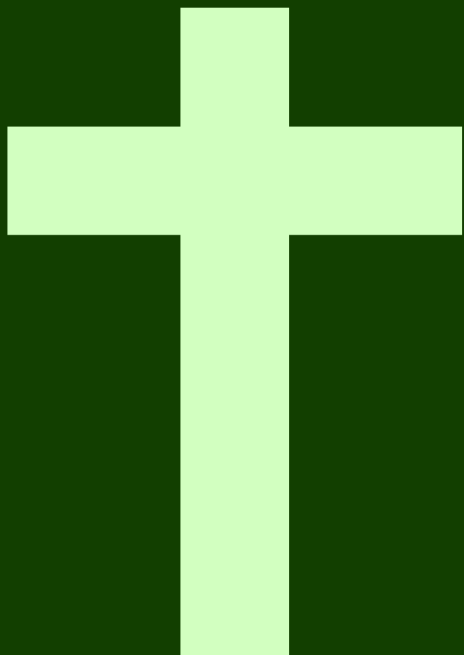

Kitab-i Muqaddas

The Holy Bible in Urdu, Urdu Geo Version, Roman Script

Kitab-i Muqaddas
The Holy Bible in Urdu, Urdu Geo Version, Roman Script

copyright © 2019 Urdu Geo Version

Language: (Urdu)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Aug 2023 from source files dated 7 May 2022

123ff8cb-27b3-5817-a02a-22e67145fd30

Contents

Paidāish	1
Khurūj	59
Āhbār	109
Gintī	143
Istisnā	185
Yashua	229
Quzāt	258
Rūt	288
1 Samuel	293
2 Samuel	332
1 Salātīn	367
2 Salātīn	406
1 Tawārīkh	445
2 Tawārīkh	480
Azrā	524
Nahmiyāh	537
Āstar	556
Ayyūb	566
Zabūr	600
Amsāl	708
Wāiz	741
Ghazalul-ghazalāt	752
Yasāyāh	759
Yarmiyāh	825
Nohā	896
Hizqiyel	904
Dānyāl	967
Hosea	986
Yoel	997
Amūs	1001
Abadiyāh	1009
Yūnus	1011
Mikāh	1014
Nāhūm	1020
Habaqqūq	1023
Safaniyāh	1027
Hajjī	1030
Zakariyāh	1032
Malāki	1043
Mattī	1047
Marqus	1092
Lūqā	1121
Yūhannā	1170
Āmāl	1206
Romiyon	1250
1 Kurinthiyon	1270

2 Kurinthiyon	1288
Galatiyon	1301
Ifisiyon	1308
Filippiyon	1314
Kulussiyon	1319
1 Thissalunīkiyon	1324
2 Thissalunīkiyon	1328
1 Tīmuthiyus	1331
2 Tīmuthiyus	1337
Titus	1341
Filemon	1344
Ibrāniyon	1346
Yāqūb	1361
1 Patras	1366
2 Patras	1372
1 Yūhannā	1376
2 Yūhannā	1381
3-Yūhannā	1382
Yahūdāh	1383
Mukāshafā	1385

Paidāish

Duniyā kī Takhlīq kā Pahlā Din: Raushnī

¹ Ibtidā meñ Allāh ne āsmān aur zamīn ko banāyā. ² Abhī tak zamīn wīrān aur khalī thī. Wuh gahre pānī se dhakī huī thī jis ke ūpar andherā hī andherā thā. Allāh kā Rūh pānī ke ūpar mandlā rahā thā.

³ Phir Allāh ne kahā, “Raushnī ho jāe” to raushnī paidā ho gai. ⁴ Allāh ne dekhā ki raushnī achchhī hai, aur us ne raushnī ko tārīkī se alag kar diyā. ⁵ Allāh ne raushnī ko dīn kā nām diyā aur tārīkī ko rāt kā. Shām huī, phir subah. Yoñ pahlā dīn guzar gayā.

Dūsrā Din: Āsmān

⁶ Allāh ne kahā, “Pānī ke darmiyān ek aisā gumbad paidā ho jāe jis se nichlā pānī ūpar ke pānī se alag ho jāe.” ⁷ Aisā hī huā. Allāh ne ek aisā gumbad banāyā jis se nichlā pānī ūpar ke pānī se alag ho gayā. ⁸ Allāh ne gumbad ko āsmān kā nām diyā. Shām huī, phir subah. Yoñ dūsrā dīn guzar gayā.

Tīsrā Din: Khushk Zamīn aur Paude

⁹ Allāh ne kahā, “Jo pānī āsmān ke nīche hai wuh ek jagah jamā ho jāe tāki dūsrī taraf khushk jagah nazar āe.” Aisā hī huā. ¹⁰ Allāh ne khushk jagah ko zamīn kā nām diyā aur jamāshudā pānī ko samundar kā. Aur Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ¹¹ Phir us ne kahā, “Zamīn hariyāwal paidā kare, aise paude jo bīj rakhte hoñ aur aise darakht jin ke phal apnī apnī qism ke bīj rakhte hoñ.” Aisā hī huā. ¹² Zamīn ne hariyāwal paidā kī, aise paude jo apnī apnī qism ke bīj rakhte aur aise darakht jin ke phal apnī apnī qism ke bīj rakhte the. Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ¹³ Shām huī, phir subah. Yoñ tīsrā dīn guzar gayā.

Chauthā Din: Sūraj, Chānd aur Sitāre

¹⁴ Allāh ne kahā, “Āsmān par raushniyān paidā ho jāen tāki dīn aur rāt meñ imtiyāz ho aur isī tarah mukhtalif mausamon, dīnon aur sālon meñ bhī. ¹⁵ Āsmān kī yih raushniyān duniyā ko raushan karen.” Aisā hī huā. ¹⁶ Allāh ne do barī raushniyān banāīn, sūraj jo barā thā dīn par hukūmat karne ko aur chānd jo chhoṭā thā rāt par. In ke alāwā us ne sitāron ko bhī banāyā. ¹⁷ Us ne unheñ āsmān par rakhā tāki wuh duniyā ko raushan karen, ¹⁸ dīn aur rāt par hukūmat karen aur raushnī aur tārīkī meñ imtiyāz paidā karen. Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ¹⁹ Shām huī, phir subah. Yoñ chauthā dīn guzar gayā.

Pānchwān Din: Pānī aur Hawā ke Jāndār

²⁰ Allāh ne kahā, “Pānī abī jāndāron se bhar jāe aur fizā meñ parinde urte phireñ.” ²¹ Allāh ne baṛe baṛe samundarī jānwar banāe, pānī kī tamām dīgar maḥlūqāt aur har qism ke par rakhne wāle jāndār bhī banāe. Allāh ne dekhā ki yih achchhā hai. ²² Us ne unheñ barkat dī aur kahā, “Phalo-phūlo aur tādād meñ baṛhte jāo. Samundar tum se bhar jāe. Isī tarah parinde zamīn par tādād meñ baṛh jāen.” ²³ Shām huī, phir subah. Yoñ pānchwān dīn guzar gayā.

Chhaṭā Din: Zamīn par Chalne Wāle Jānwar aur Insān

²⁴ Allāh ne kahā, “Zamīn har qism ke jāndār paidā kare: maweshī, reñgne wāle aur janglī jānwar.” Aisā hī huā. ²⁵ Allāh ne har qism ke maweshī, reñgne wāle aur janglī jānwar banāe. Us ne dekhā ki yih achchhā hai.

²⁶ Allāh ne kahā, “Āo ab ham insān ko apnī sūrat par banāen, wuh ham se mushābahat rakhe. Wuh tamām jānwaroñ par hukūmat kare, samundar kī machhliyoñ par, hawā ke parindoñ par, maweshiyoñ par, janglī jānwaroñ par aur zamīn par ke tamām reñgne wāle jāndāroñ par.” ²⁷ Yoñ Allāh ne insān ko apnī sūrat par banāyā, Allāh kī sūrat par. Us ne unheñ mard aur aurat banāyā. ²⁸ Allāh ne unheñ barkat dī aur kahā, “Phālo-phūlo aur tādād meñ barhte jāo. Duniyā tum se bhar jāe aur tum us par iḡhtiyār rakho. Samundar kī machhliyoñ, hawā ke parindoñ aur zamīn par ke tamām reñgne wāle jāndāroñ par hukūmat karo.”

²⁹ Allāh ne un se mazīd kahā, “Tamām bīdār paude aur phaldār darāḡht tumhāre hī haiñ. Maiñ unheñ tum ko khāne ke lie detā hūñ. ³⁰ Is tarah maiñ tamām jānwaroñ ko khāne ke lie hariyālī detā hūñ. Jis meñ bhī jān hai wuh yih khā saktā hai, ḡhāh wuh zamīn par chalne-phirne wālā jānwar, hawā kā parindā yā zamīn par reñgne wālā kyoñ na ho.” Aisā hī huā. ³¹ Allāh ne sab par nazar kī to dekhā ki wuh bahut achchhā ban gayā hai. Shām huī, phir subah. Chhaṡā dīn guzar gayā.

2

Sātwañ Din: Ārām

¹ Yoñ āsmān-o-zamīn aur un kī tamām chīzoñ kī taḡhlīḡ mukammal huī. ² Sātweñ dīn Allāh kā sārā kām takmīl ko pahuñchā. Is se fāriḡh ho kar us ne ārām kiyā. ³ Allāh ne sātweñ dīn ko barkat dī aur use maḡhsūs-o-muḡaddas kiyā. Kyoñki us dīn us ne apne tamām taḡhlīḡ kām se fāriḡh ho kar ārām kiyā.

Ādam aur Hawwā

⁴ Yih āsmān-o-zamīn kī taḡhlīḡ kā bayān hai. Jab Rab Ḳhudā ne āsmān-o-zamīn ko banāyā ⁵ to shurū meñ jhāriyāñ aur paude nahīn uḡte the. Wajah yih thī ki Allāh ne bārish kā intazām nahīn kiyā thā. Aur abhī insān bhī paidā nahīn huā thā ki zamīn kī khetibārī kartā. ⁶ Is kī bajāe zamīn meñ se dhund uṡh kar us kī pūrī sataḡ ko tar kartī thī. ⁷ Phir Rab Ḳhudā ne zamīn se miṡṡī le kar insān ko tashkīl diyā aur us ke nathnoñ meñ zindagī kā dam phūñkā to wuh jīti jān huā.

⁸ Rab Ḳhudā ne mashriḡ meñ Mulk-e-Adan meñ ek bāḡh lagāyā. Us meñ us ne us ādmī ko rakhā jise us ne banāyā thā. ⁹ Rab Ḳhudā ke hukm par zamīn meñ se tarah tarah ke darāḡht phūṡ nikle, aise darāḡht jo deḡhne meñ dīlkash aur khāne ke lie achchhe the. Bāḡh ke bīch meñ do darāḡht the. Ek kā phal zindagī baḡhshtā thā jabki dūsre kā phal achchhe aur bure kī pahchān dīlātā thā. ¹⁰ Adan meñ se ek dariyā nikal kar bāḡh kī ābpāshī kartā thā. Wahāñ se bah kar wuh chār shāḡhoñ meñ taḡsīm huā. ¹¹⁻¹² Pahlī shāḡh kā nām Fīsūn hai. Wuh Mulk-e-Hawīlā ko ghere hue bahtī hai jahāñ ḡhālis sonā, ḡḡgal kā ḡḡnd aur aḡīḡ-e-ahmar * pāe jāte haiñ. ¹³ Dūsri kā nām Jaihūn hai jo Kūsh ko ghere hue bahtī hai. ¹⁴ Tīsri kā nām Dijlā hai jo Asūr ke mashriḡ ko jāti hai aur chauthī kā nām Furāt hai.

¹⁵ Rab Ḳhudā ne pahle ādmī ko Bāḡh-e-Adan meñ rakhā tāki wuh us kī bāḡhbānī aur hifāzat kare. ¹⁶ Lekin Rab Ḳhudā ne use āḡāh kiyā, “Tujhe har darāḡht kā phal khāne kī ijāzat hai. ¹⁷ Lekin jis darāḡht kā phal achchhe aur bure kī pahchān dīlātā hai us kā phal khānā manā hai. Agar use khāe to yaḡīnan mareḡā.”

¹⁸ Rab Ḳhudā ne kahā, “Achchhā nahīn ki ādmī akelā rahe. Maiñ us ke lie ek munāsib madadḡar banātā hūñ.”

¹⁹ Rab Ḳhudā ne miṡṡī se zamīn par chalne-phirne wāle jānwar aur hawā ke parinde banāe the. Ab wuh unheñ ādmī ke pās le āyā tāki mālūm ho jāe ki wuh un ke kyā kyā nām rakheḡā. Yoñ har jānwar ko Ādam kī taraf se nām mil gayā. ²⁰ Ādmī ne

* 2:11-12 carnelian

tamām maweshiyon, parindon aur zamīn par phirne wāle jāndāron ke nām rakhe. Lekin use apne lie koī munāsib madadgār na milā.

²¹ Tab Rab Ḳhudā ne use sulā diyā. Jab wuh gahrī nīnd so rahā thā to us ne us kī pasliyon meñ se ek nikāl kar us kī jagah gosht bhar diyā. ²² Paslī se us ne aurat banāī aur use ādmī ke pās le āyā. ²³ Use dekh kar wuh pukār uṭhā, “Wāh! Yih to mujh jaisī hī hai, merī haḍḍiyon meñ se haḍḍī aur mere gosht meñ se gosht hai. Is kā nām Nārī rakhā jāe kyonki wuh nar se nikālī gaī hai.” ²⁴ Is lie mard apne mān-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwī ke sāth paiwast ho jātā hai, aur wuh donon ek ho jāte haiñ. ²⁵ Donon, ādmī aur aurat nange the, lekin yih un ke lie sharm kā bāis nahīn thā.

3

Gunāh kā Āghāz

¹ Sānp zamīn par chalne-phirne wāle un tamām jānwaron se zyādā chālāk thā jin ko Rab Ḳhudā ne banāyā thā. Us ne aurat se pūchhā, “Kyā Allāh ne wāqāī kahā ki bāgh ke kisī bhī daraḳht kā phal na khānā?” ² Aurat ne jawāb diyā, “Hargiz nahīn. Ham bāgh kā har phal khā sakte haiñ, ³ sirf us daraḳht ke phal se gurez karnā hai jo bāgh ke bīch meñ hai. Allāh ne kahā ki us kā phal na khāo balki use chhūnā bhī nahīn, warnā tum yaqīnan mar jāoge.” ⁴ Sānp ne aurat se kahā, “Tum hargiz na maroge, ⁵ balki Allāh jāntā hai ki jab tum us kā phal khāoge to tumhārī ānkheñ khul jāengī aur tum Allāh kī mānind ho jāoge, tum jo bhī achchhā aur burā hai use jān loge.”

⁶ Aurat ne daraḳht par ghaur kiyā ki khāne ke lie achchhā aur dekhne meñ bhī dilkash hai. Sab se dīlfareb bāt yih ki us se samajh hāsil ho saktī hai! Yih soch kar us ne us kā phal le kar use khāyā. Phir us ne apne shauhar ko bhī de diyā, kyonki wuh us ke sāth thā. Us ne bhī khā liyā. ⁷ Lekin khāte hī un kī ānkheñ khul gaīñ aur un ko mālūm huā ki ham nange haiñ. Chunāñche unhoñ ne anjīr ke patte sī kar lungiyāñ banā līñ.

⁸ Shām ke waqt jab ṭhandī hawā chalne lagī to unhoñ ne Rab Ḳhudā ko bāgh meñ chalte phirte sunā. Wuh ḍar ke māre daraḳhton ke pīchhe chhup gae. ⁹ Rab Ḳhudā ne pukār kar kahā, “Ādam, tū kahān hai?” ¹⁰ Ādam ne jawāb diyā, “Main ne tujhe bāgh meñ chalte hue sunā to ḍar gayā, kyonki main nangā hūn. Is lie main chhup gayā.” ¹¹ Us ne pūchhā, “Kis ne tujhe batāyā ki tū nangā hai? Kyā tū ne us daraḳht kā phal khāyā hai jise khāne se main ne manā kiyā thā?” ¹² Ādam ne kahā, “Jo aurat tū ne mere sāth rahne ke lie dī hai us ne mujhe phal diyā. Is lie main ne khā liyā.” ¹³ Ab Rab Ḳhudā aurat se muḳhātīb huā, “Tū ne yih kyon kiyā?” Aurat ne jawāb diyā, “Sānp ne mujhe bahkāyā to main ne khāyā.”

¹⁴ Rab Ḳhudā ne sānp se kahā, “Chūñki tū ne yih kiyā, is lie tū tamām maweshiyon aur janglī jānwaron meñ lānatī hai. Tū umr-bhar peṭ ke bal reñgegā aur ḳhāk chāṭegā. ¹⁵ Main tere aur aurat ke darmiyān dushmanī paidā karūngā. Us kī aulād terī aulād kī dushman hogī. Wuh tere sar ko kuchal ḍālegī jabki tū us kī eṛī par kāṭegā.”

¹⁶ Phir Rab Ḳhudā aurat se muḳhātīb huā aur kahā, “Jab tū ummīd se hogī to main terī taklīf ko bahut baṛhāūngā. Jab tere bachche hoñge to tū shadīd dard kā shikār hogī. Tū apne shauhar kī tamannā karegī lekin wuh tujh par hukūmat karegā.” ¹⁷ Ādam se us ne kahā, “Tū ne apnī bīwī kī bāt mānī aur us daraḳht kā phal khāyā jise khāne se main ne manā kiyā thā. Is lie tere sabab se zamīn par lānat hai. Us se ḳhurāk hāsil karne ke lie tujhe umr-bhar mehnat-mashaqqat karnī paregī. ¹⁸ Tere lie wuh ḳhārdār paude aur ūñṭkaṭāre paidā karegī, hālāñki tū us se apnī ḳhurāk bhī hāsil karegā. ¹⁹ Pasīnā bahā bahā kar tujhe roṭī kamāne ke lie bhāg-daṛ karnī paregī. Aur yih silsilā maut tak jāri rahegā. Tū mehnat karte karte dubārā zamīn

meñ lauṭ jāegā, kyonki tū usī se liyā gayā hai. Tū ḵhāk hai aur dubārā ḵhāk meñ mil jāegā.”

²⁰ Ādam ne apnī bīwī kā nām Hawwā yānī Zindagī rakhā, kyonki bād meñ wuh tamām zindon kī mān ban gai. ²¹ Rab Ḳhudā ne Ādam aur us kī bīwī ke lie ḵhālōn se libās banā kar unheñ pahnāyā. ²² Ūs ne kahā, “Insān hamārī mānind ho gayā hai, wuh achchhe aur bure kā ilm rakhtā hai. Ab aisā na ho ki wuh hāth barhā kar zindagī baḵshne wāle darakht ke phal se le aur us se khā kar hameshā tak zindā rahe.” ²³ Is lie Rab Ḳhudā ne use Bāgh-e-Adan se nikāl kar us zamīn kī khetibārī karne kī zimmedārī dī jis meñ se use liyā gayā thā. ²⁴ Insān ko ḵhārij karne ke bād us ne Bāgh-e-Adan ke mashriq meñ karūbī farishte khare kie aur sāth sāth ek ātishī talwār rakhī jo idhar-udhar ghūmtī thī tāki us rāste kī hifāzat kare jo zindagī baḵshne wāle darakht tak pahunchātā thā.

4

Qābīl aur Hābīl

¹ Ādam Hawwā se hambistar huā to un kā pahlā beṭā Qābīl paidā huā. Hawwā ne kahā, “Rab kī madad se main ne ek mard hāsīl kiyā hai.” ² Bād meñ Qābīl kā bhāī Hābīl paidā huā. Hābīl bheṛ-bakriyon kā charwāhā ban gayā jabki Qābīl khetibārī karne lagā.

Pahlā Qatl

³ Kuchh der ke bād Qābīl ne Rab ko apnī faslon meñ se kuchh pesh kiyā. ⁴ Hābīl ne bhī nazarānā pesh kiyā, lekin us ne apnī bheṛ-bakriyon ke kuchh pahlauṭhe un kī charbī samet charhāe. Hābīl kā nazarānā Rab ko pasand āyā, ⁵ magar Qābīl kā nazarānā manzūr na huā. Yih dekh kar Qābīl bare ḡhusse meñ ā gayā, aur us kā muñh bigar gayā. ⁶ Rab ne pūchhā, “Tū ḡhusse meñ kyon ā gayā hai? Terā muñh kyon laṭkā huā hai?” ⁷ Kyā agar tū achchhī nīyat rakhtā hai to apnī nazar uṭhā kar merī taraf nahīn dekh sakegā? Lekin agar achchhī nīyat nahīn rakhtā to ḵhabardār! Gunāh darwāze par dabkā baiṭhā hai aur tujhe chāhtā hai. Lekin terā farz hai ki us par ḡhālib āe.”

⁸ Ek din Qābīl ne apne bhāī se kahā, “Āo, ham bāhar khule maidān meñ chaleñ.” Aur jab wuh khule maidān meñ the to Qābīl ne apne bhāī Hābīl par hamlā karke use mār dālā.

⁹ Tab Rab ne Qābīl se pūchhā, “Terā bhāī Hābīl kahān hai?” Qābīl ne jawāb diyā, “Mujhe kyā patā! Kyā apne bhāī kī dekh-bhāl karnā merī zimmedārī hai?” ¹⁰ Rab ne kahā, “Tū ne kyā kiyā hai? Tere bhāī kā ḵhūn zamīn meñ se pukār kar mujh se fariyād kar rahā hai. ¹¹ Is lie tujh par lānat hai aur zamīn ne tujhe radd kiyā hai, kyonki zamīn ko muñh khol kar tere hāth se qatl kie hue bhāī kā ḵhūn pīnā parā. ¹² Ab se jab tū khetibārī karegā to zamīn apnī paidāwār dene se inkār karegī. Tū mafrūr ho kar mārā mārā phiregā.” ¹³ Qābīl ne kahā, “Merī sazā nihāyat saḵht hai. Main ise bardāsh nahīn kar pāūngā. ¹⁴ Āj tū mujhe zamīn kī satah se bhagā rahā hai aur mujhe tere huzūr se bhī chhup jānā hai. Main mafrūr kī haisiyat se mārā mārā phirtā rahūngā, is lie jis ko bhī patā chalegā ki main kahān hūn wuh mujhe qatl kar dālegā.” ¹⁵ Lekin Rab ne us se kahā, “Hargiz nahīn. Jo Qābīl ko qatl kare us se sāt gunā badlā liyā jāegā.” Phir Rab ne us par ek nishān lagāyā tāki jo bhī Qābīl ko dekhe wuh use qatl na kar de. ¹⁶ Is ke bād Qābīl Rab ke huzūr se chalā gayā aur Adan ke mashriq kī taraf Nod ke ilāqe meñ jā basā.

Qābīl kā Ḳhāndān

¹⁷ Qābīl kī bīwī hāmīlā huī. Beṭā paidā huā jis kā nām Hanūk rakhā gayā. Qābīl ne ek shahr tāmīr kiyā aur apne beṭe kī khushī meñ us kā nām Hanūk rakhā. ¹⁸ Hanūk kā beṭā Īrād thā, Īrād kā beṭā Mahūyāel, Mahūyāel kā beṭā Matūsāel aur Matūsāel kā beṭā Lamak thā. ¹⁹ Lamak kī do bīwiyāñ thīñ, Adā aur Zillā. ²⁰ Adā kā beṭā Yābal thā. Us kī nasl ke log khaimoñ meñ rahte aur maweshī pālthe the. ²¹ Yābal kā bhāī Yūbal thā. Us kī nasl ke log sarod * aur bānsrī bajāte the. ²² Zillā ke bhī beṭā paidā huā jis kā nām Tūbal-qābīl thā. Wuh lohār thā. Us kī nasl ke log pītal aur lohe kī chīzeñ banāte the. Tūbal-qābīl kī bahan kā nām Nāmā thā. ²³ Ek dīn Lamak ne apnī bīwiyōñ se kahā, “Adā aur Zillā, merī bāt suno! Lamak kī bīwiyo, mere alfāz par ghaur karo! ²⁴ Ek ādmī ne mujhe zakhmī kiyā to main ne use mār ḍālā. Ek larke ne mere choṭ lagāī to main ne use qatl kar diyā. Jo Qābīl ko qatl kare us se sāt gunā badlā liyā jāegā, lekin jo Lamak ko qatl kare us se satattar gunā badlā liyā jāegā.”

Set aur Anūs

²⁵ Adam aur Hawwā kā ek aur beṭā paidā huā. Hawwā ne us kā nām Set rakh kar kahā, “Allāh ne mujhe Hābīl kī jagah jise Qābīl ne qatl kiyā ek aur beṭā baḥshā hai.”

²⁶ Set ke hāñ bhī beṭā paidā huā. Us ne us kā nām Anūs rakhā.

Un dīnoñ meñ log Rab kā nām le kar ibādat karne lage.

5

Ādam se Nūh tak kā Nasabnāmā

¹ Zail meñ Ādam kā nasabnāmā darj hai.

Jab Allāh ne insān ko khalaq kiyā to us ne use apnī sūrat par banāyā. ² Us ne unheñ mard aur aurat paidā kiyā. Aur jis dīn us ne unheñ khalaq kiyā us ne unheñ barkat de kar un kā nām Ādam yāñī Insān rakhā.

³ Ādam kī umr 130 sāl thī jab us kā beṭā Set paidā huā. Set sūrat ke lihāz se apne bāp kī mānind thā, wuh us se mushābahat rakhtā thā. ⁴ Set kī paidāish ke bād Ādam mazīd 800 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue. ⁵ Wuh 930 sāl kī umr meñ faut huā.

⁶ Set 105 sāl kā thā jab us kā beṭā Anūs paidā huā. ⁷ Is ke bād wuh mazīd 807 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue. ⁸ Wuh 912 sāl kī umr meñ faut huā.

⁹ Anūs 90 baras kā thā jab us kā beṭā Qīnān paidā huā. ¹⁰ Is ke bād wuh mazīd 815 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue. ¹¹ Wuh 905 sāl kī umr meñ faut huā.

¹² Qīnān 70 sāl kā thā jab us kā beṭā Mahalalel paidā huā. ¹³ Is ke bād wuh mazīd 840 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue. ¹⁴ Wuh 910 sāl kī umr meñ faut huā.

¹⁵ Mahalalel 65 sāl kā thā jab us kā beṭā Yārid paidā huā. ¹⁶ Is ke bād wuh mazīd 830 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue. ¹⁷ Wuh 895 sāl kī umr meñ faut huā.

¹⁸ Yārid 162 sāl kā thā jab us kā beṭā Hanūk paidā huā. ¹⁹ Is ke bād wuh mazīd 800 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue. ²⁰ Wuh 962 sāl kī umr meñ faut huā.

²¹ Hanūk 65 sāl kā thā jab us kā beṭā Matūsilah paidā huā. ²² Is ke bād wuh mazīd 300 sāl Allāh ke sāth chaltā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyāñ bhī paidā hue. ²³ Wuh kul 365 sāl duniyā meñ rahā. ²⁴ Hanūk Allāh ke sāth sāth chaltā thā. 365 sāl kī umr meñ wuh ghāyab huā, kyonki Allāh ne use uṭhā liyā.

* **4:21** Lafzī tarjumā: chang. Chūñki yih sāz barr-e-saḡhīr meñ kam hī istemāl hotā hai, is lie mutarjamīn ne is kī jagah lafz ‘sarod’ istemāl kiyā hai.

²⁵ Matūsilah 187 sāl kā thā jab us kā beṭā Lamak paidā huā. ²⁶ Wuh mazīd 782 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe aur beṭiyān bhī paidā hue. ²⁷ Wuh 969 sāl kī umr meñ faut huā.

²⁸ Lamak 182 sāl kā thā jab us kā beṭā paidā huā. ²⁹ Us ne us kā nām Nūh yānī Tasallī rakhā, kyonki us ne us ke bāre meñ kahā, “Hamārā khetibārī kā kām nihāyat taklifdeh hai, is lie kī Allāh ne zamīn par lānat bhejī hai. Lekin ab ham beṭe kī mārifat tasallī pāenge.” ³⁰ Is ke bād wuh mazīd 595 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue. ³¹ Wuh 777 sāl kī umr meñ faut huā.

³² Nūh 500 sāl kā thā jab us ke beṭe Sim, Hām aur Yāfat paidā hue.

6

Logon kī Ziyādatiyān

¹ Duniyā meñ logon kī tādād barhne lagī. Un ke hān beṭiyān paidā huīn. ² Tab āsmānī hastiyon ne dekhā ki banī nau insān kī beṭiyān khūbsūrat haiñ, aur unhoñ ne un meñ se kuchh chun kar un se shādī kī. ³ Phir Rab ne kahā, “Merī rūh hameshā ke lie insān meñ na rahe kyonki wuh fānī maḥlūq hai. Ab se wuh 120 sāl se zyādā zindā nahīn rahegā.” ⁴ Un dinoñ meñ aur bād meñ bhī duniyā meñ dewqāmat afrād the jo insānī auraton aur un āsmānī hastiyon kī shādiyon se paidā hue the. Yih dewqāmat afrād qadīm zamāne ke mashhūr sūrmā the.

⁵ Rab ne dekhā ki insān nihāyat bigar gayā hai, ki us ke tamām khayālāt lagātār burāi kī taraf māyl rahte haiñ. ⁶ Wuh pachhtāyā ki maiñ ne insān ko banā kar duniyā meñ rakh diyā hai, aur use sakht dukh huā. ⁷ Us ne kahā, “Go maiñ hī ne insān ko khalaq kiya maiñ use rū-e-zamīn par se miṭā dālūngā. Maiñ na sirf logon ko balki zamīn par chalne-phirne aur reñgne wāle jānwaron aur hawā ke parindon ko bhī halāk kar dūngā, kyonki maiñ pachhtātā hūn ki maiñ ne un ko banāyā.”

Barē Sailāb ke lie Nūh kī Taiyāriyān

⁸ Sirf Nūh par Rab kī nazar-e-karm thī. ⁹ Yih us kī zindagī kā bayān hai.

Nūh rāstbāz thā. Us zamāne ke logon meñ sirf wuhī bequsūr thā. Wuh Allāh ke sāth sāth chaltā thā. ¹⁰ Nūh ke tīn beṭe the, Sim, Hām aur Yāfat. ¹¹ Lekin duniyā Allāh kī nazar meñ bigarī huī aur zulm-o-tashaddud se bharī huī thī. ¹² Jahān bhī Allāh dekhtā duniyā kharāb thī, kyonki tamām jāndāron ne zamīn par apnī rawish ko bigar diyā thā.

¹³ Tab Allāh ne Nūh se kahā, “Maiñ ne tamām jāndāron ko khatm karne kā faisla kiyā hai, kyonki un ke sabab se pūrī duniyā zulm-o-tashaddud se bhar gai hai. Chunāñche maiñ un ko zamīn samet tabāh kar dūngā. ¹⁴ Ab apne lie saro * kī lakaṛī kī kashtī banā le. Us meñ kamre hon aur use andar aur bāhar tārkol lagā. ¹⁵ Us kī lambāi 450 fuṭ, chaurāi 75 fuṭ aur ūnchāi 45 fuṭ ho. ¹⁶ Kashtī kī chhat ko yon banānā ki us ke nīche 18 inch khulā rahe. Ek taraf darwāzā ho, aur us kī tīn manzileñ hon. ¹⁷ Maiñ pānī kā itnā barā sailāb lāūngā ki wuh zamīn ke tamām jāndāron ko halāk kar dālegā. Zamīn par sab kuchh fanā ho jāegā. ¹⁸ Lekin tere sāth maiñ ahd bāndhūngā jis ke taht tū apne beṭon, apnī biwī aur bahuon ke sāth kashtī meñ jāegā. ¹⁹ Har qism ke jānwar kā ek nar aur ek mādā bhī apne sāth kashtī meñ le jānā tāki wuh tere sāth jīte bacheñ. ²⁰ Har qism ke par rakhne wāle jānwar aur har qism ke zamīn par phirne yā reñgne wāle jānwar do do ho kar tere pās āenge tāki jīte bach jāen. ²¹ Jo bhī khurāk darkār hai use apne aur un ke lie jamā karke kashtī meñ mahfūz kar lenā.”

²² Nūh ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Allāh ne use batāyā.

* **6:14** Ibrānī lafz matrūk hai. Shāyad is kā matlab saro yā deodār kī lakaṛī ho.

7

Sailāb kā Aghāz

¹ Phir Rab ne Nūh se kahā, “Apne gharāne samet kashtī meñ dākhlil ho jā, kyonki is daur ke logoñ meñ se main ne sirf tujhe rāstbāz pāyā hai. ² Har qism ke pāk jānwaroñ meñ se sāt sāt nar-o-mādā ke joṛe jabki nāpāk jānwaroñ meñ se nar-o-mādā kā sirf ek ek joṛā sāth le jānā. ³ Isī tarah har qism ke par rakhne wāloñ meñ se sāt sāt nar-o-mādā ke joṛe bhī sāth le jānā tāki un kī nasleñ bachī raheñ. ⁴ Ek hafte ke bād main chālīs din aur chālīs rāt mutawātir bārish barsāūngā. Is se main tamām jāndāroñ ko rū-e-zamīn par se miṭā dālūngā, agarche main hī ne unheñ banāyā hai.”

⁵ Nūh ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne hukm diyā thā. ⁶ Wuh 600 sāl kā thā jab yih tūfānī sailāb zamīn par āyā.

⁷ Tūfānī sailāb se bachne ke lie Nūh apne beṭoñ, apnī bīwī aur bahuoñ ke sāth kashtī meñ sawār huā. ⁸ Zamīn par phirne wāle pāk aur nāpāk jānwar, par rakhne wāle aur tamām reñgne wāle jānwar bhī āe. ⁹ Nar-o-mādā kī sūrat meñ do do ho kar wuh Nūh ke pās ā kar kashtī meñ sawār hue. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Allāh ne Nūh ko hukm diyā thā. ¹⁰ Ek hafte ke bād tūfānī sailāb zamīn par ā gayā.

¹¹ Yih sab kuchh us waqt huā jab Nūh 600 sāl kā thā. Dūsre mahīne ke 17weñ din zamīn kī gahrāiyōñ meñ se tamām chashme phūṭ nikle aur āsmān par pānī ke darīche khul gae. ¹² Chālīs din aur chālīs rāt tak mūslādhār bārish hotī rahī. ¹³ Jab bārish shurū huī to Nūh, us ke beṭe Sim, Hām aur Yāfat, us kī bīwī aur bahueñ kashtī meñ sawār ho chuke the. ¹⁴ Un ke sāth har qism ke janglī jānwar, maweshī, reñgne aur par rakhne wāle jānwar the. ¹⁵ Har qism ke jāndār do do ho kar Nūh ke pās ā kar kashtī meñ sawār ho chuke the. ¹⁶ Nar-o-mādā āe the. Sab kuchh waisā hī huā thā jaisā Allāh ne Nūh ko hukm diyā thā. Phir Rab ne darwāze ko band kar diyā.

¹⁷ Chālīs din tak tūfānī sailāb jāri rahā. Pānī chaṛhā to us ne kashtī ko zamīn par se uṭhā liyā. ¹⁸ Pānī zor pakaṛ kar bahut baṛh gayā, aur kashtī us par tairne lagī. ¹⁹ Ākhirkār pānī itnā zyādā ho gayā ki tamām ūñche pahār bhī us meñ chhup gae. ²⁰ Balki sab se ūñchī choṭī par pānī kī gahrāi 20 fuṭ thī. ²¹ Zamīn par rahne wālī har maḥlūq halāk huī. Parinde, maweshī, janglī jānwar, tamām jāndār jin se zamīn bhari huī thī aur insān, sab kuchh mar gayā. ²² Zamīn par har jāndār maḥlūq halāk huī. ²³ Yoñ har maḥlūq ko rū-e-zamīn par se miṭā diyā gayā. Insān, zamīn par phirne aur reñgne wāle jānwar aur parinde, sab kuchh khatm kar diyā gayā. Sirf Nūh aur kashtī meñ sawār us ke sāthī bach gae.

²⁴ Sailāb ḍeṛh sau din tak zamīn par ghālib rahā.

8

Sailāb kā Ikhtitām

¹ Lekin Allāh ko Nūh aur tamām jānwar yād rahe jo kashtī meñ the. Us ne hawā chalā dī jis se pānī kam hone lagā. ² Zamīn ke chashme aur āsmān par ke pānī ke darīche band ho gae. Aur bārish ruk gai. ³ Pānī ghaṭtā gayā. 150 din ke bād wuh kāfī kam ho gayā thā. ⁴ Sātweñ mahīne ke 17weñ din kashtī Arārāt ke ek pahār par ṭik gai. ⁵ Dasweñ mahīne ke pahle din pānī itnā kam ho gayā thā ki pahāroñ kī choṭiyāñ nazar āne lagī thīñ.

⁶⁻⁷ Chālīs din ke bād Nūh ne kashtī kī khiṛkī khol kar ek kawwā chhoṛ diyā, aur wuh uṛ kar chalā gayā. Lekin jab tak zamīn par pānī thā wuh ātā jātā rahā. ⁸ Phir Nūh ne ek kabūtar chhoṛ diyā tāki patā chale ki zamīn pānī se nikal āī hai yā nahīñ. ⁹ Lekin kabūtar ko kahīñ bhī baiṭhne kī jagah na milī, kyonki ab tak pūrī zamīn par pānī hī pānī thā. Wuh kashtī aur Nūh ke pās wāpas ā gayā, aur Nūh ne apnā hāth baṛhāyā aur kabūtar ko pakaṛ kar apne pās kashtī meñ rakh liyā.

¹⁰ Us ne ek haftā aur intazār karke kabūtar ko dubārā chhoṛ diyā. ¹¹ Shām ke waqt wuh lauṭ āyā. Is dafā us kī choñch meñ zaitūn kā tāzā pattā thā. Tab Nūh ko mālūm huā ki zamīn pānī se nikal āī hai.

¹² Us ne mazīd ek hafte ke bād kabūtar ko chhoṛ diyā. Is dafā wuh wāpas na āyā.

¹³ Jab Nūh 601 sāl kā thā to pahle mahīne ke pahle din zamīn kī satah par pānī khatm ho gayā. Tab Nūh ne kashtī kī chhat khol dī aur dekhā ki zamīn kī satah par pānī nahīn hai. ¹⁴ Dūsre mahīne ke 27weñ din zamīn bilkul khushk ho gāī.

¹⁵ Phir Allāh ne Nūh se kahā, ¹⁶ “Apnī bīwī, beṭoñ aur bahuoñ ke sāth kashtī se nikal ā. ¹⁷ Jitne bhī jānwar sāth haiñ unheñ nikāl de, khāh parinde hoñ, khāh zamīn par phirne yā reñgne wāle jānwar. Wuh duniyā meñ phail jāeñ, nasl barhāeñ aur tādād meñ barhte jāeñ.” ¹⁸ Chunāñche Nūh apne beṭoñ, apnī bīwī aur bahuoñ samet nikal āyā. ¹⁹ Tamām jānwar aur parinde bhī apnī apnī qism ke gurohoñ meñ kashtī se nikle.

²⁰ Us waqt Nūh ne Rab ke lie qurbāngāh banāī. Us ne tamām phirne aur urne wāle pāk jānwaroñ meñ se kuchh chun kar unheñ zabah kiyā aur qurbāngāh par pūrī tarah jalā diyā. ²¹ Yih qurbāniyāñ dekh kar Rab khush huā aur apne dil meñ kahā, “Ab se maiñ kabhī zamīn par insān kī wajah se lānat nahīn bhejūngā, kyonki us kā dil bachpan hī se burāī kī taraf māyl hai. Ab se maiñ kabhī is tarah tamām jān rakhne wālī maḥlūqāt ko rū-e-zamīn par se nahīn miṭāūngā. ²² Duniyā ke muqarrarā auqāt jāri raheñge. Bīj bone aur fasal kātne kā waqt, ṭhand aur tapish, garmiyon aur sardiyoñ kā mausam, din aur rāt, yih sab kuchh duniyā ke Akhīr tak qāym rahegā.”

9

Allāh kā Nūh ke sāth Ahd

¹ Phir Allāh ne Nūh aur us ke beṭoñ ko barkat de kar kahā, “Phalo-phūlo aur tādād meñ barhte jāo. Duniyā tum se bhar jāe ² zamīn par phirne aur reñgne wāle jānwar, parinde aur machhliyāñ sab tum se ḍareñge. Unheñ tumhāre ikhtiyār meñ kar diyā gayā hai. ³ Jis tarah maiñ ne tumhāre khāne ke lie padoñ kī paidāwār muqarrar kī hai usī tarah ab se tumheñ har qism ke jānwar khāne kī ijāzat bhī hai. ⁴ Lekin khabardār! Aisā gosht na khānā jis meñ khūn hai, kyonki khūn meñ us kī jān hai.

⁵ Kisī kī jān lenā manā hai. Jo aisā karegā use apnī jān denī paregī, khāh wuh insān ho yā haiwān. Maiñ khud is kā mutālabā karūngā. ⁶ Jo bhī kisī kā khūn bahāe us kā khūn bhī bahāyā jāegā. Kyonki Allāh ne insān ko apnī sūrat par banāyā hai.

⁷ Ab phalo-phūlo aur tādād meñ barhte jāo. Duniyā meñ phail jāo.”

⁸ Tab Allāh ne Nūh aur us ke beṭoñ se kahā, ⁹ “Ab maiñ tumhāre aur tumhārī aulād ke sāth ahd qāym kartā hūñ. ¹⁰ Yih ahd un tamām jānwaroñ ke sāth bhī hogā jo kashtī meñ se nikle haiñ yānī parindoñ, maweshiyon aur zamīn par ke tamām jānwaroñ ke sāth. ¹¹ Maiñ tumhāre sāth ahd bāndh kar wādā kartā hūñ ki ab se aisā kabhī nahīn hogā ki zamīn kī tamām zindagī sailāb se khatm kar dī jāegī. Ab se aisā sailāb kabhī nahīn āegā jo pūrī zamīn ko tabāh kar de. ¹² Is abadī ahd kā nishān jo maiñ tumhāre aur tamām jāndāroñ ke sāth qāym kar rahā hūñ yih hai ki ¹³ maiñ apnī kamān bādaloñ meñ rakhtā hūñ. Wuh mere duniyā ke sāth ahd kā nishān hogā. ¹⁴ Jab kabhī mere kahne par āsmān par bādāl chhā jāeñge aur qaus-e-quzah un meñ se nazar āegī ¹⁵ to maiñ yih ahd yād karūngā jo tumhāre aur tamām jāndāroñ ke sāth kiyā gayā hai. Ab kabhī bhī aisā sailāb nahīn āegā jo tamām zindagī ko halāk kar de. ¹⁶ Qaus-e-quzah nazar āegī to maiñ use dekh kar us dāymī ahd ko yād karūngā jo mere aur duniyā kī tamām jāndār maḥlūqāt ke darmiyān hai. ¹⁷ Yih us ahd kā nishān hai jo maiñ ne duniyā ke tamām jāndāroñ ke sāth kiyā hai.”

Nūh ke Beṭe

¹⁸ Nūh ke jo beṭe us ke sāth kashtī se nikle Sim, Hām aur Yāfat the. Hām Kanān kā bāp thā. ¹⁹ Duniyā-bhar ke tamām log in tinoṅ kī aulād haiṅ.

²⁰ Nūh kisān thā. Shurū meṅ us ne angūr kā bāgh lagāyā. ²¹ Angūr se mai banā kar us ne itnī pī lī ki wuh nashe meṅ dhut apne ḍere meṅ nangā paṛā rahā. ²² Kanān ke bāp Hām ne use yon paṛā huā dekhā to bāhar jā kar apne donoṅ bhāiyon ko us ke bāre meṅ batāyā. ²³ Yih sun kar Sim aur Yāfat ne apne kandhon par kapṛā rakhā. Phir wuh ulte chalte hue ḍere meṅ dākhil hue aur kapṛā apne bāp par ḍāl diyā. Un ke muṅh dūsri taraf muṛe rahe tāki bāp kī barahnagī nazar na āe.

²⁴ Jab Nūh hosh meṅ āyā to us ko patā chalā ki sab se chhote beṭe ne kyā kiyā hai.

²⁵ Us ne kahā, “Kanān par lānat! Wuh apne bhāiyon kā zaliltarīn ghulām hogā.

²⁶ Mubārak ho Rab jo Sim kā Khudā hai. Kanān Sim kā ghulām ho. ²⁷ Allāh kare ki Yāfat kī hudūd baḥ jāeṅ. Yāfat Sim ke ḍeron meṅ rahe aur Kanān us kā ghulām ho.”

²⁸ Sailāb ke bād Nūh mazīd 350 sāl zindā rahā. ²⁹ Wuh 950 sāl kī umr meṅ faut huā.

10*Nūh kī Aulād*

¹ Yih Nūh ke beṭon Sim, Hām aur Yāfat kā nasabnāmā hai. Un ke beṭe sailāb ke bād paidā hue.

Yāfat kī Nasl

² Yāfat ke beṭe Jumar, Mājūj, Mādī, Yāwān, Tūbal, Masak aur Tīrās the. ³ Jumar ke beṭe Ashkanāz, Rifat aur Tujarmā the. ⁴ Yāwān ke beṭe Ilīsā aur Tarsīs the. Kittī aur Dodānī bhī us kī aulād haiṅ. ⁵ Wuh un qaumon ke ābā-o-ajdād haiṅ jo sāhili ilāqon aur jazīron meṅ phail gāṅ. Yih Yāfat kī aulād haiṅ jo apne apne qabile aur mulk meṅ rahte hue apnī apnī zabān bolte haiṅ.

Hām kī Nasl

⁶ Hām ke beṭe Kūsh, Misr, Fūt aur Kanān the. ⁷ Kūsh ke beṭe Sibā, Hawīlā, Sabtā, Rāmā aur Sabtakā the. Rāmā ke beṭe Sabā aur Dadān the.

⁸ Kūsh kā ek aur beṭā banām Namrūd thā. Wuh duniyā meṅ pahlā zabardast hākim thā. ⁹ Rab ke nazdik wuh zabardast shikārī thā. Is lie āj bhī kisi achchhe shikārī ke bāre meṅ kahā jātā hai, “Wuh Namrūd kī mānind hai jo Rab ke nazdik zabardast shikārī thā.” ¹⁰ Us kī saltanat ke pahle markaz Mulk-e-Sinār meṅ Bābal, Arak, Akkāḍ aur Kalnā ke shahr the. ¹¹ Us mulk se nikal kar wuh Asūr chalā gayā jahān us ne Nīnwā, Rahobot-īr, Kalah ¹² aur Rasan ke shahr tāmīr kie. Baṛā shahr Rasan Nīnwā aur Kalah ke darmiyān wāqe hai.

¹³ Misr in qaumon kā bāp thā: Lūdī, Anāmī, Lihābī, Naftūhī, ¹⁴ Fatrūsī, Kaslūhī (jin se Filistī nikle) aur Kaftūrī.

¹⁵ Kanān kā pahlauṭhā Saidā thā. Kanān zail kī qaumon kā bāp bhī thā: Hittī ¹⁶ Yabūsī, Amorī, Jirjāsī, ¹⁷ Hiwwī, Arqī, Sīnī, ¹⁸ Arwādī, Samārī aur Hamātī. Bād meṅ Kanānī qabile itne phail gae ¹⁹ ki un kī hudūd shimāl meṅ Saidā se junūb kī taraf Jirār se ho kar Ghazzā tak aur wahān se mashriq kī taraf Sadūm, Amūrā, Admā aur Zaboīm se ho kar lasā tak thīṅ.

²⁰ Yih sab Hām kī aulād haiṅ, jo un ke apne apne qabile, apnī apnī zabān, apne apne mulk aur apnī apnī qaum ke mutābiq darj haiṅ.

Sim kī Nasl

²¹ Sim Yāfat kā baṛā bhāi thā. Us ke bhī beṭe paidā hue. Sim tamām banī Ibar kā bāp hai.

²² Sim ke beṭe Ailām, Asūr, Arfaksad, Lūd aur Arām the.

²³ Arām ke beṭe Ūz, Hūl, Jatar aur Mas the.

²⁴ Arfaksad kā beṭā Silah aur Silah kā beṭā Ibar thā.

²⁵ Ibar ke hān do beṭe paidā hue. Ek kā nām Falaj yānī Taqsīm thā, kyonki un aiyām meñ duniyā taqsīm huī. Falaj ke bhāī kā nām Yuqtān thā.

²⁶ Yuqtān ke beṭe Almūdād, Salaf, Hasarmāwat, Irākḥ, ²⁷ Hadūrām, Ūzāl, Diqlā, ²⁸ Ūbāl, Abīmāel, Sabā, ²⁹ Ofīr, Hawīlā aur Yūbāb the. Yih sab Yuqtān ke beṭe the.

³⁰ Wuh Mesā se le kar Safār aur mashriqī pahārī ilāqe tak ābād the.

³¹ Yih sab Sim kī aulād haiñ, jo apne apne qabīle, apnī apnī zabān, apne apne mulk aur apnī apnī qaum ke mutābiq darj haiñ.

³² Yih sab Nūh ke beṭon ke qabīle haiñ, jo apnī naslon aur qaumon ke mutābiq darj kie gae haiñ. Sailāb ke bād tamām qaumen inhīn se nikal kar rū-e-zamīn par phail gaiñ.

11

Bābal kā Burj

¹ Us waqt tak pūrī duniyā ke log ek hī zabān bolte the. ² Mashriq kī taraf barhte barhte wuh Sinār ke ek maidān meñ pahuñch kar wahān ābād hue. ³ Tab wuh ek dūsre se kahne lage, “Āo, ham miṭṭī se inṭeñ banā kar unheñ āg meñ kḥūb pakāeñ.” Unhoñ ne tāmīrī kām ke lie patthar kī jagah inṭeñ aur masāle kī jagah tārkol istemāl kiyā. ⁴ Phir wuh kahne lage, “Āo, ham apne lie shahr banā leñ jis meñ aisā burj ho jo āsmān tak pahuñch jāe phir hamārā nām qāym rahegā aur ham rū-e-zamīn par bikhar jāne se bach jāenge.”

⁵ Lekin Rab us shahr aur burj ko dekhne ke lie utar āyā jise log banā rahe the.

⁶ Rab ne kahā, “Yih log ek hī qaum haiñ aur ek hī zabān bolte haiñ. Aur yih sirf us kā āghāz hai jo wuh karnā chāhte haiñ. Ab se jo bhī wuh mil kar karnā chāheñge us se unheñ rokā nahīn jā sakegā. ⁷ Is lie āo, ham duniyā meñ utar kar un kī zabān ko darham-barham kar deñ tāki wuh ek dūsre kī bāt samajh na pāeñ.”

⁸ Is tarīqe se Rab ne unheñ tamām rū-e-zamīn par muntashir kar diyā, aur shahr kī tāmīr ruk gai. ⁹ Is lie shahr kā nām Bābal yānī Abtarī ṭhahrā, kyonki Rab ne wahān tamām logon kī zabān ko darham-barham karke unheñ tamām rū-e-zamīn par muntashir kar diyā.

Sim se Abrām tak kā Nasabnāmā

¹⁰ Yih Sim kā nasabnāmā hai:

Sim 100 sāl kā thā jab us kā beṭā Arfaksad paidā huā. Yih sailāb ke do sāl bād huā.

¹¹ Is ke bād wuh mazīd 500 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

¹² Arfaksad 35 sāl kā thā jab Silah paidā huā. ¹³ Is ke bād wuh mazīd 403 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

¹⁴ Silah 30 sāl kā thā jab Ibar paidā huā. ¹⁵ Is ke bād wuh mazīd 403 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

¹⁶ Ibar 34 sāl kā thā jab Falaj paidā huā. ¹⁷ Is ke bād wuh mazīd 430 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

¹⁸ Falaj 30 sāl kā thā jab Raū paidā huā. ¹⁹ Is ke bād wuh mazīd 209 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²⁰ Raū 32 sāl kā thā jab Sarūj paidā huā. ²¹ Is ke bād wuh mazīd 207 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²² Sarūj 30 sāl kā thā jab Nahūr paidā huā. ²³ Is ke bād wuh mazīd 200 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²⁴ Nahūr 29 sāl kā thā jab Tārah paidā huā. ²⁵ Is ke bād wuh mazīd 119 sāl zindā rahā. Us ke aur beṭe-beṭiyān bhī paidā hue.

²⁶ Tārah 70 sāl kā thā jab us ke beṭe Abrām, Nahūr aur Hārān paidā hue.

²⁷ Yih Tārah kā nasabnāmā hai: Abrām, Nahūr aur Hārān Tārah ke beṭe the. Lūt Hārān kā beṭā thā. ²⁸ Apne bāp Tārah kī zindagī meñ hī Hārān Kasdiyōñ ke Ūr meñ intaqāl kar gayā jahāñ wuh paidā bhī huā thā.

²⁹ Bāqī donoñ beṭōñ kī shādī huī. Abrām kī bīwī kā nām Sāray thā aur Nahūr kī bīwī kā nām Milkāh. Milkāh Hārān kī beṭī thī, aur us kī ek bahan banām Iskā thī.

³⁰ Sāray bāñjh thī, is lie us ke bachche nahīn the.

³¹ Tārah Kasdiyōñ ke Ūr se rawānā ho kar Mulk-e-Kanān kī taraf safr karne lagā. Us ke sāth us kā beṭā Abrām, us kā potā Lūt yāñī Hārān kā beṭā aur us kī bahū Sāray the. Jab wuh Hārān pahuñche to wahāñ ābād ho gae. ³² Tārah 205 sāl kā thā jab us ne Hārān meñ wafāt pāī.

12

Abrām kī Bulāhaṭ

¹ Rab ne Abrām se kahā, “Apne watan, apne rishtedāroñ aur apne bāp ke ghar ko chhoṛ kar us mulk meñ chalā jā jo main tujhe dikhāūngā. ² Main tujh se ek baṛī qaum banāūngā, tujhe barkat dūngā aur tere nām ko bahut baṛhāūngā. Tū dūsroñ ke lie barkat kā bāis hogā. ³ Jo tujhe barkat deñge unheñ main bhī barkat dūngā. Jo tujh par lānat karegā us par main bhī lānat karūngā. Duniyā kī tamām qaumeñ tujh se barkat pāeñgī.”

⁴ Abrām ne Rab kī sunī aur Hārān se rawānā huā. Lūt us ke sāth thā. Us waqt Abrām 75 sāl kā thā. ⁵ Us ke sāth us kī bīwī Sāray aur us kā bhatijā Lūt the. Wuh apne naukar-chākaroñ samet apnī pūrī milkiyat bhī sāth le gayā jo us ne Hārān meñ hāsil kī thī. Chalthe chalthe wuh Kanān pahuñche. ⁶ Abrām us mulk meñ se guzar kar Sikam ke maqām par ṭhahar gayā jahāñ Morih ke balūt kā daraḳht thā. Us zamāne meñ mulk meñ Kanānī qaumeñ ābād thiñ.

⁷ Wahāñ Rab Abrām par zāhir huā aur us se kahā, “Main terī aulād ko yih mulk dūngā.” Is lie us ne wahāñ Rab kī tāzīm meñ qurbāngāh banāī jahāñ wuh us par zāhir huā thā. ⁸ Wahāñ se wuh us pahārī ilāqe kī taraf gayā jo Baitel ke mashriq meñ hai. Wahāñ us ne apnā khaimā lagāyā. Maḡhrib meñ Baitel thā aur mashriq meñ Aī. Is jagah par bhī us ne Rab kī tāzīm meñ qurbāngāh banāī aur Rab kā nām le kar ibādat kī.

⁹ Phir Abrām dubārā rawānā ho kar junūb ke Dasht-e-Najab kī taraf chal paṛā.

Abrām Misr Meñ

¹⁰ Un dinoñ meñ Mulk-e-Kanān meñ kāl paṛā. Kāl itnā saḳht thā ki Abrām us se bachne kī khātir kuchh der ke lie Misr meñ jā basā, lekin pardesī kī haisiyat se. ¹¹ Jab wuh Misr kī sarhad ke qarīb āe to us ne apnī bīwī Sāray se kahā, “Main jāntā hūñ ki tū kitnī khūbsūrat hai. ¹² Misrī tujhe dekheñge, phir kaheñge, ‘Yih is kā shauhar hai.’ Natīje meñ wuh mujhe mār ḍaleñge aur tujhe zindā chhoṛeñge. ¹³ Is lie logōñ se yih kahte rahnā ki main Abrām kī bahan hūñ. Phir mere sāth achchhā sulūk kiyā jāegā aur merī jāñ tere sabab se bach jāegī.”

¹⁴ Jab Abrām Misr pahuñchā to wāqaī Misriyōñ ne dekhā ki Sāray nihāyat hī khūbsūrat hai. ¹⁵ Aur jab Firaun ke afsarān ne use dekhā to unhoñ ne Firaun ke sāmne Sāray kī tārif kī. Ākhirkār use mahal meñ pahuñchāyā gayā. ¹⁶ Firaun ne Sāray kī khātir Abrām par ehsān karke use bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail, gadhe-gadhiyāñ, naukar-chākar aur ūñṭ die.

¹⁷ Lekin Rab ne Sāray ke sabab se Firaun aur us ke gharāne meñ saḡht qism ke amrāz phailāe. ¹⁸ Āḡhirkār Firaun ne Abrām ko bulā kar kahā, “Tū ne mere sāth kyā kiyā? Tū ne mujhe kyon nahīn batāyā ki Sāray terī bīwī hai? ¹⁹ Tū ne kyon kahā ki wuh merī bahan hai? Is dhoke kī binā par main ne use ghar meñ rakh liyā tāki us se shādī karūn. Dekh, terī bīwī hāzir hai. Ise le kar yahān se nikal jā!” ²⁰ Phir Firaun ne apne sipāhiyon ko hukm diyā, aur unhoñ ne Abrām, us kī bīwī aur pūrī milkiyat ko ruḡhsat karke mulk se rawānā kar diyā.

13

Abrām aur Lūt Alag Ho Jāte Haiñ

¹ Abrām apnī bīwī, Lūt aur tamām jāydād ko sāth le kar Misr se niklā aur Kanān ke junūbī ilāqe Dasht-e-Najab meñ wāpas āyā.

² Abrām nihāyat daulatmand ho gayā thā. Us ke pās bahut-se maweshī aur sonā-chāndī thī. ³ Wahān se jagah bajagah chalte hue wuh āḡhirkār Baitel se ho kar us maqām tak pahunch gayā jahān us ne shurū meñ apnā ḍerā lagāyā thā aur jo Baitel aur Aī ke darmiyān thā. ⁴ Wahān jahān us ne qurbāngāh banāi thī us ne Rab kā nām le kar us kī ibādat kī.

⁵ Lūt ke pās bhī bahut-sī bheṛ-bakriyān, gāy-bail aur ḡhaime the. ⁶ Natijā yih niklā ki āḡhirkār wuh mil kar na rah sake, kyonki itnī jagah nahīn thī ki donoñ ke rewar ek hī jagah par char sakeñ. ⁷ Abrām aur Lūt ke charwāhe āpas meñ jhagarne lage. (Us zamāne meñ Kanānī aur Farizzī bhī mulk meñ ābād the.) ⁸ Tab Abrām ne Lūt se bāt kī, “Aisā nahīn honā chāhie ki tere aur mere darmiyān jhagarā ho yā tere charwāhoñ aur mere charwāhoñ ke darmiyān. Ham to bhāi haiñ. ⁹ Kyā zarūrat hai ki ham mil kar raheñ jabki tū āsānī se is mulk kī kisī aur jagah rah saktā hai. Behtar hai ki tū mujh se alag ho kar kahīn aur rahe. Agar tū bāeñ hāth jāe to main dāeñ hāth jāūngā, aur agar tū dāeñ hāth jāe to main bāeñ hāth jāūngā.”

¹⁰ Lūt ne apnī nazar uṡhā kar dekhā ki Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe meñ Zuḡhar tak pānī kī kasrat hai. Wuh Rab ke bāḡh yā Mulk-e-Misr kī mānind thā, kyonki us waqt Rab ne Sadūm aur Amūrā ko tabāh nahīn kiyā thā. ¹¹ Chunānche Lūt ne Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe ko chun liyā aur mashriḡ kī taraf jā basā. Yoñ donoñ rishtedār ek dūsre se judā ho gae. ¹² Abrām Mulk-e-Kanān meñ rahā jabki Lūt Yardan ke ilāqe ke shahroñ ke darmiyān ābād ho gayā. Wahān us ne apne ḡhaime Sadūm ke qarīb lagā die. ¹³ Lekin Sadūm ke bāshinde nihāyat sharīr the, aur un ke Rab ke ḡhilāf gunāh nihāyat makrūh the.

Rab kā Abrām ke sāth Dubārā Wādā

¹⁴ Lūt Abrām se judā huā to Rab ne Abrām se kahā, “Apnī nazar uṡhā kar chāroñ taraf yānī shimāl, junūb, mashriḡ aur maḡhrib kī taraf dekh. ¹⁵ Jo bhī zamīn tujhe nazar āe use main tujhe aur terī aulād ko hameshā ke lie detā hūn. ¹⁶ Main terī aulād ko ḡhāk kī tarah beshumār hone dūngā. Jis tarah ḡhāk ke zarre gine nahīn jā sakte usī tarah terī aulād bhī ginī nahīn jā sakegī. ¹⁷ Chunānche uṡh kar is mulk kī har jagah chal-phir, kyonki main ise tujhe detā hūn.”

¹⁸ Abrām rawānā huā. Chalte chalte us ne apne ḍere Habrūn ke qarīb Mamre ke darāḡhton ke pās lagāe. Wahān us ne Rab kī tāzīm meñ qurbāngāh banāi.

14

Abrām Lūt ko Chhurātā Hai

¹ Kanān meñ jang huī. Bairūn-e-mulk ke chār bādshāhoñ ne Kanān ke pāñch bādshāhoñ se jang kī. Bairūn-e-mulk ke bādshāh yih the: Sinār se Amrāfil, Īllāsar se Aryūk, Ailām se Kidarlāumar aur Joyim se Tidāl. ² Kanān ke bādshāh yih the:

Sadūm se Birā, Amūrā se Birshā, Admā se Siniyāb, Zaboīm se Shimebar aur Bālā yānī Zuḡhar kā bādshāh.

³ Kanān ke in pānch bādshāhoṅ kā ittaḥād huā thā aur wuh Wādī-e-Siddīm meṅ jamā hue the. (Ab Siddīm nahīn hai, kyonki us kī jagah Bahīrā-e-Murdār ā gayā hai.)

⁴ Kidarlāumar ne bārah sāl tak un par hukūmat kī thī, lekin terḥweṅ sāl wuh bāḡhī ho gae the.

⁵ Ab ek sāl ke bād Kidarlāumar aur us ke ittaḥādī apnī faujon ke sāth āe. Pahle unhoṅ ne Astārāt-qarnaim meṅ Rafāiyon ko, Hām meṅ Zūziyon ko, Sawī-qiriyatāym meṅ Aimiyon ko ⁶ aur Horiyon ko un ke pahārī ilāqe Saīr meṅ shikast dī. Yon wuh El-fārān tak pahuṅch gae jo registān ke kināre par hai. ⁷ Phir wuh wāpas āe aur Ain-misfāt yānī Qādis pahuṅche. Unhoṅ ne Amāliqiyon ke pūre ilāqe ko tabāh kar diyā aur Hassūn-tamr meṅ ābād Amoriyon ko bhī shikast dī.

⁸ Us waqt Sadūm, Amūrā, Admā, Zaboīm aur Bālā yānī Zuḡhar ke bādshāh un se larne ke lie Siddīm kī Wādī meṅ jamā hue. ⁹ In pānch bādshāhoṅ ne Ailām ke bādshāh Kidarlāumar, Joyim ke bādshāh Tidāl, Sinār ke bādshāh Amrāfil aur Illāsar ke bādshāh Aryūk kā muqābalā kiyā. ¹⁰ Is wādī meṅ tārkol ke muta'addid garḥe the. Jab bāḡhī bādshāh shikast khā kar bhāgne lage to Sadūm aur Amūrā ke bādshāh in garḥon meṅ gir gae jabki bāqī tīn bādshāh bach kar pahārī ilāqe meṅ farār hue. ¹¹ Fathmand bādshāh Sadūm aur Amūrā kā tamām māl tamām khāne wālī chīzon samet lūṭ kar wāpas chal diē. ¹² Abrām kā bhatijā Lūt Sadūm meṅ rahtā thā, is lie wuh use bhī us kī milkiyat samet chhīn kar sāth le gae.

¹³ Lekin ek ādmī ne jo bach niklā thā Ibrānī mard Abrām ke pās ā kar use sab kuchh batā diyā. Us waqt wuh Mamre ke daraḡhton ke pās ābād thā. Mamre Amori thā. Wuh aur us ke bhāī Iskāl aur Āner Abrām ke ittaḥādī the. ¹⁴ Jab Abrām ko patā chalā ki bhatije ko giriftār kar liyā gayā hai to us ne apne ghar meṅ paidā hue tamām jangāzmūdā ḡhulāmon ko jamā karke Dān tak dushman kā tāqqub kiyā. Us ke sāth 318 afrād the. ¹⁵ Wahān us ne apne bandoṅ ko gurohoṅ meṅ taqsīm karke rāt ke waqt dushman par hamlā kiyā. Dushman shikast khā kar bhāḡ gayā aur Abrām ne Damishq ke shimāl meṅ wāqe Ḳhūbā tak us kā tāqqub kiyā. ¹⁶ Wuh un se lūṭā huā tamām māl wāpas le āyā. Lūt, us kī jāydād, aurateṅ aur bāqī qaidī bhī dushman ke qabze se bach nikle.

Malik-e-sidq, Sālīm kā Bādshāh

¹⁷ Jab Abrām Kidarlāumar aur us ke ittaḥādiyon par fatah pāne ke bād wāpas pahuṅchā to Sadūm kā bādshāh us se milne ke lie Wādī-e-Sawī meṅ āyā. (Ise ājkal Bādshāh kī Wādī kahā jātā hai.) ¹⁸ Sālīm kā bādshāh Malik-e-sidq bhī wahān pahuṅchā. Wuh apne sāth roṭī aur mai le āyā. Malik-e-sidq Allāh T'ālā kā imām thā. ¹⁹ Us ne Abrām ko barkat de kar kahā, “Abrām par Allāh T'ālā kī barkat ho, jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq hai. ²⁰ Allāh T'ālā mubārak ho jis ne tere dushmanon ko tere hāth meṅ kar diyā hai.” Abrām ne use tamām māl kā daswān hissā diyā.

²¹ Sadūm ke bādshāh ne Abrām se kahā, “Mujhe mere log wāpas kar deṅ aur bāqī chīzeṅ apne pās rakh leṅ.” ²² Lekin Abrām ne us se kahā, “Main ne Rab se qasam khāī hai, Allāh T'ālā se jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq hai ²³ ki main us meṅ se kuchh nahīn lūṅgā jo āp kā hai, chāhe wuh dhāḡā yā jūṭī kā tasmā hī kyon na ho. Aisā na ho ki āp kaheṅ, ‘Main ne Abrām ko daulatmand banā diyā hai.’ ²⁴ Siwāe us khāne ke jo mere ādmiyon ne rāste meṅ khāyā hai main kuchh qabūl nahīn karūṅgā. Lekin mere ittaḥādī Āner, Iskāl aur Mamre zarūr apnā apnā hissā leṅ.”

¹ Is ke bād Rab royā meñ Abrām se hamkalām huā, “Abrām, mat ḍar. Maiñ hī terī sipar hūñ, maiñ hī terā bahut baṛā ajr hūñ.”

² Lekin Abrām ne etarāz kiyā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū mujhe kyā degā jabki abhī tak mere hāñ koī bachchā nahīñ hai aur Iliyazar Damishqī merī mīrās pāegā.

³ Tū ne mujhe aulād nahīñ baḥshī, is lie mere gharāne kā naukār merā wāris hogā.”

⁴ Tab Abrām ko Allāh se ek aur kalām milā. “Yih ādmī Iliyazar terā wāris nahīñ hogā balki terā apnā hī beṭā terā wāris hogā.” ⁵ Rab ne use bāhar le jā kar kahā, “Āsmān kī taraf dekh aur sitāroñ ko ginane kī koshish kar. Terī aulād itnī hī beshumār hogī.”

⁶ Abrām ne Rab par bharosā rakhā. Is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā.

⁷ Phir Rab ne us se kahā, “Maiñ Rab hūñ jo tujhe Kasdiyōñ ke Ūr se yahāñ le āyā tāki tujhe yih mulk mīrās meñ de dūñ.” ⁸ Abrām ne pūchhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, maiñ kis tarah jānūñ ki is mulk par qabzā karūñga?” ⁹ Jawāb meñ Rab ne kahā, “Mere huzūr ek tīnsālā gāy, ek tīnsālā bakrī aur ek tīnsālā menḍhā le ā. Ek qumrī aur ek kabūtar kā bachchā bhī le ānā.” ¹⁰ Abrām ne aisā hī kiyā aur phir har ek jānwar ko do hissoñ meñ kṛ kar un ko ek dūsre ke āmne-sāmne rakh diyā. Lekin parindoñ ko us ne sālīm rahne diyā. ¹¹ Shikārī parinde un par utarne lage, lekin Abrām unheñ bhagātā rahā.

¹² Jab sūraj ḍūbne lagā to Abrām par gahrī nīnd tārī huī. Us par dahshat aur andherā hī andherā chhā gayā. ¹³ Phir Rab ne us se kahā, “Jāñ le ki terī aulād aise mulk meñ rahegī jo us kā nahīñ hogā. Wahāñ wuh ajnabī aur ḡhulām hogī, aur us par 400 sāl tak bahut zulm kiyā jāegā. ¹⁴ Lekin maiñ us qaum kī adālat karūñga jis ne use ḡhulām banāyā hogā. Is ke bād wuh baṛī daulat pā kar us mulk se nikleñge. ¹⁵ Tū khud umrāsīdā ho kar salāmatī ke sāth intaqāl karke apne bāpdādā se jā mīlegā aur dafnāyā jāegā. ¹⁶ Terī aulād kī chauthī pusht ḡhairwatan se wāpas āegī, kyonki us waqt tak maiñ Amoriyōñ ko bardāsh karūñga. Lekin āḡhirkār un ke gunāh itne sangīñ ho jāeñge ki maiñ unheñ Mulk-e-Kanān se nikāl dūñgā.”

¹⁷ Sūraj ḡhurūb huā. Andherā chhā gayā. Achānak ek dhuāñdār tanūr aur ek bharaktī huī mashāl nazar āī aur jānwarōñ ke do do ṭukroñ ke bīch meñ se guzare.

¹⁸ Us waqt Rab ne Abrām ke sāth ahd kiyā. Us ne kahā, “Maiñ yih mulk Misr kī sarhad se Furāt tak terī aulād ko dūñgā, ¹⁹ agarche abhī tak is meñ Qīnī, Qanizzī, Kadmūnī, ²⁰ Hittī, Farizzī, Rafāī, ²¹ Amorī, Kanānī, Jirjāsī aur Yabūsī ābād haiñ.”

16

Hājirā aur Ismāīl

¹ Ab tak Abrām kī bīwī Sāray ke koī bachchā nahīñ huā thā. Lekin unhoñ ne ek Misrī laundī rakhī thī jis kā nām Hājirā thā, ² aur ek dīn Sāray ne Abrām se kahā, “Rab ne mujhe bachche paidā karne se mahrūm rakhā hai, is lie merī laundī ke sāth hambistar hoñ. Shāyad mujhe us kī mārīfat bachchā mil jāe.”

Abrām ne Sāray kī bāt māñ lī. ³ Chunāñche Sāray ne apnī Misrī laundī Hājirā ko apne shauhar Abrām ko de diyā tāki wuh us kī bīwī ban jāe us waqt Abrām ko Kanān meñ baste hue das sāl ho gae the. ⁴ Abrām Hājirā se hambistar huā to wuh ummīd se ho gāī. Jab Hājirā ko yih mālūm huā to wuh apnī mālīkan ko haqīr jānane lagī. ⁵ Tab Sāray ne Abrām se kahā, “Jo zulm mujh par kiyā jā rahā hai wuh āp hī par āe. Maiñ ne khud ise āp ke bāzuoñ meñ de diyā thā. Ab jab ise mālūm huā hai ki ummīd se hai to mujhe haqīr jānane lagī hai. Rab mere aur āp ke darmiyān faislā kare.” ⁶ Abrām ne jawāb diyā, “Dekho, yih tumhārī laundī hai aur tumhāre iḡhtiyār meñ hai. Jo tumhārā jī chāhe us ke sāth karo.”

Is par Sāray us se itnā burā sulūk karne lagī ki Hājirā farār ho gāī. ⁷ Rab ke farishte ko Hājirā registān ke us chashme ke qarīb milī jo Shūr ke rāste par hai. ⁸ Us ne kahā,

“Sāray kī laundī Hājirā, tū kahān se ā rahī hai aur kahān jā rahī hai?” Hājirā ne jawāb diyā, “Main apnī mālikan Sāray se farār ho rahī hūn.” ⁹ Rab ke farishte ne us se kahā, “Apnī mālikan ke pās wāpas chalī jā aur us ke tābe rah. ¹⁰ Main terī aulād itnī barhāūngā ki use ginā nahīn jā sakegā.” ¹¹ Rab ke farishte ne mazīd kahā, “Tū ummīd se hai. Ek beṭā paidā hogā. Us kā nām Ismāīl yānī ‘Allāh Suntā Hai’ rakh, kyonki Rab ne musibat mein terī āwāz sunī. ¹² Wuh janglī gadhe kī mānind hogā. Us kā hāth har ek ke khilāf aur har ek kā hāth us ke khilāf hogā. To bhī wuh apne tamām bhāiyon ke sāmne ābād rahegā.”

¹³ Rab ke us ke sāth bāt karne ke bād Hājirā ne us kā nām Attā-el-roī yānī ‘Tū Ek Mābūd Hai Jo Mujhe Dekhtā Hai’ rakhā. Us ne kahā, “Kyā main ne wāqāi us ke pīchhe dekhā hai jis ne mujhe dekhā hai?” ¹⁴ Is lie us jagah ke kuen kā nām ‘Bair-lahī-roī’ yānī ‘Us Zindā Hastī kā Kuān Jo Mujhe Dekhtā Hai’ par gayā. Wuh Qādis aur Barād ke darmiyān wāqe hai.

¹⁵ Hājirā wāpas gai, aur us ke beṭā paidā huā. Abrām ne us kā nām Ismāīl rakhā. ¹⁶ Us waqt Abrām 86 sāl kā thā.

17

Ahd kā Nishān: Khatnā

¹ Jab Abrām 99 sāl kā thā to Rab us par zāhir huā. Us ne kahā, “Main Allāh Qādir-e-mutlaq hūn. Mere huzūr chaltā rah aur be’ilzām ho. ² Main tere sāth apnā ahd bāndhūngā aur terī aulād ko bahut hī zyādā barhā dūngā.”

³ Abrām muñh ke bal gir gayā, aur Allāh ne us se kahā, ⁴ “Merā tere sāth ahd hai ki tū bahut qaumon kā bāp hogā. ⁵ Ab se tū Abrām yānī ‘Azīm Bāp’ nahīn kahlāegā balki terā nām Ibrāhīm yānī ‘Bahut Qaumon kā Bāp’ hogā. Kyonki main ne tujhe bahut qaumon kā bāp banā diyā hai. ⁶ Main tujhe bahut hī zyādā aulād bakhsh dūngā, itnī ki qaumeñ baneñgī. Tujh se bādshāh bhī nikleñge. ⁷ Main apnā ahd tere aur terī aulād ke sāth nasl-dar-nasl qāym karūngā, ek abadī ahd jis ke mutābiq main terā aur terī aulād kā Khudā hūngā. ⁸ Tū is waqt Mulk-e-Kanān mein pardesī hai, lekin main is pūre mulk ko tujhe aur terī aulād ko detā hūn. Yih hameshā tak un kā hī rahegā, aur main un kā Khudā hūngā.”

⁹ Allāh ne Ibrāhīm se yih bhī kahā, “Tujhe aur terī aulād ko nasl-dar-nasl mere ahd kī sharāyt pūrī karnī haiñ. ¹⁰ Is kī ek shart yih hai ki har ek mard kā khatnā kiyā jāe ¹¹ apnā khatnā karāo. Yih hamāre āpas ke ahd kā zāhirī nishān hogā. ¹² Lāzim hai ki tū aur terī aulād nasl-dar-nasl apne har ek beṭe kā āṭhweñ dīn khatnā karwāeñ. Yih usūl us par bhī lāgū hai jo tere ghar mein rahtā hai lekin tujh se rishtā nahīn rakhtā, chāhe wuh ghar mein paidā huā ho yā kisī ajnabī se kharīdā gayā ho. ¹³ Ghar ke har ek mard kā khatnā karnā lāzim hai, khāh wuh ghar mein paidā huā ho yā kisī ajnabī se kharīdā gayā ho. Yih is bāt kā nishān hogā ki merā tere sāth ahd hameshā tak qāym rahegā. ¹⁴ Jis mard kā khatnā na kiyā gayā use us kī qaum mein se miṭyā jāegā, kyonki us ne mere ahd kī sharāyt pūrī na kiñ.”

¹⁵ Allāh ne Ibrāhīm se yih bhī kahā, “Apnī bīwī Sāray kā nām bhī badal denā. Ab se us kā nām Sāray nahīn balki Sārā yānī Shahzādī hogā. ¹⁶ Main use barkat bakhshūngā aur tujhe us kī mārīfat beṭā dūngā. Main use yahān tak barkat dūngā ki us se qaumeñ balki qaumon ke bādshāh nikleñge.”

¹⁷ Ibrāhīm muñh ke bal gir gayā. Lekin dil hī dil mein wuh hañs parā aur sochā, “Yih kis tarah ho saktā hai? Main to 100 sāl kā hūn. Aise ādmī ke hāñ bachchā kis tarah paidā ho saktā hai? Aur Sārā jaisī umrrasīdā aurat ke bachchā kis tarah paidā ho saktā hai? Us kī umr to 90 sāl hai.” ¹⁸ Us ne Allāh se kahā, “Hāñ, Ismāīl hī tere sāmne jītā rahe.”

¹⁹ Allāh ne kahā, “Nahīn, terī bīwī Sārā ke hān beṭā paidā hogā. Tū us kā nām Is'hāq yānī ‘Wuh Haṁstā Hai’ rakhnā. Main us ke aur us kī aulād ke sāth abadī ahd bāndhūngā. ²⁰ Main Ismāīl ke silsile meṁ bhī terī darḡhāst pūrī karūngā. Main use bhī barkat de kar phalne-phūlne dūngā aur us kī aulād bahut hī zyādā baṛhā dūngā. Wuh bārah ra'ison kā bāp hogā, aur main us kī mārifat ek baṛī qaum banāūngā. ²¹ Lekin merā ahd Is'hāq ke sāth hogā, jo ain ek sāl ke bād Sārā ke hān paidā hogā.”

²² Allāh kī Ibrāhīm ke sāth bāt ḡhatm huī, aur wuh us ke pās se āsmān par chalā gayā.

²³ Usī din Ibrāhīm ne Allāh kā hukm pūrā kiya. Us ne ghar ke har ek mard kā ḡhatnā karwāyā, apne beṭe Ismāīl kā bhī aur un kā bhī jo us ke ghar meṁ rahte lekin us se rishtā nahīn rakhte the, chāhe wuh us ke ghar meṁ paidā hue the yā ḡharīde gae the. ²⁴ Ibrāhīm 99 sāl kā thā jab us kā ḡhatnā huā, ²⁵ jabki us kā beṭā Ismāīl 13 sāl kā thā. ²⁶ Donoṁ kā ḡhatnā usī din huā. ²⁷ Sāth sāth gharāne ke tamām bāqī mardoṁ kā ḡhatnā bhī huā, bashamūl un ke jin kā Ibrāhīm ke sāth rishtā nahīn thā, chāhe wuh ghar meṁ paidā hue yā kisī ajnabī se ḡharīde gae the.

18

Mamre meṁ Ibrāhīm ke Tīn Mehmān

¹ Ek din Rab Mamre ke darāḡhtoṁ ke pās Ibrāhīm par zāhir huā. Ibrāhīm apne ḡhaime ke darwāze par baiṭhā thā. Din kī garmī urūj par thī. ² Achānak us ne dekhā ki tīn mard mere sāmne ḡhaṛe haiṁ. Unheṁ deḡhte hī wuh ḡhaime se un se milne ke lie daurā aur muṁh ke bal gir kar sijdā kiya. ³ Us ne kahā, “Mere āqā, agar mujh par āp ke karm kī nazar hai to āge na baṛheṁ balki kuchh der apne bande ke ghar ṭhahreṁ. ⁴ Agar ijāzat ho to main kuchh pānī le āūn tāki āp apne pānw dho kar darāḡht ke sāy meṁ ārām kar sakeṁ. ⁵ Sāth sāth main āp ke lie thoṛā-bahut khānā bhī le āūn tāki āp taḡwiyat pā kar āge baṛh sakeṁ. Mujhe yih karne deṁ, kyonki āp apne ḡhādim ke ghar ā gae haiṁ.” Unhoṁ ne kahā, “Ṭhīk hai. Jo kuchh tū ne kahā hai wuh kar.”

⁶ Ibrāhīm ḡhaime kī taraf daur kar Sārā ke pās āyā aur kahā, “Jaldī karo! 16 kilogrām behtarīn maidā le aur use gūndh kar roṭiyān banā.” ⁷ Phir wuh bhāḡ kar bailoṁ ke pās pahuṁchā. Un meṁ se us ne ek moṭā-tāzā bachhrā chun liyā jis kā gosht narm thā aur use apne naukar ko diyā jis ne jaldī se use taiyār kiya. ⁸ Jab khānā taiyār thā to Ibrāhīm ne use le kar lassī aur dūdh ke sāth apne mehmānoṁ ke āge rakh diyā. Wuh khāne lage aur Ibrāhīm un ke sāmne darāḡht ke sāy meṁ ḡhaṛā rahā.

⁹ Unhoṁ ne pūchhā, “Terī bīwī Sārā kahān hai?” Us ne jawāb diyā, “ḡhaime meṁ.”

¹⁰ Rab ne kahā, “Ain ek sāl ke bād main wāpas āūngā to terī bīwī Sārā ke beṭā hogā.”

Sārā yih bāteṁ sun rahī thī, kyonki wuh us ke pīchhe ḡhaime ke darwāze ke pās thī. ¹¹ Donoṁ miyān-bīwī būṛhe ho chuke the aur Sārā us umr se guzar chukī thī jis meṁ auratoṁ ke bachche paidā hote haiṁ. ¹² Is lie Sārā andar hī andar haṁs paṛī aur sochā, “Yih kaise ho saktā hai? Kyā jab main būṛhāpe ke bāis ḡhise-phāṭe libās kī mānind hūn to jawānī ke joban kā lutf uṭhāūn? Aur merā shauhar bhī būṛhā hai.”

¹³ Rab ne Ibrāhīm se pūchhā, “Sārā kyon haṁs rahī hai? Wuh kyon kah rahī hai, ‘Kyā wāqāī mere hān bachchā paidā hogā jabki main itnī umrrasīdā hūn?’” ¹⁴ Kyā Rab ke lie koī kām nāmumkin hai? Ek sāl ke bād muḡarrarā waḡt par main wāpas āūngā to Sārā ke beṭā hogā.” ¹⁵ Sārā ḡar gaī. Us ne jhūṭ bol kar inkār kiya, “Main nahīn haṁs rahī thī.”

Rab ne kahā, “Nahīn, tū zarūr haṁs rahī thī.”

Ibrāhīm Sadūm ke lie Minnat Kartā Hai

¹⁶ Phir mehmān uṭh kar rawānā hue aur nīche wādī meñ Sadūm kī taraf dekhne lage. Ibrāhīm unheñ ruḵsat karne ke lie sāth sāth chal rahā thā. ¹⁷ Rab ne dil meñ kahā, “Maiñ Ibrāhīm se wuh kām kyoñ chhupāe rakhūñ jo maiñ karne ke lie jā rahā hūñ?” ¹⁸ Isī se to ek baṛī aur tāqatwar qaum niklegī aur isī se maiñ duniyā kī tamām qaumoñ ko barkat dūngā. ¹⁹ Usī ko maiñ ne chun liyā hai tāki wuh apnī aulād aur apne bād ke gharāne ko hukm de ki wuh Rab kī rāh par chal kar rāst aur munsifānā kām karen. Kyoñki agar wuh aisā karen to Rab Ibrāhīm ke sāth apnā wādā pūrā karegā.”

²⁰ Phir Rab ne kahā, “Sadūm aur Amūrā kī badī ke bāis logoñ kī āheñ buland ho rahī haiñ, kyoñki un se bahut sangīn gunāh sarzad ho rahe haiñ. ²¹ Maiñ utar kar un ke pās jā rahā hūñ tāki dekhūñ ki yih ilzām wāqāī sach haiñ jo mujh tak pahuñche haiñ. Agar aisā nahīñ hai to maiñ yih jānanā chāhtā hūñ.”

²² Dūsre do ādmī Sadūm kī taraf āge nikle jabki Rab kuchh der ke lie wahāñ ṭaharā rahā aur Ibrāhīm us ke sāmne kharā rahā. ²³ Phir us ne qarīb ā kar us se bāt kī, “Kyā tū rāstbāzoñ ko bhī sharīroñ ke sāth tabāh kar degā?” ²⁴ Ho saktā hai ki shahr meñ 50 rāstbāz hoñ. Kyā tū phir bhī shahr ko barbād kar degā aur use un 50 ke sabab se muāf nahīñ karegā?” ²⁵ Yih kaise ho saktā hai ki tū bequsūroñ ko sharīroñ ke sāth halāk kar de? Yih to nāmumkin hai ki tū nek aur sharīr logoñ se ek jaisā sulūk kare. Kyā lāzim nahīñ ki pūrī duniyā kā munsif insāf kare?”

²⁶ Rab ne jawāb diyā, “Agar mujhe shahr meñ 50 rāstbāz mil jāeñ to un ke sabab se tamām ko muāf kar dūngā.”

²⁷ Ibrāhīm ne kahā, “Maiñ muāfī chāhtā hūñ ki maiñ ne Rab se bāt karne kī jurrat kī hai agarche maiñ ḵhāk aur rākh hī hūñ. ²⁸ Lekin ho saktā hai ki sirf 45 rāstbāz us meñ hoñ. Kyā tū phir bhī un pāñch logoñ kī kamī ke sabab se pūre shahr ko tabāh karegā?” Us ne kahā, “Agar mujhe 45 bhī mil jāeñ to use barbād nahīñ karūngā.”

²⁹ Ibrāhīm ne apnī bāt jāri rakhī, “Aur agar sirf 40 nek log hoñ to?” Rab ne kahā, “Maiñ un 40 ke sabab se unheñ chhoṛ dūngā.”

³⁰ Ibrāhīm ne kahā, “Rab ḡhussā na kare ki maiñ ek dafā aur bāt karūñ. Shāyad wahāñ sirf 30 hoñ.” Us ne jawāb diyā, “Phir bhī unheñ chhoṛ dūngā.”

³¹ Ibrāhīm ne kahā, “Maiñ muāfī chāhtā hūñ ki maiñ ne Rab se bāt karne kī jurrat kī hai. Agar sirf 20 pāe jāeñ?” Rab ne kahā, “Maiñ 20 ke sabab se shahr ko barbād karne se bāz rahūngā.”

³² Ibrāhīm ne ek āḵhirī dafā bāt kī, “Rab ḡhussā na kare agar maiñ ek aur bār bāt karūñ. Shāyad us meñ sirf 10 pāe jāeñ.” Rab ne kahā, “Maiñ use un 10 logoñ ke sabab se bhī barbād nahīñ karūngā.”

³³ In bātoñ ke bād Rab chalā gayā aur Ibrāhīm apne ghar ko lauṭ āyā.

19

Sadūm aur Amūrā kī Tabāhī

¹ Shām ke waqt yih do farishte Sadūm pahuñche. Lūt shahr ke darwāze par baiṭhā thā. Jab us ne unheñ dekhā to khare ho kar un se milne gayā aur muñh ke bal gir kar sijdā kiyā. ² Us ne kahā, “Sāhibo, apne bande ke ghar tashrif lāeñ tāki apne pāñw dho kar rāt ko ṭahareñ aur phir kal subah-sawere uṭh kar apnā safr jāri rakheñ.” Unhoñ ne kahā, “Koī bāt nahīñ, ham chauk meñ rāt guzāreñge.” ³ Lekin Lūt ne unheñ bahut majbūr kiyā, aur āḵhirkār wuh us ke sāth us ke ghar āe. Us ne un ke lie khānā pakāyā aur beḵhamīrī roṭī banāī. Phir unhoñ ne khānā khāyā.

⁴ Wuh abhī sone ke lie leṭe nahīñ the ki shahr ke jawānoñ se le kar būrhoñ tak tamām mardoñ ne Lūt ke ghar ko gher liyā. ⁵ Unhoñ ne āwāz de kar Lūt se kahā, “Wuh ādmī kahāñ haiñ jo rāt ke waqt tere pās āe? Un ko bāhar le ā tāki ham un ke sāth harāmkarī karen.”

⁶ Lūt un se milne bāhar gayā. Us ne apne pīchhe darwāzā band kar liyā ⁷ aur kahā, “Mere bhāiyo, aisā mat karo, aisī badkārī na karo. ⁸ Dekho, merī do kuñwārī beṭiyāñ haiñ. Unheñ main tumhāre pās bāhar le ātā hūñ. Phir jo jī chāhe un ke sāth karo. Lekin in ādmiyoñ ko chhoṛ do, kyonki wuh mere mehmān haiñ.”

⁹ Unhoñ ne kahā, “Rāste se haṭ jā! Dekho, yih shakhs jab hamāre pās āyā thā to ajnabī thā, aur ab yih ham par hākīm bananā chāhtā hai. Ab tere sāth un se zyādā burā sulūk karenge.” Wuh use majbūr karte karte darwāze ko torne ke lie āge barhe. ¹⁰ Lekin ain waqt par andar ke ādmī Lūt ko pakar kar andar le āe, phir darwāzā dubārā band kar diyā. ¹¹ Unhoñ ne chhoṛoñ se le kar baroñ tak bāhar ke tamām ādmiyoñ ko andhā kar diyā, aur wuh darwāze ko dhūndte dhūndte thak gae.

¹² Donoñ ādmiyoñ ne Lūt se kahā, “Kyā terā koī aur rishtedār is shahr mein rahtā hai, masalan koī dāmād yā beṭā-beṭī? Sab ko sāth le kar yahāñ se chalā jā, ¹³ kyonki ham yih maqām tabāh karne ko haiñ. Is ke bāshindoñ kī badī ke bāis logoñ kī āheñ buland ho kar Rab ke huzūr pahuñch gaī haiñ, is lie us ne hamen is ko tabāh karne ke lie bhejā hai.”

¹⁴ Lūt ghar se niklā aur apne dāmādoñ se bāt kī jin kā us kī beṭiyoñ ke sāth rishtā ho chukā thā. Us ne kahā, “Jaldī karo, is jagah se niklo, kyonki Rab is shahr ko tabāh karne ko hai.” Lekin us ke dāmādoñ ne ise mazāq hī samjhā.

¹⁵ Jab pau phatne lagī to donoñ ādmiyoñ ne Lūt ko bahut samjhāyā aur kahā, “Jaldī kar! Apnī bīwī aur donoñ beṭiyoñ ko sāth le kar chalā jā, warnā jab shahr ko sazā dī jāegī to tū bhī halāk ho jāegā.” ¹⁶ To bhī wuh jhijaktā rahā. Āḡhirkār donoñ ne Lūt, us kī bīwī aur beṭiyoñ ke hāth pakar kar unheñ shahr ke bāhar tak pahuñchā diyā, kyonki Rab ko Lūt par tars ātā thā.

¹⁷ Jyon hī wuh unheñ bāhar le āe un mein se ek ne kahā, “Apnī jān bachā kar chalā jā. Pīchhe muṛ kar na dekhñā. Maidān mein kahīñ na ṭhaharnā balki pahāroñ mein panāh lenā, warnā tū halāk ho jāegā.”

¹⁸ Lekin Lūt ne un se kahā, “Nahīñ mere āqā, aisā na ho. ¹⁹ Tere bande ko terī nazar-e-karm hāsīl huī hai aur tū ne merī jān bachāne mein bahut mehrbānī kar dikhāī hai. Lekin main pahāroñ mein panāh nahīñ le saktā. Wahāñ pahuñchne se pahle yih musibat mujh par ān paṛegī aur main halāk ho jāūngā. ²⁰ Dekh, qarīb hī ek chhoṭā qasbā hai. Wuh itnā nazdīk hai ki main us taraf hijrat kar saktā hūñ. Mujhe wahāñ panāh lene de. Wuh chhoṭā hī hai, nā? Phir merī jān bachegī.”

²¹ Us ne kahā, “Chalo, ṭhīk hai. Terī yih darḡhāst bhī manzūr hai. Main yih qasbā tabāh nahīñ karūngā. ²² Lekin bhāḡ kar wahāñ panāh le, kyonki jab tak tū wahāñ pahuñch na jāe main kuchh nahīñ kar saktā.” Is lie qasbe kā nām Zuḡhar yānī Chhoṭā hai.

²³ Jab Lūt Zuḡhar pahuñchā to sūraj niklā huā thā. ²⁴ Tab Rab ne āsmān se Sadūm aur Amūrā par gandhak aur āḡ barsāī. ²⁵ Yoñ us ne us pūre maidān ko us ke shahroñ, bāshindoñ aur tamām hariyālī samet tabāh kar diyā. ²⁶ Lekin farār hote waqt Lūt kī bīwī ne pīchhe muṛ kar dekhā to wuh fauran namak kā satūn ban gaī.

²⁷ Ibrāhīm subah-sawere uṭh kar us jagah wāpas āyā jahāñ wuh kal Rab ke sāmne kharā huā thā. ²⁸ Jab us ne nīche Sadūm, Amūrā aur pūrī wādī kī taraf nazar kī to wahāñ se bhaṭṭe kā-sā dhuāñ uṭh rahā thā.

²⁹ Yoñ Allāh ne Ibrāhīm ko yād kiyā jab us ne us maidān ke shahr tabāh kie. Kyonki wuh unheñ tabāh karne se pahle Lūt ko jo un mein ābād thā wahāñ se nikāl lāyā.

Lūt aur Us kī Beṭiyāñ

³⁰ Lūt aur us kī beṭiyāñ zyādā der tak Zuḡhar mein na ṭhahre. Wuh rawānā ho kar pahāroñ mein ābād hue, kyonki Lūt Zuḡhar mein rahne se ḍartā thā. Wahāñ unhoñ ne ek ḡhar ko apnā ghar banā liyā.

³¹ Ek din baṛī beṭī ne chhoṭī se kahā, “Abbū būṛhā hai aur yahān koī mard hai nahīn jis ke zariye hamāre bachche paidā ho sakeñ. ³² Āo, ham Abbū ko mai pilāeñ. Jab wuh nashe meñ dhut ho to ham us ke sāth hambistar ho kar apne lie aulād paidā karen tāki hamārī nasl qāym rahe.”

³³ Us rāt unhoñ ne apne bāp ko mai pilāī. Jab wuh nashe meñ thā to baṛī beṭī andar jā kar us ke sāth hambistar huī. Chūñki Lūt hosh meñ nahīn thā is lie use kuchh bhī mālūm na huā. ³⁴ Agle din baṛī bahan ne chhoṭī bahan se kahā, “Pichhlī rāt maiñ Abbū se hambistar huī. Āo, āj rāt ko ham use dubārā mai pilāeñ. Jab wuh nashe meñ dhut ho to tum us ke sāth hambistar ho kar apne lie aulād paidā karnā tāki hamārī nasl qāym rahe.” ³⁵ Chunāñche unhoñ ne us rāt bhī apne bāp ko mai pilāī. Jab wuh nashe meñ thā to chhoṭī beṭī uṭh kar us ke sāth hambistar huī. Is bār bhī wuh hosh meñ nahīn thā, is lie use kuchh bhī mālūm na huā.

³⁶ Yoñ Lūt kī beṭiyāñ apne bāp se ummīd se huīñ. ³⁷ Baṛī beṭī ke hāñ beṭā paidā huā. Us ne us kā nām Moāb rakhā. Us se Moābī nikle haiñ. ³⁸ Chhoṭī beṭī ke hāñ bhī beṭā paidā huā. Us ne us kā nām Bin-ammī rakhā. Us se Ammonī nikle haiñ.

20

Ibrāhīm aur Abīmālik

¹ Ibrāhīm wahān se junūb kī taraf Dasht-e-Najab meñ chalā gayā aur Qādis aur Shūr ke darmiyān jā basā. Kuchh der ke lie wuh Jirār meñ ṭhahrā, lekin ajnabī kī haisiyat se. ² Wahān us ne logoñ ko batāyā, “Sārā merī bahan hai.” Is lie Jirār ke bādshāh Abīmālik ne kisī ko bhijwā diyā ki use mahal meñ le āe.

³ Lekin rāt ke waqt Allāh ḵhāb meñ Abīmālik par zāhir huā aur kahā, “Maut tere sar par kharī hai, kyonki jo aurat tū apne ghar le āyā hai wuh shādīshudā hai.”

⁴ Asal meñ Abīmālik abhī tak Sārā ke qarīb nahīn gayā thā. Us ne kahā, “Mere āqā, kyā tū ek bequsūr qaum ko bhī halāk karegā? ⁵ Kyā Ibrāhīm ne mujh se nahīn kahā thā ki Sārā merī bahan hai? Aur Sārā ne us kī hāñ meñ hāñ milāī. Merī nīyat achchhī thī aur maiñ ne ḡhalat kām nahīn kiya.” ⁶ Allāh ne kahā, “Hāñ, maiñ jāntā hūn ki is meñ terī nīyat achchhī thī. Is lie maiñ ne tujhe merā gunāh karne aur use chhūne se rok diyā. ⁷ Ab us aurat ko us ke shauhar ko wāpas kar de, kyonki wuh nabī hai aur tere lie duā karegā. Phir tū nahīn maregā. Lekin agar tū use wāpas nahīn karegā to jān le ki terī aur tere logoñ kī maut yaqīnī hai.”

⁸ Abīmālik ne subah-sawere uṭh kar apne tamām kārindoñ ko yih sab kuchh batāyā. Yih sun kar un par dahshat chhā gai. ⁹ Phir Abīmālik ne Ibrāhīm ko bulā kar kahā, “Āp ne hamāre sāth kyā kiya hai? Maiñ ne āp ke sāth kyā ḡhalat kām kiya ki āp ne mujhe aur merī saltanat ko itne sangīn jurm meñ phaṅsā diyā hai? Jo sulūk āp ne hamāre sāth kar dikhāyā hai wuh kisī bhī shaḵhs ke sāth nahīn karnā chāhie. ¹⁰ Āp ne yih kyon kiya?”

¹¹ Ibrāhīm ne jawāb diyā, “Maiñ ne apne dīl meñ kahā ki yahān ke log Allāh kā ḵhauf nahīn rakhte hoñge, is lie wuh merī bīwī ko hāsil karne ke lie mujhe qatl kar deñge. ¹² Haqīqat meñ wuh merī bahan bhī hai. Wuh mere bāp kī beṭī hai agarche us kī aur merī māñ farq haiñ. Yoñ maiñ us se shādī kar sakā. ¹³ Phir jab Allāh ne hone diyā ki maiñ apne bāp ke gharāne se nikal kar idhar-udhar phirūn to maiñ ne apnī bīwī se kahā, ‘Mujh par yih mehrbānī kar ki jahān bhī ham jāeñ mere bāre meñ kah denā ki wuh merā bhāī hai.’ ”

¹⁴ Phir Abīmālik ne Ibrāhīm ko bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail, ḡhulām aur laundiyāñ de kar us kī bīwī Sārā ko use wāpas kar diyā. ¹⁵ Us ne kahā, “Merā mulk āp ke lie khulā hai. Jahān jī chāhe us meñ jā baseñ.” ¹⁶ Sārā se us ne kahā, “Maiñ āp ke bhāī ko chāñdī ke hazār sikke detā hūn. Is se āp aur āp ke logoñ ke sāmne āp ke sāth kie gae nārāwā sulūk kā izālā ho aur āp ko bequsūr qarār diyā jāe.”

¹⁷⁻¹⁸ Tab Ibrāhīm ne Allāh se duā kī aur Allāh ne Abīmalik, us kī bīwī aur us kī laundiyon ko shifā dī, kyonki Rab ne Abīmalik ke gharāne kī tamām auraton ko Sārā ke sabab se bāñjh banā diyā thā. Lekin ab un ke hān dubārā bachche paidā hone lage.

21

Is'hāq kī Paidāish

¹ Tab Rab ne Sārā ke sāth waisā hī kiyā jaisā us ne farmāyā thā. Jo wādā us ne Sārā ke bāre meñ kiyā thā use us ne pūrā kiyā. ² Wuh hāmīlā huī aur beṭā paidā huā. Ain us waqt būrhe Ibrāhīm ke hān beṭā paidā huā jo Allāh ne muqarrar karke use batāyā thā.

³ Ibrāhīm ne apne is beṭe kā nām Is'hāq yānī 'Wuh Hañstā Hai' rakhā. ⁴ Jab Is'hāq āṭh dīn kā thā to Ibrāhīm ne us kā khatnā karāyā, jis tarah Allāh ne use hukm diyā thā. ⁵ Jab Is'hāq paidā huā us waqt Ibrāhīm 100 sāl kā thā. ⁶ Sārā ne kahā, "Allāh ne mujhe hañsāyā, aur har koī jo mere bāre meñ yih sunegā hañsegā. ⁷ Is se pahle kaun Ibrāhīm se yih kahne kī jurrat kar saktā thā ki Sārā apne bachchon ko dūdh pilāegī? Aur ab mere hān beṭā paidā huā hai, agarche Ibrāhīm būrḥā ho gayā hai."

⁸ Is'hāq baṛā hotā gayā. Jab us kā dūdh chhuṛāyā gayā to Ibrāhīm ne us ke lie baṛī ziyāfat kī.

Ibrāhīm Hājirā aur Ismāīl ko Nikāl Detā Hai

⁹ Ek dīn Sārā ne dekhā ki Misrī laundī Hājirā kā beṭā Ismāīl Is'hāq kā mazāq uṛā rahā hai. ¹⁰ Us ne Ibrāhīm se kahā, "Is laundī aur us ke beṭe ko ghar se nikāl deñ, kyonki wuh mere beṭe Is'hāq ke sāth mīrās nahīn pāegā."

¹¹ Ibrāhīm ko yih bāt bahut burī lagī. Ākhir Ismāīl bhī us kā beṭā thā. ¹² Lekin Allāh ne us se kahā, "Jo bāt Sārā ne apnī laundī aur us ke beṭe ke bāre meñ kahī hai wuh tuihe burī na lage. Sārā kī bāt mān le, kyonki terī nasl Is'hāq hī se qāym rahegī. ¹³ Lekin main Ismāīl se bhī ek qaum banāūngā, kyonki wuh terā beṭā hai."

¹⁴ Ibrāhīm subah-sawere uṭhā. Us ne rotī aur pānī kī mashk Hājirā ke kandhon par rakh kar use larke ke sāth ghar se nikāl diyā. Hājirā chalte chalte Bair-sabā ke registān meñ idhar-udhar phirne lagī. ¹⁵ Phir pānī khatm ho gayā. Hājirā larke ko kisī jhārī ke nīche chhoṛ kar ¹⁶ koī 300 fuṭ dūr baiṭh gaī. Kyonki us ne dīl meñ kahā, "Main use marte nahīn dekh saktī." Wuh wahān baiṭh kar rone lagī.

¹⁷ Lekin Allāh ne beṭe kī rotī huī āwāz sun lī. Allāh ke farishte ne āsmān par se pukār kar Hājirā se bāt kī, "Hājirā, kyā bāt hai? Mat ḍar, kyonki Allāh ne larke kā jo wahān paṛā hai ronā sun liyā hai. ¹⁸ Uṭh, larke ko uṭhā kar us kā hāth thām le, kyonki main us se ek baṛī qaum banāūngā."

¹⁹ Phir Allāh ne Hājirā kī āñkheñ khol dīn, aur us kī nazar ek kueñ par paṛī. Wuh wahān gaī aur mashk ko pānī se bhar kar larke ko pilāyā.

²⁰ Allāh larke ke sāth thā. Wuh jawān huā aur tīrandāz ban kar bayābān meñ rahne lagā. ²¹ Jab wuh Fārān ke registān meñ rahtā thā to us kī mān ne use ek Misrī aurat se byāh diyā.

Abīmalik ke sāth Ahd

²² Un dīnon meñ Abīmalik aur us ke sipāhsālār Fīkul ne Ibrāhīm se kahā, "Jo kuchh bhī āp karte haiñ Allāh āp ke sāth hai. ²³ Ab mujh se Allāh kī qasam khāeñ ki āp mujhe aur merī āl-o-aulād ko dhokā nahīn deñge. Mujh par aur is mulk par jis meñ āp pardesī haiñ wuhī mehrbānī kareñ jo main ne āp par kī hai."

²⁴ Ibrāhīm ne jawāb diyā, "Main qasam khātā hūñ." ²⁵ Phir us ne Abīmalik se shikāyat karte hue kahā, "Āp ke bandoñ ne hamāre ek kueñ par qabzā kar liyā hai."

²⁶ Abīmalik ne kahā, “Mujhe nahīn mālūm ki kis ne aisā kiyā hai. Āp ne bhī mujhe nahīn batāyā. Āj main pahlī dafā yih bāt sun rahā hūn.”

²⁷ Tab Ibrāhīm ne Abīmalik ko bheṛ-bakriyān aur gāy-bail die, aur donoṅ ne ek dūsre ke sāth ahd bāndhā. ²⁸ Phir Ibrāhīm ne bheṛ ke sāt mādā bachchoṅ ko alag kar liyā. ²⁹ Abīmalik ne pūchhā, “Āp ne yih kyon kiyā?” ³⁰ Ibrāhīm ne jawāb diyā, “Bheṛ ke in sāt bachchoṅ ko mujh se le leñ. Yih is ke gawāh hoñ ki main ne is kueṅ ko khodā hai.” ³¹ Is lie us jagah kā nām Bair-sabā yānī ‘Qasam kā Kuān’ rakhā gayā, kyonki wahān un donoṅ mardoṅ ne qasam khāi.

³² Yoṅ unhoṅ ne Bair-sabā meṅ ek dūsre se ahd bāndhā. Phir Abīmalik aur Fīkul Filistiyōṅ ke mulk wāpas chale gae. ³³ Is ke bād Ibrāhīm ne Bair-sabā meṅ jhāu kā darakht lagāyā. Wahān us ne Rab kā nām le kar us kī ibādat kī jo abadī Khudā hai.

³⁴ Ibrāhīm bahut arse tak Filistiyōṅ ke mulk meṅ ābād rahā, lekin ajnabī kī haisiyat se.

22

Ibrāhīm kī Āzmāish

¹ Kuchh arse ke bād Allāh ne Ibrāhīm ko āzmāyā. Us ne us se kahā, “Ibrāhīm!” Us ne jawāb diyā, “Jī, main hāzir hūn.” ² Allāh ne kahā, “Apne iklaute beṛe Is’hāq ko jise tū pyār kartā hai sāth le kar Moriyāh ke ilāqe meṅ chalā jā. Wahān main tujhe ek pahār dikhāūngā. Us par apne beṛe ko qurbān kar de. Use zabah karke qurbāngāh par jalā denā.”

³ Subah-sawere Ibrāhīm uṭhā aur apne gadhe par zīn kasā. Us ne apne sāth do naukaroṅ aur apne beṛe Is’hāq ko liyā. Phir wuh qurbānī ko jalāne ke lie lakaṛī kāt kar us jagah kī taraf rawānā huā jo Allāh ne use batāī thī. ⁴ Safr karte karte tīsre dīn qurbānī kī jagah Ibrāhīm ko dūr se nazar āī. ⁵ Us ne naukaroṅ se kahā, “Yahān gadhe ke pās ṭahro. Main laṛke ke sāth wahān jā kar parastish karūnga. Phir ham tumhare pās wāpas ā jāenge.”

⁶ Ibrāhīm ne qurbānī ko jalāne ke lie lakaṛiyān Is’hāq ke kandhoṅ par rakh dīn aur khud chhurī aur āg jalāne ke lie angāroṅ kā bartan uṭhāyā. Donoṅ chal die. ⁷ Is’hāq bolā, “Abbū!” Ibrāhīm ne kahā, “Jī beṛā.” “Abbū, āg aur lakaṛiyān to hamare pās haiñ, lekin qurbānī ke lie bheṛ yā bakrī kahān hai?” ⁸ Ibrāhīm ne jawāb diyā, “Allāh khud qurbānī ke lie jānwar muhaiyā karegā, beṛā.” Wuh āge baṛh gae.

⁹ Chalte chalte wuh us maqām par pahuñche jo Allāh ne us par zāhir kiyā thā. Ibrāhīm ne wahān qurbāngāh banāī aur us par lakaṛiyān tartīb se rakh dīn. Phir us ne Is’hāq ko bāndh kar lakaṛiyōṅ par rakh diyā ¹⁰ aur chhurī pakaṛ lī tāki apne beṛe ko zabah kare. ¹¹ Ain usī waqt Rab ke farishte ne āsmān par se use āwāz dī, “Ibrāhīm, Ibrāhīm!” Ibrāhīm ne kahā, “Jī, main hāzir hūn.” ¹² Farishte ne kahā, “Apne beṛe par hāth na chalā, na us ke sāth kuchh kar. Ab main ne jān liyā hai ki tū Allāh kā khauf rakhtā hai, kyonki tū apne iklaute beṛe ko bhī mujhe dene ke lie taiyār hai.”

¹³ Achānak Ibrāhīm ko ek menḍhā nazar āyā jis ke sīng gunjān jhāriyōṅ meṅ phaṅse hue the. Ibrāhīm ne use zabah karke apne beṛe kī jagah qurbānī ke taur par jalā diyā. ¹⁴ Us ne us maqām kā nām “Rab muhaiyā kartā hai” rakhā. Is lie āj tak kahā jātā hai, “Rab ke pahār par muhaiyā kiyā jātā hai.”

¹⁵ Rab ke farishte ne ek bār phir āsmān par se pukār kar us se bāt kī. ¹⁶ “Rab kā farmān hai, merī zāt kī qasam, chūnki tū ne yih kiyā aur apne iklaute beṛe ko mujhe pesh karne ke lie taiyār thā ¹⁷ is lie main tujhe barkat dūngā aur terī aulād ko āsmān ke sitāroṅ aur sāhil kī ret kī tarah beshumār hone dūngā. Terī aulād apne dushmanoṅ ke shahroṅ ke darwāzoṅ par qabzā karegī. ¹⁸ Chūnki tū ne merī sunī is lie terī aulād se duniyā kī tamām qaumeṅ barkat pāeṅgī.”

¹⁹ Is ke bād Ibrāhīm apne naukaron ke pās wāpas āyā, aur wuh mil kar Bair-sabā laūṭe. Wahān Ibrāhīm ābād rahā.

²⁰ In wāqiyāt ke bād Ibrāhīm ko ittalā milī, “Āp ke bhāī Nahūr kī bīwī Milkāh ke hān bhī beṭe paidā hue haiñ. ²¹ Us ke pahlauṭhe Ūz ke bād Būz, Qamuel (Arām kā bāp), ²² Kasad, Hazū, Fildās, Idlāf aur Batuel paidā hue haiñ.” ²³ Milkāh aur Nahūr ke hān yih āṭh beṭe paidā hue. (Batuel Ribqā kā bāp thā.) ²⁴ Nahūr kī haram kā nām Rūmā thā. Us ke hān bhī beṭe paidā hue jin ke nām Tibakḥ, Jāham, Takḥas aur Mākā haiñ.

23

Sārā kī Wafāt

¹ Sārā 127 sāl kī umr meñ Habrūn meñ intaqāl kar gaī. ² Us zamāne meñ Habrūn kā nām Qiriyat-arbā thā, aur wuh Mulk-e-Kanān meñ thā. Ibrāhīm ne us ke pās ā kar mātam kiyā. ³ Phir wuh janāze ke pās se uṭhā aur Hittiyon se bāt kī. Us ne kahā, ⁴ “Maiñ āp ke darmiyān pardesī aur ḡhairshahrī kī haisiyat se rahtā hūñ. Mujhe qabr ke lie zamīn becheñ tāki apnī bīwī ko apne ghar se le jā kar dafn kar sakūñ.” ⁵⁻⁶ Hittiyon ne jawāb diyā, “Hamāre āqā, hamārī bāt sunen! Āp hamāre darmiyān Allāh ke ra’īs haiñ. Apnī bīwī ko hamārī behtarīn qabr meñ dafn karen. Ham meñ se koī nahīn jo āp se apnī qabr kā inkār karegā.”

⁷ Ibrāhīm uṭhā aur mulk ke bāshindon yānī Hittiyon ke sāmne tazīman jhuk gayā. ⁸ Us ne kahā, “Agar āp is ke lie taiyār haiñ ki maiñ apnī bīwī ko apne ghar se le jā kar dafn karūñ to Suhar ke beṭe Ifron se merī sifārish karen ⁹ ki wuh mujhe Makfilā kā ḡhār bech de. Wuh us kā hai aur us ke khet ke kināre par hai. Maiñ us kī pūrī qīmat dene ke lie taiyār hūñ tāki āp ke darmiyān rahte hue mere pās qabr bhī ho.”

¹⁰ Ifron Hittiyon kī jamāt meñ maujūd thā. Ibrāhīm kī darḡhāst par us ne un tamām Hittiyon ke sāmne jo shahr ke darwāze par jamā the jawāb diyā, ¹¹ “Nahīn, mere āqā! Merī bāt sunen. Maiñ āp ko yih khet aur us meñ maujūd ḡhār de detā hūñ. Sab jo hāzir haiñ mere gawāh haiñ, maiñ yih āp ko detā hūñ. Apnī bīwī ko wahān dafn kar deñ.”

¹² Ibrāhīm dubārā mulk ke bāshindon ke sāmne adaban jhuk gayā. ¹³ Us ne sab ke sāmne Ifron se kahā, “Mehrbānī karke merī bāt par ḡhaur karen. Maiñ khet kī pūrī qīmat adā karūnga. Use qabūl karen tāki wahān apnī bīwī ko dafn kar sakūñ.” ¹⁴⁻¹⁵ Ifron ne jawāb diyā, “Mere āqā, sunen. Is zamīn kī qīmat sirf 400 chāndī ke sikke hai. * Āp ke aur mere darmiyān yih kyā hai? Apnī bīwī ko dafn kar deñ.”

¹⁶ Ibrāhīm ne Ifron kī matlūbā qīmat māl li aur sab ke sāmne chāndī ke 400 sikke tol kar Ifron ko de die. Is ke lie us ne us waqt ke rāyj bāt istemāl kie. ¹⁷ Chunānche Makfilā meñ Ifron kī zamīn Ibrāhīm kī milkiyat ho gaī. Yih zamīn Mamre ke mashriq meñ thī. Us meñ khet, khet kā ḡhār aur khet kī hudūd meñ maujūd tamām daraḡht shāmil the. ¹⁸ Hittiyon kī pūrī jamāt ne jo shahr ke darwāze par jamā thī zamīn ke intaqāl kī tasdīq kī. ¹⁹ Phir Ibrāhīm ne apnī bīwī Sārā ko Mulk-e-Kanān ke us ḡhār meñ dafn kiyā jo Mamre yānī Habrūn ke mashriq meñ wāqe Makfilā ke khet meñ thā. ²⁰ Is tariqe se yih khet aur us kā ḡhār Hittiyon se Ibrāhīm ke nām par muntaqil kar diyā gayā tāki us ke pās qabr ho.

24

Is’hāq aur Ribqā

¹ Ibrāhīm ab bahut būrḡhā ho gayā thā. Rab ne use har lihāz se barkat dī thī. ² Ek din us ne apne ghar ke sab se buzurg naukar se jo us kī jāyḡdād kā pūrā intazām

* **23:14-15** Taqriban sāṛhe chār kilogrām chāndī.

chalātā thā bāt kī. “Qasam ke lie apnā hāth merī rān ke nīche rakho. ³ Rab kī qasam khāo jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhudā hai ki tum in Kanāniyon meñ se jin ke darmiyān main rahtā hūñ mere beṭe ke lie bīwī nahīn lāoge ⁴ balki mere watan meñ mere rishtedāron ke pās jāoge aur unhīn meñ se mere beṭe ke lie bīwī lāoge.” ⁵ Us ke naukar ne kahā, “Shāyad wuh aurat mere sāth yahāñ ānā na chāhe. Kyā main is sūrat meñ āp ke beṭe ko us watan meñ wāpas le jāūñ jis se āp nikle haiñ?” ⁶ Ibrāhīm ne kahā, “Ḳhabardār! Use hargiz wāpas na le jānā. ⁷ Rab jo āsmān kā Ḳhudā hai apnā farishtā tumhāre āge bhejēgā, is lie tum wahāñ mere beṭe ke lie bīwī chunane meñ zarūr kāmyāb hoge. Kyonki wuhī mujhe mere bāp ke ghar aur mere watan se yahāñ le āyā hai, aur usī ne qasam khā kar mujh se wādā kiya hai ki main Kanān kā yih mulk terī aulād ko dūngā. ⁸ Agar wahāñ kī aurat yahāñ ānā na chāhe to phir tum apnī qasam se āzād hoge. Lekin kisī sūrat meñ bhī mere beṭe ko wahāñ wāpas na le jānā.”

⁹ Ibrāhīm ke naukar ne apnā hāth us kī rān ke nīche rakh kar qasam khāi ki main sab kuchh aisā hī karūngā. ¹⁰ Phir wuh apne āqā ke das ūñṭon par qīmṭī tohfe lād kar Masoputāmiyā kī taraf rawānā huā. Chalte chalte wuh Nahūr ke shahr pahuñch gayā.

¹¹ Us ne ūñṭon ko shahr ke bāhar kueñ ke pās biṭhāyā. Shām kā waqt thā jab aurateñ kueñ ke pās ā kar pānī bhartī thiñ. ¹² Phir us ne duā kī, “Ai Rab mere āqā Ibrāhīm ke Ḳhudā, mujhe āj kāmyābī baḥsh aur mere āqā Ibrāhīm par mehrbānī kar. ¹³ Ab main is chashme par kharā hūñ, aur shahr kī beṭiyān pānī bharne ke lie ā rahī haiñ. ¹⁴ Main un meñ se kisī se kahūngā, ‘Zarā apnā gharā nīche karke mujhe pānī pilāen.’ Agar wuh jawāb de, ‘Pī leñ, main āp ke ūñṭon ko bhī pānī pilā detī hūñ,’ to wuh wuhī hogī jise tū ne apne ḳhādīm Is’hāq ke lie chun rakha hai. Agar aisā huā to main jān lūngā ki tū ne mere āqā par mehrbānī kī hai.”

¹⁵ Wuh abhī duā kar hī rahā thā ki Ribqā shahr se nikal āī. Us ke kandhe par gharā thā. Wuh Batuel kī beṭī thī. (Batuel Ibrāhīm ke bhāī Nahūr kī bīwī Milkāh kā beṭā thā.) ¹⁶ Ribqā nihāyat ḳhūbsūrat jawān larḳī thī, aur wuh kuñwārī bhī thī. Wuh chashme tak utrī, apnā gharā bharā aur phir wāpas ūpar āī.

¹⁷ Ibrāhīm kā naukar dauṛ kar us se milā. Us ne kahā, “Zarā mujhe apne ghar se thoṛā-sā pānī pilāen.” ¹⁸ Ribqā ne kahā, “Janāb, pī leñ.” Jaldī se us ne apne ghar ko kandhe par se utār kar hāth meñ pakaṛā tāki wuh pī sake. ¹⁹ Jab wuh pīne se fāriḡ huā to Ribqā ne kahā, “Main āp ke ūñṭon ke lie bhī pānī le ātī hūñ. Wuh bhī pūre taur par apnī pyās bujhāen.” ²⁰ Jaldī se us ne apne ghar kā pānī hauz meñ uñḍel diyā aur phir bhāg kar kueñ se itnā pānī lātī rahī ki tamām ūñṭon kī pyās bujh gāī.

²¹ Itne meñ Ibrāhīm kā ādmī ḳhāmoshī se use deḳhtā rahā, kyonki wuh jānanā chāhtā thā ki kyā Rab mujhe safr kī kāmyābī baḥshēgā yā nahīn. ²² Ūñṭ pānī pīne se fāriḡ hue to us ne Ribqā ko sone kī ek nath aur do kangan die. Nath kā taqriban 6 grām thā aur kanganon kā 120 grām.

²³ Us ne pūchhā, “Āp kis kī beṭī haiñ? Kyā us ke hāñ itnī jagah hai ki ham wahāñ rāt guzār sakeñ?”

²⁴ Ribqā ne jawāb diyā, “Merā bāp Batuel hai. Wuh Nahūr aur Milkāh kā beṭā hai.

²⁵ Hamāre pās bhūsā aur chārā hai. Rāt guzārne ke lie bhī kāfī jagah hai.” ²⁶ Yih sun kar Ibrāhīm ke naukar ne Rab ko sijdā kiya. ²⁷ Us ne kahā, “Mere āqā Ibrāhīm ke Ḳhudā kī tamjīd ho jis ke karm aur wafādārī ne mere āqā ko nahīn chhoṛā. Rab ne mujhe sīdhā mere mālik ke rishtedāron tak pahuñchāyā hai.”

²⁸ Larḳī bhāg kar apnī māñ ke ghar chalī gāī. Wahāñ us ne sab kuchh batā diyā jo huā thā. ²⁹⁻³⁰ Jab Ribqā ke bhāī Lāban ne nath aur bahan kī kalāiyon meñ kanganon ko dekhā aur wuh sab kuchh sunā jo Ibrāhīm ke naukar ne Ribqā ko batāyā thā to wuh fauran kueñ kī taraf dauṛā.

Ibrāhīm kā naukar ab tak ūnton samet wahān kharā thā. ³¹ Lāban ne kahā, “Rab ke mubārak bande, mere sāth aēn. Āp yahān shahr ke bāhar kyon kharē haiñ? Main ne apne ghar meñ āp ke lie sab kuchh taiyār kiya hai. Āp ke ūnton ke lie bhī kāfī jagah hai.” ³² Wuh naukar ko le kar ghar pahuñchā. Ūnton se sāmān utārā gayā, aur un ko bhūsā aur chārā diyā gayā. Pānī bhī lāyā gayā tāki Ibrāhīm kā naukar aur us ke ādmī apne pānw dhoen.

³³ Lekin jab khānā ā gayā to Ibrāhīm ke naukar ne kahā, “Is se pahle ki main khānā khāūn lāzim hai ki apnā muāmalā pesh karūn.” Lāban ne kahā, “Batāen apnī bāt.” ³⁴ Us ne kahā, “Main Ibrāhīm kā naukar hūn. ³⁵ Rab ne mere āqā ko bahut barkat dī hai. Wuh bahut amīr ban gayā hai. Rab ne use kasrat se bher-bakriyān, gāy-bail, sonā-chāndī, ghulām aur laundiyān, ūñ aur gadhe diē haiñ. ³⁶ Jab mere mālik kī bīwī būrhī ho gāī thī to us ke beṭā paidā huā thā. Ibrāhīm ne use apnī pūrī milkiyat de dī hai. ³⁷ Lekin mere āqā ne mujh se kahā, ‘Qasam khāo ki tum in Kanāniyon meñ se jin ke darmiyān main rahtā hūn mere beṭe ke lie bīwī nahīn lāoge ³⁸ balki mere bāp ke gharāne aur mere rishtedāron ke pās jā kar us ke lie bīwī lāoge.’ ³⁹ Main ne apne mālik se kahā, ‘Shāyad wuh aurat mere sāth ānā na chāhe.’ ⁴⁰ Us ne kahā, ‘Rab jis ke sāmne main chaltā rahā hūn apne farishte ko tumhāre sāth bhejē aur tumheñ kāmyābī baḥshegā. Tumheñ zarūr mere rishtedāron aur mere bāp ke gharāne se mere beṭe ke lie bīwī milegī. ⁴¹ Lekin agar tum mere rishtedāron ke pās jāo aur wuh inkār karen to phir tum apnī qasam se āzād hoge.’ ⁴² Āj jab main kueñ ke pās āyā to main ne duā kī, ‘Ai Rab, mere āqā ke Khudā, agar terī marzī ho to mujhe is mishan meñ kāmyābī baḥsh jis ke lie main yahān āyā hūn. ⁴³ Ab main is kueñ ke pās kharā hūn. Jab koī jawān aurat shahr se nikal kar yahān āe to main us se kahūngā, ‘Zarā mujhe apne ghare se thoṛā-sā pānī pilāen.’ ⁴⁴ Agar wuh kahe, ‘Pī leñ, main āp ke ūnton ke lie bhī pānī le āūngī’ to is kā matlab yih ho ki tū ne use mere āqā ke beṭe ke lie chun liyā hai ki us kī bīwī ban jāe.’

⁴⁵ Main abhī dil meñ yih duā kar rahā thā ki Ribqā shahr se nikal āī. Us ke kandhe par gharā thā. Wuh chashme tak utrī aur apnā gharā bhar liyā. Main ne us se kahā, ‘Zarā mujhe pānī pilāen.’ ⁴⁶ Jawāb meñ us ne jaldī se apne ghare ko kandhe par se utār kar kahā, ‘Pī leñ, main āp ke ūnton ko bhī pānī pilātī hūn.’ Main ne pānī piyā, aur us ne ūnton ko bhī pānī pilāyā. ⁴⁷ Phir main ne us se pūchhā, ‘Āp kis kī beṭī haiñ?’ Us ne jawāb diyā, ‘Merā bāp Batuel hai. Wuh Nahūr aur Milkāh kā beṭā hai.’ Phir main ne us kī nāk meñ nath aur us kī kalāiyon meñ kangan pahnā diē. ⁴⁸ Tab main ne Rab ko sijdā karke apne āqā Ibrāhīm ke Khudā kī tamjīd kī jis ne mujhe sīdhā mere mālik kī bhatījī tak pahuñchāyā tāki wuh Is'hāq kī bīwī ban jāe.

⁴⁹ Ab mujhe batāen, kyā āp mere āqā par apnī mehrbānī aur wafādārī kā izhār karnā chāhte haiñ? Agar aisā hai to Ribqā kī Is'hāq ke sāth shādī qabūl karen. Agar āp muttafiq nahīn haiñ to mujhe batāen tāki main koī aur qadam uṭhā sakūn.”

⁵⁰ Lāban aur Batuel ne jawāb diyā, “Yih bāt Rab kī taraf se hai, is lie ham kisī tarah bhī inkār nahīn kar sakte. ⁵¹ Ribqā āp ke sāmne hai. Use le jāen. Wuh āp ke mālik ke beṭe kī bīwī ban jāe jis tarah Rab ne farmāyā hai.” ⁵² Yih sun kar Ibrāhīm ke naukar ne Rab ko sijdā kiya. ⁵³ Phir us ne sone aur chāndī ke zewarāt aur mahange malbūsāt apne sāmān meñ se nikāl kar Ribqā ko diē. Ribqā ke bhāī aur māñ ko bhī qīmtī tohfe mile.

⁵⁴ Is ke bād us ne apne hamsafron ke sāth shām kā khānā khāyā. Wuh rāt ko wahīn ṭhahre. Agle dīn jab uṭhe to naukar ne kahā, “Ab hamēñ ijāzat deñ tāki apne āqā ke pās lauṭ jāen.” ⁵⁵ Ribqā ke bhāī aur māñ ne kahā, “Ribqā kuchh dīn aur hamāre hāñ ṭhahre. Phir āp jāen.” ⁵⁶ Lekin us ne un se kahā, “Ab der na karen, kyonki Rab ne mujhe mere mishan meñ kāmyābī baḥshī hai. Mujhe ijāzat deñ tāki apne mālik

ke pās wāpas jāūn.” ⁵⁷ Unhoñ ne kahā, “Chaleñ, ham laṛkī ko bulā kar usī se pūchh lete haiñ.”

⁵⁸ Unhoñ ne Ribqā ko bulā kar us se pūchhā, “Kyā tū abhī is ādmī ke sāth jānā chāhtī hai?” Us ne kahā, “Jī, main jānā chāhtī hūñ.” ⁵⁹ Chunāñche unhoñ ne apnī bahan Ribqā, us kī dāyā, Ibrāhīm ke naukar aur us ke hamsafrōñ ko ruḵsat kar diyā. ⁶⁰ Pahle unhoñ ne Ribqā ko barkat de kar kahā, “Hamārī bahan, Allāh kare kī tū karoṛoñ kī māñ bane. Terī aulād apne dushmanoñ ke shahroñ ke darwāzoñ par qabzā kare.” ⁶¹ Phir Ribqā aur us kī naukarāniyāñ uṭh kar ūñṭoñ par sawār huñ aur Ibrāhīm ke naukar ke pīchhe ho līñ. Chunāñche naukar unheñ sāth le kar rawānā ho gayā.

⁶² Us waqt Is'hāq mulk ke junūbī hisse, Dasht-e-Najab meñ rahtā thā. Wuh Bair-lahī-roī se āyā thā. ⁶³ Ek shām wuh nikal kar khule maidān meñ apnī sochoñ meñ magan ṭahal rahā thā kī achānak ūñṭ us kī taraf āte hue nazar āe. ⁶⁴ Jab Ribqā ne apnī nazar uṭhā kar Is'hāq ko dekhā to us ne ūñṭ se utar kar ⁶⁵ naukar se pūchhā, “Wuh ādmī kaun hai jo maidān meñ ham se milne ā rahā hai?” Naukar ne kahā, “Merā mālik hai.” Yih sun kar Ribqā ne chādar le kar apne chehre ko ḍhāñp liyā.

⁶⁶ Naukar ne Is'hāq ko sab kuchh batā diyā jo us ne kiyā thā. ⁶⁷ Phir Is'hāq Ribqā ko apnī māñ Sārā ke ḍere meñ le gayā. Us ne us se shādī kī, aur wuh us kī bīwī ban gai. Is'hāq ke dil meñ us ke lie bahut muhabbat paidā huī. Yoñ use apnī māñ kī maut ke bād sukūn milā.

25

Ibrāhīm kī Mazīd Aulād

¹ Ibrāhīm ne ek aur shādī kī. Naī bīwī kā nām Qatūrā thā. ² Qatūrā ke chhih beṭe paidā hue, Zimrān, Yuqsān, Midān, Midiyān, Isbāq aur Sūkh. ³ Yuqsān ke do beṭe the, Sabā aur Dadān. Asūrī, Latūsī aur Lūmī Dadān kī aulād haiñ. ⁴ Midiyān ke beṭe Aifā, Ifar, Hanūk, Abīdā aur Ildā'a the. Yih sab Qatūrā kī aulād the.

⁵ Ibrāhīm ne apnī sārī milkiyat Is'hāq ko de dī. ⁶ Apnī maut se pahle us ne apnī dūsri bīwiyoñ ke beṭoñ ko tohfe de kar apne beṭe se dūr mashriq kī taraf bhej diyā.

Ibrāhīm kī Wafāt

⁷⁻⁸ Ibrāhīm 175 sāl kī umr meñ faut huā. Ġharz wuh bahut umrrasīdā aur zindagī se āsūdā ho kar intaqāl karke apne bāpdādā se jā milā. ⁹⁻¹⁰ Us ke beṭoñ Is'hāq aur Ismāīl ne use Makfilā ke ġhār meñ dafn kiyā jo Mamre ke mashriq meñ hai. Yih wuhī ġhār thā jise khet samet Hittī ādmī Ifron bin Suhār se kharīdā gayā thā. Ibrāhīm aur us kī bīwī Sārā donoñ ko us meñ dafn kiyā gayā.

¹¹ Ibrāhīm kī wafāt ke bād Allāh ne Is'hāq ko barkat dī. Us waqt Is'hāq Bair-lahī-roī ke qarīb ābād thā.

Ismāīl kī Aulād

¹² Ibrāhīm kā beṭā Ismāīl jo Sārā kī Misrī laundī Hājirā ke hāñ paidā huā us kā nasabnāmā yih hai. ¹³ Ismāīl ke beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak yih haiñ: Nabāyot, Qīdār, Adbiyel, Mibsām, ¹⁴ Mishmā, Dūmā, Massā, ¹⁵ Hadad, Taimā, Yatūr, Nafīs aur Qīdmā.

¹⁶ Yih beṭe bārah qabiloñ ke bānī ban gae. Aur jahāñ jahāñ wuh ābād hue un jaghoñ kā wuhī nām par gayā. ¹⁷ Ismāīl 137 sāl kā thā jab wuh kūch karke apne bāpdādā se jā milā. ¹⁸ Us kī aulād us ilāqe meñ ābād thī jo Hawilā aur Shūr ke darmiyān hai aur jo Misr ke mashriq meñ Asūr kī taraf hai. Yoñ Ismāīl apne tamām bhāiyoñ ke sāmne hī ābād huā.

Esau aur Yāqūb kī Paidāish

¹⁹ Yih Ibrāhīm ke beṭe Is'hāq kā bayān hai.

²⁰ Is'hāq 40 sāl kā thā jab us kī Ribqā se shādī huī. Ribqā Lāban kī bahan aur Arāmī mard Batuel kī beṭī thī. (Batuel Masopotāmiyā kā thā.) ²¹ Ribqā ke bachche paidā na hue. Lekin Is'hāq ne apnī biwī ke lie duā kī to Rab ne us kī sunī, aur Ribqā ummīd se huī. ²² Us ke peṭ meñ bachche ek dūsre se zorāzmāī karne lage to wuh Rab se pūchhne gāī, “Agar yih merī hālat rahegī to phir main yahān tak kyon pahunch gāī hūn?” ²³ Rab ne us se kahā, “Tere andar do qaumeñ haiñ. Wuh tujh se nikal kar ek dūsre se alag alag ho jāeñgī. Un meñ se ek zyādā tāqatwar hogī, aur barā chhoṭe kī khidmat karegā.”

²⁴ Paidāish kā waqt ā gayā to jurwān beṭe paidā hue. ²⁵ Pahlā bachchā niklā to surkh-sā thā, aur aisā lag rahā thā ki wuh ghane bāloñ kā koṭ hī pahne hue hai. Is lie us kā nām Esau yānī ‘Bāloñ Wālā’ rakhā gayā. ²⁶ Is ke bād dūsra bachchā paidā huā. Wuh Esau kī eṛī pakare hue niklā, is lie us kā nām Yāqūb yānī ‘Eṛī Pakarne Wālā’ rakhā gayā. Us waqt Is'hāq 60 sāl kā thā.

²⁷ Larke jawān hue. Esau māhir shikārī ban gayā aur khule maidān meñ khush rahtā thā. Us ke muqābale meñ Yāqūb shāystā thā aur ḍere meñ rahnā pasand kartā thā. ²⁸ Is'hāq Esau ko pyār kartā thā, kyonki wuh shikār kā gosht pasand kartā thā. Lekin Ribqā Yāqūb ko pyār kartī thī.

²⁹ Ek din Yāqūb sālan pakā rahā thā ki Esau thakāhārā jangal se āyā. ³⁰ Us ne kahā, “Mujhe jaldī se lāl sālan, hāñ isī lāl sālan se kuchh khāne ko do. Main to bedam ho rahā hūn.” (Isī lie bād meñ us kā nām Adom yānī Surkh par gayā.) ³¹ Yāqūb ne kahā, “Pahle mujhe pahlauṭhe kā haq bech do.” ³² Esau ne kahā, “Main to bhūk se mar rahā hūn, pahlauṭhe kā haq mere kis kām kā?” ³³ Yāqūb ne kahā, “Pahle qasam khā kar mujhe yih haq bech do.” Esau ne qasam khā kar use pahlauṭhe kā haq muntaqil kar diyā.

³⁴ Tab Yāqūb ne use kuchh roṭī aur dāl de dī, aur Esau ne khāyā aur piyā. Phir wuh uṭh kar chalā gayā. Yon us ne pahlauṭhe ke haq ko haqir jānā.

26

Is'hāq aur Ribqā Jirār Meñ

¹ Us mulk meñ dubārā kāl parā, jis tarah Ibrāhīm ke dinoñ meñ bhī par gayā thā. Is'hāq Jirār Shahr gayā jis par Filistiyon ke bādshāh Abīmalik kī hukūmat thī. ² Rab ne Is'hāq par zāhir ho kar kahā, “Misr na jā balki us mulk meñ bas jo main tujhe dikhātā hūn. ³ Us mulk meñ ajnabī rah to main tere sāth hūngā aur tujhe barkat dūngā. Kyonki main tujhe aur terī aulād ko yih tamām ilāqā dūngā aur wuh wādā pūrā karūngā jo main ne qasam khā kar tere bāp Ibrāhīm se kiyā thā. ⁴ Main tujhe itnī aulād dūngā jitne āsmān par sitāre haiñ. Aur main yih tamām mulk unheñ de dūngā. Terī aulād se duniyā kī tamām qaumeñ barkat pāeñgī. ⁵ Main tujhe is lie barkat dūngā ki Ibrāhīm mere tābe rahā aur merī hidāyāt aur ahkām par chaltā rahā.” ⁶ Chunāñche Is'hāq Jirār meñ ābād ho gayā.

⁷ Jab wahān ke mardoñ ne Ribqā ke bāre meñ pūchhā to Is'hāq ne kahā, “Yih merī bahan hai.” Wuh unheñ yih batāne se ḍartā thā ki yih merī biwī hai, kyonki us ne sochā, “Ribqā nihāyat khūbsūrat hai. Agar unheñ mālūm ho jāe ki Ribqā merī biwī hai to wuh use hāsīl karne kī khātir mujhe qatl kar deñge.”

⁸ Kāfī waqt guzar gayā. Ek din Filistiyon ke bādshāh ne apnī khiṛkī meñ se jhānk kar dekhā ki Is'hāq apnī biwī ko pyār kar rahā hai. ⁹ Us ne Is'hāq ko bulā kar kahā, “Wuh to āp kī biwī hai! Āp ne kyon kahā ki merī bahan hai?” Is'hāq ne jawāb diyā, “Main ne sochā ki agar main batāūn ki yih merī biwī hai to log mujhe qatl kar deñge.”

¹⁰ Abīmalik ne kahā, “Āp ne hamāre sāth kaisā sulūk kar dikhāyā! Kitnī āsānī se mere ādmiyon meñ se koī āp kī bīwī se hambistar ho jātā. Is tarah ham āp ke sabab se ek bare jurm ke qusūrwar ṭhaharte.” ¹¹ Phir Abīmalik ne tamām logoñ ko hukm diyā, “Jo bhī is mard yā us kī bīwī ko chheṛe use sazā-e-maut dī jāegī.”

Is'hāq kī Filistiyon ke sāth Jhagarā

¹² Is'hāq ne us ilāqe meñ kāshtkāri kī, aur usī sāl use sau gunā phal milā. Yon Rab ne use barkat dī, ¹³ aur wuh amīr ho gayā. Us kī daulat barhtī gaī, aur wuh nihāyat daulatmand ho gayā. ¹⁴ Us ke pās itnī bheṛ-bakriyān, gāy-bail aur ghulām the kī Filistī us se hasad karne lage. ¹⁵ Ab aisā huā kī unhoñ ne un tamām kuon ko miṭṭī se bhar kar band kar diyā jo us ke bāp ke naukaron ne khode the.

¹⁶ Ākhirkār Abīmalik ne Is'hāq se kahā, “Kahīn aur jā kar raheñ, kyonki āp ham se zyādā zorāwar ho gae haiñ.”

¹⁷ Chunānche Is'hāq ne wahān se jā kar Jirār kī Wādī meñ apne dēre lagāe. ¹⁸ Wahān Filistiyon ne Ibrāhīm kī maut ke bād tamām kuon ko miṭṭī se bhar diyā thā. Is'hāq ne un ko dubārā khudwāyā. Us ne un ke wuhī nām rakhe jo us ke bāp ne rakhe the.

¹⁹ Is'hāq ke naukaron ko wādī meñ khodte khodte tāzā pānī mil gayā. ²⁰ Lekin Jirār ke charwāhe ā kar Is'hāq ke charwāhoñ se jhagarne lage. Unhoñ ne kahā, “Yih hamārā kuān hai!” Is lie us ne us kuen kā nām Isak yānī Jhagarā rakhā. ²¹ Is'hāq ke naukaron ne ek aur kuān khod liyā. Lekin us par bhī jhagarā huā, is lie us ne us kā nām Sitnā yānī Muḥālāfat rakhā. ²² Wahān se jā kar us ne ek tīsrā kuān khudwāyā. Is dafā koī jhagarā na huā, is lie us ne us kā nām Rahobot yānī ‘Khulī Jagah’ rakhā. Kyonki us ne kahā, “Rab ne hamēñ khulī jagah dī hai, aur ab ham mulk meñ phaleñ-phuleñge.”

²³ Wahān se wuh Bair-sabā chalā gayā. ²⁴ Usī rāt Rab us par zāhir huā aur kahā, “Maiñ tere bāp Ibrāhīm kā Ḳhudā hūñ. Mat ḍar, kyonki maiñ tere sāth hūñ. Maiñ tujhe barkat dūngā aur tujhe apne ḳhādim Ibrāhīm kī ḳhātir bahut aulād dūngā.”

²⁵ Wahān Is'hāq ne qurbāngāh banāi aur Rab kā nām le kar ibādat kī. Wahān us ne apne ḳhaime lagāe aur us ke naukaron ne kuān khod liyā.

Abīmalik ke sāth Ahd

²⁶ Ek din Abīmalik, us kā sāthī Ākhūzat aur us kā sipahsālār Fikul Jirār se us ke pās āe. ²⁷ Is'hāq ne pūchhā, “Āp kyon mere pās āe haiñ? Āp to mujh se nafrat rakhte haiñ. Kyā āp ne mujhe apne darmiyān se ḳhārij nahīn kiya thā?” ²⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham ne jān liyā hai kī Rab āp ke sāth hai. Is lie ham ne kahā kī hamārā āp ke sāth ahd honā chāhie. Āie ham qasam khā kar ek dūse se ahd bāndheñ ²⁹ kī āp hamēñ nuqsān nahīn pahuñchāeñge, kyonki ham ne bhī āp ko nahīn chheṛā balkī āp se sirf achchhā sulūk kiya aur āp ko salāmatī ke sāth ruḳhsat kiya hai. Aur ab zāhir hai kī Rab ne āp ko barkat dī hai.”

³⁰ Is'hāq ne un kī ziyāfat kī, aur unhoñ ne khāyā aur piyā. ³¹ Phir subah-sawere uṭh kar unhoñ ne ek dūse ke sāmne qasam khāi. Is ke bād Is'hāq ne unheñ ruḳhsat kiya aur wuh salāmatī se rawānā hue.

³² Usī din Is'hāq ke naukar āe aur use us kuen ke bāre meñ ittalā dī jo unhoñ ne khodā thā. Unhoñ ne kahā, “Hameñ pānī mil gayā hai.” ³³ Us ne kuen kā nām Sabā yānī ‘Qasam’ rakhā. Āj tak sāth wāle shahr kā nām Bair-sabā hai.

Esau kī Ajnabī Bīwiyañ

³⁴ Jab Esau 40 sāl kā thā to us ne do Hittī auraton se shādī kī, Bairī kī beṭī Yahūdīt se aur Ailon kī beṭī Bāsamāt se. ³⁵ Yih aurateñ Is'hāq aur Ribqā ke lie bare dukh kā bāis banīn.

27

Is'hāq Yāqūb ko Barkat Detā Hai

¹ Is'hāq būrhā ho gayā to us kī nazar dhundlā gaī. Us ne apne bare beṭe ko bulā kar kahā, “Beṭā.” Esau ne jawāb diyā, “Jī, main hāzir hūn.” ² Is'hāq ne kahā, “Main būrhā ho gayā hūn aur Kḥudā jāne kab mar jāūn. ³ Is lie apnā tīr kamān le kar jangal meñ nikal jā aur mere lie kisī jānwar kā shikār kar. ⁴ Use taiyār karke aisā lazīz khānā pakā jo mujhe pasand hai. Phir use mere pās le ā. Marne se pahle main wuh khānā khā kar tujhe barkat denā chāhtā hūn.”

⁵ Ribqā ne Is'hāq kī Esau ke sāth bāṭchīt sun lī thī. Jab Esau shikār karne ke lie chalā gayā to us ne Yāqūb se kahā, ⁶ “Abhī abhī main ne tumhāre abbū ko Esau se yih bāt karte hue sunā ki ⁷ ‘Mere lie kisī jānwar kā shikār karke le ā. Use taiyār karke mere lie lazīz khānā pakā. Marne se pahle main yih khānā khā kar tujhe Rab ke sāmne barkat denā chāhtā hūn.’ ⁸ Ab suno, mere beṭe! Jo kuchh main batātī hūn wuh karo. ⁹ Jā kar rewar meñ se bakriyon ke do achche achche bachche chun lo. Phir main wuh lazīz khānā pakāūngī jo tumhāre abbū ko pasand hai. ¹⁰ Tum yih khānā us ke pās le jāoge to wuh use khā kar marne se pahle tumheñ barkat degā.”

¹¹ Lekin Yāqūb ne etarāz kiyā, “Āp jāntī haiñ ki Esau ke jism par ghane bāl haiñ jabki mere bāl kam haiñ. ¹² Kahīñ mujhe chhūne se mere bāp ko patā na chal jāe ki main use fareb de rahā hūn. Phir mujh par barkat nahīñ balki lānat āegī.” ¹³ Us kī māñ ne kahā, “Tum par āne wālī lānat mujh par āe, beṭā. Bas merī bāt māñ lo. Jāo aur bakriyon ke wuh bachche le āo.”

¹⁴ Chunāñche wuh gayā aur unheñ apnī māñ ke pās le āyā. Ribqā ne aisā lazīz khānā pakāyā jo Yāqūb ke bāp ko pasand thā. ¹⁵ Esau ke khās mauyon ke lie achche libās Ribqā ke pās ghar meñ the. Us ne un meñ se behtarīn libās chun kar apne chhoṭe beṭe ko pahnā diyā. ¹⁶ Sāth sāth us ne bakriyon kī khāleñ us ke hāthoñ aur gardan par jahāñ bāl na the lapeṭ dīñ. ¹⁷ Phir us ne apne beṭe Yāqūb ko roṭī aur wuh lazīz khānā diyā jo us ne pakāyā thā.

¹⁸ Yāqūb ne apne bāp ke pās jā kar kahā, “Abbū jī.” Is'hāq ne kahā, “Jī, beṭā. Tū kaun hai?” ¹⁹ Us ne kahā, “Main āp kā pahlauṭhā Esau hūn. Main ne wuh kiyā hai jo āp ne mujhe kahā thā. Ab zarā uṭheñ aur baiṭh kar mere shikār kā khānā khāeñ tāki āp bād meñ mujhe barkat deñ.” ²⁰ Is'hāq ne pūchhā, “Beṭā, tujhe yih shikār itnī jaldī kis tarah mil gayā?” Us ne jawāb diyā, “Rab āp ke Kḥudā ne use mere sāmne se guzarne diyā.”

²¹ Is'hāq ne kahā, “Beṭā, mere qarīb ā tāki main tujhe chhū lūñ ki tū wāqai merā beṭā Esau hai kī nahīñ.” ²² Yāqūb apne bāp ke nazdīk āyā. Is'hāq ne use chhū kar kahā, “Terī āwāz to Yāqūb kī hai lekin tere hāth Esau ke haiñ.” ²³ Yoñ us ne fareb khāyā. Chūñki Yāqūb ke hāth Esau ke hāth kī mānind the is lie us ne use barkat dī. ²⁴ To bhī us ne dubārā pūchhā, “Kyā tū wāqai merā beṭā Esau hai?” Yāqūb ne jawāb diyā, “Jī, main wuhī hūn.” ²⁵ Ākḥirkār Is'hāq ne kahā, “Shikār kā khānā mere pās le ā, beṭā. Use khāne ke bād main tujhe barkat dūngā.” Yāqūb khānā aur mai le āyā. Is'hāq ne khāyā aur piyā, ²⁶ phir kahā, “Beṭā, mere pās ā aur mujhe bosā de.” ²⁷ Yāqūb ne pās ā kar use bosā diyā. Is'hāq ne us ke libās ko sūñgh kar use barkat dī. Us ne kahā,

“Mere beṭe kī khushbū us khule maidān kī khushbū kī mānind hai jise Rab ne barkat dī hai. ²⁸ Allāh tujhe āsmān kī os aur zamīn kī zarkḥezī de. Wuh tujhe kasrat kā anāj aur angūr kā ras de. ²⁹ Qaumeñ terī kḥidmat kareñ, aur ummateñ tere sāmne jhuk jāeñ. Apne bhāiyoñ kā hukmrān ban, aur terī māñ kī aulād tere sāmne ghuṭne ṭeke. Jo tujh par lānat kare wuh kḥud lānatī ho aur jo tujhe barkat de wuh kḥud barkat pāe.”

Esau Bhī Barkat Māngtā Hai

³⁰ Is'hāq kī barkat ke bād Yāqūb abhī ruḵhsat hī huā thā ki us kā bhāī Esau shikār karke wāpas āyā. ³¹ Wuh bhī lazīz khānā pakā kar use apne bāp ke pās le āyā. Us ne kahā, “Abbū jī, uṭheñ aur mere shikār kā khānā khāeñ tāki āp mujhe barkat deñ.”

³² Is'hāq ne pūchhā, “Tū kaun hai?” Us ne jawāb diyā, “Maiñ āp kā baṛā beṭā Esau hūñ.”

³³ Is'hāq ghabrā kar shiddat se kānpne lagā. Us ne pūchhā, “Phir wuh kaun thā jo kisī jānwar kā shikār karke mere pās le āyā? Tere āne se zarā pahle maiñ ne us shikār kā khānā khā kar us shaḵhs ko barkat dī. Ab wuh barkat usī par rahegī.”

³⁴ Yih sun kar Esau zordār aur talḵ chīḵheñ mārne lagā. “Abbū, mujhe bhī barkat deñ,” us ne kahā. ³⁵ Lekin Is'hāq ne jawāb diyā, “Tere bhāī ne ā kar mujhe fareb diyā. Us ne terī barkat tujh se chhīn lī hai.” ³⁶ Esau ne kahā, “Us kā nām Yāqūb ṭhīk hī rakhā gayā hai, kyonki ab us ne mujhe dūsri bār dhokā diyā hai. Pahle us ne pahlauṭhe kā haq mujh se chhīn liyā aur ab merī barkat bhī zabardastī le lī. Kyā āp ne mere lie koī barkat mahfūz nahīn rakhi?” ³⁷ Lekin Is'hāq ne kahā, “Maiñ ne use terā hukmrān aur us ke tamām bhāiyōn ko us ke ḵhādīm banā diyā hai. Maiñ ne use anāj aur angūr kā ras muhaiyā kiyā hai. Ab mujhe batā beṭā, kyā kuchh rah gayā hai jo maiñ tujhe dūñ?” ³⁸ Lekin Esau ḵhāmosh na huā balki kahā, “Abbū, kyā āp ke pās wāqāī sirf yihī barkat thī? Abbū, mujhe bhī barkat deñ.” Wuh zār-o-qatār rone lagā.

³⁹ Phir Is'hāq ne kahā, “Tū zamīn kī zarḵhezī aur āsmān kī os se mahrūm rahegā.

⁴⁰ Tū sirf apnī talwār ke sahāre zindā rahegā aur apne bhāī kī ḵhidmat karegā. Lekin ek dīn tū bechain ho kar us kā juā apnī gardan par se utār phaiñkegā.”

Yāqūb kī Hijrat

⁴¹ Bāp kī barkat ke sabab se Esau Yāqūb kā dushman ban gayā. Us ne dil meñ kahā, “Wuh dīn qarīb ā gae haiñ ki Abbū intaqāl kar jāenge aur ham un kā mātām kareñge. Phir maiñ apne bhāī ko mār ḍālūngā.”

⁴² Ribqā ko apne baṛe beṭe Esau kā yih irādā mālūm huā. Us ne Yāqūb ko bulā kar kahā, “Tumhārā bhāī badlā lenā chāhtā hai. Wuh tumheñ qatl karne kā irādā rakhtā hai. ⁴³ Beṭā, ab merī suno, yahān se hijrat kar jāo. Hārān Shahr meñ mere bhāī Lāban ke pās chale jāo. ⁴⁴ Wahān kuchh dīn ṭhahre rahnā jab tak tumhāre bhāī kā ḡhussā ṭhandā na ho jāe. ⁴⁵ Jab us kā ḡhussā ṭhandā ho jāegā aur wuh tumhāre us ke sāth kie gae sulūk ko bhūl jāegā, tab maiñ ittalā dūngī ki tum wahān se wāpas ā sakte ho. Maiñ kyon ek hī dīn meñ tum donoñ se mahrūm ho jāūñ?”

⁴⁶ Phir Ribqā ne Is'hāq se bāt kī, “Maiñ Esau kī bīwiyoñ ke sabab se apnī zindagī se tang hūñ. Agar Yāqūb bhī is mulk kī auratoñ meñ se kisī se shādī kare to behtar hai ki maiñ pahle hī mar jāūñ.”

28

¹ Is'hāq ne Yāqūb ko bulā kar use barkat dī aur kahā, “Lāzim hai ki tū kisī Kanānī aurat se shādī na kare. ² Ab sīdhe Masoputāmiyā meñ apne nānā Batuel ke ghar jā aur wahān apne māmūn Lāban kī larḵkiyoñ meñ se kisī ek se shādī kar. ³ Allāh Qādir-e-mutlaq tujhe barkat de kar phalne-phūlne de aur tujhe itnī aulād de ki tū bahut sārī qaumoñ kā bāp bane. ⁴ Wuh tujhe aur terī aulād ko Ibrāhīm kī barkat de jise us ne yih mulk diyā jis meñ tū mehmān ke taur par rahtā hai. Yih mulk tumhāre qabze meñ āe.” ⁵ Yoñ Is'hāq ne Yāqūb ko Masoputāmiyā meñ Lāban ke ghar bhejā. Lāban Arāmī mard Batuel kā beṭā aur Ribqā kā bhāī thā.

Esau Ek aur Shādī Kartā Hai

⁶ Esau ko patā chalā ki Is'hāq ne Yāqūb ko barkat de kar Masoputāmiyā bhej diyā hai tāki wahān shādī kare. Use yih bhī mālūm huā ki Is'hāq ne use Kanānī aurat se

shādī karne se manā kiyā hai ⁷ aur ki Yāqūb apne mān-bāp kī sun kar Masopotāmiyā chalā gayā hai. ⁸ Esau samajh gayā ki Kanānī aurateñ mere bāp ko manzūr nahīn haiñ. ⁹ Is lie wuh Ibrāhīm ke beṭe Ismāīl ke pās gayā aur us kī beṭī Mahalat se shādī kī. Wuh Nabāyot kī bahan thī. Yoñ us kī bīwiyoñ meñ izāfā huā.

Baitel meñ Yāqūb kā Khāb

¹⁰ Yāqūb Bair-sabā se Hārān kī taraf rawānā huā. ¹¹ Jab sūraj ghurūb huā to wuh rāt guzārne ke lie ruk gayā aur wahān ke pattharon meñ se ek ko le kar use apne sirhāne rakhā aur so gayā.

¹² Jab wuh so rahā thā to khāb meñ ek sirhī dekhī jo zamīn se āsmān tak pahuñchtī thī. Farishte us par chaṛhte aur utarte nazar āte the. ¹³ Rab us ke ūpar khaṛā thā. Us ne kahā, “Maiñ Rab Ibrāhīm aur Is’hāq kā Khudā hūñ. Maiñ tujhe aur terī aulād ko yih zamīn dūngā jis par tū leṭā hai. ¹⁴ Terī aulād zamīn par khāk kī tarah beshumār hogī, aur tū chāroñ taraf phail jāegā. Duniyā kī tamām qaumeñ tere aur terī aulād ke wasīle se barkat pāeñgī. ¹⁵ Maiñ tere sāth hūngā, tujhe mahfūz rakhūngā aur ākhirkār tujhe is mulk meñ wāpas lāūngā. Mumkin hī nahīn ki maiñ tere sāth apnā wādā pūrā karne se pahle tujhe chhoṛ dūñ.”

¹⁶ Tab Yāqūb jāg uṭhā. Us ne kahā, “Yaqīnan Rab yahān hāzir hai, aur mujhe mālūm nahīn thā.” ¹⁷ Wuh ḍar gayā aur kahā, “Yih kitnā khaufnāk maqām hai. Yih to Allāh hī kā ghar aur āsmān kā darwāzā hai.”

¹⁸ Yāqūb subah-sawere uṭhā. Us ne wuh patthar liyā jo us ne apne sirhāne rakhā thā aur use satūn kī tarah khaṛā kiyā. Phir us ne us par zaitūn kā tel unḍel diyā. ¹⁹ Us ne maqām kā nām Baitel yānī ‘Allāh kā Ghar’ rakhā. (Pahle sāth wāle shahr kā nām Lūz thā.) ²⁰ Us ne qasam khā kar kahā, “Agar Rab mere sāth ho, safr par merī hifāzat kare, mujhe khānā aur kaprā muhaiyā kare ²¹ aur maiñ salāmatī se apne bāp ke ghar wāpas pahuñchūn to phir wuh merā Khudā hogā. ²² Jahān yih patthar satūn ke taur par khaṛā hai wahān Allāh kā ghar hogā, aur jo bhī tū mujhe degā us kā daswāñ hissā tujhe diyā karūngā.”

29

Yāqūb Lāban ke Ghar Pahuñchtā Hai

¹ Yāqūb ne apnā safr jāri rakhā aur chalte chalte mashriqī qaumoñ ke mulk meñ pahuñch gayā. ² Wahān us ne khet meñ kuāñ dekhā jis ke irdgird bheṛ-bakriyoñ ke tīn rewaṛ jamā the. Rewaṛoñ ko kueñ kā pānī pilāyā jānā thā, lekin us ke muñh par baṛā patthar paṛā thā. ³ Wahān pānī pilāne kā yih tariqā thā ki pahle charwāhe tamām rewaṛoñ kā intazār karte aur phir patthar ko luṛhkā kar muñh se haṭā dete the. Pānī pilāne ke bād wuh patthar ko dubārā muñh par rakh dete the.

⁴ Yāqūb ne charwāhoñ se pūchhā, “Mere bhāiyo, āp kahān ke haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Hārān ke.” ⁵ Us ne pūchhā, “Kyā āp Nahūr ke pote Lāban ko jānte haiñ?” Unhoñ ne kahā, “Jī hāñ.” ⁶ Us ne pūchhā, “Kyā wuh khairiyat se hai?” Unhoñ ne kahā, “Jī, wuh khairiyat se hai. Dekho, udhar us kī beṭī Rākhil rewaṛ le kar ā rahī hai.” ⁷ Yāqūb ne kahā, “Abhī to shām tak bahut waqt bāqī hai. Rewaṛoñ ko jamā karne kā waqt to nahīn hai. Āp kyoñ unheñ pānī pilā kar dubārā charne nahīn dete?”

⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Pahle zarūrī hai ki tamām rewaṛ yahān pahuñcheñ. Tab hī patthar ko luṛhkā kar ek taraf haṭāyā jāegā aur ham rewaṛoñ ko pānī pilāenge.”

⁹ Yāqūb abhī un se bāt kar hī rahā thā ki Rākhil apne bāp kā rewaṛ le kar ā pahuñchī, kyoñki bheṛ-bakriyoñ ko charānā us kā kām thā. ¹⁰ Jab Yāqūb ne Rākhil ko māmūñ Lāban ke rewaṛ ke sāth āte dekhā to us ne kueñ ke pās jā kar patthar ko luṛhkā kar muñh se haṭā diyā aur bheṛ-bakriyoñ ko pānī pilāyā. ¹¹ Phir us ne use

bosā diyā aur khūb rone lagā. ¹² Us ne kahā, “Main āp ke abbū kī bahan Ribqā kā beṭā hūn.” Yih sun kar Rākhil ne bhāg kar apne abbū ko ittalā dī.

¹³ Jab Lāban ne sunā ki merā bhānjā Yāqūb āyā hai to wuh dauṛ kar us se milne gayā aur use gale lagā kar apne ghar le āyā. Yāqūb ne use sab kuchh batā diyā jo huā thā. ¹⁴ Lāban ne kahā, “Āp wāqāī mere rishtedār haiñ.” Yāqūb ne wahāñ ek pūrā mahinā guzārā.

Apnī Bīwiyoñ ke lie Yāqūb kī Mehnat-Mashaqqat

¹⁵ Phir Lāban Yāqūb se kahne lagā, “Beshak āp mere rishtedār haiñ, lekin āp ko mere lie kām karne ke badle mein kuchh milnā chāhie. Main āp ko kitne paise dūn?”

¹⁶ Lāban kī do beṭiyāñ thīñ. Baṛī kā nām Liyāh thā aur chhoṭī kā Rākhil. ¹⁷ Liyāh kī āñkheñ chundhī thīñ jabki Rākhil har tarah se khūbsūrat thī. ¹⁸ Yāqūb ko Rākhil se muhabbat thī, is lie us ne kahā, “Agar mujhe āp kī chhoṭī beṭī Rākhil mil jāe to āp ke lie sāt sāl kām karūñgā.” ¹⁹ Lāban ne kahā, “Kisī aur ādmī kī nisbat mujhe yih zyādā pasand hai ki āp hī se us kī shādī karāūñ.”

²⁰ Pas Yāqūb ne Rākhil ko pāne ke lie sāt sāl tak kām kiyā. Lekin use aisā lagā jaisā do ek din hī guzare hoñ kyonki wuh Rākhil ko shiddat se pyār kartā thā. ²¹ Is ke bād us ne Lāban se kahā, “Muddat pūrī ho gai hai. Ab mujhe apnī beṭī se shādī karne deñ.” ²² Lāban ne us maqām ke tamām logoñ ko dāwat de kar shādī kī ziyāfat kī. ²³ Lekin us rāt wuh Rākhil kī bajāe Liyāh ko Yāqūb ke pās le āyā, aur Yāqūb usī se hambistar huā. ²⁴ (Lāban ne Liyāh ko apnī laundī Zilfā de dī thī tāki wuh us kī khidmat kare.)

²⁵ Jab subah huī to Yāqūb ne dekhā ki Liyāh hī mere pās hai. Us ne Lāban ke pās jā kar kahā, “Yih āp ne mere sāth kyā kiyā hai? Kyā main ne Rākhil ke lie kām nahīñ kiyā? Āp ne mujhe dhokā kyon diyā?” ²⁶ Lāban ne jawāb diyā, “Yahāñ dastūr nahīñ hai ki chhoṭī beṭī kī shādī baṛī se pahle kar dī jāe. ²⁷ Ek hafte ke bād shādī kī rusūmāt pūrī ho jāeñgī. Us waqt tak sabar karen. Phir main āp ko Rākhil bhī de dūñgā. Shart yih hai ki āp mazīd sāt sāl mere lie kām karen.”

²⁸ Yāqūb mān gayā. Chunāñche jab ek hafte ke bād shādī kī rusūmāt pūrī huīñ to Lāban ne apnī beṭī Rākhil kī shādī bhī us ke sāth kar dī. ²⁹ (Lāban ne Rākhil ko apnī laundī Bilhāh de dī tāki wuh us kī khidmat kare.) ³⁰ Yāqūb Rākhil se bhī hambistar huā. Wuh Liyāh kī nisbat use zyādā pyār kartā thā. Phir us ne Rākhil ke ewaz sāt sāl aur Lāban kī khidmat kī.

Yāqūb ke Bachche

³¹ Jab Rab ne dekhā ki Liyāh se nafrat kī jāti hai to us ne use aulād dī jabki Rākhil ke hāñ bachche paidā na hue.

³² Liyāh hāmīlā huī aur us ke beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Rab ne merī musibat dekhī hai aur ab merā shauhar mujhe pyār karegā.” Us ne us kā nām Rūbin yāñī ‘Dekho Ek Beṭā’ rakhā.

³³ Wuh dubārā hāmīlā huī. Ek aur beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Rab ne sunā ki mujh se nafrat kī jāti hai, is lie us ne mujhe yih bhī diyā hai.” Us ne us kā nām Shamāun yāñī ‘Rab ne Sunā Hai’ rakhā.

³⁴ Wuh ek aur dafā hāmīlā huī. Tīsrā beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Ab ākhirkār shauhar ke sāth merā bandhan mazbūt ho jāegā, kyonki main ne us ke lie tīn beṭoñ ko janm diyā hai.” Us ne us kā nām Lāwī yāñī Bandhan rakhā.

³⁵ Wuh ek bār phir hāmīlā huī. Chauthā beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Is dafā main Rab kī tamjīd karūñgī.” Us ne us kā nām Yahūdāh yāñī Tamjīd rakhā. Is ke bād us se aur bachche paidā na hue.

30

¹ Lekin Rākḥil beaulād hī rahī, is lie wuh apnī bahan se hasad karne lagī. Us ne Yāqūb se kahā, “Mujhe bhī aulād deñ warnā main mar jāūngī.” ² Yāqūb ko ḡhussā āyā. Us ne kahā, “Kyā main Allāh hūn jis ne tujhe aulād se mahrūm rakhā hai?”

³ Rākḥil ne kahā, “Yahān merī laundī Bilhāh hai. Us ke sāth hambistar hoñ tāki wuh mere lie bachche ko janm de aur main us kī mārifat māñ ban jāūñ.”

⁴ Yoñ us ne apne shauhar ko Bilhāh dī, aur wuh us se hambistar huā. ⁵ Bilhāh hāmīlā huī aur beṭā paidā huā. ⁶ Rākḥil ne kahā, “Allāh ne mere haq meñ faislā diyā hai. Us ne merī duā sun kar mujhe beṭā de diyā hai.” Us ne us kā nām Dān yānī ‘Kisī ke Haq meñ Faislā Karne Wālā’ rakhā.

⁷ Bilhāh dubārā hāmīlā huī aur ek aur beṭā paidā huā. ⁸ Rākḥil ne kahā, “Main ne apnī bahan se saḡht kushtī laṛī hai, lekin jīt gaī hūñ.” Us ne us kā nām Naftālī yānī ‘Kushtī meñ Mujh se Jītā Gayā’ rakhā.

⁹ Jab Liyāh ne dekhā ki mere aur bachche paidā nahīn ho rahe to us ne Yāqūb ko apnī laundī Zilfā de dī tāki wuh bhī us kī biwī ho. ¹⁰ Zilfā ke bhī ek beṭā paidā huā.

¹¹ Liyāh ne kahā, “Main kitnī ḡhushḡismat hūñ!” Chunāñche us ne us kā nām Jad yānī ḡhushḡismatī rakhā.

¹² Phir Zilfā ke dūsrā beṭā paidā huā. ¹³ Liyāh ne kahā, “Main kitnī mubāarak hūñ. Ab ḡhawātīn mujhe mubāarak kaheñgī.” Us ne us kā nām Āshar yānī Mubāarak rakhā.

¹⁴ Ek din anāj kī fasal kī kaṭāī ho rahī thī ki Rūbin bāhar nikal kar kheton meñ chalā gayā. Wahāñ use mardumgayāh * mil gae. Wuh unheñ apnī māñ Liyāh ke pās le āyā. Yih dekh kar Rākḥil ne Liyāh se kahā, “Mujhe zarā apne beṭe ke mardumgayāh meñ se kuchh de do.” ¹⁵ Liyāh ne jawāb diyā, “Kyā yihī kāfī nahīn ki tum ne mere shauhar ko mujh se chhīn liyā hai? Ab mere beṭe ke mardumgayāh ko bhī chhīnanā chāhtī ho.” Rākḥil ne kahā, “Agar tum mujhe apne beṭe ke mardumgayāh meñ se do to āj rāt Yāqūb ke sāth so saktī ho.”

¹⁶ Shām ko Yāqūb kheton se wāpas ā rahā thā ki Liyāh āge se us se milne ko gaī aur kahā, “Āj rāt āp ko mere sāth sonā hai, kyonki main ne apne beṭe ke mardumgayāh ke ewaz āp ko ujrat par liyā hai.” Chunāñche Yāqūb ne Liyāh ke pās rāt guzārī.

¹⁷ Us waqt Allāh ne Liyāh kī duā sunī aur wuh hāmīlā huī. Us ke pāñchwāñ beṭā paidā huā. ¹⁸ Liyāh ne kahā, “Allāh ne mujhe is kā ajr diyā hai ki main ne apne shauhar ko apnī laundī dī.” Us ne us kā nām Ishkār yānī Ajr rakhā.

¹⁹ Is ke bād wuh ek aur dafā hāmīlā huī. Us ke chhaṭā beṭā paidā huā. ²⁰ Us ne kahā, “Allāh ne mujhe ek achchhā-ḡhāsā tohfā diyā hai. Ab merā ḡhāwind mere sāth rahegā, kyonki mujh se us ke chhīh beṭe paidā hue haiñ.” Us ne us kā nām Zabūlūn yānī Rihāish rakhā.

²¹ Is ke bād beṭī paidā huī. Us ne us kā nām Dīnā rakhā.

²² Phir Allāh ne Rākḥil ko bhī yād kiyā. Us ne us kī duā sun kar use aulād baḡhshī.

²³ Wuh hāmīlā huī aur ek beṭā paidā huā. Us ne kahā, “Mujhe beṭā atā karne se Allāh ne merī izzat bahāl kar dī hai. ²⁴ Rab mujhe ek aur beṭā de.” Us ne us kā nām Yūsuf yānī ‘Wuh Aur De’ rakhā.

Yāqūb kā Lāban ke sāth Saudā

²⁵ Yūsuf kī paidāish ke bād Yāqūb ne Lāban se kahā, “Ab mujhe ijāzat deñ ki main apne watan aur ghar ko wāpas jāūñ. ²⁶ Mujhe mere bāl-bachche deñ jin ke ewaz main ne āp kī ḡhidmat kī hai. Phir main chalā jāūngā. Āp to ḡhud jānte haiñ ki main ne kitnī mehnat ke sāth āp ke lie kām kiyā hai.”

* **30:14** Ek paidā jis ke bāre meñ ḡhayāl kiyā jātā thā ki use khā kar bāñjh aurat bhī bachche ko janm degī.

²⁷ Lekin Lāban ne kahā, “Mujh par mehrbānī karen aur yihīn raheñ. Mujhe ghaibdānī se patā chalā hai ki Rab ne mujhe āp ke sabab se barkat dī hai. ²⁸ Apnī ujrat khud muqarrar karen to main wuhī diyā karūngā.”

²⁹ Yāqūb ne kahā, “Āp jānte haiñ ki main ne kis tarah āp ke lie kām kiyā, ki mere wasile se āp ke maweshī kitne barh gae haiñ. ³⁰ Jo thorā-bahut mere āne se pahle āp ke pās thā wuh ab bahut zyādā barh gayā hai. Rab ne mere kām se āp ko bahut barkat dī hai. Ab wuh waqt ā gayā hai ki main apne ghar ke lie kuchh karūn.”

³¹ Lāban ne kahā, “Main āp ko kyā dūn?” Yāqūb ne kahā, “Mujhe kuchh na deñ. Main is shart par āp kī bheṛ-bakriyon kī dekh-bhāl jāri rakhūngā ki ³² āj main āp ke rewar mein se guzar kar un tamām bheṛon ko alag kar lūngā jin ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe hoñ yā jo safed na hoñ. Isī tarah main un tamām bakriyon ko bhī alag kar lūngā jin ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe hoñ. Yihī merī ujrat hogī. ³³ Āindā jin bakriyon ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe hoñge yā jin bheṛon kā rang safed nahīn hogā wuh merā ajr hoñgī. Jab kabhī āp un kā muāynā karenge to āp mālūm kar sakeñge ki main diyānatdār rahā hūn. Kyonki mere jānwaron ke rang se hī zāhir hogā ki main ne āp kā kuchh churāyā nahīn hai.” ³⁴ Lāban ne kahā, “Thīk hai. Aisā hī ho jaisā āp ne kahā hai.”

³⁵ Usī din Lāban ne un bakron ko alag kar liyā jin ke jism par dhāriyān yā dhabbe the aur un tamām bakriyon ko jin ke jism par chhoṭe yā baṛe dhabbe the. Jis ke bhī jism par safed nishān thā use us ne alag kar liyā. Isī tarah us ne un tamām bheṛon ko bhī alag kar liyā jo pūre taur par safed na the. Phir Lāban ne unheñ apne beṛon ke sapurd kar diyā ³⁶ jo un ke sāth Yāqūb se itnā dūr chale gae ki un ke darmiyān tīn din kā fāsilā thā. Tab Yāqūb Lāban kī bāqī bheṛ-bakriyon kī dekh-bhāl kartā gayā.

³⁷ Yāqūb ne safedā, bādām aur chanār kī harī harī shāḱheñ le kar un se kuchh chhilkā yon utār diyā ki us par safed dhāriyān nazar āñ. ³⁸ Us ne unheñ bheṛ-bakriyon ke sāmne un hauzon mein gar diyā jahān wuh pānī pīte the, kyonki wahān yih jānwar mast ho kar milāp karte the. ³⁹ Jab wuh in shāḱhon ke sāmne milāp karte to jo bachche paidā hote un ke jism par chhoṭe aur baṛe dhabbe aur dhāriyān hotī thīn. ⁴⁰ Phir Yāqūb ne bheṛ ke bachchon ko alag karke apne rewaron ko Lāban ke un jānwaron ke sāmne charne diyā jin ke jism par dhāriyān thīn aur jo safed na the. Yon us ne apne zātī rewaron ko alag kar liyā aur unheñ Lāban ke rewar ke sāth charne na diyā.

⁴¹ Lekin us ne yih shāḱheñ sirf us waqt hauzon mein kharī kīñ jab tāqatwar jānwar mast ho kar milāp karte the. ⁴² Kamzor jānwaron ke sāth us ne aisā na kiyā. Isī tarah Lāban ko kamzor jānwar aur Yāqūb ko tāqatwar jānwar mil gae. ⁴³ Yon Yāqūb bahut amīr ban gayā. Us ke pās bahut-se rewar, ghulām aur laundiyān, ūñ aur gadhe the.

31

Yāqūb kī Hijrat

¹ Ek din Yāqūb ko patā chalā ki Lāban ke beṛe mere bāre mein kah rahe haiñ, “Yāqūb ne hamāre abbū se sab kuchh chhīn liyā hai. Us ne yih tamām daulat hamāre bāp kī milkiyat se hāsil kī hai.” ² Yāqūb ne yih bhī dekhā ki Lāban kā mere sāth rawaiyā pahle kī nisbat bigar gayā hai. ³ Phir Rab ne us se kahā, “Apne bāp ke mulk aur apne rishtedāron ke pās wāpas chalā jā. Main tere sāth hūngā.”

⁴ Us waqt Yāqūb khule maidān mein apne rewaron ke pās thā. Us ne wahān se Rāḱhil aur Liyāh ko bulā kar ⁵ un se kahā, “Main ne dekh liyā hai ki āp ke bāp kā mere sāth rawaiyā pahle kī nisbat bigar gayā hai. Lekin mere bāp kā Khudā mere sāth rahā hai. ⁶ Āp donoñ jāntī haiñ ki main ne āp ke abbū ke lie kitnī jāñfshānī se kām kiyā hai. ⁷ Lekin wuh mujhe fareb detā rahā aur merī ujrat das bār badlī.

Tāham Allāh ne use mujhe nuqsān pahuñchāne na diyā. ⁸ Jab māmūn Lāban kahte the, ‘Jin jānwarōn ke jism par dhabbe hoñ wuhī āp ko ujrat ke taur par mileñge’ to tamām bheṛ-bakriyōn ke aise bachche paidā hue jin ke jismoñ par dhabbe hī the. Jab unhoñ ne kahā, ‘Jin jānwarōn ke jism par dhāriyāñ hoñgī wuhī āp ko ujrat ke taur par mileñge’ to tamām bheṛ-bakriyōn ke aise bachche paidā hue jin ke jismoñ par dhāriyāñ hī thiñ. ⁹ Yoñ Allāh ne āp ke abbū ke maweshī chhīn kar mujhe de die haiñ. ¹⁰ Ab aisā huā ki haiwānoñ kī mastī ke mausam meñ maiñ ne ek khab dekhā. Us meñ jo mendhe aur bakre bheṛ-bakriyōn se milāp kar rahe the un ke jism par baṛe aur chhoṭe dhabbe aur dhāriyāñ thiñ. ¹¹ Us khab meñ Allāh ke farishte ne mujh se bāt kī, ‘Yāqūb!’ Maiñ ne kahā, ‘Jī, maiñ hāzir hūñ.’ ¹² Farishte ne kahā, ‘Apnī nazar uṭhā kar us par ghaur kar jo ho rahā hai. Wuh tamām mendhe aur bakre jo bheṛ-bakriyōn se milāp kar rahe haiñ un ke jism par baṛe aur chhoṭe dhabbe aur dhāriyāñ haiñ. Maiñ yih kḥud karwā rahā hūñ, kyonki maiñ ne wuh sab kuchh dekh liyā hai jo Lāban ne tere sāth kiyā hai. ¹³ Maiñ wuh Kḥudā hūñ jo Baitel meñ tujh par zāhir huā thā, us jagah jahāñ tū ne satūn par tel uñdel kar use mere lie maḥsūs kiyā aur mere huzūr qasam khāī thī. Ab uṭh aur rawānā ho kar apne watan wāpas chalā jā.’ ”

¹⁴ Rākḥil aur Liyāh ne jawāb meñ Yāqūb se kahā, “Ab hamēñ apne bāp kī mīrās se kuchh milne kī ummīd nahīñ rahī. ¹⁵ Us kā hamāre sāth ajnabī kā-sā sulūk hai. Pahle us ne hamēñ bech diyā, aur ab us ne wuh sāre paise khā bhī lie haiñ. ¹⁶ Chunāñche jo bhī daulat Allāh ne hamāre bāp se chhīn lī hai wuh hamārī aur hamāre bachchoñ kī hī hai. Ab jo kuchh bhī Allāh ne āp ko batāyā hai wuh karen.”

¹⁷ Tab Yāqūb ne uṭh kar apne bāl-bachchoñ ko ūñṭoñ par biṭhāyā ¹⁸ aur apne tamām maweshī aur Masoputāmiyā se hāsil kiyā huā tamām sāmān le kar Mulk-e-Kanān meñ apne bāp ke hāñ jāne ke lie rawānā huā. ¹⁹ Us waqt Lāban apnī bheṛ-bakriyōn kī pashm katarne ko gayā huā thā. Us kī ghairmaujūdagi meñ Rākḥil ne apne bāp ke but churā lie.

²⁰ Yāqūb ne Lāban ko fareb de kar use ittalā na dī ki maiñ jā rahā hūñ ²¹ balki apnī sārī milkiyat sameṭ kar farār huā. Dariyā-e-Furāt ko pār karke wuh Jiliyād ke pahārī ilāqe kī taraf safr karne lagā.

Lāban Yāqūb kā Tāqqub Kartā Hai

²² Tīn din guzar gae. Phir Lāban ko batāyā gayā ki Yāqūb bhāg gayā hai. ²³ Apne rishtedārōn ko sāth le kar us ne us kā tāqqub kiyā. Sāt din chalte chalte us ne Yāqūb ko ā liyā jab wuh Jiliyād ke pahārī ilāqe meñ pahuñch gayā thā. ²⁴ Lekin us rāt Allāh ne khab meñ Lāban ke pās ā kar us se kahā, “Khabardār! Yāqūb ko burā-bhalā na kahnā.”

²⁵ Jab Lāban us ke pās pahuñchā to Yāqūb ne Jiliyād ke pahārī ilāqe meñ apne khaime lagāe hue the. Lāban ne bhī apne rishtedārōn ke sāth wahīñ apne khaime lagāe. ²⁶ Us ne Yāqūb se kahā, “Yih āp ne kyā kiyā hai? Āp mujhe dhokā de kar merī beṭiyōn ko kyon jangī qaidiyōn kī tarah hāñk lāe haiñ? ²⁷ Āp kyon mujhe fareb de kar kḥāmoshī se bhāg āe haiñ? Agar āp mujhe ittalā dete to maiñ āp ko kḥushī kḥushī daf aur sarod ke sāth gāte bajāte rukhsat kartā. ²⁸ Āp ne mujhe apne nawāse-nawāsiyōn aur beṭiyōn ko bosā dene kā mauqā bhī na diyā. Āp kī yih harkat baṛī ahmaqānā thī. ²⁹ Maiñ āp ko bahut nuqsān pahuñchā saktā hūñ. Lekin pichhlī rāt āp ke abbū ke Kḥudā ne mujh se kahā, ‘Khabardār! Yāqūb ko burā-bhalā na kahnā.’ ³⁰ Thīk hai, āp is lie chale gae ki apne bāp ke ghar wāpas jāne ke baṛe ārzūmand the. Lekin yih āp ne kyā kiyā hai ki mere but churā lāe haiñ?”

³¹ Yāqūb ne jawāb diyā, “Mujhe ḍar thā ki āp apnī beṭiyōn ko mujh se chhīn leñge.

³² Lekin agar āp ko yahāñ kisī ke pās apne but mil jāeñ to use sazā-e-maut dī jāe

hamāre rishtedāroṇ kī maujūdagī meṇ mālūm karen ki mere pās āp kī koī chīz hai ki nahīn. Agar hai to use le leñ.” Yāqūb ko mālūm nahīn thā ki Rākḥil ne butoṇ ko churāyā hai.

³³ Lāban Yāqūb ke khaime meṇ dākḥil huā aur dhūndne lagā. Wahān se nikal kar wuh Liyāh ke khaime meṇ aur donoṇ laundiyōṇ ke khaime meṇ gayā. Lekin us ke but kahīn nazar na āe. Ākhir meṇ wuh Rākḥil ke khaime meṇ dākḥil huā. ³⁴ Rākḥil butoṇ ko ūṇtoṇ kī ek kāthī ke nīche chhupā kar us par baiṭh gai thī. Lāban ṭaṭol ṭaṭol kar pūre khaime meṇ se guzarā lekin but na mile. ³⁵ Rākḥil ne apne bāp se kahā, “Abbū, mujh se nārāz na honā ki main āp ke sāmne kharī nahīn ho saktī. Main aiyām-e-māhwārī ke sabab se uṭh nahīn saktī.” Lāban use chhoṛ kar dhūndtā rahā, lekin kuchh na milā.

³⁶ Phir Yāqūb ko ghussā āyā aur wuh Lāban se jhagarne lagā. Us ne pūchhā, “Mujh se kyā jurm sarzād huā hai? Main ne kyā gunāh kiyā hai ki āp itnī tundi se mere tāqqub ke lie nikle haiñ? ³⁷ Āp ne ṭaṭol ṭaṭol kar mere sāre sāmān kī talāshī lī hai. To āp kā kyā niklā hai? Use yahān apne aur mere rishtedāroṇ ke sāmne rakheñ. Phir wuh faislā karen ki ham meṇ se kaun haq par hai. ³⁸ Main bīs sāl tak āp ke sāth rahā hūn. Us daurān āp kī bheṛ-bakriyān bachchoṇ se mahrūm nahīn rahīn balki main ne āp kā ek mendhā bhī nahīn khāyā. ³⁹ Jab bhī koī bheṛ yā bakrī kisī janglī jānwar ne phar dālī to main use āp ke pās na lāyā balki mujhe khud us kā nuqsān bharnā parā. Āp kā taqāzā thā ki main khud chorī hue māl kā ewazānā dūn, khāh wuh dīn ke waqt chorī huā yā rāt ko. ⁴⁰ Main dīn kī shadīd garmī ke bāis pighal gayā aur rāt kī shadīd sardī ke bāis jam gayā. Kām itnā sakht thā ki main nīnd se mahrūm rahā. ⁴¹ Pūre bīs sāl isī hālat meṇ guzar gae. Chaudah sāl main ne āp kī beṭiyōṇ ke ewaz kām kiyā aur chhih sāl āp kī bheṛ-bakriyōṇ ke lie. Us daurān āp ne das bār merī tanḥāh badal dī. ⁴² Agar mere bāp Is’hāq kā Khudā aur mere dādā Ibrāhīm kā mābūd * mere sāth na hotā to āp mujhe zarūr khālī hāth rukhsat karte. Lekin Allāh ne merī musibat aur merī sakht mehnat-mashaqqat dekhī hai, is lie us ne kal rāt ko mere haq meṇ faislā diyā.”

Yāqūb aur Lāban ke darmiyān Ahd

⁴³ Tab Lāban ne Yāqūb se kahā, “Yih beṭiyān to merī beṭiyān haiñ, aur in ke bachche mere bachche haiñ. Yih bheṛ-bakriyān bhī merī hī haiñ. Lekin ab main apnī beṭiyōṇ aur un ke bachchoṇ ke lie kuchh nahīn kar saktā. ⁴⁴ Is lie āo, ham ek dūse ke sāth ahd bāndheñ. Is ke lie ham yahān pattharoṇ kā dher lagāen jo ahd kī gawāhī detā rahe.”

⁴⁵ Chunānche Yāqūb ne ek patthar le kar use satūn ke taur par kharā kiyā. ⁴⁶ Us ne apne rishtedāroṇ se kahā, “Kuchh patthar jamā karen.” Unhoṇ ne patthar jamā karke dher lagā diyā. Phir unhoṇ ne us dher ke pās baiṭh kar khānā khāyā. ⁴⁷ Lāban ne us kā nām Yajr-shāhdūthā rakhā jabki Yāqūb ne Jal-ed rakhā. Donoṇ nāmoṇ kā matlab ‘Gawāhī kā Dher’ hai yānī wuh dher jo gawāhī detā hai. ⁴⁸ Lāban ne kahā, “Āj ham donoṇ ke darmiyān yih dher ahd kī gawāhī detā hai.” Is lie us kā nām Jal-ed rakhā gayā. ⁴⁹ Us kā ek aur nām Misfāh yānī ‘Pahredāroṇ kā Mīnār’ bhī rakhā gayā. Kyonki Lāban ne kahā, “Rab ham par pahrā de jab ham ek dūse se alag ho jāenge. ⁵⁰ Merī beṭiyōṇ se burā sulūk na karnā, na un ke alāwā kisī aur se shādī karnā. Agar mujhe patā bhī na chale lekin zarūr yād rakheñ ki Allāh mere aur āp ke sāmne gawāh hai. ⁵¹ Yahān yih dher hai jo main ne lagā diyā hai aur yahān yih satūn bhī hai. ⁵² Yih dher aur satūn donoṇ is ke gawāh haiñ ki na main yahān se guzar kar āp ko nuqsān pahuñchāūngā aur na āp yahān se guzar kar mujhe nuqsān pahuñchāenge. ⁵³ Ibrāhīm, Nahūr aur un ke bāp kā Khudā ham donoṇ ke darmiyān

* **31:42** Lafzī tarjumā: dahshat yānī Is’hāq kā wuh Khudā jis se insān dahshat khātā hai.

faislā kare agar aisā koī muāmalā ho.” Jawāb meñ Yāqūb ne Is'hāq ke mābūd kī qasam khāī ki main yih ahd kabhī nahīn torūngā. ⁵⁴ Us ne pahār par ek jānwar qurbānī ke taur par chaṛhāyā aur apne rishtedāron ko khānā khāne kī dāwat dī. Unhoñ ne khānā khā kar wahīn pahār par rāt guzārī.

⁵⁵ Agle din subah-sawere Lāban ne apne nawāse-nawāsiyon aur beṭiyon ko bosā de kar unheñ barkat dī. Phir wuh apne ghar wāpas chalā gayā.

32

Yāqūb Esau se Milne ke lie Taiyār Ho Jātā Hai

¹ Yāqūb ne bhī apnā safr jāri rakhā. Rāste meñ Allāh ke farishte us se mile.

² Unheñ dekh kar us ne kahā, “Yih Allāh kī lashkargāh hai.” Us ne us maqām kā nām Mahanāym yānī ‘Do Lashkargāheñ’ rakhā.

³ Yāqūb ne apne bhāī Esau ke pās apne āge āge qāsīd bheje. Esau Saīr yānī Adom ke mulk meñ ābād thā. ⁴ Unheñ Esau ko batānā thā, “Āp kā khādim Yāqūb āp ko ittālā detā hai ki main pades meñ jā kar ab tak Lāban kā mehmān rahā hūñ. ⁵ Wahān mujhe bail, gadhe, bheṛ-bakriyān, ghulām aur launḍiyān hāsil hue haiñ. Ab main apne mālik ko ittālā de rahā hūñ ki wāpas ā gayā hūñ aur āp kī nazar-e-karm kā khāhishmand hūñ.”

⁶ Jab qāsīd wāpas āe to unhoñ ne kahā, “Ham āp ke bhāī Esau ke pās gae. Aur wuh 400 ādmī sāth le kar āp se milne ā rahā hai.”

⁷ Yāqūb ghabrā kar bahut pareshān huā. Us ne apne sāth ke tamām logon, bheṛ-bakriyon, gāy-bailon aur ūnton ko do gurohon meñ taqsīm kiya. ⁸ Kḥayāl yih thā ki agar Esau ā kar ek guroh par hamlā kare to bāqī guroh shāyad bach jāe ⁹ phir Yāqūb ne duā kī, “Ai mere dādā Ibrāhīm aur mere bāp Is'hāq ke Khudā, merī duā sun! Ai Rab, tū ne khud mujhe batāyā, ‘Apne mulk aur rishtedāron ke pās wāpas jā, aur main tujhe kāmyābī dūngā.’ ¹⁰ Main us tamām mehrbānī aur wafādārī ke lāyq nahīn jo tū ne apne khādim ko dikhāi hai. Jab main ne Lāban ke pās jāte waqt Dariyā-e-Yardan ko pār kiya to mere pās sirf yih lāṭhī thī, aur ab mere pās yih do guroh haiñ. ¹¹ Mujhe apne bhāī Esau se bachā, kyonki mujhe dar hai ki wuh mujh par hamlā karke bāl-bachchon samet sab kuchh tabāh kar degā. ¹² Tū ne khud kahā thā, ‘Main tujhe kāmyābī dūngā aur terī aulād itnī baṛhāūngā ki wuh samundar kī ret kī mānind beshumār hogī.’ ”

¹³ Yāqūb ne wahān rāt guzārī. Phir us ne apne māl meñ se Esau ke lie tohfe chun lie: ¹⁴ 200 bakriyān, 20 bakre, 200 bheṛeñ, 20 menḍhe, ¹⁵ 30 dūdh dene wālī ūntniyān bachchon samet, 40 gāeñ, 10 bail, 20 gadhiyān aur 10 gadhe. ¹⁶ Us ne unheñ muḥhtalif rewaron meñ taqsīm karke apne muḥhtalif naukaron ke sapurd kiya aur un se kahā, “Mere āge āge chalo lekin har rewar ke darmiyan fāsīlā rakho.”

¹⁷ Jo naukar pahle rewar le kar āge niklā us se Yāqūb ne kahā, “Merā bhāī Esau tum se milegā aur pūchhegā, ‘Tumhārā mālik kaun hai? Tum kahān jā rahe ho? Tumhāre sāmne ke jānwar kis ke haiñ?’ ¹⁸ Jawāb meñ tumheñ kahnā hai, ‘Yih āp ke khādim Yāqūb ke haiñ. Yih tohfā haiñ jo wuh apne mālik Esau ko bhej rahe haiñ. Yāqūb hamāre pīchhe pīchhe ā rahe haiñ.’ ”

¹⁹ Yāqūb ne yihī hukm har ek naukar ko diya jise rewar le kar us ke āge āge jānā thā. Us ne kahā, “Jab tum Esau se miloge to us se yihī kahnā hai. ²⁰ Tumheñ yih bhī zarūr kahnā hai, āp ke khādim Yāqūb hamāre pīchhe ā rahe haiñ.” Kyonki Yāqūb ne sochā, main in tohfon se us ke sāth sulah karūngā. Phir jab us se mulāqāt hogī to shāyad wuh mujhe qabūl kar le. ²¹ Yon us ne yih tohfe apne āge āge bhej die. Lekin us ne khud khaimāgāh meñ rāt guzārī.

Yāqūb kī Kushtī

²² Us rāt wuh uthā aur apnī do bīwiyoñ, do laundīyoñ aur gyārah beṭoñ ko le kar Dariyā-e-Yabboq ko wahāñ se pār kiya jahāñ kam gahrāi thī. ²³ Phir us ne apnā sārā sāmān bhī wahāñ bhej diya. ²⁴ Lekin wuh khud akelā hī pīchhe rah gayā.

Us waqt ek ādmī āyā aur pau phaṭne tak us se kushtī lartā rahā. ²⁵ Jab us ne dekhā ki main Yāqūb par ghālib nahīn ā rahā to us ne us ke kūlhe ko chhuā, aur us kā joṛ nikal gayā. ²⁶ Ādmī ne kahā, “Mujhe jāne de, kyonki pau phaṭne wālī hai.”

Yāqūb ne kahā, “Pahle mujhe barkat deñ, phir hī āp ko jāne dūngā.” ²⁷ Ādmī ne pūchhā, “Terā kyā nām hai?” Us ne jawāb diya, “Yāqūb.” ²⁸ Ādmī ne kahā, “Ab se terā nām Yāqūb nahīn balki Isrāil yānī ‘Wuh Allāh se Laṭā Hai’ hogā. Kyonki tū Allāh aur ādmiyoñ ke sāth laṭ kar ghālib āyā hai.”

²⁹ Yāqūb ne kahā, “Mujhe apnā nām batāeñ.” Us ne kahā, “Tū kyon merā nām jānanā chāhtā hai?” Phir us ne Yāqūb ko barkat dī.

³⁰ Yāqūb ne kahā, “Main ne Allāh ko rūbarū dekhā to bhī bach gayā hūñ.” Is lie us ne us maqām kā nām Faniyel rakhā. ³¹ Yāqūb wahāñ se chalā to sūraj tulū ho rahā thā. Wuh kūlhe ke sabab se langarātā rahā.

³² Yihī wajah hai ki āj bhī Isrāil kī aulād kūlhe ke joṛ par kī nas ko nahīn khāte, kyonki Yāqūb kī isī nas ko chhuā gayā thā.

33

Yāqūb Esau se Miltā Hai

¹ Phir Esau un kī taraf ātā huā nazar āyā. Us ke sāth 400 ādmī the. Unheñ dekh kar Yāqūb ne bachchoñ ko bāñṭ kar Liyāh, Rākhil aur donoñ laundīyoñ ke hawāle kar diya. ² Us ne donoñ laundīyoñ ko un ke bachchoñ samet āge chalne diya. Phir Liyāh us ke bachchoñ samet aur ākhir meñ Rākhil aur Yūsuf āe. ³ Yāqūb khud sab se āge Esau se milne gayā. Chalte chalte wuh sāt dafā zamīn tak jhukā. ⁴ Lekin Esau daur kar us se milne āyā aur use gale lagā kar bosā diya. Donoñ ro paṛe.

⁵ Phir Esau ne auratoñ aur bachchoñ ko dekhā. Us ne pūchhā, “Tumhāre sāth yih log kaun haiñ?” Yāqūb ne kahā, “Yih āp ke khādim ke bachche haiñ jo Allāh ne apne karm se nawāze haiñ.”

⁶ Donoñ laundīyāñ apne bachchoñ samet ā kar us ke sāmne jhuk gaīñ. ⁷ Phir Liyāh apne bachchoñ ke sāth āī aur ākhir meñ Yūsuf aur Rākhil ā kar jhuk gae.

⁸ Esau ne pūchhā, “Jis jānwaroñ ke baṛe ghol se merī mulāqāt huī us se kyā murād hai?” Yāqūb ne jawāb diya, “Yih tohfā hai tāki āp kā khādim āp kī nazar meñ maqbūl ho.” ⁹ Lekin Esau ne kahā, “Mere bhāī, mere pās bahut kuchh hai. Yih apne pās hī rakho.” ¹⁰ Yāqūb ne kahā, “Nahīn jī, agar mujh par āp ke karm kī nazar hai to mere is tohfe ko zarūr qabūl farmāeñ. Kyonki jab main ne āp kā chehrā dekhā to wuh mere lie Allāh ke chehre kī mānind thā, āp ne mere sāth is qadar achchhā sulūk kiya hai. ¹¹ Mehrbānī karke yih tohfā qabūl kareñ jo main āp ke lie lāyā hūñ. Kyonki Allāh ne mujh par apne karm kā izhār kiya hai, aur mere pās bahut kuchh hai.”

Yāqūb isrār kartā rahā to ākhirkār Esau ne use qabūl kar liyā. Phir Esau kahne lagā, ¹² “Āo, ham rawānā ho jāeñ. Main tumhāre āge āge chalūngā.” ¹³ Yāqūb ne jawāb diya, “Mere mālik, āp jānte haiñ ki mere bachche nāzūk haiñ. Mere pās bher-bakriyāñ, gāy-bail aur un ke dūdh pīne wāle bachche bhī haiñ. Agar main unheñ ek din ke lie bhī had se zyādā hānkūñ to wuh mar jāeñge. ¹⁴ Mere mālik, mehrbānī karke mere āge āge jāeñ. Main ārām se usī raftār se āp ke pīchhe pīchhe chaltā rahūngā jis raftār se mere maweshī aur mere bachche chal sakeñge. Yon ham āhistā chalte hue āp ke pās Saīr pahuñcheñge.” ¹⁵ Esau ne kahā, “Kyā main apne ādmiyoñ meñ se kuchh āp ke pās chhoṛ dūñ?” Lekin Yāqūb ne kahā, “Kyā zarūrat hai? Sab se aham bāt yih hai ki āp ne mujhe qabūl kar liyā hai.”

¹⁶ Us din Esau Saīr ke lie aur ¹⁷ Yāqūb Sukkāṭ ke lie rawānā huā. Wahān us ne apne lie makān banā liyā aur apne maweshiyon ke lie jhoṇṇṇiyān. Is lie us maqām kā nām Sukkāṭ yānī Jhoṇṇṇiyān par gayā.

¹⁸ Phir Yāqūb chalte chalte salāmatī se Sikam Shahr pahuñchā. Yon us kā Masopotāmiyā se Mulk-e-Kanān tak kā safr iḡhtitām tak pahuñch gayā. Us ne apne ḡhaime shahr ke sāmne lagāe. ¹⁹ Us ke ḡhaime Hamor kī aulād kī zamīn par lage the. Us ne yih zamīn chāndī ke 100 sikkon ke badle ḡharīd lī. ²⁰ Wahān us ne qurbāngāh banāi jis kā nām us ne ‘El ḡhudā-e-Isrāīl’ rakhā.

34

Dīnā kī Ismatdarī

¹ Ek din Yāqūb aur Liyāh kī beṭī Dīnā Kanānī auraton se milne ke lie ghar se niklī. ² Shahr meñ ek ādmī banām Sikam rahtā thā. Us kā wālid Hamor us ilāqe kā hukmrān thā aur Hiwwī qaum se tālluq rakhtā thā. Jab Sikam ne Dīnā ko dekhā to us ne use pakaṛ kar us kī ismatdarī kī. ³ Lekin us kā dil Dīnā se lag gayā. Wuh us se muhabbat karne lagā aur pyār se us se bāteñ kartā rahā. ⁴ Us ne apne bāp se kahā, “Is laṛkī ke sāth merī shādī karā deñ.”

⁵ Jab Yāqūb ne apnī beṭī kī ismatdarī kī ḡhabar sunī to us ke beṭe maweshiyon ke sāth khule maidān meñ the. Is lie wuh un ke wāpas āne tak ḡhāmosh rahā.

⁶ Sikam kā bāp Hamor shahr se nikal kar Yāqūb se bāt karne ke lie āyā. ⁷ Jab Yāqūb ke beṭon ko Dīnā kī ismatdarī kī ḡhabar milī to un ke dil ranjish aur ḡhusse se bhar gae kī Sikam ne Yāqūb kī beṭī kī ismatdarī se Isrāīl kī itnī be’izzatī kī hai. Wuh sidhe khule maidān se wāpas ae. ⁸ Hamor ne Yāqūb se kahā, “Mere beṭe kā dil āp kī beṭī se lag gayā hai. Mehrbānī karke us kī shādī mere beṭe ke sāth kar deñ. ⁹ Hamāre sāth rishtā bāndheñ, hamāre beṭe-beṭiyon ke sāth shādiyān karāeñ. ¹⁰ Phir āp hamāre sāth is mulk meñ rah sakeñge aur pūrā mulk āp ke lie khulā hogā. Āp jahān bhī chāheñ ābād ho sakeñge, tijārat kar sakeñge aur zamīn ḡharīd sakeñge.” ¹¹ Sikam ne ḡhud bhī Dīnā ke bāp aur bhāiyon se minnat kī, “Agar merī yih darkhāst manzūr ho to maiñ jo kuchh āp kaheñge adā kar dūngā. ¹² Jitnā bhī mahr aur tohfe āp muqarrar karen maiñ de dūngā. Sirf merī yih ḡhāhish pūrī karen kī yih laṛkī mere aqd meñ ā jāe.”

¹³ Lekin Dīnā kī ismatdarī ke sabab se Yāqūb ke beṭon ne Sikam aur us ke bāp Hamor se chālākī karke ¹⁴ kahā, “Ham aisā nahīn kar sakte. Ham apnī bahan kī shādī kisī aise ādmī se nahīn karā sakte jis kā ḡhatnā nahīn huā. Is se hamārī be’izzatī hotī hai. ¹⁵ Ham sirf is shart par rāzī hoñge kī āp apne tamām laṛkon aur mardon kā ḡhatnā karwāne se hamārī mānind ho jāeñ. ¹⁶ Phir āp ke beṭe-beṭiyon ke sāth hamārī shādiyān ho sakeñgī aur ham āp ke sāth ek qaum ban jāeñge. ¹⁷ Lekin agar āp ḡhatnā karāne ke lie taiyār nahīn haiñ to ham apnī bahan ko le kar chale jāeñge.”

¹⁸ Yih bāteñ Hamor aur us ke beṭe Sikam ko achchhī lagīñ. ¹⁹ Naujawān Sikam ne fauran un par amal kiyā, kyonki wuh Dīnā ko bahut pasand kartā thā. Sikam apne ḡhāndān meñ sab se muazzaz thā. ²⁰ Hamor apne beṭe Sikam ke sāth shahr ke darwāze par gayā jahān shahr ke faisle kie jāte the. Wahān unhoñ ne bāqī shahriyon se bāt kī. ²¹ “Yih ādmī ham se jhagarne wāle nahīn haiñ, is lie kyon na wuh is mulk meñ hamāre sāth raheñ aur hamāre darmiyān tijārat karen? Hamāre mulk meñ un ke lie bhī kāfī jagah hai. Āo, ham un kī beṭiyon aur beṭon se shādiyān karen. ²² Lekin yih ādmī sirf is shart par hamāre darmiyān rahne aur ek hī qaum banane ke lie taiyār haiñ kī ham un kī tarah apne tamām laṛkon aur mardon kā ḡhatnā karāeñ. ²³ Agar ham aisā karen to un ke tamām maweshī aur sārā māl hamārā hī hogā. Chunāñche āo, ham muttafiq ho kar faislā kar leñ tāki wuh hamāre darmiyān raheñ.”

²⁴ Sikam ke shahrī Hamor aur Sikam ke mashware par rāzī hue. Tamām lar̄koñ aur mardoñ kā khatnā karāyā gayā. ²⁵ Tīn din ke bād jab khatne ke sabab se logoñ kī hālat burī thī to Dīnā ke do bhāī Shamāūn aur Lāwī apnī talwāreñ le kar shahr meñ dākhil hue. Kisī ko shak tak nahīn thā ki kyā kuchh hogā. Andar jā kar unhoñ ne bachchoñ se le kar būr̄hoñ tak tamām mardoñ ko qatl kar diyā ²⁶ jin meñ Hamor aur us kā beṭā Sikam bhī shāmil the. Phir wuh Dīnā ko Sikam ke ghar se le kar chale gae.

²⁷ Is qatl-e-ām ke bād Yāqūb ke bāqī beṭe shahr par tūt̄ parē aur use lūt̄ liyā. Yoñ unhoñ ne apnī bahan kī ismatdarī kā badlā liyā. ²⁸ Wuh bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail, gadhe aur shahr ke andar aur bāhar kā sab kuchh le kar chalte bane. ²⁹ Unhoñ ne sāre māl par qabzā kiya, auratoñ aur bachchoñ ko qaidī banā liyā aur tamām gharoñ kā sāmān bhī le gae.

³⁰ Phir Yāqūb ne Shamāūn aur Lāwī se kahā, “Tum ne mujhe musibat meñ dāl diyā hai. Ab Kanānī, Farizzī aur mulk ke bāqī bāshindoñ meñ merī badnāmī huī hai. Mere sāth kam ādmī haiñ. Agar dūsre mil kar ham par hamlā karen to hamāre pūre k̄hāndān kā satyānās ho jāegā.” ³¹ Lekin unhoñ ne kahā, “Kyā yih ṭhīk thā ki us ne hamārī bahan ke sāth kasbī kā-sā sulūk kiya?”

35

Baitel meñ Yāqūb par Allāh kī Barkat

¹ Allāh ne Yāqūb se kahā, “Uṭh, Baitel jā kar wahāñ ābād ho. Wahīñ Allāh ke lie jo tujh par zāhir huā jab tū apne bhāī Esau se bhāg rahā thā qurbāngāh banā.”

² Chunāñche Yāqūb ne apne ghar wāloñ aur bāqī sāre sāthiyoñ se kahā, “Jo bhī ajnabī but āp ke pās haiñ unheñ phaiñk deñ. Apne āp ko pāk-sāf karke apne kapṛe badleñ, ³ kyonki hameñ yih jagah chhoṛ kar Baitel jānā hai. Wahāñ main us K̄hudā ke lie qurbāngāh banāūngā jis ne musibat ke waqt merī duā sunī. Jahāñ bhī main gayā wahāñ wuh mere sāth rahā hai.” ⁴ Yih sun kar unhoñ ne Yāqūb ko tamām but de die jo un ke pās the aur tamām bāliyañ jo unhoñ ne tāwīz ke taur par kānoñ meñ pahan rakhī thīñ. Us ne sab kuchh Sikam ke qarīb balūt ke darakht ke nīche zamīn meñ dabā diyā. ⁵ Phir wuh rawānā hue. Irdgird ke shahroñ par Allāh kī taraf se itnā shadīd k̄hauf chhā gayā ki unhoñ ne Yāqūb aur us ke beṭoñ kā tāqqub na kiya.

⁶ Chalte chalte Yāqūb apne logoñ samet Lūz pahuñch gayā jo Mulk-e-Kanān meñ thā. Āj Lūz kā nām Baitel hai. ⁷ Yāqūb ne wahāñ qurbāngāh banā kar maqām kā nām Baitel yānī ‘Allāh kā Ghar’ rakhā. Kyonki wahāñ Allāh ne apne āp ko us par zāhir kiya thā jab wuh apne bhāī se farār ho rahā thā.

⁸ Wahāñ Ribqā kī dāyā Daborā mar gaī. Wuh Baitel ke junūb meñ balūt ke darakht ke nīche dafn huī, is lie us kā nām Allon-bakūt yānī ‘Rone kā Balūt kā Darakht’ rakhā gayā.

⁹ Allāh Yāqūb par ek dafā aur zāhir huā aur use barkat dī. Yih Masopotāmiyā se wāpas āne par dūsri bār huā. ¹⁰ Allāh ne us se kahā, “Ab se terā nām Yāqūb nahīn balki Isrāīl hogā.” Yoñ us ne us kā nayā nām Isrāīl rakhā. ¹¹ Allāh ne yih bhī us se kahā, “Main Allāh Qādir-e-mutlaq hūñ. Phal-phūl aur tādād meñ barhtā jā. Ek qaum nahīn balki bahut-sī qaumeñ tujh se nikleñgī. Terī aulād meñ bādshāh bhī shāmil hoñge. ¹² Main tujhe wuhī mulk dūngā jo Ibrāhīm aur Is’hāq ko diyā hai. Aur tere bād use terī aulād ko dūngā.”

¹³ Phir Allāh wahāñ se āsmān par chalā gayā. ¹⁴ Jahāñ Allāh Yāqūb se hamkalām huā thā wahāñ us ne patthar kā satūn kharā kiya aur us par mai aur tel unḍel kar use maḥsūs kiya. ¹⁵ Us ne jagah kā nām Baitel rakhā.

Rākhil kī Maut

¹⁶ Phir Yāqūb apne ghar wāloṅ ke sāth Baitel ko chhor kar Ifrātā kī taraf chal paṛā. Rākḥil ummīd se thī, aur rāste meṅ bachche kī paidāish kā waqt ā gayā. Bachchā baṛī mushkil se paidā huā. ¹⁷ Jab dard-e-zah urūj ko pahuñch gayā to dāi ne us se kahā, “Mat ḍaro, kyonki ek aur beṭā hai.” ¹⁸ Lekin wuh dam toṛne wālī thī, aur marte marte us ne us kā nām Bin-ūnī yānī ‘Merī Musibat kā Beṭā’ rakhā. Lekin us ke bāp ne us kā nām Binyamīn yānī ‘Dahne Hāth yā Khushqismatī kā Beṭā’ rakhā. ¹⁹ Rākḥil faut huī, aur wuh Ifrātā ke rāste meṅ dafn huī. Ājkal Ifrātā ko Bait-laham kahā jātā hai. ²⁰ Yāqūb ne us kī qabr par patthar kā satūn kharā kiyā. Wuh āj tak Rākḥil kī qabr kī nishāndihī kartā hai.

²¹ Wahān se Yāqūb ne apnā safr jāri rakhā aur Mijdal-idar kī parli taraf apne khāime lagāe. ²² Jab wuh wahān ṭhahre the to Rūbin Yāqūb kī haram Bilhāh se hambistar huā. Yāqūb ko mālūm ho gayā.

Yāqūb ke Beṭe

Yāqūb ke bārah beṭe the. ²³ Liyāh ke beṭe yih the: us kā sab se baṛā beṭā Rūbin, phir Shamāūn, Lāwī, Yahūdāh, Ishkār aur Zabūlūn. ²⁴ Rākḥil ke do beṭe the, Yūsuf aur Binyamīn. ²⁵ Rākḥil kī laundī Bilhāh ke do beṭe the, Dān aur Naftālī. ²⁶ Liyāh kī laundī Zilfā ke do beṭe the, Jad aur Āshar. Yāqūb ke yih beṭe Masoputāmiyā meṅ paidā hue.

Is'hāq kī Maut

²⁷ Phir Yāqūb apne bāp Is'hāq ke pās pahuñch gayā jo Habrūn ke qarīb Mamre meṅ ajnabī kī haisiyat se rahtā thā. (Us waqt Habrūn kā nām Qiriyat-arbā thā.) Wahān Is'hāq aur us se pahle Ibrāhīm rahā karte the. ²⁸⁻²⁹ Is'hāq 180 sāl kā thā jab wuh umrrasīdā aur zindagī se āsūdā ho kar apne bāpdādā se jā milā. Us ke beṭe Esau aur Yāqūb ne use dafn kiyā.

36

Esau kī Aulād

¹ Yih Esau kī aulād kā nasabnāmā hai (Esau ko Adom bhī kahā jātā hai):

² Esau ne tīn Kanānī auraton se shādī kī: Hittī ādmī Ailon kī beṭī Adā se, Anā kī beṭī Uhlībāmā se jo Hiwwī ādmī Sibaon kī nawāsī thī ³ aur Ismāīl kī beṭī Bāsamāt se jo Nabāyot kī bahan thī. ⁴ Adā kā ek beṭā Ilīfaz aur Bāsamāt kā ek beṭā Raūel paidā huā. ⁵ Uhlībāmā ke tīn beṭe paidā hue, Yaūs, Yālām aur Qorah. Esau ke yih tamām beṭe Mulk-e-Kanān meṅ paidā hue.

⁶ Bād meṅ Esau dūsre mulk meṅ chalā gayā. Us ne apnī bīwiyoṅ, beṭe-beṭiyoṅ aur ghar ke rahne wāloṅ ko apne tamām maweshiyoṅ aur Mulk-e-Kanān meṅ hāsil kie hue māl samet apne sāth liyā. ⁷ Wuh is wajah se chalā gayā ki donoṅ bhāiyoṅ ke pās itne rewar the ki charāne kī jagah kam paṛ gaī. ⁸ Chunānche Esau pahārī ilāqe Saīr meṅ ābād huā. Esau kā dūsra nām Adom hai.

⁹ Yih Esau yānī Saīr ke pahārī ilāqe meṅ ābād Adomiyoṅ kā nasabnāmā hai: ¹⁰ Esau kī bīwī Adā kā ek beṭā Ilīfaz thā jabki us kī bīwī Bāsamāt kā ek beṭā Raūel thā. ¹¹ Ilīfaz ke beṭe Temān, Omar, Safo, Jātām, Qanaz ¹² aur Amālīq the. Amālīq Ilīfaz kī haram Timnā kā beṭā thā. Yih sab Esau kī bīwī Adā kī aulād meṅ shāmil the. ¹³ Raūel ke beṭe Nahat, Zārah, Sammā aur Mizzā the. Yih sab Esau kī bīwī Bāsamāt kī aulād meṅ shāmil the. ¹⁴ Esau kī bīwī Uhlībāmā jo Anā kī beṭī aur Sibaon kī nawāsī thī ke tīn beṭe Yaūs, Yālām aur Qorah the.

¹⁵ Esau se mukhtalif qabīloṅ ke sardār nikle. Us ke pahlauṭhe Ilīfaz se yih qabāylī sardār nikle: Temān, Omar, Safo, Qanaz, ¹⁶ Qorah, Jātām aur Amālīq. Yih sab Esau kī bīwī Adā kī aulād the. ¹⁷ Esau ke beṭe Raūel se yih qabāylī sardār nikle: Nahat, Zārah, Sammā aur Mizzā. Yih sab Esau kī bīwī Bāsamāt kī aulād the. ¹⁸ Esau kī bīwī

Uhlībāmā yānī Anā kī beṭī se yih qabāyīlī sardār nikle: Yaūs, Yālām aur Qorah. ¹⁹ Yih tamām sardār Esau kī aulād haiñ.

Saīr kī Aulād

²⁰ Mulk-e-Adom ke kuchh bāshinde Horī ādmī Saīr kī aulād the. Un ke nām Lotān, Sobal, Sibaon, Anā, ²¹ Dīson, Esar aur Dīsān the. Saīr ke yih beṭe Mulk-e-Adom meñ Horī qabīloñ ke sardār the.

²² Lotān Horī aur Hemām kā bāp thā. (Timnā Lotān kī bahan thī.) ²³ Sobal ke beṭe Alwān, Mānāhat, Aibāl, Safo aur Onām the. ²⁴ Sibaon ke beṭe Aiyāh aur Anā the. Isī Anā ko garm chashme mile jab wuh bayābān meñ apne bāp ke gadhe charā rahā thā. ²⁵ Anā kā ek beṭā Dīson aur ek beṭī Uhlībāmā thī. ²⁶ Dīson ke chār beṭe Hamdān, Ishbān, Yitrān aur Kirān the. ²⁷ Esar ke tīn beṭe Bilhān, Zāwān aur Aqān the. ²⁸ Dīsān ke do beṭe Ūz aur Arān the.

²⁹⁻³⁰ Yihī yānī Lotān, Sobal, Sibaon, Anā, Dīson, Esar aur Dīsān Saīr ke mulk meñ Horī qabāyīl ke sardār the.

Adom ke Bādshāh

³¹ Is se pahle kī Isrāīliyoñ kā koī bādshāh thā zail ke bādshāh yake bād dīgare Mulk-e-Adom meñ hukūmat karte the:

³² Bālā bin Bor jo Dīnhābā Shahr kā thā Mulk-e-Adom kā pahlā bādshāh thā.

³³ Us kī maut par Yūbāb bin Zārah jo Busrā Shahr kā thā.

³⁴ Us kī maut par Hushām jo Temāniyoñ ke mulk kā thā.

³⁵ Us kī maut par Hadad bin Bidad jis ne Mulk-e-Moāb meñ Midiyāniyoñ ko shikast dī. Wuh Awīt kā thā.

³⁶ Us kī maut par Samlā jo Masriqā kā thā.

³⁷ Us kī maut par Sāul jo Dariyā-e-Furāt par Rahobot Shahr kā thā.

³⁸ Us kī maut par Bāl-hanān bin Akbor.

³⁹ Us kī maut par Hadad jo Fāu Shahr kā thā. (Bīwī kā nām Mahetabel bint Matrid bint Mezāhāb thā.)

⁴⁰⁻⁴³ Esau se Adomī qabīloñ ke yih sardār nikle: Timnā, Alwah, Yatet, Uhlībāmā, Ailā, Finon, Qanaz, Temān, Mibsār, Majdiyel aur Irām. Adom ke sardāroñ kī yih fahrist un kī maurūsī zamīn kī ābādiyoñ aur qabīloñ ke mutābiq hī bayān kī gaī hai. Esau un kā bāp hai.

37

Yūsuf ke Khāb

¹ Yāqūb Mulk-e-Kanān meñ rahtā thā jahān pahle us kā bāp bhī pardesī thā. ² Yih Yāqūb ke khāndān kā bayān hai.

Us waqt Yāqūb kā beṭā Yūsuf 17 sāl kā thā. Wuh apne bhāiyoñ yānī Bilhāh aur Zilfā ke beṭoñ ke sāth bheṛ-bakriyoñ kī dekh-bhāl kartā thā. Yūsuf apne bāp ko apne bhāiyoñ kī burī harkatoñ kī ittalā diyā kartā thā.

³ Yāqūb Yūsuf ko apne tamām beṭoñ kī nisbat zyādā pyār kartā thā. Wajah yih thī ki wuh tab paidā huā jab bāp būrhā thā. Is lie Yāqūb ne us ke lie ek khās rangdār libās banwāyā. ⁴ Jab us ke bhāiyoñ ne dekhā ki hamārā bāp Yūsuf ko ham se zyādā pyār kartā hai to wuh us se nafrat karne lage aur adab se us se bāt nahīn karte the.

⁵ Ek rāt Yūsuf ne khāb dekhā. Jab us ne apne bhāiyoñ ko khāb sunāyā to wuh us se aur bhī nafrat karne lage. ⁶ Us ne kahā, “Suno, main ne khāb dekhā. ⁷ Ham sab khet meñ pūle bāndh rahe the ki merā pūlā kharā ho gayā. Āp ke pūle mere pūle ke irdgird jamā ho kar us ke sāmne jhuk gae.” ⁸ Us ke bhāiyoñ ne kahā, “Achchhā, tū bādshāh ban kar ham par hukūmat karegā?” Us ke khāboñ aur us kī bātoñ ke sabab se un kī us se nafrat mazīd barh gayī.

⁹ Kuchh der ke bād Yūsuf ne ek aur khāb dekhā. Us ne apne bhāiyōn se kahā, “Main ne ek aur khāb dekhā hai. Us men sūraj, chānd aur gyārah sitāre mere sāmne jhuk gae.” ¹⁰ Us ne yih khāb apne bāp ko bhī sunāyā to us ne use dāntā. Us ne kahā, “Yih kaisā khāb hai jo tū ne dekhā! Yih kaisī bāt hai ki main, terī mān aur tere bhāī ā kar tere sāmne zamīn tak jhuk jāen?” ¹¹ Natīje men us ke bhāī us se bahut hasad karne lage. Lekin us ke bāp ne dil men yih bāt mahfūz rakhī.

Yūsuf ko Bechā Jātā Hai

¹² Ek din jab Yūsuf ke bhāī apne bāp ke rewar charāne ke lie Sikam tak pahuñch gae the ¹³ to Yāqūb ne Yūsuf se kahā, “Tere bhāī Sikam men rewarōn ko charā rahe haiñ. Ā, main tujhe un ke pās bhej detā hūn.” Yūsuf ne jawāb diyā, “Thik hai.” ¹⁴ Yāqūb ne kahā, “Jā kar mālūm kar ki tere bhāī aur un ke sāth ke rewar khairiyat se haiñ ki nahīn. Phir wāpas ā kar mujhe batā denā.” Chunānche us ke bāp ne use Wādī-e-Habrūn se bhej diyā, aur Yūsuf Sikam pahuñch gayā.

¹⁵ Wahān wuh idhar-udhar phirtā rahā. Ākhirkār ek ādmī us se milā aur pūchhā, “Āp kyā dhūnd rahe haiñ?” ¹⁶ Yūsuf ne jawāb diyā, “Main apne bhāiyōn ko talāsh kar rahā hūn. Mujhe batāen ki wuh apne jānwarōn ko kahān charā rahe haiñ.” ¹⁷ Ādmī ne kahā, “Wuh yahān se chale gae haiñ. Main ne unheñ yih kahte sunā ki āo, ham Dūtain jāen.” Yih sun kar Yūsuf apne bhāiyōn ke pīchhe Dūtain chalā gayā. Wahān use wuh mil gae.

¹⁸ Jab Yūsuf abhī dūr se nazar āyā to us ke bhāiyōn ne us ke pahuñchne se pahle use qatl karne kā mansūbā banāyā. ¹⁹ Unhōn ne kahā, “Dekho, khāb dekhne wālā ā rahā hai. ²⁰ Āo, ham use mār dālen aur us kī lāsh kisī garhe men phaiñk den. Ham kaheñge ki kisī wahshī jānwar ne use phar khāyā hai. Phir patā chalegā ki us ke khāboñ kī kyā haqīqat hai.”

²¹ Jab Rūbin ne un kī bāteñ sunīn to us ne Yūsuf ko bachāne kī koshish kī. Us ne kahā, “Nahīn, ham use qatl na karen. ²² Us kā khūn na karnā. Beshak use is garhe men phaiñk den jo registān men hai, lekin use hāth na lagāen.” Us ne yih is lie kahā ki wuh use bachā kar bāp ke pās wāpas pahuñchānā chāhtā thā.

²³ Jyon hī Yūsuf apne bhāiyōn ke pās pahuñchā unhōn ne us kā rangdār libās utār kar ²⁴ Yūsuf ko garhe men phaiñk diyā. Garhā khālī thā, us men pānī nahīn thā. ²⁵ Phir wuh roṭī khāne ke lie baiṭh gae. Achānak Ismāīliyon kā ek qāfilā nazar āyā. Wuh Jiliyād se Misr jā rahe the, aur un ke ūñṭ qīmtī masālōn yānī lādan, balsān aur mur se lade hue the. ²⁶ Tab Yahūdāh ne apne bhāiyōn se kahā, “Hameñ kyā fāydā hai agar apne bhāī ko qatl karke us ke khūn ko chhupā den? ²⁷ Āo, ham use in Ismāīliyon ke hāth farokht kar den. Phir koī zarūrat nahīn hogī ki ham use hāth lagāen. Ākhir wuh hamārā bhāī hai.”

Us ke bhāī rāzī hue. ²⁸ Chunānche jab Midiyānī tājir wahān se guzare to bhāiyōn ne Yūsuf ko khīnch kar garhe se nikālā aur chāndī ke 20 sikkoñ ke ewaz bech dālā. Ismāīlī use le kar Misr chale gae.

²⁹ Us waqt Rūbin maujūd nahīn thā. Jab wuh garhe ke pās wāpas āyā to Yūsuf us men nahīn thā. Yih dekh kar us ne paresānī men apne kapre phar dāle. ³⁰ Wuh apne bhāiyōn ke pās wāpas gayā aur kahā, “Larkā nahīn hai. Ab main kis tarah Abbū ke pās jāūn?” ³¹ Tab unhōn ne bakrā zabah karke Yūsuf kā libās us ke khūn men duboyā, ³² phir rangdār libās is khabar ke sāth apne bāp ko bhijwā diyā ki “Hameñ yih milā hai. Ise ghaur se dekheñ. Yih āp ke beṭe kā libās to nahīn?”

³³ Yāqūb ne use pahchān liyā aur kahā, “Beshak usī kā hai. Kisī wahshī jānwar ne use phar khāyā hai. Yaqīnan Yūsuf ko phar diyā gayā hai.” ³⁴ Yāqūb ne gham ke mārē apne kapre phare aur apnī kamr se ṭāṭ orh kar barī der tak apne beṭe ke lie mātām kartā rahā. ³⁵ Us ke tamām beṭe-beṭiyān use tasallī dene āe, lekin us ne

tasallī pāne se inkār kiya aur kahā, “Main Pātāl mein utarte hue bhī apne bete ke lie mātām karūngā.” Is hālat mein wuh apne bete ke lie rotā rahā.

³⁶ Itne mein Midiyānī Misr pahunch kar Yūsuf ko bech chuke the. Misr ke bādshāh Firaun ke ek ālā afsar Fūtifār ne use kharīd liya. Fūtifār bādshāh ke muhāfizon par muqarrar thā.

38

Yahūdāh aur Tamr

¹ Un dinon mein Yahūdāh apne bhāiyon ko chhor kar ek ādmī ke pās rahne lagā jis kā nām Hirā thā aur jo Adullām Shahr se thā. ² Wahān Yahūdāh kī mulāqāt ek Kanānī aurat se huī jis ke bāp kā nām Sua thā. Us ne us se shādī kī. ³ Betā paidā huā jis kā nām Yahūdāh ne Er rakhā. ⁴ Ek aur betā paidā huā jis kā nām bīwī ne Onān rakhā. ⁵ Us ke tīsrā betā bhī paidā huā. Us ne us kā nām Selā rakhā. Yahūdāh qazīb mein thā jab wuh paidā huā.

⁶ Yahūdāh ne apne bare bete Er kī shādī ek larķī se karāi jis kā nām Tamr thā. ⁷ Rab ke nazdīk Er sharīr thā, is lie us ne use halāk kar diya. ⁸ Is par Yahūdāh ne Er ke chhote bhāi Onān se kahā, “Apne bare bhāi kī bewā ke pās jāo aur us se shādī karo tāki tumhare bhāi kī nasl qāym rahe.” ⁹ Onān ne aisā kiya, lekin wuh jāntā thā ki jo bhī bachche paidā honge wuh qānūn ke mutābiq mere bare bhāi ke honge. Is lie jab bhī wuh Tamr se hambistar hotā to nutfā ko zamīn par girā detā, kyonki wuh nahīn chāhtā thā ki merī marīfat mere bhāi ke bachche paidā hon. ¹⁰ Yih bāt Rab ko burī lagi, aur us ne use bhī sazā-e-maut di. ¹¹ Tab Yahūdāh ne apnī bahū Tamr se kahā, “Apne bāp ke ghar wāpas chalī jāo aur us waqt tak bewā raho jab tak merā betā Selā barā na ho jāe.” Us ne yih is lie kahā ki use dār thā ki kahīn Selā bhī apne bhāiyon kī tarah mar na jāe chunānche Tamr apne maīke chalī gai.

¹² Kāfī dinon ke bād Yahūdāh kī bīwī jo Sua kī betī thī mar gai. Mātām kā waqt guzar gayā to Yahūdāh apne Adullāmī dost Hirā ke sāth Timnat gayā jahān Yahūdāh kī bheṛon kī pashm katrī jā rahī thī. ¹³ Tamr ko batāyā gayā, “Ap kā susar apnī bheṛon kī pashm katarne ke lie Timnat jā rahā hai.” ¹⁴ Yih sun kar Tamr ne bewā ke kapre utār kar ām kapre pahan lie. Phir wuh apnā muñh chādar se lapet kar Ainīm Shahr ke darwāze par baiṭh gai jo Timnat ke rāste mein thā. Tamr ne yih harkat is lie kī ki Yahūdāh kā betā Selā ab bāligh ho chukā thā to bhī us kī us ke sāth shādī nahīn kī gai thī.

¹⁵ Jab Yahūdāh wahān se guzarā to us ne use dekh kar sochā ki yih kasbī hai, kyonki us ne apnā muñh chhupāyā huā thā. ¹⁶ Wuh rāste se haṭ kar us ke pās gayā aur kahā, “Zarā mujhe apne hān āne deñ.” (Us ne nahīn pahchānā ki yih merī bahū hai.) Tamr ne kahā, “Ap mujhe kyā deñge?” ¹⁷ Us ne jawāb diya, “Main ap ko bakrī kā bachchā bhej dūngā.” Tamr ne kahā, “Thīk hai, lekin use bhejne tak mujhe zamānat deñ.” ¹⁸ Us ne pūchhā, “Main ap ko kyā dūn?” Tamr ne kahā, “Apnī muhr aur use gale mein laṭkāne kī dori. Wuh lāṭhī bhī deñ jo ap pakare hue haiñ.” Chunānche Yahūdāh use yih chīzeñ de kar us ke sāth hambistar huā. Natīje mein Tamr ummīd se huī. ¹⁹ Phir Tamr uṭh kar apne ghar wāpas chalī gai. Us ne apnī chādar utār kar dubārā bewā ke kapre pahan lie.

²⁰ Yahūdāh ne apne dost Hirā Adullāmī ke hāth bakrī kā bachchā bhej diya tāki wuh chīzeñ wāpas mil jāeñ jo us ne zamānat ke taur par di thīñ. Lekin Hirā ko patā na chalā ki aurat kahāñ hai. ²¹ Us ne Ainīm ke bāshindon se pūchhā, “Wuh kasbī kahāñ hai jo yahān sarak par baiṭhī thī?” Unhon ne jawāb diya, “Yahāñ aisī koī kasbī nahīn thī.”

²² Us ne Yahūdāh ke pās wāpas jā kar kahā, “Wuh mujhe nahīn milī balki wahāñ ke rahne wālon ne kahā ki yahāñ koī aisī kasbī thī nahīn.” ²³ Yahūdāh ne kahā,

“Phir wuh zamānat kī chīzeñ apne pās hī rakhe. Use chhoṛ do warnā log hamārā mazāq uṛāeñge. Ham ne to pūrī koshish kī ki use bakrī kā bachchā mil jāe, lekin khoj lagāne ke bāwujūd āp ko patā na chalā ki wuh kahāñ hai.”

²⁴ Tīn māh ke bād Yahūdāh ko ittalā dī gai, “Āp kī bahū Tamr ne zinā kiyā hai, aur ab wuh hāmīlā hai.” Yahūdāh ne hukm diyā, “Use bāhar lā kar jalā do.” ²⁵ Tamr ko jalāne ke lie bāhar lāyā gayā to us ne apne susar ko khabar bhej dī, “Yih chīzeñ dekheñ. Yih us ādmī kī haiñ jis kī mārīfat main ummīd se hūñ. Patā karen ki yih muhr, us kī ḍorī aur yih lāṭhī kis kī haiñ.” ²⁶ Yahūdāh ne unheñ pahchāñ liyā. Us ne kahā, “Main nahīñ balki yih aurat haq par hai, kyonki main ne us kī apne bete Selā se shādī nahīñ karāī.” Lekin bād meñ Yahūdāh kabhī bhī Tamr se hambistar na huā.

²⁷ Jab janm dene kā waqt āyā to mālūm huā ki juṛwāñ bachche haiñ. ²⁸ Ek bachche kā hāth niklā to dāī ne use pakaṛ kar us meñ surkh dhāgā bāndh diyā aur kahā, “Yih pahle paidā huā.” ²⁹ Lekin us ne apnā hāth wāpas khīñch liyā, aur us kā bhāī pahle paidā huā. Yih dekh kar dāī bol uṭhī, “Tū kis tarah phūṭ niklā hai!” Us ne us kā nām Fāras yāñī Phūṭ rakhā. ³⁰ Phir us kā bhāī paidā huā jis ke hāth meñ surkh dhāgā bandhā huā thā. Us kā nām Zārah yāñī Chamak rakhā gayā.

39

Yūsuf aur Fūtīfār kī Bīwī

¹ Ismāīliyoñ ne Yūsuf ko Misr le jā kar bech diyā thā. Misr ke bādshāh ke ek ālā afsar banām Fūtīfār ne use kharīd liyā. Wuh shāhī muhāfizoñ kā kaptān thā. ² Rab Yūsuf ke sāth thā. Jo bhī kām wuh kartā us meñ kāmyāb rahtā. Wuh apne Misrī mālik ke ghar meñ rahtā thā ³ jis ne dekhā ki Rab Yūsuf ke sāth hai aur use har kām meñ kāmyābī detā hai. ⁴ Chunāñche Yūsuf ko mālik kī kḥās mehrbānī hāsīl huī, aur Fūtīfār ne use apnā zātī naukar banā liyā. Us ne use apne gharāne ke intazām par muqarrar kiyā aur apnī pūrī milkiyat us ke sapurd kar dī. ⁵ Jis waqt se Fūtīfār ne apne gharāne kā intazām aur pūrī milkiyat Yūsuf ke sapurd kī us waqt se Rab ne Fūtīfār ko Yūsuf ke sabab se barkat dī. Us kī barkat Fūtīfār kī har chīz par thī, kḥāh ghar meñ thī yā khet meñ. ⁶ Fūtīfār ne apnī har chīz Yūsuf ke hāth meñ chhoṛ dī. Aur chūñki Yūsuf sab kuchh achchhī tarah chalātā thā is lie Fūtīfār ko khānā khāne ke siwā kisī bhī muāmale kī fikr nahīñ thī.

Yūsuf nihāyat kḥūbsūrat ādmī thā. ⁷ Kuchh der ke bād us ke mālik kī bīwī kī āñkh us par lagī. Us ne us se kahā, “Mere sāth hambistar ho!” ⁸ Yūsuf inkār karke kahne lagā, “Mere mālik ko mere sabab se kisī muāmale kī fikr nahīñ hai. Unhoñ ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. ⁹ Ghar ke intazām par un kā iḳhtiyār mere iḳhtiyār se zyādā nahīñ hai. Āp ke siwā unhoñ ne koī bhī chīz mujh se bāz nahīñ rakhī. To phir main kis tarah itnā ḡhalat kām karūñ? Main kis tarah Allāh kā gunāh karūñ?”

¹⁰ Mālik kī bīwī roz baroz Yūsuf ke pīchhe paṛī rahī ki mere sāth hambistar ho. Lekin wuh hameshā inkār kartā rahā.

¹¹ Ek dīn wuh kām karne ke lie ghar meñ gayā. Ghar meñ aur koī naukar nahīñ thā. ¹² Fūtīfār kī bīwī ne Yūsuf kā libās pakaṛ kar kahā, “Mere sāth hambistar ho!” Yūsuf bhāg kar bāhar chalā gayā lekin us kā libās pīchhe aurat ke hāth meñ hī rah gayā. ¹³ Jab mālik kī bīwī ne dekhā ki wuh apnā libās chhoṛ kar bhāg gayā hai ¹⁴ to us ne ghar ke naukaron ko bulā kar kahā, “Yih dekho! Mere mālik is Ibrānī ko hamāre pās le āe haiñ tāki wuh hameñ zalīl kare. Wuh merī ismatdarī karne ke lie mere kamre meñ ā gayā, lekin main ūñchī āwāz se chīkhne lagī. ¹⁵ Jab main madad ke lie ūñchī āwāz se chīkhne lagī to wuh apnā libās chhoṛ kar bhāg gayā.” ¹⁶ Us ne mālik ke āne tak Yūsuf kā libās apne pās rakhā. ¹⁷ Jab wuh ghar wāpas āyā to us ne use yihī kahāñī sunāī, “Yih Ibrānī ḡhulām jo āp le āe haiñ merī tazlīl ke lie mere pās āyā. ¹⁸ Lekin jab main madad ke lie chīkhne lagī to wuh apnā libās chhoṛ kar bhāg gayā.”

Yūsuf Qaidkhāne Men

¹⁹ Yih sun kar Fūtīfār bare ḡhusse men ā gayā. ²⁰ Us ne Yūsuf ko giriftār karke us jel men dāl diyā jahān bādshāh ke qaidī rakhe jāte the. Wahīn wuh rahā. ²¹ Lekin Rab Yūsuf ke sāth thā. Us ne us par mehrbānī kī aur use qaidkhāne ke dāroḡhe kī nazar men maqbūl kiyā. ²² Yūsuf yahān tak maqbūl huā ki dāroḡhe ne tamām qaidiyon ko us ke sapurd karke use pūrā intazām chalāne kī zimmedārī dī. ²³ Dāroḡhe ko kisī bhī muāmale kī jise us ne Yūsuf ke sapurd kiyā thā fikr na rahī, kyonki Rab Yūsuf ke sāth thā aur use har kām men kāmīyābī baḡhshī.

40

Qaidiyon ke Khāb

¹ Kuchh der ke bād yon huā ki Misr ke bādshāh ke sardār sāqī aur bekarī ke inchārj ne apne mālik kā gunāh kiyā. ² Firaun ko donoñ afsaron par ḡhussā ā gayā. ³ Us ne unhen us qaidkhāne men dāl diyā jo shāhī muhāfizon ke kaptān ke sapurd thā aur jis men Yūsuf thā. ⁴ Muhāfizon ke kaptān ne unhen Yūsuf ke hawāle kiyā tāki wuh un kī khidmat kare. Wahān wuh kāfī der tak rahe.

⁵ Ek rāt bādshāh ke sardār sāqī aur bekarī ke inchārj ne khāb dekhā. Donoñ kā khāb farq farq thā, aur un kā matlab bhī farq farq thā. ⁶ Jab Yūsuf subah ke waqt un ke pās āyā to wuh dabe hue nazar āe. ⁷ Us ne un se pūchhā, “Āj āp kyon itne pareshān haiñ?” ⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham donoñ ne khāb dekhā hai, aur koī nahīn jo hameñ un kā matlab batāe.” Yūsuf ne kahā, “Khābon kī tābīr to Allāh kā kām hai. Zarā mujhe apne khāb to sunāen.”

⁹ Sardār sāqī ne shurū kiyā, “Maiñ ne khāb men apne sāmne angūr kī bel dekhī. ¹⁰ Us kī tīn shākhēñ thīñ. Us ke patte lage, koñpleñ phūṭ niklīñ aur angūr pak gae. ¹¹ Mere hāth men bādshāh kā pyālā thā, aur maiñ ne angūron ko tor kar yon bhīñch diyā ki un kā ras bādshāh ke pyāle men ā gayā. Phir maiñ ne pyālā bādshāh ko pesh kiyā.”

¹² Yūsuf ne kahā, “Tīn shākhon se murād tīn din haiñ. ¹³ Tīn din ke bād Firaun āp ko bahāl kar legā. Āp ko pahlī zimmedārī wāpas mil jāegī. Āp pahle kī tarah sardār sāqī kī haisiyat se bādshāh kā pyālā sañbhāleñge. ¹⁴ Lekin jab āp bahāl ho jāen to merā khayāl karen. Mehrbānī karke bādshāh ke sāmne merā zikr karen tāki maiñ yahān se rihā ho jāūñ. ¹⁵ Kyonki mujhe Ibrāniyon ke mulk se aḡhwā karke yahān lāyā gayā hai, aur yahān bhī mujh se koī aisī ḡhaltī nahīn huī ki mujhe is garhe men phaiñkā jātā.”

¹⁶ Jab shāhī bekarī ke inchārj ne dekhā ki sardār sāqī ke khāb kā achchhā matlab niklā to us ne Yūsuf se kahā, “Merā khāb bhī sunen. Maiñ ne sar par tīn ṭokriyāñ uṭhā rakhī thīñ jo bekarī kī chīzon se bhari huī thīñ. ¹⁷ Sab se ūpar wālī ṭokrī men wuh tamām chīzeñ thīñ jo bādshāh kī mez ke lie banāī jātī haiñ. Lekin parinde ā kar unhen khā rahe the.”

¹⁸ Yūsuf ne kahā, “Tīn ṭokriyon se murād tīn din haiñ. ¹⁹ Tīn din ke bād hī Firaun āp ko qaidkhāne se nikāl kar daraḡht se laṭkā degā. Parinde āp kī lāsh ko khā jāeñge.”

²⁰ Tīn din ke bād bādshāh kī sālgirah thī. Us ne apne tamām afsaron kī ziyāfat kī. Is mauqe par us ne sardār sāqī aur bekarī ke inchārj ko jel se nikāl kar apne huzūr lāne kā hukm diyā. ²¹ Sardār sāqī ko pahle wālī zimmedārī sauñp dī gāi, ²² lekin bekarī ke inchārj ko sazā-e-maut de kar daraḡht se laṭkā diyā gayā. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Yūsuf ne kahā thā.

²³ Lekin sardār sāqī ne Yūsuf kā khayāl na kiyā balki use bhūl hī gayā.

41

Bādshāh ke Khāb

¹ Do sāl guzar gae ki ek rāt bādshāh ne khāb dekhā. Wuh Dariyā-e-Nīl ke kināre kharā thā. ² Achānak dariyā meñ se sāt khūbsūrat aur moṭī gāeñ nikal kar sarkandōñ meñ charne lagīñ. ³ Un ke bād sāt aur gāeñ nikal āīñ. Lekin wuh badsūrat aur dublī-patlī thīñ. Wuh dariyā ke kināre dūsri gāyōñ ke pās kharī ho kar ⁴ pahlī sāt khūbsūrat aur moṭī moṭī gāyōñ ko khā gaīñ. Is ke bād Misr kā bādshāh jāg uṭhā. ⁵ Phir wuh dubārā so gayā. Is dafā us ne ek aur khāb dekhā. Anāj ke ek paude par sāt moṭī moṭī aur achchhī achchhī bālēñ lagī thīñ. ⁶ Phir sāt aur bālēñ phūṭ niklīñ jo dublī-patlī aur mashriqī hawā se jhulsī huī thīñ. ⁷ Anāj kī sāt dublī-patlī bālōñ ne sāt moṭī aur khūbsūrat bālōñ ko nigal liyā. Phir Firaun jāg uṭhā to mālūm huā ki maiñ ne khāb hī dekhā hai.

⁸ Subah huī to wuh pareshān thā, is lie us ne Misr ke tamām jādūgarōñ aur ālimōñ ko bulāyā. Us ne unheñ apne khāb sunāe, lekin koī bhī un kī tābīr na kar sakā.

⁹ Phir sardār sāqī ne Firaun se kahā, “Āj mujhe apnī khataēñ yād ātī haiñ. ¹⁰ Ek din Firaun apne khādimoñ se nārāz hue. Huzūr ne mujhe aur bekarī ke inchārj ko qaidkhāne meñ ḍalwā diyā jis par shāhī muhāfizoñ kā kaptān muqarrar thā. ¹¹ Ek hī rāt meñ ham donoñ ne muḥtalif khāb dekhe jin kā matlab farq farq thā. ¹² Wahāñ jel meñ ek Ibrānī naujawān thā. Wuh muhāfizoñ ke kaptān kā ghulām thā. Ham ne use apne khāb sunāe to us ne hameñ un kā matlab batā diyā. ¹³ Aur jo kuchh bhī us ne batāyā sab kuchh waisā hī huā. Mujhe apnī zimmedārī wāpas mil gai jabki bekarī ke inchārj ko sazā-e-maut de kar daraḥt se laṭkā diyā gayā.”

¹⁴ Yih sun kar Firaun ne Yūsuf ko bulāyā, aur use jaldī se qaidkhāne se lāyā gayā. Us ne shew karwā kar apne kapre badle aur sīdhe bādshāh ke huzūr pahunchā.

¹⁵ Bādshāh ne kahā, “Maiñ ne khāb dekhā hai, aur yahāñ koī nahīñ jo us kī tābīr kar sake. Lekin sunā hai ki tū khāb ko sun kar us kā matlab batā saktā hai.” ¹⁶ Yūsuf ne jawāb diyā, “Yih mere iḥtiyār meñ nahīñ hai. Lekin Allāh hī bādshāh ko salāmatī kā paighām degā.”

¹⁷ Firaun ne Yūsuf ko apne khāb sunāe, “Maiñ khāb meñ Dariyā-e-Nīl ke kināre kharā thā. ¹⁸ Achānak dariyā meñ se sāt moṭī moṭī aur khūbsūrat gāeñ nikal kar sarkandōñ meñ charne lagīñ. ¹⁹ Is ke bād sāt aur gāeñ niklīñ. Wuh nihāyat badsūrat aur dublī-patlī thīñ. Maiñ ne itnī badsūrat gāeñ Misr meñ kahīñ bhī nahīñ dekhīñ. ²⁰ Dublī aur badsūrat gāeñ pahlī moṭī gāyōñ ko khā gaīñ. ²¹ Aur nigalne ke bād bhī mālūm nahīñ hotā thā ki unhoñ ne moṭī gāyōñ ko khāyā hai. Wuh pahle kī tarah badsūrat hī thīñ. Is ke bād maiñ jāg uṭhā. ²² Phir maiñ ne ek aur khāb dekhā. Sāt moṭī aur achchhī bālēñ ek hī paude par lagī thīñ. ²³ Is ke bād sāt aur bālēñ niklīñ jo kharāb, dublī-patlī aur mashriqī hawā se jhulsī huī thīñ. ²⁴ Sāt dublī-patlī bālēñ sāt achchhī bālōñ ko nigal gaīñ. Maiñ ne yih sab kuchh apne jādūgarōñ ko batāyā, lekin wuh is kī tābīr na kar sake.”

²⁵ Yūsuf ne bādshāh se kahā, “Donoñ khāboñ kā ek hī matlab hai. In se Allāh ne huzūr par zāhir kiya hai ki wuh kyā kuchh karne ko hai. ²⁶ Sāt achchhī gāyōñ se murād sāt sāl haiñ. Isī tarah sāt achchhī bālōñ se murād bhī sāt sāl haiñ. Donoñ khāb ek hī bāt bayān karte haiñ. ²⁷ Jo sāt dublī aur badsūrat gāeñ bād meñ niklēñ un se murād sāt aur sāl haiñ. Yihī sāt dublī-patlī aur mashriqī hawā se jhulsī huī bālōñ kā matlab bhī hai. Wuh ek hī bāt bayān kartī haiñ ki sāt sāl tak kāl paregā. ²⁸ Yih wuhī bāt hai jo maiñ ne huzūr se kahī ki Allāh ne huzūr par zāhir kiya hai ki wuh kyā karegā. ²⁹ Sāt sāl āeñge jin ke daurān Misr ke pūre mulk meñ kasrat se paidāwār hogī. ³⁰ Us ke bād sāt sāl kāl paregā. Kāl itnā shadīd hogā ki log bhūl jāeñge ki pahle itnī kasrat thī. Kyōñki kāl mulk ko tabāh kar degā. ³¹ Kāl kī shiddat ke bāis achchhe sālōñ kī kasrat yād hī nahīñ rahegi. ³² Huzūr ko is lie ek hī paighām

do mukhtalif khāboñ kī sūrat meñ milā ki Allāh is kā pakkā irādā rakhtā hai, aur wuh jald hī is par amal karegā. ³³ Ab bādshāh kisī samajhdār aur dānishmand ādmī ko Mulk-e-Misr kā intazām sauñpeñ. ³⁴ Is ke alāwā wuh aise ādmī muqarrar karen jo sāt achchhe sāloñ ke daurān har fasal kā pāñchwāñ hissā leñ. ³⁵ Wuh un achchhe sāloñ ke daurān khurāk jamā karen. Bādshāh unheñ iḡhtiyār deñ ki wuh shahroñ meñ godām banā kar anāj ko mahfūz kar leñ. ³⁶ Yih khurāk kāl ke un sāt sāloñ ke lie maḡhsūs kī jāe jo Misr meñ āne wāle haiñ. Yoñ mulk tabāh nahīñ hogā.”

Yūsuf ko Misr par Hākim Muqarrar Kiyā Jātā Hai

³⁷ Yih mansūbā bādshāh aur us ke afsarān ko achchhā lagā. ³⁸ Us ne un se kahā, “Hameñ is kām ke lie Yūsuf se zyādā layq ādmī nahīñ milegā. Us meñ Allāh kī rūh hai.” ³⁹ Bādshāh ne Yūsuf se kahā, “Allāh ne yih sab kuchh tujh par zāhir kiyā hai, is lie koī bhī tujh se zyādā samajhdār aur dānishmand nahīñ hai. ⁴⁰ Maiñ tujhe apne mahal par muqarrar kartā hūñ. Merī tamām riāyā tere tābe rahegī. Terā iḡhtiyār sirf mere iḡhtiyār se kam hogā. ⁴¹ Ab maiñ tujhe pūre Mulk-e-Misr par hākim muqarrar kartā hūñ.”

⁴² Bādshāh ne apnī unglī se wuh angūṭhī utārī jis se muhr lagātā thā aur use Yūsuf kī unglī meñ pahnā diyā. Us ne use katān kā bārīk libās pahnāyā aur us ke gale meñ sone kā gulūband pahnā diyā. ⁴³ Phir us ne use apne dūsre rath meñ sawār kiyā aur log us ke āge āge pukārte rahe, “Ghuṭne ṭeko! Ghuṭne ṭeko!”

Yoñ Yūsuf pūre Misr kā hākim banā. ⁴⁴ Firaun ne us se kahā, “Maiñ to bādshāh hūñ, lekin terī ijāzat ke baḡhair pūre mulk meñ koī bhī apnā hāth yā pāñw nahīñ hilāegā.” ⁴⁵⁻⁴⁶ Us ne Yūsuf kā Misrī nām Sāfanat-fāneh rakhā aur On ke pujārī Fotīfirā kī beṭī Āsanat ke sāth us kī shādī karāī.

Yūsuf 30 sāl kā thā jab wuh Misr ke bādshāh Firaun kī ḡhidmat karne lagā. Us ne Firaun ke huzūr se nikal kar Misr kā daurā kiyā.

⁴⁷ Sāt achchhe sāloñ ke daurān mulk meñ nihāyat achchhī fasleñ ugīñ. ⁴⁸ Yūsuf ne tamām khurāk jamā karke shahroñ meñ mahfūz kar lī. Har shahr meñ us ne irdgird ke khetoñ kī paidāwār mahfūz rakhī. ⁴⁹ Jamāshudā anāj samundar kī ret kī mānind bakasrat thā. Itnā anāj thā ki Yūsuf ne āḡhirkār us kī paimāish karnā chhoṛ diyā.

⁵⁰ Kāl se pahle Yūsuf aur Āsanat ke do beṭe paidā hue. ⁵¹ Us ne pahle kā nām Manassī yānī ‘Jo Bhulā Detā Hai’ rakhā. Kyoñki us ne kahā, “Allāh ne merī musībat aur mere bāp kā gharānā merī yāddāsht se nikāl diyā hai.” ⁵² Dūsre kā nām us ne Ifrāīm yānī ‘Dugnā Phaldār’ rakhā. Kyoñki us ne kahā, “Allāh ne mujhe merī musībat ke mulk meñ phalne-phūlne diyā hai.”

⁵³ Sāt achchhe sāl jin meñ kasrat kī fasleñ ugīñ guzar gae. ⁵⁴ Phir kāl ke sāt sāl shurū hue jis tarah Yūsuf ne kahā thā. Tamām dīgar mamālik meñ bhī kāl paṛ gayā, lekin Misr meñ wāfir khurāk pāī jāti thī. ⁵⁵ Jab kāl ne tamām Misr meñ zor pakaṛā to log chīḡh kar khāne ke lie bādshāh se minnat karne lage. Tab Firaun ne un se kahā, “Yūsuf ke pās jāo. Jo kuchh wuh tumheñ batāegā wuhī karo.” ⁵⁶ Jab kāl pūrī duniyā meñ phail gayā to Yūsuf ne anāj ke godām khol kar Misriyoñ ko anāj bech diyā. Kyoñki kāl ke bāis mulk ke hālāt bahut ḡharāb ho gae the. ⁵⁷ Tamām mamālik se bhī log anāj ḡharīdne ke lie Yūsuf ke pās āe, kyoñki pūrī duniyā saḡht kāl kī girift meñ thī.

42

Yūsuf ke Bhāī Misr Meñ

¹ Jab Yāqūb ko mālūm huā ki Misr meñ anāj hai to us ne apne beṭoñ se kahā, “Tum kyoñ ek dūsre kā muñh takte ho? ² Sunā hai ki Misr meñ anāj hai. Wahāñ jā kar hamāre lie kuchh ḡharīd lāo tāki ham bhūke na mareñ.”

³ Tab Yūsuf ke das bhāi anāj kharīdne ke lie Misr gae. ⁴ Lekin Yāqūb ne Yūsuf ke sage bhāi Binyamīn ko sāth na bhejā, kyonki us ne kahā, “Aisā na ho ki use jānī nuqsān pahunchē.” ⁵ Yon Yāqūb ke beṭe bahut sare aur logon ke sāth Misr gae. Kyonki Mulk-e-Kanān bhī kāl kī girift meñ thā.

⁶ Yūsuf Misr ke hākim kī haisiyat se logon ko anāj bechtā thā, is lie us ke bhāi ā kar us ke sāmne muñh ke bal jhuk gae. ⁷ Jab Yūsuf ne apne bhāiyon ko dekhā to us ne unheñ pahchān liyā lekin aisā kiyā jaisā un se nāwāqif ho aur saḥtī se un se bāt kī, “Tum kahāñ se āe ho?” Unhon ne jawāb diyā, “Ham Mulk-e-Kanān se anāj kharīdne ke lie āe haiñ.” ⁸ Go Yūsuf ne apne bhāiyon ko pahchān liyā, lekin unhon ne use na pahchānā. ⁹ Use wuh khāb yād āe jo us ne un ke bāre meñ dekhe the. Us ne kahā, “Tum jāsūs ho. Tum yih dekhne āe ho ki hamārā mulk kin kin jaghon par ghairmahfūz hai.”

¹⁰ Unhon ne kahā, “Janāb, hargiz nahīñ. Āp ke ghulām ghallā kharīdne āe haiñ. ¹¹ Ham sab ek hī mard ke beṭe haiñ. Āp ke khādim sharīf log haiñ, jāsūs nahīñ haiñ.” ¹² Lekin Yūsuf ne isrār kiyā, “Nahīñ, tum dekhne āe ho ki hamārā mulk kin kin jaghon par ghairmahfūz hai.”

¹³ Unhon ne arz kī, “Āp ke khādim kul bārah bhāi haiñ. Ham ek hī admī ke beṭe haiñ jo Kanān meñ rahtā hai. Sab se chhoṭā bhāi is waqt hamāre bāp ke pās hai jabki ek mar gayā hai.” ¹⁴ Lekin Yūsuf ne apnā ilzām dohrāyā, “Aisā hī hai jaisā main ne kahā hai ki tum jāsūs ho. ¹⁵ Main tumhārī bāteñ jāñch lūngā. Firaun kī hayāt kī qasam, pahle tumhārā sab se chhoṭā bhāi āe, warnā tum is jagah se kabhī nahīñ jā sakoge. ¹⁶ Ek bhāi ko use lāne ke lie bhej do. Bāqī sab yahāñ giriftār raheñge. Phir patā chalegā ki tumhārī bāteñ sach haiñ kī nahīñ. Agar nahīñ to Firaun kī hayāt kī qasam, is kā matlab yih hogā ki tum jāsūs ho.”

¹⁷ Yih kah kar Yūsuf ne unheñ tīn dīn ke lie qaidkhāne meñ dāl diyā. ¹⁸ Tīsre dīn us ne un se kahā, “Main Allāh kā khauf mātā hūñ, is lie tum ko ek shart par jītā chhoṛūngā. ¹⁹ Agar tum wāqāī sharīf log ho to aisā karo ki tum meñ se ek yahāñ qaidkhāne meñ rahe jabki bāqī sab anāj le kar apne bhūke ghar wālon ke pās wāpas jāeñ. ²⁰ Lekin lāzīm hai ki tum apne sab se chhoṭe bhāi ko mere pās le āo. Sirf is se tumhārī bāteñ sach sābit hoñgī aur tum maut se bach jāoge.”

Yūsuf ke bhāi rāzī ho gae. ²¹ Wuh āpas meñ kahne lage, “Beshak yih hamāre apne bhāi par zulm kī sazā hai. Jab wuh iltijā kar rahā thā ki mujh par rahm karen to ham ne us kī barī musibat dekh kar bhī us kī na sunī. Is lie yih musibat ham par ā gaī hai.” ²² Aur Rūbin ne kahā, “Kyā main ne nahīñ kahā thā ki laṛke par zulm mat karo, lekin tum ne merī ek na māñī. Ab us kī maut kā hisāb-kitāb kiyā jā rahā hai.”

²³ Unheñ mālūm nahīñ thā ki Yūsuf hamārī bāteñ samajh saktā hai, kyonki wuh mutarjīm kī mārifat un se bāt kartā thā. ²⁴ Yih bāteñ sun kar wuh unheñ chhoṛ kar rone lagā. Phir wuh sañbhal kar wāpas āyā. Us ne Shamāun ko chun kar use un ke sāmne hī bāndh liyā.

Yūsuf ke Bhāi Kanān Wāpas Jāte Haiñ

²⁵ Yūsuf ne hukm diyā ki mulāzīm un kī boriyāñ anāj se bhar kar har ek bhāi ke paise us kī borī meñ wāpas rakh deñ aur unheñ safr ke lie khānā bhī deñ. Unhon ne aisā hī kiyā. ²⁶ Phir Yūsuf ke bhāi apne gadhon par anāj lād kar rawānā ho gae.

²⁷ Jab wuh rāt ke lie kisī jagah par ṭahre to ek bhāi ne apne gadhe ke lie chārā nikālne kī gharz se apnī borī kholī to dekhā ki borī ke muñh meñ us ke paise pāre haiñ. ²⁸ Us ne apne bhāiyon se kahā, “Mere paise wāpas kar die gae haiñ! Wuh merī borī meñ haiñ.” Yih dekh kar un ke hosh uṛ gae. Kāñpte hue wuh ek dūsre ko dekhne aur kahne lage, “Yih kyā hai jo Allāh ne hamāre sāth kiyā hai?”

²⁹ Mulk-e-Kanān meñ apne bāp ke pās pahuñch kar unhoñ ne use sab kuchh sunāyā jo un ke sāth huā thā. Unhoñ ne kahā, ³⁰ “Us mulk ke mālik ne baṛī saḡhtī se hamāre sāth bāt kī. Us ne hamēñ jāsūs qarār diyā. ³¹ Lekin ham ne us se kahā, ‘Ham jāsūs nahīn balki sharīf log haiñ. ³² Ham bārah bhāī haiñ, ek hī bāp ke beṭe. Ek to mar gayā jabki sab se chhoṭā bhāī is waqt Kanān meñ bāp ke pās hai.’ ³³ Phir us mulk ke mālik ne ham se kahā, ‘Is se mujhe patā chalegā ki tum sharīf log ho ki ek bhāī ko mere pās chhoṛ do aur apne bhūke ghar wāloñ ke lie ḡhurāk le kar chale jāo. ³⁴ Lekin apne sab se chhoṭe bhāī ko mere pās le āo tāki mujhe mālūm ho jāe ki tum jāsūs nahīn balki sharīf log ho. Phir maiñ tum ko tumhārā bhāī wāpas kar dūngā aur tum is mulk meñ āzādī se tijārat kar sakoge.’ ”

³⁵ Unhoñ ne apnī boriyoñ se anāj nikāl diyā to dekhā ki har ek kī borī meñ us ke paisoñ kī thailī rakhī huī hai. Yih paise dekh kar wuh ḡhud aur un kā bāp ḡdar gae. ³⁶ Un ke bāp ne un se kahā, “Tum ne mujhe mere bachchoñ se mahrūm kar diyā hai. Yūsuf nahīn rahā, Shamāūn bhī nahīn rahā aur ab tum Binyamīn ko bhī mujh se chhīnanā chāhte ho. Sab kuchh mere ḡhilāf hai.” ³⁷ Phir Rūbin bol uṭhā, “Agar maiñ use salāmatī se āp ke pās wāpas na pahuñchāūñ to āp mere do beṭoñ ko sazā-e-maut de sakte haiñ. Use mere sapurd karen to maiñ use wāpas le āūngā.” ³⁸ Lekin Yāqūb ne kahā, “Merā beṭā tumhāre sāth jāne kā nahīn. Kyoñki us kā bhāī mar gayā hai aur wuh akelā hī rah gayā hai. Agar us ko rāste meñ jāñī nuqsān pahuñche to tum mujh būṛhe ko ḡham ke māre Pātāl meñ pahuñchāoge.”

43

Binyamīn ke Hamrāh Dūsra Safr

¹ Kāl ne zor pakaṛā. ² Jab Misr se lāyā gayā anāj ḡhatm ho gayā to Yāqūb ne kahā, “Ab wāpas jā kar hamāre lie kuchh aur ḡhallā ḡharīd lāo.” ³ Lekin Yahūdāh ne kahā, “Us mard ne saḡhtī se kahā thā, ‘Tum sirf is sūrat meñ mere pās ā sakte ho ki tumhārā bhāī sāth ho.’ ⁴ Agar āp hamāre bhāī ko sāth bhejen to phir ham jā kar āp ke lie ḡhallā ḡharīdeñge ⁵ warnā nahīn. Kyoñki us ādmī ne kahā thā ki ham sirf is sūrat meñ us ke pās ā sakte haiñ ki hamārā bhāī sāth ho.” ⁶ Yāqūb ne kahā, “Tum ne use kyoñ batāyā ki hamārā ek aur bhāī bhī hai? Is se tum ne mujhe baṛī musībat meñ ḡāl diyā hai.” ⁷ Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh ādmī hamāre aur hamāre ḡhāndān ke bāre meñ pūchhtā rahā, ‘Kyā tumhārā bāp ab tak zindā hai? Kyā tumhārā koī aur bhāī hai?’ Phir hamēñ jawāb denā paṛā. Hamēñ kyā patā thā ki wuh hamēñ apne bhāī ko sāth lāne ko kahegā.” ⁸ Phir Yahūdāh ne bāp se kahā, “Laṛke ko mere sāth bhej deñ to ham abhī rawānā ho jāeñge. Warnā āp, hamāre bachche balki ham sab bhūkoñ mar jāeñge. ⁹ Maiñ ḡhud us kā zāmin hūngā. Āp mujhe us kī jāñ kā zimmedār ṭhahrā sakte haiñ. Agar maiñ use salāmatī se wāpas na pahuñchāūñ to phir maiñ zindagī ke āḡhir tak qusūrwar ṭhahrūngā. ¹⁰ Jitnī der tak ham jhijakte rahe haiñ utnī der meñ to ham do dafā Misr jā kar wāpas ā sakte the.”

¹¹ Tab un ke bāp Isrāīl ne kahā, “Agar aur koī sūrat nahīn to is mulk kī behtarīn paidāwār meñ se kuchh tohfe ke taur par le kar us ādmī ko de do yāñī kuchh balsān, shahd, lādan, mur, pistā aur bādām. ¹² Apne sāth dugnī raqam le kar jāo, kyoñki tumheñ wuh paise wāpas karne haiñ jo tumhārī boriyoñ meñ rakhe gae the. Shāyad kisī se ḡhaltī huī ho. ¹³ Apne bhāī ko le kar sīdhe wāpas pahuñchnā. ¹⁴ Allāh Qādir-e-mutlaq kare ki yih ādmī tum par rahm karke Binyamīn aur tumhāre dūsre bhāī ko wāpas bheje. Jahāñ tak merā tālluq hai, agar mujhe apne bachchoñ se mahrūm honā hai to aisā hī ho.”

¹⁵ Chunāñche wuh tohfe, dugnī raqam aur Binyamīn ko sāth le kar chal paṛe. Misr pahuñch kar wuh Yūsuf ke sāmne hāzir hue. ¹⁶ Jab Yūsuf ne Binyamīn ko un ke sāth dekhā to us ne apne ghar par muḡarrar mulāzim se kahā, “In ādmioñ ko mere ghar

le jāo tāki wuh dopahar kā khānā mere sāth khāen. Jānwar ko zabah karke khānā taiyār karo.”

¹⁷ Mulāzim ne aisā hī kiyā aur bhāiyōn ko Yūsuf ke ghar le gayā. ¹⁸ Jab unheñ us ke ghar pahuñchāyā jā rahā thā to wuh ḍar kar sochne lage, “Hameñ un paisōn ke sabab se yahāñ lāyā jā rahā hai jo pahlī dafā hamārī boriyōn meñ wāpas kie gae the. Wuh ham par achānak hamlā karke hamāre gadhe chhīn leñge aur hameñ ghulām banā leñge.”

¹⁹ Is lie ghar ke darwāze par pahuñch kar unhoñ ne ghar par muqarrar mulāzim se kahā, ²⁰ “Janāb-e-ālī, hamārī bāt sun lījīe. Is se pahle ham anāj kharīdne ke lie yahāñ āe the. ²¹ Lekin jab ham yahāñ se rawānā ho kar rāste meñ rāt ke lie thahre to ham ne apnī boriyāñ khol kar dekhā ki har borī ke muñh meñ hamāre paisōn kī pūrī raqam paṛī hai. Ham yih paise wāpas le āe haiñ. ²² Nīz, ham mazīd kḥurāk kharīdne ke lie aur paise le āe haiñ. Kḥudā jāne kis ne hamāre yih paise hamārī boriyōn meñ rakh die.”

²³ Mulāzim ne kahā, “Fikr na karen. Mat ḍaren. Āp ke aur āp ke bāp ke Kḥudā ne āp ke lie āp kī boriyōn meñ yih kḥazānā rakhā hogā. Baharhāl mujhe āp ke paise mil gae haiñ.”

Mulāzim Shamāun ko un ke pās bāhar le āyā. ²⁴ Phir us ne bhāiyōn ko Yūsuf ke ghar meñ le jā kar unheñ pānw dhone ke lie pānī aur gadhoñ ko chārā diyā. ²⁵ Unhoñ ne apne tohfe taiyār rakhe, kyonki unheñ batāyā gayā, “Yūsuf dopahar kā khānā āp ke sāth hī khāegā.”

²⁶ Jab Yūsuf ghar pahuñchā to wuh apne tohfe le kar us ke sāmne āe aur muñh ke bal jhuk gae. ²⁷ Us ne un se kḥairiyat dariyāft kī aur phir kahā, “Tum ne apne būrhe bāp kā zikr kiyā. Kyā wuh thīk haiñ? Kyā wuh ab tak zindā haiñ?” ²⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, āp ke kḥādim hamāre bāp ab tak zindā haiñ.” Wuh dubārā muñh ke bal jhuk gae.

²⁹ Jab Yūsuf ne apne sage bhāī Binyamīn ko dekhā to us ne kahā, “Kyā yih tumhārā sab se chhoṭā bhāī hai jis kā tum ne zikr kiyā thā? Beṭā, Allāh kī nazar-e-karm tum par ho.” ³⁰ Yūsuf apne bhāī ko dekh kar itnā muta’assir huā ki wuh rone ko thā, is lie wuh jaldī se wahāñ se nikal kar apne sone ke kamre meñ gayā aur ro paṛā. ³¹ Phir wuh apnā muñh dho kar wāpas āyā. Apne āp par qābū pā kar us ne hukm diyā ki naukār khānā le āen.

³² Naukaroñ ne Yūsuf ke lie khāne kā alag intazām kiyā aur bhāiyōn ke lie alag. Misriyōn ke lie bhī khāne kā alag intazām thā, kyonki Ibrāniyōn ke sāth khānā khānā un kī nazar meñ qābil-e-nafrat thā. ³³ Bhāiyōn ko un kī umr kī tartīb ke mutābiq Yūsuf ke sāmne biṭhāyā gayā. Yih dekh kar bhāī nihāyat hairān hue. ³⁴ Naukaroñ ne unheñ Yūsuf kī mez par se khānā le kar khilāyā. Lekin Binyamīn ko dūsroñ kī nisbat pāñch gunā zyādā milā. Yoñ unhoñ ne Yūsuf ke sāth jī bhar kar khāyā aur piyā.

44

Gumshudā Pyālā

¹ Yūsuf ne ghar par muqarrar mulāzim ko hukm diyā, “Un mardoñ kī boriyāñ kḥurāk se itnī bhar denā jitnī wuh uṭhā kar le jā sakeñ. Har ek ke paise us kī apnī borī ke muñh meñ rakh denā. ² Sab se chhoṭe bhāī kī borī meñ na sirf paise balki mere chāndī ke pyāle ko bhī rakh denā.” Mulāzim ne aisā hī kiyā.

³ Aglī subah jab pau phaṭne lagī to bhāiyōn ko un ke gadhoñ samet ruḥsat kar diyā gayā. ⁴ Wuh abhī shahr se nikal kar dūr nahīñ gae the ki Yūsuf ne apne ghar par muqarrar mulāzim se kahā, “Jaldī karo. Un ādmiyōn kā tāqqub karo. Un ke pās pahuñch kar yih pūchhnā, ‘Āp ne hamārī bhalāi ke jawāb meñ gḥalat kām kyon

kiyā hai? ⁵ Āp ne mere mālik kā chāndī kā pyālā kyon churāyā hai? Us se wuh na sirf pīte haiñ balki use ghaibdānī ke lie bhī istemāl karte haiñ. Āp ek nihāyat sangīn jurm ke murtakib hue haiñ.’ ”

⁶ Jab mulāzim bhāiyōn ke pās pahuñchā to us ne un se yihī bāteñ kīñ. ⁷ Jawāb meñ unhoñ ne kahā, “Hamāre mālik aisī bāteñ kyon karte haiñ? Kabhī nahīñ ho saktā ki āp ke khādim aisā karen. ⁸ Āp to jānte haiñ ki ham Mulk-e-Kanān se wuh paise wāpas le āe jo hamārī boriyōn meñ the. To phir ham kyon āp ke mālik ke ghar se chāndī yā sonā churāenge? ⁹ Agar wuh āp ke khādimon meñ se kisī ke pās mil jāe to use mār dālā jāe aur bāqī sab āp ke ghulām baneñ.”

¹⁰ Mulāzim ne kahā, “Thīk hai aisā hī hogā. Lekin sirf wuhī merā ghulām banegā jis ne pyālā churāyā hai. Bāqī sab āzād haiñ.” ¹¹ Unhoñ ne jaldī se apnī boriyāñ utār kar zamīn par rakh dīñ. Har ek ne apnī borī khol dī. ¹² Mulāzim boriyōn kī talāshī lene lagā. Wuh baṛe bhāī se shurū karke ākhirkār sab se chhoṭe bhāī tak pahuñch gayā. Aur wahān Binyamīn kī borī meñ se pyālā niklā. ¹³ Bhāiyōn ne yih dekh kar pareshānī meñ apne libās phār lie. Wuh apne gadhoñ ko dubārā lād kar shahr wāpas ā gae.

¹⁴ Jab Yahūdāh aur us ke bhāī Yūsuf ke ghar pahuñche to wuh abhī wahīñ thā. Wuh us ke sāmne muñh ke bal gir gae. ¹⁵ Yūsuf ne kahā, “Yih tum ne kyā kiyā hai? Kyā tum nahīñ jānte ki mujh jaisā ādmī ghaib kā ilm rakhtā hai?” ¹⁶ Yahūdāh ne kahā, “Janāb-e-ālī, ham kyā kaheñ? Ab ham apne difā meñ kyā kaheñ? Allāh hī ne hameñ qusūrwar thahrāyā hai. Ab ham sab āp ke ghulām haiñ, na sirf wuh jis ke pās se pyālā mil gayā.” ¹⁷ Yūsuf ne kahā, “Allāh na kare ki main aisā karūñ, balki sirf wuhī merā ghulām hogā jis ke pās pyālā thā. Bāqī sab salāmatī se apne bāp ke pās wāpas chale jāeñ.”

Yahūdāh Binyamīn kī Sifārish Kartā Hai

¹⁸ Lekin Yahūdāh ne Yūsuf ke qarīb ā kar kahā, “Mere mālik, mehrbānī karke apne bande ko ek bāt karne kī ijāzat deñ. Mujh par ghussā na karen agarche āp Mīsr ke bādshāh jaise haiñ. ¹⁹ Janāb-e-ālī, āp ne ham se pūchhā, ‘Kyā tumhārā bāp yā koī aur bhāī hai?’ ²⁰ Ham ne jawāb diyā, ‘Hamārā bāp hai. Wuh būrhā hai. Hamārā ek chhoṭā bhāī bhī hai jo us waqt paidā huā jab hamārā bāp umrrasīdā thā. Us laṛke kā bhāī mar chukā hai. Us kī mān ke sirf yih do beṭe paidā hue. Ab wuh akelā hī rah gayā hai. Us kā bāp use shiddat se pyār kartā hai.’ ²¹ Janāb-e-ālī, āp ne hameñ batāyā, ‘Use yahān le āo tāki main khud use dekh sakūñ.’ ²² Ham ne jawāb diyā, ‘Yih laṛkā apne bāp ko chhoṛ nahīñ saktā, warnā us kā bāp mar jāegā.’ ²³ Phir āp ne kahā, ‘Tum sirf is sūrat meñ mere pās ā sakoge ki tumhārā sab se chhoṭā bhāī tumhāre sāth ho.’ ²⁴ Jab ham apne bāp ke pās wāpas pahuñche to ham ne unheñ sab kuchh batāyā jo āp ne kahā thā. ²⁵ Phir unhoñ ne ham se kahā, ‘Mīsr lauṭ kar kuchh ghallā kharīd lāo.’ ²⁶ Ham ne jawāb diyā, ‘Ham jā nahīñ sakte. Ham sirf is sūrat meñ us mard ke pās jā sakte haiñ ki hamārā sab se chhoṭā bhāī sāth ho. Ham tab hī jā sakte haiñ jab wuh bhī hamāre sāth chale.’ ²⁷ Hamāre bāp ne ham se kahā, ‘Tum jānte ho ki merī bīwī Rākhil se mere do beṭe paidā hue. ²⁸ Pahlā mujhe chhoṛ chukā hai. Kisī janglī jānwar ne use phār khāyā hogā, kyonki usī waqt se main ne use nahīñ dekhā. ²⁹ Agar is ko bhī mujh se le jāne kī wajah se jānī nuqsān pahuñche to tum mujh būrhe ko gham ke mārē Pātāl meñ pahuñchāoge.’ ”

³⁰⁻³¹ Yahūdāh ne apnī bāt jāri rakhī, “Janāb-e-ālī, ab agar main apne bāp ke pās jāūñ aur wuh dekheñ ki laṛkā mere sāth nahīñ hai to wuh dam toṛ deñge. Un kī zindagī is qadar laṛke kī zindagī par munhasir hai aur wuh itne būrhe haiñ ki ham aisī harkat se unheñ qabr tak pahuñchā deñge. ³² Na sirf yih balki main ne bāp se kahā, ‘Main khud is kā zāmīn hūngā. Agar main ise salāmatī se wāpas na

pahuñchāūn to phir main zindagī ke ākhir tak qusūrwār thahrūnga.’ ³³ Ab apne khādim kī guzārish sunēn. Main yahān rah kar is larke kī jagah ghulām ban jātā hūn, aur wuh dūsre bhāiyōn ke sāth wāpas chalā jāe ³⁴ agar larḱā mere sāth na huā to main kis tarah apne bāp ko muñh dikhā saktā hūn? Main bardāsht nahīn kar sakūngā ki wuh is musibat meñ muṭtalā ho jāēn.”

45

Yūsuf Apne Āp ko Zāhir Kartā Hai

¹ Yih sun kar Yūsuf apne āp par qābū na rakh sakā. Us ne ūñchī āwāz se hukm diyā ki tamām mulāzim kamre se nikal jāēn. Koī aur shakhs kamre meñ nahīn thā jab Yūsuf ne apne bhāiyōn ko batāyā ki wuh kaun hai. ² Wuh itne zor se ro parā ki Misriyōn ne us kī āwāz sunī aur Firaun ke gharāne ko patā chal gayā. ³ Yūsuf ne apne bhāiyōn se kahā, “Main Yūsuf hūn. Kyā merā bāp ab tak zindā hai?”

Lekin us ke bhāi yih sun kar itne ghabrā gae ki wuh jawāb na de sake.

⁴ Phir Yūsuf ne kahā, “Mere qarīb āo.” Wuh qarīb āe to us ne kahā, “Main tumhārā bhāi Yūsuf hūn jise tum ne bech kar Misr bhijwāyā. ⁵ Ab merī bāt suno. Na ghabrāo aur na apne āp ko ilzām do ki ham ne Yūsuf ko bech diyā. Asal meñ Allāh ne khud mujhe tumhāre āge yahān bhej diyā tāki ham sab bache raheñ. ⁶ Yih kāl kā dūsra sāl hai. Pāñch aur sāl ke daurān na hal chalegā, na fasal kaṭegī. ⁷ Allāh ne mujhe tumhāre āge bhejā tāki duniyā meñ tumhārā ek bachā-khuchā hissā mahfūz rahe aur tumhārī jān ek barī maḱhlāsī kī mārifat chhūṭ jāe ⁸ chunāñche tum ne mujhe yahān nahīn bhejā balki Allāh ne. Us ne mujhe Firaun kā bāp, us ke pūre gharāne kā mālik aur Misr kā hākim banā diyā hai. ⁹ Ab jaldī se mere bāp ke pās wāpas jā kar un se kaho, ‘Āp kā beṭā Yūsuf āp ko ittālā detā hai ki Allāh ne mujhe Misr kā mālik banā diyā hai. Mere pās ā jāēn, der na karen. ¹⁰ Āp Jushan ke ilāqe meñ rah sakte haiñ. Wahān āp mere qarīb hoñge, āp, āp kī āl-o-aulād, gāy-bail, bher-bakriyān aur jo kuchh bhī āp kā hai. ¹¹ Wahān main āp kī zarūriyāt pūrī karūnga, kyonki kāl ko abhī pāñch sāl aur lageñge. Warnā āp, āp ke ghar wāle aur jo bhī āp ke haiñ bad-hāl ho jāēnge.’ ¹² Tum khud aur merā bhāi Binyamīn dekh sakte ho ki main Yūsuf hī hūn jo tumhāre sāth bāt kar rahā hūn. ¹³ Mere bāp ko Misr meñ mere asar-o-rasūkh ke bāre meñ ittālā do. Unheñ sab kuchh batāo jo tum ne dekhā hai. Phir jald hī mere bāp ko yahān le āo.”

¹⁴ Yih kah kar wuh apne bhāi Binyamīn ko gale lagā kar ro parā. Binyamīn bhī us ke gale lag kar rone lagā. ¹⁵ Phir Yūsuf ne rote hue apne har ek bhāi ko bosā diyā. Is ke bād us ke bhāi us ke sāth bāteñ karne lage.

¹⁶ Jab yih khabar bādshāh ke mahal tak pahuñchī ki Yūsuf ke bhāi āe haiñ to Firaun aur us ke tamām afsarān khush hue. ¹⁷ Us ne Yūsuf se kahā, “Apne bhāiyōn ko batā ki apne jānwārōn par ghallā lād kar Mulk-e-Kanān wāpas chale jāo. ¹⁸ Wahān apne bāp aur khāndānōn ko le kar mere pās ā jāo. Main tum ko Misr kī sab se achchhī zamīn de dūngā, aur tum is mulk kī behtarīn paidāwār khā sakoge. ¹⁹ Unheñ yih hidāyat bhī de ki apne bāl-bachchoñ ke lie Misr se gārīyān le jāo aur apne bāp ko bhī biṭhā kar yahān le āo. ²⁰ Apne māl kī zyādā fikr na karo, kyonki tumheñ Mulk-e-Misr kā behtarīn māl milegā.”

²¹ Yūsuf ke bhāiyōn ne aisā hī kiyā. Yūsuf ne unheñ bādshāh ke hukm ke mutābiq gārīyān aur safr ke lie khurāk dī. ²² Us ne har ek bhāi ko kaprōn kā ek joṛā bhī diyā. Lekin Binyamīn ko us ne chāñdī ke 300 sikke aur pāñch joṛe dīe. ²³ Us ne apne bāp ko das gadhe bhijwā die jo Misr ke behtarīn māl se lade hue the aur das gadhiyān jo anāj, roṭī aur bāp ke safr ke lie khāne se ladī huī thīn. ²⁴ Yōñ us ne apne bhāiyōn ko ruḱhsat karke kahā, “Rāste meñ jhagaṛā na karnā.”

²⁵ Wuh Misr se rawānā ho kar Mulk-e-Kanān meñ apne bāp ke pās pahuñche. ²⁶ Unhoñ ne us se kahā, “Yūsuf zindā hai! Wuh pūre Misr kā hākīm hai.” Lekin Yāqūb hakkā-bakkā rah gayā, kyonki use yaqīn na āyā. ²⁷ Tāham unhoñ ne use sab kuchh batāyā jo Yūsuf ne un se kahā thā, aur us ne khud wuh gāriyāñ dekhīñ jo Yūsuf ne use Misr le jāne ke lie bhijwā dī thīñ. Phir Yāqūb kī jān meñ jān ā gai, ²⁸ aur us ne kahā, “Merā beṭā Yūsuf zindā hai! Yihī kāfī hai. Marne se pahle main jā kar us se milūngā.”

46

Yāqūb Misr Jātā Hai

¹ Yāqūb sab kuchh le kar rawānā huā aur Bair-sabā pahuñchā. Wahāñ us ne apne bāp Is'hāq ke Khudā ke huzūr qurbāniyāñ charhāīñ. ² Rāt ko Allāh royā meñ us se hamkalām huā. Us ne kahā, “Yāqūb, Yāqūb!” Yāqūb ne jawāb diyā, “Jī, main hāzir hūñ.” ³ Allāh ne kahā, “Main Allāh hūñ, tere bāp Is'hāq kā Khudā. Misr jāne se mat dar, kyonki wahāñ main tujh se ek barī qaum banāūngā. ⁴ Main tere sāth Misr jāūngā aur tujhe is mulk meñ wāpas bhī le āūngā. Jab tū maregā to Yūsuf khud terī āñkheñ band karegā.”

⁵ Is ke bād Yāqūb Bair-sabā se rawānā huā. Us ke beṭoñ ne use aur apne bāl-bachchoñ ko un gāriyoñ meñ biṭhā diyā jo Misr ke bādshāh ne bhijwāī thīñ. ⁶ Yoñ Yāqūb aur us kī tamām aulād apne maweshī aur Kanān meñ hāsil kiyā huā māl le kar Misr chale gae. ⁷ Yāqūb ke beṭe-beṭiyāñ, pote-potiyāñ aur bāqī aulād sab sāth gae.

⁸ Isrāīl kī aulād ke nām jo Misr chalī gai yih haiñ:

Yāqūb ke pahlauṭhe Rūbin ⁹ ke beṭe Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī the. ¹⁰ Shamaūn ke beṭe āshruel, Yamīn, Uhad, Yakīn, Suhār aur Sāūl the. (Sāūl Kanānī aurat kā bachchā thā.) ¹¹ Lāwī ke beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. ¹² Yahūdāh ke beṭe Er, Onān, Selā, Fāras aur Zārah the. (Er aur Onān Kanān meñ mar chuke the.) Fāras ke do beṭe Hasron aur Hamūl the. ¹³ Ishkār ke beṭe Tolā, Fuwwā, Yob aur Simron the. ¹⁴ Zabūlūn ke beṭe sard, Ailon aur Yahliyel the. ¹⁵ In beṭoñ kī māñ Liyāh thī, aur wuh Masopotāmiyā meñ paidā hue. In ke alāwā Dīnā us kī beṭī thī. Kul 33 mard Liyāh kī aulād the.

¹⁶ Jad ke beṭe Sifyān, Hajjī, Sūnī, Isbūn, Erī, Arūdī aur Areli the. ¹⁷ Āshar ke beṭe Yimnā, Iswāh, Iswī aur Bariyā the. Āshar kī beṭī Sirah thī, aur Bariyā ke do beṭe the, Hibar aur Malkiyel. ¹⁸ Kul 16 afrād Zilfā kī aulād the jise Lāban ne apnī beṭī Liyāh ko diyā thā.

¹⁹ Rākḥil ke beṭe Yūsuf aur Binyamīn the. ²⁰ Yūsuf ke do beṭe Manassī aur Ifrāīm Misr meñ paidā hue. Un kī māñ On ke pujārī Fotīfirā kī beṭī Āsanat thī. ²¹ Binyamīn ke beṭe Bālā, Bakar, Ashbel, Jīrā, Nāmān, Ikhī, Ros, Muffīm, Huffīm aur Ard the. ²² Kul 14 mard Rākḥil kī aulād the.

²³ Dān kā beṭā Hushīm thā. ²⁴ Naftālī ke beṭe Yahsiyel, Jūnī, Yisar aur Sillīm the. ²⁵ Kul 7 mard Bilhāh kī aulād the jise Lāban ne apnī beṭī Rākḥil ko diyā thā.

²⁶ Yāqūb kī aulād ke 66 afrād us ke sāth Misr chale gae. Is tādād meñ beṭoñ kī bīwiyañ shāmil nahīñ thīñ. ²⁷ Jab ham Yāqūb, Yūsuf aur us ke do beṭe in meñ shāmil karte haiñ to Yāqūb ke gharāne ke 70 afrād Misr gae.

Yāqūb aur Us kā Khāndān Misr Meñ

²⁸ Yāqūb ne Yahūdāh ko apne āge Yūsuf ke pās bhejā tāki wuh Jushan meñ un se mile. Jab wuh wahāñ pahuñche ²⁹ to Yūsuf apne rath par sawār ho kar apne bāp se milne ke lie Jushan gayā. Use dekh kar wuh us ke gale lag kar kāfī der rotā rahā.

³⁰ Yāqūb ne Yūsuf se kahā, “Ab main marne ke lie taiyār hūn, kyonki main ne khud dekhā hai ki tū zindā hai.”

³¹ Phir Yūsuf ne apne bhāiyōn aur apne bāp ke khāndān ke bāqī afrād se kahā, “Zarūrī hai ki main jā kar bādshāh ko ittalā dūn ki mere bhāi aur mere bāp kā pūrā khāndān jo Kanān ke rahne wāle haiṁ mere pās ā gae haiṁ. ³² Main us se kahūngā, ‘Yih admī bheṛ-bakriyōn ke charwāhe haiṁ. Wuh maweshī pālte haiṁ, is lie apnī bheṛ-bakriyān, gāy-bail aur bāqī sārā māl apne sāth le āe haiṁ.’ ³³ Bādshāh tumheṁ bulā kar pūchhegā ki tum kyā kām karte ho? ³⁴ Phir tum ko jawāb denā hai, ‘Ap ke khādim bachpan se maweshī pālte āe haiṁ. Yih hamāre bāpdādā kā peshā thā aur hamārā bhī hai.’ Agar tum yih kaho to tumheṁ Jushan meṁ rahne kī ijāzat milegī. Kyonki bheṛ-bakriyōn ke charwāhe Misriyōn kī nazar meṁ qābil-e-nafrat haiṁ.”

47

¹ Yūsuf Firaun ke pās gayā aur use ittalā de kar kahā, “Merā bāp aur bhāi apnī bheṛ-bakriyōn, gāy-bailōn aur sāre māl samet Mulk-e-Kanān se ā kar Jushan meṁ ṭhahre hue haiṁ.” ² Us ne apne bhāiyōn meṁ se pānch ko chun kar Firaun ke sāmne pesh kiya. ³ Firaun ne bhāiyōn se pūchhā, “Tum kyā kām karte ho?” Unhoṁ ne jawāb diyā, “Ap ke khādim bheṛ-bakriyōn ke charwāhe haiṁ. Yih hamāre bāpdādā kā peshā thā aur hamārā bhī hai. ⁴ Ham yahān āe haiṁ tāki kuchh der ajnabī kī haisiyat se ap ke pās ṭhahreṁ, kyonki kāl ne Kanān meṁ bahut zor pakaṛā hai. Wahān ap ke khādimoṁ ke jānwarōn ke lie charāgāheṁ khatm ho gāi haiṁ. Is lie hamēṁ Jushan meṁ rahne kī ijāzat deṁ.”

⁵ Bādshāh ne Yūsuf se kahā, “Terā bāp aur bhāi tere pās ā gae haiṁ. ⁶ Mulk-e-Misr tere sāmne khulā hai. Unheṁ behtarīn jagah par ābād kar. Wuh Jushan meṁ raheṁ. Aur agar un meṁ se kuchh haiṁ jo khās qābiliyat rakhte haiṁ to unheṁ mere maweshiyōn kī nigahdāsht par rakh.”

⁷ Phir Yūsuf apne bāp Yāqūb ko le āyā aur Firaun ke sāmne pesh kiya. Yāqūb ne bādshāh ko barkat dī. ⁸ Bādshāh ne us se pūchhā, “Tumhārī umr kyā hai?” ⁹ Yāqūb ne jawāb diyā, “Main 130 sāl se is duniyā kā mehmān hūn. Merī zindagī mukhtasar aur taklifdeh thī, aur mere bāpdādā mujh se zyādā umrrasīdā hue the jab wuh is duniyā ke mehmān the.” ¹⁰ Yih kah kar Yāqūb Firaun ko dubārā barkat de kar chalā gayā.

¹¹ Phir Yūsuf ne apne bāp aur bhāiyōn ko Misr meṁ ābād kiya. Us ne unheṁ Rāmsīs ke ilāqe meṁ behtarīn zamīn dī jis tarah bādshāh ne hukm diyā thā. ¹² Yūsuf apne bāp ke pūre gharāne ko khurāk muhaiyā kartā rahā. Har khāndān ko us ke bachchoṁ kī tādād ke mutābiq khurāk miltī rahī.

Kāl kā Sakht Asar

¹³ Kāl itnā sakht thā ki kahīn bhī roṭī nahīn miltī thī. Misr aur Kanān meṁ log niḍhāl ho gae.

¹⁴ Misr aur Kanān ke tamām paise anāj kharīdne ke lie sarf ho gae. Yūsuf unheṁ jamā karke Firaun ke mahal meṁ le āyā. ¹⁵ Jab Misr aur Kanān ke paise khatm ho gae to Misriyōn ne Yūsuf ke pās ā kar kahā, “Hamēṁ roṭī deṁ! Ham ap ke sāmne kyon mareṁ? Hamāre paise khatm ho gae haiṁ.” ¹⁶ Yūsuf ne jawāb diyā, “Agar ap ke paise khatm haiṁ to mujhe apne maweshī deṁ. Main un ke ewaz roṭī detā hūn.” ¹⁷ Chunānche wuh apne ghore, bheṛ-bakriyān, gāy-bail aur gadhe Yūsuf ke pās le āe. In ke ewaz us ne unheṁ khurāk dī. Us sāl us ne unheṁ un ke tamām maweshiyōn ke ewaz khurāk muhaiyā kī.

¹⁸ Agle sāl wuh dubārā us ke pās āe. Unhoṁ ne kahā, “Janāb-e-ālī, ham yih bāt ap se nahīn chhupā sakte ki ab ham sirf apne ap aur apnī zamīn ko ap ko de sakte haiṁ. Hamāre paise to khatm haiṁ aur ap hamāre maweshī bhī le chuke haiṁ. ¹⁹ Ham

kyon āp kī ānkhoñ ke sāmne mar jāeñ? Hamārī zamīn kyon tabāh ho jāe? Hameñ roṭī deñ to ham aur hamārī zamīn bādshāh kī hogī. Ham Firaun ke ghulām hoñge. Hameñ bij deñ tāki ham jīte bacheñ aur zamīn tabāh na ho jāe.”

²⁰ Chunāñche Yūsuf ne Firaun ke lie Misr kī pūrī zamīn kharīd lī. Kāl kī saṁkhtī ke sabab se tamām Misriyon ne apne khet bech die. Is tarīqe se pūrā mulk Firaun kī milkiyat meñ ā gayā. ²¹ Yūsuf ne Misr ke ek sire se dūsre sire tak ke logoñ ko shahron meñ muntaqil kar diyā. ²² Sirf pujāriyon kī zamīn āzād rahī. Unheñ apnī zamīn bechne kī zarūrat hī nahīn thī, kyonki unheñ Firaun se itnā wazīfā miltā thā ki guzārā ho jātā thā.

²³ Yūsuf ne logoñ se kahā, “Ġhaur se sunen. Āj main ne āp ko aur āp kī zamīn ko bādshāh ke lie kharīd liyā hai. Ab yih bij le kar apne kheton meñ bonā. ²⁴ Āp ko Firaun ko fasal kā pāñchwāñ hissā denā hai. Bāqī paidāwār āp kī hogī. Āp is se bij bo sakte haiñ, aur yih āp ke aur āp ke gharānon aur bachchoñ ke khāne ke lie hogā.” ²⁵ Unhoñ ne jawāb diyā, “Āp ne hameñ bachāyā hai. Hamāre mālik ham par mehrbānī karen to ham Firaun ke ghulām baneñge.”

²⁶ Is tarah Yūsuf ne Misr meñ yih qānūn nāfiz kiya ki har fasal kā pāñchwāñ hissā bādshāh kā hai. Yih qānūn āj tak jāri hai. Sirf pujāriyon kī zamīn bādshāh kī milkiyat meñ na āī.

Yāqūb kī Ākhirī Guzārish

²⁷ Isrāīl Misr meñ Jushan ke ilāqe meñ ābād hue. Wahāñ unheñ zamīn milī, aur wuh phale-phūle aur tādād meñ bahut barh gae.

²⁸ Yāqūb 17 sāl Misr meñ rahā. Wuh 147 sāl kā thā jab faut huā. ²⁹ Jab marne kā waqt qarīb āyā to us ne Yūsuf ko bulā kar kahā, “Mehrbānī karke apnā hāth merī rān ke nīche rakh kar qasam khā ki tū mujh par shafqat aur wafādārī kā is tarah izhār karegā ki mujhe Misr meñ dafn nahīn karegā. ³⁰ Jab main mar kar apne bāpdādā se jā milūngā to mujhe Misr se le jā kar mere bāpdādā kī qabr meñ dafnānā.” Yūsuf ne jawāb diyā, “Thīk hai.” ³¹ Yāqūb ne kahā, “Qasam khā ki tū aisā hī karegā.” Yūsuf ne qasam khāī. Tab Isrāīl ne apne bistar ke sirhāne par Allāh ko sijdā kiya.

48

Yāqūb Ifrāīm aur Manassī ko Barkat Detā Hai

¹ Kuchh der ke bād Yūsuf ko ittalā dī gai ki āp kā bāp bīmār hai. Wuh apne do beṭon Manassī aur Ifrāīm ko sāth le kar Yāqūb se milne gayā.

² Yāqūb ko batāyā gayā, “Āp kā beṭā ā gayā hai” to wuh apne āp ko sañbhāl kar apne bistar par baiṭh gayā. ³ Us ne Yūsuf se kahā, “Jab main Kanānī shahr Lūz meñ thā to Allāh Qādir-e-mutlaq mujh par zāhir huā. Us ne mujhe barkat de kar ⁴ kahā, ‘Main tujhe phalne-phūlne dūngā aur terī aulād barhā dūngā balki tujh se bahut-sī qaumeñ nikalne dūngā. Aur main terī aulād ko yih mulk hameshā ke lie de dūngā.’ ⁵ Ab merī bāt sun. Main chāhtā hūn ki tere beṭe jo mere āne se pahle Misr meñ paidā hue mere beṭe hoñ. Ifrāīm aur Manassī Rūbin aur Shamāun ke barābar hī mere beṭe hoñ. ⁶ Agar in ke bād tere hāñ aur beṭe paidā ho jāeñ to wuh mere beṭe nahīn balki tere thahreñge. Jo mīrās wuh pāeñge wuh unheñ Ifrāīm aur Manassī kī mīrās meñ se milegī. ⁷ Main yih terī māñ Rākhil ke sabab se kar rahā hūn jo Masoputāmiyā se wāpasī ke waqt Kanān meñ Ifrātā ke qarīb mar gai. Main ne use wahīn rāste meñ dafn kiya.” (Āj Ifrātā ko Bait-laham kahā jātā hai.)

⁸ Phir Yāqūb ne Yūsuf ke beṭon par nazar ḍāl kar pūchhā, “Yih kaun haiñ?” ⁹ Yūsuf ne jawāb diyā, “Yih mere beṭe haiñ jo Allāh ne mujhe yahāñ Misr meñ die.” Yāqūb ne kahā, “Unheñ mere qarīb le ā tāki main unheñ barkat dūñ.” ¹⁰ Būrhā hone ke sabab se Yāqūb kī ānkheñ kamzor thīñ. Wuh achchhī tarah dekh nahīn saktā thā.

Yūsuf apne beṭoṅ ko Yāqūb ke pās le āyā to us ne unheṅ bosā de kar gale lagāyā ¹¹ aur Yūsuf se kahā, “Mujhe tawaqqo hī nahīn thī ki main kabhī terā chehrā dekhūngā, aur ab Allāh ne mujhe tere beṭoṅ ko dekhne kā mauqā bhī diyā hai.”

¹² Phir Yūsuf unheṅ Yāqūb kī god meṅ se le kar khud us ke sāmne muṅh ke bal jhuk gayā. ¹³ Yūsuf ne Ifrāīm ko Yāqūb ke bāeṅ hāth rakhā aur Manassī ko us ke dāeṅ hāth. ¹⁴ Lekin Yāqūb ne apnā dahnā hāth bāīn taraf baṛhā kar Ifrāīm ke sar par rakhā agarche wuh chhoṭā thā. Is tarah us ne apnā bāyān hāth dāīn taraf baṛhā kar Manassī ke sar par rakhā jo baṛā thā. ¹⁵ Phir us ne Yūsuf ko us ke beṭoṅ kī mārifat barkat dī, “Allāh jis ke huzūr mere bāpdādā Ibrāhīm aur Is’hāq chalte rahe aur jo shurū se āj tak merā charwāhā rahā hai inheṅ barkat de. ¹⁶ Jis farishte ne ewazānā de kar mujhe har nuqsān se bachāyā hai wuh inheṅ barkat de. Allāh kare ki in meṅ merā nām aur mere bāpdādā Ibrāhīm aur Is’hāq ke nām jīte raheṅ. Duniyā meṅ in kī aulād kī tādād bahut baṛh jāe.”

¹⁷ Jab Yūsuf ne dekhā ki bāp ne apnā dahnā hāth chhoṭe beṭe Ifrāīm ke sar par rakhā hai to yih use burā lagā, is lie us ne bāp kā hāth pakaṛā tāki use Ifrāīm ke sar par se uṭhā kar Manassī ke sar par rakhe. ¹⁸ Us ne kahā, “Abbū, aise nahīn. Dūsrā laṛkā baṛā hai. Usī par apnā dahnā hāth rakheṅ.” ¹⁹ Lekin bāp ne inkār karke kahā, “Mujhe patā hai beṭā, mujhe patā hai. Wuh bhī ek baṛī qaum banegā. Phir bhī us kā chhoṭā bhāī us se baṛā hogā aur us se qaumoṅ kī baṛī tādād niklegī.”

²⁰ Us dīn us ne donoṅ beṭoṅ ko barkat de kar kahā, “Isrāīlī tumhārā nām le kar barkat diyā kareṅge. Jab wuh barkat deṅge to kaheṅge, ‘Allāh āp ke sāth waisā kare jaisā us ne Ifrāīm aur Manassī ke sāth kiyā hai.’ ” Is tarah Yāqūb ne Ifrāīm ko Manassī se baṛā banā diyā. ²¹ Yūsuf se us ne kahā, “Main to marne wālā hūn, lekin Allāh tumhāre sāth hogā aur tumheṅ tumhāre bāpdādā ke mulk meṅ wāpas le jāegā. ²² Ek bāt meṅ main tujhe tere bhāīyoṅ par tarjīh detā hūn, main tujhe Kanān meṅ wuh qit’ā detā hūn jo main ne apnī talwār aur kamān se Amoriyoṅ se chhīnā thā.”

49

Yāqūb Apne Beṭoṅ ko Barkat Detā Hai

¹ Yāqūb ne apne beṭoṅ ko bulā kar kahā, “Mere pās jamā ho jāo tāki main tumheṅ bataūn ki mustaqbil meṅ tumhāre sāth kyā kyā hogā. ² Ai Yāqūb ke beṭo, ikaṭṭhe ho kar suno, apne bāp Isrāīl kī bātoṅ par ghaur karo.

³ Rūbin, tum mere pahlauṭhe ho, mere zor aur merī tāqat kā pahlā phal. Tum izzat aur quwwat ke lihāz se bartar ho. ⁴ Lekin chūnki tum beqābū sailāb kī mānind ho is lie tumhārī awwal haisiyat jāti rahe. Kyonki tum ne merī haram se hambistar ho kar apne bāp kī behurmatī kī hai.

⁵ Shamāūn aur Lāwī donoṅ bhāīyoṅ kī talwāreṅ zulm-o-tashaddud ke hathiyār rahe haiṅ. ⁶ Merī jān na un kī majlis meṅ shāmil aur na un kī jamāt meṅ dākḥil ho, kyonki unhoṅ ne ghusse meṅ ā kar dūstroṅ ko qatl kiyā hai, unhoṅ ne apnī marzī se bailoṅ kī koṅcheṅ kāṭī haiṅ. ⁷ Un ke ghusse par lānat ho jo itnā zabardast hai aur un ke taish par jo itnā saḥt hai. Main unheṅ Yāqūb ke mulk meṅ titar-bitar karūnga, unheṅ Isrāīl meṅ muntashir kar dūngā.

⁸ Yahūdāh, tumhāre bhāī tumhārī tārif kareṅge. Tum apne dushmanoṅ kī gardan pakare rahoge, aur tumhāre bāp ke beṭe tumhāre sāmne jhuk jāeṅge. ⁹ Yahūdāh sherbabar kā bachchā hai. Mere beṭe, tum abhī abhī shikār mār kar wāpas āe ho. Yahūdāh sherbabar balki shernī kī tarah dabak kar baiṭh jātā hai. Kaun use chherne kī jurrat karegā? ¹⁰ Shāhī asā Yahūdāh se dūr nahīn hogā balki shāhī ikhtiyār us waqt tak us kī aulād ke pās rahegā jab tak wuh hākīm na āe jis ke tābe qaumeṅ raheṅgi. ¹¹ Wuh apnā jawān gadhā angūr kī bel se aur apnī gadhī kā bachchā behtarīn angūr kī bel se bāndhegā. Wuh apnā libās mai meṅ aur apnā kapṛā angūr ke khūn meṅ

dhoegā. ¹² Us kī ānkheñ mai se zyādā gadlī aur us ke dānt dūdh se zyādā safed hoñge.

¹³ Zabūlūn sāhil par ābād hogā jahān bahrī jahāz hoñge. Us kī had Saidā tak hogī.

¹⁴ Ishkār tāqatwar gadhā hai jo apne zīn ke do boroñ ke darmiyān baiṭhā hai. ¹⁵ Jab wuh dekhegā ki us kī ārāmgāh achchhī aur us kā mulk khushnumā hai to wuh bojh uṭhāne ke lie taiyār ho jāegā aur ujrat ke baḡhair kām karne ke lie majbūr kiyā jāegā.

¹⁶ Dān apnī qaum kā insāf karegā agarche wuh Isrāīl ke qabīloñ meñ se ek hī hai. ¹⁷ Dān saṛak ke sāñp aur rāste ke afaī kī mānind hogā. Wuh ghoṛe kī eṛiyon ko kātegā to us kā sawār pīchhe gir jāegā.

¹⁸ Ai Rab, main terī hī najāt ke intazār meñ hūñ!

¹⁹ Jad par ḍakuon kā jatthā hamlā karegā, lekin wuh palat kar usī par hamlā kar degā.

²⁰ Āshar ko ḡhizāiyat wālī khurāk hāsil hogī. Wuh lazīz shāhī khānā muhaiyā karegā.

²¹ Naftālī āzād chhoṛī huī hirnī hai. Wuh khūbsūrat bāteñ kartā hai. *

²² Yūsuf phaldār bel hai. Wuh chashme par lagī huī phaldār bel hai jis kī shākhēñ dīwār par chaṛh gaī haiñ. ²³ Tīrandāzon ne us par tīr chalā kar use tang kiyā aur us ke pīchhe par gae. ²⁴ Lekin us kī kamān mazbūt rahī, aur us ke bāzū Yāqūb ke zorāwar Khudā ke sabab se tāqatwar rahe, us charwāhe ke sabab se jo Isrāīl kā Zabardast Sūrmā hai. ²⁵ Kyonki tere bāp kā Khudā terī madad kartā hai, Allāh Qādir-e-mutlaq tujhe āsmān kī barkat, zamīn kī gahrāiyon kī barkat aur aulād kī barkat detā hai. ²⁶ Tere bāp kī barkat qadīm pahāron aur abadī pahāriyon kī marḡhūb chīzon se zyādā azīm hai. Yih tamām barkat Yūsuf ke sar par ho, us shaḡhs ke chāñd par jo apne bhāiyon par shahzādā hai.

²⁷ Binyamīn phārne wālā bheriyā hai. Subah wuh apnā shikār khā jātā aur rāt ko apnā lūṭā huā māl taqṣīm kar detā hai.”

²⁸ Yih Isrāīl ke kul bārah qabīle haiñ. Aur yih wuh kuchh hai jo un ke bāp ne un se barkat dete waqt kahā. Us ne har ek ko us kī apnī barkat dī.

Yāqūb kā Intaqāl

²⁹ Phir Yāqūb ne apne beṭon ko hukm diyā, “Ab main kūch karke apne bāpdādā se jā milūngā. Mujhe mere bāpdādā ke sāth us ḡhār meñ dafnānā jo Hittī ādmī Ifron ke khet meñ hai. ³⁰ Yānī us ḡhār meñ jo Mulk-e-Kanān meñ Mamre ke mashriq meñ Makfilā ke khet meñ hai. Ibrāhīm ne use khet samet apne logon ko dafnāne ke lie Ifron Hittī se kharīd liyā thā. ³¹ Wahāñ Ibrāhīm aur us kī biwī Sārā dafnāe gae. Wahāñ Is'hāq aur us kī biwī Ribqā dafnāe gae aur wahāñ main ne Liyāh ko dafn kiyā. ³² Wuh khet aur us kā ḡhār Hittiyon se kharīdā gayā thā.”

³³ In hidāyāt ke bād Yāqūb ne apne pāñw bistar par sameṭ lie aur dam chhoṛ kar apne bāpdādā se jā milā.

50

Yāqūb ko Dafn Kiyā Jātā Hai

¹ Yūsuf apne bāp ke chehre se lipaṭ gayā. Us ne rote hue use bosā diyā. ² Us ke mulāzimon meñ se kuchh ḍakṭar the. Us ne unheñ hidāyat dī ki mere bāp Isrāīl kī lāsh ko hanūt karen tāki wuh gal na jāe. Unhon ne aisā hī kiyā. ³ Is meñ 40 din lag gae. Ām taur par hanūt karne ke lie itne hī din lagte haiñ. Misriyon ne 70 din tak Yāqūb kā mātām kiyā.

⁴ Jab mātām kā waqt khatm huā to Yūsuf ne bādshāh ke darbāriyon se kahā, “Mehrbānī karke yih khabar bādshāh tak pahunchā deñ ⁵ ki mere bāp ne mujhe

* **49:21** Yā khūbsūrat bachche paidā kartī hai.

qasam dilā kar kahā thā, ‘Main marne wālā hūn. Mujhe us qabr mein dafn karnā jo main ne Mulk-e-Kanān mein apne lie banwāi.’ Ab mujhe ijāzat den ki main wahān jāūn aur apne bāp ko dafn karke wāpas āūn.” ⁶ Firaun ne jāwāb diyā, “Jā, apne bāp ko dafn kar jis tarah us ne tujhe qasam dilāi thī.”

⁷ Chunānche Yūsuf apne bāp ko dafnāne ke lie Kanān rawānā huā. Bādshāh ke tamām mulāzim, mahal ke buzurg aur pūre Misr ke buzurg us ke sāth the. ⁸ Yūsuf ke gharāne ke afrād, us ke bhāi aur us ke bāp ke gharāne ke log bhī sāth gae. Sirf un ke bachche, un kī bheṛ-bakriyān aur gāy-bail Jushan mein rahe. ⁹ Rath aur ghurṣawār bhī sāth gae. Sab mil kar baṛā lashkar ban gae.

¹⁰ Jab wuh Yordan ke qarīb Atad ke khaliyān par pahuñche to unhoñ ne nihāyat dilsoz nohā kiyā. Wahān Yūsuf ne sāt din tak apne bāp kā mātām kiyā. ¹¹ Jab maqāmī Kanāniyōñ ne Atad ke khaliyān par mātām kā yih nazārā dekhā to unhoñ ne kahā, “Yih to mātām kā bahut baṛā intazām hai jo Misrī karwā rahe haiñ.” Is lie us jagah kā nām Abil-misrīm yānī ‘Misriyōñ kā Mātām’ par gayā. ¹² Yoñ Yāqūb ke beṭōñ ne apne bāp kā hukm pūrā kiyā. ¹³ Unhoñ ne use Mulk-e-Kanān mein le jā kar Makfilā ke khet ke ghār mein dafn kiyā jo Mamre ke mashriq mein hai. Yih wuhī khet hai jo Ibrāhīm ne Ifron Hitti se apne logoñ ko dafnāne ke lie kharīdā thā.

¹⁴ Is ke bād Yūsuf, us ke bhāi aur bāqī tamām log jo janāze ke lie sāth gae the Misr ko laut āe.

Yūsuf Apne Bhāiyōñ ko Tasallī Detā Hai

¹⁵ Jab Yāqūb intaqāl kar gayā to Yūsuf ke bhāi ḍar gae. Unhoñ ne kahā, “Khatrā hai ki ab Yūsuf hamārā tāqqub karke us ghalat kām kā badlā le jo ham ne us ke sāth kiyā thā. Phir kyā hogā?” ¹⁶ Yih soch kar unhoñ ne Yūsuf ko khabar bhejī, “Āp ke bāp ne marne se peshtar hidāyat dī ¹⁷ ki Yūsuf ko batānā, ‘Apne bhāiyōñ ke us ghalat kām ko muāf kar denā jo unhoñ ne tumhāre sāth kiyā.’ Ab hamēñ jo āp ke bāp ke Khudā ke pairokār haiñ muāf kar den.”

Yih khabar sun kar Yūsuf ro parā. ¹⁸ Phir us ke bhāi khud āe aur us ke sāmne gir gae. Unhoñ ne kahā, “Ham āp ke khādīm haiñ.” ¹⁹ Lekin Yūsuf ne kahā, “Mat ḍaro. Kyā main Allāh kī jagah hūn? Hargiz nahīn! ²⁰ Tum ne mujhe nuqsān pahuñchāne kā irādā kiyā thā, lekin Allāh ne us se bhalāi paidā kī. Aur ab is kā maqsad pūrā ho rahā hai. Bahut-se log maut se bach rahe haiñ. ²¹ Chunānche ab ḍarne kī zarūrat nahīn hai. Main tumheñ aur tumhāre bachchoñ ko khurāk muhaiyā kartā rahūngā.”

Yoñ Yūsuf ne unheñ tasallī dī aur un se narmī se bāt kī.

Yūsuf kā Intaqāl

²² Yūsuf apne bāp ke khāndān samet Misr mein rahā. Wuh 110 sāl zindā rahā. ²³ Maut se pahle us ne na sirf Ifrāīm ke bachchoñ ko balki us ke potoñ ko bhī dekhā. Manassī ke beṭe Makīr ke bachche bhī us kī maujūdagī mein paidā ho kar us kī god mein rakhe gae. *

²⁴ Phir ek waqt āyā ki Yūsuf ne apne bhāiyōñ se kahā, “Main marne wālā hūn. Lekin Allāh zarūr āp kī dekh-bhāl karke āp ko is mulk se us mulk mein le jāegā jis kā us ne Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se qasam khā kar wādā kiyā hai.” ²⁵ Phir Yūsuf ne Isrāīliyōñ ko qasam dilā kar kahā, “Allāh yaqīnan tumhārī dekh-bhāl karke wahān le jāegā. Us waqt merī haḍḍiyōñ ko bhī uṭhā kar sāth le jānā.”

²⁶ Phir Yūsuf faut ho gayā. Wuh 110 sāl kā thā. Use hanūt karke Misr mein ek tābūt mein rakhā gayā.

* **50:23** Ghālībān is kā matlab yih hai ki us ne unheñ lepālāk banāyā.

Ḳhurūj

Yāqūb kā Ḳhāndān Misr Men

¹ Zail meñ un beṭoñ ke nām haiñ jo apne bāp Yāqūb aur apne ḳhāndānoñ samet Misr meñ āe the: ² Rūbin, Shamāun, Lāwī, Yahūdāh, ³ Ishkār, Zabūlūn, Binyamīn, ⁴ Dān, Naftālī, Jad aur Āshar. ⁵ Us waqt Yāqūb kī aulād kī tādād 70 thī. Yūsuf to pahle hī Misr ā chukā thā.

⁶ Misr meñ rahte hue bahut din guzar gae. Itne meñ Yūsuf, us ke tamām bhāī aur us nasl ke tamām log mar gae. ⁷ Isrāīlī phale-phūle aur tādād meñ bahut baṛh gae. Natīje meñ wuh nihāyat hī tāqatwar ho gae. Pūrā mulk un se bhar gayā.

Isrāīliyoñ ko Dabāyā Jātā Hai

⁸ Hote hote ek nayā bādshāh taḳhtnashīn huā jo Yūsuf se nāwāqif thā. ⁹ Us ne apne logoñ se kahā, “Isrāīliyoñ ko dekho. Wuh tādād aur tāqat meñ ham se baṛh gae haiñ. ¹⁰ Āo, ham hikmat se kām leñ, warnā wuh mazīd baṛh jāenge. Aisā na ho ki wuh kisī jang ke mauqe par dushman kā sāth de kar ham se laṛeñ aur mulk ko chhoṛ jāeñ.”

¹¹ Chunāñche Misriyoñ ne Isrāīliyoñ par nigarān muqarrar kie tāki begār meñ un se kām karwā kar unheñ dabāte raheñ. Us waqt unhoñ ne pitom aur Rāmsīs ke shahr tāmīr kie. In shahroñ meñ Firaun Bādshāh ke baṛe baṛe godām the. ¹² Lekin jitnā Isrāīliyoñ ko dabāyā gayā utnā hī wuh tādād meñ baṛhte aur phailte gae. Āḳhirkār Misrī un se dahshat khāne lage, ¹³ aur wuh baṛī berahmī se un se kām karwāte rahe. ¹⁴ Isrāīliyoñ kā guzārā nihāyat mushkil ho gayā. Unheñ gārā taiyār karke īñṭeñ banānā aur khetoñ meñ muḳhtalif qism ke kām karnā paṛe. Is meñ Misrī un se baṛī berahmī se pesh āte rahe.

Dāiyān Allāh kī Rāh par Chaltī Haiñ

¹⁵ Isrāīliyoñ kī do dāiyān thīñ jin ke nām Sifrā aur Fuā the. Misr ke bādshāh ne un se kahā, ¹⁶ “Jab Ibrānī aurateñ tumheñ madad ke lie bulāeñ to ḳhabardār raho. Agar laṛkā paidā ho to use jān se mār do, agar laṛkī ho to use jītā chhoṛ do.” ¹⁷ Lekin dāiyān Allāh kā ḳhauf māntī thīñ. Unhoñ ne Misr ke bādshāh kā hukm na mānā balki laṛkoñ ko bhī jīne diyā.

¹⁸ Tab Misr ke bādshāh ne unheñ dubārā bulā kar pūchhā, “Tum ne yih kyoñ kiyā? Tum laṛkoñ ko kyoñ jītā chhoṛ detī ho?” ¹⁹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ibrānī aurateñ Misrī auratoñ se zyādā mazbūt haiñ. Bachche hamāre pahuñchne se pahle hī paidā ho jāte haiñ.”

²⁰ Chunāñche Allāh ne dāiyoñ ko barkat dī, aur Isrāīlī qaum tādād meñ baṛh kar bahut tāqatwar ho gaī. ²¹ Aur chūñki dāiyān Allāh kā ḳhauf māntī thīñ is lie us ne unheñ aulād de kar un ke ḳhāndānoñ ko qāym rakhā.

²² Āḳhirkār bādshāh ne apne tamām hamwatanonoñ se bāt kī, “Jab bhī Ibrāniyoñ ke laṛke paidā hoñ to unheñ Dariyā-e-Nīl meñ phaiñk denā. Sirf laṛkiyoñ ko zindā rahne do.”

2

Mūsā kī Paidāish aur Bachāo

¹ Un dinoñ meñ Lāwī ke ek ādmī ne apne hī qabile kī ek aurat se shādī kī. ² Aurat hāmīlā huī aur bachchā paidā huā. Māñ ne dekhā ki laṛkā ḳhūbsūrat hai, is lie us ne use tīn māt tak chhupāe rakhā. ³ Jab wuh use aur zyādā na chhupā sakī to us

ne ābī narsal se ṭokrī banā kar us par tārkol chaṛhāyā. Phir us ne bachche ko ṭokrī meñ rakh kar ṭokrī ko Dariyā-e-Nīl ke kināre par uge hue sarkandōñ meñ rakh diyā.

⁴ Bachche kī bahan kuchh fāsile par kharī deḡhtī rahī ki us kā kyā banegā.

⁵ Us waqt Firaun kī beṭī nahāne ke lie dariyā par āī. Us kī naukarāniyāñ dariyā ke kināre ṭahalne lagīñ. Tab us ne sarkandōñ meñ ṭokrī dekhī aur apnī laundī ko use lāne bhejā. ⁶ Use kholā to chhoṭā laṛkā dikhāī diyā jo ro rahā thā. Firaun kī beṭī ko us par tars āyā. Us ne kahā, “Yih koī Ibrānī bachchā hai.”

⁷ Ab bachche kī bahan Firaun kī beṭī ke pās gaī aur pūchhā, “Kyā main bachche ko dūdh pilāne ke lie koī Ibrānī aurat ḡhūñḡ lāūñ?” ⁸ Firaun kī beṭī ne kahā, “Hāñ, jāo.” Laṛkī chalī gaī aur bachche kī sagī māñ ko le kar wāpas āī. ⁹ Firaun kī beṭī ne māñ se kahā, “Bachche ko le jāo aur use mere lie dūdh pilāyā karo. Main tumheñ is kā muāwazā dūngī.” Chunāñche bachche kī māñ ne use dūdh pilāne ke lie le liyā.

¹⁰ Jab bachchā baṛā huā to us kī māñ use Firaun kī beṭī ke pās le gaī, aur wuh us kā beṭā ban gayā. Firaun kī beṭī ne us kā nām Mūsā yāñī ‘Nikālā Gayā’ rakh kar kahā, “Main use pāñī se nikāl lāī hūñ.”

Mūsā Farār Hotā Hai

¹¹ Jab Mūsā jawān huā to ek din wuh ghar se nikal kar apne logōñ ke pās gayā jo jabrī kām meñ masrūf the. Mūsā ne dekhā ki ek Misrī mere ek Ibrānī bhāī ko mār rahā hai. ¹² Mūsā ne chāroñ taraf nazar daurāī. Jab mālūm huā ki koī nahīñ dekh rahā to us ne Misrī ko jāñ se mār diyā aur use ret meñ chhupā diyā.

¹³ Agle din bhī Mūsā ghar se niklā. Is dafā do Ibrānī mard āpas meñ laṛ rahe the. Jo ḡhaltī par thā us se Mūsā ne pūchhā, “Tum apne bhāī ko kyon mār rahe ho?”

¹⁴ Ādmī ne jawāb diyā, “Kis ne āp ko ham par hukmrāñ aur qāzī muḡarrar kiyā hai? Kyā āp mujhe bhī qatl karnā chāhte haiñ jis tarah Misrī ko mār ḡālā thā?” Tab Mūsā ḡar gayā. Us ne sochā, “Hāy, merā bhed khul gayā hai!”

¹⁵ Bādshāh ko bhī patā lagā to us ne Mūsā ko marwāne kī koshish kī. Lekin Mūsā Midiyāñ ke mulk ko bhāḡ gayā. Wahāñ wuh ek kuen ke pās baiṭh gayā. ¹⁶ Midiyāñ meñ ek imām thā jis kī sāt beṭiyāñ thīñ. Yih laṛkiyāñ apnī bheṛ-bakriyōñ ko pāñī pilāne ke lie kuen par āīñ aur pāñī nikāl kar hauz bharne lagīñ. ¹⁷ Lekin kuchh charwāhoñ ne ā kar unheñ bhagā diyā. Yih dekh kar Mūsā uṭhā aur laṛkiyōñ ko charwāhoñ se bachā kar un ke rewaṛ ko pāñī pilāyā.

¹⁸ Jab laṛkiyāñ apne bāp Raūel ke pās wāpas āīñ to bāp ne pūchhā, “Āj tum itnī jaldī se kyon wāpas ā gaī ho?” ¹⁹ Laṛkiyōñ ne jawāb diyā, “Ek Misrī ādmī ne hameñ charwāhoñ se bachāyā. Na sirf yih balki us ne hamāre lie pāñī bhī nikāl kar rewaṛ ko pilā diyā.” ²⁰ Raūel ne kahā, “Wuh ādmī kahāñ hai? Tum use kyon chhoṛ kar āī ho? Use bulāo tāki wuh hamāre sāth khāñā khāe.”

²¹ Mūsā Raūel ke ghar meñ ṭaharne ke lie rāzī ho gayā. Bād meñ us kī shādī Raūel kī beṭī Saffūrā se huī. ²² Saffūrā ke beṭā paidā huā to Mūsā ne kahā, “Is kā nām Jairsom yāñī ‘Ajnabī Mulk meñ Pardesī’ ho, kyonki main ajnabī mulk meñ pardesī hūñ.”

²³ Kāfī arsā guzar gayā. Itne meñ Misr kā bādshāh intaqāl kar gayā. Isrāīlī apnī ḡhulāmī tale karāhte aur madad ke lie pukarte rahe, aur un kī chīkheñ Allāh tak pahunch gaīñ. ²⁴ Allāh ne un kī āheñ sunīñ aur us ahd ko yād kiyā jo us ne Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se bāndhā thā. ²⁵ Allāh Isrāīliyōñ kī hālat dekh kar un kā ḡhayāl karne lagā.

3

Jaltī Huī Jhārī

¹ Mūsā apne susar Yitro kī bheṛ-bakriyōñ kī nigahbāñī kartā thā. (Midiyāñ kā imām Raūel Yitro bhī kahlātā thā.) Ek din Mūsā rewaṛ ko registāñ kī parlī jāñib le

gayā aur chalte chalte Allāh ke pahār Horib yānī Sīnā tak pahuñch gayā. ² Wahān Rab kā farishtā āg ke shole meñ us par zāhir huā. Yih sholā ek jhārī meñ bharak rahā thā. Mūsā ne dekhā ki jhārī jal rahī hai lekin bhasm nahīn ho rahī. ³ Mūsā ne sochā, “Yih to ajīb bāt hai. Kyā wajah hai ki jaltī huī jhārī bhasm nahīn ho rahī? Maiñ zarā wahān jā kar yih hairatangez manzar dekhūñ.”

⁴ Jab Rab ne dekhā ki Mūsā jhārī ko dekhne ā rahā hai to us ne use jhārī meñ se pukārā, “Mūsā, Mūsā!” Mūsā ne kahā, “Jī, maiñ hāzir hūñ.” ⁵ Rab ne kahā, “Is se zyādā qarīb na ānā. Apnī jūtiyāñ utār, kyonki tū muqaddas zamīn par kharā hai. ⁶ Maiñ tere bāp kā Ḳhudā, Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is'hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hūñ.” Yih sun kar Mūsā ne apnā muñh dhāñk liyā, kyonki wuh Allāh ko dekhne se ḍarā.

⁷ Rab ne kahā, “Maiñ ne Misr meñ apnī qaum kī burī hālat dekhī aur ghulāmī meñ un kī chīkheñ sunī haiñ, aur maiñ un ke dukhoñ ko khūb jāntā hūñ. ⁸ Ab maiñ unheñ Misriyoñ ke qābū se bachāne ke lie utar āyā hūñ. Maiñ unheñ Misr se nikāl kar ek achchhe wasī mulk meñ le jāūngā, ek aise mulk meñ jahān dūdh aur shahd kī kasrat hai, go is waqt Kanānī, Hittī, Amori, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī us meñ rahte haiñ. ⁹ Isrāiliyoñ kī chīkheñ mujh tak pahuñchī haiñ. Maiñ ne dekhā hai ki Misrī un par kis tarah kā zulm dhā rahe haiñ. ¹⁰ Chunāñche ab jā. Maiñ tujhe Firaun ke pās bhejtā hūñ, kyonki tujhe merī qaum Isrāil ko Misr se nikāl kar lānā hai.”

¹¹ Lekin Mūsā ne Allāh se kahā, “Maiñ kaun hūñ ki Firaun ke pās jā kar Isrāiliyoñ ko Misr se nikāl lāūñ?” ¹² Allāh ne kahā, “Maiñ to tere sāth hūngā. Aur is kā sabūt ki maiñ tujhe bhej rahā hūñ yih hogā ki logoñ ke Misr se nikalne ke bād tum yahān ā kar is pahār par merī ibādat karoge.”

¹³ Lekin Mūsā ne etarāz kiyā, “Agar maiñ Isrāiliyoñ ke pās jā kar unheñ batāūñ ki tumhāre bāpdādā ke Ḳhudā ne mujhe tumhāre pās bhejā hai to wuh pūchheñge, ‘Us kā nām kyā hai?’ Phir maiñ un ko kyā jawāb dūñ?”

¹⁴ Allāh ne kahā, “Maiñ jo hūñ so maiñ hūñ. Un se kahnā, ‘Maiñ hūñ ne mujhe tumhāre pās bhejā hai. ¹⁵ Rab jo tumhāre bāpdādā kā Ḳhudā, Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is'hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hai usī ne mujhe tumhāre pās bhejā hai.’ Yih abad tak merā nām rahegā. Log yihī nām le kar mujhe nasl-dar-nasl yād kareñge.

¹⁶ Ab jā aur Isrāil ke buzurgoñ ko jamā karke un ko batā de ki Rab tumhāre bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb kā Ḳhudā mujh par zāhir huā hai. Wuh farmātā hai, ‘Maiñ ne khūb dekh liyā hai ki Misr meñ tumhāre sāth kyā sulūk ho rahā hai. ¹⁷ Is lie maiñ ne faisla kiyā hai ki tumheñ Misr kī musibat se nikāl kar Kanāniyoñ, Hittiyōñ, Amoriyoñ, Farizziyōñ, Hiwwiyōñ aur Yabūsiyoñ ke mulk meñ le jāūñ, aise mulk meñ jahān dūdh aur shahd kī kasrat hai.’ ¹⁸ Buzurg terī suneñge. Phir un ke sāth Misr ke bādshāh ke pās jā kar us se kahnā, ‘Rab Ibrāniyoñ kā Ḳhudā ham par zāhir huā hai. Is lie hameñ ijāzat deñ ki ham tīn din kā safr karke registān meñ Rab apne Ḳhudā ke lie qurbāniyāñ chārhāñ.’

¹⁹ Lekin mujhe mālūm hai ki Misr kā bādshāh sirf is sūrat meñ tumheñ jāne degā ki koī zabardastī tumheñ le jāe. ²⁰ Is lie maiñ apnī qudrat zāhir karke apne mojizoñ kī mārifat Misriyoñ ko mārūngā. Phir wuh tumheñ jāne degā. ²¹ Us waqt maiñ Misriyoñ ke diloñ ko tumhāre lie narm kar dūngā. Tumheñ khālī hāth nahīn jānā paregā. ²² Tamām Ibrānī aurateñ apnī Misrī parosanoñ aur apne ghar meñ rahne wālī Misrī auratoñ se chāñdī aur sone ke zewarāt aur nafīs kapre māng kar apne bachchoñ ko pahnāēngī. Yoñ Misriyoñ ko lūṭ liyā jāegā.”

4

¹ Mūsā ne etarāz kiyā, “Lekin Isrāilī na merī bāt kā yaqīn kareñge, na merī suneñge. Wuh to kaheñge, ‘Rab tum par zāhir nahīn huā.’” ² Jawāb meñ Rab ne

Mūsā se kahā, “Tū ne hāth meñ kyā pakaṛā huā hai?” Mūsā ne kahā, “Lāṭhī.” ³ Rab ne kahā, “Use zamīn par ḍāl de.” Mūsā ne aisā kiyā to lāṭhī sānp ban gaī, aur Mūsā ḍar kar bhāgā. ⁴ Rab ne kahā, “Ab sānp kī dum ko pakaṛ le.” Mūsā ne aisā kiyā to sānp phir lāṭhī ban gayā.

⁵ Rab ne kahā, “Yih dekh kar logoñ ko yaqīn āegā ki Rab jo un ke bāpdādā kā Ḳhudā, Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hai tujh par zāhir huā hai. ⁶ Ab apnā hāth apne libās meñ ḍāl de.” Mūsā ne aisā kiyā. Jab us ne apnā hāth nikālā to wuh barf kī mānind safed ho gayā thā. Koṛh jaisī bīmārī lag gaī thī. ⁷ Tab Rab ne kahā, “Ab apnā hāth dubārā apne libās meñ ḍāl.” Mūsā ne aisā kiyā. Jab us ne apnā hāth dubārā nikālā to wuh phir sehhatmand thā.

⁸ Rab ne kahā, “Agar logoñ ko pahlā mojizā dekh kar yaqīn na āe aur wuh terī na suneñ to shāyad unheñ dūsra mojizā dekh kar yaqīn āe. ⁹ Agar unheñ phir bhī yaqīn na āe aur wuh terī na suneñ to Dariyā-e-Nīl se kuchh pānī nikāl kar use khushk zamīn par unḍel de. Yih pānī zamīn par girte hī khūn ban jāegā.”

¹⁰ Lekin Mūsā ne kahā, “Mere āqā, main māzarat chāhtā hūn, main achchhī tarah bāt nahīn kar saktā balki main kabhī bhī yih liyāqat nahīn rakhtā thā. Is waqt bhī jab main tujh se bāt kar rahā hūn merī yihī hālat hai. Main ruk ruk kar boltā hūn.”

¹¹ Rab ne kahā, “Kis ne insān kā muñh banāyā? Kaun ek ko gūngā aur dūsre ko bahrā banā detā hai? Kaun ek ko dekhne kī qābiliyat detā hai aur dūsre ko is se mahrūm rakhtā hai? Kyā main jo Rab hūn yih sab kuchh nahīn kartā? ¹² Ab jā! Tere bolte waqt main khud tere sāth hūngā aur tujhe wuh kuchh sikhāūngā jo tujhe kahnā hai.”

¹³ Lekin Mūsā ne iltijā kī, “Mere āqā, mehrbānī karke kisī aur ko bhej de.”

¹⁴ Tab Rab Mūsā se sakht khafā huā. Us ne kahā, “Kyā terā Lāwī bhāī Hārūn aise kām ke lie hāzir nahīn hai? Main jāntā hūn ki wuh achchhī tarah bol saktā hai. Dekh, wuh tujh se milne ke lie nikal chukā hai. Tujhe dekh kar wuh nihāyat khush hogā.

¹⁵ Use wuh kuchh batā jo use kahnā hai. Tumhāre bolte waqt main tere aur us ke sāth hūngā aur tumheñ wuh kuchh sikhāūngā jo tumheñ karnā hogā. ¹⁶ Hārūn terī jagah qaum se bāt karegā jabki tū merī tarah use wuh kuchh batāegā jo use kahnā hai. ¹⁷ Lekin yih lāṭhī bhī sāth le jānā, kyonki isī ke zariye tū yih mojize karegā.”

Mūsā Misr ko Lauṭ Jātā Hai

¹⁸ Phir Mūsā apne susar Yitro ke ghar wāpas chalā gayā. Us ne kahā, “Mujhe zarā apne azīzoñ ke pās wāpas jāne deñ jo Misr meñ haiñ. Main mālūm karnā chāhtā hūn ki wuh abhī tak zindā haiñ ki nahīn.” Yitro ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, salāmatī se jāeñ.” ¹⁹ Mūsā abhī Midiyān meñ thā ki Rab ne us se kahā, “Misr ko wāpas chalā jā, kyonki jo ādmī tujhe qatl karnā chāhte the wuh mar gae haiñ.” ²⁰ Chunāñche Mūsā apnī bīwī aur beṭoñ ko gadhe par sawār karke Misr ko lauṭne lagā. Allāh kī lāṭhī us ke hāth meñ thī.

²¹ Rab ne us se yih bhī kahā, “Misr jā kar Firaun ke sāmne wuh tamām mojize dikhā jin kā main ne tujhe iḵhtiyār diyā hai. Lekin mere kahne par wuh aṛā rahegā. Wuh Isrāīliyoñ ko jāne kī ijāzat nahīn degā. ²² Us waqt Firaun ko batā denā, ‘Rab farmātā hai ki Isrāīl merā pahlauṭhā hai. ²³ Main tujhe batā chukā hūn ki mere beṭe ko jāne de tāki wuh merī ibādat kare. Agar tū mere beṭe ko jāne se manā kare to main tere pahlauṭhe ko jān se mār dūngā.’ ”

²⁴ Ek din jab Mūsā apne khāndān ke sāth rāste meñ kisī sarāy meñ ṭhahrā huā thā to Rab ne us par hamlā karke use mār dene kī koshish kī. ²⁵ Yih dekh kar Saffūrā ne ek tez patthar se apne beṭe kā khatnā kiyā aur kāṭe hue hisse se Mūsā ke pair chhue. Us ne kahā, “Yaqīnan tum mere khūnī dūlhā ho.” ²⁶ Tab Allāh ne Mūsā ko chhoṛ diyā. Saffūrā ne use khatne ke bāis hī ‘Ḳhūnī Dūlhā’ kahā thā.

²⁷ Rab ne Hārūn se bhī bāt kī, “Registān meñ Mūsā se milne jā.” Hārūn chal parā aur Allāh ke pahar ke pās Mūsā se milā. Us ne use bosā diyā. ²⁸ Mūsā ne Hārūn ko sab kuchh sunā diyā jo Rab ne use kahne ke lie bhejā thā. Us ne use un mojizoñ ke bāre meñ bhī batāyā jo use dikhāne the.

²⁹ Phir donoñ mil kar Misr gae. Wahān pahuñch kar unhoñ ne Isrāil ke tamām buzurgoñ ko jamā kiyā. ³⁰ Hārūn ne unheñ wuh tamām bāteñ sunāin jo Rab ne Mūsā ko batāi thīñ. Us ne mazkūrā mojize bhī logoñ ke sāmne dikhāe. ³¹ Phir unheñ yaqīn āyā. Aur jab unhoñ ne sunā ki Rab ko tumhārā ḳhayāl hai aur wuh tumhārī musibat se āgāh hai to unhoñ ne Rab ko sijdā kiyā.

5

Mūsā aur Hārūn Firaun ke Darbār Meñ

¹ Phir Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās gae. Unhoñ ne kahā, “Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko registān meñ jāne de tāki wuh mere lie id manāeñ.’ ”

² Firaun ne jawāb diyā, “Yih Rab kaun hai? Maiñ kyoñ us kā hukm mān kar Isrāiliyoñ ko jāne dūñ? Na maiñ Rab ko jāntā hūñ, na Isrāiliyoñ ko jāne dūngā.”

³ Hārūn aur Mūsā ne kahā, “Ibrāniyoñ kā Ḳhudā ham par zāhir huā hai. Is lie mehrbānī karke hameñ ijāzat deñ ki registān meñ tīn din kā safr karke Rab apne Ḳhudā ke huzūr qurbāniyāñ pesh kareñ. Kahīñ wuh hameñ kisī bīmārī yā talwār se na māre.”

⁴ Lekin Misr ke bādshāh ne inkār kiyā, “Mūsā aur Hārūn, tum logoñ ko kām se kyoñ rok rahe ho? Jāo, jo kām ham ne tum ko diyā hai us par lag jāo! ⁵ Isrāilī waise bhī tādād meñ bahut barh gae haiñ, aur tum unheñ kām karne se rok rahe ho.”

Jawāb meñ Firaun kā Saḳht Dabāw

⁶ Usī din Firaun ne Misrī nigarānoñ aur un ke taht ke Isrāilī nigarānoñ ko hukm diyā, ⁷ “Ab se Isrāiliyoñ ko inṭeñ banāne ke lie bhūsā mat denā, balki wuh ḳhud jā kar bhūsā jamā kareñ. ⁸ To bhī wuh utnī hī inṭeñ banāeñ jitnī pahle banāte the. Wuh sust ho gae haiñ aur isī lie chīḳh rahe haiñ ki hameñ jāne deñ tāki apne Ḳhudā ko qurbāniyāñ pesh kareñ. ⁹ Un se aur zyādā saḳht kām karāo, unheñ kām meñ lagāe rakho. Un ke pās itnā waqt hī na ho ki wuh jhūṭī bātoñ par dhyān deñ.”

¹⁰ Misrī nigarān aur un ke taht ke Isrāilī nigarānoñ ne logoñ ke pās jā kar un se kahā, “Firaun kā hukm hai ki tumheñ bhūsā na diyā jāe. ¹¹ Is lie ḳhud jāo aur bhūsā ḍhūṇḍ kar jamā karo. Lekin ḳhabardār! Utnī hī inṭeñ banāo jitnī pahle banāte the.”

¹² Yih sun kar Isrāilī bhūsā jamā karne ke lie pūre mulk meñ phail gae. ¹³ Misrī nigarān yih kah kar un par dabāw ḍālte rahe ki utnī inṭeñ banāo jitnī pahle banāte the. ¹⁴ Jo Isrāilī nigarān unhoñ ne muqarrar kie the unheñ wuh pīṭte aur kahte rahe, “Tum ne kal aur āj utnī inṭeñ kyoñ nahīñ banwāin jitnī pahle banwāte the?”

¹⁵ Phir Isrāilī nigarān Firaun ke pās gae. Unhoñ ne shikāyat karke kahā, “Āp apne ḳhādimoñ ke sāth aisā sulūk kyoñ kar rahe haiñ? ¹⁶ Hameñ bhūsā nahīñ diyā jā rahā aur sāth sāth yih kahā gayā hai ki utnī inṭeñ banāo jitnī pahle banāte the. Natije meñ hameñ mārā-pīṭā bhī jā rahā hai hālāñki aisā karne meñ āp ke apne log ḡhaltī par haiñ.”

¹⁷ Firaun ne jawāb diyā, “Tum log sust ho, tum kām karnā nahīñ chāhte. Is lie tum yih jagah chhoṇā aur Rab ko qurbāniyāñ pesh karnā chāhte ho. ¹⁸ Ab jāo, kām karo. Tumheñ bhūsā nahīñ diyā jāegā, lekin ḳhabardār! Utnī hī inṭeñ banāo jitnī pahle banāte the.”

¹⁹ Jab Isrāilī nigarānoñ ko batāyā gayā ki inṭoñ kī matlūbā tādād kam na karo to wuh samajh gae ki ham phāñs gae haiñ. ²⁰ Firaun ke mahal se nikal kar un kī mulāqāt Mūsā aur Hārūn se huī jo un ke intazār meñ the. ²¹ Unhoñ ne Mūsā aur

Hārūn se kahā, “Rab khud āp kī adālat kare. Kyonki āp ke sabab se Firaun aur us ke mulāzimoñ ko ham se ghin ātī hai. Āp ne unheñ hameñ mār dene kā mauqā de diyā hai.”

Mūsā kī Shikāyat aur Rab kā Jawāb

²² Yih sun kar Mūsā Rab ke pās wāpas āyā aur kahā, “Ai āqā, tū ne is qaum se aisā burā sulūk kyon kiyā? Kyā tū ne isī maqsad se mujhe yahān bhejā hai? ²³ Jab se main ne Firaun ke pās jā kar use terī marzī batāī hai wuh Isrāīlī qaum se burā sulūk kar rahā hai. Aur tū ne ab tak unheñ bachāne kā koī qadam nahīn uṭhāyā.”

6

¹ Rab ne jawāb diyā, “Ab tū dekhegā ki main Firaun ke sāth kyā kuchh kartā hūñ. Merī azīm qudrat kā tajrabā karke wuh mere logon ko jāne degā balki unheñ jāne par majbūr karegā.”

² Allāh ne Mūsā se yih bhī kahā, “Main Rab hūñ. ³ Main Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb par zāhir huā. Wuh mere nām Allāh Qādir-e-mutlaq * se wāqif hue, lekin main ne un par apne nām Rab † kā inkishāf nahīn kiyā. ⁴ Main ne un se ahd karke wādā kiyā ki unheñ Mulk-e-Kanān dūngā jis meñ wuh ajnabī ke taur par rahte the. ⁵ Ab main ne sunā hai ki Isrāīlī kis tarah Misriyon kī ghulāmī meñ karāh rahe haiñ, aur main ne apnā ahd yād kiyā hai. ⁶ Chunāñche Isrāīliyon ko batānā, ‘Main Rab hūñ. Main tumheñ Misriyon ke jue se āzād karūngā aur un kī ghulāmī se bachāūngā. Main baṛī qudrat ke sāth tumheñ chhurāūngā aur un kī adālat karūngā. ⁷ Main tumheñ apnī qaum banāūngā aur tumhārā Khudā hūngā. Tab tum jān loge ki main Rab tumhārā Khudā hūñ jis ne tumheñ Misriyon ke jue se āzād kar diyā hai. ⁸ Main tumheñ us mulk meñ le jāūngā jis kā wādā main ne qasam khā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā hai. Wuh mulk tumhārī apnī milkiyat hogā. Main Rab hūñ.’ ”

⁹ Mūsā ne yih sab kuchh Isrāīliyon ko batā diyā, lekin unhoñ ne us kī bāt na mānī, kyonki wuh sakht kām ke bāis himmat hār gae the. ¹⁰ Tab Rab ne Mūsā se kahā, ¹¹ “Jā, Misr ke bādshāh Firaun ko batā denā ki Isrāīliyon ko apne mulk se jāne de.” ¹² Lekin Mūsā ne etarāz kiyā, “Isrāīlī merī bāt sunanā nahīn chāhte to Firaun kyon merī bāt māne jabki main ruk ruk kar boltā hūñ?”

¹³ Lekin Rab ne Mūsā aur Hārūn ko hukm diyā, “Isrāīliyon aur Misr ke bādshāh Firaun se bāt karke Isrāīliyon ko Misr se nikālo.”

Mūsā aur Hārūn ke Ābā-o-Ajdād

¹⁴ Isrāīl ke ābāi gharānon ke sarbarāh yih the: Isrāīl ke pahlaūthe Rūbin ke chār beṭe Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī the. In se Rūbin kī chār shākhēñ niklīñ.

¹⁵ Shamāūn ke pāñch beṭe Yamuel, Yamīn, Uhad, Yakīn, Suhār aur Sāūl the. (Sāūl Kanānī aurat kā bachchā thā.) In se Shamāūn kī pāñch shākhēñ niklīñ.

¹⁶ Lāwī ke tīn beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. (Lāwī 137 sāl kī umr meñ faut huā.)

¹⁷ Jairson ke do beṭe Libnī aur Simāī the. In se Jairson kī do shākhēñ niklīñ. ¹⁸ Qihāt ke chār beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel the. (Qihāt 133 sāl kī umr meñ faut huā.) ¹⁹ Mirārī ke do beṭe Mahlī aur Mūshī the. In sab se Lāwī kī mukhtalif shākhēñ niklīñ.

²⁰ Amrām ne apnī phūphī Yūkabid se shādī kī. Un ke do beṭe Hārūn aur Mūsā paidā hue. (Amrām 137 sāl kī umr meñ faut huā.) ²¹ Izhār ke tīn beṭe Qorah, Nafaj aur Zikrī the. ²² Uzziyel ke tīn beṭe Mīsael, Ilsafan aur Sitrī the.

²³ Hārūn ne Ilisibā se shādī kī. (Ilisibā Ammīnadāb kī beṭī aur Nahson kī bahan thī.) Un ke chār beṭe Nadab, Abīhū, Iliyazar aur Itamar the. ²⁴ Qorah ke tīn beṭe

* 6:3 Ibrānī meñ El-shadaī. † 6:3 Ibrānī meñ Yahwe.

Assīr, Ilqānā aur Abiyāsaf the. Un se Qorahiyon kī tīn shākheñ niklīñ. ²⁵ Hārūn ke beṭe Iliyazar ne Fūtiyel kī ek beṭī se shādī kī. Un kā ek beṭā Fīnhās thā.

Yih sab Lāwī ke ābāi gharānoñ ke sarbarāh the.

²⁶ Rab ne Amrām ke do beṭon Hārūn aur Mūsā ko hukm diyā ki merī qaum ko us ke ḵhāndānoñ kī tartīb ke mutābiq Misr se nikālo. ²⁷ Inhiñ do ādmiyon ne Misr ke bādshāh Firaun se bāt kī ki Isrāīliyon ko Misr se jāne de.

Rab Dubārā Mūsā se Hamkalām Hotā Hai

²⁸ Misr meñ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁹ “Maiñ Rab hūñ. Misr ke bādshāh ko wuh sab kuchh batā denā jo maiñ tujhe batātā hūñ.” ³⁰ Mūsā ne etarāz kiyā, “Maiñ to ruk ruk kar boltā hūñ. Firaun kis tarah merī bāt mānegā.”

7

¹ Lekin Rab ne kahā, “Dekh, mere kahne par tū Firaun ke lie Allāh kī haisiyat rakhegā aur terā bhāi Hārūn terā paighambar hogā. ² Jo bhī hukm maiñ tujhe dūngā use tū Hārūn ko batā de. Phir wuh sab kuchh Firaun ko batāe tāki wuh Isrāīliyon ko apne mulk se jāne de. ³ Lekin maiñ Firaun ko aṛ jāne dūngā. Agarche maiñ Misr meñ bahut-se nishānoñ aur mojizoñ se apnī qudrat kā muzāharā karūngā ⁴ to bhī Firaun tumhārī nahīñ sunegā. Tab Misriyon par merā hāth bhārī ho jāegā, aur maiñ un ko saḳht sazā de kar apnī qaum Isrāīl ko ḵhāndānoñ kī tartīb ke mutābiq Misr se nikāl lāūngā. ⁵ Jab maiñ Misr ke ḵhilāf apnī qudrat kā izhār karke Isrāīliyon ko wahāñ se nikālūngā to Misrī jān leñge ki maiñ Rab hūñ.”

⁶ Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne unheñ hukm diyā. ⁷ Firaun se bāt karte waqt Mūsā 80 sāl kā aur Hārūn 83 sāl kā thā.

Mūsā kī Lāṭhī Sāñp Ban Jātī Hai

⁸ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ⁹ “Jab Firaun tumheñ mojizā dikhāne ko kahegā to Mūsā Hārūn se kahe ki apnī lāṭhī zamīn par dāl de. Is par wuh sāñp ban jāegī.”

¹⁰ Mūsā aur Hārūn ne Firaun ke pās jā kar aisā hī kiyā. Hārūn ne apnī lāṭhī Firaun aur us ke ohdedāroñ ke sāmne dāl dī to wuh sāñp ban gaī. ¹¹ Yih dekh kar Firaun ne apne ālimon aur jādūgaron ko bulāyā. Jādūgaron ne bhī apne jādū se aisā hī kiyā. ¹² Har ek ne apnī lāṭhī zamīn par phaiñkī to wuh sāñp ban gaī. Lekin Hārūn kī lāṭhī ne un kī lāṭhiyon ko nigal liyā.

¹³ Tāham Firaun is se muta'assir na huā. Us ne Mūsā aur Hārūn kī bāt sunane se inkār kiyā. Waisā hī huā jaisā Rab ne kahā thā.

Pānī Ḳhūn meñ Badal Jātā Hai

¹⁴ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun aṛ gayā hai. Wuh merī qaum ko Misr chhoṛne se roktā hai. ¹⁵ Kal subah-sawere jab wuh Dariyā-e-Nīl par āegā to us se milne ke lie dariyā ke kināre par khare ho jānā. Us lāṭhī ko thāme rakhnā jo sāñp ban gaī thī. ¹⁶ Jab wuh wahāñ pahuñche to us se kahnā, ‘Rab Ibrāniyon ke Ḳhudā ne mujhe āp ko yih batāne ke lie bhejā hai ki merī qaum ko merī ibādat karne ke lie registān meñ jāne de. Lekin āp ne abhī tak us kī nahīñ sunī. ¹⁷ Chunāñche ab āp jān leñge ki wuh Rab hai. Maiñ is lāṭhī ko jo mere hāth meñ hai le kar Dariyā-e-Nīl ke pānī ko mārūngā. Phir wuh ḵhūn meñ badal jāegā. ¹⁸ Dariyā-e-Nīl kī machhliyāñ mar jāeñgī, dariyā se badbū uṭhegī aur Misrī dariyā kā pānī nahīñ pī sakeñge.’ ”

¹⁹ Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn ko batā denā ki wuh apnī lāṭhī le kar apnā hāth un tamām jaghoñ kī taraf baṛhāe jahāñ pānī jamā hotā hai. Tab Misr kī tamām nadiyon, nahron, joharon aur tālābon kā pānī ḵhūn meñ badal jāegā. Pūre mulk meñ ḵhūn hī ḵhūn hogā, yahāñ tak ki lakaṛī aur patthar ke bartanon kā pānī bhī ḵhūn meñ badal jāegā.”

²⁰ Chunānche Mūsā aur Hārūn ne Firaun aur us ke ohdedāroṅ ke sāmne apnī lāṭhī uṭhā kar Dariyā-e-Nīl ke pānī par mārī. Is par dariyā kā sārā pānī khūn meṅ badal gayā. ²¹ Dariyā kī machhliyān mar gaīn, aur us se itnī badbū uṭhne lagī ki Misrī us kā pānī na pī sake. Misr meṅ chāroṅ taraf khūn hī khūn thā.

²² Lekin jādūgaroṅ ne bhī apne jādū ke zariye aisā hī kiyā. Is lie Firaun aṛ gayā aur Mūsā aur Hārūn kī bāt na mānī. Waisā hī huā jaisā Rab ne kahā thā. ²³ Firaun palaṭ kar apne ghar wāpas chalā gayā. Use us kī parwā nahīn thī jo Mūsā aur Hārūn ne kiyā thā. ²⁴ Lekin Misrī dariyā se pānī na pī sake, aur unhoṅ ne pīne kā pānī hāsīl karne ke lie dariyā ke kināre kināre gaṛhe khode. ²⁵ Pānī ke badal jāne ke bād sāt dīn guzar gae.

8

Meṇḍak

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun ke pās jā kar use batā denā ki Rab farmātā hai, ‘Merī qaum ko merī ibādat karne ke lie jāne de, ² warnā main pūre Misr ko meṇḍakoṅ se sazā dūngā. ³ Dariyā-e-Nīl meṇḍakoṅ se itnā bhar jāegā ki wuh dariyā se nikal kar tere mahal, tere sone ke kamre aur tere bistar meṅ jā ghuseṅge. Wuh tere ohdedāroṅ aur terī riāyā ke gharoṅ meṅ aēṅge balki tere tanūroṅ aur āṭā gūndhne ke bartanoṅ meṅ bhī phudakte phireṅge. ⁴ Meṇḍak tujh par, terī qaum par aur tere ohdedāroṅ par chaṛh jāeṅge.’ ”

⁵ Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn ko batā denā ki wuh apnī lāṭhī ko hāth meṅ le kar use dariyāoṅ, nahroṅ aur joharoṅ ke ūpar uṭhāe tāki meṇḍak bāhar nikal kar Misr ke mulk meṅ phail jāeṅ.” ⁶ Hārūn ne Mulk-e-Misr ke pānī ke ūpar apnī lāṭhī uṭhāi to meṇḍakoṅ ke ḡhol pānī se nikal kar pūre mulk par chhā gae. ⁷ Lekin jādūgaroṅ ne bhī apne jādū se aisā hī kiyā. Wuh bhī dariyā se meṇḍak nikāl lāe.

⁸ Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulā kar kahā, “Rab se duā karo ki wuh mujh se aur merī qaum se meṇḍakoṅ ko dūr kare. Phir main tumhārī qaum ko jāne dūngā tāki wuh Rab ko qurbāniyān pesh kareṅ.”

⁹ Mūsā ne jawāb diyā, “Wuh waqt muqarrar karen jab main āp ke ohdedāroṅ aur āp kī qaum ke lie duā karūn. Phir jo meṇḍak āp ke pās aur āp ke gharoṅ meṅ haiṅ usī waqt khatm ho jāeṅge. Meṇḍak sirf dariyā meṅ pāe jāeṅge.”

¹⁰ Firaun ne kahā, “Thīk hai, kal unheṅ khatm karo.” Mūsā ne kahā, “Jaisā āp kahte haiṅ waisā hī hogā. Is tarah āp ko mālūm hogā ki hamāre Khudā kī mānind koī nahīn hai. ¹¹ Meṇḍak āp, āp ke gharoṅ, āp ke ohdedāroṅ aur āp kī qaum ko chhoṛ kar sirf dariyā meṅ rah jāeṅge.”

¹² Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās se chale gae. Aur Mūsā ne Rab se minnat kī ki wuh meṇḍakoṅ ke wuh ḡhol dūr kare jo us ne Firaun ke khilāf bheje the. ¹³ Rab ne us kī duā sunī. Gharoṅ, sahnoṅ aur khetoṅ meṅ meṇḍak mar gae. ¹⁴ Logoṅ ne unheṅ jamā karke un ke ḍher lagā die. Un kī badbū pūre mulk meṅ phail gaī.

¹⁵ Lekin jab Firaun ne dekhā ki maslā hal ho gayā hai to wuh phir akaṛ gayā aur un kī na sunī. Yoṅ Rab kī bāt durust niklī.

Jueṅ

¹⁶ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn se kahnā ki wuh apnī lāṭhī se zamīn kī gard ko māre. Jab wuh aisā karegā to pūre Misr kī gard juoṅ meṅ badal jāegī.”

¹⁷ Unhoṅ ne aisā hī kiyā. Hārūn ne apnī lāṭhī se zamīn kī gard ko mārā to pūre mulk kī gard juoṅ meṅ badal gaī. Un ke ḡhol jānwaroṅ aur ādmiyoṅ par chhā gae. ¹⁸ Jādūgaroṅ ne bhī apne jādū se aisā karne kī koshish kī, lekin wuh gard se jueṅ na banā sake. Jueṅ ādmiyoṅ aur jānwaroṅ par chhā gaīn. ¹⁹ Jādūgaroṅ ne Firaun se

kahā, “Allāh kī qudrat ne yih kiyā hai.” Lekin Firaun ne un kī na sunī. Yon Rab kī bāt durust niklī.

Kāṭne Wālī Makkhiyān

²⁰ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Jab Firaun subah-sawere dariyā par jāe to tū us ke rāste meñ kharā ho jānā. Use kahnā kī Rab farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ. ²¹ Warnā main tere aur tere ohdedāron ke pās, terī qaum ke pās aur tere gharon meñ kāṭne wālī makkhiyān bhej dūngā. Misriyon ke ghar makkhiyon se bhar jāenge balki jis zamīn par wuh khare haiñ wuh bhī makkhiyon se ḍhānkī jāegī. ²² Lekin us waqt main apnī qaum ke sāth jo Jushan meñ rahtī hai farq sulūk karūnga. Wahāñ ek bhī kāṭne wālī makkhi nahīñ hogī. Is tarah tujhe patā lagegā ki is mulk meñ main hī Rab hūñ. ²³ Main apnī qaum aur terī qaum meñ imtiyāz karūnga. Kal hī merī qudrat kā izhār hogā.’ ”

²⁴ Rab ne aisā hī kiyā. Kāṭne wālī makkhiyon ke ḡhol Firaun ke mahal, us ke ohdedāron ke gharon aur pūre Misr meñ phail gae. Mulk kā satyānās ho gayā.

²⁵ Phir Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulā kar kahā, “Chalo, isī mulk meñ apne Khudā ko qurbāniyān pesh karo.” ²⁶ Lekin Mūsā ne kahā, “Yih munāsib nahīñ hai. Jo qurbāniyān ham Rab apne Khudā ko pesh karenge wuh Misriyon kī nazar meñ ghinaunī haiñ. Agar ham yahāñ aisā karen to kyā wuh hamen sangsar nahīñ karenge? ²⁷ Is lie lāzim hai ki ham tīn dīn kā safr karke registān meñ hī Rab apne Khudā ko qurbāniyān pesh karen jis tarah us ne hamen hukm bhī diyā hai.”

²⁸ Firaun ne jawāb diyā, “Thīk hai, main tumhen jāne dūngā tāki tum registān meñ Rab apne Khudā ko qurbāniyān pesh karo. Lekin tumhen zyādā dūr nahīñ jānā hai. Aur mere lie bhī duā karnā.”

²⁹ Mūsā ne kahā, “Thīk, main jāte hī Rab se duā karūnga. Kal hī makkhiyān Firaun, us ke ohdedāron aur us kī qaum se dūr ho jāengī. Lekin hamen dubārā fareb na denā balki hamen jāne denā tāki ham Rab ko qurbāniyān pesh kar sakeñ.”

³⁰ Phir Mūsā Firaun ke pās se chalā gayā aur Rab se duā kī. ³¹ Rab ne Mūsā kī duā sunī. Kāṭne wālī makkhiyān Firaun, us ke ohdedāron aur us kī qaum se dūr ho gaīñ. Ek bhī makkhi na rahī. ³² Lekin Firaun phir akar gayā. Us ne Isrāiliyon ko jāne na diyā.

9

Maweshiyon meñ Wabā

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun ke pās jā kar use batā ki Rab Ibrāniyon kā Khudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ.’ ² Agar āp inkār karen aur unhen rokne raheñ ³ to Rab apnī qudrat kā izhār karke āp ke maweshiyon meñ bhayānak wabā phailā degā jo āp ke ghoron, gadhon, ūnton, gāy-bailon, bher-bakriyon aur mendhon meñ phail jāegī. ⁴ Lekin Rab Isrāil aur Misr ke maweshiyon meñ imtiyāz karegā. Isrāiliyon kā ek bhī jānwar nahīñ maregā. ⁵ Rab ne faisla kar liyā hai ki wuh kal hī aisā karegā.”

⁶ Agle dīn Rab ne aisā hī kiyā. Misr ke tamām maweshī mar gae. Lekin Isrāiliyon kā ek bhī jānwar na marā. ⁷ Firaun ne kuchh logon ko un ke pās bhej diyā to patā chalā ki ek bhī jānwar nahīñ marā. Tāham Firaun arā rahā. Us ne Isrāiliyon ko jāne na diyā.

Phore-Phuñsiyān

⁸ Phir Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Apnī mutṭhiyān kisī bhaṭṭī kī rākh se bhar kar Firaun ke pās jāo. Phir Mūsā Firaun ke sāmne yih rākh hawā meñ uṛā de. ⁹ Yih rākh bārīk dhūl kā bādāl ban jāegī jo pūre mulk par chhā jāegā. Us ke asar se logon aur jānwaron ke jismon par phore-phuñsiyān phūṭ nikleñge.”

¹⁰ Mūsā aur Hārūn ne aisā hī kiyā. Wuh kisī bhaṭṭī se rākh le kar Firaun ke sāmne khare ho gae. Mūsā ne rākh ko hawā meñ uṛā diyā to insānoñ aur jānwaroñ ke jismoñ par phore-phuñsiyāñ nikal ae. ¹¹ Is martabā jādūgar Mūsā ke sāmne khare bhī na ho sake kyonki un ke jismoñ par bhī phore nikal ae the. Tamām Misriyoñ kā yihī hāl thā. ¹² Lekin Rab ne Firaun ko ziddī banāe rakhā, is lie us ne Mūsā aur Hārūn kī na sunī. Yoñ waisā hī huā jaisā Rab ne Mūsā ko batāyā thā.

Ole

¹³ Is ke bād Rab ne Mūsā se kahā, “Subah-sawere uṭh aur Firaun ke sāmne khare ho kar use batā ki Rab Ibrāniyoñ kā Khudā farmātā hai, ‘Merī qaum ko jāne de tāki wuh merī ibādat kar sakeñ. ¹⁴ Warnā main apnī tamām āfateñ tujh par, tere ohdedāroñ par aur terī qaum par āne dūngā. Phir tū jān legā ki tamām duniyā meñ mujh jaisā koī nahīñ hai. ¹⁵ Agar main chāhtā to apnī qudrat se aisī wabā phailā saktā ki tujhe aur terī qaum ko duniyā se miṭā diyā jātā. ¹⁶ Lekin main ne tujhe is lie barpā kiyā hai ki tujh par apnī qudrat kā izhār karūñ aur yoñ tamām duniyā meñ mere nām kā prachār kiyā jāe. ¹⁷ Tū abhī tak apne āp ko sarfarāz karke merī qaum ke khilāf hai aur unheñ jāne nahīñ detā. ¹⁸ Is lie kal main isī waqt bhayānak qism ke oloñ kā tūfān bhej dūngā. Misrī qaum kī ibtidā se le kar āj tak Misr meñ oloñ kā aisā tūfān kabhī nahīñ āyā hogā. ¹⁹ Apne bandoñ ko abhī bhejnā tāki wuh tere maweshiyoñ ko aur khetoñ meñ pare tere māl ko lā kar mahfūz kar leñ. Kyonki jo bhī khule maidān meñ rahegā wuh oloñ se mar jāegā, khāh insān ho yā haiwān.’ ”

²⁰ Firaun ke kuchh ohdedār Rab kā paighām sun kar ḍar gae aur bhāg kar apne jānwaroñ aur ghulāmoñ ko gharoñ meñ le ae. ²¹ Lekin dūstroñ ne Rab ke paighām kī parwā na kī. Un ke jānwar aur ghulām bāhar khule maidān meñ rahe.

²² Rab ne Mūsā se kahā, “Apnā hāth āsmān kī taraf baṛhā de. Phir Misr ke tamām insānoñ, jānwaroñ aur khetoñ ke paudoñ par ole pareñge.” ²³ Mūsā ne apnī lāṭhī āsmān kī taraf uṭhāi to Rab ne ek zabardast tūfān bhej diyā. Ole pare, bijlī giri aur bādāl garajte rahe. ²⁴ Ole parte rahe aur bijlī chamaktī rahī. Misrī qaum kī ibtidā se le kar ab tak aise khatarnāk ole kabhī nahīñ pare the. ²⁵ Insānoñ se le kar haiwānoñ tak khetoñ meñ sab kuchh barbād ho gayā. Oloñ ne khetoñ meñ tamām paude aur darakht bhī toṛ die. ²⁶ Wuh sirf Jushan ke ilāqe meñ na pare jāhāñ Isrāīlī ābād the.

²⁷ Tab Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulāyā. Us ne kahā, “Is martabā main ne gunāh kiyā hai. Rab haq par hai. Mujh se aur merī qaum se ghalti huī hai. ²⁸ Ole aur Allāh kī garajtī āwāzeñ had se zyādā haiñ. Rab se duā karo tāki ole ruk jāeñ. Ab main tumheñ jāne dūngā. Ab se tumheñ yahāñ rahnā nahīñ paregā.”

²⁹ Mūsā ne Firaun se kahā, “Main shahr se nikal kar donoñ hāth Rab kī taraf uṭhā kar duā karūnga. Phir garaj aur ole ruk jāeñge aur āp jān leñge ki pūrī duniyā Rab kī hai. ³⁰ Lekin main jāntā hūñ ki āp aur āp ke ohdedār abhī tak Rab Khudā kā khauf nahīñ mānte.”

³¹ Us waqt san ke phul nikal chuke the aur jau kī bāleñ lag gai thīñ. Is lie yih fasleñ tabāh ho gaiñ. ³² Lekin gehūñ aur ek aur qism kī gandum jo bād meñ paktī hai barbād na huī.

³³ Mūsā Firaun ko chhoṛ kar shahr se niklā. Us ne Rab kī taraf apne hāth uṭhāe to garaj, ole aur bārish kā tūfān ruk gayā. ³⁴ Jab Firaun ne dekhā ki tūfān khatm ho gayā hai to wuh aur us ke ohdedār dubārā gunāh karke akar gae. ³⁵ Firaun aṛā rahā aur Isrāīliyoñ ko jāne na diyā. Waisā hī huā jaisā Rab ne Mūsā se kahā thā.

10

Tiddiyāñ

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Firaun ke pās jā, kyonki main ne us kā aur us ke darbāriyoñ kā dil sakht kar diyā hai tāki un ke darmiyān apne mojizoñ aur apnī

qudrat kā izhār kar sakūn ² aur tum apne beṭe-beṭiyon aur pote-potiyon ko sunā sako ki main ne Misriyon ke sāth kyā sulūk kiyā hai aur un ke darmiyān kis tarah ke mojize karke apnī qudrat kā izhār kiyā hai. Yon tum jān loge ki main Rab hūn.”

³ Mūsā aur Hārūn Firaun ke pās gae. Unhon ne us se kahā, “Rab Ibrāniyon ke Ḳhudā kā farmān hai, “Tū kab tak mere sāmne hathiyār dālne se inkār karegā? Merī qaum ko merī ibādat karne ke lie jāne de, ⁴ warnā main kal tere mulk meñ ṭiḍḍiyān lāūngā. ⁵ Un ke ḡhol zamīn par yon chhā jāenge ki zamīn nazar hī nahīn āegī. Jo kuchh oloñ ne tabāh nahīn kiyā use wuh chaṭ kar jāengī. Bache hue daraḡhton ke patte bhī khatm ho jāenge. ⁶ Tere mahal, tere ohdedāron aur bāqī logoñ ke ghar un se bhar jāenge. Jab se Misrī is mulk meñ ābād hue haiñ tum ne kabhī ṭiḍḍiyon kā aisā saḡht hamlā nahīn dekhā hogā.” Yih kah kar Mūsā palaṭ kar wahān se chalā gayā.

⁷ Is par darbāriyon ne Firaun se bāt kī, “Ham kab tak is mard ke jāl meñ phañse raheñ? Isrāiliyon ko Rab apne Ḳhudā kī ibādat karne ke lie jāne deñ. Kyā āp ko abhī tak mālūm nahīn ki Misr barbād ho gayā hai?”

⁸ Tab Mūsā aur Hārūn ko Firaun ke pās bulāyā gayā. Us ne un se kahā, “Jāo, apne Ḳhudā kī ibādat karo. Lekin yih batāo ki kaun kaun sāth jāegā?” ⁹ Mūsā ne jāwāb diyā, “Hamāre jāwān aur būrhe sāth jāenge. Ham apne beṭe-beṭiyon, bheṛ-bakriyon aur gāy-bailon ko bhī sāth le kar jāenge. Ham sab ke sab jāenge, kyonki hameñ Rab kī Īd manānī hai.”

¹⁰ Firaun ne tanzan kahā, “Ṭhīk hai, jāo aur Rab tumhāre sāth ho. Nahīn, main kis tarah tum sab ko bāl-bachchon samet jāne de saktā hūn? Tum ne koī burā mansūbā banāyā hai. ¹¹ Nahīn, sirf mard jā kar Rab kī ibādat kar sakte haiñ. Tum ne to yihī darkhāst kī thī.” Tab Mūsā aur Hārūn ko Firaun ke sāmne se nikāl diyā gayā.

¹² Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Misr par apnā hāth uṭhā tāki ṭiḍḍiyān ā kar Misr kī sarzamīn par phail jāen. Jo kuchh bhī kheton meñ oloñ se bach gayā hai use wuh khā jāengī.”

¹³ Mūsā ne apnī lāṭhī Misr par uṭhāī to Rab ne mashriq se āndhī chalāī jo sārā dīn aur sārī rāt chaltī rahī aur aglī subah tak Misr meñ ṭiḍḍiyān pahuñchāīn. ¹⁴ Beshumār ṭiḍḍiyān pūre mulk par hamlā karke har jagah baiṭh gaīn. Is se pahle yā bād meñ kabhī bhī ṭiḍḍiyon kā itnā saḡht hamlā na huā thā. ¹⁵ Unhon ne zamīn ko yon ḡhāñk liyā ki wuh kālī nazar āne lagī. Jo kuchh bhī oloñ se bach gayā thā chāhe kheton ke paude yā daraḡhton ke phal the unhon ne khā liyā. Misr meñ ek bhī daraḡht yā paudā na rahā jis ke patte bach gae hon.

¹⁶ Tab Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko jaldī se bulwāyā. Us ne kahā, “Main ne tumhāre Ḳhudā kā aur tumhārā gunāh kiyā hai. ¹⁷ Ab ek aur martabā merā gunāh muāf karo aur Rab apne Ḳhudā se duā karo tāki maut kī yih hālat mujh se dūr ho jāe.”

¹⁸ Mūsā ne mahal se nikal kar Rab se duā kī. ¹⁹ Jawāb meñ Rab ne hawā kā ruḡh badal diyā. Us ne maḡhrib se tez āndhī chalāī jis ne ṭiḍḍiyon ko uṛā kar Bahr-e-Qulzum meñ dāl diyā. Misr meñ ek bhī ṭiḍḍī na rahī. ²⁰ Lekin Rab ne hone diyā ki Firaun phir aṛ gayā. Us ne Isrāiliyon ko jāne na diyā.

Andherā

²¹ Is ke bād Rab ne Mūsā se kahā, “Apnā hāth āsmān kī taraf uṭhā to Misr par andherā chhā jāegā. Itnā andherā hogā ki bandā use chhū sakegā.” ²² Mūsā ne apnā hāth āsmān kī taraf uṭhāyā to tīn dīn tak Misr par gahrā andherā chhāyā rahā. ²³ Tīn dīn tak log na ek dūsre ko dekh sake, na kahīn jā sake. Lekin jahān Isrāīlī rahte the wahān raushnī thī.

²⁴ Tab Firaun ne Mūsā ko phir bulwāyā aur kahā, “Jāo, Rab kī ibādat karo! Tum apne sāth bāl-bachchon ko bhī le jā sakte ho. Sirf apnī bheṛ-bakriyān aur gāy-bail

pīchhe chhor denā.” ²⁵ Mūsā ne jawāb diyā, “Kyā āp hī hameñ qurbāniyon ke lie jānwar denge tāki unheñ Rab apne Khudā ko pesh karen? ²⁶ Yaqīnan nahīn. Is lie lāzim hai ki ham apne jānwaron ko sāth le kar jāen. Ek khur bhī pīchhe nahīn chhorā jāegā, kyonki abhī tak hameñ mālūm nahīn ki Rab kī ibādat ke lie kin kin jānwaron kī zarūrat hogī. Yih us waqt hī patā chalegā jab ham manzil-e-maqsūd par pahuñcheñge. Is lie zarūrī hai ki ham sab ko apne sāth le kar jāen.”

²⁷ Lekin Rab kī marzī ke mutābiq Firaun aṛ gayā. Us ne unheñ jāne na diyā. ²⁸ Us ne Mūsā se kahā, “Dafā ho jā. Khabardār! Phir kabhī apnī shakl na dikhānā, warnā tujhe maut ke hawāle kar diyā jāegā.” ²⁹ Mūsā ne kahā, “Thīk hai, āp kī marzī. Main phir kabhī āp ke sāmne nahīn āūngā.”

11

Ākhirī Sazā kā Elān

¹ Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Ab main Firaun aur Misr par ākhirī āfat lāne ko hūn. Is ke bād wuh tumheñ jāne degā balki tumheñ zabardastī nikāl degā. ² Isrāīliyon ko batā denā ki har mard apne paṛosī aur har aurat apnī paṛosan se sone-chāndī kī chīzeñ māng le.” ³ (Rab ne Misriyon ke dil Isrāīliyon kī taraf māyl kar die the. Wuh Firaun ke ohdedāron samet khāskar Mūsā kī baṛī izzat karte the.)

⁴ Mūsā ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Āj ādhī rāt ke waqt main Misr meñ se guzarūnga. ⁵ Tab bādshāh ke pahlauṭhe se le kar chakkī pīsne wālī naukarānī ke pahlauṭhe tak Misriyon kā har pahlauṭhā mar jāegā. Chaupāiyon ke pahlauṭhe bhī mar jāenge. ⁶ Misr kī sarzamīn par aisā ronā pītnā hogā ki na māzī meñ kabhī huā, na mustaqbil meñ kabhī hogā. ⁷ Lekin Isrāīlī aur un ke jānwar bache raheñge. Kuttā bhī un par nahīn bhaunkegā. Is tarah tum jān loge ki Rab Isrāīliyon kī nisbat Misriyon se farq sulūk kartā hai.’ ” ⁸ Mūsā ne yih kuchh Firaun ko batāyā phir kahā, “Us waqt āp ke tamām ohdedār ā kar mere sāmne jhuk jāenge aur minnat karenge, ‘Apne pairokāron ke sāth chale jāen.’ Tab main chalā hī jāūngā.” Yih kah kar Mūsā Firaun ke pās se chalā gayā. Wuh baṛe ghusse meñ thā.

⁹ Rab ne Mūsā se kahā thā, “Firaun tumhārī nahīn sunegā. Kyonki lāzim hai ki main Misr meñ apnī qudrat kā mazīd izhār karūn.” ¹⁰ Go Mūsā aur Hārūn ne Firaun ke sāmne yih tamām mojize dikhāe, lekin Rab ne Firaun ko ziddī banāe rakhā, is lie us ne Isrāīliyon ko mulk chhorne na diyā.

12

Fasah kī Īd

¹ Phir Rab ne Misr meñ Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Ab se yih mahīnā tumhāre lie sāl kā pahlā mahīnā ho.” ³ Isrāīl kī pūrī jamāt ko batānā ki is mahīne ke dasweñ dīn har khāndān kā sarparast apne gharāne ke lie lelā yānī bheṛ yā bakrī kā bachchā hāsil kare. ⁴ Agar gharāne ke afrād pūrā jānwar khāne ke lie kam hon to wuh apne sab se qarībī paṛosī ke sāth mil kar lelā hāsil karen. Itne log us meñ se khāen ki sab ke lie kāfī ho aur pūrā jānwar khāyā jāe. ⁵ Is ke lie ek sāl kā nar bachchā chun lenā jis meñ nuqs na ho. Wuh bheṛ yā bakrī kā bachchā ho saktā hai.

⁶ Mahīne ke 14weñ dīn tak us kī dekh-bhāl karo. Us dīn tamām Isrāīlī sūraj ke ghurūb hote waqt apne lele zabah karen. ⁷ Har khāndān apne jānwar kā kuchh khūn jamā karke use us ghar ke darwāze kī chaukhaṭ par lagāe jāhān lelā khāyā jāegā. Yih khūn chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāen bāen ke bāzuon par lagāyā jāe. ⁸ Lāzim hai ki log jānwar ko bhūn kar usī rāt khāen. Sāth hī wuh karwā sāg-pāt aur beḱhamīrī roṭiyān bhī khāen. ⁹ Lele kā gosht kachchā na khānā, na use pānī meñ ubālnā balki pūre jānwar ko sar, pairoñ aur andarūnī hisson samet āg par bhūnanā.

¹⁰ Lāzim hai ki pūrā gosht usī rāt khāyā jāe. Agar kuchh subah tak bach jāe to use jalānā hai. ¹¹ Khānā khāte waqt aisā libās pahnanā jaise tum safr par jā rahe ho. Apne jūte pahne rakhnā aur hāth meñ safr ke lie lāṭhī lie hue tum use jaldī jaldī khānā. Rab ke Fasah kī Īd yoñ manānā.

¹² Maiñ āj rāt Misr meñ se guzarūnga aur har pahlauṭhe ko jān se mār dūngā, ḳhāh insān kā ho yā haiwān kā. Yoñ maiñ jo Rab hūñ Misr ke tamām dewatāoñ kī adālat karūnga. ¹³ Lekin tumhāre gharoñ par lagā huā ḳhūn tumhārā ḳhās nishān hogā. Jis jis ghar ke darwāze par maiñ wuh ḳhūn dekhūngā use chhoṛtā jāūngā. Jab maiñ Misr par hamlā karūnga to mohlak wabā tum tak nahīñ pahuñchegī. ¹⁴ Āj kī rāt ko hameshā yād rakhnā. Ise nasl-dar-nasl aur har sāl Rab kī ḳhās īd ke taur par manānā.

Beḳhamīrī Roṭī kī Īd

¹⁵ Sāt din tak beḳhamīrī roṭī khānā hai. Pahle din apne gharoñ se tamām ḳhamīr nikāl denā. Agar koī in sāt dinoñ ke daurān ḳhamīr khāe to use qaum meñ se miṭāyā jāe. ¹⁶ Is īd ke pahle aur āḳhirī din muqaddas ijtimā mun'aqid karnā. In tamām dinoñ ke daurān kām na karnā. Sirf ek kām kī ijāzat hai aur wuh hai apnā khānā taiyār karnā. ¹⁷ Beḳhamīrī Roṭī kī Īd manānā lāzim hai, kyoñki us din maiñ tumhāre muta'addid ḳhāndānoñ ko Misr se nikāl lāyā. Is lie yih din nasl-dar-nasl har sāl yād rakhnā. ¹⁸ Pahle mahīne ke 14weñ din kī shām se le kar 21weñ din kī shām tak sirf beḳhamīrī roṭī khānā. ¹⁹ Sāt din tak tumhāre gharoñ meñ ḳhamīr na pāyā jāe. Jo bhī is daurān ḳhamīr khāe use Isrāīlī kī jamāt meñ se miṭāyā jāe, ḳhāh wuh Isrāīlī shahrī ho yā ajnabī. ²⁰ Ġharz, is īd ke daurān ḳhamīr na khānā. Jahāñ bhī tum rahte ho wahāñ beḳhamīrī roṭī hī khānā hai.

Pahlauṭhoñ kī Halākat

²¹ Phir Mūsā ne tamām Isrāīlī buzurgoñ ko bulā kar un se kahā, “Jāo, apne ḳhāndānoñ ke lie bheṛ yā bakrī ke bachche chun kar unheñ Fasah kī Īd ke lie zabah karo. ²² Zūfe kā guchchhā le kar use ḳhūn se bhare hue bāsan meñ ḍubo denā. Phir use le kar ḳhūn ko chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāeñ bāeñ ke bāzuoñ par lagā denā. Subah tak koī apne ghar se na nikle. ²³ Jab Rab Misriyoñ ko mār ḍālne ke lie mulk meñ se guzaregā to wuh chaukhaṭ ke ūpar wāle hisse aur dāeñ bāeñ ke bāzuoñ par lagā huā ḳhūn dekh kar un gharoñ ko chhoṛ degā. Wuh halāk karne wāle farishte ko ijāzat nahīñ degā ki wuh tumhāre gharoñ meñ jā kar tumheñ halāk kare.

²⁴ Tum apnī aulād samet hameshā in hidāyāt par amal karnā. ²⁵ Yih rasm us waqt bhī adā karnā jab tum us mulk meñ pahuñchoge jo Rab tumheñ degā. ²⁶ Aur jab tumhāre bachche tum se pūchheñ ki ham yih īd kyoñ manāte haiñ ²⁷ to un se kaho, ‘Yih Fasah kī qurbānī hai jo ham Rab ko pesh karte haiñ. Kyoñki jab Rab Misriyoñ ko halāk kar rahā thā to us ne hamāre gharoñ ko chhoṛ diyā thā.’ ”

Yih sun kar Isrāīliyoñ ne Allāh ko sijdā kiyā. ²⁸ Phir unhoñ ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā aur Hārūn ko batāyā thā.

²⁹ Ādhī rāt ko Rab ne bādshāh ke pahlauṭhe se le kar jel ke qaidī ke pahlauṭhe tak Misriyoñ ke tamām pahlauṭhoñ ko jān se mār diyā. Chaupāiyoñ ke pahlauṭhe bhī mar gae. ³⁰ Us rāt Misr ke har ghar meñ koī na koī mar gayā. Firaun, us ke ohdedār aur Misr ke tamām log jāg uṭhe aur zor zor se rone aur chīḳhne lage.

Isrāīliyoñ kī Hijrat

³¹ Abhī rāt thī ki Firaun ne Mūsā aur Hārūn ko bulā kar kahā, “Ab tum aur bāqī Isrāīlī merī qaum meñ se nikal jāo. Apnī darkhāst ke mutābiq Rab kī ibādat karo.

³² Jis tarah tum chāhte ho apnī bheṛ-bakriyoñ ko bhī apne sāth le jāo. Aur mujhe

bhī barkat denā.” ³³ Bāqī Misriyon ne bhī Isrāīliyon par zor de kar kahā, “Jaldī jaldī mulk se nikal jāo, warnā ham sab mar jāenge.”

³⁴ Isrāīliyon ke gūndhe hue āte meñ khamīr nahīn thā. Unhoñ ne use gūndhne ke bartanoñ meñ rakh kar apne kapron meñ lapet liyā aur safr karte waqt apne kandhoñ par rakh liyā. ³⁵ Isrāīlī Mūsā kī hidāyat par amal karke apne Misrī paṛosiyon ke pās gae aur un se kapre aur sone-chāndī kī chīzeñ māngīn. ³⁶ Rab ne Misriyon ke dilon ko Isrāīliyon kī taraf māyl kar diyā thā, is lie unhoñ ne un kī har darḡhāst pūrī kī. Yon Isrāīliyon ne Misriyon ko lūṭ liyā.

³⁷ Isrāīlī Rāmsīs se rawānā ho kar Sukkāṭ pahunch gae. Auraton aur bachchon ko chhoṛ kar un ke 6 lākh mard the. ³⁸ Wuh apne bheṛ-bakriyon aur gāy-bailon ke baṛe baṛe rewaṛ bhī sāth le gae. Bahut-se aise log bhī un ke sāth nikle jo Isrāīlī nahīn the. ³⁹ Rāste meñ unhoñ ne us beḡhamīrī āte se roṭiyān banāin jo wuh sāth le kar nikle the. Āte meñ is lie khamīr nahīn thā ki unheñ itnī jaldī se Misr se nikāl diyā gayā thā ki khānā taiyār karne kā waqt hī na milā thā.

⁴⁰ Isrāīlī 430 sāl tak Misr meñ rahe the. ⁴¹ 430 sāl ke ain bād, usī din Rab ke yih tamām khāndān Misr se nikle. ⁴² Us khās rāt Rab ne khud pahrā diyā tāki Isrāīlī Misr se nikal sakeñ. Is lie tamām Isrāīliyon ke lie lāzim hai ki wuh nasl-dar-nasl is rāt Rab kī tāzīm meñ jāgte raheñ, wuh bhī aur un ke bād kī aulād bhī.

Fasah kī Īd kī Hidāyāt

⁴³ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Fasah kī Īd ke yih usūl haiñ:

Kisī bhī pardesī ko Fasah kī Īd kā khānā khāne kī ijāzat nahīn hai. ⁴⁴ Agar tum ne kisī ghulām ko kharīd kar us kā khatnā kiyā hai to wuh Fasah kā khānā khā saktā hai. ⁴⁵ Lekin ghairshahrī yā mazdūr ko Fasah kā khānā khāne kī ijāzat nahīn hai. ⁴⁶ Yih khānā ek hī ghar ke andar khānā hai. Na gosht ghar se bāhar le jānā, na lele kī kisī haḡḡdī ko toṛnā. ⁴⁷ Lāzim hai ki Isrāīl kī pūrī jamāt yih Īd manāe. ⁴⁸ Agar koī pardesī tumhāre sāth rahtā hai jo Fasah kī Īd meñ shirkat karnā chāhe to lāzim hai ki pahle us ke gharāne ke har mard kā khatnā kiyā jāe. Tab wuh Isrāīlī kī tarah khāne meñ sharīk ho saktā hai. Lekin jis kā khatnā na huā use Fasah kā khānā khāne kī ijāzat nahīn hai. ⁴⁹ Yihī usūl har ek par lāgū hogā, khāh wuh Isrāīlī ho yā pardesī.”

⁵⁰ Tamām Isrāīliyon ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā thā. ⁵¹ Usī din Rab tamām Isrāīliyon ko khāndānon kī tartīb ke mutābiq Misr se nikāl lāyā.

13

Yih Īd Najāt kī Yād Dilātī Hai

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ke har pahlauthe ko mere lie maḡhsūs-o-muḡaddas karnā hai. Har pahlā nar bachchā merā hī hai, khāh insān kā ho yā haiwān kā.” ³ Phir Mūsā ne logon se kahā, “Is din ko yād rakho jab tum Rab kī azīm qudrat ke bāis Misr kī ghulāmī se nikle. Is din koī chīz na khānā jis meñ khamīr ho. ⁴ Āj hī abīb ke mahīne * meñ tum Misr se rawānā ho rahe ho. ⁵ Rab ne tumhāre bāpdādā se qasam khā kar wādā kiyā hai ki wuh tum ko Kanānī, Hittī, Amorī, Hiwwī aur Yabūsī qaumon kā mulk degā, ek aisā mulk jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Jab Rab tumheñ us mulk meñ pahunchā degā to lāzim hai ki tum isī mahīne meñ yih rasm manāo. ⁶ Sāt din beḡhamīrī roṭī khāo. Sātweñ din Rab kī tāzīm meñ Īd manāo. ⁷ Sāt din khamīrī roṭī na khānā. Kahīn bhī khamīr na pāyā jāe. Pūre mulk meñ khamīr kā nām-o-nishān tak na ho.

⁸ Us din apne bete se yih kaho, ‘Main yih Īd us kām kī khushī meñ manātā hūñ jo Rab ne mere lie kiyā jab main Misr se niklā.’ ⁹ Yih Īd tumhāre hāth yā peshānī par

* 13:4 Mārch tā Aprīl.

nishān kī mānind ho jo tumheñ yād dilāe ki Rab kī sharīat ko tumhāre hoñṭon par rahnā hai. Kyonki Rab tumheñ apnī azīm qudrat se Misr se nikāl lāyā. ¹⁰ Is dīn kī yād har sāl ṭhīk waqt par manānā.

Pahlaūṭhon kī Maḥsūsīyat

¹¹ Rab tumheñ Kanāniyon ke us mulk meñ le jāegā jis kā wādā us ne qasam khā kar tum aur tumhāre bāpdādā se kiyā hai. ¹² Lāzim hai ki wahāñ pahuñch kar tum apne tamām pahlaūṭhon ko Rab ke lie maḥsūs karo. Tumhāre maweshiyon ke tamām pahlaūṭhe bhī Rab kī milkiyat haiñ. ¹³ Agar tum apnā pahlaūṭhā gadhā ḡhud rakhnā chāho to Rab ko us ke badle bher yā bakrī kā bachchā pesh karo. Lekin agar tum use rakhnā nahīn chāhte to us kī gardan toṛ ḡalo. Lekin insān ke pahlaūṭhon ke lie har sūrat meñ ewazī denā hai.

¹⁴ Āne wāle dīnon meñ jab tumhārā beṭā pūchhe ki is kā kyā matlab hai to use jawāb denā, ‘Rab apnī azīm qudrat se hamēñ Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā. ¹⁵ Jab Firaun ne akār kar hamēñ jāne na diyā to Rab ne Misr ke tamām insānon aur haiwānon ke pahlaūṭhon ko mār ḡalā. Is wajah se main apne jānwaron kā har pahlā bachchā Rab ko qurbān kartā aur apne har pahlaūṭhe ke lie ewazī detā hūñ’. ¹⁶ Yih dastūr tumhāre hāth aur peshānī par nishān kī mānind ho jo tumheñ yād dilāe ki Rab hamēñ apnī qudrat se Misr se nikāl lāyā.”

Misr se Nikalne kā Rāstā

¹⁷ Jab Firaun ne Isrāīlī qaum ko jāne diyā to Allāh unheñ Filistiyon ke ilāqe meñ se guzarne wāle rāste se le kar na gayā, agarche us par chalte hue wuh jald hī Mulke-Kanān pahuñch jāte. Balki Rab ne kahā, “Agar us rāste par chaleṅge to unheñ dūson se laṛnā paregā. Aisā na ho ki wuh is wajah se apnā irādā badal kar Misr lauṭ jāen.” ¹⁸ Is lie Allāh unheñ dūse rāste se le kar gayā, aur wuh registān ke rāste se Bahr-e-Qulzum kī taraf barhe. Misr se nikalte waqt mard musallah the. ¹⁹ Mūsā Yūsuf kā tābūt bhī apne sāth le gayā, kyonki Yūsuf ne Isrāīliyon ko qasam dilā kar kahā thā, “Allāh yaqīnan tumhārī dekh-bhāl karke wahāñ le jāegā. Us waqt merī haḡḡdiyon ko bhī uṭhā kar sāth le jānā.”

²⁰ Isrāīliyon ne Sukkāṭ ko chhoṛ kar Etām meñ apne ḡhaime lagāe. Etām registān ke kināre par thā. ²¹ Rab un ke āge āge chaltā gayā, dīn ke waqt bādāl ke satūn meñ tāki unheñ rāste kā patā lage aur rāt ke waqt āḡ ke satūn meñ tāki unheñ raushnī mile. Yon wuh dīn aur rāt safr kar sakte the. ²² Dīn ke waqt bādāl kā satūn aur rāt ke waqt āḡ kā satūn un ke sāmne rahā. Wuh kabhī bhī apnī jagah se na haṭā.

14

Isrāīl Samundar meñ se Guzartā Hai

¹ Tab Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko kah denā ki wuh pīchhe muṛ kar Mijdāl aur samundar ke bīch yānī Fī-haḡhīrot ke nazdīk ruk jāen. Wuh Bāl-safon ke muḡābil sāhil par apne ḡhaime lagāen. ³ Yih dekh kar Firaun samjheḡā ki Isrāīlī rāstā bhūl kar āwārā phīr rahe haiñ aur ki registān ne chāron taraf unheñ gher rakhā hai. ⁴ Phīr main Firaun ko dubārā aṛ jāne dūḡā, aur wuh Isrāīliyon kā pīchhā kareḡā. Lekin main Firaun aur us kī pūrī fauj par apnā jalāl zāhir karūḡā. Misrī jān leṅge ki main hī Rab hūñ.” Isrāīliyon ne aisā hī kiyā.

⁵ Jab Misr ke bādshāh ko ittalā dī gaī ki Isrāīlī hijrat kar gae haiñ to us ne aur us ke darbāriyon ne apnā ḡhayāl badal kar kahā, “Ham ne kyā kiyā hai? Ham ne unheñ jāne diyā hai, aur ab ham un kī ḡhidmat se mahrūm ho gae haiñ.” ⁶ Chunāñche bādshāh ne apnā jangī rath taiyār karwāyā aur apnī fauj ko le kar niklā. ⁷ Wuh 600 behtarīn ḡism ke rath aur Misr ke bāḡī tamām rathon ko sāth le gayā. Tamām rathon par afsarān muḡarrar the. ⁸ Rab ne Misr ke bādshāh Firaun ko dubārā aṛ jāne diyā

thā, is lie jab Isrāīlī baṛe iḡhtiyār ke sāth nikal rahe the to wuh un kā tāqqub karne lagā. ⁹ Isrāīliyon kā pīchhā karte karte Firaun ke tamām ghoṛe, rath, sawār aur faujī un ke qarīb pahuñche. Isrāīlī Bahr-e-Qulzum ke sāhil par Bāl-safon ke muqābil Fī-haḡhīrot ke nazdīk ḡhaime lagā chuke the.

¹⁰ Jab Isrāīliyon ne Firaun aur us kī fauj ko apnī taraf baṛhte dekhā to wuh saḡht ghabrā gae aur madad ke lie Rab ke sāmne chīḡhne-chillāne lage. ¹¹ Unhoñ ne Mūsā se kahā, “Kyā Misr meñ qabroñ kī kamī thī kī āp hameñ registān meñ le āe haiñ? Hameñ Misr se nikāl kar āp ne hamāre sāth kyā kiyā hai? ¹² Kyā ham ne Misr meñ āp se darḡhāst nahīñ kī thī kī mehrbānī karke hameñ chhoṛ deñ, hameñ Misriyon kī ḡhidmat karne deñ? Yahān ā kar registān meñ mar jāne kī nisbat behtar hotā kī ham Misriyon ke ḡhulām rahte.”

¹³ Lekin Mūsā ne jawāb diyā, “Mat ghabrāo. Ārām se khaṛe raho aur dekho kī Rab tumheñ āj kis tarah bachāegā. Āj ke bād tum in Misriyon ko phir kabhī nahīñ dekhoge. ¹⁴ Rab tumhāre lie laṛegā. Tumheñ bas, chup rahnā hai.”

¹⁵ Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Tū mere sāmne kyon chīḡh rahā hai? Isrāīliyon ko āge baṛhne kā hukm de. ¹⁶ Apnī lāthī ko pakaṛ kar use samundar ke ūpar uṡhā to wuh do hissoñ meñ baṭ jāegā. Isrāīlī ḡhushk zamīn par samundar meñ se guzareñge. ¹⁷ Maiñ Misriyon ko aṛe rahne dūngā tāki wuh Isrāīliyon kā pīchhā karen. Phir maiñ Firaun, us kī sārī fauj, us ke rathoñ aur us ke sawāroñ par apnā jalāl zāhir karūnga. ¹⁸ Jab maiñ Firaun, us ke rathoñ aur us ke sawāroñ par apnā jalāl zāhir karūnga to Misrī jān leñge kī maiñ hī Rab hūñ.”

¹⁹ Allāh kā farishtā Isrāīlī lashkar ke āge āge chal rahā thā. Ab wuh wahāñ se haṭ kar un ke pīchhe khaṛā ho gayā. Bādāl kā satūn bhī logoñ ke āge se haṭ kar un ke pīchhe jā khaṛā huā. ²⁰ Is tarah bādāl Misriyon aur Isrāīliyon ke lashkaroñ ke darmiyān ā gayā. Pūrī rāt Misriyon kī taraf andherā hī andherā thā jabki Isrāīliyon kī taraf raushnī thī. Is lie Misrī pūrī rāt ke daurān Isrāīliyon ke qarīb na ā sake.

²¹ Mūsā ne apnā hāth samundar ke ūpar uṡhāyā to Rab ne mashriḡ se tez āñdhī chalāī. Āñdhī tamām rāt chaltī rahī. Us ne samundar ko pīchhe haṭā kar us kī tah ḡhushk kar dī. Samundar do hissoñ meñ baṭ gayā ²² to Isrāīlī samundar meñ se ḡhushk zamīn par chalte hue guzar gae. Un ke dāīñ aur bāīñ taraf pānī dīwār kī tarah khaṛā rahā.

²³ Jab Misriyon ko patā chalā to Firaun ke tamām ghoṛe, rath aur ḡhuṛsawār bhī un ke pīchhe pīchhe samundar meñ chale gae. ²⁴ Subah-sawere hī Rab ne bādāl aur āg ke satūn se Misr kī fauj par nigāh kī aur us meñ abtarī paidā kar dī. ²⁵ Un ke rathoñ ke pahie nikal gae to un par qābū pānā mushkil ho gayā. Misriyon ne kahā, “Āo, ham Isrāīliyon se bhāḡ jāeñ, kyonki Rab un ke sāth hai. Wuhī Misr kā muqābalā kar rahā hai.”

²⁶ Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Apnā hāth samundar ke ūpar uṡhā. Phir pānī wāpas ā kar Misriyon, un ke rathoñ aur ḡhuṛsawāroñ ko ḡubo degā.” ²⁷ Mūsā ne apnā hāth samundar ke ūpar uṡhāyā to din nikalte waḡt pānī māmūl ke mutābiq bahne lagā, aur jis taraf Misrī bhāḡ rahe the wahāñ pānī hī pānī thā. Yon Rab ne unheñ samundar meñ bahā kar ḡharq kar diyā. ²⁸ Pānī wāpas ā gayā. Us ne rathoñ aur ḡhuṛsawāroñ ko ḡhāñk liyā. Firaun kī pūrī fauj jo Isrāīliyon kā tāqqub kar rahī thī ḡūb kar tabāh ho gaī. Un meñ se ek bhī na bachā. ²⁹ Lekin Isrāīlī ḡhushk zamīn par samundar meñ se guzare. Un ke dāīñ aur bāīñ taraf pānī dīwār kī tarah khaṛā rahā.

³⁰ Us din Rab ne Isrāīliyon ko Misriyon se bachāyā. Misriyon kī lāsheñ unheñ sāhil par nazar āīñ. ³¹ Jab Isrāīliyon ne Rab kī yih azīm qudrat dekhī jo us ne Misriyon par zāhir kī thī to Rab kā ḡhauf un par chhā gayā. Wuh us par aur us ke ḡhādīm Mūsā par etamād karne lage.

15

Mūsā kā Gīt

¹ Tab Mūsā aur Isrāīliyon ne Rab ke lie yih gīt gayā,
 “Maiñ Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngā, kyonki wuh nihāyat azīm hai. Ghoṛe aur us ke sawār ko us ne samundar meñ paṭakh diyā hai.

² Rab merī quwwat aur merā gīt hai, wuh merī najāt ban gayā hai. Wuhī merā Khudā hai, aur maiñ us kī tārif karūnga. Wuhī mere bāp kā Khudā hai, aur maiñ us kī tāzīm karūnga.

³ Rab sūrmā hai, Rab us kā nām hai.

⁴ Firaun ke rathoñ aur fauj ko us ne samundar meñ paṭakh diyā to bādshāh ke behtarīn afsarān Bahr-e-Qulzum meñ dūb gae.

⁵ Gahre pānī ne unheñ dhānk liyā, aur wuh patthar kī tarah samundar kī tah tak utar gae.

⁶ Ai Rab, tere dahne hāth kā jalāl barī qudrat se zāhir hotā hai. Ai Rab, terā dahnā hāth dushman ko chaknāchūr kar detā hai.

⁷ Jo tere khilāf uṭh khare hote haiñ unheñ tū apnī azmat kā izhār karke zamīn par paṭakh detā hai. Terā ghazab un par ān partā hai to wuh āg meñ bhūse kī tarah jal jāte haiñ.

⁸ Tū ne ghusse meñ ā kar phūnk mārī to pānī dher kī sūrat meñ jamā ho gayā. Bahtā pānī ṭhos dīwār ban gayā, samundar gahrāi tak jam gayā.

⁹ Dushman ne dīng mār kar kahā, ‘Maiñ un kā pīchhā karke unheñ pakaṛ lūngā, maiñ un kā lūṭā huā māl taqsim karūnga. Merī lālchī jān un se ser ho jāegī, maiñ apnī talwār khīnch kar unheñ halāk karūnga.’

¹⁰ Lekin tū ne un par phūnk mārī to samundar ne unheñ dhānk liyā, aur wuh sīse kī tarah zordār maujoñ meñ dūb gae.

¹¹ Ai Rab, kaun-sā mābūd terī mānind hai? Kaun terī tarah jalālī aur quddūs hai? Kaun terī tarah hairatangez kām kartā aur azīm mojize dikhātā hai? Koī bhī nahīn.

¹² Tū ne apnā dahnā hāth uṭhāyā to zamīn hamāre dushmanoñ ko nigal gaī.

¹³ Apnī shafqat se tū ne ewazānā de kar apnī qaum ko chhuṭkārā diyā aur us kī rāhnumāi kī hai, apnī qudrat se tū ne use apnī muqaddas sukūnatgāh tak pahuñchāyā hai.

¹⁴ Yih sun kar dīgar qaumeñ kānp uṭhīn, Filistī dar ke māre pech-o-tāb khāne lage.

¹⁵ Adom ke ra'īs saham gae. Moāb ke rāhnumāoñ par kapkapī tāri ho gaī, aur Kanān ke tamām bāshinde himmat hār gae.

¹⁶ Dahshat aur khauf un par chhā gayā. Terī azīm qudrat ke bāis wuh patthar kī tarah jam gae. Ai Rab, wuh na hile jab tak terī qaum guzar na gaī. Wuh behis-o-harkat rahe jab tak terī kharīdī huī qaum guzar na gaī.

¹⁷ Ai Rab, tū apne logoñ ko le kar padoñ kī tarah apne maurūsī pahār par lagāegā, us jagah par jo tū ne apnī sukūnat ke lie chun lī hai, jahān tū ne apne hāthoñ se apnā maqdis taiyār kiya hai.

¹⁸ Rab abad tak Bādshāh hai!”

¹⁹ Jab Firaun ke ghoṛe, rath aur ghurṣawār samundar meñ chale gae to Rab ne unheñ samundar ke pānī se dhānk liyā. Lekin Isrāīlī khushk zamīn par samundar meñ se guzar gae. ²⁰ Tab Hārūn kī bahan Mariyam jo nabiya thī ne daf liyā, aur bāqī tamām aurateñ bhī daf le kar us ke pīchhe ho līn. Sab gāne aur nāchne lagīn. Mariyam ne yih gā kar un kī rāhnumāi kī,

²¹ “Rab kī tamjīd meñ gīt gāo, kyonki wuh nihāyat azīm hai. Ghoṛe aur us ke sawār ko us ne samundar meñ paṭaḥ diyā hai.”

Mārā aur Elīm ke Chashme

²² Mūsā ke kahne par Isrāīlī Bahr-e-Qulzum se rawānā ho kar Dasht-e-Shūr meñ chale gae. Wahāñ wuh tīn dīn tak safr karte rahe. Is daurān unheñ pānī na milā. ²³ Āḥhirkār wuh Mārā pahuñche jahāñ pānī dastyāb thā. Lekin wuh karwā thā, is lie maqām kā nām Mārā yānī Karwāhaṭ par gayā. ²⁴ Yih dekh kar log Mūsā ke ḳhilāf burburā kar kahne lage, “Ham kyā pien?” ²⁵ Mūsā ne madad ke lie Rab se iltijā kī to us ne use lakaṛī kā ek ṭukṛā dikhāyā. Jab Mūsā ne yih lakaṛī pānī meñ ḍālī to pānī kī karwāhaṭ ḳhatm ho gaī.

Mārā meñ Rab ne apnī qaum ko qawānīn die. Wahāñ us ne unheñ āzmāyā bhī. ²⁶ Us ne kahā, “Ġhaur se Rab apne Ḳhudā kī āwāz suno! Jo kuchh us kī nazar meñ durust hai wuhī karo. Us ke ahkām par dhyān do aur us kī tamām hidāyāt par amal karo. Phir main tum par wuh bīmāriyāñ nahīñ lāūngā jo Misriyōñ par lāyā thā, kyonki main Rab hūñ jo tuihe shifā detā hūñ.” ²⁷ Phir Isrāīlī rawānā ho kar Elīm pahuñche jahāñ 12 chashme aur khajūr ke 70 daraḥt the. Wahāñ unhoñ ne pānī ke qarīb apne ḳhaime lagāe.

16

Man aur Baṭereñ

¹ Is ke bād Isrāīl kī pūrī jamāt Elīm se safr karke Sīn ke registān meñ pahuñchī jo Elīm aur Sīnā ke darmiyāñ hai. Wuh Misr se nikalne ke bād dūsre mahīne ke 15weñ dīn pahuñche. ² Registān meñ tamām log phir Mūsā aur Hārūn ke ḳhilāf burburāne lage. ³ Unhoñ ne kahā, “Kāsh Rab hamēñ Misr meñ hī mār ḍāltā! Wahāñ ham kam az kam jī bhar kar gosht aur roṭī to khā sakte the. Ap hamēñ sirf is lie registān meñ le āe haiñ ki ham sab bhūke mar jāēñ.”

⁴ Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Main āsmān se tumhāre lie roṭī barsāūngā. Har roz log bāhar jā kar usī dīn kī zarūrat ke mutābiq khānā jamā karen. Is se main unheñ āzmā kar dekhūngā ki āyā wuh merī sunte haiñ ki nahīñ. ⁵ Har roz wuh sirf utnā khānā jamā karen jitnā ki ek dīn ke lie kāfī ho. Lekin chhaṭe dīn jab wuh khānā taiyār karenge to wuh agle dīn ke lie bhī kāfī hogā.”

⁶ Mūsā aur Hārūn ne Isrāīliyōñ se kahā, “Āj shām ko tum jāñ loge ki Rab hī tumheñ Misr se nikāl lāyā hai. ⁷ Aur kal subah tum Rab kā jalāl dekhoge. Us ne tumhārī shikāyateñ sun lī haiñ, kyonki asal meñ tum hamāre ḳhilāf nahīñ balki Rab ke ḳhilāf burburā rahe ho. ⁸ Phir bhī Rab tum ko shām ke waqt gosht aur subah ke waqt wāfir roṭī degā, kyonki us ne tumhārī shikāyateñ sun lī haiñ. Tumhārī shikāyateñ hamāre ḳhilāf nahīñ balki Rab ke ḳhilāf haiñ.”

⁹ Mūsā ne Hārūn se kahā, “Isrāīliyōñ ko batānā, ‘Rab ke sāmne hāzir ho jāo, kyonki us ne tumhārī shikāyateñ sun lī haiñ.’ ” ¹⁰ Jab Hārūn pūrī jamāt ke sāmne bāt karne lagā to logoñ ne palat kar registān kī taraf dekhā. Wahāñ Rab kā jalāl bādāl meñ zāhir huā. ¹¹ Rab ne Mūsā se kahā, ¹² “Main ne Isrāīliyōñ kī shikāyat sun lī hai. Unheñ batā, ‘Āj jab sūraj ḡhurūb hone lagegā to tum gosht khāoge aur kal subah peṭ bhar kar roṭī. Phir tum jāñ loge ki main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.’ ”

¹³ Usī shām baṭeroñ ke ḡhol āe jo pūrī ḳhaimāgāh par chhā gae. Aur aglī subah ḳhaime ke chāroñ taraf os paṛī thī. ¹⁴ Jab os sūkh gaī to barf ke ḡaloñ jaise patle dāne pāle kī tarah zamīn par paṛe the. ¹⁵ Jab Isrāīliyōñ ne use dekhā to ek dūsre se pūchhne lage, “Man hū?” Yānī “Yih kyā hai?” Kyonki wuh nahīñ jānte the ki yih kyā chīz hai. Mūsā ne un ko samjhāyā, “Yih wuh roṭī hai jo Rab ne tumheñ khāne ke lie

dī hai. ¹⁶ Rab kā hukm hai ki har ek utnā jamā kare jitnā us ke khāndān ko zarūrat ho. Apne khāndān ke har fard ke lie do liṭar jamā karo.”

¹⁷ Isrāīliyon ne aisā hī kiyā. Bāz ne zyādā aur bāz ne kam jamā kiyā. ¹⁸ Lekin jab use nāpā gayā to har ek ādmī ke lie kāfī thā. Jis ne zyādā jamā kiyā thā us ke pās kuchh na bachā. Lekin jis ne kam jamā kiyā thā us ke pās bhī kāfī thā. ¹⁹ Mūsā ne hukm diyā, “Agle din ke lie khānā na bachānā.”

²⁰ Lekin logoṅ ne Mūsā kī bāt na mānī balki bāz ne khānā bachā liyā. Lekin agli subah mālūm huā ki bache hue khāne meṅ kīre paṛ gae haiṅ aur us se bahut badbū ā rahī hai. Yih sun kar Mūsā un se nārāz huā.

²¹ Har subah har koī utnā jamā kar letā jitnī use zarūrat hotī thī. Jab dhūp tez hotī to jo kuchh zamīn par rah jātā wuh pighal kar khatm ho jātā thā.

²² Chhaṭe din jab log yih khurāk jamā karte to wuh miqdār meṅ dugnī hotī thī yānī har fard ke lie chār liṭar. Jab jamāt ke buzurgoṅ ne Mūsā ke pās ā kar use ittalā dī ²³ to us ne un se kahā, “Rab kā farmān hai ki kal ārām kā din hai, muqaddas Sabat kā din jo Allāh kī tāzīm meṅ manānā hai. Āj tum jo tanūr meṅ pakānā chāhte ho pakā lo aur jo ubālnā chāhte ho ubāl lo. Jo bach jāe use kal ke lie mahfūz rakho.”

²⁴ Logoṅ ne Mūsā ke hukm ke mutābiq agle din ke lie khānā mahfūz kar liyā to na khāne se badbū āī, na us meṅ kīre paṛe. ²⁵ Mūsā ne kahā, “Āj yihī bachā huā khānā khāo, kyonki āj Sabat kā din hai, Rab kī tāzīm meṅ ārām kā din. Āj tumheṅ registān meṅ kuchh nahīn milegā. ²⁶ Chhih din ke daurān yih khurāk jamā karnā hai, lekin sātwaṅ din ārām kā din hai. Us din zamīn par khāne ke lie kuchh nahīn hogā.”

²⁷ To bhī kuchh log hafte ko khānā jamā karne ke lie nikle, lekin unheṅ kuchh na milā. ²⁸ Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Tum log kab tak mere ahkāṁ aur hidāyāt par amal karne se inkār karoge? ²⁹ Dekho, Rab ne tumhāre lie muqarrar kiyā hai ki Sabat kā din ārām kā din hai. Is lie wuh tumheṅ jume ko do din ke lie khurāk detā hai. Hafte ko sab ko apne khaimoṅ meṅ rahnā hai. Koī bhī apne ghar se bāhar na nikle.”

³⁰ Chunāṅche log Sabat ke din ārām karte the.

³¹ Isrāīliyon ne is khurāk kā nām ‘man’ rakhā. Us ke dāne dhanie kī mānind safed the, aur us kā zāyqā shahd se bane kek kī mānind thā.

³² Mūsā ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Do liṭar man ek martabān meṅ rakh kar use āne wālī nasloṅ ke lie mahfūz rakhnā. Phir wuh dekh sakeṅge ki main tumheṅ kyā khānā khilātā rahā jab tumheṅ Misr se nikāl lāyā.’ ” ³³ Mūsā ne Hārūn se kahā, “Ek martabān lo aur use do liṭar man se bhar kar Rab ke sāmne rakho tāki wuh āne wālī nasloṅ ke lie mahfūz rahe.” ³⁴ Hārūn ne aisā hī kiyā. Us ne man ke is martabān ko ahd ke sandūq ke sāmne rakhā tāki wuh mahfūz rahe.

³⁵ Isrāīliyon ko 40 sāl tak man miltā rahā. Wuh us waqt tak man khāte rahe jab tak registān se nikal kar Kanān kī sarhad par na pahuṅche. ³⁶ (Jo paimānā Isrāīlī man ke lie istemāl karte the wuh do liṭar kā ek bartan thā jis kā nām Omar thā.)

17

Chaṭān se Pānī

¹ Phir Isrāīl kī pūrī jamāt Sīn ke registān se niklī. Rab jis tarah hukm detā rahā wuh ek jagah se dūsri jagah safr karte rahe. Rafīdīm meṅ unhoṅ ne khaime lagāe. Wahān pīne ke lie pānī na milā. ² Is lie wuh Mūsā ke sāth yih kah kar jhagarne lage, “Hameṅ pīne ke lie pānī do.” Mūsā ne jawāb diyā, “Tum mujh se kyon jhagaṛ rahe ho? Rab ko kyon āzmā rahe ho?” ³ Lekin log bahut pyāse the. Wuh Mūsā ke khilāf burburāne se bāz na āe balki kahā, “Āp hameṅ Misr se kyon lāe haiṅ? Kyā is lie ki ham apne bachchoṅ aur rewaṅoṅ samet pyāse mar jāeṅ?”

⁴ Tab Mūsā ne Rab ke huzūr fariyād kī, “Main in logoṅ ke sāth kyā karūṅ? Hālāt zarā bhī aur bigaṛ jāeṅ to wuh mujhe sangsār kar deṅge.” ⁵ Rab ne Mūsā se kahā,

“Kuchh buzurg sāth le kar logoñ ke āge āge chal. Wuh lāṭhī bhī sāth le jā jis se tū ne Dariyā-e-Nīl ko mārā thā. ⁶ Main Horib yānī Sīnā Pahār kī ek chaṭān par tere sāmne kharā hūngā. Lāṭhī se chaṭān ko mārā to us se pānī niklegā aur log pī sakeñge.”

Mūsā ne Isrāīl ke buzurgoñ ke sāmne aisā hī kiya. ⁷ Us ne us jagah kā nām Massā aur Marībā yānī ‘Āzmānā aur Jhagarnā’ rakhā, kyonki wahān Isrāīlī burburāe aur yih pūchh kar Rab ko āzmāyā ki kyā Rab hamāre darmiyān hai ki nahīn?

Amālīqiyōñ kī Shikast

⁸ Rafidīm wuh jagah bhī thī jahān Amālīqī Isrāīliyoñ se larne āe. ⁹ Mūsā ne Yashua se kahā, “Larne ke qābil ādmiyoñ ko chun lo aur nikal kar Amālīqiyōñ kā muqābalā karo. Kal main Allāh kī lāṭhī pakare hue pahār kī choṭī par kharā ho jāūngā.”

¹⁰ Yashua Mūsā kī hidāyat ke mutābiq Amālīqiyōñ se larne gayā jabki Mūsā, Hārūn aur Hūr pahār kī choṭī par charh gae. ¹¹ Aur yoñ huā ki jab Mūsā ke hāth uṭhāe hue the to Isrāīlī jītte rahe, aur jab wuh nīche the to Amālīqī jītte rahe. ¹² Kuchh der ke bād Mūsā ke bāzū thak gae. Is lie Hārūn aur Hūr ek chaṭān le āe tāki wuh us par baiṭh jāe. Phir unhoñ ne us ke dāīn aur bāīn taraf khare ho kar us ke bāzuoñ ko ūpar uṭhāe rakhā. Sūraj ke ghurūb hone tak unhoñ ne yoñ Mūsā kī madad kī. ¹³ Is tarah Yashua ne Amālīqiyōñ se larne larne unheñ shikast dī.

¹⁴ Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Yih wāqiyā yādgārī ke lie kitāb meñ likh le. Lāzim hai ki yih sab kuchh Yashua kī yād meñ rahe, kyonki main duniyā se Amālīqiyōñ kā nām-o-nishān miṭā dūngā.” ¹⁵ Us waqt Mūsā ne qurbāngāh banā kar us kā nām ‘Rab Merā Jhandā Hai’ rakhā. ¹⁶ Us ne kahā, “Rab ke takht ke khilāf hāth uṭhāyā gayā hai, is lie Rab kī Amālīqiyōñ se hameshā tak jang rahegī.”

18

Yitro se Mulāqāt

¹ Mūsā kā susar Yitro ab tak Midiyān meñ imām thā. Jab us ne sab kuchh sunā jo Allāh ne Mūsā aur apnī qaum ke lie kiya hai, ki wuh unheñ Misr se nikāl lāyā hai ² to wuh Mūsā ke pās āyā. Wuh us kī bīwī Saffūrā ko apne sāth lāyā, kyonki Mūsā ne use apne beṭoñ samet maike bhej diya thā. ³ Yitro Mūsā ke donoñ beṭoñ ko bhī sāth lāyā. Pahle beṭe kā nām Jairsom yānī ‘Ajnabī Mulk meñ Pardesī’ thā, kyonki jab wuh paidā huā to Mūsā ne kahā thā, “Main ajnabī mulk meñ pardesī hūn.” ⁴ Dūse beṭe kā nām Iliyazar yānī ‘Merā Khudā Madadgār Hai’ thā, kyonki jab wuh paidā huā to Mūsā ne kahā thā, “Mere bāp ke Khudā ne merī madad karke mujhe Firaun kī talwār se bachāyā hai.”

⁵ Yitro Mūsā kī bīwī aur beṭe sāth le kar us waqt Mūsā ke pās pahunchā jab us ne registān meñ Allāh ke pahār yānī Sīnā ke qarīb khaimā lagāyā huā thā. ⁶ Us ne Mūsā ko paighām bhejā thā, “Main, āp kā susar Yitro āp kī bīwī aur do beṭoñ ko sāth le kar āp ke pās ā rahā hūn.”

⁷ Mūsā apne susar ke istiqbāl ke lie bāhar niklā, us ke sāmne jhukā aur use bosā diya. Donoñ ne ek dūse kā hāl pūchhā, phir khaima meñ chale gae. ⁸ Mūsā ne Yitro ko tafsīl se batāyā ki Rab ne Isrāīliyoñ kī khātir Firaun aur Misriyoñ ke sāth kyā kuchh kiya hai. Us ne rāste meñ pesh āī tamām mushkilāt kā zikr bhī kiya ki Rab ne hameñ kis tarah un se bachāyā hai.

⁹ Yitro un sāre achchhe kāmōñ ke bāre meñ sun kar khush huā jo Rab ne Isrāīliyoñ ke lie kie the jab us ne unheñ Misriyoñ ke hāth se bachāyā thā. ¹⁰ Us ne kahā, “Rab kī tamjīd ho jis ne āp ko Misriyoñ aur Firaun ke qabze se najāt dilāī hai. Usī ne qaum ko ghulāmī se chhurāyā hai! ¹¹ Ab main ne jān liyā hai ki Rab tamām mabūdoñ se azīm hai, kyonki us ne yih sab kuchh un logoñ ke sāth kiya jinhoñ ne apne ghurūr meñ Isrāīliyoñ ke sāth burā sulūk kiya thā.” ¹² Phir Yitro ne Allāh ko bhasm hone wālī

qurbānī aur dīgar kaī qurbāniyān pesh kīn. Tab Hārūn aur tamām buzurg Mūsā ke susar Yitro ke sāth Allāh ke huzūr khānā khāne baiṭhe.

70 Buzurgoṇ ko Muqarrar Kiyā Jātā Hai

¹³ Agle dīn Mūsā logoṇ kā insāf karne ke lie baiṭh gayā. Un kī tādād itnī zyādā thī ki wuh subah se le kar shām tak Mūsā ke sāmne khaṛe rahe. ¹⁴ Jab Yitro ne yih sab kuchh dekhā to us ne pūchhā, “Yih kyā hai jo āp logoṇ ke sāth kar rahe haiṇ? Sārā dīn wuh āp ko ghere rahte aur āp un kī adālat karte rahte haiṇ. Āp yih sab kuchh akele hī kyon kar rahe haiṇ?”

¹⁵ Mūsā ne jawāb diyā, “Log mere pās ā kar Allāh kī marzī mālūm karte haiṇ. ¹⁶ Jab kabhī koī tanāzā yā jhagarā hotā hai to donoṇ pārtiyān mere pās ātī haiṇ. Maiṇ faisla karke unheṇ Allāh ke ahkām aur hidāyāt batātā hūn.”

¹⁷ Mūsā ke susar ne us se kahā, “Āp kā tarīqā achchhā nahīn hai. ¹⁸ Kām itnā wasī hai ki āp use akele nahīn saṁbhāl sakte. Is se āp aur wuh log jo āp ke pās āte haiṇ burī tarah thak jāte haiṇ. ¹⁹ Merī bāt sunen! Maiṇ āp ko ek mashwarā detā hūn. Allāh us meṇ āp kī madad kare. Lāzim hai ki āp Allāh ke sāmne qaum ke numāindā raheṇ aur un ke muāmalāt us ke sāmne pesh kareṇ. ²⁰ Yih bhī zarūrī hai ki āp unheṇ Allāh ke ahkām aur hidāyāt sikhāen, ki wuh kis tarah zindagī guzāreṇ aur kyā kyā kareṇ. ²¹ Lekin sāth sāth qaum meṇ se qābil-e-etamād ādmī chuneṇ. Wuh aise log hoṇ jo Allāh kā khauf mānte hoṇ, rāstdil hoṇ aur rishwat se nafrat karte hoṇ. Unheṇ hazār hazār, sau sau, pachās pachās aur das das ādmiyoṇ par muqarrar kareṇ. ²² Un ādmiyoṇ kī zimmedārī yih hogī ki wuh har waqt logoṇ kā insāf kareṇ. Agar koī bahut hī pechidā muāmalā ho to wuh faisle ke lie āp ke pās āen, lekin dīgar muāmaloṇ kā faisla wuh khud kareṇ. Yoṇ wuh kām meṇ āp kā hāth baṭāenge aur āp kā bojh halkā ho jāegā.

²³ Agar merā yih mashwarā Allāh kī marzī ke mutābiq ho aur āp aisā kareṇ to āp apnī zimmedārī nibhā sakeṇge aur yih tamām log insāf ke milne par salāmatī ke sāth apne apne ghar jā sakeṇge.”

²⁴ Mūsā ne apne susar kā mashwarā mān liyā aur aisā hī kiyā. ²⁵ Us ne Isrāīliyoṇ meṇ se qābil-e-etamād ādmī chune aur unheṇ hazār hazār, sau sau, pachās pachās aur das das ādmiyoṇ par muqarrar kiyā. ²⁶ Yih mard qāzī ban kar mustaqil taur par logoṇ kā insāf karne lage. Āsān masloṇ kā faisla wuh khud karte aur mushkil muāmaloṇ ko Mūsā ke pās le āte the.

²⁷ Kuchh arse bād Mūsā ne apne susar ko ruḥsat kiyā to Yitro apne watan wāpas chalā gayā.

19

Koh-e-Sīnā

¹ Isrāīliyoṇ ko Misr se safr karte hue do mahīne ho gae the. Tīsre mahīne ke pahle hī dīn wuh Sīnā ke registān meṇ pahuṇche. ² Us dīn wuh Rafīdīm ko chhoṛ kar Dasht-e-Sīnā meṇ ā pahuṇche. Wahān unhoṇ ne registān meṇ pahār ke qarīb ḍere ḍāle.

³ Tab Mūsā pahār par chaṛh kar Allāh ke pās gayā. Allāh ne pahār par se Mūsā ko pukār kar kahā, “Yāqūb ke gharāne banī Isrāīl ko batā, ⁴ ‘Tum ne dekhā hai ki maiṇ ne Misriyoṇ ke sāth kyā kuchh kiyā, aur ki maiṇ tum ko uqāb ke paron par uṭhā kar yahān apne pās lāyā hūn. ⁵ Chunāṅche agar tum merī suno aur mere ahd ke mutābiq chalo to phir tamām qaumoṇ meṇ se merī khās milkiyat hoge. Go pūrī duniyā merī hī hai, ⁶ lekin tum mere lie makhsūs imāmoṇ kī bādshāhī aur muqaddas qaum hoge.’ Ab jā kar yih sārī bāteṇ Isrāīliyoṇ ko batā.”

⁷ Mūsā ne pahār se utar kar aur qaum ke buzurgoñ ko bulā kar unheñ wuh tamām bāteñ batāñ jo kahne ke lie Rab ne use hukm diyā thā. ⁸ Jawāb meñ pūrī qaum ne mil kar kahā, “Ham Rab kī har bāt pūrī karenge jo us ne farmāī hai.” Mūsā ne pahār par lauṭ kar Rab ko qaum kā jawāb batāyā. ⁹ Jab wuh pahuñchā to Rab ne Mūsā se kahā, “Main ghane bādāl meñ tere pās āūngā tāki log mujhe tujh se hamkalām hote hue suneñ. Phir wuh hameshā tujh par bharosā rakheñge.” Tab Mūsā ne Rab ko wuh tamām bāteñ batāñ jo logon ne kī thīñ.

¹⁰ Rab ne Mūsā se kahā, “Ab logon ke pās lauṭ kar āj aur kal unheñ mere lie maḥsūs-o-muqaddas kar. Wuh apne libās dho kar ¹¹ tīsre dīn ke lie taiyār ho jāeñ, kyonki us dīn Rab logon ke dekhte dekhte Koh-e-Sīnā par utregā. ¹² Logon kī hifāzat ke lie chāron taraf pahār kī haddeñ muqarrar kar. Unheñ khabardār kar ki hudūd ko pār na karo. Na pahār par chaṛho, na us ke dāman ko chhuo. Jo bhī use chhue wuh zarūr mārā jāe. ¹³ Aur use hāth se chhū kar nahīñ mārā hai balki pattharon yā tiroñ se. Khāh insān ho yā haiwān, wuh zindā nahīñ rah saktā. Jab tak narsingā der tak phūnkā na jāe us waqt tak logon ko pahār par chaṛhnī kī ijāzat nahīñ hai.”

¹⁴ Mūsā ne pahār se utar kar logon ko Allāh ke lie maḥsūs-o-muqaddas kiyā. Unhon ne apne libās bhī dhoe. ¹⁵ Us ne un se kahā, “Tīsre dīn ke lie taiyār ho jāo. Mard auraton se hambistar na hoñ.”

¹⁶ Tīsre dīn subah pahār par ghanā bādāl chhā gayā. Bijlī chamakne lagī, bādāl garajne lagā aur narsinge kī nihāyat zordār āwāz sunāī dī. Khaimāgāh meñ log laraz uṭhe. ¹⁷ Tab Mūsā logon ko Allāh se milne ke lie khaimāgāh se bāhar pahār kī taraf le gayā, aur wuh pahār ke dāman meñ khare hue. ¹⁸ Sīnā Pahār dhueñ se dhakā huā thā, kyonki Rab āg meñ us par utar āyā. Pahār se dhuāñ is tarah uṭh rahā thā jaise kisī bhaṭṭe se uṭhtā hai. Pūrā pahār shiddat se larazne lagā. ¹⁹ Narsinge kī āwāz tez se teztar hotī gaī. Mūsā bolne lagā aur Allāh use ūñchī āwāz meñ jawāb detā rahā.

²⁰ Rab Sīnā Pahār kī choṭī par utrā aur Mūsā ko ūpar āne ke lie kahā. Mūsā ūpar chaṛhā. ²¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Fauran nīche utar kar logon ko khabardār kar ki wuh mujhe dekhe ke lie pahār kī hudūd meñ zabardastī dākhil na hoñ. Agar wuh aisā karen to bahut-se halāk ho jāeñge. ²² Imām bhī jo Rab ke huzūr āte haiñ apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karen, warnā merā ghazab un par ṭuṭ paregā.”

²³ Lekin Mūsā ne Rab se kahā, “Log pahār par nahīñ ā sakte, kyonki tū ne khud hī hameñ khabardār kiyā ki ham pahār kī haddeñ muqarrar karke use maḥsūs-o-muqaddas karen.”

²⁴ Rab ne jawāb diyā, “To bhī utar jā aur Hārūn ko sāth le kar wāpas ā. Lekin imāmon aur logon ko mat āne de. Agar wuh zabardastī mere pās āeñ to merā ghazab un par ṭuṭ paregā.”

²⁵ Mūsā ne logon ke pās utar kar unheñ yih bāteñ batā dīñ.

20

Das Ahkām

¹ Tab Allāh ne yih tamām bāteñ farmāñ, ² “Main Rab terā Khudā hūñ jo tujhe Mulk-e-Misr kī ghulāmī se nikāl lāyā. ³ Mere siwā kisī aur mābūd kī parastish na karnā. ⁴ Apne lie but na banānā. Kisī bhī chīz kī mūrāt na banānā, chāhe wuh āsmān meñ, zamīn par yā samundar meñ ho. ⁵ Na buton kī parastish, na un kī khidmat karnā, kyonki main terā Rab ghayūr Khudā hūñ. Jo mujh se nafrat karte haiñ unheñ main tīsri aur chauthi pusht tak sazā dūngā. ⁶ Lekin jo mujh se muhabbat rakhte aur mere ahkām pure karte haiñ un par main hazār pushton tak mehrbānī karūngā.

⁷ Rab apne Khudā kā nām bemaqsad yā ghalat maqsad ke lie istemāl na karnā. Jo bhī aisā kartā hai use Rab sazā die baghair nahīñ chhoṛegā.

⁸ Sabat ke din kā ḵhayāl rakhnā. Use is tarah manānā ki wuh maḵsūs-o-muqaddas ho. ⁹ Hafte ke pahle chhih din apnā kām-kāj kar, ¹⁰ lekin sātwnān din Rab tere Ḳhudā kā ārām kā din hai. Us din kisī tarah kā kām na karnā. Na tū, na terā beṭā, na terī beṭī, na terā naukār, na terī naukārānī aur na tere maweshī. Jo pardesī tere darmiyān rahtā hai wuh bhī kām na kare. ¹¹ Kyoṅki Rab ne pahle chhih din meṅ āsmān-o-zamīn, samundar aur jo kuchh un meṅ hai banāyā lekin sātweṅ din ārām kiyā. Is lie Rab ne Sabat ke din ko barkat de kar muqarrar kiyā ki wuh maḵsūs aur muqaddas ho.

¹² Apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā. Phir tū us mulk meṅ jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai der tak jītā rahegā.

¹³ Qatl na karnā.

¹⁴ Zinā na karnā.

¹⁵ Chorī na karnā.

¹⁶ Apne paṛosī ke bāre meṅ jhūṭī gawāhī na denā.

¹⁷ Apne paṛosī ke ghar kā lālach na karnā. Na us kī bīwī kā, na us ke naukār kā, na us kī naukārānī kā, na us ke bail aur na us ke gadhe kā balki us kī kisī bhī chīz kā lālach na karnā.”

Log Ghabrā Jāte Haiṅ

¹⁸ Jab bāqī tamām logoṅ ne bādāl kī garaj aur narsinge kī āwāz sunī aur bijlī kī chamak aur pahār se uṭhte hue dhueṅ ko dekhā to wuh ḵhauf ke māre kānpne lage aur pahār se dūr ḵaṛe ho gae. ¹⁹ Unhoṅ ne Mūsā se kahā, “Ap hī ham se bāt karen to ham suneṅge. Lekin Allāh ko ham se bāt na karne deṅ warnā ham mar jāeṅge.”

²⁰ Lekin Mūsā ne un se kahā, “Mat ḍaro, kyoṅki Rab tumheṅ jānchne ke lie āyā hai, tāki us kā ḵhauf tumhārī āṅkhoṅ ke sāmne rahe aur tum gunāh na karo.” ²¹ Log dūr hī rahe jabki Mūsā us gahrī tārīkī ke qarīb gayā jahān Allāh thā.

²² Tab Rab ne Mūsā se kahā, “Isrāīliyoṅ ko batā, ‘Tum ne ḵhud dekhā ki main ne āsmān par se tumhāre sāth bāteṅ kī haiṅ. ²³ Chunānche merī parastish ke sāth sāth apne lie sone yā chāndī ke but na banāo. ²⁴ Mere lie miṭṭī kī qurbāngāh banā kar us par apnī bheṛ-bakriyoṅ aur gāy-bailoṅ kī bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān chaṛhānā. Main tujhe wuh jagheṅ dikhāūṅgā jahān mere nām kī tāzīm meṅ qurbāniyān pesh karnī haiṅ. Aisī tamām jaghoṅ par main tere pās ā kar tujhe barkat dūṅgā.

²⁵ Agar tū mere lie qurbāngāh banāne kī ḵhātir patthar istemāl karnā chāhe to tarāshe hue patthar istemāl na karnā. Kyoṅki tū tarāshne ke lie istemāl hone wāle auzār se us kī behurmatī karegā. ²⁶ Qurbāngāh ko sirhiyoṅ ke baḡhair banānā hai tāki us par chaṛhnī se tere libās ke nīche se terā nangāpan nazar na āe.’

21

¹ Isrāīliyoṅ ko yih ahkām batā,

Ibrānī Ḡhulām ke Huqūq

² ‘Agar tū Ibrānī ḡhulām ḵharīde to wuh chhih sāl terā ḡhulām rahe. Is ke bād lāzim hai ki use āzād kar diyā jāe. Āzād hone ke lie use paise dene kī zarūrat nahīn hogī.

³ Agar ḡhulām ḡhairshādīshudā hālat meṅ mālik ke ghar āyā ho to wuh āzād ho kar akelā hī chalā jāe. Agar wuh shādīshudā hālat meṅ āyā ho to lāzim hai ki wuh apnī bīwī samet āzād ho kar jāe. ⁴ Agar mālik ne ḡhulām kī shādī karāī aur bachche paidā hue haiṅ to us kī bīwī aur bachche mālik kī milkiyat hoṅge. Chhih sāl ke bād jab ḡhulām āzād ho kar jāe to us kī bīwī aur bachche mālik hī ke pās raheṅ.

⁵ Agar ghulām kahe, “Main apne mālik aur apne bīwī bachchoñ se muhabbat rakhtā hūñ, main āzād nahīn honā chāhtā” ⁶ to ghulām kā mālik use Allāh ke sāmne lāe. Wuh use darwāze yā us kī chaukhaṭ ke pās le jāe aur sutālī yāñī tez auzār se us ke kāñ kī lau chhed de. Tab wuh zindagi-bhar us kā ghulām banā rahegā.

⁷ Agar koī apnī beṭī ko ghulāmī meñ bech dāle to us ke lie āzādī milne kī sharāyt mard se farq haiñ. ⁸ Agar us ke mālik ne use muntaḥhab kiyā ki wuh us kī bīwī ban jāe, lekin bād meñ wuh use pasand na āe to lāzim hai ki wuh munāsib muāwazā le kar use us ke rishtedāroñ ko wāpas kar de. Use aurat ko ghairmulkiyoñ ke hāth bechne kā iḥtiyār nahīn hai, kyonki us ne us ke sāth bewafā sulūk kiyā hai.

⁹ Agar laundī kā mālik us kī apne beṭe ke sāth shādī karāe to aurat ko beṭī ke huqūq hāsil hoñge.

¹⁰ Agar mālik ne us se shādī karke bād meñ dūsri aurat se bhī shādī kī to lāzim hai ki wuh pahlī ko bhī khānā aur kapre detā rahe. Is ke alāwā us ke sāth hambistar hone kā farz bhī adā karnā hai. ¹¹ Agar wuh yih tīn farāyz adā na kare to use aurat ko āzād karnā paregā. Is sūrat meñ use muft āzād karnā hogā.

Zaḥmī Karne kī Sazā

¹² Jo kisī ko jāñ-būjh kar itnā saḥt mārta ho ki wuh mar jāe to use zarūr sazā-e-maut denā hai. ¹³ Lekin agar us ne use jāñ-būjh kar na mārā balki yih ittafāq se huā aur Allāh ne yih hone diyā, to mārne wālā ek aisī jagah panāh le saktā hai jo main muqarrar karūnga. Wahāñ use qatl kie jāne kī ijāzat nahīn hogī. ¹⁴ Lekin jo didā-dānistā aur chālākī se kisī ko mār dāltā hai use merī qurbāngāh se bhī chhīn kar sazā-e-maut denā hai.

¹⁵ Jo apne bāp yā apnī māñ ko mārta piṭtā hai use sazā-e-maut dī jāe.

¹⁶ Jis ne kisī ko aḥwā kar liyā hai use sazā-e-maut dī jāe, chāhe wuh use ghulām banā kar bech chukā ho yā use ab tak apne pās rakhā huā ho.

¹⁷ Jo apne bāp yā māñ par lānat kare use sazā-e-maut dī jāe.

¹⁸ Ho saktā hai ki ādmī jhagareñ aur ek shaḥs dūsre ko patthar yā mukke se itnā zaḥmī kar de ki go wuh bach jāe wuh bistar se uṭh na saktā ho. ¹⁹ Agar bād meñ marīz yahāñ tak shifā pāe ki dubārā uṭh kar lāṭhī ke sahāre chal-phir sake to choṭ pahuñchāne wāle ko sazā nahīn milegī. Use sirf us waqt ke lie muāwazā denā paregā jab tak marīz paise na kamā sake. Sāth hī use us kā pūrā ilāj karwānā hai.

²⁰ Jo apne ghulām yā laundī ko lāṭhī se yoñ māre ki wuh mar jāe use sazā dī jāe.

²¹ Lekin agar ghulām yā laundī piṭāi ke bād ek yā do din zindā rahe to mālik ko sazā na dī jāe. Kyonki jo raqam us ne us ke lie dī thī us kā nuqsān use ḥud uṭhānā paregā.

²² Ho saktā hai ki log āpas meñ larā rahe hoñ aur larṭe larṭe kisī hāmīlā aurat se yoñ ṭakrā jāeñ ki us kā bachchā zāe ho jāe. Agar koī aur nuqsān na huā ho to zarb pahuñchāne wāle ko jurmānā denā paregā. Aurat kā shauhar yih jurmānā muqarrar kare, aur adālat meñ is kī tasdīq ho.

²³ Lekin agar us aurat ko aur nuqsān bhī pahuñchā ho to phir zarb pahuñchāne wāle ko is usūl ke mutābiq sazā dī jāe ki jāñ ke badle jāñ, ²⁴ āñkh ke badle āñkh, dāñt ke badle dāñt, hāth ke badle hāth, pāñw ke badle pāñw, ²⁵ jalne ke zaḥm ke badle jalne kā zaḥm, mār ke badle mār, kāṭ ke badle kāṭ.

²⁶ Agar koī mālik apne ghulām kī āñkh par yoñ māre ki wuh zāe ho jāe to use ghulām ko āñkh ke badle āzād karnā paregā, chāhe ghulām mard ho yā aurat. ²⁷ Agar mālik ke piṭne se ghulām kā dāñt ṭuṭ jāe to use ghulām ko dāñt ke badle āzād karnā paregā, chāhe ghulām mard ho yā aurat.

Nuqsān kā Muāwazā

²⁸ Agar koī bail kisī mard yā aurat ko aisā māre ki wuh mar jāe to us bail ko sangsār kiyā jāe. Us kā gosht khāne kī ijāzat nahīn hai. Is sūrat meñ bail ke mālik ko sazā na dī jāe. ²⁹ Lekin ho saktā hai ki mālik ko pahle āgāh kiyā gayā thā ki bail logoñ ko mārta hai, to bhī us ne bail ko khulā chhoṛā thā jis ke natīje meñ us ne kisī ko mār dālā. Aisī sūrat meñ na sirf bail ko balki us ke mālik ko bhī sangsār karnā hai. ³⁰ Lekin agar faislā kiyā jāe ki wuh apnī jān kā fidyā de to jitnā muāwazā bhī muqarrar kiyā jāe use denā paṛegā.

³¹ Sazā meñ koī farq nahīn hai, chāhe beṭe ko mārā jāe yā beṭī ko. ³² Lekin agar bail kisī ḡhulām yā laundī ko mār de to us kā mālik ḡhulām ke mālik ko chāndī ke 30 sikke de aur bail ko sangsār kiyā jāe.

³³ Ho saktā hai ki kisī ne apne hauz ko khulā rahne diyā yā hauz banāne ke lie gaṛhā khod kar use khulā rahne diyā aur koī bail yā gadhā us meñ gir kar mar gayā.

³⁴ Aisī sūrat meñ hauz kā mālik murdā jānwar ke lie paise de. Wuh jānwar ke mālik ko us kī pūrī qīmat adā kare aur murdā jānwar ḡhud le le.

³⁵ Agar kisī kā bail kisī dūsre ke bail ko aise māre ki wuh mar jāe to donoñ mālik zindā bail ko bech kar us ke paise āpas meñ barābar bāñṭ leñ. Isī tarah wuh murdā bail ko bhī barābar taqsīm karen. ³⁶ Lekin ho saktā hai ki mālik ko mālūm thā ki merā bail dūsre jānwaroñ par hamlā kartā hai, is ke bāwujūd us ne use āzād chhoṛ diyā thā. Aisī sūrat meñ use murdā bail ke ewaz us ke mālik ko nayā bail denā paṛegā, aur wuh murdā bail ḡhud le le.

22

Milkiyat kī Hifāzat

¹ Jis ne koī bail yā bheṛ chorī karke use zabah kiyā yā bech dālā hai use har chorī ke bail ke ewaz pāñch bail aur har chorī kī bheṛ ke ewaz chār bheṛeñ wāpas karnā hai.

² Ho saktā hai ki koī chor naqb lagā rahā ho aur log use pakaṛ kar yahān tak māрте pīṭte raheñ ki wuh mar jāe. Agar rāt ke waqt aisā huā ho to wuh us ke ḡhūn ke zimmedār nahīn ṭahar sakte. ³ Lekin agar sūraj ke tulū hone ke bād aisā huā ho to jis ne use mārā wuh qātil ṭaharegā.

Chor ko har churāī huī chīz kā ewazānā denā hai. Agar us ke pās dene ke lie kuchh na ho to use ḡhulām banā kar bechnā hai. Jo paise use bechne ke ewaz mileñ wuh churāī huī chīzoñ ke badle meñ die jāeñ.

⁴ Agar chorī kā jānwar chor ke pās zindā pāyā jāe to use har jānwar ke ewaz do dene paṛenge, chāhe wuh bail, bheṛ, bakrī yā gadhā ho.

⁵ Ho saktā hai ki koī apne maweshī ko apne khet yā angūr ke bāḡh meñ chhoṛ kar charne de aur hote hote wuh kisī dūsre ke khet yā angūr ke bāḡh meñ jā kar charne lage. Aisī sūrat meñ lāzim hai ki maweshī kā mālik nuqsān ke ewaz apne angūr ke bāḡh aur khet kī behtarīn paidāwār meñ se de.

⁶ Ho saktā hai ki kisī ne āḡ jalāī ho aur wuh kāñṭedār jhāriyoñ ke zariye paṛosī ke khet tak phail kar us ke anāj ke pūloñ ko, us kī pakī huī fasal ko yā khet kī kisī aur paidāwār ko barbād kar de. Aisī sūrat meñ jis ne āḡ jalāī ho use us kī pūrī qīmat adā karnī hai.

⁷ Ho saktā hai ki kisī ne kuchh paise yā koī aur māl apne kisī wāqifkār ke sapurd kar diyā ho tāki wuh use mahfūz rakhe. Agar yih chīzeñ us ke ghar se chorī ho jāeñ aur bād meñ chor ko pakaṛā jāe to chor ko us kī dugnī qīmat adā karnī paṛegī.

⁸ Lekin agar chor pakaṛā na jāe to lāzim hai ki us ghar kā mālik jis ke sapurd yih chīzeñ kī gaī thin Allāh ke huzūr khaṛā ho tāki mālūm kiyā jāe ki us ne ḡhud yih māl chorī kiyā hai yā nahīn.

⁹ Ho saktā hai ki do logoñ kā āpas meñ jhagaṛā ho, aur donoñ kisī chīz ke bāre meñ dāwā karte hoñ ki yih merī hai. Agar koī qīmtī chīz ho masalan bail, gadhā, bheṛ, bakrī, kapṛe yā koī khoī huī chīz to muāmalā Allāh ke huzūr lāyā jāe. Jise Allāh qusūrwar qarār de use dūsre ko zer-e-bahs chīz kī dugnī qīmat adā karnī hai.

¹⁰ Ho saktā hai ki kisī ne apnā koī gadhā, bail, bheṛ, bakrī yā koī aur jānwar kisī wāqifkār ke sapurd kar diyā tāki wuh use mahfūz rakhe. Wahāñ jānwar mar jāe yā zaḥmī ho jāe, yā koī us par qabzā karke use us waqt le jāe jab koī na dekh rahā ho. ¹¹ Yih muāmalā yoñ hal kiyā jāe ki jis ke sapurd jānwar kiyā gayā thā wuh Rab ke huzūr qasam khā kar kahe ki main ne apne wāqifkār ke jānwar ke lālach meñ yih kām nahīn kiyā. Jānwar ke mālik ko yih qabūl karnā paṛegā, aur dūsre ko is ke badle kuchh nahīn denā hogā. ¹² Lekin agar wāqai jānwar ko chorī kiyā gayā hai to jis ke sapurd jānwar kiyā gayā thā use us kī qīmat adā karnī paṛegī. ¹³ Agar kisī janglī jānwar ne use phāṛ ḍālā ho to wuh sabūt ke taur par phāṛī huī lāsh ko le āe. Phir use us kī qīmat adā nahīn karnī paṛegī.

¹⁴ Ho saktā hai ki koī apne wāqifkār se ijāzat le kar us kā jānwar istemāl kare. Agar jānwar ko mālik kī ghairmaujūdagi meñ choṭ lage yā wuh mar jāe to us shaḥs ko jis ke pās jānwar us waqt thā us kā muāwazā denā paṛegā. ¹⁵ Lekin agar jānwar kā mālik us waqt sāth thā to dūsre ko muāwazā dene kī zarūrat nahīn hogī. Agar us ne jānwar ko kirāe par liyā ho to us kā nuqsān kirāe se pūrā ho jāegā.

Laṛkī ko Warḡhalāne kā Jurm

¹⁶ Agar kisī kuñwārī kī mangnī nahīn huī aur koī mard use warḡhalā kar us se hambistar ho jāe to wuh mahr de kar us se shādī kare. ¹⁷ Lekin agar laṛkī kā bāp us kī us mard ke sāth shādī karne se inkār kare, is sūrat meñ bhī mard ko kuñwārī ke lie muqarrarā raqam denī paṛegī.

Sazā-e-Maut ke Lāyq Jarāym

¹⁸ Jādūgarnī ko jīne na denā.

¹⁹ Jo shaḥs kisī jānwar ke sāth jinsī tālluqāt rakhtā ho use sazā-e-maut dī jāe.

²⁰ Jo na sirf Rab ko qurbāniyāñ pesh kare balki dīgar mabūdōñ ko bhī use qaum se nikāl kar halāk kiyā jāe.

Kamzoroñ kī Hifāzat ke lie Ahkām

²¹ Jo pardesī tere mulk meñ mehmān hai use na dabānā aur na us se burā sulūk karnā, kyonki tum bhī Misr meñ pardesī the.

²² Kisī bewā yā yatīm se burā sulūk na karnā. ²³ Agar tū aisā kare aur wuh chillā kar mujh se fariyād kareñ to main zarūr un kī sunūngā. ²⁴ Main baṛe ḡhusse meñ ā kar tumheñ talwār se mār ḍālūngā. Phir tumhārī bīwiyañ ḡhud bewāeñ aur tumhāre bachche ḡhud yatīm ban jāeñge.

²⁵ Agar tū ne merī qaum ke kisī ḡharīb ko qarz diyā hai to us se sūd na lenā.

²⁶ Agar tujhe kisī se us kī chādar girwī ke taur par milī ho to use sūraj ḡubne se pahle hī wāpas kar denā hai, ²⁷ kyonki isī ko wuh sone ke lie istemāl kartā hai. Warnā wuh kyā chīz oṛh kar soegā? Agar tū chādar wāpas na kare aur wuh shaḥs chillā kar mujh se fariyād kare to main us kī sunūngā, kyonki main mehrbān hūñ.

Allāh se Mutālliq Farāyz

²⁸ Allāh ko na kosnā, na apnī qaum ke kisī sardār par lānat karnā.

²⁹ Mujhe waqt par apne khet aur kolhuoñ kī paidāwār meñ se nazarāne pesh karnā. Apne pahlauṭhe mujhe denā. ³⁰ Apne bailoñ, bheṛoñ aur bakriyoñ ke pahlauṭhoñ ko bhī mujhe denā. Jānwar kā pahlauṭhā pahle sāt din apnī māñ ke sāth rahe. Āṭhweñ din wuh mujhe diyā jāe.

³¹ Apne āp ko mere lie maḵsūs-o-muqaddas rakhnā. Is lie aise jānwar kā gosht mat khānā jise kisī janglī jānwar ne phār ḍālā hai. Aise gosht ko kutton ko khāne denā.

23

Adālat meñ Insāf aur Dūsroñ se Muhabbat

¹ Ġhalat afwāheñ na phailānā. Kisī sharīr ādmī kā sāth de kar jhūṭī gawāhī denā manā hai. ² Agar aksariyat Ġhalat kām kar rahī ho to us ke pīchhe na ho lenā. Adālat meñ gawāhī dete waqt aksariyat ke sāth mil kar aisī bāt na karnā jis se Ġhalat faislā kiyā jāe. ³ Lekin adālat meñ kisī Ġharīb kī tarafdārī bhī na karnā.

⁴ Agar tujhe tere dushman kā bail yā gadhā āwārā phirtā huā nazar āe to use har sūrat meñ wāpas kar denā. ⁵ Agar tujh se nafrat karne wāle kā gadhā bojh tale gir gayā ho aur tujhe patā lage to use na chhornā balki zarūr us kī madad karnā.

⁶ Adālat meñ Ġharīb ke huqūq na mārñā. ⁷ Aise muāmale se dūr rahnā jis meñ log jhūṭ bolte haiñ. Jo begunāh aur haq par hai use sazā-e-maut na denā, kyonki main qusūrwar ko haq bajānib nahīñ ṭahraūngā. ⁸ Rishwat na lenā, kyonki rishwat dekhne wāle ko andhā kar detī hai aur us kī bāt banane nahīñ detī jo haq par hai.

⁹ Jo pardesī tere mulk meñ mehmān hai us par dabāw na ḍālnā. Tum aise logoñ kī hālat se ḵhūb wāqif ho, kyonki tum ḵhud Mīsr meñ pardesī rahe ho.

Sabat kā Sāl aur Sabat

¹⁰ Chhih sāl tak apnī zamīn meñ bij bo kar us kī paidāwār jamā karnā. ¹¹ Lekin sātweñ sāl zamīn ko istemāl na karnā balki use paṛe rahne denā. Jo kuchh bhī uge wuh qaum ke Ġharīb log khāeñ. Jo un se bach jāe use janglī jānwar khāeñ. Apne angūr aur zaitūn ke bāghoñ ke sāth bhī aisā hī karnā hai.

¹² Chhih din apnā kām-kāj karnā, lekin sātweñ din ārām karnā. Phir terā bail aur terā gadhā bhī ārām kar sakeñge, terī laundī kā beṭā aur tere sāth rahne wālā pardesī bhī tāzādām ho jāeñge.

¹³ Jo bhī hidāyat main ne dī hai us par amal kar. Dīgar mābūdoñ kī parastish na karnā. Main tere muñh se un ke nāmoñ tak kā zikr na sunūñ.

Tīn Khās Īdeñ

¹⁴ Sāl meñ tīn dafā merī tāzīm meñ īd manānā. ¹⁵ Pahle, Beḵhamīrī Roṭī kī Īd manānā. Abīb ke mahīne * meñ sāt din tak terī roṭī meñ khamīr na ho jis tarah main ne hukm diyā hai, kyonki is mahīne meñ tū Mīsr se niklā. In dinoñ meñ koī mere huzūr ḵhālī hāth na āe. ¹⁶ Dūsre, Faslkāṭāī kī Īd us waqt manānā jab tū apne khet meñ boī huī pahlī fasal kāṭegā. Tīsre, Jamā Karne kī Īd fasal kī kaṭāī ke ikhtitām † par manānā hai jab tū ne angūr aur bāqī bāghoñ ke phal jamā kie hoñge. ¹⁷ Yoñ tere tamām mard tīn martabā Rab Qādir-e-mutlaq ke huzūr hāzir huā karen.

¹⁸ Jab tū kisī jānwar ko zabah karke qurbānī ke taur par pesh kare to us ke ḵhūn ke sāth aisī roṭī pesh na karnā jis meñ khamīr ho. Aur jo jānwar tū merī īdoñ par chaṛhāe un kī charbī aglī subah tak bāqī na rahe.

¹⁹ Apnī zamīn kī pahlī paidāwār kā behtarīn hissā Rab apne Ḵhudā ke ghar meñ lānā.

Bheṛ yā bakrī ke bachche ko us kī māñ ke dūdh meñ na pakānā.

Rab kā Farishtā Rāhnumāī Karegā

²⁰ Main tere āge āge farishtā bhejtā hūñ jo rāste meñ terī hifāzat karegā aur tujhe us jagah tak le jāegā jo main ne tere lie taiyār kī hai. ²¹ Us kī maujūdagī meñ ehtiyāt baratnā. Us kī sunanā, aur us kī ḵhilāfwarzī na karnā. Agar tū sarkash ho jāe to

* 23:15 Mārch tā Aprīl. † 23:16 Sitambar tā Aktūbar.

wuh tujhe muāf nahīn karegā, kyonki merā nām us meñ hāzir hogā. ²² Lekin agar tū us kī sune aur sab kuchh kare jo main tujhe batātā hūn to main tere dushmanon kā dushman aur tere mukhālifoñ kā mukhālif hūngā.

²³ Kyonki merā farishtā tere āge āge chalegā aur tujhe Mulk-e-Kanān tak pahuñchā degā jahān Amorī, Hittī, Farizzī, Kanānī, Hiwwī aur Yabūsī ābād haiñ. Tab main unheñ rū-e-zamīn par se miṭā dūngā. ²⁴ Un ke mabūdōñ ko sijdā na karnā, na un kī khidmat karnā. Un ke rasm-o-riwāj bhī na apnānā balki un ke buton ko tabāh kar denā. Jin satūnon ke sāmne wuh ibādat karte haiñ un ko bhī ṭukre ṭukre kar ḍalnā. ²⁵ Rab apne Khudā kī khidmat karnā. Phir main terī khurāk aur pānī ko barkat de kar tamām bīmāriyāñ tujh se dūr karūngā. ²⁶ Phir tere mulk meñ na kisī kā bachchā zāe hogā, na koī bāñjh hogī. Sāth hī main tujhe tawīl zindagī atā karūngā.

²⁷ Main tere āge āge dahshat phailāūngā. Jahān bhī tū jāegā wahān main tamām qaumon meñ abtarī paidā karūngā. Mere sabab se tere sāre dushman palat kar bhāg jāenge. ²⁸ Main tere āge zambūr bhej dūngā jo Hiwwī, Kanānī aur Hittī ko mulk chhorne par majbūr karenge. ²⁹ Lekin jab tū wahān pahuñchegā to main unheñ ek hī sāl meñ mulk se nahīn nikālūngā. Warnā purā mulk wīrān ho jāegā aur janglī jānwar phail kar tere lie nuqsān kā bāis ban jāenge. ³⁰ Is lie main tere pahuñchne par mulk ke bāshindon ko thorā thorā karke nikāltā jāūngā. Itne meñ terī tādād barhegi aur tū raftā raftā mulk par qabzā kar sakegā.

³¹ Main terī sarhaddeñ muqarrar karūngā. Bahr-e-Qulzum ek had hogī aur Filistiyon kā samundar dūsri, junūb kā registān ek hogī aur Dariyā-e-Furāt dūsri. Main mulk ke bāshindon ko tere qabze meñ kar dūngā, aur tū unheñ apne āge āge mulk se dūr kartā jāegā. ³² Lāzim hai ki tū un ke sāth yā un ke mabūdōñ ke sāth ahd na bāndhe. ³³ Un kā tere mulk meñ rahnā manā hai, warnā tū un ke sabab se merā gunāh karegā. Agar tū un ke mabūdōñ kī ibādat karegā to yih tere lie phandā ban jāegā.’ ”

24

Rab Isrāil se Ahd Bāndhtā Hai

¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Tū, Hārūn, Nadab, Abīhū aur Isrāil ke 70 buzurg mere pās ūpar āen. Kuchh fāsile par kharē ho kar mujhe sijdā karo. ² Sirf tū akelā hī mere qarīb ā, dūsre dūr raheñ. Aur qaum ke bāqī log tere sāth pahār par na charheñ.”

³ Tab Mūsā ne qaum ke pās jā kar Rab kī tamām bāteñ aur ahkām pesh kie. Jawāb meñ sab ne mil kar kahā, “Ham Rab kī in tamām bāton par amal karenge.”

⁴ Tab Mūsā ne Rab kī tamām bāteñ likh līñ. Agle din wuh subah-sawere uṭhā aur pahār ke pās gayā. Us ke dāman meñ us ne qurbāngāh banāi. Sāth hī us ne Isrāil ke har ek qabīle ke lie ek ek patthar kā satūn kharā kiyā. ⁵ Phir us ne kuchh Isrāilī naujawānon ko qurbānī pesh karne ke lie bulāyā tāki wuh Rab kī tāzīm meñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ charhāen aur jawān bailon ko salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh karen. ⁶ Mūsā ne qurbāniyon kā khūn jamā kiyā. Us kā ādhā hissā us ne bāsanon meñ ḍāl diyā aur ādhā hissā qurbāngāh par chhīrak diyā.

⁷ Phir us ne wuh kitāb lī jis meñ Rab ke sāth ahd kī tamām sharāyt darj thīñ aur use qaum ko parh kar sunāyā. Jawāb meñ unhoñ ne kahā, “Ham Rab kī in tamām bāton par amal karenge. Ham us kī suneñge.” ⁸ Is par Mūsā ne bāsanon meñ se khūn le kar use logon par chhīrkā aur kahā, “Yih khūn us ahd kī tasdīq kartā hai jo Rab ne tumhāre sāth kiyā hai aur jo us kī tamām bāton par mabnī hai.”

⁹ Is ke bād Mūsā, Hārūn, Nadab, Abīhū aur Isrāil ke 70 buzurg Sīnā Pahār par charhe. ¹⁰ Wahān unhoñ ne Isrāil ke Khudā ko dekhā. Lagtā thā ki us ke pānwon ke nīche sang-e-lājaward kā-sā taḥtā thā. Wuh āsmān kī mānind sāf-o-shaffāf thā.

¹¹ Agarche Isrāil ke rāhnumāon ne yih sab kuchh dekhā to bhī Rab ne unheñ halāk

na kiyā, balki wuh Allāh ko dekhte rahe aur us ke huzūr ahd kā khānā khāte aur pīte rahe.

Patthar kī Takhtiyān

¹² Pahār se utarne ke bād Rab ne Mūsā se kahā, “Mere pās pahār par ā kar kuchh der ke lie ṭhahre rahnā. Main tujhe patthar kī takhtiyān dūngā jin par main ne apnī shari‘at aur ahkām likhe haiñ aur jo Isrāīl kī tālīm-o-tarbiyat ke lie zarūrī haiñ.”

¹³ Mūsā apne madadgār Yashua ke sāth chal parā aur Allāh ke pahār par chaṛh gayā. ¹⁴ Pahle us ne buzurgoñ se kahā, “Hamārī wāpasī ke intazār meñ yahān ṭhahre raho. Hārūn aur Hūr tumhare pās raheñge. Koī bhī muāmalā ho to log unhīn ke pās jāeñ.”

Mūsā Rab se Miltā Hai

¹⁵ Jab Mūsā chaṛhnī lagā to pahār par bādāl chhā gayā. ¹⁶ Rab kā jalāl Koh-e-Sīnā par utar āyā. Chhih din tak bādāl us par chhāyā rahā. Sātweñ din Rab ne bādāl meñ se Mūsā ko bulāyā. ¹⁷ Rab kā jalāl Isrāīliyoñ ko bhī nazar ātā thā. Unheñ yon lagā jaisā ki pahār kī choṭī par tez āg bhaṛak rahī ho. ¹⁸ Chaṛhte chaṛhte Mūsā bādāl meñ dākhlil huā. Wahān wuh chālīs din aur chālīs rāt rahā.

25

Mulāqāt kā Khaimā Banāne ke lie Hadie

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batā ki wuh hadiye lā kar mujhe uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh kareñ. Lekin sirf un se hadiye qabūl karo jo dilī khushī se deñ. ³ Un se yih chīzeñ hadiye ke taur par qabūl karo: sonā, chāndī, pītal; ⁴ nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā, bārīk katān, bakrī ke bāl, ⁵ menḍhoñ kī surkh rangī huī khāleñ, takhas * kī khāleñ, kīkar kī lakaṛī, ⁶ shamādān ke lie zaitūn kā tel, masah karne ke lie tel aur khushbūdār baḥhūr ke lie masāle, ⁷ aqīq-e-ahmar aur dīgar jawāhar jo imām-e-āzam ke bālāposh aur sīne ke kīse meñ jāre jāeñge. ⁸ In chīzoñ se log mere lie maqdis banāeñ tāki main un ke darmiyān rahūñ. ⁹ Main tujhe maqdis aur us ke tamām sāmān kā namūnā dikhāūngā, kyonki tumheñ sab kuchh ain usī ke mutābiq banānā hai.

Ahd kā Sandūq

¹⁰⁻¹² Log kīkar kī lakaṛī kā sandūq banāeñ. Us kī lambāī paune chār fuṭ ho jabki us kī chaurāī aur ūñchāī sawā do do fuṭ ho. Pūre sandūq par andar aur bāhar se khālīs sonā chaṛhānā. Ūpar kī satah ke irdgird sone kī jhālar lagānā. Sandūq ko uṭhāne ke lie sone ke chār kaṛe dhāl kar unheñ sandūq ke chārpāiyoñ par lagānā. Donoñ taraf do do kaṛe hoñ. ¹³ Phir kīkar kī do lakaṛiyāñ sandūq ko uṭhāne ke lie taiyār karnā. Un par sonā chaṛhā kar ¹⁴ un ko donoñ taraf ke kaṛoñ meñ ḍālnā tāki un se sandūq ko uṭhāyā jāe. ¹⁵ Yih lakaṛiyāñ sandūq ke in kaṛoñ meñ parī raheñ. Unheñ kabhī bhī dūr na kiyā jāe. ¹⁶ Sandūq meñ shari‘at kī wuh do takhtiyāñ rakhnā jo main tujhe dūngā.

¹⁷ Sandūq kā dhaknā khālīs sone kā banānā. Us kī lambāī paune chār fuṭ aur chaurāī sawā do fuṭ ho. Us kā nām kaffāre kā dhaknā hai. ¹⁸⁻¹⁹ Sone se ghaṛ kar do karūbī farishte banāe jāeñ jo dhakne ke donoñ siroñ par khaṛe hoñ. Yih do farishte aur dhaknā ek hī ṭukṛe se banāne haiñ. ²⁰ Farishtoñ ke par yon ūpar kī taraf phaila hue hoñ ki wuh dhakne ko panāh deñ. Un ke muñh ek dūsre kī taraf kie hue hoñ, aur wuh dhakne kī taraf dekheñ.

²¹ Dhakne ko sandūq par lagā, aur sandūq meñ shari‘at kī wuh do takhtiyāñ rakh jo main tujhe dūngā. ²² Wahān dhakne ke ūpar donoñ farishtoñ ke darmiyān se main

* 25:5 Ghālīban is matrūk Ibrānī lafz se murād koī samundarī jānwar hai.

apne āp ko tujh par zāhir karke tujh se hamkalām hūngā aur tujhe Isrāīliyon ke lie tamām ahkām dūngā.

Maḥsūs Roṭiyon kī Mez

²³ Kīkar kī lakaṛī kī mez banānā. Us kī lambāī tīn fuṭ, chaurāī ḍeṛh fuṭ aur ūnchāī sawā do fuṭ ho. ²⁴ Us par ḵhālis sonā chaṛhānā, aur us ke irdgird sone kī jhālar lagānā. ²⁵ Mez kī ūpar kī satah par chaukhaṭā lagānā jis kī ūnchāī tīn inch ho aur jis par sone kī jhālar lagī ho. ²⁶ Sone ke chār kaṛe ḍhāl kar unheñ chāron konoñ par lagānā jahāñ mez ke pāe lage haiñ. ²⁷ Yih kaṛe mez kī satah par lage chaukhaṭe ke nīche lagāe jāeñ. Un meñ wuh lakaṛiyāñ ḍālnī haiñ jin se mez ko uṭhāyā jāegā. ²⁸ Yih lakaṛiyāñ bhī kīkar kī hoñ aur un par sonā chaṛhāyā jāe. Un se mez ko uṭhānā hai.

²⁹ Us ke thāl, pyāle, martabān aur mai kī nazareñ pesh karne ke bartan ḵhālis sone se banānā hai. ³⁰ Mez par wuh roṭiyāñ har waqt mere huzūr paṛī raheñ jo mere lie maḥsūs haiñ.

Shamādān

³¹ Ḵhālis sone kā shamādān bhī banānā. Us kā pāyā aur ḍandī ghaṛ kar banānā hai. Us kī pyāliyāñ jo phūloñ aur kaliyon kī shakl kī hoñgī pāe aur ḍandī ke sāth ek hī ṭukṛā hoñ. ³² Ḍandī se dāīñ aur bāīñ taraf tīn tīn shāḵheñ nikleñ. ³³ Har shāḵh par tīn pyāliyāñ lagī hoñ jo bādām kī kaliyon aur phūloñ kī shakl kī hoñ. ³⁴ Shamādān kī ḍandī par bhī is qism kī pyāliyāñ lagī hoñ, lekin tāḍād meñ chār. ³⁵ In meñ se tīn pyāliyāñ dāeñ bāeñ kī chhih shāḵhoñ ke nīche lagī hoñ. Wuh yon lagī hoñ ki har pyālī se do shāḵheñ nikleñ. ³⁶ Shāḵheñ aur pyāliyāñ balki pūrā shamādān ḵhālis sone ke ek hī ṭukṛe se ghaṛ kar banānā hai.

³⁷ Shamādān ke lie sāt charāgh banā kar unheñ yon shāḵhoñ par rakhnā ki wuh sāmne kī jagah raushan kareñ. ³⁸ Battī katarne kī qainchiyāñ aur jalte koele ke lie chhoṭe bartan bhī ḵhālis sone se banāe jāeñ. ³⁹ Shamādān aur us sāre sāmān ke lie pūre 34 kilogrām ḵhālis sonā istemāl kiyā jāe. ⁴⁰ Ghaur kar ki sab kuchh ain us namūne ke mutābiq banāyā jāe jo maiñ tujhe yahāñ pahāṛ par dikhātā hūñ.

26

Mulāqāt kā Ḵhaimā

¹ Muqaddas ḵhaima ke lie das parde banānā. Un ke lie bārīk katān aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā istemāl karnā. Pardon meñ kisī māhir kāriḡar ke kaṛhāī ke kām se karūbī farishton kā ḍizāyn banwānā. ² Har parde kī lambāī 42 fuṭ aur chaurāī 6 fuṭ ho. ³ Pāñch pardon ke lambe hāshie ek dūse ke sāth joṛe jāeñ aur isī tarah bāqī pāñch bhī. Yon do baṛe ṭukṛe ban jāeñge. ⁴ Donon ṭukṛon ko ek dūse ke sāth milāne ke lie nīle dhāge ke halqe banānā. Yih halqe har ṭukṛe ke 42 fuṭ wāle ek kināre par lagāe jāeñ, ⁵ ek ṭukṛe ke hāshie par 50 halqe aur dūse par bhī utne hī halqe. In do hāshiyon ke halqe ek dūse ke āmne-sāmne hoñ. ⁶ Phir sone kī 50 huken banā kar un se āmne-sāmne ke halqe ek dūse ke sāth milānā. Yon donoñ ṭukṛe jur kar ḵhaima kā kām deñge.

⁷ Bakrī ke bālon se bhī 11 parde banānā jinheñ kapṛe wāle ḵhaima ke ūpar rakhā jāe. ⁸ Har parde kī lambāī 45 fuṭ aur chaurāī 6 fuṭ ho. ⁹ Pāñch pardon ke lambe hāshie ek dūse ke sāth joṛe jāeñ aur isī tarah bāqī chhih bhī. In chhih pardon ke chhaṭe parde ko ek dafā tah karnā. Yih sāmne wāle hisse se laṭke.

¹⁰ Bakrī ke bāl ke in donoñ ṭukṛon ko bhī milānā hai. Is ke lie har ṭukṛe ke 45 fuṭ wāle ek kināre par pachās pachās halqe lagānā. ¹¹ Phir pītal kī 50 huken banā kar un se donoñ hisse milānā. ¹² Jab bakriyon ke bālon kā yih ḵhaimā kapṛe ke ḵhaima ke ūpar lagāyā jāegā to ādhā pardā bāqī rahegā. Wuh ḵhaima kī pichhlī taraf laṭkā

rahe. ¹³ Khaime ke dāīn aur bāīn taraf bakrī ke bālon kā khaimā kapre ke khaime kī nisbat ḍeḥ ḍeḥ fuṭ lambā hogā. Yoī wuh donoī taraf laṭke hue kapre ke khaime ko mahfūz rakhegā.

¹⁴ Ek dūse ke ūpar ke in donoī khaimoī kī hifāzat ke lie do ḡhilāf banāne haiī. Bakrī ke bālon ke khaime par menḍhoī kī surkh rangī huī khāleī joṛ kar rakhī jāeī aur un par takhas kī khāleī milā kar rakhī jāeī.

¹⁵ Kīkar kī lakaṛī ke takhte banānā jo khaṛe kie jāeī tākī khaime kī dīwāroī kā kām deī. ¹⁶ Har takhte kī ūnchāī 15 fuṭ ho aur chauṛāī sawā do fuṭ. ¹⁷ Har takhte ke nīche do do chūleī hoī. Yīh chūleī har takhte ko us ke pāyoī ke sāth joṛeṅgī tākī takhtā khaṛā rahe. ¹⁸ Khaime kī junūbī dīwār ke lie 20 takhtoī kī zarūrat hai ¹⁹ aur sāth hī chāndī ke 40 pāyoī kī. Un par takhte khaṛe kie jāeṅge. Har takhte ke nīche do pāe hoṅge, aur har pāe meī ek chūl lagegī. ²⁰ Isī tarah khaime kī shimālī dīwār ke lie bhī 20 takhtoī kī zarūrat hai ²¹ aur sāth hī chāndī ke 40 pāyoī kī. Wuh bhī takhtoī ko khaṛā karne ke lie haiī. Har takhte ke nīche do pāe hoṅge. ²² Khaime kī pichhlī yānī maḡhribī dīwār ke lie chhih takhte banānā. ²³ Is dīwār ko shimālī aur junūbī dīwāroī ke sāth joṛne ke lie kone wāle do takhte banānā. ²⁴ In do takhtoī meī nīche se le kar ūpar tak konā ho tākī ek se shimālī dīwār maḡhribī dīwār ke sāth joṛ jāe aur dūse se junūbī dīwār maḡhribī dīwār ke sāth. In ke ūpar ke sire kaṛoī se mazbūt kie jāeī. ²⁵ Yoī pichhle yānī maḡhribī takhtoī kī pūrī tāḍād 8 hogī aur in ke lie chāndī ke pāyoī kī tāḍād 16, har takhte ke nīche do do pāe hoṅge.

²⁶⁻²⁷ Is ke alāwā kīkar kī lakaṛī ke shahtīr banānā, tīnoī dīwāroī ke lie pāñch pāñch shahtīr. Wuh har dīwār ke takhtoī par yoī lagāe jāeī kī wuh unheī ek dūse ke sāth milāeī. ²⁸ Darmiyānī shahtīr dīwār kī ādhī ūnchāī par dīwār ke ek sire se dūse sire tak lagāyā jāe. ²⁹ Shahtīroī ko takhtoī ke sāth lagāne ke lie sone ke kaṛe banā kar takhtoī meī lagānā. Tamām takhtoī aur shahtīroī par sonā chaṛhānā.

³⁰ Pūre muqaddas khaime ko usī namūne ke mutābiq banānā jo main tujhe pahār par dikhātā hūī.

Muqaddas Khaime ke Parde

³¹ Ab ek aur pardā banānā. Is ke lie bhī bārīk katān aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā dhāgā istemāl karnā. Us par bhī kisī māhir kārīgar ke kaṛhāī ke kām se karūbī farishtoī kā ḍizāyn banwānā. ³² Ise sone kī hukoī se kīkar kī lakaṛī ke chār satūnoī se laṭkānā. In satūnoī par sonā chaṛhāyā jāe aur wuh chāndī ke pāyoī par khaṛe hoī. ³³ Yīh pardā Muqaddas Kamre ko Muqaddastarīn Kamre se alag karegā jis meī ahd kā sandūq paṛā rahegā. Parde ko laṭkāne ke bād us ke pīchhe Muqaddastarīn Kamre meī ahd kā sandūq rakhnā. ³⁴ Phir ahd ke sandūq par kaffāre kā dhaknā rakhnā.

³⁵ Jis mez par mere lie maḡhsūs kī gaī roṭiyān paṛī rahtī haiī wuh parde ke bāhar Muqaddas Kamre meī shimāl kī taraf rakhī jāe. Us ke muqābil junūb kī taraf shamādān rakhā jāe.

³⁶ Phir khaime ke darwāze ke lie bhī pardā banāyā jāe. Is ke lie bhī bārīk katān aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā dhāgā istemāl kiyā jāe. Is par kaṛhāī kā kām kiyā jāe.

³⁷ Is parde ko sone kī hukoī se kīkar kī lakaṛī ke pāñch satūnoī se laṭkānā. In satūnoī par bhī sonā chaṛhāyā jāe, aur wuh pītal ke pāyoī par khaṛe hoī.

27

Jānwaroī ko Chaṛhāne kī Qurbāngāh

¹ Kīkar kī lakaṛī kī qurbāngāh banānā. Us kī ūnchāī sārhe chār fuṭ ho jabkī us kī lambāī aur chauṛāī sārhe sāt sāt fuṭ ho. ² Us ke ūpar chāroī konoī meī se ek ek

sīng nikle. Sīng aur qurbāngāh ek hī ṭukre ke hoñ. Sab par pītal chaṛhānā. ³ Us kā tamām sāz-o-sāmān aur bartan bhī pītal ke hoñ yānī rākh ko uṭhā kar le jāne kī bālṭiyān, belche, kāñṭe, jalte hue koele ke lie bartan aur chhirkāw ke kaṭore.

⁴ Qurbāngāh ko uṭhāne ke lie pītal kā janglā banānā jo ūpar se khulā ho. Jangle ke chāroñ konoñ par kaṛe lagāe jāēñ. ⁵ Qurbāngāh kī ādhī ūñchāi par kinārā lagānā, aur qurbāngāh ko jangle meñ is kināre tak rakhā jāe. ⁶ Use uṭhāne ke lie kīkar kī do lakaṛiyān banānā jin par pītal chaṛhānā hai. ⁷ Un ko qurbāngāh ke donoñ taraf ke kaṛoñ meñ ḍāl denā.

⁸ Pūrī qurbāngāh lakaṛī kī ho, lekin andar se khokhlī ho. Use ain us namūne ke mutābiq banānā jo main tujhe pahār par dikhātā hūñ.

Khaima kā Sahan

⁹ Muqaddas khaima ke lie sahan banānā. Us kī chārdīwārī bārīk katān ke kapre se banāi jāe. Chārdīwārī kī lambāi junūb kī taraf 150 fuṭ ho. ¹⁰ Kapre ko chāndī kī hukoñ aur paṭṭiyōñ se lakaṛī ke 20 khamboñ ke sāth lagāyā jāe. Har khambā pītal ke pāe par kharā ho. ¹¹ Chārdīwārī shimāl kī taraf bhī isī kī mānind ho. ¹² Khaima ke pīchhe maḡhrib kī taraf chārdīwārī kī chauṛāi 75 fuṭ ho aur kaprā lakaṛī ke 10 khamboñ ke sāth lagāyā jāe. Yih khambe bhī pītal ke pāiyōñ par kharē hoñ.

¹³ Sāmne, mashriq kī taraf jahān se sūraj tulū hotā hai chārdīwārī kī chauṛāi bhī 75 fuṭ ho. ¹⁴⁻¹⁵ Yahān chārdīwārī kā darwāzā ho. Kaprā darwāze ke dāīn taraf sārhe 22 fuṭ chauṛā ho aur us ke bāīn taraf bhī utnā hī chauṛā. Use donoñ taraf tīn tīn lakaṛī ke khamboñ ke sāth lagāyā jāe jo pītal ke pāiyōñ par kharē hoñ. ¹⁶ Darwāze kā pardā 30 fuṭ chauṛā banānā. Wuh nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se banāyā jāe, aur us par kaṛhāi kā kām ho. Yih kaprā lakaṛī ke chār khamboñ ke sāth lagāyā jāe. Wuh bhī pītal ke pāiyōñ par kharē hoñ.

¹⁷ Tamām khambe pītal ke pāiyōñ par kharē hoñ aur kaprā chāndī kī hukoñ aur paṭṭiyōñ se har khambe ke sāth lagāyā jāe. ¹⁸ Chārdīwārī kī lambāi 150 fuṭ, chauṛāi 75 fuṭ aur ūñchāi sārhe 7 fuṭ ho. Khamboñ ke tamām pāe pītal ke hoñ. ¹⁹ Jo bhī sāz-o-sāmān muqaddas khaima meñ istemāl kiya jātā hai wuh sab pītal kā ho. Khaima aur chārdīwārī kī mekheñ bhī pītal kī hoñ.

Shamādān kā Tel

²⁰ Isrāīliyoñ ko hukm denā ki wuh tere pās kūṭe hue zaitūnoñ kā khālis tel lāēñ tāki Muqaddas Kamre ke shamādān ke charāḡh mutawātir jalte raheñ. ²¹ Hārūn aur us ke beṭe shamādān ko mulāqāt ke khaima ke Muqaddas Kamre meñ rakheñ, us parde ke sāmne jis ke pīchhe ahd kā sandūq hai. Us meñ wuh tel ḍālte raheñ tāki wuh Rab ke sāmne shām se le kar subah tak jaltā rahe. Isrāīliyoñ kā yih usūl abad tak qāym rahe.

28

Imāmoñ ke Libās

¹ Apne bhāi Hārūn aur us ke beṭoñ Nadab, Abīhū, Iliyazar aur Itamar ko bulā. Main ne unheñ Isrāīliyoñ meñ se chun liya hai tāki wuh imāmoñ kī haisiyat se merī khidmat kareñ. ² Apne bhāi Hārūn ke lie muqaddas libās banwānā jo purwaqār aur shāndār hoñ. ³ Libās banāne kī zimmedārī un tamām logoñ ko denā jo aise kāmōñ meñ māhir haiñ aur jin ko main ne hikmat kī rūh se bhar diya hai. Kyōñki jab Hārūn ko makhsūs kiya jāegā aur wuh muqaddas khaima kī khidmat saranjām degā to use in kaproñ kī zarūrat hogī.

⁴ Us ke lie yih libās banāne haiñ: sīne kā kīsā, bālāposh, choḡhā, bunā huā zerjāmā, pagaṛī aur kamarband. Yih kapre apne bhāi Hārūn aur us ke beṭoñ ke lie banwāne haiñ tāki wuh imām ke taur par khidmat kar sakeñ. ⁵ In kaproñ ke lie

sonā aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārīk katān istemāl kiyā jāe.

Hārūn kā Bālāposh

⁶ Bālāposh ko bhī sone aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se banānā hai. Us par kisī māhir kārīgar se karhāī kā kām karwāyā jāe. ⁷ Us kī do paṭṭiyān hoñ jo kandhoñ par rakh kar sāmne aur pīchhe se bālāposh ke sāth lagī hoñ. ⁸ Is ke alāwā ek paṭkā bunanā hai jis se bālāposh ko bāndhā jāe aur jo bālāposh ke sāth ek ṭukrā ho. Us ke lie bhī sonā, nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārīk katān istemāl kiyā jāe.

⁹ Phir aqīq-e-ahmar ke do patthar chun kar un par Isrāīl ke bārah beṭoñ ke nām kandā karnā. ¹⁰ Har jauhar par chhih chhih nām un kī paidāish kī tartīb ke mutābiq kandā kie jāeñ. ¹¹ Yih nām us tarah jauharoñ par kandā kie jāeñ jis tarah muhr kandā kī jātī hai. Phir donoñ jauhar sone ke khānoñ meñ jaṛ kar ¹² bālāposh kī do paṭṭiyon par aise lagānā ki kandhoñ par ā jāeñ. Jab Hārūn mere huzūr āegā to jauharoñ par ke yih nām us ke kandhoñ par hoñge aur mujhe Isrāīliyon kī yād dilāeñge.

¹³ Sone ke khāne banānā ¹⁴ aur khālis sone kī do zanjīreñ jo ḍorī kī tarah gundhī huī hoñ. Phir in do zanjīroñ ko sone ke khānoñ ke sāth lagānā.

Sīne kā Kīsā

¹⁵ Sīne ke lie kīsā banānā. Us meñ wuh qur'e paṛe raheñ jin kī mārifat merī marzī mālūm kī jāegī. Māhir kārīgar use unhīn chīzoñ se banāe jin se Hārūn kā bālāposh banāyā gayā hai yānī sone aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se. ¹⁶ Jab kapṛe ko ek dafā tah kiyā gayā ho to kīse kī lambāī aur chauṛāī nau nau inch ho.

¹⁷ Us par chār qatāroñ meñ jawāhar jaṛnā. Har qatār meñ tīn tīn jauhar hoñ. Pahlī qatār meñ lāl, * zabarjad † aur zumurrad. ¹⁸ Dūsri meñ firozā, sang-e-lājaward ‡ aur hajrul-qamar. § ¹⁹ tīsri meñ zarqon, * aqīq † aur yāqūt-e-arghawānī. ‡ ²⁰ chauthī meñ pukhrāj, § aqīq-e-ahmar * aur yashab. † har jauhar sone ke khāne meñ jaṛā huā ho. ²¹ Yih bārah jawāhar Isrāīl ke bārah qabīloñ kī numāindagī karte haiñ. Ek ek jauhar par ek qabīle kā nām kandā kiyā jāe. Yih nām us tarah kandā kie jāeñ jis tarah muhr kandā kī jātī hai.

²² Sīne ke kīse par khālis sone kī do zanjīreñ lagānā jo ḍorī kī tarah gundhī huī hoñ. ²³ Unheñ lagāne ke lie do kaṛe banā kar kīse ke ūpar ke do konoñ par lagānā. ²⁴ Ab donoñ zanjīreñ un do kaṛoñ se lagānā. ²⁵ Un ke dūsre sire bālāposh kī kandhoñ wālī paṭṭiyon ke do khānoñ ke sāth joṛ denā, phir sāmne kī taraf lagānā. ²⁶ Kīse ke nichle do konoñ par bhī sone ke do kaṛe lagānā. Wuh andar, bālāposh kī taraf lage hoñ. ²⁷ Ab do aur kaṛe banā kar bālāposh kī kandhoñ wālī paṭṭiyon par lagānā. Yih bhī sāmne kī taraf lage hoñ lekin nīche, bālāposh ke paṭke ke ūpar hī. ²⁸ Sīne ke kīse ke nichle kaṛe nīlī ḍorī se bālāposh ke in nichle kaṛoñ ke sāth bāndhe jāeñ. Yoñ kīsā paṭke ke ūpar achchhī tarah sīne ke sāth lagā rahegā.

²⁹ Jab bhī Hārūn maqdis meñ dākhl ho kar Rab ke huzūr āegā wuh Isrāīlī qabīloñ ke nām apne dil par sīne ke kīse kī sūrat meñ sāth le jāegā. Yoñ wuh qaum kī yād dilātā rahegā.

³⁰ Sīne ke kīse meñ donoñ qur'e banām Ūrīm aur Tummīm rakhe jāeñ. Wuh bhī maqdis meñ Rab ke sāmne āte waqt Hārūn ke dil par hoñ. Yoñ jab Hārūn Rab ke huzūr hogā to Rab kī marzī pūchhne kā wasīlā hameshā us ke dil par hogā.

* **28:17** Yā ek qism kā surkh aqīq. Yād rahe ki chūnki qadīm zamāne ke aksar jawāharāt ke nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḥtalif tarjumā ho saktā hai. † **28:17** peridot ‡ **28:18** lapis lazuli § **28:18** mūnstone * **28:19** hyacinth † **28:19** agate ‡ **28:19** amethyst § **28:20** topas * **28:20** carnelian † **28:20** jasper

Hārūn kā Choḡhā

³¹ Choḡhā bhī bunanā. Wuh pūrī tarah nīle dhāge se banāyā jāe. Choḡhe ko bālāposh se pahle pahnā jāe. ³² Us ke garebān ko bune hue kālar se mazbūt kiyā jāe tāki wuh na phaṭe. ³³ Nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge se anār banā kar unheñ choḡhe ke dāman meñ lagā denā. Un ke darmiyān sone kī ghanṭiyāñ lagānā.

³⁴ Dāman meñ anār aur ghanṭiyāñ bārī bārī lagānā.

³⁵ Hārūn k̄hidmat karte waqt hameshā choḡhā pahne. Jab wuh maqdis meñ Rab ke huzūr āegā aur wahāñ se niklegā to ghanṭiyāñ sunāi deṅgī. Phir wuh nahīñ maregā.

Māthe par Chhoṭī Takhtī, Zerjāmā aur Pagaṛī

³⁶ Khālīs sone kī takhtī banā kar us par yih alfāz kandā karnā, ‘Rab ke lie Maḡhsūs-o-Muqaddas.’ Yih alfāz yon kandā kie jāeñ jis tarah muhr kandā kī jāti hai. ³⁷ Use nīlī ḍorī se pagaṛī ke sāmne wāle hisse se lagāyā jāe ³⁸ tāki wuh Hārūn ke māthe par paṛī rahe. Jab bhī wuh maqdis meñ jāe to yih takhtī sāth ho. Jab Isrāīlī apne nazarāne lā kar Rab ke lie maḡhsūs karen lekin kisī ḡhaltī ke bāis qusūrwar hon to un kā yih qusūr Hārūn par muntaqil hogā. Is lie yih takhtī har waqt us ke māthe par ho tāki Rab Isrāīliyon ko qabūl kar le.

³⁹ Zerjāme ko bārīk katān se bunanā aur is tarah pagaṛī bhī. Phir kamarband banānā. Us par karhāī kā kām kiyā jāe.

Bāqī Libās

⁴⁰ Hārūn ke beṭon ke lie bhī zerjāme, kamarband aur pagaṛiyāñ banānā tāki wuh purwaqār aur shāndār nazar āeñ. ⁴¹ Yih sab apne bhāī Hārūn aur us ke beṭon ko pahnānā. Un ke saron par tel unḍel kar unheñ masah karnā. Yon unheñ un ke ohde par muqarrar karke merī k̄hidmat ke lie maḡhsūs karnā.

⁴² Un ke lie katān ke pājāme bhī banānā tāki wuh zerjāme ke nīche nange na hon. Un kī lambāī kamr se rān tak ho. ⁴³ Jab bhī Hārūn aur us ke beṭe mulāqāt ke k̄haime meñ dākhlī hon to unheñ yih pājāme pahnane haiñ. Isī tarah jab unheñ Muqaddas Kamre meñ k̄hidmat karne ke lie qurbāngāh ke pās ānā hotā hai to wuh yih pahneñ, warnā wuh qusūrwar ṭahar kar mar jāeñge. Yih Hārūn aur us kī aulād ke lie ek abadī usūl hai.

29

Imāmon kī Maḡhsūsiyat

¹ Imāmon ko maqdis meñ merī k̄hidmat ke lie maḡhsūs karne kā yih tarīqā hai:

Ek jawān bail aur do beaib menḍhe chun lenā. ² Behtarīn maide se tīn qism kī chīzeñ pakānā jin meñ k̄hamīr na ho. Pahle, sādā roṭī. Dūsre, roṭī jis meñ tel ḍālā gayā ho. Tīsre, roṭī jis par tel lagāyā gayā ho. ³ Yih chīzeñ ṭokrī meñ rakh kar jawān bail aur do menḍhon ke sāth Rab ko pesh karnā. ⁴ Phir Hārūn aur us ke beṭon ko mulāqāt ke k̄haime ke darwāze par lā kar ḡhusl karānā. ⁵ Is ke bād zerjāmā, choḡhā, bālāposh aur sīne kā kīsā le kar Hārūn ko pahnānā. Bālāposh ko us ke mahārat se bune hue paṭke ke zariye bāndhnā. ⁶ Us ke sar par pagaṛī bāndh kar us par sone kī muqaddas takhtī lagānā. ⁷ Hārūn ke sar par masah kā tel unḍel kar use masah karnā.

⁸ Phir us ke beṭon ko āge lā kar zerjāmā pahnānā. ⁹ Un ke pagaṛiyāñ aur kamarband bāndhnā. Yon tū Hārūn aur us ke beṭon ko un ke mansab par muqarrar karnā. Sirf wuh aur un kī aulād hameshā tak maqdis meñ merī k̄hidmat karte raheñ.

¹⁰ Bail ko mulāqāt ke k̄haime ke sāmne lānā. Hārūn aur us ke beṭe us ke sar par apne hāth rakheñ. ¹¹ Use k̄haime ke darwāze ke sāmne Rab ke huzūr zabah karnā. ¹² Bail ke khūn meñ se kuchh le kar apnī ungli se qurbāngāh ke sīngoñ par lagānā aur bāqī khūn qurbāngāh ke pāe par unḍel denā. ¹³ Antariyon par kī tamām

charbī, joṛkalejī aur donoṅ gurde un kī charbī samet le kar qurbāngāh par jalā denā. ¹⁴ Lekin bail ke gosht, khāl aur antariyon ke gobar ko khaimāgāh ke bāhar jalā denā. Yih gunāh kī qurbānī hai.

¹⁵ Is ke bād pahle menḍhe ko le ānā. Hārūn aur us ke beṭe apne hāth menḍhe ke sar par rakheñ. ¹⁶ Use zabah karke us kā khūn qurbāngāh ke chār pahluon par chhiṛaknā. ¹⁷ Menḍhe ko ṭukṛe ṭukṛe karke us kī antariyon aur pinḍliyon ko dhonā. Phir unheñ sar aur bāqī ṭukṛon ke sāth milā kar ¹⁸ pūre menḍhe ko qurbāngāh par jalā denā. Jalne wālī yih qurbānī Rab ke lie bhasm hone wālī qurbānī hai, aur us kī khushbū Rab ko pasand hai.

¹⁹ Ab dūsre menḍhe ko le ānā. Hārūn aur us ke beṭe apne hāth menḍhe ke sar par rakheñ. ²⁰ Us ko zabah karnā. Us ke khūn meñ se kuchh le kar Hārūn aur us ke beṭon ke dahne kām kī lau par lagānā. Isī tarah khūn ko un ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhon par bhī lagānā. Bāqī khūn qurbāngāh ke chār pahluon par chhiṛaknā. ²¹ Jo khūn qurbāngāh par paṛā hai us meñ se kuchh le kar aur masah ke tel ke sāth milā kar Hārūn aur us ke kapṛon par chhiṛaknā. Isī tarah us ke beṭon aur un ke kapṛon par bhī chhiṛaknā. Yon wuh aur us ke beṭe khidmat ke lie maḥsūs-o-muqaddas ho jāenge.

²² Is menḍhe kā khās maqsad yih hai kī Hārūn aur us ke beṭon ko maqdis meñ khidmat karne kā iḥtiyār aur ohdā diyā jāe. Menḍhe kī charbī, dum, antariyon par kī sārī charbī, joṛkalejī, donoṅ gurde un kī charbī samet aur dahnī rān alag karnī hai. ²³ Us ṭokṛī meñ se jo Rab ke huzūr yānī khaima ke darwāze par paṛī hai ek sādā roṭī, ek roṭī jis meñ tel ḍālā gayā ho aur ek roṭī jis par tel lagāyā gayā ho nikālnā. ²⁴ Menḍhe se alag kī gāī chīzeñ aur beḥamīrī roṭī kī ṭokṛī kī yih chīzeñ le kar Hārūn aur us ke beṭon ke hāthon meñ denā, aur wuh unheñ hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāeñ. ²⁵ Phir yih chīzeñ un se wāpas le kar bhasm hone wālī qurbānī ke sāth qurbāngāh par jalā denā. Yih Rab ke lie jalne wālī qurbānī hai, aur us kī khushbū Rab ko pasand hai.

²⁶ Ab us menḍhe kā Sīnā lenā jis kī mārifat Hārūn ko imām-e-āzam kā iḥtiyār diyā jātā hai. Sīne ko bhī hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilānā. Yih Sīnā qurbānī kā terā hissā hogā. ²⁷ Yon tujhe Hārūn aur us ke beṭon kī maḥsūsiyat ke lie mustāmal menḍhe ke ṭukṛe maḥsūs-o-muqaddas karne haiñ. Us ke sīne ko Rab ke sāmne hilāne wālī qurbānī ke taur par hilāyā jāe aur us kī rān ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par uṭhāyā jāe. ²⁸ Hārūn aur us kī aulād ko Isrāīliyon kī taraf se hameshā tak yih milne kā haq hai. Jab bhī Isrāīlī Rab ko apnī salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karen to imāmon ko yih do ṭukṛe milenge.

²⁹ Jab Hārūn faut ho jāegā to us ke muqaddas libās us kī aulād meñ se us mard ko dene haiñ jise masah karke Hārūn kī jagah muqarrar kiyā jāegā. ³⁰ Jo beṭā us kī jagah muqarrar kiyā jāegā aur maqdis meñ khidmat karne ke lie mulāqāt ke khaima meñ āegā wuh yih libās sāt din tak pahne rahe.

³¹ Jo menḍhā Hārūn aur us ke beṭon kī maḥsūsiyat ke lie zabah kiyā gayā hai use muqaddas jagah par ubālnā hai. ³² Phir Hārūn aur us ke beṭe mulāqāt ke khaima ke darwāze par menḍhe kā gosht aur ṭokṛī kī beḥamīrī roṭiyāñ khāeñ. ³³ Wuh yih chīzeñ khāeñ jin se unheñ gunāhon kā kaffārā aur imām kā ohdā milā hai. Lekin koī aur yih na khāe, kyonki yih maḥsūs-o-muqaddas haiñ. ³⁴ Aur agar aglī subah tak is gosht yā roṭī meñ se kuchh bach jāe to use jalāyā jāe. Use khānā manā hai, kyonki wuh muqaddas hai.

³⁵ Jab tū Hārūn aur us ke beṭon ko imām muqarrar karegā to ain merī hidāyat par amal karnā. Yih taqrīb sāt din tak manāī jāe. ³⁶ Is ke daurān gunāh kī qurbānī ke taur par rozānā ek jāwān bail zabah karnā. Is se tū qurbāngāh kā kaffārā de kar use har tarah kī nāpākī se pāk karegā. Is ke alāwā us par masah kā tel unḍelnā. Is se

wuh mere lie maḥsūs-o-muqaddas ho jāegā. ³⁷ Sāt dīn tak qurbāngāh kā kaffārā de kar use pāk-sāf karnā aur use tel se maḥsūs-o-muqaddas karnā. Phir qurbāngāh nihāyat muqaddas hogī. Jo bhī use chhugā wuh bhī maḥsūs-o-muqaddas ho jāegā.

Rozmarrā kī Qurbāniyān

³⁸ Rozānā ek ek sāl ke do bher ke nar bachche qurbāngāh par jalā denā, ³⁹ ek ko subah ke waqt, dūsre ko sūraj ke ghurūb hone ke ain bād. ⁴⁰ Pahle jānwar ke sāth ḍerh kilogrām behtarīn maidā pesh kiya jāe jo kūte hue zaitūnōn ke ek liṭar tel ke sāth milāyā gayā ho. Mai kī nazar ke taur par ek liṭar mai bhī qurbāngāh par undelnā. ⁴¹ Dūsre jānwar ke sāth bhī ghallā aur mai kī yih do nazareñ pesh kī jāen. Aisi qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai.

⁴² Lāzim hai ki āne wālī tamām nasleñ bhasm hone wālī yih qurbānī bāqāydaḡī se muqaddas khaime ke darwāze par Rab ke huzūr chaṛhāen. Wahān main tum se milā karūnga aur tum se hamkalām hūngā. ⁴³ Wahān main Isrāīliyon se bhī milā karūnga, aur wuh jagah mere jalāl se maḥsūs-o-muqaddas ho jāegī. ⁴⁴ Yon main mulāqāt ke khaime aur qurbāngāh ko maḥsūs karūnga aur Hārūn aur us ke beṭon ko maḥsūs karūnga tāki wuh imāmon kī haisiyat se merī khidmat karen.

⁴⁵ Tab main Isrāīliyon ke darmiyān rahūngā aur un kā Khudā hūngā. ⁴⁶ Wuh jān leṅge ki main Rab un kā Khudā hūn, ki main unheñ Misr se nikāl lāyā tāki un ke darmiyān sukūnat karūn. Main Rab un kā Khudā hūn.

30

Bakhūr Jalāne kī Qurbāngāh

¹ Kīkar kī lakaṛī kī qurbāngāh banānā jis par bakhūr jalāyā jāe. ² Wuh ḍerh fuṭ lambī, itnī hī chauṛī aur tīn fuṭ ūnchī ho. Us ke chāron konoñ meñ se siṅg nikleñ jo qurbāngāh ke sāth ek hī ṭukre se banāe gae hon. ³ Us kī ūpar kī satah, us ke chār pahluon aur us ke siṅgon par khālis sonā chaṛhānā. Ūpar kī satah ke irdgird sone kī jhālar ho. ⁴ Sone ke do kaṛe banā kar inheñ us jhālar ke niche ek dūsre ke muqābil pahluon par lagānā. In kaṛon meñ qurbāngāh ko uṭhāne kī lakaṛiyān ḍālī jāeṅgī. ⁵ Yih lakaṛiyān kīkar kī hon, aur un par bhī sonā chaṛhānā.

⁶ Is qurbāngāh ko khaime ke Muqaddas Kamre meñ us parde ke sāmne rakhnā jis ke pīchhe aḥd kā sandūq aur us kā dhaknā hoṅge, wuh dhaknā jahān main tujh se milā karūnga. ⁷ Jab Hārūn har subah shamādān ke charāgh taiyār kare us waqt wuh us par khushbūdār bakhūr jalāe. ⁸ Sūraj ke ghurūb hone ke bād bhī jab wuh dubārā charāghon kī dekh-bhāl karegā to wuh sāth sāth bakhūr jalāe. Yon Rab ke sāmne bakhūr mutawātir jaltā rahe. Lāzim hai ki bād kī nasleñ bhī is usūl par qāym raheñ.

⁹ Is qurbāngāh par sirf jāyz bakhūr istemāl kiya jāe. Is par na to jānwaron kī qurbāniyān chaṛhāī jāen, na ghallā yā mai kī nazareñ pesh kī jāen. ¹⁰ Hārūn sāl meñ ek dafā us kā kaffārā de kar use pāk kare. Is ke lie wuh kaffāre ke dīn us qurbānī kā kuchh khūn siṅgon par lagāe. Yih usūl bhī abad tak qāym rahe. Yih qurbāngāh Rab ke lie nihāyat muqaddas hai.”

Mardumshumārī ke Paise

¹¹ Rab ne Mūsā se kahā, ¹² “Jab bhī tū Isrāīliyon kī mardumshumārī kare to lāzim hai ki jin kā shumār kiya gayā ho wuh Rab ko apnī jān kā fidyā deñ tāki un meñ wabā na phaile. ¹³ Jis jis kā shumār kiya gayā ho wuh chāndī ke ādhe sikke ke barābar raqam uṭhāne wālī qurbānī ke taur par de. Sikke kā wazn maqdis ke sikkon ke barābar ho. Yānī chāndī ke sikke kā wazn 11 grām ho, is lie chhih grām chāndī denī hai. ¹⁴ Jis kī bhī umr 20 sāl yā is se zāyd ho wuh Rab ko yih raqam uṭhāne wālī qurbānī ke taur par de. ¹⁵ Amīr aur gharīb donoñ itnā hī deñ, kyonki yihī nazarānā Rab ko pesh karne se tumhārī jān kā kaffārā diyā jātā hai. ¹⁶ Kaffāre kī yih raqam

mulāqāt ke khaime kī k̄hidmat ke lie istemāl karnā. Phir yih nazarānā Rab ko yād dilātā rahegā ki tumhārī jānoñ kā kaffārā diyā gayā hai.”

Dhone kā Hauz

¹⁷ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁸ “Pītal kā dhānchā banānā jis par pītal kā hauz banā kar rakhnā hai. Yih hauz dhone ke lie hai. Use sahan meñ mulāqāt ke khaime aur jānwaroñ ko chaṛhāne kī qurbāngāh ke darmiyān rakh kar pānī se bhar denā. ¹⁹ Hārūn aur us ke beṭe apne hāth-pānw dhone ke lie us kā pānī istemāl karen. ²⁰ Mulāqāt ke khaime meñ dāk̄hil hone se pahle hī wuh apne āp ko dhoen warnā wuh mar jāenge. Isī tarah jab bhī wuh khaime ke bāhar kī qurbāngāh par jānwaroñ kī qurbāniyāñ chaṛhāen ²¹ to lāzim hai ki pahle hāth-pānw dho leñ, warnā wuh mar jāenge. Yih usūl Hārūn aur us kī aulād ke lie hameshā tak qāym rahe.”

Masah kā Tel

²² Rab ne Mūsā se kahā, ²³ “Masah ke tel ke lie umdā qism ke masāle istemāl karnā. 6 kilogrām āb-e-mur, 3 kilogrām khushbūdār dārchīnī, 3 kilogrām khushbūdār bed ²⁴ aur 6 kilogrām tejpāt. Yih chīzen maqdis ke bātoñ ke hisāb se tol kar chār liṭar zaitūn ke tel meñ ḍālnā. ²⁵ Sab kuchh milā kar khushbūdār tel taiyār karnā. Wuh muqaddas hai aur sirf us waqt istemāl kiyā jāe jab koī chīz yā shakhs mere lie maḥsūs-o-muqaddas kiyā jāe.

²⁶ Yihī tel le kar mulāqāt kā khaimā aur us kā sārā sāmān masah karnā yānī khaimā, ahd kā sandūq, ²⁷ mez aur us kā sāmān, shamādān aur us kā sāmān, baḥhūr jalāne kī qurbāngāh, ²⁸ jānwaroñ ko chaṛhāne kī qurbāngāh aur us kā sāmān, dhone kā hauz aur us kā dhānchā. ²⁹ Yoñ tū yih tamām chīzen maḥsūs-o-muqaddas karegā. Is se wuh nihāyat muqaddas ho jāengī. Jo bhī unheñ chhuegā wuh muqaddas ho jāegā.

³⁰ Hārūn aur us ke beṭoñ ko bhī is tel se masah karnā tāki wuh muqaddas ho kar mere lie imām kā kām saranjām de sakeñ. ³¹ Isrāīliyoñ ko kah de ki yih tel hameshā tak mere lie maḥsūs-o-muqaddas hai. ³² Is lie ise apne lie istemāl na karnā aur na is tarkīb se apne lie tel banānā. Yih tel maḥsūs-o-muqaddas hai aur tumheñ bhī ise yoñ ṭhahrānā hai. ³³ Jo is tarkīb se ām istemāl ke lie tel banātā hai yā kisī ām shakhs par lagātā hai use us kī qaum meñ se miṭā ḍālnā hai.”

Baḥhūr kī Qurbānī

³⁴ Rab ne Mūsā se kahā, “Baḥhūr is tarkīb se banānā hai: mastakī, onikā, * birijā aur khālis lubān barābar ke hissoñ meñ ³⁵ milā kar khushbūdār baḥhūr banānā. Itarsāz kā yih kām namkīn, khālis aur muqaddas ho. ³⁶ Is meñ se kuchh pīs kar paudar banānā aur mulāqāt ke khaime meñ ahd ke sandūq ke sāmne ḍālnā jahān maiñ tujh se milā karūnga.

Is baḥhūr ko muqaddastarīn ṭhahrānā. ³⁷ Isī tarkīb ke mutābiq apne lie baḥhūr na banānā. Ise Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas ṭhahrānā hai. ³⁸ Jo bhī apne zātī istemāl ke lie is qism kā baḥhūr banāe use us kī qaum meñ se miṭā ḍālnā hai.”

31

Bazliyel aur Uhliyāb

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, ² “Maiñ ne Yahūdāh ke qābile ke Bazliyel bin Ūrī bin Hūr ko chun liyā hai tāki wuh muqaddas khaime kī tāmīr meñ rāhnumāi kare. ³ Maiñ ne use ilāhī Rūh se māmūr karke hikmat, samajh aur tāmīr ke har kām ke lie darkār ilm de diyā hai. ⁴ Wuh naqshe banā kar un ke mutābiq sone, chāndī aur pītal kī chīzen banā saktā hai. ⁵ Wuh jawāhar ko kāt kar jarne kī qābiliyat rakhtā

* **30:34** Onycha (unguis odoratus)

hai. Wuh lakaṛī ko tarāsh kar us se mukhtalif chīzen banā saktā hai. Wuh bahut sāre aur kāmoñ meñ bhī mahārat rakhtā hai.

⁶ Sāth hī maiñ ne Dān ke qabīle ke Uhliyāb bin Akhīsamak ko muqarrar kiya hai tāki wuh har kām meñ us kī madad kare. Is ke alāwā maiñ ne tamām samajhdār kāriḡaroñ ko mahārat dī hai tāki wuh sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banā sakeñ jo maiñ ne tujhe dī haiñ. ⁷ Yānī mulāqāt kā khaīmā, kaffāre ke dhakne samet ahd kā sandūq aur khaime kā sārā dūsrā sāmān, ⁸ mez aur us kā sāmān, khālis sone kā shamādān aur us kā sāmān, baḡhūr jalāne kī qurbāngāh, ⁹ jānwaroñ ko chaṛhāne kī qurbāngāh aur us kā sāmān, dhone kā hauz us dhāñche samet jis par wuh rakhā jātā hai, ¹⁰ wuh libās jo Hārūn aur us ke beṭe maqdis meñ khidmat karne ke lie pahante haiñ, ¹¹ masah kā tel aur maqdis ke lie khushbūdār baḡhūr. Yih sab kuchh wuh waise hī banāeñ jaise maiñ ne tujhe hukm diya hai.”

Sabat Yānī Hafte kā Din

¹² Rab ne Mūsā se kahā, ¹³ “Isrāīliyoñ ko batā ki har Sabat kā din zarūr manāo. Kyoñki Sabat kā din ek numāyān nishān hai jis se jān liyā jāegā ki maiñ Rab hūñ jo tumheñ maḡhsūs-o-muqaddas kartā hūñ. Aur yih nishān mere aur tumhāre darmiyān nasl-dar-nasl qāym rahegā. ¹⁴ Sabat kā din zarūr manānā, kyoñki wuh tumhāre lie maḡhsūs-o-muqaddas hai. Jo bhī us kī behurmatī kare wuh zarūr jān se mārā jāe. Jo bhī is din kām kare use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ¹⁵ Chhih din kām karnā, lekin sātwañ din ārām kā din hai. Wuh Rab ke lie maḡhsūs-o-muqaddas hai.

¹⁶ Isrāīliyoñ ko hāl meñ aur mustaqbil meñ Sabat kā din abadī ahd samajh kar manānā hai. ¹⁷ Wuh mere aur Isrāīliyoñ ke darmiyān abadī nishān hogā. Kyoñki Rab ne chhih din ke daurān āsmān-o-zamīn ko banāyā jabki sātweñ din us ne ārām kiya aur tāzādām ho gayā.”

Rab Sharīat kī Takhtiyāñ Detā Hai

¹⁸ Yih sab kuchh Mūsā ko batāne ke bād Rab ne use Sīnā Pahār par sharīat kī do takhtiyāñ diñ. Allāh ne khud patthar kī in takhtiyōñ par tamām bāteñ likhī thīñ.

32

Sone kā Bachhrā

¹ Pahār ke dāman meñ log Mūsā ke intazār meñ rahe, lekin bahut der ho gaī. Ek din wuh Hārūn ke gird jamā ho kar kahne lage, “Āeñ, hamāre lie dewatā banā deñ jo hamāre āge āge chalte hue hamārī rāhnumāī karen. Kyoñki kyā mālūm ki us bande Mūsā ko kyā huā hai jo hameñ Misr se nikāl lāyā.”

² Jawāb meñ Hārūn ne kahā, “Āp kī bīwiyañ, beṭe aur beṭiyañ apnī sone kī bāliyañ utār kar mere pās le āeñ.” ³ Sab log apnī bāliyañ utār utār kar Hārūn ke pās le āe ⁴ to us ne yih zewarāt le kar bachhrā dhāl diya. Bachhre ko dekh kar log bol uṭhe, “Ai Isrāīl, yih tere dewatā haiñ jo tujhe Misr se nikāl lāe.”

⁵ Jab Hārūn ne yih dekhā to us ne bachhre ke sāmne qurbāngāh banā kar elān kiya, “Kal ham Rab kī tāzīm meñ īd manāenge.” ⁶ Agle din log subah-sawere uṭhe aur bhasm hone wālī qurbāniyañ aur salāmatī kī qurbāniyañ chaṛhāñ. Wuh khāne-pīne ke lie baiṭh gae aur phir uṭh kar rangraliyoñ meñ apne dil bahlāne lage.

Mūsā Apnī Qaum kī Shafā'at Kartā Hai

⁷ Us waqt Rab ne Mūsā se kahā, “Pahār se utar jā. Tere log jinheñ tū Misr se nikāl lāyā baṛī sharārateñ kar rahe haiñ. ⁸ Wuh kitnī jaldī se us rāste se haṭ gae haiñ jis par chalne ke lie maiñ ne unheñ hukm diya thā. Unhoñ ne apne lie dhālā huā bachhrā banā kar use sijdā kiya hai. Unhoñ ne use qurbāniyañ pesh karke kahā hai, ‘Ai Isrāīl, yih tere dewatā haiñ. Yihī tujhe Misr se nikāl lāe haiñ.’ ” ⁹ Allāh ne Mūsā

se kahā, “Maiñ ne dekhā hai ki yih qaum baṛī haṭdharm hai. ¹⁰ Ab mujhe rokne kī koshish na kar. Maiñ un par apnā ḡhazab unḍel kar un ko rū-e-zamīn par se miṭā dūngā. Un kī jagah maiñ tujh se ek baṛī qaum banā dūngā.”

¹¹ Lekin Mūsā ne kahā, “Ai Rab, tū apnī qaum par apnā ḡhussā kyon utārnā chāhtā hai? Tū khud apnī azīm qudrat se use Misr se nikāl lāyā hai. ¹² Misrī kyon kaheñ, ‘Rab Isrāīliyon ko sirf is bure maqsad se hamāre mulk se nikāl le gayā hai ki unheñ pahārī ilāqe meñ mār ḍāle aur yon unheñ rū-e-zamīn par se miṭāe?’ Apnā ḡhussā ṭhandā hone de aur apnī qaum ke sāth burā sulūk karne se bāz rah. ¹³ Yād rakh ki tū ne apne khādimoñ Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se apnī hī qasam khā kar kahā thā, ‘Maiñ tumhārī aulād kī tādād yon baṛhāūngā ki wuh āsmān ke sitāron ke barābar ho jāegī. Maiñ unheñ wuh mulk dūngā jis kā wādā maiñ ne kiyā hai, aur wuh use hameshā ke lie mīrās meñ pāenge.’ ”

¹⁴ Mūsā ke kahne par Rab ne wuh nahīn kiyā jis kā elān us ne kar diyā thā balki wuh apnī qaum se burā sulūk karne se bāz rahā.

Butparastī ke Natāyj

¹⁵ Mūsā muṛ kar pahār se utrā. Us ke hāthoñ meñ shari‘at kī donoñ taḡhtiyān thīñ. Un par āge pīchhe likhā gayā thā. ¹⁶ Allāh ne khud taḡhtiyon ko banā kar un par apne ahkām kandā kie the.

¹⁷ Utarte utarte Yashua ne logoñ kā shor sunā aur Mūsā se kahā, “Khaimāgāh meñ jang kā shor mach rahā hai!” ¹⁸ Mūsā ne jawāb diyā, “Na to yih fathmandoñ ke nāre haiñ, na shikast khāe huon kī chīkh-pukār. Mujhe gāne wāloñ kī āwāz sunāi de rahī hai.”

¹⁹ Jab wuh khaimāgāh ke nazdīk pahuñchā to us ne logoñ ko sone ke bachhre ke sāmne nāchte hue dekhā. Bare ḡhusse meñ ā kar us ne taḡhtiyon ko zamīn par paṭakh diyā, aur wuh ṭukre ṭukre ho kar pahār ke dāman meñ gir gaīñ. ²⁰ Mūsā ne Isrāīliyon ke banāe hue bachhre ko jalā diyā. Jo kuchh bach gayā use us ne pīs pīs kar paḍar banā ḍālā aur paḍar pānī par chhīrak kar Isrāīliyon ko pilā diyā.

²¹ Us ne Hārūn se pūchhā, “In logoñ ne tumhāre sāth kyā kiyā ki tum ne unheñ aise baṛe gunāh meñ phaṅsā diyā?” ²² Hārūn ne kahā, “Mere āqā. Ḡhusse na hoñ. Ap khud jānte haiñ ki yih log badī par tule rahte haiñ. ²³ Unhoñ ne mujh se kahā, ‘Hamāre lie dewatā banā deñ jo hamāre āge āge chalte hue hamārī rāhnumāi kareñ. Kyonki kyā mālūm ki us bande Mūsā ko kyā huā hai jo hameñ Misr se nikāl lāyā.’ ²⁴ Is lie maiñ ne un ko batāyā, ‘Jis ke pās sone ke zewarāt haiñ wuh unheñ utār lāe.’ Jo kuchh unhoñ ne mujhe diyā use maiñ ne āg meñ phaiñk diyā to hote hote sone kā yih bachhrā nikal āyā.”

²⁵ Mūsā ne dekhā ki log beqābū ho gae haiñ. Kyonki Hārūn ne unheñ belagām chhoṛ diyā thā, aur yon wuh Isrāīl ke dushmanon ke lie mazāq kā nishānā ban gae the. ²⁶ Mūsā khaimāgāh ke darwāze par khāṛe ho kar bolā, “Jo bhī Rab kā bandā hai wuh mere pās āe.” Jawāb meñ Lāwī ke qābīle ke tamām log us ke pās jamā ho gae. ²⁷ Phir Mūsā ne un se kahā, “Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai, ‘Har ek apnī talwār le kar khaimāgāh meñ se guzare. Ek sire ke darwāze se shurū karke dūsre sire ke darwāze tak chalte chalte har milne wāle ko jān se mār do, chāhe wuh tumhārā bhāi, dost yā rishtedār hī kyon na ho. Phir muṛ kar mārte mārte pahle darwāze par wāpas ā jāo.’ ”

²⁸ Lāwiyon ne Mūsā kī hidāyat par amal kiyā to us din taqrīban 3,000 mard halāk hue. ²⁹ Yih dekh kar Mūsā ne Lāwiyon se kahā, “Āj apne ap ko maqdis meñ Rab kī khidmat karne ke lie maḡhsūs-o-muqaddas karo, kyonki tum apne beṭon aur bhāiyon ke khilāf laṛne ke lie taiyār the. Is lie Rab tum ko āj barkat degā.”

³⁰ Agle din Mūsā ne Isrāīliyon se bāt kī, “Tum ne nihāyat sangīn gunāh kiyā hai. To bhī main ab Rab ke pās pahār par jā rahā hūn. Shāyad main tumhāre gunāh kā kaffārā de sakūn.”

³¹ Chunānche Mūsā ne Rab ke pās wāpas jā kar kahā, “Hāy, is qaum ne nihāyat sangīn gunāh kiyā hai. Unhoñ ne apne lie sone kā dewatā banā liyā. ³² Mehrbānī karke unheñ muāf kar. Lekin agar tū unheñ muāf na kare to phir mujhe bhī apnī us kitāb meñ se miṭā de jis meñ tū ne apne logoñ ke nām darj kie haiñ.” ³³ Rab ne jawāb diyā, “Main sirf us ko apnī kitāb meñ se miṭātā hūn jo merā gunāh kartā hai. ³⁴ Ab jā, logoñ ko us jagah le chal jis kā zikr main ne kiyā hai. Merā farishtā tere āge āge chalegā. Lekin jab sazā kā muqarrarā din āegā tab main unheñ sazā dūngā.”

³⁵ Phir Rab ne Isrāīliyon ke darmiyān wabā phailne dī, is lie ki unhoñ ne us bachhre kī pūjā kī thī jo Hārūn ne banāyā thā.

33

¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Is jagah se rawānā ho jā. Un logoñ ko le kar jin ko tū Misr se nikāl lāyā hai us mulk ko jā jis kā wādā main ne Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā hai. Unhīñ se main ne qasam khā kar kahā thā, ‘Main yih mulk tumhārī aulād ko dūngā.’ ² Main tere āge āge farishtā bhej kar Kanānī, Amorī, Hittī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī aqwām ko us mulk se nikāl dūngā. ³ Uṭh, us mulk ko jā jahāñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Lekin main sāth nahīñ jāūngā. Tum itne haṭdharm ho ki agar main sāth jāūn to khatrā hai ki tumheñ wahāñ pahuñchne se pahle hī barbād kar dūn.”

⁴ Jab Isrāīliyon ne yih sakht alfāz sune to wuh mātām karne lage. Kisī ne bhī apne zewar na pahne, ⁵ kyonki Rab ne Mūsā se kahā thā, “Isrāīliyon ko batā ki tum haṭdharm ho. Agar main ek lamhā bhī tumhāre sāth chalūn to khatrā hai ki main tumheñ tabāh kar dūn. Ab apne zewarāt utār ḍālo. Phir main faislā karūngā ki tumhāre sāth kyā kiyā jāe.”

⁶ In alfāz par Isrāīliyon ne Horib yānī Sīnā Pahār par apne zewar utār die.

Mulāqāt kā Khaimā

⁷ Us waqt Mūsā ne khaimā le kar use kuchh fāsile par khaimāgāh ke bāhar lagā diyā. Us ne us kā nām ‘mulāqāt kā khaimā’ rakhā. Jo bhī Rab kī marzī dariyāft karnā chāhtā wuh khaimāgāh se nikal kar wahāñ jātā. ⁸ Jab bhī Mūsā khaimāgāh se nikal kar wahāñ jātā to tamām log apne khaimoñ ke darwāzoñ par khare ho kar Mūsā ke pīchhe dekhne lagte. Us ke mulāqāt ke khaima meñ ojhal hone tak wuh use dekhte rahte.

⁹ Mūsā ke khaima meñ dākhl hone par bādal kā satūn utar kar khaima ke darwāze par ṭhahar jātā. Jitnī der tak Rab Mūsā se bāteñ kartā utnī der tak wuh wahāñ ṭhahrā rahtā. ¹⁰ Jab Isrāīlī mulāqāt ke khaima ke darwāze par bādal kā satūn dekhte to wuh apne apne khaima ke darwāze par khare ho kar sijdā karte. ¹¹ Rab Mūsā se rūbarū bāteñ kartā thā, aise shakhs kī tarah jo apne dost se bāteñ kartā hai. Is ke bād Mūsā nikal kar khaimāgāh ko wāpas chalā jātā. Lekin us kā jawān madadgār Yashua bin Nūn khaima ko nahīñ chhoṛtā thā.

Mūsā Rab kā Jalāl Dekhtā Hai

¹² Mūsā ne Rab se kahā, “Dekh, tū mujh se kahtā āyā hai ki is qaum ko Kanān le chal. Lekin tū mere sāth kis ko bhejega? Tū ne ab tak yih bāt mujhe nahīñ batāī hālāñki tū ne kahā hai, ‘Main tujhe banām jāntā hūn, tujhe merā karm hāsīl huā hai.’ ¹³ Agar mujhe wāqāī terā karm hāsīl hai to mujhe apne rāste dikhā tāki main tujhe jān lūn aur terā karm mujhe hāsīl hotā rahe. Is bāt kā khayāl rakh ki yih qaum terī hī ummat hai.”

¹⁴ Rab ne jawāb diyā, “Maiñ khud tere sāth chalūngā aur tujhe ārām dūngā.”
¹⁵ Mūsā ne kahā, “Agar tū khud sāth nahīn chalegā to phir hamēñ yahāñ se rawānā na karnā. ¹⁶ Agar tū hamāre sāth na jāe to kis tarah patā chalegā ki mujhe aur terī qaum ko terā karm hāsīl huā hai? Ham sirf isī wajah se duniyā kī dīgar qaumoñ se alag aur mumtāz haiñ.”

¹⁷ Rab ne Mūsā se kahā, “Maiñ terī yih darḡhāst bhī pūrī karūnga, kyonki tujhe merā karm hāsīl huā hai aur maiñ tujhe banām jāntā hūñ.”

¹⁸ Phir Mūsā bolā, “Barāh-e-karm mujhe apnā jalāl dikhā.” ¹⁹ Rab ne jawāb diyā, “Maiñ apnī pūrī bhalāi tere sāmne se guzarne dūngā aur tere sāmne hī apne nām Rab kā elān karūnga. Maiñ jis par mehrbān honā chāhūñ us par mehrbān hotā hūñ, aur jis par rahm karnā chāhūñ us par rahm kartā hūñ. ²⁰ Lekin tū merā chehrā nahīn dekh saktā, kyonki jo bhī merā chehrā dekhe wuh zindā nahīn rah saktā.” ²¹ Phir Rab ne farmāyā, “Dekh, mere pās ek jagah hai. Wahāñ kī chaṭān par kharā ho jā. ²² Jab merā jalāl wahāñ se guzaregā to maiñ tujhe chaṭān ke ek shigāf meñ rakhūngā aur apnā hāth tere ūpar phailāūngā tāki tū mere guzarne ke daurān mahfūz rahe. ²³ Is ke bād maiñ apnā hāth haṭāūngā aur tū mere pīchhe dekh sakegā. Lekin merā chehrā dekhā nahīn jā saktā.”

34

Patthar kī Naī Takhtiyāñ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Apne lie patthar kī do takhtiyāñ tarāsh le jo pahlī do kī mānind hoñ. Phir maiñ un par wuh alfāz likhūngā jo pahlī takhtiyōñ par likhe the jinheñ tū ne paṭakh diyā thā. ² Subah tak taiyār ho kar Sīnā Pahār par chaṛhnā. Choṭī par mere sāmne kharā ho jā. ³ Tere sāth koī bhī na āe balki pūre pahār par koī aur shakhs nazar na āe, yahāñ tak ki bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail bhī pahār ke dāman meñ na chareñ.”

⁴ Chunāñche Mūsā ne do takhtiyāñ tarāsh līñ jo pahlī kī mānind thīñ. Phir wuh subah-sawere uṭh kar Sīnā Pahār par chaṛh gayā jis tarah Rab ne use hukm diyā thā. Us ke hāthoñ meñ patthar kī donoñ takhtiyāñ thīñ. ⁵ Jab wuh choṭī par pahuñchā to Rab bādāl meñ utar āyā aur us ke pās kharā ho kar apne nām Rab kā elān kiya. ⁶ Mūsā ke sāmne se guzarte hue us ne pukārā, “Rab, Rab, rahīm aur mehrbān Khudā. Tahammul, shafqat aur wafā se bharpūr. ⁷ Wuh hazāroñ par apnī shafqat qāym rakhtā aur logoñ kā qusūr, nāfarmānī aur gunāh muāf kartā hai. Lekin wuh har ek ko us kī munāsib sazā bhī detā hai. Jab wālidain gunāh karen to un kī aulād ko bhī tīsri aur chauthi pusht tak sazā ke natāyij bhugatne paṛenge.”

⁸ Mūsā ne jaldī se jhuk kar sijdā kiya. ⁹ Us ne kahā, “Ai Rab, agar mujh par terā karm ho to hamāre sāth chal. Beshak yih qaum haṭdharm hai, to bhī hamārā qusūr aur gunāh muāf kar aur baḡhsh de ki ham dubārā tere hī ban jāeñ.”

¹⁰ Tab Rab ne kahā, “Maiñ tumhāre sāth ahd bāndhūngā. Terī qaum ke sāmne hī maiñ aise mojize karūnga jo ab tak duniyā-bhar kī kisī bhī qaum meñ nahīn kie gae. Pūrī qaum jis ke darmiyān tū rahtā hai Rab kā kām dekhegi aur us se ḍar jāegī jo maiñ tere sāth karūnga. ¹¹ Jo ahkām maiñ āj detā hūñ un par amal kartā rah. Maiñ Amorī, Kanānī, Hittī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī aqwām ko tere āge āge mulk se nikāl dūngā. ¹² Khabardār, jo us mulk meñ rahte haiñ jahāñ tū jā rahā hai un se ahd na bāndhnā. Wārnā wuh tere darmiyān rahte hue tujhe gunāhoñ meñ phaंसāte raheñge. ¹³ Un kī qurbāngāheñ ḍhā denā, un ke butoñ ke satūñ ṭukre ṭukre kar denā aur un kī dewī Yasīrat ke khambe kāṭ ḍālnā.

¹⁴ Kisī aur mābūd kī parastish na karnā, kyonki Rab kā nām ḡhayūr hai, Allāh ḡhairatmand hai. ¹⁵ Khabardār, us mulk ke bāshindoñ se ahd na karnā, kyonki tere darmiyān rahte hue bhī wuh apne mābūdoñ kī pairawī karke zinā kareñge

aur unheñ qurbāniyān charhāenge. Ākhirkār wuh tujhe bhī apnī qurbāniyon meñ shirkat kī dāwat denge. ¹⁶ Khatrā hai ki tū un kī beṭiyon kā apne beṭon ke sāth rishtā bāndhe. Phir jab yih apne mābūdōn kī pairawī karke zinā kareñgī to un ke sabab se tere beṭe bhī un kī pairawī karne lageñge.

¹⁷ Apne lie dewatā na dhālnā.

Sālānā Īden

¹⁸ Bekhamīrī Roṭī kī Īd manānā. Abīb ke mahīne * meñ sāt din tak terī roṭī meñ khamīr na ho jis tarah main ne hukm diyā hai. Kyonki is mahīne meñ tū Misr se niklā.

¹⁹ Har pahlauṭhā merā hai. Tere māl maweshiyon kā har pahlauṭhā merā hai, chāhe bachhrā ho yā lelā. ²⁰ Lekin pahlauṭhe gadhe ke ewaz bheṛ denā. Agar yih mumkin na ho to us kī gardan toṛ ḍālnā. Apne pahlauṭhe beṭon ke lie bhī ewazī denā. Koī mere pās khālī hāth na āe.

²¹ Chhih din kām-kāj karnā, lekin sātweñ din ārām karnā. Khāh hal chalānā ho yā fasal kāṭnī ho to bhī sātweñ din ārām karnā.

²² Gandum kī Fasal kī Kaṭāī kī Īd † us waqt manānā jab tū gehūn kī pahlī fasal kāṭegā. Angūr aur Phal Jamā Karne kī Īd Isrāīlī sāl ke ikhtitām par manānī hai.

²³ Lāzim hai ki tere tamām mard sāl meñ tīn martabā Rab Qādir-e-mutlaq ke sāmne jo Isrāīl kā Khudā hai hāzir hoñ. ²⁴ Main tere āge āge qaumon ko mulk se nikāl dūngā aur terī sarhaddeñ barhātā jāūngā. Phir jab tū sāl meñ tīn martabā Rab apne Khudā ke huzūr āegā to koī bhī tere mulk kā lālach nahīn karegā.

²⁵ Jab tū kisī jānwar ko zabah karke qurbānī ke taur par pesh kartā hai to us ke khūn ke sāth aisī roṭī pesh na karnā jis meñ khamīr ho. Īd-e-Fasah kī qurbānī se aglī subah tak kuchh bāqī na rahe.

²⁶ Apnī zamīn kī pahlī paidāwār meñ se behtarīn hissā Rab apne Khudā ke ghar meñ le ānā.

Bakrī yā bheṛ ke bachche ko us kī māñ ke dūdh meñ na pakānā.”

Mūsā ke Chehre par Chamak

²⁷ Rab ne Mūsā se kahā, “Yih tamām bāteñ likh le, kyonki yih us ahd kī buniyād haiñ jo main ne tere aur Isrāīl ke sāth bāndhā hai.”

²⁸ Mūsā chālīs din aur chālīs rāt wahīn Rab ke huzūr rahā. Is daurān na us ne kuchh khāyā na piyā. Us ne patthar kī takhtiyon par ahd ke das ahkām likhe.

²⁹ Is ke bād Mūsā shariyat kī donoñ takhtiyon ko hāth meñ lie hue Sīnā Pahār se utrā. Us ke chehre kī jild chamak rahī thī, kyonki us ne Rab se bāt kī thī. Lekin use khud is kā ilm nahīn thā. ³⁰ Jab Hārūn aur tamām Isrāīliyon ne dekhā ki Mūsā kā chehrā chamak rahā hai to wuh us ke pās āne se ḍar gae. ³¹ Lekin us ne unheñ bulāyā to Hārūn aur jamāt ke tamām sardār us ke pās āe, aur us ne un se bāt kī. ³² Bād meñ bāqī Isrāīlī bhī āe, aur Mūsā ne unheñ tamām ahkām sunāe jo Rab ne use Koh-e-Sīnā par die the.

³³ Yih sab kuchh kahne ke bād Mūsā ne apne chehre par niqāb ḍāl liyā. ³⁴ Jab bhī wuh Rab se bāt karne ke lie mulāqāt ke khaime meñ jātā to niqāb ko khaime se nikalte waqt tak utār letā. Aur jab wuh nikal kar Isrāīliyon ko Rab se mile hue ahkām sunātā ³⁵ to wuh dekhte ki us ke chehre kī jild chamak rahī hai. Is ke bād Mūsā dubārā niqāb ko apne chehre par ḍāl letā, aur wuh us waqt tak chehre par rahtā jab tak Mūsā Rab se bāt karne ke lie mulāqāt ke khaime meñ na jātā thā.

35

Sabat kā Din

* 34:18 Mārch tā Aprail. † 34:22 Sitambar tā Aktūbar.

¹ Mūsā ne Isrāīl kī pūrī jamāt ko ikatṭhā karke kahā, “Rab ne tum ko yih hukm die haiñ: ² Chhih dīn kām-kāj kiyā jāe, lekin sātwañ dīn maḥsūs-o-muqaddas ho. Wuh Rab ke lie ārām kā Sabat hai. Jo bhī is dīn kām kare use sazā-e-maut dī jāe. ³ Hafte ke dīn apne tamām gharoñ meñ āg tak na jalānā.”

Mulāqāt ke Khaime ke lie Sāmān

⁴ Mūsā ne Isrāīl kī pūrī jamāt se kahā, “Rab ne hidāyat dī hai ⁵ ki jo kuchh tumhāre pās hai us meñ se hadiye lā kar Rab ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh karo. Jo bhī dilī khushī se denā chāhe wuh in chīzoñ meñ se kuchh de: sonā, chāndī, pītal; ⁶ nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā, bārīk katān, bakrī ke bāl, ⁷ menḍhoñ kī surkh rangī huī khāleñ, takhas kī khāleñ, kīkar kī lakaṛī, ⁸ shamādān ke lie zaitūn kā tel, masah karne ke lie tel aur khushbūdār baḥhūr ke lie masāle, ⁹ aqīq-e-ahmar aur dīgar jawāhar jo imām-e-āzam ke bālāposh aur sīne ke kīse meñ jāe jāenge.

¹⁰ Tum meñ se jītne māhir kāriḡar haiñ wuh ā kar wuh kuchh banāen jo Rab ne farmāyā ¹¹ yānī khaimā aur wuh ghilāf jo us ke ūpar lagāe jāenge, huken, dīwāroñ ke takhte, shahtīr, satūn aur pāe, ¹² ahd kā sandūq, use uṭhāne kī lakaṛiyāñ, us ke kaffāre kā ḡhaknā, Muqaddastarīn Kamre ke darwāze kā pardā, ¹³ maḥsūs roṭiyōñ kī mez, use uṭhāne kī lakaṛiyāñ, us kā sārā sāmān aur roṭiyāñ, ¹⁴ shamādān aur us par rakhne ke charāgh us ke sāmān samet, shamādān ke lie tel, ¹⁵ baḥhūr jalāne kī qurbāngāh, use uṭhāne kī lakaṛiyāñ, masah kā tel, khushbūdār baḥhūr, muqaddas khaime ke darwāze kā pardā, ¹⁶ jānwaroñ ko chaṛhāne kī qurbāngāh, us kā pītal kā janglā, use uṭhāne kī lakaṛiyāñ aur baqī sārā sāmān, dhōne kā hauz aur wuh ḡhāñchā jis par hauz rakhā jātā hai, ¹⁷ chārdīwārī ke parde un ke khamboñ aur pāiyōñ samet, sahan ke darwāze kā pardā, ¹⁸ khaime aur chārdīwārī kī meḡheñ aur rasse, ¹⁹ aur wuh muqaddas libās jo Hārūn aur us ke beṭe maqdis meñ khidmat karne ke lie pahante haiñ.”

²⁰ Yih sun kar Isrāīl kī pūrī jamāt Mūsā ke pās se chalī gāi. ²¹ Aur jo jo dilī khushī se denā chāhtā thā wuh mulāqāt ke khaime, us ke sāmān yā imāmoñ ke kaproñ ke lie koī hadiyā le kar wāpas āyā. ²² Rab ke hadiye ke lie mard aur khawātīn dilī khushī se apne sone ke zewarāt masalan jaṛāu pineñ, bāliyañ aur chhalle le āe. ²³ Jis jis ke pās darkār chīzoñ meñ se kuchh thā wuh use Mūsā ke pās le āyā yānī nīle, qirmizī aur arghawānī rang kā dhāgā, bārīk katān, bakrī ke bāl, menḍhoñ kī surkh rangī huī khāleñ aur takhas kī khāleñ. ²⁴ Chāndī, pītal aur kīkar kī lakaṛī bhī hadiye ke taur par lāi gāi. ²⁵ Aur jītne aurateñ kātne meñ māhir thīñ wuh apnī kātī huī chīzeñ le āñ yānī nīle, qirmizī aur arghawānī rang kā dhāgā aur bārīk katān. ²⁶ Isī tarah jo jo aurat bakrī ke bāl kātne meñ māhir thī aur dilī khushī se maqdis ke lie kām karnā chāhtī thī wuh yih kāt kar le āi. ²⁷ Sardār aqīq-e-ahmar aur dīgar jawāhar le āe jo imām-e-āzam ke bālāposh aur sīne ke kīse ke lie darkār the. ²⁸ Wuh shamādān, masah ke tel aur khushbūdār baḥhūr ke lie masāle aur zaitūn kā tel bhī le āe.

²⁹ Yoñ Isrāīl ke tamām mard aur khawātīn jo dilī khushī se Rab ko kuchh denā chāhte the us sāre kām ke lie hadiye le āe jo Rab ne Mūsā kī mārifat karne ko kahā thā.

Bazliyel aur Uhliya

³⁰ Phir Mūsā ne Isrāīliyoñ se kahā, “Rab ne Yahūdāh ke qābile ke Bazliyel bin Ūrī bin Hūr ko chun liyā hai. ³¹ Us ne use ilāhī Rūh se māmūr karke hikmat, samajh aur tāmīr ke har kām ke lie darkār ilm de diyā hai. ³² Wuh naqshe banā kar un ke mutābiq sone, chāndī aur pītal kī chīzeñ banā saktā hai. ³³ Wuh jawāhar ko kāt kar jārne kī qābiliyat rakhtā hai. Wuh lakaṛī ko tarāsh kar us se muḡhtalif chīzeñ banā saktā hai. Wuh bahut sāre aur kāmōñ meñ bhī mahārat rakhtā hai. ³⁴ Sāth hī Rab ne use aur Dān ke qābile ke Uhliya bin Aḡhīsamak ko dūsroñ ko sikhāne kī qābiliyat

bhī dī hai. ³⁵ Us ne unheñ wuh mahārat aur hikmat dī hai jo har kām ke lie darkār hai yānī kārīgarī ke har kām ke lie, kaṛhāī ke kām ke lie, nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se kapṛā banāne ke lie aur bunāī ke kām ke lie. Wuh māhir kārīgar haiñ aur naqshe bhī banā sakte haiñ.

36

¹ Lāzim hai ki Bazliyēl, Uhliyāb aur bāqī kārīgar jin ko Rab ne maqdis kī tāmīr ke lie hikmat aur samajh dī hai sab kuchh aīn un hidāyāt ke mutābiq banāeñ jo Rab ne dī haiñ.”

Isrāīlī Dilī Khushī se Dete Haiñ

² Mūsā ne Bazliyēl aur Uhliyāb ko bulāyā. Sāth hī us ne har us kārīgar ko bhī bulāyā jise Rab ne maqdis kī tāmīr ke lie hikmat aur mahārat dī thī aur jo khushī se ānā aur yih kām karnā chāhtā thā. ³ Unheñ Mūsā se tamām hadiye mile jo Isrāīlī maqdis kī tāmīr ke lie lāe the.

Is ke bād bhī log roz baroz subah ke waqt hadiye lāte rahe. ⁴ Ākhirkār tamām kārīgar jo maqdis banāne ke kām meñ lage the apnā kām chhoṛ kar Mūsā ke pās āe. ⁵ Unhoñ ne kahā, “Log had se zyādā lā rahe haiñ. Jis kām kā hukm Rab ne diyā hai us ke lie itne sāmān kī zarūrat nahīn hai.” ⁶ Tab Mūsā ne pūrī khaimāgāh meñ elān karwā diyā ki koī mard yā aurat maqdis kī tāmīr ke lie ab kuchh na lāe.

Yōñ unheñ mazīd chīzeñ lāne se rokā gayā, ⁷ kyonki kām ke lie sāmān zarūrat se zyādā ho gayā thā.

Mulāqāt kā Khaimā

⁸ Jo kārīgar mahārat rakhte the unhoñ ne khaima ko banāyā. Unhoñ ne bārīk katān aur nīle, arghawānī aur qirmizī dhāge se das parde banāe. Pardoñ par kisī māhir kārīgar ke kaṛhāī ke kām se karūbī farishtoñ kā ḍizāyn banāyā gayā. ⁹ Har parde kī lambāī 42 fuṭ aur chaurāī 6 fuṭ thī. ¹⁰ Pāñch pardoñ ke lambe hāshie ek dūsre ke sāth joṛe gae aur isī tarah bāqī pāñch bhī. Yōñ do bare ṭukṛe ban gae. ¹¹ Donoñ ṭukroñ ko ek dūsre ke sāth milāne ke lie unhoñ ne nīle dhāge ke halqe banāe. Yih halqe har ṭukṛe ke 42 fuṭ wāle ek kināre par lagāe gae. ¹² Ek ṭukṛe ke hāshie par 50 halqe aur dūsre par bhī utne hī halqe. In do hāshiyōñ ke halqe ek dūsre ke āmne-sāmne the. ¹³ Phir Bazliyēl ne sone kī 50 hukeñ banā kar un se āmne-sāmne ke halqoñ ko ek dūsre ke sāth milāyā. Yōñ donoñ ṭukroñ ke joṛe se khaimā ban gayā.

¹⁴ Us ne bakrī ke bāloñ se bhī 11 parde banāe jinheñ kapṛe wāle khaima ke ūpar rakhnā thā. ¹⁵ Har parde kī lambāī 45 fuṭ aur chaurāī 6 fuṭ thī. ¹⁶ Pāñch pardoñ ke lambe hāshie ek dūsre ke sāth joṛe gae aur is tarah bāqī chhih bhī. ¹⁷ In donoñ ṭukroñ ko milāne ke lie us ne har ṭukṛe ke 45 fuṭ wāle ek kināre par pachās pachās halqe lagāe. ¹⁸ Phir pītal kī 50 hukeñ banā kar us ne donoñ hisse milāe.

¹⁹ Ek dūsre ke ūpar ke donoñ khaimoñ kī hifāzat ke lie Bazliyēl ne do aur ghilāf banāe. Bakrī ke bāloñ ke khaima par rakhne ke lie us ne menḍhoñ kī surkh rangī huī khāleñ joṛ dīñ aur us ke ūpar rakhne ke lie takhas kī khāleñ milāīñ.

²⁰ Is ke bād us ne kīkar kī lakaṛī ke takhte banāe jo khaima kī dīwāroñ kā kām dete the. ²¹ Har takhte kī ūñchāī 15 fuṭ thī aur chaurāī sawā do fuṭ. ²² Har takhte ke nīche do do chūleñ thīñ. In chūloñ se har takhte ko us ke pāiyōñ ke sāth joṛā jātā thā tāki takhtā khaṛā rahe. ²³ Khaima kī junūbī dīwār ke lie 20 takhte banāe gae ²⁴ aur sāth hī chāndī ke 40 pāe bhī jin par takhte khaṛe kie jāte the. Har takhte ke nīche do pāe the, aur har pāe meñ ek chūl lagtī thī. ²⁵ Isī tarah khaima kī shimālī dīwār ke lie bhī 20 takhte banāe gae ²⁶ aur sāth hī chāndī ke 40 pāe jo takhtoñ ko khaṛā karne ke lie the. Har takhte ke nīche do pāe the. ²⁷ Khaima kī pichhlī yānī maḡhribī

dīwār ke lie chhih takhte banāe gae. ²⁸ Is dīwār ko shimālī aur junūbī dīwāron ke sāth joṛne ke lie kone wāle do takhte banāe gae. ²⁹ In do takhton meñ niche se le kar ūpar tak konā thā tāki ek se shimālī dīwār maḡhribī dīwār ke sāth juṛ jāe aur dūsre se junūbī dīwār maḡhribī dīwār ke sāth. In ke ūpar ke sire kaṛon se mazbūt kie gae. ³⁰ Yoñ pichhle yānī maḡhribī takhton kī pūrī tādād 8 thī aur in ke lie chāndī ke pāiyon kī tādād 16, har takhte ke niche do pāe.

³¹⁻³² Phir Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī ke shahtīr banāe, tīnon dīwāron ke lie pāñch pāñch shahtīr. Wuh har dīwār ke takhton par yoñ lagāne ke lie the kī un se takhte ek dūsre ke sāth milāe jāen. ³³ Darmiyānī shahtīr yoñ banāyā gayā kī wuh dīwār kī ādhī ūñchāī par dīwār ke ek sire se dūsre sire tak lag saktā thā. ³⁴ Us ne tamām takhton aur shahtīron par sonā chaṛhāyā. Shahtīron ko takhton ke sāth lagāne ke lie us ne sone ke kaṛe banāe jo takhton meñ lagāne the.

Muqaddas Khaime ke Parde

³⁵ Ab Bazliyel ne ek aur pardā banāyā. Us ke lie bhī bārīk katān aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā dhāgā istemāl huā. Us par bhī kisī māhir kāriḡar ke kaṛhāī ke kām se karūbī farishton kā ḡizāyn banāyā gayā. ³⁶ Phir us ne parde ko laṭkāne ke lie kīkar kī lakaṛī ke chār satūn, sone kī huken aur chāndī ke chār pāe banāe. Satūnon par sonā chaṛhāyā gayā.

³⁷ Bazliyel ne khaime ke darwāze ke lie bhī pardā banāyā. Wuh bhī bārīk katān aur nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge se banāyā gayā, aur us par kaṛhāī kā kām kiyā gayā. ³⁸ Is parde ko laṭkāne ke lie us ne sone kī huken aur kīkar kī lakaṛī ke pāñch satūn banāe. Satūnon ke ūpar ke siron aur paṭṭiyon par sonā chaṛhāyā gayā jabki un ke pāe pītal ke the.

37

Ahd kā Sandūq

¹ Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kā sandūq banāyā. Us kī lambāī paune chār fuṭ thī jabki us kī chaurāī aur ūñchāī sawā do do fuṭ thī. ² Us ne pūre sandūq par andar aur bāhar se khālis sonā chaṛhāyā. Ūpar kī satah ke irdgird us ne sone kī jhālar lagāī. ³ Sandūq ko ūṭhāne ke lie us ne sone ke chār kaṛe ḡhāl kar unheñ sandūq ke chārpāiyon par lagāyā. Donon taraf do do kaṛe the. ⁴ Phir us ne kīkar kī do lakaṛiyāñ sandūq ko ūṭhāne ke lie taiyār kīñ aur un par sonā chaṛhāyā. ⁵ Us ne in lakaṛiyon ko donoñ taraf ke kaṛon meñ ḡāl diyā tāki un se sandūq ko ūṭhāyā jā sake.

⁶ Bazliyel ne sandūq kā ḡhaknā khālis sone kā banāyā. Us kī lambāī paune chār fuṭ aur chaurāī sawā do fuṭ thī. ⁷⁻⁸ Phir us ne do karūbī farishte sone se ḡhar kar banāe jo ḡhakne ke donoñ siron par khāṛe the. Yih do farishte aur ḡhaknā ek hī ṭukṛe se banāe gae. ⁹ Farishton ke par yoñ ūpar kī taraf phaile hue the kī wuh ḡhakne ko panāh dete the. Un ke muñh ek dūsre kī taraf kie hue the, aur wuh ḡhakne kī taraf dekhte the.

Maḡhsūs Roṭiyon kī Mez

¹⁰ Is ke bād Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kī mez banāī. Us kī lambāī tīn fuṭ, chaurāī ḡerh fuṭ aur ūñchāī sawā do fuṭ thī. ¹¹ Us ne us par khālis sonā chaṛhā kar us ke irdgird sone kī jhālar lagāī. ¹² Mez kī ūpar kī satah par us ne chaukhaṭā bhī lagāyā jis kī ūñchāī tīn inch thī aur jis par sone kī jhālar lagī thī. ¹³ Ab us ne sone ke chār kaṛe ḡhāl kar unheñ chāron konoñ par lagāyā jahāñ mez ke pāe lage the. ¹⁴ Yih kaṛe mez kī satah par lage chaukhaṭe ke niche lagāe gae. Un meñ wuh lakaṛiyāñ ḡālñ thīñ jin se mez ko ūṭhānā thā. ¹⁵ Bazliyel ne yih lakaṛiyāñ bhī kīkar se banāīñ aur un par sonā chaṛhāyā.

¹⁶ Āk̄hirkār us ne k̄hālis sone ke wuh thāl, pyāle, mai kī nazareñ pesh karne ke bartan aur martabān banāe jo us par rakhe jāte the.

Shamādān

¹⁷ Phir Bazliyel ne k̄hālis sone kā shamādān banāyā. Us kā pāyā aur ḍandī ghar kar banāe gae. Us kī pyāliyāñ jo phūloñ aur kaliyoñ kī shakl kī thīñ pāe aur ḍandī ke sāth ek hī ṭukrā thīñ. ¹⁸ Ḍandī se dāīñ aur bāīñ taraf tīn tīn shākheñ nikaltī thīñ. ¹⁹ Har shāk̄h par tīn pyāliyāñ lagī thīñ jo bādām kī kaliyoñ aur phūloñ kī shakl kī thīñ. ²⁰ Shamādān kī ḍandī par bhī is qism kī pyāliyāñ lagī thīñ, lekin tādād meñ chār. ²¹ In meñ se tīn pyāliyāñ dāeñ bāeñ kī chhīh shākhoñ ke nīche lagī thīñ. Wuh yoñ lagī thīñ ki har pyālī se do shākheñ nikaltī thīñ. ²² Shākheñ aur pyāliyāñ balki pūrā shamādān k̄hālis sone ke ek hī ṭukre se ghar kar banāyā gayā.

²³ Bazliyel ne shamādān ke lie k̄hālis sone ke sāt charāgh banāe. Us ne battī katarne kī qainchiyāñ aur jalte koele ke lie chhoṭe bartan bhī k̄hālis sone se banāe. ²⁴ Shamādān aur us ke tamām sāmān ke lie pūre 34 kilogrām k̄hālis sonā istemāl huā.

Bak̄hūr Jalāne kī Qurbāngāh

²⁵ Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kī qurbāngāh banāī jo bak̄hūr jalāne ke lie thī. Wuh ḍerh fuṭ lambī, itnī hī chauṛī aur tīn fuṭ ūñchī thī. Us ke chār konoñ meñ se sīng nikalte the jo qurbāngāh ke sāth ek hī ṭukre se banāe gae the. ²⁶ Us kī ūpar kī satah, us ke chār pahluoñ aur us ke sīngoñ par k̄hālis sonā charhāyā gayā. Ūpar kī satah ke irdgird Bazliyel ne sone kī jhālar banāī. ²⁷ Sone ke do kaṛe banā kar us ne unheñ is jhālar ke nīche ek dūsre ke muqābil pahluoñ par lagāyā. In kaṛoñ meñ qurbāngāh ko uṭhāne kī lakaṛiyāñ ḍālī gaīñ. ²⁸ Yīh lakaṛiyāñ kīkar kī thīñ, aur un par bhī sonā charhāyā gayā.

²⁹ Bazliyel ne masah karne kā muqaddas tel aur k̄hushbūdār k̄hālis bak̄hūr bhī banāyā. Yīh itarsāz kā kām thā.

38

Jānwaroñ ko Pesh Karne kī Qurbāngāh

¹ Bazliyel ne kīkar kī lakaṛī kī ek aur qurbāngāh banāī jo bhasm hone wālī qurbāniyoñ ke lie thī. Us kī ūñchāī sārhe chār fuṭ, us kī lambāī aur chauṛāī sārhe sāt sāt fuṭ thī. ² Us ke ūpar chāroñ konoñ meñ se sīng nikalte the. Sīng aur qurbāngāh ek hī ṭukre ke the, aur us par pital charhāyā gayā. ³ Us kā tamām sāz-o-sāmān aur bartan bhī pital ke the yāñī rākh ko uṭhā kar le jāne kī bālṭiyāñ, belche, kāñṭe, jalte hue koele ke lie bartan aur chhīrkāw ke kaṭore.

⁴ Qurbāngāh ko uṭhāne ke lie us ne pital kā janglā banāyā. Wuh ūpar se khulā thā aur yoñ banāyā gayā ki jab qurbāngāh us meñ rakhī jāe to wuh us kināre tak pahuñche jo qurbāngāh kī ādhī ūñchāī par lagī thī. ⁵ Us ne qurbāngāh ko uṭhāne ke lie chār kaṛe banā kar unheñ jangle ke chār konoñ par lagāyā. ⁶ Phir us ne kīkar kī do lakaṛiyāñ banā kar un par pital charhāyā ⁷ aur qurbāngāh ke donoñ taraf lage in kaṛoñ meñ ḍāl dīñ. Yoñ use uṭhāyā jā saktā thā. Qurbāngāh lakaṛī kī thī lekin khokhlī thī.

⁸ Bazliyel ne dhone kā hauz aur us kā ḍhāñchā bhī pital se banāyā. Us kā pital un auratoñ ke āñoñ se milā thā jo mulāqāt ke k̄haime ke darwāze par k̄hidmat kartī thīñ.

K̄haime kā Sahan

⁹ Phir Bazliyel ne sahan banāyā. Us kī chārdīwārī bārīk katān ke kapṛe se banāī gaī. Chārdīwārī kī lambāī junūb kī taraf 150 fuṭ thī. ¹⁰ Kapṛe ko lagāne ke lie chāñdī kī huken, paṭṭiyāñ, lakaṛī ke khambe aur un ke pāe banāe gae. ¹¹ Chārdīwārī shimāl

kī taraf bhī isī tarah banāī gaī. ¹² Khaime ke pīchhe maḡhrib kī taraf chārdīwārī kī chaurāī 75 fuṭ thī. Kapre ke alāwā us ke lie 10 khambe, 10 pāe aur kaprā lagāne ke lie chāndī kī hukeñ aur paṭṭiyāñ banāī gaīñ. ¹³ Sāmne, mashriq kī taraf jahāñ se sūraj tulū hotā hai chārdīwārī kī chaurāī bhī 75 fuṭ thī. ¹⁴⁻¹⁵ Kaprā darwāze ke dāīñ taraf sārhe 22 fuṭ chaurā thā aur us ke bāīñ taraf bhī utnā hī chaurā. Use donoñ taraf tīn tīn khamboñ ke sāth lagāyā gayā jo pītal ke pāiyon par khare the. ¹⁶ Chārdīwārī ke tamām pardon ke lie bārīk katān istemāl huā. ¹⁷ Khambe pītal ke pāiyon par khare the, aur parde chāndī kī hukoñ aur paṭṭiyon se khamboñ ke sāth lage the. Khamboñ ke ūpar ke siron par chāndī chaṛhāī gaī thī. Sahan ke tamām khamboñ par chāndī kī paṭṭiyāñ lagī thīñ.

¹⁸ Chārdīwārī ke darwāze kā pardā nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se banāyā gayā, aur us par kaṛhāī kā kām kiyā gayā. Wuh 30 fuṭ chaurā aur chārdīwārī ke dūsre pardon kī tarah sārhe sāt fuṭ ūñchā thā. ¹⁹ Us ke chār khambe aur pītal ke chār pāe the. Us kī hukeñ aur paṭṭiyāñ chāndī kī thīñ, aur khamboñ ke ūpar ke siron par chāndī chaṛhāī gaī thī. ²⁰ Khaime aur chārdīwārī kī tamām meḡheñ pītal kī thīñ.

Khaime kā Tāmīrī Sāmān

²¹ Zail meñ us sāmān kī fahrist hai jo maqdis kī tāmīr ke lie istemāl huā. Mūsā ke hukm par imām-e-āzam Hārūn ke beṭe Itamar ne Lāwiyon kī mārifat yih fahrist taiyār kī. ²² (Yahūdāh ke qabīle ke Bazliyel bin Ūrī bin Hūr ne wuh sab kuchh banāyā jo Rab ne Mūsā ko batāyā thā. ²³ Us ke sāth Dān ke qabīle kā Uhliyāb bin Aḡhīsamak thā jo kārīgarī ke har kām aur kaṛhāī ke kām meñ māhir thā. Wuh nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se kaprā banāne meñ bhī māhir thā.)

²⁴ Us sone kā wazn jo logon ke hadiyon se jamā huā aur maqdis kī tāmīr ke lie istemāl huā taqriban 1,000 kilogrām thā. (Use maqdis ke bāton ke hisāb se tolā gayā.)

²⁵ Tāmīr ke lie chāndī jo mardumshumārī ke hisāb se wasūl huī, us kā wazn taqriban 3,430 kilogrām thā. (Use bhī maqdis ke bāton ke hisāb se tolā gayā.) ²⁶ Jin mardoñ kī umr 20 sāl yā is se zāyd thī unheñ chāndī kā ādhā ādhā sikkā denā parā. Mardoñ kī kul tāḍād 6,03,550 thī. ²⁷ Chūñki dīwāron ke takhton ke pāe aur Muqaddastarīn Kamre ke darwāze ke satūnon ke pāe chāndī ke the is lie taqriban pūrī chāndī in 100 pāiyon ke lie sarf huī. ²⁸ Taqriban 30 kilogrām chāndī bach gaī. Is se chārdīwārī ke khamboñ kī hukeñ aur paṭṭiyāñ banāī gaīñ, aur yih khamboñ ke ūpar ke siron par bhī chaṛhāī gaī.

²⁹ Jo pītal hadiyon se jamā huā us kā wazn taqriban 2,425 kilogrām thā. ³⁰ Khaime ke darwāze ke pāe, jānwāron ko chaṛhāne kī qurbāngāh, us kā janglā, bartan aur sāz-o-sāmān, ³¹ chārdīwārī ke pāe, sahan ke darwāze ke pāe aur khaime aur chārdīwārī kī tamām meḡheñ isī se banāī gaīñ.

39

Hārūn kā Bālāposh

¹ Bazliyel kī hidāyat par kārīgaron ne nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā dhāgā le kar maqdis meñ khidmat ke lie libās banāe. Unhon ne Hārūn ke muqaddas kapre un hidāyat ke ain mutābiq banāe jo Rab ne Mūsā ko dī thīñ. ² Unhon ne imām-e-āzam kā bālāposh banāne ke lie sonā, nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārīk katān istemāl kiyā. ³ Unhon ne sone ko kūt kūt kar warq banāyā aur phir use kāt kar dhāge banāe. Jab nīle, arḡhawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se kaprā banāyā gayā to sone kā yih dhāgā mahārat se kaṛhāī ke kām meñ istemāl huā. ⁴ Unhon ne bālāposh ke lie do paṭṭiyāñ banāīñ aur unheñ bālāposh ke kandhon par

rakh kar sāmne aur pīchhe se bālāposh ke sāth lagāīn. ⁵ Paṭkā bhī banāyā gayā jis se bālāposh ko bāndhā jātā thā. Is ke lie bhī sonā, nīle, arghawānī aur qirmizī rang kā dhāgā aur bārīk katān istemāl huā. Yih un hidāyāt ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn. ⁶ Phir unhoñ ne aqīq-e-ahmar ke do patthar chun lie aur unheñ sone ke khānoñ meñ jaṛ kar un par Isrāīl ke bārah beṭoñ ke nām kandā kie. Yih nām jauharoñ par us tarah kandā kie gae jis tarah muhr kandā kī jātī hai. ⁷ Unhoñ ne pattharoñ ko bālāposh kī do paṭṭiyon par yon lagāyā ki wuh Hārūn ke kandhoñ par Rab ko Isrāīliyon kī yād dilāte raheñ. Yih sab kuchh Rab kī dī gaī hidāyāt ke ain mutābiq huā.

Sīne kā Kīsā

⁸ Is ke bād unhoñ ne sīne kā kīsā banāyā. Yih māhir kārīgar kā kām thā aur unhīn chīzoñ se banā jin se Hārūn kā bālāposh bhī banā thā yānī sone aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge aur bārīk katān se. ⁹ Jab kapṛe ko ek dafā tah kiyā gayā to kīse kī lambāī aur chauṛāī nau nau inch thī. ¹⁰ Unhoñ ne us par chār qatāroñ meñ jawāhar jaṛe. Har qatār meñ tīn tīn jauhar the. Pahlī qatār meñ lāl, zabarjad aur zumurrad. ¹¹ Dūsri meñ fīrozā, sang-e-lājaward aur hajrul-qamar. ¹² Tīsri meñ zarqon, aqīq aur yāqūt-e-arghawānī. ¹³ Chauthī meñ pukhrāj, aqīq-e-ahmar aur yashab. Har jauhar sone ke khāne meñ jaṛā huā thā. ¹⁴ Yih bārah jawāhar Isrāīl ke bārah qabīloñ kī numāindagī karte the. Ek ek jauhar par ek qabīle kā nām kandā kiyā gayā, aur yih nām us tarah kandā kie gae jis tarah muhr kandā kī jātī hai.

¹⁵ Ab unhoñ ne sīne ke kīse ke lie khālis sone kī do zanjīreñ banāīn jo ḍorī kī tarah gundhī huī thīn. ¹⁶ Sāth sāth unhoñ ne sone ke do khāne aur do kaṛe bhī banāe. Unhoñ ne yih kaṛe kīse ke ūpar ke do konoñ par lagāe. ¹⁷ Phir donoñ zanjīreñ un do kaṛoñ ke sāth lagāī gaīn. ¹⁸ Un ke dūsre sire bālāposh kī kandhoñ wālī paṭṭiyon ke do khānoñ ke sāth joṛ die gae. Phir sāmne kī taraf lagāe gae. ¹⁹ Unhoñ ne kīse ke nichle do konoñ par bhī sone ke do kaṛe lagāe. Wuh andar, bālāposh kī taraf lage the. ²⁰ Ab unhoñ ne do aur kaṛe banā kar bālāposh kī kandhoñ wālī paṭṭiyon par lagāe. Yih bhī sāmne kī taraf lage the lekin nīche, bālāposh ke paṭke ke ūpar hī. ²¹ Unhoñ ne sīne ke kīse ke nichle kaṛe nīlī ḍorī se bālāposh ke in nichle kaṛoñ ke sāth bāndhe. Yon kīsā paṭke ke ūpar achchhī tarah sīne ke sāth lagā rahā. Yih un hidāyāt ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

Hārūn kā Choḡhā

²² Phir kārīgaroñ ne choḡhā bunā. Wuh pūrī tarah nīle dhāge se banāyā gayā. Choḡhe ko bālāposh se pahle pahnanā thā. ²³ Us ke garebān ko bune hue kālar se mazbūt kiyā gayā tāki wuh na phaṭe. ²⁴ Unhoñ ne nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge se anār banā kar unheñ choḡhe ke dāman meñ lagā diyā. ²⁵ Un ke darmiyān khālis sone kī ghanṭiyān lagāī gaīn. ²⁶ Dāman meñ anār aur ghanṭiyān bārī bārī lagāī gaīn. Lāzim thā ki Hārūn khidmat karne ke lie hameshā yih choḡhā pahne. Rab ne Mūsā ko yih hukm diyā thā.

Khidmat ke lie Dīgar Libās

²⁷ Kārīgaroñ ne Hārūn aur us ke beṭoñ ke lie bārīk katān ke zerjāme banāe. Yih bunane wāle kā kām thā. ²⁸ Sāth sāth unhoñ ne bārīk katān kī pagaṛiyān aur bārīk katān ke pājāme banāe. ²⁹ Kamarband ko bārīk katān aur nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge se banāyā gayā. Kaṛhāī karne wāloñ ne is par kām kiyā. Sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banāyā gayā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

³⁰ Unhoñ ne muqaddas tāj yānī khālis sone kī takhtī banāī aur us par yih alfāz kandā kie, 'Rab ke lie Maḥsūs-o-Muqaddas.' ³¹ Phir unhoñ ne ise nīlī ḍorī se pagaṛī ke sāmne wāle hisse se lagā diyā. Yih bhī un hidāyāt ke mutābiq banāyā gayā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

Sārā Sāmān Mūsā ko Dikhāyā Jātā Hai

³² Ākhirkār maqdis kā kām mukammal huā. Isrāīliyon ne sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banāyā thā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn. ³³ Wuh maqdis kī tamām chīzeṅ Mūsā ke pās le āe yānī muqaddas khaimā aur us kā sārā sāmān, us kī huken, dīwāron ke takhte, shahtīr, satūn aur pāe, ³⁴ khaime par menḍhon kī surkh rangī hūī khālon kā ghilāf aur takhas kī khālon kā ghilāf, Muqaddastarīn Kamre ke darwāze kā pardā, ³⁵ ahd kā sandūq jis meṅ shariāt kī takhtiyān rakhnī thīn, use uṭhāne kī lakaṛiyān aur us kā ḍhaknā, ³⁶ maḥsūs roṭiyon kī mez, us kā sārā sāmān aur roṭiyān, ³⁷ khālis sone kā shamādān aur us par rakhne ke charāgh us ke sāre sāmān samet, shamādān ke lie tel, ³⁸ baḥhūr jalāne kī sone kī qurbāngāh, masah kā tel, khushbūdār baḥhūr, muqaddas khaime ke darwāze kā pardā, ³⁹ jānwaron ko charhāne kī pital kī qurbāngāh, us kā pital kā janglā, use uṭhāne kī lakaṛiyān aur baqī sārā sāmān, dhōne kā hauz aur wuh ḍhānchā jis par hauz rakhnā thā, ⁴⁰ chārdīwārī ke parde un ke khambon aur pāiyon samet, sahan ke darwāze kā pardā, chārdīwārī ke rasse aur meḥken, mulāqāt ke khaime meṅ khidmat karne kā baqī sārā sāmān ⁴¹ aur maqdis meṅ khidmat karne ke wuh muqaddas libās jo Hārūn aur us ke beṭon ko pahnane the.

⁴² Sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq banāyā gayā thā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn. ⁴³ Mūsā ne tamām chīzon kā muāynā kiya aur mālūm kiya kī unhon ne sab kuchh Rab kī hidāyāt ke mutābiq banāyā thā. Tab us ne unheṅ barkat dī.

40

Maqdis ko Kharā Karne kī Hidāyāt

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, ² “Pahle mahīne kī pahli tāriḳh ko mulāqāt kā khaimā kharā karnā. ³ Ahd kā sandūq jis meṅ shariāt kī takhtiyān haiṅ Muqaddastarīn Kamre meṅ rakh kar us ke darwāze kā pardā lagānā. ⁴ Is ke bād maḥsūs roṭiyon kī mez Muqaddas Kamre meṅ lā kar us par tamām zarūrī sāmān rakhnā. Us kamre meṅ shamādān bhī le ānā aur us par us ke charāgh rakhnā. ⁵ Baḥhūr kī sone kī qurbāngāh us parde ke sāmne rakhnā jis ke picḥhe ahd kā sandūq hai. Phir khaime meṅ dākhil hone ke darwāze par pardā lagānā. ⁶ Jānwaron ko charhāne kī qurbāngāh sahan meṅ khaime ke darwāze ke sāmne rakhī jāe. ⁷ Khaime aur is qurbāngāh ke darmiyān dhōne kā hauz rakh kar us meṅ pānī ḍālnā. ⁸ Sahan kī chārdīwārī kharī karke us ke darwāze kā pardā lagānā.

⁹ Phir masah kā tel le kar use khaime aur us ke sāre sāmān par chhīrak denā. Yon tū use mere lie maḥsūs karegā aur wuh muqaddas hogā. ¹⁰ Phir jānwaron ko charhāne kī qurbāngāh aur us ke sāmān par masah kā tel chhīraknā. Yon tū use mere lie maḥsūs karegā aur wuh nihāyat muqaddas hogā. ¹¹ Isī tarah hauz aur us ḍhānche ko bhī maḥsūs karnā jis par hauz rakhā gayā hai.

¹² Hārūn aur us ke beṭon ko mulāqāt ke khaime ke darwāze par lā kar ḡhusl karānā. ¹³ Phir Hārūn ko muqaddas libās pahnānā aur use masah karke mere lie maḥsūs-o-muqaddas karnā tāki imām ke taur par merī khidmat kare. ¹⁴ Us ke beṭon ko lā kar unheṅ zerjāme pahnā denā. ¹⁵ Unheṅ un ke wālid kī tarah masah karnā tāki wuh bhī imāmon ke taur par merī khidmat karen. Jab unheṅ masah kiya jāegā to wuh aur bād meṅ un kī aulād hameshā tak maqdis meṅ is khidmat ke lie maḥsūs honge.”

Maqdis ko Kharā Kiyā Jātā Hai

¹⁶ Mūsā ne sab kuchh Rab kī hidāyāt ke mutābiq kiya. ¹⁷ Pahle mahīne kī pahli tāriḳh ko muqaddas khaimā kharā kiya gayā. Unheṅ Misr se nikle pūrā ek sāl ho gayā thā. ¹⁸ Mūsā ne dīwār ke takhton ko un ke pāiyon par kharā karke un ke sāth

shahtir lagāe. Isī tarah us ne satūnoñ ko bhī kharā kiyā. ¹⁹ Us ne Rab kī hidāyāt ke ain mutābiq dīwāroñ par kapre kā khaimā lagāyā aur us par dūsre ghilāf rakhe.

²⁰ Us ne shariāt kī donoñ takhtiyāñ le kar ahd ke sandūq meñ rakh dīñ, uṭhāne ke lie lakariyāñ sandūq ke kaṛoñ meñ dāl dīñ aur kaffāre kā dhaknā us par lagā diyā. ²¹ Phir us ne Rab kī hidāyāt ke ain mutābiq sandūq ko Muqaddastarīn Kamre meñ rakh kar us ke darwāze kā pardā lagā diyā. Yoñ ahd ke sandūq par pardā parā rahā. ²² Mūsā ne maḥsūs roṭiyon kī mez Muqaddas Kamre ke shimālī hisse meñ us parde ke sāmne rakh dī jis ke pīchhe ahd kā sandūq thā. ²³ Us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq Rab ke lie maḥsūs kī huī roṭiyāñ mez par rakhīñ. ²⁴ Usī kamre ke junūbī hisse meñ us ne shamādān ko mez ke muqābil rakh diyā. ²⁵ Us par us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq Rab ke sāmne charāgh rakh die. ²⁶ Us ne baḥhūr kī sone kī qurbāngāh bhī usī kamre meñ rakhī, us parde ke bilkul sāmne jis ke pīchhe ahd kā sandūq thā. ²⁷ Us ne us par Rab kī hidāyat ke ain mutābiq khushbūdār baḥhūr jalāyā.

²⁸ Phir us ne khaime kā darwāzā lagā diyā. ²⁹ Bāhar jā kar us ne jānwaroñ ko charhāne kī qurbāngāh khaime ke darwāze ke sāmne rakh dī. Us par us ne Rab kī hidāyat ke ain mutābiq bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur ghallā kī nazareñ charhāñ.

³⁰ Us ne dhone ke hauz ko khaime aur us qurbāngāh ke darmiyān rakh kar us meñ pāñī dāl diyā. ³¹ Mūsā, Hārūn aur us ke beṭe use apne hāth-pāñw dhone ke lie istemāl karte the. ³² Jab bhī wuh mulāqāt ke khaime meñ dākhil hote yā jānwaroñ ko charhāne kī qurbāngāh ke pās āte to Rab kī hidāyat ke ain mutābiq pahle ghusl karte.

³³ Ākhir meñ Mūsā ne khaimā, qurbāngāh aur chārdīwārī kharī karke sahan ke darwāze kā pardā lagā diyā. Yoñ Mūsā ne maqdis kī tāmīr mukammal kī.

Khaima meñ Rab kā Jalāl

³⁴ Phir mulāqāt ke khaime par bādāl chhā gayā aur maqdis Rab ke jalāl se bhar gayā. ³⁵ Mūsā khaime meñ dākhil na ho sakā, kyonki bādāl us par ṭhahrā huā thā aur maqdis Rab ke jalāl se bhar gayā thā.

³⁶ Tamām safr ke daurān jab bhī maqdis ke ūpar se bādāl uṭhtā to Isrāīlī safr ke lie taiyār ho jāte. ³⁷ Agar wuh na uṭhtā to wuh us waqt tak ṭhahre rahte jab tak bādāl uṭh na jātā. ³⁸ Dīn ke waqt bādāl maqdis ke ūpar ṭhahrā rahtā aur rāt ke waqt wuh tamām Isrāīliyon ko āg kī sūrat meñ nazar ātā thā. Yih silsilā pūre safr ke daurān jāri rahā.

Ahbār

Bhasm Hone Wālī Qurbānī

¹ Rab ne mulāqāt ke khaime meñ se Mūsā ko bulā kar kahā ² ki Isrāīliyoñ ko ittalā de,

“Agar tum meñ se koī Rab ko qurbānī pesh karnā chāhe to wuh apne gāy-bailoñ yā bheṛ-bakriyoñ meñ se jānwar chun le.

³ Agar wuh apne gāy-bailoñ meñ se bhasm hone wālī qurbānī chaṛhānā chāhe to wuh beaib bail chun kar use mulāqāt ke khaime ke darwāze par pesh kare tāki Rab use qabūl kare. ⁴ Qurbānī pesh karne wālā apnā hāth jānwar ke sar par rakhe to yih qurbānī maqbūl ho kar us kā kaffārā degī. ⁵ Qurbānī pesh karne wālā bail ko wahāñ Rab ke sāmne zabah kare. Phir Hārūn ke beṭe jo imām haiñ us kā khūn Rab ko pesh karke use darwāze par kī qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛkeñ. ⁶ Is ke bād qurbānī pesh karne wālā khāl utār kar jānwar ke ṭukṛe ṭukṛe kare. ⁷ Imām qurbāngāh par āg lagā kar us par tartīb se lakaṛiyāñ chuneñ. ⁸ Us par wuh jānwar ke ṭukṛe sar aur charbī samet rakheñ. ⁹ Lāzim hai ki qurbānī pesh karne wālā pahle jānwar kī antaṛiyāñ aur pinḍliyāñ dhoe, phir imām pūre jānwar ko qurbāngāh par jalā de. Is jalne wālī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai.

¹⁰ Agar bhasm hone wālī qurbānī bheṛ-bakriyoñ meñ se chunī jāe to wuh beaib nar ho. ¹¹ Pesh karne wālā use Rab ke sāmne qurbāngāh kī shimālī simt meñ zabah kare. Phir Hārūn ke beṭe jo imām haiñ us kā khūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛkeñ. ¹² Is ke bād pesh karne wālā jānwar ke ṭukṛe ṭukṛe kare aur imām yih ṭukṛe sar aur charbī samet qurbāngāh kī jaltī huī lakaṛiyōñ par tartīb se rakhe. ¹³ Lāzim hai ki qurbānī pesh karne wālā pahle jānwar kī antaṛiyāñ aur pinḍliyāñ dhoe, phir imām pūre jānwar ko Rab ko pesh karke qurbāngāh par jalā de. Is jalne wālī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai.

¹⁴ Agar bhasm hone wālī qurbānī parindā ho to wuh qumrī yā jawān kabūtar ho. ¹⁵ Imām use qurbāngāh ke pās le āe aur us kā sar maroṛ kar qurbāngāh par jalā de. Wuh us kā khūn yoñ nikalne de ki wuh qurbāngāh kī ek taraf se niche ṭapke. ¹⁶ Wuh us kā poṭā aur jo us meñ hai dūr karke qurbāngāh kī mashriqī simt meñ phaiñk de, wahāñ jahāñ rākh phaiñkī jāti hai. ¹⁷ Use pesh karte waqt imām us ke par pakaṛ kar parinde ko phār ḍāle, lekin yoñ ki wuh bilkul ṭukṛe ṭukṛe na ho jāe. Phir imām use qurbāngāh par jaltī huī lakaṛiyōñ par jalā de. Is jalne wālī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai.

2

Ġhallā kī Nazar

¹ Agar koī Rab ko Ġhallā kī nazar pesh karnā chāhe to wuh is ke lie behtarīn maidā istemāl kare. Us par wuh zaitūn kā tel unde le aur lubān rakh kar ² use Hārūn ke beṭoñ ke pās le āe jo imām haiñ. Imām tel se milāyā gayā muṭṭhī-bhar maidā aur tamām lubān le kar qurbāngāh par jalā de. Yih yādgār kā hissā hai, aur us kī khushbū Rab ko pasand hai. ³ Bāqī maidā aur tel Hārūn aur us ke beṭoñ kā hissā hai. Wuh Rab kī jalne wālī qurbāniyoñ meñ se ek nihāyat muqaddas hissā hai.

⁴ Agar yih qurbānī tanūr meñ pakāi huī roṭī ho to us meñ khamīr na ho. Is kī do qisimeñ ho saktī haiñ, roṭiyāñ jo behtarīn maide aur tel se banī huī hoñ aur roṭiyāñ jīn par tel lagāyā gayā ho.

⁵ Agar yih qurbānī tawe par pakāi huī roṭī ho to wuh behtarīn maide aur tel kī ho. Us meñ khamīr na ho. ⁶ Chūnki wuh ġhallā kī nazar hai is lie roṭī ko ṭukre ṭukre karnā aur us par tel ḍālnā.

⁷ Agar yih qurbānī karāhī meñ pakāi huī roṭī ho to wuh behtarīn maide aur tel kī ho.

⁸ Agar tū in chīzoñ kī banī huī ġhallā kī nazar Rab ke huzūr lānā chāhe to use imām ko pesh karnā. Wuhī use qurbāngāh ke pās le āe. ⁹ Phir imām yādgār kā hissā alag karke use qurbāngāh par jalā de. Aisī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai. ¹⁰ Qurbānī kā bāqī hissā Hārūn aur us ke beṭoñ ke lie hai. Wuh Rab kī jalne wālī qurbāniyoñ meñ se ek nihāyat muqaddas hissā hai.

¹¹ Ġhallā kī jitnī nazareñ tum Rab ko pesh karte ho un meñ khamīr na ho, kyonki lāzim hai ki tum Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karte waqt na khamīr, na shahd jalāo.

¹² Yih chīzeñ fasal ke pahle phaloñ ke sāth Rab ko pesh kī jā saktī haiñ, lekin unheñ qurbāngāh par na jalāyā jāe, kyonki wahāñ Rab ko un kī khushbū pasand nahīñ hai.

¹³ Ġhallā kī har nazar meñ namak ho, kyonki namak us ahd kī numāindaḡī kartā hai jo tere Kḡudā ne tere sāth bāndhā hai. Tujhe har qurbānī meñ namak ḍālnā hai.

¹⁴ Agar tū ġhallā kī nazar ke lie fasal ke pahle phal pesh karnā chāhe to kuchlī huī kachchī bāliyañ bhūn kar pesh karnā. ¹⁵ Chūnki wuh ġhallā kī nazar hai is lie us par tel unḍelnā aur lubān rakhnā. ¹⁶ Kuchle hue dānoñ aur tel kā jo hissā Rab kā hai yāñī yādgār kā hissā use imām tamām lubān ke sāth jalā de. Yih nazar Rab ke lie jalne wālī qurbānī hai.

3

Salāmatī kī Qurbānī

¹ Agar koī Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh karne ke lie gāy yā bail chaḡhānā chāhe to wuh jānwar beaib ho. ² Wuh apnā hāth jānwar ke sar par rakh kar use mulāqāt ke kḡaime ke darwāze par zabah kare. Hārūn ke beṭe jo imām haiñ us kā khūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛkeñ. ³⁻⁴ Pesh karne wālā antaṛiyoñ par kī sārī charbī, gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī jalne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kare. In chīzoñ ko gurdoñ ke sāth hī alag karnā hai. ⁵ Phir Hārūn ke beṭe yih sab kuchh bhasm hone wālī qurbānī ke sāth qurbāngāh kī lakariyoñ par jalā deñ. Yih jalne wālī qurbānī hai, aur is kī khushbū Rab ko pasand hai. ⁶ Agar salāmatī kī qurbānī ke lie bheṛ-bakriyoñ meñ se jānwar chunā jāe to wuh beaib nar yā mādā ho.

⁷ Agar wuh bheṛ kā bachchā chaḡhānā chāhe to wuh use Rab ke sāmne le āe.

⁸ Wuh apnā hāth us ke sar par rakh kar use mulāqāt ke kḡaime ke sāmne zabah kare. Hārūn ke beṭe us kā khūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛkeñ. ⁹⁻¹⁰ Pesh karne wālā charbī, pūrī dum, antaṛiyoñ par kī sārī charbī, gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī jalne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kare. In chīzoñ ko gurdoñ ke sāth hī alag karnā hai. ¹¹ Imām yih sab kuchh Rab ko pesh karke qurbāngāh par jalā de. Yih khurāk jalne wālī qurbānī hai.

¹² Agar salāmatī kī qurbānī bakrī kī ho ¹³ to pesh karne wālā us par hāth rakh kar use mulāqāt ke kḡaime ke sāmne zabah kare. Hārūn ke beṭe jānwar kā khūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhiṛkeñ. ¹⁴⁻¹⁵ Pesh karne wālā antaṛiyoñ par kī sārī charbī, gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī jalne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kare. In chīzoñ ko gurdoñ ke sāth hī alag karnā hai. ¹⁶ Imām yih sab kuchh Rab ko pesh karke qurbāngāh par jalā de. Yih khurāk jalne wālī qurbānī hai, aur is kī khushbū Rab ko pasand hai.

Sārī charbī Rab kī hai. ¹⁷ Tumhāre lie khūn yā charbī khānā manā hai. Yih na sirf tumhāre lie manā hai balki tumhārī aulād ke lie bhī, na sirf yahān balki har jagah jahān tum rahte ho.”

4

Gunāh kī Qurbānī

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā ki jo bhī ghairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm ko torē wuh yih kare:

Imām ke lie Gunāh kī Qurbānī

³ Agar imām-e-āzam gunāh kare aur natīje mein purī qaum qusūrwār thahre to phir wuh Rab ko ek beaib jawān bail le kar gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kare. ⁴ Wuh jawān bail ko mulāqāt ke khaime ke darwāze ke pās le āe aur apnā hāth us ke sar par rakh kar use Rab ke sāmne zabah kare. ⁵ Phir wuh jānwar ke khūn mein se kuchh le kar khaime mein jāe. ⁶ Wahān wuh apnī unglī us mein dāl kar use sāt bār Rab ke sāmne yānī Muqaddastarīn Kamre ke parde par chhīrke. ⁷ Phir wuh khaime ke andar kī us qurbāngāh ke chāron sīngoṅ par khūn lagāe jis par baḥūr jalāyā jātā hai. Bāqī khūn wuh bāhar khaime ke darwāze par kī us qurbāngāh ke pāe par unḍele jis par jānwar jalāe jāte haiṅ. ⁸ Jawān bail kī sārī charbī, antariyon par kī sārī charbī, ⁹ gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur jorḱalejī ko gurdon ke sāth hī alag karnā hai. ¹⁰ Yih bilkul usī tarah kiya jāe jis tarah us bail ke sāth kiya gayā jo salāmatī kī qurbānī ke lie pesh kiya jātā hai. Imām yih sab kuchh us qurbāngāh par jalā de jis par jānwar jalāe jāte haiṅ. ¹¹ Lekin wuh us kī khāl, us kā sārā gosht, sar aur pinḍliyaṅ, antariyaṅ aur un kā gobar ¹² khaimāgāh ke bāhar le jāe. Yih chīzeṅ us pāk jagah par jahān qurbāniyon kī rākh phaiṅkī jāti hai lakariyon par rakh kar jalā denī haiṅ.

Qaum ke lie Gunāh kī Qurbānī

¹³ Agar Isrāīl kī purī jamāt ne ghairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm se tajāwuz kiya hai aur jamāt ko mālūm nahīn thā to bhī wuh qusūrwār hai. ¹⁴ Jab logon ko patā lage ki ham ne gunāh kiya hai to jamāt mulāqāt ke khaime ke pās ek jawān bail le āe aur use gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kare. ¹⁵ Jamāt ke buzurg Rab ke sāmne apne hāth us ke sar par rakheṅ, aur wuh wahīn zabah kiya jāe. ¹⁶ Phir imām-e-āzam jānwar ke khūn mein se kuchh le kar mulāqāt ke khaime mein jāe. ¹⁷ Wahān wuh apnī unglī us mein dāl kar use sāt bār Rab ke sāmne yānī Muqaddastarīn Kamre ke parde par chhīrke. ¹⁸ Phir wuh khaime ke andar kī us qurbāngāh ke chāron sīngoṅ par khūn lagāe jis par baḥūr jalāyā jātā hai. Bāqī khūn wuh bāhar khaime ke darwāze kī us qurbāngāh ke pāe par unḍele jis par jānwar jalāe jāte haiṅ. ¹⁹ Is ke bād wuh us kī tamām charbī nikāl kar qurbāngāh par jalā de. ²⁰ Us bail ke sāth wuh sab kuchh kare jo use apne zātī ghairirādī gunāh ke lie karnā hotā hai. Yon wuh logon kā kaffārā degā aur unheṅ muāfi mil jāegī. ²¹ Āḥir mein wuh bail ko khaimāgāh ke bāhar le jā kar us tarah jalā de jis tarah use apne lie bail ko jalā denā hotā hai. Yih jamāt kā gunāh dūr karne kī qurbānī hai.

Qaum ke Rāhnumā ke lie Gunāh kī Qurbānī

²² Agar koī sardār ghairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm se tajāwuz kare aur yon qusūrwār thahre to ²³ jab bhī use patā lage ki mujh se gunāh huā hai to wuh qurbānī ke lie ek beaib bakrā le āe. ²⁴ Wuh apnā hāth bakre ke sar par rakh kar use wahān zabah kare jahān bhasm hone wālī qurbāniyaṅ zabah kī jāti haiṅ. Yih gunāh kī qurbānī hai. ²⁵ Imām apnī unglī khūn mein dāl kar use us qurbāngāh ke chāron sīngoṅ par lagāe jis par jānwar jalāe jāte haiṅ. Bāqī khūn wuh qurbāngāh

ke pāe par unde. ²⁶ Phir wuh us kī sārī charbī qurbāngāh par us tarah jalā de jis tarah wuh salāmatī kī qurbāniyōn kī charbī jalā detā hai. Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi hāsil ho jāegī.

Ām Logoñ ke lie Gunāh kī Qurbānī

²⁷ Agar koī ām shakhs ghairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm se tajāwuz kare aur yoñ qusūrwār ṭhahre to ²⁸ jab bhī use patā lage ki mujh se gunāh huā hai to wuh qurbānī ke lie ek beaib bakrī le āe. ²⁹ Wuh apnā hāth bakrī ke sar par rakh kar use wahān zabah kare jahān bhasm hone wālī qurbāniyān zabah kī jāti haiñ. ³⁰ Imām apnī unglī khūn meñ ḍāl kar use us qurbāngāh ke chāroñ sīngoñ par lagāe jis par jānwar jalāe jāte haiñ. Bāqī khūn wuh qurbāngāh ke pāe par unde. ³¹ Phir wuh us kī sārī charbī us tarah nikāle jis tarah wuh salāmatī kī qurbāniyōn kī charbī nikāltā hai. Is ke bād wuh use qurbāngāh par jalā de. Aisī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai. Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi hāsil ho jāegī.

³² Agar wuh gunāh kī qurbānī ke lie bheṛ kā bachchā lānā chāhe to wuh beaib mādā ho. ³³ Wuh apnā hāth us ke sar par rakh kar use wahān zabah kare jahān bhasm hone wālī qurbāniyān zabah kī jāti haiñ. ³⁴ Imām apnī unglī khūn meñ ḍāl kar use us qurbāngāh ke chāroñ sīngoñ par lagāe jis par jānwar jalāe jāte haiñ. Bāqī khūn wuh qurbāngāh ke pāe par unde. ³⁵ Phir wuh us kī tamām charbī us tarah nikāle jis tarah salāmatī kī qurbānī ke lie zabah kie gae jawān mendhe kī charbī nikālī jāti hai. Is ke bād imām charbī ko qurbāngāh par un qurbāniyōn samet jalā de jo Rab ke lie jalāi jāti haiñ. Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi mil jāegī.

5

Gunāh kī Qurbāniyōn ke bāre meñ Khās Hidāyāt

¹ Ho saktā hai ki kisī ne yoñ gunāh kiya ki us ne koī jurm dekhā yā wuh us ke bāre meñ kuchh jāntā hai. To bhī jab gawāhoñ ko qasam ke lie bulāyā jāta hai to wuh gawāhī dene ke lie sāmne nahīn ātā. Is sūrat meñ wuh qusūrwār ṭhahartā hai.

² Ho saktā hai ki kisī ne ghairirādī taur par kisī nāpāk chīz ko chhū liyā hai, khāh wuh kisī janglī jānwar, maweshī yā reñgne wāle jānwar kī lāsh kyoñ na ho. Is sūrat meñ wuh nāpāk hai aur qusūrwār ṭhahartā hai.

³ Ho saktā hai ki kisī ne ghairirādī taur par kisī shakhs kī nāpākī ko chhū liyā hai yānī us kī koī aisi chīz jis se wuh nāpāk ho gayā hai. Jab use mālūm ho jāta hai to wuh qusūrwār ṭhahartā hai.

⁴ Ho saktā hai ki kisī ne beparwāi se kuchh karne kī qasam khāi hai, chāhe wuh achchhā kām thā yā ghalat. Jab wuh jān letā hai ki us ne kyā kiya hai to wuh qusūrwār ṭhahartā hai.

⁵ Jo is tarah ke kisī gunāh kī binā par qusūrwār ho, lāzim hai ki wuh apnā gunāh taslīm kare. ⁶ Phir wuh gunāh kī qurbānī ke taur par ek bheṛ yā bakrī pesh kare. Yoñ imām us kā kaffārā degā.

⁷ Agar qusūrwār shakhs ghurbaṭ ke bāis bheṛ yā bakrī na de sake to wuh Rab ko do qumriyān yā do jawān kabūtar pesh kare, ek gunāh kī qurbānī ke lie aur ek bhasm hone wālī qurbānī ke lie. ⁸ Wuh unheñ imām ke pās le āe. Imām pahle gunāh kī qurbānī ke lie parindā pesh kare. Wuh us kī gardan maroṛ ḍāle lekin aise ki sar judā na ho jāe. ⁹ Phir wuh us ke khūn meñ se kuchh qurbāngāh ke ek pahlū par chhiṛke. Bāqī khūn wuh yoñ nikalne de ki wuh qurbāngāh ke pāe par ṭapke. Yih gunāh kī qurbānī hai. ¹⁰ Phir imām dūsre parinde ko qawāyd ke mutābiq bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kare. Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi mil jāegī.

¹¹ Agar wuh shaḵhs ḡhurbat ke bāis do qumriyān yā do jawān kabūtar bhī na de sake to phir wuh gunāh kī qurbānī ke lie ḡerḥ kilogrām behtarīn maidā pesh kare. Wuh us par na tel unḡele, na lubān rakhe, kyonki yih ḡhallā kī nazar nahīn balki gunāh kī qurbānī hai. ¹² Wuh use imām ke pās le āe jo yādgār kā hissā yānī muṭṭhī-bhar un qurbāniyon ke sāth jalā de jo Rab ke lie jalāī jāti haiñ. Yih gunāh kī qurbānī hai. ¹³ Yoñ imām us ādmī kā kaffārā degā aur use muāfi mil jāegī. ḡhallā kī nazar kī tarah bāqī maidā imām kā hissā hai.”

Qusūr kī Qurbānī

¹⁴ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁵ “Agar kisī ne be’imānī karke ḡhairirādī taur par Rab kī maḵsūs aur muqaddas chīzon ke silsile meñ gunāh kiyā ho, aisā shaḵhs qusūr kī qurbānī ke taur par Rab ko beaib aur qīmat ke lihāz se munāsib menḡhā yā bakrā pesh kare. Us kī qīmat maqdis kī sharh ke mutābiq muqarrar kī jāe. ¹⁶ Jitnā nuqsān maqdis ko huā hai utnā hī wuh de. Is ke alāwā wuh mazīd 20 fīsad adā kare. Wuh use imām ko de de aur imām jānwar ko qusūr kī qurbānī ke taur par pesh karke us kā kaffārā de. Yoñ use muāfi mil jāegī.

¹⁷ Agar koī ḡhairirādī taur par gunāh karke Rab ke kisī hukm se tajāwuz kare to wuh qusūrwār hai, aur wuh us kā zimmedār ṭhahregā. ¹⁸ Wuh qusūr kī qurbānī ke taur par imām ke pās ek beaib aur qīmat ke lihāz se munāsib menḡhā le āe. Us kī qīmat maqdis kī sharh ke mutābiq muqarrar kī jāe. Phir imām yih qurbānī us gunāh ke lie chaḡhāe jo qusūrwār shaḵhs ne ḡhairirādī taur par kiyā hai. Yoñ use muāfi mil jāegī. ¹⁹ Yih qusūr kī qurbānī hai, kyonki wuh Rab kā gunāh karke qusūrwār ṭhahrā hai.”

6

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Ho saktā hai kisī ne gunāh karke be’imānī kī hai, masalan us ne apne paṛosī kī koī chīz wāpas nahīn kī jo us ke sapurd kī gaī thī yā jo use girwī ke taur par milī thī, yā us ne us kī koī chīz chorī kī, yā us ne kisī se koī chīz chhīn lī, ³ yā us ne kisī kī gumshudā chīz ke bāre meñ jhūṭ bolā jab use mil gaī, yā us ne qasam khā kar jhūṭ bolā hai, yā is tarah kā koī aur gunāh kiyā hai. ⁴ Agar wuh is tarah kā gunāh karke qusūrwār ṭhahre to lāzim hai ki wuh wuhī chīz wāpas kare jo us ne chorī kī yā chhīn lī yā jo us ke sapurd kī gaī yā jo gumshudā ho kar us ke pās ā gaī hai ⁵ yā jis ke bāre meñ us ne qasam khā kar jhūṭ bolā hai. Wuh us kā utnā hī wāpas karke 20 fīsad zyādā de. Aur wuh yih sab kuchh us dīn wāpas kare jab wuh apnī qusūr kī qurbānī pesh kartā hai. ⁶ Qusūr kī qurbānī ke taur par wuh ek beaib aur qīmat ke lihāz se munāsib menḡhā imām ke pās le āe aur Rab ko pesh kare. Us kī qīmat maqdis kī sharh ke mutābiq muqarrar kī jāe. ⁷ Phir imām Rab ke sāmne us kā kaffārā degā to use muāfi mil jāegī.”

Bhasm Hone Wālī Qurbānī

⁸ Rab ne Mūsā se kahā, ⁹ “Hārūn aur us ke beṭon ko bhasm hone wālī qurbāniyon ke bāre meñ zail kī hidāyāt denā: Bhasm hone wālī qurbānī pūrī rāt subah tak qurbāngāh kī us jagah par rahe jahān āg jaltī hai. Āg ko bujhne na denā. ¹⁰ Subah ko imām katān kā libās aur katān kā pājāmā pahan kar qurbānī se bachī huī rākh qurbāngāh ke pās zamīn par ḡāle. ¹¹ Phir wuh apne kapṛe badal kar rākh ko ḡhaimāgāh ke bāhar kisī pāk jagah par chhoṛ āe. ¹² Qurbāngāh par āg jaltī rahe. Wuh kabhī bhī na bujhe. Har subah imām lakariyān chun kar us par bhasm hone wālī qurbānī tartīb se rakhe aur us par salāmatī kī qurbānī kī charbī jalā de. ¹³ Āg hameshā jaltī rahe. Wuh kabhī na bujhne pāe.

ḡhallā kī Nazar

¹⁴ Ġhallā kī nazar ke bāre meñ hidāyāt yih haiñ: Hārūn ke beṭe use qurbāngāh ke sāmne Rab ko pesh kareñ. ¹⁵ Phir imām yādgār kā hissā yānī tel se milāyā gayā muṭṭhī-bhar behtarīn maidā aur qurbānī kā tamām lubān le kar qurbāngāh par jalā de. Is kī khushbū Rab ko pasand hai. ¹⁶ Hārūn aur us ke beṭe qurbānī kā bāqī hissā khā leñ. Lekin wuh use muqaddas jagah par yānī mulāqāt ke khaime kī chārdīwārī ke andar khāeñ, aur us meñ khamīr na ho. ¹⁷ Use pakāne ke lie us meñ khamīr na ḍālā jāe. Maiñ ne jalne wālī qurbāniyoñ meñ se yih hissā un ke lie muqarrar kiyā hai. Yih gunāh kī qurbānī aur qusūr kī qurbānī kī tarah nihāyat muqaddas hai. ¹⁸ Hārūn kī aulād ke tamām mard use khāeñ. Yih usūl abad tak qāym rahe. Jo bhī use chhuegā wuh maḥsūs-o-muqaddas ho jāegā.”

¹⁹ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁰ “Jab Hārūn aur us ke beṭoñ ko imām kī zimmedārī uṭhāne ke lie maḥsūs karke tel se masah kiyā jāegā to wuh ḍerh kilogrām behtarīn maidā pesh kareñ. Us kā ādhā hissā subah ko aur ādhā hissā shām ke waqt pesh kiyā jāe. Wuh ġhallā kī yih nazar rozānā pesh kareñ. ²¹ Use tel ke sāth milā kar tawe par pakānā hai. Phir use ṭukre ṭukre karke ġhallā kī nazar ke taur par pesh karnā. Us kī khushbū Rab ko pasand hai. ²² Yih qurbānī hameshā Hārūn kī nasl kā wuh ādmī pesh kare jise masah karke imām-e-āzam kā ohdā diyā gayā hai, aur wuh use pūre taur par Rab ke lie jalā de. ²³ Imām kī ġhallā kī nazar hameshā pūre taur par jalānā. Use na khānā.”

Gunāh kī Qurbānī

²⁴ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁵ “Hārūn aur us ke beṭoñ ko gunāh kī qurbānī ke bāre meñ zail kī hidāyāt denā: Gunāh kī qurbānī ko Rab ke sāmne wahīn zabah karnā hai jahān bhasm hone wālī qurbānī zabah kī jāti hai. Wuh nihāyat muqaddas hai. ²⁶ Use pesh karne wālā imām use muqaddas jagah par yānī mulāqāt ke khaime kī chārdīwārī ke andar khāe. ²⁷ Jo bhī is qurbānī ke gosht ko chhū letā hai wuh maḥsūs-o-muqaddas ho jātā hai. Agar qurbānī ke khūn ke chhīnṭe kisī libās par par jāeñ to use muqaddas jagah par dhonā hai. ²⁸ Agar gosht ko hanḍiyā meñ pakāyā gayā ho to us bartan ko bād meñ toṛ denā hai. Agar us ke lie pītal kā bartan istemāl kiyā gayā ho to use khūb māñjh kar pānī se sáf karnā. ²⁹ Imāmoñ ke khāndānoñ meñ se tamām mard use khā sakte haiñ. Yih khānā nihāyat muqaddas hai. ³⁰ Lekin gunāh kī har wuh qurbānī khāi na jāe jis kā khūn mulāqāt ke khaime meñ is lie lāyā gayā hai ki maqḍis meñ kisī kā kaffārā diyā jāe. Use jalānā hai.

7

Qusūr kī Qurbānī

¹ Qusūr kī qurbānī jo nihāyat muqaddas hai us ke bāre meñ hidāyāt yih haiñ:

² Qusūr kī qurbānī wahīn zabah karnī hai jahān bhasm hone wālī qurbānī zabah kī jāti hai. Us kā khūn qurbāngāh ke chār pahluoñ par chhīrkā jāe. ³ Us kī tamām charbī nikāl kar qurbāngāh par chaṛhānī hai yānī us kī dum, antariyoñ par kī charbī, ⁴ gurde us charbī samet jo un par aur kamr ke qarīb hotī hai aur joṛkalejī. In chīzoñ ko gurdoñ ke sāth hī alag karnā hai. ⁵ Imām yih sab kuchh Rab ko qurbāngāh par jalne wālī qurbānī ke taur par pesh kare. Yih qusūr kī qurbānī hai. ⁶ Imāmoñ ke khāndānoñ meñ se tamām mard use khā sakte haiñ. Lekin use muqaddas jagah par khāyā jāe. Yih nihāyat muqaddas hai.

⁷ Gunāh aur qusūr kī qurbānī ke lie ek hī usūl hai, jo imām qurbānī ko pesh karke kaffārā detā hai us ko us kā gosht miltā hai. ⁸ Is tarah jo imām kisī jānwar ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par chaṛhātā hai usī ko jānwar kī khāl miltī hai. ⁹ Aur isi tarah tanūr meñ, kaṛāhī meñ yā tawe par pakāi gai ġhallā kī har nazar us imām ko miltī hai jis ne use pesh kiyā hai. ¹⁰ Lekin Hārūn ke tamām beṭoñ ko ġhallā kī

bāqī nazareñ barābar barābar miltī raheñ, khāh un meñ tel milāyā gayā ho yā wuh khushk hoñ.

Salāmatī kī Qurbānī

¹¹ Salāmatī kī qurbānī jo Rab ko pesh kī jātī hai us ke bāre meñ zail kī hidāyāt haiñ:

¹² Agar koī is qurbānī se apnī shukrguzārī kā izhār karnā chāhe to wuh jānwar ke sāth beḳhamīrī roṭī jis meñ tel dālā gayā ho, beḳhamīrī roṭī jis par tel lagāyā gayā ho aur roṭī jis meñ behtarīn maidā aur tel milāyā gayā ho pesh kare. ¹³ Is ke alāwā wuh ḳhamīrī roṭī bhī pesh kare. ¹⁴ Pesh karne wālā qurbānī kī har chīz kā ek hissā uṭhā kar Rab ke lie maḳhsūs kare. Yih us imām kā hissā hai jo jānwar kā ḳhūn qurbāngāh par chhīrāktā hai. ¹⁵ Gosht usī dīn khāyā jāe jab jānwar ko zabah kiyā gayā ho. Aglī subah tak kuchh nahīn bachnā chāhie.

¹⁶ Is qurbānī kā gosht sirf is sūrat meñ agle dīn khāyā jā saktā hai jab kisī ne mannāt mān kar yā apnī khushī se use pesh kiyā hai. ¹⁷ Agar kuchh gosht tīsre dīn tak bach jāe to use jalānā hai. ¹⁸ Agar use tīsre dīn bhī khāyā jāe to Rab yih qurbānī qabūl nahīn karegā. Us kā koī faydā nahīn hogā balki use nāpāk qarār diyā jāegā. Jo bhī us se khāegā wuh qusūrwar ṭhahregā. ¹⁹ Agar yih gosht kisī nāpāk chīz se lag jāe to use nahīn khānā hai balki use jalāyā jāe. Agar gosht pāk hai to har shaḳhs jo ḳhud pāk hai use khā saktā hai. ²⁰ Lekin agar nāpāk shaḳhs Rab ko pesh kī gaī salāmatī kī qurbānī kā yih gosht khāe to use us kī qaum meñ se miṭā dālnā hai. ²¹ Ho saktā hai ki kisī ne kisī nāpāk chīz ko chhū liyā hai chāhe wuh nāpāk shaḳhs, jānwar yā koī aur ghinaunī aur nāpāk chīz ho. Agar aisā shaḳhs Rab ko pesh kī gaī salāmatī kī qurbānī kā gosht khāe to use us kī qaum meñ se miṭā dālnā hai.”

Charbī aur Ḳhūn Khānā Manā Hai

²² Rab ne Mūsā se kahā, ²³ “Isrāīliyon ko batā denā ki gāy-bail aur bheṛ-bakriyon kī charbī khānā tumhāre lie manā hai. ²⁴ Tum fitrī taur par mare hue jānwaron aur phāre hue jānwaron kī charbī dīgar kāmon ke lie istemāl kar sakte ho, lekin use khānā manā hai. ²⁵ Jo bhī us charbī meñ se khāe jo jalā kar Rab ko pesh kī jātī hai use us kī qaum meñ se miṭā dālnā hai. ²⁶ Jahān bhī tum rahte ho wahān parindon yā dīgar jānwaron kā ḳhūn khānā manā hai. ²⁷ Jo bhī ḳhūn khāe use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe.”

Qurbāniyon meñ se Imām kā Hissā

²⁸ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁹ “Isrāīliyon ko batānā ki jo Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh kare wuh Rab ke lie ek hissā maḳhsūs kare. ³⁰ Wuh jalne wālī yih qurbānī apne hāthon se Rab ko pesh kare. Is ke lie wuh jānwar kī charbī aur Sīnā Rab ke sāmne pesh kare. Sīnā hilāne wālī qurbānī ho. ³¹ Imām charbī ko qurbāngāh par jalā de jabki Sīnā Hārūn aur us ke beṭon kā hissā hai. ³² Qurbānī kī dahnī rān imām ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par dī jāe. ³³ Wuh us imām kā hissā hai jo salāmatī kī qurbānī kā ḳhūn aur charbī chaṛhātā hai.

³⁴ Isrāīliyon kī salāmatī kī qurbāniyon meñ se main ne hilāne wālā Sīnā aur uṭhāne wālī rān imāmon ko dī hai. Yih chīzeñ hameshā ke lie Isrāīliyon kī taraf se imāmon kā haq haiñ.”

³⁵ Yih us dīn jalne wālī qurbāniyon meñ se Hārūn aur us ke beṭon kā hissā ban gaīñ jab unheñ maqdis meñ Rab kī ḳhidmat meñ pesh kiyā gayā. ³⁶ Rab ne us dīn jab unheñ tel se masah kiyā gayā hukm diyā thā ki Isrāīlī yih hissā hameshā imāmon ko diyā karen.

³⁷ Gharz yih hidāyāt tamām qurbāniyon ke bāre meñ haiñ yānī bhasm hone wālī qurbānī, ḡhallā kī nazar, gunāh kī qurbānī, qusūr kī qurbānī, imām ko maqdis meñ ḳhidmat ke lie maḳhsūs karne kī qurbānī aur salāmatī kī qurbānī ke bāre meñ.

³⁸ Rab ne Mūsā ko yih hidāyāt Sīnā Pahār par dīn, us din jab us ne Isrāīliyon ko hukm diyā ki wuh Dasht-e-Sīnā meñ Rab ko apnī qurbāniyāñ pesh karen.

8

Hārūn aur Us ke Beṭoñ kī Maḵsūsiyat

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Hārūn aur us ke beṭoñ ko mere huzūr le ānā. Niz imāmoñ ke libās, masah kā tel, gunāh kī qurbānī ke lie jawān bail, do menḍhe aur beḵhamīrī roṭiyon kī ṭokrī le ānā. ³ Phir pūrī jamāt ko ḵhaima ke darwāze par jamā karnā.”

⁴ Mūsā ne aisā hī kiyā. Jab pūrī jamāt ikaṭṭhī ho gāi to ⁵ us ne un se kahā, “Ab maiñ wuh kuchh kartā hūñ jis kā hukm Rab ne diyā hai.” ⁶ Mūsā ne Hārūn aur us ke beṭoñ ko sāmne lā kar ḡhusl karāyā. ⁷ Us ne Hārūn ko katān kā zerjāmā pahnā kar kamarband lapeṭā. Phir us ne choḡhā pahnāyā jis par us ne bālāposh ko mahārat se bune hue paṭke se bāndhā. ⁸ Is ke bād us ne sīne kā kīsā lagā kar us meñ donoñ qur'e banām Ūrīm aur Tummīm rakhe. ⁹ Phir us ne Hārūn ke sar par pagaṛī rakhi jis ke sāmne wāle hisse par us ne muqaddas tāj yānī sone kī taḡhtī lagā dī. Sab kuchh us hukm ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā.

¹⁰ Is ke bād Mūsā ne masah ke tel se maqdis ko aur jo kuchh us meñ thā masah karke use maḵsūs-o-muqaddas kiyā. ¹¹ Us ne yih tel sāt bār jānwar charḡhāne kī qurbāngāh aur us ke sāmān par chhīrak diyā. Isī tarah us ne sāt bār dhōne ke hauz aur us ḡhāñche par tel chhīrak diyā jis par hauz rakhā huā thā. Yoñ yih chīzeñ maḵsūs-o-muqaddas huīñ. ¹² Us ne Hārūn ke sar par masah kā tel unḍel kar use masah kiyā. Yoñ wuh maḵsūs-o-muqaddas huā.

¹³ Phir Mūsā ne Hārūn ke beṭoñ ko sāmne lā kar unheñ zerjāme pahnāe, kamarband lapeṭe aur un ke saron par pagaṛiyāñ bāndhīñ. Sab kuchh us hukm ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā.

¹⁴ Ab Mūsā ne gunāh kī qurbānī ke lie jawān bail ko pesh kiyā. Hārūn aur us ke beṭoñ ne apne hāth us ke sar par rakhe. ¹⁵ Mūsā ne use zabah karke us ke ḡhūn meñ se kuchh le kar apnī ungli se qurbāngāh ke siñgoñ par lagā diyā tāki wuh gunāhoñ se pāk ho jāe. Bāqī ḡhūn us ne qurbāngāh ke pāe par unḍel diyā. Yoñ us ne use maḵsūs-o-muqaddas karke us kā kaffārā diyā. ¹⁶ Mūsā ne antariyon par kī tamām charbī, joṛkalejī aur donoñ gurde un kī charbī samet le kar qurbāngāh par jalā die. ¹⁷ Lekin bail kī khāl, gosht aur antariyon ke gobar ko us ne ḡhaimāgāh ke bāhar le jā kar jalā diyā. Sab kuchh us hukm ke mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā.

¹⁸ Is ke bād us ne bhasm hone wālī qurbānī ke lie pahlā menḍhā pesh kiyā. Hārūn aur us ke beṭoñ ne apne hāth us ke sar par rakh die. ¹⁹ Mūsā ne use zabah karke us kā ḡhūn qurbāngāh ke chār pahluon par chhīrak diyā. ²⁰ Us ne menḍhe ko ṭukṛe ṭukṛe karke sar, ṭukṛe aur charbī jalā dī. ²¹ Us ne antariyāñ aur pinḍliyāñ pānī se sāf karke pūre menḍhe ko qurbāngāh par jalā diyā. Sab kuchh us hukm ke ain mutābiq huā jo Rab ne Mūsā ko diyā thā. Rab ke lie jalne wālī yih qurbānī bhasm hone wālī qurbānī thī, aur us kī ḡhushbū Rab ko pasand thī.

²² Is ke bād Mūsā ne dūsre menḍhe ko pesh kiyā. Is qurbānī kā maqsad imāmoñ ko maqdis meñ ḡhidmat ke lie maḵsūs karnā thā. Hārūn aur us ke beṭoñ ne apne hāth menḍhe ke sar par rakh die. ²³ Mūsā ne use zabah karke us ke ḡhūn meñ se kuchh le kar Hārūn ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pāñw ke angūṭhoñ par lagāyā. ²⁴ Yihī us ne Hārūn ke beṭoñ ke sāth bhī kiyā. Us ne unheñ sāmne lā kar un ke dahne kān kī lau par aur un ke dahne hāth aur dahne pāñw ke angūṭhoñ par ḡhūn lagāyā. Bāqī ḡhūn us ne qurbāngāh ke chār pahluon par chhīrak diyā. ²⁵ Us ne menḍhe kī charbī, dum, antariyon par kī sārī charbī, joṛkalejī, donoñ gurde un kī charbī samet aur dahnī rān alag kī. ²⁶ Phir wuh Rab ke sāmne paṛī

beḵhamīrī roṭiyon kī ṭokrī meñ se ek sādā roṭī, ek roṭī jis meñ tel dālā gayā thā aur ek roṭī jis par tel lagāyā gayā thā le kar charbī aur rān par rakh di. ²⁷ Us ne yih sab kuchh Hārūn aur us ke beṭon ke hāthon par rakh kar use hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh kiya. ²⁸ Phir us ne yih chīzeñ un se wāpas le kar qurbāngāh par jalā dīñ jis par pahle bhasm hone wālī qurbānī rakhī gaī thī. Rab ke lie jalne wālī yih qurbānī imāmon ko maḵsūs karne ke lie chaḥhāī gaī, aur us kī ḵhushbū Rab ko pasand thī.

²⁹ Mūsā ne Sīnā bhī liyā aur use hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāyā. Yih maḵsūsiyat ke menḍhe meñ se Mūsā kā hissā thā. Mūsā ne is meñ bhī sab kuchh Rab ke hukm ke ain mutābiq kiya.

³⁰ Phir us ne masah ke tel aur qurbāngāh par ke ḵhūn meñ se kuchh le kar Hārūn, us ke beṭon aur un ke kapron par chhīrak diya. Yon us ne unheñ aur un ke kapron ko maḵsūs-o-muqaddas kiya.

³¹ Mūsā ne un se kahā, “Gosht ko mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par ubāl kar use un roṭiyon ke sāth khānā jo maḵsūsiyat kī qurbāniyon kī ṭokrī meñ parī haiñ. Kyonki Rab ne mujhe yihī hukm diya hai. ³² Gosht aur roṭiyon kā baqāyā jalā denā.

³³ Sāt din tak mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze meñ se na nikalnā, kyonki maqdis meñ ḵhidmat ke lie tumhārī maḵsūsiyat ke itne hī din haiñ. ³⁴ Jo kuchh āj huā hai wuh Rab ke hukm ke mutābiq huā tāki tumhārā kaffārā diya jāe. ³⁵ Tumheñ sāt rāt aur din tak ḵhaime ke darwāze ke andar rahnā hai. Rab kī is hidāyat ko māno warnā tum mar jāoge, kyonki yih hukm mujhe Rab kī taraf se diya gayā hai.”

³⁶ Hārūn aur us ke beṭon ne un tamām hidāyāt par amal kiya jo Rab ne Mūsā kī mārīfat unheñ dī thīñ.

9

Hārūn Qurbāniyāñ Chaḥhātā Hai

¹ Maḵsūsiyat ke sāt din ke bād Mūsā ne āṭhweñ din Hārūn, us ke beṭon aur Isrāīl ke buzurgoñ ko bulāyā. ² Us ne Hārūn se kahā, “Ek beaib bachhrā aur ek beaib menḍhā chun kar Rab ko pesh kar. Bachhrā gunāh kī qurbānī ke lie aur menḍhā bhasm hone wālī qurbānī ke lie ho. ³ Phir Isrāīliyon ko kah denā ki gunāh kī qurbānī ke lie ek bakrā jabki bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek beaib yaksālā bachhrā aur ek beaib yaksālā bheṛ kā bachchā pesh karo. ⁴ Sāth hī salāmatī kī qurbānī ke lie ek bail aur ek menḍhā chuno. Tel ke sāth milāī huī ḡhallā kī nazar bhī le kar sab kuchh Rab ko pesh karo. Kyonki āj hī Rab tum par zāhir hogā.”

⁵ Isrāīlī Mūsā kī matlūbā tamām chīzeñ mulāqāt ke ḵhaime ke sāmne le āe. Pūrī jamāt qarīb ā kar Rab ke sāmne khaṛī ho gaī. ⁶ Mūsā ne un se kahā, “Tumheñ wuhī karnā hai jis kā hukm Rab ne tumheñ diya hai. Kyonki āj hī Rab kā jalāl tum par zāhir hogā.”

⁷ Phir us ne Hārūn se kahā, “Qurbāngāh ke pās jā kar gunāh kī qurbānī aur bhasm hone wālī qurbānī chaḥhā kar apnā aur apnī qaum kā kaffārā denā. Rab ke hukm ke mutābiq qaum ke lie bhī qurbānī pesh karnā tāki us kā kaffārā diya jāe.”

⁸ Hārūn qurbāngāh ke pās āyā. Us ne bachhre ko zabah kiya. Yih us ke lie gunāh kī qurbānī thā. ⁹ Us ke beṭe bachhre kā ḵhūn us ke pās le āe. Us ne apnī ungli ḵhūn meñ ḍubo kar use qurbāngāh ke sīngoñ par lagāyā. Bāqī ḵhūn ko us ne qurbāngāh ke pāe par unḍel diya. ¹⁰ Phir us ne us kī charbī, gurdon aur joṛkalejī ko qurbāngāh par jalā diya. Jaise Rab ne Mūsā ko hukm diya thā waise hī Hārūn ne kiya. ¹¹ Bachhre kā gosht aur khāl us ne ḵhaimāgāh ke bāhar le jā kar jalā di.

¹² Is ke bād Hārūn ne bhasm hone wālī qurbānī ko zabah kiya. Us ke beṭon ne use us kā ḵhūn diya, aur us ne use qurbāngāh ke chār pahluon par chhīrak diya. ¹³ Unhon ne use qurbānī ke muḵhtalif ṭukre sar samet die, aur us ne unheñ qurbāngāh par jalā

diyā. ¹⁴ Phir us ne us kī antariyān aur pinḍliyān dho kar bhasm hone wālī qurbānī kī bāqī chīzoṅ par rakh kar jalā diṅ.

¹⁵ Ab Hārūn ne qaum ke lie qurbānī chaṛhāī. Us ne gunāh kī qurbānī ke lie bakrā zabah karke use pahli qurbānī kī tarah chaṛhāyā. ¹⁶ Us ne bhasm hone wālī qurbānī bhī qawāyḍ ke mutābiq chaṛhāī. ¹⁷ Us ne ḡhallā kī nazar pesh kī aur us meṅ se muṭṭhī-bhar qurbāngāh par jalā diyā. Yih ḡhallā kī us nazar ke alāwā thī jo subah ko bhasm hone wālī qurbānī ke sāth chaṛhāī gāī thī. ¹⁸ Phir us ne salāmatī kī qurbānī ke lie bail aur menḍhe ko zabah kiyā. Yih bhī qaum ke lie thī. Us ke beṭoṅ ne use jānwaroṅ kā khūn diyā, aur us ne use qurbāngāh ke chār pahluoṅ par chhīrak diyā. ¹⁹ Lekin unhoṅ ne bail aur menḍhe ko charbī, dum, antariyoṅ par kī charbī aur joṛkalejī nikāl kar ²⁰ sīne ke ṭukroṅ par rakh diyā. Hārūn ne charbī kā hissā qurbāngāh par jalā diyā. ²¹ Sīne ke ṭukre aur dahnī rāneṅ us ne hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāiṅ. Us ne sab kuchh Mūsā ke hukm ke mutābiq hī kiyā.

²² Tamām qurbāniyān pesh karne ke bād Hārūn ne apne hāth uṭhā kar qaum ko barkat dī. Phir wuh qurbāngāh se utar kar ²³ Mūsā ke sāth mulāqāt ke khaime meṅ dākḥil huā. Jab donoṅ bāhar āe to unhoṅ ne qaum ko barkat dī. Tab Rab kā jalāl pūrī qaum par zāhir huā. ²⁴ Rab ke huzūr se āg nikāl kar qurbāngāh par utrī aur bhasm hone wālī qurbānī aur charbī ke ṭukre bhasm kar diē. Yih dekh kar log kḥushī ke nāre mārne lage aur muṅh ke bal gir gae.

10

Nadab aur Abihū kā Gunāh

¹ Hārūn ke beṭe Nadab aur Abihū ne apne apne baḥhūrdān le kar un meṅ jalte hue koele ḍāle. Un par baḥhūr ḍāl kar wuh Rab ke sāmne āe tāki use pesh karen. Lekin yih āg nājāyḍ thī. Rab ne yih pesh karne kā hukm nahīn diyā thā. ² Achānak Rab ke huzūr se āg niklī jis ne unheṅ bhasm kar diyā. Wahīn Rab ke sāmne wuh mar gae.

³ Mūsā ne Hārūn se kahā, “Ab wuhī huā hai jo Rab ne farmāyā thā ki jo mere garīb haiṅ un se maiṅ apnī quddūsiyat zāhir karūṅga, maiṅ tamām qaum ke sāmne hī apne jalāl kā izhār karūṅga.”

Hārūn kḥāmosh rahā. ⁴ Mūsā ne Hārūn ke chachā Uzziel ke beṭoṅ Mīsāel aur Ilsafan ko bulā kar kahā, “Idhar āo aur apne rishtedāroṅ ko maqḍis ke sāmne se uṭhā kar kḥaimāgāh ke bāhar le jāo.” ⁵ Wuh āe aur Mūsā ke hukm ke ain mutābiq unheṅ un ke zerjāmoṅ samet uṭhā kar kḥaimāgāh ke bāhar le gae.

⁶ Mūsā ne Hārūn aur us ke dīgar beṭoṅ Iliyazar aur Itamar se kahā, “Mātam kā izhār na karo. Na apne bāl bikharne do, na apne kapṛe phāro. Warnā tum mar jāoge aur Rab pūrī jamāt se nārāz ho jāegā. Lekin tumhāre rishtedār aur bāqī tamām Isrāīlī zarūr in kā mātam karen jin ko Rab ne āg se halāk kar diyā hai. ⁷ Mulāqāt ke khaime ke darwāze ke bāhar na niklo warnā tum mar jāoge, kyonki tumheṅ Rab ke tel se masah kiyā gayā hai.” Chunānche unhoṅ ne aisā hī kiyā.

Imāmoṅ ke lie Hidāyāt

⁸ Rab ne Hārūn se kahā, ⁹ “Jab bhī tujhe yā tere beṭoṅ ko mulāqāt ke khaime meṅ dākḥil honā hai to mai yā koī aur nashā-āwar chīz pīnā manā hai, warnā tum mar jāoge. Yih usūl āne wālī nasloṅ ke lie bhī abad tak anmiṭ hai. ¹⁰ Yih bhī lāzim hai ki tum muqaddas aur ḡhairmuqaddas chīzoṅ meṅ, pāk aur nāpāk chīzoṅ meṅ imtiyāz karo. ¹¹ Tumheṅ Isrāīliyoṅ ko tamām pābandiyān sikhānī haiṅ jo maiṅ ne tumheṅ Mūsā kī mārifat batāī haiṅ.”

¹² Mūsā ne Hārūn aur us ke bache hue beṭoṅ Iliyazar aur Itamar se kahā, “Ḡhallā kī nazar kā jo hissā Rab ke sāmne jalāyā nahīn jātā use apne lie le kar bekḥamīrī roṭī pakānā aur qurbāngāh ke pās hī khānā. Kyonki wuh nihāyat muqaddas hai.

¹³ Use muqaddas jagah par khānā, kyonki wuh Rab kī jalne wālī qurbāniyon meñ se tumhāre aur tumhāre beṭon kā hissā hai. Kyonki mujhe is kā hukm diyā gayā hai. ¹⁴ Jo Sinā hilāne wālī qurbānī aur dahnī rān uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh kī gaī hai, wuh tum aur tumhāre beṭe-beṭiyāñ khā sakte haiñ. Unheñ muqaddas jagah par khānā hai. Isrāīliyon kī salāmatī kī qurbāniyon meñ se yih ṭukre tumhārā hissā haiñ. ¹⁵ Lekin pahle imām rān aur sīne ko jalne wālī qurbāniyon kī charbī ke sāth pesh karen. Wuh unheñ hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāen. Rab farmātā hai ki yih ṭukre abad tak tumhāre aur tumhāre beṭon kā hissā haiñ.”

¹⁶ Mūsā ne dariyāft kiyā ki us bakre ke gosht kā kyā huā jo gunāh kī qurbānī ke taur par chaḥḥayā gayā thā. Use patā chalā ki wuh bhī jal gayā thā. Yih sun kar use Hārūn ke beṭon Iliyazar aur Itamar par ḡhussā āyā. Us ne pūchhā, ¹⁷ “Tum ne gunāh kī qurbānī kā gosht kyon nahīñ khāyā? Tumheñ use muqaddas jagah par khānā thā. Yih ek nihāyat muqaddas hissā hai jo Rab ne tumheñ diyā tāki tum jamāt kā qusūr dūr karke Rab ke sāmne logoñ kā kaffārā do. ¹⁸ Chūñki is bakre kā ḡhūn maqdis meñ na lāyā gayā is lie tumheñ us kā gosht maqdis meñ khānā thā jis tarah maiñ ne tumheñ hukm diyā thā.”

¹⁹ Hārūn ne Mūsā ko jawāb de kar kahā, “Dekheñ, āj logoñ ne apne lie gunāh kī qurbānī aur bhasm hone wālī qurbānī Rab ko pesh kī hai jabki mujh par yih āfat guzarī hai. Agar maiñ āj gunāh kī qurbānī se khātā to kyā yih Rab ko achchhā lagtā?”

²⁰ Yih bāt Mūsā ko achchhī lagī.

11

Pāk aur Nāpāk Jānwar

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā ki tumheñ zamīn par rahne wāle jānwaron meñ se zail ke jānwaron ko khāne kī ijāzat hai: ³ Jin ke khur yā pāñw bilkul chire hue haiñ aur jo jugālī karte haiñ unheñ khāne kī ijāzat hai. ⁴⁻⁶ Ūñṭ, bijjū yā ḡhargosh khānā manā hai. Wuh tumhāre lie nāpāk haiñ, kyonki wuh jugālī to karte haiñ lekin un ke khur yā pāñw chire hue nahīñ haiñ. ⁷ Suar na khānā. Wuh tumhāre lie nāpāk hai, kyonki us ke khur to chire hue haiñ lekin wuh jugālī nahīñ kartā. ⁸ Na un kā gosht khānā, na un kī lāshon ko chhūnā. Wuh tumhāre lie nāpāk haiñ.

⁹ Samundarī aur dariyāī jānwar khāne ke lie jāyz haiñ agar un ke par aur chhilke hoñ. ¹⁰ Lekin jin ke par yā chhilke nahīñ haiñ wuh sab tumhāre lie makrūh haiñ, ḡhāh wuh baṛī tādād meñ mil kar rahte haiñ yā nahīñ. ¹¹ Is lie un kā gosht khānā manā hai, aur un kī lāshon se bhī ḡhin khānā hai. ¹² Pāñī meñ rahne wāle tamām jānwar jin ke par yā chhilke na hoñ tumhāre lie makrūh haiñ.

¹³ Zail ke parinde tumhāre lie qābil-e-ḡhin hoñ. Inheñ khānā manā hai, kyonki wuh makrūh haiñ: uqāb, daṛhiyal giddh, kālā giddh, ¹⁴ lāl chīl, har qism kī kālī chīl, ¹⁵ har qism kā kawwā, ¹⁶ uqābī ullū, chhoṭe kān wālā ullū, baṛe kān wālā ullū, har qism kā bāz, ¹⁷ chhoṭā ullū, qūq, chinghāṛne wālā ullū, ¹⁸ safed ullū, dashtī ullū, Misrī giddh, ¹⁹ laqlaq, har qism kā būtimār, hudhud aur chamgādaṛ. *

²⁰ Tamām par rakhne wāle kīṛe jo chār pāñwon par chalte haiñ tumhāre lie makrūh haiñ, ²¹ siwāe un ke jin kī ṭāñgon ke do hisse haiñ aur jo phudakte haiñ. Un ko tum khā sakte ho. ²² Is nāte se tum muḡhtalif qism ke ṭiḍḍe khā sakte ho. ²³ Bāqī sab par rakhne wāle kīṛe jo chār pāñwon par chalte haiñ tumhāre lie makrūh haiñ.

²⁴⁻²⁸ Jo bhī zail ke jānwaron kī lāsheñ chhue wuh shām tak nāpāk rahegā: (a) khur rakhne wāle tamām jānwar siwāe un ke jin ke khur yā pāñw pūre taur par chire

* **11:19** Yād rahe ki qadīm zamāne ke in parindon ke aksar nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai.

hue haiñ aur jo jugālī karte haiñ, (b) tamām jānwar jo apne chār panjoñ par chalte haiñ. Yih jānwar tumhāre lie nāpāk haiñ, aur jo bhī un kī lāsheñ uṭhāe yā chhue lāzim hai ki wuh apne kapṛe dho le. Is ke bāwujūd bhī wuh shām tak nāpāk rahegā.

²⁹⁻³⁰ Zamīn par reñgne wāle jānwaroñ meñ se chhachhūndar, mukhtalif qism ke chūhe aur mukhtalif qism kī chhipkliyāñ tumhāre lie nāpāk haiñ. ³¹ Jo bhī unheñ aur un kī lāsheñ chhū letā hai wuh shām tak nāpāk rahegā. ³² Agar un meñ se kisī kī lāsh kisī chīz par gir paṛe to wuh bhī nāpāk ho jāegī. Is se koī farq nahīñ paṛtā ki wuh lakaṛī, kapṛe, chamṛe yā ṭāṭ kī banī ho, na is se koī farq paṛtā hai ki wuh kis kām ke lie istemāl kī jātī hai. Use har sūrat meñ pānī meñ ḍubonā hai. To bhī wuh shām tak nāpāk rahegī. ³³ Agar aisī lāsh miṭṭī ke bartan meñ gir jāe to jo kuchh bhī us meñ hai nāpāk ho jāegā aur tumheñ us bartan ko toṛnā hai. ³⁴ Har khāne wālī chīz jis par aise bartan kā pānī ḍālā gayā hai nāpāk hai. Isī tarah us bartan se niklī huī har pīne wālī chīz nāpāk hai. ³⁵ Jis par bhī aisī lāsh gir paṛe wuh nāpāk ho jātā hai. Agar wuh tanūr yā chūlhe par gir paṛe to un ko toṛ denā hai. Wuh nāpāk haiñ aur tumhāre lie nāpāk raheñge. ³⁶ Lekin jis chashme yā hauz meñ aisī lāsh gire wuh pāk rahtā hai. Sirf wuh jo lāsh ko chhū letā hai nāpāk ho jātā hai. ³⁷ Agar aisī lāsh bījoñ par gir paṛe jin ko abhī bonā hai to wuh pāk rahte haiñ. ³⁸ Lekin agar bījoñ par pānī ḍālā gayā ho aur phir lāsh un par gir paṛe to wuh nāpāk haiñ.

³⁹ Agar aisā jānwar jise khāne kī ijāzat hai mar jāe to jo bhī us kī lāsh chhue shām tak nāpāk rahegā. ⁴⁰ Jo us meñ se kuchh khāe yā use uṭhā kar le jāe use apne kapṛoñ ko dhonā hai. To bhī wuh shām tak nāpāk rahegā.

⁴¹ Har jānwar jo zamīn par reñgtā hai qābil-e-ghin hai. Use khānā manā hai, ⁴² chāhe wuh apne peṭ par chāhe chār yā is se zāyd pāñwoñ par chaltā ho. ⁴³ In tamām reñgne wāloñ se apne āp ko ghin kā bāis aur nāpāk na banānā, ⁴⁴ kyoñki main Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. Lāzim hai ki tum apne āp ko maḵsūs-o-muqaddas rakho, kyoñki main quddūs hūñ. Apne āp ko zamīn par reñgne wāle tamām jānwaroñ se nāpāk na banānā. ⁴⁵ Main Rab hūñ. Main tumheñ Misr se nikāl lāyā hūñ tāki tumhārā Ḳhudā banūñ. Lihāzā muqaddas raho, kyoñki main quddūs hūñ.

⁴⁶ Zamīn par chalne wāle jānwaroñ, parindoñ, ābī jānwaroñ aur zamīn par reñgne wāle jānwaroñ ke bāre meñ shar'a yihī hai. ⁴⁷ Lāzim hai ki tum nāpāk aur pāk meñ imtiyāz karo, aise jānwaroñ meñ jo khāne ke lie jāyz haiñ aur aisoñ meñ jo nājāyz haiñ.”

12

Bachche kī Paidāish ke bād Māñ par Pābandiyāñ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batā ki jab kisī aurat ke laṛkā paidā ho to wuh māhwārī ke aiyām kī tarah sāt dīn tak nāpāk rahegī. ³ Āṭhweñ dīn laṛke kā khatnā karwānā hai. ⁴ Phir māñ mazīd 33 dīn intazār kare. Is ke bād us kī wuh nāpākī dūr ho jāegī jo khūn bahne se paidā huī hai. Is daurān wuh koī maḵsūs aur muqaddas chīz na chhue, na maqdis ke pās jāe.

⁵ Agar us ke laṛkī paidā ho jāe to wuh māhwārī ke aiyām kī tarah nāpāk hai. Yih nāpākī 14 dīn tak rahegī. Phir wuh mazīd 66 dīn intazār kare. Is ke bād us kī wuh nāpākī dūr ho jāegī jo khūn bahne se paidā huī hai.

⁶ Jab laṛke yā laṛkī ke silsile meñ yih dīn guzar jāeñ to wuh mulāqāt ke khaime ke darwāze par imām ko zail kī chīzeñ de: bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek yaksālā bheṛ kā bachchā aur gunāh kī qurbānī ke lie ek jawān kabūtar yā qumrī. ⁷ Imām yih jānwar Rab ko pesh karke us kā kaffārā de. Phir khūn bahne ke bāis paidā hone wālī nāpākī dūr ho jāegī. Usūl ek hī hai, chāhe laṛkā ho yā laṛkī.

⁸ Agar wuh ghurbat ke bāis bher kā bachchā na de sake to phir wuh do qumriyān yā do jawān kabūtar le āe, ek bhasm hone wālī qurbānī ke lie aur dūsrā gunāh kī qurbānī ke lie. Yon imām us kā kaffārā de aur wuh pāk ho jāegī.”

13

Jildī Bīmāriyān

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Agar kisī kī jild meñ sūjan yā papaṛī yā safed dāgh ho aur khatrā hai kī wabāī jildī bīmārī ho to use imāmon yānī Hārūn yā us ke beṭon ke pās le ānā hai. ³ Imām us jagah kā muāynā kare. Agar us ke bāl safed ho gae hon aur wuh jild meñ dhañsī huī ho to wabāī bīmārī hai. Jab imām ko yih mālūm ho to wuh use nāpāk qarār de. ⁴ Lekin ho saktā hai kī jild kī jagah safed to hai lekin jild meñ dhañsī huī nahīn hai, na us ke bāl safed hue haiñ. Is sūrat meñ imām us shakhs ko sāt din ke lie alahdagī meñ rakhe. ⁵ Sātweñ din imām dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh dekhe kī muta'assirā jagah waisī hī hai aur phailī nahīn to wuh use mazīd sāt din alahdagī meñ rakhe. ⁶ Sātweñ din wuh ek aur martabā us kā muāynā kare. Agar us jagah kā rang dubārā sehhatmand jild ke rang kī mānind ho rahā ho aur phailī na ho to wuh use pāk qarār de. Is kā matlab hai kī yih marz ām papaṛī se zyādā nahīn hai. Marīz apne kapṛe dho le to wuh pāk ho jāegā. ⁷ Lekin agar is ke bād muta'assirā jagah phailne lage to wuh dubārā apne āp ko imām ko dikhāe. ⁸ Imām us kā muāynā kare. Agar jagah wāqaī phail gaī ho to imām use nāpāk qarār de, kyonki yih wabāī jildī marz hai.

⁹ Agar kisī ke jism par wabāī jildī marz nazar āe to use imām ke pās lāyā jāe. ¹⁰ Imām us kā muāynā kare. Agar muta'assirā jild meñ safed sūjan ho, us ke bāl bhī safed ho gae hon, aur us meñ kachchā gosht maujūd ho ¹¹ to is kā matlab hai kī wabāī jildī bīmārī purānī hai. Imām us shakhs ko sāt din ke lie alahdagī meñ rakh kar intazār na kare balki use fauran nāpāk qarār de, kyonki yih us kī nāpākī kā sabūt hai. ¹² Lekin agar bīmārī jaldī se phail gaī ho, yahān tak kī sar se le kar pānwoñ tak pūrī jild muta'assir huī ho ¹³ to imām yih dekh kar marīz ko pāk qarār de. Chūnki pūrī jild safed ho gaī hai is lie wuh pāk hai. ¹⁴ Lekin jab bhī kahīn kachchā gosht nazar āe us waqt wuh nāpāk ho jātā hai. ¹⁵ Imām yih dekh kar marīz ko nāpāk qarār de. Kachchā gosht har sūrat meñ nāpāk hai, kyonki is kā matlab hai kī wabāī jildī bīmārī lag gaī hai. ¹⁶ Agar kachche gosht kā yih zaḥm bhar jāe aur muta'assirā jagah kī jild safed ho jāe to marīz imām ke pās jāe. ¹⁷ Agar imām dekhe kī wāqaī aisā hī huā hai aur muta'assirā jild safed ho gaī hai to wuh use pāk qarār de.

¹⁸ Agar kisī kī jild par phoṛā ho lekin wuh thīk ho jāe ¹⁹ aur us kī jagah safed sūjan yā surkhī-māyl safed dāgh nazar āe to marīz apne āp ko imām ko dikhāe. ²⁰ Agar wuh us kā muāynā karke dekhe kī muta'assirā jagah jild ke andar dhañsī huī hai aur us ke bāl safed ho gae haiñ to wuh marīz ko nāpāk qarār de. Kyonki is kā matlab hai kī jahān pahle phoṛā thā wahān wabāī jildī bīmārī paidā ho gaī hai. ²¹ Lekin agar imām dekhe kī muta'assirā jagah ke bāl safed nahīn haiñ, wuh jild meñ dhañsī huī nazar nahīn ātī aur us kā rang dubārā sehhatmand jild kī mānind ho rahā hai to wuh use sāt din ke lie alahdagī meñ rakhe. ²² Agar is daurān bīmārī mazīd phail jāe to imām marīz ko nāpāk qarār de, kyonki is kā matlab hai kī wabāī jildī bīmārī lag gaī hai. ²³ Lekin agar dāgh na phaile to is kā matlab hai kī yih sirf us bhare hue zaḥm kā nishān hai jo phoṛe se paidā huā thā. Imām marīz ko pāk qarār de.

²⁴ Agar kisī kī jild par jalne kā zaḥm lag jāe aur muta'assirā jagah par surkhī-māyl safed dāgh yā safed dāgh paidā ho jāe ²⁵ to imām muta'assirā jagah kā muāynā kare. Agar mālūm ho jāe kī muta'assirā jagah ke bāl safed ho gae haiñ aur wuh jild meñ dhañsī huī hai to is kā matlab hai kī choṭ kī jagah par wabāī jildī marz lag gayā hai.

Imām use nāpāk qarār de, kyonki wabāi jildī bīmārī lag gaī hai. ²⁶ Lekin agar imām ne mālūm kiyā hai ki dāgh meñ bāl safed nahīn haiñ, wuh jild meñ dhañsā huā nazar nahīn ātā aur us kā rang sehhatmand jild kī mānind ho rahā hai to wuh marīz ko sāt dīn tak alahdagī meñ rakhe. ²⁷ Agar wuh sātweñ dīn mālūm kare ki muta'assirā jagah phail gaī hai to wuh use nāpāk qarār de. Kyonki is kā matlab hai ki wabāi jildī bīmārī lag gaī hai. ²⁸ Lekin agar dāgh phailā huā nazar nahīn ātā aur muta'assirā jild kā rang sehhatmand jild ke rang kī mānind ho gayā hai to is kā matlab hai ki yih sirf us bhare hue zaḥm kā nishān hai jo jalne se paidā huā thā. Imām marīz ko pāk qarār de.

²⁹ Agar kisī ke sar yā dārhī kī jild meñ nishān nazar āe ³⁰ to imām muta'assirā jagah kā muāynā kare. Agar wuh dhañsī huī nazar āe aur us ke bāl rang ke lihāz se chamakte hue sone kī mānind aur bārīk hoñ to imām marīz ko nāpāk qarār de. Is kā matlab hai ki aisī wabāi jildī bīmārī sar yā dārhī kī jild par lag gaī hai jo ḡharish paidā kartī hai. ³¹ Lekin agar imām ne mālūm kiyā ki muta'assirā jagah jild meñ dhañsī huī nazar nahīn ātī agarche us ke bāloñ kā rang badal gayā hai to wuh use sāt dīn ke lie alahdagī meñ rakhe. ³² Sātweñ dīn imām jild kī muta'assirā jagah kā muāynā kare. Agar wuh phailī huī nazar nahīn ātī aur us ke bāloñ kā rang chamakdār sone kī mānind nahīn hai, sāth hī wuh jagah jild meñ dhañsī huī bhī dikhāī nahīn detī, ³³ to marīz apne bāl munḍwāe. Sirf wuh bāl rah jāeñ jo muta'assirā jagah se nikalte haiñ. Imām marīz ko mazīd sāt dīn alahdagī meñ rakhe. ³⁴ Sātweñ dīn wuh us kā muāynā kare. Agar muta'assirā jagah nahīn phailī aur wuh jild meñ dhañsī huī nazar nahīn ātī to imām use pāk qarār de. Wuh apne kapṛe dho le to wuh pāk ho jāegā. ³⁵ Lekin agar is ke bād jild kī muta'assirā jagah phailnā shurū ho jāe ³⁶ to imām dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh jagah wāqai phailī huī nazar āe to marīz nāpāk hai, chāhe muta'assirā jagah ke bāloñ kā rang chamakte sone kī mānind ho yā na ho. ³⁷ Lekin agar us ke ḡhayāl meñ muta'assirā jagah phailī huī nazar nahīn ātī balki us meñ se kāle rang ke bāl nikal rahe haiñ to is kā matlab hai ki marīz kī sehhat bahāl ho gaī hai. Imām use pāk qarār de.

³⁸ Agar kisī mard yā aurat kī jild par safed dāgh paidā ho jāeñ ³⁹ to imām un kā muāynā kare. Agar un kā safed rang halkā-sā ho to yih sirf bezarar papaṛī hai. Marīz pāk hai.

⁴⁰⁻⁴¹ Agar kisī mard kā sar māthe kī taraf yā pīchhe kī taraf ganjā hai to wuh pāk hai. ⁴² Lekin agar us jagah jahāñ wuh ganjā hai surḡhī-māyl safed dāgh ho to is kā matlab hai ki wahāñ wabāi jildī bīmārī lag gaī hai. ⁴³ Imām us kā muāynā kare. Agar ganjī jagah par surḡhī-māyl safed sūjan ho jo wabāi jildī bīmārī kī mānind nazar āe ⁴⁴ to marīz ko wabāi jildī bīmārī lag gaī hai. Imām use nāpāk qarār de.

Nāpāk Marīz kā Sulūk

⁴⁵ Wabāi jildī bīmārī kā marīz phaṭe kapṛe pahne. Us ke bāl bikhre raheñ. Wuh apnī mūñchhoñ ko kisī kapṛe se chhupāe aur pukārtā rahe, 'Nāpāk, nāpāk.' ⁴⁶ Jis waqt tak wabāi jildī bīmārī lagī rahe wuh nāpāk hai. Wuh is daurāñ ḡhaimāgāh ke bāhar jā kar tanhāī meñ rahe.

Phaphūndī se Nipaṭne kā Tarīqā

⁴⁷ Ho saktā hai ki ūñ yā katāñ ke kisī libās par phaphūndī lag gaī hai, ⁴⁸ yā ki phaphūndī ūñ yā katāñ ke kisī kapṛe ke ṭukṛe yā kisī chamṛe yā chamṛe kī kisī chīz par lag gaī hai. ⁴⁹ Agar phaphūndī kā rang harā yā lāl-sā ho to wuh phailne wālī phaphūndī hai, aur lāzim hai ki use imām ko dikhāyā jāe. ⁵⁰ Imām us kā muāynā karke use sāt dīn ke lie alahdagī meñ rakhe. ⁵¹ Sātweñ dīn wuh dubārā us kā muāynā kare. Agar phaphūndī phail gaī ho to is kā matlab hai ki wuh nuqsāndeh hai. Muta'assirā chīz nāpāk hai. ⁵² Imām use jalā de, kyonki yih phaphūndī nuqsāndeh

hai. Lāzim hai ki use jalā diyā jāe. ⁵³ Lekin agar in sāt dinoñ ke bād phaphūndī phailī huī nazar nahīn ātī ⁵⁴ to imām hukm de ki muta'assirā chīz ko dhulwāyā jāe. Phir wuh use mazīd sāt din ke lie alahdagī meñ rakhe. ⁵⁵ Is ke bād wuh dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh mālūm kare ki phaphūndī to phailī huī nazar nahīn ātī lekin us kā rang waise kā waisā hai to wuh nāpāk hai. Use jalā denā, chāhe phaphūndī muta'assirā chīz ke sāmne wāle hisse yā pichhle hisse meñ lagī ho. ⁵⁶ Lekin agar mālūm ho jāe ki phaphūndī kā rang māñd par gayā hai to imām kapre yā chamre meñ se muta'assirā jagah phar kar nikāl de. ⁵⁷ To bhī ho saktā hai ki phaphūndī dubārā usī kapre yā chamre par nazar āe. Is kā matlab hai ki wuh phail rahī hai aur use jalā denā lāzim hai. ⁵⁸ Lekin agar phaphūndī dhone ke bād ghāyb ho jāe to use ek aur dafā dhonā hai. Phir muta'assirā chīz pāk hogī.

⁵⁹ Isī tarah phaphūndī se nipaṭnā hai, chāhe wuh ūn yā katān ke kisī libās ko lag gaī ho, chāhe ūn yā katān ke kisī ṭukre yā chamre kī kisī chīz ko lag gaī ho. Inhīn usūloñ ke taht faislā karnā hai ki muta'assirā chīz pāk hai yā nāpāk.”

14

Wabāi Jildī Bīmārī ke Marīz kī Shifā par Qurbānī

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Agar koī shakhs jildī bīmārī se shifā pāe aur use pāk-sāf karānā hai to use imām ke pās lāyā jāe ³ jo khaimāgāh ke bāhar jā kar us kā muāynā kare. Agar wuh dekhe ki marīz kī sehhat wāqai bahāl ho gaī hai ⁴ to imām us ke lie do zindā aur pāk parinde, deodār kī lakaṛī, qirmizī rang kā dhāgā aur zūfā mangwāe. ⁵ Imām ke hukm par parindoñ meñ se ek ko tāzā pānī se bhare hue miṭṭī ke bartan ke ūpar zabah kiya jāe. ⁶ Imām zindā parinde ko deodār kī lakaṛī, qirmizī rang ke dhāge aur zūfā ke sāth zabah kie gae parinde ke us khūn meñ ḍubo de jo miṭṭī ke bartan ke pānī meñ ā gayā hai. ⁷ Wuh pānī se milāyā huā khūn sāt bār pāk hone wāle shakhs par chhiṛak kar use pāk qarār de, phir zindā parinde ko khule maidān meñ chhoṛ de. ⁸ Jo apne āp ko pāk-sāf karā rahā hai wuh apne kapre dhoe, apne tamām bāl mundwāe aur nahā le. Is ke bād wuh pāk hai. Ab wuh khaimāgāh meñ dākhl ho saktā hai agarche wuh mazīd sāt din apne dēre meñ nahīn jā saktā. ⁹ Sātweñ din wuh dubārā apne sar ke bāl, apnī dārhi, apne abrū aur bāqī tamām bāl mundwāe. Wuh apne kapre dhoe aur nahā le. Tab wuh pāk hai.

¹⁰ Āṭhweñ din wuh do bheṛ ke nar bachche aur ek yaksālā bheṛ chun le jo beaib hoñ. Sāth hī wuh ghallā kī nazar ke lie tel ke sāth milāyā gayā sāṛhe 4 kilogrām behtarīn maidā aur 300 milīlīṭar tel le. ¹¹ Phir jis imām ne use pāk qarār diyā wuh use in qurbāniyoñ samet mulāqāt ke khaima ke darwāze par Rab ko pesh kare. ¹² Bheṛ kā ek nar bachchā aur 300 milīlīṭar tel qusūr kī qurbānī ke lie hai. Imām unheñ hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. ¹³ Phir wuh bheṛ ke is bachche ko khaima ke darwāze par zabah kare jahāñ gunāh kī qurbāniyāñ aur bhasm hone wālī qurbāniyāñ zabah kī jāti haiñ. Gunāh kī qurbāniyoñ kī tarah qusūr kī yih qurbānī imām kā hissā hai aur nihāyat muqaddas hai. ¹⁴ Imām khūn meñ se kuchh le kar pāk hone wāle ke dahne kāñ kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pāñw ke angūṭhoñ par lagāe. ¹⁵ Ab wuh 300 milīlīṭar tel meñ se kuchh le kar apne bāeñ hāth kī hathelī par ḍāle. ¹⁶ Apne dahne hāth ke angūṭhe ke sāth wālī ungli is tel meñ ḍubo kar wuh use sāt bār Rab ke sāmne chhiṛke. ¹⁷ Wuh apnī hathelī par ke tel meñ se kuchh aur le kar pāk hone wāle ke dahne kāñ kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pāñw ke angūṭhoñ par lagā de yāñi un jaghoñ par jahāñ wuh qusūr kī qurbānī kā khūn lagā chukā hai. ¹⁸ Imām apnī hathelī par kā bāqī tel pāk hone wāle ke sar par ḍāl kar Rab ke sāmne us kā kaffārā de.

¹⁹ Is ke bād imām gunāh kī qurbānī charḥā kar pāk hone wāle kā kaffārā de. Ākhir meñ wuh bhasm hone wālī qurbānī kā jānwar zabah kare. ²⁰ Wuh use ḡhallā kī nazar ke sāth qurbāngāh par charḥā kar us kā kaffārā de. Tab wuh pāk hai.

²¹ Agar shifāyāb shakhs ḡhurbat ke bāis yih qurbāniyān nahīn charḥā saktā to phir wuh qusūr kī qurbānī ke lie bheṛ kā sirf ek nar bachchā le āe. Kāfī hai ki kaffārā dene ke lie yihī Rab ke sāmne hilāyā jāe. Sāth sāth ḡhallā kī nazar ke lie ḍeṛh kilogrām behtarīn maidā tel ke sāth milā kar pesh kiyā jāe aur 300 milīlīṭar tel. ²² Is ke alāwā wuh do qumriyān yā do jawān kabūtar pesh kare, ek ko gunāh kī qurbānī ke lie aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie. ²³ Āṭhweñ din wuh unheñ mulāqāt ke kḥaime ke darwāze par imām ke pās aur Rab ke sāmne le āe tāki wuh pāk-sāf ho jāe. ²⁴ Imām bheṛ ke bachche ko 300 milīlīṭar tel samet le kar hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. ²⁵ Wuh qusūr kī qurbānī ke lie bheṛ ke bachche ko zabah kare aur us ke kḥūn meñ se kuchh le kar pāk hone wāle ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par lagāe. ²⁶ Ab wuh 300 milīlīṭar tel meñ se kuchh apne bāeñ hāth kī hathelī par ḍāle ²⁷ aur apne dahne hāth ke angūṭhe ke sāth wālī unglī is tel meñ ḍubo kar use sāt bār Rab ke sāmne chhiṛak de. ²⁸ Wuh apnī hathelī par ke tel meñ se kuchh aur le kar pāk hone wāle ke dahne kān kī lau par aur us ke dahne hāth aur dahne pānw ke angūṭhoñ par lagā de yānī un jaghoñ par jahān wuh qusūr kī qurbānī kā kḥūn lagā chukā hai. ²⁹ Apnī hathelī par kā bāqī tel wuh pāk hone wāle ke sar par ḍāl de tāki Rab ke sāmne us kā kaffārā de. ³⁰ Is ke bād wuh shifāyāb shakhs kī gunjāish ke mutābiq do qumriyān yā do jawān kabūtar charḥāe, ³¹ ek ko gunāh kī qurbānī ke lie aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie. Sāth hī wuh ḡhallā kī nazar pesh kare. Yoñ imām Rab ke sāmne us kā kaffārā detā hai. ³² Yih usūl aise shakhs ke lie hai jo wabāi jildī bīmārī se shifā pā gayā hai lekin apnī ḡhurbat ke bāis pāk ho jāne ke lie pūrī qurbānī pesh nahīn kar saktā.”

Gharoñ meñ Phaphūndī

³³ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ³⁴ “Jab tum Mulk-e-Kanān meñ dākḥil hoge jo main tumheñ dūngā to wahān aise makān hoñge jin meñ main ne phaphūndī phailne dī hai. ³⁵ Aise ghar kā mālīk jā kar imām ko batāe ki main ne apne ghar meñ phaphūndī jaisī koī chīz dekhī hai. ³⁶ Tab imām hukm de ki ghar kā muāynā karne se pahle ghar kā pūrā sāmān nikālā jāe. Warnā agar ghar ko nāpāk qarār diyā jāe to sāmān ko bhī nāpāk qarār diyā jāegā. Is ke bād imām andar jā kar makān kā muāynā kare. ³⁷ Wuh dīwāroñ ke sāth lagī huī phaphūndī kā muāynā kare. Agar muta'assirā jagheñ harī yā lāl-sī hoñ aur dīwār ke andar dhañsī huī nazar āeñ ³⁸ to phir imām ghar se nikal kar sāt din ke lie tālā lagāe. ³⁹ Sātweñ din wuh wāpas ā kar makān kā muāynā kare. Agar phaphūndī phailī huī nazar āe ⁴⁰ to wuh hukm de ki muta'assirā pattharoñ ko nikāl kar ābādī ke bāhar kisī nāpāk jagah par phaiñkā jāe. ⁴¹ Niz wuh hukm de ki andar kī dīwāroñ ko kuredā jāe aur kuredī huī miṭṭī ko ābādī ke bāhar kisī nāpāk jagah par phaiñkā jāe. ⁴² Phir log nae patthar lagā kar ghar ko nae gāre se platar kareñ. ⁴³ Lekin agar is ke bāwujūd phaphūndī dubārā paidā ho jāe ⁴⁴ to imām ā kar dubārā us kā muāynā kare. Agar wuh dekhe ki phaphūndī ghar meñ phail gāi hai to is kā matlab hai ki phaphūndī nuqsāndeh hai, is lie ghar nāpāk hai. ⁴⁵ Lāzim hai ki use pūre taur par dhā diyā jāe aur sab kuchh yānī us ke patthar, lakaṛī aur platar ko ābādī ke bāhar kisī nāpāk jagah par phaiñkā jāe.

⁴⁶ Agar imām ne kisī ghar kā muāynā karke tālā lagā diyā hai aur phir bhī koī us ghar meñ dākḥil ho jāe to wuh shām tak nāpāk rahegā. ⁴⁷ Jo aise ghar meñ soe yā khānā khāe lāzim hai ki wuh apne kapṛe dho le. ⁴⁸ Lekin agar ghar ko nae sire se platar karne ke bād imām ā kar us kā dubārā muāynā kare aur dekhe ki phaphūndī

dubārā nahīn niklī to is kā matlab hai ki phaphūndī khatm ho gaī hai. Wuh use pāk qarār de. ⁴⁹ Use gunāh se pāk-sāf karāne ke lie wuh do parinde, deodār kī lakarī, qirmizī rang kā dhāgā aur zūfā le le. ⁵⁰ Wuh parindon meñ se ek ko tāzā pānī se bhare hue miṭṭī ke bartan ke ūpar zabah kare. ⁵¹ Is ke bād wuh deodār kī lakarī, zūfā, qirmizī rang kā dhāgā aur zindā parindā le kar us tāzā pānī meñ dubo de jis ke sāth zabah kie hue parinde kā khūn milāyā gayā hai aur is pānī ko sāt bār ghar par chhiṛak de. ⁵² In chīzon se wuh ghar ko gunāh se pāk-sāf kartā hai. ⁵³ Ākhir meñ wuh zindā parinde ko ābādī ke bāhar khule maidān meñ chhoṛ de. Yoñ wuh ghar kā kaffārā degā, aur wuh pāk-sāf ho jāegā.

⁵⁴⁻⁵⁶ Lāzim hai ki har qism kī wabāī bīmārī se aise niṭṭo jaise bayān kiyā gayā hai, chāhe wuh wabāī jildī bīmāriyān hon (masalan khārish, sūjan, paparī yā safed daḡh), chāhe kapṛon yā gharon meñ phaphūndī ho. ⁵⁷ In usūlon ke taht faislā karnā hai ki koī shakhs yā chīz pāk hai yā nāpāk.”

15

Mardon kī Nāpākī

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā ki agar kisī mard ko jaryān kā marz ho to wuh khārij hone wāle mae ke sabab se nāpāk hai, ³ chāhe mae bahtā rahtā ho yā ruk gayā ho. ⁴ Jis chīz par bhī marīz leṭtā yā baiṭhtā hai wuh nāpāk hai. ⁵⁻⁶ Jo bhī us ke leṭne kī jagah ko chhue yā us ke baiṭhne kī jagah par baiṭh jāe wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ⁷ Isī tarah jo bhī aise marīz ko chhue wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ⁸ Agar marīz kisī pāk shakhs par thūke to yihī kuchh karnā hai aur wuh shakhs shām tak nāpāk rahegā. ⁹ Jab aisā marīz kisī jānwar par sawār hotā hai to har chīz jis par wuh baiṭh jātā hai nāpāk hai. ¹⁰ Jo bhī aisī chīz chhue yā use uṭhā kar le jāe wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ¹¹ Jis kisī ko bhī marīz apne hāth dhoe baḡhair chhue wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ¹² Miṭṭī kā jo bartan aisā marīz chhue use toṛ diyā jāe. Lakarī kā jo bartan wuh chhue use khūb dhoyā jāe.

¹³ Jise is marz se shifā milī hai wuh sāt din intazār kare. Is ke bād wuh tāzā pānī se apne kapṛe dho kar nahā le. Phir wuh pāk ho jāegā. ¹⁴ Āṭhweñ din wuh do qumriyān yā do jawān kabūtar le kar mulāqāt ke khaime ke darwāze par Rab ke sāmne imām ko de. ¹⁵ Imām un meñ se ek ko gunāh kī qurbānī ke taur par aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par chaṛhāe. Yoñ wuh Rab ke sāmne us kā kaffārā degā.

¹⁶ Agar kisī mard kā nutfā khārij ho jāe to wuh apne pūre jism ko dho le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ¹⁷ Har kapṛā yā chamṛā jis se nutfā lag gayā ho use dhonā hai. Wuh bhī shām tak nāpāk rahegā. ¹⁸ Agar mard aur aurat ke hambistar hone par nutfā khārij ho jāe to lāzim hai ki donoñ nahā leñ. Wuh shām tak nāpāk raheñge.

Auratoñ kī Nāpākī

¹⁹ Māhwārī ke waqt aurat sāt din tak nāpāk hai. Jo bhī use chhue wuh shām tak nāpāk rahegā. ²⁰ Is daurān jis chīz par bhī wuh leṭtī yā baiṭhtī hai wuh nāpāk hai. ²¹⁻²³ Jo bhī us ke leṭne kī jagah ko chhue yā us ke baiṭhne kī jagah par baiṭh jāe wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ²⁴ Agar mard aurat se hambistar ho aur usī waqt māhwārī ke din shurū ho jāeñ to mard khūn lagne ke bāis sāt din tak nāpāk rahegā. Jis chīz par bhī wuh leṭtā hai wuh nāpāk ho jāegī.

²⁵ Agar kisī aurat ko māhwārī ke din chhoṛ kar kisī aur waqt kā dinoñ tak khūn āe yā khūn māhwārī ke dinoñ ke bād bhī jāri rahe to wuh māhwārī ke dinoñ kī tarah us waqt tak nāpāk rahegī jab tak khūn ruk na jāe. ²⁶ Jis chīz par bhī wuh leṭtī yā baiṭhtī hai wuh nāpāk hai. ²⁷ Jo bhī aisī chīz ko chhue wuh apne kapṛe dho kar nahā

le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ²⁸ Khūn ke ruk jāne par aurat mazīd sāt din intazār kare. Phir wuh pāk hogī. ²⁹ Aṭhweñ din wuh do qumriyāñ yā do jawān kabūtar le kar mulāqāt ke khaime ke darwāze par imām ke pās āe. ³⁰ Imām un meñ se ek ko gunāh kī qurbānī ke lie aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie chaṛhāe. Yoñ wuh Rab ke sāmne us kī nāpākī kā kaffārā degā.

³¹ Lāzim hai ki Isrāīliyoñ ko aisī chīzoñ se dūr rakhā jāe jin se wuh nāpāk ho jāeñ. Warnā merā wuh maqdis jo un ke darmiyān hai un se nāpāk ho jāegā aur wuh halāk ho jāeñge.

³² Lāzim hai ki is qism ke muāmaloñ se aise nipṭo jaise bayān kiyā gayā hai. Is meñ wuh mard shāmīl hai jo jaryān kā marīz hai aur wuh jo nutfā khārij hone ke bāis nāpāk hai. ³³ Is meñ wuh aurat bhī shāmīl hai jis ke māhwārī ke aiyām haiñ aur wuh mard jo nāpāk aurat se hambistar ho jātā hai.”

16

Yaum-e-Kaffārā

¹ Jab Hārūn ke do beṭe Rab ke qarīb ā kar halāk hue to is ke bād Rab Mūsā se hamkalām huā. ² Us ne kahā,

“Apne bhāī Hārūn ko batānā ki wuh sirf muqarrarā waqt par parde ke pīchhe Muqaddastarīn Kamre meñ dākḥil ho kar ahd ke sandūq ke dhakne ke sāmne khaṛā ho jāe, warnā wuh mar jāegā. Kyoñki main khud us dhakne ke ūpar bādāl kī sūrat meñ zāhir hotā hūñ. ³ Aur jab bhī wuh dākḥil ho to gunāh kī qurbānī ke lie ek jawān bail aur bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek menḍhā pesh kare. ⁴ Pahle wuh nahā kar imām ke katān ke muqaddas kapre pahan le yāñi zerjāmā, us ke nīche pājāmā, phir kamarband aur pagārī. ⁵ Isrāīl kī jamāt Hārūn ko gunāh kī qurbānī ke lie do bakre aur bhasm hone wālī qurbānī ke lie ek menḍhā de.

⁶ Pahle Hārūn apne aur apne gharāne ke lie jawān bail ko gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhāe. ⁷ Phir wuh donoñ bakroñ ko mulāqāt ke khaime ke darwāze par Rab ke sāmne le āe. ⁸ Wahāñ wuh qurā dāl kar ek ko Rab ke lie chune aur dūsre ko azāzel ke lie. ⁹ Jo bakrā Rab ke lie hai use wuh gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kare. ¹⁰ Dūsra bakrā jo qur'e ke zariye azāzel ke lie chunā gayā use zindā hālat meñ Rab ke sāmne khaṛā kiyā jāe tāki wuh jamāt kā kaffārā de. Wahāñ se use registān meñ azāzel ke pās bhejā jāe.

¹¹ Lekin pahle Hārūn jawān bail ko gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhā kar apnā aur apne gharāne kā kaffārā de. Use zabah karne ke bād ¹² wuh baḥhūr kī qurbāngāh se jalte hue koeloñ se bharā huā bartan le kar apnī donoñ muṭṭhiyāñ bārīk khushbūdār baḥhūr se bhar le aur Muqaddastarīn Kamre meñ dākḥil ho jāe. ¹³ Wahāñ wuh Rab ke huzūr baḥhūr ko jalte hue koeloñ par dāl de. Is se paidā hone wālā dhuāñ ahd ke sandūq kā dhaknā chhupā degā tāki Hārūn mar na jāe. ¹⁴ Ab wuh jawān bail ke khūn meñ se kuchh le kar apnī unglī se dhakne ke sāmne wāle hisse par chhiṛke, phir kuchh apnī unglī se sāt bār us ke sāmne zamīn par chhiṛke. ¹⁵ Is ke bād wuh us bakre ko zabah kare jo qaum ke lie gunāh kī qurbānī hai. Wuh us kā khūn Muqaddastarīn Kamre meñ le āe aur use bail ke khūn kī tarah ahd ke sandūq ke dhakne par aur sāt bār us ke sāmne zamīn par chhiṛke. ¹⁶ Yoñ wuh Muqaddastarīn Kamre kā kaffārā degā jo Isrāīliyoñ kī nāpākīyoñ aur tamām gunāhoñ se muta'assir hotā rahtā hai. Is se wuh mulāqāt ke pūre khaime kā bhī kaffārā degā jo khaimāgāh ke darmiyān hone ke bāis Isrāīliyoñ kī nāpākīyoñ se muta'assir hotā rahtā hai.

¹⁷ Jitnā waqt Hārūn apnā, apne gharāne kā aur Isrāīl kī pūrī jamāt kā kaffārā dene ke lie Muqaddastarīn Kamre meñ rahegā is daurān kisī dūsre ko mulāqāt ke khaime meñ ṭaharne kī ijāzat nahīñ hai. ¹⁸ Phir wuh Muqaddastarīn Kamre se nikal kar khaime meñ Rab ke sāmne paṛī qurbāngāh kā kaffārā de. Wuh bail aur bakre ke

khūn meñ se kuchh le kar use qurbāngāh ke chāroñ sīngoñ par lagāe. ¹⁹ Kuchh khūn wuh apnī unglī se sāt bār us par chhīrak de. Yoñ wuh use Isrāīliyoñ kī nāpākiyoñ se pāk karke maḥsūs-o-muqaddas karegā.

²⁰ Muqaddastarīn Kamre, mulāqāt ke khaime aur qurbāngāh kā kaffārā dene ke bād Hārūn zindā bakre ko sāmne lāe. ²¹ Wuh apne donoñ hāth us ke sar par rakhe aur Isrāīliyoñ ke tamām qusūr yānī un ke tamām jarāym aur gunāhoñ kā iqrār karke unheñ bakre ke sar par ḍāl de. Phir wuh use registān meñ bhej de. Is ke lie wuh bakre ko ek ādmī ke sapurd kare jise yih zimmedārī dī gaī hai. ²² Bakrā apne āp par un kā tamām qusūr uṭhā kar kisī wīrān jagah meñ le jāegā. Wahāñ sāth wālā ādmī use chhoṛ āe.

²³ Is ke bād Hārūn mulāqāt ke khaime meñ jāe aur katān ke wuh kapṛe jo us ne Muqaddastarīn Kamre meñ dākhil hone se peshtar pahan lie the utār kar wahīñ chhoṛ de. ²⁴ Wuh muqaddas jagah par nahā kar apnī khidmat ke ām kapṛe pahan le. Phir wuh bāhar ā kar apne aur apnī qaum ke lie bhasm hone wālī qurbānī pesh kare tāki apnā aur apnī qaum kā kaffārā de. ²⁵ Is ke alāwā wuh gunāh kī qurbānī kī charbī qurbāngāh par jalā de.

²⁶ Jo ādmī azāzel ke lie bakre ko registān meñ chhoṛ āyā hai wuh apne kapṛe dho kar nahā le. Is ke bād wuh khaimāgāh meñ ā saktā hai.

²⁷ Jis bail aur bakre ko gunāh kī qurbānī ke lie pesh kiyā gayā aur jin kā khūn kaffārā dene ke lie Muqaddastarīn Kamre meñ lāyā gayā, lāzim hai ki un kī khāleñ, gosht aur gobar khaimāgāh ke bāhar jalā diyā jāe. ²⁸ Yih chīzeñ jalāne wālā bād meñ apne kapṛe dho kar nahā le. Phir wuh khaimāgāh meñ ā saktā hai.

²⁹ Lāzim hai ki sātweñ mahīne ke dasweñ din Isrāīlī aur un ke darmiyān rahne wāle pardesī apnī jān ko dukh deñ aur kām na karen. Yih usūl tumhāre lie abad tak qāym rahe. ³⁰ Is din tumhārā kaffārā diyā jāegā tāki tumheñ pāk kiyā jāe. Tab tum Rab ke sāmne apne tamām gunāhoñ se pāk ṭhahroge. ³¹ Pūrā din ārām karo aur apnī jān ko dukh do. Yih usūl abad tak qāym rahe.

³² Is din imām-e-āzam tumhārā kaffārā de, wuh imām jise us ke bāp kī jagah masah kiyā gayā aur iḥtiyār diyā gayā hai. Wuh katān ke muqaddas kapṛe pahan kar ³³ Muqaddastarīn Kamre, mulāqāt ke khaime, qurbāngāh, imāmoñ aur jamāt ke tamām logoñ kā kaffārā de. ³⁴ Lāzim hai ki sāl meñ ek dafā Isrāīliyoñ ke tamām gunāhoñ kā kaffārā diyā jāe. Yih usūl tumhāre lie abad tak qāym rahe.”

Sab kuchh waise hī kiyā gayā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

17

Qurbānī Charhāne kā Maqām

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Hārūn, us ke beṭoñ aur tamām Isrāīliyoñ ko hidāyat denā ³⁻⁴ ki jo bhī Isrāīlī apnī gāy yā bheṛ-bakrī mulāqāt ke khaime ke darwāze par Rab ko qurbānī ke taur par pesh na kare balki khaimāgāh ke andar yā bāhar kisī aur jagah par zabah kare wuh khūn bahāne kā qusūrwār ṭhahregā. Us ne khūn bahāyā hai, aur lāzim hai ki use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ⁵ Is hidāyat kā maqsad yih hai ki Isrāīlī ab se apnī qurbāniyāñ khule maidān meñ zabah na karen balki Rab ko pesh karen. Wuh apne jānwaroñ ko mulāqāt ke khaime ke darwāze par imām ke pās lā kar unheñ Rab ko salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh karen. ⁶ Imām un kā khūn mulāqāt ke khaime ke darwāze par kī qurbāngāh par chhīrke aur un kī charbī us par jalā de. Aisī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai. ⁷ Ab se Isrāīlī apnī qurbāniyāñ un bakroñ ke dewatāoñ ko pesh na karen jin kī pairawī karke unhoñ ne zinā kiyā hai. Yih un ke lie aur un ke bād āne wālī nasloñ ke lie ek dāymī usūl hai.

⁸ Lāzim hai ki har Isrāīlī aur tumhāre darmiyān rahne wālā pardesī apnī bhasm hone wālī qurbānī yā koī aur qurbānī ⁹ mulāqāt ke khaime ke darwāze par lā kar Rab ko pesh kare. Warnā use us kī qaum meñ se miṭāyā jāegā.

Khūn Khānā Manā Hai

¹⁰ Khūn khānā bilkul manā hai. Jo bhī Isrāīlī yā tumhāre darmiyān rahne wālā pardesī khūn khāe main us ke khlāf ho jāūngā aur use us kī qaum meñ se miṭā dālūngā. ¹¹ Kyoñki har maḥlūq ke khūn meñ us kī jān hai. Main ne use tumheñ de diyā hai tāki wuh qurbāngāh par tumhārā kaffārā de. Kyoñki khūn hī us jān ke zariye jo us meñ hai tumhārā kaffārā detā hai. ¹² Is lie main kahtā hūñ ki na koī Isrāīlī na koī pardesī khūn khāe.

¹³ Agar koī bhī Isrāīlī yā pardesī kisī jānwar yā parinde kā shikār karke pakare jise khāne kī ijāzat hai to wuh use zabah karne ke bād us kā pūrā khūn zamīn par bahne de aur khūn par miṭṭī dāle. ¹⁴ Kyoñki har maḥlūq kā khūn us kī jān hai. Is lie main ne Isrāīliyon ko kahā hai ki kisī bhī maḥlūq kā khūn na khāo. Har maḥlūq kā khūn us kī jān hai, aur jo bhī use khāe use qaum meñ se miṭā denā hai.

¹⁵ Agar koī bhī Isrāīlī yā pardesī aise jānwar kā gosht khāe jo fitrī taur par mar gayā yā jise janglī jānwaron ne phar dālā ho to wuh apne kapre dho kar nahā le. Wuh shām tak nāpāk rahegā. ¹⁶ Jo aisā nahīn kartā use apne qusūr kī sazā bhugatnī paregi.”

18

Nājāyz Jinsī Tālluqāt

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā ki main Rab tumhārā Kḥudā hūñ. ³ Misriyon kī tarah zindagī na guzārnā jin meñ tum rahte the. Mulk-e-Kanān ke logon kī tarah bhī zindagī na guzārnā jin ke pās main tumheñ le jā rahā hūñ. Un ke rasm-o-riwāj na apnānā. ⁴ Mere hī ahkām par amal karo aur merī hidāyāt ke mutābiq chalo. Main Rab tumhārā Kḥudā hūñ. ⁵ Merī hidāyāt aur ahkām ke mutābiq chalnā, kyoñki jo yon karegā wuh jītā rahegā. Main Rab hūñ.

⁶ Tum meñ se koī bhī apnī qarībī rishtedār se hambistar na ho. Main Rab hūñ.

⁷ Apnī māñ se hambistar na honā, warnā tere bāp kī behurmatī ho jāegī. Wuh terī māñ hai, is lie us se hambistar na honā.

⁸ Apne bāp kī kisī bhī bīwī se hambistar na honā, warnā tere bāp kī behurmatī ho jāegī.

⁹ Apnī bahan se hambistar na honā, chāhe wuh tere bāp yā terī māñ kī beṭī ho, chāhe wuh tere hī ghar meñ yā kahīñ aur paidā huī ho.

¹⁰ Apnī potī yā nawāsī se hambistar na honā, warnā terī apnī behurmatī ho jāegī.

¹¹ Apne bāp kī bīwī kī beṭī se hambistar na honā. Wuh terī bahan hai.

¹² Apnī phūphī se hambistar na honā. Wuh tere bāp kī qarībī rishtedār hai.

¹³ Apnī khalā se hambistar na honā. Wuh terī māñ kī qarībī rishtedār hai.

¹⁴ Apne bāp ke bhāī kī bīwī se hambistar na honā, warnā tere bāp ke bhāī kī behurmatī ho jāegī. Us kī bīwī terī chachī hai.

¹⁵ Apnī bahū se hambistar na honā. Wuh tere beṭe kī bīwī hai.

¹⁶ Apnī bhābī se hambistar na honā, warnā tere bhāī kī behurmatī ho jāegī.

¹⁷ Agar terā jinsī tālluq kisī aurat se ho to us kī beṭī, potī yā nawāsī se hambistar honā manā hai, kyoñki wuh us kī qarībī rishtedār haiñ. Aisā karnā baṛī sharmnāk harkat hai.

¹⁸ Apnī bīwī ke jīte-jī us kī bahan se shādī na karnā.

¹⁹ Kisī aurat se us kī māhwārī ke dinoñ meñ hambistar na honā. Is daurān wuh nāpāk hai.

²⁰ Kisī dūsre mard kī bīwī se hambistar na honā, warnā tū apne āp ko nāpāk karegā.

²¹ Apne kisī bhī bachche ko Malik Dewatā ko qurbānī ke taur par pesh karke jalā denā manā hai. Aisī harkat se tū apne Ḳhudā ke nām ko dāgh lagāegā. Maiñ Rab hūñ.

²² Mard dūsre mard ke sāth jinsī tālluqāt na rakhe. Aisī harkat qābil-e-ghin hai.

²³ Kisī jānwar se jinsī tālluqāt na rakhnā, warnā tū nāpāk ho jāegā. Auratoñ ke lie bhī aisā karnā manā hai. Yih baṛī sharmnāk harkat hai.

²⁴ Aisī harkatoñ se apne āp ko nāpāk na karnā. Kyoñki jo qaumeñ maiñ tumhāre āge mulk se nikālūngā wuh isī tarah nāpāk hotī rahīñ. ²⁵ Mulk Ḳhud bhī nāpāk huā. Is lie maiñ ne use us ke qusūr ke sabab se sazā dī, aur natīje meñ us ne apne bāshindoñ ko ugal diyā. ²⁶ Lekin tum merī hidāyāt aur ahkām ke mutābiq chalo. Na desī aur na pardesī aisī koī ghinaunī harkat karen. ²⁷ Kyoñki yih tamām qābil-e-ghin bāteñ un se huñ jo tum se pahle is mulk meñ rahte the. Yoñ mulk nāpāk huā. ²⁸ Lihāzā agar tum bhī mulk ko nāpāk karoge to wuh tumheñ isī tarah ugal degā jis tarah us ne tum se pahle maujūd qaumoñ ko ugal diyā. ²⁹ Jo bhī mazkūrā ghinaunī harkatoñ meñ se ek kare use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe. ³⁰ Mere ahkām ke mutābiq chalte raho aur aise qābil-e-ghin rasm-o-riwāj na apnānā jo tumhāre āne se pahle rāyī the. In se apne āp ko nāpāk na karnā. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.”

19

Muqaddas Qaum ke lie Hidāyāt

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ kī pūrī jamāt ko batānā ki muqaddas raho, kyoñki maiñ Rab tumhārā Ḳhudā quddūs hūñ.

³ Tum meñ se har ek apne māñ-bāp kī izzat kare. Hafte ke din kām na karnā. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. ⁴ Na butoñ kī taraf rujū karnā, na apne lie dewatā ḡhālnā. Maiñ hī Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

⁵ Jab tum Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh karte ho to use yoñ chaṛhāo ki tum manzūr ho jāo. ⁶ Us kā gosht usī din yā agle din khāyā jāe. Jo bhī tisre din tak bach jātā hai use jalānā hai. ⁷ Agar koī use tisre din khāe to use ilm honā chāhie ki yih qurbānī nāpāk hai aur Rab ko pasand nahīñ hai. ⁸ Aise shaḡhs ko apne qusūr kī sazā uṭhānī paṛegī, kyoñki us ne us chīz kī muqaddas hālat ḡhatm kī hai jo Rab ke lie maḡhsūs kī gaī thī. Use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe.

⁹ Kaṭāī ke waqt apnī fasal pūre taur par na kātñā balki khet ke kināroñ par kuchh chhoṛ denā. Is tarah jo kuchh kaṭāī karte waqt khet meñ bach jāe use chhoṛnā. ¹⁰ Angūr ke bāḡhoñ meñ bhī jo kuchh angūr toṛte waqt bach jāe use chhoṛ denā. Jo angūr zamīn par gir jāeñ unheñ uṭhā kar na le jānā. Unheñ ḡharīboñ aur pardesiyoñ ke lie chhoṛ denā. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

¹¹ Chorī na karnā, jhūṭ na bolnā, ek dūsre ko dhokā na denā.

¹² Mere nām kī qasam khā kar dhokā na denā, warnā tum mere nām ko dāgh lagāoge. Maiñ Rab hūñ.

¹³ Ek dūsre ko na dabānā aur na lūṭnā. Kisī kī mazdūrī usī din kī shām tak de denā aur use aglī subah tak roke na rakhnā.

¹⁴ Bahre ko na kosnā, na andhe ke rāste meñ koī chīz rakhnā jis se wuh ṭhokar khāe. Is meñ bhī apne Ḳhudā kā ḡhauf mānanā. Maiñ Rab hūñ.

¹⁵ Adālat meñ kisī kī haḡtalfī na karnā. Faislā karte waqt kisī kī bhī jānibdārī na karnā, chāhe wuh ḡharīb yā asar-o-rasūḡh wālā ho. Insāf se apne paṛosī kī adālat kar.

¹⁶ Apnī qaum meñ idhar-udhar phirte hue kisī par buhtān na lagānā. Koī bhī aisā kām na karnā jis se kisī kī jān ḡhatre meñ paṛ jāe. Maiñ Rab hūñ.

¹⁷ Dil meñ apne bhāī se nafrat na karnā. Agar kisī kī sarzanish karnī hai to rūbarū karnā, warnā tū us ke sabab se qusūrwar̄ ṭhahregā.

¹⁸ Intaqām na lenā. Apnī qaum ke kisī shakhs par der tak terā ḡhussā na rahe balki apne parosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai. Maiñ Rab hūñ.

¹⁹ Merī hidāyāt par amal karo. Do muḡhtalif qism ke jānwaron̄ ko milāp na karne denā. Apne khet meñ do qism ke bīj na bonā. Aisā kaprā na pahnanā jo do muḡhtalif qism ke dhāgon̄ kā bunā huā ho.

²⁰ Agar koī ādmī kisī laundī se jis kī mangnī kisī aur se ho chukī ho hambistar ho jāe aur laundī ko ab tak na paison̄ se na waise hī āzād kiya gayā ho to munāsib sazā dī jāe. Lekin unheñ sazā-e-maut na dī jāe, kyon̄ki use ab tak āzād nahīn kiya gayā.

²¹ Qusūrwar̄ ādmī mulāqāt ke ḡhaime ke darwāze par ek menḡhā le āe tāki wuh Rab ko qusūr kī qurbānī ke taur par pesh kiya jāe. ²² Imām is qurbānī se Rab ke sāmne us ke gunāh kā kaffārā de. Yon̄ us kā gunāh muāf kiya jāegā. ²³ Jab Mulk-e-Kanān meñ dāḡhil hone ke bād tum phaldār darāḡht lagāoge to pahle tīn sāl un kā phal na khānā balki use mamnū * samajhnā. ²⁴ Chauthe sāl un kā tamām phal ḡhushī ke muḡaddas nazarāne ke taur par Rab ke lie maḡhsūs kiya jāe. ²⁵ Pāñchweñ sāl tum un kā phal khā sakte ho. Yon̄ tumhārī fasal barḡhāi jāegī. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

²⁶ Aisā gosht na khānā jis meñ ḡhūn ho. Fāl yā shugūn na nikālñā.

²⁷ Apne sar ke bāl gol shakl meñ na kaṭwānā, na apnī dāḡhī ko tarāshñā. ²⁸ Apne āp ko murdon̄ ke sabab se kāt kar zaḡhmī na karnā, na apnī jild par nuḡūsh gudwānā. Maiñ Rab hūñ.

²⁹ Apnī beṭī ko kasbī na banānā, warnā us kī muḡaddas hālat jātī rahegī aur mulk zinākārī ke bāis harāmkarī se bhar jāegā.

³⁰ Hafte ke dīn ārām karnā aur mere maḡdis kā ehtirām karnā. Maiñ Rab hūñ.

³¹ Aise logon̄ ke pās na jānā jo murdon̄ se rābitā karte haiñ, na ḡhaibdānon̄ kī taraf rujū karnā, warnā tum un se nāpāk ho jāoge. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

³² Būrhe logon̄ ke sāmne uṭh kar kharā ho jānā, buzurgon̄ kī izzat karnā aur apne Ḳhudā kā ehtirām karnā. Maiñ Rab hūñ.

³³ Jo pardesī tumhāre mulk meñ tumhāre darmiyān rahtā hai use na dabānā. ³⁴ Us ke sāth aisā sulūk kar jaisā apne hamwatanon̄ ke sāth kartā hai. Jis tarah tū apne āp se muhabbat rakhtā hai usī tarah us se bhī muhabbat rakhnā. Yād rahe ki tum ḡhud Mīsr meñ pardesī the. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.

³⁵ Nāinsāfi na karnā. Na adālat meñ, na lambāī nāpte waqt, na tolte waqt aur na kisī chīz kī miḡdār nāpte waqt. ³⁶ Sahīh tarāzū, sahīh bāt aur sahīh paimānā istemāl karnā. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ jo tumheñ Mīsr se nikāl lāyā hūñ.

³⁷ Merī tamām hidāyāt aur tamām ahkām māno aur un par amal karo. Maiñ Rab hūñ.”

20

Jarāym kī Sazāeñ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon̄ ko batānā ki tum meñ se jo bhī apne bachche ko Malik Dewatā ko qurbānī ke taur par pesh kare use sazā-e-maut denī hai. Is meñ koī farḡ nahīn ki wuh Isrāīlī hai yā pardesī. Jamāt ke log use sangsār karen̄. ³ Maiñ ḡhud aise shakhs ke ḡhilāf ho jāūngā aur use us kī qaum meñ se miṭā ḡālūngā. Kyon̄ki apne bachchon̄ ko Malik ko pesh karne se us ne mere maḡdis ko nāpāk kiya aur mere nām ko dāḡh lagāyā hai. ⁴ Agar jamāt ke log apnī āñkheñ band karke aise shakhs kī harkateñ nazarandāz karen̄ aur use sazā-e-maut na den̄ ⁵ to phir maiñ ḡhud aise shakhs aur us ke ḡharāne ke ḡhilāf kharā ho jāūngā. Maiñ use aur un tamām logon̄

* 19:23 Lafzī tarjumā: nāmaḡhtūn.

ko qaum meñ se miṭā ḍālūngā jinhoñ ne us ke pīchhe lag kar Malik Dewatā ko sijdā karne se zinā kiyā hai.

⁶ Jo shaḵhs murdoñ se rābitā karne aur ḡhaibdānī karne wāloñ kī taraf rujū kartā hai maiñ us ke ḵhilāf ho jāūngā. Un kī pairawī karne se wuh zinā kartā hai. Maiñ use us kī qaum meñ se miṭā ḍālūngā. ⁷ Apne āp ko mere lie maḵsūs-o-muqaddas rakho, kyonki maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. ⁸ Merī hidāyāt māno aur un par amal karo. Maiñ Rab hūñ jo tumheñ maḵsūs-o-muqaddas kartā hūñ.

⁹ Jis ne bhī apne bāp yā māñ par lānat bhejī hai use sazā-e-maut dī jāe. Is harkat se wuh apnī maut kā ḵhud zimmedār hai.

¹⁰ Agar kisī mard ne kisī kī bīwī ke sāth zinā kiyā hai to donoñ ko sazā-e-maut denī hai.

¹¹ Jo mard apne bāp kī bīwī se hambistar huā hai us ne apne bāp kī behurmatī kī hai. Donoñ ko sazā-e-maut denī hai. Wuh apnī maut ke ḵhud zimmedār haiñ.

¹² Agar koī mard apnī bahū se hambistar huā hai to donoñ ko sazā-e-maut denī hai. Jo kuchh unhoñ ne kiyā hai wuh nihāyat sharmnāk hai. Wuh apnī maut ke ḵhud zimmedār haiñ.

¹³ Agar koī mard kisī dūsre mard se jinsī tālluqāt rakhe to donoñ ko is ghinaunī harkat ke bāis sazā-e-maut denī hai. Wuh apnī maut ke ḵhud zimmedār haiñ.

¹⁴ Agar koī ādmī apnī bīwī ke alāwā us kī māñ se bhī shādī kare to yih ek nihāyat sharmnāk bāt hai. Donoñ ko jalā denā hai tāki tumhāre darmiyān koī aisī ḵhabīs bāt na rahe.

¹⁵ Jo mard kisī jānwar se jinsī tālluqāt rakhe use sazā-e-maut denā hai. Us jānwar ko bhī mār diyā jāe. ¹⁶ Jo aurat kisī jānwar se jinsī tālluqāt rakhe use sazā-e-maut denī hai. Us jānwar ko bhī mār diyā jāe. Wuh apnī maut ke ḵhud zimmedār haiñ.

¹⁷ Jis mard ne apnī bahan se shādī kī hai us ne sharmnāk harkat kī hai, chāhe wuh bāp kī beṭī ho yā māñ kī. Unheñ Isrāīlī qaum kī nazaron se miṭāyā jāe. Aise shaḵhs ne apnī bahan kī behurmatī kī hai. Is lie use ḵhud apne qusūr ke natīje bardāsht karne paṛenge.

¹⁸ Agar koī mard māhwārī ke aiyām meñ kisī aurat se hambistar huā hai to donoñ ko un kī qaum meñ se miṭānā hai. Kyonki donoñ ne aurat ke ḵhūn ke mambā se pardā uṭhāyā hai.

¹⁹ Apnī ḵhālā yā phūphī se hambistar na honā. Kyonki jo aisā kartā hai wuh apnī qarībī rishtedār kī behurmatī kartā hai. Donoñ ko apne qusūr ke natīje bardāsht karne paṛenge.

²⁰ Jo apnī chachī yā tāī se hambistar huā hai us ne apne chachā yā tāyā kī behurmatī kī hai. Donoñ ko apne qusūr ke natīje bardāsht karne paṛenge. Wuh beaulād mareñge.

²¹ Jis ne apnī bhābī se shādī kī hai us ne ek najis harkat kī hai. Us ne apne bhāī kī behurmatī kī hai. Wuh beaulād raheñge.

²² Merī tamām hidāyāt aur ahkām ko māno aur un par amal karo. Warnā jis mulk meñ maiñ tumheñ le jā rahā hūñ wuh tumheñ ugal degā. ²³ Un qaumoñ ke rasm-o-riwāj ke mutābiq zindagī na guzārnā jinheñ maiñ tumhāre āge se nikāl dūngā. Mujhe is sabab se un se ghin āne lagī ki wuh yih sab kuchh karte the. ²⁴ Lekin tum se maiñ ne kahā, ‘Tum hī un kī zamīn par qabzā karoge. Maiñ hī use tumheñ de dūngā, aisā mulk jis meñ kasrat kā dūdh aur shahd hai.’ Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ, jis ne tum ko dīgar qaumoñ meñ se chun kar alag kar diyā hai. ²⁵ Is lie lāzim hai ki tum zamīn par chalne wāle jānwaron aur paridon meñ pāk aur nāpāk kā imtiyāz karo. Apne āp ko nāpāk jānwar khāne se qābil-e-ghin na banānā, chāhe wuh zamīn par chalte yā reñgte haiñ, chāhe hawā meñ urte haiñ. Maiñ hī ne unheñ tumhāre lie nāpāk qarār diyā hai. ²⁶ Tumheñ mere lie maḵsūs-o-muqaddas honā hai, kyonki

maiñ quddūs hūñ, aur maiñ ne tumheñ dīgar qaumoñ meñ se chun kar apne lie alag kar liyā hai.

²⁷ Tum meñ se jo murdoñ se rābitā yā ḡhaibdānī kartā hai use sazā-e-maut denī hai, khāh aurat ho yā mard. Unheñ sangsār karnā. Wuh apnī maut ke khud zimmedār haiñ.”

21

Imāmoñ ke lie Hidāyāt

¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn ke beṭoñ ko jo imām haiñ batā denā ki imām apne āp ko kisī Isrāīlī kī lāsh ke qarīb jāne se nāpāk na kare ² siwāe apne qarībī rishtedāroñ ke yānī māñ, bāp, beṭā, beṭī, bhāī ³ aur jo ḡhairshādīshudā bahan us ke ghar meñ rahtī hai. ⁴ Wuh apnī qaum meñ kisī aur ke bāis apne āp ko nāpāk na kare, warnā us kī muqaddas hālat jāṭī rahegī.

⁵ Imām apne sar ko na muḍwāeñ. Wuh na apnī dāḥī ko tarāsheñ aur na kāṭne se apne āp ko zaḥmī kareñ.

⁶ Wuh apne Ḳhudā ke lie maḥsūs-o-muqaddas raheñ aur apne Ḳhudā ke nām ko dāḡh na lagāeñ. Chūñki wuh Rab ko jalne wālī qurbāniyāñ yānī apne Ḳhudā kī roṭī pesh karte haiñ is lie lāzim hai ki wuh muqaddas raheñ. ⁷ Imām zinākār aurat, mandir kī kasbī yā talāqyāftā aurat se shādī na kareñ, kyonki wuh apne Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas haiñ. ⁸ Imām ko muqaddas samajhnā, kyonki wuh tere Ḳhudā kī roṭī ko qurbāngāh par chaḥḥātā hai. Wuh tere lie muqaddas ṭhahre kyonki maiñ Rab quddūs hūñ. Maiñ hī tumheñ muqaddas kartā hūñ.

⁹ Kisī imām kī jo beṭī zinākārī se apnī muqaddas hālat ko khatm kar detī hai wuh apne bāp kī muqaddas hālat ko bhī khatm kar detī hai. Use jalā diyā jāe.

¹⁰ Imām-e-āzam ke sar par masah kā tel unḍelā gayā hai aur use imām-e-āzam ke muqaddas kapṛe pahne kā iḡhtiyār diyā gayā hai. Is lie wuh ranj ke ālam meñ apne bāloñ ko bikharne na de, na kabhī apne kapṛoñ ko phāre. ¹¹ Wuh kisī lāsh ke qarīb na jāe, chāhe wuh us ke bāp yā māñ kī lāsh kyon na ho, warnā wuh nāpāk ho jāegā. ¹² Jab tak koī lāsh us ke ghar meñ paṛī rahe wuh maqdis ko chhoṛ kar apne ghar na jāe, warnā wuh maqdis ko nāpāk karegā. Kyonki use us ke Ḳhudā ke tel se maḥsūs kiyā gayā hai. Maiñ Rab hūñ. ¹³ Imām-e-āzam ko sirf kuñwārī se shādī kī ijāzat hai. ¹⁴ Wuh bewā, talāqyāftā aurat, mandir kī kasbī yā zinākār aurat se shādī na kare balki sirf apne qabīle kī kuñwārī se, ¹⁵ warnā us kī aulād maḥsūs-o-muqaddas nahīn hogī. Kyonki maiñ Rab hūñ jo use apne lie maḥsūs-o-muqaddas kartā hūñ.”

¹⁶ Rab ne Mūsā se yih bhī kahā, ¹⁷ “Hārūn ko batānā ki terī aulād meñ se koī bhī jis ke jism meñ nuqs ho mere huzūr ā kar apne Ḳhudā kī roṭī na chaḥḥāe. Yih usūl āne wālī nasloñ ke lie bhī aṭal hai. ¹⁸ Kyonki koī bhī māzūr mere huzūr na āe, na andhā, na langarā, na wuh jis kī nāk chirī huī ho yā jis ke kisī azu meñ kamī beshī ho, ¹⁹ na wuh jis kā pāñw yā hāth ṭuṭā huā ho, ²⁰ na kubarā, na baunā, na wuh jis kī āñkh meñ nuqs ho yā jise wabāī jildī bīmārī ho yā jis ke ḡhusye kuchle hue hoñ. ²¹ Hārūn Imām kī koī bhī aulād jis ke jism meñ nuqs ho mere huzūr ā kar Rab ko jalne wālī qurbāniyāñ pesh na kare. Chūñki us meñ nuqs hai is lie wuh mere huzūr ā kar apne Ḳhudā kī roṭī na chaḥḥāe. ²² Use Allāh kī muqaddas balki muqaddastarīn qurbāniyoñ meñ se bhī imāmoñ kā hissā khāne kī ijāzat hai. ²³ Lekin chūñki us meñ nuqs hai is lie wuh Muqaddastarīn Kamre ke darwāze ke parde ke qarīb na jāe, na qurbāngāh ke pās āe. Warnā wuh merī muqaddas chīzoñ ko nāpāk karegā. Kyonki maiñ Rab hūñ jo unheñ apne lie maḥsūs-o-muqaddas kartā hūñ.”

²⁴ Mūsā ne yih hidāyāt Hārūn, us ke beṭoñ aur tamām Isrāīliyoñ ko diñ.

22

Qurbānī kā Gosht Khāne kī Hidāyāt

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Hārūn aur us ke beṭoñ ko batānā ki Isrāīliyoñ kī un qurbāniyoñ kā ehtirām karo jo tum ne mere lie maḵsūs-o-muqaddas kī haiñ, warnā tum mere nām ko dāgh lagāoge. Maiñ Rab hūñ. ³ Jo imām nāpāk hone ke bāwujūd un qurbāniyoñ ke pās ā jāe jo Isrāīliyoñ ne mere lie maḵsūs-o-muqaddas kī haiñ use mere sāmne se miṭānā hai. Yih usūl āne wālī nasloñ ke lie bhī aṭal hai. Maiñ Rab hūñ.

⁴ Hārūn kī aulād meñ se jo bhī wabāī jildī bīmārī yā jaryān kā marīz ho use muqaddas qurbāniyoñ meñ se apnā hissā khāne kī ijāzat nahīñ hai. Pahle wuh pāk ho jāe. Jo aisī koī bhī chīz chhue jo lāsh se nāpāk ho gaī ho yā aise ādmī ko chhue jis kā nutfā niklā ho wuh nāpāk ho jātā hai. ⁵ Wuh nāpāk reñgne wāle jānwar yā nāpāk shaḵhs ko chhūne se bhī nāpāk ho jātā hai, ḵhāh wuh kisī bhī sabab se nāpāk kyoñ na huā ho. ⁶ Jo aisī koī bhī chīz chhue wuh shām tak nāpāk rahegā. Is ke alāwā lāzīm hai ki wuh muqaddas qurbāniyoñ meñ se apnā hissā khāne se pahle nahā le. ⁷ Sūraj ke ḡhurūb hone par wuh pāk hogā aur muqaddas qurbāniyoñ meñ se apnā hissā khā sakegā. Kyoñki wuh us kī rozī haiñ. ⁸ Imām aise jānwaroñ kā gosht na khāe jo fitrī taur par mar gae yā jinheñ janglī jānwaroñ ne pharḍālā ho, warnā wuh nāpāk ho jāegā. Maiñ Rab hūñ.

⁹ Imām merī hidāyāt ke mutābiq chalen, warnā wuh qusūrwar ban jāeñge aur muqaddas chīzoñ kī behurmatī karne ke sabab se mar jāeñge. Maiñ Rab hūñ jo unheñ apne lie maḵsūs-o-muqaddas kartā hūñ.

¹⁰ Sirf imām ke ḵhāndān ke afrād muqaddas qurbāniyoñ meñ se khā sakte haiñ. Ḡhairshahrī yā mazdūr ko ijāzat nahīñ hai. ¹¹ Lekin imām kā ḡhulām yā laundī us meñ se khā sakte haiñ, chāhe unheñ ḵharīdā gayā ho yā wuh us ke ghar meñ paidā hue hoñ. ¹² Agar imām kī beṭī ne kisī aise shaḵhs se shādī kī hai jo imām nahīñ hai to use muqaddas qurbāniyoñ meñ se khāne kī ijāzat nahīñ hai. ¹³ Lekin ho saktā hai ki wuh bewā yā talāqyāftā ho aur us ke bachche na hoñ. Jab wuh apne bāp ke ghar lauṭ kar wahāñ aise rahegī jaise apnī jawānī meñ to wuh apne bāp ke us khāne meñ se khā saktī hai jo qurbāniyoñ meñ se bāp kā hissā hai. Lekin jo imām ke ḵhāndān kā fard nahīñ hai use khāne kī ijāzat nahīñ hai.

¹⁴ Jis shaḵhs ne nādānistā taur par muqaddas qurbāniyoñ meñ se imām ke hisse se kuchh khāyā hai wuh imām ko sab kuchh wāpas karne ke alāwā 20 fīsad zyādā de. ¹⁵ Imām Rab ko pesh kī huī qurbāniyoñ kī muqaddas hālat yoñ ḵhatm na kareñ ¹⁶ ki wuh dūsre Isrāīliyoñ ko yih muqaddas chīzeñ khāne deñ. Aisī harkat se wuh un ko baṛā qusūrwar banā deñge. Maiñ Rab hūñ jo unheñ apne lie maḵsūs-o-muqaddas kartā hūñ.”

Jānwaroñ kī Qurbāniyoñ ke bāre meñ Hidāyāt

¹⁷ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁸ “Hārūn, us ke beṭoñ aur Isrāīliyoñ ko batānā ki agar tum meñ se koī Isrāīlī yā pardesī Rab ko bhasm hone wālī qurbānī pesh karnā chāhe to tarīq-e-kār meñ koī farq nahīñ hai, chāhe wuh yih mannāt mān kar yā waise hī dilī ḵhushī se kar rahā ho. ¹⁹ Is ke lie lāzīm hai ki tum ek beaib bail, menḍhā yā bakrā pesh karo. Phir hī use qabūl kiyā jāegā. ²⁰ Qurbānī ke lie kabhī bhī aisā jānwar pesh na karnā jis meñ nuqs ho, warnā tum us ke bāis manzūr nahīñ hoge. ²¹ Agar koī Rab ko salāmatī kī qurbānī pesh karnā chāhe to tarīq-e-kār meñ koī farq nahīñ hai, chāhe wuh yih mannāt mān kar yā waise hī dilī ḵhushī se kar rahā ho. Is ke lie lāzīm hai ki wuh gāy-bailoñ yā bheṛ-bakriyoñ meñ se beaib jānwar chune. Phir use qabūl kiyā jāegā. ²² Rab ko aise jānwar pesh na karnā jo andhe hoñ, jin ke āzā ṭūṭe yā kaṭe hue hoñ, jin ko rasaulī ho yā jinheñ wabāī jildī bīmārī lag gaī ho. Rab ko unheñ

jalne wālī qurbānī ke taur par qurbāngāh par pesh na karnā. ²³ Lekin jis gāy-bail yā bheṛ-bakrī ke kisī azu meñ kamī beshī ho use pesh kiyā jā saktā hai. Shart yih hai ki pesh karne wālā use waise hī dilī khushī se chaṛhāe. Agar wuh use apnī mannat mān kar pesh kare to wuh qabūl nahīn kiyā jāegā. ²⁴ Rab ko aisā jānwar pesh na karnā jis ke khusye kuchle, toṛe yā kaṭe hue hoñ. Apne mulk meñ jānwaroñ ko is tarah khasī na banānā, ²⁵ na aise jānwar kisī ghairmulkī se kharīd kar apne Khudā kī roṭī ke taur par pesh karnā. Tum aise jānwaroñ ke bāis manzūr nahīn hoge, kyonki un meñ kharābī aur nuqs hai.”

²⁶ Rab ne Mūsā se yih bhī kahā, ²⁷ “Jab kisī gāy, bheṛ yā bakrī kā bachchā paidā hotā hai to lāzim hai ki wuh pahle sāt din apnī mān ke pās rahe. Āṭhweñ din se pahle Rab use jalne wālī qurbānī ke taur par qabūl nahīn karegā. ²⁸ Kisī gāy, bheṛ yā bakrī ke bachche ko us kī mān samet ek hī din zabah na karnā. ²⁹ Jab tum Rab ko salāmatī kī koī qurbānī chaṛhānā chāhte ho to use yoñ pesh karnā ki tum manzūr ho jāo. ³⁰ Aglī subah tak kuchh bachā na rahe balki use usī din khānā hai. Maiñ Rab hūñ.

³¹ Mere ahkām māno aur un par amal karo. Maiñ Rab hūñ. ³² Mere nām ko dāgh na lagānā. Lāzim hai ki mujhe Isrāīliyoñ ke darmiyān quddūs mānā jāe. Maiñ Rab hūñ jo tumheñ apne lie maḥsūs-o-muqaddas kartā hūñ. ³³ Maiñ tumheñ Misr se nikāl lāyā hūñ tāki tumhārā Khudā hūñ. Maiñ Rab hūñ.”

23

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batānā ki yih merī, Rab kī īdeñ haiñ jin par tumheñ logoñ ko muqaddas ijtīmā ke lie jamā karnā hai.

Sabat kā Din

³ Hafte meñ chhih din kām karnā, lekin sātwañ din har tarah se ārām kā din hai. Us din muqaddas ijtīmā ho. Jahāñ bhī tum rahte ho wahāñ kām na karnā. Yih din Rab ke lie maḥsūs Sabat hai.

Fasah kī Īd aur Beḥamīrī Roṭī kī Īd

⁴ Yih Rab kī īdeñ haiñ jin par tumheñ logoñ ko muqaddas ijtīmā ke lie jamā karnā hai.

⁵ Fasah kī Īd pahle mahīne ke chaudhweñ din shurū hotī hai. Us din sūraj ke ghurūb hone par Rab kī khushī manāī jāe. ⁶ Agle din Rab kī yād meñ Beḥamīrī Roṭī kī Īd shurū hotī hai. Sāt din tak tumhārī roṭī meñ khamīr na ho. ⁷ In sāt dinoñ ke pahle din muqaddas ijtīmā ho aur log apnā har kām chhoṛeñ. ⁸ In sāt dinoñ meñ rozānā Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karo. Sātweñ din bhī muqaddas ijtīmā ho aur log apnā har kām chhoṛeñ.”

Pahle Pūle kī Īd

⁹ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁰ “Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum us mulk meñ dākhil hoge jo maiñ tumheñ dūngā aur wahāñ anāj kī fasal kāṭoge to tumheñ imām ko pahlā pūlā denā hai. ¹¹ Itwār ko imām yih pūlā Rab ke sāmne hilāe tāki tum manzūr ho jāo. ¹² Us din bheṛ kā ek yaksālā beaib bachchā bhī Rab ko pesh karnā. Use qurbāngāh par bhasm hone wālī qurbānī ke taur par chaṛhānā. ¹³ Sāth hī ghallā kī nazar ke lie tel se milāyā gayā 3 kilogrām behtarīn maidā bhī pesh karnā. Jalne wālī yih qurbānī Rab ko pasand hai. Is ke alāwā mai kī nazar ke lie ek liṭar mai bhī pesh karnā. ¹⁴ Pahle yih sab kuchh karo, phir hī tumheñ naī fasal ke anāj se khāne kī ijāzat hogī, khāh wuh bhunā huā ho, khāh kachchā yā roṭī kī sūrat meñ pakāyā gayā ho. Jahāñ bhī tum rahte ho wahāñ aisā hī karnā hai. Yih usūl abad tak qāym rahe.

Haftoñ kī Īd Yānī Pantikust

¹⁵ Jis din tum ne anāj kā pūlā pesh kiyā us din se pūre sāt hafte gino. ¹⁶ Pachāsweñ din yānī sātweñ Itwār ko Rab ko nae anāj kī qurbānī chaṛhānā. ¹⁷ Har gharāne kī taraf se Rab ko hilāne wālī qurbānī ke taur par do roṭiyāñ pesh kī jāeñ. Har roṭī ke lie 3 kilogrām behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Un meñ khamīr dāl kar pakānā hai. Yih fasal kī pahli paidāwār kī qurbānī haiñ. ¹⁸ In roṭiyōñ ke sāth ek jawān bail, do mendhe aur bheṛ ke sāt beaib aur yaksālā bachche pesh karo. Unheñ Rab ke huzūr bhasm hone wālī qurbānī ke taur par chaṛhānā. Is ke alāwā ghallā kī nazar aur mai kī nazar bhī pesh karnī hai. Jalne wālī is qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai. ¹⁹ Phir gunāh kī qurbānī ke lie ek bakrā aur salāmatī kī qurbānī ke lie do yaksālā bheṛ ke bachche chaṛhāo. ²⁰ Imām bheṛ ke yih do bachche mazkūrā roṭiyōñ samet hilāne wālī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. Yih Rab ke lie makhsūs-o-muqaddas haiñ aur qurbāniyōñ meñ se imām kā hissā haiñ. ²¹ Usī din logoñ ko muqaddas ijtīmā ke lie jamā karo. Koī bhī kām na karnā. Yih usūl abad tak qāym rahe, aur ise har jagah mānanā hai.

²² Kaṭāī ke waqt apnī fasal pūre taur par na kātñā balki khet ke kināroñ par kuchh chhoṛ denā. Is tarah jo kuchh kaṭāī karte waqt khet meñ bach jāe use chhoṛnā. Bachā huā anāj gharīboñ aur pardesiyōñ ke lie chhoṛ denā. Maiñ Rab tumhārā Kḥudā hūñ.”

Nae Sāl kī Īd

²³ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁴ “Isrāīliyoñ ko batānā ki sātweñ mahīne kā pahla din ārām kā din hai. Us din muqaddas ijtīmā ho jis par yād dilāne ke lie narsingā phūnkā jāe. ²⁵ Koī bhī kām na karnā. Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karnā.”

Kaffārā kā Din

²⁶ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁷ “Sātweñ mahīne kā daswāñ din Kaffārā kā din hai. Us din muqaddas ijtīmā ho. Apnī jāñ ko dukh denā aur Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karnā. ²⁸ Us din kām na karnā, kyonki yih Kaffārā kā din hai, jab Rab tumhāre Kḥudā ke sāmne tumhārā kaffārā diyā jātā hai. ²⁹ Jo us din apnī jāñ ko dukh nahīñ detā use us kī qaum meñ se miṭyā jāe. ³⁰ Jo us din kām kartā hai use maiñ us kī qaum meñ se nikāl kar halāk karūnga. ³¹ Koī bhī kām na karnā. Yih usūl abad tak qāym rahe, aur ise har jagah mānanā hai. ³² Yih din ārām kā khās din hai jis meñ tumheñ apnī jāñ ko dukh denā hai. Ise mahīne ke naweñ din kī shām se le kar agli shām tak manānā.”

Jhoñpṛiyoñ kī Īd

³³ Rab ne Mūsā se kahā, ³⁴ “Isrāīliyoñ ko batānā ki sātweñ mahīne ke pandrahweñ din Jhoñpṛiyoñ kī Īd shurū hotī hai. Is kā daurāniyā sāt din hai. ³⁵ Pahle din muqaddas ijtīmā ho. Is din koī kām na karnā. ³⁶ In sāt dinoñ ke daurān Rab ko jalne wālī qurbāniyāñ pesh karnā. Āṭhweñ din muqaddas ijtīmā ho. Rab ko jalne wālī qurbānī pesh karo. Is khās ijtīmā ke din bhī kām nahīñ karnā hai.

³⁷ Yih Rab kī ideñ haiñ jin par tumheñ muqaddas ijtīmā karnā hai tāki Rab ko rozmarrā kī matlūbā jalne wālī qurbāniyāñ aur mai kī nazareñ pesh kī jāeñ yānī bhasm hone wālī qurbāniyāñ, ghallā kī nazareñ, zabah kī qurbāniyāñ aur mai kī nazareñ. ³⁸ Yih qurbāniyāñ un qurbāniyoñ ke alāwā haiñ jo Sabat ke din chaṛhāī jāti haiñ aur jo tum ne hadiye ke taur par yā mannat mān kar yā apnī dili khushī se pesh kī haiñ.

³⁹ Chunāñche sātweñ mahīne ke pandrahweñ din fasal kī kaṭāī ke ikhtitām par Rab kī yih Īd yānī Jhoñpṛiyoñ kī Īd manāo. Ise sāt din manānā. Pahlā aur ākhirī din ārām ke din haiñ. ⁴⁰ Pahle din apne lie daraḳhtoñ ke behtarīn phal, khajūr kī dāliyāñ aur ghane daraḳhtoñ aur safedā kī shākhēñ toṛnā. Sāt din tak Rab apne Kḥudā ke sāmne khushī manāo. ⁴¹ Har sāl sātweñ mahīne meñ Rab kī khushī meñ yih Īd manānā. Yih usūl abad tak qāym rahe. ⁴² Īd ke hafte ke daurān jhoñpṛiyoñ

meñ rahnā. Tamām mulk meñ ābād Isrāīlī aisā karen. ⁴³ Phir tumhārī aulād jānegī ki Isrāīliyon ko Misr se nikālte waqt main ne unheñ jhonp̄riyon meñ basāyā. Main Rab tumhārā ẖhudā hūn.”

⁴⁴ Mūsā ne Isrāīliyon ko Rab kī idon ke bāre meñ yih bāteñ batāin.

24

Rab ke sāmne Shamādān aur Roṭiyān

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko hukm de ki wuh tere pās kūṭe hue zaitūnon kā ẖhālis tel le āeñ tāki Muqaddas Kamre ke shamādān ke charāgh mutawātir jalte raheñ. ³ Hārūn unheñ musalsal, shām se le kar subah tak Rab ke huzūr sañbhāle yānī wahāñ jahāñ wuh Muqaddastarīn Kamre ke parde ke sāmne paṛe haiñ, us parde ke sāmne jis ke pīchhe ahd kā sandūq hai. Yih usūl abad tak qāym rahe. ⁴ Wuh ẖhālis sone ke shamādān par lage charāghon kī dekh-bhāl yon kare ki yih hameshā Rab ke sāmne jalte raheñ.

⁵ Bārah roṭiyān pakānā. Har roṭī ke lie 3 kilogrām behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. ⁶ Unheñ do qatāron meñ Rab ke sāmne ẖhālis sone kī mez par rakhnā. ⁷ Har qatār par ẖhālis lubān dālā. Yih lubān roṭī ke lie yādgārī kī qurbānī hai jise bād meñ Rab ke lie jalānā hai. ⁸ Har hafte ko Rab ke sāmne tāzā roṭiyān isī tartīb se mez par rakhnī haiñ. Yih Isrāīliyon ke lie abadī ahd kī lāzimī shart hai. ⁹ Mez kī roṭiyān Hārūn aur us ke beṭon kā hissā haiñ, aur wuh unheñ muqaddas jagah par khāeñ, kyonki wuh jalne wālī qurbāniyon kā muqaddastarīn hissā haiñ. Yih abad tak un kā haq rahegā.”

Allāh kī Tauhīn, ẖhūnrezī aur Zakhmī Karne kī Sazāeñ

¹⁰⁻¹¹ ẖhaimāgāh meñ ek ādmī thā jis kā bāp Misrī aur mān Isrāīlī thī. Mān kā nām Salūmīt thā. Wuh dibrī kī beṭī aur Dān ke qabīle kī thī. Ek din yih ādmī ẖhaimāgāh meñ kisī Isrāīlī se jhagarne lagā. Laṛte laṛte us ne Rab ke nām par kufr bak kar us par lānat bhejī. Yih sun kar log use Mūsā ke pās le āe. ¹² Wahāñ unhon ne use pahre meñ biṭhā kar Rab kī hidāyat kā intazār kiyā.

¹³ Tab Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁴ “Lānat karne wāle ko ẖhaimāgāh ke bāhar le jāo. Jinhon ne us kī yih bāteñ sunī haiñ wuh sab apne hāth us ke sar par rakheñ. Phir pūrī jamāt use sangsār kare. ¹⁵ Isrāīliyon se kahnā ki jo bhī apne ẖhudā par lānat bheje use apne qusūr ke natīje bardāst karne paṛenge. ¹⁶ Jo bhī Rab ke nām par kufr bake use sazā-e-maut dī jāe. Pūrī jamāt use sangsār kare. Jis ne Rab ke nām par kufr bakā ho use zarūr sazā-e-maut denī hai, ẖhāh desī ho yā pardesī.

¹⁷ Jis ne kisī ko mār dālā hai use sazā-e-maut dī jāe. ¹⁸ Jis ne kisī ke jānwar ko mār dālā hai wuh us kā muāwazā de. Jān ke badle jān dī jāe. ¹⁹ Agar kisī ne kisī ko zakhmī kar diyā hai to wuhī kuchh us ke sāth kiyā jāe jo us ne dūsre ke sāth kiyā hai. ²⁰ Agar dūsre kī koī haḍdī ṭuṭ jāe to us kī wuhī haḍdī toṛī jāe. Agar dūsre kī āñkh zāe ho jāe to us kī āñkh zāe kar dī jāe. Agar dūsre kā dānt ṭuṭ jāe to us kā wuhī dānt toṛā jāe. Jo bhī zakhm us ne dūsre ko pahuñchāyā wuhī zakhm use pahuñchāyā jāe. ²¹ Jis ne kisī jānwar ko mār dālā hai wuh us kā muāwazā de, lekin jis ne kisī insān ko mār diyā hai use sazā-e-maut denī hai. ²² Desī aur pardesī ke lie tumhārā ek hī qānūn ho. Main Rab tumhārā ẖhudā hūn.”

²³ Phir Mūsā ne Isrāīliyon se bāt kī, aur unhon ne Rab par lānat bhejne wāle ko ẖhaimāgāh se bāhar le jā kar use sangsār kiyā. Unhon ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

25

Zamīn ke lie Sabat kā Sāl

¹ Rab ne Sīnā Pahār par Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā ki jab tum us mulk meñ dākhlil hoge jo main tumheñ dūngā to lāzim hai ki Rab kī tazīm meñ zamīn ek sāl ārām kare. ³ Chhih sāl ke daurān apne khetoñ meñ bij bonā, apne angūr ke bāghoñ kī kāñṭ-chhāñṭ karnā aur un kī fasleñ jamā karnā. ⁴ Lekin sātwañ sāl zamīn ke lie ārām kā sāl hai, Rab kī tazīm meñ Sabat kā sāl. Us sāl na apne khetoñ meñ bij bonā, na apne angūr ke bāghoñ kī kāñṭ-chhāñṭ karnā. ⁵ Jo anāj khud baḥhud ugtā hai us kī kaṭāī na karnā aur jo angūr us sāl lagte haiñ un ko toṛ kar jamā na karnā, kyonki zamīn ko ek sāl ke lie ārām karnā hai. ⁶ Albattā jo bhī yih zamīn ārām ke sāl meñ paidā karegī us se tum apnī rozānā kī zarūriyāt pūrī kar sakte ho yānī tū, tere ghulām aur laundiyāñ, tere mazdūr, tere ghairshahrī, tere sāth rahne wāle pardesī, ⁷ tere maweshī aur terī zamīn par rahne wāle janglī jānwar. Jo kuchh bhī yih zamīn paidā kartī hai wuh khāyā jā saktā hai.

Bahālī kā Sāl

⁸ Sāt Sabat ke sāl yānī 49 sāl ke bād ek aur kām karnā hai. ⁹ Pachāsweñ sāl ke sātweñ mahīne ke dasweñ din yānī Kaffārā ke din apne mulk kī har jagah narsingā bajānā. ¹⁰ Pachāswañ sāl maḥsūs-o-muqaddas karo aur pūre mulk meñ elān karo ki tamām bāshindoñ ko āzād kar diyā jāe. Yih bahālī kā sāl ho jis meñ har shakhs ko us kī milkiyat wāpas kī jāe aur har ghulām ko āzād kiya jāe tāki wuh apne rishtedāroñ ke pās wāpas jā sake. ¹¹ Yih pachāswañ sāl bahālī kā sāl ho, is lie na apne khetoñ meñ bij bonā, na khud baḥhud ugne wāle anāj kī kaṭāī karnā, aur na angūr toṛ kar jamā karnā. ¹² Kyonki yih bahālī kā sāl hai jo tumhāre lie maḥsūs-o-muqaddas hai. Rozānā utnī hī paidāwār lenā ki ek din kī zarūriyāt pūrī ho jāeñ. ¹³ Bahālī ke sāl meñ har shakhs ko us kī milkiyat wāpas kī jāe.

¹⁴ Chunāñche jab kabhī tum apne kisī hamwatan bhāī ko zamīn bechte yā us se kharīdte ho to us se nājāyz fāydā na uṭhānā. ¹⁵ Zamīn kī qīmat is hisāb se muqarrar kī jāe ki wuh agle bahālī ke sāl tak kitne sāl fasleñ paidā karegī. ¹⁶ Agar bahut sāl rah gae hoñ to us kī qīmat zyādā hogī, aur agar kam sāl rah gae hoñ to us kī qīmat kam hogī. Kyonki un fasloñ kī tādād bik rahī hai jo zamīn agle bahālī ke sāl tak paidā kar saktī hai.

¹⁷ Apne hamwatan se nājāyz fāydā na uṭhānā balki Rab apne Khudā kā khauf mānanā, kyonki main Rab tumhārā Khudā hūñ.

¹⁸ Merī hidāyāt par amal karnā aur mere ahkām ko mān kar un ke mutābiq chalnā. Tab tum apne mulk meñ mahfūz rahoge. ¹⁹ Zamīn apnī pūrī paidāwār degī, tum ser ho jāoge aur mahfūz rahoge. ²⁰ Ho saktā hai koī pūchhe, ‘Ham sātweñ sāl meñ kyā khāenge jabki ham bij nahīñ boenge aur fasal nahīñ kāteenge?’ ²¹ Jawāb yih hai ki main chhaṭe sāl meñ zamīn ko itnī barkat dūngā ki us sāl kī paidāwār tīn sāl ke lie kāfī hogī. ²² Jab tum āṭhweñ sāl bij bo’oge to tumhāre pās chhaṭe sāl kī itnī paidāwār bāqī hogī ki tum fasal kī kaṭāī tak guzārā kar sakoge.

Maurūsī Zamīn ke Huqūq

²³ Koī zamīn bhī hameshā ke lie na bechī jāe, kyonki mulk kī tamām zamīn merī hī hai. Tum mere huzūr sirf pardesī aur ghairshahrī ho. ²⁴ Mulik meñ jahāñ bhī zamīn bik jāe wahāñ maurūsī mālik kā yih haq mānā jāe ki wuh apnī zamīn wāpas kharīd saktā hai.

²⁵ Agar terā koī hamwatan bhāī gharīb ho kar apnī kuchh zamīn bechne par majbūr ho jāe to lāzim hai ki us kā sab se qarībī rishtedār use wāpas kharīd le. ²⁶ Ho saktā hai ki aise shakhs kā koī qarībī rishtedār na ho jo us kī zamīn wāpas kharīd sake, lekin wuh khud kuchh der ke bād itne paise jamā kartā hai ki wuh apnī zamīn wāpas kharīd saktā hai. ²⁷ Is sūrat meñ wuh hisāb kare ki kharīdne wāle ke lie agle bahālī ke sāl tak kitne sāl rah gae haiñ. Jitnā nuqsān kharīdne wāle ko zamīn ko bahālī ke

sāl se pahle wāpas dene se pahuñchegā utne hī paise use dene haiñ. ²⁸ Lekin agar us ke pās itne paise na hoñ to zamīn agle bahālī ke sāl tak kharīdne wāle ke hāth meñ rahegī. Phir use maurūsī mālik ko wāpas diyā jāegā.

²⁹ Agar kisī kā ghar fasildār shahr meñ hai to jab wuh use bechegā to apnā ghar wāpas kharīdne kā haq sirf ek sāl tak rahegā. ³⁰ Agar pahlā mālik use pahle sāl ke andar andar na kharīde to wuh hameshā ke lie kharīdne wāle kī maurūsī milkiyat ban jāegā. Wuh bahālī ke sāl meñ bhī wāpas nahīn kiya jāegā.

³¹ Lekin jo ghar aisī ābādī meñ hai jis kī fasl na ho wuh dehāt meñ shumār kiya jātā hai. Us ke maurūsī mālik ko haq hāsīl hai ki har waqt apnā ghar wāpas kharīd sake. Bahālī ke sāl meñ is ghar ko lāziman wāpas kar denā hai.

³² Lekin Lāwiyōn ko yih haq hāsīl hai ki wuh apne wuh ghar har waqt kharīd sakte haiñ jo un ke lie muqarrar kie hue shahron meñ haiñ. ³³ Agar aisā ghar kisī Lāwī ke hāth farokht kiya jāe aur wāpas na kharīdā jāe to use lāziman bahālī ke sāl meñ wāpas karnā hai. Kyōñki Lāwī ke jo ghar un ke muqarrarā shahron meñ hote haiñ wuh Isrāīliyon meñ un kī maurūsī milkiyat haiñ. ³⁴ Lekin jo zamīneñ shahron ke irdgird maweshī charāne ke lie muqarrar haiñ unheñ bechne kī ijāzat nahīn hai. Wuh un kī dāymī milkiyat haiñ.

Gharībōn ke lie Qarzā

³⁵ Agar terā koī hamwatan bhāī gharīb ho jāe aur guzārā na kar sake to us kī madad kar. Us tarah us kī madad karnā jis tarah pardesī yā ghairshahrī kī madad karnī hotī hai tāki wuh tere sāth rahte hue zindagī guzār sake. ³⁶ Us se kisī tarah kā sūd na lenā balki apne Kḥudā kā khauf mānanā tāki terā bhāī tere sāth zindagī guzār sake. ³⁷ Agar wuh terā qarzdar ho to us se sūd na lenā. Isī tarah kḥurāk bechte waqt us se nafā na lenā. ³⁸ Maiñ Rab tumhārā Kḥudā hūñ. Maiñ tumheñ is lie Misr se nikāl lāyā ki tumheñ Mulk-e-Kanān dūñ aur tumhārā Kḥudā hūñ.

Isrāīlī Ghulāmōn ke Huqūq

³⁹ Agar terā koī Isrāīlī bhāī gharīb ho kar apne āp ko tere hāth bech dāle to us se ghulām kā-sā kām na karānā. ⁴⁰ Us ke sāth mazdūr yā ghairshahrī kā-sā sulūk karnā. Wuh tere lie bahālī ke sāl tak kām kare. ⁴¹ Phir wuh aur us ke bāl-bachche āzād ho kar apne rishtedāron aur maurūsī zamīn ke pās wāpas jāeñ. ⁴² Chūñki Isrāīlī mere kḥadīm haiñ jinheñ maiñ Misr se nikāl lāyā is lie unheñ ghulāmī meñ na bechā jāe. ⁴³ Aise logon par saḥtī se hukmrānī na karnā balki apne Kḥudā kā khauf mānanā.

⁴⁴ Tum paṛosī mamālik se apne lie ghulām aur laundiyāñ hāsīl kar sakte ho. ⁴⁵ Jo pardesī ghairshahrī ke taur par tumhāre mulk meñ ābād haiñ unheñ bhī tum kharīd sakte ho. Un meñ wuh bhī shāmil haiñ jo tumhāre mulk meñ paidā hue haiñ. Wuhī tumhārī milkiyat ban kar ⁴⁶ tumhāre beṭon kī mīrās meñ ā jāeñ aur wuhī hameshā tumhāre ghulām raheñ. Lekin apne hamwatan bhāiyōn par saḥt hukmrānī na karnā.

⁴⁷ Agar tere mulk meñ rahne wālā koī pardesī yā ghairshahrī amīr ho jāe jabki terā koī hamwatan bhāī gharīb ho kar apne āp ko us pardesī yā ghairshahrī yā us ke kḥandān ke kisī fard ko bech dāle ⁴⁸ to bik jāne ke bād use āzādī kharīdne kā haq hāsīl hai. Koī bhāī, ⁴⁹ chachā, tāyā, chachā yā tāyā kā beṭā yā koī aur qarībī rishtedār use wāpas kharīd saktā hai. Wuh kḥud bhī apnī āzādī kharīd saktā hai agar us ke pās paise kāfī hoñ. ⁵⁰ Is sūrat meñ wuh apne mālik se mil kar wuh sāl gine jo us ke kharīdne se le kar agle bahālī ke sāl tak bāqī haiñ. Us kī āzādī ke paise us qīmat par mabnī hoñ jo mazdūr ko itne sālon ke lie die jāte haiñ. ⁵¹⁻⁵² Jitne sāl bāqī rah gae haiñ un ke mutābiq us kī bik jāne kī qīmat meñ se paise wāpas kar die jāeñ. ⁵³ Us ke sāth sāl basāl mazdūr kā-sā sulūk kiya jāe. Us kā mālik us par saḥt hukmrānī na kare. ⁵⁴ Agar wuh is tarah ke kisī tarīqe se āzād na ho jāe to use aur us ke bachchoñ

ko har hālat meñ agle bahālī ke sāl meñ āzād kar denā hai, ⁵⁵ kyonki Isrāīlī mere hī kḥādīm haiñ. Wuh mere hī kḥādīm haiñ jinheñ maiñ Misr se nikāl lāyā. Maiñ Rab tumhārā Kḥudā hūñ.

26

Farmānbardārī kā Ajr

¹ Apne lie but na banānā. Na apne lie dewatā ke mujassame yā patthar ke maḥsūs kie hue satūn khare karnā, na sīdā karne ke lie apne mulk meñ aise patthar rakhnā jin meñ dewatā kī taswīr kandā kī gai ho. Maiñ Rab tumhārā Kḥudā hūñ. ² Sabat kā dīn manānā aur mere maqdis kī tāzīm karnā. Maiñ Rab hūñ.

³ Agar tum merī hidāyāt par chalo aur mere ahkām mān kar un par amal karo ⁴ to maiñ waqt par bārish bhejūngā, zamīn apnī paidāwār degī aur darakht apne apne phal lāenge. ⁵ Kasrat ke bāis anāj kī fasal kī kaṭāī angūr toṛte waqt tak jāri rahegī aur angūr kī fasal us waqt tak toṛī jāegī jab tak bīj bone kā mausam āegā. Itnī kḥurāk milegī ki tum kabhī bhūke nahīn hoge. Aur tum apne mulk meñ mahfūz rahoge.

⁶ Maiñ mulk ko amn-o-amān baḥshūngā. Tum ārām se leṭ jāoge, kyonki kisī kḥatre se darne kī zarūrat nahīn hogī. Maiñ wahshī jānwar mulk se dūr kar dūngā, aur wuh talwār kī qatl-o-ghārat se bachā rahegā. ⁷ Tum apne dushmanoñ par ghālib ā kar un kā tāqqub karoge, aur wuh tumhārī talwār se māre jāenge. ⁸ Tumhāre pāñch ādmī sau dushmanoñ kā pīchhā kareñge, aur tumhāre sau ādmī un ke das hazār ādmiyoñ ko bhagā deñge. Tumhāre dushman tumhārī talwār se māre jāenge.

⁹ Merī nazar-e-karm tum par hogī. Maiñ tumhārī aulād kī tādād barhāūngā aur tumhāre sāth apnā ahd qāym rakhūngā. ¹⁰ Ek sāl itnī fasal hogī ki jab aglī fasal kī kaṭāī hogī to nae anāj ke lie jagah banāne kī kḥātir purāne anāj ko phaiñk denā paregā. ¹¹ Maiñ tumhāre darmiyan apnā maskan qāym karūngā aur tum se ghīn nahīn khāūngā. ¹² Maiñ tum meñ phirūngā, aur tum merī qaum hoge.

¹³ Maiñ Rab tumhārā Kḥudā hūñ jo tumheñ Misr se nikāl lāyā tāki tumhārī ghulāmī kī hālat kḥatm ho jāe. Maiñ ne tumhāre jue ko toṛ ḍālā, aur ab tum āzād aur sīdhe ho kar chal sakte ho.

Farmānbardār na Hone kī Sazā

¹⁴ Lekin agar tum merī nahīn sunoge aur in tamām ahkām par nahīn chaloge, ¹⁵ agar tum merī hidāyāt ko radd karke mere ahkām se ghīn khāoge aur un par amal na karke merā ahd toṛoge ¹⁶ to maiñ jāwāb meñ tum par achānak dahshat tāri kar dūngā. Jism ko kḥatm karne wālī bīmāriyoñ aur bukhār se tumhārī āñkheñ zāe ho jāengī aur tumhārī jān chhīn jāegī. Jab tum bīj bo'oge to befāydā, kyonki dushman us kī fasal khā jāegā. ¹⁷ Maiñ tumhāre kḥilāf ho jāūngā, is lie tum apne dushmanoñ ke hāth se shikast khāoge. Tum se nafrat rakhne wāle tum par hukūmat kareñge. Us waqt bhī jab koī tumhārā tāqqub nahīn karegā tum bhāg jāoge.

¹⁸ Agar tum is ke bād bhī merī na suno to maiñ tumhāre gunāhoñ ke sabab se tumheñ sāt gunā zyādā sazā dūngā. ¹⁹ Maiñ tumhārā saḥt ghurūr kḥāk meñ milā dūngā. Tumhāre ūpar āsmān lohe jaisā aur tumhāre niche zamīn pītal jaisī hogī. ²⁰ Jitnī bhī mehnat karoge wuh befāydā hogī, kyonki tumhāre khetoñ meñ fasleñ nahīn pakeñgī aur tumhāre darakht phal nahīn lāenge.

²¹ Agar tum phir bhī merī mukhālafat karoge aur merī nahīn sunoge to maiñ in gunāhoñ ke jāwāb meñ tumheñ is se bhī sāt gunā zyādā sazā dūngā. ²² Maiñ tumhāre kḥilāf janglī jānwar bhej dūngā jo tumhāre bachchoñ ko phar khāenge aur tumhāre maweshī barbād kar deñge. Akḥir meñ tumhārī tādād itnī kam ho jāegī ki tumhārī sarakeñ wīrān ho jāengī.

²³ Agar tum phir bhī merī tarbiyat qabūl na karo balki mere muḥālīf raho ²⁴ to main ḵhud tumhāre ḵhilāf ho jāūngā. In gunāhoñ ke jawāb meñ main tumheñ sāt gunā zyādā sazā dūngā. ²⁵ Main tum par talwār chalā kar is kā badlā lūngā ki tum ne mere ahd ko torā hai. Jab tum apnī hifāzat ke lie shahroñ meñ bhāg kar jamā hoge to main tumhāre darmiyān wabāi bīmāriyān phailāūngā aur tumheñ dushmanoñ ke hāth meñ de dūngā. ²⁶ Anāj kī itnī kamī hogī ki das aurateñ tumhārī pūrī roṭī ek hī tanūr meñ pakā sakeṅgī, aur wuh use baṛī ehtiyāt se tol tol kar taqsim kareṅgī. Tum khā kar bhī bhūke rahoge.

²⁷ Agar tum phir bhī merī nahīn sunoge balki mere muḥālīf rahoge ²⁸ to merā ḡhussā bharḱegā aur main tumhāre ḵhilāf ho kar tumhāre gunāhoñ ke jawāb meñ tumheñ sāt gunā zyādā sazā dūngā. ²⁹ Tum musibat ke bāis apne beṭe-beṭiyon kā gosht khāoge. ³⁰ Main tumhārī ūnchī jaghoñ kī qurbāngāheñ aur tumhārī baḱhūr kī qurbāngāheñ barbād kar dūngā. Main tumhārī lāshoñ ke dher tumhāre bejān butoñ par lagāūngā aur tum se ghin khāūngā. ³¹ Main tumhāre shahroñ ko khandarāt meñ badal kar tumhāre mandiroñ ko barbād karūngā. Tumhārī qurbāniyon kī ḵhushbū mujhe pasand nahīn āegī. ³² Main tumhāre mulk kā satyānās yoñ karūngā ki jo dushman us meñ ābād ho jāeṅge un ke roṅṅte khare ho jāeṅge. ³³ Main tumheñ muḥtalīf mamālik meñ muntashir kar dūngā, lekin wahāñ bhī apnī talwār ko hāth meñ lie tumhārā pīchhā karūngā. Tumhārī zamīn wīrān hogī aur tumhāre shahr khandarāt ban jāeṅge. ³⁴ Us waqt jab tum apne dushmanoñ ke mulk meñ rahoge tumhārī zamīn wīrān hālat meñ ārām ke wuh sāl manā sakegī jin se wuh mahrūm rahī hai. ³⁵ Un tamām dinoñ meñ jab wuh barbād rahegī use wuh ārām milegā jo use na milā jab tum mulk meñ rahte the.

³⁶ Tum meñ se jo bach kar apne dushmanoñ ke mamālik meñ raheṅge un ke dilon par main dahshat tārī karūngā. Wuh hawā ke jhoñkoñ se girne wāle patte kī āwāz se chaunk kar bhāg jāeṅge. Wuh farār hoṅge goyā koī hāth meñ talwār lie un kā tāqqub kar rahā ho. Aur wuh gir kar mar jāeṅge hālāñki koī un kā pīchhā nahīn kar rahā hogā. ³⁷ Wuh ek dūstre se ṭakrā kar laṛḱharāeṅge goyā koī talwār le kar un ke pīchhe chal rahā ho hālāñki koī nahīn hai. Chunāñche tum apne dushmanoñ kā sāmānahīn kar sakoge. ³⁸ Tum dīgar qaumoñ meñ muntashir ho kar halāk ho jāoge, aur tumhāre dushmanoñ kī zamīn tumheñ haṛap kar legī.

³⁹ Tum meñ se bāqī log apne aur apne bāpdādā ke qusūr ke bāis apne dushmanoñ ke mamālik meñ gal saṛ jāeṅge. ⁴⁰ Lekin ek waqt āegā ki wuh apne aur apne bāpdādā kā qusūr mān leṅge. Wuh mere sāth apnī bewafāi aur wuh muḥālāfat taslīm kareṅge ⁴¹ jis ke sabab se main un ke ḵhilāf huā aur unheñ un ke dushmanoñ ke mulk meñ dhakel diyā thā. Pahle un kā ḵhatnā sirf zāhirī taur par huā thā, lekin ab un kā dīl ājiz ho jāegā aur wuh apne qusūr kī qīmat adā kareṅge. ⁴² Phir main Ibrāhīm ke sāth apnā ahd, Is'hāq ke sāth apnā ahd aur Yāqūb ke sāth apnā ahd yād karūngā. Main Mulk-e-Kanān bhī yād karūngā. ⁴³ Lekin pahle wuh zamīn ko chhoṛeṅge tāki wuh un kī ḡhairmaujūdagī meñ wīrān ho kar ārām ke sāl manāe. Yoñ Isrāīlī apne qusūr ke natīje bhugteṅge, is sabab se ki unhoñ ne mere ahkām radd kie aur merī hidāyāt se ghin khāi. ⁴⁴ Is ke bāwujūd bhī main unheñ dushmanoñ ke mulk meñ chhoṛ kar radd nahīn karūngā, na yahāñ tak un se ghin khāūngā ki wuh bilkul tabāh ho jāeñ. Kyoñki main un ke sāth apnā ahd nahīn torne kā. Main Rab un kā Ḳhudā hūñ. ⁴⁵ Main un kī ḵhatir un ke bāpdādā ke sāth bandhā huā ahd yād karūngā, un logoñ ke sāth ahd jinheñ main dūsrī qaumoñ ke deḱhte deḱhte Misr se nikāl lāyā tāki un kā Ḳhudā hūñ. Main Rab hūñ.”

⁴⁶ Rab ne Mūsā ko Isrāīliyon ke lie yih tamām hidāyāt aur ahkām Sīnā Pahār par die.

27

Maḵsūs kī Huī Chīzoñ kī Wāpasī

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā kī agar kisī ne mannat mān kar kisī ko Rab ke lie maḵsūs kiyā ho to wuh use zail kī raqam de kar āzād kar saktā hai (mustāmal sikke maqdis ke sikkoñ ke barābar hoñ): ³ us ādmī ke lie jis kī umr 20 aur 60 sāl ke darmiyān hai chāndī ke 50 sikke, ⁴ isī umr kī aurat ke lie chāndī ke 30 sikke, ⁵ us larke ke lie jis kī umr 5 aur 20 sāl ke darmiyān ho chāndī ke 20 sikke, isī umr kī larke ke lie chāndī ke 10 sikke, ⁶ ek mās se le kar 5 sāl tak ke larke ke lie chāndī ke 5 sikke, isī umr kī larke ke lie chāndī ke 3 sikke, ⁷ sāth sāl se bare ādmī ke lie chāndī ke 15 sikke aur isī umr kī aurat ke lie chāndī ke 10 sikke.

⁸ Agar mannat mānane wālā muqarrarā raqam adā na kar sake to wuh maḵsūs kie hue shaḵhs ko imām ke pās le āe. Phir imām aisī raqam muqarrar kare jo mannat mānane wālā adā kar sake.

⁹ Agar kisī ne mannat mān kar aisā jānwar maḵsūs kiyā jo Rab kī qurbāniyon ke lie istemāl ho saktā hai to aisā jānwar maḵsūs-o-muqaddas ho jātā hai. ¹⁰ Wuh use badal nahīn saktā. Na wuh achchhe jānwar kī jagah nāqis, na nāqis jānwar kī jagah achchhā jānwar de. Agar wuh ek jānwar dūsre kī jagah de to donoñ maḵsūs-o-muqaddas ho jāte haiñ.

¹¹ Agar kisī ne mannat mān kar koī nāpāk jānwar maḵsūs kiyā jo Rab kī qurbāniyon ke lie istemāl nahīn ho saktā to wuh us ko imām ke pās le āe. ¹² Imām us kī raqam us kī achchhī aur burī siftoñ kā lihāz karke muqarrar kare. Is muqarrarā qīmat meñ kamī beshī nahīn ho saktī. ¹³ Agar mannat mānane wālā use wāpas ḵharīdnā chāhe to wuh muqarrarā qīmat jamā 20 fīsad adā kare.

¹⁴ Agar koī apnā ghar Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas kare to imām us kī achchhī aur burī siftoñ kā lihāz karke us kī raqam muqarrar kare. Is muqarrarā qīmat meñ kamī beshī nahīn ho saktī. ¹⁵ Agar ghar ko maḵsūs karne wālā use wāpas ḵharīdnā chāhe to wuh muqarrarā raqam jamā 20 fīsad adā kare.

¹⁶ Agar koī apnī maurūsī zamīn meñ se kuchh Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas kare to us kī qīmat us bīj kī miqdār ke mutābiq muqarrar kī jāe jo us meñ bonā hotā hai. Jis khet meñ 135 kilogrām jau kā bīj boyā jāe us kī qīmat chāndī ke 50 sikke hogī. ¹⁷ Shart yih hai ki wuh apnī zamīn bahālī ke sāl ke ain bād maḵsūs kare. Phir us kī yihī qīmat muqarrar kī jāe. ¹⁸ Agar zamīn kā mālik use bahālī ke sāl ke kuchh der bād maḵsūs kare to imām agle bahālī ke sāl tak rahne wāle sāloñ ke mutābiq zamīn kī qīmat muqarrar kare. Jitne kam sāl baqī haiñ utnī kam us kī qīmat hogī. ¹⁹ Agar maḵsūs karne wālā apnī zamīn wāpas ḵharīdnā chāhe to wuh muqarrarā qīmat jamā 20 fīsad adā kare. ²⁰ Agar maḵsūs karne wālā apnī zamīn ko Rab se wāpas ḵharīde baḡhair use kisī aur ko beche to use wāpas ḵharīdne kā haq ḵhatm ho jāegā. ²¹ Agle bahālī ke sāl yih zamīn maḵsūs-o-muqaddas rahegī aur Rab kī dāymī milkiyat ho jāegī. Chunāñche wuh imām kī milkiyat hogī.

²² Agar koī apnā maurūsī khet nahīn balki apnā ḵharīdā huā khet Rab ke lie maḵsūs kare ²³ to imām agle bahālī ke sāl tak rahne wāle sāloñ kā lihāz karke us kī qīmat muqarrar kare. Khet kā mālik usī dīn us ke paise adā kare. Yih paise Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas hoñge. ²⁴ Bahālī ke sāl meñ yih khet us shaḵhs ke pās wāpas āegā jis ne use bechā thā.

²⁵ Wāpas ḵharīdne ke lie mustāmal sikke maqdis ke sikkoñ ke barābar hoñ. Us ke chāndī ke sikkoñ kā wazn 11 grām hai.

²⁶ Lekin koī bhī kisī maweshī kā pahlauthā Rab ke lie maḵsūs nahīn kar saktā. Wuh to pahle se Rab ke lie maḵsūs hai. Is meñ koī farq nahīn ki wuh gāy, bail yā bher ho. ²⁷ Agar us ne koī nāpāk jānwar maḵsūs kiyā ho to wuh use muqarrarā

qīmat jamā 20 fīsad ke lie wāpas kharīd saktā hai. Agar wuh use wāpas na kharīde to wuh muqarrarā qīmat ke lie bechā jāe.

²⁸ Lekin agar kisi ne apnī milkiyat meñ se kuchh ghairmashrūt taur par Rab ke lie maḥsūs kiyā hai to use bechā yā wāpas nahīn kharīdā jā saktā, kḥāh wuh insān, jānwar yā zamīn ho. Jo is tarah maḥsūs kiyā gayā ho wuh Rab ke lie nihāyat muqaddas hai. ²⁹ Isī tarah jis shakhs ko tabāhī ke lie maḥsūs kiyā gayā hai us kā fidyā nahīn diyā jā saktā. Lāzim hai ki use sazā-e-maut dī jāe.

³⁰ Har fasal kā daswāñ hissā Rab kā hai, chāhe wuh anāj ho yā phal. Wuh Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hai. ³¹ Agar koī apnī fasal kā daswāñ hissā chhuṛānā chāhtā hai to wuh is ke lie us kī muqarrarā qīmat jamā 20 fīsad de. ³² Isī tarah gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ kā daswāñ hissā bhī Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hai, har daswāñ jānwar jo gallābān ke ḍanḍe ke nīche se guzaregā. ³³ Yih jānwar chunane se pahle un kā muāynā na kiyā jāe ki kaun-se jānwar achchhe yā kamzor haiñ. Yih bhī na karnā ki dasweñ hisse ke kisi jānwar ke badle koī aur jānwar diyā jāe. Agar phir bhī use badlā jāe to donoñ jānwar Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hoñge. Aur unheñ wāpas kharīdā nahīn jā saktā.”

³⁴ Yih wuh ahkām haiñ jo Rab ne Sīnā Pahār par Mūsā ko Isrāīliyoñ ke lie die.

Gintī

Isrāīliyon kī Pahlī Mardumshumārī

¹ Isrāīliyon ko Misr se nikle hue ek sāl se zyādā arsā guzar gayā thā. Ab tak wuh Dasht-e-Sinā meñ the. Dūsre sāl ke dūsre mahīne ke pahle dīn Rab mulāqāt ke khaime meñ Mūsā se hamkalām huā. Us ne kahā,

² “Tū aur Hārūn tamām Isrāīliyon kī mardumshumārī kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq karnā. Un tamām mardoñ kī fahrist banānā ³ jo kam az kam bīs sāl ke aur jang laṛne ke qābil hoñ. ⁴ Is meñ har qābile ke ek khāndān kā sarparast tumhārī madad kare. ⁵ Yih un ke nām haiñ: Rūbin ke qābile se Ilīsūr bin Shadiyūr,

⁶ Shamāūn ke qābile se Salūmiyel bin Sūrīshaddī,

⁷ Yahūdāh ke qābile se Nahson bin Ammīnadāb,

⁸ Ishkār ke qābile se Nataniyel bin Zuḡhar,

⁹ Zabūlūn ke qābile se Iliyāb bin Helon,

¹⁰ Yūsuf ke beṭe Ifrāīm ke qābile se Ilīsāmā bin Ammīhūd, Yūsuf ke beṭe Manassī ke qābile se Jamliyel bin Fadāhsūr,

¹¹ Binyamīn ke qābile se Abidān bin Jidāūnī,

¹² Dān ke qābile se Aḡhiyazar bin Ammīshaddī,

¹³ Āshar ke qābile se Fajiyel bin Akrān,

¹⁴ Jad ke qābile se Iliyāsaf bin Daūel,

¹⁵ Naftālī ke qābile se Aḡhīrā bin Enān.”

¹⁶ Yihī mard jamāt se is kām ke lie bulāe gae. Wuh apne qābiloñ ke rāhnumā aur kunboñ ke sarparast the. ¹⁷ In kī madad se Mūsā aur Hārūn ne ¹⁸ usī dīn pūrī jamāt ko ikatṭhā kiyā. Har Isrāīlī mard jo kam az kam 20 sāl kā thā rajistar meñ darj kiyā gayā. Rajistar kī tartīb un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq thī.

¹⁹ Sab kuchh waisā hī kiyā gayā jaisā Rab ne hukm diyā thā. Mūsā ne Sīnā ke registān meñ logoñ kī mardumshumārī kī. Natījā yih niklā:

²⁰⁻²¹ Rūbin ke qābile ke 46,500 mard,

²²⁻²³ Shamāūn ke qābile ke 59,300 mard,

²⁴⁻²⁵ Jad ke qābile ke 45,650 mard,

²⁶⁻²⁷ Yahūdāh ke qābile ke 74,600 mard,

²⁸⁻²⁹ Ishkār ke qābile ke 54,400 mard,

³⁰⁻³¹ Zabūlūn ke qābile ke 57,400 mard,

³²⁻³³ Yūsuf ke beṭe Ifrāīm ke qābile ke 40,500 mard,

³⁴⁻³⁵ Yūsuf ke beṭe Manassī ke qābile ke 32,200 mard,

³⁶⁻³⁷ Binyamīn ke qābile ke 35,400 mard,

³⁸⁻³⁹ Dān ke qābile ke 62,700 mard,

⁴⁰⁻⁴¹ Āshar ke qābile ke 41,500 mard,

⁴²⁻⁴³ Naftālī ke qābile ke 53,400 mard.

⁴⁴ Mūsā, Hārūn aur qābiloñ ke bārah rāhnumāoñ ne in tamām ādmiyoñ ko ginā.

⁴⁵⁻⁴⁶ Un kī pūrī tādād 6,03,550 thī.

⁴⁷ Lekin Lāwiyoñ kī mardumshumārī na huī, ⁴⁸ kyonki Rab ne Mūsā se kahā thā,

⁴⁹ “Isrāīliyon kī mardumshumārī meñ Lāwiyoñ ko shāmīl na karnā. ⁵⁰ Is ke bajāe unheñ shariyat kī sukūnatgāh aur us kā sārā sāmān sañbhālne kī zimmedārī denā. Wuh safr karte waqt yih khaimā aur us kā sārā sāmān uṭhā kar le jāeñ, us kī khidmat ke lie hāzir raheñ aur rukte waqt use apne khaimoñ se ghare rakheñ. ⁵¹ Rawānā hote waqt wuhī khaime ko sameṭeñ aur rukte waqt wuhī use lagāeñ. Agar koī aur us ke

qarīb āe to use sazā-e-maut dī jāegī. ⁵² Bāqī Isrāīlī k̄haimāgāh meñ apne apne daste ke mutābiq aur apne apne alam ke irdgird apne k̄haime lagāen. ⁵³ Lekin Lāwī apne k̄haimon se shariāt kī sukūnatgāh ko gher leñ tāki merā ghazab kisī ghalat shaḡhs ke nazdik āne se Isrāīliyon kī jamāt par nāzil na ho jāe. Yoñ Lāwiyon ko shariāt kī sukūnatgāh ko sañbhālnā hai.”

⁵⁴ Isrāīliyon ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

2

K̄haimāgāh meñ Qabīlon kī Tartīb

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā ² ki Isrāīlī apne k̄haime kuchh fāsile par mulāqāt ke k̄haime ke irdgird lagāen. Har ek apne apne alam aur apne apne ābāi gharāne ke nishān ke sāth k̄haimāzan ho.

³ In hidāyāt ke mutābiq maqdis ke mashriq meñ Yahūdāh kā alam thā jis ke irdgird tīn daste k̄haimāzan the. Pahle, Yahūdāh kā qabīlā jis kā kamāndar Nahson bin Ammīnadāb thā, ⁴ aur jis ke lashkar ke 74,600 faujī the. ⁵ Dūsre, Ishkār kā qabīlā jis kā kamāndar Nataniyel bin Zuḡhar thā, ⁶ aur jis ke lashkar ke 54,400 faujī the. ⁷ Tīsre, Zabūlūn kā qabīlā jis kā kamāndar Iliyāb bin Helon thā ⁸ aur jis ke lashkar ke 57,400 faujī the. ⁹ Tīnoñ qabīlon ke faujiyon kī kul tādād 1,86,400 thī. Rawānā hote waqt yih āge chalte the.

¹⁰ Maqdis ke junūb meñ Rūbin kā alam thā jis ke irdgird tīn daste k̄haimāzan the. Pahle, Rūbin kā qabīlā jis kā kamāndar Ilīsūr bin Shadiyūr thā, ¹¹ aur jis ke 46,500 faujī the. ¹² Dūsre, Shamāūn kā qabīlā jis kā kamāndar Salūmiyel bin Sūrīshaddī thā, ¹³ aur jis ke 59,300 faujī the. ¹⁴ Tīsre, Jad kā qabīlā jis kā kamāndar Iliyāsaf bin Daūel thā, ¹⁵ aur jis ke 45,650 faujī the. ¹⁶ Tīnoñ qabīlon ke faujiyon kī kul tādād 1,51,450 thī. Rawānā hote waqt yih mashriqī qabīlon ke pīchhe chalte the.

¹⁷ In junūbī qabīlon ke bād Lāwī mulāqāt kā k̄haimā uṭhā kar qabīlon ke ain bīch meñ chalte the. Qabīle us tartīb se rawānā hote the jis tartīb se wuh apne k̄haime lagāte the. Har qabīlā apne alam ke pīchhe chaltā thā.

¹⁸ Maqdis ke maḡhrib meñ Ifrāīm kā alam thā jis ke irdgird tīn daste k̄haimāzan the. Pahle, Ifrāīm kā qabīlā jis kā kamāndar Ilīsāmā bin Ammīhūd thā, ¹⁹ aur jis ke 40,500 faujī the. ²⁰ Dūsre, Manassī kā qabīlā jis kā kamāndar Jamliyel bin Fadāhsūr thā, ²¹ aur jis ke 32,200 faujī the. ²² Tīsre, Binyamīn kā qabīlā jis kā kamāndar Abidān bin Jidāūnī thā, ²³ aur jis ke 35,400 faujī the. ²⁴ Tīnoñ qabīlon ke faujiyon kī kul tādād 1,08,100 thī. Rawānā hote waqt yih junūbī qabīlon ke pīchhe chalte the.

²⁵ Maqdis ke shimāl meñ Dān kā alam thā jis ke irdgird tīn daste k̄haimāzan the. Pahle, Dān kā qabīlā jis kā kamāndar Aḡhiyazar bin Ammīshaddī thā, ²⁶ aur jis ke 62,700 faujī the. ²⁷ Dūsre, Āshar kā qabīlā jis kā kamāndar Fajiyel bin Akrān thā, ²⁸ aur jis ke 41,500 faujī the. ²⁹ Tīsre, Naftālī kā qabīlā jis kā kamāndar Aḡhīrā bin Enān thā, ³⁰ aur jis ke 53,400 faujī the. ³¹ Tīnoñ qabīlon kī kul tādād 1,57,600 thī. Wuh āḡhir meñ apnā alam uṭhā kar rawānā hote the.

³² Pūrī k̄haimāgāh ke faujiyon kī kul tādād 6,03,550 thī. ³³ Sirf Lāwī is tādād meñ shāmil nahīn the, kyonki Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā ki un kī bhartī na kī jāe.

³⁴ Yoñ Isrāīliyon ne sab kuchh un hidāyāt ke mutābiq kiyā jo Rab ne Mūsā ko dī thī. Un ke mutābiq hī wuh apne jhandon ke irdgird apne k̄haime lagāte the aur un ke mutābiq hī apne kunbon aur ābāi gharānon ke sāth rawānā hote the.

3

Hārūn ke Beṭe

¹ Yih Hārūn aur Mūsā ke kḥāndān kā bayān hai. Us waqt kā zikr hai jab Rab ne Sīnā Pahār par Mūsā se bāt kī. ² Hārūn ke chār beṭe the. Baṛā beṭā Nadab thā, phir Abihū, Iliyazar aur Itamar. ³ Yih imām the jin ko masah karke is kḥidmat kā iḥtiyār diyā gayā thā. ⁴ Lekin Nadab aur Abihū us waqt mar gae jab unhoṅ ne Dasht-e-Sīnā meṅ Rab ke huzūr nājāyẓ āg pesh kī. Chūnki wuh beaulād the is lie Hārūn ke jīte-jī sirf Iliyazar aur Itamar imām kī kḥidmat saranjām dete the.

Lāwiyōṅ kī Maqdis meṅ Zimmedārī

⁵ Rab ne Mūsā se kahā, ⁶ “Lāwī ke qābile ko lā kar Hārūn kī kḥidmat karne kī zimmedārī de. ⁷ Unheṅ us ke lie aur pūrī jamāt ke lie mulāqāt ke kḥaime kī kḥidmat saṅbhālṇā hai. ⁸ Wuh mulāqāt ke kḥaime kā sāmān saṅbhāleṅ aur tamām Isrāīliyoṅ ke lie maqdis ke farāyẓ adā karen. ⁹ Tamām Isrāīliyoṅ meṅ se sirf Lāwiyōṅ ko Hārūn aur us ke beṭoṅ kī kḥidmat ke lie muqarrar kar. ¹⁰ Lekin sirf Hārūn aur us ke beṭoṅ ko imām kī haisiyat hāsil hai. Jo bhī bāqiyōṅ meṅ se un kī zimmedārīyāṅ uṭhāne kī koshish karegā use sazā-e-maut dī jāegī.”

¹¹ Rab ne Mūsā se yih bhī kahā, ¹² “Maiṅ ne Isrāīliyoṅ meṅ se Lāwiyōṅ ko chun liyā hai. Wuh tamām Isrāīlī pahlauṭhoṅ ke ewaz mere lie maḥsūs haiṅ, ¹³ kyonki tamām pahlauṭhe mere hī haiṅ. Jis dīn maiṅ ne Misr meṅ tamām pahlauṭhoṅ ko mār diyā us dīn maiṅ ne Isrāīl ke pahlauṭhoṅ ko apne lie maḥsūs kiyā, kḥāh wuh insān ke the yā haiwān ke. Wuh mere hī haiṅ. Maiṅ Rab hūṅ.”

Lāwiyōṅ kī Mardumshumārī

¹⁴ Rab ne Sīnā ke registān meṅ Mūsā se kahā, ¹⁵ “Lāwiyōṅ ko gin kar un ke ābāī gharānoṅ aur kunboṅ ke mutābiq rajistar meṅ darj karnā. Har beṭe ko ginanā hai jo ek māh yā is se zāyḍ kā hai.” ¹⁶ Mūsā ne aisā hī kiyā.

¹⁷ Lāwī ke tīn beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. ¹⁸ Jairson ke do kunbe us ke beṭoṅ Libnī aur Simaī ke nām rakhte the. ¹⁹ Qihāt ke chār kunbe us ke beṭoṅ Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel ke nām rakhte the. ²⁰ Mirārī ke do kunbe us ke beṭoṅ Mahlī aur Mūshī ke nām rakhte the. Gharz Lāwī ke qābile ke kunbe us ke potōṅ ke nām rakhte the.

²¹ Jairson ke do kunboṅ banām Libnī aur Simaī ²² ke 7,500 mard the jo ek māh yā is se zāyḍ ke the. ²³ Unheṅ apne kḥaime maḥgrib meṅ maqdis ke pīchhe lagāne the. ²⁴ Un kā rāhnumā Iliyāsaf bin Lāel thā, ²⁵ aur wuh kḥaime ko saṅbhālte the yāni us kī poshisheṅ, kḥaime ke darwāze kā pardā, ²⁶ kḥaime aur qurbāngāh kī chārdiwārī ke parde, chārdiwārī ke darwāze kā pardā aur tamām rasse. In chīzoṅ se mutālliḳ sārī kḥidmat un kī zimmedārī thī.

²⁷ Qihāt ke chār kunboṅ banām Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel ²⁸ ke 8,600 mard the jo ek māh yā is se zāyḍ ke the aur jin ko maqdis kī kḥidmat karnī thī. ²⁹ Unheṅ apne ḍere maqdis ke junūb meṅ ḍālne the. ³⁰ Un kā rāhnumā Ilīsafan bin Uzziyel thā, ³¹ aur wuh yih chīzeṅ saṅbhālte the: ahd kā sandūq, mez, shamādān, qurbāngāheṅ, wuh bartan aur sāz-o-sāmān jo maqdis meṅ istemāl hotā thā aur Muqaddastarīn Kamre kā pardā. In chīzoṅ se mutālliḳ sārī kḥidmat un kī zimmedārī thī. ³² Hārūn Imām kā beṭā Iliyazar Lāwiyōṅ ke tamām rāhnumāoṅ par muqarrar thā. Wuh un tamām logoṅ kā inchārj thā jo maqdis kī dekh-bhāl karte the.

³³ Mirārī ke do kunboṅ banām Mahlī aur Mūshī ³⁴ ke 6,200 mard the jo ek māh yā is se zāyḍ ke the. ³⁵ Un kā rāhnumā Sūriyel bin Abīkhail thā. Unheṅ apne ḍere maqdis ke shimāl meṅ ḍālne the, ³⁶ aur wuh yih chīzeṅ saṅbhālte the: kḥaime ke takhte, us ke shahtīr, khambe, pāe aur is tarah kā sārā sāmān. In chīzoṅ se mutālliḳ sārī kḥidmat un kī zimmedārī thī. ³⁷ Wuh chārdiwārī ke khambe, pāe, meḥheṅ aur rasse bhī saṅbhālte the.

³⁸ Mūsā, Hārūn aur un ke beṭoṇ ko apne ḍere mashriq meṇ maqdis ke sāmne ḍālne the. Un kī zimmedārī maqdis meṇ banī Isrāīl ke lie k̄hidmat karnā thī. Un ke alāwā jo bhī maqdis meṇ dāk̄hil hone kī koshish kartā use sazā-e-maut denī thī.

³⁹ Un Lāwī mardoṇ kī kul tādād jo ek māh yā is se zāyd ke the 22,000 thī. Rab ke kahne par Mūsā aur Hārūn ne unheṇ kunboṇ ke mutābiq gin kar rajistar meṇ darj kiyā.

Lāwī ke Qabīle ke Mard Pahlauṭhoṇ ke Ewazī Haiṇ

⁴⁰ Rab ne Mūsā se kahā, “Tamām Isrāīlī pahlauṭhoṇ ko ginanā jo ek māh yā is se zāyd ke haiṇ aur un ke nām rajistar meṇ darj karnā. ⁴¹ Un tamām pahlauṭhoṇ kī jagah Lāwīyoṇ ko mere lie maḥsūs karnā. Isī tarah Isrāīliyoṇ ke maweshiyoṇ ke pahlauṭhoṇ kī jagah Lāwīyoṇ ke maweshī mere lie maḥsūs karnā. Maiṇ Rab hūn.”

⁴² Mūsā ne aisā hī kiyā jaisā Rab ne use hukm diyā. Us ne tamām Isrāīlī pahlauṭhe ⁴³ jo ek māh yā is se zāyd ke the gin lie. Un kī kul tādād 22,273 thī.

⁴⁴ Rab ne Mūsā se kahā, ⁴⁵ “Mujhe tamām Isrāīlī pahlauṭhoṇ kī jagah Lāwīyoṇ ko pesh karnā. Isī tarah mujhe Isrāīliyoṇ ke maweshiyoṇ kī jagah Lāwīyoṇ ke maweshī pesh karnā. Lāwī mere hī haiṇ. Maiṇ Rab hūn. ⁴⁶ Lāwīyoṇ kī nisbat bāqī Isrāīliyoṇ ke 273 pahlauṭhe zyādā haiṇ. Un meṇ se ⁴⁷ har ek ke ewaz chāndī ke pāñch sikke le jo maqdis ke wazn ke mutābiq hoṇ (fī sikkā taqriban 11 grām). ⁴⁸ Yih paise Hārūn aur us ke beṭoṇ ko denā.”

⁴⁹ Mūsā ne aisā hī kiyā. ⁵⁰ Yoṇ us ne chāndī ke 1,365 sikke (taqriban 16 kilogrām) jamā karke ⁵¹ Hārūn aur us ke beṭoṇ ko die, jis tarah Rab ne use hukm diyā thā.

4

Qihātiyoṇ kī Zimmedāriyān

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Lāwī ke qabīle meṇ se Qihātiyoṇ kī mardumshumārī un ke kunboṇ aur ābāi gharānoṇ ke mutābiq karnā. ³ Un tamām mardoṇ ko rajistar meṇ darj karnā jo 30 se le kar 50 sāl ke haiṇ aur mulāqāt ke k̄haime meṇ k̄hidmat karne ke lie ā sakte haiṇ. ⁴ Qihātiyoṇ kī k̄hidmat Muqaddastarīn Kamre kī dekh-bhāl hai.

⁵ Jab k̄haime ko safr ke lie sameṭnā hai to Hārūn aur us ke beṭe dāk̄hil ho kar Muqaddastarīn Kamre kā pardā utāreṇ aur use shariāt ke sandūq par ḍāl deṇ. ⁶ Is par wuh taḥhas kī khāloṇ kā ḡhilāf aur āk̄hir meṇ pūrī tarah nīle rang kā kaprā bichhāeṇ. Is ke bād wuh sandūq ko uṭhāne kī lakaṛiyān lagāeṇ.

⁷ Wuh us mez par bhī nīle rang kā kaprā bichhāeṇ jis par Rab ko roṭī pesh kī jāti hai. Us par thāl, pyāle, mai kī nazareṇ pesh karne ke bartan aur martabān rakhe jāeṇ. Jo roṭī hameshā mez par hotī hai wuh bhī us par rahe. ⁸ Hārūn aur us ke beṭe in tamām chīzoṇ par qirmizī rang kā kaprā bichhā kar āk̄hir meṇ un ke ūpar taḥhas kī khāloṇ kā ḡhilāf ḍāleṇ. Is ke bād wuh mez ko uṭhāne kī lakaṛiyān lagāeṇ.

⁹ Wuh shamādān aur us ke sāmān par yānī us ke charaḡh, battī katarne kī qainchiyoṇ, jalte koele ke chhoṭe bartanoṇ aur tel ke bartanoṇ par nīle rang kā kaprā rakheṇ. ¹⁰ Yih sab kuchh wuh taḥhas kī khāloṇ ke ḡhilāf meṇ lapeteṇ aur use uṭhā kar le jāne ke lie ek chaukhaṭe par rakheṇ.

¹¹ Wuh baḥhūr jalāne kī sone kī qurbāngāh par bhī nīle rang kā kaprā bichhā kar us par taḥhas kī khāloṇ kā ḡhilāf ḍāleṇ aur phir use uṭhāne kī lakaṛiyān lagāeṇ.

¹² Wuh sārā sāmān jo Muqaddas Kamre meṇ istemāl hotā hai le kar nīle rang ke kapre meṇ lapeteṇ, us par taḥhas kī khāloṇ kā ḡhilāf ḍāleṇ aur use uṭhā kar le jāne ke lie ek chaukhaṭe par rakheṇ.

¹³ Phir wuh jānwaroṇ ko jalāne kī qurbāngāh ko rākh se sāf karke us par arḡhawānī rang kā kaprā bichhāeṇ. ¹⁴ Us par wuh qurbāngāh kī k̄hidmat ke lie sārā zarūrī

sāmān rakheñ yānī chhirkāw ke kaṭore, jalte hue koele ke bartan, belche aur kāñṭe. Is sāmān par wuh taḥhas kī khālōñ kā ḡhilāf ḡāl kar qurbāngāh ko uṭhāne kī lakariyāñ lagāeñ.

¹⁵ Safr ke lie rawānā hote waqt yih sab kuchh uṭhā kar le jānā Qihātiyoñ kī zimmedārī hai. Lekin lāzim hai kī pahle Hārūn aur us ke beṭe yih tamām muqaddas chīzeñ ḡhāñpeñ. Qihātī in meñ se koī bhī chīz na chhuen warnā mar jāeñge.

¹⁶ Hārūn Imām kā beṭā Iliyazar pūre muqaddas khaime aur us ke sāmān kā inchārj ho. Is meñ charāḡhoñ kā tel, baḡhūr, ḡhallā kī rozānā nazar aur masah kā tel bhī shāmil hai.”

¹⁷ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ¹⁸ “Khabardār raho kī Qihāt ke kunbe Lāwī ke qabile meñ se miṭne na pāeñ. ¹⁹ Chunāñche jab wuh muqaddastarīn chīzoñ ke pās aeñ to Hārūn aur us ke beṭe har ek ko us sāmān ke pās le jāeñ jo use uṭhā kar le jānā hai tāki wuh na mareñ balki jīte raheñ. ²⁰ Qihātī ek lamhe ke lie bhī muqaddas chīzeñ deḡhne ke lie andar na jāeñ, warnā wuh mar jāeñge.”

Jairsoniyoñ kī Zimmedāriyāñ

²¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, ²² “Jairson kī aulād kī mardumshumārī bhī un ke ābāi gharānoñ aur kunboñ ke mutābiq karnā. ²³ Un tamām mardoñ ko rajistar meñ darj karnā jo 30 se le kar 50 sāl ke haiñ aur mulāqāt ke khaime meñ kḡhidmat ke lie ā sakte haiñ. ²⁴ Wuh yih chīzeñ uṭhā kar le jāne ke zimmedār haiñ: ²⁵ mulāqāt kā kḡhaimā, us kī chhat, chhat par rakḡhi huī taḥhas kī khāl kī poshish, kḡhaima ke darwāze kā pardā, ²⁶ kḡhaima aur qurbāngāh kī chārdīwārī ke parde, chārdīwārī ke darwāze kā pardā, us ke rasse aur use lagāne kā bāqī sāmān. Wuh un tamām kāmoñ ke zimmedār haiñ jo in chīzoñ se munsalik haiñ. ²⁷ Jairsoniyoñ kī pūrī kḡhidmat Hārūn aur us ke beṭoñ kī hidāyāt ke mutābiq ho. Khabardār raho kī wuh sab kuchh ain hidāyāt ke mutābiq uṭhā kar le jāeñ. ²⁸ Yih sab mulāqāt ke kḡhaima meñ Jairsoniyoñ kī zimmedāriyāñ haiñ. Is kām meñ Hārūn Imām kā beṭā Itamar un par muqarrar hai.”

Mirāriyoñ kī Zimmedāriyāñ

²⁹ Rab ne kahā, “Mirārī kī aulād kī mardumshumārī bhī un ke ābāi gharānoñ aur kunboñ ke mutābiq karnā. ³⁰ Un tamām mardoñ ko rajistar meñ darj karnā jo 30 se le kar 50 sāl ke haiñ aur mulāqāt ke kḡhaima meñ kḡhidmat ke lie ā sakte haiñ. ³¹ Wuh mulāqāt ke kḡhaima kī yih chīzeñ uṭhā kar le jāne ke zimmedār haiñ: dīwār ke taḡhte, shahtīr, khambe aur pāe, ³² phir kḡhaima kī chārdīwārī ke khambe, pāe, meḡheñ, rasse aur yih chīzeñ lagāne kā sāmān. Har ek ko tafsīl se batānā kī wuh kyā kyā uṭhā kar le jāe. ³³ Yih sab kuchh Mirāriyoñ kī mulāqāt ke kḡhaima meñ zimmedāriyoñ meñ shāmil hai. Is kām meñ Hārūn Imām kā beṭā Itamar un par muqarrar ho.”

Lāwiyoñ kī Mardumshumārī

³⁴ Mūsā, Hārūn aur jamāt ke rāhnumāoñ ne Qihātiyoñ kī mardumshumārī un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq kī. ³⁵⁻³⁷ Unhoñ ne un tamām mardoñ ko rajistar meñ darj kiyā jo 30 se le kar 50 sāl ke the aur jo mulāqāt ke kḡhaima meñ kḡhidmat kar sakte the. Un kī kul tādād 2,750 thī. Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā kī mārifat farmāyā thā. ³⁸⁻⁴¹ Phir Jairsoniyoñ kī mardumshumārī un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq huī. Kḡhidmat ke lāyq mardoñ kī kul tādād 2,630 thī. Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ke zariye farmāyā thā. ⁴²⁻⁴⁵ Phir Mirāriyoñ kī mardumshumārī un ke kunboñ aur ābāi gharānoñ ke mutābiq huī. Kḡhidmat ke lāyq mardoñ kī kul tādād 3,200 thī. Mūsā aur Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ke zariye farmāyā thā. ⁴⁶⁻⁴⁸ Lāwiyoñ ke un mardoñ kī kul tādād 8,580 thī jinheñ mulāqāt ke kḡhaima meñ kḡhidmat karnā aur safr karte waqt use uṭhā kar le jānā thā.

⁴⁹ Mūsā ne Rab ke hukm ke mutābiq har ek ko us kī apnī apnī zimmedārī sauñpī aur use batāyā ki use kyā kyā uṭhā kar le jānā hai. Yoñ un kī mardumshumārī Rab ke us hukm ke ain mutābiq kī gaī jo us ne Mūsā kī mārifat diyā thā.

5

Nāpāk Log Ḳhaimāgāh meñ Nahīñ Rah Sakte

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko hukm de ki har us shaḵhs ko ḵhaimāgāh se bāhar kar do jis ko wabāī jildī bīmārī hai, jis ke zakhmoñ se māe nikaltā rahtā hai yā jo kisī lāsh ko chhūne se nāpāk hai. ³ Ḳhāh mard ho yā aurat, sab ko ḵhaimāgāh ke bāhar bhej denā tāki wuh ḵhaimāgāh ko nāpāk na karen jahāñ maiñ tumhāre darmiyān sukūnat kartā hūñ.” ⁴ Isrāīliyoñ ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ko kahā thā. Unhoñ ne Rab ke hukm ke ain mutābiq is tarah ke tamām logoñ ko ḵhaimāgāh se bāhar kar diyā.

Ġhalat Kām kā Muāwazā

⁵ Rab ne Mūsā se kahā, ⁶ “Isrāīliyoñ ko hidāyat denā ki jo bhī kisī se ḡhalat sulūk kare wuh mere sāth bewafāī kartā hai aur qusūrwar hai, ḵhāh mard ho yā aurat. ⁷ Lāzim hai ki wuh apnā gunāh taslīm kare aur us kā pūrā muāwazā de balki muta'assirā shaḵhs kā nuqsān pūrā karne ke alāwā 20 fīsad zyādā de. ⁸ Lekin agar wuh shaḵhs jis kā qusūr kiyā gayā thā mar chukā ho aur us kā koī wāris na ho jo yih muāwazā wasūl kar sake to phir use Rab ko denā hai. Imām ko yih muāwazā us menḍhe ke alāwā milegā jo qusūrwar apne kaffārā ke lie degā. ⁹⁻¹⁰ Nīz imām ko Isrāīliyoñ kī qurbāniyoñ meñ se wuh kuchh milnā hai jo uṭhāne wālī qurbānī ke taur par use diyā jātā hai. Yih hissā sirf imāmoñ ko hī milnā hai.”

Zinā ke Shak par Allāh kā Faislā

¹¹ Rab ne Mūsā se kahā, ¹² “Isrāīliyoñ ko batānā, ho saktā hai ki koī shādīshudā aurat bhaṭak kar apne shauhar se bewafā ho jāe aur ¹³ kisī aur se hambistar ho kar nāpāk ho jāe. Us ke shauhar ne use nahīñ dekhā, kyonki yih poshīdagī meñ huā hai aur na kisī ne use pakaṛā, na is kā koī gawāh hai. ¹⁴ Agar shauhar ko apnī bīwī kī wafādārī par shak ho aur wuh ḡhairat khāne lage, lekin yaqīn se nahīñ kah saktā ki merī bīwī qusūrwar hai ki nahīñ ¹⁵ to wuh apnī bīwī ko imām ke pās le āe. Sāth sāth wuh apnī bīwī ke lie qurbānī ke taur par jau kā ḍerh kilogrām behtarīn maidā le āe. Is par na tel unḍelā jāe, na baḵhūr ḍālā jāe, kyonki ḡhallā kī yih nazar ḡhairat kī nazar hai jis kā maqsad hai ki poshīdā qusūr zāhir ho jāe. ¹⁶ Imām aurat ko qarīb āne de aur Rab ke sāmne khaṛā kare. ¹⁷ Wuh miṭṭī kā bartan muqaddas pānī se bhar kar us meñ maqdis ke farsh kī kuchh ḵhāk ḍāle. ¹⁸ Phir wuh aurat ko Rab ko pesh karke us ke bāl khulwāe aur us ke hāthoñ par maide kī nazar rakhe. Imām ke apne hāth meñ kaṛwe pānī kā wuh bartan ho jo lānat kā bāis hai.

¹⁹ Phir wuh aurat ko qasam khilā kar kahe, ‘Agar koī aur ādmī āp se hambistar nahīñ huā hai aur āp nāpāk nahīñ huī haiñ to is kaṛwe pānī kī lānat kā āp par koī asar na ho. ²⁰ Lekin agar āp bhaṭak kar apne shauhar se bewafā ho gaī haiñ aur kisī aur se hambistar ho kar nāpāk ho gaī haiñ ²¹ to Rab āp ko āp kī qaum ke sāmne lānatī banāe. Āp bāñjh ho jāeñ aur āp kā peṭ phūl jāe. ²² Jab lānat kā yih pānī āp ke peṭ meñ utre to āp bāñjh ho jāeñ aur āp kā peṭ phūl jāe.’ Is par aurat kahe, ‘Āmīn, aisā hī ho.’

²³ Phir imām yih lānat likh kar kāḡhaz ko bartan ke pānī meñ yoñ dho de ki us par likhī huī bāteñ pānī meñ ghul jāeñ. ²⁴ Bād meñ wuh aurat ko yih pānī pilāe tāki wuh us ke jism meñ jā kar use lānat pahuñchāe. ²⁵ Lekin pahle imām us ke hāthoñ meñ se ḡhairat kī qurbānī le kar use ḡhallā kī nazar ke taur par Rab ke sāmne hilāe aur phir qurbāngāh ke pās le āe. ²⁶ Us par wuh muṭṭhī-bhar yādgārī kī qurbānī ke taur

par jalāe. Is ke bād wuh aurat ko pānī pilāe. ²⁷ Agar wuh apne shauhar se bewafā thī aur nāpāk ho gaī hai to wuh bānjh ho jāegī, us kā peṭ phūl jāegā aur wuh apnī qaum ke sāmne lānatī ṭhahregī. ²⁸ Lekin agar wuh pāk-sāf hai to use sazā nahīn dī jāegī aur wuh bachche janm dene ke qābil rahegī.

²⁹⁻³⁰ Chunānche aisā hī karnā hai jab shauhar ḡhairat khāe aur use apnī bīwī par zinā kā shak ho. Bīwī ko qurbāngāh ke sāmne kharā kiyā jāe aur imām yīh sab kuchh kare. ³¹ Is sūrat meñ shauhar bequsūr ṭhahregā, lekin agar us kī bīwī ne wāqai zinā kiyā ho to use apne gunāh ke natīje bardāsht karne paṛenge.”

6

Jo Apne Āp ko Maḵsūs Karte Haiñ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko hidāyat denā ki agar koī ādmī yā aurat mannāt mān kar apne āp ko ek muqarrarā waqt ke lie Rab ke lie maḵsūs kare ³ to wuh mai yā koī aur nashā-āwar chīz na pie. Na wuh angūr yā kisī aur chīz kā sirkā pie, na angūr kā ras. Wuh angūr yā kishmish na khāe. ⁴ Jab tak wuh maḵsūs hai wuh angūr kī koī bhī paidāwār na khāe, yahāñ tak kī angūr ke bīj yā chhilke bhī na khāe. ⁵ Jab tak wuh apnī mannāt ke mutābiq maḵsūs hai wuh apne bāl na kaṭwāe. Jitnī der ke lie us ne apne āp ko Rab ke lie maḵsūs kiyā hai utnī der tak wuh muqaddas hai. Is lie wuh apne bāl baṛhne de. ⁶ Jab tak wuh maḵsūs hai wuh kisī lāsh ke qarīb na jāe, ⁷ chāhe wuh us ke bāp, māñ, bhāī yā bahan kī lāsh kyon na ho. Kyonki is se wuh nāpāk ho jāegā jabkī abhī tak us kī maḵsūsiyat lambe bāloñ kī sūrat meñ nazar ātī hai. ⁸ Wuh apnī maḵsūsiyat ke daurāñ Rab ke lie maḵsūs-o-muqaddas hai.

⁹ Agar koī achānak mar jāe jab maḵsūs shaḵhs us ke qarīb ho to us ke maḵsūs bāl nāpāk ho jāenge. Aisī sūrat meñ lāzim hai kī wuh apne āp ko pāk-sāf karke sātweñ dīn apne sar ko munḍwāe. ¹⁰ Āṭhweñ dīn wuh do qumriyāñ yā do jawāñ kabūtar le kar mulāqāt ke khaime ke darwāze par āe aur imām ko de. ¹¹ Imām in meñ se ek ko gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhāe aur dūsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par. Yon wuh us ke lie kaffārā degā jo lāsh ke qarīb hone se nāpāk ho gayā hai. Usī dīn wuh apne sar ko dubārā maḵsūs kare ¹² aur apne āp ko muqarrarā waqt ke lie dubārā Rab ke lie maḵsūs kare. Wuh qusūr kī qurbānī ke taur par ek sāl kā bheṛ kā bachchā pesh kare. Jitne dīn us ne pahle maḵsūsiyat kī hālat meñ guzāre haiñ wuh shumār nahīñ kie jā sakte kyonki wuh maḵsūsiyat kī hālat meñ nāpāk ho gayā thā. Wuh dubārā pahle dīn se shurū kare.

¹³ Shariāt ke mutābiq jab maḵsūs shaḵhs kā muqarrarā waqt guzar gayā ho to pahle use mulāqāt ke khaime ke darwāze par lāyā jāe. ¹⁴ Wahāñ wuh Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke lie bheṛ kā ek beaib yaksālā nar bachchā, gunāh kī qurbānī ke lie ek beaib yaksālā bheṛ aur salāmatī kī qurbānī ke lie ek beaib menḍhā pesh kare. ¹⁵ Is ke alāwā wuh ek ṭokrī meñ beḡhamīrī roṭiyāñ jin meñ behtarīñ maidā aur tel milāyā gayā ho aur beḡhamīrī roṭiyāñ jin par tel lagāyā gayā ho mutālliqa ḡhallā kī nazar aur mai kī nazar ke sāth ¹⁶ Rab ko pesh kare. Pahle imām gunāh kī qurbānī aur bhasm hone wālī qurbānī Rab ke huzūr chaṛhāe. ¹⁷ Phir wuh menḍhe ko beḡhamīrī roṭiyon ke sāth salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh kare. Imām ḡhallā kī nazar aur mai kī nazar bhī chaṛhāe. ¹⁸ Is daurāñ maḵsūs shaḵhs mulāqāt ke khaime par apne maḵsūs kie gae sar ko munḍwā kar tamām bāl salāmatī kī qurbānī kī āg meñ phaiñke.

¹⁹ Phir imām menḍhe kā ek pakā huā shānā aur ṭokrī meñ se donoñ qismoñ kī ek ek roṭī le kar maḵsūs shaḵhs ke hāthoñ par rakhe. ²⁰ Is ke bād wuh yīh chīzeñ wāpas le kar unheñ hilāne kī qurbānī ke taur par Rab ke sāmne hilāe. Yīh ek muqaddas qurbānī hai jo imām kā hissā hai. Salāmatī kī qurbānī kā hilāyā huā Sīnā aur uṭhāī

huī rān bhī imām kā hissā haiñ. Qurbānī ke ikhtitām par maḥsūs kie hue shaḥs ko mai pīne kī ijāzat hai.

²¹ Jo apne āp ko Rab ke lie maḥsūs kartā hai wuh aisā hī kare. Lāzim hai ki wuh in hidāyāt ke mutābiq tamām qurbāniyāñ pesh kare. Agar gunjāish ho to wuh aur bhī pesh kar saktā hai. Baharhāl lāzim hai ki wuh apnī mannat aur yih hidāyāt pūrī kare.”

Imām kī Barkat

²² Rab ne Mūsā se kahā, ²³ “Hārūn aur us ke beṭoñ ko batā denā ki wuh Isrāīliyoñ ko yoñ barkat deñ,

²⁴ ‘Rab tujhe barkat de aur terī hifāzat kare.

²⁵ Rab apne chehre kā mehrbān nūr tujh par chamkāe aur tujh par rahm kare.

²⁶ Rab kī nazar-e-karm tujh par ho, aur wuh tujhe salāmatī baḥshe.’

²⁷ Yoñ wuh merā nām le kar Isrāīliyoñ ko barkat deñ. Phir main unheñ barkat dūngā.”

7

Maqdis kī Maḥsūsiyat ke Hadie

¹ Jis dīn maqdis mukammal huā usī dīn Mūsā ne use maḥsūs-o-muqaddas kiyā. Is ke lie us ne khaime, us ke tamām sāmān, qurbāngāh aur us ke tamām sāmān par tel chhiṛkā. ²⁻³ Phir qabīloñ ke bārah sardār maqdis ke lie hadiye le kar āe. Yih wuhī rāhnumā the jinhoñ ne mardumshumārī ke waqt Mūsā kī madad kī thī. Unhoñ ne chhat wālī chhih bail gāriyāñ aur bārah bail khaime ke sāmne Rab ko pesh kie, do do sardāroñ kī taraf se ek bailgārī aur har ek sardār kī taraf se ek bail.

⁴ Rab ne Mūsā se kahā, ⁵ “Yih tohfe qabūl karke mulāqāt ke khaime ke kām ke lie istemāl kar. Unheñ Lāwiyoñ meñ un kī kḥidmat kī zarūrat ke mutābiq taqsim karnā.” ⁶ Chunāñche Mūsā ne bail gāriyāñ aur bail Lāwiyoñ ko de diē. ⁷ Us ne do bail gāriyāñ chār bailoñ samet Jairsoniyoñ ko ⁸ aur chār bail gāriyāñ āṭh bailoñ samet Mirāriyoñ ko diñ. Mirārī Hārūn Imām ke beṭe Itamar ke taht kḥidmat karte the. ⁹ Lekin Mūsā ne Qihātiyoñ ko na bail gāriyāñ aur na bail diē. Wajah yih thī ki jo muqaddas chīzeñ un ke sapurd thīñ wuh un ko kandhoñ par uṭhā kar le jāñī thīñ.

¹⁰ Bārah sardār qurbāngāh kī maḥsūsiyat ke mauqe par bhī hadiye le āe. Unhoñ ne apne hadiye qurbāngāh ke sāmne pesh kie. ¹¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Sardār bārah dīn ke daurān bārī bārī apne hadiye pesh karen.” ¹² Pahle dīn Yahūdāh ke sardār Nahson bin Ammīnadāb kī bārī thī. Us ke hadiye yih the: ¹³ chāñdī kā thāl jis kā wazn ḍeṛh kilogrām thā aur chhiṛkāw kā chāñdī kā kaṭorā jis kā wazn 800 grām thā. Donoñ gḥallā kī nazar ke lie tel ke sāth milāe gae behtarīn maide se bhare hue the. ¹⁴ In ke alāwā Nahson ne yih chīzeñ pesh kiñ: sone kā pyālā jis kā wazn 110 grām thā aur jo baḥhūr se bharā huā thā, ¹⁵ ek jawān bail, ek menḍhā, bhasm hone wālī qurbānī ke lie bheṛ kā ek yaksālā bachchā, ¹⁶ gunāh kī qurbānī ke lie ek bakrā ¹⁷ aur salāmatī kī qurbānī ke lie do bail, pāñch menḍhe, pāñch bakre aur bheṛ ke pāñch yaksālā bachche.

¹⁸⁻²³ Agle gyārah dīn bāqī sardār bhī yihī hadiye maqdis ke pās le āe. Dūsre dīn Ishkār ke sardār Nataniyel bin Zuḡhar kī bārī thī, ²⁴⁻²⁹ tīsre dīn Zabūlūn ke sardār Iliyāb bin Helon kī, ³⁰⁻⁴⁷ chauthe dīn Rūbin ke sardār Ilisūr bin Shadiyūr kī, pāñchweñ dīn Shamāūn ke sardār Salūmiyel bin Sūrīshaddī kī, chhaṭe dīn Jad ke sardār Iliyāsaf bin Daūel kī, ⁴⁸⁻⁵³ sātweñ dīn Ifrāīm ke sardār Ilīsamā bin Ammīhūd kī, ⁵⁴⁻⁷¹ āṭhweñ dīn Manassī ke sardār Jamliyel bin Fadāhsūr kī, naweñ dīn Binyamīn ke sardār Abidān bin Jidāūnī kī, dasweñ dīn Dān ke sardār Aḳhiyazar

bin Ammīshaddī kī, ⁷²⁻⁸³ gyārhwēn din Āshar ke sardār Fajiyel bin Akrān kī aur bārhwēn din Naftālī ke sardār Aḥīrā bin Enān kī bārī thī.

⁸⁴ Isrāīl ke in sardāron ne mil kar qurbāngāh kī maḥsūsiyat ke lie chāndī ke 12 thāl, chhīrkāw ke chāndī ke 12 kaṭore aur sone ke 12 pyāle pesh kie. ⁸⁵ Har thāl kā wazn ḍeṛh kilogrām aur chhīrkāw ke har kaṭore kā wazn 800 grām thā. In chīzon kā kul wazn taqriban 28 kilogrām thā. ⁸⁶ Baḥhūr se bhare hue sone ke pyālon kā kul wazn taqriban ḍeṛh kilogrām thā (fī pyālā 110 grām). ⁸⁷ Sardāron ne mil kar bhasm hone wālī qurbānī ke lie 12 jawān bail, 12 menḍhe aur bheṛ ke 12 yaksālā bachche un kī ḡhallā kī nazaron samet pesh kie. Gunāh kī qurbānī ke lie unhoṅ ne 12 bakre pesh kie ⁸⁸ aur salāmatī kī qurbānī ke lie 24 bail, 60 menḍhe, 60 bakre aur bheṛ ke 60 yaksālā bachche. In tamām jānwaron ko qurbāngāh kī maḥsūsiyat ke mauqe par chaṛhāyā gayā.

⁸⁹ Jab Mūsā mulāqāt ke ḡhaime meṅ Rab ke sāth bāt karne ke lie dāḡhil hotā thā to wuh Rab kī āwāz ahd ke sandūq ke ḡhakne par se yānī do karūbī farishton ke darmiyān se suntā thā.

8

Shamādān par Charāḡh

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Hārūn ko batānā, ‘Tujhe sāt charāḡhon ko shamādān par yon rakhnā hai ki wuh shamādān kā sāmne wālā hissā raushan karen.’ ”

³ Hārūn ne aisā hī kiyā. Jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā usī tarah us ne charāḡhon ko rakh diyā tāki wuh sāmne wālā hissā raushan karen. ⁴ Shamādān pāe se le kar ūpar kī kaliyon tak sone ke ek ḡhaṛe hue ṭukṛe kā banā huā thā. Mūsā ne use us namūne ke ain mutābiq banwāyā jo Rab ne use dikhāyā thā.

Lāwiyon kī Maḥsūsiyat

⁵ Rab ne Mūsā se kahā, ⁶ “Lāwiyon ko ḡgar Isrāīliyon se alag karke pāk-sāf karnā. ⁷ Is ke lie gunāh se pāk karne wālā pānī un par chhīrak kar unheṅ hukm denā ki apne jism ke pūre bāl mundwāo aur apne kapṛe dho'o. Yon wuh pāk-sāf ho jāenge. ⁸ Phir wuh ek jawān bail chuneṅ aur sāth kī ḡhallā kī nazar ke lie tel ke sāth milāyā gayā behtarīn maidā leṅ. Tū ḡhud bhī ek jawān bail chun. Wuh gunāh kī qurbānī ke lie hogā.

⁹ Is ke bād Lāwiyon ko mulāqāt ke ḡhaime ke sāmne khaṛā karke Isrāīl kī pūrī jamāt ko wahān jamā karnā. ¹⁰ Jab Lāwī Rab ke sāmne khaṛe hon to bāqī Isrāīlī un ke saron par apne hāth rakheṅ. ¹¹ Phir Hārūn Lāwiyon ko Rab ke sāmne pesh kare. Unheṅ Isrāīliyon kī taraf se hilāi huī qurbānī kī haisiyat se pesh kiyā jāe tāki wuh Rab kī ḡhidmat kar sakeṅ. ¹² Phir Lāwī apne hāth donoṅ bailon ke saron par rakheṅ. Ek bail ko gunāh kī qurbānī ke taur par aur ḡsre ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par chaṛhāo tāki Lāwiyon kā kaffārā diyā jāe.

¹³ Lāwiyon ko is tariqe se Hārūn aur us ke beṭon ke sāmne khaṛā karke Rab ko hilāi huī qurbānī ke taur par pesh karnā hai. ¹⁴ Unheṅ bāqī Isrāīliyon se alag karne se wuh merā hissā baneṅge. ¹⁵ Is ke bād hī wuh mulāqāt ke ḡhaime meṅ ā kar ḡhidmat karen, kyonki ab wuh ḡhidmat karne ke lāyq haiṅ. Unheṅ pāk-sāf karke hilāi huī qurbānī ke taur par pesh karne kā sabab yih hai ¹⁶ ki Lāwī Isrāīliyon meṅ se wuh haiṅ jo mujhe pūre taur par die gae haiṅ. Maiṅ ne unheṅ Isrāīliyon ke tamām pahlaūthon kī jagah le liyā hai. ¹⁷ Kyonki Isrāīl meṅ har pahlaūthā merā hai, ḡhāh wuh insān kā ho yā haiwān kā. Us dīn jab maiṅ ne Misriyon ke pahlaūthon ko mār diyā maiṅ ne Isrāīl ke pahlaūthon ko apne lie maḥsūs-o-muqaddas kiyā. ¹⁸ Is silsile meṅ maiṅ ne Lāwiyon ko Isrāīliyon ke tamām pahlaūthon kī jagah le kar ¹⁹ unheṅ Hārūn aur us ke beṭon ko diyā hai. Wuh mulāqāt ke ḡhaime meṅ Isrāīliyon kī ḡhidmat karen

aur un ke lie kaffārā kā intazām qāym rakheñ tāki jab Isrāīlī maqdis ke qarīb āeñ to un ko wabā se mārā na jāe.”

²⁰ Mūsā, Hārūn aur Isrāīliyon kī pūrī jamāt ne ehtiyāt se Rab kī Lāwiyon ke bāre meñ hidāyāt par amal kiyā. ²¹ Lāwiyon ne apne āp ko gunāhoñ se pāk-sāf karke apne kapron ko dhoyā. Phir Hārūn ne unheñ Rab ke sāmne hilāi huī qurbānī ke taur par pesh kiyā aur un kā kaffārā diyā tāki wuh pāk ho jāeñ. ²² Is ke bād Lāwī mulāqāt ke khaime meñ āe tāki Hārūn aur us ke beṭon ke taht k̄hidmat karen. Yon sab kuchh waisā hī kiyā gayā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

²³ Rab ne Mūsā se yih bhī kahā, ²⁴ “Lāwī 25 sāl kī umr meñ mulāqāt ke khaime meñ apnī k̄hidmat shurū karen ²⁵ aur 50 sāl kī umr meñ riṭayar ho jāeñ. ²⁶ Is ke bād wuh mulāqāt ke khaime meñ apne bhāiyon kī madad kar sakte haiñ, lekin k̄hud k̄hidmat nahīn kar sakte. Tujhe Lāwiyon ko in hidāyāt ke mutābiq un kī apnī apnī zimmedāriyān denī haiñ.”

9

Registān meñ Īd-e-Fasah

¹ Isrāīliyon ko Misr se nikle ek sāl ho gayā thā. Dūsre sāl ke pahle mahīne meñ Rab ne Dasht-e-Sīnā meñ Mūsā se bāt kī.

² “Lāzim hai ki Isrāīlī Īd-e-Fasah ko muqarrarā waqt par manāeñ, ³ yānī is mahīne ke chaudhweñ dīn, sūraj ke ghurūb hone ke ain bād. Use tamām qawāyid ke mutābiq manānā.” ⁴ Chunāñche Mūsā ne Isrāīliyon se kahā ki wuh Īd-e-Fasah manāeñ, ⁵ aur unhoñ ne aisā hī kiyā. Unhoñ ne Īd-e-Fasah ko pahle mahīne ke chaudhweñ dīn sūraj ke ghurūb hone ke ain bād manāyā. Unhoñ ne sab kuchh waisā hī kiyā jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

⁶ Lekin kuchh ādmī nāpāk the, kyonki unhoñ ne lāsh chhū lī thī. Is wajah se wuh us dīn Īd-e-Fasah na manā sake. Wuh Mūsā aur Hārūn ke pās ā kar ⁷ kahne lage, “Ham ne lāsh chhū lī hai, is lie nāpāk haiñ. Lekin hameñ is sabab se Īd-e-Fasah ko manāne se kyon rokā jāe? Ham bhī muqarrarā waqt par bāqī Isrāīliyon ke sāth Rab kī qurbānī pesh karnā chāhte haiñ.” ⁸ Mūsā ne jawāb diyā, “Yahāñ mere intazār meñ khare raho. Maiñ mālūm kartā hūñ ki Rab tumhāre bāre meñ kyā hukm detā hai.”

⁹ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁰ “Isrāīliyon ko batā denā ki agar tum yā tumhārī aulād meñ se koī Īd-e-Fasah ke daurān lāsh chhūne se nāpāk ho yā kisī dūr-darāz ilāqe meñ safr kar rahā ho, to bhī wuh Īd manā saktā hai. ¹¹ Aisā shakhs use ain ek māl ke bād manā kar lele ke sāth beḳhamīrī roṭī aur karwā sāg-pāt khāe. ¹² Khāne meñ se kuchh bhī aglī subah tak bāqī na rahe. Jānwar kī koī bhī haḍḍī na toṛnā. Manāne wālā Īd-e-Fasah ke pūre farāyz adā kare. ¹³ Lekin jo pāk hone aur safr na karne ke bāwujūd bhī Īd-e-Fasah ko na manāe use us kī qaum meñ se miṭāyā jāe, kyonki us ne muqarrarā waqt par Rab ko qurbānī pesh nahīn kī. Us shakhs ko apne gunāh kā natījā bhugatnā pāregā. ¹⁴ Agar koī pardesī tumhāre darmiyān rahte hue Rab ke sāmne Īd-e-Fasah manānā chāhe to use ijāzat hai. Shart yih hai ki wuh pūre farāyz adā kare. Pardesī aur desī ke lie Īd-e-Fasah manāne ke farāyz ek jaise haiñ.”

Mulāqāt ke Khaime par Bādāl kā Satūn

¹⁵ Jis dīn shariāt ke muqaddas khaime ko kharā kiyā gayā us dīn bādāl ā kar us par chhā gayā. Rāt ke waqt bādāl āg kī sūrat meñ nazar āyā. ¹⁶ Is ke bād yihī sūrat-e-hāl rahī ki bādāl us par chhāyā rahtā aur rāt ke daurān āg kī sūrat meñ nazar ātā. ¹⁷ Jab bhī bādāl khaime par se uṭhtā Isrāīlī rawānā ho jāte. Jahāñ bhī bādāl utar jātā wahāñ Isrāīlī apne ḍere ḍalte. ¹⁸ Isrāīlī Rab ke hukm par rawānā hote aur us ke hukm par ḍere ḍalte. Jab tak bādāl maqdis par chhāyā rahtā us waqt tak wuh

wahīn ṭhaharte. ¹⁹ Kabhī kabhī bādāl baṛī der tak khaime par ṭhahrā rahtā. Tab Isrāīlī Rab kā hukm mān kar rawānā na hote. ²⁰ Kabhī kabhī bādāl sirf do chār din ke lie khaime par ṭhahartā. Phir wuh Rab ke hukm ke mutābiq hī ṭhaharte aur rawānā hote the. ²¹ Kabhī kabhī bādāl sirf shām se le kar subah tak khaime par ṭhahartā. Jab wuh subah ke waqt uṭhtā to Isrāīlī bhī rawānā hote the. Jab bhī bādāl uṭhtā wuh bhī rawānā ho jāte. ²² Jab tak bādāl muqaddas khaime par chhāyā rahtā us waqt tak Isrāīlī rawānā na hote, chāhe wuh do din, ek mās, ek sāl yā is se zyādā arsā maqdis par chhāyā rahtā. Lekin jab wuh uṭhtā to Isrāīlī bhī rawānā ho jāte. ²³ Wuh Rab ke hukm par khaime lagāte aur us ke hukm par rawānā hote the. Wuh waisā hī karte the jaisā Rab Mūsā kī mārīfat farmātā thā.

10

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Chāndī ke do bigul ghar kar banwā le. Unheñ jamāt ko jamā karne aur qabīlōn ko rawānā karne ke lie istemāl kar. ³ Jab donoñ ko der tak bajāyā jāe to pūrī jamāt mulāqāt ke khaime ke darwāze par ā kar tere sāmne jamā ho jāe. ⁴ Lekin agar ek hī bajāyā jāe to sirf kunboñ ke buzurg tere sāmne jamā ho jāeñ. ⁵ Agar un kī āwāz sirf thoṛī der ke lie sunāī de to maqdis ke mashriq meñ maujūd qabīle rawānā ho jāeñ. ⁶ Phir jab un kī āwāz dūsri bār thoṛī der ke lie sunāī de to maqdis ke junūb meñ maujūd qabīle rawānā ho jāeñ. Jab un kī āwāz thoṛī der ke lie sunāī de to yih rawānā hone kā elān hogā. ⁷ Is ke muqābale meñ jab un kī āwāz der tak sunāī de to yih is bāt kā elān hogā ki jamāt jamā ho jāe.

⁸ Bigul bajāne kī zimmedārī Hārūn ke beṭoñ yānī imāmoñ ko dī jāe. Yih tumhāre aur āne wālī nasloñ ke lie dāymī usūl ho. ⁹ Un kī āwāz us waqt bhī thoṛī der ke lie sunā do jab tum apne mulk meñ kisī zālīm dushman se jang larne ke lie nikloge. Tab Rab tumhārā Khudā tumheñ yād karke dushman se bachāegā.

¹⁰ Isī tarah un kī āwāz maqdis meñ khushī ke mauqoñ par sunāī de yānī muqarrarā īdoñ aur Nae Chānd kī Īdoñ par. In mauqoñ par wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur salāmatī kī qurbāniyāñ charhāte waqt bajāe jāeñ. Phir tumhārā Khudā tumheñ yād karegā. Main Rab tumhārā Khudā hūñ.”

Sīnā Pahār se Rawānagī

¹¹ Isrāīliyoñ ko Misr se nikle ek sāl se zāyde arsā ho chukā thā. Dūsre mahīne ke bīsweñ din bādāl mulāqāt ke khaime par se uṭhā. ¹² Phir Isrāīlī muqarrarā tartīb ke mutābiq Dasht-e-Sīnā se rawānā hue. Chalthe chalthe bādāl Fārān ke registān meñ utar āyā.

¹³ Us waqt wuh pahli dafā us tartīb se rawānā hue jo Rab ne Mūsā kī mārīfat muqarrar kī thī. ¹⁴ Pahle Yahūdāh ke qabīle ke tīn daste apne alam ke taht chal paṛe. Tīnoñ kā kamāṇḍar Nahson bin Ammīnadāb thā. ¹⁵ Sāth chalne wāle qabīle Ishkār kā kamāṇḍar Nataniyel bin Zuḡhar thā. ¹⁶ Zabūlūn kā qabīlā bhī sāth chalā jis kā kamāṇḍar Iliyāb bin Helon thā. ¹⁷ Is ke bād mulāqāt kā khaimā utārā gayā. Jairsonī aur Mirārī use uṭhā kar chal die. ¹⁸ In Lāwiyoñ ke bād Rūbin ke qabīle ke tīn daste apne alam ke taht chalne lage. Tīnoñ kā kamāṇḍar Ilīsūr bin Shadiyūr thā. ¹⁹ Sāth chalne wāle qabīle Shamāūn kā kamāṇḍar Salūmiyel bin Sūrīshaddī thā. ²⁰ Jad kā qabīlā bhī sāth chalā jis kā kamāṇḍar Iliyāsaf bin Daūel thā. ²¹ Phir Lāwiyoñ meñ se Qihātī maqdis kā sāmān uṭhā kar rawānā hue. Lāzim thā ki un ke aglī manzil par pahuñchne tak mulāqāt kā khaimā lagā diyā gayā ho. ²² Is ke bād Ifrāīm ke qabīle ke tīn daste apne alam ke taht chal die. Un kā kamāṇḍar Ilīsāmā bin Ammīhūd thā. ²³ Ifrāīm ke sāth chalne wāle qabīle Manassī kā kamāṇḍar Jamliyel bin Fadāhsūr thā. ²⁴ Binyamīn kā qabīlā bhī sāth chalā jis kā kamāṇḍar Abidān bin Jidāūnī thā. ²⁵ Aḡhir meñ Dān ke tīn daste aqbi muhāfiz ke taur par apne alam ke taht rawānā hue. Un kā kamāṇḍar Aḡhiyazar bin Ammīshaddī thā. ²⁶ Dān ke sāth chalne wāle

qabīle Āshar kā kamānḍar Fajiyel bin Akrān thā. ²⁷ Naftālī kā qabīlā bhī sāth chalā jis kā kamānḍar Aḥhīrā bin Enān thā. ²⁸ Isrāīlī isī tartīb se rawānā hue.

Mūsā Hobāb ko sāth Chalne par Majbūr Kartā Hai

²⁹ Mūsā ne apne Midiyānī susar Raūel yānī Yitro ke beṭe Hobāb se kahā, “Ham us jagah ke lie rawānā ho rahe haiñ jis kā wādā Rab ne ham se kiyā hai. Hamāre sāth chalen! Ham āp par ehsān karenge, kyonki Rab ne Isrāīl par ehsān karne kā wādā kiyā hai.” ³⁰ Lekin Hobāb ne jawāb diyā, “Maiñ sāth nahīñ jāūngā balki apne mulk aur rishtedāroñ ke pās wāpas chalā jāūngā.” ³¹ Mūsā ne kahā, “Mehrbānī karke hameñ na chhoren. Kyonki āp hī jānte haiñ ki ham registān meñ kahāñ kahāñ apne ḍere ḍāl sakte haiñ. Āp registān meñ hameñ rāstā dikhā sakte haiñ. ³² Agar āp hamāre sāth jāen to ham āp ko us ehsān meñ sharīk karenge jo Rab ham par karegā.”

Ahd ke Sandūq kā Safr

³³ Chunāñche unhoñ ne Rab ke pahār se rawānā ho kar tīn dīn safr kiyā. Is daurān Rab kā ahd kā sandūq un ke āge āge chalā tāki un ke lie ārām karne kī jagah mālūm kare. ³⁴ Jab kabhī wuh rawānā hote to Rab kā bādāl dīn ke waqt un ke ūpar rahtā. ³⁵ Sandūq ke rawānā hote waqt Mūsā kahtā, “Ai Rab, uṭh. Tere dushman titar-bitar ho jāen. Tujh se nafrat karne wāle tere sāmne se farār ho jāen.” ³⁶ Aur jab bhī wuh ruk jātā to Mūsā kahtā, “Ai Rab, Isrāīl ke hazāroñ ḡhāndānoñ ke pās wāpas ā.”

11

Taberā meñ Rab kī Āg

¹ Ek dīn log ḡhūb shikāyat karne lage. Jab yih shikāyateñ Rab tak pahunchīñ to use ḡhussā āyā aur us kī āg un ke darmiyān bharak uṭhī. Jalte jalte us ne ḡhaimāgāh kā ek kinārā bhasm kar diyā. ² Log madad ke lie Mūsā ke pās ā kar chillāne lage to us ne Rab se duā kī, aur āg bujh gāi. ³ Us maqām kā nām Taberā yānī Jalnā par gayā, kyonki Rab kī āg un ke darmiyān jal uṭhī thī.

Mūsā 70 Rāhnumā Chuntā Hai

⁴ Isrāīliyoñ ke sāth jo ajnabī safr kar rahe the wuh gosht khāne kī shadīd ārzū karne lage. Tab Isrāīlī bhī ro parē aur kahne lage, “Kaun hameñ gosht khilāegā? ⁵ Misr meñ ham machhlī muft khā sakte the. Hāy, wahāñ ke khīre, tarbūz, gandane, pyāz aur lahsan kitne achche the! ⁶ Lekin ab to hamārī jāñ sūkh gāi hai. Yahāñ bas man hī man nazar ātā rahtā hai.”

⁷ Man dhanie ke dānoñ kī mānind thā, aur us kā rang gūgal ke gūnd kī mānind thā. ⁸⁻⁹ Rāt ke waqt wuh ḡhaimāgāh meñ os ke sāth zamīn par girtā thā. Subah ke waqt log idhar-udhar ḡhūmte-phirte hue use jamā karte the. Phir wuh use chakkī meñ pīs kar yā ukhlī meñ kūṭ kar ubālte yā roṭī banāte the. Us kā zāyqā aisī roṭī kā-sā thā jis meñ zaitūn kā tel ḍālā gayā ho.

¹⁰ Tamām ḡhāndān apne apne ḡhaimē ke darwāze par rone lage to Rab ko shadīd ḡhussā āyā. Un kā shor Mūsā ko bhī bahut burā lagā. ¹¹ Us ne Rab se pūchhā, “Tū ne apne ḡhādīm ke sāth itnā burā sulūk kyon kiyā? Maiñ ne kis kām se tujhe itnā nārāz kiyā ki tū ne in tamām logoñ kā bojh mujh par ḍāl diyā? ¹² Kyā maiñ ne hāmīlā ho kar is pūrī qaum ko janm diyā ki tū mujh se kahtā hai, ‘Ise us tarah uṭhā kar le chalnā jis tarah āyā shīrkḡhār bachche ko uṭhā kar har jagah sāth lie phirtī hai. Isī tarah ise us mulk meñ le jānā jis kā wādā maiñ ne qasam khā kar in ke bāpdādā se kiyā hai.’ ¹³ Ai Allāh, maiñ in tamām logoñ ko kahāñ se gosht muhaiyā karūñ? Wuh mere sāmne rote rahte haiñ ki hameñ khāne ke lie gosht do. ¹⁴ Maiñ akelā in tamām logoñ kī zimmedārī nahīñ uṭhā saktā. Yih bojh mere lie had se zyādā bhārī

hai. ¹⁵ Agar tū is par isrār kare to phir behtar hai ki abhī mujhe mār de tāki main apnī tabāhī na dekhūn.”

¹⁶ Jawāb mein Rab ne Mūsā se kahā, “Mere pās Isrāīl ke 70 buzurg jamā kar. Sirf aise log chun jin ke bāre mein tujhe mālūm hai ki wuh logoñ ke buzurg aur nigahbān haiñ. Unheñ mulāqāt ke khaime ke pās le ā. Wahāñ wuh tere sāth kharē ho jāeñ, ¹⁷ to main utar kar tere sāth hamkalām hūngā. Us waqt main us Rūh mein se kuchh lūngā jo main ne tujh par nāzil kiya thā aur use un par nāzil karūngā. Tab wuh qaum kā bojh uṭhāne mein terī madad karenge aur tū is mein akelā nahīn rahegā. ¹⁸ Logoñ ko batānā, ‘Apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karo, kyonki kal tum gosht khāoge. Rab ne tumhārī sunī jab tum ro parē ki kaun hameñ gosht khilāegā, Misr mein hamārī hālat behtar thī. Ab Rab tumheñ gosht muhaiyā karegā aur tum use khāoge. ¹⁹ Tum use na sirf ek, do yā pāñch din khāoge balki 10 yā 20 din se bhī zyādā arse tak. ²⁰ Tum ek pūrā mahīnā khūb gosht khāoge, yahāñ tak ki wuh tumhārī nāk se niklegā aur tumheñ us se ghin āegī. Aur yih is sabab se hogā ki tum ne Rab ko jo tumhāre darmiyān hai radd kiya aur rote rote us ke sāmne kahā ki ham kyon Misr se nikle.’ ”

²¹ Lekin Mūsā ne etarāz kiya, “Agar qaum ke paidal chalne wāle gine jāeñ to chhih lākh haiñ. Tū kis tarah hameñ ek māh tak gosht muhaiyā karegā? ²² Kyā gāy-bailoñ yā bheṛ-bakriyoñ ko itnī miqdār mein zabah kiya jā saktā hai ki kāfi ho? Agar samundar kī tamām machhliyañ un ke lie pakarī jāeñ to kyā kāfi hoñgi?”

²³ Rab ne kahā, “Kyā Rab kā iḥtiyār kam hai? Ab tū khud dekh legā ki merī bāteñ durust haiñ kī nahīn.”

²⁴ Chunāñche Mūsā ne wahāñ se nikal kar logoñ ko Rab kī yih bāteñ batāñ. Us ne un ke buzurgoñ mein se 70 ko chun kar unheñ mulāqāt ke khaime ke irdgird kharā kar diya. ²⁵ Tab Rab bādāl mein utar kar Mūsā se hamkalām huā. Jo Rūh us ne Mūsā par nāzil kiya thā us mein se us ne kuchh le kar un 70 buzurgoñ par nāzil kiya. Jab Rūh un par āyā to wuh nabuwwat karne lage. Lekin aisā phir kabhī na huā.

²⁶ Ab aisā huā ki in sattar buzurgoñ mein se do khaimāgāh mein rah gae the. Un ke nām Ildād aur medād the. Unheñ chunā to gayā thā lekin wuh mulāqāt ke khaime ke pās nahīn āe the. Is ke bāwujūd Rūh un par bhī nāzil huā aur wuh khaimāgāh mein nabuwwat karne lage. ²⁷ Ek naujawān bhāg kar Mūsā ke pās āyā aur kahā, “Ildād aur medād khaimāgāh mein hī nabuwwat kar rahe haiñ.”

²⁸ Yashua bin Nūn jo jawānī se Mūsā kā madadgār thā bol uṭhā, “Mūsā mere āqā, unheñ rok deñ!” ²⁹ Lekin Mūsā ne jawāb diya, “Kyā tū merī khātir ghairat khā rahā hai? Kāsh Rab ke tamām log nabī hote aur wuh un sab par apnā Rūh nāzil kartā!” ³⁰ Phir Mūsā aur Isrāīl ke buzurg khaimāgāh mein wāpas āe.

³¹ Tab Rab kī taraf se zordār hawā chalne lagi jis ne samundar ko pār karne wāle baṭeroñ ke ghol dhakel kar khaimāgāh ke irdgird zamīn par phaiñk die. Un ke ghol tīn fuṭ ūñche aur khaimāgāh ke chāroñ taraf 30 kilomīṭar tak parē rahe. ³² Us pūre din aur rāt aur agle pūre din log nikal kar baṭereñ jamā karte rahe. Har ek ne kam az kam das baṛī ṭokriyañ bhar liñ. Phir unhoñ ne un kā gosht khaime ke irdgird zamīn par phailā diya tāki wuh khushk ho jāe.

³³ Lekin gosht ke pahle ṭukre abhī muñh mein the ki Rab kā ghazab un par ān parā, aur us ne un mein sakht wabā phailne di. ³⁴ Chunāñche maqām kā nām Qabrot-hattāwā yāñi ‘Lālach kī Qabreñ’ rakhā gayā, kyonki wahāñ unhoñ ne un logoñ ko dafn kiya jo gosht ke lālach mein ā gae the.

³⁵ Is ke bād Isrāīlī Qabrot-hattāwā se rawānā ho kar Hasīrāt pahuñch gae. Wahāñ wuh khaimāzan hue.

12

Mariyam aur Hārūn kī Muḵhālafat

¹ Ek dīn Mariyam aur Hārūn Mūsā ke ḵhilāf bāteñ karne lage. Wajah yih thī ki us ne Kūsh kī ek aurat se shādī kī thī. ² Unhoñ ne pūchhā, “Kyā Rab sirf Mūsā kī mārīfat bāt kartā hai? Kyā us ne ham se bhī bāt nahīñ kī?” Rab ne un kī yih bāteñ sunīñ.

³ Lekin Mūsā nihāyat halīm thā. Duniyā meñ us jaisā halīm koī nahīñ thā. ⁴ Achānak Rab Mūsā, Hārūn aur Mariyam se muḵhātīb huā, “Tum tīnoñ bāhar nikal kar mulāqāt ke ḵhaima ke pās āo.”

Tīnoñ wahāñ pahuñche. ⁵ Tab Rab bādāl ke satūn meñ utar kar mulāqāt ke ḵhaima ke darwāze par kharā huā. Us ne Hārūn aur Mariyam ko bulāyā to donoñ āe. ⁶ Us ne kahā, “Merī bāt suno. Jab tumhāre darmiyān nabī hotā hai to main apne āp ko royā meñ us par zāhir kartā hūñ yā ḵhāb meñ us se muḵhātīb hotā hūñ. ⁷ Lekin mere ḵhādīm Mūsā kī aur bāt hai. Use main ne apne pūre gharāne par muqarrar kiyā hai. ⁸ Us se main rūbarū hamkalām hotā hūñ. Us se main muammoñ ke zariye nahīñ balki sāf sāf bāt kartā hūñ. Wuh Rab kī sūrat deḵhtā hai. To phir tum mere ḵhādīm ke ḵhilāf bāteñ karne se kyon na ḍare?”

⁹ Rab kā ḡhazab un par ān parā, aur wuh chalā gayā. ¹⁰ Jab bādāl kā satūn ḵhaima se dūr huā to Mariyam kī jild barf kī mānind safed thī. Wuh koḥ kā shikār ho gā thī. Hārūn us kī taraf murā to us kī hālat dekhī ¹¹ aur Mūsā se kahā, “Mere āqā, mehrbānī karke hameñ is gunāh kī sazā na deñ jo hamārī hamāqat ke bāis sarzad huā hai. ¹² Mariyam ko is hālat meñ na chhoḛñ. Wuh to aise bachche kī mānind hai jo murdā paidā huā ho, jis ke jism kā ādhā hissā gal chukā ho.”

¹³ Tab Mūsā ne pukār kar Rab se kahā, “Ai Allāh, mehrbānī karke use shifā de.” ¹⁴ Rab ne jawāb meñ Mūsā se kahā, “Agar Mariyam kā bāp us ke muñh par thūktā to kyā wuh pūre hafte tak sharm mahsūs na kartī? Use ek hafte ke lie ḵhaimāgāh ke bāhar band rakh. Is ke bād use wāpas lāyā jā saktā hai.”

¹⁵ Chunāñche Mariyam ko ek hafte ke lie ḵhaimāgāh ke bāhar band rakhā gayā. Log us waqt tak safr ke lie rawānā na hue jab tak use wāpas na lāyā gayā. ¹⁶ Jab wuh wāpas āī to Isrāīlī Hasīrāt se rawānā ho kar Fārān ke registān meñ ḵhaimāzan hue.

13

Mulk-e-Kanān meñ Isrāīlī Jāsūs

¹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, ² “Kuchh ādmī Mulk-e-Kanān kā jāyzā lene ke lie bhej de, kyonki main use Isrāīliyoñ ko dene ko hūñ. Har qabīle meñ se ek rāhnumā ko chun kar bhej de.”

³ Mūsā ne Rab ke kahne par unheñ Dasht-e-Fārān se bhejā. Sab Isrāīlī rāhnumā the. ⁴ Un ke nām yih haiñ: Rūbin ke qabīle se Sammua bin Zakkūr,

⁵ Shamāūn ke qabīle se Sāfat bin Horī,

⁶ Yahūdāh ke qabīle se Kālib bin Yafunnā,

⁷ Ishkār ke qabīle se Ijāl bin Yūsuf,

⁸ Ifrāīm ke qabīle se Hosea bin Nūn,

⁹ Binyamīn ke qabīle se Faltī bin Rafū,

¹⁰ Zabūlūn ke qabīle se Jaddiyel bin Sodī,

¹¹ Yūsuf ke beṭe Manassī ke qabīle se Jiddī bin Sūsī,

¹² Dān ke qabīle se Ammiyel bin Jamallī,

¹³ Āshar ke qabīle se Satūr bin Mīkāel,

¹⁴ Naftālī ke qabīle se Naḵhbī bin Wufsi,

¹⁵ Jad ke qabīle se Jiyuel bin Mākī.

¹⁶ Mūsā ne inhīn bārah ādmiyoñ ko mulk kā jāyzā lene ke lie bhejā. Us ne Hosea kā nām Yashua yānī ‘Rab Najāt Hai’ meñ badal diyā.

¹⁷ Unheñ ruḥsat karne se pahle us ne kahā, “Dasht-e-Najab se guzar kar pahārī ilāqe tak pahuñcho. ¹⁸ Mālūm karo ki yih kis tarah kā mulk hai aur us ke bāshinde kaise haiñ. Kyā wuh tāqatwar haiñ yā kamzor, tādād meñ kam haiñ yā zyādā? ¹⁹ Jis mulk meñ wuh baste haiñ kyā wuh achchhā hai ki nahīn? Wuh kis qism ke shahroñ meñ rahte haiñ? Kyā un kī chārdīwāriyāñ haiñ ki nahīn? ²⁰ Mulk kī zamīn zarkhez hai yā banjar? Us meñ daraḥt haiñ ki nahīn? Aur jurrat karke mulk kā kuchh phal chun kar le āo.” Us waqt pahle angūr pak gae the.

²¹ Chunāñche in ādmiyoñ ne safr karke Dasht-e-Sīn se Rahob tak mulk kā jāyzā liyā. Rahob Labo-hamāt ke qarīb hai. ²² Wuh Dasht-e-Najab se guzar kar Habrūn pahuñche jahāñ Anāq ke beṭe Aḥīmān, Sīsī aur Talmī rahte the. (Habrūn ko Misr ke shahr Zuan se sāt sāl pahle tāmīr kiyā gayā thā.) ²³ Jab wuh Wādī-e-Iskāl tak pahuñche to unhoñ ne ek ḍālī kāt lī jis par angūr kā guchchhā lagā huā thā. Do ādmiyoñ ne yih angūr, kuchh anār aur kuchh anjīr lāṭhī par laṭkāe aur use uṭhā kar chal paṛe. ²⁴ Us jagah kā nām us guchchhe ke sabab se jo Isrāīliyoñ ne wahāñ se kāt liyā Iskāl yānī Guchchhā rakhā gayā.

²⁵ Chālīs din tak mulk kā khoj lagāte lagāte wuh lauṭ āe. ²⁶ Wuh Mūsā, Hārūn aur Isrāīl kī pūrī jamāt ke pās āe jo Dasht-e-Fārān meñ Qādis kī jagah par intazār kar rahe the. Wahāñ unhoñ ne sab kuchh batāyā jo unhoñ ne mālūm kiyā thā aur unheñ wuh phal dikhāe jo le kar āe the. ²⁷ Unhoñ ne Mūsā ko riport dī, “Ham us mulk meñ gae jahāñ āp ne hameñ bhejā thā. Wāqaī us mulk meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Yahāñ hamāre pās us ke kuchh phal bhī haiñ. ²⁸ Lekin us ke bāshinde tāqatwar haiñ. Un ke shahroñ kī fasileñ haiñ, aur wuh nihāyat baṛe haiñ. Ham ne wahāñ Anāq kī aulād bhī dekhī. ²⁹ Amālīqī Dasht-e-Najab meñ rahte haiñ jabki Hittī, Yabūsī aur Amorī pahārī ilāqe meñ ābād haiñ. Kanānī sāhilī ilāqe aur Dariyā-e-Yardan ke kināre kināre baste haiñ.”

³⁰ Kālīb ne Mūsā ke sāmne jamāshudā logoñ ko ishārā kiyā ki wuh ḡhāmosh ho jāeñ. Phir us ne kahā, “Āeñ, ham mulk meñ dāḡhil ho jāeñ aur us par qabzā kar leñ, kyonki ham yaqīnan yih karne ke qābil haiñ.” ³¹ Lekin dūsre ādmiyoñ ne jo us ke sāth mulk ko deḡhne gae the kahā, “Ham un logoñ par hamlā nahīn kar sakte, kyonki wuh ham se tāqatwar haiñ.” ³² Unhoñ ne Isrāīliyoñ ke darmiyān us mulk ke bāre meñ ḡhalat afwāheñ phailāñ jis kī taftīsh unhoñ ne kī thī. Unhoñ ne kahā, “Jis mulk meñ se ham guzare tāki us kā jāyzā leñ wuh apne bāshindoñ ko harāp kar letā hai. Jo bhī us meñ rahtā hai nihāyat darāzqad hai. ³³ Ham ne wahāñ dewqāmat afrād bhī dekhe. (Anāq ke beṭe dewqāmat ke afrād kī aulād the.) Un ke sāmne ham apne āp ko ṭīḍḍī jaisā mahsūs kar rahe the, aur ham un kī nazar meñ aise the bhī.”

14

Log Kanān meñ Dāḡhil Nahīñ Honā Chāhte

¹ Us rāt tamām log chīkheñ mār mār kar rote rahe. ² Sab Mūsā aur Hārūn ke ḡhilāf buṛbuṛāne lage. Pūrī jamāt ne un se kahā, “Kāsh ham Misr yā is registān meñ mar gae hote! ³ Rab hameñ kyon us mulk meñ le jā rahā hai? Kyā is lie ki dushman hameñ talwār se qatl kare aur hamāre bāl-bachchoñ ko lūṭ le? Kyā behtar nahīñ hogā ki ham Misr wāpas jāeñ?” ⁴ Unhoñ ne ek dūsre se kahā, “Āo, ham rāhnumā chun kar Misr wāpas chale jāeñ.”

⁵ Tab Mūsā aur Hārūn pūrī jamāt ke sāmne muñh ke bal gire. ⁶ Lekin Yashua bin Nūn aur Kālīb bin Yafunnā bāqī das jāsūsoñ se farq the. Pareshānī ke ālam meñ unhoñ ne apne kapṛe phār kar ⁷ pūrī jamāt se kahā, “Jis mulk meñ se ham guzare aur jis kī taftīsh ham ne kī wuh nihāyat hī achchhā hai. ⁸ Agar Rab ham se ḡhush

hai to wuh zarūr hameñ us mulk meñ le jāegā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Wuh hameñ zarūr yih mulk degā. ⁹ Rab se baġhāwat mat karnā. Us mulk ke rahne wāloñ se na ḍareñ. Ham unheñ harap kar jāeñge. Un kī panāh un se jāti rahī hai jabki Rab hamāre sāth hai. Chunāñche un se mat ḍareñ.”

¹⁰ Yih sun kar pūrī jamāt unheñ sangsār karne ke lie taiyār huī. Lekin achānak Rab kā jalāl mulāqāt ke khaime par zāhir huā, aur tamām Isrāīliyoñ ne use dekhā. ¹¹ Rab ne Mūsā se kahā, “Yih log mujhe kab tak haqīr jāneñge? Wuh kab tak mujh par imān rakhne se inkār kareñge agarche main ne un ke darmiyān itne mojize kie haiñ? ¹² Main unheñ wabā se mār dālūngā aur unheñ rū-e-zamīn par se miṭā dūngā. Un kī jagah main tujh se ek qaum banāūngā jo un se baṛī aur tāqatwar hogī.”

¹³ Lekin Mūsā ne Rab se kahā, “Phir Misrī yih sun leñge! Kyonki tū ne apnī qudrat se in logoñ ko Misr se nikāl kar yahān tak pahuñchāyā hai. ¹⁴ Misrī yih bāt Kanān ke bāshindoñ ko batāeñge. Yih log pahle se sun chuke haiñ ki Rab is qaum ke sāth hai, ki tujhe rūbarū dekhā jāta hai, ki terā bādāl un ke ūpar ṭhahrā rahtā hai, aur ki tū din ke waqt bādāl ke satūn meñ aur rāt ko āg ke satūn meñ in ke āge āge chaltā hai. ¹⁵ Agar tū ek dam is pūrī qaum ko tabāh kar ḍale to bāqī qaumeñ yih sun kar kaheñgī, ¹⁶ ‘Rab in logoñ ko us mulk meñ le jāne ke qābil nahīn thā jis kā wādā us ne un se qasam khā kar kiyā thā. Isī lie us ne unheñ registān meñ halāk kar diyā.’ ¹⁷ Ai Rab, ab apnī qudrat yoñ zāhir kar jis tarah tū ne farmāyā hai. Kyonki tū ne kahā, ¹⁸ ‘Rab tahammul aur shafqat se bharpūr hai. Wuh gunāh aur nāfarmānī muāf kartā hai, lekin har ek ko us kī munāsib sazā bhī detā hai. Jab wālidain gunāh karen to un kī aulād ko bhī tīsrī aur chauthī pusht tak sazā ke natāyij bhugatne pareñge.’ ¹⁹ In logoñ kā qusūr apnī azīm shafqat ke mutābiq muāf kar. Unheñ us tarah muāf kar jis tarah tū unheñ Misr se nikalte waqt ab tak muāf kartā rahā hai.”

²⁰ Rab ne jawāb diyā, “Tere kahne par main ne unheñ muāf kar diyā hai. ²¹ Is ke bāwujūd merī hayāt kī qasam aur mere jalāl kī qasam jo pūrī duniyā ko māmūr kartā hai, ²² in logoñ meñ se koī bhī us mulk meñ dākḥil nahīn hogā. Unhoñ ne merā jalāl aur mere mojize dekhe haiñ jo main ne Misr aur registān meñ kar dikhāe haiñ. To bhī unhoñ ne das dafā mujhe āzmāyā aur merī na sunī. ²³ Un meñ se ek bhī us mulk ko nahīn dekhegā jis kā wādā main ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā. Jis ne bhī mujhe haqīr jānā hai wuh kabhī use nahīn dekhegā. ²⁴ Sirf merā kḥādim Kālib mukḥtalif hai. Us kī rūh farq hai. Wuh pūre dīl se merī pairawī kartā hai, is lie main use us mulk meñ le jāūngā jis meñ us ne safr kiyā hai. Us kī aulād mulk mīrās meñ pāegī. ²⁵ Lekin filhāl Amāliqī aur Kanānī us kī wādiyoñ meñ ābād raheñge. Chunāñche kal muṛ kar wāpas chalo. Registān meñ Bahr-e-Qulzum kī taraf rawānā ho jāo.”

²⁶ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²⁷ “Yih sharīr jamāt kab tak mere kḥilāf burburātī rahegi? Un ke gile-shikwe mujh tak pahuñch gae haiñ. ²⁸ Is lie unheñ batāo, ‘Rab farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, main tumhāre sāth wuhī kuchh karūngā jo tum ne mere sāmne kahā hai. ²⁹ Tum is registān meñ mar kar yihīn pare rahoge, har ek jo 20 sāl yā is se zāyid kā hai, jo mardumshumārī meñ ginā gayā aur jo mere kḥilāf burburāyā. ³⁰ Go main ne hāth uṭhā kar qasam khāi thī ki main tujhe us meñ basāūngā tum meñ se koī bhī us mulk meñ dākḥil nahīn hogā. Sirf Kālib bin Yafunnā aur Yashua bin Nūn dākḥil hoñge. ³¹ Tum ne kahā thā ki dushman hamāre bachchoñ ko lūṭ leñge. Lekin unhīn ko main us mulk meñ le jāūngā jise tum ne radd kiyā hai. ³² Lekin tum kḥud dākḥil nahīn hoge. Tumhārī lāsheñ is registān meñ paṛī raheñgi. ³³ Tumhāre bachche 40 sāl tak yahān registān meñ gallābān hoñge. Unheñ tumhārī bewafāi ke sabab se us waqt tak taklīf uṭhānī paregi jab tak tum meñ se ākḥirī shakhs mar na gayā ho. ³⁴ Tum ne chālīs dīn ke daurān us mulk kā jāyā liyā. Ab tumheñ chālīs sāl tak apne gunāhoñ kā natījā bhugatnā paregā. Tab

tumheñ patā chalegā ki is kā kyā matlab hai ki main tumhārī muḥālāfat kartā hūñ.
³⁵ Main, Rab ne yih bāt farmāi hai. Main yaqīnan yih sab kuchh us sārī sharīr jamāt ke sāth karūnga jis ne mil kar merī muḥālāfat kī hai. Isī registān meñ wuh ḵhatm ho jāenge, yihīn mar jāenge.’ ”

³⁶⁻³⁷ Jin ādmiyoñ ko Mūsā ne mulk kā jāyzā lene ke lie bhejā thā, Rab ne unheñ fauran mohlak wabā se mār ḍālā, kyonki un ke ḡhalat afwāheñ phailāne se pūrī jamāt burburāne lagī thī. ³⁸ Sirf Yashua bin Nūn aur Kālib bin Yafunnā zindā rahe.

³⁹ Jab Mūsā ne Rab kī yih bāteñ Isrāīliyoñ ko batāīn to wuh ḵhūb mātām karne lage. ⁴⁰ Aglī subah-sawere wuh uṭhe aur yih kahte hue ūñche pahārī ilāqe ke lie rawānā hue ki ham se ḡhaltī huī hai, lekin ab ham hāzir haiñ aur us jagah kī taraf jā rahe haiñ jis kā zikr Rab ne kiyā hai.

⁴¹ Lekin Mūsā ne kahā, “Tum kyon Rab kī ḵhilāfwarzī kar rahe ho? Tum kāmyāb nahīn hoge. ⁴² Wahān na jāo, kyonki Rab tumhāre sāth nahīn hai. Tum dushmanoñ ke hāthoñ shikast khāoge, ⁴³ kyonki wahān Amālīqī aur Kanānī tumhārā sāmnā karenge. Chūñki tum ne apnā muñh Rab se pher liyā hai is lie wuh tumhāre sāth nahīn hogā, aur dushman tumheñ talwār se mār ḍālegā.”

⁴⁴ To bhī wuh apne ḡhurūr meñ jurrat karke ūñche pahārī ilāqe kī taraf baṛhe, hālāñki na Mūsā aur na ahd ke sandūq hī ne ḵhaimāgāh ko chhoṛā. ⁴⁵ Phir us pahārī ilāqe meñ rahne wāle Amālīqī aur Kanānī un par ān paṛe aur unheñ mārte mārte Hurmā tak titar-bitar kar diyā.

15

Kanān meñ Qurbāniyāñ Pesh Karne kā Tarīqā

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum us mulk meñ dāḵhil hoge jo main tumheñ dūngā ³⁻⁴ to jalne wālī qurbāniyāñ yoñ pesh karnā:

Agar tum apne gāy-bailoñ yā bheṛ-bakriyoñ meñ se aisī qurbānī pesh karnā chāho jis kī ḵhushbū Rab ko pasand ho to sāth sāth ḍerh kilogrām behtarīn maidā bhī pesh karo jo ek liṭar zaitūn ke tel ke sāth milāyā gayā ho. Is meñ koī farq nahīn ki yih bhasm hone wālī qurbānī, mannat kī qurbānī, dilī ḵhushī kī qurbānī yā kisī id kī qurbānī ho.

⁵ Har bheṛ ko pesh karte waqt ek liṭar mai bhī mai kī nazar ke taur par pesh karnā. ⁶ Jab menḍhā qurbān kiyā jāe to 3 kilogrām behtarīn maidā bhī sāth pesh karnā jo sawā liṭar tel ke sāth milāyā gayā ho. ⁷ Sawā liṭar mai bhī mai kī nazar ke taur par pesh kī jāe. Aisī qurbānī kī ḵhushbū Rab ko pasand āegī.

⁸ Agar tū Rab ko bhasm hone wālī qurbānī, mannat kī qurbānī yā salāmatī kī qurbānī ke taur par jawān bail pesh karnā chāhe ⁹ to us ke sāth sārhe 4 kilogrām behtarīn maidā bhī pesh karnā jo do liṭar tel ke sāth milāyā gayā ho. ¹⁰ Do liṭar mai bhī mai kī nazar ke taur par pesh kī jāe. Aisī qurbānī kī ḵhushbū Rab ko pasand hai. ¹¹ Lāzim hai ki jab bhī kisī gāy, bail, bheṛ, menḍhe, bakrī yā bakre ko chaṛhāyā jāe to aisā hī kiyā jāe.

¹² Agar ek se zāyḍ jānwāroñ ko qurbān karnā hai to har ek ke lie muqarrarā ḡhallā aur mai kī nazareñ bhī sāth hī pesh kī jāeñ.

¹³ Lāzim hai ki har desī Isrāīlī jalne wālī qurbāniyāñ pesh karte waqt aisā hī kare. Phir un kī ḵhushbū Rab ko pasand āegī. ¹⁴ Yih bhī lāzim hai ki Isrāīl meñ ārizī yā mustaqīl taur par rahne wāle pardesī in usūloñ ke mutābiq apnī qurbāniyāñ chaṛhāeñ. Phir un kī ḵhushbū Rab ko pasand āegī. ¹⁵ Mulk-e-Kanān meñ rahne wāle tamām logoñ ke lie pābandiyāñ ek jaisī haiñ, khāh wuh desī hoñ yā pardesī, kyonki Rab kī nazar meñ pardesī tumhāre barābar hai. Yih tumhāre aur tumhārī

aulād ke lie dāymī usūl hai. ¹⁶ Tumhāre aur tumhāre sāth rahne wāle pardesī ke lie ek hī shari'at hai."

Fasal ke lie Shukrguzārī kī Qurbānī

¹⁷ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁸ "Isrāīliyon ko batānā ki jab tum us mulk mein dākhil hoge jis mein main tumhein le jā rahā hūn ¹⁹ aur wahān kī paidāwār khāoge to pahle us kā ek hissā uṭhāne wālī qurbānī ke taur par Rab ko pesh karnā. ²⁰ Fasal ke pahle khālis āṭe mein se mere lie ek roṭī banā kar uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh karo. Wuh gāhne kī jagah kī taraf se Rab ke lie uṭhāne wālī qurbānī hogī. ²¹ Apnī fasal ke pahle khālis āṭe mein se yih qurbānī pesh kiyā karo. Yih usūl hameshā tak lāgū rahe.

Nādānistā Gunāhoṅ ke lie Qurbāniyān

²² Ho saktā hai ki ḡhairirādī taur par tum se ḡhaltī huī hai aur tum ne un ahkām par pūre taur par amal nahīn kiyā jo Rab Mūsā ko de chukā hai ²³ yā jo wuh āne wālī naslon ko degā. ²⁴ Agar jamāt is bāt se nāwāqif thī aur ḡhairirādī taur par us se ḡhaltī huī to phir pūrī jamāt ek jawān bail bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kare. Sāth hī wuh muqarrarā ḡhallā aur mai kī nazareṅ bhī pesh kare. Is kī khushbū Rab ko pasand hogī. Is ke alāwā jamāt gunāh kī qurbānī ke lie ek bakrā pesh kare. ²⁵ Imām Isrāīl kī pūrī jamāt kā kaffārā de to unhein muāfi milegī, kyonki un kā gunāh ḡhairirādī thā aur unhoṅ ne Rab ko bhasm hone wālī qurbānī aur gunāh kī qurbānī pesh kī hai. ²⁶ Isrāīliyon kī pūrī jamāt ko pardesiyon samet muāfi milegī, kyonki gunāh ḡhairirādī thā.

²⁷ Agar sirf ek shakhs se ḡhairirādī taur par gunāh huā ho to gunāh kī qurbānī ke lie wuh ek yaksālā bakrī pesh kare. ²⁸ Imām Rab ke sāmne us shakhs kā kaffārā de. Jab kaffārā de diyā gayā to use muāfi hāsil hogī. ²⁹ Yihī usūl pardesī par bhī lāgū hai. Agar us se ḡhairirādī taur par gunāh huā ho to wuh muāfi hāsil karne ke lie wuhī kuchh kare jo Isrāīlī ko karnā hotā hai.

Dānistā Gunāhoṅ ke lie Sazā-e-Maut

³⁰ Lekin agar koī desī yā pardesī jān-būjh kar gunāh kartā hai to aisā shakhs Rab kī ihānat kartā hai, is lie lāzim hai ki use us kī qaum mein se miṭāyā jāe. ³¹ Us ne Rab kā kalām haqīr jān kar us ke ahkām toṛ dāle haiṅ, is lie use zarūr qaum mein se miṭāyā jāe. Wuh apne gunāh kā zimmedār hai."

³² Jab Isrāīlī registān mein se guzar rahe the to ek ādmī ko pakaṛā gayā jo hafte ke din lakariyān jamā kar rahā thā. ³³ Jinhoṅ ne use pakaṛā thā wuh use Mūsā, Hārūn aur pūrī jamāt ke pās le āe. ³⁴ Chūnki sāf mālūm nahīn thā ki us ke sāth kyā kiyā jāe is lie unhoṅ ne use giriftār kar liyā.

³⁵ Phir Rab ne Mūsā se kahā, "Is ādmī ko zarūr sazā-e-maut dī jāe. Pūrī jamāt use khaimāgāh ke bāhar le jā kar sangsār kare." ³⁶ Chunānche jamāt ne use khaimāgāh ke bāhar le jā kar sangsār kiyā, jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

Ahkām kī Yād Dilāne Wāle Phundne

³⁷ Rab ne Mūsā se kahā, ³⁸ "Isrāīliyon ko batānā ki tum aur tumhāre bād kī nasleṅ apne libās ke kināron par phundne lagāeṅ. Har phundnā ek qirmizī ḡorī se libās ke sāth lagā ho. ³⁹ In phundnon ko dekh kar tumhein Rab ke tamām ahkām yād raheṅge aur tum un par amal karoge. Phir tum apne dilon aur ānkhon kī ḡhalat khāhishon ke pichhe nahīn paṛoge balki zinākārī se dūr rahoge. ⁴⁰ Phir tum mere ahkām ko yād karke un par amal karoge aur apne Khudā ke sāmne maḡhsūs-o-muqaddas rahoge. ⁴¹ Main Rab tumhārā Khudā hūn jo tumhein Misr se nikāl lāyā tāki tumhārā Khudā hūn. Main Rab tumhārā Khudā hūn."

16

Qorah, Dātan aur Abīrām kī Sarkashī

¹⁻² Ek din Qorah bin Izhār Mūsā ke k̄hilāf uṭhā. Wuh Lāwī ke qabīle kā Qihātī thā. Us ke sāth Rūbin ke qabīle ke tīn ādmī the, Iliyāb ke beṭe Dātan aur Abīrām aur On bin Palat. Un ke sāth 250 aur ādmī bhī the jo jamāt ke sardār aur asar-o-rasūkh wāle the, aur jo kaunsal ke lie chune gae the. ³ Wuh mil kar Mūsā aur Hārūn ke pās ā kar kahne lage, “Āp ham se ziyādatī kar rahe haiñ. Pūrī jamāt maḥsūs-o-muqaddas hai, aur Rab us ke darmiyān hai. To phir āp apne āp ko kyon Rab kī jamāt se barḥ kar samajhte haiñ?”

⁴ Yih sun kar Mūsā muñh ke bal girā. ⁵ Phir us ne Qorah aur us ke tamām sāthiyon se kahā, “Kal subah Rab zāhir karegā ki kaun us kā bandā aur kaun maḥsūs-o-muqaddas hai. Usī ko wuh apne pās āne degā. ⁶ Ai Qorah, kal apne tamām sāthiyon ke sāth baḥhurdān le kar ⁷ Rab ke sāmne un meñ angāre aur baḥhūr ḍālo. Jis ādmī ko Rab chuneḡā wuh maḥsūs-o-muqaddas hogā. Ab tum Lāwī k̄hud ziyādatī kar rahe ho.”

⁸ Mūsā ne Qorah se bāt jāri rakhī, “Ai Lāwī kī aulād, suno! ⁹ Kyā tumhārī nazar meñ yih koī chhoṭī bāt hai ki Rab tumheñ Isrāīlī jamāt ke baqī logoñ se alag karke apne qarīb le āyā tāki tum Rab ke maqdis meñ aur jamāt ke sāmne khare ho kar un kī k̄hidmat karo? ¹⁰ Wuh tujhe aur tere sāthī Lāwiyon ko apne qarīb lāyā hai. Lekin ab tum imām kā ohdā bhī apnānā chāhte ho. ¹¹ Apne sāthiyon se mil kar tū ne Hārūn kī nahīn balki Rab kī muḥālafat kī hai. Kyonki Hārūn kaun hai ki tum us ke k̄hilāf burburāo?”

¹² Phir Mūsā ne Iliyāb ke beṭon Dātan aur Abīrām ko bulāyā. Lekin unhoñ ne kahā, “Ham nahīn āenge. ¹³ Āp hameñ ek aise mulk se nikāl lāe haiñ jahān dūdh aur shahd kī kasrat hai tāki ham registān meñ halāk ho jāeñ. Kyā yih kāfī nahīn hai? Kyā ab āp ham par hukūmat bhī karnā chāhte haiñ? ¹⁴ Na āp ne hameñ aise mulk meñ pahuñchāyā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai, na hameñ khetoñ aur angūr ke bāghon ke wāris banāyā hai. Kyā āp in ādmiyon kī ānkheñ nikāl ḍāleñge? Nahīn, ham hargiz nahīn āenge.”

¹⁵ Tab Mūsā nihāyat ḡhusse huā. Us ne Rab se kahā, “Un kī qurbānī ko qabūl na kar. Maiñ ne ek gadhā tak un se nahīn liyā, na maiñ ne un meñ se kisī se burā sulūk kiya hai.”

¹⁶ Qorah se us ne kahā, “Kal tum aur tumhare sāthī Rab ke sāmne hāzir ho jāo. Hārūn bhī āegā. ¹⁷ Har ek apnā baḥhurdān le kar use Rab ko pesh kare.”

¹⁸ Chunāñche har ādmī ne apnā baḥhurdān le kar us meñ angāre aur baḥhūr ḍāl diyā. Phir sab Mūsā aur Hārūn ke sāth mulāqāt ke k̄haime ke darwāze par khare hue. ¹⁹ Qorah ne pūrī jamāt ko darwāze par Mūsā aur Hārūn ke muqābale meñ jamā kiya thā.

Achānak pūrī jamāt par Rab kā jalāl zāhir huā. ²⁰ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²¹ “Is jamāt se alag ho jāo tāki maiñ ise fauran halāk kar dūñ.” ²² Mūsā aur Hārūn muñh ke bal gire aur bol uṭhe, “Ai Allāh, tū tamām jānon kā K̄hudā hai. Kyā terā ḡhazab ek hī ādmī ke gunāh ke sabab se pūrī jamāt par ān pareḡā?”

²³ Tab Rab ne Mūsā se kahā, ²⁴ “Jamāt ko batā de ki Qorah, Dātan aur Abīrām ke ḍeron se dūr ho jāo.” ²⁵ Mūsā uṭh kar Dātan aur Abīrām ke pās gayā, aur Isrāīl ke buzurg us ke pīchhe chale. ²⁶ Us ne jamāt ko āgāh kiya, “In sharīron ke k̄haimon se dūr ho jāo! Jo kuchh bhī un ke pās hai use na chhuo, warnā tum bhī un ke sāth tabāh ho jāoge jab wuh apne gunāhon ke bāis halāk hoñge.” ²⁷ Tab baqī log Qorah, Dātan aur Abīrām ke ḍeron se dūr ho gae.

Dātan aur Abīrām apne bāl-bachchon samet apne k̄haimon se nikal kar bāhar khare the. ²⁸ Mūsā ne kahā, “Ab tumheñ patā chaleḡā ki Rab ne mujhe yih sab

kuchh karne ke lie bhejā hai. Main apnī nahīn balki us kī marzī pūrī kar rahā hūn.
²⁹ Agar yih log dūsroṅ kī tarah tabaī maut mareṅ to phir Rab ne mujhe nahīn bhejā.
³⁰ Lekin agar Rab aisā kām kare jo pahle kabhī nahīn huā aur zamīn apnā muñh khol kar unheṅ aur un kā pūrā māl harāp kar le aur unheṅ jīte-jī dafnā de to is kā matlab hogā ki in ādmiyoṅ ne Rab ko haqīr jānā hai.”

³¹ Yih bāt kahte hī un ke nīche kī zamīn phat gaī. ³² Us ne apnā muñh khol kar unheṅ, un ke kḥāndānoṅ ko, Qorah ke tamām logoṅ ko aur un kā sārā sāmān harāp kar liyā. ³³ Wuh apnī pūrī milkiyat samet jīte-jī dafn ho gae. Zamīn un ke ūpar wāpas ā gaī. Yoṅ unheṅ jamāt se nikālā gayā aur wuh halāk ho gae. ³⁴ Un kī chīkheṅ sun kar un ke irdgird khare tamām Isrāīlī bhāg uṭhe, kyonki unhoṅ ne sochā, “Aisā na ho ki zamīn hamēṅ bhī nigal le.”

³⁵ Usī lamhe Rab kī taraf se āg utar āī aur un 250 ādmiyoṅ ko bhasm kar diyā jo baḥhūr pesh kar rahe the. ³⁶ Rab ne Mūsā se kahā, ³⁷ “Hārūn Imām ke beṭe Iliyazar ko ittalā de ki wuh baḥhūrdānoṅ ko rākh meṅ se nikāl kar rakhe. Un ke angāre wuh dūr phainke. Baḥhūrdānoṅ ko rakhne kā sabab yih hai ki ab wuh maḥsūs-o-muqaddas haiṅ. ³⁸ Log un ādmiyoṅ ke yih baḥhūrdān le leṅ jo apne gunāh ke bāis jān bahaq ho gae. Wuh unheṅ kūt kar un se chādareṅ banāeṅ aur unheṅ jalne wālī qurbāniyoṅ kī qurbāngāh par chaṛhāeṅ. Kyonki wuh Rab ko pesh kie gae haiṅ, is lie wuh maḥsūs-o-muqaddas haiṅ. Yoṅ wuh Isrāīliyoṅ ke lie ek nishān raheṅge.”

³⁹ Chunānche Iliyazar Imām ne pītal ke yih baḥhūrdān jamā kie jo bhasm kie hue ādmiyoṅ ne Rab ko pesh kie the. Phir logoṅ ne unheṅ kūt kar un se chādareṅ banāeṅ aur unheṅ qurbāngāh par chaṛhā diyā. ⁴⁰ Hārūn ne sab kuchh waisā hī kiya jaisā Rab ne Mūsā kī mārifat batāyā thā. Maqsad yih thā ki baḥhūrdān Isrāīliyoṅ ko yād dilāte raheṅ ki sirf Hārūn kī aulād hī ko Rab ke sāmne ā kar baḥhūr jalāne kī ijāzat hai. Agar koī aur aisā kare to us kā hāl Qorah aur us ke sāthiyoṅ kā-sā hogā.

⁴¹ Agle din Isrāīl kī pūrī jamāt Mūsā aur Hārūn ke kḥilāf burburāne lagī. Unhoṅ ne kahā, “Āp ne Rab kī qaum ko mār dālā hai.” ⁴² Lekin jab wuh Mūsā aur Hārūn ke muqābale meṅ jamā hue aur mulāqāt ke kḥaime kā rukḥ kiya to achānak us par bādāl chhā gayā aur Rab kā jalāl zāhir huā. ⁴³ Phir Mūsā aur Hārūn mulāqāt ke kḥaime ke sāmne āe, ⁴⁴ aur Rab ne Mūsā se kahā, ⁴⁵ “Is jamāt se nikal jāo tāki main isē fauran halāk kar dūn.” Yih sun kar donoṅ muñh ke bal gire. ⁴⁶ Mūsā ne Hārūn se kahā, “Apnā baḥhūrdān le kar us meṅ qurbāngāh ke angāre aur baḥhūr dāleṅ. Phir bhāg kar jamāt ke pās chale jāeṅ tāki un kā kaffārā deṅ. Jaldī kareṅ, kyonki Rab kā ghazab un par tūt parā hai. Wabā phailne lagī hai.”

⁴⁷ Hārūn ne aisā hī kiya. Wuh dauṛ kar jamāt ke bīch meṅ gayā. Logoṅ meṅ wabā shurū ho chukī thī, lekin Hārūn ne Rab ko baḥhūr pesh karke un kā kaffārā diyā. ⁴⁸ Wuh zindōṅ aur murdōṅ ke bīch meṅ kharā huā to wabā ruk gaī. ⁴⁹ To bhī 14,700 afrād wabā se mar gae. Is meṅ wuh shāmil nahīn haiṅ jo Qorah ke sabab se mar gae the.

⁵⁰ Jab wabā ruk gaī to Hārūn Mūsā ke pās wāpas āyā jo ab tak mulāqāt ke kḥaime ke darwāze par kharā thā.

17

Hārūn kī Lāthī se Koṅpleṅ Nikaltī Haiṅ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoṅ se bāt karke un se 12 lāthiyān mangwā le, har qabīle ke sardār se ek lāthī. Har lāthī par us ke mālīk kā nām likhnā. ³ Lāwī kī lāthī par Hārūn kā nām likhnā, kyonki har qabīle ke sardār ke lie ek lāthī hogī. ⁴ Phir un ko mulāqāt ke kḥaime meṅ ahd ke sandūq ke sāmne rakh jāhān merī tum se mulāqāt hotī hai. ⁵ Jis ādmī ko main ne chun liyā hai us kī lāthī se koṅpleṅ phūṭ nikleṅgī. Is tarah main tumhare kḥilāf Isrāīliyoṅ kī burburāhat khatm kar dūngā.”

⁶ Chunānche Mūsā ne Isrāīliyon se bāt kī, aur qabīlon ke har sardār ne use apnī lāṭhī dī. In 12 lāṭhiyon meñ Hārūn kī lāṭhī bhī shāmil thī. ⁷ Mūsā ne unheñ mulāqāt ke khaime meñ ahd ke sandūq ke sāmne rakhā. ⁸ Agle din jab wuh mulāqāt ke khaime meñ dākhil huā to us ne dekhā ki Lāwī ke qabīle ke sardār Hārūn kī lāṭhī se na sirf koñpleñ phūṭ niklī haiñ balki phūl aur pake hue bādām bhī lage haiñ.

⁹ Mūsā tamām lāṭhiyān Rab ke sāmne se bāhar lā kar Isrāīliyon ke pās le āyā, aur unhoñ ne un kā muāynā kiyā. Phir har ek ne apnī apnī lāṭhī wāpas le lī. ¹⁰ Rab ne Mūsā se kahā, “Hārūn kī lāṭhī ahd ke sandūq ke sāmne rakh de. Yih bāghī Isrāīliyon ko yād dilāegī ki wuh apnā burburānā band karen, warnā halāk ho jāenge.”

¹¹ Mūsā ne aisā hī kiyā. ¹² Lekin Isrāīliyon ne Mūsā se kahā, “Hāy, ham mar jāenge. Hāy, ham halāk ho jāenge, ham sab halāk ho jāenge. ¹³ Jo bhī Rab ke maqdis ke qarīb āe wuh mar jāegā. Kyā ham sab hī halāk ho jāenge?”

18

Imāmon aur Lāwiyon kī Zimmedāriyān

¹ Rab ne Hārūn se kahā, “Maqdis terī, tere beṭon aur Lāwī ke qabīle kī zimmedārī hai. Agar is meñ koī ghaltī ho jāe to tum qusūrwār ṭhahroge. Isī tarah imāmon kī kḥidmat sirf terī aur tere beṭon kī zimmedārī hai. Agar is meñ koī ghaltī ho jāe to tū aur tere beṭe qusūrwār ṭhahreñge. ² Apne qabīle Lāwī ke baqī ādmiyon ko bhī mere qarīb āne de. Wuh tere sāth mil kar yon hissā leñ ki wuh terī aur tere beṭon kī kḥidmat karen jab tum khaime ke sāmne apnī zimmedāriyān nibhāoge. ³ Terī kḥidmat aur khaime meñ kḥidmat un kī zimmedārī hai. Lekin wuh khaime ke maḥsūs-o-muqaddas sāmān aur qurbāngāh ke qarīb na jāen, warnā na sirf wuh balki tū bhī halāk ho jāegā. ⁴ Yon wuh tere sāth mil kar mulāqāt ke khaime ke pūre kām meñ hissā leñ. Lekin kisī aur ko aisā karne kī ijāzat nahīn hai. ⁵ Sirf tū aur tere beṭe maqdis aur qurbāngāh kī dekh-bhāl karen tāki merā ghazab dubārā Isrāīliyon par na bharke. ⁶ Maiñ hī ne Isrāīliyon meñ se tere bhāiyon yānī Lāwiyon ko chun kar tujhe tohfe ke taur par diyā hai. Wuh Rab ke lie maḥsūs haiñ tāki khaime meñ kḥidmat karen. ⁷ Lekin sirf tū aur tere beṭe imām kī kḥidmat saranjām den. Maiñ tumheñ imām kā ohdā tohfe ke taur par detā hūñ. Koī aur qurbāngāh aur muqaddas chizon ke nazdik na āe, warnā use sazā-e-maut dī jāe.”

Imāmon kā Hissā

⁸ Rab ne Hārūn se kahā, “Maiñ ne kḥud muqarrar kiyā hai ki tamām uṭhāne wālī qurbāniyān terā hissā hon. Yih hameshā tak qurbāniyon meñ se terā aur terī aulād kā hissā haiñ. ⁹ Tumheñ muqaddastarīn qurbāniyon kā wuh hissā milnā hai jo jalāyā nahīn jātā. Hāñ, tujhe aur tere beṭon ko wuhī hissā milnā hai, kḥāh wuh mujhe gḥallā kī nazaren, gunāh kī qurbāniyān yā qusūr kī qurbāniyān pesh karen. ¹⁰ Use muqaddas jagah par khānā. Har mard use khā saktā hai. Kḥayāl rakh ki wuh maḥsūs-o-muqaddas hai.

¹¹ Maiñ ne muqarrar kiyā hai ki tamām hilāne wālī qurbāniyon kā uṭhāyā huā hissā terā hai. Yih hameshā ke lie tere aur tere beṭe-beṭiyon kā hissā hai. Tere gharāne kā har fard use khā saktā hai. Shart yih hai ki wuh pāk ho. ¹² Jab log Rab ko apnī faslon kā pahlā phal pesh karenge to wuh terā hī hissā hogā. Maiñ tujhe zaitūn ke tel, naī mai aur anāj kā behtarīn hissā detā hūñ. ¹³ Faslon kā jo bhī pahlā phal wuh Rab ko pesh karenge wuh terā hī hogā. Tere gharāne kā har pāk fard use khā saktā hai. ¹⁴ Isrāīl meñ jo bhī chīz Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas kī gaī hai wuh terī hogī. ¹⁵ Har insān aur har haiwān kā jo pahlauṭhā Rab ko pesh kiyā jātā hai wuh terā hī hai. Lekin lāzim hai ki tū har insān aur har nāpāk jānwar ke pahlauṭhe kā fidyā de kar use chhurāe.

¹⁶ Jab wuh ek māh ke haiñ to un ke ewaz chāndī ke pāñch sikke denā. (Har sikke kā wazn maqdis ke bāṭoñ ke mutābiq 11 grām ho.) ¹⁷ Lekin gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ ke pahle bachchoñ kā fidyā yāñī muāwazā na denā. Wuh maḥsūs-o-muqaddas haiñ. Un kā ḡhūn qurbāngāh par chhiṛak denā aur un kī charbī jalā denā. Aisī qurbānī Rab ko pasand hogī. ¹⁸ Un kā gosht waise hī tumhāre lie ho, jaise hilāne wālī qurbānī kā Sīnā aur dahnī rān bhī tumhāre lie haiñ.

¹⁹ Muqaddas qurbāniyoñ meñ se tamām uṭhāne wālī qurbāniyāñ terā aur tere beṭe-beṭiyoñ kā hissā haiñ. Maiñ ne use hameshā ke lie tujhe diyā hai. Yih namak kā dāymī ahd hai jo maiñ ne tere aur terī aulād ke sāth qāym kiyā hai.”

Lāwiyōñ kā Hissā

²⁰ Rab ne Hārūn se kahā, “Tū mīrās meñ zamīn nahīñ pāegā. Isrāīl meñ tujhe koī hissā nahīñ diyā jāegā, kyonki Isrāīliyoñ ke darmiyān maiñ hī terā hissā aur terī mīrās hūñ. ²¹ Apnī paidāwār kā jo daswāñ hissā Isrāīlī mujhe dete haiñ wuh maiñ Lāwiyōñ ko detā hūñ. Yih un kī wirāsāt hai, jo unheñ mulāqāt ke ḡhaime meñ ḡhidmat karne ke badle meñ miltī hai. ²² Ab se Isrāīlī mulāqāt ke ḡhaime ke qarīb na āeñ, warnā unheñ apnī ḡhatā kā natījā bardāsht karnā pāegā aur wuh halāk ho jāenge. ²³ Sirf Lāwī mulāqāt ke ḡhaime meñ ḡhidmat karen. Agar is meñ koī ḡhaltī ho jāe to wuhī qusūrwar ṭhahreñge. Yih ek dāymī usūl hai. Unheñ Isrāīl meñ mīrās meñ zamīn nahīñ milegī. ²⁴ Kyonki maiñ ne unheñ wuhī daswāñ hissā mīrās ke taur par diyā hai jo Isrāīlī mujhe uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh karte haiñ. Is wajah se maiñ ne un ke bāre meñ kahā ki unheñ bāqī Isrāīliyoñ ke sāth mīrās meñ zamīn nahīñ milegī.”

Lāwiyōñ kā Daswāñ Hissā

²⁵ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁶ “Lāwiyōñ ko batānā ki tumheñ Isrāīliyoñ kī paidāwār kā daswāñ hissā milegā. Yih Rab kī taraf se tumhārī wirāsāt hogī. Lāzim hai ki tum is kā daswāñ hissā Rab ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh karo. ²⁷ Tumhārī yih qurbānī nae anāj yā nae angūr ke ras kī qurbānī ke barābar qarār dī jāegī. ²⁸ Is tarāh tum bhī Rab ko Isrāīliyoñ kī paidāwār ke dasweñ hisse meñ se uṭhāne wālī qurbānī pesh karoge. Rab ke lie yih qurbānī Hārūn Imām ko denā. ²⁹ Jo bhī tumheñ milā hai us meñ se sab se achchhā aur muqaddas hissā Rab ko denā. ³⁰ Jab tum is kā sab se achchhā hissā pesh karoge to use nae anāj yā nae angūr ke ras kī qurbānī ke barābar qarār diyā jāegā. ³¹ Tum apne gharānoñ samet is kā bāqī hissā kahīñ bhī khā sakte ho, kyonki yih mulāqāt ke ḡhaime meñ tumhārī ḡhidmat kā ajr hai. ³² Agar tum ne pahle is kā behtarīñ hissā pesh kiyā ho to phir ise khāne meñ tumhārā koī qusūr nahīñ hogā. Phir Isrāīliyoñ kī maḥsūs-o-muqaddas qurbāniyāñ tum se nāpāk nahīñ ho jāengī aur tum nahīñ maroge.”

19

Surḡh Gāy kī Rākḡ

¹ Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batānā ki wuh tumhāre pās surḡh rang kī jawāñ gāy le kar āeñ. Us meñ nuqs na ho aur us par kabhī juā na rakhā gayā ho. ³ Tum use Iliyazar Imām ko denā jo use ḡhaime ke bāhar le jāe. Wahāñ use us kī maujūdagī meñ zabah kiyā jāe. ⁴ Phir Iliyazar Imām apnī unglī se us ke ḡhūn se kuchh le kar mulāqāt ke ḡhaime ke sāmne wāle hisse kī taraf chhiṛke. ⁵ Us kī maujūdagī meñ pūrī kī pūrī gāy ko jalāyā jāe. Us kī khāl, gosht, ḡhūn aur antariyoñ kā gobar bhī jalāyā jāe. ⁶ Phir wuh deodār kī lakarī, zūfā aur qirmizī rang kā dhāgā le kar use jaltī huī gāy par phaiñke. ⁷ Is ke bād wuh apne kapṛoñ ko dho kar nahā le. Phir wuh ḡhaimāgāh meñ ā saktā hai lekin shām tak nāpāk rahegā.

⁸ Jis ādmī ne gāy ko jalāyā wuh bhī apne kapṛon ko dho kar nahā le. Wuh bhī shām tak nāpāk rahegā.

⁹ Ek dūsrā ādmī jo pāk hai gāy kī rākh ikatṭhī karke khaimāgāh ke bāhar kisī pāk jagah par dāl de. Wahān Isrāīl kī jamāt use nāpākī dūr karne kā pānī taiyār karne ke lie mahfūz rakhe. Yih gunāh se pāk karne ke lie istemāl hogā. ¹⁰ Jis ādmī ne rākh ikatṭhī kī hai wuh bhī apne kapṛon ko dho le. Wuh bhī shām tak nāpāk rahegā. Yih Isrāīliyon aur un ke darmiyān rahne wāle pardesiyon ke lie dāymī usūl ho.

Lāsh Chhūne se Pāk Ho Jāne kā Tarīqā

¹¹ Jo bhī lāsh chhue wuh sāt din tak nāpāk rahegā. ¹² Tisre aur sātweñ din wuh apne āp par nāpākī dūr karne kā pānī chhīrak kar pāk-sāf ho jāe. Is ke bād hī wuh pāk hogā. Lekin agar wuh in donoñ dinoñ meñ apne āp ko yon pāk na kare to nāpāk rahegā. ¹³ Jo bhī lāsh chhū kar apne āp ko yon pāk nahīn kartā wuh Rab ke maqdis ko nāpāk kartā hai. Lāzim hai ki use Isrāīl meñ se miṭāyā jāe. Chūnki nāpākī dūr karne kā pānī us par chhīrkā nahīn gayā is lie wuh nāpāk rahegā.

¹⁴ Agar koī dere meñ mar jāe to jo bhī us waqt us meñ maujūd ho yā dākḥil ho jāe wuh sāt din tak nāpāk rahegā. ¹⁵ Har khulā bartan jo dhakne se band na kiyā gayā ho wuh bhī nāpāk hogā. ¹⁶ Isī tarah jo khule maidān meñ lāsh chhue wuh bhī sāt din tak nāpāk rahegā, khāh wuh talwār se yā tabaī maut marā ho. Jo insān kī koī haḍḍī yā qabr chhue wuh bhī sāt din tak nāpāk rahegā.

¹⁷ Nāpākī dūr karne ke lie us surkh rang kī gāy kī rākh meñ se kuchh lenā jo gunāh dūr karne ke lie jalāī gāī thī. Use bartan meñ dāl kar tāzā pānī meñ milānā. ¹⁸ Phir koī pāk ādmī kuchh zūfā le aur use us pānī meñ ḍubo kar mare hue shakhs ke khaime, us ke sāmān aur un logoñ par chhīrke jo us ke marte waqt wahān the. Isī tarah wuh pānī us shakhs par bhī chhīrke jis ne tabaī yā ghairtabaī maut mare hue shakhs ko, kisī insān kī haḍḍī ko yā koī qabr chhūī ho. ¹⁹ Pāk ādmī yih pānī tisre aur sātweñ din nāpāk shakhs par chhīrke. Sātweñ din wuh use pāk kare. Jise pāk kiyā jā rahā hai wuh apne kapṛe dho kar nahā le to wuh usī shām pāk hogā.

²⁰ Lekin jo nāpāk shakhs apne āp ko pāk nahīn kartā use jamāt meñ se miṭānā hai, kyonki us ne Rab kā maqdis nāpāk kar diyā hai. Nāpākī dūr karne kā pānī us par nahīn chhīrkā gayā, is lie wuh nāpāk rahā hai. ²¹ Yih un ke lie dāymī usūl hai. Jis ādmī ne nāpākī dūr karne kā pānī chhīrkā hai wuh bhī apne kapṛe dhoe. Balki jis ne bhī yih pānī chhuā hai shām tak nāpāk rahegā. ²² Aur nāpāk shakhs jo bhī chīz chhue wuh nāpāk ho jāī hai. Na sirf yih balki jo bād meñ yih nāpāk chīz chhue wuh bhī shām tak nāpāk rahegā.”

20

Chaṭān se Pānī

¹ Pahle mahīne meñ Isrāīl kī pūrī jamāt Dasht-e-Sīn meñ pahuñch kar Qādis meñ rahne lagī. Wahān Mariyam ne wafāt pāī aur wahīn use dafnāyā gayā.

² Qādis meñ pānī dastyāb nahīn thā, is lie log Mūsā aur Hārūn ke muqābale meñ jamā hue. ³ Wuh Mūsā se yih kah kar jhagarne lage, “Kāsh ham apne bhāiyon ke sāth Rab ke sāmne mar gae hote! ⁴ Āp Rab kī jamāt ko kyon is registān meñ le āe? Kyā is lie ki ham yahān apne maweshiyon samet mar jāen? ⁵ Āp hameñ Misr se nikāl kar us nākhushgawār jagah par kyon le āe haiñ? Yahān na to anāj, na anjīr, angūr yā anār dastyāb haiñ. Pānī bhī nahīn hai!”

⁶ Mūsā aur Hārūn logoñ ko chhoṛ kar mulāqāt ke khaime ke darwāze par gae aur muñh ke bal gire. Tab Rab kā jalāl un par zāhir huā. ⁷ Rab ne Mūsā se kahā, ⁸ “Ahd ke sandūq ke sāmne paṛī lāṭhī pakar kar Hārūn ke sāth jamāt ko ikatṭhā kar. Un ke

sāmne chaṭān se bāt karo to wuh apnā pānī degī. Yoñ tū chaṭān meñ se jamāt ke lie pānī nikāl kar unheñ un ke maweshiyon samet pānī pilāegā.”

⁹ Mūsā ne aisā hī kiya. Us ne ahd ke sandūq ke sāmne paṛī lāṭhī uṭhāi ¹⁰ aur Hārūn ke sāth jamāt ko chaṭān ke sāmne ikaṭṭhā kiya. Mūsā ne un se kahā, “Ai baḡhāwat karne wālo, suno! Kyā ham is chaṭān meñ se tumhāre lie pānī nikāleñ?” ¹¹ Us ne lāṭhī ko uṭhā kar chaṭān ko do martabā mārā to bahut-sā pānī phūṭ niklā. Jamāt aur un ke maweshiyon ne kḥūb pānī piyā.

¹² Lekin Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, “Tumhārā mujh par itnā imān nahīn thā ki merī quddūsiyat ko Isrāīliyon ke sāmne qāym rakhte. Is lie tum us jamāt ko us mulk meñ nahīn le jāoge jo maiñ unheñ dūngā.”

¹³ Yih wāqiyā Marībā yānī ‘Jhagaṛnā’ ke pānī par huā. Wahān Isrāīliyon ne Rab se jhagaṛā kiya, aur wahān us ne un par zāhir kiya ki wuh quddūs hai.

Adom Isrāīl ko Guzarne Nahīn Detā

¹⁴ Qādis se Mūsā ne Adom ke bādshāh ko ittalā bhejī, “Āp ke bhāī Isrāīl kī taraf se ek guzarish hai. Āp ko un tamām musībatoñ ke bāre meñ ilm hai jo ham par ān paṛī haiñ. ¹⁵ Hamāre bāpdādā Misr gae the aur wahān ham bahut arse tak rahe. Misriyon ne hamāre bāpdādā aur ham se burā sulūk kiya. ¹⁶ Lekin jab ham ne chillā kar Rab se minnat kī to us ne hamārī sunī aur farishtā bhej kar hameñ Misr se nikāl lāyā. Ab ham yahān Qādis Shahr meñ haiñ jo āp kī sarhad par hai. ¹⁷ Mehrbānī karke hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ. Ham kisī khet yā angūr ke baḡh meñ nahīn jāenge, na kisī kueñ kā pānī pieñge. Ham shāhrāh par hī raheñge. Āp ke mulk meñ se guzarte hue ham us se na dāñ aur na bāñ taraf haṭenge.”

¹⁸ Lekin Adomiyon ne jawāb diyā, “Yahān se na guzarnā, warnā ham nikal kar āp se laṛenge.” ¹⁹ Isrāīl ne dubārā kḥabar bhejī, “Ham shāhrāh par rahte hue guzareñge. Agar hameñ yā hamāre jānwaron ko pānī kī zarūrat huī to paise de kar kḥarīd leñge. Ham paidal hī guzarnā chāhte haiñ, aur kuchh nahīn chāhte.”

²⁰ Lekin Adomiyon ne dubārā inkār kiya. Sāth hī unhoñ ne un ke sāth laṛne ke lie ek baṛī aur tāqatwar fauj bhejī.

²¹ Chūnki Adom ne unheñ guzarne kī ijāzat na dī is lie Isrāīlī muṛ kar dūsre rāste se chale gae.

Hārūn kī Wafāt

²² Isrāīl kī pūrī jamāt Qādis se rawānā ho kar Hor Pahār ke pās pahuñchī. ²³ Yih pahār Adom kī sarhad par wāqe thā. Wahān Rab ne Mūsā aur Hārūn se kahā, ²⁴ “Hārūn ab kūch karke apne bāpdādā se jā milegā. Wuh us mulk meñ dākḥil nahīn hogā jo maiñ Isrāīliyon ko dūngā, kyonki tum donoñ ne Marībā ke pānī par mere hukm kī kḥilāfwarzī kī. ²⁵ Hārūn aur us ke beṭe Iliyazar ko le kar Hor Pahār par chaṛh jā. ²⁶ Hārūn ke kapre utār kar us ke beṭe Iliyazar ko pahnā denā. Phir Hārūn kūch karke apne bāpdādā se jā milegā.”

²⁷ Mūsā ne aisā hī kiya jaisā Rab ne kahā. Tīnoñ pūrī jamāt ke dekhte dekhte Hor Pahār par chaṛh gae. ²⁸ Mūsā ne Hārūn ke kapre utarwā kar us ke beṭe Iliyazar ko pahnā die. Phir Hārūn wahān pahār kī choṭī par faut huā, aur Mūsā aur Iliyazar nīche utar gae. ²⁹ Jab pūrī jamāt ko mālūm huā ki Hārūn intaqāl kar gayā hai to sab ne 30 din tak us ke lie mātām kiya.

21

Kanānī Mulk-e-Arād par Fatah

¹ Dasht-e-Najab ke Kanānī mulk Arād ke bādshāh ko kḥabar milī ki Isrāīlī Athārim kī taraf baṛh rahe haiñ. Us ne un par hamlā kiya aur kaī ek ko pakaṛ kar qaid kar liya. ² Tab Isrāīliyon ne Rab ke sāmne mannat mān kar kahā, “Agar tū hameñ un

par fatah degā to ham unheñ un ke shahroñ samet tabāh kar deñge.” ³ Rab ne un kī sunī aur Kanāniyoñ par fatah baḥshī. Isrāiliyoñ ne unheñ un ke shahroñ samet pūrī tarah tabāh kar diyā. Is lie us jagah kā nām Hurmā yānī Tabāhī paṛ gayā.

Pītal kā Sānp

⁴ Hor Pahār se rawānā ho kar wuh Bahr-e-Qulzum kī taraf chal die tāki Adom ke mulk meñ se guzarnā na paṛe. Lekin chalte chalte log besabar ho gae. ⁵ Wuh Rab aur Mūsā ke ḵhilāf bāteñ karne lage, “Āp hameñ Misr se nikāl kar registān meñ marne ke lie kyoñ le āe haiñ? Yahāñ na roṭī dastyāb hai na pānī. Hameñ is ghaṭiyā qism kī ḵhurāk se ghin ātī hai.”

⁶ Tab Rab ne un ke darmiyān zahrīle sānp bhej die jin ke kāṭne se bahut-se log mar gae. ⁷ Phir log Mūsā ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Ham ne Rab aur āp ke ḵhilāf bāteñ karte hue gunāh kiyā. Hamārī sifārish karen ki Rab ham se sānp dūr kar de.”

Mūsā ne un ke lie duā kī ⁸ to Rab ne Mūsā se kahā, “Ek sānp banā kar use khambe se laṭkā de. Jo bhī ḍasā gayā ho wuh use dekh kar bach jāegā.” ⁹ Chunāñche Mūsā ne pītal kā ek sānp banāyā aur khambā khaṛā karke sānp ko us se laṭkā diyā. Aur aisā huā ki jise bhī ḍasā gayā thā wuh pītal ke sānp par nazar karke bach gayā.

Moāb kī Taraf Safr

¹⁰ Isrāilī rawānā hue aur Obot meñ apne ḵhaime lagāe. ¹¹ Phir wahāñ se kūch karke Aiye-abārīm meñ ḍere ḍāle, us registān meñ jo mashriq kī taraf Moāb ke sāmne hai. ¹² Wahāñ se rawānā ho kar wuh Wādī-e-Zirad meñ ḵhaimāzan hue. ¹³ Jab Wādī-e-Zirad se rawānā hue to Dariyā-e-Arnon ke parle yānī junūbī kināre par ḵhaimāzan hue. Yih dariyā registān meñ hai aur Amoriyoñ ke ilāqe se nikaltā hai. Yih Amoriyoñ aur Moābiyoñ ke darmiyān kī sarhad hai. ¹⁴ Is kā zikr kitāb ‘Rab kī Jangeñ’ meñ bhī hai,

“Wāheb jo Sūfā meñ hai, Dariyā-e-Arnon kī wādiyāñ ¹⁵ aur wādiyoñ kā wuh ḍhalāñ jo Ār Shahr tak jātā hai aur Moāb kī sarhad par wāqe hai.”

¹⁶ Wahāñ se wuh Bair yānī ‘Kuāñ’ pahuñche. Yih wuhī bair hai jahāñ Rab ne Mūsā se kahā, “Logoñ ko ikatṭhā kar to main unheñ pānī dūngā.” ¹⁷ Us waqt Isrāiliyoñ ne yih gīt gayā,

“Ai kueñ, phūṭ nikal! Us ke bāre meñ gīt gāo,

¹⁸ us kueñ ke bāre meñ jise sardāroñ ne khodā, jise qaum ke rāhnumāoñ ne asā-e-shāhī aur apnī lāṭhiyoñ se khodā.”

Phir wuh registān se Mattanā ko gae. ¹⁹ Mattanā se Nahliyel ko aur Nahliyel se Bāmāt ko. ²⁰ Bāmāt se wuh Moābiyoñ ke ilāqe kī us wādī meñ pahuñche jo Pīsgā Pahār ke dāman meñ hai. Is pahār kī choṭī se Wādī-e-Yardan kā junūbī hissā Yashimon ḵhūb nazar ātā hai.

Sihon aur Oj kī Shikast

²¹ Isrāil ne Amoriyoñ ke bādshāh Sihon ko ittalā bhejī, ²² “Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ. Ham sīdhe sīdhe guzar jāeñge. Na ham koī khet yā angūr kā bāgh chheñge, na kisī kueñ kā pānī pieñge. Ham āp ke mulk meñ se sīdhe guzarte hue shāhrāh par hī raheñge.” ²³ Lekin Sihon ne unheñ guzarne na diyā balki apnī fauj jamā karke Isrāil se laṛne ke lie registān meñ chal paṛā. Yahaz pahuñch kar us ne Isrāiliyoñ se jang kī. ²⁴ Lekin Isrāiliyoñ ne use qatl kiyā aur Dariyā-e-Arnon se le kar Dariyā-e-Yabboq tak yānī Ammoniyoñ kī sarhad tak us ke mulk par qabzā kar liyā. Wuh is se āge na jā sake kyoñki Ammoniyoñ ne apnī sarhad kī hisārbandī kar rakhī thī. ²⁵ Isrāilī tamām Amorī shahroñ par qabzā karke un meñ rahne lage. Un meñ Hasbon aur us ke irdgird kī ābādiyāñ shāmil thīñ.

²⁶ Hasbon Amorī bādshāh Sīhon kā dārul-hukūmat thā. Us ne Moāb ke pichhle bādshāh se laṛ kar us se yih ilāqā Dariyā-e-Arnon tak chhīn liyā thā. ²⁷ Us wāqiye kā zikr shāyri meñ yon̄ kiyā gayā hai,

“Hasbon ke pās ā kar use az sar-e-nau tāmīr karo, Sīhon ke shahr ko az sar-e-nau qāym karo.

²⁸ Hasbon se āg niklī, Sīhon ke shahr se sholā bhaṛkā. Us ne Moāb ke shahr Ār ko jalā diyā, Arnon kī bulandiyon̄ ke mālīkon̄ ko bhasm kiyā.

²⁹ Ai Moāb, tujh par afsos! Ai Kamos Dewatā kī qaum, tū halāk huī hai. Kamos ne apne beṭon̄ ko mafrūr aur apnī beṭiyon̄ ko Amorī bādshāh Sīhon kī qaidī banā diyā hai.

³⁰ Lekin jab ham ne Amoriyon̄ par tīr chalāe to Hasbon kā ilāqā Dībon tak barbād huā. Ham ne Nufah tak sab kuchh tabāh kiyā, wuh Nufah jis kā ilāqā Mīdabā tak hai.”

³¹ Yon̄ Isrāīl Amoriyon̄ ke mulk meñ ābād huā. ³² Wahān se Mūsā ne apne jāsūs Yāzer Shahr bheje. Wahān bhī Amorī rahte the. Isrāīliyon̄ ne Yāzer aur us ke irdgird ke shahron̄ par bhī qabzā kiyā aur wahān ke Amoriyon̄ ko nikāl diyā.

³³ Is ke bād wuh muṛ kar Basan kī taraf baṛhe. Tab Basan kā bādshāh Oj apnī tamām fauj le kar un se laṛne ke lie shahr Idraī āyā. ³⁴ Us waqt Rab ne Mūsā se kahā, “Oj se na ḍarnā. Main̄ use, us kī tamām fauj aur us kā mulk tere hawāle kar chukā hūn. Us ke sāth wuhī sulūk kar jo tū ne Amoriyon̄ ke bādshāh Sīhon ke sāth kiyā, jis kā dārul-hukūmat Hasbon thā.” ³⁵ Isrāīliyon̄ ne Oj, us ke beṭon̄ aur tamām fauj ko halāk kar diyā. Koī bhī na bachā. Phir unhoñ ne Basan ke mulk par qabzā kar liyā.

22

Balaq Bilām ko Isrāīl par Lānat Bhejne ke lie Bulātā Hai

¹ Is ke bād Isrāīlī Moāb ke maidānon̄ meñ pahuñch kar Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarīhū ke āmne-sāmne khaimāzan hue.

² Moāb ke bādshāh Balaq bin Safor ko mālūm huā ki Isrāīliyon̄ ne Amoriyon̄ ke sāth kyā kuchh kiyā hai. ³ Moābiyon̄ ne yih bhī dekhā ki Isrāīlī bahut zyādā haiñ, is lie un par dahshat chhā gaī. ⁴ Unhoñ ne Midiyāniyon̄ ke buzurgoñ se bāt kī, “Ab yih hujūm us tarah hamāre irdgird kā ilāqā chaṭ kar jāegā jis tarah bail maidān kī ghās chaṭ kar jātā hai.”

⁵ Tab Balaq ne apne qāsīd Fator Shahr ko bheje jo Dariyā-e-Furāt par wāqe thā aur jahān Bilām bin Baor apne watan meñ rahtā thā. Qāsīd use bulāne ke lie us ke pās pahuñche aur use Balaq kā paighām sunāyā, “Ek qaum Mīsr se nikal āī hai jo rū-e-zamīn par chhā kar mere qarīb hī ābād huī hai. ⁶ Is lie āeñ aur in logoñ par lānat bhejeñ, kyon̄ki wuh mujh se zyādā tāqatwar haiñ. Phir shāyad main̄ unheñ shikast de kar mulk se bhagā sakūn. Kyon̄ki main̄ jāntā hūn ki jinheñ āp barkat dete haiñ unheñ barkat miltī hai aur jin par āp lānat bhejte haiñ un par lānat ātī hai.”

⁷ Yih paighām le kar Moāb aur Midiyān ke buzurg rawānā hue. Un ke pās inām ke paise the. Bilām ke pās pahuñch kar unhoñ ne use Balaq kā paighām sunāyā. ⁸ Bilām ne kahā, “Rāt yahān guzāreñ. Kal main̄ āp ko batā dūngā ki Rab is ke bāre meñ kyā farmātā hai.” Chunāñche Moābī sardār us ke pās ṭhahar gae.

⁹ Rāt ke waqt Allāh Bilām par zāhir huā. Us ne pūchhā, “Yih ādmī kaun haiñ jo tere pās āe haiñ?” ¹⁰ Bilām ne jawāb diyā, “Moāb ke bādshāh Balaq bin Safor ne mujhe paighām bhejā hai, ¹¹ ‘Jo qaum Mīsr se nikal āī hai wuh rū-e-zamīn par chhā gaī hai. Is lie āeñ aur mere lie un par lānat bhejeñ. Phir shāyad main̄ un se laṛ kar unheñ bhagā dene meñ kāmyāb ho jāūn.’ ” ¹² Rab ne Bilām se kahā, “Un ke sāth na jānā. Tujhe un par lānat bhejne kī ijāzat nahīn hai, kyon̄ki un par merī barkat hai.”

¹³ Aglī subah Bilām jāg uṭhā to us ne Balaq ke sardāroṅ se kahā, “Apne watan wāpas chale jāēn, kyonki Rab ne mujhe āp ke sāth jāne kī ijāzat nahīn dī.” ¹⁴ Chunānche Moābī sardār khalī hāth Balaq ke pās wāpas āe. Unhoṅ ne kahā, “Bilām hamāre sāth āne se inkār kartā hai.” ¹⁵ Tab Balaq ne aur sardār bheje jo pahle wāloṅ kī nisbat tādād aur ohde ke lihāz se zyādā the. ¹⁶ Wuh Bilām ke pās jā kar kahne lage, “Balaq bin Safor kahte haiṅ ki koī bhī bāt āp ko mere pās āne se na roke, ¹⁷ kyonki maiṅ āp ko baṛā inām dūngā. Āp jo bhī kaheṅge maiṅ karne ke lie taiyār hūn. Āēn to sahī aur mere lie un logoṅ par lānat bhejeṅ.”

¹⁸ Lekin Bilām ne jawāb diyā, “Agar Balaq apne mahal ko chāndī aur sone se bhar kar bhī mujhe de to bhī maiṅ Rab apne Khudā ke farmān kī khalāfwarzī nahīn kar saktā, khalī bāt chhoṭī ho yā baṛī. ¹⁹ Āp dūsre sardāroṅ kī tarah rāt yahān guzāreṅ. Itne meṅ maiṅ mālūm karūṅga ki Rab mujhe mazīd kyā kuchh batātā hai.”

²⁰ Us rāt Allāh Bilām par zāhir huā aur kahā, “Chūnki yih ādmī tujhe bulāne āe haiṅ is lie un ke sāth chalā jā. Lekin sirf wuhī kuchh karnā jo maiṅ tujhe batāūṅgā.”

Bilām kī Gadhī

²¹ Subah ko Bilām ne uṭh kar apnī gadhī par zīn kasā aur Moābī sardāroṅ ke sāth chal paṛā. ²² Lekin Allāh nihāyat ghusse huā ki wuh jā rahā hai, is lie us kā farishtā us kā muqābalā karne ke lie rāste meṅ kharā ho gayā. Bilām apnī gadhī par sawār thā aur us ke do naukar us ke sāth chal rahe the. ²³ Jab gadhī ne dekhā ki Rab kā farishtā apne hāth meṅ talwār thāme hue rāste meṅ kharā hai to wuh rāste se haṭ kar khet meṅ chalne lagī. Bilām use mārte mārte rāste par wāpas le āyā.

²⁴ Phir wuh angūr ke do bāghoṅ ke darmiyān se guzarne lage. Rāstā tang thā, kyonki wuh donoṅ taraf bāghoṅ kī chārdiwārī se band thā. Ab Rab kā farishtā wahān kharā huā. ²⁵ Gadhī yih dekh kar chārdiwārī ke sāth sāth chalne lagī, aur Bilām kā pānw kuchlā gayā. Us ne use dubārā mārā.

²⁶ Rab kā farishtā āge niklā aur tīsri martabā rāste meṅ kharā ho gayā. Ab rāste se haṭ jāne kī koī gunjāish nahīn thī, na dāin taraf aur na bāin taraf. ²⁷ Jab gadhī ne Rab kā farishtā dekhā to wuh leṭ gaī. Bilām ko ghussā ā gayā, aur us ne use apnī lāṭhī se khūb mārā.

²⁸ Tab Rab ne gadhī ko bolne diyā, aur us ne Bilām se kahā, “Maiṅ ne āp se kyā ghalat sulūk kiyā hai ki āp mujhe ab tīsri dafā pīt rahe haiṅ?” ²⁹ Bilām ne jawāb diyā, “Tū ne mujhe bewuqūf banāyā hai! Kāsh mere hāth meṅ talwār hotī to maiṅ abhī tujhe zabah kar detā!” ³⁰ Gadhī ne Bilām se kahā, “Kyā maiṅ āp kī gadhī nahīn hūn jis par āp āj tak sawār hote rahe haiṅ? Kyā mujhe kabhī aisā karne kī ādat thī?” Us ne kahā, “Nahīn.”

³¹ Phir Rab ne Bilām kī ānkheṅ kholīn aur us ne Rab ke farishte ko dekhā jo ab tak hāth meṅ talwār thāme hue rāste meṅ kharā thā. Bilām ne muṅh ke bal gir kar sijdā kiyā. ³² Rab ke farishte ne pūchhā, “Tū ne tīn bār apnī gadhī ko kyon pītā? Maiṅ tere muqābale meṅ āyā hūn, kyonki jis taraf tū baṛh rahā hai us kā anjām burā hai. ³³ Gadhī tīn martabā mujhe dekh kar merī taraf se haṭ gaī. Agar wuh na haṭtī to tū us waqt halāk ho gayā hotā agarche maiṅ gadhī ko chhoṛ detā.”

³⁴ Bilām ne Rab ke farishte se kahā, “Maiṅ ne gunāh kiyā hai. Mujhe mālūm nahīn thā ki tū mere muqābale meṅ rāste meṅ kharā hai. Lekin agar merā safr tujhe burā lage to maiṅ ab wāpas chalā jāūṅgā.” ³⁵ Rab ke farishte ne kahā, “In ādmiyoṅ ke sāth apnā safr jāri rakh. Lekin sirf wuhī kuchh kahnā jo maiṅ tujhe batāūṅgā.” Chunānche Bilām ne Balaq ke sardāroṅ ke sāth apnā safr jāri rakhā.

³⁶ Jab Balaq ko khabar milī ki Bilām ā rahā hai to wuh us se milne ke lie Moāb ke us shahr tak gayā jo Moāb kī sarhad Dariyā-e-Arnon par wāqe hai. ³⁷ Us ne Bilām se kahā, “Kyā maiṅ ne āp ko ittālā nahīn bhejī thī ki āp zarūr āēn? Āp kyon nahīn āe?”

Kyā āp ne sochā ki main āp ko munāsib inām nahīn de pāūngā?” ³⁸ Bilām ne jawāb diyā, “Baharhāl ab main pahuñch gayā hūn. Lekin main sirf wuhī kuchh kah saktā hūn jo Allāh ne pahle hī mere muñh meñ ḍāl diyā hai.”

³⁹ Phir Bilām Balaq ke sāth Qiriyat-husāt gayā. ⁴⁰ Wahān Balaq ne gāy-bail aur bher-bakriyān qurbān karke un ke gosht meñ se Bilām aur us ke sāth wāle sardāron ko de diyā. ⁴¹ Aglī subah Balaq Bilām ko sāth le kar ek ūñchī jagah par chaṛh gayā jis kā nām Bāmot-bāl thā. Wahān se Isrāīlī khaimāgāh kā kinārā nazar ātā thā.

23

Bilām kī Pahlī Barkat

¹ Bilām ne kahā, “Yahān mere lie sāt qurbāngāheñ banāeñ. Sāth sāth mere lie sāt bail aur sāt menḍhe taiyār kar rakheñ.” ² Balaq ne aisā hī kiyā, aur donoñ ne mil kar har qurbāngāh par ek bail aur ek menḍhā chaṛhāyā. ³ Phir Bilām ne Balaq se kahā, “Yahān apnī qurbānī ke pās khare raheñ. Main kuchh fāsile par jātā hūn, shāyad Rab mujh se milne āe. Jo kuchh wuh mujh par zāhir kare main āp ko batā dūngā.”

Yih kah kar wuh ek ūñche maqām par chalā gayā jo hariyālī se bilkul mahrūm thā. ⁴ Wahān Allāh Bilām se milā. Bilām ne kahā, “Main ne sāt qurbāngāheñ taiyār karke har qurbāngāh par ek bail aur ek menḍhā qurbān kiyā hai.” ⁵ Tab Rab ne use Balaq ke lie paighām diyā aur kahā, “Balaq ke pās wāpas jā aur use yih paighām sunā.” ⁶ Bilām Balaq ke pās wāpas āyā jo ab tak Moābī sardāron ke sāth apnī qurbānī ke pās khare thā. ⁷ Bilām bol uṭhā,

“Balaq mujhe Arām se yahān lāyā hai, Moābī bādshāh ne mujhe mashriqī pahāron se bulā kar kahā, ‘Āo, Yāqūb par mere lie lānat bhejo. Āo, Isrāīl ko badduā do.’

⁸ Main kis tarah un par lānat bhejūn jin par Allāh ne lānat nahīn bhejī? Main kis tarah unheñ badduā dūn jinheñ Rab ne badduā nahīn dī?

⁹ Main unheñ chaṭānoñ kī choṭī se dekhtā hūn, pahāriyoñ se un kā mushāhadā kartā hūn. Wāqai yih ek aisī qaum hai jo dūsron se alag rahtī hai. Yih apne āp ko dūsri qaumoñ se mumtāz samajhtī hai.

¹⁰ Kaun Yāqūb kī aulād ko gin saktā hai jo gard kī mānind beshumār hai. Kaun Isrāīliyoñ kā chauthā hissā bhī gin saktā hai? Rab kare ki main rāstbāzoñ kī maut marūn, ki merā anjām un ke anjām jaisā achchhā ho.”

¹¹ Balaq ne Bilām se kahā, “Āp ne mere sāth kyā kiyā hai? Main āp ko apne dushmanoñ par lānat bhejne ke lie lāyā aur āp ne unheñ achchhī-khāsī barkat dī hai.” ¹² Bilām ne jawāb diyā, “Kyā lāzim nahīn ki main wuhī kuchh bolūn jo Rab ne batāne ko kahā hai?”

Bilām kī Dūsri Barkat

¹³ Phir Balaq ne us se kahā, “Āeñ, ham ek aur jagah jāeñ jahān se āp Isrāīlī qaum ko dekh sakeñge, go un kī khaimāgāh kā sirf kinārā hī nazar āegā. Āp sab ko nahīn dekh sakeñge. Wahīn se un par mere lie lānat bhejeñ.” ¹⁴ Yih kah kar wuh us ke sāth Pisgā kī choṭī par chaṛh kar Pahredāron ke Maidān tak pahuñch gayā. Wahān bhī us ne sāt qurbāngāheñ banā kar har ek par ek bail aur ek menḍhā qurbān kiyā. ¹⁵ Bilām ne Balaq se kahā, “Yahān apnī qurbāngāh ke pās khare raheñ. Main kuchh fāsile par jā kar Rab se milūngā.”

¹⁶ Rab Bilām se milā. Us ne use Balaq ke lie paighām diyā aur kahā, “Balaq ke pās wāpas jā aur use yih paighām sunā de.” ¹⁷ Wuh wāpas chalā gayā. Balaq ab tak apne sardāron ke sāth apnī qurbānī ke pās khare thā. Us ne us se pūchhā, “Rab ne kyā kahā?” ¹⁸ Bilām ne kahā, “Ai Balaq, uṭho aur suno. Ai Safor ke beṭe, merī bāt par ghaur karo.

¹⁹ Allāh ādmī nahīn jo jhūṭ boltā hai. Wuh insān nahīn jo koī faislā karke bād meñ pachhtāe. Kyā wuh kabhī apnī bāt par amal nahīn kartā? Kyā wuh kabhī apnī bāt pūrī nahīn kartā?

²⁰ Mujhe barkat dene ko kahā gayā hai. Us ne barkat dī hai aur main yih barkat rok nahīn saktā.

²¹ Yāqūb ke gharāne meñ kharābī nazar nahīn ātī, Isrāīl meñ dukh dikhāī nahīn detā. Rab us kā Kḥudā us ke sāth hai, aur qaum bādshāh kī kḥushī meñ nāre lagātī hai.

²² Allāh unheñ Misr se nikāl lāyā, aur unheñ janglī bail kī tāqat hāsil hai.

²³ Yāqūb ke gharāne ke kḥilāf jādūgarī nākām hai, Isrāīl ke kḥilāf gḥaibdānī befāydā hai. Ab Yāqūb ke gharāne se kahā jāegā, ‘Allāh ne kaisā kām kiyā hai!’

²⁴ Isrāīlī qaum shernī kī tarah uṭhtī aur sherbabar kī tarah kharī ho jātī hai. Jab tak wuh apnā shikār na khā le wuh āram nahīn kartā, jab tak wuh māre hue logoñ kā kḥūn na pī le wuh nahīn leṭtā.”

²⁵ Yih sun kar Balaq ne kahā, “Agar āp un par lānat bhejne se inkār karen, kam az kam unheñ barkat to na den.” ²⁶ Bilām ne jāwāb diyā, “Kyā main ne āp ko nahīn batāyā thā ki jo kuchh bhī Rab kahegā main wuhī karūngā?”

Bilām kī Tīsrī Barkat

²⁷ Tab Balaq ne Bilām se kahā, “Āen, main āp ko ek aur jagah le jāūn. Shāyad Allāh rāzī ho jāe ki āp mere lie wahān se un par lānat bhejen.” ²⁸ Wuh us ke sāth Faḡhūr Pahār par chaḥ gayā. Us kī choṭī se Yordan kī Wādī kā junūbī hissā Yashīmon dikhāī diyā. ²⁹ Bilām ne us se kahā, “Mere lie yahān sāt qurbāngāheñ banā kar sāt bail aur sāt mendhe taiyār kar rakheñ.” ³⁰ Balaq ne aisā hī kiyā. Us ne har ek qurbāngāh par ek bail aur ek mendhā qurbān kiyā.

24

¹ Ab Bilām ko us bāt kā pūrā yaqīn ho gayā ki Rab ko pasand hai ki main Isrāīliyoñ ko barkat dūn. Is lie us ne is martabā pahle kī tarah jādūgarī kā tarīqā istemāl na kiyā balki sīdhā registān kī taraf ruḥ kiyā ² jahān Isrāīl apne apne qabiloñ kī tartīb se kḥaimāzan thā. Yih dekh kar Allāh kā Rūh us par nāzil huā, ³ aur wuh bol uṭhā,

“Bilām bin Baor kā paighām suno, us ke paighām par ḡhaur karo jo sāf sāf dekhtā hai, ⁴ us kā paighām jo Allāh kī bāteñ sun letā hai, Qādir-e-mutlaq kī royā ko dekh letā hai aur zamīn par gir kar poshīdā bāteñ dekhtā hai.

⁵ Ai Yāqūb, tere kḥaime kitne shāndār haiñ! Ai Isrāīl, tere ghar kitne achche haiñ!

⁶ Wuh dūr tak phailī huī wādiyoñ kī mānind, nahar ke kināre lage bāghoñ kī mānind, Rab ke lagāe hue ūd ke darakḥtoñ kī mānind, pānī ke kināre lage deodār ke darakḥtoñ kī mānind haiñ.

⁷ Un kī bālṭiyoñ se pānī chhalaktā rahegā, un ke bij ko kasrat kā pānī milegā. Un kā bādshāh Ajāj se zyādā tāqatwar hogā, aur un kī saltanat sarfarāz hogī.

⁸ Allāh unheñ Misr se nikāl lāyā, aur unheñ janglī bail kī-sī tāqat hāsil hai. Wuh mukḥālīf qaumoñ ko harāp karke un kī haḍḍiyāñ chūr chūr kar dete haiñ, wuh apne tīr chalā kar unheñ mār ḍalte haiñ.

⁹ Isrāīl sherbabar yā shernī kī mānind hai. Jab wuh dabak kar baiṭh jāe to koī bhī use chherne kī jurrat nahīn kartā. Jo tujhe barkat de use barkat mile, aur jo tujh par lānat bheje us par lānat āe.”

¹⁰ Yih sun kar Balaq āpe se bāhar huā. Us ne tālī bajā kar apnī hiqārat kā izhār kiyā aur kahā, “Main ne tujhe is lie bulāyā thā ki tū mere dushmanoñ par lānat bheje. Ab tū ne unheñ tīnoñ bār barkat hī dī hai. ¹¹ Ab dafā ho jā! Apne ghar wāpas bhāg

jā! Maiñ ne kahā thā ki baṛā inām dūngā. Lekin Rab ne tujhe inām pāne se rok diyā hai.”

¹² Bilām ne jawāb diyā, “Kyā maiñ ne un logon ko jinheñ āp ne mujhe bulāne ke lie bhejā thā nahīn batāyā thā ¹³ ki agar Balaq apne mahal ko chāndī aur sone se bhar kar bhī mujhe de de to bhī maiñ Rab kī kisī bāt kī k̄hilāfwarzī nahīn kar saktā, k̄hāh merī nīyat achchhī ho yā burī. Maiñ sirf wuh kuchh kar saktā hūñ jo Allāh farmātā hai. ¹⁴ Ab maiñ apne watan wāpas chalā jātā hūñ. Lekin pahle maiñ āp ko batā detā hūñ ki āk̄hirkār yih qaum āp kī qaum ke sāth kyā kuchh karegī.”

Bilām kī Chauthī Barkat

¹⁵ Wuh bol uṭhā,

“Bilām bin Baor kā paighām suno, us kā paighām jo sāf sāf dekhtā hai,

¹⁶ us kā paighām jo Allāh kī bāteñ sun letā aur Allāh T'ālā kī marzī ko jāntā hai, jo Qādir-e-mutlaq kī royā ko dekh letā aur zamīn par gir kar poshīdā bāteñ dekhtā hai.

¹⁷ Jise maiñ dekh rahā hūñ wuh is waqt nahīn hai. Jo mujhe nazar ā rahā hai wuh qarīb nahīn hai. Yāqūb ke gharāne se sitārā niklegā, aur Isrāīl se asā-e-shāhī uṭhegā jo Moāb ke māthoñ aur Set ke tamām beṭoñ kī khopariyoñ ko pāsh pāsh karegā.

¹⁸ Adom us ke qabze meñ āegā, us kā dushman Saīr us kī milkiyat banegā jabki Isrāīl kī tāqat baṛhtī jāegī.

¹⁹ Yāqūb ke gharāne se ek hukmrān niklegā jo shahr ke bache huon ko halāk kar degā.”

Bilām ke Āk̄hirī Paighām

²⁰ Phir Bilām ne Amālīq ko dekhā aur kahā,

“Amālīq qaumoñ meñ awwal thā, lekin āk̄hirkār wuh k̄hatm ho jāegā.”

²¹ Phir us ne Qīniyoñ ko dekhā aur kahā,

“Terī sukūnatgāh mustahkam hai, terā chaṭān meñ banā ghoñslā mazbūt hai.

²² Lekin tū tabāh ho jāegā jab Asūr tujhe giriftār karegā.”

²³ Ek aur dafā us ne bāt kī,

“Hāy, kaun zindā rah saktā hai jab Allāh yon karegā?

²⁴ Kittīm ke sāhil se baharī jahāz āeñge jo Asūr aur Ibar ko zalīl kareñge, lekin wuh k̄hud bhī halāk ho jāeñge.”

²⁵ Phir Bilām uṭh kar apne ghar wāpas chalā gayā. Balaq bhī wahān se chalā gayā.

25

Moāb Isrāīliyoñ kī Āzmāish Kartā Hai

¹ Jab Isrāīlī Shittīm meñ rah rahe the to Isrāīlī mard Moābī auratoñ se zinākārī karne lage. ² Yih aisā huā ki Moābī auratoñ apne dewatāon ko qurbāniyāñ pesh karte waqt Isrāīliyoñ ko sharīk hone kī dāwat dene lagīñ. Isrāīlī dāwat qabūl karke qurbāniyoñ se khāne aur dewatāon ko sijdā karne lage. ³ Is tarīqe se Isrāīlī Moābī dewatā banām Bāl-faḡhūr kī pūjā karne lage, aur Rab kā ḡhazab un par ān paṛā. ⁴ Us ne Mūsā se kahā, “Is qaum ke tamām rāhnumāon ko sazā-e-maut de kar sūraj kī raushnī meñ Rab ke sāmne laṭkā, warnā Rab kā Isrāīliyoñ par se ḡhazab nahīn ṭalegā.” ⁵ Chunāñche Mūsā ne Isrāīl ke qāziyoñ se kahā, “Lāzim hai ki tum meñ se har ek apne un ādmiyoñ ko jān se mār de jo Bāl-faḡhūr Dewatā kī pūjā meñ sharīk hue haiñ.”

⁶ Mūsā aur Isrāīl kī pūrī jamāt mulāqāt ke k̄haime ke darwāze par jamā ho kar rone lage. Ittifāq se usī waqt ek ādmī wahān se guzarā jo ek Midiyānī aurat ko apne ghar le jā rahā thā. ⁷ Yih dekh kar Hārūn kā potā Fīnhās bin Iliyazar jamāt se niklā aur nezā pakar kar ⁸ us Isrāīlī ke pīchhe chal paṛā. Wuh aurat samet apne k̄haime meñ dāk̄hil huā to Fīnhās ne un ke pīchhe pīchhe jā kar nezā itne zor se mārā ki

wuh donoñ meñ se guzar gayā. Us waqt wabā phailne lagī thī, lekin Fīnhās ke is amal se wuh ruk gaī. ⁹ To bhī 24,000 afrād mar chuke the.

¹⁰ Rab ne Mūsā se kahā, ¹¹ “Hārūn ke pote Fīnhās bin Iliyazar ne Isrāīliyoñ par merā ghussā thanḍā kar diyā hai. Merī ghairat apnā kar wuh Isrāīl meñ dīgar mābūdoñ kī pūjā ko bardāsht na kar sakā. Is lie merī ghairat ne Isrāīliyoñ ko nest-o-nābūd nahīn kiyā. ¹² Lihāzā use batā denā ki maiñ us ke sāth salāmatī kā ahd qāym kartā hūn. ¹³ Is ahd ke taht use aur us kī aulād ko abad tak imām kā ohdā hāsīl rahegā, kyonki apne Ḳhudā kī khātir ghairat khā kar us ne Isrāīliyoñ kā kaffārā diyā.”

¹⁴ Jis ādmī ko Midiyānī aurat ke sāth mār diyā gayā us kā nām Zimrī bin Salū thā, aur wuh Shamāūn ke qabīle ke ek ābāī gharāne kā sarparast thā. ¹⁵ Midiyānī aurat kā nām Kazbī thā, aur wuh Sūr kī beṭī thī jo Midiyānīyoñ ke ek ābāī gharāne kā sarparast thā.

¹⁶ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁷ “Midiyānīyoñ ko dushman qarār de kar unheñ mār ḍālnā. ¹⁸ Kyonki unhoñ ne apnī chālākiyoñ se tumhāre sāth dushman kā-sā sulūk kiyā, unhoñ ne tumheñ Bāl-faghūr kī pūjā karne par uksāyā aur tumheñ apnī bahan Midiyānī sardār kī beṭī Kazbī ke zariye jise wabā phailte waqt mār diyā gayā bahkāyā.”

26

Dūsri Mardumshumārī

¹ Wabā ke bād Rab ne Mūsā aur Hārūn ke beṭe Iliyazar se kahā,

² “Pūrī Isrāīlī jamāt kī mardumshumārī un ke ābāī gharānoñ ke mutābiq karnā. Un tamām mardoñ ko ginanā jo 20 sāl yā is se zāyde ke haiñ aur jo jang laṛne ke qābil haiñ.”

³⁻⁴ Mūsā aur Iliyazar ne Isrāīliyoñ ko batāyā ki Rab ne unheñ kyā hukm diyā hai. Chunāñche unhoñ ne Moāb ke maidānī ilāqe meñ Yarīhū ke sāmne, lekin Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par mardumshumārī kī. Yih wuh Isrāīlī ādmī the jo Misr se nikle the.

⁵⁻⁷ Isrāīl ke pahlaūṭhe Rūbin ke qabīle ke 43,730 mard the. Qabīle ke chār kunbe Hanūkī, Falluwī, Hasronī aur Karmī Rūbin ke beṭoñ Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī se nikle hue the. ⁸ Rūbin kā beṭā Fallū Iliyāb kā bāp thā ⁹ jis ke beṭe Namuel, Dātan aur Abīrām the.

Dātan aur Abīrām wuhī log the jinheñ jamāt ne chunā thā aur jinheñ ne Qorah ke guroh samet Mūsā aur Hārūn se jhagaṛte hue Ḳhud Rab se jhagaṛā kiyā. ¹⁰ Us waqt zamīn ne apnā muñh khol kar unheñ Qorah samet haṛap kar liyā thā. Us ke 250 sāthī bhī mar gae the jab āg ne unheñ bhasm kar diyā. Yoñ wuh sab Isrāīl ke lie ibratangez misāl ban gae the. ¹¹ Lekin Qorah kī pūrī nasl miṭāī nahīn gaī thī.

¹²⁻¹⁴ Shamāūn ke qabīle ke 22,200 mard the. Qabīle ke pāñch kunbe Namuelī, Yamīnī, Yakīnī, Zārhi aur Sāulī Shamāūn ke beṭoñ Namuel, Yamīn, Yakīn, Zārah aur Sāul se nikle hue the.

¹⁵⁻¹⁸ Jad ke qabīle ke 40,500 mard the. Qabīle ke sāt kunbe Safonī, Hajjī, Sūnī, Uznī, Erī, Arūdī aur Arelī Jad ke beṭoñ Safon, Hajjī, Sūnī, Uznī, Erī, Arūd aur Arelī se nikle hue the.

¹⁹⁻²² Yahūdāh ke qabīle ke 76,500 mard the. Yahūdāh ke do beṭe Er aur Onān Misr āne se pahle Kanān meñ mar gae the. Qabīle ke tīn kunbe Selānī, Fārsī aur Zārhi Yahūdāh ke beṭoñ Selā, Fāras aur Zārah se nikle hue the.

Fāras ke do beṭoñ Hasron aur Hamūl se do kunbe Hasronī aur hamūlī nikle hue the. ²³⁻²⁵ Ishkār ke qabīle ke 64,300 mard the. Qabīle ke chār kunbe Tolaī, Fuwwī, Yasūbī aur Simronī Ishkār ke beṭoñ Tolā, Fuwwā, Yasūb aur Simron se nikle hue the.

²⁶⁻²⁷ Zabūlūn ke qabīle ke 60,500 mard the. Qabīle ke tīn kunbe Sardī, Ailonī aur Yahliyeli Zabūlūn ke beṭoñ sard, Ailon aur Yahliyel se nikle hue the.

²⁸ Yūsuf ke do beṭoṇ Manassī aur Ifrāīm ke alag alag qabīle bane.

²⁹⁻³⁴ Manassī ke qabīle ke 52,700 mard the. Qabīle ke āṭh kunbe Makīrī, Jiliyādī, Iyazrī, Kḥalqī, Asriyelī, Sīkmī, Samīdāī aur Hifrī the. Makīrī Manassī ke beṭe Makīr se jabki Jiliyādī Makīr ke beṭe Jiliyād se nikle hue the. Bāqī kunbe Jiliyād ke chhih beṭoṇ Iyazar, Kḥalaq, Asriyel, Sīkam, Samīdā aur Hifar se nikle hue the.

Hifar Silāfihād kā bāp thā. Silāfihād kā koī beṭā nahīn balki pāñch beṭiyān Mahlāh, Nūsāh, Hujlāh, Milkāh aur Tirzā thīn.

³⁵⁻³⁷ Ifrāīm ke qabīle ke 32,500 mard the. Qabīle ke chār kunbe Sūtālhi, Bakrī, Tahnī aur Īrānī the. Pahle tīn kunbe Ifrāīm ke beṭoṇ Sūtalah, Bakar aur Tahan se jabki Īrānī Sūtalah ke beṭe Īrān se nikle hue the.

³⁸⁻⁴¹ Binyamīn ke qabīle ke 45,600 mard the. Qabīle ke sāt kunbe Bālāī, Ashbelī, Aḥhīrāmī, Sūfāmī, Hūfāmī, Ardī aur Nāmānī the. Pahle pāñch kunbe Binyamīn ke beṭoṇ Bālā, Ashbel, Aḥhīrām, Sūfām aur Hūfām se jabki Ardī aur Nāmānī Bālā ke beṭoṇ se nikle hue the.

⁴²⁻⁴³ Dān ke qabīle ke 64,400 mard the. Sab Dān ke beṭe Sūhām se nikle hue the, is lie Sūhāmī kahlāte the.

⁴⁴⁻⁴⁷ Āshar ke qabīle ke 53,400 mard the. Qabīle ke pāñch kunbe Yimnī, Iswī, Barī'ī, Hibarī aur Malkiyelī the. Pahle tīn kunbe Āshar ke beṭoṇ Yimnā, Iswī aur Bariyā se jabki bāqī Bariyā ke beṭoṇ Hibar aur Malkiyel se nikle hue the. Āshar kī ek beṭī banām Sirah bhī thī.

⁴⁸⁻⁵⁰ Naftālī ke qabīle ke 45,400 mard the. Qabīle ke chār kunbe Yahsiyelī, Jūnī, Yisar aur Sillīm se nikle hue the.

⁵¹ Isrāīlī mardoṇ kī kul tādād 6,01,730 thī.

⁵² Rab ne Mūsā se kahā, ⁵³ “Jab Mulk-e-Kanān ko taqsim kiyā jāegā to zamīn in kī tādād ke mutābiq denā hai. ⁵⁴ Baṛe qabīloṇ ko chhoṭe kī nisbat zyādā zamīn dī jāe. Har qabīle kā ilāqā us kī tādād se mutābiqat rakhe. ⁵⁵⁻⁵⁶ Qurā ḍālne se faislā kiyā jāe kī har qabīle ko kahān zamīn milegī. Lekin har qabīle ke ilāqe kā raqbā is par mabnī ho kī qabīle ke kitne afrād haiñ.”

⁵⁷ Lāwī ke qabīle ke tīn kunbe Jairsonī, Qihātī aur Mirārī Lāwī ke beṭoṇ Jairson, Qihāt aur Mirārī se nikle hue the. ⁵⁸ Is ke alāwā Libnī, Hibrūnī, Mahlī, Mūshī aur Korhī bhī Lāwī ke kunbe the. Qihāt Amrām kā bāp thā. ⁵⁹ Amrām ne Lāwī aurat Yūkabid se shādī kī jo Misr meṇ paidā huī thī. Un ke do beṭe Hārūn aur Mūsā aur ek beṭī Mariyam paidā hue. ⁶⁰ Hārūn ke beṭe Nadab, Abīhū, Iliyazar aur Itamar the. ⁶¹ Lekin Nadab aur Abīhū Rab ko baḥhūr kī nājāyẓ qurbānī pesh karne ke bāis mar gae. ⁶² Lāwīyoṇ ke mardoṇ kī kul tādād 23,000 thī. In meṇ wuh sab shāmīl the jo ek māh yā is se zāyḍ ke the. Unheṇ dūsre Isrāīliyoṇ se alag ginā gayā, kyonki unheṇ Isrāīl meṇ mīrās meṇ zamīn nahīn milnī thī.

⁶³ Yoṇ Mūsā aur Iliyazar ne Moāb ke maidānī ilāqe meṇ Yarīhū ke sāmne lekin Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Isrāīliyoṇ kī mardumshumārī kī. ⁶⁴ Logoṇ ko ginte ginte unheṇ mālūm huā kī jo log Dasht-e-Sīn meṇ Mūsā aur Hārūn kī pahlī mardumshumārī meṇ gine gae the wuh sab mar chuke haiñ. ⁶⁵ Rab ne kahā thā kī wuh sab ke sab registān meṇ mar jāenge, aur aisā hī huā thā. Sirf Kālīb bin Yafunnā aur Yashua bin Nūn zindā rahe.

27

Silāfihād kī Beṭiyān

¹ Silāfihād kī pāñch beṭiyān Mahlāh, Nūsāh, Hujlāh, Milkāh aur Tirzā thīn. Silāfihād Yūsuf ke beṭe Manassī ke kunbe kā thā. Us kā pūrā nām Silāfihād bin Hifar bin Jiliyād bin Makīr bin Manassī bin Yūsuf thā. ² Silāfihād kī beṭiyān mulāqāt ke kḥaime ke darwāze par ā kar Mūsā, Iliyazar Imām aur pūrī jamāt ke sāmne kharī

huīn. Unhoñ ne kahā, ³ “Hamārā bāp registān meñ faut huā. Lekin wuh Qorah ke un sāthiyon meñ se nahīn thā jo Rab ke khilāf muttahid hue the. Wuh is sabab se na marā balki apne zātī gunāh ke bāis. Jab wuh mar gayā to us kā koī beṭā nahīn thā. ⁴ Kyā yih ṭhīk hai ki hamāre khāndān meñ beṭā na hone ke bāis hamēñ zamīn na mile aur hamāre bāp kā nām-o-nishān miṭ jāe? Hamēñ bhī hamāre bāp ke dīgar rishtedāron ke sāth zamīn deñ.”

⁵ Mūsā ne un kā muāmalā Rab ke sāmne pesh kiya ⁶ to Rab ne us se kahā, ⁷ “Jo bāt Silāfihād kī beṭiyān kar rahī haiñ wuh durust hai. Unheñ zarūr un ke bāp ke rishtedāron ke sāth zamīn milnī chāhie. Unheñ bāp kā wirsā mil jāe. ⁸ Isrāīliyon ko bhī batānā ki jab bhī koī ādmī mar jāe jis kā beṭā na ho to us kī beṭī ko us kī mīrās mil jāe. ⁹ Agar us kī beṭī bhī na ho to us ke bhāiyon ko us kī mīrās mil jāe. ¹⁰ Agar us ke bhāi bhī na hoñ to us ke bāp ke bhāiyon ko us kī mīrās mil jāe. ¹¹ Agar yih bhī na hoñ to us ke sab se qarībī rishtedār ko us kī mīrās mil jāe. Wuh us kī zātī milkiyat hogī. Yih usūl Isrāīliyon ke lie qānūnī haisiyat rakhtā hai. Wuh ise waisā māneñ jaisā Rab ne Mūsā ko hukm diyā hai.”

Yashua ko Mūsā kā Jānashīn Muqarrar Kiyā Jātā Hai

¹² Phir Rab ne Mūsā se kahā, “Abārīm ke pahārī silsile ke is pahār par charḥ kar us mulk par nigāh dāl jo main Isrāīliyon ko dūngā. ¹³ Use dekhne ke bād tū bhī apne bhāi Hārūn kī tarah kūch karke apne bāpdādā se jā milegā, ¹⁴ kyonki tum donoñ ne Dasht-e-Sīn meñ mere hukm kī khilāfwarzī kī. Us waqt jab pūrī jamāt ne Marībā meñ mere khilāf gilā-shikwā kiya to tū ne chaṭān se pānī nikālte waqt logoñ ke sāmne merī quddūsiyat qāym na rakhī.” (Marībā Dasht-e-Sīn ke Qādis meñ chashmā hai.)

¹⁵ Mūsā ne Rab se kahā, ¹⁶ “Ai Rab, tamām jānoñ ke Khudā, jamāt par kisī ādmī ko muqarrar kar ¹⁷ jo un ke āge āge jang ke lie nikle aur un ke āge āge wāpas ā jāe, jo unheñ bāhar le jāe aur wāpas le āe. Warnā Rab kī jamāt un bheṛon kī mānind hogī jin kā koī charwāhā na ho.”

¹⁸ Jawāb meñ Rab ne Mūsā se kahā, “Yashua bin Nūn ko chun le jis meñ merā Rūh hai, aur apnā hāth us par rakh. ¹⁹ Use Iliyazar Imām aur pūrī jamāt ke sāmne kharā karke un ke rūbarū hī use rāhnumāi kī zimmedārī de. ²⁰ Apne iḡhtiyār meñ se kuchh use de tāki Isrāīl kī pūrī jamāt us kī itā'at kare. ²¹ Rab kī marzī jānane ke lie wuh Iliyazar Imām ke sāmne kharā hogā to Iliyazar Rab ke sāmne Ūrīm aur Tummīm istemāl karke us kī marzī dariyāft karegā. Usī ke hukm par Yashua aur Isrāīl kī pūrī jamāt khaimāgāh se nikleñge aur wāpas āeñge.”

²² Mūsā ne aisā hī kiya. Us ne Yashua ko chun kar Iliyazar aur pūrī jamāt ke sāmne kharā kiya. ²³ Phir us ne us par apne hāth rakh kar use rāhnumāi kī zimmedārī sauñpī jis tarah Rab ne use batāyā thā.

28

Rozmarrā kī Qurbāniyān

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyon ko batānā, khayāl rakho ki tum muqarrarā auqāt par mujhe jalne wālī qurbāniyān pesh karo. Yih merī roṭī haiñ aur in kī khushbū mujhe pasand hai. ³ Rab ko jalne wālī yih qurbānī pesh karnā:

Rozānā bheṛ ke do yaksālā bachche jo beaib hoñ pūre taur par jalā denā. ⁴ Ek ko subah ke waqt pesh karnā aur dūsre ko sūraj ke dūbne ke ain bād. ⁵ Bheṛ ke bachche ke sāth ghallā kī nazar bhī pesh kī jāe yānī ḍerh kilogrām behtarīn maidā jo ek liṭar zaitūn ke kūṭ kar nikāle hue tel ke sāth milāyā gayā ho. ⁶ Yih rozmarrā kī qurbānī hai jo pūre taur par jalāi jāti hai aur pahlī dafā Sīnā Pahār par charḥāi gaī. Is jalne wālī qurbānī kī khushbū Rab ko pasand hai. ⁷⁻⁸ Sāth hī ek liṭar sharāb bhī nazar

ke taur par qurbāngāh par dālī jāe. Subah aur shām kī yih qurbāniyān donoñ hī is tarīqe se pesh kī jāeñ.

Sabat Yānī Hafte kī Qurbānī

⁹ Sabat ke din bheṛ ke do aur bachche chaṛhānā. Wuh bhī beaib aur ek sāl ke hoñ. Sāth hī mai aur ḡhallā kī nazareñ bhī pesh kī jāeñ. ḡhallā kī nazar ke lie 3 kilogrām behtarīn maidā tel ke sāth milāyā jāe. ¹⁰ Bhasm hone wālī yih qurbānī har hafte ke din pesh karnī hai. Yih rozmarṛā kī qurbāniyoñ ke alāwā hai.

Har Māh ke Pahle Din kī Qurbānī

¹¹ Har māh ke shurū meñ Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par do jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche pesh karnā. Sab baḡhair nuqs ke hoñ. ¹² Har jānwar ke sāth ḡhallā kī nazar pesh karnā jis ke lie tel meñ milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Har bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, har menḍhe ke sāth 3 kilogrām ¹³ aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍeṛh kilogrām maidā pesh karnā. Bhasm hone wālī yih qurbāniyān Rab ko pasand haiñ. ¹⁴ In qurbāniyoñ ke sāth mai kī nazar bhī qurbāngāh par dālā yānī har bail ke sāth do liṭar, har menḍhe ke sāth sawā liṭar aur bheṛ ke har bachche ke sāth ek liṭar mai pesh karnā. Yih qurbānī sāl meñ har mahīne ke pahle din ke mauqe par pesh karnī hai. ¹⁵ Is qurbānī aur rozmarṛā kī qurbāniyoñ ke alāwā Rab ko ek bakrā gunāh kī qurbānī ke taur par pesh karnā.

Fasah kī Qurbāniyān

¹⁶ Pahle mahīne ke chaudhweñ din Fasah kī Īd manāī jāe. ¹⁷ Agle din pūre hafte kī wuh Īd shurū hotī hai jis ke daurān tumheñ sirf beḡhamīrī roṭī khānī hai. ¹⁸ Pahle din kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikaṭṭhe honā. ¹⁹ Rab ke huzūr bhasm hone wālī qurbānī ke taur par do jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche pesh karnā. Sab baḡhair nuqs ke hoñ. ²⁰ Har jānwar ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh karnā jis ke lie tel ke sāth milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Har bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, har menḍhe ke sāth 3 kilogrām ²¹ aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍeṛh kilogrām maidā pesh karnā. ²² Gunāh kī qurbānī ke taur par ek bakrā bhī pesh karnā tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. ²³⁻²⁴ In tamām qurbāniyoñ ko Īd ke daurān har roz pesh karnā. Yih rozmarṛā kī bhasm hone wālī qurbāniyoñ ke alāwā haiñ. Is ḡhurāk kī ḡhushbū Rab ko pasand hai. ²⁵ Sātweñ din kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikaṭṭhe honā.

Fasal kī Kaṭāī kī Īd kī Qurbāniyān

²⁶ Fasal kī Kaṭāī ke Pahle Din kī Īd par jab tum Rab ko apnī fasal kī pahlī paidāwār pesh karte ho to kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikaṭṭhe honā. ²⁷⁻²⁹ Us din do jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche qurbāngāh par pūre taur par jalā denā. Is ke sāth ḡhallā aur mai kī wuhī nazareñ pesh karnā jo Fasah kī Īd par bhī pesh kī jātī haiñ. ³⁰ Is ke alāwā Rab ko ek bakrā gunāh kī qurbānī ke taur par chaṛhānā.

³¹ Yih tamām qurbāniyān rozmarṛā kī bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur un ke sāth wālī ḡhallā aur mai kī nazaroñ ke alāwā haiñ. Wuh beaib hoñ.

29

Nae Sāl kī Īd kī Qurbāniyān

¹ Sātweñ māh ke pandrahweñ din bhī kām na karnā balki muqaddas ijtīmā ke lie ikaṭṭhe honā. Us din narsinge phūñke jāeñ. ² Rab ko bhasm hone wālī qurbānī pesh kī jāe jis kī ḡhushbū use pasand ho yānī ek jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt

yaksālā bachche. Sab nuqs ke baḡhair hoñ. ³ Har jānwar ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh karnā jis ke lie tel ke sāth milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, menḍhe ke sāth 3 kilogrām ⁴ aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍeṛh kilogrām maidā pesh karnā. ⁵ Ek bakrā bhī gunāh kī qurbānī ke taur par pesh karnā tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. ⁶ Yih qurbāniyān rozānā aur har māh ke pahle din kī qurbāniyon aur un ke sāth kī ḡhallā aur mai kī nazaron ke alāwā haiñ. In kī ḡhushbū Rab ko pasand hai.

Kaffārā ke Din kī Qurbāniyān

⁷ Sātweñ mahīne ke dasweñ din muḡaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. Us din kām na karnā aur apnī jān ko dukh denā. ⁸⁻¹¹ Rab ko wuhī qurbāniyān pesh karnā jo isī mahīne ke pahle din pesh kī jātī haiñ. Sirf ek farq hai, us din ek nahīn balki do bakre gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kie jāen tāki tumhārā kaffārā diyā jāe. Aisī qurbāniyān Rab ko pasand haiñ.

Jhoñpriyon kī Īd kī Qurbāniyān

¹² Sātweñ mahīne ke pandrahweñ din bhī kām na karnā balki muḡaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. Sāt din tak Rab kī tāzīm meñ Īd manānā. ¹³ Īd ke pahle din Rab ko 13 jawān bail, 2 menḍhe aur 14 bheṛ ke yaksālā bachche bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh karnā. In kī ḡhushbū use pasand hai. Sab nuqs ke baḡhair hoñ. ¹⁴ Har jānwar ke sāth ḡhallā kī nazar bhī pesh karnā jis ke lie tel se milāyā gayā behtarīn maidā istemāl kiyā jāe. Har bail ke sāth sārhe 4 kilogrām, har menḍhe ke sāth 3 kilogrām ¹⁵ aur bheṛ ke har bachche ke sāth ḍeṛh kilogrām maidā pesh karnā. ¹⁶ Is ke alāwā ek bakrā bhī gunāh kī qurbānī ke taur par pesh karnā. Yih qurbāniyān rozānā kī bhasm hone wālī qurbāniyon aur un ke sāth wālī ḡhallā aur mai kī nazaron ke alāwā haiñ. ¹⁷⁻³⁴ Īd ke bāqī chhih din yihī qurbāniyān pesh karnī haiñ. Lekin har din ek bail kam ho yānī dūsre din 12, tīsre din 11, chauthe din 10, pāñchweñ din 9, chhaṭe din 8 aur sātweñ din 7 bail. Har din gunāh kī qurbānī ke lie bakrā aur māmūl kī rozānā kī qurbāniyān bhī pesh karnā. ³⁵ Īd ke āṭhweñ din kām na karnā balki muḡaddas ijtīmā ke lie ikatṭhe honā. ³⁶ Rab ko ek jawān bail, ek menḍhā aur bheṛ ke sāt yaksālā bachche bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh karnā. In kī ḡhushbū Rab ko pasand hai. Sab nuqs ke baḡhair hoñ. ³⁷⁻³⁸ Sāth hī wuh tamām qurbāniyān bhī pesh karnā jo pahle din pesh kī jātī haiñ. ³⁹ Yih sab wuhī qurbāniyān haiñ jo tumheñ Rab ko apnī Īdon par pesh karnī haiñ. Yih un tamām qurbāniyon ke alāwā haiñ jo tum dilī ḡhushī se yā mannat mān kar dete ho, chāhe wuh bhasm hone wālī, ḡhallā kī, mai kī yā salāmatī kī qurbāniyān kyon na hoñ.”

⁴⁰ Mūsā ne Rab kī yih tamām hidāyāt Isrāīliyon ko batā diñ.

30

Mannat Mānane ke Qawāyid

¹ Phir Mūsā ne qabīlon ke sardāron se kahā, “Rab farmātā hai,

² agar koī ādmī Rab ko kuchh dene kī mannat māne yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāe to wuh apnī bāt par qāym rah kar use pūrā kare.

³ Agar koī jawān aurat jo ab tak apne bāp ke ghar meñ rahtī hai Rab ko kuchh dene kī mannat māne yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāe ⁴ to lāzim hai ki wuh apnī mannat yā qasam kī har bāt pūrī kare. Shart yih hai ki us kā bāp us ke bāre meñ sun kar etarāz na kare. ⁵ Lekin agar us kā bāp yih sun kar use aisā karne se manā kare to us kī mannat yā qasam mansūkh hai, aur wuh use pūrā karne se barī hai. Rab use muāf karegā, kyonki us ke bāp ne use manā kiyā hai.

⁶ Ho saktā hai ki kisī ḡhairshādīshudā aurat ne mannāt mānī yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāī, chāhe us ne dānistā taur par yā besochē-samjhe aisā kiyā. Is ke bād us aurat ne shādī kar lī. ⁷ Shādīshudā hālat meñ bhī lāzim hai ki wuh apnī mannāt yā qasam kī har bāt pūrī kare. Shart yih hai ki us kā shauhar is ke bāre meñ sun kar etarāz na kare. ⁸ Lekin agar us kā shauhar yih sun kar use aisā karne se manā kare to us kī mannāt yā qasam mansūkh hai, aur wuh use pūrā karne se barī hai. Rab use muāf karegā. ⁹ Agar kisī bewā yā talāqshudā aurat ne mannāt mānī yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāī to lāzim hai ki wuh apnī har bāt pūrī kare.

¹⁰ Agar kisī shādīshudā aurat ne mannāt mānī yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāī ¹¹ to lāzim hai ki wuh apnī har bāt pūrī kare. Shart yih hai ki us kā shauhar us ke bāre meñ sun kar etarāz na kare. ¹² Lekin agar us kā shauhar use aisā karne se manā kare to us kī mannāt yā qasam mansūkh hai. Wuh use pūrā karne se barī hai. Rab use muāf karegā, kyonki us ke shauhar ne use manā kiyā hai. ¹³ Chāhe bīwī ne kuchh dene kī mannāt mānī ho yā kisī chīz se parhez karne kī qasam khāī ho, us ke shauhar ko us kī tasdīq yā use mansūkh karne kā iḡhtiyār hai. ¹⁴ Agar us ne apnī bīwī kī mannāt yā qasam ke bāre meñ sun liyā aur agle dīn tak etarāz na kiyā to lāzim hai ki us kī bīwī apnī har bāt pūrī kare. Shauhar ne agle dīn tak etarāz na karne se apnī bīwī kī bāt kī tasdīq kī hai. ¹⁵ Agar wuh is ke bād yih mannāt yā qasam mansūkh kare to use is qusūr ke natāyij bhugatne pareñge.”

¹⁶ Rab ne Mūsā ko yih hidāyāt dīñ. Yih aisī auratoñ kī mannatoñ yā qasmoñ ke usūl haiñ jo ḡhairshādīshudā hālat meñ apne bāp ke ghar meñ rahtī haiñ yā jo shādīshudā haiñ.

31

Midiyāniyoñ se Jang

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Midiyāniyoñ se Isrāīliyoñ kā badlā le. Is ke bād tū kūch karke apne bāpdādā se jā milegā.”

³ Chunāñche Mūsā ne Isrāīliyoñ se kahā, “Hathiyāroñ se apne kuchh ādmiyoñ ko les karo tāki wuh Midiyān se jang karke Rab kā badlā leñ. ⁴ Har qābile ke 1,000 mard jang laṛne ke lie bhejo.”

⁵ Chunāñche har qābile ke 1,000 musallah mard yānī kul 12,000 ādmī chune gae. ⁶ Tab Mūsā ne unheñ jang laṛne ke lie bhej diyā. Us ne Iliyazar Imām ke beṭe Finhās ko bhī un ke sāth bhejā jis ke pās maqdis kī kuchh chīzeñ aur elān karne ke bigul the. ⁷ Unhoñ ne Rab ke hukm ke mutābiq Midiyāniyoñ se jang kī aur tamām ādmiyoñ ko maut ke ḡhāṭ utār diyā. ⁸ In meñ Midiyāniyoñ ke pāñch bādshāh Iwī, Raqam, Sūr, Hūr aur Rabā the. Bilām bin Baor ko bhī jān se mār diyā gayā.

⁹ Isrāīliyoñ ne Midiyānī auratoñ aur bachchoñ ko giriftār karke un ke tamām gāy-bail, bheṛ-bakriyāñ aur māl lūṭ liyā. ¹⁰ Unhoñ ne un kī tamām ābādiyoñ ko ḡhaimāḡāhoñ samet jalā kar rākh kar diyā. ¹¹⁻¹² Phir wuh tamām lūṭā huā māl qaidiyoñ aur jānwāroñ samet Mūsā, Iliyazar Imām aur Isrāīl kī pūrī jamāt ke pās le āe jo ḡhaimāḡāh meñ intazār kar rahe the. Abhī tak wuh Moāb ke maidānī ilāqe meñ Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarihū ke sāmne ṭhahre hue the. ¹³ Mūsā, Iliyazar aur jamāt ke tamām sardār un kā istiḡbāl karne ke lie ḡhaimāḡāh se nikle.

¹⁴ Unheñ dekh kar Mūsā ko hazār hazār aur sau sau afrād par muqarrar afsarān par ḡhussā āyā. ¹⁵ Us ne kahā, “Āp ne tamām auratoñ ko kyon bachāe rakhā? ¹⁶ Unhīñ ne Bilām ke mashware par Faḡhūr meñ Isrāīliyoñ ko Rab se dūr kar diyā thā. Unhīñ ke sabab se Rab kī wabā us ke logoñ meñ phail gaī. ¹⁷ Chunāñche ab tamām laṛkoñ ko jān se mār do. Un tamām auratoñ ko bhī maut ke ḡhāṭ utārnā jo kuñwāriyāñ nahīñ haiñ. ¹⁸ Lekin tamām kuñwāriyoñ ko bachāe rakhnā. ¹⁹ Jis ne bhī kisī ko mār diyā yā kisī lāsh ko chhuā hai wuh sāt dīn tak ḡhaimāḡāh ke bāhar rahe. Tīsre aur

sātweñ din apne āp ko apne qaidiyon samet gunāh se pāk-sāf karnā. ²⁰ Har libās aur har chīz ko pāk-sāf karnā jo chamṛe, bakriyon ke bālon yā lakaṛī kī ho.”

²¹ Phir Iliyazar Imām ne jang se wāpas āne wāle mardon se kahā, “Jo shariāt Rab ne Mūsā ko dī us ke mutābiq ²²⁻²³ jo bhī chīz jal nahīn jātī use āg meñ se guzār denā tāki pāk-sāf ho jāe. Us meñ sonā, chāndī, pītal, lohā, ṭīn aur sīsā shāmil hai. Phir us par nāpākī dūr karne kā pānī chhīraknā. Bāqī tamām chīzeñ pānī meñ se guzār denā tāki wuh pāk-sāf ho jāeñ. ²⁴ Sātweñ din apne libās ko dhonā to tum pāk-sāf ho kar khaimāgāh meñ dākhil ho sakte ho.”

Lūṭe Hue Māl kī Taqsim

²⁵ Rab ne Mūsā se kahā, ²⁶ “Tamām qaidiyon aur lūṭe hue jānwaron ko gin. Is meñ Iliyazar Imām aur qabāylī kunbon ke sarparast terī madad karen. ²⁷ Sārā māl do barābar ke hisson meñ taqsim karnā, ek hissā faujiyon ke lie aur dūsrā bāqī jamāt ke lie ho. ²⁸ Faujiyon ke hisse ke pānch pānch sau qaidiyon meñ se ek ek nikāl kar Rab ko denā. Isī tarah pānch pānch sau bailon, gadhon, bheṛon aur bakriyon meñ se ek ek nikāl kar Rab ko denā. ²⁹ Unheñ Iliyazar Imām ko denā tāki wuh unheñ Rab ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh kare. ³⁰ Bāqī jamāt ke hisse ke pachās pachās qaidiyon meñ se ek ek nikāl kar Rab ko denā, isī tarah pachās pachās bailon, gadhon, bheṛon aur bakriyon yā dūse jānwaron meñ se bhī ek ek nikāl kar Rab ko denā. Unheñ un Lāwiyon ko denā jo Rab ke maqdis ko sañbhālte haiñ.”

³¹ Mūsā aur Iliyazar ne aisā hī kiya. ³²⁻³⁴ Unhon ne 6,75,000 bheṛ-bakriyāñ, 72,000 gāy-bail aur 61,000 gadhe gine. ³⁵ In ke alāwā 32,000 qaidī kuñwāriyāñ bhī thīñ. ³⁶⁻⁴⁰ Faujiyon ko tamām chīzon kā ādhā hissā mil gayā yāñī 3,37,500 bheṛ-bakriyāñ, 36,000 gāy-bail, 30,500 gadhe aur 16,000 qaidī kuñwāriyāñ. In meñ se unhon ne 675 bheṛ-bakriyāñ, 72 gāy-bail, 61 gadhe aur 32 laṛkiyāñ Rab ko dīñ. ⁴¹ Mūsā ne Rab kā yih hissā Iliyazar Imām ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par de diya, jis tarah Rab ne hukm diya thā. ⁴²⁻⁴⁷ Bāqī jamāt ko bhī lūṭe hue māl kā ādhā hissā mil gayā. Mūsā ne pachās pachās qaidiyon aur jānwaron meñ se ek ek nikāl kar un Lāwiyon ko de diya jo Rab kā maqdis sañbhālte the. Us ne waisā hī kiya jaisā Rab ne hukm diya thā.

⁴⁸ Phir wuh afsar Mūsā ke pās āe jo lashkar ke hazār hazār aur sau sau ādmiyon par muqarrar the. ⁴⁹ Unhon ne us se kahā, “Āp ke khādimon ne un faujiyon ko gin liya hai jin par wuh muqarrar haiñ, aur hamen patā chal gayā ki ek bhī kam nahīn huā. ⁵⁰ Is lie ham Rab ko sone kā tamām zewar qurbān karnā chāhte haiñ jo hamen fatah pāne par milā thā masalan sone ke bāzūband, kangan, muhr lagāne kī angūṭhiyāñ, bāliyāñ aur hār. Yih sab kuchh ham Rab ko pesh karnā chāhte haiñ tāki Rab ke sāmne hamārā kaffārā ho jāe.”

⁵¹ Mūsā aur Iliyazar Imām ne sone kī tamām chīzeñ un se le līñ. ⁵² Jo chīzeñ unhon ne afsarān ke lūṭe hue māl meñ se Rab ko uṭhāne wālī qurbānī ke taur par pesh kīñ un kā pūrā wazn taqriban 190 kilogrām thā. ⁵³ Sirf afsarān ne aisā kiya. Bāqī faujiyon ne apnā lūṭ kā māl apne lie rakh liya. ⁵⁴ Mūsā aur Iliyazar afsarān kā yih sonā mulāqāt ke khaima meñ le āe tāki wuh Rab ko us kī qaum kī yād dilātā rahe.

32

Dariyā-e-Yardan ke Mashriqī Kināre par Ābād Qabile

¹ Rūbin aur Jad ke qabilon ke pās bahut-se maweshī the. Jab unhon ne dekhā ki Yāzer aur Jiliyād kā ilāqā maweshī pālne ke lie achchhā hai ² to unhon ne Mūsā, Iliyazar Imām aur jamāt ke rāhnumāon ke pās ā kar kahā, ³⁻⁴ “Jis ilāqe ko Rab ne Isrāil kī jamāt ke āge āge shikast dī hai wuh maweshī pālne ke lie achchhā hai. Atārāt, Dibon, Yāzer, Nimrā, Hasbon, Iliyālī, Sabām, Nabū aur Baūn jo is meñ shāmil

haiñ hamāre kām āeñge, kyonki āp ke khādimoñ ke pās maweshī haiñ. ⁵ Agar āp kī nazar-e-karm ham par ho to hameñ yih ilāqā diyā jāe. Yih hamārī milkiyat ban jāe aur hameñ Dariyā-e-Yardan ko pār karne par majbūr na kiyā jāe.”

⁶ Mūsā ne Jad aur Rūbin ke afrād se kahā, “Kyā tum yahān pīchhe rah kar apne bhāiyōñ ko chhoṛnā chāhte ho jab wuh jang laṛne ke lie āge nikleñge? ⁷ Us waqt jab Isrāīlī Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk meñ dākhl hone wāle haiñ jo Rab ne unheñ diyā hai to tum kyon un kī hauslāshiknī kar rahe ho? ⁸ Tumhāre bāpdādā ne bhī yihī kuchh kiyā jab maiñ ne unheñ Qādis-barnīa se mulk ke bāre meñ mālūmāt hāsīl karne ke lie bhejā. ⁹ Iskāl kī Wādī meñ pahuñch kar mulk kī taftīsh karne ke bād unhoñ ne Isrāīliyoñ kī hauslāshiknī kī tāki wuh us mulk meñ dākhl na hoñ jo Rab ne unheñ diyā thā. ¹⁰ Us dīn Rab ne ghusse meñ ā kar qasam khāī, ¹¹ ‘Un ādmiyoñ meñ se jo Mīsr se nikal āe haiñ koī us mulk ko nahīñ dekhegā jis kā wādā maiñ ne qasam khā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā thā. Kyonki unhoñ ne pūrī wafādārī se merī pairawī na kī. Sirf wuh jīn kī umr us waqt 20 sāl se kam hai dākhl hoñge. ¹² Buzurgoñ meñ se sirf Kālīb bin Yafunnā Qanizzī aur Yashua bin Nūn mulk meñ dākhl hoñge, is lie kī unhoñ ne pūrī wafādārī se merī pairawī kī.’ ¹³ Us waqt Rab kā ghazab un par ān parā, aur unheñ 40 sāl tak registān meñ māre māre phīrnā parā, jab tak kī wuh tamām nasl khatm na ho gaī jis ne us ke nazdīk ghalat kām kiyā thā. ¹⁴ Ab tum gunāhgāroñ kī aulād apne bāpdādā kī jagah khare ho kar Rab kā Isrāīl par ghussā mazīd baṛhā rahe ho. ¹⁵ Agar tum us kī pairawī se haṭoge to wuh dubārā in logōñ ko registān meñ rahne degā, aur tum in kī halākat kā bāis banoge.”

¹⁶ Is ke bād Rūbin aur Jad ke afrād dubārā Mūsā ke pās āe aur kahā, “Ham yahān filhāl apne maweshī ke lie bāre aur apne bāl-bachchoñ ke lie shahr banānā chāhte haiñ. ¹⁷ Is ke bād ham musallah ho kar Isrāīliyoñ ke āge āge chaleñge aur har ek ko us kī apnī jagah tak pahuñchāeñge. Itne meñ hamāre bāl-bachche hamāre shahroñ kī fasīloñ ke andar mulk ke mukhālīf bāshindoñ se mahfūz raheñge. ¹⁸ Ham us waqt tak apne gharoñ ko nahīñ laṭeñge jab tak har Isrāīlī ko us kī maurūsī zamīn na mil jāe. ¹⁹ Dūsre, ham khud un ke sāth Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ mīrās meñ kuchh nahīñ pāeñge, kyonki hameñ apnī maurūsī zamīn Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par mil chukī hai.”

²⁰ Yih sun kar Mūsā ne kahā, “Agar tum aisā hī karoge to ṭhīk hai. Phīr Rab ke sāmne jang ke lie taiyār ho jāo ²¹ aur sab hathiyār bāndh kar Rab ke sāmne Dariyā-e-Yardan ko pār karo. Us waqt tak na laṭo jab tak Rab ne apne tamām dushmanoñ ko apne āge se nikāl na diyā ho. ²² Phīr jab mulk par Rab kā qabzā ho gayā hogā to tum laṭ sakoge. Tab tum ne Rab aur apne hamwatan bhāiyōñ ke lie apne farāyz adā kar die hoñge, aur yih ilāqā Rab ke sāmne tumhārā maurūsī haq hogā. ²³ Lekīn agar tum aisā na karo to phīr tum Rab hī kā gunāh karoge. Yaqīn jāno tumheñ apne gunāh kī sazā milegī. ²⁴ Ab apne bāl-bachchoñ ke lie shahr aur apne maweshiyoñ ke lie bāre banā lo. Lekīn apne wāde ko zarūr pūrā karnā.”

²⁵ Jad aur Rūbin ke afrād ne Mūsā se kahā, “Ham āp ke khādīm haiñ, ham apne āqā ke hukm ke mutābiq hī kareñge. ²⁶ Hamāre bāl-bachche aur maweshī yihīñ Jiliyād ke shahroñ meñ raheñge. ²⁷ Lekīn āp ke khādīm musallah ho kar dariyā ko pār kareñge aur Rab ke sāmne jang kareñge. Ham sab kuchh waisā hī kareñge jaisā hamāre āqā ne hameñ hukm diyā hai.”

²⁸ Tab Mūsā ne Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qabāyli kunboñ ke sarparastoñ ko hidāyat dī, ²⁹ “Lāzim hai kī Jad aur Rūbin ke mard musallah ho kar tumhāre sāth hī Rab ke sāmne Dariyā-e-Yardan ko pār karen aur mulk par qabzā karen. Agar wuh aisā karen to unheñ mīrās meñ Jiliyād kā ilāqā do. ³⁰ Lekīn agar wuh aisā na karen to phīr unheñ Mulk-e-Kanān hī meñ tumhāre sāth maurūsī zamīn mile.”

³¹ Jad aur Rūbin ke afrād ne isrār kiyā, “Āp ke kḥādim sab kuchh kareṅge jo Rab ne kahā hai. ³² Ham musallah ho kar Rab ke sāmne Dariyā-e-Yardan ko pār kareṅge aur Kanān ke mulk meṅ dākḥil hoṅge, agarche hamārī maurūsī zamīn Yardan ke mashriqī kināre par hogī.”

³³ Tab Mūsā ne Jad, Rūbin aur Manassī ke ādhe qabīle ko yih ilāqā diyā. Us meṅ wuh pūrā mulk shāmil thā jis par pahle Amoriyon kā bādshāh Sīhon aur Basan kā bādshāh Oj hukūmat karte the. In shikastkḥurdā mamālik ke dehātoṅ samet tamām shahr un ke hawāle kie gae.

³⁴ Jad ke qabīle ne Dībōn, Atārāt, Aroīr, ³⁵ Atarāt-shofān, Yāzer, Yugbahā, ³⁶ Bait-nimrā aur Bait-hārān ke shahron ko dubārā tāmīr kiyā. Unhoṅ ne un kī fasīleṅ banāī aur apne maweshiyon ke lie bāre bhī. ³⁷ Rūbin ke qabīle ne Hasbon, Iliyālī, Qiriyatāym, ³⁸ Nabū, Bāl-maūn aur Sibmāh dubārā tāmīr kie. Nabū aur Bāl-maūn ke nām badal gae. Kyonki unhoṅ ne un shahron ko nae nām die jo unhoṅ ne dubārā tāmīr kie.

³⁹ Manassī ke beṭe Makīr kī aulād ne Jiliyād jā kar us par qabzā kar liyā aur us ke tamām Amori bāshindon ko nikāl diyā. ⁴⁰ Chunānche Mūsā ne makīriyon ko Jiliyād kī sarzamīn de dī, aur wuh wahān ābād hue. ⁴¹ Manassī ke ek ādmī banām Yāir ne us ilāqe meṅ kuchh bastiyon par qabzā karke unheṅ Hawwot-yāir yānī ‘Yāir kī Bastiyān’ kā nām diyā. ⁴² Isī tarah us qabīle ke ek aur ādmī banām Nūbah ne jā kar Qanāt aur us ke dehātoṅ par qabzā kar liyā. Us ne shahr kā nām Nūbah rakḥā.

33

Isrāīl ke Safr ke Marhale

¹ Zail meṅ un jaghoṅ ke nām haiṅ jahān jahān Isrāīlī qabīle apne dastoṅ ke mutābiq Mūsā aur Hārūn kī rāhnumāī meṅ Misr se nikal kar khaimāzan hue the. ² Rab ke hukm par Mūsā ne har jagah kā nām qalamband kiyā jahān unhoṅ ne apne kḥaime lagāe the. Un jaghoṅ ke nām yih haiṅ:

³ Pahle mahīne ke pandrahweṅ dīn Isrāīlī Rāmsīs se rawānā hue. Yānī Fasah ke dīn ke bād ke dīn wuh bāre ikhtiyār ke sāth tamām Misriyon ke dekḥte dekḥte chale gae. ⁴ Misrī us waqt apne pahlauṭhoṅ ko dafn kar rahe the, kyonki Rab ne pahlauṭhoṅ ko mār kar un ke dewatāon kī adālat kī thī.

⁵ Rāmsīs se Isrāīlī Sukkāṭ pahuṅch gae jahān unhoṅ ne pahlī martabā apne dēre lagāe. ⁶ Wahān se wuh Etām pahuṅche jo registān ke kināre par wāqe hai. ⁷ Etām se wuh wāpas muṛ kar Fī-hakḥīrot kī taraf barḥe jo Bāl-safon ke mashriq meṅ hai. Wuh Mijdāl ke qarīb khaimāzan hue. ⁸ Phir wuh Fī-hakḥīrot se kūch karke samundar meṅ se guzar gae. Is ke bād wuh tīn dīn Etām ke registān meṅ safr karte karte Mārā pahuṅch gae aur wahān apne kḥaime lagāe. ⁹ Mārā se wuh Elīm chale gae jahān 12 chashme aur khajūr ke 70 daraḥt the. Wahān ṭḥaharne ke bād ¹⁰ wuh Bahr-e-Qulzum ke sāhil par khaimāzan hue, ¹¹ phir Dasht-e-Sīn meṅ pahuṅch gae.

¹² Un ke agle marhale yih the: Dufqā, ¹³⁻³⁷ Alūs, Rafīdīm jahān pīne kā pānī dastyāb na thā, Dasht-e-Sīnā, Qabrot-hattāwā, Hasīrāt, Ritmā, Rimmon-fāras, Libnā, Rissā, Qahīlātā, Sāfar Pahār, Harādā, Maqḥīlot, Tahat, Tārah, Mitaqā, Hashmūnā, Mausīrot, Banī-yāqān, Hor-hajjidjād, Yutbātā, Abrūnā, Asyūn-jābar, Dasht-e-Sīn meṅ wāqe Qādis aur Hor Pahār jo Adom kī sarhad par wāqe hai.

³⁸ Wahān Rab ne Hārūn Imām ko hukm diyā ki wuh Hor Pahār par chaḥ jāe. Wahīn wuh pānchweṅ māh ke pahle dīn faut huā. Isrāīliyon ko Misr se nikle 40 sāl guzar chuke the. ³⁹ Us waqt Hārūn 123 sāl kā thā.

⁴⁰ Un dīnon meṅ Arād ke Kanānī bādshāh ne sunā ki Isrāīlī mere mulk kī taraf barḥ rahe haiṅ. Wuh Kanān ke junūb meṅ hukūmat kartā thā.

⁴¹⁻⁴⁷ Hor Pahār se rawānā ho kar Isrāīlī zail kī jaghoñ par ṭhahre: Zalmūnā, Fūnon, Obot, Aiye-abārīm jo Moāb ke ilāqe meñ thā, Dibon-jad, Almūn-diblātāym aur Nabū ke qarīb wāqe Abārīm kā pahārī ilāqā. ⁴⁸ Wahāñ se unhoñ ne Yardan kī Wādī meñ utar kar Moāb ke maidānī ilāqe meñ apne ḍere lagāe. Ab wuh Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarīhū Shahr ke sāmne the. ⁴⁹ Un ke khaime Bait-yasimot se le kar Abīl-shittīm tak lage the.

Tamām Kanānī Bāshindoñ ko Nikālne kā Hukm

⁵⁰ Wahāñ Rab ne Mūsā se kahā, ⁵¹ “Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke Mulk-e-Kanān meñ dākhil hoge ⁵² to lāzim hai ki tum tamām bāshindoñ ko nikāl do. Un ke tarāshe aur ḍhāle hue butoñ ko toṛ ḍālo aur un kī ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ko tabāh karo. ⁵³ Mulk par qabzā karke us meñ ābād ho jāo, kyonki maiñ ne yih mulk tumheñ de diyā hai. Yih merī taraf se tumhārī maurūsī milkiyat hai. ⁵⁴ Mulk ko muḥtaliḥ qabīloñ aur kḥāndānoñ meñ qurā ḍāl kar taqsim karnā. Har kḥāndān ke afrād kī tāḍād kā lihāz rakhnā. Baṛe kḥāndān ko nisbatan zyādā zamīn denā aur chhoṭe kḥāndān ko nisbatan kam zamīn. ⁵⁵ Lekin agar tum mulk ke bāshindoñ ko nahīn nikāloge to bache hue tumhārī āñkhoñ meñ kḥār aur tumhāre pahuñcheḡ meñ kāñte ban kar tumheñ us mulk meñ tang kareḡe jis meñ tum ābād hoge. ⁵⁶ Phir maiñ tumhāre sāth wuh kuchh karūḡa jo un ke sāth karnā chāhtā hūñ.”

34

Mulk-e-Kanān kī Sarhaddeñ

¹ Rab ne Mūsā se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko batānā ki jab tum us mulk meñ dākhil hoge jo maiñ tumheñ mīrās meñ ḍūḡā to us kī sarhaddeñ yih hoḡī:

³ Us kī junūbī sarhad Dasht-e-Sīn meñ Adom kī sarhad ke sāth sāth chaleḡī. Mashriq meñ wuh Bahīrā-e-Murdār ke junūbī sāhil se shurū hogī, phir in jaghoñ se ho kar maḡhrib kī taraf guzareḡī: ⁴ Darrā-e-Aqrabbīm ke junūb meñ se, Dasht-e-Sīn meñ se, Qādis-barnīa ke junūb meñ se, Hasar-addār aur Azmūn meñ se. ⁵ Wahāñ se wuh muṛ kar Misr kī sarhad par wāqe Wādī-e-Misr ke sāth sāth Bahīrā-e-Rūm tak pahuñcheḡī. ⁶ Us kī maḡhribī sarhad Bahīrā-e-Rūm kā sāhil hogā. ⁷ Us kī shimālī sarhad Bahīrā-e-Rūm se le kar in jaghoñ se ho kar mashriq kī taraf guzareḡī: Hor Pahār, ⁸ Labo-hamāt, Sidād, ⁹ Zifrūn aur Hasar-enān. Hasar-enān shimālī sarhad kā sab se mashriqī maqām hogā. ¹⁰ Us kī mashriqī sarhad shimāl meñ Hasar-enān se shurū hogī. Phir wuh in jaghoñ se ho kar junūb kī taraf guzareḡī: Sifām, ¹¹ Riblā jo Ain ke mashriq meñ hai aur Kinnarat yānī Galīl kī Jhīl ke mashriq meñ wāqe pahārī ilāqā. ¹² Is ke bād wuh Dariyā-e-Yardan ke kināre kināre guzartī huī Bahīrā-e-Murdār tak pahuñcheḡī. Yih tumhāre mulk kī sarhaddeñ hoḡī.”

¹³ Mūsā ne Isrāīliyoñ se kahā, “Yih wuhī mulk hai jise tumheñ qurā ḍāl kar taqsim karnā hai. Rab ne hukm diyā hai ki use bāqī sārhe nau qabīloñ ko denā hai. ¹⁴ Kyonki arḥāī qabīloñ ke kḥāndānoñ ko un kī mīrās mil chukī hai yānī Rūbin aur Jad ke pūre qabīle aur Manassī ke ādhe qabīle ko. ¹⁵ Unheñ yahāñ, Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Yarīhū ke sāmne zamīn mil chukī hai.”

Mulk Taqsim Karne ke Zimmedār Ādmī

¹⁶ Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁷ “Iliyazar Imām aur Yashua bin Nūn logoñ ke lie mulk taqsim kareñ. ¹⁸ Har qabīle ke ek ek rāhnumā ko bhī chunanā tāki wuh taqsim karne meñ madad kare. Jin ko tumheñ chunanā hai un ke nām yih haiñ:

¹⁹ Yahūdāh ke qabīle kā Kālīb bin Yafunnā,

²⁰ Shamāūn ke qabīle kā Samuel bin Ammihūd,

²¹ Binyamīn ke qabīle kā Ilīdād bin Kislon,

- ²² Dān ke qabīle kā Buqqī bin Yuglī,
²³ Manassī ke qabīle kā Hanniyel bin Afūd,
²⁴ Ifrāīm ke qabīle kā Qamuel bin Siftān,
²⁵ Zabūlūn ke qabīle kā Ilīsafan bin Farnāk,
²⁶ Ishkār ke qabīle kā Faltiyel bin Azzān,
²⁷ Āshar ke qabīle kā Aḫhīhūd bin Shalūmī,
²⁸ Naftālī ke qabīle kā Fidāhel bin Ammīhūd.”
²⁹ Rab ne inhīn ādmiyon ko mulk ko Isrāīliyon meñ taqsīm karne kī zimmedārī dī.

35

Lāwiyon ke lie Shahr

- ¹ Isrāīlī ab tak Moāb ke maidānī ilāqe meñ Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarīhū ke sāmne the. Wahān Rab ne Mūsā se kahā,
² “Isrāīliyon ko batā de ki wuh Lāwiyon ko apnī milī huī zamīnon meñ se rahne ke lie shahr deñ. Unheñ shahron ke irdgird maweshī charāne kī zamīn bhī mile.
³ Phir Lāwiyon ke pās rahne ke lie shahr aur apne jānwar charāne ke lie zamīn hogī.
⁴ Charāne ke lie zamīn shahr ke irdgird hogī, aur chāron taraf kā fāsīlā fasilon se 1,500 fuṭ ho. ⁵ Charāne kī yih zamīn murabbā shakl kī hogī jis ke har pahlū kā fāsīlā 3,000 fuṭ ho. Shahr is murabbā shakl ke bīch meñ ho. Yih raqbā shahr ke bāshindon ke lie ho tāki wuh apne maweshī charā sakeñ.

Ghairirādī Khūnrezī ke lie Panāh ke Shahr

- ⁶⁻⁷ Lāwiyon ko kul 48 shahr denā. In meñ se chhīh panāh ke shahr muqarrar karnā. Un meñ aise log panāh le sakeṅge jin ke hāthon ghairirādī taur par koī halāk huā ho. ⁸ Har qabīlā Lāwiyon ko apne ilāqe ke raqbe ke mutābiq shahr de. Jis qabīle kā ilāqā barā hai use Lāwiyon ko zyādā shahr dene haiñ jabki jis qabīle kā ilāqā chhoṭā hai wuh Lāwiyon ko kam shahr de.”
⁹ Phir Rab ne Mūsā se kahā, ¹⁰ “Isrāīliyon ko batānā ki Dariyā-e-Yardan ko pār karne ke bād ¹¹ kuchh panāh ke shahr muqarrar karnā. Un meñ wuh shakhs panāh le sakegā jis ke hāthon ghairirādī taur par koī halāk huā ho. ¹² Wahān wuh intaqām lene wāle se panāh le sakegā aur jamāt kī adālat ke sāmne khare hone se pahle mārā nahīn jā sakegā. ¹³ Is ke lie chhīh shahr chun lo. ¹⁴ Tīn Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ aur tīn Mulk-e-Kanān meñ hoñ. ¹⁵ Yih chhīh shahr har kisī ko panāh deṅge, chāhe wuh Isrāīlī, pardesī yā un ke darmiyān rahne wālā ghairshahrī ho. Jis se bhī ghairirādī taur par koī halāk huā ho wuh wahān panāh le saktā hai.
¹⁶⁻¹⁸ Agar kisī ne kisī ko jān-būjh kar lohe, patthar yā lakaṛī kī kisī chīz se mār ḍālā ho wuh qātil hai aur use sazā-e-maut denī hai. ¹⁹ Maqtūl kā sab se qarībī rishtedār use talāsh karke mār de. ²⁰⁻²¹ Kyonki jo nafrat yā dushmanī ke bāis jān-būjh kar kisī ko yon dhakkā de, us par koī chīz phaiñk de yā use mukkā māre ki wuh mar jāe wuh qātil hai aur use sazā-e-maut denī hai.
²² Lekin wuh qātil nahīn hai jis se dushmanī ke bāis nahīn balki ittafāq se aur ghairirādī taur par koī halāk huā ho, chāhe us ne use dhakkā diyā, koī chīz us par phaiñk dī ²³ yā koī patthar us par girne diyā. ²⁴ Agar aisā huā to lāzim hai ki jamāt in hidāyat ke mutābiq us ke aur intaqām lene wāle ke darmiyān faislā kare. ²⁵ Agar mulzim bequsūr hai to jamāt us kī hifāzat karke use panāh ke us shahr meñ wāpas le jāe jis meñ us ne panāh lī hai. Wahān wuh muqaddas tel se masah kie gae imām-e-āzam kī maut tak rahe. ²⁶ Lekin agar yih shakhs is se pahle panāh ke shahr se nikle to wuh mahfūz nahīn hogā. ²⁷ Agar us kā intaqām lene wāle se sāmnā ho jāe to intaqām lene wāle ko use mār ḍālne kī ijāzat hogī. Agar wuh aisā kare to bequsūr rahegā. ²⁸ Panāh lene wālā imām-e-āzam kī wafāt tak panāh ke shahr meñ rahe. Is

ke bād hī wuh apne ghar wāpas jā saktā hai. ²⁹ Yih usūl dāymī haiñ. Jahān bhī tum rahte ho tumheñ hameshā in par amal karnā hai.

³⁰ Jis par qatl kā ilzām lagāyā gayā ho use sirf is sūrat meñ sazā-e-maut dī jā saktī hai ki kam az kam do gawāh hoñ. Ek gawāh kāfī nahīñ hai.

³¹ Qātil ko zarūr sazā-e-maut denā. Khāh wuh is se bachne ke lie koī bhī muāwazā de use āzād na chhornā balki sazā-e-maut denā. ³² Us shaḡhs se bhī paise qabūl na karnā jis se ḡhairirādī taur par koī halāk huā ho aur jo is sabab se panāh ke shahr meñ rah rahā hai. Use ijāzat nahīñ ki wuh paise de kar panāh kā shahr chhoṛe aur apne ghar wāpas chalā jāe. Lāzim hai ki wuh is ke lie imām-e-āzam kī wafāt kā intazār kare.

³³ Jis mulk meñ tum rahte ho us kī muqaddas hālat ko nāpāk na karnā. Jab kisī ko us meñ qatl kiyā jāe to wuh nāpāk ho jātā hai. Jab is tarah khūn bahtā hai to mulk kī muqaddas hālat sirf us shaḡhs ke khūn bahne se bahāl ho jātī hai jis ne yih khūn bahāyā hai. Yānī mulk kā sirf qātil kī maut se hī kaffārā diyā jā saktā hai. ³⁴ Us mulk ko nāpāk na karnā jis meñ tum ābād ho aur jis meñ main sukūnat kartā hūñ. Kyonki main Rab hūñ jo Isrāīliyon ke darmiyān sukūnat kartā hūñ.”

36

Ek Qabile kī Maurūsī Zamīn Shādī se Dūsre Qabile meñ Muntaqīl Nahīn Ho Saktī

¹ Ek dīn Jiliyād bin Makīr bin Manassī bin Yūsuf ke kunbe se nikle hue ābāi gharānoñ ke sarparast Mūsā aur un sardāroñ ke pās āe jo dīgar ābāi gharānoñ ke sarparast the. ² Unhoñ ne kahā, “Rab ne āp ko hukm diyā thā ki āp qurā ḍāl kar mulk ko Isrāīliyon meñ taqsīm karen. Us waqt us ne yih bhī kahā thā ki hamāre bhāi Silāfihād kī beṭiyon ko us kī maurūsī zamīn milnī hai. ³ Agar wuh Isrāīl ke kisī aur qabile ke mardoñ se shādī karen to phir yih zamīn jo hamāre qabile kā maurūsī hissā hai us qabile kā maurūsī hissā banegī aur ham us se mahrūm ho jāenge. Phir hamārā qabāyli ilāqā chhoṭā ho jāegā. ⁴ Aur agar ham yih zamīn wāpas bhī kharīden to bhī wuh agle bahālī ke sāl meñ dūsre qabile ko wāpas chalī jāegī jis meñ in auraton ne shādī kī hai. Is tarah wuh hameshā ke lie hamāre hāth se nikal jāegī.”

⁵ Mūsā ne Rab ke hukm par Isrāīliyon ko batāyā, “Jiliyād ke mard haq bajānib haiñ. ⁶ Is lie Rab kī hidāyat yih hai ki Silāfihād kī beṭiyon ko har ādmī se shādī karne kī ijāzat hai, lekin sirf is sūrat meñ ki wuh un ke apne qabile kā ho. ⁷ Is tarah ek qabile kī maurūsī zamīn kisī dūsre qabile meñ muntaqīl nahīn hogī. Lāzim hai ki har qabile kā pūrā ilāqā usī ke pās rahe.

⁸ Jo bhī beṭī mīrās meñ zamīn pātī hai us ke lie lāzim hai ki wuh apne hī qabile ke kisī mard se shādī kare tāki us kī zamīn qabile ke pās hī rahe. ⁹ Ek qabile kī maurūsī zamīn kisī dūsre qabile ko muntaqīl karne kī ijāzat nahīñ hai. Lāzim hai ki har qabile kā pūrā maurūsī ilāqā usī ke pās rahe.”

¹⁰⁻¹¹ Silāfihād kī beṭiyon Mahlāh, Tirzā, Hujlāh, Milkāh aur Nūsāh ne waisā hī kiya jaisā Rab ne Mūsā ko batāyā thā. Unhoñ ne apne chachāzād bhāiyon se shādī kī. ¹² Chūñki wuh bhī Manassī ke qabile ke the is lie yih maurūsī zamīn Silāfihād ke qabile ke pās rahī.

¹³ Rab ne yih ahkām aur hidāyat Isrāīliyon ko Mūsā kī mārifat dīñ jab wuh Moāb ke maidānī ilāqe meñ Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par Yarīhū ke sāmne khaimāzan the.

Istisnā

Mūsā Isrāīliyon se Muḥātib Hotā Hai

¹ Is kitāb meñ wuh bāteñ darj haiñ jo Mūsā ne tamām Isrāīliyon se kahīñ jab wuh Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par bayābān meñ the. Wuh Yardan kī Wādī meñ Sūf ke qarīb the. Ek taraf Fārān Shahr thā aur dūsri taraf Tofal, Lāban, Hasīrāt aur Dīzahab ke shahr the. ² Agar Adom ke pahārī ilāqe se ho kar jāeñ to Horib yāñī Sīnā Pahār se Qādis-barnīa tak kā safr 11 dīn meñ tay kiyā jā saktā hai.

³ Isrāīliyon ko Misr se nīkle 40 sāl ho gae the. Is sāl ke gyārhwēñ māh ke pahle dīn Mūsā ne unheñ sab kuchh batāyā jo Rab ne use unheñ batāne ko kahā thā. ⁴ Us waqt wuh Amoriyon ke bādshāh Sīhon ko shikast de chukā thā jis kā dārul-hukūmat Hasbon thā. Basan ke bādshāh Oj par bhī fatah hāsīl ho chukī thī jis kī hukūmat ke markaz Astārāt aur Idraī the.

⁵ Wahāñ, Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par jo Moāb ke ilāqe meñ thā Mūsā Allāh kī shariāt kī tashrīh karne lagā. Us ne kahā,

⁶ jab tum Horib yāñī Sīnā Pahār ke pās the to Rab hamāre Ḳhudā ne ham se kahā, “Tum kāfī der se yahāñ ṭhahre hue ho. ⁷ Ab is jagah ko chhoṛ kar āge Mulk-e-Kanān kī taraf baṛho. Amoriyon ke pahārī ilāqe aur un ke paṛos kī qaumoñ ke pās jāo jo Yardan ke maidānī ilāqe meñ ābād haiñ. Pahārī ilāqe meñ, maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ, junūb ke Dasht-e-Najab meñ, sāhilī ilāqe meñ, Mulk-e-Kanān meñ aur Lubnān meñ Dariyā-e-Furāt tak chale jāo. ⁸ Maiñ ne tumheñ yih mulk de diyā hai. Ab jā kar us par qabzā kar lo. Kyonki Rab ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se wādā kiyā thā ki maiñ yih mulk tumheñ aur tumhārī aulād ko dūngā.”

Rāhnumā Muqarrar Kie Gae

⁹ Us waqt maiñ ne tum se kahā, “Maiñ akelā tumhārī rāhnumāī karne kī zimmedārī nahīñ uṭhā saktā. ¹⁰ Rab tumhāre Ḳhudā ne tumhārī tādād itnī baṛhā dī hai ki āj tum āsmān ke sitāroñ kī mānind beshumār ho. ¹¹ Aur Rab tumhāre bāpdādā kā Ḳhudā kare ki tumhārī tādād mazīd hazār gunā baṛh jāe. Wuh tumheñ wuh barkat de jis kā wādā us ne kiyā hai. ¹² Lekin maiñ akelā hī tumhārā bojh uṭhāne aur jhagaṛoñ ko niptāne kī zimmedārī nahīñ uṭhā saktā. ¹³ Is lie apne har qabīle meñ se kuchh aise dānishmand aur samajhdār ādmī chun lo jin kī liyāqat ko log mānte haiñ. Phir maiñ unheñ tum par muqarrar karūngā.”

¹⁴ Yih bāt tumheñ pasand āī. ¹⁵ Tum ne apne meñ se aise rāhnumā chun lie jo dānishmand the aur jin kī liyāqat ko log mānte the. Phir maiñ ne unheñ hazār hazār, sau sau aur pachās pachās mardoñ par muqarrar kiyā. Yoñ wuh qabīloñ ke nigahbān ban gae. ¹⁶ Us waqt maiñ ne un qāziyoñ se kahā, “Adālat karte waqt har ek kī bāt ḡhaur se sun kar ḡhairjānībdār faisle karnā, chāhe do Isrāīlī farīq ek dūsre se jhagaṛā kar rahe hoñ yā muāmālā kīsī Isrāīlī aur pardesī ke darmiyān ho. ¹⁷ Adālat karte waqt jānībdārī na karnā. Chhoṭe aur baṛe kī bāt sun kar donoñ ke sāth ek jaisā sulūk karnā. Kīsī se mat ḡarnā, kyonki Allāh hī ne tumheñ adālat karne kī zimmedārī dī hai. Agar kīsī muāmāle meñ faislā karnā tumhāre lie mushkil ho to use mujhe pesh karo. Phir maiñ hī us kā faislā karūngā.” ¹⁸ Us waqt maiñ ne tumheñ sab kuchh batāyā jo tumheñ karnā thā.

Mulk-e-Kanān meñ Jāsūs

¹⁹ Ham ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne hamēñ kahā thā. Ham Horib se rawānā ho kar Amoriyon ke pahārī ilāqe kī taraf baṛhe. Safr karte karte ham us wasī aur haulnāk

registān meñ se guzar gae jise tum ne dekh liyā hai. Āḡhirkār ham Qādis-barnīa pahuñch gae. ²⁰ Wahān maiñ ne tum se kahā, “Tum Amoriyoñ ke pahārī ilāqe tak pahuñch gae ho jo Rab hamārā Ḳhudā hameñ dene wālā hai. ²¹ Dekh, Rab tere Ḳhudā ne tujhe yih mulk de diyā hai. Ab jā kar us par qabzā kar le jis tarah Rab tere bāpdādā ke Ḳhudā ne tujhe batāyā hai. Mat ḍarnā aur bedil na ho jānā!”

²² Lekin tum sab mere pās āe aur kahā, “Kyoñ na ham jāne se pahle kuchh ādmī bhejeñ jo mulk ke hālāt dariyāft kareñ aur wāpas ā kar hameñ us rāste ke bāre meñ batāeñ jis par hameñ jānā hai aur un shahroñ ke bāre meñ ittalā deñ jin ke pās ham pahuñcheñge.” ²³ Yih bāt mujhe pasand āī. Maiñ ne is kām ke lie har qabīle ke ek ādmī ko chun kar bhej diyā. ²⁴ Jab yih bārah ādmī pahārī ilāqe meñ jā kar Wādī-e-Iskāl meñ pahuñche to us kī taftīsh kī. ²⁵ Phir wuh mulk kā kuchh phal le kar lauṭ āe aur hameñ mulk ke bāre meñ ittalā de kar kahā, “Jo mulk Rab hamārā Ḳhudā hameñ dene wālā hai wuh achchhā hai.”

²⁶ Lekin tum jānā nahīñ chāhte the balki sarkashī karke Rab apne Ḳhudā kā hukm na mānā. ²⁷ Tum ne apne ḡhaimoñ meñ buṛburāte hue kahā, “Rab ham se nafrat rakhtā hai. Wuh hameñ Misr se nikāl lāyā hai tāki hameñ Amoriyoñ ke hāthoñ halāk karwāe. ²⁸ Ham kahāñ jāeñ? Hamāre bhāiyoñ ne hameñ bedil kar diyā hai. Wuh kahte haiñ, ‘Wahān ke log ham se tāqatwar aur darāzqad haiñ. Un ke baṛe baṛe shahroñ kī fasīleñ āsmān se bāteñ kartī haiñ. Wahān ham ne Anāq kī aulād bhī dekhi jo dewqāmat haiñ.’ ”

²⁹ Maiñ ne kahā, “Na ghabrāo aur na un se ḡhauf khāo. ³⁰ Rab tumhārā Ḳhudā tumhāre āge āge chaltā huā tumhāre lie laṛegā. Tum ḡhud dekh chuke ho kī wuh kis tarah Misr ³¹ aur registān meñ tumhāre lie laṛā. Yahān bhī wuh aisā hī karegā. Tū ḡhud gawāh hai kī bayābān meñ pūre safr ke daurān Rab tujhe yoñ uṭhāe phirā jis tarah bāp apne beṭe ko uṭhāe phirtā hai. Is tarah chalte chalte tum yahān tak pahuñch gae.” ³² Is ke bāwujūd tum ne Rab apne Ḳhudā par bharosā na rakhā. ³³ Tum ne yih bāt nazarandāz kī kī wuh safr ke daurān rāt ke waqt āg aur din ke waqt bādāl kī sūrat meñ tumhāre āge āge chaltā rahā tāki tumhāre lie ḡhaime lagāne kī jagheñ mālūm kare aur tumheñ rāstā dikhāe.

³⁴ Jab Rab ne tumhārī yih bāteñ sunīñ to use ḡhussā āyā aur us ne qasam khā kar kahā, ³⁵ “Is sharīr nasl kā ek mard bhī us achchhe mulk ko nahīñ dekhegā agarche maiñ ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se wādā kiyā thā kī maiñ use unheñ dūngā. ³⁶ Sirf Kālīb bin Yafunnā use dekhegā. Maiñ use aur us kī aulād ko wuh mulk dūngā jis meñ us ne safr kiyā hai, kyoñki us ne pūre taur par Rab kī pairawī kī.”

³⁷ Tumhārī wajah se Rab mujh se bhī nārāz huā aur kahā, “Tū bhī us meñ dāḡhil nahīñ hogā. ³⁸ Lekin terā madadgār Yashua bin Nūn dāḡhil hogā. Us kī hauslā-afzāi kar, kyoñki wuh mulk par qabzā karne meñ Isrāīl kī rāhnumāi karegā.” ³⁹ Tum se Rab ne kahā, “Tumhāre bachche jo abhī achchhe aur bure meñ imtiyāz nahīñ kar sakte, wuhī mulk meñ dāḡhil hoñge, wuhī bachche jin ke bāre meñ tum ne kahā kī dushman unheñ Mulk-e-Kānān meñ chhīñ leñge. Unheñ maiñ mulk dūngā, aur wuh us par qabzā karenge. ⁴⁰ Lekin tum ḡhud āge na baṛho. Pīchhe muṛ kar dubārā registān meñ Bahr-e-Qulzum kī taraf safr karo.”

⁴¹ Tab tum ne kahā, “Ham ne Rab kā gunāh kiyā hai. Ab ham mulk meñ jā kar laṛeñge, jis tarah Rab hamāre Ḳhudā ne hameñ hukm diyā hai.” Chunāñche yih sochte hue kī us pahārī ilāqe par hamlā karnā āsān hogā, har ek musallah huā.

⁴² Lekin Rab ne mujh se kahā, “Unheñ batānā kī wahān jang karne ke lie na jāo, kyoñki maiñ tumhāre sāth nahīñ hūngā. Tum apne dushmanoñ ke hāthoñ shikast khāoge.”

⁴³ Maiñ ne tumheñ yih batāyā, lekin tum ne merī na sunī. Tum ne sarkashī karke Rab kā hukm na mānā balki maḡhrūr ho kar pahārī ilāqe meñ dāḡhil hue. ⁴⁴ Wahān

ke Amorī bāshinde tumhārā sāmna karne nikle. Wuh shahd kī makkhiyon ke ghol kī tarah tum par tūt paṛe aur tumhārā tāqqub karke tumheñ Saīr se Hurmā tak māṛte gae.

⁴⁵ Tab tum wāpas ā kar Rab ke sāmne zār-o-qatār rone lage. Lekin us ne tawajjuh na dī balki tumheñ nazarandāz kiya. ⁴⁶ Is ke bād tum bahut dinoñ tak Qādis-barnīa meñ rahe.

2

Registān meñ Dubārā Safr

¹ Phir jis tarah Rab ne mujhe hukm diya thā ham pīchhe muṛ kar registān meñ Bahr-e-Qulzum kī taraf safr karne lage. Kāfī der tak ham Saīr yānī Adom ke pahārī ilāqe ke kināre kināre phirte rahe.

² Ek din Rab ne mujh se kahā, ³ “Tum bahut der se is pahārī ilāqe ke kināre kināre phir rahe ho. Ab shimāl kī taraf safr karo. ⁴ Qaum ko batānā, agle dinoñ meñ tum Saīr ke mulk meñ se guzaroge jahān tumhāre bhāī Esau kī aulād ābād hai. Wuh tum se ḍareñge. To bhī baṛī ehtiyāt se guzarnā. ⁵ Un ke sāth jang na chheṛnā, kyonki main tumheñ un ke mulk kā ek murabbā fuṭ bhī nahīn dūngā. Main ne Saīr kā pahārī ilāqā Esau aur us kī aulād ko diya hai. ⁶ Lāzim hai ki tum khāne aur pīne kī tamām zarūriyāt paise de kar kharīdo.”

⁷ Jo bhī kām tū ne kiya hai Rab ne us par barkat dī hai. Is wasī registān meñ pūre safr ke daurān us ne terī nigahbānī kī. In 40 sālon ke daurān Rab terā Kḥudā tere sāth thā, aur terī tamām zarūriyāt pūrī hotī rahīn.

⁸ Chunāñche ham Saīr ko chhoṛ kar jahān hamāre bhāī Esau kī aulād ābād thī dūsre rāste se āge nikle. Ham ne wuh rāstā chhoṛ diya jo Ailāt aur Asyūn-jābar ke shahron se Bahīrā-e-Murdār tak pahuñchātā hai aur Moāb ke bayābān kī taraf baṛhne lage. ⁹ Wahān Rab ne mujh se kahā, “Moāb ke bāshindon kī muḥālafat na karnā aur na un ke sāth jang chheṛnā, kyonki main un ke mulk kā koī bhī hissā tujhe nahīn dūngā. Main ne Ār Shahr ko Lūt kī aulād ko diya hai.”

¹⁰ Pahle Aimī wahān rahte the jo Anāq kī aulād kī tarah tāqatwar, darāzqad aur tādād meñ zyādā the. ¹¹ Anāq kī aulād kī tarah wuh Rafāiyon meñ shumār kie jāte the, lekin Moābī unheñ Aimī kahte the.

¹² Isī tarah qadīm zamāne meñ Horī Saīr meñ ābād the, lekin Esau kī aulād ne unheñ wahān se nikāl diya thā. Jis tarah Isrāīliyon ne bād meñ us mulk meñ kiya jo Rab ne unheñ diya thā usī tarah Esau kī aulād baṛhte baṛhte Horiyon ko tabāh karke un kī jagah ābād hue the.

¹³ Rab ne kahā, “Ab jā kar Wādī-e-Zirad ko ubūr karo.” Ham ne aisā hī kiya. ¹⁴ Hamēñ Qādis-barnīa se rawānā hue 38 sāl ho gae the. Ab wuh tamām admī mar chuke the jo us waqt jang karne ke qābil the. Waisā hī huā thā jaisā Rab ne qasam khā kar kahā thā. ¹⁵ Rab kī muḥālafat ke bāis ākḥirkār khaimāgāh meñ us nasl kā ek mard bhī na rahā. ¹⁶ Jab wuh sab mar gae the ¹⁷ tab Rab ne mujh se kahā, ¹⁸ “Āj tumheñ Ār Shahr se ho kar Moāb ke ilāqe meñ se guzarnā hai. ¹⁹ Phir tum Ammoniyan ke ilāqe tak pahuñchoge. Un kī bhī muḥālafat na karnā, aur na un ke sāth jang chheṛnā, kyonki main un ke mulk kā koī bhī hissā tumheñ nahīn dūngā. Main ne yih mulk Lūt kī aulād ko diya hai.”

²⁰ Haqīqat meñ Ammoniyan kā mulk bhī Rafāiyon kā mulk samjhā jātā thā jo qadīm zamāne meñ wahān ābād the. Ammonī unheñ zamzumī kahte the, ²¹ aur wuh dewqāmat the, tāqatwar aur tādād meñ zyādā. Wuh Anāq kī aulād jaise darāzqad the. Jab Ammonī mulk meñ āe to Rab ne Rafāiyon ko un ke āge āge tabāh kar diya. Chunāñche Ammonī baṛhte baṛhte unheñ nikālte gae aur un kī jagah ābād hue, ²² bilkul usī tarah jis tarah Rab ne Esau kī aulād ke āge āge Horiyon ko tabāh kar

diyā thā jab wuh Saīr ke mulk meñ āe the. Wahān bhī wuh baṛhte baṛhte Horiyoñ ko nikālthe gae aur un kī jagah ābād hue. ²³ Isī tarah ek aur qadīm qaum banām Awwī ko bhī us ke mulk se nikālā gayā. Awwī Ġhazzā tak ābād the, lekin jab Kaftūrī Kaftūr yānī Krete se āe to unhoñ ne unheñ tabāh kar diyā aur un kī jagah ābād ho gae.

Sihon Bādshāh se Jang

²⁴ Rab ne Mūsā se kahā, “Ab jā kar Wādī-e-Arnon ko ubūr karo. Yoñ samjho ki maiñ Hasbon ke Amorī bādshāh Sihon ko us ke mulk samet tumhāre hawāle kar chukā hūñ. Us par qabzā karnā shurū karo aur us ke sāth jang karne kā mauqā ḡhūḡo. ²⁵ Isī dīn se maiñ tamām qaumoñ meñ tumhāre bāre meñ dahshat aur khauf paidā karūḡa. Wuh tumhārī khabar sun kar khauf ke māre thartharāeḡī aur kāḡpeḡī.”

²⁶ Maiñ ne Dasht-e-Qadīmāt se Hasbon ke bādshāh Sihon ke pās qāsīd bheje. Merā paīghām nafrat aur muḡhālafat se khalī thā. Wuh yih thā, ²⁷ “Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ. Ham shāhrāh par hī raheḡe aur us se na bāīñ, na dāīñ taraf haṡeḡe. ²⁸ Ham khāne aur pīne kī tamām zarūriyāt ke lie munāsib paise deḡe. Hameñ paidal apne mulk meñ se guzarne deñ, ²⁹ jis tarah Saīr ke bāshindoñ Esau kī aulād aur Ār ke rahne wāle Moābiyoñ ne hameñ guzarne diyā. Kyoñki hamārī manzil Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ hai, wuh mulk jo Rab hamārā Kḡudā hameñ dene wālā hai.”

³⁰ Lekin Hasbon ke bādshāh Sihon ne hameñ guzarne na diyā, kyoñki Rab tumhāre Kḡudā ne use belachak aur hamārī bāt se inkār karne par āmādā kar diyā thā tāki Sihon hamāre qābū meñ ā jāe. Aur bād meñ aisā hī huā. ³¹ Rab ne mujh se kahā, “Yoñ samajh le ki maiñ Sihon aur us ke mulk ko tere hawāle karne lagā hūñ. Ab nikal kar us par qabzā karnā shurū karo.”

³² Jab Sihon apnī sārī fauj le kar hamārā muqābalā karne ke lie Yahaz āyā ³³ to Rab hamāre Kḡudā ne hameñ pūrī fatah baḡhshī. Ham ne Sihon, us ke beṡoñ aur pūrī qaum ko shikast dī. ³⁴ Us waqt ham ne us ke tamām shahroñ par qabzā kar liyā aur un ke tamām mardoñ, auratoñ aur bachchoñ ko mār ḡālā. Koī bhī na bachā. ³⁵ Ham ne sirf maweshī aur shahroñ kā lūṡā huā māl apne lie bachāe rakhā.

³⁶ Wādī-e-Arnon ke kināre par wāḡe Aroīr se le kar Jiliyād tak har shahr ko shikast mānanī parī. Is meñ wuh shahr bhī shāmil thā jo Wādī-e-Arnon meñ thā. Rab hamāre Kḡudā ne un sab ko hamāre hawāle kar diyā. ³⁷ Lekin tum ne Ammoniyoñ kā mulk chhoṡ diyā aur na Dariyā-e-Yabboḡ ke irdgird ke ilāḡe, na us ke pahārī ilāḡe ke shahroñ ko chheṡā, kyoñki Rab hamāre Kḡudā ne aisā karne se tumheñ manā kiyā thā.

3

Basan ke Bādshāh Oj kī Shikast

¹ Is ke bād ham shimāl meñ Basan kī taraf baṡh gae. Basan kā bādshāh Oj apnī tamām fauj ke sāth nikal kar hamārā muqābalā karne ke lie Idraī āyā. ² Rab ne mujh se kahā, “Us se mat ḡar. Maiñ use, us kī pūrī fauj aur us kā mulk tere hawāle kar chukā hūñ. Us ke sāth wuh kuchh kar jo tū ne Amorī bādshāh Sihon ke sāth kiyā jo Hasbon meñ hukūmat kartā thā.”

³ Aisā hī huā. Rab hamāre Kḡudā kī madad se ham ne Basan ke bādshāh Oj aur us kī tamām qaum ko shikast dī. Ham ne sab ko halāk kar diyā. Koī bhī na bachā.

⁴ Usī waqt ham ne us ke tamām shahroñ par qabzā kar liyā. Ham ne kul 60 shahroñ par yānī Arjūb ke sāre ilāḡe par qabzā kiyā jis par Oj kī hukūmat thī. ⁵ In tamām shahroñ kī hifāzat ūñchī ūñchī fasīloñ aur kunde wāle darwāzoñ se kī gaī thī. Dehāt meñ bahut-sī aisī ābādiyāñ bhī mil gaīñ jin kī fasīleñ nahīñ thīñ. ⁶ Ham ne un ke sāth wuh kuchh kiyā jo ham ne Hasbon ke bādshāh Sihon ke ilāḡe ke sāth kiyā thā.

Ham ne sab kuchh Rab ke hawāle karke har shahr ko aur tamām mardoñ, auratoñ aur bachchoñ ko halāk kar dālā. ⁷ Ham ne sirf tamām maweshī aur shahroñ kā lūṭā huā māl apne lie bachhāe rakhā.

⁸ Yoñ ham ne us waqt Amoriyoñ ke in do bādshāhoñ se Dariyā-e-Yardan kā mashriqī ilāqā Wādī-e-Arnon se le kar Harmūn Pahār tak chhīn liyā. ⁹ (Saidā ke bāshinde Harmūn ko Siryūn kahte haiñ jabki Amoriyoñ ne us kā nām Sanīr rakhā.) ¹⁰ Ham ne Oj Bādshāh ke pūre ilāqe par qabzā kar liyā. Is meñ maidān-e-murtafā ke tamām shahr shāmil the, nīz Salkā aur Idraī tak Jiliyād aur Basan ke pūre ilāqe.

¹¹ Bādshāh Oj dewqāmat qabīle Rafāī kā ākhiri mard thā. Us kā lohe kā tābūt 13 se zāyd fuṭ lambā aur chhih fuṭ chaurā thā aur āj tak Ammoniyōñ ke shahr Rabbā meñ dekhā jā saktā hai.

Yardan ke Mashriq meñ Mulk kī Taqsīm

¹² Jab ham ne Dariyā-e-Yardan ke mashriqī ilāqe par qabzā kiya to main ne Rūbin aur Jad ke qabīloñ ko us kā junūbī hissā shahroñ samet diyā. Is ilāqe kī junūbī sarhad Dariyā-e-Arnon par wāqe shahr Aroīr hai jabki shimāl meñ is meñ Jiliyād ke pahārī ilāqe kā ādhā hissā bhī shāmil hai. ¹³ Jiliyād kā shimālī hissā aur Basan kā mulk main ne Manassī ke ādhe qabīle ko diyā.

(Basan meñ Arjūb kā ilāqā hai jahāñ pahle Oj Bādshāh kī hukūmat thī aur jo Rafāiyōñ yānī Dewqāmat Afrād kā Mulk kahlātā thā. ¹⁴ Manassī ke qabīle ke ek ādmī banām Yāir ne Arjūb par Jasūriyoñ aur Mākātiyoñ kī sarhad tak qabzā kar liyā thā. Us ne is ilāqe kī bastiyoñ ko apnā nām diyā. Āj tak yihī nām Hawwot-yāir yānī Yāir kī Bastiyāñ chaltā hai.)

¹⁵ Main ne Jiliyād kā shimālī hissā Manassī ke kunbe Makīr ko diyā ¹⁶ lekin Jiliyād kā junūbī hissā Rūbin aur Jad ke qabīloñ ko diyā. Is hisse kī ek sarhad junūb meñ Wādī-e-Arnon ke bīch meñ se guzartī hai jabki dūsrī sarhad Dariyā-e-Yabboq hai jis ke pār Ammoniyōñ kī hukūmat hai. ¹⁷ Us kī maḡhribī sarhad Dariyā-e-Yardan hai yānī Kinnarat (Galīl) kī Jhīl se le kar Bahīrā-e-Murdār tak jo Pisgā ke pahārī silsile ke dāman meñ hai.

¹⁸ Us waqt main ne Rūbin, Jad aur Manassī ke qabīloñ se kahā, “Rab tumhāre Ḳhudā ne tumheñ mīrās meñ yih mulk de diyā hai. Lekin shart yih hai ki tumhāre tamām jang karne ke qābil mard musallah ho kar tumhāre Isrāīlī bhāiyōñ ke āge āge Dariyā-e-Yardan ko pār karen. ¹⁹ Sirf tumhārī aurateñ aur bachche pīchhe rah kar un shahroñ meñ intazār kar sakte haiñ jo main ne tumhāre lie muqarrar kie haiñ. Tum apne maweshiyōñ ko bhī pīchhe chhoṛ sakte ho, kyonki mujhe patā hai ki tumhāre bahut zyādā jānwar haiñ. ²⁰ Apne bhāiyōñ ke sāth chalte hue un kī madad karte raho. Jab Rab tumhārā Ḳhudā unheñ Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ wāqe mulk degā aur wuh tumhārī tarah ārām aur sukūn se wahāñ ābād ho jāeñge tab tum apne mulk meñ wāpas jā sakte ho.”

Mūsā ko Yardan Pār Karne kī Ijāzat Nahīn Miltī

²¹ Sāth sāth main ne Yashua se kahā, “Tū ne apnī āñkhoñ se sab kuchh dekh liyā hai jo Rab tumhāre Ḳhudā ne in donoñ bādshāhoñ Sihon aur Oj se kiya. Wuh yihī kuchh har us bādshāh ke sāth karegā jis ke mulk par tū dariyā ko pār karke hamlā karegā. ²² Un se na ḍaro. Tumhārā Ḳhudā Ḳhud tumhāre lie jang karegā.”

²³ Us waqt main ne Rab se iltijā karke kahā, ²⁴ “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū apne ḳhādīm ko apnī azmat aur qudrat dikhāne lagā hai. Kyā āsmān yā zamīn par koī aur Ḳhudā hai jo terī tarah ke azīm kām kar saktā hai? Hargiz nahīn! ²⁵ Mehrbānī karke mujhe bhī Dariyā-e-Yardan ko pār karke us achchhe mulk yānī us behtarīn pahārī ilāqe ko Lubnān tak deḳhne kī ijāzat de.”

²⁶ Lekin tumhāre sabab se Rab mujh se nārāz thā. Us ne merī na sunī balki kahā, “Bas kar! Āindā mere sāth is kā zikr na karnā. ²⁷ Pisgā kī choṭī par chaṛh kar chāroṅ taraf nazar daurā. Wahān se ghaur se dekh, kyonki tū khud Dariyā-e-Yardan ko ubūr nahīn karegā. ²⁸ Apnī jagah Yashua ko muqarrar kar. Us kī hauslā-afzāi kar aur use mazbūt kar, kyonki wuhī is qaum ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meṅ le jāegā aur qabīloṅ meṅ us mulk ko taqṣīm karegā jise tū pahār se dekhegā.”

²⁹ Chunānche ham Bait-faḡhūr ke qarīb wādī meṅ ṭhahre.

4

Farmānbardārī kī Ashadd Zarūrat

¹ Ai Isrāīl, ab wuh tamām ahkām dhyān se sun le jo main tumheṅ sikhātā hūn. Un par amal karo tāki tum zindā raho aur jā kar us mulk par qabzā karo jo Rab tumhāre bāpdādā kā Khudā tumheṅ dene wālā hai. ² Jo ahkām main tumheṅ sikhātā hūn un meṅ na kisī bāt kā izāfā karo aur na un se koī bāt nikālo. Rab apne Khudā ke tamām ahkām par amal karo jo main ne tumheṅ die haiṅ. ³ Tum ne khud dekhā hai ki Rab ne Bāl-faḡhūr se kyā kuchh kiyā. Wahān Rab tere Khudā ne har ek ko halāk kar ḍālā jis ne Faḡhūr ke Bāl Dewatā kī pūjā kī. ⁴ Lekin tum meṅ se jitne Rab apne Khudā ke sāth liṭte rahe wuh sab āj tak zindā haiṅ.

⁵ Main ne tumheṅ tamām ahkām yon sikhā die haiṅ jis tarah Rab mere Khudā ne mujhe batāyā. Kyonki lāzim hai ki tum us mulk meṅ in ke tābe raho jis par tum qabzā karne wāle ho. ⁶ Inheṅ māno aur in par amal karo to dūsre qaumoṅ ko tumhārī dānishmandī aur samajh nazar āegī. Phir wuh in tamām ahkām ke bāre meṅ sun kar kaheṅgī, “Wāh, yih azīm qaum kaisī dānishmand aur samajhdār hai!” ⁷ Kaun-sī azīm qaum ke mābūd itne qarīb haiṅ jitnā hamārā Khudā hamāre qarīb hai? Jab bhī ham madad ke lie pukārte haiṅ to Rab hamārā Khudā maujūd hotā hai. ⁸ Kaun-sī azīm qaum ke pās aise munsifānā ahkām aur hidāyāt haiṅ jaise main āj tumheṅ pūrī shariāt sunā kar pesh kar rahā hūn?

⁹ Lekin khabardār, ehtiyāt karnā aur wuh tamām bāteṅ na bhūlnā jo terī ānkhon ne dekhī haiṅ. Wuh umr-bhar tere dil meṅ se miṭ na jāeṅ balki unheṅ apne bachchoṅ aur pote-potiyon ko bhī batāte rahnā. ¹⁰ Wuh din yād kar jab tū Horib yānī Sīnā Pahār par Rab apne Khudā ke sāmne hāzir thā aur us ne mujhe batāyā, “Qaum ko yahān mere pās jamā kar tāki main un se bāt karūn aur wuh umr-bhar merā khauf māneṅ aur apne bachchoṅ ko merī bāteṅ sikhāte raheṅ.”

¹¹ Us waqt tum qarīb ā kar pahār ke dāman meṅ khare hue. Wuh jal rahā thā, aur us kī āg āsmān tak bharak rahī thī jabki kāle bādaloṅ aur gahre andhere ne use nazon se chhupā diyā. ¹² Phir Rab āg meṅ se tum se hamkalām huā. Tum ne us kī bāteṅ sunīṅ lekin us kī koī shakl na dekhī. Sirf us kī āwāz sunāī dī. ¹³ Us ne tumhāre lie apne ahd yānī un 10 ahkām kā elān kiyā aur hukm diyā ki in par amal karo. Phir us ne unheṅ patthar kī do takhtiyon par likh diyā. ¹⁴ Rab ne mujhe hidāyat kī, “Unheṅ wuh tamām ahkām sikhā jin ke mutābiq unheṅ chalnā hogā jab wuh Dariyā-e-Yardan ko pār karke Kanān par qabzā kareṅge.”

Butparastī ke bāre meṅ Āgāhī

¹⁵ Jab Rab Horib yānī Sīnā Pahār par tum se hamkalām huā to tum ne us kī koī shakl na dekhī. Chunānche khabardār raho ¹⁶ ki tum ghalat kām karke apne lie kisī bhī shakl kā but na banāo. Na mard, aurat, ¹⁷ zamīn par chalne wāle jānwar, parinde, ¹⁸ reṅgne wāle jānwar yā machhli kā but banāo. ¹⁹ Jab tū āsmān kī taraf nazar uṭhā kar āsmān kā pūrā lashkar dekhe to sūraj, chānd aur sitāron kī parastish aur kḥidmat karne kī āzmāish meṅ na paṛnā. Rab tere Khudā ne in chīzon ko bāqī

tamām qaumoñ ko atā kiyā hai, ²⁰ lekin tumheñ us ne Misr ke bharakte bhatte se nikālā hai tāki tum us kī apnī qaum aur us kī mīrās ban jāo. Aur āj aisā hī huā hai.

²¹ Tumhāre sabab se Rab ne mujh se nārāz ho kar qasam khāi ki tū Dariyā-e-Yardan ko pār karke us achchhe mulk meñ dākhil nahīñ hogā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ dene wālā hai. ²² Maiñ yihīñ isī mulk meñ mar jāūngā aur Dariyā-e-Yardan ko pār nahīñ karūnga. Lekin tum dariyā ko pār karke us behtarīn mulk par qabzā karoge. ²³ Har sūrat meñ wuh ahd yād rakhnā jo Rab tumhāre Ḳhudā ne tumhāre sāth bāndhā hai. Apne lie kisī bhī chīz kī mūrāt na banānā. Yih Rab kā hukm hai, ²⁴ kyonki Rab terā Ḳhudā bhasm kar dene wālī āg hai, wuh ghayūr Ḳhudā hai.

²⁵ Tum mulk meñ jā kar wahāñ rahoge. Tumhāre bachche aur pote-nawāse us meñ paidā ho jāēnge. Jab is tarah bahut waqt guzar jāegā to khatrā hai ki tum ghalat kām karke kisī chīz kī mūrāt banāo. Aisā kabhī na karnā. Yih Rab tumhāre Ḳhudā kī nazar meñ burā hai aur use ghussā dilāegā. ²⁶ Āj āsmān aur zamīn mere gawāh haiñ ki agar tum aisā karo to jaldī se us mulk meñ se miṭ jāoge jis par tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke qabzā karoge. Tum der tak wahāñ jīte nahīñ rahoge balki pūre taur par halāk ho jāoge. ²⁷ Rab tumheñ mulk se nikāl kar muḳhtalif qaumoñ meñ muntashir kar degā, aur wahāñ sirf thoṛe hī afrād bache raheñge. ²⁸ Wahāñ tum insān ke hāthoñ se bane hue lakaṛī aur patthar ke butoñ kī kḥidmat karoge, jo na dekh sakte, na sun sakte, na khā sakte aur na sūngḥ sakte haiñ.

²⁹ Wahīñ tū Rab apne Ḳhudā ko talāsh karegā, aur agar use pūre dil-o-jān se dhūnde to wuh tujhe mil bhī jāegā. ³⁰ Jab tū is taklīf meñ muḃtalā hogā aur yih sārā kuchh tujh par se guzaregā phir ākḥirkār Rab apne Ḳhudā kī taraf rujū karke us kī sunegā. ³¹ Kyonki Rab terā Ḳhudā rahīm Ḳhudā hai. Wuh tujhe na tark karegā aur na barḃād karegā. Wuh us ahd ko nahīñ bhūlegā jo us ne qasam khā kar tere bāpdādā se bāndhā thā.

Rab hī Hamārā Ḳhudā Hai

³² Duniyā meñ insān kī takḥliq se le kar āj tak māzī kī taftīsh kar. Āsmān ke ek sire se dūsre sire tak khoj lagā. Kyā is se pahle kabhī is tarah kā mojizānā kām huā hai? Kyā kisī ne is se pahle is qism ke azīm kām kī kḥabar sunī hai? ³³ Tū ne āg meñ se boltī huī Allāh kī āwāz sunī to bhī jītā bachā! Kyā kisī aur qaum ke sāth aisā huā hai? ³⁴ Kyā kisī aur mābūd ne kabhī jurrat kī hai ki Rab kī tarah pūrī qaum ko ek mulk se nikāl kar apnī milkiyat banāyā ho? Us ne aisā hī tumhāre sāth kiyā. Us ne tumhāre dekḥte dekḥte Misriyoñ ko āzmāyā, unheñ baṛe mojize dikhāe, un ke sāth jang kī, apnī baṛī qudrat aur iḳhtiyār kā izhār kiyā aur haulnāk kāmōñ se un par ghālib ā gayā.

³⁵ Tujhe yih sab kuchh dikhāyā gayā tāki tū jān le ki Rab Ḳhudā hai. Us ke siwā koī aur nahīñ hai. ³⁶ Us ne tujhe nasihat dene ke lie āsmān se apnī āwāz sunāī. Zamīn par us ne tujhe apnī azīm āg dikhāī jis meñ se tū ne us kī bāteñ sunīñ. ³⁷ Use tere bāpdādā se pyār thā, aur us ne tujhe jo un kī aulād haiñ chun liyā. Is lie wuh kḥud hāzir ho kar apnī azīm qudrat se tujhe Misr se nikāl lāyā. ³⁸ Us ne tere āge se tujh se zyādā baṛī aur tāqatwar qaumeñ nikāl dīñ tāki tujhe un kā mulk mīrās meñ mil jāe. Āj aisā hī ho rahā hai.

³⁹ Chunāñche āj jān le aur zahan meñ rakh ki Rab āsmān aur zamīn kā Ḳhudā hai. Koī aur mābūd nahīñ hai. ⁴⁰ Us ke ahkām par amal kar jo maiñ tujhe āj sunā rahā hūñ. Phir tū aur terī aulād kāmyāb hoñge, aur tū der tak us mulk meñ jītā rahegā jo Rab tujhe hameshā ke lie de rahā hai.

Yardan ke Mashriq meñ Panāh ke Shahr

⁴¹ Yih kah kar Mūsā ne Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ panāh ke tīn shahr chun lie. ⁴² Un meñ wuh shakḥs panāh le saktā thā jis ne dushmanī kī binā par nahīñ

balki ḡhairirādī taur par kisī ko jān se mār diyā thā. Aise shahr meñ panāh lene ke sabab se use badle meñ qatl nahīn kiyā jā saktā thā. ⁴³ Is ke lie Rūbin ke qabīle ke lie maidān-e-murtafā kā shahr Basar, Jad ke qabīle ke lie Jiliyād kā shahr Rāmāt aur Manassī ke qabīle ke lie Basan kā shahr Jaulān chunā gayā.

Sharīat kā Peshlafz

⁴⁴ Darj-e-zail wuh sharīat hai jo Mūsā ne Isrāīliyon ko pesh kī. ⁴⁵ Mūsā ne yih ahkām aur hidāyāt us waqt pesh kīn jab wuh Misr se nikal kar ⁴⁶ Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par the. Bait-faḡhūr un ke muqābil thā, aur wuh Amorī bādshāh Sīhon ke mulk meñ khaimāzan the. Sīhon kī rihāish Hasbon meñ thī aur use Isrāīliyon se shikast huī thī jab wuh Mūsā kī rāhnumāī meñ Misr se nikal āe the. ⁴⁷ Us ke mulk par qabzā karke unhoñ ne Basan ke mulk par bhī fatah pāī thī jis kā bādshāh Oj thā. In donoñ Amorī bādshāhoñ kā yih pūrā ilāqā un ke hāth meñ ā gayā thā. Yih ilāqā Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ thā. ⁴⁸ Us kī junūbī sarhad Dariyā-e-Arnon ke kināre par wāqe shahr Aroīr thī jabki us kī shimālī sarhad Siryūn yānī Harmūn Pahār thī. ⁴⁹ Dariyā-e-Yardan kā pūrā mashriqī kinārā Pisgā ke pahārī silsile ke dāman meñ wāqe Bahīrā-e-Murdār tak us meñ shāmil thā.

5

Das Ahkām

¹ Mūsā ne tamām Isrāīliyon ko jamā karke kahā,

Ai Isrāīl, dhyān se wuh hidāyāt aur ahkām sun jo main tumheñ āj pesh kar rahā hūñ. Unheñ sīkho aur baṛī ehtiyāt se un par amal karo. ² Rab hamāre Ḳhudā ne Horib yānī Sīnā Pahār par hamāre sāth ahd bāndhā. ³ Us ne yih ahd hamāre bāpdādā ke sāth nahīn balki hamāre hī sāth bāndhā hai, jo āj is jagah par zindā haiñ. ⁴ Rab pahār par āg meñ se rūbarū ho kar tum se hamkalām huā. ⁵ Us waqt main tumhāre aur Rab ke darmiyān kharā huā tāki tumheñ Rab kī bāteñ sunāūñ. Kyoñki tum āg se ḍarte the aur is lie pahār par na chaṛhe. Us waqt Rab ne kahā,

⁶ “Main Rab terā Ḳhudā hūñ jo tujhe Mulk-e-Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā. ⁷ Mere siwā kisī aur mābūd kī parastish na karnā.

⁸ Apne lie but na banānā. Kisī bhī chīz kī mūrāt na banānā, chāhe wuh āsmān meñ, zamīn par yā samundar meñ ho. ⁹ Na butoñ kī parastish, na un kī khidmat karnā, kyoñki main terā Rab ḡhayūr Ḳhudā hūñ. Jo mujh se nafrat karte haiñ unheñ main tīsri aur chauthī pusht tak sazā dūngā. ¹⁰ Lekin jo mujh se muhabbat rakhte aur mere ahkām pūre karte haiñ un par main hazār pushtoñ tak mehrbānī karūngā.

¹¹ Rab apne Ḳhudā kā nām bemaqsad yā ḡhalat maqsad ke lie istemāl na karnā. Jo bhī aisā kartā hai use Rab sazā diē baḡhair nahīn chhoṛegā.

¹² Sabat ke dīn kā khayāl rakhnā. Use is tarah manānā ki wuh maḡhsūs-o-muqaddas ho, usī tarah jis tarah Rab tere Ḳhudā ne tujhe hukm diyā hai. ¹³ Hafte ke pahle chhih dīn apnā kām-kāj kar, ¹⁴ lekin sātwān dīn Rab tere Ḳhudā kā ārām kā dīn hai. Us dīn kisī tarah kā kām na karnā. Na tū, na terā beṭā, na terī beṭī, na terā naukār, na terī naukārānī, na terā bail, na terā gadhā, na terā koī aur maweshī. Jo pardesī tere darmiyān rahtā hai wuh bhī kām na kare. Tere naukār aur terī naukārānī ko terī tarah ārām kā mauqā milnā hai. ¹⁵ Yād rakhnā ki tū Misr meñ ḡhulām thā aur ki Rab terā Ḳhudā hī tujhe baṛī qudrat aur iḡhtiyār se wahān se nikāl lāyā. Is lie us ne tujhe hukm diyā hai ki Sabat kā dīn manānā.

¹⁶ Apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā jis tarah Rab tere Ḳhudā ne tujhe hukm diyā hai. Phir tū us mulk meñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai khushhāl hogā aur der tak jītā rahegā.

¹⁷ Qatl na karnā.

¹⁸ Zinā na karnā.

¹⁹ Chorī na karnā.

²⁰ Apne paṛosī ke bāre meñ jhūṭī gawāhī na denā.

²¹ Apne paṛosī kī bīwī kā lālach na karnā. Na us ke ghar kā, na us kī zamīn kā, na us ke naukar kā, na us kī naukarānī kā, na us ke bail aur na us ke gadhe kā balki us kī kisī bhī chīz kā lālach na karnā.”

²² Rab ne tum sab ko yih ahkām die jab tum Sīnā Pahār ke dāman meñ jamā the. Wahāñ tum ne āg, bādāl aur gahre andhere meñ se us kī zordār āwāz sunī. Yihī kuchh us ne kahā aur bas. Phir us ne unheñ patthar kī do takhtiyon par likh kar mujhe de diyā.

Log Rab se Darte Haiñ

²³ Jab tum ne tārīkī se yih āwāz sunī aur pahār kī jaltī huī hālat dekhī to tumhāre qabīlon ke rāhnumā aur buzurg mere pās āe. ²⁴ Unhon ne kahā, “Rab hamāre Ḳhudā ne ham par apnā jalāl aur azmat zāhir kī hai. Āj ham ne āg meñ se us kī āwāz sunī hai. Ham ne dekh liyā hai ki jab Allāh insān se hamkalām hotā hai to zarūrī nahīñ ki wuh mar jāe. ²⁵ Lekin ab ham kyon apnī jān khatre meñ dāleñ? Agar ham mazīd Rab apne Ḳhudā kī āwāz suneñ to yih baṛī āg hameñ bhasm kar degī aur ham apnī jān se hāth dho baiṭheñge. ²⁶ Kyonki fānī insānon meñ se kaun hamārī tarah zindā Ḳhudā ko āg meñ se bāteñ karte hue sun kar zindā rahā hai? Koī bhī nahīñ! ²⁷ Āp hī qarīb jā kar un tamām bāton ko suneñ jo Rab hamārā Ḳhudā hameñ batānā chāhtā hai. Phir lauṭ kar hameñ wuh bāteñ sunāeñ. Ham unheñ suneñge aur un par amal kareñge.”

²⁸ Jab Rab ne yih sunā to us ne mujh se kahā, “Main ne in logon kī yih bāteñ sun lī haiñ. Wuh ṭhīk kahte haiñ. ²⁹ Kāsh un kī soch hameshā aisī hī ho! Kāsh wuh hameshā isī tarah merā khauf māneñ aur mere ahkām par amal kareñ! Agar wuh aisā kareñge to wuh aur un kī aulād hameshā kāmyāb raheñge. ³⁰ Jā, unheñ batā de ki apne khaimon meñ lauṭ jāo. ³¹ Lekin tū yahāñ mere pās rah tāki main tujhe tamām qawānīn aur ahkām de dūñ. Un ko logon ko sikhānā tāki wuh us mulk meñ un ke mutābiq chaleñ jo main unheñ dūngā.”

³² Chunāñche ehtiyāt se un ahkām par amal karo jo Rab tumhāre Ḳhudā ne tumheñ die haiñ. Un se na dāñ taraf haṭo na bāñ taraf. ³³ Hameshā us rāh par chalte raho jo Rab tumhāre Ḳhudā ne tumheñ batāī hai. Phir tum kāmyāb hoge aur us mulk meñ der tak jīte rahoge jis par tum qabzā karoge.

6

Sab se Baṛā Hukm

¹ Yih wuh tamām ahkām haiñ jo Rab tumhāre Ḳhudā ne mujhe tumheñ sikhāne ke lie kahā. Us mulk meñ in par amal karnā jis meñ tum jāne wāle ho tāki us par qabzā karo. ² Umr-bhar tū, tere bachche aur pote-nawāse Rab apne Ḳhudā kā khauf māneñ aur us ke un tamām ahkām par chaleñ jo main tujhe de rahā hūñ. Tab tū der tak jītā rahegā. ³ Ai Isrāīl, yih merī bāteñ sun aur baṛī ehtiyāt se in par amal kar! Phir Rab tere Ḳhudā kā wādā pūrā ho jāegā ki tū kāmyāb rahegā aur terī tādād us mulk meñ khūb baṛhtī jāegī jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai.

⁴ Sun ai Isrāīl! Rab hamārā Ḳhudā ek hī Rab hai. ⁵ Rab apne Ḳhudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān aur apnī pūrī tāqat se pyār karnā. ⁶ Jo ahkām main tujhe āj batā rahā hūñ unheñ apne dil par naqsh kar. ⁷ Unheñ apne bachchon ke zahannashīn karā. Yihī bāteñ har waqt aur har jagah tere labon par hon kḥāh tū ghar meñ baiṭhā yā rāste par chaltā ho, leṭā ho yā kḥarā ho. ⁸ Unheñ nishān ke taur par aur yāddihānī ke lie apne bāzuon aur mātḥe par lagā. ⁹ Unheñ apne gharon kī chaukhaton aur apne shahron ke darwāzon par likh.

¹⁰ Rab tere Khudā kā wādā pūrā hogā jo us ne qasam khā kar tere bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb ke sāth kiyā ki main tujhe Kanān mein le jāūngā. Jo barē aur shāndār shahr us mein haiñ wuh tū ne khud nahīn banāe. ¹¹ Jo makān us mein haiñ wuh aisī achchhī chīzōñ se bhare hue haiñ jo tū ne un mein nahīn rakhiñ. Jo kueñ us mein haiñ un ko tū ne nahīn khodā. Jo angūr aur zaitūn ke bāgh us mein haiñ unheñ tū ne nahīn lagāyā. Yih haqīqat yād rakh. Jab tū us mulk mein kasrat kā khānā khā kar ser ho jāegā ¹² to khabardār! Rab ko na bhūlnā jo tujhe Misr kī ghulāmī se nikāl lāyā.

¹³ Rab apne Khudā kā khauf mānanā. Sirf usī kī ibādat karnā aur usī kā nām le kar qasam khānā. ¹⁴ Dīgar mābūdōñ kī pairawī na karnā. Is mein tamām paṛosī aqwām ke dewatā bhī shāmil haiñ. ¹⁵ Warnā Rab tere Khudā kā ghazab tujh par nāzil ho kar tujhe mulk mein se miṭā dālegā. Kyonki wuh ghayūr Khudā hai aur tere darmiyān hī rahtā hai.

¹⁶ Rab apne Khudā ko us tarah na āzmānā jis tarah tum ne Massā mein kiyā thā. ¹⁷ Dhyān se Rab apne Khudā ke ahkām ke mutābiq chalo, un tamām hidāyāt aur qawānīn par jo us ne tujhe di haiñ. ¹⁸ Jo kuchh Rab kī nazar mein durust aur achchhā hai wuh kar. Phir tū kāmyāb rahegā, tū jā kar us achchhe mulk par qabzā karegā jis kā wādā Rab ne tere bāpdādā se qasam khā kar kiyā thā. ¹⁹ Tab Rab kī bāt pūrī ho jāegī ki tū apne dushmanōñ ko apne āge āge nikāl degā.

²⁰ Āne wāle dinoñ mein tere bachche pūchheñge, “Rab hamāre Khudā ne āp ko in tamām ahkām par amal karne ko kyon kahā?” ²¹ Phir unheñ jāwāb denā, “Ham Misr ke bādshāh Firaun ke ghulām the, lekin Rab hamēñ baṛī qudrat kā izhār karke Misr se nikāl lāyā. ²² Hamāre dekhte dekhte us ne barē barē nishān aur mojize kie aur Misr, Firaun aur us ke pūre gharāne par haulnāk musibateñ bhejiñ. ²³ Us waqt wuh hamēñ wahāñ se nikāl lāyā tāki hamēñ le kar wuh mulk de jis kā wādā us ne qasam khā kar hamāre bāpdādā ke sāth kiyā thā. ²⁴ Rab hamāre Khudā hī ne hamēñ kahā ki in tamām ahkām ke mutābiq chalo aur Rab apne Khudā kā khauf māno. Kyonki agar ham aisā karen to phir ham hameshā kāmyāb aur zindā raheñge. Aur āj tak aisā hī rahā hai. ²⁵ Agar ham Rab apne Khudā ke huzūr rah kar ehtiyāt se un tamām bātōñ par amal karenge jo us ne hamēñ karne ko kahī haiñ to wuh hamēñ rāstbāz qarār degā.”

7

Dūsri Kanānī Qaumoñ ko Nikālnā Hai

¹ Rab terā Khudā tujhe us mulk mein le jāegā jis par tū jā kar qabzā karegā. Wuh tere sāmne se bahut-sī qaumeñ bhagā degā. Go yih sāt qaumeñ yānī Hittī, Jirjāsī, Amorī, Kanānī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī tādād aur tāqat ke lihāz se tujh se baṛī hoñgī ² to bhī Rab terā Khudā unheñ tere hawāle karegā. Jab tū unheñ shikast degā to un sab ko us ke lie maḥsūs karke halāk kar denā hai. Na un ke sāth ahd bāndhnā aur na un par rahm karnā. ³ Un mein se kisī se shādī na karnā. Na apnī beṭiyōñ kā rishtā un ke beṭōñ ko denā, na apne beṭōñ kā rishtā un kī beṭiyōñ se karnā. ⁴ Warnā wuh tumhāre bachchoñ ko merī pairawī se dūr karenge aur wuh merī nahīn balki un ke dewatāōñ kī khidmat karenge. Tab Rab kā ghazab tum par nāzil ho kar jaldī se tumheñ halāk kar degā. ⁵ Is lie un kī qurbāngāheñ dhā denā. Jin pattharoñ kī wuh pūjā karte haiñ unheñ chaknāchūr kar denā, un ke Yasīrat Dewī ke khambe kāt dālnā aur un ke but jalā denā.

⁶ Kyonki tū Rab apne Khudā ke lie maḥsūs-o-muqaddas hai. Us ne duniyā kī tamām qaumoñ mein se tujhe chun kar apnī qaum aur khās milkiyat banāyā. ⁷ Rab ne kyon tumhāre sāth tālluq qāym kiyā aur tumheñ chun liyā? Kyā is wajāh se ki tum tādād mein dīgar qaumoñ kī nisbat zyādā the? Hargiz nahīn! Tum to bahut kam

the. ⁸ Balki wajah yih thī ki Rab ne tumheñ pyār kiyā aur wuh wādā pūrā kiyā jo us ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā ke sāth kiyā thā. Isī lie wuh fidyā de kar tumheñ barī qudrat se Misr kī ghulāmī aur us mulk ke bādshāh ke hāth se bachā lāyā. ⁹ Chunāñche jān le ki sirf Rab terā Khudā hī Khudā hai. Wuh wafādār Khudā hai. Jo us se muhabbat rakhte aur us ke ahkām par amal karte haiñ un ke sāth wuh apnā ahd qāym rakhegā aur un par hazār pushton tak mehrbānī karegā. ¹⁰ Lekin us se nafrat karne wālon ko wuh un ke rūbarū munāsib sazā de kar barbād karegā. Hāñ, jo us se nafrat karte haiñ, un ke rūbarū wuh munāsib sazā degā aur jhijkegā nahīñ.

¹¹ Chunāñche dhyān se un tamām ahkām par amal kar jo main āj tujhe de rahā hūñ tāki tū un ke mutābiq zindagī guzāre. ¹² Agar tū un par tawajjuh de aur ehtiyāt se un par chale to phir Rab terā Khudā tere sāth apnā ahd qāym rakhegā aur tujh par mehrbānī karegā, bilkul us wāde ke mutābiq jo us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiyā thā. ¹³ Wuh tujhe pyār karegā aur tujhe us mulk meñ barkat degā jo tujhe dene kā wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiyā thā. Tujhe bahut aulād baḥshne ke alāwā wuh tere kheton ko barkat degā, aur tujhe kasrat kā anāj, angūr aur zaitūn hāsil hogā. Wuh tere rewaron ko bhī barkat degā, aur tere gāy-bailon aur bher-bakriyon kī tādād barhtī jāegī. ¹⁴ Tujhe dīgar tamām qaumon kī nisbat kahīñ zyādā barkat milegī. Na tujh meñ aur na tere maweshiyon meñ bāñhpan pāyā jāegā. ¹⁵ Rab har bīmārī ko tujh se dūr rakhegā. Wuh tujh meñ wuh khatarnāk wabāen phailne nahīñ degā jin se tū Misr meñ wāqif huā balki unheñ un meñ phailāegā jo tujh se nafrat rakhte haiñ.

¹⁶ Jo bhī qaumeñ Rab terā Khudā tere hāth meñ kar degā unheñ tabāh karnā lāzim hai. Un par rahm kī nigāh se na deḥnā, na un ke dewatāon kī kḥidmat karnā, warnā tū phañs jāegā.

¹⁷ Go terā dil kahe, “Yih qaumeñ ham se tāqatwar haiñ. Ham kis tarah inheñ nikāl sakte haiñ?” ¹⁸ To bhī un se na ḍar. Wuhī kuchh zahan meñ rakh jo Rab tere Khudā ne Firaun aur pūre Misr ke sāth kiyā. ¹⁹ Kyonki tū ne apnī āñkhoñ se Rab apne Khudā kī wuh barī āzmāne wālī musibateñ aur mojize, us kā wuh azīm iḥtiyār aur qudrat dekhī jis se wuh tujhe wahāñ se nikāl lāyā. Wuhī kuchh Rab terā Khudā un qaumon ke sāth bhī karegā jin se tū is waqt dartā hai. ²⁰ Na sirf yih balki Rab terā Khudā un ke darmiyān zambūr bhī bhejegā tāki wuh bhī tabāh ho jāeñ jo pahle hamlon se bach kar chhup gae haiñ. ²¹ Un se dahshat na khā, kyonki Rab terā Khudā tere darmiyān hai. Wuh azīm Khudā hai jis se sab kḥauf khāte haiñ. ²² Wuh raftā raftā un qaumon ko tere āge se bhagā degā. Tū unheñ ek dam khatm nahīñ kar sakegā, warnā janglī jānwar tezī se barh kar tujhe nuqsān pahuchāenge.

²³ Rab terā Khudā unheñ tere hawāle kar degā. Wuh un meñ itnī saḥt afrā-tafrī paidā karegā ki wuh barbād ho jāenge. ²⁴ Wuh un ke bādshāhon ko bhī tere qābū meñ kar degā, aur tū un kā nām-o-nishān miṭā degā. Koī bhī terā sāmna nahīñ kar sakegā balki tū un sab ko barbād kar degā.

²⁵ Un ke dewatāon ke mujassame jalā denā. Jo chāñdī aur sonā un par charḥāyā huā hai us kā lālach na karnā. Use na lenā warnā tū phañs jāegā. Kyonki in chīzon se Rab tere Khudā ko ghin ātī hai. ²⁶ Is tarah kī makrūh chīz apne ghar meñ na lānā, warnā tujhe bhī us ke sāth alag karke barbād kiyā jāegā. Tere dil meñ us se shadīd nafrat aur ghin ho, kyonki use pūre taur par barbād karne ke lie maḥsūs kiyā gayā hai.

¹ Ehtiyāt se un tamām ahkām par amal karo jo main āj tujhe de rahā hūn. Kyoṅki aisā karne se tum jīte rahoge, tādād meṅ baṛhoge aur jā kar us mulk par qabzā karoge jis kā wādā Rab ne tumhāre bāpdādā se qasam khā kar kiyā thā.

² Wuh pūrā waqt yād rakh jab Rab terā Ḳhudā registān meṅ 40 sāl tak terī rāhnumāi kartā rahā tāki tujhe ājiz karke āzmāe aur mālūm kare ki kyā tū us ke ahkām par chalegā ki nahīn. ³ Us ne tujhe ājiz karke bhūke hone diyā, phir tujhe man khilāyā jis se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the. Kyoṅki wuh tujhe sikhānā chāhtā thā ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir nahīn hotī balki har us bāt par jo Rab ke muṅh se nikaltī hai.

⁴ In 40 sālon ke daurān tere kapṛe na ghise na phaṭe, na tere pānw sūje. ⁵ Chunānche dil meṅ jān le ki jis tarah bāp apne beṭe kī tarbiyat kartā hai usī tarah Rab hamārā Ḳhudā hamārī tarbiyat kartā hai.

⁶ Rab apne Ḳhudā ke ahkām par amal karke us kī rāhon par chal aur us kā ḳhauf mān. ⁷ Kyoṅki wuh tujhe ek behtarīn mulk meṅ le jā rahā hai jis meṅ nahreṅ aur aise chashme haiṅ jo pahāriyon aur wādiyon kī zamīn se phūṭ nikalte haiṅ. ⁸ Us kī paidāwār anāj, jau, angūr, anjīr, anār, zaitūn aur shahd hai. ⁹ Us meṅ roṭī kī kamī nahīn hogī, aur tū kisī chīz se mahrūm nahīn rahegā. Us ke pattharon meṅ lohā pāyā jātā hai, aur khudāi se tū us kī pahāriyon se tānbā hāsil kar sakegā.

¹⁰ Jab tū kasrat kā khānā khā kar ser ho jāegā to phir Rab apne Ḳhudā kī tamjīd karnā jis ne tujhe yih shāndār mulk diyā hai. ¹¹ Ḳhabardār, Rab apne Ḳhudā ko na bhūl aur us ke un ahkām par amal karne se gurez na kar jo main āj tujhe de rahā hūn. ¹² Kyoṅki jab tū kasrat kā khānā khā kar ser ho jāegā, tū shāndār ghar banā kar un meṅ rahegā ¹³ aur tere rewar, sone-chāndī aur bāqī tamām māl meṅ izāfā hogā ¹⁴ to kahīn tū maḡhrūr ho kar Rab apne Ḳhudā ko bhūl na jāe jo tujhe Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā. ¹⁵ Jab tū us wasī aur haulnāk registān meṅ safr kar rahā thā jis meṅ zahrīle sānp aur bichchhū the to wuhī terī rāhnumāi kartā rahā. Pānī se mahrūm us ilāqe meṅ wuhī saḡht patthar meṅ se pānī nikāl lāyā. ¹⁶ Registān meṅ wuhī tujhe man khilātā rahā, jis se tere bāpdādā wāqif na the. In mushkilāt se wuh tujhe ājiz karke āzmātā rahā tāki āḳhirkār tū kāmyāb ho jāe.

¹⁷ Jab tujhe kāmyābī hāsil hogī to yih na kahnā ki main ne apnī hī quwwat aur tāqat se yih sab kuchh hāsil kiya hai. ¹⁸ Balki Rab apne Ḳhudā ko yād karnā jis ne tujhe daulat hāsil karne kī qābiliyat dī hai. Kyoṅki wuh āj bhī usī ahd par qāym hai jo us ne tere bāpdādā se kiya thā.

¹⁹ Rab apne Ḳhudā ko na bhūlnā, aur na dīgar mābūdōn ke pīchhe paṛ kar unheṅ sijdā aur un kī ḳhidmat karnā. Warnā main ḳhud gawāh hūn ki tum yaqīnan halāk ho jāoge. ²⁰ Agar tum Rab apne Ḳhudā kī itā'at nahīn karoge to phir wuh tumheṅ un qaumōn kī tarah tabāh kar degā jo tum se pahle is mulk meṅ rahtī thīn.

9

Mulk Milne kā Sabab Isrāil kī Rāstī Nahīn Hai

¹ Sun ai Isrāil! Āj tū Dariyā-e-Yardan ko pār karne wālā hai. Dūsri taraf tū aisī qaumōn ko bhagā degā jo tujh se baṛī aur tāqatwar haiṅ aur jin ke shāndār shahron kī fasileṅ āsmān se bāteṅ kartī haiṅ. ² Wahān Anāqī baste haiṅ jo tāqatwar aur darāzqad haiṅ. Tū ḳhud jāntā hai ki un ke bāre meṅ kahā jātā hai, “Kaun Anāqiyon kā sāmna kar saktā hai?” ³ Lekin āj jān le ki Rab terā Ḳhudā tere āge āge chalte hue unheṅ bhasm kar देने wālī āg kī tarah halāk karegā. Wuh tere āge āge un par qābū pāegā, aur tū unheṅ nikāl kar jaldī miṭā degā, jis tarah Rab ne wādā kiya hai.

⁴ Jab Rab terā Ḳhudā unheṅ tere sāmne se nikāl degā to tū yih na kahnā, “Main rāstbāz hūn, isī lie Rab mujhe lāyq samajh kar yahān lāyā aur yih mulk mīrās meṅ de diyā hai.” Yih bāt hargiz durust nahīn hai. Rab un qaumōn ko un kī ḡhalat harkaton

kī wajah se tere sāmne se nikāl degā. ⁵ Tū apnī rāstbāzī aur diyānatdārī kī binā par us mulk par qabzā nahīn karegā balki Rab unheñ un kī sharīr harkatoñ ke bāis tere sāmne se nikāl degā. Dūsre, jo wādā us ne tere bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb ke sāth qasam khā kar kiyā thā use pūrā honā hai.

⁶ Chunāñche jān le ki Rab terā Ḳhudā tujhe terī rāstī ke bāis yih achchhā mulk nahīn de rahā. Haqīqat to yih hai ki tū haṭdharm qaum hai.

Sone kā Bachhrā

⁷ Yād rakh aur kabhī na bhūl ki tū ne registān meñ Rab apne Ḳhudā ko kis tarah nārāz kiyā. Misr se nikalte waqt se le kar yahāñ pahuñchne tak tum Rab se sarkash rahe ho. ⁸ Ḳhāskar Horib yānī Sīnā ke dāman meñ tum ne Rab ko itnā ḡhussā dilāyā ki wuh tumheñ halāk karne ko thā. ⁹ Us waqt main pahār par chaṛh gayā thā tāki patthar kī taḡhtiyāñ yānī us ahd kī taḡhtiyāñ mil jāeñ jo Rab ne tumhāre sāth bāndhā thā. Kuchh khāe-pie baḡhair main 40 din aur rāt wahāñ rahā.

¹⁰⁻¹¹ Jo kuchh Rab ne āg meñ se kahā thā jab tum pahār ke dāman meñ jamā the wuhī kuchh us ne apnī unglī se donoñ taḡhtiyōñ par likh kar mujhe diyā. ¹² Us ne mujh se kahā, “Fauran yahāñ se utar jā. Terī qaum jise tū Misr se nikāl lāyā bigaṛ gaī hai. Wuh kitnī jaldī se mere ahkām se haṭ gae haiñ. Unhoñ ne apne lie but ḡhāl liyā hai. ¹³ Main ne jān liyā hai ki yih qaum kitnī ziddī hai. ¹⁴ Ab mujhe chhoṛ de tāki main unheñ tabāh karke un kā nām-o-nishān duniyā meñ se miṭā ḡālūñ. Un kī jagah main tujh se ek qaum banā lūngā jo un se baṛī aur tāqatwar hogī.”

¹⁵ Main muṛ kar pahār se utrā jo ab tak bhaṛak rahā thā. Mere hāthoñ meñ ahd kī donoñ taḡhtiyāñ thiñ. ¹⁶ Tumheñ deḡhte hī mujhe mālūm huā ki tum ne Rab apne Ḳhudā kā gunāh kiyā hai. Tum ne apne lie bachhre kā but ḡhāl liyā thā. Tum kitnī jaldī se Rab kī muqarrarā rāh se haṭ gae the.

¹⁷ Tab main ne tumhāre deḡhte deḡhte donoñ taḡhtiyōñ ko zamīn par paṭaḡh kar ṭukṛe ṭukṛe kar diyā. ¹⁸ Ek aur bār main Rab ke sāmne muñh ke bal girā. Main ne na kuchh khāyā, na kuchh piyā. 40 din aur rāt main tumhāre tamām gunāhoñ ke bāis isī hālat meñ rahā. Kyōñki jo kuchh tum ne kiyā thā wuh Rab ko nihāyat burā lagā, is lie wuh ḡhazabnāk ho gayā thā. ¹⁹ Wuh tum se itnā nārāz thā ki main bahut ḡar gayā. Yoñ lag rahā thā ki wuh tumheñ halāk kar degā. Lekin is bār bhī us ne merī sun lī. ²⁰ Main ne Hārūn ke lie bhī duā kī, kyōñki Rab us se bhī nihāyat nārāz thā aur use halāk kar denā chāhtā thā.

²¹ Jo bachhrā tum ne gunāh karke banāyā thā use main ne jalā diyā, phir jo kuchh bāqī rah gayā use kuchal diyā aur pīs pīs kar paṭṭar banā diyā. Yih paṭṭar main ne us chashme meñ phaiñk diyā jo pahār par se bah rahā thā.

²² Tum ne Rab ko Taberā, Massā aur Qabrot-hattāwā meñ bhī ḡhussā dilāyā. ²³ Qādis-barnīa meñ bhī aisā hī huā. Wahāñ se Rab ne tumheñ bhej kar kahā thā, “Jāo, us mulk par qabzā karo jo main ne tumheñ de diyā hai.” Lekin tum ne sarkash ho kar Rab apne Ḳhudā ke hukm kī ḡhilāfwarzī kī. Tum ne us par etamād na kiyā, na us kī sunī. ²⁴ Jab se main tumheñ jāntā hūñ tumhārā Rab ke sāth rawaiyā baḡhiyāñā hī rahā hai.

²⁵ Main 40 din aur rāt Rab ke sāmne zamīn par muñh ke bal rahā, kyōñki Rab ne kahā thā ki wuh tumheñ halāk kar degā. ²⁶ Main ne us se minnat karke kahā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, apnī qaum ko tabāh na kar. Wuh to terī hī milkiyat hai jise tū ne fidyā de kar apnī azīm qudrat se bachāyā aur baṛe iḡhtiyār ke sāth Misr se nikāl lāyā. ²⁷ Apne ḡhādimoñ Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb ko yād kar, aur is qaum kī zid, sharīr harkatoñ aur gunāh par tawajjuh na de. ²⁸ Warnā Misrī kaheñge, ‘Rab unheñ us mulk meñ lāne ke qābil nahīn thā jis kā wādā us ne kiyā thā, balki wuh un se nafrat kartā thā. Hāñ, wuh unheñ halāk karne ke lie registān meñ le āyā.’ ²⁹ Wuh

to terī qaum haiñ, terī milkiyat jise tū apnī azīm qudrat aur iḡhtiyār se Misr se nikāl lāyā.”

10

Mūsā ko Naī Taḡhtiyāñ Miltī Haiñ

¹ Us waqt Rab ne mujh se kahā, “Patthar kī do aur taḡhtiyāñ tarāshnā jo pahlī taḡhtiyōñ kī mānind hoñ. Unheñ le kar mere pās pahār par chaṛh ā. Lakaṛī kā sandūq bhī banānā. ² Phir maiñ in taḡhtiyōñ par dubārā wuhī bāteñ likhūngā jo maiñ un taḡhtiyōñ par likh chukā thā jo tū ne toṛ ḡālīñ. Tumheñ unheñ sandūq meñ mahfūz rakhnā hai.”

³ Maiñ ne kīkar kī lakaṛī kā sandūq banwāyā aur do taḡhtiyāñ tarāshīñ jo pahlī taḡhtiyōñ kī mānind thīñ. Phir maiñ donoñ taḡhtiyāñ le kar pahār par chaṛh gayā.

⁴ Rab ne un taḡhtiyōñ par dubārā wuh das ahkām likh diē jo wuh pahlī taḡhtiyōñ par likh chukā thā. (Unhīñ ahkām kā elān us ne pahār par āg meñ se kiyā thā jab tum us ke dāman meñ jamā the.) Phir us ne yih taḡhtiyāñ mere sapurd kīñ. ⁵ Maiñ lauṭ kar utrā aur taḡhtiyōñ ko us sandūq meñ rakhā jo maiñ ne banāyā thā. Wahāñ wuh ab tak haiñ. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Rab ne hukm diyā thā.

Imāmoñ aur Lāwiyōñ kī Ḳhidmat

⁶ (Is ke bād Isrāīlī Banī-yāqān ke kuōñ se rawānā ho kar mausīrā pahuñche. Wahāñ Hārūn faut huā. Use dafn karne ke bād us kā beṭā Iliyazar us kī jagah imām banā.

⁷ Phir wuh āge safr karte karte Judjūdā, phir Yutbātā pahuñche jahāñ nahreñ haiñ.

⁸ Un dinoñ meñ Rab ne Lāwī ke qabīle ko alag karke use Rab ke ahd ke sandūq ko uṭhā kar le jāne, Rab ke huzūr ḡhidmat karne aur us ke nām se barkat dene kī zimmedārī dī. Āj tak yih un kī zimmedārī rahī hai. ⁹ Is wajah se Lāwiyōñ ko ḡgar qabīloñ kī tarah na hissā na mīrās milī. Rab terā Ḳhudā ḡhud un kī mīrās hai. Us ne ḡhud unheñ yih farmāyā hai.)

¹⁰ Jab maiñ ne dūsri martabā 40 din aur rāt pahār par guzāre to Rab ne is dafā bhī merī sunī aur tujhe halāk na karne par āmādā huā. ¹¹ Us ne kahā, “Jā, qaum kī rāhnumāi kar tāki wuh jā kar us mulk par qabzā kareñ jis kā wādā maiñ ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā.”

Rab kā Ḳhauf

¹² Ai Isrāīl, ab merī bāt sun! Rab terā Ḳhudā tujh se kyā taqāzā kartā hai? Sirf yih kī tū us kā ḡhauf māne, us kī tamām rāhoñ par chale, use pyār kare, apne pūre dil-o-jān se us kī ḡhidmat kare ¹³ aur us ke tamām ahkām par amal kare. Āj maiñ unheñ tujhe terī behtarī ke lie de rahā hūñ.

¹⁴ Pūrā āsmān, zamīn aur jo kuchh us par hai, sab kā mālik Rab terā Ḳhudā hai.

¹⁵ To bhī us ne tere bāpdādā par hī apnī ḡhās shafqat kā izhār karke un se muhabbat kī. Aur us ne tumheñ chun kar dūsri tamām qaumoñ par tarjīh dī jaisā kī āj zāhir hai. ¹⁶ Ḳhatnā us kī qaum kā nishān hai, lekin dhyān rakho kī wuh na sirf zāhirī balki bātinī bhī ho. Āindā aṛ na jāo.

¹⁷ Kyōñki Rab tumhārā Ḳhudā ḡhudāoñ kā Ḳhudā aur rabboñ kā Rab hai. Wuh azīm aur zorāwar Ḳhudā hai jis se sab ḡhauf khāte haiñ. Wuh jānibḡārī nahīñ kartā aur rishwat nahīñ letā. ¹⁸ Wuh yatīmoñ aur bewāoñ kā insāf kartā hai. Wuh pardesī se pyār kartā aur use ḡhurāk aur poshāk muhaiyā kartā hai. ¹⁹ Tum bhī un ke sāth muhabbat se pesh āo, kyōñki tum bhī Misr meñ pardesī the.

²⁰ Rab apne Ḳhudā kā ḡhauf mān aur us kī ḡhidmat kar. Us se liṭṭā rah aur usī ke nām kī qasam khā. ²¹ Wuhī terā faḡhr hai. Wuh terā Ḳhudā hai jis ne wuh tamām azīm aur ḡarāune kām kie jo tū ne ḡhud dekhe. ²² Jab tere bāpdādā Misr gae the to

70 afrād the. Aur ab Rab tere Ḳhudā ne tujhe sitāroṅ kī mānind beshumār banā diyā hai.

11

Rab se Muhabbat Rakh aur Us kī Sun

¹ Rab apne Ḳhudā se pyār kar aur hameshā us ke ahkām ke mutābiq zindagī guzār.

² Āj jān lo ki tumhāre bachchoṅ ne nahīn balki tumhīn ne Rab apne Ḳhudā se tarbiyat pāī. Tum ne us kī azmat, baṛe iḳhtiyār aur qudrat ko dekhā, ³ aur tum un mojizoṅ ke gawāh ho jo us ne Misr ke bādshāh Firaun aur us ke pūre mulk ke sāmne kie.

⁴ Tum ne dekhā ki Rab ne kis tarah Misrī fauj ko us ke ghoṛoṅ aur rathoṅ samet Bahr-e-Qulzum meṅ ḡharq kar diyā jab wuh tumhārā tāqqub kar rahe the. Us ne unheṅ yoṅ tabāh kiyā ki wuh āj tak bahāl nahīn hue.

⁵ Tumhāre bachche nahīn balki tum hī gawāh ho ki yahān pahunchne se pahle Rab ne registān meṅ tumhārī kis tarah dekh-bhāl kī. ⁶ Tum ne us kā Iliyāb ke beṭoṅ Dātan aur Abīrām ke sāth sulūk dekhā jo Rūbin ke qabīle ke the. Us din zamīn ne ḡhaimāgāh ke andar muṅh khol kar unheṅ un ke gharānoṅ, ḡeroṅ aur tamām jāndāroṅ samet haṛap kar liyā.

⁷ Tum ne apnī hī āṅkhoṅ se Rab ke yih tamām azīm kām dekhe haiṅ. ⁸ Chunāṅche un tamām ahkām par amal karte raho jo main āj tumheṅ de rahā hūn tāki tumheṅ wuh tāqat hāsil ho jo darkār hogī jab tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke mulk par qabzā karoge. ⁹ Agar tum farmānbardār raho to der tak us mulk meṅ jīte rahoge jis kā wādā Rab ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā aur jis meṅ dūdh aur shahd kī kasrat hai.

¹⁰ Kyonki yih mulk Misr kī mānind nahīn hai jahān se tum nikal āe ho. Wahān ke khetoṅ meṅ tujhe bīj bo kar baṛī mehnat se us kī ābpāshī karnī partī thī ¹¹ jabki jis mulk par tum qabzā karoge us meṅ pahār aur wādiyāṅ haiṅ jinheṅ sirf bārish kā pānī serāb kartā hai. ¹² Rab terā Ḳhudā ḡhud us mulk kā ḡhayāl rakhtā hai. Rab tere Ḳhudā kī āṅkheṅ sāl ke pahle dīn se le kar āḡhir tak mutawātir us par lagī rahtī haiṅ.

¹³ Chunāṅche un ahkām ke tābe raho jo main āj tumheṅ de rahā hūn. Rab apne Ḳhudā se pyār karo aur apne pūre dil-o-jān se us kī ḡhidmat karo. ¹⁴ Phir wuh ḡharīf aur bahār kī sālānā bārish waqt par bhejegā. Anāj, angūr aur zaitūn kī fasleṅ pakeṅgī, aur tū unheṅ jamā kar legā. ¹⁵ Niz, Allāh terī charāgāhoṅ meṅ tere rewaroṅ ke lie ḡhās muhaiyā karegā, aur tū khā kar ser ho jāegā.

¹⁶ Lekin ḡhabardār, kahīn tumheṅ warghalāyā na jāe. Aisā na ho ki tum Rab kī rāh se haṭ jāo aur dīgar mābūdoṅ ko sijdā karke un kī ḡhidmat karo. ¹⁷ Warnā Rab kā ḡhazab tum par ān paṛegā, aur wuh mulk meṅ bārish hone nahīn degā. Tumhārī fasleṅ nahīn pakeṅgī, aur tumheṅ jald hī us achchhe mulk meṅ se miṭā diyā jāegā jo Rab tumheṅ de rahā hai.

¹⁸ Chunāṅche merī yih bāteṅ apne diloṅ par naqsh kar lo. Unheṅ nishān ke taur par aur yāddihānī ke lie apne hāthoṅ aur māthoṅ par lagāo. ¹⁹ Unheṅ apne bachchoṅ ko sikhāo. Har jagah aur hameshā un ke bāre meṅ bāt karo, ḡhāh tū ghar meṅ baiṭhā yā rāste par chaltā ho, leṭā ho yā khaṛā ho. ²⁰ Unheṅ apne gharoṅ kī chaukhaṭoṅ aur apne shahroṅ ke darwāzoṅ par likh ²¹ tāki jab tak zamīn par āsmān qāym hai tum aur tumhārī aulād us mulk meṅ jīte raheṅ jis kā wādā Rab ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā.

²² Ehtiyāt se un ahkām kī pairawī karo jo main tumheṅ de rahā hūn. Rab apne Ḳhudā se pyār karo, us ke tamām ahkām par amal karo aur us ke sāth liṭte raho.

²³ Phir wuh tumhāre āge āge yih tamām qaumeṅ nikāl degā aur tum aisī qaumoṅ kī zamīnoṅ par qabzā karoge jo tum se baṛī aur tāqatwar haiṅ. ²⁴ Tum jahān bhī qadam

rakhoge wuh tumhārā hī hogā, junūbī registān se le kar Lubnān tak, Dariyā-e-Furāt se Bahīrā-e-Rūm tak. ²⁵ Koī bhī tumhārā sāmna nahīn kar sakegā. Tum us mulk meñ jahān bhī jāoge wahān Rab tumhārā Ḳhudā apne wāde ke mutābiq tumhārī dahshat aur khauf paidā kar degā. ²⁶ Āj tum Ḳhud fāislā karo. Kyā tum Rab kī barkat yā us kī lānat pānā chāhte ho? ²⁷ Agar tum Rab apne Ḳhudā ke un ahkām par amal karo jo main āj tumheñ de rahā hūn to wuh tumheñ barkat degā. ²⁸ Lekin agar tum un ke tābe na raho balki merī peshkardā rāh se haṭ kar dīgar mābūdoñ kī pairawī karo to wuh tum par lānat bhejegā.

²⁹ Jab Rab terā Ḳhudā tujhe us mulk meñ le jāegā jis par tū qabzā karegā to lāzim hai ki Garizīm Pahār par chaḥ kar barkat kā elān kare aur Aibāl Pahār par lānat kā. ³⁰ Yih do pahār Dariyā-e-Yārdan ke maḡhrib meñ un Kanāniyoñ ke ilāqe meñ wāqe haiñ jo Wādī-e-Yārdan meñ ābād haiñ. Wuh maḡhrib kī taraf Jiljāl Shahr ke sāmne Morih ke balūt ke darakhtoñ ke nazdīk haiñ. ³¹ Ab tum Dariyā-e-Yārdan ko pār karke us mulk par qabzā karne wāle ho jo Rab tumhārā Ḳhudā tumheñ de rahā hai. Jab tum use apnā kar us meñ ābād ho jāoge ³² to ehtiyāt se un tamām ahkām par amal karte raho jo main āj tumheñ de rahā hūn.

12

Mulk meñ Rab ke Ahkām

¹ Zail meñ wuh ahkām aur qawānīn haiñ jin par tumheñ dhyān se amal karnā hogā jab tum us mulk meñ ābād hoge jo Rab tere bāpdādā kā Ḳhudā tujhe de rahā hai tāki tū us par qabzā kare. Mulk meñ rahte hue umr-bhar un ke tābe raho.

Mulk meñ Ek hī Jagah par Maqdis Ho

² Un tamām jaghoñ ko barbād karo jahān wuh qaumeñ jinheñ tumheñ nikālñā hai apne dewatāoñ kī pūjā kartī haiñ, ḳhāh wuh ūñche pahāroñ, pahāriyoñ yā ghane darakhtoñ ke sāy meñ kyoñ na hoñ. ³ Un kī qurbāngāhoñ ko dhā denā. Jin pattharoñ kī pūjā wuh karte haiñ unheñ chaknāchūr kar denā. Yasīrat Dewī ke khambe jalā denā. Un ke dewatāoñ ke mujassame kāṭ ḍālnā. Ḡharz in jaghoñ se un kā nām-on-nishān miṭ jāe.

⁴ Rab apne Ḳhudā kī parastish karne ke lie un ke tarīqe na apnānā. ⁵ Rab tumhārā Ḳhudā qabiloñ meñ se apne nām kī sukūnat ke lie ek jagah chun legā. Ibādat ke lie wahān jāyā karo, ⁶ aur wahān apnī tamām qurbāniyāñ lā kar pesh karo, ḳhāh wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ, zabah kī qurbāniyāñ, paidāwār kā daswāñ hissā, uṭhāne wālī qurbāniyāñ, mannat ke hadiye, ḳhushī se pesh kī gāi qurbāniyāñ yā maweshiyoñ ke pahlauṭhe kyoñ na hoñ. ⁷ Wahān Rab apne Ḳhudā ke huzūr apne gharānoñ samet khānā khā kar un kāmyābiyoñ kī ḳhushī manāo jo tujhe Rab tere Ḳhudā kī barkat ke bāis hāsil huī haiñ.

⁸ Us waqt tumheñ wuh nahīn karnā jo ham karte āe haiñ. Āj tak har koī apnī marzī ke mutābiq ibādat kartā hai, ⁹ kyoñki ab tak tum ārām kī us jagah nahīn pahuñche jo tujhe Rab tere Ḳhudā se mīrās meñ milnī hai. ¹⁰ Lekin jald hī tum Dariyā-e-Yārdan ko pār karke us mulk meñ ābād ho jāoge jo Rab tumhārā Ḳhudā tumheñ mīrās meñ de rahā hai. Us waqt wuh tumheñ irdgird ke dushmanoñ se bachāe rakhegā, aur tum ārām aur sukūn se zindagī guzār sakoge. ¹¹ Tab Rab tumhārā Ḳhudā apne nām kī sukūnat ke lie ek jagah chun legā, aur tumheñ sab kuchh jo main batāūngā wahān lā kar pesh karnā hai, ḳhāh wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ, zabah kī qurbāniyāñ, paidāwār kā daswāñ hissā, uṭhāne wālī qurbāniyāñ yā mannat ke ḳhās hadiye kyoñ na hoñ. ¹² Wahān Rab ke sāmne tum, tumhāre beṭe-beṭiyāñ, tumhāre ḡhulām aur laundiyāñ ḳhushī manāeñ. Apne shahroñ meñ ābād Lāwiyoñ ko bhī apnī ḳhushī meñ sharīk karo, kyoñki un ke pās maurūsī zamīn nahīn hogī.

¹³ Khabardār, apnī bhasm hone wālī qurbāniyān har jagah par pesh na karnā ¹⁴ balki sirf us jagah par jo Rab qabīlon meñ se chunegā. Wahīn sab kuchh yon manā jis tarah main tujhe batātā hūn.

¹⁵ Lekin wuh jānwar is meñ shāmil nahīn haiñ jo tū qurbānī ke taur par pesh nahīn karnā chāhtā balki sirf khānā chāhtā hai. Aise jānwar tū āzādī se apne tamām shahron meñ zabah karke us barkat ke mutābiq khā saktā hai jo Rab tere Ḳhudā ne tujhe dī hai. Aisā gosht hiran aur ḡhazāl ke gosht kī mānind hai yānī pāk aur nāpāk donoñ hī use khā sakte haiñ. ¹⁶ Lekin ḡhūn na khānā. Use pānī kī tarah zamīn par unḡel kar zāe kar denā.

¹⁷ Jo bhī chīzeñ Rab ke lie maḡhsūs kī gaī haiñ unheñ apne shahron meñ na khānā masalan anāj, angūr ke ras aur zaitūn ke tel kā daswān hissā, maweshiyon ke pahlaūthe, mannat ke hadiye, ḡhushī se pesh kī gaī qurbāniyān aur uṡhāne wālī qurbāniyān. ¹⁸ Yih chīzeñ sirf Rab ke huzūr khānā yānī us jagah par jise wuh maqdis ke lie chunegā. Wahīn tū apne beṡe-beṡiyon, ḡhulāmon, laundiyon aur apne qabāyīlī ilāqe ke Lāwiyon ke sāth jamā ho kar ḡhushī manā ki Rab ne hamārī mehnat ko barkat dī hai. ¹⁹ Apne mulk meñ Lāwiyon kī zarūriyāt umr-bhar pūrī karne kī fikr rakh.

²⁰ Jab Rab terā Ḳhudā apne wāde ke mutābiq terī sarhaddeñ baṡhā degā aur tū gosht khāne kī ḡhāhish rakhegā to jis tarah jī chāhe gosht khā sakegā. ²¹ Agar terā ghar us maqdis se dūr ho jise Rab terā Ḳhudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā to tū jis tarah jī chāhe apne shahron meñ Rab se mile hue maweshiyon ko zabah karke khā saktā hai. Lekin aisā hī karnā jaisā main ne hukm diyā hai. ²² Aisā gosht hiran aur ḡhazāl ke gosht kī mānind hai yānī pāk aur nāpāk donoñ hī use khā sakte haiñ. ²³ Albattā gosht ke sāth ḡhūn na khānā, kyonki ḡhūn jāndār kī jān hai. Us kī jān gosht ke sāth na khānā. ²⁴ Ḳhūn na khānā balki use zamīn par unḡel kar zāe kar denā. ²⁵ Use na khānā tāki tujhe aur terī aulād ko kāmyābī hāsil ho, kyonki aisā karne se tū Rab kī nazar meñ sahīh kāam karegā.

²⁶ Lekin jo chīzeñ Rab ke lie maḡhsūs-o-muqaddas haiñ yā jo tū ne mannat mān kar us ke lie maḡhsūs kī haiñ lāzim hai ki tū unheñ us jagah le jāe jise Rab maqdis ke lie chunegā. ²⁷ Wahīn, Rab apne Ḳhudā kī qurbāngāh par apnī bhasm hone wālī qurbāniyān gosht aur ḡhūn samet chaṡhā. Zabah kī qurbāniyon kā ḡhūn qurbāngāh par unḡel denā, lekin un kā gosht tū khā saktā hai.

²⁸ Jo bhī hidāyāt main tujhe de rahā hūn unheñ ehtiyāt se pūrā kar. Phir tū aur terī aulād ḡhushhāl raheñge, kyonki tū wuh kuchh karegā jo Rab tere Ḳhudā kī nazar meñ achchhā aur durust hai.

²⁹ Rab terā Ḳhudā un qaumon ko miṡā degā jin kī taraf tū baṡh rahā hai. Tū unheñ un ke mulk se nikāltā jāegā aur ḡhud us meñ ābād ho jāegā. ³⁰ Lekin ḡhabardār, un ke ḡhatm hone ke bād bhī un ke dewatāon ke bāre meñ mālūmāt hāsil na kar, warnā tū phañs jāegā. Mat kahnā ki yih qaumeñ kis tarīqe se apne dewatāon kī pūjā kartī haiñ? Ham bhī aisā hī karen. ³¹ Aisā mat kar! Yih qaumeñ aise ḡhinaune tarīqe se pūjā kartī haiñ jin se Rab nafrat kartā hai. Wuh apne bachchon ko bhī jalā kar apne dewatāon ko pesh karte haiñ.

³² Kalām kī jo bhī bāt main tumheñ pesh kartā hūn us ke tābe rah kar us par amal karo. Na kisī bāt kā izāfā karnā, na koī bāt nikālnā.

13

Dewatāon kī Taraf Le Jāne Wālon se Sulūk

¹ Tere darmiyān aise log uṡh khāṡe hoñge jo apne āp ko nabī yā ḡhāb deḡhne wāle kaheñge. Ho saktā hai ki wuh kisī ilāhī nishān yā mojize kā elān karen ² jo wāqai wujūd meñ āe. Sāth sāth wuh kaheñ, “Ā, ham dīgar mābūdōñ kī pūjā karen, ham

un kī k̄hidmat karen jin se tū ab tak wāqif nahīn hai.” ³ Aise logoñ kī na sun. Is se Rab tumhārā K̄hudā tumheñ āzmā kar mālūm kar rahā hai ki kyā tum wāqāī apne pūre dil-o-jān se us se pyār karte ho. ⁴ Tumheñ Rab apne K̄hudā kī pairawī karnā aur usī kā k̄hauf mānanā hai. Us ke ahkām ke mutābiq zindagī guzāro, us kī suno, us kī k̄hidmat karo, us ke sāth liptē raho. ⁵ Aise nabiyōñ yā k̄hāb dekhne wāloñ ko sazā-e-maut denā, kyonki wuh tujhe Rab tumhāre K̄hudā se baḡhāwat karne par uksānā chāhte haiñ, usī se jis ne fidyā de kar tumheñ Misr kī ḡhulāmī se bachāyā aur wahāñ se nikāl lāyā. Chūñki wuh tujhe us rāh se haṭānā chāhte haiñ jise Rab tere K̄hudā ne tere lie muqarrar kiyā hai is lie lāzim hai ki unheñ sazā-e-maut dī jāe. Aisī burāī apne darmiyān se miṭā denā.

⁶ Ho saktā hai ki terā sagā bhāī, terā beṭā yā beṭī, terī bīwī yā terā qarībī dost tujhe chupke se warḡhalāne kī koshish kare ki ā, ham jā kar dīgar mābūdoñ kī pūjā karen, aise dewatāoñ kī jin se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the. ⁷ K̄hāh irdgird kī yā dūr-darāz kī qaumoñ ke dewatā hoñ, k̄hāh duniyā ke ek sire ke yā dūsre sire ke mābūd hoñ, ⁸ kisī sūrat meñ apnī razāmandī kā izhār na kar, na us kī sun. Us par rahm na kar. Na use bachāe rakh, na use panāh de ⁹ balki use sazā-e-maut de. Aur use sangsār karte waqt pahle terā hāth us par patthar phaiñke, phir hī bāqī tamām log hissā leñ. ¹⁰ Use zarūr pattharoñ se sazā-e-maut denā, kyonki us ne tujhe Rab tere K̄hudā se dūr karne kī koshish kī, usī se jo tujhe Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā. ¹¹ Phir tamām Isrāīl yih sun kar ḍar jāegā aur āindā tere darmiyān aisī sharīr harkat karne kī jurrat nahīn karegā.

¹² Jab tū un shahroñ meñ rahne lagegā jo Rab terā K̄hudā tujhe de rahā hai to shāyad tujhe k̄habar mil jāe ¹³ ki sharīr log tere darmiyān se ubhar āe haiñ jo apne shahr ke bāshindoñ ko yih kah kar ḡhalat rāh par lāe haiñ ki āo, ham dīgar mābūdoñ kī pūjā karen, aise mābūdoñ kī jin se tum wāqif nahīn ho. ¹⁴ Lāzim hai ki tū dariyāft karke is kī taftīsh kare aur k̄hūb mālūm kare ki kyā huā hai. Agar sābit ho jāe ki yih ḡhinaunī bāt wāqāī huī hai ¹⁵ to phir lāzim hai ki tū shahr ke tamām bāshindoñ ko halāk kare. Use Rab ke sapurd karke sarāsar tabāh karnā, na sirf us ke log balki us ke maweshī bhī. ¹⁶ Shahr kā pūrā māl-e-ḡhanīmat chauk meñ ikaṭṭhā kar. Phir pūre shahr ko us ke māl samet Rab ke lie maḡhsūs karke jalā denā. Use dubārā kabhī na tāmīr kiyā jāe balki us ke khandarāt hameshā tak raheñ.

¹⁷ Pūrā shahr Rab ke lie maḡhsūs kiyā gayā hai, is lie us kī koī bhī chīz tere pās na pāī jāe. Sirf is sūrat meñ Rab kā ḡhazab ṭhandā ho jāegā, aur wuh tujh par rahm karke apnī mehrbānī kā izhār karegā aur terī tādād baḡhāegā, jis tarah us ne qasam khā kar tere bāpdādā se wādā kiyā hai. ¹⁸ Lekin yih sab kuchh is par mabnī hai ki tū Rab apne K̄hudā kī sune aur us ke un tamām ahkām par amal kare jo maiñ tujhe āj de rahā hūñ. Wuhī kuchh kar jo us kī nazar meñ durust hai.

14

Pāk aur Nāpāk Jānwar

¹ Tum Rab apne K̄hudā ke farzand ho. Apne āp ko murdoñ ke sabab se na zaḡhmī karo, na apne sar ke sāmne wāle bāl munḍwāo. ² Kyonki tū Rab apne K̄hudā ke lie maḡhsūs-o-muqaddas qaum hai. Duniyā kī tamām qaumoñ meñ se Rab ne tujhe hī chun kar apnī milkiyat banā liyā hai.

³ Koī bhī makrūh chīz na khānā.

⁴ Tum bail, bheṛ-bakrī, ⁵ hiran, ḡhazāl, mrig, * pahārī bakrī, mahāt, † ḡhazāl-e-Afrīqā ‡ aur pahārī bakrī khā sakte ho. ⁶ Jin ke khur yā pānw bilkul chire hue haiñ aur jo jugālī karte haiñ unheñ khāne kī ijāzat hai. ⁷ Ūñṭ, bijjū yā ḡhargosh khānā manā hai. Wuh tumhāre lie nāpāk haiñ, kyonki wuh jugālī to karte haiñ lekin un ke khur yā pānw chire hue nahīñ haiñ. ⁸ Suar na khānā. Wuh tumhāre lie nāpāk hai, kyonki us ke khur to chire hue haiñ lekin wuh jugālī nahīñ kartā. Na un kā gosht khānā, na un kī lāshon ko chhūnā.

⁹ Pānī meñ rahne wāle jānwar khāne ke lie jāyz haiñ agar un ke par aur chhilke hoñ. ¹⁰ Lekin jin ke par yā chhilke nahīñ haiñ wuh tumhāre lie nāpāk haiñ.

¹¹ Tum har pāk parindā khā sakte ho. ¹² Lekin zail ke parinde khānā manā hai: uqāb, darhiyal giddh, kālā giddh, ¹³ lāl chīl, kālī chīl, har qism kā giddh, ¹⁴ har qism kā kawwā, ¹⁵ uqābī ullū, chhoṭe kām wālā ullū, bare kām wālā ullū, har qism kā bāz, ¹⁶ chhoṭā ullū, chinghāṛne wālā ullū, safed ullū, ¹⁷ dashtī ullū, Misrī giddh, qūq, ¹⁸ laqlaq, har qism kā būtimār, hudhud aur chamgādar. §

¹⁹ Tamām par rakhne wāle kīṛe tumhāre lie nāpāk haiñ. Unheñ khānā manā hai. ²⁰ Lekin tum har pāk parindā khā sakte ho.

²¹ Jo jānwar ḡhud baḡhud mar jāe use na khānā. Tū use apnī ābādī meñ rahne wāle kisī pardesī ko de yā kisī ajnabī ko bech saktā hai aur wuh use khā saktā hai. Lekin tū use mat khānā, kyonki tū Rab apne ḡhudā ke lie maḡhsūs-o-muqaddas qaum hai.

Bakrī ke bachche ko us kī māñ ke dūdh meñ pakānā manā hai.

Apnī Paidāwār kā Daswāñ Hissā Maḡhsūs Karnā

²² Lāzim hai ki tū har sāl apne khetoñ kī paidāwār kā daswāñ hissā Rab ke lie alag kare. ²³ Is ke lie apnā anāj, angūr kā ras, zaitūn kā tel aur maweshī ke pahlaūṭhe Rab apne ḡhudā ke huzūr le ānā yāñī us jagah jo wuh apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Wahāñ yih chīzeñ qurbān karke khā tāki tū umr-bhar Rab apne ḡhudā kā ḡhauf mānanā sikhē.

²⁴ Lekin ho saktā hai ki jo jagah Rab terā ḡhudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā wuh tere ghar se had se zyādā dūr ho aur Rab tere ḡhudā kī barkat ke bāis mazkūrā daswāñ hissā itnā zyādā ho ki tū use maḡdis tak nahīñ pahuñchā saktā. ²⁵ Is sūrat meñ use bech kar us ke paise us jagah le jā jo Rab terā ḡhudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. ²⁶ Wahāñ pahuñch kar un paison se jo jī chāhe ḡharīdnā, ḡhāh ḡāy-bail, bheṛ-bakrī, mai yā mai jaisī koī aur chīz kyon na ho. Phir apne ḡharāne ke sāth mil kar Rab apne ḡhudā ke huzūr yih chīzeñ khānā aur ḡhushī manānā. ²⁷ Aise mauḡon par un Lāwiyon kā ḡhayāl rakhnā jo tere qabāyli ilāqe meñ rahte haiñ, kyonki unheñ mīrās meñ zamīn nahīñ milegī.

²⁸ Har tīsre sāl apnī paidāwār kā daswāñ hissā apne shahron meñ jamā karnā. ²⁹ Use Lāwiyon ko denā jin ke pās maurūsī zamīn nahīñ hai, nīz apne shahron meñ ābād pardesiyon, yatīmon aur bewāon ko denā. Wuh āeñ aur khānā khā kar ser ho jāeñ tāki Rab terā ḡhudā tere har kām meñ barkat de.

15

Qarzdāron kī Bahālī kā Sāl

* **14:5** Yih hiran ke mushābeh hotā hai lekin fitratān muḡhtalif hotā hai. Is ke sīng khokhle, beshākh aur anjhar hote haiñ. Antelope. Yād rahe ki qadīm zamāne ke in jānwaron ke aksar nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai. † **14:5** Mahāt: Darāzqad hirnon kī ek nau jis ke sīng chakkardār hote haiñ. Addax. ‡ **14:5** ḡhazāl-e-Afrīqā. Chikāron kī tīn iqsām meñ se koī jo apne lambe aur halqādār sīngon kī wajah se mumtāz hai. Oryx. § **14:18** Yād rahe ki qadīm zamāne ke in parindon ke aksar nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai.

¹ Har sāt sāl ke bād ek dūsre ke karze muāf kar denā. ² Us waqt jis ne bhī kisī Isrāīlī bhāī ko qarz diyā hai wuh use mansūkh kare. Wuh apne paṛosī yā bhāī ko paise wāpas karne par majbūr na kare, kyonki Rab kī tāzīm meñ qarz muāf karne ke sāl kā elān kiyā gayā hai. ³ Is sāl meñ tū sirf ḡhairmulkī qarzdāroñ ko paise wāpas karne par majbūr kar saktā hai. Apne Isrāīlī bhāī ke tamām qarz muāf kar denā.

⁴ Tere darmiyān koī bhī ḡharīb nahīn honā chāhie, kyonki jab tū us mulk meñ rahegā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ dene wālā hai to wuh tujhe bahut barkat degā. ⁵ Lekin shart yih hai ki tū pūre taur par us kī sune aur ehtiyāt se us ke un tamām ahkām par amal kare jo main tujhe āj de rahā hūñ. ⁶ Phir Rab tumhārā Ḳhudā tujhe apne wāde ke mutābiq barkat degā. Tū kisī bhī qaum se udhār nahīn legā balki bahut-sī qaumoñ ko udhār degā. Koī bhī qaum tujh par hukūmat nahīn karegī balki tū bahut-sī qaumoñ par hukūmat karegā.

⁷ Jab tū us mulk meñ ābād hogā jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai to apne darmiyān rahne wāle ḡharīb bhāī se saḡht sulūk na karnā, na kanjūs honā. ⁸ Khule dil se us kī madad kar. Jitnī use zarūrat hai use udhār ke taur par de. ⁹ Ḳhabardār, aisā mat soch ki qarz muāf karne kā sāl qarīb hai, is lie main use kuchh nahīn dūngā. Agar tū aisī sharīr bāt apne dil meñ sochte hue zarūratmand bhāī ko qarz dene se inkār kare aur wuh Rab ke sāmne terī shikāyat kare to tū qusūrwar ṭhahregā. ¹⁰ Use zarūr kuchh de balki ḡhushī se de. Phir Rab terā Ḳhudā tere har kām meñ barkat degā. ¹¹ Mulk meñ hameshā ḡharīb aur zarūratmand log pāe jāeñge, is lie main tujhe hukm detā hūñ ki khule dil se apne ḡharīb aur zarūratmand bhāiyōñ kī madad kar.

Ḡhulāmoñ ko Āzād Karne kā Farz

¹² Agar koī Isrāīlī bhāī yā bahan apne āp ko bech kar terā ḡhulām ban jāe to wuh chhih sāl terī ḡhidmat kare. Lekin lāzim hai ki sātweñ sāl use āzād kar diyā jāe. ¹³ Āzād karte waqt use ḡhālī hāth fāriḡh na karnā ¹⁴ balki apnī bheṛ-bakriyōñ, anāj, tel aur mai se use faiyāzī se kuchh de, yānī un chīzoñ meñ se jin se Rab tere Ḳhudā ne tujhe barkat dī hai. ¹⁵ Yād rakh ki tū bhī Misr meñ ḡhulām thā aur ki Rab tere Ḳhudā ne fidyā de kar tujhe chhuṛāyā. Isī lie main āj tujhe yih hukm detā hūñ.

¹⁶ Lekin mumkin hai ki terā ḡhulām tujhe chhoṛnā na chāhe, kyonki wuh tujh se aur tere ḡhāndān se muhabbat rakhtā hai, aur wuh tere pās rah kar ḡhushhāl hai. ¹⁷ Is sūrat meñ use darwāze ke pās le jā aur us ke kān kī lau chaukhaṭ ke sāth lagā kar use sutālī yānī tez auzār se chhed de. Tab wuh zindagī-bhar terā ḡhulām banā rahegā. Apnī laundī ke sāth bhī aisā hī karnā.

¹⁸ Agar ḡhulām tujhe chhih sāl ke bād chhoṛnā chāhe to burā na mānanā. Āḡhir agar us kī jagah koī aur wuhī kām tanḡhāh ke lie kartā to tere aḡhrājāt dugne hote. Use āzād karnā to Rab terā Ḳhudā tere har kām meñ barkat degā.

Jānwarōñ ke Pahlauṭhe Maḡhsūs Haiñ

¹⁹ Apnī gāyōñ aur bheṛ-bakriyōñ ke nar pahlauṭhe Rab apne Ḳhudā ke lie maḡhsūs karnā. Na gāy ke pahlauṭhe ko kām ke lie istemāl karnā, na bheṛ ke pahlauṭhe ke bāl katarnā. ²⁰ Har sāl aise bachche us jagah le jā jo Rab apne maḡdis ke lie chunegā. Wahāñ unheñ Rab apne Ḳhudā ke huzūr apne pūre ḡhāndān samet khānā.

²¹ Agar aise jānwar meñ koī ḡharābī ho, wuh andhā yā langarā ho yā us meñ koī aur nuqs ho to use Rab apne Ḳhudā ke lie qurbān na karnā. ²² Aise jānwar tū ghar meñ zabah karke khā saktā hai. Wuh hiran aur ḡhazāl kī mānind haiñ jinheñ tū khā to saktā hai lekin qurbānī ke taur par pesh nahīn kar saktā. Pāk aur nāpāk shakhs donoñ use khā sakte haiñ. ²³ Lekin ḡhūn na khānā. Use pānī kī tarah zamīn par unḡdel kar zāe kar denā.

16

Fasah kī Īd

¹ Abīb ke mahīne * meñ Rab apne Ḳhudā kī tāzīm meñ Fasah kī Īd manānā, kyonki is mahīne meñ wuh tujhe rāt ke waqt Misr se nikāl lāyā. ² Us jagah jamā ho jā jo Rab apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Use qurbānī ke lie bheṛ-bakriyāñ yā gāy-bail pesh karnā. ³ Gosht ke sāth beḳhamīrī roṭī khānā. Sāt din tak yihī roṭī khā, bilkul usī tarah jis tarah tū ne kiyā jab jaldī jaldī Misr se niklā. Musibat kī yih roṭī is lie khā tāki wuh din tere jīte-jī yād rahe jab tū Misr se rawānā huā. ⁴ Lāzim hai kī Īd ke hafte ke daurān tere pūre mulk meñ ḳhamīr na pāyā jāe.

Jo qurbānī tū Īd ke pahle din kī shām ko pesh kare us kā gosht usī waqt khā le. Aglī subah tak kuchh bāqī na rah jāe. ⁵ Fasah kī qurbānī kisī bhī shahr meñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā na chaṛhānā ⁶ balki sirf us jagah jo wuh apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Misr se nikalte waqt kī tarah qurbānī ke jānwar ko sūraj dūbte waqt zabah kar. ⁷ Phir use bhūn kar us jagah khānā jo Rab terā Ḳhudā chunegā. Aglī subah apne ghar wāpas chalā jā. ⁸ Īd ke pahle chhih din beḳhamīrī roṭī khātā rah. Sātweñ din kām na karnā balki Rab apne Ḳhudā kī ibādat ke lie jamā ho jānā.

Fasal kī Kaṭāī kī Īd

⁹ Jab anāj kī fasal kī kaṭāī shurū hogī to pahle din ke sāt hafte bād ¹⁰ Fasal kī Kaṭāī kī Īd manānā. Rab apne Ḳhudā ko utnā pesh kar jitnā jī chāhe. Wuh us barkat ke mutābiq ho jo us ne tujhe dī hai. ¹¹ Is ke lie bhī us jagah jamā ho jā jo Rab apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. Wahān us ke huzūr ḳhushī manā. Tere bāl-bachche, tere ḡhulām aur launḍiyāñ aur tere shahroñ meñ rahne wāle Lāwī, pardesī, yatīm aur bewāeñ sab terī ḳhushī meñ sharīk hoñ. ¹² In ahkām par zarūr amal karnā aur mat bhūlnā kī tū Misr meñ ḡhulām thā.

Jhoñpṛiyon kī Īd

¹³ Anāj gāhne aur angūr kā ras nikālne ke bād Jhoñpṛiyon kī Īd manānā jis kā daurāniyā sāt din ho. ¹⁴ Īd ke mauqe par ḳhushī manānā. Tere bāl-bachche, tere ḡhulām aur launḍiyāñ aur tere shahroñ meñ basne wāle Lāwī, pardesī, yatīm aur bewāeñ sab terī ḳhushī meñ sharīk hoñ. ¹⁵ Jo jagah Rab terā Ḳhudā maqdis ke lie chunegā wahān us kī tāzīm meñ sāt din tak yih Īd manānā. Kyonki Rab terā Ḳhudā terī tamām faslon aur mehnat ko barkat degā, is lie ḳhūb ḳhushī manānā.

¹⁶ Isrāīl ke tamām mard sāl meñ tīn martabā us maqdis par hāzir ho jāeñ jo Rab terā Ḳhudā chunegā yāñi Beḳhamīrī Roṭī kī Īd, Fasal kī Kaṭāī kī Īd aur Jhoñpṛiyon kī Īd par. Koī bhī Rab ke huzūr ḳhālī hāth na āe. ¹⁷ Har koī us barkat ke mutābiq de jo Rab tere Ḳhudā ne use dī hai.

Qāzī Muqarrar Karnā

¹⁸ Apne apne qabāylī ilāqe meñ qāzī aur nigahbān muqarrar kar. Wuh har us shahr meñ hoñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā. Wuh insāf se logoñ kī adālat kareñ. ¹⁹ Na kisī ke huqūq mārñā, na jānibdārī dikhānā. Rishwat qabūl na karnā, kyonki rishwat dānishmandoñ ko andhā kar detī aur rāstbāz kī bāteñ palaṭ detī hai. ²⁰ Sirf aur sirf insāf ke mutābiq chal tāki tū jītā rahe aur us mulk par qabzā kare jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā.

Butparastī kī Sazā

²¹ Jahān tū Rab apne Ḳhudā ke lie qurbāngāh banāegā wahān na Yasīrat Dewī kī pūjā ke lie lakaṛī kā khāmbā ²² aur na koī aisā patthar khaṛā karnā jis kī pūjā log karte haiñ. Rab terā Ḳhudā in chīzoñ se nafrat rakhtā hai.

* 16:1 Mārch tā Aprail.

17

¹ Rab apne Ḳhudā ko nāqīs gāy-bail yā bheṛ-bakrī pesh na karnā, kyonki wuh aisī qurbānī se nafrat rakhtā hai.

² Jab tū un shahron meñ ābād ho jāegā jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā to ho saktā hai ki tere darmiyān koī mard yā aurat Rab tere Ḳhudā kā ahd tor kar wuh kuchh kare jo use burā lage. ³ Masalan wuh dīgar mābūdōñ ko yā sūraj, chāñd yā sitāron ke pūre lashkar ko sijdā kare, hālāñki maiñ ne yih manā kiyā hai. ⁴ Jab bhī tujhe is qism kī ḳhabar mile to is kā pūrā khoj lagā. Agar bāt durust nikle aur aisī ghinaunī harkat wāqāī Isrāīl meñ kī gāī ho ⁵ to qusūrwar ko shahr ke bāhar le jā kar sangsār kar denā. ⁶ Lekin lāzim hai ki pahle kam az kam do yā tīn log gawāhī deñ ki us ne aisā hī kiyā hai. Use sazā-e-maut dene ke lie ek gawāh kāfī nahīñ. ⁷ Pahle gawāh us par patthar phaiñkeñ, is ke bād bāqī tamām log use sangsār karen. Yon tū apne darmiyān se burāī miṭā degā.

Maqdis meñ Ālātarīn Adālat

⁸ Agar tere shahr ke qāziyon ke lie kisī muqaddame kā faislā karnā mushkil ho to us maqdis meñ ā kar apnā muāmalā pesh kar jo Rab terā Ḳhudā chunegā, ḳhāh kisī ko qatl kiyā gayā ho, use zaḳhmī kar diyā gayā ho yā koī aur maslā ho. ⁹ Lāwī ke qabīle ke imāmon aur maqdis meñ ḳhidmat karne wāle qāzī ko apnā muqaddamā pesh kar, aur wuh faislā karen. ¹⁰ Jo faislā wuh us maqdis meñ karenge jo Rab chunegā use mānanā paregā. Jo bhī hidāyat wuh deñ us par ehtiyāt se amal kar. ¹¹ Shariāt kī jo bhī bāt wuh tujhe sikhāeñ aur jo bhī faislā wuh deñ us par amal kar. Jo kuchh bhī wuh tujhe batāeñ us se na dāñ aur na bāñ taraf muṛnā.

¹² Jo maqdis meñ Rab tere Ḳhudā kī ḳhidmat karne wāle qāzī yā imām ko haqīr jān kar un kī nahīñ suntā use sazā-e-maut dī jāe. Yon tū Isrāīl se burāī miṭā degā.

¹³ Phir tamām log yih sun kar ḍar jāenge aur āindā aisī gustāḳhī karne kī jurrat nahīñ karenge.

Bādshāh ke bāre meñ Usūl

¹⁴ Tū jald hī us mulk meñ dāḳhil hogā jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai. Jab tū us par qabzā karke us meñ ābād ho jāegā to ho saktā hai ki tū ek din kahe, “Āo ham irdgird kī tamām qaumon kī tarah bādshāh muqarrar karen jo ham par hukūmat kare.” ¹⁵ Agar tū aisā kare to sirf wuh shakhs muqarrar kar jise Rab terā Ḳhudā chunegā. Wuh pardesī na ho balki terā apnā Isrāīlī bhāī ho. ¹⁶ Bādshāh bahut zyādā ghoṛe na rakhe, na apne logon ko unheñ ḳharīdne ke lie Misr bheje. Kyonki Rab ne tujh se kahā hai ki kabhī wahāñ wāpas na jānā. ¹⁷ Terā bādshāh zyādā biwiyañ bhī na rakhe, warnā us kā dīl Rab se dūr ho jāegā. Aur wuh had se zyādā sonā-chāñdī jamā na kare.

¹⁸ Takhtnashīn hote waqt wuh Lāwī ke qabīle ke imāmon ke pās paṛī is shariāt kī naql likhwāe. ¹⁹ Yih kitāb us ke pās mahfūz rahe, aur wuh umr-bhar rozānā ise paṛhtā rahe tāki Rab apne Ḳhudā kā ḳhauf mānanā sīkhe. Tab wuh shariāt kī tamām bāton kī pairawī karegā, ²⁰ apne āp ko apne Isrāīlī bhāiyon se zyādā aham nahīñ samjhegā aur kisī tarah bhī shariāt se haṭ kar kām nahīñ karegā. Natije meñ wuh aur us kī aulād bahut arse tak Isrāīl par hukūmat karenge.

18

Imāmon aur Lāwiyon kā Hissā

¹ Isrāīl ke har qabīle ko mīrās meñ us kā apnā ilāqā milegā siwāe Lāwī ke qabīle ke jis meñ imām bhī shāmil haiñ. Wuh jalne wālī aur dīgar qurbāniyon meñ se apnā hissā le kar guzārā karen. ² Un ke pās dūsron kī tarah maurūsī zamīn nahīñ hogī balki Rab ḳhud un kā maurūsī hissā hogā. Yih us ne wādā karke kahā hai.

³ Jab bhī kisī bail yā bheṛ ko qurbān kiyā jāe to imāmoṅ ko us kā shānā, jabre aur ojhaṛī milne kā haq hai. ⁴ Apnī fasloṅ kā pahlā phal bhī unheṅ denā yānī anāj, mai, zaitūn kā tel aur bheṛoṅ kī pahlī katrī huī ūn. ⁵ Kyoṅki Rab ne tere tamām qabīloṅ meṅ se Lāwī ke qabīle ko hī maqdis meṅ Rab ke nām meṅ k̄hidmat karne ke lie chunā hai. Yih hameshā ke lie un kī aur un kī aulād kī zimmedārī rahegī.

⁶ Kuchh Lāwī maqdis ke pās nahīn balki Isrāīl ke muḁhtalif shahroṅ meṅ raheṅge. Agar un meṅ se koī us jagah ānā chāhe jo Rab maqdis ke lie chunegā ⁷ to wuh wahān ke k̄hidmat karne wāle Lāwīyoṅ kī tarah maqdis meṅ Rab apne K̄hudā ke nām meṅ k̄hidmat kar saktā hai. ⁸ Use qurbāniyoṅ meṅ se dūsroṅ ke barābar Lāwīyoṅ kā hissā milnā hai, k̄hāh use k̄hāndānī milkiyat bechne se paise mil gae hoṅ yā nahīn.

Jādūgarī Manā Hai

⁹ Jab tū us mulk meṅ dākhil hogā jo Rab terā K̄hudā tujhe de rahā hai to wahān kī rahne wālī qaumoṅ ke ghīnaune dastūr na apnānā. ¹⁰ Tere darmiyān koī bhī apne beṭe yā beṭī ko qurbānī ke taur par na jalāe. Na koī ḡhaibdānī kare, na fāl yā shugūn nikāle yā jādūgarī kare. ¹¹ Isī tarah mantar paṛhnā, hāzirāt karnā, qismat kā hāl batānā yā murdoṅ kī rūhoṅ se rābitā karnā saḁht manā hai. ¹² Jo bhī aisā kare wuh Rab kī nazar meṅ qābil-e-ghin hai. Inhiṅ makrūh dastūroṅ kī wajah se Rab terā K̄hudā tere āge se un qaumoṅ ko nikāl degā. ¹³ Is lie lāzim hai ki tū Rab apne K̄hudā ke sāmne bequsūr rahe.

Nabī kā Wādā

¹⁴ Jin qaumoṅ ko tū nikālne wālā hai wuh un kī suntī haiṅ jo fāl nikālte aur ḡhaibdānī karte haiṅ. Lekin Rab tere K̄hudā ne tujhe aisā karne kī ijāzat nahīn dī.

¹⁵ Rab terā K̄hudā tere wāste tere bhāiyoṅ meṅ se mujh jaise nabī ko barpā karegā. Us kī sunanā. ¹⁶ Kyoṅki Horib yānī Sīnā Pahār par jamā hote waqt tū ne k̄hud Rab apne K̄hudā se darḁhāst kī, “Na main mazīd Rab apne K̄hudā kī āwāz sunanā chāhtā, na yih bhaṛaktī huī āg deḁhnā chāhtā hūn, warnā mar jāūngā.” ¹⁷ Tab Rab ne mujh se kahā, “Jo kuchh wuh kahte haiṅ wuh ṭhīk hai. ¹⁸ Āindā main un meṅ se tujh jaisā nabī khaṛā karūngā. Main apne alfāz us ke muṅh meṅ ḁāl dūngā, aur wuh merī har bāt un tak pahuṅchāegā. ¹⁹ Jab wuh nabī mere nām meṅ kuchh kahe to lāzim hai ki tū us kī sun. Jo nahīn sunegā us se main k̄hud jawāb talab karūngā. ²⁰ Lekin agar koī nabī gustākh ho kar mere nām meṅ koī bāt kahe jo main ne use batāne ko nahīn kahā thā to use sazā-e-maut denī hai. Isī tarah us nabī ko bhī halāk kar denā hai jo dīgar mābūdoṅ ke nām meṅ bāt kare.”

²¹ Shāyad tere zahan meṅ sawāl ubhar āe ki ham kis tarah mālūm kar sakte haiṅ ki koī kalām wāqai Rab kī taraf se hai yā nahīn. ²² Jawāb yih hai ki agar nabī Rab ke nām meṅ kuchh kahe aur wuh pūrā na ho jāe to matlab hai ki nabī kī bāt Rab kī taraf se nahīn hai balki us ne gustākhī karke bāt kī hai. Is sūrat meṅ us se mat ḁarnā.

19

Panāh ke Shahr

¹ Rab terā K̄hudā us mulk meṅ ābād qaumoṅ ko tabāh karegā jo wuh tujhe de rahā hai. Jab tū unheṅ bhagā kar un ke shahroṅ aur gharoṅ meṅ ābād ho jāegā ²⁻³ to pūre mulk ko tīn hissoṅ meṅ taqsim kar. Har hisse meṅ ek markazī shahr muḁarrar kar. Un tak pahuṅchāne wāle rāste sāf-suthrī rakhnā. In shahroṅ meṅ har wuh shaḁhs panāh le saktā hai jis ke hāth se koī ḡhairirādī taur par halāk huā hai. ⁴ Wuh aise shahr meṅ jā kar intaqām lene wāloṅ se mahfūz rahegā. Shart yih hai ki us ne na qasdan aur na dushmanī ke bāis kisī ko mār diyā ho.

⁵ Masalan do ādmī jangal meñ darakht kāt rahe haiñ. Kulhārī chalāte waqt ek kī kulhārī daste se nikal kar us ke sāthī ko lag jāe aur wuh mar jāe. Aisā shakhs farār ho kar aise shahr meñ panāh le saktā hai tāki bachā rahe. ⁶ Is lie zarūrī hai ki aise shahron kā fāsīlā zyādā na ho. Kyoñki jab intaqām lene wālā us kā tāqqub karegā to khatrā hai ki wuh taish meñ use pakaṛ kar mār dāle, agarche bhāgne wālā bequsūr hai. Jo kuchh us ne kiyā wuh dushmanī ke sabab se nahīn balki ghairirādī taur par huā. ⁷ Is lie lāzim hai ki tū panāh ke tīn shahr alag kar le.

⁸ Bād meñ Rab terā Ḳhudā terī sarhaddeñ mazīd baṛhā degā, kyoñki yihī wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiyā hai. Apne wāde ke mutābiq wuh tujhe pūrā mulk degā, ⁹ albattā shart yih hai ki tū ehtiyāt se un tamām ahkām kī pairawī kare jo maiñ tujhe āj de rahā hūñ. Dūsre alfāz meñ shart yih hai ki tū Rab apne Ḳhudā ko pyār kare aur hameshā us kī rāhoñ meñ chaltā rahe. Agar tū aisā hī kare aur natījatan Rab kā wādā pūrā ho jāe to lāzim hai ki tū panāh ke tīn aur shahr alag kar le. ¹⁰ Warnā tere mulk meñ jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ de rahā hai bequsūr logoñ ko jān se mārā jāegā aur tū khud zimmedār thahregā.

¹¹ Lekin ho saktā hai koī dushmanī ke bāis kisī kī tāk meñ baiṭh jāe aur us par hamlā karke use mār dāle. Agar qātil panāh ke kisī shahr meñ bhāg kar panāh le ¹² to us ke shahr ke buzurg ittālā deñ ki use wāpas lāyā jāe. Use intaqām lene wāle ke hawāle kiyā jāe tāki use sazā-e-maut mile. ¹³ Us par rahm mat karnā. Lāzim hai ki tū Isrāīl meñ se bequsūr kī maut kā dāgh miṭāe tāki tū khushhāl rahe.

Zamīnoñ kī Hadden

¹⁴ Jab tū us mulk meñ rahegā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ degā tāki tū us par qabzā kare to zamīn kī wuh haddeñ āge pīchhe na karnā jo tere bāpdādā ne muqarrar kīñ.

Adālat meñ Gawāh

¹⁵ Tū kisī ko ek hī gawāh ke kahne par qusūrwar nahīn thahrā saktā. Jo bhī jurm sarzad huā hai, kam az kam do yā tīn gawāhoñ kī zarūrat hai. Warnā tū use qusūrwar nahīn thahrā saktā.

¹⁶ Agar jis par ilzām lagāyā gayā hai inkār karke dāwā kare ki gawāh jhūṭ bol rahā hai ¹⁷ to donoñ maqdis meñ Rab ke huzūr ā kar khidmat karne wāle imāmoñ aur qāziyoñ ko apnā muāmalā pesh karen. ¹⁸ Qāzī is kā khūb khoj lagāeñ. Agar bāt durust nikle ki gawāh ne jhūṭ bol kar apne bhāī par ghalat ilzām lagāyā hai ¹⁹ to us ke sāth wuh kuchh kiyā jāe jo wuh apne bhāī ke lie chāh rahā thā. Yoñ tū apne darmiyān se burāī miṭā degā. ²⁰ Phir tamām bāqī log yih sun kar ḍar jāenge aur āindā tere darmiyān aisī ghalat harkat karne kī jurrat nahīn karenge. ²¹ Qusūrwar par rahm na karnā. Usūl yih ho ki jān ke badle jān, āñkh ke badle āñkh, dānt ke badle dānt, hāth ke badle hāth, pāñw ke badle pāñw.

20

Jang ke Usūl

¹ Jab tū jang ke lie nikal kar dekhtā hai ki dushman tādād meñ zyādā haiñ aur un ke pās ghoṛe aur rath bhī haiñ to mat ḍarnā. Rab terā Ḳhudā jo tujhe Misr se nikāl lāyā ab bhī tere sāth hai. ² Jang ke lie nikalne se pahle imām sāmne āe aur fauj se muḵhātīb ho kar ³ kahe, “Sun ai Isrāīl! Āj tum apne dushman se laṛne jā rahe ho. Un ke sabab se pareshān na ho. Un se na khauf khāo, na ghabrāo, ⁴ kyoñki Rab tumhārā Ḳhudā khud tumhāre sāth jā kar dushman se laṛegā. Wuhī tumheñ fatah bakhshegā.”

⁵ Phir nigahbān fauj se muḵhātīb hoñ, “Kyā yahān koī hai jis ne hāl meñ apnā nayā ghar mukammal kiyā lekin use maḵhsūs karne kā mauqā na milā? Wuh apne ghar

wāpas chalā jāe. Aisā na ho ki wuh jang ke daurān mārā jāe aur koī aur ghar ko maḵsūs karke us meñ basne lage. ⁶ Kyā koī hai jis ne angūr kā bāgh lagā kar is waqt us kī pahli fasal ke intazār meñ hai? Wuh apne ghar wāpas chalā jāe. Aisā na ho ki wuh jang meñ mārā jāe aur koī aur bāgh kā fāydā uṭhāe. ⁷ Kyā koī hai jis kī mangnī huī hai aur jo is waqt shādī ke intazār meñ hai? Wuh apne ghar wāpas chalā jāe. Aisā na ho ki wuh jang meñ mārā jāe aur koī aur us kī mangetar se shādī kare.”

⁸ Nigahbān kaheñ, “Kyā koī ḵaufzadā yā pareshān hai? Wuh apne ghar wāpas chalā jāe tāki apne sāthiyōñ ko pareshān na kare.” ⁹ Is ke bād faujiyōñ par afsar muqarrar kie jāeñ.

¹⁰ Kisī shahr par hamlā karne se pahle us ke bāshindoñ ko hathiyār ḍāl dene kā mauqā denā. ¹¹ Agar wuh mān jāeñ aur apne darwāze khol deñ to wuh tere lie begār meñ kām karke terī ḵhidmat kareñ. ¹² Lekin agar wuh hathiyār ḍālne se inkār kareñ aur jang chhīr jāe to shahr kā muḥāsārā kar. ¹³ Jab Rab terā Ḵhudā tujhe shahr par fatah degā to us ke tamām mardoñ ko halāk kar denā. ¹⁴ Tū tamām māl-e-ghānīmat auratoñ, bachchoñ aur maweshiyōñ samet rakh saktā hai. Dushman kī jo chīzeñ Rab ne tere hawāle kar dī haiñ un sab ko tū istemāl kar saktā hai. ¹⁵ Yoñ un shahroñ se nīpaṭnā jo tere apne mulk se bāhar haiñ.

¹⁶ Lekin jo shahr us mulk meñ wāqe haiñ jo Rab terā Ḵhudā tujhe mīrās meñ de rahā hai, un ke tamām jāndāroñ ko halāk kar denā. ¹⁷ Unheñ Rab ke sapurd karke mukammal taur par halāk karnā, jis tarah Rab tere Ḵhudā ne tujhe hukm diyā hai. Is meñ Hittī, Amori, Kanānī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī shāmil haiñ. ¹⁸ Agar tū aisā na kare to wuh tumheñ Rab tumhāre Ḵhudā kā gunāh karne par uksāeñge. Jo ghinaunī harkateñ wuh apne dewatāoñ kī pūjā karte waqt karte haiñ unheñ wuh tumheñ bhī sikhāeñge.

¹⁹ Shahr kā muḥāsārā karte waqt irdgird ke phaldār darāḵhtoñ ko kāṭ kar tabāh na kar denā ḵāh baṛī der bhī ho jāe, warnā tū un kā phal nahīn ḵā sakegā. Unheñ na kāṭnā. Kyā darāḵht tere dushman haiñ jin kā muḥāsārā karnā hai? Hargiz nahīn! ²⁰ Un darāḵhtoñ kī aur bāt hai jo phal nahīn lāte. Unheñ tū kāṭ kar muḥāsare ke lie istemāl kar saktā hai jab tak shahr shikast na ḵāe.

21

Nāmālūm Qatl kā Kaffārā

¹ Jab tū us mulk meñ ābād hogā jo Rab tujhe mīrās meñ de rahā hai tāki tū us par qabzā kare to ho saktā hai ki koī lāsh khule maidān meñ kahīn paṛī pāī jāe. Agar mālūm na ho ki kis ne use qatl kiyā hai ² to pahle irdgird ke shahroñ ke buzurg aur qāzī ā kar patā kareñ ki kaun-sā shahr lāsh ke zyādā qarīb hai. ³ Phīr us shahr ke buzurg ek jawān gāy chun leñ jo kabhī kām ke lie istemāl nahīn huī. ⁴ Wuh use ek aisī wādī meñ le jāeñ jis meñ na kabhī hal chalāyā gayā, na paude lagāe gae hoñ. Wādī meñ aisī nahar ho jo pūrā sāl bahtī rahe. Wahīn buzurg jawān gāy kī gardan toṛ ḍaleñ.

⁵ Phīr Lāwī ke qabīle ke imām qarīb āeñ. Kyoñki Rab tumhāre Ḵhudā ne unheñ chun liyā hai tāki wuh ḵhidmat kareñ, Rab ke nām se barkat deñ aur tamām jhagaroñ aur hamloñ kā faislā kareñ. ⁶ Un ke dekhte dekhte shahr ke buzurg apne hāth gāy kī lāsh ke ūpar dho leñ. ⁷ Sāth sāth wuh kaheñ, “Ham ne is shakhs ko qatl nahīn kiyā, na ham ne dekhā ki kis ne yih kiyā. ⁸ Ai Rab, apnī qaum Isrāīl kā yih kaffārā qabūl farmā jise tū ne fidyā de kar chhuṛāyā hai. Apnī qaum Isrāīl ko is bequsūr ke qatl kā qusūrwar na ṭhahrā.” Tab maqtūl kā kaffārā diyā jāegā.

⁹ Yoñ tū aise bequsūr shakhs ke qatl kā dāgh apne darmiyān se miṭā degā. Kyoñki tū ne wuhī kuchh kiyā hogā jo Rab kī nazar meñ durust hai.

Jangī Qaidī Aurat se Shādī

¹⁰ Ho saktā hai ki tū apne dushman se jang kare aur Rab tumhārā Ḳhudā tujhe fatah baḵshe. Jangī qaidiyōṅ ko jamā karte waqt ¹¹ tujhe un meṅ se ek ḵhūbsūrat aurat nazar ātī hai jis ke sāth terā dil lag jātā hai. Tū us se shādī kar saktā hai. ¹² Use apne ghar meṅ le ā. Wahān wuh apne sar ke bāloṅ ko munḍwāe, apne nāḵhun tarāshe ¹³ aur apne wuh kapṛe utāre jo wuh pahne hue thī jab use qaid kiyā gayā. Wuh pūre ek mahīne tak apne wālidain ke lie mātam kare. Phir tū us ke pās jā kar us ke sāth shādī kar saktā hai.

¹⁴ Agar wuh tujhe kisī waqt pasand na āe to use jāne de. Wuh wahān jāe jahān us kā jī chāhe. Tujhe use bechne yā us se launḍī kā-sā sulūk karne kī ijāzat nahīn hai, kyoṅki tū ne use majbūr karke us se shādī kī hai.

Pahlaūthe ke Huqūq

¹⁵ Ho saktā hai kisī mard kī do bīwiyaṅ hoṅ. Ek ko wuh pyār kartā hai, dūsri ko nahīn. Donoṅ bīwiyōṅ ke beṭe paidā hue haiṅ, lekin jis bīwī se shauhar muhabbat nahīn kartā us kā beṭā sab se pahle paidā huā. ¹⁶ Jab bāp apnī milkiyat wasiyat meṅ taqsim kartā hai to lāzim hai ki wuh apne sab se baṛe beṭe kā maurūsī haq pūrā kare. Use pahlaūthe kā yih haq us bīwī ke beṭe ko muntaqil karne kī ijāzat nahīn jise wuh pyār kartā hai. ¹⁷ Use taslīm karnā hai ki us bīwī kā beṭā sab se baṛā hai, jis se wuh muhabbat nahīn kartā. Natījatan use us beṭe ko dūsre beṭoṅ kī nisbat dugnā hissā denā paregā, kyoṅki wuh apne bāp kī tāqat kā pahlā izhār hai. Use pahlaūthe kā haq hāsīl hai.

Sarkash Beṭā

¹⁸ Ho saktā hai ki kisī kā beṭā haṭdharm aur sarkash ho. Wuh apne wālidain kī itā'at nahīn kartā aur un ke tambīh karne aur sazā dene par bhī un kī nahīn suntā. ¹⁹ Is sūrat meṅ wālidain use pakaṛ kar shahr ke darwāze par le jāeṅ jahān buzurg jamā hote haiṅ. ²⁰ Wuh buzurgoṅ se kaheṅ, “Hamārā beṭā haṭdharm aur sarkash hai. Wuh hamārī itā'at nahīn kartā balki aiyāsh aur sharābī hai.” ²¹ Yih sun kar shahr ke tamām mard use sangsār karen. Yoṅ tū apne darmiyān se burāi miṭā degā. Tamām Isrāil yih sun kar ḍar jāegā.

Sazā-e-Maut Pāne Wāle ko Usī Din Dafnānā Hai

²² Jab tū kisī ko sazā-e-maut de kar us kī lāsh kisī lakaṛī yā daraḵht se laṭkātā hai ²³ to use aglī subah tak wahān na chhoṛnā. Har sūrat meṅ use usī dīn dafnā denā, kyoṅki jise bhī daraḵht se laṭkāyā gayā hai us par Allāh kī lānat hai. Agar use usī dīn dafnāyā na jāe to tū us mulk ko nāpāk kar degā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meṅ de rahā hai.

22

Madad Karne ke lie Taiyār Rahnā

¹ Agar tujhe kisī hamwatan bhāī kā bail yā bheṛ-bakrī bhaṭkī huī nazar āe to use nazarandāz na karnā balki mālik ke pās wāpas le jānā. ² Agar mālik kā ghar qarīb na ho yā tujhe mālūm na ho ki mālik kaun hai to jānwar ko apne ghar lā kar us waqt tak saṅbhāle rakhnā jab tak ki mālik use ḍhūṇḍne na āe. Phir jānwar ko use wāpas kar denā. ³ Yihī kuchh kar agar tere hamwatan bhāī kā gadhā bhaṭkā huā nazar āe yā us kā gumshudā kūṭ yā koī aur chīz kahīn nazar āe. Use nazarandāz na karnā.

⁴ Agar tū dekhe ki kisī hamwatan kā gadhā yā bail rāste meṅ gir gayā hai to use nazarandāz na karnā. Jānwar ko khaṛā karne meṅ apne bhāī kī madad kar.

Qudratī Intazām ke taht Rahnā

⁵ Aurat ke lie mardoñ ke kapre pahnanā manā hai. Isī tarah mard ke lie auratoñ ke kapre pahnanā bhī manā hai. Jo aisā kartā hai us se Rab tere Ḳhudā ko ghin ātī hai.

⁶ Agar tujhe kahīñ rāste meñ, kisī darakht meñ yā zamīn par ghoñslā nazar āe aur parindā apne bachchoñ yā andoñ par baiṭhā huā ho to māñ ko bachchoñ samet na pakarṇā. ⁷ Tujhe bachche le jāne kī ijāzat hai lekin māñ ko chhoṛ denā tāki tū ḳhushhāl aur der tak jītā rahe.

⁸ Nayā makān tāmīr karte waqt chhat par chāroñ taraf dīwār banānā. Warnā tū us shaḳhs kī maut kā zimmedār ṭhahregā jo terī chhat par se gir jāe.

⁹ Apne angūr ke bāgh meñ do qism ke bīj na bonā. Warnā sab kuchh maqdis ke lie maḳhsūs-o-muqaddas hogā, na sirf wuh fasal jo tum ne angūr ke alāwā lagāī balki angūr bhī.

¹⁰ Bail aur gadhe ko joṛ kar hal na chalānā.

¹¹ Aise kapre na pahnanā jin meñ bante waqt ūn aur katān milāe gae haiñ.

¹² Apnī chādar ke chāroñ konoñ par phundne lagānā.

Izdiwājī Zindagī kī Hifāzat

¹³ Agar koī ādmī shādī karne ke thoṛī der bād apnī bīwī ko pasand na kare ¹⁴ aur phir us kī badnāmī karke kahe, “Is aurat se shādī karne ke bād mujhe patā chalā kī wuh kuñwārī nahīñ hai” ¹⁵ to jawāb meñ bīwī ke wālidain shahr ke darwāze par jamā hone wāle buzurgoñ ke pās sabūt * le āeñ kī beṭī shādī se pahle kuñwārī thī. ¹⁶ Bīwī kā bāp buzurgoñ se kahe, “Maiñ ne apnī beṭī kī shādī is ādmī se kī hai, lekin yih us se nafrat kartā hai. ¹⁷ Ab is ne us kī badnāmī karke kahā hai, ‘Mujhe patā chalā kī tumhārī beṭī kuñwārī nahīñ hai.’ Lekin yahāñ sabūt hai kī merī beṭī kuñwārī thī.” Phir wālidain shahr ke buzurgoñ ko mazkūrā kaprā dikhāeñ.

¹⁸ Tab buzurg us ādmī ko pakaṛ kar sazā deñ, ¹⁹ kyonki us ne ek Isrāīlī kuñwārī kī badnāmī kī hai. Is ke alāwā use jurmāne ke taur par bīwī ke bāp ko chāndī ke 100 sikke dene paṛeñge. Lāzim hai kī wuh shauhar ke farāyz adā kartā rahe. Wuh umr-bhar use talāq nahīñ de sakegā.

²⁰ Lekin agar ādmī kī bāt durust nikle aur sābit na ho sake kī bīwī shādī se pahle kuñwārī thī ²¹ to use bāp ke ghar lāyā jāe. Wahāñ shahr ke ādmī use sangsār kar deñ. Kyonki apne bāp ke ghar meñ rahte hue badkārī karne se us ne Isrāīl meñ ek ahmaqānā aur bedīn harkat kī hai. Yoñ tū apne darmiyān se burāī miṭā degā. ²² Agar koī ādmī kisī kī bīwī ke sāth zinā kare aur wuh pakaṛe jāeñ to donoñ ko sazā-e-maut denī hai. Yoñ tū Isrāīl se burāī miṭā degā.

²³ Agar ābādī meñ kisī mard kī mulāqāt kisī aisī kuñwārī se ho jis kī kisī aur ke sāth mangnī huī hai aur wuh us ke sāth hambistar ho jāe ²⁴ to lāzim hai kī tum donoñ ko shahr ke darwāze ke pās lā kar sangsār karo. Wajah yih hai kī laṛkī ne madad ke lie na pukārā agarche us jagah log ābād the. Mard kā jurm yih thā kī us ne kisī aur kī mangetar kī ismatdarī kī hai. Yoñ tū apne darmiyān se burāī miṭā degā.

²⁵ Lekin agar mard ḡhairābād jagah meñ kisī aur kī mangetar kī ismatdarī kare to sirf usī ko sazā-e-maut dī jāe. ²⁶ Laṛkī ko koī sazā na denā, kyonki us ne kuchh nahīñ kiyā jo maut ke lāyq ho. Ziyādatī karne wāle kī harkat us shaḳhs ke barābar hai jis ne kisī par hamlā karke use qatl kar diyā hai. ²⁷ Chūñki us ne laṛkī ko wahāñ pāyā jahāñ log nahīñ rahte, is lie agarche laṛkī ne madad ke lie pukārā to bhī use koī na bachā sakā.

²⁸ Ho saktā hai koī ādmī kisī laṛkī kī ismatdarī kare jis kī mangnī nahīñ huī hai. Agar unheñ pakaṛā jāe ²⁹ to wuh laṛkī ke bāp ko chāndī ke 50 sikke de. Lāzim hai

* 22:15 Yāñi wuh kaprā jis par nayā joṛā soyā huā thā.

ki wuh usī laṛkī se shādī kare, kyonki us ne us kī ismatdarī kī hai. Na sirf yih balki wuh umr-bhar use talāq nahīn de saktā.

³⁰ Apne bāp kī bīwī se shādī karnā manā hai. Jo koī yih kare wuh apne bāp kī behurmatī kartā hai.

23

Muqaddas Ijtimā meñ Sharīk Hone kī Sharāyt

¹ Jab Isrāīlī Rab ke maqdis ke pās jamā hote haiñ to use hāzir hone kī ijāzat nahīn jo kātne yā kuchalne se khojā ban gayā hai. ² Isī tarah wuh bhī muqaddas ijtimā se dūr rahe jo nājāyz tālluqāt ke natīje meñ paidā huā hai. Us kī aulād bhī daswīñ pusht tak us meñ nahīn ā saktī.

³ Koī bhī Ammonī yā Moābī muqaddas ijtimā meñ sharīk nahīn ho saktā. In qaumoñ kī aulād daswīñ pusht tak bhī is jamāt meñ hāzir nahīn ho saktī, ⁴ kyonki jab tum Misr se nikal āe to wuh roṭī aur pānī le kar tum se milne na āe. Na sirf yih balki unhoñ ne Masopotāmiyā ke shahr Fator meñ jā kar Bilām bin Baor ko paise die tāki wuh tujh par lānat bheje. ⁵ Lekin Rab tere Ḳhudā ne Bilām kī na sunī balki us kī lānat barkat meñ badal dī. Kyonki Rab terā Ḳhudā tujh se pyār kartā hai. ⁶ Umr-bhar kuchh na karnā jis se in qaumoñ kī salāmatī aur ḡhushhālī baṛh jāe.

⁷ Lekin Adomiyōñ ko makrūh na samajhnā, kyonki wuh tumhāre bhāī haiñ. Isī tarah Misriyōñ ko bhī makrūh na samajhnā, kyonki tū un ke mulk meñ pardesī mehmān thā. ⁸ Un kī tīsri nasl ke log Rab ke muqaddas ijtimā meñ sharīk ho sakte haiñ.

Ḳhaimāgāh meñ Nāpākī

⁹ Apne dushmanoñ se jang karte waqt apnī lashkargāh meñ har nāpāk chīz se dūr rahnā. ¹⁰ Masalan agar koī ādmī rāt ke waqt ehtilām ke bāis nāpāk ho jāe to wuh lashkargāh ke bāhar jā kar shām tak wahāñ ṭhahre. ¹¹ Din ḡhalte waqt wuh nahā le to sūraj ḡdubne par lashkargāh meñ wāpas ā saktā hai.

¹² Apnī hājat rafā karne ke lie lashkargāh se bāhar koī jagah muqarrar kar. ¹³ Jab kisī ko hājat ke lie baiṭhnā ho to wuh is ke lie garhā khode aur bād meñ use miṭṭī se bhar de. Is lie apne sāmān meñ khudāī kā koī ālā rakhnā zarūrī hai.

¹⁴ Rab terā Ḳhudā terī lashkargāh meñ tere darmiyān hī ḡhūmtā-phirtā hai tāki tū mahfūz rahe aur dushman tere sāmne shikast khāe. Is lie lāzim hai ki terī lashkargāh us ke lie maḡhsūs-o-muqaddas ho. Aisā na ho ki Allāh wahāñ koī sharmnāk bāt dekh kar tujh se dūr ho jāe.

Farār Hue ḡhulāmoñ kī Madad Karnā

¹⁵ Agar koī ḡhulām tere pās panāh le to use mālik ko wāpas na karnā. ¹⁶ Wuh tere sāth aur tere darmiyān hī rahe, wahāñ jahāñ wuh basnā chāhe, us shahr meñ jo use pasand āe. Use na dabānā.

Mandir meñ Ismatfaroshī Manā Hai

¹⁷ Kisī dewatā kī ḡhidmat meñ ismatfaroshī karnā har Isrāīlī aurat aur mard ke lie manā hai. ¹⁸ Mannat mānte waqt na kasbī kā ajr, na kutte ke paise * Rab ke maqdis meñ lānā, kyonki Rab tere Ḳhudā ko donoñ chīzoñ se ḡhin hai.

Apne Hamwatanōñ se Sūd na Lenā

¹⁹ Agar koī Isrāīlī bhāī tujh se qarz le to us se sūd na lenā, ḡhāh tū ne use paise, khānā yā koī aur chīz dī ho. ²⁰ Apne Isrāīlī bhāī se sūd na le balki sirf pardesī se.

* **23:18** Yaḡīn se nahīn kahā jā saktā ki ‘kutte ke paise’ se kyā murād hai. ḡhālīban is ke pīchhe butparastī kā koī dastūr hai.

Phir jab tū mulk par qabzā karke us meñ rahegā to Rab terā Ḳhudā tere har kām meñ barkat degā.

Apnī Mannat Pūrī Karnā

²¹ Jab tū Rab apne Ḳhudā ke huzūr mannat māne to use pūrā karne meñ der na karnā. Rab terā Ḳhudā yaqīnan tujh se is kā mutālabbā karegā. Agar tū use pūrā na kare to qusūrwar ṭhahregā. ²² Agar tū mannat mānane se bāz rahe to qusūrwar nahīn ṭhahregā, ²³ lekin agar tū apnī dilī ḡhushī se Rab ke huzūr mannat māne to har sūrat meñ use pūrā kar.

Dūsre ke Bāgh meñ se Guzarne kā Rawaiyā

²⁴ Kisī hamwatan ke angūr ke bāgh meñ se guzarte waqt tujhe jitnā jī chāhe us ke angūr khāne kī ijāzat hai. Lekin apne kisī bartan meñ phal jamā na karnā. ²⁵ Isī tarah kisī hamwatan ke anāj ke khet meñ se guzarte waqt tujhe apne hāthoñ se anāj kī bāliyāñ toṛne kī ijāzat hai. Lekin darāntī istemāl na karnā.

24

Talāq aur Dubārā Shādī

¹ Ho saktā hai koī ādmī kisī aurat se shādī kare lekin bād meñ use pasand na kare, kyonki use bīwī ke bāre meñ kisī sharmnāk bāt kā patā chal gayā hai. Wuh talāqnāmā likh kar use aurat ko detā aur phir use ghar se wāpas bhej detā hai. ² Is ke bād us aurat kī shādī kisī aur mard se ho jātī hai, ³ aur wuh bhī bād meñ use pasand nahīn kartā. Wuh bhī talāqnāmā likh kar use aurat ko detā aur phir use ghar se wāpas bhej detā hai. Ḳhāh dūsra shauhar use wāpas bhej de yā shauhar mar jāe, ⁴ aurat ke pahle shauhar ko us se dubārā shādī karne kī ijāzat nahīn hai, kyonki wuh aurat us ke lie nāpāk hai. Aisī harkat Rab kī nazar meñ qābil-e-ghin hai. Us mulk ko yon gunāhālūdā na karnā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ de rahā hai.

Mazīd Hidāyāt

⁵ Agar kisī ādmī ne abhī abhī shādī kī ho to tū use bhartī karke jang karne ke lie nahīn bhej saktā. Tū use koī bhī aisī zimmedārī nahīn de saktā, jis se wuh ghar se dūr rahne par majbūr ho jāe. Ek sāl tak wuh aisī zimmedāriyon se barī rahe tāki ghar meñ rah kar apnī bīwī ko ḡhush kar sake.

⁶ Agar koī tujh se udhār le to zamānat ke taur par us se na us kī chhoṭī chakkī, na us kī baṛī chakkī kā pāṭ lenā, kyonki aisā karne se tū us kī jān legā yānī tū wuh chīz legā jis se us kā guzārā hotā hai.

⁷ Agar kisī ādmī ko pakaṛā jāe jis ne apne hamwatan ko aḡhwā karke ḡhulām banā liyā yā bech diyā hai to use sazā-e-maut denā hai. Yon tū apne darmiyān se burāi miṭā degā.

⁸ Agar koī wabāi jildī bīmārī tujhe lag jāe to baṛī ehtiyāt se Lāwī ke qābile ke imāmoñ kī tamām hidāyāt par amal karnā. Jo bhī hukm main ne unheñ diyā use pūrā karnā. ⁹ Yād kar ki Rab tere Ḳhudā ne Mariyam ke sāth kyā kiyā jab tum Misr se nikal kar safr kar rahe the.

Ḡharībōñ ke Huqūq

¹⁰ Apne hamwatan ko udhār dete waqt us ke ghar meñ na jānā tāki zamānat kī koī chīz mile ¹¹ balki bāhar ṭhahar kar intazār kar ki wuh ḡhud ghar se zamānat kī chīz nikāl kar tujhe de. ¹² Agar wuh itnā zarūratmand ho ki sirf apnī chādar de sake to rāt ke waqt zamānat tere pās na rahe. ¹³ Use sūraj dūbne tak wāpas karnā tāki qarzdār us meñ lipaṭ kar so sake. Phir wuh tujhe barkat degā aur Rab terā Ḳhudā terā yih qadam rāst qarār degā.

¹⁴ Zarūratmand mazdūr se ḡhalat fāydā na uṭhānā, chāhe wuh Isrāīlī ho yā pardesī. ¹⁵ Use rozānā sūraj ḡbne se pahle pahle us kī mazdūrī de denā, kyonki is se us kā guzārā hotā hai. Kahīn wuh Rab ke huzūr terī shikāyat na kare aur tū qusūrwar ṭhahre.

¹⁶ Wālidain ko un ke bachchoṅ ke jarāym ke sabab se sazā-e-maut na dī jāe, na bachchoṅ ko un ke wālidain ke jarāym ke sabab se. Agar kisī ko sazā-e-maut denī ho to us gunāh ke sabab se jo us ne ḡhud kiyā hai.

¹⁷ Pardesiyoṅ aur yatīmoṅ ke huqūq qāym rakhnā. Udhār dete waqt zamānat ke taur par bewā kī chādar na lenā. ¹⁸ Yād rakh ki tū bhī Misr meṅ ḡhulām thā aur ki Rab tere ḡhudā ne fidyā de kar tujhe wahān se chhurāyā. Isī wajah se maiṅ tujhe yih hukm detā hūn.

¹⁹ Agar tū fasal kī kaṭāī ke waqt ek pūlā bhūl kar khet meṅ chhoṛ āe to use lāne ke lie wāpas na jānā. Use pardesiyoṅ, yatīmoṅ aur bewāoṅ ke lie wahīn chhoṛ denā tāki Rab terā ḡhudā tere har kām meṅ barkat de. ²⁰ Jab zaitūn kī fasal pak gaī ho to daraḡhtoṅ ko mār mār kar ek hī bār un meṅ se phal utār. Is ke bād unheṅ na chheṛnā. Bachā huā phal pardesiyoṅ, yatīmoṅ aur bewāoṅ ke lie chhoṛ denā. ²¹ Isī tarah apne angūr toṛne ke lie ek hī bār bāḡh meṅ se guzarnā. Is ke bād use na chheṛnā. Bachā huā phal pardesiyoṅ, yatīmoṅ aur bewāoṅ ke lie chhoṛ denā. ²² Yād rakh ki tū ḡhud Misr meṅ ḡhulām thā. Isī wajah se maiṅ tujhe yih hukm detā hūn.

25

Koṛe Lagāne kī Munāsib Sazā

¹ Agar log apnā ek dūsre ke sāth jhagarā ḡhud niṭṭā na sakeṅ to wuh apnā muāmalā adālat meṅ pesh kareṅ. Qāzī faislā kare ki kaun bequsūr hai aur kaun mujrim. ² Agar mujrim ko koṛe lagāne kī sazā denī hai to use qāzī ke sāmne hī muṅh ke bal zamīn par liṭānā. Phir use itne koṛe lagāe jāeṅ jitnoṅ ke wuh lāyq hai. ³ Lekin us ko zyādā se zyādā 40 koṛe lagāne haiṅ, warnā tere Isrāīlī bhāī kī sar-e-ām be'izzatī ho jāegī.

Bail kā Muṅh na Bāndhnā

⁴ Jab tū fasal gāhne ke lie us par bail chalne detā hai to us kā muṅh bāndh kar na rakhnā.

Marhūm Bhāī kī Bīwī se Shādī Karne kā Hukm

⁵ Agar koī shādīshudā mard beaulād mar jāe aur us kā sagā bhāī sāth rahe to us kā farz hai ki bewā se shādī kare. Bewā shauhar ke ḡhāndān se haṭ kar kisī aur se shādī na kare balki sirf apne dewar se. ⁶ Pahlā beṭā jo is rishte se paidā hogā pahle shauhar ke beṭe kī haisiyat rakhegā. Yoṅ us kā nām qāym rahegā.

⁷ Lekin agar dewar bhābī se shādī karnā na chāhe to bhābī shahr ke darwāze par jamā hone wāle buzurgoṅ ke pās jāe aur un se kahe, “Merā dewar mujh se shādī karne se inkār kartā hai. Wuh apnā farz adā karne ko taiyār nahīn ki apne bhāī kā nām qāym rakhe.” ⁸ Phir shahr ke buzurg dewar ko bulā kar use samjhāeṅ. Agar wuh is ke bāwujūd bhī us se shādī karne se inkār kare ⁹ to us kī bhābī buzurgoṅ kī maujūdagī meṅ us ke pās jā kar us kī ek chappal utār le. Phir wuh us ke muṅh par thūk kar kahe, “Us ādmī se aisā sulūk kiyā jātā hai jo apne bhāī kī nasl qāym rakhne ko taiyār nahīn.” ¹⁰ Aīndā Isrāīl meṅ dewar kī nasl “Nange Pānw Wāle kī Nasl” kahlāegī.

Jhagarē meṅ Nāzebā Harkateṅ

¹¹ Agar do ādmī laṛ rahe hoṅ aur ek kī bīwī apne shauhar ko bachāne kī ḡhātir muḡhālīf ke azu-e-tanāsul ko pakaṛ le ¹² to lāzim hai ki tū aurat kā hāth kāt ḡāle. Us par rahm na karnā.

Dhokā na Denā

¹³ Tolte waqt apne thaile meñ sahīh wazn ke bāṭ rakh, aur dhokā dene ke lie halke bāṭ sāth na rakhnā. ¹⁴ Isī tarah apne ghar meñ anāj kī paimāish karne kā sahīh bartan rakh, aur dhokā dene ke lie chhoṭā bartan sāth na rakhnā. ¹⁵ Sahīh wazn ke bāṭ aur paimāish karne ke sahīh bartan istemāl karnā tākī tū der tak us mulk meñ jītā rahe jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā. ¹⁶ Kyoñki use har dhokebāz se ghin hai.

Amālīqiyōñ ko Sazā Denā

¹⁷ Yād rahe kī Amālīqiyōñ ne tujh se kyā kuchh kiyā jab tum Misr se nikal kar safr kar rahe the. ¹⁸ Jab tū thakāhārā thā to wuh tujh par hamlā karke pīchhe pīchhe chalne wāle tamām kamzoroñ ko jān se mārte rahe. Wuh Allāh kā ḵhauf nahīn mānte the. ¹⁹ Chunāñche jab Rab terā Ḳhudā tujhe irdgird ke tamām dushmanoñ se sukūn degā aur tū us mulk meñ ābād hogā jo wuh tujhe mīrās meñ de rahā hai tākī tū us par qabzā kare to Amālīqiyōñ ko yoñ halāk kar kī duniyā meñ un kā nām-o-nishān na rahe. Yih bāt mat bhūlnā.

26

Zamīn kī Pahlī Paidāwār Rab ko Pesh Karnā

¹ Jab tū us mulk meñ dāḵhil hogā jo Rab terā Ḳhudā tujhe mīrās meñ de rahā hai aur tū us par qabzā karke us meñ ābād ho jāegā ² to jo bhī fasal tū kāṭegā us ke pahle phal meñ se kuchh ṭokre meñ rakh kar us jagah le jā jo Rab terā Ḳhudā apne nām kī sukūnat ke lie chunegā. ³ Wahāñ ḵhidmat karne wāle imām se kah, “Āj main Rab apne Ḳhudā ke huzūr elān kartā hūñ kī us mulk meñ pahuñch gayā hūñ jis kā hameñ dene kā wādā Rab ne qasam khā kar hamāre bāpdādā se kiyā thā.”

⁴ Tab imām terā ṭokrā le kar use Rab tere Ḳhudā kī qurbāngāh ke sāmne rakh de. ⁵ Phir Rab apne Ḳhudā ke huzūr kah, “Merā bāp āwārā phirne wālā Arāmī thā jo apne logoñ ko le kar Misr meñ ābād huā. Wahāñ pahuñchte waqt un kī tādād kam thī, lekin hote hote wuh baṛī aur tāqatwar qaum ban gae. ⁶ Lekin Misriyoñ ne hamāre sāth burā sulūk kiyā aur hameñ dabā kar saḵht ḡhulāmī meñ phaṁsā diyā. ⁷ Phir ham ne chillā kar Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā se fariyād kī, aur Rab ne hamārī sunī. Us ne hamārā dukh, hamārī musibat aur dabī huī hālat dekhī ⁸ aur baṛe iḵhtiyār aur qudrat kā izhār karke hameñ Misr se nikāl lāyā. Us waqt us ne Misriyoñ meñ dahshat phailā kar baṛe mojize dikhāe. ⁹ Wuh hameñ yahāñ le āyā aur yih mulk diyā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. ¹⁰ Ai Rab, ab main tujhe us zamīn kā pahlā phal pesh kartā hūñ jo tū ne hameñ baḵshī hai.”

Apnī paidāwār kā ṭokrā Rab apne Ḳhudā ke sāmne rakh kar use sijdā karnā. ¹¹ Ḳhushī manānā kī Rab mere Ḳhudā ne mujhe aur mere gharāne ko itnī achchhī chīzoñ se nawāzā hai. Is ḵhushī meñ apne darmiyān rahne wāle Lāwiyoñ aur pardesiyoñ ko bhī shāmil karnā.

Fasal kā Zarūratmandoñ ke lie Hissā

¹² Har tīsre sāl apnī tamām fasloñ kā daswāñ hissā Lāwiyoñ, pardesiyoñ, yatīmoñ aur bewāoñ ko denā tākī wuh tere shahroñ meñ khānā khā kar ser ho jāeñ. ¹³ Phir Rab apne Ḳhudā se kah, “Main ne waisā hī kiyā hai jaisā tū ne mujhe hukm diyā. Main ne apne ghar se tere lie maḵsūs-o-muqaddas hissā nikāl kar use Lāwiyoñ, pardesiyoñ, yatīmoñ aur bewāoñ ko diyā hai. Main ne sab kuchh terī hidāyāt ke ain mutābiq kiyā hai aur kuchh nahīn bhūlā. ¹⁴ Mātam karte waqt main ne is maḵsūs-o-muqaddas hisse se kuchh nahīn khāyā. Main ise uṭhā kar ghar se bāhar lāte waqt nāpāk nahīn thā. Main ne is meñ se murdoñ ko bhī kuchh pesh nahīn kiyā. Main ne Rab apne Ḳhudā kī itā'at karke wuh sab kuchh kiyā hai jo tū ne mujhe karne ko farmāyā thā. ¹⁵ Chunāñche āsmān par apne maqdis se nigāh karke apnī qaum Isrāīl

ko barkat de. Us mulk ko bhī barkat de jis kā wādā tū ne qasam khā kar hamāre bāpdādā se kiyā aur jo tū ne hamen bakhsh bhī diyā hai, us mulk ko jis men dūdh aur shahd kī kasrat hai.”

Tum Rab kī Qaum Ho

¹⁶ Āj Rab terā Ḳhudā farmātā hai ki in ahkām aur hidāyāt kī pairawī kar. Pūre dil-o-jān se aur baṛī ehtiyāt se in par amal kar.

¹⁷ Āj tū ne elān kiyā hai, “Rab merā Ḳhudā hai. Main us kī rāhon par chaltā rahūngā, us ke ahkām ke tābe rahūngā aur us kī sunūngā.” ¹⁸ Aur āj Rab ne elān kiyā hai, “Tū merī qaum aur merī apnī milkiyat hai jis tarah main ne tujh se wādā kiyā hai. Ab mere tamām ahkām ke mutābiq zindagī guzār. ¹⁹ Jitnī bhī qaumen main ne khalaq kī hai un sab par main tujhe sarfarāz karūngā aur tujhe tārif, shohrat aur izzat atā karūngā. Tū Rab apne Ḳhudā ke lie maḵsūs-o-muqaddas qaum hogā jis tarah main ne wādā kiyā hai.”

27

Aibāl Pahār par Qurbāngāh Banānā Hai

¹ Phir Mūsā ne buzurgoṅ se mil kar qaum se kahā, “Tamām hidāyāt ke tābe raho jo main tumheñ āj de rahā hūn. ² Jab tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk men dākhil hoge jo Rab terā Ḳhudā tujhe de rahā hai to wahān baṛe patthar khaṛe karke un par safedī kar. ³ Un par lafz balafz pūrī shariāt likh. Dariyā ko pār karne ke bād yihī kuchh kar tāki tū us mulk men dākhil ho jo Rab terā Ḳhudā tujhe degā aur jis men dūdh aur shahd kī kasrat hai. Kyonki Rab tere bāpdādā ke Ḳhudā ne yih dene kā tujh se wādā kiyā hai. ⁴ Chunānche Yardan ko pār karke pattharon ko Aibāl Pahār par khaṛā karo aur un par safedī kar.

⁵ Wahān Rab apne Ḳhudā ke lie qurbāngāh banānā. Jo patthar tū us ke lie istemāl kare unheñ lohe ke kisī auzār se na tarāshnā. ⁶ Sirf sālīm patthar istemāl kar. Qurbāngāh par Rab apne Ḳhudā ko bhasm hone wālī qurbāniyān pesh kar. ⁷ Salāmatī kī qurbāniyān bhī us par chaṛhā. Unheñ wahān Rab apne Ḳhudā ke huzūr khā kar khushī manā. ⁸ Wahān khaṛe kie gae pattharon par shariāt ke tamām alfāz sāf sāf likhe jāen.”

Aibāl Pahār par se Lānat

⁹ Phir Mūsā ne Lāwī ke qabīle ke imāmon se mil kar tamām Isrāīliyon se kahā, “Ai Isrāīl, khāmoshī se sun. Ab tū Rab apne Ḳhudā kī qaum ban gayā hai, ¹⁰ is lie us kā farmānbardār rah aur us ke un ahkām par amal kar jo main tujhe āj de rahā hūn.”

¹¹ Usī din Mūsā ne Isrāīliyon ko hukm de kar kahā, ¹² “Dariyā-e-Yardan ko pār karne ke bād Shamāūn, Lāwī, Yahūdāh, Ishkār, Yūsuf aur Binyamīn ke qabīle Garizīm Pahār par khaṛe ho jāen. Wahān wuh barkat ke alfāz boleñ. ¹³ Bāqī qabīle yānī Rūbin, Jad, Āshar, Zabūlūn, Dān aur Naftālī Aibāl Pahār par khaṛe ho kar lānat ke alfāz boleñ.

¹⁴ Phir Lāwī tamām logoṅ se muḵhātib ho kar ūnchī āwāz se kaheñ,

¹⁵ ‘Us par lānat jo but tarāsh kar yā dhāl kar chupke se khaṛā kare. Rab ko kārigar ke hāthon se banī huī aisī chīz se ghin hai.’

Jawāb men sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

¹⁶ Phir Lāwī kaheñ, ‘Us par lānat jo apne bāp yā mān kī tahqīr kare.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

¹⁷ ‘Us par lānat jo apne paṛosī kī zamīn kī hudūd āge pīchhe kare.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

¹⁸ ‘Us par lānat jo kisī andhe kī rāhnumāi karke use ghalat rāste par le jāe.’

Sab log kaheñ, ‘Āmīn!’

¹⁹ 'Us par lānat jo pardesiyon, yatīmon yā bewāon ke huqūq qāym na rakhe.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

²⁰ 'Us par lānat jo apne bāp kī bīwī se hambistar ho jāe, kyonki wuh apne bāp kī behurmatī kartā hai.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

²¹ 'Us par lānat jo jānwar se jinsī tālluq rakhe.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

²² 'Us par lānat jo apnī sagī bahan, apne bāp kī beṭī yā apnī mān kī beṭī se hambistar ho jāe.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

²³ 'Us par lānat jo apnī sās se hambistar ho jāe.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

²⁴ 'Us par lānat jo chupke se apne hamwatan ko qatl kar de.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

²⁵ 'Us par lānat jo paise le kar kisī bequsūr shaḵhs ko qatl kare.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

²⁶ 'Us par lānat jo is shariāt kī bāteñ qāym na rakhe, na in par amal kare.'

Sab log kaheñ, 'Āmīn!'

28

Farmānbardārī kī Barkateñ

¹ Rab terā Ḳhudā tujhe duniyā kī tamām qaumon par sarfarāz karegā. Shart yih hai ki tū us kī sune aur ehtiyāt se us ke un tamām ahkām par amal kare jo main tujhe āj de rahā hūñ. ² Rab apne Ḳhudā kā farmānbardār rah to tujhe har tarah kī barkat hāsil hogī. ³ Rab tujhe shahr aur dehāt meñ barkat degā. ⁴ Terī aulād phale phūlegī, terī achchhī-ḵhāsī fasleñ pakeñgī, tere gāy-bailon aur bheṛ-bakriyon ke bachche taraqqī kareñge. ⁵ Terā ṭokrā phal se bharā rahegā, aur āṭā gūndhne kā terā bartan āṭe se ḵhālī nahīn hogā. ⁶ Rab tujhe ghar meñ āṭe aur wahān se nikalte waqt barkat degā.

⁷ Jab tere dushman tujh par hamlā kareñge to wuh Rab kī madad se shikast khāeñge. Go wuh mil kar tujh par hamlā kareñ to bhī tū unheñ chāron taraf muntashir kar degā.

⁸ Allāh tere har kām meñ barkat degā. Anāj kī kasrat ke sabab se tere godām bhare raheñge. Rab terā Ḳhudā tujhe us mulk meñ barkat degā jo wuh tujhe dene wālā hai.

⁹ Rab apnī qasam ke mutābiq tujhe apnī maḵsūs-o-muqaddas qaum banāegā agar tū us ke ahkām par amal kare aur us kī rāhon par chale. ¹⁰ Phir duniyā kī tamām qaumeñ tujh se ḵhauf khāeñgī, kyonki wuh dekheñgī ki tū Rab kī qaum hai aur us ke nām se kahlātā hai.

¹¹ Rab tujhe bahut aulād degā, tere rewar barhāegā aur tujhe kasrat kī fasleñ degā. Yon wuh tujhe us mulk meñ barkat degā jis kā wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā se kiya. ¹² Rab āsmān ke ḵhazānon ko khol kar waqt par terī zamīn par bārish barsāegā. Wuh tere har kām meñ barkat degā. Tū bahut-sī qaumon ko udhār degā lekin kisī kā bhī qarzdār nahīn hogā. ¹³ Rab tujhe qaumon kī dum nahīn balki un kā sar banāegā. Tū taraqqī kartā jāegā aur zawāl kā shikār nahīn hogā. Lekin shart yih hai ki tū Rab apne Ḳhudā ke wuh ahkām mān kar un par amal kare jo main tujhe āj de rahā hūñ. ¹⁴ Jo kuchh bhī main ne tujhe karne ko kahā hai us se kisī tarah bhī haṭ kar zindagī na guzārnā. Na dīgar mābūdon kī pairawī karnā, na un kī ḵhidmat karnā.

Nāfarmānī kī Lānateñ

¹⁵ Lekin agar tū Rab apne Kḥudā kī na sune aur us ke un tamām ahkām par amal na kare jo main āj tujhe de rahā hūn to har tarah kī lānat tujh par āegī. ¹⁶ Shahr aur dehāt meñ tujh par lānat hogī. ¹⁷ Tere ṭokre aur āṭā gūndhne ke tere bartan par lānat hogī. ¹⁸ Terī aulād par, tere gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ ke bachchoñ par aur tere khetoñ par lānat hogī. ¹⁹ Ghar meñ āte aur wahāñ se nikalte waqt tujh par lānat hogī. ²⁰ Agar tū ḡhalat kām karke Rab ko chhoṛe to jo kuchh bhī tū kare wuh tujh par lānateñ, pareshāniyāñ aur musībateñ āne degā. Tab terā jaldī se satyānās hogā, aur tū halāk ho jāegā.

²¹ Rab tujh meñ wabāī bīmāriyāñ phailāegā jin ke sabab se tujh meñ se koī us mulk meñ zindā nahīñ rahegā jis par tū abhī qabzā karne wālā hai. ²² Rab tujhe mohlak bīmāriyoñ, bukhār aur sūjan se māregā. Jhulsāne wālī garmī, kāl, patrog aur phaphūndī terī fasleñ khatm karegī. Aisī musībatoñ ke bāis tū tabāh ho jāegā. ²³ Tere ūpar āsmān pītal jaisā saḡht hogā jabki tere nīche zamīn lohe kī mānind hogī. ²⁴ Bārish kī jagah Rab tere mulk par gard aur ret barsāegā jo āsmān se tere mulk par chhā kar tujhe barbād kar degī.

²⁵ Jab tū apne dushmanoñ kā sāmānā kare to Rab tujhe shikast dilāegā. Go tū mil kar un kī taraf baṛhegā to bhī un se bhāḡ kar chāroñ taraf muntashir ho jāegā. Duniyā ke tamām mamālik meñ logoñ ke roṅṅṭe khare ho jāeñge jab wuh terī musībateñ dekheñge. ²⁶ Parinde aur janglī jāñwar terī lāshoñ ko khā jāeñge, aur unheñ bhagāne wālā koī nahīñ hogā. ²⁷ Rab tujhe unhīñ phoṛoñ se māregā jo Misriyoñ ko nikle the. Aise jildī amrāz phaileñge jin kā ilāj nahīñ hai. ²⁸ Tū pāgalpan kā shikār ho jāegā, Rab tujhe andhepan aur zahnī abtarī meñ muṭtalā kar degā. ²⁹ Dopahar ke waqt bhī tū andhe kī tarah ṭaṭol ṭaṭol kar phiregā. Jo kuchh bhī tū kare us meñ nākām rahegā. Roz baroz log tujhe dabāte aur lūṭte raheñge, aur tujhe bachāne wālā koī nahīñ hogā.

³⁰ Terī mangnī kisī aurat se hogī to koī aur ā kar us kī ismatdarī karegā. Tū apne lie ghar banāegā lekin us meñ nahīñ rahegā. Tū apne lie angūr kā bāḡh lagāegā lekin us kā phal nahīñ khāegā. ³¹ Tere deḡhte deḡhte terā bail zabah kiyā jāegā, lekin tū us kā gosht nahīñ khāegā. Terā gadhā tujh se chhīn liyā jāegā aur wāpas nahīñ kiyā jāegā. Terī bheṛ-bakriyāñ dushman ko dī jāeñgī, aur unheñ chhurāne wālā koī nahīñ hogā. ³² Tere beṭe-beṭiyoñ ko kisī dūsarī qaum ko diyā jāegā, aur tū kuchh nahīñ kar sakegā. Roz baroz tū apne bachchoñ ke intazār meñ ufaq ko taktā rahegā, lekin deḡhte deḡhte terī āñkheñ dhundlā jāeñgī.

³³ Ek ajnabī qaum terī zamīn kī paidāwār aur terī mehnat-o-mashaqqat kī kamāī le jāegī. Tujhe umr-bhar zulm aur dabāw bardāsht karnā paregā.

³⁴ Jo haulnāk bāteñ terī āñkheñ dekheñgī un se tū pāgal ho jāegā. ³⁵ Rab tujhe taklifdeh aur lā'ilāj phoṛoñ se māregā jo talwe se le kar chāndī tak pūre jism par phail kar tere ghuṭnoñ aur ṭāñgoñ ko muta'assir kareñge.

³⁶ Rab tujhe aur tere muqarrar kie hue bādshāh ko ek aise mulk meñ le jāegā jis se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the. Wahāñ tū dīgar mābūdoñ yāñī lakaṛī aur patthar ke butoñ kī kḥidmat karegā. ³⁷ Jis jis qaum meñ Rab tujhe hāñk degā wahāñ tujhe dekh kar logoñ ke roṅṅṭe khare ho jāeñge aur wuh terā mazāq uṛāeñge. Tū un ke lie ibratangez misāl hogā.

³⁸ Tū apne khetoñ meñ bahut bīj bone ke bāwujūd kam hī fasal kāteḡā, kyonki ṭiḍḍe use khā jāeñge. ³⁹ Tū angūr ke bāḡh lagā kar un par kḥūb mehnat kareḡā lekin na un ke angūr toṛegā, na un kī mai pieḡā, kyonki kīṛe unheñ khā jāeñge. ⁴⁰ Go tere pūre mulk meñ zaitūn ke daraḡht hoñge to bhī tū un kā tel istemāl nahīñ kar sakeḡā, kyonki zaitūn kḥarāb ho kar zamīn par gir jāeñge.

⁴¹ Tere beṭe-beṭiyan to hoñge, lekin tū un se mahrūm ho jāegā. Kyonki unheñ giriftār karke kisī ajnabī mulk meñ le jāyā jāegā. ⁴² Ṭiḍḍiyoñ ke ḡhol tere mulk ke

tamām daraḡhton aur faslon par qabzā kar leṅge. ⁴³ Tere darmiyān rahne wālā pardesī tujh se barḡ kar taraqqī kartā jāegā jabki tujh par zawāl ā jāegā. ⁴⁴ Us ke pās tujhe udhār dene ke lie paise hoṅge jabki tere pās use udhār dene ko kuchh nahīn hogā. Āḡhir meṅ wuh sar aur tū dum hogā.

⁴⁵ Yih tamām lānateṅ tujh par ān paṛeṅgī. Jab tak tū tabāh na ho jāe wuh terā tāqqub kartī raheṅgī, kyonki tū ne Rab apne Ḳhudā kī na sunī aur us ke ahkām par amal na kiyā. ⁴⁶ Yoṅ yih hameshā tak tere aur terī aulād ke lie ek mojizānā aur ibratangez ilāhī nishān raheṅgī.

⁴⁷ Chūnki tū ne dilī ḡhushī se us waqt Rab apne Ḳhudā kī ḡhidmat na kī jab tere pās sab kuchh thā ⁴⁸ is lie tū un dushmanon kī ḡhidmat karegā jinheṅ Rab tere ḡhilāf bhejegā. Tū bhūkā, pyāsā, nangā aur har chīz kā hājatmand hogā, aur Rab terī gardan par lohe kā juā rakh kar tujhe mukammal tabāhī tak le jāegā.

⁴⁹ Rab tere ḡhilāf ek qaum kharī karegā jo dūr se balki duniyā kī intahā se ā kar uqāb kī tarah tujh par jhapatṭā māregī. Wuh aisī zabān bolegī jis se tū wāqif nahīn hogā. ⁵⁰ Wuh saḡht qaum hogī jo na buzurgoṅ kā lihāz karegī aur na bachchoṅ par rahm karegī. ⁵¹ Wuh tere maweshī aur fasleṅ khā jāegī aur tū bhūke mar jāegā. Tū halāk ho jāegā, kyonki tere lie kuchh nahīn bachegā, na anāj, na mai, na tel, na gāy-bailon yā bheṛ-bakriyon ke bachche. ⁵² Dushman tere mulk ke tamām shahron kā muhāsarā karegā. Āḡhirkār jin ūnchī aur mazbūt fasilon par tū etamād karegā wuh bhī sab gir paṛeṅgī. Dushman us mulk kā koī bhī shahr nahīn chhoregā jo Rab terā Ḳhudā tujhe dene wālā hai.

⁵³ Jab dushman tere shahron kā muhāsarā karegā to tū un meṅ itnā shadīd bhūkā ho jāegā ki apne bachchoṅ ko khā legā jo Rab tere Ḳhudā ne tujhe die haiṅ.

⁵⁴⁻⁵⁵ Muhāsare ke daurān tum meṅ se sab se sharīf aur shāystā ādmī bhī apne bachche ko zabah karke khāegā, kyonki us ke pās koī aur ḡhurāk nahīn hogī. Us kī hālat itnī burī hogī ki wuh use apne sage bhāī, bīwī yā bāqī bachchoṅ ke sāth taqsīm karne ke lie taiyār nahīn hogā. ⁵⁶⁻⁵⁷ Tum meṅ se sab se sharīf aur shāystā aurat bhī aisā hī karegī, agarche pahle wuh itnī nāzūk thī ki farsh ko apne talwe se chhūne kī jurrat nahīn kartī thī. Muhāsare ke daurān use itnī shadīd bhūk hogī ki jab us ke bachchā paidā hogā to wuh chhup chhup kar use khāegī. Na sirf yih balki wuh paidāish ke waqt bachche ke sāth ḡhārij huī ālā'ish bhī khāegī aur use apne shauhar yā apne bāqī bachchoṅ meṅ bāntṭne ke lie taiyār nahīn hogī. Itnī musibat tujh par muhāsare ke daurān āegī.

⁵⁸ Ḡharz ehtiyāt se shariāt kī un tamām bāton kī pairawī kar jo is kitāb meṅ darj haiṅ, aur Rab apne Ḳhudā ke purjalāl aur bārob nām kā ḡhauf mānanā. ⁵⁹ Warnā wuh tujh aur terī aulād meṅ saḡht aur lā'ilāj amrāz aur aisī dahshatnāk wabāeṅ phailāegā jo rokī nahīn jā sakeṅgī. ⁶⁰ Jin tamām wabāon se tū Mīsr meṅ dahshat khātā thā wuh ab tere darmiyān phail kar tere sāth chimṭī raheṅgī. ⁶¹ Na sirf Shariāt kī is Kitāb meṅ bayān kī huī bīmāriyān aur musibateṅ tujh par āeṅgī balki Rab aur bhī tujh par bhejegā, jab tak ki tū halāk na ho jāe.

⁶² Agar tū Rab apne Ḳhudā kī na sune to āḡhirkār tum meṅ se bahut kam bache raheṅge, go tum pahle sitāron jaise beshumār the. ⁶³ Jis tarah pahle Rab ḡhushī se tumheṅ kāmyābī detā aur tumhārī tādād barḡhātā thā usī tarah ab wuh tumheṅ barbad aur tabāh karne meṅ ḡhushī mahsūs karegā. Tumheṅ zabardastī us mulk se nikālā jāegā jis par tū is waqt dāḡhil ho kar qabzā karne wālā hai. ⁶⁴ Tab Rab tujhe duniyā ke ek sire se le kar dūsre sire tak tamām qaumon meṅ muntashir kar degā. Wahān tū dīgar mābūdōṅ kī pūjā karegā, aise dewatāon kī jin se na tū aur na tere bāpdādā wāqif the.

⁶⁵ Un mamālik meṅ bhī na tū ārām-o-sukūn pāegā, na tere pānw jam jāeṅge. Rab hone degā ki terā dil thartharātā rahegā, terī āṅkheṅ pareshānī ke bāis dhundlā

jāengī aur terī jān se ummīd kī har kiran jāti rahegī. ⁶⁶ Terī jān har waqt khatre meñ hogī aur tū din rāt dahshat khāte hue marne kī tawaqqo karegā. ⁶⁷ Subah uṭh kar tū kahegā, “Kāsh shām ho!” Aur shām ke waqt, “Kāsh subah ho!” Kyoñki jo kuchh tū dekhegā us se tere dil ko dahshat gher legī.

⁶⁸ Rab tujhe jahāzoñ meñ biṭhā kar Misr wāpas le jāegā agarche main ne kahā thā ki tū use dubārā kabhī nahīn dekhegā. Wahān pahuñch kar tum apne dushmanoñ se bāt karke apne āp ko ghulām ke taur par bechne kī koshish karoge, lekin koī bhī tumheñ kharīdnā nahīn chāhegā.”

29

Moāb meñ Rab ke sāth Nayā Ahd

¹ Jab Isrāīlī Moāb meñ the to Rab ne Mūsā ko hukm diyā ki Isrāīliyoñ ke sāth ek aur ahd bāndhe. Yih us ahd ke alāwā thā jo Rab Horib yānī Sīnā par un ke sāth bāndh chukā thā. ² Is silsile meñ Mūsā ne tamām Isrāīliyoñ ko bulā kar kahā, “Tum ne khud dekhā ki Rab ne Misr ke bādshāh Firaun, us ke mulāzimoñ aur pūre mulk ke sāth kyā kuchh kiyā. ³ Tum ne apnī āñkhoñ se wuh baṛī āzmāisheñ, ilāhī nishān aur mojize dekhe jin ke zariye Rab ne apnī qudrat kā izhār kiyā.

⁴ Magar afsos, āj tak Rab ne tumheñ na samajhdār dil atā kiyā, na āñkheñ jo dekh sakeñ yā kān jo sun sakeñ. ⁵ Registān meñ main ne 40 sāl tak tumhārī rāhnumāi kī. Is daurān na tumhāre kapṛe phaṭe aur na tumhāre jūte ghise. ⁶ Na tumhāre pās roṭī thī, na mai yā mai jaisī koī aur chīz. To bhī Rab ne tumhārī zarūriyāt pūrī kīn tāki tum sīkh lo ki wuhī Rab tumhārā Khudā hai.

⁷ Phir ham yahān āe to Hasbon kā bādshāh Sīhon aur Basan kā bādshāh Oj nikal kar ham se laṛne āe. Lekin ham ne unheñ shikast dī. ⁸ Un ke mulk par qabzā karke ham ne use Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ko mīrās meñ diyā. ⁹ Ab ehtiyāt se is ahd kī tamām sharāyṭ pūrī karo tāki tum har bāt meñ kāmyāb ho.

¹⁰ Is waqt tum sab Rab apne Khudā ke huzūr khare ho, tumhāre qabīloñ ke sardār, tumhāre buzurg, nigahbān, mard, ¹¹ aurateñ aur bachche. Tere darmiyān rahne wāle pardeśī bhī lakaṛhāroñ se le kar pānī bharne wāloñ tak tere sāth yahān hāzir haiñ. ¹² Tū is lie yahān jamā huā hai ki Rab apne Khudā kā wuh ahd taslīm kare jo wuh āj qasam khā kar tere sāth bāndh rahā hai. ¹³ Is se wuh āj is kī tasdīq kar rahā hai ki tū us kī qaum aur wuh terā Khudā hai yānī wuhī bāt jis kā wādā us ne tujh se aur tere bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā thā. ¹⁴⁻¹⁵ Lekin main yih ahd qasam khā kar na sirf tumhāre sāth jo hāzir ho bāndh rahā hūn balki tumhārī āne wālī nasloñ ke sāth bhī.

Butparastī kī Sazā

¹⁶ Tum khud jānte ho ki ham Misr meñ kis tarah zindagī guzārte the. Yih bhī tumheñ yād hai ki ham kis tarah muḳhtalif mamālik meñ se guzarte hue yahān tak pahuñche. ¹⁷ Tum ne un ke nafratangez but dekhe jo lakaṛī, patthar, chāndī aur sone ke the. ¹⁸ Dhyān do ki yahān maujūd koī bhī mard, aurat, kumbā yā qabīlā Rab apne Khudā se haṭ kar dūsṛī qaumoñ ke dewatāoñ kī pūjā na kare. Aisā na ho ki tumhāre darmiyān koī jaṛ phūṭ kar zahrīlā aur kaṛwā phal lāe.

¹⁹ Tum sab ne wuh lānateñ sunī haiñ jo Rab nāfarmānoñ par bhejegā. To bhī ho saktā hai ki koī apne āp ko Rab kī barkat kā wāris samajh kar kahe, “Beshak main apnī ghalat rāhoñ se haṭne ke lie taiyār nahīn hūn, lekin koī bāt nahīn. Main mahfūz rahūngā.” Khabardār, aisī harkat se wuh na sirf apne ūpar balki pūre mulk par tabāhī lāegā. * ²⁰ Rab kabhī bhī use muāf karne par āmādā nahīn hogā balki wuh use apne ghazab aur ghairat kā nishānā banāegā. Is kitāb meñ darj tamām

* **29:19** Lafzī tarjumā: serāb zamīn khushk zamīn ke sāth tabāh ho jāegī.

lānateñ us par āeñgī, aur Rab duniyā se us kā nām-o-nishān miṭā degā. ²¹ Wuh use pūrī jamāt se alag karke us par ahd kī wuh tamām lānateñ lāegā jo Sharīat kī is Kitāb meñ likhī huī haiñ.

²² Mustaqbil meñ tumhārī aulād aur dūr-darāz mamālik se āne wāle musāfir un musībatoñ aur amrāz kā asar dekheñge jin se Rab ne mulk ko tabāh kiyā hogā. ²³ Chāroñ taraf zamīn jhulsī huī aur gandhak aur namak se dhakī huī nazar āegī. Bij us meñ boyā nahīn jāegā, kyonki khudrau padoñ tak kuchh nahīn ugegā. Tumhārā mulk Sadūm, Amūrā, Admā aur Zaboīm kī mānind hogā jin ko Rab ne apne ghazab meñ tabāh kiyā. ²⁴ Tamām qaumeñ pūchheñgī, ‘Rab ne is mulk ke sāth aisā kyon kiyā? Us ke sakht ghazab kī kyā wajah thī?’ ²⁵ Unheñ jawāb milegā, ‘Wajah yih hai ki is mulk ke bāshindoñ ne Rab apne bāpdādā ke Khudā kā ahd tor diyā jo us ne unheñ Misr se nikālte waqt un se bāndhā thā. ²⁶ Unhoñ ne jā kar dīgar mabūdoñ kī khidmat kī aur unheñ sijdā kiyā jin se wuh pahle wāqif nahīn the aur jo Rab ne unheñ nahīn die the. ²⁷ Isī lie us kā ghazab is mulk par nāzil huā aur wuh us par wuh tamām lānateñ lāyā jin kā zikr is kitāb meñ hai. ²⁸ Wuh itnā ghusse huā ki us ne unheñ jaṛ se ukhār kar ek ajnabī mulk meñ phaiñk diyā jahāñ wuh āj tak ābād haiñ.’

²⁹ Bahut kuchh poshīdā hai, aur sirf Rab hamārā Khudā us kā ilm rakhtā hai. Lekin us ne ham par apnī sharīat kā inkishāf kar diyā hai. Lāzim hai ki ham aur hamārī aulād us ke farmānbardār raheñ.

30

Taubā ke Musbat Natīje

¹ Maiñ ne tujhe batāyā hai ki tere lie kyā kuchh barkat kā aur kyā kuchh lānat kā bāis hai. Jab Rab terā Khudā tujhe terī ghalat harkatoñ ke sabab se muḥtalif qaumoñ meñ muntashir kar degā to tū merī bāteñ māñ jāegā. ² Tab tū aur terī aulād Rab apne Khudā ke pās wāpas āeñge aur pūre dil-o-jāñ se us kī sun kar un tamām ahkām par amal kareñge jo maiñ āj tujhe de rahā hūñ. ³ Phir Rab terā Khudā tujhe bahāl karegā aur tujh par rahm karke tujhe un tamām qaumoñ se nikāl kar jamā karegā jin meñ us ne tujhe muntashir kar diyā thā. ⁴ Hāñ, Rab terā Khudā tujhe har jagah se jamā karke wāpas lāegā, chāhe tū sab se dūr mulk meñ kyon na paṛā ho. ⁵ Wuh tujhe tere bāpdādā ke mulk meñ lāegā, aur tū us par qabzā karegā. Phir wuh tujhe tere bāpdādā se zyādā kāmyābī baḥshhegā, aur terī tādād zyādā baḥhāegā.

⁶ Khatnā Rab kī qaum kā zāhirī nishān hai. Lekin us waqt Rab terā Khudā tere aur terī aulād kā bātinī khatnā karegā tāki tū use pūre dil-o-jāñ se pyār kare aur jītā rahe. ⁷ Jo lānateñ Rab terā Khudā tujh par lāyā thā unheñ wuh ab tere dushmanoñ par āne degā, un par jo tujh se nafrat rakhte aur tujhe izā pahuñchāte haiñ. ⁸ Kyonki tū dubārā Rab kī sunegā aur us ke tamām ahkām kī pairawī karegā jo maiñ tujhe āj de rahā hūñ. ⁹ Jo kuchh bhī tū karegā us meñ Rab tujhe baṛī kāmyābī baḥshhegā, aur tujhe kasrat kī aulād, maweshī aur fasleñ hāsil hoñgī. Kyonki jis tarah wuh tere bāpdādā ko kāmyābī dene meñ khushī mahsūs kartā thā usī tarah wuh tujhe bhī kāmyābī dene meñ khushī mahsūs karegā.

¹⁰ Shart sirf yih hai ki tū Rab apne Khudā kī sune, sharīat meñ darj us ke ahkām par amal kare aur pūre dil-o-jāñ se us kī taraf rujū lāe.

¹¹ Jo ahkām maiñ āj tujhe de rahā hūñ na wuh had se zyādā mushkil haiñ, na terī pahuñch se bāhar. ¹² Wuh āsmān par nahīn haiñ ki tū kahe, ‘Kaun āsmān par chaṛh kar hamāre lie yih ahkām nīche le āe tāki ham unheñ sun sakeñ aur un par amal kar sakeñ?’ ¹³ Wuh samundar ke pār bhī nahīn haiñ ki tū kahe, ‘Kaun samundar ko pār karke hamāre lie yih ahkām lāegā tāki ham unheñ sun sakeñ aur un par amal kar

sakeñ?’ ¹⁴ Kyoñki yih kalām tere nihāyat qarīb balki tere muñh aur dil meñ maujūd hai. Chunāñche us par amal karne meñ koī bhī rukāwaṭ nahīn hai.

Zindagī yā Maut kā Chunāo

¹⁵ Dekh, āj maiñ tujhe do rāste pesh kartā hūñ. Ek zindagī aur khushhālī kī taraf le jātā hai jabki dūsrā maut aur halākat kī taraf. ¹⁶ Āj maiñ tujhe hukm detā hūñ ki Rab apne Khudā ko pyār kar, us kī rāhoñ par chal aur us ke ahkām ke tābe rah. Phir tū zindā rah kar taraqqī karegā, aur Rab terā Khudā tujhe us mulk meñ barkat degā jis meñ tū dākhl hone wālā hai.

¹⁷ Lekin agar terā dil is rāste se haṭ kar nāfarmānī kare to barkat kī tawaqqo na kar. Agar tū āzmāish meñ paṛ kar dīgar mabūdōñ ko sijdā aur un kī khidmat kare ¹⁸ to tum zarūr tabāh ho jāoge. Āj maiñ elān kartā hūñ ki is sūrat meñ tum zyādā der tak us mulk meñ ābād nahīn rahoge jis meñ tū Dariyā-e-Yardan ko pār karke dākhl hogā tāki us par qabzā kare.

¹⁹ Āj āsmān aur zamīn tumhāre khilāf mere gawāh haiñ ki maiñ ne tumheñ zindagī aur barkatoñ kā rāstā aur maut aur lānatoñ kā rāstā pesh kiyā hai. Ab zindagī kā rāstā ikhtiyār kar tāki tū aur terī aulād zindā rahe. ²⁰ Rab apne Khudā ko pyār kar, us kī sun aur us se liptā rah. Kyoñki wuhī terī zindagī hai aur wuhī karegā ki tū der tak us mulk meñ jītā rahegā jis kā wādā us ne qasam khā kar tere bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā thā.”

31

Yashua ko Mūsā kī Jagah Muqarrar Kiyā Jātā Hai

¹ Mūsā ne jā kar tamām Isrāīliyoñ se mazīd kahā,

² “Ab maiñ 120 sāl kā ho chukā hūñ. Merā chalnā-phirnā mushkil ho gayā hai. Aur waise bhī Rab ne mujhe batāyā hai, ‘Tū Dariyā-e-Yardan ko pār nahīn karegā.’ ³ Rab terā Khudā khud tere āge āge jā kar Yardan ko pār karegā. Wuhī tere āge āge in qaumoñ ko tabāh karegā tāki tū un ke mulk par qabzā kar sake. Dariyā ko pār karte waqt Yashua tere āge chalegā jis tarah Rab ne farmāyā hai. ⁴ Rab wahāñ ke logoñ ko bilkul usī tarah tabāh karegā jis tarah wuh Amoriyoñ ko un ke bādshāhoñ Sihon aur Oj samet tabāh kar chukā hai. ⁵ Rab tumheñ un par ghālib āne degā. Us waqt tumheñ un ke sāth waisā sulūk karnā hai jaisā maiñ ne tumheñ batāyā hai. ⁶ Mazbūt aur diler ho. Un se khauf na khāo, kyoñki Rab terā Khudā tere sāth chaltā hai. Wuh tujhe kabhī nahīn chhoṛegā, tujhe kabhī tark nahīn karegā.”

⁷ Is ke bād Mūsā ne tamām Isrāīliyoñ ke sāmne Yashua ko bulāyā aur us se kahā, “Mazbūt aur diler ho, kyoñki tū is qaum ko us mulk meñ le jāegā jis kā wādā Rab ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā. Lāzim hai ki tū hī use taqsim karke har qabile ko us kā maurūsī ilāqā de. ⁸ Rab khud tere āge āge chalte hue tere sāth hogā. Wuh tujhe kabhī nahīn chhoṛegā, tujhe kabhī nahīn tark karegā. Khauf na khānā, na ghabrānā.”

Har Sāt Sāl ke bād Sharīat kī Tilāwat

⁹ Mūsā ne yih pūrī shariāt likh kar Isrāīl ke tamām buzurgoñ aur Lāwī ke qabile ke un imāmoñ ke sapurd kī jo safr karte waqt ahd kā sandūq uṭhā kar le chalte the. Us ne un se kahā, ¹⁰⁻¹¹ “Har sāt sāl ke bād is shariāt kī tilāwat karnā, yānī bahālī ke sāl meñ jab tamām qarz mansūkh kie jāte haiñ. Tilāwat us waqt karnā hai jab Isrāīlī Jhoñpūriyoñ kī Īd ke lie Rab apne Khudā ke sāmne us jagah hāzir hoñge jo wuh maqdis ke lie chunegā. ¹² Tamām logoñ ko mardoñ, auratoñ, bachchoñ aur pardesiyoñ samet wahāñ jamā karnā tāki wuh sun kar sīkheñ, Rab tumhāre Khudā kā khauf māneñ aur ehtiyāt se is shariāt kī bātoñ par amal kareñ. ¹³ Lāzim hai ki un kī aulād jo is shariāt se nāwāqif hai ise sune aur sīkhe tāki umr-bhar us mulk

meñ Rab tumhāre ẖhudā kā ẖhauf māne jis par tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke qabzā karoge.”

Rab Mūsā ko Ākhirī Hidāyāt Detā Hai

¹⁴ Rab ne Mūsā se kahā, “Ab terī maut qarīb hai. Yashua ko bulā kar us ke sāth mulāqāt ke ẖhaime meñ hāzir ho jā. Wahān main use us kī zimmedāriyān sauñpūngā.”

Mūsā aur Yashua ā kar ẖhaime meñ hāzir hue ¹⁵ to Rab ẖhaime ke darwāze par bādāl ke satūn meñ zāhir huā. ¹⁶ Us ne Mūsā se kahā, “Tū jald hī mar kar apne bāpdādā se jā milegā. Lekin yih qaum mulk meñ dākhil hone par zinā karke us ke ajnabī dewatāon kī pairawī karne lag jāegī. Wuh mujhe tark karke wuh ahd tor degī jo main ne un ke sāth bāndhā hai. ¹⁷ Phir merā ghazab un par bharkegā. Main unheñ chhor kar apnā chehrā un se chhupā lūngā. Tab unheñ kachchā chabā liyā jāegā aur bahut sārī haibatnāk musibateñ un par āengī. Us waqt wuh kaheñge, ‘Kyā yih musibateñ is wajah se ham par nahīn āin ki Rab hamāre sāth nahīn hai?’ ¹⁸ Aur aisā hī hogā. Main zarūr apnā chehrā un se chhupāe rakhūngā, kyonki dīgar mabūdōñ ke pīchhe chalne se unhoñ ne ek nihāyat sharīr qadam uṭhāyā hogā.

¹⁹ Ab zail kā gīt likh kar Isrāīliyon ko yon sikhāo ki wuh zabānī yād rahe aur mere lie un ke ẖhilāf gawāhī diyā kare. ²⁰ Kyonki main unheñ us mulk meñ le jā rahā hūñ jis kā wādā main ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā, us mulk meñ jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. Wahān itnī ẖhurāk hogī ki un kī bhūk jāti rahegi aur wuh moṭe ho jāeñge. Lekin phir wuh dīgar mabūdōñ ke pīchhe lag jāeñge aur un kī ẖhidmat kareñge. Wuh mujhe radd kareñge aur merā ahd toreñge. ²¹ Natije meñ un par bahut sārī haibatnāk musibateñ āengī. Phir yih gīt jo un kī aulād ko yād rahegā un ke ẖhilāf gawāhī degā. Kyonki go main unheñ us mulk meñ le jā rahā hūñ jis kā wādā main ne qasam khā kar un se kiyā thā to bhī main jāntā hūñ ki wuh ab tak kis tarah kī soch rakhte haiñ.”

²² Mūsā ne usī dīn yih gīt likh kar Isrāīliyon ko sikhāyā.

²³ Phir Rab ne Yashua bin Nūn se kahā, “Mazbūt aur diler ho, kyonki tū Isrāīliyon ko us mulk meñ le jāegā jis kā wādā main ne qasam khā kar un se kiyā thā. Main ẖhud tere sāth hūngā.”

²⁴ Jab Mūsā ne pūrī shariāt ko kitāb meñ likh liyā ²⁵ to wuh un Lāwiyon se muḥhātib huā jo safr karte waqt ahd kā sandūq uṭhā kar le jāte the. ²⁶ “Shariāt kī yih kitāb le kar Rab apne ẖhudā ke ahd ke sandūq ke pās rakhnā. Wahān wuh paṛi rahe aur tere ẖhilāf gawāhī detī rahe. ²⁷ Kyonki main ẖhūb jāntā hūñ ki tū kitnā sarkash aur haṭdharm hai. Merī maujūdagi meñ bhī tum ne kitnī dafā Rab se sarkashī kī. To phir mere marne ke bād tum kyā kuchh nahīn karoge! ²⁸ Ab mere sāmne apne qabīlōñ ke tamām buzurgoñ aur nigahbānoñ ko jamā karo tāki wuh ẖhud merī yih bāteñ suneñ aur āsmān aur zamīn un ke ẖhilāf gawāh hoñ. ²⁹ Kyonki mujhe mālūm hai ki merī maut ke bād tum zarūr bigar jāoge aur us rāste se haṭ jāoge jis par chalne kī main ne tumheñ tākid kī hai. Ākhirkār tum par musibat āegi, kyonki tum wuh kuchh karoge jo Rab ko burā lagta hai, tum apne hāthoñ ke kām se use ghussā dilāoge.”

³⁰ Phir Mūsā ne Isrāīl kī tamām jamāt ke sāmne yih gīt shurū se le kar ākhir tak pesh kiyā,

32

Mūsā kā Gīt

¹ Ai āsmān, merī bāt par ghaur kar! Ai zamīn, merā gīt sun!

² Merī tālīm būndā-bāndī jaisī ho, merī bāt shabnam kī tarah zamīn par paṛ jāe. Wuh bārish kī mānind ho jo hariyālī par barastī hai.

³ Maiñ Rab kā nām pukārūnga. Hamāre Ḳhudā kī azmat kī tamjīd karo!

⁴ Wuh Chaṭān hai, aur us kā kām kāmīl hai. Us kī tamām rāheñ rāst haiñ. Wuh wafādār Ḳhudā hai jis meñ fareb nahīñ hai balki jo ādil aur diyānatdār hai.

⁵ Ek ṭerhī aur kajrau nasl ne us kā gunāh kiyā. Wuh us ke farzand nahīñ balki dāgh sābit hue haiñ.

⁶ Ai merī ahmaq aur besamajh qaum, kyā tumhārā Rab se aisā rawaiyā ṭhīk hai? Wuh to tumhārā bāp aur Ḳhāliq hai, jis ne tumheñ banāyā aur qāym kiyā.

⁷ Qadīm zamāne ko yād karnā, māzī kī nasloñ par tawajjuh denā. Apne bāp se pūchhnā to wuh tujhe batā degā, apne buzurgoñ se patā karnā to wuh tujhe ittalā deñge.

⁸ Jab Allāh T'ālā ne har qaum ko us kā apnā apnā maurūsī ilāqā de kar tamām insānoñ ko muḳhtalif gurohoñ meñ alag kar diyā to us ne qaumoñ kī sarhaddeñ Isrāīliyoñ kī tādād ke mutābiq muqarrar kīñ.

⁹ Kyonki Rab kā hissā us kī qaum hai, Yāqūb ko us ne mīrās meñ pāyā hai.

¹⁰ Yih qaum use registān meñ mil gaī, wīrān-o-sunsān bayābān meñ jahāñ chāroñ taraf haulnāk āwāzeñ gūñjtī thīñ. Us ne use gher kar us kī dekh-bhāl kī, use apnī āñkh kī putlī kī tarah bachāe rakhā.

¹¹ Jab uqāb apne bachchoñ ko uṛnā sikhātā hai to wuh unheñ ghoñsle se nikāl kar un ke sāth uṛtā hai. Agar wuh gir bhī jāeñ to wuh hāzir hai aur un ke nīche apne paroñ ko phailā kar unheñ zamīn se ṭakrā jāne se bachātā hai. Rab kā Isrāīl ke sāth yihī sulūk thā.

¹² Rab ne akele hī us kī rāhnumāī kī. Kisī ajnabī mābūd ne shirkat na kī.

¹³ Us ne use rath par sawār karke mulk kī bulandiyon par se guzarne diyā aur use khet kā phal khilā kar use chaṭān se shahd aur saḳht patthar se zaitūn kā tel muhaiyā kiyā. *

¹⁴ Us ne use gāy kī lassī aur bheṛ-bakrī kā dūdh chīdā bheṛ ke bachchoñ samet khilāyā aur use Basan ke moṭe-tāze mendhe, bakre aur behtarīn anāj atā kiyā. Us waqt tū ālā angūr kī umdā mai se lutfandoz huā.

¹⁵ Lekin jab Yasūrūn † moṭā ho gayā to wuh dolattiyāñ jhārne lagā. Jab wuh halaq tak bhar kar tanomand aur farbā huā to us ne apne Ḳhudā aur Ḳhāliq ko radd kiyā, us ne apnī najāt kī Chaṭān ko haqīr jānā.

¹⁶ Apne ajnabī mābūdoñ se unhoñ ne us kī ḡhairat ko josh dilāyā, apne ghinaune butoñ se use ḡhussā dilāyā.

¹⁷ Unhoñ ne badrūhoñ ko qurbāniyāñ pesh kīñ jo Ḳhudā nahīñ haiñ, aise mābūdoñ ko jin se na wuh aur na un ke bāpdādā wāqif the, kyonki wuh thoṛī der pahle wujūd meñ āe the.

¹⁸ Tū wuh Chaṭān bhūl gayā jis ne tujhe paidā kiyā, wuhī Ḳhudā jis ne tujhe janm diyā.

¹⁹ Rab ne yih dekh kar unheñ radd kiyā, kyonki wuh apne beṭe-beṭiyon se nārāz thā.

²⁰ Us ne kahā, “Maiñ apnā chehrā un se chhupā lūngā. Phir patā lagegā ki mere baḡhair un kā kyā anjām hotā hai. Kyonki wuh sarāsar bigaṛ gae haiñ, un meñ wafādārī pāī nahīñ jātī.

* 32:13 Lafzī tarjumā: chūsne diyā. † 32:15 Yānī Isrāīl.

²¹ Unhoñ ne us kī parastish se jo Kḥudā nahīñ hai merī ḡhairat ko josh dilāyā, apne bekār butoñ se mujhe ḡhussā dilāyā hai. Chunāñche main kḥud hī unheñ ḡhairat dilāūñgā, ek aisī qaum ke zariye jo haqīqat meñ qaum nahīñ hai. Ek nādāñ qaum ke zariye main unheñ ḡhussā dilāūñgā.

²² Kyoñki mere ḡhusse se āḡ bharak uṭhī hai jo Pātāl kī tah tak pahuñchegī aur zamīñ aur us kī paidāwār harap karke pahāroñ kī buniyādoñ ko jalā degī.

²³ Main un par musībat par musībat āne dūñgā aur apne tamām tīr un par chalāūñgā.

²⁴ Bhūk ke māre un kī tāqat jāṭī rahegī, aur wuh bukhār aur wabāī amrāz kā luqmā baneñge. Main un ke kḥilāf phārne wāle jāñwar aur zahrīle sāñp bhej dūñgā.

²⁵ Bāhar talwār unheñ beaulād kar degī, aur ghar meñ dahshat phail jāegī. Shīrkḥār bachche, naujawāñ larke-larkeyāñ aur buzurg sab us kī girift meñ ā jāeñge.

²⁶ Mujhe kahnā chāhie thā ki main unheñ chaknāchūr karke insānoñ meñ se un kā nām-o-nishāñ miṭā dūñgā.

²⁷ Lekin andeshā thā ki dushman ḡhalat matlab nikāl kar kahe, ‘Ham kḥud un par ḡhālib āe, is meñ Rab kā hāth nahīñ hai.’ ”

²⁸ Kyoñki yih qaum besamajh aur hikmat se kḥālī hai.

²⁹ Kāsh wuh dānishmand ho kar yih bāt samjheñ! Kāsh wuh jāñ leñ ki un kā kyā anjām hai.

³⁰ Kyoñki dushman kā ek ādmī kis tarah hazār Isrāīliyoñ kā tāqqub kar saktā hai? Us ke do mard kis tarah das hazār Isrāīliyoñ ko bhagā sakte haiñ? Wajah sirf yih hai ki un kī Chaṭāñ ne unheñ dushman ke hāth bech diyā. Rab ne kḥud unheñ dushman ke qabze meñ kar diyā.

³¹ Hamāre dushman kḥud mānte haiñ ki Isrāīl kī Chaṭāñ hamārī chaṭāñ jaisī nahīñ hai.

³² Un kī bel to Sadūm kī bel aur Amūrā ke bāḡh se hai, un ke angūr zahrīle aur un ke guchchhe karwe haiñ.

³³ Un kī mai sāñpoñ kā mohlak zahr hai.

³⁴ Rab farmātā hai, “Kyā main ne in bātoñ par muhr lagā kar unheñ apne kḥazāne meñ mahfūz nahīñ rakhā?

³⁵ Intaqām lenā merā hī kām hai, main hī badlā lūñgā. Ek waqt āegā ki un kā pāñw phislegā. Kyoñki un kī tabāhī kā dīñ qarīb hai, un kā anjām jald hī āne wālā hai.”

³⁶ Yaqīñan Rab apnī qaum kā insāf karegā. Wuh apne kḥādimoñ par tars khāegā jab dekhegā ki un kī tāqat jāṭī rahī hai aur koī nahīñ bachā.

³⁷ Us waqt wuh pūchhegā, “Ab un ke dewatā kahāñ haiñ, wuh chaṭāñ jis kī panāh unhoñ ne lī?

³⁸ Wuh dewatā kahāñ haiñ jinhoñ ne un ke behtarīñ jāñwar khāe aur un kī mai kī nazareñ pī līñ. Wuh tumhārī madad ke lie uṭheñ aur tumheñ panāh deñ.

³⁹ Ab jāñ lo ki main aur sirf main Kḥudā hūñ. Mere siwā koī aur Kḥudā nahīñ hai. Main hī halāk kartā aur main hī zindā kar detā hūñ. Main hī zaḡhmī kartā aur main hī shifā detā hūñ. Koī mere hāth se nahīñ bachā saktā.

⁴⁰ Main apnā hāth āsmāñ kī taraf uṭhā kar elāñ kartā hūñ ki merī abadī hayāt kī gasam,

⁴¹ jab main apnī chamaktī huī talwār ko tez karke adālat ke lie pakaṛ lūñgā to apne mukḥālifoñ se intaqām aur apne nafrat karne wāloñ se badlā lūñgā.

⁴² Mere tīr khūn pī pī kar nashe meñ dhut ho jāeñge, merī talwār maqtūloñ aur qaidiyoñ ke khūn aur dushman ke sardāroñ ke saroñ se ser ho jāegī.”

⁴³ Ai dīgar qaumo, us kī ummat ke sāth khushī manāo! Kyoñki wuh apne khādimoñ ke khūn kā intaqām legā. Wuh apne muḥhālifoñ se badlā le kar apne mulk aur qaum kā kaffārā degā.

⁴⁴ Mūsā aur Yashua bin Nūn ne ā kar Isrāīliyoñ ko yih pūrā gīt sunāyā. ⁴⁵⁻⁴⁶ Phir Mūsā ne un se kahā, “Āj main ne tumheñ in tamām bātoñ se āgāh kiyā hai. Lāzim hai ki wuh tumhāre diloñ meñ baiṭh jāeñ. Apnī aulād ko bhī hukm do ki ehtiyāt se is shariāt kī tamām bātoñ par amal kare. ⁴⁷ Yih khālī bāteñ nahīn balki tumhārī zindagī kā sarchashmā haiñ. In ke mutābiq chalne ke bāis tum der tak us mulk meñ jite rahoge jis par tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke qabzā karne wāle ho.”

Mūsā kā Nabū Pahār par Intaqāl

⁴⁸ Usī dīn Rab ne Mūsā se kahā, ⁴⁹ “Pahārī silsile Abārīm ke pahār Nabū par chaṛh jā jo Yarīhū ke sāmne lekin Yardan ke mashriqī kināre par yānī Moāb ke mulk meñ hai. Wahāñ se Kanān par nazar dāl, us mulk par jo main Isrāīliyoñ ko de rahā hūñ. ⁵⁰ Is ke bād tū wahāñ mar kar apne bāpdādā se jā milegā, bilkul usī tarah jis tarah terā bhāī Hārūn Hor Pahār par mar kar apne bāpdādā se jā milā hai. ⁵¹ Kyoñki tum donoñ Isrāīliyoñ ke rūbarū bewafā hue. Jab tum Dasht-e-Sīn meñ Qādis ke qarīb the aur Marībā ke chashme par Isrāīliyoñ ke sāmne khare the to tum ne merī quddūsiyat qāym na rakhī. ⁵² Is sabab se tū wuh mulk sirf dūr se dekhegā jo main Isrāīliyoñ ko de rahā hūñ. Tū khud us meñ dākhil nahīn hogā.”

33

Mūsā Qabiloñ ko Barkat Detā Hai

¹ Marne se peshtar mard-e-Khudā Mūsā ne Isrāīliyoñ ko barkat de kar ² kahā, “Rab Sīnā se āyā, Saīr * se us kā nūr un par tulū huā. Wuh Koh-e-Fārān se raushnī phailā kar ribbot-Qādis se āyā, wuh apne junūbī ilāqe se rawānā ho kar un kī khātir pahārī dhalānoñ ke pās āyā.

³ Yaqīnan wuh qaumoñ se muhabbat kartā hai, tamām muqaddasīn tere hāth meñ haiñ. Wuh tere pānwoñ ke sāmne jhuk kar tujh se hidāyat pāte haiñ.

⁴ Mūsā ne hamen shariāt dī yānī wuh chīz jo Yāqūb kī jamāt kī maurūsī milkiyat hai.

⁵ Isrāīl ke rāhnumā apne qabiloñ samet jamā hue to Rab Yasūrūn † kā bādshāh ban gayā.

⁶ Rūbin kī Barkat:

Rūbin mar na jāe balki jītā rahe. Wuh tādād meñ barh jāe.

⁷ Yahūdāh kī Barkat:

Ai Rab, Yahūdāh kī pukār sun kar use dubārā us kī qaum meñ shāmil kar. Us ke hāth us ke lie laṛeñ. Muḥhālifoñ kā sāmnā karte waqt us kī madad kar.

⁸ Lāwī kī Barkat:

Terī marzī mālūm karne ke qur'e banām Ūrīm aur Tummīm tere wafādār khādīm Lāwī ke pās hote haiñ. Tū ne use Massā meñ āzmāyā aur Marībā meñ us se laṛā.

⁹ Us ne terā kalām sañbhāl kar terā ahd qāym rakhā, yahāñ tak ki us ne na apne māñ-bāp kā, na apne sage bhāiyoñ yā bachchoñ kā lihāz kiyā.

* 33:2 Adom. † 33:5 Isrāīl.

¹⁰ Wuh Yāqūb ko terī hidāyāt aur Isrāīl ko terī shariāt sikhā kar tere sāmne baḥhūr aur terī qurbāngāh par bhasm hone wālī qurbāniyān charhātā hai.

¹¹ Ai Rab, us kī tāqat ko barhā kar us ke hāthoñ kā kām pasand kar. Us ke muḥālifoñ kī kamr toṛ aur us se nafrat rakhne wāloñ ko aisā mār ki āindā kabhī na uṭheñ.

¹² Binyamīn kī Barkat:

Binyamīn Rab ko pyārā hai. Wuh salāmatī se us ke pās rahtā hai, kyonki Rab din rāt use panāh detā hai. Binyamīn us kī pahārī ḍhalānoñ ke darmiyān mahfūz rahtā hai.

¹³ Yūsuf kī Barkat:

Rab us kī zamīn ko barkat de. Āsmān se qīmtī os ṭapke aur zamīn ke nīche se chashme phūṭ nikleñ.

¹⁴ Yūsuf ko sūraj kī behtarīn paidāwār aur har mahīne kā lazīztarīn phal hāsil ho.

¹⁵ Use qadīm pahāroñ aur abadī wādiyoñ kī behtarīn chīzoñ se nawāzā jāe.

¹⁶ Zamīn ke tamām zaḥhīre us ke lie khul jāeñ. Wuh us ko pasand ho jo jaltī huī jhārī meñ sukūnat kartā thā. Yih tamām barkateñ Yūsuf ke sar par ṭahreñ, us ke sar par jo apne bhāiyoñ meñ shahzādā hai.

¹⁷ Yūsuf sāṇḍ ke pahlauṭhe jaisā azīm hai, aur us ke sīng janglī bail ke sīng haiñ jin se wuh duniyā kī intahā tak sab qaumoñ ko māregā. Ifrāīm ke beshumār afrād aise hī haiñ, Manassī ke hazāroñ afrād aise hī haiñ.

¹⁸ Zabūlūn aur Ishkār kī Barkat:

Ai Zabūlūn, ghar se nikalte waqt ḡhushī manā. Ai Ishkār, apne ḡhaimoñ meñ rahte hue ḡhush ho.

¹⁹ Wuh dīgar qaumoñ ko apne pahār par āne kī dāwat deṅge aur wahāñ rāstī kī qurbāniyān pesh kareṅge. Wuh samundar kī kasrat aur samundar kī ret meñ chhupe hue ḡhazānoñ ko jazb kar leṅge.

²⁰ Jad kī Barkat:

Mubārak hai wuh jo Jad kā ilāqā wasī kar de. Jad sherbabar kī tarah dabak kar kisi kā bāzū yā sar phār ḍālne ke lie taiyār rahtā hai.

²¹ Us ne apne lie sab se achchhī zamīn chun lī, rāhnumā kā hissā usī ke lie mahfūz rakhā gayā. Jab qaum ke rāhnumā jamā hue to us ne Rab kī rāst marzī pūrī kī aur Isrāīl ke bāre meñ us ke faisle amal meñ lāyā.

²² Dān kī Barkat:

Dān sherbabar kā bachchā hai jo Basan se nikal kar chhalāṅg lagātā hai.

²³ Naftālī kī Barkat:

Naftālī Rab kī manzūrī se ser hai, use us kī pūrī barkat hāsil hai. Wuh Galīl kī Jhīl aur us ke junūb kā ilāqā mīrās meñ pāegā.

²⁴ Āshar kī Barkat:

Āshar beṭoñ meñ sab se mubārak hai. Wuh apne bhāiyoñ ko pasand ho. Us ke pās zaitūn kā itnā tel ho ki wuh apne pānw us meñ ḍubo sake.

²⁵ Tere shahroñ ke darwāzoñ ke kundu lohe aur pītal ke hoñ, terī tāqat umr-bhar qāym rahe.

²⁶ Yasūrūn ke Ḳhudā kī mānind koī nahīñ hai, jo āsmān par sawār ho kar, hāñ apne jalāl meñ bādaloñ par baiṭh kar terī madad karne ke lie ātā hai.

²⁷ Azlī Khudā terī panāhgāh hai, wuh apne azlī bāzū tere nīche phailāe rakhtā hai. Wuh dushman ko tere sāmne se bhagā kar use halāk karne ko kahtā hai.

²⁸ Chunānche Isrāīl salāmatī se zindagī guzāregā, Yāqūb kā chashmā alag aur mahfūz rahegā. Us kī zamīn anāj aur angūr kī kasrat paidā karegī, aur us ke ūpar āsmān zamīn par os parne degā.

²⁹ Ai Isrāīl, tū kitnā mubārak hai. Kaun terī mānind hai, jise Rab ne bachāyā hai. Wuh terī madad kī dhāl aur terī shān kī talwār hai. Tere dushman shikast khā kar terī khushāmad karenge, aur tū un kī kamren pānwoñ tale kuchlegā.”

34

Mūsā kī Wafāt

¹ Yih barkat de kar Mūsā Moāb kā maidānī ilāqā chhor kar Yarīhū ke muqābil Nabū Pahār par charh gayā. Nabū Pīsgā ke pahārī silsile kī ek choṭī thā. Wahān se Rab ne use wuh pūrā mulk dikhāyā jo wuh Isrāīl ko dene wālā thā yānī Jiliyād ke ilāqe se le kar Dān ke ilāqe tak, ² Naftālī kā pūrā ilāqā, Ifrāīm aur Manassī kā ilāqā, Yahūdāh kā ilāqā Bahīrā-e-Rūm tak, ³ junūb meñ Dasht-e-Najab aur Khajūr ke Shahr Yarīhū kī Wādī se le kar Zuḡhar tak. ⁴ Rab ne us se kahā, “Yih wuh mulk hai jis kā wādā maiñ ne qasam khā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb se kiyā. Maiñ ne un se kahā thā ki un kī aulād ko yih mulk milegā. Tū us meñ dākhil nahīn hogā, lekin maiñ tujhe yahān le āyā hūñ tāki tū use apnī ānkhon se dekh sake.”

⁵ Is ke bād Rab kā khādim Mūsā wahīn Moāb ke mulk meñ faut huā, bilkul usī tarah jis tarah Rab ne kahā thā. ⁶ Rab ne use Bait-faḡhūr kī kisī wādī meñ dafn kiyā, lekin āj tak kisī ko bhī mālūm nahīn ki us kī qabr kahān hai.

⁷ Apnī wafāt ke waqt Mūsā 120 sāl kā thā. Ākhir tak na us kī ānkhon dhundlāñ, na us kī tāqat kam huī. ⁸ Isrāīliyon ne Moāb ke maidānī ilāqe meñ 30 din tak us kā mātām kiyā.

⁹ Phir Yashua bin Nūn Mūsā kī jagah kharā huā. Wuh hikmat kī rūh se māmūr thā, kyonki Mūsā ne apne hāth us par rakh die the. Isrāīliyon ne us kī sunī aur wuh kuchh kiyā jo Rab ne unhen Mūsā kī mārīfat batāyā thā.

¹⁰ Is ke bād Isrāīl meñ Mūsā jaisā nabī kabhī na uṭhā jis se Rab rūbarū bāt kartā thā. ¹¹ Kisī aur nabī ne aise ilāhī nishān aur mojize nahīn kie jaise Mūsā ne Firaun Bādshāh, us ke mulāzimon aur pūre mulk ke sāmne kie jab Rab ne use Mīsr bhejā.

¹² Kisī aur nabī ne is qism kā barā ikhtiyār na dikhāyā, na aise azīm aur haibatnāk kām kie jaise Mūsā ne Isrāīliyon ke sāmne kie.

Yashua

Rab Yashua ko Rāhnumāi kī Zimmedārī Sauñptā Hai

¹ Rab ke khādim Mūsā kī maut ke bād Rab Mūsā ke madadgār Yashua bin Nūn se hamkalām huā. Us ne kahā, ² “Merā khādim Mūsā faut ho gayā hai. Ab uṭh, is pūrī qaum ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk meñ dākhil ho jā jo main Isrāīliyon ko dene ko hūñ. ³ Jis zamīn par bhī tū apnā pānw rakhegā use main Mūsā ke sāth kie gae wāde ke mutābiq tujhe dūngā. ⁴ Tumhāre mulk kī sarhadden yih hoñgī: junūb meñ Najab kā registān, shimāl meñ Lubnān, mashriq meñ Dariyā-e-Furāt aur maḡhrib meñ Bahīrā-e-Rūm. Hittī qaum kā pūrā ilāqā is meñ shāmil hogā. ⁵ Tere jite-jī koī terā sāmnā nahīn kar sakegā. Jis tarah main Mūsā ke sāth thā, usī tarah tere sāth bhī hūngā. Main tujhe kabhī nahīn chhoṛūngā, na tujhe tark karūngā.

⁶ Mazbūt aur diler ho, kyonki tū hī is qaum ko mīrās meñ wuh mulk degā jis kā main ne un ke bāpdādā se qasam khā kar wādā kiya thā. ⁷ Lekin khabardār, mazbūt aur bahut diler ho. Ehtiyāt se us pūrī shariāt par amal kar jo mere khādim Mūsā ne tujhe dī hai. Us se na dāīn aur na bāīn taraf haṭnā. Phir jahān kahīn bhī tū jāe kāmyāb hogā. ⁸ Jo bāteñ is Shariāt kī Kitāb meñ likhī haiñ wuh tere muñh se na haṭeñ. Din rāt un par ḡhaur kartā rah tāki tū ehtiyāt se is kī har bāt par amal kar sake. Phir tū har kām meñ kāmyāb aur khushhāl hogā.

⁹ Main phir kahtā hūñ ki mazbūt aur diler ho. Na ghabrā aur na hauslā hār, kyonki jahān bhī tū jāegā wahān Rab terā Khudā tere sāth rahegā.”

Mulk meñ Dākhil Hone kī Taiyāriyān

¹⁰ Phir Yashua qaum ke nigahbānoñ se mukhātib huā, ¹¹ “Khaimāgāh meñ har jagah jā kar logoñ ko ittalā deñ ki safr ke lie khāne kā band-o-bast kar leñ. Kyonki tīn din ke bād āp Dariyā-e-Yardan ko pār karke us mulk par qabzā karenge jo Rab āp kā Khudā āp ko wirse meñ de rahā hai.”

¹² Phir Yashua Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qābile se mukhātib huā, ¹³ “Yih bāt yād rakheñ jo Rab ke khādim Mūsā ne āp se kahī thī, ‘Rab tumhārā Khudā tum ko Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par kā yih ilāqā detā hai tāki tum yahān amn-o-amān ke sāth rah sako.’ ¹⁴ Ab jab ham Dariyā-e-Yardan ko pār kar rahe haiñ to āp ke bāl-bachche aur maweshī yihīn rah sakte haiñ. Lekin lāzim hai ki āp ke tamām jang karne ke qābil mard musallah ho kar apne bhāīyon ke āge āge dariyā ko pār karen. Āp ko us waqt tak apne bhāīyon kī madad karnā hai ¹⁵ jab tak Rab unheñ wuh ārām na de jo āp ko hāsil hai aur wuh us mulk par qabzā na kar leñ jo Rab āp kā Khudā unheñ de rahā hai. Is ke bād hī āp ko apne us ilāqe meñ wāpas jā kar ābād hone kī ijāzat hogī jo Rab ke khādim Mūsā ne āp ko Dariyā-e-Yardan ke mashriqī kināre par diyā thā.”

¹⁶ Unhoñ ne jawāb meñ Yashua se kahā, “Jo bhī hukm āp ne hamēñ diyā hai wuh ham māneñge aur jahān bhī hamēñ bhejeñge wahān jāeñge. ¹⁷ Jis tarah ham Mūsā kī har bāt mānte the usī tarah āp kī bhī har bāt māneñge. Lekin Rab āp kā Khudā usī tarah āp ke sāth ho jis tarah wuh Mūsā ke sāth thā. ¹⁸ Jo bhī āp ke hukm kī khilāfwarzī karke āp kī wuh tamām bāteñ na māne jo āp farmāeñge use sazā-e-maut dī jāe. Lekin mazbūt aur diler hoñ!”

2

Yarīhū Shahr meñ Isrāīlī Jāsūs

¹ Phir Yashua ne chupke se do jāsūsoñ ko Shittīm se bhej diyā jahān Isrāīlī k̄haimāgāh thī. Us ne un se kahā, “Jā kar mulk kā jāyzā leñ, k̄hāskar Yarīhū Shahr kā.” Wuh rawānā hue aur chalte chalte ek kasbī ke ghar pahuñche jis kā nām Rāhab thā. Wahān wuh rāt ke lie ṭhahar gae. ² Lekin Yarīhū ke bādshāh ko ittalā milī ki āj shām ko kuchh Isrāīlī mard yahān pahuñch gae haiñ jo mulk kī jāsūsī karnā chāhte haiñ. ³ Yih sun kar bādshāh ne Rāhab ko k̄habar bhejī, “Un ādmiyoñ ko nikāl do jo tumhāre pās ā kar ṭhahare hue haiñ, kyonki yih pūre mulk kī jāsūsī karne ke lie āe haiñ.”

⁴ Lekin Rāhab ne donoñ ādmiyoñ ko chhupā rakhā thā. Us ne kahā, “Jī, yih ādmī mere pās āe to the lekin mujhe mālūm nahīn thā ki kahān se āe haiñ. ⁵ Jab dīn ḍhalne lagā aur shahr ke darwāzoñ ko band karne kā waqt ā gayā to wuh chale gae. Mujhe mālūm nahīn ki kis taraf gae. Ab jaldī karke un kā pīchhā karen. Ain mumkin hai ki āp unheñ pakaṛ leñ.” ⁶ Haqīqat meñ Rāhab ne unheñ chhat par le jā kar wahān par paṛe san ke ḍanṭhloñ ke nīche chhupā diyā thā. ⁷ Rāhab kī bāt sun kar bādshāh ke ādmī wahān se chale gae aur shahr se nikal kar jāsūsoñ ke tāqqub meñ us rāste par chalne lage jo Dariyā-e-Yardan ke un kam-gahre maqāmoñ tak le jātā hai jahān use paidal ubūr kiyā jā saktā thā. Aur jyoñ hī yih ādmī nikle, shahr kā darwāzā un ke pīchhe band kar diyā gayā.

⁸ Jāsūsoñ ke so jāne se pahle Rāhab ne chhat par ā kar ⁹ un se kahā, “Main jāntī hūñ ki Rab ne yih mulk āp ko de diyā hai. Āp ke bāre meñ sun kar ham par dahshat chhā gaī hai, aur mulk ke tamām bāshinde himmat hār gae haiñ. ¹⁰ Kyonki hameñ k̄habar milī hai ki āp ke Misr se nikalte waqt Rab ne Bahr-e-Qulzum kā pānī kis tarah āp ke āge k̄hushk kar diyā. Yih bhī hamāre sunane meñ āyā hai ki āp ne Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ rahne wāle do bādshāhoñ Sīhon aur Oj ke sāth kyā kuchh kiyā, ki āp ne unheñ pūrī tarah tabāh kar diyā. ¹¹ Yih sun kar hamārī himmat ṭuṭ gaī. Āp ke sāmne ham sab hauslā hār gae haiñ, kyonki Rab āp kā K̄hudā āsmān-o-zamīn kā K̄hudā hai. ¹² Ab Rab kī qasam khā kar mujh se wādā karen ki āp usī tarah mere k̄hāndān par mehrbānī karenge jis tarah ki main ne āp par kī hai. Aur zamānat ke taur par mujhe koī nishān deñ ¹³ ki āp mere mān-bāp, mere bahan-bhāiyoñ aur un ke ghar wāloñ ko zindā chhoṛ kar hameñ maut se bachāe rakheñge.”

¹⁴ Ādmiyoñ ne kahā, “Ham apnī jānoñ ko zamānat ke taur par pesh karte haiñ ki āp mahfūz raheñge. Agar āp kisī ko hamāre bāre meñ ittalā na deñ to ham āp se zarūr mehrbānī aur wafādārī se pesh āeñge jab Rab hameñ yih mulk atā farmāegā.”

¹⁵ Tab Rāhab ne shahr se nikalne meñ un kī madad kī. Chūñki us kā ghar shahr kī chārdīwārī se mulhiq thā is lie ādmī khiṛkī se nikal kar rasse ke zariye bāhar kī zamīn par utar āe. ¹⁶ Uterne se pahle Rāhab ne unheñ hidāyat kī, “Pahārī ilāqe kī taraf chale jāeñ. Jo āp kā tāqqub kar rahe haiñ wuh wahān āp ko ḍhūñḍ nahīn sakeñge. Tīn dīn tak yānī jab tak wuh wāpas na ā jāeñ wahān chhupe rahnā. Is ke bād jahān jāne kā irādā hai chale jānā.”

¹⁷ Ādmiyoñ ne us se kahā, “Jo qasam āp ne hameñ khilāi hai ham zarūr us ke pāband raheñge. Lekin shart yih hai ¹⁸ ki āp hamāre is mulk meñ āte waqt qirmizī rang kā yih rassā us khiṛkī ke sāmne bāndh deñ jis meñ se āp ne hameñ utarne diyā hai. Yih bhī lāzim hai ki us waqt āp ke mān-bāp, bhāi-bahneñ aur tamām ghar wāle āp ke ghar meñ hoñ. ¹⁹ Agar koī āp ke ghar meñ se nikle aur mār diyā jāe to yih hamārā qusūr nahīn hogā, ham zimmedār nahīn ṭhahreñge. Lekin agar kisī ko hāth lagāyā jāe jo āp ke ghar ke andar ho to ham hī us kī maut ke zimmedār ṭhahreñge. ²⁰ Aur kisī ko hamāre muāmale ke bāre meñ ittalā na denā, warnā ham us qasam se āzād haiñ jo āp ne hameñ khilāi.”

²¹ Rāhab ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, aisā hī ho.” Phir us ne unheñ rukhsat kiyā aur wuh rawānā hue. Aur Rāhab ne apnī khiṛkī ke sāth mazkūrā rassā bāndh diyā.

²² Jāsūs chalte chalte pahārī ilāqe meñ ā gae. Wahāñ wuh tīn din rahe. Itne meñ un kā tāqqub karne wāle pūre rāste kā khoj lagā kar k̄hālī hāth laṭe. ²³ Phir donoñ jāsūsoñ ne pahārī ilāqe se utar kar Dariyā-e-Yardan ko pār kiyā aur Yashua bin Nūn ke pās ā kar sab kuchh bayān kiyā jo un ke sāth huā thā. ²⁴ Unhoñ ne kahā, “Yaqīnan Rab ne hameñ pūrā mulk de diyā hai. Hamāre bāre meñ sun kar mulk ke tamām bāshindoñ par dahshat tārī ho gaī hai.”

3

Isrāīlī Dariyā-e-Yardan ko Ubūr Karte Haiñ

¹ Subah-sawere uṭh kar Yashua aur tamām Isrāīlī Shittīm se rawānā hue. Jab wuh Dariyā-e-Yardan par pahuñche to use ubūr na kiyā balki rāt ke lie kināre par ruk gae. ² Wuh tīn din wahāñ rahe. Phir nigahbānoñ ne k̄haimāgāh meñ se guzar kar ³ logoñ ko hukm diyā, “Jab āp dekheñ ki Lāwī ke qabīle ke imām Rab āp ke K̄hudā ke ahd kā sandūq uṭhāe hue haiñ to apne apne maqām se rawānā ho kar us ke pīchhe ho leñ. ⁴ Phir āp ko patā chalegā ki kahāñ jānā hai, kyonki āp pahle kabhī wahāñ nahīñ gae. Lekin sandūq ke taqrīban ek kilomīṭar pīchhe raheñ aur zyādā qarīb na jāeñ.”

⁵ Yashua ne logoñ ko batāyā, “Apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas kareñ, kyonki kal Rab āp ke darmiyān hairatangez kām karegā.”

⁶ Agle din Yashua ne imāmoñ se kahā, “Ahd kā sandūq uṭhā kar logoñ ke āge āge dariyā ko pār kareñ.” Chunāñche imām sandūq ko uṭhā kar āge āge chal die. ⁷ Aur Rab ne Yashua se farmāyā, “Main tujhe tamām Isrāīliyoñ ke sāmne sarfarāz kar dūngā, aur āj hī main yih kām shurū karūngā tāki wuh jān leñ ki jis tarah main Mūsā ke sāth thā usī tarah tere sāth bhī hūñ. ⁸ Ahd kā sandūq uṭhāne wāle imāmoñ ko batā denā, ‘Jab āp Dariyā-e-Yardan ke kināre pahuñcheñge to wahāñ pānī meñ ruk jāeñ.’”

⁹ Yashua ne Isrāīliyoñ se kahā, “Mere pās āeñ aur Rab apne K̄hudā ke farmān sun leñ. ¹⁰ Āj āp jān leñge ki zindā K̄hudā āp ke darmiyān hai aur ki wuh yaqīnan āp ke āge āge jā kar dūsri qaumoñ ko nikāl degā, k̄hāh wuh Kanānī, Hittī, Hiwwī, Farizzī, Jirjāsī, Amorī yā Yabūsī hoñ. ¹¹ Yih yoñ zāhir hogā ki ahd kā yih sandūq jo tamām duniyā ke mālīk kā hai āp ke āge āge Dariyā-e-Yardan meñ jāegā. ¹² Ab aisā kareñ ki har qabīle meñ se ek ek ādmī ko chun leñ tāki bārah afrād jamā ho jāeñ. ¹³ Phir imām tamām duniyā ke mālīk Rab ke ahd kā sandūq uṭhā kar dariyā meñ jāeñge. Aur jyoñ hī wuh apne pānw pānī meñ rakheñge to pānī kā bahāw ruk jāegā aur āne wālā pānī dher ban kar kharā rahegā.”

¹⁴ Chunāñche Isrāīlī apne k̄haimoñ ko samet kar rawānā hue, aur ahd kā sandūq uṭhāne wāle imām un ke āge āge chal die. ¹⁵ Fasal kī kaṭāī kā mausam thā, aur dariyā kā pānī kināroñ se bāhar ā gayā thā. Lekin jyoñ hī sandūq ko uṭhāne wāle imāmoñ ne dariyā ke kināre pahuñch kar pānī meñ qadam rakhā ¹⁶ to āne wāle pānī kā bahāw ruk gayā. Wuh un se dūr ek shahr ke qarīb dher ban gayā jis kā nām Ādam thā aur jo Zartān ke nazdik hai. Jo pānī dūsri yānī Bahīrā-e-Murdār kī taraf bah rahā thā wuh pūrī tarah utar gayā. Tab Isrāīliyoñ ne Yarihū Shahr ke muqābil dariyā ko pār kiyā. ¹⁷ Rab kā ahd kā sandūq uṭhāne wāle imām Dariyā-e-Yardan ke bīch meñ k̄hushk zamīn par kharā rahe jabki bāqī log k̄hushk zamīn par se guzar gae. Imām us waqt tak wahāñ kharā rahe jab tak tamām Isrāīliyoñ ne k̄hushk zamīn par chal kar dariyā ko pār na kar liyā.

4

Yādgar Patthar

¹ Jab pūrī qaum ne Dariyā-e-Yardan ko ubūr kar liyā to Rab Yashua se hamkalām huā, ² “Har qabīle meñ se ek ek ādmī ko chun le. ³ Phir in bārah ādmiyoñ ko hukm de ki jahāñ imām Dariyā-e-Yardan ke darmiyān khare haiñ wahāñ se bārah patthar uṭhā kar unheñ us jagah rakh do jahāñ tum āj rāt ṭhahroge.”

⁴ Chunāñche Yashua ne un bārah ādmiyoñ ko bulāyā jinheñ us ne Isrāīl ke har qabīle se chun liyā thā ⁵ aur un se kahā, “Rab apne Ḳhudā ke sandūq ke āge āge chal kar dariyā ke darmiyān tak jāeñ. Āp meñ se har ādmī ek ek patthar uṭhā kar apne kandhe par rakhe aur bāhar le jāe. Kul bārah patthar hoñge, Isrāīl ke har qabīle ke lie ek. ⁶ Yih patthar āp ke darmiyān ek yādgār nishān raheñge. Āindā jab āp ke bachche āp se pūchheñge ki in pattharon kā kyā matlab hai ⁷ to unheñ batānā, ‘Yih hamen yād dilāte haiñ ki Dariyā-e-Yardan kā bahāw ruk gayā jab Rab kā ahd kā sandūq us meñ se guzarā.’ Yih patthar abad tak Isrāīl ko yād dilāte raheñge ki yahāñ kyā kuchh huā thā.”

⁸ Isrāīliyoñ ne aisā hī kiyā. Unhoñ ne Dariyā-e-Yardan ke bīch meñ se apne qabīloñ kī tādād ke mutābiq bārah patthar uṭhāe, bīkul usī tarah jis tarah Rab ne Yashua ko farmāyā thā. Phir unhoñ ne yih patthar apne sāth le kar us jagah rakh die jahāñ unheñ rāt ke lie ṭhaharnā thā. ⁹ Sāth sāth Yashua ne us jagah bhī bārah patthar khare kie jahāñ ahd kā sandūq uṭhāne wāle imām Dariyā-e-Yardan ke darmiyān khare the. Yih patthar āj tak wahāñ pare haiñ. ¹⁰ Sandūq ko uṭhāne wāle imām dariyā ke darmiyān khare rahe jab tak logoñ ne tamām ahkām jo Rab ne Yashua ko die the pūre na kar lie. Yoñ sab kuchh waisā hī huā jaisā Mūsā ne Yashua ko farmāyā thā.

Log jaldī jaldī dariyā meñ se guzare. ¹¹ Jab sab dūsre kināre par the to imām bhī Rab kā sandūq le kar kināre par pahuñche aur dubārā qaum ke āge āge chalne lage. ¹² Aur jis tarah Mūsā ne farmāyā thā, Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke mard musallah ho kar bāqī Isrāīlī qabīloñ se pahle dariyā ke dūsre kināre par pahuñch gae the. ¹³ Taqriban 40,000 musallah mard us waqt Rab ke sāmne Yarīhū ke maidān meñ pahuñch gae tāki wahāñ jang karen. ¹⁴ Us dīn Rab ne Yashua ko pūrī Isrāīlī qaum ke sāmne sarfarāz kiyā. Us ke jīte-jī log us kā yoñ ḵhauf mānte rahe jis tarah pahle Mūsā kā.

¹⁵ Phir Rab ne Yashua se kahā, ¹⁶ “Ahd kā sandūq uṭhāne wāle imāmoñ ko dariyā meñ se nikalne kā hukm de.” ¹⁷ Yashua ne aisā hī kiyā ¹⁸ to jyoñ hī imām kināre par pahuñch gae pāñī dubārā bah kar dariyā ke kināroñ se bāhar āne lagā.

¹⁹ Isrāīliyoñ ne pahle mahīne ke dasweñ dīn * Dariyā-e-Yardan ko ubūr kiyā. Unhoñ ne apne ḵhaime Yarīhū ke mashriq meñ wāqe Jiljāl meñ khare kie. ²⁰ Wahāñ Yashua ne dariyā meñ se chune hue bārah pattharon ko khare kiyā. ²¹ Us ne Isrāīliyoñ se kahā, “Āindā jab āp ke bachche apne apne bāp se pūchheñge ki in pattharon kā kyā matlab hai ²² to unheñ batānā, ‘Yih wuh jagah hai jahāñ Isrāīlī qaum ne ḵhushk zamīn par Dariyā-e-Yardan ko pār kiyā.’ ²³ Kyoñki Rab āp ke Ḳhudā ne us waqt tak āp ke āge āge dariyā kā pāñī ḵhushk kar diyā jab tak āp wahāñ se guzar na gae. Bīkul usī tarah jis tarah Bahr-e-Qulzum ke sāth kiyā thā jab ham us meñ se guzare. ²⁴ Us ne yih kām is lie kiyā tāki zamīn kī tamām qaumeñ Allāh kī qudrat ko jān leñ aur āp hameshā Rab apne Ḳhudā kā ḵhauf māneñ.”

5

¹ Yih ḵhabar Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ ābād tamām Amorī bādshāhoñ aur sāhilī ilāqe meñ ābād tamām Kanānī bādshāhoñ tak pahuñch gaī ki Rab ne Isrāīliyoñ ke sāmne dariyā ko us waqt tak ḵhushk kar diyā jab tak sab ne pār na kar liyā thā. Tab un kī himmat ṭuṭ gaī aur un meñ Isrāīliyoñ kā sāmna karne kī jurrat na rahī.

* 4:19 Yānī Aprail meñ.

Jiljāl meñ Khatnā

² Us waqt Rab ne Yashua se kahā, “Patthar kī chhuriyān banā kar pahle kī tarah Isrāīliyon kā khatnā karwā de.” ³ Chunāñche Yashua ne patthar kī chhuriyān banā kar ek jagah par Isrāīliyon kā khatnā karwāyā jis kā nām bād meñ ‘Khatnā Pahār’ rakhā gayā. ⁴ Bāt yih thī ki jo mard Misr se nikalte waqt jang karne ke qābil the wuh registān meñ chalte chalte mar chuke the. ⁵ Misr se rawānā hone wāle in tamām mardoñ kā khatnā huā thā, lekin jitne laṛkoñ kī paidāish registān meñ huī thī un kā khatnā nahīn huā thā. ⁶ Chūñki Isrāīlī Rab ke tābe nahīn rahe the is lie us ne qasam khāi thī ki wuh us mulk ko nahīn dekheñge jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai aur jis kā wādā us ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā. Natīje meñ Isrāīlī fauran mulk meñ dākhlil na ho sake balki unheñ us waqt tak registān meñ phirnā parā jab tak wuh tamām mard mar na gae jo Misr se nikalte waqt jang karne ke qābil the. ⁷ Un kī jagah Rab ne un ke beṭoñ ko kharā kiyā thā. Yashua ne unheñ kā khatnā karwāyā. Un kā khatnā is lie huā ki registān meñ safr ke daurān un kā khatnā nahīn kiyā gayā thā.

⁸ Pūrī qaum ke mardoñ kā khatnā hone ke bād wuh us waqt tak khaimāgāh meñ rahe jab tak un ke zaḥm thīk nahīn ho gae the. ⁹ Aur Rab ne Yashua se kahā, “Āj main ne Misr kī ruswāi tum se dūr kar dī hai.” * Is lie us jagah kā nām āj tak Jiljāl yānī Luṛhkānā rahā hai.

¹⁰ Jab Isrāīlī Yarīhū ke maidānī ilāqe meñ wāqe Jiljāl meñ khaimāzan the to unhoñ ne Fasah kī Īd bhī manāī. Mahīne kā chaudhwāñ dīn thā, ¹¹ aur agle hī dīn wuh pahlī dafā us mulk kī paidāwār meñ se beḥamīrī roṭī aur anāj ke bhune hue dāne khāne lage. ¹² Us ke bād ke dīn man kā silsilā khatm huā aur Isrāīliyon ke lie yih saḥulat na rahī. Us sāl se wuh Kanān kī paidāwār se khāne lage.

Farishte se Yashua kī Mulāqāt

¹³ Ek dīn Yashua Yarīhū Shahr ke qarīb thā. Achānak ek ādmī us ke sāmne kharā nazar āyā jis ke hāth meñ nangī talwār thī. Yashua ne us ke pās jā kar pūchhā, “Kyā āp hamāre sāth yā hamāre dushmanoñ ke sāth haiñ?”

¹⁴ Ādmī ne kahā, “Nahīn, main Rab ke lashkar kā sardār hūñ aur abhī abhī tere pās pahunchā hūñ.”

Yih sun kar Yashua ne gir kar use sijdā kiyā aur pūchhā, “Mere āqā apne khādim ko kyā farmānā chāhte haiñ?”

¹⁵ Rab ke lashkar ke sardār ne jawāb meñ kahā, “Apne jūte utār de, kyonki jis jagah par tū kharā hai wuh muqaddas hai.” Yashua ne aisā hī kiyā.

6

Yarīhū kī Tabāhī

¹ Un dīnoñ meñ Isrāīliyon kī wajah se Yarīhū ke darwāze band hī rahe. Na koī bāhar niklā, na koī andar gayā. ² Rab ne Yashua se kahā, “Main ne Yarīhū ko us ke bādshāh aur faujī afsaroñ samet tere hāth meñ kar diyā hai. ³ Jo Isrāīlī jang ke lie tere sāth nikleñge un ke sāth shahr kī fasīl ke sāth sāth chal kar ek chakkar lagāo aur phir khaimāgāh meñ wāpas ā jāo. Chhīh dīn tak aisā hī karo. ⁴ Sāt imām ek ek narsingā uṭhāe ahd ke sandūq ke āge āge chaleñ. Phir sātweñ dīn shahr ke gird sāt chakkar lagāo. Sāth sāth imām narsinge bajāte raheñ. ⁵ Jab wuh narsingoñ ko bajāte bajāte lambī-sī phūñk māreñge to phir tamām Isrāīlī baṛe zor se jang kā nārā lagāeñ. Is par shahr kī fasīl gir jāegī aur tere log har jagah sīdhe shahr meñ dākhlil ho sakeñge.”

* 5:9 Lafzī tarjumā: luṛhkā kar dūr kar dī hai.

⁶ Yashua bin Nūn ne imāmoñ ko bulā kar un se kahā, “Rab ke ahd kā sandūq uṭhā kar mere sāth chalen. Aur sāt imām ek ek narsingā uṭhāe sandūq ke āge āge chalen.” ⁷ Phir us ne bāqī logoñ se kahā, “Āen, shahr kī fasīl ke sāth sāth chal kar ek chakkar lagāen. Musallah ādmī Rab ke sandūq ke āge āge chalen.”

⁸ Sab kuchh Yashua kī hidāyāt ke mutābiq huā. Sāt imām narsinge bajāte hue Rab ke āge āge chale jabki Rab ke ahd kā sandūq un ke pīchhe pīchhe thā. ⁹ Musallah ādmiyoñ meñ se kuchh bajāne wāle imāmoñ ke āge āge aur kuchh sandūq ke pīchhe pīchhe chalne lage. Itne meñ imām narsinge bajāte rahe. ¹⁰ Lekin Yashua ne bāqī logoñ ko hukm diyā thā ki us din jang kā nārā na lagāen. Us ne kahā, “Jab tak main hukm na dūn us waqt tak ek lafz bhī na bolnā. Jab main ishārā dūngā to phir hī khūb nārā lagānā.” ¹¹ Isī tarah Rab ke sandūq ne shahr kī fasīl ke sāth sāth chal kar chakkar lagāyā. Phir logoñ ne khaimāgāh meñ lauṭ kar wahān rāt guzārī.

¹²⁻¹³ Agle din Yashua subah-sawere uṭhā, aur imāmoñ aur faujiyoñ ne dūsri martabā shahr kā chakkar lagāyā. Un kī wuhī tartīb thī. Pahle kuchh musallah ādmī, phir sāt narsinge bajāne wāle imām, phir Rab ke ahd kā sandūq uṭhāne wāle imām aur ākhir meñ mazīd kuchh musallah ādmī the. Chakkar lagāne ke daurān imām narsinge bajāte rahe. ¹⁴ Is dūsre din bhī wuh shahr kā chakkar lagā kar khaimāgāh meñ lauṭ āe. Unhoñ ne chhih din tak aisā hī kiya.

¹⁵ Sātweñ din unhoñ ne subah-sawere uṭh kar shahr kā chakkar yoñ lagāyā jaise pahle chhih dinoñ meñ, lekin is dafā unhoñ ne kul sāt chakkar lagāe. ¹⁶ Sātweñ chakkar par imāmoñ ne narsingoñ ko bajāte hue lambī-sī phūnk mārī. Tab Yashua ne logoñ se kahā, “Jang kā nārā lagāen, kyonki Rab ne āp ko yih shahr de diyā hai. ¹⁷ Shahr ko aur jo kuchh us meñ hai tabāh karke Rab ke lie maḥsūs karnā hai. Sirf Rāhab kasbī ko un logoñ samet bachānā hai jo us ke ghar meñ haiñ. Kyonki us ne hamāre un jāsūsoñ ko chhupā diyā jin ko ham ne yahān bhejā thā. ¹⁸ Lekin Allāh ke lie maḥsūs chīzoñ ko hāth na lagānā, kyonki agar āp un meñ se kuchh le leñ to apne āp ko tabāh karenge balki Isrāīlī khaimāgāh par bhī tabāhī aur āfat lāenge. ¹⁹ Jo kuchh bhī chāndī, sone, pital yā lohe se banā hai wuh Rab ke lie maḥsūs hai. Use Rab ke khazāne meñ ḍālnā hai.”

²⁰ Jab imāmoñ ne lambī phūnk mārī to Isrāīliyoñ ne jang ke zordār nāre lagāe. Achānak Yarīhū kī fasīl gir gaī, aur har shaḥs apnī apnī jagah par sīdhā shahr meñ dākhil huā. Yoñ shahr Isrāīl ke qabze meñ ā gayā. ²¹ Jo kuchh bhī shahr meñ thā use unhoñ ne talwār se mār kar Rab ke lie maḥsūs kiya, khāh mard yā aurat, jawān yā buzurg, gāy-bail, bheṛ-bakrī yā gadhā thā.

²² Jin do ādmiyoñ ne mulk kī jāsūsī kī thī un se Yashua ne kahā, “Ab apnī qasam kā wādā pūrā karen. Kasbī ke ghar meñ jā kar use aur us ke tamām ghar wāloñ ko nikāl lāen.” ²³ Chunāñche yih jawān ādmī gae aur Rāhab, us ke mān-bāp, bhāiyoñ aur bāqī rishtedāroñ ko us kī milkiyat samet nikāl kar khaimāgāh se bāhar kahīn basā diyā. ²⁴ Phir unhoñ ne pūre shahr ko aur jo kuchh us meñ thā bhasm kar diyā. Lekin chāndī, sone, pital aur lohe kā tamām māl unhoñ ne Rab ke ghar ke khazāne meñ ḍāl diyā. ²⁵ Yashua ne sirf Rāhab kasbī aur us ke ghar wāloñ ko bachāe rakhā, kyonki us ne un ādmiyoñ ko chhupā diyā thā jinheñ Yashua ne Yarīhū bhejā thā. Rāhab āj tak Isrāīliyoñ ke darmiyan rahtī hai.

²⁶ Us waqt Yashua ne qasam khāī, “Rab kī lānat us par ho jo Yarīhū kā shahr nae sire se tāmīr karne kī koshish kare. Shahr kī buniyād rakhte waqt wuh apne pahlaṭhe se mahrūm ho jāegā, aur us ke darwāzoñ ko kharā karte waqt wuh apne sab se chhoṭe beṭe se hāth dho baiṭhegā.”

²⁷ Yoñ Rab Yashua ke sāth thā, aur us kī shohrat pūre mulk meñ phail gaī.

7

Akan kā Gunāh

¹ Lekin jahān tak Rab ke lie maḥsūs chīzoñ kā tālluq thā Isrāīliyoñ ne bewafāi kī. Yahūdāh ke qabīle ke ek ādmī ne un meñ se kuchh apne lie le liyā. Us kā nām Akan bin Karmī bin Zabdī bin Zārah thā. Tab Rab kā ḡhazab Isrāīliyoñ par nāzil huā.

² Yih yoñ zāhir huā ki Yashua ne kuchh ādmiyoñ ko Yarihū se Aī Shahr ko bhej diyā jo Baitel ke mashriq meñ Bait-āwan ke qarīb hai. Us ne un se kahā, “Us ilāqe meñ jā kar us kī jāsūsī karen.” Chunānche wuh jā kar aisā hī karne lage. ³ Jab wāpas āe to unhoñ ne Yashua se kahā, “Is kī zarūrat nahīn ki tamām log Aī par hamlā karen. Use shikast dene ke lie do yā tīn hazār mard kāfī haiñ. Bāqī logoñ ko na bhejen warnā wuh ḡhāhmaḡhāh thak jāenge, kyonki dushman ke log kam haiñ.” ⁴ Chunānche taqrībān tīn hazār ādmī Aī se laṛne gae. Lekin wuh Aī ke mardoñ se shikast khā kar farār hue, ⁵ aur un ke 36 afrād shahīd hue. Aī ke ādmiyoñ ne shahr ke darwāze se le kar Shabarīm tak un kā tāqqub karke wahān kī dhalān par unheñ mār dālā. Tab Isrāīlī saḡht ghabrā gae. Aur un kī himmat jawāb de gai.

⁶ Yashua ne ranjish kā izhār karke apne kapṛoñ ko phār diyā aur Rab ke sandūq ke sāmne muñh ke bal gir gayā. Wahān wuh shām tak paṛā rahā. Isrāīl ke buzurgoñ ne bhī aisā hī kiyā aur apne sar par ḡhāk dāl lī. ⁷ Yashua ne kahā, “Hāy, ai Rab Qādir-e-mutlaq! Tū ne is qaum ko Dariyā-e-Ārdan meñ se guzarne kyon diyā agar terā maḡsad sirf yih thā ki hameñ Amoriyoñ ke hawāle karke halāk kare? Kāsh ham dariyā ke mashriqī kināre par rahne ke lie taiyār hote! ⁸ Ai Rab, ab maiñ kyā kahūñ jab Isrāīl apne dushmanoñ ke sāmne se bhāḡ āyā hai? ⁹ Kanānī aur mulk kī bāqī qaumeñ yih sun kar hameñ gher leñgī aur hamārā nām-o-nishān miṭā deñgī. Agar aisā hogā to phir tū ḡhud apnā azīm nām qāym rakhne ke lie kyā karegā?”

¹⁰ Jawāb meñ Rab ne Yashua se kahā, “Uṭh kar khaṛā ho jā! Tū kyon muñh ke bal paṛā hai? ¹¹ Isrāīl ne gunāh kiyā hai. Unhoñ ne mere ahd kī ḡhilāfwarzī kī hai jo maiñ ne un ke sāth bāndhā thā. Unhoñ ne maḡhsūsshudā chīzoñ meñ se kuchh le liyā hai, aur chorī karke chupke se apne sāmān meñ milā liyā hai. ¹² Isī lie Isrāīlī apne dushmanoñ ke sāmne qāym nahīn rah sakte balki piṭh pher kar bhāḡ rahe haiñ. Kyonki is harkat se Isrāīl ne apne āp ko bhī halākat ke lie maḡhsūs kar liyā hai. Jab tak tum apne darmiyān se wuh kuchh nikāl kar tabāh na kar lo jo tabāhī ke lie maḡhsūs hai us waqt tak maiñ tumhāre sāth nahīn hūngā. ¹³ Ab uṭh aur logoñ ko mere lie maḡhsūs-o-muḡaddas kar. Unheñ batā denā, ‘Apne āp ko kal ke lie maḡhsūs-o-muḡaddas karnā, kyonki Rab jo Isrāīl kā ḡhudā hai farmātā hai ki ai Isrāīl, tere darmiyān aisā māl hai jo mere lie maḡhsūs hai. Jab tak tum use apne darmiyān se nikāl na do apne dushmanoñ ke sāmne qāym nahīn rah sakoge.’

¹⁴ Kal subah ko har ek qabīlā apne āp ko pesh kare. Rab zāhir karegā ki qusūrwar shakhs kaun-se qabīle kā hai. Phir us qabīle ke kunbe bārī bārī sāmne āeñ. Jis kunbe ko Rab qusūrwar ṭhahrāegā us ke muḡhtalif ḡhāndān sāmne āeñ. Aur jis ḡhāndān ko Rab qusūrwar ṭhahrāegā us ke muḡhtalif afrād sāmne āeñ. ¹⁵ Jo Rab ke lie maḡhsūs māl ke sāth pakaṛā jāegā use us kī milkiyat samet jalā denā hai, kyonki us ne Rab ke ahd kī ḡhilāfwarzī karke Isrāīl meñ sharmnāk kām kiyā hai.”

¹⁶ Agle dīn subah-sawere Yashua ne qabīloñ ko bārī bārī apne pās āne diyā. Jab Yahūdāh ke qabīle kī bārī āī to Rab ne use qusūrwar ṭhahrāyā. ¹⁷ Jab us qabīle ke muḡhtalif kunbe sāmne āe to Rab ne Zārah ke kunbe ko qusūrwar ṭhahrāyā. Jab Zārah ke muḡhtalif ḡhāndān sāmne āe to Rab ne Zabdī kā ḡhāndān qusūrwar ṭhahrāyā. ¹⁸ Āḡhirkār Yashua ne us ḡhāndān ko fardan fardan apne pās āne diyā, aur Akan bin Karmī bin Zabdī bin Zārah pakaṛā gayā. ¹⁹ Yashua ne us se kahā, “Beṭā, Rab Isrāīl ke ḡhudā ko jalāl do aur us kī sātaish karo. Mujhe batā do ki tum ne kyā kiyā. Koī bhī bāt mujh se mat chhupānā.”

²⁰ Akan ne jawāb diyā, “Wāqai main ne Rab Isrāil ke Khudā kā gunāh kiyā hai. ²¹ Main ne lūṭe hue māl meñ se Bābal kā ek shāndār choḡhā, taqrīban sawā do kilogrām chāndī aur ādhe kilogrām se zāyd sone kī īnṭ le lī thī. Yih chīzeñ dekh kar main ne un kā lālach kiyā aur unheñ le liyā. Ab wuh mere khaime kī zamīn meñ dabī huī haiñ. Chāndī ko main ne bāqī chīzoñ ke nīche chhupā diyā.”

²² Yih sun kar Yashua ne apne bandoñ ko Akan ke khaime ke pās bhej diyā. Wuh daur kar wahān pahuñche to dekhā ki yih māl wāqai khaime kī zamīn meñ chhupāyā huā hai aur ki chāndī dūsri chīzoñ ke nīche paṛī hai. ²³ Wuh yih sab kuchh khaime se nikāl kar Yashua aur tamām Isrāiliyoñ ke pās le āe aur Rab ke sāmne rakḥ diyā. ²⁴ Phir Yashua aur tamām Isrāilī Akan bin Zārah ko pakar kar Wādī-e-Akūr meñ le gae. Unhoñ ne chāndī, libās, sone kī īnṭ, Akan ke bete-betiyoñ, gāy-bailoñ, gadhoñ, bher-bakriyoñ aur us ke khaime gharz us kī pūrī milkiyat ko us wādī meñ pahuñchā diyā.

²⁵ Yashua ne kahā, “Tum yih āfat ham par kyoñ lāe ho? Āj Rab tum par hī āfat lāegā.” Phir pūre Isrāil ne Akan ko us ke ghar wāloñ samet sangsār karke jalā diyā.

²⁶ Akan ke ūpar unhoñ ne pattharoñ kā baṛā dher lagā diyā jo āj tak wahān maujūd hai. Yihī wajah hai ki āj tak us kā nām Wādī-e-Akūr yānī Āfat kī Wādī rahā hai.

Is ke bād Rab kā saḡht ghazab ṭhandā ho gayā.

8

Aī kī Shikast

¹ Phir Rab ne Yashua se kahā, “Mat dar aur mat ghabrā balki tamām faujī apne sāth le kar Aī Shahr par hamlā kar. Kyoñki main ne Aī ke bādshāh, us kī qaum, us ke shahr aur mulk ko tere hāth meñ kar diyā hai. ² Lāzim hai ki tū Aī aur us ke bādshāh ke sāth wuh kuchh kare jo tū ne Yarihū aur us ke bādshāh ke sāth kiyā thā. Lekin is martabā tum us kā māl aur maweshī apne pās rakḥ sakte ho. Hamlā karte waqt shahr ke pīchhe ghāt lagā.”

³ Chunāñche Yashua pūre lashkar ke sāth Aī par hamlā karne ke lie niklā. Us ne apne sab se achche faujiyoñ meñ se 30,000 ko chun liyā aur unheñ rāt ke waqt Aī ke kḥilāf bhej kar ⁴ hukm diyā, “Dhyān deñ ki āp shahr ke pīchhe ghāt lagāeñ. Sab ke sab shahr ke qarīb hī taiyār raheñ. ⁵ Itne meñ main bāqī mardoñ ke sāth shahr ke qarīb ā jāūngā. Aur jab shahr ke log pahle kī tarah hamāre sāth laṛne ke lie nikleñge to ham un ke āge āge bhāg jāeñge. ⁶ Wuh hamāre pīchhe paṛ jāeñge aur yoñ ham unheñ shahr se dūr le jāeñge, kyoñki wuh samjheñge ki ham is dafā bhī pahle kī tarah un se bhāg rahe haiñ. ⁷ Phir āp us jagah se nikleñ jahān āp ghāt meñ baiṭhe hoñge aur shahr par qabzā kar leñ. Rab āp kā Khudā use āp ke hāth meñ kar degā. ⁸ Jab shahr āp ke qabze meñ hogā to use jalā denā. Wuhī karen jo Rab ne farmāyā hai. Merī in hidāyāt par dhyān deñ.”

⁹ Yih kah kar Yashua ne unheñ Aī kī taraf bhej diyā. Wuh rawānā ho kar Aī ke maḡhrib meñ ghāt meñ baiṭh gae. Yih jagah Baitel aur Aī ke darmiyān thī. Lekin Yashua ne yih rāt bāqī logoñ ke sāth kḥaimāgāh meñ guzārī. ¹⁰ Agle din subah-sawere Yashua ne ādmiyoñ ko jamā karke un kā jāyzā liyā. Phir wuh Isrāil ke buzurgoñ ke sāth un ke āge āge Aī kī taraf chal diyā. ¹¹ Jo lashkar us ke sāth thā wuh chalte chalte Aī ke sāmne pahuñch gayā. Unhoñ ne shahr ke shimāl meñ apne khaime lagāe. Un ke aur shahr ke darmiyān wādī thī.

¹² Jo shahr ke maḡhrib meñ Aī aur Baitel ke darmiyān ghāt lagāe baiṭhe the wuh taqrīban 5,000 mard the. ¹³ Yoñ shahr ke maḡhrib aur shimāl meñ ādmī laṛne ke lie taiyār hue. Rāt ke waqt Yashua wādī meñ pahuñch gayā.

¹⁴ Jab Aī ke bādshāh ne shimāl meñ Isrāiliyoñ ko dekhā to us ne jaldī jaldī taiyāriyāñ kīñ. Agle din subah-sawere wuh apne ādmiyoñ ke sāth shahr se niklā tāki Isrāiliyoñ

ke sāth lare. Yih jagah Wādī-e-Yardan kī taraf thī. Bādshāh ko mālūm na huā ki Isrāīlī shahr ke pīchhe ghāt meñ baiṭhe haiñ. ¹⁵ Jab Aī ke mard nikle to Yashua aur us kā lashkar shikast kā izhār karke registān kī taraf bhāgne lage.

¹⁶ Tab Aī ke tamām mardoñ ko Isrāīliyoñ kā tāqqub karne ke lie bulāyā gayā, aur Yashua ke pīchhe bhāgte bhāgte wuh shahr se dūr nikal gae. ¹⁷ Ek mard bhī Aī yā Baitel meñ na rahā balki sab ke sab Isrāīliyoñ ke pīchhe paṛ gae. Na sirf yih balki unhoñ ne shahr kā darwāzā khulā chhoṛ diyā.

¹⁸ Phir Rab ne Yashua se kahā, “Jo shamshīr tere hāth meñ hai use Aī ke k̄hilāf uṭhāe rakh, kyonki main yih shahr tere hāth meñ kar dūngā.” Yashua ne aisā hī kiyā, ¹⁹ aur jyon hī us ne apnī shamshīr se Aī kī taraf ishārā kiyā ghāt meñ baiṭhe ādmī jaldī se apnī jagah se nikal āe aur daur daur kar shahr par jhapṭ paṛe. Unhoñ ne us par qabzā karke jaldī se use jalā diyā.

²⁰ Jab Aī ke ādmiyoñ ne muṛ kar nazar ḍālī to dekhā ki shahr se dhuen ke bādāl uṭh rahe haiñ. Lekin ab un ke lie bhī bachne kā koī rāstā na rahā, kyonki jo Isrāīlī ab tak un ke āge āge registān kī taraf bhāg rahe the wuh achānak muṛ kar tāqqub karne wāloñ par ṭuṭ paṛe. ²¹ Kyonki jab Yashua aur us ke sāth ke ādmiyoñ ne dekhā ki ghāt meñ baiṭhe Isrāīliyoñ ne shahr par qabzā kar liyā hai aur ki shahr se dhuān uṭh rahā hai to unhoñ ne muṛ kar Aī ke ādmiyoñ par hamlā kar diyā. ²² Sāth sāth shahr meñ dākhl hue Isrāīlī shahr se nikal kar pīchhe se un se laṛne lage. Chunāñche Aī ke ādmī bīch meñ phaṅs gae. Isrāīliyoñ ne sab ko qatl kar diyā, aur na koī bachā, na koī farār ho sakā. ²³ Sirf Aī ke bādshāh ko zindā pakaṛā aur Yashua ke pās lāyā gayā.

²⁴ Aī ke mardoñ kā tāqqub karte karte un sab ko khule maidān aur registān meñ talwār se mār dene ke bād Isrāīliyoñ ne Aī Shahr meñ wāpas ā kar tamām bāshindoñ ko halāk kar diyā. ²⁵ Us din Aī ke tamām mard aur aurateñ māre gae. Kul 12,000 afrād. ²⁶ Kyonki Yashua ne us waqt tak apnī shamshīr uṭhāe rakhī jab tak Aī ke tamām bāshindoñ ko halāk na kar diyā gayā. ²⁷ Sirf shahr ke maweshī aur lūṭā huā māl bach gayā, kyonki is dafā Rab ne hidāyat kī thī ki Isrāīlī use le jā sakte haiñ.

²⁸ Yashua ne Aī ko jalā kar use hameshā ke lie malbe kā ḍher banā diyā. Yih maqām āj tak wīrān hai. ²⁹ Aī ke bādshāh kī lāsh us ne shām tak darakht se laṭkāe rakhī. Phir jab sūraj dūbne lagā to Yashua ne apne logoñ ko hukm diyā ki bādshāh kī lāsh ko darakht se utār deñ. Tab unhoñ ne use shahr ke darwāze ke pās phaiṅk kar us par patthar kā baṛā ḍher lagā diyā. Yih ḍher āj tak maujūd hai.

Aibāl Pahār par Ahd kī Tajdīd

³⁰ Us waqt Yashua ne Rab Isrāīl ke Khudā kī tāzīm meñ Aibāl Pahār par qurbāngāh banāī ³¹ jis tarah Rab ke k̄hādīm Mūsā ne Isrāīliyoñ ko hukm diyā thā. Us ne use Mūsā kī Shariāt kī Kitāb meñ darj hidāyāt ke mutābiq banāyā. Qurbāngāh ke patthar tarāshe baḡhair lagāe gae. Aur un par lohe kā ālā na chalāyā gayā. Us par unhoñ ne Rab ko bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kīñ.

³² Wahāñ Yashua ne Isrāīliyoñ kī maujūdagī meñ pattharoñ par Mūsā kī shariāt dubārā likh dī. ³³ Phir buzurgoñ, nigahbānoñ aur qāziyoñ ke sāth mil kar tamām Isrāīlī do gurohoñ meñ taqsīm hue. Pardeśī bhī un meñ shāmil the. Ek guroh Garizīm Pahār ke sāmne kharā huā aur dūsrā Aibāl Pahār ke sāmne. Donoñ guroh ek dūstre ke muqābil kharā rahe jabki Lāwī ke qabile ke imām un ke darmiyān kharā hue. Unhoñ ne Rab ke ahd kā sandūq uṭhā rakhā thā. Sab kuchh un hidāyāt ke ain mutābiq huā jo Rab ke k̄hādīm Mūsā ne Isrāīliyoñ ko barkat dene ke lie dī thīñ.

³⁴ Phir Yashua ne shariāt kī tamām bātoñ kī tilāwat kī, us kī barakāt bhī aur us kī lānateñ bhī. Sab kuchh us ne waisā hī paṛhā jaisā ki Shariāt kī Kitāb meñ darj thā.

³⁵ Jo bhī hukm Mūsā ne diyā thā us kā ek bhī lafz na rahā jis kī tilāwat Yashua ne

tamām Isrāīliyon kī pūrī jamāt ke sāmne na kī ho. Aur sab ne yih bāteñ sunīñ. Is meñ aurateñ, bachche aur un ke darmiyān rahne wāle pardesī sab shāmil the.

9

Jibaūnī Yashua ko Dhokā Dete Haiñ

¹ In bātoñ kī khabar Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib ke tamām bādshāhoñ tak pahuñchī, kḡhāh wuh pahārī ilāqe, maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe yā sāhilī ilāqe meñ Lubnān tak rahte the. Un kī yih qaumeñ thīñ: Hittī, Amorī, Kanānī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī. ² Ab yih Yashua aur Isrāīliyon se laṛne ke lie jamā hue.

³ Lekin jab Jibaūn Shahr ke bāshindoñ ko patā chalā ki Yashua ne Yarīhū aur Aī ke sāth kyā kiyā hai ⁴ to unhoñ ne ek chāl chālī. Apne sāth safr ke lie khānā le kar wuh Yashua ke pās chal paṛe. Un ke gadhoñ par kḡhastāhāl boriyān aur mai kī aisī purānī aur ghisī-phaṭī mashkeñ ladī huī thīñ jin kī bār bār marammat huī thī. ⁵ Mardoñ ne aise purāne jūte pahan rakhe the jin par jagah jagah paiwand lage hue the. Un ke kapṛe bhī ghise-phaṭe the, aur safr ke lie jo roṭī un ke pās thī wuh kḡhushk aur ṭukṛe ṭukṛe ho gaī thī. ⁶ Aisī hālat meñ wuh Yashua ke pās Jiljāl kī kḡhaimāgāh meñ pahuñch gae. Unhoñ ne us se aur bāqī Isrāīlī mardoñ se kahā, “Ham ek dūr-darāz mulk se āe haiñ. Āeñ, hamāre sāth muāhadā karen.”

⁷ Lekin Isrāīliyon ne Hiwwiyon se kahā, “Shāyad āp hamāre ilāqe ke bīch meñ kahīn baste haiñ. Agar aisā hai to ham kis tarah āp se muāhadā kar sakte haiñ?”

⁸ Wuh Yashua se bole, “Ham āp kī kḡhidmat ke lie hāzir haiñ.”

Yashua ne pūchhā, “Āp kaun haiñ aur kahān se āe haiñ?” ⁹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Āp ke kḡhādīm āp ke Kḡhudā ke nām ke bāis ek nihāyat dūr-darāz mulk se āe haiñ. Kyonki us kī khabar ham tak pahuñch gaī hai, aur ham ne wuh sab kuchh sun liyā hai jo us ne Misr meñ ¹⁰ aur Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ rahne wāle do bādshāhoñ ke sāth kiyā yānī Hasbon ke bādshāh Sīhon aur Basan ke bādshāh Oj ke sāth jo Astārāt meñ rahtā thā. ¹¹ Tab hamāre buzurgoñ balki hamāre mulk ke tamām bāshindoñ ne ham se kahā, ‘Safr ke lie khānā le kar un se milne jāeñ. Un se bāt karen ki ham āp kī kḡhidmat ke lie hāzir haiñ. Āeñ, hamāre sāth muāhadā karen.’ ¹² Hamārī yih roṭī abhī garm thī jab ham ise safr ke lie apne sāth le kar āp se milne ke lie apne gharoñ se rawānā hue. Aur ab āp kḡhud dekh sakte haiñ ki yih kḡhushk aur ṭukṛe ṭukṛe ho gaī hai. ¹³ Aur mai kī in mashkoñ kī ghisī-phaṭī hālat dekheñ. Bharte waqt yih naī aur lachakdār thīñ. Yihī hamāre kapṛoñ aur jūtoñ kī hālat bhī hai. Safr karte karte yih kḡhatm ho gae haiñ.”

¹⁴ Isrāīliyon ne musāfiroñ kā kuchh khānā liyā. Afsos, unhoñ ne Rab se hidāyat na māngī. ¹⁵ Phir Yashua ne un ke sāth sulah kā muāhadā kiyā aur jamāt ke rāhnumāoñ ne qasam khā kar us kī tasdīq kī. Muāhade meñ Isrāīl ne wādā kiyā ki Jibaūniyon ko jīne degā.

¹⁶ Tīn dīn guzare to Isrāīliyon ko patā chalā ki Jibaūnī hamāre qarīb hī aur hamāre ilāqe ke ain bīch meñ rahte haiñ. ¹⁷ Isrāīlī rawānā hue aur tīsre dīn un ke shahroñ ke pās pahuñche jin ke nām Jibaūn, Kafīrā, Bairot aur Qiriyat-yārīm the. ¹⁸ Lekin chūñki jamāt ke rāhnumāoñ ne Rab Isrāīl ke Kḡhudā kī qasam khā kar un se wādā kiyā thā is lie unhoñ ne Jibaūniyon ko halāk na kiyā. Pūrī jamāt rāhnumāoñ par burburāne lagī, ¹⁹ lekin unhoñ ne jawāb meñ kahā, “Ham ne Rab Isrāīl ke Kḡhudā kī qasam khā kar un se wādā kiyā, aur ab ham unheñ chheṛ nahīn sakte. ²⁰ Chūnāñche ham unheñ jīne deñge aur wuh qasam na toṛeñge jo ham ne un ke sāth khāī. Aisā na ho ki Allāh kā ḡhazab ham par nāzil ho jāe. ²¹ Unheñ jīne do.” Phir faislā yih huā ki Jibaūnī lakaṛhāre aur pānī bharne wāle ban kar pūrī jamāt kī kḡhidmat karen. Yoñ Isrāīlī rāhnumāoñ kā un ke sāth wādā qāym rahā.

²² Yashua ne Jibaūniyoṅ ko bulā kar kahā, “Tum ne hameṅ dhokā de kar kyoṅ kahā ki ham āp se nihāyat dūr rahte haiṅ hālāṅki tum hamāre ilāqe ke bīch meṅ hī rahte ho? ²³ Chunāṅche ab tum par lānat ho. Tum lakaṛhāre aur pānī bharne wāle ban kar hameshā ke lie mere Ḳhudā ke ghar kī ḵhidmat karoge.”

²⁴ Unhoṅ ne jawāb diyā, “Āp ke ḵhādimoṅ ko sāf batāyā gayā thā ki Rab āp ke Ḳhudā ne apne ḵhādīm Mūsā ko kyā hukm diyā thā, ki use āp ko pūrā mulk denā aur āp ke āge āge tamām bāshindoṅ ko halāk karnā hai. Yih sun kar ham bahut ḍar gae ki hamārī jān nahīn bachegī. Isī lie ham ne yih sab kuchh kiyā. ²⁵ Ab ham āp ke hāth meṅ haiṅ. Hamāre sāth wuh kuchh karen jo āp ko achchhā aur ṭhīk lagtā hai.”

²⁶ Chunāṅche Yashua ne unheṅ Isrāīliyoṅ se bachāyā, aur unhoṅ ne Jibaūniyoṅ ko halāk na kiyā. ²⁷ Usī dīn us ne Jibaūniyoṅ ko lakaṛhāre aur pānī bharne wāle banā diyā tāki wuh jamāt aur Rab kī us qurbāngāh kī ḵhidmat karen jis kā maqām Rab ko abhī chunanā thā. Aur yih log āj tak yihī kuchh karte haiṅ.

10

Amoriyoṅ kī Shikast

¹ Yarūshalam ke bādshāh Adūnī-sidq ko ḵhabar milī ki Yashua ne Aī par yoṅ qabzā karke use mukammal taur par tabāh kar diyā hai jis tarah us ne Yarīhū aur us ke bādshāh ke sāth bhī kiyā thā. Use yih ittalā bhī dī gai ki Jibaūn ke bāshinde Isrāīliyoṅ ke sāth sulah kā muāhadā karke un ke darmiyān rah rahe haiṅ. ² Yih sun kar wuh aur us kī qaum nihāyat ḍar gae. Kyoṅki Jibaūn barā shahr thā. Wuh ahmiyat ke lihāz se un shahroṅ ke barābar thā jin ke bādshāh the, balki wuh Aī Shahr se bhī barā thā, aur us ke tamām mard behtarīn faujī the.

³ Chunāṅche Yarūshalam ke bādshāh Adūnī-sidq ne apne qāsīd Habrūn ke bādshāh Hūhām, Yarmūt ke bādshāh Pīrām, Lakīs ke bādshāh Yafīa aur Ijlūn ke bādshāh Dabīr ke pās bhej die. ⁴ Paighām yih thā, “Āeṅ aur Jibaūn par hamlā karne meṅ merī madad karen, kyoṅki us ne Yashua aur Isrāīliyoṅ ke sāth sulah kā muāhadā kar liyā hai.” ⁵ Yarūshalam, Habrūn, Yarmūt, Lakīs aur Ijlūn ke yih pāñch Amorī bādshāh muttahid hue. Wuh apne tamām faujiyoṅ ko le kar chal paṛe aur Jibaūn kā muhāsarā karke us se jang karne lage.

⁶ Us waqt Yashua ne apne ḵhaime Jiljāl meṅ lagāe the. Jibaūn ke logoṅ ne use paighām bhej diyā, “Apne ḵhādimoṅ ko tark na karen. Jaldī se hamāre pās ā kar hameṅ bachāeṅ! Hamārī madad kījie, kyoṅki pahārī ilāqe ke tamām Amorī bādshāh hamāre ḵhilāf muttahid ho gae haiṅ.”

⁷ Yih sun kar Yashua apnī pūrī fauj ke sāth Jiljāl se niklā aur Jibaūn ke lie rawānā huā. Us ke behtarīn faujī bhī sab us ke sāth the. ⁸ Rab ne Yashua se kahā, “Un se mat ḍarnā, kyoṅki maiṅ unheṅ tere hāth meṅ kar chukā huṅ. Un meṅ se ek bhī terā muqābalā nahīn karne pāegā.” ⁹ Aur Yashua ne Jiljāl se sārī rāt safr karte karte achānak dushman par hamlā kiyā. ¹⁰ Us waqt Rab ne Isrāīliyoṅ ke dekhte dekhte dushman meṅ abtarī paidā kar dī, aur unhoṅ ne Jibaūn ke qarīb dushman ko zabardast shikast dī. Isrāīlī Bait-haurūn tak pahuṅchāne wāle rāste par Amorīyoṅ kā tāqqub karte karte unheṅ Azīqā aur Maqqedā tak maut ke ghāṭ utārte gae. ¹¹ Aur jab Amorī is rāste par Azīqā kī taraf bhāg rahe the to Rab ne āsmān se un par barē barē ole barsāe jinhoṅ ne Isrāīliyoṅ kī nisbat zyādā dushmanoṅ ko halāk kar diyā.

¹² Us dīn jab Rab ne Amorīyoṅ ko Isrāīl ke hāth meṅ kar diyā to Yashua ne Isrāīliyoṅ kī maujūdagī meṅ Rab se kahā,

“Ai sūraj, Jibaūn ke ūpar ruk jā!

Ai chānd, Wādī-e-Aiyālon par ṭhahar jā!”

¹³ Tab sūraj ruk gayā, aur chānd ne āge harkat na kī. Jab tak ki Isrāīl ne apne dushmanoṅ se pūrā badlā na le liyā us waqt tak wuh ruke rahe. Is bāt kā zikr Yāshar

kī Kitāb meñ kiyā gayā hai. Sūraj āsmān ke bīch meñ ruk gayā aur taqriban ek pūre din ke daurān ghurūb na huā. ¹⁴ Yih din munfarid thā. Rab ne insān kī is tarah kī duā na kabhī is se pahle, na kabhī is ke bād sunī. Kyoñki Rab khud Isrāil ke lie lar rahā thā. ¹⁵ Is ke bād Yashua pūre Isrāil samet Jiljāl kī khaimāgāh meñ laut āyā.

Pāñch Amorī Bādshāhoñ kī Giriftārī

¹⁶ Lekin pāñchoñ Amorī bādshāh farār ho kar Maqqedā ke ek ghār meñ chhup gae the. ¹⁷ Yashua ko ittalā dī gaī ¹⁸ to us ne kahā, “Kuchh baṛe baṛe patthar luṛhkā kar ghār kā muñh band karnā, aur kuchh ādmī us kī pahrādārī karen. ¹⁹ Lekin bāqī log na ruken balki dushmanoñ kā tāqqub karke pīchhe se unheñ mārte jāen. Unheñ dubārā apne shahroñ meñ dākhl hone kā mauqā mat denā, kyoñki Rab āp ke Khudā ne unheñ āp ke hāth meñ kar diyā hai.” ²⁰ Chunāñche Yashua aur bāqī Isrāilī unheñ halāk karte rahe, aur kam hī apne shahroñ kī fasīl meñ dākhl ho sake. ²¹ Is ke bād pūrī fauj sahīh-salāmat Yashua ke pās Maqqedā kī lashkargāh meñ wāpas pahuñch gaī.

Ab se kisī meñ bhī Isrāilīyoñ ko dhamkī dene kī jurrat na rahī.

²² Phir Yashua ne kahā, “Ghār ke muñh ko khol kar yih pāñch bādshāh mere pās nikāl lāen.” ²³ Log ghār ko khol kar Yarūshalam, Habrūn, Yarmūt, Lakīs aur Ijlūn ke bādshāhoñ ko Yashua ke pās nikāl lāe. ²⁴ Yashua ne Isrāil ke mardoñ ko bulā kar apne sāth khare faujī afsaroñ se kahā, “Idhar ā kar apne pairon ko bādshāhoñ kī gardanoñ par rakh den.” Afsaroñ ne aisā hī kiyā. ²⁵ Phir Yashua ne un se kahā, “Na ḍaren aur na hauslā haren. Mazbūt aur diler hon. Rab yihī kuchh un tamām dushmanoñ ke sāth karegā jin se āp lareñge.” ²⁶ Yih kah kar us ne bādshāhoñ ko halāk karke un kī lāsheñ pāñch daraḥtoñ se laṭkā dīn. Wahān wuh shām tak laṭkī rahīn. ²⁷ Jab sūraj dūbne lagā to logon ne Yashua ke hukm par lāsheñ utār kar us ghār meñ phaiñk dīn jis meñ bādshāh chhup gae the. Phir unhoñ ne ghār ke muñh ko baṛe baṛe pattharon se band kar diyā. Yih patthar āj tak wahān paṛe hue haiñ.

Mazīd Amorī Shahroñ par Qabzā

²⁸ Us din Maqqedā Yashua ke qabze meñ ā gayā. Us ne pūre shahr ko talwār se Rab ke lie maḥsūs karke tabāh kar diyā. Bādshāh samet sab halāk hue aur ek bhī na bachā. Shahr ke bādshāh ke sāth us ne wuh sulūk kiyā jo us ne Yarihū ke bādshāh ke sāth kiyā thā.

²⁹ Phir Yashua ne tamām Isrāilīyoñ ke sāth wahān se āge nikal kar Libnā par hamlā kiyā. ³⁰ Rab ne us shahr aur us ke bādshāh ko bhī Isrāil ke hāth meñ kar diyā. Yashua ne talwār se shahr ke tamām bāshindoñ ko halāk kiyā, aur ek bhī na bachā. Bādshāh ke sāth us ne wuhī sulūk kiyā jo us ne Yarihū ke bādshāh ke sāth kiyā thā.

³¹ Is ke bād us ne tamām Isrāilīyoñ ke sāth Libnā se āge baṛh kar Lakīs kā muhāsarā kiyā. Jab us ne us par hamlā kiyā ³² to Rab ne yih shahr us ke bādshāh samet Isrāil ke hāth meñ kar diyā. Dūsre din wuh Yashua ke qabze meñ ā gayā. Shahr ke sāre bāshindoñ ko us ne talwār se halāk kiyā, jis tarah ki us ne Libnā ke sāth bhī kiyā thā. ³³ Sāth sāth Yashua ne Jazar ke bādshāh Hūram aur us ke logon ko bhī shikast dī jo Lakīs kī madad karne ke lie āe the. Un meñ se ek bhī na bachā.

³⁴ Phir Yashua ne tamām Isrāilīyoñ ke sāth Lakīs se āge baṛh kar Ijlūn kā muhāsarā kar liyā. Usī din unhoñ ne us par hamlā karke ³⁵ us par qabzā kar liyā. Jis tarah Lakīs ke sāth huā usī tarah Ijlūn ke sāth bhī kiyā gayā yāñi shahr ke tamām bāshinde talwār se halāk hue.

³⁶ Is ke bād Yashua ne tamām Isrāilīyoñ ke sāth Ijlūn se āge baṛh kar Habrūn par hamlā kiyā. ³⁷ Shahr par qabzā karke unhoñ ne bādshāh, irdgird kī ābādiyāñ aur bāshinde sab ke sab tah-e-tegh kar die. Koī na bachā. Ijlūn kī tarah unhoñ ne use pūre taur par tamām bāshindoñ samet Rab ke lie maḥsūs karke tabāh kar diyā.

³⁸ Phir Yashua tamām Isrāīliyon ke sāth muṛ kar Dabīr kī taraf baṛh gayā. Us par hamlā karke ³⁹ us ne shahr, us ke bādshāh aur irdgird kī ābādiyon par qabzā kar liyā. Sab ko nest kar diyā gayā, ek bhī na bachā. Yoñ Dabīr ke sāth wuh kuchh huā jo pahle Habrūn aur Libnā us ke bādshāh samet huā thā.

⁴⁰ Is tarah Yashua ne junūbī Kanān ke tamām bādshāhon ko shikast de kar un ke pūre mulk par qabzā kar liyā yānī mulk ke pahārī ilāqe par, junūb ke Dasht-e-Najab par, maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe par aur Wādī-e-Yardan ke maḡhrib meñ wāqe pahārī ḡhalānon par. Us ne kisī ko bhī bachne na diyā balki har jāndār ko Rab ke lie maḡhsūs karke halāk kar diyā. Yih sab kuchh waisā hī huā jaisā Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne hukm diyā thā.

⁴¹ Yashua ne unheñ Qādis-barnā se le kar Ḡhazzā tak aur Jushan ke pūre ilāqe se le kar Jibaūn tak shikast dī. ⁴² In tamām bādshāhon aur un ke mamālik par Yashua ne ek hī waqt fatah pāī, kyonki Isrāīl kā Ḳhudā Isrāīl ke lie laṛā.

⁴³ Is ke bād Yashua tamām Isrāīliyon ke sāth jiljāl kī ḵhaimāgāh meñ laut āyā.

11

Shimālī Ittihādiyon par Fatah

¹ Jab Hasūr ke bādshāh Yābīn ko in wāqiyāt kī ḵhabar milī to us ne Madūn ke bādshāh Yūbāb aur Simron aur Akshāf ke bādshāhon ko paighām bheje. ² Is ke alāwā us ne un bādshāhon ko paighām bheje jo shimāl meñ the yānī shimālī pahārī ilāqe meñ, Wādī-e-Yardan ke us hisse meñ jo Kinnarat yānī Galīl ke junūb meñ hai, maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ, maḡhrib meñ wāqe Nāfat-dor meñ ³ aur Kanān ke mashriq aur maḡhrib meñ. Yābīn ne Amoriyon, Hittiyon, Farizziyon, pahārī ilāqe ke Yabūsiyon aur Harmūn Pahār ke dāman meñ wāqe Mulk-e-Misfāh ke Hiwwiyon ko bhī paighām bheje.

⁴ Chunānche yih apnī tamām faujon ko le kar jang ke lie nikle. Un ke ādmī samundar ke sāhil kī ret kī mānind beshumār the. Un ke pās muta'addid ghore aur rath bhī the. ⁵ In tamām bādshāhon ne Isrāīl se laṛne ke lie muttahid ho kar apne ḵhaima Marūm ke Chashme par lagā die.

⁶ Rab ne Yashua se kahā, “Un se mat ḡarnā, kyonki kal isī waqt tak main ne un sab ko halāk karke Isrāīl ke hawāle kar diyā hogā. Tujhe un ke ghoron kī koñchon ko kaṭnā aur un ke rathon ko jalā denā hai.” ⁷ Chunānche Yashua apne tamām faujiyon ko le kar Marūm ke Chashme par āyā aur achānak dushman par hamlā kiyā. ⁸ Aur Rab ne dushmanon ko Isrāīliyon ke hawāle kar diyā. Isrāīliyon ne unheñ shikast dī aur un kā tāqqub karte karte shimāl meñ baṛe shahr Saidā aur Misrafāt-māym tak jā pahunche. Isī tarah unhoñ ne mashriq meñ Wādī-e-Misfāh tak bhī un kā tāqqub kiyā. Āḵhir meñ ek bhī na bachā. ⁹ Rab kī hidāyat ke mutābiq Yashua ne dushman ke ghoron kī koñchon ko kaṭwā kar us ke rathon ko jalā diyā.

Shimālī Kanān par Qabzā

¹⁰ Phir Yashua wāpas āyā aur Hasūr ko apne qabze meñ le liyā. Hasūr un tamām bādshāhatoñ kā sadr maqām thā jinheñ unhoñ ne shikast dī thī. Isrāīliyon ne shahr ke bādshāh ko mār diyā ¹¹ aur shahr ke har jāndār ko Allāh ke hawāle karke halāk kar diyā. Ek bhī na bachā. Phir Yashua ne shahr ko jalā diyā.

¹² Isī tarah Yashua ne un bāqī bādshāhon ke shahron par bhī qabzā kar liyā jo Isrāīl ke ḵhilāf muttahid ho gae the. Har shahr ko us ne Rab ke ḵhādīm Mūsā ke hukm ke mutābiq tabāh kar diyā. Bādshāhon samet sab kuchh nest kar diyā gayā. ¹³ Lekin Yashua ne sirf Hasūr ko jalāyā. Pahārion par ke bāqī shahron ko us ne rahne diyā. ¹⁴ Lūṭ kā jo bhī māl jānwaron samet un meñ pāyā gayā use Isrāīliyon ne apne pās rakh liyā. Lekin tamām bāshindon ko unhoñ ne mār ḡalā aur ek bhī na bachne diyā.

¹⁵ Kyonki Rab ne apne k̄hādīm Mūsā ko yihī hukm diyā thā, aur Yashua ne sab kuchh waise hī kiyā jaise Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

¹⁶ Yon Yashua ne pūre Kanān par qabzā kar liyā. Is meñ pahārī ilāqā, pūrā Dasht-e-Najab, Jushan kā pūrā ilāqā, maḡhrib kā nashebī pahārī ilāqā, Wādī-e-Yardan aur Isrāīl ke pahār un ke dāman kī pahāriyon samet shāmil the. ¹⁷ Ab Yashua kī pahuñch junūb meñ Saīr kī taraf baḡhne wāle pahār Khalaq se le kar Lubnān ke maidānī ilāqe ke shahr Bāl-jad tak thī jo Harmūn Pahār ke dāman meñ thā. Yashua ne in ilāqon ke tamām bādshāhon ko pakaḡ kar mār ḡalā. ¹⁸ Lekin in bādshāhon se jang karne meñ bahut waqt lagā, ¹⁹ kyonki Jibaūn meñ rahne wāle Hiwwiyon ke alāwā kisī bhī shahr ne Isrāīliyon se sulah na kī. Is lie Isrāīl ko un sab par jang karke hī qabzā karnā parā. ²⁰ Rab hī ne unheñ akaḡne diyā thā tāki wuh Isrāīl se jang karen aur un par rahm na kiyā jāe balki unheñ pūre taur par Rab ke hawāle karke halāk kiyā jāe. Lāzim thā ki unheñ yon nest-o-nābūd kiyā jāe jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā.

²¹ Us waqt Yashua ne un tamām Anāqiyon ko halāk kar diyā jo Habrūn, Dabīr, Anāb aur un tamām jaghon meñ rahte the jo Yahūdāh aur Isrāīl ke pahārī ilāqe meñ thīñ. Us ne un sab ko un ke shahron samet Allāh ke hawāle karke tabāh kar diyā.

²² Isrāīl ke pūre ilāqe meñ Anāqiyon meñ se ek bhī na bachā. Sirf Ġhazzā, Jāt aur Ashdūd meñ kuchh zindā rahe.

²³ Ġharz Yashua ne pūre mulk par yon qabzā kiyā jis tarah Rab ne Mūsā ko batāyā thā. Phir us ne use qabilon meñ taqsim karke Isrāīl ko mīrās meñ de diyā. Jang khatm huī, aur mulk meñ amn-o-amān qāym ho gayā.

12

Mūsā kī Futūhāt kā Khulāsā

¹ Darj-e-zail Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ un bādshāhon kī fahrist hai jinheñ Isrāīliyon ne shikast dī thī aur jin ke ilāqe par unhon ne qabzā kiyā thā. Yih ilāqā junūb meñ Wādī-e-Arnon se le kar shimāl meñ Harmūn Pahār tak thā, aur us meñ Wādī-e-Yardan kā pūrā mashriqī hissā shāmil thā.

² Pahle kā nām Sīhon thā. Wuh Amoriyon kā bādshāh thā aur us kā dārul-hukūmat Hasbon thā. Aroīr Shahr yānī Wādī-e-Arnon ke darmiyān se le kar Ammoniyon kī sarhad Dariyā-e-Yabboq tak sārā ilāqā us kī girift meñ thā. Is meñ Jiliyād kā ādhā hissā bhī shāmil thā. ³ Is ke alāwā Sīhon kā qabzā Dariyā-e-Yardan ke pūre mashriqī kināre par Kinnarat yānī Galīl kī Jhīl se le kar Bahīrā-e-Murdār ke pās shahr Bait-yasīmōt tak balki us ke junūb meñ pahārī silsile Pisgā ke dāman tak thā.

⁴ Dūsrā bādshāh jis ne shikast khāī thī Basan kā bādshāh Oj thā. Wuh Rafāiyon ke dewqāmat qabīle meñ se bāqī rah gayā thā, aur us kī hukūmat ke markaz Astārāt aur Idraī the. ⁵ Shimāl meñ us kī saltanat kī sarhad Harmūn Pahār thī aur mashriq meñ Salkā Shahr. Basan kā tamām ilāqā Jasūriyon aur Mākātiyon kī sarhad tak us ke hāth meñ thā aur isī tarah Jiliyād kā shimālī hissā bādshāh Sīhon kī sarhad tak.

⁶ Isrāīl ne Rab ke k̄hādīm Mūsā kī rāhnumāī meñ in do bādshāhon par fatah pāī thī, aur Mūsā ne yih ilāqā Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke sapurd kiyā thā.

Yashua kī Futūhāt kā Khulāsā

⁷ Darj-e-zail Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib ke un bādshāhon kī fahrist hai jinheñ Isrāīliyon ne Yashua kī rāhnumāī meñ shikast dī thī aur jin kī saltanat Wādī-e-Lubnān ke shahr Bāl-jad se le kar Saīr kī taraf baḡhne wāle pahār Khalaq tak thī. Bād meñ Yashua ne yih sārā mulk Isrāīl ke qabilon meñ taqsim karke unheñ mīrās meñ de diyā ⁸ yānī pahārī ilāqā, maḡhrib kā nashebī pahārī ilāqā, Yardan kī Wādī, us ke maḡhrib meñ wāqe pahārī ḡhalāneñ, Yahūdāh kā registān aur Dasht-e-Najab. Pahle yih sab kuchh Hittiyon, Amoriyon, Kanāniyon, Farizziyon, Hiwwiyon aur Yabūsiyon

ke hāth meñ thā. Zail ke har shahr kā apnā bādshāh thā, aur har ek ne shikast khāi: ⁹ Yarihū, Aī nazd Baitel, ¹⁰ Yarūshalam, Habrūn, ¹¹ Yarmūt, Lakīs, ¹² Ijlūn, Jazar, ¹³ Dabīr, Jidar, ¹⁴ Hurmā, Arād, ¹⁵ Libnā, Adullām, ¹⁶ Maqqedā, Baitel, ¹⁷ Taffuah, Hifar, ¹⁸ Afīq, Lashsharūn, ¹⁹ Madūn, Hasūr, ²⁰ Simron-maron, Akshāf, ²¹ Tānak, Majiddo, ²² Qādis, Karmil kā Yuqniyām, ²³ Nāfat-dor meñ wāqe Dor, Jiljāl kā Goim ²⁴ aur Tirzā. Bādshāhoñ kī kul tādād 31 thī.

13

Kanān ke Bāqī Ilāqoñ par Qabzā Karne kā Hukm

¹ Jab Yashua būrḥā thā to Rab ne us se kahā, “Tū bahut būrḥā ho chukā hai, lekin abhī kāfī kuchh bāqī rah gayā hai jis par qabzā karne kī zarūrat hai. ²⁻³ Is meñ Filistiyoñ ke tamām ilāqe un ke shāhī shahroñ Ġhazzā, Ashdūd, Askqalūn, Jāt aur Aqrūn samet shāmil haiñ aur isī tarah Jasūr kā ilāqā jis kī junūbī sarhad Wādī-e-Saiḥūr hai jo Misr ke mashriq meñ hai aur jis kī shimālī sarhad Aqrūn hai. Use bhī Mulk-e-Kanān kā hissā qarār diyā jātā hai. Awwiyoñ kā ilāqā bhī ⁴ jo junūb meñ hai ab tak Isrāīl ke qabze meñ nahīñ āyā. Yihī bāt shimāl par bhī sādiq ātī hai. Saidāniyoñ ke shahr Ma'ārā se le kar Afīq Shahr aur Amoriyoñ kī sarhad tak sab kuchh ab tak Isrāīl kī hukūmat se bāhar hai. ⁵ Is ke alāwā jabliyoñ kā mulk aur mashriq meñ pūrā Lubnān Harmūn Pahār ke dāman meñ Bāl-jad se le kar Labo-hamāt tak bāqī rah gayā hai. ⁶ Is meñ un Saidāniyoñ kā tamām ilāqā bhī shāmil hai jo Lubnān ke pahāroñ aur Misrafāt-māym ke darmiyān ke pahārī ilāqe meñ ābād haiñ. Isrāīliyoñ ke barḥte barḥte main khud hī in logoñ ko un ke sāmne se nikāl dūngā. Lekin lāzim hai ki tū qurā ḍāl kar yih pūrā mulk mere hukm ke mutābiq Isrāīliyoñ meñ taqsim kare. ⁷ Use nau bāqī qabīloñ aur Manassī ke ādhe qabīle ko wirāsat meñ de de.”

Yardan ke Mashriq meñ Mulk kī Taqsim

⁸ Rab kā khādim Mūsā Rūbin, Jad aur Manassī ke bāqī ādhe qabīle ko Dariyā-e-Yardan kā mashriqī ilāqā de chukā thā. ⁹⁻¹⁰ Yoñ Hasbon ke Amorī bādshāh Sihon ke tamām shahr un ke qabze meñ ā gae the yānī junūbī Wādī-e-Arnon ke kināre par shahr Aroīr aur usī wādī ke bīch ke shahr se le kar shimāl meñ Ammoniyoñ kī sarhad tak. Dībon aur Mīdabā ke darmiyān kā maidān-e-murtafā bhī is meñ shāmil thā ¹¹ aur isī tarah Jiliyād, Jasūriyoñ aur Mākātiyoñ kā ilāqā, Harmūn kā pahārī ilāqā aur Salkā Shahr tak Basan kā sārā ilāqā bhī.

¹² Pahle yih sārā ilāqā Basan ke bādshāh Oj ke qabze meñ thā jis kī hukūmat ke markaz Astārāt aur Idraī the. Rafāiyoñ ke dewqāmat qabīle se sirf Oj bāqī rah gayā thā. Mūsā kī rāhnumāi ke taht Isrāīliyoñ ne us ilāqe par fatah pā kar tamām bāshindoñ ko nikāl diyā thā. ¹³ Sirf Jasūrī aur Mākātī bāqī rah gae the, aur yih āj tak Isrāīliyoñ ke darmiyān rahte haiñ.

¹⁴ Sirf Lāwī ke qabīle ko koī zamīn na milī, kyonki un kā maurūsī hissā jalne wālī wuh qurbāniyān haiñ jo Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke lie charḥāī jātī haiñ. Rab ne yihī kuchh Mūsā ko batāyā thā.

Rūbin kā Qabāyilī Ilāqā

¹⁵ Mūsā ne Rūbin ke qabīle ko us ke kunboñ ke mutābiq zail kā ilāqā diyā. ¹⁶ Wādī-e-Arnon ke kināre par shahr Aroīr aur usī wādī ke bīch ke shahr se le kar Mīdabā ¹⁷ aur Hasbon tak. Wahān ke maidān-e-murtafā par wāqe tamām shahr bhī Rūbin ke sapurd kie gae yānī Dībon, Bāmāt-bāl, Bait-bāl-maūn, ¹⁸ Yahaz, Qadīmāt, Mifāt, ¹⁹ Qiriyatāym, Sibmāh, Zirat-us-sahar jo Bahīrā-e-Murdār ke mashriq meñ wāqe pahārī ilāqe meñ hai, ²⁰ Bait-faghūr, Pisgā ke pahārī silsile par maujūd ābādiyān aur Bait-yasimot. ²¹ Maidān-e-murtafā ke tamām shahr Rūbin ke qabīle ko die gae yānī

Amoriyoñ ke bādshāh Sīhon kī pūrī bādshāhī jis kā dārul-hukūmat Hasbon Shahr thā. Mūsā ne Sīhon ko mār ḍālā thā aur us ke sāth pāñch Midiyānī ra'isoñ ko bhī jinheñ Sīhon ne apne mulk meñ muqarrar kiyā thā. In ra'isoñ ke nām Iwī, Raqam, Sūr, Hūr aur Rabā the. ²² Jin logoñ ko us waqt mārā gayā un meñ se Bilām bin Baor bhī thā jo ḡhaibdān thā. ²³ Rūbin ke qabīle kī maḡhribī sarhad Dariyā-e-Yardan thī. Yihī shahr aur ābādiyān Rūbin ke qabīle ko us ke kunboñ ke mutābiq dī gaīn, aur wuh us kī mīrās ṭhahrīn.

Jad ke Qabīle kā Ilāqā

²⁴ Mūsā ne Jad ke qabīle ko us ke kunboñ ke mutābiq zail kā ilāqā diyā. ²⁵ Yāzer kā ilāqā, Jiliyād ke tamām shahr, Ammoniyoñ kā ādhā hissā Rabbā ke qarīb shahr Aroīr tak ²⁶⁻²⁷ aur Hasbon ke bādshāh Sīhon kī bādshāhī kā bāqī shimālī hissā yānī Hasbon, Rāmatul-Misfāh aur Batūnīm ke darmiyān kā ilāqā aur Mahanāym aur Dabīr ke darmiyān kā ilāqā. Is ke alāwā Jad ko Wādī-e-Yardan kā wuh mashriqī hissā bhī mil gayā jo Bait-hāram, Bait-nimrā, Sukkāt aur Safon par mushtamil thā. Yoñ us kī shimālī sarhad Kinnarat yānī Galīl kī Jhīl kā junūbī kinārā thā. ²⁸ Yihī shahr aur ābādiyān Jad ke qabīle ko us ke kunboñ ke mutābiq dī gaīn, aur wuh us kī mīrās ṭhahrīn.

Manassī ke Mashriqī Hisse kā Ilāqā

²⁹ Jo ilāqā Mūsā ne Manassī ke ādhe hisse ko us ke kunboñ ke mutābiq diyā thā ³⁰ wuh Mahanāym se le kar shimāl meñ Oj Bādshāh kī tamām bādshāhī par mushtamil thā. Us meñ Mulk-e-Basan aur wuh 60 ābādiyān shāmil thīn jin par Yāir ne fatah pāi thī. ³¹ Jiliyād kā ādhā hissā Oj kī hukūmat ke do marākiz Astārāt aur Idraī samet Makīr bin Manassī kī aulād ko us ke kunboñ ke mutābiq diyā gayā. ³² Mūsā ne in maurūsī zamīnoñ kī taqṣīm us waqt kī thī jab wuh Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Moāb ke maidānī ilāqe meñ Yarihū Shahr ke muqābil thā.

³³ Lekin Lāwī ko Mūsā se koī maurūsī zamīn nahīn milī thī, kyonki Rab Isrāīl kā Ḳhudā un kā maurūsī hissā hai jis tarah us ne un se wādā kiyā thā.

14

Kanān kī Taqṣīm

¹ Isrāīl ke bāqī sārhe nau qabīloñ ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ yānī Mulk-e-Kanān meñ zamīn mil gaī. Is ke lie Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qabīloñ ke ābāi gharānoñ ke sarbarāhoñ ne ² qurā ḍāl kar muqarrar kiyā ki har qabīle ko kaun kaun-sā ilāqā mil jāe. Yoñ waisā hī huā jis tarah Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā. ³⁻⁴ Mūsā aṛhāi qabīloñ ko un kī maurūsī zamīn Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ de chukā thā, kyonki Yūsuf kī aulād ke do qabīle Manassī aur Ifrāīm wujūd meñ āe the. Lekin Lāwīyoñ ko un ke darmiyān zamīn na milī. Isrāīliyoñ ne Lāwīyoñ ko zamīn na dī balki unheñ sirf rihāish ke lie shahr aur rewaroñ ke lie charāḡāheñ dīn. ⁵ Yoñ unhoñ ne zamīn ko unhiñ hidāyāt ke mutābiq taqṣīm kiyā jo Rab ne Mūsā ko dī thīn.

Kālib Habrūn Pāne kī Guzārish Kartā Hai

⁶ Jiljāl meñ Yahūdāh ke qabīle ke mard Yashua ke pās āe. Yafunnā Qanizzī kā beṭā Kālib bhī un ke sāth thā. Us ne Yashua se kahā, “Āp ko yād hai ki Rab ne mard-e-Ḳhudā Mūsā se āp ke aur mere bāre meñ kyā kuchh kahā jab ham Qādis-barnīa meñ the. ⁷ Maiñ 40 sāl kā thā jab Rab ke ḡhādīm Mūsā ne mujhe Mulk-e-Kanān kā jāyza lene ke lie Qādis-barnīa se bhej diyā. Jab wāpas āyā to maiñ ne Mūsā ko diyānatdārī se sab kuchh batāyā jo dekhā thā. ⁸ Afsos ki jo bhāi mere sāth gae the unhoñ ne logoñ ko ḍarāyā. Lekin maiñ Rab apne Ḳhudā kā wafādār rahā. ⁹ Us din Mūsā ne qasam khā kar mujh se wādā kiyā, ‘Jis zamīn par tere pāñw chale haiñ wuh hameshā tak

terī aur terī aulād kī wirāsat meñ rahegī. Kyonki tū Rab mere K̄hudā kā wafādār rahā hai.’ ¹⁰ Aur ab aisā hī huā hai jis tarah Rab ne wādā kiyā thā. Us ne mujhe ab tak zindā rahne diyā hai. Rab ko Mūsā se yih bāt kie 45 sāl guzar gae haiñ. Us sāre arse meñ ham registān meñ ghūmte-phirte rahe haiñ. Āj main 85 sāl kā hūñ, ¹¹ aur ab tak utnā hī tāqatwar hūñ jitnā ki us waqt thā jab main jāsūs thā. Ab tak merī bāhar nikalne aur jang karne kī wuhī quwwat qāym hai. ¹² Ab mujhe wuh pahārī ilāqā de deñ jis kā wādā Rab ne us dīn mujh se kiyā thā. Āp ne k̄hud sunā hai ki Anāqī wahāñ baṛe qilāband shahron meñ baste haiñ. Lekin shāyad Rab mere sāth ho aur main unheñ nikāl dūñ jis tarah us ne farmāyā hai.”

¹³ Tab Yashua ne Kālib bin Yafunnā ko barkat de kar use wirāsat meñ Habrūn de diyā. ¹⁴⁻¹⁵ Pahle Habrūn Qiriyat-arbā yānī Arbā kā Shahr kahlātā thā. Arbā Anāqiyon kā sab se baṛā ādmī thā. Āj tak yih shahr Kālib kī aulād kī milkiyat rahī hai. Wajah yih hai ki Kālib Rab Isrāīl ke K̄hudā kā wafādār rahā. Phir jang khatm huī, aur mulk meñ amn-o-amān qāym ho gayā.

15

Yahūdāh kī Sarhadden

¹ Jab Isrāīliyon ne qurā dāl kar mulk ko taqsim kiyā to Yahūdāh ke qabīle ko us ke kunbon ke mutābiq Kanān kā junūbī hissā mil gayā. Is ilāqe kī sarhad Mulk-e-Adom aur intahāi junūb meñ Sīn kā registān thā.

² Yahūdāh kī junūbī sarhad Bahīrā-e-Murdār ke junūbī sire se shurū ho kar ³ junūb kī taraf chaltī chaltī Darrā-e-Aqrabbīm pahuñch gaī. Wahāñ se wuh Sīn kī taraf jāri huī aur Qādis-barnā ke junūb meñ se āge nikal kar Hasron tak pahuñch gaī. Hasron se wuh Addār kī taraf chaṛh gaī aur phir Qarqā kī taraf muṛī. ⁴ Is ke bād wuh Azmūn se ho kar Misr kī sarhad par wāqe Wādī-e-Misr tak pahuñch gaī jis ke sāth sāth chaltī huī wuh samundar par khatm huī. Yih Yahūdāh kī junūbī sarhad thī.

⁵ Mashriq meñ us kī sarhad Bahīrā-e-Murdār ke sāth sāth chal kar wahāñ khatm huī jahāñ Dariyā-e-Yardan Bahīrā-e-Murdār meñ bahtā hai.

Yahūdāh kī shimālī sarhad yihīñ se shurū ho kar ⁶ Bait-hujlāh kī taraf chaṛh gaī, phir Bait-arābā ke shimāl meñ se guzar kar Rūbin ke beṛe Bohan ke patthar tak pahuñch gaī. ⁷ Wahāñ se sarhad Wādī-e-Akūr meñ utar gaī aur phir dubārā Dabīr kī taraf chaṛh gaī. Dabīr se wuh shimāl yānī Jiljāl kī taraf jo Darrā-e-Adummīm ke muqābil hai muṛ gaī. (Yih darrā wādī ke junūb meñ hai.) Yon wuh chaltī chaltī shimālī sarhad Ain-shams aur Ain-rājil tak pahuñch gaī. ⁸ Wahāñ se wuh Wādī-e-Bin-hinnūm meñ se guzartī huī Yabūsiyon ke shahr Yarūshalam ke junūb meñ se āge nikal gaī aur phir us pahār par chaṛh gaī jo Wādī-e-Bin-hinnūm ke maḡhrib aur Maidān-e-Rafāīm ke shimālī kināre par hai. ⁹ Wahāñ sarhad muṛ kar chashmā banām Niftūh kī taraf baṛh gaī aur phir pahārī ilāqe Ifron ke shahron ke pās se guzar kar Bālā yānī Qiriyat-yārīm tak pahuñch gaī. ¹⁰ Bālā se muṛ kar Yahūdāh kī yih sarhad maḡhrib meñ Saīr ke pahārī ilāqe kī taraf baṛh gaī aur Yārīm Pahār yānī Kaslūn ke shimālī dāman ke sāth sāth chal kar Bait-shams kī taraf utar kar Timnat pahuñch gaī. ¹¹ Wahāñ se wuh Aqrūn ke shimāl meñ se guzar gaī aur phir muṛ kar sikkarūn aur Bālā Pahār kī taraf baṛh kar Yabniyel pahuñch gaī. Wahāñ yih shimālī sarhad samundar par khatm huī.

¹² Samundar Mulk-e-Yahūdāh kī maḡhribī sarhad thī. Yihī wuh ilāqā thā jo Yahūdāh ke qabīle ko us ke k̄hāndānon ke mutābiq mil gayā.

Habrūn aur Dabīr par Fatah

¹³ Rab ke hukm ke mutābiq Yashua ne Kālib bin Yafunnā ko us kā hissā Yahūdāh meñ de diyā. Wahāñ use Habrūn Shahr mil gayā. Us waqt us kā nām Qiriyat-arbā thā. (Arbā Anāq kā bāp thā.) ¹⁴ Habrūn meñ tīn Anāqī banām Sīsī, Aḡhīmān aur

Talmī apne gharānoñ samet rahte the. Kālib ne tīnoñ ko Habrūn se nikāl diyā. ¹⁵ Phir wuh āge Dabīr ke bāshindoñ se laṛne chalā gayā. Dabīr kā purānā nām Qiriyat-sifar thā. ¹⁶ Kālib ne kahā, “Jo Qiriyat-sifar par fatah pā kar qabzā karegā us ke sāth main apnī beṭī Aksā kā rishtā bāndhūngā.” ¹⁷ Kālib ke bhāī Ghutniyel bin Qanaz ne shahr par qabzā kar liyā. Chunānche Kālib ne us ke sāth apnī beṭī Aksā kī shādī kar dī.

¹⁸ Jab Aksā Ghutniyel ke hān jā rahī thī to us ne use ubhārā ki wuh Kālib se koī khet pāne kī darḡhāst kare. Achānak wuh gadhe se utar gaī. Kālib ne pūchhā, “Kyā bāt hai?” ¹⁹ Aksā ne jawāb diyā, “Jahez ke lie mujhe ek chīz se nawāzeñ. Ap ne mujhe Dasht-e-Najab meñ zamīn de dī hai. Ab mujhe chashme bhī de دیجیہ.” Chunānche Kālib ne use apnī milkiyat meñ se ūpar aur nīche wāle chashme bhī de die.

Yahūdāh ke Qabīle ke Shahr

²⁰ Jo maurūsī zamīn Yahūdāh ke qabīle ko us ke kunboñ ke mutābiq milī ²¹ us meñ zail ke shahr shāmil the. Junūb meñ Mulk-e-Adom kī sarhad kī taraf yih shahr the: Qabziyel, Idar, Yajūr, ²² Qīnā, Dīmūnā, Ad'adā, ²³ Qādis, Hasūr, Itnān, ²⁴ Zīf, Talam, Bālot, ²⁵ Hasūr-hadattā, Qariyot-hasron yānī Hasūr, ²⁶ Amām, Samā, Molādā, ²⁷ Hasār-jaddā, Hishmon, Bait-falat, ²⁸ Hasār-suāl, Bair-sabā, Bizyotiyāh, ²⁹ Bālā, Iyyīm, Azam, ³⁰ Iltolad, Kasīl, Hurmā, ³¹ Siqlāj, Madmannā, Sansannā, ³² Labāot, Silhīm, Ain aur Rimmon. In shahroñ kī tādād 29 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thīñ.

³³ Maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ yih shahr the: Istāl, Sur'ā, Asnā, ³⁴ Zanūh, Ain-jannīm, Taffuah, Ainām, ³⁵ Yarmūt, Adullām, Sokā, Azīqā, ³⁶ Shāraim, Aditaim aur Jadīrā yānī Jadīrataim. In shahroñ kī tādād 14 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thīñ.

³⁷ In ke alāwā yih shahr bhī the: Zanān, Hadāshā, Mijdal-jad, ³⁸ Dil'an, Misfāh, Yuqtiyel, ³⁹ Lakīs, Busqat, Ijlūn, ⁴⁰ Kabbūn, Lahmās, Kitlīs, ⁴¹ Jadīrot, Bait-dajūn, Nāmā aur Maqqedā. In shahroñ kī tādād 16 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thīñ.

⁴² Is ilāqe meñ yih shahr bhī the: Libnā, Itar, Asan, ⁴³ Yiftāh, Asnā, Nasībab, ⁴⁴ Qailā, Akzib aur Maresā. In shahroñ kī tādād 9 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thīñ.

⁴⁵ In ke alāwā yih shahr bhī the: Aqrūn us ke gird-o-nawāh kī ābādiyoñ aur dehātoñ samet, ⁴⁶ phir Aqrūn se le kar maḡhrib kī taraf Ashdūd tak tamām qasbe aur ābādiyāñ. ⁴⁷ Ashdūd khud bhī us ke gird-o-nawāh kī ābādiyoñ aur dehātoñ samet is meñ shāmil thā aur isī tarah Ghazzā us ke gird-o-nawāh kī ābādiyoñ aur dehātoñ samet yānī tamām ābādiyāñ Misr kī sarhad par wāqe Wādī-e-Misr aur samundar ke sāhil tak.

⁴⁸ Pahārī ilāqe ke yih shahr Yahūdāh ke qabīle ke the: Samīr, Yattīr, Sokā, ⁴⁹ Dannā, Qiriyat-sannā yānī Dabīr, ⁵⁰ Anāb, Istamoh, Anīm, ⁵¹ Jushan, Haulūn aur Jiloh. In shahroñ kī tādād 11 thī, aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ bhī un ke sāth ginī jāti thīñ.

⁵² In ke alāwā yih shahr bhī the: Arāb, Dūmā, Ish'an, ⁵³ Yanūm, Bait-taffuah, Afīqā, ⁵⁴ Humtā, Qiriyat-arbā yānī Habrūn aur Siūr. In shahroñ kī tādād 9 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us meñ ginī jāti thīñ.

⁵⁵ In ke alāwā yih shahr bhī the: Maūn, Karmil, Zīf, Yūttā, ⁵⁶ Yazrael, Yuqdiyām, Zanūh, ⁵⁷ Qain, Jibiyā aur Timnat. In shahroñ kī tādād 10 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thīñ.

⁵⁸ In ke alāwā yih shahr bhī the: Halhūl, Bait-sūr, Jadūr, ⁵⁹ Mārāt, Bait-anot aur Iltaqon. In shahroñ kī tādād 6 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thīñ.

⁶⁰ Phir Qiriyat-bāl yānī Qiriyat-yārīm aur Rabbā bhī Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ shāmil the. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jātī thīn.

⁶¹ Registān meñ yih shahr Yahūdāh ke qabīle ke the: Bait-arābā, Middīn, Sakākā, ⁶² Nibsān, Namak kā Shahr aur Ain-jadī. In shahron kī tādād 6 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jātī thīn.

⁶³ Lekin Yahūdāh kā qabīlā Yabūsiyon ko Yarūshalam se nikālne meñ nākām rahā. Is lie un kī aulād āj tak Yahūdāh ke qabīle ke darmiyān rahtī hai.

16

Ifrāīm aur Manassī kī Junūbī Sarhad

¹ Qurā ḍālne se Yūsuf kī aulād kā ilāqā muqarrar kiyā gayā. Us kī sarhad Yarihū ke qarīb Dariyā-e-Yardan se shurū huī, shahr ke mashriq meñ chashmon ke pās se guzarī aur registān meñ se chaltī chaltī Baitel ke pahārī ilāqe tak pahuñchī. ² Lūz yānī Baitel se āge nikal kar wuh Arkiyon ke ilāqe meñ Atārāt pahuñchī. ³ Wahān se wuh maḡhrib kī taraf utartī utartī Yaflitiyon ke ilāqe meñ dākhlil huī jahān wuh Nashebī Bait-haurūn meñ se guzar kar Jazar ke pīchhe samundar par khatm huī. ⁴ Yih us ilāqe kī junūbī sarhad thī jo Yūsuf kī aulād Ifrāīm aur Manassī ke qabīlon ko wirāsat meñ diyā gayā.

Ifrāīm kā Ilāqā

⁵ Ifrāīm ke qabīle ko us ke kunbon ke mutābiq yih ilāqā mil gayā: Us kī junūbī sarhad Atārāt-addār aur Bālāi Bait-haurūn se ho kar ⁶⁻⁸ samundar par khatm huī. Us kī shimālī sarhad maḡhrib meñ samundar se shurū huī aur Qānā Nadī ke sāth chaltī chaltī Taffuah tak pahuñchī. Wahān se wuh shimāl kī taraf muḡī aur Mikmatāh tak pahuñch kar dubārā mashriq kī taraf chalne lagī. Phir wuh Tānat-sailā se ho kar Yānūh pahuñchī. Mashriqī sarhad shimāl meñ Yānūh se shurū huī aur Atārāt se ho kar Dariyā-e-Yardan ke maḡhribī kināre tak utrī aur phir kināre ke sāth junūb kī taraf chaltī chaltī Nārā aur is ke bād Yarihū pahuñchī. Wahān wuh Dariyā-e-Yardan par khatm huī. Yihī Ifrāīm aur us ke kunbon kī sarhaddeñ thīn.

⁹ Is ke alāwā kuchh shahr aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyān Ifrāīm ke lie muqarrar kī gāin jo Manassī ke ilāqe meñ thīn. ¹⁰ Ifrāīm ke mardon ne Jazar meñ ābād Kanāniyon ko na nikālā. Is lie un kī aulād āj tak wahān rahtī hai, albattā use begār meñ kām karnā partā hai.

17

Manassī kā Ilāqā

¹ Yūsuf ke pahlauṭhe Manassī kī aulād ko do ilāqe mil gae. Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Makīr ke gharāne ko Jiliyād aur Basan die gae. Makīr Manassī kā pahlauṭhā aur Jiliyād kā bāp thā, aur us kī aulād māhir faujī thī. ² Ab qurā ḍālne se Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ wuh ilāqā muqarrar kiyā gayā jahān Manassī ke bāqī beṭon kī aulād ko ābād honā thā. In ke chhih kunbe the jin ke nām Abiyazar, Khalaq, Asriyel, Sikam, Hifar aur Samīdā the.

³ Silāfihād bin Hifar bin Jiliyād bin Makīr bin Manassī ke beṭe nahīn the balki sirf beṭiyān. Un ke nām Mahlāh, Nūsāh, Hujlāh, Milkāh aur Tirzā the. ⁴ Yih khawātīn Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qaum ke buzurgoñ ke pās āin aur kahne lagīn, “Rab ne Mūsā ko hukm diyā thā ki wuh hameñ bhī qabāylī ilāqe kā koī hissā de.” Yashua ne Rab kā hukm mān kar na sirf Manassī kī narīnā aulād ko zamīn dī balki unheñ bhī. ⁵ Natīje meñ Manassī ke qabīle ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ zamīn ke das hisse mil gae aur mashriq meñ Jiliyād aur Basan. ⁶ Maḡhrib meñ na sirf Manassī kī narīnā aulād ke khāndānon ko zamīn milī balki beṭiyon ke khāndānon

ko bhī. Is ke baraks mashriq meñ Jiliyād kī zamīn sirf narīnā aulād meñ taq̄sīm kī gaī.

⁷ Manassī ke qabīle ke ilāq̄e kī sarhad Āshar se shurū huī aur Sikam ke mashriq meñ wāq̄e Mikmatāh se ho kar junūb kī taraf chaltī huī Ain-taffuah kī ābādī tak pahunchī. ⁸ Taffuah ke gird-o-nawāh kī zamīn Ifrāīm kī milkiyat thī, lekin Manassī kī sarhad par ke yih shahr Manassī kī apnī milkiyat the. ⁹ Wahān se sarhad Qānā Nadī ke junūbī kināre tak utrī. Phir nadī ke sāth chaltī chaltī wuh samundar par khatm huī. Nadī ke junūbī kināre par kuchh shahr Ifrāīm kī milkiyat the agarche wuh Manassī ke ilāq̄e meñ the. ¹⁰ Lekin majmūī taur par Manassī kā qabāyli ilāq̄a Qānā Nadī ke shimāl meñ thā aur Ifrāīm kā ilāq̄a us ke junūb meñ. Donoñ qabīloñ kā ilāq̄a maḡhrib meñ samundar par khatm huā. Manassī ke ilāq̄e ke shimāl meñ Āshar kā qabāyli ilāq̄a thā aur mashriq meñ Ishkār kā.

¹¹ Āshar aur Ishkār ke ilāq̄oñ ke darj-e-zail shahr Manassī kī milkiyat the: Bait-shān, Ibliyām, Dor yānī Nāfat-dor, Ain-dor, Tānak aur Majiddo un ke gird-o-nawāh kī ābādīyoñ samet. ¹² Lekin Manassī kā qabīlā wahān ke Kanāniyoñ ko nikāl na sakā balki wuh wahān baste rahe. ¹³ Bād meñ bhī jab Isrāīl kī tāqat baḡh gaī to Kanāniyoñ ko nikālā na gayā balki unheñ begār meñ kām karnā paḡā.

Ifrāīm aur Manassī Mazīd Zamīn kā Taq̄azā Karte Haiñ

¹⁴ Yūsuf ke qabīle Ifrāīm aur Manassī Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ zamīn pāne ke bād Yashua ke pās āe aur kahne lage, “Āp ne hamāre lie qurā ḡāl kar zamīn kā sirf ek hissā kyoñ muḡarrar kiyā? Ham to bahut zyādā log haiñ, kyoñki Rab ne hamēñ barkat de kar baḡī qaum banāyā hai.”

¹⁵ Yashua ne jawāb diyā, “Agar āp itne zyādā haiñ aur āp ke lie Ifrāīm kā pahārī ilāq̄a kāfī nahīn hai to phir Farizziyoñ aur Rafāiyoñ ke pahārī jangloñ meñ jāēñ aur unheñ kāṭ kar kāsht ke qābil banā leñ.”

¹⁶ Yūsuf ke qabīloñ ne kahā, “Pahārī ilāq̄a hamāre lie kāfī nahīn hai, aur maidānī ilāq̄e meñ ābād Kanāniyoñ ke pās lohe ke rath haiñ, un ke pās bhī jo Wādī-e-Yazrael meñ haiñ aur un ke pās bhī jo Bait-shān aur us ke gird-o-nawāh kī ābādīyoñ meñ rahte haiñ.”

¹⁷ Lekin Yashua ne jawāb meñ kahā, “Āp itnī baḡī aur tāqatwar qaum haiñ ki āp kā ilāq̄a ek hī hissē par mahdūd nahīn raheḡā ¹⁸ balki jangal kā pahārī ilāq̄a bhī āp kī milkiyat meñ āeḡā. Us ke jangloñ ko kāṭ kar kāsht ke qābil banā leñ to yih tamām ilāq̄a āp hī kā hogā. Āp bāqī ilāq̄e par bhī qabzā karke Kanāniyoñ ko nikāl deḡe agarche wuh tāqatwar haiñ aur un ke pās lohe ke rath haiñ.”

18

Bāqī Sāt Qabīloñ ko Zamīn Miltī Hai

¹ Kanān par ḡhālib āne ke bād Isrāīl kī pūrī jamāt Sailā Shahr meñ jamā huī. Wahān unhoñ ne mulāqāt kā k̄haimā khaḡā kiyā.

² Ab tak sāt qabīloñ ko zamīn nahīn mili thī. ³ Yashua ne Isrāīliyoñ ko samjhā kar kahā, “Āp kitnī der tak sust raheḡe? Āp kab tak us mulk par qabzā nahīn kareḡe jo Rab āp ke bāpdādā ke K̄hudā ne āp ko de diyā hai? ⁴ Ab har qabīle ke tīn tīn ādmīyoñ ko chun leñ. Unheñ main mulk kā daurā karne ke lie bhej dūḡḡā tāki wuh tamām qabāyli ilāq̄oñ kī fahrist taiyār kareñ. Is ke bād wuh mere pās wāpas ā kar ⁵ mulk ko sāt ilāq̄oñ meñ taq̄sīm kareñ. Lekin dhyān rakheñ ki junūb meñ Yahūdāh kā ilāq̄a aur shimāl meñ Ifrāīm aur Manassī kā ilāq̄a hai. Un kī sarhaddeñ mat chheḡnā! ⁶ Wuh ādmī likh leñ ki sāt nae qabāyli ilāq̄oñ kī sarhaddeñ kahāñ kahāñ tak haiñ aur phir in kī fahristēñ pesh kareñ. Phir main Rab āp ke K̄hudā ke huzūr muḡaddas qurā ḡāl kar har ek kī zamīn muḡarrar karūḡā. ⁷ Yād rahe ki Lāwiyoñ ko koī ilāq̄a

nahīn milnā hai. Un kā hissā yih hai ki wuh Rab ke imām haiñ. Aur Jad, Rūbin aur Manassī ke ādhe qabīle ko bhī mazīd kuchh nahīn milnā hai, kyonki unheñ Rab ke khādim Mūsā se Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ un kā hissā mil chukā hai.”

⁸ Tab wuh ādmī rawānā hone ke lie taiyār hue jinheñ mulk kā daurā karne ke lie chunā gayā thā. Yashua ne unheñ hukm diyā, “Pūre mulk meñ se guzar kar tamām shahron kī fahrist banāen. Jab fahrist mukammal ho jāe to use mere pās le āen. Phir main Sailā meñ Rab ke huzūr āp ke lie qurā dāl dūngā.” ⁹ Ādmī chale gae aur pūre mulk meñ se guzar kar tamām shahron kī fahrist banā lī. Unhoñ ne mulk ko sāt hisson meñ taqsim karke tamām tafsilāt kitāb meñ darj kīñ aur yih kitāb Sailā kī khaimāgāh meñ Yashua ko de dī. ¹⁰ Phir Yashua ne Rab ke huzūr qurā dāl kar yih ilāqe bāqī sāt qabilon aur un ke kunbon meñ taqsim kar die.

Binyamīn kā Ilāqā

¹¹ Jab qurā dālā gayā to Binyamīn ke qabīle aur us ke kunbon ko pahlā hissā mil gayā. Us kī zamīn Yahūdāh aur Yūsuf ke qabilon ke darmiyān thī. ¹² Us kī shimālī sarhad Dariyā-e-Yardan se shurū huī aur Yarīhū ke shimāl meñ pahārī dhalān par chaḥ kar pahārī ilāqe meñ se maḡhib kī taraf guzarī. Bait-āwan ke bayābān ko pahuñchne par ¹³ wuh Lūz yānī Baitel kī taraf baḥ kar shahr ke junūb meñ pahārī dhalān par chaltī chaltī āge nikal gai. Wahāñ se wuh Atārāt-addār aur us pahārī tak pahuñchī jo Nashebī Bait-haurūn ke junūb meñ hai. ¹⁴ Phir wuh junūb kī taraf muḥ kar maḡhibī sarhad ke taur par Qiriyat-bāl yānī Qiriyat-yārīm ke pās āī jo Yahūdāh ke qabīle kī milkiyat thī. ¹⁵ Binyamīn kī junūbī sarhad Qiriyat-yārīm ke maḡhibī kināre se shurū ho kar Niftūh chashmā tak pahuñchī. ¹⁶ Phir wuh us pahār ke dāman par utar āī jo Wādī-e-Bin-hinnūm ke maḡhib meñ aur Maidān-e-Rafāīm ke shimāl meñ wāqe hai. Is ke bād sarhad Yabūsiyon ke shahr ke junūb meñ se guzarī aur yon Wādī-e-Hinnūm ko pār karke Ain-rājil ke pās āī. ¹⁷ Phir wuh shimāl kī taraf muḥ kar Ain-shams ke pās se guzarī aur Darrā-e-Adummīm ke muqābil shahr Jalīlot tak pahuñch kar Rūbin ke beṭe Bohan ke patthar ke pās utar āī. ¹⁸ Wahāñ se wuh us dhalān ke shimālī ruḥ par se guzarī jo Wādī-e-Yardan ke maḡhibī kināre par hai. Phir wuh wādī meñ utar kar ¹⁹ Bait-hujlāh kī shimālī pahārī dhalān se guzarī aur Bahīrā-e-Murdār ke shimālī kināre par khatm huī, wahāñ jahāñ Dariyā-e-Yardan us meñ bahtā hai. Yih thī Binyamīn kī junūbī sarhad. ²⁰ Us kī mashriqī sarhad Dariyā-e-Yardan thī. Yihī wuh ilāqā thā jo Binyamīn ke qabīle ko us ke kunbon ke mutābiq diyā gayā.

²¹ Zail ke shahr is ilāqe meñ shāmil the: Yarīhū, Bait-hujlāh, Imaq-qasīs, ²² Bait-arābā, Samraim, Baitel, ²³ Awwīm, Fārā, Ufrā, ²⁴ Kafarul-ammonī, Ufnī aur Jibā. Yih kul 12 shahr the. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thīñ. ²⁵ In ke alāwā yih shahr bhī the: Jibaūn, Rāmā, Bairot, ²⁶ Misfāh, Kafīrā, Mauzā, ²⁷ Raqam, Irfael, Tarālā, ²⁸ Zilā, Alif, Yabūsiyon kā shahr Yarūshalam, Jibiyā aur Qiriyat-yārīm. In shahron kī tādād 14 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thīñ. Yih tamām shahr Binyamīn aur us ke kunbon kī milkiyat the.

19

Shamāūn kā Ilāqā

¹ Jab qurā dālā gayā to Shamāūn ke qabīle aur us ke kunbon ko dūsra hissā mil gayā. Us kī zamīn Yahūdāh ke qabīle ke ilāqe ke darmiyān thī. ² Use yih shahr mil gae: Bair-sabā (Sabā), Molādā, ³ Hasār-suāl, Bālā, Azam, ⁴ Iltolad, Batūl, Hurmā, ⁵ Siqlāj, Bait-markabot, Hasār-sūsā, ⁶ Bait-labāot aur Sārūhan. In shahron kī tādād 13 thī. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ us ke sāth ginī jāti thīñ. ⁷ In ke alāwā yih chār shahr bhī Shamāūn ke the: Ain, Rimmon, Itar aur Asan. Har shahr ke

gird-o-nawāh kī ābādiyān us ke sāth ginī jāti thīn. ⁸ In shahron ke gird-o-nawāh kī tamām ābādiyān Bālāt-bair yānī Najab ke Rāmā tak un ke sāth ginī jāti thīn. Yih thī Shamāun aur us ke kunboñ kī milkiyat. ⁹ Yih jagheñ is lie Yahūdāh ke qabīle ke ilāqe se lī gain ki Yahūdāh kā ilāqā us ke lie bahut zyādā thā. Yihī wajah hai ki Shamāun kā ilāqā Yahūdāh ke bīch meñ hai.

Zabūlūn kā Ilāqā

¹⁰⁻¹² Jab qurā dālā gayā to Zabūlūn ke qabīle aur us ke kunboñ ko tīsrā hissā mil gayā. Us kī junūbī sarhad Yuqniyām kī nadī se shurū huī aur phir mashriq kī taraf dabāsat, Mar'alā aur Sārīd se ho kar Kislot-tabūr ke ilāqe tak pahuñchī. Is ke bād wuh muṛ kar mashriqī sarhad ke taur par Dābarat ke pās āī aur chaṛhtī chaṛhtī Yafīa pahuñchī. ¹³ Wahān se wuh mazīd mashriq kī taraf baṛhtī huī Jāt-hifar, Et-qāzīn aur Rimmon se ho kar Neā ke pās āī. ¹⁴ Zabūlūn kī shimālī aur maḡhribī sarhad Hannāton meñ se guzartī guzartī Wādī-e-Iftāhel par khatm huī. ¹⁵ Bārah shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyon samet Zabūlūn kī milkiyat meñ āe jin meñ Qattāt, Nahlāl, Simron, Idālā aur Bait-laham shāmil the. ¹⁶ Zabūlūn ke qabīle ko yihī kuchh us ke kunboñ ke mutābiq mil gayā.

Ishkār kā Ilāqā

¹⁷ Jab qurā dālā gayā to Ishkār ke qabīle aur us ke kunboñ ko chauthā hissā mil gayā. ¹⁸ Us kā ilāqā Yazrael se le kar shimāl kī taraf phail gayā. Yih shahr us meñ shāmil the: Kasūlot, Shūnīm, ¹⁹ Hafāraim, Shiyūn, Anākharat, ²⁰ Rabbīt, Qisiyon, Ibaz, ²¹ Raimat, Ain-jannīm, Ain-haddā aur Bait-fassis. ²² Shimāl meñ yih sarhad Tabūr Pahār se shurū huī aur shaḡhsūmā aur Bait-shams se ho kar Dariyā-e-Yardan tak utar āī. ¹⁶ shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyon samet Ishkār kī milkiyat meñ āe. ²³ Use yih pūrā ilāqā us ke kunboñ ke mutābiq mil gayā.

Āshar kā Ilāqā

²⁴ Jab qurā dālā gayā to Āshar ke qabīle aur us ke kunboñ ko pāñchwān hissā mil gayā. ²⁵ Us ke ilāqe meñ yih shahr shāmil the: Kḡhilqat, Halī, Batan, Akshāf, ²⁶ Alammalik, Am'ad aur Misāl. Us kī sarhad samundar ke sāth sāth chaltī huī Karmil ke pahārī silsile ke dāman meñ se guzarī aur utartī utartī Saihūr-libnāt tak pahuñchī. ²⁷ Wahān wuh mashriq meñ Bait-dajūn kī taraf muṛ kar Zabūlūn ke ilāqe tak pahuñchī aur us kī maḡhribī sarhad ke sāth chaltī chaltī shimāl meñ Wādī-e-Iftāhel tak pahuñchī. Āge baṛhtī huī wuh Bait-imaq aur Na'iyel se ho kar shimāl kī taraf muṛī jahān kābūl thā. ²⁸ Phir wuh Ibrūn, Rahob, Hammūn aur Qānā se ho kar baṛe shahr Saidā tak pahuñchī. ²⁹ Is ke bād Āshar kī sarhad Rāmā kī taraf muṛ kar fasildār shahr Sūr ke pās āī. Wahān wuh Hūsā kī taraf muṛī aur chaltī chaltī Akzīb ke qarīb samundar par khatm huī. ³⁰ 22 shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyon samet Āshar kī milkiyat meñ āe. In meñ Ummā, Afīq aur Rahob shāmil the. ³¹ Āshar ko us ke kunboñ ke mutābiq yihī kuchh milā.

Naftālī kā Ilāqā

³² Jab qurā dālā gayā to Naftālī ke qabīle aur us ke kunboñ ko chhaṭā hissā mil gayā. ³³⁻³⁴ Junūb meñ us kī sarhad Dariyā-e-Yardan par Laqqūm se shurū huī aur maḡhrib kī taraf chaltī chaltī Yabniyel, Adāmī-naqb, Ailon-zānanīm aur Halaf se ho kar Aznūt-tabūr tak pahuñchī. Wahān se wuh maḡhribī sarhad kī haisiyat se Huqqoq ke pās āī. Naftālī kī junūbī sarhad Zabūlūn kī shimālī sarhad aur maḡhrib meñ Āshar kī mashriqī sarhad thī. Dariyā-e-Yardan aur Yahūdāh * us kī mashriqī sarhad thī. ³⁵ Zail ke fasildār shahr Naftālī kī milkiyat meñ āe: Saddīm, Sair, Hammat, Raqqat,

* **19:33-34** Yahān Yahūdāh kā matlab Mulk-e-Basan ho saktā hai jo Manassī ke ilāqe meñ thā lekin jis par Yahūdāh ke qabīle ke mard Yāir ne fatah pāi thī.

Kinnarat, ³⁶ Adāmā, Rāmā, Hasūr, ³⁷ Qādis, Idraī, Ain-hasūr, ³⁸ Irūn, Mijdalel, Hurīm, Bait-anāt aur Bait-shams. Aise 19 shahr the. Har shahr ke gird-o-nawāh kī ābādiyān bhī us ke sāth ginī jātī thīn. ³⁹ Naftālī ko yihī kuchh us ke kunboñ ke mutābiq milā.

Dān kā Ilāqā

⁴⁰ Jab qurā ḍālā gayā to Dān ke qabīle aur us ke kunboñ ko sātawān hissā milā. ⁴¹ Us ke ilāqe meñ yih shahr shāmil the: Sur'a, Istāl, Īr-shams, ⁴² Sha'alabbīn, Aiyālon, Itlā, ⁴³ Ailon, Timnat, Aqrūn, ⁴⁴ Iltaqih, Jibbatūn, Bālāt, ⁴⁵ Yahūd, Banī-barq, Jāt-rimmon, ⁴⁶ Me-yarqūn aur Raqqūn us ilāqe samet jo Yāfā ke muqābil hai. ⁴⁷ Afsos, Dān kā qabīlā apne is ilāqe par qabzā karne meñ kāmyāb na huā, is lie us ke mardoñ ne Lasham Shahr par hamlā karke us par fatah pāī aur us ke bāshindoñ ko talwār se mār ḍālā. Phir wuh ḵhud wahāñ ābād hue. Us waqt Lasham Shahr kā nām Dān meñ tabdīl huā. (Dān un ke qabīle kā bāp thā.) ⁴⁸ Lekīn Yashua ke zamāne meñ Dān ke qabīle ko us ke kunboñ ke mutābiq mazkūrā tamām shahr aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyān mil gāīn.

Yashua ko Bhī Zamīn Miltī Hai

⁴⁹ Pūre mulk ko taqsim karne ke bād Isrāīliyoñ ne Yashua bin Nūn ko bhī apne darmiyān kuchh maurūsī zamīn de dī. ⁵⁰ Rab ke hukm par unhoñ ne use Ifrāīm kā shahr Timnat-sirah de diyā. Yashua ne ḵhud is kī darḵhāst kī thī. Wahāñ jā kar us ne shahr ko az sar-e-nau tāmīr kiyā aur us meñ ābād huā.

⁵¹ Gharz yih wuh tamām zamīneñ haiñ jo Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur qabīloñ ke ābāī gharānoñ ke sarbarāhoñ ne Sailā meñ mulāqāt ke ḵhaime ke darwāze par qurā ḍāl kar taqsim kī thīn. Yoñ taqsim karne kā yih kām mukammal huā.

20

Panāh ke Chhīh Shahr

¹ Rab ne Yashua se kahā, ² “Isrāīliyoñ ko hukm de ki un hidāyāt ke mutābiq panāh ke shahr chun lo jinheñ main tumheñ Mūsā kī mārifat de chukā hūn. ³ In shahroñ meñ wuh log farār ho sakte haiñ jin se koī ittifaqan yānī ḡhairirādī taur par halāk huā ho. Yih unheñ mare hue shaḵhs ke un rishtedāroñ se panāh deñge jo badlā lenā chāheñge. ⁴ Lāzim hai ki aisā shaḵhs panāh ke shahr ke pās pahuñchne par shahr ke darwāze ke pās baiṭhe buzurgoñ ko apnā muāmalā pesh kare. Us kī bāt sun kar buzurg use apne shahr meñ dāḵhil hone kī ijāzat deñ aur use apne darmiyān rahne ke lie jāgah de deñ. ⁵ Ab agar badlā lene wālā us ke pīchhe paṛ kar wahāñ pahuñche to buzurg mulzim ko us ke hāth meñ na deñ, kyonki yih maut ḡhairirādī taur par aur nafrat rakhe baḡhair huī hai. ⁶ Wuh us waqt tak shahr meñ rahe jab tak maqāmī adālat muāmale kā faislā na kar de. Agar adālat use begunāh qarār de to wuh us waqt ke imām-e-āzam kī maut tak us shahr meñ rahe. Is ke bād use apne us shahr aur ghar ko wāpas jāne kī ijāzat hai jis se wuh farār ho kar āyā hai.”

⁷ Isrāīliyoñ ne panāh ke yih shahr chun lie: Naftālī ke pahārī ilāqe meñ Galīl kā Qādis, Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ Sikam aur Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ Qiriyat-arbā yānī Habrūn. ⁸ Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ unhoñ ne Basar ko chun liyā jo Yarihū se kāfī dūr maidān-e-murtafā meñ hai aur Rūbin ke qabīle kī milkiyat hai. Mulke-Jiliyād meñ Rāmāt jo Jad ke qabīle kā hai aur Basan meñ Jaulān jo Manassī ke qabīle kā hai chunā gayā.

⁹ Yih shahr tamām Isrāīliyoñ aur Isrāīl meñ rahne wāle ajnabiyoñ ke lie muqarrar kie gae. Jis se bhī ḡhairirādī taur par koī halāk huā use in meñ panāh lene kī ijāzat thī. In meñ wuh us waqt tak badlā lene wāloñ se mahfūz rahtā thā jab tak maqāmī adālat faislā nahīn kar detī thī.

21

Lāwiyon ke Shahr aur Charāgāheñ

¹ Phir Lāwī ke qabīle ke ābāi gharānoñ ke sarbarāh Iliyazar Imām, Yashua bin Nūn aur Isrāīl ke bāqī qabīlon ke ābāi gharānoñ ke sarbarāhoñ ke pās āe ² jo us waqt Sailā meñ jamā the. Lāwiyon ne kahā, “Rab ne Mūsā kī mārifat hukm diyā thā ki hameñ basne ke lie shahr aur rewaron ko charāne ke lie charāgāheñ dī jāeñ.” ³ Chunāñche Isrāīliyon ne Rab kī yih bāt mān kar apne ilāqon meñ se shahr aur charāgāheñ alag karke Lāwiyon ko de dīñ.

⁴ Qurā dālā gayā to Lāwī ke gharāne Qihāt ko us ke kunbon ke mutābiq pahlā hissā mil gayā. Pahlē Hārūn ke kunbe ko Yahūdāh, Shamāūn aur Binyamīn ke qabīlon ke 13 shahr die gae. ⁵ Bāqī Qihātiyon ko Dān, Ifrāīm aur maḡhribī Manassī ke qabīlon ke 10 shahr mil gae.

⁶ Jairson ke gharāne ko Ishkār, Āshar, Naftālī aur Manassī ke qabīlon ke 13 shahr die gae. Yih Manassī kā wuh ilāqā thā jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Mulk-e-Basan meñ thā.

⁷ Mirārī ke gharāne ko us ke kunbon ke mutābiq Rūbin, Jad aur Zabūlūn ke qabīlon ke 12 shahr mil gae.

⁸ Yon Isrāīliyon ne qurā dāl kar Lāwiyon ko mazkūrā shahr aur un ke gird-o-nawāh kī charāgāheñ de dīñ. Waisā hī huā jaisā Rab ne Mūsā kī mārifat hukm diyā thā.

Qihāt ke Gharāne ke Shahr

⁹⁻¹⁰ Qurā dālte waqt Lāwī ke gharāne Qihāt meñ se Hārūn ke kunbe ko pahlā hissā mil gayā. Use Yahūdāh aur Shamāūn ke qabīlon ke yih shahr die gae: ¹¹ Pahlā shahr Anāqiyon ke bāp kā shahr Qiriyat-arbā thā jo Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ hai aur jis kā maujūdā nām Habrūn hai. Us kī charāgāheñ bhī dī gāin, ¹² lekin Habrūn ke irdgird kī ābādiyāñ aur khet Kālīb bin Yafunnā kī milkiyat rahe. ¹³ Hārūn ke kunbe kā yih shahr panāh kā shahr bhī thā jis meñ har wuh shakhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā. Is ke alāwā Hārūn ke kunbe ko Libnā, ¹⁴ Yattīr, Istimua, ¹⁵ Haulūn, Dabīr, ¹⁶ Ain, Yūttā aur Bait-shams ke shahr bhī mil gae. Use Yahūdāh aur Shamāūn ke qabīlon ke kul 9 shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae. ¹⁷⁻¹⁸ In ke alāwā Binyamīn ke qabīle ke chār shahr us kī milkiyat meñ āe yānī Jibaūn, Jibā, Anatot aur Almon. ¹⁹ Ḡharz Hārūn ke kunbe ko 13 shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae. ²⁰ Lāwī ke qabīle ke gharāne Qihāt ke bāqī kunbon ko qurā dālte waqt Ifrāīm ke qabīle ke shahr mil gae. ²¹ In meñ Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā shahr Sikam shāmil thā jis meñ har wuh shakhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā, phir Jazar, ²² Qibzaim aur Bait-haurūn. In chār shahron kī charāgāheñ bhī mil gāin. ²³⁻²⁴ Dān ke qabīle ne bhī unheñ chār shahr un kī charāgāhoñ samet die yānī Iltaqih, Jibbatūn, Aiyālon aur Jāt-rimmon. ²⁵ Manassī ke maḡhribī hisse se unheñ do shahr Tānak aur Jāt-rimmon un kī charāgāhoñ samet mil gae. ²⁶ Ḡharz Qihāt ke bāqī kunbon ko kul 10 shahr un kī charāgāhoñ samet mile.

Jairson ke Gharāne ke Shahr

²⁷ Lāwī ke qabīle ke gharāne Jairson ko Manassī ke mashriqī hisse ke do shahr un kī charāgāhoñ samet die gae: Mulk-e-Basan meñ Jaulān jis meñ har wuh shakhs panāh le saktā thā jis se koī ḡhairirādī taur par halāk huā thā, aur Ba'istarāh. ²⁸⁻²⁹ Ishkār ke qabīle ne use chār shahr un kī charāgāhoñ samet die: Qisiyon, Dābarat, Yarmūt aur Ain-jannīm. ³⁰⁻³¹ Isī tarah use Āshar ke qabīle ke bhī chār shahr un kī charāgāhoñ samet die gae: Misāl, Abdon, Khilqat aur Rahob. ³² Naftālī ke qabīle ne tīn shahr un kī charāgāhoñ samet die: Galīl kā Qādis jis meñ har wuh shakhs panāh le saktā thā

jis se koī ghairirādī taur par halāk huā thā, phir Hammāt-dor aur Qartān. ³³ Ġharz Jairson ke gharāne ko 13 shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae.

Mirārī ke Gharāne ke Shahr

³⁴⁻³⁵ Ab rah gayā Lāwī ke qabīle kā gharānā Mirārī. Use Zabūlūn ke qabīle ke chār shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae: Yuqniyām, Qartā, Dimnā aur Nahlāl. ³⁶⁻³⁷ Isī tarah use Rūbin ke qabīle ke bhī chār shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae: Basar, Yahaz, Qadīmāt aur Mifāt. ³⁸⁻³⁹ Jad ke qabīle ne use chār shahr un kī charāgāhoñ samet diē: Mulk-e-Jiliyād kā Rāmāt jis meñ har wuh shaḡhs panāh le saktā thā jis se koī ghairirādī taur par halāk huā thā, phir Mahanāym, Hasbon aur Yāzer. ⁴⁰ Ġharz Mirārī ke gharāne ko kul 12 shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae.

⁴¹ Isrāīl ke mukhtalif ilāqoñ meñ jo Lāwiyōñ ke shahr un kī charāgāhoñ samet the un kī kul tādād 48 thī. ⁴² Har shahr ke irdgird charāgāheñ thīn.

Allāh ne Apnā Wādā Pūrā Kiyā

⁴³ Yoñ Rab ne Isrāīliyoñ ko wuh pūrā mulk de diyā jis kā wādā us ne un ke bāpdādā se qasam khā kar kiyā thā. Wuh us par qabzā karke us meñ rahne lage. ⁴⁴ Aur Rab ne chāroñ taraf amn-o-amān muhaiyā kiyā jis tarah us ne un ke bāpdādā se qasam khā kar wādā kiyā thā. Usī kī madad se Isrāīlī tamām dushmanoñ par ghālib āe the. ⁴⁵ Jo achchhe wāde Rab ne Isrāīl se kie the un meñ se ek bhī nāmukammal na rahā balki sab ke sab pūre ho gae.

22

Mashriqī Qabīloñ ko Ghar Wāpas Jāne kī Ijāzat

¹ Phir Yashua ne Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke mardoñ ko apne pās bulā kar ² kahā, “Jo bhī hukm Rab ke ḡhādīm Mūsā ne āp ko diyā thā use āp ne pūrā kiyā. Aur āp ne merī har bāt mānī hai. ³ Āp ne kāfī arse se āj tak apne bhāiyōñ ko tark nahīn kiyā balki bilkul wuhī kuchh kiyā hai jo Rab kī marzī thī. ⁴ Ab Rab āp ke ḡhudā ne āp ke bhāiyōñ ko mau’ūdā mulk de diyā hai, aur wuh salāmatī ke sāth us meñ rah rahe haiñ. Is lie ab waqt ā gayā hai ki āp apne ghar wāpas chale jāeñ, us mulk meñ jo Rab ke ḡhādīm Mūsā ne āp ko Dariyā-e-Yardan ke pār de diyā hai. ⁵ Lekin ḡhabardār, ehtiyāt se un hidāyāt par chalte raheñ jo Rab ke ḡhādīm Mūsā ne āp ko de diñ. Rab apne ḡhudā se pyār kareñ, us kī tamām rāhoñ par chaleñ, us ke ahkām māneñ, us ke sāth liṡte raheñ, aur pūre dil-o-jān se us kī ḡhidmat kareñ.” ⁶ Yih kah kar Yashua ne unheñ barkat de kar ruḡhsat kar diyā, aur wuh apne ghar chale gae.

⁷ Manassī ke ādhe qabīle ko Mūsā se Mulk-e-Basan meñ zamīn mil gāi thī. Dūsre hisse ko Yashua se zamīn mil gāi thī, yānī Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ jahān bāqī qabīle ābād hue the. Manassī ke mardoñ ko ruḡhsat karte waqt Yashua ne unheñ barkat de kar ⁸ kahā, “Āp baṡī daulat ke sāth apne ghar lauṡ rahe haiñ. Āp ko baṡe rewaṡ, sonā, chāndī, lohā aur bahut-se kapṡe mil gae haiñ. Jab āp apne ghar pahuncheñge to māl-e-ḡhanīmat un ke sāth bāñṡeñ jo ghar meñ rah gae haiñ.”

⁹ Phir Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke mard bāqī Isrāīliyoñ ko Sailā meñ chhoṡ kar Mulk-e-Jiliyād kī taraf rawānā hue jo Dariyā-e-Yardan ke mashriḡ meñ hai. Wahān un ke apne ilāqe the jin meñ un ke qabīle Rab ke us hukm ke mutābiq ābād hue the jo us ne Mūsā kī mārīfat diyā thā.

Mashriqī Qabīle Qurbāngāh Banā Lete Haiñ

¹⁰ Yih mard chalte chalte Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ ek jagah pahunche jis kā nām Galilot thā. Wahān yānī Mulk-e-Kanān meñ hī unhoñ ne ek baṡī aur shāndār qurbāngāh banāi. ¹¹ Isrāīliyoñ ko ḡhabar dī gāi, “Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe

qabīle ne Kanān kī sarhad par Galīlot meñ qurbāngāh banā lī hai. Yih qurbāngāh Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib meñ yānī hamāre hī ilāqe meñ hai!”

¹² Tab Isrāīl kī pūrī jamāt mashriqī qabīloñ se larne ke lie Sailā meñ jamā huī. ¹³ Lekin pahle unhoñ ne Iliyazar Imām ke beṭe Fīnhās ko Mulk-e-Jiliyād ko bhejā jahān Rūbin, Jad aur Manassī kā ādhā qabīlā ābād the. ¹⁴ Us ke sāth 10 ādmī yānī har maḡhribī qabīle kā ek numāindā thā. Har ek apne ābāi gharāne aur kunbe kā sarbarāh thā. ¹⁵ Jiliyād meñ pahuñch kar unhoñ ne mashriqī qabīloñ se bāt kī. ¹⁶ “Rab kī pūrī jamāt āp se pūchhī hai ki āp Isrāīl ke Ḳhudā se bewafā kyon ho gae haiñ? Āp ne Rab se apnā muñh pher kar yih qurbāngāh kyon banāi hai? Is se āp ne Rab se sarkashī kī hai. ¹⁷ Kyā yih kāfī nahīn thā ki ham se Faḡhūr ke but kī pūjā karne kā gunāh sarzad huā? Ham to āj tak pūre taur par us gunāh se pāk-sāf nahīn hue go us waqt Rab kī jamāt ko wabā kī sūrat meñ sazā mil gāi thī. ¹⁸ To phir āp kyā kar rahe haiñ? Āp dubārā Rab se apnā muñh pher kar dūr ho rahe haiñ. Dekheñ, agar āp āj Rab se sarkashī karen to kal wuh Isrāīl kī pūrī jamāt ke sāth nārāz hogā. ¹⁹ Agar āp samajhte haiñ ki āp kā mulk nāpāk hai aur āp is lie us meñ Rab kī ḵhidmat nahīn kar sakte to hamāre pās Rab ke mulk meñ aēñ jahān Rab kī sukūnatgāh hai, aur hamārī zamīnoñ meñ sharīk ho jāeñ. Lekin Rab se yā ham se sarkashī mat karnā. Rab hamāre Ḳhudā kī qurbāngāh ke alāwā apne lie koī aur qurbāngāh na banāeñ! ²⁰ Kyā Isrāīl kī pūrī jamāt par Allāh kā ḡhazab nāzil na huā jab Akan bin Zārah ne māl-e-ḡhanīmat meñ se kuchh chorī kiyā jo Rab ke lie maḡhsūs thā? Us ke gunāh kī sazā sirf us tak hī mahdūd na rahī balki aur bhī halāk hue.”

²¹ Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke mardoñ ne Isrāīlī kunboñ ke sarbarāhoñ ko jawāb diyā, ²² “Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā, hāñ Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā haqīqat jāntā hai, aur Isrāīl bhī yih bāt jān le! Na ham sarkash hue haiñ, na Rab se bewafā. Agar ham jhūṭ boleñ to āj hī hamēñ mār ḍaleñ! ²³ Ham ne yih qurbāngāh is lie nahīn banāi ki Rab se dūr ho jāeñ. Ham us par koī bhī qurbānī chaḡhānā nahīn chāhte, na bhasm hone wālī qurbāniyāñ, na ḡhallā kī nazareñ aur na hī salāmatī kī qurbāniyāñ. Agar ham jhūṭ boleñ to Rab ḡhud hamārī adālat kare. ²⁴ Haqīqat meñ ham ne yih qurbāngāh is lie tāmīr kī ki ham ḍarte haiñ ki mustaqbil meñ kisī din āp kī aulād hamārī aulād se kahe, ‘Āp kā Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke sāth kyā wāstā hai? ²⁵ Āḡhir Rab ne hamāre aur āp ke darmiyān Dariyā-e-Yardan kī sarhad muqarrar kī hai. Chunāñche āp ko Rab kī ibādat karne kā koī haq nahīn!’ Aisā karne se āp kī aulād hamārī aulād ko Rab kī ḵhidmat karne se rokeḡ. ²⁶ Yihī wajah hai ki ham ne yih qurbāngāh banāi, bhasm hone wālī qurbāniyāñ yā zabah kī koī aur qurbānī chaḡhāne ke lie nahīn ²⁷ balki āp ko aur āne wālī nasloñ ko is bāt kī yād dilāne ke lie ki hamēñ bhī Rab ke ḡhaime meñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ, zabah kī qurbāniyāñ aur salāmatī kī qurbāniyāñ chaḡhāne kā haq hai. Yih qurbāngāh hamāre aur āp ke darmiyān gawāh raheḡ. Ab āp kī aulād kabhī bhī hamārī aulād se nahīn kah sakeḡ, ‘Āp ko Rab kī jamāt ke huqūq hāsīl nahīn.’ ²⁸ Aur agar wuh kisī waqt yih bāt kare to hamārī aulād kah sakeḡ, ‘Yih qurbāngāh dekheñ jo Rab kī qurbāngāh kī hūbahū naql hai. Hamāre bāpdādā ne ise banāyā thā, lekin is lie nahīn ki ham is par bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur zabah kī qurbāniyāñ chaḡhāeñ balki āp ko aur hamēñ gawāhī dene ke lie ki hamēñ mil kar Rab kī ibādat karne kā haq hai.’ ²⁹ Hālāt kabhī bhī yahāñ tak na pahuñcheñ ki ham Rab se sarkashī karke apnā muñh us se pher leñ. Nahīn, ham ne yih qurbāngāh bhasm hone wālī qurbāniyāñ, ḡhallā kī nazareñ aur zabah kī qurbāniyāñ chaḡhāne ke lie nahīn banāi. Ham sirf Rab apne Ḳhudā kī sukūnatgāh ke sāmne kī qurbāngāh par hī apnī qurbāniyāñ pesh karnā chāhte haiñ.”

³⁰ Jab Fīnhās aur Isrāīlī jamāt ke kunboñ ke sarbarāhoñ ne Jiliyād meñ Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle kī yih bāteñ sunīñ to wuh mutma’in hue. ³¹ Fīnhās ne

un se kahā, “Ab ham jānte haiñ ki Rab āindā bhī hamāre darmiyān rahegā, kyonki āp us se bewafā nahīn hue haiñ. Āp ne Isrāīliyon ko Rab kī sazā se bachā liyā hai.”

³² Is ke bād Fīnhās aur bāqī Isrāīlī sardār Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ko Mulk-e-Jiliyād meñ chhoṛ kar Mulk-e-Kanān meñ lauṭ āe. Wahān unhoñ ne sab kuchh batāyā jo huā thā. ³³ Bāqī Isrāīliyon ko yih bāt pasand āī, aur wuh Allāh kī tamjīd karke Rūbin aur Jad se jang karne aur un kā ilāqā tabāh karne ke irāde se bāz āe. ³⁴ Rūbin aur Jad ke qabīloñ ne naī qurbāngāh kā nām gawāh rakhā, kyonki unhoñ ne kahā, “Yih qurbāngāh hamāre aur dūsre qabīloñ ke darmiyān gawāh hai ki Rab hamārā bhī Ḳhudā hai.”

23

Yashua kī Ākhirī Nasīhateñ

¹ Ab Isrāīlī kāfī der se salāmatī se apne mulk meñ rahte the, kyonki Rab ne unheñ irdgird ke dushmanoñ ke hamloñ se mahfūz rakhā. Jab Yashua bahut būrḥā ho gayā thā ² to us ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ, sardāroñ, qāziyoñ aur nigahbānoñ ko apne pās bulā kar kahā, “Ab main būrḥā ho gayā hūñ. ³ Āp ne apnī āñkhoñ se dekhā ki Rab ne is ilāqe kī tamām qaumoñ ke sāth kyā kuchh kiyā hai. Rab āp ke Ḳhudā hī ne āp ke lie jang kī. ⁴ Yād rakheñ ki main ne mashriq meñ Dariyā-e-Yardan se le kar maḡhrib meñ samundar tak sārā mulk āp ke qabīloñ meñ taqsim kar diyā hai. Bahut-sī qaumoñ par main ne fatah pāī, lekin chand ek ab tak bāqī rah gaī haiñ. ⁵ Lekin Rab āp kā Ḳhudā āp ke āge āge chalte hue unheñ bhī nikāl kar bhagā degā. Āp un kī zamīnoñ par qabzā kar leñge jis tarah Rab āp ke Ḳhudā ne wādā kiyā hai.

⁶ Ab pūrī himmat se har bāt par amal kareñ jo Mūsā kī Shariyat kī Kitāb meñ likhī huī hai. Na dāīñ aur na bāīñ taraf haṭeñ. ⁷ Un dīgar qaumoñ se rishtā mat bāndhnā jo ab tak mulk meñ bāqī rah gaī haiñ. Un ke butoñ ke nām apnī zabān par na lānā, na un ke nām le kar qasam khānā. Na un kī khidmat karnā, na unheñ sijdā karnā. ⁸ Rab apne Ḳhudā ke sāth yoñ lipṭe rahnā jis tarah āj tak lipṭe rahe haiñ.

⁹ Rab ne āp ke āge āge chal kar baṛī baṛī aur tāqatwar qaumeñ nikāl dī haiñ. Āj tak āp ke sāmne koī nahīn khaṛā rah sakā. ¹⁰ Āp meñ se ek shakhs hazār dushmanoñ ko bhagā detā hai, kyonki Rab āp kā Ḳhudā khud āp ke lie laṛtā hai jis tarah us ne wādā kiyā thā. ¹¹ Chunāñche sanjīdagī se dhyān deñ ki āp Rab apne Ḳhudā se pyār kareñ, kyonki āp kī zindagī isī par munhasir hai. ¹² Agar āp us se dūr ho kar un dīgar qaumoñ se lipaṭ jāeñ jo ab tak mulk meñ bāqī haiñ aur un ke sāth rishtā bāndheñ ¹³ to Rab āp kā Ḳhudā yaqīnan in qaumoñ ko āp ke āge se nahīn nikālegā. Is ke bajāe yih āp ko phaṁsāne ke lie phandā aur jāl baneñge. Yih yaqīnan āp kī pīṭhoñ ke lie koṛe aur āñkhoñ ke lie kāñṭe ban jāeñge. Ākhir meñ āp us achchhe mulk meñ se miṭ jāeñge jo Rab āp ke Ḳhudā ne āp ko de diyā hai.

¹⁴ Āj main wahān jā rahā hūñ jahān kisī na kisī dīn duniyā ke har shakhs ko jānā hotā hai. Lekin āp ne pūre dil-o-jān se jān liyā hai ki jo bhī wādā Rab āp ke Ḳhudā ne āp ke sāth kiyā wuh pūrā huā hai. Ek bhī adhūrā nahīn rah gayā. ¹⁵ Lekin jis tarah Rab ne har wādā pūrā kiyā hai bilkul usī tarah wuh tamām āfateñ āp par nāzil karegā jin ke bāre meñ us ne āp ko khabardār kiyā hai agar āp us ke tābe na raheñ. Phir wuh āp ko us achchhe mulk meñ se miṭā degā jo us ne āp ko de diyā hai. ¹⁶ Agar āp us ahd ko toṛeñ jo us ne āp ke sāth bāndhā hai aur dīgar mābūdoñ kī pūjā karke unheñ sijdā kareñ to phir Rab kā pūrā ḡhazab āp par nāzil hogā aur āp jald hī us achchhe mulk meñ se miṭ jāeñge jo us ne āp ko de diyā hai.”

24

Allāh aur Isrāīl ke darmiyān Ahd kī Tajdīd

¹ Phir Yashua ne Isrāīl ke tamām qabīlōn ko Sikam Shahr meñ jamā kiyā. Us ne Isrāīl ke buzurgoñ, sardāroñ, qāziyoñ aur nigahbānoñ ko bulāyā, aur wuh mil kar Allāh ke huzūr hāzir hue. ² Phir Yashua Isrāīlī qaum se mukhātīb huā. “Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Qadīm zamāne meñ tumhāre bāpdādā Dariyā-e-Furāt ke pār baste aur dīgar mābūdoñ kī pūjā karte the. Ibrāhīm aur Nahūr kā bāp Tārah bhī wahān ābād thā. ³ Lekin maiñ tumhāre bāp Ibrāhīm ko wahān se le kar yahān lāyā aur use pūre Mulk-e-Kanān meñ se guzarne diyā. Maiñ ne use bahut aulād dī. Maiñ ne use Is’hāq diyā ⁴ aur Is’hāq ko Yāqūb aur Esau. Esau ko maiñ ne pahārī ilāqā Saīr atā kiyā, lekin Yāqūb apne beṭoñ ke sāth Misr chalā gayā.

⁵ Bād meñ maiñ ne Mūsā aur Hārūn ko Misr bhej diyā aur mulk par baṛī musibateñ nāzil karke tumheñ wahān se nikāl lāyā. ⁶ Chalte chalte tumhāre bāpdādā Bahr-e-Qulzum pahuñch gae. Lekin Misrī apne rathoñ aur ghurṣawāroñ se un kā tāqqub karne lage. ⁷ Tumhāre bāpdādā ne madad ke lie Rab ko pukārā, aur maiñ ne un ke aur Misriyoñ ke darmiyān andherā paidā kiyā. Maiñ samundar un par chaṛhā lāyā, aur wuh us meñ gharq ho gae. Tumhāre bāpdādā ne apnī hī āñkhoñ se dekhā ki maiñ ne Misriyoñ ke sāth kyā kuchh kiyā.

Tum baṛe arse tak registān meñ ghūmte phire. ⁸ Aḳhirkār maiñ ne tumheñ un Amoriyoñ ke mulk meñ pahuñchāyā jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ ābād the. Go unhoñ ne tum se jang kī, lekin maiñ ne unheñ tumhāre hāth meñ kar diyā. Tumhāre āge āge chal kar maiñ ne unheñ nest-o-nābūd kar diyā, is lie tum un ke mulk par qabzā kar sake. ⁹ Moāb ke bādshāh Balaq bin Safor ne bhī Isrāīl ke sāth jang chheṛī. Is maqsad ke taht us ne Bilām bin Baor ko bulāyā tāki wuh tum par lānat bheje. ¹⁰ Lekin maiñ Bilām kī bāt mānane ke lie taiyār nahīn thā balki wuh tumheñ barkat dene par majbūr huā. Yoñ maiñ ne tumheñ us ke hāth se mahfūz rakhā.

¹¹ Phir tum Dariyā-e-Yardan ko pār karke Yarīhū ke pās pahuñch gae. Is shahr ke bāshinde aur Amori, Farizzī, Kanānī, Hittī, Jirjāsī, Hiwwī aur Yabūsī tumhāre ḳhilāf larṭe rahe, lekin maiñ ne unheñ tumhāre qabze meñ kar diyā. ¹² Maiñ ne tumhāre āge zambūr bhej die jinhoñ ne Amoriyoñ ke do bādshāhoñ ko mulk se nikāl diyā.

Yih sab kuchh tumhārī apnī talwār aur kamān se nahīn huā balki mere hī hāth se. ¹³ Maiñ ne tumheñ bīj bone ke lie zamīn dī jise taiyār karne ke lie tumheñ mehnat na karnī paṛī. Maiñ ne tumheñ shahr die jo tumheñ tāmīr karne na paṛe. Un meñ rah kar tum angūr aur zaitūn ke aise bāghoñ kā phal khāte ho jo tum ne nahīn lagāe the.’”

¹⁴ Yashua ne bāt jāri rakhte hue kahā, “Chunāñche Rab kā ḳhauf māneñ aur pūrī wafādārī ke sāth us kī ḳhidmat kareñ. Un butoñ ko nikāl phaiñkeñ jin kī pūjā āp ke bāpdādā Dariyā-e-Furāt ke pār aur Misr meñ karte rahe. Ab Rab hī kī ḳhidmat kareñ! ¹⁵ Lekin agar Rab kī ḳhidmat karnā āp ko burā lage to āj hī faislā kareñ ki kis kī ḳhidmat kareñge, un dewatāoñ kī jin kī pūjā āp ke bāpdādā ne Dariyā-e-Furāt ke pār kī yā Amoriyoñ ke dewatāoñ kī jin ke mulk meñ āp rah rahe haiñ. Lekin jahān tak merā aur mere ḳhāndān kā tālluq hai ham Rab hī kī ḳhidmat kareñge.”

¹⁶ Awām ne jawāb diyā, “Aisā kabhī na ho ki ham Rab ko tark karke dīgar mābūdoñ kī pūjā kareñ. ¹⁷ Rab hamārā Ḳhudā hī hamāre bāpdādā ko Misr kī ghulāmī se nikāl lāyā aur hamārī āñkhoñ ke sāmne aise azīm nishān pesh kie. Jab hameñ bahut qaumoñ meñ se guzarnā paṛā to usī ne har waqt hamārī hifāzat kī. ¹⁸ Aur Rab hī ne hamāre āge āge chal kar is mulk meñ ābād Amoriyoñ aur bāqī qaumoñ ko nikāl diyā. Ham bhī usī kī ḳhidmat kareñge, kyonki wuhī hamārā Ḳhudā hai!”

¹⁹ Yih sun kar Yashua ne kahā, “Āp Rab kī ḳhidmat kar hī nahīn sakte, kyonki wuh quddūs aur ghayūr Ḳhudā hai. Wuh āp kī sarkashī aur gunāhoñ ko muāf nahīn karegā. ²⁰ Beshak wuh āp par mehrbānī kartā rahā hai, lekin agar āp Rab ko tark

karke ajnabī mābūdōñ kī pūjā karen to wuh āp ke k̄hilāf ho kar āp par balāēñ lāegā aur āp ko nest-o-nābūd kar degā.”

²¹ Lekin Isrāīliyoñ ne isrār kiyā, “Jī nahīñ, ham Rab kī k̄hidmat karenge!” ²² Phir Yashua ne kahā, “Āp k̄hud is ke gawāh haiñ kī āp ne Rab kī k̄hidmat karne kā faislā kar liyā hai.” Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī hāñ, ham is ke gawāh haiñ!” ²³ Yashua ne kahā, “To phir apne darmiyān maujūd butoñ ko tabāh kar deñ aur apne diloñ ko Rab Isrāīl ke K̄hudā ke tābe rakheñ.” ²⁴ Awām ne Yashua se kahā, “Ham Rab apne K̄hudā kī k̄hidmat karenge aur usī kī suneñge.”

²⁵ Us dīn Yashua ne Isrāīliyoñ ke lie Rab se ahd bāndhā. Wahāñ Sikam meñ us ne unheñ ahkām aur qawāyd de kar ²⁶ Allāh kī Sharīat kī Kitāb meñ darj kie. Phir us ne ek barā patthar le kar use us balūt ke sāy meñ kharā kiyā jo Rab ke maqdis ke pās thā. ²⁷ Us ne tamām logoñ se kahā, “Is patthar ko dekheñ! Yih gawāh hai, kyonki is ne sab kuchh sun liyā hai jo Rab ne hameñ batā diyā hai. Agar āp kabhī Allāh kā inkār karen to yih āp ke k̄hilāf gawāhī degā.”

²⁸ Phir Yashua ne Isrāīliyoñ ko fāriḡh kar diyā, aur har ek apne apne qabāylī ilāqe meñ chalā gayā.

Yashua aur Iliyazar kā Intaqāl

²⁹ Kuchh der ke bād Rab kā k̄hādīm Yashua bin Nūn faut huā. Us kī umr 110 sāl thī. ³⁰ Use us kī maurūsī zamīn meñ dafnāyā gayā, yāñī Timnat-sirah meñ jo Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ jās pahār ke shimāl meñ hai.

³¹ Jab tak Yashua aur wuh buzurg zindā rahe jinhoñ ne apnī āñkhoñ se sab kuchh dekhā thā jo Rab ne Isrāīl ke lie kiyā thā us waqt tak Isrāīl Rab kā wafādār rahā.

³² Misr ko chhoṛte waqt Isrāīlī Yūsuf kī haḍḍiyāñ apne sāth lāe the. Ab unhoñ ne unheñ Sikam Shahr kī us zamīn meñ dafn kar diyā jo Yāqūb ne Sikam ke bāp Hamor kī aulād se chāñdī ke sau sikkoñ ke badle k̄harīd lī thī. Yih zamīn Yūsuf kī aulād kī wirāsat meñ ā gai thī.

³³ Iliyazar bin Hārūn bhī faut huā. Use Jibiyā meñ dafnāyā gayā. Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā yih shahr us ke beṭe Fīnhās ko diyā gayā thā.

Quzāt

Junūbī Kanān par Mukammal Qābū Nahīn Pāyā Jātā

¹ Yashua kī maut ke bād Isrāīliyon ne Rab se pūchhā, “Kaun-sā qabīlā pahle nikal kar Kanāniyon par hamlā kare?” ² Rab ne jawāb diyā, “Yahūdāh kā qabīlā shurū kare. Maiñ ne mulk ko un ke qabze meñ kar diyā hai.”

³ Tab Yahūdāh ke qabīle ne apne bhāiyan Shamāun ke qabīle se kahā, “Āeñ, hamāre sāth nikleñ tāki ham mil kar Kanāniyon ko us ilāqe se nikāl deñ jo qurā ne Yahūdāh ke qabīle ke lie muqarrar kiya hai. Is ke badle ham bād meñ āp kī madad kareñge jab āp apne ilāqe par qabzā karne ke lie nikleñge.” Chunāñche Shamāun ke mard Yahūdāh ke sāth nikle. ⁴ Jab Yahūdāh ne dushman par hamlā kiya to Rab ne Kanāniyon aur Farizziyon ko us ke qābū meñ kar diyā. Bazaq ke pās unhoñ ne unheñ shikast dī, go un ke kul 10,000 ādmī the.

⁵ Wahāñ un kā muqābalā ek bādshāh se huā jis kā nām Adūnī-bazaq thā. Jab us ne dekhā ki Kanānī aur Farizzī hār gae haiñ ⁶ to wuh farār huā. Lekin Isrāīliyon ne us kā tāqqub karke use pakar liya aur us ke hāthoñ aur pairon ke angūthoñ ko kāt liya. ⁷ Tab Adūnī-bazaq ne kahā, “Maiñ ne khud sattar bādshāhoñ ke hāthoñ aur pairon ke angūthoñ ko kaṭwāyā, aur unheñ merī mez ke nīche gire hue khāne ke raddī ṭukre jamā karne paṛe. Ab Allāh mujhe is kā badlā de rahā hai.” Use Yarūshalām lāyā gayā jahāñ wuh mar gayā.

⁸ Yahūdāh ke mardoñ ne Yarūshalām par bhī hamlā kiya. Us par fatah pā kar unhoñ ne us ke bāshindoñ ko talwār se mār ḍālā aur shahr ko jalā diyā. ⁹ Is ke bād wuh āge baṛh kar un Kanāniyon se laṛne lage jo pahārī ilāqe, Dasht-e-Najab aur maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ rahte the. ¹⁰ Unhoñ ne Habrūn Shahr par hamlā kiya jo pahle Qiriyat-arbā kahlātā thā. Wahāñ unhoñ ne Sīsī, Aḡhīmān aur Talmī kī faujon ko shikast dī. ¹¹ Phir wuh āge Dabīr ke bāshindoñ se laṛne chale gae. Dabīr kā purānā nām Qiriyat-sifar thā.

¹² Kālīb ne kahā, “Jo Qiriyat-sifar par fatah pā kar qabzā karegā us ke sāth maiñ apnī beṭī Aksā kā rishtā bāndhūngā.” ¹³ Kālīb ke chhoṭe bhāī Ghutniyel bin Qanaz ne shahr par qabzā kar liya. Chunāñche Kālīb ne us ke sāth apnī beṭī Aksā kī shādī kar dī. ¹⁴ Jab Aksā Ghutniyel ke hāñ jā rahī thī to us ne use ubhārā ki wuh Kālīb se koī khet pāne kī darkhāst kare. Achānak wuh gadhe se utar gai. Kālīb ne pūchhā, “Kyā bāt hai?” ¹⁵ Aksā ne jawāb diyā, “Jahez ke lie mujhe ek chīz se nawāzeñ. Āp ne mujhe Dasht-e-Najab meñ zamīn de dī hai. Ab mujhe chashme bhī de dījīe.” Chunāñche Kālīb ne use apnī milkiyat meñ se ūpar aur nīche wāle chashme bhī de die.

¹⁶ Jab Yahūdāh kā qabīlā Khajūron ke Shahr se rawānā huā thā to Qīnī bhī un ke sāth Yahūdāh ke registān meñ āe the. (Qīnī Mūsā ke susar Yitro kī aulād the.) Wahāñ wuh Dasht-e-Najab meñ Arād Shahr ke qarīb dūsre logoñ ke darmiyan hī ābād hue.

¹⁷ Yahūdāh kā qabīlā apne bhāiyan Shamāun ke qabīle ke sāth āge baṛhā. Unhoñ ne Kanānī shahr Safat par hamlā kiya aur use Allāh ke lie maḡhsūs karke mukammal taur par tabāh kar diyā. Is lie us kā nām Hurmā yānī Allāh ke Lie Tabāhī paṛā. ¹⁸ Phir Yahūdāh ke faujiyon ne Ghazzā, Askqalūn aur Aqrūn ke shahron par un ke gird-o-nawāh kī ābādiyon samet fatah pāī. ¹⁹ Rab un ke sāth thā, is lie wuh pahārī ilāqe par qabzā kar sake. Lekin wuh samundar ke sāth ke maidānī ilāqe meñ ābād logoñ ko nikāl na sake. Wajah yih thī ki in logoñ ke pās lohe ke rath the. ²⁰ Mūsā ke wāde ke mutābiq Kālīb ko Habrūn Shahr mil gayā. Us ne us meñ se Anāq ke tīn beṭon ko un ke gharānon samet nikāl diyā.

²¹ Lekin Binyamīn kā qabilā Yarūshalam ke rahne wāle Yabūsiyon ko nikāl na sakā. Āj tak Yabūsī wahān Binyamīniyon ke sāth ābād haiñ.

Shimālī Kanān par Mukammal Qābū Nahīn Pāyā Jātā

²²⁻²³ Ifrāīm aur Manassī ke qābīle Baitel par qabzā karne ke lie nikle. (Baitel kā purānā nām Lūz thā.) Jab unhoñ ne apne jāsūsoñ ko shahr kī taftish karne ke lie bhejā to Rab un ke sāth thā. ²⁴ Un ke jāsūsoñ kī mulāqāt ek ādmī se huī jo shahr se nikal rahā thā. Unhoñ ne us se kahā, “Hameñ shahr meñ dākhil hone kā rāstā dikhāeñ to ham āp par rahm kareñge.” ²⁵ Us ne unheñ andar jāne kā rāstā dikhāyā, aur unhoñ ne us meñ ghus kar tamām bāshindoñ ko talwār se mār dālā siwāe mazkūrā ādmī aur us ke khāndān ke. ²⁶ Bād meñ wuh Hittiyon ke mulk meñ gayā jahān us ne ek shahr tāmīr karke us kā nām Lūz rakhā. Yih nām āj tak rāyī hai.

²⁷ Lekin Manassī ne har shahr ke bāshinde na nikāle. Bait-shān, Tānak, Dor, Ibliyām, Majiddo aur un ke gird-o-nawāh kī ābādiyāñ rah gaīñ. Kanānī pūre azm ke sāth un meñ tike rahe. ²⁸ Bād meñ jab Isrāīl kī tāqat barh gaī to in Kanāniyon ko begār meñ kām karnā parā. Lekin Isrāīliyon ne us waqt bhī unheñ mulk se na nikālā.

²⁹ Isī tarah Ifrāīm ke qābīle ne bhī Jazar ke bāshindoñ ko na nikālā, aur yih Kanānī un ke darmiyān ābād rahe.

³⁰ Zabulūn ke qābīle ne bhī Qitron aur Nahlāl ke bāshindoñ ko na nikālā balki yih un ke darmiyān ābād rahe, albattā unheñ begār meñ kām karnā parā.

³¹ Āshar ke qābīle ne na akkū ke bāshindoñ ko nikālā, na Saidā, Ahlāb, Akzīb, Hilbā, Afiq yā Rahob ke bāshindoñ ko. ³² Is wajah se Āshar ke log Kanānī bāshindoñ ke darmiyān rahne lage.

³³ Naftālī ke qābīle ne Bait-shams aur Bait-anāt ke bāshindoñ ko na nikālā balki wuh bhī Kanāniyon ke darmiyān rahne lage. Lekin Bait-shams aur Bait-anāt ke bāshindoñ ko begār meñ kām karnā parā.

³⁴ Dān ke qābīle ne maidānī ilāqe par qabzā karne kī koshish to kī, lekin Amoriyon ne unheñ āne na diyā balki pahārī ilāqe tak mahdūd rakhā. ³⁵ Amorī pūre azm ke sāth Haris Pahār, Aiyālon aur Sālbīm meñ tike rahe. Lekin jab Ifrāīm aur Manassī kī tāqat barh gaī to Amoriyon ko begār meñ kām karnā parā.

³⁶ Amoriyon kī sarhad Darrā-e-Aqrabbīm se le kar Silā se pare tak thī.

2

Rab kā Farishtā Isrāīl ko Malāmat Kartā Hai

¹ Rab kā farishtā Jiljāl se chaṛh kar bokīm pahunchā. Wahān us ne Isrāīliyon se kahā, “Main tumheñ Misr se nikāl kar us mulk meñ lāyā jis kā wādā main ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiya thā. Us waqt main ne kahā ki main tumhāre sāth apnā ahd kabhī nahīn torūngā. ² Aur main ne hukm diyā, ‘Is mulk kī qaumoñ ke sāth ahd mat bāndhnā balki un kī qurbāngāhoñ ko girā denā.’ Lekin tum ne merī na sunī. Yih tum ne kyā kiya? ³ Is lie ab main tumheñ batātā hūñ ki main unheñ tumhāre āge se nahīn nikālūngā. Wuh tumhāre pahluoñ meñ kāñṭe baneñge, aur un ke dewatā tumhāre lie phandā bane raheñge.”

⁴ Rab ke farishte kī yih bāt sun kar Isrāīlī khūb roe. ⁵ Yihī wajah hai ki us jagah kā nām bokīm yānī Rone Wāle par gayā. Phir unhoñ ne wahān Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh kīñ.

Isrāīl Bewafā Ho Jātā Hai

⁶ Yashua ke qaum ko rukhsat karne ke bād har ek qabilā apne ilāqe par qabzā karne ke lie rawānā huā thā. ⁷ Jab tak Yashua aur wuh buzurg zindā rahe jinhoñ ne wuh azīm kām dekhe hue the jo Rab ne Isrāīliyon ke lie kie the us waqt tak Isrāīlī

Rab kī wafādārī se k̄hidmat karte rahe. ⁸ Phir Rab kā k̄hādim Yashua bin Nūn intaqāl kar gayā. Us kī umr 110 sāl thī. ⁹ Use Timnat-haris meñ us kī apnī maurūsī zamīn meñ dafnāyā gayā. (Yih shahr Ifrāim ke pahārī ilāqe meñ jās pahār ke shimāl meñ hai.)

¹⁰ Jab hamasar Isrāīlī sab mar kar apne bāpdādā se jā mile to naī nasl ubhar āī jo na to Rab ko jāntī, na un kāmōñ se wāqif thī jo Rab ne Isrāīl ke lie kie the. ¹¹ Us waqt wuh aisī harkateñ karne lage jo Rab ko burī lagīñ. Unhoñ ne Bāl Dewatā ke butōñ kī pūjā karke ¹² Rab apne bāpdādā ke K̄hudā ko tark kar diyā jo unheñ Misr se nikāl lāyā thā. Wuh gird-o-nawāh kī qaumoñ ke dīgar mābūdoñ ke pīchhe lag gae aur un kī pūjā bhī karne lage. Is se Rab kā ghazab un par bharā, ¹³ kyonki unhoñ ne us kī k̄hidmat chhoṛ kar Bāl Dewatā aur Astārāt Dewī kī pūjā kī. ¹⁴ Rab yih dekh kar Isrāīliyoñ se nārāz huā aur unheñ dākuoñ ke hawāle kar diyā jinhoñ ne un kā māl lūṭā. Us ne unheñ irdgird ke dushmanoñ ke hāth bech ḍālā, aur wuh un kā muqābalā karne ke qābil na rahe. ¹⁵ Jab bhī Isrāīlī laṛne ke lie nikle to Rab kā hāth un ke k̄hilāf thā. Natījatan wuh hāte gae jis tarah us ne qasam khā kar farmāyā thā.

Jab wuh is tarah baṛī musībat meñ the ¹⁶ to Rab un ke darmiyān qāzī barpā kartā jo unheñ lūṭne wāloñ ke hāth se bachāte. ¹⁷ Lekin wuh un kī na sunte balki zinā karke dīgar mābūdoñ ke pīchhe lage aur un kī pūjā karte rahte. Go un ke bāpdādā Rab ke ahkām ke tābe rahe the, lekin wuh k̄hud baṛī jaldī se us rāh se haṭ jāte jis par un ke bāpdādā chale the. ¹⁸ Lekin jab bhī wuh dushman ke zulm aur dabāw tale karāhne lagte to Rab ko un par tars ā jātā, aur wuh kisī qāzī ko barpā kartā aur us kī madad karke unheñ bachātā.

Jitne arse tak qāzī zindā rahtā utnī der tak Isrāīlī dushmanoñ ke hāth se mahfūz rahte. ¹⁹ Lekin us ke marne par wuh dubārā apnī purānī rāhoñ par chalne lagte, balki jab wuh muṛ kar dīgar mābūdoñ kī pairawī aur pūjā karne lagte to un kī rawish bāpdādā kī rawish se bhī burī hotī. Wuh apnī sharīr harkatoñ aur haṭdharm rāhoñ se bāz āne ke lie taiyār hī na hote. ²⁰ Is lie Allāh ko Isrāīl par baṛā ghussā āyā. Us ne kahā, “Is qaum ne wuh ahd toṛ diyā hai jo main ne is ke bāpdādā se bāndhā thā. Yih merī nahīñ suntī, ²¹ is lie main un qaumoñ ko nahīñ nikālūngā jo Yashua kī maut se le kar āj tak mulk meñ rah gaī haiñ. Yih qaumeñ is meñ ābād raheñgī, ²² aur main un se Isrāīliyoñ ko āzmā kar dekhūngā ki āyā wuh apne bāpdādā kī tarah Rab kī rāh par chaleñge yā nahīñ.”

²³ Chunāñche Rab ne in qaumoñ ko na Yashua ke hawāle kiya, na fauran nikālā balki unheñ mulk meñ hī rahne diyā.

3

Allāh Isrāīl ko Kanānī Qaumoñ se Āzmātā Hai

¹ Rab ne kaī ek qaumoñ ko Mulk-e-Kanān meñ rahne diyā tāki un tamām Isrāīliyoñ ko āzmāe jo k̄hud Kanān kī jangoñ meñ sharīk nahīñ hue the. ² Nīz, wuh naī nasl ko jang karnā sikhānā chāhtā thā, kyonki wuh jang karne se nāwāqif thī. Zail kī qaumeñ Kanān meñ rah gaī thīñ: ³ Filistī un ke pāñch hukmrānoñ samet, tamām Kanānī, Saidānī aur Lubnān ke pahārī ilāqe meñ rahne wāle Hiwwī jo Bāl-harmūn Pahār se le kar Labo-hamāt tak ābād the. ⁴ Un se Rab Isrāīliyoñ ko āzmānā chāhtā thā. Wuh dekhnā chāhtā thā ki kyā yih mere un ahkām par amal karte haiñ yā nahīñ jo main ne Mūsā kī mārifat un ke bāpdādā ko die the.

Ḡhutniyel Qāzī

⁵ Chunāñche Isrāīlī Kanāniyoñ, Hittiyōñ, Amoriyoñ, Farizziyōñ, Hiwwiyoñ aur Yabūsiyoñ ke darmiyān hī ābād ho gae. ⁶ Na sirf yih balki wuh in qaumoñ se apne

beṭe-beṭiyon kā rishtā bāndh kar un ke dewatāon kī pūjā bhī karne lage. ⁷ Isrāīliyon ne aisī harkateñ kīñ jo Rab kī nazar meñ burī thiñ. Rab ko bhūl kar unhoñ ne Bāl Dewatā aur Yasīrat Dewī kī k̄hidmat kī.

⁸ Tab Rab kā ghazab un par nāzil huā, aur us ne unheñ Masoputāmiyā ke bādshāh Kūshan-ris'ataim ke hawāle kar diyā. Isrāīlī āth sāl tak Kūshan ke ghulām rahe. ⁹ Lekin jab unhoñ ne madad ke lie Rab ko pukārā to us ne un ke lie ek najātdahindā barpā kiyā. Kālib ke chhoṭe bhāī Ghutniyel bin Qanaz ne unheñ dushman ke hāth se bachāyā. ¹⁰ Us waqt Ghutniyel par Rab kā Rūh nāzil huā, aur wuh Isrāīl kā qāzī ban gayā. Jab wuh jang karne ke lie niklā to Rab ne Masoputāmiyā ke bādshāh Kūshan-ris'ataim ko us ke hawāle kar diyā, aur wuh us par ghālib ā gayā.

¹¹ Tab mulk meñ chālīs sāl tak amn-o-amān qāym rahā. Lekin jab Ghutniyel bin Qanaz faut huā ¹² to Isrāīlī dubārā wuh kuchh karne lage jo Rab kī nazar meñ burā thā. Is lie us ne Moāb ke bādshāh Ijlūn ko Isrāīl par ghālib āne diyā. ¹³ Ijlūn ne Ammoniyon aur Amāliqiyon ke sāth mil kar Isrāīliyon se jang kī aur unheñ shikast dī. Us ne Khajūron ke Shahr par qabzā kiyā, ¹⁴ aur Isrāīl 18 sāl tak us kī ghulāmī meñ rahā.

Ahūd Qāzī kī Chālākī

¹⁵ Isrāīliyon ne dubārā madad ke lie Rab ko pukārā, aur dubārā us ne unheñ najātdahindā atā kiyā yāñ Binyamīn ke qabīle kā Ahūd bin Jirā jo bāeñ hāth se kām karne kā ādī thā. Isī shakhs ko Isrāīliyon ne Ijlūn Bādshāh ke pās bhej diyā tāki wuh use kharāj ke paise adā kare. ¹⁶ Ahūd ne apne lie ek dodhārī talwār banā lī jo taqriban ḍeṛh fuṭ lambī thi. Jāte waqt us ne use apnī kamr ke dāñ taraf bāndh kar apne libās meñ chhupā liyā. ¹⁷ Jab wuh Ijlūn ke darbār meñ pahuñch gayā to us ne Moāb ke bādshāh ko kharāj pesh kiyā. Ijlūn bahut moṭā ādmī thā. ¹⁸ Phir Ahūd ne un ādmiyon ko ruḁhsat kar diyā jinhoñ ne us ke sāth kharāj uṭhā kar use darbār tak pahuñchāyā thā. ¹⁹⁻²⁰ Ahūd bhī wahāñ se rawānā huā, lekin Jiljāl ke buton ke qarīb wuh muṛ kar Ijlūn ke pās wāpas gayā.

Ijlūn bālākhāne meñ baiṭhā thā jo zyādā ṭhandā thā aur us ke zātī istemāl ke lie maḁhsūs thā. Ahūd ne andar jā kar bādshāh se kahā, “Merī āp ke lie k̄hufiyā k̄habar hai.” Bādshāh ne kahā, “K̄hāmosh!” Bāqī tamām hāzirīn kamre se chale gae to Ahūd ne kahā, “Jo k̄habar mere pās āp ke lie hai wuh Allāh kī taraf se hai!” Yih sun kar Ijlūn kharā hone lagā, ²¹ lekin Ahūd ne usī lamhe apne bāeñ hāth se kamr ke dāñ taraf bandhī huī talwār ko pakaṛ kar use miyān se nikālā aur Ijlūn ke peṭ meñ dhañsā diyā. ²² Talwār itnī dhañs gāī ki us kā dastā bhī charbī meñ ghāyb ho gayā aur us kī nok ṭāngoñ meñ se niklī. Talwār ko us meñ chhoṛ kar ²³ Ahūd ne kamre ke darwāzon ko band karke kundī lagāi aur sāth wāle kamre meñ se nikal kar chalā gayā.

²⁴ Thoṛī der ke bād bādshāh ke naukaron ne ā kar dekhā ki darwāzon par kundī lagī hai. Unhoñ ne ek dūse se kahā, “Wuh hājat rafā kar rahe hoñge,” ²⁵ is lie kuchh der ke lie ṭhahre. Lekin darwāzā na khulā. Intazār karte karte wuh thak gae. Lekin besūd, bādshāh ne darwāzā na kholā. Ākhirkār unhoñ ne chābī ḍhūñḍ kar darwāzon ko khol diyā aur dekhā ki mālik kī lāsh farsh par paṛī huī hai.

²⁶ Naukaron ke jhiyakne kī wajah se Ahūd bach niklā aur Jiljāl ke buton se guzar kar saīrā pahuñch gayā jahāñ wuh mahfūz thā. ²⁷ Wahāñ Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ us ne narsingā phūñk diyā tāki Isrāīlī laṛne ke lie jamā ho jāeñ. Wuh ikaṭṭhe hue aur us kī rāhnumāi meñ Wādī-e-Yardan meñ utar gae. ²⁸ Ahūd bolā, “Mere pīchhe ho leñ, kyonki Allāh ne āp ke dushman Moāb ko āp ke hawāle kar diyā hai.” Chunāñche wuh us ke pīchhe pīchhe wādī meñ utar gae. Pahle unhoñ ne Dariyā-e-Yardan ke kam-gahre maqāmon par qabzā karke kisī ko dariyā pār karne na diyā. ²⁹ Us waqt

unhoñ ne Moāb ke 10,000 tāqatwar aur jang karne ke qābil ādmiyoñ ko mār ḍālā. Ek bhī na bachā.

³⁰ Us din Isrāīl ne Moāb ko zer kar diyā, aur 80 sāl tak mulk meñ amn-o-amān qāym rahā.

Shamjar Qāzī

³¹ Ahūd ke daur ke bād Isrāīl kā ek aur najātdahindā ubhar āyā, Shamjar bin Anāt. Us ne bail ke āñkus se 600 Filistiyoñ ko mār ḍālā.

4

Daborā Nabiyā aur Lashkar kā Sardār Baraq

¹ Jab Ahūd faut huā to Isrāīlī dubārā aisī harkateñ karne lage jo Rab ke nazdīk burī thīñ. ²⁻³ Is lie Rab ne unheñ Kanān ke bādshāh Yābīn ke hawāle kar diyā. Yābīn kā dārul-hukūmat Hasūr thā, aur us ke pās 900 lohe ke rath the. Us ke lashkar kā sardār Sīsarā thā jo Harūsāt-hagoim meñ rahtā thā. Yābīn ne 20 sāl Isrāīliyoñ par bahut zulm kiyā, is lie unhoñ ne madad ke lie Rab ko pukārā.

⁴ Un dinoñ meñ Daborā Nabiyā Isrāīl kī qāzī thī. Us kā shauhar Lafīdot thā, ⁵ aur wuh ‘Daborā ke Khajūr’ ke pās rahtī thī jo Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ Rāmā aur Baitel ke darmiyān thā. Is daraḥt ke sāy meñ wuh Isrāīliyoñ ke muāmalāt ke faisle kiyā kartī thī. ⁶ Ek din Daborā ne Baraq bin Abīnūsam ko bulāyā. Baraq Naftālī ke qabāyli ilāqe ke shahr Qādis meñ rahtā thā. Daborā ne Baraq se kahā, “Rab Isrāīl kā Ḳhudā āp ko hukm detā hai, ‘Naftālī aur Zabūlūn ke qabīloñ meñ se 10,000 mardoñ ko jamā karke un ke sāth Tabūr Pahār par chaḥ jā! ⁷ Maiñ Yābīn ke lashkar ke sardār Sīsarā ko us ke rathoñ aur fauj samet tere qarīb kī Qaison Nadī ke pās khīñch lāūngā. Wahāñ maiñ use tere hāth meñ kar dūngā.’ ”

⁸ Baraq ne jawāb diyā, “Maiñ sirf is sūrat meñ jāūngā ki āp bhī sāth jāeñ. Āp ke baḡhair maiñ nahīñ jāūngā.” ⁹ Daborā ne kahā, “Ṭhīk hai, maiñ zarūr āp ke sāth jāūngī. Lekin is sūrat meñ āp ko Sīsarā par ḡhālib āne kī izzat hāsil nahīñ hogī balki ek aurat ko. Kyoñki Rab Sīsarā ko ek aurat ke hawāle kar degā.”

Chunāñche Daborā Baraq ke sāth Qādis gaī. ¹⁰ Wahāñ Baraq ne Zabūlūn aur Naftālī ke qabīloñ ko apne pās bulā liyā. 10,000 ādmī us kī rāhnumāī meñ Tabūr Pahār par chale gae. Daborā bhī sāth gaī.

¹¹ Un dinoñ meñ ek Qīnī banām Hibar ne apnā ḵhaimā Qādis ke qarīb Ailon-zānanīm meñ lagāyā huā thā. Qīnī Mūsā ke sāle Hobāb kī aulād meñ se thā. Lekin Hibar dūsre Qīniyoñ se alag rahtā thā.

¹² Ab Sīsarā ko ittalā dī gaī ki Baraq bin Abīnūsam fauj le kar pahār Tabūr par chaḥ gayā hai. ¹³ Yih sun kar wuh Harūsāt-hagoim se rawānā ho kar apne 900 rathoñ aur bāqī lashkar ke sāth Qaison Nadī par pahuñch gayā.

¹⁴ Tab Daborā ne Baraq se bāt kī, “Hamlā ke lie taiyār ho jāeñ, kyoñki Rab ne āj hī Sīsarā ko āp ke qābū meñ kar diyā hai. Rab āp ke āge āge chal rahā hai.” Chunāñche Baraq apne 10,000 ādmiyoñ ke sāth Tabūr Pahār se utar āyā. ¹⁵ Jab unhoñ ne dushman par hamlā kiyā to Rab ne Kanāniyoñ ke pūre lashkar meñ rathoñ samet afrā-tafrī paidā kar dī. Sīsarā apne rath se utar kar paidal hī farār ho gayā.

¹⁶ Baraq ke ādmiyoñ ne bhāgne wāle faujiyoñ aur un ke rathoñ kā tāqqub karke un ko Harūsāt-hagoim tak mārte gae. Ek bhī na bachā.

Sīsarā kā Anjām

¹⁷ Itne meñ Sīsarā paidal chal kar Qīnī ādmī Hibar kī bīwī Yāel ke ḵhaime ke pās bhāg āyā thā. Wajah yih thī ki Hasūr ke bādshāh Yābīn ke Hibar ke gharāne ke sāth achchhe tālluqāt the. ¹⁸ Yāel ḵhaime se nikal kar Sīsarā se milne gaī. Us ne kahā,

“Āeñ mere āqā, andar āeñ aur na ðareñ.” Chunāñche wuh andar ā kar leṭ gayā, aur Yāel ne us par kambal ḍāl diyā.

¹⁹ Sīsarā ne kahā, “Mujhe pyās lagī hai, kuchh pānī pilā do.” Yāel ne dūdh kā mashkizā khol kar use pilā diyā aur use dubārā chhupā diyā. ²⁰ Sīsarā ne darḡhāst kī, “Darwāze meñ kharī ho jāo! Agar koī āe aur pūchhe kī kyā ḡhaime meñ koī hai to bolo kī nahīn, koī nahīn hai.”

²¹ Yih kah kar Sīsarā gahrī nīnd so gayā, kyonki wuh nihāyat thakā huā thā. Tab Yāel ne meḡh aur hathorā pakaṭ liyā aur dabe pānw Sīsarā ke pās jā kar meḡh ko itne zor se us kī kanpaṭī meñ ṭhoñk diyā kī meḡh zamīn meñ dhañs gaī aur wuh mar gayā.

²² Kuchh der ke bād Baraq Sīsarā ke tāqqub meñ wahān se guzarā. Yāel ḡhaime se nikal kar us se milne āī aur bolī, “Āeñ, main āp ko wuh ādmī dikhātī hūn jise āp ḡhūṇḡ rahe haiñ.” Baraq us ke sāth ḡhaime meñ dāḡhil huā to kyā dekhā kī Sīsarā kī lāsh zamīn par paṭī hai aur meḡh us kī kanpaṭī meñ se guzar kar zamīn meñ gaṭ gaī hai.

²³ Us din Allāh ne Kanānī bādshāh Yābīn ko Isrāīliyon ke sāmne zer kar diyā. ²⁴ Is ke bād un kī tāqat barḡhtī gaī jabki Yābīn kamzor hotā gayā aur āḡhirkār Isrāīliyon ke hāthoñ tabāh ho gayā.

5

Daborā aur Baraq kā Gīt

¹ Fatah ke din Daborā ne Baraq bin Abīnūsam ke sāth yih gīt gāyā,

² “Allāh kī satāish ho! Kyonki Isrāīl ke sardāroñ ne rāhnumāī kī, aur awām nikalne ke lie taiyār hue.

³ Ai bādshāho, suno! Ai hukmrāno, merī bāt par tawajjuh do! Main Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngī, Rab Isrāīl ke ḡhudā kī madahsarāī karūngī.

⁴ Ai Rab, jab tū Saīr se nikal āyā aur Adom ke khule maidān se rawānā huā to zamīn kāñp uṭhī aur āsmān se pānī ṭapakne lagā, bādaloñ se bārish barasne lagī.

⁵ Koh-e-Sīnā ke Rab ke huzūr pahār hilne lage, Rab Isrāīl ke ḡhudā ke sāmne wuh kapkapāne lage.

⁶ Shamjar bin Anāt aur Yāel ke dinoñ meñ safr ke pakke aur sīdhe rāste ḡhālī rahe aur musāfir un se haṭ kar bal khāte hue chhoṭe chhoṭe rāstoñ par chal kar apnī manzil tak pahuñchte the.

⁷ Dehāt kī zindagī Sūnī ho gaī. Gāñw meñ rahnā mushkil thā jab tak main, Daborā jo Isrāīl kī māñ hūn kharī na huī.

⁸ Shahr ke darwāzoñ par jang chhīṭ gaī jab unhoñ ne nae mābūdoñ ko chun liyā. Us waqt Isrāīl ke 40,000 mardoñ ke pās ek bhī ḡhāl yā nezā na thā.

⁹ Merā dil Isrāīl ke sardāroñ ke sāth hai aur un ke sāth jo ḡhushī se jang ke lie nikle. Rab kī satāish karo!

¹⁰ Ai tum jo safed gadhoñ par kapṛe bichhā kar un par sawār ho, Allāh kī tamjīd karo! Ai tum jo paidal chal rahe ho, Allāh kī tārīf karo!

¹¹ Suno! Jahān jānwaroñ ko pānī pilāyā jātā hai wahān log Rab ke najātbāḡhsh kāmoñ kī tārīf kar rahe haiñ, un najātbāḡhsh kāmoñ kī jo us ne Isrāīl ke dehātiyon kī ḡhātīr kie. Tab Rab ke log shahr ke darwāzoñ ke pās utar āe.

¹² Ai Daborā, uṭheñ, uṭheñ! Uṭheñ, hāñ uṭheñ aur gīt gāeñ! Ai Baraq, khare ho jāeñ! Ai Abīnūsam ke beṭe, apne qaidiyon ko bāndh kar le jāeñ!

¹³ Phir bache hue faujī pahārī ilāqe se utar kar qaum ke shurafā ke pās āe, Rab kī qaum sūrmāon ke sāth mere pās utar āī.

¹⁴ Ifrāīm se jis kī jareñ Amālīq meñ haiñ wuh utar āe, aur Binyamīn ke mard un ke pīchhe ho lie. Makīr se hukmrān aur Zabūlūn se sipahsālār utar āe.

¹⁵ Ishkār ke ra'īs bhī Daborā ke sāth the, aur us ke faujī Baraq ke pīchhe ho kar wādī meñ daur āe. Lekin Rūbin kā qabilā apne ilāqe meñ rah kar soch-bichār meñ uljhā rahā.

¹⁶ Tū kyon apne zīn ke do boron ke darmiyān baiṭhā rahā? Kyā galloñ ke darmiyān charwāhon kī bānsriyon kī āwāzeñ sunane ke lie? Rūbin kā qabilā apne ilāqe meñ rah kar soch-bichār meñ uljhā rahā.

¹⁷ Jiliyād ke gharāne Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ ṭhahre rahe. Aur Dān kā qabilā, wuh kyon baharī jahāzon ke pās rahā? Āshar kā qabilā bhī sāhil par baiṭhā rahā, wuh ārām se apnī bandargāhon ke pās ṭhahrā rahā,

¹⁸ jabki Zabūlūn aur Naftālī apnī jān par khel kar maidān-e-jang meñ ā gae.

¹⁹ Bādshāh āe aur laṛe, Kanān ke bādshāh Majiddo Nadī par Tānak ke pās Isrāīl se laṛe. Lekin wahāñ se wuh chāñdī kā lūṭā huā māl wāpas na lāe.

²⁰ Āsmān se sitāron ne Sīsarā par hamlā kiyā, apnī āsmānī rāhon ko chhoṛ kar wuh us se aur us kī qaum se laṛne āe.

²¹ Qaison nadī unheñ urā le gaī, wuh nadī jo qadīm zamāne se bahtī hai. Ai merī jān, mazbūtī se āge chaltī jā!

²² Us waqt ṭapoñ kā barā shor sunāī diyā. Dushman ke zabardast ghoṛe sarpā daur rahe the.

²³ Rab ke farishte ne kahā, 'Mīroz Shahr par lānat karo, us ke bāshindon par kḥūb lānat karo! Kyonki wuh Rab kī madad karne na āe, wuh sūrmāon ke kḥilāf Rab kī madad karne na āe.'

²⁴ Hibar Qīnī kī bīwī mubāarak hai! Kḥaimon meñ rahne wālī auraton meñ se wuh sab se mubāarak hai!

²⁵ Jab Sīsarā ne pānī māngā to Yāel ne use dūdh pilāyā. Shāndār pyāle meñ lassī ḍāl kar wuh use us ke pās lāī.

²⁶ Lekin phir us ne apne hāth se mekḥ aur apne dahne hāth se mazdūron kā hathoṛā pakaṛ kar Sīsarā kā sar phoṛ diyā, us kī khopaṛī ṭukṛe ṭukṛe karke us kī kanpaṭī ko chhed diyā.

²⁷ Us ke pānwoñ meñ wuh tarap uṭhā. Wuh gir kar wahīn paṛā rahā. Hāñ, wuh us ke pānwoñ meñ gir kar halāk huā.

²⁸ Sīsarā kī mān ne khiṛkī meñ se jhānkā aur darīche meñ se dekḥtī dekḥtī rotī rahī, 'Us ke rath ke pahuñchne meñ itnī der kyon ho rahī hai? Rathon kī āwāz ab tak kyon sunāī nahīn de rahī?'

²⁹ Us kī dānishmand kḥawātīn use tasallī detī haiñ aur wuh kḥud un kī bāt dohrātī hai, ³⁰ 'Wuh lūṭā huā māl āpas meñ bāñṭ rahe hoñge. Har mard ke lie ek do laṛkiyāñ aur Sīsarā ke lie rangdār libās hogā. Hāñ, wuh rangdār libās aur merī gardan ko sajāne ke lie do nafīs rangdār kapṛe lā rahe hoñge.'

³¹ Ai Rab, tere tamām dushman Sīsarā kī tarah halāk ho jāeñ! Lekin jo tujh se pyār karte haiñ wuh pūre zor se tulū hone wāle sūraj kī mānind hoñ."

Baraq kī is fatah ke bād Isrāīl meñ 40 sāl amn-o-amān qāym rahā.

6

Midiyānī Isrāīliyon ko Dabāte Haiñ

¹ Phir Isrāīlī dubārā wuh kuchh karne lage jo Rab ko burā lagā, aur us ne unheñ sāt sāl tak Midiyāniyon ke hawāle kar diyā. ² Midiyāniyon kā dabāw itnā zyādā barh gayā ki Isrāīliyon ne un se panāh lene ke lie pahārī ilāqe meñ shigāf, ghār aur garhiyān banā līn. ³ Kyonki jab bhī wuh apnī fasleñ lagāte to Midiyānī, Amāliqī aur mashriq ke dīgar faujī un par hamlā karke ⁴ mulk ko gher lete aur fasloñ ko Ghazzā Shahr tak tabāh karte. Wuh khāne wālī koī bhī chīz nahīn chhoṛte the, na koī bheṛ, na koī bail, aur na koī gadhā. ⁵ Aur jab wuh apne maweshiyon aur khaimon ke sāth pahunchte to ṭiḍḍiyon ke dalon kī mānind the. Itne mard aur ūṇṭ the ki un ko ginā nahīn jā saktā thā. Yon wuh mulk par chaṛh āte the tāki use tabāh karen. ⁶ Isrāīlī Midiyān ke sabab se itne pasthāl hue ki ākhirkār madad ke lie Rab ko pukārne lage.

⁷⁻⁸ Tab us ne un meñ ek nabī bhej diyā jis ne kahā, “Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai ki main hī tumheñ Misr kī ghulāmī se nikāl lāyā. ⁹ Main ne tumheñ Misr ke hāth se aur un tamām zāliron ke hāth se bachā liyā jo tumheñ dabā rahe the. Main unheñ tumhare āge āge nikāltā gayā aur un kī zamīn tumheñ de dī. ¹⁰ Us waqt main ne tumheñ batāyā, ‘Main Rab tumharā Khudā hūn. Jin Amoriyon ke mulk meñ tum rah rahe ho un ke dewatāon kā khauf mat mānanā. Lekin tum ne merī na sunī.’ ”

Rab Jidāun ko Bulātā Hai

¹¹ Ek din Rab kā farishtā āyā aur Ufrā meñ balūt ke ek daraḥt ke sāy meñ baiṭh gayā. Yih daraḥt Abiyazar ke khāndān ke ek ādmī kā thā jis kā nām Yuās thā. Wahān angūr kā ras nikālne kā hauz thā, aur us meñ Yuās kā beṭā Jidāun chhup kar gandum jhār rahā thā, hauz meñ is lie ki gandum Midiyāniyon se mahfūz rahe.

¹² Rab kā farishtā Jidāun par zāhir huā aur kahā, “Ai zabardast sūrme, Rab tere sāth hai!”

¹³ Jidāun ne jawāb diyā, “Nahīn janāb, agar Rab hamāre sāth ho to yih sab kuchh hamāre sāth kyon ho rahā hai? Us ke wuh tamām mojize āj kahān nazar āte haiñ jin ke bāre meñ hamāre bāpdādā hamēñ batāte rahe haiñ? Kyā wuh nahīn kahte the ki Rab hamēñ Misr se nikāl lāyā? Nahīn, janāb. Ab aisā nahīn hai. Ab Rab ne hamēñ tark karke Midiyān ke hawāle kar diyā hai.”

¹⁴ Rab ne us kī taraf muṛ kar kahā, “Apnī is tāqat meñ jā aur Isrāīl ko Midiyān ke hāth se bachā. Main hī tujhe bhej rahā hūn.”

¹⁵ Lekin Jidāun ne etarāz kiyā, “Ai Rab, main Isrāīl ko kis tarah bachāūn? Merā khāndān Manassī ke qabīle kā sab se kamzor khāndān hai, aur main apne bāp ke ghar meñ sab se chhoṭā hūn.”

¹⁶ Rab ne jawāb diyā, “Main tere sāth hūngā, aur tū Midiyāniyon ko yon māregā jaise ek hī ādmī ko.”

¹⁷ Tab Jidāun ne kahā, “Agar mujh par tere karm kī nazar ho to mujhe koī ilāhī nishān dikhā tāki sābit ho jāe ki wāqāī Rab hī mere sāth bāt kar rahā hai. ¹⁸ Main abhī jā kar qurbānī taiyār kartā hūn aur phir wāpas ā kar use tujhe pesh karūnga. Us waqt tak rawānā na ho jānā.”

Rab ne kahā, “Ṭhik hai, main terī wāpasī kā intazār karke hī jāūngā.”

¹⁹ Jidāun chalā gayā. Us ne bakrī kā bachchā zabah karke taiyār kiyā aur pūre 16 kilogrām maide se beḥamīrī roṭī banāī. Phir gosht ko ṭokrī meñ rakh kar aur us kā shorbā alag bartan meñ ḍāl kar wuh sab kuchh Rab ke farishte ke pās lāyā aur use balūt ke sāy meñ pesh kiyā.

²⁰ Rab ke farishte ne kahā, “Gosht aur beḥamīrī roṭī ko le kar is patthar par rakh de, phir shorbā us par unḍel de.” Jidāun ne aisā hī kiyā. ²¹ Rab ke farishte ke hāth meñ lāṭhī thī. Ab us ne lāṭhī ke sire se gosht aur beḥamīrī roṭī ko chhū diyā.

Achānak patthar se āg bharak uṭhī aur ḵhurāk bhasm ho gaī. Sāth sāth Rab kā farishtā ojhal ho gayā.

²² Phir Jidāun ko yaqīn āyā ki yih wāqaī Rab kā farishtā thā, aur wuh bol uṭhā, “Hāy Rab Qādir-e-mutlaq! Mujh par afsos, kyonki main ne Rab ke farishte ko rūbarū dekhā hai.”

²³ Lekin Rab us se hamkalām huā aur kahā, “Terī salāmatī ho. Mat ḍar, tū nahīn maregā.”

²⁴ Wahīn Jidāun ne Rab ke lie qurbāngāh banāī aur us kā nām ‘Rab Salāmat Hai’ rakhā. Yih āj tak Abiyazar ke ḵhāndān ke shahr Ufrā mein maujūd hai.

Jidāun Bāl kī Qurbāngāh Girā Detā Hai

²⁵ Usī rāt Rab Jidāun se hamkalām huā, “Apne bāp ke bailon mein se dūse bail ko jo sāt sāl kā hai chun le. Phir apne bāp kī wuh qurbāngāh girā de jis par Bāl Dewatā ko qurbāniyān charhāī jātī hai, aur Yasīrat Dewī kā wuh khambā kāṭ ḍāl jo sāth kharā hai. ²⁶ Is ke bād usī pahārī qile kī choṭī par Rab apne Ḳhudā ke lie sahīh qurbāngāh banā de. Yasīrat ke khambe kī kaṭī huī lakaṛī aur bail ko us par rakh kar mujhe bhasm hone wālī qurbānī pesh kar.”

²⁷ Chunānche Jidāun ne apne das naukaron ko sāth le kar wuh kuchh kiya jis kā hukm Rab ne use diya thā. Lekin wuh apne ḵhāndān aur shahr ke logon se ḍartā thā, is lie us ne yih kām din ke bajāe rāt ke waqt kiya.

²⁸ Subah ke waqt jab shahr ke log uṭhe to dekhā ki Bāl kī qurbāngāh ḍhā dī gaī hai aur Yasīrat Dewī kā sāth wālā khambā kāṭ diya gaya hai. In kī jagah ek nāī qurbāngāh banāī gaī hai jis par bail ko charhāyā gaya hai. ²⁹ Unhon ne ek dūse se pūchhā, “Kis ne yih kiya?” Jab wuh is bāt kī taftish karne lage to kisī ne unheñ batāyā ki Jidāun bin Yuās ne yih sab kuchh kiya hai.

³⁰ Tab wuh Yuās ke ghar gae aur taqāzā kiya, “Apne beṭe ko ghar se nikāl lāen. Lāzim hai ki wuh mar jāe, kyonki us ne Bāl kī qurbāngāh ko girā kar sāth wālā Yasīrat Dewī kā khambā bhī kāṭ ḍālā hai.”

³¹ Lekin Yuās ne un se jo us ke sāmne kharē the kahā, “Kyā āp Bāl ke difā mein larā chāhte hai? Jo bhī Bāl ke lie laṛegā use kal subah tak mār diya jāegā. Agar Bāl wāqaī Ḳhudā hai to wuh ḵhud apne difā mein laṛe jab koī us kī qurbāngāh ko ḍhā de.”

³² Chūnki Jidāun ne Bāl kī qurbāngāh girā dī thī is lie us kā nām Yarubbāl yānī ‘Bāl Us se Laṛe’ par gaya.

Jidāun Allāh se Nishān Māngtā Hai

³³ Kuchh der ke bād tamām Midiyānī, Amālīqī aur dūsrī mashriqī qaumeñ jamā huīn aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke apne ḍere Maidān-e-Yazrael mein lagāe.

³⁴ Phir Rab kā Rūh Jidāun par nāzil huā. Us ne narsingā phūnk kar Abiyazar ke ḵhāndān ke mardoñ ko apne pīchhe ho lene ke lie bulāyā. ³⁵ Sāth sāth us ne apne qāsidoñ ko Manassī ke qabīle aur Āshar, Zabūlūn aur Naftālī ke qabīlon ke pās bhī bhej diya. Tab wuh bhī āe aur Jidāun ke mardoñ ke sāth mil kar us ke pīchhe ho lie.

³⁶ Jidāun ne Allāh se duā kī, “Agar tū wāqaī Isrāīl ko apne wāde ke mutābiq mere zariye bachānā chāhtā hai ³⁷ to mujhe yaqīn dilā. Main rāt ko tāzā katrī huī un gandum gāhne ke farsh par rakh dūngā. Kal subah agar sirf un par os paṛī ho aur irdgird kā sārā farsh ḵhushk ho to main jān lūngā ki wāqaī tū apne wāde ke mutābiq Isrāīl ko mere zariye bachāegā.”

³⁸ Wuhī kuchh huā jis kī darḵhāst Jidāun ne kī thī. Agle din jab wuh subah-sawere uṭhā to un os se tar thī. Jab us ne use nichoṛā to itnā pānī thā ki bartan bhar gaya.

³⁹ Phir Jidāun ne Allāh se kahā, “Mujh se ḡhusse na ho jānā agar main tujh se ek bār phir darḵhāst karūn. Mujhe ek āḵhirī dafā un ke zariye terī marzī jānchne kī

ijāzat de. Is dafā ūn khushk rahe aur irdgird ke sāre farsh par os paṛī ho.” ⁴⁰ Us rāt Allāh ne aisā hī kiyā. Sirf ūn khushk rahī jabki irdgird ke sāre farsh par os paṛī thī.

7

Allāh Jidāun ke Sāthiyoṅ ko Chun Letā Hai

¹ Subah-sawere Yarubbāl yānī Jidāun apne tamām logon ko sāth le kar harod chashme ke pās āyā. Wahān unhoṅ ne apne ḍere lagāe. Midiyāniyoṅ ne apnī khaimāgāh un ke shimāl meṅ Morih Pahār ke dāman meṅ lagāī huī thī.

² Rab ne Jidāun se kahā, “Tere pās zyādā log haiṅ! Maiṅ is qism ke baṛe lashkar ko Midiyāniyoṅ par fatah nahīn dūngā, warnā Isrāīlī mere sāmne dīngeṅ mār kar kaheṅge, ‘Ham ne apnī hī tāqat se apne āp ko bachāyā hai!’” ³ Is lie lashkargāh meṅ elān kar ki jo ḍar ke māre pareshān ho wuh apne ghar wāpas chalā jāe.” Jidāun ne yoṅ kiyā to 22,000 mard wāpas chale gae jabki 10,000 Jidāun ke pās rahe.

⁴ Lekin Rab ne dubārā Jidāun se bāt kī, “Abhī tak zyādā log haiṅ! In ke sāth utar kar chashme ke pās jā. Wahān maiṅ unheṅ jānch kar un ko muqarrar karūṅga jinheṅ tere sāth jānā hai.” ⁵ Chunāṅche Jidāun apne ādmiyoṅ ke sāth chashme ke pās utar āyā. Rab ne use hukm diyā, “Jo bhī apnā hāth pānī se bhar kar use kutte kī tarah chāṭ le use ek taraf kharā kar. Dūsri taraf unheṅ kharā kar jo ghuṭne ṭek kar pānī pīte haiṅ.” ⁶ 300 ādmiyoṅ ne apnā hāth pānī se bhar kar use chāṭ liyā jabki bāqī sab pīne ke lie jhuk gae.

⁷ Phir Rab ne Jidāun se farmāyā, “Maiṅ in 300 chāṭne wāle ādmiyoṅ ke zariye Isrāīl ko bachā kar Midiyāniyoṅ ko tere hawāle kar dūngā. Bāqī tamām mardoṅ ko fāriḡh kar. Wuh sab apne apne ghar wāpas chale jāeṅ.” ⁸ Chunāṅche Jidāun ne bāqī tamām ādmiyoṅ ko fāriḡh kar diyā. Sirf muqarrarā 300 mard rah gae. Ab yih dūsroṅ kī khurāk aur narsinge apne pās rakh kar jang ke lie taiyār hue. Us waqt Midiyānī khaimāgāh Isrāīliyoṅ ke nīche wādī meṅ thī.

Midiyāniyoṅ par Jidāun kī Fatah

⁹ Jab rāt huī to Rab Jidāun se hamkalām huā, “Uṭh, Midiyānī khaimāgāh ke pās utar kar us par hamlā kar, kyonki maiṅ use tere hāth meṅ de dūngā.” ¹⁰ Lekin agar tū is se ḍartā hai to pahle apne naukar Fūrāh ke sāth utar kar ¹¹ wuh bāteṅ sun le jo wahān ke log kah rahe haiṅ. Tab un par hamlā karne kī jurrat baṛh jāegī.”

Jidāun Fūrāh ke sāth khaimāgāh ke kināre ke pās utar āyā. ¹² Midiyānī, Amāliqī aur mashriq ke dīgar faujī ṭiḍḍiyoṅ ke dal kī tarah wādī meṅ phaile hue the. Un ke ūṅṭ sāhil kī ret kī tarah beshumār the. ¹³ Jidāun dabe pānw dushman ke itne qarīb pahuṅch gayā ki un kī bāteṅ sun saktā thā. Ain us waqt ek faujī dūsre ko apnā khāb sunā rahā thā, “Maiṅ ne khāb meṅ dekhā ki jau kī baṛī roṭī luṛhaktī luṛhaktī hamārī khaimāgāh meṅ utar āī. Yahān wuh itnī shiddat se khaime se ṭakrā gai ki khaimā ulaṭ kar zamīnbos ho gayā.” ¹⁴ Dūsre ne jawāb diyā, “Is kā sirf yih matlab ho saktā hai ki Isrāīlī mard Jidāun bin Yuās kī talwār ḡhālib āegī! Allāh use Midiyāniyoṅ aur pūrī lashkargāh par fatah degā.”

¹⁵ Khāb aur us kī tābīr sun kar Jidāun ne Allāh ko sijdā kiyā. Phir us ne Isrāīlī khaimāgāh meṅ wāpas ā kar elān kiyā, “Uṭheṅ! Rab ne Midiyānī lashkargāh ko tumhāre hawāle kar diyā hai.” ¹⁶ Us ne apne 300 mardoṅ ko sau sau ke tīn gurohoṅ meṅ taqsim karke har ek ko ek narsingā aur ek gharā de diyā. Har gharā meṅ mashāl thī. ¹⁷⁻¹⁸ Us ne hukm diyā, “Jo kuchh maiṅ karūṅga us par ḡhaur karke wuhī kuchh karen. Pūrī khaimāgāh ko gher leṅ aur ain wuhī kuchh karen jo maiṅ karūṅga. Jab maiṅ apne sau logoṅ ke sāth khaimāgāh ke kināre pahuṅchūṅgā to ham apne narsingoṅ ko bajā deṅge. Yih sunte hī āp bhī yihī kuchh karen aur sāth sāth nārā lagāeṅ, ‘Rab ke lie aur Jidāun ke lie!’”

¹⁹ Taqriban ādhī rāt ko Jidāūn apne sau mardoñ ke sāth Midiyānī khaimāgāh ke kināre pahuñch gayā. Thorī der pahle pahredār badal gae the. Achānak Isrāīliyon ne apne narsingon ko bajāyā aur apne gharon ko tukre tukre kar diyā. ²⁰ Fauran sau sau ke dūse do gurohon ne bhī aisā hī kiyā. Apne dahne hāth meñ narsingā aur bāen hāth meñ bharaktī mashāl pakaṛ kar wuh nārā lagāte rahe, “Rab ke lie aur Jidāūn ke lie!” ²¹ Lekin wuh khaimāgāh meñ dākhl na hue balki wahīn us ke irdgird khare rahe. Dushman meñ baṛī afrā-tafrī mach gai. Chikhte-chillāte sab bhāg jāne kī koshish karne lage. ²² Jidāūn ke 300 ādmī apne narsinge bajāte rahe jabki Rab ne khaimāgāh meñ aisī garbar paidā kī ki log ek dūse se larne lage. Ākhirkār pūrā lashkar Bait-sittā, Sarīrāt aur Abīl-mahūlā kī sarhad tak farār huā jo Tabbāt ke qarīb hai.

²³ Phir Jidāūn ne Naftālī, Āshar aur pūre Manassī ke mardoñ ko bulā liyā, aur unhoñ ne mil kar Midiyāniyon kā tāqqub kiyā. ²⁴ Us ne apne qāsidoñ ke zariye Ifrāīm ke pūre pahārī ilāqe ke bāshindon ko bhī paighām bhej diyā, “Utar aen aur Midiyāniyon ko bhāg jāne se rokeñ! Bait-bārā tak un tamām jaghon par qabzā kar leñ jahān dushman Dariyā-e-Yardan ko pā-piyādā pār kar saktā hai.”

Ifrāīmī mān gae. ²⁵ Aur unhoñ ne do Midiyānī sardaron ko pakaṛ kar un ke sar qalam kar die. Sardaron ke nām Oreb aur Zaeb the, aur jahān unheñ pakaṛā gayā un jaghon ke nām ‘Oreb kī Chaṭān’ aur ‘Zaeb kā Angūr kā Ras Nikālne Wālā Hauz’ par gayā. Is ke bād wuh dubārā Midiyāniyon kā tāqqub karne lage. Dariyā-e-Yardan ko pār karne par un kī mulāqāt Jidāūn se huī, aur unhoñ ne donoñ sardaron ke sar us ke sapurd kar die.

8

Ifrāīm Nārāz Ho Jātā Hai

¹ Lekin Ifrāīm ke mardoñ ne shikāyat kī, “Āp ne ham se kaisā sulūk kiyā? Āp ne hamēñ kyon nahīn bulāyā jab Midiyān se larne gae.” Aisī bāteñ karte karte unhoñ ne Jidāūn ke sāth sakht bahs kī. ² Lekin Jidāūn ne jawāb diyā, “Kyā āp mujh se kahīn zyādā kāmyāb na hue? Aur jo angūr fasal jamā karne ke bād Ifrāīm ke bāghon meñ rah jāte haiñ kyā wuh mere chhote khāndān Abiyazar kī pūrī fasal se zyādā nahīn hote? ³ Allāh ne to Midiyān ke sardaron Oreb aur Zaeb ko āp ke hawāle kar diyā. Is kī nisbat mujh se kyā kāmyābī hāsīl huī hai?” Yih sun kar Ifrāīm ke mardoñ kā ghussā ṭhandā ho gayā.

Sukkāt aur Fanuel Jidāūn kī Madad Nahīn Karte

⁴ Jidāūn apne 300 mardoñ samet Dariyā-e-Yardan ko pār kar chukā thā. Dushman kā tāqqub karte karte wuh thak gae the. ⁵ Is lie Jidāūn ne qarīb ke shahr Sukkāt ke bāshindon se guzārish kī, “Mere faujiyon ko kuchh roṭī de deñ. Wuh thak gae haiñ, kyonki ham Midiyānī sardār Zibah aur Zalmunnā kā tāqqub kar rahe haiñ.” ⁶ Lekin Sukkāt ke buzurgoñ ne jawāb diyā, “Ham āp ke faujiyon ko roṭī kyon deñ? Kyā āp Zibah aur Zalmunnā ko pakaṛ chuke haiñ ki ham aisā karen?” ⁷ Yih sun kar Jidāūn ne kahā, “Jyon hī Rab in do sardaron Zibah aur Zalmunnā ko mere hāth meñ kar degā maiñ tum ko registān kī kāñṭedār jhāriyon aur ūñṭkaṭaron se gāh kar tabāh kar dūngā.”

⁸ Wuh āge nikal kar Fanuel Shahr pahuñch gayā. Wahān bhī us ne roṭī māngī, lekin Fanuel ke bāshindon ne Sukkāt kā-sā jawāb diyā. ⁹ Yih sun kar us ne kahā, “Jab maiñ salāmatī se wāpas āūngā to tumhārā yih burj girā dūngā!”

Midiyāniyon par Pūrī Fatah

¹⁰ Ab Zibah aur Zalmunnā qarqūr pahuñch gae the. 15,000 afrād un ke sāth rah gae the, kyonki mashriqī ittahādiyon ke 1,20,000 talwaron se lais faujī halāk ho gae the.

¹¹ Jidāūn ne Midiyāniyōn ke pīchhe chalte hue khānābadoshoñ kā wuh rāstā istemāl kiyā jo Nūbah aur Yugbahā ke mashriq meñ hai. Is tariqe se us ne un kī lashkargāh par us waqt hamlā kiyā jab wuh apne āp ko mahfūz samajh rahe the. ¹² Dushman meñ afrā-tafrī paidā huī aur Zibah aur Zalmunnā farār ho gae. Lekin Jidāūn ne un kā tāqqub karte karte unheñ pakaṛ liyā.

¹³ Is ke bād Jidāūn lauṭā. Wuh abhī Haris ke darrā se utar rahā thā ¹⁴ ki Sukkāt ke ek jawān ādmī se milā. Jidāūn ne use pakaṛ kar majbūr kiyā ki wuh shahr ke rāhnumāoñ aur buzurgoñ kī fahrist likh kar de. ¹⁵ Buzurg the. ¹⁵ Jidāūn un ke pās gayā aur kahā, “Dekho, yih haiñ Zibah aur Zalmunnā! Tum ne inhiñ kī wajah se merā mazāq uṛā kar kahā thā ki ham āp ke thakehāre faujiyōn ko roṭī kyon deñ? Kyā āp Zibah aur Zalmunnā ko pakaṛ chuke haiñ ki ham aisā karen?” ¹⁶ Phir Jidāūn ne shahr ke buzurgoñ ko giriftār karke unheñ kānṭedār jhāriyōn aur ūnṭkaṭāroñ se gāh kar sabaq sikhāyā. ¹⁷ Phir wuh Fanuel gayā aur wahāñ kā burj girā kar shahr ke mardoñ ko mār ḍālā.

¹⁸ Is ke bād Jidāūn Zibah aur Zalmunnā se muḥhātib huā. Us ne pūchhā, “Un ādmiyōn kā hulyā kaisā thā jinheñ tum ne Tabūr Pahār par qatl kiyā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh āp jaise the, har ek shahzādā lag rahā thā.”

¹⁹ Jidāūn bolā, “Wuh mere sage bhāī the. Rab kī hayāt kī qasam, agar tum un ko zindā chhoṛte to main tumheñ halāk na kartā.”

²⁰ Phir wuh apne pahlauṭhe Yatar se muḥhātib ho kar bolā, “In ko mār ḍālo!” Lekin Yatar apnī talwār miyān se nikālne se jhijkā, kyonki wuh abhī bachchā thā aur ḍartā thā. ²¹ Tab Zibah aur Zalmunnā ne kahā, “Āp hī hameñ mār deñ! Kyonki jaisā ādmī waisī us kī tāqat!” Jidāūn ne khaṛe ho kar unheñ talwār se mār ḍālā aur un ke ūnṭoñ kī gardanoñ par lage tāwīz utār kar apne pās rakhe.

Jidāūn ke Sabab se Isrāīl Butparastī meñ Ulajh Jātā Hai

²² Isrāīliyōn ne Jidāūn ke pās ā kar kahā, “Āp ne hameñ Midiyāniyōn se bachā liyā hai, is lie ham par hukūmat karen, āp, āp ke bād āp kā beṭā aur us ke bād āp kā potā.”

²³ Lekin Jidāūn ne jawāb diyā, “Na main āp par hukūmat karūnga, na merā beṭā. Rab hī āp par hukūmat karegā. ²⁴ Merī sirf ek guzārish hai. Har ek mujhe apne lūṭe hue māl meñ se ek ek bālī de de.” Bāt yih thī ki dushman ke tamām afrād ne sone kī bāliyāñ pahan rakhī thīñ, kyonki wuh Ismāīlī the.

²⁵ Isrāīliyōn ne kahā, “Ham khushī se bālī deñge.” Ek chādar zamīn par bichhā kar har ek ne ek ek bālī us par phaiñk di. ²⁶ Sone kī in bāliyōn kā wazn taqriban 20 kilogrām thā. Is ke alāwā Isrāīliyōn ne muḥhtalif tāwīz, kān ke āweze, arghawānī rang ke shāhī libās aur ūnṭoñ kī gardanoñ meñ lagī qīmtī zanjireñ bhī de diñ.

²⁷ Is sone se Jidāūn ne ek afod * banā kar use apne ābāī shahr Ufrā meñ khaṛā kiyā jahāñ wuh us ke aur tamām khāndān ke lie phandā ban gayā. Na sirf yih balki pūrā Isrāīl zinā karke but kī pūjā karne lagā.

²⁸ Us waqt Midiyān ne aisī shikast khāī ki bād meñ Isrāīl ke lie khatre kā bāis na rahā. Aur jītnī der Jidāūn zindā rahā yānī 40 sāl tak mulk meñ amn-o-amān qāym rahā.

²⁹ Jang ke bād Jidāūn bin Yuās dubārā Ufrā meñ rahne lagā. ³⁰ Us kī bahut-sī bīwiyāñ aur 70 beṭe the. ³¹ Us kī ek dāshtā bhī thī jo Sikam Shahr meñ rihāishpazīr thī aur jis ke ek beṭā paidā huā. Jidāūn ne beṭe kā nām Abīmalik rakhā. ³² Jidāūn umrrasīdā thā jab faut huā. Use Abīazriyōn ke shahr Ufrā meñ us ke bāp Yuās kī qabr meñ dafnāyā gayā.

* **8:27** Ām taur par Ibrānī meñ afod kā matlab imām-e-āzam kā bālāposh thā (dekhie khurūj 28:4), lekin yahāñ is se murād butparastī kī koī chīz hai.

³³ Jidāūn ke marte hī Isrāīlī dubārā zinā karke Bāl ke butoñ kī pūjā karne lage. Wuh Bāl-barīt ko apnā khās dewatā banā kar ³⁴ Rab apne Khudā ko bhūl gae jis ne unheñ irdgird ke dushmanoñ se bachā liyā thā. ³⁵ Unhoñ ne Yarubbāl yānī Jidāūn ke khāndān ko bhī us ehsān ke lie koī mehrbānī na dikhāi jo Jidāūn ne un par kiyā thā.

9

Abīmalik Bādshāh Ban Jātā Hai

¹ Ek din Yarubbāl yānī Jidāūn kā beṭā Abīmalik apne māmūoñ aur mān ke bāqī rishtedāroñ se milne ke lie Sikam gayā. Us ne un se kahā, ² “Sikam Shahr ke tamām bāshindoñ se pūchheñ, kyā āp apne āp par Jidāūn ke 70 beṭoñ kī hukūmat zyādā pasand karenge yā ek hī shakhs kī? Yād rahe ki main āp kā khūnī rishtedār hūn!”

³ Abīmalik ke māmūoñ ne Sikam ke tamām bāshindoñ ke sāmne yih bāteñ dohrāin. Sikam ke logoñ ne sochā, “Abīmalik hamārā bhāi hai” is lie wuh us ke pīchhe lag gae. ⁴ Unhoñ ne use Bāl-barīt Dewatā ke mandir se chāndī ke 70 sikke bhī de die.

In paison se Abīmalik ne apne irdgird āwārā aur badmāsh ādmiyoñ kā guroh jamā kiyā. ⁵ Unheñ apne sāth le kar wuh Ufrā pahuñchā jahān bāp kā khāndān rahtā thā. Wahān us ne apne tamām bhāiyoñ yānī Jidāūn ke 70 beṭoñ ko ek hī patthar par qatl kar diyā. Sirf Yūtām jo Jidāūn kā sab se chhoṭā beṭā thā kahīn chhup kar bach niklā.

⁶ Is ke bād Sikam aur Bait-millo ke tamām log us balūt ke sāy meñ jamā hue jo Sikam ke satūn ke pās thā. Wahān unhoñ ne Abīmalik ko apnā bādshāh muqarrar kiyā.

Yūtām kī Abīmalik aur Sikam par Lānat

⁷ Jab Yūtām ko is kī ittalā milī to wuh Garizīm Pahār kī choṭī par charh gayā aur ūñchī āwāz se chillāyā, “Ai Sikam ke bāshindo, suneñ merī bāt! Suneñ agar āp chāhte haiñ ki Allāh āp kī bhī sune. ⁸ Ek din darakhtoñ ne faisla kiyā ki ham par koī bādshāh honā chāhie. Wuh use chunane aur masah karne ke lie nikle. Pahle unhoñ ne zaitūn ke darakht se bāt kī, ‘Hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ⁹ Lekin zaitūn ke darakht ne jawāb diyā, ‘Kyā main apnā tel paidā karne se bāz āūn jis kī Allāh aur insān itnī qadar karte haiñ tāki darakhtoñ par hukūmat karūn? Hargiz nahīn!’ ¹⁰ Is ke bād darakhtoñ ne anjīr ke darakht se bāt kī, ‘Āeñ, hamāre bādshāh ban jāeñ!’

¹¹ Lekin anjīr ke darakht ne jawāb diyā, ‘Kyā main apnā mīṭhā aur achchhā phal lāne se bāz āūn tāki darakhtoñ par hukūmat karūn? Hargiz nahīn!’ ¹² Phir darakhtoñ ne angūr kī bel se bāt kī, ‘Āeñ, hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ¹³ Lekin angūr kī bel ne jawāb diyā, ‘Kyā main apnā ras paidā karne se bāz āūn jis se Allāh aur insān khush ho jāte haiñ tāki darakhtoñ par hukūmat karūn? Hargiz nahīn!’ ¹⁴ Ākhirkār darakht kāntedār jhārī ke pās āe aur kahā, ‘Āeñ aur hamāre bādshāh ban jāeñ!’ ¹⁵ Kāntedār jhārī ne jawāb diyā, ‘Agar tum wāqai mujhe masah karke apnā bādshāh banānā chāhte ho to āo aur mere sāy meñ panāh lo. Agar tum aisā nahīn karnā chāhte to jhārī se āg nikal kar Lubnān ke deodār ke darakhtoñ ko bhasm kar de.’ ”

¹⁶ Yūtām ne bāt jāri rakh kar kahā, “Ab mujhe batāeñ, kyā āp ne wafādārī aur sachchāi kā izhār kiyā jab āp ne Abīmalik ko apnā bādshāh banā liyā? Kyā āp ne Jidāūn aur us ke khāndān ke sāth achchhā sulūk kiyā? Kyā āp ne us par shukrguzārī kā wuh izhār kiyā jis ke lāyq wuh thā? ¹⁷ Mere bāp ne āp kī khātir jang kī. Āp ko Midiyāniyoñ se bachāne ke lie us ne apnī jān khatre meñ dāl di. ¹⁸ Lekin āj āp Jidāūn ke gharāne ke khilāf uṭh khare hue haiñ. Āp ne us ke 70 beṭoñ ko ek hī patthar par zabah karke us kī laundī ke beṭe Abīmalik ko Sikam kā bādshāh banā liyā hai, aur yih sirf is lie ki wuh āp kā rishtedār hai. ¹⁹ Ab suneñ! Agar āp ne Jidāūn aur us ke khāndān ke sāth wafādārī aur sachchāi kā izhār kiyā hai to phir Allāh kare ki Abīmalik āp ke lie khushī kā bāis ho aur āp us ke lie. ²⁰ Lekin agar aisā nahīn thā to Allāh kare ki Abīmalik se āg nikal kar āp sab ko bhasm kar de jo Sikam aur Bait-millo

meñ rahte haiñ! Aur āg āp se nikal kar Abīmalik ko bhī bhasm kar de!” ²¹ Yih kah kar Yūtām ne bhāg kar bair meñ panāh lī, kyonki wuh apne bhāi Abīmalik se ɗartā thā.

Sikam ke Bāshinde Abīmalik ke ɗhilāf Ho Jāte Haiñ

²² Abīmalik kī Isrāīl par hukūmat tīn sāl tak rahī. ²³ Lekin phir Allāh ne ek burī rūh bhej dī jis ne Abīmalik aur Sikam ke bāshindoñ meñ nā-ittafāqī paidā kar dī. Natīje meñ Sikam ke logoñ ne baġhāwat kī. ²⁴ Yoñ Allāh ne use is kī sazā dī ki us ne apne bhāiyōñ yānī Jidāūn ke 70 beṭoñ ko qatl kiyā thā. Sikam ke bāshindoñ ko bhī sazā milī, kyonki unhoñ ne is meñ Abīmalik kī madad kī thī.

²⁵ Us waqt Sikam ke log irdgird kī choṭiyōñ par chaṛh kar Abīmalik kī tāk meñ baiṭh gae. Jo bhī wahāñ se guzarā use unhoñ ne lūṭ liyā. Is bāt kī ɗhabar Abīmalik tak pahunch gai.

²⁶ Un dinōñ meñ ek ādmī apne bhāiyōñ ke sāth Sikam āyā jis kā nām Jāl bin Abad thā. Sikam ke logoñ se us kā achchhā-ɗhāsā tālluq ban gayā, aur wuh us par etibār karne lage. ²⁷ Angūr kī fasal pak gai thī. Log shahr se nikle aur apne bāġhoñ meñ angūr toṛ kar un se ras nikālne lage. Phir unhoñ ne apne dewatā ke mandir meñ jashn manāyā. Jab wuh ɗhūb ɗhā-pī rahe the to Abīmalik par lānat karne lage. ²⁸ Jāl bin Abad ne kahā, “Sikam kā Abīmalik ke sāth kyā wāstā ki ham us ke tābe raheñ? Wuh to sirf Yarubbāl kā beṭā hai, jis kā numāindā Zabūl hai. Us kī ɗhidmat mat karnā balki Sikam ke bānī Hamor ke logoñ kī! Ham Abīmalik kī ɗhidmat kyon karen? ²⁹ Kāsh shahr kā intazām mere hāth meñ hotā! Phir main Abīmalik ko jald hī nikāl detā. Main use challeñj detā ki āo, apne faujiyōñ ko jamā karke ham se laṛo!”

Abīmalik Sikam se Laṛtā Hai

³⁰ Jāl bin Abad kī bāt sun kar Sikam kā sardār Zabūl baṛe ġhusse meñ ā gayā. ³¹ Apne qāsidoñ kī mārifat us ne Abīmalik ko chupke se ittalā dī, “Jāl bin Abad apne bhāiyōñ ke sāth Sikam ā gayā hai jahāñ wuh pūre shahr ko āp ke ɗhilāf ɗhare ho jāne ke lie uksā rahā hai. ³² Ab aisā karen ki rāt ke waqt apne faujiyōñ samet idhar āeñ aur khetoñ meñ tāk meñ raheñ. ³³ Subah-sawere jab sūraj tulū hogā to shahr par hamlā karen. Jab Jāl apne ādmiyōñ ke sāth āp ke ɗhilāf laṛne āegā to us ke sāth wuh kuchh karen jo āp munāsib samajhte haiñ.” ³⁴ Yih sun kar Abīmalik rāt ke waqt apne faujiyōñ samet rawānā huā. Us ne unheñ chār gurohoñ meñ taqsīm kiyā jo Sikam ko gher kar tāk meñ baiṭh gae.

³⁵ Subah ke waqt jab Jāl ghar se nikal kar shahr ke darwāze meñ ɗharā huā to Abīmalik aur us ke faujī apnī chhupne kī jaghoñ se nikal āe. ³⁶ Unheñ dekh kar Jāl ne Zabūl se kahā, “Dekho, log pahāroñ kī choṭiyōñ se utar rahe haiñ!” Zabūl ne jawāb diyā, “Nahīñ, nahīñ, jo āp ko ādmī lag rahe haiñ wuh sirf pahāroñ ke sāy haiñ.” ³⁷ Lekin Jāl ko tasallī na huī. Wuh dubārā bol uṭhā, “Dekho, log duniyā kī nāf * se utar rahe haiñ. Aur ek aur guroh rammāloñ ke balūt se ho kar ā rahā hai.” ³⁸ Phir Zabūl ne us se kahā, “Ab terī baṛī baṛī bāteñ kahāñ rahīñ? Kyā tū ne nahīñ kahā thā, ‘Abīmalik kaun hai ki ham us ke tābe raheñ?’ Ab yih log ā gae haiñ jin kā mazāq tū ne uṛāyā. Jā, shahr se nikal kar un se laṛ!”

³⁹ Tab Jāl Sikam ke mardoñ ke sāth shahr se niklā aur Abīmalik se laṛne lagā. ⁴⁰ Lekin wuh hār gayā, aur Abīmalik ne shahr ke darwāze tak us kā tāqqub kiyā. Bhāgte bhāgte Sikam ke bahut-se afrād rāste meñ gir kar halāk ho gae. ⁴¹ Phir Abīmalik arūmā chalā gayā jabki Zabūl ne pīchhe rah kar Jāl aur us ke bhāiyōñ ko shahr se nikāl diyā.

⁴² Agle dīn Sikam ke log shahr se nikal kar maidān meñ ānā chāhte the. Jab Abīmalik ko yih ɗhabar milī ⁴³⁻⁴⁴ to us ne apnī fauj ko tīn gurohoñ meñ taqsīm kiyā.

* 9:37 Matlab ġhālīban Koh-e-Garizīm hai.

Yih guroh dubārā Sikam ko gher kar ghāt meñ baiṭh gae. Jab log shahr se nikle to Abīmalik apne guroh ke sāth chhupne kī jagah se nikal āyā aur shahr ke darwāze meñ kharā ho gayā. Bāqī do guroh maidān meñ maujūd afrād par ṭuṭ parē aur sab ko halāk kar diyā. ⁴⁵ Phir Abīmalik ne shahr par hamlā kiyā. Log pūrā din laṛte rahe, lekin āḡhirkār Abīmalik ne shahr par qabzā karke tamām bāshindoñ ko maut ke ghāt utār diyā. Us ne shahr ko tabāh kiyā aur khandarāt par namak bikher kar us kī hatmī tabāhī zāhir kar dī.

⁴⁶ Jab Sikam ke burj ke rahne wāloñ ko yih ittalā milī to wuh El-barīt Dewatā ke mandir ke tahḡhāne meñ chhup gae. ⁴⁷ Jab Abīmalik ko patā chalā ⁴⁸ to wuh apne faujiyoñ samet Zalmon Pahār par chaṛh gayā. Wahāñ us ne kulhārī se shāḡh kāt kar apne kandhoñ par rakh lī aur apne faujiyoñ ko hukm diyā, “Jaldī karo! Sab aisā hī karo.” ⁴⁹ Faujiyoñ ne bhī shāḡheñ kātīñ aur phir Abīmalik ke pīchhe lag kar mandir ke pās wāpas āe. Wahāñ unhoñ ne tamām lakaṛī tahḡhāne kī chhat par jamā karke use jalā diyā. Yoñ Sikam ke burj ke taqṛiban 1,000 mard-o-ḡhawātīn sab bhasm ho gae.

Abīmalik kī Maut

⁵⁰ Wahāñ se Abīmalik Taibiz ke ḡhilāf baṛh gayā. Us ne shahr kā muhāsarā karke us par qabzā kar liyā. ⁵¹ Lekin shahr ke bīch meñ ek mazbūt burj thā. Tamām mard-o-ḡhawātīn us meñ farār hue aur burj ke darwāzoñ par kundī lagā kar chhat par chaṛh gae.

⁵² Abīmalik laṛte laṛte burj ke darwāze ke qarīb pahuñch gayā. Wuh use jalāne kī koshish karne lagā ⁵³ to ek aurat ne chakkī kā ūpar kā pāt us ke sar par phaiñk diyā, aur us kī khopaṛī phaṭ gaī. ⁵⁴ Jaldī se Abīmalik ne apne silāhbardār ko bulāyā. Us ne kahā, “Apnī talwār khīñch kar mujhe mār do! Warnā log kaheñge ki ek aurat ne mujhe mār ḡālā.” Chunāñche naujawān ne apnī talwār us ke badan meñ se guzār dī aur wuh mar gayā. ⁵⁵ Jab faujiyoñ ne dekhā ki Abīmalik mar gayā hai to wuh apne apne ghar chale gae.

⁵⁶ Yoñ Allāh ne Abīmalik ko us badī kā badlā diyā jo us ne apne 70 bhāiyoñ ko qatl karke apne bāp ke ḡhilāf kī thī. ⁵⁷ Aur Allāh ne Sikam ke bāshindoñ ko bhī un kī sharīr harkatoñ kī munāsib sazā dī. Yūtām bin Yarubbāl kī lānat pūrī huī.

10

Tolā aur Yāir

¹ Abīmalik kī maut ke bād Tolā bin Fuwwā bin Dodo Isrāīl ko bachāne ke lie uṭhā. Wuh Ishkār ke qabīle se thā aur Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke shahr Samīr meñ rihāishpazīr thā. ² Tolā 23 sāl Isrāīl kā qāzī rahā. Phir wuh faut huā aur Samīr meñ dafnāyā gayā.

³ Us ke bād Jiliyād kā rahne wālā Yāir qāzī ban gayā. Us ne 22 sāl Isrāīl kī rāhnumāī kī. ⁴ Yāir ke 30 beṭe the. Har beṭe kā ek ek gadhā aur Jiliyād meñ ek ek ābādī thī. Āj tak in kā nām ‘Hawwot-yāir’ yānī Yāir kī Bastiyāñ hai. ⁵ Jab Yāir intaqāl kar gayā to use Qāmon meñ dafnāyā gayā.

Isrāīl Dubārā Rab se Dūr Ho Jātā Hai

⁶ Yāir kī maut ke bād Isrāīlī dubārā aisī harkateñ karne lage jo Rab ko burī lagīñ. Wuh kāi dewatāoñ ke pīchhe lag gae jin meñ Bāl Dewatā, Astārāt Dewī aur Shām, Saidā, Moāb, Ammoniyoñ aur Filistiyon ke dewatā shāmil the. Yoñ wuh Rab kī parastish aur ḡhidmat karne se bāz āe. ⁷ Tab us kā ḡhazab un par nāzil huā, aur us ne unheñ Filistiyon aur Ammoniyoñ ke hawāle kar diyā. ⁸ Usī sāl ke daurān in qaumoñ ne Jiliyād meñ Isrāīliyoñ ke us ilāqe par qabzā kiyā jis meñ purāne zamāne meñ Amorī ābād the aur jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ thā. Filistī aur Ammonī

18 sāl tak Isrāīliyon ko kuchalte aur dabāte rahe. ⁹ Na sirf yih balki Ammoniyon ne Dariyā-e-Yardan ko pār karke Yahūdāh, Binyamīn aur Ifrāīm ke qabīlon par bhī hamlā kiyā.

Jab Isrāīlī barī musibat meñ the ¹⁰ to ākhirkār unhoñ ne madad ke lie Rab ko pukārā aur iqrār kiyā, “Ham ne terā gunāh kiya hai. Apne Kḥudā ko tark karke ham ne Bāl ke buton kī pūjā kī hai.” ¹¹ Rab ne jawāb meñ kahā, “Jab Misrī, Amorī, Ammonī, Filistī, ¹² Saidānī, Amāliqī aur Māonī tum par zulm karte the aur tum madad ke lie mujhe pukārne lage to kyā main ne tumheñ na bachāyā? ¹³ Is ke bāwujūd tum bār bār mujhe tark karke dīgar mabūdōñ kī pūjā karte rahe ho. Is lie ab se main tumhārī madad nahīn karūnga. ¹⁴ Jāo, un dewatāon ke sāmne chīkhte-chillāte raho jinheñ tum ne chun liyā hai! Wuhī tumheñ musibat se nikālēñ.”

¹⁵ Lekin Isrāīliyon ne Rab se fariyād kī, “Ham se ghaltī huī hai. Jo kuchh bhī tū munāsib samajhtā hai wuh hamāre sāth kar. Lekin tū hī hamēñ āj bachā.” ¹⁶ Wuh ajnabī mabūdōñ ko apne bīch meñ se nikāl kar Rab kī dubārā khidmat karne lage. Tab wuh Isrāīl kā dukh bardāsht na kar sakā.

Iftāh Qāzī Ban Jātā Hai

¹⁷ Un dinon meñ Ammonī apne faujiyon ko jamā karke Jiliyād meñ khaimāzan hue. Jawāb meñ Isrāīlī bhī jamā hue aur Misfāh meñ apne khaima lagāe. ¹⁸ Jiliyād ke rāhnumāon ne elān kiya, “Hameñ aise admī kī zarūrat hai jo hamāre āge chal kar Ammoniyon par hamlā kare. Jo koī aisā kare wuh Jiliyād ke tamām bāshindon kā sardār banegā.”

11

¹ Us waqt Jiliyād meñ ek zabardast sūrmā banām Iftāh thā. Bāp kā nām Jiliyād thā jabki māñ kasbī thī. ² Lekin bāp kī bīwī ke beṭe bhī the. Jab bālīgh hue to unhoñ ne Iftāh se kahā, “Ham mīrās tere sāth nahīn bāñṭeñge, kyonki tū hamārā sagā bhāī nahīn hai.” Unhoñ ne use bhagā diyā, ³ aur wuh wahāñ se hijrat karke Mulk-e-Tob meñ jā basā. Wahāñ kuchh āwārā log us ke pīchhe ho lie jo us ke sāth idhar-udhar ghūmte-phirte rahe.

⁴ Jab kuchh der ke bād Ammonī fauj Isrāīl se laṛne āī ⁵ to Jiliyād ke buzurg Iftāh ko wāpas lāne ke lie Mulk-e-Tob meñ āe. ⁶ Unhoñ ne guzārish kī, “Āeñ, Ammoniyon se laṛne meñ hamārī rāhnumāī karen.” ⁷ Lekin Iftāh ne etarāz kiya, “Āp is waqt mere pās kyon āe haiñ jab musibat meñ haiñ? Āp hī ne mujh se nafrat karke mujhe bāp ke ghar se nikāl diyā thā.”

⁸ Buzurgoñ ne jawāb diyā, “Ham is lie āp ke pās wāpas āe haiñ ki āp Ammoniyon ke sāth jang meñ hamārī madad karen. Agar āp aisā karen to ham āp ko pūre Jiliyād kā hukmrān banā leñge.” ⁹ Iftāh ne pūchhā, “Agar main āp ke sāth Ammoniyon ke khilāf laṛūñ aur Rab mujhe un par fatah de to kyā āp wāqai mujhe apnā hukmrān banā leñge?” ¹⁰ Unhoñ ne jawāb diyā, “Rab hamārā gawāh hai! Wuhī hamēñ sazā de agar ham apnā wādā pūrā na karen.”

¹¹ Yih sun kar Iftāh Jiliyād ke buzurgoñ ke sāth Misfāh gayā. Wahāñ logoñ ne use apnā sardār aur fauj kā kamāñdar banā liyā. Misfāh meñ us ne Rab ke huzūr wuh tamām bāteñ dohrāñ jin kā faisla us ne buzurgoñ ke sāth kiya thā.

Jang se Gurez Karne kī Koshish

¹² Phir Iftāh ne Ammonī bādshāh ke pās apne qāsidoñ ko bhej kar pūchhā, “Hamārā āp se kyā wāstā kī āp ham se laṛne āe haiñ?” ¹³ Bādshāh ne jawāb diyā, “Jab Isrāīlī Misr se nikle to unhoñ ne Arnon, Yabboq aur Yardan ke dariyāon ke darmiyān kā ilāqā mujh se chhīn liyā. Ab use jhagarā kie baghair mujhe wāpas kar do.”

¹⁴ Phir Iftāh ne apne qāsidoñ ko dubārā Ammonī bādshāh ke pās bhej kar ¹⁵ kahā, “Isrāīl ne na to Moābiyoñ se aur na Ammoniyon se zamīn chhīnī. ¹⁶ Haqīqat yih hai ki jab hamārī qaum Misr se niklī to wuh registān meñ se guzar kar Bahr-e-Qulzum aur wahāñ se ho kar Qādis pahuñch gai. ¹⁷ Qādis se unhoñ ne Adom ke bādshāh ke pās qāsīd bhej kar guzārish kī, ‘Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ.’ Lekin us ne inkār kiyā. Phir Isrāīliyon ne Moāb ke bādshāh se darḡhāst kī, lekin us ne bhī apne mulk meñ se guzarne kī ijāzat na dī. Is par hamārī qaum kuchh der ke lie Qādis meñ rahī. ¹⁸ Āḡhirkār wuh registān meñ wāpas jā kar Adom aur Moāb ke junūb meñ chalte chalte Moāb ke mashriqī kināre par pahuñchī, wahāñ jahāñ Dariyā-e-Arnon us kī sarhad hai. Lekin wuh Moāb ke ilāqe meñ dāḡhil na hue balki dariyā ke mashriq meñ khaimāzan hue. ¹⁹ Wahāñ se Isrāīliyon ne Hasbon ke rahne wāle Amori bādshāh Sīhon ko paighām bhijwāyā, ‘Hameñ apne mulk meñ se guzarne deñ tāki ham apne mulk meñ dāḡhil ho sakeñ.’ ²⁰ Lekin Sīhon ko shak huā. Use yaqīn nahīñ thā ki wuh mulk meñ se guzar kar āge barheñge. Us ne na sirf inkār kiyā balki apne faujiyon ko jamā karke Yahaz Shahr meñ khaimāzan huā aur Isrāīliyon ke sāth larne lagā.

²¹ Lekin Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne Sīhon aur us ke tamām faujiyon ko Isrāīl ke hawāle kar diyā. Unhoñ ne unheñ shikast de kar Amoriyon ke pūre mulk par qabzā kar liyā. ²² Yih tamām ilāqā junūb meñ Dariyā-e-Arnon se le kar shimāl meñ Dariyā-e-Yabboq tak aur mashriq ke registān se le kar maḡhrib meñ Dariyā-e-Yardan tak hamāre qabze meñ ā gayā. ²³ Dekheñ, Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne apnī qaum ke āge āge Amoriyon ko nikāl diyā hai. To phir āp kā is mulk par qabzā karne kā kyā haq hai? ²⁴ Āp bhī samajhte haiñ ki jise āp ke dewatā Kamos ne āp ke āge se nikāl diyā hai us ke mulk par qabzā karne kā āp kā haq hai. Isī tarah jise Rab hamāre Ḳhudā ne hamāre āge āge nikāl diyā hai us ke mulk par qabzā karne kā haq hamārā hai. ²⁵ Kyā āp apne āp ko Moābi bādshāh Balaq bin Safor se behtar samajhte haiñ? Us ne to Isrāīl se larne balki jhagarne tak kī himmat na kī. ²⁶ Ab Isrāīlī 300 sāl se Hasbon aur Aroīr ke shahron meñ un ke gird-o-nawāh kī ābādiyon samet ābād haiñ aur isī tarah Dariyā-e-Arnon ke kināre par ke shahron meñ. Āp ne is daurān in jaghon par qabzā kyon na kiyā? ²⁷ Chunāñche main ne āp se ḡhalat sulūk nahīñ kiyā balki āp hī mere sāth ḡhalat sulūk kar rahe haiñ. Kyonki mujh se jang chhernā ḡhalat hai. Rab jo munsif hai wuhī āj Isrāīl aur Ammon ke jhagarē kā faislā kare!”

²⁸ Lekin Ammonī bādshāh ne Iftāh ke paighām par dhyān na diyā.

Iftāh kī Fatah

²⁹ Phir Rab kā Rūh Iftāh par nāzil huā, aur wuh Jiliyād aur Manassī meñ se guzar gayā, phir Jiliyād ke Misfāh ke pās wāpas āyā. Wahāñ se wuh apnī fauj le kar Ammoniyon se larne niklā.

³⁰ Pahle us ne Rab ke sāmne qasam khāī, “Agar tū mujhe Ammoniyon par fatah de ³¹ aur main sahih-salāmat lauṭūñ to jo kuchh bhī pahle mere ghar ke darwāze se nikal kar mujh se mile wuh tere lie maḡhsūs kiyā jāegā. Main use bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh karūñga.”

³² Phir Iftāh Ammoniyon se larne gayā, aur Rab ne use un par fatah dī. ³³ Iftāh ne Aroīr meñ dushman ko shikast dī aur isī tarah Minnīt aur Abīl-karāmīm tak mazīd bīs shahron par qabzā kar liyā. Yon Isrāīl ne Ammon ko zer kar diyā.

Iftāh kī Wāpasi

³⁴ Is ke bād Iftāh Misfāh wāpas chalā gayā. Wuh abhī ghar ke qarīb thā ki us kī iklautī beṭī daf bajātī aur nāchtī huī ghar se nikal āī. Iftāh kā koī aur beṭā yā beṭī nahīñ thī. ³⁵ Apnī beṭī ko dekh kar wuh ranj ke māre apne kapre phar kar chikh

uṭhā, “Hāy merī beṭī! Tū ne mujhe khāk meñ dabā kar tabāh kar diyā hai, kyonki main ne Rab ke sāmne aisī qasam khāī hai jo badlī nahīn jā saktī.”

³⁶ Beṭī ne kahā, “Abbū, āp ne qasam khā kar Rab se wādā kiyā hai, is lie lāzim hai ki mere sāth wuh kuchh karen jis kī qasam āp ne khāī hai. Ākhir usī ne āp ko dushman se badlā lene kī kāmīyābī baksh dī hai. ³⁷ Lekin merī ek guzārish hai. Mujhe do māt kī muhlat den tāki main apnī saheliyon ke sāth paharon meñ jā kar apnī ghairshādīshudā hālat par mātām karūn.”

³⁸ Iftāh ne ijāzat dī. Phir beṭī do māt ke lie apnī saheliyon ke sāth paharon meñ chalī gaī aur apnī ghairshādīshudā hālat par mātām kiyā. ³⁹ Phir wuh apne bāp ke pās wāpas āī, aur us ne apnī qasam kā wādā pūrā kiyā. Beṭī ghairshādīshudā thī.

Us waqt se Isrāīl meñ dastūr rāyj hai ⁴⁰ ki Isrāīl kī jawān auraten sālānā chār din ke lie apne gharon se nikal kar Iftāh kī beṭī kī yād meñ jashn manātī haiñ.

12

Ifrāīm kā Qabīlā Iftāh par Hamlā Kartā Hai

¹ Ammoniyon par fatah ke bād Ifrāīm ke qabīle ke ādmī jamā hue aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke Iftāh ke pās āe jo Safon meñ thā. Unhon ne shikāyat kī, “Āp kyon hameñ bulāe baḡhair Ammoniyon se laṛne gae. Ab ham āp ko āp ke ghar samet jalā denge!”

² Iftāh ne etarāz kiyā, “Jab merī aur merī qaum kā Ammoniyon ke sāth sakht jhagārā chhiṛ gayā to main ne āp ko bulāyā, lekin āp ne mujhe un ke hāth se na bachāyā. ³ Jab main ne dekhā ki āp madad nahīn karenge to apnī jān khatre meñ dāl kar āp ke baḡhair hī Ammoniyon se laṛne gayā. Aur Rab ne mujhe un par fatah bakshī. Ab mujhe batāen ki āp kyon mere pās ā kar mujh par hamlā karnā chāhte haiñ?”

⁴ Ifrāīmiyon ne jawāb diyā, “Tum jo Jiliyād meñ rahte ho bas Ifrāīm aur Manassī ke qabīlon se nikle hue bhagore ho.” Tab Iftāh ne Jiliyād ke mardon ko jamā kiyā aur Ifrāīmiyon se laṛ kar unheñ shikast dī.

⁵ Phir Jiliyādiyon ne Dariyā-e-Yardan ke kam-gahre maqāmon par qabzā kar liyā. Jab koī guzarnā chāhtā to wuh pūchhte, “Kyā āp Ifrāīmī haiñ?” Agar wuh inkār kartā ⁶ to Jiliyād ke mard kahte, “To phir lafz ‘shibbolet’ * boleñ.” Agar wuh Ifrāīmī hotā to is ke bajāe “sibbolet” kahtā. Phir Jiliyādī use pakar kar wahīn mār dālte. Us waqt kul 42,000 Ifrāīmī halāk hue.

⁷ Iftāh ne chhih sāl Isrāīl kī rāhnumāī kī. Jab faut huā to use Jiliyād ke kisī shahr meñ dafnāyā gayā.

Ibzān, Ailon aur Abdon

⁸ Iftāh ke bād Ibzān Isrāīl kā qāzī banā. Wuh Bait-laham meñ ābād thā, ⁹ aur us ke 30 beṭe aur 30 beṭiyāñ thīñ. Us kī tamām beṭiyāñ shādīshudā thīñ aur is wajah se bāp ke ghar meñ nahīn rahtī thīñ. Lekin use 30 beṭon ke lie bīwiyañ mil gaī thīñ, aur sab us ke ghar meñ rahte the. Ibzān ne sāt sāl ke daurān Isrāīl kī rāhnumāī kī.

¹⁰ Phir wuh intaqāl kar gayā aur Bait-laham meñ dafnāyā gayā.

¹¹ Us ke bād Ailon qāzī banā. Wuh Zabūlūn ke qabīle se thā aur 10 sāl ke daurān Isrāīl kī rāhnumāī kartā rahā. ¹² Jab wuh kūch kar gayā to use Zabūlūn ke Aiyālon meñ dafn kiyā gayā.

¹³ Phir Abdon bin Hillel qāzī banā. Wuh shahr Fir'āton kā thā. ¹⁴ Us ke 40 beṭe aur 30 pote the jo 70 gadhon par safr kiyā karte the. Abdon ne āṭh sāl ke daurān Isrāīl kī rāhnumāī kī. ¹⁵ Phir wuh bhī jān bahaq ho gayā, aur use Amāliqiyon ke pahārī ilāqe ke shahr Fir'āton meñ dafnāyā gayā, jo us waqt Ifrāīm kā hissā thā.

* 12:6 Yānī nadi.

13

Samsūn kī Paidāish kī Peshgoī

¹ Phir Isrāīlī dubārā aisī harkateñ karne lage jo Rab ko burī lagīñ. Is lie us ne unheñ Filistiyon ke hawāle kar diyā jo unheñ 40 sāl dabāte rahe. ² Us waqt ek ādmī Sur'ā Shahr meñ rahtā thā jis kā nām Manohā thā. Dān ke qabīle kā yih ādmī beaulād thā, kyonki us kī bīwī bāñjh thī.

³ Ek din Rab kā farishtā Manohā kī bīwī par zāhir huā aur kahā, “Go tujh se bachche paidā nahīn ho sakte, ab tū hāmīlā hogī, aur tere beṭā paidā hogā. ⁴ Mai yā koī aur nashā-āwar chīz mat pīnā, na koī nāpāk chīz khānā. ⁵ Kyonki jo beṭā paidā hogā wuh paidāish se hī Allāh ke lie maḥsūs hogā. Lāzim hai ki us ke bāl kabhī na kāṭe jāēñ. Yihī bachchā Isrāīl ko Filistiyon se bachāne lagegā.”

⁶ Bīwī apne shauhar Manohā ke pās gaī aur use sab kuchh batāyā, “Allāh kā ek bandā mere pās āyā. Wuh Allāh kā farishtā lag rahā thā, yahān tak ki main saḥt ghabrā gaī. Main ne us se na pūchhā ki wuh kahān se hai, aur khud us ne mujhe apnā nām na batāyā. ⁷ Lekin us ne mujhe batāyā, ‘Tū hāmīlā hogī, aur tere beṭā paidā hogā. Ab mai yā koī aur nashā-āwar chīz mat pīnā, na koī nāpāk chīz khānā. Kyonki beṭā paidāish se hī maut tak Allāh ke lie maḥsūs hogā.’”

⁸ Yih sun kar Manohā ne Rab se duā kī, “Ai Rab, barāh-e-karm mard-e-Khudā ko dubārā hamāre pās bhej tāki wuh hamēñ sikhāe ki ham us beṭe ke sāth kyā karen jo paidā hone wālā hai.” ⁹ Allāh ne us kī sunī aur apne farishte ko dubārā us kī bīwī ke pās bhej diyā. Us waqt wuh shauhar ke baḡhair khet meñ thī. ¹⁰ Farishte ko dekh kar wuh jaldī se Manohā ke pās āī aur use itālā dī, “Jo ādmī pichhle dinoñ meñ mere pās āyā wuh dubārā mujh par zāhir huā hai!”

¹¹ Manohā uṭh kar apnī bīwī ke pīchhe pīchhe farishte ke pās āyā. Us ne pūchhā, “Kyā āp wuhī ādmī haiñ jis ne pichhle dinoñ meñ merī bīwī se bāt kī thī?” Farishte ne jawāb diyā, “Jī, main hī thā.” ¹² Phir Manohā ne sawāl kiyā, “Jab āp kī peshgoī pūrī ho jāegī to hamēñ beṭe ke tarz-e-zindagī aur sulūk ke silsile meñ kin kin bāton kā khayāl karnā hai?”

¹³ Rab ke farishte ne jawāb diyā, “Lāzim hai ki terī bīwī un tamām chīzon se parhez kare jin kā zikr main ne kiyā. ¹⁴ Wuh angūr kī koī bhī paidāwār na khāe. Na wuh mai, na koī aur nashā-āwar chīz pie. Nāpāk chīzeñ khānā bhī manā hai. Wuh merī har hidāyat par amal kare.”

¹⁵ Manohā ne Rab ke farishte se guzārish kī, “Mehrbānī karke thoṛī der hamāre pās ṭahreñ tāki ham bakrī kā bachchā zabah karke āp ke lie khānā taiyār kar sakeñ.” ¹⁶ Ab tak Manohā ne yih bāt nahīn pahchānī thī ki mehmān asal meñ Rab kā farishtā hai. Farishte ne jawāb diyā, “Khāh tū mujhe roke bhī main kuchh nahīn khāūngā. Lekin agar tū kuchh karnā chāhe to bakrī kā bachchā Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kar.”

¹⁷ Manohā ne us se pūchhā, “Āp kā kyā nām hai? Kyonki jab āp kī yih bāteñ pūrī ho jāēngī to ham āp kī izzat karnā chāheñge.” ¹⁸ Farishte ne sawāl kiyā, “Tū merā nām kyon jānanā chāhtā hai? Wuh to terī samajh se bāhar hai.” ¹⁹ Phir Manohā ne ek baṛe patthar par Rab ko bakrī kā bachchā aur ḡhallā kī nazar pesh kī. Tab Rab ne Manohā aur us kī bīwī ke dekhte dekhte ek hairatangez kām kiyā. ²⁰ Jab āg ke shole āsmān kī taraf buland hue to Rab kā farishtā shole meñ se ūpar chaṛh kar ojal ho gayā. Manohā aur us kī bīwī muñh ke bal gir gae.

²¹ Jab Rab kā farishtā dubārā Manohā aur us kī bīwī par zāhir na huā to Manohā ko samajh āī ki Rab kā farishtā hī thā. ²² Wuh pukār uṭhā, “Hāy, ham mar jāēnge, kyonki ham ne Allāh ko dekhā hai!” ²³ Lekin us kī bīwī ne etarāz kiyā, “Agar Rab

hameñ mār dālnā chāhtā to wuh hamārī qurbānī qabūl na kartā. Phir na wuh ham par yih sab kuchh zāhir kartā, na hameñ aisī bāteñ batātā.”

²⁴ Kuchh der ke bād Manohā ke hāñ beṭā paidā huā. Bīwī ne us kā nām Samsūn rakhā. Bachchā baṛā hotā gayā, aur Rab ne use barkat dī. ²⁵ Allāh kā Rūh pahli bār Mahane-dān meñ jo Sur'a aur Istāl ke darmiyān hai us par nāzil huā.

14

Samsūn kī Filistī Aurat se Shādī

¹ Ek din Samsūn Timnat meñ Filistiyon ke pās ṭhahrā huā thā. Wahāñ us ne ek Filistī aurat dekhī jo use pasand āī. ² Apne ghar lauṭ kar us ne apne wālidain ko batāyā, “Mujhe Timnat kī ek Filistī aurat pasand āī hai. Us ke sāth merā rishtā bāndhne kī koshish karen.” ³ Us ke wālidain ne jawāb diyā, “Kyā āp ke rishtedāron aur qaum meñ koī qābil-e-qabūl aurat nahīn hai? Āp ko nāmakhṭūn aur bedīn Filistiyon ke pās jā kar un meñ se koī aurat ḍhūṇḍne kī kyā zarūrat thī?” Lekin Samsūn bazīd rahā, “Usī ke sāth merī shādī karāeñ! Wuhī mujhe ṭhīk lagti hai.”

⁴ Us ke mān-bāp ko mālūm nahīn thā ki yih sab kuchh Rab kī taraf se hai jo Filistiyon se laṛne kā mauqā talāsh kar rahā thā. Kyonki us waqt Filistī Isrāil par hukūmat kar rahe the.

⁵ Chunāñche Samsūn apne mān-bāp samet Timnat ke lie rawānā huā. Jab wuh Timnat ke angūr ke bāghon ke qarīb pahuñche to Samsūn apne mān-bāp se alag ho gayā. Achānak ek jawān sherbabar dahārtā huā us par ṭuṭ parā. ⁶ Tab Allāh kā Rūh itne zor se Samsūn par nāzil huā ki us ne apne hāthon se sher ko yon phār ḍālā, jis tarah ām ādmī bakrī ke chhoṭe bachche ko phār ḍāltā hai. Lekin us ne apne wālidain ko is ke bāre meñ kuchh na batāyā. ⁷ Āge nikal kar wuh Timnat pahuñch gayā. Mazkūrā Filistī aurat se bāt huī aur wuh use ṭhīk lagī.

⁸ Kuchh der ke bād wuh shādī karne ke lie dubārā Timnat gae. Shahr pahuñchne se pahle Samsūn rāste se haṭ kar sherbabar kī lāsh ko dekhne gayā. Wahāñ kyā dekhṭā hai ki shahd kī makkhiyon ne sher ke pinjar meñ apnā chhattā banā liyā hai.

⁹ Samsūn ne us meñ hāth ḍāl kar shahd ko nikāl liyā aur use khāte hue chalā. Jab wuh apne mān-bāp ke pās pahuñchā to us ne unheñ bhī kuchh diyā, magar yih na batāyā ki kahāñ se mil gayā hai.

¹⁰ Timnat pahuñch kar Samsūn kā bāp dulhan ke khāndān se milā jabki Samsūn ne dūlhe kī haisiyat se aisī ziyāfat kī jis tarah us zamāne meñ dastūr thā.

Filistī Samsūn ko Dhokā Dete Haiñ

¹¹ Jab dulhan ke ghar wālon ko patā chalā ki Samsūn Timnat pahuñch gayā hai to unhoñ ne us ke pās 30 jawān ādmī bhej die ki us ke sāth khushī manāeñ. ¹² Samsūn ne un se kahā, “Maiñ āp se paheli pūchhtā hūñ. Agar āp ziyāfat ke sāt dinon ke daurān is kā hal batā sakeñ to maiñ āp ko katān ke 30 qīmtī kurte aur 30 shāndār sūṭ de dūngā. ¹³ Lekin agar āp mujhe is kā sahīh matlab na batā sakeñ to āp ko mujhe 30 qīmtī kurte aur 30 shāndār sūṭ dene paṛenge.” Unhoñ ne jawāb diyā, “Apnī paheli sunāeñ.”

¹⁴ Samsūn ne kahā, “Khāne wāle meñ se khānā niklā aur zorāwar meñ se miṭhās.”

Tin din guzar gae. Jawān paheli kā matlab na batā sake. ¹⁵ Chauthē din unhoñ ne dulhan ke pās jā kar use dhamkī dī, “Apne shauhar ko hameñ paheli kā matlab batāne par uksāo, warnā ham tumheñ tumhāre khāndān samet jalā denge. Kyā tum logoñ ne hameñ sirf is lie dāwat dī ki hameñ lūṭ lo?”

¹⁶ Dulhan Samsūn ke pās gaī aur ānsū bahā bahā kar kahne lagī, “Tū mujhe pyār nahīn kartā! Haqīqat meñ tū mujh se nafrat kartā hai. Tū ne merī qaum ke logoñ se paheli pūchhi hai lekin mujhe is kā matlab nahīn batāyā.” Samsūn ne jawāb diyā,

“Maiñ ne apne māñ-bāp ko bhī is kā matlab nahīñ batāyā to tujhe kyon batāūñ?”
¹⁷ Ziyāfat ke pūre hafte ke daurāñ dulhan us ke sāmne rotī rahī.

Sātweñ din Samsūñ dulhan kī iltijāoñ se itnā tang ā gayā ki us ne use pahelī kā hal batā diyā. Tab dulhan ne phurtī se sab kuchh Filistiyōñ ko sunā diyā. ¹⁸ Sūraj ke ghurūb hone se pahle pahle shahr ke mardoñ ne Samsūñ ko pahelī kā matlab batāyā, “Kyā koī chīz shahd se zyādā mīṭhī aur sherbabar se zyādā zorāwar hotī hai?” Samsūñ ne yih sun kar kahā, “Āp ne merī jawāñ gāy le kar hal chalāyā hai, warnā āp kabhī bhī pahelī kā hal na nikāl sakte.” ¹⁹ Phir Rab kā Rūh us par nāzil huā. Us ne Askqālūñ Shahr meñ jā kar 30 Filistiyōñ ko mār dālā aur un ke libās le kar un ādmiyōñ ko de die jinhoñ ne use pahelī kā matlab batā diyā thā.

Is ke bād wuh bare ghusse meñ apne māñ-bāp ke ghar chalā gayā. ²⁰ Lekin us kī bīwī kī shādī Samsūñ ke shahbāle se karāī gai jo 30 jawāñ Filistiyōñ meñ se ek thā.

15

Samsūñ Filistiyōñ se Badlā Letā Hai

¹ Kuchh din guzar gae. Jab gandum kī kaṭāī hone lagī to Samsūñ bakrī kā bachchā apne sāth le kar apnī bīwī se milne gayā. Susar ke ghar pahunch kar us ne bīwī ke kamre meñ jāne kī darḡhāst kī. Lekin bāp ne inkār kiyā. ² Us ne kahā, “Yih nahīñ ho saktā! Maiñ ne beṭī kī shādī āp ke shahbāle se karā dī hai. Asal meñ mujhe yaqīñ ho gayā thā ki ab āp us se saḡht nafrat karte haiñ. Lekin koī bāt nahīñ. Us kī chhoṭī bahan se shādī kar leñ. Wuh zyādā ḡhūbsūrat hai.”

³ Samsūñ bolā, “Is dafā maiñ Filistiyōñ se ḡhūb badlā lūñgā, aur koī nahīñ kah sakegā ki maiñ haq par nahīñ hūñ.” ⁴ Wahāñ se nikal kar us ne 300 lomṛiyōñ ko pakaṛ liyā. Do do kī dumoñ ko bāndh kar us ne har joṛe kī dumoñ ke sāth mashāl lagā dī ⁵ aur phir mashāloñ ko jalā kar lomṛiyōñ ko Filistiyōñ ke anāj ke khetoñ meñ bhagā diyā. Khetoñ meñ paṛe pūle us anāj samet bhasm hue jo ab tak kātā nahīñ gayā thā. Angūr aur zaitūñ ke bāḡh bhī tabāh ho gae.

⁶ Filistiyōñ ne dariyāft kiyā ki yih kis kā kām hai. Patā chalā ki Samsūñ ne yih sab kuchh kiyā hai, aur ki wajah yih hai ki Timnat meñ us ke susar ne us kī bīwī ko us se chhīñ kar us ke shahbāle ko de diyā hai. Yih sun kar Filistī Timnat gae aur Samsūñ ke susar ko us kī beṭī samet pakaṛ kar jalā diyā. ⁷ Tab Samsūñ ne un se kahā, “Yih tum ne kyā kiyā hai! Jab tak maiñ ne pūrā badlā na liyā maiñ nahīñ rukūñgā.” ⁸ Wuh itne zor se un par ṭuṭ parā ki beshumār Filistī halāk hue. Phir wuh us jagah se utar kar Aitām kī chaṭāñ ke ḡhār meñ rahne lagā.

Lahī meñ Samsūñ Filistiyōñ se Lartā Hai

⁹ Jawāb meñ Filistī fauj Yahūdāh ke qabāylī ilāqe meñ dāḡhil huī. Wahāñ wuh Lahī Shahr ke pās ḡhaimāzan hue. ¹⁰ Yahūdāh ke bāshindoñ ne pūchhā, “Kyā wajah hai ki āp ham se larne āe haiñ?” Filistiyōñ ne jawāb diyā, “Ham Samsūñ ko pakaṛne āe haiñ tāki us ke sāth wuh kuchh karen jo us ne hamāre sāth kiyā hai.”

¹¹ Tab Yahūdāh ke 3,000 mard Aitām Pahār ke ḡhār ke pās āe aur Samsūñ se kahā, “Yih āp ne hamāre sāth kyā kiyā? Āp ko to patā hai ki Filistī ham par hukūmat karte haiñ.” Samsūñ ne jawāb diyā, “Maiñ ne un ke sāth sirf wuh kuchh kiyā jo unhoñ ne mere sāth kiyā thā.”

¹² Yahūdāh ke mard bole, “Ham āp ko bāndh kar Filistiyōñ ke hawāle karne āe haiñ.” Samsūñ ne kahā, “Ṭhīk hai, lekin qasam khāeñ ki āp ḡhud mujhe qatl nahīñ karenge.”

¹³ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham āp ko hargiz qatl nahīñ karenge balki āp ko sirf bāndh kar un ke hawāle kar denge.” Chunāñche wuh use do tātā tātā rassōñ se bāndh kar Filistiyōñ ke pās le gae.

¹⁴ Samsūn abhī Lahī se dūr thā ki Filistī nāre lagāte hue us kī taraf daure āe. Tab Rab kā Rūh baṛe zor se us par nāzil huā. Us ke bāzuon se bandhe hue rasse san ke jale hue dhāge jaise kamzor ho gae. Aur wuh pighal kar hāthoñ se gir gae. ¹⁵ Kahīñ se gadhe kā tāzā jabṛā pakar kar us ne us ke zariye hazār afrād ko mār dālā.

¹⁶ Us waqt us ne nārā lagāyā, “Gadhe ke jabṛe se main ne un ke dher lagāe haiñ! Gadhe ke jabṛe se main ne hazār mardoñ ko mār dālā hai!” ¹⁷ Is ke bād us ne gadhe kā yih jabṛā phaink diyā. Us jagah kā nām Rāmat-lahī yāñī Jabṛā Pahārī par gayā.

¹⁸ Samsūn ko wahāñ baṛī pyās lagī. Us ne Rab ko pukār kar kahā, “Tū hī ne apne khādim ke hāth se Isrāīl ko yih baṛī najāt dilāi hai. Lekin ab main pyās se mar kar nāmaḥtūn dushman ke hāth meñ ā jāūngā.” ¹⁹ Tab Allāh ne Lahī meñ zamīn ko chhedā, aur garhe se pāñī phūṭ niklā. Samsūn us kā pāñī pī kar dubārā tāzādam ho gayā. Yoñ us chashme kā nām Ain-haqqore yāñī Pukārne Wāle kā Chashmā par gayā. Aj bhī wuh Lahī meñ maujūd hai.

²⁰ Filistiyon ke daur meñ Samsūn 20 sāl tak Isrāīl kā qāzī rahā.

16

Samsūn Ghazzā kā Darwāzā Uṭhā Le Jātā Hai

¹ Ek dīn Samsūn Filistī shahr Ghazzā meñ āyā. Wahāñ wuh ek kasbī ko dekh kar us ke ghar meñ dākhil huā. ² Jab shahr ke bāshindoñ ko ittalā milī ki Samsūn shahr meñ hai to unhoñ ne kasbī ke ghar ko gher liyā. Sāth sāth wuh rāt ke waqt shahr ke darwāze par tāk meñ rahe. Faislā yih huā, “Rāt ke waqt ham kuchh nahīñ kareñge, jab pau phategī tab use mār dāleñge.”

³ Samsūn ab tak kasbī ke ghar meñ so rahā thā. Lekin ādhī rāt ko wuh uṭh kar shahr ke darwāze ke pās gayā aur donoñ kiwāroñ ko kunde aur darwāze ke donoñ bāzuon samet ukhār kar apne kandhoñ par rakh liyā. Yoñ chalte chalte wuh sab kuchh us pahārī kī choṭī par le gayā jo Habrūn ke muqābil hai.

Samsūn aur Dalīlā

⁴ Kuchh der ke bād Samsūn ek aurat kī muhabbat meñ giriftār ho gayā jo Wādī-e-Sūriq meñ rahtī thī. Us kā nām Dalīlā thā. ⁵ Yih sun kar Filistī sardār us ke pās āe aur kahne lage, “Samsūn ko uksāeñ ki wuh āp ko apñī baṛī tāqat kā bhed batāe. Ham jānanā chāhte haiñ ki ham kis tarah us par ghālib ā kar use yoñ bāndh sakeñ ki wuh hamāre qabze meñ rahe. Agar āp yih mālūm kar sakeñ to ham meñ se har ek āp ko chāñdī ke 1,100 sikke degā.”

⁶ Chunāñche Dalīlā ne Samsūn se sawāl kiyā, “Mujhe apñī baṛī tāqat kā bhed batāeñ. Kyā āp ko kisī aisī chīz se bāndhā jā saktā hai jise āp toṛ nahīñ sakte?”

⁷ Samsūn ne jawāb diyā, “Agar mujhe jānwaroñ kī sāt tāzā nasoñ se bāndhā jāe to phir main ām ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.” ⁸ Filistī sardāroñ ne Dalīlā ko sāt tāzā naseñ muhaiyā kar dīñ, aur us ne Samsūn ko un se bāndh liyā. ⁹ Kuchh Filistī ādmī sāth wāle kamre meñ chhup gae. Phir Dalīlā chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakaṛne āe haiñ!” Yih sun kar Samsūn ne nasoñ ko yoñ toṛ diyā jis tarah ḍorī tūṭ jātī hai jab āg meñ se guzartī hai. Chunāñche us kī tāqat kā pol na khulā.

¹⁰ Dalīlā kā muñh laṭak gayā. “Āp ne jhūṭ bol kar mujhe bewuqūf banāyā hai. Ab āeñ, mehrbāñī karke mujhe batāeñ ki āp ko kis tarah bāndhā jā saktā hai.” ¹¹ Samsūn ne jawāb diyā, “Agar mujhe ghairistemālshudā rasoñ se bāndhā jāe to phir hī main ām ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.” ¹² Dalīlā ne nae rasse le kar use un se bāndh liyā. Is martabā bhī Filistī sāth wāle kamre meñ chhup gae the. Phir Dalīlā chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakaṛne āe haiñ!” Lekin is bār bhī Samsūn ne rasoñ ko yoñ toṛ liyā jis tarah ām ādmī ḍorī ko toṛ letā hai.

¹³ Dalīlā ne shikāyat kī, “Āp bār bār jhūṭ bol kar merā mazāq uṛā rahe haiñ. Ab mujhe batāen kī āp ko kis tarah bāndhā jā saktā hai.” Samsūn ne jawāb diyā, “Lāzim hai kī āp merī sāt zulfoñ ko khaḍḍī ke tāne ke sāth buneñ. Phir hī ām ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.” ¹⁴ Jab Samsūn so rahā thā to Dalīlā ne aisā hī kiyā. Us kī sāt zulfoñ ko tāne ke sāth bun kar us ne use shaṭal ke zariye khaḍḍī ke sāth lagāyā. Phir wuh chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakarne āe haiñ!” Samsūn jāg uṭhā aur apne bāloñ ko shaṭal samet khaḍḍī se nikāl liyā.

¹⁵ Yih dekh kar Dalīlā ne muñh phulā kar malāmat kī, “Āp kis tarah dāwā kar sakte haiñ kī mujh se muhabbat rakhte haiñ? Ab āp ne tīn martabā merā mazāq uṛā kar mujhe apnī baṛī tāqat kā bhed nahīn batāyā.” ¹⁶ Roz baroz wuh apnī bātoñ se us kī nāk meñ dam kartī rahī. Āḥhirkār Samsūn itnā tang ā gayā kī us kā jīnā dūbhar ho gayā. ¹⁷ Phir us ne use khul kar bāt batāī, “Maiñ paidāish hī se Allāh ke lie maḥsūs hūñ, is lie mere bāloñ ko kabhī nahīn kāṭā gayā. Agar sar ko muñḍwāyā jāe to merī tāqat jāṭī rahegī aur maiñ har dūsre ādmī jaisā kamzor ho jāūngā.”

¹⁸ Dalīlā ne jān liyā kī ab Samsūn ne mujhe pūrī haqīqat batāī hai. Us ne Filistī sardāroñ ko ittalā dī, “Āo, kyonki is martabā us ne mujhe apne dil kī har bāt batāī hai.” Yih sun kar wuh muqarrarā chāndī apne sāth le kar Dalīlā ke pās āe.

¹⁹ Dalīlā ne Samsūn kā sar apnī god meñ rakh kar use sulā diyā. Phir us ne ek ādmī ko bulā kar Samsūn kī sāt zulfoñ ko muñḍwāyā. Yoñ wuh use past karne lagī, aur us kī tāqat jāṭī rahī. ²⁰ Phir wuh chillā uṭhī, “Samsūn, Filistī āp ko pakarne āe haiñ!” Samsūn jāg uṭhā aur sochā, “Maiñ pahle kī tarah ab bhī apne āp ko bachā kar bandhan ko toṛ dūngā.” Afsos, use mālūm nahīn thā kī Rab ne use chhoṛ diyā hai. ²¹ Filistiyon ne use pakar kar us kī ānkheñ nikāl dīñ. Phir wuh use Ghazzā le gae jahāñ use pītal kī zanjīroñ se bāndhā gayā. Wahāñ wuh qaidḥāne kī chakkī pīsā kartā thā.

²² Lekin hote hote us ke bāl dubārā baṛhne lage.

Samsūn kā Āḥhirī Intaqām

²³ Ek dīn Filistī sardār baṛā jashn manāne ke lie jamā hue. Unhoñ ne apne dewatā Dajūn ko jānwaroñ kī bahut-sī qurbāniyāñ pesh karke apnī fatah kī ḡhushī manāī. Wuh bole, “Hamāre dewatā ne hamāre dushman Samsūn ko hamāre hawāle kar diyā hai.” ²⁴ Samsūn ko dekh kar awām ne Dajūn kī tamjīd karke kahā, “Hamāre dewatā ne hamāre dushman ko hamāre hawāle kar diyā hai! Jis ne hamāre mulk ko tabāh kiyā aur ham meñ se itne logoñ ko mār ḍālā wuh ab hamāre qābū meñ ā gayā hai!” ²⁵ Is qism kī bāteñ karte karte un kī ḡhushī kī intahā na rahī. Tab wuh chillāne lage, “Samsūn ko bulāo tāki wuh hamāre diloñ ko bahlāe.”

Chunāñche use un kī tafrīh ke lie jel se lāyā gayā aur do satūnoñ ke darmiyān khaṛā kar diyā gayā. ²⁶ Samsūn us laṛke se muḡhātīb huā jo us kā hāth pakar kar us kī rāhnumāī kar rahā thā, “Mujhe chhat ko uṭhāne wāle satūnoñ ke pās le jāo tāki maiñ un kā sahārā lūñ.” ²⁷ Imārat mardoñ aur auratoñ se bharī thī. Filistī sardār bhī sab āe hue the. Sirf chhat par Samsūn kā tamāshā deḡhne wāle taqrīban 3,000 afrād the.

²⁸ Phir Samsūn ne duā kī, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, mujhe yād kar. Bas ek dafā aur mujhe pahle kī tarah quwwat atā farmā tāki maiñ ek hī wār se Filistiyon se apnī āñkhoñ kā badlā le sakūñ.” ²⁹ Yih kah kar Samsūn ne un do markazī satūnoñ ko pakar liyā jin par chhat kā pūrā wazn thā. Un ke darmiyān khaṛe ho kar us ne pūrī tāqat se zor lagāyā ³⁰ aur duā kī, “Mujhe Filistiyon ke sāth marne de!” Achānak satūn hil gae aur chhat dhaṛām se Filistiyon ke tamām sardāroñ aur bāqī logoñ par gir gai. Is tarah Samsūn ne pahle kī nisbat marte waqt kahīn zyādā Filistiyon ko mār ḍālā.

³¹ Samsūn ke bhāī aur bāqī ghar wāle āe aur us kī lāsh ko uthā kar us ke bāp Manohā kī qabr ke pās le gae. Wahān yānī Sur'ā aur Istāl ke darmiyān unhoñ ne use dafnāyā. Samsūn 20 sāl Isrāīl kā qāzī rahā.

17

Mikāh kā But

¹ Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ ek ādmī rahtā thā jis kā nām Mikāh thā. ² Ek din us ne apnī māñ se bāt kī, “Āp ke chāñdī ke 1,100 sikke chorī ho gae the, nā? Us waqt āp ne mere sāmne hī chor par lānat bhejī thī. Ab dekheñ, wuh paise mere pās haiñ. Maiñ hī chor hūñ.” Yih sun kar māñ ne jawāb diyā, “Mere beṭe, Rab tujhe barkat de!” ³ Mikāh ne use tamām paise wāpas kar die, aur māñ ne elān kiyā, “Ab se yih chāñdī Rab ke lie maḥsūs ho! Maiñ āp ke lie tarāshā aur ḍhālā huā but banwā kar chāñdī āp ko wāpas kar detī hūñ.”

⁴ Chunāñche jāb beṭe ne paise wāpas kar die to māñ ne us ke 200 sikke sunār ke pās le jā kar lakaṛī kā tarāshā aur ḍhālā huā but banwāyā. Mikāh ne yih but apne ghar meñ kharā kiyā, ⁵ kyonki us kā apnā maqdis thā. Us ne mazīd but aur ek afod * bhī banwāyā aur phir ek beṭe ko apnā imām banā liyā. ⁶ Us zamāne meñ Isrāīl kā koī bādshāh nahīñ thā balki har koī wuhī kuchh kartā jo use durust lagtā thā.

⁷ Un dinoñ meñ Lāwī ke qabīle kā ek jawān ādmī Yahūdāh ke qabīle ke shahr Bait-laham meñ ābād thā. ⁸ Ab wuh shahr ko chhoṛ kar rihāish kī koī aur jagah talāsh karne lagā. Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ se safr karte karte wuh Mikāh ke ghar pahuñch gayā. ⁹ Mikāh ne pūchhā, “Āp kahāñ se āe haiñ?” Jawān ne jawāb diyā, “Maiñ Lāwī hūñ. Maiñ Yahūdāh ke shahr Bait-laham kā rahne wālā hūñ lekin rihāish kī kisī aur jagah kī talāsh meñ hūñ.”

¹⁰ Mikāh bolā, “Yahāñ mere pās apnā ghar banā kar mere bāp aur imām baneñ. Tab āp ko sāl meñ chāñdī ke ḍas sikke aur zarūrat ke mutābiq kapṛe aur ḡhurāk milegī.”

¹¹ Lāwī muttafiq huā. Wuh wahāñ ābād huā, aur Mikāh ne us ke sāth beṭoñ kā-sā sulūk kiyā. ¹² Us ne use imām muqarrar karke sochā, ¹³ “Ab Rab mujh par mehrbānī karegā, kyonki Lāwī merā imām ban gayā hai.”

18

Dān kā Qabīlā Zamīn kī Talāsh Kartā Hai

¹ Un dinoñ meñ Isrāīl kā bādshāh nahīñ thā. Aur ab tak Dān ke qabīle ko apnā koī qabāylī ilāqā nahīñ milā thā, is lie us ke log kahīñ ābād hone kī talāsh meñ rahe. ² Unhoñ ne apne ḡhāñdānoñ meñ se Sur'ā aur Istāl ke pāñch tajrabākār faujiyoñ ko chun kar unheñ mulk kī taftīsh karne ke lie bhej diyā. Yih mard Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ se guzar kar Mikāh ke ghar ke pās pahuñch gae. Jab wuh wahāñ rāt ke lie ṭhahre hue the ³ to unhoñ ne dekhā ki jawān Lāwī Bait-laham kī bolī boltā hai. Us ke pās jā kar unhoñ ne pūchhā, “Kaun āp ko yahāñ lāyā hai? Āp yahāñ kyā karte haiñ? Aur āp kā is ghar meñ rahne kā kyā maqсад hai?” ⁴ Lāwī ne unheñ apnī kahāñī sunāī, “Mikāh ne mujhe naukarī de kar apnā imām banā liyā hai.” ⁵ Phir unhoñ ne us se guzārish kī, “Allāh se dariyāft karen ki kyā hamāre safr kā maqсад pūrā ho jāegā yā nahīñ?” ⁶ Lāwī ne unheñ tasallī dī, “Salāmatī se āge baṛheñ. Āp ke safr kā maqсад Rab ko qabūl hai, aur wuh āp ke sāth hai.”

⁷ Tab yih pāñch ādmī āge nikle aur safr karte karte Lais pahuñch gae. Unhoñ ne dekhā ki wahāñ ke log Saidāniyoñ kī tarah pursukūn aur befikr zindagī guzār rahe

* **17:5** Ām taur par Ibrānī meñ afod kā matlab imām-e-āzam kā bālāposh thā (dekhie ḡhurūj 28:4), lekin yahāñ is se murād butparastī kī koī chīz hai.

haiñ. Koī nahīn thā jo unheñ dabātā yā un par zulm kartā. Yih bhī mālūm huā ki agar un par hamlā kiyā jāe to un kā ittahādī shahr Saidā un se itnī dūr hai ki un kī madad nahīn kar sakegā, aur qarīb koī ittahādī nahīn hai jo un kā sāth de. ⁸ Wuh pāñch jāsūs Sur'ā aur Istāl wāpas chale gae. Jab wahāñ pahuñche to dūsroñ ne pūchhā, “Safr kaisā rahā?” ⁹ Jāsūsoñ ne jawāb meñ kahā, “Āeñ, ham jang ke lie nikleñ! Hameñ ek behtarīn ilāqā mil gayā hai. Āp kyon jhijak rahe haiñ? Jaldī kareñ, ham nikleñ aur us mulk par qabzā kar leñ!” ¹⁰ Wahāñ ke log befikr haiñ aur hamle kī tawaqqo hī nahīn karte. Aur zamīn wasī aur zarḳhez hai, us meñ kisī bhī chīz kī kamī nahīn hai. Allāh āp ko wuh mulk dene kā irādā rakhtā hai.”

Dān ke Mard Mikāh kā But Imām Samet Chhīn Lete Haiñ

¹¹ Dān ke qabīle ke 600 musallah ādmī Sur'ā aur Istāl se rawānā hue. ¹² Rāste meñ unhoñ ne apnī lashkargāh Yahūdāh ke shahr Qiriyat-yārīm ke qarīb lagāī. Is lie yih jagah āj tak Mahane-dān yānī Dān kī Ḳhaimāgāh kahlātī hai. ¹³ Wahāñ se wuh Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ dāḳhil hue aur chalte chalte Mikāh ke ghar pahuñch gae.

¹⁴ Jin pāñch mardoñ ne Lais kī taftīsh kī thī unhoñ ne apne sāthiyon se kahā, “Kyā āp ko mālūm hai ki in gharon meñ ek afod, ek tarāshā aur ḍhālā huā but aur dīgar kāi but haiñ? Ab soch leñ ki kyā kiyā jāe.”

¹⁵ Pāñchoñ ne Mikāh ke ghar meñ dāḳhil ho kar jawān Lāwī ko salām kiyā ¹⁶ jabki bāqī 600 musallah mard geṭ par khare rahe. ¹⁷ Jab Lāwī bāhar khare mardoñ ke pās gayā to in pāñchoñ ne andar ghus kar tarāshā aur ḍhālā huā but, afod aur bāqī but chhīn lie. ¹⁸ Yih dekh kar Lāwī chīḳhne lagā, “Kyā kar rahe ho!”

¹⁹ Unhoñ ne kahā, “Chup! Koī bāt na karo balki hamāre sāth jā kar hamāre bāp aur imām bano. Hamāre sāth jāoge to pūre qabīle ke imām banoge. Kyā yih ek hī ḳhāndān kī ḳhidmat karne se kahīñ behtar nahīn hogā?” ²⁰ Yih sun kar imām ḳhush huā. Wuh afod, tarāshā huā but aur bāqī buton ko le kar musāfiron meñ sharīk ho gayā. ²¹ Phir Dān ke mard rawānā hue. Un ke bāl-bachche, maweshī aur qīmī māl-o-matā un ke āge āge thā.

²² Jab Mikāh ko bāt kā patā chalā to wuh apne paṛosiyon ko jamā karke un ke pīchhe daurā. Itne meñ Dān ke log ghar se dūr nikal chuke the. ²³ Jab wuh sāmne nazar āe to Mikāh aur us ke sāthiyon ne chīḳhte-chillāte unheñ rukne ko kahā. Dān ke mardoñ ne pīchhe dekh kar Mikāh se kahā, “Kyā bāt hai? Apne in logon ko bulā kar kyon le āe ho?” ²⁴ Mikāh ne jawāb diyā, “Tum logon ne mere buton ko chhīn liyā go maiñ ne unheñ ḳhud banwāyā hai. Mere imām ko bhī sāth le gae ho. Mere pās kuchh nahīn rahā to ab tum pūchhte ho ki kyā bāt hai?”

²⁵ Dān ke afrād bole, “Ḳhāmosh! Ḳhabardār, hamāre kuchh log tezmizāj haiñ. Aisā na ho ki wuh ḡhusse meñ ā kar tum ko tumhare ḳhāndān samet mār ḍaleñ.”

²⁶ Yih kah kar unhoñ ne apnā safr jāri rakhā. Mikāh ne jān liyā ki maiñ apne thoṛe ādmiyon ke sāth un kā muqābalā nahīn kar sakūngā, is lie wuh mur kar apne ghar wāpas chalā gayā. ²⁷ Us ke but Dān ke qabze meñ rahe, aur imām bhī un meñ ṭik gayā.

Lais par Qabzā aur Dān kī Butparastī

Phir wuh Lais ke ilāqe meñ dāḳhil hue jis ke bāshinde pursukūn aur befikr zindagī guzār rahe the. Dān ke faujī un par ṭūṭ paṛe aur sab ko talwār se qatl karke shahr ko bhasm kar diyā. ²⁸ Kisī ne bhī un kī madad na kī, kyonki Saidā bahut dūr thā, aur qarīb koī ittahādī nahīn thā jo un kā sāth detā. Yih shahr Bait-rahob kī Wādī meñ thā. Dān ke afrād shahr ko az sar-e-nau tāmīr karke us meñ ābād hue. ²⁹ Aur unhoñ ne us kā nām apne qabīle ke bānī ke nām par Dān rakhā. (Dān Isrāīl kā beṭā thā.)

³⁰ Wahān unhoñ ne tarāshā huā but rakh kar pūjā ke intazām par Yūnatan muqarrar kiyā jo Mūsā ke beṭe Jairsom kī aulād meñ se thā. Jab Yūnatan faut huā to us kī aulād qaum kī jilāwatanī tak Dān ke qabīle meñ yihī khidmat kartī rahī.

³¹ Mīkāh kā banwāyā huā but tab tak Dān meñ rahā jab tak Allāh kā ghar Sailā meñ thā.

19

Ek Lāwī kī Apnī Dāshtā ke sāth Sulah

¹ Us zamāne meñ jab Isrāīl kā koī bādshāh nahīn thā ek Lāwī ne apne ghar meñ dāshtā rakhī jo Yahūdāh ke shahr Bait-laham kī rahne wālī thī. Ādmī Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke kisī dūr-darāz kone meñ ābād thā. ² Lekin ek dīn aurat mard se nārāz huī aur maike wāpas chalī gaī. Chār māt ke bād ³ Lāwī do gadhe aur apne naukar ko le kar Bait-laham ke lie rawānā huā tāki dāshtā kā ghussā ṭhandā karke use wāpas āne par āmādā kare.

Jab us kī mulāqāt dāshtā se huī to wuh use apne bāp ke ghar meñ le gaī. Use dekh kar susar itnā khush huā ⁴ ki us ne use jāne na diyā. Dāmād ko tīn dīn wahān ṭhaharnā paṛā jis daurān susar ne us kī khūb mehmān-nawāzī kī. ⁵ Chauthe dīn Lāwī subah-sawere uṭh kar apnī dāshtā ke sāth rawānā hone kī taiyāriyān karne lagā. Lekin susar use rok kar bolā, “Pahle thoṛā-bahut khā kar tāzādām ho jāeñ, phir chale jānā.” ⁶ Donoñ dubārā khāne-pīne ke lie baiṭh gae.

Susar ne kahā, “Barāh-e-karm ek aur rāt yahān ṭhahar kar apnā dil bahlāeñ.” ⁷ Mehmān jāne kī taiyāriyān karne to lagā, lekin susar ne use ek aur rāt ṭhaharne par majbūr kiyā. Chunāñche wuh hār mān kar ruk gayā.

⁸ Pāñchweñ dīn ādmī subah-sawere uṭhā aur jāne ke lie taiyār huā. Susar ne zor diyā, “Pahle kuchh khānā khā kar tāzādām ho jāeñ. Āp dopahar ke waqt bhī jā sakte haiñ.” Chunāñche donoñ khāne ke lie baiṭh gae.

⁹ Dopahar ke waqt Lāwī apnī bīwī aur naukar ke sāth jāne ke lie uṭhā. Susar etarāz karne lagā, “Ab dekheñ, dīn ḍhalne wālā hai. Rāt ṭhahar kar apnā dil bahlāeñ. Behtar hai ki āp kal subah-sawere hī uṭh kar ghar ke lie rawānā ho jāeñ.” ¹⁰⁻¹¹ Lekin ab Lāwī kisī bhī sūrat meñ ek aur rāt ṭhaharnā nahīn chāhtā thā. Wuh apne gadhoñ par zīn kas kar apnī bīwī aur naukar ke sāth rawānā huā.

Chalte chalte dīn ḍhalne lagā. Wuh Yabūs yānī Yarūshalam ke qarīb pahuñch gae the. Shahr ko dekh kar naukar ne mālik se kahā, “Āeñ, ham Yabūsiyoñ ke is shahr meñ jā kar wahān rāt guzāreñ.” ¹² Lekin Lāwī ne etarāz kiyā, “Nahīn, yih ajnabiyoñ kā shahr hai. Hamēñ aīsī jagah rāt nahīn guzārnā chāhie jo Isrāīlī nahīn hai. Behtar hai ki ham āge jā kar Jibiyā kī taraf baṛheñ. ¹³ Agar ham jaldī kareñ to ho saktā hai ki Jibiyā yā us se āge Rāmā tak pahuñch sakeñ. Wahān ārām se rāt guzār sakeñge.”

¹⁴ Chunāñche wuh āge nikle. Jab sūraj ghurūb hone lagā to wuh Binyamīn ke qabīle ke shahr Jibiyā ke qarīb pahuñch gae ¹⁵ aur rāste se haṭ kar shahr meñ dākhil hue. Lekin koī un kī mehmān-nawāzī nahīn karnā chāhtā thā, is lie wuh shahr ke chauk meñ ruk gae.

¹⁶ Phir andhere meñ ek būrḥā ādmī wahān se guzarā. Asal meñ wuh Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā rahne wālā thā aur Jibiyā meñ ajnabī thā, kyonki baqī bāshinde Binyamīnī the. Ab wuh khet meñ apne kām se fāriḡ ho kar shahr meñ wāpas āyā thā. ¹⁷ Musāfiroñ ko chauk meñ dekh kar us ne pūchhā, “Āp kahān se āe aur kahān jā rahe haiñ?” ¹⁸ Lāwī ne jawāb diyā, “Ham Yahūdāh ke Bait-laham se āe haiñ aur Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke ek dūr-darāz kone tak safr kar rahe haiñ. Wahān merā ghar hai aur wahīn se maiñ rawānā ho kar Bait-laham chalā gayā thā. Is waqt maiñ Rab ke ghar jā rahā hūñ. Lekin yahān Jibiyā meñ koī nahīn jo hamārī mehmān-nawāzī karne ke lie taiyār ho, ¹⁹ hālāñki hamāre pās khāne kī tamām chīzeñ maujūd haiñ.

Gadhoñ ke lie bhūsā aur chārā hai, aur hamāre lie bhī kāfī roṭī aur mai hai. Hamen̄ kiśī bhī chīz kī zarūrat nahīn hai.”

²⁰ Būṛhe ne kahā, “Phir main̄ āp ko apne ghar meñ k̄hushāmdīd kahtā hūñ. Agar āp ko koī chīz darkār ho to main̄ use muhaiyā karūnga. Har sūrat meñ chauk meñ rāt mat guzārnā.” ²¹ Wuh musāfiroñ ko apne ghar le gayā aur gadhoñ ko chārā khilāyā. Mehmānoñ ne apne pānw dho kar khānā khāyā aur mai pī.

Jibiyā ke Logoñ kā Jurm

²² Wuh yoñ khāne kī rifāqat se lutfandoz ho rahe the ki Jibiyā ke kuchh sharīr mard ghar ko gher kar darwāze ko zor se khaṭkhaṭāne lage. Wuh chillāe, “Us ādmī ko bāhar lā jo tere ghar meñ ṭaharā huā hai tāki ham us se ziyādatī karen̄!” ²³ Būṛhā ādmī bāhar gayā tāki unheñ samjhāe, “Nahīn, bhāiyo, aisā shaitānī amal mat karnā. Yih ajnabī merā mehmān hai. Aisī sharmnāk harkat mat karnā!” ²⁴ Is se pahle main̄ apnī kuñwārī beṭī aur mehmān kī dāshtā ko bāhar le ātā hūñ. Unhīn se ziyādatī karen̄. Jo jī chāhe un ke sāth karen̄, lekin ādmī ke sāth aisī sharmnāk harkat na karen̄.”

²⁵ Lekin bāhar ke mardoñ ne us kī na sunī. Tab Lāwī apnī dāshtā ko pakaṛ kar bāhar le gayā aur us ke pīchhe darwāzā band kar diyā. Shahr ke ādmī pūrī rāt us kī behurmatī karte rahe. Jab pau phatne lagī to unhoñ ne use fāriḡh kar diyā. ²⁶ Sūraj ke tulū hone se pahle aurat us ghar ke pās wāpas āī jis meñ shauhar ṭaharā huā thā. Darwāze tak to wuh pahuñch gai lekin phir gir kar wahīn kī wahīn paṛī rahī.

Jab din charḡ gayā ²⁷ to Lāwī jāg uṭhā aur safr karne kī taiyāriyān karne lagā. Jab darwāzā kholā to kyā dekhtā hai ki dāshtā sāmne zamīn par paṛī hai aur hāth dahlīz par rakhe haiñ. ²⁸ Wuh bolā, “Uṭho, ham chalte haiñ.” Lekin dāshtā ne jawāb na diyā. Yih dekh kar ādmī ne use gadhe par lād liyā aur apne ghar chalā gayā.

²⁹ Jab pahuñchā to us ne chhurī le kar aurat kī lāsh ko 12 ṭukroñ meñ kāt liyā, phir unheñ Isrāīl kī har jagah bhej diyā. ³⁰ Jis ne bhī yih dekhā us ne ghabrā kar kahā, “Aisā jurm hamāre darmiyān kabhī nahīn huā. Jab se ham Misr se nikal kar āe haiñ aisī harkat dekhne meñ nahīn āī. Ab lāzim hai ki ham ḡhaur se socheñ aur ek dūse se mashwarā karke agle qadam ke bāre meñ faislā karen̄.”

20

Jibiyā ko Sazā Dene kā Faislā

¹ Tamām Isrāīlī ek dīl ho kar Misfāh meñ Rab ke huzūr jamā hue. Shimāl ke Dān se le kar junūb ke Bair-sabā tak sab āe. Dariyā-e-Yardan ke pār Jiliyād se bhī log āe.

² Isrāīlī qabiloñ ke sardār bhī āe. Unhoñ ne mil kar ek baṛī fauj taiyār kī, talwāroñ se lais 4,00,000 mard jamā hue. ³ Binyamīniyoñ ko is jamāt ke bāre meñ ittalā milī.

Isrāīliyoñ ne pūchhā, “Hameñ batāen̄ ki yih haibatnāk jurm kis tarah sarzad huā?”

⁴ Maqtulā ke shauhar ne unheñ apnī kahānī sunāī, “Main̄ apnī dāshtā ke sāth Jibiyā meñ ā ṭaharā jo Binyamīniyoñ ke ilāqe meñ hai. Ham wahān rāt guzārnā chāhte the. ⁵ Yih dekh kar shahr ke mardoñ ne mere mezbān ke ghar ko gher liyā tāki mujhe qatl karen̄. Main̄ to bach gayā, lekin merī dāshtā se itnī ziyādatī huī ki wuh mar gai.

⁶ Yih dekh kar main̄ ne us kī lāsh ko ṭukṛe ṭukṛe karke yih ṭukṛe Isrāīl kī mirās kī har jagah bhej die tāki har ek ko mālūm ho jāe ki hamāre mulk meñ kitnā ghinaunā jurm sarzad huā hai. ⁷ Is par āp sab yahān jamā hue haiñ. Isrāīl ke mardo, ab lāzim hai ki āp ek dūse se mashwarā karke faislā karen̄ ki kyā karnā chāhie.”

⁸ Tamām mard ek dīl ho kar khaṛe hue. Sab kā faislā thā, “Ham meñ se koī bhī apne ghar wāpas nahīn jāegā” ⁹ jab tak Jibiyā ko munāsib sazā na dī jāe. Lāzim hai ki ham fauran shahr par hamlā karen̄ aur is ke lie qurā ḡāl kar Rab se hidāyat leñ.

¹⁰ Ham yih faislā bhī karen̄ ki kaun kaun hamārī fauj ke lie khāne-pīne kā band-o-bast karāegā. Is kām ke lie ham meñ se har daswān ādmī kāfī hai. Bāqī sab log sīdhe

Jibiyā se laṛne jāen tāki us sharmnāk jurm kā munāsib badlā len jo Isrāīl men huā hai.”

¹¹ Yoñ tamām Isrāīlī muttahid ho kar Jibiyā se laṛne ke lie gae. ¹² Rāste men unhoñ ne Binyamīn ke har kunbe ko paighām bhijwāyā, “Āp ke darmiyān ghinaunā jurm huā hai. ¹³ Ab Jibiyā ke in sharīr ādmiyoñ ko hamāre hawāle karen tāki ham unheñ sazā-e-maut de kar Isrāīl men se burāi miṭā deñ.”

Lekin Binyamīnī is ke lie taiyār na hue. ¹⁴ Wuh pūre qabāyli ilāqe se ā kar Jibiyā men jamā hue tāki Isrāīliyoñ se laṛen. ¹⁵ Usī din unhoñ ne apnī fauj kā band-o-bast kiyā. Jibiyā ke 700 tajrabākār faujiyoñ ke alāwā talwāroñ se lais 26,000 afrād the. ¹⁶ In faujiyoñ men se 700 aise mard bhī the jo apne bāen hāth se falākhan chalāne kī itnī mahārat rakhte the ki patthar bāl jaise chhoṭe nishāne par bhī lag jātā thā. ¹⁷ Dūsri taraf Isrāīl ke 4,00,000 faujī khare hue, aur har ek ke pās talwār thī.

¹⁸ Pahle Isrāīlī Baitel chale gae. Wahān unhoñ ne Allāh se dariyāft kiyā, “Kaun-sā qabīlā hamāre āge āge chale jab ham Binyamīniyoñ par hamlā karen?” Rab ne jawāb diyā, “Yahūdāh sab se āge chale.”

Binyamīn ke khilāf Jang

¹⁹ Agle din Isrāīlī rawānā hue aur Jibiyā ke qarīb pahuñch kar apnī lashkargāh lagāi. ²⁰ Phir wuh hamlā ke lie nikle aur tartīb se laṛne ke lie khare ho gae. ²¹ Yih dekh kar Binyamīnī shahr se nikle aur un par tūt parē. Natīje men 22,000 Isrāīlī shahīd ho gae.

²²⁻²³ Isrāīlī Baitel chale gae aur shām tak Rab ke huzūr rote rahe. Unhoñ ne Rab se pūchhā, “Kyā ham dubārā apne Binyamīnī bhāiyoñ se laṛne jāen?” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, un par hamlā karo!” Yih sun kar Isrāīliyoñ kā hauslā baṛh gayā aur wuh agle din wahīn khare ho gae jahān pahle din khare hue the. ²⁴ Lekin jab wuh shahr ke qarīb pahuñche ²⁵ to Binyamīnī pahle kī tarah shahr se nikal kar un par tūt parē. Us din talwār se lais 18,000 Isrāīlī shahīd ho gae.

²⁶ Phir Isrāīl kā pūrā lashkar Baitel chalā gayā. Wahān wuh shām tak Rab ke huzūr rote aur rozā rakhte rahe. Unhoñ ne Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karke ²⁷ us se dariyāft kiyā ki ham kyā karen. (Us waqt Allāh ke ahd kā sandūq Baitel men thā ²⁸ jahān Fīnhās bin Iliyazar bin Hārūn imām thā.) Isrāīliyoñ ne pūchhā, “Kyā ham ek aur martabā apne Binyamīnī bhāiyoñ se laṛne jāen yā is se bāz āen?” Rab ne jawāb diyā, “Un par hamlā karo, kyonki kal hī main unheñ tumhāre hawāle kar dūngā.”

Binyamīn kā Satyānās

²⁹ Is dafā kuchh Isrāīlī Jibiyā ke irdgird ghāt men baiṭh gae. ³⁰ Bāqī afrād pahle do dinoñ kī-sī tartīb ke mutābiq laṛne ke lie khare ho gae. ³¹ Binyamīnī dubārā shahr se nikal kar un par tūt parē. Jo rāste Baitel aur Jibiyā kī taraf le jāte haiñ un par aur khule maidān men unhoñ ne taqribān 30 Isrāīliyoñ ko mār dālā. Yoñ laṛte laṛte wuh shahr se dūr hote gae. ³² Wuh pukāre, “Ab ham unheñ pahlī do martabā kī tarah shikast deñge!”

Lekin Isrāīliyoñ ne mansūbā bāndh liyā thā, “Ham un ke āge āge bhāgte hue unheñ shahr se dūr rāstoñ par khīñch leñge.” ³³ Yoñ wuh bhāgne lage aur Binyamīnī un ke pīchhe par gae. Lekin Bāl-tamr ke qarīb Isrāīlī ruk kar muṛ gae aur un kā sāmna karne lage. Ab bāqī Isrāīlī jo Jibā ke irdgird aur khule maidān men ghāt men baiṭhe the apnī chhupne kī jaghoñ se nikal āe. ³⁴ Achānak Jibiyā ke Binyamīniyoñ ko 10,000 behtarīn faujiyoñ kā sāmna karnā parā, un mardoñ kā jo pūre Isrāīl se chune gae the. Binyamīnī un se khūb laṛne lage, lekin un kī āñkheñ abhī is bāt ke lie band thīñ ki un kā anjām qarīb ā gayā hai. ³⁵ Us din Isrāīliyoñ ne Rab kī madad se fatah pā kar talwār se lais 25,100 Binyamīnī faujiyoñ ko maut ke ghāt utār diyā.

³⁶ Tab Binyamīniyon ne jān liyā ki dushman ham par ghālib ā gae haiñ. Kyoñki Isrāīlī fauj ne apne bhāg jāne se unheñ Jibiyā se dūr khīnch liyā thā tāki shahr ke irdgird ghāt meñ baiṭhe mardoñ ko shahr par hamlā karne kā mauqā muhaiyā karen. ³⁷ Tab yih mard nikal kar shahr par tūt paṛe aur talwār se tamām bāshindoñ ko mār dālā, ³⁸⁻³⁹ phir mansūbe ke mutābiq āg lagā kar dhueñ kā baṛā bādāl paidā kiyā tāki bhāgne wāle Isrāīliyon ko ishārā mil jāe ki wuh muṛ kar Binyamīniyon kā muqābalā karen.

Us waqt tak Binyamīniyon ne taqriban 30 Isrāīliyon ko mār dālā thā, aur un kā khayāl thā ki ham unheñ pahle kī tarah shikast de rahe haiñ. ⁴⁰ Achānak un ke pīchhe dhueñ kā bādāl āsmān kī taraf uṭhne lagā. Jab Binyamīniyon ne muṛ kar dekhā ki shahr ke kone kone se dhuāñ nikal rahā hai ⁴¹ to Isrāīl ke mard ruk gae aur palaṭ kar un kā sāmna karne lage.

Binyamīnī saṁkht ghabrā gae. Kyoñki unhoñ ne jān liyā ki ham tabāh ho gae haiñ. ⁴²⁻⁴³ Tab unhoñ ne mashriq ke registān kī taraf farār hone kī koshish kī. Lekin ab wuh mard bhī un kā tāqqub karne lage jinhoñ ne ghāt meñ baiṭh kar Jibiyā par hamlā kiyā thā. Yoñ Isrāīliyon ne mafrūroñ ko gher kar mār dālā. ⁴⁴ Us waqt Binyamīn ke 18,000 tajrabākār faujī halāk hue. ⁴⁵ Jo bach gae wuh registān kī chaṭān Rimmon kī taraf bhāg nikle. Lekin Isrāīliyon ne rāste meñ un ke 5,000 afrād ko maut ke ghāt utār diyā. Is ke bād unhoñ ne jid'om tak un kā tāqqub kiyā. Mazīd 2,000 Binyamīnī halāk hue. ⁴⁶ Is tarah Binyamīn ke kul 25,000 talwār se lais aur tajrabākār faujī māre gae.

⁴⁷ Sirf 600 mard bach kar Rimmon kī chaṭān tak pahuñch gae. Wahāñ wuh chār mahīne tak ṭike rahe. ⁴⁸ Tab Isrāīlī tāqqub karne se bāz ā kar Binyamīn ke qabāyli ilāqe meñ wāpas āe. Wahāñ unhoñ ne jagah bajagah jā kar sab kuchh maut ke ghāt utār diyā. Jo bhī unheñ milā wuh talwār kī zad meñ ā gayā, khāh insān thā yā haiwān. Sāth sāth unhoñ ne tamām shahroñ ko āg lagā dī.

21

Binyamīniyon ko Aurateñ Milti Haiñ

¹ Jab Isrāīlī Misfāh meñ jamā hue the to sab ne qasam khā kar kahā thā, “Ham kabhī bhī apnī beṭiyoñ kā kisī Binyamīnī mard ke sāth rishtā nahīn bāndheñge.”

² Ab wuh Baitel chale gae aur shām tak Allāh ke huzūr baiṭhe rahe. Ro ro kar unhoñ ne duā kī, ³ “Ai Rab, Isrāīl ke Khudā, hamārī qaum kā ek pūrā qabīlā miṭ gayā hai! Yih musibat Isrāīl par kyoñ āī?”

⁴ Agle din wuh subah-sawere uṭhe aur qurbāngāh banā kar us par bhasm hone wāli aur salāmatī kī qurbāniyāñ chaṛhāñ. ⁵ Phir wuh ek dūse se pūchhne lage, “Jab ham Misfāh meñ Rab ke huzūr jamā hue to hamārī qaum meñ se kaun kaun ijtīmā meñ sharīk na huā?” Kyoñki us waqt unhoñ ne qasam khā kar elān kiyā thā, “Jis ne yahāñ Rab ke huzūr āne se inkār kiyā use zarūr sazā-e-maut dī jāegī.” ⁶ Ab Isrāīliyon ko Binyamīniyon par afsos huā. Unhoñ ne kahā, “Ek pūrā qabīlā miṭ gayā hai. ⁷ Ab ham un thoṛe bache-khuche ādmiyoñ ko bīwiyañ kis tarah muhaiyā kar sakte haiñ? Ham ne to Rab ke huzūr qasam khāi hai ki apnī beṭiyoñ kā un ke sāth rishtā nahīn bāndheñge. ⁸ Lekin ho saktā hai koī khāndān Misfāh ke ijtīmā meñ na āyā ho. Ao, ham patā karen.” Mālūm huā ki Yabīs-jiliyād ke bāshinde nahīn āe the. ⁹ Yih bāt faujiyoñ ko ginane se patā chalī, kyoñki ginte waqt Yabīs-jiliyād kā koī bhī shakhs fauj meñ nahīn thā.

¹⁰ Tab unhoñ ne 12,000 faujiyoñ ko chun kar unheñ hukm diyā, “Yabīs-jiliyād par hamlā karke tamām bāshindoñ ko bāl-bachchoñ samet mār dālo. ¹¹ Sirf kuñwāriyoñ ko zindā rahne do.”

¹² Faujiyoñ ne Yabīs meñ 400 kuñwāriyāñ pāñ. Wuh unheñ Sailā le āe jahāñ Isrāīliyoñ kā lashkar ṭhahrā huā thā. ¹³ Wahāñ se unhoñ ne apne qāsidoñ ko Rimmon kī chaṭāñ ke pās bhej kar Binyamīniyoñ ke sāth sulah kar lī. ¹⁴ Phir Binyamīn ke 600 mard registāñ se wāpas āe, aur un ke sāth Yabīs-jiliyād kī kuñwāriyoñ kī shādī huī. Lekin yih sab ke lie kāfī nahīñ thīñ.

¹⁵ Isrāīliyoñ ko Binyamīn par afsos huā, kyonki Rab ne Isrāīl ke qabīloñ meñ khalā dāl diyā thā. ¹⁶ Jamāt ke buzurgoñ ne dubārā pūchhā, “Hameñ Binyamīn ke bāqī mardoñ ke lie kahāñ se bīwiyañ mileñgī? Un kī tamām aurateñ to halāk ho gaī haiñ. ¹⁷ Lāzim hai ki unheñ un kā maurūsī ilāqā wāpas mil jāe. Aisā na ho ki wuh bilkul miṭ jāeñ. ¹⁸ Lekin ham apnī beṭiyoñ kī un ke sāth shādī nahīñ karā sakte, kyonki ham ne qasam khā kar elāñ kiyā hai, ‘Jo apnī beṭī kā rishtā Binyamīn ke kisī mard se bāndhegā us par Allāh kī lānat ho.’ ”

¹⁹ Yoñ sochte sochte unheñ ākḥirkār yih tarkīb sūjhī, “Kuchh der ke bād yahāñ Sailā meñ Rab kī sālānā īd manāī jāegī. Sailā Baitel ke shimāl meñ, Labūnā ke junūb meñ aur us rāste ke mashriq meñ hai jo Baitel se Sikam tak le jātā hai. ²⁰ Ab Binyamīnī mardoñ ke lie hamārā mashwarā hai ki īd ke dinoñ meñ angūr ke bāghoñ meñ chhup kar ghāt meñ baiṭh jāeñ. ²¹ Jab laṛkiyañ loknāch ke lie Sailā se nikleñgī to phir bāghoñ se nikal kar un par jhapṭ paṛnā. Har ādmī ek laṛkī ko pakaṛ kar use apne ghar le jāe. ²² Jab un ke bāp aur bhāī hamāre pās ā kar āp kī shikāyat kareñge to ham un se kaheñge, ‘Binyamīniyoñ par tars khāeñ, kyonki jab ham ne Yabīs par fatah pāī to ham un ke lie kāfī aurateñ hāsil na kar sake. Āp bequsūr haiñ, kyonki āp ne unheñ apnī beṭiyoñ ko irādatan to nahīñ diyā.’ ” ²³ Binyamīniyoñ ne buzurgoñ kī is hidāyat par amal kiyā. Īd ke dinoñ meñ jab laṛkiyañ nāch rahī thīñ to Binyamīniyoñ ne utnī pakaṛ līñ ki un kī kamī pūrī ho gaī. Phir wuh unheñ apne qabāylī ilāqe meñ le gae aur shahroñ ko dubārā tāmīr karke un meñ basne lage. ²⁴ Bāqī Isrāīlī bhī wahāñ se chale gae. Har ek apne qabāylī ilāqe meñ wāpas chalā gayā. ²⁵ Us zamāne meñ Isrāīl meñ koī bādshāh nahīñ thā. Har ek wuhī kuchh kartā jo use munāsib lagtā thā.

Rūt

Ilīmalik Moāb Chalā Jātā Hai

¹⁻² Un dinon jab qāzī qaum kī rāhnumāi kiyā karte the to Isrāil meñ kāl paṛā. Yahūdāh ke shahr Bait-laham meñ ek Ifrātī admī rahtā thā jis kā nām Ilīmalik thā. Kāl kī wajah se wuh apnī bīwī Naomī aur apne do beṭon Mahlon aur Kilyon ko le kar Mulk-e-Moāb meñ jā basā.

³ Lekin kuchh der ke bād Ilīmalik faut ho gayā, aur Naomī apne do beṭon ke sāth akelī rah gaī. ⁴ Mahlon aur Kilyon ne Moāb kī do auraton se shādī kar lī. Ek kā nām Urfā thā aur dūsri kā Rūt. Lekin taqriban das sāl ke bād ⁵ donoñ beṭe bhī jāñ bahaq ho gae. Ab Naomī kā na shauhar aur na beṭe hī rahe the.

Naomī Rūt ke sāth Wāpas Chalī Jātī Hai

⁶⁻⁷ Ek din Naomī ko Mulk-e-Moāb meñ khabar milī ki Rab apnī qaum par rahm karke use dubārā achchhī fasleñ de rahā hai. Tab wuh apne watan Yahūdāh ke lie rawānā huī. Urfā aur Rūt bhī sāth chalīñ.

Jab wuh us rāste par ā gain jo Yahūdāh tak pahuñchātā hai ⁸ to Naomī ne apnī bahuon se kahā, “Ab apne mān-bāp ke ghar wāpas chalī jāeñ. Rab āp par utnā rahm kare jitnā āp ne marhūmon aur mujh par kiyā hai. ⁹ Wuh āp ko nae ghar aur nae shauhar muhaiyā karke sukūn de.”

Yih kah kar us ne unheñ bosā diyā. Donon ro paṛīñ ¹⁰ aur etarāz kiyā, “Hargiz nahīñ, ham āp ke sāth āp kī qaum ke pās jāeñgī.” ¹¹ Lekin Naomī ne isrār kiyā, “Beṭiyo, bas kareñ aur apne apne ghar wāpas chalī jāeñ. Ab mere sāth jāne kā kyā fāydā? Mujh se to mazīd koī beṭā paidā nahīñ hogā jo āp kā shauhar ban sake. ¹² Nahīñ beṭiyo, wāpas chalī jāeñ. Maiñ to itnī būrhi ho chukī hūñ ki dubārā shādī nahīñ kar saktī. Aur agar is kī ummīd bhī hotī balki merī shādī āj rāt ko hotī aur mere hāñ beṭe paidā hote ¹³ to kyā āp un ke bāligh ho jāne tak intazār kar saktīñ? Kyā āp us waqt tak kisī aur se shādī karne se inkār kartīñ? Nahīñ, beṭiyo. Rab ne apnā hāth mere khalāf uthāyā hai, to āp is lānat kī zad meñ kyon āeñ?”

¹⁴ Tab Urfā aur Rūt dubārā ro paṛīñ. Urfā ne apnī sās ko chūm kar alwidā kahā, lekin Rūt Naomī ke sāth liptī rahī. ¹⁵ Naomī ne use samjhāne kī koshish kī, “Dekheñ, Urfā apnī qaum aur apne dewatāon ke pās wāpas chalī gaī hai. Ab āp bhī aisā hī kareñ.”

¹⁶ Lekin Rūt ne jawāb diyā, “Mujhe āp ko chhoṛ kar wāpas jāne par majbūr na kījie. Jahāñ āp jāeñgī maiñ jāūngī. Jahāñ āp raheñgī wahāñ maiñ bhī rahūngī. Āp kī qaum merī qaum aur āp kā Khudā merā Khudā hai. ¹⁷ Jahāñ āp mareñgī wahīñ maiñ marūngī aur wahīñ dafn ho jāūngī. Sirf maut hī mujhe āp se alag kar saktī hai. Agar merā yih wādā pūrā na ho to Allāh mujhe sakht sazā de!”

¹⁸ Naomī ne jāñ liyā ki Rūt kā sāth jāne kā pakkā irādā hai, is lie wuh khāmosh ho gaī aur use samjhāne se bāz āī. ¹⁹ Wuh chal paṛīñ aur chalte chalte Bait-laham pahuñch gaīñ. Jab dākhl huīñ to pūre shahr meñ halchal mach gaī. Aurateñ kahne lagīñ, “Kyā yih Naomī nahīñ hai?”

²⁰ Naomī ne jawāb diyā, “Ab mujhe Naomī * Mat kahnā balki Mārā, † kyonki Qādir-e-mutlaq ne mujhe sakht musibat meñ dāl diyā hai. ²¹ Jahāñ se jāte waqt mere hāth bhare hue the, lekin ab Rab mujhe khālī hāth wāpas le āyā hai. Chunāñche mujhe Naomī mat kahnā. Rab ne khud mere khalāf gawāhī dī hai, Qādir-e-mutlaq ne mujhe is musibat meñ dālā hai.”

* 1:20 Khushgawār, Khushī Walī. † 1:20 Karwī.

²² Jab Naomī apnī Moābī bahū ke sāth Bait-laham pahuñchī to jau kī fasal kī kaṭāī shurū ho chukī thī.

2

Rūt kī Boaz se Mulāqāt

¹ Bait-laham meñ Naomī ke marhūm shauhar kā rishtedār rahtā thā jis kā nām Boaz thā. Wuh asar-o-rasūkh rakhtā thā, aur us kī zamīneñ thīñ.

² Ek din Rūt ne apnī sās se kahā, “Main khetoñ meñ jā kar fasal kī kaṭāī se bachī huī bāleñ chun lūñ. Koī na koī to mujhe is kī ijāzat degā.” Naomī ne jawāb diyā, “Thīk hai beṭī, jāeñ.” ³ Rūt kisī khet meñ gaī aur mazdūroñ ke pīchhe pīchhe chaltī huī bachī huī bāleñ chunane lagī. Use mālūm na thā ki khet kā mālik susar kā rishtedār Boaz hai.

⁴ Itne meñ Boaz Bait-laham se pahuñchā. Us ne apne mazdūroñ se kahā, “Rab āp ke sāth ho.” Unhoñ ne jawāb diyā, “Aur Rab āp ko bhī barkat de!” ⁵ Phir Boaz ne mazdūroñ ke inchārj se pūchhā, “Us jawān aurat kā mālik kaun hai?” ⁶ Ādmī ne jawāb diyā, “Yih Moābī aurat Naomī ke sāth Mulk-e-Moāb se āī hai. ⁷ Is ne mujh se mazdūroñ ke pīchhe chal kar bachī huī bāleñ chunane kī ijāzat lī. Yih thoṛī der jhoñpṛī ke sāy meñ ārām karne ke siwā subah se le kar ab tak kām meñ lagī rahī hai.”

⁸ Yih sun kar Boaz ne Rūt se bāt kī, “Beṭī, merī bāt sunēñ! Kisī aur khet meñ bachī huī bāleñ chunane ke lie na jāeñ balki yihīñ merī naukarāniyoñ ke sāth raheñ. ⁹ Khet ke us hisse par dhyān deñ jahāñ fasal kī kaṭāī ho rahī hai aur naukarāniyoñ ke pīchhe pīchhe chaltī raheñ. Main ne ādmiyoñ ko āp ko chherne se manā kiyā hai. Jab bhī āp ko pyās lage to un bartanoñ se pāñī pīnā jo ādmiyoñ ne kueñ se bhar rakhe haiñ.”

¹⁰ Rūt muñh ke bal jhuk gaī aur bolī, “Main is lāyq nahīñ ki āp mujh par itnī mehrbānī kareñ. Main to padesī hūñ. Āp kyon merī qadar karte haiñ?” ¹¹ Boaz ne jawāb diyā, “Mujhe wuh kuchh batāyā gayā hai jo āp ne apne shauhar kī wafāt se le kar āj tak apnī sās ke lie kiyā hai. Āp apne māñ-bāp aur apne watan ko chhoṛ kar ek qaum meñ basne āī haiñ jise pahle se nahīñ jāntī thīñ. ¹² Āp Rab Isrāīl ke Khudā ke paroñ tale panāh lene āī haiñ. Ab wuh āp ko āp kī nekī kā pūrā ajr de.” ¹³ Rūt ne kahā, “Mere āqā, Allāh kare ki main āindā bhī āp kī manzūr-e-nazar rahūñ. Go main āp kī naukarāniyoñ kī haisiyat bhī nahīñ rakhtī to bhī āp ne mujh se shafqat bhari bāteñ karke mujhe tasallī dī hai.”

¹⁴ Khāne ke waqt Boaz ne Rūt ko bulā kar kahā, “Idhar ā kar roṭī khāeñ aur apnā nawālā sirke meñ ḍubo deñ.” Rūt us ke mazdūroñ ke sāth baiṭh gaī, aur Boaz ne use jau ke bhune hue dāne de die. Rūt ne jī bhar kar khānā khāyā. Phir bhī kuchh bach gayā. ¹⁵ Jab wuh kām jāri rakhne ke lie uṭhī to Boaz ne hukm diyā, “Use pūloñ ke darmiyāñ bhī bāleñ jamā karne do, aur agar wuh aisā kare to us kī be'izzatī mat karnā. ¹⁶ Na sirf yih balki kām karte waqt idhar-udhar pūloñ kī kuchh bāleñ zamīn par girne do. Jab wuh unheñ jamā karne āe to use mat jhīraknā!”

¹⁷ Rūt ne khet meñ shām tak kām jāri rakhā. Jab us ne bāloñ ko kūṭ liyā to dānoñ ke taqṛībān 13 kilogrām nikle. ¹⁸ Phir wuh sab kuchh uṭhā kar apne ghar wāpas le āī aur sās ko dikhāyā. Sāth sāth us ne use wuh bhune hue dāne bhī die jo dopahar ke khāne se bach gae the. ¹⁹ Naomī ne pūchhā, “Āp ne yih sab kuchh kahāñ se jamā kiyā? Batāeñ, āp kahāñ thīñ? Allāh use barkat de jis ne āp kī itnī qadar kī hai!”

Rūt ne kahā, “Jis ādmī ke khet meñ main ne āj kām kiyā us kā nām Boaz hai.” ²⁰ Naomī pukār uṭhī, “Rab use barkat de! Wuh to hamārā qarībī rishtedār hai, aur shariāt ke mutābiq us kā haq hai ki wuh hamārī madad kare. Ab mujhe mālūm huā

hai ki Allāh ham par aur hamāre marhūm shauharon par rahm karne se bāz nahīn āyā!”

²¹ Rūt bolī, “Us ne mujh se yih bhī kahā ki kahīn aur na jānā balki kaṭāī ke ikhtitām tak mere mazdūron ke pīchhe pīchhe bāleñ jamā karnā.”

²² Naomī ne jawāb meñ kahā, “Bahut achchhā. Beṭī, aisā hī karen. Us kī naukarāniyon ke sāth rahne kā yih fāydā hai ki āp mahfūz raheñgī. Kisī aur ke khet meñ jāeñ to ho saktā hai ki koī āp ko tang kare.”

²³ Chunāñche Rūt jau aur gandum kī kaṭāī ke pūre mausam meñ Boaz kī naukarāniyon ke pās jāṭī aur bachī huī bāleñ chuntī. Shām ko wuh apnī sās ke ghar wāpas chalī jāṭī thī.

3

Rūt kī Shādī kī Koshishen

¹ Ek din Naomī Rūt se muḥhātib huī, “Beṭī, main āp ke lie ghar kā band-o-bast karnā chāhtī hūñ, aisī jagah jahāñ āp kī zarūriyāt āindā bhī pūrī hotī raheñgī. ² Ab dekheñ, jis ādmī kī naukarāniyon ke sāth āp ne bāleñ chunī haiñ wuh hamārā qarībī rishtedār hai. Āj shām ko Boaz gāhne kī jagah par jau phaṭkegā. ³ To sun leñ, achchhī tarah nahā kar ḡhushbūdār tel lagā leñ aur apnā sab se ḡhūbsūrat libās pahan leñ. Phir gāhne kī jagah jāeñ. Lekin use patā na chale ki āp āī haiñ. Jab wuh khāne-pīne se fāriḡh ho jāeñ ⁴ to dekh leñ ki Boaz sone ke lie kahāñ leṭ jāṭā hai. Phir jab wuh so jāegā to wahāñ jāeñ aur kambal ko us ke pairon se utār kar un ke pās leṭ jāeñ. Bāqī jo kuchh karnā hai wuh āp ko usī waqt batāegā.”

⁵ Rūt ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai. Jo kuchh bhī āp ne kahā hai main karūñgī.” ⁶ Wuh apnī sās kī hidāyat ke mutābiq taiyār huī aur shām ke waqt gāhne kī jagah par pahuñchī. ⁷ Wahāñ Boaz khāne-pīne aur ḡhushī manāne ke bād jau ke dher ke pās leṭ kar so gayā. Phir Rūt chupke se us ke pās āī. Us ke pairon se kambal haṭā kar wuh un ke pās leṭ gaī.

⁸ Ādhī rāt ko Boaz ghabrā gayā. Ṭaṭol ṭaṭol kar use patā chalā ki pairon ke pās aurat paṛī hai. ⁹ Us ne pūchhā, “Kaun hai?” Rūt ne jawāb diyā, “Āp kī ḡhādimā Rūt. Merī ek guzārish hai. Chūñki āp mere qarībī rishtedār haiñ is lie āp kā haq hai ki merī zarūriyāt pūrī karen. Mehrbānī karke apne libās kā dāman mujh par bichhā kar zāhir karen ki mere sāth shādī kareñge.”

¹⁰ Boaz bolā, “Beṭī, Rab āp ko barkat de! Ab āp ne apne susrāl se wafādārī kā pahle kī nisbat zyādā izhār kiyā hai, kyonki āp jawāñ ādmiyon ke pīchhe na lagīñ, ḡhāh ḡharīb hoñ yā amīr. ¹¹ Beṭī, ab fikr na karen. Main zarūr āp kī yih guzārish pūrī karūñga. Āḡhir tamām maqāmī log jāñ gae haiñ ki āp sharīf aurat haiñ. ¹² Āp kī bāt sach hai ki main āp kā qarībī rishtedār hūñ aur yih merā haq hai ki āp kī zarūriyāt pūrī karūñ. Lekin ek aur ādmī hai jis kā āp se zyādā qarībī rishtā hai. ¹³ Rāt ke lie yahāñ ṭhahreñ! Kal main us ādmī se bāt karūñga. Agar wuh āp se shādī karke rishtedārī kā haq adā karnā chāhe to ṭhīk hai. Agar nahīñ to Rab kī qasam, main yih zarūr karūñga. Āp subah ke waqt tak yihīñ leṭī raheñ.”

¹⁴ Chunāñche Rūt Boaz ke pairon ke pās leṭī rahī. Lekin wuh subah muñh andhere uṭh kar chalī gaī tāki koī use pahchāñ na sake, kyonki Boaz ne kahā thā, “Kisī ko patā na chale ki koī aurat yahāñ gāhne kī jagah par mere pās āī hai.” ¹⁵ Rūt ke jāne se pahle Boaz bolā, “Apnī chādar bichhā deñ!” Phir us ne koī bartan chhih dafā jau ke dānon se bhar kar chādar meñ ḡāl diyā aur use Rūt ke sar par rakh diyā. Phir wuh shahr meñ wāpas chalā gayā.

¹⁶ Jab Rūt ghar pahuñchī to sās ne pūchhā, “Beṭī, waqt kaisā rahā?” Rūt ne use sab kuchh sunāyā jo Boaz ne jawāb meñ kiyā thā. ¹⁷ Rūt bolī, “Jau ke yih dāne bhī us kī taraf se haiñ. Wuh nahīñ chāhtā thā ki main ḡhālī hāth āp ke pās wāpas āūñ.”

¹⁸ Yih sun kar Naomī ne Rūt ko tasallī dī, “Beṭī, jab tak koī natījā na nikle yahān ṭhahar jāēn. Ab yih ādmī ārām nahīn karegā balkī āj hī muāmāle kā hal nikālegā.”

4

¹ Boaz shahr ke darwāze ke pās jā kar baiṭh gayā jahān buzurg faisle kiyā karte the. Kuchh der ke bād wuh rishtedār wahān se guzarā jis kā zikr Boaz ne Rūt se kiyā thā. Boaz us se muḵhātib huā, “Dost, idhar āēn. Mere pās baiṭh jāēn.”

Rishtedār us ke pās baiṭh gayā ² to Boaz ne shahr ke das buzurgoṅ ko bhī sāth biṭhāyā. ³ Phir us ne rishtedār se bāt kī, “Naomī Mulk-e-Moāb se wāpas ā kar apne shauhar Ilīmālik kī zamīn farokht karnā chāhtī hai. ⁴ Yih zamīn hamāre ḵhāndān kā maurūsī hissā hai, is lie main ne munāsib samjhā ki āp ko ittalā dūn tāki āp yih zamīn ḵharīd leñ. Bait-laham ke buzurg aur sāth baiṭhe rāhnumā is ke gawāh hoñge. Lāzim hai ki yih zamīn hamāre ḵhāndān kā hissā rahe, is lie batāēn ki kyā āp ise ḵharīd kar chhuṛāēnge? Āp kā sab se qarībī rishtā hai, is lie yih āp hī kā haq hai. Agar āp zamīn ḵharīdnā na chāheñ to yih merā haq banegā.” Rishtedār ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, main ise ḵharīd kar chhuṛāūngā.” ⁵ Phir Boaz bolā, “Agar āp Naomī se zamīn ḵharīdeñ to āp ko us kī Moābī bahū Rūt se shādī karnī paregī tāki marhūm shauhar kī jagah aulād paidā kareñ jo us kā nām rakh kar yih zamīn sañbhāleñ.”

⁶ Yih sun kar rishtedār ne kahā, “Phir main ise ḵharīdnā nahīn chāhtā, kyonki aisā karne se merī maurūsī zamīn ko nuqsān pahuñchegā. Āp hī ise ḵharīd kar chhuṛāēn.”

⁷ Us zamāne meñ agar aise kisī muāmāle meñ koī zamīn ḵharīdne kā apnā haq kisī dūsre ko muntaqil karnā chāhtā thā to wuh apnī chappal utār kar use de detā thā. Is tarīqe se faislā qānūnī taur par tay ho jātā thā. ⁸ Chunāñche Rūt ke zyādā qarībī rishtedār ne apnī chappal utār kar Boaz ko de dī aur kahā, “Āp hī zamīn ko ḵharīd leñ.” ⁹ Tab Boaz ne buzurgoṅ aur bāqī logoṅ ke sāmne elān kiyā, “Āj āp gawāh haiñ ki main ne Naomī se sab kuchh ḵharīd liyā hai jo us ke marhūm shauhar Ilīmālik aur us ke do beṭoṅ Kilyon aur Mahlon kā thā. ¹⁰ Sāth hī main ne Mahlon kī bewā Moābī aurat Rūt se shādī karne kā wādā kiyā hai tāki Mahlon ke nām se beṭā paidā ho. Yoñ marhūm kī maurūsī zamīn ḵhāndān se chhīn nahīn jāegī, aur us kā nām hamāre ḵhāndān aur Bait-laham ke bāshindoṅ meñ qāym rahegā. Āj āp sab gawāh haiñ!”

¹¹ Buzurgoṅ aur shahr ke darwāze par baiṭhe dīgar mardoṅ ne is kī tasdīq kī, “Ham gawāh haiñ! Rab āp ke ghar meñ āne wālī is aurat ko un barkatoṅ se nawāze jin se us ne Rāḵhil aur Liyāh ko nawāzā, jin se tamām Isrāīlī nikle. Rab kare ki āp kī daulat aur izzat Ifrātā yānī Bait-laham meñ barṭī jāe. ¹² Wuh āp aur āp kī biwī ko utnī aulād baḵshe jitnī Tamr aur Yahūdāh ke beṭe Fāras ke ḵhāndān ko baḵshī thī.”

¹³ Chunāñche Rūt Boaz kī biwī ban gaī. Aur Rab kī marzī se Rūt shādī ke bād hāmīlā huī. Jab us ke beṭā huā ¹⁴ to Bait-laham kī auratoṅ ne Naomī se kahā, “Rab kī tamjīd ho! Āp ko yih bachchā atā karne se us ne aisā shakhs muhaiyā kiyā hai jo āp kā ḵhāndān sañbhālegā. Allāh kare ki us kī shohrat pūre Isrāīl meñ phail jāe. ¹⁵ Us se āp tazīdam ho jāēngī, aur buṛhāpe meñ wuh āp ko sahārā degā. Kyonki āp kī bahū jo āp ko pyār kartī hai aur jis kī qadar-o-qīmat sāt beṭoṅ se barḥ kar hai usī ne use janm diyā hai!”

¹⁶ Naomī bachche ko apnī god meñ biṭhā kar use pālne lagī. ¹⁷ Paṛosī auratoṅ ne us kā nām Obed yānī ḵhidmat karne wālā rakhā. Unhoṅ ne kahā, “Naomī ke hān beṭā paidā huā hai!”

Obed Dāūd Bādshāh ke bāp Yassī kā bāp thā. ¹⁸ Zail meñ Fāras kā Dāūd tak nasabnāmā hai: Fāras, Hasron, ¹⁹ Rām, Ammīnadāb, ²⁰ Nahson, Salmon, ²¹ Boaz, Obed, ²² Yassī aur Dāūd.

1 Samuel

Hannā Allāh se Bachchā Māngtī Hai

¹ Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke shahr Rāmātāym-sofīm yānī Rāmā meñ ek Ifrāīmī rahtā thā jis kā nām Ilqānā bin Yarohām bin Ilhū bin Tūkhū bin Sūf thā. ² Ilqānā kī do bīwiyāñ thīñ. Ek kā nām Hannā thā aur dūsri kā Faninnā. Faninnā ke bachche the, lekin Hannā beaulād thī.

³ Ilqānā har sāl apne khāndān samet safr karke Sailā ke maqdis ke pās jātā tāki wahāñ Rabbul-afwāj ke huzūr qurbānī guzarāne aur us kī parastish kare. Un dinon meñ Elī Imām ke do beṭe Hufnī aur Fīnhās Sailā meñ imām kī khidmat anjām dete the. ⁴ Har sāl Ilqānā apnī qurbānī pesh karne ke bād qurbānī ke gosht ke ṭukre Faninnā aur us ke beṭe-beṭiyon meñ taqsim kartā. ⁵ Hannā ko bhī gosht miltā, lekin jahāñ dūson ko ek hissā miltā wahāñ use do hisse milte the. Kyoñki Ilqānā us se bahut muhabbat rakhtā thā, agarche ab tak Rab kī marzī nahīñ thī ki Hannā ke bachche paidā hon. ⁶ Faninnā kī Hannā se dushmanī thī, is lie wuh har sāl Hannā ke bāñhpan kā mazāq urā kar use tang kartī thī. ⁷ Sāl basāl aisā hī huā kartā thā. Jab bhī wuh Rab ke maqdis ke pās jāte to Faninnā Hannā ko itnā tang kartī ki wuh us kī bāteñ sun sun kar ro parṭī aur khā-pī na saktī. ⁸ Phir Ilqānā pūchhtā, “Hannā, tū kyon ro rahī hai? Tū khānā kyon nahīñ khā rahī? Udās hone kī kyā zarūrat? Maiñ to hūñ. Kyā yih das beṭon se kahīñ behtar nahīñ?”

⁹ Ek din jab wuh Sailā meñ the to Hannā khāne-pīne ke bād duā karne ke lie uṭhī. Elī Imām Rab ke maqdis ke darwāze ke pās kursī par baiṭhā thā. ¹⁰ Hannā shadīd pareshānī ke ālam meñ phūṭ phūṭ kar rone lagī. Rab se duā karte karte ¹¹ us ne qasam khāī, “Ai Rabbul-afwāj, merī burī hālat par nazar dāl kar mujhe yād kar! Apnī khādimā ko mat bhūlnā balki beṭā atā farmā! Agar tū aisā kare to maiñ use tujhe wāpas kar dūngī. Ai Rab, us kī pūrī zindagī tere lie maḥsūs hogī! Is kā nishān yih hogā ki us ke bāl kabhī nahīñ kaṭwāe jāeñge.”

¹² Hannā baṛī der tak yon duā kartī rahī. Elī us ke muñh par ḡhaur karne lagā ¹³ to dekhā ki Hannā ke honṭ to hil rahe haiñ lekin āwāz sunāī nahīñ de rahī, kyoñki Hannā dil hī dil meñ duā kar rahī thī. Lekin Elī ko aisā lag rahā thā ki wuh nashe meñ dhut hai, ¹⁴ is lie us ne use jhīrakte hue kahā, “Tū kab tak nashe meñ dhut rahegī? Mai pīne se bāz ā!”

¹⁵ Hannā ne jawāb diyā, “Mere āqā, aisī koī bāt nahīñ hai. Maiñ ne na mai, na koī aur nashā-āwar chīz chakhī hai. Bāt yih hai ki maiñ baṛī ranjīdā hūñ, is lie Rab ke huzūr apne dil kī āh-o-zārī unḍel dī hai. * ¹⁶ Yih na samjheñ ki maiñ nikammī aurat hūñ, balki maiñ baṛe ḡham aur aziyat meñ duā kar rahī thī.”

¹⁷ Yih sun kar Elī ne jawāb diyā, “Salāmatī se apne ghar chalī jā! Isrāīl kā Ḳhudā terī darḡhāst pūrī kare.” ¹⁸ Hannā ne kahā, “Apnī khādimā par āp kī nazar-e-karm ho.” Phir us ne jā kar kuchh khāyā, aur us kā chehrā udās na rahā.

Samuel kī Paidāish aur Bachpan

¹⁹ Agle din pūrā khāndān subah-sawere uṭhā. Unhon ne maqdis meñ jā kar Rab kī parastish kī, phir Rāmā wāpas chale gae jahāñ un kā ghar thā. Aur Rab ne Hannā ko yād karke us kī duā sunī. ²⁰ Ilqānā aur Hannā ke beṭā paidā huā. Hannā ne us kā nām Samuel yānī ‘Us kā Nām Allāh Hai’ rakhā, kyoñki us ne kahā, “Maiñ ne use Rab se māngā.”

* **1:15** Lafzī tarjumā: apnī jān unḍel dī hai.

²¹ Agle sāl Ilqānā khāndān ke sāth māmūl ke mutābiq Sailā gayā tāki Rab ko sālānā qurbānī pesh kare aur apnī mannat pūrī kare. ²² Lekin Hannā na gaī. Us ne apne shauhar se kahā, “Jab bachchā dūdh pīnā chhoṛ degā tab hī main use le kar Rab ke huzūr pesh karūngī. Us waqt se wuh hameshā wahīn rahegā.” ²³ Ilqānā ne jawāb diyā, “Wuh kuchh kar jo tujhe munāsib lage. Bachche kā dūdh chhurāne tak yahān rah. Lekin Rab apnā kalām qāym rakhe.” Chunānche Hannā bachche ke dūdh chhurāne tak ghar mein rahī.

²⁴ Jab Samuel ne dūdh pīnā chhoṛ diyā to Hannā use Sailā mein Rab ke maqdis ke pās le gaī, go bachchā abhī chhoṭā thā. Qurbāniyon ke lie us ke pās tīn bail, maide ke taqriban 16 kilogrām aur mai kī mashk thī. ²⁵ Bail ko qurbāngāh par charhāne ke bād Ilqānā aur Hannā bachche ko Elī ke pās le gae. ²⁶ Hannā ne kahā, “Mere āqā, ap kī hayāt kī qasam, main wuhī aurat hūn jo kuchh sāl pahle yahān ap kī maujūdagī mein kharī duā kar rahī thī. ²⁷ Us waqt main ne iltamās kī thī ki Rab mujhe beṭā atā kare, aur Rab ne merī sunī hai. ²⁸ Chunānche ab main apnā wādā pūrā karke beṭe ko Rab ko wāpas kar detī hūn. Umr-bhar wuh Rab ke lie maḥsūs hogā.” Tab us ne Rab ke huzūr sijdā kiyā.

2

Hannā kā Gīt

¹ Wahān Hannā ne yih gīt gāyā,
“Merā dil Rab kī khushī manātā hai, kyonki us ne mujhe quwwat atā kī hai. Merā muñh dilerī se apne dushmanon ke khilāf bāt kartā hai, kyonki main terī najāt ke bāis bāgh bāgh hūn.

² Rab jaisā quddūs koī nahīn hai, tere siwā koī nahīn hai. Hamāre Khudā jaisī koī chaṭān nahīn hai. ³ Dīngeñ mārne se bāz āo! Gustākh bāteñ mat bako! Kyonki Rab aisā Khudā hai jo sab kuchh jāntā hai, wuh tamām āmāl ko tol kar parakhtā hai. ⁴ Ab baron kī kamāneñ tūṭ gaī haiñ jabki girne wāle quwwat se kamarbastā ho gae haiñ. ⁵ Jo pahle ser the wuh roṭī milne ke lie mazdūrī karte haiñ jabki jo pahle bhūke the wuh ser ho gae haiñ. Beaulād aurat ke sāt bachche paidā hue haiñ jabki wāfir bachchon kī māñ murjhā rahī hai.

⁶ Rab ek ko marne detā aur dūsre ko zindā hone detā hai. Wuh ek ko Pātāl mein utarne detā aur dūsre ko wahān se nikal āne detā hai. ⁷ Rab hī gharīb aur amīr banā detā hai, wuhī past kartā aur wuhī sarfarāz kartā hai. ⁸ Wuh khāk mein dabe ādmī ko kharā kartā hai aur rākh mein leṭe zarūratmand ko sarfarāz kartā hai, phir unheñ ra'ison ke sāth izzat kī kursī par biṭhā detā hai. Kyonki duniyā kī buniyādeñ Rab kī haiñ, aur usī ne un par zamīn rakhī hai.

⁹ Wuh apne wafādār pairokaron ke pānw mahfūz rakhegā jabki sharīr tārīkī mein chup ho jāenge. Kyonki insān apnī tāqat se kāmyāb nahīn hotā. ¹⁰ Jo Rab se larne kī jurrat karen wuh pāsh pāsh ho jāenge. Rab āsmān se un ke khilāf garaj kar duniyā kī intahā tak sab kī adālat karegā. Wuh apne bādshāh ko taqwīyat aur apne masah kie hue khādim ko quwwat atā karegā.”

¹¹ Phir Ilqānā aur Hannā Rāmā mein apne ghar wāpas chale gae. Lekin un kā beṭā Elī Imām ke pās rahā aur maqdis mein Rab kī khidmat karne lagā.

Elī ke Beṭon kī Bedīn Zindagī

¹² Lekin Elī ke beṭe badmāsh the. Na wuh Rab ko jānte the, ¹³ na imām kī haisiyat se apne farāyz saḥīh taur par adā karte the. Kyonki jab bhī koī ādmī apnī qurbānī pesh karke rifāqatī khāne ke lie gosht ubāltā to Elī ke beṭe apne naukar ko wahān bhej

dete. Yih naukar sihshākhā kāntā ¹⁴ deg meñ dāl kar gosht kā har wuh ṭukrā apne mālikon ke pās le jātā jo kāntē se lag jātā. Yihī un kā tamām Isrāīliyon ke sāth sulūk thā jo Sailā meñ qurbāniyān charhāne āte the. ¹⁵ Na sirf yih balki kāi bār naukar us waqt bhī ā jātā jab jānwar kī charbī abhī qurbāngāh par jalānī hotī thī. Phir wuh taqāzā kartā, “Mujhe imām ke lie kachchā gosht de do! Use ublā gosht manzūr nahīn balki sirf kachchā gosht, kyonki wuh use bhūnanā chāhtā hai.” ¹⁶ Qurbānī pesh karne wālā etarāz kartā, “Pahle to Rab ke lie charbī jalānā hai, is ke bād hī jo jī chāhe le leñ.” Phir naukar badtamīzī kartā, “Nahīn, use abhī de do, warnā main zabardastī le lūngā.” ¹⁷ In jawān imāmon kā yih gunāh Rab kī nazar meñ nihāyat sangīn thā, kyonki wuh Rab kī qurbāniyān haqīr jānte the.

Mān-bāp Samuel se Milne Āte Haiñ

¹⁸ Lekin chhoṭā Samuel Rab ke huzūr k̄hidmat kartā rahā. Use bhī dūsre imāmon kī tarah katān kā bālāposh diyā gayā thā. ¹⁹ Har sāl jab us kī mān k̄hawind ke sāth qurbānī pesh karne ke lie Sailā ātī to wuh nayā choḡhā sī kar use de detī. ²⁰ Aur rawānā hone se pahle Elī Samuel ke mān-bāp ko barkat de kar Ilqānā se kahtā, “Hannā ne Rab se bachchā māng liyā aur jab milā to use Rab ko wāpas kar diyā. Ab Rab āp ko is bachche kī jagah mazīd bachche de.” Is ke bād wuh apne ghar chale jāte. ²¹ Aur wāqai, Rab ne Hannā ko mazīd tīn beṭe aur do beṭiyān atā kīn. Yih bachche ghar meñ rahe, lekin Samuel Rab ke huzūr k̄hidmat karte karte jawān ho gayā.

Elī ke Beṭe Bāp kī Nahīn Sunte

²² Elī us waqt bahut būrḥā ho chukā thā. Beṭon kā tamām Isrāīl ke sāth burā sulūk us ke kānon tak pahuñch gayā thā, balki yih bhī ki beṭe un auraton se nājāyz tālluqāt rakhte haiñ jo mulāqāt ke k̄haime ke darwāze par k̄hidmat kartī haiñ. ²³ Us ne unheñ samjhāyā bhī thā, “Āp aisī harkateñ kyon kar rahe haiñ? Mujhe tamām logon se āp ke sharīr kāmōn kī k̄habreñ miltī rahtī haiñ. ²⁴ Beṭo, aisā mat karnā! Jo bāteñ āp ke bāre meñ Rab kī qaum meñ phail gaī haiñ wuh achchhī nahīn. ²⁵ Dekheñ, agar insān kisī dūsre insān kā gunāh kare to ho saktā hai Allāh donon kā darmiyānī ban kar qusūrwar shakhs par rahm kare. Lekin agar koī Rab kā gunāh kare to phir kaun us kā darmiyānī ban kar use bachāegā?”

Lekin Elī ke beṭon ne bāp kī na sunī, kyonki Rab kī marzī thī ki unheñ sazā-e-maut mil jāe. ²⁶ Lekin Samuel un se farq thā. Jitnā wuh baṛā hotā gayā utnī us kī Rab aur insān ke sāmne qabūliyat baṛhtī gaī.

Elī ke Gharāne ko Sazā Milne kī Peshgoī

²⁷ Ek dīn ek nabī Elī ke pās āyā aur kahā, “Rab farmātā hai, ‘Kyā jab terā bāp Hārūn aur us kā gharānā Mīsr ke bādshāh ke ḡhulām the to main ne apne āp ko us par zāhir na kiya?’ ²⁸ Go Isrāīl ke bārah qabīle the lekin main ne muqarrar kiya ki usī ke gharāne ke mard mere imām ban kar qurbāngāh ke sāmne k̄hidmat karen, baḡhūr jalāen aur mere huzūr imām kā bālāposh pahneñ. Sāth sāth main ne unheñ qurbāngāh par jalne wālī qurbāniyon kā ek hissā milne kā haq de diyā. ²⁹ To phir tum log zabah aur ḡhallā kī wuh qurbāniyān haqīr kyon jānte ho jo mujhe hī pesh kī jātī haiñ aur jo main ne apnī sukūnatgāh ke lie muqarrar kī thīñ? Elī, tū apne beṭon kā mujh se zyādā ehtirām kartā hai. Tum to merī qaum Isrāīl kī har qurbānī ke behtarīn hisse khā khā kar moṭe ho gae ho.’

³⁰ Chunāñche Rab jo Isrāīl kā K̄hudā hai farmātā hai, wādā to main ne kiya thā ki Lāwī ke qabīle kā terā gharānā hameshā hī imām kī k̄hidmat saranjām degā. Lekin ab main elān kartā hūñ ki aisā kabhī nahīn hogā! Kyonki jo merā ehtirām karte haiñ un kā main ehtirām karūngā, lekin jo mujhe haqīr jānte haiñ unheñ haqīr jānā jāegā. ³¹ Is lie sun! Aise dīn ā rahe haiñ jab main terī aur tere gharāne kī tāqat

yoñ tor̄ dālūngā ki ghar kā koī bhī buzurg nahīn pāyā jāegā. ³² Aur tū maqdis meñ musibat dekhegā hālānki main Isrāil ke sāth bhalāi kartā rahūngā. Tere ghar meñ kabhī bhī buzurg nahīn pāyā jāegā. ³³ Main tum meñ se har ek ko to apnī k̄hidmat se nikāl kar halāk nahīn karūngā jab terī ān̄kheñ dhundlī-sī par jāēngī aur terī jān halkān ho jāegī. Lekin terī tamām aulād ghairtabaī maut maregī. ³⁴ Tere beṭe Hufnī aur Fīnhās donoñ ek hī dīn halāk ho jāēnge. Is nishān se tujhe yaqīn āegā ki jo kuchh main ne farmāyā hai wuh sach hai.

³⁵ Tab main apne lie ek imām kharā karūngā jo wafādār rahegā. Jo bhī merā dil aur merī jān chāhegī wuhī wuh karegā. Main us ke ghar kī mazbūt buniyādeñ rakhūngā, aur wuh hameshā tak mere masah kie hue k̄hādīm ke huzūr ātā jātā rahegā. ³⁶ Us waqt tere ghar ke bache hue tamām afrād us imām ke sāmne jhuk jāēnge aur paise aur roṭī māng kar iltamās karenge, mujhe imām kī koī na koī zimmedārī deñ tāki roṭī kā ṭukrā mil jāe.’ ”

3

Allāh Samuel se Hamkalām Hotā Hai

¹ Chhoṭā Samuel Elī ke zer-e-nigarānī Rab ke huzūr k̄hidmat kartā thā. Un dinon meñ Rab kī taraf se bahut kam paighām yā royāeñ miltī thīñ. ² Ek rāt Elī jis kī ān̄kheñ itnī kamzor ho gāi thīñ ki dekhnā taqrīban nāmumkin thā māmūl ke mutābiq so gayā thā. ³ Samuel bhī leṭ gayā thā. Wuh Rab ke maqdis meñ so rahā thā jahān ahd kā sandūq parā thā. Shamādān ab tak Rab ke huzūr jal rahā thā ⁴⁻⁵ ki achānak Rab ne āwāz dī, “Samuel!” Samuel ne jawāb diyā, “Jī, main abhī ātā hūñ.” Wuh bhāg kar Elī ke pās gayā aur kahā, “Jī janāb, main hāzir hūñ. Āp ne mujhe bulāyā?” Elī bolā, “Nahīn, main ne tumheñ nahīn bulāyā. Wāpas jā kar dubārā leṭ jāo.” Chunānche Samuel dubārā leṭ gayā.

⁶ Lekin Rab ne ek bār phir āwāz dī, “Samuel!” Lar̄kā dubārā uṭhā aur Elī ke pās jā kar bolā, “Jī janāb, main hāzir hūñ. Āp ne mujhe bulāyā?” Elī ne jawāb diyā, “Nahīn beṭā, main ne tumheñ nahīn bulāyā. Dubārā so jāo.”

⁷ Us waqt Samuel Rab kī āwāz nahīn pahchān saktā thā, kyonki abhī use Rab kā koī paighām nahīn milā thā. ⁸ Chunānche Rab ne tīsri bār āwāz dī, “Samuel!” Ek aur martabā Samuel uṭh kharā huā aur Elī ke pās jā kar bolā, “Jī janāb, main hāzir hūñ. Āp ne mujhe bulāyā?” Yih sun kar Elī ne jān liyā ki Rab Samuel se hamkalām ho rahā hai. ⁹ Is lie us ne lar̄ke ko batāyā, “Ab dubārā leṭ jāo, lekin agliṭ dafā jab āwāz sunāi de to tumheñ kahnā hai, ‘Ai Rab, farmā. Terā k̄hādīm sun rahā hai.’ ”

Samuel ek bār phir apne bistar par leṭ gayā. ¹⁰ Rab ā kar wahān kharā huā aur pahle kī tarah pukārā, “Samuel! Samuel!” Lar̄ke ne jawāb diyā, “Ai Rab, farmā. Terā k̄hādīm sun rahā hai.” ¹¹ Phir Rab Samuel se hamkalām huā, “Dekh, main Isrāil meñ itnā haulnāk kām karūngā ki jise bhī is kī k̄habar milegī us ke kān bajne lagenge. ¹² Us waqt main shurū se le kar āk̄hir tak wuh tamām bāteñ pūrī karūngā jo main ne Elī aur us ke gharāne ke bāre meñ kī haiñ. ¹³ Main Elī ko āgāh kar chukā hūñ ki us kā gharānā hameshā tak merī adālat kā nishānā banā rahegā. Kyonki go use sāf mālūm thā ki us ke beṭe apnī ḡhalat harkatoñ se merā ghazab apne āp par lāenge to bhī us ne unheñ karne diyā aur na rokā. ¹⁴ Main ne qasam khāi hai ki Elī ke gharāne kā qusūr na zabah aur na ghallā kī kisī qurbānī se dūr kiyā jā saktā hai balki is kā kaffārā kabhī bhī nahīn diyā jā sakegā!”

¹⁵ Is ke bād Samuel subah tak apne bistar par leṭā rahā. Phir wuh māmūl ke mutābiq uṭhā aur Rab ke ghar ke darwāze khol die. Wuh Elī ko apnī royā batāne se ḍartā thā, ¹⁶ lekin Elī ne use bulā kar kahā, “Samuel, mere beṭe!” Samuel ne jawāb diyā, “Jī, main hāzir hūñ.” ¹⁷ Elī ne pūchhā, “Rab ne tumheñ kyā batāyā hai? Koī bhī bāt mujh se mat chhupānā! Allāh tumheñ saḡht sazā de agar tum ek lafz bhī

mujh se poshīdā rakho.” ¹⁸ Phir Samuel ne use khul kar sab kuchh batā diyā aur ek bāt bhī na chhupāī. Elī ne kahā, “Wuhī Rab hai. Jo kuchh us kī nazar meñ thīk hai use wuh kare.”

¹⁹ Samuel jāwān hotā gayā, aur Rab us ke sāth thā. Us ne Samuel kī har bāt pūrī hone dī. ²⁰ Pūre Isrāīl ne Dān se le kar Bair-sabā tak jān liyā ki Rab ne apne nabī Samuel kī tasdīq kī hai. ²¹ Agle sāloñ meñ bhī Rab Sailā meñ apne kalām se Samuel par zāhir hotā rahā.

4

¹ Yoñ Samuel kā kalām Sailā se nikal kar pūre Isrāīl meñ phail gayā.

Filistī Ahd kā Sandūq Chhīn Lete Haiñ

Ek dīn Isrāīl kī Filistiyon ke sāth jang chhīr gāī. Isrāīliyon ne larne ke lie nikal kar Aban-azar ke pās apnī lashkargāh lagāī jabki Filistiyon ne Afīq ke pās apne dēre dāle. ² Pahle Filistiyon ne Isrāīliyon par hamlā kiyā. Larṭe larṭe unhoñ ne Isrāīl ko shikast dī. Taqrīban 4,000 Isrāīlī maidān-e-jang meñ halāk hue.

³ Fauj lashkargāh meñ wāpas āī to Isrāīl ke buzurg sochne lage, “Rab ne Filistiyon ko ham par kyon fatah pāne dī? Āo, ham Rab ke ahd kā sandūq Sailā se le āen tāki wuh hamāre sāth chal kar hameñ dushman se bachāe.”

⁴ Chunāñche ahd kā sandūq jis ke ūpar Rabbul-afwāj karūbī farishton ke darmiyān takhtnashīn hai Sailā se lāyā gayā. Elī ke do beṭe Hufnī aur Fīnhās bhī sāth āe. ⁵ Jab ahd kā sandūq lashkargāh meñ pahuñchā to Isrāīlī nihāyat khush ho kar buland āwāz se nāre lagāne lage. Itnā shor mach gayā ki zamīn hīl gāī.

⁶ Yīh sun kar Filistī chaunk uṭhe aur ek dūsre se pūchhne lage, “Yīh kaisā shor hai jo Isrāīlī lashkargāh meñ ho rahā hai?” Jab patā chalā ki Rab ke ahd kā sandūq Isrāīlī lashkargāh meñ ā gayā hai ⁷ to wuh ghabrā kar chillāe, “Un kā dewatā un kī lashkargāh meñ ā gayā hai. Hāy, hamārā satyānās ho gayā hai! Pahle to aisā kabhī nahīn huā hai. ⁸ Ham par afsos! Kaun hameñ in tāqatwar dewatāon se bachāegā? Kyonki inhīn ne registān meñ Misriyon ko har qism kī balā se mār kar halāk kar diyā thā. ⁹ Bhāīyo, ab diler ho aur mardānagī dikhāo, warnā ham usī tarah Ibrāniyon ke ghulām ban jāenge jaise wuh ab tak hamāre ghulām the. Mardānagī dikhā kar laṛo!”

¹⁰ Āpas meñ aisī bāteñ karte karte Filistī larne ke lie nikle aur Isrāīl ko shikast dī. Har taraf qatl-e-ām nazar āyā, aur 30,000 piyāde Isrāīlī kām āe. Bāqī sab farār ho kar apne apne gharon meñ chhup gae. ¹¹ Elī ke do beṭe Hufnī aur Fīnhās bhī usī dīn halāk hue, aur Allāh ke ahd kā sandūq Filistiyon ke qabze meñ ā gayā.

Elī kī Maut

¹² Usī dīn Binyamīn ke qabīle kā ek ādmī maidān-e-jang se bhāg kar Sailā pahuñch gayā. Us ke kapṛe phate hue the aur sar par khāk thī. ¹³⁻¹⁵ Elī sarak ke kināre apnī kursī par baithā thā. Wuh ab andhā ho chukā thā, kyonki us kī umr 98 sāl thī. Wuh baṛī bechainī se rāste par dhyān de rahā thā tāki jang kī koī tāzā khabar mil jāe, kyonki use is bāt kī baṛī fikr thī ki Allāh kā sandūq lashkargāh meñ hai.

Jab wuh ādmī shahr meñ dākhlil huā aur logon ko sārā mājarā sunāyā to pūrā shahr chillāne lagā. Jab Elī ne shor sunā to us ne pūchhā, “Yīh kyā shor hai?” Binyamīnī daur kar Elī ke pās āyā aur bolā, ¹⁶ “Main maidān-e-jang se āyā hūñ. Āj hī main wahān se farār huā.” Elī ne pūchhā, “Beṭā, kyā huā?” ¹⁷ Qāsīd ne jāwāb diyā, “Isrāīlī Filistiyon ke sāmne farār hue. Fauj ko har taraf shikast mānanī paṛī, aur āp ke donoñ beṭe Hufnī aur Fīnhās bhī māre gae haiñ. Afsos, Allāh kā sandūq bhī dushman ke qabze meñ ā gayā hai.”

¹⁸ Ahd ke sandūq kā zikr sunte hī Elī apnī kursī par se pīchhe kī taraf gir gayā. Chūñki wuh būrhā aur bhārī-bharkam thā is lie us kī gardan ṭuṭ gāī aur wuh wahīn maqdis ke darwāze ke pās hī mar gayā. Wuh 40 sāl Isrāīl kā qāzī rahā thā.

Fīnhās kī Bewā kī Maut

¹⁹ Us waqt Elī kī bahū yānī Fīnhās kī bīwī kā pānw bhārī thā aur bachchā paidā hone wālā thā. Jab us ne sunā ki Allāh kā sandūq dushman ke hāth meñ ā gayā hai aur ki susar aur shauhar donoñ mar gae haiñ to use itnā saḡht sadmā pahuñchā ki wuh shadīd dard-e-zah meñ muṭtalā ho gaī. Wuh jhuk gaī, aur bachchā paidā huā. ²⁰ Us kī jān nikalne lagī to dāiyōñ ne us kī hauslā-afzāī karke kahā, “Ḍaro mat! Tumhāre beṭā paidā huā hai.” Lekin māñ ne na jawāb diyā, na bāt par dhyān diyā. ²¹⁻²² Kyoñki wuh Allāh ke sandūq ke chhin jāne aur susar aur shauhar kī maut ke bāis nihāyat bedil ho gaī thī. Us ne kahā, “Beṭe kā nām Yakabod yānī ‘Jalāl Kahān Rahā’ hai, kyoñki Allāh ke sandūq ke chhin jāne se Allāh kā jalāl Isrāīl se jātā rahā hai.”

5

Filistiyōñ meñ Ahd kā Sandūq

¹ Filistī Allāh kā sandūq Aban-azar se Ashdūd Shahr meñ le gae. ² Wahāñ unhoñ ne use apne dewatā Dajūn ke mandir meñ but ke qarīb rakh diyā. ³ Agle dīn subah-sawere jab Ashdūd ke bāshinde mandir meñ dāḡhīl hue to kyā dekhte haiñ ki Dajūn kā mujassamā muñh ke bal Rab ke sandūq ke sāmne hī parā hai. Unhoñ ne Dajūn ko uṭhā kar dubārā us kī jagah par kharā kiya. ⁴ Lekin agle dīn jab subah-sawere āe to Dajūn dubārā muñh ke bal Rab ke sandūq ke sāmne parā huā thā. Lekin is martabā but kā sar aur hāth tūṭ kar dahlīz par parē the. Sirf dharā rah gayā thā. ⁵ Yihī wajah hai ki āj tak Dajūn kā koī bhī pujārī yā mehmān Ashdūd ke mandir kī dahlīz par qadam nahīñ rakhtā.

⁶ Phir Rab ne Ashdūd aur gird-o-nawāh ke dehātoñ par saḡht dabāw ḍāl kar bāshindoñ ko pareshān kar diyā. Un meñ achānak aziyatnāk phoṛoñ kī wabā phail gaī. ⁷ Jab Ashdūd ke logoñ ne is kī wajah jān lī to wuh bole, “Lāzim hai ki Isrāīl ke Ḳhudā kā sandūq hamāre pās na rahe. Kyoñki us kā ham par aur hamāre dewatā Dajūn par dabāw nāqābil-e-bardāsht hai.”

⁸ Unhoñ ne tamām Filistī hukmrānoñ ko ikaṭṭhā karke pūchhā, “Ham Isrāīl ke Ḳhudā ke sandūq ke sāth kyā karen?”

Unhoñ ne mashwarā diyā, “Use Jāt Shahr meñ le jāen.” ⁹ Lekin jab ahd kā sandūq Jāt meñ chhoṛā gayā to Rab kā dabāw us shahr par bhī ā gayā. Baṛī afrā-tafrī paidā huī, kyoñki chhoṛoñ se le kar baṛoñ tak sab ko aziyatnāk phoṛe nikal āe. ¹⁰ Tab unhoñ ne ahd kā sandūq āge Aqrūn bhej diyā.

Lekin sandūq abhī pahuñchne wālā thā ki Aqrūn ke bāshinde chīḡhne lage, “Wuh Isrāīl ke Ḳhudā kā sandūq hamāre pās lāe haiñ tāki hameñ halāk kar deñ!” ¹¹ Tamām Filistī hukmrānoñ ko dubārā bulāyā gayā, aur aqrūniyoñ ne taqāzā kiya ki sandūq ko shahr se dūr kiya jāe. Wuh bole, “Ise wahāñ wāpas bhejā jāe jahāñ se āyā hai, warnā yih hameñ balki pūrī qaum ko halāk kar ḍālegā.” Kyoñki shahr par Rab kā saḡht dabāw hāwī ho gayā thā. Mohlak wabā ke bāis us meñ ḡhauf-o-hirās kī lahar daur gaī. ¹² Jo marne se bachā use kam az kam phoṛe nikal āe. Chāroñ taraf logoñ kī chīḡh-pukār fizā meñ buland huī.

6

Ahd kā Sandūq Isrāīl Wāpas Lāyā Jātā Hai

¹ Allāh kā sandūq ab sāt mahīne Filistiyōñ ke pās rahā thā. ² Āḡhirkār unhoñ ne apne tamām pujārīyoñ aur rammāloñ ko bulā kar un se mashwarā kiya, “Ab ham Rab ke sandūq kā kyā karen? Hameñ batāen ki ise kis tarah is ke apne mulk meñ wāpas bhejen.”

³ Pujāriyon aur rammālon ne jawāb diyā, “Agar āp use wāpas bhejen to waise mat bhejnā balki qusūr kī qurbānī sāth bhejnā. Tab āp ko shifā milegī, aur āp jān leṅge ki wuh āp ko sazā dene se kyon nahīn bāz āyā.”

⁴ Filistiyon ne pūchhā, “Ham use kis qism kī qusūr kī qurbānī bhejen?”

Unhon ne jawāb diyā, “Filistiyon ke pānch hukmrān haiṅ, is lie sone ke pānch phoṛe aur pānch chūhe banwāen, kyonki āp sab is ek hī wabā kī zad meṅ āe hue haiṅ, khāh hukmrān hoṅ, khāh riāyā. ⁵ Sone ke yih phoṛe aur mulk ko tabāh karne wāle chūhe banā kar Isrāīl ke dewatā kā ehtirām karen. Shāyad wuh yih dekh kar āp, āp ke dewatāon aur mulk ko sazā dene se bāz āe. ⁶ Āp kyon purāne zamāne ke Misriyon aur un ke bādshāh kī tarah aṛ jāen? Kyonki us waqt Allāh ne Misriyon ko itnī saḡht musibat meṅ ḍāl diyā ki ākhirkār unheṅ Isrāīliyon ko jāne denā paṛā.

⁷ Ab bailgārī banā kar us ke āge do gāen joteṅ. Aisī gāen hon jin ke dūdh pīne wāle bachche hon aur jin par ab tak juā na rakhā gayā ho. Gāyon ko bailgārī ke āge joteṅ, lekin un ke bachchon ko sāth jāne na deṅ balki unheṅ kahīn band rakheṅ. ⁸ Phir Rab kā sandūq bailgārī par rakhā jāe aur us ke sāth ek thailā jis meṅ sone kī wuh chīzeṅ hon jo āp qusūr kī qurbānī ke taur par bhej rahe haiṅ. Is ke bād gāyon ko khulā chhoṛ deṅ. ⁹ Ghaur karen ki wuh kaun-sā rāstā ikhtiyār karenḡ. Agar Isrāīl ke Bait-shams kī taraf chaleṅ to phir mālūm hogā ki Rab ham par yih baṛī musibat lāyā hai. Lekin agar wuh kahīn aur chaleṅ to matlab hogā ki Isrāīl ke dewatā ne hamēṅ sazā nahīn dī balki sab kuchh ittafāq se huā hai.”

¹⁰ Filistiyon ne aisā hī kiyā. Unhon ne do gāen naī bailgārī meṅ jot kar un ke chhoṛe bachchon ko kahīn band rakhā. ¹¹ Phir unhon ne ahd kā sandūq us thaile samet jis meṅ sone ke chūhe aur phoṛe the bailgārī par rakhā.

¹² Jab gāyon ko chhoṛ diyā gayā to wuh ḍakrātī ḍakrātī sīdhī Bait-shams ke rāste par ā gaīṅ aur na dāīṅ, na bāīṅ taraf haṭīṅ. Filistiyon ke sardār Bait-shams kī sarhad tak un ke pīchhe chale.

¹³ Us waqt Bait-shams ke bāshinde nīche wādī meṅ gandum kī fasal kāṭ rahe the. Ahd kā sandūq dekh kar wuh nihāyat khush hue. ¹⁴ Bailgārī ek khet tak pahuṅchī jis kā mālik Bait-shams kā rahne wālā Yashua thā. Wahān wuh ek baṛe patthar ke pās ruk gaī. Logoṅ ne bailgārī kī lakaṛī ṭukṛe ṭukṛe karke use jalā diyā aur gāyon ko zabah karke Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kiyā. ¹⁵ Lāwī ke qābile ke kuchh mardoṅ ne Rab ke sandūq ko bailgārī se uṭhā kar sone kī chīzon ke thaile samet patthar par rakh diyā. Us dīn Bait-shams ke logoṅ ne Rab ko bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyān pesh kīṅ.

¹⁶ Yih sab kuchh dekhne ke bād Filistī sardār usī dīn Aqrūn wāpas chale gae. ¹⁷ Filistiyon ne apnā qusūr dūr karne ke lie har ek shahr ke lie sone kā ek phoṛā banā liyā thā yānī Ashdūd, Ghazzā, Askqālūn, Jāt aur Aqrūn ke lie ek ek phoṛā. ¹⁸ Is ke alāwā unhon ne har shahr aur us ke gird-o-nawāh kī ābādiyon ke lie sone kā ek ek chūhā banā liyā thā. Jis baṛe patthar par ahd kā sandūq rakhā gayā wuh āj tak Yashua Bait-shamsī ke khet meṅ is bāt kī gawāhī detā hai.

Ahd kā Sandūq Qiriyat-yārīm Meṅ

¹⁹ Lekin Rab ne Bait-shams ke bāshindoṅ ko sazā dī, kyonki un meṅ se bāz ne ahd ke sandūq meṅ nazar ḍālī thī. Us waqt 70 afrād halāk hue. Rab kī yih saḡht sazā dekh kar Bait-shams ke log mātām karne lage. ²⁰ Wuh bole, “Kaun is muqaddas Khudā ke huzūr qāym rah saktā hai? Yih hamāre bas kī bāt nahīn, lekin ham Rab kā sandūq kis ke pās bhejen?” ²¹ Ākhir meṅ unhon ne Qiriyat-yārīm ke bāshindoṅ ko paighām bhejā, “Filistiyon ne Rab kā sandūq wāpas kar diyā hai. Ab āen aur use apne pās le jāen!”

7

¹ Yih sun kar Qiriyat-yārīm ke mard æe aur Rab kā sandūq apne shahr meñ le gae. Wahāñ unhoñ ne use Abīnadāb ke ghar meñ rakh diyā jo pahārī par thā. Abīnadāb ke beṭe Iliyazar ko maḥsūs kiyā gayā tāki wuh ahd ke sandūq kī pahrādārī kare.

Taubā kī Wajah se Isrāīlī Filistiyon par Fatah Pāte Haiñ

² Ahd kā sandūq 20 sāl ke tawīl arse tak Qiriyat-yārīm meñ parā rahā. Is daurān tamām Isrāīl mātām kartā rahā, kyonki lagtā thā ki Rab ne unheñ tark kar diyā hai.

³ Phir Samuel ne tamām Isrāīliyon se kahā, “Agar āp wāqai Rab ke pās wāpas ānā chāhte haiñ to ajnabī mābūdoñ aur Astārāt Dewī ke but dūr kar deñ. Pūre dīl ke sāth Rab ke tābe ho kar usī kī ḳhidmat karen. Phir hī wuh āp ko Filistiyon se bachāegā.”

⁴ Isrāīliyon ne us kī bāt mān lī. Wuh Bāl aur Astārāt ke buton ko phaiñk kar sirf Rab kī ḳhidmat karne lage. ⁵ Tab Samuel ne elān kiyā, “Pūre Isrāīl ko Misfāh meñ jamā karen to main wahāñ Rab se duā karke āp kī sifārish karūngā.” ⁶ Chunāñche wuh sab Misfāh meñ jamā hue. Taubā kā izhār karke unhoñ ne kueñ se pānī nikāl kar Rab ke huzūr unḍel diyā. Sāth sāth unhoñ ne pūrā dīn rozā rakhā aur iqrār kiyā, “Ham ne Rab kā gunāh kiyā hai.” Wahāñ Misfāh meñ Samuel ne Isrāīliyon ke lie kachahrī lagāi.

⁷ Filistī hukmrānoñ ko patā chalā ki Isrāīlī Misfāh meñ jamā hue haiñ to wuh un se larne ke lie æe. Yih sun kar Isrāīlī saḳht ghabrā gae ⁸ aur Samuel se minnat kī, “Duā karte raheñ! Rab hamāre Ḳhudā se iltamās karne se na rukeñ tāki wuh hameñ Filistiyon se bachāe.” ⁹ Tab Samuel ne bheṛ kā dūdh pītā bachchā chun kar Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kiyā. Sāth sāth wuh Rab se iltamās kartā rahā.

Aur Rab ne us kī sunī. ¹⁰ Samuel abhī qurbānī pesh kar rahā thā ki Filistī wahāñ pahuñch kar Isrāīliyon par hamlā karne ke lie taiyār hue. Lekin us dīn Rab ne zor se karaktī huī āwāz se Filistiyon ko itnā dahshatzadā kar diyā ki wuh darham-barham ho gae aur Isrāīlī āsānī se unheñ shikast de sake. ¹¹ Isrāīliyon ne Misfāh se nikal kar Bait-kār ke nīche tak dushman kā tāqqub kiyā. Rāste meñ bahut-se Filistī halāk hue.

¹² Is fatah kī yād meñ Samuel ne Misfāh aur Shen ke darmiyān ek baṛā patthar nasab kar diyā. Us ne patthar kā nām Aban-azar yānī ‘Madad kā Patthar’ rakhā. Kyonki us ne kahā, “Yahāñ tak Rab ne hamārī madad kī hai.” ¹³ Is tarah Filistiyon ko maḡhlūb kiyā gayā, aur wuh dubārā Isrāīl ke ilāqe meñ na ghuse. Jab tak Samuel jītā rahā Filistiyon par Rab kā saḳht dabāw rahā. ¹⁴ Aur Aqrūn se le kar Jāt tak jitnī Isrāīlī ābādiyāñ Filistiyon ke hāth meñ ā gaī thīñ wuh sab un kī zamīnoñ samet dubārā Isrāīl ke qabze meñ ā gaīñ. Amoriyon ke sāth bhī sulah ho gaī.

¹⁵ Samuel apne jīte-jī Isrāīl kā qāzī aur rāhnumā rahā. ¹⁶ Har sāl wuh Baitel, Jiljāl aur Misfāh kā daurā kartā, kyonki in tīn jaghoñ par wuh Isrāīliyon ke lie kachahrī lagāyā kartā thā. ¹⁷ Is ke bād wuh dubārā Rāmā apne ghar wāpas ā jātā jahāñ mustaqīl kachahrī thī. Wahāñ us ne Rab ke lie qurbāngāh bhī banāī thī.

8

Isrāīl Bādshāh kā Taqāzā Kartā Hai

¹ Jab Samuel būrhā huā to us ne apne do beṭon ko Isrāīl ke qāzī muqarrar kiyā.

² Baṛe kā nām Yoel thā aur chhoṭe kā Abiyāh. Donoñ Bair-sabā meñ logon kī kachahrī lagāte the. ³ Lekin wuh bāp ke namūne par nahīñ chalte balki rishwat khā kar ḡhalat faisle karte the.

⁴ Phir Isrāīl ke buzurg mil kar Samuel ke pās æe, jo Rāmā meñ thā. ⁵ Unhoñ ne kahā, “Dekheñ, āp būrhe ho gae haiñ aur āp ke beṭe āp ke namūne par nahīñ chalte. Ab ham par bādshāh muqarrar karen tāki wuh hamārī us tarah rāhnumāi kare jis tarah dīgar aqwām meñ dastūr hai.”

⁶ Jab buzurgoñ ne rāhnumāi ke lie bādshāh kā taqāzā kiyā to Samuel nihāyat nākhush huā. Chunāñche us ne Rab se hidāyat māngī. ⁷ Rab ne jawāb diyā, “Jo kuchh bhī wuh tujh se māngte haiñ unheñ de de. Is se wuh tujhe radd nahīn kar rahe balki mujhe, kyonki wuh nahīn chāhte ki maiñ un kā Bādshāh rahūñ. ⁸ Jab se maiñ unheñ Misr se nikāl lāyā wuh mujhe chhoṛ kar dīgar mābūdoñ kī khidmat karte āe haiñ. Aur ab wuh tujh se bhī yihī sulūk kar rahe haiñ. ⁹ Un kī bāt mān le, lekin sanjīdagī se unheñ un par hukūmat karne wāle bādshāh ke huqūq se āgāh kar.”

Bādshāh ke Huqūq

¹⁰ Samuel ne bādshāh kā taqāzā karne wāloñ ko sab kuchh kah sunāyā jo Rab ne use batāyā thā. ¹¹ Wuh bolā, “Jo bādshāh āp par hukūmat karegā us ke yih huqūq hoñge: Wuh āp ke beṭoñ kī bhartī karke unheñ apne rathoñ aur ghoṛoñ ko sañbhālne kī zimmedārī degā. Unheñ us ke rathoñ ke āge āge daṛnā paṛegā. ¹² Kuchh us kī fauj ke janral aur kaptān baneñge, kuchh us ke khetoñ meñ hāl chalāne aur fasleñ kātne par majbūr ho jāeñge, aur bāz ko us ke hathiyār aur rath kā sāmān banānā paṛegā. ¹³ Bādshāh āp kī beṭiyon ko āp se chhīn legā tāki wuh us ke lie khānā pakāeñ, roṭī banāeñ aur khushbū taiyār karen. ¹⁴ Wuh āp ke khetoñ aur āp ke angūr aur zaitūn ke bāghoñ kā behtarīn hissā chun kar apne mulāzimoñ ko de degā. ¹⁵ Bādshāh āp ke anāj aur angūr kā daswān hissā le kar apne afsaroñ aur mulāzimoñ ko de degā. ¹⁶ Āp ke naukar-naukarāniyāñ, āp ke moṭe-tāze bail aur gadhe usī ke istemāl meñ āeñge. ¹⁷ Wuh āp kī bher-bakriyon kā daswān hissā talab karegā, aur āp khud us ke ghulām hoñge.

¹⁸ Tab āp pachhtā kar kaheñge, ‘Ham ne bādshāh kā taqāzā kyon kiyā?’ Lekin jab āp Rab ke huzūr chikhṭe-chillāte madad chāheñge to wuh āp kī nahīn sunegā.”

¹⁹ Lekin logoñ ne Samuel kī bāt na mānī balki kahā, “Nahīn, to bhī ham bādshāh chāhte haiñ, ²⁰ kyonki phir hī ham dīgar qaumoñ kī mānind hoñge. Phir hamārā bādshāh hamārī rāhnumāi karegā aur jang meñ hamāre āge āge chal kar dushman se laṛegā.” ²¹ Samuel ne Rab ke huzūr yih bāteñ dohrāīñ. ²² Rab ne jawāb diyā, “Un kā taqāzā pūrā kar, un par bādshāh muqarrar kar!”

Phir Samuel ne Isrāīl ke mardoñ se kahā, “Har ek apne apne shahr wāpas chalā jāe.”

9

Sāul Bāp kī Gadhiyāñ Talāsh Kartā Hai

¹ Binyamīn ke qabāylī ilāqe meñ ek Binyamīnī banām Qīs rahtā thā jis kā achchhā-khāsā asar-o-rasūkh thā. Bāp kā nām Abiyel bin Saror bin Bakūrat bin Afīkh thā. ² Qīs kā beṭā Sāul jawān aur khūbsūrat thā balki Isrāīl meñ koī aur itnā khūbsūrat nahīn thā. Sāth sāth wuh itnā lambā thā ki bāqī sab log sirf us ke kandhoñ tak āte the.

³ Ek din Sāul ke bāp Qīs kī gadhiyāñ gum ho gaīñ. Yih dekh kar us ne apne beṭe Sāul ko hukm diyā, “Naukar ko apne sāth le kar gadhiyon ko dhūnd lāeñ.” ⁴ Donoñ admī Ifrāīm ke pahārī ilāqe aur Salisā ke ilāqe meñ se guzare, lekin besūd. Phir unhoñ ne Sālīm ke ilāqe meñ khoj lagāyā, lekin wahāñ bhī gadhiyāñ na milīñ. Is ke bād wuh Binyamīn ke ilāqe meñ ghūmte phire, lekin befāydā. ⁵ Chalṭe chalṭe wuh Sūf ke qarīb pahuñch gae. Sāul ne naukar se kahā, “Āo, ham ghar wāpas chaleñ, aisā na ho ki wālid gadhiyon kī nahīn balki hamārī fikr karen.”

⁶ Lekin naukar ne kahā, “Is shahr meñ ek mard-e-Khudā hai. Log us kī baṛī izzat karte haiñ, kyonki jo kuchh bhī wuh kahtā hai wuh pūrā ho jātā hai. Kyon na ham us ke pās jāeñ? Shāyad wuh hamēñ batāe ki gadhiyon ko kahāñ dhūndnā chāhie.”

⁷ Sāul ne pūchhā, “Lekin ham use kyā den? Hamārā khānā khatm ho gayā hai, aur hamāre pās us ke lie tohfā nahīn hai.”

⁸ Naukar ne jawāb diyā, “Koī bāt nahīn, mere pās chāndī kā chhoṭā sikkā * hai. Yih main mard-e-Ḳhudā ko de dūngā tāki batāe ki ham kis taraf dhūndēn.”

⁹⁻¹¹ Sāul ne kahā, “Thīk hai, chaleñ.” Wuh shahr kī taraf chal paṛe tāki mard-e-Ḳhudā se bāt kareñ. Jab pahārī dhalān par shahr kī taraf chaṛh rahe the to kuchh larḳiyān pānī bharne ke lie niklīn. Ādmiyon ne un se pūchhā, “Kyā ghaibbīn shahr meñ hai?” (Purāne zamāne meñ nabī ghaibbīn kahlātā thā. Agar koī Allāh se kuchh mālūm karnā chāhtā to kahtā, “Āo, ham ghaibbīn ke pās chaleñ.”)

¹²⁻¹³ Larḳiyon ne jawāb diyā, “Jī, wuh abhī abhī pahuñchā hai, kyonki shahr ke log āj pahārī par qurbāniyān chaṛhā kar id manā rahe haiñ. Agar jaldī kareñ to pahārī par chaṛhnī se pahle us se mulāqāt ho jāegī. Us waqt tak ziyāfat shurū nahīn hogī jab tak ghaibbīn pahuñch na jāe. Kyonki use pahle khāne ko barkat denā hai, phir hī mehmānoñ ko khānā khāne kī ijāzat hai. Ab jāeñ, kyonki isī waqt āp us se bāt kar sakte haiñ.”

¹⁴ Chunāñche Sāul aur naukar shahr kī taraf baṛhe. Shahr ke darwāze par hī Samuel se mulāqāt ho gai jo wahān se nikal kar qurbāngāh kī pahārī par chaṛhnī ko thā.

Samuel Sāul kī Mehmān-nawāzī Kartā Hai

¹⁵ Rab Samuel ko ek din pahle paighām de chukā thā, ¹⁶ “Kal main isī waqt Mulk-e-Binyamīn kā ek ādmī tere pās bhej dūngā. Use masah karke merī qaum Isrāil par bādshāh muqarrar kar. Wuh merī qaum ko Filistiyon se bachāegā. Kyonki main ne apnī qaum kī musibat par dhyān diyā hai, aur madad ke lie us kī chīkheñ mujh tak pahuñch gai haiñ.” ¹⁷ Ab jab Samuel ne shahr ke darwāze se nikalte hue Sāul ko dekhā to Rab Samuel se hamkalām huā, “Dekh, yihī wuh ādmī hai jis kā zikr main ne kal kiyā thā. Yihī merī qaum par hukūmat karegā.”

¹⁸ Wahīn shahr ke darwāze par Sāul Samuel se muḳhātīb huā, “Mehrbānī karke mujhe batāie ki ghaibbīn kā ghar kahān hai?” ¹⁹ Samuel ne jawāb diyā, “Main hī ghaibbīn hūn. Āeñ, us pahārī par chaleñ jis par ziyāfat ho rahī hai, kyonki āj āp mere mehmān haiñ. Kal main subah-sawere āp ko āp ke dil kī bāt batā dūngā. ²⁰ Jahān tak tīn din se gumshudā gadhiyon kā tālluq hai, un kī fikr na kareñ. Wuh to mil gai haiñ. Waise āp aur āp ke bāp ke gharāne ko Isrāil kī har qīmtī chīz hāsil hai.” ²¹ Sāul ne pūchhā, “Yih kis tarah? Main to Isrāil ke sab se chhoṭe qabīle Binyamīn kā hūn, aur merā khāndān qabīle meñ sab se chhoṭā hai.”

²² Samuel Sāul ko naukar samet us hāl meñ le gayā jis meñ ziyāfat ho rahī thī. Taqriban 30 mehmān the, lekin Samuel ne donoñ ādmiyon ko sab se izzat kī jagah par biṭhā diyā. ²³ Khānsāme ko us ne hukm diyā, “Ab gosht kā wuh ṭukrā le āo jo main ne tumheñ de kar kahā thā ki use alag rakhnā hai.” ²⁴ Khānsāme ne qurbānī kī rān lā kar use Sāul ke sāmne rakh diyā. Samuel bolā, “Yih āp ke lie mahfūz rakhā gayā hai. Ab khāeñ, kyonki dūsroñ ko dāwat dete waqt main ne yih gosht āp ke lie aur is mauqe ke lie alag kar liyā thā.” Chunāñche Sāul ne us din Samuel ke sāth khānā khāyā.

²⁵ Ziyāfat ke bād wuh pahārī se utar kar shahr wāpas āe, aur Samuel apne ghar kī chhat par Sāul se bātchīt karne lagā. ²⁶ Agle din jab pau phaṭne lagī to Samuel ne nīche se Sāul ko jo chhat par so rahā thā āwāz dī, “Uṭheñ! Main āp ko ruḳhsat karūñ.” Sāul jāg uṭhā aur wuh mil kar rawānā hue. ²⁷ Jab wuh shahr ke kināre par pahuñche to Samuel ne Sāul se kahā, “Apne naukar ko āge bhejeñ.” Jab naukar

* **9:8** Lafzī tarjumā: chāndī ke sikke kī ek chauthāi.

chalā gayā to Samuel bolā, “Ṭahar jāēn, kyonki mujhe āp ko Allāh kā ek paighām sunānā hai.”

10

Sāul ko Masah Kiyā Jātā Hai

¹ Phir Samuel ne kuppī le kar Sāul ke sar par zaitūn kā tel unḍel diyā aur use bosā de kar kahā, “Rab ne āp ko apnī ḵhās milkiyat par rāhnumā muqarrar kiyā hai.

² Mere pās se chale jāne ke bād jab āp Binyamīn kī sarhad ke shahr Zilzakh ke qarīb Rākhil kī qabr ke pās se guzareṅge to āp kī mulāqāt do ādmiyon se hogī. Wuh āp se kaheṅge, ‘Jo gadhiyān āp ḍhūṇḍne gae wuh mil gāi haiṅ. Aur ab āp ke bāp gadhiyon kī nahīn balki āp kī fikr kar rahe haiṅ. Wuh kah rahe haiṅ ki main kis tarah apne beṭe kā patā karūn?’

³ Āp āge jā kar Tabūr ke balūt ke daraḵht ke pās pahuṅcheṅge. Wahān tīn ādmī āp se mileṅge jo Allāh kī ibādat karne ke lie Baitel jā rahe hoṅge. Ek ke pās tīn chhoṭī bakriyān, dūsre ke pās tīn roṭiyān aur tīsre ke pās mai kī mashk hogī. ⁴ Wuh āp ko salām kah kar do roṭiyān deṅge. Un kī yih roṭiyān qabūl karen.

⁵ Is ke bād āp Allāh ke Jibiyā jāeṅge jahān Filistiyon kī chaukī hai. Shahr meṅ dāḵhil hote waqt āp kī mulāqāt nabiyon ke ek julūs se hogī jo us waqt pahārī kī qurbāngāh se utar rahā hogā. Un ke āge āge sitār, daf, bānsriyān aur sarod bajāne wāle chaleṅge, aur wuh nabuwwat kī hālat meṅ hoṅge. ⁶ Rab kā Rūh āp par bhī nāzil hogā, aur āp un ke sāth nabuwwat kareṅge. Us waqt āp farq shakhs meṅ tabdīl ho jāeṅge.

⁷ Jab yih tamām nishān wujūd meṅ āeṅge to wuh kuchh karen jo āp ke zahan meṅ ā jāe, kyonki Allāh āp ke sāth hogā. ⁸ Phir mere āge Jiljāl chale jāeṅ. Main bhī āūṅgā aur wahān bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān pesh karūṅga. Lekin āp ko sāt din merā intazār karnā hai. Phir main ā kar āp ko batā dūṅgā ki āge kyā karnā hai.”

⁹ Sāul rawānā hone ke lie Samuel ke pās se muṛā to Allāh ne us kā dīl tabdīl kar diyā. Jīn nishānon kī bhī peshgoī Samuel ne kī thī wuh usī din pūrī huī. ¹⁰ Jab Sāul aur us kā naukār Jibiyā pahuṅche to wahān un kī mulāqāt mazkūrā nabiyon ke julūs se huī. Allāh kā Rūh Sāul par nāzil huā, aur wuh un ke darmiyān nabuwwat karne lagā. ¹¹ Kuchh log wahān the jo bachpan se us se wāqif the. Sāul ko yon nabiyon ke darmiyān nabuwwat karte hue dekh kar wuh āpas meṅ kahne lage, “Qīs ke beṭe ke sāth kyā huā? Kyā Sāul ko bhī nabiyon meṅ shumār kiyā jātā hai?” ¹² Ek maqāmī ādmī ne jawāb diyā, “Kaun in kā bāp hai?” Bād meṅ yih muhāwarā ban gayā, “Kyā Sāul ko bhī nabiyon meṅ shumār kiyā jātā hai?”

¹³ Nabuwwat karne ke iḵtitām par Sāul pahārī par chaṛh gayā jahān qurbāngāh thī. ¹⁴ Jab Sāul naukār samet wahān pahuṅchā to us ke chachā ne pūchhā, “Āp kahān the?” Sāul ne jawāb diyā, “Ham gumshudā gadhiyon ko ḍhūṇḍne ke lie nikle the. Lekin jab wuh na milīn to ham Samuel ke pās gae.” ¹⁵ Chachā bolā, “Achchhā? Us ne āp ko kyā batāyā?” ¹⁶ Sāul ne jawāb diyā, “Ḵhair, us ne kahā ki gadhiyān mil gāi haiṅ.” Lekin jo kuchh Samuel ne bādshāh banane ke bāre meṅ batāyā thā us kā zikr us ne na kiyā.

Sāul Bādshāh Ban Jātā Hai

¹⁷ Kuchh der ke bād Samuel ne awām ko bulā kar Misfāh meṅ Rab ke huzūr jamā kiyā. ¹⁸ Us ne kahā, “Rab Isrāīl kā Ḵhudā farmātā hai, ‘Main Isrāīl ko Misr se nikāl lāyā. Main ne tumheṅ Misriyon aur un tamām saltanaton se bachāyā jo tum par zulm kar rahī thīn. ¹⁹ Lekin go main ne tumheṅ tumhārī tamām musibaton aur tangiyon se chhuṭkāyā diyā to bhī tum ne apne Ḵhudā ko mustarad kar diyā. Kyonki tum ne

isrār kiyā ki ham par bādshāh muqarrar karo! Ab apne apne qabīlōn aur khāndānōn kī tartīb ke mutābiq Rab ke huzūr khare ho jāo.’ ”

²⁰ Yih kah kar Samuel ne tamām qabīlōn ko Rab ke huzūr pesh kiyā. Qurā dālā gayā to Binyamīn ke qabile ko chunā gayā. ²¹ Phir Samuel ne Binyamīn ke qabile ke sārē khāndānōn ko Rab ke huzūr pesh kiyā. Matrī ke khāndān ko chunā gayā. Yoñ qurā dālte dālte Sāul bin Qīs ko chunā gayā. Lekin jab Sāul ko dhūndā gayā to wuh ghāyb thā.

²² Unhoñ ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā Sāul yahān pahuñch chukā hai?” Rab ne jawāb diyā, “Wuh sāmān ke bich meñ chhup gayā hai.” ²³ Kuchh log dauṛ kar use sāmān meñ se nikāl kar awām ke pās le āe. Jab wuh logoñ meñ khare huā to itnā lambā thā ki bāqī sab log sirf us ke kandhoñ tak āte the.

²⁴ Samuel ne kahā, “Yih ādmī dekho jise Rab ne chun liyā hai. Awām meñ us jaisā koī nahīn hai!” Tamām log khushī ke māre “Bādshāh zindābād!” Kā nārā lagāte rahe. ²⁵ Samuel ne bādshāh ke huqūq tafsīl se sunāe. Us ne sab kuchh kitāb meñ likh diyā aur use Rab ke maqdis meñ mahfūz rakhā. Phir us ne awām ko rukhsat kar diyā.

²⁶ Sāul bhī apne ghar chalā gayā jo Jibiyā meñ thā. Kuchh faujī us ke sāth chale jin ke diloñ ko Allāh ne chhū diyā thā. ²⁷ Lekin aise sharīr log bhī the jinhoñ ne us kā mazāq urā kar pūchhā, “Bhalā yih kis tarah hamēñ bachā saktā hai?” Wuh use haqīr jānte the aur use tohfe pesh karne ke lie bhī taiyār na hue. Lekin Sāul un kī bāteñ nazarandāz karke khāmosh hī rahā.

11

Sāul Ammoniyoñ par Fatah Pātā Hai

¹ Kuchh der ke bād Ammonī bādshāh Nāhas ne apnī fauj le kar Yabīs-jiliyād kā muhāsarā kiyā. Yabīs ke tamām afrād ne us se guzārish kī, “Hamāre sāth muāhadā karen to ham āindā āp ke tābe raheñge.” ² Nāhas ne jawāb diyā, “Thīk hai, lekin is shart par ki main har ek kī dahnī āñkh nikāl kar tamām Isrāil kī be’izzatī karūnga!”

³ Yabīs ke buzurgoñ ne darkhāst kī, “Hameñ ek hafte kī muhlat dijie tāki ham apne qāsidoñ ko Isrāil kī har jagah bhejen. Agar koī hameñ bachāne ke lie na āe to ham hathiyār dāl kar shahr ko āp ke hawāle kar deñge.”

⁴ Qāsīd Sāul ke shahr Jibiyā bhī pahuñch gae. Jab maqāmī logoñ ne un kā paighām sunā to pūrā shahr phūṭ phūṭ kar rone lagā. ⁵ Us waqt Sāul apne bailoñ ko khetoñ se wāpas lā rahā thā. Us ne pūchhā, “Kyā huā hai? Log kyon ro rahe haiñ?” Use qāsidoñ kā paighām sunāyā gayā. ⁶ Tab Sāul par Allāh kā Rūh nāzil huā, aur use saḥt ghussā āyā. ⁷ Us ne bailoñ kā joṛā le kar unheñ ṭukre ṭukre kar diyā. Phir qāsidoñ ko yih ṭukre pakaṛā kar us ne unheñ yih paighām de kar Isrāil kī har jagah bhej diyā, “Jo Sāul aur Samuel ke pīchhe chal kar Ammoniyoñ se larne nahīn jāegā us ke bail isī tarah ṭukre ṭukre kar die jāeñge!”

Yih khabar sun kar logoñ par Rab kī dahshat tāṛī ho gaī, aur sab ke sab ek dil ho kar Ammoniyoñ se larne ke lie nikle. ⁸ Bazaq ke qarīb Sāul ne fauj kā jāyzā liyā. Yahūdāh ke 30,000 afrād the aur bāqī qabīlōn ke 3,00,000.

⁹ Unhoñ ne Yabīs-jiliyād ke qāsidoñ ko wāpas bhej kar batāyā, “Kal dopahar se pahle pahle āp ko bachā liyā jāegā.” Wahān ke bāshinde yih khabar sun kar bahut khush hue. ¹⁰ Unhoñ ne Ammoniyoñ ko ittalā dī, “Kal ham hathiyār dāl kar shahr ke darwāze khol deñge. Phir wuh kuchh karen jo āp ko thīk lage.”

¹¹ Agle dīn subah-sawere Sāul ne fauj ko tīn hissoñ meñ taqsīm kiyā. Sūraj ke tulū hone se pahle pahle unhoñ ne tīn simtoñ se dushman kī lashkargāh par hamlā kiyā. Dopahar tak unhoñ ne Ammoniyoñ ko mār mār kar khatm kar diyā. Jo thore-bahut log bach gae wuh yoñ titar-bitar ho gae ki do bhī ikatthe na rahe.

Sāul kī Dubārā Tasdīq

¹² Fatah ke bād log Samuel ke pās ā kar kahne lage, “Wuh log kahān haiñ jinhoñ ne etarāz kiyā ki Sāul ham par hukūmat kare? Unheñ le āeñ tāki ham unheñ mār deñ.” ¹³ Lekin Sāul ne unheñ rok diyā. Us ne kahā, “Nahīñ, āj to ham kisī bhī bhāī ko sazā-e-maut nahīñ deñge, kyonki is din Rab ne Isrāīl ko rihāī baḥshī hai!” ¹⁴ Phir Samuel ne elān kiyā, “Āo, ham Jiljāl jā kar dubārā is kī tasdīq karen ki Sāul hamārā bādshāh hai.” ¹⁵ Chunāñche tamām logoñ ne Jiljāl jā kar Rab ke huzūr is kī tasdīq kī ki Sāul hamārā bādshāh hai. Is ke bād unhoñ ne Rab ke huzūr salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karke barā jashn manāyā.

12

Samuel kī Alwidāi Taqrīr

¹ Tab Samuel tamām Isrāīl se muḥhātib huā, “Main ne āp kī har bāt mān kar āp par bādshāh muqarrar kiyā hai. ² Ab yihī āp ke āge āge chal kar āp kī rāhnumāi karegā. Main ḵhud būrhā hūñ, aur mere bāl safed ho gae haiñ jabki mere beṭe āp ke darmiyān hī rahte haiñ. Main jawānī se le kar āj tak āp kī rāhnumāi kartā āyā hūñ. ³ Ab main hāzir hūñ. Agar mujh se koī ḡhaltī huī hai to Rab aur us ke masah kie hue bādshāh ke sāmne is kī gawāhī deñ. Kyā main ne kisī kā bail yā gadhā lūṭ liyā? Kyā main ne kisī se ḡhalat fāydā uṭhāyā yā kisī par zulm kiyā? Kyā main ne kabhī kisī se rishwat le kar ḡhalat faisla kiyā hai? Agar aisā huā to mujhe batāeñ! Phir main sab kuchh wāpas kar dūngā.”

⁴ Ijtimā ne jawāb diyā, “Na āp ne ham se ḡhalat fāydā uṭhāyā, na ham par zulm kiyā hai. Āp ne kabhī bhī rishwat nahīñ lī.” ⁵ Samuel bolā, “Āj Rab aur us kā masah kiyā huā bādshāh gawāh haiñ ki āp ko mujh par ilzām lagāne kā koī sabab na milā.” Awām ne kahā, “Jī, aisā hī hai.” ⁶ Samuel ne bāt jāri rakhī, “Rab ḵhud Mūsā aur Hārūn ko Isrāīl ke rāhnumā banā kar āp ke bāpdādā ko Misr se nikāl lāyā. ⁷ Ab yahāñ Rab ke taḥt-e-adālat ke sāmne khare ho jāeñ to main āp ko un tamām bhalāiyoñ kī yād dilāūngā jo Rab ne āp aur āp ke bāpdādā se kī haiñ.

⁸ Āp kā bāp Yāqūb Misr āyā. Jab Misrī us kī aulād ko dabāne lage to unhoñ ne chīḵhte-chillāte Rab se madad māngī. Tab us ne Mūsā aur Hārūn ko bhej diyā tāki wuh pūrī qaum ko Misr se nikāl kar yahāñ is mulk meñ lāeñ. ⁹ Lekin jald hī wuh Rab apne Ḵhudā ko bhūl gae. Is lie us ne unheñ dushman ke hawāle kar diyā. Kabhī Hasūr Shahr ke bādshāh kā kamāñdar Sīsārā un se laṛā, kabhī Filistī aur kabhī Moāb kā bādshāh. ¹⁰ Har dafā āp ke bāpdādā ne chīḵhte-chillāte Rab se madad māngī aur iqrār kiyā, ‘Ham ne gunāh kiyā hai, kyonki ham ne Rab ko tark karke Bāl aur Astārāt ke butoñ kī pūjā kī hai. Lekin ab hameñ dushmanoñ se bachā! Phir ham sirf terī hī ḵhidmat karenge.’ ¹¹ Aur har bār Rab ne kisī na kisī ko bhej diyā, kabhī Jidāūn, kabhī Baraq, kabhī Iftāh aur kabhī Samuel ko. Un ādmiyoñ kī mārifat Allāh ne āp ko irdgird ke tamām dushmanoñ se bachāyā, aur mulk meñ amn-o-amān qāym ho gayā.

¹² Lekin jab Ammonī bādshāh Nāhas āp se laṛne āyā to āp mere pās ā kar taqāzā karne lage ki hamārā apnā bādshāh ho jo ham par hukūmat kare, hālāñki āp jānte the ki Rab hamārā Ḵhudā hamārā Bādshāh hai. ¹³ Ab wuh bādshāh dekheñ jise āp māng rahe the! Rab ne āp kī ḵhāhish pūrī karke use āp par muqarrar kiyā hai. ¹⁴ Chunāñche Rab kā ḵhauf māneñ, us kī ḵhidmat karen aur us kī suneñ. Sarkash ho kar us ke ahkām kī ḵhilāfwarzī mat karnā. Agar āp aur āp kā bādshāh Rab se wafādār raheñge to wuh āp ke sāth hogā. ¹⁵ Lekin agar āp us ke tābe na raheñ aur sarkash ho kar us ke ahkām kī ḵhilāfwarzī karen to wuh āp kī muḥhālāfat karegā, jis tarah us ne āp ke bāpdādā kī bhī muḥhālāfat kī.

¹⁶ Ab khare ho kar dekheñ ki Rab kyā karne wālā hai. Wuh āp kī āñkhoñ ke sāmne hī baṛā mojizā karegā. ¹⁷ Is waqt gandum kī kaṭāī kā mausam hai. Go in dinon meñ bārish nahīñ hotī, lekin main duā karūnga to Rab garajte bādal aur bārish bhejega. Tab āp jān leñge ki āp ne bādshāh kā taqāzā karte hue Rab ke nazdik kitnī burī bāt kī hai.”

¹⁸ Samuel ne pukār kar Rab se duā kī, aur us din Rab ne garajte bādal aur bārish bhej di. Yih dekh kar ijtīmā sakht ghabrā kar Samuel aur Rab se ḍarne lagā. ¹⁹ Sab ne Samuel se iltamās kī, “Rab apne Kḥudā se duā karke hamārī sifārish karen tāki ham mar na jāeñ. Kyoñki bādshāh kā taqāzā karne se ham ne apne gunāhoñ meñ izāfā kiyā hai.”

²⁰ Samuel ne logoñ ko tasallī de kar kahā, “Mat ḍareñ. Beshak āp se ḡhaltī huī hai, lekin āindā kḥayāl rakheñ ki āp Rab se dūr na ho jāeñ balki pūre dīl se us kī kḥidmat karen. ²¹ Bemānī butoñ ke pīchhe mat paṛnā. Na wuh fāyde kā bāis haiñ, na āp ko bachā sakte haiñ. Un kī koī haisiyat nahīñ hai. ²² Rab apne azīm nām kī kḥatir apnī qaum ko nahīñ chḥoregā, kyoñki us ne āp ko apnī qaum banāne kā faislā kiyā hai. ²³ Jahāñ tak merā tālluq hai, main is meñ Rab kā gunāh nahīñ karūnga ki āp kī sifārish karne se bāz āūñ. Aur āindā bhī main āp ko achchhe aur sahīh rāste kī tālīm detā rahūngā. ²⁴ Lekin dhyān se Rab kā kḥauf māneñ aur pūre dīl aur wafādārī se us kī kḥidmat karen. Yād rahe ki us ne āp ke lie kitne azīm kām kie haiñ. ²⁵ Lekin agar āp ḡhalat kām karne par tule raheñ to āp apne bādshāh samet duniyā meñ se miṭ jāeñge.”

13

Filistiyon se Jang

¹ Sāul 30 sāl kā thā jab takhtnashīn huā. Do sāl hukūmat karne ke bād ² us ne apnī fauj ke lie 3,000 Isrāīlī chun lie. Jang laṛne ke qābil bāqī ādmiyoñ ko us ne fāriḡh kar diyā. 2,000 faujiyoñ kī ḍyūṭī Mikmās aur Baitel ke pahārī ilāqe meñ lagāī gaī jahāñ Sāul kḥud thā. Bāqī 1,000 afrād Yūnatan ke pās Binyamīn ke shahr Jibiyā meñ the.

³ Ek din Yūnatan ne Jibiyā kī Filistī chaukī par hamlā karke use shikast di. Jald hī yih kḥabar dūsre Filistiyon tak pahuñch gaī. Sāul ne mulk ke kone kone meñ qāsīd bhej die, aur wuh narsingā bajāte bajāte logoñ ko Yūnatan kī fatah sunāte gae. ⁴ Tamām Isrāīl meñ kḥabar phail gaī, “Sāul ne Jibiyā kī Filistī chaukī ko tabāh kar diyā hai, aur ab Isrāīl Filistiyon kī kḥās nafrat kā nishānā ban gayā hai.” Sāul ne tamām mardoñ ko Filistiyon se laṛne ke lie Jiljāl meñ bulāyā.

⁵ Filistī bhī Isrāīliyon se laṛne ke lie jamā hue. Un ke 30,000 rath, 6,000 ghuṛsawār aur sāhil kī ret jaise beshumār piyādā faujī the. Unhoñ ne Bait-āwan ke mashriq meñ Mikmās ke qarīb apne kḥaime lagāe. ⁶ Isrāīliyon ne dekhā ki ham baṛe kḥatre meñ ā gae haiñ, aur dushman ham par bahut dabāw ḍāl rahā hai to pareshānī ke ālam meñ kuchh ḡhāroñ aur darāroñ meñ aur kuchh pattharoñ ke darmiyān yā qabroñ aur hauzoñ meñ chhup gae. ⁷ Kuchh itne ḍar gae ki wuh Dariyā-e-Yardan ko pār karke Jad aur Jiliyād ke ilāqe meñ chale gae.

Sāul kī Besabri

Sāul ab tak Jiljāl meñ thā, lekin jo ādmī us ke sāth rahe the wuh kḥauf ke māre thartharā rahe the. ⁸ Samuel ne Sāul ko hidāyat di thī ki sāt din merā intazār karen. Lekin sāt din guzar gae. Aur Samuel na āyā. Sāul ke faujī muntashir hone lage ⁹ to Sāul ne hukm diyā, “Bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ le āo.” Phir us ne kḥud qurbāniyāñ pesh kiñ.

¹⁰ Wuh abhī is kām se fāriḡh hī huā thā ki Samuel pahuñch gayā. Sāul use kḥushāmdīd kahne ke lie niklā. ¹¹ Lekin Samuel ne pūchhā, “Āp ne kyā kiyā?”

Sāul ne jawāb diyā, “Log muntashir ho rahe the, aur āp waqt par na āe. Jab main ne dekhā ki Filistī Mikmās ke qarīb jamā ho rahe haiñ ¹² to main ne sochā, ‘Filistī yahān Jiljāl mein ā kar mujh par hamlā karne ko haiñ, hālāñki main ne abhī Rab se duā nahīn kī ki wuh ham par mehrbānī kare.’ Is lie main ne jurrat karke khud qurbāniyān pesh kīñ.”

¹³ Samuel bolā, “Yih kaisī ahmaqānā harkat thī! Āp ne Rab apne Khudā kā hukm na mānā. Rab to āp aur āp kī aulād ko hameshā ke lie Isrāīl par muqarrar karnā chāhtā thā. ¹⁴ Lekin ab āp kī bādshāhat qāym nahīn rahegī. Chūñki āp ne us kī na sunī is lie Rab ne kisī aur ko chun kar apnī qaum kā rāhnumā muqarrar kiyā hai, ek aise ādmī ko jo us kī soch rakhegā.”

¹⁵ Phir Samuel Jiljāl se chalā gayā.

Jang kī Taiyāriyān

Bache hue Isrāīlī Sāul ke pīchhe dushman se larne gae. Wuh Jiljāl se rawānā ho kar Jibiyā pahuñch gae. Jab Sāul ne wahān fauj kā jāyzā liyā to bas 600 afrād rah gae the. ¹⁶ Sāul, Yūnatan aur un kī fauj Binyamīn ke shahr Jibiyā mein thik gae jabki Filistī Mikmās ke pās khaimāzan the. ¹⁷ Kuchh der ke bād Filistiyōn ke tīn daste mulk ko lūṭne ke lie nikle. Ek Suāl ke ilāqe ke shahr Ufrā kī taraf chal parā, ¹⁸ dūsrā Bait-haurūn kī taraf aur tīsrā us pahārī silsile kī taraf jahān se Wādī-e-Zaboīm aur registān dekhā jā saktā hai.

¹⁹ Un dinon mein pūre Mulk-e-Isrāīl mein lohār nahīn thā, kyonki Filistī nahīn chāhte the ki Isrāīlī talwārēñ yā neze banāēñ. ²⁰ Apne haloñ, kudāloñ, kulhāriyōñ yā darāntiyōñ ko tez karwāne ke lie tamām Isrāīliyōñ ko Filistiyōn ke pās jānā parṭā thā. ²¹ Filistī haloñ, kudāloñ, kāñṭon aur kulhāriyōñ ko tez karne ke lie aur āñkusoñ kī nok thik karne ke lie chāñdī ke sikke kī do tihāī lete the. ²² Natīje mein us din Sāul aur Yūnatan ke siwā kisī bhī Isrāīlī ke pās talwār yā nezā nahīn thā.

Yūnatan Filistiyōn par Hamlā Kartā Hai

²³ Filistiyōn ne Mikmās ke darre par qabzā karke wahān chaukī qāym kī thī.

14

¹ Ek din Yūnatan ne apne jawān silāhbardār se kahā, “Āo, ham parli taraf jāēñ jahān Filistī fauj kī chaukī hai.” Lekin us ne apne bāp ko ittālā na dī.

² Sāul us waqt anār ke darakht ke sāy mein baiṭhā thā jo Jibiyā ke qarīb ke Mijron mein thā. 600 mard us ke pās the. ³ Akhiyāh Imām bhī sāth thā jo imām kā bālāposh pahne hue thā. Akhiyāh Yakabod ke bhāī Akhītūb kā beṭā thā. Us kā dādā Fīnhās aur pardādā Elī thā, jo purāne zamāne mein Sāilā mein Rab kā imām thā. Kisī ko bhī mālūm na thā ki Yūnatan chalā gayā hai.

⁴⁻⁵ Filistī chaukī tak pahuñchne ke lie Yūnatan ne ek tang rāstā ikhtiyār kiyā jo do karāroñ ke darmiyān se guzartā thā. Pahle kā nām Bosīs thā, aur wuh shimāl mein Mikmās ke muqābil thā. Dūsrē kā nām Sanā thā, aur wuh junūb mein Jibā ke muqābil thā. ⁶ Yūnatan ne apne jawān silāhbardār se kahā, “Āo, ham parli taraf jāēñ jahān in nāmāḥtūnoñ kī chaukī hai. Shāyad Rab hamārī madad kare, kyonki us ke nazdīk koī farq nahīn ki ham zyādā hoñ yā kam.” ⁷ Us kā silāhbardār bolā, “Jo kuchh āp thik samajhte haiñ, wuhī karen. Zarūr jāēñ. Jo kuchh bhī āp kaheñge, main hāzir hūñ.”

⁸ Yūnatan bolā, “Thik hai. Phir ham yoñ dushmanon kī taraf barḥte jāēñge, ki ham unheñ sāf nazar āēñ. ⁹ Agar wuh hameñ dekh kar pukāreñ, ‘Ruk jāo, warnā ham tumheñ mār deñge!’ To ham apne mansūbe se bāz ā kar un ke pās nahīn jāēñge. ¹⁰ Lekin agar wuh pukāreñ, ‘Āo, hamāre pās ā jāo!’ To ham zarūr un ke pās chāḥ jāēñge. Kyonki yih is kā nishān hogā ki Rab unheñ hamāre qabze mein kar degā.”

¹¹ Chunānche wuh chalte chalte Filistī chaukī ko nazar āe. Filistī shor machāne lage, “Dekho, Isrāīlī apne chhupne ke biloñ se nikal rahe haiñ!” ¹² Chaukī ke faujiyoñ ne donoñ ko chaileñj kiyā, “Āo, hamāre pās āo to ham tumheñ sabaq sikhāenge.” Yih sun kar Yūnatan ne apne silāhbardār ko āwāz dī, “Āo, mere pīchhe chalo! Rab ne unheñ Isrāīl ke hawāle kar diyā hai.” ¹³ Donoñ apne hāthoñ aur paioñ ke bal charhte charhte chaukī tak jā pahuñche. Jab Yūnatan āge āge chal kar Filistiyon ke pās pahuñch gayā to wuh us ke sāmne girte gae. Sāth sāth silāhbardār pīchhe se logon ko mārta gayā.

¹⁴ Is pahle hamle ke daurān unhoñ ne taqrīban 20 ādmiyoñ ko mār dālā. Un kī lāsheñ ādh ekar zamīn par bikhrī parī thiñ. ¹⁵ Achānak pūrī fauj meñ dahshat phail gai, na sirf lashkargāh balki khule maidān meñ bhī. Chaukī ke mard aur lūṭne wāle daste bhī thartharāne lage. Sāth sāth zalzalā āyā. Rab ne tamām Filistī faujiyoñ ke dilon meñ dahshat paidā kī.

Rab Filistiyon par Fatah Detā Hai

¹⁶ Sāul ke jo pahredār Jibiyā se dushman kī harkaton par ghaur kar rahe the unhoñ ne achānak dekhā ki Filistī fauj meñ halchal mach gai hai, afrā-tafrī kabhī is taraf, kabhī us taraf barh rahī hai. ¹⁷ Sāul ne fauran hukm diyā, “Faujiyoñ ko gin kar mālūm karo ki kaun chalā gayā hai.” Mālūm huā ki Yūnatan aur us kā silāhbardār maujūd nahīn haiñ. ¹⁸ Sāul ne Akhiyāh ko hukm diyā, “Ahd kā sandūq le aēñ.” Kyonki wuh un dinoñ meñ Isrāīlī kaimp meñ thā. ¹⁹ Lekin Sāul abhī Akhiyāh se bāt kar rahā thā ki Filistī lashkargāh meñ hangāmā aur shor bahut zyādā barh gayā. Sāul ne imām se kahā, “Koi bāt nahīn, rahne deñ.” ²⁰ Wuh apne 600 afrād ko le kar fauran dushman par ṭuṭ parā. Jab un tak pahuñch gae to mālūm huā ki Filistī ek dūse ko qatl kar rahe haiñ, aur har taraf hangāmā hī hangāmā hai.

²¹ Filistiyon ne kāfī Isrāīliyoñ ko apnī fauj meñ shāmil kar liyā thā. Ab yih log Filistiyon ko chhoṛ kar Sāul aur Yūnatan ke pīchhe ho lie. ²² In ke alāwā jo Isrāīlī Ifrāīm ke pahārī ilāqe meñ idhar-udhar chhup gae the, jab unheñ khabar milī ki Filistī bhāg rahe haiñ to wuh bhī un kā tāqqub karne lage. ²³ Larṭe larṭe maidān-e-jang Bait-āwan tak phail gayā. Is tarah Rab ne us din Isrāīliyoñ ko bachā liyā.

Sāul kī Besoche-samjhe Lānat

²⁴ Us din Isrāīlī sakht larāī ke bāis barī musibat meñ the. Is lie Sāul ne qasam khā kar kahā, “Us par lānat jo shām se pahle khānā khāe. Pahle main apne dushman se intaqām lūngā, phir hī sab khā-pī sakte haiñ.” Is wajah se kisī ne roṭī ko hāth tak na lagāyā. ²⁵ Pūrī fauj jangal meñ dākhl huī to wahāñ zamīn par shahd ke chhatte the. ²⁶ Tamām log jab un ke pās se guzare to dekhā ki un se shahd ṭapak rahā hai. Lekin kisī ne thoṛā bhī le kar khāne kī jurrat na kī, kyonki sab Sāul kī lānat se ḍarte the.

²⁷ Yūnatan ko lānat kā ilm na thā, is lie us ne apnī lāṭhī kā sirā kisī chhatte meñ ḍāl kar use chāṭ liyā. Us kī āñkheñ fauran chamak uṭhīñ, aur wuh tāzādam ho gayā. ²⁸ Kisī ne dekh kar Yūnatan ko batāyā, “Āp ke bāp ne fauj se qasam khilā kar elān kiyā hai ki us par lānat jo is din kuchh khāe. Isī wajah se ham sab itne niḍhāl ho gae haiñ.” ²⁹ Yūnatan ne jawāb diyā, “Mere bāp ne mulk ko musibat meñ ḍāl diyā hai! Dekho, is thoṛe-se shahd ko chakhne se merī āñkheñ kitnī chamak uṭhīñ aur main kitnā tāzādam ho gayā. ³⁰ Behtar hotā ki hamāre log dushman se lūṭe hue māl meñ se kuchh na kuchh khā lete. Lekin is hālat meñ ham Filistiyon ko kis tarah zyādā nuqsān pahuñchā sakte haiñ?”

³¹ Us din Isrāīlī Filistiyon ko Mikmās se mār mār kar Aiyālon tak pahuñch gae. Lekin shām ke waqt wuh nihāyat niḍhāl ho gae the. ³² Phir wuh lūṭe hue rewaron par ṭuṭ parē. Unhoñ ne jaldī jaldī bheṛ-bakriyoñ, gāy-bailon aur bachhron ko zabah

kiyā. Bhūk kī shiddat kī wajah se unhoñ ne k̄hūn ko sahīh taur se nikalne na diyā balki jānwaroñ ko zamīn par chhoṛ kar gosht ko k̄hūn samet khāne lage.

³³ Kisī ne Sāul ko ittalā dī, “Dekheñ, log Rab kā gunāh kar rahe haiñ, kyonki wuh gosht khā rahe haiñ jis meñ ab tak k̄hūn hai.” Yih sun kar Sāul pukār uṭhā, “Āp Rab se wafādār nahīn rahe!” Phir us ne sāth wāle ādmiyoñ ko hukm diyā, “Koī baṛā patthar luṛhkā kar idhar le āeñ! ³⁴ Phir tamām ādmiyoñ ke pās jā kar unheñ batā denā, ‘Apne jānwaroñ ko mere pās le āeñ tāki unheñ patthar par zabah karke khāeñ. Warnā āp k̄hūnālūdā gosht khā kar Rab kā gunāh karenge.’”

Sab mān gae. Us shām wuh Sāul ke pās āe aur apne jānwaroñ ko patthar par zabah kiyā. ³⁵ Wahāñ Sāul ne pahlī dafā Rab kī tāzīm meñ qurbāngāh banāī.

³⁶ Phir us ne elān kiyā, “Āeñ, ham abhī isī rāt Filistiyōñ kā tāqqub karke un meñ lūṭ-mār kā silsilā jāri rakheñ tāki ek bhī na bache.” Faujiyoñ ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, wuh kuchh karen jo āp ko munāsib lage.” Lekin imām bolā, “Pahle ham Allāh se hidāyat leñ.” ³⁷ Chunāñche Sāul ne Allāh se pūchhā, “Kyā ham Filistiyōñ kā tāqqub jāri rakheñ? Kyā tū unheñ Isrāil ke hawāle kar degā?” Lekin is martabā Allāh ne jawāb na diyā.

³⁸ Yih dekh kar Sāul ne fauj ke tamām rāhnumāoñ ko bulā kar kahā, “Kisī ne gunāh kiyā hai. Mālūm karne kī koshish karen ki kaun qusūrwār hai. ³⁹ Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāil kā Najātdahindā hai, qusūrwār ko fauran sazā-e-maut dī jāegī, k̄hāh wuh merā beṭā Yūnatan kyon na ho.” Lekin sab k̄hāmosh rahe.

⁴⁰ Tab Sāul ne dubārā elān kiyā, “Pūrī fauj ek taraf kharī ho jāe aur Yūnatan aur main dūsri taraf.” Logoñ ne jawāb diyā, “Jo āp ko munāsib lage wuh karen.” ⁴¹ Phir Sāul ne Rab Isrāil ke K̄hudā se duā kī, “Ai Rab, hameñ dikhā ki kaun qusūrwār hai!”

Jab qurā ḍālā gayā to Yūnatan aur Sāul ke guroh ko qusūrwār qarār diyā gayā aur bāqī fauj ko bequsūr. ⁴² Phir Sāul ne hukm diyā, “Ab qurā ḍāl kar patā karen ki main qusūrwār hūñ yā Yūnatan.” Jab qurā ḍālā gayā to Yūnatan qusūrwār ṭhahrā. ⁴³ Sāul ne pūchhā, “Batāeñ, āp ne kyā kiyā?” Yūnatan ne jawāb diyā, “Main ne sirf thoṛā-sā shahd chakh liyā jo merī lāṭhī ke sire par lagā thā. Lekin main marne ke lie taiyār hūñ.” ⁴⁴ Sāul ne kahā, “Yūnatan, Allāh mujhe sakht sazā de agar main āp ko is ke lie sazā-e-maut na dūñ.” ⁴⁵ Lekin faujiyoñ ne etarāz kiyā, “Yih kaisī bāt hai? Yūnatan hī ne apne zabardast hamle se Isrāil ko āj bachā liyā hai. Use kis tarah sazā-e-maut dī jā saktī hai? Kabhī nahīn! Allāh kī hayāt kī qasam, us kā ek bāl bhī bikā nahīn hogā, kyonki āj us ne Allāh kī madad se fatah pāī hai.” Yoñ faujiyoñ ne Yūnatan ko maut se bachā liyā.

⁴⁶ Tab Sāul ne Filistiyōñ kā tāqqub karnā chhoṛ diyā aur apne ghar chalā gayā. Filistī bhī apne mulk meñ wāpas chale gae.

Sāul kī Jangeñ

⁴⁷ Jab Sāul takhtnashīn huā to wuh mulk ke irdgird ke tamām dushmanoñ se larā. In meñ Moāb, Ammon, Adom, Zobāh ke bādshāh aur Filistī shāmil the. Aur jahāñ bhī jang chhiṛī wahāñ us ne fatah pāī. ⁴⁸ Wuh nihāyat bahādur thā. Us ne Amālīqiyōñ ko bhī shikast dī aur yoñ Isrāil ko un tamām dushmanoñ se bachā liyā jo bār bār mulk kī lūṭ-mār karte the.

Sāul kā K̄hāndān

⁴⁹ Sāul ke tīn beṭe the, Yūnatan, Iswī aur Malkīshua. Us kī baṛī beṭī Mīrab aur chhoṭī beṭī Mīkal thī. ⁵⁰ Bīwī kā nām Akhīnūsam bint Akhīmāz thā. Sāul kī fauj kā kamāṇḍar Abinair thā, jo Sāul ke chachā Nair kā beṭā thā. ⁵¹ Sāul kā bāp Qīs aur Abinair kā bāp Nair sage bhāī the jin kā bāp Abiyel thā.

⁵² Sāul ke jīte-jī Filistiyōñ se sakht jang jāri rahī. Is lie jab bhī koī bahādur aur larne ke qābil ādmī nazar āyā to Sāul ne use apnī fauj meñ bhartī kar liyā.

15

Tamām Amālīqiyōn ko Halāk Karne kā Hukm

¹ Ek dīn Samuel ne Sāul ke pās ā kar us se bāt kī, “Rab hī ne mujhe āp ko masah karke Isrāil par muqarrar karne kā hukm diyā thā. Ab Rab kā paighām sun leñ! ² Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main Amālīqiyōn kā merī qaum ke sāth sulūk nahīn bhūl saktā. Us waqt jab Isrāilī Misr se nikal kar Kanān kī taraf safr kar rahe the to Amālīqiyōn ne rāstā band kar diyā thā. ³ Ab waqt ā gayā hai ki tū un par hamlā kare. Sab kuchh tabāh karke mere hawāle kar de. Kuchh bhī bachne na de, balki tamām mardoñ, auratoñ, bachchoñ shīrkharoñ samet, gāy-bailoñ, bheṛ-bakriyōñ, ūñtoñ aur gadhoñ ko maut ke ghāṭ utār de.’ ”

⁴ Sāul ne apne faujiyōn ko bulā kar Talāym meñ un kā jāyzā liyā. Kul 2,00,000 piyāde faujī the, nīz Yahūdāh ke 10,000 afrād. ⁵ Amālīqiyōn ke shahr ke pās pahuñch kar Sāul wādī meñ tāk meñ baiṭh gayā. ⁶ Lekin pahle us ne Qīniyōn ko khabar bhejī, “Amālīqiyōn se alag ho kar un ke pās se chale jāeñ, warnā āp un ke sāth halāk ho jāenge. Kyoñki jab Isrāilī Misr se nikal kar registān meñ safr kar rahe the to āp ne un par mehrbānī kī thī.” Yih khabar milte hī Qīnī Amālīqiyōn se alag ho kar chale gae. ⁷ Tab Sāul ne Amālīqiyōn par hamlā karke unheñ Hawilā se le kar Misr kī mashriqī sarhad Shūr tak shikast dī. ⁸ Pūrī qaum ko talwār se mārā gayā, sirf un kā bādshāh Ajāj zindā pakaṛā gayā. ⁹ Sāul aur us ke faujiyōn ne use zindā chhoṛ diyā. Isī tarah sab se achchhī bheṛ-bakriyōn, gāy-bailoñ, moṭe-tāze bachhroñ aur chidā bheṛ ke bachchoñ ko bhī chhoṛ diyā gayā. Jo bhī achchhā thā bach gayā, kyoñki Isrāilīyōn kā dil nahīn kartā thā ki tandurust aur moṭe-tāze jānwaroñ ko halāk karen. Unhoñ ne sirf un tamām kamzor jānwaroñ ko khatm kiyā jin kī qadar-o-qīmat na thī.

Farmānbardārī Qurbāniyōn se Aham Hai

¹⁰ Phir Rab Samuel se hamkalām huā, ¹¹ “Mujhe dukh hai ki main ne Sāul ko bādshāh banā liyā hai, kyoñki us ne mujh se dūr ho kar merā hukm nahīn mānā.” Samuel ko itnā ghussā āyā ki wuh pūrī rāt buland āwāz se Rab se fariyād kartā rahā. ¹² Agle dīn wuh uṭh kar Sāul se milne gayā. Kisī ne use batāyā, “Sāul Karmil chalā gayā. Wahāñ apne lie yādgār kharā karke wuh āge Jiljāl chalā gayā hai.” ¹³ Jab Samuel Jiljāl pahuñchā to Sāul ne kahā, “Mubārak ho! Main ne Rab kā hukm pūrā kar diyā hai.” ¹⁴ Samuel ne pūchhā, “Jānwaroñ kā yih shor kahāñ se ā rahā hai? Bheṛ-bakriyāñ mamayā rahī aur gāy-bail dākrā rahe haiñ.” ¹⁵ Sāul ne jawāb diyā, “Yih Amālīqiyōn ke hāñ se lāe gae haiñ. Faujiyōn ne sab se achchhe gāy-bailoñ aur bheṛ-bakriyōn ko zindā chhoṛ diyā tāki unheñ Rab āp ke Khudā ke huzūr qurbān karen. Lekin ham ne bāqī sab ko Rab ke hawāle karke mār diyā.”

¹⁶ Samuel bolā, “Khāmosh! Pahle wuh bāt sun leñ jo Rab ne mujhe pichhlī rāt farmāi.” Sāul ne jawāb diyā, “Batāeñ.” ¹⁷ Samuel ne kahā, “Jab āp tamām qaum ke rāhnumā ban gae to ehsās-e-kamtārī kā shikār the. To bhī Rab ne āp ko masah karke Isrāil kā bādshāh banā diyā. ¹⁸ Aur us ne āp ko bhej kar hukm diyā, ‘Jā aur Amālīqiyōn ko pūre taur par halāk karke mere hawāle kar. Us waqt tak in sharīr logoñ se laṛtā rah jab tak wuh sab ke sab miṭ na jāeñ.’ ¹⁹ Ab mujhe batāeñ ki āp ne Rab kī kyoñ na sunī? Āp lūṭe hue māl par kyoñ tūṭ parē? Yih to Rab ke nazdīk gunāh hai.”

²⁰ Sāul ne etarāz kiyā, “Lekin main ne zarūr Rab kī sunī. Jis maqsad ke lie Rab ne mujhe bhejā wuh main ne pūrā kar diyā hai, kyoñki main Amālīq ke bādshāh Ajāj ko giriftār karke yahāñ le āyā aur bāqī sab ko maut ke ghāṭ utār kar Rab ke hawāle kar diyā. ²¹ Mere faujī lūṭe hue māl meñ se sirf sab se achchhī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail chun kar le āe, kyoñki wuh unheñ yahāñ Jiljāl meñ Rab āp ke Khudā ke huzūr qurbān karnā chāhte the.”

²² Lekin Samuel ne jawāb diyā, “Rab ko kyā bāt zyādā pasand hai, āp kī bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyān yā yih kī āp us kī sunte haiñ? Sunanā qurbānī se kahīn behtar aur dhyān denā menḍhe kī charbī se kahīn umdā hai. ²³ Sarkashī ḡhaibdānī ke gunāh ke barābar hai aur ḡhurūr butparastī ke gunāh se kam nahīn hotā. Āp ne Rab kā hukm radd kiyā hai, is lie us ne āp ko radd karke bādshāh kā ohdā āp se chhīn liyā hai.”

²⁴ Tab Sāul ne iqrār kiyā, “Mujh se gunāh huā hai. Maiñ ne āp kī hidāyat aur Rab ke hukm kī kḥilāfwarzī kī hai. Maiñ ne logoñ se ḍar kar un kī bāt mān lī. ²⁵ Lekin ab mehrbānī karke mujhe muāf karen aur mere sāth wāpas āen tāki maiñ āp kī maujūdagī meñ Rab kī parastish kar sakūñ.” ²⁶ Lekin Samuel ne jawāb diyā, “Maiñ āp ke sāth wāpas nahīn chalūngā. Āp ne Rab kā kalām radd kiyā hai, is lie Rab ne āp ko radd karke bādshāh kā ohdā āp se chhīn liyā hai.”

²⁷ Samuel muḥ kar wahāñ se chalne lagā, lekin Sāul ne us ke choḡhe kā dāman itne zor se pakaḥ liyā ki wuh phaṭ kar us ke hāth meñ rah gayā. ²⁸ Samuel bolā, “Jis tarah kapṛā phaṭ kar āp ke hāth meñ rah gayā bilkul usī tarah Rab ne āj hī Isrāil par āp kā iḡhtiyār āp se chhīn kar kisī aur ko de diyā hai, aise shaḡhs ko jo āp se kahīn behtar hai. ²⁹ Jo Isrāil kī shān-o-shaukat hai wuh na jhūṭ boltā, na kabhī apnī soch ko badaltā hai, kyonki wuh insān nahīn ki ek bāt kah kar bād meñ use badle.”

³⁰ Sāul ne dubārā minnat kī, “Beshak maiñ ne gunāh kiyā hai. Lekin barāh-e-karm kam az kam merī qaum ke buzurgoñ aur Isrāil ke sāmne to merī izzat karen. Mere sāth wāpas āen tāki maiñ āp kī maujūdagī meñ Rab āp ke Kḥudā kī parastish kar sakūñ.”

³¹ Tab Samuel mān gayā aur Sāul ke sāth dūsroñ ke pās wāpas āyā. Sāul ne Rab kī parastish kī, ³² phir Samuel ne elān kiyā, “Amāliq ke bādshāh Ajāj ko mere pās le āo!” Ajāj itmīnān se Samuel ke pās āyā, kyonki us ne sochā, “Beshak maut kā kḥatrā ṭal gayā hai.” ³³ Lekin Samuel bolā, “Terī talwār se beshumār māen apne bachchoñ se mahrūm ho gai haiñ. Ab terī mān bhī beaulād ho jāegī.” Yih kah kar Samuel ne wahīn Jiljāl meñ Rab ke huzūr Ajāj ko talwār se ṭukṛe ṭukṛe kar diyā.

³⁴ Phir wuh Rāmā wāpas chalā gayā, aur Sāul apne ghar gayā jo Jibiyā meñ thā. ³⁵ Is ke bād Samuel jīte-jī Sāul se kabhī na milā, kyonki wuh Sāul kā mātām kartā rahā. Lekin Rab ko dukh thā ki maiñ ne Sāul ko Isrāil par kyon muqarrar kiyā.

16

Nae Bādshāh Dāūd ko Muqarrar Kiyā Jātā Hai

¹ Ek dīn Rab Samuel se hamkalām huā, “Tū kab tak Sāul kā mātām karegā? Maiñ ne to use radd karke bādshāh kā ohdā us se le liyā hai. Ab menḍhe kā sīng zaitūn ke tel se bhar kar Bait-laham chalā jā. Wahāñ ek ādmī se mil jis kā nām Yassī hai. Kyonki maiñ ne us ke beṭoñ meñ se ek ko chun liyā hai ki wuh nayā bādshāh ban jāe.” ² Lekin Samuel ne etarāz kiyā, “Maiñ kis tarah jā saktā hūñ? Sāul yih sun kar mujhe mār ḍālegā.” Rab ne jawāb diyā, “Ek jawān gāy apne sāth le kar logoñ ko batā de ki maiñ ise Rab ke huzūr qurbān karne ke lie āyā hūñ. ³ Yassī ko dāwat de ki wuh qurbānī kī ziyāfat meñ sharīk ho jāe. Āge maiñ tujhe batāūngā ki kyā karnā hai. Maiñ tujhe dikḥāūngā ki kis beṭe ko mere lie masah karke chun lenā hai.”

⁴ Samuel mān gayā. Jab wuh Bait-laham pahuñch gayā to log chaunk uṭhe. Larazte larazte shahr ke buzurg us se milne āe aur pūchhā, “Kḥairiyat to hai ki āp hamāre pās ā gae haiñ?” ⁵ Samuel ne unheñ tasallī de kar kahā, “Kḥairiyat hai. Maiñ Rab ke huzūr qurbānī pesh karne ke lie āyā hūñ. Apne āp ko Rab ke lie maḡhsūs-o-muqaddas karen aur phir mere sāth qurbānī kī ziyāfat meñ sharīk ho jāen.” Samuel ne Yassī aur us ke beṭoñ ko bhī dāwat dī aur unheñ apne āp ko maḡhsūs-o-muqaddas karne ko kahā.

⁶ Jab Yassī apne beṭoñ samet qurbānī kī ziyāfat ke lie āyā to Samuel kī nazar Iliyāb par paṛī. Us ne sochā, “Beshak yih wuh hai jise Rab masah karke bādshāh banānā chāhtā hai.” ⁷ Lekin Rab ne farmāyā, “Is kī shakl-o-sūrat aur lambe qad se muta'assir na ho, kyonki yih mujhe nāmanzūr hai. Maiñ insān kī nazar se nahīñ dekhṭā. Kyonki insān zāhirī sūrat par ghaur karke faisla kartā hai jabki Rab ko har ek kā dil sāf sāf nazar ātā hai.”

⁸ Phir Yassī ne apne dūstre beṭe Abīnadāb ko bulā kar Samuel ke sāmne se guzarne diyā. Samuel bolā, “Nahīñ, Rab ne ise bhī nahīñ chunā.” ⁹ Is ke bād Yassī ne tūstre beṭe Sammā ko pesh kiyā. Lekin yih bhī nahīñ chunā gayā thā. ¹⁰ Yoñ Yassī ne apne sāt beṭoñ ko ek ek karke Samuel ke sāmne se guzarne diyā. In meñ se koī Rab kā chunā huā bādshāh na niklā. ¹¹ Ākhirkār Samuel ne pūchhā, “In ke alāwā koī aur beṭā to nahīñ hai?” Yassī ne jawāb diyā, “Sab se chhoṭā beṭā abhī bāqī rah gayā hai, lekin wuh bāhar khetoñ meñ bheṛ-bakriyoñ kī nigarānī kar rahā hai.” Samuel ne kahā, “Use fauran bulā leñ. Us ke āne tak ham khāne ke lie nahīñ baiṭheñge.”

¹² Chunāñche Yassī chhoṭe ko bulā kar andar le āyā. Yih beṭā gorā thā. Us kī āñkheñ khūbsūrat aur shakl-o-sūrat qābil-e-tārif thī. Rab ne Samuel ko batāyā, “Yihī hai. Uṭh kar ise masah kar.” ¹³ Samuel ne tel se bharā huā menḍhe kā sīng le kar use Dāūd ke sar par unḍel diyā. Sab bhāī maujūd the. Usī waqt Rab kā Rūh Dāūd par nāzil huā aur us kī sārī umr us par ṭahrā rahā. Phir Samuel Rāmā wāpas chalā gayā.

Dāūd Sāul ko Badrūh se Ārām Dilātā Hai

¹⁴ Lekin Rab ke Rūh ne Sāul ko chhoṛ diyā thā. Is ke bajāe Rab kī taraf se ek burī rūh use dahshatzadā karne lagī. ¹⁵ Ek dīn Sāul ke mulāzimoñ ne us se kahā, “Allāh kī taraf se ek burī rūh āp ke dil meñ dahshat paidā kar rahī hai. ¹⁶ Hamārā āqā apne khādimoñ ko hukm de ki wuh kisī ko ḡhūnḡ lāeñ jo sarod bajā sake. Jab bhī Allāh kī taraf se yih burī rūh āp par āe to wuh apnā sāz bajā kar āp ko sukūn dilāegā.”

¹⁷ Sāul ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, aisā hī karo. Kisī ko bulā lāo jo sāz bajāne meñ māhir ho.” ¹⁸ Ek mulāzim bolā, “Maiñ ne ek ādmī ko dekhā hai jo khūb bajā saktā hai. Wuh Bait-laham ke rahne wāle Yassī kā beṭā hai. Wuh na sirf mahārat se sarod bajā saktā hai balki baṛā jangjū bhī hai. Yih bhī us kī ek khūbī hai ki wuh har mauqe par samajhdārī se bāt kar saktā hai. Aur wuh khūbsūrat bhī hai. Rab us ke sāth hai.”

¹⁹ Sāul ne fauran apne qāsidoñ ko Yassī ke pās bhej kar use ittalā dī, “Apne beṭe Dāūd ko jo bheṛ-bakriyoñ ko sañbhāltā hai mere pās bhej denā.” ²⁰ Yih sun kar Yassī ne roṭī, mai kā mashkizā aur ek jawān bakrī gadhe par lād kar Dāūd ke hawāle kar dī aur use Sāul ke darbār meñ bhej diyā.

²¹ Is tarah Dāūd Sāul kī khidmat meñ hāzir ho gayā. Wuh bādshāh ko bahut pasand āyā balki Sāul ko itnā pyārā lagā ki use apnā silāhbardār banā liyā. ²² Sāul ne Yassī ko ittalā bhejī, “Dāūd mujhe bahut pasand āyā hai, is lie use mustaqil taur par merī khidmat karne kī ijāzat deñ.” ²³ Aur jab bhī burī rūh Sāul par ātī to Dāūd apnā sarod bajāne lagtā. Tab Sāul ko sukūn miltā aur burī rūh us par se dūr ho jātī.

17

Jātī Jālūt

¹ Ek dīn Filistiyōñ ne apnī fauj ko Yahūdāh ke shahr Sokā ke qarīb jamā kiyā. Wuh Ifas-dammīm meñ khaimāzan hue jo Sokā aur Azīqā ke darmiyān hai. ² Jawāb meñ Sāul ne apnī fauj ko bulā kar Wādī-e-Ailā meñ jamā kiyā. Wahāñ Isrāīl ke mard jang ke lie tartīb se khare hue. ³ Yoñ Filistī ek pahārī par khare the aur Isrāīlī dūsrī pahārī par. Un ke bīch meñ wādī thī.

⁴ Phir Filistī safon se Jāt Shahr kā pahalwān nikal kar Isrāīliyon ke sāmne kharā huā. Us kā nām Jālūt thā aur wuh 9 fuṭ se zyādā lambā thā. ⁵ Us ne hifāzat ke lie pītal kī kaī chīzeñ pahan rakhī thīñ: sar par kḥod, dhar par zirābaktar jo 57 kilogrām waznī thā ⁶ aur pīñḍliyon par baktar. Kandhoñ par pītal kī shamshīr laṭkī huī thī. ⁷ Jo nezā wuh pakar kar chal rahā thā us kā dastā khaḍḍī ke shahtīr jaisā moṭā aur lambā thā, aur us ke lohe kī nok kā wazn 7 kilogrām se zyādā thā. Jālūt ke āge āge ek ādmī us kī ḍhāl uṭhāe chal rahā thā.

⁸ Jālūt Isrāīlī safon ke sāmne ruk kar garjā, “Tum sab kyon laṛne ke lie saf-ārā ho gae ho? Kyā main Filistī nahīñ hūñ jabki tum sirf Sāūl ke naukār-chākar ho? Chalo, ek ādmī ko chun kar use yahāñ nīche mere pās bhej do. ⁹ Agar wuh mujh se laṛ sake aur mujhe mār de to ham tumhāre ḡhulām ban jāēnge. Lekin agar main us par ḡhālib ā kar use mār ḍālūñ to tum hamāre ḡhulām ban jāoge. ¹⁰ Āj main Isrāīlī safon kī badnāmī karke unheñ chailēñ kartā hūñ kī mujhe ek ādmī do jo mere sāth laṛe.” ¹¹ Jālūt kī yih bāteñ sun kar Sāūl aur tamām Isrāīlī ghabrā gae. Aur un par dahshat tārī ho gaī.

Dāūd Bhāīyon se Milne ke lie Fauj ke pās Jātā Hai

¹² Us waqt Dāūd kā bāp Yassī kāfī būrhā ho chukā thā. Us ke kul 8 beṭe the, aur wuh Ifrātā ke ilāqe ke Bait-laham meñ rahtā thā. ¹³ Lekin us ke tīn sab se barē beṭe Filistiyon se laṛne ke lie Sāūl kī fauj meñ bhartī ho gae the. Sab se barē kā nām Iliyāb, dūsre kā Abīnadāb aur tīsre kā Sammā thā. ¹⁴⁻¹⁵ Dāūd to sab se chhoṭā bhāī thā. Wuh dūsron kī tarah pūrā waqt Sāūl ke pās na guzār sakā, kyonki use bāp kī bheṛ-bakriyon ko sañbhālne kī zimmedārī dī gaī thī. Is lie wuh ātā jātā rahā. Chunāñche wuh maujūd nahīñ thā ¹⁶ jab Jālūt 40 dīn subh-o-shām Isrāīliyon kī safon ke sāmne kharā ho kar unheñ chailēñ kartā rahā.

¹⁷ Ek dīn Yassī ne Dāūd se kahā, “Beṭā, apne bhāīyon ke pās kaimp meñ jā kar un kā patā karo. Bhune hue anāj ke yih 16 kilogrām aur yih das roṭiyāñ apne sāth le kar jaldī jaldī udhar pahuñch jāo. ¹⁸ Panīr kī yih das ṭikkīyāñ un ke kaptān ko de denā. Bhāīyon kā hāl mālūm karke un kī koī chīz wāpas le āo tāki mujhe tasallī ho jāe kī wuh ṭhīk haiñ. ¹⁹ Wuh Wādī-e-Ailā meñ Sāūl aur Isrāīlī fauj ke sāth Filistiyon se laṛ rahe haiñ.” ²⁰ Agle dīn subah-sawere Dāūd ne rewaṛ ko kisī aur ke sapurd karke sāmān uṭhāyā aur Yassī kī hidāyat ke mutābiq chalā gayā. Jab wuh kaimp ke pās pahuñch gayā to Isrāīlī faujī nāre lagā lagā kar maidān-e-jang ke lie nikal rahe the. ²¹ Wuh laṛne ke lie tartīb se kharā ho gae. Aur dūsri taraf Filistī safon bhī taiyār huīñ. ²² Yih dekh kar Dāūd ne apnī chīzeñ us ādmī ke pās chhoṛ dīñ jo lashkar ke sāmān kī nigarānī kar rahā thā, phir bhāḡ kar maidān-e-jang meñ bhāīyon se milne chalā gayā.

Wuh abhī un kā hāl pūchh hī rahā thā ²³ kī Jātī Jālūt māmūl ke mutābiq Filistiyon kī safon se nikal kar Isrāīliyon ke sāmne wuhī tanz kī bāteñ bakne lagā. Dāūd ne bhī us kī bāteñ sunīñ. ²⁴ Jālūt ko deḡhte hī Isrāīliyon ke roṅṅte kharā ho gae. Aur wuh bhāḡ kar ²⁵ āpas meñ kahne lage, “Kyā āp ne is ādmī ko hamārī taraf barḡhte hue deḡhā? Suneñ kī wuh kis tarah hamārī badnāmī karke hameñ chailēñ kar rahā hai. Bādshāh ne elān kiyā hai kī jo shaḡhs ise mār de use barā ajr milegā. Shahzādī se us kī shādī hogī, aur āindā us ke bāp ke kḥāndān ko ṭaiks nahīñ denā paṛegā.”

²⁶ Dāūd ne sāth wāle faujiyon se pūchhā, “Kyā kah rahe haiñ? Us ādmī ko kyā inām milegā jo is Filistī ko mār kar hamārī qaum kī ruswāī dūr karegā? Yih nāmāḡhtūñ Filistī kaun hai kī zindā Kḥudā kī fauj kī badnāmī karke use chailēñ kare!” ²⁷ Logon ne dubārā Dāūd ko batāyā kī bādshāh us ādmī ko kyā degā jo Jālūt ko mār ḍālegā.

²⁸ Jab Dāūd ke barē bhāī Iliyāb ne Dāūd kī bāteñ sunīñ to use ḡhussā āyā aur wuh use jhīrakne lagā, “Tū kyon āyā hai? Bayābān meñ apnī chand ek bheṛ-bakriyon ko

kis ke pās chhoṛ āyā hai? Maiñ terī shokhī aur dil kī sharārat khūb jāntā hūñ. Tū sirf jang kā tamāshā dekhne āyā hai!” ²⁹ Dāūd ne pūchhā, “Ab mujh se kyā ghaltī huī? Maiñ ne to sirf sawāl pūchhā.” ³⁰ Wuh us se muṛ kar kisī aur ke pās gayā aur wuhī bāt pūchhne lagā. Wuhī jawāb milā.

Hathiyār kā Chunāo

³¹ Dāūd kī yih bāteñ sun kar kisī ne Sāul ko ittalā dī. Sāul ne use fauran bulāyā. ³² Dāūd ne bādshāh se kahā, “Kisī ko is Filistī kī wajah se himmat nahīñ hārnā chāhie. Maiñ us se laṛūngā.” ³³ Sāul bolā, “Āp? Āp jaisā laṛkā kis tarah us kā muqābalā kar saktā hai? Āp to abhī bachche se ho jabki wuh tajrabākār jangjū hai jo jawānī se hathiyār istemāl kartā āyā hai.”

³⁴ Lekin Dāūd ne isrār kiyā, “Maiñ apne bāp kī bheṛ-bakriyon kī nigarānī kartā hūñ. Jab kabhī koī sherbabar yā rīchh rewaṛ kā jānwar chhīn kar bhāg jātā ³⁵ to maiñ us ke pīchhe jātā aur use mār mār kar bheṛ ko us ke muñh se chhuṛā letā thā. Agar sher yā rīchh jawāb meñ mujh par hamlā kartā to maiñ us ke sar ke bāloñ ko pakar kar use mār detā thā. ³⁶ Is tarah āp ke khādim ne kāī sheroñ aur rīchhoñ ko mār dālā hai. Yih nāmaḳhtūn bhī un kī tarah halāk ho jāegā, kyonki us ne zindā Khudā kī fauj kī badnāmī karke use chailenj kiyā hai. ³⁷ Jis Rab ne mujhe sher aur rīchh ke panje se bachā liyā hai wuh mujhe is Filistī ke hāth se bhī bachāegā.”

Sāul bolā, “Thīk hai, jāeñ aur Rab āp ke sāth ho.” ³⁸ Us ne Dāūd ko apnā zirābaktar aur pītal kā khod pahnāyā. ³⁹ Phir Dāūd ne Sāul kī talwār bāndh kar chalne kī koshish kī. Lekin use bahut mushkil lag rahā thā. Us ne Sāul se kahā, “Maiñ yih chīzeñ pahan kar nahīñ laṛ saktā, kyonki maiñ in kā ādī nahīñ hūñ.” Unheñ utār kar ⁴⁰ us ne nadī se pāñch chikne chikne patthar chun kar unheñ apnī charwāhe kī thailī meñ dāl liyā. Phir charwāhe kī apnī lāthī aur falākhan pakar kar wuh Filistī se laṛne ke lie Isrāīlī safon se niklā.

Dāūd kī Fatah

⁴¹ Jālūt Dāūd kī jānib barhā. Dhāl ko uthāne wālā us ke āge āge chal rahā thā. ⁴² Us ne hiqāratāmez nazaron se Dāūd kā jāyzā liyā, kyonki wuh gorā aur khūbsūrat naujawān thā. ⁴³ Wuh garjā, “Kyā maiñ kuttā hūñ ki tū lāthī le kar merā muqābalā karne āyā hai?” Apne dewatāon ke nām le kar wuh Dāūd par lānat bhej kar ⁴⁴ chillāyā, “Idhar ā tāki maiñ terā gosht parindoñ aur janglī jānwaron ko khilāūñ.”

⁴⁵ Dāūd ne jawāb diyā, “Āp talwār, nezā aur shamshir le kar merā muqābalā karne āe haiñ, lekin maiñ Rabbul-afwāj kā nām le kar ātā hūñ, usī kā nām jo Isrāīlī fauj kā Khudā hai. Kyonki āp ne usī ko chailenj kiyā hai. ⁴⁶ Āj hī Rab āp ko mere hāth meñ kar degā, aur maiñ āp kā sar qalam kar dūngā. Isī din maiñ Filistī faujiyon kī lāsheñ parindoñ aur janglī jānwaron ko khilā dūngā. Tab tamām duniyā jān legī ki Isrāīl kā Khudā hai. ⁴⁷ Sab jo yahāñ maujūd haiñ jān leñge ki Rab ko hamēñ bachāne ke lie talwār yā neze kī zarūrat nahīñ hotī. Wuh khud hī jang kar rahā hai, aur wuhī āp ko hamāre qabze meñ kar degā.”

⁴⁸ Jālūt Dāūd par hamlā karne ke lie āge barhā, aur Dāūd bhī us kī taraf daurā. ⁴⁹ Chalte chalte us ne apnī thailī se patthar nikālā aur use falākhan meñ rakh kar zor se chalāyā. Patthar urtā urtā Filistī ke mātthe par jā lagā. Wuh khoparī meñ dhañs gayā, aur pahalwān muñh ke bal gir gayā. ⁵⁰⁻⁵¹ Yon Dāūd falākhan aur patthar se Filistī par ghālib āyā. Us ke hāth meñ talwār nahīñ thī. Tab us ne Jālūt kī taraf daur kar usī kī talwār miyān se khīñch kar Filistī kā sar kāt dālā.

Jab Filistiyon ne dekhā ki hamārā pahalwān halāk ho gayā hai to wuh bhāg nikle. ⁵² Isrāīl aur Yahūdāh ke mard fatah ke nāre lagā lagā kar Filistiyon par tūt parē. Un kā tāqqub karte karte wuh Jāt aur Aqrūn ke darwāzon tak pahuñch gae. Jo rāstā

Shāraim se Jāt aur Aqrūn tak jātā hai us par har taraf Filistiyon kī lāsheñ nazar āññ.
⁵³ Phir Isrāīliyon ne wāpas ā kar Filistiyon kī chhoṛī huī lashkargāh ko lūṭ liyā.

⁵⁴ Bād meñ Dāūd Jālūt kā sar Yarūshalam ko le āyā. Filistī ke hathiyār us ne apne khaime meñ rakh lie.

Sāul Dāūd ke Khāndān kā Patā Kartā Hai

⁵⁵ Jab Dāūd Jālūt se laṛne gayā to Sāul ne fauj ke kamānḍar Abinair se pūchhā, “Is jawān ādmī kā bāp kaun hai?” Abinair ne jawāb diyā, “Āp kī hayāt kī qasam, mujhe mālūm nahīñ.” ⁵⁶ Bādshāh bolā, “Phir patā karen!” ⁵⁷ Jab Dāūd Filistī kā sar qalam karke wāpas āyā to Abinair use bādshāh ke pās lāyā. Dāūd abhī Jālūt kā sar uṭhāe phir rahā thā. ⁵⁸ Sāul ne pūchhā, “Āp kā bāp kaun hai?” Dāūd ne jawāb diyā, “Main Bait-laham ke rahne wāle āp ke khādim Yassī kā beṭā hūñ.”

18

Dāūd aur Yūnatan kī Dostī

¹ Is guftgū ke bād Dāūd kī mulāqāt bādshāh ke beṭe Yūnatan se huī. Un meñ fauran gahrī dostī paidā ho gaī, aur Yūnatan Dāūd ko apnī jān ke barābar azīz rakhne lagā.

² Us dīn se Sāul ne Dāūd ko apne darbār meñ rakh liyā aur use bāp ke ghar wāpas jāne na diyā. ³ Aur Yūnatan ne Dāūd se ahd bāndhā, kyonki wuh Dāūd ko apnī jān ke barābar azīz rakhtā thā. ⁴ Ahd kī tasdīq ke lie Yūnatan ne apnā choḡhā utār kar use apne zirābaktar, talwār, kamān aur peṭī samet Dāūd ko de diyā.

⁵ Jahān bhī Sāul ne Dāūd ko laṛne ke lie bhejā wahāñ wuh kāmyāb huā. Yih dekh kar Sāul ne use fauj kā baṛā afsar banā diyā. Yih bāt awām aur Sāul ke afsaron ko pasand āī.

Sāul Dāūd se Hasad Kartā Hai

⁶ Jab Dāūd Filistiyon ko shikast dene se wāpas āyā to tamām shahron se aurateñ nikal kar Sāul Bādshāh se milne āññ. Daf aur sāz bajāte hue wuh khushī ke gīt gā gā kar nāchne lagiñ. ⁷ Aur nāchte nāchte wuh gātī rahīñ, “Sāul ne to hazār halāk kie jabki Dāūd ne das hazār.”

⁸ Sāul baṛe ḡhusse meñ ā gayā, kyonki auraton kā gīt use nihāyat burā lagā. Us ne sochā, “Un kī nazar meñ Dāūd ne das hazār halāk kie jabki main ne sirf hazār. Ab sirf yih bāt rah gaī hai ki use bādshāh muqarrar kiya jāe.” ⁹ Us waqt se Sāul Dāūd ko shak kī nazar se dekhne lagā. ¹⁰⁻¹¹ Agle dīn Allāh ne dubārā Sāul par burī rūh āne dī, aur wuh ghar ke andar wajd kī hālat meñ ā gayā. Dāūd māmūl ke mutābiq sāz bajāne lagā tāki bādshāh ko sukūn mile. Sāul ke hāth meñ nezā thā. Achānak us ne use phaiñk kar Dāūd ko dīwār ke sāth chhed dālne kī koshish kī. Lekin Dāūd ek taraf haṭ kar bach niklā. Ek aur dafā aisā huā, lekin Dāūd phir bach gayā.

¹² Yih dekh kar Sāul Dāūd se ḍarne lagā, kyonki us ne jān liyā ki Rab mujhe chhoṛ kar Dāūd kā hāmī ban gayā hai. ¹³ Ākhirkār us ne Dāūd ko darbār se dūr karke hazār faujiyon par muqarrar kar diyā. In ādmiyon ke sāth Dāūd mukhtalif jangoñ ke lie nikaltā rahā. ¹⁴ Aur jo kuchh bhī wuh kartā us meñ kāmyāb rahtā, kyonki Rab us ke sāth thā. ¹⁵ Jab Sāul ne dekhā ki Dāūd ko kitnī zyādā kāmyābī huī hai to wuh us se mazīd ḍar gayā. ¹⁶ Lekin Isrāīl aur Yahūdāh ke bāqī log Dāūd se bahut muhabbat rakhte the, kyonki wuh har jang meñ nikalte waqt se le kar ghar wāpas āte waqt tak un ke āge āge chaltā thā.

Dāūd Sāul kā Dāmād Ban Jātā Hai

¹⁷ Ek dīn Sāul ne Dāūd se bāt kī, “Main apnī baṛī beṭī Mīrab kā rishtā āp ke sāth bāndhnā chāhtā hūñ. Lekin pahle sābit karen ki āp achchhe faujī haiñ, jo Rab kī jangoñ meñ khūb hissā le.” Lekin dil hī dil meñ Sāul ne sochā, “Khud to main Dāūd

par hāth nahīn uṭhāūngā, behtar hai ki wuh Filistiyon ke hāthon mārā jāe.” ¹⁸ Lekin Dāūd ne etarāz kiyā, “Main kaun hūn ki bādshāh kā dāmād banūn? Isrāīl meñ to mere kḥāndān aur ābāi kunbe kī koī haisiyat nahīn.”

¹⁹ To bhī shādī kī taiyāriyān kī gāīn. Lekin jab muqarrarā waqt ā gayā to Sāūl ne Mīrab kī shādī ek aur ādmī banām Adriyel Mahūlātī se karwā dī.

²⁰ Itne meñ Sāūl kī chhoṭī beṭī Mīkal Dāūd se muhabbat karne lagī. Jab Sāūl ko is kī khabar milī to wuh kḥush huā. ²¹ Us ne sochā, “Ab main beṭī kā rishtā us ke sāth bāndh kar use yon phānsā dūngā ki wuh Filistiyon se larṭe larṭe mar jāegā.” Dāūd se us ne kahā, “Āj āp ko merā dāmād banane kā dubārā mauqā milegā.”

²² Phir us ne apne mulāzimon ko hukm diyā ki wuh chupke se Dāūd ko batāen, “Suneñ, āp bādshāh ko pasand haiñ, aur us ke tamām afsar bhī āp ko pyār karte haiñ. Āp zarūr bādshāh kī peshkash qabūl karke us kā dāmād ban jāen.” ²³ Lekin Dāūd ne etarāz kiyā, “Kyā āp kī dānist meñ bādshāh kā dāmād bananā chhoṭī-sī bāt hai? Main to gharīb ādmī hūn, aur merī koī haisiyat nahīn.”

²⁴ Mulāzimon ne bādshāh ke pās wāpas jā kar use Dāūd ke alfāz batāe. ²⁵ Sāūl ne unheñ phir Dāūd ke pās bhej kar use ittalā dī, “Bādshāh mahr ke lie paise nahīn māngtā balki yih ki āp un ke dushmanon se badlā le kar 100 Filistiyon ko qatl kar deñ. Sabūt ke taur par āp ko un kā khatnā karke jild kā kaṭā huā hissā bādshāh ke pās lānā paregā.” Shart kā maqsad yih thā ki Dāūd Filistiyon ke hāthon mārā jāe.

²⁶ Jab Dāūd ko yih khabar milī to use Sāūl kī peshkash pasand āī. Muqarrarā waqt se pahle ²⁷ us ne apne ādmiyon ke sāth nikal kar 200 Filistiyon ko mār diyā. Lashon kā khatnā karke wuh jild ke kul 200 ṭukre bādshāh ke pās lāyā tāki bādshāh kā dāmād bane. Yih dekh kar Sāūl ne us kī shādī Mīkal se karwā dī.

²⁸ Sāūl ko mānanā parā ki Rab Dāūd ke sāth hai aur ki merī beṭī Mīkal use bahut pyār kartī hai. ²⁹ Tab wuh Dāūd se aur bhī ḍarne lagā. Is ke bād wuh jīte-jī Dāūd kā dushman banā rahā. ³⁰ Un dinon meñ Filistī sardār Isrāīl se larṭe rahe. Lekin jab bhī wuh jang ke lie nikle to Dāūd Sāūl ke baqī afsaron kī nisbat zyādā kāmyāb hotā thā. Natīje meñ us kī shohrat pūre mulk meñ phail gāī.

19

Yūnatan Dāūd kī Sifārish Kartā Hai

¹ Ab Sāūl ne apne beṭe Yūnatan aur tamām mulāzimon ko sāf batāyā ki Dāūd ko halāk karnā hai. Lekin Dāūd Yūnatan ko bahut pyārā thā, ² is lie us ne use āgāh kiyā, “Merā bāp āp ko mār dene ke mawāqe dhūnd rahā hai. Kal subah khabardār raheñ. Kahīn chhup kar merā intazār karen. ³ Phir main apne bāp ke sāth shahr se nikal kar āp ke qarīb se guzarūnga. Wahān main un se āp kā muāmalā chheṛ kar mālūm karūnga ki wuh kyā irādā rakhte haiñ. Jo kuchh bhī wuh kaheñge main āp ko batā dūngā.”

⁴ Aglī subah jab Yūnatan ne apne bāp se bāt kī to us ne Dāūd kī sifārish karke kahā, “Bādshāh apne kḥādim Dāūd kā gunāh na karen, kyonki us ne āp kā gunāh nahīn kiyā balki hameshā āp ke lie faydāmand rahā hai. ⁵ Usī ne apnī jān ko khatre meñ ḍāl kar Filistī ko mār ḍālā, aur Rab ne us ke wasīle se tamām Isrāīl ko baṛī najāt baḥshī. Us waqt āp kḥud bhī sab kuchh dekh kar kḥush hue. To phir āp gunāh karke us jaise bequsūr ādmī ko kyon bilāwajah marwānā chāhte haiñ?”

⁶ Yūnatan kī bāteñ sun kar Sāūl mān gayā. Us ne wādā kiyā, “Rab kī hayāt kī qasam, Dāūd ko mārā nahīn jāegā.” ⁷ Bād meñ Yūnatan ne Dāūd ko bulā kar use sab kuchh batāyā, phir use Sāūl ke pās lāyā. Tab Dāūd pahle kī tarah bādshāh kī khidmat karne lagā.

Sāūl kā Dāūd par Dūsrā Hamlā

⁸ Ek bār phir jang chhir gaī, aur Dāūd nikal kar Filistiyon se larā. Is dafā bhī us ne unheñ yon shikast dī ki wuh farār ho gae. ⁹ Lekin ek din jab Sāul apnā nezā pakare ghar meñ baiṭhā thā to Allāh kī bhejī huī burī rūh us par ghālib aī. Us waqt Dāūd sarod bajā rahā thā. ¹⁰ Achānak Sāul ne neze ko phaiṅk kar Dāūd ko dīwār ke sāth chhed dālne kī koshish kī. Lekin wuh ek taraf haṭ gayā aur nezā us ke qarīb se guzar kar dīwār meñ dhañs gayā. Dāūd bhāg gayā aur us rāt Sāul ke hāth se bach gayā.

¹¹ Sāul ne fauran apne ādmiyon ko Dāūd ke ghar ke pās bhej diyā tāki wuh makān kī pahrādārī karke Dāūd ko subah ke waqt qatl kar deñ. Lekin Dāūd kī biwī Mīkal ne us ko āgāh kar diyā, “Āj rāt ko hī yahān se chale jāeñ, warnā āp nahīn bacheñge balki kal subah hī mār die jāeñge.” ¹² Chunāñche Dāūd ghar kī khiṛkī meñ se niklā, aur Mīkal ne utarne meñ us kī madad kī. Tab Dāūd bhāg kar bach gayā.

¹³ Mīkal ne Dāūd kī chārpāi par but rakh kar us ke sar par bakriyon ke bāl lagā die aur bāqī hisse par kambal bichhā diyā. ¹⁴ Jab Sāul ke ādmī Dāūd ko pakarne ke lie āe to Mīkal ne kahā, “Wuh bīmār hai.” ¹⁵ Faujiyon ne Sāul ko ittalā dī to us ne unheñ hukm diyā, “Use chārpāi samet hī mere pās le āo tāki use mār dūñ.”

¹⁶ Jab wuh Dāūd ko le jāne ke lie āe to kyā dekhte haiñ ki us kī chārpāi par but parā hai jis ke sar par bakriyon ke bāl lage haiñ. ¹⁷ Sāul ne apnī beṭī ko bahut jhiṛkā, “Tū ne mujhe is tarah dhokā de kar mere dushman kī farār hone meñ madad kyon kī? Terī hī wajah se wuh bach gayā.” Mīkal ne jawāb diyā, “Us ne mujhe dhamkī dī ki maiñ tujhe qatl kar dūngā agar tū farār hone meñ merī madad na kare.”

Dāūd Rāmā meñ Samuel ke pās

¹⁸ Is tarah Dāūd bach niklā. Wuh Rāmā meñ Samuel ke pās farār huā aur use sab kuchh sunāyā jo Sāul ne us ke sāth kiyā thā. Phir donoñ mil kar Nayot chale gae. Wahān wuh ṭhahre. ¹⁹ Sāul ko ittalā dī gaī, “Dāūd Rāmā ke Nayot meñ ṭahrā huā hai.” ²⁰ Us ne fauran apne ādmiyon ko use pakarne ke lie bhej diyā. Jab wuh pahuñche to dekhā ki nabiyon kā pūrā guroh wahān nabuwwat kar rahā hai, aur Samuel khud un kī rāhnumāi kar rahā hai. Unheñ dekhte hī Allāh kā Rūh Sāul ke ādmiyon par nāzil huā, aur wuh bhī nabuwwat karne lage. ²¹ Sāul ko is bāt kī khabar milī to us ne mazīd ādmiyon ko Rāmā bhej diyā. Lekin wuh bhī wahān pahuñchte hī nabuwwat karne lage. Sāul ne tisrī bār ādmiyon ko bhej diyā, lekin yihī kuchh un ke sāth bhī huā.

²² Ākhir meñ Sāul khud Rāmā ke lie rawānā huā. Chalte chalte wuh sīkū ke bare hauz par pahuñchā. Wahān us ne logon se pūchhā, “Dāūd aur Samuel kahān haiñ?” Unhon ne jawāb diyā, “Rāmā kī ābādī Nayot meñ.”

²³ Sāul abhī Nayot nahīn pahuñchā thā ki Allāh kā Rūh us par bhī nāzil huā, aur wuh nabuwwat karte karte Nayot pahuñch gayā. ²⁴ Wahān wuh apne kapron ko utār kar Samuel ke sāmne nabuwwat kartā rahā. Nabuwwat karte karte wuh zamīn par leṭ gayā aur wahān pūre din aur pūrī rāt parā rahā. Isī wajah se yih qaul mashhūr huā, “Kyā Sāul ko bhī nabiyon meñ shumār kiyā jātā hai?”

20

Dāūd aur Yūnatan Ahd Bāndhte Haiñ

¹ Ab Dāūd Rāmā ke Nayot se bhī bhāg gayā. Chupke se wuh Yūnatan ke pās āyā aur pūchhā, “Mujh se kyā ghaltī huī hai? Merā kyā qusūr hai? Mujh se āp ke bāp ke khalāf kyā jurm sarzad huā hai ki wuh mujhe qatl karnā chāhte haiñ?”

² Yūnatan ne etarāz kiyā, “Yih kabhī nahīn ho saktā! Āp nahīn mareñge. Merā bāp to mujhe hameshā sab kuchh batā detā hai, khāh bāt barī ho yā chhoṭī. To phir wuh aisā koī mansūbā mujh se kyon chhupāe? Āp kī yih bāt sarāsar ghalat hai.”

³ Lekin Dāūd ne qasam khā kar isrār kiyā, “Zāhir hai ki āp ko is ke bāre mein ilm nahīn. Āp ke bāp ko sāf mālūm hai ki main āp ko pasand hūn. ‘Wuh to sochte honge, Yūnatan ko is bāt kā ilm na ho, warnā wuh dukh mahsūs karegā.’ Lekin Rab kī aur āp kī jān kī qasam, main bāre khatre mein hūn, aur maut se bachnā mushkil hī hai.”

⁴ Yūnatan ne kahā, “Mujhe batāen ki main kyā karūn to main use karūnga.” ⁵ Tab Dāūd ne apnā mansūbā pesh kiyā. “Kal Nae Chānd kī Īd hai, aur bādshāh tawaqqo karenge ki main un kī ziyāfat mein sharīk hūn. Lekin is martabā mujhe parson shām tak bāhar khule maidān mein chhupā rahne kī ijāzat den. ⁶ Agar āp ke bāp merā patā karen to unhein kah denā, ‘Dāūd ne bāre zor se mujh se apne shahr Bait-laham ko jāne kī ijāzat māngī. Use barī jaldī thī, kyonki us kā pūrā khāndān apnī sālānā qurbānī chāhānā chāhtā hai.’ ⁷ Agar āp ke bāp jāwāb den ki thīk hai to phir mālūm hogā ki khatrā tal gayā hai. Lekin agar wuh bāre ghusse mein ā jāen to yaqīn jānen ki wuh mujhe nuqsān pahunchāne kā irādā rakhte hai. ⁸ Barāh-e-karm mujh par mehrbānī karke yād rakhen ki āp ne Rab ke sāmne apne khādim se ahd bāndhā hai. Agar main wāqā qusūrwar thahrūn to āp khud mujhe mār dālen. Lekin kisī sūrat mein bhī mujhe apne bāp ke hawāle na karen.”

⁹ Yūnatan ne jāwāb diyā, “Fikr na karen, main kabhī aisā nahīn karūnga. Jab bhī mujhe ishārā mil jāe ki merā bāp āp ko qatl karne kā irādā rakhtā hai to main zarūr āp ko fauran ittalā dūngā.” ¹⁰ Dāūd ne pūchhā, “Agar āp ke bāp ghusse mein jāwāb den to kaun mujhe khabar pahunchāegā?”

¹¹ Yūnatan ne jāwāb mein kahā, “Āen ham nikal kar khule maidān mein jāen.” Donon nikle ¹² to Yūnatan ne Dāūd se kahā, “Rab Isrāīl ke Khudā kī qasam, parson is waqt tak main apne bāp se bāt mālūm kar lūngā. Agar wuh āp ke bāre mein achchhī soch rakhe aur main āp ko ittalā na dūn ¹³ to Rab mujhe saḥt sazā de. Lekin agar mujhe patā chale ki merā bāp āp ko mār dene par tulā huā hai to main āp ko is kī ittalā bhī dūngā. Is sūrat mein main āp ko nahīn rokūngā balki āp ko salāmatī se jāne dūngā. Rab usī tarah āp ke sāth ho jis tarah wuh pahle mere bāp ke sāth thā. ¹⁴ Lekin darḥāst hai ki mere jite-jī mujh par Rab kī-sī mehrbānī karen tāki main mar na jāūn. ¹⁵ Mere khāndān par bhī hameshā tak mehrbānī karen. Wuh kabhī bhī āp kī mehrbānī se mahrūm na ho jāe, us waqt bhī nahīn jab Rab ne āp ke tamām dushmanon ko rū-e-zamīn par se miṭā diyā hogā.”

¹⁶ Chunānche Yūnatan ne Dāūd se ahd bāndh kar kahā, “Rab Dāūd ke dushmanon se badlā le.” ¹⁷ Wuh bolā, “Qasam khāen ki āp yīh ahd utne pukhtā irāde se qāym rakhenge jitnī āp mujh se muhabbat rakhte hai.” Kyonki Yūnatan Dāūd ko apnī jān ke barābar azīz rakhtā thā.

¹⁸ Phir Yūnatan ne apnā mansūbā pesh kiyā. “Kal to Nae Chānd kī Īd hai. Jaldī se patā chalegā ki āp nahīn āe, kyonki āp kī kursī khālī rahegi. ¹⁹ Is lie parson shām ke waqt khule maidān mein wahān chale jāen jahān pahle chhup gae the. Patthar ke dher ke qarīb baiṭh jāen. ²⁰ Us waqt main ghar se nikal kar tīn tīr patthar ke dher kī taraf chalāūngā goyā mein kisī chīz ko nishānā banā kar mashq kar rahā hūn. ²¹ Phir main larke ko tiroon ko le āne ke lie bhej dūngā. Agar main use batā dūn, ‘Tīr urlī taraf parē hai, unhein jā kar le āo’ to āp khauf khāe baḥhair chhupne kī jagah se nikal kar mere pās ā sakege. Rab kī hayāt kī qasam, is sūrat mein koī khatrā nahīn hogā. ²² Lekin agar main larke ko batā dūn, ‘Tīr parlī taraf parē hai’ to āp ko fauran hijrat karnī paregi. Is sūrat mein Rab khud āp ko yahān se bhej rahā hogā. ²³ Lekin jo bāten ham ne āj āpas mein kī hai Rab khud hameshā tak in kā gawāh rahe.”

²⁴ Chunānche Dāūd khule maidān meñ chhup gayā. Nae chānd kī Īd āi to bādshāh ziyāfat ke lie baiṭh gayā. ²⁵ Māmūl ke mutābiq wuh dīwār ke pās baiṭh gayā. Abinair us ke sāth baiṭhā thā aur Yūnatan us ke muqābil. Lekin Dāūd kī jagah khalī rahī.

²⁶ Us din Sāul ne bāt na chherī, kyonki us ne sochā, “Dāūd kisī wajah se nāpāk ho gayā hogā, is lie nahīn āyā.”

²⁷ Lekin agle din jab Dāūd kī jagah phir khalī rahī to Sāul ne Yūnatan se pūchhā, “Yassī kā beṭā na to kal, na āj ziyāfat meñ sharīk huā hai. Kyā wajah hai?” ²⁸ Yūnatan ne jawāb diyā, “Dāūd ne baṛe zor se mujh se Bait-laham jāne kī ijāzat māngī. ²⁹ Us ne kahā, ‘Mehrbānī karke mujhe jāne deñ, kyonki merā khandān ek khas qurbānī charhā rahā hai, aur mere bhāi ne mujhe āne kā hukm diyā hai. Agar āp ko manzūr ho to barāh-e-karm mujhe apne bhāiyon ke pās jāne kī ijāzat deñ.’ Yihī wajah hai ki wuh bādshāh kī ziyāfat meñ sharīk nahīn huā.”

³⁰ Yih sun kar Sāul āpe se bāhar ho gayā. Wuh garjā, “Harāmzāde! Mujhe khub mālūm hai ki tū ne Dāūd kā sāth diyā hai. Sharm kī bāt hai, tere lie aur terī mān ke lie. ³¹ Jab tak Yassī kā beṭā zindā hai tab tak na tū aur na terī bādshāhat qāym rahegi. Ab jā, use le ā, kyonki use marnā hī hai.”

³² Yūnatan ne kahā, “Kyon? Us ne kyā kiya jo sazā-e-maut ke lāyq hai?” ³³ Jawāb meñ Sāul ne apnā nezā zor se Yūnatan kī taraf phaink diyā tāki use mār dāle. Yih dekh kar Yūnatan ne jān liyā ki Sāul Dāūd ko qatl karne kā pukhtā irādā rakhtā hai. ³⁴ Baṛe ghusse ke ālam meñ wuh kharā huā aur chalā gayā. Us din us ne khānā khāne se inkār kiya. Use bahut dukh thā ki merā bāp Dāūd kī itnī be’izzatī kar rahā hai.

³⁵ Agle din Yūnatan subah ke waqt ghar se nikal kar khule maidān meñ us jagah ā gayā jahan Dāūd se milnā thā. Ek laṛkā us ke sāth thā. ³⁶ Us ne laṛke ko hukm diyā, “Chalo, us taraf bhāgnā shurū karo jis taraf main tiroñ ko chalāūngā tāki tujhe mālūm ho ki wuh kahān haiñ.” Chunānche laṛkā daṛne lagā, aur Yūnatan ne tīr itne zor se chalāyā ki wuh us se āge kahīn dūr jā girā. ³⁷ Jab laṛkā tīr ke qarīb pahunch gayā to Yūnatan ne āwāz dī, “Tīr parlī taraf hai. ³⁸ Jaldī karo, bhāg kar āge niklo aur na ruko!” Phir laṛkā tīr ko uṭhā kar apne mālik ke pās wāpas ā gayā. ³⁹ Wuh nahīn jāntā thā ki is ke pichhe kyā maqsad hai. Sirf Yūnatan aur Dāūd ko ilm thā.

⁴⁰ Phir Yūnatan ne kamān aur tiroñ ko laṛke ke sapurd karke use hukm diyā, “Jāo, sāmān le kar shahr meñ wāpas chale jāo.” ⁴¹ Laṛkā chalā gayā to Dāūd patthar ke dher ke junūb se nikal kar Yūnatan ke pās āyā. Tīn martabā wuh Yūnatan ke sāmne muñh ke bal jhuk gayā. Ek dūsre ko chūm kar donoñ khub roe, khashkar Dāūd. ⁴² Phir Yūnatan bolā, “Salāmatī se jāen! Aur kabhī wuh wāde na bhūlen jo ham ne Rab kī qasam khā kar ek dūsre se kie haiñ. Yih ahd āp ke aur mere aur āp kī aur merī aulād ke darmiyān hameshā qāym rahe. Rab khud hamārā gawāh hai.”

Phir Dāūd rawānā huā, aur Yūnatan shahr ko wāpas chalā gayā.

21

Dāūd Nob meñ Akhīmalik ke pās Thahartā Hai

¹ Dāūd Nob meñ Akhīmalik Imām ke pās gayā. Akhīmalik kānpṭe hue us se milne ke lie āyā aur pūchhā, “Āp akele kyon āe haiñ? Koī āp ke sāth nahīn.” ² Dāūd ne jawāb diyā, “Bādshāh ne mujhe ek khas zimmedārī dī hai jis kā zikr tak karnā manā hai. Kisī ko bhī is ke bāre meñ jānanā nahīn chāhie. Main ne apne ādmiyon ko hukm diyā hai ki fulān fulān jagah par merā intazār karen. ³ Ab mujhe zarā batāen ki khāne ke lie kyā mil saktā hai? Mujhe pāñch roṭiyān de deñ, yā jo kuchh bhī āp ke pās hai.”

⁴ Imām ne jawāb diyā, “Mere pās ām roṭī nahīn hai. Maiñ āp ko sirf Rab ke lie maḥsūsshudā roṭī de saktā hūn. Shart yih hai ki āp ke ādmī pichhle dinon mein auraton se hambistar na hue hon.” ⁵ Dāūd ne use tasallī de kar kahā, “Fikr na karen. Pahle kī tarah hamen is muhim ke dauran bhī auraton se dūr rahnā parā hai. Mere fauji ām muhimon ke lie bhī apne āp ko pāk rakhte hain, to is dafa wuh kahin zyāda pāk-sāf hain.”

⁶ Phir imām ne Dāūd ko maḥsūsshudā roṭiyān dīn yānī wuh roṭiyān jo mulāqāt ke khaima mein Rab ke huzūr rakhī jātī thīn aur usī din tāzā roṭiyon se tabdil hūī thīn.

⁷ Us waqt Sāul ke charwāhon kā Adomī inchārj Doeg wahān thā. Wuh kisī majbūrī ke bāis Rab ke huzūr ṭaharrā huā thā. Us kī maujūdagī mein ⁸ Dāūd ne Aḥīmalik se pūchhā, “Kyā āp ke pās koī nezā yā talwār hai? Mujhe bādshāh kī muhim ke lie itnī jaldī se nikalnā parā ki apnī talwār yā koī aur hathiyār sāth lāne ke lie fursat na milī.”

⁹ Aḥīmalik ne jawāb diyā, “Jī hai. Wādī-e-Ailā mein āp ke hāthon māre gae Filistī mard Jālūt kī talwār mere pās hai. Wuh ek kapre mein liptī mere bālāposh ke pichhe parī hai. Agar āp use apne sāth le jānā chāhen to le jāen. Mere pās koī aur hathiyār nahīn hai.” Dāūd ne kahā, “Is qism kī talwār kahin aur nahīn miltī. Mujhe de den.”

Dāūd Filistī Bādshāh ke pās

¹⁰ Usī din Dāūd āge niklā tāki Sāul se bach sake. Isrāīl ko chhor kar wuh Filistī shahr Jāt ke bādshāh Akīs ke pās gayā. ¹¹ Lekin Akīs ke mulāzimon ne bādshāh ko āgāh kiyā, “Kyā yih mulk kā bādshāh Dāūd nahīn hai? Isī ke bare mein Isrāīlī nāch kar gīt gāte hain, ‘Sāul ne hazār halāk kie jabki Dāūd ne das hazār.’ ”

¹² Yih sun kar Dāūd ghabrā gayā aur Jāt ke bādshāh Akīs se bahut ḍarne lagā. ¹³ Achānak wuh pāgal ādmī kā rūp bhar kar un ke darmiyān ajīb ajīb harkatein karne lagā. Shahr ke darwāze ke pās jā kar us ne us par betuke-se nishān lagāe aur apnī dārhī par rāl ṭapakne dī.

¹⁴ Yih dekh kar Akīs ne apne mulāzimon ko jhīrkā, “Tum is ādmī ko mere pās kyon le āe ho? Tum khud dekh sakte ho ki yih pāgal hai. ¹⁵ Kyā mere pās pāgalon kī kamī hai ki tum is ko mere sāmne le āe ho tāki is tarah kī harkatein kare? Kyā mujhe aise mehmān kī zarūrat hai?”

22

Adullām ke Ghār aur Moāb Mein

¹ Is tarah Dāūd Jāt se bach niklā aur Adullām ke ghār mein chhup gayā. Jab us ke bhāiyon aur bāp ke gharāne ko is kī khabar mili to wuh Bait-laham se ā kar wahān us ke sāth jā mile. ² Aur log bhī jaldī se us ke gird jamā ho gae. Aise jo kisī musibat mein phanse hue the yā apnā qarz adā nahīn kar sakte the aur aise bhī jin kā dil talkhī se bharā huā thā. Hote hote Dāūd taqriban 400 afrād kā rāhnumā ban gayā.

³ Dāūd Adullām se rawānā ho kar Mulk-e-Moāb ke shahr Misfāh chalā gayā. Us ne Moābī bādshāh se guzārish kī, “Mere mān-bāp ko us waqt tak yahān panāh den jab tak mujhe patā na ho ki Allāh mere lie kyā irādā rakhtā hai.” ⁴ Wuh apne mān-bāp ko bādshāh ke pās le āyā, aur wuh utnī der tak wahān ṭahare jitnī der Dāūd apne pahārī qile mein rahā.

⁵ Ek din Jād Nabī ne Dāūd se kahā, “Yahān pahārī qile mein mat rahein balki dubārā Yahūdāh ke ilāqe mein wāpas chale jāen.” Dāūd us kī sun kar hārat ke jangal mein jā basā.

Sāul Nob ke Imāmon se Badlā Letā Hai

⁶ Sāul ko ittalā dī gai kī Dāūd aur us ke ādmī dubārā Yahūdāh mein pahunch gae hain. Us waqt Sāul apnā nezā pakare jhāū ke us darakht ke sāy mein baiṭhā thā jo Jibiyā kī pahārī par thā. Sāul ke irdgird us ke mulāzim khare the. ⁷ Wuh pukār uṭhā,

“Binyamīn ke mardo! Suneñ, kyā Yassī kā beṭā āp sab ko khet aur angūr ke bāgh degā? Kyā wuh fauj meñ āp ko hazār hazār aur sau sau afrād par muqarrar karegā? ⁸ Lagtā hai ki āp is kī ummīd rakhte haiñ, warnā āp yon mere khilāf sāzish na karte. Kyonki āp meñ se kisī ne bhī mujhe yih nahīn batāyā ki mere apne beṭe ne is ādmī ke sāth ahd bāndhā hai. Āp ko merī fikr tak nahīn, warnā mujhe ittalā dete ki Yūnatan ne mere mulāzim Dāūd ko ubhārā hai ki wuh merī tāk meñ baiṭh jāe. Kyonki āj to aisā hī ho rahā hai.”

⁹ Doeg Adomī Sāul ke afsaron ke sāth wahān kharā thā. Ab wuh bol uṭhā, “Main ne Yassī ke beṭe ko dekhā hai. Us waqt wuh Nob meñ Aḥīmalik bin Aḥītūb se milne āyā. ¹⁰ Aḥīmalik ne Rab se dariyāft kiya ki Dāūd kā aglā qadam kyā ho. Sāth sāth us ne use safr ke lie khānā aur Filistī mard Jālūt kī talwār bhī di.”

¹¹ Bādshāh ne fauran Aḥīmalik bin Aḥītūb aur us ke bāp ke pūre khāndān ko bulāyā. Sab Nob meñ imām the. ¹² Jab pahuñche to Sāul bolā, “Aḥītūb ke beṭe, suneñ.” Aḥīmalik ne jawāb diyā, “Jī mere āqā, hukm.” ¹³ Sāul ne ilzām lagā kar kahā, “Āp ne Yassī ke beṭe Dāūd ke sāth mere khilāf sāzishen kyon kī haiñ? Batāeñ, āp ne use roṭī aur talwār kyon di? Āp ne Allāh se dariyāft kyon kiya ki Dāūd āge kyā kare? Āp hī kī madad se wuh sarkash ho kar merī tāk meñ baiṭh gayā hai, kyonki āj to aisā hī ho rahā hai.”

¹⁴ Aḥīmalik bolā, “Lekin mere āqā, kyā mulāzimon meñ se koī aur āp ke dāmād Dāūd jaisā wafādār sābit huā hai? Wuh to āp ke muhāfiz daste kā kaptān aur āp ke gharāne kā muazzaz membar hai. ¹⁵ Aur yih pahlī bār nahīn thā ki main ne us ke lie Allāh se hidāyat māngī. Is muāmale meñ bādshāh mujh aur mere khāndān par ilzām na lagāe. Main ne to kisī sāzish kā zikr tak nahīn sunā.”

¹⁶ Lekin bādshāh bolā, “Aḥīmalik, tujhe aur tere bāp ke pūre khāndān ko marnā hai.” ¹⁷ Us ne sāth khare apne muhāfizon ko hukm diyā, “Jā kar imāmon ko mār do, kyonki yih bhī Dāūd ke ittahādī haiñ. Go in ko mālūm thā ki Dāūd mujh se bhāg rahā hai to bhī inhoñ ne mujhe ittalā na di.”

Lekin muhāfizon ne Rab ke imāmon ko mār dālne se inkār kiya. ¹⁸ Tab bādshāh ne Doeg Adomī ko hukm diyā, “Phir tum hī imāmon ko mār do.” Doeg ne un ke pās jā kar un sab ko qatl kar diyā. Katān kā bālāposh pahnane wāle kul 85 ādmī us din māre gae. ¹⁹ Phir us ne jā kar imāmon ke shahr Nob ke tamām bāshindon ko mār dālā. Shahr ke mard, aurateñ, bachche shīrkharon samet, gāy-bail, gadhe aur bher-bakriyāñ sab us din halāk hue.

²⁰ Sirf ek hī shakhs bach gayā, Abiyātar jo Aḥīmalik bin Aḥītūb kā beṭā thā. Wuh bhāg kar Dāūd ke pās āyā ²¹ aur use ittalā di ki Sāul ne Rab ke imāmon ko qatl kar diyā hai. ²² Dāūd ne kahā, “Us din jab main ne Doeg Adomī ko wahān dekhā to mujhe mālūm thā ki wuh zarūr Sāul ko khabar pahuñchāegā. Yih merā hī qusūr hai ki āp ke bāp kā pūrā khāndān halāk ho gayā hai. ²³ Ab mere sāth raheñ aur mat dareñ. Jo ādmī āp ko qatl karnā chāhtā hai wuh mujhe bhī qatl karnā chāhtā hai. Āp mere sāth rah kar mahfūz raheñge.”

23

Dāūd Qailā ko Bachātā Hai

¹ Ek din Dāūd ko khabar milī ki Filistī Qailā Shahr par hamlā karke gāhne kī jaghon se anāj lūṭ rahe haiñ. ² Dāūd ne Rab se dariyāft kiya, “Kyā main jā kar Filistiyon par hamlā karūñ?” Rab ne jawāb diyā, “Jā, Filistiyon par hamlā karke Qailā ko bachā.”

³ Lekin Dāūd ke ādmī etarāz karne lage, “Ham pahle se yahāñ Yahūdāh meñ logon kī mukhālafat se darte haiñ. Jab ham Qailā jā kar Filistiyon par hamlā kareñge to phir hamārā kyā banegā?” ⁴ Tab Dāūd ne Rab se dubārā hidāyat māngī, aur dubārā use yihī jawāb milā, “Qailā ko jā! Main Filistiyon ko tere hawāle kar dūngā.”

⁵ Chunānche Dāūd apne ādmiyon ke sāth Qailā chalā gayā. Us ne Filistiyon par hamlā karke unheñ baṛī shikast dī aur un kī bheṛ-bakriyon ko chhīn kar Qailā ke bāshindon ko bachāyā. ⁶ Wahān Qailā meñ Abiyātar Dāūd ke logon meñ shāmil huā. Us ke pās imām kā bālāposh thā.

⁷ Jab Sāul ko khabar milī ki Dāūd Qailā Shahr meñ ṭahrā huā hai to us ne sochā, “Allāh ne use mere hawāle kar diyā hai, kyonki ab wuh fasildār shahr meñ jā kar phans gayā hai.” ⁸ Wuh apnī pūrī fauj ko jamā karke jang ke lie taiyāriyān karne lagā tāki utar kar Qailā kā muhāsarā kare jis meñ Dāūd ab tak ṭahrā huā thā.

⁹ Lekin Dāūd ko patā chalā ki Sāul us ke khalāf taiyāriyān kar rahā hai. Us ne Abiyātar Imām se kahā, “Imām kā bālāposh le āeñ tāki ham Rab se hidāyat māngeñ.”

¹⁰ Phir us ne duā kī, “Ai Rab Isrāil ke Kḥudā, mujhe khabar milī hai ki Sāul merī wajah se Qailā par hamlā karke use barbād karnā chāhtā hai. ¹¹ Kyā shahr ke bāshinde mujhe Sāul ke hawāle kar deñge? Kyā Sāul wāqaī āegā? Ai Rab, Isrāil ke Kḥudā, apne kḥādim ko batā!” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, wuh āegā.” ¹² Phir Dāūd ne mazīd dariyāft kiyā, “Kyā shahr ke buzurg mujhe aur mere logon ko Sāul ke hawāle kar deñge?” Rab ne kahā, “Hāñ, wuh kar deñge.”

¹³ Lihāzā Dāūd apne taqriban 600 ādmiyon ke sāth Qailā se chalā gayā aur idhar-udhar phirne lagā. Jab Sāul ko ittalā milī ki Dāūd Qailā se nikal kar bach gayā hai to wahān jāne se bāz āyā.

Yūnatan Dāūd se Miltā Hai

¹⁴ Ab Dāūd bayābān ke pahārī qilon aur Dasht-e-Zif ke pahārī ilāqe meñ rahne lagā. Sāul to musalsal us kā khoj lagātā rahā, lekin Allāh hameshā Dāūd ko Sāul ke hāth se bachātā rahā. ¹⁵ Ek din jab Dāūd Horish ke qarīb thā to use ittalā milī ki Sāul āp ko halāk karne ke lie niklā hai. ¹⁶ Us waqt Yūnatan ne Dāūd ke pās ā kar us kī hauslā-afzāi kī ki wuh Allāh par bharosā rakhe. ¹⁷ Us ne kahā, “Ḍareñ mat. Mere bāp kā hāth āp tak nahīn pahuñchegā. Ek din āp zarūr Isrāil ke bādshāh ban jāeñge, aur merā rutbā āp ke bād hī āegā. Merā bāp bhī is haqīqat se kḥūb wāqif hai.” ¹⁸ Donon ne Rab ke huzūr ahd bāndhā. Phir Yūnatan apne ghar chalā gayā jabki Dāūd wahān Horish meñ ṭahrā rahā.

Dāūd Zif meñ Bach Jātā Hai

¹⁹ Dasht-e-Zif meñ ābād kuchh log Sāul ke pās ā gae jo us waqt Jibiyā meñ thā. Unhon ne kahā, “Ham jānte haiñ ki Dāūd kahān chhup gayā hai. Wuh Horish ke pahārī qilon meñ hai, us pahārī par jis kā nām Hakilā hai aur jo Yashimon ke junūb meñ hai. ²⁰ Ai bādshāh, jab bhī āp kā dil chāhe āeñ to ham use pakaṛ kar āp ke hawāle kar deñge.” ²¹ Sāul ne jawāb diyā, “Rab āp ko barkat bakhshe ki āp ko mujh par tars āyā hai. ²² Ab wāpas jā kar mazīd taiyāriyān kareñ. Patā kareñ ki wuh kahān ātā jātā hai aur kis ne use wahān dekhā hai. Kyonki mujhe batāyā gayā hai ki wuh bahut chālāk hai. ²³ Har jagah kā khoj lagāeñ jahān wuh chhup jātā hai. Jab āp ko sārī tafsīlāt mālūm hon to mere pās āeñ. Phir main āp ke sāth wahān pahuñchūngā. Agar wuh wāqaī wahān kahīn ho to main use zarūr ḍhūṇḍ nikālūngā, kḥāh mujhe pūre Yahūdāh kī chhānbīn kyon na karnī paṛe.”

²⁴⁻²⁵ Zif ke ādmī wāpas chale gae. Thorī der ke bād Sāul bhī apnī fauj samet wahān ke lie niklā. Us waqt Dāūd aur us ke log Dasht-e-Maun meñ Yashimon ke junūb meñ the. Jab Dāūd ko ittalā milī ki Sāul us kā tāqqub kar rahā hai to wuh registān ke mazīd junūb meñ chalā gayā, wahān jahān baṛī chaṭān nazar ātī hai. Lekin Sāul ko patā chalā aur wuh fauran registān meñ Dāūd ke pīchhe gayā.

²⁶ Chalthe chalthe Sāul Dāūd ke qarīb hī pahuñch gayā. Akhirkār sirf ek pahārī un ke darmiyān rah gaī. Sāul pahārī ke ek dāman meñ thā jabki Dāūd apne logon samet dūsre dāman meñ bhāgtā huā bādshāh se bachne kī koshish kar rahā thā. Sāul abhī

unheñ gher kar pakaṛne ko thā ²⁷ ki achānak qāsīd Sāul ke pās pahuñchā jis ne kahā, “Jaldī aēñ! Filistī hamāre mulk meñ ghus āe haiñ.” ²⁸ Sāul ko Dāūd ko chhoṛnā paṛā, aur wuh Filistiyon se laṛne gayā. Us waqt se pahārī kā nām “Alahdagī kī Chaṭān” paṛ gayā.

²⁹ Dāūd wahāñ se chalā gayā aur Ain-jadī ke pahārī qilon meñ rahne lagā.

24

Dāūd Sāul ko Qatl Karne se Inkār Kartā Hai

¹ Jab Sāul Filistiyon kā tāqqub karne se wāpas āyā to use khabar milī ki Dāūd Ain-jadī ke registān meñ hai. ² Wuh tamām Isrāil ke 3,000 chidā faujiyon ko le kar Pahārī Bakriyon kī Chaṭānon ke lie rawānā huā tāki Dāūd ko pakaṛ le.

³ Chalthe chalthe wuh bheṛon ke kuchh bāron se guzarne lage. Wahāñ ek ghār ko dekh kar Sāul andar gayā tāki apnī hājat rafā kare. Ittifāq se Dāūd aur us ke ādmī usī ghār ke pichhle hisse meñ chhupe baiṭhe the. ⁴ Dāūd ke ādmiyon ne āhistā se us se kahā, “Rab ne to āp se wādā kiyā thā, ‘Main tere dushman ko tere hawāle kar dūngā, aur tū jo jī chāhe us ke sāth kar sakegā.’ Ab yih waqt ā gayā hai!” Dāūd reñgte reñgte āge Sāul ke qarīb pahuñch gayā. Chupke se us ne Sāul ke libās ke kināre kā ṭukṛā kāṭ liyā aur phir wāpas ā gayā. ⁵ Lekin jab apne logon ke pās pahuñchā to us kā zamīr use malāmat karne lagā. ⁶ Us ne apne ādmiyon se kahā, “Rab na kare ki main apne āqā ke sāth aisā sulūk karke Rab ke masah kie hue bādshāh ko hāth lagāūñ. Kyonki Rab ne khud use masah karke chun liyā hai.” ⁷ Yih kah kar Dāūd ne un ko samjhāyā aur unheñ Sāul par hamlā karne se rok diyā.

Thorī der ke bād Sāul ghār se nikal kar āge chalne lagā. ⁸ Jab wuh kuchh fāsile par thā to Dāūd bhī niklā aur pukār uṭhā, “Ai bādshāh salāmat, ai mere āqā!” Sāul ne pichhe dekhā to Dāūd muñh ke bal jhuk kar ⁹ bolā, “Jab log āp ko batāte haiñ ki Dāūd āp ko nuqsān pahuñchāne par tulā huā hai to āp kyon dhyān dete haiñ? ¹⁰ Āj āp apnī ānkhoñ se dekh sakte haiñ ki yih jhūṭ hī jhūṭ hai. Ghār meñ āp Allāh kī marzī se mere qabze meñ ā gae the. Mere logon ne zor diyā ki main āp ko mār dūñ, lekin main ne āp ko na chheṛā. Main bolā, ‘Main kabhī bhī bādshāh ko nuqsān nahīñ pahuñchāūngā, kyonki Rab ne khud use masah karke chun liyā hai.’ ¹¹ Mere bāp, yih dekheñ jo mere hāth meñ hai! Āp ke libās kā yih ṭukṛā main kāṭ sakā, aur phir bhī main ne āp ko halāk na kiyā. Ab jān leñ ki na main āp ko nuqsān pahuñchāne kā irādā rakhtā hūñ, na main ne āp kā gunāh kiyā hai. Phir bhī āp merā tāqqub karte hue mujhe mār dālne ke darpai haiñ. ¹² Rab khud faislā kare ki kis se ghaltī ho rahī hai, āp se yā mujh se. Wuhī āp se merā badlā le. Lekin khud main kabhī āp par hāth nahīñ uṭhāūngā. ¹³ Qadīm qaul yihī bāt bayān kartā hai, ‘Badkāron se badkāri paidā hotī hai.’ Merī nīyat to sāf hai, is lie main kabhī aisā nahīñ karūngā. ¹⁴ Isrāil kā bādshāh kis ke khilāf nikal āyā hai? Jis kā tāqqub āp kar rahe haiñ us kī to koī haisiyat nahīñ. Wuh murdā kuttā yā pissū hī hai. ¹⁵ Rab hamārā munsif ho. Wuhī ham donoñ kā faislā kare. Wuh mere muāmale par dhyān de, mere haq meñ bāt kare aur mujhe be’ilzām ṭaharrā kar āp ke hāth se bachāe.”

¹⁶ Dāūd khāmosh huā to Sāul ne pūchhā, “Dāūd mere beṭe, kyā āp kī āwāz hai?” Aur wuh phūṭ phūṭ kar rone lagā. ¹⁷ Us ne kahā, “Āp mujh se zyādā rāstbāz haiñ. Āp ne mujh se achchhā sulūk kiyā jabki main āp se burā sulūk kartā rahā hūñ. ¹⁸ Āj āp ne mere sāth bhalāi kā sabūt diyā, kyonki go Rab ne mujhe āp ke hawāle kar diyā thā to bhī āp ne mujhe halāk na kiyā. ¹⁹ Jab kisī kā dushman us ke qabze meñ ā jātā hai to wuh use jāne nahīñ detā. Lekin āp ne aisā hī kiyā. Rab āp ko us mehrbānī kā ajr de jo āp ne āj mujh par kī hai. ²⁰ Ab main jāntā hūñ ki āp zarūr bādshāh ban jāenge, aur ki āp ke zariye Isrāil kī bādshāhī qāym rahegi. ²¹ Chunāñche Rab kī

qasam khā kar mujh se wādā karen ki na āp merī aulād ko halāk karenge, na mere ābāi gharāne meñ se merā nām miṭā deñge.”

²² Dāūd ne qasam khā kar Sāūl se wādā kiyā. Phir Sāūl apne ghar chalā gayā jabki Dāūd ne apne logoñ ke sāth ek pahārī qile meñ panāh le lī.

25

Samuel kī Maut

¹ Un dinon meñ Samuel faut huā. Tamām Isrāīl Rāmā meñ janāze ke lie jamā huā. Us kā mātām karte hue unhoñ ne use us kī khāndānī qabr meñ dafn kiyā.

Nābāl Dāūd kī Be'izzatī Kartā Hai

Un dinon meñ Dāūd Dasht-e-Fārān meñ chalā gayā.

²⁻⁴ Maūn meñ Kālib ke khāndān kā ek ādmī rahtā thā jis kā nām Nābāl thā. Wuh nihāyat amīr thā. Karmil ke qarīb us kī 3,000 bherēñ aur 1,000 bakriyāñ thīñ. Bīwī kā nām Abījel thā. Wuh zahīn bhī thī aur khūbsūrat bhī. Us ke muqābale meñ Nābāl saḥtmizāj aur kamīnā thā. Ek din Nābāl apnī bheron ke bāl katarne ke lie Karmil āyā.

Jab Dāūd ko khabar milī ⁵ to us ne 10 jawānon ko bhej kar kahā, “Karmil jā kar Nābāl se mileñ aur use merā salām deñ. ⁶ Use batānā, ‘Allāh āp ko tawīl zindagī atā kare. Āp kī, āp ke khāndān kī aur āp kī tamām milkiyat kī salāmatī ho. ⁷ Sunā hai ki bheron ke bāl katarne kā waqt ā gayā hai. Karmil meñ āp ke charwāhe hameshā hamāre sāth rahe. Us pūre arse meñ na unheñ hamārī taraf se koī nuqsān pahuñchā, na koī chīz chorī huī. ⁸ Apne logoñ se khud pūchh leñ! Wuh is kī tasdiq karenge. Āj āp khushī manā rahe haiñ, is lie mere jawānon par mehrbānī karen. Jo kuchh āp khushī se de sakte haiñ wuh unheñ aur apne bete Dāūd ko de deñ.’ ”

⁹ Dāūd ke ādmī Nābāl ke pās gae. Use Dāūd kā salām de kar unhoñ ne us kā paighām diyā aur phir jawāb kā intazār kiyā. ¹⁰ Lekin Nābāl ne karakht lahje meñ kahā, “Yih Dāūd kaun hai? Kaun hai Yassī kā beṭā? Ājkal bahut-se aise ghulām haiñ jo apne mālik se bhāge hue haiñ. ¹¹ Main apnī roṭī, apnā pānī aur katarne wālon ke lie zabah kiyā gayā gosht le kar aise āwārā phirne wālon ko kyon de dūñ? Kyā patā hai ki yih kahāñ se āe haiñ.”

¹² Dāūd ke ādmī chale gae aur Dāūd ko sab kuchh batā diyā. ¹³ Tab Dāūd ne hukm diyā, “Apnī talwāreñ bāndh lo!” Sab ne apnī talwāreñ bāndh līñ. Us ne bhī aisā kiyā aur phir 400 afrād ke sāth Karmil ke lie rawānā huā. Bāqī 200 mard sāmān ke pās rahe.

Abījel Dāūd kā Ghussā Thanḍā Kartī Hai

¹⁴ Itne meñ Nābāl ke ek naukār ne us kī bīwī ko ittalā dī, “Dāūd ne registān meñ se apne qāsidoñ ko Nābāl ke pās bhejā tāki use mubārakbād deñ. Lekin us ne jawāb meñ garaj kar unheñ gāliyāñ dī haiñ, ¹⁵ hālāñki un logoñ kā hamāre sāth sulūk hameshā achchhā rahā hai. Ham aksar rewaron ko charāne ke lie un ke qarīb phirte rahe, to bhī unhoñ ne hamēñ kabhī nuqsān na pahuñchāyā, na koī chīz chorī kī. ¹⁶ Jab bhī ham un ke qarīb the to wuh dīn rāt chārdīwārī kī tarah hamārī hifāzat karte rahe. ¹⁷ Ab soch leñ ki kyā kiyā jāe! Kyonki hamārā mālik aur us ke tamām ghar wāle bare khatre meñ haiñ. Wuh khud itnā sharīr hai ki us se bāt karne kā koī fāyda nahīñ.”

¹⁸ Jitnī jaldī ho sakā Abījel ne kuchh sāmān ikatṭhā kiyā jis meñ 200 roṭiyāñ, mai kī do mashkeñ, khāne ke lie taiyār kī gaī pāñch bherēñ, bhune hue anāj ke sārhe 27 kilogrām, kishmish kī 100 aur anjīr kī 200 ṭikkīyāñ shāmil thīñ. Sab kuchh gadhoñ par lād kar ¹⁹ us ne apne naukaron ko hukm diyā, “Mere āge nikal jāo, main tumhāre pīchhe pīchhe āūngī.” Apne shauhar ko us ne kuchh na batāyā. ²⁰ Jab Abījel pahār

kī āṛ meñ utarne lagī to Dāūd apne ādmiyon samet us kī taraf baṛhte hue nazar āyā. Phir un kī mulāqāt huī. ²¹ Dāūd to abhī tak baṛe ḡhusse meñ thā, kyonki wuh soch rahā thā, “Is ādmī kī madad karne kā kyā faydā thā! Ham registān meñ us ke rewaron kī hifāzat karte rahe aur us kī koī bhī chīz gum na hone dī. To bhī us ne hamārī nekī ke jawāb meñ hamārī be'izzatī kī hai. ²² Allāh mujhe saḡht sazā de agar maiñ kal subah tak us ke ek ādmī ko bhī zindā chhoṛ dūn!”

²³⁻²⁴ Dāūd ko dekh kar Abījel jaldī se gadhe par se utar kar us ke sāmne muñh ke bal jhuk gaī. Us ne kahā, “Mere āqā, mujhe hī qusūrwār ṭhahrāen. Mehrbānī karke apnī khādīmā ko bolne deñ aur us kī bāt suneñ. ²⁵ Mere mālik us sharīr ādmī Nābāl par zyādā dhyān na deñ. Us ke nām kā matlab ahmaq hai aur wuh hai hī ahmaq. Afsos, merī un ādmiyon se mulāqāt nahīn huī jo āp ne hamāre pās bheje the. ²⁶ Lekin Rab kī aur āp kī hayāt kī qasam, Rab ne āp ko apne hāthoñ se badlā lene aur qātil banane se bachāyā hai. Aur Allāh kare ki jo bhī āp se dushmanī rakhte aur āp ko nuqsān pahuñchānā chāhte haiñ unheñ Nābāl kī-sī sazā mil jāe. ²⁷ Ab guzārish hai ki jo barkat hamēñ milī hai us meñ āp bhī sharīk hoñ. Jo chīzeñ āp kī khādīmā lāī hai unheñ qabūl karke un jawānoñ meñ taqsim kar deñ jo mere āqā ke pīchhe ho lie haiñ. ²⁸ Jo bhī ḡhaltī huī hai apnī khādīmā ko muāf kijie. Rab zarūr mere āqā kā gharānā hameshā tak qāym rakhegā, kyonki āp Rab ke dushmanoñ se laṛte haiñ. Wuh āp ko jīte-jī ḡhaltiyāñ karne se bachāe rakhe. ²⁹ Jab koī āp kā tāqqub karke āp ko mār dene kī koshish kare to Rab āp kā Khudā āp kī jān jāndāron kī thailī meñ mahfūz rakhegā. Lekin āp ke dushmanoñ kī jān wuh falāḡhan ke patthar kī tarah dūr phaiñk kar halāk kar degā. ³⁰ Jab Rab apne tamām wāde pūre karke āp ko Isrāīl kā bādshāh banā degā ³¹ to koī aisī bāt sāmne nahīn āegī jo ṭhokar kā bāis ho. Mere āqā kā zamīr sāf hogā, kyonki āp badlā le kar qātil nahīn bane hoñge. Guzārish hai ki jab Rab āp ko kāmyābī de to apnī khādīmā ko bhī yād karen.”

³² Dāūd bahut khush huā. “Rab Isrāīl ke Khudā kī tārif ho jis ne āj āp ko mujh se milne ke lie bhej diyā. ³³ Āp kī basīrat mubārak hai! Āp mubārak haiñ, kyonki āp ne mujhe is din apne hāthoñ se badlā le kar qātil banane se rok diyā hai. ³⁴ Rab Isrāīl ke Khudā kī qasam jis ne mujhe āp ko nuqsān pahuñchāne se rok diyā, kal subah Nābāl ke tamām ādmī halāk hote agar āp itnī jaldī se mujh se milne na ātīñ.”

³⁵ Dāūd ne Abījel kī peshkardā chīzeñ qabūl karke use ruḡhsat kiya aur kahā, “Salāmatī se jāen. Maiñ ne āp kī sunī aur āp kī bāt manzūr kar lī hai.”

Rab Nābāl ko Sazā Detā Hai

³⁶ Jab Abījel apne ghar pahuñchī to dekhā ki bahut raunaq hai, kyonki Nābāl bādshāh kī-sī ziyāfat karke khushiyāñ manā rahā thā. Chūñki wuh nashe meñ dhut thā is lie Abījel ne use us waqt kuchh na batāyā.

³⁷ Aglī subah jab Nābāl hosh meñ ā gayā to Abījel ne use sab kuchh kah sunāyā. Yih sunte hī Nābāl ko daurā par gayā, aur wuh patthar-sā ban gayā. ³⁸ Das din ke bād Rab ne use marne diyā. ³⁹ Jab Dāūd ko Nābāl kī maut kī khabar mil gaī to wuh pukārā, “Rab kī tārif ho jis ne mere lie Nābāl se laṛ kar merī be'izzatī kā badlā liyā hai. Us kī mehrbānī hai ki maiñ ḡhalat kāam karne se bach gayā hūñ jabki Nābāl kī burāī us ke apne sar par ā gaī hai.”

Abījel kī Dāūd se Shādī

Kuchh der ke bād Dāūd ne apne logoñ ko Abījel ke pās bhejā tāki wuh Dāūd kī us ke sāth shādī kī darḡhast pesh karen. ⁴⁰ Chunāñche us ke mulāzim Karmil meñ Abījel ke pās jā kar bole, “Dāūd ne hamēñ shādī kā paighām de kar bhejā hai.” ⁴¹ Abījel kharī huī, phir muñh ke bal jhuk kar bolī, “Maiñ un kī khidmat meñ hāzir hūñ. Maiñ apne mālik ke khādimoñ ke pāñw dhone tak taiyār hūñ.”

⁴² Wuh jaldī se taiyār huī aur gadhe par baiṭh kar Dāūd ke mulāzimon ke sāth rawānā huī. Pāñch naukarāniyān us ke sāth chalī gaiñ. Yoñ Abijel Dāūd kī bīwī ban gai.

⁴³ Ab Dāūd kī do bīwiyañ thīn, kyonki pahle us kī shādī Akhīnūsam se huī thī jo Yazrael se thī. ⁴⁴ Jahān tak Sāul kī beṭī Mīkal kā tālluq thā Sāul ne use Dāūd se le kar us kī dubārā shādī Faltiyel bin Lais se karwāi thī jo Jallīm kā rahne wālā thā.

26

Dāūd Sāul ko Dūsrī Bār Bachne Detā Hai

¹ Ek din Dasht-e-Zif ke kuchh bāshinde dubārā Jibiyā meñ Sāul ke pās ā gae. Unhoñ ne bādshāh ko batāyā, “Ham jānte haiñ ki Dāūd kahān chhup gayā hai. Wuh us pahārī par hai jo Hakīlā kahlātī hai aur Yashimon ke muqābil hai.” ² Yih sun kar Sāul Isrāil ke 3,000 chidā faujiyon ko le kar Dasht-e-Zif meñ gayā tāki Dāūd ko dhūnd nikāle. ³ Hakīlā Pahārī par Yashimon ke muqābil wuh ruk gae. Jo rāstā pahār par se guzartā hai us ke pās unhoñ ne apnā kaimp lagāyā. Dāūd us waqt registān meñ chhup gayā thā. Jab use khabar milī ki Sāul merā tāqqub kar rahā hai ⁴ to us ne apne logon ko mālūm karne ke lie bhejā. Unhoñ ne wāpas ā kar use ittalā dī ki bādshāh wāqai apnī fauj samet registān meñ pahuñch gayā hai. ⁵ Yih sun kar Dāūd khud nikal kar chupke se us jagah gayā jahān Sāul kā kaimp thā. Us ko mālūm huā ki Sāul aur us kā kamāndar Abinair bin Nair kaimp ke ain bīch meñ so rahe haiñ jabki bāqī admī dāyrā banā kar un ke irdgird so rahe haiñ.

⁶ Do mard Dāūd ke sāth the, Akhīmalik Hittī aur Abīshai bin Zarūyāh. Zarūyāh Yoāb kā bhāi thā. Dāūd ne pūchhā, “Kaun mere sāth kaimp meñ ghus kar Sāul ke pās jāegā?” Abīshai ne jawāb diyā, “Maiñ sāth jāūngā.” ⁷ Chunāñche donoñ rāt ke waqt kaimp meñ ghus āe. Soe hue faujiyon aur Abinair se guzar kar wuh Sāul tak pahuñch gae jo zamīn par letā so rahā thā. Us kā nezā sar ke qarīb zamīn meñ garā huā thā. ⁸ Abīshai ne āhistā se Dāūd se kahā, “Āj Allāh ne āp ke dushman ko āp ke qabze meñ kar diyā hai. Agar ijāzat ho to maiñ use us ke apne neze se zamīn ke sāth chhed dūñ. Maiñ use ek hī wār meñ mār dūngā. Dūsrē wār kī zarūrat hī nahīn hogī.”

⁹ Dāūd bolā, “Na karo! Use mat mārñā, kyonki jo Rab ke masah kie hue khādim ko hāth lagāe wuh qusūrwār ṭhahregā. ¹⁰ Rab kī hayāt kī qasam, Rab khud Sāul kī maut muqarrar karegā, khāh wuh būrhā ho kar mar jāe, khāh jang meñ laṭe hue. ¹¹ Rab mujhe is se mahfūz rakhe ki maiñ us ke masah kie hue khādim ko nuqsān pahuñchāūñ. Nahīn, ham kuchh aur kareñge. Us kā nezā aur pānī kī surāhī pakar lo. Āo, ham yih chīzeñ apne sāth le kar yahān se nikal jāte haiñ.” ¹² Chunāñche wuh donoñ chīzeñ apne sāth le kar chupke se chale gae. Kaimp meñ kisī ko bhī patā na chalā, koī na jāgā. Sab soe rahe, kyonki Rab ne unheñ gahrī nīnd sulā diyā thā.

¹³ Dāūd wādī ko pār karke pahārī par charh gayā. Jab Sāul se fāsīlā kāfī thā ¹⁴ to Dāūd ne fauj aur Abinair ko ūñchī āwāz se pukār kar kahā, “Ai Abinair, kyā āp mujhe jawāb nahīn deñge?” Abinair pukārā, “Āp kaun haiñ ki bādshāh ko is tarah kī ūñchī āwāz deñ?” ¹⁵ Dāūd ne tanzan jawāb diyā, “Kyā āp mard nahīn haiñ? Aur Isrāil meñ kaun āp jaisā hai? To phir āp ne apne bādshāh kī sahīh hifāzat kyon na kī jab koī use qatl karne ke lie kaimp meñ ghus āyā? ¹⁶ Jo āp ne kiyā wuh ṭhīk nahīn hai. Rab kī hayāt kī qasam, āp aur āp ke admī sazā-e-maut ke lāyq haiñ, kyonki āp ne apne mālīk kī hifāzat na kī, go wuh Rab kā masah kiyā huā bādshāh hai. Khud dekh leñ, jo nezā aur pānī kī surāhī bādshāh ke sar ke pās the wuh kahān haiñ?”

¹⁷ Tab Sāul ne Dāūd kī āwāz pahchān lī. Wuh pukārā, “Mere beṭe Dāūd, kyā āp kī āwāz hai?” ¹⁸ Dāūd ne jawāb diyā, “Jī, bādshāh salāmat. Mere āqā, āp merā tāqqub kyon kar rahe haiñ? Maiñ to āp kā khādim hūñ. Maiñ ne kyā kiyā? Mujh se kyā jurm

sar zad huā hai? ¹⁹ Guzārish hai ki merā āqā aur bādshāh apne khādim kī bāt sune. Agar Rab ne āp ko mere khilāf uksāyā ho to wuh merī ghallā kī nazar qabūl kare. Lekin agar insān is ke pīchhe haiñ to Rab ke sāmne un par lānat! Apnī harkatoñ se unhoñ ne mujhe merī maurūsī zamīn se nikāl diyā hai aur natīje meñ main Rab kī qaum meñ nahīn rah saktā. Haqīqat meñ wuh kah rahe haiñ, ‘Jāo, dīgar mābūdōñ kī pūjā karo!’ ²⁰ Aisā na ho ki main watan se aur Rab ke huzūr se dūr mar jāūñ. Isrāīl kā bādshāh pissū ko dhūnd nikālne ke lie kyon nikal āyā hai? Wuh to pahāroñ meñ merā shikār tītār ke shikār kī tarah kar rahe haiñ.”

²¹ Tab Sāul ne iqrār kiya, “Main ne gunāh kiya hai. Dāūd mere beṭe, wāpas āeñ. Ab se main āp ko nuqsān pahunchāne kī koshish nahīn karūñga, kyonki āj merī jān āp kī nazar meñ qīmtī thī. Main baṛī bewuqūfī kar gayā hūñ, aur mujh se baṛī ghaltī huī hai.”

²² Dāūd ne jawāb meñ kahā, “Bādshāh kā nezā yahāñ mere pās hai. Āp kā koī jawān ā kar use le jāe. ²³ Rab har us shaḥs ko ajr detā hai jo insāf kartā aur wafādār rahtā hai. Āj Rab ne āp ko mere hawāle kar diyā, lekin main ne us ke masah kie hue bādshāh ko hāth lagāne se inkār kiya. ²⁴ Aur merī duā hai ki jitnī qīmtī āp kī jān āj merī nazar meñ thī, utnī qīmtī merī jān bhī Rab kī nazar meñ ho. Wuhī mujhe har musibat se bachāe rakhe.” ²⁵ Sāul ne jawāb diyā, “Mere beṭe Dāūd, Rab āp ko barkat de. Āindā āp ko baṛī kāmyābī hāsīl hogī.”

Is ke bād Dāūd ne apnī rāh lī aur Sāul apne ghar chalā gayā.

27

Dāūd Dubārā Akīs ke pās

¹ Is tajrabe ke bād Dāūd sochne lagā, “Agar main yihīñ ṭahar jāūñ to kisī dīn Sāul mujhe mār dālegā. Behtar hai ki apnī hifāzat ke lie Filistiyōñ ke mulk meñ chalā jāūñ. Tab Sāul pūre Isrāīl meñ merā khoj lagāne se bāz āegā, aur main mahfūz rahūñgā.” ² Chunāñche wuh apne 600 ādmiyōñ ko le kar Jāt ke bādshāh Akīs bin Māok ke pās chalā gayā. ³ Un ke khāndān sāth the. Dāūd kī do biwiyāñ Aḥhīnūsam Yazraelī aur Nābāl kī bewā Abījel Karmilī bhī sāth thīñ. Akīs ne unheñ Jāt Shahr meñ rahne kī ijāzat dī. ⁴ Jab Sāul ko khabar milī ki Dāūd ne Jāt meñ panāh lī hai to wuh us kā khoj lagāne se bāz āyā.

⁵ Ek dīn Dāūd ne Akīs se bāt kī, “Agar āp kī nazar-e-karm mujh par hai to mujhe dehāt kī kisī ābādī meñ rahne kī ijāzat deñ. Kyā zarūrat hai ki main yahāñ āp ke sāth dārul-hukūmat meñ rahūñ?” ⁶ Akīs muttafiq huā. Us dīn us ne use Siqlāj Shahr de diyā. Yih shahr us waqt se Yahūdāh ke bādshāhoñ kī milkiyat meñ rahā hai. ⁷ Dāūd ek sāl aur chār mahīne Filistī mulk meñ ṭahrā rahā.

⁸ Siqlāj se Dāūd apne ādmiyōñ ke sāth mukhtalif jaghoñ par hamlā karne ke lie nikaltā rahā. Kabhī wuh Jasūriyōñ par dhāwā bolte, kabhī Jirziyōñ yā Amālīqiyōñ par. Yih qabīle qadīm zamāne se Yahūdāh ke junūb meñ Shūr aur Misr kī sarhad tak rahte the. ⁹ Jab bhī koī maqām Dāūd ke qabze meñ ā jātā to wuh kisī bhī mard yā aurat ko zindā na rahne detā lekin bheṛ-bakriyōñ, gāy-bailōñ, gadhoñ, ūñṭōñ aur kaproñ ko apne sāth Siqlāj le jātā.

Jab bhī Dāūd kisī hamle se wāpas ā kar bādshāh Akīs se miltā ¹⁰ to wuh pūchhtā, “Āj āp ne kis par chhāpā mārā?” Phir Dāūd jawāb detā, “Yahūdāh ke junūbī ilāqe par,” yā “Yarahmiyeliyōñ ke junūbī ilāqe par,” yā “Qīniyōñ ke junūbī ilāqe par.” ¹¹ Jab bhī Dāūd kisī ābādī par hamlā kartā to wuh tamām bāshindoñ ko maut ke ghāt utār detā aur na mard, na aurat ko zindā chhoṛ kar Jāt lātā. Kyonki us ne sochā, “Aisā na ho ki Filistiyōñ ko patā chale ki main asal meñ Isrāīlī ābādīyōñ par hamlā nahīn kar rahā.”

Jitnā waqt Dāūd ne Filistī mulk meñ guzārā wuh aisā hī kartā rahā. ¹² Akīs ne Dāūd par pūrā bharosā kiyā, kyonki us ne sochā, “Ab Dāūd ko hameshā tak merī k̄hidmat meñ rahnā paṛegā, kyonki aisī harkatoñ se us kī apnī qaum us se saḡht mutanaffir ho gaī hai.”

28

¹ Un dinoñ meñ Filistī Isrāīl se laṛne ke lie apnī faujeñ jamā karne lage. Akīs ne Dāūd se bhī bāt kī, “Tawaqqo hai kī āp apne faujiyoñ samet mere sāth mil kar jang ke lie nikleñge.”

² Dāūd ne jawāb diyā, “Zarūr. Ab āp k̄hud dekheñge kī āp kā k̄hādim kyā karne ke qābil hai!” Akīs bolā, “Thik hai. Pūrī jang ke daurān āp mere muhāfiz hoñge.”

Sāul Jādūgarnī kī Tarāf Rujū Kartā Hai

³ Us waqt Samuel intaqāl kar chukā thā, aur pūre Isrāīl ne us kā mātām karke use us ke ābāī shahr Rāmā meñ dafnāyā thā.

Un dinoñ meñ Isrāīl meñ murdoñ se rābitā karne wāle aur ḡhaibdān nahīn the, kyonki Sāul ne unheñ pūre mulk se nikāl diyā thā.

⁴ Ab Filistiyon ne apnī lashkargāh Shūnīm ke pās lagāī jabki Sāul ne tamām Isrāīliyon ko jamā karke Jilbua ke pās apnā kaimp lagāyā. ⁵ Filistiyon kī baṛī fauj dekh kar wuh saḡht dahshat khāne lagā. ⁶ Us ne Rab se hidāyat hāsil karne kī koshish kī, lekin koī jawāb na milā, na k̄hāb, na muqaddas qurā dālne se aur na nabiyoñ kī mārīfat. ⁷ Tab Sāul ne apne mulāzimoñ ko hukm diyā, “Mere lie murdoñ se rābitā karne wālī dhūñdo tāki main jā kar us se mālūmāt hāsil kar lūñ.” Mulāzimoñ ne jawāb diyā, “Ain-dor meñ aisī aurat hai.”

⁸ Sāul bhes badal kar do ādmiyoñ ke sāth Ain-dor ke lie rawānā huā.

Rāt ke waqt wuh jādūgarnī ke pās pahunch gayā aur bolā, “Murdoñ se rābitā karke us rūh ko Pātāl se bulā deñ jis kā nām main āp ko batātā hūñ.” ⁹ Jādūgarnī ne etarāz kiyā, “Kyā āp mujhe marwānā chāhte haiñ? Āp ko patā hai kī Sāul ne tamām ḡhaibdānoñ aur murdoñ se rābitā karne wāloñ ko mulk meñ se miṭā diyā hai. Āp mujhe kyon phānsānā chāhte haiñ?” ¹⁰ Tab Sāul ne kahā, “Rab kī hayāt kī qasam, āp ko yih karne ke lie sazā nahīn milegī.” ¹¹ Aurat ne pūchhā, “Main kis ko bulāūñ?” Sāul ne jawāb diyā, “Samuel ko bulā deñ.”

¹² Jab Samuel aurat ko nazar āyā to wuh chīkh uthī, “Āp ne mujhe kyon dhokā diyā? Āp to Sāul haiñ!” ¹³ Sāul ne use tasallī de kar kahā, “Ḍareñ mat. Batāeñ to sahī, kyā dekh rahī haiñ?” Aurat ne jawāb diyā, “Mujhe ek rūh nazar ā rahī hai jo chaṛhtī chaṛhtī zamīn meñ se nikal kar ā rahī hai.” ¹⁴ Sāul ne pūchhā, “Us kī shakl-o-sūrat kaisī hai?” Jādūgarnī ne kahā, “Choḡhe meñ liptā huā būrhā ādmī hai.”

Yih sun kar Sāul ne jān liyā kī Samuel hī hai. Wuh muñh ke bal zamīn par jhuk gayā. ¹⁵ Samuel bolā, “Tū ne mujhe Pātāl se bulwā kar kyon muztarīb kar diyā hai?” Sāul ne jawāb diyā, “Main baṛī musibat meñ hūñ. Filistī mujh se laṛ rahe haiñ, aur Allāh ne mujhe tark kar diyā hai. Na wuh nabiyoñ kī mārīfat mujhe hidāyat detā hai, na k̄hāb ke zariye. Is lie main ne āp ko bulwāyā hai tāki āp mujhe batāeñ kī main kyā karūñ.”

¹⁶ Lekin Samuel ne kahā, “Rab k̄hud hī tujhe chhor kar terā dushman ban gayā hai to phir mujh se dariyāft karne kā kyā faydā hai?” ¹⁷ Rab is waqt tere sāth wuh kuchh kar rahā hai jis kī peshgoī us ne merī mārīfat kī thī. Us ne tere hāth se bādshāhī chhīn kar kisī aur yānī Dāūd ko de dī hai. ¹⁸ Jab Rab ne tujhe Amālīqiyon par us kā saḡht ḡhazab nāzil karne kā hukm diyā thā to tū ne us kī na sunī. Ab tujhe is kī sazā bhugatnī paṛegī. ¹⁹ Rab tujhe Isrāīl samet Filistiyon ke hawāle kar degā. Kal hī

tū aur tere betē yahān mere pās pahuñcheñge. Rab terī pūrī fauj bhī Filistiyon ke qabze meñ kar degā.”

²⁰ Yih sun kar Sāul sakht ghabrā gayā, aur wuh gir kar zamīn par darāz ho gayā. Jism kī pūrī tāqat khatm ho gāī thī, kyonki us ne pichhle pūre dīn aur rāt rozā rakhā thā.

²¹ Jab jādūgarnī ne Sāul ke pās jā kar dekhā ki us ke roñgte khare ho gae haiñ to us ne kahā, “Janāb, main ne āp kā hukm mān kar apnī jān khatre meñ dāl dī. ²² Ab zarā merī bhī suneñ. Mujhe ijāzat deñ ki main āp ko kuchh khānā khilāūñ tāki āp taqwīyat pā kar wāpas jā sakeñ.” ²³ Lekin Sāul ne inkār kiyā, “Main kuchh nahīn khāūngā.” Tab us ke ādmiyon ne aurat ke sāth mil kar use bahut samjhāyā, aur ākhirkār us ne un kī sunī. Wuh zamīn se uṭh kar chārpāī par baiṭh gayā. ²⁴ Jādūgarnī ke pās moṭā-tāzā bachhrā thā. Use us ne jaldī se zabah karwā kar taiyār kiyā. Us ne kuchh āṭā bhī le kar gūñdhā aur us se beḡhamīrī roṭī banāī. ²⁵ Phir us ne khānā Sāul aur us ke mulāzimon ke sāmne rakh diyā, aur unhoñ ne khāyā. Phir wuh usī rāt dubārā rawānā ho gae.

29

Filistī Dāūd par Shak Karte Haiñ

¹ Filistiyon ne apnī faujon ko Afīq ke pās jamā kiyā, jabki Isrāīliyon kī lashkargāh Yazrael ke chashme ke pās thī. ² Filistī sardār jang ke lie nikalne lage. Un ke pichhe sau sau aur hazār hazār sipāhiyon ke guroh ho lie. Ākhir meñ Dāūd aur us ke ādmī bhī Akīs ke sāth chalne lage.

³ Yih dekh kar Filistī kamāndaron ne pūchhā, “Yih Isrāīlī kyon sāth jā rahe haiñ?” Akīs ne jawāb diyā, “Yih Dāūd hai, jo pahle Isrāīlī bādshāh Sāul kā faujī afsar thā aur ab kāfī der se mere sāth hai. Jab se wuh Sāul ko chhor kar mere pās āyā hai main ne us meñ aib nahīn dekhā.”

⁴ Lekin Filistī kamāndar ḡhusse se bole, “Use us shahr wāpas bhej deñ jo āp ne us ke lie muqarrar kiyā hai! Kahīñ aisā na ho ki wuh hamāre sāth nikal kar achānak ham par hī hamlā kar de. Kyā apne mālik se sulah karāne kā koī behtar tarīqā hai ki wuh apne mālik ko hamāre kaṭe hue sar pesh kare? ⁵ Kyā yih wuhī Dāūd nahīñ jis ke bāre meñ Isrāīlī nāchte hue gāte the, ‘Sāul ne hazār halāk kie jabki Dāūd ne das hazār’?”

⁶ Chunāñche Akīs ne Dāūd ko bulā kar kahā, “Rab kī hayāt kī qasam, āp diyānatdār haiñ, aur merī khāhish thī ki āp Isrāīl se laṛne ke lie mere sāth nikleñ, kyonki jab se āp merī khidmat karne lage haiñ main ne āp meñ aib nahīñ dekhā. Lekin afsos, āp sardāron ko pasand nahīñ haiñ. ⁷ Is lie mehrbānī karke salāmatī se laut jāeñ aur kuchh na karen jo unheñ burā lage.”

⁸ Dāūd ne pūchhā, “Mujh se kyā ḡhaltī huī hai? Kyā āp ne us dīn se mujh meñ nuqs pāyā hai jab se main āp kī khidmat karne lagā hūñ? Main apne mālik aur bādshāh ke dushmanon se laṛne ke lie kyon nahīñ nikal saktā?”

⁹ Akīs ne jawāb diyā, “Mere nazdik to āp Allāh ke farishte jaise achchhe haiñ. Lekin Filistī kamāndar is bāt par bazid haiñ ki āp Isrāīl se laṛne ke lie hamāre sāth na nikleñ. ¹⁰ Chunāñche kal subah-sawere uṭh kar apne ādmiyon ke sāth rawānā ho jānā. Jab dīn charhe to der na karnā balki jaldī se apne ghar chale jānā.”

¹¹ Dāūd aur us ke ādmiyon ne aisā hī kiyā. Agle dīn wuh subah-sawere uṭh kar Filistī mulk meñ wāpas chale gae jabki Filistī Yazrael ke lie rawānā hue.

30

Siqlāj kī Tabāhī aur Dāūd kā Badlā

¹ Tisre din jab Dāūd Siqlāj pahuñchā to dekhā ki shahr kā satyānās ho gayā hai. Un kī ghairmaujūdagī meñ Amāliqiyōñ ne Dasht-e-Najab meñ ā kar Siqlāj par bhī hamlā kiyā thā. Shahr ko jalā kar ² wuh tamām bāshindōñ ko chhoṭōñ se le kar baṛōñ tak apne sāth le gae the. Lekin koī halāk nahīn huā thā balki wuh sab ko apne sāth le gae the. ³ Chunāñche jab Dāūd aur us ke ādmī wāpas āe to dekhā ki shahr bhasm ho gayā hai aur tamām bāl-bachche chhin gae haiñ. ⁴ Wuh phūṭ phūṭ kar rone lage, itne roe ki āḡhirkār rone kī sakat hī na rahī. ⁵ Dāūd kī do bīwiyoñ Aḡhīnūsam Yazraelī aur Abijel Karmilī ko bhī asīr kar liyā gayā thā.

⁶ Dāūd kī jān baṛe ḡhatre meñ ā gaī, kyonki us ke mard ḡham ke māre āpas meñ use sangsār karne kī bāteñ karne lage. Kyonki beṭe-beṭiyōñ ke chhin jāne ke bāis sab saḡht ranjīdā the. Lekin Dāūd ne Rab apne Ḳhudā meñ panāh le kar taqwiyaṭ pāī. ⁷ Us ne Abiyātar bin Aḡhīmalik ko hukm diyā, “Qurā ḡalne ke lie imām kā bālāposh le āeñ.” Jab imām bālāposh le āyā ⁸ to Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā main lūṭerōñ kā tāqqub karūñ? Kyā main un ko jā lūñgā?” Rab ne jawāb diyā, “Un kā tāqqub kar! Tū na sirf unheñ jā legā balki apne logōñ ko bachā bhī legā.” ⁹⁻¹⁰ Tab Dāūd apne 600 mardoñ ke sāth rawānā huā. Chalthe chalte wuh Basor Nadī ke pās pahuñch gae. 200 afrād itne niḡhāl ho gae the ki wuh wahīñ ruk gae. Bāqī 400 mard nadī ko pār karke āge baṛhe.

¹¹ Rāste meñ unheñ khule maidān meñ ek Misrī ādmī milā aur use Dāūd ke pās lā kar kuchh pānī pilāyā aur kuchh roṭī, ¹² anjīr kī ṭikkī kā ṭukrā aur kishmish kī do ṭikkiyāñ khilāīñ. Tab us kī jān meñ jān ā gaī. Use tīn din aur rāt se na khānā, na pānī milā thā. ¹³ Dāūd ne pūchhā, “Tumhārā mālik kaun hai, aur tum kahāñ ke ho?” Us ne jawāb diyā, “Main Misrī ḡhulām hūñ, aur ek Amāliqī merā mālik hai. Jab main safr ke daurān bīmār ho gayā to us ne mujhe yahāñ chhoṛ diyā. Ab main tīn din se yahāñ paṛā hūñ. ¹⁴ Pahle ham ne Karetiyōñ yāñ Filistiyōñ ke junūbī ilāqe aur phir Yahūdāh ke ilāqe par hamlā kiyā thā, ḡhāskar Yahūdāh ke junūbī hisse par jahāñ Kālib kī aulād ābād hai. Shahr Siqlāj ko ham ne bhasm kar diyā thā.”

¹⁵ Dāūd ne sawāl kiyā, “Kyā tum mujhe batā sakte ho ki yih lūṭere kis taraf gae haiñ?” Misrī ne jawāb diyā, “Pahle Allāh kī qasam khā kar wādā kareñ ki āp mujhe na halāk karenge, na mere mālik ke hawāle karenge. Phir main āp ko un ke pās le jāūñgā.” ¹⁶ Chunāñche wuh Dāūd ko Amāliqī lūṭerōñ ke pās le gayā. Jab wahāñ pahuñche to dekhā ki Amāliqī idhar-udhar bikhre hue baṛā jashn manā rahe haiñ. Wuh har taraf khānā khāte aur mai pīte hue nazar ā rahe the, kyonki jo māl unhoñ ne Filistiyōñ aur Yahūdāh ke ilāqe se lūṭ liyā thā wuh bahut zyādā thā.

¹⁷ Subah-sawere jab abhī thoṛī raushnī thī Dāūd ne un par hamlā kiyā. Laṛte laṛte agle din kī shām ho gaī. Dushman hār gayā aur sab ke sab halāk hue. Sirf 400 jawān bach gae jo ūñṭōñ par sawār ho kar farār ho gae. ¹⁸ Dāūd ne sab kuchh chhuṛā liyā jo Amāliqiyōñ ne lūṭ liyā thā. Us kī do bīwiyāñ bhī sahīh-salāmat mil gaīñ. ¹⁹ Na bachchā na buzurg, na beṭā na beṭī, na māl yā koī aur lūṭī huī chīz rahī jo Dāūd wāpas na lāyā. ²⁰ Amāliqiyōñ ke gāy-bail aur bheṛ-bakriyāñ Dāūd kā hissā ban gaīñ, aur us ke logōñ ne unheñ apne rewaṛōñ ke āge āge hāñk kar kahā, “Yih lūṭe hue māl meñ se Dāūd kā hissā hai.”

Māl-e-ḡhanīmat kī Taqsim

²¹ Jab Dāūd apne ādmiyoñ ke sāth wāpas ā rahā thā to jo 200 ādmī niḡhāl hone ke bāis Basor Nadī se āge na jā sake wuh bhī un se ā mile. Dāūd ne salām karke un kā hāl pūchhā. ²² Lekin bāqī ādmiyoñ meñ kuchh sharāratī log buṛbuṛāne lage, “Yih hamāre sāth laṛne ke lie āge na nikle, is lie inheñ lūṭe hue māl kā hissā pāne kā haq nahīñ. Bas wuh apne bāl-bachchoñ ko le kar chale jāeñ.”

²³ Lekin Dāūd ne inkār kiyā. “Nahīn, mere bhāiyo, aisā mat karnā! Yih sab kuchh Rab kī taraf se hai. Usī ne hamen mahfūz rakh kar hamlā-āwar luṭeron par fatah baḥshī. ²⁴ To phir ham āp kī bāt kis tarah mānen? Jo pichhe rah kar sāmān kī hifāzat kar rahā thā use bhī utnā hī milegā jitnā ki use jo dushman se laṛne gayā thā. Ham yih sab kuchh barābar barābar taqsim karenge.”

²⁵ Us waqt se yih usūl ban gayā. Dāūd ne ise Isrāīlī qānūn kā hissā banā diyā jo āj tak jāri hai. ²⁶ Siqlāj wāpas pahuñchne par Dāūd ne lūṭe hue māl kā ek hissā Yahūdāh ke buzurgoñ ke pās bhej diyā jo us ke dost the. Sāth sāth us ne paighām bhejā, “Āp ke lie yih tohfā Rab ke dushmanon se lūṭ liyā gayā hai.” ²⁷ Yih tohfe us ne zail ke shahron mein bhej die: Baitel, Rāmāt-najab, Yattir, ²⁸ Aroir, Sifmot, Istimua, ²⁹⁻³¹ Rakal, Hurmā, Bor-asān, Atāq aur Habrūn. Is ke alāwā us ne tohfe Yarahmiyeliyon, Qiniyon aur baqī un tamām shahron ko bhej die jin mein wuh kabhi ṭaharā thā.

31

Sāul aur Us ke Beṭon kā Anjām

¹ Itne mein Filistiyon aur Isrāīliyon ke darmiyan jang chhiṛ gai thī. Laṛte laṛte Isrāīlī farār hone lage, lekin bahut-se log Jilbua ke pahārī silsile par shahīd ho gae.

² Phir Filistī Sāul aur us ke beṭon Yūnatan, Abīnadāb aur Malkīshua ke pās jā pahuñche. Tīnon beṭe halāk ho gae ³ jabki laṛāi Sāul ke irdgird urūj tak pahuñch gai. Phir wuh tīrandāzon kā nishānā ban kar burī tarah zaḥmī ho gayā. ⁴ Us ne apne silāhbardār ko hukm diyā, “Apnī talwār miyan se khīñch kar mujhe mār dāl, warnā yih nāmaḥtūn mujhe chhed kar be'izzat karenge.” Lekin silāhbardār ne inkār kiyā, kyōnki wuh bahut ḍarā huā thā. Ākhir mein Sāul apnī talwār le kar ḥud us par gir gayā.

⁵ Jab silāhbardār ne dekhā ki merā mālik mar gayā hai to wuh bhī apnī talwār par gir kar mar gayā. ⁶ Yon us dīn Sāul, us ke tīn beṭe, us kā silāhbardār aur us ke tamām ādmī halāk ho gae.

⁷ Jab Maidān-e-Yazrael ke pār aur Dariyā-e-Yardan ke pār rahne wāle Isrāīliyon ko ḥabar milī ki Isrāīlī fauj bhāg gai aur Sāul apne beṭon samet mārā gayā hai to wuh apne shahron ko chhoṛ kar bhāg nikle, aur Filistī chhoṛ hue shahron par qabzā karke un mein basne lage.

⁸ Agle dīn Filistī lāshon ko lūṭne ke lie dubārā maidān-e-jang mein ā gae. Jab unhen Jilbua ke pahārī silsile par Sāul aur us ke tīnon beṭe murdā mile ⁹ to unhon ne Sāul kā sar kāt kar us kā zirābaktar utār liyā aur qāsidoñ ko apne pūre mulk mein bhej kar apne buton ke mandir mein aur apnī qaum ko fatah kī itālā dī. ¹⁰ Sāul kā zirābaktar unhon ne Astārāt Dewī ke mandir mein mahfūz kar liyā aur us kī lāsh ko Bait-shān kī fasīl se laṭkā diyā.

¹¹ Jab Yabīs-jiliyād ke bāshindoñ ko ḥabar milī ki Filistiyon ne Sāul kī lāsh ke sāth kyā kuchh kiyā hai ¹² to shahr ke tamām laṛne ke qābil ādmī Bait-shān ke lie rawānā hue. Pūrī rāt chalte hue wuh shahr ke pās pahuñch gae. Sāul aur us ke beṭon kī lāshon ko fasīl se utār kar wuh unhen Yabīs ko le gae. Wahān unhon ne lāshon ko bhasm kar diyā ¹³ aur bachī huī haḍḍiyon ko shahr mein jhāu ke daraḥt ke sāy mein dafnāyā. Unhon ne rozā rakh kar pūre hafte tak un kā mātām kiyā.

2 Samuel

Dāūd ko Sāūl aur Yūnatan kī Maut kī Khabar Miltī Hai

¹ Jab Dāūd Amālīqiyōn ko shikast dene se wāpas āyā to Sāūl Bādshāh mar chukā thā. Wuh abhī do hī dīn Siqlāj meñ ṭhahrā thā ² ki ek ādmī Sāūl kī lashkargāh se pahuñchā. Dukh ke izhār ke lie us ne apne kapron ko phār kar apne sar par kḥāk ḍāl rakhī thī. Dāūd ke pās ā kar wuh bare ehtirām ke sāth us ke sāmne jhuk gayā.

³ Dāūd ne pūchhā, “Āp kahān se āe haiñ?” Ādmī ne jawāb diyā, “Maiñ bāl bāl bach kar Isrāīlī lashkargāh se āyā hūñ.” ⁴ Dāūd ne pūchhā, “Batāeñ, hālāt kaise haiñ?” Us ne batāyā, “Hamāre bahut-se ādmī maidān-e-jang meñ kām āe. Bāqī bhāg gae haiñ. Sāūl aur us kā beṭā Yūnatan bhī halāk ho gae haiñ.”

⁵ Dāūd ne sawāl kiyā, “Āp ko kaise mālūm huā ki Sāūl aur Yūnatan mar gae haiñ?”

⁶ Jawān ne jawāb diyā, “Ittifāq se maiñ Jilbua ke pahārī silsile par se guzar rahā thā. Wahān mujhe Sāūl nazar āyā. Wuh neze kā sahārā le kar kharā thā. Dushman ke rath aur ghurṣawār taqrīban use pakaṛne hī wāle the ⁷ ki us ne muṛ kar mujhe dekhā aur apne pās bulāyā. Maiñ ne kahā, ‘Jī, maiñ hāzir hūñ.’ ⁸ Us ne pūchhā, ‘Tum kaun ho?’ Maiñ ne jawāb diyā, ‘Maiñ Amālīqī hūñ.’ ⁹ Phir us ne mujhe hukm diyā, ‘Āo aur mujhe mār ḍālo! Kyoñki go maiñ zindā hūñ merī jān nikal rahī hai.’ ¹⁰ Chunāñche maiñ ne use mār diyā, kyoñki maiñ jāntā thā ki bachne kā koī imkān nahīn rahā thā. Phir maiñ us kā tāj aur bāzūband le kar apne mālik ke pās yahān le āyā hūñ.”

¹¹ Yih sab kuchh sun kar Dāūd aur us ke tamām logoñ ne ḡham ke māre apne kapṛe phār lie. ¹² Shām tak unhoñ ne ro ro kar aur rozā rakh kar Sāūl, us ke beṭe Yūnatan aur Rab ke un bāqī logoñ kā mātām kiyā jo māre gae the.

¹³ Dāūd ne us jawān se jo un kī maut kī khabar lāyā thā pūchhā, “Āp kahān ke haiñ?” Us ne jawāb diyā, “Maiñ Amālīqī hūñ jo ajnabī ke taur par āp ke mulk meñ rahtā hūñ.” ¹⁴ Dāūd bolā, “Āp ne Rab ke masah kie hue bādshāh ko qatl karne kī jurrat kaise kī?” ¹⁵ Us ne apne kisī jawān ko bulā kar hukm diyā, “Ise mār ḍālo!” Usī waqt jawān ne Amālīqī ko mār ḍālā. ¹⁶ Dāūd ne kahā, “Āp ne apne āp ko kḥud mujrim ṭhahrāyā hai, kyoñki āp ne apne muñh se iqrār kiyā hai ki maiñ ne Rab ke masah kie hue bādshāh ko mār diyā hai.”

Sāūl aur Yūnatan par Mātām kā Gīt

¹⁷ Phir Dāūd ne Sāūl aur Yūnatan par mātām kā gīt gāyā. ¹⁸ Us ne hidāyat dī ki Yahūdāh ke tamām bāshinde yih gīt yād karen. Gīt kā nām ‘Kamān kā Gīt’ hai aur ‘Yāshar kī Kitāb’ meñ darj hai. Gīt yih hai,

¹⁹ “Hāy, ai Isrāīl! Terī shān-o-shaukat terī bulandiyōn par mārī gaī hai. Hāy, tere sūrme kis tarah gir gae haiñ!

²⁰ Jāt meñ jā kar yih khabar mat sunānā. Askqalūn kī galiyōn meñ is kā elān mat karnā, warnā Filistiyōn kī beṭiyāñ kḥushī manāēngī, nāmaḡhtūnoñ kī beṭiyāñ fatah ke nāre lagāēngī.

²¹ Ai Jilbua ke pahāro! Ai pahārī ḍhalāno! Āindā tum par na os paṛe, na bārish barse. Kyoñki sūrmāoñ kī ḍhāl nāpāk ho gaī hai. Ab se Sāūl kī ḍhāl tel mal kar istemāl nahīn kī jāegī.

²² Yūnatan kī kamān zabardast thī, Sāūl kī talwār kabhī kḥālī hāth na lauṭī. Un ke hathiyāroñ se hameshā dushman kā kḥūn ṭapaktā rahā, wuh sūrmāoñ kī charbī se chamakte rahe.

²³ Sāul aur Yūnatan kitne pyāre aur mehrbān the! Jīte-jī wuh ek dūsre ke qarīb rahe, aur ab maut bhī unheñ alag na kar sakī. Wuh uqāb se tez aur sherbabar se tāqatwar the.

²⁴ Ai Isrāil kī kḥawātīn! Sāul ke lie ānsū bahāēñ. Kyonki usī ne āp ko qirmizī rang ke shāndār kapron se mulabbas kiyā, usī ne āp ko sone ke zewarāt se ārāstā kiyā.

²⁵ Hāy, hamāre sūrme laṛte laṛte shahīd ho gae haiñ. Hāy ai Isrāil, Yūnatan murdā hālat meñ terī bulandiyon par paṛā hai.

²⁶ Ai Yūnatan mere bhāī, main tere bāre meñ kitnā dukhī hūñ. Tū mujhe kitnā azīz thā. Terī mujh se muhabbat anokhī thī, wuh auraton kī muhabbat se bhī anokhī thī.

²⁷ Hāy, hāy! Hamāre sūrme kis tarah gir kar shahīd ho gae haiñ. Jang ke hathiyār tabāh ho gae haiñ.”

2

Dāūd Yahūdāh kā Bādshāh Ban Jātā Hai

¹ Is ke bād Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā main Yahūdāh ke kisī shahr meñ wāpas chalā jāūñ?” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, wāpas jā.” Dāūd ne sawāl kiyā, “Main kis shahr meñ jāūñ?” Rab ne jawāb diyā, “Habrūn meñ.” ² Chunāñche Dāūd apnī do bīwiyon Aḥīnūsam Yazraelī aur Nābāl kī bewā Abijel Karmilī ke sāth Habrūn meñ jā basā.

³ Dāūd ne apne ādmiyon ko bhī un ke kḥandānon samet Habrūn aur gird-o-nawāh kī ābādiyon meñ muntaqil kar diyā. ⁴ Ek dīn Yahūdāh ke ādmī Habrūn meñ āe aur Dāūd ko masah karke apnā bādshāh banā liyā.

Jab Dāūd ko kḥabar mil gāī ki Yabīs-jiliyād ke mardon ne Sāul ko dafnā diyā hai ⁵ to us ne unheñ paighām bhejā, “Rab āp ko is ke lie barkat de ki āp ne apne mālik Sāul ko dafn karke us par mehrbānī kī hai. ⁶ Jawāb meñ Rab āp par apnī mehrbānī aur wafādārī kā izhār kare. Main bhī is nek amal kā ajr dūngā. ⁷ Ab mazbūt aur diler hoñ. Āp kā āqā Sāul to faut huā hai, lekin Yahūdāh ke qabīle ne mujhe us kī jagah chun liyā hai.”

Ishbosat Isrāil kā Bādshāh Ban Jātā Hai

⁸ Itne meñ Sāul kī fauj ke kamāṇḍar Abinair bin Nair ne Sāul ke beṛe Ishbosat ko Mahanāym Shahr meñ le jā kar ⁹ bādshāh muqarrar kar diyā. Jiliyād, Yazrael, Āshar, Ifrāīm, Binyamīn aur tamām Isrāil us ke qabze meñ rahe. ¹⁰ Sirf Yahūdāh kā qabīlā Dāūd ke sāth rahā. Ishbosat 40 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur us kī hukūmat do sāl qāym rahī. ¹¹ Dāūd Habrūn meñ Yahūdāh par sārhe sāt sāl hukūmat kartā rahā.

Isrāil aur Yahūdāh ke darmiyān Jang

¹² Ek dīn Abinair Ishbosat bin Sāul ke mulāzimon ke sāth Mahanāym se nikal kar Jibaūn āyā. ¹³ Yih dekh kar Dāūd kī fauj Yoāb bin Zarūyāh kī rāhnumāī meñ un se laṛne ke lie niklī. Donon faujon kī mulāqāt Jibaūn ke tālāb par huī. Abinair kī fauj tālāb kī urlī taraf ruk gāī aur Yoāb kī fauj parlī taraf. ¹⁴ Abinair ne Yoāb se kahā, “Āo, hamāre chand jawān hamāre sāmne ek dūsre kā muqābalā karen.” Yoāb bolā, “Thīk hai.” ¹⁵ Chunāñche har fauj ne bārah jawānon ko chun kar muqābale ke lie pesh kiyā. Ishbosat aur Binyamīn ke qabīle ke bārah jawān Dāūd ke bārah jawānon ke muqābale meñ kḥaṛe ho gae. ¹⁶ Jab muqābalā shurū huā to har ek ne ek hāth se apne mukhālif ke bālon ko pakar kar dūsre hāth se apnī talwār us ke peṛ meñ ghoṇp dī. Sab ke sab ek sāth mar gae. Bād meñ Jibaūn kī is jagah kā nām Kḥilqat-hazzūrīm paṛ gayā.

¹⁷ Phir donoñ faujon ke darmiyān nihāyat saḡht laṛāi chhiṛ gaī. Laṛte laṛte Abinair aur us ke mard hār gae. ¹⁸ Yoāb ke do bhāi Abīshai aur Asāhel bhī laṛāi meñ hissā le rahe the. Asāhel ḡhazāl kī tarah tez daur saktā thā. ¹⁹ Jab Abinair shikast khā kar bhāgne lagā to Asāhel sīdhā us ke pīchhe paṛ gayā aur na dāiñ, na bāiñ taraf haṭā. ²⁰ Abinair ne pīchhe dekh kar pūchhā, “Kyā āp hī haiñ, Asāhel?” Us ne jawāb diyā, “Jī, maiñ hī hūñ.” ²¹ Abinair bolā, “Dāiñ yā bāiñ taraf haṭ kar kisī aur ko pakareñ! Jawānoñ meñ se kisī se laṛ kar us ke hathiyār aur zirābaktar utāreñ.”

Lekin Asāhel us kā tāqqub karne se bāz na āyā. ²² Abinair ne use āgāh kiyā, “Khabardār. Mere pīchhe se haṭ jāeñ, warnā āp ko mār dene par majbūr ho jāūngā. Phir āp ke bhāi Yoāb ko kis tarah muñh dikhāūngā?” ²³ To bhī Asāhel ne pīchhā na chhoṛā. Yih dekh kar Abinair ne apne neze kā dastā itne zor se us ke peṭ meñ ghoñp diyā ki us kā sirā dūsri taraf nikal gayā. Asāhel wahīn gir kar jāñ bahaq ho gayā. Jis ne bhī wahān se guzar kar yih dekhā wuh wahīn ruk gayā.

²⁴ Lekin Yoāb aur Abīshai Abinair kā tāqqub karte rahe. Jab sūraj ḡhurūb hone lagā to wuh ek pahārī ke pās pahuñch gae jis kā nām Ammā thā. Yih Jiyāh ke muqābil us rāste ke pās hai jo musāfir ko Jibaūn se registān meñ pahuñchātā hai. ²⁵ Binyamīn ke qabīle ke log wahān pahārī par Abinair ke pīchhe jamā ho kar dubārā laṛne ke lie taiyār ho gae. ²⁶ Abinair ne Yoāb ko āwāz dī, “Kyā yih zarūrī hai ki ham hameshā tak ek dūsre ko maut ke ḡhāt utārte jāeñ? Kyā āp ko samajh nahīn āi ki aisī harkateñ sirf talkhī paidā karti haiñ? Āp kab apne mardoñ ko hukm deñge ki wuh apne Isrāīlī bhāiyoñ kā tāqqub karne se bāz āeñ?”

²⁷ Yoāb ne jawāb diyā, “Rab kī hayāt kī qasam, agar āp laṛne kā hukm na dete to mere log āj subah hī apne bhāiyoñ kā tāqqub karne se bāz ā jāte.” ²⁸ Us ne narsingā bajā diyā, aur us ke ādmī ruk kar dūsroñ kā tāqqub karne se bāz āe. Yoñ laṛāi khatm ho gaī.

²⁹ Us pūrī rāt ke daurān Abinair aur us ke ādmī chalte gae. Dariyā-e-Yardan kī Wādī meñ se guzar kar unhoñ ne dariyā ko pār kiyā aur phir gahrī ḡhātī meñ se ho kar Mahanāym pahuñch gae.

³⁰ Yoāb bhī Abinair aur us ke logon ko chhoṛ kar wāpas chalā gayā. Jab us ne apne ādmiyoñ ko jamā karke ginā to mālūm huā ki Asāhel ke alāwā Dāūd ke 19 ādmī māre gae haiñ. ³¹ Is ke muqābale meñ Abinair ke 360 ādmī halāk hue the. Sab Binyamīn ke qabīle ke the. ³² Yoāb aur us ke sāthiyoñ ne Asāhel kī lāsh uṭhā kar use Bait-laham meñ us ke bāp kī qabr meñ dafn kiyā. Phir usī rāt apnā safr jāri rakh kar wuh pau phatte waqt Habrūn pahuñch gae.

3

¹ Sāul ke beṭe Ishbosat aur Dāūd ke darmiyān yih jang baṛī der tak jāri rahī. Lekin āhistā āhistā Dāūd zor pakartā gayā jabki Ishbosat kī tāqat kam hotī gaī.

Dāūd kā Khāndān Habrūn Meñ

² Habrūn meñ Dāūd ke bāz beṭe paidā hue. Pahle kā nām Amnon thā. Us kī māñ Akhīnūsam Yazraelī thī. ³ Phir Kiliyāb paidā huā jis kī māñ Nābāl kī bewā Abījel Karmilī thī. Tīsrā beṭa Abīsalūm thā. Us kī māñ Mākā thī jo Jasūr ke bādshāh Talmī kī beṭī thī. ⁴ Chauthē kā nām Adūniyāh thā. Us kī māñ Hajjīt thī. Pāñchwān beṭa Safatiyāh thā. Us kī māñ Abītāl thī. ⁵ Chhaṭe kā nām Itriyaam thā. Us kī māñ Ijlā thī. Yih chhih beṭe Habrūn meñ paidā hue.

Abinair Ishbosat se Jhagartā Hai

⁶ Jitnī der tak Ishbosat aur Dāūd ke darmiyān jang rahī, utnī der tak Abinair Sāul ke gharāne kā wafādār rahā.

⁷ Lekin ek din Ishbosat Abinair se nārāz huā, kyonki wuh Sāul marhūm kī ek dāshtā se hambistar ho gayā thā. Aurat kā nām Risfā bint Aiyāh thā. Ishbosat ne shikāyat kī, “Āp ne mere bāp kī dāshtā se aisā sulūk kyon kiya?” ⁸ Abinair bare ḡhusse meñ ā kar garjā, “Kyā main Yahūdāh kā kuttā * hūn ki āp mujhe aisā rawaiyā dikhāte haiñ? Āj tak main āp ke bāp ke gharāne aur us ke rishtedāron aur doston ke lie laṭā rahā hūn. Merī hī wajah se āp ab tak Dāūd ke hāth se bache rahe haiñ. Kyā yih is kā muāwazā hai? Kyā ek aisī aurat ke sabab se āp mujhe mujrim ṭhahrā rahe haiñ? ⁹⁻¹⁰ Allāh mujhe saḡht sazā de agar ab se har mumkin koshish na karūn ki Dāūd pūre Isrāil aur Yahūdāh par bādshāh ban jāe, shimāl meñ Dān se le kar junūb meñ Bair-sabā tak. Āḡhir Rab ne ḡhud qasam khā kar Dāūd se wādā kiya hai ki main bādshāhī Sāul ke gharāne se chhīn kar tujhe dūngā.”

¹¹ Yih sun kar Ishbosat Abinair se itnā ḡar gayā ki mazīd kuchh kahne kī jurrat jāti rahī.

Abinair ke Dāūd se Muzākarāt

¹² Abinair ne Dāūd ko paighām bhejā, “Mulk kis kā hai? Mere sāth muāhadā kar leñ to main pūre Isrāil ko āp ke sāth milā dūngā.”

¹³ Dāūd ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, main āp ke sāth muāhadā kartā hūn. Lekin ek hī shart par, āp Sāul kī beṭī Mīkal ko jo merī bīwī hai mere ghar pahuñchāeñ, warnā main āp se nahīn milūngā.” ¹⁴ Dāūd ne Ishbosat ke pās bhī qāsīd bhej kar taqāzā kiya, “Mujhe merī bīwī Mīkal jis se shādī karne ke lie main ne sau Filistiyon ko mārā wāpas kar deñ.” ¹⁵ Ishbosat mān gayā. Us ne hukm diyā ki Mīkal ko us ke maujūdā shauhar Faltiyel bin Lais se le kar Dāūd ko bhejā jāe. ¹⁶ Lekin Faltiyel use chhoṛnā nahīn chāhtā thā. Wuh rote rote Bahūrīm tak apnī bīwī ke pīchhe chaltā rahā. Tab Abinair ne us se kahā, “Ab jāo! Wāpas chale jāo!” Tab wuh wāpas chalā.

¹⁷ Abinair ne Isrāil ke buzurgoñ se bhī bāt kī, “Āp to kāfī der se chāhte haiñ ki Dāūd āp kā bādshāh ban jāe. ¹⁸ Ab qadam uṭhāne kā waqt ā gayā hai! Kyonki Rab ne Dāūd se wādā kiya hai, ‘Apne ḡhādīm Dāūd se main apnī qaum Isrāil ko Filistiyon aur bāqī tamām dushmanon ke hāth se bachāūngā.’ ” ¹⁹ Yihī bāt Abinair ne Binyamīn ke buzurgoñ ke pās jā kar bhī kī. Is ke bād wuh Habrūn meñ Dāūd ke pās āyā tāki us ke sāmne Isrāil aur Binyamīn ke buzurgoñ kā faisla pesh kare.

²⁰ Bīs ādmī Abinair ke sāth Habrūn pahuñch gae. Un kā istiḡbāl karke Dāūd ne ziyāfat kī. ²¹ Phir Abinair ne Dāūd se kahā, “Ab mujhe ijāzat deñ. Main apne āḡā aur bādshāh ke lie tamām Isrāil ko jamā kar lūngā tāki wuh āp ke sāth aḡd bāndh kar āp ko apnā bādshāh banā leñ. Phir āp us pūre mulk par hukūmat karenge jis tarah āp kā dil chāhtā hai.” Phir Dāūd ne Abinair ko salāmatī se ruḡhsat kar diyā.

Abinair ko Qatl Kiyā Jātā Hai

²² Thoṛī der ke bād Yoāb Dāūd ke ādmiyon ke sāth kisī laṛāī se wāpas āyā. Un ke pās bahut-sā lūṭā huā māl thā. Lekin Abinair Habrūn meñ Dāūd ke pās nahīn thā, kyonki Dāūd ne use salāmatī se ruḡhsat kar diyā thā. ²³ Jab Yoāb apne ādmiyon ke sāth shahr meñ dāḡhil huā to use ittalā dī gai, “Abinair bin Nair bādshāh ke pās thā, aur bādshāh ne use salāmatī se ruḡhsat kar diyā hai.” ²⁴ Yoāb fauran bādshāh ke pās gayā aur bolā, “Āp ne yih kyā kiya hai? Jab Abinair āp ke pās āyā to āp ne use kyon salāmatī se ruḡhsat kiya? Ab use pakaṛne kā mauḡā jāta rahā hai. ²⁵ Āp to use jānte haiñ. Haqīqat meñ wuh is lie āyā ki āp ko manwā kar āp ke āne jāne aur bāqī kāmōn ke bare meñ mālūmāt hāsīl kare.”

²⁶ Yoāb ne darbār se nikal kar qāsīdon ko Abinair ke pīchhe bhej diyā. Wuh abhī saḡr karte karte Sīrā ke hauz par se guzar rahā thā ki qāsīd us ke pās pahuñch gae. Un kī dāwat par wuh un ke sāth wāpas gayā. Lekin bādshāh ko is kā ilm na thā.

* 3:8 Lafzī tarjumā: kutte kā sar

²⁷ Jab Abinair dubārā Habrūn meñ dākhl hone lagā to Yoāb shahr ke darwāze meñ us kā istiḡbāl karke use ek taraf le gayā jaise wuh us ke sāth koī ḡhufiyā bāt karnā chāhtā ho. Lekin achānak us ne apnī talwār ko miyān se khīnch kar Abinair ke peṭ meñ ḡhoṇp diyā. Is tarah Yoāb ne apne bhāi Asāhel kā badlā le kar Abinair ko mār dālā.

²⁸ Jab Dāūd ko is kī ittalā milī to us ne elān kiyā, “Maiñ Rab ke sāmne qasam khātā hūñ ki beḡsusūr hūñ. Merā Abinair kī maut meñ hāth nahīñ thā. Is nāte se mujh par aur merī bādshāhī par kabhī bhī ilzām na lagāyā jāe, ²⁹ kyonki Yoāb aur us ke bāp kā ḡharānā qusūrwar haiñ. Rab use aur us ke bāp ke ḡharāne ko munāsib sazā de. Ab se abad tak us kī har nasl meñ koī na koī ho jise aise zaḡhm lag jāeñ jo bhar na pāeñ, kisī ko koṛh lag jāe, kisī ko baisākhiyoñ kī madad se chalnā paṛe, koī ḡhairtabāi maut mar jāe, yā kisī ko ḡhurāk kī musalsal kamī rahe.” ³⁰ Yoñ Yoāb aur us ke bhāi Abīshai ne apne bhāi Asāhel kā badlā liyā. Unhoñ ne Abinair ko is lie qatl kiyā ki us ne Asāhel ko Jibaūn ke qarīb laṛte waqt maut ke ḡhāṭ utār diyā thā.

Dāūd Abinair kā Mātam Kartā Hai

³¹⁻³² Dāūd ne Yoāb aur us ke sāthiyoñ ko hukm diyā, “Apne kapṛe phāṛ do aur ṭāṭ oṛh kar Abinair kā mātam karo!” Janāze kā band-o-bast Habrūn meñ kiyā gayā. Dāūd ḡhud janāze ke ain pīchhe chalā. Qabr par bādshāh ūñchī āwāz se ro paṛā, aur bāqī sab log bhī rone lage. ³³ Phir Dāūd ne Abinair ke bāre meñ mātamī gīt gāyā,

³⁴ “Hāy, Abinair kyon bedīn kī tarah mārā gayā? Tere hāth bandhe hue na the, tere pāñw zanjīroñ meñ jakare hue na the. Jis tarah koī sharīroñ ke hāth meñ ā kar mar jātā hai usī tarah tū halāk huā.”

Tab tamām log mazīd roe. ³⁵ Dāūd ne janāze ke dīn rozā rakhā. Sab ne minnat kī ki wuh kuchh khāe, lekin us ne qasam khā kar kahā, “Allāh mujhe saḡht sazā de agar maiñ sūraj ke ḡhurūb hone se pahle roṭī kā ek ṭukṛā bhī khā lūñ.” ³⁶ Bādshāh kā yih rawaiyā logoñ ko bahut pasand āyā. Waise bhī Dāūd kā har amal logoñ ko pasand ātā thā. ³⁷ Yoñ tamām hāzirīn balki tamām Isrāīliyoñ ne jāñ liyā ki bādshāh kā Abinair ko qatl karne meñ hāth na thā. ³⁸ Dāūd ne apne darbāriyoñ se kahā, “Kyā āp ko samajh nahīñ āī ki āj Isrāīl kā barā sūrmā faut huā hai? ³⁹ Mujhe abhī abhī masah karke bādshāh banāyā gayā hai, is lie merī itnī tāqat nahīñ ki Zarūyāh ke in do beṭoñ Yoāb aur Abīshai ko kanṭrol karūñ. Rab unheñ un kī is sharīr harkat kī munāsib sazā de!”

4

Ishbosat ko Qatl Kiyā Jātā Hai

¹ Jab Sāūl ke beṭe Ishbosat ko ittalā milī ki Abinair ko Habrūn meñ qatl kiyā gayā hai to wuh himmat hār gayā, aur tamām Isrāīl saḡht ḡhabrā gayā. ² Ishbosat ke do ādmī the jin ke nām Bānā aur Raikāb the. Jab kabhī Ishbosat ke faujī chhāpā mārne ke lie nikalte to yih do bhāi un par muḡarrar the. Un kā bāp Rimmon Binyamīn ke qabāyli ilāqe ke shahr Bairot kā rahne wālā thā. Bairot bhī Binyamīn meñ shumār kiyā jātā hai, ³ agarche us ke bāshindoñ ko hijrat karke Jittaim meñ basnā paṛā jahāñ wuh āj tak pardesī kī haisiyat se rahte haiñ.

⁴ Yūnatan kā ek beṭā zindā rah gayā thā jis kā nām Mifibosat thā. Pāñch sāl kī umr meñ Yazrael se ḡhabar āī thī ki Sāūl aur Yūnatan māre gae haiñ. Tab us kī āyā use le kar kahīñ panāh lene ke lie bhāḡ gai thī. Lekin jaldī kī wajah se Mifibosat gir kar langaṛā ho gayā thā. Us waqt se us kī donoñ ṭāñgeñ maflūj thiñ.

⁵ Ek dīn Rimmon Bairotī ke beṭe Raikāb aur Bānā dopahar ke waqt Ishbosat ke ḡhar gae. Garmī urūj par thī, is lie Ishbosat ārām kar rahā thā. ⁶⁻⁷ Donoñ ādmī yih bahānā pesh karke ḡhar ke andarūñī kamre meñ gae ki ham kuchh anāj le jāne ke lie āe haiñ. Jab Ishbosat ke kamre meñ pahuñche to wuh chārpāi par leṭā so rahā

thā. Yih dekh kar unhoñ ne us ke peṭ meñ talwār ghoñp dī aur phir us kā sar kāt kar wahān se salāmatī se nikal āe.

Pūrī rāt safr karte karte wuh Dariyā-e-Yardan kī Wādī meñ se guzar kar ⁸ Habrūn pahuñch gae. Wahān unhoñ ne Dāūd ko Ishbosat kā sar dikhā kar kahā, “Yih dekheñ, Sāul ke beṭe Ishbosat kā sar. Āp kā dushman Sāul bār bār āp ko mār dene kī koshish kartā rahā, lekin āj Rab ne us se aur us kī aulād se āp kā badlā liyā hai.”

Dāūd Qātiloñ ko Sazā Detā Hai

⁹ Lekin Dāūd ne jawāb diyā, “Rab kī hayāt kī qasam jis ne fidyā de kar mujhe har musibat se bachāyā hai, ¹⁰ jis ādmī ne mujhe us waqt Siqlāj meñ Sāul kī maut kī ittalā dī wuh bhī samajhtā thā ki main Dāūd ko achchhī khabar pahuñchā rahā hūñ. Lekin main ne use pakaṛ kar sazā-e-maut de dī. Yihī thā wuh ajr jo use aisī khabar pahuñchāne ke ewaz milā! ¹¹ Ab tum sharīr logoñ ne is se baṛh kar kiyā. Tum ne bequsūr ādmī ko us ke apne ghar meñ us kī apnī chārpāi par qatl kar diyā hai. To kyā merā farz nahīñ ki tum ko is qatl kī sazā de kar tumheñ mulk meñ se miṭā dūñ?”

¹² Dāūd ne donoñ ko mār dene kā hukm diyā. Us ke mulāzimoñ ne unheñ mār kar un ke hāthoñ aur pairoñ ko kāt dālā aur un kī lāshoñ ko Habrūn ke tālāb ke qarīb kahīñ laṭkā diyā. Ishbosat ke sar ko unhoñ ne Abinair kī qabr meñ dafnāyā.

5

Dāūd Pūre Isrāīl kā Bādshāh Ban Jātā Hai

¹ Us waqt Isrāīl ke tamām qabile Habrūn meñ Dāūd ke pās āe aur kahā, “Ham āp hī kī qaum aur āp hī ke rishtedār haiñ. ² Māzī meñ bhī jab Sāul bādshāh thā to āp hī faujī muhimmoñ meñ Isrāīl kī qiyādat karte rahe. Aur Rab ne āp se wādā bhī kiyā hai ki tū merī qaum Isrāīl kā charwāhā ban kar us par hukūmat karegā.” ³ Jab Isrāīl ke tamām buzurg Habrūn pahuñche to Dāūd Bādshāh ne Rab ke huzūr un ke sāth ahd bāndhā, aur unhoñ ne use masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā.

⁴ Dāūd 30 sāl kī umr meñ bādshāh ban gayā. Us kī hukūmat 40 sāl tak jāri rahī. ⁵ Pahle sārhe sāt sāl wuh sirf Yahūdāh kā bādshāh thā aur us kā dārul-hukūmat Habrūn rahā. Bāqī 33 sāl wuh Yarūshalam meñ rah kar Yahūdāh aur Isrāīl donoñ par hukūmat kartā rahā.

Dāūd Yarūshalam par Qabzā Kartā Hai

⁶ Bādshāh banane ke bād Dāūd apne faujiyoñ ke sāth Yarūshalam gayā tāki us par hamlā kare. Wahān ab tak Yabūsī ābād the. Dāūd ko dekh kar Yabūsioñ ne us kā mazāq urāyā, “Āp hamāre shahr meñ kabhī dākhil nahīñ ho pāenge! Āp ko rokne ke lie hamāre langaṛe aur andhe kāfī haiñ.” Unheñ pūrā yaqīn thā ki Dāūd shahr meñ kisi bhī tarīqe se nahīñ ā sakegā.

⁷ To bhī Dāūd ne Siyyūn ke qile par qabzā kar liyā jo ājkal ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. ⁸ Jis din unhoñ ne shahr par hamlā kiyā us ne elān kiyā, “Jo bhī Yabūsioñ par fatah pānā chāhe use pānī kī surang meñ se guzar kar shahr meñ ghusnā paregā tāki un langaṛoñ aur andhoñ ko māre jin se merī jān nafrat kartī hai.” Is lie āj tak kahā jātā hai, “Langaṛoñ aur andhoñ ko ghar meñ jāne kī ijāzat nahīñ.”

⁹ Yarūshalam par fatah pāne ke bād Dāūd qile meñ rahne lagā. Us ne use ‘Dāūd kā Shahr’ qarār diyā aur us ke irdgird shahr ko baṛhāne lagā. Yih tāmīrī kām irdgird ke chabūtarōñ se shurū huā aur hote hote qile tak pahuñch gayā.

¹⁰ Yoñ Dāūd zor pakaṛtā gayā, kyonki Rabbul-afwāj us ke sāth thā.

Dāūd kī Taraqqī

¹¹ Ek din Sūr ke bādshāh Hīrām ne Dāūd ke pās wafd bhejā. Baṛhaī aur rāj bhī sāth the. Un ke pās deodār kī lakaṛī thī, aur unhoñ ne Dāūd ke lie mahal banā diyā.

¹² Yoñ Dāūd ne jān liyā ki Rab ne mujhe Isrāīl kā bādshāh banā kar merī bādshāhī apnī qaum Isrāīl kī khātir sarfarāz kar dī hai.

¹³ Habrūn se Yarūshalam meñ muntaqil hone ke bād Dāūd ne mazīd bīwiyōñ aur dāshtāōñ se shādī kī. Natīje meñ Yarūshalam meñ us ke kāī beṭe-beṭiyāñ paidā hue.

¹⁴ Jo beṭe wahāñ paidā hue wuh yih the: Sammua, Sobāb, Nātan, Sulemān, ¹⁵ Ibhār, Ilisua, Nafaj, Yafīa, ¹⁶ Ilīsamā, Ilyadā aur Ilīfalat.

Filistiyōñ par Fatah

¹⁷ Jab Filistiyōñ ko ittalā milī ki Dāūd ko masah karke Isrāīl kā bādshāh banāyā gayā hai to unhoñ ne apne faujiyōñ ko Isrāīl meñ bhej diyā tāki use pakar leñ. Lekin Dāūd ko patā chal gayā, aur us ne ek pahārī qile meñ panāh le lī.

¹⁸ Jab Filistī Isrāīl meñ pahuñch kar Wādī-e-Rafāīm meñ phail gae ¹⁹ to Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā maiñ Filistiyōñ par hamlā karūñ? Kyā tū mujhe un par fatah bakhshegā?” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, un par hamlā kar! Maiñ unheñ zarūr tere qabze meñ kar dūngā.” ²⁰ Chunāñche Dāūd apne faujiyōñ ko le kar Bāl-parāzīm gayā. Wahāñ us ne Filistiyōñ ko shikast dī. Bād meñ us ne gawāhī dī, “Jitne zor se band ke tūt jāne par pānī us se phūt nikaltā hai utne zor se āj Rab mere dekhte dekhte dushman kī safoñ meñ se phūt niklā hai.” Chunāñche us jagah kā nām Bāl-parāzīm yānī ‘Phūt Nikalne kā Mālik’ par gayā. ²¹ Filistī apne but chhoṛ kar bhāg gae. Aur wuh Dāūd aur us ke ādmiyōñ ke qabze meñ ā gae.

²² Ek bār phir Filistī ā kar Wādī-e-Rafāīm meñ phail gae. ²³ Jab Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā to us ne jawāb diyā, “Is martabā un kā sāmnā mat karnā balki un ke pīchhe jā kar bakā ke daraḥtoñ ke sāmne un par hamlā kar.” ²⁴ Jab un daraḥtoñ kī choṭiyōñ se qadmoñ kī chāp sunāī de to khabardār! Yih is kā ishārā hogā ki Rab khud tere āge āge chal kar Filistiyōñ ko mārne ke lie nikal āyā hai.”

²⁵ Dāūd ne aisā hī kiyā aur natīje meñ Filistiyōñ ko shikast de kar Jibaūn se le kar Jazar tak un kā tāqqub kiyā.

6

Dāūd Ahd kā Sandūq Yarūshalam meñ Le Ātā Hai

¹ Ek bār phir Dāūd ne Isrāīl ke chunīdā ādmiyōñ ko jamā kiyā. 30,000 afrād the.

² Un ke sāth mil kar wuh Yahūdāh ke Bālā pahuñch gayā tāki Allāh kā sandūq uṭhā kar Yarūshalam le jāeñ, wuhī sandūq jis par Rabbul-afwāj ke nām kā ṭhappā lagā hai aur jahāñ wuh sandūq ke ūpar karūbī farishtoñ ke darmiyān takhtnashīn hai.

³⁻⁴ Logoñ ne Allāh ke sandūq ko pahārī par wāqe Abīnadāb ke ghar se nikāl kar ek naī bailgārī par rakh diyā, aur Abīnadāb ke do beṭe Uzzā aur Aḳhiyo use Yarūshalam kī taraf le jāne lage. Aḳhiyo gārī ke āge āge ⁵ aur Dāūd bāqī tamām logoñ ke sāth pīchhe chal rahā thā. Sab Rab ke huzūr pūre zor se khushī manāne aur gīt gāne lage. Mukhtalif sāz bhī bajāe jā rahe the. Fizā sitāroñ, sarodoñ, dafōñ, kḥanjriyōñ * aur jhāñjhoñ kī āwāzoñ se gūñj uṭhī.

⁶ Wuh gandum gāhne kī ek jagah par pahuñch gae jis ke mālik kā nām Nakon thā. Wahāñ bail achānak beqābū ho gae. Uzzā ne jaldī se Allāh kā sandūq pakar liyā tāki wuh gir na jāe. ⁷ Usī lamhe Rab kā ḡhazab us par nāzil huā, kyonki us ne Allāh ke sandūq ko chhūne kī jurrat kī thī. Wahīñ Allāh ke sandūq ke pās hī Uzzā gir kar halāk ho gayā. ⁸ Dāūd ko barā ranj huā ki Rab kā ḡhazab Uzzā par yoñ tūt parā hai. Us waqt se us jagah kā nām Paraz-uzzā yānī ‘Uzzā par Tūt Parā’ hai.

⁹ Us din Dāūd ko Rab se khauf āyā. Us ne sochā, “Rab kā sandūq kis tarah mere pās pahuñch sakegā?” ¹⁰ Chunāñche us ne faisla kiyā ki ham Rab kā sandūq Yarūshalam

* 6:5 Ibrānī meñ is se murād jhunjhune jaisā koī sāz hai.

nahīn le jāenge balki use Obed-adom jāti ke ghar meñ mahfūz rakheñge. ¹¹ Wahān wuh tīn māh tak paṛā rahā.

In tīn mahīnoñ ke daurān Rab ne Obed-adom aur us ke pūre gharāne ko barkat dī. ¹² Ek din Dāūd ko ittalā dī gaī, “Jab se Allāh kā sandūq Obed-adom ke ghar meñ hai us waqt se Rab ne us ke gharāne aur us kī pūrī milkiyat ko barkat dī hai.” Yih sun kar Dāūd Obed-adom ke ghar gayā aur khushī manāte hue Allāh ke sandūq ko Dāūd ke shahr le āyā. ¹³ Chhih qadmoñ ke bād Dāūd ne Rab kā sandūq uṭhāne wāloñ ko rok kar ek sānd aur ek moṭā-tāzā bachhrā qurbān kiyā. ¹⁴ Jab julūs āge niklā to Dāūd pūre zor ke sāth Rab ke huzūr nāchne lagā. Wuh katān kā bālāposh pahne hue thā. ¹⁵ Khushī ke nāre lagā lagā kar aur narsinge phūnk phūnk kar Dāūd aur tamām Isrāīlī Rab kā sandūq Yarūshalam le āe.

¹⁶ Rab kā sandūq Dāūd ke shahr meñ dākhl huā to Dāūd kī bīwī Mīkal bint Sāul khiṛkī meñ se julūs ko dekh rahī thī. Jab bādshāh Rab ke huzūr kūdtā aur nāchtā huā nazar āyā to Mīkal ne dil meñ use haqīr jānā.

¹⁷ Rab kā sandūq us tambū ke darmiyān meñ rakhā gayā jo Dāūd ne us ke lie lagwāyā thā. Phir Dāūd ne Rab ke huzūr bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kīñ. ¹⁸ Is ke bād us ne qaum ko Rabbul-afwāj ke nām se barkat de kar ¹⁹ har Isrāīlī mard aur aurat ko ek roṭī, khajūr kī ek ṭikkī aur kishmish kī ek ṭikkī de dī. Phir tamām log apne apne gharoñ ko wāpas chale gae.

²⁰ Dāūd bhī apne ghar lauṭā tāki apne khāndān ko barkat de kar salām kare. Wuh abhī mahal ke andar nahīn pahuñchā thā ki Mīkal nikal kar us se milne āī. Us ne tanzan kahā, “Wāh jī wāh. Āj Isrāīl kā bādshāh kitnī shān ke sāth logoñ ko nazar āyā hai! Apne logoñ kī laundīyoñ ke sāmne hī us ne apne kapṛe utār die, bilkul usī tarah jis tarah gañwār karte haiñ.” ²¹ Dāūd ne jawāb diyā, “Main Rab hī ke huzūr nāch rahā thā, jis ne āp ke bāp aur us ke khāndān ko tark karke mujhe chun liyā aur Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai. Usī kī tāzīm meñ main āindā bhī nāchūngā. ²² Hāñ, main is se bhī zyādā zalīl hone ke lie taiyār hūñ. Jahāñ tak laundīyoñ kā tālluq hai, wuh zarūr merī izzat kareñgī.”

²³ Jīte-jī Mīkal beaulād rahī.

7

Rab Dāūd se Abadī Bādshāhī kā Wādā Kartā Hai

¹ Dāūd Bādshāh sukūn se apne mahal meñ rahne lagā, kyonki Rab ne irdgird ke dushmanoñ ko us par hamlā karne se rok diyā thā. ² Ek din Dāūd ne Nātan Nabī se bāt kī, “Dekheñ, main yahāñ deodār ke mahal meñ rahtā hūñ jabki Allāh kā sandūq ab tak tambū meñ paṛā hai. Yih munāsib nahīn hai!”

³ Nātan ne bādshāh kī hauslā-afzāī kī, “Jo kuchh bhī āp karnā chāhte haiñ wuh kareñ. Rab āp ke sāth hai.”

⁴ Lekin usī rāt Rab Nātan se hamkalām huā, ⁵ “Mere khādim Dāūd ke pās jā kar use batā de ki Rab farmātā hai, ‘Kyā tū merī rihāish ke lie makān tāmīr karegā? Hargiz nahīn!’ ⁶ Āj tak main kisī makān meñ nahīn rahā. Jab se main Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāyā us waqt se main khāime meñ rah kar jagah bajagah phirtā rahā hūñ. ⁷ Jis daurān main tamām Isrāīliyoñ ke sāth idhar-udhar phirtā rahā kyā main ne Isrāīl ke un rāhnumāoñ se kabhī is nāte se shikāyat kī jinheñ main ne apnī qaum kī gallābānī karne kā hukm diyā thā? Kyā main ne un meñ se kisī se kahā ki tum ne mere lie deodār kā ghar kyon nahīn banāyā?”

⁸ Chunāñche mere khādim Dāūd ko batā de, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki main hī ne tujhe charāgāh meñ bheṛoñ kī gallābānī karne se fāriḡh karke apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai. ⁹ Jahāñ bhī tū ne qadam rakhā wahāñ main tere sāth rahā hūñ. Tere dekhte dekhte main ne tere tamām dushmanoñ ko halāk kar diyā hai. Ab

main terā nām sarfarāz kar dūngā, wuh duniyā ke sab se azīm ādmiyon ke nāmon ke barābar hī hogā. ¹⁰ Aur main apnī qaum Isrāīl ke lie ek watan muhaiyā karūnga, paude kī tarah unheñ yon lagā dūngā ki wuh jaṛ pakar kar mahfūz raheñge aur kabhī bechain nahīn hoñge. Bedīn qaumeñ unheñ us tarah nahīn dabāeñgī jis tarah māzī meñ kiyā kartī thīn, ¹¹ us waqt se jab main qaum par qāzī muqarrar kartā thā. Main tere dushmanon ko tujh se dūr rakh kar tujhe amn-o-amān atā karūnga. Āj Rab farmātā hai ki main hī tere lie ghar banāūngā.

¹² Jab tū būrhā ho kar kūch kar jāegā aur apne bāpdādā ke sāth ārām karegā to main terī jagah tere beṭon meñ se ek ko takht par biṭhā dūngā. Us kī bādshāhī ko main mazbūt banā dūngā. ¹³ Wuhī mere nām ke lie ghar tāmīr karegā, aur main us kī bādshāhī kā takht abad tak qāym rakhūngā. ¹⁴ Main us kā bāp hūngā, aur wuh merā beṭā hogā. Jab kabhī us se ḡhaltī hogī to main use yon chhaṛī se sazā dūngā jis tarah insānī bāp apne beṭe kī tarbiyat kartā hai. ¹⁵ Lekin merī nazar-e-karm kabhī us se nahīn haṭegī. Us ke sāth main wuh sulūk nahīn karūnga jo main ne Sāul ke sāth kiyā jab use tere sāmne se haṭā diyā. ¹⁶ Terā gharānā aur terī bādshāhī hameshā mere huzūr qāym rahegī, terā takht hameshā mazbūt rahegā.’ ”

Dāūd kī Shukrguzārī

¹⁷ Nātan ne Dāūd ke pās jā kar use sab kuchh sunāyā jo Rab ne use royā meñ batāyā thā. ¹⁸ Tab Dāūd ahd ke sandūq ke pās gayā aur Rab ke huzūr baiṭh kar duā karne lagā,

“Ai Rab Qādir-e-mutlaq, main kaun hūn aur merā khāndān kyā haisiyat rakhtā hai ki tū ne mujhe yahān tak pahuñchāyā hai? ¹⁹ Aur ab ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū mujhe aur bhī zyādā atā karne ko hai, kyonki tū ne apne khādim ke gharāne ke mustaqbil ke bāre meñ bhī wādā kiyā hai. Kyā tū ām taur par insān ke sāth aisā sulūk kartā hai? Hargiz nahīn! ²⁰ Lekin main mazīd kyā kahūn? Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū to apne khādim ko jāntā hai. ²¹ Tū ne apne farmān kī khātir aur apnī marzī ke mutābiq yih azīm kām karke apne khādim ko ittalā dī hai.

²² Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū kitnā azīm hai! Tujh jaisā koī nahīn hai. Ham ne apne kānon se sun liyā hai ki tere siwā koī aur Khudā nahīn hai. ²³ Duniyā meñ kaun-sī qaum terī ummat Isrāīl kī mānind hai? Tū ne isī ek qaum kā fidyā de kar use ḡhulāmī se chhuṛāyā aur apnī qaum banā liyā. Tū ne Isrāīl ke wāste bare aur haibatnāk kām karke apne nām kī shohrat phailā dī. Hamen Misr se rihā karke tū ne qaumon aur un ke dewatāon ko hamāre āge se nikāl diyā. ²⁴ Ai Rab, tū Isrāīl ko hameshā ke lie apnī qaum banā kar un kā Khudā ban gayā hai. ²⁵ Chunāñche ai Rab Qādir-e-mutlaq, jo bāt tū ne apne khādim aur us ke gharāne ke bāre meñ kī hai use abad tak qāym rakh aur apnā wādā pūrā kar. ²⁶ Tab terā nām abad tak mashhūr rahegā aur log taslīm karenge ki Rabbul-afwāj Isrāīl kā Khudā hai. Phir tere khādim Dāūd kā gharānā bhī tere huzūr qāym rahegā.

²⁷ Ai Rabbul-afwāj, Isrāīl ke Khudā, tū ne apne khādim ke kān ko is bāt ke lie khol diyā hai. Tū hī ne farmāyā, ‘Main tere lie ghar tāmīr karūnga.’ Sirf isī lie tere khādim ne yon tujh se duā karne kī jurrat kī hai. ²⁸ Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū hī Khudā hai, aur terī hī bāton par etamād kiyā jā saktā hai. Tū ne apne khādim se in achchhī chīzon kā wādā kiyā hai. ²⁹ Ab apne khādim ke gharāne ko barkat dene par rāzī ho tāki wuh hameshā tak tere huzūr qāym rahe. Kyonki tū hī ne yih farmāyā hai, aur chūnki tū ai Rab Qādir-e-mutlaq ne barkat dī hai is lie tere khādim kā gharānā abad tak mubārak rahegā.”

¹ Phir aisā waqt āyā ki Dāūd ne Filistiyon ko shikast de kar unheñ apne tābe kar liyā aur hukūmat kī bāgḍor un ke hāthon se chhīn lī.

² Us ne Moābiyon par bhī fatah pāī. Moābī qaidiyon kī qatār banā kar us ne unheñ zamīn par liṭā diyā. Phir rassī kā ṭukrā le kar us ne qatār kā nāp liyā. Jitne log rassī kī lambāī meñ ā gae wuh ek guroh ban gae. Yon Dāūd ne logon ko gurohon meñ taqsim kiyā. Phir us ne gurohon ke tīn hisse banā kar do hisson ke sar qalam kie aur ek hisse ko zindā chhoṛ diyā. Lekin jitne qaidī chhūṭ gae wuh Dāūd ke tābe rah kar use kharāj dete rahe.

³ Dāūd ne shimālī Shām ke shahr Zobāh ke bādshāh Hadadazar bin Rahob ko bhī harā diyā jab Hadadazar Dariyā-e-Furāt par dubārā qābū pāne ke lie nikal āyā thā.

⁴ Dāūd ne 1,700 ghursawāron aur 20,000 piyādā sipāhiyon ko giriftār kar liyā. Rathon ke 100 ghoron ko us ne apne lie mahfūz rakhā, jabki bāqiyon kī us ne koncheñ kāt dīn tāki wuh āindā jang ke lie istemāl na ho sakeñ.

⁵ Jab Damishq ke Arāmī bāshinde Zobāh ke bādshāh Hadadazar kī madad karne āe to Dāūd ne un ke 22,000 afrād halāk kar die. ⁶ Phir us ne Damishq ke ilāqe meñ apnī faujī chaukiyāñ qāym kiñ. Arāmī us ke tābe ho gae aur use kharāj dete rahe. Jahāñ bhī Dāūd gayā wahāñ Rab ne use kāmyābī bakhsī. ⁷ Sone kī jo dhāleñ Hadadazar ke afsaron ke pās thīn unheñ Dāūd Yarūshalām le gayā. ⁸ Hadadazar ke do shahron Batāh aur Berotī se us ne kasrat kā pital chhīn liyā.

⁹ Jab Hamāt ke bādshāh Tūī ko ittalā milī ki Dāūd ne Hadadazar kī pūrī fauj par fatah pāī hai ¹⁰ to us ne apne beṭe Yūrām ko Dāūd ke pās bhejā tāki use salām kahe. Yūrām ne Dāūd ko Hadadazar par fatah ke lie mubārakbād dī, kyonki Hadadazar Tūī kā dushman thā, aur un ke darmiyāñ jang rahī thī. Yūrām ne Dāūd ko sone, chāndī aur pital ke tohfe bhī pesh kie. ¹¹ Dāūd ne yih chīzeñ Rab ke lie maḥsūs kar dīñ. Jahāñ bhī wuh dūsri qaumon par ghālib āyā wahāñ kī sonā-chāndī us ne Rab ke lie maḥsūs kar dī. ¹² Yon Adom, Moāb, Ammon, Filistiyā, Amāliq aur Zobāh ke bādshāh Hadadazar bin Rahob kī sonā-chāndī Rab ko pesh kī gāī.

¹³ Jab Dāūd ne Namak kī Wādī meñ Adomiyon par fatah pāī to us kī shohrat mazīd phail gāī. Us jang meñ dushman ke 18,000 afrād halāk hue. ¹⁴ Dāūd ne Adom ke pūre mulk meñ apnī faujī chaukiyāñ qāym kiñ, aur tamām Adomī Dāūd ke tābe ho gae. Dāūd jahāñ bhī jātā Rab us kī madad karke use fatah bakhshtā.

Dāūd ke Ālā Afsar

¹⁵ Jitnī der Dāūd pūre Isrāīl par hukūmat kartā rahā utnī der tak us ne dhyān diyā ki qaum ke har ek shakhs ko insāf mil jāe. ¹⁶ Yoāb bin Zarūyāh fauj par muqarrar thā. Yahūsafat bin Aḥhīlūd bādshāh kā mushīr-e-ḳhās thā. ¹⁷ Sadoq bin Aḥhītūb aur Aḥhīmalik bin Abiyātar imām the. Sirāyāh mīrmunshī thā. ¹⁸ Bināyāh bin Yahoyadā Dāūd ke ḳhās daste banām Karetī-o-Faletī kā kaptān thā. Dāūd ke beṭe imām the.

9

Dāūd Yūnatan ke Beṭe par Mehrbānī Kartā Hai

¹ Ek din Dāūd pūchhne lagā, “Kyā Sāul ke ḳhāndān kā koī fard bach gayā hai? Maiñ Yūnatan kī ḳhātir us par apnī mehrbānī kā izhār karnā chāhtā hūñ.”

² Ek ādmī ko bulāyā gayā jo Sāul ke gharāne kā mulāzim thā. Us kā nām Zībā thā. Dāūd ne sawāl kiyā, “Kyā āp Zībā haiñ?” Zībā ne jawāb diyā, “Jī, āp kā ḳhādīm hāzir hai.” ³ Bādshāh ne dariyāft kiyā, “Kyā Sāul ke ḳhāndān kā koī fard zindā rah gayā hai? Maiñ us par Allāh kī mehrbānī kā izhār karnā chāhtā hūñ.” Zībā ne kahā, “Yūnatan kā ek beṭā ab tak zindā hai. Wuh donoñ ṭāngoñ se maflūj hai.” ⁴ Dāūd ne pūchhā, “Wuh kahāñ hai?” Zībā ne jawāb diyā, “Wuh Lo-dibār meñ Makīr bin Ammiyel ke hāñ rahtā hai.” ⁵ Dāūd ne use fauran darbār meñ bulā liyā.

⁶ Yūnatan ke jis beṭe kā zikr Zībā ne kiyā wuh Mifibosat thā. Jab use Dāūd ke sāmne lāyā gayā to us ne muñh ke bal jhuk kar us kī izzat kī. Dāūd ne kahā, “Mifibosat!” Us ne jawāb diyā, “Jī, āp kā khādīm hāzir hai.” ⁷ Dāūd bolā, “Ḍareñ mat. Āj maiñ āp ke bāp Yūnatan ke sāth kiyā huā wādā pūrā karke āp par apnī mehrbānī kā izhār karnā chāhtā hūñ. Ab sunen! Maiñ āp ko āp ke dādā Sāul kī tamām zamīneñ wāpas kar detā hūñ. Is ke alāwā maiñ chāhtā hūñ ki āp rozānā mere sāth khānā khāyā karen.”

⁸ Mifibosat ne dubārā jhuk kar bādshāh kī tāzīm kī, “Maiñ kaun hūñ ki āp mujh jaise murdā kutte par dhyān de kar aisī mehrbānī farmāen!” ⁹ Dāūd ne Sāul ke purāne mulāzīm Zībā ko bulā kar use hidāyat dī, “Maiñ ne āp ke mālik ke pote ko Sāul aur us ke khāndān kī tamām milkiyat de dī hai. ¹⁰ Ab āp kī zimmedārī yih hai ki āp apne beṭon aur naukaron ke sāth us ke kheton ko sañbhālen tāki us kā khāndān zamīnon kī paidāwār se guzārā kar sake. Lekin Mifibosat khud yahān rah kar mere beṭon kī tarah mere sāth khānā khāyā karegā.” (Zībā ke 15 beṭe aur 20 naukar the.)

¹¹ Zībā ne jawāb diyā, “Maiñ āp kī khidmat meñ hāzir hūñ. Jo bhī hukm āp deñge maiñ karne ke lie taiyār hūñ.” ¹²⁻¹³ Us din se Zībā ke gharāne ke tamām afrād Mifibosat ke mulāzīm ho gae. Mifibosat khud jo donon tangoñ se maflūj thā Yarūshalam meñ rihāishpazīr huā aur rozānā Dāūd Bādshāh ke sāth khānā khātā rahā. Us kā ek chhoṭā beṭā thā jis kā nām Mikā thā.

10

Ammonī Dāūd kī Be'izzatī Karte Haiñ

¹ Kuchh der ke bād Ammoniyon kā bādshāh faut huā, aur us kā beṭā Hanūn takhtnashīn huā. ² Dāūd ne sochā, “Nāhas ne hameshā mujh par mehrbānī kī thī, is lie ab maiñ bhī us ke beṭe Hanūn par mehrbānī karūnga.” Us ne bāp kī wafāt kā afsos karne ke lie Hanūn ke pās wafā bhejā.

Lekin jab Dāūd ke safir Ammoniyon ke darbār meñ pahunch gae ³ to us mulk ke buzurg Hanūn Bādshāh ke kān meñ manfī bāteñ bharne lage, “Kyā Dāūd ne in ādmiyon ko wāqāī sirf is lie bhejā hai ki wuh afsos karke āp ke bāp kā ehtirām karen? Hargiz nahīn! Yih sirf bahānā hai. Asal meñ yih jāsūs haiñ jo hamāre dārul-hukūmat ke bāre meñ mālūmāt hāsil karnā chāhte haiñ tāki us par qabzā kar sakeñ.” ⁴ Chunāñche Hanūn ne Dāūd ke ādmiyon ko pakaṛwā kar un kī dārhiyon kā ādhā hissā munḍwā diyā aur un ke libās ko kamr se le kar pānwon tak kāt kar utarwāyā. Isī hālat meñ bādshāh ne unheñ fāriḡh kar diyā.

⁵ Jab Dāūd ko is kī khabar milī to us ne apne qāsidoñ ko un se milne ke lie bhejā tāki unheñ batāen, “Yarīhū meñ us waqt tak ṭahre raheñ jab tak āp kī dārhiyāñ dubārā bahāl na ho jāen.” Kyonki wuh apnī dārhiyon kī wajah se baṛī sharmindagī mahsūs kar rahe the.

Ammoniyon se Jang

⁶ Ammoniyon ko khūb mālūm thā ki is harkat se ham Dāūd ke dushman ban gae haiñ. Is lie unhoñ ne kirāe par kāī jaghoñ se faujī talab kie. Bait-rahob aur Zobāh ke 20,000 Arāmī piyādā sipāhī, Mākā kā bādshāh 1,000 faujiyon samet aur Mulk-e-Tob ke 12,000 sipāhī un kī madad karne āe. ⁷ Jab Dāūd ko is kā ilm huā to us ne Yoāb ko pūrī fauj ke sāth un kā muqābalā karne ke lie bhej diyā. ⁸ Ammonī apne dārul-hukūmat Rabbā se nikal kar shahr ke darwāze ke sāmne hī saf-ārā hue jabki un ke Arāmī ittahādī Zobāh aur Rahob Mulk-e-Tob aur Mākā ke mardoñ samet kuchh fāsile par khule maidān meñ khāṛe ho gae.

⁹ Jab Yoāb ne jān liyā ki sāmne aur pīchhe donon taraf se hamle kā khatrā hai to us ne apnī fauj ko do hisson meñ taqsim kar diyā. Sab se achchhe faujiyon ke sāth wuh khud Shām ke sipāhiyon se laṛne ke lie taiyār huā. ¹⁰ Bāqī ādmiyon ko us ne

apne bhāi Abīshai ke hawāle kar diyā tāki wuh Ammoniyon se laṛeñ. ¹¹ Ek dūsre se alag hone se pahle Yoāb ne Abīshai se kahā, “Agar Shām ke faujī mujh par ghālib āne lageñ to mere pās ā kar merī madad karnā. Lekin agar āp Ammoniyon par qābū na pā sakeñ to maiñ ā kar āp kī madad karūnga. ¹² Hauslā rakheñ! Ham dilerī se apnī qaum aur apne Khudā ke shahron ke lie laṛeñ. Aur Rab wuh kuchh hone de jo us kī nazar meñ thīk hai.”

¹³ Yoāb ne apnī fauj ke sāth Shām ke faujiyon par hamlā kiyā to wuh us ke sāmne se bhāgne lage. ¹⁴ Yih dekh kar Ammonī Abīshai se farār ho kar shahr meñ dākhl hue. Phir Yoāb Ammoniyon se laṛne se bāz āyā aur Yarūshalam wāpas chalā gayā.

Shām ke khilāf Jang

¹⁵ Jab Shām ke faujiyon ko shikast kī be'izzatī kā ehsās huā to wuh dubārā jamā ho gae. ¹⁶ Hadadazar ne Dariyā-e-Furāt ke pār Masoputāmiyā meñ ābād Arāmiyon ko bulāyā tāki wuh us kī madad kareñ. Phir sab Hilām pahuñch gae. Hadadazar kī fauj par muqarrar afsar Sobak un kī rāhnumāi kar rahā thā. ¹⁷ Jab Dāūd ko khabar mili to us ne Isrāil ke tamām laṛne ke qābil ādmiyon ko jamā kiyā aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke Hilām pahuñch gayā. Shām ke faujī saf-ārā ho kar Isrāiliyon kā muqābalā karne lage. ¹⁸ Lekin unheñ dubārā shikast mān kar farār honā paṛā. Is dafā un ke 700 rathbānon ke alāwā 40,000 piyādā sipāhī halāk hue. Dāūd ne fauj ke kamāndar Sobak ko itnā zaḥmī kar diyā kī wuh maidān-e-jang meñ halāk ho gayā.

¹⁹ Jo Arāmī bādshāh pahle Hadadazar ke tābe the unhoñ ne ab hār mān kar Isrāiliyon se sulah kar lī aur un ke tābe ho gae. Us waqt se Arāmiyon ne Ammoniyon kī madad karne kī phir jurrat na kī.

11

Dāūd aur Bat-sabā

¹ Bahār kā mausam ā gayā, wuh waqt jab bādshāh jang ke lie nikalte haiñ. Dāūd Bādshāh ne bhī apne faujiyon ko laṛne ke lie bhej diyā. Yoāb kī rāhnumāi meñ us ke afsar aur pūrī fauj Ammoniyon se laṛne ke lie rawānā hue. Wuh dushman ko tabāh karke dārul-hukūmat Rabbā kā muhāsarā karne lage. Dāūd khud Yarūshalam meñ rahā.

² Ek din wuh dopahar ke waqt so gayā. Jab shām ke waqt jāg uṭhā to mahal kī chhat par ṭahalne lagā. Achānak us kī nazar ek aurat par paṛī jo apne sahan meñ nahā rahī thī. Aurat nihāyat khūbsūrat thī. ³ Dāūd ne kisī ko us ke bāre meñ mālūmāt hāsil karne ke lie bhej diyā. Wāpas ā kar us ne ittālā dī, “Aurat kā nām Bat-sabā hai. Wuh Iliyām kī beṭī aur Ūriyāh Hittī kī biwī hai.” ⁴ Tab Dāūd ne qāsidoñ ko Bat-sabā ke pās bhejā tāki use mahal meñ le āeñ. Aurat āī to Dāūd us se hambistar huā. Phir Bat-sabā apne ghar wāpas chalī gaī. (Thorī der pahle us ne wuh rasm adā kī thī jis kā taqāzā shariāt māhwārī ke bād kartī hai tāki aurat dubārā pāk-sāf ho jāe).

⁵ Kuchh der ke bād use mālūm huā ki merā pānw bhārī ho gayā hai. Us ne Dāūd ko ittālā dī, “Merā pānw bhārī ho gayā hai.” ⁶ Yih sunte hī Dāūd ne Yoāb ko paighām bhejā, “Ūriyāh Hittī ko mere pās bhej deñ!” Yoāb ne use bhej diyā. ⁷ Jab Ūriyāh darbār meñ pahuñchā to Dāūd ne us se Yoāb aur fauj kā hāl mālūm kiyā aur pūchhā ki jang kis tarah chal rahī hai?

⁸ Phir us ne Ūriyāh ko batāyā, “Ab apne ghar jāeñ aur pānw dho kar ārām kareñ.” Ūriyāh abhī mahal se dūr nahīn gayā thā ki ek mulāzim ne us ke pīchhe bhāg kar use bādshāh kī taraf se tohfā diyā. ⁹ Lekin Ūriyāh apne ghar na gayā balki rāt ke lie bādshāh ke muhāfizon ke sāth ṭaharā rahā jo mahal ke darwāze ke pās sote the.

¹⁰ Dāūd ko is bāt kā patā chalā to us ne agle din use dubārā bulāyā. Us ne pūchhā, “Kyā bāt hai? Āp to baṛī dūr se āe haiñ. Āp apne ghar kyon na gae.” ¹¹ Ūriyāh

ne jawāb diyā, “Ahd kā sandūq aur Isrāīl aur Yahūdāh ke faujī jhonp̄riyon meñ rah rahe haiñ. Yoāb aur bādshāh ke afsar bhī khule maidān meñ ṭhahre hue haiñ to kyā munāsib hai ki main apne ghar jā kar ārām se khāūn-piyūn aur apnī bīwī se hambistar ho jāūn? Hargiz nahiñ! Ap kī hayāt kī qasam, main kabhī aisā nahiñ karūnga.”

¹² Dāūd ne use kahā, “Ek aur din yahān ṭhahreñ. Kal main āp ko wāpas jāne dūngā.” Chunāñche Ūriyāh ek aur din Yarūshalam meñ ṭhahrā rahā.

¹³ Shām ke waqt Dāūd ne use khāne kī dāwat dī. Us ne use itnī mai pilāi ki Ūriyāh nashe meñ dhut ho gayā, lekin is martabā bhī wuh apne ghar na gayā balki dubārā mahal meñ muhāfizōn ke sāth so gayā.

Dāūd Ūriyāh ko Qatl Karwātā Hai

¹⁴ Agle din subah Dāūd ne Yoāb ko khat likh kar Ūriyāh ke hāth bhej diyā. ¹⁵ Us meñ likhā thā, “Ūriyāh ko sab se aglī saf meñ kharā karen, jahān laṛāi sab se saḡht hotī hai. Phir achānak pīchhe kī taraf haṭ kar use chhoṛ deñ tāki dushman use mār de.”

¹⁶ Yih paṛh kar Yoāb ne Ūriyāh ko ek aisī jagah par kharā kiya jis ke bāre meñ use ilm thā ki dushman ke sab se zabardast faujī wahān laṛte haiñ. ¹⁷ Jab Ammoniyōn ne shahr se nikal kar un par hamlā kiya to kuchh Isrāīlī shahīd hue. Ūriyāh Hittī bhī un meñ shāmil thā.

¹⁸ Yoāb ne laṛāi kī pūrī riport bhej dī. ¹⁹ Dāūd ko yih paighām pahuñchāne wāle ko us ne batāyā, “Jab āp bādshāh ko tafsīl se laṛāi kā sārā silsilā sunāenge ²⁰ to ho saktā hai wuh ḡhuse ho kar kahe, ‘Ap shahr ke itne qarīb kyon gae. Kyā āp ko mālūm na thā ki dushman fasīl se tīr chālāenge? ²¹ Kyā āp ko yād nahiñ ki qadīm zamāne meñ Jidāun ke beṭe Abīmalik ke sāth kyā huā? Taibiz Shahr meñ ek aurat hī ne use mār dālā. Aur wajah yih thī ki wuh qīle ke itne qarīb ā gayā thā ki aurat dīwār par se chakkī kā ūpar kā pāṭ us par phaiñk sakī. Shahr kī fasīl ke is qadar qarīb laṛne kī kyā zarūrat thī?’ Agar bādshāh āp par aise ilzāmāt lagāen to jawāb meñ bas itnā hī kah denā, ‘Ūriyāh Hittī bhī mārā gayā hai.’ ”

²² Qāsīd rawānā huā. Jab Yarūshalam pahuñchā to us ne Dāūd ko Yoāb kā pūrā paighām sunā diyā, ²³ “Dushman ham se zyādā tāqatwar the. Wuh shahr se nikal kar khule maidān meñ ham par ṭūṭ paṛe. Lekin ham ne un kā sāmna yon kiya ki wuh pīchhe haṭ gae. Balki ham ne un kā tāqqub shahr ke darwāze tak kiya. ²⁴ Lekin afsos ki phir kuchh tīrandāz ham par fasīl par se tīr barsāne lage. Ap ke kuchh khādīm khet āe aur Ūriyāh Hittī bhī un meñ shāmil hai.” ²⁵ Dāūd ne jawāb diyā, “Yoāb ko batā denā ki yih muāmalā āp ko himmat hārne na de. Jang to aisī hī hotī hai. Kabhī koī yahān talwār kā luqmā ho jātā hai, kabhī wahān. Pūre azm ke sāth shahr se jang jāri rakh kar use tabāh kar deñ. Yih kah kar Yoāb kī hauslā-afzāi karen.”

²⁶ Jab Bat-sabā ko ittālā milī ki Ūriyāh nahiñ rahā to us ne us kā mātām kiya. ²⁷ Mātām kā waqt pūrā huā to Dāūd ne use apne ghar bulā kar us se shādī kar lī. Phir us ke beṭā paidā huā.

Lekin Dāūd kī yih harkat Rab ko nihāyat burī lagī.

12

Nātan Dāūd ko Mujrim Ṭhahrātā Hai

¹ Rab ne Nātan Nabī ko Dāūd ke pās bhej diyā. Bādshāh ke pās pahuñch kar wuh kahne lagā, “Kisī shahr meñ do ādmī rahte the. Ek amīr thā, dūsrā ḡharīb. ² Amīr kī bahut bheṛ-bakriyān aur gāy-bail the, ³ lekin ḡharīb ke pās kuchh nahiñ thā, sirf bheṛ kī nanhī-sī bachchī jo us ne kharīd rakhī thī. ḡharīb us kī parwarish kartā rahā, aur wuh ghar meñ us ke bachchoñ ke sāth sāth baṛī hotī gaī. Wuh us kī plet

se khātī, us ke pyāle se pītī aur rāt ko us ke bāzuon meñ so jātī. Ġharz bheṛ ġharīb ke lie beṭī kī-sī haisiyat rakhtī thī. ⁴ Ek din amīr ke hān mehmān āyā. Jab us ke lie khānā pakānā thā to amīr kā dil nahīn kartā thā ki apne rewar meñ se kisī jānwar ko zabah kare, is lie us ne ġharīb ādmī se us kī nanhī-sī bheṛ le kar use mehmān ke lie taiyār kiyā.”

⁵ Yih sun kar Dāūd ko baṛā ġhussā āyā. Wuh pukārā, “Rab kī hayāt kī qasam, jis ādmī ne yih kiyā wuh sazā-e-maut ke lāyq hai. ⁶ Lāzim hai ki wuh bheṛ kī bachchī ke ewaz ġharīb ko bheṛ ke chār bachche de. Yihī us kī munāsib sazā hai, kyonki us ne aisī harkat karke ġharīb par tars na khāyā.”

⁷ Nātan ne Dāūd se kahā, “Āp hī wuh ādmī haiñ! Rab Isrāīl kā Ķhudā farmātā hai, ‘Maiñ ne tujhe masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā, aur maiñ hī ne tujhe Sāūl se mahfūz rakhā. ⁸ Sāūl kā ġharānā us kī bīwiyon samet maiñ ne tujhe de diyā. Hāñ, pūrā Isrāīl aur Yahūdāh bhī tere taht ā gae haiñ. Aur agar yih tere lie kam hotā to maiñ tujhe mazīd dene ke lie bhī taiyār hotā. ⁹ Ab mujhe batā ki tū ne merī marzī ko haqīr jān kar aisī harkat kyon kī hai jis se mujhe nafrat hai? Tū ne Ūriyāh Hittī ko qatī karwā ke us kī bīwī ko chhīn liyā hai. Hāñ, tū qātil hai, kyonki tū ne hukm diyā ki Ūriyāh ko Ammoniyon se laṛte laṛte marwānā hai. ¹⁰ Chūñki tū ne mujhe haqīr jān kar Ūriyāh Hittī kī bīwī ko us se chhīn liyā is lie āindā talwār tere ġharāne se nahīn haṭegī.’

¹¹ Rab farmātā hai, ‘Maiñ hone dūngā ki tere apne khāndān meñ se musibat tujh par āegī. Tere dekhte dekhte maiñ terī bīwiyon ko tujh se chhīn kar tere qarīb ke ādmī ke hawāle kar dūngā, aur wuh alāniyā un se hambistar hogā. ¹² Tū ne chupke se gunāh kiyā, lekin jo kuchh maiñ jawāb meñ hone dūngā wuh alāniyā aur pūre Isrāīl ke dekhte dekhte hogā.’ ”

¹³ Tab Dāūd ne iqrār kiyā, “Maiñ ne Rab kā gunāh kiyā hai.” Nātan ne jawāb diyā, “Rab ne āp ko muāf kar diyā hai aur āp nahīn mareñge. ¹⁴ Lekin is harkat se āp ne Rab ke dushmanon ko kufr bakne kā mauqā farāham kiyā hai, is lie Bat-sabā se hone wālā beṭā mar jāegā.”

¹⁵ Tab Nātan apne ghar chalā gayā.

Dāūd kā Beṭā Mar Jātā Hai

Phir Rab ne Bat-sabā ke beṭe ko chhū diyā, aur wuh sakht bīmār ho gayā. ¹⁶ Dāūd ne Allāh se iltamās kī ki bachche ko bachne de. Rozā rakh kar wuh rāt ke waqt nange farsh par sone lagā. ¹⁷ Ghar ke buzurg us ke irdgird khare koshish karte rahe ki wuh farsh se uṭh jāe, lekin befāydā. Wuh un ke sāth khāne ke lie bhī taiyār nahīn thā.

¹⁸ Sātweñ din beṭā faut ho gayā. Dāūd ke mulāzimon ne use khabar pahuñchāne kī jurrat na kī, kyonki unhoñ ne sochā, “Jab bachchā abhī zindā thā to ham ne use samjhāne kī koshish kī, lekin us ne hamārī ek bhī na sunī. Ab agar bachche kī maut kī khabar deñ to khatrā hai ki wuh koī nuqsāndeh qadam uṭhāe.”

¹⁹ Lekin Dāūd ne dekhā ki mulāzīm dhīmī āwāz meñ ek dūse se bāt kar rahe haiñ. Us ne pūchhā, “Kyā beṭā mar gayā hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, wuh mar gayā hai.”

²⁰ Yih sun kar Dāūd farsh par se uṭh gayā. Wuh nahāyā aur jism ko khushbūdār tel se mal kar sāf kapre pahan lie. Phir us ne Rab ke ghar meñ jā kar us kī parastish kī. Is ke bād wuh mahal meñ wāpas gayā aur khānā mangwā kar khāyā. ²¹ Us ke mulāzīm hairān hue aur bole, “Jab bachchā zindā thā to āp rozā rakh kar rote rahe. Ab bachchā jāñ bahaq ho gayā hai to āp uṭh kar dubārā khānā khā rahe haiñ. Kyā wajah hai?” ²² Dāūd ne jawāb diyā, “Jab tak bachchā zindā thā to maiñ rozā rakh kar rotā rahā. Ķhayāl yih thā ki shāyad Rab mujh par rahm karke use zindā chhoṛ de.

²³ Lekin jab wuh kūch kar gayā hai to ab rozā rakhne kā kyā fāydā? Kyā maiñ is se

use wāpas lā saktā hūn? Hargiz nahīn! Ek din main̄ khud hī us ke pās pahuñchūngā. Lekin us kā yahān mere pās wāpas ānā nāmumkin hai.”

²⁴ Phir Dāūd ne apnī biwī Bat-sabā ke pās jā kar use tasallī dī aur us se hambistar huā. Tab us ke ek aur beṭā paidā huā. Dāūd ne us kā nām Sulemān yānī Amnpasand rakhā. Yih bachchā Rab ko pyārā thā, ²⁵ is lie us ne Nātan Nabī kī mārifat ittalā dī ki us kā nām Yadīdiyāh yānī ‘Rab ko Pyārā’ rakhā jāe.

Rabbā Shahr par Fatah

²⁶ Ab tak Yoāb Ammonī dārul-hukūmat Rabbā kā muhāsarā kie hue thā. Phir wuh shahr ke ek hisse banām ‘Shāhī Shahr’ par qabzā karne meñ kāmyāb ho gayā. ²⁷ Us ne Dāūd ko ittalā dī, “Main̄ ne Rabbā par hamlā karke us jagah par qabzā kar liyā hai jahān pānī dastyāb hai. ²⁸ Chunāñche ab fauj ke bāqī afrād ko lā kar khud shahr par qabzā kar leñ. Warnā log samjheñge ki main̄ hī shahr kā fāteh hūn.”

²⁹ Chunāñche Dāūd fauj ke bāqī afrād ko le kar Rabbā pahuñchā. Jab shahr par hamlā kiyā to wuh us ke qabze meñ ā gayā. ³⁰ Dāūd ne Hanūn Bādshāh kā tāj us ke sar se utār kar apne sar par rakh liyā. Sone ke is tāj kā wazn 34 kilogrām thā, aur us meñ ek beshqīmat jauhar jaṛā huā thā. Dāūd ne shahr se bahut-sā lūṭā huā māl le kar ³¹ us ke bāshindoñ ko ghulām banā liyā. Unheñ patthar kātne kī āriyāñ, lohe kī kudāleñ aur kulhāriyāñ dī gaiñ tāki wuh mazdūrī karen aur bhaṭṭoñ par kām karen. Yihī sulūk bāqī Ammonī shahroñ ke bāshindoñ ke sāth bhī kiyā gayā.

Jang ke ikhtitām par Dāūd pūrī fauj ke sāth Yarūshalam lauṭ āyā.

13

Tamr kī Ismatdari

¹ Dāūd ke beṭe Abīsalūm kī khūbsūrat bahan thī jis kā nām Tamr thā. Us kā sautelā bhāī Amnon Tamr se shadīd muhabbat karne lagā. ² Wuh Tamr ko itnī shiddat se chāhne lagā ki ranjish ke bāis bīmār ho gayā, kyonki Tamr kuñwārī thī, aur Amnon ko us ke qarīb āne kā koī rāstā nazar na āyā.

³ Amnon kā ek dost thā jis kā nām Yūnadab thā. Wuh Dāūd ke bhāī Simā kā beṭā thā aur baṛā zahīn thā. ⁴ Us ne Amnon se pūchhā, “Bādshāh ke beṭe, kyā maslā hai? Roz baroz āp zyādā bujhe hue nazar ā rahe haiñ. Kyā āp mujhe nahīn batāeñge ki bāt kyā hai?” Amnon bolā, “Main̄ Abīsalūm kī bahan Tamr se shadīd muhabbat kartā hūn.” ⁵ Yūnadab ne apne dost ko mashwarā diyā, “Bistar par leṭ jāeñ aur aisā zāhir karen goyā bīmār haiñ. Jab āp ke wālid āp kā hāl pūchhne āeñge to un se darkhāst karnā, ‘Merī bahan Tamr ā kar mujhe marīzoñ kā khānā khilāe. Wuh mere sāmne khānā taiyār kare tāki main̄ use dekh kar us ke hāth se khānā khāūñ.’ ”

⁶ Chunāñche Amnon ne bistar par leṭ kar bīmār hone kā bahānā kiyā. Jab bādshāh us kā hāl pūchhne āyā to Amnon ne guzārish kī, “Merī bahan Tamr mere pās āe aur mere sāmne marīzoñ kā khānā banā kar mujhe apne hāth se khilāe.”

⁷ Dāūd ne Tamr ko ittalā dī, “Āp kā bhāī Amnon bīmār hai. Us ke pās jā kar us ke lie marīzoñ kā khānā taiyār karen.” ⁸ Tamr ne Amnon ke pās ā kar us kī maujūdagī meñ maidā gūndhā aur khānā taiyār karke pakāyā. Amnon bistar par leṭā use dekhtā rahā. ⁹ Jab khānā pak gayā to Tamr ne use Amnon ke pās lā kar pesh kiyā. Lekin us ne khāne se inkār kar diyā. Us ne hukm diyā, “Tamām naukar kamre se bāhar nikal jāeñ!” Jab sab chale gae ¹⁰ to us ne Tamr se kahā, “Khāne ko mere sone ke kamre meñ le āeñ tāki main̄ āp ke hāth se khā sakūñ.” Tamr khāne ko le kar sone ke kamre meñ apne bhāī ke pās āī.

¹¹ Jab wuh use khānā khilāne lagī to Amnon ne use pakaṛ kar kahā, “Ā merī bahan, mere sāth hambistar ho!” ¹² Wuh pukārī, “Nahīn, mere bhāī! Merī ismatdari na karen. Aisā amal Isrāīl meñ manā hai. Aisī bedīn harkat mat karnā! ¹³ Aur aisī behurmatī ke bād main̄ kahāñ jāūñ? Jahān tak āp kā tālluq hai Isrāīl meñ āp kī

burī tarah badnāmī ho jāegī, aur sab samjheṅge ki āp nihāyat sharīr ādmī haiṅ. Āp bādshāh se bāt kyon nahīn karte? Yaqīnan wuh āp ko mujh se shādī karne se nahīn rokeṅge.” ¹⁴ Lekin Amnon ne us kī na sunī balki use pakaṛ kar us kī ismatdarī kī.

¹⁵ Lekin phir achānak us kī muhabbat saḡht nafrat meṅ badal gaī. Pahle to wuh Tamr se shadīd muhabbat kartā thā, lekin ab wuh is se barh kar us se nafrat karne lagā. Us ne hukm diyā, “Uṭh, dafā ho jā!” ¹⁶ Tamr ne iltamās kī, “Hāy, aisā mat karnā. Agar āp mujhe nikāleṅge to yih pahle gunāh se zyādā sangīn jurm hogā.” Lekin Amnon us kī sunane ke lie taiyār na thā. ¹⁷ Us ne apne naukar ko bulā kar hukm diyā, “Is aurat ko yahān se nikāl do aur is ke pīchhe darwāzā band karke kundī lagāo!” ¹⁸ Naukar Tamr ko bāhar le gayā aur phir us ke pīchhe darwāzā band karke kundī lagā dī.

Tamr ek lambe bāzuon wālā frāk pahne hue thī. Bādshāh kī tamām kuṅwārī beṭiyān yihī libās pahnā kartī thīn. ¹⁹ Barī ranjish ke ālam meṅ us ne apnā yih libās phār kar apne sar par rākh dāl lī. Phir apnā hāth sar par rakh kar wuh chīkhtī-chillātī wahān se chalī gaī. ²⁰ Jab ghar pahuṅch gaī to Abīsalūm ne us se pūchhā, “Merī bahan, kyā Amnon ne āp se ziyādatī kī hai? Ab ḡhāmosh ho jāeṅ. Wuh to āp kā bhāī hai. Is muāmale ko had se zyādā ahmiyat mat deṅ.” Us waqt se Tamr akeli hī apne bhāī Abīsalūm ke ghar meṅ rahī.

²¹ Jab Dāūd ko is wāqiye kī ḡhabar milī to use saḡht ḡhussā āyā. ²² Abīsalūm ne Amnon se ek bhī bāt na kī. Na us ne us par koī ilzām lagāyā, na koī achchhī bāt kī, kyonki Tamr kī ismatdarī kī wajah se wuh apne bhāī se saḡht nafrat karne lagā thā.

Abīsalūm kā Intaqām

²³ Do sāl guzar gae. Abīsalūm kī bheṛeṅ Ifrāīm ke qarīb ke Bāl-hasūr meṅ lāī gaīn tāki un ke bāl katre jāeṅ. Is mauqe par Abīsalūm ne bādshāh ke tamām beṭon ko dāwat dī ki wuh wahān ziyāfat meṅ sharīk hoṅ. ²⁴ Wuh Dāūd Bādshāh ke pās bhī gayā aur kahā, “In dīnon meṅ main apnī bheṛon ke bāl katrā rahā huṅ. Bādshāh aur un ke afsaron ko bhī mere sāth ḡhushī manāne kī dāwat hai.”

²⁵ Lekin Dāūd ne inkār kiyā, “Nahīn, mere beṭe, ham sab to nahīn ā sakte. Itne log āp ke lie bojh kā bāis ban jāeṅge.” Abīsalūm bahut isrār kartā rahā, lekin Dāūd ne dāwat ko qabūl na kiyā balki use barkat de kar ruḡhsat karnā chāhtā thā.

²⁶ Āḡhirkār Abīsalūm ne darḡhāst kī, “Agar āp hamāre sāth jā na sakeṅ to phir kam az kam mere bhāī Amnon ko āne deṅ.” Bādshāh ne pūchhā, “ḡhāskar Amnon ko kyon?” ²⁷ Lekin Abīsalūm itnā zor detā rahā ki Dāūd ne Amnon ko bāqī beṭon samet Bāl-hasūr jāne kī ijāzat de dī.

²⁸ Ziyāfat se pahle Abīsalūm ne apne mulāzimon ko hukm diyā, “Sunē! Jab Amnon mai pī pī kar ḡhush ho jāegā to main āp ko Amnon ko mārne kā hukm dūṅgā. Phir āp ko use mār dālnā hai. Dareṅ mat, kyonki main hī ne āp ko yih hukm diyā hai. Mazbūt aur diler hoṅ!”

²⁹ Mulāzimon ne aisā hī kiyā. Unhoṅ ne Amnon ko mār dālā. Yih dekh kar bādshāh ke dūsre beṭe uṭh kar apne ḡhachcharon par sawār hue aur bhāḡ gae. ³⁰ Wuh abhī rāste meṅ hī the ki afwāh Dāūd tak pahuṅchī, “Abīsalūm ne āp ke tamām beṭon ko qatl kar diyā hai. Ek bhī nahīn bachā.”

³¹ Bādshāh uṭhā aur apne kapṛe phār kar farsh par leṭ gayā. Us ke darbārī bhī dukh meṅ apne kapṛe phār phār kar us ke pās ḡhaṛe rahe. ³² Phir Dāūd kā bhatijā Yūnadab bol uṭhā, “Mere āqā, āp na socheṅ ki unhoṅ ne tamām shahzādon ko mār dālā hai. Sirf Amnon mar gayā hogā, kyonki jab se us ne Tamr kī ismatdarī kī us waqt se Abīsalūm kā yihī irādā thā. ³³ Lihāzā is ḡhabar ko itnī ahmiyat na deṅ ki tamām beṭe halāk hue haiṅ. Sirf Amnon mar gayā hogā.”

³⁴ Itne meñ Abīsalūm farār ho gayā thā. Phir Yarūshalam kī fasīl par khare pahredār ne achānak dekhā ki maghrib se logoñ kā barā guroh shahr kī taraf barh rahā hai. Wuh pahārī ke dāman meñ chale ā rahe the. ³⁵ Tab Yūnadab ne bādshāh se kahā, “Lo, bādshāh ke beṭe ā rahe haiñ, jis tarah āp ke khādim ne kahā thā.”

³⁶ Wuh abhī apnī bāt khatm kar hī rahā thā ki shahzāde andar āe aur khūb ro paṛe. Bādshāh aur us ke afsar bhī rone lage.

³⁷ Dāūd barī der tak Amnon kā mātām kartā rahā. Lekin Abīsalūm ne farār ho kar Jasūr ke bādshāh Talmī bin Ammihūd ke pās panāh lī jo us kā nānā thā. ³⁸ Wahāñ wuh tīn sāl tak rahā. ³⁹ Phir ek waqt ā gayā ki Dāūd kā Amnon ke lie dukh dūr ho gayā, aur us kā Abīsalūm par ghussā tham gayā.

14

Yoāb Abīsalūm kī Sifārish Kartā Hai

¹ Yoāb bin Zarūyāh ko mālūm huā ki bādshāh apne beṭe Abīsalūm ko chāhtā hai, ² is lie us ne Taqua se ek dānishmand aurat ko bulāyā. Yoāb ne use hidāyat dī, “Mātām kā rūp bhareñ jaise āp der se kisī kā mātām kar rahī hoñ. Mātām ke kapṛe pahan kar khushbūdār tel mat lagānā. ³ Bādshāh ke pās jā kar us se bāt karen.” Phir Yoāb ne aurat ko lafz balafz wuh kuchh sikhāyā jo use bādshāh ko batānā thā.

⁴ Dāūd ke darbār meñ ā kar aurat ne aundhe muñh jhuk kar iltamās kī, “Ai bādshāh, merī madad karen!” ⁵ Dāūd ne dariyāft kiyā, “Kyā maslā hai?” Aurat ne jawāb diyā, “Main bewā hūñ, merā shauhar faut ho gayā hai. ⁶ Aur mere do beṭe the. Ek din wuh bāhar khet meñ ek dūsre se ulajh paṛe. Aur chūñki koī maujūd nahīn thā jo donoñ ko alag kartā is lie ek ne dūsre ko mār ḍālā. ⁷ Us waqt se pūrā kumbā mere khilāf uṭh kharā huā hai. Wuh taqāzā karte haiñ ki main apne beṭe ko un ke hawāle karūñ. Wuh kahte haiñ, ‘Us ne apne bhāī ko mār diyā hai, is lie ham badle meñ use sazā-e-maut deñge. Is tarah wāris bhī nahīn rahegā.’ Yoñ wuh merī ummīd kī ākhirī kiran ko khatm karnā chāhte haiñ. Kyonki agar merā yih beṭā bhī mar jāe to mere shauhar kā nām qāym nahīn rahegā, aur us kā khāndān rū-e-zamīn par se miṭ jāegā.” ⁸ Bādshāh ne aurat se kahā, “Apne ghar chalī jāeñ aur fikr na karen. Main muāmalā hal kar dūñgā.”

⁹ Lekin aurat ne guzārish kī, “Ai bādshāh, ḍar hai ki log phir bhī mujhe mujrim ṭhahrāeñge agar mere beṭe ko sazā-e-maut na dī jāe. Āp par to wuh ilzām nahīn lagāeñge.” ¹⁰ Dāūd ne isrār kiyā, “Agar koī āp ko tang kare to use mere pās le aēñ. Phir wuh āindā āp ko nahīn satāegā!” ¹¹ Aurat ko tasallī na huī. Us ne guzārish kī, “Ai bādshāh, barāh-e-karm Rab apne Khudā kī qasam khāeñ ki āp kisī ko bhī maut kā badlā nahīn lene deñge. Warnā nuqsān meñ izāfā hogā aur merā dūsra beṭā bhī halāk ho jāegā.” Dāūd ne jawāb diyā, “Rab kī hayāt kī qasam, āp ke beṭe kā ek bāl bhī bīkā nahīn hogā.”

¹² Phir aurat asal bāt par ā gaī, “Mere āqā, barāh-e-karm apnī khādimā ko ek aur bāt karne kī ijāzat deñ.” Bādshāh bolā, “Karen bāt.” ¹³ Tab aurat ne kahā, “Āp khud kyon Allāh kī qaum ke khilāf aisā irādā rakhte haiñ jise āp ne abhī abhī ghalat qarār diyā hai? Āp ne khud farmāyā hai ki yih ṭhīk nahīn, aur yoñ āp ne apne āp ko hī mujrim ṭhahrāyā hai. Kyonki āp ne apne beṭe ko radd karke use wāpas āne nahīn diyā. ¹⁴ Beshak ham sab ko kisī waqt marnā hai. Ham sab zamīn par unḍele gae pāñ kī mānind haiñ jise zamīn jazb kar letī hai aur jo dubārā jamā nahīn kiyā jā saktā. Lekin Allāh hamārī zindagī ko bilāwajah miṭā nahīn detā balki aise mansūbe taiyār rakhtā hai jin ke zariye mardūd shaḥs bhī us ke pās wāpas ā sake aur us se dūr na rahe. ¹⁵ Ai bādshāh mere āqā, main is waqt is lie āp ke huzūr āī hūñ ki mere log mujhe ḍarāne kī koshish kar rahe haiñ. Main ne sochā, main bādshāh se bāt

karne kī jurrat karūngī, shāyad wuh merī suneñ ¹⁶ aur mujhe us ādmī se bachāen jo mujhe aur mere beṭe ko us maurūsī zamīn se mahrūm rakhnā chāhtā hai jo Allāh ne hamēn de dī hai. ¹⁷ Khayāl yih thā ki agar bādshāh muāmalā hal kar deñ to phir mujhe dubārā sukūn milegā, kyonki āp achchhi aur burī bāton kā imtiyāz karne meñ Allāh ke farishte jaise haiñ. Rab āp kā Khudā āp ke sāth ho.”

¹⁸ Yih sab kuchh sun kar Dāūd bol uṭhā, “Ab mujhe ek bāt batāen. Is kā sahīh jawāb deñ.” Aurat ne jawāb diyā, “Jī mere āqā, bāt farmāie.” Dāūd ne pūchhā, “Kyā Yoāb ne āp se yih kām karwāyā?” ¹⁹ Aurat pukārī, “Bādshāh kī hayāt kī qasam, jo kuchh bhī mere āqā farmāte haiñ wuh nishāne par lag jātā hai, khāh bandā bāñ yā dāñ taraf haṭne kī koshish kyon na kare. Jī hāñ, āp ke khādim Yoāb ne mujhe āp ke huzūr bhej diyā. Us ne mujhe lafz balafz sab kuchh batāyā jo mujhe āp ko arz karnā thā, ²⁰ kyonki wuh āp ko yih bāt barāh-e-rāst nahīn pesh karnā chāhtā thā. Lekin mere āqā ko Allāh ke farishte kī-sī hikmat hāsil hai. Jo kuchh bhī mulk meñ wuqū meñ atā hai us kā āp ko patā chal jātā hai.”

Abīsalūm kī Wāpasī

²¹ Dāūd ne Yoāb ko bulā kar us se kahā, “Thīk hai, main āp kī darḥāst pūrī karūnga. Jāen, mere beṭe Abīsalūm ko wāpas le āen.” ²² Yoāb aundhe muñh jhuk gayā aur bolā, “Rab bādshāh ko barkat de! Mere āqā, āj mujhe mālūm huā hai ki main āp ko manzūr hūñ, kyonki āp ne apne khādim kī darḥāst ko pūrā kiyā hai.” ²³ Yoāb rawānā ho kar Jasūr chalā gayā aur wahān se Abīsalūm ko wāpas lāyā. ²⁴ Lekin jab wuh Yarūshalām pahuñche to bādshāh ne hukm diyā, “Use apne ghar meñ rahne kī ijāzat hai, lekin wuh kabhī mujhe nazar na āe.” Chunāñche Abīsalūm apne ghar meñ dubārā rahne lagā, lekin bādshāh se kabhī mulāqāt na ho sakī.

²⁵ Pūre Isrāīl meñ Abīsalūm jaisā khūbsūrat ādmī nahīn thā. Sab us kī khās tārif karte the, kyonki sar se le kar pāñwoñ tak us meñ koī nuqs nazar nahīn atā thā. ²⁶ Sāl meñ wuh ek hī martabā apne bāl kaṭwātā thā, kyonki itne meñ us ke bāl had se zyādā waznī ho jāte the. Jab unheñ tolā jātā to un kā wazn taqriban sawā do kilogrām hotā thā. ²⁷ Abīsalūm ke tīn beṭe aur ek beṭī thī. Beṭī kā nām Tamr thā aur wuh nihāyat khūbsūrat thī.

²⁸ Do sāl guzar gae. Phir bhī Abīsalūm ko bādshāh se milne kī ijāzat na milī. ²⁹ Phir us ne Yoāb ko ittalā bhejī ki wuh us kī sifārish kare. Lekin Yoāb ne āne se inkār kiyā. Abīsalūm ne use dubārā bulāne kī koshish kī, lekin is bār bhī Yoāb us ke pās na āyā. ³⁰ Tab Abīsalūm ne apne naukaron ko hukm diyā, “Dekho, Yoāb kā khet mere khet se mulhiq hai, aur us meñ jau kī fasal pak rahī hai. Jāo, use āg lagā do!” Naukar gae aur aisā hī kiyā.

³¹ Jab khet meñ āg lag gaī to Yoāb bhāg kar Abīsalūm ke pās āyā aur shikāyat kī, “Āp ke naukaron ne mere khet ko āg kyon lagāī hai?” ³² Abīsalūm ne jawāb diyā, “Dekheñ, āp nahīn āe jab main ne āp ko bulāyā. Kyonki main chāhtā hūñ ki āp bādshāh ke pās jā kar un se pūchheñ ki mujhe Jasūr se kyon lāyā gayā. Behtar hotā ki main wahīn rahtā. Ab bādshāh mujh se milēñ yā agar wuh ab tak mujhe qusūrwār ṭahrāte haiñ to mujhe sazā-e-maut deñ.”

³³ Yoāb ne bādshāh ke pās jā kar use yih paighām pahuñchāyā. Phir Dāūd ne apne beṭe ko bulāyā. Abīsalūm andar āyā aur bādshāh ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. Phir bādshāh ne Abīsalūm ko bosā diyā.

15

Abīsalūm kī Sāzish

¹ Kuchh der ke bād Abīsalūm ne rath aur ghoṛe kharīde aur sāth sāth 50 muhāfiz bhī rakhe jo us ke āge āge daṛen. ² Rozānā wuh subah-sawere uṭh kar shahr ke

darwāze par jātā. Jab kabhī koī shakhs is maqsad se shahr meñ dākhlil hotā ki bādshāh us ke kisī muqaddame kā faislā kare to Abīsalūm us se muḵhātib ho kar pūchhtā, “Āp kis shahr se haiñ?” Agar wuh jawāb detā, “Main Isrāīl ke fulān qabīle se hūñ,” ³ to Abīsalūm kahtā, “Beshak āp is muqaddame ko jīt sakte haiñ, lekin afsos! Bādshāh kā koī bhī bandā is par sahīh dhyān nahīn degā.” ⁴ Phir wuh bāt jāri rakhtā, “Kāsh main hī mulk par ālā qāzī muqarrar kiyā gayā hotā! Phir sab log apne muqaddame mujhe pesh kar sakte aur main un kā sahīh insāf kar detā.” ⁵ Aur agar koī qarīb ā kar Abīsalūm ke sāmne jhukne lagtā to wuh use rok kar us ko gale lagātā aur bosā detā. ⁶ Yih us kā un tamām Isrāīliyon ke sāth sulūk thā jo apne muqaddame bādshāh ko pesh karne ke lie āte the. Yon us ne Isrāīliyon ke dilon ko apnī taraf māyl kar liyā.

⁷ Yih silsilā chār sāl jāri rahā. Ek din Abīsalūm ne Dāūd se bāt kī, “Mujhe Habrūn jāne kī ijāzat dijie, kyonki main ne Rab se aisī mannat mānī hai jis ke lie zarūrī hai ki Habrūn jāūñ. ⁸ Kyonki jab main Jasūr meñ thā to main ne qasam khā kar wādā kiyā thā, ‘Ai Rab, agar tū mujhe Yarūshalam wāpas lāe to main Habrūn meñ terī parastish karūnga.’” ⁹ Bādshāh ne jawāb diyā, “Thik hai. Salāmatī se jāeñ.”

¹⁰ Lekin Habrūn pahuñch kar Abīsalūm ne ḵhufiyā taur par apne qāsidoñ ko Isrāīl ke tamām qabāylī ilāqon meñ bhej diyā. Jahāñ bhī wuh gae unhoñ ne elān kiyā, “Jyon hī narsinge kī āwāz sunāi de āp sab ko kahnā hai, ‘Abīsalūm Habrūn meñ bādshāh ban gayā hai!’” ¹¹ Abīsalūm ke sāth 200 mehmān Yarūshalam se Habrūn āe the. Wuh belaus the, aur unheñ is ke bāre meñ ilm hī na thā.

¹² Jab Habrūn meñ qurbāniyāñ chaḥhāi jā rahī thīñ to Abīsalūm ne Dāūd ke ek mushīr ko bulāyā jo Jiloh kā rahne wālā thā. Us kā nām Aḵhitufal Jilonī thā. Wuh āyā aur Abīsalūm ke sāth mil gayā. Yon Abīsalūm ke pairokāron meñ izāfā hotā gayā aur us kī sāzishēñ zor pakarne lagīñ.

Dāūd Yarūshalam se Hīrat Kartā Hai

¹³ Ek qāsīd ne Dāūd ke pās pahuñch kar use ittalā dī, “Abīsalūm āp ke ḵhilāf uṭh kharā huā hai, aur tamām Isrāīl us ke pīchhe lag gayā hai.” ¹⁴ Dāūd ne apne mulāzimon se kahā, “Āo, ham fauran hīrat karen, warnā Abīsalūm ke qabze meñ ā jāenge. Jaldī karen tāki ham fauran rawānā ho sakeñ, kyonki wuh koshish karegā ki jītñī jaldī ho sake yahāñ pahuñche. Agar ham us waqt shahr se nikle na hoñ to wuh ham par āfat lā kar shahr ke bāshindoñ ko mār dālegā.” ¹⁵ Bādshāh ke mulāzimon ne jawāb diyā, “Jo bhī faislā hamāre āqā aur bādshāh karen ham hāzir haiñ.”

¹⁶ Bādshāh apne pūre ḵhāndān ke sāth rawānā huā. Sirf das dāshtāeñ mahal ko sañbhālne ke lie pīchhe rah gaīñ. ¹⁷ Jab Dāūd apne tamām logoñ ke sāth shahr ke āḵhirī ghar tak pahuñchā to wuh ruk gayā. ¹⁸ Us ne apne tamām pairokāron ko āge nikalne diyā, pahle shāhī daste Karetī-o-Faletī ko, phir un 600 jāti ādmiyon ko jo us ke sāth Jāt se yahāñ āe the aur āḵhir meñ baqī tamām logoñ ko. ¹⁹ Jab Filistī shahr Jāt kā ādmī Ittī Dāūd ke sāmne se guzarne lagā to bādshāh us se muḵhātib huā, “Āp hamāre sāth kyon jāeñ? Nahīñ, wāpas chale jāeñ aur nae bādshāh ke sāth raheñ. Āp to ḡhairmulkī haiñ aur is lie Isrāīl meñ rahte haiñ ki āp ko jilāwatan kar diyā gayā hai. ²⁰ Āp ko yahāñ āe thoṛī der huī hai, to kyā munāsib hai ki āp ko dubārā merī wajah se kabhī idhar kabhī idhar ḡhūmnā pare? Kyā patā hai ki mujhe kahāñ kahāñ jānā pare. Is lie wāpas chale jāeñ, aur apne hamwatanon ko bhī apne sāth le jāeñ. Rab āp par apnī mehrbānī aur wafādārī kā izhār kare.”

²¹ Lekin Ittī ne etarāz kiyā, “Mere āqā, Rab aur bādshāh kī hayāt kī qasam, main āp ko kabhī nahīñ chhoṛ saktā, ḵhāh mujhe apnī jāñ bhī qurbān karnī pare.” ²² Tab Dāūd mān gayā. “Chalo, phir āge nikleñ!” Chunāñche Ittī apne logoñ aur un ke ḵhāndānon ke sāth āge niklā. ²³ Āḵhir meñ Dāūd ne Wādī-e-Qidron ko pār karke

registān kī taraf ruḵh kiyā. Gird-o-nawāh ke tamām log bādshāh ko us ke pairokāron samet rawānā hote hue dekh kar phūṭ phūṭ kar rone lage.

²⁴ Sadoq Imām aur tamām Lāwī bhī Dāūd ke sāth shahr se nikal āe the. Lāwī ahd kā sandūq uṭhāe chal rahe the. Ab unhoñ ne use shahr se bāhar zamīn par rakh diyā, aur Abiyātar wahāñ qurbāniyāñ charḥāne lagā. Logoñ ke shahr se nikalne ke pūre arse ke daurān wuh qurbāniyāñ charḥātā rahā. ²⁵ Phir Dāūd Sadoq se muḵhātib huā, “Allāh kā sandūq shahr meñ wāpas le jāeñ. Agar Rab kī nazar-e-karm mujh par huī to wuh kisī dīn mujhe shahr meñ wāpas lā kar ahd ke sandūq aur us kī sukūnatgāh ko dubārā deḵhne kī ijāzat degā. ²⁶ Lekin agar wuh farmāe ki tū mujhe pasand nahīñ hai, to main yih bhī bardāshṭ karne ke lie taiyār hūñ. Wuh mere sāth wuh kuchh kare jo use munāsib lage.

²⁷ Jahāñ tak āp kā tālluq hai, apne beṭe Akhīmāz ko sāth le kar sahīh-salāmat shahr meñ wāpas chale jāeñ. Abiyātar aur us kā beṭā Yūnatan bhī sāth jāeñ. ²⁸ Main ḵhud registān meñ Dariyā-e-Yardan kī us jagah ruk jāūngā jahāñ ham āsānī se dariyā ko pār kar sakeñge. Wahāñ āp mujhe Yarūshalam ke hālāt ke bāre meñ paighām bhej sakte haiñ. Main āp ke intazār meñ rahūngā.”

²⁹ Chunāñche Sadoq aur Abiyātar ahd kā sandūq shahr meñ wāpas le jā kar wahīñ rahe. ³⁰ Dāūd rote rote Zaitūn ke pahār par charḥnī lagā. Us kā sar ḍhānpā huā thā, aur wuh nange pāñw chal rahā thā. Bāqī sab ke sar bhī ḍhāñpe hue the, sab rote rote charḥnī lage. ³¹ Rāste meñ Dāūd ko ittalā dī gai, “Aḵhīṭufal bhī Abīsalūm ke sāth mil gayā hai.” Yih sun kar Dāūd ne duā kī, “Ai Rab, baḵsh de ki Aḵhīṭufal ke mashware nākām ho jāeñ.”

³² Chalthe chalthe Dāūd pahār kī choṭī par pahuñch gayā jahāñ Allāh kī parastish kī jāṭī thī. Wahāñ Hūsī Arkī us se milne āyā. Us ke kapṛe phaṭe hue the, aur sar par ḵhāk thī. ³³ Dāūd ne us se kahā, “Agar āp mere sāth jāeñ to āp sirf bojh kā bāis baneñge. ³⁴ Behtar hai ki āp lauṭ kar shahr meñ jāeñ aur Abīsalūm se kaheñ, ‘Ai bādshāh, main āp kī ḵhidmat meñ hāzir hūñ. Pahle main āp ke bāp kī ḵhidmat kartā thā, aur ab āp hī kī ḵhidmat karūngā.’ Agar āp aisā kareñ to āp Aḵhīṭufal ke mashware nākām banāne meñ merī baṛī madad kareñge. ³⁵⁻³⁶ Āp akele nahīñ hoñge. Donoñ imām Sadoq aur Abiyātar bhī Yarūshalam meñ pīchhe rah gae haiñ. Darbār meñ jo bhī mansūbe bāndhe jāeñge wuh unheñ batāeñ. Sadoq kā beṭā Akhīmāz aur Abiyātar kā beṭā Yūnatan mujhe har ḵhabar pahuñchāeñge, kyonki wuh bhī shahr meñ ṭhahre hue haiñ.”

³⁷ Tab Dāūd kā dost Hūsī wāpas chalā gayā. Wuh us waqt pahuñch gayā jab Abīsalūm Yarūshalam meñ dāḵhil ho rahā thā.

16

Zībā Mifibosāt ke bāre meñ Jhūṭ Boltā Hai

¹ Dāūd abhī pahār kī choṭī se kuchh āge nikal gayā thā ki Mifibosāt kā mulāzim Zībā us se milne āyā. Us ke pās do gadhe the jin par zīneñ kasī huī thīñ. Un par 200 roṭiyāñ, kishmish kī 100 ṭikkīyāñ, 100 tāzā phal aur mai kī ek mashk ladī huī thī. ² Bādshāh ne pūchhā, “Āp in chīzoñ ke sāth kyā karnā chāhte haiñ?” Zībā ne jāwāb diyā, “Gadhe bādshāh ke ḵhāndān ke lie haiñ, wuh in par baiṭh kar safr kareñ. Roṭī aur phal jāwānoñ ke lie haiñ, aur mai un ke lie jo registān meñ chalthe chalthe thak jāeñ.” ³ Bādshāh ne sawāl kiyā, “Āp ke purāne mālik kā potā Mifibosāt kahāñ hai?” Zībā ne kahā, “Wuh Yarūshalam meñ ṭhahrā huā hai. Wuh sochtā hai ki āj Isrāīlī mujhe bādshāh banā deñge, kyonki main Sāul kā potā hūñ.” ⁴ Yih sun kar Dāūd bolā, “Āj hī Mifibosāt kī tamām milkiyat āp ke nām muntaqīl kī jāṭī hai!” Zībā ne kahā, “Main āp ke sāmne apne ghuṭne ṭektā hūñ. Rab kare ki main apne āqā aur bādshāh kā manzūr-e-nazar rahūñ.” ⁵ Jab Dāūd Bādshāh Bahūrīm ke qarīb

pahuñchā to ek ādmī wahān se nikal kar us par lānateñ bhejne lagā. Ādmī kā nām Simaī bin Jirā thā, aur wuh Sāul kā rishtedār thā.

Simaī Dāūd ko Lān-tān Kartā Hai

⁶ Wuh Dāūd aur us ke afsaroñ par patthar bhī phainkne lagā, agarche Dāūd ke bāeñ aur dāeñ hāth us ke muhāfiz aur behtarīn faujī chal rahe the. ⁷ Lānat karte karte Simaī chīkh rahā thā, “Chal, dafā ho jā! Qātil! Badmāsh! ⁸ Yih terā hī qusūr thā ki Sāul aur us kā khāndān tabāh hue. Ab Rab tujhe jo Sāul kī jagah takhtnashīn ho gayā hai is kī munāsib sazā de rahā hai. Us ne tere beṭe Abīsalūm ko terī jagah takhtnashīn karke tujhe tabāh kar diyā hai. Qātil ko sahīh muāwazā mil gayā hai!”

⁹ Abīshai bin Zarūyāh bādshāh se kahne lagā, “Yih kaisā murdā kuttā hai jo mere āqā bādshāh par lānat kare? Mujhe ijāzat deñ, to main jā kar us kā sar qalam kar dūn.” ¹⁰ Lekin bādshāh ne use rok diyā, “Merā āp aur āp ke bhāi Yoāb se kyā wāstā? Nahīn, use lānat karne deñ. Ho saktā hai Rab ne use yih karne kā hukm diyā hai. To phir ham kaun haiñ ki use rokeñ.” ¹¹ Phir Dāūd tamām afsaroñ se bhī muḥtātib huā, “Jabki merā apnā beṭa mujhe qatl karne kī koshish kar rahā hai to Sāul kā yih rishtedār aisā kyon na kare? Ise chhoṛ do, kyonki Rab ne ise yih karne kā hukm diyā hai. ¹² Shāyad Rab merī musibat kā lihāz karke Simaī kī lānateñ barkat meñ badal de.”

¹³ Dāūd aur us ke logoñ ne safr jāri rakhā. Simaī qarīb kī pahārī dhalān par us ke barābar chalte chalte us par lānateñ bhejtā aur patthar aur miṭṭī ke dhole phainktā rahā. ¹⁴ Sab thakemānde Dariyā-e-Yardan ko pahuñch gae. Wahān Dāūd tāzādām ho gayā.

Abīsalūm Yarūshalam Meñ

¹⁵ Itne meñ Abīsalūm apne pairokāroñ ke sāth Yarūshalam meñ dākhil huā thā. Akhītufal bhī un ke sāth mil gayā thā. ¹⁶ Thorī der ke bād Dāūd kā dost Hūsī Arkī Abīsalūm ke darbār meñ hāzir ho kar pukārā, “Bādshāh zindābād! Bādshāh zindābād!” ¹⁷ Yih sun kar Abīsalūm ne us se tanzan kahā, “Yih kaisī wafādārī hai jo āp apne dost Dāūd ko dikhā rahe haiñ? Āp apne dost ke sāth rawānā kyon na hue?” ¹⁸ Hūsī ne jawāb diyā, “Nahīn, jis ādmī ko Rab aur tamām Isrāīliyoñ ne muqarrar kiyā hai, wuhī merā mālik hai, aur usī kī khidmat meñ main hāzir rahūngā. ¹⁹ Dūsre, agar kisī kī khidmat karnī hai to kyā Dāūd ke beṭe kī khidmat karnā munāsib nahīn hai? Jis tarah main āp ke bāp kī khidmat kartā rahā hūn usī tarah ab āp kī khidmat karūngā.”

²⁰ Phir Abīsalūm Akhītufal se muḥtātib huā, “Āge kyā karnā chāhie? Mujhe apnā mashwarā pesh kareñ.” ²¹ Akhītufal ne jawāb diyā, “Āp ke bāp ne apnī kuchh dāshtāoñ ko mahal sañbhālne ke lie yahān chhoṛ diyā hai. Un ke sāth hambistar ho jāeñ. Phir tamām Isrāīl ko mālūm ho jāegā ki āp ne apne bāp kī aisī be'izzatī kī hai ki sulah kā rāstā band ho gayā hai. Yih dekh kar sab jo āp ke sāth haiñ mazbūt ho jāenge.” ²² Abīsalūm mān gayā, aur mahal kī chhat par us ke lie khaimā lagāyā gayā. Us meñ wuh pūre Isrāīl ke dekhte dekhte apne bāp kī dāshtāoñ se hambistar huā.

²³ Us waqt Akhītufal kā har mashwarā Allāh ke farmān jaisā mānā jātā thā. Dāūd aur Abīsalūm donoñ yon hī us ke mashwaroñ kī qadar karte the.

17

Hūsī aur Akhītufal

¹ Akhītufal ne Abīsalūm ko ek aur mashwarā bhī diyā. “Mujhe ijāzat deñ to main 12,000 faujiyoñ ke sāth isī rāt Dāūd kā tāqqub karūn. ² Main us par hamlā karūngā jab wuh thakāmāndā aur bedil hai. Tab wuh ghabrā jāegā, aur us ke tamām faujī

bhāg jāēnge. Natījatan main sirf bādshāh hī ko mār dūngā ³ aur bāqī tamām logon ko āp ke pās wāpas lāūngā. Jo ādmī āp pakarṇā chāhte haiṁ us kī maut par sab wāpas ā jāēnge. Aur qaum meṁ amn-o-amān qāym ho jāegā.”

⁴ Yih mashwarā Abīsalūm aur Isrāīl ke tamām buzurgoṁ ko pasand āyā. ⁵ Tāham Abīsalūm ne kahā, “Pahle ham Hūsī Arkī se bhī mashwarā leṁ. Koī use bulā lāe.”

⁶ Hūsī āyā to Abīsalūm ne us ke sāmne Aḥītufal kā mansūbā bayān karke pūchhā, “Āp kā kyā khayāl hai? Kyā hamēṁ aisā karnā chāhie, yā āp kī koī aur rāy hai?”

⁷ Hūsī ne jawāb diyā, “Jo mashwarā Aḥītufal ne diyā hai wuh is dafā thīk nahīn.

⁸ Āp to apne wālid aur un ke ādmiyōṁ se wāqif haiṁ. Wuh sab māhir faujī haiṁ. Wuh us rīchhni kī-sī shiddat se laṛēnge jis se us ke bachche chhīn lie gae haiṁ. Yih bhī zahan meṁ rakhnā chāhie ki āp kā bāp tajrabākār faujī hai. Imkān nahīn ki wuh rāt ko apne faujiyōṁ ke darmiyān guzāregā. ⁹ Ghālīban wuh is waqt bhī gahrī khāi yā kahīn aur chhup gayā hai. Ho saktā hai wuh wahān se nikal kar āp ke dastoṁ par hamlā kare aur ibtidā hī meṁ āp ke thoṛe-bahut afrād mar jāēṁ. Phir afwāh phail jāegī ki Abīsalūm ke dastoṁ meṁ qatl-e-ām shurū ho gayā hai. ¹⁰ Yih sun kar āp ke tamām afrād dar ke māre bedil ho jāēnge, khāh wuh sherbabar jaise bahādur kyon na hoṁ. Kyonki tamām Isrāīl jāntā hai ki āp kā bāp behtarīn faujī hai aur ki us ke sāthī bhī diler haiṁ.

¹¹ Yih pesh-e-nazar rakh kar main āp ko ek aur mashwarā detā hūn. Shimāl meṁ Dān se le kar junūb meṁ Bair-sabā tak laṛne ke qābil tamām Isrāīliyōṁ ko bulāēṁ. Itne jamā karen ki wuh sāhil kī ret kī mānind hoṅge, aur āp khud un ke āge chal kar laṛne ke lie nikleṁ. ¹² Phir ham Dāūd kā khoj lagā kar us par hamlā karenge. Ham us tarah us par tūṭ paṛēnge jis tarah os zamīn par girtī hai. Sab ke sab halāk ho jāēnge, aur na wuh aur na us ke ādmī bach pāēnge. ¹³ Agar Dāūd kisī shahr meṁ panāh le to tamām Isrāīlī fasīl ke sāth rasse lagā kar pūre shahr ko wādī meṁ ghasīṭ le jāēnge. Patthar par patthar bāqī nahīn rahegā!”

¹⁴ Abīsalūm aur tamām Isrāīliyōṁ ne kahā, “Hūsī kā mashwarā Aḥītufal ke mashware se behtar hai.” Haqīqat meṁ Aḥītufal kā mashwarā kahīn behtar thā, lekin Rab ne use nākām hone diyā tāki Abīsalūm ko musibat meṁ dāle.

Dāūd ko Abīsalūm kā Mansūbā Batāyā Jātā Hai

¹⁵ Hūsī ne donoṁ imāmoṁ Sadoq aur Abiyātar ko wuh mansūbā batāyā jo Aḥītufal ne Abīsalūm aur Isrāīl ke buzurgoṁ ko pesh kiya thā. Sāth sāth us ne unheṁ apne mashware ke bāre meṁ bhī āgāh kiya. ¹⁶ Us ne kahā, “Ab fauran Dāūd ko ittalā deṁ ki kisī sūrat meṁ bhī is rāt ko Dariyā-e-Yardan kī us jagah par na guzāreṁ jahān log dariyā ko pār karte haiṁ. Lāzim hai ki āp āj hī dariyā ko ubūr kar leṁ, warnā āp tamām sāthiyōṁ samet barbād ho jāēnge.”

¹⁷ Yūnatan aur Aḥīmāz Yarūshalam se bāhar ke chashme Ain-rājil ke pās intazār kar rahe the, kyonki wuh shahr meṁ dākhil ho kar kisī ko nazar āne kā khatrā mol nahīn le sakte the. Ek naukarānī shahr se nikal āī aur unheṁ Hūsī kā paighām de diyā tāki wuh āge nikal kar use Dāūd tak pahuñchāēṁ. ¹⁸ Lekin ek jawān ne unheṁ dekhā aur bhāg kar Abīsalūm ko ittalā dī. Donoṁ jaldī jaldī wahān se chale gae aur ek ādmī ke ghar meṁ chhup gae jo Bahūrīm meṁ rahtā thā. Us ke sahan meṁ kuān thā. Us meṁ wuh utar gae. ¹⁹ Ādmī kī bīwī ne kueṁ ke muñh par kaprā bichhā kar us par anāj ke dāne bikher die tāki kisī ko mālūm na ho ki wahān kuān hai.

²⁰ Abīsalūm ke sipāhī us ghar meṁ pahuñche aur aurat se pūchhne lage, “Aḥīmāz aur Yūnatan kahān haiṁ?” Aurat ne jawāb diyā, “Wuh āge nikal chuke haiṁ, kyonki wuh nadi ko pār karnā chāhte the.” Sipāhī donoṁ ādmiyōṁ kā khoj lagāte lagāte thak gae. Aḥīrkār wuh khālī hāth Yarūshalam laut gae.

²¹ Jab chale gae to Aḵhīmāz aur Yūnatan kueñ se nikal kar sīdhe Dāūd Bādshāh ke pās chale gae tāki use paighām sunāeñ. Unhoñ ne kahā, “Lāzim hai ki āp dariyā ko fauran pār karen!” Phir unhoñ ne Dāūd ko Aḵhītufal kā pūrā mansūbā batāyā. ²² Dāūd aur us ke tamām sāthī jald hī rawānā hue aur usī rāt Dariyā-e-Yardan ko ubūr kiyā. Pau phatṭe waqt ek bhī pīchhe nahīñ rah gayā thā.

²³ Jab Aḵhītufal ne dekhā ki merā mashwarā radd kiyā gayā hai to wuh apne gadhe par zīn kas kar apne watanī shahr wāpas chalā gayā. Wahāñ us ne ghar ke tamām muāmalāt kā band-o-bast kiyā, phir jā kar phānsī le lī. Use us ke bāp kī qabr meñ dafnāyā gayā.

²⁴ Jab Dāūd Mahanāym pahuñch gayā to Abīsalūm Isrāīlī fauj ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karne lagā. ²⁵ Us ne Amāsā ko fauj par muqarrar kiyā thā, kyonki Yoāb to Dāūd ke sāth thā. Amāsā ek Ismāīlī banām Itrā kā beṭā thā. Us kī māñ Abījēl bint Nāhas thī, aur wuh Yoāb kī māñ Zarūyāh kī bahan thī. ²⁶ Abīsalūm aur us ke sāthiyoñ ne Mulk-e-Jiliyād meñ paṛāw ḍālā.

²⁷ Jab Dāūd Mahanāym pahuñchā to tīn ādmiyoñ ne us kā istiqbāl kiyā. Sobī bin Nāhas Ammoniyōñ ke dārul-hukūmat Rabbā se, Makīr bin Ammiyel Lo-dībār se aur Barzillī Jiliyādī Rājilīm se āe. ²⁸ Tīnoñ ne Dāūd aur us ke logoñ ko bistar, bāsan, miṭṭī ke bartan, gandum, jau, maidā, anāj ke bhune hue dāne, lobiyā, masūr, ²⁹ shahd, dahī, bheṛ-bakriyāñ aur gāy ke dūdh kā panīr muhaiyā kiyā. Kyonki unhoñ ne sochā, “Yih log registān meñ chalte chalte zarūr bhūke, pyāse aur thakemānde ho gae hoñge.”

18

Jang ke lie Taiyāriyāñ

¹ Dāūd ne apne faujiyoñ kā muāynā karke hazār hazār aur sau sau afrād par ādmī muqarrar kie. ² Phir us ne unheñ tīn hissoñ meñ taqsim karke ek hisse par Yoāb ko, dūsre par us ke bhāī Abīshai bin Zarūyāh ko aur tīsre par Ittī Jātī ko muqarrar kiyā.

Us ne faujiyoñ ko batāyā, “Maiñ ḵhud bhī āp ke sāth laṛne ke lie niklūngā.” ³ Lekin unhoñ ne etarāz kiyā, “Aisā na karen! Agar hamēñ bhāgnā bhī paṛe yā hamārā ādhā hissā mārā bhī jāe to Abīsalūm ke faujiyoñ ke lie itnā koī farq nahīñ paṛegā. Wuh āp hī ko pakarṇā chāhte haiñ, kyonki āp un ke nazdik ham meñ se 10,000 afrād se zyādā aham haiñ. Chunāñche behtar hai ki āp shahr hī meñ raheñ aur wahāñ se hamārī himāyat karen.”

⁴ Bādshāh ne jawāb diyā, “Thīk hai, jo kuchh āp ko māqūl lagtā hai wuhī karūngā.” Wuh shahr ke darwāze par khaṛā huā, aur tamām mard sau sau aur hazār hazār ke gurohoñ meñ us ke sāmne se guzar kar bāhar nikle. ⁵ Yoāb, Abīshai aur Ittī ko us ne hukm diyā, “Merī ḵhātir jawān Abīsalūm se narmī se pesh ānā!” Tamām faujiyoñ ne tīnoñ kamāṇdaroñ se yih bāt sunī.

Abīsalūm kī Shikast

⁶ Dāūd ke log khule maidān meñ Isrāīliyoñ se laṛne gae. Ifrāīm ke jangal meñ un kī ṭakkar huī, ⁷ aur Dāūd ke faujiyoñ ne muḵhālifoñ ko shikast-e-fāsh dī. Un ke 20,000 afrād halāk hue. ⁸ Laṛāī pūre jangal meñ phailtī gaī. Yih jangal itnā ḵhatarnāk thā ki us dīn talwār kī nisbat zyādā log us kī zad meñ ā kar halāk ho gae.

⁹ Achānak Dāūd ke kuchh faujiyoñ ko Abīsalūm nazar āyā. Wuh ḵhachchar par sawār balūt ke ek baṛe daraḵht ke sāy meñ se guzarne lagā to us ke bāl daraḵht kī shāḵhoñ meñ ulajh gae. Us kā ḵhachchar āge nikal gayā jabki Abīsalūm wahīñ āsmān-o-zamīn ke darmiyān laṭkā rahā. ¹⁰ Jin ādmiyoñ ne yih dekhā un meñ se ek Yoāb ke pās gayā aur ittālā dī, “Maiñ ne Abīsalūm ko dekhā hai. Wuh balūt ke ek daraḵht meñ laṭkā huā hai.”

¹¹ Yoāb pukārā, “Kyā āp ne use dekhā? To use wahīn kyoñ na mār diyā? Phir main āp ko inām ke taur par chāndī ke das sikke aur ek kamarband de detā.” ¹² Lekin ādmī ne etarāz kiyā, “Agar āp mujhe chāndī ke hazār sikke bhī dete to bhī main bādshāh ke beṭe ko hāth na lagātā. Hamāre sunte sunte bādshāh ne āp, Abishai aur Ittī ko hukm diyā, ‘Merī khātir Abīsalūm ko nuqsān na pahuñchāen.’” ¹³ Aur agar main chupke se bhī use qatl kartā to bhī is kī khabar kisī na kisī waqt bādshāh ke kānoñ tak pahuñchtī. Kyoñki koī bhī bāt bādshāh se poshīdā nahīn rahtī. Agar mujhe is sūrat mein pakaṛā jātā to āp merī himāyat na karte.”

¹⁴ Yoāb bolā, “Merā waqt mazīd zāe mat karo.” Us ne tīn neze le kar Abīsalūm ke dil mein ghoñp die jab wuh abhī zindā hālat mein daraḳht se laṭkā huā thā. ¹⁵ Phir Yoāb ke das silāhbardāroñ ne Abīsalūm ko gher kar use halāk kar diyā.

¹⁶ Tab Yoāb ne narsingā bajā diyā, aur us ke faujī dūsroñ kā tāqqub karne se bāz ā kar wāpas ā gae. ¹⁷ Bāqī Isrāīlī apne apne ghar bhāg gae. Yoāb ke ādmiyoñ ne Abīsalūm kī lāsh ko ek gahre gaṛhe mein phaiñk kar us par pattharoñ kā baṛā dher lagā diyā.

¹⁸ Kuchh der pahle Abīsalūm is khayāl se Bādshāh kī Wādī mein apnī yād mein ek satūn khaṛā kar chukā thā ki merā koī beṭā nahīn hai jo merā nām qāym rakhe. Āj tak yih ‘Abīsalūm kī Yādgār’ kahlātā hai.

Dāūd ko Abīsalūm kī Maut kī Khabar Miltī Hai

¹⁹ Aḳhīmāz bin Sadoq ne Yoāb se darkhāst kī, “Mujhe daur kar bādshāh ko khushkhabrī sunāne deñ ki Rab ne use dushmanoñ se bachā liyā hai.” ²⁰ Lekin Yoāb ne inkār kiyā, “Jo paighām āp ko bādshāh tak pahuñchānā hai wuh us ke lie khushkhabrī nahīn hai, kyoñki us kā beṭā mar gayā hai. Kisī aur waqt main zarūr āp ko us ke pās bhej dūngā, lekin āj nahīn.” ²¹ Us ne Ethiopiyā ke ek ādmī ko hukm diyā, “Jāen aur bādshāh ko batāen.” Ādmī Yoāb ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā aur phir daur kar chalā gayā.

²² Lekin Aḳhīmāz khush nahīn thā. Wuh isrār kartā rahā, “Kuchh bhī ho jāe, mehrbānī karke mujhe us ke piche daurne deñ!” Ek aur bār Yoāb ne use rokne kī koshish kī, “Beṭe, āp jāne ke lie kyoñ tarapte haiñ? Jo khabar pahuñchānī hai us ke lie āp ko inām nahīn milegā.” ²³ Aḳhīmāz ne jawāb diyā, “Koī bāt nahīn. Kuchh bhī ho jāe, main har sūrat mein daur kar bādshāh ke pās jānā chāhtā hūñ.” Tab Yoāb ne use jāne diyā. Aḳhīmāz ne Dariyā-e-Yardan ke khule maidān kā rāstā liyā, is lie wuh Ethiopiyā ke ādmī se pahle bādshāh ke pās pahuñch gayā.

²⁴ Us waqt Dāūd shahr ke bāhar aur andar wāle darwāzoñ ke darmiyān baiṭhā intazār kar rahā thā. Jab pahredār darwāze ke ūpar kī fasīl par chaṛhā to use ek tanhā ādmī nazar āyā jo daurtā huā un kī taraf ā rahā thā. ²⁵ Pahredār ne āwāz de kar bādshāh ko ittalā dī. Dāūd bolā, “Agar akelā ho to zarūr khushkhabrī le kar ā rahā hogā.” Yih ādmī bhāgtā bhāgtā qarīb ā gayā, ²⁶ lekin itne mein pahredār ko ek aur ādmī nazar āyā jo shahr kī taraf daurtā huā ā rahā thā. Us ne shahr ke darwāze ke darbān ko āwāz dī, “Ek aur ādmī daurtā huā dikhāi de rahā hai. Wuh bhī akelā hī ā rahā hai.” Dāūd ne kahā, “Wuh bhī achchhī khabar le kar ā rahā hai.” ²⁷ Phir pahredār pukārā, “Lagta hai ki pahlā ādmī Aḳhīmāz bin Sadoq hai, kyoñki wuhī yon chaltā hai.” Dāūd ko tasallī huī, “Aḳhīmāz achchhā bandā hai. Wuh zarūr achchhī khabar le kar ā rahā hogā.”

²⁸ Dūr se Aḳhīmāz ne bādshāh ko āwāz dī, “Bādshāh kī salāmatī ho!” Wuh aundhe muñh bādshāh ke sāmne jhuk kar bolā, “Rab āp ke Khudā kī tamjīd ho! Us ne āp ko un logoñ se bachā liyā hai jo mere āqā aur bādshāh ke khilāf uṭh khare hue the.”

²⁹ Dāūd ne pūchhā, “Aur merā beṭā Abīsalūm? Kyā wuh mahfūz hai?” Aḳhīmāz ne jawāb diyā, “Jab Yoāb ne mujhe aur bādshāh ke dūsre khādim ko āp ke pās rukhsat kiyā to us waqt baṛī afrā-tafrī thī. Mujhe tafsīl se mālūm na huā ki kyā ho rahā hai.”

³⁰ Bādshāh ne hukm diyā, “Ek taraf ho kar mere pās khare ho jāen!” Aḳhīmāz ne aisā hī kiyā.

³¹ Phir Ethopiya kā ādmī pahuñch gayā. Us ne kahā, “Mere bādshāh, merī ḳhushḳhabrī suneñ! Āj Rab ne āp ko un sab logoñ se najāt dilāi hai jo āp ke ḳhilāf uṭh khare hue the.” ³² Bādshāh ne sawāl kiyā, “Aur merā beṭā Abīsalūm? Kyā wuh mahfūz hai?” Ethopiya ke ādmī ne jawāb diyā, “Mere āqā, jis tarah us ke sāth huā hai, us tarah āp ke tamām dushmanoñ ke sāth ho jāe, un sab ke sāth jo āp ko nuqsān pahuñchānā chāhte haiñ!”

³³ Yih sun kar bādshāh laraz uṭhā. Shahr ke darwāze ke ūpar kī fasīl par ek kamrā thā. Ab bādshāh rote rote sirhiyoñ par chaṛhnī lagā aur chīḳhte-chillāte us kamre meñ chalā gayā, “Hāy mere beṭe Abīsalūm! Mere beṭe, mere beṭe Abīsalūm! Kāsh maiñ hī terī jagah mar jātā. Hāy Abīsalūm, mere beṭe, mere beṭe!”

19

Yoāb Dāūd ko Samjhātā Hai

¹ Yoāb ko ittalā dī gai, “Bādshāh rote rote Abīsalūm kā mātām kar rahā hai.” ² Jab faujiyoñ ko ḳhabar milī ki bādshāh apne beṭe kā mātām kar rahā hai to fatah pāne par un kī sārī ḳhushī kāfūr ho gai. Har taraf mātām aur ḡham kā samāñ thā. ³ Us din Dāūd ke ādmī chorī chorī shahr meñ ghus āe, aise logoñ kī tarah jo maidān-e-jang se farār hone par sharmāte hue chupke se shahr meñ ā jāte haiñ.

⁴ Bādshāh abhī kamre meñ baiṭhā thā. Apne muñh ko ḍhānp kar wuh chīḳhtā-chillātā rahā, “Hāy mere beṭe Abīsalūm! Hāy Abīsalūm, mere beṭe, mere beṭe!”

⁵ Tab Yoāb us ke pās jā kar use samjhāne lagā, “Āj āp ke ḳhādimoñ ne na sirf āp kī jān bachāi hai balki āp ke beṭoñ, beṭiyoñ, bīwiyoñ aur dāshtāoñ kī jān bhī. To bhī āp ne un kā muñh kālā kar diyā hai. ⁶ Jo āp se nafrat karte haiñ un se āp muhabbat rakhte haiñ jabki jo āp se pyār karte haiñ un se āp nafrat karte haiñ. Āj āp ne sāf zāhir kar diyā hai ki āp ke kamāṇḍar aur daste āp kī nazar meñ koī haisiyat nahīñ rakhte. Hāñ, āj maiñ ne jān liyā hai ki agar Abīsalūm zindā hotā to āp ḳhush hote, ḳhāh ham bāqī tamām log halāk kyon na ho jāte. ⁷ Ab uṭh kar bāhar jāen aur apne ḳhādimoñ kī hauslā-afzāi karen. Rab kī qasam, agar āp bāhar na nikleñge to rāt tak ek bhī āp ke sāth nahīñ rahegā. Phir āp par aisī musibat āegī jo āp kī jawānī se le kar āj tak āp par nahīñ āi hai.”

⁸ Tab Dāūd uṭhā aur shahr ke darwāze ke pās utar āyā. Jab faujiyoñ ko batāyā gayā ki bādshāh shahr ke darwāze meñ baiṭhā hai to wuh sab us ke sāmne jamā hue. Itne meñ Isrāīlī apne ghar bhāg gae the.

Dāūd Yarūshalam Wāpas Ātā Hai

⁹ Isrāīl ke tamām qabīloñ meñ log āpas meñ bahs-mubāhasā karne lage, “Dāūd Bādshāh ne hamēñ hamāre dushmanoñ se bachāyā, aur usī ne hamēñ Filistiyon ke hāth se āzād kar diyā. Lekin Abīsalūm kī wajah se wuh mulk se hijrat kar gayā hai. ¹⁰ Ab jab Abīsalūm jise ham ne masah karke bādshāh banāyā thā mar gayā hai to āp bādshāh ko wāpas lāne se kyon jhijakte haiñ?”

¹¹ Dāūd ne Sadoq aur Abiyātar imāmoñ kī mārifat Yahūdāh ke buzurgoñ ko ittalā dī, “Yih bāt mujh tak pahuñch gai hai ki tamām Isrāīl apne bādshāh kā istiḡbāl karke use mahal meñ wāpas lānā chāhtā hai. To phir āp kyon der kar rahe haiñ? Kyā āp mujhe wāpas lāne meñ sab se āḳhir meñ ānā chāhte haiñ? ¹² Āp mere bhāī, mere qarībī rishtedār haiñ. To phir āp bādshāh ko wāpas lāne meñ āḳhir meñ kyon ā rahe haiñ?” ¹³ Aur Abīsalūm ke kamāṇḍar Amāsā ko donoñ imāmoñ ne Dāūd kā yih paighām pahuñchāyā, “Suneñ, āp mere bhatīje haiñ, is lie ab se āp hī Yoāb kī jagah

merī fauj ke kamāṇḍar hoṅge. Allāh mujhe saḡht sazā de agar maiṇ apnā yih wādā pūrā na karūn.”

¹⁴ Is tarah Dāūd Yahūdāh ke tamām dilon ko jīt sakā, aur sab ke sab us ke pīchhe lag gae. Unhoṇ ne use paighām bhejā, “Wāpas āeṇ, āp bhī aur āp ke tamām log bhī.”

¹⁵ Tab Dāūd Yarūshalam wāpas chalne lagā. Jab wuh Dariyā-e-Yardan tak pahuñchā to Yahūdāh ke log Jiljāl meṇ āe tāki us se milēṇ aur use dariyā ke dūsre kināre tak pahuñchāeṇ.

Dāūd Simāi ko Muāf Kar Detā Hai

¹⁶ Binyamīnī shahr Bahūrīm kā Simāi bin Jirā bhī bhāg kar Yahūdāh ke ādmiyon ke sāth Dāūd se milne āyā. ¹⁷ Binyamīn ke qabile ke hazār ādmī us ke sāth the. Sāul kā purānā naukar Zibā bhī apne 15 beṭon aur 20 naukaron samet un meṇ shāmil thā. Bādshāh ke Yardan ke kināre tak pahuñchne se pahle pahle ¹⁸ wuh jaldī se dariyā ko ubūr karke us ke pās āe tāki bādshāh ke gharāne ko dariyā ke dūsre kināre tak pahuñchāeṇ aur har tarah se bādshāh ko ḡhush rakheṇ.

Dāūd dariyā ko pār karne ko thā ki Simāi aundhe muñh us ke sāmne gir gayā. ¹⁹ Us ne iltamās kī, “Mere āqā, mujhe muāf kareṇ. Jo ziyādatī maiṇ ne us dīn āp se kī jab āp ko Yarūshalam ko chhoṛnā parā wuh yād na kareṇ. Barāh-e-karm yih bāt apne zahan se nikāl deṇ. ²⁰ Maiṇ ne jān liyā hai ki mujh se barā jurm sarzad huā hai, is lie āj maiṇ Yūsuf ke gharāne ke tamām afrād se pahle hī apne āqā aur bādshāh ke huzūr ā gayā hūn.”

²¹ Abīshai bin Zarūyāh bolā, “Simāi sazā-e-maut ke lāyq hai! Us ne Rab ke masah kie hue bādshāh par lānat kī hai.” ²² Lekin Dāūd ne use ḡāṇṭā, “Merā āp aur āp ke bhāi Yoāb ke sāth kyā wāstā? Aisī bāton se āp is dīn mere muḡhālīf ban gae haiṇ! Āj to Isrāil meṇ kisī ko sazā-e-maut dene kā nahīn balki ḡhushī kā dīn hai. Dekheṇ, is dīn maiṇ dubārā Isrāil kā bādshāh ban gayā hūn!” ²³ Phir bādshāh Simāi se muḡhātīb huā, “Rab kī qasam, āp nahīn mareṅge.”

Mifibosāt Dāūd se Milne Ātā Hai

²⁴ Sāul kā potā Mifibosāt bhī bādshāh se milne āyā. Us dīn se jab Dāūd ko Yarūshalam ko chhoṛnā parā āj tak jab wuh salāmatī se wāpas pahuñchā Mifibosāt mātām kī hālat meṇ rahā thā. Na us ne apne pānw na apne kapre dhoe the, na apnī mūñchhoṇ kī kāñṭ-chhāñṭ kī thī. ²⁵ Jab wuh bādshāh se milne ke lie Yarūshalam se niklā to bādshāh ne us se sawāl kiya, “Mifibosāt, āp mere sāth kyon nahīn gae the?”

²⁶ Us ne jawāb diyā, “Mere āqā aur bādshāh, maiṇ jāne ke lie taiyār thā, lekin merā naukar Zibā mujhe dhokā de kar akelā hī chalā gayā. Maiṇ ne to use batāyā thā, ‘Mere gadhe par zīn kaso tāki maiṇ bādshāh ke sāth rawānā ho sakūn.’ Aur merā jāne kā koī aur wasīlā thā nahīn, kyonki maiṇ donoṇ ṭāngoṇ se mazīr hūn. ²⁷ Zibā ne mujh par tohmat lagāi hai. Lekin mere āqā aur bādshāh Allāh ke farishte jaise haiṇ. Mere sāth wuhī kuchh kareṇ jo āp ko munāsib lage. ²⁸ Mere dādā ke pūre gharāne ko āp halāk kar sakte the, lekin phir bhī āp ne merī izzat karke un mehmānon meṇ shāmil kar liyā jo rozānā āp kī mez par khānā khāte haiṇ. Chunāñche merā kyā haq hai ki maiṇ bādshāh se mazīd apīl karūn.”

²⁹ Bādshāh bolā, “Ab bas kareṇ. Maiṇ ne faislā kar liyā hai ki āp kī zamīneṇ āp aur Zibā meṇ barābar taqsīm kī jāeṇ.” ³⁰ Mifibosāt ne jawāb diyā, “Wuh sab kuchh le le. Mere lie yihī kāfī hai ki āj mere āqā aur bādshāh salāmatī se apne mahal meṇ wāpas ā pahuñche haiṇ.”

Dāūd aur Barzillī

³¹ Barzillī Jiliyādī Rājilīm se āyā thā tāki bādshāh ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karke use ruḡhsat kare. ³² Barzillī 80 sāl kā thā. Mahanāym meṇ rahte waqt usī ne Dāūd kī mehmān-nawāzī kī thī, kyonki wuh bahut amīr thā. ³³ Ab Dāūd ne Barzillī

ko dāwat dī, “Mere sāth Yarūshalam jā kar wahān raheñ! Maiñ āp kā har tarah se khayāl rakhūngā.”

³⁴ Lekin Barzillī ne inkār kiyā, “Merī zindagī ke thoṛe din bāqī haiñ, maiñ kyon Yarūshalam meñ jā basūñ? ³⁵ Merī umr 80 sāl hai. Na maiñ achchhī aur burī chīzoñ meñ imtiyāz kar saktā, na mujhe khāne-pīne kī chīzoñ kā mazā ātā hai. Gīt gāne wāloñ kī āwāzeñ bhī mujh se sunī nahīñ jātīñ. Nahīñ mere āqā aur bādshāh, agar maiñ āp ke sāth jāūñ to āp ke lie sirf bojh kā bāis hūngā. ³⁶ Is kī zarūrat nahīñ ki āp mujhe is qism kā muāwazā deñ. Maiñ bas āp ke sāth Dariyā-e-Yardan ko pār karūngā ³⁷ aur phir agar ijāzat ho to wāpas chalā jāūngā. Maiñ apne hī shahr meñ marnā chāhtā hūñ, jahāñ mere mān-bāp kī qabr hai. Lekin merā beṭā Kimhām āp kī khidmat meñ hāzir hai. Wuh āp ke sāth chalā jāe to āp us ke lie wuh kuchh karen jo āp ko munāsib lage.”

³⁸ Dāūd ne jawāb diyā, “Thīk hai, Kimhām mere sāth jāe. Aur jo kuchh bhī āp chāheñge maiñ us ke lie karūngā. Agar koī kām hai jo maiñ āp ke lie kar saktā hūñ to maiñ hāzir hūñ.”

³⁹ Phir Dāūd ne apne sāthiyon samet dariyā ko ubūr kiyā. Barzillī ko bosā de kar us ne use barkat dī. Barzillī apne shahr wāpas chal paṛā ⁴⁰ jabki Dāūd Jiljāl kī taraf barh gayā. Kimhām bhī sāth gayā. Is ke alāwā Yahūdāh ke sab aur Isrāīl ke ādhe log us ke sāth chale.

Isrāīl aur Yahūdāh Āpas meñ Jhagṛte Haiñ

⁴¹ Rāste meñ Isrāīl ke mard bādshāh ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Hamāre bhāiyon Yahūdāh ke logon ne āp ko āp ke gharāne aur faujiyon samet chorī chorī kyon Dariyā-e-Yardan ke maḡhribī kināre tak pahuñchāyā? Yih thīk nahīñ hai.”

⁴² Yahūdāh ke mardoñ ne jawāb diyā, “Bāt yih hai ki ham bādshāh ke qarībī rishtedār haiñ. Āp ko yih dekh kar ḡhussā kyon ā gayā hai? Na ham ne bādshāh kā khānā khāyā, na us se koī tohfā payā hai.”

⁴³ To bhī Isrāīl ke mardoñ ne etarāz kiyā, “Hamāre das qabile haiñ, is lie hamārā bādshāh kī khidmat karne kā das gunā zyādā haq hai. To phir āp hameñ haqīr kyon jānte haiñ? Ham ne to pahle apne bādshāh ko wāpas lāne kī bāt kī thī.” Yon bahs-mubāhasā jāri rahā, lekin Yahūdāh ke mardoñ kī bāteñ zyādā saḡht thīñ.

20

Sabā Dāūd ke khilāf Uṭh Kharā Hotā Hai

¹ Jhagarne wāloñ meñ se ek badmāsh thā jis kā nām Sabā bin Bīkrī thā. Wuh Binyamīnī thā. Ab us ne narsingā bajā kar elān kiyā, “Na hameñ Dāūd se mīrās meñ kuchh milegā, na Yassī ke beṭe se kuchh milne kī ummīd hai. Ai Isrāīl, har ek apne ghar wāpas chalā jāe!” ² Tab tamām Isrāīlī Dāūd ko chhoṛ kar Sabā bin Bīkrī ke pīchhe lag gae. Sirf Yahūdāh ke mard apne bādshāh ke sāth liṭte rahe aur use Yardan se le kar Yarūshalam tak pahuñchāyā.

³ Jab Dāūd apne mahal meñ dākhlī huā to us ne un das dāshtāon kā band-o-bast karāyā jin ko us ne mahal ko sañbhālne ke lie pīchhe chhoṛ diyā thā. Wuh unheñ ek khās ghar meñ alag rakh kar un kī tamām zarūriyāt pūrī kartā rahā lekin un se kabhī hambistar na huā. Wuh kahīñ jā na sakīñ, aur unheñ zindagī ke ākhirī lamhe tak bewā kī-sī zindagī guzārñī paṛī.

⁴ Phir Dāūd ne Amāsā ko hukm diyā, “Yahūdāh ke tamām faujiyon ko mere pās bulā lāeñ. Tīn din ke andar andar un ke sāth hāzir ho jāeñ.” ⁵ Amāsā rawānā huā. Lekin jab tīn din ke bād lauṭ na āyā ⁶ to Dāūd Abīshai se muḡhātīb huā, “Ākhir meñ Sabā bin Bīkrī hameñ Abīsalūm kī nisbat zyādā nuqsān pahuñchāegā. Jaldī karen, mere dastoñ ko le kar us kā tāqqub karen. Aisā na ho ki wuh qilāband shahron ko

qabze meñ le le aur yoñ hamārā baṛā nuqsān ho jāe.” ⁷ Tab Yoāb ke sipāhī, bādshāh kā dastā Karetī-o-Faletī aur tamām māhir faujī Yarūshalam se nikāl kar Sabā bin Bīkrī kā tāqqub karne lage.

⁸ Jab wuh Jibāūn kī baṛī chaṭān ke pās pahuñche to un kī mulāqāt Amāsā se huī jo thoṛī der pahle wahāñ pahuñch gayā thā. Yoāb apnā faujī libās pahne hue thā, aur us par us ne kamr meñ apnī talwār kī peṭī bāndhī huī thī. Ab jab wuh Amāsā se milne gayā to us ne apne bāeñ hāth se talwār ko chorī chorī miyān se nikāl liyā. ⁹ Us ne salām karke kahā, “Bhāī, kyā sab ṭhīk hai?” Aur phir apne dahne hāth se Amāsā kī dāṛhī ko yoñ pakaṛ liyā jaise use bosā denā chāhtā ho. ¹⁰ Amāsā ne Yoāb ke dūsre hāth meñ talwār par dhyān na diyā, aur achānak Yoāb ne use itne zor se peṭ meñ ghoñp diyā ki us kī antariyāñ phūṭ kar zamīn par gir gaīñ. Talwār ko dubārā istemāl karne kī zarūrat hī nahīñ thī, kyonki Amāsā fauran mar gayā.

Phir Yoāb aur Abīshai Sabā kā tāqqub karne ke lie āge baṛhe. ¹¹ Yoāb kā ek faujī Amāsā kī lāsh ke pās khaṛā rahā aur guzarne wāle faujiyoñ ko āwāz detā rahā, “Jo Yoāb aur Dāūd ke sāth hai wuh Yoāb ke pīchhe ho le!” ¹² Lekin jitne wahāñ se guzare wuh Amāsā kā ḵhūnālūdā aur taraptā huā jism dekh kar ruk gae. Jab admī ne dekhā ki lāsh rukāwaṭ kā bāis ban gaī hai to us ne use rāste se haṭā kar khet meñ ghasīṭ liyā aur us par kapṛā ḍāl diyā. ¹³ Lāsh ke ḡhāyb ho jāne par sab log Yoāb ke pīchhe chale gae aur Sabā kā tāqqub karne lage.

¹⁴ Itne meñ Sabā pūre Isrāīl se guzarte guzarte shimāl ke shahr Abīl-bait-mākā tak pahuñch gayā thā. Bīkrī ke ḵhāndān ke tamām mard bhī us ke pīchhe lag kar wahāñ pahuñch gae the. ¹⁵ Tab Yoāb aur us ke faujī wahāñ pahuñch kar shahr kā muhāsarā karne lage. Unhoñ ne shahr kī bāhar wālī dīwār ke sāth sāth miṭṭī kā baṛā todā lagāyā aur us par se guzar kar andar wālī baṛī dīwār tak pahuñch gae. Wahāñ wuh dīwār kī toṛ phoṛ karne lage tāki wuh gir jāe.

¹⁶ Tab shahr kī ek dānishmand aurat ne fasīl se Yoāb ke logoñ ko āwāz dī, “Sunēñ! Yoāb ko yahāñ bulā leñ tāki main us se bāt kar sakūñ.” ¹⁷ Jab Yoāb dīwār ke pās āyā to aurat ne sawāl kiyā, “Kyā āp Yoāb haiñ?” Yoāb ne jawāb diyā, “Main hī hūñ.” Aurat ne darḵhāst kī, “Zarā merī bātoñ par dhyān deñ.” Yoāb bolā, “Ṭhīk hai, main sun rahā hūñ.” ¹⁸ Phir aurat ne apnī bāt pesh kī, “Purāne zamāne meñ kahā jātā thā ki Abīl Shahr se mashwarā lo to bāt banegī. ¹⁹ Dekheñ, hamārā shahr Isrāīl kā sab se zyādā amnpasand aur wafādār shahr hai. Āp ek aisā shahr tabāh karne kī koshish kar rahe haiñ jo ‘Isrāīl kī Mān’ kahlātā hai. Āp Rab kī mīrās ko kyon haṛap kar lenā chāhte haiñ?”

²⁰ Yoāb ne jawāb diyā, “Allāh na kare ki main āp ke shahr ko haṛap yā tabāh karūñ. ²¹ Mere āne kā ek aur maqsad hai. Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā ek admī Dāūd Bādshāh ke ḵhilāf uṭh khaṛā huā hai jis kā nām Sabā bin Bīkrī hai. Use ḍhūṇḍ rahe haiñ. Use hamāre hawāle karen to ham shahr ko chhoṛ kar chale jāeñge.”

Aurat ne kahā, “Ṭhīk hai, ham dīwār par se us kā sar āp ke pās phaiñk deñge.” ²² Us ne Abīl-bait-mākā ke bāshindoñ se bāt kī aur apnī hikmat se unheñ qāyl kiyā ki aisā hī karnā chāhie. Unhoñ ne Sabā kā sar qalam karke Yoāb ke pās phaiñk diyā. Tab Yoāb ne narsingā bajā kar shahr ko chhoṛne kā hukm diyā, aur tamām faujī apne apne ghar wāpas chale gae. Yoāb ḵhud Yarūshalam meñ Dāūd Bādshāh ke pās laṭ gayā.

Dāūd ke Ālā Afsar

²³ Yoāb pūrī Isrāīlī fauj par, Bināyāh bin Yahoyadā shāhī daste Karetī-o-Faletī par ²⁴ aur Adorām begāriyoñ par muqarrar thā. Yahūsafat bin Aḵhilūd bādshāh kā mushīr-e-ḵhās thā. ²⁵ Siwā mīrmunshī thā aur Sadoq aur Abiyātar imām the. ²⁶ Īrā Yāīrī Dāūd kā zātī imām thā.

21

Sāul ke Jurm kā Kaffārā

¹ Dāūd kī hukūmat ke daurān kāl par gayā jo tīn sāl tak jāri rahā. Jab Dāūd ne is kī wajah dariyāft kī to Rab ne jawāb diyā, “Kāl is lie khatm nahīn ho rahā ki Sāul ne Jibaūniyon ko qatl kiyā thā.”

² Tab bādshāh ne Jibaūniyon ko bulā liyā tāki un se bāt kare. Asal mein wuh Isrāīlī nahīn balki Amoriyon kā bachā-khuchā hissā the. Mulk-e-Kanān par qabzā karte waqt Isrāīliyon ne qasam khā kar wādā kiyā thā ki ham āp ko halāk nahīn karenge. Lekin Sāul ne Isrāīl aur Yahūdāh ke lie josh mein ā kar unhein halāk karne kī koshish kī thī.

³ Dāūd ne Jibaūniyon se pūchhā, “Main us ziyādatī kā kaffārā kis tarah de saktā hūn jo āp se huī hai? Main āp ke lie kyā karūn tāki āp dubārā us zamīn ko barkat deñ jo Rab ne hamein mīrās mein dī hai?” ⁴ Unhon ne jawāb diyā, “Jo Sāul ne hamāre aur hamāre khandānon ke sāth kiyā hai us kā izālā sone-chāndī se nahīn kiyā jā saktā. Yih bhī munāsib nahīn ki ham is ke ewaz kisī Isrāīlī ko mār deñ.” Dāūd ne sawāl kiyā, “To phir main āp ke lie kyā karūn?” ⁵ Jibaūniyon ne kahā, “Sāul hī ne hamein halāk karne kā mansūbā banāyā thā, wuhī hamein tabāh karnā chāhtā thā tāki ham Isrāīl kī kisī bhī jagah qāym na rah sakein. ⁶ Is lie Sāul kī aulād mein se sāt mardoñ ko hamāre hawāle kar deñ. Ham unhein Rab ke chune hue bādshāh Sāul ke watanī shahr Jibiyā mein Rab ke pahār par maut ke ghāt utār kar us ke huzūr laṭkā deñ.”

Bādshāh ne jawāb diyā, “Main unhein āp ke hawāle kar dūngā.” ⁷ Yūnatan kā beṭā Mifibosāt Sāul kā potā to thā, lekin bādshāh ne use na chheṛā, kyonki us ne Rab kī qasam khā kar Yūnatan se wādā kiyā thā ki main āp kī aulād ko kabhī nuqsān nahīn pahuñchāūngā. ⁸ Chunāñche us ne Sāul kī dāshtā Risfā bint Aiyāh ke do beṭon Armonī aur Mifibosāt ko aur is ke alāwā Sāul kī beṭī Mīrab ke pāñch beṭon ko chun liyā. Mīrab Barzillī Mahūlatī ke beṭe Adriyel kī bīwī thī. ⁹ In sāt ādmiyon ko Dāūd ne Jibaūniyon ke hawāle kar diyā.

Sāton ādmiyon ko mazkūrā pahār par lāyā gayā. Wahān Jibaūniyon ne unhein qatl karke Rab ke huzūr laṭkā diyā. Wuh sab ek hī din mar gae. Us waqt jau kī fasal kī kaṭāi shurū huī thī.

¹⁰ Tab Risfā bint Aiyāh sāton lāshon ke pās gaī aur patthar par apne lie ṭāṭ kā kapṛā bichhā kar lāshon kī hifāzat karne lagī. Din ke waqt wuh parindon ko bhagātī aur rāt ke waqt janglī jānwaron ko lāshon se dūr rakhtī rahī. Wuh bahār ke mausam mein fasal kī kaṭāi ke pahle dinoñ se le kar us waqt tak wahān ṭhahrī rahī jab tak bārish na huī.

¹¹ Jab Dāūd ko mālūm huā ki Sāul kī dāshtā Risfā ne kyā kiyā hai ¹²⁻¹⁴ to wuh Yabīs-jiliyād ke bāshindon ke pās gayā aur un se Sāul aur us ke beṭe Yūnatan kī haḍḍiyan ko le kar Sāul ke bāp Qīs kī qabr mein dafnāyā. (Jab Filistiyon ne Jilbua ke pahārī ilāqe mein Isrāīliyon ko shikast dī thī to unhon ne Sāul aur Yūnatan kī lāshon ko Bait-shān ke chauk mein laṭkā diyā thā. Tab Yabīs-jiliyād ke ādmī chorī chorī wahān ā kar lāshon ko apne pās le gae the.) Dāūd ne Jibiyā mein ab tak laṭkī sāt lāshon ko bhī utār kar Zilā mein Qīs kī qabr mein dafnāyā. Zilā Binyamīn ke qabīle kī ābādī hai.

Jab sab kuchh Dāūd ke hukm ke mutābiq kiyā gayā thā to Rab ne mulk ke lie duāein sun līn.

Filistiyon se Jangen

¹⁵ Ek aur bār Filistiyon aur Isrāīliyon ke darmiyan jang chhiṛ gaī. Dāūd apnī fauj samet Filistiyon se laṛne ke lie niklā. Jab wuh laṛtā laṛtā niḍhāl ho gayā thā ¹⁶ to ek Filistī ne us par hamlā kiyā jis kā nām Ishbī-banob thā. Yih ādmī dewqāmat mard Rafā kī nasl se thā. Us ke pās naī talwār aur itnā lambā nezā thā ki sirf us kī pītal kī nok kā wazn taqriban sārhe 3 kilogrām thā. ¹⁷ Lekin Abīshai bin Zarūyāh daur

kar Dāūd kī madad karne āyā aur Filistī ko mār ḍālā. Is ke bād Dāūd ke faujiyoṅ ne qasam khāī, “Āindā āp laṛne ke lie hamāre sāth nahīn nikleṅge. Aisā na ho ki Isrāīl kā charāḡh bujh jāe.”

¹⁸ Is ke bād Isrāīliyoṅ ko Jūb ke qarīb bhī Filistiyon se laṛnā parā. Wahān Sibbakī Hūsātī ne dewqāmat mard Rafā kī aulād meṅ se ek ādmī ko mār ḍālā jis kā nām Saf thā.

¹⁹ Jūb ke qarīb ek aur laṛāī chhiṛ gaī. Is ke daurān Bait-laham ke Ilhanān bin Yāre-urjīm ne Jātī Jālūt ko maut ke ghāṭ utār diyā. Jālūt kā nezā khaḍḍī ke shahtīr jaisā baṛā thā. ²⁰ Ek aur dafā Jāt ke pās laṛāī huī. Filistiyon kā ek faujī jo Rafā kī nasl kā thā bahut lambā thā. Us ke hāthoṅ aur paioṅ kī chhih chhih ungliyān yānī mil kar 24 ungliyān thīn. ²¹ Jab wuh Isrāīliyoṅ kā mazāq uṛāne lagā to Dāūd ke bhāī Simā ke beṭe Yūnatan ne use mār ḍālā. ²² Jāt ke yih dewqāmat mard Rafā kī aulād the, aur wuh Dāūd aur us ke faujiyoṅ ke hāthoṅ halāk hue.

22

Dāūd kā Gīt

¹ Jis din Rab ne Dāūd ko tamām dushmanoṅ aur Sāūl ke hāth se bachāyā us din bādshāh ne gīt gāyā,

² “Rab merī chaṭān, merā qilā aur merā najātdahindā hai.

³ Merā Ḳhudā merī chaṭān hai jis meṅ main panāh letā hūn. Wuh merī ḍhāl, merī najāt kā pahār, merā buland hisār aur merī panāhgāh hai. Tū merā najātdahindā hai jo mujhe zulm-o-tashaddud se bachātā hai.

⁴ Main Rab ko pukārtā hūn, us kī tamjīd ho! Tab wuh mujhe dushmanoṅ se chhuṭkāṛā detā hai.

⁵ Maut kī maujoṅ ne mujhe gher liyā, halākat ke sailāb ne mere dil par dahshat tāṛī kī.

⁶ Pātāl ke rassoṅ ne mujhe jakaṛ liyā, maut ne mere rāste meṅ apne phande ḍāl die.

⁷ Jab main musibat meṅ phaṅs gayā to main ne Rab ko pukāṛā. Main ne madad ke lie apne Ḳhudā se fariyād kī to us ne apnī sukūnatgāh se merī āwāz sunī, merī chīkheṅ us ke kān tak pahuṅch gaīn.

⁸ Tab zamīn laraz uṭhī aur thartharāne lagī, āsmān kī buniyādeṅ Rab ke ḡhazab ke sāmne kānpne aur jhūlne lagīn.

⁹ Us kī nāk se dhuān nikal āyā, us ke muṅh se bhasm karne wāle shole aur dahakte koele bhaṛak uṭhe.

¹⁰ Āsmān ko jhukā kar wuh nāzil huā. Jab utar āyā to us ke pānwoṅ ke nīche andherā hī andherā thā.

¹¹ Wuh karūbī farishte par sawār huā aur uṛ kar hawā ke paroṅ par manḍlāne lagā.

¹² Us ne andhere ko apnī chhupne kī jagah banāyā, bārish ke kāle aur ghane bādal ḡhaime kī tarah apne irdgird lagāe.

¹³ Us ke huzūr kī tez raushnī se sholāzan koele phūṭ nikle.

¹⁴ Rab āsmān se kaṛakne lagā, Allāh T'ālā kī āwāz gūnj uṭhī.

¹⁵ Us ne apne tīr chalā die to dushman titar-bitar ho gae. Us kī bijlī idhar-udhar girtī gaī to un meṅ halchal mach gaī.

¹⁶ Rab ne ḍāntā to samundar kī wādiyān zāhir huīn, jab wuh ḡhusse meṅ garjā to us ke dam ke jhoṅkoṅ se zamīn kī buniyādeṅ nazar āīn.

¹⁷ Bulandiyon par se apnā hāth baṛhā kar us ne mujhe pakaṛ liyā, gahre pānī meñ se khīnch kar mujhe nikāl lāyā.

¹⁸ Us ne mujhe mere zabardast dushman se bachāyā, un se jo mujh se nafrat karte haiñ, jin par main ghālib na ā sakā.

¹⁹ Jis dīn main musibat meñ phaṅs gayā us dīn unhoñ ne mujh par hamlā kiyā, lekin Rab merā sahārā banā rahā.

²⁰ Us ne mujhe tang jagah se nikāl kar chhuṭkārā diyā, kyonki wuh mujh se kḥush thā.

²¹ Rab mujhe merī rāstbāzī kā ajr detā hai. Mere hāth sāf haiñ, is lie wuh mujhe barkat detā hai.

²² Kyonki main Rab kī rāhoñ par chaltā rahā hūñ, main badī karne se apne Kḥudā se dūr nahīñ huā.

²³ Us ke tamām ahkām mere sāmne rahe haiñ, main us ke farmānoñ se nahīñ haṭā.

²⁴ Us ke sāmne hī main be'ilzām rahā, gunāh karne se bāz rahā hūñ.

²⁵ Is lie Rab ne mujhe merī rāstbāzī kā ajr diyā, kyonki us kī āñkhoñ ke sāmne hī main pāk-sāf sābit huā.

²⁶ Ai Allāh, jo wafādār hai us ke sāth terā sulūk wafādārī kā hai, jo be'ilzām hai us ke sāth terā sulūk be'ilzām hai.

²⁷ Jo pāk hai us ke sāth terā sulūk pāk hai. Lekin jo kajrau hai us ke sāth terā sulūk bhī kajrawī kā hai.

²⁸ Tū pasthāloñ ko najāt detā hai, aur terī āñkheñ maḡhrūroñ par lagī rahtī haiñ tāki unheñ past karen.

²⁹ Ai Rab, tū hī merā charāḡh hai, Rab hī mere andhere ko raushan kartā hai.

³⁰ Kyonki tere sāth main faujī daste par hamlā kar saktā, apne Kḥudā ke sāth dīwār ko phalāṅg saktā hūñ.

³¹ Allāh kī rāh kāmīl hai, Rab kā farmān kḥālis hai. Jo bhī us meñ panāh le us kī wuh dhāl hai.

³² Kyonki Rab ke siwā kaun Kḥudā hai? Hamāre Kḥudā ke siwā kaun chaṭān hai?

³³ Allāh mujhe quwwat se kamarbastā kartā, wuh merī rāh ko kāmīl kar detā hai.

³⁴ Wuh mere pāñwoñ ko hiran kī-sī phurtī atā kartā, mujhe mazbūtī se merī bulandiyon par khaṛā kartā hai.

³⁵ Wuh mere hāthoñ ko jang karne kī tarbiyat detā hai. Ab mere bāzū pītal kī kamān ko bhī tān lete haiñ.

³⁶ Ai Rab, tū ne mujhe apnī najāt kī dhāl baḡhsh dī hai, terī narmī ne mujhe baṛā banā diyā hai.

³⁷ Tū mere qadmoñ ke lie rāstā banā detā hai, is lie mere ṭaḡhne nahīñ ḡagmagāte.

³⁸ Main ne apne dushmanoñ kā tāqqub karke unheñ kuchal diyā, main bāz na āyā jab tak wuh khatm na ho gae.

³⁹ Main ne unheñ tabāh karke yoñ pāsh pāsh kar diyā ki dubārā uṭh na sake balki gir kar mere pāñwoñ tale paṛe rahe.

⁴⁰ Kyonki tū ne mujhe jang karne ke lie quwwat se kamarbastā kar diyā, tū ne mere mukḥālifoñ ko mere sāmne jhukā diyā.

⁴¹ Tū ne mere dushmanoñ ko mere sāmne se bhagā diyā, aur main ne nafrat karne wāloñ ko tabāh kar diyā.

⁴² Wuh madad ke lie chīkhte-chillāte rahe, lekin bachāne wālā koī nahīñ thā. Wuh Rab ko pukārtē rahe, lekin us ne jawāb na diyā.

⁴³ Main ne unheñ chūr chūr karke gard kī tarah hawā meñ urā diyā. Main ne unheñ galī meñ miṭṭī kī tarah pānwoñ tale raund kar rezā rezā kar diyā.

⁴⁴ Tū ne mujhe merī qaum ke jhagaṛoñ se bachā kar aqwām par merī hukūmat qāym rakhī hai. Jis qaum se main nāwāqif thā wuh merī k̄hidmat kartī hai.

⁴⁵ Pardesī dabak kar merī k̄hushāmad karte haiñ. Jyoñ hī main bāt kartā hūñ to wuh merī sunte haiñ.

⁴⁶ Wuh himmat hār kar kāñpte hue apne qiloñ se nikal āte haiñ.

⁴⁷ Rab zindā hai! Merī chaṭān kī tamjīd ho! Mere K̄hudā kī tāzīm ho jo merī najāt kī chaṭān hai.

⁴⁸ Wuhī K̄hudā hai jo merā intaqām letā, aqwām ko mere tābe kar detā

⁴⁹ aur mujhe mere dushmanoñ se chhuṭkāṛā detā hai. Yaqīnan tū mujhe mere muḥālifoñ par sarfarāz kartā, mujhe zālīmoñ se bachāe rakhtā hai.

⁵⁰ Ai Rab, is lie main aqwām meñ terī hamd-o-sanā karūnga, tere nām kī tārif meñ gīt gāūngā.

⁵¹ Kyoñki Rab apne bādshāh ko baṛī najāt detā hai, wuh apne masah kie hue bādshāh Dāūd aur us kī aulād par hameshā tak mehrbān rahegā.”

23

Dāūd ke Ākhirī Alfāz

¹ Darj-e-zail Dāūd ke ākhirī alfāz haiñ:

“Dāūd bin Yassī kā farmān jise Allāh ne sarfarāz kiyā, jise Yāqūb ke K̄hudā ne masah karke bādshāh banā diyā thā, aur jis kī tārif Isrāīl ke gīt karte haiñ,

² Rab ke Rūh ne merī mārifat bāt kī, us kā farmān merī zabān par thā.

³ Isrāīl ke K̄hudā ne farmāyā, Isrāīl kī Chaṭān mujh se hamkalām huī, ‘Jo insāf se hukūmat kartā hai, jo Allāh kā k̄hauf mān kar hukmrānī kartā hai,

⁴ wuh subah kī raushnī kī mānind hai, us tulū-e-āftāb kī mānind jab bādāl chhāe nahīñ hote. Jab us kī kirneñ bārish ke bād zamīn par paṛtī haiñ to paude phūṭ nikalte haiñ.’

⁵ Yaqīnan merā gharānā mazbūtī se Allāh ke sāth hai, kyoñki us ne mere sāth abadī ahd bāndhā hai, aisā ahd jis kā har pahlū munazzam aur mahfūz hai. Wuh merī najāt takmīl tak pahuñchāegā aur merī har ārzū pūrī karegā.

⁶ Lekin bedīn k̄hārdār jhāriyoñ kī mānind haiñ jo hawā ke jhoñkoñ se idhar-udhar bikhār gāī haiñ. Kāñtoñ kī wajah se koī bhī hāth nahīñ lagātā.

⁷ Log unheñ lohe ke auzār yā neze ke daste se jamā karke wahīn ke wahīn jalā dete haiñ.”

Dāūd ke Sūrmā

⁸ Darj-e-zail Dāūd ke sūrmāoñ kī fahrist hai. Jo tīn afsar Yoāb ke bhāī Abīshai ke ain bād āte the un meñ Yosheb-bashebat Tahkamūnī pahle nambar par ātā thā. Ek bār us ne apne neze se 800 ādmiyoñ ko mār diyā.

⁹ In tīn afsaroñ meñ se dūsri jagah par Iliyazar bin Dodo bin Ak̄hūhī ātā thā. Ek jang meñ jab unhoñ ne Filistiyon ko chaileñj diyā thā aur Isrāīlī bād meñ pīchhe haṭ gae to Iliyazar Dāūd ke sāth ¹⁰ Filistiyon kā muqābalā kartā rahā. Us dīn wuh Filistiyon ko mārte mārte itnā thak gayā ki ākhirkār talwār uṭhā na sakā balki hāth talwār ke sāth jam gayā. Rab ne us kī mārifat baṛī fatah baḥshī. Bāqī daste sirf lāshoñ ko lūṭne ke lie lauṭ ae.

¹¹ Us ke bād tīsri jagah par Sammā bin Ajī-harārī ātā thā. Ek martabā Filistī Lahī ke qarīb masūr ke khet meñ Isrāīl ke k̄hilāf laṛ rahe the. Isrāīlī faujī un ke sāmne

bhāgne lage, ¹² lekin Sammā khet ke darmiyān tak barh gayā aur wahān lar̥te lar̥te Filistiyoṅ ko shikast dī. Rab ne us kī mārifat barī fatah baḥshī.

¹³⁻¹⁴ Ek aur jang ke daurān Dāūd Adullām ke ghār ke pahārī qile meṅ thā jabki Filistī fauj ne Wādī-e-Rafāim meṅ apnī lashkargāh lagāī thī. Un ke dastoṅ ne Bait-laham par bhī qabzā kar liyā thā. Fasal kā mausam thā. Dāūd ke tīs ālā afsaroṅ meṅ se tīn us se milne āe. ¹⁵ Dāūd ko shadīd pyās lagī, aur wuh kahne lagā, “Kaun mere lie Bait-laham ke darwāze par ke hauz se kuchh pānī lāegā?” ¹⁶ Yih sun kar tīnoṅ afsar Filistiyoṅ kī lashkargāh par hamlā karke us meṅ ghus gae aur lar̥te lar̥te Bait-laham ke hauz tak pahuñch gae. Us se kuchh pānī bhar kar wuh use Dāūd ke pās le āe. Lekin us ne pīne se inkār kar diyā balki use qurbānī ke taur par unḍel kar Rab ko pesh kiya ¹⁷ aur bolā, “Rab na kare ki main yih pānī piyūñ. Agar aisā kartā to un ādmiyoṅ kā khūn pītā jo apnī jān par khel kar pānī lāe haiñ.” Is lie wuh use pīnā nahīn chāhtā thā. Yih in tīn sūrmāoṅ ke zabardast kāmoṅ kī ek misāl hai.

¹⁸⁻¹⁹ Yoāb bin Zarūyāh kā bhāī Abīshai mazkūrā tīn sūrmāoṅ par muqarrar thā. Ek dafā us ne apne neze se 300 ādmiyoṅ ko mār ḍālā. Tīnoṅ kī nisbat us kī dugnī izzat kī jāti thī, lekin wuh khud un meṅ ginā nahīn jāta thā.

²⁰ Bināyāh bin Yahoyadā bhī zabardast faujī thā. Wuh Qabziyel kā rahne wālā thā, aur us ne bahut dafā apnī mardānagī dikhāī. Moāb ke do barē sūrmā us ke hāthoṅ halāk hue. Ek bār jab bahut barf par̥ gai to us ne ek hauz meṅ utar kar ek sherbabar ko mār ḍālā jo us meṅ gir gayā thā. ²¹ Ek aur mauqe par us kā wāstā ek dewqāmat Misrī se parā. Misrī ke hāth meṅ nezā thā jabki us ke pās sirf lāṭhī thī. Lekin Bināyāh ne us par hamlā karke us ke hāth se nezā chhīn liyā aur use us ke apne hathiyār se mār ḍālā. ²² Aisi bahādurī dikhāne kī binā par Bināyāh bin Yahoyadā mazkūrā tīn ādmiyoṅ ke barābar mashhūr huā. ²³ Tīs afsaroṅ ke dīgar mardoṅ kī nisbat us kī zyādā izzat kī jāti thī, lekin wuh mazkūrā tīn ādmiyoṅ meṅ ginā nahīn jāta thā. Dāūd ne use apne muhāfizoṅ par muqarrar kiya.

²⁴ Zail ke ādmī bādshāh ke 30 sūrmāoṅ meṅ shāmil the.

Yoāb kā bhāī Asāhel, Bait-laham kā Ilhanān bin Dodo, ²⁵ Sammā Harodī, Ilīqā Harodī, ²⁶ Khalis Faltī, Taqua kā Irā bin Aqqīs, ²⁷ Anatot kā Abiyazar, Mabūnnī Hūsātī, ²⁸ Zalmon Aḥhūhī, Mahrī Natūfātī, ²⁹ Halib bin Bānā Natūfātī, Binyamīnī shahr Jibiyā kā Ittī bin Ribī, ³⁰ Bināyāh Fir'ātonī, Nahle-jās kā Hiddī, ³¹ Abī-albon Arbātī, Azmāwat Barhūmī, ³²⁻³³ Iliyahbā Sa'albūnī, banī Yasīn, Yūnatan bin Sammā Harārī, Aḥhiyām bin Sarār-harārī, ³⁴ Ilīfalat bin Ahasbī Mākātī, Iliyām bin Aḥhitufal Jilonī, ³⁵ Hasro Karmilī, Fārī Arbī, ³⁶ Zobāh kā Ijāl bin Nātan, Bānī Jādī, ³⁷ Silaq Ammonī, Yoāb bin Zarūyāh kā silāhbardār Nahrī Bairotī, ³⁸ Irā Itrī, Jarīb Itrī ³⁹ aur Ūriyāh Hittī. Ādmiyoṅ kī kul tādād 37 thī.

24

Dāūd kī Mardumshumārī

¹ Ek bār phir Rab ko Isrāil par ghussā āyā, aur us ne Dāūd ko unheṅ musibat meṅ ḍālne par uksā kar us ke zahan meṅ mardumshumārī karne kā khayāl ḍāl diyā.

² Chunāñche Dāūd ne fauj ke kamāndār Yoāb ko hukm diyā, “Dān se le kar Bair-sabā tak Isrāil ke tamām qabiloṅ meṅ se guzarte hue jang karne ke qābil mardoṅ ko gin leñ tāki mālūm ho jāe ki un kī kul tādād kyā hai.” ³ Lekin Yoāb ne etarāz kiya, “Ai bādshāh mere āqā, kash Rab āp kā Khudā āp ke deḳhte deḳhte faujiyoṅ kī tādād sau gunā barhāe. Lekin mere āqā aur bādshāh un kī mardumshumārī kyoṅ karnā chāhte haiñ?” ⁴ Lekin bādshāh Yoāb aur fauj ke barē afsaroṅ ke etarāzāt ke bāwujūd apnī bāt par ḍatā rahā. Chunāñche wuh darbār se rawānā ho kar Isrāil ke mardoṅ kī fahrist taiyār karne lage.

⁵ Dariyā-e-Yardan ko ubūr karke unhoñ ne Aroīr aur Wādī-e-Arnon ke bīch ke shahr meñ shurū kiyā. Wahāñ se wuh Jad aur Yāzer se ho kar ⁶ Jiliyād aur Hittiyon ke mulk ke shahr Qādis tak pahuñche. Phir āge barhte barhte wuh Dān aur Saidā ke gird-o-nawāh ke ilāqe ⁷ aur qilāband shahr Sūr aur Hiwwiyon aur Kanāniyon ke tamām shahron tak pahuñch gae. Āḡhirkār unhoñ ne Yahūdāh ke junūb kī mardumshumārī Bair-sabā tak kī.

⁸ Yon pūre mulk meñ safr karte karte wuh ⁹ mahīnon aur 20 dinon ke bād Yarūshalam wāpas āe. ⁹ Yoāb ne bādshāh ko mardumshumārī kī pūrī riport pesh kī. Isrāīl meñ talwār chalāne ke qābil 8 lākh afrād the jabki Yahūdāh ke 5 lākh mard the.

¹⁰ Lekin ab Dāūd kā zamīr us ko malāmat karne lagā. Us ne Rab se duā kī, “Mujh se sangīn gunāh sarzad huā hai. Ai Rab, ab apne ḡhādim kā qusūr muāf kar. Mujh se barī hamāqat huī hai.”

¹¹ Agle din jab Dāūd subah ke waqt uṭhā to us ke ḡhaibbīn Jād Nabī ko Rab kī taraf se paighām mil gayā, ¹² “Dāūd ke pās jā kar use batā denā, ‘Rab tujhe tīn sazāen pesh kartā hai. In meñ se ek chun le.’ ” ¹³ Jād Dāūd ke pās gayā aur use Rab kā paighām sunā diyā. Us ne sawāl kiyā, “Āp kis sazā ko tarjīh dete haiñ? Apne mulk meñ sāt sāl ke daurān kāl? Yā yih kī āp ke dushman āp ko bhagā kar tīn māt tak āp kā tāqqub karte raheñ? Yā yih kī āp ke mulk meñ tīn din tak wabā phail jāe? Dhyān se is ke bāre meñ socheñ tāki maiñ use āp kā jawāb pahuñchā sakūñ jis ne mujhe bhejā hai.”

¹⁴ Dāūd ne jawāb diyā, “Hāy, maiñ kyā kahūñ? Maiñ bahut pareshān hūñ. Lekin ādmiyon ke hāth meñ parne kī nisbat behtar hai kī maiñ Rab hī ke hāth meñ par jāūñ, kyonki us kā rahm azīm hai.”

¹⁵ Tab Rab ne Isrāīl meñ wabā phailne dī. Wuh usī subah shurū huī aur tīn din tak logoñ ko maut ke ḡhaṭ utārtī gāī. Shimāl meñ Dān se le kar junūb meñ Bair-sabā tak kul 70,000 afrād halāk hue. ¹⁶ Lekin jab wabā kā farishtā chalte chalte Yarūshalam tak pahuñch gayā aur us par hāth uṭhāne lagā to Rab ne logoñ kī musibat ko dekh kar tars khāyā aur tabāh karne wāle farishte ko hukm diyā, “Bas kar! Ab bāz ā.” Us waqt Rab kā farishtā wahāñ khaṛā thā jahāñ Araunāh Yabūsī apnā anāj gāhtā thā.

¹⁷ Jab Dāūd ne farishte ko logoñ ko mārte hue dekhā to us ne Rab se iltamās kī, “Maiñ hī ne gunāh kiyā hai, yih merā hī qusūr hai. In bheṛon se kyā ḡhalti huī hai? Barāh-e-karm in ko chhoṛ kar mujhe aur mere ḡhāndān ko sazā de.”

¹⁸ Usī din Jād Dāūd ke pās āyā aur us se kahā, “Araunāh Yabūsī kī gāhne kī jagah ke pās jā kar us par Rab kī qurbāngāh banā le.” ¹⁹ Chunāñche Dāūd chaṛh kar gāhne kī jagah ke pās āyā jis tarah Rab ne Jād kī mārifat farmāyā thā.

²⁰ Jab Araunāh ne bādshāh aur us ke darbāriyon ko apnī taraf chaṛhtā huā dekhā to wuh nikal kar bādshāh ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. ²¹ Us ne pūchhā, “Mere āqā aur bādshāh mere pās kyon ā gae.” Dāūd ne jawāb diyā, “Maiñ āp kī gāhne kī jagah ḡharīdnā chāhtā hūñ tāki Rab ke lie qurbāngāh tāmīr karūñ. Kyonki yih karne se wabā ruk jāegī.”

²² Araunāh ne kahā, “Mere āqā aur bādshāh, jo kuchh āp ko achchhā lage use le kar chaṛhāen. Yih bail bhasm hone wālī qurbānī ke lie hāzir haiñ. Aur anāj ko gāhne aur bailon ko jotne kā sāmān qurbāngāh par rakh kar jalā deñ. ²³ Bādshāh salāmat, maiñ ḡhushī se āp ko yih sab kuchh de detā hūñ. Duā hai kī āp Rab apne Ḳhudā ko pasand āen.”

²⁴ Lekin bādshāh ne inkār kiyā, “Nahīñ, maiñ zarūr har chīz kī pūrī qīmat adā karūñgā. Maiñ Rab apne Ḳhudā ko aisī koī bhasm hone wālī qurbānī pesh nahīñ karūñgā jo mujhe muft meñ mil jāe.”

Chunāñche Dāūd ne bailon samet gāhne kī jagah chāndī ke 50 sikkon ke ewaz ḡharīd lī. ²⁵ Us ne wahāñ Rab kī tāmīr meñ qurbāngāh tāmīr karke us par bhasm

hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān chaḥḥāīn. Tab Rab ne mulk ke lie duā sun kar wabā ko rok diyā.

1 Salātīn

Adūniyāh kī Sāzish

¹ Dāūd Bādshāh bahut būrḥā ho chukā thā. Use hameshā sardī lagtī thī, aur us par mazīd bistar ḍālne se koī fāyda na hotā thā. ² Yih dekh kar mulāzimoñ ne bādshāh se kahā, “Agar ijāzat ho to ham bādshāh ke lie ek naujawān kuñwārī ḍhūṇḍ leñ jo āp kī kḥidmat meñ hāzir rahe aur āp kī dekh-bhāl kare. Laṛkī āp ke sāth leṛ kar āp ko garm rakhe.” ³ Chunāñche wuh pūre mulk meñ kisī kḥūbsūrat laṛkī kī talāsh karne lage. Ḍhūṇḍte ḍhūṇḍte Abīshāg Shūnīmī ko chun kar bādshāh ke pās lāyā gayā. ⁴ Ab se wuh us kī kḥidmat meñ hāzir hotī aur us kī dekh-bhāl kartī rahī. Laṛkī nihāyat kḥūbsūrat thī, lekin bādshāh ne kabhī us se sohbat na kī.

⁵⁻⁶ Un dinoñ meñ Adūniyāh bādshāh banane kī sāzish karne lagā. Wuh Dāūd kī bīwī Hajjīt kā beṭā thā. Yoñ wuh Abīsalūm kā sautelā bhāī aur us ke marne par Dāūd kā sab se baṛā beṭā thā. Shakti-o-sūrat ke lihāz se log us kī baṛī tārif kiyā karte the, aur bachpan se us ke bāp ne use kabhī nahīñ ḍāntā thā ki tū kyā kar rahā hai. Ab Adūniyāh apne āp ko logoñ ke sāmne pesh karke elān karne lagā, “Maiñ hī bādshāh banūngā.” Is maqsad ke taht us ne apne lie rath aur ghore kharīd kar 50 ādmiyoñ ko rakh liyā tāki wuh jahāñ bhī jāe us ke āge āge chalte raheñ. ⁷ Us ne Yoāb bin Zarūyāh aur Abiyātar Imām se bāt kī to wuh us ke sāthī ban kar us kī himāyat karne ke lie taiyār hue. ⁸ Lekin Sadoq Imām, Bināyāh bin Yahoyadā aur Nātan Nabī us ke sāth nahīñ the, na Simāī, Re’ī yā Dāūd ke muhāfiz.

⁹ Ek din Adūniyāh ne Ain-rājil Chashme ke qarīb kī chaṭān Zuhlat ke pās ziyāfat kī. Kāfi bheṛ-bakriyāñ, gāy-bail aur moṭe-tāze bachhre zabah kie gae. Adūniyāh ne bādshāh ke tamām beṭoñ aur Yahūdāh ke tamām shāhī afsaroñ ko dāwat dī thī. ¹⁰ Kuchh logoñ ko jān-būjh kar is meñ shāmil nahīñ kiyā gayā thā. Un meñ us kā bhāī Sulemān, Nātan Nabī, Bināyāh aur Dāūd ke muhāfiz shāmil the.

Dāūd Sulemān ko Bādshāh Qarār Detā Hai

¹¹ Tab Nātan Sulemān kī māñ Bat-sabā se milā aur bolā, “Kyā yih khabar āp tak nahīñ pahuñchī ki Hajjīt ke beṭe Adūniyāh ne apne āp ko bādshāh banā liyā hai? Aur hamāre āqā Dāūd ko is kā ilm tak nahīñ!” ¹² Āp kī aur āp ke beṭe Sulemān kī zindagī baṛe khatre meñ hai. Is lie lāzim hai ki āp mere mashware par fauran amal kareñ. ¹³ Dāūd Bādshāh ke pās jā kar use batā denā, ‘Ai mere āqā aur bādshāh, kyā āp ne qasam khā kar mujh se wādā nahīñ kiyā thā ki terā beṭā Sulemān mere bād takhtnashīn hogā? To phir Adūniyāh kyon bādshāh ban gayā hai?’ ¹⁴ Āp kī bādshāh se guftgū abhī khatm nahīñ hogī ki maiñ dākhil ho kar āp kī bāt kī tasdīq karūngā.”

¹⁵ Bat-sabā fauran bādshāh ke pās gāi jo sone ke kamre meñ leṭā huā thā. Us waqt to wuh bahut umrrasīdā ho chukā thā, aur Abīshāg us kī dekh-bhāl kar rahī thī. ¹⁶ Bat-sabā kamre meñ dākhil ho kar bādshāh ke sāmne muñh ke bal jhuk gāi. Dāūd ne pūchhā, “Kyā bāt hai?” ¹⁷ Bat-sabā ne kahā, “Mere āqā, āp ne to Rab apne Kḥudā kī qasam khā kar mujh se wādā kiyā thā ki terā beṭā Sulemān mere bād takhtnashīn hogā. ¹⁸ Lekin ab Adūniyāh bādshāh ban baiṭhā hai aur mere āqā aur bādshāh ko is kā ilm tak nahīñ. ¹⁹ Us ne ziyāfat ke lie bahut-se gāy-bail, moṭe-tāze bachhre aur bheṛ-bakriyāñ zabah karke tamām shahzādoñ ko dāwat dī hai. Abiyātar Imām aur fauj kā kamāndar Yoāb bhī in meñ shāmil haiñ, lekin āp ke kḥādim Sulemān ko dāwat nahīñ milī. ²⁰ Ai bādshāh mere āqā, is waqt tamām Isrāīl kī āñkheñ āp par lagī haiñ. Sab āp se yih jānane ke lie tarapte haiñ ki āp ke bād kaun takhtnashīn

hogā. ²¹ Agar āp ne jald hī qadam na uṭhāyā to āp ke kūch kar jāne ke fauran bād main aur merā beṭā Adūniyāh kā nishānā ban kar mujrim ṭhahreṅge.”

²²⁻²³ Bat-sabā abhī bādshāh se bāt kar hī rahī thī ki Dāūd ko ittalā dī gaī ki Nātan Nabī āp se milne āyā hai. Nabī kamre meṅ dākḥil ho kar bādshāh ke sāmne aundhe muṅh jhuk gayā. ²⁴ Phir us ne kahā, “Mere āqā, lagtā hai ki āp is haq meṅ haiṅ ki Adūniyāh āp ke bād taḥtnashīn ho. ²⁵ Kyonki āj us ne Ain-rājil jā kar bahut-se gāy-bail, moṭe-tāze bachhre aur bheṛ-bakriyon ko zabah kiyā hai. Ziyāfat ke lie us ne tamām shahzādōṅ, tamām faujī afsarōṅ aur Abiyātar Imām ko dāwat dī hai. Is waqt wuh us ke sāth khānā khā khā kar aur mai pī pī kar nārā lagā rahe haiṅ, ‘Adūniyāh Bādshāh zindābād!’ ²⁶ Kuchh logoṅ ko jān-būjh kar dāwat nahīn dī. Un meṅ main āp kā ḡhādīm, Sadoq Imām, Bināyāh bin Yahoyadā aur āp kā ḡhādīm Sulemān bhī shāmil haiṅ. ²⁷ Mere āqā, kyā āp ne wāqā is kā hukm diyā hai? Kyā āp ne apne ḡhādīmoṅ ko ittalā die baḡhair faislā kiyā hai ki yih shakhs bādshāh banegā?”

²⁸ Jawāb meṅ Dāūd ne kahā, “Bat-sabā ko bulāeṅ!” Wuh wāpas āī aur bādshāh ke sāmne kharī ho gaī. ²⁹ Bādshāh bolā, “Rab kī hayāt kī qasam jis ne fidyā de kar mujhe har musibat se bachāyā hai, ³⁰ āp kā beṭā Sulemān mere bād bādshāh hogā balki āj hī mere taḥt par baiṭh jāegā. Hāṅ, āj hī main wuh wādā pūrā karūṅga jo main ne Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī qasam khā kar āp se kiyā thā.” ³¹ Yih sun kar Bat-sabā aundhe muṅh jhuk gaī aur kahā, “Merā mālīk Dāūd Bādshāh zindābād!”

³² Phir Dāūd ne hukm diyā, “Sadoq Imām, Nātan Nabī aur Bināyāh bin Yahoyadā ko bulā lāeṅ.” Tīnoṅ āe ³³ to bādshāh un se muḡhātīb huā, “Mere beṭe Sulemān ko mere ḡhachchar par biṭhāeṅ. Phir mere afsarōṅ ko sāth le kar use Jaihūn Chashme tak pahuṅchā deṅ. ³⁴ Wahāṅ Sadoq aur Nātan use masah karke Isrāīl kā bādshāh banā deṅ. Narsinge ko bajā bajā kar nārā lagānā, ‘Sulemān Bādshāh zindābād!’ ³⁵ Is ke bād mere beṭe ke sāth yahān wāpas ā jānā. Wuh mahal meṅ dākḥil ho kar mere taḥt par baiṭh jāe aur merī jagah hukūmat kare, kyonki main ne use Isrāīl aur Yahūdāh kā hukmrān muḡarrar kiyā hai.”

³⁶ Bināyāh bin Yahoyadā ne jawāb diyā, “Āmīn, aisā hī ho! Rab mere āqā kā Ḳhudā is faisle par apnī barkat de. ³⁷ Aur jis tarah Rab āp ke sāth rahā usī tarah wuh Sulemān ke sāth bhī ho, balki wuh us ke taḥt ko āp ke taḥt se kahīn zyādā sarbuland kare!” ³⁸ Phir Sadoq Imām, Nātan Nabī, Bināyāh bin Yahoyadā aur bādshāh ke muḡāfiz Karetiyon aur Faletiyon ne Sulemān ko bādshāh ke ḡhachchar par biṭhā kar use Jaihūn Chashme tak pahuṅchā diyā. ³⁹ Sadoq ke pās tel se bharā mendhe kā wuh sīṅg thā jo muḡaddas ḡhaime meṅ paṛā rahtā thā. Ab us ne yih tel le kar Sulemān ko masah kiyā. Phir narsingā bajāyā gayā aur log mil kar nārā lagāne lage, “Sulemān Bādshāh zindābād! Sulemān Bādshāh zindābād!” ⁴⁰ Tamām log bānsrī bajāte aur ḡhushī manāte hue Sulemān ke pīchhe chalne lage. Jab wuh dubārā Yarūshalam meṅ dākḥil huā to itnā shor thā ki zamīn laraz uṭhī.

Adūniyāh kī Shikast

⁴¹ Logoṅ kī yih āwāzeṅ Adūniyāh aur us ke mehmānoṅ tak bhī pahuṅch gaīṅ. Thorī der pahle wuh khāne se fāriḡ hue the. Narsinge kī āwāz sun kar Yoāb chaunk uṭhā aur pūchhā, “Yih kyā hai? Shahr se itnā shor kyon sunāī de rahā hai?” ⁴² Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki Abiyātar kā beṭā Yūnatan pahuṅch gayā. Yoāb bolā, “Hamāre pās āeṅ. Āp jaise lāyq ādmī achchhī ḡhabar le kar ā rahe hoṅge.”

⁴³ Yūnatan ne jawāb diyā, “Afsos, aisā nahīn hai. Hamāre āqā Dāūd Bādshāh ne Sulemān ko bādshāh banā diyā hai. ⁴⁴ Us ne use Sadoq Imām, Nātan Nabī, Bināyāh bin Yahoyadā aur bādshāh ke muḡāfiz Karetiyon aur Faletiyon ke sāth Jaihūn Chashme ke pās bhej diyā hai. Sulemān Bādshāh ke ḡhachchar par sawār thā. ⁴⁵ Jaihūn Chashme ke pās Sadoq Imām aur Nātan Nabī ne use masah karke

bādshāh banā diyā. Phir wuh khushī manāte hue shahr meñ wāpas chale gae. Pūre shahr meñ halchal mach gaī. Yihī wuh shor hai jo āp ko sunāi de rahā hai. ⁴⁶ Ab Sulemān takht par baiṭh chukā hai, ⁴⁷ aur darbārī hamāre āqā Dāūd Bādshāh ko mubārakbād dene ke lie us ke pās pahuñch gae haiñ. Wuh kah rahe haiñ, ‘Āp kā Khudā kare ki Sulemān kā nām āp ke nām se bhī zyādā mashhūr ho jāe. Us kā takht āp ke takht se kahīn zyādā sarbuland ho.’ Bādshāh ne apne bistar par jhuk kar Allāh kī parastish kī ⁴⁸ aur kahā, ‘Rab Isrāīl ke Khudā kī tamjīd ho jis ne mere beṭon meñ se ek ko merī jagah takht par biṭhā diyā hai. Us kā shukr hai ki maiñ apnī āñkhoñ se yih dekh sakā.’ ”

⁴⁹ Yūnatan ke muñh se yih khabar sun kar Adūniyāh ke tamām mehmān ghabrā gae. Sab uṭh kar chāroñ taraf muntashir ho gae. ⁵⁰ Adūniyāh Sulemān se khauf khā kar muqaddas khaime ke pās gayā aur qurbāngāh ke sīngoñ se lipaṭ gayā. ⁵¹ Kisī ne Sulemān ke pās jā kar use ittalā dī, “Adūniyāh ko Sulemān Bādshāh se khauf hai, is lie wuh qurbāngāh ke sīngoñ se lipṭe hue kah rahā hai, ‘Sulemān Bādshāh pahle qasam khāe ki wuh mujhe maut ke ghāṭ nahīn utāregā.’ ” ⁵² Sulemān ne wādā kiyā, “Agar wuh lāyq sābit ho to us kā ek bāl bhī bīkā nahīn hogā. Lekin jab bhī us meñ badī pāī jāe wuh zarūr maregā.”

⁵³ Sulemān ne apne logoñ ko Adūniyāh ke pās bhej diyā tāki wuh use bādshāh ke pās pahuñchāeñ. Adūniyāh āyā aur Sulemān ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. Sulemān bolā, “Apne ghar chale jāo!”

2

Dāūd kī Ākhirī Hidāyat

¹ Jab Dāūd ko mahsūs huā ki kūch kar jāne kā waqt qarīb hai to us ne apne beṭe Sulemān ko hidāyat kī, ² “Ab maiñ wahāñ jā rahā hūñ jahāñ duniyā ke har shaḡhs ko jānā hotā hai. Chunāñche mazbūt hoñ aur mardānagī dikhāeñ. ³ Jo kuchh Rab āp kā Khudā āp se chāhtā hai wuh karen aur us kī rāhoñ par chalte raheñ. Allāh kī shariāt meñ darj har hukm aur hidāyat par pūre taur par amal karen. Phir jo kuchh bhī karenge aur jahāñ bhī jāenge āp ko kāmyābī nasib hogī. ⁴ Phir Rab mere sāth apnā wādā pūrā karegā. Kyoñki us ne farmāyā hai, ‘Agar terī aulād apne chāl-chalan par dhyān de kar pūre dil-o-jān se merī wafādār rahe to Isrāīl par us kī hukūmat hameshā tak qāym rahegi.’

⁵ Do ek aur bāteñ bhī haiñ. Āp ko khūb mālūm hai ki Yoāb bin Zarūyāh ne mere sāth kaisā sulūk kiyā hai. Isrāīl ke do kamāndaroñ Abinair bin Nair aur Amāsā bin Yatar ko us ne qatl kiyā. Jab jang nahīn thī us ne jang kā khūn bahā kar apnī peṭī aur jūtoñ ko bequsūr khūn se ālūdā kar liyā hai. ⁶ Us ke sāth wuh kuchh karen jo āp ko munāsib lage. Yoāb būrhā to hai, lekin dhyān deñ ki wuh tabaī maut na mare. ⁷ Tāham Barzillī Jiliyādī ke beṭon par mehrbānī karen. Wuh āp kī mez ke mustaqil mehmān raheñ, kyoñki unhoñ ne mere sāth bhī aisā hī sulūk kiyā jab maiñ ne āp ke bhāī Abisālūm kī wajah se Yarūshalam se hijrat kī. ⁸ Bahūrīm ke Binyamīnī Simāī bin Jirā par bhī dhyān deñ. Jis dīn maiñ hijrat karte hue Mahanāym se guzar rahā thā to us ne mujh par lānateñ bhejiñ. Lekin merī wāpasī par wuh Dariyā-e-Yardan par mujh se milne āyā aur maiñ ne Rab kī qasam khā kar us se wādā kiyā ki use maut ke ghāṭ nahīn utārūnga. ⁹ Lekin āp us kā jurm nazarandāz na karen balki us kī munāsib sazā deñ. Āp dānishmand haiñ, is lie āp zarūr sazā dene kā koī na koī tariqā dhūnd nikāleñge. Wuh būrhā to hai, lekin dhyān deñ ki wuh tabaī maut na mare.”

¹⁰ Phir Dāūd mar kar apne bāpdādā se jā milā. Use Yarūshalam ke us hisse meñ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. ¹¹ Wuh kul 40 sāl tak Isrāīl kā bādshāh

rahā, sāt sāl Habrūn meñ aur 33 sāl Yarūshalam meñ. ¹² Sulemān apne bāp Dāūd ke bād taḥtnashīn huā. Us kī hukūmat mazbūtī se qāym huī.

Adūniyāh kī Maut

¹³ Ek dīn Dāūd kī bīwī Hajjīt kā beṭā Adūniyāh Sulemān kī māñ Bat-sabā ke pās āyā. Bat-sabā ne pūchhā, “Kyā āp amnpasand irādā rakh kar āe haiñ?” Adūniyāh bolā, “Jī, ¹⁴ balki merī āp se guzārish hai.”

Bat-sabā ne jawāb diyā, “To phir batāēñ!” ¹⁵ Adūniyāh ne kahā, “Āp to jāntī haiñ ki asal meñ bādshāh banane kā haq merā thā. Aur yih tamām Isrāīl kī tawaqqo bhī thī. Lekin ab to hālāt badal gae haiñ. Merā bhāī bādshāh ban gayā hai, kyonki yihī Rab kī marzī thī. ¹⁶ Ab merī āp se darḥāst hai. Is se inkār na karen.” Bat-sabā bolī, “Batāēñ.” ¹⁷ Adūniyāh ne kahā, “Maiñ Abīshāg Shūnīmī se shādī karnā chāhtā hūñ. Barāh-e-karm Sulemān Bādshāh ke sāmne merī sifārish karen tāki bāt ban jāe. Agar āp bāt karen to wuh inkār nahīn karegā.” ¹⁸ Bat-sabā rāzī huī, “Chaleñ, ṭhīk hai. Maiñ āp kā yih muāmalā bādshāh ko pesh karūngī.”

¹⁹ Chunāñche Bat-sabā Sulemān Bādshāh ke pās gāī tāki use Adūniyāh kā muāmalā pesh kare. Jab darbār meñ pahuñchī to bādshāh uṭh kar us se milne āyā aur us ke sāmne jhuk gayā. Phir wuh dubārā taḥt par baiṭh gayā aur hukm diyā ki māñ ke lie bhī taḥt rakhā jāe. Bādshāh ke dahne hāth baiṭh kar ²⁰ us ne apnā muāmalā pesh kiyā, “Merī āp se ek chhoṭī-sī guzārish hai. Is se inkār na karen.” Bādshāh ne jawāb diyā, “Ammī, batāēñ apnī bāt, maiñ inkār nahīn karūngā.” ²¹ Bat-sabā bolī, “Apne bhāī Adūniyāh ko Abīshāg Shūnīmī se shādī karne deñ.”

²² Yih sun kar Sulemān bharak uṭhā, “Adūniyāh kī Abīshāg se shādī!! Yih kaisī bāt hai jo āp pesh kar rahī haiñ? Agar āp yih chāhtī haiñ to kyon na barāh-e-rāst taqāzā karen ki Adūniyāh merī jagah taḥt par baiṭh jāe. Āḥir wuh merā barā bhāī hai, aur Abiyātar Imām aur Yoāb bin Zarūyāh bhī us kā sāth de rahe haiñ.” ²³ Phir Sulemān Bādshāh ne Rab kī qasam khā kar kahā, “Is darḥāst se Adūniyāh ne apnī maut par muhr lagāī hai. Allāh mujhe saḥt sazā de agar maiñ use maut ke ghāṭ na utārūñ. ²⁴ Rab kī qasam jis ne merī tasdīq karke mujhe mere bāp Dāūd ke taḥt par biṭhā diyā aur apne wāde ke mutābiq mere lie ghar tāmīr kiyā hai, Adūniyāh ko āj hī marnā hai!”

²⁵ Phir Sulemān Bādshāh ne Bināyāh bin Yahoyadā ko hukm diyā ki wuh Adūniyāh ko maut ke ghāṭ utār de. Chunāñche wuh niklā aur use mār dālā.

Yoāb aur Abiyātar kī Sazā

²⁶ Abiyātar Imām se bādshāh ne kahā, “Ab yahāñ se chale jāēñ. Anatot meñ apne ghar meñ raheñ aur wahāñ apnī zamīneñ sañbhāleñ. Go āp sazā-e-maut ke lāyq haiñ to bhī maiñ is waqt āp ko nahīn mār dūngā, kyonki āp mere bāp Dāūd ke sāmne Rab Qādir-e-mutlaq ke ahd kā sandūq uṭhāe har jagah un ke sāth gae. Āp mere bāp ke tamām taklīfdeh aur mushkiltarīn lamhāt meñ sharīk rahe haiñ.” ²⁷ Yih kah kar Sulemān ne Abiyātar kā Rab ke huzūr imām kī ḵhidmat saranjām dene kā haq mansūḵh kar diyā. Yoñ Rab kī wuh peshgoī pūrī huī jo us ne Sailā meñ Elī ke gharāne ke bāre meñ kī thī.

²⁸ Yoāb ko jald hī patā chalā ki Adūniyāh aur Abiyātar se kyā kuchh huā hai. Wuh Abīsalūm kī sāzishoñ meñ to sharīk nahīn huā thā lekin bād meñ Adūniyāh kā sāthī ban gayā thā. Is lie ab wuh bhāg kar Rab ke muqaddas ḵhaime meñ dāḥil huā aur qurbāngāh ke sīngoñ ko pakar liyā. ²⁹ Sulemān Bādshāh ko ittalā dī gāī, “Yoāb bhāg kar Rab ke muqaddas ḵhaime meñ gayā hai. Ab wuh wahāñ qurbāngāh ke pās ḵarā hai.” Yih sun kar Sulemān ne Bināyāh bin Yahoyadā ko hukm diyā, “Jāo, Yoāb ko mār do!”

³⁰ Bināyāh Rab ke khaime mein jā kar Yoāb se mukhātib huā, “Bādshāh farmātā hai ki khaime se nikal āo!” Lekin Yoāb ne jawāb diyā, “Nahīn, agar marnā hai to yihīn marūnga.” Bināyāh bādshāh ke pās wāpas āyā aur use Yoāb kā jawāb sunāyā.

³¹ Tab bādshāh ne hukm diyā, “Chalo, us kī marzī! Use wahīn mār kar dafn kar do tāki main aur mere bāp kā gharānā un qatlon ke jawābdeh na thahreñ jo us ne bilāwajah kie haiñ. ³² Rab use un do ādmiyon ke qatl kī sazā de jo us se kahīn zyādā sharīf aur achchhe the yānī Isrāīlī fauj kā kamāndār Abinair bin Nair aur Yahūdāh kī fauj kā kamāndār Amāsā bin Yatar. Yoāb ne donoñ ko talwār se mār dālā, hālāñki mere bāp ko is kā ilm nahīn thā. ³³ Yoāb aur us kī aulād hameshā tak in qatlon ke qusūrwar thahreñ. Lekin Rab Dāūd, us kī aulād, gharāne aur taqht ko hameshā tak salāmatī atā kare.”

³⁴ Tab Bināyāh ne muqaddas khaime mein jā kar Yoāb ko mār diyā. Use Yahūdāh ke bayābān mein us kī apnī zamīn mein dafnā diyā gayā. ³⁵ Yoāb kī jagah bādshāh ne Bināyāh bin Yahoyadā ko fauj kā kamāndār banā diyā. Abiyātar kā ohdā us ne Sadoq Imām ko de diyā.

Simaī kī Maut

³⁶ Is ke bād bādshāh ne Simaī ko bulā kar use hukm diyā, “Yahān Yarūshalam mein apnā ghar banā kar rahnā. Aīndā āp ko shahr se nikalne kī ijāzat nahīn hai, khañ āp kahīn bhī jānā chāheñ. ³⁷ Yaqīn jāneñ ki jyon hī āp shahr ke darwāze se nikal kar Wādī-e-Qidron ko pār kareñge to āp ko mār diyā jāegā. Tab āp khud apnī maut ke zimmedār thahreñge.” ³⁸ Simaī ne jawāb diyā, “Thīk hai, jo kuchh mere āqā ne farmāyā hai main karūnga.”

Simaī der tak bādshāh ke hukm ke mutābiq Yarūshalam mein rahā. ³⁹ Tīn sāl yon hī guzar gae. Lekin ek dīn us ke do ghulām bhāg gae. Chalthe chalthe wuh Jāt ke bādshāh Akīs bin Mākā ke pās pahunch gae. Kisī ne Simaī ko ittalā dī, “Āp ke ghulām Jāt mein thahre hue haiñ.” ⁴⁰ Wuh fauran apne gadhe par zīn kas kar ghulāmon ko dhūndne ke lie Jāt mein Akīs ke pās chalā gayā. Donoñ ghulām ab tak wahīn the to Simaī unheñ pakar kar Yarūshalam wāpas le āyā.

⁴¹ Sulemān ko khabar milī ki Simaī Jāt jā kar laut āyā hai. ⁴² Tab us ne use bulā kar pūchhā, “Kyā main ne āp ko āgāh karke nahīn kahā thā ki yaqīn jāneñ ki jyon hī āp Yarūshalam se nikleñge āp ko mār diyā jāegā, khañ āp kahīn bhī jānā chāheñ. Aur kyā āp ne jawāb mein Rab kī qasam khā kar nahīn kahā thā, ‘Thīk hai, main aīsā hī karūnga?’” ⁴³ Lekin ab āp ne apnī qasam tor kar mere hukm kī khilāfwarzī kī hai. Yih āp ne kyon kiya hai?” ⁴⁴ Phir bādshāh ne kahā, “Āp khūb jānte haiñ ki āp ne mere bāp Dāūd ke sāth kitnā burā sulūk kiya. Ab Rab āp ko is kī sazā degā. ⁴⁵ Lekin Sulemān Bādshāh ko wuh barkat detā rahegā, aur Dāūd kā taqht Rab ke huzūr abad tak qāym rahegā.”

⁴⁶ Phir bādshāh ne Bināyāh bin Yahoyadā ko hukm diyā ki wuh Simaī ko mār de. Bināyāh ne use bāhar le jā kar talwār se mār diyā. Yon Sulemān kī Isrāīl par hukūmat mazbūt ho gāi.

3

Sulemān Rab se Hikmat Māngtā Hai

¹ Sulemān Firaun kī beṭī se shādī karke Misrī bādshāh kā dāmād ban gayā. Shurū mein us kī bīwī shahr ke us hisse mein rahtī thī jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā thā. Kyonki us waqt nayā mahal, Rab kā ghar aur shahr kī fasīl zer-e-tāmīr the.

² Un dīnon mein Rab ke nām kā ghar tāmīr nahīn huā thā, is lie Isrāīlī apnī qurbāniyān mukhtalif ūñchī jaghon par chārhāte the. ³ Sulemān Rab se pyār kartā thā aur is lie apne bāp Dāūd kī tamām hidāyāt ke mutābiq zindagī guzartā thā. Lekin

wuh bhī jānwaroṇ kī apnī qurbāniyān aur baḥhūr aise hī maqāmoṇ par Rab ko pesh kartā thā.

⁴ Ek dīn bādshāh Jibaūn gayā aur wahān bhasm hone wālī 1,000 qurbāniyān chaṛhāin, kyonki us shahr kī ūnchī jagah qurbāniyān chaṛhāne kā sab se aham markaz thī. ⁵ Jab wuh wahān ṭaharā huā thā to Rab ḳhāb meṇ us par zāhir huā aur farmāyā, “Terā dil kyā chāhtā hai? Mujhe batā de to main terī ḳhāhish pūrī karūnga.”

⁶ Sulemān ne jawāb diyā, “Tū mere bāp Dāūd par baṛī mehrbānī kar chukā hai. Wajah yih thī ki terā ḳhādīm wafādārī, insāf aur ḳhulūsdilī se tere huzūr chaltā rahā. Terī us par mehrbānī āj tak jāri rahī hai, kyonki tū ne us kā beṭā us kī jagah taḳhtnashīn kar diyā hai. ⁷ Ai Rab mere Ḳhudā, tū ne apne ḳhādīm ko mere bāp Dāūd kī jagah taḳht par biṭhā diyā hai. Lekin main abhī chhoṭā bachchā hūn jise apnī zimmedāriyān sahīh taur par saṁbhālne kā tajrabā nahīn huā. ⁸ To bhī tere ḳhādīm ko terī chunī huī qaum ke bīch meṇ kharā kiyā gayā hai, itnī azīm qaum ke darmiyān ki use ginā nahīn jā saktā. ⁹ Chunānche mujhe sunane wālā dil atā farmā tāki main terī qaum kā insāf karūn aur sahīh aur ḡhalat bātoṇ meṇ imtiyāz kar sakūn. Kyonki kaun terī is azīm qaum kā insāf kar saktā hai?”

¹⁰ Sulemān kī yih darḳhāst Rab ko pasand āī, ¹¹ is lie us ne jawāb diyā, “Main ḳhush hūn ki tū ne na umr kī darāzī, na daulat aur na apne dushmanoṇ kī halākat balki imtiyāz karne kī salāhiyat māngī hai tāki sun kar insāf kar sake. ¹² Is lie main terī darḳhāst pūrī karke tujhe itnā dānishmand aur samajhdār banā dūngā ki utnā na māzī meṇ koī thā, na mustaqbil meṇ kabhī koī hogā. ¹³ Balki tujhe wuh kuchh bhī de dūngā jo tū ne nahīn māngā, yānī daulat aur izzat. Tere jīte-jī koī aur bādshāh tere barābar nahīn pāyā jāegā. ¹⁴ Agar tū merī rāhoṇ par chaltā rahe aur apne bāp Dāūd kī tarah mere ahkām ke mutābiq zindagī guzare to phir main terī umr darāz karūnga.”

¹⁵ Sulemān jāg uṭhā to mālūm huā ki main ne ḳhāb dekhā hai. Wuh Yarūshalam ko wāpas chalā gayā aur Rab ke ahd ke sandūq ke sāmne kharā huā. Wahān us ne bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān pesh kīn, phir baṛī ziyāfat kī jis meṇ tamām darbārī sharīk hue.

Do Kasbiyoṇ ke Bachche ke bāre meṇ Sulemān kā Faislā

¹⁶ Ek dīn do kasbiyān bādshāh ke pās āīn. ¹⁷ Ek bāt karne lagī, “Mere āqā, ham donoṇ ek hī ghar meṇ bastī haiṇ. Kuchh der pahle is kī maujūdagī meṇ ghar meṇ mere bachchā paidā huā. ¹⁸ Do dīn ke bād is ke bhī bachā huā. Ham akeli hī thīn, hamāre siwā ghar meṇ koī aur nahīn thā. ¹⁹ Ek rāt ko merī sāthī kā bachchā mar gayā. Mān ne sote meṇ karwaṭeṇ badalte badalte apne bachche ko dabā diyā thā. ²⁰ Rātoṇ rāt ise mālūm huā ki beṭā mar gayā hai. Main abhī gahrī nīnd so rahī thī. Yih dekh kar is ne mere bachche ko uṭhāyā aur apne murde beṭe ko merī god meṇ rakh diyā. Phir wuh mere beṭe ke sāth so gaī. ²¹ Subah ke waqt jab main apne beṭe ko dūdh pilāne ke lie uṭhī to dekhā ki us se jān nikal gaī hai. Lekin jab dīn mazīd chaṛhā aur main ḡhaur se use dekh sakī to kyā deḳhti hūn ki yih wuh bachchā nahīn hai jise main ne janm diyā hai!”

²² Dūsri aurat ne us kī bāt kāt kar kahā, “Hargiz nahīn! Yih jhūṭ hai. Merā beṭā zindā hai aur terā to mar gayā hai.” Pahlī aurat chīḳh uṭhī, “Kabhī bhī nahīn! Zindā bachchā merā aur murdā bachchā terā hai.” Aisī bāteṇ karte karte donoṇ bādshāh ke sāmne jhagaṛtī rahīn.

²³ Phir bādshāh bolā, “Sīdhī-sī bāt yih hai ki donoṇ hī dāwā kartī haiṇ ki zindā bachchā merā hai aur murdā bachchā dūsri kā hai. ²⁴ Ṭhīk hai, phir mere pās talwār le āeṇ!” Us ke pās talwār lāī gaī. ²⁵ Tab us ne hukm diyā, “Zindā bachche ko barābar ke do hissoṇ meṇ kāt kar har aurat ko ek ek hissā de deṇ.” ²⁶ Yih sun kar bachche kī

haqīqī mān ne jis kā dil apne beṭe ke lie taraptā thā bādshāh se iltamās kī, “Nahīn mere āqā, use mat māreñ! Barāh-e-karm use isī ko de dīje.”

Lekin dūsri aurat boli, “Ṭhīk hai, use kāt deñ. Agar yih merā nahīn hogā to kam az kam terā bhī nahīn hogā.”

²⁷ Yih dekh kar bādshāh ne hukm diyā, “Rukeñ! Bachche par talwār mat chalāeñ balki use pahlī aurat ko de deñ jo chāhtī hai ki zindā rahe. Wuhī us kī mān hai.”

²⁸ Jald hī Sulemān ke is faisle kī khabar pūre mulk meñ phail gaī, aur logoñ par bādshāh kā khauf chhā gayā, kyonki unhoñ ne jān liyā ki Allāh ne use insāf karne kī khās hikmat atā kī hai.

4

Sulemān ke Sarkārī Afsaroñ kī Fahrist

¹ Ab Sulemān pūre Isrāīl par hukūmat kartā thā. ² Yih us ke ālā afsar the: imām-e-āzam: Azariyāh bin Sadoq,

³ mīrmunshī: Sīsā ke beṭe Ilīhūrīf aur Aḫhiyāh, bādshāh kā mushīr-e-khās: Yahūsafat bin Aḫhīlūd,

⁴ fauj kā kamāndār: Bināyāh bin Yahoyadā, imām: Sadoq aur Abiyātar,

⁵ ziloñ par muqarrar afsaroñ kā sardār: Azariyāh bin Nātan, bādshāh kā qarībī mushīr: imām Zabūd bin Nātan,

⁶ mahal kā inchārj: Aḫhīsar, begāriyoñ kā inchārj: Adūnīrām bin Abdā

⁷ Sulemān ne Mulk-e-Isrāīl ko bārah ziloñ meñ taqsīm karke har zile par ek afsar muqarrar kiyā thā. In afsaroñ kī ek zimmedārī yih thī ki darbār kī zarūriyāt pūrī kareñ. Har afsar ko sāl meñ ek mās kī zarūriyāt pūrī karnī thīn. ⁸ Darj-e-zail in afsaroñ aur un ke ilāqoñ kī fahrist hai. Bin-hūr: Ifrāīm kā pahārī ilāqā,

⁹ Bin-diḡar: Maḡas, Sālbīm, Bait-shams aur Ailon-bait-hanān,

¹⁰ Bin Hasad: Arubbot, Sokā aur Hifar kā ilāqā,

¹¹ Sulemān kī beṭī Tāfat kā shauhar Bin-abīnadāb: Sāhilī shahr Dor kā pahārī ilāqā,

¹² Bānā bin Aḫhīlūd: Tānak, Majiddo aur us Bait-shān kā pūrā ilāqā jo Zartān ke paṛos meñ Yazrael ke nīche wāqe hai, nīz Bait-shān se le kar Abīl-mahūlā tak kā pūrā ilāqā bashamūl Yuqmiyām,

¹³ Bin-jabar: Jiliyād meñ Rāmāt kā ilāqā bashamūl Yāīr bin Manassī kī bastiyān, phir Basan meñ Arjūb kā ilāqā. Is meñ 60 aise fasīldār shahr shāmil the jin ke darwāzoñ par pītal ke kunde lage the,

¹⁴ Aḫhīnadāb bin Iddū: Mahanāym,

¹⁵ Sulemān kī beṭī Bāsamāt kā shauhar Aḫhīmāz: Naftālī kā qabāyli ilāqā,

¹⁶ Bānā bin Hūsī: Āshar kā qabāyli ilāqā aur Bālot,

¹⁷ Yahūsafat bin Farūh: Ishkār kā qabāyli ilāqā,

¹⁸ Simāī bin Ailā: Binyamīn kā qabāyli ilāqā,

¹⁹ Jabar bin Ūrī Jiliyād kā wuh ilāqā jis par pahle Amorī bādshāh Sīhon aur Basan ke bādshāh Oj kī hukūmat thī. Is pūre ilāqe par sirf yihī ek afsar muqarrar thā.

Sulemān kī Hukūmat kī Azmat

²⁰ Us zamāne meñ Isrāīl aur Yahūdāh ke log sāhil kī ret kī mānind beshumār the. Logoñ ko khāne aur pīne kī sab chīzeñ dastyāb thīn, aur wuh khush the.

²¹ Sulemān Dariyā-e-Furāt se le kar Filistiyoñ ke ilāqe aur Misrī sarhad tak tamām mamālik par hukūmat kartā thā. Us ke jīte-jī yih mamālik us ke tābe rahe aur use kharāj dete the.

²² Sulemān ke darbār kī rozānā zarūriyāt yih thīn: taqriban 5,000 kilogrām bārīk maidā, taqriban 10,000 kilogrām ām maidā, ²³ 10 moṭe-tāze bail, charāgāhoṅ meṅ pale hue 20 ām bail, 100 bheṛ-bakriyān, aur is ke alāwā hiran, ghazāl, mrig aur muḡhtalif qism ke moṭe-tāze murgh.

²⁴ Jitne mamālik Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meṅ the un sab par Sulemān kī hukūmat thī, yānī Tifsah se le kar Ghazzā tak. Kisī bhī paṛosī mulk se us kā jhagaṛā nahīn thā, balki sab ke sāth sulah thī. ²⁵ Us ke jīte-jī pūre Yahūdāh aur Isrāīl meṅ sulah-salāmatī rahī. Shimāl meṅ Dān se le kar junūb meṅ Bair-sabā tak har ek salāmatī se angūr kī apnī bel aur anjīr ke apne daraḡht ke sāy meṅ baiṭh saktā thā.

²⁶ Apne rathoṅ ke ghoṛoṅ ke lie Sulemān ne 4,000 thān banwāe. Us ke 12,000 ghoṛe the. ²⁷ Bārah ziloṅ par muqarrar afsar bāqāydaḡī se Sulemān Bādshāh aur us ke darbār kī zarūriyāt pūrī karte rahe. Har ek ko sāl meṅ ek māh ke lie sab kuchh muhaiyā karnā thā. Un kī mehnat kī wajah se darbār meṅ koī kamī na huī. ²⁸ Bādshāh kī hidāyat ke mutābiq wuh rathoṅ ke ghoṛoṅ aur dūsre ghoṛoṅ ke lie darkār jau aur bhūsā barāh-e-rāst un ke thānoṅ tak pahuṅchāte the.

²⁹ Allāh ne Sulemān ko bahut zyādā hikmat aur samajh atā kī. Use sāhil kī ret jaisā wasī ilm hāsil huā. ³⁰ Us kī hikmat Isrāīl ke mashriq meṅ rahne wāle aur Misr ke ālimoṅ se kahīn zyādā thī. ³¹ Is lihāz se koī bhī us ke barābar nahīn thā. Wuh Aitān Izrāhī aur Mahol ke beṭoṅ Haimān, Kalkūl aur Dardā par bhī sabqat le gayā thā. Us kī shohrat irdgird ke tamām mamālik meṅ phail gaī. ³² Us ne 3,000 kahāwateṅ aur 1,005 gīt likh die. ³³ Wuh tafsīl se muḡhtalif qism ke paudoṅ ke bāre meṅ bāt kar saktā thā, Lubnān meṅ deodār ke baṛe daraḡht se le kar chhoṭe paude zūfā tak jo diwār kī darāroṅ meṅ ugtā hai. Wuh mahārat se chaupāiyoṅ, parīndoṅ, reṅgne wāle jānwaroṅ aur machhliyoṅ kī tafsīlāt bhī bayān kar saktā thā. ³⁴ Chunānche tamām mamālik ke bādshāhoṅ ne apne safīroṅ ko Sulemān ke pās bhej diyā tāki us kī hikmat suneṅ.

5

Hirām Bādshāh ke sāth Sulemān kā Muāhadā

¹ Sūr kā bādshāh Hīrām hameshā Dāūd kā achchhā dost rahā thā. Jab use khabar milī ki Dāūd ke bād Sulemān ko masah karke bādshāh banāyā gayā hai to us ne apne safīroṅ ko use mubārakbād dene ke lie bhej diyā. ² Tab Sulemān ne Hīrām ko paighām bhejā, ³ “Āp jānte haiṅ ki mere bāp Dāūd Rab apne Kḡudā ke nām ke lie ghar tāmīr karnā chāhte the. Lekin yih un ke bas kī bāt nahīn thī, kyoṅki un ke jīte-jī irdgird ke mamālik un se jang karte rahe. Go Rab ne Dāūd ko tamām dushmanoṅ par fatah baḡhshī thī, lekin laṛte laṛte wuh Rab kā ghar na banā sake. ⁴ Ab hālāt farq haiṅ: Rab mere Kḡudā ne mujhe pūrā sukūn atā kiyā hai. Chāroṅ taraf na koī muḡhālīf nazar ātā hai, na koī khatrā. ⁵ Is lie maiṅ Rab apne Kḡudā ke nām ke lie ghar tāmīr karnā chāhtā hūṅ. Kyoṅki mere bāp Dāūd ke jīte-jī Rab ne un se wādā kiyā thā, ‘Tere jis beṭe ko maiṅ tere bād taḡht par biṭhāūṅgā wuhī mere nām ke lie ghar banāegā.’ ⁶ Ab guzārish hai ki āp ke lakaṛhāre Lubnān meṅ mere lie deodār ke daraḡht kāt deṅ. Mere log un ke sāth mil kar kām karenge. Āp ke logoṅ kī mazdūrī maiṅ hī adā karūṅga. Jo kuchh bhī āp kaheṅge maiṅ unheṅ dūṅgā. Āp to kḡub jānte haiṅ ki hamāre hān Saidā ke lakaṛhāroṅ jaise māhir nahīn haiṅ.”

⁷ Jab Hīrām ko Sulemān kā paighām milā to wuh bahut kḡush ho kar bol uṭhā, “Āj Rab kī hamd ho jis ne Dāūd ko is baṛī qaum par hukūmat karne ke lie itnā dānishmand beṭā atā kiyā hai!” ⁸ Sulemān ko Hīrām ne jawāb bhejā, “Mujhe āp kā paighām mil gayā hai, aur maiṅ āp kī zarūr madad karūṅga. Deodār aur jūnīpar kī jītnī lakaṛī āp ko chāhie wuh maiṅ āp ke pās pahuṅchā dūṅgā. ⁹ Mere log daraḡhtoṅ ke tane Lubnān ke pahārī ilāqe se nīche sāhil tak lāeṅge jahān ham un ke beṛe bāndh

kar samundar par us jagah pahuñchā deñge jo āp muqarrar karenge. Wahān ham tanoñ ke rasse khol deñge, aur āp unheñ le jā sakeñge. Muāwaze meñ āp mujhe itnī k̄hurāk muhaiyā karen ki mere darbār kī zarūriyāt pūrī ho jāen.”

¹⁰ Chunāñche Hīrām ne Sulemān ko deodār aur jūnīpar kī utnī lakaṛī muhaiyā kī jitnī use zarūrat thī. ¹¹ Muāwaze meñ Sulemān use sālānā taqṛīban 32,50,000 kilogrām gandum aur taqṛīban 4,40,000 liṭar zaitūn kā tel bhejtā rahā. ¹² Is ke alāwā Sulemān aur Hīrām ne āpas meñ sulah kā muāhadā kiyā. Yoñ Rab ne Sulemān ko hikmat atā kī jis tarah us ne us se wādā kiyā thā.

Rab kā Ghar Banāne kī Pahlī Taiyāriyān

¹³⁻¹⁴ Sulemān Bādshāh ne Lubnān meñ yih kām karne ke lie Isrāīl meñ se 30,000 ādmiyoñ kī begār par bhartī kī. Us ne Adūnīrām ko un par muqarrar kiyā. Har māh wuh bārī bārī 10,000 afrād ko Lubnān meñ bhejtā rahā. Yoñ har mazdūr ek māh Lubnān meñ aur do māh ghar meñ rahtā. ¹⁵ Sulemān ne 80,000 ādmiyoñ ko kānoñ meñ lagāyā tāki wuh patthar nikālen. 70,000 afrād yih patthar Yarūshalam lāte the. ¹⁶ Un logoñ par 3,300 nigarān muqarrar the. ¹⁷ Bādshāh ke hukm par wuh kānoñ se behtarīn patthar ke baṛe baṛe ṭukṛe nikāl lāe aur unheñ tarāsh kar Rab ke ghar kī buniyād ke lie taiyār kiyā. ¹⁸ Jabal ke kārīgaroñ ne Sulemān aur Hīrām ke kārīgaroñ kī madad kī. Unhoñ ne mil kar patthar ke baṛe baṛe ṭukṛe aur lakaṛī ko tarāsh kar Rab ke ghar kī tāmīr ke lie taiyār kiyā.

6

Rab ke Ghar kī Tāmīr

¹ Sulemān ne apnī hukūmat ke chauthe sāl ke dūsre mahīne Zīb meñ Rab ke ghar kī tāmīr shurū kī. Isrāīl ko Misr se nikle 480 sāl guzar chuke the.

² Imārat kī lambāī 90 fuṭ, chauṛāī 30 fuṭ aur ūñchāī 45 fuṭ thī. ³ Sāmne ek barāmdā banāyā gayā jo imārat jitnā chauṛā yānī 30 fuṭ aur āge kī taraf 15 fuṭ lambā thā. ⁴ Imārat kī dīwāroñ meñ khiṛkiyāñ thīñ jin par jangle lage the. ⁵ Imārat se bāhar ā kar Sulemān ne dāen bāen kī dīwāroñ aur pichhlī dīwār ke sāth ek ḡhāñchā khaṛā kiyā jis kī tīn manzileñ thīñ aur jis meñ mukhtalif kamre the. ⁶ Nichlī manzil kī andar kī chauṛāī sārhe 7 fuṭ, darmiyānī manzil kī 9 fuṭ aur ūpar kī manzil kī sārhe 10 fuṭ thī. Wajah yih thī ki Rab ke ghar kī bairūnī dīwār kī moṭāī manzil bamanzil kam hotī gāī. Is tarīqe se bairūnī ḡhāñche kī dūsri aur tīsri manzil ke shahtīroñ ke lie Rab ke ghar kī dīwār meñ sūrākh banāne kī zarūrat nahīn thī balki unheñ dīwār par hī rakhā gayā. Yānī darmiyānī manzil kī imārat wālī dīwār nichlī kī dīwār kī nisbat kam moṭī aur ūpar wālī manzil kī imārat wālī dīwār darmiyānī manzil kī dīwār kī nisbat kam moṭī thī. Yoñ is ḡhāñche kī chhatoñ ke shahtīroñ ko imārat kī dīwār toṛ kar us meñ lagāne kī zarūrat nahīn thī balki unheñ imārat kī dīwār par hī rakhā gayā.

⁷ Jo patthar Rab ke ghar kī tāmīr ke lie istemāl hue unheñ patthar kī kān ke andar hī tarāsh kar taiyār kiyā gayā. Is lie jab unheñ zer-e-tāmīr imārat ke pās lā kar joṛā gayā to na hathauroñ, na chhainī na lohe ke kisī aur auzār kī āwāz sunāī dī.

⁸ Is ḡhāñche meñ dākhil hone ke lie imārat kī dahnī dīwār meñ darwāzā banāyā gayā. Wahān se ek sīrhī parastār ko darmiyānī aur ūpar kī manzil tak pahuñchātī thī. ⁹ Yoñ Sulemān ne imārat ko takmīl tak pahuñchāyā. Chhat ko deodār ke shahtīroñ aur takhtoñ se banāyā gayā. ¹⁰ Jo ḡhāñchā imārat ke tīnoñ taraf khaṛā kiyā gayā use deodār ke shahtīroñ se imārat kī bāhar wālī dīwār ke sāth joṛā gayā. Us kī tīnoñ manziloñ kī ūñchāī sārhe sāt sāt fuṭ thī.

¹¹ Ek dīn Rab Sulemān se hamkalām huā, ¹² “Jahān tak merī sukūnatgāh kā tālluq hai jo tū mere lie banā rahā hai, agar tū mere tamām ahkām aur hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāre to main tere lie wuh kuchh karūnga jis kā wādā main ne tere bāp

Dāūd se kiyā hai. ¹³ Tab main Isrāīl ke darmiyān rahūngā aur apnī qaum ko kabhī tark nahīn karūngā.”

Rab ke Ghar kā Andarūnī Hissā

¹⁴ Jab imārat kī dīwārēn aur chhat mukammal huīn ¹⁵ to andarūnī dīwārōn par farsh se le kar chhat tak deodār ke takhte lagāe gae. Farsh par jūnīpar ke takhte lagāe gae. ¹⁶ Ab tak imārat kā ek hī kamrā thā, lekin ab us ne deodār ke takhton se farsh se le kar chhat tak dīwār kharī karke pichhle hisse meñ alag kamrā banā diyā jis kī lambāī 30 fuṭ thī. Yih Muqaddastarīn Kamrā ban gayā. ¹⁷ Jo hissā sāmne rah gayā use Muqaddas Kamrā muqarrar kiyā gayā. Us kī lambāī 60 fuṭ thī. ¹⁸ Imārat kī tamām andarūnī dīwārōn par deodār ke takhte yon lage the ki kahīn bhī patthar nazar na āyā. Takhton par tūnbe aur phūl kandā kie gae the.

¹⁹ Pichhle kamre meñ Rab ke ahd kā sandūq rakhnā thā. ²⁰ Is kamre kī lambāī 30 fuṭ, chaurāī 30 fuṭ aur ūnchāī 30 fuṭ thī. Sulemān ne is kī tamām dīwārōn aur farsh par khālis sonā charhāyā. Muqaddastarīn Kamre ke sāmne deodār kī qurbāngāh thī. Us par bhī sonā mandhā gayā ²¹ balki imārat ke sāmne wāle kamre kī dīwārōn, chhat aur farsh par bhī sonā mandhā gayā. Muqaddastarīn Kamre ke darwāze par sone kī zanjīrēn lagāī gāīn. ²² Chunānche imārat kī tamām andarūnī dīwārōn, chhat aur farsh par sonā mandhā gayā, aur isī tarah Muqaddastarīn Kamre ke sāmne kī qurbāngāh par bhī.

²³ Phir Sulemān ne zaitūn kī lakaṛī se do karūbī farishte banwāe jinheñ Muqaddastarīn Kamre meñ rakhā gayā. In mujassamōn kā qad 15 fuṭ thā. ²⁴⁻²⁵ Donon shakl-o-sūrat meñ ek jaise the. Har ek ke do par the, aur har par kī lambāī sārhe sāt sāt fuṭ thī. Chunānche ek par ke sire se dūsre par ke sire tak kā fāsilā 15 fuṭ thā. ²⁶ Har ek kā qad 15 fuṭ thā. ²⁷ Unheñ Muqaddastarīn Kamre meñ yon ek dūsre ke sāth kharā kiyā gayā ki har farishte kā ek par dūsre ke par se lagtā jabki dāīn aur bāīn taraf har ek kā dūsra par dīwār ke sāth lagtā thā. ²⁸ In farishton par bhī sonā mandhā gayā.

²⁹ Muqaddas aur muqaddastarīn kamron kī dīwārōn par karūbī farishte, khajūr ke daraḥt aur phūl kandā kie gae. ³⁰ Donon kamron ke farsh par bhī sonā mandhā gayā. ³¹ Sulemān ne Muqaddastarīn Kamre kā darwāzā zaitūn kī lakaṛī se banwāyā. Us ke do kiwār the, aur chaukhaṭ kī lakaṛī ke pānch kone the. ³² Darwāze ke kiwārōn par karūbī farishte, khajūr ke daraḥt aur phūl kandā kie gae. In kiwārōn par bhī farishton aur khajūr ke daraḥton samet sonā mandhā gayā. ³³ Sulemān ne imārat meñ dākhil hone wāle darwāze ke lie bhī zaitūn kī lakaṛī se chaukhaṭ banwāī, lekin us kī lakaṛī ke chār kone the. ³⁴ Is darwāze ke do kiwār jūnīpar kī lakaṛī ke bane hue the. Donon kiwār dīwār tak ghūm sakte the. ³⁵ In kiwārōn par bhī karūbī farishte, khajūr ke daraḥt aur phūl kandā kie gae the. Phir un par sonā yon mandhā gayā ki wuh achchhī tarah in bel-būton ke sāth lag gayā.

³⁶ Imārat ke sāmne ek andarūnī sahan banāyā gayā jis kī chārdīwārī yon tāmīr huī ki patthar ke har tīn raddon ke bād deodār ke shahtīron kā ek raddā lagāyā gayā.

³⁷ Rab ke ghar kī buniyād Sulemān kī hukūmat ke chauthē sāl ke dūsre mahīne Zīb meñ dālī gāī, ³⁸ aur us kī hukūmat ke gyārhwēn sāl ke āṭhwēn mahīne būl meñ imārat mukammal huī. Sab kuchh naqshe ke ain mutābiq banā. Is kām par kul sāt sāl sarf hue.

7

Sulemān kā Mahal

¹ Jo mahal Sulemān ne banwāyā wuh 13 sāl ke bād mukammal huā.

²⁻³ Us kī ek imārat kā nām ‘Lubnān kā Jangal’ thā. Imārat kī lambāī 150 fuṭ, chaurāī 75 fuṭ aur ūnchāī 45 fuṭ thī. Nichlī manzil ek barā hāl thā jis ke deodār kī lakaṛī ke

45 satūn the. Pandrah pandrah satūnoñ ko tīn qatāroñ meñ kharā kiyā gayā thā. Satūnoñ par shahtīr the jin par dūsri manzil ke farsh ke lie deodār ke takhte lagāe gae the. Dūsri manzil ke mukhtalif kamre the, aur chhat bhī deodār kī lakaṛī se banāi gai thī. ⁴ Hāl kī donoñ lambī dīwāroñ meñ tīn tīn khiṛkiyāñ thīñ, aur ek dīwār kī khiṛkiyāñ dūsri dīwār kī khiṛkiyoñ ke bilkul muqābil thīñ. ⁵ In dīwāroñ ke tīn tīn darwāze bhī ek dūsre ke muqābil the. Un kī chaukhaṭoñ kī lakaṛī ke chār chār kone the.

⁶ Is ke alāwā Sulemān ne satūnoñ kā hāl banwāyā jis kī lambāi 75 fuṭ aur chauṛāi 45 fuṭ thī. Hāl ke sāmne satūnoñ kā barāmdā thā. ⁷ Us ne dīwān bhī tāmīr kiyā jo Dīwān-e-Adl kahlātā thā. Us meñ us kā takht thā, aur wahāñ wuh logoñ kī adālat kartā thā. Dīwān kī chāroñ dīwāroñ par farsh se le kar chhat tak deodār ke takhte lage hue the.

⁸ Dīwān ke pīchhe sahan thā jis meñ bādshāh kā rihāishī mahal thā. Mahal kā ḍizāyn dīwān jaisā thā. Us kī Misri bīwī Firaun kī beṭī kā mahal bhī ḍizāyn meñ dīwān se mutābiqat rakhtā thā.

⁹ Yih tamām imāraten buniyādoñ se le kar chhat tak aur bāhar se le kar baṛe sahan tak ālā qism ke pattharoñ se banī huī thīñ, aise pattharoñ se jo chāroñ taraf āri se nāp ke ain mutābiq kāṭe gae the. ¹⁰ Bunyādoñ ke lie umdā qism ke baṛe baṛe patthar istemāl hue. Bāz kī lambāi 12 aur bāz kī 15 fuṭ thī. ¹¹ In par ālā qism ke pattharoñ kī dīwāreñ kharī kī gaiñ. Dīwāroñ meñ deodār ke shahtīr bhī lagāe gae. ¹² Baṛe sahan kī chārdīwārī yon banāi gai kī pattharoñ ke har tīn raddoñ ke bād deodār ke shahtīroñ kā ek raddā lagāyā gayā thā. Jo andarūnī sahan Rab ke ghar ke irdgird thā us kī chārdīwārī bhī isī tarah hī banāi gai, aur isī tarah Rab ke ghar ke barāmdē kī dīwāreñ bhī.

Rab ke Ghar ke sāmne ke Do Khās Satūn

¹³ Phir Sulemān Bādshāh ne Sūr ke ek admī ko bulāyā jis kā nām Hīrām thā. ¹⁴ Us kī mān Isrāīlī qabīle Naftālī kī bewā thī jabki us kā bāp Sūr kā rahne wālā aur pītal kā kāriḡar thā. Hīrām baṛī hikmat, samajhdārī aur mahārat se pītal kī har chīz banā saktā thā. Is qism kā kām karne ke lie wuh Sulemān Bādshāh ke pās āyā.

¹⁵ Pahle us ne pītal ke do satūn ḡhāl die. Har satūn kī ūñchāi 27 fuṭ aur gherā 18 fuṭ thā. ¹⁶ Phir us ne har satūn ke lie pītal kā bālāi hissā ḡhāl diyā jis kī ūñchāi sārhe 7 fuṭ thī. ¹⁷ Har bālāi hissē ko ek dūsre ke sāth khūbsūratī se milāi gai sāt zanjīroñ se ārāstā kiyā gayā. ¹⁸⁻²⁰ In zanjīroñ ke ūpar Hīrām ne har bālāi hissē ko pītal ke 200 anāroñ se sajāyā jo do qatāroñ meñ lagāe gae. Phir bālāi hissē satūnoñ par lagāe gae. Bālāi hissōñ kī sosan ke phūl kī-sī shakl thī, aur yih phūl 6 fuṭ ūñche the. ²¹ Hīrām ne donoñ satūn Rab ke ghar ke barāmdē ke sāmne kharē kie. Dahne hāth ke satūn kā nām us ne 'Yakīn' aur bāeñ hāth ke satūn kā nām 'Boaz' rakhā. ²² Bālāi hissē sosan-numā the. Chunāñche kām mukammal huā.

Pītal kā Hauz

²³ Is ke bād Hīrām ne pītal kā baṛā gol hauz ḡhāl diyā jis kā nām 'Samundar' rakhā gayā. Us kī ūñchāi sārhe 7 fuṭ, us kā muñh 15 fuṭ chauṛā aur us kā gherā taqṛīban 45 fuṭ thā. ²⁴ Hauz ke kināre ke nīche tūnboñ kī do qatāreñ thīñ. Fī fuṭ taqṛīban 6 tūnbe the. Tūnbe aur hauz mil kar ḡhāl gae the. ²⁵ Hauz ko bailoñ ke 12 mujassamoñ par rakhā gayā. Tīn bailoñ kā ruḡh shimāl kī taraf, tīn kā ruḡh maḡhrib kī taraf, tīn kā ruḡh junūb kī taraf aur tīn kā ruḡh mashriq kī taraf thā. Un ke pīchhle hissē hauz kī taraf the, aur hauz un ke kandhoñ par parā thā. ²⁶ Hauz kā kinārā pyāle balki sosan ke phūl kī tarah bāhar kī taraf muṛā huā thā. Us kī dīwār taqṛīban tīn inch moṭī thī, aur hauz meñ pānī ke taqṛīban 44,000 ḡhar samā jāte the.

Pānī ke Bāsan Uṭhāne kī Hathḡariyāñ

²⁷ Phir Hīrām ne pānī ke bāsan uṭhāne ke lie pītal kī hathgāriyān banāin. Har gārī kī lambāi 6 fuṭ, chaurāi 6 fuṭ aur ūnchāi sārhe 4 fuṭ thī. ²⁸ Har gārī kā ūpar kā hissā sariyon se mazbūt kiya gayā frem thā. ²⁹ Frem ke bairūnī pahlū sherbabaron, bailon aur karūbī farishton se saje hue the. Sheron aur bailon ke ūpar aur niche pītal ke sehre lage hue the. ³⁰ Har gārī ke chār pahie aur do dhure the. Yih bhī pītal ke the. Chāron konoṅ par pītal ke aise ṭukre lage the jin par bāsan rakhe jāte the. Yih ṭukre bhī sehron se saje hue the. ³¹ Frem ke andar jis jagah bāsan ko rakhā jātā thā wuh gol thī. Us kī ūnchāi ḍerh fuṭ thī, aur us kā muṅh sawā do fuṭ chaurā thā. Us ke bairūnī pahlū par chīzeṅ kandā kī gaī thīn. Gārī kā frem gol nahīn balkī chauras thā. ³² Gārī ke frem ke niche mazkūrā chār pahie the jo dhuron se jure the. Dhure frem ke sāth hī ḍhal gae the. Har pahiyā sawā do fuṭ chaurā thā. ³³ Pahie rathon ke pahiyon kī mānind the. Un ke dhure, kināre, tār aur nābheṅ sab ke sab pītal se ḍhāle gae the. ³⁴ Gāriyon ke chār konoṅ par daste lage the jo frem ke sāth mil kar ḍhāle gae the. ³⁵⁻³⁶ Har gārī ke ūpar kā kinārā nau inch ūnchā thā. Konoṅ par lage daste aur frem ke pahlū har jagah karūbī farishton, sherbabaron aur khajūr ke daraḥhton se saje hue the. Chāron taraf sehre bhī kandā kie gae. ³⁷ Hīrām ne dason gāriyon ko ek hī sānche meṅ ḍhālā, is lie sab ek jaisī thīn.

³⁸ Hīrām ne har gārī ke lie pītal kā bāsan ḍhāl diyā. Har bāsan 6 fuṭ chaurā thā, aur us meṅ 880 liṭar pānī samā jātā thā. ³⁹ Us ne pānch gāriyān Rab ke ghar ke dāeṅ hāth aur pānch us ke bāeṅ hāth kharī kīn. Hauz banām Samundar ko us ne Rab ke ghar ke junūb-mashriq meṅ rakh diyā.

Us Sāmān kī Fahrīst Jo Hīrām ne Banāyā

⁴⁰ Hīrām ne bāsan, belche aur chhīrkāw ke kaṭore bhī banāe. Yon us ne Rab ke ghar meṅ wuh sārā kām mukammal kiya jis ke lie Sulemān Bādshāh ne use bulāyā thā. Us ne zail kī chīzeṅ banāin:

⁴¹ do satūn,

satūnon par lage pyālānumā bālāi hisse,

bālāi hisson par lagī zanjiron kā ḍizāyn,

⁴² zanjiron ke ūpar lage anār (fī bālāi hissā 200 adad),

⁴³ 10 hathgāriyān,

in par ke pānī ke 10 bāsan,

⁴⁴ hauz banām Samundar,

ise uṭhāne wāle bail ke 12 mujassame,

⁴⁵ bālṭiyān, belche aur chhīrkāw ke kaṭore.

Yih tamām sāmān jo Hīrām ne Sulemān ke hukm par Rab ke ghar ke lie banāyā pītal se ḍhāl kar pālīsh kiya gayā thā. ⁴⁶ Bādshāh ne use Wādī-e-Yardan meṅ Sukkāṭ aur Zartān ke darmiyān ḍhalwāyā. Wahān ek faundarī thī jahān Hīrām ne gare ke sānche banā kar har chīz ḍhāl dī. ⁴⁷ Is sāmān ke lie Sulemān Bādshāh ne itnā zyādā pītal istemāl kiya ki us kā kul wazn mālūm na ho sakā.

Rab ke Ghar ke Andar Sone kā Sāmān

⁴⁸ Rab ke ghar ke andar ke lie Sulemān ne darj-e-zail sāmān banwāyā:

sone kī qurbāngāh,

sone kī wuh mez jis par Rab ke lie maḥsūs roṭiyān paṛī rahtī thīn,

⁴⁹ khālis sone ke 10 shamādān jo Muqaddastarīn Kamre ke sāmne rakhe gae. Pānch darwāze ke dahne hāth aur pānch us ke bāeṅ hāth,

sone ke wuh phūl jin se shamādān ārastā the,

sone ke charāgh aur battī ko bujhāne ke auzār,

⁵⁰ khālis sone ke bāsan, charāgh ko katarne ke auzār, chhīrkāw ke kaṭore aur pyāle,

jalte hue koele ke lie khālis sone ke bartan,

Muqaddastarīn Kamre aur bare hāl ke darwāzoñ ke qabze.

⁵¹ Rab ke ghar kī takmīl par Sulemān Bādshāh ne wuh sonā-chāndī aur bāqī tamām qīmī chīzeñ Rab ke ghar ke k̄hazānoñ meñ rakhwā dīñ jo us ke bāp Dāūd ne Rab ke lie maḥsūs kī thīñ.

8

Ahd kā Sandūq Rab ke Ghar meñ Lāyā Jātā Hai

¹ Phir Sulemān ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ aur qabīloñ aur kunboñ ke tamām sarparastoñ ko apne pās Yarūshalam meñ bulāyā, kyonki Rab ke ahd kā sandūq ab tak Yarūshalam ke us hisse meñ thā jo ‘Dāūd kā Shahr’ yā Siyyūn kahlātā hai. Sulemān chāhtā thā ki qaum ke numāinde hāzir hoñ jab sandūq ko wahāñ se Rab ke ghar meñ pahuñchāyā jāe. ² Chunāñche Isrāīl ke tamām mard sāl ke sātweñ mahīne Itānīm * meñ Sulemān Bādshāh ke pās Yarūshalam meñ jamā hue. Isī mahīne meñ Jhoñp̄riyoñ kī Īd manāī jāti thī.

³ Jab sab jamā hue to imām Rab ke sandūq ko uṭhā kar ⁴ Rab ke ghar meñ lāe. Lāwīyoñ ke sāth mil kar unhoñ ne mulāqāt ke k̄haimē ko bhī us ke tamām muqaddas sāmān samet Rab ke ghar meñ pahuñchāyā. ⁵ Wahāñ sandūq ke sāmne Sulemān Bādshāh aur bāqī tamām jamā hue Isrāīliyoñ ne itnī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail qurbān kie ki un kī tādād gīnī nahīñ jā saktī thī.

⁶ Imāmoñ ne Rab ke ahd kā sandūq pichhle yānī Muqaddastarīn Kamre meñ lā kar karūbī farishtoñ ke paroñ ke nīche rakh diyā. ⁷ Farishtoñ ke par pūre sandūq par us kī uṭhāne kī lakaṛīyoñ samet phaile rahe. ⁸ To bhī uṭhāne kī yih lakaṛīyāñ itnī lambī thīñ ki un ke sire sāmne wāle yānī Muqaddas Kamre se nazar āte the. Lekin wuh bāhar se dekhe nahīñ jā sakte the. Āj tak wuh wahīñ maujūd haiñ. ⁹ Sandūq meñ sirf patthar kī wuh do takhtiyāñ thīñ jin ko Mūsā ne Horib yānī Koh-e-Sīnā ke dāman meñ us meñ rakh diyā thā, us waqt jab Rab ne Misr se nikle hue Isrāīliyoñ ke sāth ahd bāndhā thā.

¹⁰⁻¹¹ Jab imām Muqaddas Kamre se nikal kar sahan meñ āe to Rab kā ghar ek bādal se bhar gayā. Imām apnī k̄hidmat anjām na de sake, kyonki Rab kā ghar us ke jalāl ke bādal se māmūr ho gayā thā. ¹² Yih dekh kar Sulemān ne duā kī, “Rab ne farmāyā hai ki main ghane bādal ke andhere meñ rahūngā. ¹³ Yaqīnan main ne tere lie azīm sukūnatgāh banāī hai, ek maqām jo terī abadī sukūnat ke lāyq hai.”

Rab ke Ghar kī Maḥsūsiyat par Sulemān kī Taqrīr

¹⁴ Phir bādshāh ne muṛ kar Rab ke ghar ke sāmne khaṛī Isrāīl kī pūrī jamāt kī taraf ruḥ kiyā. Us ne unheñ barkat de kar kahā,

¹⁵ “Rab Isrāīl ke K̄hudā kī tārif ho jis ne wuh wādā pūrā kiyā hai jo us ne mere bāp Dāūd se kiyā thā. Kyonki us ne farmāyā, ¹⁶ ‘Jis dīn main apnī qaum Isrāīl ko Misr se nikāl lāyā us dīn se le kar āj tak main ne kabhī na farmāyā ki Isrāīlī qabīloñ ke kisī shahr meñ mere nām kī tāzīm meñ ghar banāyā jāe. Lekin main ne Dāūd ko apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banāyā hai.’

¹⁷ Mere bāp Dāūd kī baṛī k̄hāhish thī ki Rab Isrāīl ke K̄hudā ke nām kī tāzīm meñ ghar banāe. ¹⁸ Lekin Rab ne etarāz kiyā, ‘Main k̄hush hūñ ki tū mere nām kī tāzīm meñ ghar tāmir karnā chāhtā hai, ¹⁹ lekin tū nahīñ balki terā beṭā hī use banāegā.’

²⁰ Aur wāqāī, Rab ne apnā wādā pūrā kiyā hai. Main Rab ke wāde ke ain mutābiq apne bāp Dāūd kī jagah Isrāīl kā bādshāh ban kar takht par baith gayā hūñ. Aur ab main ne Rab Isrāīl ke K̄hudā ke nām kī tāzīm meñ ghar bhī banāyā hai. ²¹ Us meñ main ne us sandūq ke lie maqām taiyār kar rakhā hai jis meñ sharīat kī takhtiyāñ

* 8:2 Sitambar tā Aktubar.

parī haiñ, us ahd kī takhtiyāñ jo Rab ne hamāre bāpdādā se Misr se nikālte waqt bāndhā thā.”

Rab ke Ghar kī Maḥsūsiyat par Sulemān kī Duā

²² Phir Sulemān Isrāīl kī pūrī jamāt ke dekhte dekhte Rab kī qurbāngāh ke sāmne kharā huā. Us ne apne hāth āsmān kī taraf uṭhā kar ²³ duā kī,

“Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, tujh jaisā koī Ḳhudā nahīñ hai, na āsmān aur na zamīn par. Tū apnā wuh ahd qāym rakhtā hai jise tū ne apnī qaum ke sāth bāndhā hai aur apnī mehrbānī un sab par zāhir kartā hai jo pūre dīl se terī rāh par chalte haiñ. ²⁴ Tū ne apne ḳhādīm Dāūd se kiyā huā wādā pūrā kiyā hai. Jo bāt tū ne apne muñh se mere bāp se kī wuh tū ne apne hāth se āj hī pūrī kī hai. ²⁵ Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, ab apnī dūsri bāt bhī pūrī kar jo tū ne apne ḳhādīm Dāūd se kī thī. Kyonki tū ne mere bāp se wādā kiyā thā, ‘Agar terī aulād terī tarah apne chāl-chalan par dhyān de kar mere huzūr chaltī rahe to Isrāīl par us kī hukūmat hameshā tak qāym rahegi.’

²⁶ Ai Isrāīl ke Ḳhudā, ab barāh-e-karm apnā yih wādā pūrā kar jo tū ne apne ḳhādīm mere bāp Dāūd se kiyā hai.

²⁷ Lekin kyā Allāh wāqai zamīn par sukūnat karegā? Nahīñ, tū to bulandtarīn āsmān mein bhī samā nahīñ saktā! To phir yih makān jo main ne banāyā hai kis tarah terī sukūnatgāh ban saktā hai? ²⁸ Ai Rab mere Ḳhudā, to bhī apne ḳhādīm kī duā aur iltijā sun jab main āj tere huzūr pukarte hue iltamās kartā hūñ ²⁹ ki barāh-e-karm dīn rāt is imārat kī nigarānī kar! Kyonki yih wuh jagah hai jis ke bāre mein tū ne ḳhud farmāyā, ‘Yahāñ merā nām sukūnat karegā.’ Chunāñche apne ḳhādīm kī guzārish sun jo main is maqām kī taraf ruḳh kie hue kartā hūñ. ³⁰ Jab ham is maqām kī taraf ruḳh karke duā karen to apne ḳhādīm aur apnī qaum kī iltijā sun. Āsmān par apne takht se hamārī sun. Aur jab sunegā to hamāre gunāhoñ ko muāf kar!

³¹ Agar kisī par ilzām lagāyā jāe aur use yahāñ terī qurbāngāh ke sāmne lāyā jāe tāki halaf uṭhā kar wādā kare ki main bequsūr hūñ ³² to barāh-e-karm āsmān par se sun kar apne ḳhādimoñ kā insāf kar. Qusūrwar ko mujrim ṭaharrā kar us ke apne sar par wuh kuchh āne de jo us se sarzad huā hai, aur bequsūr ko be’ilzām qarār de kar us kī rāstbāzī kā badlā de.

³³ Ho saktā hai kisī waqt terī qaum Isrāīl terā gunāh kare aur natīje mein dushman ke sāmne shikast khāe. Agar Isrāīlī āḳhirkār tere pās lauṭ āen aur tere nām kī tamjīd karke yahāñ is ghar mein tujh se duā aur iltamās karen ³⁴ to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apnī qaum Isrāīl kā gunāh muāf karke unheñ dubārā us mulk mein wāpas lānā jo tū ne un ke bāpdādā ko de diyā thā.

³⁵ Ho saktā hai Isrāīlī terā itnā sangīn gunāh karen ki kāl parē aur barī der tak bārish na barse. Agar wuh āḳhirkār is ghar kī taraf ruḳh karke tere nām kī tamjīd karen aur terī sazā ke bāis apnā gunāh chhoṛ kar lauṭ āen ³⁶ to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apne ḳhādimoñ aur apnī qaum Isrāīl ko muāf kar, kyonki tū hī unheñ achchhī rāh kī tālīm detā hai. Tab us mulk par dubārā bārish barsā de jo tū ne apnī qaum ko mīrās mein de diyā hai.

³⁷ Ho saktā hai Isrāīl mein kāl par jāe, anāj kī fasal kisī bīmārī, phaphūndī, ṭiddiyon yā kīron se muta’assir ho jāe, yā dushman kisī shahr kā muḥāsarā kare. Jo bhī musibat yā bīmārī ho, ³⁸ agar koī Isrāīlī yā terī pūrī qaum us kā sabab jān kar apne hāthoñ ko is ghar kī taraf barḥāe aur tujh se iltamās kare ³⁹ to āsmān par apne takht se un kī fariyād sun lenā. Unheñ muāf karke wuh kuchh kar jo zarūrī hai. Har ek ko us kī tamām harkaton kā badlā de, kyonki sirf tū hī har insān ke dīl ko jāntā hai.

⁴⁰ Phir jitnī der wuh us mulk mein zindagī guzareñge jo tū ne hamāre bāpdādā ko diyā thā utnī der wuh terā ḳhauf māneñge.

⁴¹ Āindā pardesī bhī tere nām ke sabab se dūr-darāz mamālik se āeñge. Agarche wuh terī qaum Isrāīl ke nahīñ hoñge ⁴² to bhī wuh tere azīm nām, terī barī qudrat

aur tere zabardast kāmoñ ke bāre meñ sun kar āeñge aur is ghar kī taraf ruḵh karke duā karenge. ⁴³ Tab āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Jo bhī darḵhāst wuh pesh karen wuh pūrī karnā tāki duniyā kī tamām aqwām terā nām jān kar terī qaum Isrāīl kī tarah hī terā ḵhauf māneñ aur jān leñ ki jo imārat main ne tāmīr kī hai us par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai.

⁴⁴ Ho saktā hai terī qaum ke mard terī hidāyat ke mutābiq apne dushman se larne ke lie nikleñ. Agar wuh tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḵh karke duā karen jo main ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ⁴⁵ to āsmān par se un kī duā aur iltamās sun kar un ke haq meñ insāf qāym rakhnā.

⁴⁶ Ho saktā hai wuh terā gunāh karen, aisī harkateñ to ham sab se sarzad hotī rahtī haiñ, aur natīje meñ tū nārāz ho kar unheñ dushman ke hawāle kar de jo unheñ qaid karke apne kisī dūr-darāz yā qarībī mulk meñ le jāe. ⁴⁷ Shāyad wuh jilāwatanī meñ taubā karke dubārā terī taraf rujū karen aur tujh se iltamās karen, ‘Ham ne gunāh kiyā hai, ham se ḡhaltī huī hai, ham ne bedīn harkateñ kī haiñ.’ ⁴⁸ Agar wuh aisā karke dushman ke mulk meñ apne pūre dil-o-jān se dubārā terī taraf rujū karen aur terī taraf se bāpdādā ko die gae mulk, tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḵh karke duā karen jo main ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ⁴⁹ to āsmān par apne takht se un kī duā aur iltamās sun lenā. Un ke haq meñ insāf qāym karnā, ⁵⁰ aur apnī qaum ke gunāhoñ ko muāf kar denā. Jis bhī jurm se unhoñ ne terā gunāh kiyā hai wuh muāf kar denā. Baḵsh de ki unheñ giriftār karne wāle un par rahm karen. ⁵¹ Kyonki yih terī hī qaum ke afrād haiñ, terī hī mīrās jise tū Misr ke bharakte bhaṭṭe se nikāl lāyā.

⁵² Ai Allāh, terī ānkheñ merī iltijāoñ aur terī qaum Isrāīl kī fariyādoñ ke lie khulī raheñ. Jab bhī wuh madad ke lie tujhe pukāreñ to un kī sun lenā! ⁵³ Kyonki tū, ai Rab Qādir-e-mutlaq ne Isrāīl ko duniyā kī tamām qaumoñ se alag karke apnī ḵhās milkiyat banā liyā hai. Hamāre bāpdādā ko Misr se nikālte waqt tū ne Mūsā kī mārīfat is haqīqat kā elān kiyā.”

Āḵhirī Duā aur Barkat

⁵⁴ Is duā ke bād Sulemān kharā huā, kyonki duā ke daurān us ne Rab kī qurbāngāh ke sāmne apne ghuṭne ṭeke aur apne hāth āsmān kī taraf uṭhāe hue the. ⁵⁵ Ab wuh Isrāīl kī pūrī jamāt ke sāmne kharā huā aur buland āwāz se use barkat dī,

⁵⁶ “Rab kī tamjīd ho jis ne apne wāde ke ain mutābiq apnī qaum Isrāīl ko ārām-o-sukūn farāham kiyā hai. Jitne bhī ḵhūbsūrat wāde us ne apne ḵhādīm Mūsā kī mārīfat kie haiñ wuh sab ke sab pūre ho gae haiñ. ⁵⁷ Jis tarah Rab hamārā Ḵhudā hamāre bāpdādā ke sāth thā usī tarah wuh hamāre sāth bhī rahe. Na wuh hameñ chhoṛe, na tark kare ⁵⁸ balki hamāre diloñ ko apnī taraf māyl kare tāki ham us kī tamām rāhoñ par chaleñ aur un tamām ahkām aur hidāyat ke tābe raheñ jo us ne hamāre bāpdādā ko dī haiñ.

⁵⁹ Rab ke huzūr merī yih fariyād din rāt Rab hamāre Ḵhudā ke qarīb rahe tāki wuh merā aur apnī qaum kā insāf qāym rakhe aur hamārī rozānā zarūriyāt pūrī kare. ⁶⁰ Tab tamām aqwām jān leñgī ki Rab hī Ḵhudā hai aur ki us ke siwā koī aur mābūd nahīn hai.

⁶¹ Lekin lāzim hai ki āp Rab hamāre Ḵhudā ke pūre dil se wafādār raheñ. Hameshā us kī hidāyat aur ahkām ke mutābiq zindagī guzāreñ, bilkul usī tarah jis tarah āp āj kar rahe haiñ.”

Rab ke Ghar kī Maḵsūsīyat par Jashn

⁶²⁻⁶³ Phir bādshāh aur tamām Isrāīl ne Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh karke Rab ke ghar ko maḵsūs kiyā. Is silsile meñ Sulemān ne 22,000 gāy-bailoñ aur 1,20,000 bheṛ-bakriyoñ ko salāmatī kī qurbāniyoñ ke taur par zabah kiyā. ⁶⁴ Usī din bādshāh

ne sahan kā darmiyānī hissā qurbāniyān charhāne ke lie maḥsūs kiyā. Wajah yih thī ki pītal kī qurbāngāh itnī qurbāniyān pesh karne ke lie chhoṭī thī, kyonki bhasm hone wālī qurbāniyōn aur ḡhallā kī nazarōn kī tādād bahut zyādā thī. Is ke alāwā salāmatī kī beshumār qurbāniyōn kī charbī ko bhī jalānā thā.

⁶⁵ Īd 14 din tak manāī gaī. Pahle hafte meñ Sulemān aur tamām Isrāīl ne Rab ke ghar kī maḥsūsiyat manāī aur dūsre hafte meñ Jhoñpīyōn kī Īd. Bahut zyādā log sharīk hue. Wuh dūr-darāz ilāqōn se Yarūshalam āe the, shimāl meñ Labo-hamāt se le kar junūb meñ us wādī tak jo Misr kī sarhad thī. ⁶⁶ Do haftōn ke bād Sulemān ne Isrāīliyōn ko ruḥsat kiyā. Bādshāh ko barkat de kar wuh apne apne ghar chale gae. Sab shādmān aur dil se ḡhush the ki Rab ne apne ḡhādīm Dāūd aur apnī qaum Isrāīl par itnī mehrbānī kī hai.

9

Rab Sulemān se Hamkalām Hotā Hai

¹ Chunāñche Sulemān ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ko takmīl tak pahuñchāyā. Jo kuchh bhī us ne thān liyā thā wuh pūrā huā. ² Us waqt Rab dubārā us par zāhir huā, us tarah jis tarah wuh Jibaūn meñ us par zāhir huā thā. ³ Us ne Sulemān se kahā,

“Jo duā aur iltijā tū ne mere huzūr kī use main ne sun kar is imārat ko jo tū ne banāī hai apne lie maḥsūs-o-muqaddas kar liyā hai. Us meñ main apnā nām abad tak qāym rakhūngā. Merī āñkheñ aur dil abad tak wahāñ hāzir raheñge. ⁴ Jahāñ tak terā tālluq hai, apne bāp Dāūd kī tarah diyānatdārī aur rāstī se mere huzūr chaltā rah. Kyonki agar tū mere tamām ahkām aur hidāyāt kī pairawī kartā rahe ⁵ to main terī Isrāīl par hukūmat hameshā tak qāym rakhūngā. Phir merā wuh wādā qāym rahegā jo main ne tere bāp Dāūd se kiyā thā ki Isrāīl par terī aulād kī hukūmat hameshā tak qāym rahegī.

⁶ Lekin ḡhabardār! Agar tū yā terī aulād mujh se dūr ho kar mere die gae ahkām aur hidāyāt ke tābe na rahe balki dīgar mābūdoñ kī taraf rujū karke un kī ḡhidmat aur parastish kare ⁷ to main Isrāīl ko us mulk meñ se miṭā dūngā jo main ne un ko de diyā thā. Na sirf yih balki main is ghar ko bhī radd kar dūngā jo main ne apne nām ke lie maḥsūs-o-muqaddas kar liyā hai. Us waqt Isrāīl tamām aqwām meñ mazāq aur lān-tān kā nishānā ban jāegā. ⁸ Is shāndār ghar kī burī hālat dekh kar yahāñ se guzarne wāle tamām logoñ ke roñgte khare ho jāeñge, aur wuh apnī hiqārat kā izhār karke pūchheñge, ‘Rab ne is mulk aur is ghar se aisā sulūk kyon kiyā?’ ⁹ Tab log jawāb deñge, ‘Is lie ki go Rab un kā ḡhudā un ke bāpdādā ko Misr se nikāl kar yahāñ lāyā to bhī yih log use tark karke dīgar mābūdoñ se chimaṭ gae haiñ. Chūñki wuh un kī parastish aur ḡhidmat karne se bāz na āe is lie Rab ne unheñ is sārī musībat meñ dāl diyā hai.’ ”

Hīrām kī Madad kā Silā

¹⁰ Rab ke ghar aur shāhī mahal ko tāmīr karne meñ 20 sāl sarf hue the. ¹¹ Us daurān Sūr kā bādshāh Hīrām Sulemān ko deodār aur jūnīpar kī utnī lakaṛī aur utnā sonā bhejtā rahā jitnā Sulemān chāhtā thā. Jab imārateñ takmīl tak pahuñch gaīñ to Sulemān ne Hīrām ko muāwaze meñ Galīl ke 20 shahr de die. ¹² Lekin jab Hīrām un kā muāynā karne ke lie Sūr se Galīl āyā to wuh use pasand na āe. ¹³ Us ne sawāl kiyā, “Mere bhāī, yih kaise shahr haiñ jo āp ne mujhe die haiñ?” Aur us ne us ilāqe kā nām Kābūl yānī ‘Kuchh Bhī Nahīñ’ rakhā. Yih nām āj tak rāyj hai. ¹⁴ Bāt yih thī ki Hīrām ne Isrāīl ke bādshāh ko taqṛīban 4,000 kilogrām sonā bhejā thā.

Sulemān kī Muḡhtalif Muhimmāt

¹⁵ Sulemān ne apne tāmīrī kām ke lie begārī lagāe. Aise hī logoñ kī madad se us ne na sirf Rab kā ghar, apnā mahal, irdgird ke chabūtare aur Yarūshalam kī fasīl banwāi balki tīnoñ shahr Hasūr, Majiddo aur Jazar ko bhī.

¹⁶ Jazar Shahr par Misr ke bādshāh Firaun ne hamlā karke qabzā kar liyā thā. Us ke Kanānī bāshindoñ ko qatl karke us ne pūre shahr ko jalā diyā thā. Jab Sulemān kī Firaun kī beṭī se shādī huī to Misrī bādshāh ne jahez ke taur par use yih ilāqā de diyā. ¹⁷ Ab Sulemān ne Jazar kā shahr dubārā tāmīr kiyā. Is ke alāwā us ne Nashebī Bait-haurūn, ¹⁸ Bālāt aur registān ke shahr Tadmūr meñ bahut-sā tāmīrī kām karāyā.

¹⁹ Sulemān ne apne godāmoñ ke lie aur apne rathoñ aur ghoṛoñ ko rakhne ke lie bhī shahr banwāe. Jo kuchh bhī wuh Yarūshalam, Lubnān yā apnī saltanat kī kisī aur jagah banwānā chāhtā thā wuh us ne banwāyā.

²⁰⁻²¹ Jin ādmiyoñ kī Sulemān ne begār par bhartī kī wuh Isrāīlī nahīn the balki Amorī, Hittī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī yānī Kanān ke pahle bāshindoñ kī wuh aulād the jo bāqī rah gae the. Mulk par qabzā karte waqt Isrāīlī in qaumoñ ko pūre taur par miṭā na sake, aur āj tak in kī aulād ko Isrāīl ke lie begār meñ kām karnā paṛtā hai. ²² Lekin Sulemān ne Isrāīliyoñ meñ se kisī ko bhī aise kām karne par majbūr na kiyā balki wuh us ke faujī, sarkārī afsar, fauj ke afsar aur rathoñ ke faujī ban gae. Aur unheñ us ke rathoñ aur ghoṛoñ par muqarrar kiyā gayā. ²³ Sulemān ke tāmīrī kām par bhī 550 Isrāīlī muqarrar the jo ziloñ par muqarrar afsaroñ ke tābe the. Yih log tāmīrī kām karne wāloñ kī nigarānī karte the.

²⁴ Jab Firaun kī beṭī Yarūshalam ke purāne hisse banām ‘Dāūd kā Shahr’ se us mahal meñ muntaqīl huī jo Sulemān ne us ke lie tāmīr kiyā thā to wuh irdgird ke chabūtare banwāne lagā. ²⁵ Sulemān sāl meñ tīn bār Rab ko bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kartā thā. Wuh unheñ Rab ke ghar kī us qurbāngāh par chaṛhātā thā jo us ne Rab ke lie banwāi thī. Sāth sāth wuh baḥhūr bhī jalātā thā. Yoñ us ne Rab ke ghar ko takmīl tak pahuñchāyā.

²⁶ Is ke alāwā Sulemān Bādshāh ne bahrī jahāzoñ kā beṛā bhī banwāyā. Is kām kā markaz Ailāt ke qarīb shahr Asyūn-jābar thā. Yih bandargāh Mulk-e-Adom meñ Bahr-e-Qulzum ke sāhil par hai. ²⁷ Hīrām Bādshāh ne use tajrabākār mallāh bheje tāki wuh Sulemān ke ādmiyoñ ke sāth mil kar jahāzoñ ko chalāeñ. ²⁸ Unhoñ ne Ofīr tak safr kiyā aur wahān se taqrībān 14,000 kilogrām sonā Sulemān ke pās le āe.

10

Sabā kī Malikā Sulemān se Miltī Hai

¹ Sulemān kī shohrat Sabā kī malikā tak pahuñch gaī. Jab us ne us ke bāre meñ sunā aur yih bhī ki us ne Rab ke nām ke lie kyā kuchh kiyā hai to wuh Sulemān se milne ke lie rawānā huī tāki use mushkil paheliyāñ pesh karke us kī dānishmandī jāñch le. ² Wuh nihāyat baṛe qāfile ke sāth Yarūshalam pahuñchī jis ke ūñṭ balsān, kasrat ke sone aur qīmtī jawāhar se lade hue the.

Malikā kī Sulemān se mulāqāt huī to us ne us se wuh tamām mushkil sawālāt pūchhe jo us ke zahan meñ the. ³ Sulemān us ke har sawāl kā jawāb de sakā. Koī bhī bāt itnī pechidā nahīn thī ki bādshāh us kā matlab malikā ko batā na saktā. ⁴ Sabā kī malikā Sulemān kī wasī hikmat aur us ke nae mahal se bahut muta'assir huī. ⁵ Us ne bādshāh kī mezoñ par ke muḥtalif khāne dekhe aur yih ki us ke afsar kis tartīb se us par biṭhāe jāte the. Us ne bairoñ kī khidmat, un kī shāndār wardiyoñ aur sāqiyoñ par bhī ḡhaur kiyā. Jab us ne in bātoñ ke alāwā bhasm hone wālī wuh qurbāniyāñ bhī dekhīñ jo Sulemān Rab ke ghar meñ chaṛhātā thā to malikā hakkā-bakkā rah gaī.

⁶ Wuh bol uṭhī, “Wāqai, jo kuchh maiñ ne apne mulk meñ āp ke shāhkāroñ aur hikmat ke bāre meñ sunā thā wuh durust hai. ⁷ Jab tak maiñ ne khud ā kar yih sab kuchh apnī āñkhoñ se na dekhā mujhe yaqīn nahīn ātā thā. Balki haqīqat meñ

mujhe āp ke bāre meñ ādhā bhī nahīn batāyā gayā thā. Āp kī hikmat aur daulat un riportoñ se kahīn zyādā hai jo mujh tak pahuñchī thīn. ⁸ Āp ke log kitne mubārak haiñ! Āp ke afsar kitne mubārak haiñ jo musalsal āp ke sāmne khaṛe rahte aur āp kī dānish bharī bāteñ sunte haiñ! ⁹ Rab āp ke Ḳhudā kī tamjīd ho jis ne āp ko pasand karke Isrāīl ke taḳht par biṭhāyā hai. Rab Isrāīl se abadī muhabbat rakhtā hai, isī lie us ne āp ko bādshāh banā diyā hai tāki insāf aur rāstbāzī qāym rakheñ.”

¹⁰ Phir malikā ne Sulemān ko taqriban 4,000 kilogrām sonā, bahut zyādā balsān aur jawāhar die. Bād meñ kabhī bhī utnā balsān Isrāīl meñ nahīn lāyā gayā jitnā us waqt Sabā kī malikā lāī.

¹¹ Hirām ke jahāz Ofīr se na sirf sonā lāe balki unhoñ ne qīmtī lakaṛī aur jawāhar bhī baṛī miqdār meñ Isrāīl tak pahuñchāe. ¹² Jitnī qīmtī lakaṛī un dinoñ meñ darāmad huī utnī āj tak kabhī Yahūdāh meñ nahīn lāī gaī. Is lakaṛī se bādshāh ne Rab ke ghar aur apne mahal ke lie kaṭahre banwāe. Yih mausiḳāroñ ke sarod aur sitār banāne ke lie bhī istemāl huī.

¹³ Sulemān Bādshāh ne apnī taraf se Sabā kī malikā ko bahut-se tohfe die. Niz, jo kuchh bhī malikā chāhtī thī yā us ne māngā wuh use diyā gayā. Phir wuh apne naukar-chākaroñ aur afsaroñ ke hamrāh apne watan wāpas chalī gaī.

Sulemān kī Daulat aur Shohrat

¹⁴ Jo sonā Sulemān ko sālānā miltā thā us kā wazn taqriban 23,000 kilogrām thā.

¹⁵ Is meñ wuh ṭaiks shāmil nahīn the jo use saudāgaroñ, tājироñ, Arab bādshāhoñ aur ziloñ ke afsaroñ se milte the.

¹⁶⁻¹⁷ Sulemān Bādshāh ne 200 baṛī aur 300 chhoṭī ḍhāleñ banwāīn. Un par sonā mandhā gayā. Har baṛī ḍhāl ke lie taqriban 7 kilogrām sonā istemāl huā aur har chhoṭī ḍhāl ke lie taqriban sārhe 3 kilogrām. Sulemān ne unheñ ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ mahfūz rakhā.

¹⁸ In ke alāwā bādshāh ne hāthidānt se ārāstā ek baṛā taḳht banwāyā jis par ḳhālis sonā chaṛhāyā gayā. ¹⁹⁻²⁰ Taḳht kī pusht kā ūpar kā hissā gol thā, aur us ke har bāzū ke sāth sherbabar kā mujassamā thā. Taḳht kuchh ūñchā thā, aur bādshāh chhih pāe wālī sirhī par chaṛh kar us par baiṭtā thā. Dāīn aur bāīn taraf har pāe par sherbabar kā mujassamā thā. Is qism kā taḳht kisī aur saltanat meñ nahīn pāyā jātā thā.

²¹ Sulemān ke tamām pyāle sone ke the, balki ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ tamām bartan ḳhālis sone ke the. Koī bhī chīz chāndī kī nahīn thī, kyonki Sulemān ke zamāne meñ chāndī kī koī qadar nahīn thī. ²² Bādshāh ke apne bahrī jahāz the jo Hirām ke jahāzoñ ke sāth mil kar mukhtalif jaghoñ par jāte the. Har tīn sāl ke bād wuh sone-chāndī, hāthidānt, bandaroñ aur moroñ se lade hue wāpas āte the.

²³ Sulemān kī daulat aur hikmat duniyā ke tamām bādshāhoñ se kahīn zyādā thī.

²⁴ Pūrī duniyā us se milne kī koshish kartī rahī tāki wuh hikmat sun le jo Allāh ne us ke dil meñ ḍāl dī thī. ²⁵ Sāl basāl jo bhī Sulemān ke darbār meñ ātā wuh koī na koī tohfā lātā. Yoñ use sone-chāndī ke bartan, qīmtī libās, hathiyār, balsān, ghoṛe aur ḳhachchar milte rahe.

²⁶ Sulemān ke 1,400 rath aur 12,000 ghoṛe the. Kuchh us ne rathoñ ke lie maḳhsūs kie gae shahroñ meñ aur kuchh Yarūshalam meñ apne pās rakhe. ²⁷ Bādshāh kī sargarmiyōñ ke bāis chāndī patthar jaisī ām ho gaī aur deodār kī qīmtī lakaṛī Yahūdāh ke maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe kī anjīr-tūt kī sastī lakaṛī jaisī ām ho gaī. ²⁸ Bādshāh apne ghoṛe Misr aur que yānī Kilikiyā se darāmad kartā thā. Us ke tājir in jaghoñ par jā kar unheñ ḳharīd lāte the. ²⁹ Bādshāh ke rath Misr se darāmad hote the. Har rath kī qīmat chāndī ke 600 sikke aur har ghoṛe kī qīmat chāndī ke 150 sikke thī. Sulemān ke tājir yih ghoṛe barāmad karte hue tamām Hittī aur Arāmī bādshāhoñ tak bhī pahuñchāte the.

11

Sulemān Rab se Dūr Ho Jātā Hai

¹ Lekin Sulemān bahut-sī ḡhairmulkī ḡhawātīn se muhabbat kartā thā. Firaun kī beṭī ke alāwā us kī shādī Moābī, Ammonī, Adomī, Saidānī aur Hittī auratoṅ se huī. ² In ḡaumon ke bāre meṅ Rab ne Isrāīliyon ko hukm diyā thā, “Na tum in ke ḡharon meṅ jāo aur na yih tumhāre ḡharon meṅ āeṅ, warnā yih tumhāre dil apne dewatāon kī taraf māyl kar deṅge.” To bhī Sulemān bare pyār se apnī in bīwiyon se liptā rahā. ³ Us kī shāhī ḡhāndānon se tālluḡ rakhne wālī 700 bīwiyān aur 300 dāshtāeṅ thīn. In auratoṅ ne āḡhirkār us kā dil Rab se dūr kar diyā. ⁴ Jab wuh burhā ho gayā to unhoṅ ne us kā dil dīgar mābūdon kī taraf māyl kar diyā. Yon wuh burhāpe meṅ apne bāp Dāūd kī tarah pūre dil se Rab kā wafādār na rahā ⁵ balki Saidāniyon kī dewī Astārāt aur Ammoniyan ke dewatā Milkūm kī pūjā karne lagā. ⁶ ḡharz us ne aisā kām kiyā jo Rab ko nāpasand thā. Wuh wafādārī na rahī jis se us ke bāp Dāūd ne Rab kī ḡhidmat kī thī.

⁷ Yarūshalam ke mashriḡ meṅ Sulemān ne ek pahārī par do mandir banāe, ek Moāb ke ḡhinaune dewatā Kamos ke lie aur ek Ammon ke ḡhinaune dewatā Malik yānī Milkūm ke lie. ⁸ Aise mandir us ne apnī tamām ḡhairmulkī bīwiyon ke lie tāmīr kie tāki wuh apne dewatāon ko baḡhūr aur zabah kī qurbāniyān pesh kar sakeṅ.

⁹ Rab ko Sulemān par barā ḡhussā āyā, kyonki wuh Isrāīl ke ḡhudā se dūr ho gayā thā, hālānki Rab us par do bār zāhir huā thā. ¹⁰ Go us ne use dīgar mābūdon kī pūjā karne se sāf manā kiyā thā to bhī Sulemān ne us kā hukm na mānā. ¹¹ Is lie Rab ne us se kahā, “Chūnki tū mere ahd aur ahkām ke mutābiq zindagī nahīn guzartā, is lie main bādshāhī ko tujh se chhīn kar tere kisī afsar ko dūngā. Yih bāt yaqīnī hai. ¹² Lekin tere bāp Dāūd kī ḡhātīr main yih tere jīte-jī nahīn karūngā balki bādshāhī ko tere beṭe hī se chhīnūngā. ¹³ Aur main pūrī mamlakat us ke hāth se nahīn lūngā balki apne ḡhādīm Dāūd aur apne chune hue shahr Yarūshalam kī ḡhātīr us ke lie ek ḡabilā chhoṛ dūngā.”

Sulemān ke Dushman Hadad aur Razūn

¹⁴ Phir Rab ne Adom ke shāhī ḡhāndān meṅ se ek ādmī banām Hadad ko barpā kiyā jo Sulemān kā saḡht muḡhālīf ban gayā. ¹⁵ Wuh yon Sulemān kā dushman ban gayā ki chand sāl pahle jab Dāūd ne Adom ko shikast dī to us kā faujī kamānḡdar Yoāb maidān-e-jang meṅ paṛī tamām Isrāīlī lāshon ko dafnāne ke lie Adom āyā. Jahān bhī gayā wahān us ne har Adomī mard ko mār ḡālā. ¹⁶ Wuh chhīh māt tak apne faujiyon ke sāth har jagah phirā aur tamām Adomī mardon ko mārṭā gayā. ¹⁷ Hadad us waqt bach gayā aur apne bāp ke chand ek sarkārī afsaron ke sāth farār ho kar Misr meṅ panāh le sakā.

¹⁸ Rāste meṅ unheṅ Dasht-e-Fārān ke Mulk-e-Midiyān se guzarnā paṛā. Wahān wuh mazīd kuchh ādmiyon ko jamā kar sake aur safr karte karte Misr pahuṅch gae. Hadad Misr ke bādshāh Firaun ke pās gayā to us ne use ḡhar, kuchh zamīn aur ḡhurāk muhaiyā kī. ¹⁹ Hadad Firaun ko itnā pasand āyā ki us ne us kī shādī apnī bīwī malikā Tahfanīs kī bahan ke sāth karāī. ²⁰ Is bahan ke beṭā paidā huā jis kā nām Janūbat rakhā gayā. Tahfanīs ne use shāhī mahal meṅ pālā jahān wuh Firaun ke beṭon ke sāth parwān charḡhā.

²¹ Ek din Hadad ko ḡhabar milī ki Dāūd aur us kā kamānḡdar Yoāb faut ho gae haiṅ. Tab us ne Firaun se ijāzat māngī, “Main apne mulk lauṭ jānā chāhtā hūn, barāh-e-karm mujhe jāne deṅ.” ²² Firaun ne etarāz kiyā, “Yahān kyā kamī hai ki tum apne mulk wāpas jānā chāhte ho?” Hadad ne jawāb diyā, “Main kisī bhī chīz se mahrūm nahīn rahā, lekin phir bhī mujhe jāne dījie.”

²³ Allāh ne ek aur ādmī ko bhī Sulemān ke khilāf barpā kiyā. Us kā nām Razūn bin Ilyadā thā. Pahle wuh Zobāh ke bādshāh Hādāzār kī khidmat anjām detā thā, lekin ek din us ne apne mālik se bhāg kar ²⁴ kuchh ādmiyon ko apne gird jamā kiyā aur dākuon ke jatthe kā sarghanā ban gayā. Jab Dāūd ne Zobāh ko shikast de di to Razūn apne ādmiyon ke sāth Damishq gayā aur wahān ābād ho kar apnī hukūmat qāym kar li. ²⁵ Hote hote wuh pūre Shām kā hukmrān ban gayā. Wuh Isrāīliyon se nafrat kartā thā aur Sulemān ke jīte-jī Isrāīl kā khās dushman banā rahā. Hadad kī tarah wuh bhī Isrāīl ko tang kartā rahā.

Yarubiyām aur Aḥhiyāh Nabī

²⁶ Sulemān kā ek sarkārī afsar bhī us ke khilāf uṭh kharā huā. Us kā nām Yarubiyām bin Nabāt thā, aur wuh Ifrāīm ke shahr Sarīdā kā thā. Us kī mān Saruā bewā thī. ²⁷ Jab Yarubiyām bāghī huā to un dīnon mein Sulemān irdgird ke chabūtare aur fasīl kā ākhīrī hissā tāmīr kar rahā thā. ²⁸ Us ne dekhā kī Yarubiyām māhir aur mehnatī jawān hai, is lie us ne use Ifrāīm aur Manassī ke qabīlon ke tamām begār mein kām karne wālon par muqarrar kiyā.

²⁹ Ek din Yarubiyām shahr se nikal rahā thā to us kī mulāqāt Sailā ke nabī Aḥhiyāh se huī. Aḥhiyāh nāī chādar oṛhe phir rahā thā. Khule maidān mein jahān koī aur nazar na āyā ³⁰ Aḥhiyāh ne apnī chādar ko pakaṛ kar bārah ṭukron mein phar liyā ³¹ aur Yarubiyām se kahā,

“Chādar ke das ṭukre apne pās rakheñ! Kyonki Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai, ‘Is waqt main Isrāīl kī bādshāhī ko Sulemān se chhīnane wālā hūñ. Jab aisā hogā to main us ke das qabīle tere hawāle kar dūngā. ³² Ek hī qabīlā us ke pās rahegā, aur yih bhī sirf us ke bāp Dāūd aur us shahr kī khātir jise main ne tamām qabīlon mein se chun liyā hai. ³³ Is tarah main Sulemān ko sazā dūngā, kyonki wuh aur us ke log mujhe tark karke Saidāniyon kī dewī Astārāt kī, Moābiyon ke dewatā Kamos kī aur Ammoniyan ke dewatā Milkūm kī pūjā karne lage haiñ. Wuh merī rāhon par nahīn chalte balki wuhī kuchh karte haiñ jo mujhe bilkul nāpasand hai. Jis tarah Dāūd mere ahkām aur hidāyāt kī pairawī kartā thā us tarah us kā betā nahīn kartā.

³⁴ Lekin main is waqt pūrī bādshāhī Sulemān ke hāth se nahīn chhīnūngā. Apne khādim Dāūd kī khātir jise main ne chun liyā aur jo mere ahkām aur hidāyāt ke tābe rahā main Sulemān ke jīte-jī yih nahīn karūngā. Wuh khud bādshāh rahegā, ³⁵ lekin us ke bete se main bādshāhī chhīn kar das qabīle tere hawāle kar dūngā. ³⁶ Sirf ek qabīlā Sulemān ke bete ke sapurd rahegā tāki mere khādim Dāūd kā charāgh hameshā mere huzūr Yarūshalām mein jaltā rahe, us shahr mein jo main ne apne nām kī sukūnat ke lie chun liyā hai. ³⁷ Lekin tujhe, ai Yarubiyām, main Isrāīl par bādshāh banā dūngā. Jo kuchh bhī terā jī chāhtā hai us par tū hukūmat karegā. ³⁸ Us waqt agar tū mere khādim Dāūd kī tarah merī har bāt mānegā, merī rāhon par chalegā aur mere ahkām aur hidāyāt ke tābe rah kar wuh kuchh karegā jo mujhe pasand hai to phir main tere sāth rahūngā. Phir main terā shāhī khāndān utnā hī qāym-o-dāym kar dūngā jitnā main ne Dāūd kā kiyā hai, aur Isrāīl tere hī hawāle rahegā.

³⁹ Yon main Sulemān ke gunāh ke bāis Dāūd kī aulād ko sazā dūngā, agarche yih abādī sazā nahīn hogī.’ ”

⁴⁰ Is ke bād Sulemān ne Yarubiyām ko marwāne kī koshish kī, lekin Yarubiyām ne farār ho kar Misr ke bādshāh Sisaq ke pās panāh li. Wahān wuh Sulemān kī maut tak rahā.

Sulemān kī Maut

⁴¹ Sulemān kī zindagī aur hikmat ke बारे mein mazīd bāteñ ‘Sulemān ke Āmāl’ kī kitāb mein bayān kī gāī haiñ. ⁴² Sulemān 40 sāl pūre Isrāīl par hukūmat kartā rahā. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalām thā. ⁴³ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā

to use Yarūshalām ke us hisse meñ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Rahubiyām takhtnashīn huā.

12

Shimālī Qabīle Alag Ho Jāte Haiñ

¹ Rahubiyām Sikam gayā, kyonki wahāñ tamām Isrāīlī use bādshāh muqarrar karne ke lie jamā ho gae the. ² Yarubiyām bin Nabāt yih khabar sunte hī Misr se jahāñ us ne Sulemān Bādshāh se bhāg kar panāh lī thī Isrāīl wāpas āyā. ³ Isrāīliyon ne use bulāyā tāki us ke sāth Sikam jāeñ. Jab pahuñchā to Isrāīl kī pūrī jamāt Yarubiyām ke sāth mil kar Rahubiyām se milne gai. Unhoñ ne bādshāh se kahā, ⁴ “Jo juā āp ke bāp ne ham par dāl diyā thā use uṭhānā mushkil thā, aur jo waqt aur paise hameñ bādshāh kī kḥidmat meñ sarf karne the wuh nāqābil-e-bardāsht the. Ab donoñ ko kam kar deñ. Phir ham kḥushī se āp kī kḥidmat karenge.”

⁵ Rahubiyām ne jawāb diyā, “Mujhe tīn din kī muhlat deñ, phir dubārā mere pās aēñ.” Chunāñche log chale gae.

⁶ Phir Rahubiyām Bādshāh ne un buzurgoñ se mashwarā kiyā jo Sulemān ke jīte-jī bādshāh kī kḥidmat karte rahe the. Us ne pūchhā, “Āp kā kyā khayāl hai? Main in logoñ ko kyā jawāb dūñ?” ⁷ Buzurgoñ ne jawāb diyā, “Hamārā mashwarā hai ki is waqt un kā kḥādīm ban kar un kī kḥidmat karen aur unheñ narm jawāb deñ. Agar āp aisā karen to wuh hameshā āp ke wafādār kḥādīm bane raheñge.”

⁸ Lekin Rahubiyām ne buzurgoñ kā mashwarā radd karke us kī kḥidmat meñ hāzir un jawānoñ se mashwarā kiyā jo us ke sāth parwān chaṛhe the. ⁹ Us ne pūchhā, “Main is qaum ko kyā jawāb dūñ? Yih taqāzā kar rahe haiñ ki main wuh juā halkā kar dūñ jo mere bāp ne un par dāl diyā.” ¹⁰ Jo jawān us ke sāth parwān chaṛhe the unhoñ ne kahā, “Achchhā, yih log taqāzā kar rahe haiñ ki āp ke bāp kā juā halkā kiyā jāe? Unheñ batā denā, ‘Merī chhoṭī unglī mere bāp kī kamr se zyādā moṭī hai!’” ¹¹ Beshak jo juā us ne āp par dāl diyā use uṭhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhārī hogā. Jahāñ mere bāp ne āp ko koṛe lagāe wahāñ main āp kī bichchhuoñ se tādīb karūñga!”

¹² Tīn din ke bād jab Yarubiyām tamām Isrāīliyon ke sāth Rahubiyām kā faisla sunane ke lie wāpas āyā ¹³ to bādshāh ne unheñ sakht jawāb diyā. Buzurgoñ kā mashwarā radd karke ¹⁴ us ne unheñ jawānoñ kā jawāb diyā, “Beshak jo juā mere bāp ne āp par dāl diyā use uṭhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhārī hogā. Jahāñ mere bāp ne āp ko koṛe lagāe wahāñ main āp kī bichchhuoñ se tādīb karūñga!”

¹⁵ Yoñ Rab kī marzī pūrī huī ki Rahubiyām logoñ kī bāt nahīn mānegā. Kyonki ab Rab kī wuh peshgoī pūrī huī jo Sailā ke nabī Akhiyāh ne Yarubiyām bin Nabāt ko batāī thī.

¹⁶ Jab Isrāīliyon ne dekhā ki bādshāh hamārī bāt sunane ke lie taiyār nahīn hai to unhoñ ne us se kahā, “Na hameñ Dāūd se mīrās meñ kuchh milegā, na Yassī ke beṭe se kuchh milne kī ummīd hai. Ai Isrāīl, sab apne apne ghar wāpas chaleñ! Ai Dāūd, ab apnā ghar kḥud sañbhāl lo!” Yih kah kar wuh sab chale gae.

¹⁷ Sirf Yahūdāh ke qabīle ke shahroñ meñ rahne wāle Isrāīlī Rahubiyām ke taht rahe. ¹⁸ Phir Rahubiyām Bādshāh ne begāriyon par muqarrar afsar Adūnīrām ko shimālī qabīloñ ke pās bhej diyā, lekin use dekh kar tamām logoñ ne use sangsār kiyā. Tab Rahubiyām jaldī se apne rath par sawār huā aur bhāg kar Yarūshalām pahuñch gayā. ¹⁹ Yoñ Isrāīl ke shimālī qabīle Dāūd ke shāhī gharāne se alag ho gae aur āj tak us kī hukūmat nahīn mānte.

²⁰ Jab khabar shimālī Isrāīl meñ phailī ki Yarubiyām Misr se wāpas ā gayā hai to logoñ ne qaumī ijlās mun'aqid karke use bulāyā aur wahāñ use apnā bādshāh banā liyā. Sirf Yahūdāh kā qabīlā Rahubiyām aur us ke gharāne kā wafādār rahā.

Rahubiyām ko Isrāīl se Jang Karne kī Ijāzat Nahīn Miltī

²¹ Jab Rahubiyām Yarūshalam pahuñchā to us ne Yahūdāh aur Binyamīn ke qabīlōn ke chīdā chīdā faujiyōn ko Isrāīl se jang karne ke lie bulāyā. 1,80,000 mard jamā hue tāki Rahubiyām bin Sulemān ke lie Isrāīl par dubārā qābū pāēn. ²² Lekin ain us waqt mard-e-Khudā Samāyāh ko Allāh kī taraf se paighām milā, ²³ “Yahūdāh ke bādshāh Rahubiyām bin Sulemān, Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām afrād aur bāqī logōn ko ittālā de, ²⁴ ‘Rab farmātā hai ki apne Isrāīlī bhāiyōn se jang mat karnā. Har ek apne apne ghar wāpas chalā jāe, kyonki jo kuchh huā hai wuh mere hukm par huā hai.’ ”

Tab wuh Rab kī sun kar apne apne ghar wāpas chale gae.

Yarubiyām ke Sone ke Bachhṛe

²⁵ Yarubiyām Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke shahr Sikam ko mazbūt karke wahān ābād huā. Bād meñ us ne Fanuel Shahr kī bhī qilābandī kī aur wahān muntaqīl huā.

²⁶ Lekin dil meñ andeshā rahā ki kahīn Isrāīl dubārā Dāūd ke gharāne ke hāth meñ na ā jāe. ²⁷ Us ne sochā, “Log bāqāydaḡī se Yarūshalam āte jāte haiñ tāki wahān Rab ke ghar meñ apnī qurbāniyān pesh karen. Agar yih silsilā torā na jāe to āhistā āhistā un ke dil dubārā Yahūdāh ke bādshāh Rahubiyām kī taraf māyl ho jāenge. Ākhirkār wuh mujhe qatl karke Rahubiyām ko apnā bādshāh banā leñge.”

²⁸ Apne afsarōn ke mashware par us ne sone ke do bachhṛe banwāe. Logōn ke sāmne us ne elān kiyā, “Har qurbānī ke lie Yarūshalam jānā mushkil hai! Ai Isrāīl dekh, yih tere dewatā haiñ jo tujhe Misr se nikāl lāe.” ²⁹ Ek but us ne junūbī shahr Baitel meñ kharā kiyā aur dūsrā shimālī shahr Dān meñ. ³⁰ Yōn Yarubiyām ne Isrāīliyōn ko gunāh karne par uksāyā. Log Dān tak safr kiyā karte the tāki wahān ke but kī pūjā karen.

³¹ Is ke alāwā Yarubiyām ne bahut-sī ūñchī jaghoñ par mandir banwāe. Unheñ sañbhālne ke lie us ne aise log muqarrar kie jo Lāwī ke qabīle ke nahīn balki ām log the. ³² Us ne ek naī id bhī rāyj kī jo Yahūdāh meñ manāne wālī Jhoñpṛiyōn kī Id kī mānind thī. Yih id āṭhweñ māh * ke pandrahweñ din manāī jāti thī. Baitel meñ us ne khud qurbāngāh par jā kar apne banwāe hue bachhṛōn ko qurbāniyān pesh kīn, aur wahīn us ne apne un mandirōn ke imāmoñ ko muqarrar kiyā jo us ne ūñchī jaghoñ par tāmīr kie the.

Nabī Yarubiyām ko Burī Khabar Pahuñchātā Hai

³³ Chunāñche Yarubiyām ke muqarrarkardā din yānī āṭhweñ mahīne ke pandrahweñ din Isrāīliyōn ne Baitel meñ id manāī. Tamām mehmānoñ ke sāmne Yarubiyām qurbāngāh par charḡ gayā tāki qurbāniyān pesh kare.

13

¹ Wuh abhī qurbāngāh ke pās kharā apnī qurbāniyān pesh karnā hī chāhtā thā ki ek mard-e-Khudā ān pahuñchā. Rab ne use Yahūdāh se Baitel bhej diyā thā. ² Buland āwāz se wuh qurbāngāh se muḡhātīb huā, “Ai qurbāngāh! Ai qurbāngāh! Rab farmātā hai, ‘Dāūd ke gharāne se beṭā paidā hogā jis kā nām Yūsiyāh hogā. Tujh par wuh un imāmoñ ko qurbān kar degā jo ūñchī jaghoñ ke mandirōn meñ khidmat karte aur yahān qurbāniyān pesh karne ke lie āte haiñ. Tujh par insānoñ kī haḡḡiyān jalāī jāengī.’ ” ³ Phir mard-e-Khudā ne ilāhī nishān bhī pesh kiyā. Us ne elān kiyā, “Ek nishān sābit kareḡā ki Rab merī mārifat bāt kar rahā hai! Yih qurbāngāh phaṭ jāegī, aur is par maujūd charbī milī rākh zamīn par bikhar jāegī.”

⁴ Yarubiyām Bādshāh ab tak qurbāngāh ke pās kharā thā. Jab us ne Baitel kī qurbāngāh ke ḡhilāf mard-e-Khudā kī bāt sunī to wuh hāth se us kī taraf ishārā karke garjā, “Use pakaṛo!” Lekin jyoñ hī bādshāh ne apnā hāth baṛhāyā wuh sūkh

* 12:32 Aktūbar tā Nawambar.

gayā, aur wuh use wāpas na khīnch sakā. ⁵ Usī lamhe qurbāngāh phat gaī aur us par maujūd rākh zamīn par bikhar gaī. Bilkul wuhī kuchh huā jis kā elān mard-e-Ḳhudā ne Rab kī taraf se kiyā thā.

⁶ Tab bādshāh iltamās karne lagā, “Rab apne Ḳhudā kā ghussā thandā karke mere lie duā karen tāki merā hāth bahāl ho jāe.” Mard-e-Ḳhudā ne us kī shafā’at kī to Yarubiyām kā hāth fauran bahāl ho gayā.

⁷ Tab Yarubiyām Bādshāh ne mard-e-Ḳhudā ko dāwat dī, “Āen, mere ghar mein khānā khā kar tāzādām ho jāen. Maiñ āp ko tohfā bhī dūngā.” ⁸ Lekin us ne inkār kiyā, “Maiñ āp ke pās nahīn āūngā, chāhe āp mujhe apnī milkiyat kā ādhā hissā kyon na den. Maiñ yahān na roṭī khāūngā, na kuchh piyūngā. ⁹ Kyonki Rab ne mujhe hukm diyā hai, ‘Rāste mein na kuchh khā aur na kuchh pī. Aur wāpas jāte waqt wuh rāstā na le jis par se tū Baitel pahuñchā hai.’ ”

¹⁰ Yih kah kar wuh farq rāstā ikhtiyār karke apne ghar ke lie rawānā huā.

Nabī kī Nāfarmānī

¹¹ Baitel mein ek būrhā nabī rahtā thā. Jab us ke beṭe us dīn ghar wāpas āe to unhoñ ne use sab kuchh kah sunāyā jo mard-e-Ḳhudā ne Baitel mein kiyā aur Yarubiyām Bādshāh ko batāyā thā. ¹² Bāp ne pūchhā, “Wuh kis taraf gayā?” Beṭon ne use wuh rāstā batāyā jo Yahūdāh ke mard-e-Ḳhudā ne liyā thā. ¹³ Bāp ne hukm diyā, “Mere gadhe par jaldī se zīn kaso!” Beṭon ne aisā kiyā to wuh us par baiṭh kar ¹⁴ mard-e-Ḳhudā ko dhūndne gayā.

Chalte chalte mard-e-Ḳhudā balūt ke daraḳht ke sāy mein baiṭhā nazar āyā. Buzurg ne pūchhā, “Kyā āp wuhī mard-e-Ḳhudā haiñ jo Yahūdāh se Baitel āe the?” Us ne jawāb diyā, “Jī, maiñ wuhī hūñ.” ¹⁵ Buzurg nabī ne use dāwat dī, “Āen, mere sāth. Maiñ ghar mein āp ko kuchh khānā khilātā hūñ.”

¹⁶ Lekin mard-e-Ḳhudā ne inkār kiyā, “Nahīn, na maiñ āp ke sāth wāpas jā saktā hūñ, na mujhe yahān khāne-pīne kī ijāzat hai. ¹⁷ Kyonki Rab ne mujhe hukm diyā, ‘Rāste mein na kuchh khā aur na kuchh pī. Aur wāpas jāte waqt wuh rāstā na le jis par se tū Baitel pahuñchā hai.’ ”

¹⁸ Buzurg nabī ne etarāz kiyā, “Maiñ bhī āp jaisā nabī hūñ! Ek farishte ne mujhe Rab kā nayā paighām pahuñchā kar kahā, ‘Use apne sāth ghar le jā kar roṭī khilā aur pānī pilā.’ ” Buzurg jhūṭ bol rahā thā, ¹⁹ lekin mard-e-Ḳhudā us ke sāth wāpas gayā aur us ke ghar mein kuchh khāyā aur piyā.

²⁰ Wuh abhī wahān baiṭhe khānā khā rahe the ki buzurg par Rab kā kalām nāzil huā. ²¹ Us ne buland āwāz se Yahūdāh ke mard-e-Ḳhudā se kahā, “Rab farmātā hai, ‘Tū ne Rab ke kalām kī khilāfwarzī kī hai! Jo hukm Rab tere Ḳhudā ne tujhe diyā thā wuh tū ne nazarandāz kiyā hai. ²² Go us ne farmāyā thā ki yahān na kuchh khā aur na kuchh pī to bhī tū ne wāpas ā kar yahān roṭī khāi aur pānī piyā hai. Is lie marte waqt tujhe tere bāpdādā kī qabr mein dafnāyā nahīn jāegā.’ ”

²³ Khāne ke bād buzurg ke gadhe par zīn kasā gayā aur mard-e-Ḳhudā ko us par biṭhāyā gayā. ²⁴ Wuh dubārā rawānā huā to rāste mein ek sherbabar ne us par hamlā karke use mār ḍālā. Lekin us ne lāsh ko na chheṛā balki wuh wahīn rāste mein paṛī rahī jabki gadhā aur sher donoñ hī us ke pās khare rahe.

²⁵ Kuchh log wahān se guzare. Jab unhoñ ne lāsh ko rāste mein paṛe aur sherbabar ko us ke pās khare dekhā to unhoñ ne Baitel jahān buzurg nabī rahtā thā ā kar logon ko ittalā dī. ²⁶ Jab buzurg ko khabar milī to us ne kahā, “Wuhī mard-e-Ḳhudā hai jis ne Rab ke farmān kī khilāfwarzī kī. Ab wuh kuchh huā hai jo Rab ne use farmāyā thā yānī us ne use sherbabar ke hawāle kar diyā tāki wuh use phar kar mār ḍāle.”

²⁷ Buzurg ne apne beṭon ko gadhe par zīn kasne kā hukm diyā, ²⁸ aur wuh us par baiṭh kar rawānā huā. Jab wahān pahuñchā to dekhā ki lāsh ab tak rāste mein paṛī

hai aur gadhā aur sher donoñ hī us ke pās khare haiñ. Sherbabar ne na lāsh ko chherā aur na gadhe ko phārā thā.

²⁹ Buzurg nabī ne lāsh ko uṭhā kar apne gadhe par rakhā aur use Baitel lāyā tāki us kā mātām karke use wahāñ dafnāe. ³⁰ Us ne lāsh ko apnī khāndānī qabr meñ dafn kiyā, aur logoñ ne “Hāy, mere bhāī” kah kar us kā mātām kiyā. ³¹ Janāze ke bād buzurg nabī ne apne beṭoñ se kahā, “Jab maiñ kūch kar jāūngā to mujhe mard-e-Khudā kī qabr meñ dafnānā. Merī haḍḍiyōñ ko us kī haḍḍiyōñ ke pās hī rakheñ. ³² Kyōñki jo bāteñ us ne Rab ke hukm par Baitel kī qurbāngāh aur Sāmariya ke shahroñ kī ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ke bāre meñ kī haiñ wuh yaqīnan pūrī ho jāeñgī.”

Yarubiyām Phir Bhī Nāfarmān Rahtā Hai

³³ In wāqiyāt ke bāwujūd Yarubiyām apnī sharīr harkatoñ se bāz na āyā. Ām logoñ ko imām banāne kā silsilā jāri rahā. Jo koī bhī imām banānā chāhtā use wuh ūñchī jaghoñ ke mandiroñ meñ khidmat karne ke lie maḥsūs kartā thā. ³⁴ Yarubiyām ke gharāne ke is sangīn gunāh kī wajah se wuh ākhirkār tabāh huā aur rū-e-zamīn par se miṭ gayā.

14

Yarubiyām ko Ilāhī Sazā Miltī Hai

¹ Ek din Yarubiyām kā beṭā Abiyāh bahut bīmār huā. ² Tab Yarubiyām ne apnī bīwī se kahā, “Jā kar apnā bhes badleñ tāki koī na pahchāne ki āp merī bīwī haiñ. Phir Sailā jāeñ. Wahāñ Aḥiyāh Nabī rahtā hai jis ne mujhe ittalā dī thī ki maiñ is qaum kā bādshāh ban jāūngā. ³ Us ke pās das roṭiyāñ, kuchh biskuṭ aur shahd kā martabān le jāeñ. Wuh ādmī āp ko zarūr batā degā ki larke ke sāth kyā ho jāegā.”

⁴ Chunāñche Yarubiyām kī bīwī apnā bhes badal kar rawānā huī aur chalte chalte Sailā meñ Aḥiyāh ke ghar pahuñch gai. Aḥiyāh umrrasidā hone ke bāis dekh nahīñ saktā thā. ⁵ Lekin Rab ne use āgāh kar diyā, “Yarubiyām kī bīwī tujh se milne ā rahī hai tāki apne bīmār beṭe ke bāre meñ mālūmāt hāsil kare. Lekin wuh apnā bhes badal kar āegī tāki use pahchānā na jāe.” Phir Rab ne nabī ko batāyā ki use kyā jawāb denā hai.

⁶ Jab Aḥiyāh ne aurat ke qadmoñ kī āhaṭ sunī to bolā, “Yarubiyām kī bīwī, andar āeñ! Rūp bharne kī kyā zarūrat? Mujhe āp ko burī khabar pahuñchānī hai. ⁷ Jāeñ, Yarubiyām ko Rab Isrāīl ke Khudā kī taraf se paighām deñ, ‘Maiñ ne tujhe logoñ meñ se chun kar kharā kiyā aur apnī qaum Isrāīl par bādshāh banā diyā. ⁸ Maiñ ne bādshāhī ko Dāūd ke gharāne se chhīn kar tujhe de diyā. Lekin afsos, tū mere khādim Dāūd kī tarah zindagī nahīñ guzartā jo mere ahkām ke tābe rah kar pūre dil se merī pairawī kartā rahā aur hameshā wuh kuchh kartā thā jo mujhe pasand thā. ⁹ Jo tujh se pahle the un kī nisbat tū ne kahīñ zyādā badī kī, kyōñki tū ne but dhāl kar apne lie dīgar mabūd banāe haiñ aur yoñ mujhe taish dilāyā. Chūñki tū ne apnā muñh mujh se pher liyā ¹⁰ is lie maiñ tere khāndān ko musibat meñ ḍāl dūngā. Isrāīl meñ maiñ Yarubiyām ke tamām mardoñ ko halāk kar dūngā, khāh wuh bachche hoñ yā bāligh. Jis tarah gobar ko jhārū de kar dūr kiyā jātā hai usī tarah Yarubiyām ke gharāne kā nām-o-nishān miṭ jāegā. ¹¹ Tum meñ se jo shahr meñ mareñge unheñ kutte khā jāeñge, aur jo khule maidān meñ mareñge unheñ parinde chaṭ kar jāeñge. Kyōñki yih Rab kā farmān hai.’ ”

¹² Phir Aḥiyāh ne Yarubiyām kī bīwī se kahā, “Āp apne ghar wāpas chalī jāeñ. Jyoñ hī āp shahr meñ dākhil hoñgī larke faut ho jāegā. ¹³ Pūrā Isrāīl us kā mātām karke use dafn karegā. Wuh āp ke khāndān kā wāhid fard hogā jise sahīh taur se dafnāyā jāegā. Kyōñki Rab Isrāīl ke Khudā ne sirf usī meñ kuchh pāyā jo use pasand

thā. ¹⁴ Rab Isrāīl par ek bādshāh muqarrar karegā jo Yarubiyām ke khāndān ko halāk karegā. Āj hī se yih silsilā shurū ho jāegā. ¹⁵ Rab Isrāīl ko bhī sazā degā, kyonki wuh Yasīrat Dewī ke khambe banā kar un kī pūjā karte haiñ. Chūñki wuh Rab ko taish dilāte rahe haiñ, is lie wuh unheñ māregā, aur wuh pānī meñ sarkandē kī tarah hil jāenge. Rab unheñ is achchhe mulk se ukhār kar Dariyā-e-Furāt ke pār muntashir kar degā. ¹⁶ Yoñ wuh Isrāīl ko un gunāhoñ ke bāis tark karegā jo Yarubiyām ne kie aur Isrāīl ko karne par uksāyā hai.”

¹⁷ Yarubiyām kī bīwī Tīrzā meñ apne ghar wāpas chalī gaī. Aur ghar ke darwāze meñ dākhl hote hī us kā beṭā mar gayā. ¹⁸ Tamām Isrāīl ne use dafnā kar us kā mātām kiyā. Sab kuchh waise huā jaise Rab ne apne khādīm Aḳhiyāh Nabī kī mārīfat farmāyā thā.

Yarubiyām kī Maut

¹⁹ Bāqī jo kuchh Yarubiyām kī zindagī ke bāre meñ likhā hai wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us kitāb meñ paṛhā jā saktā hai kī wuh kis tarah hukūmat kartā thā aur us ne kaun kaun-sī jangeñ kīñ. ²⁰ Yarubiyām 22 sāl bādshāh rahā. Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Nadab taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Rahubiyām

²¹ Yahūdāh meñ Rahubiyām bin Sulemān hukūmat kartā thā. Us kī māñ Nāmā Ammonī thī. 41 sāl kī umr meñ wuh taḳhtnashīn huā aur 17 sāl bādshāh rahā. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā, wuh shahr jise Rab ne tamām Isrāīlī qabīloñ meñ se chun liyā tāki us meñ apnā nām qāym kare.

²² Lekin Yahūdāh ke bāshinde bhī aīsī harkateñ karte the jo Rab ko nāpasand thīñ. Apne gunāhoñ se wuh use taish dilāte rahe, kyonki un ke yih gunāh un ke bāpdādā ke gunāhoñ se kahīñ zyādā sangīn the. ²³ Unhoñ ne bhī ūñchī jaghoñ par mandīr banāe. Har ūñchī pahārī par aur har ghane darāḳht ke sāy meñ unhoñ ne maḳhsūs patthar yā Yasīrat Dewī ke khambe khaṛe kie, ²⁴ yahāñ tak kī mandīroñ meñ jismfarosh mard aur aurateñ the. Ġharz, unhoñ ne un qaumoñ ke tamām ghinaune rasm-o-riwāj apnā lie jin ko Rab ne Isrāīliyoñ ke āge āge nikāl diyā thā.

²⁵ Rahubiyām Bādshāh kī hukūmat ke pāñchweñ sāl meñ Misr ke bādshāh Sīsaq ne Yarūshalam par hamlā karke ²⁶ Rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām khazāne lūṭ lie. Sone kī wuh dhāleñ bhī chhīn lī gaīñ jo Sulemān ne banwāī thīñ. ²⁷ In kī jagah Rahubiyām ne pītal kī dhāleñ banwāīñ aur unheñ un muhāfizoñ ke afsaroñ ke sapurd kiyā jo shāhī mahal ke darwāze kī pahrādārī karte the. ²⁸ Jab bhī bādshāh Rab ke ghar meñ jātā tab muhāfiz yih dhāleñ ūthā kar sāth le jāte. Is ke bād wuh unheñ pahredāroñ ke kamre meñ wāpas le jāte the.

²⁹ Bāqī jo kuchh Rahubiyām Bādshāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. ³⁰ Donoñ bādshāhoñ Rahubiyām aur Yarubiyām ke jīte-jī un ke darmiyān jang jāri rahī. ³¹ Jab Rahubiyām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai khāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Us kī māñ Nāmā Ammonī thī. Phīr Rahubiyām kā beṭā Abiyāh taḳhtnashīn huā.

15

Yahūdāh kā Bādshāh Abiyāh

¹ Abiyāh Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām bin Nabāt kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Wuh tīn sāl bādshāh rahā, aur us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. Us kī māñ Mākā bint Abīsalūm thī. ³ Abiyāh se wuhī gunāh sarzad hue jo us ke bāp ne kie the, aur wuh pūre dil se Rab apne Khudā kā wafādār na rahā.

Go wuh is meñ apne pardādā Dāūd se farq thā ⁴ to bhī Rab us ke K̄hudā ne Abiyāh kā Yarūshalam meñ charāgh jalne diyā. Dāūd kī k̄hātir us ne use jānashīn atā kiyā aur Yarūshalam ko qāym rakhā, ⁵ kyonki Dāūd ne wuh kuchh kiyā thā jo Rab ko pasand thā. Jīte-jī wuh Rab ke ahkām ke tābe rahā, siwāe us jurm ke jab us ne Ūriyāh Hittī ke silsile meñ ḡhalat qadam uṭhāe the.

⁶ Rahubiyām aur Yarubiyām ke darmiyān kī jang Abiyāh kī hukūmat ke daurān bhī jāri rahī. ⁷ Bāqī jo kuchh Abiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. ⁸ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dafn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Āsā takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Āsā

⁹ Āsā Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām ke 20weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh ban gayā. ¹⁰ Us kī hukūmat kā daurāniyā 41 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. Mān kā nām Mākā thā, aur wuh Abīsalūm kī beṭī thī. ¹¹ Apne pardādā Dāūd kī tarah Āsā bhī wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ¹² Us ne un jismfarosh mardoñ aur auratoñ ko nikāl diyā jo mandiron meñ nām-nihād k̄hidmat karte the aur un tamām butoñ ko tabāh kar diyā jo us ke bāpdādā ne banāe the. ¹³ Aur go us kī mān bādshāh kī mān hone ke bāis bahut asar-o-rasūkh rakhtī thī, tāham Āsā ne yih ohdā khatm kar diyā jab mān ne Yasīrat Dewī kā ghinaunā khambā banwā liyā. Āsā ne yih but kaṭwā kar Wādī-e-Qidron meñ jalā diyā. ¹⁴ Afsos ki us ne ūnchī jaghoñ ke mandiron ko dūr na kiyā. To bhī Āsā jīte-jī pūre dil se Rab kā wafādār rahā. ¹⁵ Sonā-chāndī aur bāqī jītnī chīzeñ us ke bāp aur us ne Rab ke lie maḥsūs kī thīñ un sab ko wuh Rab ke ghar meñ lāyā.

¹⁶ Yahūdāh ke bādshāh Āsā aur Isrāīl ke bādshāh Bāshā ke darmiyān zindagī-bhar jang jāri rahī. ¹⁷ Ek din Bāshā Bādshāh ne Yahūdāh par hamlā karke Rāmā Shahr kī qilābandī kī. Maqsad yih thā ki na koī Yahūdāh ke mulk meñ dākhil ho sake, na koī wahāñ se nikal sake. ¹⁸ Jawāb meñ Āsā ne Shām ke bādshāh Bin-hadad ke pās wafd bhejā. Bin-hadad kā bāp Tābrimmon bin Hazyūn thā, aur us kā dārul-hukūmat Damishq thā. Āsā ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ke k̄hazānoñ kā tamām bachā huā sonā aur chāndī wafd ke sapurd karke Damishq ke bādshāh ko paighām bhejā, ¹⁹ “Merā āp ke sāth ahd hai jis tarah mere bāp kā āp ke bāp ke sāth ahd thā. Guzārish hai ki āp sone-chāndī kā yih tohfā qabūl karke Isrāīl ke bādshāh Bāshā ke sāth apnā ahd mansūkh kar deñ tāki wuh mere mulk se nikal jāe.”

²⁰ Bin-hadad muttafiq huā. Us ne apne faujī afsaroñ ko Isrāīl ke shahroñ par hamlā karne ke lie bhej diyā to unhoñ ne Aiyūn, Dān, Abīl-bait-mākā, tamām Kinnarat aur Naftālī par qabzā kar liyā. ²¹ Jab Bāshā ko is kī k̄habar milī to wuh Rāmā kī qilābandī karne se bāz āyā aur Tīrzā wāpas chalā gayā.

²² Phir Āsā Bādshāh ne Yahūdāh ke tamām mardoñ kī bhartī karke unheñ Rāmā bhej diyā tāki wuh un tamām pattharoñ aur shahtīroñ ko uṭhā kar le jāeñ jin se Bāshā Bādshāh Rāmā kī qilābandī karnā chāhtā thā. Tamām mardoñ ko wahāñ jānā paṛā, ek ko bhī chhuṭṭī na milī. Is sāmān se Āsā ne Binyamīn ke shahr Jibā aur Misfāh kī qilābandī kī.

²³ Bāqī jo kuchh Āsā kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us meñ us kī kāmyābīyoñ aur us ke tāmīr kie gae shahroñ kā zikr hai. Buṛhāpe meñ us ke pānwoñ ko bīmārī lag gaī. ²⁴ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai k̄hāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yahūsafat us kī jagah takhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Nadab

²⁵ Nadab bin Yarubiyām Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke dūsre sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā do sāl thā. ²⁶ Us kā tarz-e-zindagī Rab ko pasand nahīn thā, kyonki wuh apne bāp ke namūne par chaltā rahā. Jo badī Yarubiyām ne Isrāīl ko karne par uksāyā thā us se Nadab bhī dūr na huā.

²⁷⁻²⁸ Ek din jab Nadab Isrāīlī fauj ke sāth Filistī shahr Jibbatūn kā muhāsarā kie hue thā to Ishkār ke qabile ke Bāshā bin Aḳhiyāh ne us ke ḳhilāf sāzish karke use mār ḍalā aur ḳhud Isrāīl kā bādshāh ban gayā. Yih Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke tisre sāl meñ huā.

²⁹ Taḳht par baiṭhte hī Bāshā ne Yarubiyām ke pūre ḳhāndān ko marwā diyā. Us ne ek ko bhī zindā na chhoṛā. Yoñ wuh bāt pūrī huī jo Rab ne Sailā ke rahne wāle apne ḳhādim Aḳhiyāh kī mārifat farmāi thī. ³⁰ Kyonki jo gunāh Yarubiyām ne kie aur Isrāīl ko karne par uksāyā thā un se us ne Rab Isrāīl ke Ḳhudā ko taish dilāyā thā.

³¹ Bāqī jo kuchh Nadab kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ darj hai.

Isrāīl kā Bādshāh Bāshā

³²⁻³³ Bāshā bin Aḳhiyāh Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke tisre sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 24 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Tirzā rahā. Us ke aur Yahūdāh ke bādshāh Āsā ke darmiyān zindagī-bhar jang jāri rahī. ³⁴ Lekin wuh bhī aisā kām kartā thā jo Rab ko nāpasand thā, kyonki us ne Yarubiyām ke namūne par chal kar wuh gunāh jāri rakhe jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā.

16

¹ Ek din Rab ne Yāhū bin Hanānī ko Bāshā ke pās bhej kar farmāyā, ² “Pahle tū kuchh nahīn thā, lekin main ne tujhe ḳhāk meñ se uṭhā kar apnī qaum Isrāīl kā hukmrān banā diyā. To bhī tū ne Yarubiyām ke namūne par chal kar merī qaum Isrāīl ko gunāh karne par uksāyā aur mujhe taish dilāyā hai. ³ Is lie main tere gharāne ke sāth wuhī kuchh karūṅga jo Yarubiyām bin Nabāt ke gharāne ke sāth kiyā thā. Bāshā kī pūrī nasl halāk ho jāegī. ⁴ Khāndān ke jo afrād shahr meñ mareṅge unheñ kutte khā jāeṅge, aur jo khule maidān meñ mareṅge unheñ parinde chaṭ kar jāeṅge.”

⁵ Bāqī jo kuchh Bāshā kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyān use hāsil huīn wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ darj haiñ. ⁶ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Tirzā meñ dafn kiyā gayā. Phir us kā beṭā Ailā taḳhtnashīn huā. ⁷ Rab kī sazā kā jo paighām Hanānī ke beṭe Yāhū Nabī ne Bāshā aur us ke ḳhāndān ko sunāyā us kī do wujūhāt thiñ. Pahle, Bāshā ne Yarubiyām ke ḳhāndān kī tarah wuh kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā. Dūsre, us ne Yarubiyām ke pūre ḳhāndān ko halāk kar diyā thā.

Isrāīl kā Bādshāh Ailā

⁸ Ailā bin Bāshā Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke 26weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat ke do sāl ke daurān us kā dārul-hukūmat Tirzā rahā. ⁹ Ailā kā ek afsar banām Zimrī thā. Zimrī rathoñ ke ādhe hisse par muḳarrar thā. Ab wuh bādshāh ke ḳhilāf sāzishēñ karne lagā. Ek din Ailā Tirzā meñ mahal ke inchārj Arzā ke ghar meñ baiṭhā mai pī rahā thā. Jab nashe meñ dhut huā ¹⁰ to Zimrī ne andar jā kar use mār ḍalā. Phir wuh ḳhud taḳht par baiṭh gayā. Yih Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke 27weñ sāl meñ huā.

¹¹ Taḳht par baiṭhte hī Zimrī ne Bāshā ke pūre ḳhāndān ko halāk kar diyā. Us ne kisī bhī mard ko zindā na chhoṛā, ḳhāh wuh dūr kā rishtedār thā, ḳhāh dost. ¹² Yoñ wuhī kuchh huā jo Rab ne Yāhū Nabī kī mārifat Bāshā ko farmāyā thā. ¹³ Kyonki Bāshā aur us ke beṭe Ailā se sangīn gunāh sarzad hue the, aur sāth sāth unhoñ ne

Isrāīl ko bhī yih karne par uksāyā thā. Apne bātil dewatāon se unhoñ ne Rab Isrāīl ke Ḳhudā ko taish dilāyā thā.

¹⁴ Bāqī jo kuchh Ailā kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai.

Isrāīl kā Bādshāh Zimrī

¹⁵ Zimrī Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke 27weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Lekin Tīrzā meñ us kī hukūmat sirf sāt din tak qāym rahī. Us waqt Isrāīlī fauj Filistī shahr Jibbatūn kā muhāsarā kar rahī thī. ¹⁶ Jab fauj meñ khabar phail gaī ki Zimrī ne bādshāh ke khlāf sāzish karke use qatl kiyā hai to tamām Isrāīliyon ne lashkargāh meñ ā kar usī din apne kamānḍar Umrī ko bādshāh banā diyā. ¹⁷ Tab Umrī tamām faujiyon ke sāth Jibbatūn ko chhoṛ kar Tīrzā kā muhāsarā karne lagā. ¹⁸ Jab Zimrī ko patā chalā ki shahr dūstroñ ke qabze meñ ā gayā hai to us ne mahal ke burj meñ jā kar use āg lagāī. Yoñ wuh jal kar mar gayā.

¹⁹ Is tarah use bhī munāsib sazā mil gaī, kyonki us ne bhī wuh kuchh kiyā thā jo Rab ko nāpasand thā. Yarubiyām ke namūne par chal kar us ne wuh tamām gunāh kie jo Yarubiyām ne kie aur Isrāīl ko karne par uksāyā thā. ²⁰ Jo kuchh Zimrī kī hukūmat ke daurān huā aur jo sāzishēñ us ne kīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj haiñ.

Isrāīl kā Bādshāh Umrī

²¹ Zimrī kī maut ke bād Isrāīlī do firqon meñ baṭ gae. Ek firqā Tibnī bin Jīnat ko bādshāh banānā chāhtā thā, dūsrā Umrī ko. ²² Lekin Umrī kā firqā Tibnī ke firqe kī nisbat zyādā tāqatwar niklā. Chunāñche Tibnī mar gayā aur Umrī pūrī qaum par bādshāh ban gayā.

²³ Umrī Yahūdāh ke bādshāh Āsā kī hukūmat ke 31weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 12 sāl thā. Pahle chhih sāl dārul-hukūmat Tīrzā rahā. ²⁴ Is ke bād us ne ek ādmī banām Samar ko chāñdī ke 6,000 sikke de kar us se Sāmariya Pahārī kharīd lī aur wahāñ apnā nayā dārul-hukūmat tāmīr kiyā. Pahle mālik Samar kī yād meñ us ne shahr kā nām Sāmariya rakhā.

²⁵ Lekin Umrī ne bhī wuhī kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā, balki us ne māzī ke bādshāhoñ kī nisbat zyādā badī kī. ²⁶ Us ne Yarubiyām bin Nabāt ke namūne par chal kar wuh tamām gunāh kie jo Yarubiyām ne kie aur Isrāīl ko karne par uksāyā thā. Natīje meñ Isrāīlī Rab apne Ḳhudā ko apne bātil dewatāon se taish dilāte rahe. ²⁷ Bāqī jo kuchh Umrī kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsil huiñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kī gaī haiñ. ²⁸ Jab Umrī mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Aḳhiyab taḳhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Aḳhiyab

²⁹ Aḳhiyab bin Umrī Yahūdāh ke bādshāh Āsā ke 38weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 22 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ³⁰ Aḳhiyab ne bhī aise kām kie jo Rab ko nāpasand the, balki māzī ke bādshāhoñ kī nisbat us ke gunāh zyādā sangīn the. ³¹ Yarubiyām ke namūne par chalnā us ke lie kāfī nahīñ thā balki us ne is se baṛh kar Saidā ke bādshāh Itbāl kī beṭī Īzabil se shādī bhī kī. Natīje meñ wuh us ke dewatā Bāl ke sāmne jhuk kar us kī pūjā karne lagā. ³² Sāmariya meñ us ne Bāl kā mandir tāmīr kiyā aur dewatā ke lie qurbāngāh banā kar us meñ rakh diyā. ³³ Aḳhiyab ne Yasīrat Dewī kā but bhī banwā diyā. Yoñ us ne apne ghinaune kāmoñ se māzī ke tamām Isrāīlī bādshāhoñ kī nisbat kahīñ zyādā Rab Isrāīl ke Ḳhudā ko taish dilāyā.

³⁴ Aḳhiyab kī hukūmat ke daurān Baitel ke rahne wāle Hiyel ne Yarīhū Shahr ko nae sire se tāmīr kiyā. Jab us kī buniyād rakhī gaī to us kā sab se baṛā beṭā Abīrām

mar gayā, aur jab us ne shahr ke darwāze lagā die to us ke sab se chhoṭe beṭe Sajūb ko apnī jān denī paṛī. Yon Rab kī wuh bāt pūrī huī jo us ne Yashua bin Nūn kī mārīfat farmāī thī.

17

Kawwe Iliyās Nabī ko Khānā Khilāte Haiñ

¹ Ek dīn Iliyās Nabī ne jo Jiliyād ke shahr Tishbī kā thā Aḳhiyab Bādshāh se kahā, “Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī qasam jis kī ḳhidmat main kartā hūn, āne wāle sālon mein na os, na bārish paṛegī jab tak main na kahūn.”

² Phir Rab ne Iliyās se kahā, ³ “Yahān se chalā jā! Mashriq kī taraf safr karke Wādī-e-Karīt mein chhup jā jis kī nadī Dariyā-e-Yardan mein bahtī hai. ⁴ Pānī tū nadī se pī saktā hai, aur main ne kawwoñ ko tujhe wahān khānā khilāne kā hukm diyā hai.” ⁵ Iliyās Rab kī sun kar rawānā huā aur Wādī-e-Karīt mein rahne lagā jis kī nadī Dariyā-e-Yardan mein bahtī hai. ⁶ Subh-o-shām kawwe use roṭī aur gosht pahuñchāte rahe, aur pānī wuh nadī se pītā thā.

Iliyās Sārpāt kī Bewā ke pās

⁷ Is pūre arse mein bārish na huī, is lie nadī āhistā āhistā sūkh gaī. Jab us kā pānī bilkul ḳhatm ho gayā ⁸ to Rab dubārā Iliyās se hamkalām huā, ⁹ “Yahān se rawānā ho kar Saidā ke shahr Sārpāt mein jā bas. Main ne wahān kī ek bewā ko tujhe khānā khilāne kā hukm diyā hai.” ¹⁰ Chunāñche Iliyās Sārpāt ke lie rawānā huā.

Safr karte karte wuh shahr ke darwāze ke pās pahuñch gayā. Wahān ek bewā jalāne ke lie lakaṛiyāñ chun kar jamā kar rahī thī. Use bulā kar Iliyās ne kahā, “Zarā kisī bartan mein pānī bhar kar mujhe thoṛā-sā pilāen.”

¹¹ Wuh abhī pānī lāne jā rahī thī ki Iliyās ne us ke pīchhe āwāz de kar kahā, “Mere lie roṭī kā ṭukṛā bhī lānā!” ¹² Yih sun kar bewā ruk gaī aur bolī, “Rab āp ke Ḳhudā kī qasam, mere pās kuchh nahīn hai. Bas, ek bartan mein muṭṭhī-bhar maidā aur dūsre mein thoṛā-sā tel rah gayā hai. Ab main jalāne ke lie chand ek lakaṛiyāñ chun rahī hūn tāki apne aur apne beṭe ke lie āḳhirī khānā pakāūñ. Is ke bād hamārī maut yaqīnī hai.”

¹³ Iliyās ne use tasallī dī, “Daren mat! Beshak wuh kuchh karen jo āp ne kahā hai. Lekin pahle mere lie chhoṭī-sī roṭī banā kar mere pās le āen. Phir jo bāqī rah gayā ho us se apne aur apne beṭe ke lie roṭī banāen. ¹⁴ Kyonki Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Jab tak Rab bārish barasne na de tab tak maide aur tel ke bartan ḳhālī nahīn honge.’”

¹⁵⁻¹⁶ Aurat ne jā kar waisā hī kiyā jaisā Iliyās ne use kahā thā. Wāqāī maidā aur tel kabhī ḳhatm na huā. Roz baroz Iliyās, bewā aur us ke beṭe ke lie khānā dastyāb rahā. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Rab ne Iliyās kī mārīfat farmāyā thā.

¹⁷ Ek dīn bewā kā beṭā bīmār ho gayā. Us kī tabiyat bahut ḳharāb huī, aur hote hote us kī jān nikal gaī. ¹⁸ Tab bewā Iliyās se shikāyat karne lagī, “Mard-e-Ḳhudā, merā āp ke sāth kyā wāstā? Āp to sirf is maqsad se yahān āe haiñ ki Rab ko mere gunāh kī yād dilā kar mere beṭe ko mār ḍālen!”

¹⁹ Iliyās ne jawāb mein kahā, “Apne beṭe ko mujhe de den.” Wuh larke ko aurat kī god mein se uṭhā kar chhat par apne kamre mein le gayā aur wahān use chārpāī par rakh kar ²⁰ duā karne lagā, “Ai Rab mere Ḳhudā, tū ne is bewā ko jis kā mehmān main hūn aisī musibat mein kyon ḍāl diyā hai? Tū ne us ke beṭe ko marne kyon diyā?” ²¹ Wuh tin bār lāsh par darāz huā aur sāth sāth Rab se iltamās kartā rahā, “Ai Rab mere Ḳhudā, barāh-e-karm bachche kī jān ko us mein wāpas āne de!”

²² Rab ne Iliyās kī sunī, aur larke kī jān us mein wāpas āī. ²³ Iliyās use uṭhā kar nīche le āyā aur use us kī mān ko wāpas de kar bolā, “Dekhen, āp kā beṭā zindā

hai!" ²⁴ Aurat ne jawāb diyā, "Ab main ne jān liyā hai ki āp Allāh ke paighambar hai aur ki jo kuchh āp Rab kī taraf se bolte hai wuh sach hai."

18

Iliyās Isrāīl Wāpas Jātā Hai

¹ Bahut din guzar gae. Phir kāl ke tūtre sāl mein Rab Iliyās se hamkalām huā, "Ab jā kar apne āp ko Aḳhiyab ke sāmne pesh kar. Main bārish kā silsilā dubārā shurū kar dūngā."

² Chunānche Iliyās Aḳhiyab se milne ke lie Isrāīl chalā gayā. Us waqt Sāmariya kāl kī saḳht girift mein thā, ³ is lie Aḳhiyab ne mahal ke inchārj Abadiyāh ko bulāyā. (Abadiyāh Rab kā ḳhauf māntā thā. ⁴ Jab Īzabil ne Rab ke tamām nabiyōn ko qatl karne kī koshish kī thī to Abadiyāh ne 100 nabiyōn ko do ḡhārōn mein chhupā diyā thā. Har ḡhār mein 50 nabī rahte the, aur Abadiyāh unheṅ khāne-pīne kī chīzeṅ pahuṅchātā rahtā thā.) ⁵ Ab Aḳhiyab ne Abadiyāh ko hukm diyā, "Pūre mulk mein se guzar kar tamām chashmoṅ aur wādiyōn kā muāynā karen. Shāyad kahīn kuchh ḡhās mil jāe jo ham apne ḡhoṛōn aur ḳhachcharōn ko khilā kar unheṅ bachā sakeṅ. Aisā na ho ki hameṅ khāne kī qillat ke bāis kuchh jānwārōn ko zabah karnā pare."

⁶ Unhoṅ ne muqarrar kiyā ki Aḳhiyab kahān jāegā aur Abadiyāh kahān, phir donoṅ ek dūstre se alag ho gae. ⁷ Chalthe chalthe Abadiyāh ko achānak Iliyās us kī taraf āte hue nazar āyā. Jab Abadiyāh ne use pahchānā to wuh muṅh ke bal jhuk kar bolā, "Mere āqā Iliyās, kyā āp hī haiṅ?"

⁸ Iliyās ne jawāb diyā, "Jī, main hī hūn. Jāeṅ, apne mālik ko ittalā deṅ ki Iliyās ā gayā hai."

⁹ Abadiyāh ne etarāz kiyā, "Mujh se kyā ḡhaltī huī hai ki āp mujhe Aḳhiyab se marwānā chāhte haiṅ? ¹⁰ Rab āp ke Ḳhudā kī qasam, bādshāh ne apne bandoṅ ko har qaum aur mulk mein bhej diyā hai tāki āp ko ḡhūṇḡ nikāleṅ. Aur jahān jawāb milā ki Iliyās yahān nahīn hai wahān logoṅ ko qasam khānī parī ki ham Iliyās kā khoj lagāne mein nākām rahe haiṅ. ¹¹ Aur ab āp chāhte haiṅ ki main bādshāh ke pās jā kar use batāūn ki Iliyās yahān hai? ¹² Ain mumkin hai ki jab main āp ko chhoṛ kar chalā jāūn to Rab kā Rūh āp ko uṭhā kar kisī nāmālūm jagah le jāe. Agar bādshāh merī yih ittalā sun kar yahān āe aur āp ko na pāe to mujhe mār dālegā. Yād rahe ki main jawānī se le kar āj tak Rab kā ḳhauf māntā āyā hūn. ¹³ Kyā mere āqā tak yih ḳhabar nahīn pahuṅchī ki jab Īzabil Rab ke nabiyōn ko qatl kar rahī thī to main ne kyā kiya? Main do ḡhārōn mein pachās pachās nabiyōn ko chhupā kar unheṅ khāne-pīne kī chīzeṅ pahuṅchātā rahā. ¹⁴ Aur ab āp chāhte haiṅ ki main Aḳhiyab ke pās jā kar use ittalā dūn ki Iliyās yahān ā gayā hai? Wuh mujhe zarūr mār dālegā."

¹⁵ Iliyās ne kahā, "Rabbul-afwāj kī hayāt kī qasam jis kī ḳhidmat main kartā hūn, āj main apne āp ko zarūr bādshāh ko pesh karūṅga."

¹⁶ Tab Abadiyāh chalā gayā aur bādshāh ko Iliyās kī ḳhabar pahuṅchāī. Yih sun kar Aḳhiyab Iliyās se milne ke lie āyā.

Kyā Bāl Haqīqī Mābūd Hai yā Rab?

¹⁷ Iliyās ko dekhte hī Aḳhiyab bolā, "Ai Isrāīl ko musibat mein ḡalne wāle, kyā āp wāpas ā gae haiṅ?" ¹⁸ Iliyās ne etarāz kiyā, "Main to Isrāīl ke lie musibat kā bāis nahīn banā balki āp aur āp ke bāp kā gharānā. Āp Rab ke ahkām chhoṛ kar Bāl ke butōn ke pīchhe lag gae haiṅ. ¹⁹ Ab main āp ko chaileṅ detā hūn, tamām Isrāīl ko bulā kar Karmil Pahār par jamā karen. Sāth sāth Bāl Dewatā ke 450 nabiyōn ko aur Īzabil kī mez par sharīk hone wāle Yasīrat Dewī ke 400 nabiyōn ko bhī bulāeṅ."

²⁰ Aḳhiyab mān gayā. Us ne tamām Isrāīliyōn aur nabiyōn ko bulāyā. Jab wuh Karmil Pahār par jamā ho gae ²¹ to Iliyās un ke sāmne jā ḳharā huā aur kahā, "Āp

kab tak kabhī is taraf, kabhī us taraf langarāte raheṅge? * Agar Rab Khudā hai to sirf usī kī pairawī karen, lekin agar Bāl wāhid Ḳhudā hai to usī ke pīchhe lag jāen.”

Log khāmosh rahe. ²² Iliyās ne bāt jāri rakhī, “Rab ke nabiyon mein se sirf main hi baqī rah gayā hūn. Dūsri taraf Bāl Dewatā ke yih 450 nabī khare haiñ. ²³ Ab do bail le aen. Bāl ke nabī ek ko pasand karen aur phir use tukre tukre karke apnī qurbāngāh kī lakaṛiyon par rakh den. Lekin wuh lakaṛiyon ko āg na lagāen. Main dūsre bail ko taiyār karke apnī qurbāngāh kī lakaṛiyon par rakh dūngā. Lekin main bhī unhen āg nahīn lagāūngā. ²⁴ Phir āp apne dewatā kā nām pukāren jabki main Rab kā nām pukārūngā. Jo mābūd qurbānī ko jalā kar jawāb degā wuhī Ḳhudā hai.” Tamām log bole, “Āp thik kahte haiñ.”

²⁵ Phir Iliyās ne Bāl ke nabiyon se kahā, “Shurū karen, kyōnki āp bahut haiñ. Ek bail ko chun kar use taiyār karen. Lekin use āg mat lagānā balki apne dewatā kā nām pukāren tāki wuh āg bhej de.” ²⁶ Unhon ne bailon mein se ek ko chun kar use taiyār kiya, phir Bāl kā nām pukarne lage. Subah se le kar dopahar tak wuh musalsal chikh-te-chillāte rahe, “Ai Bāl, hamārī sun!” Sāth sāth wuh us qurbāngāh ke irdgird nāchte rahe † jo unhon ne banāi thī. Lekin na koī āwāz sunāi dī, na kisī ne jawāb diya.

²⁷ Dopahar ke waqt Iliyās un kā mazāq urāne lagā, “Zyādā ūnchī āwāz se bohen! Shāyad wuh sochoñ mein gharq ho yā apnī hājat rafā karne ke lie ek taraf gayā ho. Yih bhī ho saktā hai ki wuh kahīn safr kar rahā ho. Yā shāyad wuh gahrī nīnd so gayā ho aur use jagāne kī zarūrat hai.”

²⁸ Tab wuh mazīd ūnchī āwāz se chikh-ne-chillāne lage. Māmūl ke mutābiq wuh chhuriyon aur nezon se apne āp ko zaḥmī karne lage, yahān tak ki khūn bahne lagā. ²⁹ Dopahar guzar gai, aur wuh shām ke us waqt tak wajd mein rahe jab ghallā kī nazar pesh kī jāti hai. Lekin koī āwāz na sunāi dī. Na kisī ne jawāb diya, na un ke tamāshe par tawajjuh dī.

³⁰ Phir Iliyās Isrāīliyon se muḥtātib huā, “Āen, sab yahān mere pās aen!” Sab qarīb ae. Wahān Rab kī ek qurbāngāh thī jo girāi gai thī. Ab Iliyās ne wuh dubārā kharī kī. ³¹ Us ne Yāqūb se nikle har qabīle ke lie ek ek patthar chun liya. (Bād mein Rab ne Yāqūb kā nām Isrāīl rakhā thā.) ³² In bārah pattharon ko le kar Iliyās ne Rab ke nām kī tāzīm mein qurbāngāh banāi. Is ke irdgird us ne itnā chaurā garhā khodā ki us mein taqriban 15 liṭar pānī samā saktā thā. ³³ Phir us ne qurbāngāh par lakaṛiyon kā dher lagāyā aur bail ko tukre tukre karke lakaṛiyon par rakh diya. Is ke bād us ne hukm diya, “Chār ghare pānī se bhar kar qurbānī aur lakaṛiyon par unḍel den!” ³⁴ Jab unhon ne aisā kiya to us ne dubārā aisā karne kā hukm diya, phir tīsri bār. ³⁵ Ākhirkār itnā pānī thā ki us ne chāron taraf qurbāngāh se ṭapak kar garhe ko bhar diya.

³⁶ Shām ke waqt jab ghallā kī nazar pesh kī jāti hai Iliyās ne qurbāngāh ke pās jā kar buland āwāz se duā kī, “Ai Rab, ai Ibrāhīm, Is’hāq aur Isrāīl ke Ḳhudā, āj logon par zāhir kar ki Isrāīl mein tū hī Ḳhudā hai aur ki main terā khādīm hūn. Sābit kar ki main ne yih sab kuchh tere hukm ke mutābiq kiya hai. ³⁷ Ai Rab, merī duā sun! Merī sun tāki yih log jān len ki tū, ai Rab, Ḳhudā hai aur ki tū hī un ke dilon ko dubārā apnī taraf māyl kar rahā hai.”

³⁸ Achānak āsmān se Rab kī āg nāzil huī. Āg ne na sirf qurbānī aur lakaṛī ko bhasm kar diya balki qurbāngāh ke pattharon aur us ke niche kī mitṭī ko bhī. Garhe mein pānī bhī ek dam sūkh gayā.

* 18:21 Dekhie āyat 26. † 18:26 Lafzī tarjumā: langarāte hue nāchte rahe. Ghālīban Bāl kī tāzīm mein ek khās qism kā raqs. Lihāzā āyat 21 mein Iliyās kā sawāl, “Āp kab tak . . . langarāte raheṅge?”

³⁹ Yih dekh kar Isrāīlī aundhe muñh gir kar pukārne lage, “Rab hī Ḳhudā hai! Rab hī Ḳhudā hai!” ⁴⁰ Phir Iliyās ne unheñ hukm diyā, “Bāl ke nabiyon ko pakar leñ. Ek bhī bachne na pāe!” Logoñ ne unheñ pakar liyā to Iliyās unheñ nīche Wādī-e-Qaison meñ le gayā aur wahāñ sab ko maut ke ghāṭ utār diyā.

Bārish Hotī Hai

⁴¹ Phir Iliyās ne Aḳhiyab se kahā, “Ab jā kar kuchh khāeñ aur pieñ, kyonki mūslādhār bārish kā shor sunāī de rahā hai.” ⁴² Chunāñche Aḳhiyab khāne-pīne ke lie chalā gayā jabki Iliyās Karmil Pahār kī choṭī par chaṛh gayā. Wahāñ us ne jhuk kar apne sar ko donoñ ghuṭnoñ ke bīch meñ chhupā liyā. ⁴³ Apne naukar ko us ne hukm diyā, “Jāo, samundar kī taraf dekho.”

Naukar gayā aur samundar kī taraf dekhā, phir wāpas ā kar Iliyās ko ittalā dī, “Kuchh bhī nazar nahīñ ātā.” Lekin Iliyās ne use dubārā dekhne ke lie bhej diyā. Is dafā bhī kuchh mālūm na ho sakā. Sāt bār Iliyās ne naukar ko dekhne ke lie bhejā. ⁴⁴ Aḳhirkār jab naukar sātwīñ dafā gayā to us ne wāpas ā kar ittalā dī, “Ek chhoṭā-sā bādāl samundar meñ se nikal kar ūpar chaṛh rahā hai. Wuh ādmī ke hāth ke barābar hai.”

Tab Iliyās ne hukm diyā, “Jāo, Aḳhiyab ko ittalā do, ‘Ghoroñ ko fauran rath meñ jot kar ghar chale jāeñ, warnā bārish āp ko rok legī.’ ” ⁴⁵ Naukar ittalā dene chalā gayā to jald hī āndhī āī, āsmān par kāle kāle bādāl chhā gae aur mūslādhār bārish barasne lagī. Aḳhiyab jaldī se rath par sawār ho kar Yazrael ke lie rawānā ho gayā. ⁴⁶ Us waqt Rab ne Iliyās ko ḳhās tāqat dī. Safr ke lie kamarbastā ho kar wuh Aḳhiyab ke rath ke āge āge daur kar us se pahle Yazrael pahuñch gayā.

19

Iliyās Bhāg Jātā Hai

¹ Aḳhiyab ne Īzabil ko sab kuchh sunāyā jo Iliyās ne kahā thā, yih bhī ki us ne Bāl ke nabiyon ko kis tarah talwār se mār diyā thā. ² Tab Īzabil ne qāsīd ko Iliyās ke pās bhej kar use ittalā dī, “Dewatā mujhe saḳht sazā deñ agar maiñ kal is waqt tak āp ko un nabiyon kī-sī sazā na dūñ.”

³ Iliyās saḳht ḍar gayā aur apnī jān bachāne ke lie bhāg gayā. Chalte chalte wuh Yahūdāh ke shahr Baīr-sabā tak pahuñch gayā. Wahāñ wuh apne naukar ko chhoṛ kar ⁴ āge registān meñ jā niklā. Ek dīn ke safr ke bād wuh sīnk kī jhārī ke pās pahuñch gayā aur us ke sāy meñ baiṭh kar duā karne lagā, “Ai Rab, mujhe marne de. Bas ab kāfī hai. Merī jān le le, kyonki maiñ apne bāpdādā se behtar nahīñ hūñ.”

⁵ Phir wuh jhārī ke sāy meñ leṭ kar so gayā.

Achānak ek farishte ne use chhū kar kahā, “Uṭh, khānā khā le!” ⁶ Jab us ne apnī āñkheñ kholīñ to dekhā ki sirhāne ke qarīb koeloñ par banāī gaī roṭī aur pānī kī surāhī paṛī hai. Us ne roṭī khāī, pānī piyā aur dubārā so gayā. ⁷ Lekin Rab kā farishtā ek bār phir āyā aur use hāth lagā kar kahā, “Uṭh, khānā khā le, warnā āge kā lambā safr tere bas kī bāt nahīñ hogī.”

⁸ Tab Iliyās ne uṭh kar dubārā khānā khāyā aur pānī piyā. Is ḳhurāk ne use itnī taqwiyyat dī ki wuh chālīs dīn aur chālīs rāt safr karte karte Allāh ke pahār Horīb yānī Sīnā tak pahuñch gayā. ⁹ Wahāñ wuh rāt guzārne ke lie ek ghār meñ chalā gayā.

Rab Iliyās kī Hauslā-afzāī Kartā Hai

ghār meñ Rab us se hamkalām huā. Us ne pūchhā, “Iliyās, tū yahāñ kyā kar rahā hai?” ¹⁰ Iliyās ne jawāb diyā, “Maiñ ne Rab, āsmānī lashkaroñ ke Ḳhudā kī ḳhidmat karne kī sirtoṛ koshish kī hai, kyonki Isrāīliyon ne tere ahd ko tark kar diyā hai. Unhoñ ne terī qurbāngāhoñ ko girā kar tere nabiyon ko talwār se qatl kar diyā hai. Maiñ akelā hī bachā hūñ, aur wuh mujhe bhī mār ḍālne ke darpai haiñ.”

¹¹ Jawāb mein Rab ne farmāyā, “Ġhār se nikal kar pahār par Rab ke sāmne kharā ho jā!” Phir Rab wahān se guzarā. Us ke āge āge barī aur zabardast āndhī ā jis ne pahārōn ko chīr kar chaṭānōn ko ṭukre ṭukre kar diyā. Lekin Rab āndhī mein nahīn thā. ¹² Is ke bād zalzalā āyā, lekin Rab zalzale mein nahīn thā. ¹³ Zalzale ke bād bharaktī huī āg wahān se guzarī, lekin Rab āg mein bhī nahīn thā. Phir narm hawā kī dhīmī dhīmī āwāz sunāī dī. Yih āwāz sun kar Iliyās ne apne chehre ko chādar se dhānp liyā aur nikal kar Ġhār ke muñh par kharā ho gayā. Ek āwāz us se mukhātib huī, “Iliyās, tū yahān kyā kar rahā hai?” ¹⁴ Iliyās ne jawāb diyā, “Main ne Rab, āsmānī lashkarōn ke Khudā kī khidmat karne kī sirtor koshish kī hai, kyonki Isrāiliyōn ne tere ahd ko tark kar diyā hai. Unhōn ne terī qurbāngāhōn ko girā kar tere nabiyōn ko talwār se qatl kar diyā hai. Main akelā hī bachā hūn, aur wuh mujhe bhī mār ḍalne ke darpai haiñ.”

¹⁵ Rab ne jawāb mein kahā, “Registān mein us rāste se ho kar wāpas jā jis ne tujhe yahān pahuñchāyā hai. Phir Damishq chalā jā. Wahān Hazāel ko tel se masah karke Shām kā bādshāh qarār de. ¹⁶ Isī tarah Yāhū bin Nimsī ko masah karke Isrāil kā bādshāh qarār de aur Abīl-mahulā ke rahne wāle Ilīshā bin Sāfat ko masah karke apnā jānashīn muqarrar kar. ¹⁷ Jo Hazāel kī talwār se bach jāegā use Yāhū mār degā, aur jo Yāhū kī talwār se bach jāegā use Ilīshā mār degā. ¹⁸ Lekin main ne apne lie Isrāil mein 7,000 afrād ko bachā liyā hai, un tamām logōn ko jo ab tak na Bāl Dewatā ke sāmne jhuke, na us ke but ko bosā diyā hai.”

Iliyās Ilīshā ko Apnā Jānashīn Muqarrar Kartā Hai

¹⁹ Iliyās wahān se chalā gayā. Isrāil mein wāpas ā kar use Ilīshā bin Sāfat milā jo bailōn kī bārah joṛiyōn kī madad se hal chalā rahā thā. Khud wuh bārhwīn joṛī ke sāth chal rahā thā. Iliyās ne us ke pās ā kar apnī chādar us ke kandhōn par ḍāl dī aur ruke baḡhair āge nikal gayā.

²⁰ Ilīshā fauran apne bailōn ko chhoṛ kar Iliyās ke pīchhe bhāgā. Us ne kahā, “Pahle mujhe apne mān-bāp ko bosā de kar khaīrbād kahne دیجیے. Phir main āp ke pīchhe ho lūngā.” Iliyās ne jawāb diyā, “Chaleñ, wāpas jāeñ. Lekin wuh kuchh yād rahe jo main ne āp ke sāth kiya hai.” ²¹ Tab Ilīshā wāpas chalā gayā. Bailōn kī ek joṛī ko le kar us ne donoñ ko zabah kiya. Hal chalāne kā sāmān us ne gosht pakāne ke lie jalā diyā. Jab gosht taiyār thā to us ne use logōn mein taqsim karke unheñ khilā diyā. Is ke bād Ilīshā Iliyās ke pīchhe ho kar us kī khidmat karne lagā.

20

Shām kī Fauj Sāmariya kā Muhāsarā Kartī Hai

¹ Ek din Shām ke bādshāh Bin-hadad ne apnī pūrī fauj ko jamā kiya. ² Ittahādī bādshāh bhī apne rathōn aur ghoṛōn ko le kar āe. Is barī fauj ke sāth Bin-hadad ne Sāmariya kā muhāsarā karke Isrāil se jang kā elān kiya. ³ Us ne apne qāsidoñ ko shahr mein bhej kar Isrāil ke bādshāh Aḳhiyab ko ittalā dī, ⁴ “Ab se āp kā sonā, chāndī, khawātīn aur beṭe mere hī haiñ.” ⁵ Isrāil ke bādshāh ne jawāb diyā, “Mere āqā aur bādshāh, āp kī marzī. Main aur jo kuchh merā hai āp kī milkiyat hai.”

⁶ Thorī der ke bād qāsīd Bin-hadad kī naī khabar le kar āe, “Main ne āp se sone, chāndī, khawātīn aur beṭōn kā taqāzā kiya hai. ⁷ Ab Ġhaur karen! Kal is waqt main apne mulāzimoñ ko āp ke pās bhej dūngā, aur wuh āp ke mahal aur āp ke afsarōn ke gharōn kī talāshī leñge. Jo kuchh bhī āp ko pyārā hai use wuh le jāeñge.”

⁸ Tab Aḳhiyab Bādshāh ne mulk ke tamām buzurgoñ ko bulā kar un se bāt kī, “Dekheñ yih ādmī kitnā burā irādā rakhtā hai. Jab us ne merī khawātīn, beṭōn, sone aur chāndī kā taqāzā kiya to main ne inkār na kiya.” ⁹ Buzurgoñ aur bāqī logōn ne mil kar mashwarā diyā, “Us kī na suneñ, aur jo kuchh wuh māngtā hai us par rāzī na

ho jāēn.” ⁹ Chunānche bādshāh ne qāsidoñ se kahā, “Mere āqā bādshāh ko jawāb denā, jo kuchh āp ne pahlī martabā māng liyā wuh main āp ko dene ke lie taiyār hūn, lekin yih ākhirī taqāzā main pūrā nahīn kar saktā.”

Jab qāsidoñ ne Bin-hadad ko yih khabar pahuñchāi ¹⁰ to us ne Akhiyab ko fauran khabar bhej di, “Dewatā mujhe sakht sazā deñ agar main Sāmariya ko nest-o-nābūd na kar dūn. Itnā bhī nahīn rahegā ki merā har faujī muṭṭhī-bhar khāk apne sāth wāpas le jā sake!” ¹¹ Isrāīl ke bādshāh ne qāsidoñ ko jawāb diyā, “Use batā denā ki jo abhī jang kī taiyāriyāñ kar rahā hai wuh fatah ke nāre na lagāe.”

¹² Jab Bin-hadad ko yih ittalā milī to wuh lashkargāh meñ apne ittahādī bādshāhoñ ke sāth mai pī rahā thā. Us ne apne afsaroñ ko hukm diyā, “Hamlā karne ke lie taiyāriyāñ karo!” Chunānche wuh shahr par hamlā karne kī taiyāriyāñ karne lage.

Shām kī Fauj se Pahlī Jang

¹³ Is daurān ek nabī Akhiyab Bādshāh ke pās āyā aur kahā, “Rab farmātā hai, ‘Kyā tujhe dushman kī yih baṛī fauj nazar ā rahī hai? To bhī main ise āj hī tere hawāle kar dūngā. Tab tū jān legā ki main hī Rab hūn.’”

¹⁴ Akhiyab ne sawāl kiyā, “Rab yih kis ke wasīle se karegā?” Nabī ne jawāb diyā, “Rab farmātā hai ki ziloñ par muqarrar afsaroñ ke jawān yih fatah pāenge.” Bādshāh ne mazīd pūchhā, “Laṛāī meñ kaun pahlā qadam uṭhāe?” Nabī ne kahā, “Tū hī.”

¹⁵ Chunānche Akhiyab ne ziloñ par muqarrar afsaroñ ke jawānoñ ko bulāyā. 232 afrād the. Phir us ne bāqī Isrāīliyoñ ko jamā kiyā. 7,000 afrād the. ¹⁶⁻¹⁷ Dopahar ko wuh laṛne ke lie nikle. Ziloñ par muqarrar afsaroñ ke jawān sab se āge the. Bin-hadad aur 32 ittahādī bādshāh lashkargāh meñ baiṭhe nashe meñ dhut mai pī rahe the ki achānak shahr kā jāyzā lene ke lie Bin-hadad ke bheje gae sipāhī andar āe aur kahne lage, “Sāmariya se ādmī nikal rahe haiñ.” ¹⁸ Bin-hadad ne hukm diyā, “Har sūrat meñ unheñ zindā pakareñ, khāh wuh amnpasand irādā rakhte hoñ yā na.”

¹⁹ Lekin unheñ yih karne kā mauqā na milā, kyonki Isrāīl ke ziloñ par muqarrar afsaroñ aur bāqī faujiyoñ ne shahr se nikal kar ²⁰ fauran un par hamlā kar diyā. Aur jis bhī dushman kā muqābalā huā use mārā gayā. Tab Shām kī pūrī fauj bhāg gai. Isrāīliyoñ ne un kā tāqqub kiyā, lekin Shām kā bādshāh Bin-hadad ghore par sawār ho kar chand ek ghurṣawāroñ ke sāth bach niklā. ²¹ Us waqt Isrāīl kā bādshāh jang ke lie niklā aur ghoṛoñ aur rathoñ ko tabāh karke Arāmiyoñ ko zabardast shikast di.

Shām kī Fauj se Dūsri Jang

²² Bād meñ mazkūrā nabī dubārā Isrāīl ke bādshāh ke pās āyā. Wuh bolā, “Ab mazbūt ho kar baṛe dhyān se socheñ ki āne wāle dinoñ meñ kyā kyā taiyāriyāñ karnī chāhieñ, kyonki agle bahār ke mausam meñ Shām kā bādshāh dubārā āp par hamlā karegā.”

²³ Shām ke bādshāh ko bhī mashwarā diyā gayā. Us ke baṛe afsaroñ ne khayāl pesh kiyā, “Isrāīliyoñ ke dewatā pahārī dewatā haiñ, is lie wuh ham par ghālib ā gae haiñ. Lekin agar ham maidānī ilāqe meñ un se laṛeñ to har sūrat meñ jiteñge.”

²⁴ Lekin hamārā ek aur mashwarā bhī hai. 32 bādshāhoñ ko haṭā kar un kī jagah apne afsaroñ ko muqarrar karen. ²⁵ Phir ek naī fauj taiyār karen jo tabāhshudā purānī fauj jaisī tāqatwar ho. Us ke utne hī rath aur ghore hoñ jitne pahle the. Phir jab ham maidānī ilāqe meñ un se laṛeñge to un par zarūr ghālib āenge.”

Bādshāh un kī bāt mān kar taiyāriyāñ karne lagā. ²⁶ Jab bahār kā mausam āyā to wuh Shām ke faujiyoñ ko jamā karke Isrāīl se laṛne ke lie Afīq Shahr gayā. ²⁷ Isrāīlī fauj bhī laṛne ke lie jamā huī. Khāne-pīne kī ashyā kā band-o-bast kiyā gayā, aur wuh dushman se laṛne ke lie nikle. Jab wahāñ pahuñche to unhoñ ne apne khaimoñ ko do jaghoñ par lagāyā. Yih do guroh Shām kī wasī fauj ke muqābale meñ bakriyoñ

ke do chhote rewaron jaise lag rahe the, kyonki purā maidān Shām ke faujiyon se bharā thā.

²⁸ Phir mard-e-Khudā ne Akhiyab ke pās ā kar kahā, “Rab farmātā hai, ‘Shām ke log khayāl karte haiñ ki Rab pahārī dewatā hai is lie maidānī ilāqe mein nākām rahegā. Chunāñche main un kī zabardast fauj ko tere hawāle kar dūngā. Tab tū jān legā ki main hī Rab hūñ.’ ”

²⁹ Sāt din tak donoñ faujeñ ek dūse ke muqābil saf-ārā rahīñ. Sātweñ din larāī kā āghāz huā. Isrāīlī is martabā bhī Shām kī fauj par ghālib āe. Us din unhoñ ne un ke ek lākh piyādā faujiyon ko mār diyā. ³⁰ Bāqī farār ho kar Afīq Shahr mein ghus gae. Taqrīban 27,000 ādmī the. Lekin achānak shahr kī fasīl un par gir gaī, to wuh bhī halāk ho gae.

Akhiyab Shām ke Bādshāh par Rahm Kartā Hai

Bin-hadad Bādshāh bhī Afīq mein farār huā thā. Ab wuh kabhī is kamre mein, kabhī us mein khisak kar chhupne kī koshish kar rahā thā. ³¹ Phir us ke afsaron ne use mashwarā diyā, “Sunā hai kī Isrāīl ke bādshāh narmdil hote haiñ. Kyon na ham tāt orh kar aur apnī gardanon mein rasse dāl kar Isrāīl ke bādshāh ke pās jāeñ? Shāyad wuh āp ko zindā chho de.”

³² Chunāñche Bin-hadad ke afsar tāt orh kar aur apnī gardanon mein rasse dāl kar Isrāīl ke bādshāh ke pās āe. Unhoñ ne kahā, “Āp kā khādim Bin-hadad guzārish kartā hai kī mujhe zindā chho deñ.” Akhiyab ne sawāl kiya, “Kyā wuh ab tak zindā hai? Wuh to merā bhāī hai!” ³³ Jab Bin-hadad ke afsaron ne jān liyā kī Akhiyab kā rujhān kis taraf hai to unhoñ ne jaldī se is kī tasdīq kī, “Jī, Bin-hadad āp kā bhāī hai!” Akhiyab ne hukm diyā, “Jā kar use bulā lāeñ.”

Tab Bin-hadad nikal āyā, aur Akhiyab ne use apne rath par sawār hone kī dāwat dī. ³⁴ Bin-hadad ne Akhiyab se kahā, “Main āp ko wuh tamām shahr wāpas kar detā hūñ jo mere bāp ne āp ke bāp se chhīn lie the. Āp hamāre dārul-hukūmat Damishq mein tijāratī marākiz bhī qāym kar sakte haiñ, jis tarah mere bāp ne pahle Sāmariya mein kiya thā.” Akhiyab bolā, “Thīk hai. Is ke badle mein main āp ko rihā kar dūngā.” Unhoñ ne muāhadā kiya, phir Akhiyab ne Shām ke bādshāh ko rihā kar diyā.

Nabī Akhiyab ko Malāmat Kartā Hai

³⁵ Us waqt Rab ne nabiyon mein se ek ko hidāyat kī, “Jā kar apne sāthī ko kah de kī wuh tujhe māre.” Nabī ne aisā kiya, lekin sāthī ne inkār kiya. ³⁶ Phir nabī bolā, “Chūñki āp ne Rab kī nahīñ sunī, is lie jyon hī āp mujh se chale jāenge sherbabar āp ko phār dālegā.” Aur aisā hī huā. Jab sāthī wahāñ se niklā to sherbabar ne us par hamlā karke use phār dālā.

³⁷ Nabī kī mulāqāt kisī aur se huī to us ne us se bhī kahā, “Mehrbānī karke mujhe māreñ!” Us ādmī ne nabī ko mār mār kar zaḥmī kar diyā. ³⁸ Tab nabī ne apnī āñkhoñ par paṭṭī bāndhī tāki use pahchānā na jāe, phir rāste ke kināre par Akhiyab Bādshāh ke intazār mein kharā ho gayā.

³⁹ Jab bādshāh wahāñ se guzarā to nabī chillā kar us se muḥhātib huā, “Janāb, main maidān-e-jang mein laṛ rahā thā kī achānak kisī ādmī ne mere pās ā kar apne qaidī ko mere hawāle kar diyā. Us ne kahā, ‘Is kī nigarānī karnā. Agar yih kisī bhī wajah se bhāg jāe to āp ko us kī jān ke ewaz apnī jān denī paṛegī yā āp ko ek man chāñdī adā karnī paṛegī.’ ” ⁴⁰ Lekin main idhar-udhar masrūf rahā, aur itne mein qaidī ghāyb ho gayā.” Akhiyab Bādshāh ne jawāb diyā, “Āp ne khud apne bāre mein faisla diyā hai. Ab āp ko is kā natijā bhugatnā paṛegā.”

⁴¹ Phir nabī ne jaldī se paṭṭī ko apnī āñkhoñ par se utār diyā, aur bādshāh ne pahchān liyā kī yih nabiyon mein se ek hai. ⁴² Nabī ne kahā, “Rab farmātā hai, ‘Main ne muqarrar kiya thā kī Bin-hadad ko mere lie maḥsūs karke halāk karnā hai, lekin

tū ne use rihā kar diyā hai. Ab us kī jagah tū hī maregā, aur us kī qaum kī jagah terī qaum ko nuqsān pahuñchegā.’ ”

⁴³ Isrāīl kā bādshāh baṛe ḡhusse aur badmizājī ke ālam meñ Sāmariya meñ apne mahal meñ chalā gayā.

21

Īzabil ke Hāthon Nabot kā Qatl

¹ Is ke bād ek aur qābil-e-zikr bāt huī. Yazrael meñ Sāmariya ke bādshāh Aḡhiyab kā ek mahal thā. Mahal kī zamīn ke sāth sāth angūr kā bāḡh thā. Mālik kā nām Nabot thā. ² Ek din Aḡhiyab ne Nabot se bāt kī, “Angūr kā āp kā bāḡh mere mahal ke qarīb hī hai. Use mujhe de deñ, kyonki main us meñ sabziyāñ lagānā chāhtā hūñ. Muāwaze meñ main āp ko us se achchhā angūr kā bāḡh de dūngā. Lekin agar āp paise ko tarjīh deñ to āp ko us kī pūrī raqam adā kar dūngā.”

³ Lekin Nabot ne jawāb diyā, “Allāh na kare ki main āp ko wuh maurūsī zamīn dūñ jo mere bāpdādā ne mere sapurd kī hai!”

⁴ Aḡhiyab baṛe ḡhusse meñ apne ghar wāpas chalā gayā. Wuh bezār thā ki Nabot apne bāpdādā kī maurūsī zamīn bechnā nahīñ chāhtā. Wuh palang par leṭ gayā aur apnā muñh dīwār kī taraf karke khānā khāne se inkār kiyā. ⁵ Us kī bīwī Īzabil us ke pās āī aur pūchhne lagī, “Kyā bāt hai? Āp kyon itne bezār haiñ ki khānā bhī nahīñ khānā chāhte?” ⁶ Aḡhiyab ne jawāb diyā, “Yazrael kā rahne wālā Nabot mujhe angūr kā bāḡh nahīñ denā chāhtā. Go main use paise denā chāhtā thā balki use is kī jagah koī aur bāḡh dene ke lie taiyār thā to bhī wuh bazid rahā.”

⁷ Īzabil bolī, “Kyā āp Isrāīl ke bādshāh haiñ ki nahīñ? Ab uṭheñ! Khāeñ, pieñ aur apnā dil bahlāeñ. Main hī āp ko Nabot Yazraelī kā angūr kā bāḡh dilā dūngī.” ⁸ Us ne Aḡhiyab ke nām se ḡhutūt likh kar un par bādshāh kī muhr lagāī aur unheñ Nabot ke shahr ke buzurgoñ aur shurafā ko bhej diyā. ⁹ Ḳhatoñ meñ zail kī ḡhabar likhī thī,

“Shahr meñ elān kareñ ki ek din kā rozā rakhā jāe. Jab log us din jamā ho jāeñge to Nabot ko logoñ ke sāmne izzat kī kursī par biṭhā deñ. ¹⁰ Lekin us ke muqābil do badmāshoñ ko biṭhā denā. Ijtimā ke daurān yih ādmī sab ke sāmne Nabot par ilzām lagāeñ, ‘Is shakhs ne Allāh aur bādshāh par lānat bhejī hai! Ham is ke gawāh haiñ.’ Phir use shahr se bāhar le jā kar sangsār kareñ.”

¹¹ Yazrael ke buzurgoñ aur shurafā ne aisā hī kiyā. ¹² Unhoñ ne roze ke din kā elān kiyā. Jab log muqarrarā din jamā hue to Nabot ko logoñ ke sāmne izzat kī kursī par biṭhā diyā gayā. ¹³ Phir do badmāsh āe aur us ke muqābil baiṭh gae. Ijtimā ke daurān yih ādmī sab ke sāmne Nabot par ilzām lagāne lage, “Is shakhs ne Allāh aur bādshāh par lānat bhejī hai! Ham is ke gawāh haiñ.” Tab Nabot ko shahr se bāhar le jā kar sangsār kar diyā gayā. ¹⁴ Phir shahr ke buzurgoñ ne Īzabil ko ittalā dī, “Nabot mar gayā hai, use sangsār kiyā gayā hai.”

¹⁵ Yih ḡhabar milte hī Īzabil ne Aḡhiyab se bāt kī, “Jāeñ, Nabot Yazraelī ke us bāḡh par qabzā kareñ jo wuh āp ko bechne se inkār kar rahā thā. Ab wuh ādmī zindā nahīñ rahā balki mar gayā hai.”

¹⁶ Yih sun kar Aḡhiyab fauran Nabot ke angūr ke bāḡh par qabzā karne ke lie rawānā huā.

Iliyās Aḡhiyab ko Sazā Sunātā Hai

¹⁷ Tab Rab Iliyās Tishbī se hamkalām huā, ¹⁸ “Isrāīl ke bādshāh Aḡhiyab se jo Sāmariya meñ rahtā hai milne jā. Is waqt wuh Nabot ke angūr ke bāḡh meñ hai, kyonki wuh us par qabzā karne ke lie wahāñ pahuñchā hai. ¹⁹ Use batā denā, ‘Rab farmātā hai ki tū ne ek ādmī ko bilāwajah qatl karke us kī milkiyat par qabzā kar

liyā hai. Rab farmātā hai ki jahān kutton ne Nabot kā khūn chātā hai wahān wuh terā khūn bhī chāteṅge.’ ”

²⁰ Jab Iliyās Aḳhiyab ke pās pahuñchā to bādshāh bolā, “Mere dushman, kyā āp ne mujhe dhūnd nikālā hai?” Iliyās ne jawāb diyā, “Jī, main ne āp ko dhūnd nikālā hai, kyonki āp ne apne āp ko badī ke hāth mein bech kar aisā kām kiyā hai jo Rab ko nāpasand hai. ²¹ Ab sunen Rab kā farmān, ‘Main tujhe yon musibat mein dāl dūngā ki terā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. Main Isrāil mein se tere khāndān ke har mard ko mitā dūngā, khāh wuh bāligh ho yā bachchā. ²² Tū ne mujhe barā taish dilāyā aur Isrāil ko gunāh karne par uksāyā hai. Is lie merā tere gharāne ke sāth wuhī sulūk hogā jo main ne Yarubiyām bin Nabāt aur Bāshā bin Aḳhiyāh ke sāth kiyā hai.’ ²³ İzabil par bhī Rab kī sazā āegī. Rab farmātā hai, ‘Kutte Yazrael kī fasīl ke pās İzabil ko khā jāeṅge. ²⁴ Aḳhiyab ke khāndān mein se jo shahr mein mareṅge unheñ kutte khā jāeṅge, aur jo khule maidān mein mareṅge unheñ parinde chaṭ kar jāeṅge.’ ”

²⁵ Aur yih haqīqat hai ki Aḳhiyab jaisā kharāb shakhs koī nahīn thā. Kyonki İzabil ke uksāne par us ne apne āp ko badī ke hāth mein bech kar aisā kām kiyā jo Rab ko nāpasand thā. ²⁶ Sab se ghinaunī bāt yih thī ki wuh buton ke piche lagā rahā, bilkul un Amoriyon kī tarah jinheñ Rab ne Isrāil se nikāl diyā thā.

²⁷ Jab Aḳhiyab ne Iliyās kī yih bāteñ sunīn to us ne apne kapre phar kar tāt orh liyā. Rozā rakh kar wuh ghamgīn hālat mein phirtā rahā. Tāt us ne sote waqt bhī na utārā. ²⁸ Tab Rab dubārā Iliyās Tishbī se hamkalām huā, ²⁹ “Kyā tū ne ghaur kiyā hai ki Aḳhiyab ne apne āp ko mere sāmne kitnā past kar diyā hai? Chūnki us ne apnī ājizī kā izhār kiyā hai is lie main us ke jīte-jī us ke khāndān ko mazkūrā musibat mein nahīn dālūngā balki us waqt jab us kā beṭā takht par baiṭhegā.”

22

Jhūṭe Nabiyon aur Mīkāyāh kā Muqābalā

¹ Tīn sāl tak Shām aur Isrāil ke darmiyān sulah rahī. ² Tisre sāl Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat Isrāil ke bādshāh Aḳhiyab se milne gayā. ³ Us waqt Isrāil ke bādshāh ne apne afsaron se bāt kī, “Dekheñ, Rāmāt-jiliyād hamārā hī shahr hai. To phir ham kyon kuchh nahīn kar rahe? Hameñ use Shām ke bādshāh ke qabze se chhurwānā chāhie.” ⁴ Us ne Yahūsafat se sawāl kiyā, “Kyā āp mere sāth Rāmāt-jiliyād jāeṅge tāki us par qabzā kareñ?” Yahūsafat ne jawāb diyā, “Jī zarūr. Ham to bhāī haiñ. Merī qaum ko apnī qaum aur mere ghoron ko apne ghor samjheñ! ⁵ Lekin mehrbānī karke pahle Rab kī marzī mālūm kar leñ.”

⁶ Isrāil ke bādshāh ne taqriban 400 nabiyon ko bulā kar un se pūchhā, “Kyā main Rāmāt-jiliyād par hamlā karūn yā is irāde se bāz rahūn?” Nabiyon ne jawāb diyā, “Jī kareñ, kyonki Rab use bādshāh ke hawāle kar degā.”

⁷ Lekin Yahūsafat mutma'in na huā. Us ne pūchhā, “Kyā yahān Rab kā koī nabī nahīn jis se ham dariyāft kar sakeñ?” ⁸ Isrāil kā bādshāh bolā, “Hān, ek to hai jis ke zariye ham Rab kī marzī mālūm kar sakte haiñ. Lekin main us se nafrat kartā hūn, kyonki wuh mere bāre mein kabhī bhī achchhī peshgoī nahīn kartā. Wuh hameshā burī peshgoiyāñ sunātā hai. Us kā nām Mīkāyāh bin Imlā hai.” Yahūsafat ne etarāz kiyā, “Bādshāh aisī bāt na kahe!” ⁹ Tab Isrāil ke bādshāh ne kisī mulāzim ko bulā kar hukm diyā, “Mīkāyāh bin Imlā ko fauran hamāre pās pahuñchā denā!”

¹⁰ Aḳhiyab aur Yahūsafat apne shāhī libās pahne hue Sāmariya ke darwāze ke qarīb apne apne takht par baiṭhe the. Yih aisī khulī jagah thī jahān anāj gāhā jātā thā. Tamām 400 nabī wahān un ke sāmne apnī peshgoiyāñ pesh kar rahe the. ¹¹ Ek nabī banām Sidqiyāh bin Kanānā ne apne lie lohe ke sīng banā kar elān kiyā, “Rab

farmātā hai ki in sīngoñ se tū Shām ke faujiyoñ ko mār mār kar halāk kar degā.”
¹² Dūsre nabī bhī is qism kī peshgoiyāñ kar rahe the, “Rāmāt-jiliyād par hamlā karen, kyonki āp zarūr kāmyāb ho jāenge. Rab shahr ko āp ke hawāle kar degā.”

¹³ Jis mulāzim ko Mikāyāh ko bulāne ke lie bhejā gayā thā us ne rāste mein use samjhāyā, “Dekheñ, bāqī tamām nabī mil kar kah rahe haiñ ki bādshāh ko kāmyābī hāsīl hogī. Āp bhī aisī hī bāteñ karen, āp bhī fatah kī peshgoī karen!” ¹⁴ Lekin Mikāyāh ne etarāz kiyā, “Rab kī hayāt kī qasam, main bādshāh ko sirf wuhī kuchh batāūngā jo Rab mujhe farmāegā.”

¹⁵ Jab Mikāyāh Aḳhiyab ke sāmne kharā huā to bādshāh ne pūchhā, “Mikāyāh, kyā ham Rāmāt-jiliyād par hamlā karen yā main is irāde se bāz rahūñ?” Mikāyāh ne jawāb diyā, “Us par hamlā karen, kyonki Rab shahr ko āp ke hawāle karke āp ko kāmyābī baḁhshegā.” ¹⁶ Bādshāh nārāz huā, “Mujhe kitnī dafā āp ko samjhānā paregā ki āp qasam khā kar mujhe Rab ke nām mein sirf wuh kuchh sunāen jo haqīqat hai.”

¹⁷ Tab Mikāyāh ne jawāb mein kahā, “Mujhe tamām Isrāīl gallābān se mahrūm bheḁ-bakriyoñ kī tarah pahāroñ par bikhrā huā nazar āyā. Phir Rab mujh se hamkalām huā, ‘In kā koī mālik nahīñ hai. Har ek salāmatī se apne ghar wāpas chalā jāe.’ ”

¹⁸ Isrāīl ke bādshāh ne Yahūsafat se kahā, “Lo, kyā main ne āp ko nahīñ batāyā thā ki yih shaḁhs hameshā mere bāre mein burī peshgoiyāñ kartā hai?”

¹⁹ Lekin Mikāyāh ne apnī bāt jāri rakhī, “Rab kā farmāñ suneñ! Main ne Rab ko us ke takht par baiṁthe dekhā. Āsmān kī pūrī fauj us ke dāen aur bāen hāth kharī thī.

²⁰ Rab ne pūchhā, ‘Kaun Aḳhiyab ko Rāmāt-jiliyād par hamlā karne par uksāegā tāki wuh wahāñ jā kar mar jāe?’ Ek ne yih mashwarā diyā, dūsre ne wuh. ²¹ Aḁhirkār ek rūh Rab ke sāmne kharī huī aur kahne lagī, ‘Main use uksāūngī.’ ²² Rab ne sawāl kiyā, ‘Kis tarah?’ Rūh ne jawāb diyā, ‘Main nikal kar us ke tamām nabiyōñ par yoñ qābū pāūngī ki wuh jhūṁ hī boleñge.’ Rab ne farmāyā, ‘Tū kāmyāb hogī. Jā aur yoñ hī kar!’ ²³ Ai bādshāh, Rab ne āp par āfat lāne kā faislā kar liyā hai, is lie us ne jhūṁ rūh ko āp ke in tamām nabiyōñ ke muñh mein ḁāl diyā hai.”

²⁴ Tab Sidqiyāh bin Kanānā ne āge barḁ kar Mikāyāh ke muñh par thappaḁ mārā aur bolā, “Rab kā Rūh kis tarah mujh se nikal gayā tāki tujh se bāt kare?” ²⁵ Mikāyāh ne jawāb diyā, “Jis dīn āp kabhī is kamre mein, kabhī us mein khisak kar chhupne kī koshish karenge us dīn āp ko patā chalegā.”

²⁶ Tab Aḁhiyab Bādshāh ne hukm diyā, “Mikāyāh ko shahr par muḁarrar afsar Amūn aur mere beṁe Yuās ke pās wāpas bhej do! ²⁷ Unheñ batā denā, ‘Is ādmī ko jel mein ḁāl kar mere sahīh-salāmat wāpas āne tak kam se kam roṁṁ aur pānī diyā karen.’ ” ²⁸ Mikāyāh bolā, “Agar āp sahīh-salāmat wāpas āen to matlab hogā ki Rab ne merī mārīfat bāt nahīñ kī.” Phir wuh sāth kharṁ logoñ se muḁhātīb huā, “Tamām log dhyān den!”

Aḁhiyab Rāmāt ke Qarīb Mar Jātā Hai

²⁹ Is ke bād Isrāīl kā bādshāh Aḁhiyab aur Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat mil kar Rāmāt-jiliyād par hamlā karne ke lie rawānā hue. ³⁰ Jang se pahle Aḁhiyab ne Yahūsafat se kahā, “Main apnā bhes badal kar maidān-e-jang mein jāūngā. Lekin āp apnā shāhī libās na utāren.” Chunāñche Isrāīl kā bādshāh apnā bhes badal kar maidān-e-jang mein āyā. ³¹ Shām ke bādshāh ne rathoñ par muḁarrar apne 32 afsaroñ ko hukm diyā thā, “Sirf aur sirf bādshāh par hamlā karen. Kisī aur se mat larñā, ḁhāh wuh chhoṁā ho yā barā.”

³² Jab larāi chhīḁ gāi to rathoñ ke afsar Yahūsafat par ṁṁṁ pare, kyonki unhoñ ne kahā, “Yaḁīnan yihī Isrāīl kā bādshāh hai!” Lekin jab Yahūsafat madad ke lie chillā

uṭhā ³³ to dushmanon ko mālūm huā ki yih Aḳhiyab Bādshāh nahīn hai, aur wuh us kā tāqqub karne se bāz āe. ³⁴ Lekin kisī ne ḳhās nishānā bāndhe baḡhair apnā tīr chalāyā to wuh Aḳhiyab ko aisī jagah jā lagā jahān zirābaktar kā joṛ thā. Bādshāh ne apne rathbān ko hukm diyā, “Rath ko moṛ kar mujhe maidān-e-jang se bāhar le jāo! Mujhe choṭ lag gaī hai.” ³⁵ Lekin chūnki us pūre dīn shadīd qism kī laṛāī jāī rahī, is lie bādshāh apne rath meñ ṭek lagā kar dushman ke muqābil kharā rahā. Ḳhūn zaḳhm se rath ke farsh par ṭapaktā rahā, aur shām ke waqt Aḳhiyab mar gayā. ³⁶ Jab sūraj ḡhurūb hone lagā to Isrāīlī fauj meñ buland āwāz se elān kiyā gayā, “Har ek apne shahr aur apne ilāqe meñ wāpas chalā jāe!”

³⁷ Bādshāh kī maut ke bād us kī lāsh ko Sāmariya lā kar dafnāyā gayā. ³⁸ Shāhī rath ko Sāmariya ke ek tālāb ke pās lāyā gayā jahān kasbiyon kī nahāne kī jagah thī. Wahān use dhoyā gayā. Kutte bhī ā kar ḳhūn ko chāṭne lage. Yoñ Rab kā farmān pūrā huā.

³⁹ Bāqī jo kuchh Aḳhiyab kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ darj hai. Us meñ bādshāh kā tāmīrkardā hāthīdānt kā mahal aur wuh shahr bayān kie gae haiñ jin kī qilābandī us ne kī. ⁴⁰ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Aḳhaziyāh taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūsafat

⁴¹ Āsā kā beṭā Yahūsafat Isrāīl ke bādshāh Aḳhiyab kī hukūmat ke chauthe sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ⁴² Us waqt us kī umr 35 sāl thī. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalam rahā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 25 sāl thā. Mān kā nām Azūbā bint Silhī thā. ⁴³ Wuh har kām meñ apne bāp Āsā ke namūne par chaltā aur wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. Lekin us ne bhī unche maqāmon ke mandiron ko ḳhatm na kiyā. Aisī jaghon par jānwaron ko qurbān karne aur baḳhūr jalāne kā intāzām jāī rahā. ⁴⁴ Yahūsafat aur Isrāīl ke bādshāh ke darmiyān sulah qāym rahī.

⁴⁵ Bāqī jo kuchh Yahūsafat kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ darj hai. Us kī kāmyābiyān aur jangeñ sab us meñ bayān kī gaī haiñ. ⁴⁶ Jo jismfarosh mard aur aurateñ Āsā ke zamāne meñ bach gae the unheñ Yahūsafat ne mulk meñ se miṭā diyā. ⁴⁷ Us waqt Mulk-e-Adom kā bādshāh na thā balki Yahūdāh kā ek afsar us par hukmrānī kartā thā.

⁴⁸ Yahūsafat ne bahrī jahāzon kā beṛā banwāyā tāki wuh tijārat karke Ofīr se sonā lāeñ. Lekin wuh kabhī istemāl na hue balki apnī hī bandargāh Asyūn-jābar meñ tabāh ho gae. ⁴⁹ Tabāh hone se pahle Isrāīl ke bādshāh Aḳhaziyāh bin Aḳhiyab ne Yahūsafat se darḳhāst kī thī ki Isrāīl ke kuchh log jahāzon par sāth chaleñ. Lekin Yahūsafat ne inkār kiyā thā.

⁵⁰ Jab Yahūsafat mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yahūrām taḳhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Aḳhaziyāh

⁵¹ Aḳhiyab kā beṭā Aḳhaziyāh Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat kī hukūmat ke 17weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Wuh do sāl tak Isrāīl par hukmrān rahā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat thā. ⁵² Jo kuchh us ne kiyā wuh Rab ko nāpasand thā, kyonki wuh apne mān-bāp aur Yarubiyām bin Nabāt ke namūne par chaltā rahā, usī Yarubiyām ke namūne par jis ne Isrāīl ko gunāh karne par uksāyā thā. ⁵³ Apne bāp kī tarah Bāl Dewatā kī ḳhidmat aur pūjā karne se us ne Rab, Isrāīl ke Ḳhudā ko taish dilāyā.

2 Salātīn

Aḵhaziyāh ke lie Iliyās kā Paighām

¹ Aḵhiyab kī maut ke bād Moāb kā mulk bāghī ho kar Isrāīl ke tābe na rahā.

² Sāmariya ke shāhī mahal ke bālākhāne kī ek dīwār meñ janglā lagā thā. Ek din Aḵhaziyāh Bādshāh jangle ke sāth lag gayā to wuh tūt gayā aur bādshāh zamīn par gir kar bahut zaḥmī huā. Us ne qāsidoñ ko Filistī shahr Aqrūn bhej kar kahā, “Jā kar Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb se patā karen ki merī sehhat bahāl ho jāegī ki nahīn.”

³ Tab Rab ke farishte ne Iliyās Tishbī ko hukm diyā, “Uṭh, Sāmariya ke bādshāh ke qāsidoñ se milne jā. Un se pūchh, ‘Ap dariyāft karne ke lie Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb ke pās kyon jā rahe haiñ? Kyā Isrāīl meñ koī Ḳhudā nahīn hai? ⁴ Chunānche Rab farmātā hai ki ai Aḵhaziyāh, jis bistar par tū paṛā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.’ ”

Iliyās jā kar qāsidoñ se milā. ⁵ Us kā paighām sun kar qāsīd bādshāh ke pās wāpas gae. Us ne pūchhā, “Ap itnī jaldī wāpas kyon āe?” ⁶ Unhoñ ne jawāb diyā, “Ek ādmī ham se milne āyā jis ne hamen āp ke pās wāpas bhej kar āp ko yih ḵhabar pahuñchāne ko kahā, ‘Rab farmātā hai ki tū apne bāre meñ dariyāft karne ke lie apne bandoñ ko Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb ke pās kyon bhej rahā hai? Kyā Isrāīl meñ koī Ḳhudā nahīn hai? Chūnki tū ne yih kiyā hai is lie jis bistar par tū paṛā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.’ ”

⁷ Aḵhaziyāh ne pūchhā, “Yih kis qism kā ādmī thā jis ne āp se mil kar āp ko yih bāt bataī?” ⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Us ke lambe bāl the, aur kamr meñ chamṛe kī peṭī bandhī huī thī.” Bādshāh bol uṭhā, “Yih to Iliyās Tishbī thā!”

Āsmān se Āg

⁹ Fauran us ne ek afsar ko 50 faujiyon samet Iliyās ke pās bhej diyā. Jab faujī Iliyās ke pās pahuñche to wuh ek pahārī kī choṭī par baiṭhā thā. Afsar bolā, “Ai mard-e-Ḳhudā, bādshāh kahte haiñ ki nīche utar āen!” ¹⁰ Iliyās ne jawāb diyā, “Agar main mard-e-Ḳhudā hūñ to āsmān se āg nāzil ho kar āp aur āp ke 50 faujiyon ko bhasm kar de.” Fauran āsmān se āg nāzil huī aur afsar ko us ke logoñ samet bhasm kar diyā. ¹¹ Bādshāh ne ek aur afsar ko Iliyās ke pās bhej diyā. Us ke sāth bhī 50 faujī the. Us ke pās pahuñch kar afsar bolā, “Ai mard-e-Ḳhudā, bādshāh kahte haiñ ki fauran utar āen.” ¹² Iliyās ne dubārā pukārā, “Agar main mard-e-Ḳhudā hūñ to āsmān se āg nāzil ho kar āp aur āp ke 50 faujiyon ko bhasm kar de.” Fauran āsmān se Allāh kī āg nāzil huī aur afsar ko us ke 50 faujiyon samet bhasm kar diyā.

¹³ Phir bādshāh ne tīsri bār ek afsar ko 50 faujiyon ke sāth Iliyās ke pās bhej diyā. Lekin yih afsar Iliyās ke pās ūpar chaṛh āyā aur us ke sāmne ghuṭne ṭek kar iltamās karne lagā, “Ai mard-e-Ḳhudā, merī aur apne in 50 ḵhādimoñ kī jānoñ kī qadar karen. ¹⁴ Dekheñ, āg ne āsmān se nāzil ho kar pahle do afsaroñ ko un ke ādmiyon samet bhasm kar diyā hai. Lekin barāh-e-karm hamāre sāth aisā na karen. Merī jān kī qadar karen.”

¹⁵ Tab Rab ke farishte ne Iliyās se kahā, “Is se mat ḍarnā balki is ke sāth utar jā!” Chunānche Iliyās uṭhā aur afsar ke sāth utar kar bādshāh ke pās gayā. ¹⁶ Us ne bādshāh se kahā, “Rab farmātā hai, ‘Tū ne apne qāsidoñ ko Aqrūn ke dewatā Bāl-zabūb se dariyāft karne ke lie kyon bhejā? Kyā Isrāīl meñ koī Ḳhudā nahīn hai? Chūnki tū ne yih kiyā hai is lie jis bistar par tū paṛā hai us se tū kabhī nahīn uṭhne kā. Tū yaqīnan mar jāegā.’ ”

Aḵhaziyāh kī Maut

¹⁷ Waisā hī huā jaisā Rab ne Iliyās kī mārīfat farmāyā thā, Akhaziyāh mar gayā. Chūnki us kā beṭā nahīn thā is lie us kā bhāī Yahūrām Yahūdāh ke bādshāh Yūrām bin Yahūsafat kī hukūmat ke dūsre sāl meñ takhtnashīn huā. ¹⁸ Bāqī jo kuchh Akhaziyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

2

Iliyās ko Āsmān par Uṭhā Liyā Jātā Hai

¹ Phīr wuh dīn āyā jab Rab ne Iliyās ko āndhī meñ āsmān par uṭhā liyā. Us dīn Iliyās aur Ilīshā Jiljāl Shahr se rawānā ho kar safr kar rahe the. ² Rāste meñ Iliyās Ilīshā se kahne lagā, “Yihīn ṭahar jāēn, kyonki Rab ne mujhe Baitel bhejā hai.” Lekin Ilīshā ne inkār kiyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ chalte chalte Baitel pahuñch gae. ³ Nabiyoñ kā jo guroh wahān rahtā thā wuh shahr se nikal kar un se milne āyā. Ilīshā se muḥātib ho kar unhoñ ne pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki āj Rab āp ke āqā ko āp ke pās se uṭhā le jāegā?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe patā hai. Khamosh!” ⁴ Dubārā Iliyās apne sāthī se kahne lagā, “Ilīshā, yihīn ṭahar jāēn, kyonki Rab ne mujhe Yarihū bhejā hai.” Ilīshā ne jawāb diyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ chalte chalte Yarihū pahuñch gae. ⁵ Nabiyoñ kā jo guroh wahān rahtā thā us ne bhī Ilīshā ke pās ā kar us se pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki āj Rab āp ke āqā ko āp ke pās se uṭhā le jāegā?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe patā hai. Khamosh!”

⁶ Iliyās tīsri bār Ilīshā se kahne lagā, “Yihīn ṭahar jāēn, kyonki Rab ne mujhe Dariyā-e-Yardan ke pās bhejā hai.” Ilīshā ne jawāb diyā, “Rab aur āp kī hayāt kī qasam, main āp ko nahīn chhoṛūngā.”

Chunānche donoñ āge barhe. ⁷ Pachās nabī bhī un ke sāth chal paṛe. Jab Iliyās aur Ilīshā Dariyā-e-Yardan ke kināre par pahuñche to dūsre un se kuchh dūr khare ho gae. ⁸ Iliyās ne apnī chādar utār kar use lapet liyā aur us ke sāth pānī par mārā. Pānī taqsim huā, aur donoñ ādmī khushk zamīn par chalte hue dariyā meñ se guzar gae. ⁹ Dūsre kināre par pahuñch kar Iliyās ne Ilīshā se kahā, “Mere āp ke pās se uṭhā lie jāne se pahle mujhe batāēn ki āp ke lie kyā karūn?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Mujhe āp kī rūh kā dugnā hissā mīrās meñ mile.” * ¹⁰ Iliyās bolā, “Jo darḥāst āp ne kī hai use pūrā karnā mushkil hai. Agar āp mujhe us waqt dekh sakeñge jab mujhe āp ke pās se uṭhā liyā jāegā to matlab hogā ki āp kī darḥāst pūrī ho gaī hai, warnā nahīn.”

¹¹ Donoñ āpas meñ bāteñ karte hue chal rahe the ki achānak ek ātishīn rath nazar āyā jise ātishīn ghore khīnch rahe the. Rath ne donoñ ko alag kar diyā, aur Iliyās ko āndhī meñ āsmān par uṭhā liyā gayā. ¹² Yih dekh kar Ilīshā chillā uṭhā, “Hāy mere bāp, mere bāp! Isrāīl ke rath aur us ke ghore!”

Iliyās Ilīshā kī nazaron se ojhal huā to Ilīshā ne ḡham ke māre apne kapron ko phar dālā. ¹³ Iliyās kī chādar zamīn par gir gaī thī. Ilīshā use uṭhā kar Dariyā-e-Yardan ke pās wapas chalā. ¹⁴ Chādar ko pānī par mār kar wuh bolā, “Rab aur Iliyās kā Khudā kahān hai?” Pānī taqsim huā aur wuh bīch meñ se guzar gayā.

¹⁵ Yarihū se āe nabī ab tak dariyā ke maḡhribī kināre par khare the. Jab unhoñ ne Ilīshā ko apne pās āte hue dekhā to pukār uṭhe, “Iliyās kī rūh Ilīshā par ṭahrī huī hai!” Wuh us se milne gae aur aundhe muñh us ke sāmne jhuk kar ¹⁶ bole, “Hamāre 50 tāqatwar ādmī khidmat ke lie hāzir haiñ. Agar ijāzat ho to ham unheñ bhej deñge tāki wuh āp ke āqā ko talāsh karen. Ho saktā hai Rab ke Rūh ne use uṭhā kar kisī pahār yā wādī meñ rakh chhoṛā ho.”

* **2:9** Ilīshā pahlaṭhe kā hissā māng rahā hai jo dūsre wārison kī nisbat dugnā hotā hai.

Ilīshā ne manā karne kī koshish kī, “Nahīn, unheñ mat bhejnā.” ¹⁷ Lekin unhoñ ne yahān tak isrār kiyā ki ākhirkār wuh mān gayā aur kahā, “Chalo, unheñ bhej deñ.” Unhoñ ne 50 ādmiyoñ ko bhej diyā jo tīn dīn tak Iliyās kā khoj lagāte rahe. Lekin wuh kahīn nazar na āyā. ¹⁸ Himmāt hār kar wuh Yarīhū wāpas āe jahān Ilīshā ṭhahrā huā thā. Us ne kahā, “Kyā maiñ ne nahīn kahā thā ki na jāeñ?”

Ilīshā ke Mojize

¹⁹ Ek dīn Yarīhū ke ādmī Ilīshā ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Hamāre āqā, āp ḳhud dekh sakte haiñ ki is shahr meñ achchhā guzārā hotā hai. Lekin pānī ḳharāb hai, aur natīje meñ bahut dafā bachche mān ke peṭ meñ hī mar jāte haiñ.”

²⁰ Ilīshā ne hukm diyā, “Ek ḡhairistemālshudā bartan meñ namak ḍāl kar use mere pās le āeñ.” Jab bartan us ke pās lāyā gayā ²¹ to wuh use le kar shahr se niklā aur chashme ke pās gayā. Wahān us ne namak ko pānī meñ ḍāl diyā aur sāth sāth kahā, “Rab farmātā hai ki maiñ ne is pānī ko bahāl kar diyā hai. Ab se yih kabhī maut yā bachchoñ ke zāe hone kā bāis nahīn banegā.”

²² Usī lamhe pānī bahāl ho gayā. Ilīshā ke kahne ke mutābiq yih āj tak ṭhīk rahā hai.

²³ Yarīhū se Ilīshā Baitel ko wāpas chalā gayā. Jab wuh rāste par chalte hue shahr se guzar rahā thā to kuchh laṛke shahr se nikal āe aur us kā mazāq urā kar chillāne lage, “Oe ganje, idhar ā! Oe ganje, idhar ā!” ²⁴ Ilīshā muṛ gayā aur un par nazar ḍāl kar Rab ke nām meñ un par lānat bhejī. Tab do rīchhniyāñ jangal se nikal kar laṛkoñ par ṭuṭ parīñ aur kul 42 laṛkoñ ko phāṛ ḍālā.

²⁵ Iliyās āge niklā aur chalte chalte Karmil Pahār ke pās āyā. Wahān se wāpas ā kar Sāmariya pahuñch gayā.

3

Isrāīl kā Bādshāh Yūrām

¹ Akhiyab kā beṭā Yūrām Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ke 18weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 12 sāl thā aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ² Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, agarche wuh apne māñ-bāp kī nisbat kuchh behtar thā. Kyoñki us ne Bāl Dewatā kā wuh satūn dūr kar diyā jo us ke bāp ne banwāyā thā. ³ To bhī wuh Yarubiyām bin Nabāt ke un gunāhoñ ke sāth liptā rahā jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā. Wuh kabhī un se dūr na huā.

Moāb ke ḳhilāf Jang

⁴ Moāb kā bādshāh Mesā bheṛeñ rakhtā thā, aur sālānā use bheṛ ke ek lākh bachche aur ek lākh menḍhe un kī ūn samet Isrāīl ke bādshāh ko ḳharāj ke taur par adā karne parte the. ⁵ Lekin jab Akhiyab faut huā to Moāb kā bādshāh tābe na rahā.

⁶ Tab Yūrām Bādshāh ne Sāmariya se nikal kar tamām Isrāīliyoñ kī bhartī kī. ⁷ Sāth sāth us ne Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ko ittalā dī, “Moāb kā bādshāh sarkash ho gayā hai. Kyā āp mere sāth us se laṛne jāeñge?” Yahūsafat ne jawāb bhejā, “Jī, maiñ āp ke sāth jāūngā. Ham to bhāī haiñ. Merī qaum ko apnī qaum aur mere ghoṛoñ ko apne ghoṛe samjheñ. ⁸ Ham kis rāste se jāeñ?” Yūrām ne jawāb diyā, “Ham Adom ke registān se ho kar jāeñge.”

⁹ Chunāñche Isrāīl kā bādshāh Yahūdāh ke bādshāh ke sāth mil kar rawānā huā. Mulk-e-Adom kā bādshāh bhī sāth thā. Apne mansūbe ke mutābiq unhoñ ne registān kā rāstā iḳhtiyār kiyā. Lekin chūñki wuh sīdhe nahīn balki mutabādil rāste se ho kar gae is lie sāt dīn ke safr ke bād un ke pās pānī na rahā, na un ke lie, na jānwaroñ ke lie.

¹⁰ Isrāīl kā bādshāh bolā, “Hāy, Rab hameñ is lie yahān bulā lāyā hai ki ham tīnoñ bādshāhoñ ko Moāb ke hawāle kare.”

¹¹ Lekin Yahūsafat ne sawāl kiyā, “Kyā yahān Rab kā koī nabī nahīn hai jis kī mārīfat ham Rab kī marzī jān sakeñ?” Isrāīl ke bādshāh ke kisī afsar ne jawāb diyā, “Ek to hai, Ilīshā bin Sāfat jo Iliyās kā qarībī shāgird thā, wuh us ke hāthoñ par pānī ḍālne kī k̄hidmat anjām diyā kartā thā.” ¹² Yahūsafat bolā, “Rab kā kalām us ke pās hai.” Tīnoñ bādshāh Ilīshā ke pās gae.

¹³ Lekin Ilīshā ne Isrāīl ke bādshāh se kahā, “Merā āp ke sāth kyā wāstā? Agar koī bāt ho to apne mān-bāp ke nabiyōñ ke pās jāeñ.” Isrāīl ke bādshāh ne jawāb diyā, “Nahīn, ham is lie yahān āe haiñ ki Rab hī ham tīnoñ ko yahān bulā lāyā hai tāki hamēñ Moāb ke hawāle kare.” ¹⁴ Ilīshā ne kahā, “Rabbul-afwāj kī hayāt kī qasam jis kī k̄hidmat main kartā hūñ, agar Yahūdāh kā bādshāh yahān maujūd na hotā to phir main āp kā lihāz na kartā balki āp kī taraf dekhtā bhī na. Lekin main Yahūsafat kā khayāl kartā hūñ, ¹⁵ is lie kisī ko bulāeñ jo sarod bajā sake.”

Koī sarod bajāne lagā to Rab kā hāth Ilīshā par ā ṭhahrā, ¹⁶ aur us ne elān kiyā, “Rab farmātā hai ki is wādī meñ har taraf garhoñ kī khudāi karo. ¹⁷ Go tum na hawā aur na bārish dekhoge to bhī wādī pānī se bhar jāegī. Pānī itnā hogā ki tum, tumhāre rewar aur bāqī tamām jānwar pī sakeñge. ¹⁸ Lekin yih Rab ke nazdik kuchh nahīn hai, wuh Moāb ko bhī tumhāre hawāle kar degā. ¹⁹ Tum tamām qilāband aur markazī shahroñ par fatah pāoge. Tum mulk ke tamām achchhe darakhṭoñ ko kāt kar tamām chashmoñ ko band karoge aur tamām achchhe khetoñ ko pattharoñ se kharāb karoge.”

²⁰ Aglī subah taqriban us waqt jab ḡhallā kī nazar pesh kī jātī hai Mulk-e-Adom kī taraf se sailāb āyā, aur natīje meñ wādī ke tamām garhe pānī se bhar gae.

Moāb par Fatah

²¹ Itne meñ tamām Moābiyōñ ko patā chal gayā thā ki tīnoñ bādshāh ham se laṛne ā rahe haiñ. Chhoṭoñ se le kar baṛoñ tak jo bhī apnī talwār chalā saktā thā use bulā kar sarhad kī taraf bhejā gayā. ²² Subah-sawere jab Moābī laṛne ke lie taiyār hue to tulū-e-āftāb kī surkh raushnī meñ wādī kā pānī khūn kī tarah surkh nazar āyā. ²³ Moābī chillāne lage, “Yih to khūn hai! Tīnoñ bādshāhoñ ne āpas meñ laṛ kar ek dūse ko mār diyā hogā. Āo, ham un ko lūṭ leñ!”

²⁴ Lekin jab wuh Isrāīlī lashkargāh ke qarīb pahunche to Isrāīlī un par ṭuṭ parē aur unheñ mār kar bhagā diyā. Phir unhoñ ne un ke mulk meñ dākhl ho kar Moāb ko shikast dī. ²⁵ Chalthe chalthe unhoñ ne tamām shahroñ ko barbad kiyā. Jab bhī wuh kisī achchhe khet se guzare to har sipāhī ne ek patthar us par phaink diyā. Yoñ tamām khet pattharoñ se bhar gae. Isrāīliyōñ ne tamām chashmoñ ko bhī band kar diyā aur har achchhe darakhṭ ko kāt ḍalā.

Ākhir meñ sirf Qīr-harāsāt qāym rahā. Lekin falākhan chalāne wāle us kā muhāsarā karke us par hamlā karne lage. ²⁶ Jab Moāb ke bādshāh ne jān liyā ki main shikast khā rahā hūñ to us ne talwāroñ se lais 700 ādmiyōñ ko apne sāth liyā aur Adom ke bādshāh ke qarīb dushman kā muhāsarā toṛ kar nikalne kī koshish kī, lekin befāydā. ²⁷ Phir us ne apne pahlaṭhe ko jise us ke bād bādshāh bananā thā le kar fasīl par apne dewatā ke lie qurbān karke jalā diyā. Tab Isrāīliyōñ par baṛā ḡhazab nāzil huā, aur wuh shahr ko chhoṛ kar apne mulk wāpas chale gae.

4

Ilīshā aur Bewā kā Tel

¹ Ek dīn ek bewā Ilīshā ke pās āi jis kā shauhar jab zindā thā nabiyōñ ke guroh meñ shāmil thā. Bewā chīkhti-chillātī Ilīshā se muḡhātīb huī, “Āp jānte haiñ ki merā shauhar jo āp kī k̄hidmat kartā thā Allāh kā k̄hauf māntā thā. Ab jab wuh faut ho

gayā hai to us kā ek sāhūkār ā kar dhamkī de rahā hai ki agar qarz adā na kiyā gayā to main tere do beṭon ko ghulām banā kar le jāūngā.”

² Ilīshā ne pūchhā, “Main kis tarah āp kī madad karūn? Batāen, ghar mein āp ke pās kyā hai?” Bewā ne jawāb diyā, “Kuchh nahīn, sirf zaitūn ke tel kā chhoṭā-sā bartan.” ³ Ilīshā bolā, “Jāen, apnī tamām paṛosanoṅ se khālī bartan māngen. Lekin dhyān rakheṅ ki thoṛe bartan na hoṅ!” ⁴ Phir apne beṭon ke sāth ghar mein jā kar darwāze par kundī lagāen. Tel kā apnā bartan le kar tamām khālī bartanoṅ mein tel undeltī jāen. Jab ek bhar jāe to use ek taraf rakh kar dūsre ko bharnā shurū karen.”

⁵ Bewā ne jā kar aisā hī kiyā. Wuh apne beṭon ke sāth ghar mein gāi aur darwāze par kundī lagāi. Beṭe use khālī bartan dete gae aur mān un mein tel undeltī gāi. ⁶ Bartanoṅ mein tel ḍalte ḍalte sab labālab bhar gae. Mān bolī, “Mujhe ek aur bartan de do” to ek larke ne jawāb diyā, “Aur koī nahīn hai.” Tab tel kā silsilā ruk gayā.

⁷ Jab bewā ne mard-e-Khudā ke pās jā kar use ittālā dī to Ilīshā ne kahā, “Ab jā kar tel ko bech deṅ aur karze ke paise adā karen. Jo bach jāe use āp aur āp ke beṭe apnī zarūriyāt pūrī karne ke lie istemāl kar sakte haiṅ.”

Ilīshā Shūnīm mein Larke ko Zindā Kar Detā Hai

⁸ Ek din Ilīshā Shūnīm gayā. Wahān ek amīr aurat rahtī thī jis ne zabardastī use apne ghar biṭhā kar khānā khilāyā. Bād mein jab kabhī Ilīshā wahān se guzartā to wuh khāne ke lie us aurat ke ghar ṭhahar jātā. ⁹ Ek din aurat ne apne shauhar se bāt kī, “Main ne jān liyā hai ki jo ādmī hamāre hān ātā rahtā hai wuh Allāh kā muqaddas paighambar hai. ¹⁰ Kyon na ham us ke lie chhat par chhoṭā-sā kamrā banā kar us mein chārpāi, mez, kursī aur shamādān rakheṅ. Phir jab bhī wuh hamāre pās āe to wuh us mein ṭhahar saktā hai.”

¹¹ Ek din jab Ilīshā āyā to wuh apne kamre mein jā kar bistar par let gayā. ¹² Us ne apne naukar Jaiḥāzī se kahā, “Shūnīmī mezbān ko bulā lāo.” Jab wuh ā kar us ke sāmne kharī huī ¹³ to Ilīshā ne Jaiḥāzī se kahā, “Use batā denā ki āp ne hamāre lie bahut taklīf uṭhāi hai. Ab ham āp ke lie kyā kuchh karen? Kyā ham bādshāh yā fauj ke kamāndār se bāt karke āp kī sifārish karen?” Aurat ne jawāb diyā, “Nahīn, is kī zarūrat nahīn. Main apne hī logoṅ ke darmiyān rahtī hūn.”

¹⁴ Bād mein Ilīshā ne Jaiḥāzī se bāt kī, “Ham us ke lie kyā karen?” Jaiḥāzī ne jawāb diyā, “Ek bāt to hai. Us kā koī beṭā nahīn, aur us kā shauhar kāfī būrhā hai.” ¹⁵ Ilīshā bolā, “Use wāpas bulāo.” Aurat wāpas ā kar darwāze mein kharī ho gāi. Ilīshā ne us se kahā, ¹⁶ “Agle sāl isī waqt āp kā apnā beṭā āp kī god mein hogā.” Shūnīmī aurat ne etarāz kiyā, “Nahīn nahīn, mere āqā. Mard-e-Khudā aisī bāteṅ karke apnī khādīmā ko jhūṭī tasallī mat deṅ.”

¹⁷ Lekin aisā hī huā. Kuchh der ke bād aurat kā pānw bhārī ho gayā, aur ain ek sāl ke bād us ke hān beṭā paidā huā. Sab kuchh waisā hī huā jaisā Ilīshā ne kahā thā. ¹⁸ Bachchā parwān chaṛhā, aur ek din wuh ghar se nikal kar khet mein apne bāp ke pās gayā jo fasal kī kaṭāi karne wāloṅ ke sāth kām kar rahā thā. ¹⁹ Achānak larke chīkhne lagā, “Hāy merā sar, hāy merā sar!” Bāp ne kisī mulāzim ko batāyā, “Larke ko uṭhā kar mān ke pās le jāo.” ²⁰ Naukar use uṭhā kar le gayā, aur wuh apnī mān kī god mein baiṭhā rahā. Lekin dopahar ko wuh mar gayā.

²¹ Mān larke kī lāsh ko le kar chhat par chaṛh gāi. Mard-e-Khudā ke kamre mein jā kar us ne use us ke bistar par liṭā diyā. Phir darwāze ko band karke wuh bāhar niklī ²² aur apne shauhar ko bulwā kar kahā, “Zarā ek naukar aur ek gadhī mere pās bhej deṅ. Mujhe fauran mard-e-Khudā ke pās jānā hai. Main jald hī wāpas ā jāūngī.” ²³ Shauhar ne hairān ho kar pūchhā, “Āj us ke pās kyon jānā hai? Na to Nae Chānd kī Īd hai, na Sabat kā din.” Bīwī ne kahā, “Sab khairiyat hai.” ²⁴ Gadhī par zīn kas

kar us ne naukar ko hukm diyā, “Gadhī ko tez chalā tāki ham jaldī pahuñch jāen. Jab maiñ kahūngī tab hī ruknā hai, warnā nahīn.”

²⁵ Chalthe chalte wuh Karmil Pahār ke pās pahuñch gae jahān mard-e-Ḳhudā Ilīshā thā. Use dūr se dekh kar Ilīshā Jaihāzī se kahne lagā, “Dekho, Shūnīm kī aurat ā rahī hai! ²⁶ Bhāg kar us ke pās jāo aur pūchho ki kyā āp, āp kā shauhar aur bachchā ṭhīk haiñ?” Jaihāzī ne jā kar us kā hāl pūchhā to aurat ne jawāb diyā, “Jī, sab ṭhīk hai.” ²⁷ Lekin jyon hī wuh pahār ke pās pahuñch gaī to Ilīshā ke sāmne gir kar us ke pānwoñ se chimaṭ gaī. Yih dekh kar Jaihāzī use haṭāne ke lie qarīb āyā, lekin mard-e-Ḳhudā bolā, “Chhoṛ do! Koī bāt ise bahut taklīf de rahī hai, lekin Rab ne wajah mujh se chhupāe rakhī hai. Us ne mujhe is ke bāre meñ kuchh nahīn batāyā.”

²⁸ Phir Shūnīmī aurat bol uṭhī, “Mere āqā, kyā maiñ ne āp se beṭe kī darḳhāst kī thī? Kyā maiñ ne nahīn kahā thā ki mujhe ḡhalat ummīd na dilāen?” ²⁹ Tab Ilīshā ne naukar ko hukm diyā, “Jaihāzī, safr ke lie kamarbastā ho kar merī lāṭhī ko le lo aur bhāg kar Shūnīm pahuñcho. Agar rāste meñ kisī se milo to use salām tak na karnā, aur agar koī salām kahe to use jawāb mat denā. Jab wahān pahuñchoge to merī lāṭhī laṛke ke chehre par rakh denā.” ³⁰ Lekin māñ ne etarāz kiyā, “Rab kī aur āp kī hayāt kī qasam, āp ke baḡhair maiñ ghar wāpas nahīn jāūngī.”

Chunāñche Ilīshā bhī uṭhā aur aurat ke pīchhe pīchhe chal paṛā. ³¹ Jaihāzī bhāg bhāg kar un se pahle pahuñch gayā aur lāṭhī ko laṛke ke chehre par rakh diyā. Lekin kuchh na huā. Na koī āwāz sunāī dī, na koī harkat huī. Wuh Ilīshā ke pās wāpas āyā aur bolā, “Laṛkā abhī tak murdā hī hai.”

³² Jab Ilīshā pahuñch gayā to laṛkā ab tak murdā hālat meñ us ke bistar par paṛā thā. ³³ Wuh akelā hī andar gayā aur darwāze par kundī lagā kar Rab se duā karne lagā. ³⁴ Phir wuh laṛke par leṭ gayā, yon ki us kā muñh bachche ke muñh se, us kī āñkheñ bachche kī āñkhoñ se aur us ke hāth bachche ke hāthoñ se lag gae. Aur jyon hī wuh laṛke par jhuk gayā to us kā jism garm hone lagā. ³⁵ Ilīshā kharā huā aur ghar meñ idhar-udhar phirne lagā. Phir wuh ek aur martabā laṛke par leṭ gayā. Is dafā laṛke ne sāt bār chhīnkeñ mār kar apnī āñkheñ khol dīn.

³⁶ Ilīshā ne Jaihāzī ko āwāz de kar kahā, “Shūnīmī aurat ko bulā lāo.” Wuh kamre meñ dākhil huī to Ilīshā bolā, “Aen, apne beṭe ko uṭhā kar le jāen.” ³⁷ Wuh āī aur Ilīshā ke sāmne aundhe muñh jhuk gaī, phir apne beṭe ko uṭhā kar kamre se bāhar chalī gaī.

Ilīshā Zahrīle Sālan ko Khāne ke Qābil Banā Detā Hai

³⁸ Ilīshā Jiljāl ko lauṭ āyā. Un dinoñ meñ mulk kāl kī girift meñ thā. Ek dīn jab nabiyon kā guroh us ke sāmne baiṭhā thā to us ne apne naukar ko hukm diyā, “Baṛī deg le kar nabiyon ke lie kuchh pakā lo.”

³⁹ Ek ādmī bāhar nikal kar khule maidān meñ kaddū ḍhūñḍne gayā. Kahīn ek bel nazar āī jis par kaddū jaisī koī sabzī lagī thī. In kadduoñ se apnī chādar bhar kar wuh wāpas āyā aur unheñ kāt kāt kar deg meñ ḍāl diyā, hālāñki kisī ko bhī mālūm nahīn thā ki kyā chīz hai.

⁴⁰ Sālan pak kar nabiyon meñ taqsim huā. Lekin use chakhte hī wuh chīkhne lage, “Mard-e-Ḳhudā, sālan meñ zahr hai! Ise khā kar bandā mar jāegā.” Wuh use bilkul na khā sake. ⁴¹ Ilīshā ne hukm diyā, “Mujhe kuchh maidā lā kar deñ.” Phir use deg meñ ḍāl kar bolā, “Ab ise logoñ ko khilā deñ.” Ab khānā khāne ke qābil thā aur unheñ nuqsān na pahuñchā sakā.

100 Ādmiyon ke lie Khānā

⁴² Ek aur mauqe par kisī ādmī ne Bāl-salīsā se ā kar mard-e-Ḳhudā ko naī fasal ke jau kī 20 roṭiyāñ aur kuchh anāj de diyā. Ilīshā ne Jaihāzī ko hukm diyā, “Ise logoñ ko khilā do.”

⁴³ Jaihāzī hairān ho kar bolā, “Yih kaise mumkin hai? Yih to 100 ādmiyoñ ke lie kāfī nahīn hai.” Lekin Ilīshā ne isrār kiya, “Ise logoñ meñ taqsim kar do, kyonki Rab farmātā hai ki wuh jī bhar kar khāenge balki kuchh bach bhī jāegā.”

⁴⁴ Aur aisā hī huā. Jab naukar ne ādmiyoñ meñ khānā taqsim kiya to unhoñ ne jī bhar kar khāyā, balki kuchh khānā bach bhī gayā. Waisā hī huā jaisā Rab ne farmāyā thā.

5

Nāmān kī Shifā

¹ Us waqt Shām kī fauj kā kamāndar Nāmān thā. Bādshāh us kī bahut qadar kartā thā, aur dūsre bhī us kī khās izzat karte the, kyonki Rab ne us kī mārifat Shām ke dushmanoñ par fatah baḥshī thī. Lekin zabardast faujī hone ke bāwujūd wuh sangīn jildī bīmārī kā marīz thā. ² Nāmān ke ghar meñ ek Isrāīlī laṛkī rahtī thī. Kisī waqt jab Shām ke faujiyoñ ne Isrāīl par chhāpā mārā thā to wuh use giriftār karke yahān le āe the. Ab laṛkī Nāmān kī bīwī kī khidmat kartī thī. ³ Ek dīn us ne apnī mālikan se bāt kī, “Kāsh merā āqā us nabī se milne jātā jo Sāmariya meñ rahtā hai. Wuh use zarūr shifā detā.”

⁴ Yih sun kar Nāmān ne bādshāh ke pās jā kar laṛkī kī bāt dohrāī. ⁵ Bādshāh bolā, “Zarūr jāen aur us nabī se milēn. Maiñ āp ke hāth Isrāīl ke bādshāh ko sifārishī khat bhej dūngā.” Chunānche Nāmān rawānā huā. Us ke pās taqriban 340 kilogrām chāndī, 68 kilogrām sonā aur 10 qīmtī sūṭ the. ⁶ Jo khat wuh sāth le kar gayā us meñ likhā thā, “Jo ādmī āp ko yih khat pahuñchā rahā hai wuh merā khādim Nāmān hai. Maiñ ne use āp ke pās bhejā hai tāki āp use us kī jildī bīmārī se shifā den.”

⁷ Khat parh kar Yūrām ne ranjish ke māre apne kapre phāre aur pukārā, “Is ādmī ne marīz ko mere pās bhej diyā hai tāki maiñ use shifā dūn! Kyā maiñ Allāh hūn ki kisī ko jān se mārūn yā use zindā karūn? Ab ghaur karen aur dekhen ki wuh kis tarah mere sāth jhagaṛne kā mauqā dhūnd rahā hai.”

⁸ Jab Ilīshā ko khabar milī ki bādshāh ne ghabrā kar apne kapre phār lie haiñ to us ne Yūrām ko paighām bhejā, “Āp ne apne kapre kyon phār lie? Ādmī ko mere pās bhej den to wuh jān legā ki Isrāīl meñ nabī hai.”

⁹ Tab Nāmān apne rath par sawār Ilīshā ke ghar ke darwāze par pahuñch gayā. ¹⁰ Ilīshā khud na niklā balki kisī ko bāhar bhej kar itālā dī, “Jā kar sāt bār Dariyā-e-Yardan meñ nahā leñ. Phir āp ke jism ko shifā milegī aur āp pāk-sāf ho jāenge.”

¹¹ Yih sun kar Nāmān ko ghussā āyā aur wuh yih kah kar chalā gayā, “Maiñ ne sochā ki wuh kam az kam bāhar ā kar mujh se milegā. Honā yih chāhie thā ki wuh mere sāmne khare ho kar Rab apne Khudā kā nām pukārtā aur apnā hāth bīmār jagah ke ūpar hilā hilā kar mujhe shifā detā. ¹² Kyā Damishq ke dariyā Abānā aur Farfar tamām Isrāīlī dariyāoñ se behtar nahīn haiñ? Agar nahāne kī zarūrat hai to maiñ kyon na un meñ nahā kar pāk-sāf ho jāūn?”

Yoñ burburāte hue wuh bare ghusse meñ chalā gayā. ¹³ Lekin us ke mulāzimoñ ne use samjhāne kī koshish kī. “Hamāre āqā, agar nabī āp se kisī mushkil kām kā taqāzā kartā to kyā āp wuh karne ke lie taiyār na hote? Ab jabki us ne sirf yih kahā hai ki nahā kar pāk-sāf ho jāen to āp ko yih zarūr karnā chāhie.” ¹⁴ Ākhirkār Nāmān mān gayā aur Yardan kī Wādī meñ utar gayā. Dariyā par pahuñch kar us ne sāt bār us meñ dubkī lagāī aur wāqāī us kā jism laṛke ke jism jaisā sehatmand aur pāk-sāf ho gayā.

¹⁵ Tab Nāmān apne tamām mulāzimoñ ke sāth mard-e-Khudā ke pās wāpas gayā. Us ke sāmne khare ho kar us ne kahā, “Ab maiñ jān gayā hūn ki Isrāīl ke Khudā ke siwā pūrī duniyā meñ Khudā nahīn hai. Zarā apne khādim se tohfā qabūl karen.”

¹⁶ Lekin Ilīshā ne inkār kiya, “Rab kī hayāt kī qasam jis kī khidmat maiñ kartā hūn,

main kuchh nahīn lūngā.” Nāmān isrār kartā rahā, to bhī wuh kuchh lene ke lie taiyār na huā.

¹⁷ Ākhirkār Nāmān mān gayā. Us ne kahā, “Thīk hai, lekin mujhe zarā ek kām karne kī ijāzat deñ. Main yahān se itnī miṭṭī apne ghar le jānā chāhtā hūn jitnī do khachchar uṭhā kar le jā sakte haiñ. Kyonki āindā main us par Rab ko bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyān chaṛhānā chāhtā hūn. Ab se main kisī aur mābūd ko qurbāniyān pesh nahīn karūngā. ¹⁸ Lekin Rab mujhe ek bāt ke lie muāf kare. Jab merā bādshāh pūjā karne ke lie Rimmon ke mandir meñ jātā hai to mere bāzū kā sahārā letā hai. Yon mujhe bhī us ke sāth jhuk jānā partā hai jab wuh but ke sāmne aundhe muñh jhuk jātā hai. Rab merī yih harkat muāf kar de.”

¹⁹ Ilīshā ne jawāb diyā, “Salāmatī se jāeñ.”

Jaiḥāzī kā Lālach

Nāmān rawānā huā ²⁰ to kuchh der ke bād Ilīshā kā naukār Jaiḥāzī sochne lagā, “Mere āqā ne Shām ke is bande Nāmān par had se zyādā narmdilī kā izhār kiya hai. Chāhie to thā ki wuh us ke tohfe qabūl kar letā. Rab kī hayāt kī qasam, main us ke pīchhe dauṛ kar kuchh na kuchh us se le lūngā.”

²¹ Chunāñche Jaiḥāzī Nāmān ke pīchhe bhāgā. Jab Nāmān ne use dekhā to wuh rath se utar kar Jaiḥāzī se milne gayā aur pūchhā, “Kyā sab khairiyat hai?” ²² Jaiḥāzī ne jawāb diyā, “Jī, sab khairiyat hai. Mere āqā ne mujhe āp ko ittalā dene bhejā hai ki abhī abhī nabiyon ke guroh ke do jawān Ifrāīm ke pahārī ilāqe se mere pās āe haiñ. Mehrbānī karke unheñ 34 kilogrām chāndī aur do qimtī sūṭ de deñ.” ²³ Nāmān bolā, “Zarūr, balki 68 kilogrām chāndī le leñ.” Is bāt par wuh bazīd rahā. Us ne 68 kilogrām chāndī boriyon meñ lapeṭ lī, do sūṭ chun lie aur sab kuchh apne do naukaron ko de diyā tāki wuh sāmān Jaiḥāzī ke āge āge le chaleñ.

²⁴ Jab wuh us pahār ke dāman meñ pahunchē jahān Ilīshā rahtā thā to Jaiḥāzī ne sāmān naukaron se le kar apne ghar meñ rakh chhoṛā, phir donoñ ko ruḁhsat kar diyā. ²⁵ Phir wuh jā kar Ilīshā ke sāmne khaṛā ho gayā. Ilīshā ne pūchhā, “Jaiḥāzī, tum kahān se āe ho?” Us ne jawāb diyā, “Main kahīn nahīn gayā thā.”

²⁶ Lekin Ilīshā ne etarāz kiya, “Kyā merī rūh tumhāre sāth nahīn thī jab Nāmān apne rath se utar kar tum se milne āyā? Kyā āj chāndī, kapṛe, zaitūn aur angūr ke bāgh, bheṛ-bakriyān, gāy-bail, naukār aur naukārāniyān hāsīl karne kā waqt thā?” ²⁷ Ab Nāmān kī jildī bīmārī hameshā tak tumheñ aur tumhārī aulād ko lagī rahegi.”

Jab Jaiḥāzī kamre se niklā to jildī bīmārī use lag chukī thī. Wuh barf kī tarah safed ho gayā thā.

6

Kulhārī kā Lohā Pānī kī Sataḥ par Tairtā Hai

¹ Ek dīn kuchh nabī Ilīshā ke pās ā kar shikāyat karne lage, “Jis tang jagah par ham āp ke pās ā kar ṭhahre haiñ us meñ hamāre lie rahnā mushkil hai. ² Kyon na ham Dariyā-e-Yardan par jāeñ aur har ādmī wahān se shahtīr le āe tāki ham rahne kī naī jagah banā sakeñ.” Ilīshā bolā, “Thīk hai, jāeñ.” ³ Kisī ne guzārish kī, “Barāh-e-karm hamāre sāth chaleñ.” Nabī rāzī ho kar ⁴ un ke sāth rawānā huā.

Dariyā-e-Yardan ke pās pahunchte hī wuh darakht kātne lage. ⁵ Kātte kātte achānak kisī kī kulhārī kā lohā pānī meñ gir gayā. Wuh chillā uṭhā, “Hāy mere āqā! Yih merā nahīn thā, main ne to use kisī se udhār liya thā.” ⁶ Ilīshā ne sawāl kiya, “Lohā kahān pānī meñ girā?” Ādmī ne use jagah dikhāi to nabī ne kisī darakht se shākh kāt kar pānī meñ phaiñk dī. Achānak lohā pānī kī sataḥ par ā kar tairne lagā. ⁷ Ilīshā bolā, “Ise pānī se nikāl lo!” Ādmī ne apnā hāth barhā kar lohe ko pakar liya.

Shām ke Jangī Mansūbe Ilīshā ke bāis Nākām Rahte Haiñ

⁸ Shām aur Isrāīl ke darmiyān jang thī. Jab kabhī bādshāh apne afsarōñ se mashwarā karke kahtā, “Ham fulāñ fulāñ jagah apnī lashkargāh lagā leñge” ⁹ to fauran mard-e-Khudā Isrāīl ke bādshāh ko āgāh kartā, “Fulāñ jagah se mat guzarnā, kyonki Shām ke faujī wahāñ ghāt meñ baiṭhe haiñ.” ¹⁰ Tab Isrāīl kā bādshāh apne logōñ ko mazkūrā jagah par bhejtā aur wahāñ se guzarne se muhtāt rahtā thā. Aisā na sirf ek yā do dafā balki kāī martabā huā.

¹¹ Ākhirkār Shām ke bādshāh ne bahut ranjīdā ho kar apne afsarōñ ko bulāyā aur pūchhā, “Kyā koī mujhe batā saktā hai ki ham meñ se kaun Isrāīl ke bādshāh kā sāth detā hai?” ¹² Kisī afsar ne jawāb diyā, “Mere āqā aur bādshāh, ham meñ se koī nahīñ hai. Maslā yih hai ki Isrāīl kā nabī Ilīshā Isrāīl ke bādshāh ko wuh bāteñ bhī batā detā hai jo āp apne sone ke kamre meñ bayān karte haiñ.” ¹³ Bādshāh ne hukm diyā, “Jāeñ, us kā patā karen tākī ham apne faujiyōñ ko bhej kar use pakar leñ.”

Bādshāh ko ittalā dī gāī ki Ilīshā Dūtāin nāmī shahr meñ hai. ¹⁴ Us ne fauran ek baṛī fauj rathōñ aur ghorōñ samet wahāñ bhej dī. Unhoñ ne rāt ke waqt pahuñch kar shahr ko gher liyā. ¹⁵ Jab Ilīshā kā naukār subah-sawere jāg uṭhā aur ghar se niklā to kyā dekhtā hai ki pūrā shahr ek baṛī fauj se ghirā huā hai jis meñ rath aur ghorē bhī shāmil haiñ. Us ne Ilīshā se kahā, “Hāy mere āqā, ham kyā karen?” ¹⁶ Lekin Ilīshā ne use tasallī dī, “Daro mat! Jo hamāre sāth haiñ wuh un kī nisbat kahīñ zyādā haiñ jo dushman ke sāth haiñ.” ¹⁷ Phir us ne duā kī, “Ai Rab, naukār kī āñkheñ khol tākī wuh dekh sake.” Rab ne Ilīshā ke naukār kī āñkheñ khol dīñ to us ne dekhā ki pahār par Ilīshā ke irdgird ātishīñ ghorē aur rath phaile hue haiñ.

¹⁸ Jab dushman Ilīshā kī taraf baṛhne lagā to us ne duā kī, “Ai Rab, in ko andhā kar de!” Rab ne Ilīshā kī sunī aur unheñ andhā kar diyā. ¹⁹ Phir Ilīshā un ke pās gayā aur kahā, “Yih rāstā sahīh nahīñ. Āp ḡhalat shahr ke pās pahuñch gae haiñ. Mere pīchhe ho leñ to maiñ āp ko us ādmī ke pās pahuñchā dūngā jise āp dhūnd rahe haiñ.” Yih kah kar wuh unheñ Sāmariya le gayā.

²⁰ Jab wuh shahr meñ dākhil hue to Ilīshā ne duā kī, “Ai Rab, faujiyōñ kī āñkheñ khol de tākī wuh dekh sakeñ.” Tab Rab ne un kī āñkheñ khol dīñ, aur unheñ mālūm huā ki ham Sāmariya meñ phañs gae haiñ.

²¹ Jab Isrāīl ke bādshāh ne apne dushmanōñ ko dekhā to us ne Ilīshā se pūchhā, “Mere bāp, kyā maiñ unheñ mār dūñ? Kyā maiñ unheñ mār dūñ?” ²² Lekin Ilīshā ne manā kiyā, “Aisā mat karen. Kyā āp apne jangī qaidiyōñ ko mār dete haiñ? Nahīñ, unheñ khānā khilāeñ, pānī pilāeñ aur phir un ke mālīk ke pās wāpas bhej deñ.”

²³ Chunāñche bādshāh ne un ke lie baṛī ziyāfat kā ehtimām kiyā aur khāne-pīne se fāriḡh hone par unheñ un ke mālīk ke pās wāpas bhej diyā. Is ke bād Isrāīl par Shām kī taraf se lūṭ-mār ke chhāpe band ho gae.

Sāmariya kā Muhāsarā

²⁴ Kuchh der ke bād Shām kā bādshāh Bin-hadad apnī pūrī fauj jamā karke Isrāīl par chaṛh āyā aur Sāmariya kā muhāsarā kiyā. ²⁵ Natīje meñ shahr meñ shadīd kāl paṛā. Ākhīr meñ gadhe kā sar chāñdī ke 80 sikkoñ meñ aur kabūtar kī muṭṭhī-bhar bīṭ chāñdī ke 5 sikkoñ meñ miltī thī.

²⁶ Ek din Isrāīl kā bādshāh Yūrām shahr kī fasīl par sair kar rahā thā to ek aurat ne us se iltamās kī, “Ai mere āqā aur bādshāh, merī madad kijie.” ²⁷ Bādshāh ne jawāb diyā, “Agar Rab āp kī madad nahīñ kartā to maiñ kis tarah āp kī madad karūñ? Na maiñ gāhne kī jagah jā kar āp ko anāj de saktā hūñ, na angūr kā ras nikālne kī jagah jā kar āp ko ras pahuñchā saktā hūñ. ²⁸ Phir bhī mujhe batāeñ, maslā kyā hai?” Aurat bolī, “Is aurat ne mujh se kahā thā, ‘Āeñ, āj āp apne beṭe ko qurbān karen tākī ham use khā leñ, to phir kal ham mere beṭe ko khā leñge.’” ²⁹ Chunāñche ham ne

mere beṭe ko pakā kar khā liyā. Agle din main ne us se kahā, ‘Ab apne beṭe ko de deñ tāki use bhī khā leñ.’ Lekin us ne use chhupāe rakhā.”

³⁰ Yih sun kar bādshāh ne ranjish ke māre apne kapre phāṛ ḍāle. Chūnki wuh abhī tak fasīl par kharā thā is lie sab logoñ ko nazar āyā ki kaproñ ke nīche wuh tāt pahne hue thā. ³¹ Us ne pukārā, “Allāh mujhe saḡht sazā de agar main Ilīshā bin Sāfat kā āj hī sar qalam na karūñ!”

³² Us ne ek ādmī ko Ilīshā ke pās bhejā aur khud bhī us ke pīchhe chal parā. Ilīshā us waqt ghar meñ thā, aur shahr ke buzurg us ke pās baiṭhe the. Bādshāh kā qāsīd abhī rāste meñ thā ki Ilīshā buzurgoñ se kahne lagā, “Ab dhyān karen, is qātil bādshāh ne kisī ko merā sar qalam karne ke lie bhej diyā hai. Use andar āne na deñ balki darwāze par kuñḍī lagāeñ. Us ke pīchhe pīchhe us ke mālik ke qadmoñ kī āhaṭ bhī sunāi de rahī hai.”

³³ Ilīshā abhī bāt kar hī rahā thā ki qāsīd pahuñch gayā aur us ke pīchhe bādshāh bhī. Bādshāh bolā, “Rab hī ne hamēñ is musībat meñ phaṅsā diyā hai. Main mazīd us kī madad ke intazār meñ kyoñ rahūñ?”

7

¹ Tab Ilīshā bolā, “Rab kā farmān sunēñ! Rab farmātā hai ki kal isī waqt shahr ke darwāze par sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāñḍī ke ek sikke ke lie bikegā.” ² Jis afsar ke bāzū kā sahārā bādshāh letā thā wuh mard-e-Ḳhudā kī bāt sun kar bol uṭhā, “Yih nāmumkin hai, khāh Rab āsmān ke darīche kyoñ na khol de.” Ilīshā ne jawāb diyā, “Āp apnī āñkhoñ se is kā mushāhadā karenge, lekin khud us meñ se kuchh na khāenge.”

Shām ke Faujī Farār Ho Jāte Haiñ

³ Shahr se bāhar darwāze ke qarīb koṛh ke chār marīz baiṭhe the. Ab yih ādmī ek dūsre se kahne lage, “Ham yahāñ baiṭh kar maut kā intazār kyoñ karen? ⁴ Shahr meñ kāl hai. Agar us meñ jāeñ to bhūke mar jāenge, lekin yahāñ rahne se bhī koī farq nahīñ partā. To kyoñ na ham Shām kī lashkargāh meñ jā kar apne āp ko un ke hawāle karen. Agar wuh hamēñ zindā rahne deñ to achchhā rahegā, aur agar wuh hamēñ qatl bhī kar deñ to koī farq nahīñ paregā. Yahāñ rah kar bhī hamēñ marnā hī hai.”

⁵ Shām ke dhundalke meñ wuh rawānā hue. Lekin jab lashkargāh ke kināre tak pahuñche to ek bhī ādmī nazar na āyā. ⁶ Kyoñki Rab ne Shām ke faujiyoñ ko rathoñ, ghoṛoñ aur ek baṛī fauj kā shor sunā diyā thā. Wuh ek dūsre se kahne lage, “Isrāīl ke bādshāh ne Hittī aur Misrī bādshāhoñ ko ujrat par bulāyā tāki wuh ham par hamlā karen!” ⁷ Dar ke māre wuh shām ke dhundalke meñ farār ho gae the. Un ke khaime, ghoṛe, gadhe balki pūrī lashkargāh pīchhe rah gaī thī jabki wuh apnī jān bachāne ke lie bhāg gae the.

⁸ Jab koṛhī lashkargāh meñ dākhil hue to unhoñ ne ek khaime meñ jā kar jī bhar kar khānā khāyā aur mai pī. Phir unhoñ ne sonā, chāñḍī aur kapre uṭhā kar kahīñ chhupā die. Wuh wāpas ā kar kisī aur khaime meñ gae aur us kā sāmān jamā karke use bhī chhupā diyā. ⁹ Lekin phir wuh āpas meñ kahne lage, “Jo kuchh ham kar rahe haiñ ṭhīk nahīñ. Āj khushī kā din hai, aur ham yih khushkhabrī dūsroñ tak nahīñ pahuñchā rahe. Agar ham subah tak intazār karen to qusūrwar ṭhahreñge. Āeñ, ham fauran wāpas jā kar bādshāh ke gharāne ko ittalā deñ.”

¹⁰ Chunāñche wuh shahr ke darwāze ke pās gae aur pahredāroñ ko āwāz de kar unheñ sab kuchh sunāyā, “Ham Shām kī lashkargāh meñ gae to wahāñ na koī dikhāi diyā, na kisī kī āwāz sunāi dī. Ghoṛe aur gadhe bandhe hue the aur khaime tartīb se kharē the, lekin ādmī ek bhī maujūd nahīñ thā!”

¹¹ Darwāze ke pahredāroṇ ne āwāz de kar dūsroṇ ko khabar pahuñchāi to shahr ke andar bādshāh ke gharāne ko ittālā dī gaī. ¹² Go rāt kā waqt thā to bhī bādshāh ne uṭh kar apne afsaroṇ ko bulāyā aur kahā, “Main āp ko batātā hūn ki Shām ke faujī kyā kar rahe haiṇ. Wuh to khūb jānte haiṇ ki ham bhūke mar rahe haiṇ. Ab wuh apnī lashkargāh ko chhoṛ kar khule maidān meṇ chhup gae haiṇ, kyonki wuh samajhte haiṇ ki Isrāīlī khālī lashkargāh ko dekh kar shahr se zarūr nikleṅge aur phir ham unheṇ zindā pakar kar shahr meṇ dākhl ho jāeṅge.”

¹³ Lekin ek afsar ne mashwarā diyā, “Behtar hai ki ham chand ek ādmiyoṇ ko pāñch bache hue ghoṛoṇ ke sāth lashkargāh meṇ bhejeṇ. Agar wuh pakare jāeṇ to koī bāt nahīṇ. Kyonki agar wuh yahān raheṇ to phir bhī unheṇ hamāre sāth marnā hī hai.”

¹⁴ Chunāñche do rathoṇ ko ghoṛoṇ samet taiyār kiyā gayā, aur bādshāh ne unheṇ Shām kī lashkargāh meṇ bhej diyā. Rathbānoṇ ko us ne hukm diyā, “Jāeṇ aur patā kareṇ ki kyā huā hai.” ¹⁵ Wuh rawānā hue aur Shām ke faujiyoṇ ke pīchhe pīchhe chalne lage. Rāste meṇ har taraf kapre aur sāmān bikhrā parā thā, kyonki faujiyoṇ ne bhāgte bhāgte sab kuchh phaiṅk kar rāste meṇ chhoṛ diyā thā. Isrāīlī rathsawār Dariyā-e-Yardan tak pahuñche aur phir bādshāh ke pās wāpas ā kar sab kuchh kah sunāyā.

¹⁶ Tab Sāmariya ke bāshinde shahr se nikal āe aur Shām kī lashkargāh meṇ jā kar sab kuchh lūṭ liyā. Yoṇ wuh kuchh pūrā huā jo Rab ne farmāyā thā ki sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāndī ke ek sikke ke lie bikegā.

¹⁷ Jis afsar ke bāzū kā sahārā bādshāh letā thā use us ne darwāze kī nigarānī karne ke lie bhej diyā thā. Lekin jab log bāhar nikle to afsar un kī zad meṇ ā kar un ke pairoṇ tale kuchlā gayā. Yoṇ waisā hī huā jaisā mard-e-Ḳhudā ne us waqt kahā thā jab bādshāh us ke ghar āyā thā. ¹⁸ Kyonki Ilīshā ne bādshāh ko batāyā thā, “Kal isī waqt shahr ke darwāze par sārhe 5 kilogrām behtarīn maidā aur 11 kilogrām jau chāndī ke ek sikke ke lie bikegā.” ¹⁹ Afsar ne etarāz kiyā thā, “Yih nāmumkin hai, khāh Rab āsmān ke darīche kyon na khol de.” Aur mard-e-Ḳhudā ne jawāb diyā thā, “Āp apnī āñkhoṇ se is kā mushāhadā kareṅge, lekin khud us meṇ se kuchh nahīn khāeṅge.”

²⁰ Ab yih peshgoī pūrī huī, kyonki beqābū logoṇ ne use shahr ke darwāze par pāñwoṇ tale kuchal diyā, aur wuh mar gayā.

8

Yūrām Bādshāh Shūnīmī Aurat kī Zamīn Wāpas Kar Detā Hai

¹ Ek dīn Ilīshā ne us aurat ko jis kā beṭā us ne zindā kiyā thā mashwarā diyā, “Apne khāndān ko le kar ārizī taur par bairūn-e-mulk chalī jāeṇ, kyonki Rab ne hukm diyā hai ki mulk meṇ sāt sāl tak kāl hogā.” ² Shūnīm kī aurat ne mard-e-Ḳhudā kī bāt mān lī. Apne khāndān ko le kar wuh chalī gaī aur sāt sāl Filistī mulk meṇ rahī. ³ Sāt sāl guzar gae to wuh us mulk se wāpas āī. Lekin kisī aur ne us ke ghar aur zamīn par qabzā kar rakhā thā, is lie wuh madad ke lie bādshāh ke pās gaī.

⁴ Ain us waqt jab wuh darbār meṇ pahuñchī to bādshāh mard-e-Ḳhudā Ilīshā ke naukar Jaihāzī se guftgū kar rahā thā. Bādshāh ne us se darkhāst kī thī, “Mujhe wuh tamām bare kām sunā do jo Ilīshā ne kie haiṇ.” ⁵ Aur ab jab Jaihāzī sunā rahā thā ki Ilīshā ne murdā larke ko kis tarah zindā kar diyā to us kī mān andar ā kar bādshāh se iltamās karne lagī, “Ghar aur zamīn wāpas milne meṇ merī madad kijie.” Use dekh kar Jaihāzī ne bādshāh se kahā, “Mere āqā aur bādshāh, yih wuhī aurat hai aur yih us kā wuhī beṭā hai jise Ilīshā ne zindā kar diyā thā.” ⁶ Bādshāh ne aurat se sawāl kiyā, “Kyā yih sahīh hai?” Aurat ne tasdīq meṇ use dubārā sab kuchh sunāyā. Tab us ne aurat kā muāmalā kisī darbārī afsar ke sapurd karke hukm diyā, “Dhyān

deñ ki ise pūrī milkiyat wāpas mil jāe! Aur jitne paise qabzā karne wālā aurat kī ghairmaujūdagī meñ zamīn kī fasloñ se kamā sakā wuh bhī aurat ko de die jāeñ.”

Bin-hadad kī Maut kī Peshgoī

⁷ Ek din Ilīshā Damishq āyā. Us waqt Shām kā bādshāh Bin-hadad bīmār thā. Jab use ittalā milī ki mard-e-Khudā āyā hai ⁸ to us ne apne afsar Hazāel ko hukm diyā, “Mard-e-Khudā ke lie tohfā le kar use milne jāeñ. Wuh Rab se dariyāft kare ki kyā main bīmārī se shifā pāūngā yā nahīn?”

⁹ Hazāel 40 ūñṭoñ par Damishq kī behtarīn paidāwār lād kar Ilīshā se milne gayā. Us ke pās pahuñch kar wuh us ke sāmne kharā huā aur kahā, “Āp ke beṭe Shām ke bādshāh Bin-hadad ne mujhe āp ke pās bhejā hai. Wuh yih jānanā chāhtā hai ki kyā main apnī bīmārī se shifā pāūngā yā nahīn?”

¹⁰ Ilīshā ne jawāb diyā, “Jāeñ aur use ittalā deñ, ‘Āp zarūr shifā pāeñge.’” Lekin Rab ne mujh par zāhir kiya hai ki wuh haqīqat meñ mar jāegā.” ¹¹ Ilīshā khāmosh ho gayā aur ṭīkṭīkī bāndh kar baṛī der tak use ghūrtā rahā, phir rone lagā. ¹² Hazāel ne pūchhā, “Mere āqā, āp kyon ro rahe haiñ?” Ilīshā ne jawāb diyā, “Mujhe mālūm hai ki āp Isrāīliyon ko kitnā nuqsān pahuñchāeñge. Āp un kī qilāband ābādiyon ko āg lagā kar un ke jawānoñ ko talwār se qatl kar deñge, un ke chhoṭe bachchoñ ko zamīn par paṭakh deñge aur un kī hāmīlā auratoñ ke peṭ chīr dāleñge.” ¹³ Hazāel bolā, “Mujh jaise kutte kī kyā haisiyat hai ki itnā baṛā kām karūñ?” Ilīshā ne kahā, “Rab ne mujhe dikhā diyā hai ki āp Shām ke bādshāh ban jāeñge.”

¹⁴ Is ke bād Hazāel chalā gayā aur apne mālik ke pās wāpas āyā. Bādshāh ne pūchhā, “Ilīshā ne āp ko kyā batāyā?” Hazāel ne jawāb diyā, “Us ne mujhe yaqīn dilāyā ki āp shifā pāeñge.” ¹⁵ Lekin agle din Hazāel ne kambal le kar pānī meñ bhigo diyā aur use bādshāh ke muñh par rakh diyā. Bādshāh kā sāns ruk gayā aur wuh mar gayā. Phir Hazāel taḥtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūrām

¹⁶ Yahūrām bin Yahūsafat Isrāīl ke bādshāh Yūrām kī hukūmat ke pāñchweñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. Shurū meñ wuh apne bāp ke sāth hukūmat kartā thā. ¹⁷ Yahūrām 32 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā. ¹⁸ Us kī shādī Isrāīl ke bādshāh Aḥhiyab kī beṭī se huī thī, aur wuh Isrāīl ke bādshāhoñ aur khāskar Aḥhiyab ke khāndān ke bure namūne par chaltā rahā. Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. ¹⁹ To bhī wuh apne khādim Dāūd kī khātir Yahūdāh ko tabāh nahīn karnā chāhtā thā, kyonki us ne Dāūd se wādā kiya thā ki terā aur terī aulād kā charāgh hameshā tak jaltā rahegā.

²⁰ Yahūrām kī hukūmat ke daurān Adomiyon ne baḡhawāt kī aur Yahūdāh kī hukūmat ko radd karke apnā bādshāh muqarrar kiya. ²¹ Tab Yahūrām apne tamām rathon ko le kar Saīr ke qarīb āyā. Jab jang chhīr gāi to Adomiyon ne use aur us ke rathon par muqarrar afsaron ko gher liya. Rāt ko bādshāh gherne wālon kī safon ko torne meñ kāmyāb ho gayā, lekin us ke faujī use chhoṛ kar apne apne ghar bhāg gae. ²² Is wajah se Mulk-e-Adom āj tak dubārā Yahūdāh kī hukūmat ke taht nahīn āyā. Usī waqt Libnā Shahr bhī sarkash ho kar khudmuḥtār ho gayā.

²³ Bāqī jo kuchh Yahūrām kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiya gayā hai. ²⁴ Jab Yahūrām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai khāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Aḥhaziyāh taḥtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Aḥhaziyāh

²⁵ Aḥhaziyāh bin Yahūrām Isrāīl ke bādshāh Yūrām bin Aḥhiyab kī hukūmat ke 12weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ²⁶ Wuh 22 sāl kī umr meñ taḥtnashīn

huā aur Yarūshalam meñ rah kar ek sāl bādshāh rahā. Us kī māñ Ataliyāh Isrāīl ke bādshāh Umrī kī potī thī. ²⁷ Aḳhaziyāh bhī Aḳhiyab ke ḳhāndān ke bure namūne par chal parā. Aḳhiyab ke gharāne kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wajah yih thī ki us kā rishtā Aḳhiyab ke ḳhāndān ke sāth bandh gayā thā. ²⁸ Ek din Aḳhaziyāh Bādshāh Yūrām bin Aḳhiyab ke sāth mil kar Rāmāt-jiliyād gayā tāki Shām ke bādshāh Hazāel se laṛe. Jab jang chhiṛ gaī to Yūrām Shām ke faujiyon ke hāthoñ zaḳhmī huā ²⁹ aur maidān-e-jang ko chhoṛ kar Yazrael wāpas āyā tāki zaḳhm bhar jāeñ. Jab wuh wahāñ ṭaharā huā thā to Yahūdāh kā bādshāh Aḳhaziyāh bin Yahūrām us kā hāl pūchhne ke lie Yazrael āyā.

9

Ilīshā Yāhū ko Masah Kartā Hai

¹ Ek din Ilīshā nabī ne nabiyon ke guroh meñ se ek ko bulā kar kahā, “Safr ke lie kamarbastā ho kar Rāmāt-jiliyād ke lie rawānā ho jāeñ. Zaitūn ke tel kī yih kuppī apne sāth le jāeñ. ² Wahāñ pahuñch kar Yāhū bin Yahūsafat bin Nimsī ko talāsh kareñ. Jab us se mulāqāt ho to use us ke sāthiyon se alag karke kisī andarūnī kamre meñ le jāeñ. ³ Wahāñ kuppī le kar Yāhū ke sar par tel unḍel deñ aur kaheñ, ‘Rab farmātā hai ki main tujhe tel se masah karke Isrāīl kā bādshāh banā detā hūñ.’ Is ke bād der na kareñ balki fauran darwāze ko khol kar bhāg jāeñ!”

⁴ Chunāñche jawān nabī Rāmāt-jiliyād ke lie rawānā huā. ⁵ Jab wahāñ pahuñchā to faujī afsar mil kar baiṭhe hue the. Wuh un ke qarīb gayā aur bolā, “Mere pās kamāñdar ke lie paighām hai.” Yāhū ne sawāl kiya, “Ham meñ se kis ke lie?” Nabī ne jawāb diyā, “Āp hī ke lie.”

⁶ Yāhū kharā huā aur us ke sāth ghar meñ gayā. Wahāñ nabī ne Yāhū ke sar par tel unḍel kar kahā, “Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Main ne tujhe masah karke apnī qaum kā bādshāh banā diyā hai. ⁷ Tujhe apne mālik Aḳhiyab ke pūre ḳhāndān ko halāk karnā hai. Yon main un nabiyon kā intaqām lūngā jo merī ḳhidmat karte hue shahīd ho gae haiñ. Hāñ, main Rab ke un tamām ḳhādimoñ kā badlā lūngā jinheñ Īzabil ne qatl kiya hai. ⁸ Aḳhiyab kā pūrā gharānā tabāh ho jāegā. Main us ke ḳhāndān ke har mard ko halāk kar dūngā, ḳhāh wuh bāligh ho yā bachchā. ⁹ Merā Aḳhiyab ke ḳhāndān ke sāth wuhī sulūk hogā jo main ne Yarubiyām bin Nabāt aur Bāshā bin Aḳhiyāh ke ḳhāndānoñ ke sāth kiya. ¹⁰ Jahāñ tak Īzabil kā tālluq hai use dafnāyā nahīñ jāegā balki kutte use Yazrael kī zamīn par khā jāenge.’ ” Yih kah kar nabī darwāzā khol kar bhāg gayā.

¹¹ Jab Yāhū nikal kar apne sāthī afsaron ke pās wāpas āyā to unhoñ ne pūchhā, “Kyā sab ḳhairiyat hai? Yih dīwānā āp se kyā chāhtā thā?” Yāhū bolā, “Ḳhair, āp to is qism ke logoñ ko jānte haiñ ki kis tarah kī gappeñ hāñkte haiñ.” ¹² Lekin us ke sāthī is jawāb se mutma'in na hue, “Jhūṭ! Sahīh bāt batāeñ.” Phir Yāhū ne unheñ khul kar bāt batāī, “Ādmī ne kahā, ‘Rab farmātā hai ki main ne tujhe masah karke Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai.’ ”

¹³ Yih sun kar afsaron ne jaldī jaldī apnī chādaron ko utār kar us ke sāmne sīrhiyon par bichhā diyā. Phir wuh narsingā bajā bajā kar nārā lagāne lage, “Yāhū Bādshāh zindābād!”

Yūrām aur Aḳhaziyāh kā Anjām

¹⁴ Yāhū bin Yahūsafat bin Nimsī fauran Yūrām Bādshāh ko takht se utārne ke mansūbe bāndhne lagā. Yūrām us waqt pūrī Isrāīlī fauj samet Rāmāt-jiliyād ke qarīb Damishq ke bādshāh Hazāel se laṛ rahā thā. Lekin shahr kā difā karte karte ¹⁵ bādshāh Shām ke faujiyon ke hāthoñ zaḳhmī ho gayā thā aur maidān-e-jang ko chhoṛ kar Yazrael wāpas āyā thā tāki zaḳhm bhar jāeñ. Ab Yāhū ne apne sāthī

afsaron se kahā, “Agar āp wāqāī mere sāth haiñ to kisī ko bhī shahr se nikalne na deñ, warnā khatrā hai ki koī Yazrael jā kar bādshāh ko ittalā de de.” ¹⁶ Phir wuh rath par sawār ho kar Yazrael chalā gayā jahān Yūrām ārām kar rahā thā. Us waqt Yahūdāh kā bādshāh Aḡhaziyāh bhī Yūrām se milne ke lie Yazrael āyā huā thā.

¹⁷ Jab Yazrael ke burj par khare pahredār ne Yāhū ke ḡhol ko shahr kī taraf āte hue dekhā to us ne bādshāh ko ittalā dī. Yūrām ne hukm diyā, “Ek ghurṣawār ko un kī taraf bhej kar un se mālūm karen ki sab kḡhairiyat hai yā nahīñ.” ¹⁸ Ghurṣawār shahr se niklā aur Yāhū ke pās ā kar kahā, “Bādshāh pūchhte haiñ ki kyā sab kḡhairiyat hai?” Yāhū ne jawāb diyā, “Is se āp kā kyā wāstā? Āeñ, mere pīchhe ho leñ.” Burj par ke pahredār ne bādshāh ko ittalā dī, “Qāsīd un tak pahuñch gayā hai, lekin wuh wāpas nahīñ ā rahā.”

¹⁹ Tab bādshāh ne ek aur ghurṣawār ko bhej diyā. Yāhū ke pās pahuñch kar us ne bhī kahā, “Bādshāh pūchhte haiñ ki kyā sab kḡhairiyat hai?” Yāhū ne jawāb diyā, “Is se āp kā kyā wāstā? Mere pīchhe ho leñ.” ²⁰ Burj par ke pahredār ne yih dekh kar bādshāh ko ittalā dī, “Hamārā qāsīd un tak pahuñch gayā hai, lekin yih bhī wāpas nahīñ ā rahā. Aisā lagtā hai ki un kā rāhnumā Yāhū bin Nimsī hai, kyonki wuh apne rath ko dīwāne kī tarah chalā rahā hai.”

²¹ Yūrām ne hukm diyā, “Mere rath ko taiyār karo!” Phir wuh aur Yahūdāh kā bādshāh apne apne rath meñ sawār ho kar Yāhū se milne ke lie shahr se nikle. Un kī mulāqāt us bāḡh ke pās huī jo Nabot Yazraelī se chhīn liyā gayā thā. ²² Yāhū ko pahchān kar Yūrām ne pūchhā, “Yāhū, kyā sab kḡhairiyat hai?” Yāhū bolā, “Kḡhairiyat kaise ho saktī hai jab terī māñ Īzabil kī butparastī aur jādūgarī har taraf phailī huī hai?” ²³ Yūrām Bādshāh chillā uṭhā, “Ai Aḡhaziyāh, ḡhaddārī!” Aur muṛ kar bhāgne lagā.

²⁴ Yāhū ne fauran apnī kamān khīñch kar tīr chalāyā jo sīdhā Yūrām ke kandhoñ ke darmiyān yon lagā ki dil meñ se guzar gayā. Bādshāh ek dam apne rath meñ gir paṛā. ²⁵ Yāhū ne apne sāth wāle afsar Bidqar se kahā, “Is kī lāsh uṭhā kar us bāḡh meñ phaiñk deñ jo Nabot Yazraelī se chhīn liyā gayā thā. Kyonki wuh dīn yād karen jab ham donoñ apne rathoñ ko is ke bāp Aḡhiyab ke pīchhe chalā rahe the aur Rab ne Aḡhiyab ke bāre meñ elān kiyā, ²⁶ ‘Yaqīn jān ki kal Nabot aur us ke betoñ kā qatl mujh se chhupā na rahā. Is kā muāwazā maiñ tujhe Nabot kī isī zamīn par dūngā.’ Chunāñche ab Yūrām ko uṭhā kar us zamīn par phaiñk deñ tāki Rab kī bāt pūrī ho jāe.”

²⁷ Jab Yahūdāh ke bādshāh Aḡhaziyāh ne yih dekhā to wuh Bait-gān kā rāstā le kar farār ho gayā. Yāhū us kā tāqqub karte hue chillāyā, “Use bhī mār do!” Ibiyām ke qarīb jahān rāstā jūr kī taraf charḡtā hai Aḡhaziyāh apne rath meñ chalte chalte zaḡhmī huā. Wuh bach to niklā lekin Majiddo pahuñch kar mar gayā. ²⁸ Us ke mulāzim lāsh ko rath par rakh kar Yarūshalam lāe. Wahāñ use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai kḡhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. ²⁹ Aḡhaziyāh Yūrām bin Aḡhiyab kī hukūmat ke 11weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh ban gayā thā.

Īzabil kā Anjām

³⁰ Is ke bād Yāhū Yazrael chalā gayā. Jab Īzabil ko ittalā milī to us ne apnī āñkhoñ meñ surmā lagā kar apne bāloñ ko kḡhūbsūratī se sañwārā aur phir khiṛkī se bāhar jhāñkne lagī. ³¹ Jab Yāhū mahal ke geṭ meñ dāḡhil huā to Īzabil chillāī, “Ai Zimrī jis ne apne mālīk ko qatl kar diyā hai, kyā sab kḡhairiyat hai?” ³² Yāhū ne ūpar dekh kar āwāz dī, “Kaun mere sāth hai, kaun?” Do yā tīn kḡhwājāsaroñ ne khiṛkī se bāhar dekh kar us par nazar ḡālī ³³ to Yāhū ne unheñ hukm diyā, “Use nīche phaiñk do!”

Tab unhoñ ne malikā ko nīche phaiñk diyā. Wuh itne zor se zamīn par girī ki kḥūn ke chhīñte dīwār aur ghoṛoñ par paṛ gae. Yāhū aur us ke logoñ ne apne rathoñ ko us ke ūpar se guzarne diyā. ³⁴ Phir Yāhū mahal meñ dākḥil huā aur khāyā aur piyā. Is ke bād us ne hukm diyā, “Koī jāe aur us lānatī aurat ko dafn kare, kyoñki wuh bādshāh kī beṭī thī.”

³⁵ Lekin jab mulāzim use dafn karne ke lie bāhar nikle to dekhā ki sirf us kī khoparī, hāth aur pānw bāqī rah gae haiñ. ³⁶ Yāhū ke pās wāpas jā kar unhoñ ne use āgāh kiyā. Tab us ne kahā, “Ab sab kuchh pūrā huā hai jo Rab ne apne kḥādīm Iliyās Tishbī kī mārīfat farmāyā thā, ‘Yazrael kī zamīn par kutte Īzabil kī lāsh khā jāenge. ³⁷ Us kī lāsh Yazrael kī zamīn par gobar kī tarah paṛī rahegi tāki koī yaqīn se na kah sake ki wuh kahāñ hai.’ ”

10

Yāhū Aḥhiyab kī Aulād ko Halāk Kartā Hai

¹ Sāmariya meñ Aḥhiyab ke 70 beṭe the. Ab Yāhū ne kḥat likh kar Sāmariya bhej die. Yazrael ke afsaroñ, shahr ke buzurgoñ aur Aḥhiyab ke beṭoñ ke sarparastoñ ko yih kḥat mil gae. Aur un meñ zail kī kḥabar likhī thī,

² “Āp ke mālik ke beṭe āp ke pās haiñ. Āp qilāband shahr meñ rahte haiñ, aur āp ke pās hathiyār, rath aur ghoṛe bhī haiñ. Is lie maiñ āp ko chaileñj detā hūñ ki yih kḥat paṛhte hī ³ apne mālik ke sab se achche aur lāyq beṭe ko chun kar use us ke bāp ke taḥt par bīthā deñ. Phir apne mālik ke kḥāndān ke lie laṛeñ!”

⁴ Lekin Sāmariya ke buzurg behad saham gae aur āpas meñ kahne lage, “Agar do bādshāh us kā muqābalā na kar sake to ham kyā kar sakte haiñ?” ⁵ Is lie mahal ke inchārj, Sāmariya par muqarrar afsar, shahr ke buzurgoñ aur Aḥhiyab ke beṭoñ ke sarparastoñ ne Yāhū ko paighām bhejā, “Ham āp ke kḥādīm haiñ aur jo kuchh āp kaheñge ham karne ke lie taiyār haiñ. Ham kisī ko bādshāh muqarrar nahīn kareñge. Jo kuchh āp munāsib samajhte haiñ wuh kareñ.”

⁶ Yih paṛh kar Yāhū ne ek aur kḥat likh kar Sāmariya bhejā. Us meñ likhā thā, “Agar āp wāqāī mere sāth haiñ aur mere tābe rahnā chāhte haiñ to apne mālik ke beṭoñ ke saroñ ko kāṭ kar kal is waqt tak Yazrael meñ mere pās le āeñ.” Kyoñki Aḥhiyab ke 70 beṭe Sāmariya ke baṛoñ ke pās rah kar parwarish pā rahe the. ⁷ Jab kḥat un ke pās pahuñch gayā to in ādmiyoñ ne 70 ke 70 shahzādoñ ko zabah kar diyā aur un ke saroñ ko ṭokroñ meñ rakh kar Yazrael meñ Yāhū ke pās bhej diyā.

⁸ Ek qāsīd ne Yāhū ke pās ā kar ittalā dī, “Wuh bādshāh ke beṭoñ ke sar le kar āe haiñ.” Tab Yāhū ne hukm diyā, “Shahr ke darwāze par un ke do dher lagā do aur unheñ subah tak wahīñ rahne do.” ⁹ Agle din Yāhū subah ke waqt niklā aur darwāze ke pās khaṛe ho kar logoñ se muḥātīb huā, “Yūrām kī maut ke nāte se āp be’ilzām haiñ. Maiñ hī ne apne mālik ke kḥilāf mansūbe bāndh kar use mār dālā. Lekin kis ne in tamām beṭoñ kā sar qalam kar diyā? ¹⁰ Chunāñche āj jāñ leñ ki jo kuchh bhī Rab ne Aḥhiyab aur us ke kḥāndān ke bāre meñ farmāyā hai wuh pūrā ho jāegā. Jis kā elān Rab ne apne kḥādīm Iliyās kī mārīfat kiyā hai wuh us ne kar liyā hai.” ¹¹ Is ke bād Yāhū ne Yazrael meñ rahne wāle Aḥhiyab ke bāqī tamām rishtedāroñ, baṛe afsaroñ, qarībī dostoñ aur pujāriyoñ ko halāk kar diyā. Ek bhī na bachā.

¹² Phir wuh Sāmariya ke lie rawānā huā. Rāste meñ jab Bait-iqad-roīm ke qarīb pahuñch gayā ¹³ to us kī mulāqāt Yahūdāh ke bādshāh Aḥhaziyāh ke chand ek rishtedāroñ se huī. Yāhū ne pūchhā, “Āp kaun haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham Aḥhaziyāh ke rishtedār haiñ aur Sāmariya kā safr kar rahe haiñ. Wahāñ ham bādshāh aur malikā ke beṭoñ se milnā chāhte haiñ.” ¹⁴ Tab Yāhū ne hukm diyā, “Unheñ zindā pakaro!” Unhoñ ne unheñ zindā pakar kar Bait-iqad ke hauz ke pās mār dālā. 42 ādmiyoñ meñ se ek bhī na bachā.

¹⁵ Us jagah ko chhoṛ kar Yāhū āge niklā. Chalthe chalte us kī mulāqāt Yūnadab bin Raikāb se huī jo us se milne ā rahā thā. Yāhū ne salām karke kahā, “Kyā āp kā dil mere bāre meñ muḥlis hai jaisā ki merā dil āp ke bāre meñ hai?” Yūnadab ne jawāb diyā, “Jī hāñ.” Yāhū bolā, “Agar aisā hai, to mere sāth hāth milāeñ.” Yūnadab ne us ke sāth hāth milāyā to Yāhū ne use apne rath par sawār hone diyā. ¹⁶ Phir Yāhū ne kahā, “Āeñ mere sāth aur merī Rab ke lie jidd-o-jahd dekheñ.” Chunāñche Yūnadab Yāhū ke sāth Sāmariya chalā gayā.

¹⁷ Sāmariya pahuñch kar Yāhū ne Aḳhiyab ke ḳhāndān ke jitne afrād ab tak bach gae the halāk kar die. Jis tarah Rab ne Iliyās ko farmāyā thā usī tarah Aḳhiyab kā pūrā gharānā miṭ gayā.

Yāhū Bāl ke Tamām Pujāriyon ko Qatl Kartā Hai

¹⁸ Is ke bād Yāhū ne tamām logoñ ko jamā karke elān kiyā, “Aḳhiyab ne Bāl Dewatā kī parastish thoṛī kī hai. Main kahīñ zyādā us kī pūjā karūñga! ¹⁹ Ab jā kar Bāl ke tamām nabiyon, ḳhidmatguzāron aur pujāriyon ko bulā lāeñ. Ḳhayāl kareñ ki ek bhī dūr na rahe, kyonki main Bāl ko baṛī qurbānī pesh karūñga. Jo bhī āne se inkār kare use sazā-e-maut dī jāegī.”

Is tarah Yāhū ne Bāl ke ḳhidmatguzāron ke lie jāl bichhā diyā tāki wuh us meñ phans kar halāk ho jāeñ. ²⁰⁻²¹ Us ne pūre Isrāīl meñ qāsid bhej kar elān kiyā, “Bāl Dewatā ke lie muḳaddas īd manāeñ!” Chunāñche Bāl ke tamām pujārī āe, aur ek bhī ijtīmā se dūr na rahā. Itne jamā hue ki Bāl kā mandir ek sire se dūsre sire tak bhar gayā.

²² Yāhū ne īd ke kapron ke inchārj ko hukm diyā, “Bāl ke tamām pujāriyon ko īd ke libās de denā.” Chunāñche sab ko libās die gae. ²³ Phir Yāhū aur Yūnadab bin Raikāb Bāl ke mandir meñ dāḳhil hue, aur Yāhū ne Bāl ke ḳhidmatguzāron se kahā, “Dhyān deñ ki yahāñ āp ke sāth Rab kā koī ḳhādim maujūd na ho. Sirf Bāl ke pujārī hone chāhieñ.”

²⁴ Donon ādmī sāmne gae tāki zabah kī aur bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kareñ. Itne meñ Yāhū ke 80 ādmī bāhar mandir ke irdgird khare ho gae. Yāhū ne unheñ hukm de kar kahā thā, “Ḳhabardār! Jo pūjā karne wālon meñ se kisī ko bachne de use sazā-e-maut dī jāegī.”

²⁵ Jyon hī Yāhū bhasm hone wālī qurbānī ko chaṛhāne se fāriḡ huā to us ne apne muḥāfizon aur afsaron ko hukm diyā, “Andar jā kar sab ko mār denā. Ek bhī bachne na pāe.” Wuh dāḳhil hue aur apnī talwāron ko ḳhīñch kar sab ko mār ḍālā. Lāshon ko unhon ne bāhar phaiñk diyā. Phir wuh mandir ke sab se andar wāle kamre meñ gae ²⁶ jahāñ but thā. Use unhon ne nikāl kar jalā diyā ²⁷ aur Bāl kā satūn bhī ṭukre ṭukre kar diyā. Bāl kā pūrā mandir ḍhā diyā gayā, aur wuh jagah baitul-ḳhalā ban gai. Āj tak wuh is ke lie istemāl hotā hai.

Yāhū kī Hukūmat

²⁸ Is tarah Yāhū ne Isrāīl meñ Bāl Dewatā kī pūjā ḳhatm kar dī. ²⁹ To bhī wuh Yarubiyām bin Nabāt ke un gunāhon se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā. Baitel aur Dān meñ qāym sone ke bachhron kī pūjā ḳhatm na huī.

³⁰ Ek din Rab ne Yāhū se kahā, “Jo kuchh mujhe pasand hai use tū ne achchhī tarah saranjam diyā hai, kyonki tū ne Aḳhiyab ke gharāne ke sāth sab kuchh kiyā hai jo merī marzī thī. Is wajah se terī aulād chauthī pusht tak Isrāīl par hukūmat kartī rahegi.” ³¹ Lekin Yāhū ne pūre dil se Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī shariāt ke mutābiq zindagi na guzārī. Wuh un gunāhon se bāz āne ke lie taiyār nahīñ thā jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā.

³² Yāhū kī hukūmat ke daurān Rab Isrāīl kā ilāqā chhoṭā karne lagā. Shām ke bādshāh Hazāel ne Isrāīl ke us pūre ilāqe par qabzā kar liyā ³³ jo Dariyā-e-Yardan

ke mashriq meñ thā. Jad, Rūbin aur Manassī kā ilāqā Jiliyād Basan se le kar Dariyā-e-Arnon par wāqe Aroīr tak Shām ke bādshāh ke hāth meñ ā gayā.

³⁴ Bāqī jo kuchh Yāhū kī hukūmat ke daurān huā, jo us ne kiya aur jo kāmyābiyān use hāsīl huīn wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiya gayā hai. ³⁵⁻³⁶ Wuh 28 sāl Sāmariya meñ bādshāh rahā. Wahān wuh dafn bhī huā. Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Yahuākḥaz taḥtnashīn huā.

11

Yahūdāh meñ Ataliyāh kī Zālimānā Hukūmat

¹ Jab Aḥhaziyāh kī mān Ataliyāh ko mālūm huā ki merā beṭā mar gayā hai to wuh Aḥhaziyāh kī tamām aulād ko qatl karne lagī. ² Lekin Aḥhaziyāh kī sagī bahan Yahūsabā ne Aḥhaziyāh ke chhoṭe beṭe Yuās ko chupke se un shahzādōn meñ se nikāl liya jinheñ qatl karnā thā aur use us kī dāyā ke sāth ek sṭor meñ chhupā diya jis meñ bistar waḡhairā mahfūz rakhe jāte the. Is tarah wuh bach gayā. ³ Bād meñ Yuās ko Rab ke ghar meñ muntaqil kiya gayā jahān wuh us ke sāth un chhih sālon ke daurān chhupā rahā jab Ataliyāh malikā thī.

Ataliyāh kā Anjām aur Yuās Bādshāh Ban Jātā Hai

⁴ Ataliyāh kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Yahoyadā Imām ne sau sau sipāhiyon par muqarrar afsaron, Kārī nāmī dastoñ aur shāhī muhāfizon ko Rab ke ghar meñ bulā liya. Wahān us ne qasam khilā kar un se ahd bāndhā. Phir us ne bādshāh ke beṭe Yuās ko pesh karke ⁵ unheñ hidāyat kī, “Agle Sabat ke din āp meñ se jitne ḍyūṭī par āeñge wuh tīn hisson meñ taqsim ho jāeñ. Ek hissā shāhī mahal par pahrā de, ⁶ dūsrā Sūr nāmī darwāze par aur tīsrā shāhī muhāfizon ke pīchhe ke darwāze par. Yon āp Rab ke ghar kī hifāzat karenge. ⁷ Dūse do guroh jo Sabat ke din ḍyūṭī nahīn karte unheñ Rab ke ghar meñ ā kar Yuās Bādshāh kī pahrādārī karnī hai. ⁸ Wuh us ke irdgird dāyrā banā kar apne hathiyāron ko pakare rakheñ aur jahān bhī wuh jāe use ghare rakheñ. Jo bhī is dāyre meñ ghusne kī koshish kare use mār dālnā.”

⁹ So sau sipāhiyon par muqarrar afsaron ne aisā hī kiya. Agle Sabat ke din wuh sab apne faujiyon samet Yahoyadā Imām ke pās āe. Wuh bhī āe jo ḍyūṭī par the aur wuh bhī jin kī ab chhuṭī thī. ¹⁰ Imām ne afsaron ko Dāūd Bādshāh ke wuh neze aur ḍhāleñ dīñ jo ab tak Rab ke ghar meñ mahfūz rakhī huī thīñ. ¹¹ Phir muhāfiz hathiyāron ko hāth meñ pakare bādshāh ke gird khare ho gae. Qurbāngāh aur Rab ke ghar ke darmiyān un kā dāyrā Rab ke ghar kī junūbī dīwār se le kar us kī shimālī dīwār tak phailā huā thā. ¹² Phir Yahoyadā bādshāh ke beṭe Yuās ko bāhar lāyā aur us ke sar par tāj rakh kar use qawānīn kī kitāb de dī. Yon Yuās ko bādshāh banā diya gayā. Unhon ne use masah karke tāliyan bajāñ aur buland āwāz se nārā lagāne lage, “Bādshāh zindābād!”

¹³ Jab muhāfizon aur bāqī logon kā shor Ataliyāh tak pahuñchā to wuh Rab ke ghar ke sahan meñ un ke pās āī. ¹⁴ Wahān pahuñch kar wuh kyā deḡhtī hai ki nayā bādshāh us satūn ke pās khara hai jahān bādshāh riwāj ke mutābiq khara hotā hai, aur wuh afsaron aur turam bajāne wālon se ghira huā hai. Tamām ummat bhī sāth khari turam bajā bajā kar khushī manā rahī hai. Ataliyāh ranjish ke māre apne kapre phar kar chikh uthī, “Ḡhaddārī, ḡhaddārī!”

¹⁵ Yahoyadā Imām ne sau sau faujiyon par muqarrar un afsaron ko bulāyā jin ke sapurd fauj kī gai thī aur unheñ hukm diya, “Use bāhar le jāeñ, kyonki munāsib nahīn ki use Rab ke ghar ke pās mārā jāe. Aur jo bhī us ke pīchhe āe use talwār se mār denā.”

¹⁶ Wuh Ataliyāh ko pakar kar us rāste par le gae jis par chalte hue ghore mahal ke pās pahuñchte haiñ. Wahān use mār diya gayā. ¹⁷ Phir Yahoyadā ne bādshāh aur

qaum ke sāth mil kar Rab se ahd bāndh kar wādā kiya ki ham Rab kī qaum raheṅge. Is ke alāwā bādshāh ne Yahoyadā kī mārifat qaum se bhī ahd bāndhā. ¹⁸ Is ke bād ummat ke tamām log Bāl ke mandir par tūt parē aur use dhā diyā. Us kī qurbāngāhoṅ aur butoṅ ko tukṛe tukṛe karke unhoṅ ne Bāl ke pujārī Mattān ko qurbāngāhoṅ ke sāmne hī mār dālā. Rab ke ghar par pahredār khare karne ke bād ¹⁹ Yahoyadā sau sau faujiyoṅ par muqarrar afsaroṅ, Kārī nāmī dastoṅ, mahal ke muhāfizoṅ aur bāqī pūrī ummat ke hamrāh julūs nikāl kar bādshāh ko Rab ke ghar se mahal meṅ le gayā. Wuh muhāfizoṅ ke darwāze se ho kar dākhl hue. Bādshāh shāhī takht par baiṭh gayā, ²⁰ aur tamām ummat khushī manātī rahī. Yoṅ Yarūshalam Shahr ko sukūn milā, kyonki Ataliyāh ko mahal ke pās talwār se mār diya gayā thā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yuās

²¹ Yuās sāt sāl kā thā jab takhtnashīn huā.

12

¹ Wuh Isrāīl ke bādshāh Yāhū kī hukūmat ke sātweṅ sāl meṅ Yahūdāh kā bādshāh banā, aur Yarūshalam meṅ us kī hukūmat kā daurāniyā 40 sāl thā. Us kī mān Zibiyāh Bair-sabā kī rahne wālī thī. ² Jab tak Yahoyadā us kī rāhnumāi kartā thā Yuās wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³ To bhī ūnchī jaghoṅ ke mandir dūr na kie gae. Awām māmūl ke mutābiq wahān apnī qurbāniyān pesh karte aur baḥhūr jalāte rahe.

Yuās Rab ke Ghar kī Marammat Karwātā Hai

⁴ Ek din Yuās ne imāmoṅ ko hukm diya, “Rab ke lie makhsūs jitne bhī paise Rab ke ghar meṅ lāe jāte haiṅ un sab ko jamā karen, chāhe wuh mardumshumārī ke ṭaiks * yā kisī mannat ke zimn meṅ die gae hoṅ, chāhe razākārānā taur par adā kie gae hoṅ. ⁵ Yih tamām paise imāmoṅ ke sapurd kie jāeṅ. In se āp ko jahān bhī zarūrat hai Rab ke ghar kī darāroṅ kī marammat karwānī hai.” ⁶ Lekin Yuās kī hukūmat ke 23weṅ sāl meṅ us ne dekhā ki ab tak Rab ke ghar kī darāroṅ kī marammat nahīn huī. ⁷ Tab us ne Yahoyadā aur bāqī imāmoṅ ko bulā kar pūchhā, “Āp Rab ke ghar kī marammat kyon nahīn karā rahe? Ab se āp ko in paison se āp kī apnī zarūriyāt pūrī karne kī ijāzat nahīn balki tamām paise Rab ke ghar kī marammat ke lie istemāl karne haiṅ.”

⁸ Imām mān gae ki ab se ham logoṅ se hadiyā nahīn leṅge aur ki is ke badle hamēṅ Rab ke ghar kī marammat nahīn karwānī paregī. ⁹ Phir Yahoyadā Imām ne ek sandūq le kar us ke dhakne meṅ sūrākh banā diyā. Is sandūq ko us ne qurbāngāh ke pās rakh diyā, us darwāze ke dahnī taraf jis meṅ se parastār Rab ke ghar ke sahan meṅ dākhl hote the. Jab log apne hadiyājāt Rab ke ghar meṅ pesh karte to darwāze kī pahrādārī karne wāle imām tamām paison ko sandūq meṅ dāl dete. ¹⁰ Jab kabhī patā chaltā ki sandūq bhar gayā hai to bādshāh kā mīrmunshī aur imām-e-āzam āte aur tamām paise gin kar thailiyoṅ meṅ dāl dete the. ¹¹ Phir yih gine hue paise un ṭhekedāroṅ ko die jāte jin ke sapurd Rab ke ghar kī marammat kā kām kiya gayā thā. In paison se wuh marammat karne wāle kārīgaroṅ kī ujrat adā karte the. In meṅ barḥaī, imārat par kām karne wāle, ¹² rāj aur patthar tarāshne wāle shāmil the. Is ke alāwā unhoṅ ne yih paise darāroṅ kī marammat ke lie darkār lakaṛī aur tarāshe hue pattharoṅ ke lie bhī istemāl kie. Bāqī jitne akhrājāt Rab ke ghar ko bahāl karne ke lie zarūrī the wuh sab in paison se pūre kie gae. ¹³ Lekin in hadiyājāt se sone yā chāndī kī chīzeṅ na banwāī gaīṅ, na chāndī ke bāsan, battī katarne ke auzār, chhiṛkāw ke kaṭore yā turam. ¹⁴ Yih sirf aur sirf ṭhekedāroṅ ko die gae tāki wuh Rab ke ghar kī marammat kar sakeṅ. ¹⁵ Ṭhekedāroṅ se hisāb na liyā gayā jab unheṅ kārīgaroṅ ko paise dene the, kyonki wuh qābil-e-etamād the.

* **12:4** Dekhie khurūj 30:11-16.

¹⁶ Mahz wuh paise jo qusūr aur gunāh kī qurbāniyon ke lie milte the Rab ke ghar kī marammat ke lie istemāl na hue. Wuh imāmon kā hissā rahe.

Kharāj Milne par Hazāel Yarūshalam ko Chhortā Hai

¹⁷ Un dīnon meñ Shām ke bādshāh Hazāel ne Jāt par hamlā karke us par qabzā kar liyā. Is ke bād wuh muṛ kar Yarūshalam kī taraf baṛhne lagā tāki us par bhī hamlā kare. ¹⁸ Yih dekh kar Yahūdāh ke bādshāh Yuās ne un tamām hadiyājāt ko ikatṭhā kiyā jo us ke bāpdādā Yahūsafat, Yahūrām aur Aḳhaziyāh ne Rab ke ghar ke lie maḳhsūs kie the. Us ne wuh bhī jamā kie jo us ne ḳhud Rab ke ghar ke lie maḳhsūs kie the. Yih chīzeñ us sāre sone ke sāth milā kar jo Rab ke ghar aur shāhī maḥal ke ḳhazānon meñ thā us ne sab kuchh Hazāel ko bhej diyā. Tab Hazāel Yarūshalam ko chhoṛ kar chalā gayā.

Yuās kī Maut

¹⁹ Bāqī jo kuchh Yuās kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā us kā zikr ‘Shāhān-e-Yahūdāh’ kī kitāb meñ kiyā gayā hai. ²⁰ Ek din us ke afsaron ne us ke ḳhilāf sāzish karke use qatl kar diyā jab wuh Bait-millo ke pās us rāste par thā jo Sillā kī taraf utar jātā thā. ²¹ Qatilon ke nām Yūzabad bin Sim’at aur Yahūzabad bin Shūmīr the. Yuās ko Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Amasiyāh taḳhtnashīn huā.

13

Isrāīl kā Bādshāh Yahuāḳhaz

¹ Yahuāḳhaz bin Yāhū Yahūdāh ke bādshāh Yuās bin Aḳhaziyāh kī hukūmat ke 23weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 17 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ² Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, kyonki wuh bhī Yarubiyām bin Nabāt ke bure namūne par chaltā rahā. Us ne wuh gunāh jāri rakhe jo karne par Yarubiyām ne Isrāīl ko uksāyā thā. Us butparastī se wuh kabhī bāz na āyā. ³ Is wajah se Rab Isrāīl se bahut nārāz huā, aur wuh Shām ke bādshāh Hazāel aur us ke beṭe Bin-hadad ke wasīle se unheñ bār bār dabātā rahā.

⁴ Lekin phir Yahuāḳhaz ne Rab kā ḡhazab ṭhañḍā kiyā, aur Rab ne us kī minnateñ sunīñ, kyonki use mālūm thā ki Shām kā bādshāh Isrāīl par kitnā zulm kar rahā hai.

⁵ Rab ne kisī ko bhej diyā jis ne unheñ Shām ke zulm se āzād karwāyā. Is ke bād wuh pahle kī tarah sukūn ke sāth apne gharon meñ rah sakte the. ⁶ To bhī wuh un gunāhon se bāz na āe jo karne par Yarubiyām ne unheñ uksāyā thā balki un kī yih butparastī jāri rahī. Yasīrat Dewī kā but bhī Sāmariya se haṭāyā na gayā.

⁷ Āḳhir meñ Yahuāḳhaz ke sirf 50 ghurṣawār, 10 rath aur 10,000 piyādā sipāhī rah gae. Fauj kā bāqī hissā Shām ke bādshāh ne tabāh kar diyā thā. Us ne Isrāīlī faujiyon ko kuchal kar yon urā diyā thā jis tarah dhūl anāj ko gāhte waqt ur jātī hai.

⁸ Bāqī jo kuchh Yahuāḳhaz kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsil huīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ bayān kī gaī haiñ. ⁹ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yahuās taḳhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Yahuās

¹⁰ Yahuās bin Yahuāḳhaz Yahūdāh ke bādshāh Yuās kī hukūmat ke 37weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. ¹¹ Yahuās kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhon se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā balki yih butparastī jāri rahī. ¹² Bāqī jo kuchh Yahuās kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyāñ use hāsil huīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḳh’ kī kitāb meñ darj haiñ. Us meñ us kī Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ke sāth jang kā zikr bhī hai.

¹³ Jab Yahuās mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ shāhī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir Yarubiyām Duwum taḥt par baiṭh gayā.

Bistar-e-Marg par Yahuās kī Ilīshā se Mulāqāt

¹⁴ Yahuās ke daur-e-hukūmat meñ Ilīshā shadīd bīmār ho gayā. Jab wuh marne ko thā to Isrāīl kā bādshāh Yahuās us se milne gayā. Us ke ūpar jhuk kar wuh ḳhūb ro paṛā aur chillāyā, “Hāy, mere bāp, mere bāp. Isrāīl ke rath aur us ke ghoṛe!”

¹⁵ Ilīshā ne use hukm diyā, “Ek kamān aur kuchh tīr le āeñ.” Bādshāh kamān aur tīr Ilīshā ke pās le āyā. ¹⁶ Phir Ilīshā bolā, “Kamān ko pakareñ.” Jab bādshāh ne kamān ko pakar liyā to Ilīshā ne apne hāth us ke hāthoñ par rakh diē. ¹⁷ Phir us ne hukm diyā, “Mashriqī khīrkī ko khol deñ.” Bādshāh ne use khol diyā. Ilīshā ne kahā, “Tīr chalāeñ!” Bādshāh ne tīr chalāyā. Ilīshā pukārā, “Yih Rab kā fatah dilāne wālā tīr hai, Shām par fatah kā tīr! Āp Afīq ke pās Shām kī fauj ko mukammal taur par tabāh kar deñge.”

¹⁸ Phir us ne bādshāh ko hukm diyā, “Ab bāqī tīroñ ko pakareñ.” Bādshāh ne unheñ pakar liyā. Phir Ilīshā bolā, “In ko zamīn par paṭaḳh deñ.” Bādshāh ne tīn martabā tīroñ ko zamīn par paṭaḳh diyā aur phir ruk gayā. ¹⁹ Yih dekh kar mard-e-Ḳhudā ḡhusse ho gayā aur bolā, “Āp ko tīroñ ko pāñch yā chhih martabā zamīn par paṭaḳhnā chāhie thā. Agar aisā karte to Shām kī fauj ko shikast de kar mukammal taur par tabāh kar dete. Lekin ab āp use sirf tīn martabā shikast deñge.”

²⁰ Thoṛī der ke bād Ilīshā faut huā aur use dafn kiyā gayā. Un dinoñ meñ Moābī luṭere har sāl mausam-e-bahār ke daurān mulk meñ ḡhus āte the. ²¹ Ek dīn kisī kā janāzā ho rahā thā to achānak yih luṭere nazar āe. Mātam karne wāle lāsh ko qarīb kī Ilīshā kī qabr meñ phaiñk kar bhāg gae. Lekin jyoñ hī lāsh Ilīshā kī haḍḍiyōñ se ṭakrāī us meñ jān ā gai aur wuh ādmī khaṛā ho gayā.

Ilīshā ke Āḳhirī Alfāz Pūre Ho Jāte Haiñ

²² Yahuāḳhaz ke jīte-jī Shām kā bādshāh Hazāel Isrāīl ko dabātā rahā. ²³ To bhī Rab ko apnī qaum par tars āyā. Us ne un par rahm kiyā, kyoñki use wuh ahd yād rahā jo us ne Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se bāndhā thā. Āj tak wuh unheñ tabāh karne yā apne huzūr se ḳhārij karne ke lie taiyār nahīn huā.

²⁴ Jab Shām kā bādshāh Hazāel faut huā to us kā beṭā Bin-hadad taḥtnashīn huā. ²⁵ Tab Yahuās bin Yahuāḳhaz ne Bin-hadad se wuh Isrāīlī shahr dubārā chhīn lie jin par Bin-hadad ke bāp Hazāel ne qabzā kar liyā thā. Tīn bār Yahuās ne Bin-hadad ko shikast de kar Isrāīlī shahr wāpas le lie.

14

Yahūdāh kā Bādshāh Amasiyāh

¹ Amasiyāh bin Yuās Isrāīl ke bādshāh Yahuās bin Yahuāḳhaz ke dūsre sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Us waqt wuh 25 sāl kā thā. Wuh Yarūshalam meñ rah kar 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yahuaddān Yarūshalam kī rahne wālī thī. ³ Jo kuchh Amasiyāh ne kiyā wuh Rab ko pasand thā, agarche wuh utnī wafādārī se Rab kī pairawī nahīn kartā thā jitnī us ke bāp Dāūd ne kī thī. Har kām meñ wuh apne bāp Yuās ke namūne par chalā, ⁴ lekin us ne bhī ūñchī jaghoñ ke mandiroñ ko dūr na kiyā. Ām log ab tak wahāñ qurbāniyāñ charḥāte aur bāḳhūr jalāte rahe.

⁵ Jyoñ hī Amasiyāh ke pāñw mazbūtī se jam gae us ne un afsaroñ ko sazā-e-maut dī jinhoñ ne bāp ko qatl kar diyā thā. ⁶ Lekin un ke beṭoñ ko us ne zindā rahne diyā aur yoñ Mūsawī shariyat ke tābe rahā jis meñ Rab farmātā hai, “Wālidain ko un ke bachchoñ ke jarāym ke sabab se sazā-e-maut na dī jāe, na bachchoñ ko un ke wālidain ke jarāym ke sabab se. Agar kisī ko sazā-e-maut denī ho to us ḡnāh ke sabab se jo us ne ḳhud kiyā hai.”

⁷ Amasiyāh ne Adomiyon ko Namak kī Wādī meñ shikast dī. Us waqt un ke 10,000 faujī us se laṛne āe the. Jang ke daurān us ne Silā Shahr par qabzā kar liyā aur us kā nām Yuqtiyel rakhā. Yih nām āj tak rāyī hai.

Amasiyāh Isrāīl ke Bādshāh Yahuās se Lartā Hai

⁸ Is fatah ke bād Amasiyāh ne Isrāīl ke bādshāh Yahuās bin Yahuākḥaz ko paighām bhejā, “Āeñ, ham ek dūsre kā muqābalā karen!” ⁹ Lekin Isrāīl ke bādshāh Yahuās ne jawāb diyā, “Lubnān meñ ek kāñṭedār jhārī ne deodār ke ek daraḥt se bāt kī, ‘Mere beṭe ke sāth apnī beṭī kā rishtā bāndho.’” Lekin usī waqt Lubnān ke janglī jānwaron ne us ke ūpar se guzar kar use pānwon tale kuchal ḍālā. ¹⁰ Mulk-e-Adom par fatah pāne ke sabab se āp kā dīl maḡhrūr ho gayā hai. Lekin merā mashwarā hai ki āp apne ghar meñ rah kar fatah meñ hāsīl huī shohrat kā mazā lene par iktifā karen. Āp aisī musibat ko kyon dāwat dete haiñ jo āp aur Yahūdāh kī tabāhī kā bāis ban jāe?”

¹¹ Lekin Amasiyāh mānane ke lie taiyār nahīn thā, is lie Yahuās apnī fauj le kar Yahūdāh par chaṛh āyā. Bait-shams ke pās us kā Yahūdāh ke bādshāh ke sāth muqābalā huā. ¹² Isrāīl kī fauj ne Yahūdāh kī fauj ko shikast dī, aur har ek apne apne ghar bhāg gayā. ¹³ Isrāīl ke bādshāh Yahuās ne Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās bin Aḡhaziyāh ko wahīn Bait-shams meñ giriftār kar liyā. Phir wuh Yarūshalam gayā aur shahr kī fasīl Ifrāīm nāmī darwāze se Kone ke Darwāze tak girā dī. Is hisse kī lambāī taqṛīban 600 fuṭ thī. ¹⁴ Jitnā bhī sonā, chāndī aur qīmtī sāmān Rab ke ghar aur shāhī māhal ke ḡhazānon meñ thā use us ne pūre kā pūrā chhīn liyā. Lūṭā huā māl aur bāz yarḡhamālon ko le kar wuh Sāmariya wāpas chalā gayā.

Isrāīl ke Bādshāh Yahuās kī Maut

¹⁵ Bāqī jo kuchh Yahuās kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo kāmyābiyān use hāsīl huīn wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ darj haiñ. Us meñ us kī Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ke sāth jang kā zikr bhī hai. ¹⁶ Jab Yahuās mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ Isrāīl ke bādshāhon kī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yarubiyām Duwum taḡhtnashīn huā.

Yahūdāh ke Bādshāh Amasiyāh kī Maut

¹⁷ Isrāīl ke bādshāh Yahuās bin Yahuākḥaz kī maut ke bād Yahūdāh kā bādshāh Amasiyāh bin Yuās mazīd 15 sāl jītā rahā. ¹⁸ Bāqī jo kuchh Amasiyāh kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ darj hai. ¹⁹ Ek dīn log Yarūshalam meñ us ke ḡhilāf sāzish karne lage. Āḡhirkār us ne farār ho kar Lakīs meñ panāh lī, lekin sāzish karne wālon ne apne logon ko us ke pīchhe bhejā, aur wuh wahān use qatl karne meñ kāmyāb ho gae. ²⁰ Us kī lāsh ḡhoṛe par uṭhā kar Yarūshalam lāī gāī jahān use shahr ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḡhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā.

²¹ Yahūdāh ke tamām logon ne Amasiyāh ke beṭe Uzziyāh * ko bāp ke taḡht par biṭhā diyā. Us kī umr 16 sāl thī ²² jab us kā bāp mar kar apne bāpdādā se jā milā. Bādshāh banane ke bād Uzziyāh ne Ailāt Shahr par qabzā karke use dubārā Yahūdāh kā hissā banā liyā. Us ne shahr meñ bahut tāmīrī kām karwāyā.

Isrāīl kā Bādshāh Yarubiyām Duwum

²³ Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās ke 15weñ sāl meñ Yarubiyām bin Yahuās Isrāīl kā bādshāh banā. Us kī hukūmat kā daurāniyā 41 sāl thā, aur us kā dārul-hukūmat Sāmariya rahā. ²⁴ Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un ḡnāhon se bāz na āyā jo karne par Nabāt ke beṭe Yarubiyām Awwal ne Isrāīl

* 14:21 Yahān kāī jaghon par Ibrānī meñ Uzziyāh kā dūsra nām Azariyāh mustāmal hai.

ko uksāyā thā. ²⁵ Yarubiyām Duwum Labo-hamāt se le kar Bahīrā-e-Murdār tak un tamām ilāqon par dubārā qabzā kar sakā jo pahle Isrāīl ke the. Yoñ wuh wādā pūrā huā jo Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne apne ḳhādīm Jāt-hifar ke rahne wāle nabī Yūnus bin Amittī kī mārifat kiyā thā. ²⁶ Kyoñki Rab ne Isrāīl kī nihāyat burī hālat par dhyān diyā thā. Use mālūm thā ki chhoṭe bare sab halāk hone wāle haiñ aur ki unheñ chhuṛāne wālā koī nahīn hai. ²⁷ Rab ne kabhī nahīn kahā thā ki main Isrāīl qaum kā nām-o-nishān miṭā dūngā, is lie us ne unheñ Yarubiyām bin Yahuās ke wasīle se najāt dilāi.

²⁸ Bāqī jo kuchh Yarubiyām Duwum kī hukūmat ke daurān huā, jo kuchh us ne kiyā aur jo jāngī kāmyābiyāñ use hāsīl huīñ un kā zikr ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ huā hai. Us meñ yih bhī bayān kiyā gayā hai ki us ne kis tarah Damishq aur Hamāt par dubārā qabzā kar liyā. ²⁹ Jab Yarubiyām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Sāmariya meñ bādshāhoñ kī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Zakariyāh taḳhtnashīn huā.

15

Yahūdāh kā Bādshāh Uzziyāh

¹ Uzziyāh bin Amasiyāh Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām Duwum kī hukūmat ke 27weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Us waqt us kī umr 16 sāl thī, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 52 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yakūliyāh Yarūshalam kī rahne wālī thī. ³ Apne bāp Amasiyāh kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko pasand thā, ⁴ lekin ūñchī jaghoñ ko dūr na kiyā gayā, aur ām log wahāñ apnī qurbāniyāñ chaṛhāte aur baḳhūr jalāte rahe.

⁵ Ek din Rab ne bādshāh ko sazā dī ki use koṛh lag gayā. Uzziyāh jīte-jī is bīmārī se shifā na pā sakā, aur use alāhidā ghar meñ rahnā paṛā. Us ke beṭe Yūtām ko mahal par muqarrar kiyā gayā, aur wuhī ummat par hukūmat karne lagā.

⁶ Bāqī jo kuchh Uzziyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. ⁷ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Yūtām taḳhtnashīn huā.

Isrāīl kā Bādshāh Zakariyāh

⁸ Zakariyāh bin Yarubiyām Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 38weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Us kā dārul-hukūmat bhī Sāmariya thā, lekin chhih māh ke bād us kī hukūmat khatm ho gaī. ⁹ Apne bāpdādā kī tarah Zakariyāh kā chāl-chalan bhī Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhoñ se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā. ¹⁰ Sallūm bin Yabīs ne us ke ḳhilāf sāzish karke use sab ke sāmne qatl kiyā. Phir wuh us kī jagah bādshāh ban gayā.

¹¹ Bāqī jo kuchh Zakariyāh kī hukūmat ke daurān huā us kā zikr ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ kiyā gayā hai.

¹² Yoñ Rab kā wuh wādā pūrā huā jo us ne Yāhū se kiyā thā, “Terī aulād chauthī pusht tak Isrāīl par hukūmat kartī rahegi.”

Isrāīl kā Bādshāh Sallūm

¹³ Sallūm bin Yabīs Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh ke 39weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Wuh Sāmariya meñ rah kar sirf ek māh tak taḳht par baiṭh sakā.

¹⁴ Phir Manāhim bin Jādī ne Tirzā se ā kar Sallūm ko Sāmariya meñ qatl kar diyā. Is ke bād wuh ḳhud taḳht par baiṭh gayā.

¹⁵ Bāqī jo kuchh Sallūm kī hukūmat ke daurān huā aur jo sāzishēñ us ne kīñ wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

¹⁶ Us waqt Manāhim ne Tirzā se ā kar shahr Tifsah ko us ke tamām bāshindon aur gird-o-nawāh ke ilāqe samet tabāh kiyā. Wajah yih thī ki us ke bāshinde apne darwāzon ko khol kar us ke tābe ho jāne ke lie taiyār nahīn the. Jawāb mein Manāhim ne un ko mārā aur tamām hāmīlā auraton ke peṭ chīr ḍāle.

Isrāīl kā Bādshāh Manāhim

¹⁷ Manāhim bin Jādī Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 39weñ sāl mein Isrāīl kā bādshāh banā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat thā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 10 sāl thā. ¹⁸ Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, aur wuh zindagī bhar un gunāhon se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā.

¹⁹⁻²⁰ Manāhim ke daur-e-hukūmat mein Asūr kā bādshāh Pūl yānī Tiglat-pilesar mulk se laṛne āyā. Manāhim ne use 34,000 kilogrām chāndī de dī tāki wuh us kī hukūmat mazbūt karne mein madad kare. Tab Asūr kā bādshāh Isrāīl ko chhoṛ kar apne mulk wāpas chalā gayā. Chāndī ke yih paise Manāhim ne amīr Isrāīliyon se jamā kie. Har ek ko chāndī ke 50 sikke adā karne pare.

²¹ Bāqī jo kuchh Manāhim kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb mein darj hai. ²² Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Fiqahiyāh taḥt par baiṭh gayā.

Isrāīl kā Bādshāh Fiqahiyāh

²³ Fiqahiyāh bin Manāhim Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh ke 50weñ sāl mein Isrāīl kā bādshāh banā. Sāmariya mein rah kar us kī hukūmat kā daurāniyā do sāl thā. ²⁴ Fiqahiyāh kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhon se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā.

²⁵ Ek dīn fauj ke ālā afsar Fiqah bin Ramaliyāh ne us ke ḵhilāf sāzish kī. Jiliyād ke 50 ādmiyon ko apne sāth le kar us ne Fiqahiyāh ko Sāmariya ke mahal ke burj mein mār ḍālā. Us waqt do aur afsar banām Arjūb aur Ariyā bhī us kī zad mein ā kar mar gae. Is ke bād Fiqah taḥt par baiṭh gayā.

²⁶ Bāqī jo kuchh Fiqahiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb mein bayān kiyā gayā hai.

Isrāīl kā Bādshāh Fiqah

²⁷ Fiqah bin Ramaliyāh Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh kī hukūmat ke 52weñ sāl mein Isrāīl kā bādshāh banā. Sāmariya mein rah kar wuh 20 sāl tak hukūmat kartā rahā. ²⁸ Fiqah kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Wuh un gunāhon se bāz na āyā jo karne par Yarubiyām bin Nabāt ne Isrāīl ko uksāyā thā.

²⁹ Fiqah ke daur-e-hukūmat mein Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar ne Isrāīl par hamlā kiyā. Zail ke tamām shahr us ke qabze mein ā gae: Aiyyūn, Abīl-bait-mākā, Yānūh, Qādis aur Hasūr. Jiliyād aur Galīl ke ilāqe bhī Naftālī ke pūre qabāyilī ilāqe samet us kī girift mein ā gae. Asūr kā bādshāh in tamām jaghon mein ābād logon ko giriftār karke apne mulk Asūr le gayā.

³⁰ Ek dīn Hosea bin Ailā ne Fiqah ke ḵhilāf sāzish karke use maut ke ghāṭ utār diyā. Phir wuh ḵhud taḥt par baiṭh gayā. Yih Yahūdāh ke bādshāh Yūtām bin Uzziyāh kī hukūmat ke 20weñ sāl mein huā.

³¹ Bāqī jo kuchh Fiqah kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb mein darj hai.

Yahūdāh kā Bādshāh Yūtām

³² Uzziyāh kā beṭā Yūtām Isrāīl ke bādshāh Fiqah kī hukūmat ke dūsre sāl mein Yahūdāh kā bādshāh banā. ³³ Wuh 25 sāl kī umr mein bādshāh banā aur Yarūshalām mein rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī mān Yarūsā bint Sadoq thī. ³⁴ Wuh apne bāp Uzziyāh kī tarah wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³⁵ To bhī

ūnchī jaghoñ ke mandir haṭāe na gae. Log wahāñ apnī qurbāniyāñ chaṛhāne aur baḥhūr jalāne se bāz na āe. Yūtām ne Rab ke ghar kā Bālāi Darwāzā tāmīr kiyā.

³⁶ Bāqī jo kuchh Yūtām kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ qalamband hai. ³⁷ Un dinoñ meñ Rab Shām ke bādshāh Razīn aur Fiqah bin Ramaliyāh ko Yahūdāh ke ḳhilāf bhejne lagā tāki us se lareñ. ³⁸ Jab Yūtām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḳhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Āḳhaz taḳht par baiṭh gayā.

16

Yahūdāh kā Bādshāh Āḳhaz

¹ Āḳhaz bin Yūtām Isrāīl ke bādshāh Fiqah bin Ramaliyāh kī hukūmat ke 17weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Us waqt Āḳhaz 20 sāl kā thā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. Wuh apne bāp Dāūd ke namūne par na chalā balki wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ³ Kyoñki us ne Isrāīl ke bādshāhoñ kā chāl-chalan apnāyā, yahāñ tak ki us ne apne beṭe ko qurbānī ke taur par jalā diyā. Yoñ wuh un qaumoñ ke ghinaune rasm-o-riwāj adā karne lagā jinheñ Rab ne Isrāīliyoñ ke āge mulk se nikāl diyā thā. ⁴ Āḳhaz baḥhūr jalā kar apnī qurbāniyāñ ūnche maqāmoñ, pahāriyoñ kī choṭiyoñ aur har ghane daraḳht ke sāy meñ chaṛhātā thā.

Āḳhaz Asūr ke Bādshāh se Madad Letā Hai

⁵ Ek din Shām kā bādshāh Razīn aur Isrāīl kā bādshāh Fiqah bin Ramaliyāh Yarūshalam par hamlā karne ke lie Yahūdāh meñ ghus āe. Unhoñ ne shahr kā muhāsarā to kiyā lekin us par qabzā karne meñ nākām rahe. ⁶ Unhiñ dinoñ meñ Razīn ne Ailāt par dubārā qabzā karke Shām kā hissā banā liyā. Yahūdāh ke logoñ ko wahāñ se nikāl kar us ne wahāñ Adomiyoñ ko basā diyā. Yih Adomī āj tak wahāñ ābād haiñ.

⁷ Āḳhaz ne apne qāsidoñ ko Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar ke pās bhej kar use ittalā dī, “Main āp kā ḳhādīm aur beṭā hūñ. Mehrbānī karke āeñ aur mujhe Shām aur Isrāīl ke bādshāhoñ se bachāeñ jo mujh par hamlā kar rahe haiñ.” ⁸ Sāth sāth Āḳhaz ne wuh chāñdī aur sonā jamā kiyā jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḳhazānoñ meñ thā aur use tohfe ke taur par Asūr ke bādshāh ko bhej diyā. ⁹ Tiglat-pilesar rāzī ho gayā. Us ne Damishq par hamlā karke shahr par qabzā kar liyā aur us ke bāshindoñ ko giriftār karke Qīr ko le gayā. Razīn ko us ne qatl kar diyā.

Āḳhaz Rab ke Ghar kī Behurmatī Kartā Hai

¹⁰ Āḳhaz Bādshāh Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar se milne ke lie Damishq gayā. Wahāñ ek qurbāngāh thī jis kā namūnā Āḳhaz ne banā kar Ūriyāh Imām ko bhej diyā. Sāth sāth us ne ḍizāyn kī tamām tafsīlāt bhī Yarūshalam bhej dīñ. ¹¹ Jab Ūriyāh ko hidāyāt milīñ to us ne unhiñ ke mutābiq Yarūshalam meñ ek qurbāngāh banāi. Āḳhaz ke Damishq se wāpas āne se pahle pahle use taiyār kar liyā gayā.

¹² Jab bādshāh wāpas āyā to us ne naī qurbāngāh kā muāynā kiyā. Phir us kī sīrhī par chaṛh kar ¹³ us ne ḳhud qurbāniyāñ us par pesh kiñ. Bhasm hone wālī qurbānī aur ḡhallā kī nazar jalā kar us ne mai kī nazar qurbāngāh par unḍel dī aur salāmatī kī qurbāniyoñ kā ḳhūn us par chhīrak diyā.

¹⁴ Rab ke ghar aur naī qurbāngāh ke darmiyān ab tak pītal kī purānī qurbāngāh thī. Ab Āḳhaz ne use uṭhā kar Rab ke ghar ke sāmne se muntaqīl karke naī qurbāngāh ke pīchhe yānī shimāl kī taraf rakhwā diyā. ¹⁵ Ūriyāh Imām ko us ne hukm diyā, “Ab se āp ko tamām qurbāniyoñ ko naī qurbāngāh par pesh karnā hai. In meñ

subh-o-shām kī rozānā qurbāniyān bhī shāmil haiñ aur bādshāh aur ummat kī muḳhtalif qurbāniyān bhī, masalan bhasm hone wālī qurbāniyān aur ḡhallā aur mai kī nazareñ. Qurbāniyon ke tamām ḡhūn ko bhī sirf naī qurbāngāh par chhīraknā hai. Aindā pītal kī purānī qurbāngāh sirf mere zātī istemāl ke lie hogī jab mujhe Allāh se kuchh dariyāft karnā hogā.” ¹⁶ Ūriyāh Imām ne waisā hī kiyā jaisā bādshāh ne use hukm diyā.

¹⁷ Lekin Āḡhaz Bādshāh Rab ke ghar meñ mazīd tabdīliyān bhī lāyā. Hathgāriyon ke jin fremoñ par bāsan rakhe jāte the unheñ toṛ kar us ne bāsanon ko dūr kar diyā. Is ke alāwā us ne ‘Samundar’ nāmī baṛe hauz ko pītal ke un bailon se utār diyā jin par wuh shurū se paṛā thā aur use patthar ke ek chabūtare par rakhwā diyā. ¹⁸ Us ne Asūr ke bādshāh ko ḡhush rakhne ke lie ek aur kām bhī kiyā. Us ne Rab ke ghar se wuh chabūtarā dūr kar diyā jis par bādshāh kā taḡht rakhā jāta thā aur wuh darwāzā band kar diyā jo bādshāh Rab ke ghar meñ dāḡhil hone ke lie istemāl kartā thā.

¹⁹ Bāqī jo kuchh Āḡhaz kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīḡh’ kī kitāb meñ darj hai. ²⁰ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai ḡhāndānī qabr meñ dafnāyā gayā. Phir us kā beṛā Hizqiyāh taḡhtnashīn huā.

17

Isrāīl kā Āḡhirī Bādshāh Hosea

¹ Hosea bin Ailā Yahūdāh ke bādshāh Āḡhaz kī hukūmat ke 12weñ sāl meñ Isrāīl kā bādshāh banā. Sāmariya us kā dārul-hukūmat rahā, aur us kī hukūmat kā daurāniyā 9 sāl thā. ² Hosea kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā, lekin Isrāīl ke un bādshāhon kī nisbat jo us se pahle the wuh kuchh behtar thā.

³ Ek dīn Asūr ke bādshāh Salmanasar ne Isrāīl par hamlā kiyā. Tab Hosea shikast mān kar us ke tābe ho gayā. Use Asūr ko ḡharāj adā karnā paṛā. ⁴ Lekin chand sāl ke bād wuh sarkash ho gayā. Us ne ḡharāj kā sālānā silsilā band karke apne safīron ko Misr ke bādshāh so ke pās bhejā tāki us se madad hāsīl kare. Jab Asūr ke bādshāh ko patā chalā to us ne use pakaṛ kar jel meñ ḡāl diyā.

Sāmariya kā Anjām

⁵ Salmanasar pūre mulk meñ se guzar kar Sāmariya tak pahuñch gayā. Tīn sāl tak use shahr kā muḡasarā karnā paṛā, ⁶ lekin āḡhirkār wuh Hosea kī hukūmat ke naweñ sāl meñ kāmyāb huā aur shahr par qabzā karke Isrāīliyon ko jilāwatan kar diyā. Unheñ Asūr lā kar us ne kuchh ḡhalah ke ilāqe meñ, kuchh Jauzān ke Dariyā-e-ḡhābūr ke kināre par aur kuchh Mādiyon ke shahron meñ basāe.

⁷ Yih sab kuchh is lie huā ki Isrāīliyon ne Rab apne ḡhudā kā gunāh kiyā thā, hālāñki wuh unheñ Misrī bādshāh Firaun ke qabze se rihā karke Misr se nikāl lāyā thā. Wuh dīgar mābūdon kī pūjā karte ⁸ aur un qaumon ke rasm-o-riwāj kī pairawī karte jin ko Rab ne un ke āge se nikāl diyā thā. Sāth sāth wuh un rasmon se bhī lipṛe rahe jo Isrāīl ke bādshāhon ne shurū kī thīn. ⁹ Isrāīliyon ko Rab apne ḡhudā ke ḡhilāf bahut tarkībeñ sūjhīn jo ṛhīk nahīn thīn. Sab se chhoṭī chaukī se le kar baṛe se baṛe qīlāband shahr tak unhoñ ne apne tamām shahron kī ūñchī jaghoñ par mandīr banāe. ¹⁰ Har pahārī kī choṭī par aur har ghane daraḡht ke sāy meñ unhoñ ne patthar ke apne dewatāon ke satūn aur Yasīrat Dewī ke khāmbe khare kie. ¹¹ Har ūñchī jagah par wuh baḡhūr jalā dete the, bilkul un aḡwām kī tarah jinheñ Rab ne un ke āge se nikāl diyā thā. ḡharz Isrāīliyon se bahut-sī aisī sharīr harkateñ sarzad huīn jin ko dekh kar Rab ko ḡhussā āyā. ¹² Wuh buton kī parastish karte rahe agarche Rab ne is se manā kiyā thā.

¹³ Bār bār Rab ne apne nabiyōṅ aur ḡhaibbīnoṅ ko Isrāīl aur Yahūdāh ke pās bhejā thā tāki unheṅ āgāh kareṅ, “Apnī sharīr rāhoṅ se bāz āo. Mere ahkām aur qawāyḍ ke tābe raho. Us pūrī shariāt kī pairawī karo jo maiṅ ne tumhare bāpdādā ko apne khādimoṅ yānī nabiyōṅ ke wasīle se de dī thī.”

¹⁴ Lekin wuh sunane ke lie taiyār nahīn the balki apne bāpdādā kī tarah aṛ gae. Kyonki wuh bhī Rab apne Khudā par bharosā nahīn karte the. ¹⁵ Unhoṅ ne us ke ahkām aur us ahd ko radd kiya jo us ne un ke bāpdādā se bāndhā thā. Jab bhī us ne unheṅ kisī bāt se āgāh kiya to unhoṅ ne use haqīr jānā. Bekār butoṅ kī pairawī karte karte wuh khud bekār ho gae. Wuh gird-o-nawāh kī qaumoṅ ke namūne par chal paṛe hālānki Rab ne is se manā kiya thā. ¹⁶ Rab apne Khudā ke tamām ahkām ko mustarad karke unhoṅ ne apne lie bachhroṅ ke do mujassame dhāl lie aur Yasīrat Dewī kā khambā khaṛā kar diya. Wuh sūraj, chānd balki āsmān ke pūre lashkar ke sāmne jhuk gae aur Bāl Dewatā kī parastish karne lage. ¹⁷ Apne beṭe-beṭiyōṅ ko unhoṅ ne apne butoṅ ke lie qurbān karke jalā diya. Nujūmiyōṅ se mashwarā lenā aur jādūgarī karnā ām ho gayā. Ḡharz unhoṅ ne apne āp ko badī ke hāth meṅ bech kar aisā kām kiya jo Rab ko nāpasand thā aur jo use ḡhussā dilātā rahā.

¹⁸ Tab Rab kā ḡhazab Isrāīl par nāzil huā, aur us ne unheṅ apne huzūr se khārij kar diya. Sirf Yahūdāh kā qabīlā mulk meṅ bāqī rah gayā.

¹⁹ Lekin Yahūdāh ke afrād bhī Rab apne Khudā ke ahkām ke tābe rahne ke lie taiyār nahīn the. Wuh bhī un bure rasm-o-riwāj kī pairawī karte rahe jo Isrāīl ne shurū kie the. ²⁰ Phir Rab ne pūrī kī pūrī qaum ko radd kar diya. Unheṅ tang karke wuh unheṅ luṭeroṅ ke hawāle kartā rahā, aur ek din us ne unheṅ bhī apne huzūr se khārij kar diya.

²¹ Rab ne khud Isrāīl ke shimālī qabīloṅ ko Dāūd ke gharāne se alag kar diya thā, aur unhoṅ ne Yarubiyām bin Nabāt ko apnā bādshāh banā liya thā. Lekin Yarubiyām ne Isrāīl ko ek sangīn gunāh karne par uksā kar Rab kī pairawī karne se dūr kie rakhā.

²² Isrāīlī Yarubiyām ke bure namūne par chalte rahe aur kabhī is se bāz na āe.

²³ Yihī wajah hai ki jo kuchh Rab ne apne khādimoṅ yānī nabiyōṅ kī mārifat farmāyā thā wuh pūrā huā. Us ne unheṅ apne huzūr se khārij kar diya, aur dushman unheṅ qaidī banā kar Asūr le gayā jahan wuh āj tak zindagī guzarte haiṅ.

Sāmariya meṅ Ajnabī Qaumoṅ ko Ābād Kiyā Jātā Hai

²⁴ Asūr ke bādshāh ne Bābal, Kūtā, Awwā, Hamāt aur Sifarwāym se logoṅ ko Isrāīl meṅ lā kar Sāmariya ke Isrāīliyoṅ se khālī kie gae shahroṅ meṅ basā diya. Yih log Sāmariya par qabzā karke us ke shahroṅ meṅ basne lage. ²⁵ Lekin āte waqt wuh Rab kī parastish nahīn karte the, is lie Rab ne un ke darmiyān sherbabar bhej die jinhoṅ ne kāi ek ko phār dālā.

²⁶ Asūr ke bādshāh ko ittalā dī gai, “Jin logoṅ ko āp ne jilāwatan karke Sāmariya ke shahroṅ meṅ basā diya hai wuh nahīn jānte ki us mulk kā dewatā kin kin bātoṅ kā taqāzā kartā hai. Natīje meṅ us ne un ke darmiyān sherbabar bhej die haiṅ jo unheṅ phār rahe haiṅ. Aur wajah yihī hai ki wuh us kī sahīh pūjā karne se wāqif nahīn haiṅ.” ²⁷ Yih sun kar Asūr ke bādshāh ne hukm diya, “Sāmariya se yahān lāe gae imāmoṅ meṅ se ek ko chun lo jo apne watan lauṭ kar wahān dubārā ābād ho jāe aur logoṅ ko sikhāe ki us mulk kā dewatā apnī pūjā ke lie kin kin bātoṅ kā taqāzā kartā hai.”

²⁸ Tab ek imām jilāwatanī se wāpas āyā. Baitel meṅ ābād ho kar us ne nae bāshindoṅ ko sikhāyā ki Rab kī munāsib ibādat kis tarah kī jāti hai. ²⁹ Lekin sāth sāth wuh apne zātī dewatāoṅ kī pūjā bhī karte rahe. Shahr bashahr har qaum ne apne apne but banā kar un tamām ūnchī jaghoṅ ke mandiroṅ meṅ khaṛe kie jo Sāmariya ke logoṅ ne banā chhoṛe the. ³⁰ Bābal ke bāshindoṅ ne Sukkāt-banāt ke but, Kūtā

ke logon ne nairgal ke mujassame, Hamāt wālon ne Asīmā ke but ³¹ aur Awwā ke logon ne Nibhāz aur Tartāq ke mujassame khare kie. Sifarwāym ke bāshinde apne bachchon ko apne dewatāon Adrammalik aur Anammalik ke lie qurbān karke jalā dete the. ³² Ġharz sab Rab kī parastish ke sāth sāth apne dewatāon kī pūjā bhī karte aur apne logon mein se mukhtalif qism ke afrād ko chun kar pujārī muqarrar karte the tāki wuh ūnchī jaghon ke mandiron ko sanbhālen. ³³ Wuh Rab kī ibādat bhī karte aur sāth sāth apne dewatāon kī un qaumon ke riwājon ke mutābiq ibādat bhī karte the jin mein se unheñ yahāñ lāyā gayā thā.

³⁴ Yih silsilā āj tak jāri hai. Sāmariya ke bāshinde apne un purāne riwājon ke mutābiq zindagī guzārte haiñ aur sirf Rab kī parastish karne ke lie taiyār nahīn hote. Wuh us kī hidāyāt aur ahkām kī parwā nahīn karte aur us shariāt kī pairawī nahīn karte jo Rab ne Yāqūb kī aulād ko dī thī. (Rab ne Yāqūb kā nām Isrāil mein badal diyā thā.) ³⁵ Kyonki Rab ne Isrāil kī qaum ke sāth ahd bāndh kar use hukm diyā thā,

“Dūsre kisī bhī mābūd kī ibādat mat karnā! Un ke sāmne jhuk kar un kī khidmat mat karnā, na unheñ qurbāniyāñ pesh karnā. ³⁶ Sirf Rab kī parastish karo jo barī qudrat aur azīm kām dikhā kar tumheñ Misr se nikāl lāyā. Sirf usī ke sāmne jhuk jāo, sirf usī ko apnī qurbāniyāñ pesh karo. ³⁷ Lāzim hai ki tum dhyān se un tamām hidāyāt, ahkām aur qawāyd kī pairawī karo jo main ne tumhare lie qalamband kar die haiñ. Kisī aur dewatā kī pūjā mat karnā. ³⁸ Wuh ahd mat bhūlnā jo main ne tumhare sāth bāndh liyā hai, aur dīgar mābūdon kī parastish na karo. ³⁹ Sirf aur sirf Rab apne Khudā kī ibādat karo. Wuhī tumheñ tumhare tamām dushmanon ke hāth se bachā legā.”

⁴⁰ Lekin log yih sunane ke lie taiyār nahīn the balki apne purāne rasm-o-riwāj ke sāth liptē rahe. ⁴¹ Chunāñche Rab kī ibādat ke sāth hī Sāmariya ke nae bāshinde apne buton kī pūjā karte rahe. Āj tak un kī aulād yihī kuchh kartī āi hai.

18

Yahūdāh kā Bādshāh Hizqiyāh

¹ Isrāil ke bādshāh Hosea bin Ailā kī hukūmat ke tīsre sāl mein Hizqiyāh bin Ākhaz Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Us waqt us kī umr 25 sāl thī, aur wuh Yarūshalam mein rah kar 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Abī bint Zakariyāh thī. ³ Apne bāp Dāūd kī tarah us ne aisā kām kiya jo Rab ko pasand thā. ⁴ Us ne ūnchī jaghon ke mandiron ko girā diya, patthar ke un satūnon ko tukre tukre kar diya jin kī pūjā kī jāti thī aur Yasīrat Dewī ke khambon ko kāṭ dālā. Pital kā jo sānp Mūsā ne banāyā thā use bhī bādshāh ne tukre tukre kar diya, kyonki Isrāilī un aiyām tak us ke sāmne bakhūr jalāne āte the. (Sānp Nakhushtān kahlātā thā.)

⁵ Hizqiyāh Rab Isrāil ke Khudā par bharosā rakhtā thā. Yahūdāh mein na is se pahle aur na is ke bād aisā bādshāh huā. ⁶ Wuh Rab ke sāth liptā rahā aur us kī pairawī karne se kabhī bhī bāz na āyā. Wuh un ahkām par amal kartā rahā jo Rab ne Mūsā ko die the. ⁷ Is lie Rab us ke sāth rahā. Jab bhī wuh kisī maqsad ke lie niklā to use kāmyābī hāsīl huī.

Chunāñche wuh Asūr kī hukūmat se āzād ho gayā aur us ke tābe na rahā. ⁸ Filistiyon ko us ne sab se chhoṭī chaukī se le kar bare se bare qilāband shahr tak shikast dī aur unheñ mārte mārte Ġhazzā Shahr aur us ke ilāqe tak pahuñch gayā.

Asūrī Isrāil par Qabzā Karte Haiñ

⁹ Hizqiyāh kī hukūmat ke chauthē sāl mein aur Isrāil ke bādshāh Hosea kī hukūmat ke sātweñ sāl mein Asūr ke bādshāh Salmanasar ne Isrāil par hamlā kiya. Sāmariya Shahr kā muhāsarā karke ¹⁰ wuh tīn sāl ke bād us par qabzā karne mein kāmyāb

huā. Yih Hizqiyāh kī hukūmat ke chhaṭe sāl aur Isrāīl ke bādshāh Hosea kī hukūmat ke naweñ sāl meñ huā. ¹¹ Asūr ke bādshāh ne Isrāīliyon ko jilāwatan karke kuchh Khalah ke ilāqe meñ, kuchh Jauzān ke Dariyā-e-Ḳhābūr ke kināre par aur kuchh Mādiyon ke shahron meñ basāe.

¹² Yih sab kuchh is lie huā ki wuh Rab apne Ḳhudā ke tābe na rahe balki us ke un ke sāth bandhe hue ahd ko toṛ kar un tamām ahkām ke farmānbardār na rahe jo Rab ke ḳhādim Mūsā ne unheñ die the. Na wuh un kī sunte aur na un par amal karte the.

Asūrī Yarūshalam kā Muhāsarā Karte Haiñ

¹³ Hizqiyāh Bādshāh kī hukūmat ke 14weñ sāl meñ Asūr ke bādshāh Sanherib ne Yahūdāh ke tamām qilāband shahron par dhāwā bol kar un par qabzā kar liyā. ¹⁴ Jab Asūr kā bādshāh Lakīs ke ās-pās pahuñchā to Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ne use ittalā dī, “Mujh se ḡhaltī huī hai. Mujhe chhoṛ deñ to jo kuchh bhī āp mujh se talab kareñge main āp ko adā karūnga.”

Tab Sanherib ne Hizqiyāh se chāndī ke taqrīban 10,000 kilogrām aur sone ke taqrīban 1,000 kilogrām māng liyā. ¹⁵ Hizqiyāh ne use wuh tamām chāndī de dī jo Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḳhazānon meñ paṛī thī. ¹⁶ Sone kā taqāzā pūrā karne ke lie us ne Rab ke ghar ke darwāzon aur chaukhaṭon par lagā sonā utarwā kar use Asūr ke bādshāh ko bhej diyā. Yih sonā us ne ḳhud darwāzon aur chaukhaṭon par chaṛhwāyā thā.

¹⁷ Phir bhī Asūr kā bādshāh mutma'in na huā. Us ne apne sab se ālā afsaron ko baṛī fauj ke sāth Lakīs se Yarūshalam ko bhejā. (Un kī apnī zabān meñ afsaron ke ohdon ke nām Tartān, Rab-sāris aur Rabshāqī the.) Yarūshalam pahuñch kar wuh us nāle ke pās ruk gae jo pānī ko ūpar wāle tālāb tak pahuñchātā hai. (Yih tālāb us rāste par hai jo Dhobiyon ke Ghāṭ tak le jātā hai.) ¹⁸ In tīn Asūrī afsaron ne ittalā dī ki bādshāh ham se milne āe, lekin Hizqiyāh ne mahal ke inchārj Iliyāqīm bin Ḳhilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-ḳhās Yuāḳh bin Āsaf ko un ke pās bhejā. ¹⁹ Rabshāqī ne un ke hāth Hizqiyāh ko paighām bhejā,

“Asūr ke azīm bādshāh farmāte haiñ, tumhārā bharosā kis chīz par hai? ²⁰ Tum samajhte ho ki ḳhālī bāteñ karnā faujī hikmat-e-amlī aur tāqat ke barābar hai. Yih kaisī bāt hai? Tum kis par etamād kar rahe ho ki mujh se sarkash ho gae ho? ²¹ Kyā tum Misr par bharosā karte ho? Wuh to ṭūṭā huā sarkandā hī hai. Jo bhī us par ṭek lagāe us kā hāth wuh chīr kar zakhmī kar degā. Yihī kuchh un sab ke sāth ho jāegā jo Misr ke bādshāh Firaun par bharosā karen! ²² Shāyad tum kaho, ‘Ham Rab apne Ḳhudā par tawakkul karte haiñ.’ Lekin yih kis tarah ho saktā hai? Hizqiyāh ne to us kī behurmatī kī hai. Kyonki us ne ūñchī jaghon ke mandiron aur qurbāngāhon ko dhā kar Yahūdāh aur Yarūshalam se kahā hai ki sirf Yarūshalam kī qurbāngāh ke sāmne parastish karen.

²³ Āo, mere āqā Asūr ke bādshāh se saudā karo. Main tumheñ 2,000 ghoṛe dūngā basharteki tum un ke lie sawār muhaiyā kar sako. Lekin afsos, tumhāre pās itne ḡhursawār haiñ hī nahīn! ²⁴ Tum mere āqā Asūr ke bādshāh ke sab se chhoṭe afsar kā bhī muqābalā nahīn kar sakte. Lihāzā Misr ke rathon par bharosā rakhne kā kyā fāyda? ²⁵ Shāyad tum samajhte ho ki main Rab kī marzī ke baḡhair hī is jagah par hamlā karne āyā hūñ tāki sab kuchh barbād karūñ. Lekin aisā hargiz nahīn hai! Rab ne ḳhud mujhe kahā ki is mulk par dhāwā bol kar ise tabāh kar de.”

²⁶ Yih sun kar Iliyāqīm bin Ḳhilqiyāh, Shibnāh aur Yuāḳh ne Rabshāqī kī taqrīr meñ daḳhl de kar kahā, “Barāh-e-karm Arāmī zabān meñ apne ḳhādimon ke sāth guftgū kījie, kyonki ham yih achchhī tarah bol lete haiñ. Ibrānī zabān istemāl na karen, warnā shahr kī fasīl par khare log āp kī bāteñ sun leñge.” ²⁷ Lekin Rabshāqī ne jawāb diyā, “Kyā tum samajhte ho ki mere mālik ne yih paighām sirf tumheñ

aur tumhāre mālik ko bhejā hai? Hargiz nahīn! Wuh chāhte haiñ ki tamām log yih bāteñ sun leñ. Kyoñki wuh bhī tumhārī tarah apnā fuzlā khāne aur apnā peshāb pīne par majbūr ho jāenge.”

²⁸ Phir wuh fasīl kī taraf muṛ kar buland āwāz se Ibrānī zabān meñ awām se muḵhātib huā, “Sunō, shahanshāh, Asūr ke bādshāh ke farmān par dhyān do!

²⁹ Bādshāh farmāte haiñ ki Hizqiyāh tumheñ dhokā na de. Wuh tumheñ mere hāth se bachā nahīn saktā. ³⁰ Beshak wuh tumheñ tasallī dilāne kī koshish karke kahtā hai, ‘Rab hameñ zarūr chhuṭkārā degā, yih shahr kabhī bhī Asūrī bādshāh ke qabze meñ nahīn āegā.’ Lekin is qism kī bātoñ se tasallī pā kar Rab par bharosā mat karnā.

³¹ Hizqiyāh kī bāteñ na māno balki Asūr ke bādshāh kī. Kyoñki wuh farmāte haiñ, mere sāth sulah karo aur shahr se nikal kar mere pās ā jāo. Phir tum meñ se har ek angūr kī apnī bel aur anjīr ke apne daraḥt kā phal khāegā aur apne hauz kā pānī piēgā. ³² Phir kuchh der ke bād main tumheñ ek aise mulk meñ le jāūngā jo tumhāre apne mulk kī mānind hogā. Us meñ bhī anāj, nāī mai, roṭī aur angūr ke

bāgh, zaitūn ke daraḥt aur shahd hai. Ġharz, maut kī rāh iḡhtiyār na karnā balki zindagī kī rāh. Hizqiyāh kī mat sunanā. Jab wuh kahtā hai, ‘Rab hameñ bachāegā’ to wuh tumheñ dhokā de rahā hai. ³³ Kyā dīgar aqwām ke dewatā apne mulkoñ ko Shāh-e-Asūr se bachāne ke qābil rahe haiñ? ³⁴ Hamāt aur Arfād ke dewatā kahān rah gae haiñ? Sifarwāym, Henā aur Iwwā ke dewatā kyā kar sake? Aur kyā kisī dewatā ne Sāmariya ko merī girift se bachāyā? ³⁵ Nahīn, koī bhī dewatā apnā mulk mujh se bachā na sakā. To phir Rab Yarūshalam ko kis tarah mujh se bachāegā?”

³⁶ Fasīl par khare log ḡhāmosh rahe. Unhoñ ne koī jawāb na diyā, kyoñki bādshāh ne hukm diyā thā ki jawāb meñ ek lafz bhī na kaheñ. ³⁷ Phir mahal kā inchārj Iliyāqīm bin Ḳhilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-ḡhās Yuāḡh bin Āsaf ranjish ke māre apne libās phār kar Hizqiyāh ke pās wāpas gae. Darbār meñ pahuñch kar unhoñ ne bādshāh ko sab kuchh kah sunāyā jo Rabshāqī ne unheñ kahā thā.

19

Rab Hizqiyāh ko Tasallī Detā Hai

¹ Yih bāteñ sun kar Hizqiyāh ne apne kapre phāre aur ṭāṭ kā mātāmī libās pahan kar Rab ke ghar meñ gayā. ² Sāth sāth us ne mahal ke inchārj Iliyāqīm, mīrmunshī Shibnāh aur imāmoñ ke buzurgoñ ko Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ke pās bhejā. Sab ṭāṭ ke mātāmī libās pahne hue the. ³ Nabī ke pās pahuñch kar unhoñ ne Hizqiyāh kā paighām sunāyā, “Āj ham baṛī musibat meñ haiñ. Sazā ke is dīn Asūriyoñ ne hamārī saḡht be’izzatī kī hai. Hamārā hāl dard-e-zah meñ mubtalā us aurat kā-sā hai jis ke peṭ se bachchā nikalne ko hai, lekin jo is lie nahīn nikal saktā ki māñ kī tāqat jāṭī rahī hai. ⁴ Lekin shāyad Rab āp ke Ḳhudā ne Rabshāqī kī wuh tamām bāteñ sunī hoñ jo us ke āqā Asūr ke bādshāh ne zindā Ḳhudā kī tauhīn meñ bhejī haiñ. Ho saktā hai Rab āp kā Ḳhudā us kī bāteñ sun kar use sazā de. Barāh-e-karm hamāre lie jo ab tak bache hue haiñ duā karen.”

⁵ Jab Hizqiyāh ke afsaroñ ne Yasāyāh ko bādshāh kā paighām pahuñchāyā ⁶ to nabī ne jawāb diyā, “Apne āqā ko batā denā ki Rab farmātā hai, ‘Un dhamkiyoñ se ḡhauf mat khā jo Asūrī bādshāh ke mulāzimoñ ne merī ihānat karke dī haiñ. ⁷ Dekh, main us kā irādā badal dūngā. Wuh afwāh sun kar itnā muztarib ho jāegā ki apne hī mulk wāpas chalā jāegā. Wahāñ main use talwār se marwā dūngā.’ ”

Sanherīb kī Dhamkiyāñ aur Hizqiyāh kī Duā

⁸ Rabshāqī Yarūshalam ko chhoṛ kar Asūr ke bādshāh ke pās wāpas chalā gayā jo us waqt Lakīs se rawānā ho kar Libnā par chaṛhāī kar rahā thā.

⁹ Phir Sanherib ko ittalā milī, “Ethopiya kā bādshāh Tirhāqā āp se larne ā rahā hai.” Tab us ne apne qāsidoñ ko dubārā Yarūshalam bhej diyā tāki Hizqiyāh ko paighām pahuñchāen, ¹⁰ “Jis dewatā par tum bharosā rakhte ho us se fareb na khāo jab wuh kahtā hai ki Yarūshalam kabhī Asūrī bādshāh ke qabze meñ nahīñ āegā. ¹¹ Tum to sun chuke ho ki Asūr ke bādshāhoñ ne jahāñ bhī gae kyā kuchh kiya hai. Har mulk ko unhoñ ne mukammal taur par tabāh kar diyā hai. To phir tum kis tarah bach jāoge? ¹² Kyā Jauzān, Hārān aur Rasaf ke dewatā un kī hifāzat kar pāe? Kyā Mulk-e-Adan meñ Tilassār ke bāshinde bach sake? Nahīñ, koī bhī dewatā un kī madad na kar sakā jab mere bāpdādā ne unheñ tabāh kiya. ¹³ Dhyān do, ab Hamāt, Arfād, Sifarwāym Shahr, Henā aur Iwwā ke bādshāh kahāñ haiñ?”

¹⁴ Khat milne par Hizqiyāh ne use parh liyā aur phir Rab ke ghar ke sahan meñ gayā. Khat ko Rab ke sāmne bichhā kar ¹⁵ us ne Rab se duā kī,

“Ai Rab Isrāil ke Kḥudā jo karūbī farishtoñ ke darmiyān taḥtnashīn hai, tū akelā hī duniyā ke tamām mamālik kā Kḥudā hai. Tū hī ne āsmān-o-zamīn ko kḥalaq kiya hai. ¹⁶ Ai Rab, merī sun! Apnī āñkheñ khol kar dekh! Sanherib kī un bātoñ par dhyān de jo us ne is maqsad se ham tak pahuñchāi haiñ ki zindā Kḥudā kī ihānat kare. ¹⁷ Ai Rab, yih bāt sach hai ki Asūrī bādshāhoñ ne in qaumoñ ko un ke mulkoñ samet tabāh kar diyā hai. ¹⁸ Wuh to un ke butoñ ko āg meñ phaiñk kar bhasm kar sakte the, kyonki wuh zindā nahīñ balki sirf insān ke hāthoñ se bane hue lakaṛī aur patthar ke but the. ¹⁹ Ai Rab hamāre Kḥudā, ab maiñ tujh se iltamās kartā hūñ ki hamēñ Asūrī bādshāh ke hāth se bachā tāki duniyā ke tamām mamālik jān leñ ki tū ai Rab, wāhid Kḥudā hai.”

Asūrī kī Lān-tān par Allāh kā Jawāb

²⁰ Phir Yasāyāh bin Āmūs ne Hizqiyāh ko paighām bhejā, “Rab Isrāil kā Kḥudā farmātā hai ki maiñ ne Asūrī bādshāh Sanherib ke bāre meñ terī duā sunī hai. ²¹ Ab Rab kā us ke kḥilāf farmān sun,

Kuñwārī Siyyūn Beṭī tujhe haqīr jāntī hai, hāñ Yarūshalam Beṭī apnā sar hilā hilā kar hiqāratāmez nazar se tere pīchhe deḥtī hai. ²² Kyā tū nahīñ jāntā ki kis ko gāliyāñ dīñ aur kis kī ihānat kī hai? Kyā tujhe nahīñ mālūm ki tū ne kis ke kḥilāf āwāz buland kī hai? Jis kī taraf tū ghurūr kī nazar se dekh rahā hai wuh Isrāil kā Quddūs hai!

²³ Apne qāsidoñ ke zariye tū ne Rab kī ihānat kī hai. Tū dīñgeñ mār kar kahtā hai, ‘Maiñ apne beshumār rathoñ se pahāroñ kī choṭiyōñ aur Lubnān kī intahā tak chaṛh gayā hūñ. Maiñ deodār ke bare bare aur jūñipar ke behtarīn darakhtoñ ko kāt kar Lubnān ke dūrtarīn konoñ tak, us ke sab se ghane jangal tak pahuñch gayā hūñ. ²⁴ Maiñ ne ghairmulkoñ meñ kueñ khudwā kar un kā pāñī pī liyā hai. Mere talwoñ tale Misr kī tamām nadiyāñ kḥushk ho gaiñ.’

²⁵ Ai Asūrī bādshāh, kyā tū ne nahīñ sunā ki baṛī der se maiñ ne yih sab kuchh muqarrar kiya? Qadīm zamāne meñ hī maiñ ne is kā mansūbā bāndh liyā, aur ab maiñ ise wujūd meñ lāyā. Merī marzī thī ki tū qilāband shahroñ ko kḥāk meñ milā kar patthar ke dheroñ meñ badal de. ²⁶ Isī lie un ke bāshindoñ kī tāqat jāti rahī, wuh ghabrāe aur sharmindā hue. Wuh ghās kī tarah kamzor the, chhat par ugne wālī us hariyālī kī mānind jo thoṛī der ke lie phaltī-phūltī to hai, lekin lū chālte waqt ek dam murjhā jāti hai. ²⁷ Maiñ to tujh se kḥūb wāqif hūñ. Mujhe mālūm hai ki tū kahāñ ṭahrā huā hai, aur terā ānā jānā mujh se poshīdā nahīñ rahtā. Mujhe patā hai ki tū mere kḥilāf kitne taish meñ ā gayā hai. ²⁸ Terā taish aur ghurūr dekh kar maiñ terī nāk meñ nakel aur tere muñh meñ lagām dāl kar tujhe us rāste par se wāpas ghasīṭ le jāūngā jis par se tū yahāñ ā pahuñchā hai.

²⁹ Ai Hizqiyāh, maiñ is nishān se tujhe tasallī dilāūngā ki is sāl aur āne wāle sāl tum wuh kuchh khāoge jo khetoñ meñ kḥud baḥhud ugegā. Lekin tīsre sāl tum bij

bo kar fasleñ kātoge aur angūr ke bāgh lagā kar un kā phal khāoge. ³⁰ Yahūdāh ke bache hue bāshinde ek bār phir jaṛ pakaṛ kar phal lāeñge. ³¹ Kyoñki Yarūshalam se qaum kā baqiya nīkal āegā, aur Koh-e-Siyyūn kā bachā-khuchā hissā dubārā mulk meñ phail jāegā. Rabbul-afwāj kī ghairat yih kuchh saranjām degī.

³² Jahān tak Asūrī bādshāh kā tālluq hai Rab farmātā hai ki wuh is shahr meñ dākhl nahīn hogā. Wuh ek tīr tak us meñ nahīn chalāegā. Na wuh dhāl le kar us par hamlā karegā, na shahr kī fasl ke sāth miṭṭī kā dher lagāegā. ³³ Jis rāste se bādshāh yahān āyā usī rāste par se wuh apne mulk wāpas chalā jāegā. Is shahr meñ wuh ghusne nahīn pāegā. Yih Rab kā farmān hai. ³⁴ Kyoñki maiñ apnī aur apne khādim Dāūd kī khātir is shahr kā difā karke ise bachāūngā.”

³⁵ Usī rāt Rab kā farishtā nīkal āyā aur Asūrī lashkargāh meñ se guzar kar 1,85,000 faujiyon ko mār ḍālā. Jab log subah-sawere uṭhe to chāroñ taraf lāsheñ hī lāsheñ nazar āīñ.

³⁶ Yih dekh kar Sanherib apne khaime ukhār kar apne mulk wāpas chalā gayā. Nīnwā Shahr pahuñch kar wuh wahān ṭhahar gayā. ³⁷ Ek dīn jab wuh apne dewatā Nīsrūk ke mandir meñ pūjā kar rahā thā to us ke beṭoñ Adrammalik aur Sharāzar ne use talwār se qatl kar diyā aur farār ho kar Mulk-e-Arārāt meñ panāh lī. Phir us kā beṭā Asarhaddon takhtnashīn huā.

20

Allāh Hizqiyāh ko Shifā Detā Hai

¹ Un dīnoñ meñ Hizqiyāh itnā bīmār huā ki marne kī naubat ā pahuñchī. Āmūs kā beṭā Yasāyāh Nabī us se milne āyā aur kahā, “Rab farmātā hai ki apne ghar kā band-o-bast kar le, kyoñki tujhe marnā hai. Tū is bīmārī se shifā nahīn pāegā.”

² Yih sun kar Hizqiyāh ne apnā muñh dīwār kī taraf pher kar duā kī, ³ “Ai Rab, yād kar ki maiñ wafādārī aur khulūsdilī se tere sāmne chaltā rahā hūñ, ki maiñ wuh kuchh kartā āyā hūñ jo tujhe pasand hai.” Phir wuh phūṭ phūṭ kar rone lagā.

⁴ Itne meñ Yasāyāh chalā gayā thā. Lekin wuh abhī andarūnī sahan se niklā nahīn thā ki use Rab kā kalām milā, ⁵ “Merī qaum ke rāhnumā Hizqiyāh ke pās wāpas jā kar use batā denā ki Rab tere bāp Dāūd kā Khudā farmātā hai, ‘Maiñ ne terī duā sun lī aur tere ānsū dekhe haiñ. Maiñ tujhe shifā dūngā. Parsoñ tū dubārā Rab ke ghar meñ jāegā. ⁶ Maiñ terī zindagī meñ 15 sāl kā izāfā karūngā. Sāth sāth maiñ tujhe aur is shahr ko Asūr ke bādshāh se bachā lūngā. Maiñ apnī aur apne khādim Dāūd kī khātir shahr kā difā karūngā.’ ”

⁷ Phir Yasāyāh ne hukm diyā, “Anjīr kī ṭikkī lā kar bādshāh ke nāsūr par bāndh do!” Jab aisā kiya gayā to Hizqiyāh ko shifā milī. ⁸ Pahle Hizqiyāh ne Yasāyāh se pūchhā thā, “Rab mujhe kaun-sā nishān degā jis se mujhe yaqīn āe ki wuh mujhe shifā degā aur ki maiñ parsoñ dubārā Rab ke ghar kī ibādat meñ sharīk hūngā?”

⁹ Yasāyāh ne jawāb diyā, “Rab dhūpgharī kā sāyā das darje āge karegā yā das darje pīchhe. Is se āp jān leñge ki wuh apnā wādā pūrā karegā. Āp kyā chāhte haiñ, kyā sāyā das darje āge chale yā das darje pīchhe?” ¹⁰ Hizqiyāh ne jawāb diyā, “Yih karwānā ki sāyā das darje āge chale āsān kām hai. Nahīn, wuh das darje pīchhe jāe.”

¹¹ Tab Yasāyāh Nabī ne Rab se duā kī, aur Rab ne Ākhaz kī banāi huī dhūpgharī kā sāyā das darje pīchhe kar diyā.

Hizqiyāh se Sangīn Ghaltī Hotī Hai

¹² Thoṛī der ke bād Bābal ke bādshāh Marūdak-baladān bin Baladān ne Hizqiyāh kī bīmārī kī khabar sun kar wafd ke hāth khat aur tohfe bheje. ¹³ Hizqiyāh ne wafd kā istiqbāl karke use wuh tamām khazāne dikhāe jo zakhīrākhāne meñ mahfūz rakhe

gae the yānī tamām sonā-chāndī, balsān kā tel aur bāqī qīmtī tel. Us ne aslākḥānā aur bāqī sab kuchh bhī dikhāyā jo us ke ḥazānoḥ meṁ thā. Pūre mahal aur pūre mulk meṁ koī ḥās chīz na rahī jo us ne unheṁ na dikhāī. ¹⁴ Tab Yasāyāh Nabī Hizqiyāh Bādshāh ke pās āyā aur pūchhā, “In ādmiyoṁ ne kyā kahā? Kahān se āe haiṁ?” Hizqiyāh ne jawāb diyā, “Dūr-darāz mulk Bābal se āe haiṁ.” ¹⁵ Yasāyāh bolā, “Unhoṁ ne mahal meṁ kyā kuchh dekhā?” Hizqiyāh ne kahā, “Unhoṁ ne mahal meṁ sab kuchh dekh liyā hai. Mere ḥazānoḥ meṁ koī chīz na rahī jo maiṁ ne unheṁ nahīn dikhāī.”

¹⁶ Tab Yasāyāh ne kahā, “Rab kā farmān sunēn! ¹⁷ Ek din āne wālā hai ki tere mahal kā tamām māl chhīn liyā jāegā. Jitne bhī ḥazāne tū aur tere bāpdādā ne āj tak jamā kie haiṁ un sab ko dushman Bābal le jāegā. Rab farmātā hai ki ek bhī chīz pīchhe nahīn rahegī. ¹⁸ Tere beṭoṁ meṁ se bhī bāz chhīn lie jāenge, aise jo ab tak paidā nahīn hue. Tab wuh ḥwājāsārā ban kar Shāh-e-Bābal ke mahal meṁ ḥidmat kareṅge.”

¹⁹ Hizqiyāh bolā, “Rab kā jo paighām āp ne mujhe diyā hai wuh ṭhīk hai.” Kyonki us ne sochā, “Barī bāt yih hai ki mere jīte-jī amn-o-amān hogā.”

Hizqiyāh kī Maut

²⁰ Bāqī jo kuchh Hizqiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kāmyābiyān use hāsīl huīn wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meṁ darj haiṁ. Wahān yih bhī bayān kiya gayā hai ki us ne kis tarah tālāb banwā kar wuh surang khudwāi jis ke zariye chashme kā pānī shahr tak pahūnchtā hai. ²¹ Jab Hizqiyāh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Manassī taḥtnashīn huā.

21

Yahūdāh kā Bādshāh Manassī

¹ Manassī 12 sāl kī umr meṁ bādshāh banā, aur Yarūshalam meṁ us kī hukūmat kā daurāniyā 55 sāl thā. Us kī mān Hifsibāh thī. ² Manassī kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Us ne un qaumoṁ ke qābil-e-ghin rasm-o-riwāj apnā lie jinheṁ Rab ne Isrāīliyoṁ ke āge se nikāl diyā thā. ³ Ūnchī jaghoṁ ke jin mandiroṁ ko us ke bāp Hizqiyāh ne dhā diyā thā unheṁ us ne nae sire se tāmīr kiya. Us ne Bāl Dewatā kī qurbāngāheṁ banwāīn aur Yasīrat Dewī kā khambā kharā kiya, bilkul usī tarah jis tarah Isrāīl ke bādshāh Aḥiyab ne kiya thā. In ke alāwā wuh sūraj, chānd balki āsmān ke pūre lashkar ko sījdā karke un kī ḥidmat kartā thā. ⁴ Us ne Rab ke ghar meṁ bhī apnī qurbāngāheṁ kharī kīn, hālānki Rab ne is maqām ke bāre meṁ farmāyā thā, “Maiṁ Yarūshalam meṁ apnā nām qāym karūṅga.” ⁵ Lekin Manassī ne parwā na kī balki Rab ke ghar ke donoṁ sahnoṁ meṁ āsmān ke pūre lashkar ke lie qurbāngāheṁ banwāīn. ⁶ Yahān tak ki us ne apne beṭe ko bhī qurbān karke jalā diyā. Jādūgarī aur ḡhaibdānī karne ke alāwā wuh murdoṁ kī rūhoṁ se rābitā karne wāloṁ aur rammāloṁ se bhī mashwarā kartā thā.

Ḡharz us ne bahut kuchh kiya jo Rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā. ⁷ Yasīrat Dewī kā khambā banwā kar us ne use Rab ke ghar meṁ kharā kiya, hālānki Rab ne Dāūd aur us ke beṭe Sulemān se kahā thā, “Is ghar aur is shahr Yarūshalam meṁ jo maiṁ ne tamām Isrāīlī qābiloṁ meṁ se chun liyā hai maiṁ apnā nām abad tak qāym rakhūṅgā. ⁸ Agar Isrāīlī ehtiyāt se mere un tamām ahkām kī pairawī karen jo Mūsā ne shariāt meṁ unheṁ die to maiṁ kabhī nahīn hone dūṅgā ki Isrāīliyoṁ ko us mulk se jilāwatan kar diyā jāe jo maiṁ ne un ke bāpdādā ko atā kiya thā.” ⁹ Lekin log Rab ke tābe na rahe, aur Manassī ne unheṁ aise ḡhalat kām karne par uksāyā jo un qaumoṁ se bhī sarzad nahīn hue the jinheṁ Rab ne mulk meṁ dāḥil hote waqt un ke āge se tabāh kar diyā thā.

¹⁰ Ākhirkār Rab ne apne khādimoñ yānī nabiyōñ kī mārifat elān kiyā, ¹¹ “Yahūdāh ke bādshāh Manassī se qābil-e-ghin gunāh sarzad hue haiñ. Us kī harkateñ mulk meñ Isrāīl se pahle rahne wāle Amoriyōñ kī nisbat kahīn zyādā sharīr haiñ. Apne butōñ se us ne Yahūdāh ke bāshindoñ ko gunāh karne par uksāyā hai. ¹² Chunāñche Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai, ‘Maiñ Yarūshalam aur Yahūdāh par aisī āfat nāzil karūnga ki jise bhī is kī khabar milegī us ke kān bajne lageñge. ¹³ Maiñ Yarūshalam ko usī nāp se nāpūngā jis se Sāmariya ko nāp chukā hūñ. Maiñ use us tarāzū meñ rakh kar tolūngā jis meñ Aḳhiyab kā gharānā tol chukā hūñ. Jis tarah bartan safāī karte waqt poñchh kar ulte rakhe jāte haiñ usī tarah maiñ Yarūshalam kā safāyā kar dūngā. ¹⁴ Us waqt maiñ apnī mirās kā bachā-khuchā hissā bhī tark kar dūngā. Maiñ unheñ un ke dushmanōñ ke hawāle kar dūngā jo un kī lūṭ-mār kareñge. ¹⁵ Aur wajah yihī hogī ki un se aisī harkateñ sarzad huī haiñ jo mujhe nāpasand haiñ. Us din se le kar jab un ke bāpdādā Misr se nikal āe āj tak wuh mujhe taish dilāte rahe haiñ.’ ”

¹⁶ Lekin Manassī ne na sirf Yahūdāh ke bāshindoñ ko butparastī aur aise kām karne par uksāyā jo Rab ko nāpasand the balki us ne beshumār bequsūr logōñ ko qatl bhī kiyā. Un ke khūn se Yarūshalam ek sire se dūsre sire tak bhar gayā.

¹⁷ Bāqī jo kuchh Manassī kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Us meñ us ke gunāhoñ kā zikr bhī kiyā gayā hai. ¹⁸ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use us ke mahal ke bāgh meñ dafnāyā gayā jo Uzzā kā Bāgh kahlātā hai. Phir us kā beṭā Amūn taḳhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Amūn

¹⁹ Amūn 22 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur do sāl tak Yarūshalam meñ hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Masullimat bint Harūs Yutbā kī rahne wālī thī. ²⁰ Apne bāp Manassī kī tarah Amūn aisā ghalat kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ²¹ Wuh har tarah se apne bāp ke bure namūne par chal kar un butōñ kī khidmat aur pūjā kartā rahā jin kī pūjā us kā bāp kartā āyā thā. ²² Rab apne bāpdādā ke Khudā ko us ne tark kiyā, aur wuh us kī rāhoñ par nahīn chaltā thā.

²³ Ek din Amūn ke kuchh afsarōñ ne us ke khilāf sāzish karke use mahal meñ qatl kar diyā. ²⁴ Lekin ummat ne tamām sāzish karne wāloñ ko mār ḍālā aur Amūn ke beṭe Yūsiyāh ko bādshāh banā diyā.

²⁵ Bāqī jo kuchh Amūn kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. ²⁶ Use Uzzā ke Bāgh meñ us kī apnī qabr meñ dafn kiyā gayā. Phir us kā beṭā Yūsiyāh taḳhtnashīn huā.

22

Yahūdāh kā Bādshāh Yūsiyāh

¹ Yūsiyāh 8 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ rah kar us kī hukūmat kā daurāniyā 31 sāl thā. Us kī māñ Yadīdā bint Adāyāh Busqat kī rahne wālī thī. ² Yūsiyāh wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. Wuh har bāt meñ apne bāp Dāūd ke achchhe namūne par chaltā rahā aur us se na dāīñ, na bāīñ taraf haṭā.

³ Apnī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yūsiyāh Bādshāh ne apne mīrmunshī Sāfan bin Asaliyāh bin Masullām ko Rab ke ghar ke pās bhej kar kahā, ⁴ “Imām-e-āzam Khilqiyāh ke pās jā kar use batā denā ki un tamām paisōñ ko gīn leñ jo darbānoñ ne logōñ se jamā kie haiñ. ⁵⁻⁶ Phir paise un ṭhekedāroñ ko de deñ jo Rab ke ghar kī marammat karwā rahe haiñ tāki wuh kārīgarōñ, tāmīr karne wāloñ aur rājoñ kī ujrat adā kar sakeñ. In paisōñ se wuh darāroñ ko ṭhīk karne ke lie darkār lakaṛī aur

tarāshe hue patthar bhī kharīdeñ. ⁷ Thekedāron ko akhrājāt kā hisāb-kitāb dene kī zarūrat nahīn hai, kyonki wuh qābil-e-etamād haiñ.”

Rab ke Ghar se Sharīat kī Kitāb Mil Jātī Hai

⁸ Jab mīrmunshī Sāfan K̄hilqiyāh ke pās pahuñchā to imām-e-āzam ne use ek kitāb dikhā kar kahā, “Mujhe Rab ke ghar meñ Sharīat kī Kitāb milī hai.” Us ne use Sāfan ko de diyā jis ne use parh liyā. ⁹ Tab Sāfan bādshāh ke pās gayā aur use ittalā dī, “Ham ne Rab ke ghar meñ jamāshudā paise marammat par muqarrar thekedāron aur bāqī kām karne wālon ko de die haiñ.” ¹⁰ Phir Sāfan ne bādshāh ko batāyā, “K̄hilqiyāh ne mujhe ek kitāb dī hai.” Kitāb ko khol kar wuh bādshāh kī maujūdagi meñ us kī tilāwat karne lagā.

¹¹ Kitāb kī bāteñ sun kar bādshāh ne ranjīdā ho kar apne kapre phār lie. ¹² Us ne K̄hilqiyāh Imām, Ak̄hīqām bin Sāfan, Akbor bin Mīkāyāh, mīrmunshī Sāfan aur apne k̄hās k̄hādīm Asāyāh ko bulā kar unheñ hukm diyā, ¹³ “Jā kar merī aur qaum balki tamām Yahūdāh kī k̄hātīr Rab se is kitāb meñ darj bāton ke bāre meñ dariyāft kareñ. Rab kā jo ghazab ham par nāzil hone wālā hai wuh nihāyat saḡht hai, kyonki hamāre bāpdādā na kitāb ke farmānon ke tābe rahe, na un hidāyāt ke mutābiq zindagi guzārī hai jo us meñ hamāre lie darj kī gai haiñ.”

¹⁴ Chunāñche K̄hilqiyāh Imām, Ak̄hīqām, Akbor, Sāfan aur Asāyāh K̄huldā Nabiyā ko milne gae. K̄huldā kā shauhar Sallūm bin Tiqwā bin K̄harḡhas Rab ke ghar ke kapre sañbhālta thā. Wuh Yarūshalam ke nae ilāqe meñ rahte the. ¹⁵⁻¹⁶ K̄huldā ne unheñ jawāb diyā,

“Rab Isrāīl kā K̄hudā farmātā hai ki jis ādmī ne tumheñ bhejā hai use batā denā, ‘Rab farmātā hai ki main is shahr aur us ke bāshindon par āfat nāzil karūnga. Wuh tamām bāteñ pūrī ho jāengī jo Yahūdāh ke bādshāh ne kitāb meñ parhī haiñ. ¹⁷ Kyonki merī qaum ne mujhe tark karke dīgar mābūdōn ko qurbāniyān pesh kī haiñ aur apne hāthon se but banā kar mujhe taish dilāyā hai. Merā ghazab is maqām par nāzil ho jāegā aur kabhī k̄hatm nahīn hogā.’

¹⁸ Lekin Yahūdāh ke bādshāh ke pās jāen jis ne āp ko Rab se dariyāft karne ke lie bhejā hai aur use batā deñ ki Rab Isrāīl kā K̄hudā farmātā hai, ‘Merī bāteñ sun kar ¹⁹ terā dil narm ho gayā hai. Jab tujhe patā chalā ki main ne is maqām aur is ke bāshindon ke bāre meñ farmāyā hai ki wuh lānatī aur tabāh ho jāenge to tū ne apne āp ko Rab ke sāmne past kar diyā. Tū ne ranjīdā ho kar apne kapre phār lie aur mere huzūr phūṭ phūṭ kar royā. Rab farmātā hai ki yih dekh kar main ne terī sunī hai. ²⁰ Jab tū mere kahne par mar kar apne bāpdādā se jā milegā to salāmatī se dafn hogā. Jo āfat main shahr par nāzil karūnga wuh tū k̄hud nahīn dekhegā.’ ”

Afsar bādshāh ke pās wāpas gae aur use K̄huldā kā jawāb sunā diyā.

23

Yūsiyāh Rab se Ahd Bāndhtā Hai

¹ Tab bādshāh Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām buzurgoñ ko bulā kar ² Rab ke ghar meñ gayā. Sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us ke sāth gae yānī Yahūdāh ke ādmī, Yarūshalam ke bāshinde, imām aur nabī. Wahāñ pahuñch kar jamāt ke sāmne ahd kī us pūrī kitāb kī tilāwat kī gai jo Rab ke ghar meñ milī thī.

³ Phir bādshāh ne satūn ke pās khare ho kar Rab ke huzūr ahd bāndhā aur wādā kiyā, “Ham Rab kī pairawī karenge, ham pūre dil-o-jān se us ke ahkām aur hidāyāt pūrī karke is kitāb meñ darj ahd kī bāteñ qāym rakheñge.” Pūrī qaum ahd meñ sharīk huī.

Yūsiyāh Butparastī ko K̄hatm Kartā Hai

⁴ Ab bādshāh ne imām-e-āzam Ḳhilqiyāh, dūsre darje par muqarrar imāmoñ aur darbānoñ ko hukm diyā, “Rab ke ghar meñ se wuh tamām chīzeñ nikāl deñ jo Bāl Dewatā, Yasīrat Dewī aur āsmān ke pūre lashkar kī pūjā ke lie istemāl huī haiñ.” Phir us ne yih sārā sāmān Yarūshalam ke bāhar Wādī-e-Qidron ke khule maidān meñ jalā diyā aur us kī rākh uṭhā kar Baitel le gayā. ⁵ Us ne un butparast pujāriyoñ ko bhī haṭā diyā jinheñ Yahūdāh ke bādshāhoñ ne Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam ke gird-o-nawāh ke mandiroñ meñ qurbāniyāñ pesh karne ke lie muqarrar kiyā thā. Yih pujārī na sirf Bāl Dewatā ko apne nazarāne pesh karte the balki sūraj, chānd, jhurmaṭoñ aur āsmān ke pūre lashkar ko bhī. ⁶ Yasīrat Dewī kā khambā Yūsiyāh ne Rab ke ghar se nikāl kar shahr ke bāhar Wādī-e-Qidron meñ jalā diyā. Phir us ne use pīs kar us kī rākh gharīb logoñ kī qabroñ par bikher dī. ⁷ Rab ke ghar ke pās aise makān the jo jismfarosh mardoñ aur auratoñ ke lie banāe gae the. Un meñ aurateñ Yasīrat Dewī ke lie kapre bhī buntī thīñ. Ab bādshāh ne un ko bhī girā diyā.

⁸ Phir Yūsiyāh tamām imāmoñ ko Yarūshalam wāpas lāyā. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke shimāl meñ Jibā se le kar junūb meñ Bair-sabā tak ūñchī jaghoñ ke un tamām mandiroñ kī behurmatī kī jahāñ imām pahle qurbāniyāñ pesh karte the. Yarūshalam ke us darwāze ke pās bhī do mandir the jo shahr ke sardār Yashua ke nām se mashhūr thā. In ko bhī Yūsiyāh ne dhā diyā. (Shahr meñ dākhlil hote waqt yih mandir bāīn taraf nazar āte the.) ⁹ Jin imāmoñ ne ūñchī jaghoñ par khidmat kī thī unheñ Yarūshalam meñ Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh karne kī ijāzat nahīñ thī. Lekin wuh bāqī imāmoñ kī tarah beḳhamīrī roṭī ke lie maḳhsūs roṭī khā sakte the. ¹⁰ Bin-hinnūm kī Wādī kī qurbāngāh banām Tūfat ko bhī bādshāh ne dhā diyā tāki āindā koī bhī apne beṭe yā beṭī ko jalā kar Malik Dewatā ko qurbān na kar sake. ¹¹ Ghoṛe ke jo mujassame Yahūdāh ke bādshāhoñ ne Sūraj Dewatā kī tāzīm meñ khare kie the unheñ bhī Yūsiyāh ne girā diyā aur un ke rathoñ ko jalā diyā. Yih ghoṛe Rab ke ghar ke sahan meñ darwāze ke sāth khare the, wahāñ jahāñ darbārī afsar banām Nātan-malik kā kamrā thā. ¹² Ākhaz Bādshāh ne apnī chhat par ek kamrā banāyā thā jis kī chhat par bhī muḳhtalif bādshāhoñ kī banī huī qurbāngāheñ thīñ. Ab Yūsiyāh ne in ko bhī dhā diyā aur un do qurbāngāhoñ ko bhī jo Manassī ne Rab ke ghar ke do sahnoñ meñ khari kī thīñ. In ko ṭukre ṭukre karke us ne malbā Wādī-e-Qidron meñ phaiñk diyā. ¹³ Niz, bādshāh ne Yarūshalam ke mashriq meñ ūñchī jaghoñ ke mandiroñ kī behurmatī kī. Yih mandir halākat ke pahār ke junūb meñ the, aur Sulemān Bādshāh ne unheñ tāmīr kiyā thā. Us ne unheñ Saīdā kī sharmnāk dewī Astārāt, Moāb ke makrūh dewatā Kamos aur Ammon ke qābil-e-ghin dewatā Milkūm ke lie banāyā thā. ¹⁴ Yūsiyāh ne dewatāoñ ke lie maḳhsūs kie gae satūnoñ ko ṭukre ṭukre karke Yasīrat Dewī ke khambe kaṭwā die aur maqāmāt par insānī haḍḍiyāñ bikher kar un kī behurmatī kī.

Yūsiyāh Baitel aur Sāmariya ke Mandiroñ ko Girā Detā Hai

¹⁵⁻¹⁶ Baitel meñ ab tak ūñchī jagah par wuh mandir aur qurbāngāh paṛī thī jo Yarubiyām bin Nabāt ne tāmīr kī thī. Yarubiyām hī ne Isrāīl ko gunāh karne par uksāyā thā. Jab Yūsiyāh ne dekhā ki jis pahār par qurbāngāh hai us kī dhalānoñ par bahut-sī qabreñ haiñ to us ne hukm diyā ki un kī haḍḍiyāñ nikāl kar qurbāngāh par jalā dī jāeñ. Yoñ qurbāngāh kī behurmatī bilkul usī tarah huī jis tarah Rab ne mard-e-Ḳhudā kī mārīfat farmāyā thā. Is ke bād Yūsiyāh ne mandir aur qurbāngāh ko girā diyā. Us ne Yasīrat Dewī kā mujassamā kūṭ kūṭ kar āḳhir meñ sab kuchh jalā diyā.

¹⁷ Phir Yūsiyāh ko ek aur qabr nazar āī. Us ne shahr ke bāshindoñ se pūchhā, “Yih kis kī qabr hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Yih Yahūdāh ke us mard-e-Ḳhudā kī qabr hai jis ne Baitel kī qurbāngāh ke bāre meñ ain wuh peshgoī kī thī jo āj āp ke wasile se pūrī huī hai.” ¹⁸ Yih sun kar bādshāh ne hukm diyā, “Ise chhoṛ do! Koī bhī is

kī haḍḍiyōñ ko na chheṛe.” Chunāñche us kī aur us nabī kī haḍḍiyāñ bach gaīñ jo Sāmariya se us se milne āyā aur bād meñ us kī qabr meñ dafnāyā gayā thā.

¹⁹ Jis tarah Yūsiyāh ne Baitel ke mandir ko tabāh kiyā usī tarah us ne Sāmariya ke tamām shahroñ ke mandiroñ ke sāth kiyā. Unheñ ūñchī jaghoñ par banā kar Isrāīl ke bādshāhoñ ne Rab ko taish dilāyā thā. ²⁰ In mandiroñ ke pujāriyōñ ko us ne un kī apnī apnī qurbāngāhoñ par sazā-e-maut dī aur phir insānī haḍḍiyāñ un par jalā kar un kī behurmatī kī. Is ke bād wuh Yarūshalam lauṭ gayā.

Fasah kī Īd Manāī Jātī Hai

²¹ Yarūshalam meñ ā kar bādshāh ne hukm diyā, “Pūrī qaum Rab apne Ḳhudā kī tāzīm meñ Fasah kī Īd manāe, jis tarah ahd kī kitāb meñ farmāyā gayā hai.” ²² Us zamāne se le kar jab qāzī Isrāīl kī rāhnumāī karte the Yūsiyāh ke dinoñ tak Fasah kī Īd is tarah nahīñ manāī gaī thī. Isrāīl aur Yahūdāh ke bādshāhoñ ke aiyām meñ bhī aisī Īd nahīñ manāī gaī thī. ²³ Yūsiyāh kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ pahlī dafā Rab kī tāzīm meñ aisī Īd Yarūshalam meñ manāī gaī.

Yūsiyāh kī Farmāñbardārī

²⁴ Yūsiyāh un tamām hidāyāt ke tābe rahā jo sharīat kī us kitāb meñ darj thīñ jo Ḳhilqiyāh Imām ko Rab ke ghar meñ milī thī. Chunāñche us ne murdoñ kī rūhoñ se rābitā karne wāloñ, rammāloñ, gharelū butoñ, dūsre butoñ aur bāqī tamām makrūh chīzoñ ko khatm kar diyā. ²⁵ Na Yūsiyāh se pahle, na us ke bād us jaisā koī bādshāh huā jis ne us tarah pūre dil, pūrī jān aur pūrī tāqat ke sāth Rab ke pās wāpas ā kar Mūsawī sharīat ke har farmān ke mutābiq zindagī guzārī ho. ²⁶ To bhī Rab Yahūdāh par apne ḡhusse se bāz na āyā, kyonki Manassī ne apnī ḡhalat harkatoñ se use had se zyādā taish dilāyā thā. ²⁷ Isī lie Rab ne farmāyā, “Jo kuchh main ne Isrāīl ke sāth kiyā wuhī kuchh Yahūdāh ke sāth bhī karūñga. Main use apne huzūr se khārij kar dūñgā. Apne chune hue shahr Yarūshalam ko main radd karūñga aur sāth sāth us ghar ko bhī jis ke bāre meñ main ne kahā, ‘Wahāñ merā nām hogā.’ ”

²⁸ Bāqī jo kuchh Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

²⁹ Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān Misr kā bādshāh Nikoh Firaun Dariyā-e-Furāt ke lie rawānā huā tāki Asūr ke bādshāh se laṛe. Rāste meñ Yūsiyāh us se laṛne ke lie niklā. Lekin jab Majiddo ke qarīb un kā ek dūsre ke sāth muqābalā huā to Nikoh ne use mār diyā. ³⁰ Yūsiyāh ke mulāzim us kī lāsh rath par rakh kar Majiddo se Yarūshalam le āe jahān use us kī apnī qabr meñ dafn kiyā gayā. Phir ummat ne us ke beṭe Yahuākhaz ko masah karke bāp ke taḡht par biṭhā diyā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahuākhaz

³¹ Yahuākhaz 23 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh thā. Us kī māñ Hamūtāl bint Yarmiyāh Libnā kī rahne wālī thī. ³² Apne bāpdādā kī tarah wuh bhī aisā kāñ kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ³³ Nikoh Firaun ne Mulk-e-Hamāt ke shahr Riblā meñ use giriftār kar liyā, aur us kī hukūmat khatm huī. Mulk-e-Yahūdāh ko kharāj ke taur par taqrībān 3,400 kilogrām chāñdī aur 34 kilogrām sonā adā karnā parā. ³⁴ Yahuākhaz kī jagah Firaun ne Yūsiyāh ke ek aur beṭe ko taḡht par biṭhāyā. Us ke nām Iliyāqīm ko us ne Yahūyaqīm meñ badal diyā. Yahuākhaz ko wuh apne sāth Misr le gayā jahān wuh bād meñ marā bhī.

³⁵ Matlūbā chāñdī aur sone kī raqam adā karne ke lie Yahūyaqīm ne logoñ se khās ṭaiks liyā. Ummat ko apnī daulat ke mutābiq paisa dene parē. Is tarīqe se Yahūyaqīm Firaun ko kharāj adā kar sakā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūyaqīm

³⁶ Yahūyaqīm 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 11 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī mān Zabūdā bint Fidāyāh Rūmah kī rahne wālī thī. ³⁷ Bāpdādā kī tarah us kā chāl-chalan bhī Rab ko nāpasand thā.

24

¹ Yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ne Yahūdāh par hamlā kiyā. Natīje meñ Yahūyaqīm us ke tābe ho gayā. Lekin tīn sāl ke bād wuh sarkash ho gayā. ² Tab Rab ne Bābal, Shām, Moāb aur Ammon se dākuon ke jatthe bhej die tāki use tabāh karen. Waisā hī huā jis tarah Rab ne apne khādimoñ yānī nabiyoñ kī mārifat farmāyā thā. ³ Yih āfateñ is lie Yahūdāh par aīn kī Rab ne in kā hukm diyā thā. Wuh Manassī ke sangīn gunāhoñ kī wajah se Yahūdāh ko apne huzūr se khārij karnā chāhtā thā.

⁴ Wuh yih haqīqat bhī nazarandāz na kar sakā ki Manassī ne Yarūshalam ko bequsūr logoñ ke khūn se bhar diyā thā. Rab yih muāf karne ke lie taiyār nahīn thā. ⁵ Bāqī jo kuchh Yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. ⁶ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to us kā beṭā Yahūyākīn takhtnashīn huā. ⁷ Us waqt Misr kā bādshāh dubārā apne mulk se nikal na sakā, kyonki Bābal ke bādshāh ne Misr kī sarhad banām Wādī-e-Misr se le kar Dariyā-e-Furāt tak kā sārā ilāqā Misr ke qabze se chhīn liyā thā.

Yahūyākīn kī Hukūmat aur Yarūshalam par Bābal kā Qabzā

⁸ Yahūyākīn 18 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh thā. Us kī mān Nahushtā bint Ilnātan Yarūshalam kī rahne wālī thī. ⁹ Apne bāp kī tarah Yahūyākīn bhī aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā.

¹⁰ Us kī hukūmat ke daurān Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar kī fauj Yarūshalam tak barh kar us kā muhāsarā karne lagī. ¹¹ Nabūkadnazzar khud shahr ke muhāsare ke daurān pahuñch gayā. ¹² Tab Yahūyākīn ne shikast mān kar apne āp ko apnī mān, mulāzimoñ, afsaroñ aur darbāriyoñ samet Bābal ke bādshāh ke hawāle kar diyā. Bādshāh ne use giriftār kar liyā.

Yih Nabūkadnazzar kī hukūmat ke āṭhweñ sāl meñ huā. ¹³ Jis kā elān Rab ne pahle kiyā thā wuh ab pūrā huā, Nabūkadnazzar ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām khazāne chhīn lie. Us ne sone kā wuh sārā sāmān bhī lūṭ liyā jo Sulemān ne Rab ke ghar ke lie banwāyā thā. ¹⁴ Aur jitne khāte-pīte log Yarūshalam meñ the un sab ko bādshāh ne jilāwatan kar diyā. Un meñ tamām afsar, faujī, dastkār aur dhātoñ kā kām karne wāle shāmil the, kul 10,000 afrād. Ummat ke sirf gharīb log pīchhe rah gae. ¹⁵ Nabūkadnazzar Yahūyākīn ko bhī qaidī banā kar Bābal le gayā aur us kī mān, biwiyoñ, darbāriyoñ aur mulk ke tamām asar-o-rasūkh rakhne wāloñ ko bhī. ¹⁶ Us ne faujiyoñ ke 7,000 afrād aur 1,000 dastkaroñ aur dhātoñ kā kām karne wāloñ ko jilāwatan karke Bābal meñ basā diyā. Yih sab māhir aur jang karne ke qābil ādmī the. ¹⁷ Yarūshalam meñ Bābal ke bādshāh ne Yahūyākīn kī jagah us ke chachā Mattaniyāh ko takht par biṭhā kar us kā nām Sidqiyāh meñ badal diyā.

Yahūdāh kā Bādshāh Sidqiyāh

¹⁸ Sidqiyāh 21 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. Us kī mān Hamūtal bint Yarmiyāh Libnā Shahr kī rahne wālī thī. ¹⁹ Yahūyaqīm kī tarah Sidqiyāh aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ²⁰ Rab Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindoñ se itnā nārāz huā ki ākhir meñ us ne unheñ apne huzūr se khārij kar diyā.

Sidqiyāh kā Farār aur Giriftārī

Ek din Sidqiyāh Bābal ke bādshāh se sarkash huā,

25

¹ Is lie Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar tamām fauj ko apne sāth le kar dubārā Yarūshalam pahuñchā tāki us par hamlā kare.

Sidqiyāh kī hukūmat ke naweñ sāl meñ Bābal kī fauj Yarūshalam kā muhāsarā karne lagī. Yih kām dasweñ mahīne ke dasweñ din * shurū huā. Pūre shahr ke irdgird bādshāh ne pushte banwāe. ² Sidqiyāh kī hukūmat ke 11weñ sāl tak Yarūshalam qāym rahā. ³ Lekin phir kāl ne shahr meñ zor pakaṛā, aur awām ke lie khāne kī chīzeñ na rahīñ.

Chauthē mahīne ke naweñ din † ⁴ Bābal ke faujiyoñ ne fasīl meñ rakhnā ḍāl diyā. Usī rāt Sidqiyāh apne tamām faujiyoñ samet farār hone meñ kāmyāb huā, agarche shahr dushman se ghirā huā thā. Wuh fasīl ke us darwāze se nikle jo Shāhī Bāgh ke sāth mulhiq do dīwāroñ ke bīch meñ thā. Wuh Wādī-e-Yardan kī taraf bhāgne lage, ⁵ lekin Bābal kī fauj ne bādshāh kā tāqqub karke use Yarihū ke maidān meñ pakaṛ liyā. Us ke faujī us se alag ho kar chāroñ taraf muntashir ho gae. ⁶ Aur wuh khud giriftār ho gayā.

Phir use Riblā meñ Shāh-e-Bābal ke pās lāyā gayā, aur wahīñ Sidqiyāh par faislā sādīr kiyā gayā. ⁷ Sidqiyāh ke dekhte dekhte us ke beṭoñ ko qatl kiyā gayā. Is ke bād faujiyoñ ne us kī ānkheñ nikāl kar use pītal kī zanjīroñ meñ jakaṛ liyā aur Bābal le gae.

Yarūshalam aur Rab ke Ghar kī Tabāhī

⁸ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī hukūmat ke 19weñ sāl meñ bādshāh kā khās afsar Nabūzarādān Yarūshalam pahuñchā. Wuh shāhī muhāfizoñ par muqarrar thā. Pāñchweñ mahīne ke sātweñ din ‡ us ne ā kar ⁹ Rab ke ghar, shāhī mahal aur Yarūshalam ke tamām makānoñ ko jalā diyā. Har baṛī imārat bhasm ho gaī. ¹⁰ Us ne apne tamām faujiyoñ se shahr kī fasīl ko bhī girā diyā. ¹¹ Phir Nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar diyā jo Yarūshalam aur Yahūdāh meñ pīchhe rah gae the. Wuh bhī un meñ shāmil the jo jang ke daurān ghaddārī karke Shāh-e-Bābal ke pīchhe lag gae the. ¹² Lekin Nabūzarādān ne sab se nichle tabqe ke bāz logoñ ko Mulk-e-Yahūdāh meñ chhoṛ diyā tāki wuh angūr ke bāghoñ aur khetoñ ko sañbhāleñ.

¹³ Bābal ke faujiyoñ ne Rab ke ghar meñ jā kar pītal ke donoñ satūnoñ, pānī ke bāsanoñ ko uṭhāne wālī hathgāriyoñ aur Samundar nāmī pītal ke hauz ko toṛ diyā aur sārā pītal uṭhā kar Bābal le gae. ¹⁴ Wuh Rab ke ghar kī khidmat saranjām dene ke lie darkār sāmān bhī le gae yānī bālṭiyān, belche, battī katarne ke auzār, bartan aur pītal kā bāqī sārā sāmān. ¹⁵ Khālis sone aur chāndī ke bartan bhī is meñ shāmil the yānī jalte hue koele ke bartan aur chhīrkāw ke kaṭore. Shāhī muhāfizoñ kā afsar sārā sāmān uṭhā kar Bābal le gayā. ¹⁶ Jab donoñ satūnoñ, Samundar nāmī hauz aur bāsanoñ ko uṭhāne wālī hathgāriyoñ kā pītal turwāyā gayā to wuh itnā waznī thā ki use tolā na jā sakā. Sulemān Bādshāh ne yih chīzeñ Rab ke ghar ke lie banwāī thīñ. ¹⁷ Har satūn kī ūñchāī 27 fuṭ thī. Un ke bālāī hissoñ kī ūñchāī sārhe chār fuṭ thī, aur wuh pītal kī jālī aur anāroñ se saje hue the.

¹⁸ Shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ne zail ke qaidiyoñ ko alag kar diyā: imām-e-āzam Sirāyāh, us ke bād āne wālā imām Safaniyāh, Rab ke ghar ke tīn darbānoñ, ¹⁹ shahr ke bache huoñ meñ se us afsar ko jo shahr ke faujiyoñ par muqarrar thā, Sidqiyāh Bādshāh ke pāñch mushīroñ, ummat kī bhartī karne wāle afsar aur shahr meñ maujūd us ke 60 mardoñ ko. ²⁰ Nabūzarādān in sab ko alag karke sūbā Hamāt ke shahr Riblā le gayā jahāñ Bābal kā bādshāh thā. ²¹ Wahāñ Nabūkadnazzar ne unheñ sazā-e-maut dī.

* 25:1 Yānī 15 Janwarī † 25:3 Yānī 18 Julāi ‡ 25:8 Yānī 14 Agast.

Yoñ Yahūdāh ke bāshindon ko jilāwatan kar diyā gayā.

Jidaliyāh kī Hukūmat

²² Jin logon ko Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ne Yahūdāh meñ pīchhe chhor diyā thā, un par us ne Jidaliyāh bin Aḳhīqām bin Sāfan muqarrar kiyā. ²³ Jab fauj ke bache hue afsaron aur un ke daston ko khabar milī ki Jidaliyāh ko gawarnar muqarrar kiyā gayā hai to wuh Misfāh meñ us ke pās āe. Afsaron ke nām Ismāil bin Nataniyāh, Yūhanān bin Qarīh, Sirāyāh bin Tanhūmat Natūfātī aur Yāzaniyāh bin Mākātī the. Un ke faujī bhī sāth āe.

²⁴ Jidaliyāh ne qasam khā kar un se wādā kiyā, “Bābal ke afsaron se mat ḍarnā! Mulk meñ rah kar Bābal ke bādshāh kī kḥidmat karen to āp kī salāmatī hogī.”

²⁵ Lekin us sāl ke sātweñ mahīne meñ Ismāil bin Nataniyāh bin Ilīsamā ne das sāthiyon ke sāth Misfāh ā kar dhoke se Jidaliyāh ko qatl kiyā. Ismāil shāhī nasl kā thā. Jidaliyāh ke alāwā unhoñ ne us ke sāth rahne wāle Yahūdāh aur Bābal ke tamām logon ko bhī qatl kiyā. ²⁶ Yih dekh kar Yahūdāh ke tamām bāshinde chhoṭe se le kar baṛe tak faujī afsaron samet hijrat karke Misr chale gae. Kyonki wuh Bābal ke intaqām se ḍarte the.

Yahūyākīn ko Āzād Kiyā Jātā Hai

²⁷ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn kī jilāwatanī ke 37weñ sāl meñ Awīl-marūdak Bābal kā bādshāh banā. Usī sāl ke 12weñ mahīne ke 27weñ dīn us ne Yahūyākīn ko qaidkḥāne se āzād kar diyā. ²⁸ Us ne us se narm bāteñ karke use izzat kī aisī kursī par biṭhāyā jo Bābal meñ jilāwatan kie gae bāqī bādshāhon kī nisbat zyādā aham thī. ²⁹ Yahūyākīn ko qaidiyon ke kapṛe utārne kī ijāzat milī, aur use zindagī-bhar bādshāh kī mez par bāqāydaḡī se sharīk hone kā sharf hāsīl rahā. ³⁰ Bādshāh ne muqarrar kiyā ki Yahūyākīn ko umr-bhar itnā wazīfā miltā rahe ki us kī rozmarṛā zarūriyāt pūrī hotī raheñ.

1 Tawārīkh

Ādam se Ibrāhīm tak kā Nasabnāmā

¹ Nūh tak Ādam kī aulād Set, Anūs, ² Qīnān, Mahalalel, Yārid, ³ Hanūk, Matūsilah, Lamak, ⁴ aur Nūh thī.

Nūh ke tīn beṭe Sim, Hām aur Yāfat the. ⁵ Yāfat ke beṭe Jumar, Mājūj, Mādī, Yāwān, Tūbal, Masak aur Tīrās the. ⁶ Jumar ke beṭe Ashkanāz, Rifat aur Tujarmā the. ⁷ Yāwān ke beṭe Ilīsā aur Tarsīs the. Kittī aur Rodānī bhī us kī aulād haiñ.

⁸ Hām ke beṭe Kūsh, Misr, Fūt aur Kanān the. ⁹ Kūsh ke beṭe Sibā, Hawilā, Sabtā, Rāmā aur Sabtakā the. Rāmā ke beṭe Sabā aur Dadān the. ¹⁰ Namrūd bhī Kūsh kā beṭā thā. Wuh zamīn par pahlā sūrmā thā. ¹¹ Misr zail kī qaumoñ kā bāp thā: Lūdī, Anāmī, Lihābī, Naftūhī, ¹² Fatrūsī, Kaslūhī (jin se Filistī nikle) aur Kaftūrī. ¹³ Kanān kā pahlauṭhā Saidā thā. Kanān in qaumoñ kā bāp bhī thā: Hittī ¹⁴ Yabūsī, Amorī, Jirjāsī, ¹⁵ Hiwwī, Arqī, Sīnī, ¹⁶ Arwādī, Samārī aur Hamātī.

¹⁷ Sim ke beṭe Ailām, Asūr, Arfaksad, Lūd aur Arām the. Arām ke beṭe Ūz, Hūl, Jatar aur Masak the. ¹⁸ Arfaksad kā beṭā Silah aur Silah kā beṭā Ibar thā. ¹⁹ Ibar ke do beṭe paidā hue. Ek kā nām Falaj yānī Taqīm thā, kyonki un aiyām meñ duniyā taqīm huī. Falaj ke bhāī kā nām Yuqtān thā. ²⁰ Yuqtān ke beṭe Almūdād, Salaf, Hasarmāwat, Irākḥ, ²¹ Hadūrām, Ūzāl, Diqlā, ²² Ūbāl, Abīmāel, Sabā, ²³ Ofir, Hawilā aur Yūbāb the. Yīh sab us ke beṭe the.

²⁴ Sim kā yih nasabnāmā hai: Sim, Arfaksad, Silah, ²⁵ Ibar, Falaj, Raū, ²⁶ Sarūj, Nahūr, Tārah ²⁷ aur Abrām yānī Ibrāhīm.

Ibrāhīm kā Nasabnāmā

²⁸ Ibrāhīm ke beṭe Is'hāq aur Ismāīl the. ²⁹ Un kī darj-e-zail aulād thī:

Ismāīl kā pahlauṭhā Nabāyot thā. Us ke bāqī beṭe Qīdār, Adbiyel, Mibsām, ³⁰ Mishmā, Dūmā, Massā, Hadad, Taimā, ³¹ Yatūr, Nafīs aur Qīdmā the. Sab Ismāīl ke hāñ paidā hue.

³² Ibrāhīm kī dāshtā Qatūrā ke beṭe Zimrān, Yuqsān, Midān, Midiyān, Isbāq aur Sūḥ the. Yuqsān ke do beṭe Sabā aur Dadān paidā hue ³³ jabki Midiyān ke beṭe Aifā, Ifar, Hanūk, Abīdā aur Ildā'a the. Sab Qatūrā kī aulād the.

³⁴ Ibrāhīm ke beṭe Is'hāq ke do beṭe paidā hue, Esau aur Isrāīl. ³⁵ Esau ke beṭe Ilīfaz, Raūel, Yaūs, Yālām aur Qorah the. ³⁶ Ilīfaz ke beṭe Temān, Omar, Safī, Jātām, Qanaz aur Amālīq the. Amālīq kī māñ Timnā thī. ³⁷ Raūel ke beṭe Nahat, Zārah, Sammā aur Mizzā the.

Saīr Yānī Adom kā Nasabnāmā

³⁸ Saīr ke beṭe Lotān, Sobal, Sibaon, Anā, Dīson, Esar aur Dīsān the. ³⁹ Lotān ke do beṭe Horī aur Homām the. (Timnā Lotān kī bahan thī.) ⁴⁰ Sobal ke beṭe Alyān, Mānahat, Aibāl, Safī aur Onām the. Sibaon ke beṭe Aiyāh aur Anā the. ⁴¹ Anā ke ek beṭā Dīson paidā huā. Dīson ke chār beṭe Hamrān, Ishbān, Yitrān aur Kirān the. ⁴² Esar ke tīn beṭe Bilhān, Zāwān aur Aqān the. Dīsān ke do beṭe Ūz aur Arān the.

Adom ke Bādshāh

⁴³ Is se pahle ki Isrāīliyoñ kā koī bādshāh thā zail ke bādshāh yake bād dīgare Mulk-e-Adom meñ hukūmat karte the: Bālā bin Baor jo Dīnhābā Shahr kā thā.

⁴⁴ Us kī maut par Yūbāb bin Zārah jo Busrā Shahr kā thā.

⁴⁵ Us kī maut par Hushām jo Temāniyoñ ke mulk kā thā.

⁴⁶ Us kī maut par Hadad bin Bidad jis ne Mulk-e-Moāb meñ Midiyāniyoñ ko shikast dī. Wuh Awīt Shahr kā thā.

⁴⁷ Us kī maut par Samlā jo Masriqā Shahr kā thā.

⁴⁸ Us kī maut par Sāul jo Dariyā-e-Furāt par Rahobot Shahr kā thā.

⁴⁹ Us kī maut par Bāl-hanān bin Akbor.

⁵⁰ Us kī maut par Hadad jo Fāū Shahr kā thā. (Bīwī kā nām Mahetabel bint Matrid bint Mezāhāb thā.) ⁵¹ Phir Hadad mar gayā.

Adomī qabilōñ ke sardār Timnā, Alyā, Yatet, ⁵² Uhlībāmā, Ailā, Fīnon, ⁵³ Qanaz, Temān, Mībsār, ⁵⁴ Majdiyel aur Irām the. Yihī Adom ke sardār the.

2

Yāqūb Yānī Isrāīl ke Beṭe

¹ Isrāīl ke bārah beṭe Rūbin, Shamāūn, Lāwī, Yahūdāh, Ishkār, Zabūlūn, ² Dān, Yūsuf, Binyamīn, Naftālī, Jad aur Āshar the.

Yahūdāh kā Nasabnāmā

³ Yahūdāh kī shādī Kanānī aurat se huī jo Sua kī beṭī thī. Un ke tīn beṭe Er, Onān aur Selā paidā hue. Yahūdāh kā pahlauṭhā Er Rab ke nazdīk sharīr thā, is lie us ne use marne diyā. ⁴ Yahūdāh ke mazīd do beṭe us kī bahū Tamr se paidā hue. Un ke nām Fāras aur Zārah the. Yoñ Yahūdāh ke kul pāñch beṭe the.

⁵ Fāras ke do beṭe Hasron aur Hamūl the.

⁶ Zārah ke pāñch beṭe Zimrī, Aitān, Haimān, Kalkūl aur Dārā the. ⁷ Karmī bin Zimrī kā beṭā wuhī Akar yānī Akan thā jis ne us lūṭe hue māl meñ se kuchh liyā jo Rab ke lie maḥsūs thā. ⁸ Aitān ke beṭe kā nām Azariyāh thā.

⁹ Hasron ke tīn beṭe Yarahmiyel, Rām aur Kalūbī yānī Kālib the.

Rām kī Aulād

¹⁰ Rām ke hāñ Ammīnadāb aur Ammīnadāb ke hāñ Yahūdāh ke qābīle kā sardār Nahson paidā huā. ¹¹ Nahson Salmon kā aur Salmon Boaz kā bāp thā. ¹² Boaz Obed kā aur Obed Yassī kā bāp thā. ¹³ Baṛe se le kar chhoṭe tak Yassī ke beṭe Iliyāb, Abīnadāb, Simā, ¹⁴ Nataniyel, Raddī, ¹⁵ Ozam aur Dāūd the. Kul sāt bhāī the. ¹⁶ Un kī do bahneñ Zarūyāh aur Abījel thīñ. Zarūyāh ke tīn beṭe Abīshai, Yoāb aur Asāhel the. ¹⁷ Abījel ke ek beṭā Amāsā paidā huā. Bāp Yatar Ismāīlī thā.

Kālib kī Aulād

¹⁸ Kālib bin Hasron kī bīwī Azūbā ke hāñ beṭī banām Yariot paidā huī. Yariot ke beṭe Yashar, Sobāb aur Ardūn the. ¹⁹ Azūbā ke wafāt pāne par Kālib ne Ifrāt se shādī kī. Un ke beṭā Hūr paidā huā. ²⁰ Hūr Ūrī kā aur Ūrī Bazliyel kā bāp thā.

²¹ 60 sāl kī umr meñ Kālib ke bāp Hasron ne dubārā shādī kī. Bīwī Jiliyād ke bāp Makīr kī beṭī thī. Is rishte se beṭā Sajūb paidā huā. ²²⁻²³ Sajūb kā beṭā wuh Yāir thā jis kī Jiliyād ke ilāqe meñ 23 bastiyāñ banām 'Yāir kī Bastiyāñ' thīñ. Lekin bād meñ Jasūr aur Shām ke faujiyoñ ne un par qabzā kar liyā. Us waqt unheñ Qanāt bhī gird-o-nawāh ke ilāqe samet hāsil huā. Un dinoñ meñ kul 60 ābādiyāñ un ke hāth meñ ā gaīñ. In ke tamām bāshinde Jiliyād ke bāp Makīr kī aulād the. ²⁴ Hasron jis kī bīwī Abiyāh thī faut huā to Kālib aur Ifrātā ke hāñ beṭā Ashhūr paidā huā. Bād meñ Ashhūr Taqua Shahr kā bānī ban gayā.

Yarahmiyel kī Aulād

²⁵ Hasron ke pahlauṭhe Yarahmiyel ke beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Rām, Būnā, Oran, Ozam aur Aḥiyāh the. ²⁶ Yarahmiyel kī dūsri bīwī Atārā kā ek beṭā Onām thā.

²⁷ Yarahmiyel ke pahlauṭhe Rām ke beṭe Māz, Yamīn aur Egar the. ²⁸ Onām ke do beṭe Sammī aur Yadā the. Sammī ke do beṭe Nadab aur Abīsūr the. ²⁹ Abīsūr kī bīwī Abīkhail ke do beṭe Aḥbān aur Molid paidā hue. ³⁰ Nadab ke do beṭe Silad aur Affāym the. Silad beaulād mar gayā, ³¹ lekin Affāym ke hāñ beṭā Yisai paidā huā.

Yisāi Sīsān kā aur Sīsān Akhlī kā bāp thā. ³² Sammī ke bhāi Yadā ke do beṭe Yatar aur Yūnatan the. Yatar beaulād mar gayā, ³³ lekin Yūnatan ke do beṭe Falat aur Zāzā paidā hue. Sab Yarahmiyel kī aulād the. ³⁴⁻³⁵ Sīsān ke beṭe nahīn the balki beṭiyān. Ek beṭī kī shādī us ne apne Misrī ghulām Yarkhā se karwāi. Un ke beṭā Attī paidā huā. ³⁶ Attī ke hān Nātan paidā huā aur Nātan ke Zabad, ³⁷ Zabad ke Iflāl, Iflāl ke Obed, ³⁸ Obed ke Yāhū, Yāhū ke Azariyāh, ³⁹ Azariyāh ke K̄halis, K̄halis ke Iliyāsā, ⁴⁰ Iliyāsā ke Sismī, Sismī ke Sallūm, ⁴¹ Sallūm ke Yaqamiyāh aur Yaqamiyāh ke Ilīsamā.

Kālib kī Aulād kā Ek aur Nasabnāmā

⁴² Zail meñ Yarahmiyel ke bhāi Kālib kī aulād hai: Us kā pahlaūthā Mesā Zif kā bāp thā aur dūsrā beṭā Maresā Habrūn kā bāp. ⁴³ Habrūn ke chār beṭe Qorah, Taffuah, Raqam aur Samā the. ⁴⁴ Samā ke beṭe Raḥham ke hān Yurqiyām paidā huā. Raqam Sammī kā bāp thā, ⁴⁵ Sammī Maūn kā aur Maūn Bait-sūr kā.

⁴⁶ Kālib kī dāshtā Aifā ke beṭe Hārān, Mauzā aur Jāziz paidā hue. Hārān ke beṭe kā nām Jāziz thā. ⁴⁷ Yahdī ke beṭe Rajam, Yūtām, Jesān, Falat, Aifā aur Shāf the.

⁴⁸ Kālib kī dūsrī dāshtā Mākā ke beṭe Shibar, Tirhanā, ⁴⁹ Shāf (Madmannā kā bāp) aur Siwā (Makbenā aur Jibiyā kā bāp) paidā hue. Kālib kī ek beṭī bhī thī jis kā nām Aksā thā. ⁵⁰ Sab Kālib kī aulād the.

Ifrātā ke pahlaūthe Hūr ke beṭe Qiriyat-yārīm kā bāp Sobal, ⁵¹ Bait-laham kā bāp Salmā aur Bait-jādir kā bāp K̄hārif the. ⁵² Qiriyat-yārīm ke bāp Sobal se yih gharāne nikle: Harāi, Mānihat kā ādhā hissā ⁵³ aur Qiriyat-yārīm ke k̄hāndān Uttarī, Fūti, Sumātī aur Misrāi. In se Sur'atī aur Istālī nikle haiñ.

⁵⁴ Salmā se zail ke gharāne nikle: Bait-laham ke bāshinde, Natūfātī, Atarāt-bait-yoāb, Mānihat kā ādhā hissā, Sur'ī ⁵⁵ aur Yābīz meñ ābād munshiyon ke k̄hāndān Tir'atī, Sim'atī aur Sūkātī. Yih sab Qīnī the jo Raikābiyon ke bāp Hammat se nikle the.

3

Dāūd Bādshāh kī Aulād

¹ Habrūn meñ Dāūd Bādshāh ke darj-e-zail beṭe paidā hue:

Pahlaūthā Amnon thā jis kī mān Akhīnūsam Yazraelī thī. Dūsrā Dānyāl thā jis kī mān Abījel Karmilī thī. ² Tīsrā Abīsalūm thā. Us kī mān Mākā thī jo Jasūr ke bādshāh Talmī kī beṭī thī. Chauthā Adūniyāh thā jis kī mān Hajjīt thī. ³ Pānchwān Safatiyāh thā jis kī mān Abitāl thī. Chhaṭā Itriyām thā jis kī mān Ijlā thī. ⁴ Dāūd ke yih chhih beṭe un sārhe sāt sālon ke daurān paidā hue jab Habrūn us kā dārul-hukūmat thā.

Is ke bād wuh Yarūshalam meñ muntaqīl huā aur wahān mazīd 33 sāl hukūmat kartā rahā. ⁵ Us daurān us kī biwī Bat-sabā bint Ammiyel ke chār beṭe Simā, Sobāb, Nātan aur Sulemān paidā hue. ⁶ Mazīd beṭe bhī paidā hue, Ibhār, Ilīsua, Ilīfalat, ⁷ Naujā, Nafaj, Yafīa, ⁸ Ilīsamā, Ilyadā aur Ilīfalat. Kul nau beṭe the. ⁹ Tamr un kī bahan thī. In ke alāwā Dāūd kī dāshtāon ke beṭe bhī the.

¹⁰ Sulemān ke hān Rahubiyām paidā huā, Rahubiyām ke Abiyāh, Abiyāh ke Āsā, Āsā ke Yahūsafat, ¹¹ Yahūsafat ke Yahūrām, Yahūrām ke Akhaziyāh, Akhaziyāh ke Yuās, ¹² Yuās ke Amasiyāh, Amasiyāh ke Azariyāh yānī Uzziyāh, Uzziyāh ke Yūtām, ¹³ Yūtām ke Ākhaz, Ākhaz ke Hizqiyāh, Hizqiyāh ke Manassī, ¹⁴ Manassī ke Amūn aur Amūn ke Yūsiyāh.

¹⁵ Yūsiyāh ke chār beṭe bare se le kar chhoṭe tak Yūhanān, Yahūyaqīm, Sidqiyāh aur Sallūm the.

¹⁶ Yahūyaqīm Yahūyākīn * kā aur Yahūyākīn Sidqiyāh kā bāp thā. ¹⁷ Yahūyākīn † ko Bābal meñ jilāwatan kar diyā gayā. Us ke sāt beṭe Siyāltiyel, ¹⁸ Malkirām,

* **3:16** Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādīf Yakūniyāh mustāmal hai. mutarādīf Yakūniyāh mustāmal hai.

† **3:17** Ibrānī meñ Yahūyākīn kā

Fidāyāh, Shenāzzar, Yaqamiyāh, Hūsamā aur Nadabiyāh the. ¹⁹ Fidāyāh ke do beṭe Zarubbābal aur Simāi the.

Zarubbābal ke do beṭe Masullām aur Hananiyāh the. Ek beṭi banām Salūmīt bhī paidā huī. ²⁰ Bāqī pāñch beṭon ke nām Hasūbā, Ohal, Barakiyāh, Hasdiyāh aur Yūsab-hasad the.

²¹ Hananiyāh ke do beṭe Falatiyāh aur Yasāyāh the. Yasāyāh Rifāyāh kā bāp thā, Rifāyāh Arnān kā, Arnān Abadiyāh kā aur Abadiyāh Sakaniyāh kā.

²² Sakaniyāh ke beṭe kā nām Samāyāh thā. Samāyāh ke chhih beṭe Hattūsh, Ijāl, Barīh, Na'ariyāh aur Sāfat the. ²³ Na'ariyāh ke tīn beṭe Iliyuainī, Hizqiyāh aur Azrīqām paidā hue.

²⁴ Iliyuainī ke sāt beṭe Hūdāwiyāh, Iliyāsib, Filāyāh, Aqqūb, Yūhanān, Dilāyāh aur Anānī the.

4

Yahūdāh kī Aulād

¹ Fāras, Hasron, Karmī, Hūr aur Sobal Yahūdāh kī aulād the.

² Riyāyāh bin Sobal ke hāñ Yahat, Yahat ke Aḫhūmī aur Aḫhūmī ke Lāhad paidā huā. Yih Sur'atī ḫhāndānoñ ke bāpdādā the.

³ Aitām ke tīn beṭe Yazrael, Ismā aur Idbās the. Un kī bahan kā nām Hazlilfonī thā.

⁴ Ifrātā kā pahlauṭhā Hūr Bait-laham kā bāp thā. Us ke do beṭe Jadūr kā bāp Fanuel aur Hūsā kā bāp Azar the.

⁵ Taqua ke bāp Ashhūr kī do bīwiyān Hīlāh aur Nārā thīn.

⁶ Nārā ke beṭe Aḫhūzzām, Hifar, Temnī aur Haḫhastarī the.

⁷ Hīlāh ke beṭe Zarat, Suhar aur Itnān the.

⁸ Kūz ke beṭe Anūb aur Hazzobībā the. Us se Aḫharḫhail bin Harūm ke ḫhāndān bhī nikle.

⁹ Yābīz kī apne bhāiyoñ kī nisbat zyādā izzat thī. Us kī māñ ne us kā nām Yābīz yānī 'Wuh Taklīf Detā Hai' rakhā, kyonki us ne kahā, "Paidā hote waqt mujhe baṛī taklīf huī." ¹⁰ Yābīz ne buland āwāz se Isrāīl ke Ḫhudā se iltamās kī, "Kāsh tū mujhe barkat de kar merā ilāqā wasī kar de. Terā hāth mere sāth ho, aur mujhe nuqsān se bachā tāki mujhe taklīf na pahuñche." Aur Allāh ne us kī sunī.

¹¹ Sūḫhā ke bhāī Kalūb Mahīr kā aur Mahīr Istūn kā bāp thā.

¹² Istūn ke beṭe Bait-rafā, Fāsah aur Taḫhinnā the.

Taḫhinnā Nāhas Shahr kā bāp thā jis kī aulād Raikā meñ ābād hai. ¹³ Qanaz ke beṭe Ġhutniyel aur Sirāyāh the. Ġhutniyel ke beṭon ke nām Hatat aur Maūnātī the.

¹⁴ Maūnātī Ufrā kā bāp thā.

Sirāyāh Yoāb kā bāp thā jo 'Wādī-e-Kārīgar' kā bānī thā. Ābādī kā yih nām is lie paṛ gayā ki us ke bāshinde kārīgar the.

¹⁵ Kālib bin Yafunnā ke beṭe Īrū, Ailā aur Nām the. Ailā kā beṭā Qanaz thā.

¹⁶ Yahallalel ke chār beṭe Zīf, Zifā, Tīriyāh aur Asarel the.

¹⁷⁻¹⁸ Azrā ke chār beṭe Yatar, Marad, Ifar aur Yalūn the. Marad kī shādī Misrī bādshāh Firaun kī beṭi Bitiyāh se huī. Us ke tīn bachche Mariyam, Sammī aur Isbāh paidā hue. Isbāh Istimua kā bāp thā. Mard kī dūsrī bīwī Yahūdāh kī thī, aur us ke tīn beṭe Jadūr kā bāp Yarad, Sokā kā bāp Hibar aur Zanūh kā bāp Yaqūtiyel the.

¹⁹ Hūdiyāh kī bīwī Naham kī bahan thī. Us kā ek beṭā Qailā Jarmī kā bāp aur dūsrā Istimua Mākātī thā.

²⁰ Sīmūn ke beṭe Amnon, Rinnā, Bin-hanān aur Tilon the. Yisāi ke beṭe Zohit aur Bin-zohit the.

²¹ Selā bin Yahūdāh kī darj-e-zail aulād thī: Lekā kā bāp Er, Maresā kā bāp Lādā, Bait-ashbīa meñ ābād bārīk katān kā kām karne wāloñ ke ḫhāndān, ²² Yoqīm, Kozībā ke bāshinde, aur Yuās aur Sārāf jo qadīm riwāyat ke mutābiq Moāb par hukmrānī

karte the lekin bād meñ Bait-laham wāpas āe. ²³ Wuh Nataīm aur Jadīrā meñ rah kar kumhār aur bādshāh ke mulāzim the.

Shamāūn kī Aulād

²⁴ Shamāūn ke beṭe Yamuel, Yamīn, Yarīb, Zārah aur Sāūl the. ²⁵ Sāūl ke hān Sallūm paidā huā, Sallūm ke Mibsām, Mibsām ke Mishmā, ²⁶ Mishmā ke Hammuel, Hammuel ke Zakkūr aur Zakkūr ke Simaī. ²⁷ Simaī ke 16 beṭe aur chhih beṭiyān thīn, lekin us ke bhāiyōn ke kam bachche paidā hue. Natije meñ Shamāūn kā qabīlā Yahūdāh ke qabīle kī nisbat chhoṭā rahā.

²⁸ Zail ke shahr un ke gird-o-nawāh kī ābādiyōn samet Shamāūn kā qabāyli ilāqā thā: Bair-sabā, Molādā, Hasār-suāl, ²⁹ Bilhāh, Azam, Tolad, ³⁰ Batuel, Hurmā, Siqlāj, ³¹ Bait-markabot, Hasār-sūsīm, Bait-birī aur Shāraim. Dāūd kī hukūmat tak yih qabīlā in jaghoñ meñ ābād thā, ³² nīz Aitām, Ain, Rimmon, Tokan aur Asan meñ bhī. ³³ In pānch ābādiyōn ke gird-o-nawāh ke dehāt bhī Bāl tak shāmil the. Har maqām ke apne apne tahrīrī nasabnāme the.

³⁴ Shamāūn ke khāndānoñ ke darj-e-zail sarparast the: Misobāb, Yamlīk, Yūshā bin Amasiyāh, ³⁵ Yoel, Yāhū bin Yūsibiyāh bin Sīrāyāh bin Asiyel, ³⁶ Iliyuaīnī, Yāqūbā, Yashūkhāyā, Asāyāh, Adiyel, Yasīmiyel, Bināyāh, ³⁷ Zīzā bin Shifaī bin Allon bin Yadāyāh bin Simrī bin Samāyāh.

³⁸ Darj-e-bālā ādmī apne khāndānoñ ke sarparast the. Un ke khāndān bahut barh gae. ³⁹ Is lie wuh apne rewarōn ko charāne kī jagheñ dhūndte dhūndte wādī ke mashriq meñ Jadūr tak phail gae. ⁴⁰ Wahān unheñ achchhī aur shādāb charāgāheñ mil gaīn. Ilāqā khulā, pursukūn aur ārāmdeh bhī thā. Pahle Hām kī kuchh aulād wahān ābād thī, ⁴¹ lekin Hizqiyāh Bādshāh ke aiyām meñ Shamāūn ke mazkūrā sarparastoñ ne wahān ke rahne wāle Hāmiyōn aur Maūniyōn par hamlā kiyā aur un ke tambuon ko tabāh karke sab ko mār diyā. Ek bhī na bachā. Phir wuh khud wahān ābād hue. Ab un ke rewarōn ke lie kāfī charāgāheñ thīn. Āj tak wuh isī ilāqe meñ rahte haiñ.

⁴² Ek dīn Shamāūn ke 500 ādmī Yisaī ke chār beṭon Falatiyāh, Na'ariyāh, Rifāyāh aur Uzziyel kī rāhnumāi meñ Saīr ke pahārī ilāqe meñ ghus gae. ⁴³ Wahān unhoñ ne un Amālīqiyoñ ko halāk kar diyā jinhoñ ne bach kar wahān panāh lī thī. Phir wuh khud wahān rahne lage. Āj tak wuh wahīn ābād haiñ.

5

Rūbin kī Aulād

¹ Isrāīl kā pahlauṭhā Rūbin thā. Lekin chūnki us ne apne bāp kī dāshtā se hambistar hone se bāp kī behurmatī kī thī is lie pahlauṭhe kā maurūsī haq us ke bhāi Yūsuf ke beṭon ko diyā gayā. Isī wajah se nasabnāme meñ Rūbin ko pahlauṭhe kī haisiyat se bayān nahīn kiyā gayā. ² Yahūdāh dīgar bhāiyōn kī nisbat zyādā tāqatwar thā, aur us se qaum kā bādshāh niklā. To bhī Yūsuf ko pahlauṭhe kā maurūsī haq hāsīl thā.

³ Isrāīl ke pahlauṭhe Rūbin ke chār beṭe Hanūk, Fallū, Hasron aur Karmī the.

⁴ Yoel ke hān Samāyāh paidā huā, Samāyāh ke Jūj, Jūj ke Simaī, ⁵ Simaī ke Mīkāh, Mīkāh ke Riyāyāh, Riyāyāh ke Bāl aur ⁶ Bāl ke Baīrā. Baīrā ko Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar ne jilāwatan kar diyā. Baīrā Rūbin ke qabīle kā sarparast thā. ⁷ Un ke nasabnāme meñ us ke bhāi un ke khāndānoñ ke mutābiq darj kie gae haiñ, sar-e-fahrist Ya'iyel, phir Zakariyāh ⁸ aur Bālā bin Azaz bin Samā bin Yoel.

Rūbin kā qabīlā Aroīr se le kar Nabū aur Bāl-maūn tak ke ilāqe meñ ābād huā. ⁹ Mashriq kī taraf wuh us registān ke kināre tak phail gae jo Dariyā-e-Furāt se shurū hotā hai. Kyonki jiliyād meñ un ke rewarōn kī tādād bahut barh gaī thī.

¹⁰ Sāul ke aiyām meñ unhoñ ne Hājiriyōñ se laṛ kar unheñ halāk kar diyā aur ḵhud un kī ābādiyōñ meñ rahne lage. Yoñ Jiliyād ke mashriq kā pūrā ilāqā Rūbin ke qabīle kī milkiyat meñ ā gayā.

Jad kī Aulād

¹¹ Jad kā qabīlā Rūbin ke qabīle ke paṛosī mulk Basan meñ Salkā tak ābād thā. ¹² Us kā sarbarāh Yoel thā, phir Sāfam, Yānī aur Sāfat. Wuh sab Basan meñ ābād the. ¹³ Un ke bhāi un ke ḵhāndānoñ samet Mikāel, Masullām, Sabā, Yūrī, Yākān, Zīa aur Ibar the. ¹⁴ Yih sāt ādmī Abīḵhail bin Hūrī bin Yārūh bin Jiliyād bin Mikāel bin Yasīsī bin Yahdū bin Būz ke beṭe the. ¹⁵ Aḵhī bin Abdiyel bin Jūnī in ḵhāndānoñ kā sarparast thā.

¹⁶ Jad kā qabīlā Jiliyād aur Basan ke ilāqōñ kī ābādiyōñ meñ ābād thā. Shārūn se le kar sarhad tak kī pūrī charāgāheñ bhī un ke qabze meñ thīñ. ¹⁷ Yih tamām ḵhāndān Yahūdāh ke bādshāh Yūtām aur Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām ke zamāne meñ nasabnāme meñ darj kie gae.

Dariyā-e-Yardan ke Mashriq meñ Qabīlōñ kī Jang

¹⁸ Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ke 44,760 faujī the. Sab laṛne ke qābil aur tajrabākār ādmī the, aise log jo tīr chalā sakte aur ḍhāl aur talwār se lais the. ¹⁹ Unhoñ ne Hājiriyōñ, Yatūr, Nafīs aur Nodab se jang kī. ²⁰ Laṛte waqt unhoñ ne Allāh se madad ke lie fariyād kī, to us ne un kī sun kar Hājiriyōñ ko un ke ittahādiyōñ samet un ke hawāle kar diyā. ²¹ Unhoñ ne un se bahut kuchh lūṭ liyā: 50,000 ūñṭ, 2,50,000 bher-bakriyāñ aur 2,000 gadhe. Sāth sāth unhoñ ne 1,00,000 logōñ ko qaid bhī kar liyā. ²² Maidān-e-jang meñ beshumār dushman māre gae. Kyōñki jang Allāh kī thī. Jab tak Isrāīliyōñ ko Asūr meñ jilāwatan na kar diyā gayā wuh is ilāqe meñ ābād rahe.

Manassī kā Ādhā Qabīlā

²³ Manassī kā ādhā qabīlā bahut barā thā. Us ke log Basan se le kar Bāl-harmūn aur Sanīr yānī Harmūn ke pahārī silsile tak phail gae. ²⁴ Un ke ḵhāndānī sarparast Ifar, Yisāī, Iliyēl, Azriyēl, Yarmiyāh, Hūdāwiyāh aur Yahdiyel the. Sab māhir faujī, mashhūr ādmī aur ḵhāndānī sarbarāh the.

Mashriqī Qabīlōñ kī Jilāwatanī

²⁵ Lekin yih mashriqī qabīle apne bāpdādā ke Ḳhudā se bewafā ho gae. Wuh zinā karke mulk ke un aqwām ke dewatāoñ ke pīchhe lag gae jin ko Allāh ne un ke āge se miṭā diyā thā. ²⁶ Yih dekh kar Isrāīl ke Ḳhudā ne Asūr ke bādshāh Tiglat-pilesar ko un ke ḵhilāf barpā kiyā jis ne Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe qabīle ko jilāwatan kar diyā. Wuh unheñ Ḳhalah, Dariyā-e-Ḳhābūr, Hārā aur Dariyā-e-Jauzān ko le gayā jahāñ wuh āj tak ābād haiñ.

6

Imām-e-Āzam kī Nasl (Lāwī kā Qabīlā)

¹ Lāwī ke beṭe Jairson, Qihāt aur Mirārī the. ² Qihāt ke beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel the.

³ Amrām ke beṭe Hārūn aur Mūsā the. Beṭī kā nām Mariyam thā. Hārūn ke beṭe Nadab, Abīhū, Iliyazar aur Itamar the.

⁴ Iliyazar ke hāñ Fīnhās paidā huā, Fīnhās ke Abīsua, ⁵ Abīsua ke Buqqī, Buqqī ke Uzzī, ⁶ Uzzī ke Zarakhiyāh, Zarakhiyāh ke Mirāyot, ⁷ Mirāyot ke Amariyāh, Amariyāh ke Aḵhitūb, ⁸ Aḵhitūb ke Sadoq, Sadoq ke Aḵhimāz, ⁹ Aḵhimāz ke Azariyāh, Azariyāh ke Yūhanān ¹⁰ aur Yūhanān ke Azariyāh. Yihī Azariyāh Rab ke us ghar kā pahlā imām-e-āzam thā jo Sulemān ne Yarūshalam meñ banwāyā thā. ¹¹ Us ke hāñ

Amariyāh paidā huā, Amariyāh ke Aḫhītūb, ¹² Aḫhītūb ke Sadoq, Sadoq ke Sallūm, ¹³ Sallūm ke Ḳhilqiyāh, Ḳhilqiyāh ke Azariyāh, ¹⁴ Azariyāh ke Sirāyāh aur Sirāyāh ke Yahūsadaq. ¹⁵ Jab Rab ne Nabūkadnazzar ke hāth se Yarūshalam aur pūre Yahūdāh ke bāshindon ko jilāwatan kar diyā to Yahūsadaq bhī un meñ shāmil thā.

Lāwī kī Aulād

¹⁶ Lāwī ke tīn beṭe Jairsom, Qihāt aur Mirārī the. ¹⁷ Jairsom ke do beṭe Libnī aur Simaī the. ¹⁸ Qihāt ke chār beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel the. ¹⁹ Mirārī ke do beṭe Mahlī aur Mūshī the.

Zail meñ Lāwī ke ḵhāndānon kī fahrist un ke bāniyon ke mutābiq darj hai.

²⁰ Jairsom ke hāñ Libnī paidā huā, Libnī ke Yahat, Yahat ke Zimmā, ²¹ Zimmā ke Yuāḫh, Yuāḫh ke Iddū, Iddū ke Zārah aur Zārah ke Yatrī.

²² Qihāt ke hāñ Ammīnadāb paidā huā, Ammīnadāb ke Qorah, Qorah ke Assīr, ²³ Assīr ke Ilqānā, Ilqānā ke Abiyāsaf, Abiyāsaf ke Assīr, ²⁴ Assīr ke Tahat, Tahat ke Ūriyel, Ūriyel ke Uzziyāh aur Uzziyāh ke Sāul. ²⁵ Ilqānā ke beṭe Amāsī, Aḫhīmōt ²⁶ aur Ilqānā the. Ilqānā ke hāñ Zūfī paidā huā, Zūfī ke Nahat, ²⁷ Nahat ke Iliyāb, Iliyāb ke Yarohām, Yarohām ke Ilqānā aur Ilqānā ke Samuel. ²⁸ Samuel kā pahlā beṭā Yoel aur dūsrā Abiyāh thā.

²⁹ Mirārī ke hāñ Mahlī paidā huā, Mahlī ke Libnī, Libnī ke Simaī, Simaī ke Uzzā, ³⁰ Uzzā ke Simā, Simā ke Hajjiyāh aur Hajjiyāh ke Asāyāh.

Lāwī kī Zimmedāriyān

³¹ Jab ahd kā sandūq Yarūshalam meñ lāyā gayā tāki āindā wahāñ rahe to Dāūd Bādshāh ne kuchh Lāwiyon ko Rab ke ghar meñ gīt gāne kī zimmedārī dī. ³² Is se pahle kī Sulemān ne Rab kā ghar banwāyā yih log apnī ḵhidmat mulāqāt ke ḵhaime ke sāmne saranjām dete the. Wuh sab kuchh muqarrarā hidāyāt ke mutābiq adā karte the. ³³ Zail meñ un ke nām un ke beṭon ke nāmon samet darj haiñ.

Qihāt ke ḵhāndān kā Haimān pahlā gulūkār thā. Us kā pūrā nām yih thā: Haimān bin Yoel bin Samuel ³⁴ bin Ilqānā bin Yarohām bin Iliyel bin Tūḫh ³⁵ bin Sūf bin Ilqānā bin Mahat bin Amāsī ³⁶ bin Ilqānā bin Yoel bin Azariyāh bin Safaniyāh ³⁷ bin Tahat bin Assīr bin Abiyāsaf bin Qorah ³⁸ bin Izhār bin Qihāt bin Lāwī bin Isrāil.

³⁹ Haimān ke dahne hāth Āsaf kharā hotā thā. Us kā pūrā nām yih thā: Āsaf bin Barakiyāh bin Simā ⁴⁰ bin Mīkāel bin Bāsiyāh bin Malkiyāh ⁴¹ bin Atnī bin Zārah bin Adāyāh ⁴² bin Aitān bin Zimmā bin Simaī ⁴³ bin Yahat bin Jairsom bin Lāwī.

⁴⁴ Haimān ke bāen hāth Aitān kharā hotā thā. Wuh Mirārī ke ḵhāndān kā fard thā. Us kā pūrā nām yih thā: Aitān bin Qīsī bin Abdī bin Mallūk ⁴⁵ bin Hasbiyāh bin Amasiyāh bin Ḳhilqiyāh ⁴⁶ bin Amsī bin Bānī bin Samar ⁴⁷ bin Mahlī bin Mūshī bin Mirārī bin Lāwī.

⁴⁸ Dūsrē Lāwiyon ko Allāh kī sukūnatgāh meñ bāqīmāndā zimmedāriyān dī gaiñ thīñ.

⁴⁹ Lekin sirf Hārūn aur us kī aulād bhasm hone wālī qurbāniyān pesh karte aur baḵhūr kī qurbāngāh par baḵhūr jalāte the. Wuhī Muqaddastarīn Kamre meñ har ḵhidmat saranjām dete the. Isrāil kā kaffārā denā unhīn kī zimmedārī thī. Wuh sab kuchh ain un hidāyāt ke mutābiq adā karte the jo Allāh ke ḵhādīm Mūsā ne unheñ dī thīñ.

⁵⁰ Hārūn ke hāñ Iliyazar paidā huā, Iliyazar ke Fīnhās, Fīnhās ke Abīsua, ⁵¹ Abīsua ke Buqqī, Buqqī ke Uzzī, Uzzī ke Zarakhiyāh, ⁵² Zarakhiyāh ke Mirāyot, Mirāyot ke Amariyāh, Amariyāh ke Aḫhītūb, ⁵³ Aḫhītūb ke Sadoq, Sadoq ke Aḫhīmāz.

Lāwiyon kī Ābādiyān

⁵⁴ Zail meñ wuh ābādiyān aur charāgāheñ darj haiñ jo Lāwiyon ko qurā dāl kar dī gaiñ.

Qurā dālte waqt pahle Hārūn ke beṭe Qihāt kī aulād ko jagheñ mil gañ. ⁵⁵ Use Yahūdāh ke qabīle se Habrūn Shahr us kī charāgāhoñ samet mil gayā. ⁵⁶ Lekin gird-o-nawāh ke khet aur dehāt Kālib bin Yafunnā ko die gae. ⁵⁷ Habrūn un shahroñ meñ shāmil thā jin meñ har wuh panāh le saktā thā jis ke hāthoñ ghairirādī taur par koī halāk huā ho. Habrūn ke alāwā Hārūn kī aulād ko zail ke maqām un kī charāgāhoñ samet die gae: Libnā, Yattīr, Istimua, ⁵⁸ Haulūn, Dabīr, ⁵⁹ Asan, aur Bait-shams. ⁶⁰ Binyamīn ke qabīle se unheñ Jibaūn, Jibā, Alamat aur Anatot un kī charāgāhoñ samet die gae. Is tarah Hārūn ke khāndān ko 13 shahr mil gae.

⁶¹ Qihāt ke bāqī khāndānoñ ko Manassī ke maḡhribī hisse ke das shahr mil gae.

⁶² Jairsom kī aulād ko Ishkār, Āshar, Naftālī aur Manassī ke qabīloñ ke 13 shahr die gae. Yih Manassī kā wuh ilāqā thā jo Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Mulk-e-Basan meñ thā.

⁶³ Mirārī kī aulād ko Rūbin, Jad aur Zabūlūn ke qabīloñ ke 12 shahr mil gae.

⁶⁴⁻⁶⁵ Yoñ Isrāīliyoñ ne qurā dāl kar Lāwiyoñ ko mazkūrā shahr de die. Sab Yahūdāh, Shamāūn aur Binyamīn ke qabāyli ilāqoñ meñ the.

⁶⁶ Qihāt ke chand ek khāndānoñ ko Ifrāīm ke qabīle se shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae. ⁶⁷ In meñ Ifrāīm ke pahārī ilāqe kā shahr Sikam shāmil thā jis meñ har wuh panāh le saktā thā jis se koī ghairirādī taur par halāk huā hotā thā, phir Jazar, ⁶⁸ Yuqmiyām, Bait-haurūn, ⁶⁹ Aiyālon aur Jāt-rimmon. ⁷⁰ Qihāt ke bāqī kunboñ ko Manassī ke maḡhribī hisse ke do shahr Āner aur Bilām un kī charāgāhoñ samet mil gae.

⁷¹ Jairsom kī aulād ko zail ke shahr bhī un kī charāgāhoñ samet mil gae: Manassī ke mashriqī hisse se Jaulān jo Basan meñ hai aur Astārāt. ⁷² Ishkār ke qabīle se Qādis, Dābarat, ⁷³ Rāmāt aur Ānīm. ⁷⁴ Āshar ke qabīle se Misāl, Abdon, ⁷⁵ Huqūq aur Rahob. ⁷⁶ Aur Naftālī ke qabīle se Galīl kā Qādis, Hammūn aur Qiriyatāym.

⁷⁷ Mirārī ke bāqī khāndānoñ ko zail ke shahr un kī charāgāhoñ samet mil gae: Zabūlūn ke qabīle se Rimmon aur Tabūr. ⁷⁸⁻⁷⁹ Rūbin ke qabīle se registān kā Basar, Yahaz, Qadīmāt aur Mifāt. (Yih shahr Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ Yarīhū ke muqābil wāqe haiñ.) ⁸⁰ Jad ke qabīle se Jiliyād kā Rāmāt, Mahanāym, ⁸¹ Hasbon aur Yāzer.

7

Ishkār kī Aulād

¹ Ishkār ke chār beṭe Tolā, Fuwwā, Yasūb aur Simron the.

² Tolā ke pāñch beṭe Uzzī, Rifāyāh, Yariyel, Yahmī, Ibsām aur Samuel the. Sab apne khāndānoñ ke sarparast the. Nasabnāme ke mutābiq Dāūd ke zamāne meñ Tolā ke khāndān ke 22,600 afrād jang karne ke qābil the.

³ Uzzī kā beṭā Izrakhiyāh thā jo apne chār bhāiyoñ Mikāel, Abadiyāh, Yoel aur Yissiyāh ke sāth khāndānī sarparast thā. ⁴ Nasabnāme ke mutābiq un ke 36,000 afrād jang karne ke qābil the. In kī tādād is lie zyādā thī ki Uzzī kī aulād ke bahut bāl-bachche the. ⁵ Ishkār ke qabīle ke khāndānoñ ke kul 87,000 ādmī jang karne ke qābil the. Sab nasabnāme meñ darj the.

Binyamīn aur Naftālī kī Aulād

⁶ Binyamīn ke tīn beṭe Bālā, Bakar aur Yadiyael the. ⁷ Bālā ke pāñch beṭe Isbūn, Uzzī, Uzziyel, Yarīmot aur Īrī the. Sab apne khāndānoñ ke sarparast the. Un ke nasabnāme ke mutābiq un ke 22,034 mard jang karne ke qābil the.

⁸ Bakar ke 9 beṭe Zamīrā, Yuās, Iliyazar, Iliyuaīnī, Umrī, Yarīmot, Abiyāh, Anatot aur Alamat the. ⁹ Un ke nasabnāme meñ un ke sarparast aur 20,200 jang karne ke qābil mard bayān kie gae haiñ.

¹⁰ Bilhān bin Yadiyael ke sāt beṭe Yaūs, Binyamīn, Ahūd, Kanānā, Zaitān, Tarsīs aur Akhīṣahar the. ¹¹ Sab apne kḥāndānoñ ke sarparast the. Un ke 17,200 jang karne ke qābil mard the.

¹² Suffī aur Huffī Īr kī aur Hushī Akhīr kī aulād the.

¹³ Naftālī ke chār beṭe Yahsiyel, Jūnī, Yisar aur Sallūm the. Sab Bilhāh kī aulād the.

Manassī kī Aulād

¹⁴ Manassī kī Arāmī dāshtā ke do beṭe Asriyel aur Jiliyād kā bāp Makīr paidā hue. ¹⁵ Makīr ne Huffiyoñ aur Suffiyoñ kī ek aurat se shādī kī. Bahan kā nām Mākā thā. Makīr ke dūsre beṭe kā nām Silāfihād thā jis ke hān sirf beṭiyāñ paidā huīñ.

¹⁶ Makīr kī biwī Mākā ke mazīd do beṭe Faras aur Sharas paidā hue. Sharas ke do beṭe Aulām aur Raqam the. ¹⁷ Aulām ke beṭe kā nām Bidān thā. Yihī Jiliyād bin Makīr bin Manassī kī aulād the.

¹⁸ Jiliyād kī bahan mūlikat ke tīn beṭe Ishhūd, Abiyazar aur Mahlāh the. ¹⁹ Samīdā ke chār beṭe Akhiyān, Sikam, Liqhī aur Aniyām the.

Ifrāīm kī Aulād

²⁰ Ifrāīm ke hān Sūtalāh paidā huā, Sūtalāh ke Barad, Barad ke Tahat Tahat ke Iliadā, Iliadā ke Tahat ²¹ Tahat ke Zabad aur Zabad ke Sūtalāh.

Ifrāīm ke mazīd do beṭe Azar aur Iliad the. Yih do mard ek dīn Jāt gae tāki wahān ke rewar lūṭ leñ. Lekin maqāmī logoñ ne unheñ pakar kar mār ḍālā. ²² Un kā bāp Ifrāīm kāfī arse tak un kā mātām kartā rahā, aur us ke rishtedār us se milne āe tāki use tasallī deñ. ²³ Jab is ke bād us kī biwī ke beṭā paidā huā to us ne us kā nām Bariyā yānī Musibat rakhā, kyonki us waqt kḥāndān musibat meñ ā gayā thā. ²⁴ Ifrāīm kī beṭī sairā ne Bālāi aur Nashebī Bait-haurūn aur Uzzan-sairā ko banwāyā.

²⁵ Ifrāīm ke mazīd do beṭe Rafah aur Rasaf the. Rasaf ke hān Tilah paidā huā, Tilah ke Tahan, ²⁶ Tahan ke Lādān, Lādān ke Ammīhūd, Ammīhūd ke Ilisamā, ²⁷ Ilisamā ke Nūn, Nūn ke Yashua.

²⁸ Ifrāīm kī aulād ke ilāqe meñ zail ke maqām shāmil the: Baitel gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet, mashriq meñ Nārān tak, maḡhrib meñ Jazar tak gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet, shimāl meñ Sikam aur Aiyāh tak gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet. ²⁹ Bait-shān, Tānak, Majiddo aur Dor gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet Manassī kī aulād kī milkiyat ban gae. In tamām maqāmoñ meñ Yūsuf bin Isrāīl kī aulād rahtī thī.

Āshar kī Aulād

³⁰ Āshar ke chār beṭe Yimnā, Iswāh, Iswī aur Bariyā the. Un kī bahan Sirah thī.

³¹ Bariyā ke beṭe Hibar aur Birzāyt kā bāp Malkiyel the.

³² Hibar ke tīn beṭe Yaflīt, Shūmīr aur Kḥūtām the. Un kī bahan Sua thī.

³³ Yaflīt ke tīn beṭe Fāsak, Bimhāl aur Aswāt the. ³⁴ Shūmīr ke chār beṭe Akhī, Rūhjā, Hubbā aur Arām the. ³⁵ Us ke bhāi Hīlam ke chār beṭe Sūfah, Imnā, Salas aur Amal the.

³⁶ Sūfah ke 11 beṭe Sūh, Harnafar, Suāl, Bairī, Imrāh,

³⁷ Basar, Hūd, Sammā, Silsā, Yitrān aur Bairā the.

³⁸ Yatar ke tīn beṭe Yafunnā, Fisfāh aur Arā the.

³⁹ Ullā ke tīn beṭe Araqh, Hanniyel aur Riziyāh the.

⁴⁰ Āshar ke darj-e-bālā tamām afrād apne apne kḥāndānoñ ke sarparast the. Sab chīdā mard, māhir faujī aur sardāroñ ke sarbarāh the. Nasabnāme meñ 26,000 jang karne ke qābil mard darj haiñ.

¹ Binyamīn ke pānch beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Bālā, Ashbel, Aḡhraḡh, ² Nūhā aur Rafā the.

³ Bālā ke beṭe Addār, Jīrā, Abīhūd, ⁴ Abīsua, Nāmān, Aḡhūh, ⁵ Jīrā, Safūfān aur Hūrām the.

⁶⁻⁷ Ahūd ke tīn beṭe Nāmān, Aḡhiyāh aur Jīrā the. Yih un ḡhāndānoḡ ke sarparast the jo pahle Jībā meḡ rahte the lekin jinheḡ bād meḡ jilāwatan karke Mānahat meḡ basāyā gayā. Uzzā aur Aḡhīhūd kā bāp Jīrā unheḡ wahān le kar gayā thā.

⁸⁻⁹ Sahraim apnī do bīwiyōḡ Hushīm aur Bārā ko talāq de kar Moāb chalā gayā. Wahān us kī bīwī Hūdas ke sāt beṭe Yūbāb, Zibiyā, Mesā, Malkām, ¹⁰ Yaūz, Sakiyāh aur Mirmā paidā hue. Sab bād meḡ apne ḡhāndānoḡ ke sarparast ban gae. ¹¹ Pahlī bīwī Hushīm ke do beṭe Abītūb aur Ilfāl paidā hue.

¹²⁻¹⁴ Ilfāl ke āṡh beṭe Ibar, Mish'am, Samad, Bariyā, Samā, Aḡhiyo, Shāshaq aur Yarīmōt the. Samad Onū, Lūd aur gird-o-nawāh kī ābādiyōḡ kā bānī thā. Bariyā aur Samā Aiyālon ke bāshindoḡ ke sarbarāh the. Unhīn ne Jāt ke bāshindoḡ ko nikāl diyā.

¹⁵⁻¹⁶ Bariyā ke beṭe Zabadiyāh, Arād, Idar, Mikāel, Isfāh aur Yūḡhā the.

¹⁷ Ilfāl ke mazīd beṭe Zabadiyāh, Masullām, hizqī, Hibar, ¹⁸ Yismarī, Yizliyāh aur Yūbāb the.

¹⁹⁻²¹ Simaī ke beṭe Yaqīm, Zikrī, Zabdī, Iliyainī, Zillatī, Iliyel, Adāyāh, Birāyāh aur Simrāt the.

²²⁻²⁵ Shāshaq ke beṭe Isfān, Ibar, Iliyel, Abdon, Zikrī, Hanān, Hananiyāh, Ailām, Anatotiyāh, Yafdiyāh aur Fanuel the.

²⁶⁻²⁷ Yarohām ke beṭe Samsarī, Shahāriyāh, Ataliyāh, Yārasiyāh, Iliyās aur Zikrī the. ²⁸ Yih tamām ḡhāndānī sarparast nasabnāme meḡ darj the aur Yarūshalam meḡ rahte the.

Jibaūn meḡ Sāul kā ḡhāndān

²⁹ Jibaūn kā bāp Ya'iyel Jibaūn meḡ rahtā thā. Us kī bīwī kā nām Mākā thā. ³⁰ Baṛe se le kar chhoṭe tak un ke beṭe Abdon, Sūr, Qīs, Bāl, Nadab, ³¹ Jadūr, Aḡhiyo, Zakar ³² aur Miqlot the. Miqlot kā beṭā Simāh thā. Wuh bhī apne rishtedāroḡ ke sāth Yarūshalam meḡ rahte the.

³³ Nair Qīs kā bāp thā aur Qīs Sāul kā. Sāul ke chār beṭe Yūnatan, Malkīshua, Abīnadāb aur Ishbāl the.

³⁴ Yūnatan Marībbāl kā bāp thā aur Marībbāl Mikāh kā.

³⁵ Mikāh ke chār beṭe Fitūn, Malik, Tārīa aur Aḡhaz the.

³⁶ Aḡhaz kā beṭā Yahuaddā thā jis ke tīn beṭe Alamat, Azmāwat aur Zimrī the. Zimrī ke hān Mauzā paidā huā, ³⁷ Mauzā ke Bin'a, Bin'a ke Rāfā, Rāfā ke Iliyāsā aur Iliyāsā ke Asīl.

³⁸ Asīl ke chhih beṭe Azrīqām, Bokirū, Ismāīl, Sa'ariyāh, Abadiyāh aur Hanān the.

³⁹ Asīl ke bhāī īshaq ke tīn beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Aulām, Yaūs aur Ilīfalat the.

⁴⁰ Aulām ke beṭe tajrabākār faujī the jo mahārat se tīr chalā sakte the. Un ke bahut-se beṭe aur pote the, kul 150 afrād. Tamām mazkūrā ādmī un ke ḡhāndānoḡ samet Binyamīn kī aulād the.

9

Jilāwatanī ke bād Yarūshalam ke Bāshinde

¹ Tamām Isrāīl Shāhān-e-Isrāīl kī Kitāb ke nasabnāmoḡ meḡ darj hai.

Phir Yahūdāh ke bāshindoḡ ko bewafāī ke bāis Bābal meḡ jilāwatan kar diyā gayā.

² Jo log pahle wāpas ā kar dubārā shahroḡ meḡ apnī maurūsī zamīn par rahne lage wuh imām, Lāwī, Rab ke ghar ke ḡhidmatgār aur bāqī chand ek Isrāīlī the.

³ Yahūdāh, Binyamīn, Ifrāīm aur Manassī ke qabīlōn ke kuchh log Yarūshalam meñ jā base.

⁴ Yahūdāh ke qabile ke darj-e-zail khāndānī sarparast wahān ābād hue:

Ūtī bin Ammihūd bin Umrī bin Imrī bin Bānī. Bānī Fāras bin Yahūdāh kī aulād meñ se thā.

⁵ Sailā ke khāndān kā pahlaūthā Asāyāh aur us ke beṭe.

⁶ Zārah ke khāndān kā Yaūel. Yahūdāh ke in khāndānōn kī kul tādād 690 thī.

⁷⁻⁸ Binyamīn ke qabile ke darj-e-zail khāndānī sarparast Yarūshalam meñ ābād hue:

Sallū bin Masullām bin Hūdāwiyāh bin Sanūsāh.

Ibniyāh bin Yarohām.

Ailā bin Uzzī bin Miqrī.

Masullām bin Safatiyāh bin Raūel bin Ibniyāh.

⁹ Nasabnāme ke mutābiq Binyamīn ke in khāndānōn kī kul tādād 956 thī.

¹⁰ Jo imām jilāwatanī se wāpas ā kar Yarūshalam meñ ābād hue wuh zail meñ darj haiñ:

Yadāyāh, Yahūyarīb, Yakīn, ¹¹ Allāh ke ghar kā inchārj Azariyāh bin Khilqiyāh bin Masullām bin Sadoq bin Mirāyot bin Aqhītūb, ¹² Adāyāh bin Yarohām bin Fashhūr bin Malkiyāh aur Māsī bin Adiyel bin Yahzīrah bin Masullām bin Masillimit bin Immer. ¹³ Imāmōn ke in khāndānōn kī kul tādād 1,760 thī. Un ke mard Rab ke ghar meñ khidmat saranjām dene ke qābil the.

¹⁴ Jo Lāwī jilāwatanī se wāpas ā kar Yarūshalam meñ ābād hue wuh darj-e-zail haiñ:

Mirārī ke khāndān kā Samāyāh bin Hassūb bin Azrīqām bin Hasbiyāh, ¹⁵ Baqbaqqar, Haras, Jalāl, Mattaniyāh bin Mikā bin Zikrī bin Āsaf, ¹⁶ Abadiyāh bin Samāyāh bin Jalāl bin Yadūtūn aur Barakiyāh bin Āsā bin Ilqānā. Barakiyāh Natūfātiyōn kī ābādiyōn kā rahne wālā thā.

¹⁷ Zail ke darbān bhī wāpas āe: Sallūm, Aqqūb, Talmūn, Aqhīmān aur un ke bhāī. Sallūm un kā inchārj thā. ¹⁸ Āj tak us kā khāndān Rab ke ghar ke mashriq meñ Shāhī Darwāze kī pahrādārī kartā hai. Yih darbān Lāwiyōn ke khaimōn ke afrād the. ¹⁹ Sallūm bin Qore bin Abiyāsaf bin Qorah apne bhāiyōn ke sāth Qorah ke khāndān kā thā. Jis tarah un ke bāpdādā kī zimmedārī Rab kī khaimāgāh meñ mulāqāt ke khaime ke darwāze kī pahrādārī karnī thī usī tarah un kī zimmedārī maqdis ke darwāze kī pahrādārī karnī thī. ²⁰ Qadīm zamāne meñ Fīnhās bin Iliyazar un par muqarrar thā, aur Rab us ke sāth thā. ²¹ Bād meñ Zakariyāh bin Masalamiyāh mulāqāt ke khaime ke darwāze kā darbān thā.

²² Kul 212 mardoñ ko darbān kī zimmedārī dī gai thī. Un ke nām un kī maqāmī jaghoñ ke nasabnāme meñ darj the. Dāūd aur Samuel Ġhaibbīn ne un ke bāpdādā ko yih zimmedārī dī thī. ²³ Wuh aur un kī aulād pahle Rab ke ghar yānī mulāqāt ke khaime ke darwāzōn par pahrādārī karte the. ²⁴ Yih darbān Rab ke ghar ke chāroñ taraf ke darwāzōn kī pahrādārī karte the.

²⁵ Lāwī ke aksar log Yarūshalam meñ nahīn rahte the balki bārī bārī ek hafte ke lie dehāt se Yarūshalam āte the tāki wahān apnī khidmat saranjām den. ²⁶ Sirf darbānōn ke chār inchārj musalsal Yarūshalam meñ rahte the. Yih chār Lāwī Allāh ke ghar ke kamrōn aur khazānōn ko bhī sañbhālte ²⁷ aur rāt ko bhī Allāh ke ghar ke irdgird guzārte the, kyonki unhīn ko us kī hifāzat karnā aur subah ke waqt us ke darwāzōn ko kholnā thā.

²⁸ Bāz darbān ibādat kā sāmān sañbhālte the. Jab bhī use istemāl ke lie andar aur bād meñ dubārā bāhar lāyā jātā to wuh har chīz ko gin kar chaik karte the. ²⁹ Bāz bāqī sāmān aur maqdis meñ maujūd chīzōn ko sañbhālte the. Rab ke ghar meñ mustāmal bārīk maidā, mai, zaitūn kā tel, baqhūr aur balsān ke muḥtalif tel bhī in

meñ shāmil the. ³⁰ Lekin balsān ke telon ko taiyār karnā imāmon kī zimmedārī thī. ³¹ Qorah ke khāndān kā Lāwī Mattitiyāh jo Sallūm kā pahlauṭhā thā qurbānī ke lie mustāmal roṭī banāne kā intazām chalātā thā. ³² Qihāt ke khāndān ke bāz Lāwiyon ke hāth meñ wuh roṭiyān banāne kā intazām thā jo har hafte ke din ko Rab ke lie maḥsūs karke Rab ke ghar ke Muqaddas Kamre kī mez par rakhī jāti thīn.

³³ Mausiqār bhī Lāwī the. Un ke sarbarāh bāqī tamām khidmat meñ hissā nahīn lete the, kyonki unheñ har waqt apnī hī khidmat saranjām dene ke lie taiyār rahnā partā thā. Is lie wuh Rab ke ghar ke kamron meñ rahte the.

³⁴ Lāwiyon ke yih tamām khāndānī sarparast nasabnāme meñ darj the aur Yarūshalam meñ rahte the.

Jibaūn meñ Sāul ke Khāndān

³⁵ Jibaūn kā bāp Ya'iyel Jibaūn meñ rahtā thā. Us kī biwī kā nām Mākā thā. ³⁶ Bare se le kar chhoṭe tak un ke beṭe Abdon, Sūr, Qīs, Bāl, Nair, Nadab, ³⁷ Jadūr, Aḥiyo, Zakariyāh aur Miqlot the. ³⁸ Miqlot kā beṭa Simāh thā. Wuh bhī apne bhāiyon ke muqābil Yarūshalam meñ rahte the.

³⁹ Nair Qīs kā bāp thā aur Qīs Sāul kā. Sāul ke chār beṭe Yūnatan, Malkīshua, Abīnadāb aur Ishbāl the.

⁴⁰ Yūnatan Marībbāl kā bāp thā aur Marībbāl Mikāh kā. ⁴¹ Mikāh ke chār beṭe Fītūn, Malik, Tahrea aur Āḥaz the. ⁴² Āḥaz kā beṭa Yārā thā. Yārā ke tīn beṭe Alamat, Azmāwat aur Zimrī the. Zimrī ke hān Mauzā paidā huā, ⁴³ Mauzā ke Bin'ā, banā ke Rifāyāh, Rifāyāh ke Iliyāsā aur Iliyāsā ke Asīl.

⁴⁴ Asīl ke chhih beṭe Azrīqām, Bokirū, Ismāil, Sa'ariyāh, Abadiyāh aur Hanān the.

10

Sāul aur Us ke Beṭon kī Maut

¹ Jilbua ke pahārī silsile par Filistiyon aur Isrāiliyon ke darmiyān jang chhiṛ gai. Laṛte laṛte Isrāilī farār hone lage, lekin bahut log wahīn shahīd ho gae.

² Phir Filistī Sāul aur us ke beṭon Yūnatan, Abīnadāb aur Malkīshua ke pās jā pahuñche. Tīnon beṭe halāk ho gae, ³ jabki laṛāī Sāul ke irdgird urūj tak pahuñch gai. Phir wuh tīrandāzon kā nishānā ban kar zaḥmī ho gayā. ⁴ Us ne apne silāhbardār ko hukm diyā, “Apnī talwār miyān se khīnch kar mujhe mār dāl! Warnā yih nāmaḥtūn mujhe be'izzat karenge.” Lekin silāhbardār ne inkār kiya, kyonki wuh bahut ḍarā huā thā. Āḥir meñ Sāul apnī talwār le kar khud us par gir gayā.

⁵ Jab silāhbardār ne dekhā ki merā mālik mar gayā hai to wuh bhī apnī talwār par gir kar mar gayā. ⁶ Yon us din Sāul, us ke tīn beṭe aur us kā tamām gharānā halāk ho gae. ⁷ Jab Maidān-e-Yazrael ke Isrāiliyon ko khabar milī ki Isrāilī fauj bhāg gai aur Sāul apne beṭon samet mārā gayā hai to wuh apne shahron ko chhoṛ kar bhāg nikle, aur Filistī chhoṛ hue shahron par qabzā karke un meñ basne lage.

⁸ Agle din Filistī lāshon ko lūṭne ke lie dubārā maidān-e-jang meñ ā gae. Jab unheñ Jilbua ke pahārī silsile par Sāul aur us ke tīnon beṭe murdā mile ⁹ to unhon ne Sāul kā sar kāt kar us kā zirābaktar utār liya aur qāsidoñ ko apne pūre mulk meñ bhej kar apne buton aur apnī qaum ko fatah kī ittalā dī. ¹⁰ Sāul kā zirābaktar unhon ne apne dewatāon ke mandir meñ mahfūz kar liya aur us ke sar ko Dajūn Dewatā ke mandir meñ laṭkā diyā.

¹¹ Jab Yabīs-jiliyād ke bāshindon ko khabar milī ki Filistiyon ne Sāul kī lāsh ke sāth kyā kuchh kiya hai ¹² to shahr ke tamām laṛne ke qābil admī Bait-shān ke lie rawānā hue. Wahān pahuñch kar wuh Sāul aur us ke beṭon kī lāshon ko utār kar Yabīs le gae jahān unhon ne un kī haḍḍiyon ko Yabīs ke bare daraḥt ke sāy meñ dafnāyā. Unhon ne rozā rakh kar pūre hafte tak un kā mātām kiya.

¹³ Sāul ko is lie mārā gayā ki wuh Rab kā wafādār na rahā. Us ne us kī hidāyāt par amal na kiyā, yahān tak ki us ne murdoñ kī rūh se rābitā karne wālī jādūgarnī se mashwarā kiyā, ¹⁴ hālānki use Rab se dariyāft karnā chāhie thā. Yihī wajah hai ki Rab ne use sazā-e-maut de kar saltanat ko Dāūd bin Yassī ke hawāle kar diyā.

11

Dāūd Pūre Isrāil kā Bādshāh Ban Jātā Hai

¹ Us waqt tamām Isrāil Habrūn mein Dāūd ke pās āyā aur kahā, “Ham āp hī kī qaum aur āp hī ke rishtedār haiñ. ² Māzī mein bhī jab Sāul bādshāh thā to āp hī faujī muhimmoñ mein Isrāil kī qiyādat karte rahe. Aur Rab āp ke Ḳhudā ne āp se wādā bhī kiyā hai ki tū merī qaum Isrāil kā charwāhā ban kar us par hukūmat karegā.”

³ Jab Isrāil ke tamām buzurg Habrūn pahuñche to Dāūd Bādshāh ne Rab ke huzūr un ke sāth ahd bāndhā, aur unhoñ ne use masah karke Isrāil kā bādshāh banā diyā. Yoñ Rab kā Samuel kī mārifat kiyā huā wādā pūrā huā.

Dāūd Yarūshalam par Qabzā Kartā Hai

⁴ Bādshāh banane ke bād Dāūd tamām Isrāiliyoñ ke sāth Yarūshalam gayā tāki us par hamlā kare. Us zamāne mein us kā nām Yabūs thā, aur Yabūsī us mein baste the. ⁵ Dāūd ko dekh kar Yabūsīyoñ ne us se kahā, “Āp hamāre shahr mein kabhī dākhil nahīn ho pāenge!”

To bhī Dāūd ne Siyyūn ke qile par qabzā kar liyā jo ājkal ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. ⁶ Yabūs par hamlā karne se pahle Dāūd ne kahā thā, “Jo bhī Yabūsīyoñ par hamlā karne mein rāhnumāi kare wuh fauj kā kamāndar banegā.” Tab Yoāb bin Zarūyāh ne pahle shahr par charhāi kī. Chunāñche use kamāndar muqarrar kiyā gayā.

⁷ Yarūshalam par fatah pāne ke bād Dāūd qile mein rahne lagā. Us ne use ‘Dāūd kā Shahr’ qarār diyā ⁸ aur us ke irdgird shahr ko barhāne lagā. Dāūd kā yih tāmīrī kām irdgird ke chabūtaron se shurū huā aur chāron taraf phailtā gayā jabki Yoāb ne shahr kā bāqī hissā bahāl kar diyā. ⁹ Yoñ Dāūd zor pakartā gayā, kyonki Rabbul-afwāj us ke sāth thā.

Dāūd ke Mashhūr Fauji

¹⁰ Darj-e-zail Dāūd ke sūrmāon kī fahrist hai. Pūre Isrāil ke sāth unhoñ ne mazbūti se us kī bādshāhi kī himāyat karke Dāūd ko Rab ke farmān ke mutābiq apnā bādshāh banā diyā.

¹¹ Jo tīn afsar Yoāb ke bhāi Abīshai ke ain bād āte the un mein Yasūbiyām Hakmūnī pahle nambar par ātā thā. Ek bār us ne apne neze se 300 ādmiyoñ ko mār diyā.

¹² In tīn afsaron mein se dūsri jagah par Iliyazar bin Dodo bin Akhūhī ātā thā. ¹³ Yih Fas-dammīm mein Dāūd ke sāth thā jab Filistī wahān laṛne ke lie jamā ho gae the. Maidān-e-jang mein jau kā khet thā, aur laṛte laṛte Isrāilī Filistiyon ke sāmne bhāgne lage. ¹⁴ Lekin Iliyazar Dāūd ke sāth khet ke bīch mein Filistiyon kā muqābalā kartā rahā. Filistiyon ko mārte mārte unhoñ ne khet kā difā karke Rab kī madad se baṛī fatah pāi.

¹⁵⁻¹⁶ Ek aur jang ke daurān Dāūd Adullām ke ghār ke pahārī qile mein thā jabki Filistī fauj ne Wādī-e-Rafāīm mein apnī lashkargāh lagāi thī. Un ke dastoñ ne Bait-laham par bhī qabzā kar liyā thā. Dāūd ke tīs ālā afsaron mein se tīn us se milne āe. ¹⁷ Dāūd ko shadīd pyās lagī, aur wuh kahne lagā, “Kaun mere lie Bait-laham ke darwāze par ke hauz se kuchh pānī lāegā?”

¹⁸ Yih sun kar tīnoñ afsar Filistiyon kī lashkargāh par hamlā karke us mein ghos gae aur laṛte laṛte Bait-laham ke hauz tak pahuñch gae. Us se kuchh pānī bhar kar wuh use Dāūd ke pās le āe. Lekin us ne pīne se inkār kar diyā balki use qurbānī ke taur par unḍel kar Rab ko pesh kiyā ¹⁹ aur bolā, “Allāh na kare ki main yih pānī

piyūn. Agar aisā kartā to un ādmiyon kā khūn pītā jo apnī jān par khel kar pānī lāe haiñ.” Is lie wuh use pīnā nahīn chāhtā thā. Yih in tīn sūrmāon ke zabardast kāmon kī ek misāl hai.

²⁰⁻²¹ Yoāb kā bhāi Abīshai mazkūrā tīn sūrmāon par muqarrar thā. Ek dafā us ne apne neze se 300 ādmiyon ko mār dālā. Tīnon kī nisbat us kī zyādā izzat kī jāti thī, lekin wuh khud in meñ ginā nahīn jātā thā.

²² Bināyāh bin Yahoyadā bhī zabardast faujī thā. Wuh Qabziyel kā rahne wālā thā, aur us ne bahut dafā apnī mardānagī dikhāi. Moāb ke do barē sūrmā us ke hāthoñ halāk hue. Ek bār jab bahut barf paṛ gaī to us ne ek hauz meñ utar kar ek sherbabar ko mār dālā jo us meñ gir gayā thā. ²³ Ek aur mauqe par us kā wāstā ek Misrī se paṛā jis kā qad sārhe sāt fuṭ thā. Misrī ke hāth meñ khaḍḍī ke shahtīr jaisā barā nezā thā jabki us ke apne pās sirf lāṭhī thī. Lekin Bināyāh ne us par hamlā karke us ke hāth se nezā chhīn liyā aur use us ke apne hathiyār se mār dālā. ²⁴ Aisī bahāduri dikhāne kī binā par Bināyāh bin Yahoyadā mazkūrā tīn ādmiyon ke barābar mashhūr huā. ²⁵ Tīs afsaron ke dīgar mardon kī nisbat us kī zyādā izzat kī jāti thī, lekin wuh mazkūrā tīn ādmiyon meñ ginā nahīn jātā thā. Dāūd ne use apne muhāfizon par muqarrar kiya.

²⁶ Zail ke ādmī bādshāh ke sūrmāon meñ shāmil the.

Yoāb kā bhāi Asāhel, Bait-laham kā Ilhanān bin Dodo, ²⁷ Sammot Harorī, Khalis Falūnī, ²⁸ Taqua kā Irā bin Aqqīs, Anatot kā Abiyazar, ²⁹ Sibbakī Hūsātī, Ilī Akhūhī, ³⁰ Mahrī Natūfātī, Halid bin Bānā Natūfātī, ³¹ Binyamīnī shahr Jibiyā kā Ittī bin Rībī, Bināyāh Fir'atonī ³² Nahle-jās kā Hūrī, Abiyel Arbātī, ³³ Azmāwat Bahrūmī, Iliyahbā Sa'albūnī, ³⁴ Hashīm Jizūnī ke beṭe, Yūnatan bin Shajī Harārī, ³⁵ Akhiyām bin Sakār Harārī, Ilīfal bin Ūr, ³⁶ Hifar Makīrātī, Akhiyāh Falūnī, ³⁷ Hasro Karmilī, Nārī bin Azbī, ³⁸ Nātan kā bhāi Yoel, Mibkhār bin Hājirī, ³⁹ Silaq Ammonī, Yoāb bin Zarūyāh kā silāhbardār Nahrī Bairotī, ⁴⁰ Irā Itrī, Jarīb Itrī, ⁴¹ Ūriyāh Hittī, Zabad bin Akhlī, ⁴² Adīnā bin Sīzā (Rūbin ke qabīle kā yih sardār 30 faujiyon par muqarrar thā), ⁴³ Hanān bin Mākā, Yūsafat Mitnī, ⁴⁴ Uzziyāh Astarātī, Khūtām Aroīrī ke beṭe Samā aur Ya'iyel, ⁴⁵ Yadiyael bin Simrī, us kā bhāi Yūkhā Tīsī, ⁴⁶ Iliyel Mahāwī, Ilnām ke beṭe Yarībī aur Yūsāwiyāh, Yitmā Moābī, ⁴⁷ Iliyel, Obed aur Yāsiyel Mazobāi.

12

Sāul ke Daur-e-Hukumat meñ Dāūd ke Pairokār

¹ Zail ke ādmī Siqlāj meñ Dāūd ke sāth mil gae. Us waqt jab wuh Sāul bin Qīs se chhupā rahtā thā. Yih un faujiyon meñ se the jo jang meñ Dāūd ke sāth mil kar laṛte the ² aur behtarīn tīrandāz the, kyonki yih na sirf dahne balki bāeñ hāth se bhī mahārat se tīr aur falāḥhan kā patthar chalā sakte the. In ādmiyon meñ se darj-e-zail Binyamīn ke qabīle aur Sāul ke khāndān se the.

³ Un kā rāhnumā Akhiyazar, phir Yuās (donoñ Samā'āh Jibiyātī ke beṭe the), Yaziyel aur Falat (donoñ Azmāwat ke beṭe the), Barākā, Yāhū Anatotī, ⁴ Ismāyāh Jibaūnī jo Dāūd ke 30 afsaron kā ek sūrmā aur liḍar thā, Yarmiyāh, Yahziyel, Yūhanān, Yūzabad Jadīrātī, ⁵ Iliūzī, Yarīmot, Bāliyāh, Samariyāh aur Safatiyāh Kharūfī.

⁶ Qorah ke khāndān meñ se Ilqānā, Yissiyāh, Azarel, Yuazar aur Yasūbiyām Dāūd ke sāth the.

⁷ In ke alāwā Yarohām Jadūrī ke beṭe Yūilā aur Zabadiyāh bhī the.

⁸ Jad ke qabīle se bhī kuchh bahādur aur tajrabākār faujī Sāul se alag ho kar Dāūd ke sāth mil gae jab wuh registān ke qīle meñ thā. Yih mard mahārat se dhāl aur nezā istemāl kar sakte the. Un ke chehre sherbabar ke chehron kī mānind the, aur wuh pahārī ilāqe meñ ghazālon kī tarah tez chal sakte the.

⁹ Un kā līdar Azar zail ke das ādmiyoñ par muqarrar thā: Abadiyāh, Iliyāb, ¹⁰ Mismannā, Yarmiyāh, ¹¹ Attī, Iliyel, ¹² Yūhanān, Ilzabad, ¹³ Yarmiyāh aur Makbannī.

¹⁴ Jad ke yih mard sab ālā faujī afsar ban gae. Un meñ se sab se kamzor ādmī sau ām faujiyoñ kā muqābalā kar saktā thā jabki sab se tāqatwar ādmī hazār kā muqābalā kar saktā thā. ¹⁵ Inhiñ ne bahār ke mausam meñ Dariyā-e-Yardan ko pār kiyā, jab wuh kināroñ se bāhar ā gayā thā, aur mashriq aur maḡhrib kī wādiyoñ ko band kar rakhā.

¹⁶ Binyamīn aur Yahūdāh ke qabiloñ ke kuchh mard Dāūd ke pahārī qile meñ āe. ¹⁷ Dāūd bāhar nikal kar un se milne gayā aur pūchhā, “Kyā āp salāmatī se mere pās āe haiñ? Kyā āp merī madad karnā chāhte haiñ? Agar aisā hai to main āp kā achchhā sāthī rahūngā. Lekin agar āp mujhe dushmanoñ ke hawāle karne ke lie āe haiñ hālāñki mujh se koi bhī zulm nahīn huā hai to hamāre bāpdādā kā Ḳhudā ise dekh kar āp ko sazā de.”

¹⁸ Phir Rūhul-quds 30 afsaroñ ke rāhnumā Amāsī par nāzil huā, aur us ne kahā, “Ai Dāūd, ham tere hī log haiñ. Ai Yassī ke beṭe, ham tere sāth haiñ. Salāmatī, salāmatī tujhe hāsil ho, aur salāmatī unheñ hāsil ho jo terī madad karte haiñ. Kyoñki terā Ḳhudā terī madad karegā.” Yih sun kar Dāūd ne unheñ qabūl karke apne chhāpāmār dastoñ par muqarrar kiyā.

¹⁹ Manassī ke qabile ke kuchh mard bhī Sāūl se alag ho kar Dāūd ke pās āe. Us waqt wuh Filistiyōñ ke sāth mil kar Sāūl se larne jā rahā thā, lekin bād meñ use maidān-e-jang meñ āne kī ijāzat na milī. Kyoñki Filistī sardāroñ ne āpas meñ mashwarā karne ke bād use yih kah kar wāpas bhej diyā ki ḵatrā hai ki yih hameñ maidān-e-jang meñ chhoṛ kar apne purāne mālik Sāūl se dubārā mil jāe. Phir ham tabāh ho jāenge.

²⁰ Jab Dāūd Siqlāj wāpas jā rahā thā to Manassī ke qabile ke darj-e-zail afsar Sāūl se alag ho kar us ke sāth ho lie: Adnā, Yūzabad, Yadiyael, Mikāel, Yūzabad, Ilihū aur Zillatī. Manassī meñ har ek ko hazār hazār faujiyoñ par muqarrar kiyā gayā thā.

²¹ Unhoñ ne lūṭne wāle Amāliqī dastoñ ko pakarne meñ Dāūd kī madad kī, kyoñki wuh sab diler aur qābil faujī the. Sab us kī fauj meñ afsar ban gae.

²² Roz baroz log Dāūd kī madad karne ke lie āte rahe, aur hote hote us kī fauj Allāh kī fauj jaisī barī ho gaī.

Habrūn meñ Dāūd kī Fauj

²³ Darj-e-zail un tamām faujiyoñ kī fahrist hai jo Habrūn meñ Dāūd ke pās āe tāki use Sāūl kī jagah bādshāh banāen, jis tarah Rab ne hukm diyā thā.

²⁴ Yahūdāh ke qabile ke ḡhāl aur neze se lais 6,800 mard the.

²⁵ Shamāūn ke qabile ke 7,100 tajrabākār faujī the.

²⁶ Lāwī ke qabile ke 4,600 mard the. ²⁷ Un meñ Hārūn ke ḵhāndān kā sarparast Yahoyadā bhī shāmīl thā jis ke sāth 3,700 ādmī the. ²⁸ Sadoq nāmī ek diler aur jawān faujī bhī shāmīl thā. Us ke sāth us ke apne ḵhāndān ke 22 afsar the.

²⁹ Sāūl ke qabile Binyamīn ke bhī 3,000 mard the, lekin is qabile ke aksar faujī ab tak Sāūl ke ḵhāndān ke sāth liṭe rahe.

³⁰ Ifrāīm ke qabile ke 20,800 faujī the. Sab apne ḵhāndānoñ meñ asar-o-rasūḵh rakhne wāle the.

³¹ Manassī ke ādhe qabile ke 18,000 mard the. Unheñ Dāūd ko bādshāh banāne ke lie chun liyā gayā thā.

³² Ishkār ke qabile ke 200 afsar apne dastoñ ke sāth the. Yih log waqt kī zarūrat samajh kar jānte the ki Isrāīl ko kyā karnā hai.

³³ Zabūlūn ke qabile ke 50,000 tajrabākār faujī the. Wuh har hathiyār se lais aur pūrī wafādārī se Dāūd ke lie larne ke lie taiyār the.

³⁴ Naftālī ke qabīle ke 1,000 afsar the. Un ke taht dhāl aur neze se musallah 37,000 admī the.

³⁵ Dān ke qabīle ke 28,600 mard the jo sab laṛne ke lie musta'id the.

³⁶ Āshar ke qabīle ke 40,000 mard the jo sab laṛne ke lie taiyār the.

³⁷ Dariyā-e-Yardan ke mashriq meñ ābād qabīloñ Rūbin, Jad aur Manassī ke ādhe hisse ke 1,20,000 mard the. Har ek har qism ke hathiyār se lais thā.

³⁸ Sab tartīb se Habrūn āe tāki pūre azm ke sāth Dāūd ko pūre Isrāīl kā bādshāh banāen. Bāqī tamām Isrāīlī bhī muttafiq the ki Dāūd hamārā bādshāh ban jāe. ³⁹ Yih faujī tīn din tak Dāūd ke pās rahe jis daurān un ke qabāyilī bhāi unheñ khāne-pīne kī chīzeñ muhaiyā karte rahe. ⁴⁰ Qarīb ke rahne wāloñ ne bhī is meñ un kī madad kī. Ishkār, Zabūlūn aur Naftālī tak ke log apne gadhoñ, ūñtoñ, khachcharoñ aur bailoñ par khāne kī chīzeñ lād kar wahān pahunchē. Maidā, anjīr aur kishmish kī ṭikkīyāñ, mai, tel, bail aur bheṛ-bakriyāñ baṛī miqdār meñ Habrūn lāi gaīñ, kyonki tamām Isrāīlī khushī manā rahe the.

13

Dāūd Ahd kā Sandūq Yarūshalam meñ Lānā Chāhtā Hai

¹ Dāūd ne tamām afsaroñ se mashwarā kiyā. Un meñ hazār hazār aur sau sau faujiyoñ par muqarrar afsar shāmil the. ² Phir us ne Isrāīl kī pūrī jamāt se kahā, “Agar āp ko manzūr ho aur Rab hamāre Khudā kī marzī ho to āen ham pūre mulk ke Isrāīlī bhāiyoñ ko dāwat deñ ki ā kar hamāre sāth jamā ho jāen. Wuh imām aur Lāwī bhī sharīk hoñ jo apne apne shahroñ aur charāgāhoñ meñ baste haiñ. ³ Phir ham apne Khudā ke ahd kā sandūq dubārā apne pās wāpas lāen, kyonki Sāul ke daur-e-hukūmat meñ ham us kī fikr nahīn karte the.”

⁴ Pūrī jamāt muttafiq huī, kyonki yih mansūbā sab ko durust lagā. ⁵ Chunāñche Dāūd ne pūre Isrāīl ko junūb meñ Misr ke Saihūr se le kar shimāl meñ Labo-hamāt tak bulāyā tāki sab mil kar Allāh ke ahd kā sandūq Qiriyat-yārīm se Yarūshalam le jāen. ⁶ Phir wuh un ke sāth Yahūdāh ke Bālā yānī Qiriyat-yārīm gayā tāki Rab Khudā kā sandūq uṭhā kar Yarūshalam le jāen, wuhī sandūq jis par Rab ke nām kā ṭhappā lagā hai aur jahān wuh sandūq ke ūpar karūbī farishtoñ ke darmiyān takhtnashīn hai. ⁷ Qiriyat-yārīm pahunch kar logoñ ne Allāh ke sandūq ko Abīnadāb ke ghar se nikāl kar ek naī bailgārī par rakh diyā, aur Uzzā aur Akhiyo use Yarūshalam kī taraf le jāne lage. ⁸ Dāūd aur tamām Isrāīlī gārī ke pīchhe chal paṛe. Sab Allāh ke huzūr pūre zor se khushī manāne lage. Jūnīpar kī lakaṛī ke mukhtalif sāz bhī bajāe jā rahe the. Fizā sitāroñ, sarodoñ, dafōñ, jhāñjhoñ aur turamoñ kī āwāzoñ se gūñj uṭhī.

⁹ Wuh gandum gāhne kī ek jagah par pahunch gae jis ke mālik kā nām Kaidūn thā. Wahān bail achānak beqābū ho gae. Uzzā ne jaldī se ahd kā sandūq pakaṛ liyā tāki wuh gir na jāe. ¹⁰ Usī lamhe Rab kā ghazab us par nāzil huā, kyonki us ne ahd ke sandūq ko chhūne kī jurrat kī thī. Wahīn Allāh ke huzūr Uzzā gir kar halāk huā.

¹¹ Dāūd ko baṛā ranj huā ki Rab kā ghazab Uzzā par yōñ ṭuṭ paṛā hai. Us waqt se us jagah kā nām Paraz-uzzā yānī ‘Uzzā par Ṭuṭ Paṛnā’ hai.

¹² Us din Dāūd ko Allāh se khauf āyā. Us ne sochā, “Main kis tarah Allāh kā sandūq apne pās pahunchā sakūngā?” ¹³ Chunāñche us ne faisla kiyā ki ham ahd kā sandūq Yarūshalam nahīn le jāenge balki use Obed-adom jāṭī ke ghar meñ mahfūz rakheñge.

¹⁴ Wahān wuh tīn māt tak paṛā rahā. In tīn mahīnoñ ke daurān Rab ne Obed-adom ke gharāne aur us kī pūrī milkiyat ko barkat dī.

14

Dāūd kī Taraqqī

¹ Ek din Sūr ke bādshāh Hīrām ne Dāūd ke pās wafd bhejā. Rāj aur baṛhaī bhī sāth the. Un ke pās deodār kī lakaṛī thī tāki Dāūd ke lie mahal banāen. ² Yōn Dāūd ne jān liyā ki Rab ne mujhe Isrāīl kā bādshāh banā kar merī bādshāhī apnī qaum Isrāīl kī khātir bahut sarfarāz kar dī hai.

³ Yarūshalam meñ jā basne ke bād Dāūd ne mazīd shādiyāñ kīñ. Natīje meñ Yarūshalam meñ us ke kaī beṭe-beṭiyāñ paidā hue. ⁴ Jo beṭe wahāñ paidā hue wuh yih the: Sammua, Sobāb, Nātan, Sulemān, ⁵ Ibhār, Ilisua, Ilfat, ⁶ Naujā, Nafaj, Yafia, ⁷ Ilisamā, Bāl-yadā aur Ilifat.

Filistiyōñ par Fatah

⁸ Jab Filistiyōñ ko ittalā milī ki Dāūd ko masah karke Isrāīl kā bādshāh banāyā gayā hai to unhoñ ne apne faujiyōñ ko Isrāīl meñ bhej diyā tāki use pakar leñ. Jab Dāūd ko patā chal gayā to wuh un kā muqābalā karne ke lie gayā. ⁹ Jab Filistī Isrāīl meñ pahunch kar Wādī-e-Rafāīm meñ phail gae ¹⁰ to Dāūd ne Rab se dariyāft kiyā, “Kyā main Filistiyōñ par hamlā karūñ? Kyā tū mujhe un par fatah baḥshegā?” Rab ne jawāb diyā, “Hāñ, un par hamlā kar! Main unheñ tere qabze meñ kar dūngā.” ¹¹ Chunāñche Dāūd apne faujiyōñ ko le kar Bāl-parāzīm gayā. Wahāñ us ne Filistiyōñ ko shikast dī. Bād meñ us ne gawāhī dī, “Jitne zor se band ke tūt jāne par pāñi us se phūt nikaltā hai utne zor se āj Allāh mere wasīle se dushman kī safōñ meñ se phūt niklā hai.” Chunāñche us jagah kā nām Bāl-parāzīm yāñi ‘Phūt Nikalne kā Mālik’ par gayā. ¹² Filistī apne dewatāōñ ko chhoṛ kar bhāg gae. Aur Dāūd ne unheñ jalā dene kā hukm diyā.

¹³ Ek bār phir Filistī ā kar Wādī-e-Rafāīm meñ phail gae. ¹⁴ Is dafā jab Dāūd ne Allāh se dariyāft kiyā to us ne jawāb diyā, “Is martabā un kā sāmna mat karnā balki un ke pīchhe jā kar bakā ke daraḥtoñ ke sāmne un par hamlā kar. ¹⁵ Jab un daraḥtoñ kī choṭiyōñ se qadmoñ kī chāp sunāi de to khabardār! Yih is kā ishārā hogā ki Allāh khud tere āge āge chal kar Filistiyōñ ko mārne ke lie nikal āyā hai.” ¹⁶ Dāūd ne aisā hī kiyā aur natīje meñ Filistiyōñ ko shikast de kar Jibaūn se le kar Jazar tak un kā tāqqub kiyā.

¹⁷ Dāūd kī shohrat tamām mamālik meñ phail gai. Rab ne tamām qaumoñ ke diloñ meñ Dāūd kā khauf dāl diyā.

15

Yarūshalam meñ Ahd ke Sandūq ke lie Taiyāriyāñ

¹ Yarūshalam ke us hisse meñ jis kā nām ‘Dāūd kā Shahr’ par gayā thā Dāūd ne apne lie chand imāraten banwāīñ. Us ne Allāh ke sandūq ke lie bhī ek jagah taiyār karke wahāñ khaimā lagā diyā. ² Phir us ne hukm diyā, “Siwāe Lāwiyoñ ke kisī ko bhī Allāh kā sandūq uṭhāne kī ijāzat nahīñ. Kyōñki Rab ne inhīñ ko Rab kā sandūq uṭhāne aur hameshā ke lie us kī khidmat karne ke lie chun liyā hai.”

³ Is ke bād Dāūd ne tamām Isrāīl ko Yarūshalam bulāyā tāki wuh mil kar Rab kā sandūq us jagah le jāen jo us ne us ke lie taiyār kar rakhī thī. ⁴ Bādshāh ne Hārūn aur bāqī Lāwiyoñ kī aulād ko bhī bulāyā. ⁵ Darj-e-zail un Lāwī sarparastoñ kī fahrist hai jo apne rishtedāroñ ko le kar āe.

Qihāt ke khāndān se Ūriyel 120 mardoñ samet,

⁶ Mirārī ke khāndān se Asāyāh 220 mardoñ samet,

⁷ Jairsom ke khāndān se Yoel 130 mardoñ samet,

⁸ Ilisafan ke khāndān se Samāyāh 200 mardoñ samet,

⁹ Habrūn ke khāndān se Iliyel 80 mardoñ samet,

¹⁰ Uzziyel ke khāndān se Ammīnadāb 112 mardoñ samet.

¹¹ Dāūd ne donoñ imāmoñ Sadoq aur Abiyātar ko mazkūrā chhih Lāwī sarparastoñ samet apne pās bulā kar ¹² un se kahā, “Āp Lāwiyōñ ke sarbarāh haiñ. Lāzim hai ki āp apne qabāylī bhāiyōñ ke sāth apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karke Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke sandūq ko us jagah le jāeñ jo maiñ ne us ke lie taiyār kar rakhī hai. ¹³ Pahlī martabā jab ham ne use yahāñ lāne kī koshish kī to yih āp Lāwiyōñ ke zariye na huā, is lie Rab hamāre Ḳhudā kā qahr ham par tūt parā. Us waqt ham ne us se dariyāft nahīn kiyā thā ki use uṭhā kar le jāne kā kyā munāsib tarīqā hai.” ¹⁴ Tab imāmoñ aur Lāwiyōñ ne apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas karke Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke sandūq ko Yarūshalam lāne ke lie taiyār kiyā. ¹⁵ Phir Lāwī Allāh ke sandūq ko uṭhāne kī lakaṛiyōñ se apne kandhoñ par yōñ hī rakh kar chal parē jis tarah Mūsā ne Rab ke kalām ke mutābiq farmāyā thā.

¹⁶ Dāūd ne Lāwī sarbarāhoñ ko yih hukm bhī diyā, “Apne qabile meñ se aise ādmiyōñ ko chun leñ jo sāj, sitār, sarod aur jhāñjh bajāte hue ḡhushī ke gīt gāeñ.” ¹⁷ Us zimmedārī ke lie Lāwiyōñ ne zail ke ādmiyōñ ko muqarrar kiyā: Haimān bin Yoel, us kā bhāī Āsaf bin Barakiyāh aur Mirārī ke ḡhāndān kā Aitān bin Kausāyāh. ¹⁸ Dūsre maqām par un ke yih bhāī ae: Zakariyāh, Yāziyel, Samīrāmot, Yihiyel, Unnī, Iliyāb, Bināyāh, Māsiyāh, Mattitiyāh, Ilīfalehū, Miqniyāh, Obed-adom aur Ya’iyel. Yih darbān the. ¹⁹ Haimān, Āsaf aur Aitān gulūkār the, aur unheñ pītal ke jhāñjh bajāne kī zimmedārī dī gāī. ²⁰ Zakariyāh, Aziyel, Samīrāmot, Yihiyel, Unnī, Iliyāb, Māsiyāh aur Bināyāh ko alāmūt ke tarz par sitār bajānā thā. ²¹ Mattitiyāh, Ilīfalehū, Miqniyāh, Obed-adom, Ya’iyel aur Azaziyāh ko Shamīnīt ke tarz par sarod bajāne ke lie chunā gayā.

²² Kananiyāh ne Lāwiyōñ kī kwāir kī rāhnumāi kī, kyonki wuh is meñ māhir thā.

²³⁻²⁴ Barakiyāh, Ilqānā, Obed-adom aur Yahiyāh ahd ke sandūq ke darbān the. Sabaniyāh, Yūsafat, Nataniyel, Amāsī, Zakariyāh, Bināyāh aur Iliyazar ko turam bajā kar Allāh ke sandūq ke āge āge chalne kī zimmedārī dī gāī. Sātoñ imām the.

Dāūd Ahd kā Sandūq Yarūshalam meñ Le Ātā Hai

²⁵ Phir Dāūd, Isrāīl ke buzurg aur hazār hazār faujiyōñ par muqarrar afsar ḡhushī manāte hue nikal kar Obed-adom ke ghar gae tāki Rab ke ahd kā sandūq wahāñ se le kar Yarūshalam pahunchāeñ. ²⁶ Jab zāhir huā ki Allāh ahd ke sandūq ko uṭhāne wāle Lāwiyōñ kī madad kar rahā hai to sāt jawān sāñdoñ aur sāt menḡhoñ ko qurbān kiyā gayā. ²⁷ Dāūd bārīk katān kā libās pahne hue thā, aur is tarah ahd kā sandūq uṭhāne wāle Lāwī, gulūkār aur kwāir kā līḡdar kananiyāh bhī. Is ke alāwā Dāūd katān kā bālāposh pahne hue thā. ²⁸ Tamām Isrāīlī ḡhushī ke nāre lagā lagā kar, narsinge aur turam phūñk phūñk kar aur jhāñjh, sitār aur sarod bajā bajā kar Rab ke ahd kā sandūq Yarūshalam lāe.

²⁹ Rab kā ahd kā sandūq Dāūd ke shahr meñ dāḡhil huā to Dāūd kī bīwī Mīkal bint Sāul ḡhīrkī meñ se julūs ko dekh rahī thī. Jab bādshāh kūdtā aur nāchtā huā nazar āyā to Mīkal ne use haqīr jānā.

16

¹ Allāh kā sandūq us tambū ke darmiyān meñ rakhā gayā jo Dāūd ne us ke lie lagwāyā thā. Phir unhoñ ne Allāh ke huzūr bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh kīñ. ² Is ke bād Dāūd ne qaum ko Rab ke nām se barkat de kar ³ har Isrāīlī mard aur aurat ko ek roṭī, khajūr kī ek ṭikkī aur kishmish kī ek ṭikkī de dī. ⁴ Us ne kuchh Lāwiyōñ ko Rab ke sandūq ke sāmne ḡhidmat karne kī zimmedārī dī. Unheñ Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī tamjīd aur hamd-o-sanā karnī thī. ⁵ Un kā sarbarāh Āsaf jhāñjh bajātā thā. Us kā nāyb Zakariyāh thā. Phir Ya’iyel, Samīrāmot, Yihiyel, Mattitiyāh, Iliyāb, Bināyāh, Obed-adom aur Ya’iyel the jo sitār aur sarod bajāte the.

⁶ Bināyāh aur Yahziyel Imāmoñ kī zimmedārī Allāh ke ahd ke sandūq ke sāmne turam bajānā thī.

Shukr kā Gīt

⁷ Us din Dāūd ne pahlī dafā Āsaf aur us ke sāthī Lāwiyon ke hawāle zail kā gīt karke unheñ Rab kī satāish karne kī zimmedārī dī.

⁸ “Rab kā shukr karo aur us kā nām pukāro! Aqwām meñ us ke kāmōñ kā elān karo.

⁹ Sāz bajā kar us kī madahsarāī karo. Us ke tamām ajāyb ke bāre meñ logoñ ko batāo.

¹⁰ Us ke muqaddas nām par faḡhr karo. Rab ke tālib dil se ḡhush hoñ.

¹¹ Rab aur us kī qudrat kī dariyāft karo, har waqt us ke chehre ke tālib raho.

¹² Jo mojize us ne kie unheñ yād karo. Us ke ilāhī nishān aur us ke muñh ke faisle dohrāte raho.

¹³ Tum jo us ke ḡhādim Isrāīl kī aulād aur Yāqūb ke farzand ho, jo us ke barguzīdā log ho, tumheñ sab kuchh yād rahe!

¹⁴ Wuhī Rab hamārā ḡhudā hai, wuhī pūrī duniyā kī adālat kartā hai.

¹⁵ Wuh hameshā apne ahd kā ḡhayāl rakhtā hai, us kalām kā jo us ne hazār pushtoñ ke lie farmāyā thā.

¹⁶ Yih wuh ahd hai jo us ne Ibrāhīm se bāndhā, wuh wādā jo us ne qasam khā kar Is'hāq se kiyā thā.

¹⁷ Us ne use Yāqūb ke lie qāym kiyā tāki wuh us ke mutābiq zindagī guzāre, us ne tasdīq kī ki yih merā Isrāīl se abadī ahd hai.

¹⁸ Sāth sāth us ne farmāyā, ‘Maiñ tujhe Mulk-e-Kanān dūngā. Yih terī mīrās kā hissā hogā.’

¹⁹ Us waqt wuh tādād meñ kam aur thoṛe hī the balki mulk meñ ajnabī hī the.

²⁰ Ab tak wuh muḡhtalif qaumoñ aur saltanatoñ meñ ḡhūmte-phirte the.

²¹ Lekin Allāh ne un par kisī ko zulm karne na diyā, aur un kī ḡhātir us ne bādshāhoñ ko ḡdāntā,

²² ‘Mere masah kie hue ḡhādimoñ ko mat chheṛnā, mere nabiyon ko nuqsān mat pahuñchānā.’

²³ Ai pūrī duniyā, Rab kī tamjīd meñ gīt gā! Roz baroz us kī najāt kī ḡhushḡhabrī sunā.

²⁴ Qaumoñ meñ us kā jalāl aur tamām ummatoñ meñ us ke ajāyb bayān karo.

²⁵ Kyoñki Rab azīm aur satāish ke bahut lāyq hai. Wuh tamām mābūdoñ se mahīb hai.

²⁶ Kyoñki dīgar qaumoñ ke tamām mābūd but hī haiñ jabki Rab ne āsmān ko banāyā.

²⁷ Us ke huzūr shān-o-shaukat, us kī sukūnatgāh meñ qudrat aur jalāl hai.

²⁸ Ai qaumoñ ke qabīlo, Rab kī tamjīd karo, Rab ke jalāl aur qudrat kī satāish karo.

²⁹ Rab ke nām ko jalāl do. Qurbānī le kar us ke huzūr āo. Muqaddas libās se ārāstā ho kar Rab ko sijdā karo.

³⁰ Pūrī duniyā us ke sāmne laraz uṭhe. Yaqīnan duniyā mazbūtī se qāym hai aur nahiñ ḡagmaḡegī.

³¹ Āsmān shādmān ho, aur zamīn jashn manāe. Qaumoñ meñ kahā jāe ki Rab Bādshāh hai.

³² Samundar aur jo kuchh us meñ hai ḡhushī se garaj uṭhe, maidān aur jo kuchh us meñ hai bāḡh bāḡh ho.

³³ Phir jangal ke darakht Rab ke sāmne shādiyānā bajāeṅge, kyonki wuh ā rahā hai, wuh zamīn kī adālat karne ā rahā hai.

³⁴ Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

³⁵ Us se iltamās karo, ‘Ai hamārī najāt ke Ḳhudā, hamēn bachā! Hamēn jamā karke dīgar qaumoṅ ke hāth se chhuṛā. Tab hī ham tere muqaddas nām kī satāish kareṅge aur tere qābil-e-tārīf kāmoṅ par fakhr kareṅge.’

³⁶ Azal se abad tak Rab, Isrāīl ke Ḳhudā kī hamd ho!”

Tab pūrī qaum ne “Āmīn” aur “Rab kī hamd ho” kahā.

Lāwiyōṅ kī Zimmedāriyān

³⁷ Dāūd ne Āsaf aur us ke sāthī Lāwiyōṅ ko Rab ke ahd ke sandūq ke sāmne chhoṛ kar kahā, “Āindā yahān bāqāydaḡī se rozānā kī zarūrī khidmat karte jāēn.”

³⁸ Is guroh meṅ Obed-adom aur mazīd 68 Lāwī shāmil the. Obed-adom bin Yadūtūn aur Hūsā darbān ban gae.

³⁹ Lekin Sadoq Imām aur us ke sāthī imāmoṅ ko Dāūd ne Rab kī us sukūnatgāh ke pās chhoṛ diyā jo Jibaūn kī pahārī par thī. ⁴⁰ Kyonki lāzim thā ki wuh wahān har subah aur shām ko bhasm hone wālī qurbāniyān pesh karen aur bāqī tamām hidāyāt par amal karen jo Rab kī taraf se Isrāīl ke lie shariāt meṅ bayān kī gai haiṅ. ⁴¹ Dāūd ne Haimān, Yadūtūn aur mazīd kuchh chīdā Lāwiyōṅ ko bhī Jibaūn meṅ un ke pās chhoṛ diyā. Wahān un kī khās zimmedārī Rab kī hamd-o-sanā karnā thī, kyonki us kī shafqat abadī hai. ⁴² Un ke pās turam, jhānjh aur bāqī aise sāz the jo Allāh kī tārīf meṅ gāe jāne wāle gītoṅ ke sāth bajāe jāte the. Yadūtūn ke beṭoṅ ko darbān banāyā gayā.

⁴³ Jashn ke bād sab log apne apne ghar chale gae. Dāūd bhī apne ghar lauṭā tāki apne khāndān ko barkat de kar salām kare.

17

Rab Dāūd ke lie Abadī Bādshāhī kā Wādā Kartā Hai

¹ Dāūd Bādshāh salāmatī se apne mahal meṅ rahne lagā. Ek din us ne Nātan Nabī se bāt kī, “Dekheṅ, main yahān deodār ke mahal meṅ rahtā hūṅ jabki Rab ke ahd kā sandūq ab tak tambū meṅ paṛā hai. Yih munāsib nahīn!” ² Nātan ne bādshāh kī hauslā-afzāī kī, “Jo kuchh bhī āp karnā chāhte haiṅ wuh karen. Allāh āp ke sāth hai.”

³ Lekin usī rāt Allāh Nātan se hamkalām huā, ⁴ “Mere khādim Dāūd ke pās jā kar use batā de ki Rab farmātā hai, ‘Tū merī rihāish ke lie makān tāmīr nahīn kareḡā.

⁵ Āj tak main kisī makān meṅ nahīn rahā. Jab se main Isrāīliyoṅ ko Misr se nikāl lāyā us waqt se main khāime meṅ rah kar jagah bajagah phirtā rahā hūṅ. ⁶ Jis daurān main tamām Isrāīliyoṅ ke sāth idhar-udhar phirtā rahā kyā main ne Isrāīl ke un rāhnumāoṅ se kabhī is nāte se shikāyat kī jinheṅ main ne apnī qaum kī gallābānī karne kā hukm diyā thā? Kyā main ne un meṅ se kisī se kahā ki tum ne mere lie deodār kā ghar kyon nahīn banāyā?’

⁷ Chunānche mere khādim Dāūd ko batā de, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki main hī ne tujhe charāgāh meṅ bheṛoṅ kī gallābānī karne se fāriḡh karke apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banā diyā hai. ⁸ Jahān bhī tū ne qadam rakhā wahān main tere sāth rahā hūṅ. Tere dekhte dekhte main ne tere tamām dushmanoṅ ko halāk kar diyā hai. Ab main terā nām sarfarāz kar dūṅgā, wuh duniyā ke sab se azīm ādmiyoṅ ke nāmoṅ ke barābar hī hogā. ⁹ Aur main apnī qaum Isrāīl ke lie ek watan muhaiyā karūṅgā, paude kī tarah unheṅ yon lagā dūṅgā ki wuh jaṛ pakaṛ kar mahfūz raheṅge aur kabhī bechain nahīn hoṅge. Bedīn qaumeṅ unheṅ us tarah nahīn dabāeṅgī jis tarah māzī meṅ kiyā kartī thīn, ¹⁰ us waqt se jab main qaum par qāzī muqarrar kartā

thā. Main tere dushmanon ko khāk mein milā dūngā. Āj main farmātā hūn ki Rab hī tere lie ghar banāegā. ¹¹ Jab tū būrhā ho kar kūch kar jāegā aur apne bāpdādā se jā milegā to main terī jagah tere beṭon mein se ek ko takht par biṭhā dūngā. Us kī bādshāhī ko main mazbūt banā dūngā. ¹² Wuhī mere lie ghar tāmīr karegā, aur main us kā takht abad tak qāym rakhūngā. ¹³ Main us kā bāp hūngā aur wuh merā beṭā hogā. Merī nazar-e-karm Sāul par na rahī, lekin main use tere beṭe se kabhī nahīn haṭāūngā. ¹⁴ Main use apne gharāne aur apnī bādshāhī par hameshā qāym rakhūngā, us kā takht hameshā mazbūt rahegā.’ ”

Dāūd kī Shukrguzārī

¹⁵ Nātan ne Dāūd ke pās jā kar use sab kuchh sunāyā jo Rab ne use royā mein batāyā thā. ¹⁶ Tab Dāūd ahd ke sandūq ke pās gayā aur Rab ke huzūr baiṭh kar duā karne lagā,

“Ai Rab Khudā, main kaun hūn aur merā khāndān kyā haisiyat rakhtā hai ki tū ne mujhe yahān tak pahuñchāyā hai? ¹⁷ Aur ab ai Allāh, tū mujhe aur bhī zyādā atā karne ko hai, kyonki tū ne apne khādim ke gharāne ke mustaqbil ke bāre mein bhī wādā kiyā hai. Ai Rab Khudā, tū ne yon mujh par nigāh ḍālī hai goyā ki main koī bahut aham bandā hūn. ¹⁸⁻¹⁹ Lekin main mazīd kyā kahūn jab tū ne yon apne khādim kī izzat kī hai? Ai Rab, tū to apne khādim ko jāntā hai. Tū ne apne khādim kī khātir aur apnī marzī ke mutābiq yih azīm kām karke in azīm wādon kī ittālā dī hai.

²⁰ Ai Rab, tujh jaisā koī nahīn hai. Ham ne apne kānon se sun liyā hai ki tere siwā koī aur Khudā nahīn hai. ²¹ Duniyā mein kaun-sī qaum terī ummat Isrāīl kī mānind hai? Tū ne isī ek qaum kā fidyā de kar use ghulāmī se chhurāyā aur apnī qaum banā liyā. Tū ne Isrāīl ke wāste bare aur haibatnāk kām karke apne nām kī shohrat phailā dī. Hamen Misr se rihā karke tū ne qaumon ko hamāre āge se nikāl diyā. ²² Ai Rab, tū Isrāīl ko hameshā ke lie apnī qaum banā kar un kā Khudā ban gayā hai.

²³ Chunāñche ai Rab, jo bāt tū ne apne khādim aur us ke gharāne ke bāre mein kī hai use abad tak qāym rakh aur apnā wādā pūrā kar. ²⁴ Tab wuh mazbūt rahegā aur terā nām abad tak mashhūr rahegā. Phir log taslīm karenge ki Isrāīl kā Khudā Rabbul-afwāj wāqai Isrāīl kā Khudā hai, aur tere khādim Dāūd kā gharānā bhī abad tak tere huzūr qāym rahegā. ²⁵ Ai mere Khudā, tū ne apne khādim ke kān ko is bāt ke lie khol diyā hai. Tū hī ne farmāyā, ‘Main tere lie ghar tāmīr karūngā.’ Sirf isī lie tere khādim ne yon tujh se duā karne kī jurrat kī hai. ²⁶ Ai Rab, tū hī Khudā hai. Tū ne apne khādim se in achchhī chīzon kā wādā kiyā hai. ²⁷ Ab tū apne khādim ke gharāne ko barkat dene par rāzī ho gayā hai tāki wuh hameshā tak tere sāmne qāym rahe. Kyonki tū hī ne use barkat dī hai, is lie wuh abad tak mubārak rahegā.”

18

Dāūd kī Jangeñ

¹ Phir aisā waqt āyā ki Dāūd ne Filistiyon ko shikast de kar unhen apne tābe kar liyā aur Jāt Shahr par gird-o-nawāh kī ābādiyon samet qabzā kar liyā.

² Us ne Moābiyon par bhī fatah pāī, aur wuh us ke tābe ho kar use kharāj dene lage.

³ Dāūd ne shimālī Shām ke shahr Zobāh ke bādshāh Hadadazar ko bhī Hamāt ke qarīb harā diyā jab Hadadazar Dariyā-e-Furāt par qābū pāne ke lie nikal āyā thā. ⁴ Dāūd ne 1,000 rathon, 7,000 ghursawāron aur 20,000 piyādā sipāhiyon ko giriftār kar liyā. Rathon ke 100 ghoron ko us ne apne lie mahfūz rakhā jabki bāqiyon kī us ne konchen kāt dīn tāki wuh āindā jang ke lie istemāl na ho sakeñ.

⁵ Jab Damishq ke Arāmī bāshinde Zobāh ke bādshāh Hadadazar kī madad karne āe to Dāūd ne un ke 22,000 afrād halāk kar die. ⁶ Phir us ne Damishq ke ilāqe meñ apnī faujī chaukiyāñ qāym kiñ. Arāmī us ke tābe ho gae aur use kharāj dete rahe. Jahāñ bhī Dāūd gayā wahāñ Rab ne use kāmyābī bakhsī. ⁷ Sone kī jo dhāleñ Hadadazar ke afsaroñ ke pās thīñ unheñ Dāūd Yarūshalam le gayā. ⁸ Hadadazar ke do shahroñ Kūn aur Tibkhat se us ne kasrat kā pital chhīñ liyā. Bād meñ Sulemān ne yih pital Rab ke ghar meñ ‘Samundar’ nāmī pital kā hauz, satūn aur pital kā mukhtalif sāmān banāne ke lie istemāl kiyā.

⁹ Jab Hamāt ke bādshāh Tūi ko ittalā milī ki Dāūd ne Zobāh ke bādshāh Hadadazar kī pūrī fauj par fatah pāi hai ¹⁰ to us ne apne beṭe Hadūrām ko Dāūd ke pās bhejā tāki use salām kahe. Hadūrām ne Dāūd ko Hadadazar par fatah ke lie mubārakbād dī, kyonki Hadadazar Tūi kā dushman thā, aur un ke darmiyāñ jang rahī thī. Hadūrām ne Dāūd ko sone, chāñdī aur pital ke bahut-se tohfe bhī pesh kie. ¹¹ Dāūd ne yih chīzeñ Rab ke lie makhsūs kar diñ. Jahāñ bhī wuh dūsri qaumoñ par ghālib āyā wahāñ kī sonā-chāñdī us ne Rab ke lie makhsūs kar dī. Yoñ Adom, Moāb, Ammon, Filistiyā aur Amāliq kī sonā-chāñdī Rab ko pesh kī gāi.

¹² Abīshai bin Zarūyāh ne Namak kī Wādī meñ Adomiyon par fatah pā kar 18,000 afrād halāk kar die. ¹³ Us ne Adom ke pūre mulk meñ apnī faujī chaukiyāñ qāym kiñ, aur tamām Adomī Dāūd ke tābe ho gae. Dāūd jahāñ bhī jātā Rab us kī madad karke use fatah bakhshtā.

Dāūd ke Ālā Afsar

¹⁴ Jitnī der Dāūd pūre Isrāīl par hukūmat kartā rahā utnī der tak us ne dhyān diyā ki qaum ke har ek shakhs ko insāf mil jāe. ¹⁵ Yoāb bin Zarūyāh fauj par muqarrar thā. Yahūsafat bin Aḥhīlūd bādshāh kā mushīr-e-khās thā. ¹⁶ Sadoq bin Aḥhītūb aur Abīmālik bin Abiyātar imām the. Shaushā mīrmunshī thā. ¹⁷ Bināyāh bin Yahoyadā Dāūd ke khās daste banām Karetī aur Faletī kā kaptān muqarrar thā. Dāūd ke beṭe ālā afsar the.

19

Ammonī Dāūd kī Be'izzatī Karte Haiñ

¹ Kuchh der ke bād Ammoniyon kā bādshāh Nāhas faut huā, aur us kā beṭa takhtnashīn huā. ² Dāūd ne sochā, “Nāhas ne hameshā mujh par mehrbānī kī thī, is lie ab main bhī us ke beṭe Hanūn par mehrbānī karūnga.” Us ne bāp kī wafāt kā afsos karne ke lie Hanūn ke pās wafā bhejā.

Lekin jab Dāūd ke safir Ammoniyon ke darbār meñ pahuñch gae tāki Hanūn ke sāmne afsos kā izhār karen ³ to us mulk ke buzurg Hanūn Bādshāh ke kān meñ manfī bāteñ bharne lage, “Kyā Dāūd ne in ādmiyon ko wāqai sirf is lie bhejā hai ki wuh afsos karke āp ke bāp kā ehtirām karen? Hargiz nahīñ! Yih sirf bahānā hai. Asal meñ yih jāsūs haiñ jo hamāre mulk ke bāre meñ mālūmāt hāsīl karnā chāhte haiñ tāki us par qabzā kar sakeñ.” ⁴ Chunāñche Hanūn ne Dāūd ke ādmiyon ko pakaṛwā kar un kī dārhiyāñ mundwā diñ aur un ke libās ko kamr se le kar pāñwoñ tak kāt kar utarwāyā. Isī hālat meñ bādshāh ne unheñ fāriḡh kar diyā.

⁵ Jab Dāūd ko is kī khabar milī to us ne apne qāsidoñ ko un se milne ke lie bhejā tāki unheñ batāen, “Yarihū meñ us waqt tak thāhre raheñ jab tak āp kī dārhiyāñ dubārā bahāl na ho jāen.” Kyonki wuh apnī dārhiyon kī wajah se baṛī sharmindagī mahsūs kar rahe the.

Ammoniyon se Jang

⁶ Ammoniyon ko khūb mālūm thā ki is harkat se ham Dāūd ke dushman ban gae haiñ. Is lie Hanūn aur Ammoniyon ne Masoputāmiyā, Arām-mākā aur Zobāh ko

chāndī ke 34,000 kilogrām bhej kar kirāe par rath aur rathsawār mangwāe. ⁷ Yoñ unheñ 32,000 rath un ke sawāroñ samet mil gae. Mākā kā bādshāh bhī apne dastoñ ke sāth un se muttahid huā. Mīdabā ke qarīb unhoñ ne apnī lashkargāh lagāī. Ammonī bhī apne shahroñ se nikal kar jang ke lie jamā hue. ⁸ Jab Dāūd ko is kā ilm huā to us ne Yoāb ko pūrī fauj ke sāth un kā muqābalā karne ke lie bhej diyā. ⁹ Ammonī apne dārul-hukūmat Rabbā se nikal kar shahr ke darwāze ke sāmne hī saf-ārā hue jabki dūsre mamālik se āe hue bādshāh kuchh fāsile par khule maidān meñ khare ho gae.

¹⁰ Jab Yoāb ne jān liyā ki sāmne aur pīchhe donoñ taraf se hamle kā khatrā hai to us ne apnī fauj ko do hissoñ meñ taqsim kar diyā. Sab se achchhe faujiyoñ ke sāth wuh khud Shām ke sipāhiyoñ se laṛne ke lie taiyār huā. ¹¹ Bāqī ādmiyoñ ko us ne apne bhāī Abīshai ke hawāle kar diyā tāki wuh Ammoniyoñ se laṛeñ. ¹² Ek dūsre se alag hone se pahle Yoāb ne Abīshai se kahā, “Agar Shām ke faujī mujh par ghālib āne lageñ to mere pās ā kar merī madad karnā. Lekin agar āp Ammoniyoñ par qābū na pā sakeñ to main ā kar āp kī madad karūnga. ¹³ Hauslā rakheñ! Ham dilerī se apnī qaum aur apne Khudā ke shahroñ ke lie laṛeñ. Aur Rab wuh kuchh hone de jo us kī nazar meñ thīk hai.”

¹⁴ Yoāb ne apnī fauj ke sāth Shām ke faujiyoñ par hamlā kiyā to wuh us ke sāmne se bhāgne lage. ¹⁵ Yih dekh kar Ammonī bhī us ke bhāī Abīshai se farār ho kar shahr meñ dākhl hue. Tab Yoāb Yarūshalam wāpas chalā gayā.

Shām ke khilāf Jang

¹⁶ Jab Shām ke faujiyoñ ko shikast kī be'izzatī kā ehsās huā to unhoñ ne Dariyā-e-Furāt ke pār Masopotāmiyā meñ ābād Arāmiyoñ ke pās qāsīd bheje tāki wuh bhī laṛne meñ madad kareñ. Hadadazar kā kamāndār Sofak un par muqarrar huā. ¹⁷ Jab Dāūd ko khabar milī to us ne Isrāīl ke tamām laṛne ke qābil ādmiyoñ ko jamā kiyā aur Dariyā-e-Yardan ko pār karke un ke muqābil saf-ārā huā. Jab wuh yoñ un se laṛne ke lie taiyār huā to Arāmī us kā muqābalā karne lage. ¹⁸ Lekin unheñ dubārā shikast mān kar farār honā parā. Is dafā un ke 7,000 rathbānoñ ke alāwā 40,000 piyādā sipāhī halāk hue. Dāūd ne fauj ke kamāndār Sofak ko bhī mār dālā.

¹⁹ Jo Arāmī pahle Hadadazar ke tābe the unhoñ ne ab hār mān kar Isrāīliyoñ se sulah kar lī aur un ke tābe ho gae. Us waqt se Arāmiyoñ ne Ammoniyoñ kī madad karne kī phir jurrat na kī.

20

Rabbā Shahr par Fatah

¹ Bahār kā mausam ā gayā, wuh waqt jab bādshāh jang ke lie nikalte haiñ. Tab Yoāb ne fauj le kar Ammoniyoñ kā mulk tabāh kar diyā. Laṛte laṛte wuh Rabbā tak pahuñch gayā aur us kā muhāsarā karne lagā. Lekin Dāūd khud Yarūshalam meñ rahā. Phir Yoāb ne Rabbā ko bhī shikast de kar khāk meñ milā diyā. ² Dāūd ne Hanūn Bādshāh kā tāj us ke sar se utār kar apne sar par rakh liyā. Sone ke is tāj kā wazn 34 kilogrām thā, aur us meñ ek beshqīmat jauhar jarā huā thā. Dāūd ne shahr se bahut-sā lūṭā huā māl le kar ³ us ke bāshindoñ ko ghulām banā liyā. Unheñ patthar kātne kī āriyāñ, lohe kī kudāleñ aur kulhāriyāñ dī gaiñ tāki wuh mazdūrī kareñ. Yihī sulūk bāqī Ammonī shahroñ ke bāshindoñ ke sāth bhī kiyā gayā. Jang ke ikhtitām par Dāūd pūrī fauj ke sāth Yarūshalam laut āyā.

Filistiyon se Jang

⁴ Is ke bād Isrāīliyoñ ko Jazar ke qarīb Filistiyon se laṛnā parā. Wahāñ Sibbakī Hūsātī ne dewqāmat mard Rafā kī aulād meñ se ek admī ko mār dālā jis kā nām Saffī thā. Yoñ Filistiyon ko tābe kar liyā gayā. ⁵ Un se ek aur laṛāī ke daurān Ilhanān

bin Yāir ne Jātī Jālūt ke bhāi Lahmī ko maut ke ghāt utār diyā. Us kā nezā khaddī ke shahtir jaisā barā thā. ⁶ Ek aur dafā Jāt ke pās laṛāi huī. Filistiyon kā ek faujī jo Rafā kī nasl kā thā bahut lambā thā. Us ke hāthoñ aur pairon kī chhih chhih ungliyāñ yānī mil kar 24 ungliyāñ thīñ. ⁷ Jab wuh Isrāīliyon kā mazāq urāne lagā to Dāūd ke bhāi Simā ke beṭe Yūnatan ne use mār dālā. ⁸ Jāt ke yih dewqāmat mard Rafā kī aulād the, aur wuh Dāūd aur us ke faujiyon ke hāthoñ halāk hue.

21

Dāūd kī Mardumshumārī

¹ Ek din Iblīs Isrāīl ke k̄hilāf uṭh kharā huā aur Dāūd ko Isrāīl kī mardumshumārī karne par uksāyā. ² Dāūd ne Yoāb aur qaum ke buzurgoñ ko hukm diyā, “Dān se le kar Bair-sabā tak Isrāīl ke tamām qabīlon meñ se guzarte hue jang karne ke qābil mardoñ ko gin leñ. Phir wāpas ā kar mujhe ittalā deñ tāki mālūm ho jāe ki un kī kul tādād kyā hai.”

³ Lekin Yoāb ne etarāz kiyā, “Ai bādshāh mere āqā, kāsh Rab apne faujiyon kī tādād sau gunā barhā de. Kyoñki yih to sab āp ke k̄hādīm haiñ. Lekin mere āqā un kī mardumshumārī kyoñ karnā chāhte haiñ? Isrāīl āp ke sabab se kyoñ qusūrwar ṭhahre?”

⁴ Lekin bādshāh Yoāb ke etarāzāt ke bāwujūd apnī bāt par ḍaṭā rahā. Chunāñche Yoāb darbār se rawānā huā aur pūre Isrāīl meñ se guzar kar us kī mardumshumārī kī. Is ke bād wuh Yarūshalam wāpas ā gayā. ⁵ Wahāñ us ne Dāūd ko mardumshumārī kī pūrī riport pesh kī. Isrāīl meñ 11,00,000 talwār chalāne ke qābil afrād the jabki Yahūdāh ke 4,70,000 mard the. ⁶ Hālāñki Yoāb ne Lāwī aur Binyamīn ke qabīlon ko mardumshumārī meñ shāmīl nahīñ kiyā thā, kyoñki use yih kām karne se ghīn ātī thī.

⁷ Allāh ko Dāūd kī yih harkat burī lagī, is lie us ne Isrāīl ko sazā dī. ⁸ Tab Dāūd ne Allāh se duā kī, “Mujh se sangīn gunāh sarzād huā hai. Ab apne k̄hādīm kā qusūr muāf kar. Mujh se barī hamāqat huī hai.” ⁹ Tab Rab Dāūd ke ḡhaibbīn Jād Nabī se hamkalām huā, ¹⁰ “Dāūd ke pās jā kar use batā denā, ‘Rab tujhe tīn sazāeñ pesh kartā hai. In meñ se ek chun le.’”

¹¹ Jād Dāūd ke pās gayā aur use Rab kā paighām sunā diyā. Us ne sawāl kiyā, “Āp kis sazā ko tarjīh dete haiñ? ¹² Sāt sāl ke daurān kāl? Yā yih ki āp ke dushman tīn māt tak āp ko talwār se mār mār kar āp kā tāqqub karte raheñ? Yā yih ki Rab kī talwār Isrāīl meñ se guzare? Is sūrat meñ Rab kā farishtā mulk meñ wabā phailā kar pūre Isrāīl kā satyānās kar degā.”

¹³ Dāūd ne jawāb diyā, “Hāy main kyā kahūñ? Main bahut pareshān hūñ. Lekin ādmiyon ke hāthoñ meñ par jāne kī nisbat behtar hai ki ham Rab hī ke hāthoñ meñ par jāeñ, kyoñki us kā rahm nihāyat azīm hai.”

¹⁴ Tab Rab ne Isrāīl meñ wabā phailne dī. Mulak meñ 70,000 afrād halāk hue. ¹⁵ Allāh ne apne farishte ko Yarūshalam ko tabāh karne ke lie bhī bhejā. Lekin farishtā abhī is ke lie taiyār ho rahā thā ki Rab ne logon kī musibat ko dekh kar tars khāyā aur tabāh karne wāle farishte ko hukm diyā, “Bas kar! Ab bāz ā.” Us waqt Rab kā farishtā wahāñ kharā thā jahāñ urnān yānī Araunāh Yabūsī apnā anāj gāhtā thā. ¹⁶ Dāūd ne apnī nigāh uṭhā kar Rab ke farishte ko āsmān-o-zamīn ke darmiyān khare dekhā. Apnī talwār miyān se khīñch kar us ne use Yarūshalam kī taraf barhāyā thā ki Dāūd buzurgoñ samet muñh ke bal gir gayā. Sab ṭaṭ kā libās oṛhe hue the. ¹⁷ Dāūd ne Allāh se iltamās kī, “Main hī ne hukm diyā ki laṛne ke qābil mardoñ ko ginā jāe. Main hī ne gunāh kiyā hai, yih merā hī qusūr hai. In bheṛon se kyā ḡhaltī huī hai? Ai Rab mere K̄hudā, barāh-e-karm in ko chhoṛ kar mujhe aur mere k̄hāndān ko sazā de. Apnī qaum se wabā dūr kar!”

¹⁸ Phir Rab ke farishte ne Jād kī mārifat Dāūd ko paighām bhejā, “Araunāh Yabūsī kī gāhne kī jagah ke pās jā kar us par Rab kī qurbāngāh banā le.”

¹⁹ Chunānche Dāūd chaṛh kar gāhne kī jagah ke pās āyā jis tarah Rab ne Jād kī mārifat farmāyā thā. ²⁰ Us waqt Araunāh apne chār beṭon ke sāth gandum gāh rahā thā. Jab us ne pīchhe dekhā to farishtā nazar āyā. Araunāh ke beṭe bhāg kar chhup gae. ²¹ Itne meñ Dāūd ā pahuñchā. Use dekhte hī Araunāh gāhne kī jagah ko chhoṛ kar us se milne gayā aur us ke sāmne aundhe muñh jhuk gayā. ²² Dāūd ne us se kahā, “Mujhe apnī gāhne kī jagah de deñ tāki main yahāñ Rab ke lie qurbāngāh tāmīr karūñ. Kyoñki yih karne se wabā ruk jāegī. Mujhe is kī pūrī qīmat batāen.”

²³ Araunāh ne Dāūd se kahā, “Mere āqā aur bādshāh, ise le kar wuh kuchh karen jo āp ko achchhā lage. Dekhen, main āp ko apne bailon ko bhasm hone wālī qurbāniyon ke lie de detā hūñ. Anāj ko gāhne kā sāmān qurbāngāh par rakh kar jalā deñ. Merā anāj ghallā kī nazar ke lie hāzir hai. Main khushī se āp ko yih sab kuchh de detā hūñ.” ²⁴ Lekin Dāūd Bādshāh ne inkār kiyā, “Nahīñ, main zarūr har chīz kī pūrī qīmat adā karūnga. Jo āp kī hai use main le kar Rab ko pesh nahīñ karūnga, na main aīsī koī bhasm hone wālī qurbānī chaṛhāūngā jo mujhe muft meñ mil jāe.”

²⁵ Chunānche Dāūd ne Araunāh ko us jagah ke lie sone ke 600 sikke de die. ²⁶ Us ne wahāñ Rab kī tazīm meñ qurbāngāh tāmīr karke us par bhasm hone wālī aur salāmātī kī qurbāniyāñ chaṛhāīñ. Jab us ne Rab se iltamās kī to Rab ne us kī sunī aur jawāb meñ āsmān se bhasm hone wālī qurbānī par āg bhej dī. ²⁷ Phir Rab ne maut ke farishte ko hukm diyā, aur us ne apnī talwār ko dubārā miyān meñ ḍāl diyā.

²⁸ Yoñ Dāūd ne jāñ liyā ki Rab ne Araunāh Yabūsī kī gāhne kī jagah par merī sunī jab main ne yahāñ qurbāniyāñ chaṛhāīñ. ²⁹ Us waqt Rab kā wuh muqaddas khaimā jo Mūsā ne registān meñ banwāyā thā Jibaūn kī pahārī par thā. Qurbāniyon ko jalāne kī qurbāngāh bhī wahīñ thī. ³⁰ Lekin ab Dāūd meñ wahāñ jā kar Rab ke huzūr us kī marzī dariyāft karne kī jurrat na rahī, kyoñki Rab ke farishte kī talwār ko dekh kar us par itnī shadīd dahshat tāri huī ki wuh jā hī nahīñ saktā thā.

22

¹ Is lie Dāūd ne faisla kiyā, “Rab hamāre Khudā kā ghar gāhne kī is jagah par hogā, aur yahāñ wuh qurbāngāh bhī hogī jis par Isrāīl ke lie bhasm hone wālī qurbānī jalāi jāti hai.”

Dāūd Rab kā Ghar Banāne kī Taiyāriyāñ Kartā Hai

² Chunānche us ne Isrāīl meñ rahne wāle pardesiyon ko bulā kar unheñ Allāh ke ghar ke lie darkār tarāshe hue patthar taiyār karne kī zimmedārī dī. ³ Is ke alāwā Dāūd ne darwāzon ke kiwāron kī kiloñ aur kaṛon ke lie lohe ke baṛe ḍher lagāe. Sāth sāth itnā pital ikatthā kiyā gayā ki ākhirkār use tolā na jā sakā. ⁴ Isī tarah deodār kī bahut zyādā lakaṛī Yarūshalām lāi gai. Saidā aur Sūr ke bāshindon ne use Dāūd tak pahuñchāyā. ⁵ Yih sāmān jamā karne ke pīchhe Dāūd kā yih khayāl thā, “Merā beṭā Sulemān jawān hai, aur us kā abhī itnā tajrabā nahīñ hai, hālāñki jo ghar Rab ke lie banwānā hai use itnā baṛā aur shāndār hone kī zarūrat hai ki tamām duniyā hakkā-bakkā rah kar us kī tārif kare. Is lie main khud jahāñ tak ho sake use banwāne kī taiyāriyāñ karūnga.” Yihī wajah thī ki Dāūd ne apnī maut se pahle itnā sāmān jamā karāyā.

Dāūd Sulemān ko Rab kā Ghar Banwāne kī Zimmedārī Detā Hai

⁶ Phir Dāūd ne apne beṭe Sulemān ko bulā kar use Rab Isrāīl ke Khudā ke lie sukūnatgāh banwāne kī zimmedārī de kar ⁷ kahā, “Mere beṭe, main khud Rab apne Khudā ke nām ke lie ghar banānā chāhtā thā. ⁸ Lekin mujhe ijāzat nahīñ mili, kyoñki Rab mujh se hamkalām huā, ‘Tū ne shadīd qism kī jangeñ laṛ kar beshumār logon

ko mār diyā hai. Nahīn, tū mere nām ke lie ghar tāmīr nahīn karegā, kyonki mere dekhte dekhte tū bahut khūnrezī kā sabab banā hai. ⁹ Lekin tere ek beṭā paidā hogā jo amnpasand hogā. Use main amn-o-amān muhaiyā karūnga, use chāron taraf ke dushmanon se larā nahīn paregā. Us kā nām Sulemān hogā, aur us kī hukūmat ke daurān main Isrāīl ko amn-o-amān atā karūnga. ¹⁰ Wuhī mere nām ke lie ghar banāegā. Wuh merā beṭā hogā aur main us kā bāp hūngā. Aur main Isrāīl par us kī bādshāhī kā takht hameshā tak qāym rakhūngā.’”

¹¹ Dāūd ne bāt jāri rakh kar kahā, “Mere beṭe, Rab āp ke sāth ho tāki āp ko kāmyābī hāsīl ho aur āp Rab apne Khudā kā ghar us ke wāde ke mutābiq tāmīr kar sakeñ. ¹² Āp ko Isrāīl par muqarrar karte waqt Rab āp ko hikmat aur samajh atā kare tāki āp Rab apne Khudā kī shari‘at par amal kar sakeñ. ¹³ Agar āp ehtiyāt se un hidāyāt aur ahkām par amal karen jo Rab ne Mūsā kī mārīfat Isrāīl ko de die to āp ko zarūr kāmyābī hāsīl hogī. Mazbūt aur diler hon. Dareñ mat aur himmat na hareñ. ¹⁴ Dekheñ, main ne baṛī jidd-o-jahd ke sāth Rab ke ghar ke lie sone ke 34,00,000 kilogrām aur chāndī ke 3,40,00,000 kilogrām taiyār kar rakhe haiñ. Is ke alāwā main ne itnā pital aur lohā ikatthā kiya ki use tolā nahīn jā saktā, nīz lakaṛī aur patthar kā dher lagāyā, agarche āp aur bhī jamā karenge. ¹⁵ Āp kī madad karne wāle kāriḡar bahut haiñ. Un meñ patthar ko tarāshne wāle, rāj, baṛhai aur aise kāriḡar shāmil haiñ jo mahārat se har qism kī chīz banā sakte haiñ, ¹⁶ khāh wuh sone, chāndī, pital yā lohe kī kyon na ho. Beshumār aise log taiyār khare haiñ. Ab kām shurū karen, aur Rab āp ke sāth ho!”

¹⁷ Phir Dāūd ne Isrāīl ke tamām rāhnumāon ko apne beṭe Sulemān kī madad karne kā hukm diyā. ¹⁸ Us ne un se kahā, “Rab āp kā Khudā āp ke sāth hai. Us ne āp ko paṛosī qaumoñ se mahfūz rakh kar amn-o-amān atā kiya hai. Mulk ke bāshindon ko us ne mere hawāle kar diyā, aur ab yih mulk Rab aur us kī qaum ke tābe ho gayā hai. ¹⁹ Ab dil-o-jān se Rab apne Khudā ke tālib raheñ. Rab apne Khudā ke maqdis kī tāmīr shurū karen tāki āp jaldī se ahd kā sandūq aur muqaddas khaime ke sāmān ko us ghar meñ lā sakeñ jo Rab ke nām kī tāzīm meñ tāmīr hogā.”

23

¹ Jab Dāūd umrrasīdā thā to us ne apne beṭe Sulemān ko Isrāīl kā bādshāh banā diyā.

Khidmat ke lie Lāwiyon ke Guroh

² Dāūd ne Isrāīl ke tamām rāhnumāon ko imāmon aur Lāwiyon samet apne pās bulā liyā. ³ Tamām un Lāwiyon ko ginā gayā jin kī umr tīs sāl yā is se zāyd thī. Un kī kul tādād 38,000 thī. ⁴ Inheñ Dāūd ne mukhtalif zimmedāriyāñ sauñpīñ. 24,000 afrād Rab ke ghar kī tāmīr ke nīgarān, 6,000 afsar aur qāzī, ⁵ 4,000 darbān aur 4,000 aise mausiḡar ban gae jinheñ Dāūd ke banwāe hue sāzon ko bajā kar Rab kī hamd-o-sanā karnī thī.

⁶ Dāūd ne Lāwiyon ko Lāwī ke tīn beṭon Jairson, Qihāt aur Mirārī ke mutābiq tīn gurohon meñ taqsim kiya.

⁷ Jairson ke do beṭe Lādān aur Simaī the. ⁸ Lādān ke tīn beṭe Yihiyel, Zaitām aur Yoel the. ⁹ Simaī ke tīn beṭe Salūmīt, Haziyeḡ aur Hārān the. Yih Lādān ke gharānon ke sarbarāh the. ¹⁰⁻¹¹ Simaī ke chār beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Yahat, Zizā, Yaūs aur Bariyā the. Chūnki Yaūs aur Bariyā ke kam beṭe the is lie un kī aulād mil kar khidmat ke lihāz se ek hī khāndān aur guroh kī haisiyat rakhtī thī.

¹² Qihāt ke chār beṭe Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyeḡ the. ¹³ Amrām ke do beṭe Hārūn aur Mūsā the. Hārūn aur us kī aulād ko alag kiya gayā tāki wuh hameshā tak muqaddastarīn chīzon ko maḡhsūs-o-muqaddas rakheñ, Rab ke huzūr qurbāniyāñ

pesh karen, us kī k̄hidmat karen aur us ke nām se logoñ ko barkat den. ¹⁴ Mard-e-Khudā Mūsā ke beṭoñ ko bāqī Lāwiyōñ meñ shumār kiyā jātā thā. ¹⁵ Mūsā ke do beṭe Jairsom aur Iliyazar the. ¹⁶ Jairsom ke pahlauṭhe kā nām Sabuel thā. ¹⁷ Iliyazar kā sirf ek beṭā Rahabiyāh thā. Lekin Rahabiyāh kī beshumār aulād thī. ¹⁸ Izhār ke pahlauṭhe kā nām Salūmīt thā. ¹⁹ Habrūn ke chār beṭe bare se le kar chhoṭe tak Yariyāh, Amariyāh, Yahziyel aur Yaqamiyām the. ²⁰ Uzziyel kā pahlauṭhā Mikāh thā. Dūsre kā nām Yissiyāh thā.

²¹ Mirārī ke do beṭe Mahlī aur Mūshī the. Mahlī ke do beṭe Iliyazar aur Qīs the. ²² Jab Iliyazar faut huā to us kī sirf beṭiyāñ thīñ. In beṭiyōñ kī shādī Qīs ke beṭoñ yāñī chachāzād bhāiyōñ se huī. ²³ Mūshī ke tīn beṭe Mahlī, Idar aur Yarīmōt the.

²⁴ Ġharz yih Lāwī ke qabīle ke k̄hāndān aur sarparast the. Har ek ko k̄hāndāñī rajistar meñ darj kiyā gayā thā. In meñ se jo Rab ke ghar meñ k̄hidmat karte the har ek kī umr kam az kam 20 sāl thī.

²⁵⁻²⁷ Kyōñki Dāūd ne marne se pahle pahle hukm diyā thā ki jitne Lāwiyōñ kī umr kam az kam 20 sāl hai, wuh k̄hidmat ke lie rajistar meñ darj kie jāeñ. Is nāte se us ne kahā thā,

“Rab Isrāīl ke K̄hudā ne apnī qaum ko amn-o-amān atā kiyā hai, aur ab wuh hameshā ke lie Yārūshalam meñ sukūnat karegā. Ab se Lāwiyōñ ko mulāqāt kā k̄haimā aur us kā sāmān uṭhā kar jagah bajagah le jāne kī zarūrat nahīñ rahī. ²⁸ Ab se wuh imāmoñ kī madad karen jab yih Rab ke ghar meñ k̄hidmat karte haiñ. Wuh sahnoñ aur chhoṭe kamroñ ko sañbhāleñ aur dhyān den ki Rab ke ghar ke lie maḥsūs-o-muqaddas kī gaī chīzeñ pāk-sāf raheñ. Unheñ Allāh ke ghar meñ kaī aur zimmedāriyāñ bhī sauñpī jāeñ. ²⁹ Zail kī chīzeñ sañbhālnā sirf unhīñ kī zimmedārī hai: maḥsūs-o-muqaddas kī gaī roṭiyāñ, ġhallā kī nazarōñ ke lie mustāmal maidā, bekhamīrī roṭiyāñ pakāne aur gūndhne kā intazām. Lāzim hai ki wuhī tamām lawāzimāt ko achchhī tarah toleñ aur nāpeñ. ³⁰ Har subah aur shām ko un ke gulūkār Rab kī hamd-o-sanā karen. ³¹ Jab bhī Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kī jāeñ to Lāwī madad karen, k̄hāh Sabat ko, k̄hāh Nae Chāñd kī Īd yā kisī aur Īd ke mauqe par ho. Lāzim hai ki wuh rozānā muqarrarā tādād ke mutābiq k̄hidmat ke lie hāzir ho jāeñ.”

³² Is tarah Lāwī pahle mulāqāt ke k̄haime meñ aur bād meñ Rab ke ghar meñ apnī k̄hidmat saranjām dete rahe. Wuh Rab ke ghar kī k̄hidmat meñ apne qabāyī bhāiyōñ yāñī imāmoñ kī madad karte the.

24

K̄hidmat ke lie Imāmoñ ke Guroh

¹ Hārūn kī aulād ko bhī muk̄htalif gurohoñ meñ taqsīm kiyā gayā. Hārūn ke chār beṭe Nadab, Abīhū, Iliyazar aur Itamar the. ² Nadab aur Abīhū apne bāp se pahle mar gae. Aur un ke beṭe nahīñ the. Iliyazar aur Itamar imām ban gae. ³ Dāūd ne imāmoñ ko k̄hidmat ke muk̄htalif gurohoñ meñ taqsīm kiyā. Sadoq aur Aḥīmālik ne is meñ Dāūd kī madad kī. (Sadoq Iliyazar kī aulād meñ se aur Aḥīmālik Itamar kī aulād meñ se thā.) ⁴ Iliyazar kī aulād ko 16 gurohoñ meñ aur Itamar kī aulād ko 8 gurohoñ meñ taqsīm kiyā gayā, kyōñki Iliyazar kī aulād ke itne hī zyādā k̄hāndāñī sarparast the. ⁵ Tamām zimmedāriyāñ qurā dāl kar in muk̄htalif gurohoñ meñ taqsīm kī gāñ, kyōñki Iliyazar aur Itamar donoñ k̄hāndānoñ ke bahut sāre aise afsar the jo pahle se maqdis meñ Rab kī k̄hidmat karte the.

⁶ Yih zimmedāriyāñ taqsīm karne ke lie Iliyazar aur Itamar kī aulād bārī bārī qurā dālte rahe. Qurā dālte waqt bādshāh, Isrāīl ke buzurg, Sadoq Imām, Aḥīmālik bin Abiyātar aur imāmoñ aur Lāwiyōñ ke k̄hāndāñī sarparast hāzir the. Mīrmunshī

Samāyāh bin Nataniyel ne jo ḵhud Lāwī thā ḵhidmat ke in gurohon kī fahrist zail kī tartīb se likh lī jis tarah wuh qurā ḍālne se muqarrar kie gae.

- ⁷ 1. Yahūyarīb,
2. Yadāyāh,
- ⁸ 3. Hārim,
4. Saūrīm,
- ⁹ 5. Malkiyāh,
6. Miyāmīn,
- ¹⁰ 7. Haqqūz,
8. Abiyāh,
- ¹¹ 9. Yashua,
10. Sakaniyāh,
- ¹² 11. Iliyāsib,
12. Yaqīm,
- ¹³ 13. Ḵhuffah,
14. Yašbiyāb,
- ¹⁴ 15. Biljā,
16. Immer,
- ¹⁵ 17. Ḵhazīr,
18. Fizzīz,
- ¹⁶ 19. Fatahiyāh,
20. Yahizqel,
- ¹⁷ 21. Yakīn,
22. Jamūl,
- ¹⁸ 23. Dilāyāh,
24. Māziyāh.

¹⁹ Imāmon ko isī tartīb ke mutābiq Rab ke ghar meñ ā kar apnī ḵhidmat saranjām denī thī, un hidāyāt ke mutābiq jo Rab Isrāīl ke Ḵhudā ne unheñ un ke bāp Hārūn kī mārifat dī thīn.

Ḵhidmat ke lie Lāwiyon ke Mazīd Guroh

²⁰ Zail ke Lāwiyon ke mazīd ḵhāndānī sarparast haiñ:

Amrām kī aulād meñ se Sūbāel,
Sūbāel kī aulād meñ se Yahadiyāh

²¹ Rahabiyāh kī aulād meñ se Yissiyāh sarparast thā,

²² Izhār kī aulād meñ se Salūmīt,
Salūmīt kī aulād meñ se Yahat,

²³ Habrūn kī aulād meñ se baṛe se le kar chhoṭe tak Yariyāh, Amariyāh, Yahziyel aur Yaqamiyām,

²⁴ Uzziyel kī aulād meñ se Mikāh,

Mikāh kī aulād meñ se Samīr,

²⁵ Mikāh kā bhāi Yissiyāh,
Yissiyāh kī aulād meñ se Zakariyāh,

²⁶ Mirārī kī aulād meñ se Mahlī aur Mūshī,
us ke beṭe Yāziyāh kī aulād,

²⁷ Mirārī ke beṭe Yāziyāh kī aulād meñ se Sūham, Zakkūr aur Ibrī,

²⁸⁻²⁹ Mahlī kī aulād meñ se Iliyazar aur Qīs. Iliyazar beaulād thā jabki Qīs ke hān Yarahmiyel paidā huā.

³⁰ Mūshī kī aulād meñ se Mahlī, Idar aur Yarīmot bhī Lāwiyon ke in mazīd ḵhāndānī sarparaston meñ shāmil the.

³¹ Imāmon kī tarah un kī zimmedāriyān bhī qurā-andāzī se muqarrar kī gaiñ. Is silsile meñ sab se chhoṭe bhāi ke ḵhāndān ke sāth aur sab se baṛe bhāi ke ḵhāndān

ke sāth sulūk barābar thā. Is kār-rawāī ke lie bhī Dāūd Bādshāh, Sadoq, Aḳhīmalik aur imāmoṅ aur Lāwīyoṅ ke ḳhāndānī sarparast hāzir the.

25

Rab ke Ghar meṅ Mausīqāroṅ ke Guroh

¹ Dāūd ne fauj ke ālā afsaroṅ ke sāth Āsaf, Haimān aur Yadūtūn kī aulād ko ek ḳhās ḳhidmat ke lie alag kar diyā. Unheṅ nabuwwat kī rūh meṅ sarod, sitār aur jhānjh bajānā thā. Zail ke ādmiyoṅ ko muḳarrar kiyā gayā:

² Āsaf ke ḳhāndān se Āsaf ke beṭe Zakkūr, Yūsuf, Nataniyāh aur Asarelāh. Un kā bāp guroh kā rāhnumā thā, aur wuh bādshāh kī hidāyāt ke mutābiq nabuwwat kī rūh meṅ sāz bajātā thā.

³ Yadūtūn ke ḳhāndān se Yadūtūn ke beṭe Jidaliyāh, Zarī, Yasāyāh, Simāī, Hasbiyāh, aur Mattitiyāh. Un kā bāp guroh kā rāhnumā thā, aur wuh nabuwwat kī rūh meṅ Rab kī hamd-o-sanā karte hue sitār bajātā thā.

⁴ Haimān ke ḳhāndān se Haimān ke beṭe Buqqiyāh, Mattaniyāh, Uzziyel, Sabuel, Yarīmot, Hananiyāh, Hanānī, Iliyātā, Jiddāltī, Rūmamti-azar, Yasbiqāshā, Mallūtī, Hautīr aur Mahāziyot. ⁵ In sab kā bāp Haimān Dāūd Bādshāh kā ḡhaibbīn thā. Allāh ne Haimān se wādā kiya thā ki main terī tāqat barhā dūngā, is lie us ne use 14 beṭe aur tīn beṭiyān atā kī thīn.

⁶ Yih sab apne apne bāp yānī Āsaf, Yadūtūn aur Haimān kī rāhnumāī meṅ sāz bajāte the. Jab kabhī Rab ke ghar meṅ gīt gāe jāte the to yih mausīqār sāth sāth jhānjh, sitār aur sarod bajāte the. Wuh apnī ḳhidmat bādshāh kī hidāyāt ke mutābiq saranjām dete the. ⁷ Apne bhāīyoṅ samet jo Rab kī tāzīm meṅ gīt gāte the un kī kul tādād 288 thī. Sab ke sab māhir the. ⁸ Un kī muḳhtalif zimmedāriyān bhī qurā ke zariye muḳarrar kī gāin. Is meṅ sab ke sāth sulūk ek jaisā thā, ḳhāh jawān the yā būrhe, ḳhāh ustād the yā shāgird.

⁹ Qurā dāl kar 24 gurohoṅ ko muḳarrar kiya gayā. Har guroh ke bārah bārah ādmī the. Yoṅ zail ke ādmiyoṅ ke gurohoṅ ne tashkīl pāi:

1. Āsaf ke ḳhāndān kā Yūsuf,

2. Jidaliyāh,

¹⁰ 3. Zakkūr,

¹¹ 4. Zarī,

¹² 5. Nataniyāh,

¹³ 6. Buqqiyāh,

¹⁴ 7. Yasarelāh,

¹⁵ 8. Yasāyāh,

¹⁶ 9. Mattaniyāh,

¹⁷ 10. Simāī,

¹⁸ 11. Azarel,

¹⁹ 12. Hasbiyāh,

²⁰ 13. Sūbāel,

²¹ 14. Mattitiyāh,

²² 15. Yarīmot,

²³ 16. Hananiyāh,

²⁴ 17. Yasbiqāshā,

²⁵ 18. Hanānī,

²⁶ 19. Mallūtī,

²⁷ 20. Iliyātā,

²⁸ 21. Hautīr,

²⁹ 22. Jiddāltī,

³⁰ 23. Mahāziyot,

³¹ 24. Rūmamtī-azar.

Har guroh meñ rāhnumā ke beṭe aur kuchh rishtedār shāmil the.

26

Rab ke Ghar ke Darbān

¹ Rab ke ghar ke sahan ke darwāzon par pahrādārī karne ke guroh bhī muqarrar kie gae. Un meñ zail ke ādmī shāmil the:

Qorah ke khāndān kā fard Masalamiyāh bin Qore jo Āsaf kī aulād meñ se thā.

² Masalamiyāh ke sāt beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Zakariyāh, Yadiyael, Zabadiyāh, Yatniyel, ³ Ailām, Yūhanān aur Ilīhuainī the.

⁴⁻⁵ Obed-adom bhī darbān thā. Allāh ne use barkat de kar āṭh beṭe die the. Baṛe se le kar chhoṭe tak un ke nām Samāyāh, Yahūzabad, Yuākh, Sakār, Nataniyel, Ammiyel, Ishkār aur Fa'ūllatī the. ⁶ Samāyāh bin Obed-adom ke beṭe khāndānī sarbarāh the, kyonki wuh kāfī asar-o-rasūkh rakhte the. ⁷ Un ke nām utnī, rafāel, Obed aur Ilzabad the. Samāyāh ke rishtedār Ilīhū aur Samakiyāh bhī guroh meñ shāmil the, kyonki wuh bhī khās haisiyat rakhte the. ⁸ Obed-adom se nikle yih tamām ādmī lāyq the. Wuh apne beṭon aur rishtedāron samet kul 62 afrād the aur sab mahārat se apnī khidmat saranjām dete the.

⁹ Masalamiyāh ke beṭe aur rishtedār kul 18 ādmī the. Sab lāyq the.

¹⁰ Mirārī ke khāndān kā fard Hūsā ke chār beṭe Simrī, Khilqiyāh, Tabaliyāh aur Zakariyāh the. Hūsā ne Simrī ko khidmat ke guroh kā sarbarāh banā diyā thā agarche wuh pahlauṭhā nahīn thā. ¹¹ Dūsre beṭe baṛe se le kar chhoṭe tak Khilqiyāh, Tabaliyāh aur Zakariyāh the. Hūsā ke kul 13 beṭe aur rishtedār the.

¹² Darbānon ke in gurohon meñ khāndānī sarparast aur tamām ādmī shāmil the. Bāqī Lāwiyoñ kī tarah yih bhī Rab ke ghar meñ apnī khidmat saranjām dete the.

¹³ Qurā-andāzī se muqarrar kiyā gayā ki kaun-sā guroh sahan ke kis darwāze kī pahrādārī kare. Is silsile meñ baṛe aur chhoṭe khāndānon meñ imtiyāz na kiyā gayā.

¹⁴ Yoñ jab qurā ḍālā gayā to Masalamiyāh ke khāndān kā nām Mashriqī Darwāze kī pahrādārī karne ke lie niklā. Zakariyāh bin Masalamiyāh ke khāndān kā nām Shimālī Darwāze kī pahrādārī karne ke lie niklā. Zakariyāh apne dānā mashwaron ke lie mashhūr thā. ¹⁵ Jab qurā Junūbī Darwāze kī pahrādārī ke lie ḍālā gayā to Obed-adom kā nām niklā. Us ke beṭon ko godām kī pahrādārī karne kī zimmedārī dī gai. ¹⁶ Jab Maḡhribī Darwāze aur Salakat Darwāze ke lie qurā ḍālā gayā to Suffim aur Hūsā ke nām nikle. Salakat Darwāzā chaṛhnī wāle rāste par hai.

Pahrādārī kī khidmat yoñ bāntī gai:

¹⁷ Rozānā Mashriqī Darwāze par chhih Lāwī pahrā dete the, Shimālī aur Junūbī Darwāzon par chār chār afrād aur godām par do. ¹⁸ Rab ke ghar ke sahan ke Maḡhribī Darwāze par chhih Lāwī pahrā dete the, chār rāste par aur do sahan meñ.

¹⁹ Yih sab darbānon ke guroh the. Sab Qorah aur Mirārī ke khāndānon kī aulād the.

Khidmat ke lie Lāwiyoñ ke Mazīd Guroh

²⁰ Dūsre kuchh Lāwī Allāh ke ghar ke khazānon aur Rab ke lie maḡhsūs kī gai chīzeñ sañbhālte the.

²¹⁻²² Do bhāi Zaitām aur Yoel Rab ke ghar ke khazānon kī pahrādārī karte the. Wuh Yihiyel ke khāndān ke sarparast the aur yoñ Lādān Jairsonī kī aulād the. ²³ Amrām, Izhār, Habrūn aur Uzziyel ke khāndānon kī yih zimmedāriyāñ thīn:

²⁴ Sabuel bin Jairsom bin Mūsā khazānon kā nigarān thā. ²⁵ Jairsom ke bhāi Iliyazar kā beṭā Rahabiyāh thā. Rahabiyāh kā beṭā Yasāyāh, Yasāyāh kā beṭā Yūrām, Yūrām kā beṭā Zikrī aur Zikrī kā beṭā Salūmīt thā. ²⁶ Salūmīt apne bhāiyoñ ke sāth un

muqaddas chizon ko sanbhaltā thā jo Dāūd Bādshāh, khāndānī sarparaston, hazār hazār aur sau sau faujiyon par muqarrar afsaron aur dūstre ālā afsaron ne Rab ke lie makhsūs kī thīn. ²⁷ Yih chizen jangon mein lūte hue māl mein se le kar Rab ke ghar ko mazbūt karne ke lie makhsūs kī gai thīn. ²⁸ In mein wuh sāmān bhī shāmil thā jo Samuel Ghaibbīn, Sāul bin Qīs, Abinair bin Nair aur Yoāb bin Zarūyāh ne maqdis ke lie makhsūs kiyā thā. Salūmīt aur us ke bhāi in tamām chizon ko sanbhālte the.

²⁹ Izhār ke khāndān ke afrād yānī kananiyāh aur us ke beṭon ko Rab ke ghar se bāhar kī zimmedāriyān dī gaiñ. Unheñ nigarānon aur qāziyon kī haisiyat se Isrāīl par muqarrar kiyā gayā. ³⁰ Habrūn ke khāndān ke afrād yānī Hasbiyāh aur us ke bhāiyon ko Dariyā-e-Yardan ke maḡhrib ke ilāqe ko sanbhālne kī zimmedārī dī gai. Wahān wuh Rab ke ghar se mutālliḡ kāmōn ke alāwā bādshāh kī khidmat bhī saranjām dete the. In lāyḡ ādmiyon kī kul tādād 1,700 thī.

³¹ Dāūd Bādshāh kī hukūmat ke 40weñ sāl mein nasabnāme kī tahqīḡ kī gai tāki Habrūn ke khāndān ke bāre mein mālūmāt hāsil ho jāeñ. Patā chalā ki us ke kī lāyḡ rukn Jiliyād ke ilāqe ke shahr Yāzer mein ābād haiñ. Yariyāh un kā sarparast thā.

³² Dāūd Bādshāh ne use Rūbin, Jad aur Manassī ke mashriḡī ilāqe ko sanbhālne kī zimmedārī dī. Yariyāh kī is khidmat mein us ke khāndān ke mazīd 2,700 afrād bhī shāmil the. Sab lāyḡ aur apne apne khāndānon ke sarparast the. Us ilāqe mein wuh Rab ke ghar se mutālliḡ kāmōn ke alāwā bādshāh kī khidmat bhī saranjām dete the.

27

Fauj ke Guroh

¹ Darj-e-zail un khāndānī sarparaston, hazār hazār aur sau sau faujiyon par muqarrar afsaron aur sarkārī afsaron kī fahrist hai jo bādshāh ke mulāzim the.

Fauj 12 gurohon par mushtamil thī, aur har guroh ke 24,000 afrād the. Har guroh kī ḡyūṭī sāl mein ek māh ke lie lagṭī thī. ² Jo afsar in gurohon par muqarrar the wuh yih the:

Pahlā māh: Yasūbiyām bin Zabdiyel. ³ Wuh Fāras ke khāndān kā thā aur us guroh par muqarrar thā jis kī ḡyūṭī pahle mahīne mein hotī thī.

⁴ Dūsrā māh: Dodī Akhūhī. Us ke guroh ke ālā afsar kā nām Miqlot thā.

⁵ Tīsrā māh: Yahoyadā Imām kā beṭā Bināyāh. ⁶ Yih Dāūd ke behtarīn daste banām 'Tīs' par muqarrar thā aur khud zabardast faujī thā. Us ke guroh kā ālā afsar us kā beṭā ammīzabad thā.

⁷ Chauthā māh: Yoāb kā bhāi Asāhel. Us kī maut ke bād Asāhel kā beṭā Zabadiyāh us kī jagah muqarrar huā.

⁸ Pānchwān māh: Samhūt Izrākhi.

⁹ Chhaṭā māh: Īrā bin Aqqīs Taqūī.

¹⁰ Sātwhān māh: Khalis Falūnī Ifrāīmī.

¹¹ Āṭhwān māh: Zārah ke khāndān kā Sibbakī Hūsātī.

¹² Nāwān māh: Binyamīn ke qabile kā Abiyazar Anatotī.

¹³ Daswān māh: Zārah ke khāndān kā Mahrī Natūfātī.

¹⁴ Gyārhwān māh: Ifrāīm ke qabile kā Bināyāh Fir'ātonī.

¹⁵ Bārhwān māh: Ghutniyel ke khāndān kā Khaldī Natūfātī.

Qabilon ke Sarparast

¹⁶ Zail ke admī Isrāīlī qabilon ke sarparast the:

Rūbin kā qabilā: Iliyazar bin Zikrī.

Shamāun kā qabilā: Safatiyāh bin Mākā.

¹⁷ Lāwī kā qabilā: Hasbiyāh bin Qamuel. Hārūn ke khāndān kā sarparast Sadoḡ thā.

¹⁸ Yahūdāh kā qabīlā: Dāūd kā bhāi Ilhū.

Ishkār kā qabīlā: Umrī bin Mikāel.

¹⁹ Zabūlūn kā qabīlā: Ismāyāh bin Abadiyāh.

Naftālī kā qabīlā: Yarīmot bin Azriyel.

²⁰ Ifrāīm kā qabīlā: Hosea bin Azaziyāh.

Maḡhribī Manassī kā qabīlā: Yoel bin Fidāyāh.

²¹ Mashriqī Manassī kā qabīlā jo Jiliyād meñ thā: Yiddū bin Zakariyāh.

Binyamīn kā qabīlā: Yāsiyel bin Abinair.

²² Dān kā qabīlā: Azarel bin Yarohām.

Yih bārah log Isrāīlī qabīlōñ ke sarbarāh the.

²³ Jitne Isrāīlī mardoñ kī umr 20 sāl yā is se kam thī unheñ Dāūd ne shumār nahīn kiyā, kyonki Rab ne us se wādā kiyā thā ki main Isrāīliyoñ ko āsmān par ke sitāroñ jaisā beshumār banā dūngā. ²⁴ Niz, Yoāb bin Zarūyāh ne mardumshumārī ko shurū to kiyā lekin use iḡhtitām tak nahīn pahuñchāyā thā, kyonki Allāh kā ḡhazab mardumshumārī ke bāis Isrāīl par nāzil huā thā. Natīje meñ Dāūd Bādshāh kī tārīkhī kitāb meñ Isrāīliyoñ kī kul tādād kabhī nahīn darj huī.

Shāhī Milkiyat ke Inchārj

²⁵ Azmāwat bin Adiyel Yarūshalam ke shāhī godāmoñ kā inchārj thā.

Jo godām dehī ilāqe, bāqī shahroñ, gānwoñ aur qiloñ meñ the un ko Yūnatan bin Uzziyāh sañbhāltā thā.

²⁶ Azrī bin Kalūb shāhī zamīnoñ kī kāshtkārī karne wāloñ par muqarrar thā.

²⁷ Simai Rāmātī angūr ke bāḡhoñ kī nigarānī kartā jabki Zabdī Shifmī in bāḡhoñ kī mai ke godāmoñ kā inchārj thā.

²⁸ Bāl-hanān Jadīrī zaitūn aur anjīr-tūt ke un bāḡhoñ par muqarrar thā jo maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ the. Yuās zaitūn ke tel ke godāmoñ kī nigarānī kartā thā.

²⁹ Shārūn ke maidān meñ charne wāle gāy-bail Sitrī Shārūnī ke zer-e-nigarānī the jabki Sāfat bin Adlī wādiyoñ meñ charne wāle gāy-bailoñ ko sañbhāltā thā. ³⁰ Obil Ismāīlī ūñtoñ par muqarrar thā, Yahadiyāh Marūnotī gadhiyoñ par ³¹ aur Yāzīz Hājirī bher-bakriyoñ par.

Yih sab shāhī milkiyat ke nigarān the.

Bādshāh ke Qarībī Mushīr

³² Dāūd kā samajhdār aur ālim chachā Yūnatan bādshāh kā mushīr thā. Yihiyel bin Hakmūnī bādshāh ke beṭoñ kī tarbiyat ke lie zimmedār thā. ³³ Aḡhītufal Dāūd kā mushīr jabki Hūsī Arkī Dāūd kā dost thā. ³⁴ Aḡhītufal ke bād Yahoyadā bin Bināyāh aur Abiyātar bādshāh ke mushīr ban gae. Yoāb shāhī fauj kā kamāndār thā.

28

Isrāīl ke Buzurgoñ ke sāmne Dāūd kī Taqrīr

¹ Dāūd ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ ko Yarūshalam bulāyā. In meñ qabīlōñ ke sarparast, faujī dīwīzhanoñ par muqarrar afsar, hazār hazār aur sau sau faujiyoñ par muqarrar afsar, shāhī milkiyat aur rewaroñ ke inchārj, bādshāh ke beṭoñ kī tarbiyat karne wāle afsar, darbārī, mulk ke sūrmā aur bāqī tamām sāhib-e-haisiyat shāmil the.

² Dāūd Bādshāh un ke sāmne khare ho kar un se mukhātib huā,

“Mere bhāiyo aur merī qaum, merī bāt par dhyān deñ! Kāfī der se main ek aisā makān tāmīr karnā chāhtā thā jis meñ Rab ke ahd kā sandūq mustaqīl taur par rakhā jā sake. Aḡhir yih to hamāre Ḳhudā kī chaukī hai. Is maqsad se main taiyāriyāñ karne

lagā. ³ Lekin phir Allāh mujh se hamkalām huā, ‘Mere nām ke lie makān banānā terā kām nahīn hai, kyonki tū ne jangjū hote hue bahut khūn bahāyā hai.’

⁴ Rab Isrāīl ke Khudā ne mere pūre khāndān meñ se mujhe chun kar hameshā ke lie Isrāīl kā bādshāh banā diyā, kyonki us kī marzī thī ki Yahūdāh kā qabīlā hukūmat kare. Yahūdāh ke khāndānoñ meñ se us ne mere bāp ke khāndān ko chun liyā, aur isī khāndān meñ se us ne mujhe pasand karke pūre Isrāīl kā bādshāh banā diyā. ⁵ Rab ne mujhe bahut beṭe atā kie haiñ. Un meñ se us ne muqarrar kiya ki Sulemān mere bād takht par baiṭh kar Rab kī ummat par hukūmat kare. ⁶ Rab ne mujhe batāyā, ‘Terā beṭā Sulemān hī merā ghar aur us ke sahan tāmīr karegā. Kyonki maiñ ne use chun kar farmāyā hai ki wuh merā beṭā hogā aur maiñ us kā bāp hūngā. ⁷ Agar wuh āj kī tarah āindā bhī mere ahkām aur hidāyat par amal kartā rahe to maiñ us kī bādshāhī abad tak qāym rakhūngā.’

⁸ Ab merī hidāyat par dhyān deñ, pūrā Isrāīl yānī Rab kī jamāt aur hamārā Khudā is ke gawāh haiñ. Rab apne Khudā ke tamām ahkām ke tābe raheñ! Phir āindā bhī yih achchhā mulk āp kī milkiyat aur hameshā tak āp kī aulād kī maurūsī zamīn rahegā. ⁹ Ai Sulemān mere beṭe, apne bāp ke Khudā ko taslīm karke pūre dil-o-jān aur khushī se us kī khidmat kareñ. Kyonki Rab tamām dilon kī tahqīq kar letā hai, aur wuh hamāre khayālon ke tamām mansūboñ se wāqif hai. Us ke tālib raheñ to āp use pā leñge. Lekin agar āp use tark kareñ to wuh āp ko hameshā ke lie radd kar degā. ¹⁰ Yād rahe, Rab ne āp ko is lie chun liyā hai ki āp us ke lie muqaddas ghar tāmīr kareñ. Mazbūt rah kar is kām meñ lage raheñ!”

Rab ke Ghar kā Naqshā

¹¹ Phir Dāūd ne apne beṭe Sulemān ko Rab ke ghar kā naqshā de diyā jis meñ tamām tafsīlāt darj thīn yānī us ke barāmde, khazānoñ ke kamre, bālākhāne, andarūnī kamre, wuh Muqaddastarīn Kamrā jis meñ ahd ke sandūq ko us ke kaffāre ke dhakne samet rakhnā thā, ¹² Rab ke ghar ke sahan, us ke irdgird ke kamre aur wuh kamre jin meñ Rab ke lie maḥsūs kie gae sāmān ko mahfūz rakhnā thā.

Dāūd ne Rūh kī hidāyat se yih pūrā naqshā taiyār kiya thā. ¹³ Us ne Rab ke ghar kī khidmat ke lie darkār imāmoñ aur Lāwiyōñ ke gurohoñ ko bhī muqarrar kiya, aur sāth sāth Rab ke ghar meñ bāqī tamām zimmedāriyān bhī. Is ke alāwā us ne Rab ke ghar kī khidmat ke lie darkār tamām sāmān kī fahrist bhī taiyār kī thī. ¹⁴ Us ne muqarrar kiya ki mukhtalif chīzoñ ke lie kitnā sonā aur kitnī chāndī istemāl karnī hai. In meñ zail kī chīzeñ shāmil thīn: ¹⁵ sone aur chāndī ke charāghdān aur un ke charāgh (mukhtalif charāghdānoñ ke wazn farq the, kyonki har ek kā wazn us ke maqsad par munhasir thā), ¹⁶ sone kī wuh mezeñ jin par Rab ke lie maḥsūs roṭiyān rakhnī thīn, chāndī kī mezeñ, ¹⁷ khālis sone ke kāñṭe, chhiṛkāw ke kaṭore aur surāhī, sone-chāndī ke pyāle ¹⁸ aur baḥhūr jalāne kī qurbāngāh par manḍhā huā khālis sonā. Dāūd ne Rab ke rath kā naqshā bhī Sulemān ke hawāle kar diyā, yānī un karūbī farishtoñ kā naqshā jo apne paroñ ko phailā kar Rab ke ahd ke sandūq ko dhānp dete haiñ.

¹⁹ Dāūd ne kahā, “Maiñ ne yih tamām tafsīlāt waise hī qalamband kar dī haiñ jaise Rab ne mujhe hikmat aur samajh atā kī hai.”

²⁰ Phir wuh apne beṭe Sulemān se mukhātib huā, “Mazbūt aur diler hoñ! Dareñ mat aur himmat mat hārnā, kyonki Rab Khudā merā Khudā āp ke sāth hai. Nā wuh āp ko chhoregā, na tark karegā balki Rab ke ghar kī takmīl tak āp kī madad kartā rahegā. ²¹ Khidmat ke lie muqarrar imāmoñ aur Lāwiyōñ ke guroh bhī āp kā sahārā ban kar Rab ke ghar meñ apnī khidmat saranjām denge. Tāmīr ke lie jitne bhī māhir kārigaroñ kī zarūrat hai wuh khidmat ke lie taiyār khare haiñ. Buzurgoñ se le kar ām logoñ tak sab āp kī har hidāyat kī tamīl karne ke lie musta'id haiñ.”

29

Rab ke Ghar kī Tāmīr ke lie Nazarāne

¹ Phir Dāūd dubārā pūrī jamāt se muḵhātīb huā, “Allāh ne mere beṭe Sulemān ko chun kar muqarrar kiyā hai ki wuh aglā bādshāh bane. Lekin wuh abhī jawān aur nātajrabākār hai, aur yih tāmīrī kām bahut wasī hai. Use to yih mahal insān ke lie nahīn banānā hai balki Rab hamāre Ḳhudā ke lie. ² Maiñ pūrī jāñfishānī se apne Ḳhudā ke ghar kī tāmīr ke lie sāmān jamā kar chukā hūñ. Is meñ sonā-chāñdī, pītal, lohā, lakaṛī, aqīq-e-ahmar, * muḵhtalif jare hue jawāhar aur pachchīkārī ke muḵhtalif patthar baṛī miqdār meñ shāmil haiñ. ³ Aur chūñki mujh meñ apne Ḳhudā kā ghar banāne ke lie bojh hai is lie maiñ ne in chīzoñ ke alāwā apne zātī ḵhazānoñ se bhī sonā aur chāñdī dī hai ⁴ yāñī taqriban 1,00,000 kilogrām ḵhālīs sonā aur 2,35,000 kilogrām ḵhālīs chāñdī. Maiñ chāhtā hūñ ki yih kamroñ kī dīwāroñ par chaṛhāī jāe. ⁵ Kuchh kārīgaroñ ke bāqī kāmōñ ke lie bhī istemāl ho saktā hai. Ab maiñ āp se pūchhtā hūñ, āj kaun merī tarah ḵhushī se Rab ke kām ke lie kuchh dene ko taiyār hai?”

⁶ Yih sun kar wahāñ hāzīr ḵhāñdāñī sarparastoñ, qabīloñ ke buzurgoñ, hazār hazār aur sau sau faujiyoñ par muqarrar afsaroñ aur bādshāh ke ālā sarkārī afsaroñ ne ḵhushī se kām ke lie hadiye diē. ⁷ Us dīn Rab ke ghar ke lie taqriban 1,70,000 kilogrām sonā, sone ke 10,000 sikke, 3,40,000 kilogrām chāñdī, 6,10,000 kilogrām pītal aur 34,00,000 kilogrām lohā jamā huā. ⁸ Jis ke pās jawāhar the us ne unheñ Yihiyel Jairsonī ke hawāle kar diyā jo ḵhazāñchī thā aur jis ne unheñ Rab ke ghar ke ḵhazāne meñ mahfūz kar liyā. ⁹ Pūrī qaum is farāḵhdilī ko dekh kar ḵhush huī, kyonki sab ne dilī ḵhushī aur faiyāzī se apne hadiye Rab ko pesh kie. Dāūd Bādshāh bhī nihāyat ḵhush huā.

Dāūd kī Duā

¹⁰ Is ke bād Dāūd ne pūrī jamāt ke sāmne Rab kī tamjīd karke kahā,

“Ai Rab hamāre bāp Isrāīl ke Ḳhudā, azal se abad tak terī hamd ho. ¹¹ Ai Rab, azmat, qudrat, jalāl aur shān-o-shaukat tere hī haiñ, kyonki jo kuchh bhī āsmān aur zamīn meñ hai wuh terā hī hai. Ai Rab, saltanat tere hāth meñ hai, aur tū tamām chīzoñ par sarfarāz hai. ¹² Daulat aur izzat tujh se miltī hai, aur tū sab par hukmrān hai. Tere hāth meñ tāqat aur qudrat hai, aur har insān ko tū hī tāqatwar aur mazbūt banā saktā hai. ¹³ Ai hamāre Ḳhudā, yih dekh kar ham terī satāish aur tere jalālī nām kī tārif karte haiñ.

¹⁴ Merī aur merī qaum kī kyā haisiyat hai ki ham itnī faiyāzī se yih chīzeñ de sake? Āḵhir hamārī tamām milkiyat terī taraf se hai. Jo kuchh bhī ham ne tujhe de diyā wuh hameñ tere hāth se milā hai. ¹⁵ Apne bāpdādā kī tarah ham bhī tere nazdīk pardesī aur ḡhairshahrī haiñ. Duniyā meñ hamārī zindagī sāy kī tarah ārizī hai, aur maut se bachne kī koī ummīd nahīn. ¹⁶ Ai Rab hamāre Ḳhudā, ham ne yih sārā tāmīrī sāmān is lie ikaṭṭhā kiyā hai ki tere muqaddas nām ke lie ghar banāyā jāe. Lekin haqīqat meñ yih sab kuchh pahle se tere hāth se hāsil huā hai. Yih pahle se terā hī hai. ¹⁷ Ai mere Ḳhudā, maiñ jāñtā hūñ ki tū insān kā dil jāñch letā hai, ki diyānatdārī tujhe pasand hai. Jo kuchh bhī maiñ ne diyā hai wuh maiñ ne ḵhushī se aur achchhī nīyat se diyā hai. Ab mujhe yih dekh kar ḵhushī hai ki yahāñ hāzīr terī qaum ne bhī itnī faiyāzī se tujhe hadiye diē haiñ.

¹⁸ Ai Rab hamāre bāpdādā Ibrāhīm, Is’hāq aur Isrāīl ke Ḳhudā, guzārish hai ki tū hameshā tak apnī qaum ke diloñ meñ aisī hī tarāp qāym rakh. Atā kar ki un ke dil tere sāth liṭte raheñ. ¹⁹ Mere beṭe Sulemān kī bhī madad kar tāki wuh pūre dil-o-jān se tere ahkām aur hidāyāt par amal kare aur us mahal ko takmīl tak pahuñchā sake jis ke lie maiñ ne taiyāriyāñ kī haiñ.”

* 29:2 carnelian

²⁰ Phir Dāūd ne pūrī jamāt se kahā, “Āen, Rab apne Ḳhudā kī satāish karen!” Chunānche sab Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā kī tamjīd karke Rab aur bādshāh ke sāmne muñh ke bal jhuk gae.

²¹ Agle din tamām Isrāīl ke lie bhasm hone wālī bahut-sī qurbāniyān un kī mai kī nazaron samet Rab ko pesh kī gāin. Is ke lie 1,000 jawān bailon, 1,000 menḍhon aur 1,000 bher ke bachchon ko chaṛhāyā gayā. Sāth sāth zabah kī beshumār qurbāniyān bhī pesh kī gāin. ²² Us din unhon ne Rab ke huzūr khāte-pīte hue baṛī ḳhushī manāi. Phir unhon ne dubārā is kī tasdiq kī ki Dāūd kā beṭā Sulemān hamārā bādshāh hai. Tel se use masah karke unhon ne use Rab ke huzūr bādshāh aur Sadoq ko imām qarār diyā.

Sulemān kī Zabardast Hukūmat

²³ Yoñ Sulemān apne bāp Dāūd kī jagah Rab ke taḳht par baiṭh gayā. Use kāmyābī hāsil huī, aur tamām Isrāīl us ke tābe rahā. ²⁴ Tamām ālā afsar, baṛe baṛe faujī aur Dāūd ke bāqī beṭon ne bhī apnī tābedārī kā izhār kiya. ²⁵ Isrāīl ke deḳhte deḳhte Rab ne Sulemān ko bahut sarfarāz kiya. Us ne us kī saltanat ko aisī shān-o-shaukat se nawāzā jo māzī meñ Isrāīl ke kisī bhī bādshāh ko hāsil nahīn huī thī.

Dāūd kī Wafāt

²⁶⁻²⁷ Dāūd bin Yassī kul 40 sāl tak Isrāīl kā bādshāh rahā, 7 sāl Habrūn meñ aur 33 sāl Yarūshalam meñ. ²⁸ Wuh bahut umrrasidā aur umr, daulat aur izzat se āsūdā ho kar intaqāl kar gayā. Phir Sulemān taḳhtnashīn huā.

²⁹ Bāqī jo kuchh Dāūd kī hukūmat ke daurān huā wuh tīnon kitābon ‘Samuel Ḡhaibbīn kī Tārīkh,’ ‘Nātan Nabī kī Tārīkh’ aur ‘Jād Ḡhaibbīn kī Tārīkh’ meñ darj hai. ³⁰ In meñ us kī hukūmat aur asar-o-rasūkh kī tafsīlāt bayān kī gāi haiñ, nīz wuh kuchh jo us ke sāth, Isrāīl ke sāth aur gird-o-nawāh ke mamālik ke sāth huā.

2 Tawārīkh

Sulemān Rab se Hikmat Māngtā Hai

¹ Sulemān bin Dāūd kī hukūmat mazbūt ho gaī. Rab us kā Ḳhudā us ke sāth thā, aur wuh us kī tāqat barhātā rahā.

² Ek dīn Sulemān ne tamām Isrāīl ko apne pās bulāyā. Un meñ hazār hazār aur sau sau faujiyon par muqarrar afsar, qāzī, tamām buzurg aur kunboñ ke sarparast shāmil the. ³ Phīr Sulemān un ke sāth Jibaūn kī us pahārī par gayā jahān Allāh kā mulāqāt kā khaimā thā, wuhī jo Rab ke khādim Mūsā ne registān meñ banwāyā thā. ⁴ Ahd kā sandūq us meñ nahīn thā, kyonki Dāūd ne use Qiriyat-yārīm se Yarūshalam lā kar ek khaima meñ rakh diyā thā jo us ne wahān us ke lie taiyār kar rakhā thā. ⁵ Lekin pītal kī jo qurbāngāh Bazliyel bin Ūrī bin Hūr ne banāī thī wuh ab tak Jibaūn meñ Rab ke khaima ke sāmne thī. Ab Sulemān aur Isrāīl us ke sāmne jamā hue tāki Rab kī marzī dariyāft karen. ⁶ Wahān Rab ke huzūr Sulemān ne pītal kī us qurbāngāh par bhasm hone wālī 1,000 qurbāniyān chaḥhāin.

⁷ Usī rāt Rab Sulemān par zāhir huā aur farmāyā, “Terā dil kyā chāhtā hai? Mujhe batā de to main terī khāhish pūrī karūnga.” ⁸ Sulemān ne jawāb diyā, “Tū mere bāp Dāūd par barī mehrbānī kar chukā hai, aur ab tū ne us kī jagah mujhe takht par biṭhā diyā hai. ⁹ Tū ne mujhe ek aisī qaum par bādshāh banā diyā hai jo zamīn kī khāk kī tarah beshumār hai. Chunānche ai Rab Ḳhudā, wuh wādā pūrā kar jo tū ne mere bāp Dāūd se kiyā hai. ¹⁰ Mujhe hikmat aur samajh atā farmā tāki main is qaum kī rāhnumāī kar sakūn. Kyonki kaun terī is azīm qaum kā insāf kar saktā hai?”

¹¹ Allāh ne Sulemān se kahā, “Main khush hūn ki tū dil se yihī kuchh chāhtā hai. Tū ne na māl-o-daulat, na izzat, na apne dushmanon kī halākat aur na umr kī darāzī balki hikmat aur samajh māngī hai tāki merī us qaum kā insāf kar sake jis par main ne tujhe bādshāh banā diyā hai. ¹² Is lie main terī yih darkhāst pūrī karke tujhe hikmat aur samajh atā karūnga. Sāth sāth main tujhe utnā māl-o-daulat aur utnī izzat dūngā jitnī na māzī meñ kisī bādshāh ko hāsil thī, na mustaqbil meñ kabhī kisī ko hāsil hogī.”

¹³ Is ke bād Sulemān Jibaūn kī us pahārī se utrā jis par mulāqāt kā khaimā thā aur Yarūshalam wāpas chalā gayā jahān wuh Isrāīl par hukūmat kartā thā.

Sulemān kī Daulat

¹⁴ Sulemān ke 1,400 rath aur 12,000 ghore the. Kuchh us ne rathon ke lie makhsūs kie gae shahron meñ aur kuchh Yarūshalam meñ apne pās rakhe. ¹⁵ Bādshāh kī sargarmiyon ke bāis chāndī patthar jaisī ām ho gaī aur deodār kī qīmtī lakaṛī maghrib ke nashebī pahārī ilāqe kī anjir-tūt kī sastī lakaṛī jaisī ām ho gaī. ¹⁶ Bādshāh apne ghore Misr aur que yānī Kilikiyā se darāmad kartā thā. Us ke tājir in jaghon par jā kar unheñ kharīd lāte the. ¹⁷ Bādshāh ke rath Misr se darāmad hote the. Har rath kī qīmat chāndī ke 600 sikke aur har ghore kī qīmat chāndī ke 150 sikke thī. Sulemān ke tājir yih ghore barāmad karte hue tamām Hittī aur Arāmī bādshāhon tak bhī pahuñchāte the.

2

Rab ke Ghar kī Tāmīr kī Taiyāriyān

¹ Phīr Sulemān ne Rab ke lie ghar aur apne lie shāhī mahal banāne kā hukm diyā. ² Is ke lie us ne 1,50,000 ādmiyon kī bhartī kī. 80,000 ko us ne pahārī kānon meñ lagāyā tāki wuh patthar nikālēn jabki 70,000 afrād kī zimmedārī yih patthar

Yarūshalam lānā thī. In sab par Sulemān ne 3,600 nigarān muqarrar kie. ³ Us ne Sūr ke bādshāh Hīrām ko ittālā dī, “Jis tarah āp mere bāp Dāūd ko deodār kī lakaṛī bhejte rahe jab wuh apne lie mahal banā rahe the usī tarah mujhe bhī deodār kī lakaṛī bhejeñ. ⁴ Maiñ ek ghar tāmīr karke use Rab apne Ḳhudā ke nām ke lie maḵsūs karnā chāhtā hūñ. Kyoñki hameñ aisī jagah kī zarūrat hai jis meñ us ke huzūr ḳhushbūdār baḳhūr jalāyā jāe, Rab ke lie maḵsūs roṭiyāñ bāqāydaḡī se mez par rakhī jāeñ aur ḳhās mauqon par bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kī jāeñ yāñi har subh-o-shām, Sabat ke dīn, Nae Chāñd kī Īdoñ aur Rab hamāre Ḳhudā kī dīgar muqarrarā Īdoñ par. Yih Isrāīl kā dāymī farz hai.

⁵ Jis ghar ko maiñ banāne ko hūñ wuh nihāyat azīm hogā, kyoñki hamārā Ḳhudā dīgar tamām mābūdoñ se kahīñ azīm hai. ⁶ Lekin kaun us ke lie aisā ghar banā saktā hai jo us ke lāyq ho? Bulandtarīñ āsmān bhī us kī rihāish ke lie chhoṭā hai. To phir merī kyā haisiyat hai ki us ke lie ghar banāūñ? Maiñ sirf aisī jagah banā saktā hūñ jis meñ us ke lie qurbāniyāñ chaṛhāī jā sakeñ.

⁷ Chunāñche mere pās kisī aise samajhdār kārīgar ko bhej deñ jo mahārat se sone-chāñdī, pītal aur lohe kā kām jāntā ho. Wuh nīle, arḡhawānī aur qīrmizī rang kā kapṛā banāne aur kandākārī kā ustād bhī ho. Aisā shaḳhs Yarūshalam aur Yahūdāh meñ mere un kārīgaron kā inchārj bane jinheñ mere bāp Dāūd ne kām par lagāyā hai. ⁸ Is ke alāwā mujhe Lubnān se deodār, jūñipar aur dīgar qīmtī daraḳhtoñ kī lakaṛī bhej deñ. Kyoñki maiñ jāntā hūñ ki āp ke log umdā qism ke lakaṛhāre haiñ. Mere ādmī āp ke logon ke sāth mil kar kām karenge. ⁹ Hameñ bahut-sī lakaṛī kī zarūrat hogī, kyoñki jo ghar maiñ banānā chāhtā hūñ wuh baṛā aur shāñdār hogā. ¹⁰ Āp ke lakaṛhāron ke kām ke muāwaze meñ maiñ 32,75,000 kilogrām gandum, 27,00,000 kilogrām jau, 4,40,000 liṭar mai aur 4,40,000 liṭar zaitūn kā tel dūñgā.”

¹¹ Sūr ke bādshāh Hīrām ne ḳhat likh kar Sulemān ko jawāb diyā, “Rab apnī qaum ko pyār kartā hai, is lie us ne āp ko us kā bādshāh banāyā hai. ¹² Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī hamd ho jis ne āsmān-o-zamīn ko ḳhalaq kiyā hai ki us ne Dāūd Bādshāh ko itnā dānishmand beṭā atā kiyā hai. Us kī tamjīd ho ki yih aqalmand aur samajhdār beṭā Rab ke lie ghar aur apne lie mahal tāmīr karegā. ¹³ Maiñ āp ke pās ek māhir aur samajhdār kārīgar ko bhej detā hūñ jis kā nām Hīrām-abī hai. ¹⁴ Us kī Isrāīlī māñ, Dān ke qabīle kī hai jabki us kā bāp Sūr kā hai. Hīrām sone-chāñdī, pītal, lohe, patthar aur lakaṛī kī chīzeñ banāne meñ mahārat rakhtā hai. Wuh nīle, arḡhawānī aur qīrmizī rang kā kapṛā aur katān kā bārīk kapṛā banā saktā hai. Wuh har qism kī kandākārī meñ bhī māhir hai. Jo bhī mansūbā use pesh kiyā jāe use wuh pāyā-e-takmīl tak pahuñchā saktā hai. Yih ādmī āp ke aur āp ke muazzaz bāp Dāūd ke kārīgaron ke sāth mil kar kām karegā. ¹⁵ Chunāñche jis gandum, jau, zaitūn ke tel aur mai kā zikr mere āqā ne kiyā wuh apne ḳhādimoñ ko bhej deñ. ¹⁶ Muāwaze meñ ham āp ke lie darkār daraḳhtoñ ko Lubnān meñ kaṭwāeñge aur un ke beṛe bāñdh kar samundar ke zariye Yāfā Shahr tak pahuñchā deñge. Wahāñ se āp unheñ Yarūshalam le jā sakeñge.”

¹⁷ Sulemān ne Isrāīl meñ ābād tamām ḡhairmulkiyon kī mardumshumārī karwāī. (Us ke bāp Dāūd ne bhī un kī mardumshumārī karwāī thī.) Mālūm huā ki Isrāīl meñ 1,53,600 ḡhairmulkī rahte haiñ. ¹⁸ In meñ se us ne 80,000 ko pahārī kānon meñ lagāyā tāki wuh patthar nikāleñ jabki 70,000 afrād kī zimmedārī yih patthar Yarūshalam lānā thī. In sab par Sulemān ne 3,600 nigarān muqarrar kie.

3

Rab ke Ghar kī Tāmīr

¹ Sulemān ne Rab ke ghar ko Yarūshalam kī pahārī Moriyāh par tāmīr kiyā. Us kā bāp Dāūd yih maqām muqarrar kar chukā thā. Yihīñ jahāñ pahle urnān yāñi

Araunāh Yabūsī apnā anāj gāhtā thā Rab Dāūd par zāhir huā thā. ² Tāmīr kā yih kām Sulemān kī hukūmat ke chauthē sāl ke dūsre māh aur us ke dūsre dīn shurū huā.

³ Makān kī lambāī 90 fuṭ aur chaurāī 30 fuṭ thī. ⁴ Sāmne ek barāmdā banāyā gayā jo imārat jitnā chaurā yānī 30 fuṭ aur 30 fuṭ ūnchā thā. Us kī andarūnī dīwāron par us ne khālis sonā charhāyā. ⁵ Barē hāl kī dīwāron par us ne ūpar se le kar nīche tak jūnīpar kī lakaṛī ke takhte lagāe, phir takhton par khālis sonā mandhwā kar unheñ khajūr ke darahton aur zanjīron kī taswiron se ārāstā kiyā. ⁶ Sulemān ne Rab ke ghar ko jawāhar se bhī sajāyā. Jo sonā istemāl huā wuh parwāym se mangwāyā gayā thā. ⁷ Sonā makān, tamām shahtiron, dahlizon, dīwāron aur darwāzon par mandhā gayā. Dīwāron par karūbī farishton kī taswīren bhī kandā kī gaīn.

Muqaddastarīn Kamrā

⁸ Imārat kā sab se andarūnī kamrā banām Muqaddastarīn Kamrā imārat jaisā chaurā yānī 30 fuṭ thā. Us kī lambāī bhī 30 fuṭ thī. Is kamre kī tamām dīwāron par 20,000 kilogrām se zāyd sonā mandhā gayā. ⁹ Sone kī kiloñ kā wazn taqriban 600 grām thā. Bālākhānon kī dīwāron par bhī sonā mandhā gayā.

¹⁰ Phir Sulemān ne karūbī farishton ke do mujassame banwāe jinheñ Muqaddastarīn Kamre meñ rakhā gayā. Un par bhī sonā charhāyā gayā. ¹¹⁻¹³ Jab donoñ farishton ko ek dūsre ke sāth Muqaddastarīn Kamre meñ kharā kiyā gayā to un ke chār paron kī mil kar lambāī 30 fuṭ thī. Har ek ke do par the, aur har par kī lambāī sārhe sāt sāt fuṭ thī. Unheñ Muqaddastarīn Kamre meñ yon ek dūsre ke sāth kharā kiyā gayā ki har farishte kā ek par dūsre ke par se lagtā jabki dāīn aur bāīn taraf har ek kā dūsrā par dīwār ke sāth lagtā thā. Wuh apne pānwon par khare barē hāl kī taraf dekhte the. ¹⁴ Muqaddastarīn Kamre ke darwāze par Sulemān ne bārīk katān se bunā huā pardā lagwāyā. Wuh nīle, arghawānī aur qirmizī rang ke dhāge se sajā huā thā, aur us par karūbī farishton kī taswīren thīn.

Rab ke Ghar ke Darwāze par Do Satūn

¹⁵ Sulemān ne do satūn dhalwā kar Rab ke ghar ke darwāze ke sāmne khare kie. Har ek 27 fuṭ lambā thā, aur har ek par ek bālāī hissā rakhā gayā jis kī ūnchāī sārhe 7 fuṭ thī. ¹⁶ In bālāī hisson ko zanjīron se sajāyā gayā jin se sau anār laṭke hue the. ¹⁷ Donoñ satūnon ko Sulemān ne Rab ke ghar ke darwāze ke dāīn aur bāīn taraf kharā kiyā. Dahne hāth ke satūn kā nām us ne ‘Yakīn’ aur bāen hāth ke satūn kā nām ‘Boaz’ rakhā.

4

Qurbāngāh aur Samundar Nāmī Hauz

¹ Sulemān ne pītal kī ek qurbāngāh bhī banwāī jis kī lambāī 30 fuṭ, chaurāī 30 fuṭ aur ūnchāī 15 fuṭ thī.

² Is ke bād us ne pītal kā barā gol hauz dhalwāyā jis kā nām ‘Samundar’ rakhā gayā. Us kī ūnchāī sārhe 7 fuṭ, us kā muñh 15 fuṭ chaurā aur us kā gherā taqriban 45 fuṭ thā. ³ Hauz ke kināre ke nīche bailon kī do qatāren thīn. Fī fuṭ taqriban 6 bail the. Bail aur hauz mil kar dhāle gae the. ⁴ Hauz ko bailon ke 12 mujassamon par rakhā gayā. Tīn bailon kā ruḥh shimāl kī taraf, tīn kā ruḥh maḡhrib kī taraf, tīn kā ruḥh junūb kī taraf aur tīn kā ruḥh mashriq kī taraf thā. Un ke pichhle hisse hauz kī taraf the, aur hauz un ke kandhon par paṛā thā. ⁵ Hauz kā kinārā pyāle balki sosan ke phūl kī tarah bāhar kī taraf muṛā huā thā. Us kī dīwār taqriban tīn inch moṭī thī, aur hauz meñ pānī ke taqriban 66,000 līṭar samā jāte the.

⁶ Sulemān ne 10 bāsan dhalwāe. Pāñch ko Rab ke ghar ke dāen hāth aur pāñch ko us ke bāen hāth kharā kiyā gayā. In bāsanon meñ gosht ke wuh ṭukṛe dhoe jāte

jinheñ bhasm hone wālī qurbānī ke taur par jalānā thā. Lekin ‘Samundar’ nāmī hauz imāmoñ ke istemāl ke lie thā. Us meñ wuh nahāte the.

Sone ke Shamādān aur Mezeñ

⁷ Sulemān ne sone ke 10 shamādān muqarrarā tafsīlāt ke mutābiq banwā kar Rab ke ghar meñ rakh die, pāñch ko dāīn taraf aur pāñch ko bāīn taraf. ⁸ Das mezeñ bhī banā kar Rab ke ghar meñ rakhī gaīn, pāñch ko dāīn taraf aur pāñch ko bāīn taraf. In chīzoñ ke alāwā Sulemān ne chhīrkāw ke sone ke 100 kaṭore banwāe.

Sahan

⁹ Phir Sulemān ne wuh andarūnī sahan banwāyā jis meñ sirf imāmoñ ko dākhil hone kī ijāzat thī. Us ne baṛā sahan bhī us ke darwāzoñ samet banwāyā. Darwāzoñ ke kiwāroñ par pītal charḥāyā gayā. ¹⁰ ‘Samundar’ nāmī hauz ko sahan ke junūb-mashriq meñ rakhā gayā.

Us Sāmān kī Fahrīst Jo Hīrām ne Taiyār Kiyā

¹¹ Hīrām ne bāsan, belche aur chhīrkāw ke kaṭore bhī banāe. Yoñ us ne Allāh ke ghar meñ wuh sārā kām mukammal kiyā jis ke lie Sulemān Bādshāh ne use bulāyā thā. Us ne zail kī chīzeñ banāīn:

¹² do satūn,

satūnoñ par lage pyālānumā bālāī hisse,

bālāī hissoñ par lagī zanjīroñ kā ḍizāyn,

¹³ zanjīroñ ke ūpar lage anār (fī bālāī hissā 200 adad),

¹⁴ hathgāriyān,

in par ke pānī ke bāsan,

¹⁵ hauz banām Samundar,

ise ūthāne wāle bail ke 12 mujassame,

¹⁶ bālṭiyān, belche, gosht ke kāñṭe.

Tamām sāmān jo Hīrām-abī ne Sulemān ke hukm par Rab ke ghar ke lie banāyā pītal se ḍhāl kar pālīsh kiyā gayā thā. ¹⁷ Bādshāh ne use Wādī-e-Yardan meñ Sukkāṭ aur Zartān ke darmiyān ḍhalwāyā. Wahāñ ek faundārī thī jahāñ Hīrām ne gāre se sāñche banā kar har chīz ḍhāl dī. ¹⁸ Is sāmān ke lie Sulemān Bādshāh ne itnā zyādā pītal istemāl kiyā ki us kā kul wazn mālūm na ho sakā.

Rab ke Ghar ke Andar Sone kā Sāmān

¹⁹ Allāh ke ghar ke andar ke lie Sulemān ne darj-e-zail sāmān banwāyā:

sone kī qurbāngāh,

sone kī wuh mezeñ jin par Rab ke lie maḥsūs roṭiyān paṛī rahtī thīn,

²⁰ ḳhālis sone ke wuh shamādān aur charāgh jin ko qawāyd ke mutābiq Muqaddastarīn Kamre ke sāmne jalnā thā,

²¹ ḳhālis sone ke wuh phūl jin se shamādān ārāstā the,

ḳhālis sone ke charāgh aur battī ko bujhāne ke auzār,

²² charāgh ko katarne ke ḳhālis sone ke auzār, chhīrkāw ke ḳhālis sone ke kaṭore aur pyāle,

jalte hue koele ke lie ḳhālis sone ke bartan,

Muqaddastarīn Kamre aur baṛe hāl ke darwāze.

5

¹ Rab ke ghar kī takmīl par Sulemān ne wuh sonā-chāndī aur bāqī tamām qīmtī chīzeñ Rab ke ghar ke ḳhazānoñ meñ rakhwā dīn jo us ke bāp Dāūd ne Allāh ke lie maḥsūs kī thīn.

Ahd kā Sandūq Rab ke Ghar meñ Lāyā Jātā Hai

² Phir Sulemān ne Isrāīl ke tamām buzurgoñ aur qabīloñ aur kunboñ ke tamām sarparastoñ ko apne pās Yarūshalam meñ bulāyā, kyonki Rab ke ahd kā sandūq ab tak Yarūshalam ke us hisse meñ thā jo ‘Dāūd kā Shahr’ yā Siyyūn kahlātā hai. Sulemān chāhtā thā ki qaum ke numāinde hāzir hoñ jab sandūq ko wahān se Rab ke ghar meñ pahuñchāyā jāe. ³ Chunāñche Isrāīl ke tamām mard sāl ke sātweñ mahīne * meñ bādshāh ke pās Yarūshalam meñ jamā hue. Isī mahīne meñ Jhoñpūyoñ kī Īd manāī jāti thī.

⁴ Jab sab jamā hue to Lāwī Rab ke sandūq ko uṭhā kar ⁵ Rab ke ghar meñ lāe. Imāmoñ ke sāth mil kar unhoñ ne mulāqāt ke khaime ko bhī us ke tamām muqaddas sāmān samet Rab ke ghar meñ pahuñchāyā. ⁶ Wahān sandūq ke sāmne Sulemān Bādshāh aur bāqī tamām jamāshudā Isrāīliyoñ ne itnī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail qurbān kie ki un kī tādād ginī nahīñ jā saktī thī.

⁷ Imāmoñ ne Rab ke ahd kā sandūq pichhle yānī Muqaddastarīn Kamre meñ lā kar karūbī farishtoñ ke paroñ ke nīche rakh diyā. ⁸ Farishtoñ ke par pūre sandūq par us kī uṭhāne kī lakaṛiyoñ samet phaile rahe. ⁹ To bhī uṭhāne kī yih lakaṛiyan itnī lambī thīñ ki un ke sire sāmne wāle yānī Muqaddas Kamre se nazar āte the. Lekin wuh bāhar se dekhe nahīñ jā sakte the. Āj tak wuh wahīñ maujūd haiñ. ¹⁰ Sandūq meñ sirf patthar kī wuh do takhtiyāñ thīñ jin ko Mūsā ne Horib yānī Koh-e-Sīnā ke dāman meñ us meñ rakh diyā thā, us waqt jab Rab ne Misr se nikle hue Isrāīliyoñ ke sāth ahd bāndhā thā. ¹¹ Phir imām Muqaddas Kamre se nikal kar sahan meñ āe.

Jitne imām āe the un sab ne apne āp ko pāk-sāf kiyā huā thā, khāh us waqt un ke guroh kī Rab ke ghar meñ d̥yūṭī thī yā nahīñ. ¹² Lāwiyoñ ke tamām gulūkār bhī hāzir the. Un ke rāhnumā Āsaf, Haimān aur Yadūtūn apne beṭoñ aur rishtedāroñ samet sab bārīk katān ke libās pahne hue qurbāngāh ke mashriq meñ khare the. Wuh jhāñjh, sitār aur sarod bajā rahe the, jabki un ke sāth 120 imām turam phūñk rahe the. ¹³ Gāne wāle aur turam bajāne wāle mil kar Rab kī satāish kar rahe the. Turamoñ, jhāñjhoñ aur bāqī sāzoñ ke sāth unhoñ ne buland āwāz se Rab kī tamjīd meñ gīt gāyā, “Wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.”

Tab Rab kā ghar ek bādāl se bhar gayā. ¹⁴ Imām Rab ke ghar meñ apnī k̥hidmat anjām na de sake, kyonki Allāh kā ghar us ke jalāl ke bādāl se māmūr ho gayā thā.

6

¹ Yih dekh kar Sulemān ne duā kī, “Rab ne farmāyā hai ki main ghane bādāl ke andhere meñ rahūngā. ² Main ne tere lie azīm sukūnatgāh banāī hai, ek maqām jo terī abadī sukūnat ke lāyq hai.”

Rab ke Ghar kī Maḥsūsiyat par Sulemān kī Taqrīr

³ Phir bādshāh ne muṛ kar Rab ke ghar ke sāmne kharī Isrāīl kī pūrī jamāt kī taraf ruḥ kiyā. Us ne unheñ barkat de kar kahā,

⁴ “Rab Isrāīl ke K̥hudā kī tārif ho jis ne wuh wādā pūrā kiyā hai jo us ne mere bāp Dāūd se kiyā thā. Kyonki us ne farmāyā, ⁵ ‘Jis dīn main apnī qaum ko Misr se nikāl lāyā us dīn se le kar āj tak main ne na kabhī farmāyā ki Isrāīlī qabīloñ ke kisī shahr meñ mere nām kī tāzīm meñ ghar banāyā jāe, na kisī ko merī qaum Isrāīl par hukūmat karne ke lie muqarrar kiyā. ⁶ Lekin ab main ne Yarūshalam ko apne nām kī sukūnatgāh aur Dāūd ko apnī qaum Isrāīl kā bādshāh banāyā hai.’

⁷ Mere bāp Dāūd kī baṛī k̥hāhish thī ki Rab Isrāīl ke K̥hudā ke nām kī tāzīm meñ ghar banāe. ⁸ Lekin Rab ne etarāz kiyā, ‘Main k̥hush hūñ ki tū mere nām kī tāzīm meñ ghar tamīr karnā chāhtā hai, ⁹ lekin tū nahīñ balki terā beṭā hī use banāegā.’

* 5:3 Sitambar tā Aktūbar.

¹⁰ Aur wāqai, Rab ne apnā wādā pūrā kiyā hai. Main Rab ke wāde ke ain mutābiq apne bāp Dāūd kī jagah Isrāīl kā bādshāh ban kar taḡht par baiṡh gayā hūn. Aur ab main ne Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke nām kī tāzīm meṡh ghar bhī banāyā hai. ¹¹ Us meṡh main ne wuh sandūq rakh diyā hai jis meṡh shariyat kī taḡhtiyān paṛī haiṡh, us ahd kī taḡhtiyān jo Rab ne Isrāīliyon se bāndhā thā.”

Rab ke Ghar kī Maḡhsūsiyat par Sulemān kī Duā

¹² Phir Sulemān ne Isrāīl kī pūrī jamāt ke deḡhte deḡhte Rab kī qurbāngāh ke sāmne khaṛe ho kar apne hāth āsmān kī taraf uṡhāe. ¹³ Us ne is mauqe ke lie pītal kā ek chabūtarā banwā kar use bairūnī sahan ke bīch meṡh rakhwā diyā thā. Chabūtarā sārhe 7 fuṡ lamb, sārhe 7 fuṡ chaurā aur sārhe 4 fuṡ ūnchā thā. Ab Sulemān us par chaṛh kar pūrī jamāt ke deḡhte deḡhte jhuk gayā. Apne hāthoṡh ko āsmān kī taraf uṡhā kar ¹⁴ us ne duā kī,

“Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, tujh jaisā koī Ḳhudā nahīn hai, na āsmān aur na zamīn par. Tū apnā wuh ahd qāym rakhtā hai jise tū ne apnī qaum ke sāth bāndhā hai aur apnī mehrbānī un sab par zāhir kartā hai jo pūre dīl se terī rāh par chalte haiṡh. ¹⁵ Tū ne apne ḡhādim Dāūd se kiyā huā wādā pūrā kiyā hai. Jo bāt tū ne apne muṡh se mere bāp se kī wuh tū ne apne hāth se āj hī pūrī kī hai. ¹⁶ Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, ab apnī dūsri bāt bhī pūrī kar jo tū ne apne ḡhādim Dāūd se kī thī. Kyoṡhki tū ne mere bāp se wādā kiyā thā, ‘Agar terī aulād terī tarah apne chāl-chalan par dhyān de kar merī shariyat ke mutābiq mere huzūr chaltī rahe to Isrāīl par us kī hukūmat hameshā tak qāym raheḡi.’ ¹⁷ Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, ab barāh-e-karm apnā yih wādā pūrā kar jo tū ne apne ḡhādim Dāūd se kiyā hai.

¹⁸ Lekin kyā Allāh wāqai zamīn par insān ke darmiyān sukūnat kareḡā? Nahīn, tū to bulandtarīn āsmān meṡh bhī samā nahīn saktā! To phir yih makān jo main ne banāyā hai kis tarah terī sukūnatgāh ban saktā hai? ¹⁹ Ai Rab mere Ḳhudā, to bhī apne ḡhādim kī duā aur iltijā sun jab main tere huzūr pukārte hue iltamās kartā hūn ²⁰ ki barāh-e-karm dīn rāt is imārat kī nigarānī kar! Kyoṡhki yih wuh jagah hai jis ke bāre meṡh tū ne ḡhud farmāyā, ‘Yahān merā nām sukūnat kareḡā.’ Chunānche apne ḡhādim kī guzārish sun jo main is maḡām kī taraf ruḡh kie hue kartā hūn. ²¹ Jab ham is maḡām kī taraf ruḡh karke duā karen to apne ḡhādim aur apnī qaum kī iltijāeṡh sun. Āsmān par apne taḡht se hamārī sun. Aur jab sunegā to hamāre gunāhoṡh ko muāf kar!

²² Agar kisī par ilzām lagāyā jāe aur use yahān terī qurbāngāh ke sāmne lāyā jāe tāki halaf uṡhā kar wādā kare ki main bequsūr hūn ²³ to barāh-e-karm āsmān par se sun kar apne ḡhādimoṡh kā insāf kar. Qusūrwar ko sazā de kar us ke apne sar par wuh kuchh āne de jo us se sarzad huā hai, aur bequsūr ko be’ilzām qarār de aur us kī rāstbāzī kā badlā de.

²⁴ Ho saktā hai kisī waqt terī qaum Isrāīl terā gunāh kare aur natīje meṡh dushman ke sāmne shikast khāe. Agar Isrāīlī āḡhirkār tere pās lauṡh āeṡh aur tere nām kī tamjīd karke yahān is ghar meṡh tere huzūr duā aur iltamās karen ²⁵ to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apnī qaum Isrāīl kā gunāh muāf karke unheṡh dubārā us mulk meṡh wāpas lānā jo tū ne unheṡh aur un ke bāpdādā ko de diyā thā.

²⁶ Ho saktā hai Isrāīlī terā itnā sangīn gunāh karen ki kāl paṛe aur baṛī der tak bārish na barse. Agar wuh āḡhirkār is ghar kī taraf ruḡh karke tere nām kī tamjīd karen aur terī sazā ke bāis apnā gunāh chhoṛ kar lauṡh āeṡh ²⁷ to āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Apne ḡhādimoṡh aur apnī qaum Isrāīl ko muāf kar, kyoṡhki tū hī unheṡh achchhī rāh kī tālīm detā hai. Tab us mulk par dubārā bārish barsā de jo tū ne apnī qaum ko mīrās meṡh de diyā hai.

²⁸ Ho saktā hai Isrāīl meṡh kāl paṛ jāe, anāj kī fasal kisī bīmārī, phaphūndī, ṡiddiyon yā kīroṡh se muta’assir ho jāe, yā dushman kisī shahr kā muḡasarā kare. Jo bhī

musibat yā bīmārī ho, ²⁹ agar koī Isrāīlī yā terī pūrī qaum us kā sabab jān kar apne hāthoñ ko is ghar kī taraf baṛhāe aur tujh se iltamās kare ³⁰ to āsmān par apne taḡht se un kī fariyād sun lenā. Unheñ muāf karke har ek ko us kī tamām harkatoñ kā badlā de, kyonki sirf tū hī har insān ke dil ko jāntā hai. ³¹ Phir jitnī der wuh us mulk meñ zindagī guzāreñge jo tū ne hamāre bāpdādā ko diyā thā utnī der wuh terā ḡhauf mān kar terī rāhoñ par chalte raheñge.

³² Āindā pardesī bhī tere azīm nām, terī baṛī qudrat aur tere zabardast kāmoñ ke sabab se āeñge aur is ghar kī taraf ruḡh karke duā kareñge. Agarche wuh terī qaum Isrāīl ke nahīñ hoñge ³³ to bhī āsmān par se un kī fariyād sun lenā. Jo bhī darkhāst wuh pesh kareñ wuh pūrī karnā tāki duniyā kī tamām aḡwām terā nām jān kar terī qaum Isrāīl kī tarah hī terā ḡhauf māneñ aur jān leñ ki jo imārat main ne tāmīr kī hai us par tere hī nām kā ṡhappā lagā hai.

³⁴ Ho saktā hai terī qaum ke mard terī hidāyat ke mutābiq apne dushman se larne ke lie nikleñ. Agar wuh tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḡh karke duā kareñ jo main ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ³⁵ to āsmān par se un kī duā aur iltamās sun kar un ke haq meñ insāf qāym rakhnā.

³⁶ Ho saktā hai wuh terā gunāh kareñ, aisī harkateñ to ham sab se sarzad hotī rahtī haiñ, aur natīje meñ tū nārāz ho kar unheñ dushman ke hawāle kar de jo unheñ qaid karke kisī dūr-darāz yā qarībī mulk meñ le jāe. ³⁷ Shāyad wuh jilāwatanī meñ taubā karke dubārā terī taraf rujū kareñ aur tujh se iltamās kareñ, ‘Ham ne gunāh kiyā hai, ham se ḡhaltī huī hai, ham ne bedīn harkateñ kī haiñ.’

³⁸ Agar wuh aisā karke apnī qaid ke mulk meñ apne pūre dil-o-jān se dubārā terī taraf rujū kareñ aur terī taraf se bāpdādā ko die gae mulk, tere chune hue shahr aur us imārat kī taraf ruḡh karke duā kareñ jo main ne tere nām ke lie tāmīr kī hai ³⁹ to āsmān par apne taḡht se un kī duā aur iltamās sun lenā. Un ke haq meñ insāf qāym karnā, aur apnī qaum ke gunāhoñ ko muāf kar denā. ⁴⁰ Ai mere Ḳhudā, terī āñkheñ aur tere kān un duāoñ ke lie khule raheñ jo is jagah par kī jātī haiñ.

⁴¹ Ai Rab Ḳhudā, uṡh kar apnī āramḡāh ke pās ā, tū aur ahd kā sandūq jo terī qudrat kā izhār hai. Ai Rab Ḳhudā, tere imām najāt se mulabbas ho jāeñ, aur tere imāndār terī bhalāi kī ḡhushī manāeñ. ⁴² Ai Rab Ḳhudā, apne masah kie hue ḡhādīm ko radd na kar balki us shafqat ko yād kar jo tū ne apne ḡhādīm Dāūd par kī hai.”

7

Rab ke Ghar kī Maḡhsūsiyat par Jashn

¹ Sulemān kī is duā ke ikṡtitām par āḡ ne āsmān par se nāzil ho kar bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyoñ ko bhasm kar diyā. Sāth sāth Rab kā ghar us ke jalāl se yoñ māmūr huā ² ki imām us meñ dāḡhil na ho sake. ³ Jab Isrāīliyoñ ne dekhā ki āsmān par se āḡ nāzil huī hai aur ghar Rab ke jalāl se māmūr ho gayā hai to wuh muñh ke bal jhuk kar Rab kī hamd-o-sanā karke ḡīt ḡāne lage, “Wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.”

⁴⁻⁵ Phir bādshāh aur tamām qaum ne Rab ke huzūr qurbāniyāñ pesh karke Allāh ke ghar ko maḡhsūs kiyā. Is silsile meñ Sulemān ne 22,000 ḡāy-bailoñ aur 1,20,000 bheṛ-bakriyoñ ko qurbān kiyā. ⁶ Imām aur Lāwī apnī apnī zimmedāriyoñ ke mutābiq ḡhare the. Lāwī un sāzoñ ko bajā rahe the jo Dāūd ne Rab kī satāish karne ke lie banwāe the. Sāth sāth wuh hamd kā wuh ḡīt ḡā rahe the jo unhoñ ne Dāūd se sīkhā thā, “Us kī shafqat abadī hai.” Lāwīyoñ ke muḡābil imām turam bajā rahe the jabki bāqī tamām log ḡhare the. ⁷ Sulemān ne sahan kā darmiyāñī hissā qurbāniyāñ chaṛhāne ke lie maḡhsūs kiyā. Wajah yih thī ki pital kī qurbāngāh itnī qurbāniyāñ pesh karne ke lie chhoṡī thī, kyonki bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur ḡhallā kī

nazaron kī tādād bahut zyādā thī. Is ke alāwā salāmatī kī beshumār qurbāniyon kī charbī ko bhī jalānā thā.

⁸⁻⁹ Īd 14 dinon tak manāī gaī. Pahle hafte mein Sulemān aur tamām Isrāīl ne qurbāngāh kī maḥsūsīyat manāī aur dūsre hafte mein Jhoṇpṛiyan kī Īd. Is īd mein bahut zyādā log sharīk hue. Wuh dūr-darāz ilāqon se Yarūshalam āe the, shimāl mein Labo-hamāt se le kar junūb mein us wādī tak jo Misr kī sarhad thī. Āḥirī din pūrī jamāt ne ikhtitāmī jashn manāyā. ¹⁰ Yih sātween māh ke 23ween din wuqūpazīr huā. Is ke bād Sulemān ne Isrāīliyon ko rukhsat kiya. Sab shādmān aur dil se ḥush the ki Rab ne Dāūd, Sulemān aur apnī qaum Isrāīl par itnī mehrbānī kī hai.

Rab Sulemān se Hamkalām Hotā Hai

¹¹ Chunānche Sulemān ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ko takmīl tak pahuñchāyā. Jo kuchh bhī us ne ṭhān liyā thā wuh pūrā huā. ¹² Ek rāt Rab us par zāhir huā aur kahā,

“Main ne terī duā ko sun kar tay kar liyā hai ki yih ghar wuhī jagah ho jahān tum mujhe qurbāniyān pesh kar sako. ¹³ Jab kabhī main bārish kā silsilā rokūn, yā fasl kharāb karne ke lie ṭiḍḍiyān bhejūn yā apnī qaum mein wabā phailne dūn ¹⁴ to agar merī qaum jo mere nām se kahlātī hai apne āp ko past kare aur duā karke mere chehre kī tālib ho aur apnī sharīr rāhon se bāz āe to phir main āsmān par se us kī sun kar us ke gunāhon ko muāf kar dūngā aur mulk ko bahāl karūngā. ¹⁵ Ab se jab bhī yahān duā māngī jāe to merī ānkhēn khulī raheṅgī aur mere kān us par dhyān deṅge. ¹⁶ Kyonki main ne is ghar ko chun kar maḥsūs-o-muqaddas kar rakhā hai tāki merā nām hameshā tak yahān qāym rahe. Merī ānkhēn aur dil hameshā is mein hāzir raheṅge. ¹⁷ Jahān tak terā tālluq hai, apne bāp Dāūd kī tarah mere huzūr chaltā rah. Kyonki agar tū mere tamām ahkām aur hidāyat kī pairawī kartā rahe ¹⁸ to main terī Isrāīl par hukūmat qāym rakhūngā. Phir merā wuh wādā qāym rahegā jo main ne tere bāp Dāūd se ahd bāndh kar kiya thā ki Isrāīl par terī aulād kī hukūmat hameshā tak qāym rahegī.

¹⁹ Lekin ḥabardār! Agar tū mujh se dūr ho kar mere die gae ahkām aur hidāyat ko tark kare balki dīgar mābūdon kī taraf rujū karke un kī ḥidmat aur parastish kare ²⁰ to main Isrāīl ko jaṛ se ukhār kar us mulk se nikāl dūngā jo main ne un ko de diya hai. Na sirf yih balki main is ghar ko bhī radd kar dūngā jo main ne apne nām ke lie maḥsūs-o-muqaddas kar liyā hai. Us waqt main Isrāīl ko tamām aqwām mein mazāq aur lān-tān kā nishānā banā dūngā. ²¹ Is shāndār ghar kī burī hālat dekh kar yahān se guzarne wāle tamām logon ke roṅṅṭe ḥare ho jāeṅge, aur wuh pūchheṅge, ‘Rab ne is mulk aur is ghar se aisā sulūk kyon kiya?’ ²² Tab log jawāb deṅge, ‘Is lie ki go Rab un ke bāpdādā kā Ḥudā unheṅ Misr se nikāl kar yahān lāyā to bhī yih log use tark karke dīgar mābūdon se chimaṭ gae haiṅ. Chūnki wuh un kī parastish aur ḥidmat karne se bāz na āe is lie us ne unheṅ is sārī musibat mein ḍāl diya hai.’ ”

8

Sulemān kī Muḥtalif Muhimmāt

¹ Rab ke ghar aur shāhī mahal ko tāmīr karne mein 20 sāl lag gae the. ² Is ke bād Sulemān ne wuh ābādiyān nae sire se tāmīr kīn jo Hīrām ne use de dī thīn. In mein us ne Isrāīliyon ko basā diya.

³ Ek faujī muhimm ke daurān us ne Hamāt-zobāh par hamlā karke us par qabzā kar liyā. ⁴ Is ke alāwā us ne Hamāt ke ilāqe mein godām ke shahr banāe. Registān ke shahr Tadmūr mein us ne bahut-sā tāmīrī kām karāyā ⁵⁻⁶ aur isi tarah Bālāi aur Nashebī Bait-haurūn aur Bālāt mein bhī. In shahron ke lie us ne fasīl aur kunde wāle

darwāze banwāe. Sulemān ne apne godāmoñ ke lie aur apne rathoñ aur ghoṛoñ ko rakhne ke lie bhī shahr banwāe.

Jo kuchh bhī wuh Yarūshalam, Lubnān yā apnī saltanat kī kisī aur jagah banwānā chāhtā thā wuh us ne banwāyā. ⁷⁻⁸ Jin ādmiyoñ kī Sulemān ne begār par bhartī kī wuh Isrāīlī nahīn the balki Hittī, Amorī, Farizzī, Hiwwī aur Yabūsī yānī Kanān ke pahle bāshindoñ kī wuh aulād the jo bāqī rah gae the. Mulk par qabzā karte waqt Isrāīlī in qaumoñ ko pūre taur par miṭā na sake, aur āj tak in kī aulād ko Isrāīl ke lie begār meñ kām karnā parṭā hai. ⁹ Lekin Sulemān ne Isrāīliyoñ ko aise kām karne par majbūr na kiya balki wuh us ke faujī aur rathoñ ke faujiyoñ ke afsar ban gae. Aur unheñ rathoñ aur ghoṛoñ par muqarrar kiya gayā. ¹⁰ Sulemān ke tāmīrī kām par bhī 250 Isrāīlī muqarrar the jo ziloñ par muqarrar afsaroñ ke tābe the. Yih log tāmīrī kām karne wāloñ kī nigarānī karte the.

¹¹ Firaun kī beṭī Yarūshalam ke purāne hisse banām ‘Dāūd kā Shahr’ se us mahal meñ muntaqīl huī jo Sulemān ne us ke lie tāmīr kiya thā, kyonki Sulemān ne kahā, “Lāzim hai ki merī ahliya Isrāīl ke bādshāh Dāūd ke mahal meñ na rahe. Chūnki Rab kā sandūq yahān se guzarā hai, is lie yih jagah muqaddas hai.”

Rab ke Ghar meñ Khidmat kī Tartīb

¹² Us waqt se Sulemān Rab ko Rab ke ghar ke bare hāl ke sāmne kī qurbāngāh par bhasm hone wālī qurbāniyān pesh kartā thā. ¹³ Jo kuchh bhī Mūsā ne rozānā kī qurbāniyoñ ke mutālliṭ farmāyā thā us ke mutābiq bādshāh qurbāniyān chaṛhātā thā. In meñ wuh qurbāniyān bhī shāmil thīn jo Sabat ke din, Nae Chānd kī Īd par aur sāl kī tīn barī Īdoñ par yānī Fasah kī Īd, Haftoñ kī Īd aur Jhoñpūriyoñ kī Īd par pesh kī jāti thīn. ¹⁴ Sulemān ne imāmoñ ke mukhtalif gurohoñ ko wuh zimmedāriyān sauñpīn jo us ke bāp Dāūd ne muqarrar kī thīn. Lāwiyoñ kī zimmedāriyān bhī muqarrar kī gāin. Un kī ek zimmedārī Rab kī hamd-o-sanā karne meñ parastāroñ kī rāhnumāī karnī thī. Nīz, unheñ rozānā kī zarūriyāt ke mutābiq imāmoñ kī madad karnī thī. Rab ke ghar ke darwāzoñ kī pahrādārī bhī Lāwiyoñ kī ek khidmat thī. Har darwāze par ek alag guroh kī dīyūṭī lagāī gāī. Yih bhī mard-e-Khudā Dāūd kī hidāyāt ke mutābiq huā. ¹⁵ Jo bhī hukm Dāūd ne imāmoñ, Lāwiyoñ aur khazānoñ ke mutālliṭ diya thā wuh unhoñ ne pūrā kiya.

¹⁶ Yoñ Sulemān ke tamām mansūbe Rab ke ghar kī buniyād rakhne se le kar us kī takmīl tak pūre hue.

¹⁷ Bād meñ Sulemān Asyūn-jābar aur Ailāt gayā. Yih shahr Adom ke sāhil par wāqe the. ¹⁸ Wahān Hīrām Bādshāh ne apne jahāz aur tajrabākār mallāh bheje tāki wuh Sulemān ke ādmiyoñ ke sāth mil kar jahāzoñ ko chalāeñ. Unhoñ ne Ofīr tak safr kiya aur wahān se Sulemān ke lie taqribān 15,000 kilogrām sonā le kar āe.

9

Sabā kī Malikā Sulemān se Miltī Hai

¹ Sulemān kī shohrat Sabā kī malikā tak pahunch gāī. Jab us ne us ke bāre meñ sunā to wuh Sulemān se milne ke lie rawānā huī tāki use mushkil paheliyān pesh karke us kī dānishmandī jānch le. Wuh nihāyat bare qāfile ke sāth Yarūshalam pahunchī jis ke ūñṭ balsān, kasrat ke sone aur qīmtī jawāhar se lade hue the.

Malikā kī Sulemān se mulāqāt huī to us ne us se wuh tamām mushkil sawālāt pūchhe jo us ke zahan meñ the. ² Sulemān us ke har sawāl kā jawāb de sakā. Koī bhī bāt itnī pechidā nahīn thī ki wuh us kā matlab malikā ko batā na saktā. ³ Sabā kī malikā Sulemān kī hikmat aur us ke nae mahal se bahut muta'assir huī. ⁴ Us ne bādshāh kī mezoñ par ke mukhtalif khāne dekhe aur yih ki us ke afsar kis tartīb se us par biṭhāe jāte the. Us ne bairoñ kī khidmat, un kī shāndār wardiyoñ aur sāqiyoñ kī shāndār wardiyoñ par bhī ghaur kiya. Jab us ne in bātoñ ke alāwā bhasm hone

wālī wuh qurbāniyān bhī dekhīn jo Sulemān Rab ke ghar meñ charhātā thā to malikā hakkā-bakkā rah gaī.

⁵ Wuh bol uṭhī, “Wāqaī, jo kuchh main ne apne mulk meñ āp ke shāhkāron aur hikmat ke bāre meñ sunā thā wuh durust hai. ⁶ Jab tak main ne khud ā kar yih sab kuchh apnī ānkhon se na dekhā mujhe yaqīn nahīn ātā thā. Lekin haqīqat meñ mujhe āp kī zabardast hikmat ke bāre meñ ādhā bhī nahīn batāyā gayā thā. Wuh un riṭon se kahīn zyādā hai jo mujh tak pahuñchī thīn. ⁷ Āp ke log kitne mubārak haiñ! Āp ke afsar kitne mubārak haiñ jo musalsal āp ke sāmne khaṛe rahte aur āp kī dānish bharī bāteñ sunte haiñ! ⁸ Rab āp ke Khudā kī tamjīd ho jis ne āp ko pasand karke apne taḡht par biṭhāyā tāki Rab apne Khudā kī khātir hukūmat karen. Āp kā Khudā Isrāīl se muhabbat rakhtā hai, aur wuh use abad tak qāym rakhnā chāhtā hai, isī lie us ne āp ko un kā bādshāh banā diyā hai tāki insāf aur rāstbāzī qāym rakheñ.”

⁹ Phir malikā ne Sulemān ko taqrīban 4,000 kilogrām sonā, bahut zyādā balsān aur jawāhar de die. Pahle kabhī bhī utnā balsān Isrāīl meñ nahīn lāyā gayā thā jitnā us waqt Sabā kī malikā lāī.

¹⁰ Hirām aur Sulemān ke ādmī Ofīr se na sirf sonā lāe balki unhoñ ne qīmtī lakaṛī aur jawāhar bhī Isrāīl tak pahuñchāe. ¹¹ Jitnī qīmtī lakaṛī un dīnon meñ Yahūdāh meñ darāmad huī utnī pahle kabhī wahān lāī nahīn gaī thī. Is lakaṛī se bādshāh ne Rab ke ghar aur apne mahal ke lie sirhiyān banwāīn. Yih mausiḡaron ke sarod aur sitār banāne ke lie bhī istemāl huī.

¹² Sulemān Bādshāh ne apnī taraf se Sabā kī malikā ko bahut-se tohfe die. Yih un chīzon se zyādā the jo malikā apne mulk se us ke pās lāī thī. Jo bhī malikā chāhtī thī yā us ne māngā wuh use diyā gayā. Phir wuh apne naukar-chākaron aur afsaron ke hamrah apne watan wāpas chalī gaī.

Sulemān kī Daulat aur Shohrat

¹³ Jo sonā Sulemān ko sālānā miltā thā us kā wazn taqrīban 23,000 kilogrām thā. ¹⁴ Is meñ wuh ṭaiks shāmil nahīn the jo use saudāgaron, tājiron, Arab bādshāhon aur zilon ke afsaron se milte the. Yih use sonā aur chāndī dete the.

¹⁵⁻¹⁶ Sulemān Bādshāh ne 200 baṛī aur 300 chhoṭī ḡhaleñ banwāīn. Un par sonā mandhā gayā. Har baṛī ḡhāl ke lie taqrīban 7 kilogrām sonā istemāl huā aur har chhoṭī ḡhāl ke lie sārhe 3 kilogrām. Sulemān ne unheñ ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ mahfūz rakhā.

¹⁷ In ke alāwā bādshāh ne hāthidānt se ārāstā ek baṛā taḡht banwāyā jis par khālis sonā charhāyā gayā. ¹⁸⁻¹⁹ Us ke har bāzū ke sāth sherbabar kā mujassamā thā. Taḡht kuchh ūñchā thā, aur bādshāh chhih pāe wālī sirhī par charh kar us par baiṭhtā thā. Dāīn aur bāīn taraf har pāe par sherbabar kā mujassamā thā. Pāñwoñ ke lie sone kī chaukī banāī gaī thī. Is qism kā taḡht kisī aur saltanat meñ nahīn pāyā jātā thā.

²⁰ Sulemān ke tamām pyāle sone ke the, balki ‘Lubnān kā Jangal’ nāmī mahal meñ tamām bartan khālis sone ke the. Koī bhī chīz chāndī kī nahīn thī, kyonki Sulemān ke zamāne meñ chāndī kī koī qadar nahīn thī. ²¹ Bādshāh ke apne bahrī jahāz the jo Hirām ke bandon ke sāth mil kar mukhtalif jaghon par jāte the. Har tin sāl ke bād wuh sone-chāndī, hāthidānt, bandaron aur moron se lade hue wāpas āte the.

²² Sulemān kī daulat aur hikmat duniyā ke tamām bādshāhon se kahīn zyādā thī. ²³ Duniyā ke tamām bādshāh us se milne kī koshish karte rahe tāki wuh hikmat sun leñ jo Allāh ne us ke dil meñ ḡāl dī thī. ²⁴ Sāl basāl jo bhī Sulemān ke darbār meñ ātā wuh koī na koī tohfā lātā. Yon use sone-chāndī ke bartan, qīmtī libās, hathiyār, balsān, ḡhoṛe aur khachchar milte rahe.

²⁵ ḡhoṛon aur rathon ko rakhne ke lie Sulemān ke 4,000 thān the. Us ke 12,000 ḡhoṛe the. Kuchh us ne rathon ke lie maḡhsūs kie gae shahron meñ aur kuchh Yarūshalām meñ apne pās rakhe. ²⁶ Sulemān un tamām bādshāhon kā hukmrān

thā jo Dariyā-e-Furāt se le kar Filistiyon ke mulk kī Misrī sarhad tak hukūmat karte the. ²⁷ Bādshāh kī sargarmiyon ke bāis chāndī patthar jaisī ām ho gaī aur deodār kī qīmtī lakaṛī maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe kī anjīr-tūt kī sastī lakaṛī jaisī ām ho gaī. ²⁸ Bādshāh ke ghoṛe Misr aur dīgar kaī mulkon se darāmad hote the.

Sulemān kī Maut

²⁹ Sulemān kī zindagī ke bāre meñ mazīd bāteñ shurū se le kar ākhir tak ‘Nātan Nabī kī Tārīkh,’ Sailā ke rahne wāle nabī Aḡhiyāh kī kitāb ‘Aḡhiyāh kī Nabuwwat’ aur Yarubiyām bin Nabāt se mutālliḡ kitāb ‘Iddū Ḡhaibbīn kī Royāeñ’ meñ darj haiñ.

³⁰ Sulemān 40 sāl ke daurān pūre Isrāīl par hukūmat kartā rahā. Us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. ³¹ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dāfn kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Rahubiyām taḡhtnashīn huā.

10

Shimālī Qabīle Alag Ho Jāte Haiñ

¹ Rahubiyām Sikam gayā, kyonki wahāñ tamām Isrāīlī use bādshāh muḡarrar karne ke lie jamā ho gae the. ² Yarubiyām bin Nabāt yih ḡhabar sunte hī Misr se jāhāñ us ne Sulemān Bādshāh se bhāḡ kar panāh lī thī Isrāīl wāpas āyā. ³ Isrāīliyon ne use bulāyā tāki us ke sāth Sikam jāeñ. Jab pahuñchā to Isrāīl kī pūrī jamāt Yarubiyām ke sāth mil kar Rahubiyām se milne gaī. Unhoñ ne bādshāh se kahā, ⁴ “Jo juā āp ke bāp ne ham par ḡāl diyā thā use uṭhānā mushkil thā, aur jo waḡt aur paise hameñ bādshāh kī ḡhidmat meñ sarf karne the wuh nāḡqābil-e-bardāsht the. Ab donoñ ko kam kar deñ. Phir ham ḡhushī se āp kī ḡhidmat karenḡe.”

⁵ Rahubiyām ne jawāb diyā, “Mujhe tīn dīn kī muhlat deñ, phir dubārā mere pās aeñ.” Chunāñche log chale gae. ⁶ Phir Rahubiyām Bādshāh ne un buzurgoñ se mashwarā kiyā jo Sulemān ke jīte-jī bādshāh kī ḡhidmat karte rahe the. Us ne pūchhā, “Āp kā kyā ḡhayāl hai? Maiñ in logoñ ko kyā jawāb dūñ?” ⁷ Buzurgoñ ne jawāb diyā, “Hamārā mashwarā hai ki is waḡt un se mehrbānī se pesh ā kar un se achchhā sulūk karen aur narm jawāb deñ. Agar āp aisā karen to wuh hameshā āp ke wafādār ḡhādīm bane raheḡe.”

⁸ Lekin Rahubiyām ne buzurgoñ kā mashwarā radd karke us kī ḡhidmat meñ hāzir un jawānoñ se mashwarā kiyā jo us ke sāth parwān chaṛhe the. ⁹ Us ne pūchhā, “Maiñ is qaum ko kyā jawāb dūñ? Yih taḡzāzā kar rahe haiñ ki maiñ wuh juā halkā kar dūñ jo mere bāp ne un par ḡāl diyā.” ¹⁰ Jo jawān us ke sāth parwān chaṛhe the unhoñ ne kahā, “Achchhā, yih log taḡzāzā kar rahe haiñ ki āp ke bāp kā juā halkā kiyā jāe? Unheñ batā denā, ‘Merī chhoṭī unglī mere bāp kī kamr se zyādā moṭī hai!’ ¹¹ Beshak jo juā us ne āp par ḡāl diyā use uṭhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhārī hogā. Jahāñ mere bāp ne āp ko koṛe lagāe wahāñ maiñ āp kī bichchhuoñ se tāḡīb karūḡga!”

¹² Tīn dīn ke bād jab Yarubiyām tamām Isrāīliyon ke sāth Rahubiyām kā faisla sunane ke lie wāpas āyā ¹³ to bādshāh ne unheñ saḡht jawāb diyā. Buzurgoñ kā mashwarā radd karke ¹⁴ us ne unheñ jawānoñ kā jawāb diyā, “Beshak jo juā mere bāp ne āp par ḡāl diyā use uṭhānā mushkil thā, lekin merā juā aur bhī bhārī hogā. Jahāñ mere bāp ne āp ko koṛe lagāe wahāñ maiñ āp kī bichchhuoñ se tāḡīb karūḡga!”

¹⁵ Yoñ Rab kī marzī pūrī huī ki Rahubiyām logoñ kī bāt nahīñ mānegā. Kyonki ab Rab kī wuh peshgoī pūrī huī jo Sailā ke nabī Aḡhiyāh ne Yarubiyām bin Nabāt ko batāī thī.

¹⁶ Jab Isrāīliyon ne dekhā ki bādshāh hamārī bāt sunane ke lie taiyār nahīñ hai to unhoñ ne us se kahā, “Na hameñ Dāūd se mīrās meñ kuchh milegā, na Yassī ke beṭe

se kuchh milne kī ummīd hai. Ai Isrāīl, sab apne apne ghar wāpas chalen! Ai Dāūd, ab apnā ghar k̄hud sañbhāl lo!” Yih kah kar wuh sab chale gae.

¹⁷ Sirf Yahūdāh ke qabīle ke shahron meñ rahne wāle Isrāīlī Rahubiyām ke taht rahe. ¹⁸ Phir Rahubiyām Bādshāh ne begāriyon par muqarrar afsar Adūnīrām ko shimālī qabīlon ke pās bhej diyā, lekin use dekh kar logon ne use sangsār kiyā. Tab Rahubiyām jaldī se apne rath par sawār huā aur bhāg kar Yarūshalam pahuñch gayā.

¹⁹ Yon Isrāīl ke shimālī qabīle Dāūd ke shāhī gharāne se alag ho gae aur āj tak us kī hukūmat nahīn mānte.

11

Rahubiyām ko Isrāīl se Larne kī Ijāzat Nahīn Miltī

¹ Jab Rahubiyām Yarūshalam pahuñchā to us ne Yahūdāh aur Binyamīn ke qabīlon ke chīdā chīdā faujiyon ko Isrāīl se jang karne ke lie bulāyā. 1,80,000 mard jamā hue tāki Rahubiyām ke lie Isrāīl par dubārā qābū pāen. ² Lekin ain us waqt mard-e-Ḳhudā Samāyāh ko Rab kī taraf se paighām milā, ³ “Yahūdāh ke bādshāh Rahubiyām bin Sulemān aur Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām afrād ko ittalā de, ⁴ ‘Rab farmātā hai ki apne bhāiyon se jang mat karnā. Har ek apne apne ghar wāpas chalā jāe, kyonki jo kuchh huā hai wuh mere hukm par huā hai.’ ”

Tab wuh Rab kī sun kar Yarubiyām se larne se bāz āe.

Rahubiyām kī Qilābandī

⁵ Rahubiyām kā dārul-hukūmat Yarūshalam rahā. Yahūdāh meñ us ne zail ke shahron kī qilābandī kī: ⁶ Bait-laham, Aitām, Taqua, ⁷ Bait-sūr, Sokā, Adullām, ⁸ Jāt, Maresā, Zif, ⁹ Adūrāīm, Lakīs, Azīqā, ¹⁰ Sur'ā, Aiyālon aur Habrūn. Yahūdāh aur Binyamīn ke in qilāband shahron ko ¹¹ mazbūt karke Rahubiyām ne har shahr par afsar muqarrar kie. Un meñ us ne k̄hurāk, zaitūn ke tel aur mai kā zaḥhīrā kar liyā ¹² aur sāth sāth un meñ dhālen aur neze bhī rakhe. Is tarah us ne unheñ bahut mazbūt banā kar Yahūdāh aur Binyamīn par apnī hukūmat mahfūz kar lī.

Imām aur Lāwī Yahūdāh meñ Muntaqil Ho Jāte Haiñ

¹³ Go imām aur Lāwī tamām Isrāīl meñ bikhre rahte the to bhī unhoñ ne Rahubiyām kā sāth diyā. ¹⁴ Apnī charāgāhoñ aur milkiyat ko chhor kar wuh Yahūdāh aur Yarūshalam meñ ābād hue, kyonki Yarubiyām aur us ke beṭon ne unheñ imām kī haisiyat se Rab kī k̄hidmat karne se rok diyā thā. ¹⁵ Un kī jagah us ne apne zātī imām muqarrar kie jo ūñchī jaghoñ par ke mandiron ko sañbhālte hue bakre ke dewatāon aur bachhre ke buton kī k̄hidmat karte the. ¹⁶ Lāwiyon kī tarah tamām qabīlon ke bahut-se aise log Yahūdāh meñ muntaqil hue jo pūre dil se Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke tālib rahe the. Wuh Yarūshalam āe tāki Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ko qurbāniyāñ pesh kar sakeñ. ¹⁷ Yahūdāh kī saltanat ne aise logon se taqwiyaat pāī. Wuh Rahubiyām bin Sulemān ke lie tīn sāl tak mazbūtī kā sabab the, kyonki tīn sāl tak Yahūdāh Dāūd aur Sulemān ke achchhe namūne par chaltā rahā.

Rahubiyām kā Ḳhāndān

¹⁸ Rahubiyām kī shādī Mahalat se huī jo Yarīmōt aur Abīkhail kī beṭī thī. Yarīmōt Dāūd kā beṭā aur Abīkhail Iliyāb bin Yassī kī beṭī thī. ¹⁹ Mahalat ke tīn beṭe Yaūs, Samariyāh aur Zaham paidā hue. ²⁰ Bād meñ Rahubiyām kī Mākā bint Abīsalūm se shādī huī. Is rishte se chār beṭe Abiyāh, Attī, Zizā aur Salūmīt paidā hue. ²¹ Rahubiyām kī 18 bīwiyañ aur 60 dāshtāen thīñ. In ke kul 28 beṭe aur 60 beṭiyañ paidā huīñ. Lekin Mākā bint Abīsalūm Rahubiyām ko sab se zyādā pyārī thī. ²² Us ne Mākā ke pahlaūthe Abiyāh ko us ke bhāiyon kā sarbarāh banā diyā aur muqarrar

kiyā ki yih beṭā mere bād bādshāh banegā. ²³ Rahubiyām ne apne beṭon se baṛī samajhdārī ke sāth sulūk kiyā, kyonki us ne unheñ alag alag karke Yahūdāh aur Binyamīn ke pūre qabāyli ilāqe aur tamām qilāband shahron meñ basā diyā. Sāth sāth wuh unheñ kasrat kī khurāk aur bīwiyāñ muhaiyā kartā rahā.

12

Misr kī Yahūdāh par Fatah

¹ Jab Rahubiyām kī saltanat zor pakar kar mazbūt ho gaī to us ne tamām Isrāīl samet Rab kī shariyat ko tark kar diyā. ² Un kī Rab se bewafāi kā natijā yih niklā ki Rahubiyām kī hukumat ke pāñchweñ sāl meñ Misr ke bādshāh Sīsaq ne Yarūshalam par hamlā kiyā. ³ Us kī fauj bahut baṛī thī. 1,200 rathon ke alāwā 60,000 ghurṣawār aur Libiyā, Sukkiyon ke mulk aur Ethiopiya ke beshumār piyādā sipāhī the. ⁴ Yake bād dīgare Yahūdāh ke qilāband shahron par qabzā karte karte Misrī bādshāh Yarūshalam tak pahunch gayā.

⁵ Tab Samāyāh nabī Rahubiyām aur Yahūdāh ke un buzurgoñ ke pās āyā jinhoñ ne Sīsaq ke āge āge bhāg kar Yarūshalam meñ panāh lī thī. Us ne un se kahā, “Rab farmātā hai, ‘Tum ne mujhe tark kar diyā hai, is lie ab main tumheñ tark karke Sīsaq ke hawāle kar dūngā.’ ” ⁶ Yih paighām sun kar Rahubiyām aur Yahūdāh ke buzurgoñ ne baṛī inkisārī ke sāth taslīm kiyā ki Rab hī ādil hai. ⁷ Un kī yih ājizī dekh kar Rab ne Samāyāh se kahā, “Chūñki unhoñ ne baṛī khāksārī se apnā ghalat rawaiyā taslīm kar liyā hai is lie main unheñ tabāh nahīn karūnga balki jald hī unheñ rihā karūnga. Merā ghazab Sīsaq ke zariye Yarūshalam par nāzil nahīn hogā. ⁸ Lekin wuh is qaum ko zarūr apne tābe kar rakhegā. Tab wuh samajh leñge ki merī khidmat karne aur dīgar mamālik ke bādshāhoñ kī khidmat karne meñ kyā farq hai.”

⁹ Misr ke bādshāh Sīsaq ne Yarūshalam par hamlā karte waqt Rab ke ghar aur shāhī mahal ke tamām khazāne lūṭ lie. Sone kī wuh dhāleñ bhī chhīn lī gaīn jo Sulemān ne banwāī thī. ¹⁰ In kī jagah Rahubiyām ne pital kī dhāleñ banwāīn aur unheñ un muhāfizon ke afsaron ke sapurd kiyā jo shāhī mahal ke darwāze kī pahrādārī karte the. ¹¹ Jab bhī bādshāh Rab ke ghar meñ jātā tab muhāfiz yih dhāleñ uṭhā kar sāth le jāte. Is ke bād wuh unheñ pahredāron ke kamre meñ wāpas le jāte the.

¹² Chūñki Rahubiyām ne baṛī inkisārī se apnā ghalat rawaiyā taslīm kiyā is lie Rab kā us par ghazab ṭhandā ho gayā, aur wuh pūre taur par tabāh na huā. Darhaqīqat Yahūdāh meñ ab tak kuchh na kuchh pāyā jātā thā jo achchhā thā.

Rahubiyām kī Maut

¹³ Rahubiyām kī saltanat ne dubārā taqwiyaat pāī, aur Yarūshalam meñ rah kar wuh apnī hukumat jāri rakh sakā. 41 sāl kī umr meñ wuh takhtnashīn huā thā, aur wuh 17 sāl bādshāh rahā. Us kā dārul-hukumat Yarūshalam thā, wuh shahr jise Rab ne tamām Isrāīli qabīlon meñ se chun liyā tāki us meñ apnā nām qāym kare. Us kī māñ Nāmā Ammonī thī. ¹⁴ Rahubiyām ne achchhī zindagī na guzārī, kyonki wuh pūre dil se Rab kā tālib na rahā thā.

¹⁵ Bāqī jo kuchh Rahubiyām kī hukumat ke daurān shurū se le kar ākhir tak huā us kā Samāyāh nabī aur ghaibbīn Iddū kī tārīkhī kitāb meñ bayān hai. Wahāñ us ke nasabnāme kā zikr bhī hai. Donoñ bādshāhoñ Rahubiyām aur Yarubiyām ke jīte-jī un ke darmiyān jang jāri rahī. ¹⁶ Jab Rahubiyām mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ dafnāyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Abiyāh takhtnashīn huā.

13

Yahūdāh kā Bādshāh Abiyāh

¹ Abiyāh Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām Awwal kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yahūdāh kā bādshāh banā. ² Wuh tīn sāl bādshāh rahā, aur us kā dārul-hukūmat Yarūshalam thā. Us kī māñ Mākā bint Ūriyel Jibiyā kī rahne wālī thī.

Ek dīn Abiyāh aur Yarubiyām ke darmiyān jang chhīr gaī. ³ 4,00,000 tajrabākār faujiyōñ ko jamā karke Abiyāh Yarubiyām se laṛne ke lie niklā. Yarubiyām 8,00,000 tajrabākār faujiyōñ ke sāth us ke muqābil saf-ārā huā. ⁴ Phir Abiyāh ne Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke pahār Samraim par chaṛh kar buland āwāz se pukārā,

“Yarubiyām aur tamām Isrāīliyo, merī bāt sunēñ! ⁵ Kyā āp ko nahīñ mālūm kī Rab Isrāīl ke Khudā ne Dāūd se namak kā abadī ahd bāndh kar use aur us kī aulād ko hameshā ke lie Isrāīl kī saltanat atā kī hai? ⁶ To bhī Sulemān bin Dāūd kā mulāzim Yarubiyām bin Nabāt apne mālīk ke khilāf uṭh kar bāghī ho gayā. ⁷ Us ke irdgird kuchh badmāsh jamā hue aur Rahubiyām bin Sulemān kī mukhālafat karne lage. Us waqt wuh jawān aur nātajrabākār thā, is lie un kā sahīh muqābalā na kar sakā.

⁸ Aur ab āp wāqai samajhte haiñ kī ham Rab kī bādshāhī par fatah pā sakte haiñ, usī bādshāhī par jo Dāūd kī aulād ke hāth meñ hai. Āp samajhte haiñ kī āp kī fauj bahut hī baṛī hai, aur kī sone ke bachhṛe āp ke sāth haiñ, wuhī but jo Yarubiyām ne āp kī pūjā ke lie taiyār kar rakhe haiñ. ⁹ Lekin āp ne Rab ke imāmoñ yāñī Hārūn kī aulād ko Lāwīyōñ samet mulk se nikāl kar un kī jagah aise pujārī khidmat ke lie muqarrar kie jaise butparast qaumoñ meñ pāe jāte haiñ. Jo bhī chāhtā hai kī use maḥsūs karke imām banāyā jāe use sirf ek jawān bail aur sāt menḍhe pesh karne kī zarūrat hai. Yih in nām-nihād khudāoñ kā pujārī banane ke lie kāfī hai.

¹⁰ Lekin jahān tak hamārā tālluq hai Rab hī hamārā Khudā hai. Ham ne use tark nahīñ kiyā. Sirf Hārūn kī aulād hī hamāre imām haiñ. Sirf yih aur Lāwī Rab kī khidmat karte haiñ. ¹¹ Yihī subah-shām use bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur khushbūdār baḥhūr pesh karte haiñ. Pāk mez par Rab ke lie maḥsūs roṭiyāñ rakhnā aur sone ke shamādān ke charāgh jalānā inhīñ kī zimmedārī rahī hai. Ġharz, ham Rab apne Khudā kī hidāyat par amal karte haiñ jabkī āp ne use tark kar diyā hai. ¹² Chunāñche Allāh hamāre sāth hai. Wuhī hamārā rāhnumā hai, aur us ke imām turam bajā kar āp se laṛne kā elān karenge. Isrāīl ke mardo, khabardār! Rab apne bāpdādā ke Khudā se mat laṛnā. Yih jang āp jīt hī nahīñ sakte!”

¹³ Itne meñ Yarubiyām ne chupke se kuchh dastoñ ko Yahūdāh kī fauj ke pīchhe bhej diyā tākī wahāñ tāk meñ baīth jāēñ. Yoñ us kī fauj kā ek hissā Yahūdāh kī fauj ke sāmne aur dūsrā hissā us ke pīchhe thā. ¹⁴ Achānak Yahūdāh ke faujiyōñ ko patā chalā kī dushman sāmne aur pīchhe se ham par hamlā kar rahā hai. Chīkhte-chillāte hue unhoñ ne Rab se madad māngī. Imāmoñ ne apne turam bajāe ¹⁵ aur Yahūdāh ke mardoñ ne jang kā nārā lagāyā. Jab un kī āwāzeñ buland huīñ to Allāh ne Yarubiyām aur tamām Isrāīliyoñ ko shikast de kar Abiyāh aur Yahūdāh kī fauj ke sāmne se bhagā diyā. ¹⁶ Isrāīlī farār hue, lekin Allāh ne unheñ Yahūdāh ke hawāle kar diyā. ¹⁷ Abiyāh aur us ke log unheñ baṛā nuqsān pahuñchā sake. Isrāīl ke 5,00,000 tajrabākār faujī maidān-e-jang meñ māre gae. ¹⁸ Us waqt Isrāīl kī baṛī be'izzatī huī jabkī Yahūdāh ko taqwīyat milī. Kyōñkī wuh Rab apne bāpdādā ke Khudā par bharosā rakhte the.

¹⁹ Abiyāh ne Yarubiyām kā tāqqub karte karte us se tīn shahr gird-o-nawāh kī ābādiyōñ samet chhīn lie, Baitel, Yasānā aur Ifron. ²⁰ Abiyāh ke jīte-jī Yarubiyām dubārā taqwīyat na pā sakā, aur thoṛī der ke bād Rab ne use mār diyā. ²¹ Us ke muqābale meñ Abiyāh kī tāqat baṛhtī gaī. Us kī 14 bīwīyōñ ke 22 beṭe aur 16 beṭiyāñ paidā huīñ.

²² Bāqī jo kuchh Abiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiyā aur kahā, wuh Iddū Nabī kī Kitāb meñ bayān kiyā gayā hai.

14

¹ Jab Abiyāh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse mein dafnāyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir us kā beṭā Āsā taḥtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Āsā

Āsā kī hukūmat ke taht mulk mein 10 sāl tak amn-o-amān qāym rahā. ² Āsā wuh kuchh kartā rahā jo Rab us ke Ḳhudā ke nazdik achchhā aur ṭhīk thā. ³ Us ne ajnabī mābūdoṅ kī qurbāngāhoṅ ko ūnchī jaghoṅ ke mandiroṅ samet girā kar dewatāoṅ ke lie maḥsūs kie gae satūnoṅ ko ṭukre ṭukre kar diyā aur Yasīrat Dewī ke khambe kaṭ ḍāle. ⁴ Sāth sāth us ne Yahūdāh ke bāshindoṅ ko hidāyat dī ki wuh Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ke tālib hoṅ aur us ke ahkāṁ ke tābe raheṅ. ⁵ Yahūdāh ke tamām shahroṅ se us ne baḥhūr kī qurbāngāheṅ aur ūnchī jaghoṅ ke mandir dūr kar die. Chunānche us kī hukūmat ke daurān bādshāhī mein sukūn rahā.

⁶ Amn-o-amān ke in sāloṅ ke daurān Āsā Yahūdāh mein kāi shahroṅ kī qilābandī kar sakā. Jang kā ḡhatrā nahīn thā, kyonki Rab ne use sukūn muhaiyā kiyā. ⁷ Bādshāh ne Yahūdāh ke bāshindoṅ se kahā, “Āeṅ, ham in shahroṅ kī qilābandī karen! Ham in ke irdgird fasīleṅ banā kar unheṅ burjoṅ, darwāzoṅ aur kunḍoṅ se mazbūt karen. Kyonki ab tak mulk hamāre hāth mein hai. Chūnki ham Rab apne Ḳhudā ke tālib rahe haiṅ is lie us ne hameṅ chāroṅ taraf sulah-salāmatī muhaiyā kī hai.” Chunānche qilābandī kā kām shurū huā balki takmīl tak pahuñch sakā.

Ethopiya par Fatah

⁸ Āsā kī fauj mein baṛī ḡhāloṅ aur nezoṅ se lais Yahūdāh ke 3,00,000 afrād the. Is ke alāwā chhoṭī ḡhāloṅ aur kamānoṅ se musallah Binyamīn ke 2,80,000 afrād the. Sab tajrabākār faujī the.

⁹ Ek dīn Ethiopiya ke bādshāh Zārah ne Yahūdāh par hamlā kiyā. Us ke beshumār faujī aur 300 rath the. Baṛhte baṛhte wuh Maresā tak pahuñch gayā. ¹⁰ Āsā us kā muqābalā karne ke lie niklā. Wādī-e-Safātā mein donoṅ faujeṅ laṛne ke lie saf-ārā huīṅ. ¹¹ Āsā ne Rab apne Ḳhudā se iltamās kī, “Ai Rab, sirf tū hī bebaseṅ ko tāqatwaroṅ ke hamloṅ se mahfūz rakh saktā hai. Ai Rab hamāre Ḳhudā, hamārī madad kar! Kyonki ham tujh par bharosā rakhte haiṅ. Terā hī nām le kar ham is baṛī fauj kā muqābalā karne ke lie nikle haiṅ. Ai Rab, tū hī hamārā Ḳhudā hai. Aisā na hone de ki insān terī marzī kī ḡhilāfwarzī karne mein kāmyāb ho jāe.”

¹² Tab Rab ne Āsā aur Yahūdāh ke deḡhte deḡhte dushman ko shikast dī. Ethiopiya ke faujī farār hue, ¹³ aur Āsā ne apne faujiyoṅ ke sāth Jirār tak un kā tāqqub kiyā. Dushman ke itne afrād halāk hue ki us kī fauj bād mein bahāl na ho sakī. Rab ḡhud aur us kī fauj ne dushman ko tabāh kar diyā thā. Yahūdāh ke mardoṅ ne bahut-sā māl lūṭ liyā. ¹⁴ Wuh Jirār ke irdgird ke shahroṅ par bhī qabzā karne mein kāmyāb hue, kyonki maqāmī logoṅ mein Rab kī dahshat phail gaī thī. Natije mein in shahroṅ se bhī bahut-sā māl chhīn liyā gayā. ¹⁵ Is muhimm ke daurān unhoṅ ne gallābānoṅ kī ḡhaimāgāhoṅ par bhī hamlā kiyā aur un se kasrat kī bheṛ-bakriyāṅ aur ūñṭ lūṭ kar apne sāth Yarūshalam le āe.

15

Āsā Rab se Ahd kī Tajdīd Kartā Hai

¹ Allāh kā Rūh Azariyāh bin Odīd par nāzil huā, ² aur wuh Āsā se milne ke lie niklā aur kahā, “Ai Āsā aur Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām bāshindo, merī bāt suno! Rab tumhāre sāth hai agar tum usī ke sāth raho. Agar tum us ke tālib raho to use pā loḡe. Lekin jab bhī tum use tark karo to wuh tumhīṅ ko tark kareḡā. ³ Lambe arse tak Isrāīlī haqīqī Ḳhudā ke baḡhair zindagī guzārte rahe. Na koī imām thā jo unheṅ Allāh kī rāh sikhātā, na shariāt. ⁴ Lekin jab kabhī wuh musibat mein phaṅs jāte to

dubārā Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke pās lauṭ āte. Wuh use talāsh karte aur natīje mein use pā lete. ⁵ Us zamāne mein safr karnā khatarnāk hotā thā, kyonki amn-o-amān kahīn nahīn thā. ⁶ Ek qaum dūsri qaum ke sāth aur ek shahr dūsre ke sāth laṭtā rahtā thā. Is ke pīchhe Allāh kā hāth thā. Wuhī unheñ har qism kī musibat mein ḍāltā rahā. ⁷ Lekin jahān tak tumhārā tālluq hai, mazbūt ho aur himmat na hāro. Allāh zarūr tumhārī mehnat kā ajr degā.”

⁸ Jab Āsā ne Odīd ke beṭe Azariyāh Nabī kī peshgoī sunī to us kā hauslā barh gayā, aur us ne apne pūre ilāqe ke ghinaune buton ko dūr kar diyā. Is mein Yahūdāh aur Binyamīn ke alāwā Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke wuh shahr shāmil the jin par us ne qabzā kar liyā thā. Sāth sāth us ne us qurbāngāh kī marammat karwāī jo Rab ke ghar ke darwāze ke sāmne thī. ⁹ Phir us ne Yahūdāh aur Binyamīn ke tamām logon ko Yarūshalam bulāyā. Un Isrāīliyon ko bhī dāwat milī jo Ifrāīm, Manassī aur Shamāūn ke qabāyilī ilāqon se muntaqil ho kar Yahūdāh mein ābād hue the. Kyonki beshumār log yih dekh kar ki Rab Āsā kā Ḳhudā us ke sāth hai Isrāīl se nikal kar Yahūdāh mein jā base the.

¹⁰ Āsā Bādshāh kī hukūmat ke 15weñ sāl aur tīsre mahīne mein sab Yarūshalam mein jamā hue. ¹¹ Wahān unhoñ ne lūṭe hue māl mein se Rab ko 700 bail aur 7,000 bheṛ-bakriyāñ qurbān kar diñ. ¹² Unhoñ ne ahd bāndhā, ‘Ham pūre dil-o-jān se Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ke tālib raheñge. ¹³ Aur jo Rab Isrāīl ke Ḳhudā kā tālib nahīn rahegā use sazā-e-maut dī jāegī, khāh wuh chhoṭā ho yā barā, mard ho yā aurat.’ ¹⁴ Buland āwāz se unhoñ ne qasam khā kar Rab se apnī wafādārī kā elān kiya. Sāth sāth turam aur narsinga bajte rahe. ¹⁵ Yih ahd tamām Yahūdāh ke lie khushī kā bāis thā, kyonki unhoñ ne pūre dil se qasam khā kar use bāndhā thā. Aur chūnki wuh pūre dil se Ḳhudā ke tālib the is lie wuh use pā bhī sake. Natīje mein Rab ne unheñ chāron taraf amn-o-amān muhaiyā kiya.

¹⁶ Āsā kī māñ Mākā bādshāh kī māñ hone ke bāis bahut asar-o-rasūkh rakhtī thī. Lekin Āsā ne yih ohdā khatm kar diyā jab māñ ne Yasīrat Dewī kā ghinaunā khambā banwā liyā. Āsā ne yih but kaṭwā kar ṭukre ṭukre kar diyā aur Wādī-e-Qidron mein jalā diyā. ¹⁷ Afsos ki us ne Isrāīl kī ūnchī jaghon ke mandiron ko dūr na kiya. To bhī Āsā apne jīte-jī pūre dil se Rab kā wafādār rahā. ¹⁸ Sonā-chāndī aur bāqī jitnī chīzeñ us ke bāp aur us ne Rab ke lie maḥsūs kī thin un sab ko wuh Rab ke ghar mein lāyā.

¹⁹ Āsā kī hukūmat ke 35weñ sāl tak jang dubārā na chhīrī.

16

Shām ke sāth Āsā kā Muāhadā

¹ Āsā kī hukūmat ke 36weñ sāl mein Isrāīl ke bādshāh Bāshā ne Yahūdāh par hamlā karke Rāmā Shahr kī qilābandī kī. Maqsad yih thā ki na koī Yahūdāh ke mulk mein dākhil ho sake, na koī wahān se nikal sake.

² Jawāb mein Āsā ne Shām ke bādshāh Bin-hadad ke pās wafd bhejā jis kā dārul-hukūmat Damishq thā. Us ne Rab ke ghar aur shāhī mahal ke khazānon kī sonā-chāndī wafd ke sapurd karke Damishq ke bādshāh ko paighām bhejā, ³ “Merā āp ke sāth ahd hai jis tarah mere bāp kā āp ke bāp ke sāth ahd thā. Guzārish hai ki āp sone-chāndī kā yih tohfā qabūl karke Isrāīl ke bādshāh Bāshā ke sāth apnā ahd mansūkh kar deñ tāki wuh mere mulk se nikal jāe.”

⁴ Bin-hadad muttafiq huā. Us ne apne faujī afsaron ko Isrāīl ke shahron par hamlā karne ke lie bhej diyā to unhoñ ne Aiyyūn, Dān, Abīl-māym aur Naftālī ke un tamām shahron par qabzā kar liyā jin mein shāhī godām the. ⁵ Jab Bāshā ko is kī khabar milī to us ne Rāmā kī qilābandī karne se bāz ā kar apnī yih muhimm chhor di.

⁶ Phir Āsā Bādshāh ne Yahūdāh ke tamām mardoñ kī bhartī karke unheñ Rāmā bhej diyā tāki wuh un tamām pattharoñ aur shahtīroñ ko uṭhā kar le jāeñ jin se Bāshā Bādshāh Rāmā kī qilābandī karnā chāhtā thā. Is sāmān se Āsā ne Jibā aur Misfāh shahroñ kī qilābandī kī.

Āsā ke Ākhirī Sāl aur Maut

⁷ Us waqt Hanānī Ghaibbīn Yahūdāh ke bādshāh Āsā ko milne āyā. Us ne kahā, “Afsos ki āp ne Rab apne Kḥudā par etamād na kiyā balki Arām ke bādshāh par, kyonki is kā burā natījā niklā hai. Rab Shām ke bādshāh kī fauj ko āp ke hawāle karne ke lie taiyār thā, lekin ab yih mauqā jātā rahā hai. ⁸ Kyā āp bhūl gae haiñ ki Ethopiyā aur Libiyā kī kitnī barī fauj āp se larne āī thī? Un ke sāth kasrat ke rath aur ghursawār bhī the. Lekin us waqt āp ne Rab par etamād kiyā, aur jawāb meñ us ne unheñ āp ke hawāle kar diyā. ⁹ Rab to apnī nazar pūrī rū-e-zamīn par daurātā rahtā hai tāki un kī taqwiyaat kare jo pūrī wafādārī se us se lipṭe rahte haiñ. Āp kī ahmaqānā harkat kī wajah se āp ko ab se mutawātir jangeñ tang kartī raheñgī.” ¹⁰ Yih sun kar Āsā ghusse se lāl-pīlā ho gayā. Āpe se bāhar ho kar us ne hukm diyā ki nabī ko giriftār karke us ke pāñw kāṭh meñ ṭhonko. Us waqt se Āsā apnī qaum ke kām logoñ par zulm karne lagā.

¹¹ Bāqī jo kuchh shurū se le kar ākhir tak Āsā kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ bayān kiyā gayā hai. ¹² Hukūmat ke 39weñ sāl meñ us ke pāñwoñ ko bīmārī lag gaī. Go us kī burī hālat thī to bhī us ne Rab ko talāsh na kiyā balki sirf dāktaroñ ke pīchhe par gayā. ¹³ Hukūmat ke 41weñ sāl meñ Āsā mar kar apne bāpdādā se jā milā. ¹⁴ Us ne Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai apne lie chaṭān meñ qabr tarāshī thī. Ab use is meñ dafn kiyā gayā. Janāze ke waqt logoñ ne lāsh ko ek palang par liṭā diyā jo balsān ke tel aur muḥṭalif qism ke kḥushbūdār marhamoñ se dhānpā gayā thā. Phir us ke ehtirām meñ lakaṛī kā zabardast dher jalāyā gayā.

17

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūsafat

¹ Āsā ke bād us kā beṭā Yahūsafat takhtnashīn huā. Us ne Yahūdāh kī tāqat barhāī tāki wuh Isrāīl kā muqābalā kar sake. ² Yahūdāh ke tamām qilāband shahroñ meñ us ne daste biṭhāe. Yahūdāh ke pūre qabāylī ilāqe meñ us ne chaukiyāñ taiyār kar rakhīñ aur isī tarah Ifrāīm ke un shahroñ meñ bhī jo us ke bāp Āsā ne Isrāīl se chhīn lie the. ³ Rab Yahūsafat ke sāth thā, kyonki wuh Dāūd ke namūne par chaltā thā aur Bāl dewatāoñ ke pīchhe na lagā. ⁴ Isrāīl ke bādshāhoñ ke baraks wuh apne bāp ke Kḥudā kā tālib rahā aur us ke ahkām par amal kartā rahā. ⁵ Isī lie Rab ne Yahūdāh par Yahūsafat kī hukūmat ko tāqatwar banā diyā. Log tamām Yahūdāh se ā kar use tohfe dete rahe, aur use barī daulat aur izzat milī. ⁶ Rab kī rāhoñ par chalte chalte use barā hauslā huā aur natīje meñ us ne ūñchī jaghoñ ke mandīroñ aur Yasīrat Dewī ke khamboñ ko Yahūdāh se dūr kar diyā.

⁷ Apnī hukūmat ke tīsre sāl ke daurān Yahūsafat ne apne mulāzimoñ ko Yahūdāh ke tamām shahroñ meñ bhejā tāki wuh logoñ ko Rab kī shariāt kī tālīm deñ. In afsaroñ meñ Bin-khail, Abadiyāh, Zakariyāh, Nataniyel aur Mikāyāh shāmil the. ⁸ Un ke sāth 9 Lāwī banām Samāyāh, Nataniyāh, Zabadiyāh, Asāhel, Samīrāmot, Yahūnatan, Adūniyāh, Tūbiyāh, aur Tūb-adūniyāh the. Imāmoñ kī taraf se Ilīsāmā aur Yahūrām sāth gae. ⁹ Rab kī Shariāt kī Kitāb apne sāth le kar in ādmiyoñ ne Yahūdāh meñ shahr bashahr jā kar logoñ ko tālīm dī.

¹⁰ Us waqt Yahūdāh ke paṛosī mamālik par Rab kā kḥauf chhā gayā, aur unhoñ ne Yahūsafat se jang karne kī jurrat na kī. ¹¹ Kḥarāj ke taur par use Filistiyōñ se hediye

aur chāndī miltī thī, jabki Arab use 7,700 mendhe aur 7,700 bakre diyā karte the. ¹² Yōn Yahūsafat kī tāqat barhtī gaī. Yahūdāh kī kāī jaghoñ par us ne qīle aur shāhī godām ke shahr tāmīr kie. ¹³ Sāth sāth us ne Yahūdāh ke shahroñ meñ zarūriyāt-e-zindagī ke baṛe zaḥīre jamā kie aur Yarūshalam meñ tajrabākār faujī rakhe.

¹⁴ Yahūsafat kī fauj ko kunboñ ke mutābiq tartīb diyā gayā thā. Yahūdāh ke qabīle kā kamāndār Adnā thā. Us ke taht 3,00,000 tajrabākār faujī the. ¹⁵ Us ke alāwā Yūhanān thā jis ke taht 2,80,000 afrād the ¹⁶ aur Amasiyāh bin Zikrī jis ke taht 2,00,000 afrād the. Amasiyāh ne apne āp ko razākārānā taur par Rab kī ḵhidmat ke lie waqf kar diyā thā. ¹⁷ Binyamīn ke qabīle kā kamāndār Ilyadā thā jo zabardast faujī thā. Us ke taht kamān aur dhāloñ se lais 2,00,000 faujī the. ¹⁸ Us ke alāwā Yahūzabad thā jis ke 1,80,000 musallah ādmī the.

¹⁹ Sab fauj meñ bādshāh kī ḵhidmat saranjām dete the. Un meñ wuh faujī nahīn shumār kie jāte the jinheñ bādshāh ne pūre Yahūdāh ke qīlāband shahroñ meñ rakhā huā thā.

18

Jhūṭe Nabiyōñ aur Mikāyāh kā Muqābalā

¹ Ġharz Yahūsafat ko baṛī daulat aur izzat hāsīl huī. Us ne apne pahlaūṭhe kī shādī Isrāīl ke bādshāh Aḵhiyab kī beṭī se karāī.

² Kuchh sāl ke bād wuh Aḵhiyab se milne ke lie Sāmariya gayā. Isrāīl ke bādshāh ne Yahūsafat aur us ke sāthiyōñ ke lie bahut-sī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail zabah kie. Phir us ne Yahūsafat ko apne sāth Rāmāt-jiliyād se jang karne par uksāyā.

³ Aḵhiyab ne Yahūsafat se sawāl kiyā, “Kyā āp mere sāth Rāmāt-jiliyād jāenge tāki us par qabzā karen?” Us ne jawāb diyā, “Jī zarūr, ham to bhāī haiñ, merī qaum ko apnī qaum samjheñ! Ham āp ke sāth mil kar laṛne ke lie nikleñge. ⁴ Lekin mehrbānī karke pahle Rab kī marzī mālūm kar leñ.”

⁵ Isrāīl ke bādshāh ne 400 nabiyōñ ko bulā kar un se pūchhā, “Kyā ham Rāmāt-jiliyād par hamlā karen yā main is irāde se bāz rahūñ?” Nabiyōñ ne jawāb diyā, “Jī, karen, kyonki Allāh use bādshāh ke hawāle kar degā.”

⁶ Lekin Yahūsafat mutma’in na huā. Us ne pūchhā, “Kyā yahāñ Rab kā koī nabī nahīn jis se ham dariyāft kar sakeñ?” ⁷ Isrāīl kā bādshāh bolā, “Hāñ, ek to hai jis ke zariye ham Rab kī marzī mālūm kar sakte haiñ. Lekin main us se nafrat kartā hūñ, kyonki wuh mere bāre meñ kabhī bhī achchhī peshgoī nahīn kartā. Wuh hameshā burī peshgoiyāñ sunātā hai. Us kā nām Mikāyāh bin Imlā hai.” Yahūsafat ne etarāz kiyā, “Bādshāh aisī bāt na kahe!” ⁸ Tab Isrāīl ke bādshāh ne kisī mulāzim ko bulā kar hukm diyā, “Mikāyāh bin Imlā ko fauran hamāre pās pahuñchā denā!”

⁹ Aḵhiyab aur Yahūsafat apne shāhī libās pahne hue Sāmariya ke darwāze ke qarīb apne apne takht par baiṭhe the. Yih aisī khulī jagah thī jahāñ anāj gāhā jātā thā. Tamām 400 nabī wahāñ un ke sāmne apnī peshgoiyāñ pesh kar rahe the. ¹⁰ Ek nabī banām Sidqiyāh bin Kanānā ne apne lie lohe ke sīng banā kar elān kiyā, “Rab farmātā hai ki in sīngoñ se tū Shām ke faujiyōñ ko mār mār kar halāk kar degā.”

¹¹ Dūsre nabī bhī is qism kī peshgoiyāñ kar rahe the, “Rāmāt-jiliyād par hamlā karen, kyonki āp zarūr kāmyāb ho jāenge. Rab shahr ko āp ke hawāle kar degā.”

¹² Jis mulāzim ko Mikāyāh ko bulāne ke lie bhejā gayā thā us ne rāste meñ use samjhāyā, “Dekheñ, bāqī tamām nabī mil kar kah rahe haiñ ki bādshāh ko kāmyābī hāsīl hogī. Āp bhī aisī hī bāteñ karen, āp bhī fatah kī peshgoī karen!” ¹³ Lekin Mikāyāh ne etarāz kiyā, “Rab kī hayāt kī qasam, main bādshāh ko sirf wuhī kuchh batāūngā jo merā Ḵudā farmāegā.”

¹⁴ Jab Mikāyāh Aḵhiyab ke sāmne kharā huā to bādshāh ne pūchhā, “Mikāyāh, kyā ham Rāmāt-jiliyād par hamlā karen yā main is irāde se bāz rahūñ?”

Mikāyāh ne jawāb diyā, “Us par hamlā karen, kyonki unheñ āp ke hawāle kar diyā jāegā, aur āp ko kāmyābī hāsīl hogī.” ¹⁵ Bādshāh nārāz huā, “Mujhe kitnī dafā āp ko samjhānā paregā ki āp qasam khā kar mujhe Rab ke nām meñ sirf wuh kuchh sunāen jo haqīqat hai.”

¹⁶ Tab Mikāyāh ne jawāb meñ kahā, “Mujhe tamām Isrāīl gallābān se mahrūm bheṛ-bakriyon kī tarah pahāron par bikhrā huā nazar āyā. Phir Rab mujh se hamkalām huā, ‘In kā koī mālik nahīn hai. Har ek salāmatī se apne ghar wāpas chalā jāe.’ ”

¹⁷ Isrāīl ke bādshāh ne Yahūsafat se kahā, “Lo, kyā maiñ ne āp ko nahīn batāyā thā ki yih shakhs hameshā mere bāre meñ burī peshgoiyāñ kartā hai?”

¹⁸ Lekin Mikāyāh ne apnī bāt jāri rakhī, “Rab kā farmān sunen! Maiñ ne Rab ko us ke takht par baiṭhe dekhā. Āsmān kī pūrī fauj us ke dāen aur bāen hāth kharī thī. ¹⁹ Rab ne pūchhā, ‘Kaun Isrāīl ke bādshāh Aḳhiyab ko Rāmāt-jiliyād par hamlā karne par uksāegā tāki wuh wahāñ jā kar mar jāe?’ Ek ne yih mashwarā diyā, dūsre ne wuh. ²⁰ Aḳhirkār ek rūh Rab ke sāmne kharī huī aur kahne lagī, ‘Maiñ use uksāūngī’. Rab ne sawāl kiya, ‘Kis tarah?’ ²¹ Rūh ne jawāb diyā, ‘Maiñ nikal kar us ke tamām nabiyon par yon qābū pāūngī ki wuh jhūṭ hī boleñge.’ Rab ne farmāyā, ‘Tū kāmyāb hogī. Jā aur yon hī kar!’ ²² Aī bādshāh, Rab ne āp par āfat lāne kā faislā kar liyā hai, is lie us ne jhūṭī rūh ko āp ke in tamām nabiyon ke muñh meñ ḍāl diyā hai.”

²³ Tab Sidqiyāh bin Kanānā ne āge barh kar Mikāyāh ke muñh par thappaṛ mārā aur bolā, “Rab kā Rūh kis tarah mujh se nikal gayā tāki tujh se bāt kare?” ²⁴ Mikāyāh ne jawāb diyā, “Jis dīn āp kabhī is kamre meñ, kabhī us meñ khisak kar chhupne kī koshish karenge us dīn āp ko patā chalegā.”

²⁵ Tab Aḳhiyab Bādshāh ne hukm diyā, “Mikāyāh ko shahr par muqarrar afsar Amūn aur mere bete Yuās ke pās wāpas bhej do! ²⁶ Unheñ batā denā, ‘Is ādmī ko jel meñ ḍāl kar mere sahīh-salāmat wāpas āne tak kam se kam roṭī aur pānī diyā karen.’ ” ²⁷ Mikāyāh bolā, “Agar āp sahīh-salāmat wāpas āen to matlab hogā ki Rab ne merī mārīfat bāt nahīn kī.” Phir wuh sāth kharē logon se muḳhātīb huā, “Tamām log dhyān den!”

Aḳhiyab Rāmāt ke Qarīb Mar Jātā Hai

²⁸ Is ke bād Isrāīl kā bādshāh Aḳhiyab aur Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat mil kar Rāmāt-jiliyād par hamlā karne ke lie rawānā hue. ²⁹ Jang se pahle Aḳhiyab ne Yahūsafat se kahā, “Maiñ apnā bhes badal kar maidān-e-jang meñ jāūngā. Lekin āp apnā shāhī libās na utāren.” Chunāñche Isrāīl kā bādshāh apnā bhes badal kar maidān-e-jang meñ āyā. ³⁰ Shām ke bādshāh ne rathon par muqarrar apne afsaron ko hukm diyā thā, “Sirf aur sirf bādshāh par hamlā karen. Kisī aur se mat laṛnā, khāh wuh chhoṭā ho yā barā.”

³¹ Jab laṛāi chhiṛ gāi to rathon ke afsar Yahūsafat par ṭuṭ pare, kyonki unhoñ ne kahā, “Yihī Isrāīl kā bādshāh hai!” Lekin jab Yahūsafat madad ke lie chillā uṭhā to Rab ne us kī sunī. Us ne un kā dhyān Yahūsafat se khīnch liyā, ³² kyonki jab dushmanon ko mālūm huā ki yih Aḳhiyab Bādshāh nahīn hai to wuh us kā tāqqub karne se bāz āe. ³³ Lekin kisī ne khās nishānā bāndhe baḡhair apnā tīr chalāyā to wuh Aḳhiyab ko aisī jagah jā lagā jahāñ zirābaktar kā joṛ thā. Bādshāh ne apne rathbān ko hukm diyā, “Rath ko moṛ kar mujhe maidān-e-jang se bāhar le jāo! Mujhe choṭ lag gāi hai.” ³⁴ Lekin chūñki us pūre dīn shadīd qism kī laṛāi jāri rahī, is lie bādshāh apne rath meñ ṭek lagā kar dushman ke muqābil kharā rahā. Jab sūraj ghurūb hone lagā to wuh mar gayā.

19

¹ Lekin Yahūdāh kā bādshāh Yahūsafat sahīh-salāmat Yarūshalam aur apne mahal meñ pahuñchā. ² Us waqt Yāhū bin Hanānī jo ghaibbīn thā use milne ke lie niklā aur bādshāh se kahā, “Kyā yih thīk hai ki āp sharīr kī madad karen? Āp kyon un ko pyār karte haiñ jo Rab se nafrat karte haiñ? Yih dekh kar Rab kā ghazab āp par nāzil huā hai. ³ To bhī āp meñ achchhī bāteñ bhī pāī jātī haiñ. Āp ne Yasīrat Dewī ke khamboñ ko mulk se dūr karke Allāh ke tālib hone kā pakkā irādā kar rakhā hai.”

Yahūsafat Qānūnī Kār-rawāī kī Islāh Kartā Hai

⁴ Is ke bād Yahūsafat Yarūshalam meñ rahā. Lekin ek dīn wuh dubārā niklā. Is bār us ne junūb meñ Bair-sabā se le kar shimāl meñ Ifrāīm ke pahārī ilāqe tak pūre Yahūdāh kā daurā kiyā. Har jagah wuh logon ko Rab un ke bāpdādā ke Khudā ke pās wāpas lāyā. ⁵ Us ne Yahūdāh ke tamām qilāband shahron meñ qāzī bhī muqarrar kie. ⁶ Unheñ samjhāte hue us ne kahā, “Apnī rawish par dhyān deñ! Yād rahe ki āp insān ke jawābdeh nahīn haiñ balki Rab ke. Wuhī āp ke sāth hogā jab āp faisle karenge. ⁷ Chunānche Allāh kā khauf mān kar ehtiyāt se logon kā insāf karen. Kyonki jahān Rab hamārā Khudā hai wahān be'insāfi, jānibdārī aur rishwatkhori ho hī nahīn saktī.”

⁸ Yarūshalam meñ Yahūsafat ne kuchh Lāwiyon, imāmon aur khāndānī sarparas-ton ko insāf karne kī zimmedārī dī. Rab kī shariāt se mutālliq kisī muāmale yā Yarūshalam ke bāshindon ke darmiyān jhagare kī sūrat meñ unheñ faislā karnā thā. ⁹ Yahūsafat ne unheñ samjhāte hue kahā, “Rab kā khauf mān kar apnī khidmat ko wafādārī aur pūre dil se saranjām deñ. ¹⁰ Āp ke bhāī shahron se ā kar āp ke sāmne apne jhagare pesh karenge tāki āp un kā faislā karen. Āp ko qatl ke muqaddamon kā faislā karnā paregā. Aise muāmalāt bhī honge jo Rab kī shariāt, kisī hukm, hidāyat yā usūl se tālluq rakheñge. Jo bhī ho, lāzim hai ki āp unheñ samjhāen tāki wuh Rab kā gunāh na karen. Warnā us kā ghazab āp aur āp ke bhāiyon par nāzil hogā. Agar āp yih karen to āp bequsūr raheñge. ¹¹ Imām-e-āzam Amariyāh Rab kī shariāt se tālluq rakhne wāle muāmalāt kā hatmī faislā karegā. Jo muqaddame bādshāh se tālluq rakhte haiñ un kā hatmī faislā Yahūdāh ke qabīle kā sarbarāh Zabadiyāh bin Ismāīl karegā. Adālat kā intazām chalāne meñ Lāwī āp kī madad karenge. Ab hauslā rakh kar apnī khidmat saranjām deñ. Jo bhī sahīh kām karegā us ke sāth Rab hogā.”

20

Ammoniyon kā Yahūdāh par Hamlā

¹ Kuchh der ke bād Moābī, Ammonī aur kuchh Maūnī Yahūsafat se jang karne ke lie nikle. ² Ek qāsīd ne ā kar bādshāh ko ittalā dī, “Mulk-e-Adom se ek barī fauj āp se laṛne ke lie ā rahī hai. Wuh Bahīrā-e-Murdār ke dūse kināre se barhtī barhtī is waqt Hassūn-tamr pahuñch chukī hai.” (Hassūn Ain-jadī kā dūsrā nām hai.)

³ Yih sun kar Yahūsafat ghabrā gayā. Us ne Rab se rāhnumāī māngne kā faislā karke elān kiyā ki tamām Yahūdāh rozā rakhe. ⁴ Yahūdāh ke tamām shahron se log Yarūshalam āe tāki mil kar madad ke lie Rab se duā māngeñ. ⁵ Wuh Rab ke ghar ke nae sahan meñ jamā hue aur Yahūsafat ne sāmne ā kar ⁶ duā kī,

“Ai Rab, hamāre bāpdādā ke Khudā! Tū hī āsmān par takhtnashīn Khudā hai, aur tū hī duniyā ke tamām mamālik par hukūmat kartā hai. Tere hāth meñ qudrat aur tāqat hai. Koī bhī terā muqābalā nahīn kar saktā. ⁷ Ai hamāre Khudā, tū ne is mulk ke purāne bāshindon ko apnī qaum Isrāīl ke āge se nikāl diyā. Ibrāhīm terā dost thā, aur us kī aulād ko tū ne yih mulk hameshā ke lie de diyā. ⁸ Is meñ terī qaum ābād huī. Tere nām kī tāzīm meñ maqdis banā kar unhon ne kahā, ⁹ Jab bhī āfat ham

par āe to ham yahān tere huzūr ā sakeṅge, chāhe jang, wabā, kāl yā koī aur sazā ho. Agar ham us waqt is ghar ke sāmne khare ho kar madad ke lie tujhe pukareṅ to tū hamārī sun kar hamen bachāegā, kyonki is imārat par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai.’

¹⁰ Ab Ammon, Moāb aur pahārī mulk Saīr kī harkatoṅ ko dekh! Jab Isrāīl Misr se niklā to tū ne use in qaumoṅ par hamlā karne aur in ke ilāqe meṅ se guzarne kī ijāzat na dī. Isrāīl ko mutabādil rāstā iḡhtiyār karnā parā, kyonki use inheṅ halāk karne kī ijāzat na milī. ¹¹ Ab dhyān de ki yih badle meṅ kyā kar rahe haiṅ. Yih hamen us maurūsī zamīn se nikalnā chāhte haiṅ jo tū ne hamen dī thī. ¹² Ai hamāre Ḳhudā, kyā tū un kī adālat nahīn karegā? Ham to is barī fauj ke muqābale meṅ bebas haiṅ. Is ke hamle se bachne kā rāstā hamen nazar nahīn ātā, lekin hamārī ānkheṅ madad ke lie tujh par lagī haiṅ.”

¹³ Yahūdāh ke tamām mard, aurateṅ aur bachche wahān Rab ke huzūr khare rahe. ¹⁴ Tab Rab kā Rūh ek Lāwī banām Yahziyel par nāzil huā jab wuh jamāt ke darmiyān kharā thā. Yih ādmī Āsaf ke ḡhāndān kā thā, aur us kā pūrā nām Yahziyel bin Zakariyāh bin Bināyāh bin Ya’iyel bin Mattaniyāh thā. ¹⁵ Us ne kahā, “Yahūdāh aur Yarūshalam ke logo, merī bāt suneṅ! Ai bādshāh, āp bhī is par dhyān deṅ. Rab farmātā hai ki ḡaro mat, aur is barī fauj ko dekh kar mat ghabrānā. Kyonki yih jang tumhārā nahīn balki merā muāmālā hai. ¹⁶ Kal un ke muqābale ke lie niklo. Us waqt wuh Darrā-e-Sīs se ho kar tumhārī taraf barh rahe hoṅge. Tumhārā un se muqābalā us wādī ke sire par hogā jahān Yaruel kā Registān shurū hotā hai. ¹⁷ Lekin tumheṅ larne kī zarūrat nahīn hogī. Bas dushman ke āme-sāmne khare ho kar ruk jāo aur dekho ki Rab kis tarah tumheṅ chhuṭkāre degā. Lihāzā mat ḡaro, ai Yahūdāh aur Yarūshalam, aur dahshat mat khāo. Kal un kā sāmna karne ke lie niklo, kyonki Rab tumhāre sāth hogā.”

¹⁸ Yih sun kar Yahūsafat muṅh ke bal jhuk gayā. Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām logoṅ ne bhī aundhe muṅh jhuk kar Rab kī parastish kī. ¹⁹ Phir Qihāt aur Qorah ke ḡhāndānoṅ ke kuchh Lāwī khare ho kar buland āwāz se Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī hamd-o-sanā karne lage.

Ammoniyoṅ par Fatah

²⁰ Agle din subah-sawere Yahūdāh kī fauj Taqua ke Registān ke lie rawānā huī. Nikalte waqt Yahūsafat ne un ke sāmne khare ho kar kahā, “Yahūdāh aur Yarūshalam ke mardo, merī bāt suneṅ! Rab apne Ḳhudā par bharosā rakheṅ to āp qāym raheṅge. Us ke nabiyōṅ kī bātoṅ kā yaqīn kareṅ to āp ko kāmyābī hāsil hogī.”

²¹ Logoṅ se mashwarā karke Yahūsafat ne kuchh mardoṅ ko Rab kī tāzīm meṅ gīt gāne ke lie muqarrar kiyā. Muqaddas libās pahne hue wuh fauj ke āge āge chal kar hamd-o-sanā kā yih gīt gāte rahe, “Rab kī satāish karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.”

²² Us waqt Rab hamlā-āwar fauj ke muḡhālifoṅ ko kharā kar chukā thā. Ab jab Yahūdāh ke mard hamd ke gīt gāne lage to wuh tāk meṅ se nikal kar barhtī huī fauj par ṭuṭ parē aur use shikast dī. ²³ Phir Ammoniyoṅ aur Moābiyoṅ ne mil kar pahārī mulk Saīr ke mardoṅ par hamlā kiyā tāki unheṅ mukammal taur par ḡhatm kar deṅ. Jab yih halāk hue to Ammonī aur Moābī ek dūsre ko maut ke ḡhāt utārne lage. ²⁴ Yahūdāh ke faujiyoṅ ko is kā ilm nahīn thā. Chalthe chalthe wuh us maqām tak pahunch gae jahān se registān nazar ātā hai. Wahān wuh dushman ko talāsh karne lage, lekin lāsheṅ hī lāsheṅ zamīn par bikhrī nazar āīṅ. Ek bhī dushman nahīn bachā thā. ²⁵ Yahūsafat aur us ke logoṅ ke lie sirf dushman ko lūṭne kā kāam bāqī rah gayā thā. Kasrat ke jānwar, qism qism kā sāmān, kapre aur kāī qīmtī chizeṅ thīṅ. Itnā sāmān thā ki wuh use ek waqt meṅ uṭhā kar apne sāth le jā nahīn sakte the. Sārā māl jamā karne meṅ tīn din lage.

²⁶ Chauthe din wuh qarīb kī ek wādī meñ jamā hue tāki Rab kī tārīf karen. Us waqt se wādī kā nām ‘Tārīf kī Wādī’ par gayā. ²⁷ Is ke bād Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām mard Yahūsafat kī rāhnumāi meñ khushī manāte hue Yarūshalam wāpas āe. Kyonki Rab ne unheñ dushman kī shikast se khushī kā sunahrā mauqā atā kiyā thā. ²⁸ Sitār, sarod aur turam bajāte hue wuh Yarūshalam meñ dākhlil hue aur Rab ke ghar ke pās jā pahuñche. ²⁹ Jab irdgird ke mamālik ne sunā ki kis tarah Rab Isrāil ke dushmanon se laṛā hai to un meñ Allāh kī dahshat phail gaī. ³⁰ Us waqt se Yahūsafat sukūn se hukūmat kar sakā, kyonki Allāh ne use chāron taraf ke mamālik ke hamlon se mahfūz rakhā thā.

Yahūsafat ke Ākhirī Sāl aur Maut

³¹ Yahūsafat 35 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 25 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī mān Azūbā bint Silhī thī. ³² Wuh apne bāp Āsā ke namūne par chaltā aur wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³³ Lekin us ne bhī unche maqāmon ke mandiron ko khatm na kiyā, aur logon ke dil apne bāpdādā ke Khudā kī taraf māyl na hue.

³⁴ Bāqī jo kuchh Yahūsafat kī hukūmat ke daurān huā wuh shurū se le kar ākhir tak Yāhū bin Hanānī kī tārīkh meñ bayān kiyā gayā hai. Bād meñ sab kuchh ‘Shāhān-e-Isrāil kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj kiyā gayā.

³⁵ Bād meñ Yahūdāh ke bādshāh Yahūsafat ne Isrāil ke bādshāh Akhaziyāh se ittahād kiyā, go us kā rawaiyā bedīnī kā thā. ³⁶ Donon ne mil kar tijaratī jahazon kā aisā beṛā banwāyā jo Tarsīs tak pahuñch sake. Jab yih jahāz bandargāh Asyūn-jābar meñ taiyār hue ³⁷ to Maresā kā rahne wālā Iliyazar bin Dūdāwāhū ne Yahūsafat ke khilāf peshgoī kī, “Chūnki āp Akhaziyāh ke sāth muttahid ho gae haiñ is lie Rab āp kā kām tabāh kar degā!” Aur wāqai, yih jahāz kabhī apnī manzil-e-maqsūd Tarsīs tak pahuñch na sake, kyonki wuh pahle hī ṭukṛe ṭukṛe ho gae.

21

¹ Jab Yahūsafat mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai khāndānī qabr meñ dafn kiyā gayā. Phir us kā beṭā Yahūrām takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūrām

² Yahūsafat ke bāqī beṭe Azariyāh, Yihiyel, Zakariyāh, Azariyāhū, Mikāel aur Safatiyāh the. ³ Yahūsafat ne unheñ bahut sonā-chāndī aur dīgar qīmtī chīzeñ de kar Yahūdāh ke qilāband shahron par muqarrar kiyā thā. Lekin Yahūrām ko us ne pahlauṭhā hone ke bāis apnā jānashīn banāyā thā. ⁴ Bādshāh banane ke bād jab Yahūdāh kī hukūmat mazbūtī se us ke hāth meñ thī to Yahūrām ne apne tamām bhāiyon ko Yahūdāh ke kuchh rāhnumāon samet qatl kar diyā.

⁵ Yahūrām 32 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur wuh Yarūshalam meñ rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā. ⁶ Us kī shādī Isrāil ke bādshāh Akhiyab kī beṭī se huī thī, aur wuh Isrāil ke bādshāhon aur khāskar Akhiyab ke khāndān ke bure namūne par chaltā rahā. Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. ⁷ To bhī wuh Dāūd ke gharāne ko tabāh nahīn karnā chāhtā thā, kyonki us ne Dāūd se ahd bāndh kar wādā kiyā thā ki terā aur terī aulād kā charāgh hameshā tak jaltā rahegā.

⁸ Yahūrām kī hukūmat ke daurān Adomiyon ne baḡhawāt kī aur Yahūdāh kī hukūmat ko radd karke apnā bādshāh muqarrar kiyā. ⁹ Tab Yahūrām apne afsaron aur tamām rathon ko le kar un ke pās pahuñchā. Jab jang chhīr gaī to Adomiyon ne use aur us ke rathon par muqarrar afsaron ko gher liyā, lekin rāt ko bādshāh gherne wālon kī safon ko torne meñ kāmyāb ho gayā. ¹⁰ To bhī Mulk-e-Adom āj tak dubārā Yahūdāh kī hukūmat ke taht nahīn āyā. Usī waqt Libnā Shahr bhī sarkash ho kar khudmukhtār ho gayā. Yih sab kuchh is lie huā ki Yahūrām ne Rab apne bāpdādā ke

Khudā ko tark kar diyā thā, ¹¹ yahān tak ki us ne Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ kāi ūnchī jaghoñ par mandir banwāe aur Yarūshalam ke bāshindoñ ko Rab se bewafā ho jāne par uksāyā. Pūre Yahūdāh ko wuh butparastī kī ḡhalat rāh par le āyā.

¹² Tab Yahūrām ko Iliyās Nabī se khat milā jis meñ likhā thā, “Rab āp ke bāp Dāūd kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Tū apne bāp Yahūsafat aur apne dādā Āsā Bādshāh ke achche namūne par nahīn chalā ¹³ balki Isrāīl ke bādshāhoñ kī ḡhalat rāhoñ par. Bilkul Aḳhiyab ke ḡhāndān kī tarah tū Yarūshalam aur pūre Yahūdāh ke bāshindoñ ko butparastī kī rāh par lāyā hai. Aur yih tere lie kāfī nahīn thā, balki tū ne apne sage bhāiyōñ ko bhī jo tujh se behtar the qatl kar diyā. ¹⁴ Is lie Rab terī qaum, tere beṭoñ aur terī bīwiyoñ ko terī pūrī milkiyat samet baṛī musibat meñ ḡālne ko hai. ¹⁵ Tū ḡhud bīmār ho jāegā. Lā'ilāj marz kī zad meñ ā kar tujhe baṛī der tak taklif hogī. Āḳhirkār terī antariyāñ jism se nikleñgī.’ ”

¹⁶ Un dinoñ meñ Rab ne Filistiyōñ aur Ethiopiā ke paṛos meñ rahne wāle Arab qabīloñ ko Yahūrām par hamlā karne kī tahrīk dī. ¹⁷ Yahūdāh meñ ghus kar wuh Yarūshalam tak pahuñch gae aur bādshāh ke mahal ko lūṭne meñ kāmyāb hue. Tamām māl-o-asbāb ke alāwā unhoñ ne bādshāh ke beṭoñ aur bīwiyoñ ko bhī chhīn liyā. Sirf sab se chhoṭā beṭā Yahuāḳhaz yānī Aḳhaziyāh bach niklā.

¹⁸ Is ke bād Rab kā ḡhazab bādshāh par nāzil huā. Use lā'ilāj bīmārī lag gaī jis se us kī antariyāñ muta'assir huīñ. ¹⁹ Bādshāh kī hālat bahut ḡharāb hotī gaī. Do sāl ke bād antariyāñ jism se nikal gaīñ. Yahūrām shadīd dard kī hālat meñ kūch kar gayā. Janāze par us kī qaum ne us ke ehtirām meñ lakaṛī kā baṛā ḡher na jalāyā, go unhoñ ne yih us ke bāpdādā ke lie kiyā thā.

²⁰ Yahūrām 32 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 8 sāl tak hukūmat kartā rahā thā. Jab faut huā to kisī ko bhī afsos na huā. Use Yarūshalam Shahr ke us hisse meñ dafn to kiyā gayā jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai, lekin shāhī qabroñ meñ nahīn.

22

Yahūdāh kā Bādshāh Aḳhaziyāh

¹ Yarūshalam ke bāshindoñ ne Yahūrām ke sab se chhoṭe beṭe Aḳhaziyāh ko takht par biṭhā diyā. Bāqī tamām beṭoñ ko un luṭeroñ ne qatl kiyā thā jo Araboñ ke sāth shāhī lashkargāh meñ ghus āe the. Yihī wajah thī ki Yahūdāh ke bādshāh Yahūrām kā beṭā Aḳhaziyāh bādshāh banā. ² Wuh 22 sāl kī umr meñ takhtnashīn huā aur Yarūshalam meñ rah kar ek sāl bādshāh rahā. Us kī māñ Ataliyāh Isrāīl ke bādshāh Umrī kī potī thī. ³ Aḳhaziyāh bhī Aḳhiyab ke ḡhāndān ke ḡhalat namūne par chal paṛā, kyonki us kī māñ use bedīn rāhoñ par chalne par ubhārtī rahī. ⁴ Bāp kī wafāt par wuh Aḳhiyab ke ḡharāne ke mashware par chalne lagā. Natīje meñ us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Āḳhirkār yihī log us kī halākat kā sabab ban gae.

⁵ Inhīn ke mashware par wuh Isrāīl ke bādshāh Yūrām bin Aḳhiyab ke sāth mil kar Shām ke bādshāh Hazāel se laṛne ke lie niklā. Jab Rāmāt-jiliyād ke qarīb jang chhīṛ gaī to Yūrām Shām ke faujiyoñ ke hāthoñ zaḡhmī huā ⁶ aur maidān-e-jang ko chhoṛ kar Yazrael wāpas āyā tāki zaḡhm bhar jāeñ. Jab wuh wahāñ ṭahrā huā thā to Yahūdāh kā bādshāh Aḳhaziyāh bin Yahūrām us kā hāl pūchhne ke lie Yazrael āyā. ⁷ Lekin Allāh kī marzī thī ki yih mulāqāt Aḳhaziyāh kī halākat kā bāis bane. Wahāñ pahuñch kar wuh Yūrām ke sāth Yāhū bin Nimsī se milne ke lie niklā, wuhī Yāhū jise Rab ne masah karke Aḳhiyab ke ḡhāndān ko nest-o-nābūd karne ke lie maḡhsūs kiyā thā. ⁸ Aḳhiyab ke ḡhāndān kī adālat karte karte Yāhū kī mulāqāt Yahūdāh ke kuchh afsaroñ aur Aḳhaziyāh ke bāz rishtedāroñ se huī jo Aḳhaziyāh kī ḡhidmat meñ us ke sāth āe the. Inheñ qatl karke ⁹ Yāhū Aḳhaziyāh ko ḡhūṇḡne lagā. Patā chalā ki wuh Sāmariya Shahr meñ chhup gayā hai. Use Yāhū ke pās lāyā gayā jis ne use

qatl kar diyā. To bhī use izzat ke sāth dafn kiyā gayā, kyonki logoñ ne kahā, “Ākhir wuh Yahūsafat kā potā hai jo pūre dil se Rab kā tālib rahā.” Us waqt Aḳhaziyāh ke ḳhāndān meñ koī na pāyā gayā jo bādshāh kā kām sañbhāl saktā.

Ataliyāh kī Zālīmānā Hukūmat

¹⁰ Jab Aḳhaziyāh kī māñ Ataliyāh ko mālūm huā ki merā beṭā mar gayā hai to wuh Yahūdāh ke pūre shāhī ḳhāndān ko qatl karne lagī. ¹¹ Lekin Aḳhaziyāh kī sagī bahan Yahūsabā ne Aḳhaziyāh ke chhoṭe beṭe Yuās ko chupke se un shahzādoñ meñ se nikāl liyā jinheñ qatl karnā thā aur use us kī dāyā ke sāth ek stor meñ chhupā diyā jis meñ bistar waḡhairā mahfūz rakhe jāte the. Wahāñ wuh Ataliyāh kī girift se mahfūz rahā. Yahūsabā Yahoyadā Imām kī bīwī thī. ¹² Bād meñ Yuās ko Rab ke ghar meñ muntaqil kiyā gayā jahāñ wuh un ke sāth un chhih sāloñ ke daurān chhupā rahā jab Ataliyāh malikā thī.

23

Ataliyāh kā Anjām aur Yuās kī Hukūmat

¹ Ataliyāh kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ Yahoyadā ne jurrat karke sau sau faujiyoñ par muqarrar pāñch afsaroñ se ahd bāndhā. Un ke nām Azariyāh bin Yarohām, Ismāil bin Yūhanān, Azariyāh bin Obed, Māsiyāh bin Adāyāh aur Ilisāfat bin Zikrī the. ² In ādmiyoñ ne chupke se Yahūdāh ke tamām shahroñ meñ se guzar kar Lāwiyoñ aur Isrāīlī ḳhāndānoñ ke sarparastoñ ko jamā kiyā aur phir un ke sāth mil kar Yarūshalam āe. ³ Allāh ke ghar meñ pūrī jamāt ne jawān bādshāh Yuās ke sāth ahd bāndhā.

Yahoyadā un se muḳhātib huā, “Hamāre bādshāh kā beṭā hī ham par hukūmat kare, kyonki Rab ne muqarrar kiyā hai ki Dāūd kī aulād yih zimmedārī sañbhāle. ⁴ Chunāñche agle Sabat ke dīn āp imāmoñ aur Lāwiyoñ meñ se jitne ḍyūṭī par āeñge wuh tīn hissoñ meñ taqsīm ho jāeñ. Ek hissā Rab ke ghar ke darwāzoñ par pahrā de, ⁵ dūsrā shāhī mahal par aur tīsra Bunyād nāmī darwāze par. Bāqī sab ādmī Rab ke ghar ke sahnoñ meñ jamā ho jāeñ. ⁶ Ḳhidmat karne wāle imāmoñ aur Lāwiyoñ ke siwā koī aur Rab ke ghar meñ dāḳhil na ho. Sirf yihī andar jā sakte haiñ, kyonki Rab ne unheñ is ḳhidmat ke lie maḳhsūs kiyā hai. Lāzim hai ki pūrī qaum Rab kī hidāyāt par amal kare. ⁷ Bāqī Lāwī bādshāh ke irdgird dāyrā banā kar apne hathiyāroñ ko pakare rakheñ aur jahāñ bhī wuh jāe use ghare rakheñ. Jo bhī Rab ke ghar meñ ghusne kī koshish kare use mār ḍālnā.”

⁸ Lāwī aur Yahūdāh ke in tamām mardoñ ne aisā hī kiyā. Agle Sabat ke dīn sab apne bandoñ samet us ke pās āe, wuh bhī jin kī ḍyūṭī thī aur wuh bhī jin kī ab chhuṭṭī thī. Kyonki Yahoyadā ne ḳhidmat karne wāloñ meñ se kisī ko bhī jāne kī ijāzat nahīñ dī thī. ⁹ Imām ne sau sau faujiyoñ par muqarrar afsaroñ ko Dāūd Bādshāh ke wuh neze aur chhoṭī aur barī ḍhāleñ dīñ jo ab tak Rab ke ghar meñ mahfūz rakhī huī thīñ. ¹⁰ Phir us ne faujiyoñ ko bādshāh ke irdgird kharā kiyā. Har ek apne hathiyār pakare taiyār thā. Qurbāngāh aur Rab ke ghar ke darmiyān un kā dāyrā Rab ke ghar kī junūbī dīwār se le kar us kī shimālī dīwār tak phailā huā thā. ¹¹ Phir wuh Yuās ko bāhar lāe aur us ke sar par tāj rakh kar use qawānīn kī kitāb de dī. Yoñ Yuās ko bādshāh banā diyā gayā. Unhoñ ne use masah kiyā aur buland āwāz se nārā lagāne lage, “Bādshāh zindābād!”

¹² Logoñ kā shor Ataliyāh tak pahuñchā, kyonki sab daur kar jamā ho rahe aur bādshāh kī ḳhushī meñ nāre lagā rahe the. Wuh Rab ke ghar ke sahan meñ un ke pās āī ¹³ to kyā deḳhtī hai ki nayā bādshāh darwāze ke qarīb us satūn ke pās kharā hai jahāñ bādshāh riwāj ke mutābiq kharā hotā hai, aur wuh afsaroñ aur turam bajāne wāloñ se ghirā huā hai. Tamām ummat bhī sāth kharī turam bajā bajā kar

khushī manā rahī hai. Sāth sāth gulūkār apne sāz bajā kar hamd ke gīt gāne meñ rāhnumāi kar rahe haiñ. Ataliyāh ranjish ke māre apne kapre phār kar chīkh uthī, “Ġhaddārī, Ġhaddārī!”

¹⁴ Yahoyadā Imām ne sau sau faujiyon par muqarrar un afsaron ko bulāyā jin ke sapurd fauj kī gai thī aur unheñ hukm diyā, “Use bāhar le jāeñ, kyonki munāsib nahīn ki use Rab ke ghar ke pās mārā jāe. Aur jo bhī us ke pīchhe āe use talwār se mār denā.” ¹⁵ Wuh Ataliyāh ko pakaṛ kar wahāñ se bāhar le gae aur use Ghoron ke Darwāze par mār diyā jo shāhī mahal ke pās thā.

¹⁶ Phir Yahoyadā ne qaum aur bādshāh ke sāth mil kar Rab se ahd bāndh kar wādā kiyā ki ham Rab kī qaum raheñge. ¹⁷ Is ke bād sab Bāl ke mandir par tūt parē aur use dhā diyā. Us kī qurbāngāhoñ aur buton ko tukṛe tukṛe karke unhoñ ne Bāl ke pujārī Mattān ko qurbāngāhoñ ke sāmne hī mār dālā.

¹⁸ Yahoyadā ne imāmon aur Lāwiyon ko dubārā Rab ke ghar ko sanbhālne kī zimmedārī dī. Dāūd ne unheñ khidmat ke lie gurohon meñ taqsim kiyā thā. Us kī hidāyat ke mutābiq unhīn ko khushī manāte aur gīt gāte hue bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh karnī thiñ, jis tarah Mūsā kī shariyat meñ likhā hai. ¹⁹ Rab ke ghar ke darwāzon par Yahoyadā ne darbān khare kie tāki aise logon ko andar āne se rokā jāe jo kisi bhī wajah se nāpāk hon.

²⁰ Phir wuh sau sau faujiyon par muqarrar afsaron, asar-o-rasūkh wālon, qaum ke hukmrānon aur baqī purī ummat ke hamrah julūs nikāl kar bādshāh ko Bālāi Darwāze se ho kar shāhī mahal meñ le gayā. Wahāñ unhoñ ne bādshāh ko takht par biṭhā diyā, ²¹ aur tamām ummat khushī manātī rahī. Yon Yarūshalam Shahr ko sukūn milā, kyonki Ataliyāh ko talwār se mār diyā gayā thā.

24

Yuās Rab ke Ghar kī Marammat Karwātā Hai

¹ Yuās 7 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukumat kā daurāniyā 40 sāl thā. Us kī māñ Zibiyāh Bair-sabā kī rahne wālī thī. ² Yahoyadā ke jīte-jī Yuās wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. ³ Yahoyadā ne us kī shādī do khawātīn se karāi jin ke beṭe-beṭiyāñ paidā hue.

⁴ Kuchh der ke bād Yuās ne Rab ke ghar kī marammat karāne kā faisla kiyā. ⁵ Imāmon aur Lāwiyon ko apne pās bulā kar us ne unheñ hukm diyā, “Yahūdāh ke shahron meñ se guzar kar tamām logon se paise jamā karen tāki āp sāl basāl apne Khudā ke ghar kī marammat karwāeñ. Ab jā kar jaldī karen.” Lekin Lāwiyon ne baṛī der lagāi.

⁶ Tab bādshāh ne imām-e-āzam Yahoyadā ko bulā kar pūchhā, “Āp ne Lāwiyon se mutālabā kyon nahīn kiyā ki wuh Yahūdāh ke shahron aur Yarūshalam se Rab ke ghar kī marammat ke paise jamā karen? Yih to koī nāi bāt nahīn hai, kyonki Rab kā khādim Mūsā bhī mulāqāt kā khaimā thīk rakhne ke lie Isrāīlī jamāt se taiks letā rahā. ⁷ Āp ko khud mālūm hai ki us bedīn aurat Ataliyāh ne apne pairokaron ke sāth Rab ke ghar meñ naqb lagā kar Rab ke lie maḥsūs hadiye chhīn lie aur Bāl ke apne buton kī khidmat ke lie istemāl kie the.”

⁸ Bādshāh ke hukm par ek sandūq banwāyā gayā jo bāhar, Rab ke ghar ke sahan ke darwāze par rakhā gayā. ⁹ Pūre Yahūdāh aur Yarūshalam meñ elān kiyā gayā ki Rab ke lie wuh taiks adā kiyā jāe jis kā Khudā ke khādim Mūsā ne registān meñ Isrāīliyon se mutālabā kiyā thā. ¹⁰ Yih sun kar tamām rāhnumā balki purī qaum khush huī. Apne hadiye Rab ke ghar ke pās lā kar wuh unheñ sandūq meñ dālte rahe. Jab kabhī wuh bhar jātā ¹¹ to Lāwī use uthā kar bādshāh ke afsaron ke pās le jāte. Agar us meñ wāqāi bahut paise hote to bādshāh kā mīrmunshī aur imām-e-āzam kā ek afsar

ā kar use khālī kar dete. Phir Lāwī use us kī jagah wāpas rakh dete the. Yih silsilā rozānā jāri rahā, aur ākhirkār bahut barī raqam ikaṭṭhī ho gaī.

¹² Bādshāh aur Yahoyadā yih paise un ṭhekedāroṅ ko diyā karte the jo Rab ke ghar kī marammat karwāte the. Yih paise patthar tarāshne wāloṅ, barha'iyōṅ aur un kārīgarōṅ kī ujrat ke lie sarf hue jo lohe aur pītal kā kām karte the. ¹³ Rab ke ghar kī marammat ke nigarānoṅ ne mehnat se kām kiyā, aur un ke zer-e-nigarānī taraqqī hotī gaī. Ākhir meṅ Rab ke ghar kī hālat pahle kī-sī ho gaī thī balki unhoṅ ne use mazīd mazbūt banā diyā. ¹⁴ Kām ke ikhtitām par ṭhekedār bāqī paise Yuās Bādshāh aur Yahoyadā ke pās lāe. In se unhoṅ ne Rab ke ghar kī khidmat ke lie darkār pyāle, sone aur chāndī ke bartan aur dīgar kaī chīzeṅ jo qurbāniyān charhāne ke lie istemāl hotī thīn banwāīn. Yahoyadā ke jīte-jī Rab ke ghar meṅ bāqāydaḡī se bhasm hone wālī qurbāniyān pesh kī jātī rahīn.

¹⁵ Yahoyadā nihāyat būrḡhā ho gayā. 130 sāl kī umr meṅ wuh faut huā. ¹⁶ Use Yarūshalam ke us hisse meṅ shāhī qabristān meṅ dafnāyā gayā jo 'Dāūd kā Shahr' kahlātā hai, kyonki us ne Isrāīl meṅ Allāh aur us ke ghar kī achchhī khidmat kī thī.

Yuās Bādshāh Rab ko Tark Kartā Hai

¹⁷ Yahoyadā kī maut ke bād Yahūdāh ke buzurg Yuās ke pās ā kar muṅh ke bal jhuk gae. Us waqt se wuh un ke mashwarōṅ par amal karne lagā. ¹⁸ Is kā ek natijā yih niklā ki wuh un ke sāth mil kar Rab apne bāp ke Khudā ke ghar ko chhoṛ kar Yasīrat Dewī ke khamboṅ aur butōṅ kī pūjā karne lagā. Is gunāh kī wajah se Allāh kā ḡhazab Yahūdāh aur Yarūshalam par nāzil huā. ¹⁹ Us ne apne nabiyōṅ ko logoṅ ke pās bhejā tāki wuh unheṅ samjhā kar Rab ke pās wāpas lāeṅ. Lekin koī bhī un kī bāt sunane ke lie taiyār na huā. ²⁰ Phir Allāh kā Rūh Yahoyadā Imām ke beṭe Zakariyāh par nāzil huā, aur us ne qaum ke sāmne khaṛe ho kar kahā, "Allāh farmātā hai, 'Tum Rab ke ahkām kī khilāfwarzī kyon karte ho? Tumheṅ kāmyābī hāsil nahīn hogī. Chūnki tum ne Rab ko tark kar diyā hai is lie us ne tumheṅ tark kar diyā hai!'"

²¹ Jawāb meṅ logoṅ ne Zakariyāh ke khilāf sāzish karke use bādshāh ke hukm par Rab ke ghar ke sahan meṅ sangsār kar diyā. ²² Yoṅ Yuās Bādshāh ne us mehrbānī kā khayāl na kiyā jo Yahoyadā ne us par kī thī balki use nazarandāz karke us ke beṭe ko qatl kiyā. Marte waqt Zakariyāh bolā, "Rab dhyān de kar merā badlā le!"

²³ Agle sāl ke āḡhāz meṅ Shām kī fauj Yuās se laṛne āī. Yahūdāh meṅ ghus kar unhoṅ ne Yarūshalam par fatah pāī aur qaum ke tamām buzurgoṅ ko mār ḡalā. Sārā lūṭā huā māl Damishq ko bhejā gayā jahān bādshāh thā. ²⁴ Agarche Shām kī fauj Yahūdāh kī fauj kī nisbat bahut chhoṭī thī to bhī Rab ne use fatah baḡhshī. Chūnki Yahūdāh ne Rab apne bāpdādā ke Khudā ko tark kar diyā thā is lie Yuās ko Shām ke hāthōṅ sazā milī. ²⁵ Jang ke daurān Yahūdāh kā bādshāh shadīd zaḡhmī huā. Jab dushman ne mulk ko chhoṛ diyā to Yuās ke afsarōṅ ne us ke khilāf sāzish kī. Yahoyadā Imām ke beṭe ke qatl kā intaqām le kar unhoṅ ne use mār ḡalā jab wuh bīmār hālat meṅ bistar par paṛā thā. Bādshāh ko Yarūshalam ke us hisse meṅ dafn kiyā gayā jo 'Dāūd kā Shahr' kahlātā hai. Lekin shāhī qabristān meṅ nahīn dafnāyā gayā. ²⁶ Sāzish karne wāloṅ ke nām Zabad aur Yahūzabad the. Pahle kī mān Sim'at Ammonī thī jabki dūsre kī mān Simrit Moābī thī.

²⁷ Yuās ke beṭōṅ, us ke khilāf nabiyōṅ ke farmānoṅ aur Allāh ke ghar kī marammat ke bāre meṅ mazīd mālūmāt 'Shāhān kī Kitāb' meṅ darj haiṅ. Yuās ke bād us kā beṭā Amasiyāh taḡhtnashīn huā.

¹ Amasiyāh 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 29 sāl thā. Us kī mān Yahuaddān Yarūshalam kī rahne wālī thī. ² Jo kuchh Amasiyāh ne kiyā wuh Rab ko pasand thā, lekin wuh pūre dil se Rab kī pairawī nahīn kartā thā. ³ Jyon hī us ke pānw mazbūtī se jam gae us ne un afsarōn ko sazā-e-maut dī jinhoñ ne bāp ko qatl kar diyā thā. ⁴ Lekin un ke betōn ko us ne zindā rahne diyā aur yon Mūsawī shariāt ke tābe rahā jis meñ Rab farmātā hai, “Wālidain ko un ke bachchoñ ke jarāym ke sabab se sazā-e-maut na dī jāe, na bachchoñ ko un ke wālidain ke jarāym ke sabab se. Agar kisī ko sazā-e-maut denī ho to us gunāh ke sabab se jo us ne khud kiyā hai.”

Adom se Jang

⁵ Amasiyāh ne Yahūdāh aur Binyamīn ke qabīlōn ke tamām mardoñ ko bulā kar unheñ khāndānoñ ke mutābiq tartīb diyā. Us ne hazār hazār aur sau sau faujiyōn par afsar muqarrar kie. Jitne bhī mard 20 yā is se zāyd sāl ke the un sab kī bhartī huī. Is tarah 3,00,000 faujī jamā hue. Sab baṛī dhāloñ aur nezoñ se lais the. ⁶ Is ke alāwā Amasiyāh ne Isrāīl ke 1,00,000 tajrabākār faujiyōn ko ujrāt par bhartī kiyā tāki wuh jang meñ madad karen. Unheñ us ne chāndī ke taqriban 3,400 kilogrām die.

⁷ Lekin ek mard-e-Khudā ne Amasiyāh ke pās ā kar use samjhāyā, “Bādshāh salāmat, lāzim hai ki yih Isrāīlī faujī āp ke sāth mil kar larne ke lie na niklen. Kyonki Rab un ke sāth nahīn hai, wuh Ifrāīm ke kisī bhī rahne wāle ke sāth nahīn hai. ⁸ Agar āp un ke sāth mil kar niklen tāki mazbūtī se dushman se larēn to Allāh āp ko dushman ke sāmne girā degā. Kyonki Allāh ko āp kī madad karne aur āp ko girāne kī qudrat hāsil hai.” ⁹ Amasiyāh ne etarāz kiyā, “Lekin main Isrāīliyon ko chāndī ke 3,400 kilogrām adā kar chukā hūn. In paison kā kyā banegā?” Mard-e-Khudā ne jawāb diyā, “Rab āp ko is se kahīn zyādā atā kar saktā hai.” ¹⁰ Chunānche Amasiyāh ne Ifrāīm se āe hue tamām faujiyōn ko fāriḡh karke wāpas bhej diyā, aur wuh Yahūdāh se bahut nārāz hue. Har ek baṛe taish meñ apne apne ghar chalā gayā.

¹¹ To bhī Amasiyāh jurrat karke jang ke lie niklā. Apnī fauj ko Namak kī Wādī meñ le jā kar us ne Adomiyōn par fatah pāī. Un ke 10,000 mard maidān-e-jang meñ māre gae. ¹² Dushman ke mazīd 10,000 ādmiyōn ko giriftār kar liyā gayā. Yahūdāh ke faujiyōn ne qaidiyōn ko ek ūnchī chaṭān kī choṭī par le jā kar nīche girā diyā. Is tarah sab pāsh pāsh ho kar halāk hue.

¹³ Itne meñ fāriḡh kie gae Isrāīlī faujiyōn ne Sāmariya aur Bait-haurūn ke bīch meñ wāqe Yahūdāh ke shahroñ par hamlā kiyā thā. Larṭe larṭe unhoñ ne 3,000 mardoñ ko maut ke ghāṭ utār diyā aur bahut-sā māl lūṭ liyā thā.

Amasiyāh kī Butparastī

¹⁴ Adomiyōn ko shikast dene ke bād Amasiyāh Saīr ke bāshindoñ ke butōn ko lūṭ kar apne ghar wāpas lāyā. Wahān us ne unheñ kharā kiyā aur un ke sāmne aundhe muñh jhuk kar unheñ qurbāniyāñ pesh kīn. ¹⁵ Yih dekh kar Rab us se bahut nārāz huā. Us ne ek nabī ko us ke pās bhejā jis ne kahā, “Tū in dewatāoñ kī taraf kyon rujū kar rahā hai? Yih to apnī qaum ko tujh se najāt na dilā sake.” ¹⁶ Amasiyāh ne nabī kī bāt kāt kar kahā, “Ham ne kab se tujhe bādshāh kā mushīr banā diyā hai? Khāmosh, warnā tujhe mār diyā jāegā.” Nabī ne khāmosh ho kar itnā hī kahā, “Mujhe mālūm hai ki Allāh ne āp ko āp kī in harkatoñ kī wajah se aur is lie ki āp ne merā mashwarā qabūl nahīn kiyā tabāh karne kā faislā kar liyā hai.”

Amasiyāh Isrāīl ke Bādshāh Yuās se Larṭā Hai

¹⁷ Ek dīn Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ne apne mushīroñ se mashwarā karne ke bād Yuās bin Yahuākḡhaz bin Yāhū ko paighām bhejā, “Āeñ, ham ek dūse kā muqābalā karen!” ¹⁸ Lekin Isrāīl ke bādshāh Yuās ne jawāb diyā, “Lubnān meñ ek

kāntedār jhārī ne deodār ke ek darakht se bāt kī, ‘Mere beṭe ke sāth apnī beṭī kā rishtā bāndho.’ Lekin usī waqt Lubnān ke janglī jānwaroṅ ne us ke ūpar se guzar kar use pānwoṅ tale kuchal ḍālā. ¹⁹ Adom par fatah pāne ke sabab se āp kā dil maḡhrūr ho kar mazīd shohrat hāsīl karnā chāhtā hai. Lekin merā mashwarā hai ki āp apne ghar meṅ raheṅ. Āp aisī musībat ko kyoṅ dāwat dete haiṅ jo āp aur Yahūdāh kī tabāhī kā bāis ban jāe?” ²⁰ Lekin Amasiyāh mānane ke lie taiyār nahīn thā. Allāh use aur us kī qaum ko Isrāīliyoṅ ke hawāle karnā chāhtā thā, kyoṅki unhoṅ ne Adomiyoṅ ke dewatāoṅ kī taraf rujū kiyā thā.

²¹ Tab Isrāīl kā bādshāh Yuās apnī fauj le kar Yahūdāh par chaṛh āyā. Bait-shams ke pās us kā Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh ke sāth muqābalā huā. ²² Isrāīlī fauj ne Yahūdāh kī fauj ko shikast dī, aur har ek apne apne ghar bhāg gayā. ²³ Isrāīl ke bādshāh Yuās ne Yahūdāh ke bādshāh Amasiyāh bin Yuās bin Aḡhaziyāh ko wahīn Bait-shams meṅ giriftār kar liyā. Phir wuh use Yarūshalam lāyā aur shahr kī fasīl Ifrāīm nāmī darwāze se le kar Kone ke Darwāze tak girā dī. Is hisse kī lambāī taqribān 600 fuṭ thī. ²⁴ Jitnā bhī sonā, chāndī aur qīmtī sāmān Rab ke ghar aur shāhī mahal ke ḡhazānoṅ meṅ thā use us ne pūre kā pūrā chhīn liyā. Us waqt Obed-adom Rab ke ghar ke ḡhazāne saṅbhāltā thā. Yuās lūṭā huā māl aur bāz yarḡhamāloṅ ko le kar Sāmariya wāpas chalā gayā.

Amasiyāh kī Maut

²⁵ Isrāīl ke bādshāh Yuās bin Yahuāḡhaz kī maut ke bād Yahūdāh kā bādshāh Amasiyāh bin Yuās mazīd 15 sāl jītā rahā. ²⁶ Bāqī jo kuchh Amasiyāh kī hukūmat ke daurān huā wuh shurū se le kar āḡhir tak ‘Shāhān-e-Isrāīl-o-Yahūdāh’ kī kitāb meṅ darj hai. ²⁷ Jab se wuh Rab kī pairawī karne se bāz āyā us waqt se log Yarūshalam meṅ us ke ḡhilāf sāzish karne lage. Āḡhirkār us ne farār ho kar Lakīs meṅ panāh lī, lekin sāzish karne wāloṅ ne apne logoṅ ko us ke pīchhe bhejā, aur wuh wahān use qatl karne meṅ kāmyāb ho gae. ²⁸ Us kī lāsh ḡhoṛe par uṭhā kar Yahūdāh ke shahr Yarūshalam lāī gaī jahān use ḡhāndānī qabr meṅ dafnāyā gayā.

26

Yahūdāh kā Bādshāh Uzziyāh

¹ Yahūdāh ke tamām logoṅ ne Amasiyāh kī jagah us ke beṭe Uzziyāh ko takht par biṭhā diyā. Us kī umr 16 sāl thī ² jab us kā bāp mar kar apne bāpdādā se jā milā. Bādshāh banane ke bād Uzziyāh ne Ailāt Shahr par qabzā karke use dubārā Yahūdāh kā hissā banā liyā. Us ne shahr meṅ bahut tāmīrī kām karwāyā.

³ Uzziyāh 16 sāl kī umr meṅ bādshāh banā aur Yarūshalam meṅ rah kar 52 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī mān Yakūliyāh Yarūshalam kī rahne wālī thī. ⁴ Apne bāp Amasiyāh kī tarah us kā chāl-chalan Rab ko pasand thā. ⁵ Imām-e-āzam Zakariyāh ke jīte-jī Uzziyāh Rab kā tālib rahā, kyoṅki Zakariyāh use Allāh kā ḡhauf mānane kī tālīm detā rahā. Jab tak bādshāh Rab kā tālib rahā us waqt tak Allāh use kāmyābī bakhshtā rahā.

⁶ Uzziyāh ne Filistiyōṅ se jang karke Jāt, Yabnā aur Ashdūd kī fasiloṅ ko ḡhā diyā. Dīgar kāī shahroṅ ko us ne nae sire se tāmīr kiyā jo Ashdūd ke qarīb aur Filistiyōṅ ke bāqī ilāqe meṅ the. ⁷ Lekin Allāh ne na sirf Filistiyōṅ se larṭe waqt Uzziyāh kī madad kī balki us waqt bhī jab Jūr-bāl meṅ rahne wāle Araboṅ aur Maūniyoṅ se jang chhiṛ gaī. ⁸ Ammoniyōṅ ko Uzziyāh ko ḡharāj adā karnā paṛā, aur wuh itnā tāqatwar banā ki us kī shohrat Misr tak phail gaī.

⁹ Yarūshalam meṅ Uzziyāh ne Kone ke Darwāze, Wādī ke Darwāze aur fasīl ke moṛ par mazbūt burj banwāe. ¹⁰ Us ne bayābān meṅ bhī burj tāmīr kie aur sāth sāth patthar ke beshumār hauz tarāshe, kyoṅki maḡhribī Yahūdāh ke nashebī pahārī

ilāqe aur maidānī ilāqe meñ us ke bare bare rewar charte the. Bādshāh ko kāshtkāri kā kām khās pasand thā. Bahut log pahārī ilāqon aur zarqhez wādiyon meñ us ke kheton aur angūr ke bāghon kī nigarānī karte the.

¹¹ Uzziyāh kī tāqatwar fauj thī. Bādshāh ke ālā afsar Hananiyāh kī rāhnumāi meñ mīrmunshī Ya'iyel ne afsar Māsiyāh ke sāth fauj kī bhartī karke use tartīb diyā thā.

¹² In daston par kunbon ke 2,600 sarparast muqarrar the. ¹³ Fauj 3,07,500 jang larne ke qābil mardon par mushtamil thī. Jang meñ bādshāh un par pūrā bharosā kar saktā thā. ¹⁴ Uzziyāh ne apne tamām faujiyon ko dhālon, nezon, khodon, zirābaktaron, kamānon aur falāqhan ke sāmān se musallah kiya. ¹⁵ Aur Yarūshalam ke burjon aur fasil ke konoñ par us ne aisī mashīneñ lagāen jo tīr chalā saktī aur bare bare patthar phaink saktī thīn.

Uzziyāh Maḡhrūr Ho Jātā Hai

Gharz, Allāh kī madad se Uzziyāh kī shohrat dūr dūr tak phail gai, aur us kī tāqat barhtī gai.

¹⁶ Lekin is tāqat ne use maḡhrūr kar diyā, aur natīje meñ wuh ḡhalat rāh par ā gayā. Rab apne Khudā kā bewafā ho kar wuh ek din Rab ke ghar meñ ghus gayā tāki baḡhūr kī qurbāngāh par baḡhūr jalāe. ¹⁷ Lekin imām-e-āzam Azariyāh Rab ke mazīd 80 bahādur imāmon ko apne sāth le kar us ke pīchhe pīchhe gayā. ¹⁸ Unhon ne bādshāh Uzziyāh kā sāmān karke kahā, “Munāsib nahīn ki āp Rab ko baḡhūr kī qurbānī pesh karen. Yih Hārūn kī aulād yānī imāmon kī zimmedārī hai jinheñ is ke lie maḡhsūs kiya gayā hai. Maqdis se nikal jāen, kyonki āp Allāh se bewafā ho gae haiñ, aur āp kī yih harkat Rab Khudā ke sāmne izzat kā bāis nahīn banegī.”

¹⁹ Uzziyāh baḡhurdān ko pakare baḡhūr ko pesh karne ko thā ki imāmon kī bāteñ sun kar āg-bagūlā ho gayā. Lekin usī lamhe us ke mātthe par koṛh phūṭ niklā. ²⁰ Yih dekh kar imām-e-āzam Azariyāh aur dīgar imāmon ne use jaldī se Rab ke ghar se nikāl diyā. Uzziyāh ne khud bhī wahān se nikalne kī jaldī kī, kyonki Rab hī ne use sazā dī thī.

²¹ Uzziyāh jīte-jī is bīmārī se shifā na pā sakā. Use alāhidā ghar meñ rahnā parā, aur use Rab ke ghar meñ dākhil hone kī ijāzat nahīn thī. Us ke beṭe Yūtām ko mahal par muqarrar kiya gayā, aur wuhī ummat par hukūmat karne lagā.

²² Bāqī jo kuchh Uzziyāh kī hukūmat ke daurān shurū se le kar ākhir tak huā wuh Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ne qalamband kiya hai. ²³ Jab Uzziyāh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use koṛh kī wajah se dūsre bādshāhon ke sāth nahīn dafnāyā gayā balki qarīb ke ek khet meñ jo shāhī khāndān kā thā. Phir us kā beṭa Yūtām taḡhtnashīn huā.

27

Yahūdāh kā Bādshāh Yūtām

¹ Yūtām 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl tak hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Yarūsā bīnt Sadoq thī. ² Yūtām ne wuh kuchh kiya jo Rab ko pasand thā. Wuh apne bāp Uzziyāh ke namūne par chaltā rahā, agarche us ne kabhī bhī bāp kī tarah Rab ke ghar meñ ghus jāne kī koshish na kī. Lekin ām log apnī ḡhalat rāhon se na haṭe.

³ Yūtām ne Rab ke ghar kā Bālāi Darwāzā tamīr kiya. Ofal Pahārī jis par Rab kā ghar thā us kī dīwār ko us ne bahut jaghon par mazbūt banā diyā. ⁴ Yahūdāh ke pahārī ilāqe meñ us ne shahr tamīr kie aur janglī ilāqon meñ qile aur burj banāe. ⁵ Jab Ammonī bādshāh ke sāth jang chhīr gai to us ne Ammoniyon ko shikast di. Tīn sāl tak unheñ use sālānā kharāj ke taur par taqrībān 3,400 kilogrām chāndī, 16,00,000 kilogrām gandum aur 13,50,000 kilogrām jau adā karnā parā. ⁶ Yon Yūtām kī tāqat

barhtī gaī. Aur wajah yih thī ki wuh sābitqadmī se Rab apne Ḳhudā ke huzūr chaltā rahā.

⁷ Bāqī jo kuchh Yūtām kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl-o-Yahūdāh’ kī kitāb meñ qalamband hai. Us meñ us kī tamām jangoñ aur bāqī kāmōñ kā zikr hai. ⁸ Wuh 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. ⁹ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam ke us hisse meñ jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai dafnāyā gayā. Phir us kā beṭā Ākhaz takhtnashīn huā.

28

Yahūdāh kā Bādshāh Ākhaz

¹ Ākhaz 20 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur Yarūshalam meñ rah kar 16 sāl hukūmat kartā rahā. Wuh apne bāp Dāūd ke namūne par na chalā balki wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ² Kyoñki us ne Isrāīl ke bādshāhoñ kā chāl-chalan apnāyā. Bāl ke but dhalwā kar ³ us ne na sirf Wādī-e-Bin-hinnūm meñ butoñ ko qurbāniyāñ pesh kīñ balki apne beṭoñ ko bhī qurbānī ke taur par jalā diyā. Yoñ wuh un qaumoñ ke ghinaune rasm-o-riwāj adā karne lagā jinheñ Rab ne Isrāīliyoñ ke āge mulk se nikāl diyā thā. ⁴ Ākhaz baḳhūr jalā kar apnī qurbāniyāñ ūñche maqāmōñ, pahāriyoñ kī choṭiyoñ aur har ghane daraḳht ke sāy meñ charḥātā thā.

⁵ Isī lie Rab us ke Ḳhudā ne use Shām ke bādshāh ke hawāle kar diyā. Shām kī fauj ne use shikast dī aur Yahūdāh ke bahut-se logoñ ko qaidī banā kar Damishq le gaī. Ākhaz ko Isrāīl ke bādshāh Fiḳah bin Ramaliyāh ke hawāle bhī kar diyā gayā jis ne use shadīd nuqsān pahuñchāyā. ⁶ Ek hī din meñ Yahūdāh ke 1,20,000 tajrabākār faujī shahīd hue. Yih sab kuchh is lie huā ki qaum ne Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā ko tark kar diyā thā. ⁷ Us waqt Ifrāīm ke qābīle ke pahalwān Zikrī ne Ākhaz ke beṭe Māsiyāh, mahal ke inchārj Azrīqām aur bādshāh ke bād sab se ālā afsar Ilqānā ko mār ḍālā. ⁸ Isrāīliyoñ ne Yahūdāh kī 2,00,000 aurateñ aur bachche chhīn lie aur kasrat kā māl lūṭ kar Sāmariya le gae.

Isrāīl Qaidiyoñ ko Rihā Kar Detā Hai

⁹ Sāmariya meñ Rab kā ek nabī banām Odīd rahtā thā. Jab Isrāīlī faujī maidān-e-jang se wāpas āe to Odīd un se milne ke lie niklā. Us ne un se kahā, “Dekheñ, Rab āp ke bāpdādā kā Ḳhudā Yahūdāh se nārāz thā, is lie us ne unheñ āp ke hawāle kar diyā. Lekin āp log taish meñ ā kar un par yoñ tūt paṛe ki un kā qatl-e-ām āsmān tak pahuñch gayā hai. ¹⁰ Lekin yih kāfī nahīn thā. Ab āp Yahūdāh aur Yarūshalam ke bache huoñ ko apne ḡhulām banānā chāhte haiñ. Kyā āp samajhte haiñ ki ham un se achchhe haiñ? Nahīn, āp se bhī Rab apne Ḳhudā ke ḳhilāf gunāh sarzad hue haiñ. ¹¹ Chunāñche merī bāt suneñ! In qaidiyoñ ko wāpas karen jo āp ne apne bhāiyoñ se chhīn lie haiñ. Kyoñki Rab kā saḳht ḡhazab āp par nāzil hone wālā hai.”

¹² Ifrāīm ke qābīle ke kuchh sarparastoñ ne bhī faujiyoñ kā sāmna kiyā. Un ke nām Azariyāh bin Yūhanān, Barakiyāh bin Masillamot, Yahizqiyāh bin Sallūm aur Amāsā bin Ḳhadlī the. ¹³ Unhoñ ne kahā, “In qaidiyoñ ko yahāñ mat le āeñ, warnā ham Rab ke sāmne qusūrwar ṭhahreñge. Kyā āp chāhte haiñ ki ham apne gunāhoñ meñ izāfā karen? Hamārā qusūr pahle hī bahut barā hai. Hāñ, Rab Isrāīl par saḳht ḡhusse hai.”

¹⁴ Tab faujiyoñ ne apne qaidiyoñ ko āzād karke unheñ lūṭe hue māl ke sāth buzurgoñ aur pūrī jamāt ke hawāle kar diyā. ¹⁵ Mazkūrā chār ādmiyoñ ne sāmne ā kar qaidiyoñ ko apne pās mahfūz rakhā. Lūṭe hue māl meñ se kapṛe nikāl kar unhoñ ne unheñ un meñ taqsim kiyā jo barahnā the. Is ke bād unhoñ ne tamām qaidiyoñ ko kapṛe aur jūte de die, unheñ khānā khilāyā, pānī pilāyā aur un ke zaḳhmoñ

kī marham-paṭṭī kī. Jitne thakāwaṭ kī wajah se chal na sakte the unheñ unhoñ ne gadhoñ par biṭhāyā, phir chalte chalte sab ko Khajūr ke Shahr Yarīhū tak pahuñchāyā jahān un ke apne log the. Phir wuh Sāmariya lauṭ ae.

Ākhaz Asūr ke Bādshāh se Madad Letā Hai

¹⁶ Us waqt Ākhaz Bādshāh ne Asūr ke bādshāh se iltamās kī, “Hamārī madad karne aēñ.” ¹⁷ Kyonki Adomī Yahūdāh meñ ghush kar kuchh logoñ ko giriftār karke apne sāth le gae the. ¹⁸ Sāth sāth Filistī maḡhribī Yahūdāh ke nashebī pahārī ilāqe aur junūbī ilāqe meñ ghush ae the aur zail ke shahroñ par qabzā karke un meñ rahne lage the: Bait-shams, Aiyālon, Jadīrot, nīz Sokā, Timnat aur Jimzū gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet. ¹⁹ Is tarah Rab ne Yahūdāh ko Ākhaz kī wajah se zer kar diyā, kyonki bādshāh ne Yahūdāh meñ belagām berāhrawī phailne dī aur Rab se apnī bewafāi kā sāf izhār kiya thā.

²⁰ Asūr ke bādshāh Tiglat-pileasar apnī fauj le kar mulk meñ āyā, lekin Ākhaz kī madad karne ke bajāe us ne use tang kiya. ²¹ Ākhaz ne Rab ke ghar, shāhī mahal aur apne ālā afsaroñ ke kḥazānoñ ko lūṭ kar sārā māl Asūr ke bādshāh ko bhej diyā, lekin befāyda. Is se use sahīh madad na mili.

²² Go wuh us waqt barī musibat meñ thā to bhī Rab se aur dūr ho gayā. ²³ Wuh Shām ke dewatāoñ ko qurbāniyāñ pesh karne lagā, kyonki us kā kḥayāl thā ki inhīñ ne mujhe shikast dī hai. Us ne sochā, “Shām ke dewatā apne bādshāhoñ kī madad karte haiñ! Ab se main unheñ qurbāniyāñ pesh karūñga tāki wuh merī bhī madad karen.” Lekin yih dewatā bādshāh Ākhaz aur pūrī qaum ke lie tabāhī kā bāis ban gae. ²⁴ Ākhaz ne hukm diyā ki Allāh ke ghar kā sārā sāmān nikāl kar ṭukre ṭukre kar diyā jāe. Phir us ne Rab ke ghar ke darwāzoñ par tālā lagā diyā. Us kī jagah us ne Yarūshalam ke kone kone meñ qurbāngāheñ kharī kar dīñ. ²⁵ Sāth sāth us ne dīgar mabūdōñ ko qurbāniyāñ pesh karne ke lie Yahūdāh ke har shahr kī ūñchī jaghoñ par mandir tāmīr kie. Aisi harkatoñ se wuh Rab apne bāpdādā ke Kḥudā ko taish dilātā rahā.

²⁶ Bāqī jo kuchh us kī hukūmat ke daurān huā aur jo kuchh us ne kiya wuh shurū se le kar ākḥir tak ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ darj hai. ²⁷ Jab Ākhaz mar kar apne bāpdādā se jā milā to use Yarūshalam meñ dafn kiya gayā, lekin shāhī qabristān meñ nahīñ. Phir us kā beṭā Hizqiyāh takhtnashīn huā.

29

Hizqiyāh Bādshāh Rab ke Ghar ko Dubārā Khol Detā Hai

¹ Jab Hizqiyāh Bādshāh banā to us kī umr 25 sāl thī. Yarūshalam meñ rah kar wuh 29 sāl hukūmat kartā rahā. Us kī māñ Abiyāh bint Zakariyāh thī.

² Apne bāp Dāūd kī tarah us ne aisā kām kiya jo Rab ko pasand thā. ³ Apnī hukūmat ke pahle sāl ke pahle mahīne meñ us ne Rab ke ghar ke darwāzoñ ko khol kar un kī marammat karwāi. ⁴ Lāwīyoñ aur imāmoñ ko bulā kar us ne unheñ Rab ke ghar ke mashriqī sahan meñ jamā kiya ⁵ aur kahā,

“Ai lāwiyo, merī bāt suneñ! Apne āp ko kḥidmat ke lie maḡhsūs-o-muqaddas karen, aur Rab apne bāpdādā ke Kḥudā ke ghar ko bhī maḡhsūs-o-muqaddas karen. Tamām nāpāk chīzeñ maqdis se nikālen! ⁶ Hamāre bāpdādā bewafā ho kar wuh kuchh karte gae jo Rab hamāre Kḥudā ko nāpasand thā. Unhoñ ne use chhoṛ diyā, apne muñh ko Rab kī sukūnatgāh se pher kar dūsrī taraf chal paṛe. ⁷ Rab ke ghar ke sāmne wāle barānde ke darwāzoñ par unhoñ ne tālā lagā kar charāghoñ ko bujhā diyā. Na Isrāīl ke Kḥudā ke lie baḡhūr jalāyā jātā, na bhasm hone wālī qurbāniyāñ maqdis meñ pesh kī jātī thīñ. ⁸ Isi wajah se Rab kā ḡhazab Yahūdāh aur Yarūshalam par nāzil huā hai. Hamārī hālat ko dekh kar log ghabrā gae. Un ke roñgte kḥare ho

gae haiñ. Ham dūsroñ ke lie mazāq kā nishānā ban gae haiñ. Āp k̄hud is ke gawāh haiñ. ⁹ Hamārī bewafāi kī wajah se hamāre bāp talwār kī zad meñ ā kar māre gae aur hamāre beṭe-beṭiyāñ aur biwiyāñ ham se chhīn lī gaī haiñ. ¹⁰ Lekin ab main Rab Isrāil ke K̄hudā ke sāth ahd bāndhnā chāhtā hūñ tāki us kā sakht qahr ham se ṭal jāe. ¹¹ Mere beṭo, ab sustī na dikhāeñ, kyonki Rab ne āp ko chun kar apne k̄hādīm banāyā hai. Āp ko us ke huzūr khare ho kar us kī k̄hidmat karne aur baḥhūr jalāne kī zimmedārī dī gaī hai.”

¹² Phir zail ke Lāwī k̄hidmat ke lie taiyār hue:

Qihāt ke k̄hāndān kā Mahat bin Amāsī aur Yoel bin Azariyāh,
Mirārī ke k̄hāndān kā Qīs bin Abdī aur Azariyāh bin Yahallalel,
Jairson ke k̄hāndān kā Yuākh bin Zimmā aur Adan bin Yuākh,

¹³ Ilisafan ke k̄hāndān kā Simrī aur Ya’iyel,

Āsaf ke k̄hāndān kā Zakariyāh aur Mattaniyāh,

¹⁴ Haimān ke k̄hāndān kā Yihiyel aur Simaī,

Yadūtūn ke k̄hāndān kā Samāyāh aur Uzziyel.

¹⁵ Bāqī Lāwiyōñ ko bulā kar unhoñ ne apne āp ko Rab kī k̄hidmat ke lie maḥsūs-o-muqaddas kiyā. Phir wuh bādshāh ke hukm ke mutābiq Rab ke ghar ko pāk-sāf karne lage. Kām karte karte unhoñ ne is kā k̄hayāl kiyā ki sab kuchh Rab kī hidāyat ke mutābiq ho rahā ho. ¹⁶ Imām Rab ke ghar meñ dākhil hue aur us meñ se har nāpāk chīz nikāl kar use sahan meñ lāe. Wahāñ se Lāwiyōñ ne sab kuchh uṭhā kar shahr se bāhar Wādī-e-Qidron meñ phaiñk diyā. ¹⁷ Rab ke ghar kī quddūsiyat bahāl karne kā kām pahle mahīne ke pahle dīn shurū huā, aur ek hafte ke bād wuh sāmne wāle barāmdē tak pahuñch gae the. Ek aur haftā pūre ghar ko maḥsūs-o-muqaddas karne meñ lag gayā.

Pahle mahīne ke 16weñ dīn kām mukammal huā. ¹⁸ Hizqiyāh Bādshāh ke pās jā kar unhoñ ne kahā, “Ham ne Rab ke pūre ghar ko pāk-sāf kar diyā hai. Is meñ jānwaroñ ko jalāne kī qurbāngāh us ke sāmān samet aur wuh mez jis par Rab ke lie maḥsūs roṭiyāñ rakhī jāti haiñ us ke sāmān samet shāmil hai. ¹⁹ Aur jitnī chīzeñ Ākhaz ne bewafā ban kar apnī hukūmat ke daurān radd kar dī thīñ un sab ko ham ne ṭhīk karke dubārā maḥsūs-o-muqaddas kar diyā hai. Ab wuh Rab kī qurbāngāh ke sāmne paṛī haiñ.”

Rab ke Ghar kī Dubārā Maḥsūsiyat

²⁰ Agle dīn Hizqiyāh Bādshāh subah-sawere shahr ke tamām buzurgoñ ko bulā kar un ke sāth Rab ke ghar ke pās gayā. ²¹ Sāt jawān bail, sāt mendhe aur bheṛ ke sāt bachche bhasm hone wālī qurbānī ke lie sahan meñ lāe gae. Nīz sāt bakre jinheñ gunāh kī qurbānī ke taur par shāhī k̄hāndān, maqdis aur Yahūdāh ke lie pesh karnā thā. Hizqiyāh ne Hārūn kī aulād yāñī imāmoñ ko hukm diyā ki in jānwaroñ ko Rab kī qurbāngāh par charḥāeñ. ²² Pahle bailoñ ko zabah kiyā gayā. Imāmoñ ne un kā k̄hūn jamā karke use qurbāngāh par chhīrkā. Is ke bād mendhoñ ko zabah kiyā gayā. Is bār bhī imāmoñ ne un kā k̄hūn qurbāngāh par chhīrkā. Bheṛ ke bachchoñ ke k̄hūn ke sāth bhī yihī kuchh kiyā gayā. ²³ Ākhir meñ gunāh kī qurbānī ke lie maḥsūs bakroñ ko bādshāh aur jamāt ke sāmne lāyā gayā, aur unhoñ ne apne hāthoñ ko bakroñ ke saroñ par rakh diyā. ²⁴ Phir imāmoñ ne unheñ zabah karke un kā k̄hūn gunāh kī qurbānī ke taur par qurbāngāh par chhīrkā tāki Isrāil kā kaffārā diyā jāe. Kyonki bādshāh ne hukm diyā thā ki bhasm hone wālī aur gunāh kī qurbānī tamām Isrāil ke lie pesh kī jāe.

²⁵ Hizqiyāh ne Lāwiyōñ ko jhāñjh, sitār aur sarod thamā kar unheñ Rab ke ghar meñ kharā kiyā. Sab kuchh un hidāyat ke mutābiq huā jo Rab ne Dāūd Bādshāh, us ke ghaibbīn Jād aur Nātan Nabī kī mārifat dī thīñ. ²⁶ Lāwī un sāzoñ ke sāth khare

ho gae jo Dāūd ne banwāe the, aur imām apne turamon ko thāme un ke sāth khare hue. ²⁷ Phir Hizqiyāh ne hukm diyā ki bhasm hone wālī qurbānī qurbāngāh par pesh kī jāe. Jab imām yih kām karne lage to Lāwī Rab kī tārif meñ gīt gāne lage. Sāth sāth turam aur Dāūd Bādshāh ke banwāe hue sāz bajne lage. ²⁸ Tamām jamāt aundhe muñh jhuk gai jabki Lāwī gīt gāte aur imām turam bajāte rahe. Yih silsilā is qurbānī kī takmīl tak jāri rahā. ²⁹ Is ke bād Hizqiyāh aur tamām hāzirīn dubārā muñh ke bal jhuk gae. ³⁰ Bādshāh aur buzurgoñ ne Lāwiyon ko kahā, “Dāūd aur Āsaf Ġhaibbīn ke zabūr gā kar Rab kī satāish karen.” Chunāñche Lāwiyon ne baṛī khushī se hamd-o-sanā ke gīt gāe. Wuh bhī aundhe muñh jhuk gae.

³¹ Phir Hizqiyāh logon se muḥtātib huā, “Āj āp ne apne āp ko Rab ke lie waqf kar diyā hai. Ab wuh kuchh Rab ke ghar ke pās le āeñ jo āp zabah aur salāmatī kī qurbānī ke taur par pesh karnā chāhte haiñ.” Tab log zabah aur salāmatī kī apnī qurbāniyāñ le āe. Nīz, jis kā bhī dil chāhtā thā wuh bhasm hone wālī qurbāniyāñ lāyā. ³² Is tarah bhasm hone wālī qurbānī ke lie 70 bail, 100 mendhe aur bher ke 200 bachche jamā karke Rab ko pesh kie gae. ³³ Un ke alāwā 600 bail aur 3,000 bher-bakriyāñ Rab ke ghar ke lie maḥsūs kī gaiñ. ³⁴ Lekin itne jānwaron kī khālon ko utārne ke lie imām kam the, is lie Lāwiyon ko un kī madad karnī paṛī. Is kām ke ikhtitām tak balki jab tak mazīd imām khidmat ke lie taiyār aur pāk nahīn ho gae the Lāwī madad karte rahe. Imāmon kī nisbat zyādā Lāwī pāk-sāf ho gae the, kyonki unhoñ ne zyādā lagan se apne āp ko Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas kiyā thā. ³⁵ Bhasm hone wālī beshumār qurbāniyon ke alāwā imāmon ne salāmatī kī qurbāniyon kī charbī bhī jalāi. Sāth sāth unhoñ ne mai kī nazareñ pesh kīñ.

Yon Rab ke ghar meñ khidmat kā nae sire se āghāz huā. ³⁶ Hizqiyāh aur pūrī qaum ne khushī manāi ki Allāh ne yih sab kuchh itnī jaldī se hamēñ muhaiyā kiyā hai.

30

Fasah kī Īd ke lie Dāwat

¹ Hizqiyāh ne Isrāīl aur Yahūdāh kī har jagah apne qāsidoñ ko bhej kar logon ko Rab ke ghar meñ āne kī dāwat dī, kyonki wuh un ke sāth Rab Isrāīl ke Khudā kī tāzīm meñ Fasah kī Īd manānā chāhtā thā. Us ne Ifrāīm aur Manassī ke qabīlon ko bhī dāwatanāme bheje. ² Bādshāh ne apne afsaron aur Yarūshalam kī pūrī jamāt ke sāth mil kar faisla kiyā ki ham yih īd dūstre mahīne meñ manāenge. ³ Ām taur par yih pahle mahīne meñ manāi jāti thī, lekin us waqt tak khidmat ke lie taiyār imām kāfī nahīn the. Kyonki ab tak sab apne āp ko pāk-sāf na kar sake. Dūsrī bāt yih thī ki log itnī jaldī se Yarūshalam meñ jamā na ho sake. ⁴ In bāton ke pesh-e-nazar bādshāh aur tamām hāzirīn is par muttāfiq hue ki Fasah kī Īd multawī kī jāe. ⁵ Unhoñ ne faisla kiyā ki ham tamām Isrāīliyon ko junūb meñ Bair-sabā se le kar shimāl meñ Dān tak dāwat deñge. Sab Yarūshalam āeñ tāki ham mil kar Rab Isrāīl ke Khudā kī tāzīm meñ Fasah kī Īd manāeñ. Asal meñ yih īd baṛī der se hidāyāt ke mutābiq nahīn manāi gai thī.

⁶ Bādshāh ke hukm par qāsīd Isrāīl aur Yahūdāh meñ se guzare. Har jagah unhoñ ne logon ko bādshāh aur us ke afsaron ke khat pahuñchā die. Khat meñ likhā thā,

“Ai Isrāīliyo, Rab Ibrāhīm, Is’hāq aur Isrāīl ke Khudā ke pās wāpas āeñ! Phir wuh bhī āp ke pās jo Asūrī bādshāhoñ ke hāth se bach nikle haiñ wāpas āegā. ⁷ Apne bāpdādā aur bhāiyon kī tarah na baneñ jo Rab apne bāpdādā ke Khudā se bewafā ho gae the. Yihī wajah hai ki us ne unheñ aisī hālat meñ chhoṛ diyā ki jis ne bhī unheñ dekhā us ke roñgte khare ho gae. Āp khud is ke gawāh haiñ. ⁸ Un kī tarah aṛe na raheñ balki Rab ke tābe ho jāeñ. Us ke maqdis meñ āeñ, jo us ne hameshā ke lie maḥsūs-o-muqaddas kar diyā hai. Rab apne Khudā kī khidmat karen tāki āp

us ke sakht ghazab kā nishānā na raheñ. ⁹ Agar āp Rab ke pās lauṭ aēñ to jinhoñ ne āp ke bhāiyōñ aur un ke bāl-bachchoñ ko qaid kar liyā hai wuh un par rahm karke unheñ is mulk meñ wāpas āne deñge. Kyōñki Rab āp kā Ḳhudā mehrbān aur rahīm hai. Agar āp us ke pās wāpas aēñ to wuh apnā muñh āp se nahīñ pheregā.”

¹⁰ Qāsīd Ifrāīm aur Manassī ke pūre qabāylī ilāqe meñ se guzare aur har shahr ko yīñ paighām pahuñchāyā. Phir chalte chalte wuh Zabūlūn tak pahuñch gae. Lekin aksar log un kī bāt sun kar hañs paṛe aur un kā mazāq uṛāne lage. ¹¹ Sirf Āshar, Manassī aur Zabūlūn ke chand ek ādmī farotanī kā izhār karke mān gae aur Yarūshalam āe. ¹² Yahūdāh meñ Allāh ne logoñ ko tahrīk dī ki unhoñ ne yakdilī se us hukm par amal kiyā jo bādshāh aur buzurgoñ ne Rab ke farmān ke mutābiq diyā thā.

Hizqiyāh aur Qaum Fasah kī Īd Manāte Haiñ

¹³ Dūsre mahīne meñ bahut zyādā log Beḱhamīrī Roṭī kī Īd manāne ke lie Yarūshalam pahuñche. ¹⁴ Pahle unhoñ ne shahr se butoñ kī tamām qurbāngāhoñ ko dūr kar diyā. Baḱhūr jalāne kī chhoṭī qurbāngāhoñ ko bhī unhoñ ne uṭhā kar Wādī-e-Qidron meñ phaiñk diyā. ¹⁵ Dūsre mahīne ke 14weñ dīn Fasah ke leloñ ko zabah kiyā gayā. Imāmoñ aur Lāwiyōñ ne sharmindā ho kar apne āp ko ḱhidmat ke lie pāk-sāf kar rakhā thā, aur ab unhoñ ne bhasm hone wālī qurbāniyōñ ko Rab ke ghar meñ pesh kiyā. ¹⁶ Wuh ḱhidmat ke lie yōñ khare ho gae jis tarah mard-e-Ḳhudā Mūsā kī shariāt meñ farmāyā gayā hai. Lāwī qurbāniyōñ kā ḱhūn imāmoñ ke pās lāe jinhoñ ne use qurbāngāh par chhiṛkā.

¹⁷ Lekin hāzirīn meñ se bahut-se logoñ ne apne āp ko sahīh taur par pāk-sāf nahīñ kiyā thā. Un ke lie Lāwiyōñ ne Fasah ke leloñ ko zabah kiyā tāki un kī qurbāniyōñ ko bhī Rab ke lie maḱhsūs kiyā jā sake. ¹⁸ Ḳhāskar Ifrāīm, Manassī, Zabūlūn aur Ishkār ke aksar logoñ ne apne āp ko sahīh taur par pāk-sāf nahīñ kiyā thā. Chunāñche wuh Fasah ke khāne meñ us hālat meñ sharīk na hue jis kā taqāzā shariāt kartī hai. Lekin Hizqiyāh ne un kī shafā'at karke duā kī, “Rab jo mehrbān hai har ek ko muāf kare ¹⁹ jo pūre dīl se Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā kā tālib rahne kā irādā rakhtā hai, ḱhāh use maqdis ke lie darkār pākīzagi hāsīl na bhī ho.” ²⁰ Rab ne Hizqiyāh kī duā sun kar logoñ ko bahāl kar diyā.

²¹ Yarūshalam meñ jamāshudā Isrāīliyōñ ne baṛī ḱhushī se sāt dīn tak Beḱhamīrī Roṭī kī Īd manāī. Har dīn Lāwī aur imām apne sāz bajā kar buland āwāz se Rab kī satāish karte rahe. ²² Lāwiyōñ ne Rab kī ḱhidmat karte waqt baṛī samajhdārī dikhāī, aur Hizqiyāh ne is meñ un kī hauslā-afzāī kī.

Pūre hafte ke daurān Isrāīlī Rab ko salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karke qurbānī kā apnā hissā khāte aur Rab apne bāpdādā ke Ḳhudā kī tamjīd karte rahe.

²³ Is hafte ke bād pūrī jamāt ne faisla kiyā ki id ko mazīd sāt dīn manāyā jāe. Chunāñche unhoñ ne ḱhushī se ek aur hafte ke daurān id manāī. ²⁴ Tab Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ne jamāt ke lie 1,000 bail aur 7,000 bheṛ-bakriyāñ pesh kiñ jabki buzurgoñ ne jamāt ke lie 1,000 bail aur 10,000 bheṛ-bakriyāñ chaṛhāīñ. Itne meñ mazīd bahut-se imāmoñ ne apne āp ko Rab kī ḱhidmat ke lie maḱhsūs-o-muqaddas kar liyā thā.

²⁵ Jitne bhī āe the ḱhushī manā rahe the, ḱhāh wuh Yahūdāh ke bāshinde the, ḱhāh imām, Lāwī, Isrāīlī yā Isrāīl aur Yahūdāh meñ rahne wāle pardesī mehmān.

²⁶ Yarūshalam meñ baṛī shādmānī thī, kyōñki aisī id Dāūd Bādshāh ke beṭe Sulemān ke zamāne se le kar us waqt tak Yarūshalam meñ manāī nahīñ gai thī.

²⁷ Īd ke ikhtitām par imāmoñ aur Lāwiyōñ ne khare ho kar qaum ko barkat dī. Aur Allāh ne un kī sunī, un kī duā āsmān par us kī muqaddas sukūnatgāh tak pahuñchī.

31

Pūre Yahūdāh meñ Butparastī kā Khātmā

¹ Īd ke bād jamāt ke tamām Isrāīliyon ne Yahūdāh ke shahron meñ jā kar patthar ke buton ko tukre tukre kar diyā, Yasīrat Dewī ke khambon ko kāt dālā, ūnchī jaghon ke mandiron ko dhā diyā aur ghalat qurbāngāhon ko khatm kar diyā. Jab tak unhon ne yih kām Yahūdāh, Binyamīn, Ifrāīm aur Manassī ke pūre ilāqon meñ takmīl tak nahīn pahuñchāyā thā unhon ne ārām na kiya. Is ke bād wuh sab apne apne shahron aur gharon ko chale gae.

Rab ke Ghar meñ Intazām kī Islāh

² Hizqiyāh ne imāmon aur Lāwiyon ko dubārā khidmat ke waise hī gurohon meñ taqsim kiya jaise pahle the. Un kī zimmedāriyān bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyān chaḥhānā, Rab ke ghar meñ mukhtalif qism kī khidmāt anjām denā aur hamd-o-sanā ke gīt gānā thīn.

³ Jo jānwar bādshāh apnī milkiyat se Rab ke ghar ko detā rahā wuh bhasm hone wālī un qurbāniyon ke lie muqarrar the jin ko Rab kī shariāt ke mutābiq har subah-shām, Sabat ke din, Nae Chānd kī Īd aur dīgar īdon par Rab ke ghar meñ pesh kī jāti thīn.

⁴ Hizqiyāh ne Yarūshalam ke bāshindon ko hukm diyā ki apnī milkiyat meñ se imāmon aur Lāwiyon ko kuchh den tāki wuh apnā waqt Rab kī shariāt kī takmīl ke lie waqf kar sakeñ. ⁵ Bādshāh kā yih elān sunte hī Isrāīlī farākhdilī se ghallā, angūr ke ras, zaitūn ke tel, shahd aur kheton kī bāqī paidāwār kā pahlā phal Rab ke ghar meñ lāe. Bahut kuchh ikaṭṭhā huā, kyonki logon ne apnī paidāwār kā pūrā daswān hissā wahān pahuñchāyā. ⁶ Yahūdāh ke bāqī shahron ke bāshinde bhī sāth rahne wāle Isrāīliyon samet apnī paidāwār kā daswān hissā Rab ke ghar meñ lāe. Jo bhī bail, bher-bakriyān aur bāqī chīzeñ unhon ne Rab apne Khudā ke lie waqf kī thīn wuh Rab ke ghar meñ pahuñchīn jahān logon ne unheñ bare dher lagā kar ikaṭṭhā kiya. ⁷ Chīzeñ jamā karne kā yih silsilā tīsre mahīne meñ shurū huā aur sātweñ mahīne meñ ikhtitām ko pahuñchā. ⁸ Jab Hizqiyāh aur us ke afsaron ne ā kar dekhā ki kitnī chīzeñ ikaṭṭhī ho gāi haiñ to unhon ne Rab aur us kī qaum Isrāīl ko mubārak kahā.

⁹ Jab Hizqiyāh ne imāmon aur Lāwiyon se in dheron ke bare meñ pūchhā ¹⁰ to Sadoq ke khāndān kā imām-e-āzam Azariyāh ne jāwāb diyā, “Jab se log apne hadiye yahān le āte haiñ us waqt se ham jī bhar kar khā sakte haiñ balki kāfī kuchh bach bhī jātā hai. Kyonki Rab ne apnī qaum ko itnī barkat dī hai ki yih sab kuchh bāqī rah gayā hai.”

¹¹ Tab Hizqiyāh ne hukm diyā ki Rab ke ghar meñ godām banāe jāeñ. Jab aisā kiya gayā ¹² to razākārānā hadiye, paidāwār kā daswān hissā aur Rab ke lie makhsūs kie gae atiyāt un meñ rakhe gae. Kūnaniyāh Lāwī in chīzon kā inchārj banā jabki us kā bhāī Simāi us kā madadgār muqarrar huā. ¹³ Imām-e-āzam Azariyāh Rab ke ghar ke pūre intazām kā inchārj thā, is lie Hizqiyāh Bādshāh ne us ke sāth mil kar das nigarān muqarrar kie jo Kūnaniyāh aur Simāi ke taht khidmat anjām deñ. Un ke nām Yihiyel, Azaziyāh, Nahat, Asāhel, Yarimot, Yūzabad, Iliyel, Ismākiyāh, Mahat aur Bināyāh the.

¹⁴ Jo Lāwī Mashriqī Darwāze kā darbān thā us kā nām Qore bin Yimnā thā. Ab use Rab ko razākārānā taur par die gae hadiye aur us ke lie makhsūs kie gae atiyē taqsim karne kā nigarān banāyā gayā. ¹⁵ Adan, Minyamīn, Yashua, Samāyāh, Amariyāh aur Sakaniyāh us ke madadgār the. Un kī zimmedārī Lāwiyon ke shahron meñ rahne wāle imāmon ko un kā hissā denā thī. Barī wafādārī se wuh khayāl rakhte the ki khidmat ke mukhtalif gurohon ke tamām imāmon ko wuh hissā mil jāe jo un kā haq bantā thā, khāh wuh bare the yā chhoṭe. ¹⁶ Jo apne guroh ke sāth Rab ke ghar

meñ k̄hidmat kartā thā use us kā hissā barāh-e-rāst miltā thā. Is silsile meñ Lāwī ke qabile ke jitne mardoñ aur laṛkoñ kī umr tīn sāl yā is se zāyd thī un kī fahrist banāi gai. ¹⁷ In fahristoñ meñ imāmoñ ko un ke kunboñ ke mutābiq darj kiyā gayā. Isī tarah 20 sāl yā is se zāyd ke Lāwīyoñ ko un zimmedāriyoñ aur k̄hidmat ke mutābiq jo wuh apne gurohoñ meñ sañbhālthe the fahristoñ meñ darj kiyā gayā. ¹⁸ K̄hāndānoñ kī aurateñ aur beṭe-beṭiyāñ chhoṭe bachchoñ samet bhī in fahristoñ meñ darj thīñ. Chūñki un ke mard wafādārī se Rab ke ghar meñ k̄hidmat karte the, is lie yih dīgar afrād bhī maḥsūs-o-muqaddas samjhe jāte the. ¹⁹ Jo imām shahroñ se bāhar un charāgāhoñ meñ rahte the jo unheñ Hārūn kī aulād kī haisiyat se milī thīñ unheñ bhī hissā miltā thā. Har shahr ke lie ādmī chune gae jo imāmoñ ke k̄hāndānoñ ke mardoñ aur fahrist meñ darj tamām Lāwīyoñ ko wuh hissā diyā karen jo un kā haq thā.

²⁰ Hizqiyāh Bādshāh ne hukm diyā ki pūre Yahūdāh meñ aisā hī kiyā jāe. Us kā kām Rab ke nazdīk achchhā, munsifānā aur wafādārānā thā. ²¹ Jo kuchh us ne Allāh ke ghar meñ intazām dubārā chalāne aur sharīat ko qāym karne ke silsile meñ kiyā us ke lie wuh pūre dil se apne K̄hudā kā tālib rahā. Natīje meñ use kāmyābī hāsīl huī.

32

Asūrī Yahūdāh meñ Ghus Āte Haiñ

¹ Hizqiyāh ne wafādārī se yih tamām mansūbe takmīl tak pahuñchāe. Phir ek dīn Asūr kā bādshāh Sanherib apnī fauj ke sāth Yahūdāh meñ ghus āyā aur qilāband shahroñ kā muhāsarā karne lagā tāki un par qabzā kare. ² Jab Hizqiyāh ko ittalā milī ki Sanherib ā kar Yarūshalam par hamlā karne kī taiyāriyāñ kar rahā hai ³ to us ne apne sarkārī aur faujī afsaroñ se mashwarā kiyā. K̄hayāl yih pesh kiyā gayā ki Yarūshalam Shahr ke bāhar tamām chashmoñ ko malbe se band kiyā jāe. Sab muttafiq ho gae. ⁴ Kyonki unhoñ ne kahā, “Asūr ke bādshāh ko yahāñ ā kar kasrat kā pāñi kyon mile?” Bahut-se ādmī jamā hue aur mil kar chashmoñ ko malbe se band kar diyā. Unhoñ ne us zamīndoṛ nāle kā muñh bhī band kar diyā jis ke zariye pāñi shahr meñ pahuñchtā thā.

⁵ Is ke alāwā Hizqiyāh ne baṛī mehnat se fasīl ke ṭūṭe-phūṭe hissoñ kī marammat karwā kar us par burj banwāe. Fasīl ke bāhar us ne ek aur chārdīwārī tāmīr kī jabki Yarūshalam ke us hisse ke chabūtare mazīd mazbūt karwāe jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Sāth sāth us ne baṛī miqdār meñ hathiyār aur ḍhālēñ banwāīñ.

⁶ Hizqiyāh ne logoñ par faujī afsar muqarrar kie.

Phir us ne sab ko darwāze ke sāth wāle chauk par ikatṭhā karke un kī hauslā-afzāi kī, ⁷ “Mazbūt aur diler hoñ! Asūr ke bādshāh aur us kī baṛī fauj ko dekh kar mat ḍareñ, kyonki jo tāqat hamāre sāth hai wuh use hāsīl nahīñ hai. ⁸ Asūr ke bādshāh ke lie sirf k̄hākī ādmī laṛ rahe haiñ jabki Rab hamārā K̄hudā hamāre sāth hai. Wuhī hamārī madad karke hamāre lie laṛegā!” Hizqiyāh Bādshāh ke in alfāz se logoñ kī baṛī hauslā-afzāi huī.

Asūrī Yarūshalam kā Muhāsarā Karte Haiñ

⁹ Jab Asūr kā bādshāh Sanherib apnī pūrī fauj ke sāth Lakīs kā muhāsarā kar rahā thā to us ne wahāñ se Yarūshalam ko wafd bhejā tāki Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh aur Yahūdāh ke tamām bāshindoñ ko paighām pahuñchāe,

¹⁰ “Shāh-e-Asūr Sanherib farmāte haiñ, tumhārā bharosā kis chīz par hai ki tum muhāsare ke waqt Yarūshalam ko chhoṛnā nahīñ chāhte? ¹¹ Jab Hizqiyāh kahtā hai, ‘Rab hamārā K̄hudā hamēñ Asūr ke bādshāh se bachāegā’ to wuh tumheñ ḡhalat rāh par lā rahā hai. Is kā sirf yih natījā niklegā ki tum bhūke aur pyāse mar jāoge.

¹² Hizqiyāh ne to is K̄hudā kī behurmatī kī hai. Kyonki us ne us kī ūñchī jaghoñ ke

mandiron aur qurbāngāhon ko dhā kar Yahūdāh aur Yarūshalam se kahā hai ki ek hī qurbāngāh ke sāmne parastish karen, ek hī qurbāngāh par qurbāniyān chārhāen. ¹³ Kyā tumhen ilm nahīn ki main aur mere bāpdādā ne dīgar mamālik kī tamām qaumon ke sāth kyā kuchh kiya? Kyā in qaumon ke dewatā apne mulkon ko mujh se bachāne ke qābil rahe hai? Hargiz nahīn! ¹⁴ Mere bāpdādā ne in sab ko tabāh kar diya, aur koī bhī dewatā apnī qaum ko mujh se bachā na sakā. To phir tumhārā dewatā tumhen kis tarah mujh se bachāegā? ¹⁵ Hizqiyāh se fareb na khāo! Wuh is tarah tumhen ghalat rāh par na lāe. Us kī bāt par etamād mat karnā, kyonki ab tak kisī bhī qaum yā saltanat kā dewatā apnī qaum ko mere yā mere bāpdādā ke qabze se chhuṭkāra na dilā sakā. To phir tumhārā dewatā tumhen mere qabze se kis tarah bachāegā?”

¹⁶ Aisī bāten karte karte Sanherib ke afsar Rab Isrāil ke Ḳhudā aur us ke ḳhādim Hizqiyāh par kufr bakte gae.

¹⁷ Asūr ke bādshāh ne wafd ke hāth ḳhat bhī bhejā jis meñ us ne Rab Isrāil ke Ḳhudā kī ihānat kī. Ḳhat meñ likhā thā, “Jis tarah dīgar mamālik ke dewatā apnī qaumon ko mujh se mahfūz na rakh sake usī tarah Hizqiyāh kā dewatā bhī apnī qaum ko mere qabze se nahīn bachāegā.”

¹⁸ Asūrī afsaron ne buland āwāz se Ibrānī zabān meñ bādshāh kā paighām fasīl par ḳhaṛe Yarūshalam ke bāshindon tak pahuñchāyā tāki un meñ ḳhauf-o-hirās phail jāe aur yon shahr par qabzā karne meñ āsānī ho jāe. ¹⁹ In afsaron ne Yarūshalam ke Ḳhudā kā yon tamaskhur uṛāyā jaisā wuh duniyā kī dīgar qaumon ke dewatāon kā uṛāyā karte the, hālānki dīgar mābūd sirf insānī hāthon kī paidāwār the.

Rab Sanherib ko Sazā Detā Hai

²⁰ Phir Hizqiyāh Bādshāh aur Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ne chillāte hue āsmān par taḳhtnashīn Ḳhudā se iltamās kī. ²¹ Jawāb meñ Rab ne Asūriyon kī lashkargāh meñ ek farishtā bhejā jis ne tamām behtarīn faujiyon ko afsaron aur kamāndaron samet maut ke ghāt utār diya. Chunānche Sanherib sharmindā ho kar apne mulk laṭ gayā. Wahān ek din jab wuh apne dewatā ke mandir meñ dāḳhil huā to us ke kuchh beṭon ne use talwār se qatl kar diya.

²² Is tarah Rab ne Hizqiyāh aur Yarūshalam ke bāshindon ko Shāh-e-Asūr Sanherib se chhuṭkāra dilāyā. Us ne unhen dūsri qaumon ke hamlon se bhī mahfūz rakhā, aur chāron taraf amn-o-amān phail gayā. ²³ Beshumār log Yarūshalam āe tāki Rab ko qurbāniyān pesh karen aur Hizqiyāh Bādshāh ko qīmtī tohfe den. Us waqt se tamām qaumeñ us kā baṛā ehtirām karne lagīn.

Hizqiyāh ke Āḳhirī Sāl

²⁴ Un dinoñ meñ Hizqiyāh itnā bīmār huā ki marne kī naubat ā pahuñchī. Tab us ne Rab se duā kī, aur Rab ne us kī sun kar ek ilāhī nishān se is kī tasdīq kī. ²⁵ Lekin Hizqiyāh maḡhrūr huā, aur us ne is mehrbānī kā munāsib jawāb na diya. Natīje meñ Rab us se aur Yahūdāh aur Yarūshalam se nārāz huā. ²⁶ Phir Hizqiyāh aur Yarūshalam ke bāshindon ne pachhtā kar apnā ghurūr chhoṛ diya, is lie Rab kā ghazab Hizqiyāh ke jīte-jī un par nāzil na huā.

²⁷ Hizqiyāh ko bahut daulat aur izzat hāsīl huī, aur us ne apnī sone-chāndī, jawāhar, balsān ke qīmtī tel, dhālon aur bāqī qīmtī chīzon ke lie ḳhās ḳhazāne banwāe. ²⁸ Us ne ghallā, angūr kā ras aur zaitūn kā tel mahfūz rakhne ke lie godām tāmīr kie aur apne gāy-bailon aur bheṛ-bakriyon ko rakhne kī bahut-sī jaghen bhī banwā līn. ²⁹ Us ke gāy-bailon aur bheṛ-bakriyon meñ izāfā hotā gayā, aur us ne kaī nae shahron kī buniyād rakhī, kyonki Allāh ne use nihāyat hī amīr banā diya thā. ³⁰ Hizqiyāh hī ne Jaihūn Chashme kā muñh band karke us kā pānī surang ke zariye maḡhrib kī taraf Yarūshalam ke us hisse meñ pahuñchāyā jo ‘Dāūd kā Shahr’

kahlātā hai. Jo bhī kām us ne shurū kiyā us meñ wuh kāmīyāb rahā. ³¹ Ek din Bābal ke hukmrānoñ ne us ke pās wafd bhejā tāki us ilāhī nishān ke bāre meñ mālūmāt hāsīl karen jo Yahūdāh meñ huā thā. Us waqt Allāh ne use akelā chhoṛ diyā tāki us ke dil kī haqīqī hālat jāñch le.

³² Bāqī jo kuchh Hizqiyāh kī hukūmat ke daurān huā aur jo nek kām us ne kiyā wuh ‘Āmūs ke Beṭe Yasāyāh Nabī kī Royā’ meñ qalamband hai jo ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ darj hai. ³³ Jab wuh mar kar apne bāpdādā se jā milā to use shāhī qabristān kī ek ūñchī jagah par dafnāyā gayā. Jab janāzā niklā to Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām bāshindoñ ne us kā ehtirām kiyā. Phir us kā beṭā Manassī taḥtnashīn huā.

33

Yahūdāh kā Bādshāh Manassī

¹ Manassī 12 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 55 sāl thā. ² Manassī kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. Us ne un qaumoñ ke qābil-e-ghin rasm-o-riwāj apnā lie jinheñ Rab ne Isrāīliyoñ ke āge se nikāl diyā thā. ³ Ūñchī jaghoñ ke jin mandiroñ ko us ke bāp Hizqiyāh ne dhā diyā thā unheñ us ne nae sire se tāmīr kiyā. Us ne Bāl dewatāoñ kī qurbāngāheñ banwāīn aur Yasīrat Dewī ke khambe khaṛe kie. In ke alāwā wuh sūraj, chānd balki āsmān ke pūre lashkar ko sijdā karke un kī khidmat kartā thā. ⁴ Us ne Rab ke ghar meñ bhī apnī qurbāngāheñ khaṛī kīn, hālāñki Rab ne is maqām ke bāre meñ farmāyā thā, “Yarūshalam meñ merā nām abad tak qāym rahegā.” ⁵ Lekin Manassī ne parwā na kī balki Rab ke ghar ke donoñ sahnoñ meñ āsmān ke pūre lashkar ke lie qurbāngāheñ banwāīn. ⁶ Yahāñ tak ki us ne Wādī-e-Bin-hinnūm meñ apne beṭoñ ko bhī qurbān karke jalā diyā. Jādūgarī, ghaibdānī aur afsūngarī karne ke alāwā wuh murdoñ kī rūhoñ se rābitā karne wāloñ aur rammāloñ se bhī mashwarā kartā thā.

Ḡharz us ne bahut kuchh kiyā jo Rab ko nāpasand thā aur use taish dilāyā. ⁷ Dewī kā but banwā kar us ne use Allāh ke ghar meñ khaṛā kiyā, hālāñki Rab ne Dāūd aur us ke beṭe Sulemān se kahā thā, “Is ghar aur is shahr Yarūshalam meñ jo main ne tamām Isrāīlī qabiloñ meñ se chun liyā hai main apnā nām abad tak qāym rakhūngā. ⁸ Agar Isrāīlī ehtiyāt se mere un tamām ahkām aur hidāyāt kī pairawī karen jo Mūsā ne shariāt meñ unheñ die to main kabhī nahīñ hone dūngā kī Isrāīliyoñ ko us mulk se jilāwatan kar diyā jāe jo main ne un ke bāpdādā ko atā kiyā thā.” ⁹ Lekin Manassī ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ko aise ḡhalat kām karne par uksāyā jo un qaumoñ se bhī sarzad nahīñ hue the jinheñ Rab ne mulk meñ dākhil hote waqt un ke āge se tabāh kar diyā thā.

¹⁰ Go Rab ne Manassī aur apnī qaum ko samjhāyā, lekin unhoñ ne parwā na kī. ¹¹ Tab Rab ne Asūrī bādshāh ke kamāndaroñ ko Yahūdāh par hamlā karne diyā. Unhoñ ne Manassī ko pakaṛ kar us kī nāk meñ nakel dālī aur use pītal kī zanjīroñ meñ jakaṛ kar Bābal le gae. ¹² Jab wuh yoñ musibat meñ phaṅs gayā to Manassī Rab apne Ḳhudā kā ḡhazab ṭhandā karne kī koshish karne lagā aur apne āp ko apne bāpdādā ke Ḳhudā ke huzūr past kar diyā.

¹³ Aur Rab ne us kī iltamās par dhyān de kar us kī sunī. Use Yarūshalam wāpas lā kar us ne us kī hukūmat bahāl kar dī. Tab Manassī ne jāñ liyā ki Rab hī Ḳhudā hai.

¹⁴ Is ke bād us ne ‘Dāūd ke Shahr’ kī bairūnī fasīl nae sire se banwāī. Yih fasīl Jaihūn Chashme ke maḡhrib se shurū huī aur Wādī-e-Qidron meñ se guzar kar Machhlī ke Darwāze tak pahuñch gai. Is dīwār ne Rab ke ghar kī pūrī pahārī banām Ofal kā ihātā kar liyā aur bahut buland thī. Is ke alāwā bādshāh ne Yahūdāh ke tamām qilāband shahroñ par faujī afsar muqarrar kie. ¹⁵ Us ne ajnabī mābūdoñ ko but samet Rab ke ghar se nikāl diyā. Jo qurbāngāheñ us ne Rab ke ghar kī pahārī aur bāqī Yarūshalam

meñ kharī kī thīn unheñ bhī us ne dhā kar shahr se bāhar phaiñk diyā. ¹⁶ Phir us ne Rab kī qurbāngāh ko nae sire se tāmīr karke us par salāmatī aur shukrguzārī kī qurbāniyāñ charhāñ. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke bāshindoñ se kahā ki Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī khidmat karen. ¹⁷ Go log is ke bād bhī ūñchī jaghoñ par apnī qurbāniyāñ pesh karte the, lekin ab se wuh inheñ sirf Rab apne Ḳhudā ko pesh karte the.

¹⁸ Bāqī jo kuchh Manassī kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Isrāīl kī Tārīkh’ kī kitāb meñ darj hai. Wahān us kī apne Ḳhudā se duā bhī bayān kī gaī hai aur wuh bāteñ bhī jo ghaibbīnoñ ne Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke nām meñ use batāī thīn. ¹⁹ Ghaibbīnoñ kī kitāb meñ bhī Manassī kī duā bayān kī gaī hai aur yih ki Allāh ne kis tarah us kī sunī. Wahān us ke tamām gunāhoñ aur bewafāī kā zikr hai, nīz un ūñchī jaghoñ kī fahrist darj hai jahān us ne Allāh ke tābe ho jāne se pahle mandir banā kar Yasīrat Dewī ke khambe aur but khare kie the. ²⁰ Jab Manassī mar kar apne bāpdādā se jā milā to use us ke mahal meñ dafn kiyā gayā. Phir us kā beṭā Amūn takhtnashīn huā.

Yahūdāh kā Bādshāh Amūn

²¹ Amūn 22 sāl kī umr meñ bādshāh banā aur do sāl tak Yarūshalam meñ hukūmat kartā rahā. ²² Apne bāp Manassī kī tarah wuh aisā ghalat kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. Jo but us ke bāp ne banwāe the unhīn kī pūjā wuh kartā aur unhīn ko qurbāniyāñ pesh kartā thā. ²³ Lekin us meñ aur Manassī meñ yih farq thā ki beṭe ne apne āp ko Rab ke sāmne past na kiyā balki us kā qusūr mazīd sangīn hotā gayā. ²⁴ Ek dīn Amūn ke kuchh afsaroñ ne us ke khilāf sāzish karke use mahal meñ qatl kar diyā. ²⁵ Lekin ummat ne tamām sāzish karne wāloñ ko mār dālā aur Amūn kī jagah us ke beṭe Yūsiyāh ko bādshāh banā diyā.

34

Yūsiyāh Bādshāh Butparastī kī Muḫālafat Kartā Hai

¹ Yūsiyāh 8 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ rah kar us kī hukūmat kā daurāniyā 31 sāl thā. ² Yūsiyāh wuh kuchh kartā rahā jo Rab ko pasand thā. Wuh apne bāp Dāūd ke achche namūne par chaltā rahā aur us se na dāīñ, na bāīñ taraf haṭā.

³ Apnī hukūmat ke āṭhweñ sāl meñ wuh apne bāp Dāūd ke Ḳhudā kī marzī talāsh karne lagā, go us waqt wuh jawān hī thā. Apnī hukūmat ke 12weñ sāl meñ wuh ūñchī jaghoñ ke mandīroñ, Yasīrat Dewī ke khamboñ aur tamām tarāshe aur dhāle hue butoñ ko pūre mulk se dūr karne lagā. Yoñ tamām Yarūshalam aur Yahūdāh in chīzoñ se pāk-sāf ho gayā. ⁴ Bādshāh ke zer-e-nigarānī Bāl dewatāoñ kī qurbāngāhoñ ko dhā diyā gayā. Baḳhūr kī jo qurbāngāheñ un ke ūpar thīn unheñ us ne ṭukre ṭukre kar diyā. Yasīrat Dewī ke khamboñ aur tarāshe aur dhāle hue butoñ ko zamīn par paṭākh kar us ne unheñ pīs kar un kī qabroñ par bikher diyā jinhoñ ne jīte-jī un ko qurbāniyāñ pesh kī thīn. ⁵ Butparast pujāriyoñ kī haḍḍiyoñ ko un kī apnī qurbāngāhoñ par jalāyā gayā. Is tarah se Yūsiyāh ne Yarūshalam aur Yahūdāh ko pāk-sāf kar diyā. ⁶⁻⁷ Yih us ne na sirf Yahūdāh balki Manassī, Ifrāīm, Shamāūn aur Naftālī tak ke shahroñ meñ irdgird ke khandarāt samet bhī kiyā. Us ne qurbāngāhoñ ko girā kar Yasīrat Dewī ke khamboñ aur butoñ ko ṭukre ṭukre karke chaknāchūr kar diyā. Tamām Isrāīl kī baḳhūr kī qurbāngāhoñ ko us ne dhā diyā. Is ke bād wuh Yarūshalam wāpas chalā gayā.

Rab ke Ghar kī Marammat

⁸ Apnī hukūmat ke 18weñ sāl meñ Yūsiyāh ne Sāfan bin Asaliyāh, Yarūshalam par muqarrar afsar Māsiyāh aur bādshāh ke mushīr-e-ḳhās Yuākh bin Yuākhaz ko Rab apne Ḳhudā ke ghar ke pās bhejā tāki us kī marammat karwāeñ. Us waqt mulk aur

Rab ke ghar ko pāk-sāf karne kī muhimm jāri thī. ⁹ Imām-e-āzam Ḳhilqiyāh ke pās jā kar unhoñ ne use wuh paise die jo Lāwī ke darbānoñ ne Rab ke ghar meñ jamā kie the. Yih hadiye Manassī aur Ifrāim ke bāshindoñ, Isrāil ke tamām bache hue logoñ aur Yahūdāh, Binyamīn aur Yarūshalam ke rahne wāloñ kī taraf se pesh kie gae the.

¹⁰ Ab yih paise un ṭhekedāroñ ke hawāle kar die gae jo Rab ke ghar kī marammat karwā rahe the. In paison se ṭhekedāroñ ne un kārīgaroñ kī ujrat adā kī jo Rab ke ghar kī marammat karke use mazbūt kar rahe the. ¹¹ Kārīgaroñ aur tāmīr karne wāloñ ne in paison se tarāshe hue patthar aur shahtīroñ kī lakaṛī bhī ḳharīdī. Imāratoñ meñ shahtīroñ ko badalne kī zarūrat thī, kyonki Yahūdāh ke bādshāhoñ ne un par dhyān nahīn diyā thā, lihāzā wuh gal gae the. ¹² In ādmiyoñ ne wafādārī se ḳhidmat saranjām dī. Chār Lāwī in kī nigarānī karte the jin meñ Yahat aur Abadiyāh Mirārī ke ḳhāndān ke the jabki Zakariyāh aur Masullām Qihāt ke ḳhāndān ke the. Jitne Lāwī sāz bajāne meñ māhir the ¹³ wuh mazdūroñ aur tamām dīgar kārīgaroñ par muqarrar the. Kuchh aur Lāwī munshī, nigarān aur darbān the.

Rab ke Ghar meñ Shariāt kī Kitāb Mil Jātī Hai

¹⁴ Jab wuh paise bāhar lāe gae jo Rab ke ghar meñ jamā hue the to Ḳhilqiyāh ko shariāt kī wuh kitāb milī jo Rab ne Mūsā kī mārifat dī thī. ¹⁵ Use mīrmunshī Sāfan ko de kar us ne kahā, “Mujhe Rab ke ghar meñ Shariāt kī Kitāb milī hai.” ¹⁶ Tab Sāfan kitāb ko le kar bādshāh ke pās gayā aur use ittalā dī, “Jo bhī zimmedārī āp ke mulāzimoñ ko dī gaī unheñ wuh achchhī tarah pūrā kar rahe haiñ. ¹⁷ Unhoñ ne Rab ke ghar meñ jamāshudā paise marammat par muqarrar ṭhekedāroñ aur bāqī kām karne wāloñ ko de die haiñ.” ¹⁸ Phir Sāfan ne bādshāh ko batāyā, “Ḳhilqiyāh ne mujhe ek kitāb dī hai.” Kitāb ko khol kar wuh bādshāh kī maujūdagī meñ us kī tilāwat karne lagā.

¹⁹ Kitāb kī bāteñ sun kar bādshāh ne ranjīdā ho kar apne kapṛe phāṛ lie. ²⁰ Us ne Ḳhilqiyāh, Aḳhīqām bin Sāfan, Abdon bin Mikāh, mīrmunshī Sāfan aur apne ḳhās ḳhādīm Asāyāh ko bulā kar unheñ hukm diyā, ²¹ “Jā kar merī aur Isrāil aur Yahūdāh ke bache hue afrād kī ḳhātir Rab se is kitāb meñ darj bātoñ ke bāre meñ dariyāft kareñ. Rab kā jo ḡhazab ham par nāzil hone wālā hai wuh nihāyat saḳht hai, kyonki hamāre bāpdādā na Rab ke farmān ke tābe rahe, na un hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī hai jo kitāb meñ darj kī gaī haiñ.”

²² Chunāñche Ḳhilqiyāh Bādshāh ke bheje hue chand ādmiyoñ ke sāth Ḳhuldā Nabiyā ko milne gayā. Ḳhuldā kā shauhar Sallūm bin toqahat bin ḳhasrā Rab ke ghar ke kapṛe sañbhāltā thā. Wuh Yarūshalam ke nae ilāqe meñ rahte the. ²³⁻²⁴ Ḳhuldā ne unheñ jawāb diyā,

“Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai ki jis ādmī ne tumheñ bhejā hai use batā denā, ‘Rab farmātā hai ki maiñ is shahr aur is ke bāshindoñ par āfat nāzil karūnga. Wuh tamām lānateñ pūrī ho jāeñgī jo bādshāh ke huzūr paṛhī gaī kitāb meñ bayān kī gaī haiñ. ²⁵ Kyonki merī qaum ne mujhe tark karke dīgar mābūdoñ ko qurbāniyāñ pesh kī haiñ aur apne hāthoñ se but banā kar mujhe taish dilāyā hai. Merā ḡhazab is maqām par nāzil ho jāegā aur kabhī ḳhatm nahīn hogā.’ ²⁶ Lekin Yahūdāh ke bādshāh ke pās jāeñ jis ne āp ko Rab se dariyāft karne ke lie bhejā hai aur use batā deñ ki Rab Isrāil kā Ḳhudā farmātā hai, ‘Merī bāteñ sun kar ²⁷ terā dil narm ho gayā hai. Jab tujhe patā chalā ki maiñ ne is maqām aur is ke bāshindoñ ke ḳhilāf bāt kī hai to tū ne apne āp ko Allāh ke sāmne past kar diyā. Tū ne baṛī inkisārī se ranjīdā ho kar apne kapṛe phāṛ lie aur mere huzūr phūṭ phūṭ kar royā. Rab farmātā hai ki yih dekh kar maiñ ne terī sunī hai. ²⁸ Jab tū mere kahne par mar kar apne bāpdādā se jā milegā to salāmatī se dafn hogā. Jo āfat maiñ shahr aur us ke bāshindoñ par nāzil karūnga wuh tū ḳhud nahīn dekhegā.’ ”

Afsar bādshāh ke pās wāpas gae aur use Ḳhuldā kā jawāb sunā diyā.

Yūsiyāh Rab se Ahd Bāndhtā Hai

²⁹ Tab bādshāh Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām buzurgoñ ko bulā kar ³⁰ Rab ke ghar meñ gayā. Sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us ke sāth gae yānī Yahūdāh ke ādmī, Yarūshalam ke bāshinde, imām aur Lāwī. Wahāñ pahuñch kar jamāt ke sāmne ahd kī us pūrī kitāb kī tilāwat kī gaī jo Rab ke ghar meñ milī thī.

³¹ Phir bādshāh ne apne satūn ke pās khare ho kar Rab ke huzūr ahd bāndhā aur wādā kiyā, “Ham Rab kī pairawī karenge, ham pūre dil-o-jān se us ke ahkām aur hidāyāt pūrī karke is kitāb meñ darj ahd kī bāteñ qāym rakheñge.” ³² Yūsiyāh ne mutālabā kiyā ki Yarūshalam aur Yahūdāh ke tamām bāshinde ahd meñ sharīk ho jāeñ. Us waqt se Yarūshalam ke bāshinde apne bāpdādā ke Ḳhudā ke ahd ke sāth liṭe rahe.

³³ Yūsiyāh ne Isrāīl ke pūre mulk se tamām ghinaune butoñ ko dūr kar diyā. Isrāīl ke tamām bāshindoñ ko us ne tākīd kī, “Rab apne Ḳhudā kī khidmat karen.” Chunāñche Yūsiyāh ke jīte-jī wuh Rab apne bāpdādā kī rāh se dūr na hue.

35

Yūsiyāh Fasah kī Īd Manātā Hai

¹ Phir Yūsiyāh ne Rab kī tāzīm meñ Fasah kī Īd manāī. Pahle mahīne ke 14weñ din Fasah kā lelā zabah kiyā gayā. ² Bādshāh ne imāmoñ ko kām par lagā kar un kī hauslā-afzāī kī ki wuh Rab ke ghar meñ apnī khidmat achchhī tarah anjām deñ. ³ Lāwīyoñ ko tamām Isrāīliyoñ ko shariyat kī tālīm dene kī zimmedārī dī gaī thī, aur sāth sāth unheñ Rab kī khidmat ke lie maḵsūs kiyā gayā thā. Un se Yūsiyāh ne kahā,

“Muqaddas sandūq ko us imārat meñ rakheñ jo Isrāīl ke bādshāh Dāūd ke beṭe Sulemān ne tāmīr kiyā. Use apne kandhoñ par uṭhā kar idhar-udhar le jāne kī zarūrat nahīn hai balki ab se apnā waqt Rab apne Ḳhudā aur us kī qaum Isrāīl kī khidmat meñ sarf karen. ⁴ Un khāndānī gurohoñ ke mutābiq khidmat ke lie taiyār raheñ jin kī tartīb Dāūd Bādshāh aur us ke beṭe Sulemān ne likh kar muqarrar kī thī. ⁵ Phir maqdis meñ us jagah khare ho jāeñ jo āp ke khāndānī guroh ke lie muqarrar hai aur un khāndānoñ kī madad karen jo qurbāniyāñ chaṛhāne ke lie āte haiñ aur jin kī khidmat karne kī zimmedārī āp ko dī gaī hai. ⁶ Apne āp ko khidmat ke lie maḵsūs karen aur Fasah ke lele zabah karke apne hamwatanon ke lie is tarah taiyār karen jis tarah Rab ne Mūsā kī mārīfat hukm diyā thā.”

⁷ Īd kī khushī meñ Yūsiyāh ne Īd manāne wāloñ ko apnī milkiyat meñ se 30,000 bheṛ-bakriyoñ ke bachche die. Yih jānwar Fasah kī qurbānī ke taur par chaṛhāe gae jabki bādshāh kī taraf se 3,000 bail dīgar qurbāniyoñ ke lie istemāl hue. ⁸ Is ke alāwā bādshāh ke afsaron ne bhī apnī khushī se qaum, imāmoñ aur Lāwīyoñ ko jānwar die. Allāh ke ghar ke sab se ālā afsaron Ḳhilqiyāh, Zakariyāh aur Yihiyel ne dīgar imāmoñ ko Fasah kī qurbānī ke lie 2,600 bheṛ-bakriyoñ ke bachche die, nīz 300 bail. ⁹ Isī tarah Lāwīyoñ ke rāhnumāoñ ne dīgar Lāwīyoñ ko Fasah kī qurbānī ke lie 5,000 bheṛ-bakriyoñ ke bachche die, nīz 500 bail. Un meñ se tīn bhāī banām Kūnaniyāh, Samāyāh aur Nataniyel the jabki dūsroñ ke nām Hasbiyāh, Ya'iyel aur Yūzabad the. ¹⁰ Jab har ek khidmat ke lie taiyār thā to imām apnī apnī jagah par aur Lāwī apne apne gurohoñ ke mutābiq khare ho gae jis tarah bādshāh ne hidāyat dī thī. ¹¹ Lāwīyoñ ne Fasah ke leloñ ko zabah karke un kī khāleñ utārīñ jabki imāmoñ ne Lāwīyoñ se jānwaron kā khūn le kar qurbāngāh par chhīrkā. ¹² Jo kuchh bhasm hone wālī qurbāniyoñ ke lie muqarrar thā use qaum ke mukhtalif khāndānoñ ke lie ek taraf rakh diyā gayā tāki wuh use bād meñ Rab ko qurbānī ke taur par pesh

kar sakeñ, jis tarah Mūsā kī shari'at meñ likhā hai. Bailon ke sāth bhī aisā hī kiya gayā. ¹³ Fasah ke lelon ko hidāyat ke mutābiq āg par bhūnā gayā jabki bāqī gosht ko mukhtalif qism kī degon meñ ubālā gayā. Jyon hī gosht pak gayā to Lāwiyon ne use jaldī se hāzirīn meñ taqsim kiya. ¹⁴ Is ke bād unhon ne apne aur imāmon ke lie Fasah ke lele taiyār kie, kyonki Hārūn kī aulād yānī imām bhasm hone wālī qurbānion aur charbī ko charhāne meñ rāt tak masrūf rahe.

¹⁵ Id ke pūre daurān Āsaf ke khāndān ke gulūkār apnī apnī jagah par khare rahe, jis tarah Dāūd, Āsaf, Haimān aur bādshāh ke ghaibbīn Yadūtūn ne hidāyat dī thī. Darbān bhī Rab ke ghar ke darwāzon par musalsal khare rahe. Unheñ apnī jaghon ko chhone kī zarūrat bhī nahīn thī, kyonki bāqī Lāwiyon ne un ke lie bhī Fasah ke lele taiyār kar rakhe. ¹⁶ Yon us din Yūsiyāh ke hukm par qurbānion ke pūre intazām ko tartīb diya gayā tāki āindā Fasah kī Id manāi jāe aur bhasm hone wālī qurbāniyān Rab kī qurbāngāh par pesh kī jāen.

¹⁷ Yarūshalam meñ jamā hue Isrāīliyon ne Fasah kī Id aur Beḡhamīrī Roṭī kī Id ek hafte ke daurān manāi. ¹⁸ Fasah kī Id Isrāīl meñ Samuel Nabī ke zamāne se le kar us waqt tak is tarah nahīn manāi gāi thī. Isrāīl ke kisī bhī bādshāh ne use yon nahīn manāyā thā jis tarah Yūsiyāh ne use us waqt imāmon, Lāwiyon, Yarūshalam aur tamām Yahūdāh aur Isrāīl se āe hue logon ke sāth mil kar manāi. ¹⁹ Yūsiyāh Bādshāh kī hukūmat ke 18weñ sāl meñ pahlī dafā Rab kī tāzīm meñ aisī Id manāi gāi.

Yūsiyāh kī Maut

²⁰ Rab ke ghar kī bahālī kī takmīl ke bād ek din Misr kā bādshāh Nikoh Dariyā-e-Furāt par ke shahr Karkimīs ke lie rawānā huā tāki wahāñ dushman se laṛe. Lekin rāste meñ Yūsiyāh us kā muqābalā karne ke lie niklā. ²¹ Nikoh ne apne qāsidoñ ko Yūsiyāh ke pās bhej kar use ittālā dī, “Ai Yahūdāh ke bādshāh, merā āp se kyā wāstā? Is waqt main āp par hamlā karne ke lie nahīn niklā balki us shāhī khāndān par jis ke sāth merā jhagārā hai. Allāh ne farmāyā hai ki main jaldī karūñ. Wuh to mere sāth hai. Chunāñche us kā muqābalā karne se bāz āen, warnā wuh āp ko halāk kar degā.”

²² Lekin Yūsiyāh bāz na āyā balki laṛne ke lie taiyār huā. Us ne Nikoh kī bāt na mānī go Allāh ne use us kī mārifat āgāh kiya thā. Chunāñche wuh bhes badal kar Firaun se laṛne ke lie Majiddo ke maidān meñ pahuñchā. ²³ Jab laṛāi chhīr gāi to Yūsiyāh tiroñ se zaḡhmī huā, aur us ne apne mulāzimoñ ko hukm diya, “Mujhe yahāñ se le jāo, kyonki main saḡht zaḡhmī ho gayā hūñ.” ²⁴ Logon ne use us ke apne rath par se uṭhā kar us ke ek aur rath meñ rakhā jo use Yarūshalam le gayā. Lekin us ne wafāt pāi, aur use apne bāpdādā ke khāndānī qabristān meñ dafn kiya gayā. Pūre Yahūdāh aur Yarūshalam ne us kā mātām kiya.

²⁵ Yarmiyāh ne Yūsiyāh kī yād meñ mātāmī gīt likhe, aur āj tak gīt gāne wāle mard-o-ḡhawātīn Yūsiyāh kī yād meñ mātāmī gīt gāte haiñ, yih pakkā dastūr ban gayā hai. Yih gīt ‘Nohā kī Kitāb’ meñ darj haiñ.

²⁶⁻²⁷ Bāqī jo kuchh shurū se le kar āḡhir tak Yūsiyāh kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ bayān kiya gayā hai. Wahāñ us ke nek kāmōñ kā zikr hai aur yih ki us ne kis tarah shari'at ke ahkām par amal kiya.

36

Yahūdāh kā Bādshāh Yahuāḡhaz

¹ Ummat ne Yūsiyāh ke beṭe Yahuāḡhaz ko bāp ke taḡht par biṭhā diya. ² Yahuāḡhaz 23 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh thā. ³ Phir Misr ke bādshāh ne use taḡht se utār diya, aur Mulk-e-Yahūdāh

ko taqrīban 3,400 kilogrām chāndī aur 34 kilogrām sonā kharāj ke taur par adā karnā parā. ⁴ Misr ke bādshāh ne Yahuākhaz ke sage bhāi Iliyāqīm ko Yahūdāh aur Yarūshalam kā nayā bādshāh banā kar us kā nām Yahūyaqīm meñ badal diyā. Yahuākhaz ko wuh qaid karke apne sāth Misr le gayā.

Yahūdāh kā Bādshāh Yahūyaqīm

⁵ Yahūyaqīm 25 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ rah kar wuh 11 sāl tak hukūmat kartā rahā. Us kā chāl-chalan Rab us ke Ḳhudā ko nāpasand thā. ⁶ Ek dīn Bābal ke Nabūkadnazzar ne Yahūdāh par hamlā kiyā aur Yahūyaqīm ko pital kī zanjīron meñ jakar kar Bābal le gayā. ⁷ Nabūkadnazzar Rab ke ghar kī kaī qimtī chizeñ bhī chhīn kar apne sāth Bābal le gayā aur wahāñ apne mandir meñ rakh dīñ.

⁸ Bāqī jo kuchh Yahūyaqīm kī hukūmat ke daurān huā wuh ‘Shāhān-e-Yahūdāh-o-Isrāīl’ kī kitāb meñ darj hai. Wahāñ yih bayān kiyā gayā hai ki us ne kaisī ghinaunī harkateñ kīñ aur ki kyā kuchh us ke sāth huā. Us ke bād us kā beṭā Yahūyākīn taḥtnashīn huā.

Yahūyākīn kī Hukūmat

⁹ Yahūyākīn 18 sāl kī umr meñ bādshāh banā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā tīn māh aur das dīn thā. Us kā chāl-chalan Rab ko nāpasand thā. ¹⁰ Bahār ke mausam meñ Nabūkadnazzar Bādshāh ne hukm diyā ki use giriftār karke Bābal le jāyā jāe. Sāth sāth faujiyon ne Rab ke ghar kī qimtī chizeñ bhī chhīn kar Bābal pahuñchāīñ. Yahūyākīn kī jagah Nabūkadnazzar ne Yahūyākīn ke chachā Sidqiyāh ko Yahūdāh aur Yarūshalam kā bādshāh banā diyā.

Sidqiyāh Bādshāh aur Yarūshalam kī Tabāhī

¹¹ Sidqiyāh 21 sāl kī umr meñ taḥtnashīn huā, aur Yarūshalam meñ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. ¹² Us kā chāl-chalan Rab us ke Ḳhudā ko nāpasand thā. Jab Yarmiyāh Nabī ne use Rab kī taraf se āgāh kiyā to us ne apne āp ko nabī ke sāmne past na kiyā. ¹³ Sidqiyāh ko Allāh kī qasam khā kar Nabūkadnazzar Bādshāh kā wafādār rahne kā wādā karnā parā. To bhī wuh kuchh der ke bād sarkash ho gayā. Wuh aṛ gayā, aur us kā dil itnā saḥt ho gayā ki wuh Rab Isrāīl ke Ḳhudā kī taraf dubārā rujū karne ke lie taiyār nahīn thā.

¹⁴ Lekin Yahūdāh ke rāhnumāon, imāmon aur qaum kī bewafāī bhī baḥtī gaī. Paṛosī qaumon ke ghinaune rasm-o-riwāj apnā kar unhoñ ne Rab ke ghar ko nāpāk kar diyā, go us ne Yarūshalam meñ yih imārat apne lie maḥsūs kī thī.

¹⁵ Bār bār Rab un ke bāpdādā kā Ḳhudā apne paīghambaron ko un ke pās bhej kar unheñ samjhātā rahā, kyonki use apnī qaum aur sukūnatgāh par tars ātā thā. ¹⁶ Lekin logon ne Allāh ke paīghambaron kā mazāq urāyā, un ke paīghām haqīr jāne aur nabiyon ko lān-tān kī. Ākhirkār Rab kā ḡhazab un par nāzil huā, aur bachne kā koī rāstā na rahā. ¹⁷ Us ne Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ko un ke ḡhilāf bhejā to dushman Yahūdāh ke jawānon ko talwār se qatl karne ke lie maqdis meñ ghusne se bhī na jhijke. Kisī par bhī rahm na kiyā gayā, ḡhāh jawān mard yā jawān ḡhātūn, ḡhāh buzurg yā umrrasīdā ho. Rab ne sab ko Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā. ¹⁸ Nabūkadnazzar ne Allāh ke ghar kī tamām chizeñ chhīn līñ, ḡhāh wuh baṛī thīñ yā chhoṭī. Wuh Rab ke ghar, bādshāh aur us ke ālā afsaron ke tamām ḡhazāne bhī Bābal le gayā. ¹⁹ Faujiyon ne Rab ke ghar aur tamām mahalon ko jalā kar Yarūshalam kī fasīl ko girā diyā. Jitnī bhī qimtī chizeñ rah gaī thīñ wuh tabāh huīñ. ²⁰ Aur jo talwār se bach gae the unheñ Bābal kā bādshāh qaid karke apne sāth Bābal le gayā. Wahāñ unheñ us kī aur us kī aulād kī ḡhidmat karnī parī. Un kī yih hālat us waqt tak jāri rahī jab tak Fārsī qaum kī saltanat shurū na huī.

²¹ Yoñ wuh kuchh pūrā huā jis kī peshgoī Rab ne Yarmiyāh Nabī kī mārifat kī thī, kyonki zamīn ko āḡhirkār Sabat kā wuh ārām mil gayā jo bādshāhoñ ne use nahīñ diyā thā. Jis tarah nabī ne kahā thā, ab zamīn 70 sāl tak tabāh aur wīrān rahī.

Jilāwatanī se Wāpasī

²² Fāras ke bādshāh Ḳhoras kī hukūmat ke pahle sāl meñ Rab ne wuh kuchh pūrā hone diyā jis kī peshgoī us ne Yarmiyāh kī mārifat kī thī. Us ne Ḳhoras ko zail kā elān karne kī tahrīk dī. Yih elān zabānī aur tahrīrī taur par pūrī bādshāhī meñ kiyā gayā.

²³ “Fāras kā bādshāh Ḳhoras farmātā hai, Rab āsmān ke Ḳhudā ne duniyā ke tamām mamālik mere hawāle kar diē haiñ. Us ne mujhe Yahūdāh ke shahr Yarūshalam meñ us ke lie ghar banāne kī zimmedārī dī hai. Āp meñ se jitne us kī gaum ke haiñ Yarūshalam ke lie rawānā ho jāēñ. Rab āp kā Ḳhudā āp ke sāth ho.”

Azrā

Jilāwatanī se Wāpasī

¹ Fāras ke bādshāh Khoras kī hukūmat ke pahle sāl meñ Rab ne wuh kuchh pūrā hone diyā jis kī peshgoī us ne Yarmiyāh kī mārifat kī thī. Us ne Khoras ko zail kā elān karne kī tahrīk dī. Yih elān zabānī aur tahrīrī taur par pūrī bādshāhī meñ kiyā gayā.

² “Fāras kā bādshāh Khoras farmātā hai, Rab āsmān ke Kḥudā ne duniyā ke tamām mamālik mere hawāle kar die haiñ. Us ne mujhe Yahūdāh ke shahr Yarūshalam meñ us ke lie ghar banāne kī zimmedārī dī hai. ³ Āp meñ se jitne us kī qaum ke haiñ Yarūshalam ke lie rawānā ho jāeñ tāki wahāñ Rab Isrāīl ke Kḥudā ke lie ghar banāeñ, us Kḥudā ke lie jo Yarūshalam meñ sukūnat kartā hai. Āp kā Kḥudā āp ke sāth ho. ⁴ Jahāñ bhī Isrāīlī qaum ke bache hue log rahte haiñ, wahāñ un ke paṛosiyōñ kā farz hai kī wuh sone-chāñdī aur māl-maweshī se un kī madad kareñ. Is ke alāwā wuh apnī kḥushī se Yarūshalam meñ Allāh ke ghar ke lie hadiye bhī deñ.”

⁵ Tab kuchh Isrāīlī rawānā ho kar Yarūshalam meñ Rab ke ghar ko tāmīr karne kī taiyāriyāñ karne lage. Un meñ Yahūdāh aur Binyamīn ke kḥāndānī sarparast, imām aur Lāwī shāmil the yāñi jitne logoñ ko Allāh ne tahrīk dī thī. ⁶ Un ke tamām paṛosiyōñ ne unheñ sonā-chāñdī aur māl-maweshī de kar un kī madad kī. Is ke alāwā unhoñ ne apnī kḥushī se bhī Rab ke ghar ke lie hadiye die.

⁷ Khoras Bādshāh ne wuh chīzeñ wāpas kar dīñ jo Nabūkadnazzar ne Yarūshalam meñ Rab ke ghar se lūṭ kar apne dewatā ke mandir meñ rakh dī thīñ. ⁸ Unheñ nikāl kar Fāras ke bādshāh ne Mitradāt kḥazāñchī ke hawāle kar diyā jis ne sab kuchh gin kar Yahūdāh ke buzurg Shesbazzar ko de diyā. ⁹ Jo fahrist us ne likhī us meñ zail kī chīzeñ thīñ:

sone ke 30 bāsan,
chāñdī ke 1,000 bāsan,
29 chhuriyāñ,

¹⁰ sone ke 30 pyāle,
chāñdī ke 410 pyāle,
bāqī chīzeñ 1,000 adad.

¹¹ Sone aur chāñdī kī kul 5,400 chīzeñ thīñ. Shesbazzar yih sab kuchh apne sāth le gayā jab wuh jilāwatanōñ ke sāth Bābal se Yarūshalam ke lie rawānā huā.

2

Wāpas Āe Hue Isrāīliyoñ kī Fahrist

¹ Zail meñ Yahūdāh ke un logoñ kī fahrist hai jo jilāwatanī se wāpas āe. Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar unheñ qaid karke Bābal le gayā thā, lekin ab wuh Yarūshalam aur Yahūdāh ke un shahroñ meñ phir jā base jahāñ un ke kḥāndān pahle rahte the. ² Un ke rāhnumā Zarubbābal, Yashua, Nahmiyāh, Sirāyāh, Rālāyāh, Mardakī, Bilshān, Misfār, Bigwī, Rahūm aur Bānā the. Zail kī fahrist meñ wāpas āe hue kḥāndānoñ ke mard bayān kie gae haiñ.

³ Parūs kā kḥāndān: 2,172,

⁴ Safatiyāh kā kḥāndān: 372,

⁵ Arah kā kḥāndān: 775,

⁶ Pakhat-moāb kā kḥāndān yāñi Yashua aur Yoāb kī aulād: 2,812,

⁷ Ailām kā kḥāndān: 1,254,

⁸ Zattū kā kḥāndān: 945,

- ⁹ Zakkī kā ḵhāndān: 760,
¹⁰ Bānī kā ḵhāndān: 642,
¹¹ Babī kā ḵhāndān: 623,
¹² Azjād kā ḵhāndān: 1,222,
¹³ Adūniqām kā ḵhāndān: 666,
¹⁴ Bigwī kā ḵhāndān: 2,056,
¹⁵ Adīn kā ḵhāndān: 454,
¹⁶ Atīr kā ḵhāndān yānī Hizqiyāh kī aulād: 98,
¹⁷ Bazī kā ḵhāndān: 323,
¹⁸ Yūrā kā ḵhāndān: 112,
¹⁹ Hāshūm kā ḵhāndān: 223,
²⁰ Jibbār kā ḵhāndān: 95,
²¹ Bait-laham ke bāshinde: 123,
²² Natūfā ke 56 bāshinde,
²³ Anatot ke bāshinde: 128,
²⁴ Azmāwat ke bāshinde: 42,
²⁵ Qiriyat-yārīm, Kafīrā aur Bairot ke bāshinde: 743,
²⁶ Rāmā aur Jibā ke bāshinde: 621,
²⁷ Mikmās ke bāshinde: 122,
²⁸ Baitel aur Aī ke bāshinde: 223,
²⁹ Nabū ke bāshinde: 52,
³⁰ Majbīs ke bāshinde: 156,
³¹ Dūsre Ailām ke bāshinde: 1,254,
³² Hārim ke bāshinde: 320,
³³ Lūd, Hādīd aur Onūs ke bāshinde: 725,
³⁴ Yarīhū ke bāshinde: 345,
³⁵ Sanā'āh ke bāshinde: 3,630.
³⁶ Zail ke imām jilāwatanī se wāpas āe.
 Yadāyāh kā ḵhāndān jo Yashua kī nasl kā thā: 973,
³⁷ Immer kā ḵhāndān: 1,052,
³⁸ Fashhūr kā ḵhāndān: 1,247,
³⁹ Hārim kā ḵhāndān: 1,017.
⁴⁰ Zail ke Lāwī jilāwatanī se wāpas āe. Yashua aur Qadmiyel kā ḵhāndān yānī
 Hūdāwiyāh kī aulād: 74,
⁴¹ Gulūkār: Āsaf ke ḵhāndān ke 128 ādmī,
⁴² Rab ke ghar ke darbān: Sallūm, Atīr, Talmūn, Aqqūb, Ḵhatītā aur Sobī ke
 ḵhāndānoñ ke 139 ādmī.
⁴³ Rab ke ghar ke ḵhidmatgāroñ ke darj-e-zail ḵhāndān jilāwatanī se wāpas āe.
 Zihā, Hasūfā, Tabbāot, ⁴⁴Qarūs, Siyāhā, Fadūn, ⁴⁵Libānā, Hajābā, Aqqūb, ⁴⁶Hajāb,
 Shalmī, Hanān, ⁴⁷Jiddel, Jahar, Riyāyāh, ⁴⁸Razīn, Naqūdā, Jazzām, ⁴⁹Uzzā, Fāsīh,
 Basī, ⁵⁰Asnā, Maūnīm, Nafūsīm, ⁵¹Baqbūq, Haqūfā, Harhūr, ⁵²Bazlūt, Mahīdā,
 Harshā, ⁵³Barqūs, Sīsarā, Tāmāh, ⁵⁴Naziyāh aur Ḵhatīfā.
⁵⁵ Sulemān ke ḵhādimoñ ke darj-e-zail ḵhāndān jilāwatanī se wāpas āe.
 Sūtī, Sūfirat, Farūdā, ⁵⁶Yālā, Darqūn, Jiddel, ⁵⁷Safatīyāh, Ḵhattīl, Fūkirat-zabāym
 aur Amī.
⁵⁸ Rab ke ghar ke ḵhidmatgāroñ aur Sulemān ke ḵhādimoñ ke ḵhāndānoñ meñ
 se wāpas āe hue mardoñ kī tādād 392 thī. ⁵⁹⁻⁶⁰ Wāpas āe hue ḵhāndānoñ Dilāyāh,
 Tūbiyāh aur Naqūdā ke 652 mard sābit na kar sake ki Isrāīl kī aulād haiñ, go wuh
 Tal-milah, Tal-harshā, Karūb, Addūn aur Immer ke rahne wāle the.
⁶¹⁻⁶² Habāyāh, Haqqūz aur Barzillī ke ḵhāndānoñ ke kuchh imām bhī wāpas āe,
 lekin unheñ Rab ke ghar meñ ḵhidmat karne kī ijāzat na milī. Kyoñki go unhoñ ne

nasabnāme meñ apne nām talāsh kie un kā kahīn zikr na milā, is lie unheñ nāpāk qarār diyā gayā. (Barzillī ke khāndān ke bānī ne Barzillī Jiliyādī kī beṭī se shādī karke apne susar kā nām apnā liyā thā.) ⁶³ Yahūdāh ke gawarnar ne hukm diyā ki in tīn khāndānoñ ke imām filhāl qurbāniyoñ kā wuh hissā khāne meñ sharīk na hoñ jo imāmoñ ke lie muqarrar hai. Jab dubārā imām-e-āzam muqarrar kiyā jāe to wuhī Ūrīm aur Tummīm nāmī qurā dāl kar muāmalā hal kare.

⁶⁴ Kul 42,360 Isrāīlī apne watan laut āe, ⁶⁵ nīz un ke 7,337 ghulām aur launḍiyān aur 200 gulūkār jin meñ mard-o-khawātīn shāmil the.

⁶⁶ Isrāīliyoñ ke pās 736 ghoṛe, 245 khachchar, ⁶⁷ 435 ūnṭ aur 6,720 gadhe the.

⁶⁸ Jab wuh Yarūshalam meñ Rab ke ghar ke pās pahuñche to kuchh khāndānī sarparastoñ ne apnī khushī se hadiye diē tāki Allāh kā ghar nae sire se us jagah tāmīr kiyā jā sake jahān pahle thā. ⁶⁹ Har ek ne utnā de diyā jitnā de sakā. Us waqt sone ke kul 61,000 sikke, chāndī ke 2,800 kilogrām aur imāmoñ ke 100 libās jamā hue.

⁷⁰ Imām, Lāwī, gulūkār, Rab ke ghar ke darbān aur khidmatgār, aur awām ke kuchh log apnī apnī ābāī ābādiyoñ meñ dubārā jā base. Yoñ tamām Isrāīlī dubārā apne apne shahroñ meñ rahne lage.

3

Nāi Qurbāngāh par Qurbāniyān

¹ Sātweñ mahīne kī ibtidā meñ pūrī qaum Yarūshalam meñ jamā huī. Us waqt Isrāīlī apnī ābādiyoñ meñ dubārā ābād ho gae the. ² Jamā hone kā maqsad Isrāīl ke Khudā kī qurbāngāh ko nae sire se tāmīr karnā thā tāki mard-e-Khudā Mūsā kī sharīat ke mutābiq us par bhasm hone wālī qurbāniyān pesh kī jā sakeñ. Chunāñche Yashua bin Yūsadaq aur Zarubbābal bin Siyāltiyel kām meñ lag gae. Yashua ke imām bhāiyoñ aur Zarubbābal ke bhāiyoñ ne un kī madad kī. ³ Go wuh mulk meñ rahne wālī dīgar qaumoñ se sahme hue the tāham unhoñ ne qurbāngāh ko us kī purānī buniyād par tāmīr kiyā aur subah-shām us par Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyān pesh karne lage. ⁴ Jhoñpriyoñ kī Īd unhoñ ne sharīat kī hidāyat ke mutābiq manāī. Us hafte ke har din unhoñ ne bhasm hone wālī utnī qurbāniyān chaḥhāñ jitnī zarūrī thīñ.

⁵ Us waqt se imām bhasm hone wālī tamām darkār qurbāniyān bāqāydaḡī se pesh karne lage, nīz Nae Chānd kī Īdoñ aur Rab kī bāqī maḥsūs-o-muqaddas Īdoñ kī qurbāniyān. Qaum apnī khushī se bhī Rab ko qurbāniyān pesh kartī thī. ⁶ Go Rab ke ghar kī buniyād abhī dālī nahīn gaī thī to bhī Isrāīlī sātweñ mahīne ke pahle din se Rab ko bhasm hone wālī qurbāniyān pesh karne lage. ⁷ Phir unhoñ ne rājoñ aur kārīgaroñ ko paise de kar kām par lagāyā aur Sūr aur Saidā ke bāshindoñ se deodār kī lakaṛī mangwāī. Yih lakaṛī Lubnān ke pahārī ilāqe se samundar tak lāī gaī aur wahān se samundar ke rāste Yāfā pahuñchāī gaī. Isrāīliyoñ ne muāwaze meñ khāne-pīne kī chīzeñ aur zaitūn kā tel de diyā. Fāras ke bādshāh Khōras ne unheñ yih karwāne kī ijāzat dī thī.

Rab ke Ghar kī Tāmīr-e-Nau

⁸ Jilāwatanī se wāpas āne ke dūsre sāl ke dūsre mahīne meñ Rab ke ghar kī nae sire se tāmīr shurū huī. Is kām meñ Zarubbābal bin Siyāltiyel, Yashua bin Yūsadaq, dīgar imām aur Lāwī aur watan meñ wāpas āe hue bāqī tamām Isrāīlī sharīk hue. Tāmīrī kām kī nīgarānī un Lāwiyoñ ke zīmme lagā dī gaī jin kī umr 20 sāl yā is se zāyid thī.

⁹ Zail ke log mil kar Rab kā ghar banāne wāloñ kī nīgarānī karte the: Yashua apne beṭoñ aur bhāiyoñ samet, Qadmiyel aur us ke beṭe jo Hūdāwiyāh kī aulād the aur Hanadād ke khāndān ke Lāwī.

¹⁰ Rab ke ghar kī buniyād rakhte waqt imām apne muqaddas libās pahne hue sāth khare ho gae aur turam bajāne lage. Āsaf ke khāndān ke Lāwī sāth sāth jhānjh bajāne aur Rab kī satāish karne lage. Sab kuchh Isrāīl ke bādshāh Dāūd kī hidāyāt ke mutābiq huā. ¹¹ Wuh hamd-o-sanā ke gīt se Rab kī tārīf karne lage, “Wuh bhalā hai, aur Isrāīl par us kī shafqat abadī hai!” Jab hāzirīn ne dekhā ki Rab ke ghar kī buniyād rakhī jā rahī hai to sab Rab kī khushī meñ zordār nāre lagāne lage.

¹² Lekin bahut-se imām, Lāwī aur khāndānī sarparast hāzir the jinhoñ ne Rab kā pahlā ghar dekhā huā thā. Jab un ke dekhte dekhte Rab ke nae ghar kī buniyād rakhī gai to wuh buland āwāz se rone lage jabki bāqī bahut sāre log khushī ke nāre lagā rahe the. ¹³ Itnā shor thā ki khushī ke nāron aur rone kī āwāzon meñ imtiyāz na kiyā jā sakā. Shor dūr dūr tak sunāī diyā.

4

Rab ke Ghar kī Tāmīr kī Mukhālafat

¹ Yahūdāh aur Binyamīn ke dushmanon ko patā chalā ki watan meñ wāpas āe hue Isrāīlī Rab Isrāīl ke Khudā ke lie ghar tāmīr kar rahe haiñ. ² Zarubbābal aur khāndānī sarparaston ke pās ā kar unhoñ ne darkhāst kī, “Ham bhī āp ke sāth mil kar Rab ke ghar ko tāmīr karnā chāhte haiñ. Kyonki jab se Asūr ke bādshāh Asarhaddon ne hamen yahāñ lā kar basāyā hai us waqt se ham āp ke Khudā ke tālib rahe aur use qurbāniyāñ pesh karte āe haiñ.” ³ Lekin Zarubbābal, Yashua aur Isrāīl ke bāqī khāndānī sarparaston ne inkār kiyā, “Nahīñ, is meñ āp kā hamāre sāth koī wāstā nahīñ. Ham akele hī Rab Isrāīl ke Khudā ke lie ghar banāenge, jis tarah Fāras ke bādshāh Khoras ne hamen hukm diyā hai.”

⁴ Yih sun kar mulk kī dūsrī qaumeñ Yahūdāh ke logon kī hauslāshiknī aur unheñ darāne kī koshish karne lagīñ tāki wuh imārat banāne se bāz āen. ⁵ Yahāñ tak ki wuh Fāras ke bādshāh Khoras ke kuchh mushīron ko rishwat de kar kām rokne meñ kāmyāb ho gae. Yon Rab ke ghar kī tāmīr Khoras Bādshāh ke daur-e-hukūmat se le kar Dārā Bādshāh kī hukūmat tak rukī rahī.

⁶ Bād meñ jab Akhaswerus Bādshāh kī hukūmat shurū huī to Isrāīl ke dushmanon ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindon par ilzām lagā kar shikāyatī khat likhā.

⁷ Phir Artakhshastā Bādshāh ke daur-e-hukūmat meñ use Yahūdāh ke dushmanon kī taraf se shikāyatī khat bhejā gayā. Khat ke pichhe khāskar Bishlām, Mitradāt aur Tābiyel the. Pahle use Arāmī zabān meñ likhā gayā, aur bād meñ us kā tarjumā huā.

⁸ Sāmariya ke gawarnar Rahūm aur us ke Mīrmunshī Shamsī ne shahanshāh ko khat likh diyā jis meñ unhoñ ne Yarūshalam par ilzāmāt lagāe. Pate meñ likhā thā,

⁹ Az: Rahūm Gawarnar aur Mīrmunshī Shamsī, nīz un ke hamkhidmat qāzī, safīr aur Tarpal, Sippar, Arak, Bābal aur Sosan yānī Ailām ke mard, ¹⁰ nīz bāqī tamām qaumeñ jin ko azīm aur azīz bādshāh Ashūrbānīpāl ne uṭhā kar Sāmariya aur Dariyā-e-Furāt ke bāqīmāndā maḡhribī ilāqe meñ basā diyā thā.

¹¹ Khat meñ likhā thā,

“Shahanshāh Artakhshastā ke nām,

Az: āp ke khādīm jo Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahte haiñ.

¹² Shahanshāh ko ilm ho ki jo Yahūdī āp ke huzūr se hamāre pās Yarūshalam pahuñche haiñ wuh is waqt us bāghī aur sharīr shahr ko nae sire se tāmīr kar rahe haiñ. Wuh fasīl ko bahāl karke buniyādon kī marammat kar rahe haiñ.

¹³ Shahanshāh ko ilm ho ki agar shahr nae sire se tāmīr ho jāe aur us kī fasīl takmīl tak pahuñche to yih log ṭaiks, kharāj aur mahsūl adā karne se inkār kar denge. Tab bādshāh ko nuqsān pahuñchegā. ¹⁴ Ham to namak-harām nahīñ haiñ, na shahanshāh kī tauhīn bardāshht kar sakte haiñ. Is lie ham guzārish karte haiñ ¹⁵ ki āp apne bāpdādā kī tārīkhī dastāwezāt se Yarūshalam ke bāre meñ mālūmāt hāsīl

kareñ, kyonki un meñ is bāt kī tasdīq milegī ki yih shahr māzī meñ sarkash rahā. Haqīqat meñ shahr ko isī lie tabāh kiyā gayā ki wuh bādshāhoñ aur sūboñ ko tang kartā rahā aur qadīm zamāne se hī baġhāwat kā mambā rahā hai. ¹⁶ Ġharz ham shahanshāh ko ittalā dete haiñ ki agar Yarūshalam ko dubārā tāmīr kiyā jāe aur us kī fasīl takmīl tak pahuñche to Dariyā-e-Furāt ke maġhribī ilāqe par āp kā qābū jātā rahegā.”

¹⁷ Shahanshāh ne jawāb meñ likhā,

“Main yih khat Rahūm Gawarnar, Shamsī Mīrmunshī aur Sāmariya aur Dariyā-e-Furāt ke maġhrib meñ rahne wāle un ke hamk̄hidmat afsaroñ ko likh rahā hūñ.

Āp ko salām! ¹⁸ Āp ke khat kā tarjumā merī maujūdagi meñ huā hai aur use mere sāmne paṛhā gayā hai. ¹⁹ Mere hukm par Yarūshalam ke bāre meñ mālūmāt hāsīl kī gāi haiñ. Mālūm huā ki wāqai yih shahr qadīm zamāne se bādshāhoñ kī muk̄hālafat karke sarkashī aur baġhāwat kā mambā rahā hai. ²⁰ Nīz, Yarūshalam tāqatwar bādshāhoñ kā dārul-hukūmat rahā hai. Un kī itnī tāqat thī ki Dariyā-e-Furāt ke pūre maġhribī ilāqe ko unheñ muk̄htalif qism ke ṭaiks aur k̄harāj adā karnā paṛā. ²¹ Chunāñche ab hukm deñ ki yih ādmī shahr kī tāmīr karne se bāz āeñ. Jab tak main k̄hud hukm na dūñ us waqt tak shahr ko nae sire se tāmīr karne kī ijāzat nahīñ hai. ²² Dhyān deñ ki is hukm kī takmīl meñ sustī na kī jāe, aisā na ho ki shahanshāh ko baṛā nuqsān pahuñche.”

²³ Jyoñ hī khat kī kāpī Rahūm, Shamsī aur un ke hamk̄hidmat afsaroñ ko paṛh kar sunāi gāi to wuh Yarūshalam ke lie rawānā hue aur Yahūdiyoñ ko zabardastī kām jāri rakhne se rok diyā.

²⁴ Chunāñche Yarūshalam meñ Allāh ke ghar kā tāmīrī kām ruk gayā, aur wuh Fāras ke bādshāh Dārā kī hukūmat ke dūsre sāl tak rukā rahā.

5

Rab ke Ghar kī Tāmīr Dubārā Shurū Hotī Hai

¹ Ek din do nabī banām Hajjī aur Zakariyāh bin Iddū uṭh kar Isrāīl ke K̄hudā ke nām meñ jo un ke ūpar thā Yahūdāh aur Yarūshalam ke Yahūdiyoñ ke sāmne nabuwwat karne lage. ² Un ke hauslā-afzā alfāz sun kar Zarubbābal bin Siyāltiyel aur Yashua bin Yūsadaq ne faislā kiyā ki ham dubārā Yarūshalam meñ Allāh ke ghar kī tāmīr shurū kareñge. Donoñ nabī is meñ un ke sāth the aur un kī madad karte rahe.

³ Lekin jyoñ hī kām shurū huā to Dariyā-e-Furāt ke maġhribī ilāqe ke gawarnar Tattanī aur Shatar-boznī apne hamk̄hidmat afsaroñ samet Yarūshalam pahuñche. Unhoñ ne pūchhā, “Kis ne āp ko yih ghar banāne aur is kā dhāñchā takmīl tak pahuñchāne kī ijāzat dī? ⁴ Is kām ke lie zimmedār ādmiyoñ ke nām hameñ batāeñ!”

⁵ Lekin un kā K̄hudā Yahūdāh ke buzurgoñ kī nigarānī kar rahā thā, is lie unheñ rokā na gayā. Kyonki logoñ ne sochā ki pahle Dārā Bādshāh ko ittalā dī jāe. Jab tak wuh faislā na kare us waqt tak kām rokā na jāe.

⁶ Phir Dariyā-e-Furāt ke maġhribī ilāqe ke gawarnar Tattanī, Shatar-boznī aur un ke hamk̄hidmat afsaroñ ne Dārā Bādshāh ko zail kā khat bhejā,

⁷ “Dārā Bādshāh ko dil kī gahrāiyoñ se salām kahte haiñ! ⁸ Shahanshāh ko ilm ho ki sūbā Yahūdāh meñ jā kar ham ne dekhā ki wahāñ azīm K̄hudā kā ghar banāyā jā rahā hai. Us ke lie bare tarāshe hue patthar istemāl ho rahe haiñ aur dīwāroñ meñ shahtīr lagāe jā rahe haiñ. Log baṛī jāñfishānī se kām kar rahe haiñ, aur makān un kī mehnat ke bāis tezi se ban rahā hai. ⁹ Ham ne buzurgoñ se pūchhā, ‘Kis ne āp ko yih ghar banāne aur is kā dhāñchā takmīl tak pahuñchāne kī ijāzat dī hai?’ ¹⁰ Ham ne un ke nām bhī mālūm kie tāki likh kar āp ko bhej sakeñ. ¹¹ Unhoñ ne hameñ jawāb diyā,

‘Ham āsmān-o-zamīn ke Khudā ke khādim haiñ, aur ham us ghar ko az sar-e-nau tāmīr kar rahe haiñ jo bahūt sāl pahle yahān qāym thā. Isrāīl ke ek azīm bādshāh ne use qadīm zamāne meñ banā kar takmīl tak pahuñchāyā thā. ¹² Lekin hamāre bāpdādā ne āsmān ke Khudā ko taish dilāyā, aur natīje meñ us ne unheñ Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā jis ne Rab ke ghar ko tabāh kar diyā aur qaum ko qaid karke Bābal meñ basā diyā. ¹³ Lekin bād meñ jab Khoras bādshāh ban gayā to us ne apnī hukūmat ke pahle sāl meñ hukm diyā ki Allāh ke is ghar ko dubārā tāmīr kiyā jāe. ¹⁴ Sāth sāth us ne sone-chāndī kī wuh chīzeñ wāpas kar dīñ jo Nabūkadnazzar ne Yarūshalam meñ Allāh ke ghar se lūṭ kar Bābal ke mandīr meñ rakh dī thīñ. Khoras ne yih chīzeñ ek ādmī ke sapurd kar dīñ jis kā nām Shesbazzar thā aur jise us ne Yahūdāh kā gawarnar muqarrar kiyā thā. ¹⁵ Us ne use hukm diyā ki sāmān ko Yarūshalam le jāo aur Rab ke ghar ko purānī jagah par az sar-e-nau tāmīr karke yih chīzeñ us meñ mahfūz rakho. ¹⁶ Tab Shesbazzar ne Yarūshalam ā kar Allāh ke ghar kī buniyād rakhī. Usī waqt se yih imārat zer-e-tāmīr hai, agarche yih āj tak mukammal nahīñ huī.’

¹⁷ Chunāñche agar shahanshāh ko manzūr ho to wuh taftīsh karen ki kyā Bābal ke shāhī daftar meñ koī aisī dastāwez maujūd hai jo is bāt kī tasdīq kare ki Khoras Bādshāh ne Yarūshalam meñ Rab ke ghar ko az sar-e-nau tāmīr karne kā hukm diyā. Guzārish hai ki shahanshāh hamēñ apnā faislā pahuñchā deñ.”

6

Dārā Bādshāh Yahūdiyon kī Madad Kartā Hai

¹ Tab Dārā Bādshāh ne hukm diyā ki Bābal ke khazāne ke daftar meñ taftīsh kī jāe. Is kā khoj lagāte lagāte ² ākhirkār Mādī shahr Ikbātānā ke qile meñ tūmār mil gayā jis meñ likhā thā,

³ “Khoras Bādshāh kī hukūmat ke pahle sāl meñ shahanshāh ne hukm diyā ki Yarūshalam meñ Allāh ke ghar ko us kī purānī jagah par nae sire se tāmīr kiyā jāe tāki wahāñ dubārā qurbāniyāñ pesh kī jā sakeñ. Us kī buniyād rakhne ke bād us kī ūñchāī 90 aur chauṛāī 90 fuṭ ho. ⁴ Dīwāron ko yon banāyā jāe ki tarāshe hue pattharon ke har tīn raddon ke bād deodār ke shahtīron kā ek raddā lagāyā jāe. Akhrājāt shāhī khazāne se pūre kie jāeñ. ⁵ Nīz sone-chāndī kī jo chīzeñ Nabūkadnazzar Yarūshalam ke is ghar se nikāl kar Bābal lāyā wuh wāpas pahuñchāī jāeñ. Har chīz Allāh ke ghar meñ us kī apnī jagah par wāpas rakh dī jāe.”

⁶ Yih khabar paṛh kar Dārā ne Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar Tattanī, Shatar-boznī aur un ke hamkhidmat afsaron ko zail kā jawāb bhej diyā,

“Allāh ke is ghar kī tāmīr meñ mudākhalat mat karnā! ⁷ Logoñ ko kām jāri rakhne deñ. Yahūdiyon kā gawarnar aur un ke buzurg Allāh kā yih ghar us kī purānī jagah par tāmīr karen.

⁸ Na sirf yih balki main hukm detā hūñ ki āp is kām meñ buzurgoñ kī madad karen. Tāmīr ke tamām akhrājāt waqt par muhaiyā karen tāki kām na ruke. Yih paise shāhī khazāne yāñi Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe se jamā kie gae taikson meñ se adā kie jāeñ. ⁹ Roz baroz imāmon ko bhasm hone wālī qurbāniyon ke lie darkār tamām chīzeñ muhaiyā karte raheñ, khāh wuh jawān bail, mendhe, bher ke bachche, gandum, namak, mai yā zaitūn kā tel kyon na māngeñ. Is meñ sustī na karen ¹⁰ tāki wuh āsmān ke Khudā ko pasandīdā qurbāniyāñ pesh karke shahanshāh aur us ke beṭon kī salāmatī ke lie duā kar sakeñ.

¹¹ Is ke alāwā main hukm detā hūñ ki jo bhī is farmān kī khilāfwarzī kare us ke ghar se shahtīr nikāl kar kharā kiyā jāe aur use us par maslūb kiyā jāe. Sāth sāth us ke ghar ko malbe kā dher banāyā jāe. ¹² Jis Khudā ne wahāñ apnā nām basāyā hai wuh har bādshāh aur qaum ko halāk kare jo mere is hukm kī khilāfwarzī karke

Yarūshalam ke ghar ko tabāh karne kī jurrat kare. Main, Dārā ne yih hukm diyā hai. Ise har tarah se pūrā kiyā jāe.”

Rab ke Ghar kī Maḥsūsīyat

¹³ Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar Tattanī, Shatar-boznī aur un ke hamḥidmat afsarōn ne har tarah se Dārā Bādshāh ke hukm kī tāmīl kī. ¹⁴ Chunānche Yahūdī buzurg Rab ke ghar par kām jāri rakh sake. Donoñ nabī Hajjī aur Zakariyāh bin Iddū apnī nabuwwatoñ se un kī hauslā-afzāi karte rahe, aur yoñ sārā kām Isrāīl ke Ḳhudā aur Fāras ke bādshāhoñ Ḳhoras, Dārā aur Artakḥshastā ke hukm ke mutābiq hī mukammal huā.

¹⁵ Rab kā ghar Dārā Bādshāh kī hukūmat ke chhaṭe sāl meñ takmīl tak pahuñchā. Adār ke mahīne kā tīsrā din * thā. ¹⁶ Isrāīliyoñ ne imāmoñ, Lāwīyoñ aur jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāīliyoñ samet baṛī ḡhushī se Rab ke Ghar kī Maḥsūsīyat kī Īd manāī. ¹⁷ Unhoñ ne 100 bail, 200 menḍhe aur bheṛ ke 400 bachche qurbān kie. Pūre Isrāīl ke lie ḡunāh kī qurbānī bhī pesh kī gai, aur is ke lie fī qabīlā ek bakrā yānī mil kar 12 bakre chaṛhāe gae. ¹⁸ Phir imāmoñ aur Lāwīyoñ ko Rab ke ghar kī ḡhidmat ke muḡhtalif gurohoñ meñ taqṣīm kiyā gayā, jis tarah Mūsā kī sharīat hidāyat detī hai.

Isrāīlī Fasah kī Īd Manāte Haiñ

¹⁹ Pahle mahīne ke 14weñ din † jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāīliyoñ ne Fasah kī Īd manāī. ²⁰ Tamām imāmoñ aur Lāwīyoñ ne apne āp ko pāk-sāf kar rakhā thā. Sab ke sab pāk the. Lāwīyoñ ne Fasah ke lele jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāīliyoñ, un ke bhāīyoñ yānī imāmoñ aur apne lie zabah kie. ²¹ Lekin na sirf jilāwatanī se wāpas āe hue Isrāīlī is khāne meñ sharīk hue balki mulk ke wuh tamām log bhī jo ḡhairyahūdī qaumoñ kī nāpāk rāhoñ se alag ho kar un ke sāth Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke tālib hue the. ²² Unhoñ ne sāt din baṛī ḡhushī se Bekḡhamīrī Roṭī kī Īd manāī. Rab ne un ke diloñ ko ḡhushī se bhar diyā thā, kyonki us ne Fāras ke bādshāh kā dil un kī taraf māyl kar diyā thā tāki unheñ Isrāīl ke Ḳhudā ke ghar ko tāmīr karne meñ madad mile.

7

Azrā Imām ko Yarūshalam Bhejā Jātā Hai

¹ In wāqiyāt ke kāfī arse bād ek ādmī banām Azrā Bābal ko chhoṛ kar Yarūshalam āyā. Us waqt Fāras ke bādshāh Artakḥshastā kī hukūmat thī. Ādmī kā pūrā nām Azrā bin Sirāyāh bin Azariyāh bin Ḳhilqiyāh ² bin Sallūm bin Sadoq bin Aḡhītūb ³ bin Amariyāh bin Azariyāh bin Mirāyot ⁴ bin Zarakḡhiyāh bin Uzzī bin Buqqī ⁵ bin Abīsua bin Fīnhās bin Iliyazar bin Hārūn thā. (Hārūn imām-e-āzam thā.)

⁶ Azrā pāk nawishtoñ kā ustād aur us sharīat kā ālim thā jo Rab Isrāīl ke Ḳhudā ne Mūsā kī mārifat dī thī. Jab Azrā Bābal se Yarūshalam ke lie rawānā huā to shahanshāh ne us kī har ḡhāhish pūrī kī, kyonki Rab us ke Ḳhudā kā shafīq hāth us par thā. ⁷ Kaī Isrāīlī us ke sāth gae. Imām, Lāwī, gulūkār aur Rab ke ghar ke darbān aur ḡhidmatgār bhī un meñ shāmil the. Yih Artakḥshastā Bādshāh kī hukūmat ke sātweñ sāl meñ huā. ⁸⁻⁹ Qāfilā pahle mahīne ke pahle din * Bābal se rawānā huā aur pāñchweñ mahīne ke pahle din † sahīh-salāmat Yarūshalam pahuñchā, kyonki Allāh kā shafīq hāth Azrā par thā. ¹⁰ Wajah yih thī ki Azrā ne apne āp ko Rab kī sharīat kī taftīsh karne, us ke mutābiq zindagī guzārne aur Isrāīliyoñ ko us ke ahkām aur hidāyāt kī tālīm dene ke lie waqf kiyā thā.

Shahanshāh Azrā ko Muḡhtārnāmā Detā Hai

* 6:15 12 Mārch. † 6:19 21 Aprīl. * 7:8-9 8 Aprīl. † 7:8-9 4 Agast.

¹¹ Artakshastā Bādshāh ne Azrā Imām ko zail kā muḳhtārnāmā de diyā, usī Azrā ko jo pāk nawishton kā ustād aur un ahkām aur hidāyāt kā ālim thā jo Rab ne Isrāīl ko dī thīn. Muḳhtārnāme meñ likhā thā,

¹² “Az: Shahanshāh Artakshastā

Azrā Imām ko jo āsmān ke Ḳhudā kī shariāt kā ālim hai, salām! ¹³ Maiñ hukm detā hūn ki agar merī saltanat meñ maujūd koī bhī Isrāīlī āp ke sāth Yarūshalam jā kar wahāñ rahnā chāhe to wuh jā saktā hai. Is meñ imām aur Lāwī bhī shāmil haiñ, ¹⁴ shahanshāh aur us ke sāt mushīr āp ko Yahūdāh aur Yarūshalam bhej rahe haiñ tāki āp Allāh kī us shariāt kī raushnī meñ jo āp ke hāth meñ hai Yahūdāh aur Yarūshalam kā hāl jāñch leñ. ¹⁵ Jo sonā-chāndī shahanshāh aur us ke mushīron ne apnī ḳhushī se Yarūshalam meñ sukūnat karne wāle Isrāīl ke Ḳhudā ke lie qurbān kī hai use apne sāth le jāeñ. ¹⁶ Nīz, jitnī bhī sonā-chāndī āp ko sūbā Bābal se mil jāegī aur jitne bhī hadiye qaum aur imām apnī ḳhushī se apne Ḳhudā ke ghar ke lie jamā karen unheñ apne sāth le jāeñ. ¹⁷ Un paison se bail, mendhe, bheṛ ke bachche aur un kī qurbāniyon ke lie darkār ḡhallā aur mai kī nazareñ ḳharīd leñ, aur unheñ Yarūshalam meñ apne Ḳhudā ke ghar kī qurbāngāh par qurbān karen. ¹⁸ Jo paise bach jāeñ un ko āp aur āp ke bhāī waise ḳharch kar sakte haiñ jaise āp ko munāsib lage. Shart yih hai ki āp ke Ḳhudā kī marzī ke mutābiq ho. ¹⁹ Yarūshalam meñ apne Ḳhudā ko wuh tamām chīzeñ pahuñchāeñ jo āp ko Rab ke ghar meñ ḳhidmat ke lie dī jāeñgī. ²⁰ Bāqī jo kuchh bhī āp ko apne Ḳhudā ke ghar ke lie ḳharīdnā pare us ke paise shāhī ḳhazānā adā karegā.

²¹ Maiñ, Artakshastā Bādshāh Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahne wāle tamām ḳhazānchiyon ko hukm detā hūn ki har tarah se Azrā Imām kī mālī madad karen. Jo bhī āsmān ke Ḳhudā kī shariāt kā yih ustād māñge wuh use diyā jāe. ²² Use 3,400 kilogrām chāndī, 16,000 kilogrām gandum, 2,200 liṭar mai aur 2,200 liṭar zaitūn kā tel tak denā. Namak use utnā mile jitnā wuh chāhe. ²³ Dhyān se sab kuchh muhaiyā karen jo āsmān kā Ḳhudā apne ghar ke lie māñge. Aisā na ho ki shahanshāh aur us ke beṭon kī saltanat us ke ḡhazab kā nishānā ban jāe. ²⁴ Nīz, āp ko ilm ho ki āp ko Allāh ke is ghar meñ ḳhidmat karne wāle kisī shakhs se bhī ḳharāj yā kisī qism kā ṭaiks lene kī ijāzat nahīn hai, ḳhāh wuh imām, Lāwī, gulūkār, Rab ke ghar kā darbān yā us kā ḳhidmatgār ho.

²⁵ Ai Azrā, jo hikmat āp ke Ḳhudā ne āp ko atā kī hai us ke mutābiq majistret aur qāzī muqarrar karen jo āp kī qaum ke un logon kā insāf karen jo Dariyā-e-Furāt ke maḡhrib meñ rahte haiñ. Jitne bhī āp ke Ḳhudā ke ahkām jānte haiñ wuh is meñ shāmil haiñ. Aur jitne in ahkām se wāqif nahīn haiñ unheñ āp ko tālīm denī hai. ²⁶ Jo bhī āp ke Ḳhudā kī shariāt aur shahanshāh ke qānūn kī ḳhilāfwarzī kare use saḳhtī se sazā dī jāe. Jurm kī sanjīdaḡī kā lihāz karke use yā to sazā-e-maut dī jāe yā jilāwatan kiyā jāe, us kī milkīyat zabt kī jāe yā use jel meñ ḡālā jāe.”

Azrā kī Satāish

²⁷ Rab hamāre bāpdādā ke Ḳhudā kī tamjīd ho jis ne shahanshāh ke dil ko Yarūshalam meñ Rab ke ghar ko shāndār banāne kī tahrīk dī hai. ²⁸ Usī ne shahanshāh, us ke mushīron aur tamām asar-o-rasūḳh rakhne wāle afsaron ke dilon ko merī taraf māyl kar diyā hai. Chūñki Rab mere Ḳhudā kā shafīq hāth mujh par thā is lie merā hauslā barh gayā, aur maiñ ne Isrāīl ke ḳhāndānī sarparaston ko apne sāth Isrāīl wāpas jāne ke lie jamā kiyā.

¹ Darj-e-zail un khāndānī sarparastoñ kī fahrist hai jo Artakshastā Bādshāh kī hukūmat ke daurān mere sāth Bābal se Yarūshalam ke lie rawānā hue. Har khāndān ke mardoñ kī tādād bhī darj hai:

- ²⁻³ Fīnhās ke khāndān kā Jairsom,
Itamar ke khāndān kā Dānyāl,
Dāūd ke khāndān kā Hattūsh bin Sakaniyāh,
Parūs ke khāndān kā Zakariyāh. 150 mard us ke sāth nasabnāme meñ darj the.
⁴ Pakhat-moāb ke khāndān kā Ilihuainī bin Zarakhiyāh 200 mardoñ ke sāth,
⁵ Zattū ke khāndān kā Sakaniyāh bin Yahziyel 300 mardoñ ke sāth,
⁶ Adīn ke khāndān kā Abad bin Yūnatan 50 mardoñ ke sāth,
⁷ Ailām ke khāndān kā Yasāyāh bin Ataliyāh 70 mardoñ ke sāth,
⁸ Safatiyāh ke khāndān kā Zabadiyāh bin Mīkāel 80 mardoñ ke sāth,
⁹ Yoāb ke khāndān kā Abadiyāh bin Yihiyel 218 mardoñ ke sāth,
¹⁰ Bānī ke khāndān kā Salūmīt bin Yūsifiyāh 160 mardoñ ke sāth,
¹¹ Babī ke khāndān kā Zakariyāh bin Babī 28 mardoñ ke sāth,
¹² Azjād ke khāndān kā Yūhanān bin Haqqātān 110 mardoñ ke sāth,
¹³ Adūniqām ke khāndān ke ākhirī log Ilīfalat, Ya'iyel aur Samāyāh 60 mardoñ ke sāth,
¹⁴ Bigwī kā khāndān kā Ūtī aur Zabūd 70 mardoñ ke sāth.

¹⁵ Maiñ yānī Azrā ne mazkūrā logoñ ko us nahar ke pās jamā kiyā jo Ahāwā kī taraf bahtī hai. Wahān ham khaime lagā kar tīn din ṭahare rahe. Is daurān mujhe patā chalā ki go ām log aur imām ā gae haiñ lekin ek bhī Lāwī hāzir nahīn hai.
¹⁶ Chunānche maiñ ne Iliyazar, Ariyel, Samāyāh, Ilnātan, Yarīb, Ilnātan, Nātan, Zakariyāh aur Masullām ko apne pās bulā liyā. Yih sab khāndānī sarparast the jabki shariāt ke do ustād banām Yūyārib aur Ilnātan bhī sāth the. ¹⁷ Maiñ ne unheñ Lāwīyoñ kī ābādī Kāsifiyāh ke buzurg Iddū ke pās bhej kar wuh kuchh batāyā jo unheñ Iddū, us ke bhāīyoñ aur Rab ke ghar ke kḥidmatgāroñ ko batānā thā tāki wuh hamāre Kḥudā ke ghar ke lie kḥidmatgār bhejen.

¹⁸ Allāh kā shafīq hāth ham par thā, is lie unhoñ ne hamen Mahlī bin Lāwī bin Isrāil ke khāndān kā samajhdār admī Saribiyāh bhej diyā. Saribiyāh apne beṭoñ aur bhāīyoñ ke sāth pahuñchā. Kul 18 mard the. ¹⁹ In ke alāwā Mirārī ke khāndān ke Hasbiyāh aur Yasāyāh ko bhī un ke beṭoñ aur bhāīyoñ ke sāth hamāre pās bhejā gayā. Kul 20 mard the. ²⁰ Un ke sāth Rab ke ghar ke 220 kḥidmatgār the. In ke tamām nām nasabnāme meñ darj the. Dāūd aur us ke mulāzimoñ ne un ke bāpdādā ko Lāwīyoñ kī kḥidmat karne kī zimmedārī dī thī.

Yarūshalam ke lie Rawānagī kī Taiyāriyān

²¹ Wahīn Ahāwā kī nahar ke pās hī maiñ ne elān kiyā ki ham sab rozā rakh kar apne āp ko apne Kḥudā ke sāmne past karen aur duā karen ki wuh hamen hamāre bāl-bachchoñ aur sāmān ke sāth salāmatī se Yarūshalam pahuñchāe. ²² Kyonki hamāre sāth faujī aur ghurṣawār nahīn the jo hamen rāste meñ ḍākuoñ se mahfūz rakhte. Bāt yih thī ki maiñ shahanshāh se yih māngne se sharm mahsūs kar rahā thā, kyonki ham ne use batāyā thā, “Hamāre Kḥudā kā shafīq hāth har ek par ṭahartā hai jo us kā tālib rahtā hai. Lekin jo bhī use tark kare us par us kā saḥt ghazab nāzil hotā hai.” ²³ Chunānche ham ne rozā rakh kar apne Kḥudā se iltamās kī ki wuh hamārī hifāzat kare, aur us ne hamārī sunī.

²⁴ Phir maiñ ne imāmoñ ke 12 rāhnumāoñ ko chun liyā, nīz Saribiyāh, Hasbiyāh aur mazīd 10 Lāwīyoñ ko. ²⁵ Un kī maujūdagī meñ maiñ ne sonā-chāndī aur bāqī tamām sāmān tol liyā jo shahanshāh, us ke mushīroñ aur afsaroñ aur wahān ke tamām Isrāīliyoñ ne hamāre Kḥudā ke ghar ke lie atā kiyā thā.

²⁶ Maiñ ne tol kar zail kā sāmān un ke hawāle kar diyā: taqrīban 22,000 kilogrām chāndī, chāndī kā kuchh sāmān jis kā kul wazn takrīban 3,400 kilogrām thā, 3,400 kilogrām sonā, ²⁷ sone ke 20 pyāle jin kā kul wazn taqrīban sārhe 8 kilogrām thā, aur pītal ke do pālīsh kie hue pyāle jo sone ke pyāloñ jaise qīmtī the.

²⁸ Maiñ ne ādmiyoñ se kahā, “Āp aur yih tamām chīzeñ Rab ke lie maḥsūs haiñ. Logoñ ne apnī ḡhushī se yih sonā-chāndī Rab āp ke bāpdādā ke Ḳhudā ke lie qurbān kī hai. ²⁹ Sab kuchh ehtiyāt se mahfūz rakheñ, aur jab āp Yarūshalam pahuñcheñge to ise Rab ke ghar ke ḡhazāne tak pahuñchā kar rāhnumā imāmoñ, Lāwiyoñ aur ḡhāndānī sarparastoñ kī maujūdagī meñ dubārā tolnā.”

³⁰ Phir imāmoñ aur Lāwiyoñ ne sonā-chāndī aur bāqī sāmān le kar use Yarūshalam meñ hamāre Ḳhudā ke ghar meñ pahuñchāne ke lie mahfūz rakhā.

Yarūshalam tak Safr

³¹ Ham pahle mahīne ke 12weñ din * Ahāwā nahar se Yarūshalam ke lie rawānā hue. Allāh kā shafīq hāth ham par thā, aur us ne hameñ rāste meñ dushmanoñ aur ḡakuoñ se mahfūz rakhā. ³² Ham Yarūshalam pahuñche to pahle tīn din ārām kiyā. ³³ Chauthe din ham ne apne Ḳhudā ke ghar meñ sonā-chāndī aur bāqī maḥsūs sāmān tol kar imām Marīmōt bin Ūriyāh ke hawāle kar diyā. Us waqt Iliyazar bin Fīnhās aur do Lāwī banām Yūzabad bin Yashua aur Nauadiyāh bin Binnūī us ke sāth the. ³⁴ Har chīz ginī aur toli gāi, phir us kā pūrā wazn fahrist meñ darj kiyā gayā.

³⁵ Is ke bād jilāwatanī se wāpas āe hue tamām logoñ ne Isrāīl ke Ḳhudā ko bhasm hone wālī qurbāniyāñ pesh kīñ. Is nāte se unhoñ ne pūre Isrāīl ke lie 12 bail, 96 menḡhe, bheḡ ke 77 bachche aur gunāh kī qurbānī ke 12 bakre qurbān kie.

³⁶ Musāfiroñ ne Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnaroñ aur hākimoñ ko shahanshāh kī hidāyāt pahuñchāīñ. In ko paḡh kar unhoñ ne Isrāīlī qaum aur Allāh ke ghar kī himāyat kī.

9

ḡhairyahūdī Bīwiyoñ par Afsos

¹⁻² Kuchh der bād qaum ke rāhnumā mere pās āe aur kahne lage, “Qaum ke ām logoñ, imāmoñ aur Lāwiyoñ ne apne āp ko mulk kī ḡigar qaumoñ se alag nahīñ rakhā, go yih ḡhinaune rasm-o-riwāj ke pairokār haiñ. Un kī auratoñ se shādī karke unhoñ ne apne beḡoñ kī bhī shādī un kī beḡiyoñ se karāi hai. Yoñ Allāh kī muḡaddas qaum Kanāniyoñ, Hittiyoñ, Farizzioñ, Yabūsiyoñ, Ammoniyoñ, Moābiyoñ, Misriyoñ aur Amoriyoñ se ālūdā ho gāi hai. Aur buzurgoñ aur afsaroñ ne is bewafāi meñ pahal kī hai!”

³ Yih sun kar maiñ ne ranjīdā ho kar apne kaproñ ko phāḡ liyā aur sar aur dāḡhī ke bāl noch noch kar nange farsh par baiḡh gayā. ⁴ Wahāñ maiñ shām kī qurbānī tak behis-o-harkat baiḡhā rahā. Itne meñ bahut-se log mere irdgird jamā ho gae. Wuh jilāwatanī se wāpas āe hue logoñ kī bewafāi ke bāis thartharā rahe the, kyonki wuh Isrāīl ke Ḳhudā ke jawāb se nihāyat ḡhaufzadā the. ⁵ Shām kī qurbānī ke waqt maiñ wahāñ se uḡh kharā huā jahāñ maiñ taubā kī hālat meñ baiḡhā huā thā. Wuhī phate hue kapḡe pahne hue maiñ ḡhūḡne ḡek kar jhuk gayā aur apne hāthoñ ko āsmān kī taraf uḡhāe hue Rab apne Ḳhudā se duā karne lagā,

⁶ “Ai mere Ḳhudā, maiñ nihāyat sharmindā hūñ. Apnā muñh terī taraf uḡhāne kī mujh meñ jurrat nahīñ rahī. Kyonki hamāre gunāhoñ kā itnā barā ḡher lag gayā hai ki wuh ham se ūñchā hai, balki hamārā qusūr āsmān tak pahuñch gayā hai.

⁷ Hamāre bāpdādā ke zamāne se le kar āj tak hamārā qusūr sanjīdā rahā hai. Isī wajah se ham bār bār pardesī hukmrānoñ ke qabze meñ āe haiñ jinhoñ ne hameñ

* 8:31 19 Aprail.

aur hamāre bādshāhoṅ aur imāmoṅ ko qatl kiyā, giriftār kiyā, lūṭ liyā aur hamārī behurmatī kī. Balki āj tak hamārī hālat yihī rahī hai.

⁸ Lekin is waqt Rab hamāre Ḳhudā ne thoṛī der ke lie ham par mehrbānī kī hai. Hamārī qaum ke bache-khuche hisse ko us ne rihāī de kar apne muqaddas maqām par mahfūz rakhā hai. Yoṅ hamāre Ḳhudā ne hamārī āṅkhoṅ meṅ dubārā chamak paidā kī aur hameṅ kuchh sukūn muhaiyā kiyā hai, go ham ab tak ghulāmī meṅ haiṅ. ⁹ Beshak ham ghulām haiṅ, to bhī Allāh ne hameṅ tark nahīn kiyā balki Fāras ke bādshāh ko ham par mehrbānī karne kī tahrīk dī hai. Us ne hameṅ az sar-e-nau zindagī atā kī hai tāki ham apne Ḳhudā kā ghar dubārā tāmīr aur us ke khandarāt bahāl kar sakeṅ. Allāh ne hameṅ Yahūdāh aur Yarūshalam meṅ ek mahfūz chārdīwārī se gher rakhā hai.

¹⁰ Lekin ai hamāre Ḳhudā, ab ham kyā kaheṅ? Apnī in harkatoṅ ke bād ham kyā jawāb deṅ? Ham ne tere un ahkām ko nazarandāz kiyā hai ¹¹ jo tū ne apne khādimoṅ yānī nabiyōṅ kī mārifat die the.

Tū ne farmāyā, ‘Jis mulk meṅ tum dākhil ho rahe ho tāki us par qabzā karo wuh us meṅ rahne wālī qaumoṅ ke ghinaune rasm-o-riwāj ke sabab se nāpāk hai. Mulk ek sire se dūsre sire tak un kī nāpākī se bhar gayā hai. ¹² Lihāzā apnī beṭiyōṅ kī un ke beṭoṅ ke sāth shādī mat karwānā, na apne beṭoṅ kā un kī beṭiyōṅ ke sāth rishtā bāndhnā. Kuchh na karo jis se un kī salāmatī aur kāmyābī barhtī jāe. Tab hī tum tāqatwar ho kar mulk kī achchhī paidāwār khāoge, aur tumhārī aulād hameshā tak mulk kī achchhī chīzeṅ wirāsat meṅ pātī rahegī.’

¹³ Ab ham apnī sharīr harkatoṅ aur bare qusūr kī sazā bhugat rahe haiṅ, go ai Allāh, tū ne hameṅ itnī saḡht sazā nahīn dī jitnī hameṅ milnī chāhie thī. Tū ne hamārā yih bachā-khuchā hissā zindā chhoṛā hai. ¹⁴ To kyā yih ṭhīk hai ki ham tere ahkām kī khilāfwarzī karke aisī qaumoṅ se rishtā bāndheṅ jo is qism kī ghinaunī harkateṅ kartī haiṅ? Hargiz nahīn! Kyā is kā yih natījā nahīn niklegā ki terā ghazab ham par nāzil ho kar sab kuchh tabāh kar degā aur yih bachā-khuchā hissā bhī khatm ho jāegā? ¹⁵ Ai Rab Isrāīl ke Ḳhudā, tū hī ādil hai. Āj ham bache hue hisse kī haisiyat se tere huzūr khare haiṅ. Ham qusūrwār haiṅ aur tere sāmne qāym nahīn rah sakte.”

10

Butparast Bīwiyōṅ ko Talāq

¹ Jab Azrā is tarah duā kar rahā aur Allāh ke ghar ke sāmne paṛe hue aur rote hue qaum ke qusūr kā iqrār kar rahā thā to us ke irdgird Isrāīlī mardoṅ, auratoṅ aur bachchoṅ kā barā hujūm jamā ho gayā. Wuh bhī phūṭ phūṭ kar rone lage.

² Phir Ailām ke khāndān ke Sakaniyāh bin Yihiyel ne Azrā se kahā,

“Wāqaī ham ne paṛosī qaumoṅ kī auratoṅ se shādī karke apne Ḳhudā se bewafāī kī hai. To bhī ab tak Isrāīl ke lie ummīd kī kiran bāqī hai. ³ Āeṅ, ham apne Ḳhudā se ahd bāndh kar wādā kareṅ ki ham un tamām auratoṅ ko un ke bachchoṅ samet wāpas bhej deṅge. Jo bhī mashwarā āp aur Allāh ke ahkām kā khauf mānane wāle dīgar log hameṅ deṅge wuh ham kareṅge. Sab kuchh shariāt ke mutābiq kiyā jāe.

⁴ Ab uṭheṅ! Kyoṅki yih muāmalā durust karnā āp hī kā farz hai. Ham āp ke sāth haiṅ, is lie haoslā rakheṅ aur wuh kuchh kareṅ jo zarūrī hai.”

⁵ Tab Azrā uṭhā aur rāhnumā imāmoṅ, Lāwiyōṅ aur tamām qaum ko qasam khilāī ki ham Sakaniyāh ke mashware par amal kareṅge. ⁶ Phir Azrā Allāh ke ghar ke sāmne se chalā gayā aur Yūhanān bin Iliyāsib ke kamre meṅ dākhil huā. Wahān us ne pūrī rāt kuchh khāe-pie baḡhair guzārī. Ab tak wuh jilāwatanī se wāpas āe hue logoṅ kī bewafāī par mātām kar rahā thā.

7-8 Sarkārī afsarōṇ aur buzurgoṇ ne faislā kiyā ki Yarūshalam aur pūre Yahūdāh meṇ elān kiyā jāe, “Lāzim hai ki jitne bhī Isrāīlī jilāwatanī se wāpas āe haiṇ wuh sab tīn dīn ke andar andar Yarūshalam meṇ jamā ho jāeṇ. Jo bhī is daurān hāzir na ho use jilāwatanōṇ kī jamāt se khārij kar diyā jāegā aur us kī tamām milkiyat zabt ho jāegī.”⁹ Tab Yahūdāh aur Binyamīn ke qabīlōṇ ke tamām ādmī tīn dīn ke andar andar Yarūshalam pahuṇche. Naweṇ mahīne ke bīsweṇ dīn * sab log Allāh ke ghar ke sahan meṇ jamā hue. Sab muāmale kī sanjīdagī aur mausam ke sabab se kānp rahe the, kyoṇki bārish ho rahī thī.

¹⁰ Azrā Imām khare ho kar kahne lagā, “Āp Allāh se bewafā ho gae haiṇ. Ghairyahūdī auratoṇ se rishtā bāndhne se āp ne Isrāīl ke qusūr meṇ izāfā kar diyā hai. ¹¹ Ab Rab apne bāpdādā ke Khudā ke huzūr apne gunāhoṇ kā iqrār karke us kī marzī pūrī karen. Paṛosī qaumoṇ aur apnī pardesī bīwīyoṇ se alag ho jāeṇ.”

¹² Pūrī jamāt ne buland āwāz se jawāb diyā, “Āp thīk kahte haiṇ! Lāzim hai ki ham āp kī hidāyat par amal karen. ¹³ Lekin yih koī aisā muāmālā nahīn hai jo ek yā do dīn meṇ durust kiyā jā sake. Kyoṇki ham bahut log haiṇ aur ham se sanjīdā gunāh sarzad huā hai. Nīz, is waqt barsāt kā mausam hai, aur ham zyādā der tak bāhar nahīn thahar sakte. ¹⁴ Behtar hai ki hamāre buzurg pūrī jamāt kī numāindagī karen. Phir jitne bhī ādmiyoṇ kī Ghairyahūdī bīwīyān haiṇ wuh ek muqarrarā dīn maqāmī buzurgoṇ aur qāziyoṇ ko sāth le kar yahān āeṇ aur muāmālā durust karen. Aur lāzim hai ki yih silsilā us waqt tak jāri rahe jab tak Rab kā ghazab thandā na ho jāe.”

¹⁵ Tamām log muttāfiq hue, sirf Yūnatan bin Asāhel aur Yahziyāh bin Tiqwā ne faisle kī mukhālafat kī jabki Masullām aur Sabbatī Lāwī un ke haq meṇ the. ¹⁶⁻¹⁷ To bhī Isrāīliyoṇ ne mansūbe par amal kiyā. Azrā Imām ne chand ek khāndānī sarparastoṇ ke nām le kar unheṇ yih zimmedārī dī ki jahān bhī kisī Yahūdī mard kī Ghairyahūdī aurat se shādī huī hai wahān wuh pūre muāmale kī tahqīq karen. Un kā kām dasweṇ mahīne ke pahle dīn † shurū huā aur pahle mahīne ke pahle dīn ‡ takmīl tak pahuṇchā.

¹⁸⁻¹⁹ Darj-e-zail un ādmiyoṇ kī fahrist hai jinhoṇ ne Ghairyahūdī auratoṇ se shādī kī thī. Unhoṇ ne qasam khā kar wādā kiyā ki ham apnī bīwīyoṇ se alag ho jāenge. Sāth sāth har ek ne qusūr kī qurbānī ke taur par menḍhā qurbān kiyā.

Imāmoṇ meṇ se qusūrwār:

Yashua bin Yūsadaq aur us ke bhāī Māsiyāh, Iliyazar, Yarīb aur Jidaliyāh,

²⁰ Immer ke khāndān kā Hanānī aur Zabadīyāh,

²¹ Hārim ke khāndān kā Māsiyāh, Iliyās, Samāyāh, Yihiyel aur Uzziyāh,

²² Fashhūr ke khāndān kā Iliyuainī, Māsiyāh, Ismāīl, Nataniyel, Yūzabad aur Iliyāsā.

²³ Lāwīyoṇ meṇ se qusūrwār:

Yūzabad, Simāī, Qilāyāh yānī Qalitā, Fatahiyāh, Yahūdāh aur Iliyazar.

²⁴ Gulūkāroṇ meṇ se qusūrwār:

Iliyāsib.

Rab ke ghar ke darbānoṇ meṇ se qusūrwār:

Sallūm, Talam aur Ūrī.

²⁵ Bāqī qusūrwār Isrāīlī:

Parūs ke khāndān kā Ramiyāh, Yazziyāh, Malkiyāh, Miyāmīn, Iliyazar, Malkiyāh aur Bināyāh.

²⁶ Ailām ke khāndān kā Mattaniyāh, Zakariyāh, Yihiyel, Abdī, Yarīmōt aur Iliyās,

²⁷ Zattū ke khāndān kā Iliyuainī, Iliyāsib, Mattaniyāh, Yarīmōt, Zabad aur Azizā.

* 10:9 19 Sitambar. † 10:16-17 29 Disambar. ‡ 10:16-17 27 Mārch.

²⁸ Babī ke ḵhāndān kā Yūhanān, Hananiyāh, Zabbī aur Atlī.

²⁹ Bānī ke ḵhāndān kā Masullām, Mallūk, Adāyāh, Yasūb, Siyāl aur Yarīmot.

³⁰ Pakhat-moāb ke ḵhāndān kā Adnā, Kilāl, Bināyāh, Māsiyāh, Mattaniyāh, Bazliyel, Binnūī aur Manassī.

³¹ Hārim ke ḵhāndān kā Iliyazar, Yissiyāh, Malkiyāh, Samāyāh, Shamāūn,

³² Binyamīn, Mallūk aur Samariyāh.

³³ Hāshūm ke ḵhāndān kā Mattanī, Mattattāh, Zabad, Ilīfalat, yaremī, Manassī aur Simaī.

³⁴ Bānī ke ḵhāndān kā Mādī, Amrām, Ūel, ³⁵ Bināyāh, Badiyāh, Kalūhī, ³⁶ Waniyāh, Marīmot, Iliyāsib, ³⁷ Mattaniyāh, Mattanī aur Yāsī.

³⁸ Binnūī ke ḵhāndān kā Simaī, ³⁹ Salamiyāh, Nātan, Adāyāh, ⁴⁰ Maknadbī, Sāsī, Sārī, ⁴¹ Azarel, Salamiyāh, Samariyāh, ⁴² Sallūm, Amariyāh aur Yūsuf.

⁴³ Nabū ke ḵhāndān kā Ya'iyel, Mattitiyāh, Zabad, Zabīnā, Yaddī, Yoel aur Bināyāh.

⁴⁴ In tamām ādmiyoñ kī Ghairyahūdī auratoñ se shādī huī thī, aur un ke hāñ bachche paidā hue the.

Nahmiyāh

Nahmiyāh Yarūshalam ke lie Duā Kartā Hai

¹ Zail meñ Nahmiyāh bin Hakaliyāh kī riport darj hai.

Main Artakhshastā Bādshāh kī hukūmat ke 20weñ sāl Kislew ke mahīne meñ Sosan ke qile meñ thā ² ki ek din merā bhāi Hanānī mujh se milne āyā. Us ke sāth Yahūdāh ke chand ek ādmī the. Main ne un se pūchhā, “Jo Yahūdī bach kar jilāwatanī se Yahūdāh wāpas gae haiñ un kā kyā hāl hai? Aur Yarūshalam Shahr kā kyā hāl hai?” ³ Unhoñ ne jawāb diyā, “Jo Yahūdī bach kar jilāwatanī se Yahūdāh wāpas gae haiñ un kā bahut burā aur zillatāmez hāl hai. Yarūshalam kī fasīl ab tak zamīnbos hai, aur us ke tamām darwāze rākh ho gae haiñ.”

⁴ Yih sun kar main baiṭh kar rone lagā. Kāi din main rozā rakh kar mātām kartā aur āsmān ke Ḳhudā se duā kartā rahā,

⁵ “Ai Rab, āsmān ke Ḳhudā, tū kitnā azīm aur mahīb Ḳhudā hai! Jo tujhe pyār aur tere ahkām kī pairawī karte haiñ un ke sāth tū apnā ahd qāym rakhtā aur un par mehrbānī kartā hai. ⁶ Merī bāt sun kar dhyān de ki terā ḳhādim kis tarah tujh se iltamās kar rahā hai. Din rāt main Isrāīliyoñ ke lie jo tere ḳhādim haiñ duā kartā hūñ. Main iqrār kartā hūñ ki ham ne terā gunāh kiyā hai. Is meñ main aur mere bāp kā gharānā bhī shāmil hai. ⁷ Ham ne tere ḳhilāf nihāyat sharīr qadam uṭhāe haiñ, kyonki jo ahkām aur hidāyāt tū ne apne ḳhādim Mūsā ko dī thīñ ham un ke tābe na rahe. ⁸ Lekin ab wuh kuchh yād kar jo tū ne apne ḳhādim ko farmāyā, ‘Agar tum bewafā ho jāo to main tumheñ mukhtalif qaumoñ meñ muntashir kar dūngā, ⁹ lekin agar tum mere pās wāpas ā kar dubārā mere ahkām ke tābe ho jāo to main tumheñ tumhare watan meñ wāpas lāūngā, ḳhāh tum zamīn kī intahā tak kyon na pahunch gae ho. Main tumheñ us jagah wāpas lāūngā jise main ne chun liyā hai tāki merā nām wahāñ sukūnat kare.’ ¹⁰ Ai Rab, yih log to tere apne ḳhādim haiñ, terī apnī qaum jise tū ne apnī azīm qudrat aur qawī hāth se fidyā de kar chhurāyā hai. ¹¹ Ai Rab, apne ḳhādim aur un tamām ḳhādimoñ kī iltamās sun jo pūre dīl se tere nām kā ḳhauf mānte haiñ. Jab terā ḳhādim āj shahanshāh ke pās hogā to use kāmyābī atā kar. Baḳhsh de ki wuh mujh par rahm kare.”

Main ne yih is lie kahā ki main shahanshāh kā sāqī thā.

2

Nahmiyāh ko Yarūshalam Jāne kī Ijāzat Miltī Hai

¹ Chār mahīne guzar gae. Nīsān ke mahīne ke ek din jab main Shahanshāh Artakhshastā ko mai pilā rahā thā to merī māyūsī use nazar āī. Pahle us ne mujhe kabhī udās nahīn dekhā thā, ² is lie us ne pūchhā, “Āp itne ḡhamgīn kyon dikhāī de rahe haiñ? Āp bīmār to nahīn lagte balki koī bāt āp ke dīl ko tang kar rahī hai.”

Main saḳht ghabrā gayā ³ aur kahā, “Shahanshāh abad tak jītā rahe! Main kis tarah ḳhush ho saktā hūñ? Jis shahr meñ mere bāpdādā ko dafnāyā gayā hai wuh malbe kā ḍher hai, aur us ke darwāze rākh ho gae haiñ.”

⁴ Shahanshāh ne pūchhā, “To phir main kis tarah āp kī madad karūñ?” Ḳhāmoshī se āsmān ke Ḳhudā se duā karke ⁵ main ne shahanshāh se kahā, “Agar bāt āp ko manzūr ho aur āp apne ḳhādim se ḳhush hoñ to phir barāh-e-karm mujhe Yahūdāh ke us shahr bhej دیجیہ jis meñ mere bāpdādā dafn hue haiñ tāki main use dubārā tāmīr karūñ.”

⁶ Us waqt malikā bhī sāth baiṭhī thī. Shahanshāh ne sawāl kiyā, “Safr ke lie kitnā waqt darkār hai? Āp kab tak wāpas ā sakte haiñ?” Maiñ ne use batāyā ki maiñ kab tak wāpas āūngā to wuh muttafiq huā. ⁷ Phir maiñ ne guzārish kī, “Agar bāt āp ko manzūr ho to mujhe Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnarōñ ke lie khat dījie tāki wuh mujhe apne ilāqōñ meñ se guzarne deñ aur maiñ salāmatī se Yahūdāh tak pahuñch sakūñ. ⁸ Is ke alāwā shāhī janglāt ke nigarān Āsaf ke lie khat likhwāeñ tāki wuh mujhe lakaṛī de. Jab maiñ Rab ke ghar ke sāth wāle qile ke darwāze, fasīl aur apnā ghar banāūngā to mujhe shahtīrōñ kī zarūrat hogī.” Allāh kā shafīq hāth mujh par thā, is lie shahanshāh ne mujhe yih khat de die.

⁹ Shahanshāh ne faujī afsar aur ghursawār bhī mere sāth bheje. Yoñ rawānā ho kar maiñ Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnarōñ ke pās pahuñchā aur unheñ shahanshāh ke khat die. ¹⁰ Jab Gawarnar Sanballat Haurūnī aur Ammonī afsar Tūbiyāh ko mālūm huā ki koī Isrāīliyoñ kī bahbūdī ke lie ā gayā hai to wuh nihāyat nākhus hue.

Nahmiyāh Fasīl kā Muāynā Kartā Hai

¹¹ Safr karte karte maiñ Yarūshalam pahuñch gayā. Tīn din ke bād ¹² maiñ rāt ke waqt shahr se niklā. Mere sāth chand ek admī the, aur hamāre pās sirf wuhī jānwar thā jis par maiñ sawār thā. Ab tak maiñ ne kisī ko bhī us bojh ke bāre meñ nahīñ batāyā thā jo mere Khudā ne mere dīl par Yarūshalam ke lie dāl diyā thā. ¹³ Chunāñche maiñ andhere meñ Wādī ke Darwāze se shahr se niklā aur junūb kī taraf Azhdahe ke Chashme se ho kar Kachre ke Darwāze tak pahuñchā. Har jagah maiñ ne girī huī fasīl aur bhasm hue darwāzoñ kā muāynā kiyā. ¹⁴ Phir maiñ shimāl yānī Chashme ke Darwāze aur Shāhī Tālāb kī taraf baḡhā, lekin malbe kī kasrat kī wajah se mere jānwar ko guzarne kā rāstā na milā, ¹⁵ is lie maiñ Wādī-e-Qidron meñ se guzarā. Ab tak andherā hī andherā thā. Wahāñ bhī maiñ fasīl kā muāynā kartā gayā. Phir maiñ muṛā aur Wādī ke Darwāze meñ se dubārā shahr meñ dākhl huā.

Fasīl ko Tāmīr Karne kā Faislā

¹⁶ Yarūshalam ke afsarōñ ko mālūm nahīñ thā ki maiñ kahāñ gayā aur kyā kar rahā thā. Ab tak maiñ ne na unheñ aur na imāmoñ yā dīgar un logoñ ko apne mansūbe se āgāh kiyā thā jinheñ tāmīr kā yih kām karnā thā. ¹⁷ Lekin ab maiñ un se muḡhātīb huā, “Āp ko khud hamārī musibat nazar ātī hai. Yarūshalam malbe kā dher ban gayā hai, aur us ke darwāze rākh ho gae haiñ. Āeñ, ham fasīl ko nae sire se tāmīr karen tāki ham dūsroñ ke mazāq kā nishānā na bane raheñ.” ¹⁸ Maiñ ne unheñ batāyā ki Allāh kā shafīq hāth kis tarah mujh par rahā thā aur ki shahanshāh ne mujh se kis qism kā wādā kiyā thā. Yih sun kar unhoñ ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, āeñ ham tāmīr kā kām shurū karen!” Chunāñche wuh is achchhe kām meñ lag gae.

¹⁹ Jab Sanballat Haurūnī, Ammonī afsar Tūbiyāh aur Jasham Arabī ko is kī khabar milī to unhoñ ne hamārā mazāq uṛā kar hīqaratāmez lahje meñ kahā, “Yih tum log kyā kar rahe ho? Kyā tum shahanshāh se ḡhaddārī karnā chāhte ho?” ²⁰ Maiñ ne jawāb diyā, “Āsmān kā Khudā hamēñ kāmyābī atā karegā. Ham jo us ke khādīm haiñ tāmīr kā kām shurū karenge. Jahāñ tak Yarūshalam kā tālluq hai, na āj aur na mazī meñ āp kā kabhī koī hissā yā haq thā.”

3

Fasīl kī Tāmīr-e-Nau

¹ Imām-e-āzam Iliyāsib bāqī imāmoñ ke sāth mil kar tāmīrī kām meñ lag gayā. Unhoñ ne Bher ke Darwāze ko nae sire se banā diyā aur use maḡhsūs karke us ke kiwār lagā die. Unhoñ ne fasīl ke sāth wāle hisse ko bhī Miyā Burj aur Hananel ke Burj tak banā kar maḡhsūs kiyā.

² Yarīhū ke ādmiyoñ ne fasīl ke agle hisse ko kharā kiya jabki Zakkūr bin Imrī ne un ke hisse se mulhiq hisse ko tāmīr kiya.

³ Machhlī kā darwāzā Sanā'ah ke khāndān kī zimmedārī thī. Use shahtīroñ se banā kar unhoñ ne kiwār, chaṭakhniyāñ aur kunḍe lagā die.

⁴ Agle hisse kī marammat Marīmot bin Ūriyāh bin Haqqūz ne kī. Aglā hissā Masullām bin Barakiyāh bin Mashezabel kī zimmedārī thī.

Sadoq bin Bānā ne agle hisse ko tāmīr kiya.

⁵ Aglā hissā Taqua ke bāshindoñ ne banāyā. Lekin shahr ke bare log apne buzurgoñ ke taht kām karne ke lie taiyār na the.

⁶ Yasānā kā Darwāzā Yoyadā bin Fāsīh aur Masullām bin Basūdiyāh kī zimmedārī thī. Use shahtīroñ se banā kar unhoñ ne kiwār, chaṭakhniyāñ aur kunḍe lagā die.

⁷ Aglā hissā Malatiyāh Jibaūnī aur Yadūn Marūnotī ne kharā kiya. Yih log Jibaūn aur Misfāh ke the, wuhī Misfāh jahān Dariyā-e-Furāt ke maḡhribī ilāqe ke gawarnar kā dārul-hukūmat thā.

⁸ Agle hisse kī marammat ek sunār banām Uzziyel bin Harhiyāh ke hāth meñ thī. Agle hisse par ek itarsāz banām Hananiyāh muqarrar thā. In logoñ ne fasīl kī marammat 'Moṭī Dīwār' tak kī.

⁹ Agle hisse ko Rifāyāh bin Hūr ne kharā kiya. Yih ādmī zile Yarūshalam ke ādhe hisse kā afsar thā.

¹⁰ Yadāyāh bin Harūmaf ne agle hisse kī marammat kī jo us ke ghar ke muqābil thā.

Agle hisse ko Hattūsh bin Hasabniyāh ne tāmīr kiya.

¹¹ Agle hisse ko Tanūroñ ke Burj tak Malkiyāh bin Hārim aur Hassūb bin Pakhat-moāb ne kharā kiya.

¹² Aglā hissā Sallūm bin Hallūhesh kī zimmedārī thī. Yih ādmī zile Yarūshalam ke dūsre ādhe hisse kā afsar thā. Us kī beṭiyoñ ne us kī madad kī.

¹³ Hanūn ne Zanūh ke bāshindoñ samet Wādī ke Darwāze ko tāmīr kiya. Shahtīroñ se use banā kar unhoñ ne kiwār, chaṭakhniyāñ aur kunḍe lagāe. Is ke alāwā unhoñ ne fasīl ko wahāñ se Kachre ke Darwāze tak kharā kiya. Is hisse kā fāsīlā taqriban 1,500 fuṭ yāñī ādhā kilomīṭar thā.

¹⁴ Kachre kā Darwāzā Malkiyāh bin Raikāb kī zimmedārī thī. Yih ādmī zile Bait-karm kā afsar thā. Us ne use banā kar kiwār, chaṭakhniyāñ aur kunḍe lagāe.

¹⁵ Chashme ke Darwāze kī tāmīr Sallūn bin Kulhozā ke hāth meñ thī jo zile Misfāh kā afsar thā. Us ne darwāze par chhat banā kar us ke kiwār, chaṭakhniyāñ aur kunḍe lagā die. Sāth sāth us ne fasīl ke us hisse kī marammat kī jo Shāhī Bāgh ke pās wāle tālāb se guzartā hai. Yih wuhī tālāb hai jis meñ pāñī nāle ke zariye pahuñchtā hai. Sallūn ne fasīl ko us sīrhī tak tāmīr kiya jo Yarūshalam ke us hisse se utartī hai jo 'Dāūd kā Shahr' kahlātā hai.

¹⁶ Aglā hissā Nahmiyāh bin Azbuq kī zimmedārī thī jo zile Bait-sūr ke ādhe hisse kā afsar thā. Fasīl kā yih hissā Dāūd Bādshāh ke qabristān ke muqābil thā aur masnūī tālāb aur sūrmāoñ ke kamroñ par khatm huā.

¹⁷ Zail ke Lāwiyoñ ne agle hissoñ ko kharā kiya: Pahle Rahūm bin Bānī kā hissā thā.

Zile Qailā ke ādhe hisse ke afsar Hasbiyāh ne agle hisse kī marammat kī. ¹⁸ Agle hisse ko Lāwiyoñ ne Binnūī bin Hanadād ke zer-e-nigarāñī kharā kiya jo zile Qailā ke dūsre ādhe hisse par muqarrar thā.

¹⁹ Aglā hissā Misfāh ke sardār Azar bin Yashua kī zimmedārī thī. Yih hissā fasīl ke us moṛ par thā jahāñ rāstā aslāhkhāne kī taraf chaṛhtā hai.

²⁰ Agle hisse ko Bārūk bin Zabbī ne barī mehnat se tāmīr kiya. Yih hissā fasīl ke moṛ se shurū ho kar imām-e-āzam Iliyāsib ke ghar ke darwāze par khatm huā.

²¹ Aglā hissā Marīmōt bin Ūriyāh bin Haqqūz kī zimmedārī thī aur Iliyāsib ke ghar ke darwāze se shurū ho kar us ke kone par khatm huā.

²² Zail ke hisse un imāmoñ ne tāmīr kie jo shahr ke gird-o-nawāh meñ rahte the.

²³ Agle hisse kī tāmīr Binyamīn aur Hassūb ke zer-e-nigarānī thī. Yih hissā un ke gharoñ ke sāmne thā.

Azariyāh bin Māsiyāh bin Ananiyāh ne agle hisse kī marammat kī. Yih hissā us ke ghar ke pās hī thā.

²⁴ Aglā hissā Binnūī bin Hanadād kī zimmedārī thī. Yih Azariyāh ke ghar se shurū huā aur murte murte kone par khatm huā.

²⁵ Aglā hissā Fālāl bin Ūzī kī zimmedārī thī. Yih hissā moṛ se shurū huā, aur ūpar kā jo burj shāhī mahal se us jagah nikaltā hai jahāñ muhāfizoñ kā sahan hai wuh bhī is meñ shāmīl thā.

Aglā hissā Fidāyāh bin Parūs ²⁶ aur Ofal Pahārī par rahne wāle Rab ke ghar ke k̄hidmatgāroñ ke zimme thā. Yih hissā Pānī ke Darwāze aur wahāñ se nikle hue burj par khatm huā.

²⁷ Aglā hissā is burj se le kar Ofal Pahārī kī dīwār tak thā. Taqua ke bāshindoñ ne use tāmīr kiya.

²⁸ Ghoṛe ke Darwāze se āge imāmoñ ne fasīl kī marammat kī. Har ek ne apne ghar ke sāmne kā hissā kharā kiya.

²⁹ Un ke bād Sadoq bin Immer kā hissā āyā. Yih bhī us ke ghar ke muqābil thā.

Aglā hissā Samāyāh bin Sakaniyāh ne kharā kiya. Yih ādmī Mashriqī Darwāze kā pahredār thā.

³⁰ Aglā hissā Hananiyāh bin Salamiyāh aur Salaf ke chhaṭe beṭe Hanūn ke zimme thā.

Aglā hissā Masullām bin Barakiyāh ne tāmīr kiya jo us ke ghar ke muqābil thā.

³¹ Ek sunār banām Malkiyāh ne agle hisse kī marammat kī. Yih hissā Rab ke ghar ke k̄hidmatgāroñ aur tājiroñ ke us makān par khatm huā jo Pahre ke Darwāze ke sāmne thā. Fasīl ke kone par wāqe bālākhānā bhī is meñ shāmīl thā.

³² Aḳhiri hissā Bheṛ ke Darwāze par khatm huā. Sunāroñ aur tājiroñ ne use kharā kiya.

4

Sanballat Yahūdiyoñ kā Mazāq Urātā Hai

¹ Jab Sanballat ko patā chalā ki ham fasīl ko dubārā tāmīr kar rahe haiñ to wuh āg-bagūlā ho gayā. Hamārā mazāq urā urā kar ² us ne apne hamk̄hidmat afsaroñ aur Sāmariya ke faujiyoñ kī maujūdagī meñ kahā, “Yih zaīf Yahūdī kyā kar rahe haiñ? Kyā yih wāqai Yārūshalām kī qilābandī karnā chāhte haiñ? Kyā yih samajhte haiñ ki chand ek qurbāniyāñ pesh karke ham fasīl ko āj hī kharā karenge? Wuh in jale hue pattharoñ aur malbe ke is dher se kis tarah naī dīwār banā sakte haiñ?”

³ Ammonī afsar Tūbiyāh us ke sāth kharā thā. Wuh bolā, “Unheñ karne do! Dīwār itnī kamzor hogī ki agar lomṛī bhī us par chhalāng lagāe to gir jāegī.”

⁴ Ai hamāre Khudā, hamārī sun, kyonki log hameñ haqīr jānte haiñ. Jin bātoñ se unhoñ ne hameñ zalīl kiya hai wuh un kī zillat kā bāis ban jāeñ. Baḳhsh de ki log unheñ lūṭ leñ aur unheñ qaid karke jilāwatan kar deñ. ⁵ Un kā qusūr nazarandāz na kar balki un ke gunāh tujhe yād raheñ. Kyonki unhoñ ne fasīl ko tāmīr karne wāloñ ko zalīl karne se tujhe taish dilāyā hai.

⁶ Muḳhālafat ke bāwujūd ham fasīl kī marammat karte rahe, aur hote hote pūrī dīwār kī ādhī ūñchāi kharī huī, kyonki log pūrī lagan se kām kar rahe the.

Dushman ke Hamloñ kī Mudāfa'at

⁷ Jab Sanballat, Tūbiyāh, Araboñ, Ammoniyon aur Ashdūd ke bāshindon ko ittalā milī ki Yarūshalam kī fasīl kī tāmīr meñ taraqqī ho rahī hai balki jo hisse ab tak khare na ho sake the wuh bhī band hone lage haiñ to wuh bare ghusse meñ ā gae. ⁸ Sab muttahið ho kar Yarūshalam par hamlā karne aur us meñ garbar paidā karne kī sāzisheñ karne lage. ⁹ Lekin ham ne apne Ḳhudā se iltamās karke pahredār lagāe jo hameñ din rāt un se bachāe rakheñ.

¹⁰ Us waqt Yahūdāh ke log karāhne lage, “Mazdūron kī tāqat khatm ho rahī hai, aur abhī tak malbe ke bare dher bāqī haiñ. Fasīl ko banānā hamāre bas kī bāt nahīñ hai.”

¹¹ Dūsrī taraf dushman kah rahe the, “Ham achānak un par tūt paṛenge. Un ko us waqt patā chalegā jab ham un ke bīch meñ hoñge. Tab ham unheñ mār denge aur kām ruk jāegā.”

¹² Jo Yahūdī un ke qarīb rahte the wuh bār bār hamāre pās ā kar hameñ ittalā dete rahe, “Dushman chāron taraf se āp par hamlā karne ke lie taiyār khara hai.”

¹³ Tab main ne logon ko fasīl ke pīchhe ek jagah khara kar diyā jahāñ dīwār sab se nīchī thī, aur wuh talwāron, nezon aur kamānon se lais apne khāndānon ke mutābiq khule maidān meñ khare ho gae. ¹⁴ Logon kā jāyzā le kar main khara huā aur kahne lagā, “Un se mat dareñ! Rab ko yād karen jo azīm aur mahīb hai. Zahan meñ rakheñ ki ham apne bhāiyon, beṭon beṭiyon, bīwiyon aur gharon ke lie laṛ rahe haiñ.”

¹⁵ Jab hamāre dushmanon ko mālūm huā ki un kī sāzishon kī khabar ham tak pahunch gaī hai aur ki Allāh ne un ke mansūbe ko nākām hone diyā to ham sab apnī apnī jagah par dubārā tāmīr ke kām meñ lag gae. ¹⁶ Lekin us din se mere jawānon kā sirf ādhā hissā tāmīrī kām meñ lagā rahā. Bāqī log nezon, dhālon, kamānon aur zirābaktar se lais pahrā dete rahe. Afsar Yahūdāh ke un tamām logon ke pīchhe khare rahe ¹⁷ jo dīwār ko tāmīr kar rahe the. Sāmān uṭhāne wāle ek hāth se hathiyār pakare kām karte the. ¹⁸ Aur jo bhī dīwār ko khara kar rahā thā us kī talwār kamr meñ bandhī rahtī thī. Jis ādmī ko turam bajā kar khatre kā elān karnā thā wuh hameshā mere sāth rahā. ¹⁹ Main ne shurafā, buzurgon aur bāqī logon se kahā, “Yih kām bahut hī bara aur wasī hai, is lie ham ek dūse se dūr aur bikhre hue kām kar rahe haiñ. ²⁰ Jyon hī āp ko turam kī āwāz sunāi de to bhāg kar āwāz kī taraf chale aen. Hamārā Ḳhudā hamāre lie laṛegā!”

²¹ Ham pau phatne se le kar us waqt tak kām meñ masrūf rahte jab tak sitāre nazar na āte, aur har waqt ādmiyon kā ādhā hissā neze pakare pahrā detā thā. ²² Us waqt main ne sab ko yih hukm bhī diyā, “Har ādmī apne madadgāron ke sāth rāt kā waqt Yarūshalam meñ guzāre. Phir āp rāt ke waqt pahrādārī meñ bhī madad karenge aur din ke waqt tāmīrī kām meñ bhī.” ²³ Un tamām dinoñ ke daurān na main, na mere bhāiyon, na mere jawānon aur na mere pahredāron ne kabhī apne kapre utāre. Niz, har ek apnā hathiyār pakare rahā.

5

Ġharibon kā Qarzā Mansūkh

¹ Kuchh der bād kuchh mard-o-khawātīn mere pās ā kar apne Yahūdī bhāiyon kī shikāyat karne lage. ² Bāz ne kahā, “Hamāre bahut zyādā beṭe-beṭiyāñ haiñ, is lie hameñ mazīd anāj milnā chāhie, warnā ham zindā nahīñ raheñge.” ³ Dūsron ne shikāyat kī, “Kāl ke daurān hameñ apne kheton, angūr ke bāghon aur gharon ko girwī rakhnā paṛā tāki anāj mil jāe.” ⁴ Kuchh aur bole, “Hameñ apne kheton aur angūr ke bāghon par bādshāh kā ṭaiks adā karne ke lie udhār lenā paṛā. ⁵ Ham bhī dūsron kī tarah Yahūdī qaum ke haiñ, aur hamāre bachche un se kam haisiyat nahīñ rakhte. To bhī hameñ apne bachchon ko ghulāmī meñ bechnā paṛtā hai tāki guzārā

ho sake. Hamārī kuchh beṭiyān laundiyān ban chukī haiñ. Lekin ham ḳhud bebas haiñ, kyonki hamāre khet aur angūr ke bāgh dūsron ke qabze mein haiñ.”

⁶ Un kā wāwailā aur shikāyateñ sun kar mujhe baṛā ḡhussā āyā. ⁷ Bahut soch-bichār ke bād maiñ ne shurafā aur afsaron par ilzām lagāyā, “Āp apne hamwatan bhāiyon se ḡhairmunāsib sūd le rahe haiñ!” Maiñ ne un se nipaṭne ke lie ek baṛī jamāt ikaṭṭhī karke ⁸ kahā, “Hamāre kāi hamwatan bhāiyon ko Ḡhairyahūdīyon ko bechā gayā thā. Jahāñ tak mumkin thā ham ne unheñ wāpas ḳharīd kar āzād karne kī koshish kī. Aur ab āp ḳhud apne hamwatan bhāiyon ko bech rahe haiñ. Kyā ham ab unheñ dubārā wāpas ḳharīdeñ?” Wuh ḳhāmosh rahe aur koī jawāb na de sake.

⁹ Maiñ ne bāt jāri rakhī, “Āp kā yih sulūk ṭhīk nahīñ. Āp ko hamāre Ḳhudā kā ḳhauf mān kar zindagī guzārnā chāhie tāki ham apne Ḡhairyahūdī dushmanon kī lān-tān kā nishānā na baneñ. ¹⁰ Maiñ, mere bhāiyon aur mulāzimon ne bhī dūsron ko udhār ke taur par paise aur anāj diyā hai. Lekin āeñ, ham un se sūd na leñ! ¹¹ Āj hī apne qarzdāron ko un ke khet, ghar aur angūr aur zaitūn ke bāgh wāpas kar deñ. Jitnā sūd āp ne lagāyā thā use bhī wāpas kar deñ, ḳhāh use paison, anāj, tāzā mai yā zaitūn ke tel kī sūrat mein adā karnā ho.” ¹² Unhon ne jawāb diyā, “Ham use wāpas kar deñge aur āindā un se kuchh nahīñ māñgeñge. Jo kuchh āp ne kahā wuh ham kareñge.”

Tab maiñ ne imāmon ko apne pās bulāyā tāki shurafā aur buzurg un kī maujūdagī mein kasm khāeñ ki ham aisā hī kareñge. ¹³ Phir maiñ ne apne libās kī takeñ jhār jhār kar kahā, “Jo bhī apnī qasam toṛe use Allāh isi tarah jhār kar us ke ghar aur milkiyat se mahṛūm kar de!”

Tamām jamāshudā log bole, “Āmīn, aisā hī ho!” Aur Rab kī tārif karne lage. Sab ne apne wāde pūre kie.

Nahmiyāh kā Achchhā Namūnā

¹⁴ Maiñ kul bārah sāl sūbā Yahūdāh kā gawarnar rahā yānī Artakhsastā Bādshāh kī hukūmat ke 20weñ sāl se us ke 32weñ sāl tak. Is pūre arse mein na maiñ ne aur na mere bhāiyon ne wuh āmdanī lī jo hamāre lie muqarrar kī gai thī. ¹⁵ Asal mein māzī ke gawarnaron ne qaum par baṛā bojh dāl diyā thā. Unhon ne riāyā se na sirf roṭī aur mai balki fī dīn chāndī ke 40 sikke bhī lie the. Un ke afsaron ne bhī ām logon se ḡhalat fāydā uṭhāyā thā. Lekin chūnki maiñ Allāh kā ḳhauf māntā thā, is lie maiñ ne un se aisā sulūk na kiyā. ¹⁶ Merī pūrī tāqat fasīl kī takmīl mein sarf huī, aur mere tamām mulāzīm bhī is kām mein sharīk rahe. Ham mein se kisī ne bhī zamīn na ḳharīdī. ¹⁷ Maiñ ne kuchh na māngā hālānki mujhe rozānā Yahūdāh ke 150 afsaron kī mehmān-nawāzī karnī partī thī. Un mein wuh tamām mehmān shāmil nahīñ haiñ jo gāhe bagāhe paṛosī mamālik se āte rahe. ¹⁸ Rozānā ek bail, chhih behtarīn bheṛ-bakriyān aur bahut-se parinde mere lie zabah karke taiyār kie jāte, aur das das dīn ke bād hameñ kāi qism kī bahut-sī mai ḳharīdnī partī thī. In aḳhrājāt ke bāwujūd maiñ ne gawarnar ke lie muqarrarā wazīfā na māngā, kyonki qaum par bojh waise bhī bahut zyādā thā.

¹⁹ Ai mere Ḳhudā, jo kuchh maiñ ne is qaum ke lie kiyā hai us ke bāis mujh par mehrbānī kar.

6

Nahmiyāh ke ḳhilāf Sāzish

¹ Sanballat, Tūbiyāh, Jasham Arabī aur hamāre bāqī dushmanon ko patā chalā ki maiñ ne fasīl ko takmīl tak pahuñchāyā hai aur dīwār mein kahīñ bhī ḳhālī jagah nazar nahīñ ātī. Sirf darwāzon ke kiwār ab tak lagāe nahīñ gae the. ² Tab Sanballat aur Jasham ne mujhe paighām bhejā, “Ham Wādī-e-Onūs ke shahr Kafīrīm mein āp

se milnā chāhte haiñ.” Lekin mujhe mālūm thā ki wuh mujhe nuqsān pahuñchānā chāhte haiñ. ³ Is lie main ne qāsidoñ ke hāth jawāb bhejā, “Main is waqt ek baṛā kām takmīl tak pahuñchā rahā hūñ, is lie main ā nahīn saktā. Agar main āp se milne āūñ to pūrā kām ruk jāegā.”

⁴ Chār dafā unhoñ ne mujhe yihī paighām bhejā aur har bār main ne wuhī jawāb diyā. ⁵ Pāñchweñ martabā jab Sanballat ne apne mulāzim ko mere pās bhejā to us ke hāth meñ ek khulā khat thā. ⁶ Khat meñ likhā thā, “Paṛosī mamālik meñ afwāh phail gai hai ki āp aur bāqī Yahūdī baḡhawāt kī taiyāriyāñ kar rahe haiñ. Jasham ne is bāt kī tasdiq kī hai. Log kahte haiñ ki isī wajah se āp fasīl banā rahe haiñ. In riportoñ ke mutābiq āp un ke bādshāh baneñge. ⁷ Kahā jātā hai ki āp ne nabiyōñ ko muqarrar kiya hai jo Yarūshalam meñ elān karen ki āp Yahūdāh ke bādshāh haiñ. Beshak aisī afwāheñ shahanshāh tak bhī pahuñcheñgī. Is lie āeñ, ham mil kar ek dūstre se mashwarā karen ki kyā karnā chāhie.”

⁸ Main ne use jawāb bhejā, “Jo kuchh āp kah rahe haiñ wuh jhūṭ hī jhūṭ hai. Kuchh nahīn ho rahā, balki āp ne farzī kahāñī ghar lī hai!” ⁹ Asal meñ dushman hameñ ḍarānā chāhte the. Unhoñ ne sochā, “Agar ham aisī bāteñ kaheñ to wuh himmat hār kar kām se bāz āeñge.” Lekin ab main ne zyādā azm ke sāth kām jāri rakhā.

¹⁰ Ek din main Samāyāh bin Dilāyāh bin Mahetabel se milne gayā jo tālā lagā kar ghar meñ baiṭhā thā. Us ne mujh se kahā, “Āeñ, ham Allāh ke ghar meñ jamā ho jāeñ aur darwāzoñ ko apne pīchhe band karke kunḍī lagāeñ. Kyōñki log isī rāt āp ko qatl karne ke lie āeñge.”

¹¹ Main ne etarāz kiya, “Kyā yih ṭhīk hai ki mujh jaisā ādmī bhāg jāe? Yā kyā mujh jaisā shakhs jo imām nahīn hai Rab ke ghar meñ dākhl ho kar zindā rah saktā hai? Hargiz nahīn! Main aisā nahīn karūñga!” ¹² Main ne jāñ liya ki Samāyāh kī yih bāt Allāh kī taraf se nahīn hai. Sanballat aur Tūbiyāh ne use rishwat dī thī, isī lie us ne mere bāre meñ aisī peshgoī kī thī. ¹³ Is se wuh mujhe ḍarā kar gunāh karne par uksānā chāhte the tāki wuh merī badnāmī karke mujhe mazāq kā nishānā banā sakeñ.

¹⁴ Ai mere Khudā, Tūbiyāh aur Sanballat kī yih burī harkateñ mat bhūlnā! Nauadiyāh nabiyā aur bāqī un nabiyōñ ko yād rakh jinhoñ ne mujhe ḍarāne kī koshish kī hai.

Fasīl kī Takmīl

¹⁵ Fasīl ilūl ke mahīne ke 25weñ din * yāñī 52 dinoñ meñ mukammal huī. ¹⁶ Jab hamāre dushmanoñ ko yih khabar milī to paṛosī mamālik saham gae. Aur wuh ehsās-e-kamtari kā shikār hō gae. Unhoñ ne jāñ liya ki Allāh ne khud yih kām takmīl tak pahuñchāyā hai.

¹⁷ Un 52 dinoñ ke daurān Yahūdāh ke shurafā Tūbiyāh ko khat bhejte rahe aur us se jawāb milte rahe the. ¹⁸ Asal meñ Yahūdāh ke bahut-se logoñ ne qasam khā kar us kī madad karne kā wādā kiya thā. Wajah yih thī ki wuh Sakaniyāh bin Araḡh kā dāmād thā, aur us ke beṭe Yūhanān kī shādī Masullām bin Barakiyāh kī beṭī se huī thī. ¹⁹ Tūbiyāh ke yih madadgār mere sāmne us ke nek kāmōñ kī tārif karte rahe aur sāth sāth merī har bāt use batāte rahe. Phir Tūbiyāh mujhe khat bhejtā tāki main ḍar kar kām se bāz āūñ.

7

¹ Fasīl kī takmīl par main ne darwāzoñ ke kiwār lagwāe. Phir Rab ke ghar ke darbān, gulūkār aur kḡhidmatguzār Lāwī muqarrar kie gae. ² Main ne do ādmioñ ko Yarūshalam ke hukmrān banāyā. Ek merā bhāī Hanāñī aur dūsrā qile kā kamāñḍar Hananiyāh thā. Hananiyāh ko main ne is lie chun liya ki wuh wafādār thā aur

* 6:15 2 Aktūbar.

aksar logoñ kī nisbat Allāh kā zyādā khauf māntā thā. ³ Maiñ ne donoñ se kahā, “Yarūshalam ke darwāze dopahar ke waqt jab dhūp kī shiddat hai khule na raheñ, aur pahrā dete waqt bhī unheñ band karke kunde lagāeñ. Yarūshalam ke ādmiyoñ ko pahrādārī ke lie muqarrar kareñ jin meñ se kuchh fasīl par aur kuchh apne gharoñ ke sāmne hī pahrā deñ.”

Jilāwatanī se Wāpas Āe Huoñ kī Fahrist

⁴ Go Yarūshalam Shahr barā aur wasī thā, lekin us meñ ābādī thoṛī thī. Dhāe gae makān ab tak dubārā tāmīr nahīñ hue the. ⁵ Chunāñche mere Khudā ne mere dil ko shurafā, afsaroñ aur awām ko ikatṭhā karne kī tahrik dī tāki khāndānoñ kī rajistrī taiyār karūñ. Is silsile meñ mujhe ek kitāb mil gai jis meñ un logoñ kī fahrist darj thī jo ham se pahle jilāwatanī se wāpas āe the. Us meñ likhā thā,

⁶ “Zail meñ Yahūdāh ke un logoñ kī fahrist hai jo jilāwatanī se wāpas āe. Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar unheñ qaid karke Bābal le gayā thā, lekin ab wuh Yarūshalam aur Yahūdāh ke un shahroñ meñ phir jā base jahāñ pahle rahte the.

⁷ Un ke rāhnumā Zarubbābal, Yashua, Nahmiyāh, Azariyāh, Rāmiyāh, Nahmānī, Mardakī, Bilshān, Misfarat, Bigwī, Nahūm aur Bānā the.

Zail kī fahrist meñ wāpas āe hue khāndānoñ ke mard bayān kie gae haiñ.

⁸ Parūs kā khāndān: 2,172,

⁹ Safatiyāh kā khāndān: 372,

¹⁰ Arakh kā khāndān: 652,

¹¹ Pakhat-moāb kā khāndān yānī Yashua aur Yoāb kī aulād: 2,818,

¹² Ailām kā khāndān: 1,254,

¹³ Zattū kā khāndān: 845,

¹⁴ Zakkī kā khāndān: 760,

¹⁵ Binnūī kā khāndān: 648,

¹⁶ Babī kā khāndān: 628,

¹⁷ Azjād kā khāndān: 2,322,

¹⁸ Adūniqām kā khāndān: 667,

¹⁹ Bigwī kā khāndān: 2,067,

²⁰ Adīn kā khāndān: 655,

²¹ Atīr kā khāndān yānī Hizqiyāh kī aulād: 98,

²² Hāshūm kā khāndān: 328,

²³ Bazī kā khāndān: 324,

²⁴ Khārif kā khāndān: 112,

²⁵ Jibaūn kā khāndān: 95,

²⁶ Bait-laham aur Natūfā ke bāshinde: 188,

²⁷ Anatot ke bāshinde: 128,

²⁸ Bait-azmāwat ke bāshinde: 42,

²⁹ Qiriyat-yārīm, Kafīrā aur Bairot ke bāshinde: 743,

³⁰ Rāmā aur Jibā ke bāshinde: 621,

³¹ Mikmās ke bāshinde: 122,

³² Baitel aur Aī ke bāshinde: 123,

³³ Dūsre Nabū ke bāshinde: 52,

³⁴ Dūsre Ailām ke bāshinde: 1,254,

³⁵ Hārim ke bāshinde: 320,

³⁶ Yarīhū ke bāshinde: 345,

³⁷ Lūd, Hādīd aur Onūs ke bāshinde: 721,

³⁸ Sanā'āh ke bāshinde: 3,930.

³⁹ Zail ke imām jilāwatanī se wāpas āe.

Yadāyāh kā khāndān jo Yashua kī nasl kā thā: 973,

⁴⁰ Immer kā khāndān: 1,052,

⁴¹ Fashhūr kā khāndān: 1,247,

⁴² Hārim kā khāndān: 1,017.

⁴³ Zail ke Lāwī jilāwatanī se wāpas āe.

Yashua aur Qadmiyel kā khāndān yānī Hūdāwiyāh kī aulād: 74,

⁴⁴ Gulūkār: Āsaf ke khāndān ke 148 ādmī,

⁴⁵ Rab ke ghar ke darbān: Sallūm, Atīr, Talmūn, Aqqūb, Khatītā aur Sobī ke khāndānoṅ ke 138 ādmī.

⁴⁶ Rab ke ghar ke khidmatgāroṅ ke darj-e-zail khāndān jilāwatanī se wāpas āe.

Zihā, Hasūfā, Tabbāot, ⁴⁷ Qarūs, Siyā, Fadūn, ⁴⁸ Libānā, Hajābā, Shalmī, ⁴⁹ Hanān, Jiddel, Jahar, ⁵⁰ Riyāyāh, Razīn, Naqūdā, ⁵¹ Jazzām, Uzzā, Fāsih, ⁵² Basī, Maūnīm, Nafūsīm, ⁵³ Baqbūq, Haqūfā, Harhūr, ⁵⁴ Bazlūt, Mahīdā, Harshā, ⁵⁵ Barqūs, Sīsarā, Tāmāh, ⁵⁶ Naziyāh aur Khatīfā.

⁵⁷ Sulemān ke khādimoṅ ke darj-e-zail khāndān jilāwatanī se wāpas āe.

Sūtī, Sūfirat, Farūdā, ⁵⁸ Yālā, Darqūn, Jiddel, ⁵⁹ Safatīyāh, Khatītīl, Fūkirat-zabāym aur Amūn.

⁶⁰ Rab ke ghar ke khidmatgāroṅ aur Sulemān ke khādimoṅ ke khāndānoṅ meṅ se wāpas āe hue mardoṅ kī tādād 392 thī.

⁶¹⁻⁶² Wāpas āe hue khāndānoṅ meṅ se Dilāyāh, Tūbiyāh aur Naqūdā ke 642 mard sābit na kar sake ki Isrāīl kī aulād haiṅ, go wuh Tal-milah, Tal-harshā, Karūb, Addūn aur Immer ke rahne wāle the.

⁶³⁻⁶⁴ Habāyāh, Haqqūz aur Barzillī ke khāndānoṅ ke kuchh imām bhī wāpas āe, lekin unheṅ Rab ke ghar meṅ khidmat karne kī ijāzat na milī. Kyonki go unhoṅ ne nasabnāme meṅ apne nām talāsh kie lekin un kā kahīn zikr na milā, is lie unheṅ nāpāk qarār diyā gayā. (Barzillī ke khāndān ke bānī ne Barzillī Jiliyādī kī beṭī se shādī karke apne susar kā nām apnā liyā thā.) ⁶⁵ Yahūdāh ke gawarnar ne hukm diyā ki in tīn khāndānoṅ ke imām filhāl qurbāniyoṅ kā wuh hissā khāne meṅ sharīk na hoṅ jo imāmoṅ ke lie muqarrar hai. Jab dubārā imām-e-āzam muqarrar kiyā jāe to wuhī Ūrīm aur Tummīm nāmī qurā dāl kar muāmalā hal kare.

⁶⁶ Kul 42,360 Isrāīlī apne watan lauṭ āe, ⁶⁷ nīz un ke 7,337 ghulām aur laundiyān aur 245 gulūkār jin meṅ mard-o-khawātīn shāmil the.

⁶⁸ Isrāīliyoṅ ke pās 736 ghore, 245 khachchar, ⁶⁹ 435 ūnṭ aur 6,720 gadhe the.

⁷⁰ Kuchh khāndānī sarparastoṅ ne Rab ke ghar kī tāmīr-e-nau ke lie apnī khushī se hadiye die. Gawarnar ne sone ke 1,000 sikke, 50 kaṭore aur imāmoṅ ke 530 libās die.

⁷¹ Kuchh khāndānī sarparastoṅ ne khazāne meṅ sone ke 20,000 sikke aur chāndī ke 1,200 kilogrām dāl die. ⁷² Bāqī logoṅ ne sone ke 20,000 sikke, chāndī ke 1,100 kilogrām aur imāmoṅ ke 67 libās atā kie.

⁷³ Imām, Lāwī, Rab ke ghar ke darbān aur khidmatgār, gulūkār aur awām ke kuchh log apnī apnī ābāi ābādiyoṅ meṅ dubārā jā base. Yoṅ tamām Isrāīlī dubārā apne apne shahroṅ meṅ rahne lage.”

Azrā Shariāt kī Tilāwat Kartā Hai

Sātweṅ mahīne yānī Aktūbar meṅ jab Isrāīlī apne apne shahroṅ meṅ dubārā ābād ho gae the

8

¹ to sab log mil kar Pānī ke Darwāze ke chauk meṅ jamā ho gae. Unhoṅ ne shariāt ke ālim Azrā se darkhāst kī ki wuh shariāt le āeṅ jo Rab ne Mūsā kī mārifat Isrāīlī qaum ko de dī thī. ² Chunānche Azrā ne hāzirīn ke sāmne shariāt kī tilāwat kī. Sātweṅ mahīne kā pahlā din * thā. Na sirf mard balki aurateṅ aur shariāt kī bāteṅ samajhne

* 8:2 8 Aktūbar.

ke qābil tamām bachche bhī jamā hue the. ³ Subah-sawere se le kar dopahar tak Azrā Pānī ke Darwāze ke chauk meñ paṛhtā rahā, aur tamām jamāt dhyān se shariāt kī bāteñ suntī rahī.

⁴ Azrā lakaṛī ke ek chabūtare par khaṛā thā jo kḥāskar is mauge ke lie banāyā gayā thā. Us ke dāeñ hāth Mattitiyāh, Samā, Anāyāh, Ūriyāh, Kḥilqiyāh aur Māsiyāh khaṛe the. Us ke bāeñ hāth Fidāyāh, Mīsāel, Malkiyāh, Hāshūm, Hasbaddānā, Zakariyāh aur Masullām khaṛe the.

⁵ Chūñki Azrā ūñchī jagah par khaṛā thā is lie wuh sab ko nazar āyā. Chunāñche jab us ne kitāb ko khol diyā to sab log khaṛe ho gae. ⁶ Azrā ne Rab azīm Kḥudā kī sataish kī, aur sab ne apne hāth uṭhā kar jawāb meñ kahā, “Āmīn, āmīn.” Phir unhoñ ne jhuk kar Rab ko sijdā kiyā.

⁷ Kuchh Lāwī hāzir the jinhoñ ne logoñ ke lie shariāt kī tashrīh kī. Un ke nām Yashua, Bānī, Saribiyāh, Yamīn, Aqqūb, Sabbatī, Hūdiyāh, Māsiyāh, Qalitā, Azariyāh, Yūzabad, Hanān aur Filāyāh the. Hāzirīn ab tak khaṛe the. ⁸ Shariāt kī tilāwat ke sāth sāth mazkūrā Lāwī qadam baqadam us kī tashrīh yon karte gae ki log use achchhī tarah samajh sake.

⁹ Shariāt kī bāteñ sun sun kar wuh rone lage. Lekin Nahmiyāh Gawarnar, shariāt ke ālim Azrā Imām aur shariāt kī tashrīh karne wāle Lāwiyon ne unheñ tasallī de kar kahā, “Udās na hoñ aur mat roeñ! Āj Rab āp ke Kḥudā ke lie maḥsūs-o-muqaddas īd hai. ¹⁰ Ab jāeñ, umdā khānā khā kar aur pīne kī mīṭhī chīzeñ pī kar kḥushī manāeñ. Jo apne lie kuchh taiyār na kar sakeñ unheñ apnī kḥushī meñ sharīk kareñ. Yih din hamāre Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hai. Udās na hoñ, kyonki Rab kī kḥushī āp kī panāhgāh hai.”

¹¹ Lāwiyon ne bhī tamām logoñ ko sukūn dilā kar kahā, “Udās na hoñ, kyonki yih din Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas hai.”

¹² Phir sab apne apne ghar chale gae. Wahāñ unhoñ ne baṛī kḥushī se khā-pī kar jashn manāyā. Sāth sāth unhoñ ne dūsroñ ko bhī apnī kḥushī meñ sharīk kiyā. Un kī baṛī kḥushī kā sabab yih thā ki ab unheñ un bātoñ kī samajh āī thī jo unheñ sunāī gāī thīñ.

Jhoñpṛiyon kī Īd

¹³ Agle din † kḥāndānī sarparast, imām aur Lāwī dubārā shariāt ke ālim Azrā ke pās jamā hue tāki shariāt kī mazīd tālīm pāeñ. ¹⁴ Jab wuh shariāt kā mutāla'ā kar rahe the to unheñ patā chalā ki Rab ne Mūsā kī mārifat hukm diyā thā ki Isrāīlī sātweñ mahīne kī īd ke daurān jhoñpṛiyon meñ raheñ. ¹⁵ Chunāñche unhoñ ne Yarūshalam aur bāqī tamām shahron meñ elān kiyā, “Pahāron par se zaitūn, ās, ‡ khajūr aur bāqī sāyādār darakhtoñ kī shākheñ toṛ kar apne ghar le jāeñ. Wahāñ un se jhoñpṛiyāñ banāeñ, jis tarah shariāt ne hidāyat dī hai.”

¹⁶ Logoñ ne aisā hī kiyā. Wuh gharon se nikle aur darakhtoñ kī shākheñ toṛ kar le āe. Un se unhoñ ne apne gharon kī chhatoñ par aur sahnoñ meñ jhoñpṛiyāñ banā līñ. Bāz ne apnī jhoñpṛiyon ko Rab ke ghar ke sahnoñ, Pānī ke Darwāze ke chauk aur Ifrāīm ke Darwāze ke chauk meñ bhī banāyā. ¹⁷ Jitne bhī jilāwatanī se wāpas āe the wuh sab jhoñpṛiyāñ banā kar un meñ rahne lage. Yashua bin Nūn ke zamāne se le kar us waqt tak yih īd is tarah nahīñ manāī gāī thī. Sab nihāyat hī kḥush the. ¹⁸ Īd ke har din Azrā ne Allāh kī shariāt kī tilāwat kī. Sāt din Isrāīliyon ne īd manāī, aur āṭhweñ din sab log ijtīmā ke lie ikatṭhe hue, bilkul un hidāyāt ke mutābiq jo shariāt meñ dī gāī haiñ.

9

Isrāīlī Apne Gunāhoñ kā Iqrār Karte Haiñ

¹ Usī mahīne ke 24weñ din * Isrāīlī rozā rakhne ke lie jamā hue. Tāṭ ke libās pahne hue aur sar par ḵhāk dāl kar wuh Yarūshalam āe. ² Ab wuh tamām Ġhairyahūdīyoñ se alag ho kar un gunāhoñ kā iqrār karne ke lie hāzir hue jo un se aur un ke bāpdādā se sarzād hue the. ³ Tīn ghanṭe wuh ḵhaṛe rahe, aur us daurān Rab un ke Ḳhudā kī shariāt kī tilāwat kī gaī. Phir wuh Rab apne Ḳhudā ke sāmne muñh ke bal jhuk kar mazīd tīn ghanṭe apne gunāhoñ kā iqrār karte rahe.

⁴ Yashua, Bānī, Qadmiyel, Sabaniyāh, Bunnī, Saribiyāh, Bānī aur Kanānī jo Lāwī the ek chabūtare par ḵhaṛe hue aur buland āwāz se Rab apne Ḳhudā se duā kī.

⁵ Phir Yashua, Qadmiyel, Bānī, Hasabniyāh, Saribiyāh, Hūdiyāh, Sabaniyāh aur Fatahiyāh jo Lāwī the bol uṭhe, “Ḳhaṛe ho kar Rab apne Ḳhudā kī jo azal se abad tak hai satāish karen!”

Unhoñ ne duā kī,

“Tere jalālī nām kī tamjīd ho, jo har mubārakbādī aur tārif se kahīn baṛh kar hai.

⁶ Ai Rab, tū hī wāhid Ḳhudā hai! Tū ne āsmān ko ek sire se dūsre sire tak us ke lashkar samet ḵhalaq kiyā. Zamīn aur jo kuchh us par hai, samundar aur jo kuchh us meñ hai sab kuchh tū hī ne banāyā hai. Tū ne sab ko zindagī baḵshī hai, aur āsmānī lashkar tujhe sijdā kartā hai.

⁷ Tū hī Rab aur wuh Ḳhudā hai jis ne Abrām ko chun liyā aur Kasdiyoñ ke shahr Ūr se bāhar lā kar Ibrāhīm kā nām rakhā. ⁸ Tū ne us kā dil wafādār pāyā aur us se ahd bāndh kar wādā kiyā, ‘Maiñ terī aulād ko Kanāniyoñ, Hittiyoñ, Amoriyoñ, Farizzīyoñ, Yabūsiyoñ aur Jirjāsiyoñ kā mulk atā karūnga.’ Aur tū apne wāde par pūrā utrā, kyonki tū qābil-e-etamād aur ādil hai.

⁹ Tū ne hamāre bāpdādā ke Misr meñ bure hāl par dhyān diyā, aur Bahr-e-Qulzum ke kināre par madad ke lie un kī chīḵheñ sunīñ. ¹⁰ Tū ne ilāhī nishānoñ aur mojizoñ se Firaun, us ke afsaroñ aur us ke mulk kī qaum ko sazā dī, kyonki tū jāntā thā ki Misrī hamāre bāpdādā se kaisā gustākhānā sulūk karte rahe haiñ. Yoñ terā nām mashhūr huā aur āj tak yād rahā hai. ¹¹ Qaum ke dekhte dekhte tū ne samundar ko do hissoñ meñ taqsim kar diyā, aur wuh ḵhushk zamīn par chāl kar us meñ se guzar sake. Lekin un kā tāqqub karne wāloñ ko tū ne mutalātim pānī meñ phaiñk diyā, aur wuh pattharoñ kī tarah samundar kī gahrāiyoñ meñ ḍūb gae.

¹² Din ke waqt tū ne bādāl ke satūn se aur rāt ke waqt āg ke satūn se apnī qaum kī rāhnumāi kī. Yoñ wuh rāstā andhere meñ bhī raushan rahā jis par unheñ chalnā thā. ¹³ Tū Koh-e-Sīnā par utar āyā aur āsmān se un se hamkalām huā. Tū ne unheñ sāf hidāyāt aur qābil-e-etamād ahkām diye, aise qawāyd jo achche haiñ. ¹⁴ Tū ne unheñ Sabat ke din ke bāre meñ āgāh kiyā, us din ke bāre meñ jo tere lie maḵsūs-o-muqaddas hai. Apne ḵhādīm Mūsā kī mārifat tū ne unheñ ahkām aur hidāyāt diñ. ¹⁵ Jab wuh bhūke the to tū ne unheñ āsmān se roṭī khilāī, aur jab pyāse the to tū ne unheñ chaṭān se pānī pilāyā. Tū ne hukm diyā, ‘Jāo, mulk meñ dāḵhil ho kar us par qabzā kar lo, kyonki maiñ ne hāth uṭhā kar qasam khāī hai ki tumheñ yih mulk dūngā.’

¹⁶ Afsos, hamāre bāpdādā maḡhrūr aur ziddī ho gae. Wuh tere ahkām ke tābe na rahe. ¹⁷ Unhoñ ne terī sunane se inkār kiyā aur wuh mojizāt yād na rakhe jo tū ne un ke darmiyān kie the. Wuh yahān tak aṛ gae ki unhoñ ne ek rāhnumā ko muqarrar

* 9:1 31 Aktūbar.

kiyā jo unheñ Misr kī ghulāmī meñ wāpas le jāe. Lekin tū muāf karne wālā Khudā hai jo mehrbān aur rahīm, tahammul aur shafqat se bharpūr hai. Tū ne unheñ tark na kiyā, ¹⁸ us waqt bhī nahīn jab unhoñ ne apne lie sone kā bachhrā dhāl kar kahā, ‘Yih terā Khudā hai jo tujhe Misr se nikāl lāyā.’ Is qism kā sanjīdā kufr wuh bakte rahe. ¹⁹ Lekin tū bahut rahm dil hai, is lie tū ne unheñ registān meñ na chhoṛā. Din ke waqt bādāl kā satūn un kī rāhnumāī kartā rahā, aur rāt ke waqt āg kā satūn wuh rāstā raushan kartā rahā jis par unheñ chalnā thā. ²⁰ Na sirf yih balki tū ne unheñ apnā nek Rūh atā kiyā jo unheñ tālīm de. Jab unheñ bhūk aur pyās thī to tū unheñ man khilāne aur pānī pilāne se bāz na āyā. ²¹ Chālīs sāl wuh registān meñ phirte rahe, aur us pūre arse meñ tū un kī zarūriyāt ko pūrā kartā rahā. Unheñ koī bhī kamī nahīn thī. Na un ke kapṛe ghis kar phaṭe aur na un ke pāñw sūje.

²² Tū ne mamālik aur qaumeñ un ke hawāle kar diñ, muḳhtalif ilāqe yake bād dīgare un ke qabze meñ āe. Yoñ wuh Sihon Bādshāh ke mulk Hāsbon aur Oj Bādshāh ke mulk Basan par fatah pā sake. ²³ Un kī aulād terī marzī se āsmān par ke sitāroñ jaisī beshumār huī, aur tū unheñ us mulk meñ lāyā jis kā wādā tū ne un ke bāpdādā se kiyā thā. ²⁴ Wuh mulk meñ dākhil ho kar us ke mālik ban gae. Tū ne Kanān ke bāshindoñ ko un ke āge āge zer kar diyā. Mulq ke bādshāh aur qaumeñ un ke qabze meñ ā gaīn, aur wuh apnī marzī ke mutābiq un se nipaṭ sake. ²⁵ Qilāband shahr aur zarkhez zamīneñ terī qaum ke qābū meñ ā gaīn, nīz har qism kī achchhī chīzoñ se bhare ghar, taiyārshudā hauz, angūr ke bāgh aur kasrat ke zaitūn aur dīgar phaldār darakht. Wuh jī bhar kar khānā khā kar moṭe ho gae aur terī barkatoñ se lutfandoz hote rahe.

²⁶ Is ke bāwujūd wuh tābe na rahe balki sarkash hue. Unhoñ ne apnā muñh terī shariāt se pher liyā. Aur jab tere nabī unheñ samjhā samjhā kar tere pās wāpas lānā chāhte the to unhoñ ne baṛe kufr bak kar unheñ qatl kar diyā. ²⁷ Yih dekh kar tū ne unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar diyā jo unheñ tang karte rahe. Jab wuh musibat meñ phaṅs gae to wuh chīkheñ mār mār kar tujh se fariyād karne lage. Aur tū ne āsmān par se un kī sunī. Baṛā tars khā kar tū ne un ke pās aise logoñ ko bhej diyā jinhoñ ne unheñ dushmanoñ ke hāth se chhurāyā. ²⁸ Lekin jyoñ hī Isrāīliyoñ ko sukūn miltā wuh dubārā aisī harkateñ karne lagte jo tujhe nāpasand thīn. Natīje meñ tū unheñ dubārā un ke dushmanoñ ke hāth meñ chhoṛ detā. Jab wuh un kī hukūmat ke taht pisne lagte to wuh ek bār phir chillā chillā kar tujh se iltamās karne lagte. Is bār bhī tū āsmān par se un kī suntā. Hāñ, tū itnā rahm dil hai ki tū unheñ bār bār chhuṭkārā detā rahā! ²⁹ Tū unheñ samjhātā rahā tāki wuh dubārā terī shariāt kī taraf rujū karen, lekin wuh maḡhrūr the aur tere ahkām ke tābe na hue. Unhoñ ne terī hidāyāt kī ḳhilāfwarzī kī, hālāñki inhīn par chalne se insān ko zindagī hāsil hotī hai. Lekin unhoñ ne parwā na kī balki apnā muñh tujh se pher kar aṛ gae aur sunane ke lie taiyār na hue.

³⁰ Un kī harkatoñ ke bāwujūd tū bahut sāloñ tak sabar kartā rahā. Terā Rūh unheñ nabiyoñ ke zariye samjhātā rahā, lekin unhoñ ne dhyān na diyā. Tab tū ne unheñ ghairqaumoñ ke hawāle kar diyā. ³¹ Tāham terā rahm se bharā dil unheñ tark karke tabāh nahīn karnā chāhtā thā. Tū kitnā mehrbān aur rahīm Khudā hai!

³² Ai hamāre Khudā, ai azīm, qawī aur mahīb Khudā jo apnā ahd aur apnī shafqat qāym rakhtā hai, is waqt hamārī musibat par dhyān de aur use kam na samajh! Kyonki hamāre bādshāh, buzurg, imām aur nabī balki hamāre bāpdādā aur pūrī qaum Asūrī bādshāhoñ ke pahle hamloñ se le kar āj tak saḳht musibat bardāsh

karte rahe haiñ. ³³ Haqīqat to yih hai ki jo bhī musibat ham par āī hai us meñ tū rāst sābit huā hai. Tū wafādār rahā hai, go ham qusūrwār ṭhahre haiñ. ³⁴ Hamāre bādshāh aur buzurg, hamāre imām aur bāpdādā, un sab ne terī shariāt kī pairawī na kī. Jo ahkām aur tambih tū ne unheñ dī us par unhoñ ne dhyān hī na diyā. ³⁵ Tū ne unheñ un kī apnī bādshāhī, kasrat kī achchhī chīzoñ aur ek wasī aur zarḳhez mulk se nawāzā thā. To bhī wuh terī ḳhidmat karne ke lie taiyār na the aur apnī ḡhalat rāhoñ se bāz na āe.

³⁶ Is kā anjām yih huā hai ki āj ham us mulk meñ ḡhulām haiñ jo tū ne hamāre bāpdādā ko atā kiyā thā tāki wuh us kī paidāwār aur daulat se lutfandoz ho jāeñ. ³⁷ Mulk kī wāfir paidāwār un bādshāhoñ tak pahuñchtī hai jinheñ tū ne hamāre ḡnāhoñ kī wajah se ham par muḡarrar kiyā hai. Ab wuhī ham par aur hamāre maweshiyon par hukūmat karte haiñ. Unhīñ kī marzī chaltī hai. Chunāñche ham baṛī musibat meñ phañse haiñ.

Qaum kā Ahdnāmā

³⁸ Yih tamām bāteñ madd-e-nazar rakh kar ham ahd bāndh kar use ḡalamband kar rahe haiñ. Hamāre buzurg, Lāwī aur imām dastḳhat karke ahdnāme par muhr lagā rahe haiñ.”

10

¹ Zail ke logoñ ne dastḳhat kie.

Gawarnar Nahmiyāh bin Hakaliyāh, Sidqiyāh, ² Sirāyāh, Azariyāh, Yarmiyāh, ³ Fashhūr, Amariyāh, Malkiyāh, ⁴ Hattūsh, Sabaniyāh, Mallūk, ⁵ Hārim, Marīmot, Abadiyāh, ⁶ Dānyāl, Jinnatūn, Bārūk, ⁷ Masullām, Abiyāh, Miyāmīn, ⁸ Māziyāh, Biljī aur Samāyāh. Sirāyāh se le kar Samāyāh tak imām the.

⁹ Phir zail ke Lāwiyon ne dastḳhat kie.

Yashua bin Azaniyāh, Hanadād ke ḳhāndān kā Binnūī, Qadmiyel, ¹⁰ un ke bhāī Sabaniyāh, Hūdiyāh, Qalitā, Filāyāh, Hanān, ¹¹ Mīkā, Rahob, Hasbiyāh, ¹² Zakkūr, Saribiyāh, Sabaniyāh, ¹³ Hūdiyāh, Bānī aur Banīnū.

¹⁴ In ke bād zail ke qaumī buzurgoñ ne dastḳhat kie.

Parūs, Pakhat-moāb, Ailām, Zattū, Bānī ¹⁵ Bunnī, Azjād, Babī, ¹⁶ Adūniyāh, Bigwī, Adīn, ¹⁷ Atīr, Hizqiyāh, Azzūr, ¹⁸ Hūdiyāh, Hāshūm, Bazī, ¹⁹ Ḳhārif, Anatot, Nebī, ²⁰ Magfiyās, Masullām, Hizīr ²¹ Mashezabel, Sadoq, Yaddū, ²² Falatiyāh, Hanān, Anāyāh, ²³ Hosea, Hananiyāh, Hassūb, ²⁴ Hallūhesh, Filhā, Sobeq, ²⁵ Rahūm, Hasabnāh, Māsiyāh, ²⁶ Aḳhiyāh, Hanān, Anān, ²⁷ Mallūk, Hārim aur Bānā.

²⁸ Qaum ke bāqī log bhī ahd meñ sharīk hue yānī bāqī imām, Lāwī, Rab ke ghar ke darbān aur ḳhidmatgār, gulūkār, nīz sab jo Ḡhairyahūdī qaumoñ se alag ho gae the tāki Rab kī shariāt kī pairawī kareñ. Un kī bīwiyāñ aur wuh beṭe-beṭiyāñ bhī sharīk hue jo ahd ko samajh sakte the. ²⁹ Apne buzurg bhāiyon ke sāth mil kar unhoñ ne qasam khā kar wādā kiyā, “Ham us shariāt kī pairawī kareñge jo Allāh ne hameñ apne ḳhādīm Mūsā kī mārīfat dī hai. Ham ehtiyāt se Rab apne āqā ke tamām ahkām aur hidāyāt par amal kareñge.”

³⁰ Nīz, unhoñ ne qasam khā kar wādā kiyā,

“Ham apne beṭe-beṭiyon kī shādī Ḡhairyahūdiyon se nahīñ karāeñge.

³¹ Jab Ḡhairyahūdī hameñ Sabat ke dīn yā Rab ke lie maḳhsūs kisī aur dīn anāj yā koī aur māl bechne kī koshish kareñ to ham kuchh nahīñ ḳharīdeñge.

Har sātweñ sāl ham zamīn kī khetībārī nahīñ kareñge aur tamām karze mansūḳh kareñge.

³² Ham sālānā Rab ke ghar kī khidmat ke lie chāndī kā chhoṭā sikkā * deṅge. Is khidmat meñ zail kī chīzeñ shāmil haiñ: ³³ Allāh ke lie maḥsūs roṭī, ḡhallā kī nazar aur bhasm hone wālī wuh qurbāniyāñ jo rozānā pesh kī jāti haiñ, Sabat ke dīn, Nae Chānd kī Īd aur bāqī Īdoñ par pesh kī jāne wālī qurbāniyāñ, khās muqaddas qurbāniyāñ, Isrāīl kā kaffārā dene wālī gunāh kī qurbāniyāñ, aur hamāre Ḳhudā ke ghar kā har kām.

³⁴ Ham ne qurā dāl kar muqarrar kiyā hai ki imāmoñ, Lāwiyōñ aur bāqī qaum ke kaun kaun-se khāndān sāl meñ kin kin muqarrarā mauḡoñ par Rab ke ghar meñ lakaṛī pahuñchāeñ. Yih lakaṛī hamāre Ḳhudā kī qurbāngāh par qurbāniyāñ jālane ke lie istemāl kī jāegī, jis tarah shariāt meñ likhā hai.

³⁵ Ham sālānā apne khetōñ aur daraḡhtoñ kā pahlā phal Rab ke ghar meñ pahuñchāeṅge.

³⁶ Jis tarah shariāt meñ darj hai, ham apne pahlaūthōñ ko Rab ke ghar meñ lā kar Allāh ke lie maḥsūs kareṅge. Gāy-bailōñ aur bheṛ-bakriyōñ ke pahle bachche ham khidmatguzār imāmoñ ko qurbān karne ke lie deṅge. ³⁷ Unheñ ham sāl ke pahle ḡhallā se gūndhā huā āṭā, apne daraḡhtoñ kā pahlā phal, apnī naī mai aur zaitūn ke nae tel kā pahlā hissā de kar Rab ke ghar ke godāmoñ meñ pahuñchāeṅge.

Dehāt meñ ham Lāwiyōñ ko apnī fasloñ kā daswāñ hissā deṅge, kyonki wuhī dehāt meñ yih hissā jamā karte haiñ. ³⁸ Daswāñ hissā milte waqt koī imām yānī Hārūn ke khāndān kā koī mard Lāwiyōñ ke sāth hogā, aur Lāwī māl kā daswāñ hissā hamāre Ḳhudā ke ghar ke godāmoñ meñ pahuñchāeṅge. ³⁹ Ām log aur Lāwī wahāñ ḡhallā, naī mai aur zaitūn kā tel lāeṅge. In kamroñ meñ maqdis kī khidmat ke lie darkār tamām sāmān mahfūz rakhā jāegā. Is ke alāwā wahāñ imāmoñ, darbānoñ aur gulūkāroñ ke kamre hoṅge.

Ham apne Ḳhudā ke ghar meñ tamām farāyz saranjām dene meñ ḡhaflat nahīn barteṅge.”

11

Yarūshalam aur Yahūdāh ke Bāshinde

¹ Qaum ke buzurg Yarūshalam meñ ābād hue the. Faislā kiyā gayā ki bāqī logoñ ke har dasweñ khāndān ko muqaddas shahr Yarūshalam meñ basnā hai. Yih khāndān qurā dāl kar muqarrar kie gae. Bāqī khāndānoñ ko un kī maqāmī jaghoñ meñ rahne kī ijāzat thī. ² Lekin jitne log apnī khushī se Yarūshalam jā base unheñ dūstroñ ne mubārakbād dī.

³ Zail meñ sūbe ke un buzurgoñ kī fahrist hai jo Yarūshalam meñ ābād hue. (Aksar log Yahūdāh ke bāqī shahroñ aur dehāt meñ apnī maurūsī zamīn par baste the. In meñ ām Isrāīlī, imām, Lāwī, Rab ke ghar ke khidmatgār aur Sulamān ke khādimoñ kī aulād shāmil the. ⁴ Lekin Yahūdāh aur Binyamīn ke chand ek log Yarūshalam meñ jā base.)

Yahūdāh kā qabilā:

Fāras ke khāndān kā Atāyāh bin Uzziyāh bin Zakariyāh bin Amariyāh bin Safatiyāh bin Mahalalel,

⁵ Silonī ke khāndān kā Māsiyāh bin Bārūk bin Kulhozā bin Hazāyāh bin Adāyāh bin Yūyārīb bin Zakariyāh.

⁶ Fāras ke khāndān ke 468 asar-o-rasūkh rakhne wāle admī apne khāndānoñ samet Yarūshalam meñ rihāishpazīr the.

⁷ Binyamīn kā qabilā:

Sallū bin Masullām bin Yoed bin Fidāyāh bin Qaulāyāh bin Māsiyāh bin Ītiyel bin Yasāyāh.

* 10:32 Chāndī ke taqrīban 4 grām.

⁸ Sallū ke sāth Jabbī aur Sallī the. Kul 928 ādmī the. ⁹ In par Yoel bin Zikrī muqarrar thā jabki Yahūdāh bin Sanūsāh shahr kī intazāmiyā meñ dūsre nambar par ātā thā.

¹⁰ Yarūshalam meñ zail ke imām rahte the.

Yadāyāh, Yūyārīb, Yakīn ¹¹ aur Sirāyāh bin Ḳhilqiyāh bin Masullām bin Sadoq bin Mirāyot bin Aḳhītūb. Sirāyāh Allāh ke ghar kā muntazim thā.

¹² In imāmoñ ke 822 bhāi Rab ke ghar meñ ḳhidmat karte the.

Niz, Adāyāh bin Yarohām bin Filaliyāh bin Amsī bin Zakariyāh bin Fashhūr bin Malkiyāh. ¹³ Us ke sāth 242 bhāi the jo apne apne ḳhāndānoñ ke sarparast the.

In ke alāwā Amashsī bin Azarel bin Aḳhzī bin Masillamot bin Immer. ¹⁴ Us ke sāth 128 asar-o-rasūḳh rakhne wāle bhāi the. Zabdiyel bin Hajjadūlīm un kā inchārj thā.

¹⁵ Zail ke Lāwī Yarūshalam meñ rihāishpazīr the. Samāyāh bin Hassūb bin Azrīqām bin Hasbiyāh bin Bunnī,

¹⁶ niz Sabbatī aur Yūzabad jo Allāh ke ghar se bāhar ke kām par muqarrar the,

¹⁷ niz shukrguzārī kā rāhnumā Mattaniyāh bin Mīkā bin Zabdī bin Āsaf thā jo duā karte waqt hamd-o-sanā kī rāhnumāi kartā thā,

niz us kā madadgār Mattaniyāh kā bhāi Baqbūqiyāh,
aur aḳhir meñ Abdā bin Sammua bin Jalāl bin Yadūtūn.

¹⁸ Lāwiyoñ ke kul 284 mard muqaddas shahr meñ rahte the.

¹⁹ Rab ke ghar ke darbānoñ ke darj-e-zail mard Yarūshalam meñ rahte the.

Aqqūb aur Talmūn apne bhāiyoñ samet darwāzoñ ke pahredār the. Kul 172 mard the.

²⁰ Qaum ke bāqī log, imām aur Lāwī Yarūshalam se bāhar Yahūdāh ke dūsre shahroñ meñ ābād the. Har ek apnī ābāi zamīn par rahtā thā.

²¹ Rab ke ghar ke ḳhidmatgār Ofal Pahārī par baste the. Zīhā aur Jisfā un par muqarrar the.

²² Yarūshalam meñ rahne wāle Lāwiyoñ kā nigarān Uzzī bin Bānī bin Hasbiyāh bin Mattaniyāh bin Mīkā thā. Wuh Āsaf ke ḳhāndān kā thā, us ḳhāndān kā jis ke gulūkār Allāh ke ghar meñ ḳhidmat karte the. ²³ Bādshāh ne muqarrar kiya thā ki Āsaf ke ḳhāndān ke kin kin ādmiyoñ ko kis kis dīn Rab ke ghar meñ gīt gāne kī ḳhidmat karnī hai.

²⁴ Fatahiyāh bin Mashezabel Isrāīlī muāmaloñ meñ Fāras ke bādshāh kī numāindagī kartā thā. Wuh Zārah bin Yahūdāh ke ḳhāndān kā thā.

²⁵ Yahūdāh ke qabīle ke afrād zail ke shahroñ meñ ābād the.

Qiriyat-arbā, Dībon aur Qabziyel gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet, ²⁶ Yashua, Molādā, Bait-falat, ²⁷ Hasār-suāl, Bair-sabā gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet, ²⁸ Siqlāj, Makūnāh gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet, ²⁹ Ain-rimmon, Sur'ā, Yarmūt, ³⁰ Zanūh, Adullām gird-o-nawāh kī haweliyoñ samet, Lakīs gird-o-nawāh ke khetoñ samet aur Azīqā gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet. Ġharz, wuh junūb meñ Bair-sabā se le kar shimāl meñ Wādī-e-Hinnūm tak ābād the.

³¹ Binyamīn ke qabīle kī rihāish zail ke maqāmoñ meñ thī.

Jibā, Mikmās, Aiyāh, Baitel gird-o-nawāh kī ābādiyoñ samet, ³² Anatot, Nob, Ananiyāh, ³³ Hasūr, Rāmā, Jittaim, ³⁴ Hādīd, Zaboīm, Naballāt, ³⁵ Lūd, Onūs aur Kārīgaroñ kī Wādī.

³⁶ Lāwī qabīle ke kuchh ḳhāndān jo pahle Yahūdāh meñ rahte the ab Binyamīn ke qabāyli ilāqe meñ ābād hue.

12

Imāmoñ aur Lāwiyoñ kī Fahrīst

¹ Darj-e-zail un imāmoñ aur Lāwiyon kī fahrist hai jo Zarubbābal bin Siyāltiyel aur Yashua ke sāth jilāwatanī se wāpas āe.

Imām:

Sirāyāh, Yarmiyāh, Azrā,

² Amariyāh, Mallūk, Hattūsh, ³ Sakaniyāh, Rahūm, Marīmot, ⁴ Iddū, Jinnatūn, Abiyāh, ⁵ Miyāmīn, Muadiyāh, Biljā, ⁶ Samāyāh, Yūyārīb, Yadāyāh, ⁷ Sallū, Amūq, Khilqiyāh, aur Yadāyāh. Yih Yashua ke zamāne meñ imāmoñ aur un ke bhāiyon ke rāhnumā the.

⁸ Lāwī:

Yashua, Binnūī, Qadmiyel, Saribiyāh, Yahūdāh aur Mattaniyāh. Mattaniyāh apne bhāiyon ke sāth Rab ke ghar meñ hamd-o-sanā ke gīt gāne meñ rāhnumāī kartā thā.

⁹ Baqbūqiyāh aur Unnī apne bhāiyon ke sāth ibādat ke daurān un ke muqābil khare hote the.

¹⁰ Imām-e-āzam Yashua kī aulād:

Yashua Yūyaqīm kā bāp thā, Yūyaqīm Iliyāsib kā, Iliyāsib Yoyadā kā, ¹¹ Yoyadā Yūnatan kā, Yūnatan Yaddū kā.

¹² Jab Yūyaqīm imām-e-āzam thā to zail ke imām apne khāndānoñ ke sarparast the.

Sirāyāh ke khāndān kā Mirāyāh,

Yarmiyāh ke khāndān kā Hananiyāh,

¹³ Azrā ke khāndān kā Masullām,

Amariyāh ke khāndān kā Yūhanān,

¹⁴ Mallūk ke khāndān kā Yūnatan,

Sabaniyāh ke khāndān kā Yūsuf,

¹⁵ Hārim ke khāndān kā Adnā,

Mirāyot ke khāndān kā Khilqī,

¹⁶ Iddū ke khāndān kā Zakariyāh,

Jinnatūn ke khāndān kā Masullām,

¹⁷ Abiyāh ke khāndān kā Zikrī,

Minyamīn ke khāndān kā ek ādmī,

Muadiyāh ke khāndān kā Filtī,

¹⁸ Biljā ke khāndān kā Sammua,

Samāyāh ke khāndān kā Yahūnatan,

¹⁹ Yūyārīb ke khāndān kā Mattanī,

Yadāyāh ke khāndān kā Uzzī,

²⁰ Sallī ke khāndān kā Qallī,

Amūq ke khāndān kā Ibar,

²¹ Khilqiyāh ke khāndān kā Hasbiyāh,

Yadāyāh ke khāndān kā Nataniyel.

²² Jab Iliyāsib, Yoyadā, Yūhanān aur Yaddū imām-e-āzam the to Lāwī ke sarparastoñ kī fahrist taiyār kī gai aur isi tarah Fāras ke bādshāh Dārā ke zamāne meñ imāmoñ ke khāndānī sarparastoñ kī fahrist.

²³ Lāwī ke khāndānī sarparastoñ ke nām imām-e-āzam Yūhanān bin Iliyāsib ke zamāne tak tārikh kī kitāb meñ darj kie gae.

²⁴⁻²⁵ Lāwī ke khāndānī sarparast Hasbiyāh, Saribiyāh, Yashua, Binnūī aur Qadmiyel khidmat ke un gurohoñ kī rāhnumāī karte the jo Rab ke ghar meñ hamd-o-sanā ke gīt gāte the. Un ke muqābil Mattaniyāh, Baqbūqiyāh aur Abadiyāh apne gurohoñ ke sāth khare hote the. Gīt gāte waqt kabhī yih guroh aur kabhī us ke muqābil kā guroh gātā thā. Sab kuchh us tartīb se huā jo mard-e-Khudā Dāūd ne muqarrar kī thī.

Masullām, Talmūn aur Aqqūb darbān the jo Rab ke ghar ke darwāzon ke sāth wāqe godāmon kī pahrādārī karte the.

²⁶ Yih ādmī imām-e-āzam Yūyaqīm bin Yashua bin Yūsadaq, Nahmiyāh Gawarnar aur shariāt ke ālim Azrā Imām ke zamāne meñ apnī k̄hidmat saranjām dete the.

Fasīl kī Maḥsūsiyat

²⁷ Fasīl kī maḥsūsiyat ke lie pūre mulk ke Lāwiyon ko Yarūshalam bulāyā gayā tāki wuh k̄hushī manāne meñ madad karke hamd-o-sanā ke gīt gāen aur jhānjh, sitār aur sarod bajāen. ²⁸ Gulūkār Yarūshalam ke gird-o-nawāh se, Natūfātiyon ke dehāt, ²⁹ Bait-jiljāl aur Jibā aur Azmāwat ke ilāqe se āe. Kyonki gulūkāron ne apnī apnī ābādiyān Yarūshalam ke irdgird banāi thīn. ³⁰ Pahle imāmon aur Lāwiyon ne apne āp ko jashn ke lie pāk-sāf kiya, phir unhon ne ām logon, darwāzon aur fasīl ko bhī pāk-sāf kar diya.

³¹ Is ke bād main ne Yahūdāh ke qabile ke buzurgon ko fasīl par chaḥnī diya aur gulūkāron ko shukrguzārī ke do bare gurohon meñ taqsim kiya. Pahlā guroh fasīl par chalte chalte junūb meñ wāqe Kachre ke Darwāze kī taraf baḥh gayā. ³² In gulūkāron ke pīchhe Hūsāyāh Yahūdāh ke ādhe buzurgon ke sāth chalā ³³ jabki in ke pīchhe Azariyāh, Azrā, Masullām, ³⁴ Yahūdāh, Binyamīn, Samāyāh aur Yarmiyāh chale. ³⁵ Ākhirī guroh imām the jo turam bajāte rahe. In ke pīchhe zail ke mausiḡār āe: Zakariyāh bin Yūnatan bin Samāyāh bin Mattaniyāh bin Mīkāyāh bin Zakkūr bin Āsaf ³⁶ aur us ke bhāi Samāyāh, Azarel, Milālī, Jilālī, Māi, Nataniyel, Yahūdāh aur Hanānī. Yih ādmī mard-e-Ḳhudā Dāūd ke sāz bajāte rahe. Shariāt ke ālim Azrā ne julūs kī rāhnumāi kī. ³⁷ Chashme ke Darwāze ke pās ā kar wuh sīdhe us sīrhī par chaḥh gae jo Yarūshalam ke us hisse tak pahuñchātī hai jo ‘Dāūd kā Shahr’ kahlātā hai. Phir Dāūd ke mahal ke pīchhe se guzar kar wuh shahr ke maḡhrib meñ wāqe Pānī ke Darwāze tak pahuñch gae.

³⁸ Shukrguzārī kā dūsrā guroh fasīl par chalte chalte shimāl meñ wāqe Tanūron ke Burj aur ‘Moṭī Dīwār’ kī taraf baḥh gayā, aur main bāqī logon ke sāth us ke pīchhe ho liya. ³⁹ Ham Ifrāīm ke Darwāze, Yasānā ke Darwāze, Machhlī ke Darwāze, Hananel ke Burj, Miyā Burj aur Bheḡ ke Darwāze se ho kar Muhāfizon ke Darwāze tak pahuñch gae jahān ham ruk gae.

⁴⁰ Phir shukrguzārī ke donoḡ guroh Rab ke ghar ke pās khaḡe ho gae. Main bhī buzurgon ke ādhe hisse ⁴¹ aur zail ke turam bajāne wāle imāmon ke sāth Rab ke ghar ke sahan meñ khaḡā huā: Iliyaqīm, Māsiyāh, Minyamīn, Mīkāyāh, Iliyuainī, Zakariyāh aur Hananiyāh. ⁴² Māsiyāh, Samāyāh, Iliyazar, Uzzi, Yūhanān, Malkiyāh, Ailām aur Azar bhī hamāre sāth the. Gulūkār Izraḡhiyāh kī rāhnumāi meñ hamd-o-sanā ke gīt gāte rahe.

⁴³ Us dīn zabah kī baḡī baḡī qurbāniyān pesh kī gāin, kyonki Allāh ne ham sab ko bāl-bachchon samet baḡī k̄hushī dilāi thī. K̄hushiyon kā itnā shor mach gayā ki us kī āwāz dūr-darāz ilāqon tak pahuñch gāi.

Rab ke Ghar ke Godāmon kī Zimmedārī

⁴⁴ Us waqt kuchh ādmiyon ko un godāmon ke nigarān banāyā gayā jin meñ hadiye, faslon kā pahlā phal aur paidāwār kā daswān hissā mahfūz rakhā jātā thā. Un meñ shahron kī faslon kā wuh hissā jamā karnā thā jo shariāt ne imāmon aur Lāwiyon ke lie muḡarrar kiya thā. Kyonki Yahūdāh ke bāshinde k̄hidmat karne wāle imāmon aur Lāwiyon se k̄hush the ⁴⁵ jo apne Ḳhudā kī k̄hidmat tahārat ke rasm-o-riwāj samet achchhī tarah anjām dete the. Rab ke ghar ke gulūkār aur darbān bhī Dāūd aur us ke beṡe Sulemān kī hidāyāt ke mutābiq hī k̄hidmat karte the. ⁴⁶ Kyonki Dāūd aur Āsaf ke zamāne se hī gulūkāron ke līḡar Allāh kī hamd-o-sanā ke gīton meñ rāhnumāi karte the.

⁴⁷ Chunānche Zarubbābal aur Nahmiyāh ke dinoñ meñ tamām Isrāīl Rab ke ghar ke gulūkāroñ aur darbānoñ kī rozānā zarūriyāt pūrī kartā thā. Lāwiyōñ ko wuh hissā diyā jātā jo un ke lie maḥsūs thā, aur Lāwī us meñ se imāmoñ ko wuh hissā diyā karte the jo un ke lie maḥsūs thā.

13

Moābiyōñ aur Ammoniyoñ se Alahdagī

¹ Us dīn qaum ke sāmne Mūsā kī shariāt kī tilāwat kī gaī. Paṛhte paṛhte mālūm huā ki Ammoniyoñ aur Moābiyōñ ko kabhī bhī Allāh kī qaum meñ sharīk hone kī ijāzat nahīn. ² Wajah yih hai ki in qaumoñ ne Misr se nikalte waqt Isrāīliyoñ ko khānā khilāne aur pānī pilāne se inkār kiyā thā. Na sirf yih balki unhoñ ne Bilām ko paise die the tāki wuh Isrāīlī qaum par lānat bheje, agarche hamāre Ḳhudā ne lānat ko barkat meñ tabdīl kiyā. ³ Jab hāzirīn ne yih hukm sunā to unhoñ ne tamām Ghairyahūdiyoñ ko jamāt se ḵhārij kar diyā.

Rab ke Ghar ke Intazām kī Islāh

⁴ Is wāqiye se pahle Rab ke ghar ke godāmoñ par muqarrar imām Iliyāsib ne apne rishtedār Tūbiyāh ⁵ ke lie ek baṛā kamrā ḵhālī kar diyā thā jis meñ pahle ḡhallā kī nazareñ, baḵhūr aur kuchh ālāt rakhe jāte the. Niz, ḡhallā, naī mai aur zaitūn ke tel kā jo daswāñ hissā Lāwiyōñ, gulūkāroñ aur darbānoñ ke lie muqarrar thā wuh bhī us kamre meñ rakhā jātā thā aur sāth sāth imāmoñ ke lie muqarrar hissā bhī. ⁶ Us waqt main Yarūshalām meñ nahīn thā, kyonki Bābal ke bādshāh Artakhsastā kī hukūmat ke 32weñ sāl meñ main us ke darbār meñ wāpas ā gayā thā. Kuchh der bād main shahanshāh se ijāzat le kar dubārā Yarūshalām ke lie rawānā huā. ⁷ Wahāñ pahuñch kar mujhe patā chalā ki Iliyāsib ne kitnī burī harkat kī hai, ki us ne apne rishtedār Tūbiyāh ke lie Rab ke ghar ke sahan meñ kamrā ḵhālī kar diyā hai. ⁸ Yih bāt mujhe nihāyat hī burī lagī, aur main ne Tūbiyāh kā sārā sāmān kamre se nikāl kar phaiñk diyā. ⁹ Phir main ne hukm diyā ki kamre nae sire se pāk-sāf kar die jāeñ. Jab aisā huā to main ne Rab ke ghar kā sāmān, ḡhallā kī nazareñ aur baḵhūr dubārā wahāñ rakh diyā.

¹⁰ Mujhe yih bhī mālūm huā ki Lāwī aur gulūkār Rab ke ghar meñ apnī ḵhidmat ko chhoṛ kar apne khetōñ meñ kām kar rahe haiñ. Wajah yih thī ki unheñ wuh hissā nahīn mil rahā thā jo un kā haq thā. ¹¹ Tab main ne zimmedār afsaroñ ko jhīrak kar kahā, “Ap Allāh ke ghar kā intazām itnī beparwāī se kyon chalā rahe haiñ?” Main ne Lāwiyōñ aur gulūkāroñ ko wāpas bulā kar dubārā un kī zimmedāriyoñ par lagāyā. ¹² Yih dekh kar tamām Yahūdāh ḡhallā, naī mai aur zaitūn ke tel kā daswāñ hissā godāmoñ meñ lāne lagā. ¹³ Godāmoñ kī nigarānī main ne Salamiyāh Imām, Sadoq Munshī aur Fidāyāh Lāwī ke sapurd karke Hanān bin Zakkūr bin Mattaniyāh ko un kā madadgār muqarrar kiyā, kyonki chāroñ ko qābil-e-etamād samjhā jātā thā. Unhīn ko imāmoñ aur Lāwiyōñ meñ un ke muqarrarā hisse taqsim karne kī zimmedārī dī gaī.

¹⁴ Ai mere Ḳhudā, is kām ke bāis mujhe yād kar! Wuh sab kuchh na bhūl jo main ne wafādārī se apne Ḳhudā ke ghar aur us ke intazām ke lie kiyā hai.

Sabat kī Bahālī

¹⁵ Us waqt main ne Yahūdāh meñ kuchh logoñ ko dekhā jo Sabat ke dīn angūr kā ras nichoṛ kar mai banā rahe the. Dūsre ḡhallā lā kar mai, angūr, anjīr aur dīgar muḵhtalif qism kī paidāwār ke sāth gadhoñ par lād rahe aur Yarūshalām pahuñchā rahe the. Yih sab kuchh Sabat ke dīn ho rahā thā. Main ne unheñ tambīh kī ki Sabat ke dīn ḵhurāk faroḵht na karnā. ¹⁶ Sūr ke kuchh admī bhī jo Yarūshalām meñ rahte the Sabat ke dīn machhlī aur dīgar kāī chīzeñ Yarūshalām meñ lā kar Yahūdāh ke

logoñ ko bechte the. ¹⁷ Yih dekh kar main ne Yahūdāh ke shurafā ko dānt kar kahā, “Yih kitnī burī bāt hai! Āp to Sabat ke dīn kī behurmatī kar rahe haiñ. ¹⁸ Jab āp ke bāpdādā ne aisā kiyā to Allāh yih sārī āfat ham par aur is shahr par lāyā. Ab āp Sabat ke dīn kī behurmatī karne se Allāh kā Isrāīl par ghazab mazīd barhā rahe haiñ.”

¹⁹ Main ne hukm diyā ki jume ko Yarūshalam ke darwāze shām ke us waqt band kie jāen jab darwāze sāyon mein dūb jāen, aur ki wuh Sabat ke pūre dīn band raheñ. Sabat ke iḡhtitām tak unheñ kholne kī ijāzat nahīn thī. Main ne apne kuchh logoñ ko darwāzon par kharā bhī kiyā tāki koī bhī apnā sāmān Sabat ke dīn shahr mein na lāe.

²⁰ Yih dekh kar tājiroñ aur bechne wāloñ ne kāī martabā Sabat kī rāt shahr se bāhar guzārī aur wahāñ apnā māl bechne kī koshish kī. ²¹ Tab main ne unheñ tambīh kī, “Āp Sabat kī rāt kyon fasīl ke pās guzārte haiñ? Agar āp dubārā aisā karen to āp ko hawālā-e-pulis kiyā jāegā.” Us waqt se wuh Sabat ke dīn āne se bāz āe. ²² Lāwiyoñ ko main ne hukm diyā ki apne āp ko pāk-sāf karke shahr ke darwāzon kī pahrādārī karen tāki ab se Sabat kā dīn maḡhsūs-o-muḡaddas rahe.

Ai mere Ḳhudā, mujhe is nekī ke bāis yād karke apnī azīm shafqat ke mutābiq mujh par mehrbānī kar.

Ḡhairyahūdīyoñ se Rishtā Bāndhnā Manā Hai

²³ Us waqt mujhe yih bhī mālūm huā ki bahut-se Yahūdī mardoñ kī shādī Ashdūd, Ammon aur Moāb kī auratoñ se huī hai. ²⁴ Un ke ādhe bachche sirf Ashdūd kī zabān yā koī aur ḡhairmulkī zabān bol lete the. Hamārī zabān se wuh nāwāqif hī the. ²⁵ Tab main ne unheñ jhīrkā aur un par lānat bhejī. Bāz ek ke bāl noch noch kar main ne un kī piṭāi kī. Main ne unheñ Allāh kī qasam khilāne par majbūr kiyā ki ham apne beṭe-beṭīyoñ kī shādī ḡhairmulkiyoñ se nahīn karāenge. ²⁶ Main ne kahā, “Isrāīl ke bādshāh Sulemān ko yād karen. Aisī hī shādīyoñ ne use gunāh karne par uksāyā. Us waqt us ke barābar koī bādshāh nahīn thā. Allāh use pyār kartā thā aur use pūre Isrāīl kā bādshāh banāyā. Lekin use bhī ḡhairmulkī bīwiyoñ kī taraf se gunāh karne par uksāyā gayā. ²⁷ Ab āp ke bāre mein bhī yihī kuchh sunanā parṭā hai! Āp se bhī yihī barā gunāh sarzad ho rahā hai. Ḡhairmulkī auratoñ se shādī karne se āp hamāre Ḳhudā se bewafā ho gae haiñ!”

²⁸ Imām-e-āzam Iliyāsib ke beṭe Yoyadā ke ek beṭe kī shādī Sanballat Haurūnī kī beṭī se huī thī, is lie main ne beṭe ko Yarūshalam se bhagā diyā.

²⁹ Ai mere Ḳhudā, unheñ yād kar, kyonki unhoñ ne imām ke ohde aur imāmoñ aur Lāwiyoñ ke ahd kī behurmatī kī hai.

³⁰ Chunāñche main ne imāmoñ aur Lāwiyoñ ko har ḡhairmulkī chīz se pāk-sāf karke unheñ un kī ḡhidmat aur muḡhtalif zimmedāriyoñ ke lie hidāyāt dīñ.

³¹ Nīz, main ne dhyān diyā ki fasāl kī pahlī paidāwār aur qurbāniyoñ ko jalāne kī lakaṛī waqt par Rab ke ghar mein pahuñchāi jāe.

Ai mere Ḳhudā, mujhe yād karke mujh par mehrbānī kar!.

Āstar

Akhaswerus Jashn Manātā Hai

¹ Akhaswerus Bādshāh kī saltanat Bhārat se le kar Ethopiya tak 127 sūboñ par mushtamil thī. ² Jin wāqiyāt kā zikr hai wuh us waqt hue jab wuh Sosan Shahr ke qile se hukūmat kartā thā. ³ Apnī hukūmat ke tīsre sāl meñ us ne apne tamām buzurgoñ aur afsaroñ kī ziyāfat kī. Fāras aur Mādī ke fauji afsar aur sūboñ ke shurafā aur ra'is sab sharīk hue. ⁴ Shahanshāh ne pūre 180 din tak apnī saltanat kī zabardast daulat aur apnī quwwat kī shān-o-shaukat kā muzāharā kiya.

⁵ Is ke bād us ne Sosan ke qile meñ rahne wāle tamām logoñ kī chhoṭe se le kar baṛe tak ziyāfat kī. Yih jashn sāt din tak Shāhī Bāgh ke sahan meñ manāyā gayā.

⁶ Marmar * ke satūnoñ ke darmiyān katān ke safed aur qirmizī rang ke qīmtī parde laṭkāe gae the, aur wuh safed aur arghawānī rang kī ḍoriyoñ ke zariye satūnoñ meñ lage chāndī ke chhalloñ ke sāth bandhe hue the. Mehmānoñ ke lie sone aur chāndī ke sofe pachchikārī ke aise farsh par rakhe hue the jis meñ marmar ke alāwā mazīd tīn qīmtī patthar istemāl hue the. ⁷ Mai sone ke pyāloñ meñ pilāi gai. Har pyālā farq aur lāsānī thā, aur bādshāh kī faiyāzī ke mutābiq shāhī mai kī kasrat thī. ⁸ Har koī jitnī jī chāhe pī saktā thā, kyonki bādshāh ne hukm diyā thā ki sāqī mehmānoñ kī har khāhish pūrī karen.

Washtī Malikā kī Bartarafi

⁹ Is daurān Washtī Malikā ne mahal ke andar khawātīn kī ziyāfat kī. ¹⁰ Sātweñ din jab bādshāh kā dil mai pī pī kar bahal gayā thā to us ne un sāt khwājāsarañ ko bulāyā jo khās us kī khidmat karte the. Un ke nām Mahūmān, Bizzatā, Kharbūnā, Bigtā, Abagtā, Zitār aur Karkas the. ¹¹ Us ne hukm diyā, “Washtī Malikā ko shāhī tāj pahnā kar mere huzūr le āo tāki shurafā aur baqī mehmānoñ ko us kī khūbsūratī mālūm ho jāe.” Kyonki Washtī nihāyat khūbsūrat thī. ¹² Lekin jab khwājāsara malikā ke pās gae to us ne āne se inkār kar diyā.

Yih sun kar bādshāh āg-bagūlā ho gayā ¹³ aur dānāoñ se bāt kī jo auqāt ke ālim the, kyonki dastūr yih thā ki bādshāh qānūnī muāmaloñ meñ ulamā se mashwarā kare. ¹⁴ Ālimoñ ke nām kārshīnā, sitār, admātā, Tarsīs, maras, marsinā aur Mamūkān the. Fāras aur Mādī ke yih sāt shurafā āzādī se bādshāh ke huzūr ā sakte the aur saltanat meñ sab se ālā ohdā rakhte the.

¹⁵ Akhaswerus ne pūchhā, “Qānūn ke lihāz se Washtī Malikā ke sāth kyā sulūk kiya jāe? Kyonki us ne khwājāsarañ ke hāth bheje hue shāhī hukm ko nahīn mānā.”

¹⁶ Mamūkān ne bādshāh aur dīgar shurafā kī maujūdagī meñ jawāb diyā, “Washtī Malikā ne is se na sirf bādshāh kā balki us ke tamām shurafā aur saltanat ke tamām sūboñ meñ rahne wālī qaumoñ kā bhī gunāh kiya hai. ¹⁷ Kyonki jo kuchh us ne kiya hai wuh tamām khawātīn ko mālūm ho jāegā. Phir wuh apne shauharoñ ko haqīr jān kar kaheñgī, ‘Go bādshāh ne Washtī Malikā ko apne huzūr āne kā hukm diyā to bhī us ne us ke huzūr āne se inkār kiya.’ ¹⁸ Āj hī Fāras aur Mādī ke shurafā kī bīwiyān malikā kī yih bāt sun kar apne shauharoñ se aisā hī sulūk kareñgī. Tab ham zillat aur ghusse ke jāl meñ ulajh jāenge. ¹⁹ Agar bādshāh ko manzūr ho to wuh elān karen ki Washtī Malikā ko phir kabhī Akhaswerus Bādshāh ke huzūr āne kī ijāzat nahīn. Aur lāzim hai ki yih elān Fāras aur Mādī ke qawānīn meñ darj kiya jāe tāki use mansūkh na kiya jā sake. Phir bādshāh kisī aur ko malikā kā ohdā deñ, aisī

* 1:6 Lafzi tarjumā: sang-e-jarrāhat, alabaster.

aurat ko jo zyādā lāyq ho. ²⁰ Jab elān pūrī saltanat meñ kiyā jāegā to tamām aurateñ apne shauharoñ kī izzat kareñgī, k̄hāh wuh chhoṭe hoñ yā bare.”

²¹ Yih bāt bādshāh aur us ke shurafā ko pasand āī. Mamūkān ke mashware ke mutābiq ²² Akhaswerus ne saltanat ke tamām sūboñ meñ khat bheje. Har sūbe ko us ke apne tarz-e-tahrīr meñ aur har qaum ko us kī apnī zabān meñ khat mil gayā ki har mard apne ghar kā sarparast hai aur ki har k̄hāndān meñ shauhar kī zabān bolī jāe.

2

Naī Malikā kī Talāsh

¹ Bād meñ jab bādshāh kā ghussā ṭhanḍā ho gayā to malikā use dubārā yād āne lagī. Jo kuchh Washtī ne kiyā thā aur jo faisla us ke bāre meñ huā thā wuh bhī us ke zahan meñ ghūmtā rahā. ² Phir us ke mulāzimoñ ne k̄hayāl pesh kiyā, “Kyoñ na pūrī saltanat meñ shahanshāh ke lie k̄hūbsūrat kuñwāriyāñ talāsh kī jāeñ? ³ Bādshāh apnī saltanat ke har sūbe meñ afsar muqarrar kareñ jo yih k̄hūbsūrat kuñwāriyāñ chun kar Sosan ke qile ke zanānkhāne meñ lāeñ. Unheñ zanānkhāne ke inchārj Haijā k̄hwājāsārā kī nigarānī meñ de diyā jāe aur un kī k̄hūbsūratī barhāne ke lie rang nikhārne kā har zarūrī tarīqā istemāl kiyā jāe. ⁴ Phir jo laṛkī bādshāh ko sab se zyādā pasand āe wuh Washtī kī jagah malikā ban jāe.”

Yih mansūbā bādshāh ko achchhā lagā, aur us ne aisā hī kiyā.

⁵ Us waqt Sosan ke qile meñ Binyamīn ke qabile kā ek Yahūdī rahtā thā jis kā nām Mardakī bin Yāir bin Simaī bin Qīs thā. ⁶ Mardakī kā k̄hāndān un Isrāīliyoñ meñ shāmil thā jin ko Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn * ke sāth jilāwatan karke apne sāth le gayā thā. ⁷ Mardakī ke chachā kī ek nihāyat k̄hūbsūrat beṭī banām Hadassāh thī jo Āstar bhī kahlātī thī. Us ke wālidain ke marne par Mardakī ne use le kar apnī beṭī kī haisiyat se pāl liyā thā.

⁸ Jab bādshāh kā hukm sādīr huā to bahut-sī laṛkiyoñ ko Sosan ke qile meñ lā kar zanānkhāne ke inchārj Haijā ke sapurd kar diyā gayā. Āstar bhī un laṛkiyoñ meñ shāmil thī. ⁹ Wuh Haijā ko pasand āī balki use us kī k̄hās mehrbānī hāsil huī. K̄hwājāsārā ne jaldī jaldī banāw-singār kā silsilā shurū kiyā, khāne-pīne kā munāsib intazām karwāyā aur shāhī mahal kī sāt chunīdā naukarāniyāñ Āstar ke hawāle kar dīñ. Rihāish ke lie Āstar aur us kī laṛkiyoñ ko zanānkhāne ke sab se achchhe kamre die gae.

¹⁰ Āstar ne kisī ko nahīñ batāyā thā ki main Yahūdī aurat hūñ, kyoñki Mardakī ne use hukm diyā thā ki is ke bāre meñ k̄hāmosh rahe. ¹¹ Har dīn Mardakī zanānkhāne ke sahan se guzartā tāki Āstar ke hāl kā patā kare aur yih ki us ke sāth kyā kyā ho rahā hai.

¹²⁻¹³ Akhaswerus Bādshāh se milne se pahle har kuñwārī ko bārah mahīnoñ kā muqarrarā banāw-singār karwānā thā, chhih mātī mur ke tel se aur chhih mātī balsān ke tel aur rang nikhārne ke dīgar tarīqoñ se. Jab use bādshāh ke mahal meñ jānā thā to zanānkhāne kī jo bhī chīz wuh apne sāth lenā chāhtī use dī jātī.

¹⁴ Shām ke waqt wuh mahal meñ jātī aur agle dīn use subah ke waqt dūsre zanānkhāne meñ lāyā jātā jahāñ bādshāh kī dāshtāeñ shāshjaz k̄hwājāsārā kī nigarānī meñ rahtī thīñ. Is ke bād wuh phir kabhī bādshāh ke pās na ātī. Use sirf isī sūrat meñ wāpas lāyā jātā ki wuh bādshāh ko k̄hās pasand ātī aur wuh us kā nām le kar use bulātā.

Āstar Malikā Ban Jātī Hai

* 2:6 Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādīf Yakūniyāh mustāmal hai.

¹⁵ Hote hote Āstar bint Abīkhail kī bārī āī. (Abīkhail Mardakī kā chachā thā, aur Mardakī ne us kī beṭī ko lepālak banā liyā thā.) Jab Āstar se pūchhā gayā ki āp zanānkhāne kī kyā chīzeñ apne sāth le jānā chāhtī haiñ to us ne sirf wuh kuchh le liyā jo Haijā khwājāsārā ne us ke lie chunā. Aur jis ne bhī use dekhā us ne use sarāhā. ¹⁶ Chunāñche use bādshāh kī hukūmat ke sātweñ sāl ke dasweñ mahīne banām tebat meñ Aḵhaswerus ke pās mahal meñ lāyā gayā.

¹⁷ Bādshāh ko Āstar dūsri laṛkiyoñ kī nisbat kahīñ zyādā pyārī lagī. Dīgar tamām kuñwāriyoñ kī nisbat use us kī khās qabūliyat aur mehrbānī hāsīl huī. Chunāñche bādshāh ne us ke sar par tāj rakh kar use Washtī kī jagah malikā banā diyā. ¹⁸ Is mauqe kī khushī meñ us ne Āstar ke ezāz meñ barī ziyāfat kī. Tamām shurafā aur afsaroñ ko dāwat dī gāī. Sāth sāth sūboñ meñ kuchh ṭaiksoñ kī muāfi kā elān kiyā gayā aur faiyāzī se tohfe taqsim kie gae.

Mardakī Bādshāh ko Bachātā Hai

¹⁹ Jab kuñwāriyoñ ko ek bār phir jamā kiyā gayā to Mardakī shāhī sahan ke darwāze meñ baiṭhā thā. † ²⁰ Āstar ne ab tak kisī ko nahīñ batāyā thā ki maiñ Yahūdī hūñ, kyonki Mardakī ne yih batāne se manā kiyā thā. Pahle kī tarah jab wuh us ke ghar meñ rahtī thī ab bhī Āstar us kī har bāt māntī thī.

²¹ Ek din jab Mardakī shāhī sahan ke darwāze meñ baiṭhā thā to do khwājāsārā banām Bigtān aur Tarsh ḡhusse meñ ā kar Aḵhaswerus ko qatl karne kī sāzishēñ karne lage. Donoñ shāhī kamroñ ke pahredār the. ²² Mardakī ko patā chalā to us ne Āstar ko khabar pahuñchāī jis ne Mardakī kā nām le kar bādshāh ko ittalā dī. ²³ Muāmale kī taftīsh kī gāī to durust sābit huā, aur donoñ mulāzimoñ ko phāñsī de dī gāī. Yih wāqiyā bādshāh kī maujūdagī meñ us kitāb meñ darj kiyā gayā jis meñ rozānā us kī hukūmat ke aham wāqiyāt likhe jāte the.

3

Hāmān Yahūdī Qaum ko Halāk Karnā Chāhtā Hai

¹ Kuchh der ke bād bādshāh ne Hāmān bin Hammadātā Ajājī ko sarfarāz karke darbār meñ sab se ālā ohdā diyā. ² Jab kabhī Hāmān ā maujūd hotā to shāhī sahan ke darwāze ke tamām shāhī afsar muñh ke bal jhuk jāte, kyonki bādshāh ne aisā karne kā hukm diyā thā. Lekin Mardakī aisā nahīñ kartā thā.

³ Yih dekh kar dīgar shāhī mulāzimoñ ne us se pūchhā, “Āp bādshāh ke hukm kī khilāfwarzī kyon kar rahe haiñ?”

⁴ Us ne jawāb diyā, “Maiñ to Yahūdī hūñ.” Roz baroz dūsre use samjhāte rahe, lekin wuh na mānā. Ākhirkār unhoñ ne Hāmān ko ittalā dī, kyonki wuh dekhnā chāhte the ki kyā wuh Mardakī kā jawāb qabūl karegā yā nahīñ.

⁵ Jab Hāmān ne khud dekhā ki Mardakī mere sāmne muñh ke bal nahīñ jhuktā to wuh āg-bagūlā ho gayā. ⁶ Wuh fauran Mardakī ko qatl karne ke mansūbe banāne lagā. Lekin yih us ke lie kāfī nahīñ thā. Chūñki use batāyā gayā thā ki Mardakī Yahūdī hai is lie wuh Fārsī saltanat meñ rahne wāle tamām Yahūdīyoñ ko halāk karne kā rāstā dhūñdne lagā.

⁷ Chunāñche Aḵhaswerus Bādshāh kī hukūmat ke 12weñ sāl ke pahle mahīne Nīsān * meñ Hāmān kī maujūdagī meñ qurā dālā gayā. Qurā dālne se Hāmān Yahūdīyoñ ko qatl karne kī sab se mubārak tarīkh mālūm karnā chāhtā thā. (Qurā ke lie ‘pūr’ kahā jātā thā.) Is tarīqe se 12weñ mahīne Adār kā 13wāñ din † niklā. ⁸ Tab Hāmān ne bādshāh se bāt kī, “Āp kī saltanat ke tamām sūboñ meñ ek qaum bikhrī huī hai jo apne āp ko dīgar qaumoñ se alag rakhtī hai. Us ke qawānīn dūsri

† 2:19 Shāhī sahan ke darwāze meñ shāhī intazāmiyā thī, is lie ain mumkin hai ki Mardakī shāhī mulāzim ho.

* 3:7 Aprail tā Māī. † 3:7 7 Mārch, 473 q m.

tamām qaumon se mukhtalif haiñ, aur us ke afrād bādshāh ke qawānīn ko nahīn mānte. Munāsib nahīn ki bādshāh unheñ bardāst karen!

⁹ Agar bādshāh ko manzūr ho to elān karen ki is qaum ko halāk kar diyā jāe. Tab main shāhī khazānon meñ 3,35,000 kilogrām chāndī jamā karā dūngā.”

¹⁰ Bādshāh ne apnī unglī se wuh angūthī utārī jo shāhī muhr lagāne ke lie istemāl hotī thī aur use Yahūdīyon ke dushman Hāmān bin Hammadātā Ajājī ko de kar ¹¹ kahā, “Chāndī aur qaum āp hī kī haiñ, us ke sāth wuh kuchh karen jo āp ko achchhā lage.”

¹² Pahle mahīne ke 13weñ din ‡ Hāmān ne shāhī muharriron ko bulāyā tāki wuh us kī tamām hidāyāt ke mutābiq khat likh kar bādshāh ke gawarnaron, sūbon ke dīgar hākimon aur tamām qaumon ke buzurgoñ ko bhejen. Yih khat har qaum ke apne tarz-e-tahrīr aur apnī zabān meñ qalamband hue. Unheñ bādshāh kā nām le kar likhā gayā, phir shāhī angūthī kī muhr un par lagāī gāī. Un meñ zail kā elān kiyā gayā.

¹³ “Ek hī din meñ tamām Yahūdīyon ko halāk aur pūre taur par tabāh karnā hai, khāh chhoṭe hoñ yā baṛe, bachche hoñ yā aurateñ. Sāth sāth un kī milkiyat bhī zabt kar lī jāe.” Is ke lie 12weñ mahīne Adār kā 13wāñ din § muqarrar kiyā gayā.

Yih elān tezrau qāsidoñ ke zariye saltanat ke tamām sūbon meñ pahuñchāyā gayā ¹⁴ tāki us kī tasdīq qānūnī taur par kī jāe aur tamām qaumeñ muqarrarā din ke lie taiyār hoñ.

¹⁵ Bādshāh ke hukm par qāsid chal nikle. Yih elān Sosan ke qile meñ bhī kiyā gayā. Phir bādshāh aur Hāmān khāne-pīne ke lie baiṭh gae. Lekin pūre shahr meñ halchal mach gāī.

4

Mardakī Āstar se Madad Māngtā Hai

¹ Jab Mardakī ko mālūm huā ki kyā huā hai to us ne ranjish se apne kapron ko phār kar ṭāṭ kā libās pahan liyā aur sar par rākh ḍāl lī. Phir wuh nikal kar buland āwāz se giryā-o-zārī karte karte shahr meñ se guzarā. ² Wuh shāhī sahan ke darwāze tak pahuñch gayā lekin dākhil na huā, kyonki mātāmī kapre pahan kar dākhil hone kī ijāzat nahīn thī. ³ Saltanat ke tamām sūbon meñ jahāñ jahāñ bādshāh kā elān pahuñchā wahāñ Yahūdī khūb mātām karne aur rozā rakh kar rone aur giryā-o-zārī karne lage. Bahut-se log ṭāṭ kā libās pahan kar rākh meñ leṭ gae.

⁴ Jab Āstar kī naukarāniyon aur khwājāsaron ne ā kar use ittalā dī to wuh saḡht ghabrā gāī. Us ne Mardakī ko kapre bhej die jo wuh apne mātāmī kapron ke badle pahan le, lekin us ne unheñ qabūl na kiya. ⁵ Tab Āstar ne Hatāk Khwājāsarā ko Mardakī ke pās bhejā tāki wuh mālūm kare ki kyā huā hai, Mardakī aisī harkateñ kyon kar rahā hai. (Bādshāh ne Hatāk ko Āstar kī khidmat karne kī zimmedārī dī thī.)

⁶ Hatāk shāhī sahan ke darwāze se nikal kar Mardakī ke pās āyā jo ab tak sāth wāle chauk meñ thā. ⁷ Mardakī ne use Hāmān kā pūrā mansūbā sunā kar yih bhī batāyā ki Hāmān ne Yahūdīyon ko halāk karne ke lie shāhī khazāne ko kitne paise dene kā wādā kiya hai. ⁸ Is ke alāwā Mardakī ne khwājāsarā ko us shāhī farmān kī kāpī dī jo Sosan meñ sādīr huā thā aur jis meñ Yahūdīyon ko nest-o-nābūd karne kā elān kiya gayā thā. Us ne guzārish kī, “Yih elān Āstar ko dikhā kar unheñ tamām hālāt se bākhbar kar deñ. Unheñ hidāyat deñ ki bādshāh ke huzūr jāeñ aur us se iltijā karke apnī qaum kī sifārish karen.”

⁹ Hatāk wāpas āyā aur Mardakī kī bāton kī khabar dī. ¹⁰ Yih sun kar Āstar ne use dubārā Mardakī ke pās bhejā tāki use batāe, ¹¹ “Bādshāh ke tamām mulāzim balki

sūboñ ke tamām bāshinde jānte haiñ ki jo bhī bulāe baḡhair mahal ke andarūnī sahan meñ bādshāh ke pās āe use sazā-e-maut dī jāegī, k̄hāh wuh mard ho yā aurat. Wuh sirf is sūrat meñ bach jāegā ki bādshāh sone kā apnā asā us kī taraf bar̄hāe. Bāt yih bhī hai ki bādshāh ko mujhe bulāe 30 din ho gae haiñ.”

¹² Āstar kā paighām sun kar ¹³ Mardakī ne jawāb wāpas bhejā, “Yih na sochnā ki main shāhī mahal meñ rahtī hūñ, is lie go dīgar tamām Yahūdī halāk ho jāeñ main bach jāūngī. ¹⁴ Agar āp is waqt k̄hāmosh raheñgī to Yahūdī kahīñ aur se rihāī aur chhuṭkāṛā pā leñge jabki āp aur āp ke bāp kā gharānā halāk ho jāeñge. Kyā patā hai, shāyad āp isī lie malikā ban gaī haiñ ki aise mauqe par Yahūdiyon kī madad karen.”

¹⁵ Āstar ne Mardakī ko jawāb bhejā, ¹⁶ “Thīk hai, phir jāeñ aur Sosan meñ rahne wāle tamām Yahūdiyon ko jamā karen. Mere lie rozā rakh kar tīn din aur tīn rāt na kuchh khāeñ, na pieñ. Main bhī apnī naukarāniyon ke sāth mil kar rozā rakhūngī. Is ke bād bādshāh ke pās jāūngī, go yih qānūn ke k̄hilāf hai. Agar marnā hai to mar hī jāūngī.”

¹⁷ Tab Mardakī chalā gayā aur waisā hī kiyā jaisā Āstar ne use hidāyat kī thī.

5

Āstar Bādshāh aur Hāmān ko Dāwat Detī Hai

¹ Tisre din Āstar Malikā apnā shāhī libās pahne hue mahal ke andarūnī sahan meñ dāk̄hil huī. Yih sahan us hāl ke sāmne thā jis meñ taḡht lagā thā. Us waqt bādshāh darwāze ke muqābil apne taḡht par baiṭhā thā. ² Āstar ko sahan meñ kharī dekh kar wuh k̄hush huā aur sone ke shāhī asā ko us kī taraf bar̄hā diyā. Tab Āstar qarīb āī aur asā ke sire ko chhū diyā. ³ Bādshāh ne us se pūchhā, “Āstar Malikā, kyā bāt hai? Āp kyā chāhtī haiñ? Main use dene ke lie taiyār hūñ, k̄hāh saltanat kā ādhā hissā kyon na ho!”

⁴ Āstar ne jawāb diyā, “Main ne āj ke lie ziyāfat kī taiyāriyāñ kī haiñ. Agar bādshāh ko manzūr ho to wuh Hāmān ko apne sāth le kar us meñ shirkat karen.”

⁵ Bādshāh ne apne mulāzimon ko hukm diyā, “Jaldī karo! Hāmān ko bulāo tāki ham Āstar kī k̄hāhish pūrī kar sakeñ.” Chunāñche bādshāh aur Hāmān Āstar kī taiyārshudā ziyāfat meñ sharīk hue. ⁶ Mai pī pī kar bādshāh ne Āstar se pūchhā, “Ab mujhe batāeñ, āp kyā chāhtī haiñ? Wuh āp ko diyā jāegā. Apnī dar̄khāst pesh karen, kyonki main saltanat ke ādhe hisse tak āp ko dene ke lie taiyār hūñ.”

⁷ Āstar ne jawāb diyā, “Merī dar̄khāst aur ārzū yih hai, ⁸ agar bādshāh mujh se k̄hush hoñ aur unheñ merī guzārish aur dar̄khāst pūrī karnā manzūr ho to wuh kal ek bār phir Hāmān ke sāth ek ziyāfat meñ shirkat karen jo main āp ke lie taiyār karūñ. Phir main bādshāh ko jawāb dūngī.”

Mardakī ko Qatl Karne ke lie Hāmān kī Taiyāriyāñ

⁹ Us din jab Hāmān mahal se niklā to wuh barā k̄hush aur zindādīl thā. Lekin phir us kī nazar Mardakī par par gaī jo shāhī sahan ke darwāze ke pās baiṭhā thā. Na wuh kharā huā, na Hāmān ko dekh kar kāñp gayā. Hāmān lāl-pīlā ho gayā, ¹⁰ lekin apne āp par qābū rakh kar wuh chalā gayā.

Ghar pahuñch kar wuh apne doston aur apnī bīwī Zarish ko apne pās bulā kar ¹¹ un ke sāmne apnī zabardast daulat aur muta'addid beton par shek̄hī mārne lagā. Us ne unheñ un sāre mauqon kī fahrist sunāī jin par bādshāh ne us kī izzat kī thī aur faḡhr kiyā ki bādshāh ne mujhe tamām baqī shurafā aur afsaron se zyādā ūñchā ohdā diyā hai. ¹² Hāmān ne kahā, “Na sirf yih, balki āj Āstar Malikā ne aisī ziyāfat kī jis meñ bādshāh ke alāwā sirf main hī sharīk thā. Aur mujhe malikā se kal ke lie bhī dāwat milī hai ki bādshāh ke sāth ziyāfat meñ shirkat karūñ. ¹³ Lekin jab tak

Mardakī Yahūdī shāhī mahal ke sahan ke darwāze par baiṭhā nazar ātā hai main chain kā sāns nahīn lūngā.”

¹⁴ Us kī biwī Zarish aur bāqī azīzoṅ ne mashwarā diyā, “Sūlī banwāeṅ jis kī ūnchāī 75 fuṭ ho. Phir kal subah-sawere bādshāh ke pās jā kar guzārish karen kī Mardakī ko us se laṭkāyā jāe. Is ke bād āp tasallī se bādshāh ke sāth jā kar ziyāfat ke maze le sakte haiṅ.” Yih mansūbā Hāmān ko achchhā lagā, aur us ne sūlī taiyār karwāī.

6

Bādshāh Mardakī kī Izzat Kartā Hai

¹ Us rāt bādshāh ko nīnd na āī, is lie us ne hukm diyā kī wuh kitāb lāī jāe jis meṅ rozānā hukūmat ke aham wāqiyāt likhe jāte haiṅ. Us meṅ se paṛhā gayā ² to is kā bhī zikr huā kī Mardakī ne kis tarah bādshāh ko donoṅ khwājāsaroṅ Bigtānā aur Tarsh ke hāth se bachāyā thā, kī jab shāhī kamroṅ ke in pahredāroṅ ne Aḥsaswerus ko qatl karne kī sāzish kī to Mardakī ne bādshāh ko ittalā dī thī. ³ Jab yih wāqiyā paṛhā gayā to bādshāh ne pūchhā, “Is ke ewaz Mardakī ko kyā ezāz diyā gayā?” Mulāzimoṅ ne jawāb diyā, “Kuchh bhī nahīn diyā gayā.”

⁴ Usī lamhe Hāmān mahal ke bairūnī sahan meṅ ā pahuñchā thā tākī bādshāh se Mardakī ko us sūlī se laṭkāne kī ijāzat māṅge jo us ne us ke lie banwāī thī. Bādshāh ne sawāl kiyā, “Bāhar sahan meṅ kaun hai?” ⁵ Mulāzimoṅ ne jawāb diyā, “Hāmān hai.” Bādshāh ne hukm diyā, “Use andar āne do.”

⁶ Hāmān dākhil huā to bādshāh ne us se pūchhā, “Us ādmī ke lie kyā kiyā jāe jis kī bādshāh khās izzat karnā chāhe?” Hāmān ne sochā, “Wuh merī hī bāt kar rahā hai! Kyonkī merī nisbat kaun hai jis kī bādshāh zyādā izzat karnā chāhtā hai?”

⁷ Chunāñche us ne jawāb diyā, “Jis ādmī kī bādshāh khās izzat karnā chāheṅ ⁸ us ke lie shāhī libās chunā jāe jo bādshāh khud pahan chuke hoṅ. Ek ghoṛā bhī lāyā jāe jis kā sar shāhī sajāwaṭ se sajā huā ho aur jis par bādshāh khud sawār ho chuke hoṅ. ⁹ Yih libās aur ghoṛā bādshāh ke ālātārīn afsaroṅ meṅ se ek ke sapurd kiyā jāe. Wuhī us shaḥs ko jis kī bādshāh khās izzat karnā chāhte haiṅ kapṛe pahnāe aur use ghoṛe par biṭhā kar shahr ke chauk meṅ se guzāre. Sāth sāth wuh us ke āge āge chal kar elān kare, ‘Yihī us ke sāth kiyā jātā hai jis kī izzat bādshāh karnā chāhte haiṅ.’ ”

¹⁰ Aḥsaswerus ne Hāmān se kahā, “Phir jaldī karen, Mardakī Yahūdī shāhī sahan ke darwāze ke pās baiṭhā hai. Shāhī libās aur ghoṛā mangwā kar us ke sāth aisā hī sulūk karen. Jo bhī karne kā mashwarā āp ne diyā wuhī kuchh karen, aur dhyān deṅ kī is meṅ kisī bhī chīz kī kamī na ho!”

¹¹ Hāmān ko aisā hī karnā paṛā. Shāhī libās ko chun kar us ne use Mardakī ko pahnā diyā. Phir use bādshāh ke apne ghoṛe par biṭhā kar us ne use shahr ke chauk meṅ se guzārā. Sāth sāth wuh us ke āge āge chal kar elān kartā rahā, “Yihī us shaḥs ke sāth kiyā jātā hai jis kī izzat bādshāh karnā chāhtā hai.” ¹² Phir Mardakī shāhī sahan ke darwāze ke pās wāpas āyā.

Lekin Hāmān udās ho kar jaldī se apne ghar chalā gayā. Sharm ke māre us ne muñh par kapṛā ḍāl liyā thā. ¹³ Us ne apnī biwī Zarish aur apne dostoṅ ko sab kuchh sunāyā jo us ke sāth huā thā. Tab us ke mushīroṅ aur biwī ne us se kahā, “Āp kā beṛā gharq ho gayā hai, kyonkī Mardakī Yahūdī hai aur āp us ke sāmne shikast khāne lage haiṅ. Āp us kā muqābalā nahīn kar sakeṅge.”

¹⁴ Wuh abhī us se bāt kar hī rahe the kī bādshāh ke khwājāsarā pahuñch gae aur use le kar jaldī jaldī Āstar ke pās pahuñchāyā. Ziyāfat taiyār thī.

7

Hāmān kā Satyānās

¹ Chunānche bādshāh aur Hāmān Āstar Malikā kī ziyāfat meñ sharīk hue. ² Mai pīte waqt bādshāh ne pahle dīn kī tarah ab bhī pūchhā, “Āstar Malikā, ab batāen, āp kyā chāhtī haiñ? Wuh āp ko diyā jāegā. Apnī darkhāst pesh karen, kyonki main saltanat ke ādhe hisse tak āp ko dene ke lie taiyār hūñ.”

³ Malikā ne jawāb diyā, “Agar bādshāh mujh se khush hoñ aur unheñ merī bāt manzūr ho to merī guzārish pūrī karen ki merī aur merī qaum kī jān bachī rahe. ⁴ Kyonki mujhe aur merī qaum ko un ke hāth bech dālā gayā hai jo hameñ tabāh aur halāk karke nest-o-nābūd karnā chāhte haiñ. Agar ham bik kar ghulām aur laundiyāñ ban jāte to main khāmosh rahtī. Aisi koī musibat bādshāh ko tang karne ke lie kāfī na hotī.”

⁵ Yih sun kar Akhaswerus ne Āstar se sawāl kiyā, “Kaun aisi harkat karne kī jurrat kartā hai? Wuh kahāñ hai?” ⁶ Āstar ne jawāb diyā, “Hamārā dushman aur mukhālif yih sharīr admī Hāmān hai!”

Tab Hāmān bādshāh aur malikā se dahshat khāne lagā. ⁷ Bādshāh āg-bagūlā ho kar kharā ho gayā aur mai ko chhoṛ kar mahal ke bāgh meñ ṭahalne lagā. Hāmān pīchhe rah kar Āstar se iltijā karne lagā, “Merī jān bachāen” kyonki use andāzā ho gayā thā ki bādshāh ne mujhe sazā-e-maut dene kā faislā kar liyā hai.

⁸ Jab bādshāh wāpas āyā to kyā dekhtā hai ki Hāmān us sofe par gir gayā hai jis par Āstar tek lagāe baiṭhī hai. Bādshāh garjā, “Kyā yih admī yihīñ mahal meñ mere huzūr malikā kī ismatdarī karnā chāhtā hai?” Jyon hī bādshāh ne yih alfāz kahe mulāzimon ne Hāmān ke muñh par kaprā dāl diyā. ⁹ Bādshāh kā khwājāsarā Kharbūnāh bol uṭhā, “Hāmān ne apne ghar ke qarīb sūlī taiyār karwāi hai jis kī ūñchāi 75 fuṭ hai. Wuh Mardakī ke lie banwāi gāi hai, us shakhs ke lie jis ne bādshāh kī jān bachāi.” Bādshāh ne hukm diyā, “Hāmān ko us se laṭkā do.”

¹⁰ Chunānche Hāmān ko usī sūlī se laṭkā diyā gayā jo us ne Mardakī ke lie banwāi thī. Tab bādshāh kā ghussā ṭhandā ho gayā.

8

Akhaswerus Yahūdiyon kī Madad Kartā Hai

¹ Usī dīn Akhaswerus ne Āstar Malikā ko Yahūdiyon ke dushman Hāmān kā ghar de diyā. Phir Mardakī ko bādshāh ke sāmne lāyā gayā, kyonki Āstar ne use batā diyā thā ki wuh merā rishtedār hai. ² Bādshāh ne apnī unglī se wuh angūṭhī utārī jo muhr lagāne ke lie istemāl hotī thī aur jise us ne Hāmān se wāpas le liyā thā. Ab us ne use Mardakī ke hawāle kar diyā. Us waqt Āstar ne use Hāmān kī milkiyat kā nigarān bhī banā diyā.

³ Ek bār phir Āstar bādshāh ke sāmne gir gāi aur ro ro kar iltamās karne lagī, “Jo sharīr mansūbā Hāmān Ajājī ne Yahūdiyon ke khilāf bāndh liyā hai use rok deñ.”

⁴ Bādshāh ne sone kā apnā asā Āstar kī taraf barhāyā, to wuh uṭh kar us ke sāmne kharī ho gāi. ⁵ Us ne kahā, “Agar bādshāh ko bāt achchhī aur munāsib lage, agar mujhe un kī mehrbānī hāsīl ho aur wuh mujh se khush hoñ to wuh Hāmān bin Hammadātā Ajājī ke us farmān ko mansūkh karen jis ke mutābiq saltanat ke tamām sūbon meñ rahne wāle Yahūdiyon ko halāk karnā hai. ⁶ Agar merī qaum aur nasl musibat meñ phañs kar halāk ho jāe to main yih kis tarah bardāst karūngī?”

⁷ Tab Akhaswerus ne Āstar aur Mardakī Yahūdī se kahā, “Main ne Āstar ko Hāmān kā ghar de diyā. Use khud main ne Yahūdiyon par hamlā karne kī wajah se phañsī dī hai. ⁸ Lekin jo bhī farmān bādshāh ke nām meñ sādīr huā hai aur jis par us kī angūṭhī kī muhr lagī hai use mansūkh nahīñ kiyā jā saktā. Lekin āp ek aur kām kar sakte haiñ. Mere nām meñ ek aur farmān jāri karen jis par merī muhr lagī ho. Use apnī tasallī ke mutābiq yon likhen ki Yahūdī mahfūz ho jāen.”

⁹ Usī waqt bādshāh ke muharrir bulāe gae. Tīsre mahīne sīwān kā 23wān din * thā. Unhoñ ne Mardakī kī tamām hidāyāt ke mutābiq farmān likh diyā jise Yahūdīyon aur tamām 127 sūboñ ke gawarnaroñ, hākimoñ aur ra'isoñ ko bhejnā thā. Bhārat se le kar Ethiopiā tak yih farmān har sūbe ke apne tarz-e-tahrīr aur har qaum kī apnī zabān meñ qalamband thā. Yahūdī qaum ko bhī us ke apne tarz-e-tahrīr aur us kī apnī zabān meñ farmān mil gayā. ¹⁰ Mardakī ne yih farmān bādshāh ke nām meñ likh kar us par shāhī muhr lagāi. Phir us ne use shāhī dāk ke tezraftār ghoṛoñ par sawār qāsidoñ ke hawāle kar diyā. Farmān meñ likhā thā,

¹¹ “Bādshāh har shahr ke Yahūdīyon ko apne difā ke lie jamā hone kī ijāzat dete haiñ. Agar muḳhtalif qaumoñ aur sūboñ ke dushman un par hamlā karen to Yahūdīyon ko unheñ bāl-bachchoñ samet tabāh karne aur halāk karke nest-o-nābūd karne kī ijāzat hai. Nīz, wuh un kī milkiyat par qabzā kar sakte haiñ. ¹² Ek hī din yānī 12weñ mahīne Adār ke 13weñ din † Yahūdīyon ko bādshāh ke tamām sūboñ meñ yih kuchh karne kī ijāzat hai.”

¹³ Har sūbe meñ farmān kī qānūnī tasdīq karnī thī aur har qaum ko is kī ḵabar pahuñchānī thī tāki muqarrarā din Yahūdī apne dushmanoñ se intaqām lenē ke lie taiyār hoñ. ¹⁴ Bādshāh ke hukm par tezrau qāsīd shāhī dāk ke behtarīn ghoṛoñ par sawār ho kar chal paṛe. Farmān kā elān Sosan ke qile meñ bhī huā.

¹⁵ Mardakī qirmizī aur safed rang kā shāhī libās, nafīs katān aur arḡhawānī rang kī chādar aur sar par sone kā baṛā tāj pahne hue mahal se niklā. Tab Sosan ke bāshinde nāre lagā lagā kar ḵhushī manāne lage. ¹⁶ Yahūdīyon ke lie āb-o-tāb, ḵhushī-o-shādmānī aur izzat-o-jalāl kā zamānā shurū huā. ¹⁷ Har sūbe aur har shahr meñ jahān bhī bādshāh kā nayā farmān pahuñch gayā, wahān Yahūdīyon ne ḵhushī ke nāre lagā lagā kar ek dūsre kī ziyāfat kī aur jashn manāyā. Us waqt dūsre qaumoñ ke bahut-se log Yahūdī ban gae. Kyonki un par Yahūdīyon kā ḵhauf chhā gayā thā.

9

Yahūdī Badlā Lete Haiñ

¹ Phir 12weñ mahīne Adār kā 13wān din * ā gayā jab bādshāh ke farmān par amal karnā thā. Dushmanoñ ne us din Yahūdīyon par ḡhālīb āne kī ummīd rakhī thī, lekin ab is ke ulaṭ huā, Yahūdī ḵhud un par ḡhālīb āe jo un se nafrat rakhte the. ² Saltanat ke tamām sūboñ meñ wuh apne apne shahroñ meñ jamā hue tāki un par hamlā karen jo unheñ nuqsān pahuñchānā chāhte the. Koī un kā muqābalā na kar sakā, kyonki dīgar tamām qaumoñ ke log un se ḍar gae the. ³ Sāth sāth sūboñ ke shurafā, gawarnaroñ, hākimoñ aur dīgar shāhī afsaroñ ne Yahūdīyon kī madad kī, kyonki Mardakī kā ḵhauf un par tārī ho gayā thā, ⁴ aur darbār meñ us ke ūñche ohde aur us ke baṛhte hue asar-o-rasūkh kī ḵabar tamām sūboñ meñ phail gaī thī.

⁵ Us din Yahūdīyon ne apne dushmanoñ ko talwār se mār ḍālā aur halāk karke nest-o-nābūd kar diyā. Jo bhī un se nafrat rakhtā thā us ke sāth unhoñ ne jo jī chāhā sulūk kiyā. ⁶ Sosan ke qile meñ unhoñ ne 500 ādmīyon ko mār ḍālā, ⁷⁻¹⁰ nīz Yahūdīyon ke dushman Hāmān ke 10 beṭoñ ko bhī. Un ke nām Parshandātā, Dalfūn, Aspātā, Porātā, Adaliyāh, Arīdātā, Parmashtā, Arīsī, Arīdī aur Waizātā the. Lekin Yahūdīyon ne un kā māl na lūṭā.

¹¹ Usī din bādshāh ko ittalā dī gaī ki Sosan ke qile meñ kitne afrād halāk hue the. ¹² Tab us ne Āstar Malikā se kahā, “Sirf yahān Sosan ke qile meñ Yahūdīyon ne Hāmān ke 10 beṭoñ ke alāwā 500 ādmīyon ko maut ke ḡhāṭ utār diyā hai. To phir unhoñ ne dīgar sūboñ meñ kyā kuchh na kiyā hogā! Ab mujhe batāen, āp mazīd kyā chāhtī haiñ? Wuh āp ko diyā jāegā. Apnī darkhāst pesh karen, kyonki wuh pūrī kī

* 8:9 25 Jūn. † 8:12 7 Mārč. * 9:1 7 Mārč.

jāegī.” ¹³ Āstar ne jawāb diyā, “Agar bādshāh ko manzūr ho to Sosan ke Yahūdiyon ko ijāzat dī jāe ki wuh āj kī tarah kal bhī apne dushmanon par hamlā karen. Aur Hāmān ke 10 beṭon kī lāsheṅ sūlī se laṭkāi jāen.”

¹⁴ Bādshāh ne ijāzat dī to Sosan meṅ is kā elān kiyā gayā. Tab Hāmān ke 10 beṭon ko sūlī se laṭkā diyā gayā, ¹⁵ aur agle din yānī mahīne ke 14weṅ din † shahr ke Yahūdī dubārā jamā hue. Is bār unhoṅ ne 300 ādmiyon ko qatl kiyā. Lekin unhoṅ ne kisī kā māl na lūṭā.

¹⁶⁻¹⁷ Saltanat ke sūbon ke bāqī Yahūdī bhī mahīne ke 13weṅ din ‡ apne difā ke lie jamā hue the. Unhoṅ ne 75,000 dushmanon ko qatl kiyā lekin kisī kā māl na lūṭā thā. Ab wuh dubārā chain kā sāns le kar ārām se zindagī guzār sakte the. Agle din unhoṅ ne ek dūsre kī ziyāfat karke khushī kā baṛā jashn manāyā. ¹⁸ Sosan ke Yahūdiyon ne mahīne ke 13weṅ aur 14weṅ din jamā ho kar apne dushmanon par hamlā kiyā thā, is lie unhoṅ ne 15weṅ din khushī kā baṛā jashn manāyā. ¹⁹ Yihī wajah hai ki dehāt aur khule shahron meṅ rahne wāle Yahūdī āj tak 12weṅ mahīne ke 14weṅ din § jashn manāte hue ek dūsre kī ziyāfat karte aur ek dūsre ko tohfe dete haiṅ.

Īd-e-Pūrīm kī Ibtidā

²⁰ Jo kuchh us waqt huā thā use Mardakī ne qalamband kar diyā. Sāth sāth us ne Fārsī saltanat ke qarībī aur dūr-darāz ke tamām sūbon meṅ ābād Yahūdiyon ko khat likh die ²¹ jin meṅ us ne elān kiyā, “Ab se sālānā Adār mahīne ke 14weṅ aur 15weṅ din jashn manānā hai. ²² Khushī manāte hue ek dūsre kī ziyāfat karnā, ek dūsre ko tohfe denā aur gharibon meṅ khairāt taqsim karnā, kyonki in dinoṅ ke daurān āp ko apne dushmanon se sukūn hāsil huā hai, āp kā dukh sukh meṅ aur āp kā mātām shādmānī meṅ badal gayā.”

²³ Mardakī kī in hidāyat ke mutābiq in do dinoṅ kā jashn dastūr ban gayā.

²⁴⁻²⁶ Īd kā nām ‘Pūrīm’ par gayā, kyonki jab Yahūdiyon kā dushman Hāmān bin Hammadātā Ajājī un sab ko halāk karne kā mansūbā bāndh rahā thā to us ne Yahūdiyon ko mārne kā sab se mubārak din mālūm karne ke lie qurā banām pūr dāl diyā. Jab Akhaswerus ko sab kuchh mālūm huā to us ne hukm diyā ki Hāmān ko wuh sazā dī jāe jis kī taiyāriyān us ne Yahūdiyon ke lie kī thīn. Tab use us ke beṭon samet phānsī se laṭkāyā gayā.

Chūnki Yahūdī is tajrabe se guzare the aur Mardakī ne hidāyat dī thī ²⁷ is lie wuh muttāfiq hue ki ham sālānā isī waqt yih do din ain hidāyat ke mutābiq manāenge. Yih dastūr na sirf hamārā farz hai, balki hamārī aulād aur un Ghairyahūdiyon kā bhī jo Yahūdī mazhab meṅ sharīk ho jāenge. ²⁸ Lāzim hai ki jo kuchh huā hai har nasl aur har khāndān use yād karke manātā rahe, khāh wuh kisī bhī sūbe yā shahr meṅ kyon na ho. Zarūrī hai ki Yahūdī Pūrīm kī Īd manāne kā dastūr kabhī na bhūlen, ki us kī yād un kī aulād meṅ se kabhī bhī miṭ na jāe.

²⁹ Malikā Āstar bint Abīkhail aur Mardakī Yahūdī ne pūre ikhtiyār ke sāth Pūrīm kī Īd ke bāre meṅ ek aur khat likh diyā tāki us kī tasdīq ho jāe. ³⁰ Yih khat Fārsī saltanat ke 127 sūbon meṅ ābād tamām Yahūdiyon ko bhejā gayā. Salāmatī kī duā aur apnī wafādārī kā izhār karne ke bād ³¹ malikā aur Mardakī ne unheṅ dubārā hidāyat kī, “Jis tarah ham ne farmāyā hai, yih Īd lāziman muta'ayyin auqāt ke ain mutābiq manānī hai. Ise manāne ke lie yon muttāfiq ho jāen jis tarah āp ne apne aur apnī aulād ke lie rozā rakhne aur mātām karne ke din muqarrar kie haiṅ.” ³² Apne is farmān se Āstar ne Pūrīm kī Īd aur use manāne ke qawāyd kī tasdīq kī, aur yih tārikhī kitāb meṅ darj kiyā gayā.

† 9:15 8 Mārch. ‡ 9:16-17 7 Mārch. § 9:19 Farwarī tā Mārch.

10

Mardakī Apnī Qaum kā Sahārā Banā Rahtā Hai

¹ Bādshāh ne pūrī saltanat ke tamām mamālik par sāhilī ilāqon tak ṭaiks lagāyā.
² Us kī tamām zabardast kāmyābiyon kā bayān ‘Shāhān-e-Mādī-o-Fāras kī Tārīkh’ kī kitāb meñ kiyā gayā hai. Wahāñ is kā bhī pūrā zikr hai ki us ne Mardakī ko kis ūñche ohde par fāyz kiyā thā. ³ Mardakī bādshāh ke bād saltanat kā sab se ālā afsar thā. Yahūdīyon meñ wuh muazzaz thā, aur wuh us kī baṛī qadar karte the, kyonki wuh apnī qaum kī bahbūdī kā tālib rahtā aur tamām Yahūdīyon ke haq meñ bāt kartā thā.

Ayyūb

Ayyūb kī Dīndārī

¹ Mulk-e-Ūz meñ ek be'ilzām ādmī rahtā thā jis kā nām Ayyūb thā. Wuh sīdhī rāh par chaltā, Allāh kā khauf māntā aur har burāī se dūr rahtā thā. ² Us ke sāt beṭe aur tīn beṭiyāñ paidā huīñ. ³ Sāth sāth us ke bahut māl-maweshī the: 7,000 bheṛ-bakriyāñ, 3,000 ūṇṭ, bailoñ kī 500 joṛiyāñ aur 500 gadhiyāñ. Us ke beshumār naukar-naukarāniyāñ bhī the. Ġharz mashriq ke tamām bāshindoñ meñ is ādmī kī haisiyat sab se baṛī thī.

⁴ Us ke beṭoñ kā dastūr thā ki bārī bārī apne gharoñ meñ ziyāfat karen. Is ke lie wuh apnī tīn bahnoñ ko bhī apne sāth khāne aur pīne kī dāwat dete the. ⁵ Har dafā jab ziyāfat ke din ikhtitām tak pahuñchte to Ayyūb apne bachchoñ ko bulā kar unheñ pāk-sāf kar detā aur subah-sawere uṭh kar har ek ke lie bhasm hone wālī ek ek qurbānī pesh kartā. Kyoñki wuh kahtā thā, “Ho saktā hai mere bachchoñ ne gunāh karke dīl meñ Allāh par lānat kī ho.” Chunāñche Ayyūb har ziyāfat ke bād aisā hī kartā thā.

Ayyūb ke Kirdār par Ilzām

⁶ Ek din farishte * apne āp ko Rab ke huzūr pesh karne āe. Iblīs bhī un ke darmiyān maujūd thā. ⁷ Rab ne Iblīs se pūchhā, “Tū kahān se āyā hai?” Iblīs ne jawāb diyā, “Maiñ duniyā meñ idhar-udhar ghūmtā-phirtā rahā.”

⁸ Rab bolā, “Kyā tū ne mere bande Ayyūb par tawajjuh dī? Duniyā meñ us jaisā koī aur nahīñ. Kyoñki wuh be'ilzām hai, wuh sīdhī rāh par chaltā, Allāh kā khauf māntā aur har burāī se dūr rahtā hai.”

⁹ Iblīs ne Rab ko jawāb diyā, “Beshak, lekin kyā Ayyūb yon hī Allāh kā khauf māntā hai? ¹⁰ Tū ne to us ke, us ke gharāne ke aur us kī tamām milkiyat ke irdgird hifāzātī bāṛ lagāī hai. Aur jo kuchh us ke hāth ne kiyā us par tū ne barkat dī, natīje meñ us kī bheṛ-bakriyāñ aur gāy-bail pūre mulk meñ phail gae haiñ. ¹¹ Lekin wuh kyā karegā agar tū apnā hāth zarā baṛhā kar sab kuchh tabāh kare jo use hāsil hai. Tab wuh tere muñh par hī tujh par lānat karegā.”

¹² Rab ne Iblīs se kahā, “Thīk hai, jo kuchh bhī us kā hai wuh tere hāth meñ hai. Lekin us ke badan ko hāth na lagānā.” Iblīs Rab ke huzūr se chalā gayā.

¹³ Ek din Ayyūb ke beṭe-beṭiyāñ māmūl ke mutābiq ziyāfat kar rahe the. Wuh baṛe bhāī ke ghar meñ khānā khā rahe aur mai pī rahe the. ¹⁴ Achānak ek qāsid Ayyūb ke pās pahuñch kar kahne lagā, “Bail khet meñ hal chalā rahe the aur gadhiyāñ sāth wālī zamīn par char rahī thīñ ¹⁵ ki Sabā ke logoñ ne ham par hamlā karke sab kuchh chhīn liyā. Unhoñ ne tamām mulāzimoñ ko talwār se mār ḍālā, sirf maiñ hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā hūñ.”

¹⁶ Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki ek aur qāsid pahuñchā jis ne ittalā dī, “Allāh kī āg ne āsmān se gir kar āp kī tamām bheṛ-bakriyoñ aur mulāzimoñ ko bhasm kar diyā. Sirf maiñ hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā hūñ.”

¹⁷ Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki tīsrā qāsid pahuñchā. Wuh bolā, “Bābal ke Kasdiyoñ ne tīn gurohoñ meñ taqsim ho kar hamāre ūṇṭoñ par hamlā kiyā aur sab kuchh chhīn liyā. Tamām mulāzimoñ ko unhoñ ne talwār se mār ḍālā, sirf maiñ hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā hūñ.”

¹⁸ Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki chauthā qāsid pahuñchā. Us ne kahā, “Āp ke beṭe-beṭiyāñ apne baṛe bhāī ke ghar meñ khānā khā rahe aur mai pī rahe the ¹⁹ ki

* 1:6 Lafzī tarjumā: Allāh ke farzand.

achānak registān kī jānib se ek zordār āndhī āi jo ghar ke chāroṅ konoṅ se yoṅ ṭakrāi ki wuh jawānoṅ par gir paṛā. Sab ke sab halāk ho gae. Sirf main hī āp ko yih batāne ke lie bach niklā hūn.”

²⁰ Yih sab kuchh sun kar Ayyūb uṭhā. Apnā libās phāṛ kar us ne apne sar ke bāl muṇdwāe. Phir us ne zamīn par gir kar aundhe muṅh Rab ko sijdā kiyā. ²¹ Wuh bolā, “Main nangī hālat meṅ mān ke peṭ se niklā aur nangī hālat meṅ kūch kar jāūngā. Rab ne diyā, Rab ne liyā, Rab kā nām mubārak ho!”

²² Is sāre muāmale meṅ Ayyūb ne na gunāh kiyā, na Allāh ke bāre meṅ kufr bakā.

2

Ayyūb par Bīmārī kā Hamlā

¹ Ek dīn farishte * dubārā apne āp ko Rab ke huzūr pesh karne āe. Iblīs bhī un ke darmiyān maujūd thā. ² Rab ne Iblīs se pūchhā, “Tū kahān se āyā hai?” Iblīs ne jawāb diyā, “Main duniyā meṅ idhar-udhar ghūmtā-phirtā rahā.” ³ Rab bolā, “Kyā tū ne mere bande Ayyūb par tawajjuh dī? Zamīn par us jaisā koī aur nahīn. Wuh be’ilzām hai, wuh sīdhī rāh par chaltā, Allāh kā khauf mātā aur har burāi se dūr rahtā hai. Abhī tak wuh apne be’ilzām kirdār par qāym hai hālānki tū ne mujhe use bilāwajah tabāh karne par uksāyā.”

⁴ Iblīs ne jawāb diyā, “Khāl kā badlā khāl hī hotā hai! Insān apnī jān ko bachāne ke lie apnā sab kuchh de detā hai. ⁵ Lekin wuh kyā karegā agar tū apnā hāth zarā barhā kar us kā jism † chhū de? Tab wuh tere muṅh par hī tujh par lānat karegā.”

⁶ Rab ne Iblīs se kahā, “Ṭhīk hai, wuh tere hāth meṅ hai. Lekin us kī jān ko mat chhernā.” ⁷ Iblīs Rab ke huzūr se chalā gayā aur Ayyūb ko satāne lagā. Chānd se le kar talwe tak Ayyūb ke pūre jism par badtarīn qism ke phoṛe nikal āe. ⁸ Tab Ayyūb rākh meṅ baiṭh gayā aur ṭhīkre se apnī jild ko khurachne lagā.

⁹ Us kī bīwī bolī, “Kyā tū ab tak apne be’ilzām kirdār par qāym hai? Allāh par lānat karke dam chhoṛ de!” ¹⁰ Lekin us ne jawāb diyā, “Tū ahmaq aurat kī-sī bāteṅ kar rahī hai. Allāh kī taraf se bhalāi to ham qabūl karte haiṅ, to kyā munāsib nahīn ki us ke hāth se musibat bhī qabūl karen?” Is sāre muāmale meṅ Ayyūb ne apne muṅh se gunāh na kiyā.

Ayyūb ke Tīn Dost

¹¹ Ayyūb ke tīn dost the. Un ke nām Ilīfaz Temānī, Bildad Sūkhī aur Zūfar Nāmātī the. Jab unheṅ ittalā milī ki Ayyūb par yih tamām āfat ā gaī hai to har ek apne ghar se rawānā huā. Unhoṅ ne mil kar faislā kiyā ki ikaṭṭhe afsos karne aur Ayyūb ko tasallī dene jāenge. ¹² Jab unhoṅ ne dūr se apnī nazar uṭhā kar Ayyūb ko dekhā to us kī itnī burī hālat thī ki wuh pahchānā nahīn jātā thā. Tab wuh zār-o-qatār rone lage. Apne kapṛe phāṛ kar unhoṅ ne apne saroṅ par kḥāk ḍālī. ¹³ Phir wuh us ke sāth zamīn par baiṭh gae. Sāt dīn aur sāt rāt wuh isī hālat meṅ rahe. Is pūre arse meṅ unhoṅ ne Ayyūb se ek bhī bāt na kī, kyonki unhoṅ ne dekhā ki wuh shadīd dard kā shikār hai.

3

Ayyūb kī Āh-o-Zārī

¹ Tab Ayyūb bol uṭhā aur apne janm dīn par lānat karne lagā. ² Us ne kahā,

³ “Wuh dīn miṭ jāe jab main ne janm liyā, wuh rāt jis ne kahā, ‘Peṭ meṅ laṛkā paidā huā hai!’ ⁴ Wuh dīn andherā hī andherā ho jāe, ek kiran bhī use raushan na kare. Allāh bhī jo bulandiyōṅ par hai us kā kḥayāl na kare. ⁵ Tārīkī aur ghanā andherā us

* 2:1 Lafzī tarjumā: Allāh ke farzand. † 2:5 Lafzī tarjumā: gosht-post aur haḍḍiyān.

par qabzā kare, kāle kāle bādāl us par chhāe raheñ, hāñ wuh raushnī se mahrūm ho kar saḡht dahshatzadā ho jāe. ⁶ Ghanā andherā us rāt ko chhīn le jab main māñ ke peṭ meñ paidā huā. Use na sāl, na kisī mahīne ke dinoñ meñ shumār kiya jāe. ⁷ Wuh rāt bāñjh rahe, us meñ ḡhushī kā nārā na lagāyā jāe. ⁸ Jo dinoñ par lānat bhejte aur Liwiyātān azhdahe kō tahrīk meñ lāne ke qābil hote haiñ wuhī us rāt par lānat karen. ⁹ Us rāt ke dhundalke meñ ṭimṭimāne wāle sitāre bujh jāeñ, fajr kā intazār karnā befāyda hī rahe balki wuh rāt tulū-e-subah kī palakeñ * bhī na dekhe. ¹⁰ Kyoñki us ne merī māñ ko mujhe janm dene se na rokā, warnā yih tamām musibat merī āñkhoñ se chhupī rahtī.

¹¹ Main paidāish ke waqt kyoñ mar na gayā, māñ ke peṭ se nikalte waqt jāñ kyoñ na de dī? ¹² Māñ ke ghuṭnoñ ne mujhe ḡhushāmdīd kyoñ kahā, us kī chhātiyoñ ne mujhe dūdh kyoñ pilāyā? ¹³ Agar yih na hotā to is waqt main sukūn se leṭā rahtā, ārām se soyā hotā. ¹⁴ Main unhiñ ke sāth hotā jo pahle bādshāh aur duniyā ke mushīr the, jinhoñ ne khandarāt az sar-e-nau tāmīr kie. ¹⁵ Main un ke sāth hotā jo pahle hukmrān the aur apne gharoñ ko sone-chāndī se bhar lete the. ¹⁶ Mujhe zāe ho jāne wāle bachche kī tarah kyoñ na zamīn meñ dabā diyā gayā? Mujhe us bachche kī tarah kyoñ na dafnāyā gayā jis ne kabhī raushnī na dekhī? ¹⁷ Us jagah bedīn apnī belagām harkatoñ se bāz āte aur wuh ārām karte haiñ jo tag-o-dau karte karte thak gae the. ¹⁸ Wahāñ qaidī itmīnān se rahte haiñ, unheñ us zālīm kī āwāz nahīñ sunanī partī jo unheñ jīte-jī hāñktā rahā. ¹⁹ Us jagah chhoṭe aur bare sab barābar hote haiñ, ḡhulām apne mālīk se āzād rahtā hai.

²⁰ Allāh musibatadoñ ko raushnī aur shikastādiloñ ko zindagī kyoñ atā kartā hai? ²¹ Wuh to maut ke intazār meñ rahte haiñ lekin befāyda. Wuh khod khod kar use yoñ talāsh karte haiñ jis tarah kisī poshīdā ḡhazāne ko. ²² Agar unheñ qabr nasīb ho to wuh bāḡh bāḡh ho kar jashn manāte haiñ. ²³ Allāh us ko zindā kyoñ rakhtā jis kī nazonoñ se rāstā ojhal ho gayā hai aur jis ke chāroñ taraf us ne bār lagāī hai. ²⁴ Kyoñki jab mujhe roṭī khānī hai to hāy hāy kartā hūñ, merī āheñ pānī kī tarah muñh se phūṭ nikaltī haiñ. ²⁵ Jis chīz se main ḡhartā thā wuh mujh par āī, jis se main ḡhauf khātā thā us se merā wāstā parā. ²⁶ Na mujhe itmīnān huā, na sukūn yā ārām balki mujh par bechainī ḡhālīb āī.”

4

Ilīfaz kā Etirāz: Insān Allāh ke Huzūr Rāst Nahīñ Ṭahar Saktā

¹ Yih kuchh sun kar Ilīfaz Temānī ne jawāb diyā,

² “Kyā tujh se bāt karne kā koī fāyda hai? Tū to yih bardāsht nahīñ kar saktā. Lekin dūsarī taraf kaun apne alfāz rok saktā hai? ³ Zarā soch le, tū ne ḡhud bahutoñ ko tarbiyat dī, kāi logoñ ke thakemānde hāthoñ ko taqwiyaat dī hai. ⁴ Tere alfāz ne ṭhokar khāne wāle ko dubārā kharā kiya, ḡdagmagāte hue ghuṭne tū ne mazbūt kie. ⁵ Lekin ab jab musibat tujh par ā gai to tū use bardāsht nahīñ kar saktā, ab jab ḡhud us kī zad meñ ā gayā to tere roṅṅṭe kharē ho gae haiñ. ⁶ Kyā terā etamād is par munhasir nahīñ hai ki tū Allāh kā ḡhauf māne, terī ummīd is par nahīñ ki tū be’ilzām rāhoñ par chale?

⁷ Soch le, kyā kabhī koī begunāh halāk huā hai? Hargiz nahīñ! Jo sīdhī rāh par chalte haiñ wuh kabhī rū-e-zamīn par se miṭ nahīñ gae. ⁸ Jahāñ tak main ne dekhā, jo nāinsāfi kā hal chalāe aur nuqsān kā bīj boe wuh is kī fasal kāṭṭā hai. ⁹ Aise log Allāh kī ek phūñk se tabāh, us ke qahr ke ek jhoñke se halāk ho jāte haiñ. ¹⁰ Sherbabar kī dahāreñ ḡhāmosh ho gaiñ, jawān sher ke dānt jhar gae haiñ. ¹¹ Shikār na milne kī wajah se sher halāk ho jāte aur shernī ke bachche parāḡandā ho jāte haiñ.

* 3:9 Palakoñ se murād pahlī kirneñ hai.

¹² Ek bār ek bāt chorī-chhupe mere pās pahuñchī, us ke chand alfāz mere kān tak pahuñch gae. ¹³ Rāt ko aisī royāēn pesh āñ jo us waqt dekhī jātī haiñ jab insān gahrī nīnd soyā hotā hai. In se main pareshānkun khayālāt meñ mubtalā huā. ¹⁴ Mujh par dahshat aur thartharāhaṭ ghālib āi, merī tamām haḍḍiyāñ laraz uṭhīñ. ¹⁵ Phir mere chehre ke sāmne se hawā kā jhoñkā guzar gayā aur mere tamām roñgṭe khaṛe ho gae. ¹⁶ Ek hastī mere sāmne khaṛī huī jise main pahchān na sakā, ek shakl merī āñkhoñ ke sāmne dikhāi dī. Khamoshī thī, phir ek āwāz ne farmāyā, ¹⁷ ‘Kyā insān Allāh ke huzūr rāstbāz ṭahar saktā hai, kyā insān apne Khāliq ke sāmne pāk-sāf ṭahar saktā hai?’ ¹⁸ Dekh, Allāh apne khādimoñ par bharosā nahīñ kartā, apne farishtoñ ko wuh ahmaq ṭahrātā hai. ¹⁹ To phir wuh insān par kyon bharosā rakhe jo miṭṭī ke ghar meñ rahtā, aise makān meñ jis kī buniyād khāk par hī rakhī gai hai. Use patange kī tarah kuchlā jātā hai. ²⁰ Subah ko wuh zindā hai lekin shām tak pāsh pāsh ho jātā, abad tak halāk ho jātā hai, aur koī bhī dhyān nahīñ detā. ²¹ Us ke khaime ke rasse dhīle karo to wuh hikmat hāsīl kie baḡhair intaqāl kar jātā hai.

5

Allāh kī Tādīb Taslīm Kar

¹ Beshak āwāz de, lekin kaun jawāb degā? Koī nahīñ! Muqaddasīn meñ se tū kis kī taraf rujū kar saktā hai? ² Kyonki ahmaq kī ranjidagī use mār ḍāltī, sādālah kī sargarmī use maut ke ghāṭ utār detī hai. ³ Main ne khud ek ahmaq ko jaṛ pakarte dekhā, lekin main ne fauran hī us ke ghar par lānat bhejī. ⁴ Us ke farzand najāt se dūr rahte. Unheñ shahr ke darwāze meñ raundā jātā hai, aur bachāne wālā koī nahīñ. ⁵ Bhūke us kī fasal khā jāte, kāñṭedār bāroñ meñ mahfūz māl bhī chhīn lete haiñ. Pyāse afrād hāñpte hue us kī daulat ke pīchhe paṛ jāte haiñ. ⁶ Kyonki burāi khāk se nahīñ nikaltī aur dukh-dard miṭṭī se nahīñ phūṭtā ⁷ balki insān khud is kā bāis hai, dukh-dard us kī wirāsat meñ hī pāyā jātā hai. Yih itnā yaqīnī hai jitnā yih ki āg kī chingāriyāñ ūpar kī taraf urṭī haiñ.

⁸ Lekin agar main terī jagah hotā to Allāh se dariyāft kartā, use hī apnā muāmalā pesh kartā. ⁹ Wuhī itne azīm kām kartā hai ki koī un kī tah tak nahīñ pahuñch saktā, itne mojize ki koī unheñ gin nahīñ saktā. ¹⁰ Wuhī rū-e-zamīn ko bārish atā kartā, khule maidān par pāñī barsā detā hai. ¹¹ Psthāloñ ko wuh sarfarāz kartā aur mātām karne wāloñ ko uṭhā kar mahfūz maqām par rakh detā hai. ¹² Wuh chālakoñ ke mansūbe toṛ detā hai tāki un ke hāth nākām raheñ. ¹³ Wuh dānishmandoñ ko un kī apnī chālākī ke phande meñ phaṅsā detā hai to hoshyāroñ kī sāzisheñ achānak hī khatm ho jātī haiñ. ¹⁴ Din ke waqt un par andherā chhā jātā, aur dopahar ke waqt bhī wuh ṭaṭol ṭaṭol kar phirte haiñ. ¹⁵ Allāh zarūratmandoñ ko un ke muñh kī talwār aur zabardast ke qabze se bachā letā hai. ¹⁶ Yoñ psthāloñ ko ummīd dī jātī aur nāinsāfi kā muñh band kiya jātā hai.

¹⁷ Mubārak hai wuh insān jis kī malāmat Allāh kartā hai! Chunāñche Qādir-e-mutlaq kī tādīb ko haqīr na jān. ¹⁸ Kyonki wuh zaḥmī kartā lekin marham-paṭṭī bhī lagā detā hai, wuh zarb lagātā lekin apne hāthoñ se shifā bhī baḡhshtā hai. ¹⁹ Wuh tujhe chhīh musibatoñ se chhuṛāegā, aur agar is ke bād bhī koī āe to tujhe nuqsān nahīñ pahuñchegā. ²⁰ Agar kāl paṛe to wuh fidyā de kar tujhe maut se bachāegā, jang meñ tujhe talwār kī zad meñ āne nahīñ degā. ²¹ Tū zabān ke koṛoñ se mahfūz rahegā, aur jab tabāhī āe to ḍarne kī zarūrat nahīñ hogī. ²² Tū tabāhī aur kāl kī hañsī urāegā, zamīn ke wahshī jānwāroñ se khauf nahīñ khāegā. ²³ Kyonki terā khule maidān ke pattharoñ ke sāth ahd hogā, is lie us ke janglī jānwar tere sāth salāmatī se zindagī guzāreñge. ²⁴ Tū jān legā ki terā khaimā mahfūz hai. Jab tū apne ghar kā muāynā kare to mālūm hogā ki kuchh gum nahīñ huā. ²⁵ Tū dekhegā

ki terī aulād barhtī jāegī, tere farzand zamīn par ghās kī tarah phailte jāenge. ²⁶ Tū waqt par jamāshudā pūlon kī tarah umrrasīdā ho kar qabr meñ utregā.

²⁷ Ham ne tahqīq karke mālūm kiyā hai ki aisā hī hai. Chunānche hamārī bāt sun kar use apnā le!”

6

Ayyūb kā Jawāb: Sābit Karo Ki Mujh se Kyā Ghaltī Huī Hai

¹ Tab Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

² “Kāsh merī ranjīdagī kā wazn kiyā jā sake aur merī musībat tarāzū meñ tolī jā sake! ³ Kyoñki wuh samundar kī ret se zyādā bhārī ho gaī hai. Isī lie merī bāteñ betukī-sī lag rahī haiñ. ⁴ Kyoñki Qādir-e-mutlaq ke tīr mujh meñ gar gae haiñ, merī rūh un kā zahr pī rahī hai. Hāñ, Allāh ke haulnāk hamle mere khilāf saf-ārā haiñ. ⁵ Kyā janglī gadhā dhīnchūñ dhīnchūñ kartā hai jab use ghās dastyāb ho? Yā kyā bail ḍakrātā hai jab use chārā hāsīl ho? ⁶ Kyā phīkā khānā namak ke baḡhair khāyā jātā, yā ande kī safedī * meñ zāyqā hai? ⁷ Aisī chīz ko main chhūtā bhī nahīñ, aisī khurāk se mujhe ghīn hī ātī hai.

⁸ Kāsh merī guzārīsh pūrī ho jāe, Allāh merī ārzū pūrī kare! ⁹ Kāsh wuh mujhe kuchal dene ke lie taiyār ho jāe, wuh apnā hāth barhā kar mujhe halāk kare. ¹⁰ Phīr mujhe kam az kam tasallī hotī balki main mustaqīl dard ke māre pech-o-tāb khāne ke bāwujūd khushī manātā ki main ne quddūs Ḳhudā ke farmānon kā inkār nahīñ kiyā.

¹¹ Merī itnī tāqat nahīñ ki mazīd intazār karūñ, merā kyā achchhā anjām hai ki sabar karūñ? ¹² Kyā main pattharon jaisā tāqatwar hūñ? Kyā merā jism pital jaisā mazbūt hai? ¹³ Nahīñ, mujh se har sahārā chhīn liyā gayā hai, mere sāth aisā sulūk huā hai ki kāmyābī kā imkān hī nahīñ rahā.

¹⁴ Jo apne dost par mehrbānī karne se inkār kare wuh Allāh kā khauf tark kartā hai. ¹⁵ Mere bhāiyon ne wādī kī un nadiyon jaisī bewafāī kī hai jo barsāt ke mausam meñ apne kināron se bāhar ā jātī haiñ. ¹⁶ Us waqt wuh barf se bhar kar gadlī ho jātī haiñ, ¹⁷ lekin urūj tak pahuñchte hī wuh sūkh jātī, taptī garmī meñ ojhal ho jātī haiñ. ¹⁸ Tab qāfile apnī rāhon se haṭ jāte haiñ tāki pānī mil jāe, lekin befāydā. Wuh registān meñ pahuñch kar tabāh ho jāte haiñ. ¹⁹ Taimā ke qāfile is pānī kī talāsh meñ rahte, Sabā ke safr karne wāle tājir us par ummīd rakhte haiñ, ²⁰ lekin besūd. Jis par unhoñ ne etamād kiyā wuh unheñ māyūs kar detā hai. Jab wahāñ pahuñchte haiñ to sharmīdā ho jāte haiñ.

²¹ Tum bhī itne hī bekār sābit hue ho. Tum haulnāk bāt dekh kar dahshatzadā ho gae ho. ²² Kyā main ne kahā, ‘Mujhe tohfā de do, apnī daulat meñ se merī khātīr rishwat do, ²³ mujhe dushman ke hāth se chhuṛāo, fidyā de kar zālīm ke qabze se bachāo’?

²⁴ Mujhe sāf hidāyat do to main mān kar khāmosh ho jāūngā. Mujhe batāo ki kis bāt meñ mujh se ghaltī huī hai. ²⁵ Sīdhī rāh kī bāteñ kitnī taklīfdeh ho saktī haiñ! Lekin tumhārī malāmat se mujhe kis qism kī tarbiyat hāsīl hogī? ²⁶ Kyā tum samajhte ho ki khālī alfāz muāmale ko hal karenge, go tum māyūsī meñ mubtalā ādmī kī bāt nazarandāz karte ho? ²⁷ Kyā tum yatīm ke lie bhī qurā ḍalte, apne dost ke lie bhī saudābāzī karte ho?

²⁸ Lekin ab khud faislā karo, mujh par nazar ḍāl kar soch lo. Allāh kī qasam, main tumhāre rūbarū jhūṭ nahīñ boltā. ²⁹ Apnī ghaltī taslīm karo tāki nāinsāfī na ho. Apnī ghaltī mān lo, kyoñki ab tak main haq par hūñ. ³⁰ Kyā merī zabān jhūṭ boltī hai? Kyā main farebdeh bāteñ pahchān nahīñ saktā?

* 6:6 Yā khatmī kā ras.

7

Allāh Mujhe Kyoñ Nahīn Chhortā?

¹ Insān duniyā meñ sakht k̄hidmat karne par majbūr hotā hai, jīte-jī wuh mazdūr kī-sī zindagī guzartā hai. ² Ġhulām kī tarah wuh shām ke sāy kā ārzūmand hotā, mazdūr kī tarah mazdūrī ke intazār meñ rahtā hai. ³ Mujhe bhī bemānī mahīne aur musibat kī rāteñ nasīb huī haiñ. ⁴ Jab bistar par leṭ jātā to sochtā hūn ki kab uṭh saktā hūn? Lekin lagtā hai ki rāt kabhī k̄hatm nahīn hogī, aur maiñ fajr tak bechainī se karwaṭeñ badaltā rahtā hūn. ⁵ Mere jism kī har jagah kīre aur khurañḍ phail gae haiñ, merī sukarī huī jild meñ pīp par gaī hai. ⁶ Mere din jūlāhe kī nāl * se kahīñ zyādā tezī se guzar gae haiñ. Wuh apne anjām tak pahuñch gae haiñ, dhāgā k̄hatm ho gayā hai.

⁷ Ai Allāh, k̄hayāl rakh ki merī zindagī dam-bhar kī hī hai! Merī āñkheñ āindā kabhī k̄hushhālī nahīn dekheñgī. ⁸ Jo mujhe is waqt dekhe wuh āindā mujhe nahīn dekhegā. Tū merī taraf dekhegā, lekin maiñ hūñgā nahīn. ⁹ Jis tarah bādāl ojhal ho kar k̄hatm ho jātā hai usī tarah Pātāl meñ utarne wālā wāpas nahīn ātā. ¹⁰ Wuh dubārā apne ghar wāpas nahīn āegā, aur us kā maqām use nahīn jāntā.

¹¹ Chunāñche maiñ wuh kuchh rok nahīn saktā jo mere muñh se nikalnā chāhtā hai. Maiñ ranjīdā hālat meñ bāt karūñgā, apne dīl kī talkhī kā izhār karke āh-o-zārī karūñgā. ¹² Ai Allāh, kyā maiñ samundar yā samundarī azhdahā hūn ki tū ne mujhe nazarband kar rakhā hai? ¹³ Jab maiñ kahtā hūn, ‘Merā bistar mujhe tasallī de, sone se merā ġham halkā ho jāe’ ¹⁴ to tū mujhe haulnāk k̄hāboñ se himmat hārne detā, royāoñ se mujhe dahshat khilātā hai. ¹⁵ Merī itnī burī hālat ho gaī hai ki sochtā hūn, kāsh koī merā galā ghūñṭ kar mujhe mār dāle, kāsh maiñ zindā na rahūñ balki dam chhoṛūñ. ¹⁶ Maiñ ne zindagī ko radd kar diyā hai, ab maiñ zyādā der tak zindā nahīn rahūñgā. Mujhe chhoṛ, kyoñki mere din dam-bhar ke hī haiñ.

¹⁷ Insān kyā hai ki tū us kī itnī qadar kare, us par itnā dhyān de? ¹⁸ Wuh itnā aham to nahīn hai ki tū har subah us kā muāynā kare, har lamhā us kī jāñch-parṭāl kare. ¹⁹ Kyā tū mujhe takne se kabhī nahīn bāz āegā? Kyā tū mujhe itnā sukūn bhī nahīn degā ki pal-bhar ke lie thūk niglūñ? ²⁰ Ai insān ke pahredār, agar mujh se ġhaltī huī bhī to is se maiñ ne terā kyā nuqsān kiyā? Tū ne mujhe apne ġhazab kā nishānā kyoñ banāyā? Maiñ tere lie bojh kyoñ ban gayā hūñ? ²¹ Tū merā jurm muāf kyoñ nahīn kartā, merā qusūr darguzar kyoñ nahīn kartā? Kyoñki jald hī maiñ k̄hāk ho jāūñgā. Agar tū mujhe talāsh bhī kare to nahīn milūñgā, kyoñki maiñ hūñgā nahīn.”

8

Bildad kā Jawāb: Apne Gunāh se Taubā Kar!

¹ Tab Bildad Sūkhī ne jawāb de kar kahā,

² “Tū kab tak is qism kī bāteñ karegā? Kab tak tere muñh se āñdhī ke jhoñke nikleñge? ³ Kyā Allāh insāf kā k̄hūn kar saktā, kyā Qādir-e-mutlaq rāstī ko āge pīchhe kar saktā hai? ⁴ Tere beṭoñ ne us kā gunāh kiyā hai, is lie us ne unheñ un ke jurm ke qabze meñ chhoṛ diyā. ⁵ Ab tere lie lāzim hai ki tū Allāh kā tālib ho aur Qādir-e-mutlaq se iltijā kare, ⁶ ki tū pāk ho aur sīdhī rāh par chale. Phir wuh ab bhī terī k̄hātīr josh meñ ā kar terī rāstbāzī kī sukūnatgāh ko bahāl karegā. ⁷ Tab terā mustaqbil nihāyat azīm hogā, k̄hāh terī ibtidāī hālat kitnī past kyoñ na ho.

⁸ Guzashtā nasl se zarā pūchh le, us par dhyān de jo un ke bāpdādā ne tahqīqāt ke bād mālūm kiyā. ⁹ Kyoñki ham k̄hud kal hī paidā hue aur kuchh nahīn jānte, zamīn par hamāre din sāy jaise ārizī haiñ. ¹⁰ Lekin yih tujhe tālīm de kar bāt batā sakte haiñ, yih tujhe apne dīl meñ jamāshudā ilm pesh kar sakte haiñ. ¹¹ Kyā ābī

* 7:6 Yānī shaṭāl.

narsal wahān ugtā hai jahān daldal nahīn? Kyā sarkandā wahān phaltā-phūltā hai jahān pānī nahīn? ¹² Us kī koṅpleṅ abhī nikal rahī haiṅ aur use toṛā nahīn gayā ki agar pānī na mile to bāqī hariyālī se pahle hī sūkh jātā hai. ¹³ Yih hai un kā anjām jo Allāh ko bhūl jāte haiṅ, isī tarah bedīn kī ummīd jātī rahtī hai. ¹⁴ Jis par wuh etamād kartā hai wuh nihāyat hī nāzūk hai, jis par us kā bharosā hai wuh makaṛī ke jāle jaisā kamzor hai. ¹⁵ Jab wuh jāle par ṭek lagāe to khaṛā nahīn rahtā, jab use pakar le to qāym nahīn rahtā.

¹⁶ Bedīn dhūp meṅ shādāb bel kī mānind hai. Us kī koṅpleṅ chāroṅ taraf phail jātī, ¹⁷ us kī jāreṅ patthar ke dher par chhā kar un meṅ ṭik jātī haiṅ. ¹⁸ Lekin agar use ukhārā jāe to jis jagah pahle ug rahī thī wuh us kā inkār karke kahegī, ‘Maiṅ ne tujhe kabhī dekhā bhī nahīn.’ ¹⁹ Yih hai us kī rāh kī nām-nihād kḥushī! Jahān pahle thā wahān dīgar paude zamīn se phūṭ nikleṅge.

²⁰ Yaqīnan Allāh be'ilzām ādmī ko mustarad nahīn kartā, yaqīnan wuh sharīr ādmī ke hāth mazbūt nahīn kartā. ²¹ Wuh ek bār phir tujhe aisī kḥushī baḥshegā ki tū haṅs uṭhegā aur shādmānī ke nāre lagāegā. ²² Jo tujh se nafrat karte haiṅ wuh sharm se mulabbas ho jāeṅge, aur bedīnoṅ ke kḥaime nest-o-nābūd hoṅge.”

9

Ayyūb kā Jawāb: Sālis ke Baḡhair Maiṅ Rāstbāz Nahīn Ṭahar Saktā

¹ Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

² “Maiṅ kḥūb jāntā hūṅ ki terī bāt durust hai. Lekin Allāh ke huzūr insān kis tarah rāstbāz ṭahar saktā hai? ³ Agar wuh adālat meṅ Allāh ke sāth laṛnā chāhe to us ke hazār sawālāt par ek kā bhī jawāb nahīn de sakegā. ⁴ Allāh kā dīl dānishmand aur us kī qudrat azīm hai. Kaun kabhī us se bahs-mubāhasā karke kāmyāb rahā hai?

⁵ Allāh paharoṅ ko khiskā detā hai, aur unheṅ patā hī nahīn chaltā. Wuh ḡhusse meṅ ā kar unheṅ ultā detā hai. ⁶ Wuh zamīn ko hilā detā hai to wuh laraz kar apnī jagah se haṭ jātī hai, us ke buniyādī satūn kānp uṭhte haiṅ. ⁷ Wuh sūraj ko hukm detā hai to tulū nahīn hotā, sitāroṅ par muhr lagātā hai to un kī chamak-damak band ho jātī hai.

⁸ Allāh hī āsmān ko kḥaime kī tarah tān detā, wuhī samundarī azhdahe kī pīṭh ko pānwoṅ tale kuchal detā hai. ⁹ Wuhī Dubb-e-Akbar, Jauze, Kḥoshā-e-Parwīn aur junūbī sitāroṅ ke jhurmaṭoṅ kā Kḥāliq hai. ¹⁰ Wuh itne azīm kām kartā hai ki koī un kī tah tak nahīn pahuṅch saktā, itne mojize kartā hai ki koī unheṅ ḡin nahīn saktā. ¹¹ Jab wuh mere sāmne se guzare to maiṅ use nahīn dekhtā, jab wuh mere qarīb se phire to mujhe mālūm nahīn hotā. ¹² Agar wuh kuchh chhīn le to kaun use rokegā? Kaun us se kahegā, ‘Tū kyā kar rahā hai?’ ¹³ Allāh to apnā ḡhazab nāzil karne se bāz nahīn ātā. Us ke rob tale Rahab azhdahe ke madadgār bhī dabak gae.

¹⁴ To phir maiṅ kis tarah use jawāb dūṅ, kis tarah us se bāt karne ke munāsib alfāz chun lūṅ? ¹⁵ Agar maiṅ haq par hotā bhī to apnā difā na kar saktā. Is mukḥālīf se maiṅ iltijā karne ke alāwā aur kuchh nahīn kar saktā. ¹⁶ Agar wuh merī chīkḥoṅ kā jawāb detā bhī to mujhe yaqīn na ātā ki wuh merī bāt par dhyān degā.

¹⁷ Thoṛī-sī ḡhaltī ke jawāb meṅ wuh mujhe pāsh pāsh kartā, bilāwajah mujhe bār bār zaḥmī kartā hai. ¹⁸ Wuh mujhe sāns bhī nahīn lene detā balki karwe zahr se ser kar detā hai. ¹⁹ Jahān tāqat kī bāt hai to wuhī qawī hai, jahān insāf kī bāt hai to kaun use peshī ke lie bulā saktā hai? ²⁰ Go maiṅ begunāh hūṅ to bhī merā apnā muṅh mujhe qusūrwar ṭahraegā, go be'ilzām hūṅ to bhī wuh mujhe mujrim qarār degā.

²¹ Jo kuchh bhī ho, maiṅ be'ilzām hūṅ! Maiṅ apnī jān kī parwā hī nahīn kartā, apnī zindagī haqīr jāntā hūṅ. ²² Kḥair, ek hī bāt hai, is lie maiṅ kahtā hūṅ, ‘Allāh be'ilzām

aur bedīn donoñ ko hī halāk kar detā hai.’ ²³ Jab kabhī achānak koī āfat insān ko maut ke ghāṭ utāre to Allāh begunāh kī pareshānī par hañstā hai. ²⁴ Agar koī mulk bedīn ke hawāle kiyā jāe to Allāh us ke qāziyoñ kī āñkheñ band kar detā hai. Agar yih us kī taraf se nahīn to phir kis kī taraf se hai?

²⁵ Mere dīn daurñe wāle ādmī se kahīñ zyādā tezī se bīt gae. K̄hushī dekhe baḡhair bhāḡ nikle haiñ. ²⁶ Wuh sarkandē ke bahrī jahāzoñ kī tarah guzar gae haiñ, us uqāb kī tarah jo apne shikār par jhapatṭā mārṭā hai. ²⁷ Agar main kahūñ, ‘Āo main apnī āheñ bhūl jāūñ, apne chehre kī udāsī dūr karke k̄hushī kā izhār karūñ’ ²⁸ to phir bhī main un tamām takālīf se ḡartā hūñ jo mujhe bardāsht karnī haiñ. Kyonki main jāntā hūñ ki tū mujhe begunāh nahīñ ṭhahrātā.

²⁹ Jo kuchh bhī ho mujhe qusūrwar hī qarār diyā gayā hai, chunāñche is kā kyā fāydā ki main bemānī tag-o-ḡau meñ masrūf rahūñ? ³⁰ Go main sābun se nahā lūñ aur apne hāth soḡe * se dho lūñ ³¹ tāham tū mujhe garhe kī kīchar meñ yoñ dhañsne detā hai ki mujhe apne kapron se ghīñ ātī hai.

³² Allāh to mujh jaisā insān nahīñ ki main jāwāb meñ us se kahūñ, ‘Āo ham adālat meñ jā kar ek dūsre kā muqābalā kareñ.’ ³³ Kāsh hamāre darmiyān sālīs ho jo ham donoñ par hāth rakhe, ³⁴ jo merī piṭh par se Allāh kā ḡandā haṭāe tāki us kā k̄hauf mujhe dahshatzadā na kare. ³⁵ Tab main Allāh se k̄hauf khāe baḡhair boltā, kyonki fitrī taur par main aisā nahīñ hūñ.

10

Mujhe Apnī Jān se Ghīñ Ātī Hai

¹ Mujhe apnī jān se ghīñ ātī hai. Main āzādī se āh-o-zārī karūñga, khule taur par apnā dilī ḡham bayān karūñga. ² Main Allāh se kahūñgā ki mujhe mujrim na ṭhahrā balki batā ki terā mujh par kyā ilzām hai. ³ Kyā tū zulm karke mujhe radd karne meñ k̄hushī mahsūs kartā hai hālāñki tere apne hī hāthoñ ne mujhe banāyā? Sāth sāth tū bedīnoñ ke mansūboñ par apnī manzūrī kā nūr chamkātā hai. Kyā yih tujhe achchhā lagṭā hai? ⁴ Kyā terī āñkheñ insānī haiñ? Kyā tū sirf insān kī-sī nazar se dekhtā hai? ⁵ Kyā tere dīn aur sāl fānī insān jaise mahdūd haiñ? Hargiz nahīñ! ⁶ To phir kyā zarūrat hai ki tū mere qusūr kī talāsh aur mere gunāh kī tahqīq kartā rahe? ⁷ Tū to jāntā hai ki main bequsūr hūñ aur ki tere hāth se koī bachā nahīñ saktā.

⁸ Tere apne hāthoñ ne mujhe tashkīl de kar banāyā. Aur ab tū ne muṛ kar mujhe tabāh kar diyā hai. ⁹ Zarā is kā k̄hayāl rakh ki tū ne mujhe miṭṭī se banāyā. Ab tū mujhe dubārā k̄hāk meñ tabdīl kar rahā hai. ¹⁰ Tū ne k̄hud mujhe dūdh kī tarah unḡel kar panīr kī tarah jamne diyā. ¹¹ Tū hī ne mujhe jild aur gosht-post se mulabbas kiyā, haḡḡiyoñ aur nasoñ se taiyār kiyā. ¹² Tū hī ne mujhe zindagī aur apnī mehrbānī se nawāzā, aur terī dekh-bhāl ne merī rūh ko mahfūz rakhā.

¹³ Lekīn ek bāt tū ne apne dil meñ chhupāe rakhī, hañ mujhe terā irādā mālūm ho gayā hai. ¹⁴ Wuh yih hai ki ‘Agar Ayyūb gunāh kare to main us kī pahrādārī karūñga. Main use us ke qusūr se barī nahīñ karūñga.’

¹⁵ Agar main qusūrwar hūñ to mujh par afsos! Aur agar main begunāh bhī hūñ tāham main apnā sar uṭhāne kī jurrat nahīñ kartā, kyonki main sharm khā khā kar ser ho gayā hūñ. Mujhe k̄hūb musibat pilāi gāi hai. ¹⁶ Aur agar main kharā bhī ho jāūñ to tū sherbabar kī tarah merā shikār kartā aur mujh par dubārā apnī mojiṣānā qudrat kā izhār kartā hai. ¹⁷ Tū mere k̄hilāf nae gawāhoñ ko kharā kartā aur mujh par apne ḡhazab meñ izāfā kartā hai, tere lashkar saf-dar-saf mujh par hamlā karte haiñ. ¹⁸ Tū mujhe merī māñ ke peṭ se kyon nikāl lāyā? Behtar hotā ki main usī waqt mar jātā aur kisī ko nazar na ātā. ¹⁹ Yoñ hotā jaisā main kabhī zindā hī na thā, mujhe

* 9:30 Lafzī matlab: qaliyāb, lāi (lye).

sīdhā mān ke peṭ se qabr meñ pahuñchāyā jātā. ²⁰ Kyā mere din thoṛ nahīn haiñ? Mujhe tanhā chhoṛ! Mujh se apnā muñh pher le tāki main chand ek lamhoñ ke lie khush ho sakūn, ²¹ kyonki jald hī mujhe kūch karke wahān jānā hai jahān se koī wāpas nahīn ātā, us mulk meñ jis meñ tārikī aur ghane sāy rahte haiñ. ²² Wuh mulk andherā hī andherā aur kālā hī kālā hai, us meñ ghane sāy aur betartībī hai. Wahān raushnī bhī andherā hī hai.”

11

Zūfar kā Jawāb: Taubā Kar

¹ Phir Zūfar Nāmātī ne jawāb de kar kahā,

² “Kyā in tamām bātoñ kā jawāb nahīn denā chāhie? Kyā yih admī apnī khālī bātoñ kī binā par hī rāstbāz ṭhahregā? ³ Kyā terī bemānī bāteñ logoñ ke muñh yoñ band kareñgī ki tū āzādī se lān-tān kartā jāe aur koī tujhe sharmindā na kar sake? ⁴ Allāh se tū kahtā hai, ‘Merī tālīm pāk hai, aur terī nazar meñ main pāk-sāf hūn.’

⁵ Kāsh Allāh khud tere sāth hamkalām ho, wuh apne hoñtoñ ko khol kar tujh se bāt kare! ⁶ Kāsh wuh tere lie hikmat ke bhed khole, kyonki wuh insān kī samajh ke nazdik mojize se haiñ. Tab tū jān letā ki Allāh tere gunāh kā kāfī hissā darguzar kar rahā hai.

⁷ Kyā tū Allāh kā rāz khol saktā hai? Kyā tū Qādir-e-mutlaq ke kāmīl ilm tak pahuñch saktā hai? ⁸ Wuh to āsmān se buland hai, chunāñche tū kyā kar saktā hai? Wuh Pātāl se gahrā hai, chunāñche tū kyā jān saktā hai? ⁹ Us kī lambāī zamīn se baṛī aur chauṛāī samundar se zyādā hai.

¹⁰ Agar wuh kahīn se guzar kar kisī ko giriftār kare yā adālat meñ us kā hisāb kare to kaun use rokegā? ¹¹ Kyonki wuh farebdeh ādmiyoñ ko jān letā hai, jab bhī use burāī nazar āe to wuh us par khūb dhyān detā hai. ¹² Aql se khālī admī kis tarah samajh pā saktā hai? Yih utnā hī nāmumkin hai jitnā yih ki jānglī gadhe se insān paidā ho.

¹³ Ai Ayyūb, apnā dil pūre dhyān se Allāh kī taraf māyl kar aur apne hāth us kī taraf uṭhā! ¹⁴ Agar tere hāth gunāh meñ mulawwas hoñ to use dūr kar aur apne khāime meñ burāī basne na de! ¹⁵ Tab tū be’ilzām hālat meñ apnā chehrā uṭhā sakegā, tū mazbūtī se kharā rahegā aur daregā nahīn. ¹⁶ Tū apnā dukh-dard bhūl jāegā, aur wuh sirf guzare sailāb kī tarah yād rahegā. ¹⁷ Terī zindagī dopahar kī tarah chamakdār, terī tārikī subah kī mānind raushan ho jāegī. ¹⁸ Chūnki ummīd hogī is lie tū mahfūz hogā aur salāmatī se leṭ jāegā. ¹⁹ Tū ārām karegā, aur koī tujhe dahshatzadā nahīn karegā balki bahut log terī nazar-e-ināyat hāsīl karne kī koshish kareñge. ²⁰ Lekin bedīnoñ kī āñkheñ nākām ho jāeñgī, aur wuh bach nahīn sakeñge. Un kī ummīd māyūskun hogī.” *

12

Ayyūb kā Jawāb: Main Mazāq kā Nishānā Ban Gayā Hūn

¹ Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

² “Lagta hai ki tum hī wāhid dānishmand ho, ki hikmat tumhāre sāth hī mar jāegī. ³ Lekin mujhe samajh hai, is nāte se main tum se adnā nahīn hūn. Waise bhī kaun aisī bāteñ nahīn jāntā? ⁴ Main to apne dostoñ ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūn, main jis kī duāeñ Allāh suntā thā. Hāñ, main jo begunāh aur be’ilzām hūn dūsroñ ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūn! ⁵ Jo sukūn se zindagī guzartā hai wuh musibat-zadā ko haqīr jāntā hai. Wuh kahtā hai, ‘Āo, ham use ṭhokar māreñ jis

* 11:20 Yā un kī wāhid ummīd is meñ hogī ki dam chhoṛeñ.

ke pānw ḍagmagāne lage haiñ.' ⁶ Ġhāratgaroñ ke ḵhaimoñ meñ ārām-o-sukūn hai, aur Allāh ko taish dilāne wāle hifāzat se rahte haiñ, go wuh Allāh ke hāth meñ haiñ.

⁷ Tāham tum kahte ho ki jānwaroñ se pūchh le to wuh tujhe sahīh bāt sikhāenge. Parindoñ se patā kar to wuh tujhe durust jawāb deñge. ⁸ Zamīn se bāt kar to wuh tujhe tālīm degī, balki samundar kī machhliyān bhī tujhe is kā mafhūm sunāenge. ⁹ In meñ se ek bhī nahīn jo na jāntā ho ki Rab ke hāth ne yih sab kuchh kiyā hai. ¹⁰ Usī ke hāth meñ har jāndār kī jān, tamām insānoñ kā dam hai. ¹¹ Kān to alfāz kī yoñ jāñch-parṭāl kartā hai jis tarah zabān khānoñ meñ imtiyāz kartī hai. ¹² Aur hikmat un meñ pāī jāti hai jo umrrasidā haiñ, samajh muta'addid din guzarne ke bād hī āti hai.

¹³ Hikmat aur qudrat Allāh kī hai, wuhī maslahat aur samajh kā mālik hai. ¹⁴ Jo kuchh wuh dhā de wuh dubārā tāmīr nahīn hogā, jise wuh giriftār kare use āzād nahīn kiyā jāegā. ¹⁵ Jab wuh pānī roke to kāl parṭā hai, jab use khulā chhoṛe to wuh mulk meñ tabāhī machā detā hai.

¹⁶ Us ke pās quwwat aur dānāī hai. Bhaṭakne aur bhaṭkāne wālā donoñ hī us ke hāth meñ haiñ. ¹⁷ Mushīroñ ko wuh nange pānw apne sāth le jātā hai, qāziyoñ ko ahmaq sābit kartā hai. ¹⁸ Wuh bādshāhoñ kā paṭkā khol kar un kī kamroñ meñ rassā bāndhtā hai. ¹⁹ Imāmoñ ko wuh nange pānw apne sāth le jātā hai, mazbūtī se khare ādmiyoñ ko tabāh kartā hai. ²⁰ Qābil-e-etamād afrād se wuh bolne kī qābiliyat aur buzurgoñ se imtiyāz karne kī liyāqat chhīn letā hai. ²¹ Wuh shurafā par apnī hīqarat kā izhār karke zorāwaroñ kā paṭkā khol detā hai.

²² Wuh andhere ke poshīdā bhed khol detā aur gahrī tārīkī ko raushnī meñ lātā hai. ²³ Wuh qaumoñ ko baṛā bhī banātā aur tabāh bhī kartā hai, ummatoñ ko muntashir bhī kartā aur un kī qiyādat bhī kartā hai. ²⁴ Wuh mulk ke rāhnumāoñ ko aql se mahrūm karke unheñ aise bayābān meñ āwārā phirne detā hai jahāñ rāstā hī nahīn. ²⁵ Tab wuh andhere meñ raushnī ke baḡhair ṭaṭol ṭaṭol kar ghūmte haiñ. Allāh hī unheñ nashe meñ dhut sharābiyoñ kī tarah bhaṭakne detā hai.

13

¹ Yih sab kuchh maiñ ne apnī āñkhoñ se dekhā, apne kānoñ se sun kar samajh liyā hai. ² Ilm ke lihāz se maiñ tumhāre barābar hūñ. Is nāte se maiñ tum se kam nahīn hūñ. ³ Lekin maiñ Qādir-e-mutlaq se hī bāt karnā chāhtā hūñ, Allāh ke sāth hī mubāhasā karne kī ārzū rakhtā hūñ.

⁴ Jahāñ tak tumhārā tālluq hai, tum sab farebdeh lep lagāne wāle aur bekār ḍākṭar ho. ⁵ Kāsh tum sarāsar ḵhāmosh rahte! Aisā karne se tumhārī hikmat kahīñ zyādā zāhir hotī. ⁶ Mubāhase meñ zarā merā mauqif suno, adālat meñ mere bayānāt par ḡhaur karo!

⁷ Kyā tum Allāh kī ḵhātir kajrau bāteñ pesh karte ho, kyā usī kī ḵhātir jhūṭ bolte ho? ⁸ Kyā tum us kī jānibdarī karnā chāhte ho, Allāh ke haq meñ laṛnā chāhte ho? ⁹ Soch lo, agar wuh tumhārī jāñch kare to kyā tumhārī bāt banegī? Kyā tum use yoñ dhokā de sakte ho jis tarah insān ko dhokā diyā jātā hai?

¹⁰ Agar tum ḵhufiyā taur par bhī jānibdarī dikhāo to wuh tumheñ zarūr saḡht sazā degā. ¹¹ Kyā us kā rob tumheñ ḵhaufzadā nahīn karegā? Kyā tum us se saḡht dahshat nahīn khāoge? ¹² Phir jin kahāwatoñ kī yād tum dilāte rahte ho wuh rākh kī amsāl sābit hoñgī, patā chalegā ki tumhārī bāteñ miṭṭī ke alfāz haiñ.

¹³ Ḵhāmosh ho kar mujh se bāz āo! Jo kuchh bhī mere sāth ho jāe, maiñ bāt karnā chāhtā hūñ. ¹⁴ Maiñ apne āp ko ḵhatre meñ ḍālne ke lie taiyār hūñ, maiñ apnī jān par खेलūngā. ¹⁵ Shāyad wuh mujhe mār ḍāle. Koī bāt nahīn, kyonki merī ummīd jāti rahī hai. Jo kuchh bhī ho meñ usī ke sāmne apnī rāhoñ kā difā karūngā. ¹⁶ Aur is meñ maiñ panāh letā hūñ ki bedīn us ke huzūr āne kī jurrat nahīn kartā.

¹⁷ Dhyān se mere alfāz suno, apne kān mere bayānāt par dharo. ¹⁸ Tumheñ patā chalegā ki main ne ehtiyāt aur tartīb se apnā muāmalā taiyār kiya hai. Mujhe sāf mālūm hai ki main haq par hūn! ¹⁹ Agar koī mujhe mujrim sābit kar sake to main chup ho jāūngā, dam chhoṛne tak khamosh rahūngā.

Ayyūb kī Māyūsī meñ Duā

²⁰ Ai Allāh, merī sirf do darkhāsteñ manzūr kar tāki mujhe tujh se chhup jāne kī zarūrat na ho. ²¹ Pahle, apnā hāth mujh se dūr kar tāki terā khauf mujhe dahshatzadā na kare. ²² Dūsre, is ke bād mujhe bulā tāki main jāwāb dūn, yā mujhe pahle bolne de aur tū hī is kā jāwāb de.

²³ Mujh se kitne gunāh aur ghaltiyān huī haiñ? Mujh par merā jurm aur merā gunāh zāhir kar! ²⁴ Tū apnā chehrā mujh se chhupāe kyon rakhtā hai? Tū mujhe kyon apnā dushman samajhtā hai? ²⁵ Kyā tū hawā ke jhoñkoñ ke uṛāe hue patte ko dahshat khilānā chāhtā, khushk bhūse kā tāqqub karnā chāhtā hai?

²⁶ Yih terā hī faisla hai ki main talākh tajraboñ se guzarūn, terī hī marzī hai ki main apnī jāwānī ke gunāhoñ kī sazā pāūn. * ²⁷ Tū mere pānwoñ ko kāth meñ thoñk kar merī tamām rāhoñ kī pahrādārī kartā hai. Tū mere har ek naqsh-e-qadam par dhyān detā hai, ²⁸ go main mai kī ghisī-phaṭī mashk aur kīroñ kā kharāb kiya huā libās hūn.

14

¹ Aurat se paidā huā insān chand ek dīn zindā rahtā hai, aur us kī zindagī bechainī se bharī rahtī hai. ² Phūl kī tarah wuh chand lamhoñ ke lie phūṭ nikaltā, phir murjhā jātā hai. Sāy kī tarah wuh thoṛī der ke bād ojhal ho jātā aur qāym nahīn rahtā. ³ Kyā tū wāqai ek aisī makhlūq kā itne ghaur se muāynā karnā chāhtā hai? Main kaun hūn ki tū mujhe peshī ke lie apne huzūr lāe?

⁴ Kaun nāpāk chīz ko pāk-sāf kar saktā hai? Koī nahīn! ⁵ Insān kī umr to muqarrar huī hai, us ke mahīnoñ kī tādād tujhe mālūm hai, kyonki tū hī ne us ke dīnoñ kī wuh had bāndhī hai jis se āge wuh barh nahīn saktā. ⁶ Chunāñche apnī nigāh us se pher le aur use chhoṛ de tāki wuh mazdūr kī tarah apne thoṛe dīnoñ se kuchh mazā le sake.

⁷ Agar daraḳht ko kātā jāe to use thoṛī-bahut ummīd bāqī rahtī hai, kyonki ain mumkin hai ki muḍh se koñpleñ phūṭ nikleñ aur us kī naī shāḳheñ ugtī jāeñ. ⁸ Beshak us kī jāeñ purānī ho jāeñ aur us kā muḍh miṭṭī meñ khatm hone lage, ⁹ lekin pānī kī khushbū sūnghte hī wuh koñpleñ nikālne lagegā, aur panīrī kī-sī ṭahniyān us se phūṭne lageñgī.

¹⁰ Lekin insān farq hai. Marte waqt us kī har tarah kī tāqat jāṭī rahtī hai, dam chhoṛte waqt us kā nām-o-nishān tak nahīn rahtā. ¹¹ Wuh us jhīl kī mānind hai jis kā pānī ojhal ho jāe, us nadī kī mānind jo sukaṛ kar khushk ho jāe. ¹² Wafāt pāne wāle kā yihī hāl hai. Wuh leṭ jātā aur kabhī nahīn uṭhegā. Jab tak āsmān qāym hai na wuh jāg uṭhegā, na use jagāyā jāegā.

¹³ Kāsh tū mujhe Pātāl meñ chhupā detā, mujhe wahān us waqt tak poshīdā rakhtā jab tak terā qahr ṭhandā na ho jātā! Kāsh tū ek waqt muqarrar kare jab tū merā dubārā khayāl karegā. ¹⁴ (Kyonki agar insān mar jāe to kyā wuh dubārā zindā ho jāegā?) Phir main apnī saḳht khidmat ke tamām dīn bardāsht kartā, us waqt tak intazār kartā jab tak merī sabukdoshtī na ho jāṭī. ¹⁵ Tab tū mujhe āwāz detā aur main jāwāb detā, tū apne hāthoñ ke kām kā ārzūmand hotā. ¹⁶ Us waqt bhī tū mere har qadam kā shumār kartā, lekin na sirf is maqsad se ki mere gunāhoñ par dhyān de. ¹⁷ Tū mere jarāym thaile meñ bāndh kar us par muhr lagā detā, merī har ghaltī ko dhāñk detā.

* 13:26 Lafzī tarjumā: mīrās meñ pāūn.

¹⁸ Lekin afsos! Jis tarah pahār gir kar chūr chūr ho jātā aur chaṭān khisak jātī hai, ¹⁹ jis tarah bahtā pānī patthar ko ragaṛ ragaṛ kar khatm kartā aur sailāb miṭṭī ko bahā le jātā hai usī tarah tū insān kī ummīd khāk meñ milā detā hai. ²⁰ Tū mukammal taur par us par ghālib ā jātā to wuh kūch kar jātā hai, tū us kā chehrā bigaṛ kar use fāriḡh kar detā hai. ²¹ Agar us ke bachchoñ ko sarfarāz kiyā jāe to use patā nahīn chaltā, agar unheñ past kiyā jāe to yih bhī us ke ilm meñ nahīn ātā. ²² Wuh sirf apne hī jism kā dard mahsūs kartā aur apne lie hī mātām kartā hai.”

15

Ilīfaz kā Jawāb: Ayyūb Kufr Bak Rahā Hai

¹ Tab Ilīfaz Temānī ne jawāb de kar kahā,

² “Kyā dānishmand ko jawāb meñ behūdā khayālāt pesh karne chāhieñ? Kyā use apnā peṭ taptī mashriqī hawā se bharnā chāhie? ³ Kyā munāsib hai ki wuh fuzūl bahs-mubāhasā kare, aisī bāteñ kare jo befāyda haiñ? Hargiz nahīn!

⁴ Lekin terā rawaiyā is se kahīn burā hai. Tū Allāh kā khauf chhoṛ kar us ke huzūr ghaur-o-khauz karne kā farz haqīr jāntā hai. ⁵ Terā qusūr hī tere muñh ko aisī bāteñ karne kī tahrik de rahā hai, isī lie tū ne chālakoñ kī zabān apnā lī hai. ⁶ Mujhe tujhe qusūrwar thahrāne kī zarūrat hī nahīn, kyonki terā apnā hī muñh tujhe mujrim thahrātā hai, tere apne hī hoñt tere khilāf gawāhī dete haiñ.

⁷ Kyā tū sab se pahle paidā huā insān hai? Kyā tū ne paharoñ se pahle hī janm liyā? ⁸ Jab Allāh kī majlis mun'aqid ho jāe to kyā tū bhī un kī bāteñ suntā hai? Kyā sirf tujhe hī hikmat hāsil hai? ⁹ Tū kyā jāntā hai jo ham nahīn jānte? Tujhe kis bāt kī samajh āī hai jis kā ilm ham nahīn rakhte? ¹⁰ Hamāre darmiyān bhī umrrasīdā buzurg haiñ, aise ādmī jo tere wālid se bhī būrhe haiñ.

¹¹ Ai Ayyūb, kyā terī nazar meñ Allāh kī tasallī dene wālī bātoñ kī koī ahmiyat nahīn? Kyā tū is kī qadar nahīn kar saktā ki narmī se tujh se bāt kī jā rahī hai?

¹² Tere dil ke jazbāt tujhe yon urā kar kyon le jāeñ, terī ānkheñ kyon itnī chamak uṭheñ ¹³ ki ākhirkār tū apnā ghussā Allāh par utār kar aisī bāteñ apne muñh se ugal de?

¹⁴ Bhalā insān kyā hai ki pāk-sāf thahre? Aurat se paidā huī maḡhlūq kyā hai ki rāstbāz sābit ho? Kuchh bhī nahīn! ¹⁵ Allāh to apne muqaddas khādimoñ par bhī bharosā nahīn rakhtā, balki āsmān bhī us kī nazar meñ pāk nahīn hai. ¹⁶ To phir wuh insān par bharosā kyon rakhe jo qābil-e-ghin aur bigarā huā hai, jo burāi ko pānī kī tarah pī letā hai.

¹⁷ Merī bāt sun, maiñ tujhe kuchh sunānā chāhtā hūñ. Maiñ tujhe wuh kuchh bayān karūnga jo mujh par zāhir huā hai, ¹⁸ wuh kuchh jo dānishmandoñ ne pesh kiyā aur jo unheñ apne bāpdādā se milā thā. Un se kuchh chhupāyā nahīn gayā thā. ¹⁹ (Bāpdādā se murād wuh wāhid log haiñ jinheñ us waqt mulk diyā gayā jab koī bhī pardesī un meñ nahīn phirtā thā.)

²⁰ Wuh kahte the, bedīn apne tamām dīn dar ke māre taraptā rahtā, aur jitne bhī sāl zālim ke lie mahfūz rakhe gae haiñ utne hī sāl wuh pech-o-tāb khātā rahtā hai.

²¹ Dahshatnāk āwazeñ us ke kānoñ meñ gūñjtī rahtī haiñ, aur amn-o-amān ke waqt hī tabāhī machāne wālā us par tūṭ partā hai. ²² Use andhere se bachne kī ummīd hī nahīn, kyonki use talwār ke lie taiyār rakhā gayā hai.

²³ Wuh mārā mārā phirtā hai, ākhirkār wuh giddhoñ kī khorāk banegā. Use khud ilm hai ki tārikī kā dīn qarīb hī hai. ²⁴ Tangī aur musibat use dahshat khilātī, hamlā-āwar bādshāh kī tarah us par ghālib ātī haiñ. ²⁵ Aur wajah kyā hai? Yih ki us ne apnā hāth Allāh ke khilāf uṭhāyā, Qādir-e-mutlaq ke sāmne takabbur dikhāyā hai.

²⁶ Apnī moṭī aur mazbūt dhāl kī panāh meñ akar kar wuh tezī se Allāh par hamlā kartā hai.

²⁷ Go is waqt us kā chehrā charbī se chamaktā aur us kī kamr moṭī hai, ²⁸ lekin āindā wuh tabāhshudā shahron meñ basegā, aise makānon meñ jo sab ke chhoṛe hue haiñ aur jo jald hī patthar ke dher ban jāenge. ²⁹ Wuh amīr nahīn hogā, us kī daulat qāym nahīn rahegī, us kī jāyādād mulk meñ phailī nahīn rahegī.

³⁰ Wuh tārīkī se nahīn bachegā. Sholā us kī koñploñ ko murjhāne degā, aur Allāh use apne muñh kī ek phūnk se urā kar tabāh kar degā. ³¹ Wuh dhoke par bharosā na kare, warnā wuh bhaṭak jāegā aur us kā ajr dhokā hī hogā. ³² Waqt se pahle hī use is kā pūrā muāwazā milegā, us kī koñpal kabhī nahīn phale phūlegī.

³³ Wuh angūr kī us bel kī mānind hogā jis kā phal kachchī hālat meñ hī gir jāe, zaitūn ke us daraḥt kī mānind jis ke tamām phūl jhar jāen. ³⁴ Kyonki bedīnon kā jatthā banjar rahegā, aur āg rishwatkhoroñ ke khaimon ko bhasm karegī. ³⁵ Un ke pāñw dukh-dard se bhārī ho jāte, aur wuh burāi ko janm dete haiñ. Un kā peṭ dhokā hī paidā kartā hai.”

16

Ayyūb kā Jawāb: Main Begunāh Hūn

¹ Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

² “Is tarah kī main ne bahut-sī bāteñ sunī haiñ, tumhārī tasallī sirf dukh-dard kā bāis hai. ³ Kyā tumhārī laffāzī kabhī khatm nahīn hogī? Tujhe kyā chīz bechain kar rahī hai ki tū mujhe jawāb dene par majbūr hai? ⁴ Agar main tumhārī jagah hotā to main bhī tumhārī jaisī bāteñ kar saktā. Phir main bhī tumhāre khilāf puralfāz taqrīreñ pesh karke taubā taubā kah saktā. ⁵ Lekin main aisā na kartā. Main tumheñ apnī bāton se taqwīyat detā, afsos ke izhār se tumheñ taskīn detā. ⁶ Lekin mere sāth aisā sulūk nahīn ho rahā. Agar main bolūn to mujhe sukūn nahīn miltā, agar chup rahūn to merā dard dūr nahīn hotā.

⁷ Lekin ab Allāh ne mujhe thakā diyā hai, us ne mere pūre gharāne ko tabāh kar diyā hai. ⁸ Us ne mujhe sukarne diyā hai, aur yih bāt mere khilāf gawāh ban gāi hai. Merī dublī-patlī hālat kharī ho kar mere khilāf gawāhī detī hai. ⁹ Allāh kā ghazab mujhe phar rahā hai, wuh merā dushman aur merā mukhālīf ban gayā hai jo mere khilāf dānt pīs pīs kar mujhe apnī ānkhoñ se chhed rahā hai. * ¹⁰ Log galā phar kar merā mazāq urāte, mere gāl par thappar mār kar merī be'izzatī karte haiñ. Sab ke sab mere khilāf muttahid ho gae haiñ. ¹¹ Allāh ne mujhe sharīron ke hawāle kar diyā, mujhe bedīnon ke changul meñ phaṁsā diyā hai. ¹² Main sukūn se zindagī guzār rahā thā ki us ne mujhe pāsh pāsh kar diyā, mujhe gale se pakaṛ kar zamīn par paṭakh diyā. Us ne mujhe apnā nishānā banā liyā, ¹³ phir us ke tīrandāzon ne mujhe gher liyā. Us ne berahmī se mere gurdon ko chīr ḍālā, merā pit zamīn par unḍel diyā. ¹⁴ Bār bār wuh merī qilābandī meñ rakhnā ḍaltā rahā, pahalwān kī tarah mujh par hamlā kartā rahā.

¹⁵ Main ne ṭānke lagā kar apnī jild ke sāth ṭaṭ kā libās joṛ liyā hai, apnī shān-o-shaukat khāk meñ milāi hai. ¹⁶ Ro ro kar merā chehrā sūj gayā hai, merī palakon par ghanā andherā chhā gayā hai. ¹⁷ Lekin wajah kyā hai? Mere hāth to zulm se barī rahe, merī duā pak-sāf rahī hai. ¹⁸ Ai zamīn, mere khūn ko mat dhānpnā! Merī āh-o-zārī kabhī ārām kī jagah na pāe balki gūnjtī rahe. ¹⁹ Ab bhī merā gawāh āsmān par hai, mere haq meñ gawāhī dene wālā bulandiyon par hai. ²⁰ Merī āh-o-zārī merā tarjumān hai, main bekhabī se Allāh ke intazār meñ rahtā hūn. ²¹ Merī āheñ Allāh ke sāmne fānī insān ke haq meñ bāt karengī, us tarah jis tarah koī apne dost ke haq

* **16:9** Lafzī tarjumā: apnī ānkheñ mere khilāf tez kartā hai.

mein bāt kare. ²² Kyonki thore hī sālon ke bād main us rāste par rawānā ho jāūngā jis se wāpas nahīn āūngā.

17

Allāh se Itijā

¹ Merī rūh shikastā ho gaī, mere dīn bujh gae haiñ. Qabristān hī mere intazār mein hai. ² Mere chāron taraf mazāq hī mazāq sunāī detā, merī ānkheñ logon kā haṭdharm rawaiyā dekhte dekhte thak gaī haiñ. ³ Ai Allāh, merī zamānat mere apne hāthon se qabūl farmā, kyonki aur koī nahīn jo use de. ⁴ Un ke zahoñ ko tū ne band kar diyā, is lie to un se izzat nahīn pāegā. ⁵ Wuh us ādmī kī mānind haiñ jo apne doston ko ziyāfat kī dāwat de, hālānki us ke apne bachche bhūke mar rahe hon.

⁶ Allāh ne mujhe mazāq kā yon nishānā banāyā hai ki main qaumoñ mein ibratangez misāl ban gayā hūñ. Mujhe dekhte hī log mere muñh par thūkte haiñ. ⁷ Merī ānkheñ gham khā khā kar dhundlā gaī haiñ, mere āzā yahān tak sūkh gae ki sāyā hī rah gayā hai. ⁸ Yih dekh kar sīdhī rāh par chalne wālon ke rongte khare ho jāte aur begunāh bedīnon ke khilāf mushta'il ho jāte haiñ. ⁹ Rāstbāz apnī rāh par qāym rahte, aur jin ke hāth pāk haiñ wuh taqwiyaat pāte haiñ. ¹⁰ Lekin jahān tak tum sab kā tālluq hai, āo dubārā mujh par hamlā karo! Mujhe tum mein ek bhī dānā ādmī nahīn milegā.

¹¹ Mere dīn guzar gae haiñ. Mere wuh mansūbe aur dil kī ārzueñ khāk mein mil gaī haiñ ¹² jin se rāt dīn mein badal gaī aur raushnī andhere ko dūr karke qarīb āī thī. ¹³ Agar main sirf itnī hī ummīd rakhūñ ki Pātāl merā ghar hogā to yih kaisī ummīd hogī? Agar main apnā bistar tārīkī mein bichhā kar ¹⁴ qabr se kahūñ, 'Tū merā bāp hai' aur kīre se, 'Ai merī ammī, ai merī bahan' ¹⁵ to phir yih kaisī ummīd hogī? Kaun kahegā, 'Mujhe tere lie ummīd nazar ātī hai'? ¹⁶ Tab merī ummīd mere sāth Pātāl mein utregī, aur ham mil kar khāk mein dhañs jāenge."

18

Bildad: Allāh Bedīnon ko Sazā Detā Hai

¹ Bildad Sūkhī ne jawāb de kar kahā,

² "Tū kab tak aisī bāteñ karegā? In se bāz ā kar hosh mein ā! Tab hī ham sahīh bāt kar sakeñge. ³ Tū hamen ḍangar jaise ahmaq kyon samajhtā hai? ⁴ Go tū āg-bagūlā ho kar apne āp ko phār rahā hai, lekin kyā tere bāis zamīn ko wīrān honā chāhie aur chaṭānon ko apnī jagah se khisaknā chāhie? Hargiz nahīn!

⁵ Yaqīnan bedīn kā charāgh bujh jāegā, us kī āg kā sholā āindā nahīn chamkegā. ⁶ Us ke khaime mein raushnī andherā ho jāegī, us ke ūpar kī shamā bujh jāegī. ⁷ Us ke lambe qadam ruk ruk kar āge barheñge, aur us kā apnā mansūbā use paṭakh degā.

⁸ Us ke apne pānw use jāl mein phañsā dete haiñ, wuh dām par hī chaltā phirtā hai. ⁹ Phandā us kī eṛī pakaṛ letā, kamand use jakaṛ letī hai. ¹⁰ Use phañsāne kā rassā zamīn mein chhupā huā hai, rāste mein phandā bichhā hai.

¹¹ Wuh aisī chīzon se ghirā rahtā hai jo use qadam baqadam dahshat khilātī aur us kī nāk mein dam kartī haiñ. ¹² Āfat use harap kar lenā chāhtī hai, tabāhī taiyār kharī hai tāki use girte waqt hī pakaṛ le. ¹³ Bīmārī us kī jild ko khā jātī, maut kā pahlauṭhā us ke āzā ko nigal letā hai. ¹⁴ Use us ke khaime kī hifāzat se chhīn liyā jātā aur ghasīṭ kar dahshaton ke bādshāh ke sāmne lāyā jātā hai.

¹⁵ Us ke khaime mein āg bastī, us ke ghar par gandhak bikhar jātī hai. ¹⁶ Niche us kī jāreñ sūkh jātī, ūpar us kī shākhēñ murjhā jātī haiñ. ¹⁷ Zamīn par se us kī yād miṭ jātī hai, kahīn bhī us kā nām-o-nishān nahīn rahtā.

¹⁸ Use raushnī se tārīkī meñ dhakelā jātā, duniyā se bhagā kar k̄hārij kiyā jātā hai. ¹⁹ Qaum meñ us kī na aulād na nasl rahegī, jahāñ pahle rahtā thā wahāñ koī nahīñ bachegā. ²⁰ Us kā anjām dekh kar maḡhrib ke bāshindōñ ke roñgṭe khare ho jāte aur mashriq ke bāshinde dahshatzadā ho jāte haiñ. ²¹ Yihī hai bedīn ke ghar kā anjām, usī ke maqām kā jo Allāh ko nahīñ jāntā.”

19

Ayyūb: Maiñ Jāntā Hūñ Ki Merā Najātdahindā Zindā Hai

¹ Tab Ayyūb ne jawāb meñ kahā,

² “Tum kab tak mujh par tashaddud karnā chāhte ho, kab tak mujhe alfāz se tukṛe tukṛe karnā chāhte ho? ³ Ab tum ne das bār mujhe malāmat kī hai, tum ne sharm kie baḡhair mere sāth badsulūkī kī hai. ⁴ Agar yih bāt sahīh bhī ho ki maiñ ḡhalat rāh par ā gayā hūñ to mujhe hī is kā natijā bhugatnā hai. ⁵ Lekin chūñki tum mujh par apnī sabqat dikhānā chāhte aur merī ruswāī mujhe dāñṭne ke lie istemāl kar rahe ho ⁶ to phir jān lo, Allāh ne k̄hud mujhe ḡhalat rāh par lā kar apne dām se gher liyā hai.

⁷ Go maiñ chīk̄h kar kahūñ, ‘Mujh par zulm ho rahā hai,’ lekin jawāb koī nahīñ miltā. Go maiñ madad ke lie pukārūñ, lekin insāf nahīñ pātā. ⁸ Us ne mere rāste meñ aisī dīwār kharī kar dī ki maiñ guzar nahīñ saktā, us ne merī rāhoñ par andherā hī chhā jāne diyā hai. ⁹ Us ne merī izzat mujh se chhīn kar mere sar se tāj utār diyā hai. ¹⁰ Chāroñ taraf se us ne mujhe dhā diyā to maiñ tabāh huā. Us ne merī ummīd ko darakht kī tarah jaṛ se ukhār diyā hai. ¹¹ Us kā qahr mere k̄hilāf bharak uṭhā hai, aur wuh mujhe apne dushmanoñ meñ shumār kartā hai. ¹² Us ke daste mil kar mujh par hamlā karne āe haiñ. Unhoñ ne merī fasīl ke sāth miṭṭī kā dher lagāyā hai tāki us meñ rakhnā dāleñ. Unhoñ ne chāroñ taraf se mere k̄haime kā muhāsarā kiyā hai.

¹³ Mere bhāiyōñ ko us ne mujh se dūr kar diyā, aur mere jānane wāloñ ne merā huqqā-pānī band kar diyā hai. ¹⁴ Mere rishtedāroñ ne mujhe tark kar diyā, mere qarībī dost mujhe bhūl gae haiñ. ¹⁵ Mere dāmangīr aur naukarāniyāñ mujhe ajnabī samajhte haiñ. Un kī nazar meñ maiñ ajnabī hūñ. ¹⁶ Maiñ apne naukar ko bulātā hūñ to wuh jawāb nahīñ detā. Go maiñ apne muñh se us se iltijā karūñ to bhī wuh nahīñ ātā.

¹⁷ Merī bīwī merī jān se ghīn khātī hai, mere sage bhāī mujhe makrūh samajhte haiñ. ¹⁸ Yahāñ tak ki chhoṭe bachche bhī mujhe haqīr jānte haiñ. Agar maiñ uṭhne kī koshish karūñ to wuh apnā muñh dūsarī taraf pher lete haiñ. ¹⁹ Mere dilī dost mujhe karāhiyat kī nigāh se dekhte haiñ, jo mujhe pyāre the wuh mere mukhālīf ho gae haiñ. ²⁰ Merī jild sukar kar merī haḍḍiyōñ ke sāth jā lagī hai. Maiñ maut se bāl bāl bach gayā hūñ. *

²¹ Mere dosto, mujh par tars khāo, mujh par tars khāo. Kyoñki Allāh hī ke hāth ne mujhe mārā hai. ²² Tum kyoñ Allāh kī tarah mere pīchhe paṛ gae ho, kyoñ merā gosht khā khā kar ser nahīñ hote?

²³ Kāsh merī bāteñ qalamband ho jāeñ! Kāsh wuh yādgār par kandā kī jāeñ, ²⁴ lohe kī chhainī aur sīse se hameshā ke lie patthar meñ naqsh kī jāeñ! ²⁵ Lekin maiñ jāntā hūñ ki merā Chhurāne Wālā zindā hai aur āk̄hirkār mere haq meñ zamīn par kharā ho jāegā, ²⁶ go merī jild yoñ utārī bhī gāi ho. Lekin merī ārzū hai ki jism meñ hote hue Allāh ko dekhūñ, ²⁷ ki maiñ k̄hud hī use dekhūñ, na ki ajnabī balki apnī hī āñkhoñ se us par nigāh karūñ. Is ārzū kī shiddat se merā dil tabāh ho rahā hai.

²⁸ Tum kahte ho, ‘Ham kitnī sakhtī se Ayyūb kā tāqqub karenge’ aur ‘Masle kī jaṛ to usī meñ pinhāñ hai.’ ²⁹ Lekin tumheñ k̄hud talwār se ḍarnā chāhie, kyoñki

* **19:20** Lafzī tarjumā: ‘Mere dāñtoñ kī jild hī bach gāi hai.’ Matlab mubham-sā hai.

tumhārā ḡhussā talwār kī sazā ke lāyq hai, tumheñ jānanā chāhie ki adālat āne wālī hai.”

20

Zūfar: Ḡhalat Kām kī Munsifānā Sazā Dī Jāegī

¹ Tab Zūfar Nāmātī ne jawāb de kar kahā,

² “Yaḡīnan mere muztarib ḡhayālāt aur wuh ehsāsāt jo mere andar se ubhar rahe haiñ mujhe jawāb dene par majbūr kar rahe haiñ. ³ Mujhe aisī nasīhat sunanī paṛī jo merī be’izzatī kā bāis thī, lekin merī samajh mujhe jawāb dene kī tahrīk de rahī hai.

⁴ Kyā tujhe mālūm nahīn ki qadīm zamāne se yānī jab se insān ko zamīn par rakhā gayā ⁵ sharīr kā fathmand nārā ārizī aur bedīn kī ḡhushī pal-bhar kī sābit huī hai? ⁶ Go us kā qad-o-qāmat āsmān tak pahunchē aur us kā sar bādaloñ ko chhue ⁷ tāham wuh apne fuzle kī tarah abad tak tabāh ho jāegā. Jinhoñ ne use pahle dekhā thā wuh pūchheñge, ‘Ab wuh kahān hai?’

⁸ Wuh ḡhāb kī tarah uṛ jātā aur āindā kahīn nahīn pāyā jāegā, use rāt kī royā kī tarah bhulā diyā jātā hai. ⁹ Jis āñkh ne use dekhā wuh use āindā kabhī nahīn dekhegī. Us kā ḡhar dubārā us kā mushāhadā nahīn karegā. ¹⁰ Us kī aulād ko ḡharīboñ se bhīk māñgnī paṛegī, us ke apne hāthoñ ko daulat wāpas denī paṛegī. ¹¹ Jawānī kī jis tāqat se us kī haḡḡiyāñ bharī haiñ wuh us ke sāth hī ḡhāk meñ mil jāegī.

¹² Burāī bedīn ke muñh meñ mīthī hai. Wuh use apnī zabān tale chhupāe rakhtā, ¹³ use mahfūz rakh kar jāne nahīn detā. ¹⁴ Lekin us kī ḡhurāk peṭ meñ ā kar ḡharāb ho jātī balki sāñp kā zahr ban jātī hai. ¹⁵ Jo daulat us ne nigal lī use wuh ugal degā, Allāh hī yih chīzeñ us ke peṭ se ḡhārij karegā. ¹⁶ Us ne sāñp kā zahr chūs liyā, aur sāñp hī kī zabān use mār ḡālegī. ¹⁷ Wuh nadiyoñ se lutfandoz nahīn hogā, shahd aur bālāī kī nahroñ se mazā nahīn legā. ¹⁸ Jo kuchh us ne hāsil kiyā use wuh hazm nahīn karegā balki sab kuchh wāpas karegā. Jo daulat us ne apne kārobār se kamāī us se wuh lutf nahīn uṭhāegā. ¹⁹ Kyoñki us ne pasthāloñ par zulm karke unheñ tark kiyā hai, us ne aise ḡharoñ ko chhīn liyā hai jinheñ us ne tāmīr nahīn kiyā thā. ²⁰ Us ne peṭ meñ kabhī sukūn mahsūs nahīn kiyā balki jo kuchh bhī chāhtā thā use bachne nahīn diyā. ²¹ Jab wuh khānā khātā hai to kuchh nahīn bachtā, is lie us kī ḡhushhālī ḡāym nahīn rahegī. ²² Jyoñ hī use kasrat kī chīzeñ hāsil hoñgī wuh musībat meñ phañs jāegā. Tab dukh-dard kā pūrā zor us par āegā. ²³ Kāsh Allāh bedīn kā peṭ bhar kar apnā bharaktā ḡahr us par nāzil kare, kāsh wuh apnā ḡhazab us par barsāe.

²⁴ Go wuh lohe ke hathiyār se bhāḡ jāe, lekin pītal kā tīr use chīr ḡālegā. ²⁵ Jab wuh use apnī pīth se nikāle to tīr kī nok us ke kaleje meñ se niklegī. Use dahshatnāk wāḡiyāt pesh āeñge. ²⁶ ḡahrī tārikī us ke ḡhazānoñ kī tāk meñ baiṭhī rahegī. Aisī āḡ jo insānoñ ne nahīn lagāī use bhasm karegī. Us ke ḡhaime ke jītne log bach nikle unheñ wuh khā jāegī. ²⁷ Āsmān use mujrim ṭhahrāegā, zamīn us ke ḡhilāf ḡawāhī dene ke lie kharī ho jāegī. ²⁸ Sailāb us kā ḡhar uṛā le jāegā, ḡhazab ke dīn shiddat se bahtā huā pānī us par se guzaregā. ²⁹ Yih hai wuh ajr jo Allāh bedīnoñ ko degā, wuh wirāsat jise Allāh ne un ke lie muḡarrar kī hai.”

21

Ayyūb: Bahut Dafā Bedīnoñ ko Sazā Nahīn Miltī

¹ Phīr Ayyūb ne jawāb meñ kahā,

² “Dhyān se mere alfāz suno! Yihī karne se mujhe tasallī do! ³ Jab tak main apnī bāt pesh na karūñ mujhe bardāsht karo, is ke bād agar chāho to merā mazāḡ uṛāo.

⁴ Kyā main kisi insān se ehtijāj kar rahā hūñ? Hargiz nahīn! To phīr kyā ajab ki merī

rūh itnī tang ā gaī hai. ⁵ Mujh par nazar dālo to tumhāre roṅṅṭe khare ho jāeṅge aur tum hairānī se apnā hāth muñh par rakhoge.

⁶ Jab kabhī mujhe wuh khayāl yād ātā hai jo main pesh karnā chāhtā hūn to main dahshatzadā ho jātā hūn, mere jism par thartharāhaṭ tārī ho jātī hai. ⁷ Khayāl yih hai ki bedīn kyon jīte rahte haiñ? Na sirf wuh umrrasīdā ho jāte balki un kī tāqat barhtī rahtī hai.

⁸ Un ke bachche un ke sāmne qāym ho jāte, un kī aulād un kī ānkhoñ ke sāmne mazbūt ho jātī hai. ⁹ Un ke ghar mahfūz haiñ. Na koī chīz unheñ ḍarātī, na Allāh kī sazā un par nāzil hotī hai. ¹⁰ Un kā sānd nasl barhāne meñ kabhī nākām nahīn hotā, un kī gāy waqt par janm detī, aur us ke bachche kabhī zāe nahīn hote.

¹¹ Wuh apne bachchoñ ko bāhar khelne ke lie bhejte haiñ to wuh bher-bakriyon ke rewar kī tarah ghar se nikalte haiñ. Un ke larke kūdte phāndte nazar āte haiñ.

¹² Wuh daf aur sarod bajā kar gīt gāte aur bānsrī kī surilī āwāz nikāl kar apnā dil bahlāte haiñ. ¹³ Un kī zindagī khushhāl rahtī hai, wuh har din se pūrā lutf uṭhāte aur ākhirkār bare sukūn se Pātāl meñ utar jāte haiñ.

¹⁴ Aur yih wuh log haiñ jo Allāh se kahte haiñ, ‘Ham se dūr ho jā, ham terī rāhoñ ko jānanā nahīn chāhte. ¹⁵ Qādir-e-mutlaq kaun hai ki ham us kī khidmat karen? Us se duā karne se hameñ kyā fāyda hogā?’ ¹⁶ Kyā un kī khushhālī un ke apne hāth meñ nahīn hotī? Kyā bedīnoñ ke mansūbe Allāh se dūr nahīn rahte?

¹⁷ Aisā lagta hai ki bedīnoñ kā charāgh kabhī nahīn bujhtā. Kyā un par kabhī musibat ātī hai? Kyā Allāh kabhī qahr meñ ā kar un par wuh tabāhī nāzil kartā hai jo un kā munāsib hissā hai? ¹⁸ Kyā hawā ke jhoñke kabhī unheñ bhūse kī tarah aur āndhī kabhī unheñ tūrī kī tarah urā le jātī hai? Afsos, aisā nahīn hotā. ¹⁹ Shāyad tum kaho, ‘Allāh unheñ sazā dene ke bajāe un ke bachchoñ ko sazā degā.’ Lekin main kahtā hūn ki use bāp ko hī sazā denī chāhie tāki wuh apne gunāhoñ kā natijā khūb jān le. ²⁰ Us kī apnī hī ānkheñ us kī tabāhī dekheñ, wuh khud Qādir-e-mutlaq ke ghazab kā pyālā pī le. ²¹ Kyonki jab us kī zindagī ke muqarrarā dīn ikhtitām tak pahunchē to use kyā parwā hogī ki mere bād ghar wāloñ ke sāth kyā hogā.

²² Lekin kaun Allāh ko ilm sikhā saktā hai? Wuh to bulandiyon par rahne wāloñ kī bhī adālat kartā hai. ²³ Ek shakhs wafāt pāte waqt khūb tandurust hotā hai. Jīte-jī wuh bare sukūn aur itmīnān se zindagī guzār sakā. ²⁴ Us ke bartan dūdh se bhare rahe, us kī haḍḍiyon kā gūdā tar-o-tāzā rahā. ²⁵ Dūsrā shakhs shikastā hālat meñ mar jātā hai aur use kabhī khushhālī kā lutf nasīb nahīn huā. ²⁶ Ab donoñ mil kar khāk meñ pare rahte haiñ, donoñ kīre-makoñ se dhānpe rahte haiñ.

²⁷ Suno, main tumhāre khayālāt aur un sāzishoñ se wāqif hūn jin se tum mujh par zulm karnā chāhte ho. ²⁸ Kyonki tum kahte ho, ‘Raīs kā ghar kahān hai? Wuh khaimā kidhar gayā jis meñ bedīn baste the? Wuh apne gunāhoñ ke sabab se hī tabāh ho gae haiñ.’ ²⁹ Lekin un se pūchh lo jo idhar-udhar safr karte rahte haiñ. Tumheñ un kī gawāhī taslīm karnī chāhie ³⁰ ki āfat ke dīn sharīr ko sahīh-salāmat chhorā jātā hai, ki ghazab ke dīn use rihāi miltī hai.

³¹ Kaun us ke rūbarū us ke chāl-chalan kī malāmat kartā, kaun use us ke ghalat kām kā munāsib ajr detā hai? ³² Log us ke janāze meñ sharīk ho kar use qabr tak le jāte haiñ. Us kī qabr par chaukīdār lagāyā jātā hai. ³³ Wādī kī miṭṭī ke dhele use miṭhe lagte haiñ. Janāze ke pīchhe pīchhe tamām duniyā, us ke āge āge anginat hujūm chaltā hai. ³⁴ Chunāñche tum mujhe abas bātoñ se kyon tasallī de rahe ho? Tumhāre jawāboñ meñ tumhārī bewafāi hī nazar ātī hai.”

¹ Phir Ilīfaz Temānī ne jawāb de kar kahā,

² “Kyā Allāh insān se fāyda uṭhā saktā hai? Hargiz nahīn! Us ke lie dānishmand bhī fāyde kā bāis nahīn. ³ Agar tū rāstbāz ho bhī to kyā wuh is se apne lie nafā uṭhā saktā hai? Hargiz nahīn! Agar tū be'ilzām zindagī guzāre to kyā use kuchh hāsil hotā hai? ⁴ Allāh tujhe terī ḡhudātars zindagī ke sabab se malāmat nahīn kar rahā. Yih na soch ki wuh isī lie adālat meñ tujh se jawāb talab kar rahā hai. ⁵ Nahīn, wajah terī baṛī badkāri, tere lā-mahdūd gunāh haiñ.

⁶ Jab tere bhāiyoñ ne tujh se qarz liyā to tū ne bilāwajah wuh chīzeñ apnā lī hoñgī jo unhoñ ne tujhe zamānat ke taur par dī thīñ, tū ne unheñ un ke kapṛoñ se mahrūm kar diyā hogā. ⁷ Tū ne thakemāndoñ ko pānī pilāne se aur bhūke marne wāloñ ko khānā khilāne se inkār kiyā hogā. ⁸ Beshak terā rawaiyā is ḡhayāl par mabnī thā ki pūrā mulk tāqatwaroñ kī milkiyat hai, ki sirf baṛe log us meñ rah sakte haiñ. ⁹ Tū ne bewāoñ ko ḡhālī hāth moṛ diyā hogā, yatīmoñ kī tāqat pāsh pāsh kī hogī. ¹⁰ Isī lie tū phandoñ se ḡhirā rahtā hai, achānak hī tujhe dahshatnāk wāqiyāt ḡarāte haiñ. ¹¹ Yihī wajah hai ki tujh par aisā andherā chhā gayā hai ki tū dekh nahīn saktā, ki sailāb ne tujhe ḡdubo diyā hai.

¹² Kyā Allāh āsmān kī bulandiyoñ par nahīn hotā? Wuh to sitāroñ par nazar ḡāltā hai, ḡhāh wuh kitne hī ūñche kyoñ na hoñ. ¹³ To bhī tū kahtā hai, ‘Allāh kyā jāntā hai? Kyā wuh kāle bādaloñ meñ se dekh kar adālat kar saktā hai? ¹⁴ Wuh ghane bādaloñ meñ chhupā rahtā hai, is lie jab wuh āsmān ke gumbad par chaltā hai to use kuchh nazar nahīn ātā.’ ¹⁵ Kyā tū us qadīm rāh se bāz nahīn āegā jis par badkā chalte rahe haiñ? ¹⁶ Wuh to apne muḡarrarā waqt se pahle hī sukaṛ gae. Un kī buniyādeñ sailāb se hī uṛā lī gaiñ. ¹⁷ Unhoñ ne Allāh se kahā, ‘Ham se dūr ho jā,’ aur ‘Qādir-e-mutlaq hamāre lie kyā kuchh kar saktā hai?’ ¹⁸ Lekin Allāh hī ne un ke ḡharoñ ko bharpūr ḡhushhālī se nawāzā, go bedīnoñ ke bure mansūbe us se dūr hī dūr rahte haiñ. ¹⁹ Rāstbāz un kī tabāhī dekh kar ḡhush hue, beḡsūroñ ne un kī hañsī uṛā kar kahā, ²⁰ ‘Lo, yih dekho, un kī jāyḡād kis tarah miṭ gai, un kī daulat kis tarah bhasm ho gai hai!’

²¹ Ai Ayyūb, Allāh se sulah karke salāmatī hāsil kar, tab hī tū ḡhushhālī pāegā. ²² Allāh ke muñh kī hidāyat apnā le, us ke farmān apne dil meñ mahfūz rakh. ²³ Agar tū Qādir-e-mutlaq ke pās wāpas āe to bahāl ho jāegā, aur tere ḡhaime se badī dūr hī raheḡī. ²⁴ Sone ko ḡhāk ke barābar, Ofīr kā ḡhālīs sonā wādī ke patthar ke barābar samajh le ²⁵ to Qādir-e-mutlaq ḡhud terā sonā hogā, wuhī tere lie chāñdī kā ḡdher hogā. ²⁶ Tab tū Qādir-e-mutlaq se lutfandoz hogā aur Allāh ke huzūr apnā sar uṭhā sakeḡā. ²⁷ Tū us se iltijā kareḡā to wuh terī sunegā aur tū apnī mannateñ baṛhā sakeḡā. ²⁸ Jo kuchh bhī tū karne kā irādā rakhe us meñ tujhe kāmyābī hogī, terī rāhoñ par raushnī chamkeḡī. ²⁹ Kyoñki jo sheḡhī baghārtā hai use Allāh past kartā jabki jo pasthāl hai use wuh najāt detā hai. ³⁰ Wuh beḡsūr ko chhuṛātā hai, chunāñche agar tere hāth pāk hoñ to wuh tujhe chhuṛāegā.”

23

Ayyūb: Kāsh Maiñ Allāh ko Kahīñ Pātā

¹ Ayyūb ne jawāb meñ kahā,

² “Beshak āj merī shikāyat sarkashī kā izhār hai, hālāñki maiñ apnī āhoñ par qābū pāne kī koshish kar rahā hūñ.

³ Kāsh maiñ use pāne kā ilm rakhūñ tāki us kī sukūnatḡāh tak pahuñch sakūñ. ⁴ Phir maiñ apnā muāmālā tartībwar us ke sāmne pesh kartā, maiñ apnā muñh dalāyl se bhar letā. ⁵ Tab mujhe us ke jawāboñ kā patā chaltā, maiñ us ke bayānāt par ḡhaur kar saktā. ⁶ Kyā wuh apnī azīm quwwat mujh se laṛne par sarf kartā? Hargiz nahīn!

Wuh yaqīnan mujh par tawajjuh detā. ⁷ Agar main wahān us ke huzūr ā saktā to diyānatdār ādmī kī tarah us ke sāth muqaddamā laṭtā. Tab main hameshā ke lie apne munsif se bach nikaltā!

⁸ Lekin afsos, agar main mashriq kī taraf jāūn to wuh wahān nahīn hotā, maḡhrib kī jānib baṛhūn to wahān bhī nahīn miltā. ⁹ Shimāl main use dhūndūn to wuh dikhāi nahīn detā, junūb kī taraf ruḡh karūn to wahān bhī poshīdā rahtā hai. ¹⁰ Kyonki wuh merī rāh ko jāntā hai. Agar wuh merī jānch-ṣaṭṭāl kartā to main ḡhālīs sonā sābit hotā. ¹¹ Mere qadam us kī rāh meṁ rahe haiṁ, main rāh se na bāīn, na dāīn taraf haṭā balki sīdhā us par chaltā rahā. ¹² Main us ke hoṇṭon ke farmān se bāz nahīn āyā balki apne dil meṁ hī us ke muṁh kī bāteṁ mahfūz rakhī haiṁ.

¹³ Agar wuh faislā kare to kaun use rok saktā hai? Jo kuchh bhī wuh karnā chāhe use amal meṁ lātā hai. ¹⁴ Jo bhī mansūbā us ne mere lie bāndhā use wuh zarūr pūrā karegā. Aur us ke zahan meṁ mazīd bahut-se aise mansūbe haiṁ. ¹⁵ Isī lie main us ke huzūr dahshatzadā hūn. Jab bhī main in bāton par dhyān dūn to us se ḡartā hūn. ¹⁶ Allāh ne ḡhud mujhe shikastādīl kiya, Qādir-e-mutlaq hī ne mujhe dahshat khilāi hai. ¹⁷ Kyonki na main tārīkī se tabāh ho rahā hūn, na is lie ki ghane andhere ne mere chehre ko dhānp diyā hai.

24

Zamīn par Kitnī Nāinsāfi Pāi Jātī Hai

¹ Qādir-e-mutlaq adālat ke auqāt kyon nahīn muqarrar kartā? Jo use jānte haiṁ wuh aise dīn kyon nahīn deḡhte? ² Bedīn apnī zamīnon kī hudūd ko āge pīchhe karte aur dūsron ke rewaṛ lūṭ kar apnī charāḡāhon meṁ le jāte haiṁ. ³ Wuh yatīmon kā gadhā hānk kar le jāte aur is shart par bewā ko qarṣ dete haiṁ ki wuh unheṁ zamānat ke taur par apnā bail de. ⁴ Wuh zarūratmandon ko rāste se haṭāte haiṁ, chunānche mulk ke ḡharībōn ko sarāsar chhup jānā ṣaṭṭā hai.

⁵ Zarūratmand bayābān meṁ janglī gadhon kī tarah kāṁ karne ke lie nikalte haiṁ. Ḳhurāk kā khoj lagā lagā kar wuh idhar-udhar ḡhūmte-phirte haiṁ balki registān hī unheṁ un ke bachchon ke lie khānā muhaiyā kartā hai. ⁶ Jo khet un ke apne nahīn haiṁ un meṁ wuh fasal kāṭte haiṁ, aur bedīnon ke angūr ke bāḡhon meṁ jā kar wuh do chār angūr chun lete haiṁ jo fasal chunane ke bād bāqī rah gae the. ⁷ Kapron se mahrūm rah kar wuh rāt ko barahnā hālat meṁ guzarte haiṁ. Sardī meṁ un ke pās kambal tak nahīn hotā. ⁸ Paharon kī bārish se wuh bhīḡ jāte aur panāhgāh na hone ke bāis pattharon ke sāth lipaṭ jāte haiṁ.

⁹ Bedīn bāp se mahrūm bachche ko mān kī god se chhīn lete haiṁ balki is shart par musībatzadā ko qarṣ dete haiṁ ki wuh unheṁ zamānat ke taur par apnā shīrkḡharīb bachchā de. ¹⁰ Ḳharīb barahnā hālat meṁ aur kapre pahne baḡhair phirte haiṁ, wuh bhūke hote hue pūle uṭhāe chalte haiṁ. ¹¹ Zaitūn ke jo daraḡht bedīnon ne saf-dar-saf lagāe the un ke darmiyān ḡharīb zaitūn kā tel nikalte haiṁ. Pyāsī hālat meṁ wuh sharīron ke hauzon meṁ angūr ko pānwon tale kuchal kar us kā ras nikalte haiṁ. ¹² Shahr se marne wālon kī āheṁ nikaltī haiṁ aur zaḡhmī log madad ke lie chīḡhte-chillāte haiṁ. Is ke bāwujūd Allāh kisī ko bhī mujrim nahīn ṭhahrātā.

¹³ Yih bedīn un meṁ se haiṁ jo nūr se sarkash ho gae haiṁ. Na wuh us kī rāhon se wāqif haiṁ, na un meṁ rahte haiṁ. ¹⁴ Subah-sawere qātil uṭhtā hai tāki musībatzadā aur zarūratmand ko qatl kare. Rāt ko chor chakkar kāṭtā hai. ¹⁵ Zinākār kī ānḡkheṁ shām ke dhundalke ke intazār meṁ rahtī haiṁ, yih soch kar ki us waqt main kisī ko nazar nahīn āūngā. Nikalte waqt wuh apne muṁh ko dhānp letā hai. ¹⁶ Ḍākū andhere meṁ ḡharon meṁ naḡb lagāte jabki dīn ke waqt wuh chhup kar apne pīchhe kundī

lagā lete haiñ. Nūr ko wuh jānte hī nahīñ. ¹⁷ Gahrī tārikī hī un kī subah hotī hai, kyonki un kī ghane andhere kī dahshatoñ se dostī ho gaī hai.

¹⁸ Lekin bedīn pānī kī satah par jhāg haiñ, mulk meñ un kā hissā malaūn hai aur un ke angūr ke bāghoñ kī taraf koī rujū nahīñ kartā. ¹⁹ Jis tarah kāl aur jhulastī garmī barf kā pānī chhīn letī haiñ usī tarah Pātāl gunāhgāroñ ko chhīn letā hai. ²⁰ Māñ kā rahm unheñ bhūl jātā, kīrā unheñ chūs letā aur un kī yād jātī rahtī hai. Yaqīnan bedīnī lakaṛī kī tarah tūt jātī hai. ²¹ Bedīn bāñjh aurat par zulm aur bewāoñ se badsulūkī karte haiñ, ²² lekin Allāh zabardastoñ ko apnī qudrat se ghasīṭ kar le jātā hai. Wuh mazbūtī se khaṛe bhī hoñ to bhī koī yaqīn nahīñ ki zindā raheñge. ²³ Allāh unheñ hifāzat se āram karne detā hai, lekin us kī āñkheñ un kī rāhoñ kī pahrādārī kartī rahtī haiñ. ²⁴ Lamhā-bhar ke lie wuh sarfarāz hote, lekin phir nest-o-nābūd ho jāte haiñ. Unheñ khāk meñ milā kar sab kī tarah jamā kiyā jātā hai, wuh gandum kī kaṭī huī bāloñ kī tarah murjhā jāte haiñ.

²⁵ Kyā aisā nahīñ hai? Agar koī muttāfiq nahīñ to wuh sābit kare ki main ghaltī par hūñ, wuh dikhāe ki mere dalāyl bātīl haiñ.”

25

Bildad: Allāh ke sāmne Koī Rāstbāz Nahīñ Ṭahar Saktā

¹ Phir Bildad Sūkhī ne jawāb de kar kahā,

² “Allāh kī hukūmat dahshatnāk hai. Wuhī apnī bulandiyōñ par salāmatī qāym rakhtā hai. ³ Kyā koī us ke dastoñ kī tādād gin saktā hai? Us kā nūr kis par nahīñ chamaktā? ⁴ To phir insān Allāh ke sāmne kis tarah rāstbāz ṭahar saktā hai? Jo aurat se paidā huā wuh kis tarah pāk-sāf sābit ho saktā hai? ⁵ Us kī nazar meñ na chāñd purnūr hai, na sitāre pāk haiñ. ⁶ To phir insān kis tarah pāk ṭahar saktā hai jo kīrā hī hai? Ādamzād to makorā hī hai.”

26

Ayyūb: Tū ne Mujhe Kitne Achchhe Mashware Die Haiñ!

¹ Ayyūb ne jawāb de kar kahā,

² “Wāh jī wāh! Tū ne kyā khūb use sahārā diyā jo bebas hai, kyā khūb us bāzū ko mazbūt kar diyā jo betāqat hai! ³ Tū ne use kitne achchhe mashware die jo hikmat se mahrūm hai, apnī samajh kī kitnī gahrī bāteñ us par zāhir kī haiñ. ⁴ Tū ne kis kī madad se yih kuchh pesh kiyā hai? Kis ne terī rūh meñ wuh bāteñ dālīñ jo tere muñh se nikal āī haiñ?

Kaun Allāh kī Azmat kā Andāzā Lagā Saktā Hai?

⁵ Allāh ke sāmne wuh tamām murdā arwāh jo pānī aur us meñ rahne wāloñ ke nīche bastī haiñ dar ke māre tarāp uṭhtī haiñ. ⁶ Hāñ, us ke sāmne Pātāl barahnā aur us kī gahrāiyāñ beniqāb haiñ.

⁷ Allāh hī ne shimāl ko wīrān-o-sunsān jagah ke ūpar tān liyā, usī ne zamīn ko yōñ lagā diyā ki wuh kisī chīz se laṭkī huī nahīñ hai. ⁸ Us ne apne bādaloñ meñ pānī lapet liyā, lekin wuh bojh tale na phaṭe. ⁹ Us ne apnā taḥt nazonoñ se chhupā kar apnā bādāl us par chhā jāne diyā. ¹⁰ Us ne pānī kī satah par dāyrā banāyā jo raushnī aur andhere ke darmiyān had ban gayā.

¹¹ Āsmān ke satūn laraz uṭhe. Us kī dhamkī par wuh dahshatzadā hue. ¹² Apnī qudrat se Allāh ne samundar ko thamā diyā, apnī hikmat se Rahab azhdahe ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā. ¹³ Us ke Rūh ne āsmān ko sāf kiyā, us ke hāth ne farār hone wāle sāñp ko chhed dālā. ¹⁴ Lekin aise kām us kī rāhoñ ke kināre par hī kie jāte haiñ. Jo kuchh ham us ke bāre meñ sunte haiñ wuh dhīmī dhīmī āwāz se hamāre kāñ tak pahuñchtā hai. To phir kaun us kī qudrat kī karaktī āwāz samajh saktā hai?”

27

Main Bequsūr Hūn

¹ Phir Ayyūb ne apnī bāt jāri rakhi,

² “Allāh kī hayāt kī qasam jis ne merā insāf karne se inkār kiyā, Qādir-e-mutlaq kī qasam jis ne merī zindagī talkh kar dī hai, ³ mere jīte-jī, hān jab tak Allāh kā dam merī nāk mein hai ⁴ mere hoñ jhūṭ nahīn boleñge, merī zabān dhokā bayān nahīn karegī. ⁵ Main kabhī taslīm nahīn karūñga ki tumhārī bāt durust hai. Main be'ilzām hūn aur marte dam tak is ke ulaṭ nahīn kahūñgā. ⁶ Main isrār kartā hūn ki rāstbāz hūn aur is se kabhī bāz nahīn āūñgā. Merā dil mere kisī bhī dīn ke bāre mein mujhe malāmat nahīn kartā.

⁷ Allāh kare ki mere dushman ke sāth wuhī sulūk kiyā jāe jo bedīnoñ ke sāth kiyā jāegā, ki mere mukhālīf kā wuh anjām ho jo badkāroñ ko pesh āegā. ⁸ Kyonki us waqt sharīr kī kyā ummīd rahegī jab use is zindagī se munqate kiyā jāegā, jab Allāh us kī jān us se talab karegā? ⁹ Kyā Allāh us kī chīkheñ sunegā jab wuh musibat mein phañs kar madad ke lie pukāregā? ¹⁰ Yā kyā wuh Qādir-e-mutlaq se lutfandoz hogā aur har waqt Allāh ko pukāregā?

¹¹ Ab main tumheñ Allāh kī qudrat ke bāre mein tālīm dūñgā, Qādir-e-mutlaq kā irādā tum se nahīn chhupāūñgā. ¹² Dekho, tum sab ne is kā mushāhadā kiyā hai. To phir is qism kī bātil bāteñ kyon karte ho?

Bedīn Zindā Nahīn Rahegā

¹³ Bedīn Allāh se kyā ajr pāegā, zālīm ko Qādir-e-mutlaq se mīrās mein kyā milegā? ¹⁴ Go us ke bachche muta'addid hoñ, lekin ākhirkār wuh talwār kī zad mein āeñge. Us kī aulād bhūkī rahegī. ¹⁵ Jo bach jāeñ unheñ mohlak bīmārī se qabr mein pahuñchāyā jāegā, aur un kī bewāeñ mātām nahīn kar pāeñgī. ¹⁶ Beshak wuh khāk kī tarah chāñdī kā dher lagāe aur miṭṭī kī tarah nafīs kaproñ kā todā ikatṭhā kare, ¹⁷ lekin jo kapre wuh jamā kare unheñ rāstbāz pahan legā, aur jo chāñdī wuh ikatṭhī kare use bequsūr taqṣīm karegā. ¹⁸ Jo ghar bedīn banā le wuh ghoñsle kī mānīnd hai, us ārizī jhoñpī kī mānīnd jo chaukidār apne lie banā letā hai. ¹⁹ Wuh amīr hālat mein so jātā hai, lekin ākhīrī dafā. Jab apnī āñkheñ khol letā to tamām daulat jāti rahī hai. ²⁰ Us par haulnāk wāqiyāt kā sailāb ṭuṭ parṭā, use rāt ke waqt āñdhī chhīn letī hai. ²¹ Mashriqī lū use uṛā le jāti, use uṭhā kar us ke maqām se dūr phaiñk detī hai. ²² Berahmī se wuh us par yon jhapatṭā mārṭī rahtī hai ki use bār bār bhāgnā parṭā hai. ²³ Wuh tāliyāñ bajā kar apnī hiqārat kā izhār kartī, apnī jagah se āwāze kastī hai.

28

Hikmat Kahāñ Pāi Jātī Hai?

¹ Yaqīnan chāñdī kī kāneñ hotī haiñ aur aisī jagheñ jahāñ sonā khālis kiyā jātā hai. ² Lohā zamīn se nikālā jātā aur log patthar pighlā kar tāñbā banā lete haiñ. ³ Insān andhere ko khatm karke zamīn kī gahrī gahrī jaghoñ tak kachchī dhāt kā khoj lagātā hai, khāh wuh kitne andhere mein kyon na ho. ⁴ Ek ajnabī qaum surang lagāti hai. Jab rasson se laṭke hue kām karte aur insānoñ se dūr kān mein jhūmte haiñ to zamīn par guzarne wāloñ ko un kī yād hī nahīn rahtī. ⁵ Zamīn kī satah par khurāk paidā hotī hai jabki us kī gahrāiyāñ yon tabdīl ho jāti haiñ jaise us mein āg lagī ho. ⁶ Pattharon se sang-e-lājaward nikālā jātā hai jis mein sone ke zarre bhī pāe jāte haiñ.

⁷ Yih aise rāste haiñ jo koī bhī shikārī parindā nahīn jāntā, jo kisī bhī bāz ne nahīn dekhā. ⁸ Jangal ke robdār jānwaroñ mein se koī bhī in rāhoñ par nahīn chalā, kisī bhī sherbabar ne in par qadam nahīn rakhā. ⁹ Insān sang-e-chaqmāq par hāth lagā kar paharoñ ko jaṛ se ulṭā detā hai. ¹⁰ Wuh patthar mein surang lagā kar har qism kī

qīmtī chīz dekh letā ¹¹ aur zamīndoz nadiyoñ ko band karke poshīdā chīzeñ raushnī meñ lātā hai.

¹² Lekin hikmat kahāñ pāī jāti hai, samajh kahāñ se milti hai? ¹³ Insān us tak jāne wālī rāh nahīñ jāntā, kyonki use Mulk-e-hayāt meñ pāyā nahīñ jātā. ¹⁴ Samundar kahtā hai, 'Hikmat mere pās nahīñ hai,' aur us kī gahrāiyāñ bayān kartī haiñ, 'Yahāñ bhī nahīñ hai.'

¹⁵ Hikmat ko na khālis sone, na chāndī se kharīdā jā saktā hai. ¹⁶ Use pāne ke lie na Ofīr kā sonā, na beshqīmat aqīq-e-ahmar * yā sang-e-lājaward † kāfī haiñ. ¹⁷ Sonā aur shīshā us kā muqābalā nahīñ kar sakte, na wuh sone ke zewarāt ke ewaz mil saktī hai. ¹⁸ Us kī nisbat mūngā aur billaur kī kyā qadar hai? Hikmat se bhārī thailī motiyoñ se kahīñ zyādā qīmtī hai. ¹⁹ Ethiopiya kā zabarjad ‡ us kā muqābalā nahīñ kar saktā, use khālis sone ke lie kharīdā nahīñ jā saktā.

²⁰ Hikmat kahāñ se āti, samajh kahāñ se mil saktī hai? ²¹ Wuh tamām jāndāroñ se poshīdā rahti balki parindoñ se bhī chhupī rahti hai. ²² Pātāl aur Maut us ke bāre meñ kahte haiñ, 'Ham ne us ke bāre meñ sirf afwāheñ sunī haiñ.'

²³ Lekin Allāh us tak jāne wālī rāh ko jāntā hai, use mālūm hai ki kahāñ mil saktī hai. ²⁴ Kyonki usī ne zamīn kī hudūd tak dekhā, āsmān tale sab kuchh par nazar dālī ²⁵ tāki hawā kā wazn muqarrar kare aur pānī kī paimāish karke us kī hudūd muta'ayyin kare. ²⁶ Usī ne bārish ke lie farmāñ jāri kiyā aur bādāl kī karaktī bijli ke lie rāstā taiyār kiyā. ²⁷ Usī waqt us ne hikmat ko dekh kar us kī jāñch-parṭāl kī. Us ne use qāym bhī kiyā aur us kī tah tak tahqīq bhī kī. ²⁸ Insān se us ne kahā, 'Suno, Allāh kā khauf mānanā hī hikmat aur burāī se dūr rahnā hī samajh hai.' "

29

Kāsh Merī Zindagī Pahle kī Tarah Ho

¹ Ayyūb ne apnī bāt jāri rakh kar kahā,

² "Kāsh main dubārā mazī ke wuh dīn guzār sakūñ jab Allāh merī dekh-bhāl kartā thā, ³ jab us kī shamā mere sar ke ūpar chamaktī rahī aur main us kī raushnī kī madad se andhere meñ chaltā thā. ⁴ Us waqt merī jawānī urūj par thī aur merā khaimā Allāh ke sāy meñ rahtā thā. ⁵ Qādir-e-mutlaq mere sāth thā, aur main apne beṭoñ se ghirā rahtā thā. ⁶ Kasrat ke bāis mere qadam dahī se dhoe rahte aur chaṭāñ se tel kī nadiyāñ phūṭ kar nikaltī thīñ.

⁷ Jab kabhī main shahr ke darwāze se nikal kar chauk meñ apnī kursī par baiṭh jātā ⁸ to jawān ādmī mujhe dekh kar pīchhe haṭ kar chhup jāte, buzurg uṭh kar khare rahte, ⁹ ra'īs bolne se bāz ā kar muñh par hāth rakhte, ¹⁰ shurafā kī āwāz dab jāti aur un kī zabāñ tālū se chipak jāti thī.

¹¹ Jis kāñ ne merī bāteñ sunīñ us ne mujhe mubārak kahā, jis āñkh ne mujhe dekhā us ne mere haq meñ gawāhī dī. ¹² Kyonki jo musibat meñ ā kar āwāz detā use main bachātā, besahārā yatīm ko chhuṭkārā detā thā. ¹³ Tabāh hone wāle mujhe barkat dete the. Mere bāis bewāoñ ke diloñ se khushī ke nāre ubhar āte the. ¹⁴ Main rāstbāzī se mulabbas aur rāstbāzī mujh se mulabbas rahti thī, insāf merā choḡhā aur pagārī thā.

¹⁵ Andhoñ ke lie main āñkheñ, langaroñ ke lie pāñw banā rahtā thā. ¹⁶ Main gharīboñ kā bāp thā, aur jab kabhī ajnabī ko muqaddamā laṛnā parā to main ghaur se us ke muāmale kā muāynā kartā thā tāki us kā haq mārā na jāe. ¹⁷ Main ne bedīn kā jabrā toṛ kar us ke dāntoñ meñ se shikār chhuṛāyā.

¹⁸ Us waqt merā khayāl thā, 'Main apne hī ghar meñ wafāt pāūngā, sīmurgh kī tarah apnī zindagī ke dinoñ meñ izāfā karūngā. ¹⁹ Merī jāreñ pānī tak phailī aur

* 28:16 carnelian † 28:16 lapis lazuli ‡ 28:19 peridot

merī shākheñ os se tar raheñgī. ²⁰ Merī izzat har waqt tāzā rahegī, aur mere hāth kī kamān ko naī taqwiyaṭ miltī rahegī.’

²¹ Log merī sun kar khamoshī se mere mashwaron ke intazār meñ rahte the. ²² Mere bāt karne par wuh jawāb meñ kuchh na kahte balki mere alfāz halkī-sī būndā-bāndī kī tarah un par ṭapakte rahte. ²³ Jis tarah insān shiddat se bārish ke intazār meñ rahtā hai usī tarah wuh mere intazār meñ rahte the. Wuh muñh pasār kar bahār kī bārish kī tarah mere alfāz ko jazb kar lete the. ²⁴ Jab main un se bāt karte waqt muskurātā to unheñ yaqīn nahīn ātā thā, merī un par mehrbānī un ke nazdīk nihāyat qīmtī thī. ²⁵ Main un kī rāh un ke lie chun kar un kī qiyādat kartā, un ke darmiyān yoñ bastā thā jis tarah bādshāh apne dastoñ ke darmiyān. Main us kī mānind thā jo mātām karne wālon ko tasallī detā hai.

30

Mujhe Radd Kiyā Gayā Hai

¹ Lekin ab wuh merā mazāq urāte haiñ, hālāñki un kī umr mujh se kam hai aur main un ke bāpon ko apnī bheṛ-bakriyon kī dekh-bhāl karne wāle kutton ke sāth kām par lagāne ke bhī lāyq nahīn samajhtā thā. ² Mere lie un ke hāthon kī madad kā kyā faydā thā? Un kī pūrī tāqat to jāti rahī thī. ³ Kḥurāk kī kamī aur shadīd bhūk ke māre wuh kḥushk zamīn kī thoṛī-bahut paidāwār katar katar kar khāte haiñ. Har waqt wuh tabāhī aur wīrānī ke dāman meñ rahte haiñ. ⁴ Wuh jhāriyon se khatmī kā phal toṛ kar khāte, jhāriyon * kī jareñ āg tāpne ke lie ikaṭṭhī karte haiñ. ⁵ Unheñ ābādiyon se kḥārij kiyā gayā hai, aur log ‘Chor chor’ chillā kar unheñ bhagā dete haiñ. ⁶ Unheñ ghāṭiyon kī dhalānon par basnā paṛtā, wuh zamīn ke ghāron meñ aur pattharon ke darmiyān hī rahte haiñ. ⁷ Jhāriyon ke darmiyān wuh āwāzeñ dete aur mil kar ūñṭkaṭāron tale dabak jāte haiñ. ⁸ In kamīne aur benām logoñ ko mār mār kar mulk se bhagā diyā gayā hai.

⁹ Aur ab main inhīn kā nishānā ban gayā hūñ. Apne gīton meñ wuh merā mazāq urāte haiñ, merī burī hālat un ke lie mazhakākhez misāl ban gaī hai. ¹⁰ Wuh ghīn khā kar mujh se dūr rahte aur mere muñh par thūkne se nahīn rukte. ¹¹ Chūñki Allāh ne merī kamān kī tānt khol kar merī ruswāī kī hai, is lie wuh merī maujūdagī meñ belagām ho gae haiñ. ¹² Mere dahne hāth hujūm khare ho kar mujhe ṭhokar khilāte aur merī fasīl ke sāth miṭṭī ke dher lagāte haiñ tāki us meñ rakhnā dāl kar mujhe tabāh karen. ¹³ Wuh merī qīlābandiyān dhā kar mujhe kḥāk meñ milāne meñ kāmyāb ho jāte haiñ. Kisī aur kī madad darkār hī nahīn. ¹⁴ Wuh rakḥne meñ dākḥil hote aur jauq-dar-jauq tabāhshudā fasīl meñ se guzar kar āge baṛhte haiñ. ¹⁵ Haulnāk wāqiyāt mere kḥilāf khare ho gae haiñ, aur wuh tez hawā kī tarah mere waqār ko urā le jā rahe haiñ. Merī salāmatī bādāl kī tarah ojhal ho gaī hai.

¹⁶ Aur ab merī jān nikal rahī hai, main musībat ke dinoñ ke qābū meñ ā gayā hūñ. ¹⁷ Rāt ko merī haḍḍiyon ko chhedā jātā hai, katarne wālā dard mujhe kabhī nahīn chhoṛtā. ¹⁸ Allāh baṛe zor se merā kapṛā pakaṛ kar garebān kī tarah mujhe apnī saḥt girift meñ rakhtā hai. ¹⁹ Us ne mujhe kīchaṛ meñ phaiñk diyā hai, aur deḥne meñ main kḥāk aur miṭṭī hī ban gayā hūñ. ²⁰ Main tujhe pukārtā, lekin tū jawāb nahīn detā. Main khaṛā ho jātā, lekin tū mujhe ghūrtā hī rahtā hai. ²¹ Tū mere sāth apnā sulūk badal kar mujh par zulm karne lagā, apne hāth ke pūre zor se mujhe satāne lagā hai. ²² Tū mujhe urā kar hawā par sawār hone detā, garajte tūfān meñ ghulne detā hai. ²³ Hāñ, ab main jāntā hūñ ki tū mujhe maut ke hawāle karegā, us ghar meñ pahuñchāegā jahāñ ek din tamām jāndār jamā ho jāte haiñ.

* **30:4** Yānī jhārī banām brūm, sīnk qism kī jhārī jis ke phūl zard hote haiñ.

²⁴ Yaqīnan main ne kabhī bhī apnā hāth kisī zarūratmand ke k̄hilāf nahīn uṭhāyā jab us ne apnī musibat meñ āwāz dī. ²⁵ Balki jab kisī kā burā hāl thā to main hāmdardī se rone lagā, gharībōñ kī hālat dekh kar merā dil gham khāne lagā. ²⁶ Tāham mujh par musibat āī, agarche main bhalāī kī ummīd rakh saktā thā. Mujh par ghanā andherā chhā gayā, hālāñki main raushnī kī tawaqqo kar saktā thā. ²⁷ Mere andar sab kuchh muztarīb hai aur kabhī ārām nahīn kar saktā, merā wāstā taklīfdeh dinoñ se partā hai. ²⁸ Main mātāmī libās meñ phirtā hūn aur koī mujhe tasallī nahīn detā, hālāñki main jamāt meñ khare ho kar madad ke lie āwāz detā hūn. ²⁹ Main gīdaṛoñ kā bhāī aur uqābī ulluoñ kā sāthī ban gayā hūn. ³⁰ Merī jild kālī ho gaī, merī haḍḍiyāñ taptī garmī ke sabab se jhulas gaī haiñ. ³¹ Ab merā sarod sirf mātām karne aur merī bāñsrī sirf rone wāloñ ke lie istemāl hotī hai.

31

Merī Ākhirī Bāt: Main Begunāh Hūn

¹ Main ne apnī āñkhoñ se ahd bāndhā hai. To phir main kis tarah kisī kuñwārī par nazar ḍāl saktā hūn? ² Kyoñki insān ko āsmān par rahne wāle K̄hudā kī taraf se kyā nasīb hai, use bulandiyōñ par basne wāle Qādir-e-mutlaq se kyā wirāsat pānā hai? ³ Kyā aisā nahīn hai ki nārāst shakhs ke lie āfat aur badkār ke lie tabāhī muqarrar hai? ⁴ Merī rāheñ to Allāh ko nazar ātī haiñ, wuh merā har qadam gin letā hai.

⁵ Na main kabhī dhoke se chalā, na mere pāñwoñ ne kabhī fareb dene ke lie phurtī kī. Agar is meñ zarā bhī shak ho ⁶ to Allāh mujhe insāf ke tarāzū meñ tol le, Allāh merī be'ilzām hālat mālūm kare. ⁷ Agar mere qadam sahīh rāh se haṭ gae. Merī āñkheñ mere dil ko ghalat rāh par le gaīñ yā mere hāth dāghdār hue ⁸ to phir jo bij main ne boyā us kī paidāwār koī aur khāe, jo fasleñ main ne lagāīñ unheñ ukhārā jāe.

⁹ Agar merā dil kisī aurat se nājāyẓ tālluqāt rakhne par uksāyā gayā aur main is maqsad se apne paṛosī ke darwāze par tāk lagāe baiṭhā ¹⁰ to phir Allāh kare ki merī bīwī kisī aur ādmī kī gandum pīse, ki koī aur us par jhuk jāe. ¹¹ Kyoñki aisī harkat sharmnāk hotī, aisā jurm sazā ke lāyq hotā hai. ¹² Aise gunāh kī āg Pātāl tak sab kuchh bhasm kar detī hai. Agar wuh mujh se sarzad hotā to merī tamām fasal jaṛoñ tak rākh kar detā.

¹³ Agar merā naukar-naukarāniyōñ ke sāth jhagarā thā aur main ne un kā haq mārā ¹⁴ to main kyā karūñ jab Allāh adālat meñ kharā ho jāe? Jab wuh merī pūchh-gachh kare to main use kyā jawāb dūñ? ¹⁵ Kyoñki jis ne mujhe merī māñ ke peṭ meñ banāyā us ne unheñ bhī banāyā. Ek hī ne unheñ bhī aur mujhe bhī rahm meñ tashkīl diyā.

¹⁶ Kyā main ne pasthāloñ kī zarūriyāt pūrī karne se inkār kiya yā bewā kī āñkhoñ ko bujhne diyā? Hargiz nahīn! ¹⁷ Kyā main ne apnī roṭī akele hī khāī aur yatīm ko us meñ sharīk na kiya? ¹⁸ Hargiz nahīn, balki apnī jawānī se le kar main ne us kā bāp ban kar us kī parwarish kī, apnī paidāish se hī bewā kī rāhnumāī kī. ¹⁹ Jab kabhī main ne dekhā ki koī kapṛoñ kī kamī ke bāis halāk ho rahā hai, ki kisī gharīb ke pās kambal tak nahīn ²⁰ to main ne use apnī bheṛoñ kī kuchh ūñ dī tāki wuh garm ho sake. Aise log mujhe duā dete the. ²¹ Main ne kabhī bhī yatīmoñ ke k̄hilāf hāth nahīn uṭhāyā, us waqt bhī nahīn jab shahr ke darwāze meñ baiṭhe buzurg mere haq meñ the. ²² Agar aisā na thā to Allāh kare ki merā shānā kandhe se nikal kar gir jāe, ki merā bāzū joṛ se phārā jāe! ²³ Aisī harkateñ mere lie nāmumkin thīñ, kyoñki agar main aisā kartā to main Allāh se dahshat khātā rahtā, main us se ḍar ke māre qāym na rah saktā.

²⁴ Kyā main ne sone par apnā pūrā bharosā rakhā yā k̄hālīs sone se kahā, 'Tujh par hī merā etamād hai'? Hargiz nahīn! ²⁵ Kyā main is lie k̄hush thā ki merī daulat

zyādā hai aur mere hāth ne bahut kuchh hāsil kiyā hai? Hargiz nahīn! ²⁶ Kyā sūraj kī chamak-damak aur chānd kī purwaqār rawish dekh kar ²⁷ mere dil ko kabhī chupke se ghalat rāh par lāyā gayā? Kyā main ne kabhī un kā ehtirām kiyā? * ²⁸ Hargiz nahīn, kyonki yih bhī sazā ke lāyq jurm hai. Agar main aisā kartā to bulandiyon par rahne wāle Khudā kā inkār kartā.

²⁹ Kyā main kabhī khush huā jab mujh se nafrat karne wālā tabāh huā? Kyā main bāgh bāgh huā jab us par musibat āī? Hargiz nahīn! ³⁰ Main ne apne muñh ko ijāzat na dī ki gunāh karke us kī jān par lānat bheje. ³¹ Balki mere khaime ke ādmiyon ko taslīm karnā parā, ‘Koī nahīn hai jo Ayyūb ke gosht se ser na huā.’ ³² Ajnabī ko bāhar galī mein rāt guzārni nahīn partī thī balki merā darwāzā musāfiron ke lie khulā rahtā thā. ³³ Kyā main ne kabhī Ādam kī tarah apnā gunāh chhupā kar apnā qusūr dil mein poshidā rakhā, ³⁴ is lie ki hujūm se dārtā aur apne rishtedāron se dahshat khātā thā? Hargiz nahīn! Main ne kabhī bhī aisā kām na kiyā jis ke bāis mujhe dār ke māre chup rahnā partā aur ghar se nikal nahīn saktā thā.

³⁵ Kāsh koī merī sune! Dekho, yahān merī bāt par mere dastkhāt haiñ, ab Qādir-e-mutlaq mujhe jawāb de. Kāsh mere muḥlīf likh kar mujhe wuh ilzāmāt batāen jo unhoñ ne mujh par lagāe haiñ! ³⁶ Agar ilzāmāt kā kāghaz miltā to main use uṭhā kar apne kandhe par rakhtā, use pagaṛī kī tarah apne sar par bāndh letā. ³⁷ Main Allāh ko apne qadmon kā pūrā hisāb-kitāb de kar ra’īs kī tarah us ke qarīb pahuñchtā.

³⁸ Kyā merī zamīn ne madad ke lie pukār kar mujh par ilzām lagāyā hai? Kyā us kī regḥariyān mere sabab se mil kar ro paṛī haiñ? ³⁹ Kyā main ne us kī paidāwār ajr die baḡhair khāī, us par mehnat-mashaqqat karne wālon ke lie āhen bharne kā bāis ban gayā? Hargiz nahīn! ⁴⁰ Agar main is mein qusūrwār ṭhahrūn to gandum ke bajāe khārdār jhāriyān aur jau ke bajāe dhatūrā † uge.” Yon Ayyūb kī bāten iḡhtitām ko pahuñch gaiñ.

32

Chauthē Sāthī Ilīhū kī Taqrīr

¹ Tab mazkūrā tīnon ādmī Ayyūb ko jawāb dene se bāz āe, kyonki wuh ab tak samajhtā thā ki main rāstbāz hūn. ² Yih dekh kar Ilīhū bin Barakel ḡhusse ho gayā. Būz Shahr ke rahne wāle is ādmī kā khāndān Rām thā. Ek taraf to wuh Ayyūb se khafā thā, kyonki yih apne āp ko Allāh ke sāmne rāstbāz ṭhahrātā thā. ³ Dūsri taraf wuh tīnon doston se bhī nārāz thā, kyonki na wuh Ayyūb ko sahīh jawāb de sake, na sābit kar sake ki mujrim hai. ⁴ Ilīhū ne ab tak Ayyūb se bāt nahīn kī thī. Jab tak dūsron ne bāt pūrī nahīn kī thī wuh khāmosh rahā, kyonki wuh buzurg the. ⁵ Lekin ab jab us ne dekhā ki tīnon ādmī mazīd koī jawāb nahīn de sakte to wuh bharak uṭhā ⁶ aur jawāb mein kahā,

“Main kamumr hūn jabki āp sab umrrasīdā haiñ, is lie main kuchh sharmilā thā, main āp ko apnī rāy batāne se dārtā thā. ⁷ Main ne sochā, chalo wuh boleñ jin ke zyādā dīn guzare haiñ, wuh tālīm den jinheñ muta’addid sālon kā tajrabā hāsil hai.

⁸ Lekin jo rūh insān mein hai yānī jo dam Qādir-e-mutlaq ne us mein phūnk diyā wuhī insān ko samajh atā kartā hai. ⁹ Na sirf būrhe log dānishmand haiñ, na sirf wuh insāf samajhte haiñ jin ke bāl safed haiñ. ¹⁰ Chunāanche main guzārish kartā hūn ki zarā merī bāt suneñ, mujhe bhī apnī rāy pesh karne dijie.

¹¹ Main āp ke alfāz ke intazār mein rahā. Jab āp mauzūn jawāb talāsh kar rahe the to main āp kī dānishmand bāton par ḡhaur kartā rahā. ¹² Main ne āp par pūrī tawajjuh dī, lekin āp mein se koī Ayyūb ko ghalat sābit na kar sakā, koī us ke dalāyl kā munāsib jawāb na de pāyā. ¹³ Ab aisā na ho ki āp kaheñ, ‘Ham ne Ayyūb mein hikmat pāī hai,

* **31:27** Lafzī tarjumā: hāth se unheñ bosā diyā. † **31:40** ek badbūdār paudā.

insān use shikast de kar bhagā nahīn saktā balki sirf Allāh hī.’ ¹⁴ Kyoṅki Ayyūb ne apne dalāyl kī tartīb se merā muqābalā nahīn kiyā, aur jab main jawāb dūngā to āp kī bāteṅ nahīn dohrāūngā.

¹⁵ Āp ghabrā kar jawāb dene se bāz āe haiṅ, ab āp kuchh nahīn kah sakte. ¹⁶ Kyā main mazīd intazār karūṅ, go āp khāmosh ho gae haiṅ, āp ruk kar mazīd jawāb nahīn de sakte? ¹⁷ Main bhī jawāb dene meṅ hissā lenā chāhtā hūṅ, main bhī apnī rāy pesh karūṅga. ¹⁸ Kyoṅki mere andar se alfāz chhalak rahe haiṅ, merī rūh mere andar mujhe majbūr kar rahī hai.

¹⁹ Haqīqat meṅ main andar se us naī mai kī mānind hūṅ jo band rakhī gai ho, main naī mai se bharī huī naī mashkoṅ kī tarah phaṭne ko hūṅ. ²⁰ Mujhe bolnā hai tāki ārām pāūṅ, lāzim hī hai ki main apne hoṅṅon ko khol kar jawāb dūṅ. ²¹ Yaqīnan na main kisī kī jānibdarī, na kisī kī chāplūsī karūṅga. ²² Kyoṅki main khushāmad kar hī nahīn saktā, warnā merā Khāliq mujhe jald hī uṛā le jāegā.

33

Allāh Kā Tarīqon se Insān se Hamkalām Hotā Hai

¹ Ai Ayyūb, merī taqrīr suneṅ, merī tamām bāton par kān dhareṅ! ² Ab main apnā muṅh khol detā hūṅ, merī zabān boltī hai. ³ Mere alfāz sīdhī rāh par chalne wāle dil se ubhar āte haiṅ, mere hoṅṅ diyānatdarī se wuh kuchh bayān karte haiṅ jo main jāntā hūṅ. ⁴ Allāh ke Rūh ne mujhe banāyā, Qādir-e-mutlaq ke dam ne mujhe zindagī bakhshī.

⁵ Agar āp is qābil hoṅ to mujhe jawāb deṅ aur apnī bāteṅ tartīb se pesh karke merā muqābalā karen. ⁶ Allāh kī nazar meṅ main to āp ke barābar hūṅ, mujhe bhī miṭṭī se le kar tashkīl diyā gayā hai. ⁷ Chunāṅche mujhe āp ke lie dahshat kā bāis nahīn honā chāhie, merī taraf se āp par bhārī boj nahīn āegā.

⁸ Āp ne mere sunte hī kahā balki āp ke alfāz abhī tak mere kānon meṅ gūṅj rahe haiṅ, ⁹ ‘Main pāk hūṅ, mujh se jurm sarzad nahīn huā, main begunāh hūṅ, merā koī qusūr nahīn. ¹⁰ To bhī Allāh mujh se jhagarne ke mawāqe dhūṅḍtā aur mujhe apnā dushman samajhtā hai. ¹¹ Wuh mere pāṅwoṅ ko kāṭh meṅ ḍāl kar merī tamām rāhoṅ kī pahrādārī kartā hai.’

¹² Lekin āp kī yih bāt durust nahīn, kyoṅki Allāh insān se ālā hai. ¹³ Āp us se jhagar kar kyoṅ kahte haiṅ, ‘Wuh merī kisī bhī bāt kā jawāb nahīn detā’? ¹⁴ Shāyad insān ko Allāh nazar na āe, lekin wuh zarūr kabhī is tarīqe, kabhī us tarīqe se us se hamkalām hotā hai.

¹⁵ Kabhī wuh khāb yā rāt kī royā meṅ us se bāt kartā hai. Jab log bistar par let kar gahrī nīnd so jāte haiṅ ¹⁶ to Allāh un ke kān khol kar apnī nasīhatoṅ se unheṅ dahshatzadā kar detā hai. ¹⁷ Yoṅ wuh insān ko ghalat kāam karne aur maḡhrūr hone se bāz rakh kar ¹⁸ us kī jān garhe meṅ utarne aur Dariyā-e-maut ko ubūr karne se rok detā hai.

¹⁹ Kabhī Allāh insān kī bistar par dard ke zariye tarbiyat kartā hai. Tab us kī haḍḍiyon meṅ lagātār jang hotī hai. ²⁰ Us kī jān ko khurāk se ghīn ātī balki use lazīztarīn khāne se bhī nafrat hotī hai. ²¹ Us kā gosht-post sukar kar ghāyb ho jātā hai jabki jo haḍḍiyāṅ pahle chhupī huī thīṅ wuh numāyān taur par nazar ātī haiṅ. ²² Us kī jān garhe ke qarīb, us kī zindagī halāk karne wāloṅ ke nazdīk pahuṅchtī hai.

²³ Lekin agar koī farishtā, hazāron meṅ se koī sālis us ke pās ho jo insān ko sīdhī rāh dikhāe ²⁴ aur us par tars khā kar kahe, ‘Use garhe meṅ utarne se chhurā, mujhe fidyā mil gayā hai, ²⁵ ab us kā jism jawānī kī nisbat zyādā tar-o-tāzā ho jāe aur wuh dubārā jawānī kī-sī tāqat pāe’ ²⁶ to phir wuh shaḡhs Allāh se iltijā karegā, aur Allāh us par mehrbān hogā. Tab wuh baṛī khushī se Allāh kā chehrā taktā rahegā. Isī tarah Allāh insān kī rāstbāzī bahāl kartā hai.

²⁷ Aisā shakhs logon ke sāmne gāegā aur kahegā, ‘Main ne gunāh karke sīdhī rāh ṭeṛhī-merhī kar dī, aur mujhe koī fāydā na huā. ²⁸ Lekin us ne fidyā de kar merī jān ko maut ke garhe meñ utarne se chhurāyā. Ab merī zindagī nūr se lutfandoz hogī.’

²⁹ Allāh insān ke sāth yih sab kuchh do chār martabā kartā hai ³⁰ tāki us kī jān garhe se wāpas āe aur wuh zindagī ke nūr se raushan ho jāe.

³¹ Ai Ayyūb, dhyān se merī bāt suneñ, khāmosh ho jāeñ tāki main bāt karūñ.

³² Agar āp jawāb meñ kuchh batānā chāheñ to batāeñ. Boleñ, kyonki main āp ko rāstbāz ṭaharrāne kī ārzū rakhtā hūñ. ³³ Lekin agar āp kuchh bayān nahīn kar sakte to merī suneñ, chup raheñ tāki main āp ko hikmat kī tālīm dūñ.”

34

Allāh Har Ek ko Munāsib Ajr Detā Hai

¹ Phir Ilhū ne bāt jāri rakh kar kahā,

² “Ai dānishmāndo, mere alfāz suneñ! Ai ālimo, mujh par kān dhareñ! ³ Kyonki kān yon alfāz kī jānch-parṭāl kartā hai jis tarah zabān khurāk ko chakh letī hai.

⁴ Āeñ, ham apne lie wuh kuchh chun leñ jo durust hai, āpas meñ jān leñ ki kyā kuchh achchhā hai. ⁵ Ayyūb ne kahā hai, ‘Go main begunāh hūñ to bhī Allāh ne mujhe mere huqūq se mahrūm kar rakhā hai. ⁶ Jo faislā mere bāre meñ kiya gayā hai use main jhūṭ qarār detā hūñ. Go main beqūsūr hūñ to bhī tīr ne mujhe yon zaḥmī kar diyā ki us kā ilāj mumkin hī nahīn.’ ⁷ Ab mujhe batāeñ, kyā koī Ayyūb jaisā burā hai? Wuh to kufr kī bāteñ pānī kī tarah pīte, ⁸ badkāron kī sohbat meñ chalte aur bedīnon ke sāth apnā waqt guzārte haiñ. ⁹ Kyonki wuh dāwā karte haiñ ki Allāh se lutfandoz honā insān ke lie befāydā hai.

¹⁰ Chunāñche ai samajhdār mardo, merī bāt suneñ! Yih kaise ho saktā hai ki Allāh sharīr kām kare? Yih to mumkin hī nahīn ki Qādir-e-mutlaq nāinsāfi kare.

¹¹ Yaqīnan wuh insān ko us ke āmāl kā munāsib ajr de kar us par wuh kuchh lātā hai jis kā taqāzā us kā chāl-chalan kartā hai. ¹² Yaqīnan Allāh bedīn harkateñ nahīn kartā, Qādir-e-mutlaq insāf kā khūn nahīn kartā. ¹³ Kis ne zamīn ko Allāh ke hawāle kiya? Kis ne use pūrī duniyā par ikhtiyār diyā? Koī nahīn! ¹⁴ Agar wuh kabhī irādā kare ki apnī rūh aur apnā dam insān se wāpas le ¹⁵ to tamām log dam chhoṛ kar dubārā khāk ho jāeñge.

¹⁶ Ai Ayyūb, agar āp ko samajh hai to suneñ, merī bāton par dhyān deñ. ¹⁷ Jo insāf se nafrat kare kyā wuh hukūmat kar saktā hai? Kyā āp use mujrim ṭaharrānā chāhte haiñ jo rāstbāz aur Qādir-e-mutlaq hai, ¹⁸ jo bādshāh se kah saktā hai, ‘Ai badmāsh!’ Aur shurafā se, ‘Ai bedīno!’? ¹⁹ Wuh to na raīson kī jānibdārī kartā, na ohdedāron ko pasthālon par tarjīh detā hai, kyonki sab hī ko us ke hāthon ne banāyā hai. ²⁰ Wuh pal-bhar meñ, ādhī rāt hī mar jāte haiñ. Shurafā ko hilāyā jātā hai to wuh kūch kar jāte haiñ, tāqatwaron ko baḡhair kisī tag-o-dau ke haṭāyā jātā hai.

²¹ Kyonki Allāh kī ānkheñ insān kī rāhon par lagī rahtī haiñ, ādamzād kā har qadam use nazar ātā hai. ²² Kahīn itnī tārikī yā ghanā andherā nahīn hotā ki badkār us meñ chhup sake. ²³ Aur Allāh kisī bhī insān ko us waqt se āgāh nahīn kartā jab use ilāhī takht-e-adālat ke sāmne ānā hai. ²⁴ Use tahqīqāt kī zarūrat hī nahīn balki wuh zorāwaron ko pāsh pāsh karke dūsron ko un kī jagah kharā kar detā hai. ²⁵ Wuh to un kī harkaton se wāqif hai aur unheñ rāt ke waqt yon tah-o-bālā kar saktā hai ki chūr chūr ho jāeñ. ²⁶ Un kī bedīnī ke jawāb meñ wuh unheñ sab kī nazaron ke sāmne paṭakh detā hai. ²⁷ Us kī pairawī se haṭne aur us kī rāhon kā lihāz na karne kā yihī natījā hai. ²⁸ Kyonki un kī harkaton ke bāis pasthālon kī chīkheñ Allāh ke sāmne aur musibatzaon kī iltijāeñ us ke kān tak pahuñchīñ. ²⁹ Lekin agar wuh khāmosh bhī rahe to kaun use mujrim qarār de saktā hai? Agar wuh apne chehre

ko chhupāe rakhe to kaun use dekh saktā hai? Wuh to qaum par balki har fard par hukūmat kartā hai ³⁰ tāki sharīr hukūmat na karen aur qaum phaṅs na jāe.

³¹ Behtar hai ki āp Allāh se kaheñ, ‘Mujhe ḡhalat rāh par lāyā gayā hai, āindā main dubārā burā kām nahīn karūnga. ³² Jo kuchh mujhe nazar nahīn atā wuh mujhe sikhā, agar mujh se nāinsāfi huī hai to āindā aisā nahīn karūnga.’ ³³ Kyā Allāh ko āp ko wuh ajr denā chāhie jo āp kī nazar meñ munāsib hai, go āp ne use radd kar diyā hai? Lāzim hai ki āp kḡhud hī faisla karen, na ki main. Lekin zarā wuh kuchh pesh karen jo kuchh āp sahīh samajhte haiñ. ³⁴ Samajhdār log balki har dānishmand jo merī bāt sune farmāegā, ³⁵ ‘Ayyūb ilm ke sāth bāt nahīn kar rahā, us ke alfāz fahm se kḡhalī haiñ. ³⁶ Kāsh Ayyūb kī pūrī jāñch-partāl kī jāe, kyonki wuh sharīron ke-se jawāb pesh kartā, ³⁷ wuh apne gunāh meñ izāfā karke hamāre rūbarū apne jurm par shak ḡaltā aur Allāh par muta'addid ilzāmāt lagātā hai.’ ”

35

Apne Āp ko Rāstbāz Mat Thahrānā

¹ Phir Ilhū ne apnī bāt jāri rakhī,

² “Āp kahte haiñ, ‘Main Allāh se zyādā rāstbāz hūn.’ Kyā āp yih bāt durust samajhte haiñ ³ yā yih ki ‘Mujhe kyā fāydā hai, gunāh na karne se mujhe kyā nafā hotā hai?’ ⁴ Main āp ko aur sāthī doston ko is kā jawāb batātā hūn.

⁵ Apnī nigāh āsmān kī taraf uṭhāeñ, bulandiyon ke bādalon par ḡhaur karen. ⁶ Agar āp ne gunāh kiyā to Allāh ko kyā nuqsān pahuñchā hai? Go āp se muta'addid jarāym bhī sarzad hue hon tāham wuh muta'assir nahīn hogā. ⁷ Rāstbāz zindagī guzārne se āp use kyā de sakte haiñ? Āp ke hāthon se Allāh ko kyā hāsil ho saktā hai? Kuchh bhī nahīn! ⁸ Āp ke hamjins insān hī āp kī bedīnī se muta'assir hote haiñ, aur ādamzād hī āp kī rāstbāzī se fāydā uṭhāte haiñ.

⁹ Jab logon par sakht zulm hotā hai to wuh chīkhte-chillāte aur baron kī ziyādatī ke bāis madad ke lie āwāz dete haiñ. ¹⁰ Lekin koī nahīn kahtā, ‘Allāh, merā Kḡhaliq kahān hai? Wuh kahān hai jo rāt ke daurān naḡhme atā kartā, ¹¹ jo hamēñ zamīn par chalne wāle jānwaron kī nisbat zyādā tālīm detā, hamēñ parindon se zyādā dānishmand banātā hai?’ ¹² Un kī chīkḡhon ke bāwujūd Allāh jawāb nahīn detā, kyonki wuh ḡhamandī aur bure haiñ.

¹³ Yaḡīnan Allāh aisī bātil fariyād nahīn suntā, Qādir-e-mutlaq us par dhyān hī nahīn detā. ¹⁴ To phir wuh āp par kyon tawajjuh de jab āp dāwā karte haiñ, ‘Main use nahīn dekh saktā,’ aur ‘Merā muāmālā us ke sāmne hī hai, main ab tak us kā intazār kar rahā hūn?’ ¹⁵ Wuh āp kī kyon sune jab āp kahte haiñ, ‘Allāh kā ḡhazab kabhī sazā nahīn detā, use burāī kī parwā hī nahīn?’ ¹⁶ Jab Ayyūb muñh kholtā hai to bemānī bāteñ nikaltī haiñ. Jo muta'addid alfāz wuh pesh kartā hai wuh ilm se kḡhalī haiñ.”

36

Allāh Kitnā Azīm Hai

¹ Ilhū ne apnī bāt jāri rakhī,

² “Thorī der ke lie sabar karke mujhe is kī tashrīh karne deñ, kyonki mazīd bahut kuchh hai jo Allāh ke haq meñ kahnā hai. ³ Main dūr dūr tak phirūnga tāki wuh ilm hāsil karūñ jis se mere Kḡhaliq kī rāstī sābit ho jāe. ⁴ Yaḡīnan jo kuchh main kahūngā wuh farebdeh nahīn hogā. Ek aisā admī āp ke sāmne kḡharā hai jis ne kḡhulūsdilī se apnā ilm hāsil kiyā hai.

⁵ Go Allāh azīm qudrat kā mālik hai tāham wuh kḡhulūsdilon ko radd nahīn kartā.

⁶ Wuh bedīn ko zyādā der tak jīne nahīn detā, lekin musībatzadon kā insāf kartā hai.

⁷ Wuh apnī ānkhon ko rāstbāzon se nahīn phertā balki unheñ bādshāhon ke sāth takhtnashīn karke bulandiyon par sarfarāz kartā hai.

⁸ Phir agar unheñ zanjiron meñ jakarā jāe, unheñ musibat ke rason meñ giriftār kiyā jāe ⁹ to wuh un par zāhir kartā hai ki un se kyā kuchh sarzad huā hai, wuh unheñ un ke jarāym pesh karke unheñ dikhātā hai ki un kā takabbur kā rawaiyā hai. ¹⁰ Wuh un ke kānon ko tarbiyat ke lie khol kar unheñ hukm detā hai ki apnī nāinsāfi se bāz ā kar wāpas āo. ¹¹ Agar wuh mān kar us kī khidmat karne lageñ to phir wuh jite-jī apne dīn khushhālī meñ aur apne sāl sukūn se guzāreñge. ¹² Lekin agar na māneñ to unheñ Dariyā-e-maut ko ubūr karnā paregā, wuh ilm se mahrūm rah kar mar jāeñge.

¹³ Bedīn apnī harkaton se apne āp par ilāhī ghazab lāte haiñ. Allāh unheñ bāndh bhī le, lekin wuh madad ke lie nahīn pukārte. ¹⁴ Jawānī meñ hī un kī jān nikal jātī, un kī zindagī muqaddas farishton ke hāthon khatm ho jātī hai. ¹⁵ Lekin Allāh musibat zadā ko us kī musibat ke zariye najāt detā, us par hone wāle zulm kī mārifat us kā kān khol detā hai.

¹⁶ Wuh āp ko bhī musibat ke muñh se nikalne kī targhīb dilā kar ek aisī khulī jagah par lānā chāhtā hai jahān rukāwaṭ nahīn hai, jahān āp kī mez umdā khānon se bharī rahegī. ¹⁷ Lekin is waqt āp adālat kā wuh pyālā pī kar ser ho gae haiñ jo bedīnon ke nasib meñ hai, is waqt adālat aur insāf ne āp ko apnī sakht girift meñ le liyā hai. ¹⁸ Khabardār ki yih bāt āp ko kufr bakne par na uksāe, aisā na ho ki tāwān kī barī raqam āp ko ghalat rāh par le jāe. ¹⁹ Kyā āp kī daulat āp kā difā karke āp ko musibat se bachāegī? Yā kyā āp kī sirtor koshisheñ yih saranjām de saktī haiñ? Hargiz nahīn! ²⁰ Rāt kī ārzū na kareñ, us waqt kī jab qaumeñ jahān bhī hon nest-on-nābūd ho jātī haiñ. ²¹ Khabardār raheñ ki nāinsāfi kī taraf rujū na kareñ, kyonki āp ko isī lie musibat se āzmāyā jā rahā hai.

²² Allāh apnī qudrat meñ sarfarāz hai. Kaun us jaisā ustād hai? ²³ Kis ne muqarrar kiyā ki use kis rāh par chalnā hai? Kaun kah saktā hai, ‘Tū ne ghalat kām kiyā?’ Koī nahīn! ²⁴ Us ke kām kī tamjīd karnā na bhūleñ, us sāre kām kī jis kī logon ne apne gīton meñ hamd-o-sanā kī hai. ²⁵ Har shakhs ne yih kām dekh liyā, insān ne dūr dūr se us kā mullāhazā kiyā hai.

²⁶ Allāh azīm hai aur ham use nahīn jānte, us ke sālon kī tādād mālūm nahīn kar sakte. ²⁷ Kyonki wuh pānī ke qatre ūpar khīnch kar dhund se bārish nikāl letā hai, ²⁸ wuh bārish jo bādāl zamīn par barsā dete aur jis kī bauchhāreñ insān par partī haiñ. ²⁹ Kaun samajh saktā hai ki bādāl kis tarah chhā jāte, ki Allāh ke maskan se bijliyan kis tarah karaktī haiñ? ³⁰ Wuh apne irdgird raushnī phailā kar samundar kī jaron tak sab kuchh raushan kartā hai. ³¹ Yon wuh bādalon se qaumon kī parwarish kartā, unheñ kasrat kī khurāk muhaiyā kartā hai. ³² Wuh apnī mutṭhiyon ko bādāl kī bijliyon se bhar kar hukm detā hai ki kyā chīz apnā nishānā banāeñ. ³³ Us ke bādalon kī garajtī āwāz us ke ghazab kā elān kartī, nāinsāfi par us ke shadīd qahr ko zāhir kartī hai.

37

¹ Yih soch kar merā dil laraz kar apnī jagah se uchhal partā hai. ² Suneñ aur us kī ghazabnāk āwāz par ghaur kareñ, us ghurrātī āwāz par jo us ke muñh se nikaltī hai. ³ Āsmān tale har maqām par balki zamīn kī intahā tak wuh apnī bijli chamakne detā hai. ⁴ Is ke bād karaktī āwāz sunāi detī, Allāh kī robdār āwāz garaj uṭhtī hai. Aur jab us kī āwāz sunāi detī hai to wuh bijliyon ko nahīn roktā.

⁵ Allāh anokhe tarīqe se apnī āwāz garajne detā hai. Sāth sāth wuh aise azīm kām kartā hai jo hamārī samajh se bāhar haiñ. ⁶ Kyonki wuh barf ko farmātā hai, ‘Zamīn par par jā’ aur mūsīlādhār bārish ko, ‘Apnā pūrā zor dikhā.’ ⁷ Yon wuh har insān ko

us ke ghar meñ rahne par majbūr kartā hai tāki sab jān leñ ki Allāh kām meñ masrūf hai. ⁸ Tab janglī jānwar bhī apne bhaṭoñ meñ chhup jāte, apne gharoñ meñ panāh lete haiñ.

⁹ Tūfān apne kamre se nikal ātā, shimālī hawā mulk meñ ṭhand phailā detī hai.

¹⁰ Allāh phūñk märtā to pānī jam jātā, us kī satah dūr dūr tak munjamid ho jātī hai.

¹¹ Allāh bādaloñ ko namī se bojhal karke un ke zariye dūr tak apnī bijlī chamkātā hai. ¹² Us kī hidāyat par wuh mandlāte hue us kā har hukm takmīl tak pahuñchāte haiñ. ¹³ Yoñ wuh unheñ logoñ kī tarbiyat karne, apnī zamīn ko barkat dene yā apnī shafqat dikhāne ke lie bhej detā hai.

¹⁴ Ai Ayyūb, merī is bāt par dhyān deñ, ruk kar Allāh ke azīm kāmōñ par ḡhaur karen. ¹⁵ Kyā āp ko mālūm hai ki Allāh apne kāmōñ ko kaise tartīb detā hai, ki wuh apne bādaloñ se bijlī kis tarah chamakne detā hai? ¹⁶ Kyā āp bādaloñ kī naql-o-harkat jānte haiñ? Kyā āp ko us ke anokhe kāmōñ kī samajh ātī hai jo kāmīl ilm rakhtā hai? ¹⁷ Jab zamīn junūbī lū kī zad meñ ā kar chup ho jātī aur āp ke kapre tapne lagte haiñ ¹⁸ to kyā āp Allāh ke sāth mil kar āsmān ko ṭhoñk ṭhoñk kar pital ke āine kī mānind saḡht banā sakte haiñ? Hargiz nahīñ!

¹⁹ Hameñ batāen ki Allāh se kyā kaheñ! Afsos, andhere ke bāis ham apne ḡhayālāt ko tartīb nahīñ de sakte. ²⁰ Agar maiñ apnī bāt pesh karūñ to kyā use kuchh mālūm ho jāegā jis kā pahle ilm na thā? Kyā koī bhī kuchh bayān kar saktā hai jo use pahle mālūm na ho? Kabhī nahīñ! ²¹ Ek waqt dhūp nazar nahīñ ātī aur bādāl zamīn par sāyā ḡalte haiñ, phir hawā chalne lagtī aur mausam sāf ho jātā hai. ²² Shimāl se sunahrī chamak qarīb ātī aur Allāh robdār shān-o-shaukat se ḡhirā huā ā pahuñchtā hai. ²³ Ham to Qādir-e-mutlaq tak nahīñ pahuñch sakte. Us kī qudrat ālā aur rāstī zorāwar hai, wuh kabhī insāf kā ḡhūn nahīñ kartā. ²⁴ Is lie ādamzād us se ḡarte aur dil ke dānishmand us kā ḡhauf mānte haiñ.”

38

Allāh kā Jawāb

¹ Phir Allāh ḡhud Ayyūb se hamkalām huā. Tūfān meñ se us ne use jawāb diyā,

² “Yih kaun hai jo samajh se ḡhālī bāteñ karne se mere mansūbe ke saḡih matlab par pardā ḡaltā hai? ³ Mard kī tarah kamarbastā ho jā! Maiñ tujh se sawāl kartā hūñ, aur tū mujhe tālīm de.

⁴ Tū kahāñ thā jab maiñ ne zamīn kī buniyād rakhī? Agar tujhe is kā ilm ho to mujhe batā! ⁵ Kis ne us kī lambāī aur chauṛāī muqarrar kī? Kyā tujhe mālūm hai? Kis ne nāp kar us kī paimāish kī? ⁶ Us ke satūñ kis chīz par lagāe gae. Kis ne us ke kone kā buniyādī patthar rakhā, ⁷ us waqt jab subah ke sitāre mil kar shādiyānā bajā rahe, tamām farishte ḡhushī ke nāre lagā rahe the?

⁸ Jab samundar rahm se phūṭ niklā to kis ne darwāze band karke us par qābū pāyā? ⁹ Us waqt maiñ ne bādaloñ ko us kā libās banāyā aur use ghane andhere meñ yoñ lapeṭā jis tarah nauzād ko potaroñ meñ lapeṭā jātā hai. ¹⁰ Us kī hudūd muqarrar karke maiñ ne use rokne ke darwāze aur kunḡe lagāe. ¹¹ Maiñ bolā, ‘Tujhe yahāñ tak ānā hai, is se āge na baṛhnā, terī robdār laħroñ ko yihīñ ruknā hai.’

¹² Kyā tū ne kabhī subah ko hukm diyā yā use tulū hone kī jagah dikhāī ¹³ tāki wuh zamīn ke kināroñ ko pakaṛ kar bedīnoñ ko us se jhār de? ¹⁴ Us kī raushnī meñ zamīn yoñ tashkīl pātī hai jis tarah miṭṭī jis par muhr lagāī jāe. Sab kuchh rangdār libās pahne nazar ātā hai. ¹⁵ Tab bedīnoñ kī raushnī rokī jātī, un kā uṭhāyā huā bāzū toṛā jātā hai.

¹⁶ Kyā tū samundar ke sarchashmoñ tak pahuñch kar us kī gahrāyoñ meñ se guzarā hai? ¹⁷ Kyā maut ke darwāze tujh par zāḡir hue, tujhe ghane andhere ke darwāze

nazar āe haiñ? ¹⁸ Kyā tujhe zamīn ke wasī maidānoñ kī pūrī samajh āī hai? Mujhe batā agar yih sab kuchh jāntā hai!

¹⁹ Raushnī ke mambā tak le jāne wālā rāstā kahāñ hai? Andhere kī rihāishgāh kahāñ hai? ²⁰ Kyā tū unheñ un ke maqāmoñ tak pahuñchā saktā hai? Kyā tū un ke gharoñ tak le jāne wālī rāhoñ se wāqif hai? ²¹ Beshak tū is kā ilm rakhtā hai, kyonki tū us waqt janm le chukā thā jab yih paidā hue. Tū to qadīm zamāne se hī زندā hai!

²² Kyā tū wahāñ tak pahuñch gayā hai jahāñ barf ke zakhire jamā hote haiñ? Kyā tū ne oloñ ke godāmoñ ko dekh liyā hai? ²³ Maiñ unheñ musibat ke waqt ke lie mahfūz rakhtā hūñ, aise dinoñ ke lie jab laṛāī aur jang chhiṛ jāe. ²⁴ Mujhe batā, us jagah tak kis tarah pahuñchnā hai jahāñ raushnī taqsim hotī hai, yā us jagah jahāñ se mashriqī hawā nikal kar zamīn par bikhar jātī hai?

²⁵ Kis ne mūslādhār bārish ke lie rāstā aur garajte tūfān ke lie rāh banāī ²⁶ tāki insān se khālī zamīn aur ghairābād registān kī ābpāshī ho jāe, ²⁷ tāki wīrān-o-sunsān bayābān kī pyās bujh jāe aur us se hariyālī phūṭ nikle? ²⁸ Kyā bārish kā bāp hai? Kaun shabnam ke qatroñ kā wālid hai?

²⁹ Barf kis māñ ke peṭ se paidā huī? Jo pālā āsmān se ā kar zamīn par paṛtā hai kis ne use janm diyā? ³⁰ Jab pānī patthar kī tarah saṅht ho jāe balki gahre samundar kī satah bhī jam jāe to kaun yih saranjām detā hai? ³¹ Kyā tū Khoshā-e-Parwīn ko bāndh saktā yā Jauze kī zanjīroñ ko khol saktā hai? ³² Kyā tū karwā saktā hai ki sitāroñ ke mukhtalif jhurmat un ke muqarrarā auqāt ke mutābiq nikal āeñ? Kyā tū Dubb-e-Akbar kī us ke bachchoñ samet qiyādat karne ke qābil hai? ³³ Kyā tū āsmān ke qawānīn jāntā yā us kī zamīn par hukūmat muta'ayyin kartā hai?

³⁴ Kyā jab tū buland āwāz se bādaloñ ko hukm de to wuh tujh par mūslādhār bārish barsāte haiñ? ³⁵ Kyā tū bādāl kī bijlī zamīn par bhej saktā hai? Kyā wuh tere pās ā kar kahtī hai, 'Maiñ khidmat ke lie hāzir hūñ'? ³⁶ Kis ne Misr ke laqlaq ko hikmat dī, murgh ko samajh atā kī? ³⁷ Kis ko itnī dānāī hāsil hai ki wuh bādaloñ ko gin sake? Kaun āsmān ke in gharoñ ko us waqt unḍel saktā hai ³⁸ jab miṭṭī dhāle hue lohe kī tarah saṅht ho jāe aur dhole ek dūse ke sāth chipak jāeñ? Koī nahīñ!

³⁹ Kyā tū hī shernī ke lie shikār kartā yā sheroñ ko ser kartā hai ⁴⁰ jab wuh apnī chhupne kī jaghoñ meñ dabak jāeñ yā gunjān jangal meñ kahīñ tāk lagāe baiṭhe hoñ? ⁴¹ Kaun kawwe ko khurāk muhaiyā kartā hai jab us ke bachche bhūk ke bāis Allāh ko āwāz deñ aur māre māre phireñ?

39

¹ Kyā tujhe mālūm hai ki pahārī bakriyoñ ke bachche kab paidā hote haiñ? Jab hirnī apnā bachchā janm detī hai to kyā tū is ko mullāhazā kartā hai? ² Kyā tū wuh mahīne gintā rahtā hai jab bachche hirnīyoñ ke peṭ meñ hoñ? Kyā tū jāntā hai ki kis waqt bachche janm detī haiñ? ³ Us dīn wuh dabak jātī, bachche nikal āte aur dard-e-zah khatm ho jātā hai. ⁴ Un ke bachche tāqatwar ho kar khule maidān meñ phalte-phūlte, phir ek din chale jāte haiñ aur apnī māñ ke pās wāpas nahīñ āte.

⁵ Kis ne janglī gadhe ko khulā chhoṛ diyā? Kis ne us ke rasse khol die? ⁶ Maiñ hī ne bayābān us kā ghar banā diyā, maiñ hī ne muqarrar kiyā ki banjar zamīn us kī rihāishgāh ho. ⁷ Wuh shahr kā shor-sharābā dekh kar hañs uṭhtā, aur use hāñkne wāle kī āwāz sunanī nahīñ paṛtī. ⁸ Wuh charne ke lie pahārī ilāqe meñ idhar-udhar ghūmtā aur hariyālī kā khoj lagātā rahtā hai.

⁹ Kyā janglī bail terī khidmat karne ke lie taiyār hogā? Kyā wuh kabhī rāt ko terī charnī ke pās guzāregā? ¹⁰ Kyā tū use bāndh kar hal chalā saktā hai? Kyā wuh wādī meñ tere pīchhe chal kar suhāgā pheregā? ¹¹ Kyā tū us kī baṛī tāqat dekh kar us par etamād karegā? Kyā tū apnā saṅht kām us ke sapurd karegā? ¹² Kyā tū bharosā kar saktā hai ki wuh terā anāj jamā karke gāhne kī jagah par le āe? Hargiz nahīñ!

¹³ Shuturmurgh khushī se apne paron ko pharpharātā hai. Lekin kyā us kā shāhpar laqlaq yā bāz ke shāhpar kī mānind hai? ¹⁴ Wuh to apne ande zamīn par akele chhortā hai, aur wuh miṭṭī hī par pakte haiñ. ¹⁵ Shuturmurgh ko khayāl tak nahīñ ātā ki koī unheñ pāñwoñ tale kuchal saktā yā koī janglī jāñwar unheñ raund saktā hai. ¹⁶ Lagtā nahīñ ki us ke apne bachche haiñ, kyonki us kā un ke sāth sulūk itnā sakht hai. Agar us kī mehnat nākām nikle to use parwā hī nahīñ, ¹⁷ kyonki Allāh ne use hikmat se mahrūm rakh kar use samajh se na nawāzā. ¹⁸ To bhī wuh itnī tezī se uchhal kar bhāg jātā hai ki ghoṛe aur ghurṣawār kī daur dekh kar hañsne lagtā hai.

¹⁹ Kyā tū ghoṛe ko us kī tāqat de kar us kī gardan ko ayāl se ārāstā kartā hai? ²⁰ Kyā tū hī use ṭiḍḍī kī tarah phalāngne detā hai? Jab wuh zor se apne nathnon ko phulā kar āwāz nikāltā hai to kitnā robdār lagtā hai! ²¹ Wuh wādī meñ sum mār mār kar apnī tāqat kī khushī manātā, phir bhāg kar maidān-e-jang meñ ā jātā hai. ²² Wuh khauf kā mazāq urātā aur kisī se bhī nahīñ ḍartā, talwār ke rūbarū bhī pīchhe nahīñ haṭtā. ²³ Us ke ūpar tarkash kharḍharātā, nezā aur shamshīr chamaktī hai. ²⁴ Wuh barā shor machā kar itnī tezī aur josh-o-khurosh se dushman par hamlā kartā hai ki bigul bajte waqt bhī rokā nahīñ jātā. ²⁵ Jab bhī bigul baje wuh zor se hinhinātā aur dūr hī se maidān-e-jang, kamāḍaron kā shor aur jang ke nāre sūñgh letā hai.

²⁶ Kyā bāz terī hī hikmat ke zariye hawā meñ ur kar apne paron ko junūb kī jāñib phailā detā hai? ²⁷ Kyā uqāb tere hī hukm par bulandiyon par mandlātā aur ūñchī ūñchī jaghoñ par apnā ghoñslā banā letā hai? ²⁸ Wuh chaṭān par rahtā, us ke ṭūṭe-phūṭe kināron aur qilāband jaghoñ par baserā kartā hai. ²⁹ Wahāñ se wuh apne shikār kā khoj lagātā hai, us kī āñkheñ dūr dūr tak deḡhtī haiñ. ³⁰ Us ke bachche khūn ke lālach meñ rahte, aur jahāñ bhī lāsh ho wahāñ wuh hāzir hotā hai.”

40

Ayyūb Rab ko Jawāb Nahīñ De Saktā

¹ Rab ne Ayyūb se pūchhā,

² “Kyā malāmat karne wālā adālat meñ Qādir-e-mutlaq se jhagarnā chāhtā hai? Allāh kī sarzanish karne wālā use jawāb de!”

³ Tab Ayyūb ne jawāb de kar Rab se kahā,

⁴ “Main to nālāyq hūñ, main kis tarah tujhe jawāb dūñ? Main apne muñh par hāth rakh kar khāmosh rahūngā. ⁵ Ek bār main ne bāt kī aur is ke bād mazīd ek dafā, lekin ab se main jawāb meñ kuchh nahīñ kahūngā.”

Allāh kā Jawāb: Kyā Tujhe Merī Jaisī Quḍrat Hāsil Hai?

⁶ Tab Allāh tūfān meñ se Ayyūb se hamkalām huā,

⁷ “Mard kī tarah kamarbastā ho jā! Main tujh se sawāl karūñ aur tū mujhe tālīm de. ⁸ Kyā tū wāqai merā insāf mansūkh karke mujhe mujrim ṭahrānā chāhtā hai tāki khud rāstbāz ṭahre? ⁹ Kyā terā bāzū Allāh ke bāzū jaisā zorāwar hai? Kyā terī āwāz us kī āwāz kī tarah karaktī hai. ¹⁰ Ā, apne āp ko shān-o-shaukat se ārāstā kar, izzat-o-jalāl se mulabbas ho jā! ¹¹ Ba-yak-waqt apnā shadīd qahr mukhtalif jaghoñ par nāzil kar, har maḡhrūr ko apnā nishānā banā kar use khāk meñ milā de. ¹² Har mutakabbir par ḡhaur karke use past kar. Jahāñ bhī bedīn ho wahīñ use kuchal de. ¹³ Un sab ko miṭṭī meñ chhupā de, unheñ rason meñ jakar kar kisī khufiyā jagah giriftār kar. ¹⁴ Tab hī main terī tārif karke māñ jāūngā ki terā dahnā hāth tujhe najāt de saktā hai.

Allāh kī Quḍrat aur Hikmat kī Do Misāleñ

¹⁵ Bahemot * par ghaur kar jise main ne tujhe khalaq karte waqt banāyā aur jo bail kī tarah ghās khātā hai. ¹⁶ Us kī kamr mein kitnī tāqat, us ke peṭ ke paṭṭhon mein kitnī quwwat hai. ¹⁷ Wuh apnī dum ko deodār ke darakht kī tarah laṭakne detā hai, us kī rānon kī naseñ mazbūtī se ek dūsri se juṛī huī haiñ. ¹⁸ Us kī haḍḍiyāñ pītal ke-se pāyp, lohe ke-se sarī'e haiñ. ¹⁹ Wuh Allāh ke kāmōñ mein se awwal hai, us ke Khāliq hī ne use us kī talwār dī. ²⁰ Pahāriyāñ use apnī paidāwār pesh kartī, khule maidān ke tamām jānwar wahāñ khelte kūdte haiñ. ²¹ Wuh kāñṭedār jhāriyon ke nīche ārām kartā, sarkandōñ aur daldal mein chhupā rahtā hai. ²² Khārdār jhāriyāñ us par sāyā ḍāltī aur nadī ke safedā ke darakht use ghare rakhte haiñ. ²³ Jab dariyā sailāb kī sūrat iḳhtiyār kare to wuh nahīñ bhāgtā. Go Dariyā-e-Yardan us ke muñh par phūṭ parē to bhī wuh apne āp ko mahfūz samajhtā hai. ²⁴ Kyā koī us kī āñkhoñ mein ungliyāñ ḍāl kar use pakaṛ saktā hai? Agar use phande mein pakaṛā bhī jāe to kyā koī us kī nāk ko chhed saktā hai? Hargiz nahīñ!

41

¹ Kyā tū Liwiyātān * azhdahe ko machhlī ke kāñṭe se pakaṛ saktā yā us kī zabān ko rasse se bāndh saktā hai? ² Kyā tū us kī nāk chhed kar us mein se rassā guzār saktā yā us ke jābre ko kāñṭe se chīr saktā hai? ³ Kyā wuh kabhī tujh se bār bār rahm māñgegā yā narm narm alfāz se terī khushāmad karegā? ⁴ Kyā wuh kabhī tere sāth ahd karegā ki tū use apnā ghulām banāe rakhe? Hargiz nahīñ! ⁵ Kyā tū parinde kī tarah us ke sāth khel saktā yā use bāndh kar apnī larḳiyon ko de saktā hai tāki wuh us ke sāth khelen? ⁶ Kyā saudāgar kabhī us kā saudā kareñge yā use tājiroñ mein taqsim kareñge? Kabhī nahīñ! ⁷ Kyā tū us kī khāl ko bhāloñ se yā us ke sar ko hārpūnoñ se bhar saktā hai? ⁸ Ek dafā use hāth lagāyā to yih larāī tujhe hameshā yād rahegi, aur tū āindā aisi harkat kabhī nahīñ karegā!

⁹ Yaḳīnan us par qābū pāne kī har ummīd farebdeh sābit hogī, kyonki use dekhte hī insān gir jātā hai. ¹⁰ Koī itnā bedhārak nahīñ hai ki use mushta'il kare. To phir kaun merā sāmnā kar saktā hai? ¹¹ Kis ne mujhe kuchh diyā hai ki main us kā muāwazā dūñ. Āsmān tale har chīz merī hī hai!

¹² Main tujhe us ke āzā ke bayān se mahrūm nahīñ rakhūngā, ki wuh kitnā baṛā, tāqatwar aur khūbsūrat hai. ¹³ Kaun us kī khāl † utār saktā, kaun us ke zirābaktar kī do tahoñ ke andar tak pahuñch saktā hai? ¹⁴ Kaun us ke muñh kā darwāzā kholne kī jurrat kare? Us ke haulnāk dānt dekh kar insān ke roñgṭe khare ho jāte haiñ. ¹⁵ Us kī pīṭh par ek dūsri se khūb juṛī huī ḍhāloñ kī qatāreñ hotī haiñ. ¹⁶ Wuh itnī mazbūtī se ek dūsri se lagī hotī haiñ ki un ke darmiyān se hawā bhī nahīñ guzar saktī, ¹⁷ balki yon ek dūsri se chimṭī aur liṭṭī rahtī haiñ ki unheñ ek dūsri se alag nahīñ kiyā jā saktā.

¹⁸ Jab chhīnkeñ māre to bijli chamak uṭhtī hai. Us kī āñkheñ tulū-e-subah kī palakoñ kī mānind haiñ. ¹⁹ Us ke muñh se mashāleñ aur chingāriyāñ khārij hotī haiñ, ²⁰ us ke nathnoñ se dhuāñ yon nikaltā hai jis tarah bharaktī aur dahaktī āg par rakhī gaī deg se. ²¹ Jab phūñk māre to koele dahak uṭhte aur us ke muñh se shole nikalte haiñ.

²² Us kī gardan mein itnī tāqat hai ki jahāñ bhī jāe wahāñ us ke āge āge māyūsī phail jātī hai. ²³ Us ke gosht-post kī taheñ ek dūsri se khūb juṛī huī haiñ, wuh ḍhāle hue lohe kī tarah mazbūt aur belachak haiñ. ²⁴ Us kā dil patthar jaisā saḳht, chakkī ke nichle pāṭ jaisā mustahkam hai.

²⁵ Jab uṭhe to zorāwar ḍar jāte aur dahshat khā kar pīchhe haṭ jāte haiñ. ²⁶ Hathiyaṛoñ kā us par koī asar nahīñ hotā, khāh koī talwār, neze, barchhī yā tīr

* **40:15** Sāinsdān muttafiq nahīñ ki yih kaun-sā jānwar thā. † **41:13** Lafzī tarjumā: bairūnī libās

* **41:1** Sāinsdān muttafiq nahīñ ki yih kaun-sā

se us par hamlā kyon na kare. ²⁷ Wuh lohe ko bhūsā aur pītal ko galī saṛī lakaṛī samajhtā hai. ²⁸ Tīr use nahīn bhagā sakte, aur agar falāḡhan ke patthar us par chalāo to un kā asar bhūse ke barābar hai. ²⁹ Ḍaṇḍā use tinkā-sā lagtā hai, aur wuh shamshīr kā shor-sharābā sun kar haṅs uṭhtā hai. ³⁰ Us ke peṭ par tez ṭhīkre se lage haiṅ, aur jis tarah anāj par gāhne kā ālā chalāyā jātā hai usī tarah wuh kīchar par chaltā hai. ³¹ Jab samundar kī gahrāiyōṅ meṅ se guzare to pānī ubaltī deg kī tarah khaulne lagtā hai. Wuh marham ke mukhtalif ajzā ko milā milā kar taiyār karne wāle attār kī tarah samundar ko harkat meṅ lātā hai. ³² Apne pīchhe wuh chamaktā-damaktā rāstā chhoṛtā hai. Tab lagtā hai ki samundar kī gahrāiyōṅ ke safed bāl haiṅ. ³³ Duniyā meṅ us jaisā koī maḡhlūq nahīn, aisā banāyā gayā hai ki kabhī na ḍare. ³⁴ Jo bhī ālā ho us par wuh hiqārat kī nigāh se deḡhtā hai, wuh tamām robdār jānwarōṅ kā bādshāh hai.”

42

Ayyūb kī Ākhirī Bāt

¹ Tab Ayyūb ne jawāb meṅ Rab se kahā,

² “Maiṅ ne jān liyā hai ki tū sab kuchh kar pātā hai, ki terā koī bhī mansūbā rokā nahīn jā saktā. ³ Tū ne farmāyā, ‘Yih kaun hai jo samajh se ḡhālī bāteṅ karne se mere mansūbe ke sahīh matlab par pardā ḍāltā hai?’ Yaqīnān maiṅ ne aisī bāteṅ bayān kiṅ jo merī samajh se bāhar haiṅ, aisī bāteṅ jo itnī anokhī haiṅ ki maiṅ un kā ilm rakh hī nahīn saktā. ⁴ Tū ne farmāyā, ‘Sun merī bāt to maiṅ bolūṅgā. Maiṅ tujh se sawāl kartā hūṅ, aur tū mujhe tālīm de.’ ⁵ Pahle maiṅ ne tere bāre meṅ sirf sunā thā, lekin ab merī apnī āṅkhoṅ ne tujhe dekhā hai. ⁶ Is lie maiṅ apnī bāteṅ mustarad kartā, apne āp par ḡhāk aur rākh ḍāl kar taubā kartā hūṅ.”

Ayyūb Apne Dostoṅ kī Shafā'at Kartā Hai

⁷ Ayyūb se yih tamām bāteṅ kahne ke bād Rab Ilīfaz Temānī se hamkalām huā, “Maiṅ tujh se aur tere do dostoṅ se ḡhusse hūṅ, kyonki go mere bande Ayyūb ne mere bāre meṅ durust bāteṅ kiṅ magar tum ne aisā nahīn kiyā. ⁸ Chunāṅche ab sāt jawān bail aur sāt mendhe le kar mere bande Ayyūb ke pās jāo aur apnī ḡhātīr bhasm hone wālī qurbānī pesh karo. Lāzim hai ki Ayyūb tumhārī shafā'at kare, warnā maiṅ tumheṅ tumhārī hamāqat kā pūrā ajr ḍūṅgā. Lekin us kī shafā'at par maiṅ tumheṅ muāf karūṅgā, kyonki mere bande Ayyūb ne mere bāre meṅ wuh kuchh bayān kiyā jo sahīh hai jabki tum ne aisā nahīn kiyā.”

⁹ Ilīfaz Temānī, Bildad Sūḡhī aur Zūfar Nāmātī ne wuh kuchh kiyā jo Rab ne unheṅ karne ko kahā thā to Rab ne Ayyūb kī sunī.

¹⁰ Aur jab Ayyūb ne dostoṅ kī shafā'at kī to Rab ne use itnī barkat dī ki āḡhirkār use pahle kī nisbat dugnī daulat hāsil huī. ¹¹ Tab us ke tamām bhāī-bahneṅ aur purāne jānane wāle us ke pās āe aur ghar meṅ us ke sāth khānā khā kar us āfat par afsos kiyā jo Rab Ayyūb par lāyā thā. Har ek ne use tasallī de kar use ek sikkā aur sone kā ek chhallā de diyā.

¹² Ab se Rab ne Ayyūb ko pahle kī nisbat kahīn zyādā barkat dī. Use 14,000 bakriyāṅ, 6,000 ūṅṭ, bailōṅ kī 1,000 joṛiyāṅ aur 1,000 gadhiyāṅ hāsil huīṅ. ¹³ Niz, us ke mazīd sāt beṭe aur tīn beṭiyāṅ paidā huīṅ. ¹⁴ Us ne beṭiyōṅ ke yih nām rakhe: pahlī kā nām Yamīmā, dūsṛī kā Qasiyah aur tīsṛī kā Qaran-happūk. ¹⁵ Tamām mulk meṅ Ayyūb kī beṭiyōṅ jaisī ḡhūbsūrat ḡhawātīn pāī nahīn jātī thīṅ. Ayyūb ne unheṅ bhī mirās meṅ milkiyat dī, aisī milkiyat jo un ke bhāiyōṅ ke darmiyān hī thī.

¹⁶ Ayyūb mazīd 140 sāl zindā rahā, is lie wuh apnī aulād ko chauthī pusht tak dekh sakā. ¹⁷ Phir wuh darāz zindagī se āsūdā ho kar intaqāl kar gayā.

Zabūr Pahlī Kitāb: 1-41

1

Do Rāheñ

¹ Mubārak hai wuh jo na bedīnoñ ke mashware par chaltā, na gunāhgāroñ kī rāh par qadam rakhtā, aur na tānāzanoñ ke sāth baiṭhtā hai

² balki Rab kī shariyat se lutfandoz hotā aur dīn rāt usī par ḡhaur-o-ḡhauz kartā rahtā hai.

³ Wuh nahroñ ke kināre par lage darakht kī mānind hai. Waqt par wuh phal lātā, aur us ke patte nahīn murjhāte. Jo kuchh bhī kare us meñ wuh kāmyāb hai.

⁴ Bedīnoñ kā yih hāl nahīn hotā. Wuh bhūse kī mānind haiñ jise hawā uṛā le jātī hai.

⁵ Is lie bedīn adālat meñ qāym nahīn raheñge, aur gunāhgār kā rāstbāzoñ kī majlis meñ maqām nahīn hogā.

⁶ Kyonki Rab rāstbāzoñ kī rāh kī pahrādārī kartā hai jabki bedīnoñ kī rāh tabāh ho jāegī.

2

Allāh kā Masīh

¹ Aqwām kyon taish meñ ā gaī haiñ? Ummateñ kyon bekār sāzishēñ kar rahī haiñ?

² Duniyā ke bādshāh uṭh khaṛe hue, hukmrān Rab aur us ke Masīh ke ḡhilāf jamā ho gae haiñ.

³ Wuh kahte haiñ, “Āo, ham un kī zanjīroñ ko toṛ kar āzād ho jāeñ, un ke rasson ko dūr tak phaiñk deñ.”

⁴ Lekin jo āsmān par takhtnashīn hai wuh hañstā hai, Rab un kā mazāq uṛātā hai.

⁵ Phir wuh ḡhusse se unheñ dāñṭtā, apnā shadīd ḡhazab un par nāzil karke unheñ darātā hai.

⁶ Wuh farmātā hai, “Maiñ ne ḡhud apne Bādshāh ko apne muqaddas pahār Siyyūn par muqarrar kiya hai!”

⁷ Āo, maiñ Rab kā farmān sunāūñ. Us ne mujh se kahā, “Tū merā Beṭā hai, āj maiñ terā Bāp ban gayā hūñ.

⁸ Mujh se māñg to maiñ tujhe mīrās meñ tamām aqwām atā karūñga, duniyā kī intahā tak sab kuchh bakḡsh dūñgā.

⁹ Tū unheñ lohe ke shāhī asā se pāsh pāsh karegā, unheñ miṭṭī ke bartanoñ kī tarah chaknāchūr karegā.”

¹⁰ Chunāñche ai bādshāho, samajh se kām lo! Ai duniyā ke hukmrāno, tarbiyat qabūl karo!

¹¹ Ḳhauf karte hue Rab kī ḡhidmat karo, larazte hue ḡhushī manāo.

¹² Beṭe ko bosā do, aisā na ho ki wuh ḡhusse ho jāe aur tum rāste meñ hī halāk ho jāo. Kyonki wuh ek dam taish meñ ā jātā hai. Mubārak haiñ wuh sab jo us meñ panāh lete haiñ.

3

Subah ko Madad ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Us waqt jab use apne beṭe Abīsālūm se bhāgnā parā.

Ai Rab, mere dushman kitne zyādā haiñ, kitne log mere k̄hilāf uṭh khare hue haiñ!

² Mere bāre meñ bahutere kah rahe haiñ, “Allāh ise chhuṭkāṛā nahīñ degā.” (Silāh)

*

³ Lekin tū ai Rab, chāroñ taraf merī hifāzat karne wālī dhāl hai. Tū merī izzat hai jo mere sar ko uṭhāe rakhtā hai.

⁴ Maiñ buland āwāz se Rab ko pukārtā hūñ, aur wuh apne muqaddas pahār se merī suntā hai. (Silāh)

⁵ Maiñ ārām se leṭ kar so gayā, phir jāg uṭhā, kyonki Rab k̄hud mujhe sañbhāle rakhtā hai.

⁶ Un hazāroñ se maiñ nahīñ dārtā jo mujhe ghare rakhte haiñ.

⁷ Ai Rab, uṭh. Ai mere K̄hudā, mujhe rihā kar! Kyonki tū ne mere tamām dushmanoñ ke muñh par thappaṛ mārā, tū ne bedīnoñ ke dāntoñ ko toṛ diyā hai.

⁸ Rab ke pās najāt hai. Terī barkat terī qaum par āe. (Silāh)

4

Shām ko Madad ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāzoñ ke sāth gānā hai.

Ai merī rāstī ke K̄hudā, merī sun jab maiñ tujhe pukārtā hūñ. Ai tū jo musibat meñ merī maḥlasī rahā hai mujh par mehrbānī karke merī iltijā sun!

² Ai ādamzādo, merī izzat kab tak k̄hāk meñ milāī jātī rahegī? Tum kab tak bātil chīzoñ se lipṭe rahoge, kab tak jhūṭ kī talāsh meñ rahoge? (Silāh)

³ Jān lo kī Rab ne īmāndār ko apne lie alag kar rakhā hai. Rab merī sunegā jab maiñ use pukārūnga.

⁴ Ghusse meñ āte waqt gunāh mat karnā. Apne bistar par leṭ kar muāmale par soch-bichār karo, lekin dil meñ, k̄hāmoshī se. (Silāh)

⁵ Rāstī kī qurbāniyāñ pesh karo, aur Rab par bharosā rakho.

⁶ Bahutere shak kar rahe haiñ, “Kaun hamāre hālāt ṭhīk karegā?” Ai Rab, apne chehre kā nūr ham par chamkā!

⁷ Tū ne mere dil ko k̄hushī se bhar diyā hai, aisī k̄hushī se jo un ke pās bhī nahīñ hotī jin ke pās kasrat kā anāj aur angūr hai.

⁸ Maiñ ārām se leṭ kar so jātā hūñ, kyonki tū hī ai Rab mujhe hifāzat se basne detā hai.

5

Hifāzat ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Ise bānsrī ke sāth gānā hai.

Ai Rab, merī bāteñ sun, merī āhoñ par dhyān de!

² Ai mere Bādshāh, mere K̄hudā, madad ke lie merī chīkheñ sun, kyonki maiñ tujh hī se duā kartā hūñ.

³ Ai Rab, subah ko tū merī āwāz suntā hai, subah ko maiñ tujhe sab kuchh tartīb se pesh karke jawāb kā intazār karne lagtā hūñ.

⁴ Kyonki tū aisā K̄hudā nahīñ hai jo bedīnī se k̄hush ho. Jo burā hai wuh tere huzūr nahīñ ṭahar saktā.

⁵ Maḡhrūr tere huzūr khare nahīñ ho sakte, badkār se tū nafrat kartā hai.

* 3:2 Silāh ḡhaliban gāne bajāne ke bāre meñ koī hidāyat hai. Mufasssīrīn meñ is ke matlab ke bāre meñ ittafāq-e-rāy nahīñ hotī.

⁶ Jhūṭ bolne wālon ko tū tabāh kartā, ḵhūnḵhār aur dhokebāz se Rab ghin khātā hai.

⁷ Lekin mujh par tū ne baṛī mehrbānī kī hai, is lie main tere ghar meṁ dāḵhil ho saktā, main terā ḵhauf mān kar terī muqaddas sukūnatgāh ke sāmne sijdā kartā hūn.

⁸ Ai Rab, apnī rāst rāh par merī rāhnumāī kar tāki mere dushman mujh par ghālib na āēn. Apnī rāh ko mere āge hamwār kar.

⁹ Kyoṅki un ke muṁh se ek bhī qābil-e-etamād bāt nahīn nikaltī. Un kā dil tabāhī se bharā rahtā, un kā galā khulī qabr hai, aur un kī zabān chiknī-chuprī bāteṁ ugaltī rahtī hai.

¹⁰ Ai Rab, unheṁ un ke ḡhalat kām kā ajr de. Un kī sāzishēṁ un kī apnī tabāhī kā bāis baneṁ. Unheṁ un ke muta'addid gunāhoṁ ke bāis nikāl kar muntashir kar de, kyoṅki wuh tujh se sarkash ho gae haiṁ.

¹¹ Lekin jo tujh meṁ panāh lete haiṁ wuh sab ḵhush hoṁ, wuh abad tak shādiyānā bajāēn, kyoṅki tū unheṁ mahfūz rakhtā hai. Tere nām ko pyār karne wāle terā jashn manāēn.

¹² Kyoṅki tū ai Rab, rāstbāz ko barkat detā hai, tū apnī mehrbānī kī ḡhāl se us kī chāroṁ taraf hifāzat kartā hai.

6

Musibat meṁ Duā (Taubā kā Pahlā Zabūr)

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāzoṁ ke sāth gānā hai.

Ai Rab, ḡhusse meṁ mujhe sazā na de, taish meṁ mujhe tambīh na kar.

² Ai Rab, mujh par rahm kar, kyoṅki main niḡhāl hūn. Ai Rab, mujhe shifā de, kyoṅki mere āzā dahshatzadā haiṁ.

³ Merī jān nihāyat ḵhaufzadā hai. Ai Rab, tū kab tak der karegā?

⁴ Ai Rab, wāpas ā kar merī jān ko bachā. Apnī shafqat kī ḵhātir mujhe chhuṭkāṛā de.

⁵ Kyoṅki murdā tujhe yād nahīn kartā. Pātāl meṁ kaun terī satāish karegā?

⁶ Main karāhte karāhte thak gayā hūn. Pūrī rāt rone se bistar bhīg gayā hai, mere āṁsuoṁ se palang gal gayā hai.

⁷ Ḡham ke māre merī āṅkheṁ sūj gaī haiṁ, mere muḵhālifoṁ ke hamloṁ se wuh zāe hotī jā rahī haiṁ.

⁸ Ai badkāro, mujh se dūr ho jāo, kyoṅki Rab ne merī āh-o-bukā sunī hai.

⁹ Rab ne merī iltijāoṁ ko sun liyā hai, merī duā Rab ko qabūl hai.

¹⁰ Mere tamām dushmanoṁ kī ruswāī ho jāegī, aur wuh saḡht ghabrā jāēnge. Wuh muṛ kar achānak hī sharmindā ho jāēnge.

7

Insāf ke lie Duā

¹ Dāūd kā wuh mātāmī gīt jo us ne Kūsh Binyamīnī kī bātoṁ par Rab kī tamjīd meṁ gāyā.

Ai Rab mere Ḵhudā, main tujh meṁ panāh letā hūn. Mujhe un sab se bachā kar chhuṭkāṛā de jo merā tāqqub kar rahe haiṁ,

² warnā wuh sherbabar kī tarah mujhe phār kar ṭukṛe ṭukṛe kar deṅge, aur bachāne wālā koī nahīn hogā.

³ Ai Rab mere Ḳhudā, agar mujh se yih kuchh sarzad huā aur mere hāth qusūrwar hoñ,

⁴ agar main ne us se burā sulūk kiyā jis kā mere sāth jhagarā nahīn thā yā apne dushman ko ḳhāhmaḳhāh lūṭ liyā ho

⁵ to phir merā dushman mere pīchhe paṛ kar mujhe pakaṛ le. Wuh merī jān ko miṭṭī meñ kuchal de, merī izzat ko ḳhāk meñ milāe. (Silāh)

⁶ Ai Rab, uṭh aur apnā ḡhazab dikhā! Mere dushmanon ke taish ke ḳhilāf kharā ho jā. Merī madad karne ke lie jāḡ uṭh. Tū ne ḳhud adālat kā hukm diyā hai.

⁷ Aqwām tere irdgird jamā ho jāeñ jab tū un ke ūpar bulandiyon par taḳhtnashīn ho jāe.

⁸ Rab aqwām kī adālat kartā hai. Ai Rab, merī rāstbāzī aur begunāhī kā lihāz karke merā insāf kar.

⁹ Ai rāst Ḳhudā, jo dil kī gahrāiyon ko tah tak jāñch letā hai, bedīnon kī sharārateñ khatm kar aur rāstbāz ko qāym rakh.

¹⁰ Allāh merī ḍhāl hai. Jo dil se sīdhī rāh par chalte haiñ unheñ wuh rihāī detā hai.

¹¹ Allāh ādil munsif hai, aisā Ḳhudā jo rozānā logon kī sarzanish kartā hai.

¹² Yaḡinan is waqt bhī dushman apnī talwār ko tez kar rahā, apnī kamān ko tān kar nishānā bāndh rahā hai.

¹³ Lekin jo mohlak hathiyār aur jalte hue tīr us ne taiyār kar rakhe haiñ un kī zad meñ wuh ḳhud hī ā jāegā.

¹⁴ Dekh, burāī kā bīj us meñ ug āyā hai. Ab wuh sharārat se hāmilā ho kar phirtā aur jhūṭ ke bachche janm detā hai.

¹⁵ Lekin jo garhā us ne dūsron ko phānsāne ke lie khod khod kar taiyār kiyā us meñ ḳhud gir paṛā hai.

¹⁶ Wuh ḳhud apnī sharārat kī zad meñ āegā, us kā zulm us ke apne sar par nāzil hogā.

¹⁷ Main Rab kī sataish karūnga, kyonki wuh rāst hai. Main Rab T'ālā ke nām kī tārif meñ gīt gāūngā.

8

Maḳhlūqāt kā Tāj

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Gittīt.

Ai Rab hamāre āqā, terā nām pūrī duniyā meñ kitnā shāndār hai! Tū ne āsmān par hī apnā jalāl zāhir kar diyā hai.

² Apne muḳhālifon ke jawāb meñ tū ne chhoṭe bachchon aur shīrḳharon kī zabān ko taiyār kiyā hai tāki wuh terī quwwat se dushman aur kīnāparwar ko khatm kareñ.

³ Jab main tere āsmān kā mulāhazā kartā hūñ jo terī ungliyon kā kām hai, chāñd aur sitāron par ḡhaur kartā hūñ jin ko tū ne apnī apnī jagah par qāym kiyā

⁴ to insān kaun hai ki tū use yād kare yā ādamzād ki tū us kā ḳhayāl rakhe?

⁵ Tū ne use farishton se kuchh hī kam banāyā, * tū ne use jalāl aur izzat kā tāj pahnāyā.

⁶ Tū ne use apne hāthon ke kāmōn par muqarrar kiyā, sab kuchh us ke pāñwon ke nīche kar diyā,

⁷ ḳhāh bheṛ-bakriyāñ hoñ ḳhāh gāy-bail, janglī jāñwar,

* 8:5 Ek aur mumkinā tarjumā: Tū ne use thoṛī der ke lie farishton se kam kar diyā (dekhie Ibrāniyon 2:7,9).

⁸ parinde, machhliyān yā samundarī rāhoñ par chalne wāle bāqī tamām jānwar.

⁹ Ai Rab hamāre āqā, pūrī duniyā meñ terā nām kitnā shāndār hai!

9

Allāh kī Qudrat aur Insāf

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Alāmūt-labbīn.

Ai Rab, main pūre dil se terī satāish karūnga, tere tamām mojizāt kā bayān karūnga.

² Main shādmān ho kar terī khushī manāūngā. Ai Allāh T'ālā, main tere nām kī tamjīd meñ gīt gāūngā.

³ Jab mere dushman pīchhe haṭ jāenge to wuh ṭhokar khā kar tere huzūr tabāh ho jāenge.

⁴ Kyoñki tū ne merā insāf kiyā hai, tū taḡht par baiṭh kar rāst munsif sābit huā hai.

⁵ Tū ne aqwām ko malāmat karke bedīnoñ ko halāk kar diyā, un kā nām-o-nishān hameshā ke lie miṭā diyā hai.

⁶ Dushman tabāh ho gayā, abad tak malbe kā ḍher ban gayā hai. Tū ne shahroñ ko jaṛ se ukhār diyā hai, aur un kī yād tak bāqī nahīn rahegī.

⁷ Lekin Rab hameshā tak taḡhtnashīn rahegā, aur us ne apne taḡht ko adālat karne ke lie khaṛā kiyā hai.

⁸ Wuh rāstī se duniyā kī adālat karegā, insāf se ummatoñ kā faislā karegā.

⁹ Rab mazlūmoñ kī panāhgāh hai, ek qīlā jis meñ wuh musibat ke waqt mahfūz rahte haiñ.

¹⁰ Ai Rab, jo terā nām jānte wuh tujh par bharosā rakhte haiñ. Kyoñki jo tere tālib haiñ unheñ tū ne kabhī tark nahīn kiyā.

¹¹ Rab kī tamjīd meñ gīt gāo jo Siyyūn Pahār par taḡhtnashīn hai, ummatoñ meñ wuh kuchh sunāo jo us ne kiyā hai.

¹² Kyoñki jo maqtūloñ kā intaqām letā hai wuh musibatzaḍoñ kī chīkheñ nazarandāz nahīn kartā.

¹³ Ai Rab, mujh par rahm kar! Merī us taklīf par ḡhaur kar jo nafrat karne wāle mujhe pahuñchā rahe haiñ. Mujhe maut ke darwāzoñ meñ se nikāl kar uṭhā le

¹⁴ tāki main Siyyūn Beṭī ke darwāzoñ meñ terī satāish karke wuh kuchh sunāūñ jo tū ne mere lie kiyā hai, tāki main terī najāt kī khushī manāūñ.

¹⁵ Aqwām us gaṛhe meñ khud gir gāī haiñ jo unhoñ ne dūstroñ ko pakarne ke lie khodā thā. Un ke apne pāñw us jāl meñ phaṅs gae haiñ jo unhoñ ne dūstroñ ko phaṅsāne ke lie bichhā diyā thā.

¹⁶ Rab ne insāf karke apnā izhār kiyā to bedīn apne hāth ke phande meñ ulajh gayā. (Higgāyūn kā tarz. Silāh)

¹⁷ Bedīn Pātāl meñ utreñge, jo ummateñ Allāh ko bhūl gāī haiñ wuh sab wahāñ jāengī.

¹⁸ Kyoñki wuh zarūratmandoñ ko hameshā tak nahīn bhūlegā, musibatzaḍoñ kī ummīd abad tak jāṭī nahīn rahegī.

¹⁹ Ai Rab, uṭh khaṛā ho tāki insān ḡhālib na āe. Baḡhsh de ki tere huzūr aqwām kī adālat kī jāe.

²⁰ Ai Rab, unheñ dahshatzadā kar tāki aqwām jāñ leñ ki insān hī haiñ. (Silāh)

10

Insāf ke lie Duā

¹ Ai Rab, tū itnā dūr kyon kharā hai? Musibat ke waqt tū apne āp ko poshīdā kyon rakhtā hai?

² Bedīn takabbur se musibatzadoṅ ke pīchhe lag gae haiṅ, aur ab bechāre un ke jāloṅ meṅ ulajhne lage haiṅ.

³ Kyonki bedīn apnī dilī ārzuoṅ par shekhī mārta hai, aur nājāyz nafā kamāne wālā lānat karke Rab ko haqīr jāntā hai.

⁴ Bedīn ghurūr se phūl kar kahtā hai, “Allāh mujh se jawābtalabī nahīn karegā.” Us ke tamām khayālāt is bāt par mabnī haiṅ ki koī Khudā nahīn hai.

⁵ Jo kuchh bhī kare us meṅ wuh kāmyāb hai. Terī adālateṅ use bulandiyon meṅ kahīn dūr lagti haiṅ jabki wuh apne tamām mukhālifoṅ ke khilāf phunkārtā hai.

⁶ Dil meṅ wuh sochtā hai, “Maiṅ kabhī nahīn ḍagmaḡāūṅgā, nasl-dar-nasl musibat ke panjoṅ se bachā rahūṅgā.”

⁷ Us kā muṅh lānatoṅ, fareb aur zulm se bharā rahtā, us kī zabān nuqsān aur āfat pahuṅchāne ke lie taiyār rahtī hai.

⁸ Wuh ābādiyon ke qarīb tāk meṅ baiṭh kar chupke se begunāhoṅ ko mār ḍāltā hai, us kī āṅkheṅ badqismatoṅ kī ghāt meṅ rahtī haiṅ.

⁹ Jangal meṅ baiṭhe sherbabar kī tarah tāk meṅ rah kar wuh musibatzaḍā par hamlā karne kā mauqā ḍhūṅḍtā hai. Jab use pakaṛ le to use apne jāl meṅ ghasīṭ kar le jātā hai.

¹⁰ Us ke shikār pāsh pāsh ho kar jhuk jāte haiṅ, bechāre us kī zabardast tāqat kī zad meṅ ā kar gir jāte haiṅ.

¹¹ Tab wuh dil meṅ kahtā hai, “Allāh bhūl gayā hai, us ne apnā chehrā chhupā liyā hai, use yih kabhī nazar nahīn āegā.”

¹² Ai Rab, uṭh. Ai Allāh, apnā hāth uṭhā kar nāchāroṅ kī madad kar aur unheṅ na bhūl.

¹³ Bedīn Allāh kī tahqīr kyon kare, wuh dil meṅ kyon kahe, “Allāh mujh se jawāb talab nahīn karegā”?

¹⁴ Ai Allāh, haqīqat meṅ tū yih sab kuchh dekhṭā hai. Tū hamārī taklīf aur pareshānī par dhyān de kar munāsib jawāb degā. Nāchār apnā muāmalā tujh par chhoṛ detā hai, kyonki tū yatīmoṅ kā madadgār hai.

¹⁵ Sharīr aur bedīn ādmī kā bāzū toṛ de! Us se us kī sharāratoṅ kī jawābtalabī kar tāki us kā pūrā asar miṭ jāe.

¹⁶ Rab abad tak Bādshāh hai. Us ke mulk se dīgar aqwām ghāyb ho gaī haiṅ.

¹⁷ Ai Rab, tū ne nāchāroṅ kī ārzū sun lī hai. Tū un ke dilon ko mazbūt karegā aur un par dhyān de kar

¹⁸ yatīmoṅ aur mazlūmoṅ kā insāf karegā tāki āindā koī bhī insān mulk meṅ dahshat na phailāe.

11

Rab par Bharosā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Maiṅ ne Rab meṅ panāh lī hai. To phir tum kis tarah mujh se kahte ho, “Chal, parinde kī tarah pharpharā kar pahāroṅ meṅ bhāḡ jā”?

² Kyoñki dekho, bedīn kamān tān kar tīr ko tānt par lagā chuke haiñ. Ab wuh andhere meñ baiṭh kar is intazār meñ haiñ ki dil se sīdhī rāh par chalne wāloñ par chalāeñ.

³ Rāstbāz kyā kare? Unhoñ ne to buniyād ko hī tabāh kar diyā hai.

⁴ Lekin Rab apnī muqaddas sukūnatgāh meñ hai, Rab kā takht āsmān par hai. Wahāñ se wuh dekhtā hai, wahāñ se us kī āñkheñ ādamzādoñ ko parakhtī haiñ.

⁵ Rab rāstbāz ko parakhtā to hai, lekin bedīn aur zālīm se nafrat hī kartā hai.

⁶ Bedīnoñ par wuh jalte hue koele aur sholāzan gandhak barsā degā. Jhulasne wālī āñdhī un kā hissā hogī.

⁷ Kyoñki Rab rāst hai, aur use insāf pyārā hai. Sirf sīdhī rāh par chalne wāle us kā chehrā dekheñge.

12

Madad ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Shamīnīt.

Ai Rab, madad farmā! Kyoñki imāndār khatm ho gae haiñ. Diyānatdār insānoñ meñ se miṭ gae haiñ.

² Āpas meñ sab jhūṭ bolte haiñ. Un kī zabān par chiknī-chuprī bāteñ hotī haiñ jabki dil meñ kuchh aur hī hotā hai.

³ Rab tamām chiknī-chuprī aur shekḥībāz zabānoñ ko kāṭ ḍāle!

⁴ Wuh un sab ko miṭā de jo kahte haiñ, “Ham apnī lāyq zabān ke bāis tāqatwar haiñ. Hamāre hoñṭ hameñ sahārā dete haiñ to kaun hamārā mālik hogā? Koī nahīñ!”

⁵ Lekin Rab farmātā hai, “Nāchāroñ par tumhāre zulm kī khabar aur zarūratmāndoñ kī karāhtī āwāzeñ mere sāmne āī haiñ. Ab main uṭh kar unheñ un se chhuṭkārā dūngā jo un ke kḥilāf phunkārte haiñ.”

⁶ Rab ke farmān pāk haiñ, wuh bhaṭṭī meñ sāt bār sāf kī gaī chāñdī kī mānind kḥālīs haiñ.

⁷ Ai Rab, tū hī unheñ mahfūz rakhegā, tū hī unheñ abad tak is nasl se bachāe rakhegā,

⁸ go bedīn āzādī se idhar-udhar phirte haiñ, aur insānoñ ke darmiyān kamīnāpan kā rāj hai.

13

Madad ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, kab tak? Kyā tū mujhe abad tak bhūlā rahegā? Tū kab tak apnā chehrā mujh se chhupāe rakhegā?

² Merī jān kab tak pareshāniyoñ meñ mubtalā rahe, merā dil kab tak roz baroz dukh uṭhātā rahe? Merā dushman kab tak mujh par ghālib rahegā?

³ Ai Rab mere Kḥudā, mujh par nazar ḍāl kar merī sun! Merī āñkhoñ ko raushan kar, warnā main maut kī nīnd so jāūngā.

⁴ Tab merā dushman kahegā, “Main us par ghālib ā gayā hūñ!” Aur mere muḥkālīf shādiyānā bajāeñge ki main hīl gayā hūñ.

⁵ Lekin main terī shafqat par bharosā rakhtā hūñ, merā dil terī najāt dekh kar kḥushī manāegā.

⁶ Main Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngā, kyonki us ne mujh par ehsān kiya hai.

14

Bedīn kī Hamāqat

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ahmaq dil meñ kahtā hai, “Allāh hai hī nahīn!” Aise log badchalan haiñ, un kī harkateñ qābil-e-ghin haiñ. Ek bhī nahīn hai jo achchhā kām kare.

² Rab ne āsmān se insān par nazar ḍālī tāki dekhe ki kyā koī samajhdār hai? Kyā koī Allāh kā tālib hai?

³ Afsos, sab sahīh rāh se bhaṭak gae. Sab ke sab bigar gae haiñ. Koī nahīn jo bhalāī kartā ho, ek bhī nahīn.

⁴ Kyā jo badī karke merī qaum ko roṭī kī tarah khā lete haiñ un meñ se ek ko bhī samajh nahīn ātī? Wuh to Rab ko pukārte hī nahīn.

⁵ Tab un par sakht dahshat chhā gaī, kyonki Allāh rāstbāz kī nasl ke sāth hai.

⁶ Tum nāchār ke mansūboñ ko khāk meñ milānā chāhte ho, lekin Rab khud us kī panāhgāh hai.

⁷ Kāsh Koh-e-Siyyūn se Isrāīl kī najāt nikle! Jab Rab apnī qaum ko bahāl karegā to Yāqūb khushī ke nāre lagāegā, Isrāīl bāgh bāgh hogā.

15

Kaun Allāh ke Huzūr Qāym Rah Saktā Hai?

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, kaun tere khāime meñ ṭahar saktā hai? Kis ko tere muqaddas pahār par rahne kī ijāzat hai?

² Wuh jis kā chāl-chalan begunāh hai, jo rāstbāz zindagī guzār kar dil se sach boltā hai.

³ Aisā shakhs apnī zabān se kisī par tohmat nahīn lagātā. Na wuh apne paṛosī par ziyādatī kartā, na us kī be'izzatī kartā hai.

⁴ Wuh mardūd ko haqīr jāntā lekin khudātars kī izzat kartā hai. Jo wādā us ne qasam khā kar kiya use pūrā kartā hai, khāh use kitnā hī nuqsān kyon na pahuñche.

⁵ Wuh sūd lie baḡhair udhār detā hai aur us kī rishwat qabūl nahīn kartā jo begunāh kā haq mārñā chāhtā hai. Aisā shakhs kabhī ḍānwāñḍol nahīn hogā.

16

Etamād kī Duā

¹ Dāūd kā ek sunahrā zabūr.

Ai Allāh, mujhe mahfūz rakh, kyonki tujh meñ main panāh letā hūn.

² Main ne Rab se kahā, “Tū merā āqā hai, tū hī merī khushhālī kā wāhid sarchashmā hai.”

³ Mulk meñ jo muqaddasīn haiñ wuhī mere sūrme haiñ, unhīn ko main pasand kartā hūn.

⁴ Lekin jo dīgar mābūdoñ ke pīchhe bhāge rahte haiñ un kī taklīf baṛhtī jāegī. Na main un kī khūn kī qurbāniyoñ ko pesh karūnga, na un ke nāmoñ kā zikr tak karūnga.

⁵ Ai Rab, tū merī mīrās aur merā hissā hai. Merā nasīb tere hāth meñ hai.

⁶ Jab qurā ḍālā gayā to mujhe khushgawār zamīn mil gaī. Yaqīnan merī mīrās mujhe bahut pasand hai.

⁷ Maiñ Rab kī satāish karūṅga jis ne mujhe mashwarā diyā hai. Rāt ko bhī merā dil merī hidāyat kartā hai.

⁸ Rab har waqt merī āṅkhoṅ ke sāmne rahtā hai. Wuh mere dahne hāth rahtā hai, is lie maiñ nahīn ḍagmagāūṅgā.

⁹ Is lie merā dil shādmān hai, merī jān ḡhushī ke nāre lagātī hai. Hāñ, merā badan pursukūn zindagī guzāregā.

¹⁰ Kyōñki tū merī jān ko Pātāl meñ nahīn chhoṛegā, aur na apne muqaddas ko galne-sarne kī naubat tak pahuñchne degā.

¹¹ Tū mujhe zindagī kī rāh se āgāh kartā hai. Tere huzūr se bharpūr ḡhushiyāñ, tere dahne hāth se abadī masarrateñ hāsil hotī haiñ.

17

Begunāh Shakhṣ kī Duā

¹ Dāūd kī duā.

Ai Rab, insāf ke lie merī fariyād sun, merī āh-o-zārī par dhyān de. Merī duā par ḡhaur kar, kyōñki wuh farebdeh hoñṭoñ se nahīn nikaltī.

² Tere huzūr merā insāf kiya jāe, terī āṅkheñ un bātoñ kā mushāhadā karen jo sach haiñ.

³ Tū ne mere dil ko jāñch liyā, rāt ko merā muāynā kiya hai. Tū ne mujhe bhaṭṭī meñ ḍāl diyā tāki nāpāk chīzeñ dūr kare, go aisī koī chīz nahīn milī. Kyōñki maiñ ne pūrā irādā kar liyā hai ki mere muñh se burī bāt nahīn niklegī.

⁴ Jo kuchh bhī dūsre karte haiñ maiñ ne ḡhud tere muñh ke farmān ke tābe rah kar apne āp ko zālīmoñ kī rāhoñ se dūr rakhā hai.

⁵ Maiñ qadam baqadam terī rāhoñ meñ rahā, mere pāñw kabhī na ḍagmagāe.

⁶ Ai Allāh, maiñ tujhe pukārtā hūñ, kyōñki tū merī sunegā. Kān lagā kar merī duā ko sun.

⁷ Tū jo apne dahne hāth se unheñ rihāi detā hai jo apne muḡhālifoñ se tujh meñ panāh lete haiñ, mojizānā taur par apnī shafqat kā izhār kar.

⁸ Āṅkh kī putlī kī tarah merī hifāzat kar, apne paroñ ke sāy meñ mujhe chhupā le.

⁹ Un bedīnoñ se mujhe mahfūz rakh jo mujh par tabāhkun hamle kar rahe haiñ, un dushmanoñ se jo mujhe gher kar mār ḍālne kī koshish kar rahe haiñ.

¹⁰ Wuh sarkash ho gae haiñ, un ke muñh ḡhamand kī bāteñ karte haiñ.

¹¹ Jidhar bhī ham qadam uṭhāeñ wahāñ wuh bhī pahuñch jāte haiñ. Ab unhoñ ne hamēñ gher liyā hai, wuh ḡhūr ḡhūr kar hamēñ zamīn par paṭaḡhne kā mauqā ḡhūṇḡ rahe haiñ.

¹² Wuh us sherbabar kī mānind haiñ jo shikār ko phārne ke lie taraptā hai, us jawān sher kī mānind jo tāk meñ baiṭhā hai.

¹³ Ai Rab, uṭh aur un kā sāmna kar, unheñ zamīn par paṭaḡh de! Apnī talwār se merī jān ko bedīnoñ se bachā.

¹⁴ Ai Rab, apne hāth se mujhe in se chhuṭkāre de. Unheñ to is duniyā meñ apnā hissā mil chukā hai. Kyōñki tū ne un ke peṭ ko apne māl se bhar diyā, balki un ke beṭe bhī ser ho gae haiñ aur itnā bāqī hai ki wuh apnī aulād ke lie bhī kāfī kuchh chhoṛ jāeṅge.

¹⁵ Lekin maiñ ḡhud rāstbāz sābit ho kar tere chehre kā mushāhadā karūṅga, maiñ jāḡ kar terī sūrat se ser ho jāūṅgā.

18

Dāūd kā Fatah kā Gīt

¹ Rab ke k̥hādīm Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Dāūd ne Rab ke lie yih gīt gāyā jab Rab ne use tamām dushmanon aur Sāul se bachāyā. Wuh bolā,
 Ai Rab merī quwwat, main tujhe pyār kartā hūn.

² Rab merī chaṭān, merā qilā aur merā najātdahindā hai. Merā K̥hudā merī chaṭān hai jis meñ main panāh letā hūn. Wuh merī dhāl, merī najāt kā pahār, merā buland hisār hai.

³ Main Rab ko pukārtā hūn, us kī tamjīd ho! Tab wuh mujhe dushmanon se chhuṭkārā detā hai.

⁴ Maut ke rason ne mujhe gher liyā, halākat ke sailāb ne mere dil par dahshat tāri kī.

⁵ Pātāl ke rason ne mujhe jakaṛ liyā, maut ne mere rāste meñ apne phande dāl die.

⁶ Jab main musibat meñ phaṅs gayā to main ne Rab ko pukārā. Main ne madad ke lie apne K̥hudā se fariyād kī to us ne apnī sukūnatgāh se merī āwāz sunī, merī chīkheñ us ke kān tak pahuñch gaīn.

⁷ Tab zamīn laraz uṭhī aur thartharāne lagī, pahāron kī buniyādeñ Rab ke ghazab ke sāmne kānpne aur jhūlne lagīn.

⁸ Us kī nāk se dhuān nikal āyā, us ke muñh se bhasm karne wāle shole aur dahakte koele bhaṛak uṭhe.

⁹ Āsmān ko jhukā kar wuh nāzil huā. Jab utar āyā to us ke pānwoñ ke nīche andherā hī andherā thā.

¹⁰ Wuh karūbī farishte par sawār huā aur uṛ kar hawā ke paron par mandlāne lagā.

¹¹ Us ne andhere ko apnī chhupne kī jagah banāyā, bārish ke kāle aur ghane bādāl khaime kī tarah apne girdāgird lagāe.

¹² Us ke huzūr kī tez raushnī se us ke bādāl ole aur sholāzan koele le kar nikal āe.

¹³ Rab āsmān se kaṛakne lagā, Allāh T'ālā kī āwāz gūñj uṭhī. Tab ole aur sholāzan koele barasne lage.

¹⁴ Us ne apne tīr chalāe to dushman titar-bitar ho gae. Us kī tez bijlī idhar-udhar girtī gaī to un meñ halchal mach gaī.

¹⁵ Ai Rab, tū ne ḍāntā to samundar kī wādiyān zāhir huīn, jab tū ghusse meñ garjā to tere dam ke jhoñkoñ se zamīn kī buniyādeñ nazar āīn.

¹⁶ Bulandiyon par se apnā hāth baṛhā kar us ne mujhe pakaṛ liyā, mujhe gahre pānī meñ se khīñch kar nikāl lāyā.

¹⁷ Us ne mujhe mere zabardast dushman se bachāyā, un se jo mujh se nafrat karte haiñ, jin par main ghālib na ā sakā.

¹⁸ Jis dīn main musibat meñ phaṅs gayā us dīn unhoñ ne mujh par hamlā kiyā, lekin Rab merā sahārā banā rahā.

¹⁹ Us ne mujhe tang jagah se nikāl kar chhuṭkārā diyā, kyonki wuh mujh se k̥hush thā.

²⁰ Rab mujhe merī rāstbāzī kā ajr detā hai. Mere hāth sāf haiñ, is lie wuh mujhe barkat detā hai.

²¹ Kyonki main Rab kī rāhon par chaltā rahā hūn, main badī karne se apne K̥hudā se dūr nahīn huā.

²² Us ke tamām ahkām mere sāmne rahe haiñ, main ne us ke farmānon ko radd nahīn kiyā.

²³ Us ke sāmne hī main be'ilzām rahā, gunāh karne se bāz rahā hūn.

²⁴ Is lie Rab ne mujhe merī rāstbāzī kā ajr diyā, kyonki us kī āñkhoñ ke sāmne hī meñ pāk-sāf sābit huā.

²⁵ Ai Allāh, jo wafādār hai us ke sāth terā sulūk wafādārī kā hai, jo be'ilzām hai us ke sāth terā sulūk be'ilzām hai.

²⁶ Jo pāk hai us ke sāth terā sulūk pāk hai. Lekin jo kajrau hai us ke sāth terā sulūk bhī kajrawī kā hai.

²⁷ Kyōnki tū pasthāloñ ko najāt detā aur maḡhrūr āñkhoñ ko past kartā hai.

²⁸ Ai Rab, tū hī merā charāḡh jalātā, merā Ḳhudā hī mere andhere ko raushan kartā hai.

²⁹ Kyōnki tere sāth main faujī daste par hamlā kar saktā, apne Ḳhudā ke sāth dīwār ko phalāṅg saktā hūñ.

³⁰ Allāh kī rāh kāmīl hai, Rab kā farmān ḡhālis hai. Jo bhī us meñ panāh le us kī wuh ḡhāl hai.

³¹ Kyōnki Rab ke siwā kaun Ḳhudā hai? Hamāre Ḳhudā ke siwā kaun chaṭān hai?

³² Allāh mujhe quwwat se kamarbastā kartā, wuh merī rāh ko kāmīl kar detā hai.

³³ Wuh mere pāñwoñ ko hiran kī-sī phurtī atā kartā, mujhe mazbūtī se merī bulandiyōñ par kharā kartā hai.

³⁴ Wuh mere hāthoñ ko jang karne kī tarbiyat detā hai. Ab mere bāzū pītal kī kamān ko bhī tān lete haiñ.

³⁵ Ai Rab, tū ne mujhe apnī najāt kī ḡhāl bakhsh dī hai. Tere dahne hāth ne mujhe qāym rakhā, terī narmī ne mujhe baṛā banā diyā hai.

³⁶ Tū mere qadmoñ ke lie rāstā banā detā hai, is lie mere ṭakhne nahīñ ḡagmagāte.

³⁷ Main ne apne dushmanoñ kā tāqqub karke unheñ pakaṛ liyā, main bāz na āyā jab tak wuh ḡhatm na ho gae.

³⁸ Main ne unheñ yoñ pāsh pāsh kar diyā ki dubārā uṭh na sake balki gir kar mere pāñwoñ tale paṛe rahe.

³⁹ Kyōnki tū ne mujhe jang karne ke lie quwwat se kamarbastā kar diyā, tū ne mere muḡhālifoñ ko mere sāmne jhukā diyā.

⁴⁰ Tū ne mere dushmanoñ ko mere sāmne se bhagā diyā, aur main ne nafrat karne wāloñ ko tabāh kar diyā.

⁴¹ Wuh madad ke lie chīḡhte-chillāte rahe, lekin bachāne wālā koī nahīñ thā. Wuh Rab ko pukārtē rahe, lekin us ne jawāb na diyā.

⁴² Main ne unheñ chūr chūr karke gard kī tarah hawā meñ urā diyā. Main ne unheñ kachre kī tarah galī meñ phaiñk diyā.

⁴³ Tū ne mujhe qaum ke jhagaroñ se bachā kar aqwām kā sardār banā diyā hai. Jis qaum se main nāwāqīf thā wuh merī ḡhidmat kartī hai.

⁴⁴ Jyoñ hī main bāt kartā hūñ to log merī sunte haiñ. Pardesī dabak kar merī ḡhushāmad karte haiñ.

⁴⁵ Wuh himmat hār kar kāñpte hue apne qiloñ se nikal āte haiñ.

⁴⁶ Rab zindā hai! Merī chaṭān kī tamjīd ho! Merī najāt ke Ḳhudā kī tāzīm ho!

⁴⁷ Wuhī Ḳhudā hai jo merā intaqām letā, aqwām ko mere tābe kar detā

⁴⁸ aur mujhe mere dushmanoñ se chhuṭkāṛā detā hai. Yaḡīnan tū mujhe mere muḡhālifoñ par sarfarāz kartā, mujhe zālīmoñ se bachāe rakhtā hai.

⁴⁹ Ai Rab, is lie main aqwām meñ terī hamd-o-sanā karūṅga, tere nām kī tārif meñ ḡīt ḡāūṅgā.

⁵⁰ Kyōnki Rab apne bādshāh ko baṛī najāt detā hai, wuh apne masah kie hue bādshāh Dāūd aur us kī aulād par hameshā tak mehrbān raheḡā.

19

Maḵhlūqāt meñ Allāh kā Jalāl

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Āsmān Allāh ke jalāl kā elān karte haiñ, āsmānī gumbad us ke hāthoñ kā kām bayān kartā hai.

² Ek dīn dūsre ko ittalā detā, ek rāt dūsarī ko ḵhabar pahuñchātī hai,

³ lekin zabān se nahīñ. Go un kī āwāz sunāī nahīñ detī,

⁴ to bhī un kī āwāz nikal kar pūrī duniyā meñ sunāī detī, un ke alfāz duniyā kī intahā tak pahuñch jāte haiñ. Wahāñ Allāh ne āftāb ke lie ḵhaimā lagāyā hai.

⁵ Jis tarah dūlhā apnī ḵhābgāh se nikaltā hai usī tarah sūraj nikal kar pahalwān kī tarah apnī daur daurne par ḵhushī manātā hai.

⁶ Āsmān ke ek sire se charḥ kar us kā chakkar dūsre sire tak lagtā hai. Us kī taptī garmī se koī bhī chīz poshīdā nahīñ rahtī.

⁷ Rab kī shariyat kāmīl hai, us se jān meñ jān ā jātī hai. Rab ke ahkām qābil-e-etamād haiñ, un se sādālah dānishmand ho jātā hai.

⁸ Rab kī hidāyāt bā-insāf haiñ, un se dīl bāgh bāgh ho jātā hai. Rab ke ahkām pāk haiñ, un se āñkheñ chamak uṭhtī haiñ.

⁹ Rab kā ḵhauf pāk hai aur abad tak qāym rahegā. Rab ke farmān sachche aur sab ke sab rāst haiñ.

¹⁰ Wuh sone balki ḵhālīs sone ke ḍher se zyādā marḡhūb haiñ. Wuh shahd balki chhatte ke tāzā shahd se zyādā mīṭhe haiñ.

¹¹ Un se tere ḵhādim ko āgāh kiyā jātā hai, un par amal karne se barā ajr miltā hai.

¹² Jo ḵhatāeñ beḵhabrī meñ sarzad huīñ kaun unheñ jāntā hai? Mere poshīdā gunāhoñ ko muāf kar!

¹³ Apne ḵhādim ko gustākhoñ se mahfūz rakh tāki wuh mujh par hukūmat na kareñ. Tab main be'ilzām ho kar sangīn gunāh se pāk rahūngā.

¹⁴ Ai Rab, baḵsh de ki mere muñh kī bāteñ aur mere dīl kī soch-bichār tujhe pasand āe. Tū hī merī chaṭān aur merā chhurāne wālā hai.

20

Fatah ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Musibat ke dīn Rab terī sune, Yāqūb ke Ḳhudā kā nām tujhe mahfūz rakhe.

² Wuh maqdis se terī madad bheje, wuh Siyyūn se terā sahārā bane.

³ Wuh terī ḡhallā kī nazareñ yād kare, terī bhasm hone wālī qurbāniyāñ qabūl farmāe. (Silāh)

⁴ Wuh tere dīl kī ārzū pūrī kare, tere tamām mansūboñ ko kāmyābī baḵshe.

⁵ Tab ham terī najāt kī ḵhushī manāenge, ham apne Ḳhudā ke nām meñ fatah kā jhañḍā gāenge. Rab terī tamām guzārīsheñ pūrī kare.

⁶ Ab main ne jān liyā hai ki Rab apne masah kie hue bādshāh kī madad kartā hai. Wuh apne muqaddas āsmān se us kī sun kar apne dahne hāth kī qudrat se use chhuṭkāre degā.

⁷ Bāz apne rathoñ par, bāz apne ghoṛoñ par faḵhr karte haiñ, lekin ham Rab apne Ḳhudā ke nām par faḵhr kareñge.

⁸ Hamāre dushman jhuk kar gir jāenge, lekin ham uṭh kar mazbūtī se ḵhare raheñge.

⁹ Ai Rab, hamārī madad farmā! Bādshāh hamārī sune jab ham madad ke lie pukāreñ.

21

Bādshāh ke lie Allāh kī Madad

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, bādshāh terī quwwat dekh kar shādmān hai, wuh terī najāt kī kitnī baṛī khushī manātā hai.

² Tū ne us kī dilī khāhish pūrī kī aur inkār na kiyā jab us kī ārzū ne honṭon par alfāz kā rūp dhārā. (Silāh)

³ Kyoñki tū achchhī achchhī barkateñ apne sāth le kar us se milne āyā, tū ne use khālis sone kā tāj pahnāyā.

⁴ Us ne tujh se zindagī pāne kī ārzū kī to tū ne use umr kī darāzī baḥshī, mazīd itne dīn ki un kī intahā nahīn.

⁵ Terī najāt se use baṛī izzat hāsīl huī, tū ne use shān-o-shaukat se ārāstā kiyā.

⁶ Kyoñki tū use abad tak barkat detā, use apne chehre ke huzūr lā kar nihāyat khush kar detā hai.

⁷ Kyoñki bādshāh Rab par etamād kartā hai, Allāh T'ālā kī shafqat use ḍagmagāne se bachāegī.

⁸ Tere dushman tere qabze meñ ā jāenge, jo tujh se nafrat karte haiñ unheñ terā dahnā hāth pakaṛ legā.

⁹ Jab tū un par zāhir hogā to wuh bharaktī bhaṭṭī kī-sī musībat meñ phaṅs jāenge. Rab apne ḡhazab meñ unheñ haṛap kar legā, aur āg unheñ khā jāegī.

¹⁰ Tū un kī aulād ko rū-e-zamīn par se miṭā ḍālegā, insānon meñ un kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

¹¹ Go wuh tere khilāf sāzishēñ karte haiñ to bhī un ke bure mansūbe nākām raheñge.

¹² Kyoñki tū unheñ bhagā kar un ke chehron ko apne tiroñ kā nishānā banā degā.

¹³ Ai Rab, uṭh aur apnī qudrat kā izhār kar tāki ham terī qudrat kī tamjīd meñ sāz bajā kar gīt gāeñ.

22

Rāstbāz kā Dukh

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tulū-e-Subah kī Hirnī.

Ai mere Khudā, ai mere Khudā, tū ne mujhe kyoñ tark kar diyā hai? Maiñ chīkh rahā hūñ, lekin merī najāt nazar nahīn ātī.

² Ai mere Khudā, dīn ko maiñ chillātā hūñ, lekin tū jawāb nahīn detā. Rāt ko pukārtā hūñ, lekin āram nahīn pātā.

³ Lekin tū quddūs hai, tū jo Isrāīl kī madahsarāī par taḥtnashīn hotā hai.

⁴ Tujh par hamāre bāpdādā ne bharosā rakhā, aur jab bharosā rakhā to tū ne unheñ rihāī dī.

⁵ Jab unhoñ ne madad ke lie tujhe pukārā to bachne kā rāstā khul gayā. Jab unhoñ ne tujh par etamād kiyā to sharmindā na hue.

⁶ Lekin maiñ kīṛā hūñ, mujhe insān nahīn samjhā jātā. Log merī be'izzatī karte, mujhe haqīr jānte haiñ.

⁷ Sab mujhe dekh kar merā mazāq uṛāte haiñ. Wuh muñh banā kar taubā taubā karte aur kahte haiñ,

8 “Us ne apnā muāmalā Rab ke sapurd kiyā hai. Ab Rab hī use bachāe. Wuhī use chhuṭkāra de, kyonki wuhī us se khush hai.”

9 Yaqīnan tū mujhe mān ke peṭ se nikāl lāyā. Main abhī mān kā dūdh pītā thā ki tū ne mere dil meñ bharosā paidā kiyā.

10 Jyon hī main paidā huā mujhe tujh par chhoṛ diyā gayā. Mān ke peṭ se hī tū merā Khudā rahā hai.

11 Mujh se dūr na rah. Kyonki musibat ne merā dāman pakaṛ liyā hai, aur koī nahīn jo merī madad kare.

12 Muta'addid bailon ne mujhe gher liyā, Basan ke tāqatwar sānd chāron taraf jamā ho gae haiñ.

13 Mere khilāf unhoñ ne apne muñh khol die haiñ, us dahārte hue sherbabar kī tarah jo shikār ko phārne ke josh meñ ā gayā hai.

14 Mujhe pānī kī tarah zamīn par unḍelā gayā hai, merī tamām haḍḍiyān alag alag ho gaī haiñ, jism ke andar merā dil mōm kī tarah pighal gayā hai.

15 Merī tāqat thikre kī tarah khushk ho gaī, merī zabān tālū se chipak gaī hai. Hāñ, tū ne mujhe maut kī khāk meñ liṭā diyā hai.

16 Kutton ne mujhe gher rakhā, sharīron ke jatthe ne merā ihātā kiyā hai. Unhoñ ne mere hāthoñ aur pānwoñ ko chhed ḍālā hai.

17 Main apnī haḍḍiyon ko gin saktā hūñ. Log ghūr ghūr kar merī musibat se khush hote haiñ.

18 Wuh āpas meñ mere kapre bāñṭ lete aur mere libās par qurā ḍālte haiñ.

19 Lekin tū ai Rab, dūr na rah! Ai merī quwwat, merī madad karne ke lie jaldī kar!

20 Merī jān ko talwār se bachā, merī zindagī ko kutte ke panje se chhuṛā.

21 Sher ke muñh se mujhe maḥlasī de, janglī bailon ke sīngoñ se rihāī atā kar.

Ai Rab, tū ne merī sunī hai!

22 Main apne bhāiyon ke sāmne tere nām kā elān karūnga, jamāt ke darmiyān terī madahsarāī karūnga.

23 Tum jo Rab kā khauf mānte ho, us kī tamjīd karo! Ai Yāqūb kī tamām aulād, us kā ehtirām karo! Ai Isrāīl ke tamām farzando, us se khauf khāo!

24 Kyonki na us ne musibatzadā kā dukh haqīr jānā, na us kī taklīf se ghīn khāī. Us ne apnā muñh us se na chhupāyā balki us kī sunī jab wuh madad ke lie chikhne-chillāne lagā.

25 Ai Khudā, baṛe ijtīmā meñ main terī satāish karūnga, khudātarson ke sāmne apnī mannat pūrī karūnga.

26 Nāchār jī bhar kar khāeṅge, Rab ke tālib us kī hamd-o-sanā kareṅge. Tumhāre dil abad tak zindā raheñ!

27 Log duniyā kī intahā tak Rab ko yād karke us kī taraf rujū kareṅge. Ghairaqwām ke tamām khāndān use sijdā kareṅge.

28 Kyonki Rab ko hī bādshāhī kā ikhtiyār hāsīl hai, wuhī aqwām par hukūmat kartā hai.

29 Duniyā ke tamām baṛe log us ke huzūr khāeṅge aur sijdā kareṅge. Khāk meñ utarne wāle sab us ke sāmne jhuk jāeṅge, wuh sab jo apnī zindagī ko khud qāym nahīn rakh sakte.

30 Us ke farzand us kī khidmat kareṅge. Ek āne wālī nasl ko Rab ke bāre meñ sunāyā jāegā.

31 Hāñ, wuh ā kar us kī rāstī ek qaum ko sunāeṅge jo abhī paidā nahīn huī, kyonki us ne yih kuchh kiyā hai.

23

Achchhā Charwāhā

¹ Dāūd kā zabūr.

Rab merā charwāhā hai, mujhe kamī na hogī.

² Wuh mujhe shādāb charāgāhoñ meñ charātā aur pursukūn chashmoñ ke pās le jātā hai.

³ Wuh merī jān ko tāzādam kartā aur apne nām kī khātir rāstī kī rāhoñ par merī qiyādat kartā hai.

⁴ Go mainī tārīktarīn wādī meñ se guzarūn mainī musībat se nahīn ḍarūnga, kyonki tū mere sāth hai, terī lāṭhī aur terā asā mujhe tasallī dete haiñ.

⁵ Tū mere dushmanoñ ke rūbarū mere sāmne mez bichhā kar mere sar ko tel se tar-o-tāzā kartā hai. Merā pyālā terī barkat se chhalak uṭhtā hai.

⁶ Yaqīnan bhalāī aur shafqat umr-bhar mere sāth sāth raheñgī, aur mainī jīte-jī Rab ke ghar meñ sukūnat karūnga.

24

Bādshāh kā Istiqbāl

¹ Dāūd kā zabūr.

Zamīn aur jo kuchh us par hai Rab kā hai, duniyā aur us ke bāshinde usī ke haiñ.

² Kyonki us ne zamīn kī buniyād samundaroñ par rakhī aur use dariyāoñ par qāym kiyā.

³ Kis ko Rab ke pahār par chaṛhnī kī ijāzat hai? Kaun us ke muqaddas maqām meñ khaṛā ho saktā hai?

⁴ Wuh jis ke hāth pāk aur dil sāf haiñ, jo na fareb kā irādā rakhtā, na qasam khā kar jhūṭ boltā hai.

⁵ Wuh Rab se barkat pāegā, use apnī najāt ke Ḳhudā se rāstī milegī.

⁶ Yih hogā un logoñ kā hāl jo Allāh kī marzī dariyāft karte, jo tere chehre ke tālib hote haiñ, ai Yāqūb ke Ḳhudā. (Silāh)

⁷ Ai phāṭako, khul jāo! Ai qadīm darwāzo, pūre taur par khul jāo tāki jalāl kā Bādshāh dākhil ho jāe.

⁸ Jalāl kā Bādshāh kaun hai? Rab jo qawī aur qādir hai, Rab jo jang meñ zorāwar hai.

⁹ Ai phāṭako, khul jāo! Ai qadīm darwāzo, pūre taur par khul jāo tāki jalāl kā Bādshāh dākhil ho jāe.

¹⁰ Jalāl kā Bādshāh kaun hai? Rabbul-afwāj, wuhī jalāl kā Bādshāh hai. (Silāh)

25

Muāfi aur Rāhnumāi ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, mainī terā ārzūmand hūñ.

² Ai mere Ḳhudā, tujh par mainī bharosā rakhtā hūñ. Mujhe sharmindā na hone de ki mere dushman mujh par shādiyānā bajāeñ.

³ Kyonki jo bhī tujh par ummīd rakhe wuh sharmindā nahīn hogā jabki jo bilāwajah bewafā hote haiñ wuhī sharmindā ho jāeñge.

⁴ Ai Rab, apnī rāheñ mujhe dikhā, mujhe apne rāstoñ kī tālīm de.

⁵ Apnī sachchāī ke mutābiq merī rāhnumāī kar, mujhe tālīm de. Kyoṅki tū merī najāt kā Ḳhudā hai. Din-bhar main tere intazār meṅ rahtā hūn.

⁶ Ai Rab, apnā wuh rahm aur mehrbānī yād kar jo tū qadīm zamāne se kartā āyā hai.

⁷ Ai Rab, merī jawānī ke gunāhoṅ aur merī bewafā harkatoṅ ko yād na kar balki apnī bhalāī kī ḵhātir aur apnī shafqat ke mutābiq merā ḵhayāl rakh.

⁸ Rab bhalā aur ādil hai, is lie wuh gunāhgāroṅ ko sahīh rāh par chalne kī talqīn kartā hai.

⁹ Wuh farotanoṅ kī insāf kī rāh par rāhnumāī kartā, halīmōṅ ko apnī rāh kī tālīm detā hai.

¹⁰ Jo Rab ke ahd aur ahkām ke mutābiq zindagī guzāreṅ unheṅ Rab mehrbānī aur wafādārī kī rāhoṅ par le chaltā hai.

¹¹ Ai Rab, merā qusūr sangīn hai, lekin apne nām kī ḵhātir use muāf kar.

¹² Rab kā ḵhauf mānane wālā kahān hai? Rab ḵhud use us rāh kī tālīm degā jo use chunanā hai.

¹³ Tab wuh ḵhushhāl rahegā, aur us kī aulād mulk ko mīrās meṅ pāegī.

¹⁴ Jo Rab kā ḵhauf māneṅ unheṅ wuh apne hamrāz banā kar apne ahd kī tālīm detā hai.

¹⁵ Merī ānkheṅ Rab ko taktī rahtī haiṅ, kyoṅki wuhī mere pānwoṅ ko jāl se nikāl letā hai.

¹⁶ Merī taraf māyl ho jā, mujh par mehrbānī kar! Kyoṅki main tanhā aur musībatzadā hūn.

¹⁷ Mere dil kī pareshāniyān dūr kar, mujhe merī takālīf se rihāī de.

¹⁸ Merī musībat aur tangī par nazar ḍāl kar merī ḵhatāoṅ ko muāf kar.

¹⁹ Dekh, mere dushman kitne zyādā haiṅ, wuh kitnā zulm karke mujh se nafrat karte haiṅ.

²⁰ Merī jān ko mahfūz rakh, mujhe bachā! Mujhe sharmindā na hone de, kyoṅki main tujh meṅ panāh letā hūn.

²¹ Begunāhī aur diyānatdārī merī pahrādārī karen, kyoṅki main tere intazār meṅ rahtā hūn.

²² Ai Allāh, fidyā de kar Isrāīl ko us kī tamām takālīf se āzād kar!

26

Begunāh kā Iqrār aur Itijā

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, merā insāf kar, kyoṅki merā chāl-chalan bequsūr hai. Main ne Rab par bharosā rakhā hai, aur main ḍānwāṇḍol nahīn ho jāūngā.

² Ai Rab, mujhe jānch le, mujhe āzmā kar dil kī tah tak merā muāynā kar.

³ Kyoṅki terī shafqat merī ānkhoṅ ke sāmne rahī hai, main terī sachchī rāh par chaltā rahā hūn.

⁴ Na main dhokebāzoṅ kī majlis meṅ baiṭhtā, na chālāk logoṅ se rifāqat rakhtā hūn.

⁵ Mujhe sharīroṅ ke ijtimāoṅ se nafrat hai, bedīnoṅ ke sāth main baiṭhtā bhī nahīn.

⁶ Ai Rab, main apne hāth dho kar apnī begunāhī kā izhār kartā hūn. Main terī qurbāngāh ke gird phir kar

⁷ buland āwāz se terī hamd-o-sanā kartā, tere tamām mojjizāt kā elān kartā hūn.

⁸ Ai Rab, terī sukūnatgāh mujhe pyārī hai, jis jagah terā jalāl ṭhahartā hai wuh mujhe azīz hai.

⁹ Merī jān ko mujh se chhīn kar mujhe gunāhgāron meñ shāmil na kar! Merī zindagī ko miṭā kar mujhe khūnkhāron meñ shumār na kar,

¹⁰ aise logoñ meñ jin ke hāth sharmnāk harkatoñ se ālūdā haiñ, jo har waqt rishwat khāte haiñ.

¹¹ Kyonki main begunāh zindagī guzārtā hūn. Fidyā de kar mujhe chhuṭkāra de! Mujh par mehrbānī kar!

¹² Mere pānw hamwār zamīn par qāym ho gae haiñ, aur main ijtimāon meñ Rab kī satāish karūnga.

27

Allāh se Rifāqat

¹ Dāūd kā zabūr.

Rab merī raushnī aur merī najāt hai, main kis se ḍarūn? Rab merī jān kī panāhgāh hai, main kis se dahshat khāūn?

² Jab sharīr mujh par hamlā karen tāki mujhe haṛap kar leñ, jab mere muḥhālīf aur dushman mujh par ṭuṭ parēñ to wuh ṭhokar khā kar gir jāenge.

³ Go fauj mujhe gher le merā dil khauf nahīn khāegā, go mere khilāf jang chhīr jāe merā bharosā qāym rahegā.

⁴ Rab se merī ek guzārish hai, main ek hī bāt chāhtā hūn. Yih ki jīte-jī Rab ke ghar meñ rah kar us kī shafqat se lutfandoz ho sakūn, ki us kī sukūnatgāh meñ ṭhahar kar mahw-e-khyāl rah sakūn.

⁵ Kyonki musibat ke din wuh mujhe apnī sukūnatgāh meñ panāh degā, mujhe apne khaime meñ chhupā legā, mujhe uṭhā kar ūnchī chaṭān par rakhegā.

⁶ Ab main apne dushmanon par sarbuland hūngā, agarche unhoñ ne mujhe gher rakhā hai. Main us ke khaime meñ khushī ke nāre lagā kar qurbāniyāñ pesh karūnga, sāz bajā kar Rab kī madahsarāī karūnga.

⁷ Ai Rab, merī āwāz sun jab main tujhe pukārūn, mujh par mehrbānī karke merī sun.

⁸ Merā dil tujhe yād dilātā hai ki tū ne khud farmāyā, “Mere chehre ke tālib raho!” Ai Rab, main tere hī chehre kā tālib rahā hūn.

⁹ Apne chehre ko mujh se chhupāe na rakh, apne khādim ko ghusse se apne huzūr se na nikāl. Kyonki tū hī merā sahārā rahā hai. Ai merī najāt ke Khudā, mujhe na chhoṛ, mujhe tark na kar.

¹⁰ Kyonki mere mān-bāp ne mujhe tark kar diyā hai, lekin Rab mujhe qabūl karke apne ghar meñ lāegā.

¹¹ Ai Rab, mujhe apnī rāh kī tarbiyat de, hamwār rāste par merī rāhnumāī kar tāki apne dushmanon se mahfūz rahūn.

¹² Mujhe muḥhālifoñ ke lālch meñ na āne de, kyonki jhūṭe gawāh mere khilāf uṭh khare hue haiñ jo tashaddud karne ke lie taiyār haiñ.

¹³ Lekin merā pūrā imān yih hai ki main zindon ke mulk meñ rah kar Rab kī bhalāī dekhūngā.

¹⁴ Rab ke intazār meñ rah! Mazbūt aur diler ho, aur Rab ke intazār meñ rah!

28

Madad ke lie Duā aur Jawāb ke lie Shukrguzārī

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, main tujhe pukārtā hūn. Ai merī chaṭān, k̄hāmoshī se apnā muñh mujh se na pher. Kyoñki agar tū chup rahe to main maut ke gaṛhe meñ utarne wāloñ kī mānind ho jāūngā.

² Merī iltijāen sun jab main chīkhte-chillāte tujh se madad māngtā hūn, jab main apne hāth terī sukūnatgāh ke Muqaddastarīn Kamre kī taraf uṭhātā hūn.

³ Mujhe un bedīnoñ ke sāth ghasīṭ kar sazā na de jo ḡhalat kām karte haiñ, jo apne paṛosiyon se bazāhir dostānā bāteñ karte, lekin dil meñ un ke k̄hilāf bure mansūbe bāndhte haiñ.

⁴ Unheñ un kī harkatoñ aur bure kāmōñ kā badlā de. Jo kuchh un ke hāthoñ se sarzad huā hai us kī pūrī sazā de. Unheñ utnā hī nuqsān pahuñchā de jitnā unhoñ ne dūsroñ ko pahuñchāyā hai.

⁵ Kyoñki na wuh Rab ke āmāl par, na us ke hāthoñ ke kām par tawajjuh dete haiñ. Allāh unheñ ḡhā degā aur dubārā kabhī tāmīr nahīn karegā.

⁶ Rab kī tamjīd ho, kyoñki us ne merī iltijā sun lī.

⁷ Rab merī quwwat aur merī ḡhāl hai. Us par mere dil ne bharosā rakhā, us se mujhe madad milī hai. Merā dil shādiyānā bajātā hai, main gīt gā kar us kī satāish kartā hūn.

⁸ Rab apnī qaum kī quwwat aur apne masah kie hue k̄hādīm kā najātbakhsh qilā hai.

⁹ Ai Rab, apnī qaum ko najāt de! Apnī mīrās ko barkat de! Un kī gallābānī karke unheñ hameshā tak uṭhāe rakh.

29

Rab ke Jalāl kī Tamjīd

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Allāh ke farzando, Rab kī tamjīd karo! Rab ke jalāl aur qudrat kī satāish karo!

² Rab ke nām ko jalāl do. Muqaddas libās se ārāstā ho kar Rab ko sijdā karo.

³ Rab kī āwāz samundar ke ūpar gūñjtī hai. Jalāl kā K̄hudā garajtā hai, Rab gahre pānī ke ūpar garajtā hai.

⁴ Rab kī āwāz zordār hai, Rab kī āwāz purjalāl hai.

⁵ Rab kī āwāz deodār ke daraḡhtoñ ko toṛ ḡāltī hai, Rab Lubnān ke deodār ke daraḡhtoñ ko ṭukṛe ṭukṛe kar detā hai.

⁶ Wuh Lubnān ko bachhṛe aur Koh-e-Siryūn * ko janglī bail ke bachche kī tarah kūdne phāndne detā hai.

⁷ Rab kī āwāz āg ke shole bhaṛkā detī hai.

⁸ Rab kī āwāz registān ko hilā detī hai, Rab Dasht-e-Qādis ko kānpne detā hai.

⁹ Rab kī āwāz sun kar hirnī dard-e-zah meñ mubtalā ho jātī aur jangloñ ke patte jhaṛ jāte haiñ. Lekin us kī sukūnatgāh meñ sab pukārte haiñ, “Jalāl!”

¹⁰ Rab sailāb ke ūpar taḡhtnashīn hai, Rab bādshāh kī haisiyat se abad tak taḡhtnashīn hai.

¹¹ Rab apnī qaum ko taḡwiyat degā, Rab apne logoñ ko salāmatī kī barkat degā.

30

Maut se Chhuṭkāre par Shukrguzārī

¹ Dāūd kā zabūr. Rab ke ghar kī maḡhsūsiyat ke mauqe par gīt.

Ai Rab, main terī satāish kartā hūn, kyoñki tū ne mujhe gahrāiyon meñ se khīnch nikālā. Tū ne mere dushmanoñ ko mujh par baḡhleñ bajāne kā mauqā nahīn diyā.

* 29:6 Siryūn Harmūn kā dūsra nām hai.

² Ai Rab mere Khudā, main ne chikh-te-chillāte hue tujh se madad māngī, aur tū ne mujhe shifā dī.

³ Ai Rab, tū merī jān ko Pātāl se nikāl lāyā, tū ne merī jān ko maut ke garhe mein utarne se bachāyā hai.

⁴ Ai imāndāro, sāz bajā kar Rab kī tārif mein gīt gāo. Us ke muqaddas nām kī hamd-o-sanā karo.

⁵ Kyonki wuh lamhā-bhar ke lie ghusse hotā, lekin zindagī-bhar ke lie mehrbānī kartā hai. Go shām ko ronā paṛe, lekin subah ko ham khushī manāenge.

⁶ Jab hālāt pursukūn the to main bolā, “Main kabhī nahīn ḍagmagāūngā.”

⁷ Ai Rab, jab tū mujh se khush thā to tū ne mujhe mazbūt pahār par rakh diyā. Lekin jab tū ne apnā chehrā mujh se chhupā liyā to main saḥt ghabrā gayā.

⁸ Ai Rab, main ne tujhe pukārā, hān Khudāwand se main ne iltijā kī,

⁹ “Kyā faydā hai agar main halāk ho kar maut ke garhe mein utar jāūn? Kyā khāk terī sataish karegī? Kyā wuh logoñ ko terī wafādārī ke bāre mein batāegī?

¹⁰ Ai Rab, merī sun, mujh par mehrbānī kar. Ai Rab, merī madad karne ke lie ā!”

¹¹ Tū ne merā mātām khushī ke nāch mein badal diyā, tū ne mere mātāmī kapṛe utār kar mujhe shādmānī se mulabbas kiyā.

¹² Kyonki tū chāhtā hai ki merī jān khāmosh na ho balki gīt gā kar terī tamjīd kartī rahe. Ai Rab mere Khudā, main ābad tak terī hamd-o-sanā karūngā.

31

Hifāzat ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, main ne tujh mein panāh lī hai. Mujhe kabhī sharmindā na hone de balki apnī rāstī ke mutābiq mujhe bachā!

² Apnā kān merī taraf jhukā, jald hī mujhe chhuṭkāṛā de. Chaṭān kā merā burj ho, pahār kā qilā jis mein main panāh le kar najāt pā sakūn.

³ Kyonki tū merī chaṭān, merā qilā hai, apne nām kī khātir merī rāhnumāī, merī qiyādat kar.

⁴ Mujhe us jāl se nikāl de jo mujhe pakaṛne ke lie chupke se bichhāyā gayā hai. Kyonki tū hī merī panāhgāh hai.

⁵ Main apnī rūh tere hāthoñ mein sauñptā hūn. Ai Rab, ai wafādār Khudā, tū ne fidyā de kar mujhe chhuṛāyā hai!

⁶ Main un se nafrat rakhtā hūn jo bekār butoñ se lipṭe rahte haiñ. Main to Rab par bharosā rakhtā hūn.

⁷ Main bāgh bāgh hūngā aur terī shafqat kī khushī manāūngā, kyonki tū ne merī musibat dekh kar merī jān kī pareshānī kā khayāl kiyā hai.

⁸ Tū ne mujhe dushman ke hawāle nahīn kiya balki mere pānwoñ ko khule maidān mein qāym kar diyā hai.

⁹ Ai Rab, mujh par mehrbānī kar, kyonki main musibat mein hūn. Ġham ke māre merī ānkheñ sūj gai haiñ, merī jān aur jism gal rahe haiñ.

¹⁰ Merī zindagī dukh kī chakkī mein pis rahī hai, mere sāl āheñ bharte bharte zāe ho rahe haiñ. Mere qusūr kī wajah se merī tāqat jawāb de gai, merī haḍḍiyāñ galne-saṛne lagī haiñ.

¹¹ Maiñ apne dushmanon ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūñ balki mere hamsāe bhī mujhe lān-tān karte, mere jānane wāle mujh se dahshat khāte haiñ. Galī meñ jo bhī mujhe dekhe mujh se bhāg jātā hai.

¹² Maiñ murdon kī mānind un kī yāddāsht se miṭ gayā hūñ, mujhe ṭhikre kī tarah phaiñk diyā gayā hai.

¹³ Bahuton kī afwāheñ mujh tak pahuñch gai haiñ, chāron taraf se haulnāk khabreñ mil rahī haiñ. Wuh mil kar mere k̄hilāf sāzishēñ kar rahe, mujhe qatl karne ke mansūbe bāndh rahe haiñ.

¹⁴ Lekin maiñ ai Rab, tujh par bharosā rakhtā hūñ. Maiñ kahtā hūñ, “Tū merā K̄hudā hai!”

¹⁵ Merī taqdīr * tere hāth meñ hai. Mujhe mere dushmanon ke hāth se bachā, un se jo mere pīchhe paṛ gae haiñ.

¹⁶ Apne chehre kā nūr apne k̄hādīm par chamkā, apnī mehrbānī se mujhe najāt de.

¹⁷ Ai Rab, mujhe sharmindā na hone de, kyonki maiñ ne tujhe pukārā hai. Mere bajāe bedīnon ke muñh kāle ho jāeñ, wuh Pātāl meñ utar kar chup ho jāeñ.

¹⁸ Un ke farebdeh hoñt band ho jāeñ, kyonki wuh takabbur aur hiqārat se rāstbāz ke k̄hilāf kufr bakte haiñ.

¹⁹ Terī bhalāi kitnī azīm hai! Tū use un ke lie taiyār rakhtā hai jo terā k̄hauf mānte haiñ, use unheñ dikhātā hai jo insānon ke sāmne se tujh meñ panāh lete haiñ.

²⁰ Tū unheñ apne chehre kī āṛ meñ logon ke hamlon se chhupā letā, unheñ k̄haime meñ lā kar ilzāmtarāsh zabānon se mahfūz rakhtā hai.

²¹ Rab kī tamjīd ho, kyonki jab shahr kā muhāsarā ho rahā thā to us ne mojizānā taur par mujh par mehrbānī kī.

²² Us waqt maiñ ghabrā kar bolā, “Hāy, maiñ tere huzūr se mungate ho gayā hūñ!” Lekin jab maiñ ne chīkhte-chillāte hue tujh se madad māngī to tū ne merī iltijā sun lī.

²³ Ai Rab ke tamām imāndāro, us se muhabbat rakho! Rab wafādāron ko mahfūz rakhtā, lekin maḡhrūron ko un ke rawaiye kā pūrā ajr degā.

²⁴ Chunāñche mazbūt aur diler ho, tum sab jo Rab ke intazār meñ ho.

32

Muāfi kī Barkat (Taubā kā Dūsra Zabūr)

¹ Dāūd kā zabūr. Hikmat kā gīt.

Mubāarak hai wuh jis ke jarāym muāf kie gae. Jis ke gunāh dhāñpe gae haiñ.

² Mubāarak hai wuh jis kā gunāh Rab hisāb meñ nahīñ lāegā aur jis kī rūh meñ fareb nahīñ hai.

³ Jab maiñ chup rahā to dīn-bhar āheñ bharne se merī haḍḍiyāñ galne lagīñ.

⁴ Kyonki dīn rāt maiñ tere hāth ke bojh tale pistā rahā, merī tāqat goyā mausam-e-garmā kī jhulastī tapish meñ jāti rahī. (Silāh)

⁵ Tab maiñ ne tere sāmne apnā gunāh taslīm kiya, maiñ apnā gunāh chhupāne se bāz āyā. Maiñ bolā, “Maiñ Rab ke sāmne apne jarāym kā iqrār karūnga.” Tab tū ne mere gunāh ko muāf kar diyā. (Silāh)

⁶ Is lie tamām imāndār us waqt tujh se duā karen jab tū mil saktā hai. Yaqīnan jab barā sailāb āe to un tak nahīñ pahuñchegā.

* **31:15** Lafzī tarjumā: mere auqāt.

⁷ Tū merī chhupne kī jagah hai, tū mujhe pareshānī se mahfūz rakhtā, mujhe najāt ke naḡhmoñ se gher letā hai. (Silāh)

⁸ “Maiñ tujhe tālīm dūngā, tujhe wuh rāh dikhāūngā jis par tujhe jānā hai. Maiñ tujhe mashwarā de kar terī dekh-bhāl karūngā.

⁹ Nāsamajh ghore yā ḡhachchar kī mānind na ho, jin par qābū pāne ke lie lagām aur dahāne kī zarūrat hai, warnā wuh tere pās nahīñ āeñge.”

¹⁰ Bedīn kī muta'addid pareshāniyāñ hotī haiñ, lekin jo Rab par bharosā rakhe use wuh apnī shafqat se ghare rakhtā hai.

¹¹ Ai rāstbāzo, Rab kī ḡhushī meñ jashn manāo! Ai tamām diyānatdāro, shādmānī ke nāre lagāo!

33

Allāh kī Hukūmat aur Madad kī Tārīf

¹ Ai rāstbāzo, Rab kī ḡhushī manāo! Kyoñki munāsib hai ki sīdhī rāh par chalne wāle us kī sataish karen.

² Sarod bajā kar Rab kī hamd-o-sanā karo. Us kī tamjīd meñ das tāron wālā sāz bajāo.

³ Us kī tamjīd meñ nayā gīt gāo, mahārat se sāz bajā kar ḡhushī ke nāre lagāo.

⁴ Kyoñki Rab kā kalām sachchā hai, aur wuh har kām wafādārī se kartā hai.

⁵ Use rāstbāzī aur insāf pyāre haiñ, duniyā Rab kī shafqat se bharī huī hai.

⁶ Rab ke kahne par āsmān ḡhalaq huā, us ke muñh ke dam se sitāron kā pūrā lashkar wujūd meñ āyā.

⁷ Wuh samundar ke pānī kā baṛā ḡher jamā kartā, pānī kī gahrāiyon ko godāmon meñ mahfūz rakhtā hai.

⁸ Kul duniyā Rab kā ḡhauf māne, zamīn ke tamām bāshinde us se dahshat khāen.

⁹ Kyoñki us ne farmāyā to fauran wujūd meñ āyā, us ne hukm diyā to usī waqt qāym huā.

¹⁰ Rab aqwām kā mansūbā nākām hone detā, wuh ummatoñ ke irādon ko shikast detā hai.

¹¹ Lekin Rab kā mansūbā hameshā tak kāmyāb rahtā, us ke dil ke irāde pusht-dar-pusht qāym rahte haiñ.

¹² Mubāarak hai wuh qaum jis kā ḡhudā Rab hai, wuh qaum jise us ne chun kar apnī mīrās banā liyā hai.

¹³ Rab āsmān se nazar ḡāl kar tamām insānon kā mulāhazā kartā hai.

¹⁴ Apne taḡht se wuh zamīn ke tamām bāshindon kā muāynā kartā hai.

¹⁵ Jis ne un sab ke dilon ko tashkīl diyā wuh un ke tamām kāmon par dhyān detā hai.

¹⁶ Bādshāh kī baṛī fauj use nahīñ chhuṛātī, aur sūrme kī baṛī tāqat use nahīñ bachātī.

¹⁷ Ghoṛā bhī madad nahīñ kar saktā. Jo us par ummīd rakhe wuh dhokā khāegā. Us kī baṛī tāqat chhuṭkārā nahīñ detī.

¹⁸ Yaḡīnan Rab kī āñkh un par lagī rahtī hai jo us kā ḡhauf mānte aur us kī mehrbānī ke intazār meñ rahte haiñ,

¹⁹ ki wuh un kī jān maut se bachāe aur kāl meñ mahfūz rakhe.

²⁰ Hamārī jān Rab ke intazār meñ hai. Wuhī hamārā sahārā, hamārī ḡhāl hai.

²¹ Hamārā dil us meñ ḵhush hai, kyonki ham us ke muḡaddas nām par bharosā rakhte haiñ.

²² Ai Rab, terī mehrbānī ham par rahe, kyonki ham tujh par ummīd rakhte haiñ.

34

Allāh kī Hifāzat

¹ Dāūd kā yih zabūr us waqt se mutālliḡ hai jab us ne Filistī bādshāh Abīmalik ke sāmne pāgal banane kā rūp bhar liyā. Yih dekh kar bādshāh ne use bhagā diyā. Chale jāne ke bād Dāūd ne yih gīt gāyā.

Har waqt maiñ Rab kī tamjīd karūṅga, us kī hamd-o-sanā hameshā hī mere hoñṭon par rahegī.

² Merī jān Rab par faḡhr karegī. Musibatṡadā yih sun kar ḵhush ho jāeñ.

³ Āo, mere sāth Rab kī tāzīm karo. Āo, ham mil kar us kā nām sarbuland karen.

⁴ Maiñ ne Rab ko talāsh kiyā to us ne merī sunī. Jin chīzoñ se maiñ dahshat khā rahā thā un sab se us ne mujhe rihāī dī.

⁵ Jin kī āñkheñ us par lagī raheñ wuh ḵhushī se chamkeṅge, aur un ke muñh sharmindā nahīñ hoṅge.

⁶ Is nāchār ne pukārā to Rab ne us kī sunī, us ne use us kī tamām musībatoñ se najāt dī.

⁷ Jo Rab kā ḵhauf māneñ un ke irdgird us kā farishtā ḵhaimāzan ho kar un ko bachāe rakhtā hai.

⁸ Rab kī bhalāī kā tajrabā karo. Mubārak hai wuh jo us meñ panāh le.

⁹ Ai Rab ke muḡaddasīn, us kā ḵhauf māno, kyonki jo us kā ḵhauf māneñ unheñ kamī nahīñ.

¹⁰ Jawān sherbabar kabhī zarūratmand aur bhūke hote haiñ, lekin Rab ke tāliboñ ko kisi bhī achchhī chīz kī kamī nahīñ hogī.

¹¹ Ai bachcho, āo, merī bāteñ suno! Maiñ tumheñ Rab ke ḵhauf kī tālīm dūṅgā.

¹² Kaun maze se zindagī guzārñā aur achchhe dīn deḡhnā chāhtā hai?

¹³ Wuh apnī zabān ko sharīr bāteñ karne se roke aur apne hoñṭon ko jhūṭ bolne se.

¹⁴ Wuh burāī se muñh pher kar nek kām kare, sulah-salāmatī kā tālib ho kar us ke pīchhe lagā rahe.

¹⁵ Rab kī āñkheñ rāstbāzoñ par lagī rahtī haiñ, aur us ke kān un kī iltijāoñ kī taraf māyl haiñ.

¹⁶ Lekin Rab kā chehrā un ke ḵhilāf hai jo ḡhalat kām karte haiñ. Un kā zamīn par nām-o-nishān tak nahīñ rahegā.

¹⁷ Jab rāstbāz fariyād karen to Rab un kī suntā, wuh unheñ un kī tamām musibat se chhuṭkāre detā hai.

¹⁸ Rab shikastādilon ke qarīb hotā hai, wuh unheñ rihāī detā hai jin kī rūh ko ḵhāk meñ kuchlā gayā ho.

¹⁹ Rāstbāz kī muta'addid takālīf hotī haiñ, lekin Rab use un sab se bachā letā hai.

²⁰ Wuh us kī tamām haḡḡdīyoñ kī hifāzat kartā hai, ek bhī nahīñ toṛī jāegī.

²¹ Burāī bedīn ko mār ḡalegī, aur jo rāstbāz se nafrat kare use munāsib ajr milegā.

²² Lekin Rab apne ḡhādimoñ kī jān kā fidyā degā. Jo bhī us meñ panāh le use sazā nahīñ milegī.

35

Sharīroñ ke Hamloñ se Rihāi ke lie Duā

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, un se jhagaṛ jo mere sāth jhagaṛte haiñ, un se laṛ jo mere sāth laṛte haiñ.

² Lambī aur chhoṭī ḍhāl pakaṛ le aur uṭh kar merī madad karne ā.

³ Neze aur barchhī ko nikāl kar unheñ rok de jo merā tāqqub kar rahe haiñ! Merī jān se farmā, “Maiñ terī najāt hūñ!”

⁴ Jo merī jān ke lie koshāñ haiñ un kā muñh kālā ho jāe, wuh ruswā ho jāeñ. Jo mujhe musibat meñ ḍālne ke mansūbe bāndh rahe haiñ wuh pīchhe haṭ kar sharmindā hoñ.

⁵ Wuh hawā meñ bhūse kī tarah uṛ jāeñ jab Rab kā farishtā unheñ bhagā de.

⁶ Un kā rāstā tārik aur phisalnā ho jab Rab kā farishtā un ke pīchhe paṛ jāe.

⁷ Kyonki unhoñ ne besabab aur chupke se mere rāste meñ jāl bichhāyā, bilāwajah mujhe pakaṛne kā gaṛhā khodā hai.

⁸ Is lie tabāhī achānak hī un par ā paṛe, pahle unheñ patā hī na chale. Jo jāl unhoñ ne chupke se bichhāyā us meñ wuh khud ulajh jāeñ, jis gaṛhe ko unhoñ ne khodā us meñ wuh khud gir kar tabāh ho jāeñ.

⁹ Tab merī jān Rab kī khushī manāegī aur us kī najāt ke bāis shādmāñ hogī.

¹⁰ Mere tamām āzā kah uṭheñge, “Ai Rab, kaun terī mānind hai? Koī bhī nahīñ! Kyonki tū hī musibatzaḍā ko zabardast ādmī se chhuṭkāṛā detā, tū hī nāchār aur gharīb ko lūṭne wāle ke hāth se bachā letā hai.”

¹¹ Zālīm gawāh mere khilāf uṭh khare ho rahe haiñ. Wuh aisī bātoñ ke bāre meñ merī pūchh-gachh kar rahe haiñ jin se maiñ wāqif hī nahīñ.

¹² Wuh merī nekī ke ewaz mujhe nuqsān pahuñchā rahe haiñ. Ab merī jān tan-e-tanhā hai.

¹³ Jab wuh bīmār hue to maiñ ne ṭāṭ oṛh kar aur rozā rakh kar apnī jān ko dukh diyā. Kāsh merī duā merī god meñ wāpas āe!

¹⁴ Maiñ ne yon mātam kiyā jaise merā koī dost yā bhāi ho. Maiñ mātamī libās pahan kar yon khāk meñ jhuk gayā jaise apnī māñ kā janāzā ho.

¹⁵ Lekin jab maiñ khud ṭhokar khāne lagā to wuh khush ho kar mere khilāf jamā hue. Wuh mujh par hamlā karne ke lie ikaṭṭhe hue, aur mujhe mālūm hī nahīñ thā. Wuh mujhe phāṛte rahe aur bāz na āe.

¹⁶ Musalsal kufr bak bak kar wuh merā mazāq uṛāte, mere khilāf dānt pīste the.

¹⁷ Ai Rab, tū kab tak khāmoshī se dekhṭā rahegā? Merī jān ko un kī tabāhkun harkatoñ se bachā, merī zindagī ko jawān sheroñ se chhuṭkāṛā de.

¹⁸ Tab maiñ baṛī jamāt meñ terī sataish aur baṛe hujūm meñ terī tārif karūñga.

¹⁹ Unheñ mujh par baḡhleñ bajāne na de jo besabab mere dushman haiñ. Unheñ mujh par nāk-bhauñ chaṛhāne na de jo bilāwajah mujh se kīnā rakhte haiñ.

²⁰ Kyonki wuh khair aur salāmatī kī bāteñ nahīñ karte balki un ke khilāf farebdeh mansūbe bāndhte haiñ jo amn aur sukūn se mulk meñ rahte haiñ.

²¹ Wuh muñh phāṛ kar kahte haiñ, “Lo jī, ham ne apnī āñkhoñ se us kī harkateñ dekhī haiñ!”

²² Ai Rab, tujhe sab kuchh nazar āyā hai. Khāmosh na rah! Ai Rab, mujh se dūr na ho.

²³ Ai Rab mere Khudā, jāg uṭh. Mere difā meñ uṭh kar un se laṛ!

²⁴ Ai Rab mere Khudā, apnī rāstī ke mutābiq merā insāf kar. Unheñ mujh par baḡhleñ bajāne na de.

²⁵ Wuh dil mein na sochein, "Lo jī, hamārā irādā pūrā huā hai!" Wuh na bolein, "Ham ne use harap kar liyā hai."

²⁶ Jo merā nuqsān dekh kar khush hue un sab kā muñh kālā ho jāe, wuh sharmindā ho jāen. Jo mujhe dabā kar apne āp par fakhr karte hain wuh sharmindagī aur ruswāī se mulabbas ho jāen.

²⁷ Lekin jo mere insāf ke ārzūmand hain wuh khush hon aur shādiyānā bajāen. Wuh kahein, "Rab kī barī tārif ho, jo apne khādīm kī khairiyat chāhtā hai."

²⁸ Tab merī zabān terī rāstī bayān karegī, wuh sārā dīn terī tamjīd kartī rahegī.

36

Allāh kī Mehrbānī kī Tārīf

¹ Rab ke khādīm Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Badkārī bedīn ke dil hī mein us se bāt kartī hai. Us kī ānkhoñ ke sāmne Allāh kā khauf nahīn hotā,

² Kyonki us kī nazar mein yih bāt fakhr kā bāis hai ki use qusūrwar pāyā gayā, ki wuh nafrat kartā hai.

³ Us ke muñh se sharārat aur fareb nikaltā hai, wuh samajhdār hone aur nek kām karne se bāz āyā hai.

⁴ Apne bistar par bhī wuh sharārat ke mansūbe bāndhtā hai. Wuh mazbūtī se burī rāh par kharā rahtā aur burāī ko mustarad nahīn kartā.

⁵ Ai Rab, terī shafqat āsmān tak, terī wafādārī bādaloñ tak pahuñchtī hai.

⁶ Terī rāstī bulandtarīn paharoñ kī mānind, terā insāf samundar kī gahrāiyōñ jaisā hai. Ai Rab, tū insān-o-haiwān kī madad kartā hai.

⁷ Ai Allāh, terī shafqat kitnī beshqīmat hai! Ādamzād tere paroñ ke sāy mein panāh lete hain.

⁸ Wuh tere ghar ke umdā khāne se tar-o-tāzā ho jāte hain, aur tū unhein apnī khushiyōñ kī nadī mein se pilātā hai.

⁹ Kyonki zindagī kā sarchashmā tere hī pās hai, aur ham tere nūr mein rah kar nūr kā mushāhadā karte hain.

¹⁰ Apnī shafqat un par phailāe rakh jo tujhe jānte hain, apnī rāstī un par jo dil se diyānatdār hain.

¹¹ Maḡhrūroñ kā pānw mujh tak na pahuñche, bedīnoñ kā hāth mujhe beghar na banāe.

¹² Dekho, badkār gir gae hain! Unhein zamīn par paṭakh diyā gayā hai, aur wuh dubārā kabhī nahīn uṭheñge.

37

Bedīnoñ kī Bazāhir Khushhālī

¹ Dāūd kā zabūr.

Sharīroñ ke bāis bechain na ho jā, badkāroñ par rashk na kar.

² Kyonki wuh ghās kī tarah jald hī murjhā jāeñge, hariyālī kī tarah jald hī sūkh jāeñge.

³ Rab par bharosā rakh kar bhalāī kar, mulk mein rah kar wafādārī kī parwarish kar.

⁴ Rab se lutfandoz ho to jo terā dil chāhe wuh tujhe degā.

⁵ Apnī rāh Rab ke sapurd kar. Us par bharosā rakh to wuh tujhe kāmyābī bakhshegā.

⁶ Tab wuh terī rāstbāzī sūraj kī tarah tulū hone degā aur terā insāf dopahar kī raushnī kī tarah chamakne degā.

⁷ Rab ke huzūr chup ho kar sabar se us kā intazār kar. Beqarār na ho agar sāzishen karne wālā kāmyāb ho.

⁸ Kḥafā hone se bāz ā, ḡhusse ko chhoṛ de. Ranjīdā na ho, warnā burā hī natijā niklegā.

⁹ Kyonki sharīr miṭ jāeṅge jabki Rab se ummīd rakhne wāle mulk ko mīrās meṅ pāeṅge.

¹⁰ Mazīd thoṛī der sabar kar to bedīn kā nām-o-nishān miṭ jāegā. Tū us kā khoj lagāegā, lekin kahīn nahīn pāegā.

¹¹ Lekin halīm mulk ko mīrās meṅ pā kar baṛe amn aur sukūn se lutfandoz hoṅge.

¹² Beshak bedīn dānt pīs pīs kar rāstbāz ke kḥilāf sāzishen kartā rahe.

¹³ Lekin Rab us par hañstā hai, kyonki wuh jāntā hai ki us kā anjām qarīb hī hai.

¹⁴ Bedīnoṅ ne talwār ko khīnchā aur kamān ko tān liyā hai tāki nāchāroṅ aur zarūratmandoṅ ko girā deṅ aur sīdhī rāh par chalne wāloṅ ko qatl karen.

¹⁵ Lekin un kī talwār un ke apne dil meṅ ghoṅpī jāegī, un kī kamān ṭuṭ jāegī.

¹⁶ Rāstbāz ko jo thoṛā-bahut hāsil hai wuh bahut bedīnoṅ kī daulat se behtar hai.

¹⁷ Kyonki bedīnoṅ kā bāzū ṭuṭ jāegā jabki Rab rāstbāzoṅ ko sañbhāltā hai.

¹⁸ Rab be'ilzāmoṅ ke dīn jāntā hai, aur un kī maurūsī milkiyat hameshā ke lie qāym rahegī.

¹⁹ Musībat ke waqt wuh sharmsār nahīn hoṅge, kāl bhī paṛe to ser hoṅge.

²⁰ Lekin bedīn halāk ho jāeṅge, aur Rab ke dushman charāḡāhoṅ kī shān kī tarah nest ho jāeṅge, dhueṅ kī tarah ḡhāyb ho jāeṅge.

²¹ Bedīn qarḡ letā aur use nahīn utārtā, lekin rāstbāz mehrbān hai aur faiyāzī se detā hai.

²² Kyonki jinheṅ Rab barkat de wuh mulk ko mīrās meṅ pāeṅge, lekin jin par wuh lānat bheje un kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

²³ Agar kisī ke pāñw jam jāeṅ to yih Rab kī taraf se hai. Aise shakhs kī rāh ko wuh pasand kartā hai.

²⁴ Agar gir bhī jāe to paṛā nahīn rahegā, kyonki Rab us ke hāth kā sahārā banā rahegā.

²⁵ Maiṅ jawān thā aur ab būṛhā ho gayā hūñ. Lekin maiṅ ne kabhī nahīn dekhā kī rāstbāz ko tark kiyā gayā yā us ke bachchoṅ ko bhīk māṅgnī paṛī.

²⁶ Wuh hameshā mehrbān aur qarḡ dene ke lie taiyār hai. Us kī aulād barkat kā bāis hogī.

²⁷ Burāī se bāz ā kar bhalāī kar. Tab tū hameshā ke lie mulk meṅ ābād rahegā,

²⁸ kyonki Rab ko insāf pyārā hai, aur wuh apne imāndāroṅ ko kabhī tark nahīn karegā. Wuh abad tak mahfūz raheṅge jabki bedīnoṅ kī aulād kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

²⁹ Rāstbāz mulk ko mīrās meṅ pā kar us meṅ hameshā baseṅge.

³⁰ Rāstbāz kā muñh hikmat bayān kartā aur us kī zabān se insāf nikaltā hai.

³¹ Allāh kī shariyat us ke dil meṅ hai, aur us ke qadam kabhī nahīn ḡagmagāeṅge.

³² Bedīn rāstbāz kī tāk meṅ baiṭh kar use mār ḡālne kā mauqā ḡhūñḡtā hai.

³³ Lekin Rab rāstbāz ko us ke hāth meṅ nahīn chhoṛegā, wuh use adālat meṅ mujrim nahīn ṭhaharne degā.

³⁴ Rab ke intazār meṅ rah aur us kī rāh par chaltā rah. Tab wuh tujhe sarfarāz karke mulk kā wāris banāegā, aur tū bedīnoṅ kī halākat dekhegā.

³⁵ Maiñ ne ek bedīn aur zālīm ādmī ko dekhā jo phalte-phūlte deodār ke darāḡht kī tarah āsmān se bāteñ karne lagā.

³⁶ Lekin thoṛī der ke bād jab maiñ dubārā wahāñ se guzarā to wuh thā nahīñ. Maiñ ne us kā khoj lagāyā, lekin kahīñ na milā.

³⁷ Be'ilzām par dhyān de aur diyānatdār par ḡhaur kar, kyoñki āḡhirkār use amn aur sukūn hāsil hogā.

³⁸ Lekin mujrim mil kar tabāh ho jāeñge, aur bedīnoñ ko āḡhirkār rū-e-zamīn par se miṭāyā jāegā.

³⁹ Rāstbāzoñ kī najāt Rab kī taraf se hai, musibat ke waqt wuhī un kā qilā hai.

⁴⁰ Rab hī un kī madad karke unheñ chhuṭkāṛā degā, wuhī unheñ bedīnoñ se bachā kar najāt degā. Kyoñki unhoñ ne us meñ panāh lī hai.

38

Sazā se Bachne kī Itijā (Taubā kā Tīsrā Zabūr)

¹ Dāūd kā zabūr. Yāddāsht ke lie.

Ai Rab, apne ḡhazab meñ mujhe sazā na de, qahr meñ mujhe tambīh na kar!

² Kyoñki tere tīr mere jism meñ lag gae haiñ, terā hāth mujh par bhārī hai.

³ Terī lānat ke bāis merā pūrā jism bīmār hai, mere gunāh ke bāis merī tamām haḍḍiyāñ galne lagī haiñ.

⁴ Kyoñki maiñ apne gunāhoñ ke sailāb meñ ḍūb gayā hūñ, wuh nāqābil-e-bardāsht bojh ban gae haiñ.

⁵ Merī hamāqat ke bāis mere zaḡhmoñ se badbū āne lagī, wuh galne lage haiñ.

⁶ Maiñ kubaṛā ban kar ḡhāḡ meñ dab gayā hūñ, pūrā dīn mātāmī libās pahne phirtā hūñ.

⁷ Merī kamr meñ shadīd sozish hai, pūrā jism bīmār hai.

⁸ Maiñ niḍhāl aur pāsh pāsh ho gayā hūñ. Dil ke azāb ke bāis maiñ chīḡhtā-chillātā hūñ.

⁹ Ai Rab, merī tamām ārzū tere sāmne hai, merī āheñ tujh se poshīdā nahīñ rahtīñ.

¹⁰ Merā dil zor se dhaṛaktā, merī tāqat jawāb de gaī balki merī āñkhoñ kī raushnī bhī jātī rahī hai.

¹¹ Mere dost aur sāthī merī musibat dekh kar mujh se gurez karte, mere qarīb ke rishtedār dūr khare rahte haiñ.

¹² Mere jāñī dushman phande bichhā rahe haiñ, jo mujhe nuqsān pahunchānā chāhte haiñ wuh dhamkiyāñ de rahe aur sārā sārā dīn farebdeh mansūbe bāndh rahe haiñ.

¹³ Aur maiñ? Maiñ to goyā bahrā hūñ, maiñ nahīñ suntā. Maiñ ḡñge kī mānind hūñ jo apnā muñh nahīñ kholtā.

¹⁴ Maiñ aisā shāḡhs ban gayā hūñ jo na suntā, na jawāb meñ etarāz kartā hai.

¹⁵ Kyoñki ai Rab, maiñ tere intazār meñ hūñ. Ai Rab mere Ḳhudā, tū hī merī sunegā.

¹⁶ Maiñ bolā, “Aisā na ho ki wuh merā nuqsān dekh kar baḡhleñ bajāeñ, wuh mere pāñwoñ ke ḍagmagāne par mujhe dabā kar apne āp par faḡhr kareñ.”

¹⁷ Kyoñki maiñ larḡharāne ko hūñ, merī aziyat mutawātīr mere sāmne rahtī hai.

¹⁸ Chunāñche maiñ apnā qusūr taslīm kartā hūñ, maiñ apne gunāh ke bāis ḡhamḡīn hūñ.

¹⁹ Mere dushman zindā aur tāqatwar haiñ, aur jo bilāwajah mujh se nafrat karte haiñ wuh bahut haiñ.

²⁰ Wuh nekī ke badle badī karte haiñ. Wuh is lie mere dushman haiñ ki maiñ bhalāi ke pīchhe lagā rahtā hūñ.

²¹ Ai Rab, mujhe tark na kar! Ai Allāh, mujh se dūr na rah!

²² Ai Rab merī najāt, merī madad karne mein jaldī kar!

39

Insān ke Fānī Hone ke Pesh-e-Nazar Itijā

¹ Dāūd kā zabūr. Yādūtūn ke lie. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Main bolā, “Main apnī rāhoñ par dhyān dūngā tāki apnī zabān se gunāh na karūñ. Jab tak bedīn mere sāmne rahe us waqt tak apne muñh ko lagām dīe rahūngā.”

² Main chup-chāp ho gayā aur achchhī chīzoñ se dūr rah kar khāmosh rahā. Tab merī aziyat barh gayī.

³ Merā dil pareshānī se tapne lagā, mere karāhte karāhte mere andar bechainī kī āg-sī bharak uthī. Tab bāt zabān par ā gayī,

⁴ “Ai Rab, mujhe merā anjām aur merī umr kī had dikhā tāki main jān lūn kī kitnā fānī hūñ.

⁵ Dekh, merī zindagī kā daurāniyā tere sāmne lamhā-bhar kā hai. Merī pūrī umr tere nazdīk kuchh bhī nahīn hai. Har insān dam-bhar kā hī hai, khāh wuh kitnī hī mazbūtī se kharā kyon na ho. (Silāh)

⁶ Jab wuh idhar-udhar ghūme phire to sāyā hī hai. Us kā shor-sharābā bātil hai, aur go wuh daulat jamā karne mein masrūf rahe to bhī use mālūm nahīn kī bād mein kis ke qabze mein āegī.”

⁷ Chunānche ai Rab, main kis ke intazār mein rahūñ? Tū hī merī wāhid ummīd hai!

⁸ Mere tamām gunāhoñ se mujhe chhuṭkārā de. Ahmaq ko merī ruswāī karne na de.

⁹ Main khāmosh ho gayā hūñ aur kabhī apnā muñh nahīn kholtā, kyonki yih sab kuchh tere hī hāth se huā hai.

¹⁰ Apnā azāb mujh se dūr kar! Tere hāth kī zarboñ se main halāk ho rahā hūñ.

¹¹ Jab tū insān ko us ke qusūr kī munāsib sazā de kar us ko tambīh kartā hai to us kī khūbsuratī kīrā lage kapre kī tarah jāti rahtī hai. Har insān dam-bhar kā hī hai. (Silāh)

¹² Ai Rab, merī duā sun aur madad ke lie merī āhoñ par tawajjuh de. Mere ānsuoñ ko dekh kar khāmosh na rah. Kyonki main tere huzūr rahne wālā pardesī, apne tamām bāpdādā kī tarah tere huzūr basne wālā ghairshahrī hūñ.

¹³ Mujh se bāz ā tāki main kūch karke nest ho jāne se pahle ek bār phir hashshāsh-bashshāsh ho jāūñ.

40

Shukr aur Darḥāst

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Main sabar se Rab ke intazār mein rahā to wuh merī taraf māyl huā aur madad ke lie merī chīkhoñ par tawajjuh dī.

² Wuh mujhe tabāhī ke garhe se khīnch lāyā, daldal aur kīchar se nikāl lāyā. Us ne mere pānwoñ ko chaṭān par rakh diyā, aur ab main mazbūtī se chal-phir saktā hūñ.

³ Us ne mere muñh mein nayā gīt ḍāl diyā, hamāre Ḳhudā kī hamd-o-sanā kā gīt ubharne diyā. Bahut-se log yih dekheñge aur khauf khā kar Rab par bharosā rakheñge.

⁴ Mubārak hai wuh jo Rab par pūrā bharosā rakhtā hai, jo tang karne wāloñ aur fareb mein uljhe huoñ kī taraf ruḳh nahīn kartā.

⁵ Ai Rab mere Khudā, bār bār tū ne hamen apne mojize dikhāe, jagah bajagah apne mansūbe wujūd men lā kar hamārī madad kī. Tujh jaisā koī nahīn hai. Tere azīm kām beshumār haiñ, main un kī pūrī fahrist batā bhī nahīn saktā.

⁶ Tū qurbāniyān aur nazaren nahīn chāhtā thā, lekin tū ne mere kānon ko khol diyā. Tū ne bhasm hone wālī qurbāniyon aur gunāh kī qurbāniyon kā taqāzā na kiya.

⁷ Phir main bol uṭhā, “Main hāzir hūn jis tarah mere bāre men kalām-e-muqaddas * men likhā hai.

⁸ Ai mere Khudā, main khushī se terī marzī pūrī kartā hūn, terī shariyat mere dil men ṭik gāī hai.”

⁹ Main ne baṛe ijtimā men rāstī kī khushkhabrī sunāī hai. Ai Rab, yaqīnan tū jāntā hai ki main ne apne honṭon ko band na rakhā.

¹⁰ Main ne terī rāstī apne dil men chhupāe na rakhī balki terī wafādārī aur najāt bayān kī. Main ne baṛe ijtimā men terī shafqat aur sadāqat kī ek bāt bhī poshīdā na rakhī.

¹¹ Ai Rab, tū mujhe apne rahm se mahrūm nahīn rakhegā, terī mehrbānī aur wafādārī musalsal merī nigahbānī karenge.

¹² Kyonki beshumār taklīfon ne mujhe gher rakhā hai, mere gunāhon ne ākhirkār mujhe ā pakaṛā hai. Ab main nazar bhī nahīn uṭhā saktā. Wuh mere sar ke bālon se zyādā haiñ, is lie main himmat hār gayā hūn.

¹³ Ai Rab, mehrbānī karke mujhe bachā! Ai Rab, merī madad karne men jaldī kar!

¹⁴ Mere jānī dushman sab sharmindā ho jāen, un kī saṁkht ruswāī ho jāe. Jo merī musibat dekhe se lutf uṭhāte haiñ wuh pīchhe haṭ jāen, un kā muñh kālā ho jāe.

¹⁵ Jo merī musibat dekh kar qahqahā lagāte haiñ wuh sharm ke māre tabāh ho jāen.

¹⁶ Lekin tere tālib shādmān ho kar terī khushī manāen. Jinhen terī najāt pyārī hai wuh hameshā kaheñ, “Rab azīm hai!”

¹⁷ Main nāchār aur zarūratmand hūn, lekin Rab merā khayāl rakhtā hai. Tū hī merā sahārā aur merā najātdahindā hai. Ai mere Khudā, der na kar!

41

Mariz kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Mubārak hai wuh jo pasthāl kā khayāl rakhtā hai. Musibat ke din Rab use chhuṭkārā degā.

² Rab us kī hifāzat karke us kī zindagī ko mahfūz rakhegā, wuh mulk men use barkat de kar use us ke dushmanon ke lālch ke hawāle nahīn karegā.

³ Bīmārī ke waqt Rab us ko bistar par sañbhālegā. Tū us kī sehhat pūrī tarah bahāl karegā.

⁴ Main bolā, “Ai Rab, mujh par rahm kar! Mujhe shifā de, kyonki main ne terā hī gunāh kiya hai.”

⁵ Mere dushman mere bāre men ḡhalat bāten karke kahte haiñ, “Wuh kab maregā? Us kā nām-o-nishān kab miṭegā?”

* **40:7** Lafzī tarjumā: kitāb ke tūmār men.

⁶ Jab kabhī koī mujh se milne āe to us kā dil jhūṭ boltā hai. Pas-e-pardā wuh aisī nuqsāndeh mālūmāt jamā kartā hai jinheñ bād meñ bāhar jā kar galiyon meñ phailā sake.

⁷ Mujh se nafrat karne wāle sab āpas meñ mere ḵhilāf phusphusāte haiñ. Wuh mere ḵhilāf bure mansūbe bāndh kar kahte haiñ,

⁸ “Uṣe mohlak marz lag gayā hai. Wuh kabhī apne bistar par se dubārā nahīn uṭhegā.”

⁹ Merā dost bhī mere ḵhilāf uṭh kharā huā hai. Jis par main etamād kartā thā aur jo merī roṭī khātā thā, us ne mujh par lāt uṭhāi hai.

¹⁰ Lekin tū ai Rab, mujh par mehrbānī kar! Mujhe dubārā uṭhā kharā kar tāki unheñ un ke sulūk kā badlā de sakūñ.

¹¹ Is se main jāntā hūñ ki tū mujh se ḵhush hai ki merā dushman mujh par fatah ke nāre nahīn lagātā.

¹² Tū ne mujhe merī diyānatdārī ke bāis qāym rakhā aur hameshā ke lie apne huzūr kharā kiya hai.

¹³ Rab kī hamd ho jo Isrāīl kā Ḳhudā hai. Azal se abad tak us kī tamjīd ho. Āmīn, phir āmīn.

Dūsri Kitāb 42-72

42

Pardes meñ Allāh kā Ārzūmand

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Hikmat kā gīt. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Allāh, jis tarah hirnī nadiyon ke tāzā pānī ke lie taraptī hai usī tarah merī jān tere lie taraptī hai.

² Merī jān Ḳhudā, hāñ zindā Ḳhudā kī pyāsī hai. Main kab jā kar Allāh kā chehrā dekhūngā?

³ Din rāt mere ānsū merī ghizā rahe haiñ. Kyoñki pūrā din mujh se kahā jātā hai, “Terā Ḳhudā kahāñ hai?”

⁴ Pahle hālāt yād karke main apne sāmne apne dil kī āh-o-zārī unḍel detā hūñ.

* Kitnā mazā ātā thā jab hamārā julūs nikaltā thā, jab main hujūm ke bīch meñ ḵhushī aur shukrguzārī ke nāre lagāte hue Allāh kī sukūnatgāh kī jānib barhtā jātā thā. Kitnā shor mach jātā thā jab ham jashn manāte hue ghūmte-phirte the.

⁵ Ai merī jān, tū gham kyoñ khā rahī hai, bechainī se kyoñ tarap rahī hai? Allāh ke intazār meñ rah, kyoñki main dubārā us kī satāish karūnga jo merā Ḳhudā hai aur mere dekhte dekhte mujhe najāt detā hai.

⁶ Merī jān gham ke māre pighal rahī hai. Is lie main tujhe Yardan ke mulk, Harmūn ke pahārī silsile aur Koh-e-Mis'ar se yād kartā hūñ.

⁷ Jab se tere ābshāron kī āwāz buland huī to ek sailāb dūsre ko pukārne lagā hai. Terī tamām maujeñ aur lahreñ mujh par se guzar gai haiñ.

⁸ Din ke waqt Rab apnī shafqat bhejegā, aur rāt ke waqt us kā gīt mere sāth hogā, main apnī hayāt ke Ḳhudā se duā karūnga.

⁹ Main Allāh apnī chaṭān se kahūngā, “Tū mujhe kyoñ bhūl gayā hai? Main apne dushman ke zulm ke bāis kyoñ mātāmī libās pahne phirūñ?”

* 42:4 Lafzī tarjumā: apnī jān unḍel detā hūñ.

¹⁰ Mere dushmanon kī lān-tān se merī haḍḍiyān ṭuṭ rahī haiñ, kyonki purā din wuh kahte haiñ, “Terā Ḳhudā kahān hai?”

¹¹ Ai merī jān, tū ḡham kyon khā rahī hai, bechainī se kyon tarap rahī hai? Allāh ke intazār meñ rah, kyonki maiñ dubārā us kī satāish karūnga jo merā Ḳhudā hai aur mere dekhte dekhte mujhe najāt detā hai.

43

¹ Ai Allāh, merā insāf kar! Mere lie ḡhairīmāndār qaum se laṛ, mujhe dhokebāz aur sharīr ādmiyon se bachā.

² Kyonki tū merī panāh kā Ḳhudā hai. Tū ne mujhe kyon radd kiyā hai? Maiñ apne dushman ke zulm ke bāis kyon mātāmī libās pahne phirūn?

³ Apnī raushnī aur sachchāī ko bhej tāki wuh merī rāhnumāī karke mujhe tere muqāddas pahār aur terī sukūnatgāh ke pās pahuñchāen.

⁴ Tab maiñ Allāh kī qurbāngāh ke pās āūngā, us Ḳhudā ke pās jo merī khushī aur farhat hai. Ai Allāh mere Ḳhudā, wahān maiñ sarod bajā kar terī satāish karūnga.

⁵ Ai merī jān, tū ḡham kyon khā rahī hai, bechainī se kyon tarap rahī hai? Allāh ke intazār meñ rah, kyonki maiñ dubārā us kī satāish karūnga jo merā Ḳhudā hai aur mere dekhte dekhte mujhe najāt detā hai.

44

Kyā Allāh ne Apnī Qaum ko Radd Kiyā Hai?

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Hikmat kā gīt. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Allāh, jo kuchh tū ne hamāre bāpdādā ke aiyām meñ yānī qadīm zamāne meñ kiyā wuh ham ne apne kānon se un se sunā hai.

² Tū ne khud apne hāth se dīgar qaumon ko nikāl kar hamāre bāpdādā ko mulk meñ paude kī tarah lagā diyā. Tū ne khud dīgar ummaton ko shikast de kar hamāre bāpdādā ko mulk meñ phalne-phulne diyā.

³ Unhon ne apnī hī talwār ke zariye mulk par qabzā nahīn kiyā, apne hī bāzū se fatah nahīn pāī balki tere dahne hāth, tere bāzū aur tere chehre ke nūr ne yih sab kuchh kiyā. Kyonki wuh tujhe pasand the.

⁴ Tū merā Bādshāh, merā Ḳhudā hai. Tere hī hukm par Yāqūb ko madad hāsil hotī hai.

⁵ Terī madad se ham apne dushmanon ko zamīn par paṭakh dete, terā nām le kar apne muḡhālifon ko kuchal dete haiñ.

⁶ Kyonki maiñ apnī kamān par etamād nahīn kartā, aur merī talwār mujhe nahīn bachāegī

⁷ balki tū hī hameñ dushman se bachātā, tū hī unheñ sharmindā hone detā hai jo ham se nafrat karte haiñ.

⁸ Purā dīn ham Allāh par faḡhr karte haiñ, aur ham hameshā tak tere nām kī tamjīd karenge. (Silāh)

⁹ Lekin ab tū ne hameñ radd kar diyā, hameñ sharmindā hone diyā hai. Jab hamārī faujen laṛne ke lie nikaltī haiñ to tū un kā sāth nahīn detā.

¹⁰ Tū ne hameñ dushman ke sāmne paspā hone diyā, aur jo ham se nafrat karte haiñ unhon ne hameñ lūṭ liyā hai.

¹¹ Tū ne hameñ bheṛ-bakriyon kī tarah qassāb ke hāth meñ chhoṛ diyā, hameñ muḡhtalif qaumon meñ muntashir kar diyā hai.

¹² Tū ne apnī qaum ko ḵhafif-sī raqam ke lie bech ḍālā, use faroḵht karne se nafā hāsīl na huā.

¹³ Yih terī taraf se huā ki hamāre paṛosī hameñ ruswā karte, gird-o-nawāh ke log hameñ lān-tān karte haiñ.

¹⁴ Ham aqwām meñ ibratangez misāl ban gae haiñ. Log hameñ dekh kar taubā taubā kahte haiñ.

¹⁵ Dīn-bhar merī ruswāī merī āñkhoñ ke sāmne rahtī hai. Merā chehrā sharmsār hī rahtā hai,

¹⁶ kyonki mujhe un kī gāliyāñ aur kufr sunanā paṛtā hai, dushman aur intaqām lene par tule hue ko bardāsht karnā paṛtā hai.

¹⁷ Yih sab kuchh ham par ā gayā hai, hālāñki na ham tujhe bhūl gae aur na tere ahd se bewafā hue haiñ.

¹⁸ Na hamārā dil bāghī ho gayā, na hamāre qadam terī rāh se bhaṭak gae haiñ.

¹⁹ Tāham tū ne hameñ chūr chūr karke gīdaṛoñ ke darmiyān chhoṛ diyā, tū ne hameñ gahrī tārikī meñ ḍūbne diyā hai.

²⁰ Agar ham apne Ḵhudā kā nām bhūl kar apne hāth kisī aur mābūd kī taraf uṭhāte

²¹ to kyā Allāh ko yih bāt mālūm na ho jātī? Zarūr! Wuh to dil ke rāzoñ se wāqif hotā hai.

²² Lekin terī ḵhātir hameñ dīn-bhar maut kā sāmna karnā paṛtā hai, log hameñ zabah hone wālī bheṛoñ ke barābar samajhte haiñ.

²³ Ai Rab, jāg uṭh. Tū kyon soyā huā hai? Hameñ hameshā ke lie radd na kar balki hamārī madad karne ke lie khaṛā ho jā.

²⁴ Tū apnā chehrā ham se poshīdā kyon rakhtā hai, hamārī musībat aur ham par hone wāle zulm ko nazarandāz kyon kartā hai?

²⁵ Hamārī jāñ ḵhāk meñ dab gaī, hamārā badan miṭṭī se chimaṭ gayā hai.

²⁶ Uṭh kar hamārī madad kar! Apnī shafqat kī ḵhātir fidyā de kar hameñ chhuṛā!

45

Bādshāh kī Shādī

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Hikmat aur muhabbat kā gīt. Tarz: Sosan ke Phūl. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Mere dil se ḵhūbsūrat gīt chhalak rahā hai, main use bādshāh ko pesh karūnga. Merī zabān māhir kātib ke qalam kī mānind ho!

² Tū ādmiyoñ meñ sab se ḵhūbsūrat hai! Tere hoñṭ shafqat se masah kie hue haiñ, is lie Allāh ne tujhe abadī bārkāt dī hai.

³ Ai sūrme, apnī talwār se kamarbastā ho, apnī shān-o-shaukat se mulabbas ho jā!

⁴ Ḡhalbā aur kāmyābī hāsīl kar. Sachchāī, inkisārī aur rāstī kī ḵhātir laṛne ke lie nikal ā. Terā dahnā hāth tujhe hairatangez kām dikhāe.

⁵ Tere tez tīr bādshāh ke dushmanoñ ke diloñ ko chhed ḍaleñ. Qaumeñ tere pāñwoñ meñ gir jāeñ.

⁶ Ai Allāh, terā taḵht azal se abad tak qāym-o-dāym rahegā, aur insāf kā shāhī asā terī bādshāhī par hukūmat karegā.

⁷ Tū ne rāstbāzī se muhabbat aur bedīnī se nafrat kī, is lie Allāh tere Ḵhudā ne tujhe ḵhushī ke tel se masah karke tujhe tere sāthiyoñ se kahīñ zyādā sarfarāz kar diyā.

⁸ Mur, ūd aur amaltās kī beshqīmat ḵhushbū tere tamām kapṛoñ se phailtī hai. Hāthīdānt ke mahalōñ meñ tārdār mausīqī terā dil bahlātī hai.

⁹ Bādshāhoṅ kī beṭiyān tere zewarāt se saṛī phirtī haiṅ. Malikā Ofīr kā sonā pahne hue tere dahne hāth kharī hai.

¹⁰ Ai beṭī, sun merī bāt! Ġhaur kar aur kān lagā. Apnī qaum aur apne bāp kā ghar bhūl jā.

¹¹ Bādshāh tere husn kā ārzūmand hai, kyonki wuh terā āqā hai. Chunānche jhuk kar us kā ehtirām kar.

¹² Sūr kī beṭī tohfā le kar āegī, qaum ke amīr terī nazar-e-karm hāsil karne kī koshish karenge.

¹³ Bādshāh kī beṭī kitnī shāndār chīzoṅ se ārāstā hai. Us kā libās sone ke dhāgoṅ se bunā huā hai.

¹⁴ Use nafīs rangdār kapṛe pahne bādshāh ke pās lāyā jātā hai. Jo kuṅwārī saheliyān us ke pīchhe chaltī haiṅ unheṅ bhī tere sāmne lāyā jātā hai.

¹⁵ Log shādmān ho kar aur khushī manāte hue unheṅ wahān pahuṅchāte haiṅ, aur wuh shāhī mahal meṅ dākḥil hotī haiṅ.

¹⁶ Ai bādshāh, tere beṭe tere bāpdādā kī jagah kharē ho jāenge, aur tū unheṅ ra'īs banā kar pūrī duniyā meṅ zimmedāriyān degā.

¹⁷ Pusht-dar-pusht main tere nām kī tamjīd karūṅga, is lie qaumeṅ hameshā tak terī satāish karenge.

46

Allāh Hamārī Quwwat Hai

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Gīt kā tarz: Kuṅwāriyān. Allāh hamārī panāhgāh aur quwwat hai. Musībat ke waqt wuh hamārā mazbūt saharā sābit huā hai.

² Is lie ham khauf nahīn khāenge, go zamīn laraz uṭhe aur pahār jhūm kar samundar kī gahrāiyōṅ meṅ gir jāen,

³ go samundar shor machā kar ṭhāṭheṅ māre aur pahār us kī daharōṅ se kānp uṭheṅ. (Silāh)

⁴ Dariyā kī shākhēṅ Allāh ke shahr ko khush kartī haiṅ, us shahr ko jo Allāh T'ālā kī muqaddas sukūnatgāh hai.

⁵ Allāh us ke bīch meṅ hai, is lie shahr nahīn ḍagmagāegā. Subah-sawere hī Allāh us kī madad karegā.

⁶ Qaumeṅ shor machāne, saltanateṅ larakhārāne lagīṅ. Allāh ne āwāz dī to zamīn laraz uṭhī.

⁷ Rabbul-afwāj hamāre sāth hai, Yāqūb kā Khudā hamārā qilā hai. (Silāh)

⁸ Āo, Rab ke azīm kāmoṅ par nazar ḍālo! Usī ne zamīn par haulnāk tabāhī nāzil kī hai.

⁹ Wuhī duniyā kī intahā tak jangeṅ rok detā, wuhī kamān ko toṛ detā, neze ko ṭukṛe ṭukṛe kartā aur dhāl ko jalā detā hai.

¹⁰ Wuh farmātā hai, “Apnī harkatoṅ se bāz āo! Jān lo ki main Khudā hūṅ. Main aqwām meṅ sarbuland aur duniyā meṅ sarfarāz hūṅgā.”

¹¹ Rabbul-afwāj hamāre sāth hai. Yāqūb kā Khudā hamārā qilā hai. (Silāh)

47

Allāh Tamām Qaumoñ kā Bādshāh Hai

- ¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.
Ai tamām qaumo, tālī bajāo! Kḥushī ke nāre lagā kar Allāh kī madahsarāī karo!
- ² Kyoñki Rab T'ālā purjalāl hai, wuh pūrī duniyā kā azīm Bādshāh hai.
- ³ Us ne qaumoñ ko hamāre taht kar diyā, ummatoñ ko hamāre pāñwoñ tale rakh diyā.
- ⁴ Us ne hamāre lie hamārī mīrās ko chun liyā, usī ko jo us ke pyāre bande Yāqūb ke lie faḵhr kā bāis thā. (Silāh)
- ⁵ Allāh ne saūd farmāyā to sāth sāth kḥushī kā nārā buland huā, Rab bulandī par chaḥ gayā to sāth sāth narsingā bajtā rahā.
- ⁶ Madahsarāī karo, Allāh kī madahsarāī karo! Madahsarāī karo, hamāre Bādshāh kī madahsarāī karo!
- ⁷ Kyoñki Allāh pūrī duniyā kā Bādshāh hai. Hikmat kā gīt gā kar us kī satāish karo.
- ⁸ Allāh qaumoñ par hukūmat kartā hai, Allāh apne muqaddas taḥt par baiṭhā hai.
- ⁹ Dīgar qaumoñ ke shurafā Ibrāhīm ke Kḥudā kī qaum ke sāth jamā ho gae haiñ, kyoñki wuh duniyā ke hukmrānoñ kā mālīk hai. Wuh nihāyat hī sarbuland hai.

48

Allāh kā Shahr Yarūshalam

- ¹ Gīt. Qorah kī aulād kā zabūr.
Rab azīm aur baṛī tārif ke lāyq hai. Us kā muqaddas pahār hamāre Kḥudā ke shahr meñ hai.
- ² Koh-e-Siyyūn kī bulandī kḥūbsūrat hai, pūrī duniyā us se kḥush hotī hai. Koh-e-Siyyūn dūrtarīn shimāl kā ilāhī pahār hī hai, wuh azīm Bādshāh kā shahr hai.
- ³ Allāh us ke mahaloñ meñ hai, wuh us kī panāhgāh sābit huā hai.
- ⁴ Kyoñki dekho, bādshāh jamā ho kar Yarūshalam se laṛne āe.
- ⁵ Lekin use deḥte hī wuh hairān hue, wuh dahshat khā kar bhāg gae.
- ⁶ Wahāñ un par kapkapī tāri huī, aur wuh dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāne lage.
- ⁷ Jis tarah mashriqī āndhī Tarsīs ke shāndār jahāzoñ ko ṭukre ṭukre kar detī hai usī tarah tū ne unheñ tabāh kar diyā.
- ⁸ Jo kuchh ham ne sunā hai wuh hamāre deḥte deḥte Rabbul-afwāj hamāre Kḥudā ke shahr par sādiq āyā hai, Allāh use abad tak qāym rakhegā. (Silāh)
- ⁹ Ai Allāh, ham ne terī sukūnatgāh meñ terī shafqat par ḡhaur-o-ḡhauz kiya hai.
- ¹⁰ Ai Allāh, terā nām is lāyq hai ki terī tārif duniyā kī intahā tak kī jāe. Terā dahnā hāth rāstī se bharā rahtā hai.
- ¹¹ Koh-e-Siyyūn shādmān ho, Yahūdāh kī beṭiyāñ * tere munsifānā faisloñ ke bāis kḥushī manāeñ.
- ¹² Siyyūn ke irdgird ghūmo-phiro, us kī fasīl ke sāth sāth chal kar us ke burj gin lo.
- ¹³ Us kī qilābandī par kḥūb dhyān do, us ke mahaloñ kā muāynā karo tāki āne wālī nasl ko sab kuchh sunā sako.
- ¹⁴ Yaqīnan Allāh hamārā Kḥudā hameshā tak aisā hī hai. Wuh abad tak hamārī rāhnumāi karegā.

* 48:11 Yahān Yahūdāh kī beṭiyōñ se murād us ke shahr bhī ho sakte haiñ.

49

Amīron kī Shān Sarāb hī Hai

- ¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.
 Ai tamām qaumo, suno! Duniyā ke tamām bāshindo, dhyān do!
- ² Chhoṭe aur baṛe, amīr aur ḡharīb sab tawajjuh deñ.
- ³ Merā muñh hikmat bayān karegā aur mere dil kā ḡhaur-o-ḡhauz samajh atā karegā.
- ⁴ Maiñ apnā kān ek kahāwat kī taraf jhukāūngā, sarod bajā kar apnī pahelī kā hal batāūngā.
- ⁵ Maiñ ḡhauf kyon khāūñ jab musibat ke din āeñ aur makkāron kā burā kām mujhe gher le?
- ⁶ Aise log apnī milkiyat par etamād aur apnī baṛī daulat par faḡhr karte haiñ.
- ⁷ Koī bhī fidyā de kar apne bhāī kī jān ko nahīñ chhuṛā saktā. Wuh Allāh ko is qism kā tāwān nahīñ de saktā.
- ⁸ Kyonki itnī baṛī raqam denā us ke bas kī bāt nahīñ. Āḡhirkār use hameshā ke lie aisī koshishon se bāz ānā paṛegā.
- ⁹ Chunāñche koī bhī hameshā ke lie zindā nahīñ rah saktā, āḡhirkār har ek maut ke gaṛhe meñ utregā.
- ¹⁰ Kyonki har ek dekh saktā hai ki dānishmand bhī wafāt pāte aur ahmaq aur nāsamajh bhī mil kar halāk ho jāte haiñ. Sab ko apnī daulat dūsron ke lie chhoṛnī paṛtī hai.
- ¹¹ Un kī qabreñ abad tak un ke ghar banī raheñgī, pusht-dar-pusht wuh un meñ base raheñge, go unheñ zamīneñ hāsil thīñ jo un ke nām par thīñ.
- ¹² Insān apnī shān-o-shaukat ke bāwujūd qāym nahīñ rahtā, use jānwaron kī tarah halāk honā hai.
- ¹³ Yih un sab kī taqdīr hai jo apne āp par etamād rakhte haiñ, aur un sab kā anjām jo un kī bāteñ pasand karte haiñ. (Silāh)
- ¹⁴ Unheñ bheṛ-bakriyon kī tarah Pātāl meñ lāyā jāegā, aur maut unheñ charāegī. Kyonki subah ke waqt diyānatdār un par hukūmat kareñge. Tab un kī shakl-o-sūrat ghise-phaṭe kapṛe kī tarah gal saṛ jāegī, Pātāl hī un kī rihāishgāh hogā.
- ¹⁵ Lekin Allāh merī jān kā fidyā degā, wuh mujhe pakāṛ kar Pātāl kī girift se chhuṛāegā. (Silāh)
- ¹⁶ Mat ghabrā jab koī amīr ho jāe, jab us ke ghar kī shān-o-shaukat baṛhtī jāe.
- ¹⁷ Marte waqt to wuh apne sāth kuchh nahīñ le jāegā, us kī shān-o-shaukat us ke sāth Pātāl meñ nahīñ utregī.
- ¹⁸ Beshak wuh jīte-jī apne āp ko mubāarak kahegā, aur dūsre bhī khāte-pīte ādmī kī tārif kareñge.
- ¹⁹ Phir bhī wuh āḡhirkār apne bāpdādā kī nasl ke pās utregā, un ke pās jo dubārā kabhī raushnī nahīñ dekheñge.
- ²⁰ Jo insān apnī shān-o-shaukat ke bāwujūd nāsamajh hai, use jānwaron kī tarah halāk honā hai.

50

Sahīh Ibādat

- ¹ Āsaf kā zabūr.

Rab Qādir-e-mutlaq Khudā bol uṭhā hai, us ne tulū-e-subah se le kar ḡhurūb-e-āftāb tak pūrī duniyā ko bulāyā hai.

² Allāh kā nūr Siyyūn se chamak uṭhā hai, us pahār se jo kāmīl husn kā izhār hai.

³ Hamārā Khudā ā rahā hai, wuh khāmosh nahīn rahegā. Us ke āge āge sab kuchh bhasm ho rahā hai, us ke irdgird tez āndhī chal rahī hai.

⁴ Wuh āsmān-o-zamīn ko āwāz detā hai, “Ab main apnī qaum kī adālat karūngā.

⁵ Mere imāndāroṅ ko mere huzūr jamā karo, unheṅ jinheṅ ne qurbāniyān pesh karke mere sāth ahd bāndhā hai.”

⁶ Āsmān us kī rāstī kā elān kareṅge, kyonki Allāh khud insāf karne wālā hai. (Silāh)

⁷ “Ai merī qaum, sun! Mujhe bāt karne de. Ai Isrāīl, main tere khilāf gawāhī dūngā. Main Allāh terā Khudā hūn.

⁸ Main tujhe terī zabah kī qurbāniyōṅ ke bāis malāmat nahīn kar rahā. Terī bhasm hone wālī qurbāniyān to musalsal mere sāmne haiṅ.

⁹ Na main tere ghar se bail lūngā, na tere bāroṅ se bakre.

¹⁰ Kyonki jangal ke tamām jāndār mere hī haiṅ, hazāroṅ pahāriyōṅ par basne wāle jānwar mere hī haiṅ.

¹¹ Main pahāroṅ ke har parinde ko jāntā hūn, aur jo bhī maidānoṅ meṅ harkat kartā hai wuh merā hai.

¹² Agar mujhe bhūk lagtī to main tujhe na batātā, kyonki zamīn aur jo kuchh us par hai merā hai.

¹³ Kyā tū samajhtā hai ki main sāṅdoṅ kā gosht khānā yā bakroṅ kā khūn pīnā chāhtā hūn?

¹⁴ Allāh ko shukrguzārī kī qurbānī pesh kar, aur wuh mannat pūrī kar jo tū ne Allāh T'ālā ke huzūr mānī hai.

¹⁵ Musibat ke dīn mujhe pukār. Tab main tujhe najāt dūngā aur tū merī tamjīd karegā.”

¹⁶ Lekin bedīn se Allāh farmātā hai, “Mere ahkām sunāne aur mere ahd kā zikr karne kā terā kyā haq hai?

¹⁷ Tū to tarbiyat se nafrat kartā aur mere farmān kachre kī tarah apne pīchhe phaiṅk detā hai.

¹⁸ Kisī chor ko dekhṭe hī tū us kā sāth detā hai, tū zinākāroṅ se rifāqat rakhtā hai.

¹⁹ Tū apne muṅh ko bure kām ke lie istemāl kartā, apnī zabān ko dhokā dene ke lie taiyār rakhtā hai.

²⁰ Tū dūsroṅ ke pās baiṭh kar apne bhāī ke khilāf boltā hai, apnī hī mān ke beṭe par tohmat lagātā hai.

²¹ Yih kuchh tū ne kiyā hai, aur main khāmosh rahā. Tab tū samjhā ki main bilkul tujh jaisā hūn. Lekin main tujhe malāmat karūngā, tere sāmne hī muāmalā tartīb se sunāūngā.

²² Tum jo Allāh ko bhūle hue ho, bāt samajh lo, warnā main tumheṅ phār ḍālūngā. Us waqt koī nahīn hogā jo tumheṅ bachāe.

²³ Jo shukrguzārī kī qurbānī pesh kare wuh merī tāzīm kartā hai. Jo musammam irāde se aisī rāh par chale use main Allāh kī najāt dikhāūngā.”

51

Mujh Jaise Gunāhgār par Rahm Kar! (Taubā kā Chauthā Zabūr)

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Yih gīt us waqt se mutalliq hai jab Dāūd ke Bat-sabā ke sāth zinā karne ke bād Nātan Nabī us ke pās āyā.

Ai Allāh, apnī shafqat ke mutābiq mujh par mehrbānī kar, apne bare rahm ke mutābiq merī sarkashī ke dāgh miṭā de.

² Mujhe dho de tāki merā qusūr dūr ho jāe, jo gunāh mujh se sarzad huā hai us se mujhe pāk kar.

³ Kyonki main apnī sarkashī ko māntā hūn, aur merā gunāh hameshā mere sāmne rahtā hai.

⁴ Main ne tere, sirf tere hī khilāf gunāh kiyā, main ne wuh kuchh kiyā jo terī nazar mein burā hai. Kyonki lāzim hai ki tū bolte waqt rāst ṭahre aur adālat karte waqt pākizā sābit ho jāe.

⁵ Yaqīnan main gunāhālūdā hālat mein paidā huā. Jyon hī main mān ke peṭ mein wujūd mein āyā to gunāhgār thā.

⁶ Yaqīnan tū bātin kī sachchāi pasand kartā aur poshīdagī mein mujhe hikmat kī tālīm detā hai.

⁷ Zūfā le kar mujh se gunāh dūr kar tāki pāk-sāf ho jāūn. Mujhe dho de tāki barf se zyādā safed ho jāūn.

⁸ Mujhe dubārā khushī aur shādmānī sunane de tāki jin haḍḍiyon ko tū ne kuchal diyā wuh shādiyānā bajāen.

⁹ Apne chehre ko mere gunāhon se pher le, merā tamām qusūr miṭā de.

¹⁰ Ai Allāh, mere andar pāk dil paidā kar, mujh mein nae sire se sābitqadam rūh qāym kar.

¹¹ Mujhe apne huzūr se khārij na kar, na apne muqaddas Rūh ko mujh se dūr kar.

¹² Mujhe dubārā apnī najāt kī khushī dilā, mujhe musta'id rūh atā karke sañbhāle rakh.

¹³ Tab main unhein terī rāhon kī tālīm dūngā jo tujh se bewafā ho gae haiñ, aur gunāhgār tere pās wāpas āenge.

¹⁴ Ai Allāh, merī najāt ke Khudā, qatl kā qusūr mujh se dūr karke mujhe bachā. Tab merī zabān terī rāstī kī hamd-o-sanā karegī.

¹⁵ Ai Rab, mere honon ko khol tāki merā muñh terī satāish kare.

¹⁶ Kyonki tū zabah kī qurbānī nahīn chāhtā, warnā main wuh pesh kartā. Bhasm hone wālī qurbāniyān tujhe pasand nahīn.

¹⁷ Allāh ko manzūr qurbānī shikastā rūh hai. Ai Allāh, tū shikastā aur kuchle hue dil ko haqīr nahīn jānegā.

¹⁸ Apnī mehrbānī kā izhār karke Siyyūn ko khushhālī baḥsh, Yarūshalam kī fasīl tamīr kar.

¹⁹ Tab tujhe hamārī sahīh qurbāniyān, hamārī bhasm hone wālī aur mukammal qurbāniyān pasand āengī. Tab terī qurbāngāh par bail chaṛhāe jāenge.

52

Zulm ke Bāwujūd Tasallī

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Hikmat kā yih gīt us waqt se mutālliq hai jab Doeg Adomī Sāul Bādshāh ke pās gayā aur use batāyā, “Dāūd Akhmalik Imām ke ghar mein gayā hai.”

Ai sūrme, tū apnī badī par kyon fakhr kartā hai? Allāh kī shafqat din-bhar qāym rahtī hai.

² Ai dhokebāz, terī zabān tez ustre kī tarah chaltī huī tabāhī ke mansūbe bāndhtī hai.

³ Tujhe bhalāi kī nisbat burāi zyādā pyārī hai, sach bolne kī nisbat jhūṭ zyādā pasand hai. (Silāh)

⁴ Ai farebdeh zabān, tū har tabāhkun bāt se pyār kartī hai.

⁵ Lekin Allāh tujhe hameshā ke lie kḥāk meñ milāegā. Wuh tujhe mār mār kar tere kḥaime se nikāl degā, tujhe jaṛ se ukhāṛ kar zindon ke mulk se kḥārij kar degā. (Silāh)

⁶ Rāstbāz yih dekh kar kḥauf khāeñge. Wuh us par hañs kar kaheñge,

⁷ “Lo, yih wuh ādmī hai jis ne Allāh meñ panāh na lī balki apnī baṛī daulat par etamād kiyā, jo apne tabāhkun mansūbon se tāqatwar ho gayā thā.”

⁸ Lekin main Allāh ke ghar meñ zaitūn ke phalte-phulte daraḥt kī mānind hūñ. Main hameshā ke lie Allāh kī shafqat par bharosā rakhūngā.

⁹ Main abad tak us ke lie terī satāish karūnga jo tū ne kiyā hai. Main tere imāndāron ke sāmne hī tere nām ke intazār meñ rahūngā, kyonki wuh bhalā hai.

53

Bedīn kī Hamāqat

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Hikmat kā gīt. Tarz: Mahalat.

Ahmaq dil meñ kahtā hai, “Allāh hai hī nahīn!” Aise log badchalan haiñ, un kī harkateñ qābil-e-ghin haiñ. Ek bhī nahīn hai jo achchhā kām kare.

² Allāh ne āsmān se insān par nazar ḍālī tāki dekhe ki kyā koī samajhdār hai? Kyā koī Allāh kā tālib hai?

³ Afsos, sab sahīh rāh se bhaṭak gae. Sab ke sab bigaṛ gae haiñ. Koī nahīn jo bhalāi kartā ho, ek bhī nahīn.

⁴ Kyā jo badī karke merī qaum ko roṭī kī tarah khā lete haiñ unheñ samajh nahīn atī? Wuh to Allāh ko pukārte hī nahīn.

⁵ Tab un par saḥt dahshat wahāñ chhā gaī jahāñ pahle dahshat kā sabab nahīn thā. Jinhoñ ne tujhe gher rakhā thā Allāh ne un kī haḍḍiyāñ bikher dīñ. Tū ne un ko ruswā kiyā, kyonki Allāh ne unheñ radd kiyā hai.

⁶ Kāsh Koh-e-Siyyūn se Isrāīl kī najāt nikle! Jab Rab apnī qaum ko bahāl karegā to Yāqūb kḥushī ke nāre lagāegā, Isrāīl bāgh bāgh hogā.

54

Khatre meñ Phañse Hue Shaḥs kī Iltijā

¹ Dāūd kā zabūr. Hikmat kā yih gīt tārdār sāzon ke sāth gānā hai. Yih us waqt se mutālliḡ hai jab Zīf ke bāshindon ne Sāūl ke pās jā kar kahā, “Dāūd hamāre pās chhupā huā hai.”

Ai Allāh, apne nām ke zariye se mujhe chhuṭkāṛā de! Apnī qudrat ke zariye se merā insāf kar!

² Ai Allāh, merī iltijā sun, mere muñh ke alfāz par dhyān de.

³ Kyonki pardesī mere kḥilāf uṭh khare hue haiñ, zālim jo Allāh kā lihāz nahīn karte merī jān lene ke darpai haiñ. (Silāh)

⁴ Lekin Allāh merā sahārā hai, Rab merī zindagī qāym rakhtā hai.

⁵ Wuh mere dushmanon kī sharārat un par wāpas lāegā. Chunāñche apnī wafādārī dikhā kar unheñ tabāh kar de!

⁶ Main tujhe razākārānā qurbānī pesh karūnga. Ai Rab, main tere nām kī satāish karūnga, kyonki wuh bhalā hai.

⁷ Kyoñki us ne mujhe sārī musībat se rihāī dī, aur ab main apne dushmanon kī shikast dekh kar khush hūngā.

55

Jhūṭe Bhāiyoñ par Shikāyat

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Hikmat kā yih gīt tārdār sāzon ke sāth gānā hai.

Ai Allāh, merī duā par dhyān de, apne āp ko merī iltijā se chhupāe na rakh.

² Mujh par ghaur kar, merī sun. Main bechainī se idhar-udhar ghūmte hue āheñ bhar rahā hūñ.

³ Kyoñki dushman shor machā rahā, bedīn mujhe tang kar rahā hai. Wuh mujh par āfat lāne par tule hue haiñ, ghusse meñ merī mukhālafat kar rahe haiñ.

⁴ Merā dil mere andar tarap rahā hai, maut kī dahshat mujh par chhā gaī hai.

⁵ Khauf aur larzish mujh par tāri huī, haibat mujh par ghālib ā gaī hai.

⁶ Main bolā, “Kāsh mere kabūtar ke-se par hoñ tāki uṛ kar ārām-o-sukūn pā sakūñ!

⁷ Tab main dūr tak bhāg kar registān meñ baserā kartā,

⁸ main jaldī se kahīn panāh letā jahāñ tez āndhī aur tūfān se mahfūz rahtā.” (Silāh)

⁹ Ai Rab, un meñ abtarī paidā kar, un kī zabān meñ ikhtilāf ḍāl! Kyoñki mujhe shahr meñ har taraf zulm aur jhagare nazar āte haiñ.

¹⁰ Din rāt wuh fasīl par chakkar kātte haiñ, aur shahr fasād aur kharābī se bharā rahtā hai.

¹¹ Us ke bīch meñ tabāhī kī hukūmat hai, aur zulm aur fareb us ke chauk ko nahīn chhoṛte.

¹² Agar koī dushman merī ruswāī kartā to qābil-e-bardāsht hotā. Agar mujh se nafrat karne wālā mujhe dabā kar apne āp ko sarfarāz kartā to main us se chhup jātā.

¹³ Lekin tū hī ne yih kiya, tū jo mujh jaisā hai, jo merā qarībī dost aur hamrāz hai.

¹⁴ Merī tere sāth kitnī achchhī rifāqat thī jab ham hujūm ke sāth Allāh ke ghar kī taraf chalte gae.

¹⁵ Maut achānak hī unheñ apnī girift meñ le le. Zindā hī wuh Pātāl meñ utar jāeñ, kyoñki burāī ne un meñ apnā ghar banā liyā hai.

¹⁶ Lekin main pukār kar Allāh se madad māngtā hūñ, aur Rab mujhe najāt degā.

¹⁷ Main har waqt āh-o-zārī kartā aur karāhtā rahtā hūñ, khāh subah ho, khāh dopahar yā shām. Aur wuh merī sunegā.

¹⁸ Wuh fidyā de kar merī jān ko un se chhuṛāegā jo mere khilāf laṛ rahe haiñ. Go un kī tādād baṛī hai wuh mujhe ārām-o-sukūn degā.

¹⁹ Allāh jo azal se taḥtnashīn hai merī sun kar unheñ munāsib jawāb degā. (Silāh) Kyoñki na wuh tabdīl ho jāeñge, na kabhī Allāh kā khauf māneñge.

²⁰ Us shakhs ne apnā hāth apne doston ke khilāf uṭhāyā, us ne apnā ahd toṛ liyā hai.

²¹ Us kī zabān par makkhan kī-sī chiknī-chuprī bāteñ aur dil meñ jang hai. Us ke tel se zyādā narm alfāz haqīqat meñ khīnchī huī talwāreñ haiñ.

²² Apnā bojh Rab par ḍāl to wuh tujhe sañbhālegā. Wuh rāstbāz ko kabhī ḍagmagāne nahīn degā.

²³ Lekin ai Allāh, tū unheñ tabāhī ke garhe meñ utarne degā. Kḥūñkhār aur dhokebāz ādhī umr bhī nahīn pāeñge balki jaldī mareñge. Lekin main tujh par bharosā rakhtā hūñ.

56

Musibat meñ Bharosā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Dūr-darāz Jazīron kā Kabūtar. Yih sunahrā gīt us waqt se mutālliḡ hai jab Filistiyon ne use Jāt meñ pakar liyā.

Ai Allāh, mujh par mehrbānī kar! Kyonki log mujhe tang kar rahe haiñ, lañe wālā din-bhar mujhe satā rahā hai.

² Din-bhar mere dushman mere pīchhe lage haiñ, kyonki wuh bahut haiñ aur ḡhurūr se mujh se lañ rahe haiñ.

³ Lekin jab kḥauf mujhe apnī girift meñ le le to main tujh par hī bharosā rakhtā hūñ.

⁴ Allāh ke kalām par merā faḡhr hai, Allāh par merā bharosā hai. Main ḡarūñga nahīn, kyonki fānī insān mujhe kyā nuqsān pahuñchā saktā hai?

⁵ Din-bhar wuh mere alfāz ko toñ-marōñ kar ḡhalat māñī nikālte, apne tamām mansūbon se mujhe zarar pahuñchāñā chāhte haiñ.

⁶ Wuh hamlā-āwar ho kar tāk meñ baiṡh jāte aur mere har qadam par ḡhaur karte haiñ. Kyonki wuh mujhe mār ḡālne par tule hue haiñ.

⁷ Jo aisī sharīr harkateñ karte haiñ, kyā unheñ bachnā chāhie? Hargiz nahīn! Ai Allāh, aḡwām ko ḡhusse meñ kḥāk meñ milā de.

⁸ Jitne bhī din main begar phirā hūñ un kā tū ne pūrā hisāb rakhā hai. Ai Allāh, mere āñsū apne mashkīze meñ ḡāl le! Kyā wuh pahle se terī kitāb meñ qalamband nahīn haiñ? Zarūr!

⁹ Phir jab main tujhe pukārūñga to mere dushman mujh se bāz āeñge. Yih main ne jāñ liyā hai ki Allāh mere sāth hai!

¹⁰ Allāh ke kalām par merā faḡhr hai, Rab ke kalām par merā faḡhr hai.

¹¹ Allāh par merā bharosā hai. Main ḡarūñga nahīn, kyonki fānī insān mujhe kyā nuqsān pahuñchā saktā hai?

¹² Ai Allāh, tere huzūr main ne mannateñ māñī haiñ, aur ab main tujhe shukrguzārī kī qurbāniyāñ pesh karūñga.

¹³ Kyonki tū ne merī jāñ ko maut se bachāyā aur mere pāñwoñ ko ṡhokar khāne se mahfūz rakhā tāki zindagī kī raushnī meñ Allāh ke huzūr chalūñ.

57

Āzmāish meñ Allāh par Etamād

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na Kar. Yih sunahrā gīt us waqt se mutālliḡ hai jab wuh Sāul se bhāḡ kar ḡhār meñ chhup gayā.

Ai Allāh, mujh par mehrbānī kar, mujh par mehrbānī kar! Kyonki merī jāñ tujh meñ panāh letī hai. Jab tak āfat mujh par se guzar na jāe main tere paron ke sāy meñ panāh lūñgā.

² Main Allāh T'ālā ko pukārtā hūñ, Allāh se jo merā muāmalā ṡhīk karegā.

³ Wuh āsmān se madad bhej kar mujhe chhuṡkārā degā aur un kī ruswāī karegā jo mujhe tang kar rahe haiñ. (Silāh) Allāh apnā karm aur wafādārī bhejegā.

⁴ Main insān ko harap karne wāle sherbabaron ke bīch meñ leṡā huā hūñ, un ke darmiyāñ jin ke dāñt neze aur tīr haiñ aur jin kī zabān tez talwār hai.

⁵ Ai Allāh, āsmān par sarbuland ho jā! Terā jalāl pūrī duniyā par chhā jāe!

⁶ Unhoñ ne mere qadmoñ ke āge phandā bichhā diyā, aur merī jān khāk meñ dab gaī hai. Unhoñ ne mere sāmne garhā khod liyā, lekin wuh khud us meñ gir gae haiñ. (Silāh)

⁷ Ai Allāh, merā dil mazbūt, merā dil sābitqadam hai. Maiñ sāz bajā kar terī madahsarāī karūnga.

⁸ Ai merī jān, jāg uṭh. Ai sitār aur sarod, jāg uṭho! Āo, maiñ tulū-e-subah ko jagāūñ.

⁹ Ai Rab, qaumoñ meñ maiñ terī satāish, ummatoñ meñ terī madahsarāī karūnga.

¹⁰ Kyonki terī azīm shafqat āsmān jitnī buland hai, terī wafādārī bādaloñ tak pahuñchtī hai.

¹¹ Ai Allāh, āsmān par sarfarāz ho! Terā jalāl pūrī duniyā par chhā jāe.

58

Intaqām kī Duā

¹ Dāūd kā sunahrā gīt. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na Kar.

Ai hukmrāno, kyā tum wāqāī munsifānā faislā karte, kyā diyānatdārī se ādamzādoñ kī adālat karte ho?

² Hargiz nahīñ, tum dil meñ badī karte aur mulk meñ apne zālim hāthoñ ke lie rāstā banāte ho.

³ Bedīn paidāish se hī sahīh rāh se dūr ho gae haiñ, jhūṭ bolne wāle mān ke peṭ se hī bhaṭak gae haiñ.

⁴ Wuh sāñp kī tarah zahr ugalte haiñ, us bahre nāg kī tarah jo apne kānoñ ko band kar rakhtā hai

⁵ tāki na jādūgar kī āwāz sune, na māhir sapere ke mantar.

⁶ Ai Allāh, un ke muñh ke dānt toṛ ḍāl! Ai Rab, jawān sherbabaroñ ke jabre ko pāsh pāsh kar!

⁷ Wuh us pānī kī tarah zāe ho jāeñ jo bah kar ghāyb ho jātā hai. Un ke chalāe hue tīr beasar raheñ.

⁸ Wuh dhūp meñ ghoñge kī mānind hoñ jo chaltā chaltā pighal jātā hai. Un kā anjām us bachche kā-sā ho jo mān ke peṭ meñ zāe ho kar kabhī sūraj nahīñ dekhegā.

⁹ Is se pahle ki tumhārī degeñ kāñṭedār ṭahniyoñ kī āg mahsūs kareñ Allāh un sab ko āñdhī meñ uṛā kar le jāegā.

¹⁰ Ākhirkār dushman ko sazā milegī. Yih dekh kar rāstbāz khush hogā, aur wuh apne pānwoñ ko bedīnoñ ke khūn meñ dho legā.

¹¹ Tab log kaheñge, “Wāqāī rāstbāz ko ajr miltā hai, wāqāī Allāh hai jo duniyā meñ logoñ kī adālat kartā hai!”

59

Dushman ke darmiyān Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na Kar. Yih sunahrā gīt us waqt se mutalliq hai jab Sāul ne apne ādmiyoñ ko Dāūd ke ghar kī pahrādārī karne ke lie bhejā tāki jab mauqā mile use qatl kareñ.

Ai mere Khudā, mujhe mere dushmanoñ se bachā. Un se merī hifāzat kar jo mere khilāf uṭhe haiñ.

² Mujhe badkāroñ se chhuṭkāre de, khūñkhāroñ se rihā kar.

³ Dekh, wuh merī tāk meñ baiṭhe haiñ. Ai Rab, zabardast ādmī mujh par hamlā-āwar haiñ, hālāñki mujh se na khatā huī na gunāh.

⁴ Maiñ beqūsūr hūñ, tāham wuh daur daur kar mujh se larne kī taiyāriyāñ kar rahe haiñ. Chunāñche jāg uṭh, merī madad karne ā, jo kuchh ho rahā hai us par nazar dāl.

⁵ Ai Rab, lashkaron aur Isrāīl ke Kḥudā, dīgar tamām qaumon ko sazā dene ke lie jāg uṭh. Un sab par karm na farmā jo sharīr aur ghaddār haiñ. (Silāh)

⁶ Har shām ko wuh wāpas ā jāte aur kutton kī tarah bhaunkte hue shahr kī galiyon meñ ghūmte-phirte haiñ.

⁷ Dekh, un ke muñh se rāl ṭapak rahī hai, un ke honṭon se talwāreñ nikal rahī haiñ. Kyoñki wuh samajhte haiñ, “Kaun sunegā?”

⁸ Lekin tū ai Rab, un par hañstā hai, tū tamām qaumon kā mazāq urātā hai.

⁹ Ai merī quwwat, merī āñkheñ tujh par lagī raheñgī, kyoñki Allāh merā qilā hai.

¹⁰ Merā Kḥudā apnī mehrbānī ke sāth mujh se milne āegā, Allāh baḥsh degā ki maiñ apne dushmanon kī shikast dekh kar khush hūngā.

¹¹ Ai Allāh hamārī dhāl, unheñ halāk na kar, warnā merī qaum terā kām bhūl jāegī. Apnī qudrat kā izhār yon kar ki wuh idhar-udhar larḥarā kar gir jāeñ.

¹² Jo kuchh bhī un ke muñh se nikaltā hai wuh gunāh hai, wuh lānateñ aur jhūṭ hī sunāte haiñ. Chunāñche unheñ un ke takabbur ke jāl meñ phaṁsne de.

¹³ Ghusse meñ unheñ tabāh kar! Unheñ yon tabāh kar ki un kā nām-o-nishān tak na rahe. Tab log duniyā kī intahā tak jān leñge ki Allāh Yāqūb kī aulād par hukūmat kartā hai. (Silāh)

¹⁴ Har shām ko wuh wāpas ā jāte aur kutton kī tarah bhaunkte hue shahr kī galiyon meñ ghūmte-phirte haiñ.

¹⁵ Wuh idhar-udhar gasht lagā kar khāne kī chīzeñ dhūñḍte haiñ. Agar peṭ na bhare to ghurrāte rahte haiñ.

¹⁶ Lekin maiñ terī qudrat kī madahsarāī karūnga, subah ko khushī ke nāre lagā kar terī shafqat kī satāish karūnga. Kyoñki tū merā qilā aur musibat ke waqt merī panāhgāh hai.

¹⁷ Ai merī quwwat, maiñ terī madahsarāī karūnga, kyoñki Allāh merā qilā aur merā mehrbān Kḥudā hai.

60

Mardūd Qaum kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Tarz: Ahd kā Sosan. Tālīm ke lie yih sunahrā gīt us waqt se mutālliḳ hai jab Dāūd ne Masoputāmiyā ke Arāmiyon aur Zobāh ke Arāmiyon se jang kī. Wāpasī par Yoāb ne Namak kī Wādī meñ 12,000 Adomiyon ko mār dālā.

Ai Allāh, tū ne hameñ radd kiyā, hamārī qilābandī meñ raḥnā dāl diyā hai. Lekin ab apne ghazab se bāz ā kar hameñ bahāl kar.

² Tū ne zamīn ko aise jhaṭke die ki us meñ darāreñ par gaīñ. Ab us ke shigāfon ko shifā de, kyoñki wuh abhī tak thartharā rahī hai.

³ Tū ne apnī qaum ko talḥ tajraboñ se dochār hone diyā, hameñ aisī tez mai pilā dī ki ham ḍagmaḡāne lage haiñ.

⁴ Lekin jo terā khauf mānte haiñ un ke lie tū ne jhandā gār diyā jis ke irdgird wuh jamā ho kar tiron se panāh le sakte haiñ. (Silāh)

⁵ Apne dahne hāth se madad karke merī sun tāki jo tujhe pyāre haiñ wuh najāt pāeñ.

⁶ Allāh ne apne maqdis meñ farmāyā hai, “Maiñ fatah manāte hue Sikam ko taqsim karūṅga aur Wādī-e-Sukkāt ko nāp kar bāñṭ dūṅgā.

⁷ Jiliyād merā hai aur Manassī merā hai. Ifrāīm merā khod aur Yahūdāh merā shāhī asā hai.

⁸ Moāb merā ghusl kā bartan hai, aur Adom par maiñ apnā jūtā phaiñk dūṅgā. Ai Filistī mulk, mujhe dekh kar zordār nāre lagā!”

⁹ Kaun mujhe qilāband shahr meñ lāegā? Kaun merī rāhnumāi karke mujhe Adom tak pahuñchāegā?

¹⁰ Ai Allāh, tū hī yih kar saktā hai, go tū ne hameñ radd kiyā hai. Ai Allāh, tū hamārī faujon kā sāth nahīñ detā jab wuh laṛne ke lie nikaltī haiñ.

¹¹ Musibat meñ hameñ sahārā de, kyonki is waqt insānī madad bekār hai.

¹² Allāh ke sāth ham zabardast kām karenge, kyonki wuhī hamāre dushmanon ko kuchal degā.

61

Dūr se Darkhāst

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāz ke sāth gānā hai.

Ai Allāh, merī āh-o-zārī sun, merī duā par tawajjuh de.

² Maiñ tujhe duniyā kī intahā se pukār rahā hūñ, kyonki merā dil niḍhāl ho gayā hai. Merī rāhnumāi karke mujhe us chaṭān par pahuñchā de jo mujh se buland hai.

³ Kyonki tū merī panāhgāh rahā hai, ek mazbūt burj jis meñ maiñ dushman se mahfūz hūñ.

⁴ Maiñ hameshā ke lie tere khaime meñ rahnā, tere paron tale panāh lenā chāhtā hūñ. (Silāh)

⁵ Kyonki ai Allāh, tū ne merī mannaton par dhyān diyā, tū ne mujhe wuh mīrās baḳhshī jo un sab ko miltī hai jo terā khauf mānte haiñ.

⁶ Bādshāh ko umr kī darāzī baḳhsh de. Wuh pusht-dar-pusht jītā rahe.

⁷ Wuh hameshā tak Allāh ke huzūr taḳhtnashīn rahe. Shafqat aur wafādārī us kī hifāzat karen.

⁸ Tab maiñ hameshā tak tere nām kī madahsarāi karūṅga, roz baroz apnī mannaten pūrī karūṅga.

62

Khāmoshī se Allāh kā Intazār Kar

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Yadūtūn ke lie.

Merī jān khāmoshī se Allāh hī ke intazār meñ hai. Usī se mujhe madad miltī hai.

² Wuhī merī chaṭān, merī najāt aur merā qilā hai, is lie maiñ zyādā nahīñ ḍagmagāūṅgā.

³ Tum kab tak us par hamlā karoge jo pahle hī jhukī huī dīwār kī mānind hai? Tum sab kab tak use qatl karne par tule rahoge jo pahle hī girne wālī chārdīwārī jaisā hai?

⁴ Un ke mansūbon kā ek hī maqsad hai, ki use us ke ūñche ohde se utāreñ. Unheñ jhūṭ se mazā ātā hai. Muñh se wuh barkat dete, lekin andar hī andar lānat karte haiñ. (Silāh)

⁵ Lekin tū ai merī jān, ḵhāmoshī se Allāh hī ke intazār meñ rah. Kyoñki usī se mujhe ummīd hai.

⁶ Sirf wuhī merī jān kī chaṭān, merī najāt aur merā qilā hai, is lie main nahīn ḍagmagāūngā.

⁷ Merī najāt aur izzat Allāh par mabnī hai, wuhī merī mahfūz chaṭān hai. Allāh meñ main panāh letā hūn.

⁸ Ai ummat, har waqt us par bharosā rakh! Us ke huzūr apne dil kā ranj-o-alam pānī kī tarah unḍel de. Allāh hī hamārī panāhgāh hai. (Silāh)

⁹ Insān dam-bhar kā hī hai, aur baṛe log fareb hī haiñ. Agar unheñ tarāzū meñ tolā jāe to mil kar un kā wazn ek phūñk se bhī kam hai.

¹⁰ Zulm par etamād na karo, chorī karne par fuzūl ummīd na rakho. Aur agar daulat baṛh jāe to tumhārā dil us se lipaṭ na jāe.

¹¹ Allāh ne ek bāt farmāī balki do bār main ne sunī hai ki Allāh hī qādir hai.

¹² Ai Rab, yaqīnan tū mehrbān hai, kyoñki tū har ek ko us ke āmāl kā badlā detā hai.

63

Allāh ke lie Ārzū

¹ Dāūd kā zabūr. Yih us waqt se mutālliḳ hai jab wuh Yahūdāh ke registān meñ thā.

Ai Allāh, tū merā Ḵhudā hai jise main ḍhūñḍtā hūn. Merī jān terī pyāsī hai, merā pūrā jism tere lie tarastā hai. Main us ḵhushk aur niḍhāl mulk kī mānind hūn jis meñ pānī nahīn hai.

² Chunāñche main maḡdis meñ tujhe deḵhne ke intazār meñ rahā tāki terī qudrat aur jalāl kā mushāhadā karūñ.

³ Kyoñki terī shafqat zindagī se kahīn behtar hai, mere hoñṭ terī madahsarāī karenge.

⁴ Chunāñche main jīte-jī terī sataish karūnga, terā nām le kar apne hāth uṭhāūngā.

⁵ Merī jān umdā ḡhizā se ser ho jāegī, merā muñh ḵhushī ke nāre lagā kar terī hamd-o-sanā karegā.

⁶ Bistar par main tujhe yād kartā, pūrī rāt ke daurān tere bāre meñ sochtā rahtā hūn.

⁷ Kyoñki tū merī madad karne āyā, aur main tere paron ke sāy meñ ḵhushī ke nāre lagātā hūn.

⁸ Merī jān tere sāth liptī rahtī, aur terā dahnā hāth mujhe sañbhāltā hai.

⁹ Lekin jo merī jān lene par tule hue haiñ wuh tabāh ho jāenge, wuh zamīn kī gahrāiyon meñ utar jāenge.

¹⁰ Unheñ talwār ke hawāle kiyā jāegā, aur wuh gīdaṛon kī ḵhurāk ban jāenge.

¹¹ Lekin bādshāh Allāh kī ḵhushī manāegā. Jo bhī Allāh kī qasam khātā hai wuh faḵhr karegā, kyoñki jhūṭ bolne wālon ke muñh band ho jāenge.

64

sharīat ke Poshīdā Hamloñ se Hifāzat kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Allāh, sun jab main apnī āh-o-zārī pesh kartā hūn. Merī zindagī dushman kī dahshat se mahfūz rakh.

² Mujhe badmāshoñ kī sāzishoñ se chhupāe rakh, un kī halchal se jo ḡhalat kām karte haiñ.

³ Wuh apnī zabān ko talwār kī tarah tez karte aur apne zahrīle alfāz ko tīroñ kī tarah taiyār rakhte haiñ

⁴ tāki tāk meñ baiṭh kar unheñ bequsūr par chalāeñ. Wuh achānak aur bebākī se unheñ us par barsā dete haiñ.

⁵ Wuh burā kām karne meñ ek dūsre kī hauslā-afzāi karte, ek dūsre se mashwarā lete haiñ ki ham apne phande kis tarah chhupā kar lagāeñ? Wuh kahte haiñ, “Yih kisī ko bhī nazar nahīn āeñge.”

⁶ Wuh barī bārīkī se bure mansūboñ kī taiyāriyān karte, phir kahte haiñ, “Chalo, bāt ban gai hai, mansūbā soch-bichār ke bād taiyār huā hai.” Yaqīnan insān ke bātin aur dil kī tah tak pahuñchnā mushkil hī hai.

⁷ Lekin Allāh un par tīr barsāegā, aur achānak hī wuh zaḥmī ho jāeñge.

⁸ Wuh apnī hī zabān se ṭhokar khā kar gir jāeñge. Jo bhī unheñ dekhegā wuh “Taubā taubā” kahegā.

⁹ Tab tamām log khauf khā kar kaheñge, “Allāh hī ne yih kiyā!” Unheñ samajh āegī ki yih usī kā kām hai.

¹⁰ Rāstbāz Allāh kī khushī manā kar us meñ panāh legā, aur jo dil se diyānatdār haiñ wuh sab faḥhr kāreñge.

65

Ruhānī aur Jismānī Barkatoñ ke lie Shukrguzārī

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie gīt.

Ai Allāh, tū hī is lāyq hai ki insān Koh-e-Siyyūn par khāmoshī se tere intazār meñ rahe, terī tamjīd kare aur tere huzūr apnī mannateñ pūrī kare.

² Tū duāoñ ko suntā hai, is lie tamām insān tere huzūr āte haiñ.

³ Gunāh mujh par ḡhālib ā gae haiñ, tū hī hamārī sarkash harkatoñ ko muāf kar.

⁴ Mubārak hai wuh jise tū chun kar qarīb āne detā hai, jo terī bārgāhoñ meñ bas saktā hai. Baḥsh de ki ham tere ghar, terī muqaddas sukūnatgāh kī achchhī chīzoñ se ser ho jāeñ.

⁵ Ai hamārī najāt ke Khudā, haibatnāk kāmōñ se apnī rāstī qāym karke hamārī sun! Kyōñki tū zamīn kī tamām hudūd aur dūr-darāz samundaroñ tak sab kī ummīd hai.

⁶ Tū apnī qudrat se pahāroñ kī mazbūt buniyādeñ dāltā aur quwwat se kamarbastā rahtā hai.

⁷ Tū mutalātīm samundaroñ ko thamā detā hai, tū un kī garajtī lahroñ aur ummatoñ kā shor-sharābā khatm kar detā hai.

⁸ Duniyā kī intahā ke bāshinde tere nishānāt se khauf khāte haiñ, aur tū tulū-e-subah aur ḡhurūb-e-āftāb ko khushī manāne detā hai.

⁹ Tū zamīn kī dekh-bhāl karke use pānī kī kasrat aur zarkhezī se nawāztā hai, chunāñche Allāh kī nadī pānī se bharī rahtī hai. Zamīn ko yōñ taiyār karke tū insān ko anāj kī achchhī fasal muhaiyā kartā hai.

¹⁰ Tū khet kī reghāriyoñ ko sharābor karke us ke dheloñ ko hamwār kartā hai. Tū bārish kī bauchhāroñ se zamīn ko narm karke us kī fasloñ ko barkat detā hai.

¹¹ Tū sāl ko apnī bhalāi kā tāj pahnā detā hai, aur tere naqsh-e-qadam tel kī farāwānī se ṭapakte haiñ.

¹² Bayābān kī charāgāheñ tel * kī kasrat se ṭapaktī haiñ, aur pahāriyāñ bharpūr ḵhushī se mulabbas ho jātī haiñ.

¹³ Sabzāzār bheṛ-bakriyoñ se ārāstā haiñ, wādiyāñ anāj se ḍhakī huī haiñ. Sab ḵhushī ke nāre lagā rahe haiñ, sab gīt gā rahe haiñ!

66

Allāh kī Mojizānā Madad kī Tārīf

¹ Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Zabūr. Gīt.

Ai sārī zamīn, ḵhushī ke nāre lagā kar Allāh kī madahsarāī kar!

² Us ke nām ke jalāl kī tamjīd karo, us kī satāish urūj tak le jāo!

³ Allāh se kaho, “Tere kām kitne purjalāl haiñ. Terī baṛī qudrat ke sāmne tere dushman dabak kar terī ḵhushāmad karne lagte haiñ.

⁴ Tamām duniyā tujhe sijdā kare! Wuh terī tārīf meñ gīt gāe, tere nām kī satāish kare.” (Silāh)

⁵ Āo, Allāh ke kām dekho! Ādamzād kī ḵhātir us ne kitne purjalāl mojize kie haiñ!

⁶ Us ne samundar ko ḵhushk zamīn meñ badal diyā. Jahāñ pahle pānī kā tez bahāw thā wahāñ se log paidāl hī guzare. Chunāñche āo, ham us kī ḵhushī manāeñ.

⁷ Apnī qudrat se wuh abad tak hukūmat kartā hai. Us kī āñkheñ qaumoñ par lagī rahtī haiñ tāki sarkash us ke ḵhilāf na uṭheñ. (Silāh)

⁸ Ai ummato, hamāre Ḳhudā kī hamd karo. Us kī satāish dūr tak sunāī de.

⁹ Kyoñki wuh hamārī zīndagī qāym rakhtā, hamāre pāñwoñ ko ḍagmagāne nahīñ detā.

¹⁰ Kyoñki ai Allāh, tū ne hameñ āzmāyā. Jis tarah chāñdī ko pighlā kar sāf kiyā jātā hai usī tarah tū ne hameñ pāk-sāf kar diyā hai.

¹¹ Tū ne hameñ jāl meñ phañsā diyā, hamārī kamr par aziyatnāk bojh ḍāl diyā.

¹² Tū ne logoñ ke rathoñ ko hamāre saroñ par se guzarne diyā, aur ham āg aur pānī kī zad meñ ā gae. Lekin phir tū ne hameñ musibat se nikāl kar farāwānī kī jagah pahuñchāyā.

¹³ Maiñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ le kar tere ghar meñ āūngā aur tere huzūr apnī mannateñ pūrī karūngā,

¹⁴ wuh mannateñ jo mere muñh ne musibat ke waqt māñī thīñ.

¹⁵ Bhasm hone wālī qurbānī ke taur par maiñ tujhe moṭī-tāzī bheṛeñ aur menḍhoñ kā dhuāñ pesh karūngā, sāth sāth bail aur bakre bhī chaṛhāūngā. (Silāh)

¹⁶ Ai Allāh kā ḵhauf mānane wālo, āo aur suno! Jo kuchh Allāh ne merī jān ke lie kiyā wuh tumheñ sunāūngā.

¹⁷ Maiñ ne apne muñh se use pukārā, lekin merī zabān us kī tārīf karne ke lie taiyār thī.

¹⁸ Agar maiñ dil meñ gunāh kī parwarish kartā to Rab merī na suntā.

¹⁹ Lekin yaqīnan Rab ne merī sunī, us ne merī iltijā par tawajjuh dī.

²⁰ Allāh kī hamd ho, jis ne na merī duā radd kī, na apnī shafqat mujh se bāz rakhī.

67

Tamām Qaumeñ Allāh kī Tārīf Kareñ

¹ Zabūr. Tārdār sāzoñ ke sāth gānā hai. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

* 65:12 Lafzī tarjumā: ‘charbī,’ jo farāwānī kā nishān thā.

Allāh ham par mehrbānī kare aur hameñ barkat de. Wuh apne chehre kā nūr ham par chamkāe (Silāh)

² tāki zamīn par terī rāh aur tamām qaumoñ meñ terī najāt mālūm ho jāe.

³ Ai Allāh, qaumeñ terī satāish kareñ, tamām qaumeñ terī satāish kareñ.

⁴ Ummateñ shādmān ho kar khushī ke nāre lagāeñ, kyoñki tū insāf se qaumoñ kī adālat karegā aur zamīn par ummatoñ kī qiyādat karegā. (Silāh)

⁵ Ai Allāh, qaumeñ terī satāish kareñ, tamām qaumeñ terī satāish kareñ.

⁶ Zamīn apnī fasleñ detī hai. Allāh hamārā Khudā hameñ barkat de!

⁷ Allāh hameñ barkat de, aur duniyā kī intahāeñ sab us kā khauf māneñ.

68

Allāh kī Fatah

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie gīt.

Allāh uṭhe to us ke dushman titar-bitar ho jāeñge, us se nafrat karne wāle us ke sāmne se bhāg jāeñge.

² Wuh dhueñ kī tarah bikhar jāeñge. Jis tarah mom āg ke sāmne pighal jātā hai usī tarah bedīn Allāh ke huzūr halāk ho jāeñge.

³ Lekin rāstbāz khush-o-khurram hoñge, wuh Allāh ke huzūr jashn manā kar phūle na samāeñge.

⁴ Allāh kī tāzīm meñ gīt gāo, us ke nām kī madahsarāī karo! Jo rath par sawār bayābān meñ se guzar rahā hai us ke lie rāstā taiyār karo. Rab us kā nām hai, us ke huzūr khushī manāo!

⁵ Allāh apnī muqaddas sukūnatgāh meñ yatīmoñ kā bāp aur bewāoñ kā hāmī hai.

⁶ Allāh begharoñ ko gharoñ meñ basā detā aur qaidiyōñ ko qaid se nikāl kar khushhālī atā kartā hai. Lekin jo sarkash haiñ wuh jhulse hue mulk meñ raheñge.

⁷ Ai Allāh, jab tū apnī qaum ke āge āge niklā, jab tū registān meñ qadam baqadam āge barhā (Silāh)

⁸ to zamīn laraz uṭhī aur āsmān se bārish ṭapakne lagī. Hāñ, Allāh ke huzūr jo Koh-e-Sīnā aur Isrāīl kā Khudā hai aisā hī huā.

⁹ Ai Allāh, tū ne kasrat kī bārish barasne dī. Jab kabhī terā maurūsī mulk niḍhāl huā to tū ne use tāzādām kiyā.

¹⁰ Yoñ terī qaum us meñ ābād huī. Ai Allāh, apnī bhalāī se tū ne use zarūratmandoñ ke lie taiyār kiyā.

¹¹ Rab farmān sādīr kartā hai to khushkhabrī sunāne wālī auratoñ kā baṛā lashkar nikaltā hai,

¹² “Faujoñ ke bādshāh bhāg rahe haiñ. Wuh bhāg rahe haiñ aur aurateñ lūṭ kā māl taqṣīm kar rahī haiñ.

¹³ Tum kyoñ apne zīn ke do boroñ ke darmiyān baiṭhe rahte ho? Dekho, kabūtar ke paroñ par chāñdī aur us ke shāhparoñ par pīlā sonā charḥāyā gayā hai.”

¹⁴ Jab Qādir-e-mutlaq ne wahāñ ke bādshāhoñ ko muntashir kar diyā to Koh-e-Zalmon par barf parī.

¹⁵ Koh-e-Basan ilāhī pahār hai, Koh-e-Basan kī muta'addid choṭiyāñ haiñ.

¹⁶ Ai pahār kī muta'addid chotiyo, tum us pahār ko kyon rashk kī nigāh se dekhtī ho jise Allāh ne apnī sukūnatgāh ke lie pasand kiyā hai? Yaqīnan Rab wahān hameshā ke lie sukūnat karegā.

¹⁷ Allāh ke beshumār rath aur anginat faujī haiñ. Ḳhudāwand un ke darmiyān hai, Sīnā kā Ḳhudā maqdis meñ hai.

¹⁸ Tū ne bulandī par charḥ kar qaidiyon kā hujūm giriftār kar liyā, tujhe insānon se tohfe mile, un se bhī jo sarkash ho gae the. Yon hī Rab Ḳhudā wahān sukūnatpazīr huā.

¹⁹ Rab kī tamjīd ho jo roz baroz hamārā bojh uṭhāe chaltā hai. Allāh hamārī najāt hai. (Silāh)

²⁰ Hamārā Ḳhudā wuh Ḳhudā hai jo hameñ bār bār najāt detā hai, Rab Qādir-e-mutlaq hameñ bār bār maut se bachne ke rāste muhaiyā kartā hai.

²¹ Yaqīnan Allāh apne dushmanon ke saron ko kuchal degā. Jo apne gunāhon se bāz nahīn ātā us kī khoparī wuh pāsh pāsh karegā.

²² Rab ne farmāyā, “Main unheñ Basan se wāpas lāūngā, samundar kī gahrāiyon se wāpas pahuñchāūngā.

²³ Tab tū apne pānwon ko dushman ke ḳhūn meñ dho legā, aur tere kutte use chāṭ leñge.”

²⁴ Ai Allāh, tere julūs nazar ā gae haiñ, mere Ḳhudā aur Bādshāh ke julūs maqdis meñ dāḳhil hote hue nazar ā gae haiñ.

²⁵ Āge gulūkār, phir sāz bajāne wāle chal rahe haiñ. Un ke ās-pās kuñwāriyān daf bajāte hue phir rahī haiñ.

²⁶ “Jamāton meñ Allāh kī satāish karo! Jitne bhī Isrāīl ke sarchashme se nikle hue ho Rab kī tamjīd karo!”

²⁷ Wahān sab se chhoṭā bhāī Binyamīn āge chal rahā hai, phir Yahūdāh ke buzurgoñ kā purshor hujūm Zabūlūn aur Naftālī ke buzurgoñ ke sāth chal rahā hai.

²⁸ Ai Allāh, apnī qudrat ba-rū-e kār lā! Ai Allāh, jo qudrat tū ne pahle bhī hamārī ḳhātir dikhāi use dubārā dikhā!

²⁹ Use Yarūshalam ke ūpar apnī sukūnatgāh se dikhā. Tab bādshāh tere huzūr tohfe lāeñge.

³⁰ Sarkandon meñ chhupe hue darinde ko malāmat kar! Sāndon kā jo ḡhol bachhron jaisī qaumon meñ rahtā hai use dāñṭ! Unheñ kuchal de jo chāndī ko pyār karte haiñ. Un qaumon ko muntashir kar jo jang karne se lutfandoz hotī haiñ.

³¹ Misr se safir āeñge, Ethiopiyā apne hāth Allāh kī taraf uṭhāegā.

³² Ai duniyā kī saltanato, Allāh kī tāzīm meñ gīt gāo! Rab kī madahsarāi karo (Silāh)

³³ jo apne rath par sawār ho kar qadīm zamāne ke bulandtarīn āsmānon meñ se guzartā hai. Suno us kī āwāz jo zor se garaj rahā hai.

³⁴ Allāh kī qudrat ko taslīm karo! Us kī azmat Isrāīl par chhāi rahtī aur us kī qudrat āsmān par hai.

³⁵ Ai Allāh, tū apne maqdis se zāhir hote waqt kitnā mahīb hai. Isrāīl kā Ḳhudā hī qaum ko quwwat aur tāqat atā kartā hai. Allāh kī tamjīd ho!

69

Āzmāish se Najāt kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Tarz: Sosan ke Phūl. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.
Ai Allāh, mujhe bachā! Kyonki pānī mere gale tak pahuñch gayā hai.

² Main gahrī daldal meñ dhañs gayā hūñ, kahīñ pāñw jamāne kī jagah nahīñ miltī. Main pāñī kī gahrāiyōñ meñ ā gayā hūñ, sailāb mujh par ghālib ā gayā hai.

³ Main chillāte chillāte thak gayā hūñ. Merā galā baiṭh gayā hai. Apne Ḳhudā kā intazār karte karte merī āñkheñ dhundlā gaiñ.

⁴ Jo bilāwajah mujh se kīnā rakhte haiñ wuh mere sar ke bāloñ se zyādā haiñ, jo besabab mere dushman haiñ aur mujhe tabāh karnā chāhte haiñ wuh tāqatwar haiñ. Jo kuchh main ne nahīñ lūṭā use mujh se talab kiyā jātā hai.

⁵ Ai Allāh, tū merī hamāqat se wāqif hai, merā qusūr tujh se poshīdā nahīñ hai.

⁶ Ai Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj, jo tere intazār meñ rahte haiñ wuh mere bāis sharmindā na hoñ. Ai Isrāīl ke Ḳhudā, mere bāis tere tālib kī ruswāī na ho.

⁷ Kyōñki terī khātir main sharmindagī bardāshṭ kar rahā hūñ, terī khātir merā chehrā sharmsār hī rahtā hai.

⁸ Main apne sage bhāiyōñ ke nazdīk ajnabī aur apnī māñ ke beṭoñ ke nazdīk pardesī ban gayā hūñ.

⁹ Kyōñki tere ghar kī ghairat mujhe khā gaī hai, jo tujhe gāliyāñ dete haiñ un kī gāliyāñ mujh par ā gaī haiñ.

¹⁰ Jab main rozā rakh kar rotā thā to log merā mazāq urāte the.

¹¹ Jab mātāmī libās pahne phirtā thā to un ke lie ibratangez misāl ban gayā.

¹² Jo buzurg shahr ke darwāze par baiṭhe haiñ wuh mere bāre meñ gappeñ hāñkte haiñ. Sharābī mujhe apne tanz bhare gītoñ kā nishānā banāte haiñ.

¹³ Lekin ai Rab, merī tujh se duā hai ki main tujhe dubārā manzūr ho jāūñ. Ai Allāh, apnī azīm shafqat ke mutābiq merī sun, apnī yaqīnī najāt ke mutābiq mujhe bachā.

¹⁴ Mujhe daldal se nikāl tāki gharq na ho jāūñ. Mujhe un se chhuṭkārā de jo mujh se nafrat karte haiñ. Pāñī kī gahrāiyōñ se mujhe bachā.

¹⁵ Sailāb mujh par ghālib na āe, samundar kī gahrāī mujhe harap na kar le, garhā mere ūpar apnā muñh band na kar le.

¹⁶ Ai Rab, merī sun, kyōñki terī shafqat bhalī hai. Apne azīm rahm ke mutābiq merī taraf rujū kar.

¹⁷ Apnā chehrā apne khādim se chhupāe na rakh, kyōñki main musībat meñ hūñ. Jaldī se merī sun!

¹⁸ Qarīb ā kar merī jāñ kā fidyā de, mere dushmanoñ ke sabab se ewazānā de kar mujhe chhurā.

¹⁹ Tū merī ruswāī, merī sharmindagī aur tazlīl se wāqif hai. Terī āñkheñ mere tamām dushmanoñ par lagī rahtī haiñ.

²⁰ Un ke tānoñ se merā dīl ṭuṭ gayā hai, main bīmār paṛ gayā hūñ. Main hamdardī ke intazār meñ rahā, lekin befāydā. Main ne tawaqqo kī ki koī mujhe dilāsā de, lekin ek bhī na milā.

²¹ Unhoñ ne merī khurāk meñ kaṛwā zahr milāyā, mujhe sirkā pilāyā jab pyāsā thā.

²² Un kī mez un ke lie phandā aur un ke sāthiyōñ ke lie jāl ban jāe.

²³ Un kī āñkheñ tārik ho jāeñ tāki wuh dekh na sakeñ. Un kī kamr hameshā tak dagmagātī rahe.

²⁴ Apnā pūrā ghussā un par utār, terā saḳht ghazab un par ā paṛe.

²⁵ Un kī rihāishgāh sunsān ho jāe aur koī un ke khaimoñ meñ ābād na ho,

²⁶ kyōñki jise tū hī ne sazā dī use wuh satāte haiñ, jise tū hī ne zaḳhmī kiyā us kā dukh dūsroñ ko sunā kar khush hote haiñ.

²⁷ Un ke qusūr kā saḡhtī se hisāb-kitāb kar, wuh tere sāmne rāstbāz na ṭhahreñ.

²⁸ Unheñ kitāb-e-hayāt se miṭāyā jāe, un kā nām rāstbāzon kī fahrist meñ darj na ho.

²⁹ Hāy, main musibat meñ phaṁsā huā hūñ, mujhe bahut dard hai. Ai Allāh, terī najāt mujhe mahfūz rakhe.

³⁰ Main Allāh ke nām kī madahsarāī karūṅga, shukrguzārī se us kī tāzīm karūṅga.

³¹ Yih Rab ko bail yā sīṅg aur khur rakhne wāle sāṅḍ se kahīñ zyādā pasand āegā.

³² Halīm Allāh kā kām dekh kar ḡhush ho jāeṅge. Ai Allāh ke tālibo, tasallī pāo!

³³ Kyonki Rab muhtājōñ kī suntā aur apne qaidiyōñ ko haqīr nahīñ jāntā.

³⁴ Āsmān-o-zamīn us kī tamjīd kareñ, samundar aur jo kuchh us meñ harkat kartā hai us kī satāish kare.

³⁵ Kyonki Allāh Siyyūn ko najāt de kar Yahūdāh ke shahroñ ko tāmīr karegā, aur us ke ḡhādīm un par qabzā karke un meñ ābād ho jāeṅge.

³⁶ Un kī aulād mulk ko mīrās meñ pāegī, aur us ke nām se muhabbat rakhne wāle us meñ base raheṅge.

70

Dushman se Najāt kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Yāddāsht ke lie.

Ai Allāh, jaldī se ā kar mujhe bachā! Ai Rab, merī madad karne meñ jaldī kar!

² Mere jānī dushman sharmindā ho jāeñ, un kī saḡht ruswāī ho jāe. Jo merī musibat dekhe se lutf uṭhāte haiñ wuh pīchhe haṭ jāeñ, un kā muñh kālā ho jāe.

³ Jo merī musibat dekh kar qahqahā lagāte haiñ wuh sharm ke māre pusht dikhāeñ.

⁴ Lekin tere tālib shādmān ho kar terī ḡhushī manāeñ. Jinheñ terī najāt pyārī hai wuh hameshā kaheñ, "Allāh azīm hai!"

⁵ Lekin main nāchār aur muhtāj hūñ. Ai Allāh, jaldī se mere pās ā! Tū hī merā sahārā aur merā najātdahindā hai. Ai Rab, der na kar!

71

Hifāzat ke lie Duā

¹ Ai Rab, main ne tujh meñ panāh lī hai. Mujhe kabhī sharmindā na hone de.

² Apnī rāstī se mujhe bachā kar chhuṭkārā de. Apnā kān merī taraf jhukā kar mujhe najāt de.

³ Mere lie chaṭān par mahfūz ghar ho jis meñ main har waqt panāh le sakūñ. Tū ne farmāyā hai ki mujhe najāt degā, kyonki tū hī merī chaṭān aur merā qilā hai.

⁴ Ai mere Ḳhudā, mujhe bedīn ke hāth se bachā, us ke qabze se jo be'insāf aur zālīm hai.

⁵ Kyonki tū hī merī ummīd hai. Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū merī jawānī hī se merā bharosā rahā hai.

⁶ Paidāish se hī main ne tujh par takiyā kiyā hai, māñ ke peṭ se tū ne mujhe sañbhālā hai. Main hameshā terī hamd-o-sanā karūṅga.

⁷ Bahutoñ ke nazdīk main badshugūnī hūñ, lekin tū merī mazbūt panāhgāh hai.

⁸ Din-bhar merā muñh terī tamjīd aur tāzīm se labrez rahtā hai.

⁹ Buṛhāpe meñ mujhe radd na kar, tāqat ke ḡhatm hone par mujhe tark na kar.

¹⁰ Kyoñki mere dushman mere bāre meñ bāteñ kar rahe haiñ, jo merī jān kī tāk lagāe baiṭhe haiñ wuh ek dūsre se salāh-mashwarā kar rahe haiñ.

¹¹ Wuh kahte haiñ, “Allāh ne use tark kar diyā hai. Us ke pīchhe paṛ kar use pakaro, kyoñki koī nahīñ jo use bachāe.”

¹² Ai Allāh, mujh se dūr na ho. Ai mere Ḳhudā, merī madad karne meñ jaldī kar.

¹³ Mere harīf sharmindā ho kar fanā ho jāeñ, jo mujhe nuqsān pahuñchāne ke darpai haiñ wuh lān-tān aur ruswāī tale dab jāeñ.

¹⁴ Lekin maiñ hameshā tere intazār meñ rahūngā, hameshā terī satāish kartā rahūngā.

¹⁵ Merā muñh terī rāstī sunātā rahegā, sārā din tere najātbakḥsh kāmōñ kā zikr kartā rahegā, go maiñ un kī pūrī tādād gīn bhī nahīñ saktā.

¹⁶ Maiñ Rab Qādir-e-mutlaq ke azīm kām sunāte hue āūngā, maiñ terī, sirf terī hī rāstī yād karūngā.

¹⁷ Ai Allāh, tū merī jawānī se mujhe tālīm detā rahā hai, aur āj tak maiñ tere mojjizāt kā elān kartā āyā hūñ.

¹⁸ Ai Allāh, khāh maiñ būṛhā ho jāūñ aur mere bāl safed ho jāeñ mujhe tark na kar jab tak maiñ āne wālī pusht ke tamām logoñ ko terī quwwat aur qudrat ke bāre meñ batā na lūñ.

¹⁹ Ai Allāh, terī rāstī āsmān se bāteñ kartī hai. Ai Allāh, tujh jaisā kaun hai jis ne itne azīm kām kie haiñ?

²⁰ Tū ne mujhe muta'addid talḳḥ tajraboñ meñ se guzarne diyā hai, lekin tū mujhe dubārā zindā bhī karegā, tū mujhe zamīn kī gahrāiyōñ meñ se wāpas lāegā.

²¹ Merā rutbā baṛhā de, mujhe dubārā tasallī de.

²² Ai mere Ḳhudā, maiñ sitār bajā kar terī satāish aur terī wafādārī kī tamjīd karūngā. Ai Isrāīl ke Quddūs, maiñ sarod bajā kar terī tārif meñ gīt gāūngā.

²³ Jab maiñ terī madahsarāī karūngā to mere hoñṭ khushī ke nāre lagāeñge, aur merī jān jise tū ne fidyā de kar chhuṛāyā hai shādiyānā bajāegī.

²⁴ Merī zabān bhī dīn-bhar terī rāstī bayān karegī, kyoñki jo mujhe nuqsān pahuñchānā chāhte the wuh sharmsār aur ruswā ho gae haiñ.

72

Salāmatī kā Bādshāh

¹ Sulemān kā zabūr.

Ai Allāh, bādshāh ko apnā insāf atā kar, bādshāh ke beṭe ko apnī rāstī bakḥsh de

² tāki wuh rāstī se terī qaum aur insāf se tere musībatzadoñ kī adālat kare.

³ Pahār qaum ko salāmatī aur pahāriyāñ rāstī pahuñchāeñ.

⁴ Wuh qaum ke musībatzadoñ kā insāf kare aur muhtājoñ kī madad karke zālīmōñ ko kuchal de.

⁵ Tab log pusht-dar-pusht terā kḥauf māneñge jab tak sūraj chamke aur chāñd raushnī de.

⁶ Wuh kaṭī huī ghās ke khet par barasne wālī bārish kī tarah utar āe, zamīn ko tar karne wālī bauchhāroñ kī tarah nāzil ho jāe.

⁷ Us ke daur-e-hukūmat meñ rāstbāz phale phūlegā, aur jab tak chāñd nest na ho jāe salāmatī kā ghalbā hogā.

⁸ Wuh ek samundar se dūsre samundar tak aur Dariyā-e-Furāt se duniyā kī intahā tak hukūmat kare.

⁹ Registān ke bāshinde us ke sāmne jhuk jāeñ, us ke dushman khāk chāṭeñ.

¹⁰ Tarsīs aur sāhilī ilāqon ke bādshāh use kharāj pahuñchāen, Sabā aur Sibā use bāj pesh karen.

¹¹ Tamām bādshāh use sijdā karen, sab aqwām us kī k̄hidmat karen.

¹² Kyonki jo zarūratmand madad ke lie pukāre use wuh chhuṭkāra degā, jo musibat meñ hai aur jis kī madad koī nahīn kartā use wuh rihāi degā.

¹³ Wuh pasthālon aur gharībōn par tars khāegā, muhtājōn kī jān ko bachāegā.

¹⁴ Wuh ewazānā de kar unheñ zulm-o-tashaddud se chhuṛāegā, kyonki un kā k̄hūn us kī nazar meñ qīmtī hai.

¹⁵ Bādshāh zindābād! Sabā kā sonā use diyā jāe. Log hameshā us ke lie duā karen, din-bhar us ke lie barkat chāheñ.

¹⁶ Mulk meñ anāj kī kasrat ho, pahāron kī choṭiyon par bhī us kī fasleñ lahlahāen. Us kā phal Lubnān ke phal jaisā umdā ho, shahron ke bāshinde hariyālī kī tarah phaleñ-phūleñ.

¹⁷ Bādshāh kā nām abad tak qāym rahe, jab tak sūraj chamke us kā nām phale-phūle. Tamām aqwām us se barkat pāen, aur wuh use mubārak kaheñ.

¹⁸ Rab K̄hudā kī tamjīd ho jo Isrāīl kā K̄hudā hai. Sirf wuhī mojize kartā hai!

¹⁹ Us ke jalālī nām kī abad tak tamjīd ho, pūrī duniyā us ke jalāl se bhar jāe. Āmīn, phir āmīn.

²⁰ Yahān Dāūd bin Yassī kī duāen khatm hotī haiñ.

Tisrī Kitāb 73-89

73

Bedīnoñ kī Kāmyābī ke Bāwujūd Tasallī

¹ Āsaf kā zabūr.

Yaqīnan Allāh Isrāīl par mehrbān hai, un par jin ke dil pāk haiñ.

² Lekin maiñ phisalne ko thā, mere qadam laḡhzish khāne ko the.

³ Kyonki shek̄hībāzoñ ko dekh kar maiñ bechain ho gayā, is lie ki bedīn itne k̄hushhāl haiñ.

⁴ Marte waqt un ko koī taklīf nahīn hotī, aur un ke jism moṭe-tāze rahte haiñ.

⁵ Ām logon ke masāyl se un kā wāstā nahīn paṛtā. Jis dard-o-karab meñ dūsre mubtalā rahte haiñ us se wuh āzād hote haiñ.

⁶ Is lie un ke gale meñ takabbur kā hār hai, wuh zulm kā libās pahne phirte haiñ.

⁷ Charbī ke bāis un kī ānkheñ ubhar āī haiñ. Un ke dil belagām wahmon kī girift meñ rahte haiñ.

⁸ Wuh mazāq uṛā kar burī bāteñ karte haiñ, apne ḡhurūr meñ zulm kī dhamkiyāñ dete haiñ.

⁹ Wuh samajhte haiñ ki jo kuchh hamāre muñh se nikaltā hai wuh āsmān se hai, jo bāt hamārī zabān par ā jātī hai wuh pūrī zamīn ke lie ahmiyat rakhtī hai.

¹⁰ Chunāñche awām un kī taraf rujū hote haiñ, kyonki un ke hāñ kasrat kā pānī piyā jātā hai.

¹¹ Wuh kahte haiñ, “Allāh ko kyā patā hai? Allāh T'ālā ko ilm hī nahīn.”

¹² Dekho, yihī hai bedīnoñ kā hāl. Wuh hameshā sukūn se rahte, hameshā apnī daulat meñ izāfā karte haiñ.

¹³ Yaqīnan maiñ ne befāyda apnā dil pāk rakhā aur abas apne hāth ḡhalat kām karne se bāz rakhe.

¹⁴ Kyonki din-bhar maiñ dard-o-karab meñ mubtalā rahtā hūñ, har subah mujhe sazā dī jātī hai.

¹⁵ Agar main̄ kahtā, “Main̄ bhī un kī tarah bolūngā,” to tere farzandon̄ kī nasl se ḡhaddārī kartā.

¹⁶ Main̄ soch-bichār meñ par gayā tāki bāt samjhūn, lekin sochte sochte thak gayā, aziyat meñ sirf izāfā huā.

¹⁷ Tab main̄ Allāh ke maqdis meñ dākḡhil ho kar samajh gayā ki un kā anjām kyā hogā.

¹⁸ Yaqīnan tū unheñ phisalnī jagah par rakhegā, unheñ fareb meñ phaṁsā kar zamīn par paṭakh degā.

¹⁹ Achānak hī wuh tabāh ho jāenge, dahshatnāk musibat meñ phaṁs kar mukammal taur par fanā ho jāenge.

²⁰ Ai Rab, jis tarah khāb jāg uṭhte waqt ḡhairhaqīqī sābit hotā hai usī tarah tū uṭhte waqt unheñ wahm qarār de kar haqīr jānegā.

²¹ Jab mere dil meñ talkhī paidā huī aur mere bātin meñ saḡht dard thā

²² to main̄ ahmaq thā. Main̄ kuchh nahīn samajhtā thā balkī tere sāmne maweshī kī mānind thā.

²³ To bhī main̄ hameshā tere sāth liptā rahūngā, kyon̄ki tū merā dahnā hāth thāme rakhtā hai.

²⁴ Tū apne mashware se merī qiyādat karke ākḡhir meñ izzat ke sāth merā kḡhairmaqdam karegā.

²⁵ Jab tū mere sāth hai to mujhe āsmān par kyā kamī hogī? Jab tū mere sāth hai to main̄ zamīn kī koī bhī chīz nahīn chāhūngā.

²⁶ Khāh merā jism aur merā dil jawāb de jāen, lekin Allāh hameshā tak mere dil kī chaṭān aur merī mīrās hai.

²⁷ Yaqīnan jo tujh se dūr haiñ wuh halāk ho jāenge, jo tujh se bewafā haiñ unheñ tū tabāh kar degā.

²⁸ Lekin mere lie Allāh kī qurbat sab kuchh hai. Main̄ ne Rab Qādir-e-mutlaq ko apnī panāhgāh banāyā hai, aur main̄ logon̄ ko tere tamām kām sunāūngā.

74

Rab ke Ghar kī Behurmatī par Afsos

¹ Āsaf kā zabūr. Hikmat kā gīt.

Ai Allāh, tū ne hamen̄ hameshā ke lie kyon̄ radd kiyā hai? Apnī charāgāh kī bheṛon̄ par terā qahr kyon̄ bharaktā rahtā hai?

² Apnī jamāt ko yād kar jise tū ne qadīm zamāne meñ kḡharīdā aur ewazānā de kar chhuṛayā tāki terī mīrās kā qabīlā ho. Koh-e-Siyyūn ko yād kar jis par tū sukūnatpazīr rahā hai.

³ Apne qadam in dāymī khandarāt kī taraf barhā. Dushman ne maqdis meñ sab kuchh tabāh kar diyā hai.

⁴ Tere mukḡhalifon̄ ne garajte hue terī jalsāgāh meñ apne nishān gār die haiñ.

⁵ Unhon̄ ne gunjān jangal meñ lakaḡharon̄ kī tarah apne kulhāre chalāe,

⁶ apne kulhāron̄ aur kudālon̄ se us kī tamām kandākārī ko ṭukṛe ṭukṛe kar diyā hai.

⁷ Unhon̄ ne tere maqdis ko bhasm kar diyā, farsh tak tere nām kī sukūnatgāh kī behurmatī kī hai.

⁸ Apne dil meñ wuh bole, “Āo, ham un sab ko kḡhāk meñ milāen̄!” Unhon̄ ne mulk meñ Allāh kī har ibādatgāh nazar-e-ātish kar dī hai.

⁹ Ab ham par koī ilāhī nishān zāhir nahīn hotā. Na koī nabī hamāre pās rah gayā, na koī aur maujūd hai jo jāntā ho ki aise hālāt kab tak raheñge.

¹⁰ Ai Allāh, harīf kab tak lān-tān karegā, dushman kab tak tere nām kī takfīr karegā?

¹¹ Tū apnā hāth kyon haṭātā, apnā dahnā hāth dūr kyon rakhtā hai? Use apnī chādar se nikāl kar unheñ tabāh kar de!

¹² Allāh qadīm zamāne se merā Bādshāh hai, wuhī duniyā meñ najātbaḥsh kām anjām detā hai.

¹³ Tū hī ne apnī qudrat se samundar ko chīr kar pānī meñ azhdahāon ke saron ko tor dālā.

¹⁴ Tū hī ne Liwiyātān ke saron ko chūr chūr karke use janglī jānwaron ko khilā diyā.

¹⁵ Ek jagah tū ne chashme aur nadiyān phūṭne dīñ, dūsri jagah kabhī na sūkhne wāle dariyā sūkhne diē.

¹⁶ Dīn bhī terā hai, rāt bhī terī hī hai. Chāñd aur sūraj tere hī hāth se qāym hue.

¹⁷ Tū hī ne zamīn kī hudūd muqarrar kīñ, tū hī ne garmiyon aur sardiyon ke mausam banāe.

¹⁸ Ai Rab, dushman kī lān-tān yād kar. Ḳhayāl kar ki ahmaq qaum tere nām par kufr baktī hai.

¹⁹ Apne kabūtar kī jān ko wahshī jānwaron ke hawāle na kar, hameshā tak apne musībatzadon kī zindagī ko na bhūl.

²⁰ Apne ahd kā lihāz kar, kyonki mulk ke tārīk kone zulm ke maidānon se bhar gae haiñ.

²¹ Hone na de ki mazlūmon ko sharmindā ho kar pīchhe haṭnā parē balki baḥsh de ki musībatzadā aur ḡharīb tere nām par faḡhr kar sakeñ.

²² Ai Allāh, uṭh kar adālat meñ apne muāmale kā difā kar. Yād rahe ki ahmaq din-bhar tujhe lān-tān kartā hai.

²³ Apne dushmanon ke nāre na bhūl balki apne muḡhālifon kā musalsal baḥtā huā shor-sharābā yād kar.

75

Allāh Maḡhrūron kī Adālat Kartā Hai

¹ Āsaf kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Tabāh na Kar.

Ai Allāh, terā shukr ho, terā shukr! Terā nām un ke qarīb hai jo tere mojize bayān karte haiñ.

² Allāh farmātā hai, “Jab merā waqt āegā to main insāf se adālat karūnga.

³ Go zamīn apne bāshindon samet ḍagmagāne lage, lekin main hī ne us ke satūnon ko mazbūt kar diyā hai. (Silāh)

⁴ Sheḡhibāzon se main ne kahā, ‘Dīngeñ mat māro,’ aur bedīnon se, ‘Apne āp par faḡhr mat karo. *’

⁵ Na apnī tāqat par sheḡhī māro, † na akaṛ kar kufr bako.’ ”

⁶ Kyonki sarfarāzī na mashriq se, na maḡhrib se aur na bayābān se ātī hai

⁷ balki Allāh se jo munsif hai. Wuhī ek ko past kar detā hai aur dūsre ko sarfarāz.

⁸ Kyonki Rab ke hāth meñ jhāgdār aur masāledār mai kā pyālā hai jise wuh logon ko pilā detā hai. Yaqīnan duniyā ke tamām bedīnon ko ise āḡhirī qatre tak pīnā hai.

⁹ Lekin main hameshā Allāh ke azīm kām sunāūngā, hameshā Yāqūb ke Ḳhudā kī madahsarāī karūnga.

* 75:4 Lafzī tarjumā: Sīng mat uṭhāo. † 75:5 Lafzī matlab: na apnā sīng uṭhāo.

¹⁰ Allāh farmātā hai, “Main tamām bedīnoñ kī kamr toṛ dūngā jabki rāstbāz sarfarāz hogā.” ‡

76

Allāh Munsif Hai

- ¹ Āsaf kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Tārdār sāzoñ ke sāth gānā hai. Allāh Yahūdāh meñ mashhūr hai, us kā nām Isrāīl meñ azīm hai.
- ² Us ne apnī mānd Sālim * meñ aur apnā bhaṭ Koh-e-Siyyūn par banā liyā hai.
- ³ Wahān us ne jalte hue tiroñ ko toṛ ḍālā aur ḍhāl, talwār aur jang ke hathiyāroñ ko chūr chūr kar diyā hai. (Silāh)
- ⁴ Ai Allāh, tū daraḥshān hai, tū shikār ke pahāroñ se āyā huā azīmush-shān sūrmā hai.
- ⁵ Bahāduroñ ko lūṭ liyā gayā hai, wuh maut kī nīnd so gae haiñ. Faujiyoñ meñ se ek bhī hāth nahīn uṭhā saktā.
- ⁶ Ai Yāqūb ke Ḳhudā, tere ḍāntne par ghoṛe aur rathbān behis-o-harkat ho gae haiñ.
- ⁷ Tū hī mahīb hai. Jab tū jhīrke to kaun tere huzūr qāym rahegā?
- ⁸ Tū ne āsmān se faisle kā elān kiyā. Zamīn saham kar chup ho gai
- ⁹ jab Allāh adālat karne ke lie uṭhā, jab wuh tamām musībatzadoñ ko najāt dene ke lie āyā. (Silāh)
- ¹⁰ Kyonki insān kā taish bhī terī tamjīd kā bāis hai. Us ke taish kā āḳhirī natījā terā jalāl hī hai. †
- ¹¹ Rab apne Ḳhudā ke huzūr mannateñ mān kar unheñ pūrā karo. Jitne bhī us ke irdgird haiñ wuh purjalāl Ḳhudā ke huzūr hadiye lāeñ.
- ¹² Wuh hukmrānoñ ko shikastā rūh kar detā hai, usī se duniyā ke bādshāh dahshat khāte haiñ.

77

Allāh ke Azīm Kāmoñ se Tasallī Miltī Hai

- ¹ Āsaf kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie. Yadūtūn ke lie. Main Allāh se fariyād karke madad ke lie chillātā hūn, main Allāh ko pukārtā hūn ki mujh par dhyān de.
- ² Apnī musībat meñ main ne Rab ko talāsh kiyā. Rāt ke waqt mere hāth bilānāghā us kī taraf uṭhe rahe. Merī jān ne tasallī pāne se inkār kiyā.
- ³ Main Allāh ko yād kartā hūn to āheñ bharne lagtā hūn, main soch-bichār meñ paṛ jātā hūn to rūh niḍhāl ho jātī hai. (Silāh)
- ⁴ Tū merī āñkhoñ ko band hone nahīn detā. Main itnā bechain hūn ki bol bhī nahīn saktā.
- ⁵ Main qadīm zamāne par ḡhaur kartā hūn, un sāloñ par jo baṛī der hue guzar gae haiñ.
- ⁶ Rāt ko main apnā gīt yād kartā hūn. Merā dil mahw-e-ḳhyāl rahtā aur merī rūh taftīsh kartī rahtī hai.
- ⁷ “Kyā Rab hameshā ke lie radd karegā, kyā āindā hameñ kabhī pasand nahīn karegā?”

‡ 75:10 Lafzī tarjumā: bedīnoñ ke tamām sīngoñ ko kāṭ ḍālūngā jabki rāstbāzoñ kā sīng sarfarāz ho jāegā.

* 76:2 Sālim se murād Yarūshalam hai. † 76:10 Lafzī tarjumā: Tū bache hue taish se kamarbastā ho jātā hai.

⁸ Kyā us kī shafqat hameshā ke lie jāti rahī hai? Kyā us ke wāde ab se jawāb de gae haiñ?

⁹ Kyā Allāh mehrbānī karnā bhūl gayā hai? Kyā us ne ḡhusse meñ apnā rahm bāz rakhā hai?” (Silāh)

¹⁰ Maiñ bolā, “Is se mujhe dukh hai ki Allāh T’ālā kā dahnā hāth badal gayā hai.”

¹¹ Maiñ Rab ke kām yād karūnga, hāñ qadīm zamāne ke tere mojize yād karūnga.

¹² Jo kuchh tū ne kiyā us ke har pahlū par ḡhaur-o-ḡhauz karūnga, tere azīm kāmōñ meñ mahw-e-ḡhyāl rahūngā.

¹³ Ai Allāh, terī rāh quddūs hai. Kaun-sā mābūd hamāre Ḳhudā jaisā azīm hai?

¹⁴ Tū hī mojize karne wālā Ḳhudā hai. Aqwām ke darmiyān tū ne apnī qudrat kā izhār kiyā hai.

¹⁵ Barī quwwat se tū ne ewazānā de kar apnī qaum, Yāqūb aur Yūsuf kī aulād ko rihā kar diyā hai. (Silāh)

¹⁶ Ai Allāh, pānī ne tujhe dekhā, pānī ne tujhe dekhā to taṛapne lagā, gahrāiyōñ tak larazne lagā.

¹⁷ Mūslādhār bārish barsī, bādāl garaj uṭhe aur tere tīr idhar-udhar chalne lage.

¹⁸ Āndhī meñ terī āwāz karaktī rahī, duniyā bijliyōñ se raushan huī, zamīn kāñptī kāñptī uchhal paṛī.

¹⁹ Terī rāh samundar meñ se, terā rāstā gahre pānī meñ se guzarā, to bhī tere naqsh-e-qadam kisī ko nazar na āe.

²⁰ Mūsā aur Hārūn ke hāth se tū ne rewaṛ kī tarah apnī qaum kī rāhnumāi kī.

78

Isrāīl kī Tārīkh meñ Ilāhī Sazā aur Rahm

¹ Āsaf kā zabūr. Hikmat kā gīt.

Ai merī qaum, merī hidāyat par dhyān de, mere muñh kī bātoñ par kān lagā.

² Maiñ tamsīloñ meñ bāt karūnga, qadīm zamāne ke muamme bayān karūnga.

³ Jo kuchh ham ne sun liyā aur hameñ mālūm huā hai, jo kuchh hamāre bāpdādā ne hameñ sunāyā hai

⁴ use ham un kī aulād se nahīñ chhupāenge. Ham āne wālī pusht ko Rab ke qābil-e-tārīf kām batāenge, us kī qudrat aur mojizāt bayān karenge.

⁵ Kyonki us ne Yāqūb kī aulād ko shariāt dī, Isrāīl meñ ahkām qāym kie. Us ne farmāyā ki hamāre bāpdādā yih ahkām apnī aulād ko sikhāen

⁶ tāki āne wālī pusht bhī unheñ apnāe, wuh bachche jo abhī paidā nahīñ hue the. Phir unheñ bhī apne bachchoñ ko sunānā thā.

⁷ Kyonki Allāh kī marzī hai ki is tarah har pusht Allāh par etamād rakh kar us ke azīm kām na bhūle balki us ke ahkām par amal kare.

⁸ Wuh nahīñ chāhtā ki wuh apne bāpdādā kī mānind hoñ jo ziddī aur sarkash nasl the, aisī nasl jis kā dil sābitqadam nahīñ thā aur jis kī rūh wafādārī se Allāh se liptī na rahī.

⁹ Chunāñche Ifrāīm ke mard go kamānoñ se lais the jang ke waqt farār hue.

¹⁰ Wuh Allāh ke ahd ke wafādār na rahe, us kī shariāt par amal karne ke lie taiyār nahīñ the.

¹¹ Jo kuchh us ne kiyā thā, jo mojize us ne unheñ dikhāe the, Ifrāīmī wuh sab kuchh bhūl gae.

¹² Mulk-e-Misr ke ilāqe Zuan meñ us ne un ke bāpdādā ke deḡhte deḡhte mojize kie the.

¹³ Samundar ko chīr kar us ne unheñ us meñ se guzarne diyā, aur donoñ taraf pānī mazbūt dīwār kī tarah khaṛā rahā.

¹⁴ Dīn ko us ne bādāl ke zariye aur rāt-bhar chamakdār āg se un kī qiyādat kī.

¹⁵ Registān meñ us ne pattharon ko chāk karke unheñ samundar kī-sī kasrat kā pānī pilāyā.

¹⁶ Us ne hone diyā ki chaṭān se nadiyāñ phūṭ nikleñ aur pānī dariyāoñ kī tarah bahne lage.

¹⁷ Lekin wuh us kā gunāh karne se bāz na āe balki registān meñ Allāh T'ālā se sarkash rahe.

¹⁸ Jān-būjh kar unhoñ ne Allāh ko āzmā kar wuh ḵhurāk māngī jis kā lālach karte the.

¹⁹ Allāh ke ḵhilāf kufr bak kar wuh bole, “Kyā Allāh registān meñ hamāre lie mez bichhā saktā hai?”

²⁰ Beshak jab us ne chaṭān ko mārā to pānī phūṭ niklā aur nadiyāñ bahne lagīñ. Lekin kyā wuh roṭī bhī de saktā hai, apnī qaum ko gosht bhī muhaiyā kar saktā hai? Yih to nāmumkin hai.”

²¹ Yih sun kar Rab taish meñ ā gayā. Yāqūb ke ḵhilāf āg bhaṛak uṭhī, aur us kā ḡhazab Isrāīl par nāzil huā.

²² Kyoñ ? Is lie ki unheñ Allāh par yaqīn nahīn thā, wuh us kī najāt par bharosā nahīn rakhte the.

²³ Is ke bāwujūd Allāh ne un ke ūpar bādaloñ ko hukm de kar āsmān ke darwāze khol die.

²⁴ Us ne khāne ke lie un par man barsāyā, unheñ āsmān se roṭī khilāī.

²⁵ Har ek ne farishton kī yih roṭī khāī balki Allāh ne itnā khānā bhejā ki un ke pet bhar gae.

²⁶ Phir us ne āsmān par mashriqī hawā chalāī aur apnī qudrat se junūbī hawā pahuñchāī.

²⁷ Us ne gard kī tarah un par gosht barsāyā, samundar kī ret jaise beshumār parinde un par girne die.

²⁸ Ḳhaimāgāh ke bīch meñ hī wuh gir paṛe, un ke gharoñ ke irdgird hī zamīn par ā gire.

²⁹ Tab wuh khā khā kar ḵhūb ser ho gae. Kyoñki jis kā lālach wuh karte the wuh Allāh ne unheñ muhaiyā kiyā thā.

³⁰ Lekin un kā lālach abhī pūrā nahīn huā thā aur gosht abhī un ke muñh meñ thā

³¹ ki Allāh kā ḡhazab un par nāzil huā. Qaum ke khāte-pīte log halāk hue, Isrāīl ke jawān ḵhāk meñ mil gae.

³² In tamām bātoñ ke bāwujūd wuh apne gunāhoñ meñ izāfā karte gae aur us ke mojiẓāt par īmān na lāe.

³³ Is lie us ne un ke dīn nākāmī meñ guzarne die, aur un ke sāl dahshat kī hālat meñ iḵhtitāmpazīr hue.

³⁴ Jab kabhī Allāh ne un meñ qatl-o-ḡhārat hone dī to wuh use ḡhūñḡhne lage, wuh muṛ kar Allāh ko talāsh karne lage.

³⁵ Tab unheñ yād āyā ki Allāh hamārī chaṭān, Allāh T'ālā hamārā chhuṛāne wālā hai.

³⁶ Lekin wuh muñh se use dhokā dete, zabān se use jhūṭ pesh karte the.

³⁷ Na un ke dil sābitqadmī se us ke sāth lipṭe rahe, na wuh us ke ahd ke wafādār rahe.

³⁸ To bhī Allāh rahm dil rahā. Us ne unheñ tabāh na kiyā balki un kā qusūr muāf kartā rahā. Bār bār wuh apne ġhazab se bāz āyā, bār bār apnā pūrā qahr un par utārne se gurez kiyā.

³⁹ Kyonki use yād rahā ki wuh fānī insān haiñ, hawā kā ek jhoñkā jo guzar kar kabhī wāpas nahīñ ātā.

⁴⁰ Registān meñ wuh kitnī dafā us se sarkash hue, kitnī martabā use dukh pahuñchāyā.

⁴¹ Bār bār unhoñ ne Allāh ko āzmāyā, bār bār Isrāīl ke Quddūs ko ranjīdā kiyā.

⁴² Unheñ us kī qudrat yād na rahī, wuh dīn jab us ne fidyā de kar unheñ dushman se chhuṛāyā,

⁴³ wuh dīn jab us ne Misr meñ apne ilāhī nishān dikhāe, Zuan ke ilāqe meñ apne mojize kie.

⁴⁴ Us ne un kī nahron kā pānī kḥūn meñ badal diyā, aur wuh apnī nadiyon kā pānī pī na sake.

⁴⁵ Us ne un ke darmiyān juoñ ke ġhol bheje jo unheñ khā gaīñ, meñḍak jo un par tabāhī lāe.

⁴⁶ Un kī paidāwār us ne jawān ṭiḍḍiyon ke hawāle kī, un kī mehnat kā phal bāligh ṭiḍḍiyon ke sapurd kiyā.

⁴⁷ Un kī angūr kī beleñ us ne oloñ se, un ke anjīr-tūt ke daraḳht sailāb se tabāh kar die.

⁴⁸ Un ke maweshī us ne oloñ ke hawāle kie, un ke rewaṛ bijlī ke sapurd kie.

⁴⁹ Us ne un par apnā sholāzan ġhazab nāzil kiyā. Qahr, kḥafagī aur musībat yānī tabāhī lāne wāle farishton kā pūrā dastā un par hamlā-āwar huā.

⁵⁰ Us ne apne ġhazab ke lie rāstā taiyār karke unheñ maut se na bachāyā balki mohlak wabā kī zad meñ āne diyā.

⁵¹ Misr meñ us ne tamām pahlaūthon ko mār ḍalā aur Hām ke kḥaimon meñ mardānagī kā pahlā phal tamām kar diyā.

⁵² Phir wuh apnī qaum ko bheṛ-bakriyon kī tarah Misr se bāhar lā kar registān meñ rewaṛ kī tarah lie phirā.

⁵³ Wuh hifāzat se un kī qiyādat kartā rahā. Unheñ koī ḍar nahīñ thā jabki un ke dushman samundar meñ ḍūb gae.

⁵⁴ Yoñ Allāh ne unheñ muqaddas mulk tak pahuñchāyā, us pahār tak jise us ke dahne hāth ne hāsil kiyā thā.

⁵⁵ Un ke āge āge wuh dīgar qaumeñ nikāltā gayā. Un kī zamīn us ne taqsīm karke Isrāīliyon ko mīrās meñ dī, aur un ke kḥaimon meñ us ne Isrāīlī qabile basāe.

⁵⁶ Is ke bāwujūd wuh Allāh T'ālā ko āzmāne se bāz na āe balki us se sarkash hue aur us ke ahkām ke tābe na rahe.

⁵⁷ Apne bāpdādā kī tarah wuh ġhaddār ban kar bewafā hue. Wuh ḍhīlī kamān kī tarah nākām ho gae.

⁵⁸ Unhoñ ne ūñchī jaghoñ kī ġhalat qurbāngāhoñ se Allāh ko ġhussā dilāyā aur apne buton se use ranjīdā kiyā.

⁵⁹ Jab Allāh ko kḥabar milī to wuh ġhazabnāk huā aur Isrāīl ko mukammal taur par mustarad kar diyā.

⁶⁰ Us ne Sailā meñ apnī sukūnatgāh chhoṛ dī, wuh kḥaimā jis meñ wuh insān ke darmiyān sukūnat kartā thā.

⁶¹ Ahd kā sandūq us kī qudrat aur jalāl kā nishān thā, lekin us ne use dushman ke hawāle karke jilāwatanī meñ jāne diyā.

⁶² Apnī qaum ko us ne talwār kī zad meñ āne diyā, kyonki wuh apnī maurūsī milkiyat se nihāyat nārāz thā.

⁶³ Qaum ke jawān nazar-e-ātish hue, aur us kī kuñwāriyon ke lie shādī ke gīt gāe na gae.

⁶⁴ Us ke imām talwār se qatl hue, aur us kī bewāon ne mātām na kiya.

⁶⁵ Tab Rab jāg uṭhā, us ādmī kī tarah jis kī nīnd uchāṭ ho gai ho, us sūrme kī mānind jis se nashe kā asar utar gayā ho.

⁶⁶ Us ne apne dushmanon ko mār mār kar bhagā diyā aur unheñ hameshā ke lie sharmindā kar diyā.

⁶⁷ Us waqt us ne Yūsuf kā khaimā radd kiya aur Ifrāim ke qabīle ko na chunā

⁶⁸ balki Yahūdāh ke qabīle aur Koh-e-Siyyūn ko chun liya jo use pyārā thā.

⁶⁹ Us ne apnā maqdis bulandiyon kī mānind banāyā, zamīn kī mānind jise us ne hameshā ke lie qāym kiya hai.

⁷⁰ Us ne apne khādīm Dāūd ko chun kar bheṛ-bakriyon ke bāron se bulāyā.

⁷¹ Hān, us ne use bheṛon * kī dekh-bhāl se bulāyā tāki wuh us kī qaum Yāqūb, us kī mīrās Isrāil kī gallābānī kare.

⁷² Dāūd ne khulūsdilī se un kī gallābānī kī, baṛī mahārat se us ne un kī rāhnumāi kī.

79

Jang kī Musibat meñ Qaum kī Duā

¹ Āsaf kā zabūr.

Ai Allāh, ajnabī qaumeñ terī maurūsī zamīn meñ ghus āī haiñ. Unhon ne terī muqaddas sukūnatgāh kī behurmatī karke Yarūshalam ko malbe kā dher banā diyā hai.

² Unhon ne tere khādimoñ kī lāsheñ parindon ko aur tere imāndāron kā gosht janglī jānwaron ko khilā diyā hai.

³ Yarūshalam ke chāron taraf unhon ne khūn kī nadiyān bahāīñ, aur koī bāqī na rahā jo murdon ko dafnātā.

⁴ Hamāre paṛosiyon ne hameñ mazāq kā nishānā banā liya hai, irdgird kī qaumeñ hamārī hañsī urātī aur lān-tān kartī haiñ.

⁵ Ai Rab, kab tak? Kyā tū hameshā tak ḡhusse hogā? Terī ḡhairat kab tak āg kī tarah bhaṛaktī rahegi?

⁶ Apnā ḡhazab un aqwām par nāzil kar jo tujhe taslīm nahīn kartīñ, un saltanaton par jo tere nām ko nahīn pukārtīñ.

⁷ Kyonki unhon ne Yāqūb ko haṛap karke us kī rihāishgāh tabāh kar dī hai.

⁸ Hameñ un gunāhon ke qusūrwar na ṭahrā jo hamāre bāpdādā se sarzad hue. Ham par rahm karne meñ jaldī kar, kyonki ham bahut pasthāl ho gae haiñ.

⁹ Ai hamārī najāt ke Khudā, hamārī madad kar tāki tere nām ko jalāl mile. Hameñ bachā, apne nām kī khātir hamāre gunāhon ko muāf kar.

¹⁰ Dīgar aqwām kyon kaheñ, “Un kā Khudā kahān hai?” Hamāre dekhte dekhte unheñ dikhā ki tū apne khādimoñ ke khūn kā badlā letā hai.

¹¹ Qaidiyon kī āheñ tujh tak pahuñchīñ, jo marne ko haiñ unheñ apnī azīm qudrat se mahfūz rakh.

¹² Ai Rab, jo lān-tān hamāre paṛosiyon ne tujh par barsāī hai use sāt gunā un ke saron par wāpas lā.

* **78:71** Ibrānī matan se murād wuh bheṛ hai jo abhī apne bachchon ko dūdh pilātī hai.

¹³ Tab ham jo terī qaum aur terī charāgāh kī bhereñ haiñ abad tak terī satāish kareñge, pusht-dar-pusht terī hamd-o-sanā kareñge.

80

Angūr kī Bel kī Bahālī ke lie Duā

¹ Āsaf kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Ahd ke Sosan.

Ai Isrāīl ke gallābān, ham par dhyān de! Tū jo Yūsuf kī rewar kī tarah rāhnumāī kartā hai, ham par tawajjuh kar! Tū jo karūbī farishton ke darmiyān takhtnashīn hai, apnā nūr chamkā!

² Ifrāīm, Binyamīn aur Manassī ke sāmne apnī qudrat ko harkat meñ lā. Hamen bachāne ā!

³ Ai Allāh, hamen bahāl kar. Apne chehre kā nūr chamkā to ham najāt pāenge.

⁴ Ai Rab, lashkaron ke Ḳhudā, terā ghazab kab tak bharaktā rahegā, hālānki terī qaum tujh se iltijā kar rahī hai?

⁵ Tū ne unheñ ānsuon kī roṭī khilāī aur ānsuon kā pyālā khūb pilāyā.

⁶ Tū ne hamen paṛosiyon ke jhagaṛon kā nishānā banāyā. Hamāre dushman hamārā mazāq urāte haiñ.

⁷ Ai lashkaron ke Ḳhudā, hamen bahāl kar. Apne chehre kā nūr chamkā to ham najāt pāenge.

⁸ Angūr kī jo bel Misr meñ ug rahī thī use tū ukhār kar Mulk-e-Kanān lāyā. Tū ne wahān kī aqwām ko bhagā kar yih bel un kī jagah lagāī.

⁹ Tū ne us ke lie zamīn taiyār kī to wuh jaṛ pakar kar pūre mulk meñ phail gaī.

¹⁰ Us kā sāyā pahāron par chhā gayā, aur us kī shākhon ne deodār ke azīm daraḳhton ko dhānk liyā.

¹¹ Us kī ṭahniyān maḡhrib meñ samundar tak phail gaīn, us kī ḍāliyān mashriq meñ Dariyā-e-Furāt tak pahuñch gaīn.

¹² Tū ne us kī chārdīwārī kyon girā dī? Ab har guzarne wālā us ke angūr toṛ letā hai.

¹³ Jangal ke suar use khā khā kar tabāh karte, khule maidān ke jānwar wahān charte haiñ.

¹⁴ Ai lashkaron ke Ḳhudā, hamārī taraf dubārā rujū farmā! Āsmān se nazar ḍāl kar hālāt par dhyān de. Is bel kī dekh-bhāl kar.

¹⁵ Use mahfūz rakh jise tere dahne hāth ne zamīn meñ lagāyā, us beṭe ko jise tū ne apne lie pālā hai.

¹⁶ Is waqt wuh kaṭ kar nazar-e-ātish huā hai. Tere chehre kī ḍanṭ-ḍapaṭ se log halāk ho jāte haiñ.

¹⁷ Terā hāth apne dahne hāth ke bande ko panāh de, us ādamzād ko jise tū ne apne lie pālā thā.

¹⁸ Tab ham tujh se dūr nahīn ho jāenge. Baḳsh de ki hamārī jān meñ jān āe to ham terā nām pukāreñge.

¹⁹ Ai Rab, lashkaron ke Ḳhudā, hamen bahāl kar. Apne chehre kā nūr chamkā to ham najāt pāenge.

81

Haqīqī Ibādat Kyā Hai?

¹ Āsaf kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Gittīt.

Allāh hamārī quwwat hai. Us kī khushī meñ shādiyānā bajāo, Yāqūb ke Ḳhudā kī tāzīm meñ khushī ke nāre lagāo.

² Gīt gānā shurū karo. Daf bajāo, sarod aur sitār kī surilī āwāz nikālo.

³ Nae chānd ke din narsingā phūnko, pūre chānd ke jis din hamārī īd hotī hai use phūnko.

⁴ Kyonki yih Isrāīl kā farz hai, yih Yāqūb ke Ḳhudā kā farmān hai.

⁵ Jab Yūsuf Misr ke khilāf niklā to Allāh ne khud yih muqarrar kiyā.

Main ne ek zabān sunī, jo main ab tak nahīn jāntā thā,

⁶ “Main ne us ke kandhe par se bojh utārā aur us ke hāth bhārī ṭokrī uṭhāne se āzād kie.

⁷ Musibat meñ tū ne āwāz dī to main ne tujhe bachāyā. Garajte bādāl meñ se main ne tujhe jawāb diyā aur tujhe Marībā ke pānī par āzmāyā. (Silāh)

⁸ Ai merī qaum, sun, to main tujhe āgāh karūnga. Ai Isrāīl, kash tū merī sune!

⁹ Tere darmiyān koī aur Ḳhudā na ho, kisī ajnabī mābūd ko sijdā na kar.

¹⁰ Main hī Rab terā Ḳhudā hūn jo tujhe Mulk-e-Misr se nikāl lāyā. Apnā muñh khūb khol to main use bhar dūngā.

¹¹ Lekin merī qaum ne merī na sunī, Isrāīl merī bāt mānane ke lie taiyār na thā.

¹² Chunānche main ne unheñ un ke dilon kī zid ke hawāle kar diyā, aur wuh apne zātī mashwaron ke mutābiq zindagī guzārne lage.

¹³ Kāsh merī qaum sune, Isrāīl merī rāhon par chale!

¹⁴ Tab main jaldī se us ke dushmanon ko zer kartā, apnā hāth us ke muḫhālifon ke khilāf uṭhātā.

¹⁵ Tab Rab se nafrat karne wāle dabak kar us kī khushāmad karte, un kī shikast abadī hotī.

¹⁶ Lekin Isrāīl ko main behtarīn gandum khilātā, main chaṭān meñ se shahd nikāl kar use ser kartā.”

82

Sab se Ālā Munsif

¹ Āsaf kā zabūr.

Allāh ilāhī majlis meñ kharā hai, mābūdōn ke darmiyān wuh adālat kartā hai,

² “Tum kab tak adālat meñ ghalat faisle karke bedīnon kī jānibdārī karoge? (Silāh)

³ Psthālon aur yatīmon kā insāf karo, musibatzaḍon aur zarūratmandon ke huqūq qāym rakho.

⁴ Psthālon aur gharībon ko bachā kar bedīnon ke hāth se chhuṛao.”

⁵ Lekin wuh kuchh nahīn jānte, unheñ samajh hī nahīn ātī. Wuh tārikī meñ ṭaṭol ṭaṭol kar ghūmte-phirte haiñ jabki zamīn kī tamām buniyādeñ jhūmne lagī haiñ.

⁶ Beshak main ne kahā, “Tum Ḳhudā ho, sab Allāh T’ālā ke farzand ho.

⁷ Lekin tum fānī insān kī tarah mar jāoge, tum dīgar hukmrānon kī tarah gir jāoge.”

⁸ Ai Allāh, uṭh kar zamīn kī adālat kar! Kyonki tamām aqwām terī hī maurūsī milkiyat haiñ.

83

Qaum ke Dushmanon ke khilāf Duā

¹ Gīt. Āsaf kā zabūr.

Ai Allāh, khāmosh na rah! Ai Allāh, chup na rah!

² Dekh, tere dushman shor machā rahe haiñ, tujh se nafrat karne wāle apnā sar tere khilāf uṭhā rahe haiñ.

³ Terī qaum ke khilāf wuh chālāk mansūbe bāndh rahe haiñ, jo terī āṛ meñ chhup gae haiñ un ke khilāf sāzishēñ kar rahe haiñ.

⁴ Wuh kahte haiñ, “Āo, ham unheñ miṭā deñ tāki qaum nest ho jāe aur Isrāīl kā nām-o-nishān bāqī na rahe.”

⁵ Kyoñki wuh āpas meñ salāh-mashwarā karne ke bād dilī taur par muttāhid ho gae haiñ, unhoñ ne tere hī khilāf ahd bāndhā hai.

⁶ Un meñ Adom ke khaime, Ismāīlī, Moāb, Hājirī,

⁷ Jabāl, Ammon, Amālīq, Filistiyā aur Sūr ke bāshinde shāmil ho gae haiñ.

⁸ Asūr bhī un meñ sharīk ho kar Lūt kī aulād ko sahārā de rahā hai. (Silāh)

⁹ Un ke sāth wuhī sulūk kar jo tū ne Midiyāniyon se yānī Qaison Nadī par Sīsarā aur Yābīn se kiyā.

¹⁰ Kyoñki wuh Ain-dor ke pās halāk ho kar khet meñ gobar ban gae.

¹¹ Un ke shurafā ke sāth wuhī bartāw kar jo tū ne Oreb aur Zaeb se kiyā. Un ke tamām sardār Zibah aur Zalmunnā kī mānind ban jāeñ,

¹² jinhoñ ne kahā, “Āo, ham Allāh kī charāgāhoñ par qabzā kareñ.”

¹³ Ai mere Khudā, unheñ luṛhākḃūṭī aur hawā meñ urte hue bhūse kī mānind banā de.

¹⁴ Jis tarah āg pūre jangal meñ phail jātī aur ek hī sholā pahāron ko jhulsā detā hai,

¹⁵ usī tarah apnī āndhī se un kā tāqqub kar, apne tūfān se un ko dahshatzadā kar de.

¹⁶ Ai Rab, un kā muñh kālā kar tāki wuh terā nām talāsh kareñ.

¹⁷ Wuh hameshā tak sharmindā aur hawāsbākhtā raheñ, wuh sharmsār ho kar halāk ho jāeñ.

¹⁸ Tab hī wuh jān leñge ki tū hī jis kā nām Rab hai Allāh T'ālā yānī pūrī duniyā kā mālik hai.

84

Rab ke Ghar par Khushī

¹ Qorah khāndān kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Gittīt.

Ai Rabbul-afwāj, terī sukūnatgāh kitnī pyārī hai!

² Merī jān Rab kī bārgāhoñ ke lie taraptī huī niḍhāl hai. Merā dil balki pūrā jism zindā Khudā ko zor se pukār rahā hai.

³ Ai Rabbul-afwāj, ai mere Bādshāh aur Khudā, terī qurbāngāhoñ ke pās parinde ko bhī ghar mil gayā, abābīl ko bhī apne bachchoñ ko pālne kā ghoñslā mil gayā hai.

⁴ Mubārak haiñ wuh jo tere ghar meñ baste haiñ, wuh hameshā hī terī satāish kareñge. (Silāh)

⁵ Mubārak haiñ wuh jo tujh meñ apnī tāqat pāte, jo dil se terī rāhoñ meñ chalte haiñ.

⁶ Wuh Bukā kī khushk wādī * meñ se guzarte hue use shādāb jagah banā lete haiñ, aur bārisheñ use barkatoñ se ḍhānp detī haiñ.

* 84:6 Yā Rone Wālī yānī Ānsuoñ kī Wādī.

⁷ Wuh qadam baqadam taqwiyyat pāte hue āge barhte, sab Koh-e-Siyyūn par Allāh ke sāmne hāzir ho jāte haiñ.

⁸ Ai Rab, ai lashkaron ke Ḳhudā, merī duā sun! Ai Yāqūb ke Ḳhudā, dhyān de! (Silāh)

⁹ Ai Allāh, hamārī ḡhāl par karm kī nigāh ḡāl. Apne masah kie hue ḡhādim ke chehre par nazar kar.

¹⁰ Terī bārgāhon meñ ek din kisī aur jagah par hazār dinon se behtar hai. Mujhe apne Ḳhudā ke ghar ke darwāze par hāzir rahnā bedīnon ke gharon meñ basne se kahīñ zyādā pasand hai.

¹¹ Kyoñki Rab Ḳhudā āftāb aur ḡhāl hai, wuhī hameñ fazl aur izzat se nawāztā hai. Jo diyānatdārī se chaleñ unheñ wuh kisī bhī achchhī chīz se mahrūm nahīñ rakhtā.

¹² Ai Rabbul-afwāj, mubārak hai wuh jo tujh par bharosā rakhtā hai!

85

Nae Sire se Barkat Pāne ke lie Duā

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, pahle tū ne apne mulk ko pasand kiyā, pahle Yāqūb ko bahāl kiyā.

² Pahle tū ne apnī qaum kā qusūr muāf kiyā, us kā tamām gunāh ḡhānp diyā. (Silāh)

³ Jo ḡhazab ham par nāzil ho rahā thā us kā silsilā tū ne rok diyā, jo qahr hamāre ḡhilāf bharak rahā thā use chhoṛ diyā.

⁴ Ai hamārī najāt ke Ḳhudā, hameñ dubārā bahāl kar. Ham se nārāz hone se bāz ā.

⁵ Kyā tū hameshā tak ham se ḡhusse rahegā? Kyā tū apnā qahr pusht-dar-pusht qāym rakhegā?

⁶ Kyā tū dubārā hamārī jān ko tāzādam nahīñ karegā tāki terī qaum tujh se ḡhush ho jāe?

⁷ Ai Rab, apnī shafqat ham par zāhir kar, apnī najāt hameñ atā farmā.

⁸ Maiñ wuh kuchh sunūngā jo Ḳhudā Rab farmāegā. Kyoñki wuh apnī qaum aur apne imāndaron se salāmatī kā wādā karegā, albattā lāzim hai ki wuh dubārā hamāqat meñ ulajh na jāeñ.

⁹ Yaqīnan us kī najāt un ke qarīb hai jo us kā ḡhauf mānte haiñ tāki jalāl hamāre mulk meñ sukūnat kare.

¹⁰ Shafqat aur wafādārī ek dūsre ke gale lag gae haiñ, rāstī aur salāmatī ne ek dūsre ko bosā diyā hai.

¹¹ Sachchāi zamīn se phūṭ niklegī aur rāstī āsmān se zamīn par nazar ḡālegī.

¹² Allāh zarūr wuh kuchh degā jo achchhā hai, hamārī zamīn zarūr apnī fasleñ paidā karegī.

¹³ Rāstī us ke āge āge chal kar us ke qadmon ke lie rāstā taiyār karegī.

86

Musibat meñ Duā

¹ Dāūd kī duā.

Ai Rab, apnā kān jhukā kar merī sun, kyoñki maiñ musibatxadā aur muhtāj hūñ.

² Merī jān ko mahfūz rakh, kyoñki maiñ imāndār hūñ. Apne ḡhādim ko bachā jo tujh par bharosā rakhtā hai. Tū hī merā Ḳhudā hai!

³ Ai Rab, mujh par mehrbānī kar, kyoñki din-bhar maiñ tujhe pukārtā hūñ.

⁴ Apne ḡhādim kī jān ko ḡhush kar, kyoñki maiñ terā ārzūmand hūñ.

⁵ Kyoñki tū ai Rab bhalā hai, tū muāf karne ke lie taiyār hai. Jo bhī tujhe pukārtē haiñ un par tū baṛī shafqat kartā hai.

⁶ Ai Rab, merī duā sun, merī iltijāoñ par tawajjuh kar.

⁷ Musībat ke dīn main tujhe pukārtā hūñ, kyoñki tū merī suntā hai.

⁸ Ai Rab, mābūdōñ meñ se koī terī mānind nahīñ hai. Jo kuchh tū kartā hai koī aur nahīñ kar saktā.

⁹ Ai Rab, jitnī bhī qaumeñ tū ne banāīñ wuh ā kar tere huzūr sijdā kareñgī aur tere nām ko jalāl deñgī.

¹⁰ Kyoñki tū hī azīm hai aur mojize kartā hai. Tū hī Ḳhudā hai.

¹¹ Ai Rab, mujhe apnī rāh sikhā tāki terī wafādārī meñ chalūñ. Baḡhsh de ki main pūre dīl se terā ḡhauf mānūñ.

¹² Ai Rab mere Ḳhudā, main pūre dīl se terā shukr karūñga, hameshā tak tere nām kī tāzīm karūñga.

¹³ Kyoñki terī mujh par shafqat azīm hai, tū ne merī jān ko Pātāl kī gahrāiyōñ se chhurāyā hai.

¹⁴ Ai Allāh, maḡhrūr mere ḡhilāf uṭh ḡhaṛe hue haiñ, zālīmōñ kā jatthā merī jān lene ke darpai hai. Yih log terā lihāz nahīñ karte.

¹⁵ Lekin tū, ai Rab, rahīm aur mehrbān Ḳhudā hai. Tū tahammul, shafqat aur wafā se bharpūr hai.

¹⁶ Merī taraf rujū farmā, mujh par mehrbānī kar! Apne ḡhādīm ko apnī quwwat atā kar, apnī ḡhādīmā ke beṭe ko bachā.

¹⁷ Mujhe apnī mehrbānī kā koī nishān dikhā. Mujh se nafrat karne wāle yih dekh kar sharmindā ho jāeñ ki tū Rab ne merī madad karke mujhe tasallī dī hai.

87

Siyyūn Aqwām kī Māñ Hai

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Gīt.

Us kī buniyād muḡaddas pahāṛōñ par rakhī gaī hai.

² Rab Siyyūn ke darwāzōñ ko Yāqūb kī dīgar ābādiyōñ se kahīñ zyādā pyār kartā hai.

³ Ai Allāh ke shahr, tere bāre meñ shāndār bāteñ sunāī jātī haiñ. (Silāh)

⁴ Rab farmātā hai, “Main Misr aur Bābal ko un logoñ meñ shumār karūñga jo mujhe jānte haiñ.” Filistiyā, Sūr aur Ethopiyā ke bāre meñ bhī kahā jāegā, “In kī paidāish yihīñ huī hai.”

⁵ Lekin Siyyūn ke bāre meñ kahā jāegā, “Har ek bāshindā us meñ paidā huā hai. Allāh T’ālā ḡhud use qāym rakhegā.”

⁶ Jab Rab aqwām ko kitāb meñ darj karegā to wuh sāth sāth yih bhī likhegā, “Yih Siyyūn meñ paidā huī haiñ.” (Silāh)

⁷ Aur log nāchte hue gāeñge, “Mere tamām chashme tujh meñ haiñ.”

88

Tark Kie Gae Shaḡhs ke lie Duā

¹ Qorah kī aulād kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie. Tarz: Mahalat Lannot. Haimān Izrāhī kā hikmat kā gīt.

Ai Rab, ai merī najāt ke Ḳhudā, dīn rāt main tere huzūr chīḡhtā-chillātā hūñ.

- ² Merī duā tere huzūr pahuñche, apnā kār merī chīkḥoñ kī taraf jhukā.
³ Kyoñki merī jān dukh se bharī hai, aur merī ṭāngeñ qabr meñ laṭkī huī haiñ.
⁴ Mujhe un meñ shumār kiyā jātā hai jo Pātāl meñ utar rahe haiñ. Maiñ us mard kī mānind hūñ jis kī tamām tāqat jāti rahī hai.
⁵ Mujhe murdoñ meñ tanhā chhoṛā gayā hai, qabr meñ un maqtūloñ kī tarah jin kā tū ab kḥayāl nahīn rakhtā aur jo tere hāth ke sahāre se munqate ho gae haiñ.
⁶ Tū ne mujhe sab se gahre gaṛhe meñ, tārikṭarīn gahrāiyoñ meñ dāl diyā hai.
⁷ Tere ghazab kā pūrā bojḥ mujh par ā paṛā hai, tū ne mujhe apnī tamām maujoñ ke nīche dabā diyā hai. (Silāh)
⁸ Tū ne mere qarībī dostoñ ko mujh se dūr kar diyā hai, aur ab wuh mujh se ghin khāte haiñ. Maiñ phaṁsā huā hūñ aur nikal nahīn saktā.
⁹ Merī āñkheñ gḥam ke māre pazhmurdā ho gaī haiñ. Ai Rab, din-bhar maiñ tujhe pukārtā, apne hāth terī taraf uṭhāe rakhtā hūñ.
¹⁰ Kyā tū murdoñ ke lie mojize karegā? Kyā Pātāl ke bāshinde uṭh kar terī tamjīd karenge? (Silāh)
¹¹ Kyā log qabr meñ terī shafqat yā Pātāl meñ terī wafā bayān karenge?
¹² Kyā tārikī meñ tere mojize yā Mulk-e-farāmosh meñ terī rāstī mālūm ho jāegī?
¹³ Lekin ai Rab, maiñ madad ke lie tujhe pukārtā hūñ, merī duā subah-sawere tere sāmne ā jāti hai.
¹⁴ Ai Rab, tū merī jān ko kyoñ radd kartā, apne chehre ko mujh se poshīdā kyoñ rakhtā hai?
¹⁵ Maiñ musībatzadā aur jawānī se maut ke qarīb rahā hūñ. Tere dahshatnāk hamle bardāshṭ karte karte maiñ jān se hāth dho baiṭhā hūñ.
¹⁶ Terā bhaṛaktā qahr mujh par se guzar gayā, tere haulnāk kāmoñ ne mujhe nābūd kar diyā hai.
¹⁷ Din-bhar wuh mujhe sailāb kī tarah ghere rakhte haiñ, har taraf se mujh par hamlā-āwar hote haiñ.
¹⁸ Tū ne mere dostoñ aur paṛosiyoñ ko mujh se dūr kar rakhā hai. Tārikī hī merī qarībī dost ban gaī hai.

89

Isrāīl kī Musībat aur Dāūd se Wādā

- ¹ Aitān Izrāhī kā hikmat kā gīt.
 Maiñ abad tak Rab kī mehrbāniyoñ kī madahsarāī karūṅga, pusht-dar-pusht muñh se terī wafā kā elān karūṅga.
² Kyoñki maiñ bolā, “Terī shafqat hameshā tak qāym hai, tū ne apnī wafā kī mazbūt buniyād āsmān par hī rakhī hai.”
³ Tū ne farmāyā, “Maiñ ne apne chune hue bande se ahd bāndhā, apne kḥādim Dāūd se qasam khā kar wādā kiyā hai,
⁴ ‘Maiñ terī nasl ko hameshā tak qāym rakhūṅgā, terā taḥṭ hameshā tak mazbūt rakhūṅgā.’ ” (Silāh)
⁵ Ai Rab, āsmān tere mojizoñ kī sataish karenge, muqaddasīn kī jamāt meñ hī terī wafādārī kī tamjīd karenge.
⁶ Kyoñki bādaloñ meñ kaun Rab kī mānind hai? Ilāhī hastiyoñ meñ se kaun Rab kī mānind hai?
⁷ Jo bhī muqaddasīn kī majlis meñ shāmil haiñ wuh Allāh se kḥauf khāte haiñ. Jo bhī us ke irdgird hote haiñ un par us kī azmat aur rob chhāyā rahtā hai.

⁸ Ai Rab, ai lashkaron ke Ḳhudā, kaun terī mānind hai? Ai Rab, tū qawī aur apnī wafā se ghirā rahtā hai.

⁹ Tū ṭhāṭheñ mārte hue samundar par hukūmat kartā hai. Jab wuh maujzan ho to tū use thamā detā hai.

¹⁰ Tū ne samundarī azhdahe Rahab ko kuchal diyā, aur wuh maqtūl kī mānind ban gayā. Apne qawī bāzū se tū ne apne dushmanon ko titar-bitar kar diyā.

¹¹ Āsmān-o-zamīn tere hī haiñ. Duniyā aur jo kuchh us meñ hai tū ne qāym kiyā.

¹² Tū ne shimāl-o-junūb ko ḵhalaq kiyā. Tabūr aur Harmūn tere nām kī ḵhushī meñ nāre lagāte haiñ.

¹³ Terā bāzū qawī aur terā hāth tāqatwar hai. Terā dahnā hāth azīm kām karne ke lie taiyār hai.

¹⁴ Rāstī aur insāf tere taḵht kī buniyād haiñ. Shafqat aur wafā tere āge āge chaltī haiñ.

¹⁵ Mubārak hai wuh qaum jo terī ḵhushī ke nāre lagā sake. Ai Rab, wuh tere chehre ke nūr meñ chaleñge.

¹⁶ Rozānā wuh tere nām kī ḵhushī manāeñge aur terī rāstī se sarfarāz hoñge.

¹⁷ Kyonki tū hī un kī tāqat kī shān hai, aur tū apne karm se hameñ sarfarāz karegā.

¹⁸ Kyonki hamārī ḍhāl Rab hī kī hai, hamārā bādshāh Isrāīl ke Quddūs hī kā hai.

¹⁹ Māzī meñ tū royā meñ apne imāndāron se hamkalām huā. Us waqt tū ne farmāyā, “Maiñ ne ek sūrme ko tāqat se nawāzā hai, qaum meñ se ek ko chun kar sarfarāz kiyā hai.

²⁰ Maiñ ne apne ḵhādīm Dāūd ko pā liyā aur use apne muqaddas tel se masah kiyā hai.

²¹ Merā hāth use qāym rakhegā, merā bāzū use taqwīyat degā.

²² Dushman us par ḡhālib nahīn āegā, sharīr use ḵhāk meñ nahīn milāeñge.

²³ Us ke āge āge maiñ us ke dushmanon ko pāsh pāsh karūñgā. Jo us se nafrat rakhte haiñ unheñ zamīn par paṭaḵh dūñgā.

²⁴ Merī wafā aur merī shafqat us ke sāth raheñgī, mere nām se wuh sarfarāz hogā.

²⁵ Maiñ us ke hāth ko samundar par aur us ke dahne hāth ko dariyāon par hukūmat karne dūñgā.

²⁶ Wuh mujhe pukār kar kahegā, ‘Tū merā Bāp, merā Ḳhudā aur merī najāt kī Chaṭān hai.’

²⁷ Maiñ use apnā pahlauṭhā aur duniyā kā sab se ālā bādshāh banāūñgā.

²⁸ Maiñ use hameshā tak apnī shafqat se nawāztā rahūñgā, merā us ke sāth ahd kabhī tamām nahīn hogā.

²⁹ Maiñ us kī nasl hameshā tak qāym rakhūñgā, jab tak āsmān qāym hai us kā taḵht qāym rakhūñgā.

³⁰ Agar us ke beṭe merī sharīat tark karke mere ahkām par amal na karen,

³¹ agar wuh mere farmānon kī behurmatī karke merī hidāyāt ke mutābiq zindagī na guzāreñ

³² to maiñ lāṭhī le kar un kī tāḍīb karūñgā aur mohlak wabāon se un ke gunāhon kī sazā dūñgā.

³³ Lekin maiñ use apnī shafqat se mahrūm nahīn karūñgā, apnī wafā kā inkār nahīn karūñgā.

³⁴ Na maiñ apne ahd kī behurmatī karūñgā, na wuh kuchh tabdīl karūñgā jo maiñ ne farmāyā hai.

³⁵ Maiñ ne ek bār sadā ke lie apnī quddūsiyat kī qasam khā kar wādā kiyā hai, aur maiñ Dāūd ko kabhī dhokā nahīn dūñgā.

³⁶ Us kī nasl abad tak qāym rahegī, us kā taḡht āftāb kī tarah mere sāmne khaṛā rahegā.

³⁷ Chānd kī tarah wuh hameshā tak barqarār rahegā, aur jo gawāh bādalon meñ hai wuh wafādār hai.” (Silāh)

³⁸ Lekin ab tū ne apne masah kie hue ḡhādīm ko ṡhukrā kar radd kiyā, tū us se ḡhazabnāk ho gayā hai.

³⁹ Tū ne apne ḡhādīm kā ahd nāmanzūr kiyā aur us kā tāj ḡhāk meñ milā kar us kī behurmatī kī hai.

⁴⁰ Tū ne us kī tamām fasīleñ dhā kar us ke qilon ko malbe ke ḡher banā diyā hai.

⁴¹ Jo bhī wahāñ se guzare wuh use lūṡ letā hai. Wuh apne paṛosiyon ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hai.

⁴² Tū ne us ke muḡhālifoñ kā dahnā hāth sarfarāz kiyā, us ke tamām dushmanon ko ḡhush kar diyā hai.

⁴³ Tū ne us kī talwār kī tezī beasar karke use jang meñ fatah pāne se rok diyā hai.

⁴⁴ Tū ne us kī shān ḡhatm karke us kā taḡht zamīn par paṡaḡh diyā hai.

⁴⁵ Tū ne us kī jawānī ke dīn muḡhtasar karke use ruswāī kī chādar meñ lapeṡā hai. (Silāh)

⁴⁶ Ai Rab, kab tak? Kyā tū apne āp ko hameshā tak chhupāe rakhegā? Kyā terā qahr abad tak āg kī tarah bhaṛaktā rahegā?

⁴⁷ Yād rahe kī merī zindagī kitnī muḡhtasar hai, kī tū ne tamām insān kitne fānī ḡhalaq kie haiñ.

⁴⁸ Kaun hai jis kā maut se wāstā na pare, kaun hai jo hameshā zindā rahe? Kaun apnī jān ko maut ke qabze se bachāe rakḡ saktā hai? (Silāh)

⁴⁹ Ai Rab, terī wuh purānī mehrbāniyāñ kahāñ haiñ jin kā wādā tū ne apnī wafā kī qasam khā kar Dāūd se kiyā?

⁵⁰ Ai Rab, apne ḡhādīmon kī ḡhajālat yād kar. Merā Sīnā muta'addid qaumon kī lān-tān se dukhtā hai,

⁵¹ kyonki ai Rab, tere dushmanon ne mujhe lān-tān kī, unhoñ ne tere masah kie hue ḡhādīm ko har qadam par lān-tān kī hai!

⁵² Abad tak Rab kī hamd ho! Āmīn, phir āmīn.

Chauthī Kitāb 90-106

90

Fānī Insān Allāh meñ Panāh Le

¹ Mard-e-ḡhudā Mūsā kī duā.

Ai Rab, pusht-dar-pusht tū hamārī panāhgāh rahā hai.

² Is se pahle kī pahār paidā hue aur tū zamīn aur duniyā ko wujūd meñ lāyā tū hī thā. Ai Allāh, tū azal se abad tak hai.

³ Tū insān ko dubārā ḡhāk hone detā hai. Tū farmātā hai, ‘Ai ādamzādo, dubārā ḡhāk meñ mil jāo!’

⁴ Kyonki terī nazar meñ hazār sāl kal ke guzare hue dīn ke barābar yā rāt ke ek pahar kī mānind haiñ.

⁵ Tū logoñ ko sailāb kī tarah bahā le jātā hai, wuh nīnd aur us ḡhās kī mānind haiñ jo subah ko phūṡ nikaltī hai.

⁶ Wuh subah ko phūṡ nikaltī aur ugtī hai, lekin shām ko murjhā kar sūkh jātī hai.

⁷ Kyoñki ham tere ġhazab se fanā ho jāte aur tere qahr se hawāsbākhtā ho jāte haiñ.

⁸ Tū ne hamārī khatāon ko apne sāmne rakhā, hamāre poshīdā gunāhoñ ko apne chehre ke nūr meñ lāyā hai.

⁹ Chunāñche hamāre tamām din tere qahr ke taht ghaṭte ghaṭte khatm ho jāte haiñ. Jab ham apne sāloñ ke iḡtītām par pahuñchte haiñ to zindagī sard āh ke barābar hī hotī hai.

¹⁰ Hamārī umr 70 sāl yā agar zyādā tāqat ho to 80 sāl tak pahuñchtī hai, aur jo din faḡhr kā bāis the wuh bhī taklīfdeh aur bekār haiñ. Jald hī wuh guzar jāte haiñ, aur ham parindoñ kī tarah uṛ kar chale jāte haiñ.

¹¹ Kaun tere ġhazab kī pūrī shiddat jāntā hai? Kaun samajhtā hai ki terā qahr hamārī kḡudātarsī kī kamī ke mutābiq hī hai?

¹² Chunāñche hameñ hamāre dinoñ kā sahīh hisāb karnā sikhā tāki hamāre dil dānishmand ho jāeñ.

¹³ Ai Rab, dubārā hamārī taraf rujū farmā! Tū kab tak dūr rahegā? Apne kḡādimoñ par tars khā!

¹⁴ Subah ko hameñ apnī shafqat se ser kar! Tab ham zindagī-bhar bāġh bāġh hoñge aur kḡushī manāeñge.

¹⁵ Hameñ utne hī dīn kḡushī dilā jītne tū ne hameñ past kiyā hai, utne hī sāl jītne hameñ dukh sahnā parā hai.

¹⁶ Apne kḡādimoñ par apne kām aur un kī aulād par apnī azmat zāhir kar.

¹⁷ Rab hamārā Kḡudā hameñ apnī mehrbānī dikhāe. Hamāre hāthoñ kā kām mazbūt kar, hāñ hamāre hāthoñ kā kām mazbūt kar!

91

Allāh kī Panāh Meñ

¹ Jo Allāh T'ālā kī panāh meñ rahe wuh Qādir-e-mutlaq ke sāy meñ sukūnat karegā.

² Maiñ kahūñgā, “Ai Rab, tū merī panāh aur merā qilā hai, merā Kḡudā jis par maiñ bharosā rakhtā hūñ.”

³ Kyoñki wuh tujhe chirīmār ke phande aur mohlak marz se chhurāegā.

⁴ Wuh tujhe apne shāhparon ke nīche ḡhāñp legā, aur tū us ke paron tale panāh le sakegā. Us kī wafādārī terī ḡhāl aur pushtā rahegī.

⁵ Rāt kī dahshatoñ se kḡauf mat khā, na us tīr se jo dīn ke waqt chale.

⁶ Us mohlak marz se dahshat mat khā jo tārīkī meñ ghūme phire, na us wabāī bīmārī se jo dopahar ke waqt tabāhī phailāe.

⁷ Go tere sāth kḡaṛe hazār afrād halāk ho jāeñ aur tere dahne hāth das hazār mar jāeñ, lekin tū us kī zad meñ nahīñ āegā.

⁸ Tū apnī āñkhoñ se is kā mulāhazā karegā, tū kḡud bedīnoñ kī sazā dekhegā.

⁹ Kyoñki tū ne kahā hai, “Rab merī panāhḡāh hai,” tū Allāh T'ālā ke sāy meñ chhup gayā hai.

¹⁰ Is lie terā kisī balā se wāstā nahīñ paṛegā, koī āfat bhī tere kḡhaime ke qarīb phaṭakne nahīñ pāegī.

¹¹ Kyoñki wuh apne farishtoñ ko har rāh par terī hifāzat karne kā hukm degā,

¹² aur wuh tujhe apne hāthoñ par uṭhā leñge tāki tere pāñwoñ ko patthar se ṭhes na lage.

¹³ Tū sherbabaron aur zahrīle sāñpoñ par qadam rakhegā, tū jawān sheroñ aur azhdahāoñ ko kuchal degā.

¹⁴ Rab farmātā hai, “Chūnki wuh mujh se liptā rahtā hai is lie main use bachāūngā. Chūnki wuh merā nām jāntā hai is lie main use mahfūz rakhūngā.

¹⁵ Wuh mujhe pukāregā to main us kī sunūngā. Musibat meñ main us ke sāth hūngā. Main use chhurā kar us kī izzat karūngā.

¹⁶ Main use umr kī darāzī baḥshūngā aur us par apnī najāt zāhir karūngā.”

92

Allāh kī Satāish Karne kī Ḳhushī

¹ Zabūr. Sabat ke lie gīt.

Rab kā shukr karnā bhalā hai. Ai Allāh T'ālā, tere nām kī madahsarāī karnā bhalā hai.

² Subah ko terī shafqat aur rāt ko terī wafā kā elān karnā bhalā hai,

³ ḳhāskar jab sāth sāth das tāron wālā sāz, sitār aur sarod bajte haiñ.

⁴ Kyoñki ai Rab, tū ne mujhe apne kāmon se ḳhush kiyā hai, aur tere hāthon ke kām dekh kar main ḳhushī ke nāre lagātā hūñ.

⁵ Ai Rab, tere kām kitne azīm, tere ḳhayālāt kitne gahre haiñ.

⁶ Nādān yih nahīñ jāntā, ahmaq ko is kī samajh nahīñ ātī.

⁷ Go bedīn ghās kī tarah phūṭ nikalte aur badkār sab phalte-phūlte haiñ, lekin āḳhirkār wuh hameshā ke lie halāk ho jāenge.

⁸ Magar tū, ai Rab, abad tak sarbuland rahegā.

⁹ Kyoñki tere dushman, ai Rab, tere dushman yaqīnan tabāh ho jāenge, badkār sab titar-bitar ho jāenge.

¹⁰ Tū ne mujhe janglī bail kī-sī tāqat de kar tāzā tel se masah kiyā hai.

¹¹ Merī āñkh apne dushmanon kī shikast se aur mere kān un sharīron ke anjām se lutfandoz hue haiñ jo mere ḳhilāf uṭh ḳhaṛe hue haiñ.

¹² Rāstbāz khajūr ke daraḳht kī tarah phale phūlegā, wuh Lubnān ke deodār ke daraḳht kī tarah baṛhegā.

¹³ Jo paude Rab kī sukūnatgāh meñ lagāe gae haiñ wuh hamāre Ḳhudā kī bārgāhon meñ phaleñ-phūleñge.

¹⁴ Wuh buṛhāpe meñ bhī phal lāenge aur tar-o-tāzā aur hare-bhare raheñge.

¹⁵ Us waqt bhī wuh elān kareñge, “Rab rāst hai. Wuh merī chaṭān hai, aur us meñ nārāstī nahīñ hotī.”

93

Allāh Abadī Bādshāh Hai

¹ Rab Bādshāh hai, wuh jalāl se mulabbas hai. Rab jalāl se mulabbas aur qudrat se kamarbastā hai. Yaqīnan duniyā mazbūt buniyād par qāym hai, aur wuh nahīñ ḍagmagāegī.

² Terā taḳht qadīm zamāne se qāym hai, tū azal se maujūd hai.

³ Ai Rab, sailāb garaj uṭhe, sailāb shor machā kar garaj uṭhe, sailāb ṭhāṭheñ mār kar garaj uṭhe.

⁴ Lekin ek hai jo gahre pānī ke shor se zyādā zorāwar, jo samundar kī ṭhāṭhon se zyādā tāqatwar hai. Rab jo bulandiyon par rahtā hai kahīñ zyādā azīm hai.

⁵ Ai Rab, tere ahkām har tarah se qābil-e-etamād haiñ. Terā ghar hameshā tak quddūsiyat se ārāstā rahegā.

94

Qaum par Zulm Karne Wāloñ se Rihāi ke lie Duā

¹ Ai Rab, ai intaqām lene wāle Ḳhudā! Ai intaqām lene wāle Ḳhudā, apnā nūr chamkā.

² Ai duniyā ke munsif, uṭh kar maḡhrūroñ ko un ke āmāl kī munāsib sazā de.

³ Ai Rab, bedīn kab tak, hāñ kab tak fatah ke nāre lagāenge?

⁴ Wuh kufr kī bāteñ ugalte rahte, tamām badkār sheḡhī mārte rahte haiñ.

⁵ Ai Rab, wuh terī qaum ko kuchal rahe, terī maurūsī milkiyat par zulm kar rahe haiñ.

⁶ Bewāoñ aur ajnabiyoñ ko wuh maut ke ghāṭ utār rahe, yatīmoñ ko qatl kar rahe haiñ.

⁷ Wuh kahte haiñ, “Yih Rab ko nazar nahīñ ātā, Yāqūb kā Ḳhudā dhyān hī nahīñ detā.”

⁸ Ai qaum ke nādāno, dhyān do! Ai ahmaḡo, tumheñ kab samajh āegī?

⁹ Jis ne kān banāyā, kyā wuh nahīñ suntā? Jis ne āñkh ko tashkīl diyā kyā wuh nahīñ dekhtā?

¹⁰ Jo aḡwām ko tambīh kartā aur insān ko tālīm detā hai kyā wuh sazā nahīñ detā?

¹¹ Rab insān ke ḡhayālāt jāntā hai, wuh jāntā hai ki wuh dam-bhar ke hī haiñ.

¹² Ai Rab, mubārak hai wuh jise tū tarbiyat detā hai, jise tū apnī sharīat kī tālīm detā hai

¹³ tāki wuh musībat ke dinoñ se ārām pāe aur us waqt tak sukūn se zindagī guzāre jab tak bedīnoñ ke lie ḡarḡhā taiyār na ho.

¹⁴ Kyoñki Rab apnī qaum ko radd nahīñ karegā, wuh apnī maurūsī milkiyat ko tark nahīñ karegā.

¹⁵ Faisle dubārā insāf par mabnī hoñge, aur tamām diyānatdār dil us kī pairawī kareñge.

¹⁶ Kaun sharīroñ ke sāmne merā difā karegā? Kaun mere lie badkāroñ kā sāmna karegā?

¹⁷ Agar Rab merā sahārā na hotā to merī jān jald hī ḡhāmoshī ke mulk meñ jā bastī.

¹⁸ Ai Rab, jab maiñ bolā, “Merā pāñw ḡdagmagāne lagā hai” to terī shafqat ne mujhe sañbhālā.

¹⁹ Jab tashwīshnāk ḡhayālāt mujhe bechain karne lage to terī tasalliyoñ ne merī jān ko tāzādam kiya.

²⁰ Ai Allāh, kyā tabāhī kī hukūmat tere sāth muttahid ho saktī hai, aisī hukūmat jo apne farmānoñ se zulm kartī hai? Hargiz nahīñ!

²¹ Wuh rāstbāz kī jān lene ke lie āpas meñ mil jāte aur beḡusūroñ ko qātil ṡhahrāte haiñ.

²² Lekin Rab merā qilā ban gayā hai, aur merā Ḳhudā merī panāh kī chaṡān sābit huā hai.

²³ Wuh un kī nāinsāfi un par wāpas āne degā aur un kī sharīr harkatoñ ke jawāb meñ unheñ tabāh karegā. Rab hamārā Ḳhudā unheñ nest karegā.

95

Parastish aur Farmānbardārī kī Dāwat

¹ Āo, ham shādiyānā bajā kar Rab kī madahsarāī karen, khushī ke nāre lagā kar apnī najāt kī chaṭān kī tamjīd karen!

² Āo, ham shukrguzārī ke sāth us ke huzūr āen, gīt gā kar us kī satāish karen.

³ Kyonki Rab azīm Khudā aur tamām mābūdōn par azīm Bādshāh hai.

⁴ Us ke hāth mein zamīn kī gahrāiyān haiñ, aur pahār kī bulandiyān bhī usī kī haiñ.

⁵ Samundar us kā hai, kyonki us ne use khalaq kiya. Khushkī us kī hai, kyonki us ke hāthoñ ne use tashkīl diya.

⁶ Āo ham sijdā karen aur Rab apne Khāliq ke sāmne jhuk kar ghutne ṭeken.

⁷ Kyonki wuh hamārā Khudā hai aur ham us kī charāgāh kī qaum aur us ke hāth kī bheṛen haiñ. Agar tum āj us kī āwāz suno

⁸ “To apne dilon ko sakht na karo jis tarah Marībā mein huā, jis tarah registān mein Massā mein huā.

⁹ Wahān tumhāre bāpdādā ne mujhe āzmāyā aur jānchā, hālāñki unhoñ ne mere kām dekh lie the.

¹⁰ Chālīs sāl main us nasl se ghin khātā rahā. Main bolā, ‘Un ke dil hameshā sahīh rāh se haṭ jāte haiñ, aur wuh merī rāhen nahīn jānte.’

¹¹ Apne ghazab mein main ne qasam khāī, ‘Yih kabhī us mulk mein dākhl nahīn hoñge jahān main unheñ sukūn detā.’ ”

96

Duniyā kā Khāliq aur Munsif

¹ Rab kī tamjīd mein nayā gīt gāo, ai pūrī duniyā, Rab kī madahsarāī karo.

² Rab kī tamjīd mein gīt gāo, us ke nām kī satāish karo, roz baroz us kī najāt kī khushkhabrī sunāo.

³ Qaumoñ mein us kā jalāl aur tamām ummatoñ mein us ke ajāyb bayān karo.

⁴ Kyonki Rab azīm aur satāish ke bahut lāyq hai. Wuh tamām mābūdōn se mahīb hai.

⁵ Kyonki dīgar qaumoñ ke tamām mābūd but hī haiñ jabki Rab ne āsmān ko banāyā.

⁶ Us ke huzūr shān-o-shaukat, us ke maqdis mein qudrat aur jalāl hai.

⁷ Ai qaumoñ ke qabīlo, Rab kī tamjīd karo, Rab ke jalāl aur qudrat kī satāish karo.

⁸ Rab ke nām ko jalāl do. Qurbānī le kar us kī bārgāhoñ mein dākhl ho jāo.

⁹ Muqaddas libās se ārāstā ho kar Rab ko sijdā karo. Pūrī duniyā us ke sāmne laraz uṭhe.

¹⁰ Qaumoñ mein elān karo, “Rab hī Bādshāh hai! Yaqīnan duniyā mazbūtī se qāym hai aur nahīn ḍagmagāegī. Wuh insāf se qaumoñ kī adālat karegā.”

¹¹ Āsmān khush ho, zamīn jashn manāe! Samundar aur jo kuchh us mein hai khushī se garaj uṭhe.

¹² Maidān aur jo kuchh us mein hai bāgh bāgh ho. Phir jangal ke daraḥt shādiyānā bajāenge.

¹³ Wuh Rab ke sāmne shādiyānā bajāenge, kyonki wuh ā rahā hai, wuh duniyā kī adālat karne ā rahā hai. Wuh insāf se duniyā kī adālat karegā aur apnī sadāqat se aqwām kā faisla karegā.

97

Allāh kī Saltanat par Khushī

¹ Rab Bādshāh hai! Zamīn jashn manāe, sāhilī ilāqe dūr dūr tak khush hoñ.

² Wuh bādaloñ aur gahre andhere se ghirā rahtā hai, rāstī aur insāf us ke takht kī buniyād haiñ.

³ Āg us ke āge āge bharak kar chāroñ taraf us ke dushmanoñ ko bhasm kar detī hai.

⁴ Us kī karaktī bijliyoñ ne duniyā ko raushan kar diyā to zamīn yih dekh kar pech-o-tāb khāne lagī.

⁵ Rab ke āge āge, hān pūrī duniyā ke mālik ke āge āge pahār mom kī tarah pighal gae.

⁶ Āsmānoñ ne us kī rāstī kā elān kiya, aur tamām qaumoñ ne us kā jalāl dekhā.

⁷ Tamām butparast, hān sab jo butoñ par faḥhr karte haiñ sharmindā hoñ. Ai tamām mābūdō, use sijdā karo!

⁸ Koh-e-Siyyūn sun kar ḡhush huā. Ai Rab, tere faisloñ ke bāis Yahūdāh kī beṭiyān * bāḡh bāḡh huīñ.

⁹ Kyoñki tū ai Rab, pūrī duniyā par sab se ālā hai, tū tamām mābūdō se sarbuland hai.

¹⁰ Tum jo Rab se muhabbat rakhte ho, burāī se nafrat karo! Rab apne imāndāroñ kī jān ko mahfūz rakhtā hai, wuh unheñ bedīnoñ ke qabze se chhurātā hai.

¹¹ Rāstbāz ke lie nūr kā aur dil ke diyānatdāroñ ke lie shādmānī kā bīj boyā gayā hai.

¹² Ai rāstbāzo, Rab se ḡhush ho, us ke muḡaddas nām kī satāish karo.

98

Pūrī Duniyā kā Shāhī Munsif

¹ Rab kī tamjīd meñ nayā gīt gāo, kyoñki us ne mojize kie haiñ. Apne dahne hāth aur muḡaddas bāzū se us ne najāt dī hai.

² Rab ne apnī najāt kā elān kiya aur apnī rāstī qaumoñ ke rūbarū zāhir kī hai.

³ Us ne Isrāīl ke lie apnī shafqat aur wafā yād kī hai. Duniyā kī intahāoñ ne sab hamāre Ḳhudā kī najāt dekhī hai.

⁴ Ai pūrī duniyā, nāre lagā kar Rab kī madahsarāī karo! Āpe meñ na samāo aur jashn manā kar hamd ke gīt gāo!

⁵ Sarod bajā kar Rab kī madahsarāī karo, sarod aur gīt se us kī satāish karo.

⁶ Turam aur narsingā phūñk kar Rab Bādshāh ke huzūr ḡhushī ke nāre lagāo!

⁷ Samundar aur jo kuchh us meñ hai, duniyā aur us ke bāshinde ḡhushī se garaj uṭheñ.

⁸ Dariyā tāliyān bajāeñ, pahār mil kar ḡhushī manāeñ,

⁹ wuh Rab ke sāmne ḡhushī manāeñ. Kyoñki wuh zamīn kī adālat karne ā rahā hai. Wuh insāf se duniyā kī adālat karegā, rāstī se qaumoñ kā faisla karegā.

99

Quddūs Ḳhudā

¹ Rab Bādshāh hai, aqwām laraz uṭheñ! Wuh karūbī farishtoñ ke darmiyān takhtnashīn hai, duniyā ḡagmaḡae!

² Koh-e-Siyyūn par Rab azīm hai, tamām aqwām par sarbuland hai.

³ Wuh tere azīm aur purjalāl nām kī satāish karen, kyoñki wuh quddūs hai.

⁴ Wuh Bādshāh kī qudrat kī tamjīd karen jo insāf se pyār kartā hai. Ai Allāh, tū hī ne adl qāym kiya, tū hī ne Yāqūb meñ insāf aur rāstī paidā kī hai.

* 97:8 Ek aur mumkinā tarjumā: Yahūdāh kī ābādiyāñ.

⁵ Rab hamāre Ḳhudā kī tazīm karo, us ke pānwoṅ kī chaukī ke sāmne sijdā karo, kyonki wuh quddūs hai.

⁶ Mūsā aur Hārūn us ke imāmon meṅ se the. Samuel bhī un meṅ se thā jo us kā nām pukārte the. Unhoṅ ne Rab ko pukārā, aur us ne un kī sunī.

⁷ Wuh bādāl ke satūn meṅ se un se hamkalām huā, aur wuh un ahkām aur farmānon ke tābe rahe jo us ne unheṅ die the.

⁸ Ai Rab hamāre Ḳhudā, tū ne un kī sunī. Tū jo Allāh hai unheṅ muāf kartā rahā, albattā unheṅ un kī burī harkaton kī sazā bhī detā rahā.

⁹ Rab hamāre Ḳhudā kī tazīm karo aur us ke muqaddas pahār par sijdā karo, kyonki Rab hamārā Ḳhudā quddūs hai.

100

Allāh kī Satāish Karo!

¹ Shukrguzārī kī qurbānī ke lie zabūr.

Ai pūrī duniyā, ḡhushī ke nāre lagā kar Rab kī madahsarāī karo!

² Ḳhushī se Rab kī ibādat karo, jashn manāte hue us ke huzūr āo!

³ Jān lo ki Rab hī Ḳhudā hai. Usī ne hamen ḡhalaq kiyā, aur ham us ke haiṅ, us kī qaum aur us kī charāḡāh kī bheṅ.

⁴ Shukr karte hue us ke darwāzon meṅ dāḡhil ho, satāish karte hue us kī bārgāhon meṅ hāzir ho. Us kā shukr karo, us ke nām kī tamjīd karo!

⁵ Kyonki Rab bhalā hai. Us kī shafqat abadī hai, aur us kī wafādārī pusht-dar-pusht qāym hai.

101

Bādshāh kī Hukūmat Kaisī Honī Chāhie?

¹ Dāūd kā zabūr.

Main shafqat aur insāf kā gīt gāūṅgā. Ai Rab, main terī madahsarāī karūṅgā.

² Main baṛī ehtiyāt se be'ilzām rāh par chalūṅgā. Lekin tū kab mere pās āegā? Main ḡhulūsdilī se apne ghar meṅ zindagī guzārūṅgā.

³ Main sharārat kī bāt apne sāmne nahīn rakhtā aur burī harkaton se nafrat kartā hūn. Aisī chīzeṅ mere sāth lipaṭ na jāen.

⁴ Jhūṭā dil mujh se dūr rahe. Main burāī ko jānanā hī nahīn chāhtā.

⁵ Jo chupke se apne paṛosī par tohmat lagāe use main ḡhāmosh karāūṅgā, jis kī āṅkheṅ maḡhrūr aur dil mutakabbir ho use bardāsht nahīn karūṅgā.

⁶ Merī āṅkheṅ mulk ke wafādāron par lagī rahtī haiṅ tāki wuh mere sāth raheṅ. Jo be'ilzām rāh par chale wuhī merī ḡhidmat kare.

⁷ Dhokebāz mere ghar meṅ na ṭhahre, jhūṭ bolne wālā merī maujūdagī meṅ qāym na rahe.

⁸ Har subah ko main mulk ke tamām bedīnon ko ḡhāmosh karāūṅgā tāki tamām badkāron ko Rab ke shahr meṅ se miṭāyā jāe.

102

Siyyūn kī Bahālī ke lie Duā (Taubā kā Pānchwān Zabūr)

¹ Musibatzaḡā kī duā, us waqt jab wuh niḡhāl ho kar Rab ke sāmne apnī āh-o-zārī unḡel detā hai.

Ai Rab, merī duā sun! Madad ke lie merī āheṅ tere huzūr pahuṅcheṅ.

² Jab main musibat meṅ hūn to apnā chehrā mujh se chhupāe na rakh balki apnā kān merī taraf jhukā. Jab main pukārūn to jald hī merī sun.

³ Kyoṅki mere din dhueṅ kī tarah ghāyb ho rahe haiṅ, merī haḍḍiyān koelon kī tarah dahak rahī haiṅ.

⁴ Merā dil ghās kī tarah jhulas kar sūkh gayā hai, aur maiṅ roṭī khānā bhī bhūl gayā hūṅ.

⁵ Āh-o-zārī karte karte merā jism sukar gayā hai, jild aur haḍḍiyān hī rah gaī haiṅ.

⁶ Maiṅ registān meṅ dashtī ullū aur khandarāt meṅ chhoṭe ullū kī mānind hūṅ.

⁷ Maiṅ bistar par jāgtā rahtā hūṅ, chhat par tanhā parinde kī mānind hūṅ.

⁸ Din-bhar mere dushman mujhe lān-tān karte haiṅ. Jo merā mazāq urāte haiṅ wuh merā nām le kar lānat karte haiṅ.

⁹ Rākh merī roṭī hai, aur jo kuchh pītā hūṅ us meṅ mere ānsū mile hote haiṅ.

¹⁰ Kyoṅki mujh par terī lānat aur terā ghazab nāzil huā hai. Tū ne mujhe uṭhā kar zamīn par paṭakh diyā hai.

¹¹ Mere din shām ke ḍhalne wāle sāy kī mānind haiṅ. Maiṅ ghās kī tarah sūkh rahā hūṅ.

¹² Lekin tū ai Rab abad tak taḥtnashīn hai, terā nām pusht-dar-pusht qāym rahtā hai.

¹³ Ab ā, Koh-e-Siyyūn par rahm kar. Kyoṅki us par mehrbānī karne kā waqt ā gayā hai, muqarrarā waqt ā gayā hai.

¹⁴ Kyoṅki tere khādimoṅ ko us kā ek ek patthar pyārā hai, aur wuh us ke malbe par tars khāte haiṅ.

¹⁵ Tab hī qaumeṅ Rab ke nām se ḍareṅgī, aur duniyā ke tamām bādshāh tere jalāl kā khauf khāeṅge.

¹⁶ Kyoṅki Rab Siyyūn ko az sar-e-nau tāmīr karegā, wuh apne pūre jalāl ke sāth zāhir ho jāegā.

¹⁷ Muflisoṅ kī duā par wuh dhyān degā aur un kī fariyādoṅ ko haqīr nahīn jānegā.

¹⁸ Āne wālī nasl ke lie yih qalamband ho jāe tāki jo qaum abhī paidā nahīn huī wuh Rab kī satāish kare.

¹⁹ Kyoṅki Rab ne apne maqdis kī bulandiyōṅ se jhānkā hai, us ne āsmān se zamīn par nazar ḍālī hai

²⁰ tāki qaidiyōṅ kī āh-o-zārī sune aur marne wāloṅ kī zanjireṅ khole.

²¹ Kyoṅki us kī marzī hai ki wuh Koh-e-Siyyūn par Rab ke nām kā elān karen aur Yarūshalam meṅ us kī satāish karen,

²² ki qaumeṅ aur saltanateṅ mil kar jamā ho jāeṅ aur Rab kī ibādat karen.

²³ Rāste meṅ hī Allāh ne merī tāqat toṛ kar mere din muḥtasar kar die haiṅ.

²⁴ Maiṅ bolā, “Ai mere Khudā, mujhe zindōṅ ke mulk se dūr na kar, merī zindagī to adhūrī rah gaī hai. Lekin tere sāl pusht-dar-pusht qāym rahte haiṅ.

²⁵ Tū ne qadīm zamāne meṅ zamīn kī buniyād rakhī, aur tere hī hāthoṅ ne āsmānoṅ ko banāyā.

²⁶ Yih to tabāh ho jāeṅge, lekin tū qāym rahegā. Yih sab kapṛe kī tarah ghis-phaṭ jāeṅge. Tū unheṅ purāne libās kī tarah badal degā, aur wuh jāte raheṅge.

²⁷ Lekin tū wuhī kā wuhī rahtā hai, aur terī zindagī kabhī khatm nahīn hotī.

²⁸ Tere khādimoṅ ke farzand tere huzūr baste raheṅge, aur un kī aulād tere sāmne qāym rahegī.”

103

Rab kī Shafqat kī Satāish

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai merī jān, Rab kī satāish kar! Merā rag-o-reshā us ke quddūs nām kī hamd kare!

- ² Ai merī jān, Rab kī satāish kar aur jo kuchh us ne tere lie kiyā hai use bhūl na jā.
- ³ Kyonki wuh tere tamām gunāhoñ ko muāf kartā, tujhe tamām bīmāriyoñ se shifā detā hai.
- ⁴ Wuh ewazānā de kar terī jān ko maut ke gaṛhe se chhuṛā letā, tere sar ko apnī shafqat aur rahm t ke tāj se ārāstā kartā hai.
- ⁵ Wuh terī zindagī ko achchhī chīzoñ se ser kartā hai, aur tū dubārā jawān ho kar uqāb kī-sī taqwiyaṭ pātā hai.
- ⁶ Rab tamām mazlūmoñ ke lie rāstī aur insāf qāym kartā hai.
- ⁷ Us ne apnī rāheñ Mūsā par aur apne azīm kām Isrāīliyoñ par zāhir kie.
- ⁸ Rab rahīm aur mehrbān hai, wuh tahammul aur shafqat se bharpūr hai.
- ⁹ Na wuh hameshā dānttā rahegā, na abad tak nārāz rahegā.
- ¹⁰ Na wuh hamārī khatāoñ ke mutābiq sazā detā, na hamāre gunāhoñ kā munāsib ajr detā hai.
- ¹¹ Kyonki jitnā buland āsmān hai, utnī hī azīm us kī shafqat un par hai jo us kā khauf mānte haiñ.
- ¹² Jitnī dūr mashriq maḡhrib se hai utnā hī us ne hamāre qusūr ham se dūr kar die haiñ.
- ¹³ Jis tarah bāp apne bachchoñ par tars khātā hai usī tarah Rab un par tars khātā hai jo us kā khauf mānte haiñ.
- ¹⁴ Kyonki wuh hamārī sākhṭ jāntā hai, use yād hai ki ham kḥāk hī haiñ.
- ¹⁵ Insān ke dīn ghās kī mānind haiñ, aur wuh janglī phūl kī tarah hī phaltā-phūltā hai.
- ¹⁶ Jab us par se hawā guzare to wuh nahīn rahtā, aur us ke nām-o-nishān kā bhī patā nahīn chaltā.
- ¹⁷ Lekin jo Rab kā khauf māneñ un par wuh hameshā tak mehrbānī karegā, wuh apnī rāstī un ke potoñ aur nawāsoñ par bhī zāhir karegā.
- ¹⁸ Shart yih hai ki wuh us ke ahd ke mutābiq zindagī guzāreñ aur dhyān se us ke ahkām par amal karen.
- ¹⁹ Rab ne āsmān par apnā takht qāym kiyā hai, aur us kī bādshāhī sab par hukūmat kartī hai.
- ²⁰ Ai Rab ke farishto, us ke tāqatwar sūrmāo, jo us ke farmān pūre karte ho tāki us kā kalām mānā jāe, Rab kī satāish karo!
- ²¹ Ai tamām lashkaro, tum sab jo us ke kḥādīm ho aur us kī marzī pūrī karte ho, Rab kī satāish karo!
- ²² Tum sab jinheñ us ne banāyā, Rab kī satāish karo! Us kī saltanat kī har jagah par us kī tamjīd karo. Ai merī jān, Rab kī satāish kar!

104

Khāliq kī Hamd-o-Sanā

- ¹ Ai merī jān, Rab kī satāish kar! Ai Rab mere Kḥudā, tū nihāyat hī azīm hai, tū jāh-o-jalāl se ārāstā hai.
- ² Terī chādar nūr hai jise tū oṛhe rahtā hai. Tū āsmān ko kḥaime kī tarah tān kar
- ³ apnā bālākhānā us ke pānī ke bīch meñ tāmīr kartā hai. Bādāl terā rath hai, aur tū hawā ke paroñ par sawār hotā hai.
- ⁴ Tū hawāoñ ko apne qāsīd aur āg ke sholoñ ko apne kḥādīm banā detā hai.
- ⁵ Tū ne zamīn ko mazbūt buniyād par rakhā tāki wuh kabhī na ḍagmagāe.

⁶ Sailāb ne use libās kī tarah dhānp diyā, aur pānī pahāron ke ūpar hī kharā huā.

⁷ Lekin tere dāntne par pānī farār huā, terī garajti āwāz sun kar wuh ek dam bhāg gayā.

⁸ Tab pahār ūnche hue aur wādiyān un jaghoṇ par utar āin jo tū ne un ke lie muqarrar kī thīn.

⁹ Tū ne ek had bāndhī jis se pānī baṛh nahīn saktā. Āindā wuh kabhī pūrī zamīn ko nahīn dhānkne kā.

¹⁰ Tū wādiyon meṇ chashme phūṭne detā hai, aur wuh pahāron meṇ se bah nikalte haiṇ.

¹¹ Bahte bahte wuh khule maidān ke tamām jānwaron ko pānī pilāte haiṇ. Janglī gadhe ā kar apnī pyās bujhāte haiṇ.

¹² Parinde un ke kināron par baserā karte, aur un kī chahcahātī āwāzeṇ ghane bel-būṭon meṇ se sunāi detī haiṇ.

¹³ Tū apne bālākhāne se pahāron ko tar kartā hai, aur zamīn tere hāth se ser ho kar har tarah kā phal lātī hai.

¹⁴ Tū jānwaron ke lie ghās phūṭne aur insān ke lie paude ugne detā hai tāki wuh zamīn kī kāshtkāri karke roṭī hāsīl kare.

¹⁵ Terī mai insān kā dil khush kartī, terā tel us kā chehrā raushan kar detā, terī roṭī us kā dil mazbūt kartī hai.

¹⁶ Rab ke daraḳht yānī Lubnān meṇ us ke lagāe hue deodār ke daraḳht serāb rahte haiṇ.

¹⁷ Parinde un meṇ apne ghoṇsle banā lete haiṇ, aur laqlaq jūnīpar ke daraḳht meṇ apnā āshiyānā.

¹⁸ Pahāron kī bulandiyon par pahārī bakron kā rāj hai, chaṭānon meṇ bijjū panāh lete haiṇ.

¹⁹ Tū ne sāl ko mahīnon meṇ taqsim karne ke lie chānd banāyā, aur sūraj ko ghurūb hone ke auqāt mālūm haiṇ.

²⁰ Tū andherā phailne detā hai to din dhal jātā hai aur janglī jānwar harkat meṇ ā jāte haiṇ.

²¹ Jawān sherbabar dahār kar shikār ke pīchhe par jāte aur Allāh se apnī khurāk kā mutālabā karte haiṇ.

²² Phir sūraj tulū hone lagtā hai, aur wuh khisak kar apne bhaṭon meṇ chhup jāte haiṇ.

²³ Us waqt insān ghar se nikal kar apne kām meṇ lag jātā aur shām tak masrūf rahtā hai.

²⁴ Ai Rab, tere anginat kām kitne azīm haiṇ! Tū ne har ek ko hikmat se banāyā, aur zamīn terī maḳhlūqāt se bharī parī hai.

²⁵ Samundar ko dekho, wuh kitnā baṛā aur wasī hai. Us meṇ beshumār jāndār haiṇ, baṛe bhī aur chhoṭe bhī.

²⁶ Us kī satah par jahāz idhar-udhar safr karte haiṇ, us kī gahrāiyon meṇ Liwiyātān phirtā hai, wuh azhdahā jise tū ne us meṇ uchhalne kūdne ke lie tashkīl diyā thā.

²⁷ Sab tere intazār meṇ rahte haiṇ ki tū unheṇ waqt par khānā muhaiyā kare.

²⁸ Tū un meṇ khurāk taqsim kartā hai to wuh use ikaṭṭhā karte haiṇ. Tū apnī muṭṭhī kholtā hai to wuh achchhī chīzon se ser ho jāte haiṇ.

²⁹ Jab tū apnā chehrā chhupā letā hai to un ke hawās gum ho jāte haiṇ. Jab tū un kā dam nikāl letā hai to wuh nest ho kar dubārā khāk meṇ mil jāte haiṇ.

³⁰ Tū apnā dam bhej detā hai to wuh paidā ho jāte haiṇ. Tū hī rū-e-zamīn ko bahāl kartā hai.

³¹ Rab kā jalāl abad tak qāym rahe! Rab apne kām kī khushī manāe!

³² Wuh zamīn par nazar dāltā hai to wuh laraz uṭhtī hai. Wuh pahāron ko chhū detā hai to wuh dhuān chhoṛte haiñ.

³³ Maiñ umr-bhar Rab kī tamjīd meñ gīt gāūngā, jab tak zindā hūñ apne Ḳhudā kī madahsarāī karūnga.

³⁴ Merī bāt use pasand āe! Maiñ Rab se kitnā khush hūñ!

³⁵ Gunāhgār zamīn se miṭ jāeñ aur bedīn nest-o-nābūd ho jāeñ. Ai merī jān, Rab kī sataish kar! Rab kī hamd ho!

105

Māzī meñ Rab kī Najāt kī Hamd

¹ Rab kā shukr karo aur us kā nām pukāro! Aqwām meñ us ke kāmoñ kā elān karo.

² Sāz bajā kar us kī madahsarāī karo. Us ke tamām ajāyb ke bāre meñ logoñ ko batāo.

³ Us ke muqaddas nām par faḡhr karo. Rab ke tālib dīl se khush hoñ.

⁴ Rab aur us kī qudrat kī dariyāft karo, har waqt us ke chehre ke tālib raho.

⁵ Jo mojize us ne kie unheñ yād karo. Us ke ilāhī nishān aur us ke muñh ke faisle dohrāte raho.

⁶ Tum jo us ke khādīm Ibrāhīm kī aulād aur Yāqūb ke farzand ho, jo us ke barguzīdā log ho, tumheñ sab kuchh yād rahe!

⁷ Wuhī Rab hamārā Ḳhudā hai, wuhī pūrī duniyā kī adālat kartā hai.

⁸ Wuh hameshā apne ahd kā khayāl rakhtā hai, us kalām kā jo us ne hazār pushton ke lie farmāyā thā.

⁹ Yih wuh ahd hai jo us ne Ibrāhīm se bāndhā, wuh wādā jo us ne qasam khā kar Is'hāq se kiyā thā.

¹⁰ Us ne use Yāqūb ke lie qāym kiyā tāki wuh us ke mutābiq zindagī guzāre, us ne tasdīq kī ki yih merā Isrāīl se abadī ahd hai.

¹¹ Sāth sāth us ne farmāyā, "Maiñ tujhe Mulk-e-Kanān dūngā. Yih terī mīrās kā hissā hogā."

¹² Us waqt wuh tādād meñ kam aur thoṛe hī the balki mulk meñ ajnabī hī the.

¹³ Ab tak wuh mukhtalif qaumoñ aur saltanaton meñ ghūmte-phirte the.

¹⁴ Lekin Allāh ne un par kisī ko zulm karne na diyā, aur un kī khātir us ne bādshāhoñ ko dāntā,

¹⁵ "Mere masah kie hue khādimoñ ko mat chhernā, mere nabiyon ko nuqsān mat pahunchānā."

¹⁶ Phir Allāh ne Mulk-e-Kanān meñ kāl paṛne diyā aur khurāk kā har zaḡhīrā khatm kiyā.

¹⁷ Lekin us ne un ke āge āge ek ādmī ko Misr bhejā yānī Yūsuf ko jo ghulām ban kar farokht huā.

¹⁸ Us ke pāñw aur gardan zanjīron meñ jakare rahe

¹⁹ jab tak wuh kuchh pūrā na huā jis kī peshgoī Yūsuf ne kī thī, jab tak Rab ke farmān ne us kī tasdīq na kī.

²⁰ Tab Misrī bādshāh ne apne bandoñ ko bhej kar use rihāī dī, qaumoñ ke hukmrān ne use āzād kiyā.

²¹ Us ne use apne gharāne par nigarān aur apnī tamām milkiyat par hukmrān muqarrar kiyā.

²² Yūsuf ko Firaun ke ra'ison ko apnī marzī ke mutābiq chalāne aur Misrī buzurgoñ ko hikmat kī tālīm dene kī zimmedārī bhī dī gāī.

²³ Phir Yāqūb kā khāndān Misr āyā, aur Isrāīl Hām ke mulk meñ ajnabī kī haisiyat se basne lagā.

²⁴ Wahāñ Allāh ne apnī qaum ko bahut phalne-phulne diyā, us ne use us ke dushmanon se zyādā tāqatwar banā diyā.

²⁵ Sāth sāth us ne Misriyon kā rawaiyā badal diyā, to wuh us kī qaum Isrāīl se nafrat karke Rab ke khādimoñ se chālākiyān karne lage.

²⁶ Tab Allāh ne apne khādim Mūsā aur apne chune hue bande Hārūn ko Misr meñ bhejā.

²⁷ Mulk-e-Hām meñ ā kar unhoñ ne un ke darmiyān Allāh ke ilāhī nishān aur mojize dikhāe.

²⁸ Allāh ke hukm par Misr par tārīkī chhā gaī, mulk meñ andherā ho gayā. Lekin unhoñ ne us ke farmān na māne.

²⁹ Us ne un kā pānī khūn meñ badal kar un kī machhliyon ko marwā diyā.

³⁰ Misr ke mulk par meñdakoñ ke ghol chhā gae jo un ke hukmrānoñ ke andarūnī kamroñ tak pahuñch gae.

³¹ Allāh ke hukm par Misr ke pūre ilāqe meñ makkhiyon aur juon ke ghol phail gae.

³² Bārish kī bajāe us ne un ke mulk par ole aur dahakte shole barsāe.

³³ Us ne un kī angūr kī beleñ aur anjīr ke daraḥt tabāh kar die, un ke ilāqe ke daraḥt toṛ ḍāle.

³⁴ Us ke hukm par anginat ṭiḍḍiyāñ apne bachchoñ samet mulk par hamlā-āwar huīñ.

³⁵ Wuh un ke mulk kī tamām hariyālī aur un ke kheton kī tamām paidāwār chaṭ kar gaīñ.

³⁶ Phir Allāh ne Misr meñ tamām pahlauṭhoñ ko mār ḍālā, un kī mardānagī kā pahlā phal tamām huā.

³⁷ Is ke bād wuh Isrāīl ko chāndī aur sone se nawāz kar Misr se nikāl lāyā. Us waqt us ke qabīlon meñ ṭhokar khāne wālā ek bhī nahīn thā.

³⁸ Misr khush thā jab wuh rawānā hue, kyonki un par Isrāīl kī dahshat chhā gaī thī.

³⁹ Dīn ko Allāh ne un ke ūpar bādāl kambal kī tarah bichhā diyā, rāt ko āg muhaiyā kī tāki raushnī ho.

⁴⁰ Jab unhoñ ne khurāk māngī to us ne unheñ baṭer pahuñchā kar āsmānī roṭī se ser kiyā.

⁴¹ Us ne chaṭān ko chāk kiyā to pānī phūṭ niklā, aur registān meñ pānī kī nadiyāñ bahne lagīñ.

⁴² Kyonki us ne us muqaddas wāde kā khayāl rakhā jo us ne apne khādim Ibrāhīm se kiyā thā.

⁴³ Chunāñche wuh apnī chunī huī qaum ko Misr se nikāl lāyā, aur wuh khushī aur shādmānī ke nāre lagā kar nikal āe.

⁴⁴ Us ne unheñ dīgar aqwām ke mamālik die, aur unhoñ ne dīgar ummatoñ kī mehnat ke phal par qabzā kiyā.

⁴⁵ Kyonki wuh chāhtā thā ki wuh us ke ahkām aur hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāreñ. Rab kī hamd ho.

¹ Rab kī hamd ho! Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

² Kaun Rab ke tamām azīm kām sunā saktā, kaun us kī munāsib tamjīd kar saktā hai?

³ Mubāarak haiñ wuh jo insāf qāym rakhte, jo har waqt rāst kām karte haiñ.

⁴ Ai Rab, apnī qaum par mehrbānī karte waqt merā khayāl rakh, najāt dete waqt merī bhī madad kar

⁵ tāki main tere chune hue logon kī khushhālī dekh sakūñ aur terī qaum kī khushī meñ sharīk ho kar terī mīrās ke sāth satāish kar sakūñ.

⁶ Ham ne apne bāpdādā kī tarah gunāh kiyā hai, ham se nāinsāfi aur bedīnī sarzad huī hai.

⁷ Jab hamāre bāpdādā Misr meñ the to unheñ tere mojizon kī samajh na āī aur terī muta'addid mehrbāniyāñ yād na rahīñ balki wuh samundar yāñī Bahr-e-Qulzum par sarkash hue.

⁸ To bhī us ne unheñ apne nām kī khātir bachāyā, kyonki wuh apnī qudrat kā izhār karnā chāhtā thā.

⁹ Us ne Bahr-e-Qulzum ko jhīrkā to wuh khushk ho gayā. Us ne unheñ samundar kī gahrāiyon meñ se yon guzarne diyā jis tarah registān meñ se.

¹⁰ Us ne unheñ nafrat karne wāle ke hāth se chhuṛāyā aur ewazānā de kar dushman ke hāth se rihā kiyā.

¹¹ Un ke mukhālīf pānī meñ dūb gae. Ek bhī na bachā.

¹² Tab unhoñ ne Allāh ke farmānon par īmān lā kar us kī madahsarāī kī.

¹³ Lekin jald hī wuh us ke kām bhūl gae. Wuh us kī marzī kā intazār karne ke lie taiyār na the.

¹⁴ Registān meñ shadīd lālach meñ ā kar unhoñ ne wahīñ bayābān meñ Allāh ko āzmāyā.

¹⁵ Tab us ne un kī darḡhāst pūrī kī, lekin sāth sāth mohlak wabā bhī un meñ phailā dī.

¹⁶ Khaimāgāh meñ wuh Mūsā aur Rab ke muqaddas imām Hārūn se hasad karne lage.

¹⁷ Tab zamīn khul gaī, aur us ne Dātan ko harāp kar liyā, Abīrām ke jatthe ko apne andar dafn kar liyā.

¹⁸ Āg un ke jatthe meñ bharak uṭhī, aur bedīn nazar-e-ātish hue.

¹⁹ Wuh Koh-e-Horib yāñī Sīnā ke dāman meñ bachhṛe kā but dhāl kar us ke sāmne aundhe muñh ho gae.

²⁰ Unhoñ ne Allāh ko jalāl dene ke bajāe ghās khāne wāle bail kī pūjā kī.

²¹ Wuh Allāh ko bhūl gae. Hālāñki usī ne unheñ chhuṛāyā thā, usī ne Misr meñ azīm kām kie the.

²² Jo mojize Hām ke mulk meñ hue aur jo jalālī wāqiyāt Bahr-e-Qulzum par pesh āe the wuh sab Allāh ke hāth se hue the.

²³ Chunāñche Allāh ne farmāyā ki main unheñ nest-o-nābūd karūñga. Lekin us kā chunā huā khādim Mūsā rakhne meñ kharā ho gayā tāki us ke ghazab ko Isrāīliyon ko miṭāne se roke. Sirf is wajah se Allāh apne irāde se bāz āyā.

²⁴ Phir unhoñ ne Kanān ke khushgawār mulk ko haqīr jānā. Unheñ yaqīn nahīñ thā ki Allāh apnā wādā pūrā karegā.

²⁵ Wuh apne ḵhaimoñ meñ burburāne lage aur Rab kī āwāz sunane ke lie taiyār na hue.

²⁶ Tab us ne apnā hāth un ke ḵhilāf uṭhāyā tāki unheñ wahīn registān meñ halāk kare

²⁷ aur un kī aulād ko dīgar aqwām meñ phaiñk kar muḵhtalif mamālik meñ muntashir kar de.

²⁸ Wuh Bāl-faḡhūr Dewatā se lipaṭ gae aur murdoñ ke lie pesh kī gaī qurbāniyoñ kā gosht khāne lage.

²⁹ Unhoñ ne apnī harkatoñ se Rab ko taish dilāyā to un meñ mohlak bīmārī phail gaī.

³⁰ Lekin Fīnhās ne uṭh kar un kī adālat kī. Tab wabā ruk gaī.

³¹ Isī binā par Allāh ne use pusht-dar-pusht aur abad tak rāstbāz qarār diyā.

³² Marībā ke chashme par bhī unhoñ ne Rab ko ḡhussā dilāyā. Unhīn ke bāis Mūsā kā burā hāl huā.

³³ Kyonki unhoñ ne us ke dil meñ itnī talkhī paidā kī ki us ke munh se bejā bāteñ niklīñ.

³⁴ Jo dīgar qaumeñ mulk meñ thīñ unheñ unhoñ ne nest na kiyā, hālāñki Rab ne unheñ yih karne ko kahā thā.

³⁵ Na sirf yih balki wuh ḡhairqaumoñ se rishtā bāndh kar un meñ ghul mil gae aur un ke rasm-o-riwāj apnā lie.

³⁶ Wuh un ke butoñ kī pūjā karne meñ lag gae. Aur yih un ke lie phande kā bāis ban gae.

³⁷ Wuh apne beṭe-beṭiyoñ ko badrūhoñ ke huzūr qurbān karne se bhī na katrāe.

³⁸ Hāñ, unhoñ ne apne beṭe-beṭiyoñ ko Kanān ke dewatāoñ ke huzūr pesh karke un kā māsūm ḵhūn bahāyā. Is se mulk kī behurmatī huī.

³⁹ Wuh apnī ḡhalat harkatoñ se nāpāk aur apne zinākārānā kāmoñ se Allāh se bewafā hue.

⁴⁰ Tab Allāh apnī qaum se saḡht nārāz huā, aur use apnī maurūsī milkiyat se ghin āne lagī.

⁴¹ Us ne unheñ dīgar qaumoñ ke hawāle kiyā, aur jo un se nafrat karte the wuh un par hukūmat karne lage.

⁴² Un ke dushmanoñ ne un par zulm karke un ko apnā mutī banā liyā.

⁴³ Allāh bār bār unheñ chhurātā rahā, hālāñki wuh apne sarkash mansūboñ par tule rahe aur apne qusūr meñ ḡubte gae.

⁴⁴ Lekin us ne madad ke lie un kī āheñ sun kar un kī musibat par dhyān diyā.

⁴⁵ Us ne un ke sāth apnā ahd yād kiyā, aur wuh apnī baṛī shafqat ke bāis pachhtāyā.

⁴⁶ Us ne hone diyā ki jis ne bhī unheñ giriftār kiyā us ne un par tars khāyā.

⁴⁷ Ai Rab hamāre Ḵhudā, hameñ bachā! Hameñ dīgar qaumoñ se nikāl kar jamā kar. Tab hī ham tere muqaddas nām kī satāish kareñge aur tere qābil-e-tārīf kāmoñ par faḡhr kareñge.

⁴⁸ Azal se abad tak Rab, Isrāīl ke Ḵhudā kī hamd ho. Tamām qaum kahe, “Āmīn! Rab kī hamd ho!”

Pāñchwīn Kitāb 107-15

107

Najātyāftā kī Shukrguzārī

¹ Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

² Rab ke najātyāftā jin ko us ne ewazānā de kar dushman ke qabze se chhuṛāyā hai sab yih kaheñ.

³ Us ne unheñ mashriq se maḡhrib tak aur shimāl se junūb tak dīgar mamālik se ikatṭhā kiya hai.

⁴ Bāz registān meñ saḥīh rāstā bhūl kar wīrān rāste par māre māre phire, aur kahīn bhī ābādī na milī.

⁵ Bhūk aur pyās ke māre un kī jān niḍhāl ho gai.

⁶ Tab unhoñ ne apnī musibat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ un kī tamām pareshāniyon se chhuṭkāṛā diyā.

⁷ Us ne unheñ saḥīh rāh par lā kar aisī ābādī tak pahuñchāyā jahāñ rah sakte the.

⁸ Wuh Rab kā shukr kareñ ki us ne apnī shafqat aur apne mojize insān par zāhir kie haiñ.

⁹ Kyonki wuh pyāsī jān ko āsūdā kartā aur bhūkī jān ko kasrat kī achchhī chīzoñ se ser kartā hai.

¹⁰ Dūsre zanjīroñ aur musibat meñ jakare hue andhere aur gahrī tārīkī meñ baste the,

¹¹ kyonki wuh Allāh ke farmānoñ se sarkash hue the, unhoñ ne Allāh T'ālā kā faislā haqīr jānā thā.

¹² Is lie Allāh ne un ke dil ko taklīf meñ mubtalā karke past kar diyā. Jab wuh ṭhokar khā kar gir gae aur madad karne wālā koī na rahā thā

¹³ to unhoñ ne apnī musibat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ un kī tamām pareshāniyon se chhuṭkāṛā diyā.

¹⁴ Wuh unheñ andhere aur gahrī tārīkī se nikāl lāyā aur un kī zanjīreñ toṛ ḍālīñ.

¹⁵ Wuh Rab kā shukr kareñ ki us ne apnī shafqat aur apne mojize insān par zāhir kie haiñ.

¹⁶ Kyonki us ne pītal ke darwāze toṛ ḍāle, lohe ke kunde ṭukṛe ṭukṛe kar die haiñ.

¹⁷ Kuchh log ahmaq the, wuh apne sarkash chāl-chalan aur gunāhoñ ke bāis pareshāniyon meñ mubtalā hue.

¹⁸ Unheñ har ḵhurāk se ghīn āne lagī, aur wuh maut ke darwāzoñ ke qarīb pahuñche.

¹⁹ Tab unhoñ ne apnī musibat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ un kī tamām pareshāniyon se chhuṭkāṛā diyā.

²⁰ Us ne apnā kalām bhej kar unheñ shifā dī aur unheñ maut ke gaṛhe se bachāyā.

²¹ Wuh Rab kā shukr kareñ ki us ne apnī shafqat aur mojize insān par zāhir kie haiñ.

²² Wuh shukrguzārī kī qurbāniyāñ pesh kareñ aur ḵhushī ke nāre lagā kar us ke kāmoñ kā charchā kareñ.

²³ Bāz bahrī jahāz meñ baiṭh gae aur tijārat ke silsile meñ samundar par safr karte karte dūr-darāz ilāqoñ tak pahuñche.

²⁴ Unhoñ ne Rab ke azīm kām aur samundar kī gahrāiyoñ meñ us ke mojize dekhe haiñ.

²⁵ Kyonki Rab ne hukm diyā to āndhī chalī jo samundar kī maujeñ bulandiyon par lāī.

²⁶ Wuh āsmān tak chaḥhīñ aur gahrāiyoñ tak utrīñ. Pareshānī ke bāis mallāhoñ kī himmat jawāb de gai.

²⁷ Wuh sharāb meñ dhut ādmī kī tarah laṛkhaṛāte aur ḍagmagāte rahe. Un kī tamām hikmat nākām sābit huī.

²⁸ Tab unhoñ ne apnī musibat meñ Rab ko pukārā, aur us ne unheñ tamām pareshāniyoñ se chhuṭkārā diyā.

²⁹ Us ne samundar ko thamā diyā aur ḵhāmoshī phail gaī, lahreñ sākit ho gaīñ.

³⁰ Musāfir pursukūn hālāt dekh kar ḵhush hue, aur Allāh ne unheñ manzil-e-maqsūd tak pahuñchāyā.

³¹ Wuh Rab kā shukr karen ki us ne apnī shafqat aur apne mojize insān par zāhir kie haiñ.

³² Wuh qaum kī jamāt meñ us kī tāzīm karen, buzurgoñ kī majlis meñ us kī hamd karen.

³³ Kāi jaghoñ par wuh dariyāoñ ko registān meñ aur chashmoñ ko pyāsī zamīn meñ badal detā hai.

³⁴ Bāshindoñ kī burāi dekh kar wuh zarḵhez zamīn ko kallar ke bayābān meñ badal detā hai.

³⁵ Dūsri jaghoñ par wuh registān ko jhīl meñ aur pyāsī zamīn ko chashmoñ meñ badal detā hai.

³⁶ Wahāñ wuh bhūkoñ ko basā detā hai tāki ābādiyāñ qāym karen.

³⁷ Tab wuh khet aur angūr ke bāgh lagāte haiñ jo ḵhūb phal lāte haiñ.

³⁸ Allāh unheñ barkat detā hai to un kī tādād bahut barh jātī hai. Wuh un ke rewaroñ ko bhī kam hone nahīñ detā.

³⁹ Jab kabhī un kī tādād kam ho jātī aur wuh musibat aur dukh ke bojh tale ḵhāk meñ dab jāte haiñ

⁴⁰ to wuh shurafā par apnī hiqārat uñdel detā aur unheñ registān meñ bhagā kar sahīh rāste se dūr phirne detā hai.

⁴¹ Lekin muhtāj ko wuh musibat kī daldal se nikāl kar sarfarāz kartā aur us ke ḵhāndānoñ ko bheṛ-bakriyoñ kī tarah barhā detā hai.

⁴² Sīdhī rāh par chalne wāle yih dekh kar ḵhush hoñge, lekin be'insāf kā muñh band kiya jāegā.

⁴³ Kaun dānishmand hai? Wuh is par dhyān de, wuh Rab kī mehrbāniyoñ par ghaur kare.

108

Jang meñ Rab par Ummīd

¹ Dāūd kā zabūr. Gīt.

Ai Allāh, merā dil mazbūt hai. Maiñ sāz bajā kar terī madahsarāi karūnga. Ai merī jān, jāg uṭh.

² Ai sitār aur sarod, jāg uṭho! Maiñ tulū-e-subah ko jagāūngā.

³ Ai Rab, maiñ qaumoñ meñ terī satāish, ummatoñ meñ terī madahsarāi karūnga.

⁴ Kyonki terī shafqat āsmān se kahīñ buland hai, terī wafādārī bādaloñ tak pahuñchtī hai.

⁵ Ai Allāh, āsmān par sarfarāz ho! Terā jalāl pūrī duniyā par chhā jāe.

⁶ Apne dahne hāth se madad karke merī sun tāki jo tujhe pyāre haiñ najāt pāen.

⁷ Allāh ne apne maqdis meñ farmāyā hai, “Maiñ fatah manāte hue Sikam ko taqsim karūnga aur Wādī-e-Sukkāt ko nāp kar bāñṭ dūngā.

⁸ Jiliyād merā hai aur Manassī merā hai. Ifrāīm merā ḵhod aur Yahūdāh merā shāhī asā hai.

⁹ Moāb merā ghushl kā bartan hai, aur Adom par maiñ apnā jūtā phaiñk dūngā. Maiñ Filistī mulk par zordār nāre lagāūngā!”

¹⁰ Kaun mujhe qilāband shahr meñ lāegā? Kaun merī rāhnumāi karke mujhe Adom tak pahuñchāegā?

¹¹ Ai Allāh, tū hī yih kar saktā hai, go tū ne hameñ radd kiya hai. Ai Allāh, tū hamārī faujon kā sāth nahīn detā jab wuh laṛne ke lie nikaltī haiñ.

¹² Musibat meñ hameñ sahārā de, kyonki is waqt insānī madad bekār hai.

¹³ Allāh ke sāth ham zabardast kām karenge, kyonki wuhī hamāre dushmanon ko kuchal degā.

109

Berahm Muḫhālif ke sāmne Allāh se Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Allāh mere fakhr, ḳhāmosh na rah!

² Kyonki unhoñ ne apnā bedīn aur farebdeh muñh mere ḳhilāf khol kar jhūṭī zabān se mere sāth bāt kī hai.

³ Wuh mujhe nafrat ke alfāz se gher kar bilāwajah mujh se laṛe haiñ.

⁴ Merī muhabbat ke jawāb meñ wuh mujh par apnī dushmanī kā izhār karte haiñ. Lekin duā hī merā sahārā hai.

⁵ Merī nekī ke ewaz wuh mujhe nuqsān pahuñchāte aur mere pyār ke badle mujh se nafrat karte haiñ.

⁶ Ai Allāh, kisī bedīn ko muḳarrar kar jo mere dushman ke ḳhilāf gawāhī de, koī muḫhālif us ke dahne hāth kharā ho jāe jo us par ilzām lagāe.

⁷ Muḳaddame meñ use mujrim ṭaharāyā jāe. Us kī duāeñ bhī us ke gunāhoñ meñ shumār kī jāeñ.

⁸ Us kī zindagi muḳhtasar ho, koī aur us kī zimmedārī uṭhāe.

⁹ Us kī aulād yatīm aur us kī bīwī bewā ban jāe.

¹⁰ Us ke bachche āwārā phireñ aur bhīk māngne par majbūr ho jāeñ. Unheñ un ke tabāhshudā gharon se nikal kar idhar-udhar roṭī ḳhūñḳnī pare.

¹¹ Jis se us ne qarzā liyā thā wuh us ke tamām māl par qabzā kare, aur ajnabī us kī mehnat kā phal lūṭ leñ.

¹² Koī na ho jo us par mehrbānī kare yā us ke yatīmon par rahm kare.

¹³ Us kī aulād ko miṭāyā jāe, aglī pusht meñ un kā nām-o-nishān tak na rahe.

¹⁴ Rab us ke bāpdādā kī nāinsāfi kā lihāz kare, aur wuh us kī māñ kī ḳhatā bhī darguzar na kare.

¹⁵ Un kā burā kirdār Rab ke sāmne rahe, aur wuh un kī yād rū-e-zamīn par se miṭā ḳāle.

¹⁶ Kyonki us ko kabhī mehrbānī karne kā ḳhayāl na āyā balki wuh musibatzaḳdā, muhtāj aur shikastādil kā tāḳqub kartā rahā tākī use mār ḳāle.

¹⁷ Use lānat karne kā shauḳ thā, chunāñche lānat usī par āe! Use barkat denā pasand nahīn thā, chunāñche barkat us se dūr rahe.

¹⁸ Us ne lānat chāḳdar kī tarah oṛh lī, chunāñche lānat pāñī kī tarah us ke jism meñ aur tel kī tarah us kī haḳḳdiyon meñ sirāyat kar jāe.

¹⁹ Wuh kapṛe kī tarah us se liṭṭī rahe, paṭke kī tarah hameshā us se kamarbastā rahe.

²⁰ Rab mere muḫhālifon ko aur unheñ jo mere ḳhilāf burī bāteñ karte haiñ yihī sazā de.

²¹ Lekin tū ai Rab Qādir-e-mutlaḳ, apne nām kī ḳhātir mere sāth mehrbānī kā sulūk kar. Mujhe bachā, kyonki terī hī shafḳat tasallībāḳhsh hai.

²² Kyonki maiñ musibatzaḳdā aur zarūratmand hūñ. Merā dil mere andar majrūh hai.

²³ Shām ke dhalte sāy kī tarah main̄ khatm hone wālā hūn. Mujhe tiddī kī tarah jhār kar dūr kar diyā gayā hai.

²⁴ Rozā rakhte rakhte mere ghuṭne ḍagmagāne lage aur merā jism sūkh gayā hai.

²⁵ Main̄ apne dushmanon̄ ke lie mazāq kā nishānā ban gayā hūn. Mujhe dekh kar wuh sar hilā kar “Taubā taubā” kahte haiñ.

²⁶ Ai Rab mere Kḥudā, merī madad kar! Apnī shafqat kā izhār karke mujhe chhuṛā!

²⁷ Unheñ patā chale ki yih tere hāth se pesh āyā hai, ki tū Rab hī ne yih sab kuchh kiyā hai.

²⁸ Jab wuh lānat karen̄ to mujhe barkat de! Jab wuh mere kḥilāf uṭheñ to baḳhsh de kī sharmindā ho jāeñ jabki terā kḥādīm kḥush ho.

²⁹ Mere muḳhālīf ruswāī se mulabbas ho jāeñ, unheñ sharmindagī kī chādar oṛhnī pare.

³⁰ Main̄ zor se Rab kī satāish karūnga, bahuton̄ ke darmiyān us kī hamd karūnga.

³¹ Kyon̄ki wuh muhtāj ke dahne hāth kharā rahtā hai tāki use un se bachāe jo use mujrim ṭhahrāte haiñ.

110

Abadī Bādshāh aur Imām

¹ Dāūd kā zabūr.

Rab ne mere Rab se kahā, “Mere dahne hāth baiṭh, jab tak main̄ tere dushmanon̄ ko tere pānwoñ kī chaukī na banā dūn.”

² Rab Siyyūn se terī saltanat kī sarhaddeñ barhā kar kahegā, “Ās-pās ke dushmanon̄ par hukūmat kar!”

³ Jis dīn tū apnī fauj ko kharā karegā terī qaum kḥushī se tere pīchhe ho legī. Tū muqaddas shān-o-shaukat se ārāstā ho kar tulū-e-subah ke bātin se apnī jawānī kī os pāegā.

⁴ Rab ne qasam khāī hai aur is se pachhtāegā nahīn, “Tū abad tak imām hai, aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.”

⁵ Rab tere dahne hāth par rahegā aur apne ghazab ke dīn dīgar bādshāhon̄ ko chūr chūr karegā.

⁶ Wuh qaumon̄ meñ adālat karke maidān ko lāshon̄ se bhar degā aur dūr tak saron̄ ko pāsh pāsh karegā.

⁷ Rāste meñ wuh nadī se pānī pī legā, is lie apnā sar uṭhāe phiregā.

111

Allāh ke Fazl kī Tamjīd

¹ Rab kī hamd ho! Main̄ pūre dil se diyānatdāron̄ kī majlis aur jamāt meñ Rab kā shukr karūnga.

² Rab ke kām azīm haiñ. Jo un se lutfandoz hote haiñ wuh un kā kḥūb mutāla'a karte haiñ.

³ Us kā kām shāndār aur jalālī hai, us kī rāstī abad tak qāym rahtī hai.

⁴ Wuh apne mojize yād karātā hai. Rab mehrbān aur rahīm hai.

⁵ Jo us kā kḥauf mānte haiñ unheñ us ne kḥurāk muhaiyā kī hai. Wuh hameshā tak apne ahd kā kḥayāl rakhegā.

⁶ Us ne apnī qaum ko apne zabardast kāmōn̄ kā elān karke kahā, “Main̄ tumheñ ghairqaumon̄ kī mīrās atā karūnga.”

⁷ Jo bhī kām us ke hāth karen wuh sachche aur rāst haiñ. Us ke tamām ahkām qābil-e-etamād haiñ.

⁸ Wuh azal se abad tak qāym haiñ, aur un par sachchāī aur diyānatdārī se amal karnā hai.

⁹ Us ne apnī qaum kā fidyā bhej kar use chhuṛāyā hai. Us ne farmāyā, “Merā qaum ke sāth ahd abad tak qāym rahe.” Us kā nām quddūs aur purjalāl hai.

¹⁰ Hikmat is se shurū hotī hai ki ham Rab kā khauf māneñ. Jo bhī us ke ahkām par amal kare use achchhī samajh hāsil hogī. Us kī hamd hameshā tak qāym rahegī.

112

Allāh ke Kḥauf kī Tārīf

¹ Rab kī hamd ho! Mubārak hai wuh jo Allāh kā khauf mātā aur us ke ahkām se bahut lutfandoz hotā hai.

² Us ke farzand mulk meñ tāqatwar hoñge, aur diyānatdār kī nasl ko barkat milegī.

³ Daulat aur kḥushhālī us ke ghar meñ rahegī, aur us kī rāstbāzī abad tak qāym rahegī.

⁴ Andhere meñ chalte waqt diyānatdāroñ par raushnī chamaktī hai. Wuh rāstbāz, mehrbān aur rahīm hai.

⁵ Mehrbānī karnā aur qarz denā bābarkat hai. Jo apne muāmaloñ ko insāf se hal kare wuh achchhā karegā,

⁶ kyonki wuh abad tak nahīn ḍagmaḡāegā. Rāstbāz hameshā hī yād rahegā.

⁷ Wuh burī kḥabar milne se nahīn ḍartā. Us kā dil mazbūt hai, aur wuh Rab par bharosā rakhtā hai.

⁸ Us kā dil mustahkam hai. Wuh sahmā huā nahīn rahtā, kyonki wuh jāntā hai ki ek din maiñ apne dushmanoñ kī shikast dekh kar kḥush hūñgā.

⁹ Wuh faiyāzī se zarūratmandoñ meñ kḥairāt bikher detā hai. Us kī rāstbāzī hameshā qāym rahegī, aur use izzat ke sāth sarfarāz kiyā jāegā.

¹⁰ Bedīn yih dekh kar nārāz ho jāegā, wuh dānt pīs pīs kar nest ho jāegā. Jo kuchh bedīn chāhte haiñ wuh jātā rahegā.

113

Allāh kī Azmat aur Mehrbānī

¹ Rab kī hamd ho! Ai Rab ke kḥādimo, Rab ke nām kī satāish karo, Rab ke nām kī tārīf karo.

² Rab ke nām kī ab se abad tak tamjīd ho.

³ Tulū-e-subah se ghurūb-e-āftāb tak Rab ke nām kī hamd ho.

⁴ Rab tamām aqwām se sarbuland hai, us kā jalāl āsmān se azīm hai.

⁵ Kaun Rab hamāre Kḥudā kī mānind hai jo bulandiyon par taḡhtnashīn hai

⁶ aur āsmān-o-zamīn ko deḡhne ke lie nīche jhuktā hai?

⁷ Psthāl ko wuh kḥāk meñ se uṡhā kar pānwoñ par kharā kartā, muhtāj ko rākh se nikāl kar sarfarāz kartā hai.

⁸ Wuh use shurafā ke sāth, apnī qaum ke shurafā ke sāth biṡhā detā hai.

⁹ Bāñjh ko wuh aulād atā kartā hai tāki wuh ghar meñ kḥushī se zindagī guzār sake. Rab kī hamd ho!

114

Misr meñ Allāh ke Mojizāt

¹ Jab Isrāīl Misr se rawānā huā aur Yāqūb kā gharānā ajnabī zabān bolne wālī qaum se nikal āyā

² to Yahūdāh Allāh kā maqdis ban gayā aur Isrāīl us kī bādshāhī.

³ Yih dekh kar samundar bhāg gayā aur Dariyā-e-Yardan pīchhe haṭ gayā.

⁴ Pahār menḍhoñ kī tarah kūdne aur pahāriyāñ jawān bheṛ-bakriyoñ kī tarah phāñdne lagīñ.

⁵ Ai samundar, kyā huā ki tū bhāg gayā hai? Ai Yardan, kyā huā ki tū pīchhe haṭ gayā hai?

⁶ Ai pahāro, kyā huā ki tum menḍhoñ kī tarah kūdne lage ho? Ai pahāriyo, kyā huā ki tum jawān bheṛ-bakriyoñ kī tarah phāñdne lagī ho?

⁷ Ai zamīn, Rab ke huzūr, Yāqūb ke Ḳhudā ke huzūr laraz uṭh,

⁸ us ke sāmne thartharā jis ne chaṭān ko johaṛ meñ aur saḳht patthar ko chashme meñ badal diyā.

115

Allāh hī kī Hamd Ho

¹ Ai Rab, hamārī hī izzat kī ḳhātir kām na kar balki is lie ki tere nām ko jalāl mile, is lie ki tū mehrbān aur wafādār Ḳhudā hai.

² Dīgar aqwām kyoñ kaheñ, “Un kā Ḳhudā kahāñ hai?”

³ Hamārā Ḳhudā to āsmān par hai, aur jo jī chāhe kartā hai.

⁴ Un ke but sone-chāñdī ke haiñ, insān ke hāth ne unheñ banāyā hai.

⁵ Un ke muñh haiñ lekin wuh bol nahīñ sakte. Un kī āñkheñ haiñ lekin wuh dekh nahīñ sakte.

⁶ Un ke kāñ haiñ lekin wuh sun nahīñ sakte, un kī nāk hai lekin wuh sūñgh nahīñ sakte.

⁷ Un ke hāth haiñ, lekin wuh chhū nahīñ sakte. Un ke pāñw haiñ, lekin wuh chal nahīñ sakte. Un ke gale se āwāz nahīñ nikaltī.

⁸ Jo but banāte haiñ wuh un kī mānind ho jāeñ, jo un par bharosā rakhte haiñ wuh un jaise behis-o-harkat ho jāeñ.

⁹ Ai Isrāīl, Rab par bharosā rakh! Wuhī terā sahārā aur terī ḍhāl hai.

¹⁰ Ai Hārūn ke gharāne, Rab par bharosā rakh! Wuhī terā sahārā aur terī ḍhāl hai.

¹¹ Ai Rab kā ḳhauf mānane wālo, Rab par bharosā rakho! Wuhī tumhārā sahārā aur tumhārī ḍhāl hai.

¹² Rab ne hamārā ḳhayāl kiyā hai, aur wuh hameñ barkat degā. Wuh Isrāīl ke gharāne ko barkat degā, wuh Hārūn ke gharāne ko barkat degā.

¹³ Wuh Rab kā ḳhauf mānane wāloñ ko barkat degā, ḳhāh chhoṭe hoñ yā baṛe.

¹⁴ Rab tumhārī tāḍād meñ izāfā kare, tumhārī bhī aur tumhārī aulād kī bhī.

¹⁵ Rab jo āsmān-o-zamīn kā Ḳhāliq hai tumheñ barkat se mālāmāl kare.

¹⁶ Āsmān to Rab kā hai, lekin zamīn ko us ne ādamzādoñ ko baḳhsh diyā hai.

¹⁷ Ai Rab, murde terī satāish nahīñ karte, ḳhāmoshī ke mulk meñ utarne wāloñ meñ se koī bhī terī tamjīd nahīñ kartā.

¹⁸ Lekin ham Rab kī satāish ab se abad tak kareñge. Rab kī hamd ho!

116

Maut se Najāt par Shukrguzārī

¹ Maiñ Rab se muhabbat rakhtā hūñ, kyoñki us ne merī āwāz aur merī iltijā sunī hai.

² Us ne apnā kāñ merī taraf jhukāyā hai, is lie maiñ umr-bhar use pukārūñga.

³ Maut ne mujhe apnī zanjīron meñ jakar liyā, aur Pātāl kī pareshāniyāñ mujh par ghālib āñ. Main musibat aur dukh meñ phañs gayā.

⁴ Tab main ne Rab kā nām pukārā, “Ai Rab, mehrbānī karke mujhe bachā!”

⁵ Rab mehrbān aur rāst hai, hamārā Khudā rahīm hai.

⁶ Rab sādā logon kī hifāzat kartā hai. Jab main pasthāl thā to us ne mujhe bachāyā.

⁷ Ai merī jān, apnī āramgāh ke pās wāpas ā, kyonki Rab ne tere sāth bhalāi kī hai.

⁸ Kyonki ai Rab, tū ne merī jān ko maut se, merī āñkhoñ ko āñsū bahāne se aur mere pānwoñ ko phisalne se bachāyā hai.

⁹ Ab main zindon kī zamīn meñ rah kar Rab ke huzūr chalūngā.

¹⁰ Main imān lāyā aur is lie bolā, “Main shadīd musibat meñ phañs gayā hūñ.”

¹¹ Main sakht ghabrā gayā aur bolā, “Tamām insān daroghgo haiñ.”

¹² Jo bhalāiyāñ Rab ne mere sāth kī haiñ un sab ke ewaz main kyā dūñ?

¹³ Main najāt kā pyālā uṭhā kar Rab kā nām pukārūngā.

¹⁴ Main Rab ke huzūr us kī sārī qaum ke sāmne hī apnī mannateñ pūrī karūngā.

¹⁵ Rab kī nigāh meñ us ke imāndāron kī maut girāñqadar hai.

¹⁶ Ai Rab, yaqīnan main terā khādim, hāñ terā khādim aur terī khādimā kā beṭā hūñ. Tū ne merī zanjīron ko tor ḍālā hai.

¹⁷ Main tujhe shukrguzārī kī qurbānī pesh karke terā nām pukārūngā.

¹⁸ Main Rab ke huzūr us kī sārī qaum ke sāmne hī apnī mannateñ pūrī karūngā.

¹⁹ Main Rab ke ghar kī bārgāhon meñ, ai Yarūshalam tere bīch meñ hī unheñ pūrā karūngā. Rab kī hamd ho.

117

Tamām Aqwām Allāh kī Hamd Kareñ

¹ Ai tamām aqwām, Rab kī tamjīd karo! Ai tamām ummato, us kī madahsarāi karo!

² Kyonki us kī ham par shafqat azīm hai, aur Rab kī wafādārī abadī hai. Rab kī hamd ho!

118

Allāh kī Madad par Shukrguzārī

¹ Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

² Isrāil kahe, “Us kī shafqat abadī hai.”

³ Hārūn kā gharānā kahe, “Us kī shafqat abadī hai.”

⁴ Rab kā khauf mānane wāle kaheñ, “Us kī shafqat abadī hai.”

⁵ Musibat meñ main ne Rab ko pukārā to Rab ne merī sun kar mere pānwoñ ko khule maidān meñ qāym kar diyā hai.

⁶ Rab mere haq meñ hai, is lie main nahīñ ḍarūngā. Insān merā kyā bigar saktā hai?

⁷ Rab mere haq meñ hai aur merā sahārā hai, is lie main un kī shikast dekh kar khush hūngā jo mujh se nafrat karte haiñ.

⁸ Rab meñ panāh lenā insān par etamād karne se kahīñ behtar hai.

⁹ Rab meñ panāh lenā shurafā par etamād karne se kahīñ behtar hai.

¹⁰ Tamām aqwām ne mujhe gher liyā, lekin main ne Allāh kā nām le kar unheñ bhagā diyā.

¹¹ Unhoñ ne mujhe gher liyā, hāñ chāron taraf se gher liyā, lekin main ne Allāh kā nām le kar unheñ bhagā diyā.

¹² Wuh shahd kī makkhiyon kī tarah chāron taraf se mujh par hamlā-āwar hue, lekin kāntedār jhāriyon kī āg kī tarah jald hī bujh gae. Main ne Rab kā nām le kar unheñ bhagā diyā.

¹³ Dushman ne mujhe dhakkā de kar girāne kī koshish kī, lekin Rab ne merī madad kī.

¹⁴ Rab merī quwwat aur merā gīt hai, wuh merī najāt ban gayā hai.

¹⁵ Khushī aur fatah ke nāre rāstbāzon ke khaimon mein gūnjte haiñ, “Rab kā dahnā hāth zabardast kām kartā hai!

¹⁶ Rab kā dahnā hāth sarfarāz kartā hai, Rab kā dahnā hāth zabardast kām kartā hai!”

¹⁷ Main nahīn marūnga balki zindā rah kar Rab ke kām bayān karūnga.

¹⁸ Go Rab ne merī saḥt tāḍib kī hai, us ne mujhe maut ke hawāle nahīn kiyā.

¹⁹ Rāstī ke darwāze mere lie khol do tāki main un mein dākhil ho kar Rab kā shukr karūñ.

²⁰ Yih Rab kā darwāzā hai, isī mein rāstbāz dākhil hote haiñ.

²¹ Main terā shukr kartā hūñ, kyonki tū ne merī sun kar mujhe bachāyā hai.

²² Jis patthar ko makān banāne wālon ne radd kiyā wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.

²³ Yih Rab ne kiyā aur dekhne mein kitnā hairatangez hai.

²⁴ Isī din Rab ne apnī qudrat dikhāī hai. Āo, ham shādiyānā bajā kar us kī khushī manāen.

²⁵ Ai Rab, mehrbānī karke hameñ bachā! Ai Rab, mehrbānī karke kāmyābī atā farmā!

²⁶ Mubāarak hai wuh jo Rab ke nām se atā hai. Rab kī sukūnatgāh se ham tumheñ barkat dete haiñ.

²⁷ Rab hī Khudā hai, aur us ne hameñ raushnī baḥshī hai. Āo, id kī qurbānī rassiyoñ se qurbāngāh ke sīngoñ ke sāth bāndho.

²⁸ Tū merā Khudā hai, aur main terā shukr kartā hūñ. Ai mere Khudā, main terī tāzīm kartā hūñ.

²⁹ Rab kī satāish karo, kyonki wuh bhalā hai aur us kī shafqat abadī hai.

119

Allāh ke Kalām kī Shān

¹

¹ Mubāarak haiñ wuh jin kā chāl-chalan be'ilzām hai, jo Rab kī shariāt ke mutābiq zindagī guzārte haiñ.

² Mubāarak haiñ wuh jo us ke ahkām par amal karte aur pūre dil se us ke tālib rahte haiñ,

³ jo badī nahīn karte balki us kī rāhoñ par chalte haiñ.

⁴ Tū ne hameñ apne ahkām diē haiñ, aur tū chāhtā hai ki ham har lihāz se un ke tābe raheñ.

⁵ Kāsh merī rāheñ itnī puḥtā hoñ ki main sābitqadmī se tere ahkām par amal karūñ!

⁶ Tab main sharmindā nahīn hūngā, kyonki merī āñkheñ tere tamām ahkām par lagī raheñgī.

⁷ Jitnā main tere bā-insāf faisloñ ke bāre mein sīkhūngā utnā hī diyānatdār dil se terī satāish karūngā.

⁸ Tere ahkām par main har waqt amal karūnga. Mujhe pūrī tarah tark na kar!

²

⁹ Naujawān apnī rāh ko kis tarah pāk rakhe? Is tarah ki tere kalām ke mutābiq zindagī guzāre.

¹⁰ Main pūre dil se terā tālib rahā hūn. Mujhe apne ahkām se bhaṭakne na de.

¹¹ Main ne terā kalām apne dil meñ mahfūz rakhā hai tāki terā gunāh na karūn.

¹² Ai Rab, terī hamd ho! Mujhe apne ahkām sikhā.

¹³ Apne hoñṭon se main dūsron ko tere muñh kī tamām hidāyāt sunātā hūn.

¹⁴ Main tere ahkām kī rāh se utnā lutfandoz hotā hūn jitnā ki har tarah kī daulat se.

¹⁵ Main terī hidāyāt meñ mahw-e-khyāl rahūngā aur terī rāhon ko taktā rahūngā.

¹⁶ Main tere farmānon se lutfandoz hotā hūn aur terā kalām nahīn bhūltā.

³

¹⁷ Apne khādim se bhalāi kar tāki main zindā rahūn aur tere kalām ke mutābiq zindagī guzārūn.

¹⁸ Merī ānkhoñ ko khol tāki terī shariāt ke ajāyb dekhūn.

¹⁹ Duniyā meñ main pardesī hī hūn. Apne ahkām mujh se chhupāe na rakh!

²⁰ Merī jān har waqt terī hidāyāt kī ārzū karte karte niḍhāl ho rahī hai.

²¹ Tū maḡhrūron ko ḍānttā hai. Un par lānat jo tere ahkām se bhaṭak jāte haiñ!

²² Mujhe logoñ kī tauhīn aur tahqīr se rihāi de, kyonki main tere ahkām ke tābe rahā hūn.

²³ Go buzurg mere khilāf mansūbe bāndhne ke lie baiṭh gae haiñ, terā khādim tere ahkām meñ mahw-e-khyāl rahtā hai.

²⁴ Tere ahkām se hī main lutf uṭhātā hūn, wuhī mere mushīr haiñ.

⁴

²⁵ Merī jān khāk meñ dab gaī hai. Apne kalām ke mutābiq merī jān ko tāzādam kar.

²⁶ Main ne apnī rāheñ bayān kīn to tū ne merī sunī. Mujhe apne ahkām sikhā.

²⁷ Mujhe apne ahkām kī rāh samajhne ke qābil banā tāki tere ajāyb meñ mahw-e-khyāl rahūn.

²⁸ Merī jān dukh ke māre niḍhāl ho gaī hai. Mujhe apne kalām ke mutābiq taqwiyat de.

²⁹ Fareb kī rāh mujh se dūr rakh aur mujhe apnī shariāt se nawāz.

³⁰ Main ne wafā kī rāh iḡhtiyār karke tere āīn apne sāmne rakhe haiñ.

³¹ Main tere ahkām se liṭṭā rahtā hūn. Ai Rab, mujhe sharmindā na hone de.

³² Main tere farmānon kī rāh par dauṛtā hūn, kyonki tū ne mere dil ko kushādagī baḡhshī hai.

⁵

³³ Ai Rab, mujhe apne āīn kī rāh sikhā to main umr-bhar un par amal karūnga.

³⁴ Mujhe samajh atā kar tāki terī shariāt ke mutābiq zindagī guzārūn aur pūre dil se us ke tābe rahūn.

³⁵ Apne ahkām kī rāh par merī rāhnumāi kar, kyonki yihī main pasand kartā hūn.

³⁶ Mere dil ko lālach meñ āne na de balki use apne farmānon kī taraf māyl kar.

³⁷ Merī ānkhoñ ko bātil chīzon se pher le, aur mujhe apnī rāhon par sañbhāl kar merī jān ko tāzādam kar.

³⁸ Jo wādā tū ne apne khādim se kiyā wuh pūrā kar tāki log terā khauf māneñ.

³⁹ Jis ruswāi se mujhe khauf hai us kā khatrā dūr kar, kyonki tere ahkām achchhe haiñ.

⁴⁰ Main terī hidāyāt kā shadīd ārzūmand hūn, apnī rāstī se merī jān ko tāzādam kar.

6

⁴¹ Ai Rab, terī shafqat aur wuh najāt jis kā wādā tū ne kiyā hai mujh tak pahuñche
⁴² tāki main be'izzatī karne wāle ko jawāb de sakūn. Kyoñki main tere kalām par
 bharosā rakhtā hūn.

⁴³ Mere muñh se sachchāī kā kalām na chhīn, kyoñki main tere farmānoñ ke intazār
 meñ hūn.

⁴⁴ Main har waqt terī shariāt kī pairawī karūnga, ab se abad tak us meñ qāym
 rahūngā.

⁴⁵ Main khule maidān meñ chaltā phirūnga, kyoñki tere āīn kā tālib rahtā hūn.

⁴⁶ Main sharm kie baḡhair bādshāhoñ ke sāmne tere ahkām bayān karūnga.

⁴⁷ Main tere farmānoñ se lutfandoz hotā hūn, wuh mujhe pyāre haiñ.

⁴⁸ Main apne hāth tere farmānoñ kī taraf uṭhāūngā, kyoñki wuh mujhe pyāre haiñ.
 Main terī hidāyāt meñ mahw-e-ḡhyāl rahūngā.

7

⁴⁹ Us bāt kā ḡhayāl rakh jo tū ne apne ḡhādīm se kī aur jis se tū ne mujhe ummīd
 dilāī hai.

⁵⁰ Musībat meñ yihī tasallī kā bāis rahā hai ki terā kalām merī jān ko tāzādam
 kartā hai.

⁵¹ Maḡhrūr merā had se zyādā mazāq uṛāte haiñ, lekin main terī shariāt se dūr
 nahīn hotā.

⁵² Ai Rab, main tere qadīm farmān yād kartā hūn to mujhe tasallī miltī hai.

⁵³ Bedīnoñ ko dekh kar main āg-baḡulā ho jātā hūn, kyoñki unhoñ ne terī shariāt
 ko tark kiyā hai.

⁵⁴ Jis ghar meñ main pardesī hūn us meñ main tere ahkām ke gīt gātā rahtā hūn.

⁵⁵ Ai Rab, rāt ko main terā nām yād kartā hūn, terī shariāt par amal kartā rahtā
 hūn.

⁵⁶ Yih terī baḡhshish hai ki main tere āīn kī pairawī kartā hūn.

8

⁵⁷ Rab merī mīrās hai. Main ne tere farmānoñ par amal karne kā wādā kiyā hai.

⁵⁸ Main pūre dil se terī shafqat kā tālib rahā hūn. Apne wāde ke mutābiq mujh
 par mehrbānī kar.

⁵⁹ Main ne apnī rāhoñ par dhyān de kar tere ahkām kī taraf qadam baḡhāe haiñ.

⁶⁰ Main nahīn jhijaktā balki bhāḡ kar tere ahkām par amal karne kī koshish kartā
 hūn.

⁶¹ Bedīnoñ ke rassoñ ne mujhe jakar liyā hai, lekin main terī shariāt nahīn bhūltā.

⁶² Ādhī rāt ko main jāḡ uṭhtā hūn tāki tere rāst farmānoñ ke lie terā shukr karūn.

⁶³ Main un sab kā sāthī hūn jo terā ḡhauf mānte haiñ, un sab kā dost jo terī hidāyāt
 par amal karte haiñ.

⁶⁴ Ai Rab, duniyā terī shafqat se māmūr hai. Mujhe apne ahkām sikhā!

9

⁶⁵ Ai Rab, tū ne apne kalām ke mutābiq apne ḡhādīm se bhalāī kī hai.

⁶⁶ Mujhe sahīh imtiyāz aur irfān sikhā, kyoñki main tere ahkām par īmān rakhtā
 hūn.

⁶⁷ Is se pahle ki mujhe past kiyā gayā main āwārā phirtā thā, lekin ab main tere
 kalām ke tābe rahtā hūn.

⁶⁸ Tū bhalā hai aur bhalāī kartā hai. Mujhe apne āīn sikhā!

⁶⁹ Maḡhrūroñ ne jhūṭ bol kar mujh par kīchar uchwālī hai, lekin main pūre dil se
 terī hidāyāt kī farmānbardārī kartā hūn.

⁷⁰ Un ke dil akar kar behis ho gae haiñ, lekin main terī shariāt se lutfandoz hotā
 hūn.

⁷¹ Mere lie achchhā thā ki mujhe past kiyā gayā, kyonki is tarah main ne tere ahkām sikh lie.

⁷² Jo shari'at tere muh se sādīr huī hai wuh mujhe sone-chāndī ke hazāron sikkon se zyādā pasand hai.

10

⁷³ Tere hāthon ne mujhe banā kar mazbūt buniyād par rakh diyā hai. Mujhe samajh atā farmā tāki tere ahkām sikh lūn.

⁷⁴ Jo terā khauf mānte haiñ wuh mujhe dekh kar khush ho jāen, kyonki main tere kalām ke intazār mein rahtā hūn.

⁷⁵ Ai Rab, main ne jān liyā hai ki tere faisle rāst haiñ. Yih bhī terī wafādārī kā izhār hai ki tū ne mujhe past kiyā hai.

⁷⁶ Terī shafqat mujhe tasallī de, jis tarah tū ne apne khādim se wādā kiyā hai.

⁷⁷ Mujh par apne rahm kā izhār kar tāki merī jān mein jān āe, kyonki main terī shari'at se lutfandoz hotā hūn.

⁷⁸ Jo maghrūr mujhe jhūt se past kar rahe haiñ wuh sharmindā ho jāen. Lekin main tere farmānon mein mahw-e-khyāl rahūngā.

⁷⁹ Kāsh jo terā khauf mānte aur tere ahkām jānte haiñ wuh mere pās wāpas āen!

⁸⁰ Merā dil tere āin kī pairawī karne mein be'ilzām rahe tāki merī ruswāī na ho jāe.

11

⁸¹ Merī jān terī najāt kī ārzū karte karte niḍhāl ho rahī hai, main tere kalām ke intazār mein hūn.

⁸² Merī ānkheñ tere wāde kī rāh dekhte dekhte dhundlā rahī haiñ. Tū mujhe kab tasallī degā?

⁸³ Main dhuen mein sukarī huī mashk kī mānind hūn lekin tere farmānon ko nahīn bhūltā.

⁸⁴ Tere khādim ko mazīd kitnī der intazār karnā paṛegā? Tū merā tāqqub karne wālon kī adālat kab karegā?

⁸⁵ Jo maghrūr terī shari'at ke tābe nahīn hote unhoñ ne mujhe phānsāne ke lie gaṛhe khod lie haiñ.

⁸⁶ Tere tamām ahkām purwafā haiñ. Merī madad kar, kyonki wuh jhūt kā sahārā le kar merā tāqqub kar rahe haiñ.

⁸⁷ Wuh mujhe rū-e-zamīn par se miṭāne ke qarīb hī haiñ, lekin main ne tere āin ko tark nahīn kiyā.

⁸⁸ Apnī shafqat kā izhār karke merī jān ko tāzādam kar tāki tere muh ke farmānon par amal karūn.

12

⁸⁹ Ai Rab, terā kalām abad tak āsmān par qāym-o-dāym hai.

⁹⁰ Terī wafādārī pusht-dar-pusht rahtī hai. Tū ne zamīn kī buniyād rakhī, aur wuh wahīn kī wahīn barqarār rahtī hai.

⁹¹ Āj tak āsmān-o-zamīn tere farmānon ko pūrā karne ke lie hāzir rahte haiñ, kyonki tamām chīzen terī khidmat karne ke lie banāī gāī haiñ.

⁹² Agar terī shari'at merī khushī na hotī to main apnī musibat mein halāk ho gayā hotā.

⁹³ Main terī hidāyāt kabhī nahīn bhūlūngā, kyonki unhīn ke zariye tū merī jān ko tāzādam kartā hai.

⁹⁴ Main terā hī hūn, mujhe bachā! Kyonki main tere ahkām kā tālib rahā hūn.

⁹⁵ Bedīn merī tāk mein baiṭh gae haiñ tāki mujhe mār ḍālen, lekin main tere āin par dhyān detā rahūngā.

⁹⁶ Main ne dekhā hai ki har kāmīl chīz kī had hotī hai, lekin tere farmān kī koī had nahīn hotī.

13

⁹⁷ Terī sharīat mujhe kitnī pyārī hai! Din-bhar main us mein mahw-e-khyāl rahtā hūn.

⁹⁸ Terā farmān mujhe mere dushmanon se zyādā dānishmand banā detā hai, kyonki wuh hameshā tak merā kḥazānā hai.

⁹⁹ Mujhe apne tamām ustādon se zyādā samajh hāsil hai, kyonki main tere āin mein mahw-e-khyāl rahtā hūn.

¹⁰⁰ Mujhe buzurgoṅ se zyādā samajh hāsil hai, kyonki main wafādārī se tere ahkām kī pairawī kartā hūn.

¹⁰¹ Main ne har burī rāh par qadam rakhne se gurez kiya hai tāki tere kalām se liptā rahūn.

¹⁰² Main tere farmānon se dūr nahīn huā, kyonki tū hī ne mujhe tālīm dī hai.

¹⁰³ Terā kalām kitnā lazīz hai, wuh mere muñh mein shahd se zyādā mīṭhā hai.

¹⁰⁴ Tere ahkām se mujhe samajh hāsil hotī hai, is lie main jhūṭ kī har rāh se nafrat kartā hūn.

14

¹⁰⁵ Terā kalām mere pānwoṅ ke lie charāgh hai jo merī rāh ko raushan kartā hai.

¹⁰⁶ Main ne qasam khāi hai ki tere rāst farmānon kī pairawī karūnga, aur main yih wādā purā bhī karūnga.

¹⁰⁷ Mujhe bahut past kiya gayā hai. Ai Rab, apne kalām ke mutābiq merī jān ko tāzādām kar.

¹⁰⁸ Ai Rab, mere muñh kī razākārānā qurbāniyon ko pasand kar aur mujhe apne āin sikhā!

¹⁰⁹ Merī jān hameshā kḥatre mein hai, lekin main terī sharīat nahīn bhūltā.

¹¹⁰ Bedīnon ne mere lie phandā taiyār kar rakhā hai, lekin main tere farmānon se nahīn bhaṭkā.

¹¹¹ Tere ahkām merī abadī mīrās ban gae haiṅ, kyonki un se merā dil kḥushī se uchhaltā hai.

¹¹² Main ne apnā dil tere ahkām par amal karne kī taraf māyl kiya hai, kyonki is kā ajr abadī hai.

15

¹¹³ Main dodilon se nafrat lekin terī sharīat se muhabbat kartā hūn.

¹¹⁴ Tū merī panāhgāh aur merī ḍhāl hai, main tere kalām ke intazār mein rahtā hūn.

¹¹⁵ Ai badkāro, mujh se dūr ho jāo, kyonki main apne Kḥudā ke ahkām se liptā rahūngā.

¹¹⁶ Apne farmān ke mutābiq mujhe sañbhāl tāki zindā rahūn. Merī ās ṭuṭne na de tāki sharmindā na ho jāūn.

¹¹⁷ Merā sahārā ban tāki bach kar har waqt tere āin kā lihāz rakhūn.

¹¹⁸ Tū un sab ko radd kartā hai jo tere ahkām se bhaṭke phirte haiṅ, kyonki un kī dhokebāzī fareb hī hai.

¹¹⁹ Tū zamīn ke tamām bedīnon ko nāpāk chāndī se kḥarij kī huī mail kī tarah phaiṅk kar nest kar detā hai, is lie tere farmān mujhe pyāre haiṅ.

¹²⁰ Merā jism tujh se dahshat khā kar thartharātā hai, aur main tere faislon se ḍartā hūn.

16

¹²¹ Main ne rāst aur bā-insāf kāam kiya hai, chunāñche mujhe un ke hawāle na kar jo mujh par zulm karte haiṅ.

¹²² Apne kḥādim kī kḥushhālī kā zāmin ban kar maḡhrūron ko mujh par zulm karne na de.

¹²³ Merī āñkheṅ terī najāt aur tere rāst wāde kī rāh dekḥte dekḥte rah gāi haiṅ.

¹²⁴ Apne khādim se terā sulūk terī shafqat ke mutābiq ho. Mujhe apne ahkām sikhā.

¹²⁵ Main terā hī khādim hūn. Mujhe fahm atā farmā tāki tere āin kī pūrī samajh āe.

¹²⁶ Ab waqt ā gayā hai ki Rab qadam uṭhāe, kyonki logoñ ne terī shari'at ko tor dālā hai.

¹²⁷ Is lie main tere ahkām ko sone balki khālis sone se zyādā pyār kartā hūn.

¹²⁸ Is lie main ehtiyāt se tere tamām āin ke mutābiq zindagī guzartā hūn. Main har farebdeh rāh se nafrat kartā hūn.

17

¹²⁹ Tere ahkām tājjubangez haiñ, is lie merī jān un par amal kartī hai.

¹³⁰ Tere kalām kā inkishāf raushnī baḥshtā aur sādālah ko samajh atā kartā hai.

¹³¹ Main tere farmānoñ ke lie itnā pyāsā hūn ki muñh khol kar hāñp rahā hūn.

¹³² Merī taraf rujū farmā aur mujh par wuhī mehrbānī kar jo tū un sab par kartā hai jo tere nām se pyār karte haiñ.

¹³³ Apne kalām se mere qadam mazbūt kar, kisī bhī gunāh ko mujh par hukūmat na karne de.

¹³⁴ Fidyā de kar mujhe insān ke zulm se chhuṭkārā de tāki main tere ahkām ke tābe rahūn.

¹³⁵ Apne chehre kā nūr apne khādim par chamkā aur mujhe apne ahkām sikhā.

¹³⁶ Merī āñkhoñ se āñsuoñ kī nadiyāñ bah rahī haiñ, kyonki log terī shari'at ke tābe nahīn rahte.

18

¹³⁷ Ai Rab, tū rāst hai, aur tere faisle durust haiñ.

¹³⁸ Tū ne rāstī aur baṛī wafādārī ke sāth apne farmān jāri kie haiñ.

¹³⁹ Merī jān ḡhairat ke bāis tabāh ho gaī hai, kyonki mere dushman tere farmān bhūl gae haiñ.

¹⁴⁰ Terā kalām āzmā kar pāk-sāf sābit huā hai, terā khādim use pyār kartā hai.

¹⁴¹ Mujhe zalil aur haqīr jānā jātā hai, lekin main tere āin nahīn bhūltā.

¹⁴² Terī rāstī abadī hai, aur terī shari'at sachchāī hai.

¹⁴³ Musibat aur pareshānī mujh par ḡhālib ā gaī haiñ, lekin main tere ahkām se lutfandoz hotā hūn.

¹⁴⁴ Tere ahkām abad tak rāst haiñ. Mujhe samajh atā farmā tāki main jītā rahūn.

19

¹⁴⁵ Main pūre dil se pukārtā hūn, "Ai Rab, merī sun! Main tere āin ke mutābiq zindagī guzārūnga."

¹⁴⁶ Main pukārtā hūn, "Mujhe bachā! Main tere ahkām kī pairawī karūnga."

¹⁴⁷ Pau phaṭne se pahle pahle main uṭh kar madad ke lie pukārtā hūn. Main tere kalām ke intazār meñ hūn.

¹⁴⁸ Rāt ke waqt hī merī āñkheñ khul jātī haiñ tāki tere kalām par ḡhaur-o-ḡhauz karūn.

¹⁴⁹ Apnī shafqat ke mutābiq merī āwāz sun! Ai Rab, apne farmānoñ ke mutābiq merī jān ko tāzādam kar.

¹⁵⁰ Jo chālākī se merā tāqqub kar rahe haiñ wuh qarīb pahuñch gae haiñ. Lekin wuh terī shari'at se intahāī dūr haiñ.

¹⁵¹ Ai Rab, tū qarīb hī hai, aur tere ahkām sachchāī haiñ.

¹⁵² Baṛī der pahle mujhe tere farmānoñ se mālūm huā hai ki tū ne unheñ hameshā ke lie qāym rakhā hai.

20

¹⁵³ Merī musibat kā khayāl karke mujhe bachā! Kyonki main terī shari'at nahīn bhūltā.

¹⁵⁴ Adālat meñ mere haq meñ laṛ kar merā ewazānā de tāki merī jān chhūṭ jāe. Apne wāde ke mutābiq merī jān ko tāzādam kar.

¹⁵⁵ Najāt bedīnoñ se bahut dūr hai, kyonki wuh tere ahkām ke tālib nahīn hote.

¹⁵⁶ Ai Rab, tū muta'addid tarīqoñ se apne rahm kā izhār kartā hai. Apne āin ke mutābiq merī jān ko tāzādam kar.

¹⁵⁷ Merā tāqqub karne wāloñ aur mere dushmanoñ kī baṛī tādād hai, lekin main tere ahkām se dūr nahīn huā.

¹⁵⁸ Bewafāoñ ko dekh kar mujhe ghin ātī hai, kyonki wuh tere kalām ke mutābiq zindagī nahīn guzārte.

¹⁵⁹ Dekh, mujhe tere ahkām se pyār hai. Ai Rab, apnī shafqat ke mutābiq merī jān ko tāzādam kar.

¹⁶⁰ Tere kalām kā lubb-e-lubāb sachchāī hai, tere tamām rāst farmān abad tak qāym haiñ.

21

¹⁶¹ Sardār bilāwajah merā pīchhā karte haiñ, lekin merā dil tere kalām se hī ḍartā hai.

¹⁶² Main tere kalām kī ḡhushī us kī tarah manātā hūñ jise kasrat kā māl-e-ḡhanīmat mil gayā ho.

¹⁶³ Main jhūṭ se nafrat kartā balki ghin khātā hūñ, lekin terī shariāt mujhe pyārī hai.

¹⁶⁴ Main din meñ sāt bār terī satāish kartā hūñ, kyonki tere ahkām rāst haiñ.

¹⁶⁵ Jinheñ shariāt pyārī hai unheñ baṛā sukūn hāsil hai, wuh kisī bhī chīz se ṭhokar khā kar nahīn gireñge.

¹⁶⁶ Ai Rab, main terī najāt ke intazār meñ rahte hue tere ahkām kī pairawī kartā hūñ.

¹⁶⁷ Merī jān tere farmānoñ se liṭī rahtī hai, wuh use nihāyat pyāre haiñ.

¹⁶⁸ Main tere āin aur hidāyāt kī pairawī kartā hūñ, kyonki merī tamām rāheñ tere sāmne haiñ.

22

¹⁶⁹ Ai Rab, merī āheñ tere sāmne āeñ, mujhe apne kalām ke mutābiq samajh atā farmā.

¹⁷⁰ Merī iltijāeñ tere sāmne āeñ, mujhe apne kalām ke mutābiq chhurā!

¹⁷¹ Mere hoñṭoñ se hamd-o-sanā phūṭ nikle, kyonki tū mujhe apne ahkām sikhātā hai.

¹⁷² Merī zabān tere kalām kī madahsarāī kare, kyonki tere tamām farmān rāst haiñ.

¹⁷³ Terā hāth merī madad karne ke lie taiyār rahe, kyonki main ne tere ahkām iḡhtiyār kie haiñ.

¹⁷⁴ Ai Rab, main terī najāt kā ārzūmand hūñ, terī shariāt se lutfandoz hotā hūñ.

¹⁷⁵ Merī jān zindā rahe tāki terī satāish kar sake. Tere āin merī madad kareñ.

¹⁷⁶ Main bhaṭkī huī bheṛ kī tarah āwārā phir rahā hūñ. Apne ḡhādim ko talāsh kar, kyonki main tere ahkām nahīn bhūltā.

120

Tohmat Lagāne Wāloñ se Rihāī ke lie Duā

¹ Ziyārat kā gīt.

Musibat meñ main ne Rab ko pukārā, aur us ne merī sunī.

² Ai Rab, merī jān ko jhūṭe hoñṭoñ aur farebdeh zabān se bachā.

³ Ai farebdeh zabān, wuh tere sāth kiyā kare, mazīd tujhe kyā de?

⁴ Wuh tujh par jangjū ke tez tīr aur dahakte koele barsāe!

⁵ Mujh par afsos! Mujhe ajnabī mulk Masak mein, Qīdār ke k̥haimon ke pās rahnā partā hai.

⁶ Itnī der se amn ke dushmanon ke pās rahne se merī jān tang ā gaī hai.

⁷ Maiñ to amn chāhtā hūñ, lekin jab kabhī bolūñ to wuh jang karne par tule hote haiñ.

121

Insān kā Wafādār Muhāfiz

¹ Ziyārat kā gīt.

Maiñ apnī āñkhoñ ko pahāron kī taraf uṭhātā hūñ. Merī madad kahāñ se ātī hai?

² Merī madad Rab se ātī hai, jo āsmān-o-zamīn kā K̥hāliq hai.

³ Wuh terā pāñw phisalne nahīñ degā. Terā muhāfiz ūñghne kā nahīñ.

⁴ Yaqīnan Isrāīl kā muhāfiz na ūñghtā hai, na sotā hai.

⁵ Rab terā muhāfiz hai, Rab tere dahne hāth par sāebān hai.

⁶ Na dīn ko sūraj, na rāt ko chāñd tujhe zarar pahuñchāegā.

⁷ Rab tujhe har nuqsān se bachāegā, wuh terī jān ko mahfūz rakhegā.

⁸ Rab ab se abad tak tere āne jāne kī pahrādārī karegā.

122

Yarūshalam par Barkat

¹ Dāūd kā ziyārat kā gīt.

Maiñ un se k̥hush huā jinhoñ ne mujh se kahā, “Āo, ham Rab ke ghar chalen.”

² Ai Yarūshalam, ab hamāre pāñw tere darwāzon mein kharē haiñ.

³ Yarūshalam Shahr yon banāyā gayā hai ki us ke tamām hisse mazbūtī se ek dūsre ke sāth jure hue haiñ.

⁴ Wahāñ qabīle, hāñ Rab ke qabīle hāzir hote haiñ tāki Rab ke nām kī satāish karen jis tarah Isrāīl ko farmāyā gayā hai.

⁵ Kyonki wahāñ taḥt-e-adālat karne ke lie lagāe gae haiñ, wahāñ Dāūd ke gharāne ke taḥt haiñ.

⁶ Yarūshalam ke lie salāmatī māñgo! “Jo tujh se pyār karte haiñ wuh sukūn pāen.

⁷ Terī fasīl mein salāmatī aur tere mahalon mein sukūn ho.”

⁸ Apne bhāiyon aur hamsāyon kī k̥hātir maiñ kahūñgā, “Tere andar salāmatī ho!”

⁹ Rab hamāre K̥hudā ke ghar kī k̥hātir maiñ terī k̥hushhālī kā tālib rahūñgā.

123

Allāh Ham par Mehrbānī Kare

¹ Ziyārat kā gīt.

Maiñ apnī āñkhoñ ko terī taraf uṭhātā hūñ, terī taraf jo āsmān par taḥtnashīn hai.

² Jis tarah ḡhulām kī āñkhen apne mālik ke hāth kī taraf aur laundī kī āñkhen apnī mālikan ke hāth kī taraf lagī rahtī haiñ usī tarah hamārī āñkhen Rab apne K̥hudā par lagī rahtī haiñ, jab tak wuh ham par mehrbānī na kare.

³ Ai Rab, ham par mehrbānī kar, ham par mehrbānī kar! Kyonki ham had se zyādā hiqārat kā nishānā ban gae haiñ.

⁴ Sukūn se zindagī guzārne wālon kī lān-tān aur maḡhrūron kī tahqīr se hamārī jān dūbhar ho gaī hai.

124

Musibat mein Allāh Hamārā Sahārā Hai

¹ Dāūd kā ziyārat kā gīt.

Isrāīl kahe, “Agar Rab hamāre sāth na hotā,

² agar Rab hamāre sāth na hotā jab log hamāre khilāf uṭhe

³ aur āg-bagūlā ho kar apnā pūrā ghussā ham par utārā, to wuh hamēn zindā harap kar lete.

⁴ Phir sailāb ham par ṭuṭ parṭā, nadī kā tez dhārā ham par ghālib ā jātā

⁵ aur mutalātim pānī ham par se guzar jātā.”

⁶ Rab kī hamd ho jis ne hamēn un ke dāntoṅ ke hawāle na kiyā, warnā wuh hamēn phār khāte.

⁷ Hamārī jān us chiriyā kī tarah chhūṭ gaī hai jo chirīmār ke phande se nikal kar uṛ gaī hai. Phandā ṭuṭ gayā hai, aur ham bach nikle haiṅ.

⁸ Rab kā nām, hān usī kā nām hamārā sahārā hai jo āsmān-o-zamīn kā Khāliq hai.

125

Chāroṅ Taraf se Qaum kī Hifāzat

¹ Ziyārat kā gīt.

Jo Rab par bharosā rakhte haiṅ wuh Koh-e-Siyyūn kī mānind haiṅ jo kabhī nahīn dagmagatā balki abad tak qāym rahtā hai.

² Jis tarah Yarūshalam pahāroṅ se ghirā rahtā hai usī tarah Rab apnī qaum ko ab se abad tak chāroṅ taraf se mahfūz rakhtā hai.

³ Kyonki bedīnoṅ kī rāstbāzoṅ kī mīrās par hukūmat nahīn rahegī, aisā na ho ki rāstbāz badkāri karne kī āzmāish mein par jāēn.

⁴ Ai Rab, un se bhalāi kar jo nek haiṅ, jo dīl se sīdhī rāh par chalte haiṅ.

⁵ Lekin jo bhaṭak kar apnī ṭerhī-meṛhī rāhoṅ par chalte haiṅ unheṅ Rab badkāroṅ ke sāth khārij kar de. Isrāīl kī salāmatī ho!

126

Rab Apne Qaidiyon ko Rihāi Detā Hai

¹ Ziyārat kā gīt.

Jab Rab ne Siyyūn ko bahāl kiyā to aisā lag rahā thā ki ham khāb dekh rahe haiṅ.

² Tab hamārā muṅh haṅsī-khushī se bhar gayā, aur hamārī zabān shādmānī ke nāre lagāne se ruk na sakī. Tab dīgar qaumoṅ mein kahā gayā, “Rab ne un ke lie zabardast kām kiyā hai.”

³ Rab ne wāqāi hamāre lie zabardast kām kiyā hai. Ham kitne khush the, kitne khush!

⁴ Ai Rab, hamēn bahāl kar. Jis tarah mausam-e-barsāt mein Dasht-e-Najab ke khushk nāle pānī se bhar jāte haiṅ usī tarah hamēn bahāl kar.

⁵ Jo ānsū bahā bahā kar bij boēn wuh khushī ke nāre lagā kar fasal kāṭeṅge.

⁶ Wuh rote hue bij bone ke lie nikleṅge, lekin jab fasal pak jāe to khushī ke nāre lagā kar pūle uṭhāe apne ghar laṭeṅge.

127

Allāh hī Hamārā Ghar Tāmīr Kartā Hai

¹ Sulemān kā ziyārat kā gīt.

Agar Rab ghar ko tāmīr na kare to us par kām karne wāloṅ kī mehnat abas hai. Agar Rab shahr kī pahrādārī na kare to insānī pahredāroṅ kī nigahbānī abas hai.

² Yih bhī abas hai ki tum subah-sawere uṭho aur pūre din mehnat-mashaqqat ke sāth rozī kamā kar rāt gae so jāo. Kyoṅki jo Allāh ko pyāre haiṅ unheṅ wuh un kī zarūriyāt un ke sote meṅ pūrī kar detā hai.

³ Bachche aisī nemat haiṅ jo ham mirās meṅ Rab se pāte haiṅ, aulād ek ajr hai jo wuhī hamēṅ detā hai.

⁴ Jawānī meṅ paidā hue beṭe sūrme ke hāth meṅ tiroṅ kī mānind haiṅ.

⁵ Mubārak hai wuh ādmī jis kā tarkash un se bharā hai. Jab wuh shahr ke darwāze par apne dushmanoṅ se jhagaṛegā to sharmindā nahīṅ hogā.

128

Jis Khāndān ko Allāh Barkat Detā Hai

¹ Ziyārat kā gīt.

Mubārak hai wuh jo Rab kā khauf mān kar us kī rāhoṅ par chaltā hai.

² Yaqīnan tū apnī mehnat kā phal khāegā. Mubārak ho, kyoṅki tū kāmyāb hogā.

³ Ghar meṅ terī bīwī angūr kī phaldār bel kī mānind hogī, aur tere beṭe mez ke irdgird baiṭh kar zaitūn kī tāzā shākhōṅ * kī mānind hoṅge.

⁴ Jo ādmī Rab kā khauf māne use aisī hī barkat milegī.

⁵ Rab tujhe Koh-e-Siyyūn se barkat de. Wuh kare ki tū jīte-jī Yarūshalam kī khushhālī dekhe,

⁶ ki tū apne potōṅ-nawāsoṅ ko bhī dekhe. Isrāīl kī salāmatī ho!

129

Madad ke lie Isrāīl kī Duā

¹ Ziyārat kā gīt.

Isrāīl kahe, “Merī jawānī se hī mere dushman bār bār mujh par hamlā-āwar hue haiṅ.

² Merī jawānī se hī wuh bār bār mujh par hamlā-āwar hue haiṅ. To bhī wuh mujh par ghālib na āe.”

³ Hal chalāne wāloṅ ne merī pīṭh par hal chalā kar us par apnī lambī lambī reghāriyāṅ banāī haiṅ.

⁴ Rab rāst hai. Us ne bedīnoṅ ke rasse kāṭ kar mujhe āzād kar diyā hai.

⁵ Allāh kare ki jitne bhī Siyyūn se nafrat rakheṅ wuh sharmindā ho kar pīchhe haṭ jāeṅ.

⁶ Wuh chhatoṅ par kī ghās kī mānind hoṅ jo sahīh taur par baṛhne se pahle hī murjhā jātī hai

⁷ aur jis se na fasal kāṭne wālā apnā hāth, na pūle bāndhne wālā apnā bāzū bhar sake.

⁸ Jo bhī un se guzare wuh na kahe, “Rab tumheṅ barkat de.”

Ham Rab kā nām le kar tumheṅ barkat dete haiṅ!

130

Barī Musibat se Rihāī kī Duā (Taubā kā Chhaṭā Zabūr)

¹ Ziyārat kā gīt.

Ai Rab, maiṅ tujhe gahrāiyōṅ se pukārtā hūṅ.

² Ai Rab, merī āwāz sun! Kān lagā kar merī iltijāoṅ par dhyān de!

³ Ai Rab, agar tū hamāre gunāhoṅ kā hisāb kare to kaun qāym rahegā? Koī bhī nahīṅ!

* 128:3 Is se murād hai paiwandkāri ke lie darakht se kāṭī gaiṅ tahnīyāṅ.

⁴ Lekin tujh se muāfi hāsil hotī hai tāki terā khauf mānā jāe.

⁵ Maiñ Rab ke intazār meñ hūñ, merī jān shiddat se intazār kartī hai. Maiñ us ke kalām se ummīd rakhtā hūñ.

⁶ Pahredār jis shiddat se pau phatne ke intazār meñ rahte haiñ, merī jān us se bhī zyādā shiddat ke sāth, hāñ zyādā shiddat ke sāth Rab kī muntazir rahtī hai.

⁷ Ai Isrāīl, Rab kī rāh dekhtā rah! Kyonki Rab ke pās shafqat aur fidyā kā thos band-o-bast hai.

⁸ Wuh Isrāīl ke tamām gunāhoñ kā fidyā de kar use najāt degā.

131

Bachche kā-sā Īmān

¹ Ziyārat kā gīt.

Ai Rab, na merā dil ghamandī hai, na merī ānkheñ maghrūr haiñ. Jo bāteñ itnī azīm aur hairānkun haiñ ki maiñ un se nipaṭ nahīñ saktā unheñ maiñ nahīñ chheṛtā.

² Yaqīnan maiñ ne apnī jān ko rāhat aur sukūn dilāyā hai, aur ab wuh māñ kī god meñ baiṭhe chhoṭe bachche kī mānind hai, hāñ merī jān chhoṭe bachche * kī mānind hai.

³ Ai Isrāīl, ab se abad tak Rab ke intazār meñ rah!

132

Dāūd kā Gharānā aur Siyyūn par Maqdis

¹ Ziyārat kā gīt.

Ai Rab, Dāūd kā khayāl rakh, us kī tamām musībatoñ ko yād kar.

² Us ne qasam khā kar Rab se wādā kiyā aur Yāqūb ke qawī Khudā ke huzūr mannat mānī,

³ “Na maiñ apne ghar meñ dākḥil hūngā, na bistar par leṭūngā,

⁴ na maiñ apnī ānkhoñ ko sone dūngā, na apne papoṭoñ ko ūnghne dūngā

⁵ jab tak Rab ke lie maqām aur Yāqūb ke sūrme ke lie sukūnatgāh na mile.”

⁶ Ham ne Ifrātā meñ ahd ke sandūq kī khabar sunī aur yār ke khule maidān meñ use pā liyā.

⁷ Ōo, ham us kī sukūnatgāh meñ dākḥil ho kar us ke pāñwoñ kī chaukī ke sāmne sijdā karen.

⁸ Ai Rab, uṭh kar apnī āramgāh ke pās ā, tū aur ahd kā sandūq jo terī qudrat kā izhār hai.

⁹ Tere imām rāstī se mulabbas ho jāeñ, aur tere imāndār khushī ke nāre lagāeñ.

¹⁰ Ai Allāh, apne khādim Dāūd kī khātir apne masah kie hue bande ke chehre ko radd na kar.

¹¹ Rab ne qasam khā kar Dāūd se wādā kiyā hai, aur wuh us se kabhī nahīñ phiregā, “Maiñ terī aulād meñ se ek ko tere takht par biṭhāūngā.

¹² Agar tere beṭe mere ahd ke wafādār raheñ aur un ahkām kī pairawī karen jo maiñ unheñ sikhāūngā to un ke beṭe bhī hameshā tak tere takht par baiṭheñge.”

¹³ Kyonki Rab ne Koh-e-Siyyūn ko chun liyā hai, aur wuhī wahāñ sukūnat karne kā ārzūmand thā.

* 131:2 Jis bachche ne māñ kā dūdh pīnā chhoṛ diyā hai.

¹⁴ Us ne farmāyā, “Yih hameshā tak merī āramgāh hai, aur yahān main sukūnat karūnga, kyonki main is kā ārzūmand hūn.

¹⁵ Main Siyyūn kī k̥hurāk ko kasrat kī barkat de kar us ke gharīboṅ ko roṭī se ser karūnga.

¹⁶ Main us ke imāmoṅ ko najāt se mulabbas karūnga, aur us ke imāndār k̥hushī se zordār nāre lagāenge.

¹⁷ Yahān main Dāūd kī tāqat barhā dūngā, * aur yahān main ne apne masah kie hue k̥hādīm ke lie charāgh taiyār kar rakhā hai.

¹⁸ Main us ke dushmanoṅ ko sharmindagī se mulabbas karūnga jabki us ke sar kā tāj chamaktā rahegā.”

133

Bhāiyoṅ kī Yagāngat kī Barkat

¹ Dāūd kā zabūr. Ziyārat kā gīt.

Jab bhāī mil kar aur yagāngat se rahte haiṅ yih kitnā achchhā aur pyārā hai.

² Yih us nafīs tel kī mānind hai jo Hārūn Imām ke sar par unḍelā jātā hai aur ṭapak ṭapak kar us kī dārhi aur libās ke garebān par ā jātā hai.

³ Yih us os kī mānind hai jo Koh-e-Harmūn se Siyyūn ke pahāroṅ par parṭī hai. Kyonki Rab ne farmāyā hai, “Wahīn hameshā tak barkat aur zindagī milegī.”

134

Rab ke Ghar meṅ Rāt kī Satāish

¹ Ziyārat kā gīt.

Āo, Rab kī satāish karo, ai Rab ke tamām k̥hādimo jo rāt ke waqt Rab ke ghar meṅ khaṛe ho.

² Maqdis meṅ apne hāth uṭhā kar Rab kī tamjīd karo!

³ Rab Siyyūn se tujhe barkat de, āsmān-o-zamīn kā K̥hāliq tujhe barkat de.

135

Allāh kī Parastish

¹ Rab kī hamd ho! Rab ke nām kī satāish karo! Us kī tamjīd karo, ai Rab ke tamām k̥hādimo,

² jo Rab ke ghar meṅ, hamāre K̥hudā kī bārgāhoṅ meṅ khaṛe ho.

³ Rab kī hamd karo, kyonki Rab bhalā hai. Us ke nām kī madahsarāī karo, kyonki wuh pyārā hai.

⁴ Kyonki Rab ne Yāqūb ko apne lie chun liyā, Isrāīl ko apnī milkiyat banā liyā hai.

⁵ Hān, main ne jān liyā hai ki Rab azīm hai, ki hamārā Rab dīgar tamām mābūdoṅ se zyādā azīm hai.

⁶ Rab jo jī chāhe kartā hai, k̥hāh āsmān par ho yā zamīn par, k̥hāh samundaroṅ meṅ ho yā gahrāiyoṅ meṅ kahīn bhī ho.

⁷ Wuh zamīn kī intahā se bādāl charhñī detā aur bijlī bārish ke lie paidā kartā hai, wuh hawā apne godāmoṅ se nikāl lātā hai.

⁸ Misr meṅ us ne insān-o-haiwān ke tamām pahlauṭhoṅ ko mār ḍālā.

⁹ Ai Misr, us ne apne ilāhī nishān aur mojiṣāt tere darmiyān hī kie. Tab Firaun aur us ke tamām mulāzim un kā nishānā ban gae.

* 132:17 Lafzī tarjumā: Main Dāūd kā sīng phūṭne dūngā.

¹⁰ Us ne muta'addid qaumoñ ko shikast de kar tāqatwar bādshāhoñ ko maut ke ghāṭ utār diyā.

¹¹ Amoriyoñ kā bādshāh Sīhon, Basan kā bādshāh Oj aur Mulk-e-Kanān kī tamām saltanateñ na rahīñ.

¹² Us ne un kā mulk Isrāīl ko de kar farmāyā ki āindā yih merī qaum kī maurūsī milkiyat hogā.

¹³ Ai Rab, terā nām abadī hai. Ai Rab, tujhe pusht-dar-pusht yād kiyā jāegā.

¹⁴ Kyonki Rab apnī qaum kā insāf karke apne khādimoñ par tars khāegā.

¹⁵ Digar qaumoñ ke but sone-chāndī ke haiñ, insān ke hāth ne unheñ banāyā.

¹⁶ Un ke muñh haiñ lekin wuh bol nahīñ sakte, un kī āñkheñ haiñ lekin wuh dekh nahīñ sakte.

¹⁷ Un ke kān haiñ lekin wuh sun nahīñ sakte, un ke muñh meñ sāñs hī nahīñ hotī.

¹⁸ Jo but banāte haiñ wuh un kī mānind ho jāeñ, jo un par bharosā rakhte haiñ wuh un jaise behis-o-harkat ho jāeñ.

¹⁹ Ai Isrāīl ke gharāne, Rab kī satāish kar. Ai Hārūn ke gharāne, Rab kī tamjīd kar.

²⁰ Ai Lāwī ke gharāne, Rab kī hamd-o-sanā kar. Ai Rab kā khauf mānane wālo, Rab kī satāish karo.

²¹ Siyyūn se Rab kī hamd ho. Us kī hamd ho jo Yarūshalam meñ sukūnat kartā hai. Rab kī hamd ho!

136

Takhliq aur Qaum kī Tārīkh meñ Allāh ke Mojize

¹ Rab kā shukr karo, kyonki wuh bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.

² Khudāoñ ke Khudā kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

³ Mālikoñ ke mālik kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁴ Jo akelā hī azīm mojize kartā hai us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁵ Jis ne hikmat ke sāth āsmān banāyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁶ Jis ne zamīn ko mazbūtī se pānī ke ūpar lagā diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁷ Jis ne āsmān kī raushniyoñ ko khalaq kiyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁸ Jis ne sūraj ko dīn ke waqt hukūmat karne ke lie banāyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

⁹ Jis ne chānd aur sitāroñ ko rāt ke waqt hukūmat karne ke lie banāyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁰ Jis ne Misr meñ pahlauṭhoñ ko mār ḍālā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹¹ Jo Isrāīl ko Misriyoñ meñ se nikāl lāyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹² Jis ne us waqt baṛī tāqat aur qudrat kā izhār kiyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹³ Jis ne Bahr-e-Qulzum ko do hissoñ meñ taqsim kar diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁴ Jis ne Isrāīl ko us ke bīch meñ se guzarne diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁵ Jis ne Firaun aur us kī fauj ko Bahr-e-Qulzum meñ bahā kar gharq kar diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁶ Jis ne registān meñ apnī qaum kī qiyādat kī us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁷ Jis ne baṛe bādshāhoñ ko shikast dī us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁸ Jis ne tāqatwar bādshāhoñ ko mār ḍālā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

¹⁹ Jis ne Amoriyoñ ke bādshāh Sihon ko maut ke ghāṭ utārā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²⁰ Jis ne Basan ke bādshāh Oj ko halāk kar diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²¹ Jis ne un kā mulk Isrāil ko mīrās meñ diyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²² Jis ne un kā mulk apne kḥādim Isrāil kī maurūsī milkiyat banāyā us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²³ Jis ne hamārā kḥayāl kiyā jab ham kḥāk meñ dab gae the us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²⁴ Jis ne hameñ un ke qabze se chhuṛāyā jo ham par zulm kar rahe the us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²⁵ Jo tamām jāndāroñ ko kḥurāk muhaiyā kartā hai us kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

²⁶ Āsmān ke Kḥudā kā shukr karo, kyonki us kī shafqat abadī hai.

137

Bābal meñ Jilāwatanon kī Āh-o-Zārī

¹ Jab Siyyūn kī yād āī to ham Bābal kī nahroñ ke kināre hī baiṭh kar ro paṛe.

² Ham ne wahāñ ke safedā ke darakḥtoñ se apne sarod laṭkā die,

³ kyonki jinhoñ ne hameñ giriftār kiyā thā unhoñ ne hameñ wahāñ gīt gāne ko kahā, aur jo hamārā mazāq urāte haiñ unhoñ ne kḥushī kā mutālabā kiyā, "Hameñ Siyyūn kā koī gīt sunāo!"

⁴ Lekin ham ajnabī mulk meñ kis tarah Rab kā gīt gāeñ?

⁵ Ai Yarūshalam, agar main tujhe bhūl jāūñ to merā dahnā hāth sūkh jāe.

⁶ Agar main tujhe yād na karūñ aur Yarūshalam ko apnī azīmtarīn kḥushī se zyādā qīmtī na samjhūñ to merī zabān tālū se chipak jāe.

⁷ Ai Rab, wuh kuchh yād kar jo Adomiyoñ ne us din kiyā jab Yarūshalam dushman ke qabze meñ āyā. Us waqt wuh bole, "Use ḍhā do! Bunyādoñ tak use girā do!"

⁸ Ai Bābal Beṭī jo tabāh karne par tulī huī hai, mubāarak hai wuh jo tujhe us kā badlā de jo tū ne hamāre sāth kiyā hai.

⁹ Mubāarak hai wuh jo tere bachchoñ ko pakaṛ kar patthar par paṭakh de.

138

Allāh kī Madad ke lie Shukrguzārī

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, main pūre dil se terī satāish karūnga, mābūdoñ ke sāmne hī terī tamjīd karūnga.

² Main terī muqaddas sukūnatgāh kī taraf ruḳh karke sijdā karūnga, terī mehrbānī aur wafādārī ke bāis terā shukr karūnga. Kyonki tū ne apne nām aur kalām ko tamām chīzoñ par sarfarāz kiyā hai.

³ Jis din main ne tujhe pukārā tū ne merī sun kar merī jān ko baṛī taqwiyaat dī.

⁴ Ai Rab, duniyā ke tamām hukmrān tere muñh ke farmān sun kar terā shukr karen.

⁵ Wuh Rab kī rāhoñ kī madahsarāi karen, kyonki Rab kā jalāl azīm hai.

⁶ Kyonki go Rab bulandiyoñ par hai wuh pasthāl kā khayāl kartā aur maḡhrūroñ ko dūr se hī pahchān letā hai.

⁷ Jab kabhī musibat merā dāman nahīn chhoṛtī to tū merī jān ko tāzādām kartā hai, tū apnā dahnā hāth baṛhā kar mujhe mere dushmanoñ ke taish se bachātā hai.

⁸ Rab merī khatir badlā legā. Ai Rab, terī shafqat abadī hai. Unheñ na chhoṛ jin ko tere hāthoñ ne banāyā hai!

139

Allāh Sab Kuchh Jāntā aur Har Jagah Maujūd Hai

¹ Dāūd kā zabūr. Mausiqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, tū merā muāynā kartā aur mujhe khūb jāntā hai.

² Merā uṭhnā baiṭhnā tujhe mālūm hai, aur tū dūr se hī merī soch samajhtā hai.

³ Tū mujhe jānchtā hai, khāh maiñ rāste meñ hūñ yā ārām karūñ. Tū merī tamām rāhoñ se wāqif hai.

⁴ Kyonki jab bhī koī bāt merī zabān par āe tū ai Rab pahle hī us kā pūrā ilm rakhtā hai.

⁵ Tū mujhe chāroñ taraf se ghere rakhtā hai, terā hāth mere ūpar hī rahtā hai.

⁶ Is kā ilm itnā hairānkun aur azīm hai ki maiñ ise samajh nahīn saktā.

⁷ Maiñ tere Rūh se kahān bhāg jāūñ, tere chehre se kahān farār ho jāūñ?

⁸ Agar āsmān par chaṛh jāūñ to tū wahān maujūd hai, agar utar kar apnā bistar Pātāl meñ bichhāūñ to tū wahān bhī hai.

⁹ Go maiñ tulū-e-subah ke paroñ par uṛ kar samundar kī dūrtarīn had par jā basūñ,

¹⁰ wahān bhī terā hāth merī qiyādat karegā, wahān bhī terā dahnā hāth mujhe thāme rakhegā.

¹¹ Agar maiñ kahūñ, “Tārīkī mujhe chhupā de, aur mere irdgird kī raushnī rāt meñ badal jāe,” to bhī koī farq nahīn paṛegā.

¹² Tere sāmne tārīkī bhī tārīk nahīn hotī, tere huzūr rāt dīn kī tarah raushan hotī hai balki raushnī aur andherā ek jaise hote haiñ.

¹³ Kyonki tū ne merā bātin banāyā hai, tū ne mujhe māñ ke peṭ meñ tashkīl diyā hai.

¹⁴ Maiñ terā shukr kartā hūñ ki mujhe jalālī aur mojizānā taur se banāyā gayā hai. Tere kām hairatangez haiñ, aur merī jān yih khūb jāntī hai.

¹⁵ Merā dhāñchā tujh se chhupā nahīn thā jab mujhe poshīdagī meñ banāyā gayā, jab mujhe zamīn kī gahrāiyoñ meñ tashkīl diyā gayā.

¹⁶ Terī āñkhoñ ne mujhe us waqt dekhā jab mere jism kī shakl abhī nāmukammal thī. Jitne bhī dīn mere lie muqarrar the wuh sab terī kitāb meñ us waqt darj the, jab ek bhī nahīn guzarā thā.

¹⁷ Ai Allāh, tere khayālāt samajhnā mere lie kitnā mushkil hai! Un kī kul tādād kitnī azīm hai.

¹⁸ Agar maiñ unheñ gīn saktā to wuh ret se zyādā hote. Maiñ jāg uṭhtā hūñ to tere hī sāth hotā hūñ.

¹⁹ Ai Allāh, kash tū bedīn ko mār dāle, ki khūñkhār mujh se dūr ho jāeñ.

²⁰ Wuh fareb se terā zikr karte haiñ, hāñ tere mukhālīf jhūṭ bolte haiñ.

²¹ Ai Rab, kyā main un se nafrat na karūn jo tujh se nafrat karte haiñ? Kyā main un se ghin na khāūn jo tere khilāf uṭhe haiñ?

²² Yaqīnan main un se saḡht nafrat kartā hūn. Wuh mere dushman ban gae haiñ.

²³ Ai Allāh, merā muāynā karke mere dil kā hāl jān le, mujhe jānch kar mere bechain khayālāt ko jān le.

²⁴ Main nuqsāndeh rāh par to nahīn chal rahā? Abadī rāh par merī qiyādat kar!

140

Dushman se Rihāī kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr. Mausīqī ke rāhnumā ke lie.

Ai Rab, mujhe sharīroñ se chhurā aur zālīmōñ se mahfūz rakh.

² Dil meñ wuh bure mansūbe bāndhte, rozānā jang chheṛte haiñ.

³ Un kī zabān sānp kī zabān jaisī tez hai, aur un ke hoñṭōñ meñ sānp kā zahr hai. (Silāh)

⁴ Ai Rab, mujhe bedīn ke hāthōñ se mahfūz rakh, zālīm se mujhe bachāe rakh, un se jo mere pānwoñ ko ṭhokar khilāne ke mansūbe bāndh rahe haiñ.

⁵ Maḡhrūroñ ne mere rāste meñ phandā aur rasse chhupāe haiñ, unhoñ ne jāl bichhā kar rāste ke kināre kināre mujhe pakarne ke phande lagāe haiñ. (Silāh)

⁶ Main Rab se kahtā hūn, “Tū hī merā Ḳhudā hai, merī iltijāoñ kī āwāz sun!”

⁷ Ai Rab Qādir-e-mutlaq, ai merī qawī najāt! Jang ke dīn tū apnī ḡhāl se mere sar kī hifāzat kartā hai.

⁸ Ai Rab, bedīn kā lālach pūrā na kar. Us kā irādā kāmyāb hone na de, aisā na ho ki yih log sarfarāz ho jāeñ. (Silāh)

⁹ Unhoñ ne mujhe gher liyā hai, lekin jo āfat un ke hoñṭ mujh par lānā chāhte haiñ wuh un ke apne saroñ par āe!

¹⁰ Dahakte koele un par barseñ, aur unheñ āg meñ, athāh gaṛhoñ meñ phaiñkā jāe tāki āindā kabhī na uṭheñ.

¹¹ Tohmat lagāne wālā mulk meñ qāym na rahe, aur burāī zālīm ko mār mār kar us kā pīchhā kare.

¹² Main jāntā hūn ki Rab adālat meñ musībatzadā kā difā karegā. Wuhī zarūratmand kā insāf karegā.

¹³ Yaqīnan rāstbāz tere nām kī satāish karenge, aur diyānatdār tere huzūr baseñge.

141

Hifāzat kī Guzārish

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, main tujhe pukār rahā hūn, mere pās āne meñ jaldī kar! Jab main tujhe āwāz detā hūn to merī fariyād par dhyān de!

² Merī duā tere huzūr baḡhūr kī qurbānī kī tarah qabūl ho, mere terī taraf uṭhāe hue hāth shām kī ḡhallā kī nazar kī tarah manzūr hoñ.

³ Ai Rab, mere muñh par pahrā biṭhā, mere hoñṭōñ ke darwāze kī nigahbānī kar.

⁴ Mere dil ko ḡhalat bāt kī taraf māyl na hone de, aisā na ho ki main badkāroñ ke sāth mil kar bure kām meñ mulawwas ho jāūn aur un ke lazīz khānoñ meñ shirkat karūn.

⁵ Rāstbāz shafqat se mujhe māre aur mujhe tambīh kare. Merā sar is se inkār nahīn karegā, kyonki yih us ke lie shifābaḥsh tel kī mānind hogā. Lekin main har waqt sharīron kī harkaton ke ḳhilāf duā kartā hūn.

⁶ Jab wuh gir kar us chaṭān ke hāth mein āenge jo un kā munsif hai to wuh merī bāton par dhyān deṅge, aur unheñ samajh āegī ki wuh kitnī pyārī haiñ.

⁷ Ai Allāh, hamārī haḍḍiyān us zamīn kī mānind haiñ jis par kisī ne itne zor se hal chalāyā hai ki ḍhele uṛ kar idhar-udhar bikhar gae haiñ. Hamārī haḍḍiyān Pātāl ke muñh tak bikhar gaī haiñ.

⁸ Ai Rab Qādir-e-mutlaq, merī ānkheñ tujh par lagī rahtī haiñ, aur main tujh mein panāh letā hūn. Mujhe maut ke hawāle na kar.

⁹ Mujhe us jāl se mahfūz rakh jo unhoñ ne mujhe pakarne ke lie bichhāyā hai. Mujhe badkaron ke phandoñ se bachāe rakh.

¹⁰ Bedīn mil kar un ke apne jāloñ mein ulajh jāeñ jabki main bach kar āge niklūn.

142

Sakht Musibat mein Madad kī Pukār

¹ Hikmat kā gīt. Duā jo Dāūd ne kī jab wuh ghār mein thā.

Main madad ke lie chikhtā-chillātā Rab ko pukartā hūn, main zordār āwāz se Rab se iltijā kartā hūn.

² Main apnī āh-o-zārī us ke sāmne unḍel detā, apnī tamām musibat us ke huzūr pesh kartā hūn.

³ Jab merī rūh mere andar niḍhāl ho jātī hai to tū hī merī rāh jāntā hai. Jis rāste mein main chaltā hūn us mein logoñ ne phandā chhupāyā hai.

⁴ Main dahnī taraf nazar ḍāl kar dekhtā hūn, lekin koī nahīn hai jo merā ḳhayāl kare. Main bach nahīn saktā, koī nahīn hai jo merī jān kī fikr kare.

⁵ Ai Rab, main madad ke lie tujhe pukartā hūn. Main kahtā hūn, “Tū merī panāhgāh aur zindon ke mulk mein merā maurūsī hissā hai.”

⁶ Merī chikhoñ par dhyān de, kyonki main bahut past ho gayā hūn. Mujhe un se chhuṛā jo merā pīchhā kar rahe haiñ, kyonki main un par qābū nahīn pā saktā.

⁷ Merī jān ko qaidḳhāne se nikāl lā tāki tere nām kī satāish karūn. Jab tū mere sāth bhalāi karegā to rāstbāz mere irdgird jamā ho jāenge.

143

Bachāo aur Qiyadat kī Guzārish (Taubā kā Sātwān Zabūr)

¹ Dāūd kā zabūr.

Ai Rab, merī duā sun, merī iltijāon par dhyān de. Apnī wafādārī aur rāstī kī ḳhātir merī sun!

² Apne ḳhādim ko apnī adālat mein na lā, kyonki tere huzūr koī bhī jāndār rāstbāz nahīn ṭhaḥar saktā.

³ Kyonki dushman ne merī jān kā pīchhā karke use ḳhāk mein kuchal diyā hai. Us ne mujhe un logoñ kī tarah tārikī mein basā diyā hai jo baṛe arse se murdā haiñ.

⁴ Mere andar merī rūh niḍhāl hai, mere andar merā dil dahshat ke māre behis-o-harkat ho gayā hai.

⁵ Main qadīm zamāne ke din yād kartā aur tere kāmon par ghaur-o-ḳhauz kartā hūn. Jo kuchh tere hāthoñ ne kiyā us mein main mahw-e-ḳhyāl rahtā hūn.

⁶ Main apne hāth terī taraf uṭhātā hūn, merī jān ḳhushk zamīn kī tarah terī pyāsī hai. (Silāh)

⁷ Ai Rab, merī sunane meñ jaldī kar. Merī jān to khatm hone wālī hai. Apnā chehrā mujh se chhupāe na rakh, warnā main gaṛhe meñ utarne wālon kī mānind ho jāūngā.

⁸ Subah ke waqt mujhe apnī shafqat kī khabar sunā, kyonki main tujh par bharosā rakhtā hūñ. Mujhe wuh rāh dikhā jis par mujhe jānā hai, kyonki main terā hī ārzūmand hūñ.

⁹ Ai Rab, mujhe mere dushmanon se chhuṛā, kyonki main tujh meñ panāh letā hūñ.

¹⁰ Mujhe apnī marzī pūrī karnā sikhā, kyonki tū merā Kḥudā hai. Terā nek Rūh hamwār zamīn par merī rāhnumāi kare.

¹¹ Ai Rab, apne nām kī khatir merī jān ko tāzādām kar. Apnī rāstī se merī jān ko musibat se bachā.

¹² Apnī shafqat se mere dushmanon ko halāk kar. Jo bhī mujhe tang kar rahe haiñ unheñ tabāh kar! Kyonki main terā kḥādim hūñ.

144

Najāt aur Kḥushhālī kī Duā

¹ Dāūd kā zabūr.

Rab merī chaṭān kī hamd ho, jo mere hāthon ko laṛne aur merī ungliyon ko jang karne kī tarbiyat detā hai.

² Wuh merī shafqat, merā qilā, merā najātdahindā aur merī ḍhāl hai. Usī meñ main panāh letā hūñ, aur wuhī dīgar aqwām ko mere tābe kar detā hai.

³ Ai Rab, insān kaun hai ki tū us kā kḥayāl rakhe? Ādamzād kaun hai ki tū us kā lihāz kare?

⁴ Insān dam-bhar kā hī hai, us ke dīn tezī se guzarne wāle sāy kī mānind haiñ.

⁵ Ai Rab, apne āsmān ko jhukā kar utar ā! Pahāron ko chhū tāki wuh dhuāñ chhoṛeñ.

⁶ Bijlī bhej kar unheñ muntashir kar, apne tīr chalā kar unheñ darham-barham kar.

⁷ Apnā hāth bulandiyon se nīche baṛhā aur mujhe chhuṛā kar pānī kī gahrāiyon aur pardesiyon ke hāth se bachā,

⁸ jin kā muñh jhūṭ boltā aur dahnā hāth fareb detā hai.

⁹ Ai Allāh, main terī tamjīd meñ nayā gīt gāūngā, das tāron kā sitār bajā kar terī madahsarāi karūngā.

¹⁰ Kyonki tū bādshāhon ko najāt detā aur apne kḥādim Dāūd ko mohlak talwār se bachātā hai.

¹¹ Mujhe chhuṛā kar pardesiyon ke hāth se bachā, jin kā muñh jhūṭ boltā aur dahnā hāth fareb detā hai.

¹² Hamāre beṭe jawānī meñ phalne-phūlne wāle paudon kī mānind hon, hamārī beṭiyān mahal ko sajāne ke lie tarāshe hue kone ke satūn kī mānind hon.

¹³ Hamāre godām bhare raheñ aur har qism kī kḥurāk muhaiyā kareñ. Hamārī bheṛ-bakriyān hamāre maidānon meñ hazāron balki beshumār bachche janm deñ.

¹⁴ Hamāre gāy-bail moṭe-tāze hon, aur na koī zāe ho jāe, na kisī ko nuqsān pahunche. Hamāre chaukon meñ āh-o-zārī kī āwāz sunāi na de.

¹⁵ Mubārak hai wuh qaum jis par yih sab kuchh sādiq ātā hai, mubārak hai wuh qaum jis kā Kḥudā Rab hai!

145

Allāh kī Abadī Shafqat

¹ Dāūd kā zabūr. Hamd-o-sanā kā gīt.

Ai mere Khudā, main terī tāzīm karūnga. Ai Bādshāh, main hameshā tak tere nām kī satāish karūnga.

² Rozānā main terī tamjīd karūnga, hameshā tak tere nām kī hamd karūnga.

³ Rab azīm aur baṛī tārif ke lāyq hai. Us kī azmat insān kī samajh se bāhar hai.

⁴ Ek pusht aglī pusht ke sāmne wuh kuchh sarāhe jo tū ne kiyā hai, wuh dūson ko tere zabardast kām sunāen.

⁵ Main tere shāndār jalāl kī azmat aur tere mojizon meñ mahw-e-khyāl rahūngā.

⁶ Log tere haibatnāk kāmōn kī qudrat pesh karen, aur main bhī terī azmat bayān karūnga.

⁷ Wuh josh se terī baṛī bhalāī ko sarāhen aur khushī se terī rāstī kī madahsarāī karen.

⁸ Rab mehrbān aur rahīm hai. Wuh tahammul aur shafqat se bharpūr hai.

⁹ Rab sab ke sāth bhalāī kartā hai, wuh apnī tamām maḥlūqāt par rahm kartā hai.

¹⁰ Ai Rab, terī tamām maḥlūqāt terā shukr karen. Tere imāndār terī tamjīd karen.

¹¹ Wuh terī bādshāhī ke jalāl par faḥr karen aur terī qudrat bayān karen

¹² tāki ādamzād tere qawī kāmōn aur terī bādshāhī kī jalālī shān-o-shaukat se āgāh ho jāen.

¹³ Terī bādshāhī kī koī intahā nahīn, aur terī saltanat pusht-dar-pusht hameshā tak qāym rahegī.

¹⁴ Rab tamām girne wālon kā sahārā hai. Jo bhī dab jāe use wuh uṭhā khaṛā kartā hai.

¹⁵ Sab kī ānkhen tere intazār meñ rahtī haiñ, aur tū har ek ko waqt par us kā khānā muhaiyā kartā hai.

¹⁶ Tū apnī muṭṭhī khol kar har jāndār kī khāhish pūrī kartā hai.

¹⁷ Rab apnī tamām rāhon meñ rāst aur apne tamām kāmōn meñ wafādār hai.

¹⁸ Rab un sab ke qarīb hai jo use pukārte haiñ, jo diyānatdārī se use pukārte haiñ.

¹⁹ Jo us kā khauf mānen un kī ārzū wuh pūrī kartā hai. Wuh un kī fariyāden sun kar un kī madad kartā hai.

²⁰ Rab un sab ko mahfūz rakhtā hai jo use pyār karte haiñ, lekin bedīnon ko wuh halāk kartā hai.

²¹ Merā muñh Rab kī tārif bayān kare, tamām maḥlūqāt hameshā tak us ke muqaddas nām kī satāish karen.

146

Allāh kī Abadī Wafādārī

¹ Rab kī hamd ho! Ai merī jān, Rab kī hamd kar.

² Jīte-jī main Rab kī satāish karūnga, umr-bhar apne Khudā kī madahsarāī karūnga.

³ Shurafā par bharosā na rakho, na ādamzād par jo najāt nahīn de saktā.

⁴ Jab us kī rūh nikal jāe to wuh dubārā khāk meñ mil jātā hai, usī waqt us ke mansūbe adhūre rah jāte haiñ.

⁵ Mubārak hai wuh jis kā sahārā Yāqūb kā Ḳhudā hai, jo Rab apne Ḳhudā ke intazār meñ rahtā hai.

⁶ Kyonki us ne āsmān-o-zamīn, samundar aur jo kuchh un meñ hai banāyā hai. Wuh hameshā tak wafādār hai.

⁷ Wuh mazlūmoñ kā insāf kartā aur bhūkoñ ko roṭī khilātā hai. Rab qaidiyon ko āzād kartā hai.

⁸ Rab andhoñ kī ānkheñ bahāl kartā aur ḵhāk meñ dabe huon ko uṭhā kharā kartā hai, Rab rāstbāz ko pyār kartā hai.

⁹ Rab pardesiyon kī dekh-bhāl kartā, yatīmon aur bewāon ko qāym rakhtā hai. Lekin wuh bedīnon kī rāh ko ṭerhā banā kar kāmyāb hone nahīn detā.

¹⁰ Rab abad tak hukūmat karegā. Ai Siyyūn, terā Ḳhudā pusht-dar-pusht Bādshāh rahegā. Rab kī hamd ho.

147

Kāynāt aur Tārīkh meñ Rab kā Band-o-Bast

¹ Rab kī hamd ho! Apne Ḳhudā kī madahsarāī karnā kitnā bhalā hai, us kī tamjīd karnā kitnā pyārā aur ḵhūbsūrat hai.

² Rab Yarūshalam ko tāmīr kartā aur Isrāīl ke muntashir jilāwatanon ko jamā kartā hai.

³ Wuh dilshikastoñ ko shifā de kar un ke zaḵhmoñ par marham-paṭṭī lagātā hai.

⁴ Wuh sitāron kī tādād gīn letā aur har ek kā nām le kar unheñ bulātā hai.

⁵ Hamārā Rab azīm hai, aur us kī qudrat zabardast hai. Us kī hikmat kī koī intahā nahīn.

⁶ Rab musībatzadon ko uṭhā kharā kartā lekin badkāron ko ḵhāk meñ milā detā hai.

⁷ Rab kī tamjīd meñ shukr kā gīt gāo, hamāre Ḳhudā kī ḵhushī meñ sarod bajāo.

⁸ Kyonki wuh āsmān par bādāl chhāne detā, zamīn ko bārish muhaiyā kartā aur pahāron par ghās phūṭne detā hai.

⁹ Wuh maweshī ko chārā aur kawwe ke bachchoñ ko wuh kuchh khilātā hai jo wuh shor machā kar māngte haiñ.

¹⁰ Na wuh ghoṛe kī tāqat se lutfandoz hotā, na ādmī kī mazbūt ṭāngoñ se ḵhush hotā hai.

¹¹ Rab unhīn se ḵhush hotā hai jo us kā ḵhauf mānte aur us kī shafqat ke intazār meñ rahte haiñ.

¹² Ai Yarūshalam, Rab kī madahsarāī kar! Ai Siyyūn, apne Ḳhudā kī hamd kar!

¹³ Kyonki us ne tere darwāzon ke kunde mazbūt karke tere darmiyān basne wālī aulād ko barkat dī hai.

¹⁴ Wuhī tere ilāqe meñ amn aur sukūn qāym rakhtā aur tujhe behtarīn gandum se ser kartā hai.

¹⁵ Wuh apnā farmān zamīn par bhejtā hai to us kā kalām tezī se pahuñchtā hai.

¹⁶ Wuh un jaisī barf muhaiyā kartā aur pālā rākh kī tarah chāron taraf bikher detā hai.

¹⁷ Wuh apne ole kankaron kī tarah zamīn par phaiñk detā hai. Kaun us kī shadīd sardī bardāsht kar saktā hai?

¹⁸ Wuh ek bār phir apnā farmān bhejtā hai to barf pighal jātī hai. Wuh apnī hawā chalne detā hai to pānī ṭapakne lagtā hai.

¹⁹ Us ne Yāqūb ko apnā kalām sunāyā, Isrāīl par apne ahkām aur āīn zāhir kie haiñ.

²⁰ Aisā sulūk us ne kisī aur qaum se nahīn kiyā. Dīgar aqwām to tere ahkām nahīn jāntīn. Rab kī hamd ho!

148

Āsmān-o-Zamīn par Allāh kī Tamjīd

¹ Rab kī hamd ho! Āsmān se Rab kī satāish karo, bulandiyon par us kī tamjīd karo!

² Ai us ke tamām farishto, us kī hamd karo! Ai us ke tamām lashkaro, us kī tārif karo!

³ Ai sūraj aur chānd, us kī hamd karo! Ai tamām chamakdār sitāro, us kī satāish karo!

⁴ Ai bulandtarīn āsmāno aur āsmān ke ūpar ke pānī, us kī hamd karo!

⁵ Wuh Rab ke nām kī satāish karen, kyonki us ne farmāyā to wuh wujūd mein āe.

⁶ Us ne nāqābil-e-mansūkh farmān jāri karke unhein hameshā ke lie qāym kiyā hai.

⁷ Ai samundar ke azhdahāo aur tamām gahrāiyo, zamīn se Rab kī tamjīd karo!

⁸ Ai āg, olo, barf, dhund aur us ke hukm par chalne wālī āndhiyo, us kī hamd karo!

⁹ Ai pahāro aur pahāriyo, phaldār daraḥto aur tamām deodāro, us kī tārif karo!

¹⁰ Ai janglī jānwāro, mawīshiyo, reṅgne wālī maḥlūqāt aur parindo, us kī hamd karo!

¹¹ Ai zamīn ke bādshāho aur tamām qaumo, sardāro aur zamīn ke tamām hukmrāno, us kī tamjīd karo!

¹² Ai naujawāno aur kuñwāriyo, buzurgo aur bachcho, us kī hamd karo!

¹³ Sab Rab ke nām kī satāish karen, kyonki sirf usī kā nām azīm hai, us kī azmat āsmān-o-zamīn se ālā hai.

¹⁴ Us ne apnī qaum ko sarfarāz karke * apne tamām imāndāron kī shohrat baḥhāi hai, yānī Isrāīliyon kī shohrat, us qaum kī jo us ke qarīb rahtī hai. Rab kī hamd ho!

149

Siyyūn Rab kī Hamd Kare!

¹ Rab kī hamd ho! Rab kī tamjīd mein nayā gīt gāo, imāndāron kī jamāt mein us kī tārif karo.

² Isrāīl apne Ḳhāliq se ḳhush ho, Siyyūn ke farzand apne Bādshāh kī ḳhushī manāen.

³ Wuh nāch kar us ke nām kī satāish karen, daf aur sarod se us kī madahsarāi karen.

⁴ Kyonki Rab apnī qaum se ḳhush hai. Wuh musībatzadon ko apnī najāt kī shān-o-shaukat se ārāstā kartā hai.

⁵ Imāndār is shān-o-shaukat ke bāis ḳhushī manāen, wuh apne bistaron par shādmānī ke nāre lagāen.

⁶ Un ke muñh mein Allāh kī hamd-o-sanā aur un ke hāthon mein dodhārī talwār ho

⁷ tāki dīgar aqwām se intaqām len aur ummaton ko sazā den.

⁸ Wuh un ke bādshāhon ko zanjiron mein aur un ke shurafā ko beriyon mein jakar leṅge

⁹ tāki unhein wuh sazā den jis kā faisla qalamband ho chukā hai. Yih izzat Allāh ke tamām imāndāron ko hāsīl hai. Rab kī hamd ho!

* 148:14 Lafzī tarjumā: apnī qaum kā sīng buland karke.

150

Rab kī Hamd-o-Sanā

¹ Rab kī hamd ho! Allāh ke maqdis meñ us kī satāish karo. Us kī qudrat ke bane hue āsmānī gumbad meñ us kī tamjīd karo.

² Us ke azīm kāmoñ ke bāis us kī hamd karo. Us kī zabardast azmat ke bāis us kī satāish karo.

³ Narsingā phūnk kar us kī hamd karo, sitār aur sarod bajā kar us kī tamjīd karo.

⁴ Daf aur loknāch se us kī hamd karo. Tārdār sāz aur bāñsrī bajā kar us kī satāish karo.

⁵ Jhāñjhoñ kī jhankārtī āwāz se us kī hamd karo, gūñjtī jhāñjh se us kī tārīf karo.

⁶ Jis meñ bhī sāns hai wuh Rab kī satāish kare. Rab kī hamd ho!.

Amsāl

Kitāb kā Maqsad

¹ Zail meñ Isrāīl ke bādshāh Sulemān bin Dāūd kī amsāl qalamband haiñ.

² In se tū hikmat aur tarbiyat hāsil karegā, basīrat ke alfāz samajhne ke qābil ho jāegā, ³ aur dānāī dilāne wālī tarbiyat, rāstī, insāf aur diyānatdārī apnāegā. ⁴ Yih amsāl sādālah ko hoshyārī aur naujawān ko ilm aur tamīz sikhātī haiñ. ⁵ Jo dānā hai wuh sun kar apne ilm meñ izāfā kare, jo samajhdār hai wuh rāhnumāī karne kā fan sīkh le. ⁶ Tab wuh amsāl aur tamsilēñ, dānishmandon kī bāteñ aur un ke muamme samajh legā.

⁷ Hikmat is se shurū hotī hai ki ham Rab kā khauf māneñ. Sirf ahmaq hikmat aur tarbiyat ko haqīr jānte haiñ.

Ghalat Sāthiyon se Khabardār

⁸ Mere beṭe, apne bāp kī tarbiyat ke tābe rah, aur apnī māñ kī hidāyat mustarad na kar. ⁹ Kyonki yih tere sar par dilkash sehrā aur tere gale meñ gulūband haiñ. ¹⁰ Mere beṭe, jab khatākār tujhe phuslāne kī koshish karen to un ke pīchhe na ho le. ¹¹ Un kī bāt na māñ jab wuh kaheñ, “Ā, hamāre sāth chal! Ham tāk meñ baiṭh kar kisī ko qatl karen, bilāwajah kisī bequsūr kī ghāt lagāeñ. ¹² Ham unheñ Pātāl kī tarah zindā nigal leñ, unheñ maut ke garhe meñ utarne wālon kī tarah ek dam harap kar leñ. ¹³ Ham har qism kī qīmtī chīz hāsil karenge, apne gharon ko lūṭ ke māl se bhar leñge. ¹⁴ Ā, jurrat karke ham meñ sharīk ho jā, ham lūṭ kā tamām māl barābar taqsim karenge.”

¹⁵ Mere beṭe, un ke sāth mat jānā, apnā pāñw un kī rāhon par rakhne se rok lenā. ¹⁶ Kyonki un ke pāñw ghalat kām ke pīchhe daurte, khūn bahāne ke lie bhāgte haiñ. ¹⁷ Jab chirīmār apnā jāl lagā kar us par parindon ko phānsne ke lie roṭī ke ṭukre bikher detā hai to parindon kī nazar meñ yih bemaqsad hai. ¹⁸ Yih log bhī ek din phaṅs jāenge. Jab tāk meñ baiṭh jāte haiñ to apne āp ko tabāh karte haiñ, jab dūsron kī ghāt lagāte haiñ to apnī hī jāñ ko nuqsān pahunchāte haiñ. ¹⁹ Yihī un sab kā anjām hai jo nārawā nafā ke pīchhe bhāgte haiñ. Nājāyz nafā apne mālik kī jāñ chhīn letā hai.

Hikmat kī Pukār

²⁰ Hikmat galī meñ zor se āwāz detī, chaukon meñ buland āwāz se pukārtī hai. ²¹ Jahāñ sab se zyādā shor-sharābā hai wahāñ wuh chillā chillā kar boltī, shahr ke darwāzon par hī apnī taqrīr kartī hai, ²² “Ai sādālah logo, tum kab tak apnī sādālahī se muhabbat rakhoge? Mazāq urāne wāle kab tak apne mazāq se lutf uṭhāenge, ahmaq kab tak ilm se nafrat karenge? ²³ Āo, merī sarzanish par dhyān do. Tab main apnī rūh kā chashmā tum par phūṭne dūngī, tumheñ apnī bāteñ sunāūngī.

²⁴ Lekin jab main ne āwāz dī to tum ne inkār kiya, jab main ne apnā hāth tumhārī taraf barhāyā to kisī ne bhī tawajjuh na dī. ²⁵ Tum ne mere kisī mashware kī parwā na kī, merī malāmat tumhare nazdik qābil-e-qabūl nahīn thī. ²⁶ Is lie jab tum par āfat āegī to main qahqahā lagāūngī, jab tum haulnāk musibat meñ phaṅs jāoge to tumharā mazāq urāūngī. ²⁷ Us waqt tum par dahshatnāk āndhī ṭuṭ paṛegī, āfat tūfān kī tarah tum par āegī, aur tum musibat aur taklīf ke sailāb meñ dūb jāoge. ²⁸ Tab wuh mujhe āwāz deñge, lekin main un kī nahīn sunūngī, wuh mujhe dhūndeñge par pāenge nahīn.

²⁹ Kyoñki wuh ilm se nafrat karke Rab kā khauf mānane ke lie taiyār nahīn the. ³⁰ Merā mashwarā unheñ qabūl nahīn thā balki wuh merī har sarzanish ko haqīr jānte the. ³¹ Chunāñche ab wuh apne chāl-chalan kā phal khāeñ, apne mansūboñ kī fasal khā khā kar ser ho jāeñ.

³² Kyoñki sahīh rāh se dūr hone kā amal sādālah ko mār dāltā hai, aur ahmaqoñ kī beparwāi unheñ tabāh kartī hai. ³³ Lekin jo merī sune wuh sukūn se basegā, haulnāk musibat use pareshān nahīn karegī.”

2

Hikmat kī Ahmiyat

¹ Mere beṭe, merī bāt qabūl karke mere ahkām apne dil meñ mahfūz rakh. ² Apnā kān hikmat par dhar, apnā dil samajh kī taraf māyl kar. ³ Basīrat ke lie āwāz de, chillā kar samajh māng. ⁴ Use yoñ talāsh kar goyā chāñdī ho, us kā yoñ khoj lagā goyā poshīdā khaṣānā ho. ⁵ Agar tū aisā kare to tujhe Rab ke khauf kī samajh āegī aur Allāh kā irfān hāsil hogā. ⁶ Kyoñki Rab hī hikmat atā kartā, usī ke muñh se irfān aur samajh nikaltī hai. ⁷ Wuh sīdhī rāh par chalne wāloñ ko kāmyābī farāham kartā aur be'ilzām zindagī guzārne wāloñ kī dhāl banā rahtā hai. ⁸ Kyoñki wuh insāf pasandoñ kī rāhoñ kī pahrādārī kartā hai. Jahān bhī us ke imāndār chalte haiñ wahāñ wuh un kī hifāzat kartā hai.

⁹ Tab tujhe rāstī, insāf, diyānatdārī aur har achchhī rāh kī samajh āegī. ¹⁰ Kyoñki tere dil meñ hikmat dākhil ho jāegī, aur ilm-o-irfān terī jān ko pyārā ho jāegā. ¹¹ Tamīz terī hifāzat aur samajh terī chaukīdārī karegī. ¹² Hikmat tujhe ghalat rāh aur kajrau bāteñ karne wāle se bachāe rakhegī. ¹³ Aise log sīdhī rāh ko chhoṛ dete haiñ tāki tārīk rāstoñ par chaleñ, ¹⁴ wuh burī harkateñ karne se khus ho jāte haiñ, ghalat kān kī kajrawī dekh kar jashn manāte haiñ. ¹⁵ Un kī rāheñ ṭeṛhī haiñ, aur wuh jahān bhī chaleñ āwārā phirte haiñ.

¹⁶ Hikmat tujhe nājāyz aurat se chhuṛātī hai, us ajnabī aurat se jo chiknī-chuprī bāteñ kartī, ¹⁷ jo apne jīwansāthī ko tark karke apne Kḥudā kā ahd bhūl jāti hai. ¹⁸ Kyoñki us ke ghar meñ dākhil hone kā anjām maut, us kī rāhoñ kī manzil-e-maqṣūd Pātāl hai. ¹⁹ Jo bhī us ke pās jāe wuh wāpas nahīn āegā, wuh zindagībakḥsh rāhoñ par dubārā nahīn pahuñchegā.

²⁰ Chunāñche achchhe logoñ kī rāh par chal-phir, dhyān de ki tere qadam rāstbāzoñ ke rāste par raheñ. ²¹ Kyoñki sīdhī rāh par chalne wāle mulk meñ ābād hoñge, ākḥirkār be'ilzām hī us meñ bāqī raheñge. ²² Lekin bedīn mulk se miṭ jāeñge, aur bewafāoñ ko ukhār kar mulk se kḥārij kar diyā jāegā.

3

Allāh ke Kḥauf aur Hikmat kī Barkat

¹ Mere beṭe, merī hidāyat mat bhūlnā. Mere ahkām tere dil meñ mahfūz raheñ. ² Kyoñki inhīn se terī zindagī ke dinoñ aur sāloñ meñ izāfā hogā aur terī kḥushhālī barhegī. ³ Shafqat aur wafā terā dāman na chhoṛeñ. Unheñ apne gale se bāndhnā, apne dil kī takhtī par kandā karnā. ⁴ Tab tujhe Allāh aur insān ke sāmne mehrbānī aur qabūliyat hāsil hogī.

⁵ Pūre dil se Rab par bharosā rakh, aur apnī aql par takiyā na kar. ⁶ Jahān bhī tū chale sirf usī ko jān le, phir wuh kḥud terī rāhoñ ko hamwār karegā. ⁷ Apne āp ko dānishmand mat samajhnā balki Rab kā khauf mān kar burāi se dūr rah. ⁸ Is se terā badan sehhat pāegā aur terī haḍḍiyān tar-o-tāzā ho jāeñgi. ⁹ Apnī milkiyat aur apnī

tamām paidāwār ke pahle phal se Rab kā ehtirām kar, ¹⁰ phir tere godām anāj se bhar jāenge aur tere bartan mai se chhalak uṭheṅge.

¹¹ Mere beṭe, Rab kī tarbiyat ko radd na kar, jab wuh tujhe ḍānte to ranjīdā na ho. ¹² Kyonki jo Rab ko pyārā hai us kī wuh tādīb kartā hai, jis tarah bāp us beṭe ko tambīh kartā hai jo use pasand hai.

Haqīqī Daulat

¹³ Mubārak hai wuh jo hikmat pātā hai, jise samajh hāsil hotī hai. ¹⁴ Kyonki hikmat chāndī se kahīn zyādā sūdmand hai, aur us se sone se kahīn zyādā qīmtī chīzeṅ hāsil hotī haiṅ. ¹⁵ Hikmat motiyon se zyādā nafis hai, tere tamām khazāne us kā muqābalā nahīn kar sakte. ¹⁶ Us ke dahne hāth meṅ umr kī darāzī aur bāen hāth meṅ daulat aur izzat hai. ¹⁷ Us kī rāheṅ khushgawār, us ke tamām rāste puramn haiṅ. ¹⁸ Jo us kā dāman pakar le us ke lie wuh zindagī kā daraḳht hai. Mubārak hai wuh jo us se liptā rahe. ¹⁹ Rab ne hikmat ke wasīle se hī zamīn kī buniyād rakhī, samajh ke zariye hī āsmān ko mazbūtī se lagāyā. ²⁰ Us ke irfān se hī gahrāiyon kā pānī phūṭ niklā aur āsmān se shabnam ṭapak kar zamīn par parṭī hai.

²¹ Mere beṭe, dānāī aur tamīz apne pās mahfūz rakh aur unheṅ apnī nazar se dūr na hone de. ²² Un se terī jān tar-o-tāzā aur terā galā ārāstā rahegā. ²³ Tab tū chalte waqt mahfūz rahegā, aur terā pānw ṭhokar nahīn khāegā. ²⁴ Tū pānw phailā kar so sakegā, koī sadmā tujhe nahīn pahuñchegā balki tū leṭ kar gahrī nīnd soegā. ²⁵ Nāgahān āfat se mat ḍarnā, na us tabāhī se jo bedīn par ḡhālib ātī hai, ²⁶ kyonki Rab par terā etamād hai, wuhī tere pānwon ko phaṅs jāne se mahfūz rakhegā.

Dūsron kī Madad Karne kī Nasīhat

²⁷ Agar koī zarūratmand ho aur tū us kī madad kar sake to us ke sāth bhalāī karne se inkār na kar. ²⁸ Agar tū āj kuchh de sake to apne paṛosī se mat kahnā, “Kal ānā to maiṅ ap ko kuchh de dūngā.” ²⁹ Jo paṛosī befikr tere sāth rahtā hai us ke khilāf bure mansūbe mat bāndhnā. ³⁰ Jis ne tujhe nuqsān nahīn pahuñchāyā adālat meṅ us par bebuniyād ilzām na lagānā.

³¹ Na zālīm se hasad kar, na us kī koī rāh ikhtiyār kar. ³² Kyonki burī rāh par chalne wāle se Rab ghīn khātā hai jabki sīdhī rāh par chalne wālon ko wuh apne rāzon se āgāh kartā hai. ³³ Bedīn ke ghar par Rab kī lānat ātī jabki rāstbāz ke ghar ko wuh barkat detā hai. ³⁴ Mazāq urāne wālon kā wuh mazāq urātā, lekin farotanon par mehrbānī kartā hai. ³⁵ Dānishmand mīrās meṅ izzat pāenge jabki ahmaq ke nasīb meṅ sharmindagī hogī.

4

Bāp kī Nasīhat

¹ Ai beṭo, bāp kī nasīhat suno, dhyān do tāki tum sikh kar samajh hāsil kar sako. ² Maiṅ tumheṅ achchhī tālīm detā hūn, is lie merī hidāyat ko tark na karo. ³ Maiṅ abhī apne bāp ke ghar meṅ nāzūk larḳā thā, apnī mān kā wāhid bachchā, ⁴ to mere bāp ne mujhe tālīm de kar kahā,

“Pūre dil se mere alfāz apnā le aur har waqt mere ahkām par amal kar to tū jītā rahegā. ⁵ Hikmat hāsil kar, samajh apnā le! Yih chīzeṅ mat bhūlnā, mere muñh ke alfāz se dūr na honā. ⁶ Hikmat tark na kar to wuh tujhe mahfūz rakhegī. Us se muhabbat rakh to wuh terī dekh-bhāl karegī. ⁷ Hikmat is se shurū hotī hai ki tū hikmat apnā le. Samajh hāsil karne ke lie bāqī tamām milkiyat qurbān karne ke lie taiyār ho. ⁸ Use azīz rakh to wuh tujhe sarfarāz karegī, use gale lagā to wuh tujhe izzat bakhshegī. ⁹ Tab wuh tere sar ko khūbsūrat sehre se ārāstā karegī aur tujhe shāndār tāj se nawāzegī.”

¹⁰ Mere beṭe, merī sun! Merī bāteñ apnā le to terī umr darāz hogī. ¹¹ Main tujhe hikmat kī rāh par chalne kī hidāyat detā, tujhe sīdhī rāhoñ par phirne detā hūñ. ¹² Jab tū chalegā to tere qadmoñ ko kisī bhī chīz se rokā nahīñ jāegā, aur daurte waqt tū ṭhokar nahīñ khāegā. ¹³ Tarbiyat kā dāman thāme rah! Use na chhoṛ balki mahfūz rakh, kyonki wuh terī zindagī hai.

¹⁴ Bedīnoñ kī rāh par qadam na rakh, sharīroñ ke rāste par mat jā. ¹⁵ Us se gurez kar, us par safr na kar balki us se katrā kar āge nikal jā. ¹⁶ Kyonki jab tak un se burā kām sarzad na ho jāe wuh so hī nahīñ sakte, jab tak unhoñ ne kisī ko ṭhokar khilā kar khāk meñ milā na diyā ho wuh nīnd se mahrūm rahte haiñ. ¹⁷ Wuh bedīnī kī roṭī khāte aur zulm kī mai pīte haiñ. ¹⁸ Lekin rāstbāz kī rāh tulū-e-subah kī pahlī raushnī kī mānind hai jo dīn ke urūj tak barhtī rahtī hai. ¹⁹ Is ke muqābale meñ bedīn kā rāstā gahrī tārīkī kī mānind hai, unheñ patā hī nahīñ chaltā ki kis chīz se ṭhokar khā kar gir gae haiñ.

²⁰ Mere beṭe, merī bātoñ par dhyān de, mere alfāz par kān dhar. ²¹ Unheñ apnī nazar se ojhal na hone de balki apne dil meñ mahfūz rakh. ²² Kyonki jo yih bāteñ apnāeñ wuh zindagī aur pūre jism ke lie shifā pāte haiñ. ²³ Tamām chīzoñ se pahle apne dil kī hifāzat kar, kyonki yihī zindagī kā sarchashmā hai. ²⁴ Apne muñh se jhūṭ aur apne hoñtoñ se kajgoī dūr kar. ²⁵ Dhyān de ki terī āñkheñ sīdhā āge kī taraf dekheñ, ki terī nazar us rāste par lagī rahe jo sīdhā hai. ²⁶ Apne pānwoñ kā rāstā chalne ke qābil banā de, dhyān de ki terī rāheñ mazbūt haiñ. ²⁷ Na dāīñ, na bāīñ taraf muṛ balki apne pānwoñ ko ḡhalat qadam uṭhāne se bāz rakh.

5

Zinākārī se Khabardār

¹ Mere beṭe, merī hikmat par dhyān de, merī samajh kī bātoñ par kān dhar. ² Phir tū tamīz kā dāman thāme rahegā, aur tere hoñṭ ilm-o-irfān mahfūz rakheñge. ³ Kyonki zinākār aurat ke hoñtoñ se shahd ṭapaktā hai, us kī bāteñ tel kī tarah chiknī-chuprī hotī haiñ. ⁴ Lekin anjām meñ wuh zahr jaisī karwī aur dodhārī talwār jaisī tez sābit hotī hai. ⁵ Us ke pānw maut kī taraf utarte, us ke qadam Pātāl kī jānīb barhte jāte haiñ. ⁶ Us ke rāste kabhī idhar kabhī idhar phirte haiñ tāki tū zindagī kī rāh par tawajjuh na de aur us kī āwāragī ko jān na le.

⁷ Chunāñche mere beṭo, merī suno aur mere muñh kī bātoñ se dūr na ho jāo. ⁸ Apne rāste us se dūr rakh, us ke ghar ke darwāze ke qarīb bhī na jā. ⁹ Aisā na ho ki tū apnī tāqat kisī aur ke lie sarf kare aur apne sāl zālīm ke lie zāe kare. ¹⁰ Aisā na ho ki pardesī terī milkiyat se ser ho jāeñ, ki jo kuchh tū ne mehnat-mashaqqat se hāsil kiya wuh kisī aur ke ghar meñ āe. ¹¹ Tab ākhirkār terā badan aur gosht ghul jāeñge, aur tū āheñ bhar bhar kar ¹² kahegā, “Hāy, main ne kyon tarbiyat se nafrat kī, mere dil ne kyon sarzanish ko haqīr jānā? ¹³ Hidāyat karne wāloñ kī main ne na sunī, apne ustādoñ kī bātoñ par kān na dharā. ¹⁴ Jamāt ke darmiyān hī rahte hue mujh par aisī āfat āī ki main tabāhī ke dahāne tak pahuñch gayā hūñ.”

¹⁵ Apne hī hauz kā pānī aur apne hī kueñ se phūṭne wālā pānī pī le. ¹⁶ Kyā munāsib hai ki tere chashme galiyoñ meñ aur terī nadiyāñ chaukoñ meñ bah nikleñ? ¹⁷ Jo pānī terā apnā hai wuh tujh tak mahdūd rahe, ajnabī us meñ sharīk na ho jāe. ¹⁸ Terā chashmā mubārak ho. Hāñ, apnī bīwī se khush rah. ¹⁹ Wuhī terī manmohan hīrnī aur dilrubā ḡhazāl * hai. Usī kā pyār tujhe tar-o-tāzā kare, usī kī muhabbat tujhe hameshā mast rakhe.

²⁰ Mere beṭe, tū ajnabī aurat se kyon mast ho jāe, kisī dūsre kī bīwī se kyon lipaṭ jāe? ²¹ Khayāl rakh, insān kī rāheñ Rab ko sāf dikhāī detī haiñ, jahāñ bhī wuh chale

* 5:19 Lafzī tarjumā: pahārī bakrī.

us par wuh tawajjuh detā hai. ²² Bedīn kī apnī hī harkateñ use phaṁsā detī haiñ, wuh apne hī gunāh ke rassoñ meñ jakaṛā rahtā hai. ²³ Wuh tarbiyat kī kamī ke sabab se halāk ho jāegā, apnī baṛī hamāqat ke bāis ḍagmagāte hue apne anjām ko pahuñchegā.

6

Zamānat Dene, Kāhilī aur Jhūṭ se Khabardār

¹ Mere beṭe, kyā tū apne paṛosī kā zāmin banā hai? Kyā tū ne hāth milā kar wādā kiyā hai ki mainī kisī dūse kā zimmedār ṭhahrūnga? ² Kyā tū apne wāde se bandhā huā, apne muñh ke alfāz se phaṁsā huā hai? ³ Aisā karne se tū apne paṛosī ke hāth meñ ā gayā hai, is lie apnī jān ko chhuṛāne ke lie us ke sāmne aundhe muñh ho kar use apnī minnat-samājat se tang kar. ⁴ Apnī āñkhoñ ko sone na de, apne papoṭoñ ko ūñghne na de jab tak tū is zimmedārī se fāriḡh na ho jāe. ⁵ Jis tarah ḡhazāl shikārī ke hāth se aur parindā chīṛīmār ke hāth se chhūṭ jātā hai usī tarah sirtor koshish kar tāki terī jān chhūṭ jāe.

⁶ Ai kāhil, chiyūñṭī ke pās jā kar us kī rāhoñ par ḡhaur kar! Us ke namūne se hikmat sīkh le. ⁷ Us par na sardār, na afsar yā hukmrān muqarrar hai, ⁸ to bhī wuh garmiyon meñ sardiyoñ ke lie khāne kā zaḡhīrā kar rakhtī, fasal ke dinoñ meñ khūb khurāk ikatṭhī kartī hai. ⁹ Ai kāhil, tū mazīd kab tak soyā rahegā, kab jāg uṭhegā? ¹⁰ Tū kahtā hai, “Mujhe thoṛī der sone de, thoṛī der ūñghne de, thoṛī der hāth par hāth dhare baiṭhne de tāki ārām kar sakūñ.” ¹¹ Lekin khabardār, jald hī ḡhurbat rāhzan kī tarah tujh par āegī, muflisī hathiyār se lais ḍākū kī tarah tujh par ṭuṭ paṛegī.

¹² Badmāsh aur kamīnā kis tarah pahchānā jātā hai? Wuh muñh meñ jhūṭ lie phirtā hai, ¹³ apnī āñkhoñ, pāñwoñ aur ungliyoñ se ishārā karke tujhe fareb ke jāl meñ phaṁsāne kī koshish kartā hai. ¹⁴ Us ke dil meñ kajī hai, aur wuh har waqt bure mansūbe bāndhne meñ lagā rahtā hai. Jahāñ bhī jāe wahāñ jhagaṛe chhīṛ jāte haiñ. ¹⁵ Lekin aise shakhs par achānak hī āfat āegī. Ek hī lamhe meñ wuh pāsh pāsh ho jāegā. Tab us kā ilāj nāmumkin hogā.

¹⁶ Rab chhīh chīzoñ se nafrat balki sāt chīzoñ se ḡhin khātā hai,

¹⁷ wuh āñkheñ jo ḡhurūr se deḡhtī haiñ, wuh zabān jo jhūṭ boltī hai, wuh hāth jo begunāhoñ ko qatl karte haiñ, ¹⁸ wuh dil jo bure mansūbe bāndhtā hai, wuh pāñw jo dūsoñ ko nuqsān pahuñchāne ke lie bhāḡte haiñ, ¹⁹ wuh gawāh jo adālat meñ jhūṭ boltā aur wuh jo bhāiyoñ meñ jhagaṛā paidā kartā hai.

Zinā Karne se Khabardār

²⁰ Mere beṭe, apne bāp ke hukm se liṭṭā rah, aur apnī māñ kī hidāyat nazarandāz na kar. ²¹ Unheñ yoñ apne dil ke sāth bāndhe rakh ki kabhī dūr na ho jāeñ. Unheñ hār kī tarah apne gale meñ ḍāl le. ²² Chalte waqt wuh terī rāhnumāī kareñ, ārām karte waqt terī pahrādārī kareñ, jāḡte waqt tujh se hamkalām hoñ. ²³ Kyoñki bāp kā hukm charāḡh aur māñ kī hidāyat raushnī hai, tarbiyat kī ḍāñṭ-ḍapaṭ zindagībakshh rāh hai. ²⁴ Yoñ tū badkār aurat aur dūse kī zinākār bīwī kī chiknī-chupṛī bātoñ se mahfūz rahegā. ²⁵ Dil meñ us ke husn kā lālach na kar, aisā na ho ki wuh palak mār mār kar tujhe pakaṛ le. ²⁶ Kyoñki go kasbī ādmī ko us ke paise se mahrūm kartī hai, lekin dūse kī zinākār bīwī us kī qīmtī jāñ kā shikār kartī hai.

²⁷ Kyā insān apnī jholī meñ bhaṛaktī āḡ yoñ uṭhā kar phir saktā hai ki us ke kapṛe na jaleñ? ²⁸ Yā kyā koī dahakte koeloñ par yoñ phir saktā hai ki us ke pāñw jhulas na jāeñ? ²⁹ Isī tarah jo kisī dūse kī bīwī se hambistar ho jāe us kā anjām burā hai, jo bhī dūse kī bīwī ko chheṛe use sazā milegī. ³⁰ Jo bhūk ke māre apnā peṭ bharne ke lie chorī kare use log had se zyādā haqīr nahīñ jānte, ³¹ hālāñki use chorī kie hue

māl ko sāt gunā wāpas karnā hai aur us ke ghar kī daulat jāti rahegi. ³² Lekin jo kisi dūse kī bīwī ke sāth zinā kare wuh beaql hai. Jo apnī jān ko tabāh karnā chāhe wuhī aisā kartā hai. ³³ Us kī piṭāi aur be'izzatī kī jāegi, aur us kī sharmindagi kabhī nahīn miṭegi. ³⁴ Kyonki shauhar ḡhairat khā kar aur taish meñ ā kar berahmi se badlā legā. ³⁵ Na wuh koī muāwazā qabūl karegā, na rishwat legā, khāh kitnī zyādā kyon na ho.

7

Bewafā Bīwī

¹ Mere beṭe, mere alfāz kī pairawī kar, mere ahkām apne andar mahfūz rakh. ² Mere ahkām ke tābe rah to jītā rahegā. Apnī ānkh kī putlī kī tarah merī hidāyat kī hifāzat kar. ³ Unheñ apnī ungli ke sāth bāndh, apne dil kī taḡhtī par kandā kar. ⁴ Hikmat se kah, “Tū merī bahan hai,” aur samajh se, “Tū merī qarībī rishtedār hai.” ⁵ Yihī tujhe zinākār aurat se mahfūz rakheñgi, dūse kī us bīwī se jo apnī chiknī-chuprī bātoñ se tujhe phuslāne kī koshish kartī hai.

⁶ Ek din main ne apne ghar kī khiṛkī * meñ se bāhar jhānkā ⁷ to kyā dekhtā hūn ki wahān kuchh sādāluh naujawān khare haiñ. Un meñ se ek beaql jawān nazar āyā. ⁸ Wuh galī meñ se guzar kar zinākār aurat ke kone kī taraf ṭahalne lagā. Chalte chalte wuh us rāste par ā gayā jo aurat ke ghar tak le jātā hai. ⁹ Shām kā dhundalkā thā, din ḡhalne aur rāt kā andherā chhāne lagā thā. ¹⁰ Tab ek aurat kasbī kā libās pahne hue chālākī se us se milne āi. ¹¹ Yih aurat itnī belagām aur khudsar hai ki us ke pāñw us ke ghar meñ nahīn ṭikte. ¹² Kabhī wuh galī meñ, kabhī chaukoñ meñ hotī hai, har kone par wuh tāk meñ baiṭhī rahtī hai.

¹³ Ab us ne naujawān ko pakar kar use bosā diyā. Behayā nazar us par ḡāl kar us ne kahā, ¹⁴ “Mujhe salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karnī thin, aur āj hī main ne apnī mannateñ purī kin. ¹⁵ Is lie main nikal kar tujh se milne āi, main ne terā patā kiya aur ab tū mujhe mil gayā hai. ¹⁶ Main ne apne bistar par Misr ke rangīn kambal bichhāe, ¹⁷ us par mur, ūd aur dārchīnī kī khushbū chhiṛkī hai. ¹⁸ Āo, ham subah tak muhabbat kā pyālā tah tak pī leñ, ham ishqbāzī se lutfandoz hoñ! ¹⁹ Kyonki merā khāwind ghar meñ nahīn hai, wuh lambe safr ke lie rawānā huā hai. ²⁰ Wuh baṭwe meñ paise ḡāl kar chalā gayā hai aur pure chānd tak wāpas nahīn āegā.”

²¹ Aisī bāteñ karte karte aurat ne naujawān ko tarḡhib de kar apnī chiknī-chuprī bātoñ se warḡhalāyā. ²² Naujawān sidhā us ke pichhe yon ho liyā jis tarah bail zabah hone ke lie jātā yā hiran uchhal kar phande meñ phañs jātā hai. ²³ Kyonki ek waqt āegā ki tīr us kā dil chīr ḡalegā. Lekin filhāl us kī hālat us chīriyā kī mānind hai jo ur kar jāl meñ ā jātī aur khayāl tak nahīn kartī ki merī jān khatre meñ hai.

²⁴ Chunāñche mere beṭe, merī suno, mere muñh kī bātoñ par dhyān do! ²⁵ Terā dil bhaṭak kar us taraf ruḡh na kare jāhāñ zinākār aurat phirtī hai, aisā na ho ki tū āwārā ho kar us kī rāhoñ meñ ulajh jāe. ²⁶ Kyonki un kī tādād baṛī hai jinheñ us ne girā kar maut ke ḡhaṭ utārā hai, us ne muta'addid logoñ ko mār ḡālā hai. ²⁷ Us kā ghar Pātāl kā rāstā hai jo logoñ ko maut kī koṭharīyon tak pahunchātā hai.

8

Hikmat kī Dāwat aur Wādā

¹ Suno! Kyā hikmat āwāz nahīn detī? Hāñ, samajh ūñchī āwāz se elān kartī hai. ² Wuh bulandiyon par kharī hai, us jagah jāhāñ tamām rāste ek dūse se milte haiñ. ³ Shahr ke darwāzoñ par jāhāñ log nikalte aur dākhil hote haiñ wahāñ hikmat zordār āwāz se pukārtī hai,

* 7:6 Lafzī tarjumā: ghar kī khiṛkī ke jangle.

⁴ “Ai mardo, main tumhīn ko pukārtī hūn, tamām insānoñ ko āwāz detī hūn.

⁵ Ai sādālaho, hoshyārī sīkh lo! Ai ahmaḡo, samajh apnā lo!

⁶ Suno, kyonki main sharāfat kī bāteñ kartī hūn, aur mere hoñt sachchāi pesh karte haiñ.

⁷ Merā muñh sach boltā hai, kyonki mere hoñt bedīnī se ghin khāte haiñ.

⁸ Jo bhī bāt mere muñh se nikle wuh rāst hai, ek bhī pechdār yā ṭeṛhī nahīn hai.

⁹ Samajhdār jāntā hai ki merī bāteñ sab durust haiñ, ilm rakhne wāle ko mālūm hai ki wuh sahīh haiñ.

¹⁰ Chāndī kī jagah merī tarbiyat aur ḡhālīs sone ke bajāe ilm-o-irfān apnā lo.

¹¹ Kyonki hikmat motiyon se kahīn behtar hai, koī bhī ḡhazānā us kā muḡābalā nahīn kar saktā.

¹² Main jo hikmat hūn hoshyārī ke sāth bastī hūn, aur main tamīz kā ilm rakhtī hūn.

¹³ Jo Rab kā ḡhauf māntā hai wuh burāī se nafrat kartā hai. Mujhe ḡhurūr, takabbur, ḡhalat chāl-chalan aur ṭeṛhī bātoñ se nafrat hai.

¹⁴ Mere pās achchhā mashwarā aur kāmyābī hai. Merā dūsrā nām samajh hai, aur mujhe quwwat hāsīl hai.

¹⁵ Mere wasīle se bādshāh saltanat aur hukmrān rāst faisle karte haiñ.

¹⁶ Mere zariye ra’īs aur shurafā balki tamām ādil munsif hukūmat karte haiñ.

¹⁷ Jo mujhe pyār karte haiñ unheñ main pyār kartī hūn, aur jo mujhe ḡhūñḡte haiñ wuh mujhe pā lete haiñ.

¹⁸ Mere pās izzat-o-daulat, shāndār māl aur rāstī hai.

¹⁹ Merā phal sone balki ḡhālīs sone se kahīn behtar hai, merī paidāwār ḡhālīs chāndī par sabqat rakhtī hai.

²⁰ Main rāstī kī rāh par hī chaltī hūn, wahīn jahān insāf hai.

²¹ Jo mujh se muhabbat rakhte haiñ unheñ main mīrās meñ daulat muhaiyā kartī hūn. Un ke godām bhare rahte haiñ.

Hikmat kā Taḡhlīḡ meñ Hissā

²² Jab Rab taḡhlīḡ kā silsilā amal meñ lāyā to pahle us ne mujhe hī banāyā. Qadīm zamāne meñ main us ke dīgar kāmoñ se pahle hī wujūd meñ āī.

²³ Mujhe azal se muḡarrar kiyā gayā, ibtidā hī se jab duniyā abhī paidā nahīn huī thī.

²⁴ Na samundar kī gahrāiyāñ, na kasrat se phūṭne wāle chashme the jab main ne janm liyā.

²⁵ Na pahār apnī apnī jagah par qāym hue the, na pahāriyāñ thīñ jab main paidā huī.

²⁶ Us waqt Allāh ne na zamīn, na us ke maidān, aur na duniyā ke pahle ḡhele banāe the.

²⁷ Jab us ne āsmān ko us kī jagah par lagāyā aur samundar kī gahrāiyon par zamīn kā ilāqā muḡarrar kiyā to main sāth thī.

²⁸ Jab us ne āsmān par bādalon aur gahrāiyon meñ sarchashmon kā intazām mabzūt kiyā to main sāth thī.

²⁹ Jab us ne samundar kī haddeñ muḡarrar kīñ aur hukm diyā ki pānī un se tajāwuz na kare, jab us ne zamīn kī buniyādeñ apnī apnī jagah par rakhīñ

³⁰ to main māhir kāriḡar kī haisiyat se us ke sāth thī. Roz baroz main lutf kā bāis thī, har waqt us ke huzūr rangraliyāñ manātī rahī.

³¹ Main us kī zamīn kī satah par rangraliyāñ manātī aur insān se lutfandoz hotī rahī.

³² Chunānche mere beṭo, merī suno, kyonki mubārak haiñ wuh jo merī rāhoñ par chalte haiñ.

³³ Merī tarbiyat mān kar dānishmand ban jāo, use nazarandāz mat karnā.

³⁴ Mubārak hai wuh jo merī sune, jo roz baroz mere darwāze par chaukas khaṛā rahe, rozānā merī chaukhaṭ par hāzir rahe.

³⁵ Kyonki jo mujhe pāe wuh zindagī aur Rab kī manzūrī pātā hai.

³⁶ Lekin jo mujhe pāne se qāsir rahe wuh apnī jān par zulm kartā hai, jo bhī mujh se nafrat kare use maut pyārī hai.”

9

Hikmat kī Ziyāfat

¹ Hikmat ne apnā ghar tāmīr karke apne lie sāt satūn tarāsh lie haiñ.

² Apne jānwaroñ ko zabah karne aur apnī mai taiyār karne ke bād us ne apnī mez bichhāi hai. ³ Ab us ne apnī naukarāniyoñ ko bhejā hai, aur ḳhud bhī logoñ ko shahr kī bulandiyon se ziyāfat karne kī dāwat detī hai,

⁴ “Jo sādālah hai, wuh mere pās āe.” Nāsamajh logoñ se wuh kahtī hai, ⁵ “Āo, merī roṭī khāo, wuh mai piyo jo maiñ ne taiyār kar rakhī hai. ⁶ Apnī sādālah rāhoñ se bāz āo to jīte rahoge, samajh kī rāh par chal paṛo.”

⁷ Jo lān-tān karne wāle ko tālīm de us kī apnī ruswāi ho jāegī, aur jo bedīn ko dānte use nuqsān pahuñchegā. ⁸ Lān-tān karne wāle kī malāmat na kar warnā wuh tujh se nafrat karegā. Dānishmand kī malāmat kar to wuh tujh se muhabbat karegā. ⁹ Dānishmand ko hidāyat de to us kī hikmat mazīd baṛhegī, rāstbāz ko tālīm de to wuh apne ilm meñ izāfā karegā.

¹⁰ Rab kā ḳhauf mānane se hī hikmat shurū hotī hai, quddūs Ḳhudā ko jānane se hī samajh hāsil hotī hai. ¹¹ Mujh se hī terī umr ke dīnoñ aur sāloñ meñ izāfā hogā. ¹² Agar tū dānishmand ho to ḳhud is se fāyda ūṭhāegā, agar lān-tān karne wālā ho to tujhe hī is kā nuqsān jhelnā paṛegā.

Hamāqat Bibī kī Ziyāfat

¹³ Hamāqat bibī belagām aur nāsamajh hai, wuh kuchh nahīn jāntī. ¹⁴ Us kā ghar shahr kī bulandī par wāqe hai. Darwāze ke pās kursī par baiṭhī ¹⁵ wuh guzarne wāloñ ko jo sīdhī rāh par chalte haiñ ūñchī āwāz se dāwat detī hai, ¹⁶ “Jo sādālah hai wuh mere pās āe.”

Jo nāsamajh haiñ un se wuh kahtī hai, ¹⁷ “Chorī kā pānī mīṭhā aur poshīdagī meñ khāi gaī roṭī lazīz hotī hai.”

¹⁸ Lekin unheñ mālūm nahīn ki hamāqat bibī ke ghar meñ sirf murdoñ kī rūh bastī haiñ, ki us ke mehmān Pātāl kī gahrāiyoñ meñ rahte haiñ.

10

Sulemān kī Hikmat Bharī Hidāyat

¹ Zail meñ Sulemān kī amsāl qalamband haiñ.

Zindagībakḥsh Bāteñ

Dānishmand beṭā apne bāp ko ḳhushī dilātā jabki ahmaq beṭā apnī mān ko dukh pahuñchātā hai.

² Ḳhazānoñ kā koī fāyda nahīn agar wuh bedīn tarīqoñ se jamā ho gae hoñ, lekin rāstbāzī maut se bachāe rakhtī hai.

³ Rab rāstbāz ko bhūke marne nahīn detā, lekin bedīnoñ kā lālach rok detā hai.

⁴ Dhīle hāth ghurbat aur mehnatī hāth daulat kī taraf le jāte haiñ.

⁵ Jo garmiyon meñ fasal jamā kartā hai wuh dānishmand beṭā hai jabki jo fasal kī kaṭāī ke waqt soyā rahtā hai wuh wālidain ke lie sharm kā bāis hai.

⁶ Rāstbāz kā sar barkat ke tāj se ārāstā rahtā hai jabki bedīn ke muñh par zulm kā pardā parā rahtā hai.

⁷ Log rāstbāz ko yād karke use mubārak kahte haiñ, lekin bedīn kā nām saṛ kar miṭ jāegā.

⁸ Jo dil se dānishmand hai wuh ahkām qabūl kartā hai, lekin bakwāsī tabāh ho jāegā.

⁹ Jis kā chāl-chalan be'ilzām hai wuh sukūn se zindagī guzārtā hai, lekin jo ṭeṛhā rāstā iḡhtiyār kare use pakaṛā jāegā.

¹⁰ Ānkh mārne wālā dukh pahuñchātā hai, aur bakwāsī tabāh ho jāegā.

¹¹ Rāstbāz kā muñh zindagī kā sarchashmā hai, lekin bedīn ke muñh par zulm kā pardā parā rahtā hai.

¹² Nafrat jhagaṛe chheṛtī rahtī jabki muhabbat tamām ḡhatāon par pardā ḡāl detī hai.

¹³ Samajhdār ke hoñṭon par hikmat pāī jāṭī hai, lekin nāsamajh sirf ḡanḡe kā paighām samajhtā hai.

¹⁴ Dānishmand apnā ilm mahfūz rakhte haiñ, lekin ahmaq kā muñh jald hī tabāhī kī taraf le jāṭā hai.

¹⁵ Amīr kī daulat qilāband shahr hai jis meñ wuh mahfūz hai jabki ḡharīb kī ḡhurbat us kī tabāhī kā bāis hai.

¹⁶ Jo kuchh rāstbāz kamā letā hai wuh zindagī kā bāis hai, lekin bedīn apnī rozī gunāh karne ke lie istemāl kartā hai.

¹⁷ Jo tarbiyat qabūl kare wuh dūsron ko zindagī kī rāh par lātā hai, jo nasīhat nazarandāz kare wuh dūsron ko sahīh rāh se dūr le jāṭā hai.

¹⁸ Jo apnī nafrat chhupāe rakhe wuh jhūṭ boltā hai, jo dūsron ke bāre meñ ḡhalat ḡhabreñ phailāe wuh ahmaq hai.

¹⁹ Jahān bahut bāteñ kī jāṭī haiñ wahān gunāh bhī ā maujūd hotā hai, jo apnī zabān ko qābū meñ rakhe wuh dānishmand hai.

²⁰ Rāstbāz kī zabān umdā chāndī hai jabki bedīn ke dil kī koī qadar nahīñ.

²¹ Rāstbāz kī zabān bahuton kī parwarish kartī hai, * lekin ahmaq apnī beaqli ke bāis halāk ho jāte haiñ.

²² Rab kī barkat daulat kā bāis hai, hamārī apnī mehnat-mashaqqat is meñ izāfā nahīñ kartī.

²³ Ahmaq ḡhalat kām se apnā dil bahlātā, lekin samajhdār hikmat se lutfandoz hotā hai.

²⁴ Jis chīz se bedīn dahshat khātā hai wuhī us par āegī, lekin rāstbāz kī ārzū pūrī ho jāegī.

²⁵ Jab tūfān āte haiñ to bedīn kā nām-o-nishān miṭ jāṭā jabki rāstbāz hameshā tak qāym rahtā hai.

²⁶ Jis tarah dānt sirke se aur āñkheñ dhueñ se tang ā jāṭī haiñ usī tarah wuh tang ā jāṭā hai jo sust ādmī se kām karwātā hai.

²⁷ Jo Rab kā ḡhauf māne us kī zindagī ke dinon meñ izāfā hotā hai jabki bedīn kī zindagī waqt se pahle hī ḡhatm ho jāṭī hai.

²⁸ Rāstbāz āḡhirkār ḡhushī manāeñge, kyonki un kī ummīd bar āegī. Lekin bedīn kī ummīd jāṭī rahegī.

²⁹ Rab kī rāh be'ilzām shaḡhs ke lie panāhgāh, lekin badkār ke lie tabāhī kā bāis hai.

* **10:21** Lafzī tarjumā: Rāstbāz ke hoñṭ bahuton ko charāte haiñ.

³⁰ Rāstbāz kabhī ḍānwāṇḍol nahīn hogā, lekin bedīn mulk meṇ ābād nahīn raheṅge.

³¹ Rāstbāz kā muṇh hikmat kā phal lātā rahtā hai, lekin kajgo zabān ko kāṭ ḍālā jāegā.

³² Rāstbāz ke hoṇṭ jānte haiṅ ki Allāh ko kyā pasand hai, lekin bedīn kā muṇh ṭeṛhī bāteṅ hī jāntā hai.

11

¹ Rab ḡhalat tarāzū se ghin khātā hai, wuh sahīh tarāzū hī se ḡhush hotā hai.

² Jahān takabbur hai wahān badnāmī bhī qarīb hī rahtī hai, lekin jo halīm hai us ke dāman meṇ hikmat rahtī hai.

³ Sīdhī rāh par chalne wāloṅ kī diyānatdārī un kī rāhnumāī kartī jabki bewafāoṅ kī ṇamak-harāmī unheṅ tabāh kartī hai.

⁴ Ḡhazab ke dīn daulat kā koī fāyḍā nahīn jabki rāstbāzī logoṅ kī jān ko chhurātī hai.

⁵ Be'ilzām kī rāstbāzī us kā rāstā hamwār banā detī hai jabki bedīn kī burī harkateṅ use girā detī haiṅ.

⁶ Sīdhī rāh par chalne wāloṅ kī rāstbāzī unheṅ chhurā detī jabki bewafāoṅ kā lālach unheṅ phaṅsā detā hai.

⁷ Dam toṛte waqt bedīn kī sārī ummīd jāṭī rahtī hai, jis daulat kī tawaqqo us ne kī wuh jāṭī rahtī hai.

⁸ Rāstbāz kī jān musibat se chhūṭ jāṭī hai, aur us kī jagah bedīn phaṅs jāṭā hai.

⁹ Kāfir apne muṇh se apne paṛosī ko tabāh kartā hai, lekin rāstbāzoṅ kā ilm unheṅ chhurātā hai.

¹⁰ Jab rāstbāz kāmyāb hoṅ to pūrā shahr jashn manātā hai, jab bedīn halāk hoṅ to ḡhushī ke nāre buland ho jāte haiṅ.

¹¹ Sīdhī rāh par chalne wāloṅ kī barkat se shahr taraqqī kartā hai, lekin bedīn ke muṇh se wuh mismār ho jāṭā hai.

¹² Nāsamajh ādmī apne paṛosī ko haqīr jāntā hai jabki samajhdār ādmī ḡhāmosh rahtā hai.

¹³ Tohmat lagāne wālā dūsroṅ ke rāz fāsh kartā hai, lekin qābil-e-etamād shaḡhs wuh bhed poshīdā rakhtā hai jo us ke sapurd kiyā gayā ho.

¹⁴ Jahān qiyādat kī kamī hai wahān qaum kā tanazzul yaqīnī hai, jahān mushīroṅ kī kasrat hai wahān qaum fathyāb rahegī.

¹⁵ Jo ajnabī kā zāmin ho jāe use yaqīnan nuqsān pahuṅchegā, jo zāmin banane se inkār kare wuh mahfūz rahegā.

¹⁶ Nek aurat izzat se aur zālīm ādmī daulat se lipṭe rahte haiṅ.

¹⁷ Shafīq kā achchhā sulūk usī ke lie fāyḍāmand hai jabki zālīm kā burā sulūk usī ke lie nuqsāndeh hai.

¹⁸ Jo kuchh bedīn kamātā hai wuh farebdeh hai, lekin jo rāstī kā bīj boe us kā ajr yaqīnī hai.

¹⁹ Rāstbāzī kā phal zindagī hai jabki burāī ke pīchhe bhāgne wāle kā anjām maut hai.

²⁰ Rab kajdiloṅ se ghin khātā hai, wuh be'ilzām rāh par chalne wāloṅ hī se ḡhush hotā hai.

²¹ Yaqīn karo, badkār sazā se nahīn bachegā jabki rāstbāzoṅ ke farzand chhūṭ jāeṅge.

²² Jis tarah suar kī thūthnī meṇ sone kā chhallā khaṭaktā hai usī tarah ḡhūbsūrat aurat kī betamīzī khaṭaktī hai.

²³ Allāh rāstbāzoṅ kī ārzū achchhī chīzoṅ se pūrī kartā hai, lekin us kā ḡhazab bedīnoṅ kī ummīd par nāzil hotā hai.

²⁴ Ek ādmī kī daulat meñ izāfā hotā hai, go wuh faiyāzdilī se taq̄sīm kartā hai. Dūsre kī ghurbaṭ meñ izāfā hotā hai, go wuh had se zyādā kanjūs hai.

²⁵ Faiyāzdil k̄hushhāl rahegā, jo dūsroñ ko tar-o-tāzā kare wuh k̄hud tāzādam rahegā.

²⁶ Log gandum ke zakhīrā'andoz par lānat bhejte haiñ, lekin jo gandum ko bāzār meñ āne detā hai us ke sar par barkat ātī hai.

²⁷ Jo bhalāī kī talāsh meñ rahe wuh Allāh kī manzūrī chāhtā hai, lekin jo burāī kī talāsh meñ rahe wuh k̄hud burāī ke phande meñ phaṅs jāegā.

²⁸ Jo apnī daulat par bharosā rakhe wuh gir jāegā, lekin rāstbāz hare-bhare pattoñ kī tarah phaleñ-phūleñge.

²⁹ Jo apne ghar meñ garbaṛ paidā kare wuh mīrās meñ hawā hī pāegā. Ahmaq dānishmand kā naukar banegā.

³⁰ Rāstbāz kā phal zindagī kā daraḳht hai, aur dānishmand ādmī jāneñ jītā hai.

³¹ Rāstbāz ko zamīn par hī ajr miltā hai. To phir bedīn aur gunāhgār sazā kyon na pāeñ?

12

¹ Jise ilm-o-irfān pyārā hai use tarbiyat bhī pyārī hai, jise nasīhat se nafrat hai wuh beaql hai.

² Rab achchhe ādmī se k̄hush hotā hai jabki wuh sāzish karne wāle ko qusūrwār ṭhahrātā hai.

³ Insān bedīnī kī buniyād par qāym nahīn rah saktā jabki rāstbāz kī jareñ ukhārī nahīn jā saktīñ.

⁴ Sughar bīwī apne shauhar kā tāj hai, lekin jo shauhar kī ruswāī kā bāis hai wuh us kī haḍḍiyon meñ sarāhaṭ kī mānind hai.

⁵ Rāstbāz ke k̄hayālāt munsifānā haiñ jabki bedīnoñ ke mansūbe farebdeh haiñ.

⁶ Bedīnoñ ke alfāz logoñ ko qatl karne kī tāk meñ rahte haiñ jabki sīdhī rāh par chalne wāloñ kī bāteñ logoñ ko chhurā letī haiñ.

⁷ Bedīnoñ ko k̄hāk meñ yon milāyā jātā hai ki un kā nām-o-nishān tak nahīn rahtā, lekin rāstbāz kā ghar qāym rahtā hai.

⁸ Kisī kī jitnī aql-o-samajh hai utnā hī log us kī tārif karte haiñ, lekin jis ke zahan meñ futūr hai use haqīr jānā jātā hai.

⁹ Nichle tabqe kā jo ādmī apnī zimmedāriyāñ adā kartā hai wuh us ādmī se kahīñ behtar hai jo naḳhrā baghārtā hai go us ke pās roṭī bhī nahīñ hai.

¹⁰ Rāstbāz apne maweshī kā bhī k̄hayāl kartā hai jabki bedīn kā dil zālīm hī zālīm hai.

¹¹ Jo apnī zamīn kī khetībārī kare us ke pās kasrat kā khānā hogā, lekin jo fuzūl chīzoñ ke pīchhe par jāe wuh nāsamajh hai.

¹² Bedīn dūsroñ ko jāl meñ phaṅsāne se apnā dil bahlātā hai, lekin rāstbāz kī jar phaldār hotī hai.

¹³ Sharīr apnī ghalat bātoñ ke jāl meñ ulajh jātā jabki rāstbāz musībat se bach jātā hai.

¹⁴ Insān apne muñh ke phal se k̄hūb ser ho jātā hai, aur jo kām us ke hāthoñ ne kiyā us kā ajr use zarūr milēgā.

¹⁵ Ahmaq kī nazar meñ us kī apnī rāh ṭhīk hai, lekin dānishmand dūsroñ ke mashware par dhyān detā hai.

¹⁶ Ahmaq ek dam apnī nārāzī kā izhār kartā hai, lekin dānā apnī badnāmī chhupāe rakhtā hai.

¹⁷ Diyānatdār gawāh khule taur par sachchāī bayān kartā hai jabki jhūṭā gawāh dhokā hī dhokā pesh kartā hai.

¹⁸ Gappeñ hānkne wāle kī bāteñ talwār kī tarah zaḡhmī kar detī haiñ jabki dānishmand kī zabān shifā detī hai.

¹⁹ Sachche hoñt hameshā tak qāym rahte haiñ jabki jhūṭī zabān ek hī lamhe ke bād ḡhatm ho jātī hai.

²⁰ Bure mansūbe bāndhne wāle kā dil dhoke se bharā rahtā jabki salāmatī ke mashware dene wāle kā dil ḡhushī se chhalaktā hai.

²¹ Koī bhī āfat rāstbāz par nahīñ āegī jabki dukh taklīf bedīnoñ kā dāman kabhī nahīñ chhoṛegī.

²² Rab farebdeh hoñtoñ se ḡhin khātā hai, lekin jo wafādārī se zindagī guzārte haiñ un se wuh ḡhush hotā hai.

²³ Samajhdār apnā ilm chhupāe rakhtā jabki ahmaq apne dil kī hamāqat buland āwāz se sab ko pesh kartā hai.

²⁴ Jis ke hāth mehnatī haiñ wuh hukūmat karegā, lekin jis ke hāth ḡhile haiñ use begār meñ kām karnā paṛegā.

²⁵ Jis ke dil meñ pareshānī hai wuh dabā rahtā hai, lekin koī bhī achchhī bāt use ḡhushī dilātī hai.

²⁶ Rāstbāz apnī charāḡāh mālūm kar letā hai, lekin bedīnoñ kī rāh unheñ āwārā phirne detī hai.

²⁷ ḡhilā ādmī apnā shikār nahīñ pakaṛ saktā jabki mehnatī shaḡhs kasrat kā māl hāsīl kar letā hai.

²⁸ Rāstī kī rāh meñ zindagī hai, lekin ḡhalat rāh maut tak pahuñchātī hai.

13

¹ Dānishmand beṭā apne bāp kī tarbiyat qabūl kartā hai, lekin tānāzan parwā hī nahīñ kartā agar koī use ḡāñṭe.

² Insān apne muñh ke achchhe phal se ḡhūb ser ho jātā hai, lekin bewafā ke dil meñ zulm kā lālach rahtā hai.

³ Jo apnī zabān qābū meñ rakhe wuh apnī zindagī mahfūz rakhtā hai, jo apnī zabān ko belagām chhoṛ de wuh tabāh ho jāegā.

⁴ Kāhil ādmī lālach kartā hai, lekin use kuchh nahīñ miltā jabki mehnatī shaḡhs kī ārzū pūrī ho jātī hai.

⁵ Rāstbāz jhūṭ se nafrat kartā hai, lekin bedīn sharm aur ruswāī kā bāis hai.

⁶ Rāstī be'ilzām kī hifāzat kartī jabki bedīnī ḡunāhgār ko tabāh kar detī hai.

⁷ Kuchh log amīr kā rūp bhar kar phirte haiñ go ḡharīb haiñ. Dūsre ḡharīb kā rūp bhar kar phirte haiñ go amīrtarīn haiñ.

⁸ Kabhī amīr ko apnī jān chhuṛāne ke lie aisā tāwān denā partā hai ki tamām daulat jātī rahtī hai, lekin ḡharīb kī jān is qism kī dhamkī se bachī rahtī hai.

⁹ Rāstbāz kī raushnī chamaktī rahtī * jabki bedīn kā charāḡh bujh jātā hai.

¹⁰ Maḡhrūroñ meñ hameshā jhagaṛā hotā hai jabki dānishmand salāh-mashware ke mutābiq hī chalte haiñ.

¹¹ Jaldbāzī se hāsīlshudā daulat jald hī ḡhatm ho jātī hai jabki jo raftā raftā apnā māl jamā kare wuh use barhātā rahegā.

¹² Jo ummīd waqt par pūrī na ho jāe wuh dil ko bīmār kar detī hai, lekin jo ārzū pūrī ho jāe wuh zindagī kā darāḡht hai.

¹³ Jo achchhī hidāyat ko haqīr jāne use nuqsān pahuñchegā, lekin jo hukm māne use ajr milegā.

¹⁴ Dānishmand kī hidāyat zindagī kā sarchashmā hai jo insān ko mohlak phandoñ se bachāe rakhtī hai.

¹⁵ Achchhī samajh manzūrī atā kartī hai, lekin bewafā kī rāh abadī tabāhī kā bāis hai.

* **13:9** Lafzī tarjumā: ḡhushī manātī.

¹⁶ Zahīn har kām soch-samajhkar kartā, lekin ahmaq tamām nazaron ke sāmne hī apnī hamāqat kī numāish kartā hai.

¹⁷ Bedīn qāsīd musībat meñ phañs jātā jabki wafādār qāsīd shifā kā bāis hai.

¹⁸ Jo tarbiyat kī parwā na kare use ghurbat aur sharmindagī hāsil hogī, lekin jo dūsre kī nasīhat mān jāe us kā ehtirām kiyā jāegā.

¹⁹ Jo ārzū pūrī ho jāe wuh dil ko tar-o-tāzā kartī hai, lekin ahmaq burāī se daregh karne se ghīn khātā hai.

²⁰ Jo dānishmandon ke sāth chale wuh khud dānishmand ho jāegā, lekin jo ahmaqon ke sāth chale use nuqsān pahunchegā.

²¹ Musībat gunāhgār kā pīchhā kartī hai jabki rāstbāzon kā ajr khushhālī hai.

²² Nek ādmī ke beṭe aur pote us kī mīrās pāenge, lekin gunāhgār kī daulat rāstbāz ke lie mahfūz rakhī jāegī.

²³ Gharīb kā khet kasrat kī fasleñ muhaiyā kar saktā hai, lekin jahān insāf nahīn wahān sab kuchh chhīn liyā jātā hai.

²⁴ Jo apne beṭe ko tambīh nahīn kartā wuh us se nafrat kartā hai. Jo us se muhabbat rakhe wuh waqt par us kī tarbiyat kartā hai.

²⁵ Rāstbāz jī bhar kar khānā khātā hai, lekin bedīn kā peṭ khālī rahtā hai.

14

¹ Hikmat bībī apnā ghar tāmīr kartī hai, lekin hamāqat bībī apne hī hāthon se use dhā detī hai.

² Jo sīdhī rāh par chaltā hai wuh Allāh kā khauf māntā hai, lekin jo ghalat rāh par chaltā hai wuh use haqīr jāntā hai.

³ Ahmaq kī bāton se wuh ḍanḍā nikaltā hai jo use us ke takabbur kī sazā detā hai, lekin dānishmand ke honṭ use mahfūz rakhte haiñ.

⁴ Jahān bail nahīn wahān charnī khālī rahtī hai, bail kī tāqat hī se kasrat kī fasleñ paidā hotī haiñ.

⁵ Wafādār gawāh jhūṭ nahīn boltā, lekin jhūṭe gawāh ke munh se jhūṭ nikaltā hai.

⁶ Tānāzan hikmat ko ḍhūṇḍtā hai, lekin befāyda. Samajhdār ke ilm meñ āsānī se izāfā hotā hai.

⁷ Ahmaq se dūr rah, kyonki tū us kī bāton meñ ilm nahīn pāegā.

⁸ Zahīn kī hikmat is meñ hai ki wuh soch-samajhkar apnī rāh par chale, lekin ahmaq kī hamāqat sarāsar dhokā hī hai.

⁹ Ahmaq apne qusūr kā mazāq urāte haiñ, lekin sīdhī rāh par chalne wāle Rab ko manzūr haiñ.

¹⁰ Har dil kī apnī hī talakhī hotī hai jis se sirf wuhī wāqif hai, aur us kī khushī meñ bhī koī aur sharīk nahīn ho saktā.

¹¹ Bedīn kā ghar tabāh ho jāegā, lekin sīdhī rāh par chalne wāle kā khaimā phale phūlegā.

¹² Aisī rāh bhī hotī hai jo dekhne meñ thīk to lagtī hai go us kā anjām maut hai.

¹³ Dil hañste waqt bhī ranjīdā ho saktā hai, aur khushī ke ikhtitām par dukh hī bāqī rah jātā hai.

¹⁴ Jis kā dil bewafā hai wuh jī bhar kar apne chāl-chalan kā karwā phal khāegā jabki nek ādmī apne āmāl ke mīṭhe phal se ser ho jāegā.

¹⁵ Sādālah har ek kī bāt mān letā hai jabki zahīn ādmī apnā har qadam soch-samajhkar uṭhātā hai.

¹⁶ Dānishmand ḍarte ḍarte ghalat kām se daregh kartā hai, lekin ahmaq khudetimād hai aur ek dam mushta'il ho jātā hai.

¹⁷ Ghūsīlā ādmī ahmaqānā harkateñ kartā hai, aur log sāzishī shakhs se nafrat karte haiñ.

¹⁸ Sādālah mirās meñ hamāqat pātā hai jabki zahīn ādmī kā sar ilm ke tāj se ārāstā rahtā hai.

¹⁹ Sharīroñ ko nekoñ ke sāmne jhuknā paṛegā, aur bedīnoñ ko rāstbāz ke darwāze par aundhe muñh honā paṛegā.

²⁰ Ġharīb ke hamsāe bhī us se nafrat karte haiñ jabki amīr ke beshumār dost hote haiñ.

²¹ Jo apne paṛosī ko haqīr jāne wuh gunāh kartā hai. Mubārak hai wuh jo zarūratmand par tars khātā hai.

²² Bure mansūbe bāndhne wāle sab āwārā phirte haiñ. Lekin achchhe mansūbe bāndhne wāle shafqat aur wafā pāeñge.

²³ Mehnat-mashaqqat karne meñ hameshā fāydā hotā hai, jabki khālī bāteñ karne se log ġharīb ho jāte haiñ.

²⁴ Dānishmandoñ kā ajr daulat kā tāj hai jabki ahmaqoñ kā ajr hamāqat hī hai.

²⁵ Sachchā gawāh jāneñ bachātā hai jabki jhūṭā gawāh farebdeh hai.

²⁶ Jo Rab kā khauf māne us ke pās mahfūz qilā hai jis meñ us kī aulād bhī panāh le saktī hai.

²⁷ Rab kā khauf zindagī kā sarchashmā hai jo insān ko mohlak phandoñ se bachāe rakhtā hai.

²⁸ Jitnī ābādī mulk meñ hai utnī hī bādshāh kī shān-o-shaukat hai. Riāyā kī kamī hukmrān ke tanazzul kā bāis hai.

²⁹ Tahammul karne wālā baṛī samajhdārī kā mālik hai, lekin ġhusilā ādmī apnī hamāqat kā izhār kartā hai.

³⁰ Pursukūn dil jism ko zindagī dilātā jabki hasad haḍḍiyon ko galne detā hai.

³¹ Jo pasthāl par zulm kare wuh us ke Khāliq kī tahqīr kartā hai jabki jo zarūratmand par tars khāe wuh Allāh kā ehtirām kartā hai.

³² Bedīn kī burāi use khāk meñ milā detī hai, lekin rāstbāz marte waqt bhī Allāh meñ panāh letā hai.

³³ Hikmat samajhdār ke dil meñ ārām kartī hai, aur wuh ahmaqoñ ke darmiyān bhī zāhir ho jātī hai.

³⁴ Rāstī se har qaum sarfarāz hotī hai jabki gunāh se ummateñ ruswā ho jātī haiñ.

³⁵ Bādshāh dānishmand mulāzim se khush hotā hai, lekin sharmnāk kām karne wālā mulāzim us ke ġhusse kā nishānā ban jātā hai.

15

¹ Narm jawāb ġhussā ṭhandā kartā, lekin tursh bāt taish dilātī hai.

² Dānishmandoñ kī zabān ilm-o-irfān phailātī hai jabki ahmaq kā muñh hamāqat kā zor se ubalne wālā chashmā hai.

³ Rab kī āñkheñ har jagah maujūd haiñ, wuh bure aur bhale sab par dhyān detī haiñ.

⁴ Narm zabān zindagī kā darakht hai jabki farebdeh zabān shikastādīl kar detī hai.

⁵ Ahmaq apne bāp kī tarbiyat ko haqīr jāntā hai, lekin jo nasīhat māne wuh dānishmand hai.

⁶ Rāstbāz ke ghar meñ baṛā khazānā hotā hai, lekin jo kuchh bedīn hāsil kartā hai wuh tabāhī kā bāis hai.

⁷ Dānishmandoñ ke hoñṭ ilm-o-irfān kā bij bikher dete haiñ, lekin ahmaqoñ kā dil aisā nahīn kartā.

⁸ Rab bedīnoñ kī qurbānī se ghīn khātā, lekin sīdhī rāh par chalne wāloñ kī duā se khush hotā hai.

⁹ Rab bedīn kī rāh se ghīn khātā, lekin rāstī kā pīchhā karne wāle se pyār kartā hai.

¹⁰ Jo sahīh rāh ko tark kare us kī saḡht tādīb kī jāegī, jo nasīhat se nafrat kare wuh mar jāegā.

¹¹ Pātāl aur ālam-e-arwāh Rab ko sāf nazar āte haiñ. To phir insānoñ ke dil use kyon na sāf dikhāi deñ?

¹² Tānāzan ko dūstroñ kī nasīhat pasand nahīn ātī, is lie wuh dānishmandoñ ke pās nahīn jātā.

¹³ Jis kā dil khush hai us kā chehrā khulā rahtā hai, lekin jis kā dil pareshān hai us kī rūh shikastā rahtī hai.

¹⁴ Samajhdār kā dil ilm-o-irfān kī talāsh meñ rahtā, lekin ahmaq hamāqat kī charāgāh meñ chartā rahtā hai.

¹⁵ Musibatxadā ke tamām dīn bure haiñ, lekin jis kā dil khush hai wuh rozānā jashn manātā hai.

¹⁶ Jo gharīb Rab kā khauf māntā hai us kā hāl us karorpati se kahīn behtar hai jo barī bechainī se zindagī guzartā hai.

¹⁷ Jahān muhabbat hai wahān sabzī kā sālān bahut hai, jahān nafrat hai wahān moṭe-tāze bachhre kī ziyāfat bhī befāydā hai.

¹⁸ Ghūsīlā ādmī jhagare chhertā rahtā jabki tahammul karne wālā logoñ ke ghusse ko ṭhandā kar detā hai.

¹⁹ Kāhil kā rāstā kāñṭedār bār kī mānind hai, lekin diyānatdāroñ kī rāh pakkī sarak hī hai.

²⁰ Dānishmand beṭā apne bāp ke lie khushī kā bāis hai, lekin ahmaq apnī mān ko haqīr jāntā hai.

²¹ Nāsamajh ādmī hamāqat se lutfandoz hotā, lekin samajhdār ādmī sīdhī rāh par chaltā hai.

²² Jahān salāh-mashwarā nahīn hotā wahān mansūbe nākām rah jāte haiñ, jahān bahut-se mushīr hote haiñ wahān kāmyābī hotī hai.

²³ Insān mauzūn jawāb dene se khush ho jātā hai, waqt par munāsib bāt kitnī achchhī hotī hai.

²⁴ Zindagī kī rāh chaṛṭī rahtī hai tāki samajhdār us par chalte hue Pātāl meñ utarne se bach jāe.

²⁵ Rab mutakabbir kā ghar dhā detā, lekin bewā kī zamīn kī hudūd mahfūz rakhtā hai.

²⁶ Rab bure mansūboñ se ghin khātā hai, aur mehrbān alfāz us ke nazdīk pāk haiñ.

²⁷ Jo nājāyz nafā kamāe wuh apne ghar par āfat lātā hai, lekin jo rishwat se nafrat rakhe wuh jītā rahegā.

²⁸ Rāstbāz kā dil soch-samajhkar jawāb detā hai, lekin bedīn kā muñh zor se ubalne wālā chashmā hai jis se burī bāteñ nikaltī rahtī haiñ.

²⁹ Rab bedīnoñ se dūr rahtā, lekin rāstbāz kī duā suntā hai.

³⁰ Chamaktī āñkheñ dil ko khushī dilātī haiñ, achchhī khabar pūre jism ko tar-o-tāzā kar detī hai.

³¹ Jo zindagībakshsh nasīhat par dhyān de wuh dānishmandoñ ke darmiyān hī sukūnat karegā.

³² Jo tarbiyat kī parwā na kare wuh apne āp ko haqīr jāntā hai, lekin jo nasīhat par dhyān de us kī samajh meñ izāfā hotā hai.

³³ Rab kā khauf hī wuh tarbiyat hai jis se insān hikmat sīkhtā hai. Pahle farotanī apnā le, kyonki yihī izzat pāne kā pahlā qadam hai.

16

¹ Insān dil meñ mansūbe bāndhtā hai, lekin zabān kā jawāb Rab kī taraf se ātā hai.

² Insān kī nazar meñ us kī tamām rāheñ pāk-sāf haiñ, lekin Rab hī rūhoñ kī jāñch-partāl kartā hai.

³ Jo kuchh bhī tū karnā chāhe use Rab ke sapurd kar. Tab hī tere mansūbe kāmyāb hoñge.

⁴ Rab ne sab kuchh apne hī maqāsīd pūre karne ke lie banāyā hai. Wuh din bhī pahle se muqarrar hai jab bedīn par āfat āegī.

⁵ Rab har maḡhrūr dil se ghīn khātā hai. Yaqīnan wuh sazā se nahīn bachegā.

⁶ Shafqat aur wafādārī gunāh kā kaffārā detī haiñ. Rab kā khauf mānane se insān burāī se dūr rahtā hai.

⁷ Agar Rab kisī insān kī rāhoñ se kḡhush ho to wuh us ke dushmanoñ ko bhī us se sulah karāne detā hai.

⁸ Insāf se thoṛā-bahut kamānā nāinsāfī se bahut daulat jamā karne se kahīn behtar hai.

⁹ Insān apne dil meñ mansūbe bāndhtā rahtā hai, lekin Rab hī muqarrar kartā hai ki wuh ākḡhirkār kis rāh par chal paṛe.

¹⁰ Bādshāh ke hoñṭ goyā ilāhī faisle pesh karte haiñ, us kā muñh adālat karte waqt bewafā nahīn hotā.

¹¹ Rab durust tarāzū kā mālik hai, usī ne tamām bāṭoñ kā intazām qāym kiya.

¹² Bādshāh bedīnī se ghīn khātā hai, kyonki us kā taḡht rāstbāzī kī buniyād par mazbūt rahtā hai.

¹³ Bādshāh rāstbāz hoñṭoñ se kḡhush hotā aur sāf bāt karne wāle se muhabbat rakhtā hai.

¹⁴ Bādshāh kā ḡhussā maut kā peshkḡhaimā hai, lekin dānishmand use tḡhanḡḡa karne ke tarīqe jāntā hai.

¹⁵ Jab bādshāh kā chehrā khil uṡhe to matlab zindagī hai. Us kī manzūrī mausam-e-bahār ke tar-o-tāzā karne wāle bādāl kī mānind hai.

¹⁶ Hikmat kā husūl sone se kahīn behtar aur samajh pānā chāñdī se kahīn baṛh kar hai.

¹⁷ Diyānatdār kī mazbūt rāh bure kām se dūr rahtī hai, jo apnī rāh kī pahrādārī kare wuh apnī jān bachāe rakhtā hai.

¹⁸ Tabāhī se pahle ḡhurūr aur girne se pahle takabbur ātā hai.

¹⁹ Farotanī se zarūratmāñ ke darmiyān basnā ḡhamanḡdiyōñ ke lūṡe hue māl meñ sharīk hone se kahīn behtar hai.

²⁰ Jo kalām par dhyān de wuh kḡhushhāl hogā, mubārak hai wuh jo Rab par bharosā rakhe.

²¹ Jo dil se dānishmand hai use samajhdār qarār diyā jātā hai, aur mīṡhe alfāz tālīm meñ izāfā karte haiñ.

²² Fahm apne mālik ke lie zindagī kā sarchashmā hai, lekin ahmaq kī apnī hī hamāqat use sazā detī hai.

²³ Dānishmand kā dil samajh kī bāteñ zabān par lātā aur tālīm dene meñ hoñṭoñ kā sahārā bantā hai.

²⁴ Mehrbān alfāz kḡhālīs shahd haiñ, wuh jān ke lie shīrīñ aur pūre jism ko tar-o-tāzā kar dete haiñ.

²⁵ Aisī rāh bhī hotī hai jo deḡhne meñ to tḡhīk lagtī hai go us kā anjām maut hai.

²⁶ Mazdūr kā kḡhālī peṡ use kām karne par majbūr kartā, us kī bhūk use hāñktī rahtī hai.

²⁷ Sharīr kured kured kar ḡhalat kām nikāl letā, us ke hoñṭoñ par jhulsāne wālī āḡ rahtī hai.

²⁸ Kajrau ādmī jhagare chḡheṡtā rahtā, aur tohmat lagāne wālā dilī dostoñ meñ bhī rakhnā ḡāltā hai.

²⁹ Zālīm apne paṛosī ko warḡhalā kar ḡhalat rāh par le jātā hai.

³⁰ Jo āñkh māre wuh ḡhalat mansūbe bāndh rahā hai, jo apne hoñṭ chabāe wuh ḡhalat kām karne par tulā huā hai.

³¹ Safed bāl ek shāñdār tāj haiñ jo rāstbāz zindagī guzārne se hāsīl hote haiñ.

³² Tahammul karne wālā sūrme se sabqat letā hai, jo apne āp ko qābū meñ rakhe wuh shahr ko shikast dene wāle se bartar hai.

³³ Insān to qurā ḡāltā hai, lekin us kā har faislā Rab kī taraf se hai.

17

¹ Jis ghar meñ roṭī kā bāsī ṭukrā sukūn ke sāth khāyā jāe wuh us ghar se kahīn behtar hai jis meñ laṛāī-jhagaṛā hai, ḵhāh us meñ kitnī shāndār ziyāfat kyon na ho rahī ho.

² Samajhdār mulāzim mālik ke us beṭe par qābū pāegā jo sharm kā bāis hai, aur jab bhāiyon meñ maurūsī milkiyat taqsīm kī jāe to use bhī hissā milegā.

³ Sonā-chāndī kuṭhālī meñ pighlā kar pāk-sāf kī jāti hai, lekin Rab hī dil kī jānch-partāl kartā hai.

⁴ Badkār sharīr hoñṭon par dhyān aur dhokebāz tabāhkun zabān par tawajjuh detā hai.

⁵ Jo ḡharīb kā mazāq urāe wuh us ke Ḵhāliq kī tahqīr kartā hai, jo dūsre kī musibat dekh kar ḵhush ho jāe wuh sazā se nahīn bachegā.

⁶ Pote būrhoñ kā tāj aur wālidain apne bachchoñ ke zewar haiñ.

⁷ Ahmaq ke lie baṛī baṛī bāteñ karnā mauzūn nahīn, lekin sharīf hoñṭon par fareb kahīn zyādā ḡhairmunāsib hai.

⁸ Rishwat dene wāle kī nazar meñ rishwat jādū kī mānind hai. Jis darwāze par bhī khaṭkhaṭāe wuh khul jātā hai.

⁹ Jo dūsre kī ḡhaltī ko darguzar kare wuh muhabbat ko farogh detā hai, lekin jo māzī kī ḡhaltiyāñ dohrātā rahe wuh qarībī doston meñ nifāq paidā kartā hai.

¹⁰ Agar samajhdār ko dāntā jāe to wuh ḵhūb sikh letā hai, lekin agar ahmaq ko sau bār mārā jāe to bhī wuh itnā nahīn sikhtā.

¹¹ Sharīr sarkashī par tulā rahtā hai, lekin us ke ḵhilāf zālīm qāsid bhejā jāegā.

¹² Jo ahmaq apnī hamāqat meñ uljhā huā ho us se dareḡh kar, kyonki us se milne se behtar yih hai ki terā us rīchhnī se wāstā paṛe jis ke bachche us se chhīn lie gae hoñ.

¹³ Jo bhalāī ke ewaz burāī kare us ke ghar se burāī kabhī dūr nahīn hogī.

¹⁴ Laṛāī-jhagaṛā chheṛnā band meñ rakhnā ḡalne ke barābar hai. Is se pahle ki muqaddamābāzī shurū ho us se bāz ā.

¹⁵ Jo bedīn ko bequsūr aur rāstbāz ko mujrim ṭhahrāe us se Rab ghin khātā hai.

¹⁶ Ahmaq ke hāth meñ paison kā kyā fāydā hai? Kyā wuh hikmat ḵharīd saktā hai jabki us meñ aql nahīn? Hargiz nahīn!

¹⁷ Paṛosī wuh hai jo har waqt muhabbat rakhtā hai, bhāī wuh hai jo musibat meñ sahārā dene ke lie paidā huā hai.

¹⁸ Jo hāth milā kar apne paṛosī kā zāmin hone kā wādā kare wuh nāsamajh hai.

¹⁹ Jo laṛāī-jhagaṛe se muhabbat rakhe wuh gunāh se muhabbat rakhtā hai, jo apnā darwāzā had se zyādā barā banāe wuh tabāhī ko dāḵhil hone kī dāwat detā hai.

²⁰ Jis kā dil ṭeṛhā hai wuh ḵhushhālī nahīn pāegā, aur jis kī zabān chālāk hai wuh musibat meñ ulajh jāegā.

²¹ Jis ke hāñ ahmaq beṭā paidā ho jāe use dukh pahuñchtā hai, aur aql se ḵhālī beṭā bāp ke lie ḵhushī kā bāis nahīn hotā.

²² Ḵhushbāsh dil pūre jism ko shifā detā hai, lekin shikastā rūh haḍḍiyon ko ḵhushk kar detī hai.

²³ Bedīn chupke se rishwat le kar insāf kī rāhoñ ko bigār detā hai.

²⁴ Samajhdār apnī nazar ke sāmne hikmat rakhtā hai, lekin ahmaq kī nazareñ duniyā kī intahā tak āwārā phirtī haiñ.

²⁵ Ahmaq beṭā bāp ke lie ranj kā bāis aur mān ke lie talkhī kā sabab hai.

²⁶ Bequsūr par jurmānā lagānā ḡhalat hai, aur sharīf ko us kī diyānatdārī ke sabab se koṛe lagānā burā hai.

²⁷ Jo apnī zabān ko qābū meñ rakhe wuh ilm-o-irfān kā mālik hai, jo ṭhanḍe dil se bāt kare wuh samajhdār hai.

²⁸ Agar ahmaq khamosh rahe to wuh bhī dānishmand lagtā hai. Jab tak wuh bāt na kare log use samajhdār qarār dete haiñ.

18

¹ Jo dūstroñ se alag ho jāe wuh apne zātī maqāsid pūre karnā chāhtā aur samajh kī har bāt par jhagaṛne lagtā hai.

² Ahmaq samajh se lutfandoz nahīñ hotā balki sirf apne dil kī bāteñ dūstroñ par zāhir karne se.

³ Jahāñ bedīn āe wahāñ hiqārat bhī ā maujūd hotī, aur jahāñ ruswāī ho wahāñ tānāzanī bhī hotī hai.

⁴ Insān ke alfāz gahrā pānī haiñ, hikmat kā sarchashmā bahtī huī nadī hai.

⁵ Bedīn kī jānibdārī karke rāstbāz kā haq mārñā ḡhalat hai.

⁶ Ahmaq ke hoñṭ laṛāī-jhagaṛā paidā karte haiñ, us kā muñh zor se piṭāī kā mutālabā kartā hai.

⁷ Ahmaq kā muñh us kī tabāhī kā bāis hai, us ke hoñṭ aisā phandā haiñ jis meñ us kī apnī jāñ ulajh jātī hai.

⁸ Tohmat lagāne wāle kī bāteñ lazīz khāne ke luqmoñ kī mānind haiñ, wuh dil kī tah tak utar jātī haiñ.

⁹ Jo apne kām meñ zarā bhī ḡhilā ho jāe, use yād rahe ki ḡhilepan kā bhāī tabāhī hai.

¹⁰ Rab kā nām mazbūt burj hai jis meñ rāstbāz bhāḡ kar mahfūz rahtā hai.

¹¹ Amīr samajhtā hai ki merī daulat merā qilāband shahr aur merī ūñchī chārdīwārī hai jis meñ main mahfūz hūñ.

¹² Tabāh hone se pahle insān kā dil maḡhrūr ho jātā hai, izzat milne se pahle lāzim hai ki wuh farotan ho jāe.

¹³ Dūstre kī bāt sunane se pahle jawāb denā hamāqat hai. Jo aisā kare us kī ruswāī ho jāegī.

¹⁴ Bīmār hote waqt insān kī rūh jism kī parwarish kartī hai, lekin agar rūh shikastā ho to phir kaun us ko sahārā degā?

¹⁵ Samajhdār kā dil ilm apnātā aur dānishmand kā kāñ irfāñ kā khoj lagātā rahtā hai.

¹⁶ Tohfā rāstā khol kar dene wāle ko baṛoñ tak pahuñchā detā hai.

¹⁷ Jo adālat meñ pahle apnā mauqif pesh kare wuh us waqt tak haq bajānib lagtā hai jab tak dūsrā farīq sāmne ā kar us kī har bāt kī tahqīq na kare.

¹⁸ Qurā ḡalne se jhagaṛe khatm ho jāte aur baṛoñ kā ek dūstre se laṛne kā khatrā dūr ho jātā hai.

¹⁹ Jis bhāī ko ek dafā māyūs kar diyā jāe use dubārā jīt lenā qilāband shahr par fatah pāne se zyādā dushwār hai. Jhagaṛe hal karnā burj ke kunde toṛne kī tarah mushkil hai.

²⁰ Insān apne muñh ke phal se ser ho jāegā, wuh apne hoñṭoñ kī paidāwār ko jī bhar kar khāegā.

²¹ Zabāñ kā zindagī aur maut par iḡhtiyār hai, jo use pyār kare wuh us kā phal bhī khāegā.

²² Jise bīwī milī use achchhī nemat milī, aur use Rab kī manzūrī hāsil huī.

²³ ḡharīb minnat karte karte apnā muāmalā pesh kartā hai, lekin amīr kā jawāb saḡht hotā hai.

²⁴ Kāī dost tujhe tabāh karte haiñ, lekin aise bhī haiñ jo tujh se bhāī se zyādā lipṭe rahte haiñ.

19

¹ Jo ġharīb be'ilzām zindagī guzāre wuh ʔerhī bāteñ karne wāle ahmaq se kahīn behtar hai.

² Agar ilm sāth na ho to sargarmī kā koī fāyda nahīn. Jaldbāz ġhalat rāh par ātā rahtā hai.

³ Go insān kī apnī hamāqat use bhaṭkā detī hai to bhī us kā dīl Rab se nārāz hotā hai.

⁴ Daulatmand ke dostoñ meñ izāfā hotā hai, lekin ġharīb kā ek dost bhī us se alag ho jātā hai.

⁵ Jhūṭā gawāh sazā se nahīn bachegā, jo jhūṭī gawāhī de us kī jān nahīn chhūṭegī.

⁶ Muta'addid log baṛe ādmī kī ḡhushāmad karte haiñ, aur har ek us ādmī kā dost hai jo tohfe detā hai.

⁷ Ġharīb ke tamām bhāī us se nafrat karte haiñ, to phir us ke dost us se kyon dūr na raheñ. Wuh bāteñ karte karte un kā pīchhā kartā hai, lekin wuh ġhāyb ho jāte haiñ.

⁸ Jo hikmat apnā le wuh apnī jān se muhabbat rakhtā hai, jo samajh kī parwarish kare use kāmyābī hogī.

⁹ Jhūṭā gawāh sazā se nahīn bachegā, jhūṭī gawāhī dene wālā tabāh ho jāegā.

¹⁰ Ahmaq ke lie aish-o-ishrat se zindagī guzārnā mauzūn nahīn, lekin ġhulām kī hukmrānoñ par hukūmat kahīn zyādā ġhairmunāsib hai.

¹¹ Insān kī hikmat use tahammul sikhātī hai, aur dūsroñ ke jarāym se darguzar karnā us kā faḡhr hai.

¹² Bādshāh kā taish jawān sherbabar kī dahāroñ kī mānind hai jabki us kī manzūrī ghās par shabnam kī tarah tar-o-tāzā kartī hai.

¹³ Ahmaq beṭā bāp kī tabāhī aur jhagaṛālū bīwī musalsal ṭapakne wālī chhat hai.

¹⁴ Maurūsī ghar aur milkiyat bāpdādā kī taraf se miltī hai, lekin samajhdār bīwī Rab kī taraf se hai.

¹⁵ Sust hone se insān gahrī nīnd so jātā hai, lekin ḡhīlā shakhs bhūke maregā.

¹⁶ Jo wafādārī se hukm par amal kare wuh apnī jān mahfūz rakhtā hai, lekin jo apnī rāhoñ kī parwā na kare wuh mar jāegā.

¹⁷ Jo ġharīb par mehrbānī kare wuh Rab ko udhār detā hai, wuhī use ajr degā.

¹⁸ Jab tak ummīd kī kiran bāqī ho apne beṭe kī tāḍīb kar, lekin itne josh meñ na ā ki wuh mar jāe.

¹⁹ Jo had se zyādā taish meñ āe use jurmānā denā paṛegā. Use bachāne kī koshish mat kar warnā us kā taish aur baṛhegā.

²⁰ Achchhā mashwarā apnā aur tarbiyat qabūl kar tāki āindā dānishmand ho.

²¹ Insān dīl meñ muta'addid mansūbe bāndhtā rahtā hai, lekin Rab kā irādā hameshā pūrā ho jātā hai.

²² Insān kā lālch us kī ruswāī kā bāis hai, aur ġharīb daroghgo se behtar hai.

²³ Rab kā ḡhauf zindagī kā mambā hai. Ḳhudātars ādmī ser ho kar sukūn se so jātā aur musibat se mahfūz rahtā hai.

²⁴ Kāhil apnā hāth khāne ke bartan meñ ḡāl kar use muñh tak nahīn lā saktā.

²⁵ Tānāzan ko mār to sādālah sabaq sikhagā, samajhdār ko ḡānt to us ke ilm meñ izāfā hogā.

²⁶ Jo apne bāp par zulm kare aur apnī mān ko nikāl de wuh wālidain ke lie sharm aur ruswāī kā bāis hai.

²⁷ Mere beṭe, tarbiyat par dhyān dene se bāz na ā, warnā tū ilm-o-irfān kī rāh se bhaṭak jāegā.

²⁸ Sharīr gawāh insāf kā mazāq urātā hai, aur bedīn kā muñh āfat kī ḡhabreñ phailātā hai.

²⁹ Tānāzan ke lie sazā aur ahmaq kī pīṭh ke lie koṛā taiyār hai.

20

¹ Mai tănāzan kā bāp aur sharāb shor-sharābā kī mān hai. Jo yih pī pī kar ḍagmaḡāne lage wuh dānishmand nahīn.

² Bādshāh kā qahr jawān sherbabar kī daharōn kī mānind hai, jo use taish dilāe wuh apnī jān par kheltā hai.

³ Larāī-jhagare se bāz rahnā izzat kā turrā-e-imtiyāz hai jabki har ahmaq jhagarne ke lie taiyār rahtā hai.

⁴ Kāhil waqt par hal nahīn chalātā, chunānche jab wuh fasal pakte waqt apne khet par nigāh kare to kuchh nazar nahīn āegā.

⁵ Insān ke dil kā mansūbā gahre pānī kī mānind hai, lekin samajhdār ādmī use nikāl kar amal meñ lātā hai.

⁶ Bahut-se log apnī wafādārī par faḡhr karte haiñ, lekin qābil-e-etamād shakhs kahān pāyā jātā hai?

⁷ Jo rāstbāz be'ilzām zindagī guzāre us kī aulād mubārak hai.

⁸ Jab bādshāh takht-e-adālat par baiṡh jāe to wuh apnī āñkhoñ se sab kuchh chhānbīn kar har ḡhalat bāt ek taraf kar letā hai.

⁹ Kaun kah saktā hai, “Maiñ ne apne dil ko pāk-sāf kar rakhā hai, maiñ apne ḡnāh se pāk ho gayā hūñ”?

¹⁰ Ḡhalat bāt aur ḡhalat paimāish, Rab donoñ se ḡhin khātā hai.

¹¹ Larke kā kirdār us ke sulūk se mālūm hotā hai. Is se patā chaltā hai ki us kā chāl-chalan pāk aur rāst hai yā nahīn.

¹² Sunane wāle kān aur deḡhne wālī āñkheñ donoñ hī Rab ne banāī haiñ.

¹³ Nīnd ko pyār na kar warnā ḡharīb ho jāegā. Apnī āñkhoñ ko khulā rakh to jī bhar kar khānā khāegā.

¹⁴ Gāhak dukāndār se kahtā hai, “Yih kaisī nāqis chīz hai!” Lekin phir jā kar dūsroñ ke sāmne apne saude par sheḡhī mārta hai.

¹⁵ Sonā aur kasrat ke motī pāe jā sakte haiñ, lekin samajhdār hoñt un se kahīñ zyādā qīmtī haiñ.

¹⁶ Zamānat kā wuh libās wāpas na kar jo kisī ne pardesī kā zāmin ban kar diyā hai. Agar wuh ajnabī kā zāmin ho to us zamānat par zarūr qabzā kar jo us ne dī thī.

¹⁷ Dhoke se hāsīl kī huī roṡī ādmī ko mīṡhī lagti hai, lekin us kā anjām kankaroñ se bharā muñh hai.

¹⁸ Mansūbe salāh-mashware se mazbūt ho jāte haiñ, aur jang karne se pahle dūsroñ kī hidāyāt par dhyān de.

¹⁹ Agar tū buhtān lagāne wāle ko hamrāz banāe to wuh idhar-udhar phir kar bāt phailāegā. Chunānche bātūnī se gurez kar.

²⁰ Jo apne bāp yā mān par lānat kare us kā charāḡh ḡhane andhere meñ bujh jāegā.

²¹ Jo mīrās shurū meñ baṡī jaldī se mil jāe wuh āḡhir meñ barkat kā bāis nahīñ hogī.

²² Mat kahnā, “Maiñ ḡhalat kām kā intaqām lūngā.” Rab ke intazār meñ rah to wuhī terī madad karegā.

²³ Rab jhūṡe bāṡoñ se ḡhin khātā hai, aur ḡhalat tarāzū use achchhā nahīñ lagta.

²⁴ Rab har ek ke qadam muqarrar kartā hai. To phir insān kis tarah apnī rāh samajh saktā hai?

²⁵ Insān apne lie phandā taiyār kartā hai jab wuh jaldbāzī se mannāt māntā aur bād meñ hī mannāt ke natāyḡ par ḡhaur karne lagta hai.

²⁶ Dānishmand bādshāh bedīnoñ ko chhān chhān kar uṡā letā hai, hāñ wuh ḡāhne kā ālā hī un par se guzarne detā hai.

²⁷ Ādamzād kī rūḡ Rab kā charāḡh hai jo insān ke bātin kī tah tak sab kuchh kī tahqīq kartā hai.

²⁸ Shafqat aur wafā bādshāh ko mahfūz rakhtī haiñ, shafqat se wuh apnā taḥt mustahkam kar letā hai.

²⁹ Naujawānoñ kā faḥr un kī tāqat aur buzurgoñ kī shān un ke safed bāl haiñ.

³⁰ Zaḥm aur choṭeñ burāi ko dūr kar detī haiñ, zarbeñ bātin kī tah tak sab kuchh sāf kar detī haiñ.

21

¹ Bādshāh kā dil Rab ke hāth meñ nahar kī mānind hai. Wuh jidhar chāhe us kā rukh pher detā hai.

² Har ādmī kī rāh us kī apnī nazar meñ ṭhīk lagti hai, lekin Rab hī diloñ kī jānch-partāl kartā hai.

³ Rāstbāzī aur insāf karnā Rab ko zabah kī qurbāniyoñ se kahīñ zyādā pasand hai.

⁴ Maḡhrūr āñkheñ aur mutakabbir dil jo bedīnoñ kā charāḡh haiñ gunāh haiñ.

⁵ Mehnatī shaḡhs ke mansūbe nafā kā bāis haiñ, lekin jaldbāzī ḡhurbat tak pahuñchā detī hai.

⁶ Farebdeh zabān se jamā kiyā huā ḡhazānā bikhar jāne wālā dhuāñ aur mohlak phandā hai.

⁷ Bedīnoñ kā zulm hī unheñ ghasiṭ kar le jātā hai, kyoñki wuh insāf karne se inkār karte haiñ.

⁸ Qusūrwār kī rāh pechdār hai jabki pāk shaḡhs sīdhī rāh par chaltā hai.

⁹ Jhagaṛālū bīwī ke sāth ek hī ghar meñ rahne kī nisbat chhat ke kisī kone meñ guzārā karnā behtar hai.

¹⁰ Bedīn ḡhalat kām karne ke lālach meñ rahtā hai aur apne kisī bhī paṛosī par tars nahīñ khātā.

¹¹ Tānāzan par jurmānā lagā to sādālah sabaq sīkhegā, dānishmand ko tālīm de to us ke ilm meñ izāfā hogā.

¹² Allāh jo rāst hai bedīn ke ghar ko dhyān meñ rakhtā hai, wuhī bedīn ko ḡhāk meñ milā detā hai.

¹³ Jo kān meñ ungli dāl kar ḡharīb kī madad ke lie chīḡheñ nahīñ suntā wuh bhī ek dīn chīḡheñ māregā, aur us kī bhī sunī nahīñ jāegī.

¹⁴ Poshīdagī meñ silā dene se dūsre kā ḡhussā ṭhandā ho jātā, kisī kī jeb garm karne se us kā saḡht taish dūr ho jātā hai.

¹⁵ Jab insāf kiyā jāe to rāstbāz ḡhush ho jātā, lekin badkār dahshat khāne lagtā hai.

¹⁶ Jo samajh kī rāh se bhaṭak jāe wuh ek dīn murdoñ kī jamāt meñ ārām karegā.

¹⁷ Jo aish-o-ishrat kī zindagī pasand kare wuh ḡharīb ho jāegā, jise mai aur tel pyārā ho wuh amīr nahīñ ho jāegā.

¹⁸ Jab rāstbāz kā fidyā denā hai to bedīn ko diyā jāegā, aur diyānatdār kī jagah bewafā ko diyā jāegā.

¹⁹ Jhagaṛālū aur tang karne wālī bīwī ke sāth basne kī nisbat registān meñ guzārā karnā behtar hai.

²⁰ Dānishmand ke ghar meñ umdā ḡhazānā aur tel hotā hai, lekin ahmaq apnā sārā māl haṛap kar letā hai.

²¹ Jo insāf aur shafqat kā tāqqub kartā rahe wuh zindagī, rāstī aur izzat pāegā.

²² Dānishmand ādmī tāqatwar faujiyoñ ke shahr par hamlā karke wuh qilābandī dhā detā hai jis par un kā pūrā etamād thā.

²³ Jo apne muñh aur zabān kī pahrādārī kare wuh apnī jān ko musibat se bachāe rakhtā hai.

²⁴ Maḡhrūr aur ghamandī kā nām ‘Tānāzan’ hai, har kām wuh behad takabbur ke sāth kartā hai.

²⁵ Kāhil kā lālach use maut ke ḡhāṭ utār detā hai, kyoñki us ke hāth kām karne se inkār karte haiñ.

- ²⁶ Lālchī pūrā din lālach kartā rahtā hai, lekin rāstbāz faiyāzdilī se detā hai.
²⁷ Bedīnoñ kī qurbānī qābil-e-ghin hai, kḥāskar jab use bure maqsad se pesh kiya jāe.
²⁸ Jhūtā gawāh tabāh ho jāegā, lekin jo dūsre kī dhyān se sune us kī bāt hameshā tak qāym rahegī.
²⁹ Bedīn ādmī gustākḥ andāz se pesh ātā hai, lekin sīdhī rāh par chalne wālā soch-samajhkar apnī rāh par chaltā hai.
³⁰ Kisī kī bhī hikmat, samajh yā mansūbā Rab kā sāmna nahīn kar saktā.
³¹ Ghoṛe ko jang ke din ke lie taiyār to kiya jātā hai, lekin fatah Rab ke hāth meñ hai.

22

- ¹ Nek nām baṛī daulat se qīmī, aur manzūr-e-nazar honā sone-chāndī se behtar hai.
² Amīr aur ḡharīb ek dūsre se milte julte haiñ, Rab un sab kā Kḥāliq hai.
³ Zahīn ādmī kḥatrā pahle se bhāñp kar chhup jātā hai, jabki sādālah āge baṛh kar us kī lapet meñ ā jātā hai.
⁴ Farotanī aur Rab kā kḥauf mānane kā phal daulat, ehtirām aur zindagī hai.
⁵ Bedīn kī rāh meñ kāñṭe aur phande hote haiñ. Jo apnī jān mahfūz rakhnā chāhe wuh un se dūr rahtā hai.
⁶ Chhoṛe bachche ko sahīh rāh par chalne kī tarbiyat kar to wuh būrhā ho kar bhī us se nahīn haṭegā.
⁷ Amīr ḡharīb par hukūmat kartā, aur qarzdār qarzkḥāh kā ḡhulām hotā hai.
⁸ Jo nāinsāfi kā bīj boe wuh āfat kī fasal kāṭegā, tab us kī ziyādatī kī lāṭhī tūt jāegī.
⁹ Faiyāzdil ko barkat milegī, kyonki wuh pasthāl ko apne khāne meñ sharīk kartā hai.
¹⁰ Tānāzan ko bhagā de to laṛāi-jhagarā ghar se nikal jāegā, tū tū main main aur ek dūsre kī be'izzatī karne kā silsilā kḥatm ho jāegā.
¹¹ Jo dil kī pākīzagi ko pyār kare aur mehrbān zabān kā mālik ho wuh bādshāh kā dost banegā.
¹² Rab kī āñkheñ ilm-o-irfān kī dekh-bhāl kartī haiñ, lekin wuh bewafā kī bātoñ ko tabāh hone detā hai.
¹³ Kāhil kahtā hai, “Galī meñ sher hai, agar bāhar jāūn to mujhe kisī chauk meñ phār khāegā.”
¹⁴ Zinākār aurat kā muñh gahrā garhā hai. Jis se Rab nārāz ho wuh us meñ gir jātā hai.
¹⁵ Bachche ke dil meñ hamāqat ṭiktī hai, lekin tarbiyat kī chhaṛī use bhagā detī hai.
¹⁶ Ek pasthāl par zulm kartā hai tāki daulat pāe, dūsra amīr ko tohfe detā hai lekin ḡharīb ho jātā hai.

Dānishmandoñ kī 30 Kahāwateñ

- ¹⁷ Kān lagā kar dānāoñ kī bātoñ par dhyān de, dil se merī tālīm apnā le! ¹⁸ Kyonki achchhā hai ki tū unheñ apne dil meñ mahfūz rakhe, wuh sab tere hoñṭoñ par musta'id raheñ. ¹⁹ Āj main tujhe, hāñ tujhe hī tālīm de rahā hūñ tāki terā bharosā Rab par rahe. ²⁰ Main ne tere lie 30 kahāwateñ qalamband kī haiñ, aisī bāteñ jo mashwaroñ aur ilm se bhārī huī haiñ. ²¹ Kyonki main tujhe sachchāi kī qābil-e-etamād bāteñ sikhānā chāhtā hūñ tāki tū unheñ qābil-e-etamād jawāb de sake jinhoñ ne tujhe bhejā hai.

-1-

- ²² Psthāl ko is lie na lūt ki wuh pasthāl hai, musibatzaḍā ko adālat meñ mat kuchalnā. ²³ Kyonki Rab kḥud un kā difā karke unheñ lūt legā jo unheñ lūt rahe haiñ.

-2-

²⁴ Ghūsīle shakhs kā dost na ban, na us se zyādā tālluq rakh jo jaldī se āg-bagūlā ho jātā hai. ²⁵ Aisā na ho ki tū us kā chāl-chalan apnā kar apnī jān ke lie phandā lagāe.

-3-

²⁶ Kabhī hāth milā kar wādā na kar ki main dūsre ke karze kā zāmin hūngā. ²⁷ Qarzdār ke paise wāpas na karne par agar tū bhī paise adā na kar sake to terī chārpāi bhī tere nīche se chhīn lī jāegī.

-4-

²⁸ Zamīn kī jo hudūd tere bāpdādā ne muqarrar kīn unheñ āge pīchhe mat karnā.

-5-

²⁹ Kyā tujhe aisā ādmī nazar ātā hai jo apne kām meñ māhir hai? Wuh nichle tabqe ke logon kī k̄hidmat nahīn karegā balki bādshāhon kī.

23

-6-

¹ Agar tū kisī hukmrān ke khāne meñ sharīk ho jāe to k̄hūb dhyān de ki tū kis ke huzūr hai. ² Agar tū peṭū ho to apne gale par chhurī rakh. ³ Us kī umdā chīzon kā lālach mat kar, kyonki yih khānā farebdeh hai.

-7-

⁴ Apnī pūrī tāqat amīr banane meñ sarf na kar, apnī hikmat aisī koshishon se zāe mat kar. ⁵ Ek nazar daulat par ḍāl to wuh ojhal ho jātī hai, aur par lagā kar uqāb kī tarah āsmān kī taraf uṛ jātī hai.

-8-

⁶ Jalne wāle kī roṭī mat khā, us ke lazīz khānon kā lālach na kar. ⁷ Kyonki yih gale meñ bāl kī tarah hogā. Wuh tujh se kahegā, “Khāo, piyo!” Lekin us kā dil tere sāth nahīn hai. ⁸ Jo luqmā tū ne khā liyā us se tujhe qai āegī, aur terī us se dostānā bāteñ zāe ho jāengī.

-9-

⁹ Ahmaq se bāt na kar, kyonki wuh terī dānishmand bāteñ haqīr jānegā.

-10-

¹⁰ Zamīn kī jo hudūd qadīm zamāne meñ muqarrar huīn unheñ āge pīchhe mat karnā, aur yatīmon ke kheton par qabzā na kar. ¹¹ Kyonki un kā Chhurāne Wālā qawī hai, wuh un ke haq meñ k̄hud tere k̄hilāf laṛegā.

-11-

¹² Apnā dil tarbiyat ke hawāle kar aur apne kān ilm kī bāton par lagā.

-12-

¹³ Bachche ko tarbiyat se mahrūm na rakh, chharī se use sazā dene se wuh nahīn maregā. ¹⁴ Chharī se use sazā de to us kī jān maut se chhūṭ jāegī.

-13-

¹⁵ Mere beṭe, agar terā dil dānishmand ho to merā dil bhī k̄hush hogā. ¹⁶ Main andar hī andar k̄hushī manāūngā jab tere honṭ diyānatdār bāteñ kareṅge.

-14-

¹⁷ Terā dil gunāhgāron ko dekh kar kuṛhtā na rahe balki pūre din Rab kā k̄hauf rakhne meñ sargarm rahe. ¹⁸ Kyonki terī ummīd jātī nahīn rahegī balki terā mustaqbil yaqīnan achchhā hogā.

-15-

¹⁹ Mere beṭe, sun kar dānishmand ho jā aur sahīh rāh par apne dil kī rāhnumāī kar. ²⁰ Sharābī aur peṭū se dareḡh kar, ²¹ kyonki sharābī aur peṭū ḡharīb ho jāenge, aur kāhilī unheñ chīthare pahñāegī.

-16-

²² Apne bāp kī sun jis ne tujhe paidā kiyā, aur apnī māñ ko haqīr na jāñ jab būrhī ho jāe.

²³ Sachchāī kharīd le aur kabhī faroḡht na kar, us meñ shāmil hikmat, tarbiyat aur samajh apnā le.

²⁴ Rāstbāz kā bāp baṛī kḡhushī manātā hai, aur dānishmand beṭe kā wālīd us se lutfandoz hotā hai.

²⁵ Chunāñche apne māñ-bāp ke lie kḡhushī kā bāis ho, aisī zindagī guzār ki terī māñ jashn manā sake.

-17-

²⁶ Mere beṭe, apnā dil mere hawāle kar, terī āñkheñ merī rāheñ pasand karen. ²⁷ Kyonki kasbī gahrā gaṛhā aur zinākār aurat tang kuāñ hai, ²⁸ ḡākū kī tarah wuh tāk lagāe baiṭh kar mardoñ meñ bewafāoñ kā izāfā kartī hai.

-18-

²⁹ Kaun āheñ bhartā hai? Kaun hāy hāy kartā aur laṛāī-jhagaṛe meñ mulawwas rahtā hai? Kis ko bilāwajah choṭeñ lagtī, kis kī āñkheñ dhundlī-sī rahtī haiñ? ³⁰ Wuh jo rāt gae tak mai pīne aur masāledār mai se mazā lene meñ masrūf rahtā hai. ³¹ Mai ko taktā na rah, kḡhāh us kā surkḡh rang kitnī kḡhubsūratī se pyāle meñ kyon na chamke, kḡhāh use baṛe maze se kyon na piyā jāe. ³² Anjāmkar wuh tujhe sāñp kī tarah kāṭegī, nāg kī tarah ḡasegī. ³³ Terī āñkheñ ajīb-o-ḡharīb manzar dekheñgī aur terā dil betukī bāteñ haklāegā. ³⁴ Tū samundar ke bīch meñ leṭne wāle kī mānind hogā, us jaisā jo mastūl par chaṛh kar leṭ gayā ho. ³⁵ Tū kahegā, “Merī piṭāī huī lekin dard mahsūs na huā, mujhe mārā gayā lekin mālūm na huā. Main kab jāg uṭhūngā tāki dubārā sharāb kī taraf rukḡh kar sakūñ?”

24

-19-

¹ Sharīroñ se hasad na kar, na un se sohbat rakhne kī ārzū rakh, ² kyonki un kā dil zulm karne par tulā rahtā hai, un ke hoñṭ dūsroñ ko dukh pahuñchāte haiñ.

-20-

³ Hikmat ghar ko tāmīr kartī, samajh use mazbūt buniyād par khaṛā kar detī, ⁴ aur ilm-o-irfān us ke kamroñ ko beshqīmat aur manmohan chīzoñ se bhar detā hai.

-21-

⁵ Dānishmand ko tāqat hāsil hotī aur ilm rakhne wāle kī quwwat baṛhtī rahtī hai, ⁶ kyonki jang karne ke lie hidāyat aur fatah pāne ke lie muta'addid mushīroñ kī zarūrat hotī hai.

-22-

⁷ Hikmat itnī buland-o-bālā hai ki ahmaq use pā nahīñ saktā. Jab buzurg shahr ke darwāze meñ faislā karne ke lie jamā hote haiñ to wuh kuchh nahīñ kah saktā.

-23-

⁸ Bure mansūbe bāndhne wālā sāzishī kahlātā hai. ⁹ Ahmaq kī chālākiyāñ gunāh haiñ, aur log tānāzan se ḡhin khāte haiñ.

-24-

¹⁰ Agar tū musībat ke dīn himmat hār kar ḡhīlā ho jāe to terī tāqat jāṭī rahegī.

-25-

¹¹ Jinheñ maut ke hawāle kiyā jā rahā hai unheñ chhuṛā, jo qasāī kī taraf dagmagāte hue jā rahe haiñ unheñ rok de. ¹² Shāyad tū kahe, “Hameñ to is ke bāre meñ ilm nahīñ thā.” Lekin yaqīn jān, jo dil kī jāñch-paṛtāl kartā hai wuh bāt samajhtā hai, jo terī jān kī dekh-bhāl kartā hai use mālūm hai. Wuh insān ko us ke āmāl kā badlā detā hai.

-26-

¹³ Mere beṭe, shahd khā kyonki wuh achchhā hai, chhatte kā khālis shahd mīṭhā hai. ¹⁴ Jān le ki hikmat isī tarah terī jān ke lie mīṭhī hai. Agar tū use pāe to terī ummīd jātī nahīñ rahegī balki terā mustaqbil achchhā hogā.

-27-

¹⁵ Ai bedīn, rāstbāz ke ghar kī tāk lagāe mat baiṭhnā, us kī rihāishgāh tabāh na kar. ¹⁶ Kyonki go rāstbāz sāt bār gir jāe to bhī har bār dubārā uṭh khaṛā hogā jabki bedīn ek bār ṭhokar khā kar musibat meñ phaṁsā rahegā.

-28-

¹⁷ Agar terā dushman gir jāe to khush na ho, agar wuh ṭhokar khāe to terā dil jashn na manāe. ¹⁸ Aisā na ho ki Rab yih dekh kar terā rawaiyā pasand na kare aur apnā ghussā dushman par utārne se bāz āe.

-29-

¹⁹ Badkāroñ ko dekh kar mushta'il na ho jā, bedīnoñ ke bāis kuṛhtā na rah. ²⁰ Kyonki sharīroñ kā koī mustaqbil nahīñ, bedīnoñ kā charāgh bujh jāegā.

-30-

²¹ Mere beṭe, Rab aur bādshāh kā khauf mān, aur sarkashoñ meñ sharīk na ho. ²² Kyonki achānak hī un par āfat āegī, kisī ko patā hī nahīñ chalegā jab donoñ un par hamlā karke unheñ tabāh kar deñge.

Dānishmandoñ kī Mazīd Kahāwateñ

²³ Zail meñ dānishmandoñ kī mazīd kahāwateñ qalamband haiñ.

Adālat meñ jānibdārī dikhānā burī bāt hai. ²⁴ Jo qusūrwar se kahe, “Tū bequsūr hai” us par qaumeñ lānat bhejeñgī, us kī sarzanish ummateñ kareñgī. ²⁵ Lekin jo qusūrwar ko mujrim ṭhahrāe wuh khushhāl hogā, use kasrat kī barkat milegī.

²⁶ Sachchā jawāb dost ke bose kī mānind hai.

²⁷ Pahle bāhar kā kām mukammal karke apne khetoñ ko taiyār kar, phir hī apnā ghar tāmīr kar.

²⁸ Bilāwajah apne paṛosī ke khilāf gawāhī mat de. Yā kyā tū apne hoñṭoñ se dhokā denā chāhtā hai?

²⁹ Mat kahnā, “Jis tarah us ne mere sāth kiyā usī tarah main us ke sāth karūnga, main us ke har fel kā munāsib jawāb dūngā.”

³⁰ Ek dīn main sust aur nāsamajh ādmī ke khet aur angūr ke bāgh meñ se guzarā.

³¹ Har jagah kāñṭedār jhāriyāñ phailī huī thīñ, khudrau paude pūrī zamīn par chhā gae the. Us kī chārdīwārī bhī gir gai thī. ³² Yih dekh kar main ne dil se dhyān diyā aur sabaq sīkh liyā,

³³ agar tū kahe, “Mujhe thoṛī der sone de, thoṛī der ūñghne de, thoṛī der hāth par hāth dhare baiṭhne de tāki main ārām kar sakūñ” ³⁴ to khabardār, jald hī ghurbat rāhzan kī tarah tujh par āegī, muflisī hathiyār se lais ḍākū kī tarah tujh par ā paṛegī.

25

Sulemān kī Mazīd Kahāwateñ

¹ Zail meñ Sulemān kī mazīd kahāwateñ darj haiñ jinheñ Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ke logoñ ne jamā kiyā.

² Allāh kā jalāl is meñ zāhir hotā hai ki wuh muāmalā poshīdā rakhtā hai, bādshāh kā jalāl is meñ ki wuh muāmale kī tahqīq kartā hai.

³ Jitnā āsmān buland aur zamīn gahrī hai utnā hī bādshāhoñ ke dil kā khoj nahīñ lagāyā jā saktā.

⁴ Chāndī se mail dūr karo to sunār bartan banāne meñ kāmyāb ho jāegā, ⁵ bedīn ko bādshāh ke huzūr se dūr karo to us kā taḡht rāstī kī buniyād par qāym rahegā.

⁶ Bādshāh ke huzūr apne āp par faḡhr na kar, na izzat kī us jagah par kharā ho jā jo buzurgoñ ke lie maḡhsūs hai. ⁷ Is se pahle ki shurafā ke sāmne hī terī be'izzatī ho jāe behtar hai ki tū pīchhe kharā ho jā aur bād meñ koī tujh se kahe, “Yahāñ sāmne ā jāeñ.”

Jo kuchh terī āñkhoñ ne dekhā use adālat meñ pesh karne meñ ⁸ jaldbāzī na kar, kyonki tū kyā karegā agar terā paṛosī tere muāmale ko jhuṭlā kar tujhe sharmindā kare?

⁹ Adālat meñ apne paṛosī se larṭe waqt wuh bāt bayān na kar jo kisī ne poshīdagī meñ tere sapurd kī, ¹⁰ aisā na ho ki sunane wālā terī be'izzatī kare. Tab terī badnāmī kabhī nahīñ miṭegī.

¹¹ Waqt par mauzūñ bāt chāndī ke bartan meñ sone ke seb kī mānind hai. ¹² Dānishmand kī nasīhat qabūl karne wāle ke lie sone kī bālī aur ḡhālīs sone ke gulūband kī mānind hai.

¹³ Qābil-e-etamād qāsīd bhejne wāle ke lie fasal kāṭṭe waqt barf kī ṭhandak jaisā hai, is tarah wuh apne mālik kī jāñ ko tar-o-tāzā kar detā hai.

¹⁴ Jo sheḡhī mār kar tohfoñ kā wādā kare lekin kuchh na de wuh un tūfānī bādaloñ kī mānind hai jo barse baḡhair guzar jāte haiñ.

¹⁵ Hukmrān ko tahammul se qāyl kiyā jā saktā, aur narm zabān haḡḡdiyāñ toṛne ke qābil hai.

¹⁶ Agar shahd mil jāe to zarūrat se zyādā mat khā, had se zyādā khāne se tujhe qai āegī.

¹⁷ Apne paṛosī ke ghar meñ bār bār jāne se apne qadmoñ ko rok, warnā wuh tang ā kar tujh se nafrat karne lagegā.

¹⁸ Jo apne paṛosī ke ḡhilāf jhūṭī gawāhī de wuh hathaure, talwār aur tez tīr jaisā nuḡsāndeh hai.

¹⁹ Musībat ke waqt bewafā par etibār karnā ḡharāb dānt yā ḡdagmagāte pāñwoñ kī tarah taklifdeh hai.

²⁰ Dukhte dil ke lie gīt gānā utnā hī ḡhairmauzūñ hai jitnā sardiyoñ ke mausam meñ qamīs utārnā yā soḡe par sirkā ḡālnā.

²¹ Agar terā dushman bhūkā ho to use khānā khilā, agar pyāsā ho to pāñī pilā.

²² Kyonki aisā karne se tū us ke sar par jalte hue koeloñ kā ḡdher lagāegā, aur Rab tujhe ajr degā.

²³ Jis tarah kāle bādāl lāne wālī hawā bārish paidā kartī hai usī tarah bātūñ kī chupke se kī gaī bātoñ se logoñ ke muñh bigar jāte haiñ.

²⁴ Jhagarālū bīwī ke sāth ek hī ghar meñ rahne kī nisbat chhat ke kisī kone meñ guzārā karnā behtar hai.

²⁵ Dūr-darāz mulk kī ḡhushḡhabrī pyāse gale meñ ṭhandā pāñī hai.

²⁶ Jo rāstbāz bedīn ke sāmne ḡdagmagāne lage, wuh gadlā chashmā aur ālūdā kuāñ hai.

²⁷ Zyādā shahd khānā achchhā nahīñ, aur na hī zyādā apñī izzat kī fikr karnā.

²⁸ Jo apne āp par qābū na pā sake wuh us shahr kī mānind hai jis kī fasīl ḡhā dī gaī hai.

26

¹ Ahmaq kī izzat karnā utnā hī ḡhairmauzūn hai jitnā mausam-e-garmā meñ barf yā fasal kātṭe waqt bārish.

² Bilāwajah bhejī huī lānat pharphaṛātī chiriyā yā urṭī huī abābīl kī tarah ojhal ho kar beasar rah jāṭī hai.

³ Ghoṛe ko chhaṛī se, gadhe ko lagām se aur ahmaq kī pīṭh ko lāṭhī se tarbiyat de.

⁴ Jab ahmaq ahmaqānā bāteñ kare to use jawāb na de, warnā tū usī ke barābar ho jāegā.

⁵ Jab ahmaq ahmaqānā bāteñ kare to use jawāb de, warnā wuh apnī nazar meñ dānishmand ṭhahregā.

⁶ Jo ahmaq ke hāth paighām bheje wuh us kī mānind hai jo apne pāñwoñ par kulhārī mār kar apne āp se ziyādatī kartā hai. *

⁷ Ahmaq ke muñh meñ hikmat kī bāt maflūj kī beharkat laṭaktī ṭāngoñ kī tarah bekār hai.

⁸ Ahmaq kā ehtirām karnā falākhan ke sāth patthar bāndhne ke barābar hai.

⁹ Ahmaq ke muñh meñ hikmat kī bāt nashe meñ dhut sharābī ke hāth meñ kāñṭedār jhārī kī mānind hai.

¹⁰ Jo ahmaq yā har kisī guzarne wāle ko kām par lagāe wuh sab ko zaḡhmī karne wāle tīrandāz kī mānind hai.

¹¹ Jo ahmaq apnī hamāqat dohrāe wuh apnī qai ke pās wāpas āne wāle kutte kī mānind hai.

¹² Kyā koī dikhāī detā hai jo apne āp ko dānishmand samajhtā hai? Us kī nisbat ahmaq ke sudharne kī zyādā ummīd hai.

¹³ Kāhil kahtā hai, “Rāste meñ sher hai, hāñ chaukoñ meñ sher phir rahā hai!”

¹⁴ Jis tarah darwāzā qabze par ḡhūmtā hai usī tarah kāhil apne bistar par karwaṭeñ badaltā hai.

¹⁵ Jab kāhil apnā hāth khāne ke bartan meñ ḍāl de to wuh itnā sust hai ki use muñh tak wāpas nahīn lā saktā.

¹⁶ Kāhil apnī nazar meñ hikmat se jawāb dene wāle sāt ādmiyoñ se kahīn zyādā dānishmand hai.

¹⁷ Jo guzarte waqt dūsroñ ke jhagaṛe meñ mudākhalat kare wuh us ādmī kī mānind hai jo kutte ko kānoñ se pakaṛ le.

¹⁸⁻¹⁹ Jo apne paṛosī ko fareb de kar bād meñ kahe, “Maiñ sirf mazāq kar rahā thā” wuh us dīwāne kī mānind hai jo logoñ par jalte hue aur mohlak tīr barsātā hai.

²⁰ Lakaṛī ke khatm hone par āg bujh jāṭī hai, tohmat lagāne wāle ke chale jāne par jhagaṛā band ho jāṭā hai.

²¹ Angāroñ meñ koele aur āg meñ lakaṛī ḍāl to āg bhaṛak uṭhegī. Jhagaṛālū ko kahīn bhī khaṛā kar to log mushta'il ho jāeñge.

²² Tohmat lagāne wāle kī bāteñ lazīz khāne ke luqmoñ jaisī haiñ, wuh dil kī tah tak utar jāṭī haiñ.

²³ Jalne wāle hoñṭ aur sharīr dil miṭṭī ke us bartan kī mānind haiñ jise chamakdār banāyā gayā ho.

²⁴ Nafrat karne wālā apne hoñṭoñ se apnā aslī rūp chhupā letā hai, lekin us kā dil fareb se bharā rahtā hai. ²⁵ Jab wuh mehrbān bāteñ kare to us par yaqīn na kar, kyoñki us ke dil meñ sāt makrūh bāteñ haiñ. ²⁶ Go us kī nafrat filhāl fareb se chhupī rahe, lekin ek din us kā ḡhalat kirdār pūrī jamāt ke sāmne zāhir ho jāegā.

²⁷ Jo dūsroñ ko phaṇsāne ke lie gaṛhā khode wuh us meñ khud gir jāegā, jo patthar luṛhkā kar dūsroñ par phaīnkā chāhe us par hī patthar wāpas luṛhak āegā.

* 26:6 Lafzī tarjumā: ziyādatī kā pyālā pītā hai.

²⁸ Jhūṭī zabān un se nafrat kartī hai jinheñ wuh kuchal detī hai, ḵhushāmad karne wālā muñh tabāhī machā detā hai.

27

¹ Us par sheḵhī na mār jo tū kal karegā, tujhe kyā mālūm ki kal kā dīn kyā kuchh farāham karegā?

² Terā apnā muñh aur apne hoñṭ terī tārif na karen balki wuh jo tujh se wāqif bhī na ho.

³ Patthar bhārī aur ret waznī hai, lekin jo ahmaq tujhe tang kare wuh zyādā nāqābil-e-bardāshṭ hai.

⁴ Ghussā zālim hotā aur taish sailāb kī tarah insān par ā jātā hai, lekin kaun hasad kā muqābalā kar saktā hai?

⁵ Khulī malāmat chhupī huī muhabbat se behtar hai.

⁶ Pyār karne wāle kī zarbeñ wafā kā sabūt haiñ, lekin nafrat karne wāle ke muta'addid boson se ḵhabardār rah.

⁷ Jo ser hai wuh shahd ko bhī pānwoñ tale raund detā hai, lekin bhūke ko karwī chīzeñ bhī mīṭhī lagtī haiñ.

⁸ Jo ādmī apne ghar se nikal kar mārā mārā phire wuh us parinde kī mānind hai jo apne ghoñsle se bhāg kar kabhī idhar kabhī idhar pharpharātā rahtā hai.

⁹ Tel aur bakhūr dil ko ḵhush karte haiñ, lekin dost apne achche mashwaron se ḵhushī dilātā hai.

¹⁰ Apne doston ko kabhī na chhoṛ, na apne zātī doston ko na apne bāp ke doston ko. Tab tujhe musibat ke dīn apne bhāī se madad nahīn māngnī paṛegī. Kyonki qarīb kā paṛosī dūr ke bhāī se behtar hai.

¹¹ Mere beṭe, dānishmand ban kar mere dil ko ḵhush kar tāki main apne haqīr jānane wāle ko jawāb de sakūñ.

¹² Zahīn ādmī ḵhatrā pahle se bhānp kar chhup jātā hai, jabki sādālah āge baṛh kar us kī lapeṭ meñ ā jātā hai.

¹³ Zamānat kā wuh libās wāpas na kar jo kisī ne pardesī kā zāmin ban kar diyā hai. Agar wuh ajnabī aurat kā zāmin ho to us zamānat par zarūr qabzā kar jo us ne dī thī.

¹⁴ Jo subah-sawere buland āwāz se apne paṛosī ko barkat de us kī barkat lānat ṭhahrāī jāegī.

¹⁵ Jhagaṛālū bīwī mūsłādhār bārish ke bāis musalsal ṭapakne wālī chhat kī mānind hai. ¹⁶ Use roknā hawā ko rokne yā tel ko pakaṛne ke barābar hai.

¹⁷ Lohā lohe ko aur insān insān ke zahan ko tez kartā hai.

¹⁸ Jo anjīr ke daraḵht kī dekh-bhāl kare wuh us kā phal khāegā, jo apne mālik kī wafādārī se ḵhidmat kare us kā ehtirām kiyā jāegā.

¹⁹ Jis tarah pānī chehre ko mun'akis kartā hai usī tarah insān kā dil insān ko mun'akis kartā hai.

²⁰ Na maūt aur na Pātāl kabhī ser hote haiñ, na insān kī āñkheñ.

²¹ Sonā aur chāndī kuṭhālī meñ pighlā kar pāk-sāf kar, lekin insān kā kirdār is se mālūm kar ki log us kī kitnī qadar karte haiñ.

²² Agar ahmaq ko anāj kī tarah okhlī aur mūsāl se kūṭā bhī jāe to bhī us kī hamāqat dūr nahīn ho jāegī.

²³ Ehtiyāt se apnī bheṛ-bakriyon kī hālat par dhyān de, apne rewaron par ḵhūb tawajjuh de. ²⁴ Kyonki koī bhī daulat hameshā tak qāym nahīn rahtī, koī bhī tāj nasl-dar-nasl barqarār nahīn rahtā. ²⁵ Khule maidān meñ ghās kāṭ kar jamā kar tāki nāī ghās ug sake, chārā paharon se bhī ikaṭṭhā kar. ²⁶ Tab tū bheṛon kī ūn se kapṛe banā sakegā, bakron kī farokht se khet ḵharīd sakegā, ²⁷ aur bakriyāñ itnā dūdh deñgī ki tere, tere ḵhāndān aur tere naukar-chākaron ke lie kāfī hogā.

28

¹ Bedīn farār ho jātā hai hālānki tāqqub karne wālā koī nahīn hotā, lekin rāstbāz apne āp ko jawān sherbabar kī tarah mahfūz samajhtā hai.

² Mulk kī khatākārī ke sabab se us kī hukūmat kī yagāngat qāym nahīn rahegī, lekin samajhdār aur dānishmand ādmī use barī der tak qāym rakhegā.

³ Jo gharīb gharībōn par zulm kare wuh us mūslādhār bārish kī mānind hai jo sailāb lā kar faslon ko tabāh kar detī hai.

⁴ Jis ne shariāt ko tark kiyā wuh bedīn kī tārif kartā hai, lekin jo shariāt ke tābe rahtā hai wuh us kī mukhālafat kartā hai.

⁵ Sharīr insāf nahīn samajhte, lekin Rab ke tālib sab kuchh samajhte hai.

⁶ Be'ilzām zindagī guzarne wālā gharīb terhī rāhōn par chalne wāle amīr se behtar hai.

⁷ Jo shariāt kī pairawī kare wuh samajhdār beṭā hai, lekin aiyāshōn kā sāthī apne bāp kī be'izzatī kartā hai.

⁸ Jo apnī daulat nājāyz sūd se barhāe wuh use kisī aur ke lie jamā kar rahā hai, aise shakhs ke lie jo gharībōn par rahm karegā.

⁹ Jo apne kān meñ ungli ḍāle tāki shariāt kī bāteñ na sune us kī duāeñ bhī qābil-e-ghin hai.

¹⁰ Jo sīdhī rāh par chalne wālon ko ghalat rāh par lāe wuh apne hī garhe meñ gir jāegā, lekin be'ilzām achchhī mirās pāeñge.

¹¹ Amīr apne āp ko dānishmand samajhtā hai, lekin jo zarūratmand samajhdār hai wuh us kā aslī kirdār mālūm kar letā hai.

¹² Jab rāstbāz fathyāb hoñ to mulk kī shān-o-shaukat barh jātī hai, lekin jab bedīn uṭh khare hoñ to log chhup jāte hai.

¹³ Jo apne gunāh chhupāe wuh nākām rahegā, lekin jo unheñ taslīm karke tark kare wuh rahm pāegā.

¹⁴ Mubārak hai wuh jo har waqt Rab kā khauf māne, lekin jo apnā dil sakht kare wuh musibat meñ phañs jāegā.

¹⁵ Psthāl qaum par hukūmat karne wālā bedīn ghurrāte hue sherbabar aur hamlā-āwar rīchh kī mānind hai.

¹⁶ Jahān nāsamajh hukmrān hai wahān zulm hotā hai, lekin jise ghalat nafā se nafrat ho us kī umr darāz hogī.

¹⁷ Jo kisī ko qatl kare wuh maut tak apne qusūr ke nīche dabā huā mārā mārā phiregā. Aise shakhs kā sahārā na ban!

¹⁸ Jo be'ilzām zindagī guzare wuh bachā rahegā, lekin jo terhī rāh par chale wuh achānak hī gir jāegā.

¹⁹ Jo apnī zamīn kī khetībārī kare wuh jī bhar kar roṭī khāegā, lekin jo fuzūl chīzōn ke pīchhe par jāe wuh ghurbat se ser ho jāegā.

²⁰ Qābil-e-etamād ādmī ko kasrat kī barkateñ hāsil hoñgī, lekin jo bhāg bhāg kar daulat jamā karne meñ masrūf rahe wuh sazā se nahīn bachegā.

²¹ Jānibdārī burī bāt hai, lekin insān roṭī kā ṭukrā hāsil karne ke lie mujrim ban jātā hai.

²² Lālchī bhāg bhāg kar daulat jamā kartā hai, use mālūm hī nahīn ki is kā anjām ghurbat hī hai.

²³ Ākhirkār nasīhat dene wālā chāplūsī karne wāle se zyādā manzūr hotā hai.

²⁴ Jo apne bāp yā mān ko lūṭ kar kahe, “Yih jurm nahīn hai” wuh mohlak qātil kā sharīk-e-kār hotā hai.

²⁵ Lālchī jhagaron kā mambā rahtā hai, lekin jo Rab par bharosā rakhe wuh khushhāl rahegā.

²⁶ Jo apne dil par bharosā rakhe wuh bewuqūf hai, lekin jo hikmat kī rāh par chale wuh mahfūz rahegā.

²⁷ Ġharīboṅ ko dene wālā zarūratmand nahīn hogā, lekin jo apnī āṅkheṅ band karke unheṅ nazarandāz kare us par bahut lānateṅ āeṅgī.

²⁸ Jab bedīn uṭh khare hoṅ to log chhup jāte haiṅ, lekin jab halāk ho jāeṅ to rāstbāzoṅ kī tādād barh jātī hai.

29

¹ Jo muta'addid nasīhatoṅ ke bāwujūd haṭdharm rahe wuh achānak hī barbād ho jāegā, aur shifā kā imkān hī nahīn hogā.

² Jab rāstbāz bahut haiṅ to qaum ḡhush hotī, lekin jab bedīn hukūmat kare to qaum aheṅ bhartī hai.

³ Jise hikmat pyārī ho wuh apne bāp ko ḡhushī dilātā hai, lekin kasbiyoṅ kā sāthī apnī daulat urā detā hai.

⁴ Bādshāh insāf se mulk ko mustahkam kartā, lekin had se zyādā ṭaiks lene se use tabāh kartā hai.

⁵ Jo apne paṛosī kī chāplūsī kare wuh us ke qadmoṅ ke āge jāl bichhātā hai.

⁶ Sharīr jurm karte waqt apne āp ko phaṅsā detā, lekin rāstbāz ḡhushī manā kar shādmān rahtā hai.

⁷ Rāstbāz pasthāloṅ ke huqūq kā ḡhayāl rakhtā hai, lekin bedīn parwā hī nahīn kartā.

⁸ Tānāzan shahr meṅ afrā-tafrī machā dete jabki dānishmand ḡhussā ṭhaṇḍā kar dete haiṅ.

⁹ Jab dānishmand ādmī adālat meṅ ahmaq se laṛe to ahmaq taish meṅ ā jātā yā qahqahā lagātā hai, sukūn kā imkān hī nahīn hotā.

¹⁰ Ḳhūṅkhār ādmī be'ilzām shaḡhs se nafrat kartā, lekin sīdhī rāh par chalne wālā us kī behtarī chāhtā hai.

¹¹ Ahmaq apnā pūrā ḡhussā utārtā, lekin dānishmand use rok kar qābū meṅ rakhtā hai.

¹² Jo hukmrān jhūṭ par dhyān de us ke tamām mulāzim bedīn hoṅge.

¹³ Jab ḡharīb aur zālīm kī mulāqāt hotī hai to donoṅ kī āṅkhoṅ ko raushan karne wālā Rab hī hai.

¹⁴ Jo bādshāh diyānatdārī se zarūratmand kī adālat kare us kā taḡht hameshā tak qāym rahegā.

¹⁵ Chhaṛī aur nasīhat hikmat paidā kartī haiṅ. Jise belagām chhoṛā jāe wuh apnī mān ke lie sharmindagī kā bāis hogā.

¹⁶ Jab bedīn phaleṅ-phūleṅ to gunāh bhī phaltā-phūltā hai, lekin rāstbāz un kī shikast ke gawāh hoṅge.

¹⁷ Apne beṭe kī tarbiyat kar to wuh tujhe sukūn aur ḡhushī dilāegā.

¹⁸ Jahān royā nahīn wahān qaum belagām ho jātī hai, lekin mubārak hai wuh jo sharīat ke tābe rahtā hai.

¹⁹ Naukar sirf alfāz se nahīn sudhartā. Agar wuh bāt samjhe bhī to bhī dhyān nahīn degā.

²⁰ Kyā koī dikhāī detā hai jo bāt karne meṅ jaldbāz hai? Us kī nisbat ahmaq ke sudharne kī zyādā ummīd hai.

²¹ Jo ḡhulām jawānī se nāz-o-nemat meṅ pal kar bigaṛ jāe us kā burā anjām hogā.

²² Ḡhazabālūd ādmī jhagare chheṛtā rahtā hai, ḡhusīle shaḡhs se muta'addid gunāh sarzad hote haiṅ.

²³ Takabbur apne mālik ko past kar degā jabki farotan shaḡhs izzat pāegā.

²⁴ Jo chor kā sāthī ho wuh apnī jān se nafrat rakhtā hai. Go us se halaf uṭhāyā jāe kī chori ke bāre meṅ gawāhī de to bhī kuchh nahīn batātā balki halaf kī lānat kī zad meṅ ā jātā hai.

²⁵ Jo insān se ḡhauf khāe wuh phande meṅ phaṅs jāegā, lekin jo Rab kā ḡhauf māne wuh mahfūz rahegā.

²⁶ Bahut log hukmrān kī manzūrī ke tālib rahte haiñ, lekin insāf Rab hī kī taraf se miltā hai.

²⁷ Rāstbāz badkār se aur bedīn sīdhī rāh par chalne wāle se ghin khātā hai.

30

Ajūr kī Kahāwateñ

¹ Zail meñ Ajūr bin Yāqā kī kahāwateñ haiñ. Wuh Massā kā rahne wālā thā. Us ne farmāyā,

Ai Allāh, main thak gayā hūñ, ai Allāh, main thak gayā hūñ, yih mere bas kī bāt nahīn rahī. ² Yaqīnan main insānoñ meñ sab se zyādā nādān hūñ, mujhe insān kī samajh hāsil nahīn. ³ Na main ne hikmat sīkhī, na quddūs Ḳhudā ke bāre meñ ilm rakhtā hūñ.

⁴ Kaun āsmān par chaḥ kar wāpas utar āyā? Kis ne hawā ko apne hāthoñ meñ jamā kiyā? Kis ne gahre pānī ko chādar meñ lapet liyā? Kis ne zamīn kī hudūd ko apnī apnī jagah par qāym kiyā hai? Us kā nām kyā hai, us ke beṭe kā kyā nām hai? Agar tujhe mālūm ho to mujhe batā!

⁵ Allāh kī har bāt āzmūdā hai, jo us meñ panāh le us ke lie wuh ḍhāl hai.

⁶ Us kī bātoñ meñ izāfā mat kar, warnā wuh tujhe ḍāntegā aur tū jhūṭā ṭhahregā.

⁷ Ai Rab, main tujh se do chīzeñ māngtā hūñ, mere marne se pahle in se inkār na kar. ⁸ Pahle, daroghgoī aur jhūṭ mujh se dūr rakh. Dūsre, na ḡhurbat na daulat mujhe de balki utnī hī roṭī jitnī merā haq hai, ⁹ aisā na ho ki main daulat ke bāis ser ho kar terā inkār karūñ aur kahūñ, “Rab kaun hai?” Aisā bhī na ho ki main ḡhurbat ke bāis chorī karke apne Ḳhudā ke nām kī behurmatī karūñ.

¹⁰ Mālik ke sāmne mulāzim par tohmat na lagā, aisā na ho ki wuh tujh par lānat bheje aur tujhe is kā burā natījā bhugatnā pāre.

¹¹ Aisī nasl bhī hai jo apne bāp par lānat kartī aur apnī mān ko barkat nahīn detī.

¹² Aisī nasl bhī hai jo apnī nazar meñ pāk-sāf hai, go us kī ḡhilāzat dūr nahīn huī.

¹³ Aisī nasl bhī hai jis kī ānkheñ baṛe takabbur se deḳhtī haiñ, jo apnī palakeñ baṛe ghamand se mārṭī hai.

¹⁴ Aisī nasl bhī hai jis ke dānt talwāreñ aur jabṛe chhuriyāñ haiñ tāki duniyā ke musibatzaadoñ ko khā jāeñ, muāshare ke zarūratmandoñ ko haṛap kar leñ.

¹⁵ Joñk kī do beṭiyāñ haiñ, chūsne ke do āzā jo chīḳhte rahte haiñ, “Aur do, aur do.”

Tīn chīzeñ haiñ jo kabhī ser nahīn hotīñ balki chār haiñ jo kabhī nahīn kahtīñ, “Ab bas karo, ab kāfī hai,” ¹⁶ Pātāl, bāñjh kā rahm, zamīn jis kī pyās kabhī nahīn bujhtī aur āg jo kabhī nahīn kahtī, “Ab bas karo, ab kāfī hai.”

¹⁷ Jo āñkh bāp kā mazāq uṛāe aur mān kī hidāyat ko haqīr jāne use wādī ke kawwe apnī choñchoñ se nikāleñge aur giddh ke bachche khā jāeñge.

¹⁸ Tīn bāteñ mujhe hairatzadā kartī haiñ balki chār haiñ jin kī mujhe samajh nahīn ātī, ¹⁹ āsmān kī bulandiyōñ par uqāb kī rāh, chaṭān par sāñp kī rāh, samundar ke bīch meñ jahāz kī rāh aur wuh rāh jo mard kuñwārī ke sāth chaltā hai.

²⁰ Zinākār aurat kī yih rāh hai, wuh khā letī aur phir apnā muñh poñchh kar kahtī hai, “Mujh se koī ḡhaltī nahīn huī.”

²¹ Zamīn tīn chīzoñ se laraz uṭhtī hai balki chār chīzeñ bardāsht nahīn kar saktī, ²² wuh ḡhulām jo bādshāh ban jāe, wuh ahmaq jo jī bhar kar khānā khā sake, ²³ wuh

nafratangez * aurat jis kī shādī ho jāe aur wuh naukarānī jo apnī mālikan kī milkiyat par qabzā kare.

²⁴ Zamīn kī chār maḥlūqāt nihāyat hī dānishmand haiñ hālānki chhoṭī haiñ. ²⁵ Chiyūñṭiyāñ kamzor nasl haiñ lekin garmiyon ke mausam meñ sardiyoñ ke lie ḵhurāk jamā kartī haiñ, ²⁶ bijjū kamzor nasl haiñ lekin chaṭānoñ meñ hī apne ghar banā lete haiñ, ²⁷ ṭiḍḍiyon kā bādshāh nahīn hotā tāham sab pare bāndh kar nikaltī haiñ, ²⁸ chhipkliyāñ go hāth se pakaṛī jāti haiñ, tāham shāhī mahaloñ meñ pāī jāti haiñ.

²⁹ Tīn balki chār jāndār purwaqār andāz meñ chalte haiñ. ³⁰ Pahle, sherbabar jo jānwaroñ meñ zorāwar hai aur kisī se bhī pīchhe nahīn haṭṭā, ³¹ dūsre, murghā jo akaṛ kar chaltā hai, tīsre, bakrā aur chauthē apnī fauj ke sāth chalne wālā bādshāh.

³² Agar tū ne maḡhrūr ho kar hamāqat kī yā bure mansūbe bāndhe to apne muñh par hāth rakh kar ḵhāmosh ho jā, ³³ kyonki dūdh bilone se makkhan, nāk ko maroṛne † se ḵhūn aur kisī ko ḡhussā dilāne se laṛāī-jhagaṛā paidā hotā hai.

31

Lamuel kī Kahāwateñ

¹ Zail meñ Massā ke bādshāh Lamuel kī kahāwateñ haiñ. Us kī māñ ne use yih tālīm di,

² Ai mere beṭe, mere peṭ ke phal, jo merī mannaton se paidā huā, main tujhe kyā batāūñ? ³ Apnī pūrī tāqat auraton par zāe na kar, un par jo bādshāhoñ kī tabāhī kā bāis haiñ.

⁴ Ai Lamuel, bādshāhoñ ke lie mai pīnā munāsib nahīn, hukmrānoñ ke lie sharāb kī ārzū rakhnā mauzūñ nahīn. ⁵ Aisā na ho ki wuh pī pī kar qawānīñ bhūl jāeñ aur tamām mazlūmoñ kā haq māreñ. ⁶ Sharāb unheñ pilā jo tabāh hone wāle haiñ, mai unheñ pilā jo ḡham khāte haiñ, ⁷ aise hī pī pī kar apnī ḡhurbat aur musibat bhūl jāeñ.

⁸ Apnā muñh un ke lie khol jo bol nahīn sakte, un ke haq meñ jo zarūratmand haiñ. ⁹ Apnā muñh khol kar insāf se adālat kar aur musibat zadā aur ḡhariboñ ke huqūq mahfūz rakh.

Sughar Bīwī kī Tārīf

¹⁰ Sughar bīwī kaun pā saktā hai? Aisī aurat motiyon se kahiñ zyādā beshqīmat hai. ¹¹ Us par us ke shauhar ko pūrā etamād hai, aur wuh nafā se mahrūm nahīn rahegā. ¹² Umr-bhar wuh use nuqsāñ nahīn pahuñchāegī balki barkat kā bāis hogī.

¹³ Wuh ūñ aur san chun kar baṛī mehnat se dhāgā banā letī hai. ¹⁴ Tijāratī jahāzoñ kī tarah wuh dūr-darāz ilāqon se apnī roṭī le āti hai.

¹⁵ Wuh pau phaṭne se pahle hī jāg uṭhtī hai tāki apne ghar wāloñ ke lie khānā aur apnī naukarāniyon ke lie un kā hissā taiyār kare. ¹⁶ Soch-bichār ke bād wuh khet ḵharīd letī, apne kamāe hue paison se angūr kā bāḡh lagā letī hai.

¹⁷ Tāqat se kamarbastā ho kar wuh apne bāzuon ko mazbūt kartī hai. ¹⁸ Wuh mahsūs kartī hai, “Merā kārobār fāydāmand hai,” is lie us kā charāḡh rāt ke waqt bhī nahīn bujhtā. ¹⁹ Us ke hāth har waqt ūñ aur katāñ kātne meñ masrūf rahte haiñ.

²⁰ Wuh apnī mutṭhī musibat zadoñ aur ḡhariboñ ke lie khol kar un kī madad kartī hai. ²¹ Jab barf paṛe to use ghar wāloñ ke bāre meñ koī ḍar nahīn, kyonki sab garm garm kapṛe pahne hue haiñ. ²² Apne bistar ke lie wuh achchhe kambal banā letī, aur ḵhud wuh bārīk katāñ aur arḡhawānī rang ke libās pahne phirtī hai.

²³ Shahr ke darwāze meñ baiṭhe mulk ke buzurg us ke shauhar se ḵhūb wāqif haiñ, aur jab kabhī koī faislā karnā ho to wuh bhī shūrā meñ sharīk hotā hai.

* 30:23 Lafzī tarjumā: jis se nafrat kī jāti hai. † 30:33 Lafzī tarjumā: dabāw ḍālne.

²⁴ Bīwī kapron kī silāi karke unheñ faroḡht kartī hai, saudāgar us ke kamarband ḡharīd lete haiñ.

²⁵ Wuh tāqat aur waḡār se mulabbas rahtī aur hañs kar āne wāle dinon kā sāmna kartī hai. ²⁶ Wuh hikmat se bāt kartī, aur us kī zabān par shafīq tālīm rahtī hai.

²⁷ Wuh sustī kī roṡī nahīñ khātī balki apne ghar meñ har muāmale kī dekh-bhāl kartī hai.

²⁸ Us ke beṡe khare ho kar use mubāarak kahte haiñ, us kā shauhar bhī us kī tārif karke kahtā hai, ²⁹ “Bahut-sī aurateñ sughar sābit huī haiñ, lekin tū un sab par sabqat rakhtī hai!”

³⁰ Dīlfarebī, dhokā aur husn pal-bhar kā hai, lekin jo aurat Allāh kā ḡhauf māne wuh qābil-e-tārif hai. ³¹ Use us kī mehnat kā ajr do! Shahr ke darwāzon meñ us ke kām us kī satāish karen!.

Wāiz

Har Dunyāwī Chīz Bātil Hai

¹ Zail meñ Wāiz ke alfāz qalamband haiñ, us ke jo Dāūd kā beṭā aur Yarūshalam meñ bādshāh hai,

² Wāiz farmātā hai, “Bātil hī bātil, bātil hī bātil, sab kuchh bātil hī bātil hai!”

³ Sūraj tale jo mehnat-mashaqqat insān kare us kā kyā fāydā hai? Kuchh nahīñ! ⁴ Ek pusht ātī aur dūsri jāti hai, lekin zamīn hameshā tak qāym rahtī hai. ⁵ Sūraj tulū aur ghurūb ho jātā hai, phir sur'at se usī jagah wāpas chalā jātā hai jahān se dubārā tulū hotā hai. ⁶ Hawā junūb kī taraf chaltī, phir mur kar shimāl kī taraf chalne lagti hai. Yon chakkar kāt kāt kar wuh bār bār nuqtā-e-āghāz par wāpas ātī hai. ⁷ Tamām dariyā samundar meñ jā milte haiñ, to bhī samundar kī satah wuhī rahtī hai, kyonki dariyāon kā pānī musalsal un sarchashmon ke pās wāpas ātā hai jahān se bah niklā hai. ⁸ Insān bāteñ karte karte thak jātā hai aur sahīh taur se kuchh bayān nahīñ kar saktā. Ānkh kabhī itnā nahīñ dekhtī ki kahe, “Ab bas karo, kāfī hai.” Kān kabhī itnā nahīñ suntā ki aur na sunanā chāhe. ⁹ Jo kuchh pesh āyā wuhī dubārā pesh āegā, jo kuchh kiyā gayā wuhī dubārā kiyā jāegā. Sūraj tale koī bhī bāt nā nahīñ. ¹⁰ Kyā koī bāt hai jis ke bāre meñ kahā jā sake, “Dekho, yih nā hai”? Hargiz nahīñ, yih bhī ham se bahut der pahle hī maujūd thī. ¹¹ Jo pahle zindā the unheñ koī yād nahīñ kartā, aur jo āne wāle haiñ unheñ bhī wuh yād nahīñ kareñge jo un ke bād āenge.

Hikmat Hāsīl Karnā Bātil Hai

¹² Maiñ jo Wāiz hūñ Yarūshalam meñ Isrāīl kā bādshāh thā. ¹³ Maiñ ne apnī pūrī zahnī tāqat is par lagāī ki jo kuchh āsmān tale kiyā jātā hai us kī hikmat ke zariye taftīsh-o-tahqīq karūñ. Yih kām nāgawār hai go Allāh ne khud insān ko is meñ mehnat-mashaqqat karne kī zimmedārī dī hai.

¹⁴ Maiñ ne tamām kāmōñ kā mulāhazā kiyā jo sūraj tale hote haiñ, to natījā yih niklā ki sab kuchh bātil aur hawā ko pakarne ke barābar hai. ¹⁵ Jo pechdār hai wuh sīdhā nahīñ ho saktā, jis kī kamī hai use ginā nahīñ jā saktā.

¹⁶ Maiñ ne dil meñ kahā, “Hikmat meñ maiñ ne itnā izāfā kiyā aur itnī taraqqī kī ki un sab se sabqat le gayā jo mujh se pahle Yarūshalam par hukūmat karte the. Mere dil ne bahut hikmat aur ilm apnā liyā hai.” ¹⁷ Maiñ ne apnī pūrī zahnī tāqat is par lagāī ki hikmat samjhūñ, nīz ki mujhe dīwānagī aur hamāqat kī samajh bhī ae. Lekin mujhe mālūm huā ki yih bhī hawā ko pakarne ke barābar hai. ¹⁸ Kyonki jahān hikmat bahut hai wahāñ ranjīdagī bhī bahut hai. Jo ilm-o-irfān meñ izāfā kare, wuh dukh meñ izāfā kartā hai.

2

Duniyā kī Khushiyan Bātil Haiñ

¹ Maiñ ne apne āp se kahā, “Ā, khushī ko āzmā kar achchhī chīzōñ kā tajrabā kar!” Lekin yih bhī bātil hī niklā. ² Maiñ bolā, “Hañsnā behūdā hai, aur khushī se kyā hāsīl hotā hai?” ³ Maiñ ne dil meñ apnā jism mai se tar-o-tāzā karne aur hamāqat apnāne ke tariqe dhūnd nikālē. Is ke piche bhī merī hikmat mālūm karne kī koshish thī, kyonki maiñ dekhnā chāhtā thā ki jab tak insān āsmān tale jītā rahe us ke lie kyā kuchh karnā mufīd hai.

⁴ Maiñ ne baṛe baṛe kām anjām diē, apne lie makān tāmīr kie, tākistān lagāe, ⁵ muta'addid bāgh aur pārk lagā kar un meñ mukhtalif qism ke phaldār darakht lagāe. ⁶ Phalne phulne wāle jangal kī ābpāshī ke lie maiñ ne tālāb banwāe. ⁷ Maiñ

ne ġhulām aur laundīyān kharīd līn. Aise ġhulām bhī bahut the jo ghar meñ paidā hue the. Mujhe utne gāy-bail aur bheṛ-bakriyān milīn jitnī mujh se pahle Yarūshalam meñ kisī ko hāsīl na thīn. ⁸ Main ne apne lie sonā-chāndī aur bādshāhoñ aur sūboñ ke kḥazāne jamā kie. Main ne gulūkār mard-o-kḥawātīn hāsīl kie, sāth sāth kasrat kī aisī chīzeñ jin se insān apnā dil bahlātā hai.

⁹ Yoñ main ne bahut taraqqī karke un sab par sabqat hāsīl kī jo mujh se pahle Yarūshalam meñ the. Aur har kām meñ merī hikmat mere dil meñ qāym rahī. ¹⁰ Jo kuchh bhī merī āñkheñ chāhtī thīn wuh main ne un ke lie muhaiyā kiyā, main ne apne dil se kisī bhī kḥushī kā inkār na kiyā. Mere dil ne mere har kām se lutf uṭhāyā, aur yih merī tamām mehnat-mashaqqat kā ajr rahā.

¹¹ Lekin jab main ne apne hāthoñ ke tamām kāmōñ kā jāyzā liyā, us mehnat-mashaqqat kā jo main ne kī thī to natījā yihī niklā ki sab kuchh bātil aur hawā ko pakarne ke barābar hai. Sūraj tale kisī bhī kām kā fāydā nahīn hotā.

Sab kā Ek hī Anjām Hai

¹² Phir main hikmat, behūdagī aur hamāqat par ġhaur karne lagā. Main ne sochā, jo ādmī bādshāh kī wafāt par taḳhtnashīn hogā wuh kyā karegā? Wuhī kuchh jo pahle bhī kiyā jā chukā hai!

¹³ Main ne dekhā ki jis tarah raushnī andhere se behtar hai usī tarah hikmat hamāqat se behtar hai. ¹⁴ Dānishmand ke sar meñ āñkheñ haiñ jabki ahmaq andhere hī meñ chaltā hai. Lekin main ne yih bhī jān liyā ki donoñ kā ek hī anjām hai. ¹⁵ Main ne dil meñ kahā, “Ahmaq kā-sā anjām merā bhī hogā. To phir itnī zyādā hikmat hāsīl karne kā kyā fāydā hai? Yih bhī bātil hai.” ¹⁶ Kyoñki ahmaq kī tarah dānishmand kī yād bhī hameshā tak nahīn rahegī. Āne wāle dīnoñ meñ sab kī yād miṭ jāegī. Ahmaq kī tarah dānishmand ko bhī marnā hī hai!

¹⁷ Yoñ sochte sochte main zindagī se nafrat karne lagā. Jo bhī kām sūraj tale kiyā jātā hai wuh mujhe burā lagā, kyoñki sab kuchh bātil aur hawā ko pakarne ke barābar hai. ¹⁸ Sūraj tale main ne jo kuchh bhī mehnat-mashaqqat se hāsīl kiyā thā us se mujhe nafrat ho gā, kyoñki mujhe yih sab kuchh us ke lie chhoṛnā hai jo mere bād merī jagah āegā. ¹⁹ Aur kyā mālūm ki wuh dānishmand yā ahmaq hogā? Lekin jo bhī ho, wuh un tamām chīzoñ kā mālik hogā jo hāsīl karne ke lie main ne sūraj tale apnī pūrī tāqat aur hikmat sarf kī hai. Yih bhī bātil hai.

²⁰ Tab merā dil māyūs ho kar himmat hārne lagā, kyoñki jo bhī mehnat-mashaqqat main ne sūraj tale kī thī wuh bekār-sī lagī. ²¹ Kyoñki kḥāh insān apnā kām hikmat, ilm aur mahārat se kyoñ na kare, āḳhirkār use sab kuchh kisī ke lie chhoṛnā hai jis ne us ke lie ek unglī bhī nahīn hilāī. Yih bhī bātil aur baṛī musibat hai. ²² Kyoñki āḳhir meñ insān ke lie kyā kuchh qāym rahtā hai, jabki us ne sūraj tale itnī mehnat-mashaqqat aur koshishoñ ke sāth sab kuchh hāsīl kar liyā hai? ²³ Us ke tamām dīn dukh aur ranjīdagī se bhare rahte haiñ, rāt ko bhī us kā dil ārām nahīn pātā. Yih bhī bātil hī hai.

²⁴ Insān ke lie sab se achchhī bāt yih hai ki khāe-pie aur apnī mehnat-mashaqqat ke phal se lutfandoz ho. Lekin main ne yih bhī jān liyā ki Allāh hī yih sab kuchh muhaiyā kartā hai. ²⁵ Kyoñki us ke baġhair kaun khā kar kḥush ho saktā hai? Koī nahīn! ²⁶ Jo insān Allāh ko manzūr ho use wuh hikmat, ilm-o-irfān aur kḥushī atā kartā hai, lekin ġunāhgār ko wuh jamā karne aur zakhīrā karne kī zimmedārī detā hai tāki bād meñ yih daulat Allāh ko manzūr shakhs ke hawāle kī jāe. Yih bhī bātil aur hawā ko pakarne ke barābar hai.

3

Har Bāt kā Apnā Waqt Hai

¹ Har chīz kī apnī gharī hotī, āsmān tale har muāmāle kā apnā waqt hotā hai,
² janm lene aur marne kā,
 paudā lagāne aur ukhārne kā,
³ mār dene aur shifā dene kā,
 dhā dene aur tāmīr karne kā,
⁴ rone aur hañsne kā,
 āheñ bharne aur raqs karne kā,
⁵ patthar phaiñkne aur patthar jamā karne kā,
 gale milne aur is se bāz rahne kā,
⁶ talāsh karne aur kho dene kā,
 mahfūz rakhne aur phaiñkne kā,
⁷ phārne aur sī kar joṛne kā,
 khāmosh rahne aur bolne kā,
⁸ pyār karne aur nafrat karne kā,
 jang laṛne aur salāmatī se zindagī guzārne kā,

⁹ chunāñche kyā fāydā hai ki kām karne wālā mehnat-mashaqqat kare?

¹⁰ Maiñ ne wuh taklīfdeh kām-kāj dekhā jo Allāh ne insān ke sapurd kiyā tāki wuh us meñ uljhā rahe. ¹¹ Us ne har chīz ko yon banāyā hai ki wuh apne waqt ke lie ḡhūbsūrat aur munāsib ho. Us ne insān ke dil meñ jāwidānī bhī ḡālī hai, go wuh shurū se le kar āḡhir tak us kām kī tah tak nahīñ pahuñch saktā jo Allāh ne kiyā hai. ¹² Maiñ ne jāñ liyā ki insān ke lie is se behtar kuchh nahīñ hai ki wuh ḡhush rahe aur jīte-jī zindagī kā mazā le. ¹³ Kyonki agar koī khāe-pie aur tamām mehnat-mashaqqat ke sāth sāth ḡhushhāl bhī ho to yih Allāh kī baḡhshish hai.

¹⁴ Mujhe samajh āī ki jo kuchh Allāh kare wuh abad tak qāym rahegā. Us meñ na izāfā ho saktā hai na kamī. Allāh yih sab kuchh is lie kartā hai ki insān us kā ḡhauf māne. ¹⁵ Jo hāl meñ pesh ā rahā hai wuh mazī meñ pesh ā chukā hai, aur jo mustaqbil meñ pesh āegā wuh bhī pesh ā chukā hai. Hāñ, jo kuchh guzar chukā hai use Allāh dubārā wāpas lātā hai.

Insān Fānī Hai

¹⁶ Maiñ ne sūraj tale mazīd dekhā, jahāñ adālat karnī hai wahāñ nāinsāfī hai, jahāñ insāf karnā hai wahāñ bedīnī hai. ¹⁷ Lekin maiñ dil meñ bolā, “Allāh rāstbāz aur bedīn donoñ kī adālat karegā, kyonki har muāmāle aur kām kā apnā waqt hotā hai.”

¹⁸ Maiñ ne yih bhī sochā, “Jahāñ tak insānoñ kā tālluq hai Allāh un kī jāñch-partāl kartā hai tāki unheñ patā chale ki wuh jānwaroñ kī mānind haiñ. ¹⁹ Kyonki insān-o-haiwān kā ek hī anjām hai. Donoñ dam chhoṛte, donoñ meñ ek-sā dam hai, is lie insān ko haiwān kī nisbat zyādā fāydā hāsil nahīñ hotā. Sab kuchh bātil hī hai. ²⁰ Sab kuchh ek hī jagah chalā jātā hai, sab kuchh ḡhāk se banā hai aur sab kuchh dubārā ḡhāk meñ mil jāegā. ²¹ Kaun yaqīn se kah saktā hai ki insān kī rūh ūpar kī taraf jātī aur haiwān kī rūh nīche zamīn meñ utartī hai?”

²² ḡharz maiñ ne jāñ liyā ki insān ke lie is se behtar kuchh nahīñ hai ki wuh apne kāmōñ meñ ḡhush rahe, yihī us ke nasīb meñ hai. Kyonki kaun use wuh deḡhne ke qābil banāegā jo us ke bād pesh āegā? Koī nahīñ!

4

Murdoñ kā Hāl Behtar Hai

¹ Maiñ ne ek bār phir nazar ḡālī to mujhe wuh tamām zulm nazar āyā jo sūraj tale hotā hai. Mazlūmoñ ke āñsū bahte haiñ, aur tasallī dene wālā koī nahīñ hotā. Zālīm un se ziyādatī karte haiñ, aur tasallī dene wālā koī nahīñ hotā. ² Yih deḡh kar maiñ ne murdoñ ko mubārak kahā, hālāñki wuh arse se wafāt pā chuke the. Maiñ ne

kahā, “Wuh hāl ke zindā logon se kahīn mubāarak haiñ. ³ Lekin in se zyādā mubāarak wuh hai jo ab tak wujūd meñ nahīn āyā, jis ne wuh tamām burāiyāñ nahīn dekhīñ jo sūraj tale hotī haiñ.”

Ġhurbat meñ Sukūn Behtar Hai

⁴ Maiñ ne yih bhī dekhā ki sab log is lie mehnat-mashaqqat aur mahārat se kām karte haiñ ki ek dūsre se hasad karte haiñ. Yih bhī bātil aur hawā ko pakarne ke barābar hai. ⁵ Ek taraf to ahmaq hāth par hāth dhare baiṭhne ke bāis apne āp ko tabāhī tak pahuñchātā hai. ⁶ Lekin dūsri taraf agar koī muṭṭhī-bhar rozī kamā kar sukūn ke sāth zindagī guzār sake to yih is se behtar hai ki donoñ muṭṭhiyāñ sirtor mehnat aur hawā ko pakarne kī koshishon ke bād hī bharen.

Tanhāi kī Nisbat Mil Kar Rahnā Behtar Hai

⁷ Maiñ ne sūraj tale mazīd kuchh dekhā jo bātil hai. ⁸ Ek admī akelā hī thā. Na us ke beṭā thā, na bhāī. Wuh behad mehnat-mashaqqat kartā rahā, lekin us kī āñkheñ kabhī apnī daulat se mutma’in na thīñ. Sawāl yih rahā, “Maiñ itnī sirtor koshish kis ke lie kar rahā hūñ? Maiñ apnī jān ko zindagī ke maze lene se kyon mahrūm rakh rahā hūñ?” Yih bhī bātil aur nāgawār muāmalā hai.

⁹ Do ek se behtar haiñ, kyonki unheñ apne kām-kāj kā achchhā ajr milegā. ¹⁰ Agar ek gir jāe to us kā sāthī use dubārā kharā karegā. Lekin us par afsos jo gir jāe aur koī sāthī na ho jo use dubārā kharā kare. ¹¹ Niz, jab do sardiyon ke mausam meñ mil kar bistar par leṭ jāen to wuh garm rahte haiñ. Jo tanhā hai wuh kis tarah garm ho jāegā? ¹² Ek shakhs par qābū pāyā jā saktā hai jabki do mil kar apnā difā kar sakte haiñ. Tīn laṛiyon wālī rassi jaldī se nahīn ṭuṭṭī.

Qaum kī Qabūliyat Fuzūl Hai

¹³ Jo laṛkā ḡharīb lekin dānishmand hai wuh us buzurg lekin ahmaq bādshāh se kahīn behtar hai jo tambīh mānane se inkār kare. ¹⁴ Kyonki go wuh būrhe bādshāh kī hukūmat ke daurān ḡhurbat meñ paidā huā thā to bhī wuh jel se nikal kar bādshāh ban gayā. ¹⁵ Lekin phir maiñ ne dekhā ki sūraj tale tamām log ek aur laṛke ke pīchhe ho lie jise pahle kī jagah takhtnashīn honā thā. ¹⁶ Un tamām logon kī intahā nahīn thī jin kī qiyādat wuh kartā thā. To bhī jo bād meñ āenge wuh us se ḡhush nahīn honge. Yih bhī bātil aur hawā ko pakarne ke barābar hai.

5

Allāh kā Ḳhauf Mānanā

¹ Allāh ke ghar meñ jāte waqt apne qadmon kā ḡhayāl rakh aur sunane ke lie taiyār rah. Yih ahmaqon kī qurbāniyon se kahīn behtar hai, kyonki wuh jānte hī nahīn ki ḡhalat kām kar rahe haiñ.

² Bolne meñ jaldbāzī na kar, terā dil Allāh ke huzūr kuchh bayān karne meñ jaldī na kare. Allāh āsmān par hai jabki tū zamīn par hī hai. Lihāzā behtar hai ki tū kam bāteñ kare. ³ Kyonki jis tarah had se zyādā mehnat-mashaqqat se ḡhāb āne lagte haiñ usī tarah bahut bāteñ karne se admī kī hamāqat zāhir hotī hai.

⁴ Agar tū Allāh ke huzūr mannat māne to use pūrā karne meñ der mat kar. Wuh ahmaqon se ḡhush nahīn hotā, chunāñche apnī mannat pūrī kar. ⁵ Mannat na mānanā mannat mān kar use pūrā na karne se behtar hai.

⁶ Apne muñh ko ijāzat na de ki wuh tujhe gunāh meñ phaṁsāe, aur Allāh ke paighambar ke sāmne na kah, “Mujh se ḡhairirādī ḡhaltī huī hai.” Kyā zarūrat hai ki Allāh terī bāt se nārāz ho kar terī mehnat kā kām tabāh kare?

⁷ Jahāñ bahut ḡhāb dekhe jāte haiñ wahāñ fuzūl bāteñ aur beshumār alfāz hote haiñ. Chunāñche Allāh kā ḡhauf mān!

Zālīmōñ kā Zulm

⁸ Kyā tujhe sūbe meñ aise log nazar āte haiñ jo gharībōñ par zulm karte, un kā haq māрте aur unheñ insāf se mahrūm rakhte haiñ? Tājjub na kar, kyonki ek sarkārī mulāzim dūsre kī nigahbānī kartā hai, aur un par mazīd mulāzim muqarrar hote haiñ. ⁹ Chunāñche mulk ke lie har lihāz se fāydā is meñ hai ki aisā bādshāh us par hukūmat kare jo kāshtkārī kī fikr kartā hai.

Daulat K̄hushhālī kī Zamānat Nahīn De Saktī

¹⁰ Jise paise pyāre hoñ wuh kabhī mutma'in nahīn hogā, k̄hāh us ke pās kitne hī paise kyon na hoñ. Jo zardost ho wuh kabhī āsūdā nahīn hogā, k̄hāh us ke pās kitnī hī daulat kyon na ho. Yih bhī bātil hī hai. ¹¹ Jitnā māl meñ izāfā ho utnā hī un kī tādād barhtī hai jo use khā jāte haiñ. Us ke mālik ko us kā kyā fāydā hai siwāe is ke ki wuh use dekh dekh kar mazā le? ¹² Kām-kāj karne wāle kī nīnd mīṭhī hotī hai, k̄hāh us ne kam yā zyādā khānā khāyā ho, lekin amīr kī daulat use sone nahīn detī.

¹³ Mujhe sūraj tale ek nihāyat burī bāt nazar āī. Jo daulat kisī ne apne lie mahfūz rakhī wuh us ke lie nuqsān kā bāis ban gaī. ¹⁴ Kyonki jab yih daulat kisī musībat ke bāis tabāh ho gaī aur ādmī ke hāñ beṭā paidā huā to us ke hāth meñ kuchh nahīn thā. ¹⁵ Māñ ke peṭ se nikalte waqt wuh nangā thā, aur isī tarah kūch karke chalā bhī jāegā. Us kī mehnat kā koī phal nahīn hogā jise wuh apne sāth le jā sake.

¹⁶ Yih bhī bahut burī bāt hai ki jis tarah insān āyā usī tarah kūch karke chalā bhī jātā hai. Use kyā fāydā huā hai ki us ne hawā ke lie mehnat-mashaqqat kī ho? ¹⁷ Jīte-jī wuh har dīn tārīkī meñ khānā khāte hue guzartā, zindagī-bhar wuh barī ranjīdagī, bīmārī aur ghusse meñ mubtalā rahtā hai.

¹⁸ Tab main ne jāñ liyā ki insān ke lie achchhā aur munāsib hai ki wuh jitne dīn Allāh ne use diē haiñ khāe-piē aur sūraj tale apnī mehnat-mashaqqat ke phal kā mazā le, kyonki yihī us ke nasīb meñ hai. ¹⁹ Kyonki jab Allāh kisī shakhs ko māl-o-matā atā karke use is qābil banāe ki us kā mazā le sake, apnā nasīb qabūl kar sake aur mehnat-mashaqqat ke sāth sāth k̄hush bhī ho sake to yih Allāh kī baḥshish hai.

²⁰ Aise shakhs ko zindagī ke dīnoñ par ghaur-o-k̄hauz karne kā kam hī waqt miltā hai, kyonki Allāh use dīl meñ k̄hushī dīlā kar masrūf rakhtā hai.

6

¹ Mujhe sūraj tale ek aur burī bāt nazar āī jo insān ko apne bojh tale dabāe rakhtī hai.

² Allāh kisī ādmī ko māl-o-matā aur izzat atā kartā hai. Gharz us ke pās sab kuchh hai jo us kā dīl chāhe. Lekin Allāh use in chīzoñ se lutf uṭhāne nahīn detā balki koī ajnabī us kā mazā letā hai. Yih bātil aur ek barī musībat hai. ³ Ho saktā hai ki kisī ādmī ke sau bachche paidā hoñ aur wuh umrrasīdā bhī ho jāe, lekin k̄hāh wuh kitnā būrhā kyon na ho jāe, agar apnī k̄hushhālī kā mazā na le sake aur āk̄hirkār sahīh rusūmāt ke sāth dafnāyā na jāe to is kā kyā fāydā? Main kahtā hūñ ki us kī nisbat māñ ke peṭ meñ zāe ho gae bachche kā hāl behtar hai. ⁴ Beshak aise bachche kā ānā bemānī hai, aur wuh andhere meñ hī kūch karke chalā jātā balki us kā nām tak andhere meñ chhupā rahtā hai. ⁵ Lekin go us ne na kabhī sūraj dekhā, na use kabhī mālūm huā ki aisī chīz hai tāham use mazkūrā ādmī se kahīñ zyādā ārām-o-sukūn hāsīl hai. ⁶ Aur agar wuh do hazār sāl tak jītā rahe, lekin apnī k̄hushhālī se lutfandoz na ho sake to kyā fāydā hai? Sab ko to ek hī jagah jānā hai.

⁷ Insān kī tamām mehnat-mashaqqat kā yih maqsad hai ki peṭ bhar jāe, to bhī us kī bhūk kabhī nahīn mīṭtī. ⁸ Dānishmand ko kyā hāsīl hai jis ke bāis wuh ahmaq se bartar hai? Is kā kyā fāydā hai ki gharīb ādmī zīndoñ ke sāth munāsib sulūk karne kā fan sīkh le? ⁹ Dūr-darāz chīzoñ ke ārzūmand rahne kī nisbat behtar yih hai ki

insān un chīzon se lutf uṭhāe jo ānkhon ke sāmne hī haiṅ. Yih bhī bātil aur hawā ko pakarṇe ke barābar hai.

Allāh kā Muqābalā Koī Nahīn Kar Saktā

¹⁰ Jo kuchh bhī pesh ātā hai us kā nām pahle hī rakhā gayā hai, jo bhī insān wujūd meṅ ātā hai wuh pahle hī mālūm thā. Koī bhī insān us kā muqābalā nahīn kar saktā jo us se tāqatwar hai. ¹¹ Kyonki jitnī bhī bāteṅ insān kare utnā hī zyādā mālūm hogā ki bātil haiṅ. Insān ke lie is kā kyā fāydā?

¹² Kis ko mālūm hai ki un thoṛe aur bekār dinoṅ ke daurān jo sāy kī tarah guzar jāte haiṅ insān ke lie kyā kuchh fāydamand hai? Kaun use batā saktā hai ki us ke chale jāne par sūraj tale kyā kuchh pesh āegā?

7

Achchhā Kyā Hai?

¹ Achchhā nām khushbūdār tel se aur maut kā dīn paidāish ke dīn se behtar hai.

² Ziyāfat karne wālon ke ghar meṅ jāne kī nisbat mātām karne wālon ke ghar meṅ jānā behtar hai, kyonki har insān kā anjām maut hī hai. Jo zindā haiṅ wuh is bāt par khūb dhyān deṅ. ³ Dukh haṅsī se behtar hai, utrā huā chehrā dīl kī behtarī kā bāis hai. ⁴ Dānishmand kā dīl mātām karne wālon ke ghar meṅ ṭhahartā jabki ahmaq kā dīl aish-o-ishrat karne wālon ke ghar meṅ ṭik jātā hai.

⁵ Ahmaqon ke gīt sunane kī nisbat dānishmand kī jhīrkion par dhyān denā behtar hai. ⁶ Ahmaq ke qahqahe degchī tale chaṭakhne wāle kānton kī āg kī mānind haiṅ. Yih bhī bātil hī hai.

⁷ Nārāwā nafā dānishmand ko ahmaq banā detā, rishwat dīl ko bigār detī hai.

⁸ Kisī muāmale kā anjām us kī ibtidā se behtar hai, sabar karnā maḡhrūr hone se behtar hai.

⁹ Ghussā karne meṅ jaldī na kar, kyonki ghussā ahmaqon kī god meṅ hī āram kartā hai.

¹⁰ Yih na pūchh ki āj kī nisbat purānā zamānā behtar kyon thā, kyonki yih hikmat kī bāt nahīn.

¹¹ Agar hikmat ke alāwā mīrās meṅ milkiyat bhī mil jāe to yih achchhī bāt hai, yih un ke lie sūdmand hai jo sūraj dekhte haiṅ. ¹² Kyonki hikmat paison kī tarah panāh detī hai, lekin hikmat kā khās fāydā yih hai ki wuh apne mālik kī jān bachāe rakhtī hai.

¹³ Allāh ke kām kā mulāhazā kar. Jo kuchh us ne pechdār banāyā kaun use suljhā saktā hai?

¹⁴ Khushī ke dīn khush ho, lekin musibat ke dīn khayāl rakh ki Allāh ne yih dīn bhī banāyā aur wuh bhī is lie ki insān apne mustaqbil ke bāre meṅ kuchh mālūm na kar sake.

Intahāpasandon se Dareḡh Kar

¹⁵ Apnī abas zindagī ke daurān main ne do bāteṅ dekhī haiṅ. Ek taraf rāstbāz apnī rāstbāzī ke bāwujūd tabāh ho jātā jabki dūsarī taraf bedīn apnī bedīnī ke bāwujūd umrrasidā ho jātā hai. ¹⁶ Na had se zyādā rāstbāzī dikhā, na had se zyādā dānishmandī. Apne āp ko tabāh karne kī kyā zarūrat hai? ¹⁷ Na had se zyādā bedīnī, na had se zyādā hamāqat dikhā. Muqarrarā waqt se pahle marne kī kyā zarūrat hai? ¹⁸ Achchhā hai ki tū yih bāt thāme rakhe aur dūsarī bhī na chhoṛe. Jo Allāh kā khauf māne wuh donoṅ khatron se bach niklegā.

¹⁹ Hikmat dānishmand ko shahr ke das hukmrānon se zyādā tāqatwar banā detī hai. ²⁰ Duniyā meṅ koī bhī insān itnā rāstbāz nahīn ki hameshā achchhā kām kare aur kabhī gunāh na kare.

²¹ Logon kī har bāt par dhyān na de, aisā na ho ki tū naukar kī lānat bhī sun le jo wuh tujh par kartā hai. ²² Kyonki dil mein tū jāntā hai ki tū ne khud muta'addid bār dūson par lānat bhejī hai.

Kaun Dānishmand Hai?

²³ Hikmat ke zariye main ne in tamām bāton kī jānch-parṭāl kī. Main bolā, “Main dānishmand banā chāhtā hūn,” lekin hikmat mujh se dūr rahī. ²⁴ Jo kuchh maujūd hai wuh dūr aur nihāyat gahrā hai. Kaun us kī tah tak pahunch saktā hai? ²⁵ Chunānche main rukh badal kar pūre dhyān se is kī tahqīq-o-taftīsh karne lagā ki hikmat aur muḥtalif bāton ke sahīh natāyij kyā haiñ. Niz, main bedīnī kī hamāqat aur behūdagī kī dīwānagī mālūm karnā chāhtā thā.

²⁶ Mujhe mālūm huā ki maut se kahīn talḥ wuh aurat hai jo phandā hai, jis kā dil jāl aur hāth zanjīreñ haiñ. Jo ādmī Allāh ko manzūr ho wuh bach niklegā, lekin gunāhgār us ke jāl mein ulajh jāegā.

²⁷ Wāiz farmātā hai, “Yih sab kuchh mujhe mālūm huā jab main ne muḥtalif bāteñ ek dūse ke sāth munsalik kīñ tāki sahīh natāyij tak pahunchūñ. ²⁸ Lekin jise main ḍhūndtā rahā wuh na milā. Hazār afrād mein se mujhe sirf ek hī diyānatdār mard milā, lekin ek bhī diyānatdār aurat nahīñ. *

²⁹ Mujhe sirf itnā hī mālūm huā ki go Allāh ne insānon ko diyānatdār banāyā, lekin wuh kā qism kī chālākiyāñ ḍhūnd nikālte haiñ.”

8

¹ Kaun dānishmand kī mānind hai? Kaun bāton kī sahīh tashrīh karne kā ilm rakhtā hai? Hikmat insān kā chehrā raushan aur us ke muñh kā saḥt andāz narm kar detī hai.

Hukmrān kā Ikhtiyār

² Main kahtā hūn, bādshāh ke hukm par chal, kyonki tū ne Allāh ke sāmne halaf uṭhāyā hai. ³ Bādshāh ke huzūr se dūr hone mein jaldbāzī na kar. Kisī bure muāmale mein muṭtalā na ho jā, kyonki usī kī marzī chaltī hai. ⁴ Bādshāh ke farmān ke pīchhe us kā ikhtiyār hai, is lie kaun us se pūchhe, “Tū kyā kar rahā hai?” ⁵ Jo us ke hukm par chale us kā kisī bure muāmale se wāstā nahīñ paṛegā, kyonki dānishmand dil munāsib waqt aur insāf kī rāh jāntā hai.

⁶ Kyonki har muāmale ke lie munāsib waqt aur insāf kī rāh hotī hai. Lekin musibat insān ko dabāe rakhtī hai, ⁷ kyonki wuh nahīñ jāntā ki mustaqbil kaisā hogā. Koī use yih nahīñ batā saktā hai. ⁸ Koī bhī insān hawā ko band rakhne ke qābil nahīñ.

* Isī tarah kisī ko bhī apnī maut kā dīn muqarrar karne kā ikhtiyār nahīñ. Yih utnā yaqīnī hai jitnā yih ki faujiyon ko jang ke daurān fāriḡ nahīñ kiya jātā aur bedīnī bedīn ko nahīñ bachātī.

⁹ Main ne yih sab kuchh dekhā jab pūre dil se un tamām bāton par dhyān diyā jo sūraj tale hotī haiñ, jāhān is waqt ek ādmī dūse ko nuqsān pahunchāne kā ikhtiyār rakhtā hai.

Duniyā mein Nāinsāfi

¹⁰ Phir main ne dekhā ki bedīnon ko izzat ke sāth dafnāyā gayā. Yih log maqdis ke pās āte jāte the! Lekin jo rāstbāz the un kī yād shahr mein miṭ gaī. Yih bhī bātīl hī hai.

¹¹ Mujrimon ko jaldī se sazā nahīñ dī jātī, is lie logon ke dil bure kām karne ke mansūbon se bhar jāte haiñ. ¹² Gunāhgār se sau gunāh sarzad hote haiñ, to bhī umrrasīdā ho jātā hai.

* **7:28** ‘Diyānatdār’ izāfā hai tāki āyat kā jo ḡhālībān matlab hai wuh sāf ho jāe. tarjumā: Koī bhī insān apnī jān ko nikalne se nahīñ rok saktā.

* **8:8** Ek aur mumkinā

Beshak main yih bhī jāntā hūn ki k̄hudātars logon kī k̄hair hogī, un kī jo Allāh ke chehre se ɗarte haiñ. ¹³ Bedīn kī k̄hair nahīn hogī, kyonki wuh Allāh kā k̄hauf nahīn māntā. Us kī zindagī ke dīn zyādā nahīn balki sāy jaise ārizī hoñge. ¹⁴ To bhī ek aur bāt duniyā meñ pesh ātī hai jo bātil hai, rāstbāzon ko wuh sazā miltī hai jo bedīnon ko milnī chāhie, aur bedīnon ko wuh ajr miltā hai jo rāstbāzon ko milnā chāhie. Yih dekh kar main bolā, “Yih bhī bātil hī hai.”

¹⁵ Chunāñche main ne k̄hushī kī tārif kī, kyonki sūraj tale insān ke lie is se behtar kuchh nahīn hai ki wuh khāe-pie aur k̄hush rahe. Phir mehnat-mashaqqat karte waqt k̄hushī utne hī dīn us ke sāth rahegī jitne Allāh ne sūraj tale us ke lie muqarrar kie haiñ.

Jo Kuchh Allāh Kartā Hai Wuh Nāqābil-e-Fahm Hai

¹⁶ Main ne apnī pūrī zahnī tāqat is par lagāī ki hikmat jān lūn aur zamīn par insān kī mehnaton kā muāynā kar lūn, aisī mehnateñ ki use dīn rāt nīnd nahīn ātī. ¹⁷ Tab main ne Allāh kā sārā kām dekh kar jān liyā ki insān us tamām kām kī tah tak nahīn pahuñch saktā jo sūraj tale hotā hai. K̄hāh wuh us kī kitnī tahqīq kyon na kare to bhī wuh tah tak nahīn pahuñch saktā. Ho saktā hai koī dānishmand dāwā kare, “Mujhe is kī pūrī samajh āī hai,” lekin aisā nahīn hai, wuh tah tak nahīn pahuñch saktā.

9

¹ In tamām bāton par main ne dīl se ghaur kiyā. In ke muāyne ke bād main ne natījā nikālā ki rāstbāz aur dānishmand aur jo kuchh wuh karen Allāh ke hāth meñ haiñ. K̄hāh muhabbat ho k̄hāh nafrat, is kī bhī samajh insān ko nahīn ātī, donoñ kī jareñ us se pahle mazī meñ haiñ. ² Sab ke nasīb meñ ek hī anjām hai, rāstbāz aur bedīn ke, nek aur bad ke, pāk aur nāpāk ke, qurbāniyāñ pesh karne wāle ke aur us ke jo kuchh nahīn pesh kartā. Achche shakhs aur gunāhgār kā ek hī anjām hai, halaf uṭhāne wāle aur is se ɗar kar gurez karne wāle kī ek hī manzil hai.

³ Sūraj tale har kām kī yihī musibat hai ki har ek ke nasīb meñ ek hī anjām hai. Insān kā mulāhazā kar. Us kā dīl burāī se bharā rahtā balki umr-bhar us ke dīl meñ behūdagī rahtī hai. Lekin ākhirkār use murdon meñ hī jā milnā hai.

⁴ Jo ab tak zindon meñ sharīk hai use ummīd hai. Kyonki zindā kutte kā hāl murdā sher se behtar hai. ⁵ Kam az kam jo zindā haiñ wuh jānte haiñ ki ham mareñge. Lekin murde kuchh nahīn jānte, unheñ mazīd koī ajr nahīn milnā hai. Un kī yādeñ bhī miṭ jātī haiñ. ⁶ Un kī muhabbat, nafrat aur ghairat sab kuchh baṛī der se jātī rahī hai. Ab wuh kabhī bhī un kāmōñ meñ hissā nahīn leñge jo sūraj tale hote haiñ.

Zindagī ke Maze Le!

⁷ Chunāñche jā kar apnā khānā k̄hushī ke sāth khā, apnī mai zindādīlī se pī, kyonki Allāh kāfī der se tere kāmōñ se k̄hush hai. ⁸ Tere kapṛe har waqt safed * hoñ, terā sar tel se mahrūm na rahe. ⁹ Apne jīwansāthī ke sāth jo tujhe pyārā hai zindagī ke maze letā rah. Sūraj tale kī bātil zindagī ke jitne dīn Allāh ne tujhe baḥsh die haiñ unheñ isī tarah guzār! Kyonki zindagī meñ aur sūraj tale terī mehnat-mashaqqat meñ yihī kuchh tere nasīb meñ hai. ¹⁰ Jis kām ko bhī hāth lagāe use pūre josh-o-khurosh se kar, kyonki Pātāl meñ jahāñ tū jā rahā hai na koī kām hai, na mansūbā, na ilm aur na hikmat.

Duniyā meñ Hikmat kī Qadar Nahīn kī Jātī

¹¹ Main ne sūraj tale mazīd kuchh dekhā. Yaqīnī bāt nahīn ki muqābale meñ sab se tez daurñe wālā jīt jāe, ki jang meñ pahalwāñ fatah pāe, ki dānishmand ko k̄hurāk hāsīl ho, ki samajhdār ko daulat mile yā ki ālim manzūrī pāe. Nahīn, sab kuchh mauge aur ittafāq par munhasir hotā hai. ¹² Nīz, koī bhī insān nahīn jāntā ki

* 9:8 Yānī k̄hushī manāne ke kapṛe.

musibat kā waqt kab us par āegā. Jis tarah machhliyān zālim jāl meñ ulajh jāti yā parinde phande meñ phaṅs jāte haiñ usī tarah insān musibat meñ phaṅs jāta hai. Musibat achānak hī us par ā jāti hai.

¹³ Sūraj tale maiñ ne hikmat kī ek aur misāl dekhī jo mujhe aham lagī.

¹⁴ Kahīn koī chhoṭā shahr thā jis meñ thoṛe-se afrād baste the. Ek din ek tāqatwar bādshāh us se laṛne āyā. Us ne us kā muhāsarā kiyā aur is maqsad se us ke irdgird baṛe baṛe burj khaṛe kie. ¹⁵ Shahr meñ ek ādmī rahtā thā jo dānishmand albattā ḡharīb thā. Is shaḡhs ne apnī hikmat se shahr ko bachā liyā. Lekin bād meñ kisī ne bhī ḡharīb ko yād na kiyā. ¹⁶ Yih dekh kar maiñ bolā, “Hikmat tāqat se behtar hai,” lekin ḡharīb kī hikmat haqīr jānī jāti hai. Koī bhī us kī bātoñ par dhyān nahīn detā. ¹⁷ Dānishmand kī jo bāteñ ārām se sunī jāeñ wuh ahmaqoñ ke darmiyān rahne wāle hukmrān ke zordār elānāt se kahīn behtar haiñ. ¹⁸ Hikmat jang ke hathiyāroñ se behtar hai, lekin ek hī gunāhgār bahut kuchh jo achchhā hai tabāh kartā hai.

10

Mukhtalif Hidāyāt

¹ Marī huī makkhiyān khushbūdār tel kharāb kartī haiñ, aur hikmat aur izzat kī nisbat thoṛī-sī hamāqat kā zyādā asar hotā hai.

² Dānishmand kā dil saḡhīh rāh chun letā hai jabki ahmaq kā dil ḡhalat rāh par ā jāta hai. ³ Rāste par chalte waqt bhī ahmaq samajh se khālī hai, jis se bhī mile use batātā hai ki wuh bewuqūf hai. *

⁴ Agar hukmrān tujh se nārāz ho jāe to apnī jagah mat chhoṛ, kyonki pursukūn rawaiyā baṛī baṛī ḡhaltiyān dūr kar detā hai.

⁵ Mujhe sūraj tale ek aisī burī bāt nazar āī jo aksar hukmrānoñ se sarzad hotī hai. ⁶ Ahmaq ko baṛe ohdoñ par fāyz kiyā jāta hai jabki amīr chhoṭe ohdoñ par hī rahte haiñ. ⁷ Maiñ ne ḡhulāmoñ ko ḡhoṛe par sawār aur hukmrānoñ ko ḡhulāmoñ kī tarah paidal chalte dekhā hai.

⁸ Jo garhā khode wuh khud us meñ gir saktā hai, jo dīwār girā de ho saktā hai ki sānp use ḡase. ⁹ Jo kān se patthar nikāle use choṭ lag saktī hai, jo lakaṛī chīr ḡāle wuh zaḡhmī ho jāne ke khatre meñ hai.

¹⁰ Agar kulhārī kund ho aur koī use tez na kare to zyādā tāqat darkār hai. Lihāzā hikmat ko saḡhīh taur se amal meñ lā, tab hī kāmyābī hāsil hogī.

¹¹ Agar is se pahle ki saperā sānp par qābū pāe wuh use ḡase to phir saperā hone kā kyā fāydā?

¹² Dānishmand apne muñh kī bātoñ se dūsroñ kī mehrbānī hāsil kartā hai, lekin ahmaq ke apne hī hoñṭ use haṛap kar lete haiñ. ¹³ Us kā bayān ahmaqānā bātoñ se shurū aur khatarnāk bewuqūfiyoñ se khatm hotā hai. ¹⁴ Aisā shaḡhs bāteñ karne se bāz nahīn ātā, go insān mustaqbil ke bāre meñ kuchh nahīn jāntā. Kaun use batā saktā hai ki us ke bād kyā kuchh hogā? ¹⁵ Ahmaq kā kām use thakā detā hai, aur wuh shahr kā rāstā bhī nahīn jāntā.

¹⁶ Us mulk par afsos jis kā bādshāh bachchā hai aur jis ke buzurg subah hī ziyāfat karne lagte haiñ. ¹⁷ Mubārak hai wuh mulk jis kā bādshāh sharīf hai aur jis ke buzurg nashe meñ dhut nahīn rahte balki munāsib waqt par aur nazm-o-zabt ke sāth khānā khāte haiñ.

¹⁸ Jo sust hai us ke ghar ke shahtīr jhukne lagte haiñ, jis ke hāth ḡhīle haiñ us kī chhat se pānī ṭapakne lagtā hai.

¹⁹ Ziyāfat karne se haṅsī-khushī aur mai pīne se zindādilī paidā hotī hai, lekin paisā hī sab kuchh muhaiyā kartā hai.

* **10:3** Ibrānī zūmānī hai. Dūsra matlab ‘ki maiñ bewuqūf hūñ’ ho saktā hai.

²⁰ K̄hayālōñ meñ bhī bādshāh par lānat na kar, apne sone ke kamre meñ bhī amīr par lānat na bhej, aisā na ho ki koī parindā tere alfāz le kar us tak pahuñchāe.

11

Mehnat kā Fāydā

¹ Apnī roṭī pānī par phaiñk kar jāne de to muta'addid dinoñ ke bād wuh tujhe phir mil jāegī. ² Apnī milkiyat sāt balki āṭh muḳhtalif kāmoñ meñ lagā de, kyoñki tujhe kyā mālūm kī mulk kis kis musībat se dochār hogā.

³ Agar bādāl pānī se bhare hoñ to zamīn par bārish zarūr hogī. Darāḳht junūb yā shimāl kī taraf gir jāe to usī taraf paṛā rahegā.

⁴ Jo har waqt hawā kā ruḳh deḳhtā rahe wuh kabhī bij nahīñ boegā. Jo bādaloñ ko taktā rahe wuh kabhī fasal kī kaṭāī nahīñ karegā.

⁵ Jis tarah na tujhe hawā ke chakkar mālūm haiñ, na yih kī māñ ke peṭ meñ bachchā kis tarah tashkīl pātā hai usī tarah tū Allāh kā kām nahīñ samajh saktā, jo sab kuchh amal meñ lātā hai.

⁶ Subah ke waqt apnā bīj bo aur shām ko bhī kām meñ lagā rah, kyoñki kyā mālūm kī kis kām meñ kāmyābī hogī, is meñ, us meñ yā donoñ meñ.

Apnī Jawānī se Lutfandoz Ho

⁷ Raushnī kitnī bhalī hai, aur sūraj āñkhoñ ke lie kitnā ḳhushgawār hai. ⁸ Jitne bhī sāl insān zindā rahe utne sāl wuh ḳhushbāsh rahe. Sāth sāth use yād rahe kī tārik dīn bhī āne wāle haiñ, aur kī un kī baṛī tāḍād hogī. Jo kuchh āne wālā hai wuh bātil hī hai.

⁹ Aī naujawān, jab tak tū jawān hai ḳhush rah aur jawānī ke maze letā rah. Jo kuchh terā dil chāhe aur terī āñkhoñ ko pasand āe wuh kar, lekin yād rahe kī jo kuchh bhī tū kare us kā jawāb Allāh tujh se talab karegā. ¹⁰ Chunāñche apne dil se ranjīdagī aur apne jism se dukh-dard dūr rakh, kyoñki jawānī aur kāle bāl dam-bhar ke hī haiñ.

12

¹ Jawānī meñ hī apne Ḳhāliq ko yād rakh, is se pahle kī musībat ke dīn āeñ, wuh sāl qarīb āeñ jin ke bāre meñ tū kahegā, “Yih mujhe pasand nahīñ.” ² Use yād rakh is se pahle kī raushnī tere lie ḳhatm ho jāe, sūraj, chāñd aur sitāre andhere ho jāeñ aur bārish ke bād bādāl lauṭ āeñ. ³ Use yād rakh, is se pahle kī ghar ke pahredār thartharāne lageñ, tāqatwar ādmī kubare ho jāeñ, gandum pīsne wālī naukarāniyāñ kam hone ke bāis kām karnā chhoṛ deñ aur ḳhīrkiyoñ meñ se deḳhne wālī ḳhawātīn dhundlā jāeñ. ⁴ Use yād rakh, is se pahle kī galī meñ pahuñchāne wālā darwāzā band ho jāe aur chakkī kī āwāz āhistā ho jāe. Jab chiriyāñ chahcahāne lageñgī to tū jāg uṭhegā, lekin tamām gītoñ kī āwāz dabī-sī sunāī degī. ⁵ Use yād rakh, is se pahle kī tū ūñchī jaghoñ aur galiyoñ ke ḳhatroñ se ḍarne lage. Go bādām kā phūl khīl jāe, ṭīḍḍī bojh tale dab jāe aur karīr kā phūl phūṭ nikle, lekin tū kūch karke apne abadī ghar meñ chalā jāegā, aur mātām karne wāle galiyoñ meñ ghūmte phireñge.

⁶ Allāh ko yād rakh, is se pahle kī chāñdī kā rassā ṭuṭ jāe, sone kā bartan ṭukre ṭukre ho jāe, chashme ke pās ghaṛā pāsh pāsh ho jāe aur kueñ kā pānī nikālne wālā pahiyā ṭuṭ kar us meñ gir jāe. ⁷ Tab terī ḳhāk dubārā us ḳhāk meñ mil jāegī jis se nikal āī aur terī rūh us Ḳhudā ke pās lauṭ jāegī jis ne use baḳhshā thā.

⁸ Wāiz farmātā hai, “Bātil hī bātil! Sab kuchh bātil hī bātil hai!”

Ḳhātma

⁹ Dānishmand hone ke alāwā Wāiz qaum ko ilm-o-irfān kī tālīm detā rahā. Us ne muta'addid amsāl ko sahīh wazn de kar un kī jāñch-paṛtāl kī aur unheñ tartībwar

jamā kiyā. ¹⁰ Wāiz kī koshish thī ki munāsib alfāz istemāl kare aur diyānatdārī se sachchī bāteñ likhe.

¹¹ Dānishmandoñ ke alfāz āñkus kī mānind haiñ, tartīb se jamāshudā amsāl lakaṛī meñ mazbūtī se ṭhoñkī gaī kīloñ jaisī haiñ. Yih ek hī gallābān kī dī huī haiñ.

¹² Mere beṭe, is ke alāwā ḡhabardār rah. Kitābeñ likhne kā silsilā kabhī ḡhatm nahīñ ho jāegā, aur had se zyādā kutubbīnī se jism thak jātā hai.

¹³ Āo, iḡhtitām par ham tamām tālīm ke ḡhulāse par dhyān deñ. Rab kā ḡhauf māl aur us ke ahkām kī pairawī kar. Yih har insān kā farz hai. ¹⁴ Kyonki Allāh har kām ko ḡhāh wuh chhupā hī ho, ḡhāh burā yā bhalā ho adālat meñ lāegā.

Ġhazalul-ġhazalāt

Tū Merā Bādshāh Hai

¹ Sulemān kī ġhazalul-ġhazalāt.

² Wuh mujhe apne muñh se bose de, kyonki terī muhabbat mai se kahīñ zyādā rāhatbaḡhsh hai.

³ Terī itr kī ḡhushbū kitnī manmohan hai, terā nām chhīrkā gayā mahakdār tel hī hai. Is lie kuñwāriyāñ tujhe pyār kartī haiñ.

⁴ Ā, mujhe khīñch kar apne sāth le jā! Ā, ham dauṛ kar chale jāeñ! Bādshāh mujhe apne kamroñ meñ le jāe, aur ham bāḡh bāḡh ho kar terī ḡhushī manāeñ. Ham mai kī nisbat tere pyār kī zyādā tārif karen. Munāsib hai ki log tujh se muhabbat karen.

Mujhe Haqīr na Jāno

⁵ Ai Yarūshalam kī beṭiyo, main siyāhfām lekin manmohan hūñ, main Qīdār ke ḡhaimoñ jaisī, Sulemān ke ḡhaimoñ ke pardoñ jaisī ḡhūbsūrat hūñ. ⁶ Is lie mujhe haqīr na jāno ki main siyāhfām hūñ, ki merī jild dhūp se jhulas gaī hai. Mere sage bhāī mujh se nārāz the, is lie unhoñ ne mujhe angūr ke bāḡhoñ kī dekh-bhāl karne kī zimmedārī dī, angūr ke apne zātī bāḡh kī dekh-bhāl main kar na sakī.

Tū Kahāñ Hai?

⁷ Ai tū jo merī jāñ kā pyārā hai, mujhe batā ki bheṛ-bakriyāñ kahāñ charā rahā hai? Tū unheñ dopahar ke waqt kahāñ ārām karne biṭhātā hai? Main kyon niqābposh kī tarah tere sāthiyoñ ke rewaṛoñ ke pās ṭhahrī rahūñ?

⁸ Kyā tū nahīñ jāntī, tū jo auratoñ meñ sab se ḡhūbsūrat hai? Phir ghar se nikal kar khoj lagā ki merī bheṛ-bakriyāñ kis taraf chalī gaī haiñ, apne memnoñ ko gallābānoñ ke ḡhaimoñ ke pās charā.

Tū Kitnī Ḡhūbsūrat Hai

⁹ Merī mahbūbā, main tujhe kis chīz se tashbīh dūñ? Tū Firaun kā shāndār rath khīñchne wālī ghoṛī hai!

¹⁰ Tere gāl bāliyoñ se kitne ārāstā, terī gardan motī ke gulūband se kitnī dildareb lagtī hai.

¹¹ Ham tere lie sone kā aisā hār banwā leñge jis meñ chāñdī ke motī lage hoñge.

¹² Jitnī der bādshāh ziyāfat meñ sharīk thā mere bālchhaṛ kī ḡhushbū chāroñ taraf phailtī rahī.

¹³ Merā mahbūb goyā mur kī ḡhibiyā hai, jo merī chhātiyoñ ke darmiyāñ paṛī rahtī hai.

¹⁴ Merā mahbūb mere lie mehndī ke phūloñ kā guchchhā hai, jo Ain-jadī ke angūr ke bāḡhoñ se lāyā gayā hai.

¹⁵ Merī mahbūbā, tū kitnī ḡhūbsūrat hai, kitnī hasīn! Terī āñkheñ kabūtar hī haiñ.

¹⁶ Mere mahbūb, tū kitnā ḡhūbsūrat hai, kitnā dilrubā! Sāyādār hariyālī hamārā bistar ¹⁷ aur deodār ke daraḡht hamāre ghar ke shahtīr haiñ. Jūñpar ke daraḡht taḡhtoñ kā kām dete haiñ.

2

Tū Lāsānī Hai

¹ Maiñ Maidān-e-Shārūn kā phūl aur wādiyon kī sosan hūñ.

² Larḳiyon ke darmiyān merī mahbūbā kāñṭedār paudoñ meñ sosan kī mānind hai.

³ Jawān ādmiyon meñ merā mahbūb jangal meñ seb ke darakht kī mānind hai. Maiñ us ke sāy meñ baiṭhne kī kitnī ārzūmand hūñ, us kā phal mujhe kitnā mīṭhā lagtā hai.

Maiñ Ishq ke Māre Bīmār Ho Gaī Hūñ

⁴ Wuh mujhe maikade * meñ lāyā hai, mere ūpar us kā jhandā muhabbat hai.

⁵ Kishmish kī ṭikkiyon se mujhe tar-o-tāzā karo, seboñ se mujhe taqwiya do, kyonki maiñ ishq ke māre bīmār ho gaī hūñ.

⁶ Us kā bāyān bāzū mere sar ke nīche hotā aur dahnā bāzū mujhe gale lagātā hai.

⁷ Ai Yarūshalam kī beṭiyo, ghazālon aur khule maidān kī hirniyon kī qasam khāo ki jab tak muhabbat khud na chāhe tum use na jagāogī, na bedār karogī.

Bahār Ā Gaī Hai

⁸ Suno, merā mahbūb ā rahā hai. Wuh dekho, wuh paharon par phalāngtā aur ṭilon par se uchhaltā-kūdtā ā rahā hai.

⁹ Merā mahbūb ghazāl yā jawān hiran kī mānind hai. Ab wuh hamāre ghar kī dīwār ke sāmne ruk kar khirkiyon meñ se jhānk rahā, jangle meñ se tak rahā hai.

¹⁰ Wuh mujh se kahtā hai, “Ai merī khūbsūrat mahbūbā, uṭh kar mere sāth chal!

¹¹ Dekh, sardiyon kā mausam guzar gayā hai, bārishēñ bhī khatm ho gaī haiñ.

¹² Zamīn se phūl phūṭ nikle haiñ aur gīt kā waqt ā gayā hai, kabūtaron kī ghūñ ghūñ hamāre mulk meñ sunāī detī hai.

¹³ Anjir ke darakhton par pahlī fasal kā phal pak rahā hai, aur angūr kī belon ke phūl khushbū phailā rahe haiñ. Chunāñche ā merī hasīn mahbūbā, uṭh kar ā jā!

¹⁴ Ai merī kabūtārī, chaṭān kī dararon meñ chhupī na rah, pahārī pattharon meñ poshīdā na rah balki mujhe apnī shakl dikhā, mujhe apnī āwāz sunane de, kyonki terī āwāz shīrīñ, terī shakl khūbsūrat hai.”

¹⁵ Hamāre lie lomṛiyon ko pakar lo, un chhoṭī lomṛiyon ko jo angūr ke bāghon ko tabāh kartī haiñ. Kyonki hamārī belon se phūl phūṭ nikle haiñ.

¹⁶ Merā mahbūb merā hī hai, aur maiñ usī kī hūñ, usī kī jo sosanon meñ chartā hai.

¹⁷ Ai mere mahbūb, is se pahle ki shām kī hawā chale aur sāy lambe ho kar farār ho jāēñ ghazāl yā jawān hiran kī tarah sanglākh paharon kā ruḳh kar!

3

Rāt ko Mahbūb kī Ārzū

¹ Rāt ko jab maiñ bistar par leṭī thī to maiñ ne use ḍhūndā jo merī jān kā pyārā hai, maiñ ne use ḍhūndā lekin na pāyā.

² Maiñ bolī, “Ab maiñ uṭh kar shahr meñ ghūmtī, us kī galiyon aur chaukon meñ phir kar use talāsh kartī hūñ jo merī jān kā pyārā hai.” Maiñ ḍhūndṭī rahī lekin wuh na milā.

* 2:4 Maikade se murād ghālīban mahal kā wuh hissā hai jis meñ bādshāh ziyāfat kartā thā.

³ Jo chaukīdār shahr meñ gasht karte haiñ unhoñ ne mujhe dekhā. Maiñ ne pūchhā, “Kyā āp ne use dekhā hai jo merī jān kā pyārā hai?”

⁴ Āge nikalte hī mujhe wuh mil gayā jo merī jān kā pyārā hai. Maiñ ne use pakar liyā. Ab maiñ use nahīn chhorūngī jab tak use apnī mān ke ghar meñ na le jāūñ, us ke kamre meñ na pahuñchāūñ jis ne mujhe janm diyā thā.

⁵ Ai Yarūshalam kī beṭiyo, ghazāloñ aur khule maidān kī hirniyoñ kī qasam khāo ki jab tak muhabbat khud na chāhe tum use na jagāogī, na bedār karogī.

Dūlhā Apne Logoñ ke sāth Ātā Hai

⁶ Yih kaun hai jo dhueñ ke satūn kī tarah sīdhā hamāre pās chalā ā rahā hai? Us se chāroñ taraf mur, baḥhūr aur tājir kī tamām khushbueñ phail rahī haiñ.

⁷ Yih to Sulemān kī pālkī hai jo Isrāīl ke 60 pahalwānoñ se ghirī huī hai.

⁸ Sab talwār se lais aur tajrabākār faujī haiñ. Har ek ne apnī talwār ko rāt ke haulnāk khatroñ kā sāmna karne ke lie taiyār kar rakhā hai.

⁹ Sulemān Bādshāh ne khud yih pālkī Lubnān ke deodār kī lakaṛī se banwāī.

¹⁰ Us ne us ke pāe chāndī se, pusht sone se, aur nishast arghawānī rang ke kapre se banwāī. Yarūshalam kī beṭiyoñ ne baṛe pyār se us kā andarūnī hissā murassākārī se ārāstā kiyā hai.

¹¹ Ai Siyyūn kī beṭiyo, nikal āo aur Sulemān Bādshāh ko dekho. Us ke sar par wuh tāj hai jo us kī mān ne us kī shādī ke dīn us ke sar par pahnāyā, us dīn jab us kā dil bāgh bāgh huā.

4

Tū Kitnī Hasīn Hai!

¹ Merī mahbūbā, tū kitnī khūbsūrat, kitnī hasīn hai! Niqāb ke pīchhe terī āñkhoñ kī jhalak kabūtarōñ kī mānind hai. Tere bāl un bakriyoñ kī mānind haiñ jo uchhaltī-kūdtī Koh-e-Jiliyād se utartī haiñ.

² Tere dānt abhī abhī katrī aur nahlāī huī bheṛoñ jaise safed haiñ. Har dānt kā jurwān hai, ek bhī gum nahīn huā.

³ Tere hoñt qirmizī rang kā ḍorā haiñ, terā muñh kitnā pyārā hai. Niqāb ke pīchhe tere gāloñ kī jhalak anār ke ṭukroñ kī mānind dikhāī detī hai.

⁴ Terī gardan Dāūd ke burj jaisī dilrubā hai. Jis tarah is gol aur mazbūt burj se pahalwānoñ kī hazār ḍhaleñ laṭkī haiñ us tarah terī gardan bhī zewarāt se ārāstā hai.

⁵ Terī chhātiyāñ sosanoñ meñ charne wāle ghazāl ke jurwān bachchoñ kī mānind haiñ.

⁶ Is se pahle kī shām kī hawā chale aur sāy lambe ho kar farār ho jāeñ maiñ mur ke pahār aur baḥhūr kī pahārī ke pās chalūngā.

⁷ Merī mahbūbā, terā husn kāmīl hai, tujh meñ koī nuqs nahīn hai.

Dulhan kā Jādū

⁸ Ā merī dulhan, Lubnān se mere sāth ā! Ham Koh-e-Amānā kī choṭī se, Sanīr aur Harmūn kī choṭiyoñ se utreñ, sheroñ kī māndoñ aur chītoñ ke pahāroñ se utreñ.

⁹ Merī bahan, merī dulhan, tū ne merā dil churā liyā hai, apnī āñkhoñ kī ek hī nazar se, apne gulūband ke ek hī jauhar se tū ne merā dil churā liyā hai.

¹⁰ Merī bahan, merī dulhan, terī muhabbat kitnī manmohan hai! Terā pyār mai se kahīn zyādā pasandīdā hai. Balsān kī koī bhī ḡhushbū terī mahak kā muqābalā nahīn kar saktī.

¹¹ Merī dulhan, jis tarah shahd chhatte se ṭapaktā hai usī tarah tere honṭon se miṭhās ṭapaktī hai. Dūdh aur shahd terī zabān tale rahte haiñ. Tere kapron kī ḡhushbū sūngh kar Lubnān kī ḡhushbū yād ātī hai.

Dulhan Nafīs Bāgh Hai

¹² Merī bahan, merī dulhan, tū ek bāgh hai jis kī chārdīwārī kisī aur ko andar āne nahīn detī, ek band kiyā gayā chashmā jis par muhr lagī hai.

¹³ Bāgh meñ anār ke daraḡht lage haiñ jin par lazīz phal pak rahā hai. Mehndī ke paude bhī ug rahe haiñ.

¹⁴ Bālchhar, zāfrān, ḡhushbūdār bed, dārchīnī, baḡhūr kī har qism kā daraḡht, mur, ūd aur har qism kā balsān bāgh meñ phaltā-phūltā hai.

¹⁵ Tū bāgh kā ubaltā chashmā hai, ek aisā mambā jis kā tāzā pānī Lubnān se bah kar ātā hai.

¹⁶ Ai shimālī hawā, jāg uṭh. Ai junūbī hawā, ā! Mere bāgh meñ se guzar jā tāki wahāñ se chāron taraf balsān kī ḡhushbū phail jāe. Merā mahbūb apne bāgh meñ ā kar us ke lazīz phalon se khāe.

5

¹ Merī bahan, merī dulhan, ab main apne bāgh meñ dāḡhil ho gayā hūñ. Main ne apnā mur apne balsān samet chun liyā, apnā chhattā shahd samet khā liyā, apnī mai apne dūdh samet pī lī hai. Khāo, mere dosto, khāo aur piyo, muhabbat se sarshār ho jāo!

Rāt ko Mahbūb kī Talāsh

² Main so rahī thī, lekin merā dil bedār rahā. Sun! Merā mahbūb dastak de rahā hai,

“Ai merī bahan, merī sāthī, mere lie darwāzā khol de! Ai merī kabūtarī, merī kāmīl sāthī, merā sar os se tar ho gayā hai, merī zulfeñ rāt kī shabnam se bhīg gāī haiñ.”

³ “Main apnā libās utār chukī hūñ, ab main kis tarah use dubārā pahan lūñ? Main apne pānw dho chukī hūñ, ab main unheñ kis tarah dubārā mailā karūñ?”

⁴ Mere mahbūb ne apnā hāth dīwār ke sūrāḡh meñ se andar ḡāl diyā. Tab merā dil tarāp uṭhā.

⁵ Main uṭhī tāki apne mahbūb ke lie darwāzā kholūñ. Mere hāth mur se, merī ungliyāñ mur kī ḡhushbū se ṭapak rahī thīñ jab main kunḡī kholne āī.

⁶ Main ne apne mahbūb ke lie darwāzā khol diyā, lekin wuh muṛ kar chalā gayā thā. Mujhe saḡht sadmā huā. Main ne use talāsh kiyā lekin na milā. Main ne use āwāz dī, lekin jāwāb na milā.

⁷ Jo chaukīdār shahr meñ gasht karte haiñ un se merā wāstā paṛā, unhoñ ne merī piṭāī karke mujhe zaḡhmī kar diyā. Fasīl ke chaukīdāron ne merī chādar bhī chhīn lī.

⁸ Ai Yarūshalām kī beṭiyo, qasam khāo ki agar merā mahbūb milā to use ittālā dogī, main muhabbat ke māre bīmār ho gāī hūñ.

⁹ Tū jo auraton meñ sab se hasīn hai, hameñ batā, tere mahbūb kī kyā ḡhāsiyat hai jo dūsron meñ nahīn hai? Terā mahbūb dūsron se kis tarah sabqat rakhtā hai ki tū hameñ aisī qasam khilānā chāhtī hai?

¹⁰ Mere mahbūb kī jild gulābī aur safed hai. Hazāron ke sāth us kā muqābalā karo to us kā ālā kirdār numāyān taur par nazar āegā.

¹¹ Us kā sar khālis sone kā hai, us ke bāl khajūr ke phūldār guchchhoṅ * kī mānind aur kawwe kī tarah siyāh haiṅ.

¹² Us kī ānkheṅ nadiyon ke kināre ke kabūtaron kī mānind haiṅ, jo dūdh meṅ nahlae aur kasrat ke pānī ke pās baiṭhe haiṅ.

¹³ Us ke gāl balsān kī kyārī kī mānind, us ke hoṅṭ mur se ṭapakte sosan ke phūlon jaise haiṅ.

¹⁴ Us ke bāzū sone kī salākheṅ haiṅ jin meṅ pukhrāj † jare hue haiṅ, us kā jism hāthidānt kā shāhkār hai jis meṅ sang-e-lājaward ‡ ke patthar lage haiṅ.

¹⁵ Us kī rāneṅ marmar ke satūn haiṅ jo khālis sone ke pāiyon par lage haiṅ. Us kā hulyā Lubnān aur deodār ke darakhton jaisā umdā hai.

¹⁶ Us kā muṅh miṭhās hī hai, gharz wuh har lihāz se pasandīdā hai.

Ai Yarūshalam kī beṭiyo, yih hai merā mahbūb, merā dost.

6

¹ Ai tū jo auraton meṅ sab se khūbsūrat hai, terā mahbūb kidhar chalā gayā hai? Us ne kaun-sī simt iḳhtiyār kī tāki ham tere sāth us kā khoj lagāeṅ?

² Merā mahbūb yahān se utar kar apne bāgh meṅ chalā gayā hai, wuh balsān kī kyāriyon ke pās gayā hai tāki bāghon meṅ chare aur sosan ke phūl chune.

³ Maiṅ apne mahbūb kī hī hūn, aur wuh merā hī hai, wuh jo sosanon meṅ chartā hai.

Tū Kitnī Khūbsūrat Hai

⁴ Merī mahbūbā, tū Tīrzā Shahr jaisī hasīn, Yarūshalam jaisī khūbsūrat aur alambardār daston jaisī robdār hai.

⁵ Apnī nazaron ko mujh se haṭā le, kyonki wuh mujh meṅ uljhan paidā kar rahī haiṅ.

Tere bāl un bakriyon kī mānind haiṅ jo uchhaltī-kūdtī Koh-e-Jiliyād se utartī haiṅ.

⁶ Tere dānt abhī abhī nahlaī huī bheṛon jaise safed haiṅ. Har dānt kā jurwān hai, ek bhī gum nahīn huā.

⁷ Niqāb ke pīchhe tere gālon kī jhalak anār ke ṭukron kī mānind dikhāī detī hai.

⁸ Go bādshāh kī 60 bīwiyan, 80 dāshtāeṅ aur beshumār kuṅwāriyan hon ⁹ lekin merī kabūtārī, merī kāmīl sāthī lāsānī hai. Wuh apnī mān kī wāhid beṭī hai, jis ne use janm diyā us kī pāk lādli hai. Beṭiyon ne use dekh kar use mubārak kahā, rāniyon aur dāshtāon ne us kī tārif kī,

¹⁰ “Yih kaun hai jo tulū-e-subah kī tarah chamak uṭhī, jo chānd jaisī khūbsūrat, āftāb jaisī pāk aur alambardār daston jaisī robdār hai?”

Mahbūbā ke lie Ārzū

¹¹ Maiṅ akhroṭ ke bāgh meṅ utar āyā tāki wādī meṅ phūṭne wāle paudon kā muāynā karūn. Maiṅ yih bhī mālūm karnā chāhtā thā ki kyā angūr kī koṅpleṅ nikal āī yā anār ke phūl lag gae haiṅ.

¹² Lekin chalte chalte na jāne kyā huā, merī ārzū ne mujhe merī sharīf qaum ke rathon ke pās pahuṅchāyā.

* 5:11 Ibrānī lafz kā matlab mubham-sā hai. † 5:14 topas ‡ 5:14 lapis lazuli

Mahbūbā kī Dilkashī

¹³ Ai shūlammīt, lauṭ ā, lauṭ ā! Muṛ kar lauṭ ā tāki ham tujh par nazar karen.

Tum shūlammīt ko kyon deḡhnā chāhtī ho? Ham lashkargāh kā loknāch deḡhnā chāhtī haiñ!

7

¹ Ai ra'īs kī beṭī, jūtoñ meñ chalne kā terā andāz kitnā manmohan hai! Terī ḡhushwazā rāneñ māhir kāriḡar ke zewarāt kī mānind haiñ.

² Terī nāf pyālā hai jo mai se kabhī nahīñ mahrūm rahtī. Terā jism gandum kā ḡher hai jis kā ihātā sosan ke phūloñ se kiyā gayā hai.

³ Terī chhātiyāñ ḡhazāl ke jurwāñ bachchoñ kī mānind haiñ.

⁴ Terī gardan hāthīdānt kā mīnār, terī āñkheñ Hasbon Shahr ke tālāb haiñ, wuh jo Bat-rabbīm ke darwāze ke pās haiñ. Terī nāk Mīnār-e-Lubnān kī mānind hai jis kā muñh Damishq kī taraf hai.

⁵ Terā sar Koh-e-Karmil kī mānind hai, tere khule bāl arḡhawān kī tarah qīmtī aur dilkash haiñ. Bādshāh terī zulfoñ kī zanjiroñ meñ jakaṛā rahtā hai.

Mahbūbā ke lie Ārzū

⁶ Ai ḡhushiyon se labrez muhabbat, tū kitnī hasīn hai, kitnī dilrubā!

⁷ Terā qad-o-qāmat khajūr ke daraḡht sā, terī chhātiyāñ angūr ke guchchhoñ jaisī haiñ.

⁸ Maiñ bolā, “Maiñ khajūr ke daraḡht par chaṛh kar us ke phūldār guchchhoñ * par hāth lagāūḡā.” Terī chhātiyāñ angūr ke guchchhoñ kī mānind hoñ, tere sāñs kī ḡhushbū seboñ kī ḡhushbū jaisī ho.

⁹ Terā muñh behtarīn mai ho, aisī mai jo sīdhī mere mahbūb ke muñh meñ jā kar narmī se hoñtoñ aur dāntoñ meñ se guzar jāe.

Mahbūb ke lie Ārzū

¹⁰ Maiñ apne mahbūb kī hī hūñ, aur wuh mujhe chāhtā hai.

¹¹ Ā, mere mahbūb, ham shahr se nikal kar dehāt meñ rāt guzāreñ.

¹² Ā, ham subah-sawere angūr ke bāḡhoñ meñ jā kar mālūm karen ki kyā beloñ se koñpleñ nikal āī haiñ aur phūl lage haiñ, ki kyā anār ke daraḡht khil rahe haiñ. Wahāñ maiñ tujh par apnī muhabbat kā izhār karūḡī.

¹³ Mardumgayāh † kī ḡhushbū phail rahī, aur hamāre darwāze par har qism kā lazīz phal hai, nāī fasal kā bhī aur guzarī kā bhī. Kyonki maiñ ne yih chīzeñ tere lie, apne mahbūb ke lie mahfūz rakhī haiñ.

8

Kāsh Ham Akele Hoñ

¹ Kāsh tū merā sagā bhāī * hotā, tab agar bāhar tujh se mulāqāt hotī to maiñ tujhe bosā detī aur koī na hotā jo yih dekh kar mujhe haqīr jāntā.

² Maiñ terī rāhnumāī karke tujhe apnī māñ ke ghar meñ le jātī, us ke ghar meñ jis ne mujhe tālīm dī. Wahāñ maiñ tujhe masāledār mai aur apne anāroñ kā ras pilātī.

³ Us kā bāyāñ bāzū mere sar ke nīche hotā aur dāyāñ bāzū mujhe gale lagātā hai.

⁴ Ai Yarūshalam kī beṭiyo, qasam khāo ki jab tak muhabbat ḡhud na chāhe tum use na jagāogī, na bedār karogī.

* **7:8** Ibrānī lafz kā matlab mubham-sā hai.
bāñjh aurat bhī bachche ko janm degī.

† **7:13** Ek paudā jis ke bāre meñ sochā jātā thā ki use khā kar
* **8:1** Lafzī tarjumā: merā bhāī hotā, jise merī māñ ne dūdh pilāyā hotā.

Mahbūb kī Ākhirī Bāt

⁵ Yih kaun hai jo apne mahbūb kā sahārā le kar registān se chaṛhī ā rahī hai?

Seb ke darakht tale main ne tujhe jagā diyā, wahān jahān terī mān ne tujhe janm diyā, jahān us ne dard-e-zah meñ mubtalā ho kar tujhe paidā kiya.

⁶ Mujhe muhr kī tarah apne dil par, apne bāzū par lagāe rakh! Kyonki muhabbat maut jaisī tāqatwar, aur us kī sargarmī Pātāl jaisī belachak hai. Wuh dahaktī āg, Rab kā bharaktā sholā hai.

⁷ Pānī kā baṛā sailāb bhī muhabbat ko bujhā nahīn saktā, baṛe dariyā bhī use bahā kar le jā nahīn sakte. Aur agar koī muhabbat ko pāne ke lie apne ghar kī tamām daulat pesh bhī kare to bhī use jawāb meñ haqīr hī jānā jāegā.

Mahbūbā kī Ākhirī Bāt

⁸ Hamārī chhoṭī bahan kī chhātiyān nahīn haiñ. Ham apnī bahan ke lie kyā karen agar koī us se rishtā bāndhne āe?

⁹ Agar wuh dīwār ho to ham us par chāndī kā qilāband intazām banāenge. Agar wuh darwāzā ho to ham use deodār ke taḥte se mahfūz rakheñge.

¹⁰ Main dīwār hūñ, aur merī chhātiyān mazbūt mīnār haiñ. Ab main us kī nazar meñ aisī ḡhātūn ban gaī hūñ jise salāmatī hāsil huī hai.

Sulemān se Zyādā Daulatmand

¹¹ Bāl-hāmūn meñ Sulemān kā angūr kā bāgh thā. Is bāgh ko us ne pahredāron ke hawāle kar diyā. Har ek ko us kī fasal ke lie chāndī ke hazār sikke dene the.

¹² Lekin merā apnā angūr kā bāgh mere sāmne hī maujūd hai. Ai Sulemān, chāndī ke hazār sikke tere lie haiñ, aur 200 sikke un ke lie jo us kī fasal kī pahrādārī karte haiñ.

Mujhe hī Pukār

¹³ Ai bāgh meñ basne wālī, mere sāthī terī āwāz par tawajjuh de rahe haiñ. Mujhe hī apnī āwāz sunane de.

¹⁴ Ai mere mahbūb, ġhazāl yā jawān hiran kī tarah balsān ke pahāron kī jānib bhāg jā!.

Yasāyāh

¹ Zail meñ wuh royāēñ darj haiñ jo Yasāyāh bin Āmūs ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāre meñ dekhīñ aur jo un sāloñ meñ munkashif huīñ jab Uzziyāh, Yūtām, Ākhaz aur Hizqiyāh Yahūdāh ke bādshāh the.

Isrāīlī Apne Āqā ko Jānane se Inkār Karte Haiñ

² Ai āsmān, merī bāt sun! Ai zamīn, mere alfāz par kān dhar! Kyoñki Rab ne farmāyā hai,

“Jin bachchoñ kī parwarish main ne kī hai aur jo mere zer-e-nigarānī parwān charhe haiñ, unhoñ ne mujh se rishtā toṛ liyā hai. ³ Bail apne mālik ko jāntā aur gadhā apne āqā kī charnī ko pahchāntā hai, lekin Isrāīl itnā nahīñ jāntā, merī qaum samajh se khālī hai.”

⁴ Ai gunāhgār qaum, tujh par afsos! Ai sangīn qusūr meñ phaṁsī huī ummat, tujh par afsos! Sharīr nasl, badchalan bachche! Unhoñ ne Rab ko tark kar diyā hai. Hāñ, unhoñ ne Isrāīl ke Quddūs ko haqīr jān kar radd kiyā, apnā muñh us se pher liyā hai. ⁵ Ab tumheñ mazīd kahāñ pītā jāe? Tumhārī zid to mazīd barhtī jā rahī hai go pūrā sar zaḥmī aur pūrā dīl bīmār hai. ⁶ Chāñd se le kar talwe tak pūrā jism majrūh hai, har jagah choṭēñ, ghāw aur tāzā tāzā zarbeñ lagī haiñ. Aur na unheñ sāf kiyā gayā, na un kī marham-paṭṭī kī gaī hai.

⁷ Tumhārā mulk wīrān-o-sunsān ho gayā hai, tumhāre shahr bhasm ho gae haiñ. Tumhāre dekhte dekhte pardesī tumhāre khetoñ ko lūṭ rahe haiñ, unheñ yon ujār rahe haiñ jis tarah pardesī hī kar sakte haiñ. ⁸ Sirf Yarūshalam hī bāqī rah gayā hai, Siyyūn Beṭī angūr ke bāgh meñ jhoñprī kī tarah akelī rah gaī hai. Ab dushman se ghīrā huā yih shahr khīre ke khet meñ lage chhappar kī mānind hai. ⁹ Agar Rabbul-afwāj ham meñ se chand ek ko zindā na chhoṛtā to ham Sadūm kī tarah miṭ jāte, hamārā Amūrā kī tarah satyānās ho jātā.

¹⁰ Ai Sadūm ke sardāro, Rab kā farmān sun lo! Ai Amūrā ke logo, hamāre Khudā kī hidāyat par dhyān do! ¹¹ Rab farmātā hai, “Agar tum beshumār qurbāniyāñ pesh karo to mujhe kyā? Main to bhasm hone wāle menḍhoñ aur moṭe-tāze bachhoñ kī charbī se uktā gayā hūñ. Bailoñ, leloñ aur bakroñ kā jo khūn mujhe pesh kiyā jātā hai wuh mujhe pasand nahīñ. ¹² Kis ne tum se taqāzā kiyā ki mere huzūr āte waqt merī bārgāhoñ ko pāñwoñ tale raundo? ¹³ Ruk jāo! Apnī bemānī qurbāniyāñ mat pesh karo! Tumhāre bakhūr se mujhe ghin ātī hai. Nae Chāñd kī Īd aur Sabat kā dīn mat manāo, logoñ ko ibādat ke lie jamā na karo! Main tumhāre bedīn ijtimā bardāsht hī nahīñ kar saktā. ¹⁴ Jab tum Nae Chāñd kī Īd aur bāqī taqrībāt manāte ho to mere dīl meñ nafrat paidā hotī hai. Yih mere lie bhārī bojh ban gaī haiñ jin se main tang ā gayā hūñ.

¹⁵ Beshak apne hāthoñ ko duā ke lie uṭhāte jāo, main dhyān nahīñ dūngā. Go tum bahut zyādā namāz bhī paṛho, main tumhārī nahīñ sunūngā, kyoñki tumhāre hāth khūnālūdā haiñ. ¹⁶ Pahle nahā kar apne āp ko pāk-sāf karo. Apnī sharīr harkatoñ se bāz āo tāki wuh mujhe nazar na āeñ. Apnī ghalat rāhoñ ko chhoṛ kar ¹⁷ nek kām karnā sīkh lo. Insāf ke tālib raho, mazlūmoñ kā sahārā bano, yatīmoñ kā insāf karo aur bewāoñ ke haq meñ laṛo!”

Allāh Apnī Qaum kī Adālat Kartā Hai

¹⁸ Rab farmātā hai, “Āo ham adālat meñ jā kar ek dūsre se muqaddamā laṛēñ. Agar tumhāre gunāhoñ kā rang qirmizī ho jāe to kyā wuh dubārā barf jaise ujle ho jāeñge? Agar un kā rang arghawānī ho jāe to kyā wuh dubārā ūn jaise safed

ho jāeñge? ¹⁹ Agar tum sunane ke lie taiyār ho to mulk kī behtarīn paidāwār se lutfandoz hoge. ²⁰ Lekin agar inkār karke sarkash ho jāo to talwār kī zad meñ ā kar mar jāoge. Is bāt kā yaqīn karo, kyonki Rab ne yih kuchh farmāyā hai.”

²¹ Yih kaise ho gayā hai ki jo shahr pahle itnā wafādār thā wuh ab kasbī ban gayā hai? Pahle Yarūshalam insāf se māmūr thā, aur rāstī us meñ sukūnat kartī thī. Lekin ab har taraf qātil hī qātil haiñ! ²² Ai Yarūshalam, terī khālis chāndī khām chāndī meñ badal gāī hai, terī behtarīn mai meñ pānī milāyā gayā hai. ²³ Tere buzurg haṭdharm aur choroñ ke yār haiñ. Yih rishwatkhōr sab logoñ ke pīchhe parē rahte haiñ tāki chāy-pānī mil jāe. Na wuh parwā karte haiñ ki yatīmoñ ko insāf mile, na bewāoñ kī fariyād un tak pahuñchtī hai.

²⁴ Is lie Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Zabardast Sūrmā hai farmātā hai, “Āo, main apne mukhālifoñ aur dushmanoñ se intaqām le kar sukūn pāūñ. ²⁵ Main tere khilāf hāth uṭhāūngā aur khām chāndī kī tarah tujhe poṭāsh ke sāth pighlā kar tamām mail se pāk-sāf kar dūngā. ²⁶ Main tujhe dubārā qadīm zamāne ke-se qāzī aur ibtidā ke-se mushīr atā karūngā. Phir Yarūshalam dubārā Dārul-insāf aur Wafādār Shahr kahlāegā.”

²⁷ Allāh Siyyūn kī adālat karke us kā fidyā degā, jo us meñ taubā kareñge un kā wuh insāf karke unheñ chhurāegā. ²⁸ Lekin bāghī aur gunāhgār sab ke sab pāsh pāsh ho jāeñge, Rab ko tark karne wāle halāk ho jāeñge.

²⁹ Balūt ke jin darakhtoñ kī pūjā se tum lutfandoz hote ho un ke bāis tum sharmsār hoge, aur jin bāghoñ ko tum ne apnī butparastī ke lie chun liyā hai un ke bāis tumheñ sharm āegī. ³⁰ Tum us balūt ke darakht kī mānind hoge jis ke patte murjhā gae hoñ, tumhārī hālat us bāgh kī-sī hogī jis meñ pānī nāyāb ho. ³¹ Zabardast ādmī phūs aur us kī ghalat harkateñ chingārī jaisī hoñgī. Donoñ mil kar yoñ bharak uṭheñge ki koī bhī bujhā nahīn sakegā.

2

Yarūshalam Abadī Amn-o-Amān kā Markaz Hogā

¹ Yasāyāh bin Āmūs ne Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāre meñ zail kī royā dekhī,

² ākhiri aiyām meñ Rab ke ghar kā pahār mazbūtī se qāym hogā. Sab se barā yih pahār dīgar tamām bulandiyōñ se kahīn zyādā sarfarāz hogā. Tab tamām qaumeñ jauq-dar-jauq us ke pās pahuñcheñgī, ³ aur beshumār ummateñ ā kar kaheñgī, “Āo, ham Rab ke pahār par chaṛh kar Yāqūb ke Khudā ke ghar ke pās jāeñ tāki wuh hameñ apnī marzī kī tālīm de aur ham us kī rāhoñ par chaleñ.”

Kyonki Siyyūn Pahār se Rab kī hidāyat niklegī, aur Yarūshalam se us kā kalām sādīr hogā. ⁴ Rab bainul-aqwāmī jhagaroñ ko niptāegā aur beshumār qaumoñ kā insāf karegā. Tab wuh apnī talwāroñ ko kūt kar phāle banāeñgī aur apne nezoñ ko kāñṭ-chhāñṭ ke auzār meñ tabdīl kareñgī. Ab se na ek qaum dūsri par hamlā karegī, na log jang karne kī tarbiyat hāsil kareñge.

⁵ Ai Yāqūb ke gharāne, āo ham Rab ke nūr meñ chaleñ!

Allāh kī Haibatnāk Adālat

⁶ Ai Allāh, tū ne apnī qaum, Yāqūb ke gharāne ko tark kar diyā hai. Aur kyā ajab! Kyonki wuh mashriqī jādūgarī se bhar gae haiñ. Filistiyōñ kī tarah hamāre log bhī qismat kā hāl pūchhte haiñ, wuh pardesiyōñ ke sāth baḡhalgīr rahte haiñ. ⁷ Isrāīl sone-chāndī se bhar gayā hai, us ke khazānoñ kī had hī nahīn rahī. Har taraf ghoṛe hī ghoṛe nazar āte haiñ, aur un ke rāth gine nahīn jā sakte. ⁸ Lekin sāth sāth un kā mulk butoñ se bhī bhar gayā hai. Jo chīzeñ un ke hāthoñ ne banāīñ un ke sāmne wuh jhuk jāte haiñ, jo kuchh un kī ungliyoñ ne tashkīl diyā use wuh sijdā karte haiñ.

⁹ Chunānche ab unheñ khud jhukāyā jāegā, unheñ past kiyā jāegā. Ai Rab, unheñ muāf na kar!

¹⁰ Chaṭānoñ meñ ghush jāo! Khāk meñ chhup jāo! Kyoñki Rab kā dahshatangez aur shāndār jalāl āne ko hai. ¹¹ Tab insān kī maḡhrūr āñkhoñ ko nīchā kiyā jāegā, mardoñ kā takabbur khāk meñ milāyā jāegā. Us dīn sirf Rab hī sarfarāz hogā. ¹² Kyoñki Rabbul-afwāj ne ek khās dīn ṭaharāyā hai jis meñ sab kuchh jo maḡhrūr, buland yā sarfarāz ho zer kiyā jāegā. ¹³ Lubnān meñ deodār ke tamām buland-o-bālā darakht, Basan ke kul balūt, ¹⁴ tamām ālī pahār aur ūñchī pahāriyāñ, ¹⁵ har azīm burj aur qilāband dīwār, ¹⁶ samundar kā har azīm tijāratī aur shāndār jahāz zer ho jāegā. ¹⁷ Chunānche insān kā ḡhurūr khāk meñ milāyā jāegā aur mardoñ kā takabbur nīchā kar diyā jāegā. Us dīn sirf Rab hī sarfarāz hogā, ¹⁸ aur but sab ke sab fanā ho jāenge.

¹⁹ Jab Rab zamīn ko dahshatzadā karne ke lie uṭh kharā hogā to log miṭṭī ke garhoñ meñ khisak jāenge. Rab kī mahīb aur shāndār tajallī ko dekh kar wuh chaṭānoñ ke ḡhāroñ meñ chhup jāenge. ²⁰ Us dīn insān sone-chāñdī ke un butoñ ko phaiñk degā jinheñ us ne sijdā karne ke lie banā liyā thā. Unheñ chūhoñ aur chamḡadaroñ ke āge phaiñk kar ²¹ wuh chaṭānoñ ke shigāfoñ aur darāroñ meñ ghush jāenge tāki Rab kī mahīb aur shāndār tajallī se bach jāen jab wuh zamīn ko dahshatzadā karne ke lie uṭh kharā hogā. ²² Chunānche insān par etamād karne se bāz āo jis kī zindagī dam-bhar kī hai. Us kī qadar hī kyā hai?

3

Yahūdāh kī Tabāhī

¹ Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj Yarūshalam aur Yahūdāh se sab kuchh chhīnane ko hai jis par log inhisār karte haiñ. Roṭī kā har luqmā aur pāñī kā har qatrā, ² sūrme aur faujī, qāzī aur nabī, qismat kā hāl batāne wāle aur buzurg, ³ faujī afsar aur asar-o-rasūkh wāle, mushīr, jādūgar aur mantar phūñkne wāle, sab ke sab chhīn lie jāenge. ⁴ Maiñ larke un par muḡarrar karūñgā, aur mutalawwinmizāj zālīm un par hukūmat karenge. ⁵ Awām ek dūsre par zulm karenge, aur har ek apne paṛosī ko dabāegā. Naujawān buzurgoñ par aur kamīne, izzatdāroñ par hamlā karenge.

⁶ Tab koī apne bāp ke ghar meñ apne bhāī ko pakaṛ kar us se kahegā, “Tere pās ab tak chādar hai, is lie ā, hamārā sarbarāh ban jā! Khanḡarāt ke is ḡher ko sañbhālne kī zimmedārī uṭhā le!”

⁷ Lekin wuh chīkh kar inkār karegā, “Nahīñ, maiñ tumhārā muālajā kar hī nahīñ saktā! Mere ghar meñ na roṭī hai, na chādar. Mujhe awām kā sarbarāh mat banāñā!”

⁸ Yarūshalam ḡmagā rahā hai, Yahūdāh dharām se gir gayā hai. Aur wajah yih hai ki wuh apnī bātoñ aur harkatoñ se Rab kī mukhālafat karte haiñ. Us ke jalālī huzūr hī meñ wuh sarkashī kā izhār karte haiñ. ⁹ Un kī jāñibdārī un ke khilāf gawāhī detī hai. Aur wuh Sadūm ke bāshindoñ kī tarah alāniyā apne ḡnāhoñ par faḡhr karte haiñ, wuh unheñ chhupāne kī koshish hī nahīñ karte. Un par afsos! Wuh to apne āp ko musibat meñ ḡāl rahe haiñ.

¹⁰ Rāstbāzoñ ko mubārakbād do, kyoñki wuh apne āmāl ke achchhe phal se lutfandoz hoñge. ¹¹ Lekin bedīnoñ par afsos! Un kā anjām burā hogā, kyoñki unheñ ḡhalat kām kī munāsib sazā milegī.

¹² Hāy, merī qaum! Mutalawwinmizāj tujh par zulm karte aur aurateñ tujh par hukūmat kartī haiñ.

Ai merī qaum, tere rāhnumā tujhe ḡmrāh kar rahe haiñ, wuh tujhe uljhā kar sahīh rāh se bhaṭkā rahe haiñ.

Rab Apnī Qaum kī Adālat Kartā Hai

¹³ Rab adālat meñ muqaddamā larne ke lie kharā huā hai, wuh qaumoñ kī adālat karne ke lie uṭhā hai. ¹⁴ Rab apnī qaum ke buzurgoñ aur ra'isoñ kā faislā karne ke lie sāmne ā kar farmātā hai, “Tum hī angūr ke bāgh meñ charte hue sab kuchh khā gae ho, tumhāre ghar zarūratmāndoñ ke lūṭe hue māl se bhare paṛe haiñ. ¹⁵ Yih tum ne kaisī gustākhi kar dikhāi? Yih merī hī qaum hai jise tum kuchal rahe ho. Tum musibatzaḍoñ ke chehroñ ko chakkī meñ pīs rahe ho.” Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj yoñ farmātā hai.

Yarūshalam kī Khawātīn kī Adālat

¹⁶ Rab ne farmāyā, “Siyyūn kī beṭiyāñ kitnī maḡhrūr haiñ. Jab āñkh mār mār kar chaltī haiñ to apnī gardanoñ ko kitnī shoḡhī se idhar-udhar ghumātī haiñ. Aur jab maṭak maṭak kar qadam uṭhātī haiñ to pānwoñ par bandhe hue ghuñgharū bolte haiñ ṭan ṭan, ṭan ṭan.”

¹⁷ Jawāb meñ Rab un ke saroñ par phoṛe paidā karke un ke māthoñ ko ganjā hone degā. ¹⁸ Us dīn Rab un kā tamām singār utār degā: un ke ghuñgharū, sūraj aur chāñd ke zewarāt, ¹⁹ āweze, kaṛe, dopaṭṭe, ²⁰ sajilī ṭopiyāñ, pāyal, khushbū kī botleñ, tāwīz, ²¹ angūṭhiyāñ, nath, ²² shāñdār kapṛe, chādareñ, baṭwe, ²³ āīne, nafis libās, sarband aur shāl. ²⁴ Khushbū kī bajāe badbū hogī, kamarband ke bajāe rassī, suljhe hue bāloñ ke bajāe ganjāpan, shāñdār libās ke bajāe ṭāṭ, khūbsūratī kī bajāe sharmindagī.

²⁵ Hāy, Yarūshalam! Tere mard talwār kī zad meñ ā kar mareñge, tere sūrme larṭe larṭe shahīd ho jāeñge. ²⁶ Shahr ke darwāze āheñ bhar bhar kar mātam kareñge, Siyyūn Beṭī tanhā rah kar khāk meñ baiṭh jāegī.

4

¹ Tab sāt aurateñ ek hī mard se lipaṭ kar kaheñgī, “Ham se shādī kareñ! Beshak ham khud hī rozmarṛā kī zarūriyāt pūrī kareñgī, khāh khānā ho yā kapṛā. Lekin ham āp ke nām se kahlāeñ tāki hamārī sharmindagī dūr ho jāe.”

Yarūshalam kī Bahālī

² Us dīn jo kuchh Rab phūṭne degā wuh shāñdār aur jalālī hogā, mulk kī paidāwār bache hue Isrāīliyoñ ke lie faḡhr aur āb-o-tāb kā bāis hogī. ³ Tab jo bhī Siyyūn meñ bāqī rah gae hoñge wuh muqaddas kahlāeñge. Yarūshalam ke jin bāshindoñ ke nām zindoñ kī fahrist meñ darj kie gae haiñ wuh bach kar muqaddas kahlāeñge. ⁴ Rab Siyyūn kī fuzlā se latpat beṭiyōñ ko dho kar pāk-sāf karegā, wuh adālat aur tabāhī kī rūh se Yarūshalam kī khūñrezī ke dhabbe dūr kar degā. ⁵ Phir Rab hone degā ki dīn ko bādāl Siyyūn ke pūre pahār aur us par jamā hone wāloñ par sāyā ḍāle jabki rāt ko dhuāñ aur dahaktī āg kī chamak-damak us par chhāi rahe. Yoñ us pūre shāñdār ilāqe par sāebān hogā ⁶ jo use jhulastī dhūp se mahfūz rakhegā aur tūfān aur bārish se panāh degā.

5

Bephal Angūr kā Bāgh

¹ Āo, main apne mahbūb ke lie gīt gāūñ, ek gīt jo us ke angūr ke bāgh ke bāre meñ hai.

Mere pyāre kā bāgh thā. Angūr kā yih bāgh zarkhez pahārī par thā. ² Us ne goḍī karte karte us meñ se tamām patthar nikāl die, phir behtarīn angūr kī qalameñ lagāiñ. Bīch meñ us ne mīnār kharā kiyā tāki us kī sahīh chaukīdārī kar sake. Sāth sāth us ne angūr kā ras nikālne ke lie patthar meñ hauz tarāsh liyā. Phir wuh pahlī fasal kā intazār karne lagā. Baṛī ummīd thī ki achchhe mīṭhe angūr mileñge. Lekin afsos! Jab fasal pak gāi to chhoṭe aur khaṭṭe angūr hī nikle the.

³ “Ai Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindo, ab khud faisla karo ki main us bagh ke saath kyā karūn. ⁴ Kyā main ne bagh ke lie har mumkin koshish nahīn kī thī? Kyā munāsib nahīn thā ki main achchhi fasal kī ummīd rakhūn? Kyā wajah hai ki sirf chhote aur khatte angūr nikle?”

⁵ Patā hai ki main apne bagh ke saath kyā karūnga? Main us kī kāntedār bār ko khatm karūnga aur us kī chārdīwārī girā dūngā. Us mein jānwar ghus āenge aur char kar sab kuchh tabāh karenge, sab kuchh pānwōn tale raund dālenge!

⁶ Main us kī zamīn banjar banā dūngā. Na us kī belon kī kānt-chorhānt hogī, na godī kī jāegī. Wahān kāntedār aur khudrau paude ugenge. Na sirf yih balki main bādalon ko bhī us par barasne se rok dūngā.”

⁷ Suno, Isrāīlī qaum angūr kā bagh hai jis kā mālik Rabbul-afwāj hai. Yahūdāh ke log us ke lagāe hue paude hai jin se wuh lutfandoz honā chāhtā hai. Wuh ummīd rakhtā thā ki insāf kī fasal paidā hogī, lekin afsos! Unhon ne ghairqānūnī harkatein kīn. Rāstī kī tawaqqo thī, lekin mazlūmon kī chīkhen hī sunāi dīn.

Logoñ kī Ghairqānūnī Harkatein

⁸ Tum par afsos jo yake bād dīgare gharon aur kheton ko apnāte jā rahe ho. Akhirkār dīgar tamām logoñ ko nikalnā paregā aur tum mulk mein akele hī rahoge.

⁹ Rabbul-afwāj ne merī maujūdagī mein hī qasam khāi hai, “Yaqīnan yih muta'addid makān wīrān-o-sunsān ho jāenge, in bare aur ālīshān gharon mein koi nahīn basegā.

¹⁰ Das ekar * zamīn ke angūron se mai ke sirf 22 liṭar baneenge, aur bīj ke 160 kilogrām se ghallā ke sirf 16 kilogrām paidā honge.”

¹¹ Tum par afsos jo subah-sawere uṭh kar sharāb ke pīchhe par jāte aur rāt-bhar mai pī pī kar mast ho jāte ho. ¹² Tumhārī ziyāfaton mein kitnī raunaq hotī hai! Tumhāre mehmān mai pī pī kar sarod, sitār, daf aur bānsrī kī surīlī āwāzon se apnā dil bahlāte haiñ. Lekin afsos, tumhen khayāl tak nahīn ātā ki Rab kyā kar rahā hai. Jo kuchh Rab ke hāthon ho rahā hai us kā tum lihāz hī nahīn karte. ¹³ Isī lie merī qaum jilāwatan ho jāegī, kyonki wuh samajh se khālī hai. Us ke bare afsar bhūke mareenge, aur awām pyās ke māre sūkh jāenge. ¹⁴ Pātāl ne apnā muñh phār kar kholā hai tāki qaum kī tamām shān-o-shaukat, shor-sharābā, hangāmā aur shādmān afrād us ke gale mein utar jāen. ¹⁵ Insān ko past karke khāk mein milāyā jāegā, aur maghrūr kī ankhen nīchī ho jāengī.

¹⁶ Lekin Rabbul-afwāj kī adālat us kī azmat dikhāegī, aur quddūs Khudā kī rāstī zāhir karegī ki wuh quddūs hai. ¹⁷ Un dinon mein lele aur moṭī-tāzī bheren jilāwatanon ke khandarāt mein yon charengī jis tarah apnī charāgāhon mein.

¹⁸ Tum par afsos jo apne qusūr ko dhokebāz rason ke saath apne pīchhe khinchte aur apne gunāh ko bailgārī kī tarah apne pīchhe ghasīṭte ho. ¹⁹ Tum kahte ho, “Allāh jaldī jaldī apnā kām niptāe tāki ham is kā muāynā karen. Jo mansūbā Isrāīl kā Quddūs rakhtā hai wuh jaldī sāmne āe tāki ham use jān len.”

²⁰ Tum par afsos jo burāi ko bhulā aur bhalāi ko burā qarār dete ho, jo kahte ho ki tārikī raushnī aur raushnī tārikī hai, ki karwāhaṭ mīṭhī aur mīṭhās karwī hai.

²¹ Tum par afsos jo apnī nazar mein dānishmand ho aur apne āp ko hoshyār samajhte ho.

²² Tum par afsos jo mai pīne mein pahalwān ho aur sharāb milāne mein apnī bahādurī dikhāte ho.

²³ Tum rishwat khā kar mujrimon ko barī karte aur bequsūron ke huqūq mārte ho.

²⁴ Ab tumhen is kī sazā bhugatnī paregī. Jis tarah bhūsā āg kī lapet mein ā kar rākh ho jātā aur sūkhī ghās āg ke shole mein churmur ho jātī hai usī tarah tum khatm ho jāoge. Tumhārī jareñ sar jāengī aur tumhāre phūl gard kī tarah ur jāenge, kyonki

* 5:10 Lafzī matlab: jitnī zamīn par bailon kī das jorīyān ek din mein hal chalā saktī haiñ.

tum ne Rabbul-afwāj kī sharīat ko radd kiyā hai, tum ne Isrāīl ke Quddūs kā farmān haqīr jānā hai.

Asūrī Fauj kā Hamlā

²⁵ Yihī wajah hai ki Rab kā ghazab us kī qaum par nāzil huā hai, ki us ne apnā hāth baṛhā kar un par hamlā kiyā hai. Pahār lāraz rahe aur galiyon meñ lāsheñ kachre kī tarah bikhrī huī haiñ. Tāham us kā ghussā ṭhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī rahegā.

²⁶ Wuh ek dūr-darāz qaum ke lie faujī jhandā gār kar use apnī qaum ke khilāf kharā karegā, wuh sītī bajā kar use duniyā kī intahā se bulāegā. Wuh dekho, dushman bhāgte hue ā rahe haiñ! ²⁷ Un meñ se koī nahīn jo thakāmāndā ho yā laṛkharā kar chale. Koī nahīn ūnghtā yā soyā huā hai. Kisī kā bhī paṭkā ḍhilā nahīn, kisī kā bhī tasmā ṭūṭā nahīn. ²⁸ Un ke tīr tez aur kamān tane hue haiñ. Un ke ghoṛon ke khur chaqmāq jaise, un ke rathon ke pahie āndhī jaise haiñ. ²⁹ Wuh shernī kī tarah garajte haiñ balki jawān sherbabar kī tarah dahāṛte aur ghurrāte hue apnā shikār chhīn kar wahān le jāte haiñ jahān use koī nahīn bachā saktā.

³⁰ Us dīn dushman ghurrāte aur mutalātim samundar kā-sā shor machāte hue Isrāīl par ṭūṭ parēnge. Jahān bhī dekho wahān andherā hī andherā aur musibat hī musibat. Bādāl chhā jāne ke sabab se raushnī tārīk ho jāegī.

6

Yasāyāh kī Bulāhat

¹ Jis sāl Uzziyāh Bādshāh ne wafāt pāī us sāl main ne Rab ko ālā aur jalālī takht par baiṭhe dekhā. Us ke libās ke dāman se Rab kā ghar bhar gayā. ² Sarāfim farishte us ke ūpar khare the. Har ek ke chhih par the. Do se wuh apne muñh ko aur do se apne pānwoñ ko ḍhānp lete the jabki do se wuh urte the. ³ Buland āwāz se wuh ek dūsre ko pukār rahe the, “Quddūs, quddūs, quddūs hai Rabbul-afwāj. Tamām duniyā us ke jalāl se māmūr hai.”

⁴ Un kī āwāzon se dahlīzen * hil gaīn aur Rab kā ghar dhuen se bhar gayā. ⁵ Main chillā uṭhā, “Mujh par afsos, main barbad ho gayā hūn! Kyonki go mere hoñt nāpāk haiñ, aur jis qaum ke darmiyān rahtā hūn us ke hoñt bhī najis haiñ to bhī main ne apnī ānkhoñ se Bādshāh Rabbul-afwāj ko dekhā hai.”

⁶ Tab sarāfim farishton meñ se ek urtā huā mere pās āyā. Us ke hāth meñ damaktā koelā thā jo us ne chimṭe se qurbāngāh se liyā thā. ⁷ Is se us ne mere muñh ko chhū kar farmāyā, “Dekh, koele ne tere hoñton ko chhū diyā hai. Ab terā qusūr dūr ho gayā, tere gunāh kā kaffārā diyā gayā hai.”

⁸ Phir main ne Rab kī āwāz sunī. Us ne pūchhā, “Main kis ko bhejūn? Kaun hamārī taraf se jāe?” Main bolā, “Main hāzir hūn. Mujhe hī bhej de.” ⁹ Tab Rab ne farmāyā, “Jā, is qaum ko batā, ‘Apne kānon se suno magar kuchh na samajhnā. Apnī ānkhoñ se dekho, magar kuchh na jānanā!’” ¹⁰ Is qaum ke dīl ko behis kar de, un ke kānon aur ānkhoñ ko band kar. Aisā na ho ki wuh apnī ānkhoñ se dekheñ, apne kānon se suneñ, merī taraf rujū karen aur shifā pāen.”

¹¹ Main ne sawāl kiyā, “Ai Rab, kab tak?” Us ne jawāb diyā, “Us waqt tak ki mulk ke shahr wīrān-o-sunsān, us ke ghar ghairābād aur us ke khet banjar na hoñ. ¹² Pahle lāzim hai ki Rab logon ko dūr dūr tak bhagā de, ki pūrā mulk tan-e-tanhā aur bekas rah jāe. ¹³ Agar qaum kā daswān hissā mulk meñ bāqī bhī rahe lekin use bhī jalā diyā jāegā. Wuh kisī balūt yā dīgar lambe-chaure darakht kī tarah yon kaṭ jāegā ki muḍh hī bāqī rahegā. Tāham yih muḍh ek muqaddas bīj hogā jis se nae sire se zindagī phūṭ niklegī.”

* 6:4 Lafzī matlab: dahlizon meñ ghūmne wālī darwāzon kī chūleñ.

7

Allāh Ākḥaz ko Tasallī Detā Hai

¹ Jab Ākḥaz bin Yūtām bin Uzziyāh, Yahūdāh kā bādshāh thā to Shām kā bādshāh Razīn aur Isrāīl kā bādshāh Fiḡah bin Ramaliyāh Yarūshalam ke sāth laṛne ke lie nikle. Lekin wuh shahr par qabzā karne meñ nākām rahe. ² Jab Dāūd ke shāhī gharāne ko ittalā milī ki Shām kī fauj ne Ifrāīm ke ilāqe meñ apnī lashkargāh lagāī hai to Ākḥaz Bādshāh aur us kī qaum laraz uṭhe. Un ke dil āndhī ke jhoñkon se hilne wāle darakhṭon kī tarah thartharāne lage.

³ Tab Rab Yasāyāh se hamkalām huā, “Apne beṭe Shayār-yāshūb * ko apne sāth le kar Ākḥaz Bādshāh se milne ke lie nikal jā. Wuh us nāle ke sire ke pās rukā huā hai jo pānī ko ūpar wāle tālāb tak pahunchātā hai. (Yih tālāb us rāste par hai jo Dhobiyoñ ke Ghāṭ tak le jātā hai.) ⁴ Use batā ki muhtāt rah kar sukūn kā dāman mat chhoṛ. Mat ḍar. Terā dil Razīn, Shām aur bin Ramaliyāh kā taish dekh kar himmat na hāre. Yih bas jalī huī lakaṛī ke do bache hue ṭukṛe haiñ jo ab tak kuchh dhuāñ chhoṛ rahe haiñ. ⁵ Beshak Shām aur Isrāīl ke bādshāhoñ ne tere ḡhilāf bure mansūbe bāndhe haiñ, aur wuh kahte haiñ, ⁶ ‘Āo ham Yahūdāh par hamlā karen. Ham wahāñ dahshat phailā kar us par fatah pāen aur phir Tābiyel ke beṭe ko us kā bādshāh banāen.’ ⁷ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un kā mansūbā nākām ho jāegā. Bāt nahīn banegī! ⁸ Kyoñki Shām kā sar Damishq aur Damishq kā sar mahz Razīn hai. Jahāñ tak Mulk-e-Isrāīl kā tālluq hai, 65 sāl ke andar andar wuh chaknāchūr ho jāegā, aur qaum nest-o-nābūd ho jāegī. ⁹ Isrāīl kā sar Sāmariya aur Sāmariya kā sar mahz Ramaliyāh kā beṭā hai.

Agar imān meñ qāym na raho, to ḡhud qāym nahīn rahoge.”

Rab Ākḥaz ko Nishān Detā Hai

¹⁰ Rab Ākḥaz Bādshāh se ek bār phir hamkalām huā, ¹¹ “Is kī tasdiq ke lie Rab apne Ḳhudā se koī ilāhī nishān māng le, ḡhāh āsmān par ho yā Pātāl meñ.”

¹² Lekin Ākḥaz ne inkār kiyā, “Nahīn, main nishān māng kar Rab ko nahīn āzmāūngā.”

¹³ Tab Yasāyāh ne kahā, “Phir merī bāt suno, ai Dāūd ke ḡhāndān! Kyā yih kāfī nahīn ki tum insān ko thakā do? Kyā lāzim hai ki Allāh ko bhī thakāne par musir raho? ¹⁴ Chalo, phir Rab apnī hī taraf se tumheñ nishān degā. Nishān yih hogā ki kuñwārī ummīd se ho jāegī. Jab beṭā paidā hogā to us kā nām Immānuel † rakhegi. ¹⁵ Jis waqt bachchā itnā baṛā hogā ki ḡhalat kām radd karne aur achchhā kām chunane kā ilm rakhegā us waqt se bālāi aur shahd khāegā. ¹⁶ Kyoñki is se pahle ki laṛkā ḡhalat kām radd karne aur achchhā kām chunane kā ilm rakhe wuh mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā jis ke donoñ bādshāhoñ se tū dahshat khātā hai.

Yahūdāh Bhī Tabāh Ho Jāegā

¹⁷ Rab tujhe bhī tere ābāi ḡhāndān aur qaum samet baṛī musibat meñ ḡalegā. Kyoñki wuh Asūr ke bādshāh ko tumhāre ḡhilāf bhejegā. Us waqt tumheñ aise mushkil dinoñ kā sāmānā karnā paṛegā ki Isrāīl ke Yahūdāh se alag ho jāne se le kar āj tak nahīn guzare.”

¹⁸ Us din Rab siṭī bajā kar dushman ko bulāegā. Kuchh makkhiyoñ ke ḡhol kī tarah Dariyā-e-Nīl kī dūr-darāz shāḡhoñ se āeñge, aur kuchh shahd kī makkhiyoñ kī tarah Asūr se rawānā ho kar mulk par dhāwā bol deñge. ¹⁹ Har jagah wuh ṭik jāeñge, gahrī ḡhāṭiyoñ aur chaṭānoñ kī darāroñ meñ, tamām kāñṭedār jhāriyoñ meñ aur har joḡar ke pās. ²⁰ Us din Qādir-e-mutlaq Dariyā-e-Furāt ke parli taraf ek ustrā kirāe par le

* 7:3 Shayār-yāshūb se murād hai ‘Ek Bachā-khuchā Hissā Wāpas Āegā.’ † 7:14 Immānuel se murād hai ‘Allāh Hamāre Sāth Hai.’

kar tum par chalāegā. Yānī Asūr ke bādshāh ke zariye wuh tumhāre sar aur t̄āngon ko munḍwāegā. Hān, wuh tumhārī dār̄hī-mūnchh kā bhī safāyā karegā.

²¹ Us din jo ādmī ek jawān gāy aur do bheṛ-bakriyān rakh sake wuh k̄hushqismat hogā. ²² To bhī wuh itnā dūdh deṅgī ki wuh bālāi khātā rahegā. Hān, jo bhī mulk meṅ bāqī rah gayā hogā wuh bālāi aur shahd khāegā.

²³ Us din jahān jahān hāl meṅ angūr ke hazār paude chāndī ke hazār sikkoṅ ke lie bikte haiṅ wahān kāntedār jhāriyān aur ūntkaṭāre hī ugeṅge. ²⁴ Pūrā mulk kāntedār jhāriyon aur ūntkaṭāron ke sabab se itnā janglī hogā ki log tīr aur kamān le kar us meṅ shikār khelne ke lie jāeṅge. ²⁵ Jin bulandiyon par is waqt khetibārī kī jāti hai wahān log kāntedār paudon aur ūntkaṭāron kī wajah se jā nahīn sakeṅge. Gāy-bail un par chareṅge, aur bheṛ-bakriyān sab kuchh pānwon tale raundeṅgī.

8

Jald hī Lūṭ-khasoṭ

¹ Rab mujh se hamkalām huā, “Ek baṛā taḡhtā le kar us par sāf alfāz meṅ likh de, ‘Jald hī lūṭ-khasoṭ, sur’at se ghāratgarī.’ ” ² Maiṅ ne Ūriyāh Imām aur Zakariyāh bin Yabarakīyāh kī maujūdagī meṅ aisā hī likh diyā, kyonki donoṅ motabar gawāh the.

³ Us waqt jab maiṅ apnī bīwī nabiya ke pās gayā to wuh ummīd se huī. Beṭā paidā huā, aur Rab ne mujhe hukm diyā, “Is kā nām ‘Jald hī Lūṭ-khasoṭ, Sur’at se Ghāratgarī’ rakh. ⁴ Kyonki is se pahle ki lar̄kā ‘Abbū’ yā ‘Ammī’ kah sake Damishq kī daulat aur Sāmariya kā māl-o-asbāb chhīn liyā gayā hogā, Asūr ke bādshāh ne sab kuchh lūṭ liyā hogā.”

Shiloḡh kā Pānī Radd Karne kā Burā Anjām

⁵ Ek bār phir Rab mujh se hamkalām huā, ⁶ “Yih log Yarūshalam meṅ ārām se bahne wāle Shiloḡh nāle kā pānī mustarad karke Razīn aur Fiḡah bin Ramaliyāh se k̄hush haiṅ. ⁷ Is lie Rab un par Dariyā-e-Furāt kā zabardast sailāb lāegā, Asūr kā bādshāh apnī tamām shān-o-shaukat ke sāth un par ṭūṭ paṛegā. Us kī tamām dariyāi shāḡheṅ apne kināron se nikal kar ⁸ sailāb kī sūrat meṅ Yahūdāh par se guzareṅgī. Ai Immānuel, pānī parinde kī tarah apne paron ko phailā kar tere pūre mulk ko ḡhānp legā, aur log gale tak us meṅ ḡūb jāeṅge.”

⁹ Ai qaumo, beshak jang ke nāre lagāo. Tum phir bhī chaknāchūr ho jāogī. Ai dūr-darāz mamālik ke tamām bāshindo, dhyān do! Beshak jang ke lie taiyāriyān karo. Tum phir bhī pāsh pāsh ho jāoge. Kyonki jang ke lie taiyāriyān karne ke bāwujūd bhī tumheṅ kuchlā jāegā. ¹⁰ Jo bhī mansūbā tum bāndho, bāt nahīn banegī. Āpas meṅ jo bhī faislā karo, tum nākām ho jāoge, kyonki Allāh hamāre sāth hai. *

Rab Nabī ko Qaum ke bāre meṅ Āgāh Kartā Hai

¹¹ Jis waqt Rab ne mujhe mazbūṭī se pakar liyā us waqt us ne mujhe is qaum kī rāhon par chalne se k̄habardār kiyā. Us ne farmāyā, ¹² “Har bāt ko sāzish mat samajhnā jo yih qaum sāzish samajhti hai. Jis se yih log ḡarte haiṅ us se na ḡarnā, na dahshat khānā ¹³ balki Rabbul-afwāj se ḡaro. Usī se dahshat khāo aur usī ko quddūs māno. ¹⁴ Tab wuh Isrāīl aur Yahūdāh kā maqdis hogā, ek aisā patthar jo ṭhokar kā bāis banegā, ek chaṭān jo ṭhes lagne kā sabab hogī. Yarūshalam ke bāshinde us ke phande aur jāl meṅ ulajh jāeṅge. ¹⁵ Un meṅ se bahut sāre ṭhokar khāeṅge. Wuh gir kar pāsh pāsh ho jāeṅge aur phande meṅ phaṅs kar pakare jāeṅge.”

Rab kā Kalām Shāgirdon ke Hawāle Karnā Hai

* **8:10** Ibrānī meṅ ‘Immānuel’ likhā hai, dekhie 7:14 kā fuṭnoṭ.

¹⁶ Mujhe mukāshafe ko lifāfe meñ dāl kar mahfūz rakhnā hai, apne shāgirdon ke darmiyān hī Allāh kī hidāyat par muhr lagānī hai. ¹⁷ Main̄ khud Rab ke intazār meñ rahūngā jis ne apne chehre ko Yāqūb ke gharāne se chhupā liyā hai. Usī se main̄ ummīd rakhūngā.

¹⁸ Ab main̄ hāzir hūn, main̄ aur wuh bachche jo Allāh ne mujhe die haiñ, ham Isrāīl meñ ilāhī aur mojjizānā nishān haiñ jin se Rabbul-afwāj jo Koh-e-Siyyūn par sukūnat kartā hai logon ko āgāh kar rahā hai.

¹⁹ Log tumheñ mashwarā dete haiñ, “Jāo, murdon se rābitā karne wālon aur qismat kā hāl batāne wālon se patā karo, un se jo bārīk āwāzeñ nikālte aur burburāte hue jawāb dete haiñ.” Lekin un se kaho, “Kyā munāsib nahīn ki qaum apne Khudā se mashwarā kare? Ham zindon kī khātir mardon se bāt kyon karen?”

²⁰ Allāh kī hidāyat aur mukāshafā kī taraf rujū karo! Jo inkār kare us par subah kī raushnī kabhī nahīn chamkegī. ²¹ Aise log māyūs aur fāqākash hālat meñ mulk meñ māre māre phirenge. Aur jab bhūke marne ko honge to jhūñhlā kar apne bādshāh aur apne Khudā par lānat karenge. Wuh ūpar āsmān ²² aur nīche zamīn kī taraf dekheñge, lekin jahān bhī nazar pare wahān musibat, andherā aur haulnāk tārīkī hī dikhāi degī. Unheñ tārīkī hī tārīkī meñ dāl diyā jāegā.

9

Āne Wāle Masīh kī Raushnī

¹ Lekin musibat-zadā tārīkī meñ nahīn raheñge. Go pahle Zabūlūn kā ilāqā aur Naftālī kā ilāqā past huā hai, lekin āindā jhīl ke sāth kā rāstā, Dariyā-e-Yardan ke pār, Ghairyahūdīyon kā Galīl sarfarāz hogā.

² Andhere meñ chalne wālī qaum ne ek tez raushnī dekhī, maut ke sāy meñ dūbe hue mulk ke bāshindon par raushnī chamkī. ³ Tū ne qaum ko barhā kar use barī khushī dilāi hai. Tere huzūr wuh yon khushī manāte haiñ jis tarah fasal kātte aur lūt kā māl bāntte waqt manāi jāti hai. ⁴ Tū ne apnī qaum ko us din kī tarah chhuṭkāre diyā jab tū ne Midiyān ko shikast dī thī. Use dabāne wālā juā ṭuṭ gayā, aur us par zulm karne wāle kī lāthī ṭukre ṭukre ho gāi hai. ⁵ Zamīn par zor se māre gae faujī jūte aur khūn meñ latpat faujī wardiyān sab hawālā-e-ātish ho kar bhasm ho jāeñgī.

⁶ Kyonki hamāre hān bachchā paidā huā, hameñ beṭā bakhshā gayā hai. Us ke kandhon par hukūmat kā ikhtiyār ṭahrā rahegā. Wuh Anokhā Mushīr, Qawī Khudā, Abadī Bāp aur Sulah-salāmatī kā Shahzādā kahlāegā. ⁷ Us kī hukūmat zor pakartī jāegī, aur amn-o-amān kī intahā nahīn hogī. Wuh Dāūd ke taḡht par baiṭh kar us kī saltanat par hukūmat karegā, wuh use adl-o-insāf se mazbūt karke ab se abad tak qāym rakhegā. Rabbul-afwāj kī ghairat hī ise anjām degī.

Rab kā Ghazab Nāzil Hogā

⁸ Rab ne Yāqūb ke khilāf paighām bhejā, aur wuh Isrāīl par nāzil ho gayā hai. ⁹ Isrāīl aur Sāmariya ke tamām bāshinde ise jald hī jān jāeñge, hālāñki wuh is waqt barī shekhī mār kar kahte haiñ, ¹⁰ “Beshak hamārī inṭon kī dīwāreñ gir gāi haiñ, lekin ham unheñ tarāshe hue pattharon se dubārā tāmīr kar leñge. Beshak hamāre anjīr-tūt ke daraḡht kaṭ gae haiñ, lekin koī bāt nahīn, ham un kī jagah deodār ke daraḡht lagā leñge.” ¹¹ Lekin Rab Isrāīl ke dushman Razīn ko taqwiyyat de kar us ke khilāf bhejegā balki Isrāīl ke tamām dushmanon ko us par hamlā karne ke lie ubhāregā. ¹² Shām ke faujī mashriq se aur Filistī maḡhrib se muñh phār kar Isrāīl ko harāp kar leñge. Tāham Rab kā ghazab ṭhanḡā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī rahegā.

¹³ Kyonki is ke bāwujūd bhī log sazā dene wāle ke pās wāpas nahīn āeñge aur Rabbul-afwāj ke tālib nahīn honge. ¹⁴ Natīje meñ Rab ek hī din meñ Isrāīl kā na

sirf sar balki us kī dum bhī kātegā, na sirf khajūr kī shāndār shākh balki māmūlī-sā sarkanḍā bhī toṛegā. ¹⁵ Buzurg aur asar-o-rasūkh wāle Isrāīl kā sar haiñ jabki jhūṭī tālīm dene wāle nabī us kī dum haiñ. ¹⁶ Kyoñki qaum ke rāhnumā logoñ ko ḡhalat rāh par le gae haiñ, aur jin kī rāhnumāi wuh kar rahe haiñ un ke dimāgh meñ futūr ā gayā hai. ¹⁷ Is lie Rab na qaum ke jawānoñ se khush hogā, na yatīmoñ aur bewāoñ par rahm karegā. Kyoñki sab ke sab bedīn aur sharīr haiñ, har muñh kufr baktā hai. Tāham Rab kā ḡhazab ṭhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī rahegā.

¹⁸ Kyoñki un kī bedīnī kī bharaktī huī āg kāntedār jhāriyāñ aur ūñṭkaṭāre bhasm kar detī hai, balki gunjān jangal bhī us kī zad meñ ā kar dhueñ ke kāle bādal chhoṛtā hai. ¹⁹ Rabbul-afwāj ke ḡhazab se mulk jhulas jāegā aur us ke bāshinde āg kā luqmā ban jāenge. Yahāñ tak ki koī bhī apne bhāi par tars nahīn khāegā. ²⁰ Aur go har ek dāīn taraf muṛ kar sab kuchh haṛap kar jāe to bhī bhūkā rahegā, go bāīn taraf rukh karke sab kuchh nigal jāe to bhī ser nahīn hogā. Har ek apne paṛosī ko khāegā, ²¹ Manassī Ifrāīm ko aur Ifrāīm Manassī ko. Aur donoñ mil kar Yahūdāh par hamlā kareñge. Tāham Rab kā ḡhazab ṭhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī rahegā.

10

¹ Tum par afsos jo ḡhalat qawānīn sādīr karte aur zālīm fatwe dete ho ² tāki ḡharīboñ kā haq māro aur mazlūmoñ ke huqūq pāmāl karo. Bewāeñ tumhārā shikār hotī haiñ, aur tum yatīmoñ ko lūṭ lete ho. ³ Lekin adālat ke dīn tum kyā karoge, jab dūr dūr se zabardast tūfān tum par ān paṛegā to tum madad ke lie kis ke pās bhāgoge aur apnā māl-o-daulat kahāñ mahfūz rakh chhoṛoge? ⁴ Jo jhuk kar qaidī na bane wuh gir kar halāk ho jāegā. Tāham Rab kā ḡhazab ṭhandā nahīn hogā balki us kā hāth mārne ke lie uṭhā hī rahegā.

Asūr kī Bhī Adālat Hogī

⁵ Asūr par afsos jo mere ḡhazab kā ālā hai, jis ke hāth meñ mere qahr kī lāṭhī hai. ⁶ Maiñ use ek bedīn qaum ke khilāf bhej rahā hūñ, ek qaum ke khilāf jo mujhe ḡhussā dilātī hai. Maiñ ne Asūr ko hukm diyā hai ki use lūṭ kar galī kī kīchaṛ kī tarah pāmāl kar.

⁷ Lekin us kā apnā irādā farq hai. Wuh aisī soch nahīn rakhtā balki sab kuchh tabāh karne par tulā huā hai, bahut qaumoñ ko nest-o-nābūd karne par āmādā hai. ⁸ Wuh faḡhr kartā hai, “Mere tamām afsar to bādshāh haiñ. ⁹ Phir hamārī futūhāt par ḡhaur karo. Karkimīs, Kalno, Arfād, Hamāt, Damishq aur Sāmariya jaise tamām shahr yake bād dīgare mere qabze meñ ā gae haiñ. ¹⁰ Maiñ ne kāi saltanatoñ par qābū pā liyā hai jin ke but Yarūshalām aur Sāmariya ke butoñ se kahīñ behtar the. ¹¹ Sāmariya aur us ke butoñ ko maiñ barbād kar chukā hūñ, aur ab maiñ Yarūshalām aur us ke butoñ ke sāth bhī aisā hī karūnga!”

¹² Lekin Koh-e-Siyyūn par aur Yarūshalām meñ apne tamām maqāsid pūre karne ke bād Rab farmāegā, “Maiñ Shāh-e-Asūr ko bhī sazā dūngā, kyoñki us ke maḡhrūr dil se kitnā burā kām ubhar āyā hai, aur us kī āñkheñ kitne ḡhurūr se dekhtī haiñ. ¹³ Wuh shekhī mār kar kahtā hai, ‘Maiñ ne apne hī zor-e-bāzū aur hikmat se yih sab kuchh kar liyā hai, kyoñki maiñ samajhdār hūñ. Maiñ ne qaumoñ kī hudūd khatm karke un ke khazānoñ ko lūṭ liyā aur zabardast sāṇḍ kī tarah un ke bādshāhoñ ko mār mār kar khāk meñ milā diyā hai. ¹⁴ Jis tarah koī apnā hāth ghoñsle meñ ḍāl kar aṇḍe nikāl letā hai usī tarah maiñ ne qaumoñ kī daulat chhīn lī hai. Ām ādmī parindoñ ko bhagā kar un ke chhoṛe hue aṇḍe ikatṭhe kar letā hai jabki maiñ ne yihī sulūk duniyā ke tamām mamālik ke sāth kiyā. Jab maiñ unheñ apne qabze meñ

lāyā to ek ne bhī apne paron ko pharphaṛāne yā choñch khol kar chīn chīn karne kī jurrat na kī.’ ”

¹⁵ Lekin kyā kulhārī us ke sāmne shekhī baghārtī jo use chalātā hai? Kyā ārī us ke sāmne apne āp par faḡhr kartī jo use istemāl kartā hai? Yih utnā hī nāmumkin hai jitnā yih ki lāṭhī pakarne wāle ko ghumāe yā ḍandā ādmī ko uṭhāe.

¹⁶ Chunāñche Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj Asūr ke moṭe-tāze faujiyon meñ ek marz phailā degā jo un ke jismon ko raftā raftā zāe karegā. Asūr kī shān-o-shaukat ke nīche ek bharaktī huī āg lagāī jāegī. ¹⁷ Us waqt Isrāīl kā nūr āg aur Isrāīl kā Quddūs sholā ban kar Asūr kī kāñṭedār jhāriyon aur ūñṭkaṭāron ko ek hī din meñ bhasm kar degā. ¹⁸ Wuh us ke shāndār janglon aur bāghon ko mukammal taur par tabāh kar degā, aur wuh marīz kī tarah ghul ghul kar zāyl ho jāenge. ¹⁹ Janglon ke itne kam darakht bacheñge ki bachchā bhī unheñ gin kar kitāb meñ darj kar sakegā.

Isrāīl kā Chhoṭā-sā Hissā Bach Jāegā

²⁰ Us din se Isrāīl kā baqiya yānī Yāqūb ke gharāne kā bachā-khuchā hissā us par mazīd inhisār nahīn karegā jo use mārṭā rahā thā, balki wuh pūrī wafādārī se Isrāīl ke Quddūs, Rab par bharosā rakhegā. ²¹ Baqiya wāpas āegā, Yāqūb kā bachā-khuchā hissā qawī Khudā ke huzūr lauṭ āegā. ²² Ai Isrāīl, go tū sāhil par kī ret jaisā beshumār kyon na ho to bhī sirf ek bachā huā hissā wāpas āegā. Tere barbad hone kā faisla ho chukā hai, aur insāf kā sailāb mulk par āne wālā hai. ²³ Kyonki is kā aṭal faisla ho chukā hai ki Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj pūre mulk par halākat lāne ko hai.

²⁴ Is lie Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai Siyyūn meñ basne wālī merī qaum, Asūr se mat ḍarnā jo lāṭhī se tujhe mārṭā hai aur tere khilāf lāṭhī yon uṭhātā hai jis tarah pahle Misr kiya kartā thā. ²⁵ Merā tujh par ghussā jald hī ṭhanḍā ho jāegā aur merā ghazab Asūriyon par nāzil ho kar unheñ khatm karegā.” ²⁶ Jis tarah Rabbul-afwāj ne Midiyāniyon ko mārā jab Jidāun ne Oreb kī chaṭān par unheñ shikast dī usī tarah wuh Asūriyon ko bhī koṛe se māregā. Aur jis tarah Rab ne apnī lāṭhī Mūsā ke zariye samundar ke ūpar uṭhāī aur natīje meñ Misr kī fauj us meñ ḍub gaī bilkul usī tarah wuh Asūriyon ke sāth bhī karegā. ²⁷ Us din Asūr kā bojh tere kandhon par se utar jāegā, aur us kā juā terī gardan par se dūr ho kar ṭuṭ jāegā.

Yarūshalam kī Taraf Fāteh kī Taraqqī

Fāteh ne Yashīmon kī taraf se chaṛh kar ²⁸ Ayyāt par hamlā kiya hai. Us ne Mijron meñ se guzar kar Mikmās meñ apnā lashkarī sāmān chhoṛ rakhā hai. ²⁹ Darre ko pār karke wuh kahte haiñ, “Āj ham rāt ko Jibā meñ guzāreñge.” Rāmā thartharā rahā aur Sāul kā shahr Jibiyā bhāg gayā hai. ³⁰ Ai Jallīm Beṭī, zor se chīkheñ mār! Ai Laisā, dhyān de! Ai Anatot, use jawāb de! ³¹ Madmīnā farār ho gayā aur Jebīm ke bāshindon ne dūsri jaghon meñ panāh lī hai. ³² Āj hī fāteh Nob ke pās ruk kar Siyyūn Beṭī ke pahār yānī Koh-e-Yarūshalam ke ūpar hāth hilāegā. *

³³ Dekho, Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj bare zor se shākhon ko toṛne wālā hai. Tab ūñche ūñche darakht kaṭ kar gir jāenge, aur jo sarfarāz haiñ unheñ khāk meñ milāyā jāegā. ³⁴ Wuh kulhārī le kar ghane jangal ko kaṭ ḍālegā balki Lubnān bhī zorāwar ke hāthon gir jāegā.

11

Masīh kī Puramn Saltanat

¹ Yassī * ke muḍh meñ se koñpal phūṭ niklegī, aur us kī bachī huī jaṛon se shākh nikal kar phal lāegī. ² Rab kā Rūh us par ṭahregā yānī hikmat aur samajh kā Rūh,

* **10:32** Ek aur mumkinā tarjumā: Āj hī fāteh Nob ke pās ruk kar Koh-e-Yarūshalam ke ūpar hāth hilāegā tāki use barā banāe. * **11:1** Yassī se murād hazrat Dāūd kī nasl hai (Yassī hazrat Dāūd kā bāp thā).

mashwarat aur quwwat kā Rūh, irfān aur Rab ke khauf kā Rūh. ³ Rab kā khauf use azīz hogā. Na wuh dikhāwe kī binā par faislā karegā, na sunī-sunāi bātoṅ kī binā par fatwā degā ⁴ balki insāf se bebaseṅ kī adālat karegā aur ghairjānibdarī se mulk ke musibatzaḍoṅ kā faislā karegā. Apne kalām kī lāṭhī se wuh zamīn ko māregā aur apne muṅh kī phūṅk se bedīn ko halāk karegā. ⁵ Wuh rāstbāzī ke paṭke aur wafādārī ke zerjāme se mulabbas rahegā.

⁶ Bheriyā us waqt bher ke bachche ke pās ṭhahregā, aur chītā bher ke bachche ke pās ārām karegā. Bachhrā, jawān sherbabar aur moṭā-tāzā bail mil kar raheṅge, aur chhoṭā laṛkā unheṅ hāṅk kar saṅbhālegā. ⁷ Gāy rīchh ke sāth charegī, aur un ke bachche ek dūse ke sāth ārām kareṅge. Sherbabar bail kī tarah bhūsā khāegā. ⁸ Shīrkhar bachchā nāg kī bānbī ke qarīb khelegā, aur jawān bachchā apnā hāth zahrīle sānp ke bil meṅ ḍālegā.

⁹ Mere tamām muqaddas pahār par na ghalat aur na tabāhkun kām kiyā jāegā. Kyonki mulk Rab ke irfān se yon māmūr hogā jis tarah samundar pānī se bharā rahtā hai. ¹⁰ Us dīn Yassī † kī jar se phūṭī huī koṅpal ummatoṅ ke lie jhandā hogā. Qaumeṅ us kī tālib hoṅgī, aur us kī sukūnatgāh jalālī hogī.

Rab Apnī Qaum ko Wāpas Lāegā

¹¹ Us dīn Rab ek bār phir apnā hāth barhāegā tāki apnī qaum kā wuh bachā-khuchā hissā dubārā hāsīl kare jo Asūr, shimālī aur junūbī Misr, Ethopiyā, Ailām, Bābal, Hamāt aur sāhili ilāqon meṅ muntashir hogā. ¹² Wuh qaumoṅ ke lie jhandā gār kar Isrāīl ke jilāwatanon ko ikaṭṭhā karegā. Hāṅ, wuh Yahūdāh ke bikhre afrād ko duniyā ke chāron konoṅ se lā kar jamā karegā. ¹³ Tab Isrāīl kā hasad khatm ho jāegā, aur Yahūdāh ke dushman nest-o-nābūd ho jāeṅge. Na Isrāīl Yahūdāh se hasad karegā, na Yahūdāh Isrāīl se dushmanī rakhegā. ¹⁴ Phir donoṅ maḡhrib meṅ Filistī mulk par jhapat pareṅge aur mil kar mashriq ke bāshindon ko lūṭ leṅge. Adom aur Moāb un ke qabze meṅ āeṅge, aur Ammon un ke tābe ho jāegā. ¹⁵ Rab Bahr-e-Qulzum ko khushk karegā aur sāth sāth Dariyā-e-Furāt ke ūpar hāth hilā kar us par zordār hawā chalāegā. Tab dariyā sāt aisī nahron meṅ baṭ jāegā jo paidal hī pār kī jā sakeṅgī. ¹⁶ Ek aisā rāstā banegā jo Rab ke bache hue afrād ko Asūr se Isrāīl tak pahuṅchāegā, bilkul us rāste kī tarah jis ne Isrāīliyon ko Misr se nikalte waqt Isrāīl tak pahuṅchāyā thā.

12

Bache Huon kī Hamd-o-Sanā

¹ Us dīn tum gīt gāoge,

“Ai Rab, main terī sataish karūṅga! Yaqīnan tū mujh se nārāz thā, lekin ab terā ghazab mujh par se dūr ho jāe aur tū mujhe tasallī de.

² Allāh merī najāt hai. Us par bharosā rakh kar main dahshat nahīn khāūṅgā. Kyonki Rab Khudā merī quwwat aur merā gīt hai, wuh merī najāt ban gayā hai.”

³ Tum shādmānī se najāt ke chashmon se pānī bharoge.

⁴ Us dīn tum kahoge, “Rab kī sataish karo! Us kā nām le kar use pukāro! Jo kuchh us ne kiyā hai duniyā ko batāo, us ke nām kī azmat kā elān karo.

⁵ Rab kī tamjīd kā gīt gāo, kyonki us ne zabardast kām kiyā hai, aur is kā ilm pūrī duniyā tak pahuṅche.

⁶ Ai Yarūshalām kī rahne wālī, shādiyānā bajā kar khushī ke nāre lagā! Kyonki Isrāīl kā Quddūs azīm hai, aur wuh tere darmiyān hī sukūnat kartā hai.”

† 11:10 Yassī se murād hazrat Dāūd kī nasl hai (Yassī hazrat Dāūd kā bāp thā).

13

Bābal ke k̄hilāf Elān

¹ Darj-e-zail Bābal ke bāre meñ wuh elān hai jo Yasāyāh bin Āmūs ne royā meñ dekhā.

² Nange pahār par jhandā gār do. Unheñ buland āwāz do, hāth hilā kar unheñ shurafā ke darwāzoñ meñ dāk̄hil hone kā hukm do. ³ Maiñ ne apne muqaddasīn ko kām par lagā diyā hai, maiñ ne apne sūrmāoñ ko jo merī azmat kī k̄hushī manāte haiñ bulā liyā hai tāki mere ghazab kā ālā-e-kār baneñ.

⁴ Suno! Pahāroñ par bare hujūm kā shor mach rahā hai. Suno! Muta'addid mamālik aur jamā hone wālī qaumoñ kā ghul-ghapārā sunāi de rahā hai. Rabbul-afwāj jang ke lie fauj jamā kar rahā hai. ⁵ Us ke fauji dūr-darāz ilāqoñ balki āsmān kī intahā se ā rahe haiñ. Kyoñki Rab apne ghazab ke ālāt ke sāth ā rahā hai tāki tamām mulk ko barbād kar de.

⁶ Wāwailā karo, kyoñki Rab kā dīn qarīb hī hai, wuh dīn jab Qādir-e-mutlaq kī taraf se tabāhī machegī. ⁷ Tab tamām hāth behis-o-harkat ho jāenge, aur har ek kā dīl himmat hār degā. ⁸ Dahshat un par chhā jāegī, aur wuh jāñkanī aur dard-e-zah kī-sī girift meñ ā kar janm dene wālī aurat kī tarah tarpeñge. Ek dūsre ko dar ke mārē ghūr ghūr kar un ke chehre āg kī tarah tamtamā rahe hoñge.

⁹ Dekho, Rab kā berahm dīn ā rahā hai jab us kā qahr aur shadīd ghazab nāzil hogā. Us waqt mulk tabāh ho jāegā aur gunāhgār ko us meñ se miṭā diyā jāegā.

¹⁰ Āsmān ke sitāre aur un ke jhurmat nahīn chamkeñge, sūraj tulū hote waqt tārīk hī rahegā, aur chāñd kī raushnī khatm hogī.

¹¹ Maiñ duniyā ko us kī badkārī kā ajr aur bedīnoñ ko un ke gunāhoñ kī sazā dūngā, maiñ shok̄hoñ kā ghamand khatm kar dūngā aur zālīmoñ kā ghurūr k̄hāk meñ milā dūngā. ¹² Log k̄hālīs sone se kahīn zyādā nāyāb hoñge, insān Ofīr ke qīmtī sone kī nisbat kahīn zyādā kamyāb hogā.

¹³ Kyoñki āsmān Rabbul-afwāj ke qahr ke sāmne kāñp uṭhegā, us ke shadīd ghazab ke nāzil hone par zamīn laraz kar apnī jagah se khisak jāegī. ¹⁴ Bābal ke tamām bāshinde shikārī ke sāmne daurne wālē ghazāl aur charwāhe se mahrūm bheṛ-bakriyoñ kī tarah idhar-udhar bhāg kar apne mulk aur apnī qaum meñ wāpas āne kī koshish kareñge. ¹⁵ Jo bhī dushman ke qābū meñ āegā use chhedā jāegā, jise bhī pakaṛā jāegā use talwār se mārā jāegā. ¹⁶ Un ke dek̄hte dek̄hte dushman un ke bachchoñ ko zamīn par paṭakh degā aur un ke gharoñ ko lūṭ kar un kī auratoñ kī ismatdarī karegā.

¹⁷ Maiñ Mādiyoñ ko un par chaṛhā lāūngā, aise logoñ ko jinheñ rishwat se nahīn āzmāyā jā saktā, jo sone-chāñdī kī parwā hī nahīn karte. ¹⁸ Un ke tīr naujawānoñ ko mār deñge. Na wuh shīrk̄hāroñ par tars khāenge, na bachchoñ par rahm kareñge.

Bābal Janglī Jānwaroñ kā Ghar Ban Jāegā

¹⁹ Allāh Bābal ko jo tamām mamālik kā tāj aur Bābliyoñ kā k̄hās faḡhr hai rū-e-zamīn par se miṭā dālegā. Us dīn wuh Sadūm aur Amūrā kī tarah tabāh ho jāegā.

²⁰ Āindā use kabhī dubārā basāyā nahīn jāegā, nasl-dar-nasl wuh wīrān hī rahegā. Na Baddū apnā tambū wahāñ lagāegā, aur na gallābān apne rewar us meñ ṭhahrāegā.

²¹ Sirf registān ke jānwar khandarāt meñ jā baseñge. Shahr ke ghar un kī āwāzoñ se gūñj uṭheñge, uqābī ullū wahāñ ṭhahreñge, aur bakrānumā jin us meñ raqs kareñge. ²² Janglī kutte us ke mahaloñ meñ roeñge, aur gīdar aish-o-ishrat ke qasroñ meñ apnī dard bharī āwāzeñ nikāleñge. Bābal kā k̄hātmā qarīb hī hai, ab der nahīn lagegī.

14

Isrāīlī Wāpas Āenge

¹ Kyoñki Rab Yāqūb par tars khāegā, wuh dubārā Isrāīliyoñ ko chun kar unheñ un ke apne mulk meñ basā degā. Pardesī bhī un ke sāth mil jāenge, wuh Yāqūb ke gharāne se munsalik ho jāenge. ² Dīgar qaumeñ Isrāīliyoñ ko le kar un ke watan meñ wāpas pahuñchā deñgī. Tab Isrāīl kā gharānā in pardesiyoñ ko wirse meñ pāegā, aur yih Rab ke mulk meñ un ke naukar-naukarāniyāñ ban kar un kī khidmat kareñge. Jinhoñ ne unheñ jilāwatan kiyā thā unheñ ko wuh jilāwatan kie rakheñge, jinhoñ ne un par zulm kiyā thā unheñ par wuh hukūmat kareñge. ³ Jis dīn Rab tujhe musibat, bechainī aur zālīmānā ghulāmī se ārām degā ⁴ us dīn tū Bābal ke bādshāh par tanz kā gīt gāegā,

Bābal par Tanz kā Gīt

“Yih kaisī bāt hai? Zālīm nest-o-nābūd aur us ke hamle khatm ho gae haiñ. ⁵ Rab ne bedīnoñ kī lāthī toṛ kar hukmrānoñ kā wuh shāhī asā ṭukṛe ṭukṛe kar diyā hai ⁶ jo taish meñ ā kar qaumoñ ko musalsal mārta rahā aur ghusse se un par hukūmat kartā, berahmī se un ke pīchhe parā rahā. ⁷ Ab pūrī duniyā ko ārām-o-sukūn hāsīl huā hai, ab har taraf khushī ke nāre sunāī de rahe haiñ. ⁸ Jūnīpar ke darakht aur Lubnān ke deodār bhī tere anjām par khush ho kar kahte haiñ, ‘Shukr hai! Jab se tū girā diyā gayā koī yahāñ charh kar hameñ kātne nahīñ ātā.’

⁹ Pātāl tere utarne ke bāis hīl gayā hai. Tere intazār meñ wuh murdā rūhoñ ko harkat meñ lā rahā hai. Wahāñ duniyā ke tamām ra’īs aur aqwām ke tamām bādshāh apne takhtoñ se khare ho kar terā istiqbāl kareñge. ¹⁰ Sab mil kar tujh se kaheñge, ‘Ab tū bhī ham jaisā kamzor ho gayā hai, tū bhī hamāre barābar ho gayā hai!’ ¹¹ Terī tamām shān-o-shaukat Pātāl meñ utar gāī hai, tere sitār khāmosh ho gae haiñ. Ab kīre terā gaddā aur keñchwe terā kambal hoñge.

¹² Ai sitārā-e-subah ai Ibn-e-sahar, tū āsmān se kis tarah gir gayā hai! Jis ne dīgar mamālik ko shikast dī thī wuh ab khud pāsh pāsh ho gayā hai. ¹³ Dil meñ tū ne kahā, ‘Main āsmān par charh kar apnā takht Allāh ke sitāroñ ke ūpar lagā lūngā, main intahāī shimāl meñ us pahār par jahāñ dewatā jamā hote haiñ takhtnashīn hūngā. ¹⁴ Main bādaloñ kī bulandiyōñ par charh kar Qādir-e-mutlaq ke bilkul barābar ho jāūngā.’ ¹⁵ Lekin tujhe to Pātāl meñ utārā jāegā, us ke sab se gahre garhe meñ girāyā jāegā.

¹⁶ Jo bhī tujh par nazar dālegā wuh ghaur se dekh kar pūchhegā, ‘Kyā yihī wuh ādmī hai jis ne zamīn ko hīlā diyā, jis ke sāmne dīgar mamālik kānp uṭhe?’ ¹⁷ Kyā isī ne duniyā ko wīrān kar diyā aur us ke shahroñ ko dhā kar qaidiyōñ ko ghar wāpas jāne kī ijāzat na dī?’

¹⁸ Dīgar mamālik ke tamām bādshāh barī izzat ke sāth apne apne maqbaroñ meñ pare hue haiñ. ¹⁹ Lekin tujhe apnī qabr se dūr kisī bekār koñpal kī tarah phaiñk diyā jāegā. Tujhe maqtūloñ se dhāñkā jāegā, un se jin ko talwār se chhedā gayā hai, jo pathrīle garhoñ meñ utar gae haiñ. Tū pānwoñ tale raundī huī lāsh jaisā hogā, ²⁰ aur tadfīn ke waqt tū dīgar bādshāhoñ se jā nahīñ milegā. Kyoñki tū ne apne mulk ko tabāh aur apnī qaum ko halāk kar diyā hai. Chunāñche ab se abad tak in bedīnoñ kī aulād kā zikr tak nahīñ kiyā jāegā. ²¹ Is ādmī ke beṭoñ ko phānsī dene kī jagah taiyār karo! Kyoñki un ke bāpdādā kā qusūr itnā sangīn hai ki unheñ marnā hī hai. Aisā na ho ki wuh dubārā uṭh kar duniyā par qabzā kar leñ, ki rū-e-zamīn un ke shahroñ se bhar jāe.”

Rab ke Hāthoñ Bābal kā Anjām

²² Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main un ke khilāf yoñ uṭhūngā ki Bābal kā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā. Main us kī aulād ko rū-e-zamīn par se miṭā dūngā, aur ek

bhī nahīn bachne kā. ²³ Bābal kḥārpusth kā maskan aur daldal kā ilāqā ban jāegā, kyonki main kḥud us meñ tabāhī kā jhārū pher dūngā.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Asūrī Fauj kī Tabāhī

²⁴ Rabbul-afwāj ne qasam khā kar farmāyā hai, “Yaqīnan sab kuchh mere mansūbe ke mutābiq hī hogā, merā irādā zarūr pūrā ho jāegā. ²⁵ Main Asūr ko apne mulk meñ chaknāchūr kar dūngā aur use apne pahārōn par kuchal dālūngā. Tab us kā juā merī qaum par se dūr ho jāegā, aur us kā bojh us ke kandhoñ par se utar jāegā.” ²⁶ Pūrī duniyā ke bāre meñ yih mansūbā aṭal hai, aur Rab apnā hāth tamām qaumoñ ke kḥilāf barhā chukā hai. ²⁷ Rabbul-afwāj ne faislā kar liyā hai, to kaun ise mansūkḥ karegā? Us ne apnā hāth barhā diyā hai, to kaun use rokegā?

Filistiyoñ kā Anjām Qarīb Hai

²⁸ Zail kā kalām us sāl nāzil huā jab Ākḥaz Bādshāh ne wafāt pāī.

²⁹ Ai tamām Filistī mulk, is par kḥushī mat manā ki hamēñ mārne wālī lāṭhī tūt gaī hai. Kyonki sānp kī bachī huī jaṛ se zahrilā sānp phūṭ niklegā, aur us kā phal sholāfishān urānazhdahā hogā. ³⁰ Tab zarūratmandōñ ko charāgāh milegī, aur gḥarīb mahfūz jagah par ārām karenge. Lekin terī jaṛ ko main kāl se mār dūngā, aur jo bach jāēñ unheñ bhī halāk kar dūngā.

³¹ Ai shahr ke darwāze, wāwailā kar! Ai shahr, zor se chīkheñ mār! Ai filistiyo, himmat hār kar laṛkharāte jāo. Kyonki shimāl se tumhārī taraf dhuāñ barh rahā hai, aur us kī safōñ meñ pīchhe rahne wālā koī nahīn hai. ³² To phir hamāre pās bheje hue qāsidoñ ko ham kyā jawāb deñ? Yih ki Rab ne Siyyūn ko qāym rakhā hai, ki us kī qaum ke mazlūm usī meñ panāh leñge.

15

Moāb ke Anjām kā Elān

¹ Moāb ke bāre meñ Rab kā farmān:

Ek hī rāt meñ Moāb kā shahr Ār tabāh ho gayā hai. Ek hī rāt meñ Moāb kā shahr Qīr barbād ho gayā hai. ² Ab Dibon ke bāshinde mātām karne ke lie apne mandir aur pahārī qurbāngāhoñ kī taraf chaṛh rahe haiñ. Moāb apne shahroñ Nabū aur Mīdabā par wāwailā kar rahā hai. Har sar munḍā huā aur har dārḥī kaṭ gaī hai. ³ Galiyoñ meñ wuh ṭāṭ se mulabbas phir rahe haiñ, chhatoñ par aur chaukoñ meñ sab ro ro kar āh-o-bukā kar rahe haiñ. ⁴ Hasbon aur Iliyālī madad ke lie pukār rahe haiñ, aur un kī āwāzeñ Yahaz tak sunāī de rahī haiñ. Is lie Moāb ke musallah mard jang ke nāre lagā rahe haiñ, go wuh andar hī andar kānp rahe haiñ.

⁵ Merā dil Moāb ko dekh kar ro rahā hai. Us ke muhājirīn bhāg kar Zuḡhar aur Ijlat-shalishiyāh tak pahuñch rahe haiñ. Log ro ro kar Lūhīt kī taraf chaṛh rahe haiñ, wuh Horonāym tak jāne wāle rāste par chalte hue apnī tabāhī par giryā-o-zārī kar rahe haiñ. ⁶ Nimrīm kā pānī sūkh gayā hai, ghās jhulas gaī hai, tamām hariyālī kḥatm ho gaī hai, sabzāzāroñ kā nām-o-nishān tak nahīn rahā. ⁷ Is lie log apnā sārā jamāshudā sāmān sameṭ kar Wādī-e-safedā ko ubūr kar rahe haiñ. ⁸ Chīkheñ Moāb kī hudūd tak gūnj rahī haiñ, hāy hāy kī āwāzeñ Ijlāym aur Bair-elīm tak sunāī de rahī haiñ. ⁹ Lekin go Dīmon kī nahar kḥūn se surkḥ ho gaī hai, tāham main us par mazīd musibat lāūngā. Main sherbabar bhejūngā jo un par bhī dhāwā boleñge jo Moāb se bach nikle hoñge aur un par bhī jo mulk meñ pīchhe rah gae hoñge.

16

Moāb Isrāīliyoñ se Madad Māñgegā

¹ Mulk kā jo hukmrān registān ke pār Silā meñ hai us kī taraf se Siyyūn Beṭī ke pahār par mendhā bhej do. ² Moāb kī beṭiyān ghoñsle se bhagāe hue parindon kī tarah Dariyā-e-Arnon ke pāyāb maqāmon par idhar-udhar pharpharā rahī haiñ. ³ “Hameñ koī mashwarā de, koī faislā pesh kar. Ham par sāyā ḍāl tāki dopahar kī taptī dhūp ham par na paṛe balki rāt jaisā andherā ho. Mafrūron ko chhupā de, dushman ko panāhguzīnon ke bāre meñ ittalā na de. ⁴ Moābī muhājiron ko apne pās ṭaharne de, Moābī mafrūron ke lie panāhgāh ho tāki wuh halākū ke hāth se bach jāeñ.”

Lekin zālim kā anjām āne wālā hai. Tabāhī kā silsilā khatm ho jāegā, aur kuchalne wālā mulk se ghāyb ho jāegā. ⁵ Tab Allāh apne fazl se Dāūd ke gharāne ke lie takht qāym karegā. Aur jo us par baiṭhegā wuh wafādārī se hukūmat karegā. Wuh insāf kā tālib rah kar adālat karegā aur rāstī qāym rakhne meñ māhir hogā.

Moāb kī Munāsib Sazā par Afsos

⁶ Ham ne Moāb ke takabbur ke bāre meñ sunā hai, kyonki wuh had se zyādā mutakabbir, maḡhrūr, ghamandī aur shoḡhchashm hai. Lekin us kī ḍīngeñ abas haiñ.

⁷ Is lie Moābī apne āp par āh-o-zārī kar rahe, sab mil kar āheñ bhar rahe haiñ. Wuh sisak sisak kar Qīr-harāsāt kī kishmish kī ṭikkiyān yād kar rahe haiñ, un kā nihāyat burā hāl ho gayā hai. ⁸ Hasbon ke bāḡh murjhā gae. Sibmāh ke angūr khatm ho gae haiñ. Pahle to un kī anokhī beleñ Yāzer balki registān tak phailī huī thīn, un kī koñpleñ samundar ko bhī pār kartī thīn. Lekin ab ḡhairqaum hukmrānon ne yih umdā beleñ toṛ ḍālī haiñ. ⁹ Is lie main Yāzer ke sāth mil kar Sibmāh ke angūron ke lie āh-o-zārī kar rahā hūñ. Ai Hasbon, ai Iliyālī, tumhārī hālat dekh kar mere behad ānsū bah rahe haiñ. Kyonki jab tumhārā phal pak gayā aur tumhārī fasal taiyār huī tab jang ke nāre tumhāre ilāqe meñ gūnj uṭhe. ¹⁰ Ab khushī-o-shādmānī bāḡhon se ghāyb ho gaī hai, angūr ke bāḡhon meñ gīt aur khushī ke nāre band ho gae haiñ. Koī nahīñ rahā jo hauzon meñ angūr ko raund kar ras nikāle, kyonki main ne fasal kī khushiyān khatm kar dī haiñ.

¹¹ Merā dil sarod ke mātāmī sur nikāl kar Moāb ke lie nohā kar rahā hai, merī jān Qīr-harāsāt ke lie āheñ bhar rahī hai. ¹² Jab Moāb apnī pahārī qurbāngāh ke sāmne hāzir ho kar sijdā kartā hai to bekār mehnat kartā hai. Jab wuh pūjā karne ke lie apne mandir meñ dākhl hotā hai to fāyda koī nahīñ hotā.

¹³ Rab ne māzī meñ in bāton kā elān kiya. ¹⁴ Lekin ab wuh mazīd farmātā hai, “Tīn sāl ke andar andar * Moāb kī tamām shān-o-shaukat aur dhūmdhām jātī rahegi. Jo thoṛe-bahut bacheñge, wuh nihāyat hī kam hoñge.”

17

Shām aur Isrāīl kī Tabāhī

¹ Damishq Shahr ke bāre meñ Allāh kā farmān:

“Damishq miṭ jāegā, malbe kā ḍher hī rah jāegā. ² Aroīr ke shahr bhī wīrān-o-sunsān ho jāeñge. Tab rewar hī un kī galiyon meñ chareñge aur ārām kareñge. Koī nahīñ hogā jo unheñ bhagāe. ³ Isrāīl ke qīlāband shahr nest-o-nābūd ho jāeñge, aur Damishq kī saltanat jātī rahegi. Shām ke jo log bach nikleñge un kā aur Isrāīl kī shān-o-shaukat kā ek hī anjām hogā.” Yih hai Rabbul-afwāj kā farmān.

⁴ “Us din Yāqūb kī shān-o-shaukat kam aur us kā moṭā-tāzā jism lāghar hotā jāegā.

⁵ Fasal kī kaṭāī kī-sī hālat hogī. Jis tarah kaṭne wālā ek hāth se gandum ke ḍanṭhal ko pakaṛ kar dūsre se bālon ko kāṭtā hai usī tarah Isrāīliyon ko kāṭā jāegā. Aur jis tarah Wādī-e-Rafāīm meñ ḡharīb log fasal kaṭne wālon ke pīchhe pīchhe chal kar bachī

* 16:14 Lafzī tarjumā: mazdūr ke-se tīn sāl ke andar andar.

huī bāliyon ko chunte haiñ usī tarah Isrāīl ke bache huon ko chunā jāegā. ⁶ Tāham kuchh na kuchh bachā rahegā, un do chār zaitūnon kī tarah jo chunte waqt daraḥt kī choṭī par rah jāte haiñ. Daraḥt ko ḍaṇḍe se jhārne ke bāwujūd kahīn na kahīn chand ek lage raheṅge.” Yih hai Rab, Isrāīl ke Ḳhudā kā farmān.

⁷ Tab insān apnī nazar apne Ḳhāliq kī taraf uṭhāegā, aur us kī ānkheñ Isrāīl ke Quddūs kī taraf dekheṅgī. ⁸ Āindā na wuh apne hāthon se banī huī qurbāngāhon ko takegā, na apnī ungliyon se bane hue Yasīrat Dewī ke khambon aur baḳhūr kī qurbāngāhon par dhyān degā.

⁹ Us waqt Isrāīlī apne qilāband shahron ko yon chhoṛeṅge jis tarah Kanāniyon ne apne janglon aur paharon kī choṭiyon ko Isrāīliyon ke āge āge chhoṛā thā. Sab kuchh wīrān-o-sunsān hogā. ¹⁰ Afsos, tū apnī najāt ke Ḳhudā ko bhūl gayā hai. Tujhe wuh Chatān yād na rahī jis par tū panāh le saktā hai. Chunāñche apne pyāre dewatāon ke bāgh lagātā jā, aur un meñ pardesī angūr kī qalameñ lagātā jā. ¹¹ Shāyad hī wuh lagāte waqt tezī se ugne lageñ, shāyad hī un ke phūl usī subah khilne lageñ. To bhī terī mehnat abas hai. Tū kabhī bhī un ke phal se lutfandoz nahīn hogā balki mahz bīmārī aur lā'ilāj dard kī fasal kāteḡā.

Dīgar Qaumon ke Bekār Hamle

¹² Beshumār qaumon kā shor-sharābā suno jo tūfānī samundar kī-sī ṭhāṭheñ mār rahī haiñ. Ummaton kā ḡhul-ḡhapārā suno jo thapeṛe mārne wālī maujon kī tarah garaj rahī haiñ. ¹³ Kyonki ḡhairqaumeñ pahārnumā lahron kī tarah mutalātim haiñ. Lekin Rab unheñ dāntegā to wuh dūr dūr bhāḡ jāeṅgī. Jis tarah paharon par bhūsā hawā ke jhonkon se uṛ jātā aur luṛhakbūṭī āndhī meñ chakkar khāne lagtī hai usī tarah wuh farār ho jāeṅgī. ¹⁴ Shām ko Isrāīl saḡht ghabrā jāegā, lekin pau phatne se pahle pahle us ke dushman mar gae hoṅge. Yihī hameñ lūṭne wālon kā nasīb, hamārī ḡhāratgarī karne wālon kā anjām hogā.

18

Ethopiya kī Adālat

¹ Pharpharāte bādbānon * ke mulk par afsos! Ethiopiyā par afsos jahān Kūsh ke dariyā bahte haiñ, ² aur jo apne qāsidoñ ko ābī narsal kī kashtiyon meñ biṭhā kar samundarī safron par bhejtā hai. Ai tezrau qāsido, lambe qad aur chiknī-chuprī jild wālī qaum ke pās jāo. Us qaum ke pās pahuñcho jis se dīgar qaumeñ dūr-darāz ilāqon tak ḍartī haiñ, jo zabardastī sab kuchh pānwon tale kuchal detī hai, aur jis kā mulk dariyāon se baṭā huā hai.

³ Ai duniyā ke tamām bāshindo, zamīn ke tamām basne wālo! Jab paharon par jhaṇḍā gārḥā jāe to us par dhyān do! Jab narsingā bajāyā jāe to us par ḡhaur karo!

⁴ Kyonki Rab mujh se hamkalām huā hai, “Maiñ apnī sukūnatgāh se ḡhāmoshī se dekhtā rahūṅgā. Lekin merī yih ḡhāmoshī dopahar kī chilchilātī dhūp yā mausam-e-garmā meñ dhund ke bādal kī mānind hogī.” ⁵ Kyonki angūr kī fasal ke pakne se pahle hī Rab apnā hāth barḥā degā. Phūlon ke khatm hone par jab angūr pak rahe hoṅge wuh konploñ ko chhurī se kāteḡā, phailtī huī shākhon ko toṛ toṛ kar un kī kāñṭ-chhāñṭ kareḡā. ⁶ Yihī Ethiopiyā kī hālat hogī. Us kī lāshon ko paharon ke shikārī parindoñ aur janglī jānwaron ke hawāle kiya jāegā. Mausam-e-garmā ke daurān shikārī parinde unheñ khāte jāeṅge, aur sardiyon meñ janglī jānwar lāshon se ser ho jāeṅge.

⁷ Us waqt lambe qad aur chiknī-chuprī jild wālī yih qaum Rabbul-afwāj ke huzūr tohfā lāegī. Hāñ, jin logoñ se dīgar qaumeñ dūr-darāz ilāqon tak ḍartī haiñ aur jo zabardastī sab kuchh pānwon tale kuchal dete haiñ wuh dariyāon se baṭe hue apne

* 18:1 Ek aur mumkinā tarjumā: pharpharātī ṭiḍḍiyon.

mulk se ā kar apnā tohfā Siyyūn Pahār par pesh kareṅge, wahān jahān Rabbul-afwāj kā nām sukūnat kartā hai.

19

Misr kī Adālat

¹ Misr ke bāre meṁ Allāh kā farmān:

Rab tezrau bādāl par sawār ho kar Misr ā rahā hai. Us ke sāmne Misr ke but thartharā rahe haiṁ aur Misr kī himmat tūṭ gaī hai. ² “Maiṁ Misriyon ko ek dūsre ke sāth laṛne par uksā dūṅgā. Bhāi bhāi ke sāth, paṛosī paṛosī ke sāth, shahr shahr ke sāth, aur bādshāhī bādshāhī ke sāth jang karegī. ³ Misr kī rūh muztarib ho jāegī, aur maiṁ un ke mansūboṁ ko darham-barham kar dūṅgā. Go wuh butoṁ, murdoṁ kī rūhoṁ, un se rābitā karne wāloṁ aur qismat kā hāl batāne wāloṁ se mashwarā kareṅge, ⁴ lekin maiṁ unheṁ ek zālīm mālik ke hawāle kar dūṅgā, aur ek saḡht bādshāh un par hukūmat karegā.” Yih hai Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj kā farmān.

⁵ Dariyā-e-Nīl kā pānī khatm ho jāegā, wuh bilkul sūkh jāegā. ⁶ Misr kī nahroṁ se badbū phailegī balki Misr ke nāle ghaṭte ghaṭte kḥushk ho jāeṅge. Narsal aur sarkande murjhā jāeṅge. ⁷ Dariyā-e-Nīl ke dahāne tak jitnī bhī hariyālī aur fasleṁ kināre par ugtī haiṁ wuh sab pazhmurdā ho jāeṅgī aur hawā meṁ bikhar kar ghāyb ho jāeṅgī. ⁸ Machhere āh-o-zārī kareṅge, dariyā meṁ kāntā aur jāl dālne wāle ghaṭte jāeṅge. ⁹ San ke reshon se dhāgā banāne wāloṁ ko sharm āegī, aur jūlāhoṁ kā rang faq par jāegā. ¹⁰ Kapṛā banāne wāle saḡht māyūs hoṅge, tamām mazdūr dīl-bardāshṭā hoṅge.

¹¹ Zuan ke afsar nāsamajh hī haiṁ, Firaun ke dānā mushīr use ahmaqānā mashware de rahe haiṁ. Tum Misrī bādshāh ke sāmne kis tarah dāwā kar sakte ho, “Maiṁ dānishmandoṁ ke halqe meṁ shāmil aur qadīm bādshāhoṁ kā wāris hūn”? ¹² Ai Firaun, ab tere dānishmand kahān haiṁ? Wuh mālūm karke tujhe batāeṁ kī Rabbul-afwāj Misr ke sāth kyā kuchh karne kā irādā rakhtā hai. ¹³ Zuan ke afsar ahmaq ban baiṭhe haiṁ, Memfis ke buzurgoṁ ne dhokā khāyā hai. Us ke qabāyilī sardāroṁ ke fareb se Misr dagmaḡāne lagā hai. ¹⁴ Kyoṁki Rab ne un meṁ abtarī kī rūh dāl dī hai. Jis tarah nashe meṁ dhut sharābī apnī qai meṁ laṛkharātā rahtā hai usī tarah Misr un ke mashwaron se dānwāṇdol ho gayā hai, khāh wuh kyā kuchh kyoṁ na kare. ¹⁵ Us kī koī bāt nahīn bantī, khāh sar ho yā dum, koṁpal ho yā tanā.

¹⁶ Misrī us dīn auratoṁ jaise kamzor hoṅge. Jab Rabbul-afwāj unheṁ mārne ke lie apnā hāth uṭhāegā to wuh ghabṛā kar kāṁp uṭheṅge. ¹⁷ Mulk-e-Yahūdāh Misriyon ke lie sharm kā bāis banegā. Jab bhī us kā zikr hogā to wuh dahshat khāeṅge, kyoṁki unheṁ wuh mansūbā yād āegā jo Rab ne un ke kḥilāf bāndhā hai.

Misr, Asūr aur Isrāīl Mīl Kar Ibādat Kareṅge

¹⁸ Us dīn Misr ke pāñch shahr Kanān kī zabān apnā kar Rabbul-afwāj ke nām par qasam khāeṅge. Un meṁ se ek ‘Tabāhī kā Shahr’ kahlāegā. *

¹⁹ Us dīn Mulk-e-Misr ke bīch meṁ Rab ke lie qurbāṅgāh maḡhsūs kī jāegī, aur us kī sarhad par Rab kī yād meṁ satūn kharā kiyā jāegā. ²⁰ Yih donoṁ Rabbul-afwāj kī huzūrī kī nishāndihī kareṅge aur gawāhī deṅge kī wuh maujūd hai. Chunāñche jab un par zulm kiyā jāegā to wuh chillā kar us se fariyād kareṅge, aur Rab un ke pās najātdahindā bhej degā jo un kī kḥatir laṛ kar unheṁ bachāegā. ²¹ Yoṁ Rab apne āp ko Misriyon par zāhir karegā. Us dīn wuh Rab ko jān leṅge, aur zabah aur ghallā kī qurbāniyān chaṛhā kar us kī parastish kareṅge. Wuh Rab ke lie mannateṁ mān kar un ko pūrā kareṅge. ²² Rab Misr ko māregā bhī aur use shifā bhī degā. Misrī Rab kī taraf rujū kareṅge to wuh un kī iltijāoṁ ke jawāb meṁ unheṁ shifā degā.

* **19:18** Ghālīban is se murād Sūraj kā Shahr yānī Heliopolis hai.

²³ Us din ek pakkī saṛak Misr ko Asūr ke sāth munsalik kar degī. Asūrī aur Misrī āzādī se ek dūsre ke mulk meñ āeñge, aur donoñ mil kar Allāh kī ibādat karenge. ²⁴ Us din Isrāīl bhī Misr aur Asūr ke ittahād meñ sharīk ho kar tamām duniyā ke lie barkat kā bāis hogā. ²⁵ Kyonki Rabbul-afwāj unheñ barkat de kar farmāegā, “Merī qaum Misr par barkat ho, mere hāthoñ se bane mulk Asūr par merī barkat ho, merī mīrās Isrāīl par barkat ho.”

20

Yasāyāh kī Barahnagī aur Misr aur Ethiopiya kā Anjām

¹ Ek din Asūrī bādshāh Sarjūn ne apne kamāndār ko Ashdūd se larne bhejā. Jab Asūriyoñ ne us Filistī shahr par hamlā kiyā to wuh un ke qabze meñ ā gayā.

² Tīn sāl pahle Rab Yasāyāh bin Āmūs se hamkalām huā thā, “Jā, tāt kā jo libās tū pahne rahā hai utār. Apne jūtoñ ko bhī utār.” Nabī ne aisā hī kiyā aur isī hālat meñ phirtā rahā thā. ³ Jab Ashdūd Asūriyoñ ke qabze meñ ā gayā to Rab ne farmāyā, “Mere khādim Yasāyāh ko barahnā aur nange pānw phirte tīn sāl ho gae haiñ. Is se us ne alāmatī taur par is kī nishāndihī kī hai ki Misr aur Ethiopiya kā kyā anjām hogā. ⁴ Shāh-e-Asūr Misrī qaidiyoñ aur Ethiopiya ke jilāwatanon ko isī hālat meñ apne āge āge hānkegā. Naujawān aur buzurg sab barahnā aur nange pānw phireñge, wuh kamr se le kar pānwon tak barahnā honge. Misr kitnā sharmindā hogā.

⁵ Yih dekh kar Filistī dahshat khāeñge. Unheñ sharm āegī, kyonki wuh Ethiopiya se ummīd rakhte aur apne Misrī ittahādī par faḥr karte the. ⁶ Us waqt is sāhilī ilāqe ke bāshinde kaheñge, ‘Dekho un logon kī hālat jin se ham ummīd rakhte the. Unhīñ ke pās ham bhāg kar āe tāki madad aur Asūrī bādshāh se chhuṭkāra mil jāe. Agar un ke sāth aisā huā to ham kis tarah bacheñge?’”

21

Bābal kī Tabāhī kā Elān

¹ Daldal ke ilāqe * ke bāre meñ Allāh kā farmān:

Jis tarah Dasht-e-Najab meñ tūfān ke tez jhonke bār bār ā parte haiñ usī tarah āfat bayābān se āegī, dushman dahshatnāk mulk se ā kar tujh par ṭuṭ pāregā. ² Rab ne haulnāk royā meñ mujh par zāhir kiyā hai ki namak-harām aur halākū harkat meñ ā gae haiñ. Ai Ailām chal, Bābal par hamlā kar! Ai Mādī uṭh, shahr kā muhāsarā kar! Maiñ hone dūngā ki Bābal ke mazlūmon kī āheñ band ho jāeñgī.

³ Is lie merī kamr shiddat se larazne lagī hai. Dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī-sī ghabrāhaṭ merī antariyoñ ko maroṛ rahī hai. Jo kuchh maiñ ne sunā hai us se maiñ tarāp uṭhā hūñ, aur jo kuchh maiñ ne dekhā hai, us se maiñ hawāsbākhtā ho gayā hūñ. ⁴ Merā dil dharak rahā hai, kapkapī mujh par tārī ho gai hai. Pahle shām kā dhundalkā mujhe pyārā lagtā thā, lekin ab royā ko dekh kar wuh mere lie dahshat kā bāis ban gayā hai.

⁵ Tāham Bābal meñ log mez lagā kar qālīn bichhā rahe haiñ. Beparwāi se wuh khānā khā rahe aur mai pī rahe haiñ. Ai afsaro, uṭho! Apnī dhāloñ par tel lagā kar larne ke lie taiyār ho jāo!

⁶ Rab ne mujhe hukm diyā, “Jā kar pahredār kharā kar de jo tujhe har nazar āne wālī chīz kī ittalā de. ⁷ Jyon hī do ghoṛon wāle rath yā gadhoñ aur ūñton par sawār ādmī dikhāi deñ to khabardār! Pahredār pūrī tawajjuh de.”

⁸ Tab pahredār sherbabar kī tarah pukār uṭhā, “Mere āqā, roz baroz maiñ pūrī wafādārī se apnī burjī par kharā rahā hūñ, aur rāton maiñ taiyār rah kar yahāñ pahrādārī kartā āyā hūñ. ⁹ Ab wuh dekho! Do ghoṛon wālā rath ā rahā hai jis par

* 21:1 Yānī Bābal.

ādmī sawār hai. Ab wuh jawāb meñ kah rahā hai, ‘Bābal gir gayā, wuh gir gayā hai! Us ke tamām but chaknāchūr ho kar zamīn par bikhar gae haiñ.’ ”

¹⁰ Ai gāhne kī jagah par kuchlī huī † merī qaum! Jo kuchh Isrāīl ke Ḳhudā, Rabbul-afwāj ne mujhe farmāyā hai use maiñ ne tumheñ sunā diyā hai.

Adom kī Hālat: Subah Hone meñ Kitnī Der Hai?

¹¹ Adom ke bāre meñ Rab kā farmān: Saīr ke pahārī ilāqe se koī mujhe āwāz detā hai, “Ai pahredār, subah hone meñ kitnī der bāqī hai? Ai pahredār, subah hone meñ kitnī der bāqī hai?” ¹² Pahredār jawāb detā hai, “Subah hone wālī hai, lekin rāt bhī. Agar āp mazīd pūchhnā chāheñ to dubārā ā kar pūchh leñ.”

Mulk-e-Arab kā Anjām

¹³ Mulk-e-Arab ‡ ke bāre meñ Rab kā farmān: Ai Dadāniyon ke qāfilo, Mulk-e-Arab ke jangal meñ rāt guzāro. ¹⁴ Ai Mulk-e-Taimā ke bāshindo, pānī le kar pyāson se milne jāo! Panāhguzīnon ke pās jā kar unheñ roṭī khilāo! ¹⁵ Kyoñki wuh talwār se lais dushman se bhāg rahe haiñ, aise logon se jo talwār thāme aur kamān tāne un se sakht laṛāī laṛe haiñ.

¹⁶ Kyoñki Rab ne mujh se farmāyā, “Ek sāl ke andar andar § Qīdār kī tamām shān-o-shaukat khatm ho jāegī. ¹⁷ Qīdār ke zabardast tīrandāzon meñ se thoṛe hī bach pāenge.” Yih Rab, Isrāīl ke Ḳhudā kā farmān hai.

22

Yarūshalam kā Anjām

¹ Royā kī Wādī Yarūshalam ke bāre meñ Rab kā farmān:

Kyā huā hai? Sab chhaton par kyon chah gae haiñ? ² Har taraf shor-sharābā mach rahā hai, pūrā shahr baḡhleñ bajā rahā hai. Yih kaisī bāt hai? Tere maqtūl na talwār se, na maidān-e-jang meñ mare. ³ Kyoñki tere tamām līdar mil kar farār hue aur phir tīr chalāe baḡhair pakare gae. Bāqī jītne log tujh meñ the wuh bhī dūr dūr bhāgnā chāhte the, lekin unheñ bhī qaid kiya gayā.

⁴ Is lie maiñ ne kahā, “Apnā muñh mujh se pher kar mujhe zār zār rone do. Mujhe tasallī dene par bazīd na raho jabki merī qaum tabāh ho rahī hai.” ⁵ Kyoñki Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj royā kī Wādī par haulnāk dīn lāyā hai. Har taraf ghabrāhaṭ, kuchle hue log aur abtarī nazar ātī hai. Shahr kī chārdīwārī ṭūṭne lagī hai, pahāron meñ chīkheñ gūnj rahī haiñ.

⁶ Ailām ke faujī apne tarkash uṭhā kar rathon, ādmiyon aur ghoṛon ke sāth ā gae haiñ. Qīr ke mard bhī apnī ḡhaleñ ḡhilāf se nikāl kar tujh se laṛne ke lie nikal āe haiñ. ⁷ Yarūshalam ke gird-o-nawāh kī behtarīn wādiyāñ dushman ke rathon se bhar gaī haiñ, aur us ke ghuṛsawār shahr ke darwāze par hamlā karne ke lie us ke sāmne khare ho gae haiñ. ⁸ Jo bhī band-o-bast Yahūdāh ne apne tahaffuz ke lie kar liyā thā wuh khatm ho gaya hai.

Us dīn tum logon ne kyā kiya? Tum ‘Janglaghar’ nāmī silāhkhāne meñ jā kar aslāh kā muāynā karne lage. ⁹⁻¹¹ Tum ne un muta’addid darāron kā jāyzā liyā jo Dāūd ke shahr kī fasīl meñ par gaī thīñ. Use mazbūt karne ke lie tum ne Yarūshalam ke makānon ko gin kar un meñ se kuchh girā die. Sāth sāth tum ne nichle tālāb kā pānī jamā kiya. Ūpar ke purāne tālāb se nikalne wālā pānī jamā karne ke lie tum ne andarūnī aur bairūnī fasīl ke darmiyan ek aur tālāb banā liyā. Lekin afsos, tum us kī parwā nahīn karte jo yih sārā silsilā amal meñ lāyā. Us par tum tawajjuh hī nahīn dete jis ne baṛī der pahle ise tashkīl diyā thā.

† 21:10 Lafzī tarjumā: gāhī gaī.

‡ 21:13 Yā bayābān.

§ 21:16 Lafzī tarjumā: mazdūr ke-se ek sāl ke andar andar.

¹² Us waqt Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj ne hukm diyā ki giryā-o-zārī karo, apne bāloñ ko munḍwā kar ṭāt kā libās pahan lo. ¹³ Lekin kyā huā? Tamām log shādiyānā bajā kar ḵhushī manā rahe haiñ. Har taraf bailoñ aur bheṛ-bakriyoñ ko zabah kiyā jā rahā hai. Sab gosht aur mai se lutfandoz ho kar kah rahe haiñ, “Āo, ham khāeñ piēñ, kyonki kal to mar hī jānā hai.”

¹⁴ Lekin Rabbul-afwāj ne merī maujūdagī meñ hī zāhir kiya hai ki yaqīnan yih qusūr tumhāre marte dam tak muāf nahīñ kiya jāegā. * Yih Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Rab Shibnāh kī Jagah Iliyāqīm ko Mahal kā Nigarān Muqarrar Karegā

¹⁵ Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us nigarān Shibnāh ke pās chal jo mahal kā inchārj hai. Use paighām pahuñchā de, ¹⁶ ‘Tū yahāñ kyā kar rahā hai? Kis ne tujhe yahāñ apne lie maqbarā tarāshne kī ijāzat dī? Tū kaun hai ki bulandī par apne lie mazār banwāe, chaṭān meñ ārāmgāh khudwāe? ¹⁷ Ai mard, ḵhabardār! Rab tujhe zor se dūr dūr tak phaiñkne wālā hai. Wuh tujhe pakar legā ¹⁸ aur maroṛ maroṛ kar geñd kī tarah ek wasī mulk meñ phaiñk degā. Wahīñ tū maregā, wahīñ tere shāndār rath paṛe raheñge. Kyonki tū apne mālik ke gharāne ke lie sharm kā bāis banā hai. ¹⁹ Maiñ tujhe bartaraf karūñgā, aur tū zabardastī apne ohde aur mansab se fāriḡh kar diyā jāegā.”

²⁰ Us din maiñ apne khādim Iliyāqīm bin Ḳhilqiyāh ko bulāūñgā. ²¹ Maiñ use terā hī sarkārī libās aur kamarband pahnā kar terā iḵhtiyār use de dūñgā. Us waqt wuh Yahūdāh ke gharāne aur Yarūshalām ke tamām bāshindoñ kā bāp banegā. ²² Maiñ us ke kandhe par Dāūd ke gharāne kī chābī rakh dūñgā. Jo darwāzā wuh kholegā use koī band nahīñ kar sakegā, aur jo darwāzā wuh band karegā use koī khol nahīñ sakegā. ²³ Wuh khūñṭī kī mānind hogā jis ko maiñ zor se ṭhoñk kar mazbūt dīwār meñ lagā dūñgā. Us se us ke bāp ke gharāne ko sharāfat kā ūñchā maqām hāsīl hogā.

²⁴ Lekin phir ābāi gharāne kā pūrā bojh us ke sāth laṭak jāegā. Tamām aulād aur rishtedār, tamām chhoṭe bartan pyāloñ se le kar martabānoñ tak us ke sāth laṭak jāeñge. ²⁵ Rabbul-afwāj farmātā hai ki us waqt mazbūt dīwār meñ lagī yih khūñṭī nikal jāegī. Use toṛā jāegā to wuh gir jāegī, aur us ke sāth laṭkā sārā sāmān ṭuṭ jāegā.’ ” Yih Rab kā farmān hai.

23

Sūr aur Saidā kī Tabāhī

¹ Sūr ke bāre meñ Allāh kā farmān:

Ai Tarsīs ke umdā jahāzo, * wāwailā karo! Kyonki Sūr tabāh ho gayā hai, wahāñ ṭikne kī jagah tak nahīñ rahī. Jazīrā-e-Qubrus se wāpas āte waqt unheñ ittalā dī gaī. ² Ai sāhilī ilāqe meñ basne wālo, āh-o-zārī karo! Ai Saidā ke tājiro, mātam karo! Tere qāsīd samundar ko pār karte the, ³ wuh gahre pāñī par safr karte hue Mīsr † kā ḡhallā tujh tak pahuñchāte the, kyonki tū hī Dariyā-e-Nīl kī fasal se nafā kamātā thā. Yoñ tū tamām qaumoñ kā tijāratī markaz banā.

⁴ Lekin ab sharmsār ho, ai Saidā, kyonki samundar kā qilāband shahr Sūr kahtā hai, “Hāy, sab kuchh tabāh ho gayā hai. Ab aisā lagtā hai ki maiñ ne na kabhī dard-e-zah meñ mubtalā ho kar bachche janm diē, na kabhī beṭe-beṭiyāñ pālē.”

⁵ Jab yih ḵhabar Mīsr tak pahuñchegī to wahāñ ke bāshinde tarāp uṭheñge.

* **22:14** Lafzī tarjumā: Yaqīnan is qusūr kā kaffārā tumhāre marte dam tak nahīñ diyā jāegā. * **23:1** ‘Tarsīs kā jahāz’ na sirf Mulk-e-Tarsīs ke jahāz ke lie balki har umdā qism ke tijāratī jahāz ke lie istemāl hotā thā. Dekhie āyat 14. † **23:3** Ibrānī meñ ‘Saiḥūr’ mustāmal hai jo Dariyā-e-Nīl kī ek shāḡh hai.

⁶ Chunānche samundar ko pār karke Tarsīs tak pahuñcho! Ai sāhilī ilāqe ke bāshindo, giryā-o-zārī karo! ⁷ Kyā yih wāqaī tumhārā wuh shahr hai jis kī rangraliyān mashhūr thīn, wuh qadīm shahr jis ke pānw use dūr-darāz ilāqon tak le gae tāki wahān nāī ābādiyān qāym kare? ⁸ Kis ne Sūr ke k̄hilāf yih mansūbā bāndhā? Yih shahr to pahle bādshāhon ko takht par biṭhāyā kartā thā, aur us ke saudāgar ra'īs the, us ke tājir duniyā ke shurafā meñ gine jāte the. ⁹ Rabbul-afwāj ne yih mansūbā bāndhā tāki tamām shān-o-shaukat kā ghamanḍ past aur duniyā ke tamām ohdedār zer ho jāen.

¹⁰ Ai Tarsīs Beṭī, ab se apnī zamīn kī khetībārī kar, un kisānon kī tarah kāshtkārī kar jo Dariyā-e-Nīl ke kināre apnī fasleñ lagāte haiñ, kyonki terī bandargāh jāti rahī hai. ¹¹ Rab ne apne hāth ko samundar ke ūpar uṭhā kar mamālik ko hilā diyā. Us ne hukm diyā hai ki Kanān ‡ ke qīle barbād ho jāen. ¹² Us ne farmāyā, “Ai Saidā Beṭī, ab se terī rangraliyān band raheñgī. Ai kuñwārī jis kī ismatdarī huī hai, uṭh aur samundar ko pār karke Qubrus meñ panāh le. Lekin wahān bhī tū āram nahīn kar pāegī.”

¹³ Mulk-e-Bābal par nazar ḍālo. Yih qaum to nest-o-nābūd ho gaī, us kā mulk janglī jānwaron kā ghar ban gayā hai. Asūriyon ne burj banā kar use gher liyā aur us ke qilon ko ḍhā diyā. Malbe kā ḍher hī rah gayā hai.

¹⁴ Ai Tarsīs ke umdā jahāzo, hāy hāy karo, kyonki tumhārā qilā tabāh ho gayā hai!

¹⁵ Tab Sūr insān kī yād se utar jāegā. Lekin 70 sāl yānī ek bādshāh kī muddatul-umr ke bād Sūr us tarah bahāl ho jāegā jis tarah gīt meñ kasbī ke bāre meñ gāyā jātā hai,

¹⁶ “Ai farāmosh kasbī, chal! Apnā sarod pakaṛ kar galiyon meñ phir! Sarod ko khūb bajā, kāī ek gīt gā tāki log tujhe yād karen.”

¹⁷ Kyonki 70 sāl ke bād Rab Sūr ko bahāl karegā. Kasbī dubārā paise kamāegī, duniyā ke tamām mamālik us ke gāhak baneñge. ¹⁸ Lekin jo paise wuh kamāegī wuh Rab ke lie maḥsūs hoñge. Wuh zaḥhīrā karne ke lie jamā nahīn hoñge balki Rab ke huzūr ṭaharne wālon ko die jāeñge tāki jī bhar kar khā sakeñ aur shāndār kapre pahan sakeñ.

24

Rab Tamām Duniyā kī Adālat Kartā Hai

¹ Dekho, Rab duniyā ko wīrān-o-sunsān kar degā, rū-e-zamīn ko ulaṭ-palaṭ karke us ke bāshindon ko muntashir kar degā. ² Kisī ko bhī chhoṛā nahīn jāegā, khāh imām ho yā ām shakhs, mālik yā naukar, mālikan yā naukarānī, bechne wālā yā kharīdār, udhār lene yā dene wālā, qarzdār yā qarzkhāh. ³ Zamīn mukammal taur par ujaṛ jāegī, use sarāsar lūṭā jāegā. Rab hī ne yih sab kuchh farmāyā hai. ⁴ Zamīn sūkh sūkh kar sukaṛ jāegī, duniyā khushk ho kar murjhā jāegī. Us ke baṛe baṛe log bhī niḍhāl ho jāeñge. ⁵ Zamīn ke apne bāshindon ne us kī behurmatī kī hai, kyonki wuh shariāt ke tābe na rahe balki us ke ahkām ko tabdīl karke Allāh ke sāth kā abadī ahd toṛ diyā hai.

⁶ Isī lie zamīn lānat kā luqmā ban gaī hai, us par basne wāle apnī sazā bhugat rahe haiñ. Isī lie duniyā ke bāshinde bhasm ho rahe haiñ aur kam hī bāqī rah gae haiñ. ⁷ Angūr kā tāzā ras sūkh kar khatm ho rahā, angūr kī beleñ murjhā rahī haiñ. Jo pahle khushbāsh the wuh āheñ bharne lage haiñ. ⁸ Dafoñ kī khushkun āwāzeñ band, rangraliyān manāne wālon kā shor band, sarodon ke surīle naḡhme band ho gae haiñ. ⁹ Ab log gīt gā gā kar mai nahīn pīte balki sharāb unheñ kaṛwī hī lagti hai. ¹⁰ Wīrān-o-sunsān shahr tabāh ho gayā hai, har ghar ke darwāze par kunḍī lagī hai

‡ 23:11 Kanān se murād Lubnān yānī qadīm zamāne kā Phoenicia hai.

tāki andar ghusne wāloṇ se mahfūz rahe. ¹¹ Galiyoṇ meṇ log giryā-o-zārī kar rahe haiṇ ki mai khatm hai. Har khushī dūr ho gaī hai, har shādmānī zamīn se ghāyb hai. ¹² Shahr meṇ malbe ke dher hī rah gae haiṇ, us ke darwāze tukre tukre ho gae haiṇ.

¹³ Kyoṇki mulk ke darmiyān aur aqwām ke bīch meṇ yihī sūrat-e-hāl hogī ki chand ek hī bach pāeṅge, bilkul un do chār zaitūnoṇ kī mānind jo daraḳht ko jhārne ke bāwujūd us par rah jāte haiṇ, yā un do chār angūroṇ kī tarah jo fasal chunane ke bāwujūd beloṇ par lage rahte haiṇ. ¹⁴ Lekin yih chand ek hī pukār kar khushī ke nāre lagāeṅge. Maḡhrib se wuh Rab kī azmat kī satāish kareṅge. ¹⁵ Chunānche mashriq meṇ Rab ko jalāl do, jazīroṇ meṇ Isrāīl ke Khudā ke nām kī tāzīm karo. ¹⁶ Hamēṇ duniyā kī intahā se gīt sunāi de rahe haiṇ, “Rāst Khudā kī tārif ho!”

Lekin maiṇ bol uṭhā, “Hāy, maiṇ ghul ghul kar mar rahā hūn, maiṇ ghul ghul kar mar rahā hūn! Mujh par afsos, kyoṇki bewafā apnī bewafāi dikhā rahe haiṇ, bewafā khule taur par apnī bewafāi dikhā rahe haiṇ!” ¹⁷ Ai duniyā ke bāshindo, tum dahshatnāk musibat, garhoṇ aur phandoṇ meṇ phaṅs jāoge. ¹⁸ Tab jo haulnāk āwāzoṇ se bhāg kar bach jāe wuh garhe meṇ gir jāegā, aur jo garhe se nikal jāe wuh phande meṇ phaṅs jāegā. Kyoṇki āsmān ke darīche khul rahe aur zamīn kī buniyādeṇ hil rahī haiṇ. ¹⁹ Zamīn karak se phat rahī hai. Wuh dagmagā rahī, jhūm rahī, ²⁰ nashe meṇ āe sharābī kī tarah larḳharā rahī aur kachchī jhoṇprī kī tarah jhūl rahī hai. Ākhirkār wuh apnī bewafāi ke bojh tale itne dhaṛām se giregī ki āindā kabhī nahīn uṭhne kī.

²¹ Us dīn Rab āsmān ke lashkar aur zamīn ke bādshāhoṇ se jawāb talab karegā. ²² Tab wuh giriftār ho kar garhe meṇ jamā hoṅge, unheṇ qaidkhāne meṇ dāl kar muta'addid dinoṇ ke bād sazā milegī. ²³ Us waqt chānd nādīm hogā aur sūraj sharm khāegā, kyoṇki Rabbul-afwāj Koh-e-Siyyūn par taḳhtnashīn hogā. Wahān Yarūshalam meṇ wuh barī shān-o-shaukat ke sāth apne buzurgoṇ ke sāmne hukūmat karegā.

25

Najāt ke lie Allāh kī Tārif

¹ Ai Rab, tū merā Khudā hai, maiṇ terī tāzīm aur tere nām kī tārif karūṅga. Kyoṇki tū ne barī wafādārī se anokhā kām karke qadīm zamāne meṇ bandhe hue mansūboṇ ko pūrā kiya hai.

² Tū ne shahr ko malbe kā dher banā kar hamloṇ se mahfūz ābādī ko khandarāt meṇ tabdīl kar diyā. Ghairmulkiyoṇ kā qilāband mahal yoṇ khāk meṇ milāyā gayā ki āindā kabhī shahr nahīn kahlāegā, kabhī az sar-e-nau tāmīr nahīn hogā.

³ Yih dekh kar ek zorāwar qaum terī tāzīm karegī, zabardast aqwām ke shahr terā khauf māneṅge. ⁴ Kyoṇki tū pasthāloṇ ke lie qilā aur musibatzaḍā gharīboṇ ke lie panāhgāh sābit huā hai. Terī āṛ meṇ insān tūfān aur garmī kī shiddat se mahfūz rahtā hai. Go zabardastoṇ kī phūnkeṇ bārish kī bauchhār ⁵ yā registān meṇ tapish jaisī kyoṇ na hoṇ, tāham tū ghairmulkiyoṇ kī garaj ko rok detā hai. Jis tarah bādāl ke sāy se jhulastī garmī jāti rahtī hai, usī tarah zabardastoṇ kī sheḳhī ko tū band kar detā hai.

Yarūshalam meṇ Bainul-aqwāmī Ziyāfat

⁶ Yihīn Koh-e-Siyyūn par Rabbul-afwāj tamām aqwām kī zabardast ziyāfat karegā. Behtarīn qism kī qadīm aur sāf-shaffāf mai pī jāegī, umdā aur lazīztarīn khānā khāyā jāegā.

⁷ Isī pahār par wuh tamām ummatoṇ par kā niqāb utāregā aur tamām aqwām par kā pardā haṭā degā. ⁸ Maut ilāhī fatah kā luqmā ho kar abad tak nest-o-nābūd

rahegī. Tab Rab Qādir-e-mutlaq har chehre ke ānsū poñchh kar tamām duniyā meñ se apnī qaum kī ruswāī dūr karegā. Rab hī ne yih sab kuchh farmāyā hai. ⁹ Us dīn log kaheñge, “Yihī hamārā Ḳhudā hai jis kī najāt ke intazār meñ ham rahe. Yihī hai Rab jis se ham ummīd rakhte rahe. Āo, ham shādiyānā bajā kar us kī najāt kī ḳhushī manāeñ.”

Rab Moāb ke Qilon ko Dhā Degā

¹⁰ Rab kā hāth is pahār par ṭhahrā rahegā. Lekin Moāb ko wuh yoñ raundegā jis tarah bhūsā gobar meñ milāne ke lie raundā jātā hai. ¹¹ Aur go Moāb hāth phailā kar us meñ tairne kī koshish kare to bhī Rab us kā ḡhurūr gobar meñ dabāe rakhegā, chāhe wuh kitnī mahārat se hāth-pāñw mārne kī koshish kyoñ na kare. ¹² Ai Moāb, wuh terī buland aur qilāband dīwāroñ ko girāegā, unheñ dhā kar ḳhāk meñ milāegā.

26

Hamārā Ḳhudā Mazbūt Chaṭān Hai

¹ Us dīn Mulk-e-Yahūdāh meñ gīt gāyā jāegā,
“Hamārā shahr mazbūt hai, kyoñki ham Allāh kī najāt dene wālī chārdīwārī aur pushtoñ se ghire hue haiñ.

² Shahr ke darwāzoñ ko kholo tāki rāst qaum dāḳhil ho, wuh qaum jo wafādār rahī hai.

³ Ai Rab, jis kā irādā mazbūt hai use tū mahfūz rakhtā hai. Use pūrī salāmatī hāsīl hai, kyoñki wuh tujh par bharosā rakhtā hai.

⁴ Rab par abad tak etamād rakho! Kyoñki Rab Ḳhudā abadī chaṭān hai.

⁵ Wuh bulandiyon par rahne wāloñ ko zer aur ūñche shahr ko nīchā karke ḳhāk meñ milā detā hai.

⁶ Zarūratmand aur pasthāl use pāñwoñ tale kuchal dete haiñ.”

Duā

⁷ Ai Allāh, rāstbāz kī rāh hamwār hai, kyoñki tū us kā rāstā chalne ke qābil banā detā hai.

⁸ Ai Rab, ham tere intazār meñ rahte haiñ, us waqt bhī jab tū hamārī adālat kartā hai. Ham tere nām aur terī tamjīd ke ārzūmand rahte haiñ.

⁹ Rāt ke waqt merī rūh tere lie taraptī, merā dil terā tālib rahtā hai. Kyoñki duniyā ke bāshinde us waqt insāf kā matlab sīkhte haiñ jab tū duniyā kī adālat kartā hai.

¹⁰ Afsos, jab bedīn par rahm kiyā jātā hai to wuh insāf kā matlab nahīn sīkhtā balki insāf ke mulk meñ bhī ḡhalat kām karne se bāz nahīn rahtā, wahāñ bhī Rab kī azmat kā lihāz nahīn kartā.

¹¹ Ai Rab, go terā hāth unheñ mārne ke lie uṭhā huā hai to bhī wuh dhyān nahīn dete. Lekin ek dīn un kī āñkheñ khul jāeñgī, aur wuh terī apnī qaum ke lie ḡhairat ko dekh kar sharmindā ho jāeñge. Tab tū apnī bhasm karne wālī āg un par nāzil karegā.

¹² Ai Rab, tū hameñ amn-o-amān muhaiyā kartā hai balki hamārī tamām kāmyābiyān tere hī hāth se hāsīl huī haiñ.

¹³ Ai Rab hamāre Ḳhudā, go tere siwā dīgar mālik ham par hukūmat karte āe haiñ to bhī ham tere hī fazl se tere nām ko yād kar pāe. ¹⁴ Ab yih log mar gae haiñ aur āīndā kabhī zindā nahīn hoñge, un kī rūh kūch kar gāī haiñ aur āīndā kabhī wāpas nahīn āeñgī. Kyoñki tū ne unheñ sazā de kar halāk kar diyā, un kā nām-o-nishān miṭā ḍālā hai.

¹⁵ Ai Rab, tū ne apnī qaum ko faroḡh diyā hai. Tū ne apnī qaum ko baṛā banā kar apne jalāl kā izhār kiyā hai. Tere hāth se us kī sarhaddeñ chāroñ taraf baṛh gaī haiñ.

¹⁶ Ai Rab, wuh musibat meñ phaṅs kar tujhe talāsh karne lage, terī tādīb ke bāis mantar phūnkne lage.

¹⁷ Ai Rab, tere huzūr ham dard-e-zah meñ muḡtalā aurat kī tarah tarapte aur chīkhte-chillāte rahe. ¹⁸ Janane kā dard maḡsūs karke ham pech-o-tāb khā rahe the. Lekin afsos, hawā hī paidā huī. Na ham ne mulk ko najāt dī, na duniyā ke nae bāshinde paidā hue.

¹⁹ Lekin tere murde dubārā zindā hoṅge, un kī lāsheñ ek din jī uṭheṅgī. Ai khāk meñ basne wālo, jāg uṭho aur khushī ke nāre lagāo! Kyonki terī os nūroñ kī shabnam hai, aur zamīn murdā rūhoñ ko janm degī.

Rab Isrāīl ke Dushmanoñ se Badlā Legā

²⁰ Ai merī qaum, jā aur thoṛī der ke lie apne kamroñ meñ chhup kar kundī lagā le. Jab tak Rab kā ḡhazab ṭhandā na ho wahāñ ṭhahrī rah. ²¹ Kyonki dekh, Rab apnī sukūnatgāh se nikalne ko hai tāki duniyā ke bāshindoñ ko sazā de. Tab zamīn apne āp par bahāyā huā khūn fāsh karegī aur apne maḡtūloñ ko mazīd chhupāe nahīn rakhegī.

27

¹ Us din Rab us bhāgne aur pech-o-tāb khāne wāle sānp ko sazā degā jo Liwiyātān kahlātā hai. Apnī saḡht, azīm aur tāqatwar talwār se wuh samundar ke azhdahe ko mār ḡālegā.

Angūr ke Bāḡh kā Nayā Gīt

² Us din kahā jāegā,

“Angūr kā kitnā khūbsūrat bāḡh hai! Us kī tāṛīf meñ gīt gāo! ³ Maiñ, Rab khud hī use sañbhāltā, use musalsal pānī detā rahtā hūñ. Din rāt maiñ us kī pahrādārī kartā hūñ tāki koī use nuḡsān na pahuñchāe.

⁴ Ab merā ḡhussā ṭhandā ho gayā hai. Lekin agar bāḡh meñ ūñṭkaṭāre aur khārdār jhāriyāñ mil jāeñ to maiñ un se nipaṭ lūṅgā, maiñ un se jang karke sab ko jalā dūṅgā.

⁵ Lekin agar wuh mān jāeñ to mere pās ā kar panāh leñ. Wuh mere sāth sulah kareñ, hāñ mere sāth sulah kareñ.”

Sazā ke Bāwujūd Isrāīl par Rahm

⁶ Ek waqt āegā ki Yāqūb jaṛ pakaṛegā. Isrāīl ko phūl lag jāeṅge, us kī koñpleñ nikleṅgī aur duniyā us ke phal se bhar jāegī. ⁷ Kyā Rab ne apnī qaum ko yon mārā jis tarah us ne Isrāīl ko mārne wāloñ ko mārā hai? Hargiz nahīñ! Yā kyā Isrāīl ko yon qatl kiyā gayā jis tarah us ke qātiloñ ko qatl kiyā gayā hai? ⁸ Nahīñ, balki tū ne use ḡarā kar aur bhagā kar us se jāwāb talab kiyā, tū ne us ke khilāf mashriq se tez āndhī bhej kar use apne huzūr se nikāl diyā.

⁹ Is tarah Yāqūb ke qusūr kā kaffārā diyā jāegā. Aur jab Isrāīl kā ḡunāh dūr ho jāegā to natīje meñ wuh tamām ḡhalat qurbāṅgāhoñ ko chūne ke pattharoñ kī tarah chaknāchūr karegā. Na Yasīrat Dewī ke khambe, na baḡhūr jalāne kī ḡhalat qurbāṅgāheñ kharī raheṅgī. ¹⁰ Kyonki qilāband shahr tanhā rah gayā hai. Logoñ ne use wīrān chhoṛ kar registān kī tarah tark kar diyā hai. Ab se us meñ bachhṛe hī chareṅge. Wuhī us kī galiyoñ meñ āram karke us kī ṭahnioñ ko chabā leṅge. ¹¹ Tab us kī shākhēñ sūkh jāeṅgī aur aurateñ unheñ toṛ toṛ kar jalāeṅgī. Kyonki yih qaum samajh se khālī hai, lihāzā us kā Khāliq us par tars nahīñ khāegā, jis ne use tashkīl diyā wuh us par mehrbānī nahīn karegā.

¹² Us din tum Isrāīlī għallā jaise hoge, aur Rab tumhārī bāliyon ko Dariyā-e-Furāt se le kar Misr kī shimālī sarhad par wāqē Wādī-e-Misr tak kāṭegā. Phir wuh tumheñ gāh kar dānā badānā tamām għallā ikaṭṭhā karegā. ¹³ Us din narsingā buland āwāz se bajegā. Tab Asūr meñ tabāh hone wāle aur Misr meñ bhagāe hue log wāpas ā kar Yarūshalam ke muqaddas pahār par Rab ko sijdā karenge.

28

Mağhrūr Shahr Sāmariya Murjhāne Wālā Phūl Hai

¹ Sāmariya par afsos jo Isrāīlī sharābiyon kā shāndār tāj hai. Us shahr par afsos jo Isrāīl kī shān-o-shaukat thā lekin ab murjhāne wālā phūl hai. Us ābādī par afsos jo nashe meñ dhut logoñ kī zarḳhez wādī ke ūpar taḳhtnashīn hai. ² Dekho, Rab ek zabardast sūrmā bhejegā jo oloñ ke tūfān, tabāhkun āndhī aur sailāb paidā karne wālī mūsłādhār bārish kī tarah Sāmariya par tūt parēgā aur zor se use zamīn par paṭaḳh degā. ³ Tab Isrāīlī sharābiyon kā shāndār tāj Sāmariya pānwoñ tale raundā jāegā. ⁴ Tab yih murjhāne wālā phūl jo zarḳhez wādī ke ūpar taḳhtnashīn hai aur us kī shān-o-shaukat khatm ho jāegī. Us kā hāl fasal se pahle pakne wāle anjīr jaisā hogā. Kyoñki jyoñ hī koī use dekhe wuh use toṛ kar haṛap kar legā.

⁵ Us din Rabbul-afwāj khud Isrāīl kā shāndār tāj hogā, wuh apnī qaum ke bache huon kā jalālī sehrā hogā. ⁶ Wuh adālat karne wāle ko insāf kī rūh dilāegā aur shahr ke darwāze par dushman ko pīchhe dhakelne wāloñ ke lie tāqat kā bāis hogā.

Yarūshalam ke Matwāle Nabī

⁷ Lekin yih log bhī mai ke asar se ḍagmagā rahe aur sharāb pī pī kar laṛkhaṛā rahe haiñ. Imām aur nabī nashe meñ jhūm rahe haiñ. Mai pīne se un ke dimāghon meñ khalal ā gayā hai, sharāb pī pī kar wuh chakkar khā rahe haiñ. Royā dekhte waqt wuh jhūmte, faisle karte waqt jhūlte haiñ. ⁸ Tamām mezeñ un kī qai se gandī haiñ, un kī għilāzat har taraf nazar ātī hai.

⁹ Wuh āpas meñ kahte haiñ, “Yih shakhs hamāre sāth is qism kī bāteñ kyoñ kartā hai? Hamēñ tālīm dete aur ilāhī paighām kā matlab sunāte waqt wuh hamēñ yoñ samjhātā hai goyā ham chhoṭe bachche hoñ jin kā dūdh abhī abhī chhuṛāyā gayā ho.

¹⁰ Kyoñki yih kahtā hai, ‘Saw lāsaw saw lāsaw, qaw lāqaw qaw lāqaw, thoṛā-sā is taraf thoṛā-sā us taraf.’ ”

¹¹ Chunāñche ab Allāh haklāte hue hoñṭon aur għairzabānon kī mārifat is qaum se bāt karegā. ¹² Go us ne un se farmāyā thā, “Yih ārām kī jagah hai. Thakemāndoñ ko ārām do, kyoñki yihīñ wuh sukūn pāenṅe.” Lekin wuh sunane ke lie taiyār nahīñ the. ¹³ Is lie āindā Rab un se inhīñ alfāz se hamkalām hogā, “Saw lāsaw saw lāsaw, qaw lāqaw kaw lāqaw, thoṛā-sā is taraf, thoṛā-sā us taraf.” Kyoñki lāzim hai ki wuh chal kar ṭhokar khāen, aur dhaṛām se apnī pusht par gir jāen, ki wuh zaḳhmī ho jāen aur phande meñ phañs kar giriftār ho jāen.

Allāh kā Wāzih Paighām

¹⁴ Chunāñche ab Rab kā kalām sun lo, ai mazāq urāne wālo, jo Yarūshalam meñ basne wālī is qaum par hukūmat karte ho. ¹⁵ Tum shekhī mār kar kahte ho, “Ham ne maut se ahd bāndhā aur Pātāl se muāhadā kiyā hai. Is lie jab sazā kā sailāb ham par se guzare to hamēñ nuqsān nahīñ pahuñchāegā. Kyoñki ham ne jhūṭ meñ panāh lī aur dhoke meñ chhup gae haiñ.” ¹⁶ Is ke jawāb meñ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Dekho, maiñ Siyyūn meñ ek patthar rakh detā hūñ, kone kā ek āzmūdā aur qīmī patthar jo mazbūt buniyād par lagā hai. Jo imān lāegā wuh kabhī nahīñ hilegā. ¹⁷ Insāf merā fitā aur rāstī merī sāhul kī ḍorī hogī. In se maiñ sab kuchh parkhūngā.

Ole us jhūt kā safāyā kareṅge jis meñ tum ne panāh lī hai, aur sailāb tumhārī chhupne kī jagah uṛā kar apne sāth bahā le jāegā. ¹⁸ Tab tumhārā maut ke sāth ahd mansūkh ho jāegā, aur tumhārā Pātāl ke sāth muāhadā qāym nahīn rahegā. Sazā kā sailāb tum par se guzar kar tumheñ pāmāl karegā. ¹⁹ Wuh subah basubah aur dīn rāt guzaregā, aur jab bhī guzaregā to tumheñ apne sāth bahā le jāegā. Us waqt log dahshatzadā ho kar kalām kā matlab samjheṅge.” ²⁰ Chārpāī itnī chhoṭī hogī ki tum pāñw phailā kar so nahīn sakoge. Bistar kī chaurāī itnī kam hogī ki tum use lapet kar āram nahīn kar sakoge.

²¹ Kyoñki Rab uṭh kar yon tum par jhapat paṛegā jis tarah Parāzīm Pahār ke pās Filistiyon par jhapat paṛā. Jis tarah Wādī-e-Jibaūn meñ Amoriyon par tūt paṛā usī tarah wuh tum par tūt paṛegā. Aur jo kām wuh karegā wuh ajīb hogā, jo qadam wuh uṭhāegā wuh māmūl se haṭ kar hogā. ²² Chunāñche apnī tānāzanī se bāz āo, warnā tumhārī zanjireñ mazīd zor se kas dī jāeṅgī. Kyoñki mujhe Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj se paighām milā hai ki tamām duniyā kī tabāhī muta'ayyin hai.

Māhir Kisān kī Tamsīl

²³ Ghaur se merī bāt suno! Dhyān se us par kān dharo jo main kah rahā hūn! ²⁴ Jab kisān khet ko bīj bone ke lie taiyār kartā hai to kyā wuh pūrā dīn hal chalātā rahtā hai? Kyā wuh apnā pūrā waqt zamīn khodne aur d̥hele toṛne meñ sarf kartā hai? ²⁵ Hargiz nahīn! Jab pūre khet kī satah hamwār aur taiyār hai to wuh apnī apnī jagah par siyāh zīrā aur safed zīrā, gandum, bājra aur jo kā bīj botā hai. Aḳhir meñ wuh kināre par chāre kā bīj botā hai. ²⁶ Kisān ko khūb mālūm hai ki kyā kyā karnā hotā hai, kyoñki us ke Khudā ne use tālīm de kar sahīh tarīqā sikhāyā. ²⁷ Chunāñche siyāh zīrā aur safed zīrā ko anāj kī tarah gāhā nahīn jātā. Dāne nikālne ke lie un par waznī chīz nahīn chalāī jātī balki unheñ dānde se mārā jātā hai. ²⁸ Aur kyā anāj ko gāh gāh kar pīsā jātā hai? Hargiz nahīn! Kisān use had se zyādā nahīn gāhtā. Go us ke ghoṛe koī waznī chīz khīnchte hue bāliyon par se guzarte haiñ tāki dāne nikleñ tāham kisān dhyān detā hai ki dāne pis na jāeñ. ²⁹ Use yih ilm bhī Rabbul-afwāj se milā hai jo zabardast mashwaron aur kāmīl hikmat kā mambā hai.

29

Yarūshalam Khabardār Rahe

¹ Ai Ariyel, Ariyel, * tujh par afsos! Ai shahr jis meñ Dāūd khaimāzan thā, tujh par afsos! Chalo, sāl basāl apne tahwār manāte raho. ² Lekin main Ariyel ko yon gher kar tang karūṅga ki us meñ āh-o-zārī sunāī degī. Tab Yarūshalam mere nazdīk sahīh mānon meñ Ariyel sābit hogā. ³ Kyoñki main tujhe har taraf se pushtābandī se gher kar band rakhūṅgā, tere muhāsare kā pūrā band-o-bast karūṅga. ⁴ Tab tū itnā past hogā ki khāk meñ se bolegā, terī dabī dabī āwāz gard meñ se niklegī. Jis tarah murdā rūh zamīn ke andar se sargoshī kartī hai usī tarah terī dhīmī dhīmī āwāz zamīn meñ se niklegī.

⁵ Lekin achānak tere muta'addid dushman bārīk dhūl kī tarah uṛ jāeṅge, zālimon kā ḡhol hawā meñ bhūse kī tarah titar-bitar ho jāegā. Kyoñki achānak, ek hī lamhe meñ ⁶ Rabbul-afwāj un par tūt paṛegā. Wuh bijlī kī kaṛaktī āwāzeñ, zalzalā, baṛā shor, tez āndhī, tūfān aur bhasm karne wālī āg ke shole apne sāth le kar shahr kī madad karne āegā. ⁷ Tab Ariyel se laṛne wālī tamām qaumon ke ḡhol khāb jaise lageṅge. Jo Yarūshalam par hamlā karke us kā muhāsarā kar rahe aur use tang kar rahe the wuh rāt meñ royā jaise ḡhairhaqīqī lageṅge. ⁸ Tumhāre dushman us bhūke ādmī kī mānind hoṅge jo khāb meñ dekhtā hai ki main khānā khā rahā hūn, lekin

* **29:1** Murād hai Yarūshalam. Ariyel kā ek matlab 'Allāh kā Sherbabar' aur dūsrā 'Bhasm Hone Wālī Qurbāniyon kī Qurbāngāh' hai. Yahāñ donoñ matlab mumkin haiñ.

phir jāg kar jān letā hai ki main waise kā waisā bhūkā hūn. Tumhāre mukhālīf us pyāse ādmī kī mānind hoṅge jo khab meñ dekhātā hai ki main pānī pī rahā hūn, lekin phir jāg kar jān letā hai ki main waise kā waisā niḍhāl aur pyāsā hūn. Yihī un tamām bainul-aqwāmī gholañ kā hāl hogā jo Koh-e-Siyyūn se jang karenge.

Allāh kā Kalām Qaum kī Samajh se Bāhar Hai

⁹ Hairatzadā ho kar hakkā-bakkā rah jāo! Andhe ho kar nābīnā ho jāo! Matwāle ho jāo, lekin mai se nahīn. Larḥharāte jāo, lekin sharāb se nahīn. ¹⁰ Kyonki Rab ne tumheñ gahrī nīnd sulā diyā hai, us ne tumhārī āñkhoñ yānī nabiyoñ ko band kiyā aur tumhāre saroñ yānī royā dekhne wāloñ par pardā ḍāl diyā hai.

¹¹ Is lie jo bhī kalām nāzil huā hai wuh tumhāre lie sar bamuhr kitāb hī hai. Agar use kisī parhe-likhe ādmī ko diyā jāe tāki parhe to wuh jawāb degā, “Yih parhā nahīn jā saktā, kyonki is par muhr hai.” ¹² Aur agar use kisī anparh ādmī ko diyā jāe to wuh kahegā, “Main anparh hūn.”

¹³ Rab farmātā hai, “Yih qaum mere huzūr ā kar apnī zabān aur hoñtoñ se to merā ehtirām kartī hai, lekin us kā dil mujh se dūr hai. Un kī khudātarsī sirf insān hī ke raṭe-raṭae ahkām par mabnī hai. ¹⁴ Is lie āindā bhī merā is qaum ke sāth sulūk hairatangez hogā. Hañ, merā sulūk ajīb-o-gharīb hogā. Tab us ke dānishmandoñ kī dānish jāti rahegi, aur us ke samajhdāroñ kī samajh ghāyb ho jāegi.”

¹⁵ Un par afsos jo apnā mansūbā zamīn kī gahrāiyoñ meñ dabā kar Rab se chhupāne kī koshish karte haiñ, jo tārikī meñ apne kām karke kahte haiñ, “Kaun hamēñ dekh legā, kaun hamēñ pahchān legā?” ¹⁶ Tumhārī kajrawī par lānat! Kyā kumhār ko us ke gare ke barābar samjhā jātā hai? Kyā banī huī chīz banāne wāle ke bāre meñ kahtī hai, “Us ne mujhe nahīn banāyā”? Yā kyā jis ko tashkīl diyā gayā hai wuh tashkīl dene wāle ke bāre meñ kahtā hai, “Wuh kuchh nahīn samajhtā”? Hargiz nahīn!

Barī Tabdīliyān Āne Wālī Haiñ

¹⁷ Thorī hī der ke bād Lubnān kā jangal phalte-phulte bāgh meñ tabdīl hogā jabki phaltā-phūltā bāgh jangal-sā lagegā. ¹⁸ Us din bahre kitāb kī tilāwat suneṅge, aur andhoñ kī āñkheñ andhere aur tārikī meñ se nikal kar dekh sakeṅgi. ¹⁹ Ek bār phir farotan Rab kī khushī manāeṅge, aur muhtāj Isrāīl ke Quddūs ke bāis shādiyānā bajāeṅge. ²⁰ Zālim kā nām-o-nishān nahīn rahegā, tānāzan khatm ho jāeṅge, aur dūsoñ kī tāk meñ baiṭhne wāle sab ke sab rū-e-zamīn par se miṭ jāeṅge. ²¹ Yihī un kā anjām hogā jo adālat meñ dūsoñ ko qusūrwar ṭahrāte, shahr ke darwāze meñ adālat karne wāle qāzī ko phaṅsāne kī koshish karte aur jhūṭī gawāhiyoñ se bequsūr kā haq mārte haiñ.

²² Chunāñche Rab jis ne pahle Ibrāhīm kā bhī fidyā de kar use chhurāyā thā Yāqūb ke gharāne se farmātā hai, “Ab se Yāqūb sharmindā nahīn hogā, ab se Isrāīliyoñ kā rang faq nahīn par jāegā. ²³ Jab wuh apne darmiyān apne bachchoñ ko jo mere hāthoñ kā kām haiñ dekhēṅge to wuh mere nām ko muqaddas māneṅge. Wuh Yāqūb ke Quddūs ko muqaddas jāneṅge aur Isrāīl ke Khudā kā khauf māneṅge. ²⁴ Us waqt jin kī rūh āwārā hai wuh samajh hāsil karenge, aur burburāne wāle tālīm qabūl karenge.”

30

Misr ke Wāde Bekār Haiñ

¹ Rab farmātā hai, “Aī ziddī bachcho, tum par afsos! Kyonki tum mere baḡhair mansūbe bāndhte aur mere Rūh ke baḡhair muāhade kar lete ho. Gunāhoñ meñ izāfā karte karte ² tum ne mujh se mashwarā lie baḡhair Misr kī taraf rujū kiyā tāki Firaun kī ar meñ panāh lo aur Misr ke sāy meñ hifāzat pāo. ³ Lekin khabardār! Firaun kā tahaffuz tumhāre lie sharm kā bāis banegā, Misr ke sāy meñ panāh lene

se tumhārī ruswāī ho jāegī. ⁴ Kyonki go us ke afsar Zuan mein haiñ aur us ke elchī hanīs tak pahunch gae haiñ ⁵ to bhī sab is qaum se sharmindā ho jāenge, kyonki is ke sāth muāhadā bekār hogā. Is se na madad aur na faydā hāsīl hogā balki yih sharm aur khajālat kā bāis hī hogī.”

⁶ Dasht-e-Najab ke jānwaron ke bāre mein Rab kā farmān:

Yahūdāh ke safīr ek taklīfdeh aur pareshānkun mulk mein se guzar rahe haiñ jis mein sherbabar, shernī, zahrīle aur urānsānp baste haiñ. Un ke gadhe aur ūnt Yahūdāh kī daulat aur khazānon se lade hue haiñ, aur wuh sab kuchh Misr ke pās pahunchā rahe haiñ, go is qaum kā koī faydā nahīn. ⁷ Misr kī madad fuzūl hī hai! Is lie main ne Misr kā nām ‘Rahab azhdahā jis kā munh band kar diyā gayā hai’ rakhā hai.

⁸ Ab dūsron ke pās jā kar sab kuchh takhte par likh. Use kitāb kī sūrat mein qalamband kar tāki mere alfāz āne wāle dinon mein hameshā tak gawāhī den. ⁹ Kyonki yih qaum sarkash hai, yih log dhokebāz bachche haiñ jo Rab kī hidāyat ko mānane ke lie taiyār hī nahīn. ¹⁰ Ghaibbīnon ko wuh kahte haiñ, “Royā se bāz āo.” Aur royā dekhne wālon ko wuh hukm dete haiñ, “Hameñ sachchī royā mat batānā balki hamārī khushāmad karne wālī bāteñ. Farebdeh royā dekh kar hamāre āge bayān karo! ¹¹ Sahīh rāste se haṭ jāo, sīdhī rāh ko chhoṛ do. Hamāre sāmne Isrāīl ke Quddūs kā zikr karne se bāz āo!”

¹² Jawāb mein Isrāīl kā Quddūs farmātā hai, “Tum ne yih kalām radd karke zulm aur chālākī par bharosā balki pūrā etamād kiyā hai. ¹³ Ab yih gunāh tumhāre lie us ūnchī dīwār kī mānind hogā jis mein darāreñ par gaī haiñ. Darāreñ phailtī haiñ aur dīwār baīṭhī jātī hai. Phir achānak ek hī lamhe mein wuh dharām se zamīnbos ho jātī hai. ¹⁴ Wuh ṭukre ṭukre ho jātī hai, bilkul miṭṭī ke us bartan kī tarah jo berahmī se chaknāchūr kiyā jātā hai aur jis kā ek ṭukrā bhī āg se koele uṭhā kar le jāne yā hauz se thoṛā-bahut pānī nikālne ke qābil nahīn rah jātā.”

Sabar ke sāth Rab par Bharosā Rakho

¹⁵ Rab Qādir-e-mutlaq jo Isrāīl kā Quddūs hai farmātā hai, “Wāpas ā kar sukūn pāo, tab hī tumheñ najāt milegī. Khāmosh rah kar mujh par bharosā rakho, tab hī tumheñ taqwiya milegī. Lekin tum is ke lie taiyār hī nahīn the.

¹⁶ Chūnki tum jawāb mein bole, ‘Hargiz nahīn, ham apne ghoṛon par sawār ho kar bhāenge’ is lie tum bhāg jāoge. Chūnki tum ne kahā, ‘Ham tez ghoṛon par sawār ho kar bach nikleñge’ is lie tumhārā tāqqub karne wāle kahīn zyādā tez hoñge. ¹⁷ Tumhāre hazār mard ek hī ādmī kī dhamkī par bhāg jāenge. Aur jab dushman ke pāñch afrād tumheñ dhamkāenge to tum sab ke sab farār ho jāoge. Ākhirkār jo bacheñge wuh pahār kī choṭī par parcham ke ḍaṇḍe kī tarah tanhā rah jāenge, pahārī par jhaṇḍe kī tarah akele hoñge.”

¹⁸ Lekin Rab tumheñ mehrbānī dikhāne ke intazār mein hai, wuh tum par rahm karne ke lie uṭh kharā huā hai. Kyonki Rab insāf kā Khudā hai. Mubārak haiñ wuh jo us ke intazār mein rahte haiñ.

¹⁹ Ai Siyyūn ke bāshindo jo Yarūshalām mein rahte ho, āindā tum nahīn ro'oge. Jab tum fariyād karoge to wuh zarūr tum par mehrbānī karegā. Tumhārī sunte hī wuh jawāb degā. ²⁰ Go mazī mein Rab ne tumheñ tangī kī roṭī khilāi aur zulm kā pānī pilāyā, lekin ab terā ustād chhupā nahīn rahegā balki terī apnī hī ānkheñ use dekhengī. ²¹ Agar dāīn yā bāīn taraf mūrṇā hai to tumheñ pīchhe se hidāyat milegī, “Yihī rāstā sahīh hai, isī par chalo!” Tumhāre apne kān yih suneñge. ²² Us waqt tum chāndī aur sone se saje hue apne buton kī behurmatī karoge. Tum “Uf, gandī chīz!” Kah kar unheñ nāpāk kachre kī tarah bāhar phaiñkoge.

²³ Bīj bote waqt Rab tere kheton par bārish bhej kar behtarīn fasleñ pakne degā, ghizāiyatbakshsh khurāk muhaiyā karegā. Us din terī bhej-bakriyān aur gāy-bail wasī charāgāhon meñ chareñge. ²⁴ Khetibārī ke lie mustāmal bailon aur gadhon ko chhāj aur doshākhe ke zariye sāf kī gāi behtarīn khurāk milegī. ²⁵ Us din jab dushman halāk ho jāegā aur us ke burj gir jāenge to har ūnche pahār se nahreñ aur har bulandī se nāle baheñge. ²⁶ Chāñd sūraj kī mānind chamkegā jabki sūraj kī raushnī sāt gunā zyādā tez hogī. Ek din kī raushnī sāt ām dinon kī raushnī ke barābar hogī. Us din Rab apnī qaum ke zaḥmon par marham-paṭṭī karke use shifā degā.

Rab Asūriyon kī Adālat Kartā Hai

²⁷ Wuh dekho, Rab kā nām dūr-darāz ilāqe se ā rahā hai. Wuh ghaiz-o-ghazab se aur baṛe rob ke sāth qarīb pahunch rahā hai. Us ke hoñt qahr se hil rahe haiñ, us kī zabān ke āge āge sab kuchh rākh ho rahā hai. ²⁸ Us kā dam kināron se bāhar āne wālī nadī hai jo sab kuchh gale tak ḍubo detī hai. Wuh aqwām ko halākat kī chhalnī meñ chhān chhān kar un ke muñh meñ dahānā ḍāltā hai tāki wuh bhaṭak kar tabāhkun rāh par āeñ.

²⁹ Lekin tum gīt gāoge, aise gīt jaise muqaddas id kī rāt gāe jāte haiñ. Itnī raunaq hogī ki tumhāre dil phūle na samāenge. Tumhārī khushī un zāyirīn kī mānind hogī jo bānsrī bajāte hue Rab ke pahār par chaṛhte aur Isrāīl kī Chaṭān ke huzūr āte haiñ.

³⁰ Tab Rab apnī bārob āwāz se logon par apnī qudrat kā izhār karegā. Us kā saḥt ghazab aur bhasm karne wālī āg nāzil hogī, sāth sāth bārish kī tez bauchhār aur oloñ kā tūfān un par ṭuṭ paṛegā. ³¹ Rab kī āwāz Asūr ko pāsh pāsh kar degī, us kī lāṭhī use mārṭī rahegī. ³² Aur jyon jyon Rab sazā ke laṭh se Asūr ko zarb lagāegā tyon tyon daf aur sarod bajeñge. Apne zorāwar bāzū se wuh Asūr se laṛegā. ³³ Kyonki baṛī der se wuh gaṛhā taiyār hai jahān Asūrī bādshāh kī lāsh ko jalānā hai. Use gahrā aur chaurā banāyā gayā hai, aur us meñ lakaṛī kā baṛā ḍher hai. Rab kā dam hī use gandhak kī tarah jalāegā.

31

Misr kī Madad Bekār Hai

¹ Un par afsos jo madad ke lie Misr jāte haiñ. Un kī pūrī ummīd ghoṛon se hai, aur wuh apne muta'addid rathon aur tāqatwar ghursawāron par etamād rakhte haiñ. Afsos, na wuh Isrāīl ke Quddūs kī taraf nazar uṭhāte, na Rab kī marzī dariyāft karte haiñ. ² Lekin Allāh bhī dānā hai. Wuh tum par āfat lāegā aur apnā farmān mansūkh nahīn karegā balki sharīron ke ghar aur un ke muāwinon ke khilāf uṭh khaṛā hogā. ³ Misrī to Khudā nahīn balki insān haiñ. Aur un ke ghoṛe ālam-e-arwāh ke nahīn balki fānī duniyā ke haiñ. Jahān bhī Rab apnā hāth baṛhāe wahān madad karne wāle madad milne wālon samet ṭhokar khā kar gir jāte haiñ, sab mil kar halāk ho jāte haiñ.

⁴ Rab mujh se hamkalām huā, “Siyyūn par utarte waqt main us jawān sherbabar kī tarah hūngā jo bakrī mār kar us ke ūpar khaṛā ghurrātā hai. Go muta'addid gallābānon ko use bhagāne ke lie bulāyā jāe to bhī wuh un kī chīkhon se dahshat nahīn khātā, na un ke shor-sharābā se ḍar kar dabak jātā hai. Rabbul-afwāj isī tarah hī Koh-e-Siyyūn par utar kar laṛegā. ⁵ Rabbul-afwāj par phailāe hue parinde kī tarah Yarūshalam ko panāh degā, wuh use mahfūz rakh kar chhuṭkāre degā, use sazā dene ke bajāe rihā karegā.”

⁶ Ai Isrāīliyo, jis se tum sarkash ho kar itne dūr ho gae ho us ke pās wāpas ā jāo.

⁷ Ab tak tum apne hāthon se bane hue sone-chāñdī ke buton kī pūjā karte ho, ab tak

tum is gunāh meñ mulawwas ho. Lekin wuh din āne wālā hai jab har ek apne buton ko radd karegā.

⁸ “Asūr talwār kī zad meñ ā kar gir jāegā. Lekin yih kisī mard kī talwār nahīn hogī. Jo talwār Asūr ko khā jāegī wuh fānī insān kī nahīn hogī. Asūr talwār ke āge āge bhāgegā, aur us ke jawānon ko begār meñ kām karnā paregā. ⁹ Us kī chaṭān dar ke māre jāṭī rahegī, us ke afsar lashkarī jhande ko dekh kar dahshat khāenge.” Yih Rab kā farmān hai jis kī āg Siyyūn meñ bharaktī aur jis kā tanūr Yarūshalam meñ taptā hai.

32

Rāst Bādshāh kī Āmad

¹ Ek bādshāh āne wālā hai jo insāf se hukūmat karegā. Us ke afsar bhī sadāqat se hukmrānī karenge. ² Har ek āndhī aur tūfān se panāh degā, har ek registān meñ nadiyon kī tarah tar-o-tāzā karegā, har ek taptī dhūp meñ barī chaṭān kā-sā sāyā degā.

³ Tab dekhne wālon kī ānkheñ andhī nahīn raheñgī, aur sunane wālon ke kān dhyān deñge. ⁴ Jaldbāzon ke dil samajhdār ho jāenge, aur haklon kī zabān rawānī se sāf bāt karegī. ⁵ Us waqt na ahmaq sharīf kahlāegā, na badmāsh ko mumtāz qarār diyā jāegā. ⁶ Kyonki ahmaq hamāqat bayān kartā hai, aur us kā zahan sharīr mansūbe bāndhtā hai. Wuh bedīn harkateñ karke Rab ke bāre meñ kufr baktā hai. Bhūke ko wuh bhūkā chhortā aur pyāse ko pānī pīne se roktā hai. ⁷ Badmāsh ke tarīq-e-kār sharīr haiñ. Wuh zarūratmand ko jhūṭ se tabāh karne ke mansūbe bāndhtā rahtā hai, khāh gharīb haq par kyon na ho. ⁸ Us ke muqābale meñ sharīf ādmī sharīf mansūbe bāndhtā aur sharīf kām karne meñ sābitqadam rahtā hai.

Beparwā Zindagī Khatm Hone Wālī Hai

⁹ Ai beparwā aurato, uṭh kar merī bāt suno! Ai beṭiyo jo apne āp ko mahfūz samajhtī ho, mere alfāz par dhyān do! ¹⁰ Ek sāl aur chand ek dinon ke bād tum jo apne āp ko mahfūz samajhtī ho kānp uṭhogī. Kyonki angūr kī fasal zāe ho jāegī, aur phal kī fasal pakne nahīn pāegī. ¹¹ Ai beparwā aurato, laraz uṭho! Ai beṭiyo jo apne āp ko mahfūz samajhtī ho, thartharāo! Apne achchhe kapron ko utār kar ṭāṭ ke libās pahan lo. ¹² Apne sīnon ko pīt pīt kar apne khushgawār kheton aur angūr ke phaldār bāghon par mātām karo. ¹³ Merī qaum kī zamīn par āh-o-zārī karo, kyonki us par khārdār jhāriyāñ chhā gaī haiñ. Rangraliyāñ manāne wāle shahr ke tamām khushbāsh gharon par gham khāo. ¹⁴ Mahal wīrān hogā, raunaqdār shahr sunsān hogā. Qilā aur burj hameshā ke lie ghār baneñge jahāñ janglī gadhe apne dil bahlāenge aur bher-bakriyāñ chareñgī.

Allāh ke Rūh se Bahālī

¹⁵ Jab tak Allāh apnā Rūh ham par nāzil na kare us waqt tak hālāt aise hī raheñge. Lekin phir registān bāgh meñ tabdīl ho jāegā, aur bāgh ke phaldār darakht jangal jaise ghane ho jāenge. ¹⁶ Tab insāf registān meñ basegā, aur sadāqat phalte-phulte bāgh meñ sukūnat karegī. ¹⁷ Insāf kā phal amn-o-amān hogā, aur sadāqat kā asar abādī sukūn aur hifāzat hogī.

¹⁸ Merī qaum pursukūn aur mahfūz ābādiyon meñ basegī, us ke ghar ārāmdeh aur puramn hoñge. ¹⁹ Go jangal tabāh aur shahr zamīnbos kyon na ho, ²⁰ lekin tum mubārak ho jo har nadī ke pās bij bo sakoge aur āzādī se apne gāy-bailon aur gadhon ko charā sakoge.

33

Yā Rab, Madad!

¹ Tujh par afsos, jo dūsroñ ko barbād karne ke bāwujūd barbād nahīn huā. Tujh par afsos, jo dūsroñ se bewafā thā, hālānki tere sāth bewafāī nahīn huī. Lekin terī bārī bhī āegī. Barbādī kā kām takmīl tak pahuñchāne par tū khud barbād ho jāegā. Bewafāī kā kām takmīl tak pahuñchāne par tere sāth bhī bewafāī kī jāegī.

² Ai Rab, ham par mehrbānī kar! Ham tujh se ummīd rakhte haiñ. Har subah hamārī tāqat ban, musibat ke waqt hamārī rihāī kā bāis ho.

³ Terī garajti āwāz sun kar qaumeñ bhāg jātī haiñ, tere uṭh khaṛe hone par wuh chāroñ taraf bikhar jātī haiñ. ⁴ Ai qaumo, jo māl tum ne lūṭ liyā wuh dūsre chhīn leñge. Jis tarah ṭīḍḍiyōñ ke ḡhol fasloñ par jhapaṭ kar sab kuchh chaṭ kar jāte haiñ usī tarah dūsre tumhārī pūrī milkiyat par ṭūṭ paṛeñge.

⁵ Rab sarfarāz hai aur bulandiyōñ par sukūnat kartā hai. Wuhī Siyyūn ko insāf aur sadāqat se mālāmāl karegā. ⁶ Un dinōñ meñ wuh terī hifāzat kī zamānat hogā. Tujhe najāt, hikmat aur dānāī kā zaḡhīrā hāsil hogā, aur Rab kā ḡhauf terā ḡhazānā hogā.

Dushman se Dhokā, Rab se Rihāī

⁷ Suno, un ke sūrme galiyōñ meñ chīḡh rahe haiñ, amn ke safīr talḡh āheñ bhar rahe haiñ. ⁸ Saṛakeñ wīrān-o-sunsān haiñ, aur musāfir un par nazar hī nahīn āte. Muāhade ko toṛā gayā hai, logōñ ne us ke gawāhoñ ko radd karke insān ko haḡīr jānā hai. ⁹ Zamīn ḡhushk ho kar murjhā gaī hai, Lubnān kumlā kar sharmindā ho gayā hai. Shārūn kā maidān beshajar bayābān-sā ban gayā hai, Basan aur Karmil apne patte jhār rahe haiñ.

¹⁰ Lekin Rab farmātā hai, “Ab main uṭh khaṛā hūñgā, ab main sarfarāz ho kar apnī quwwat kā izhār karūñga. ¹¹ Tum ummīd se ho, lekin peṭ meñ sūkhī ḡhās hī hai, aur janm dete waqt bhūsā hī paidā hogā. Jab tum phūñk māroge to tumhārā dam āḡ ban kar tumhīn ko rākh kar degā. ¹² Aḡwām yoñ bhasm ho jāeñgī kī chūnā hī rah jāegā, wuh ḡhārdār jhāriyōñ kī tarah kaṭ kar jal jāeñgī. ¹³ Ai dūr-darāz ilāqōñ ke bāshindo, wuh kuchh suno jo main ne kiyā hai. Ai qarīb ke basne wālo, merī qudrat jān lo.”

¹⁴ Siyyūn meñ ḡunāhgār ḡhabrā gae haiñ, bedīn pareshānī ke ālam meñ thartharāte hue chillā rahe haiñ, “Ham meñ se kaun bhasm karne wālī is āḡ ke sāmne zindā rah saktā hai? Ham meñ se kaun hameshā tak bhaṛakne wālī is anḡīṭhī ke qarīb qāym rah saktā hai?” ¹⁵ Lekin wuh shaḡhs qāym rahegā jo rāst zindagī guzāre aur sachchāī bole, jo ḡhairqānūnī nafā aur rishwat lene se inkār kare, jo qātilānā sāzishōñ aur ḡhalat kām se gurez kare. ¹⁶ Wuhī bulandiyōñ par basegā aur pahār ke qīle meñ mahfūz rahegā. Use roṭī miltī rahegī, aur pānī kī kabhī kamī na hogī.

Purjalāl Bādshāh kā Mulk

¹⁷ Terī āñkheñ bādshāh aur us kī pūrī ḡhūbsūratī kā mushāhadā kareñgī, wuh ek wasī aur dūr dūr tak phailā huā mulk dekheñgī. ¹⁸ Tab tū guzare hue haulnāk waqt par ḡhaur-o-ḡhauz karke pūchhegā, “Dushman ke baṛe afsar kidhar haiñ? Ṭaiks lene wālā kahān ḡhāyb huā? Wuh afsar kidhar hai jo burjoñ kā hisāb-kitāb kartā thā?” ¹⁹ Āindā tujhe yih ḡustāḡh qaum nazar nahīn āegī, yih log jo nāqābil-e-fahm zabān bolte aur haklāte hue aisi bāteñ karte haiñ jo samajh meñ nahīn ātīñ.

²⁰ Hamārī īdoñ ke shahr Siyyūn par nazar ḡāl! Terī āñkheñ Yarūshalam ko dekheñgī. Us waqt wuh mahfūz sukūnatgāh hogā, ek ḡhaimā jo āindā kabhī nahīn haṭegā, jis kī meḡheñ kabhī nahīn nikleñgī, aur jis kā ēk rassā bhī nahīn ṭūṭegā.

²¹ Wahāñ Rab hī hamārā zorāwar āqā hogā, aur shahr dariyāōñ kā maḡām hogā, aisi chaurī nadiyōñ kā maḡām jin par na chappū wālī kashtī, na shāndār jahāz chalegā. ²² Kyōñki Rab hī hamārā qāzī, Rab hī hamārā sardār aur Rab hī hamārā

Bādshāh hai. Wuhī hamen chhuṭkāṛā degā. ²³ Dushman kā beṛā gharq hone wālā hai. Bādbān ke rasse dhīle haiñ, aur na wuh mastūl ko mazbūt rakhne, na bādbān ko phailāe rakhne men madad dete haiñ. Us waqt kasrat kā lūṭā huā māl baṭegā, balki itnā māl hogā ki langaṛe bhī lūṭne men shirkat karenge. ²⁴ Siyyūn kā koī bhī fard nahīn kahegā, “Main kamzor hūn,” kyonki us ke bāshindoñ ke gunāh baḥshe gae honge.

34

Adom par Adālat kā Elān

¹ Ai qaumo, qarīb ā kar sun lo! Ai ummato, dhyān do! Duniyā aur jo bhī us men hai kān lagāe, zamīn aur jo kuchh us men se phūṭ niklā hai tawajjuh de! ² Kyonki Rab ko tamām ummatoñ par ghussā ā gayā hai, aur us kā ghazab un ke tamām lashkaroñ par nāzil ho rahā hai. Wuh unhen mukammal taur par tabāh karegā, inhen saffāk ke hawāle karegā. ³ Un ke maqtūloñ ko bāhar phainkā jāegā, aur lāshoñ kī badbū chāroñ taraf phailēgi. Pahār un ke khūn se sharābor honge. ⁴ Tamām sitāre gal jāenge, aur āsmān ko tūmār kī tarah lapeṭā jāegā. Sitāroñ kā pūrā lashkar angūr ke murjhāe hue pattoñ kī tarah jhar jāegā, wuh anjir ke daraḥt kī sūkhī hariyālī kī tarah gir jāegā.

⁵ Kyonki āsmān par merī talwār khūn pī pī kar mast ho gaī hai. Dekho, ab wuh Adom par nāzil ho rahī hai tāki us kī adālat kare, us qaum kī jis kī mukammal tabāhī kā faisla main kar chukā hūn. ⁶ Rab kī talwār khūnālūdā ho gaī hai, aur us se charbī ṭapaktī hai. Bheṛ-bakriyoñ kā khūn aur mendhoñ ke gurdoñ kī charbī us par lagī hai, kyonki Rab Busrā Shahr men qurbānī kī id aur Mulk-e-Adom men qatl-e-ām kā tahwār manāegā. ⁷ Us waqt janglī bail un ke sāth gir jāenge, aur bachhre tāqatwar sāndoñ samet khatm ho jāenge. Un kī zamīn khūn se mast aur khāk charbī se sharābor hogī.

⁸ Kyonki wuh din ā gayā hai jab Rab badlā legā, wuh sāl jab wuh Adom se Isrāil kā intaqām legā. ⁹ Adom kī nadiyoñ men tārkol hī bahegā, aur gandhak zamīn ko dhānpegī. Mulk bharaktī huī rāl se bhar jāegā, ¹⁰ jis kī āg na din aur na rāt bujhegi balki hameshā tak dhuān chhoṛtī rahegi. Mulk nasl-dar-nasl wīrān-o-sunsān rahegā, yahān tak ki musāfir bhī hameshā tak us men se guzarne se gurez karenge. ¹¹ Dashtī ullū aur khārpust us par qabzā karenge, chinghārne wāle ullū aur kawwe us men baserā karenge. Kyonki Rab fite aur sāhul se Adom kā pūrā mulk nāp nāp kar ujār aur wīrānī ke hawāle karegā. ¹² Us ke shurafā kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. Kuchh nahīn rahegā jo bādshāhī kahlāe, mulk ke tamām ra'is jāte raheenge. ¹³ Kāntedār paude us ke mahaloñ par chhā jāenge, khudrau paude aur ūṇṭkaṭāre us ke qilāband shahroñ men phail jāenge. Mulk gīdaṛ aur uqābī ullū kā ghar banegā. ¹⁴ Wahān registān ke jānwar janglī kuttoñ se milenge, aur bakrānumā jin ek dūse se mulāqāt karenge. Līlīt nāmī āseb bhī us men ṭhahregā, wahān use bhī āramgāh milegi. ¹⁵ Mādā sānp us ke sāy men bil banā kar us men apne ande degī aur unhen se kar pālegī. Shikārī parinde bhī do do ho kar wahān jamā honge.

¹⁶ Rab kī kitāb men paṛh kar is kī tahqiq karo! Adom men yih tamām chīzen mil jāengī. Mulk ek se bhī mahrūm nahīn rahegā balki sab mil kar us men pāi jāengī. Kyonki Rab hī ke munh ne is kā hukm diyā hai, aur usī kā Rūh inhen ikatṭhā karegā. ¹⁷ Wuhī sārī zamīn kī paimāish karegā aur phir qurā dāl kar mazkūrā jāndāroñ men taqsīm karegā. Tab mulk abad tak un kī milkiyat men āegā, aur wuh nasl-dar-nasl us men ābād honge.

35

Qaum kī Rihāī

¹ Registān aur pyāsī zamīn bāgh bāgh hoṅge, bayābān khushī manā kar khil uṭhegā. Us ke phūl sosan kī tarah ² phūṭ nikleṅge, aur wuh zor se shādiyānā bajā kar khushī ke nāre lagāegā. Use Lubnān kī shān, Karmil aur Shārūn kā pūrā husn-o-jamāl diyā jāegā. Log Rab kā jalāl aur hamāre Khudā kī shān-o-shaukat dekheṅge.

³ Nidhāl hāthoṅ ko taqwiyaṭ do, ḍānwāṇḍol ghuṭnoṅ ko mazbūt karo! ⁴ Dharakte hue diloṅ se kaho, “Hauslā rakho, mat ḍaro. Dekho, tumhārā Khudā intaqām lene ke lie ā rahā hai. Wuh har ek ko jazā-o-sazā de kar tumheṅ bachāne ke lie ā rahā hai.”

⁵ Tab andhoṅ kī ānkhoṅ ko aur bahroṅ ke kānoṅ ko kholā jāegā.

⁶ Langarē hiran kī-sī chhalāṅgeṅ lagāeṅge, aur gūṅge khushī ke nāre lagāeṅge. Registān meṅ chashme phūṭ nikleṅge, aur bayābān meṅ se nadiyān guzareṅgī.

⁷ Jhulastī huī ret kī jagah joḥar banegā, aur pyāsī zamīn kī jagah pānī ke sote phūṭ nikleṅge. Jahān pahle gīḍar āram karte the wahān harī ghās, sarkanḍe aur ābī narsal kī nasho-numā hogī.

⁸ Mulk meṅ se shāhrāh guzaregī jo ‘Shāhrāh-e-Muqaddas’ kahlāegī. Nāpāk log us par safr nahīn kareṅge, kyonki wuh saḥīh rāh par chalne wāloṅ ke lie maḥsūs hai. Ahmaq us par bhaṭakne nahīn pāeṅge.

⁹ Us par na sherbabar hogā, na koī aur wahshī jānwar āegā yā pāyā jāegā. Sirf wuh us par chaleṅge jinheṅ Allāh ne ewazānā de kar chhuṛā liyā hai.

¹⁰ Jitnoṅ ko Rab ne fidyā de kar rihā kiyā hai wuh wāpas āeṅge aur gīt gāte hue Siyyūn meṅ dākḥil hoṅge. Un ke sar par abadī khushī kā tāj hogā, aur wuh itne masrūr aur shādmān hoṅge ki mātām aur giryā-o-zārī un ke āge āge bhāg jāegī.

36

Asūrī Yarūshalam kā Muhāsarā Karte Haiṅ

¹ Hizqiyāh Bādshāh kī hukūmat ke 14weṅ sāl meṅ Asūr ke bādshāh Sanherib ne Yahūdāh ke tamām qilāband shahroṅ par dhāwā bol kar un par qabzā kar liyā. ² Phir us ne apne ālā afsar Rabshāqī ko baṛī fauj ke sāth Lakīs se Yarūshalam ko bhejā. Yarūshalam pahuṅch kar Rabshāqī us nāle ke pās ruk gayā jo pānī ko ūpar wāle tālāb tak pahuṅchātā hai. (Yih tālāb us rāste par hai jo Dhobiyoṅ ke Ghāṭ tak le jātā hai.) ³ Yih dekh kar mahal kā inchārj Iliyāqīm bin Khilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-khās Yuākḥ bin Āsaf shahr se nikal kar us se milne āe. ⁴ Rabshāqī ne un ke hāth Hizqiyāh ko paighām bhejā,

“Asūr ke azīm bādshāh farmāte haiṅ, tumhārā bharosā kis chīz par hai? ⁵ Tum samajhte ho ki khālī bāteṅ karnā faujī hikmat-e-amlī aur tāqat ke barābar hai. Yih kaisī bāt hai? Tum kis par etamād kar rahe ho ki mujh se sarkash ho gae ho? ⁶ Kyā tum Misr par bharosā karte ho? Wuh to tūtā huā sarkanḍā hī hai. Jo bhī us par ṭek lagāe us kā hāth wuh chīr kar zaḥmī kar degā. Yihī kuchh un sab ke sāth ho jāegā jo Misr ke bādshāh Firaun par bharosā karen! ⁷ Shāyad tum kaho, ‘Ham Rab apne Khudā par tawakkul karte haiṅ.’ Lekin yih kis tarah ho saktā hai? Hizqiyāh ne to us kī behurmatī kī hai. Kyonki us ne ūnchī jaghoṅ ke mandiroṅ aur qurbāngāhoṅ ko ḍhā kar Yahūdāh aur Yarūshalam se kahā hai ki sirf Yarūshalam kī qurbāngāh ke sāmne parastish karen. ⁸ Āo, mere āqā Asūr ke bādshāh se saudā karo. Maiṅ tumheṅ 2,000 ghoṛe dūṅgā basharteki tum un ke lie sawār muhaiyā kar sako. Lekin

afsos, tumhāre pās itne ghursawār haiñ hī nahīn! ⁹ Tum mere āqā Asūr ke bādshāh ke sab se chhoṭe afsar kā bhī muqābalā nahīn kar sakte. Lihāzā Misr ke rathoñ par bharosā rakhne kā kyā fāydā? ¹⁰ Shāyad tum samajhte ho ki maiñ Rab kī marzī ke baḡhair hī is mulk par hamlā karne āyā hūñ tāki sab kuchh barbād karūñ. Lekin aisā hargiz nahīn hai! Rab ne ḡhud mujhe kahā ki is mulk par dhāwā bol kar ise tabāh kar de.”

¹¹ Yih sun kar Iliyāqīm, Shibnāh aur Yuākḥ ne Rabshāqī kī taqrīr meñ daḡhl de kar kahā, “Barāh-e-karm Arāmī zabān meñ apne ḡhādimoñ ke sāth guftgū kījīe, kyonki ham yih achchhī tarah bol lete haiñ. Ibrānī zabān istemāl na karen, warnā shahr kī fasīl par khare log āp kī bāteñ sun leñge.” ¹² Lekin Rabshāqī ne jawāb diyā, “Kyā tum samajhte ho ki mere mālik ne yih paīghām sirf tumheñ aur tumhāre mālik ko bhejā hai? Hargiz nahīn! Wuh chāhte haiñ ki tamām log yih bāteñ sun leñ. Kyonki wuh bhī tumhārī tarah apnā fuzlā khāne aur apnā peshāb pīne par majbūr ho jāeñge.”

¹³ Phir wuh fasīl kī taraf muḡ kar buland āwāz se Ibrānī zabān meñ awām se muḡhātīb huā, “Suno! Shahanshāh, Asūr ke bādshāh ke farmān par dhyān do! ¹⁴ Bādshāh farmāte haiñ ki Hizqiyāh tumheñ dhokā na de. Wuh tumheñ bachā nahīn saktā. ¹⁵ Beshak wuh tumheñ tasallī dilāne kī koshish karke kahtā hai, ‘Rab hameñ zarūr chhuṭkārā degā, yih shahr kabhī bhī Asūrī bādshāh ke qabze meñ nahīn āegā.’ Lekin is qism kī bātoñ se tasallī pā kar Rab par bharosā mat karnā. ¹⁶ Hizqiyāh kī bāteñ na māno balki Asūr ke bādshāh kī. Kyonki wuh farmāte haiñ, mere sāth sulah karo aur shahr se nikal kar mere pās ā jāo. Phir tum meñ se har ek angūr kī apnī bel aur anjīr ke apne daraḡht kā phal khāegā aur apne hauz kā pānī piēgā. ¹⁷ Phir kuchh der ke bād maiñ tumheñ ek aise mulk meñ le jāūngā jo tumhāre apne mulk kī mānind hogā. Us meñ bhī anāj aur naī mai, roṭī aur angūr ke bāḡ haiñ. ¹⁸ Hizqiyāh kī mat sunanā. Jab wuh kahtā hai, ‘Rab hameñ bachāegā’ to wuh tumheñ dhokā de rahā hai. Kyā dīgar aqwām ke dewatā apne mulkoñ ko Shāh-e-Asūr se bachāne ke qābil rahe haiñ? ¹⁹ Hamāt aur Arfād ke dewatā kahāñ rah gae haiñ? Sifarwāym ke dewatā kyā kar sake? Aur kyā kisī dewatā ne Sāmariya ko merī girift se bachāyā? ²⁰ Nahīn, koī bhī dewatā apnā mulk mujh se bachā na sakā. To phir Rab Yarūshalam ko kis tarah mujh se bachāegā?”

²¹ Fasīl par khare log ḡhāmosh rahe. Unhoñ ne koī jawāb na diyā, kyonki bādshāh ne hukm diyā thā ki jawāb meñ ek lafz bhī na kaheñ. ²² Phir mahal kā inchārj Iliyāqīm bin Ḳhilqiyāh, mīrmunshī Shibnāh aur mushīr-e-ḡhās Yuākḥ bin Āsaf ranjish ke māre apne libās phār kar Hizqiyāh ke pās wāpas gae. Darbār meñ pahunch kar unhoñ ne bādshāh ko sab kuchh kah sunāyā jo Rabshāqī ne unheñ kahā thā.

37

Rab Hizqiyāh ko Tasallī Detā Hai

¹ Yih bāteñ sun kar Hizqiyāh ne apne kapre phāre aur ṭāṭ kā mātāmī libās pahan kar Rab ke ghar meñ gayā. ² Sāth sāth us ne mahal ke inchārj Iliyāqīm, mīrmunshī Shibnāh aur imāmoñ ke buzurgoñ ko Āmūs ke beṭe Yasāyāh Nabī ke pās bhejā. Sab ṭāṭ ke mātāmī libās pahne hue the. ³ Nabī ke pās pahunch kar unhoñ ne Hizqiyāh kā paīghām sunāyā, “Āj ham barī musibat meñ haiñ. Sazā ke is dīn Asūriyoñ ne hamārī saḡht be’izzatī kī hai. Hamārā hāl dard-e-zah meñ muḡtalā us aurat kā-sā hai jis ke peṭ se bachchā nikalne ko hai, lekin jo is lie nahīn nikal saktā ki māñ kī tāqat jāṭī rahī hai. ⁴ Lekin shāyad Rab āp ke Ḳhudā ne Rabshāqī kī wuh bāteñ sunī hoñ jo us ke āqā Asūr ke bādshāh ne zindā Ḳhudā kī tauhīn meñ bhejī haiñ. Ho saktā hai Rab āp kā Ḳhudā us kī bāteñ sun kar use sazā de. Barāh-e-karm hamāre lie jo ab tak bache hue haiñ duā karen.”

⁵ Jab Hizqiyāh ke afsaron ne Yasāyāh ko bādshāh kā paighām pahuñchāyā ⁶ to nabī ne jawāb diyā, “Apne āqā ko batā denā ki Rab farmātā hai, ‘Un dhamkiyon se khauf mat khā jo Asūrī bādshāh ke mulāzimon ne merī ihānat karke dī haiñ. ⁷ Dekh, main us kā irādā badal dūngā. Wuh afwāh sun kar itnā muztarib ho jāegā ki apne hī mulk ko wāpas chalā jāegā. Wahāñ main use talwār se marwā dūngā.’”

Sanherib kī Dhamkiyān aur Hizqiyāh kī Duā

⁸ Rabshāqī Yarūshalam ko chhoṛ kar Asūr ke bādshāh ke pās wāpas chalā gayā jo us waqt Lakīs se rawānā ho kar Libnā par chaṛhāi kar rahā thā.

⁹ Phir Sanherib ko ittalā milī, “Ethopiya kā bādshāh Tirhāqā āp se larne ā rahā hai.” Tab us ne apne qāsidoñ ko dubārā Yarūshalam bhej diyā tāki Hizqiyāh ko paighām pahuñchāen, ¹⁰ “Jis dewatā par tum bharosā rakhte ho us se fareb na khāo jab wuh kahtā hai ki Yarūshalam Asūrī bādshāh ke qabze meñ kabhī nahīñ āegā. ¹¹ Tum to sun chuke ho ki Asūr ke bādshāhoñ ne jahāñ bhī gae kyā kuchh kiya hai. Har mulk ko unhoñ ne mukammal taur par tabāh kar diyā hai. To phir tum kis tarah bach jāoge? ¹² Kyā Jauzān, Hārān aur Rasaf ke dewatā un kī hifāzat kar pāe? Kyā Mulk-e-Adan meñ Tilassār ke bāshinde bach sake? Nahīñ, koī bhī dewatā un kī madad na kar sakā jab mere bāpdādā ne unheñ tabāh kiya. ¹³ Dhyān do, ab Hamāt, Arfād, Sifarwāym Shahr, Henā aur Iwwā ke bādshāh kahāñ haiñ?”

¹⁴ Khat milne par Hizqiyāh ne use paṛh liyā aur phir Rab ke ghar ke sahan meñ gayā. Khat ko Rab ke sāmne bichhā kar ¹⁵ us ne Rab se duā kī,

¹⁶ “Ai Rabbul-afwāj Isrāīl ke Kḥudā jo karūbī farishtoñ ke darmiyān takhtnashīn hai, tū akelā hī duniyā ke tamām mamālik kā Kḥudā hai. Tū hī ne āsmān-o-zamīn ko kḥalaq kiya hai. ¹⁷ Ai Rab, merī sun! Apnī āñkheñ khol kar dekh! Sanherib kī un tamām bātoñ par dhyān de jo us ne is maqsad se ham tak pahuñchāi haiñ ki zindā Kḥudā kī ihānat kare. ¹⁸ Ai Rab, yih bāt sach hai ki Asūrī bādshāhoñ ne in tamām qaumoñ ko un ke mulkoñ samet tabāh kar diyā hai. ¹⁹ Wuh to un ke butoñ ko āg meñ phaiñk kar bhasm kar sakte the, kyonki wuh zindā nahīñ balki sirf insān ke hāthoñ se bane hue lakaṛī aur patthar ke but the. ²⁰ Ai Rab hamāre Kḥudā, ab main tujh se iltamās kartā hūñ ki hamen Asūrī bādshāh ke hāth se bachā tāki duniyā ke tamām mamālik jān leñ ki tū ai Rab, wāhid Kḥudā hai.”

Asūrī kī Lān-tān par Allāh kā Jawāb

²¹ Phir Yasāyāh bin Āmūs ne Hizqiyāh ko paighām bhejā, “Rab Isrāīl kā Kḥudā farmātā hai ki main ne Asūrī bādshāh Sanherib ke bāre meñ terī duā sunī hai. ²² Ab Rab kā us ke kḥilāf farmān sun,

Kuñwārī Siyyūn Beṭī tujhe haqīr jāntī hai, hāñ Yarūshalam Beṭī apnā sar hilā hilā kar hiqāratāmez nazar se tere pīchhe dekhtī hai. ²³ Kyā tū nahīñ jāntā ki kis ko gāliyāñ dīñ aur kis kī ihānat kī hai? Kyā tujhe nahīñ mālūm ki tū ne kis ke kḥilāf āwāz buland kī hai? Jis kī taraf tū ghurūr kī nazar se dekh rahā hai wuh Isrāīl kā Quddūs hai!

²⁴ Apne qāsidoñ ke zariye tū ne Rab kī ihānat kī hai. Tū dīngeñ mār kar kahtā hai, ‘Main apne beshumār rathoñ se pahāroñ kī choṭiyon aur Lubnān kī intahā tak chaṛh gayā hūñ. Main deodār ke baṛe baṛe aur jūnīpar ke behtarīn darakhtoñ ko kāt kar Lubnān kī dūrtarīn bulandiyon tak, us ke sab se ghane jangal tak pahuñch gayā hūñ. ²⁵ Main ne ghairmulkoñ meñ kueñ khudwā kar un kā pānī pī liyā hai. Mere talwoñ tale Misr kī tamām nadiyāñ khushk ho gaīñ.’

²⁶ Ai Asūrī bādshāh, kyā tū ne nahīñ sunā ki baṛī der se main ne yih sab kuchh muqarrar kiya? Qadīm zamāne meñ hī main ne is kā mansūbā bāndh liyā, aur ab main ise wujūd meñ lāyā. Merī marzī thī ki tū qilāband shahroñ ko kḥāk meñ milā kar patthar ke dheron meñ badal de. ²⁷ Isī lie un ke bāshindoñ kī tāqat jāti rahī, wuh

ghabrāe aur sharmindā hue. Wuh ghās kī tarah kamzor the, chhat par ugne wālī us hariyālī kī mānind jo thoṛī der ke lie phaltī-phūltī to hai, lekin lū chalte waqt ek dam murjhā jātī hai. ²⁸ Maiñ to tujh se khūb wāqif hūñ. Mujhe mālūm hai ki tū kahāñ ṭhahrā huā hai, aur terā ānā jānā mujh se poshīdā nahīñ rahtā. Mujhe patā hai ki tū mere khilāf kitne taish meñ ā gayā hai. ²⁹ Terā taish aur ghurūr dekh kar maiñ terī nāk meñ nakel aur tere muñh meñ lagām dāl kar tujhe us rāste par se wāpas ghasīt le jāūngā jis par se tū yahāñ ā pahuñchā hai.

³⁰ Ai Hizqiyāh, maiñ tujhe is nishān se tasallī dilāūngā ki is sāl aur āne wāle sāl tum wuh kuchh khāoge jo kheton meñ khud bakhud ugegā. Lekin tīsre sāl tum bij bo kar fasleñ kāṭoge aur angūr ke bāgh lagā kar un kā phal khāoge. ³¹ Yahūdāh ke bache hue bāshinde ek bār phir jaṛ pakar kar phal lāenge. ³² Kyonki Yarūshalam se qaum kā baqiyā nikal āegā, aur Koh-e-Siyyūn kā bachā-khuchā hissā dubārā mulk meñ phail jāegā. Rabbul-afwāj kī ghairat yih kuchh saranjām degī.

³³ Jahāñ tak Asūrī bādshāh kā tālluq hai Rab farmātā hai ki wuh is shahr meñ dākhil nahīñ hogā. Wuh ek tīr tak us meñ nahīñ chalāegā. Na wuh dhāl le kar us par hamlā karegā, na shahr kī fasl ke sāth miṭṭī kā dher lagāegā. ³⁴ Jis rāste se bādshāh yahāñ āyā usī rāste par se wuh apne mulk wāpas chalā jāegā. Is shahr meñ wuh ghusne nahīñ pāegā. Yih Rab kā farmān hai. ³⁵ Kyonki maiñ apnī aur apne khādīm Dāūd kī khātir is shahr kā difā karke use bachāūngā.”

³⁶ Usī rāt Rab kā farishtā nikal āyā aur Asūrī lashkargāh meñ se guzar kar 1,85,000 faujiyon ko mār dālā. Jab log subah-sawere uṭhe to chāron taraf lāsheñ hī lāsheñ nazar āīñ.

³⁷ Yih dekh kar Sanherib apne khaime ukhār kar apne mulk wāpas chalā gayā. Ninwā Shahr pahuñch kar wuh wahāñ ṭhahar gayā. ³⁸ Ek din jab wuh apne dewatā Nisrūk ke mandir meñ pūjā kar rahā thā to us ke beṭon Adrammalik aur Sharāzar ne use talwār se qatl kar diyā aur farār ho kar Mulk-e-Arārāt meñ panāh lī. Phir us kā beṭā Asarhaddon takhtnashīn huā.

38

Allāh Hizqiyāh ko Shifā Detā Hai

¹ Un dinon meñ Hizqiyāh itnā bīmār huā ki marne kī naubat ā pahuñchī. Āmūs kā beṭā Yasāyāh Nabī us se milne āyā aur kahā, “Rab farmātā hai ki apne ghar kā band-o-bast kar le, kyonki tujhe marnā hai. Tū is bīmārī se shifā nahīñ pāegā.”

² Yih sun kar Hizqiyāh ne apnā muñh dīwār kī taraf pher kar duā kī, ³ “Ai Rab, yād kar ki maiñ wafādārī aur khulūsdilī se tere sāmne chaltā rahā hūñ, ki maiñ wuh kuchh kartā āyā hūñ jo tujhe pasand hai.” Phir wuh phūṭ phūṭ kar rone lagā.

⁴ Tab Yasāyāh Nabī ko Rab kā kalām milā, ⁵ “Hizqiyāh ke pās jā kar use batā denā ki Rab tere bāp Dāūd kā Khudā farmātā hai, ‘Maiñ ne terī duā sun lī aur tere ānsū dekhe haiñ. Maiñ terī zindagī meñ 15 sāl kā izāfā karūngā. ⁶ Sāth sāth maiñ tujhe aur is shahr ko Asūr ke bādshāh se bachā lūngā. Maiñ hī is shahr kā difā karūngā.’ ”

⁷ Yih paighām Hizqiyāh ko sunā kar Yasāyāh ne mazīd kahā, “Rab tujhe ek nishān degā jis se tū jān legā ki wuh apnā wādā pūrā karegā. ⁸ Mere kahne par Ākhaz kī banāī huī dhūpgharī kā sāyā das darje pīchhe jāegā.” Aur aisā hī huā. Sāyā das darje pīchhe haṭ gayā.

Shifā Pāne par Hizqiyāh kā Gīt

⁹ Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh ne shifā pāne par zail kā gīt qalamband kiyā,

¹⁰ “Maiñ bolā, kyā mujhe zindagī ke urūj par Pātāl ke darwāzon meñ dākhil honā hai? Bāqīmāndā sāl mujh se chhīñ lie gae haiñ.

¹¹ Maiñ bolā, āindā maiñ Rab ko zindon ke mulk meñ nahīñ dekhūngā. Ab se maiñ Pātāl ke bāshindon ke sāth rah kar is duniyā ke logon par nazar nahīñ ḍālūngā.

¹² Mere ghar ko gallābānon ke khaime kī tarah utārā gayā hai, wuh mere ūpar se chhīn liyā gayā hai. Maiñ ne apnī zindagī ko jūlahe kī tarah iḡhtitām tak bun liyā hai. Ab us ne mujhe kāṭ kar tānt ke dhāgon se alag kar diyā hai. Ek din ke andar andar tū ne mujhe khatm kiyā.

¹³ Subah tak maiñ chīkh kar fariyād kartā rahā, lekin us ne sherbabar kī tarah merī tamām haḍḍiyāñ tor diñ. Ek din ke andar andar tū ne mujhe khatm kiyā.

¹⁴ Maiñ bejān ho kar abābīl yā bulbul kī tarah chīñ chīñ karne lagā, ghūñ ghūñ karke kabūtar kī-sī āheñ bharne lagā. Merī āñkheñ niḍhāl ho kar āsmān kī taraf taktī rahīñ. Ai Rab, mujh par zulm ho rahā hai. Merī madad ke lie ā!

¹⁵ Lekin maiñ kyā kahūñ? Us ne kḥud mujh se hamkalām ho kar yih kiyā hai. Maiñ talkhiyon se maḡhlūb ho kar zindagī ke ākḥir tak dabī huī hālat meñ phirūngā.

¹⁶ Ai Rab, inhīñ chīzon ke sabab se insān zindā rahtā hai, merī rūh kī zindagī bhī inhīñ par mabnī hai. Tū mujhe bahāl karke jīne degā.

¹⁷ Yaqīnan yih talkh tajrabā merī barkat kā bāis ban gayā. Terī muhabbat ne merī jān ko qabr se mahfūz rakhā, tū ne mere tamām gunāhon ko apnī pīth ke pīchhe phaiñk diyā hai.

¹⁸ Kyonki Pātāl terī hamd-o-sanā nahīñ kartā, aur maut terī satāish meñ gīt nahīñ gātī, zamīn kī gahrāiyon meñ utre hue terī wafādārī ke intazār meñ nahīñ rahte.

¹⁹ Nahīñ, jo zindā hai wuhī terī tārif kartā, wuhī terī tamjīd kartā hai, jis tarah maiñ āj kar rahā hūñ. Pusht-dar-pusht bāp apne bachchon ko terī wafādārī ke bāre meñ batāte haiñ.

²⁰ Rab mujhe bachāne ke lie taiyār thā. Āo, ham umr-bhar Rab ke ghar meñ tārḍār sāz bajāen.”

Ilāj kā Tarīq-e-Kār

²¹ Yasāyāh ne hidāyat dī thī, “Anjīr kī ṭikkī lā kar bādshāh ke nāsūr par bāndh do! Tab use shifā milegī.” ²² Pahle Hizqiyāh ne pūchhā thā, “Rab kaun-sā nishān degā jis se mujhe yaqīn āe ki maiñ dubārā Rab ke ghar kī ibādat meñ sharīk hūngā?”

39

Hizqiyāh se Sangīn Ġhaltī Hotī Hai

¹ Thorī der ke bād Bābal ke bādshāh Marūdak-baladān bin Baladān ne Hizqiyāh kī bīmārī aur shifā kī khabar sun kar wafd ke hāth khat aur tohfe bheje. ² Hizqiyāh ne kḥushī se wafd kā istiḡbāl karke use wuh tamām kḥazāne dikhāe jo zaḡhīrākḥāne meñ mahfūz rakhe gae the yānī tamām sonā-chāndī, balsān kā tel aur bāqī qīmtī tel. Us ne pūrā aslākḥānā aur bāqī sab kuchh bhī dikhāyā jo us ke kḥazānon meñ thā. Pūre mahal aur pūre mulk meñ koī kḥās chīz na rahī jo us ne unheñ na dikhāi.

³ Tab Yasāyāh Nabī Hizqiyāh Bādshāh ke pās āyā aur pūchhā, “In ādmiyon ne kyā kahā? Kahāñ se āe haiñ?” Hizqiyāh ne jawāb diyā, “Dūr-darāz mulk Bābal se mere pās āe haiñ.” ⁴ Yasāyāh bolā, “Unhon ne mahal meñ kyā kuchh dekhā?” Hizqiyāh ne kahā, “Unhon ne mahal meñ sab kuchh dekh liyā hai. Mere kḥazānon meñ koī chīz na rahī jo maiñ ne unheñ nahīñ dikhāi.”

⁵ Tab Yasāyāh ne kahā, “Rabbul-afwāj kā farmān suneñ! ⁶ Ek din āne wālā hai ki tere mahal kā tamām māl chhīn liyā jāegā. Jitne bhī kḥazāne tū aur tere bāpdādā ne āj tak jamā kie haiñ un sab ko dushman Bābal le jāegā. Rab farmātā hai ki ek bhī chīz pīchhe nahīñ rahegī. ⁷ Tere beṭon meñ se bhī bāz chhīn lie jāenge, aise jo

ab tak paidā nahīn hue. Tab wuh khwājāsārā ban kar Shāh-e-Bābal ke mahal mein khidmat karenge.”

⁸ Hizqiyāh bolā, “Rab kā jo paighām āp ne mujhe diyā hai wuh thik hai.” Kyonki us ne sochā, “Barī bāt yih hai ki mere jite-jī amn-o-amān hogā.”

40

Allāh kī Qaum ko Tasallī

¹ Tumhārā Rab farmātā hai, “Tasallī do, merī qaum ko tasallī do! ² Narmī se Yarūshalam se bāt karo, buland āwāz se use batāo ki terī ghulāmī ke din pure ho gae haiñ, terā qusūr muāf ho gayā hai. Kyonki tujhe Rab ke hāth se tamām gunāhoñ kī dugnī sazā mil gaī hai.”

³ Ek āwāz pukār rahī hai, “Registān mein Rab kī rāh taiyār karo! Bayābān mein hamāre Khudā kā rāstā sīdhā banāo. ⁴ Lāzim hai ki har wādī bhar dī jāe, zarūrī hai ki har pahār aur buland jagah maidān ban jāe. Jo terhā hai use sīdhā kiyā jāe, jo nāhamwār hai use hamwār kiyā jāe. ⁵ Tab Allāh kā jalāl zāhir ho jāegā, aur tamām insān mil kar use dekheñge. Yih Rab ke apne muñh kā farmān hai.”

⁶ Ek āwāz ne kahā, “Zor se āwāz de!” Maiñ ne pūchhā, “Maiñ kyā kahūñ?” “Yih ki tamām insān ghās hī haiñ, un kī tamām shān-o-shaukat janglī phūl kī mānind hai. ⁷ Jab Rab kā sāns un par se guzare to ghās murjhā jātī aur phūl gir jātā hai, kyonki insān ghās hī hai. ⁸ Ghās to murjhā jātī aur phūl gir jātā hai, lekin hamāre Khudā kā kalām abad tak qāym rahtā hai.”

⁹ Ai Siyyūn, ai khushkhabrī ke paighambar, bulandiyon par charh jā! Ai Yarūshalam, ai khushkhabrī ke paighambar, zor se āwāz de! Pukār kar kah aur khauf mat khā. Yāhūdāh ke shahron ko batā, “Wuh dekho, tumhārā Khudā!”

¹⁰ Dekho, Rab Qādir-e-mutlaq barī qudrat ke sāth ā rahā hai, wuh barī tāqat ke sāth hukūmat karegā. Dekho, us kā ajr us ke pās hai, aur us kā inām us ke āge āge chaltā hai. ¹¹ Wuh charwāhe kī tarah apne galle kī gallābānī karegā. Wuh bher ke bachchoñ ko apne bāzuon mein mahfūz rakh kar sīne ke sāth lagāe phiregā aur un kī māon ko bare dhyān se apne sāth le chalegā.

Allāh kī Nāqābil-e-Bayān Azmat

¹² Kis ne apne hāth se duniyā kā pānī nāp liyā hai? Kis ne apne hāth se āsmān kī paimāish kī hai? Kis ne zamīn kī mittī kī miqdār mālūm kī yā tarāzū se pahāron kā kul wazn muta’ayyin kiyā hai? ¹³ Kis ne Rab ke Rūh kī tahqīq kar pāī? Kyā us kā koī mushīr hai jo use tālīm de? ¹⁴ Kyā use kisī se mashwarā lene kī zarūrat hai tāki use samajh ā kar rāst rāh kī tālīm mil jāe? Hargiz nahīn! Kyā kisī ne kabhī use ilm-o-irfān yā samajhdār zindagī guzarne kā fan sikhāyā hai? Hargiz nahīn!

¹⁵ Yaqīnan tamām aqwām Rab ke nazdīk bālṭī ke ek qatre yā tarāzū mein gard kī mānind haiñ. Jazīron ko wuh ret ke zarroñ kī tarah uṭhā letā hai. ¹⁶ Khāh Lubnān ke tamām darakht aur jānwar Rab ke lie qurbān kyon na hote to bhī munāsib qurbānī ke lie kāfī na hote. ¹⁷ Us ke sāmne tamām aqwām kuchh bhī nahīn haiñ. Us kī nazar mein wuh hech aur nāchīz haiñ.

¹⁸ Allāh kā muwāzanā kis se ho saktā hai? Us kā muqābalā kis taswīr yā mujassame se ho saktā hai? ¹⁹ But to yon bantā hai ki pahle dastkār use dhāl detā hai, phir sunār us par sonā charhā kar use chāndī kī zanjiron se sajā detā hai. ²⁰ Jo ghurbat ke bāis yih nahīn karwā saktā wuh kam az kam koī aisī lakaṛī chun letā hai jo gal saṛ nahīn jātī. Phir wuh kisī māhir dastkār se but ko yon banwātā hai ki wuh apnī jagah se na hile.

²¹ Kyā tum ko mālūm nahīn? Kyā tum ne bāt nahīn sunī? Kyā tumheñ ibtidā se sunāyā nahīn gayā? Kyā tumheñ duniyā ke qiyām se le kar āj tak samajh nahīn āī?

²² Rab rū-e-zamīn ke ūpar bulandiyon par takhtnashīn hai jahāñ se insān ṭiddiyon

jaise lagte haiñ. Wuh āsmān ko parde kī tarah tān kar aur har taraf khīnch kar rahne ke qābil khaimā banā detā hai. ²³ Wuh sardāron ko nāchīz aur duniyā ke qāziyon ko hech banā detā hai. ²⁴ Wuh nae paudoñ kī mānind haiñ jin kī panīrī abhī abhī lagī hai, bīj abhī abhī boe gae haiñ, paudoñ ne abhī abhī jaṛ pakaṛī hai ki Rab un par phūnk mārta hai aur wuh murjhā jāte haiñ. Tab āndhī unheñ bhūse kī tarah urā le jāti hai.

²⁵ Quddūs Khudā farmātā hai, “Tum merā muwāzanā kis se karnā chāhte ho? Kaun mere barābar hai?” ²⁶ Apnī nazar uṭhā kar āsmān kī taraf dekho. Kis ne yih sab kuchh khalaq kiya? Wuh jo āsmānī lashkar kī pūrī tādād bāhar lā kar har ek ko nām le kar bulātā hai. Us kī qudrat aur zabardast tāqat itnī azīm hai ki ek bhī dūr nahīn rahtā.

²⁷ Ai Yāqūb kī qaum, tū kyon kahtī hai ki merī rāh Rab kī nazar se chhupī rahtī hai? Ai Isrāīl, tū kyon shikāyat kartā hai ki merā muāmalā mere Khudā ke ilm meñ nahīn ātā?

²⁸ Kyā tujhe mālūm nahīn, kyā tū ne nahīn sunā ki Rab lāzawāl Khudā aur duniyā kī intahā tak kā Khāliq hai? Wuh kabhī nahīn thaktā, kabhī niḍhāl nahīn hotā. Koī bhī us kī samajh kī gahrāiyon tak nahīn pahuñch saktā. ²⁹ Wuh thakemandon ko tāzagī aur bebason ko taqwiya detā hai. ³⁰ Go naujawān thak kar niḍhāl ho jāeñ aur jawān ādmī ṭhokar khā kar gir jāeñ, ³¹ lekin Rab se ummīd rakhne wāle naī tāqat pāeñge aur uqāb ke-se par phailā kar bulandiyon tak uṛeñge. Na wuh daurte hue thakeñge, na chalte hue niḍhāl ho jāeñge.

41

Dushman ke Hamle Rab hī kī Taraf se Haiñ

¹ “Ai jazīro, khāmosh rah kar merī bāt suno! Aqwām az sar-e-nau taqwiya pāeñ aur mere huzūr āeñ, phir bāt kareñ. Āo, ham ek dūsre se mil kar adālat meñ hāzir ho jāeñ!

² Kaun us ādmī ko jagā kar mashriq se lāyā hai jis ke dāman meñ insāf hai? Kaun dīgar qaumon ko is shaḥs ke hawāle karke bādshāhon ko khāk meñ milātā hai? Us kī talwār se wuh gard ho jāte haiñ, us kī kamān se log hawā meñ bhūse kī tarah ur kar bikhar jāte haiñ. ³ Wuh un kā tāqqub karke sahīh-salāmat āge nikaltā hai, bhāgte hue us ke pānw rāste ko nahīn chhūte. ⁴ Kis ne yih sab kuchh kiya, kis ne yih anjām diya? Usī ne jo ibtidā hī se naslon ko bulātā āyā hai. Main, Rab awwal hūñ, aur ākhir meñ āne wālon ke sāth bhī main wuhī hūñ.”

⁵ Jazīre yih dekh kar ḍar gae. Duniyā ke dūr-darāz ilāqe kānp uṭhe haiñ. Wuh qarīb āte hue ⁶ ek dūsre ko sahārā de kar kahte haiñ, “Hauslā rakh!” ⁷ Dastkār sunār kī hauslā-afzāī kartā hai, aur jo but kī nāhamwāriyon ko hathaure se ṭhīk kartā hai wuh ahran par kām karne wāle kī himmat baṛhātā aur ṭānke kā muāynā karke kahtā hai, “Ab ṭhīk hai!” Phir mil kar but ko kiloñ se mazbūt karte haiñ tāki hile na.

Mat Darnā, Kyonki Main Terā Khudā Hūñ

⁸ “Lekin tū mere khādīm Isrāīl, tū farq hai. Ai Yāqūb kī qaum, main ne tujhe chun liyā, aur tū mere dost Ibrāhīm kī aulād hai. ⁹ Main tujhe pakaṛ kar duniyā kī intahā se lāyā, us ke dūr-darāz konoñ se bulāyā. Main ne farmāyā, ‘Tū merā khādīm hai.’ Main ne tujhe radd nahīn kiya balki tujhe chun liyā hai. ¹⁰ Chunāñche mat ḍar, kyonki main tere sāth hūñ. Dahshat mat khā, kyonki main terā Khudā hūñ. Main tujhe mazbūt kartā, terī madad kartā, tujhe apne dahne hāth ke insāf se qāym rakhtā hūñ. ¹¹ Dekh, jitne bhī tere khilāf taish meñ ā gae haiñ wuh sab sharmindā ho jāeñge, un kā muñh kālā ho jāegā. Tujh se jhagarne wāle hech hī sābit ho kar halāk ho jāeñge. ¹² Tab tū apne mukhālifoñ kā patā karegā lekin un kā nām-o-nishān tak

nahīn milegā. Tujh se larne wāle khatm hī hoṅge, aisā hī lagegā ki wuh kabhī the nahīn. ¹³ Kyonki main Rab terā Khudā hūn. Main tere dahne hāth ko pakaṛ kar tujhe batātā hūn, 'Mat ḍarnā, main hī terī madad kartā hūn.'

¹⁴ Ai kīre Yāqūb mat ḍar, ai chhoṭī qaum Isrāīl khauf mat khā. Kyonki main hī terī madad karūṅga, aur jo ewazānā de kar tujhe chhuṛā rahā hai wuh Isrāīl kā Quddūs hai." Yih hai Rab kā farmān. ¹⁵ "Mere hāth se tū gāhne kā nayā aur muta'addid tez noken rakhne wālā ālā banegā. Tab tū pahāron ko gāh kar rezā rezā kar degā, aur pahāriyān bhūse kī mānind ho jāeṅgī. ¹⁶ Tū unheñ uchhāl uchhāl kar uṛāegā to hawā unheñ le jāegī, āndhī unheñ dūr tak bikher degī. Lekin tū Rab kī khushī manāegā aur Isrāīl ke Quddūs par fakhr karegā.

Allāh Registān meñ Pānī Muhaiyā Kartā Hai

¹⁷ Gharīb aur zarūratmand pānī kī talāsh meñ haiñ, lekin befāydā, un kī zabāneñ pyās ke māre khushk ho gai haiñ. Lekin main, Rab un kī sunūṅgā, main jo Isrāīl kā Khudā hūn unheñ tark nahīn karūṅga. ¹⁸ Main banjar bulandiyon par nadiyān jāri karūṅga aur wādiyon meñ chashme phūṭne dūṅgā. Main registān ko joḥar meñ aur sūkhī sūkhī zamīn ko pānī ke soton meñ badal dūṅgā. ¹⁹ Mere hāth se registān meñ deodār, kīkar, mehndī aur zaitūn ke darakht lageṅge, bayābān meñ jūnīpar, sanobar aur saro ke darakht mil kar ugeṅge. ²⁰ Main yih is lie karūṅga ki log dhyān de kar jān leñ ki Rab ke hāth ne yih sab kuchh kiya hai, ki Isrāīl ke Quddūs ne yih paidā kiya hai."

Dewatā Bekār Haiñ

²¹ Rab jo Yāqūb kā Bādshāh hai farmātā hai, "Āo, adālat meñ apnā muāmalā pesh karo, apne dalāyl bayān karo. ²² Āo, apne buton ko le āo tāki wuh hameñ batāeñ ki kyā kyā pesh ānā hai. Māzī meñ kyā kyā huā? Batāo, tāki ham dhyān deñ. Yā hameñ mustaqbil kī bāteñ sunāo, ²³ wuh kuchh jo āne wāle dinoñ meñ hogā, tāki hameñ mālūm ho jāe ki tum dewatā ho. Kam az kam kuchh na kuchh karo, khāh achchhā ho yā burā, tāki ham ghabrā kar ḍar jāeñ. ²⁴ Tum to kuchh bhī nahīn ho, aur tumhārā kām bhī bekār hai. Jo tumheñ chun letā hai wuh qābil-e-ghin hai.

²⁵ Ab main ne shimāl se ek ādmī ko jagā diyā hai, aur wuh merā nām le kar mashriq se ā rahā hai. Yih shakhs hukmrānoñ ko mittī kī tarah kuchal detā hai, unheñ gare ko narm karne wāle kumhār kī tarah raund detā hai. ²⁶ Kis ne ibtidā se is kā elān kiya tāki hameñ ilm ho? Kis ne pahle se is kī peshgoī kī tāki ham kaheñ, 'Us ne bilkul sahīh kahā hai'? Koī nahīn thā jis ne pahle se is kā elān karke is kī peshgoī kī. Koī nahīn thā jis ne tumhāre muñh se is ke bāre meñ ek lafz bhī sunā. ²⁷ Kis ne Siyyūn ko pahle batā diyā, 'Wuh dekho, terā sahārā āne ko hai!' Main hī ne yih farmāyā, main hī ne Yarūshalam ko khushkhabrī kā paighambar atā kiya.

²⁸ Lekin jab main apne irdgird dekhtā hūn to koī nahīn hai jo mujhe mashwarā de, koī nahīn jo mere sawāl kā jawāb de. ²⁹ Dekho, yih sab dhokā hī dhokā haiñ. Un ke kām hech aur un ke dhāle hue mujassame khālī hawā hī haiñ.

42

Allāh kā Paighambar Aqwām ke lie Mashāl-e-Rāh Hai

¹ Dekho, merā khādim jise main qāym rakhtā hūn, merā barguzidā jo mujhe pasand hai. Main apne Rūh ko us par ḍālūṅgā, aur wuh aqwām meñ insāf qāym karegā. ² Wuh na to chikhegā, na chillāegā, galiyon meñ us kī āwāz sunāi nahīn degī. ³ Na wuh kuchle hue sarkande ko toṛegā, na bujhtī huī battī ko bujhāegā. Wafādārī se wuh insāf qāym karegā. ⁴ Aur jab tak us ne duniyā meñ insāf qāym na kar liyā ho tab tak na us kī battī bujhegī, na use kuchlā jāegā. Jazīre us kī hidāyat se ummīd rakheṅge."

⁵ Rab Khudā ne āsmān ko khalāq karke khaime kī tarah zamīn ke ūpar tān liyā. Usī ne zamīn ko aur jo kuchh us meñ se phūṭ nikaltā hai tashkīl diyā, aur usī ne rū-e-zamīn par basne aur chalne wālon meñ dam phūnk kar jān ḍālī. Ab yihī Khudā apne kḥādim se farmātā hai, ⁶ “Maiñ, Rab ne insāf se tujhe bulāyā hai. Maiñ tere hāth ko pakar kar tujhe mahfūz rakhūngā. Kyoñki maiñ tujhe qaum kā ahd aur dīgar aqwām kī raushnī banā dūngā ⁷ tāki tū andhon kī ānkheñ khole, qaidiyon ko koṭharī se rihā kare aur tārīkī kī qaid meñ basne wālon ko chhuṭkāre de. ⁸ Maiñ Rab hūñ, yihī merā nām hai! Maiñ bardāsht nahīn karūnga ki jo jalāl mujhe milnā hai wuh kisī aur ko de diyā jāe, ki log buton kī tamjīd karen jabki unheñ merī tamjīd karnī chāhie. ⁹ Dekho, jis kī bhī peshgoī maiñ ne kī thī wuh wuqū meñ āyā hai. Ab maiñ naī bāton kā elān kartā hūñ. Is se pahle ki wuh wujūd meñ āeñ maiñ unheñ tumheñ sunā detā hūñ.”

Rab kī Tamjīd meñ Gīt Gāo!

¹⁰ Rab kī tamjīd meñ gīt gāo, duniyā kī intahā tak us kī madahsarāi karo! Ai samundar ke musāfiro aur jo kuchh us meñ hai, us kī satāish karo! Ai jazīro, apne bāshindon samet us kī tārīf karo! ¹¹ Bayābān aur us ke qasbe khushī ke nāre lagāeñ, jin ābādiyon meñ Qīdār bastā hai wuh shādmān hon. Silā ke bāshinde bāgh bāgh ho kar paharon kī choṭiyon par zor se shādiyānā bajāeñ. ¹² Sab Rab ko jalāl deñ aur jaziron tak us kī tārīf phailāeñ.

¹³ Rab sūrme kī tarah larne ke lie niklegā, faujī kī tarah josh meñ āegā aur jang ke nāre lagā lagā kar apne dushmanon par ghālib āegā.

¹⁴ Wuh farmātā hai, “Maiñ baṛī der se khāmosh rahā hūñ. Maiñ chup rahā aur apne āp ko roktā rahā. Lekin ab maiñ dard-e-zah meñ muṭtalā aurat kī tarah karāhtā hūñ. Merā sāns phūl jātā aur maiñ betābī se hānptā rahtā hūñ. ¹⁵ Maiñ paharon aur pahariyon ko tabāh karke un kī tamām hariyālī jhulsā dūngā. Dariyā khushk zamīn ban jāenge, aur johaṛ sūkh jāenge. ¹⁶ Maiñ andhon ko aisī rāhon par le chalūngā jin se wuh wāqif nahīn honge, ghairmānūs rāston par un kī rāhnumāi karūnga. Un ke āge maiñ andhere ko raushan aur nāhamwār zamīn ko hamwār karūnga. Yih sab kuchh maiñ saranjām dūngā, ek bāt bhī adhūrī nahīn rah jāegī.

¹⁷ Lekin jo buton par bharosā rakh kar un se kahte haiñ, “Tum hamāre dewatā ho’ wuh saḡht sharm khā kar pīchhe haṭ jāenge.

Sazā kā Sabab Andhāpan Hai

¹⁸ Ai bahro, suno! Ai andho, nazar uṭhāo tāki dekh sako! ¹⁹ Kaun mere kḥādim jaisā andhā hai? Kaun mere paighambar jaisā bahrā hai, us jaisā jise maiñ bhej rahā hūñ? Go maiñ ne us ke sāth ahd bāndhā to bhī Rab ke kḥādim jaisā andhā aur nābīnā koī nahīn hai. ²⁰ Go tū ne bahut kuchh dekhā hai tū ne tawajjuh nahīn dī, go tere kān har bāt sun lete haiñ tū suntā nahīn.” ²¹ Rab ne apnī rāstī kī khātir apnī shariāt kī azmat aur jalāl ko baṛhāyā hai, kyoñki yih us kī marzī thī. ²² Lekin ab us kī qaum ko ghārat kiya gayā, sab kuchh lūṭ liyā gayā hai. Sab ke sab garhon meñ jakare yā jelon meñ chhupāe hue haiñ. Wuh lūṭ kā māl ban gae haiñ, aur koī nahīn hai jo unheñ bachāe. Unheñ chhīn liyā gayā hai, aur koī nahīn hai jo kahe, “Unheñ wāpas karo!”

²³ Kāsh tum meñ se koī dhyān de, koī āindā ke lie tawajjuh de. ²⁴ Soch lo! Kis ne ijāzat dī ki Yāqūb kī aulād ko ghārat kiya jāe? Kis ne Isrāīl ko luṭeron ke hawāle kar diyā? Kyā yih Rab kī taraf se nahīn huā, jis ke khilāf ham ne gunāh kiya hai? Log to us kī rāhon par chalnā hī nahīn chāhte the, wuh us kī shariāt ke tābe rahne ke lie taiyār hī na the. ²⁵ Isī wajah se us ne un par apnā saḡht ghazab nāzil kiya, unheñ shadīd jang kī zad meñ āne diyā. Lekin afsos, go āg ne qaum ko gher kar jhulsā diyā tāham use samajh nahīn āī, go wuh bhasm huī to bhī us ne dil se sabaq nahīn sikhā.

43

Rab Qaum ko Watan meñ Wāpas Lāegā

¹ Lekin ab Rab jis ne tujhe ai Yāqūb khalāq kiyā aur tujhe ai Isrāīl tashkīl diyā farmātā hai, “Khauf mat khā, kyonki main ne ewazānā de kar tujhe chhurāyā hai, main ne terā nām le kar tujhe bulāyā hai, tū merā hī hai. ² Pānī kī gahrāiyōn meñ se guzarte waqt main tere sāth hūngā, dariyāon ko pār karte waqt tū nahīn dūbegā. Ag meñ se guzarte waqt na tū jhulas jāegā, na sholoñ se bhasm ho jāegā. ³ Kyonki main Rab terā Kḥudā hūn, main Isrāīl kā Quddūs aur terā Najātdahindā hūn. Tujhe chhurāne ke lie main ewazānā ke taur par Misr detā, terī jagah Ethiopiya aur Sibā adā kartā hūn. ⁴ Tū merī nazar meñ qīmī aur azīz hai, tū mujhe pyārā hai, is lie main tere badle meñ log aur terī jān ke ewaz qaumeñ adā kartā hūn.

⁵ Chunānche mat ḍarnā, kyonki main tere sāth hūn. Main terī aulād ko mashriq aur maḡhrib se jamā karke wāpas lāūngā. ⁶ Shimāl ko main hukm dūngā, ‘Mujhe do!’ Aur junūb ko, ‘Unheñ mat roknā!’ Mere beṭe-beṭiyōn ko duniyā kī intahā se wāpas le āo, ⁷ un sab ko jo merā nām rakhte haiñ aur jinheñ main ne apne jalāl kī kḥātir khalāq kiyā, jinheñ main ne tashkīl de kar banāyā hai.”

⁸ Us qaum ko nikāl lāo jo āñkheñ rakhne ke bāwujūd dekh nahīn saktī, jo kān rakhne ke bāwujūd sun nahīn saktī. ⁹ Tamām ḡhairqaumeñ jamā ho jāeñ, tamām ummateñ ikatṭhī ho jāeñ. Un meñ se kaun is kī peshgoī kar saktā, kaun māzī kī bāteñ sunā saktā hai? Wuh apne gawāhoñ ko pesh kareñ jo unheñ durust sābit kareñ, tāki log sun kar kaheñ, “Un kī bāt bilkul saḥīḥ hai.” ¹⁰ Lekin Rab farmātā hai, “Ai Isrāīlī qaum, tum hī mere gawāh ho, tum hī mere kḥādīm ho jise main ne chun liyā tāki tum jān lo, mujh par imān lāo aur pahchān lo ki main hī hūn. Na mujh se pahle koī Kḥudā wujūd meñ āyā, na mere bād koī āegā. ¹¹ Main, sirf main Rab hūn, aur mere siwā koī aur najātdahindā nahīn hai. ¹² Main hī ne is kā elān karke tumheñ chhuṭkāre diyā, main hī tumheñ apnā kalām pahuñchātā rahā. Aur yih tumhare darmiyān ke kisī ajnabī mābūd se kabhī nahīn huā balki sirf mujh hī se. Tum hī mere gawāh ho ki main hī Kḥudā hūn.” Yih Rab kā farmān hai. ¹³ “Azal se main wuhī hūn. Koī nahīn hai jo mere hāth se chhurā sake. Jab main kuchh amal meñ lātā hūn to kaun ise badal saktā hai?”

¹⁴ Rab jo tumhārā Chhurāne Wālā aur Isrāīl kā Quddūs hai farmātā hai, “Tumhārī kḥātir main Bābal ke kḥilāf fauj bhej kar tamām kunde turwā dūngā. Tab Bābal kī shādmānī giryā-o-zārī meñ badal jāegī. ¹⁵ Main Rab hūn, tumhārā Quddūs jo Isrāīl kā Kḥāliq aur tumhārā Bādshāh hai.”

¹⁶ Rab farmātā hai, “Main hī ne samundar meñ se guzarne kī rāh aur gahre pānī meñ se rāstā banā diyā. ¹⁷ Mere kahne par Misr kī fauj apne sūrmāon, rathon aur ghoron samet larne ke lie nikal āī. Ab wuh mil kar samundar kī tah meñ pare hue haiñ aur dubārā kabhī nahīn uṭheṅge. Wuh battī kī tarah bujh gae. ¹⁸ Lekin māzī kī bāteñ chhoṛ do, jo kuchh guzar gayā hai us par dhyān na do. ¹⁹ Kyonki dekho, main ek nayā kān wujūd meñ lā rahā hūn jo abhī phūṭ nikalne ko hai. Kyā yih tumheñ nazar nahīn ā rahā? Main registān meñ rāstā aur bayābān meñ nahreñ banā rahā hūn. ²⁰ Janglī jānwar, gīdar aur uqābī ullū merā ehtirām kareṅge, kyonki main registān meñ pānī muhaiyā karūnga, bayābān meñ nahreñ banāūngā tāki apnī barguzidā qaum ko pānī pilāūn. ²¹ Jo qaum main ne apne lie tashkīl dī hai wuh mere kān sunā kar merī tamjīd kare.

Rab Isrāīl ke Gunāhoñ se Tang Ā Gayā Hai

²² Ai Yāqūb kī aulād, ai Isrāīl, bāt yih nahīn ki tū ne mujh se fariyād kī, ki tū merī marzī dariyāft karne ke lie koshān rahā. ²³ Kyonki na tū ne mere lie apnī bheṛ-bakriyān bhasm kīn, na apnī zabah kī qurbāniyōn se merā ehtirām kiyā. Na main

ne ḡhallā kī nazarōñ se tujh par bojh ḡālā, na baḡhūr kī qurbānī se tang kiyā. ²⁴ Tū ne na mere lie qīmtī masālā ḡharīdā, na mujhe apnī qurbāniyōñ kī charbī se ḡhush kiyā. Is ke baraks tū ne apne ḡnāhoñ se mujh par bojh ḡālā aur apnī burī harkatoñ se mujhe tang kiyā. ²⁵ Tāham main, hāñ main hī apnī ḡhātīr tere jarāym ko miṭā detā aur tere ḡnāhoñ ko zahan se nikāl detā hūñ.

²⁶ Jā, kachahrī meñ mere ḡhilāf muḡaddamā dāyr kar! Ā, ham donoñ adālat meñ hāzir ho jāeñ! Apnā muāmālā pesh kar tāki tū beḡusūr sābit ho. ²⁷ Shurū meñ tere ḡhāndān ke bānī ne ḡnāh kiyā, aur us waqt se le kar āj tak tere numāinde mujh se bewafā hote āe haiñ. ²⁸ Is lie main maḡdis ke buzurgoñ ko yoñ ruswā karūñga ki un kī muḡaddas hālat jāti rahegi, main Yāqūb kī aulād Isrāīl ko mukammal tabāhī aur lān-tān ke lie maḡhsūs karūñga.

44

Rab kī Qaum ke lie Naī Zindagi

¹ Lekin ab sun, ai Yāqūb mere ḡhādīm! Merī bāt par tawajjuh de, ai Isrāīl jise main ne chun liyā hai. ² Rab jis ne tujhe banāyā aur mān ke peṭ se hī tashkīl de kar terī madad kartā āyā hai wuh farmātā hai, ‘Ai Yāqūb mere ḡhādīm, mat ḡar! Ai Yasūrūn jise main ne chun liyā hai, ḡhauf na khā. ³ Kyoñki main pyāsī zamīn par pānī ḡālūñgā aur ḡhushkī par nadiyāñ bahne dūñgā. Main apnā Rūh terī aulād par nāzil karūñga, apnī barkat tere bachchoñ ko baḡhshūñgā. ⁴ Tab wuh pānī ke darmiyān kī hariyālī kī tarah phūṭ nikleñge, nahroñ par safedā ke darāḡhtoñ kī tarah phaleñ-phūleñge.’

⁵ Ek kaheḡā, ‘Main Rab kā hūñ,’ dūsra Yāqūb kā nām le kar pukāregā aur tīsra apne hāth par ‘Rab kā bandā’ likh kar Isrāīl kā ezāzī nām rakheḡā.”

⁶ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Bādshāh aur Chhurāne Wālā hai farmātā hai, “Main Awwal aur Āḡhir hūñ. Mere siwā koī aur ḡhudā nahīn hai. ⁷ Kaun merī mānind hai? Wuh āwāz de kar batāe aur apne dalāyl pesh kare. Wuh tartīb se sab kuchh sunāe jo us ḡadīm waqt se huā hai jab main ne apnī qaum ko ḡāym kiyā. Wuh āne wālī bātoñ kā elān karke batāe ki āindā kyā kuchh pesh āeḡā.

⁸ ḡhabrā kar dahshatzadā na ho. Kyā main ne bahut der pahle tujhe ittalā nahīn dī thī ki yih kuchh pesh āeḡā? Tum ḡhud mere ḡawāh ho. Kyā mere siwā koī aur ḡhudā hai? Hargiz nahīn! Aur koī Chaṭān nahīn hai, main kisī aur ko nahīn jāntā.”

ḡhudsāḡhtā Dewatā

⁹ But banāne wāle sab hech hī haiñ, aur jo chīzeñ unheñ pyārī lagti haiñ wuh befāyda haiñ. Un ke ḡawāh na dekh aur na jān sakte haiñ, lihāzā āḡhirkār sharmindā ho jāeñge.

¹⁰ Yih kis tarah ke log haiñ jo apne lie dewatā banāte aur befāyda but ḡhāl lete haiñ? ¹¹ Un ke tamām sāthī sharmindā ho jāeñge. Āḡhir but banāne wāle insān hī to haiñ. Āo, wuh sab jamā ho kar ḡhudā ke huzūr ḡhare ho jāeñ. Kyoñki wuh dahshat khā kar saḡht sharmindā ho jāeñge.

¹² Lohār auzār le kar use jalte hue koeloñ meñ istemāl kartā hai. Phir wuh apne hathaurē se ṭhoñk ṭhoñk kar but ko tashkīl detā hai. Pūre zor se kām karte karte wuh tāḡat ke jawāb dene tak bhūkā ho jātā, pānī na pīne kī wajah se niḡhāl ho jātā hai. ¹³ Jab but ko lakaṛī se banānā hai to kāriḡar fīte se nāp kar pensil se lakaṛī par ḡhākā khīñchtā hai. Parkār bhī kām ā jātā hai. Phir kāriḡar lakaṛī ko chhurī se tarāsh tarāsh kar ādmī kī shakl banātā hai. Yoñ shāndār ādmī kā muḡassamā kisī ke ḡhar meñ lagne ke lie taiyār ho jātā hai.

¹⁴ Kāriḡar but banāne ke lie deodār kā darāḡht kāṭ letā hai. Kabhī kabhī wuh balūt yā kisī aur ḡism kā darāḡht chun kar use jangal ke dīḡar darāḡhtoñ ke bīch meñ uḡne

detā hai. Yā wuh sanobar * kā darakht lagātā hai, aur bārish use phalne-phūlne detī hai. ¹⁵ Dhyān do ki insān lakaṛī ko īndhan ke lie bhī istemāl kartā, kuchh le kar āg tāptā, kuchh jalā kar roṭī pakātā hai. Bāqī hisse se wuh but banā kar use sijdā kartā, dewatā kā mujassamā taiyār karke us ke sāmne jhuk jātā hai. ¹⁶ Wuh lakaṛī kā ādhā hissā jalā kar us par apnā gosht bhūntā, phir jī bhar kar khānā khātā hai. Sāth sāth wuh āg seṅk kar kahtā hai, “Wāh, āg kī garmī kitnī achchhī lag rahī hai, ab garmī mahsūs ho rahī hai.” ¹⁷ Lekin bāqī lakaṛī se wuh apne lie dewatā kā but banātā hai jis ke sāmne wuh jhuk kar pūjā kartā hai. Us se wuh iltamās kartā hai, “Mujhe bachā, kyonki tū merā dewatā hai.”

¹⁸ Yih log kuchh nahīn jānte, kuchh nahīn samajhte. Un kī ānkhon aur dilon par pardā parā hai, is lie na wuh dekh sakte, na samajh sakte haiṅ. ¹⁹ Wuh is par ghaur nahīn karte, unheṅ fahm aur samajh tak nahīn ki socheṅ, “Main ne lakaṛī kā ādhā hissā āg meṅ jhoṅk kar us ke koelon par roṭī pakāī aur gosht bhūn liyā. Yih chīzeṅ khāne ke bād main bāqī lakaṛī se qābil-e-ghin but kyon banāūn, lakaṛī ke ṭukre ke sāmne kyon jhuk jāūn?” ²⁰ Jo yon rākh meṅ mulawwas ho jāe us ne dhokā khāyā, us ke dil ne use fareb diyā hai. Wuh apnī jān chhuṛā kar nahīn mān saktā ki jo but main dahne hāth meṅ thāme hue hūn wuh jhūṭ hai.

Rab Apnī Qaum ko Āzād Kartā Hai

²¹ “Ai Yāqūb kī aulād, ai Isrāīl, yād rakh ki tū merā khādim hai. Main ne tujhe tashkīl diyā, tū merā hī khādim hai. Ai Isrāīl, main tujhe kabhī nahīn bhūlūngā.

²² Main ne tere jarāym aur gunāhon ko miṭā dālā hai, wuh dhūp meṅ dhund yā tez hawā se bikhre bādalon kī tarah ojhal ho gae haiṅ. Ab mere pās wāpas ā, kyonki main ne ewazānā de kar tujhe chhuṛāyā hai.”

²³ Ai āsmān, khushī ke nāre lagā, kyonki Rab ne sab kuchh kiyā hai. Ai zamīn kī gahrāiyo, shādiyānā bajāo! Ai pahāro aur janglo, apne tamām darakhton samet khushī ke gīt gāo, kyonki Rab ne ewazānā de kar Yāqūb ko chhuṛāyā hai, Isrāīl meṅ us ne apnā jalāl zāhir kiyā hai.

²⁴ Rab terā Chhuṛāne Wālā jis ne tujhe mān ke peṭ se hī tashkīl diyā farmātā hai, “Main Rab hūn. Main hī sab kuchh wujūd meṅ lāyā, main ne akele hī āsmān ko zamīn ke ūpar tān liyā aur zamīn ko bichhāyā. ²⁵ Main hī qismat kā hāl batāne wālon ke ajīb-o-gharīb nishān nākām hone detā, fāl kholne wālon ko ahmaq sābit kartā aur dānāon ko pīchhe haṭā kar un ke ilm kī hamāqat zāhir kartā hūn. ²⁶ Main hī apne khādim kā kalām pūrā hone detā aur apne paighambaron kā mansūbā takmīl tak pahunchātā hūn, main hī Yarūshalam ke bāre meṅ farmātā hūn, ‘Wuh dubārā ābād ho jāegā,’ aur Yahūdāh ke shahron ke bāre meṅ, ‘Wuh nae sire se tāmīr ho jāenge, main un ke khandarāt dubārā khare karūngā.’ ²⁷ Main hī gahre samundar ko hukm detā hūn, ‘Sūkh jā, main terī gahrāiyoṅ ko khushk kartā hūn.’ ²⁸ Aur main hī ne Khoras ke bāre meṅ farmāyā, ‘Yih merā gallābān hai! Yih merī marzī pūrī karke kahegā ki Yarūshalam dubārā tāmīr kiyā jāe, Rab ke ghar kī buniyād nae sire se rakhī jāe!’”

45

Khoras Rab kā Ālā-e-Kār Hai

¹ Rab apne masah kie hue khādim Khoras se farmātā hai, “Main ne tere dahne hāth ko pakar liyā hai, is lie jahān bhī tū jāe wahān qaumeṅ tere tābe ho jāengi, bādshāhon kī tāqat jāti rahegi, darwāze khul jāenge aur shahr ke darwāze band nahīn raheṅge. ² Main khud tere āge āge jā kar qilābandiyoṅ ko zamīnbos kar

* **44:14** Shāyad Ibrānī lafz se murād sanobar nahīn balki laurel ho, ek chhoṭā sadābahār kāfūrī darakht.

dūngā. Maiñ pītal ke darwāze ṭukre ṭukre karke tamām kunde turwā dūngā. ³ Maiñ tujhe andhere meñ chhupe kḥazāne aur poshīdā māl-o-daulat atā karūnga tāki tū jān le ki maiñ Rab hūñ jo terā nām le kar tujhe bulātā hai, ki maiñ Isrāīl kā Ḳhudā hūñ. ⁴ Go tū mujhe nahīñ jāntā thā, lekin apne kḥādim Yāqūb kī kḥātir maiñ ne terā nām le kar tujhe bulāyā, apne barguzīdā Isrāīl ke wāste tujhe ezāzī nām se nawāzā hai.

⁵ Maiñ hī Rab hūñ, aur mere siwā koī aur Ḳhudā nahīñ hai. Go tū mujhe nahīñ jāntā thā to bhī maiñ tujhe kamarbastā kartā hūñ ⁶ tāki mashriq se maḡhrib tak insān jān leñ ki mere siwā koī aur nahīñ hai. Maiñ hī Rab hūñ, aur mere siwā koī aur nahīñ hai. ⁷ Maiñ hī raushnī ko tashkīl detā aur andhere ko wujūd meñ lātā hūñ, maiñ hī achchhe aur bure hālāt paidā kartā, maiñ Rab hī yih sab kuchh kartā hūñ. ⁸ Ai āsmān, rāstī kī būndā-bāndī se zamīn ko tar-o-tāzā kar! Ai bādalo, sadāqat barsāo! Zamīn khul kar najāt kā phal lāe aur rāstī kā paudā phūṭne de. Maiñ Rab hī use wujūd meñ lāyā hūñ.”

Apne Ḳhāliq par Ilzām Lagāne Wāle par Afsos

⁹ Us par afsos jo apne Ḳhāliq se jhagarā kartā hai, go wuh miṭṭī ke ṭūte-phūṭe bartanoñ kā ṭhīkrā hī hai. Kyā gārā kumhār se pūchhṭā hai, “Tū kyā banā rahā hai?” Kyā terī banāi huī koī chīz tere bāre meñ shikāyat kartī hai, “Us kī koī tāqat nahīñ?”

¹⁰ Us par afsos jo bāp se sawāl kare, “Tū kyon bāp ban rahā hai?” yā aurat se, “Tū kyon bachchā janm de rahī hai?”

¹¹ Rab jo Isrāīl kā Quddūs aur use tashkīl dene wālā hai farmātā hai, “Tum kis tarah mere bachchoñ ke bāre meñ merī pūchh-gachh kar sakte ho? Jo kuchh mere hāthoñ ne banāyā us ke bāre meñ tum kaise mujhe hukm de sakte ho? ¹² Maiñ hī ne zamīn ko banā kar insān ko us par kḥalaq kiyā. Mere apne hāthoñ ne āsmān ko kḥaime kī tarah us ke ūpar tān liyā aur maiñ hī ne us ke sitāroñ ke pūre lashkar ko tartīb diyā. ¹³ Maiñ hī ne Ḳhoras ko insāf se jagā diyā, aur maiñ hī us ke tamām rāste sīdhe banā detā hūñ. Wuh mere shahr ko nae sire se tāmīr karegā aur mere jilāwatanon ko āzād karegā. Aur yih sab kuchh muft meñ hogā, na wuh paise legā, na tohfe.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Rab Wāhid Ḳhudā Hai

¹⁴ Rab farmātā hai, “Misr kī daulat, Ethiopiya kā tijāratī māl aur Sibā ke darāzqad afrād tere mātāht ho kar terī milkiyat ban jāeñge. Wuh tere pīchhe chaleñge, zanjīroñ meñ jakare tere tābe ho jāeñge. Tere sāmne jhuk kar wuh iltamās karke kaheñge, ‘Yaqīnan Allāh tere sāth hai. Us ke siwā koī aur Ḳhudā hai nahīñ.’”

¹⁵ Ai Isrāīl ke Ḳhudā aur Najātdahindā, yaqīnan tū apne āp ko chhupāe rakhne wālā Ḳhudā hai. ¹⁶ But banāne wāle sab sharmindā ho jāeñge. Un ke munh kāle ho jāeñge, aur wuh mil kar sharmsār hālāt meñ chale jāeñge. ¹⁷ Lekin Isrāīl ko chhuṭkārā milegā, Rab use abadī najāt degā. Tab tumhārī ruswāi kabhī nahīñ hogī, tum hameshā tak sharmindā hone se mahfūz rahoge.

¹⁸ Kyonki Rab farmātā hai, “Maiñ hī Rab hūñ, aur mere siwā koī aur nahīñ hai! Jo yih farmātā hai wuh Ḳhudā hai, jis ne āsmān ko kḥalaq kiyā aur zamīn ko tashkīl de kar mahfūz buniyād par rakhā. Aur zamīn sunsān bayābān na rahī balki us ne use basne ke qābil banā diyā tāki jāndār us meñ rah sakeñ. ¹⁹ Maiñ ne poshīdagī meñ yā duniyā ke kisī tārīk kone se bāt nahīñ kī. Maiñ ne Yāqūb kī aulād se yih bhī nahīñ kahā, ‘Beshak mujhe talāsh karo, lekin tum mujhe nahīñ pāoge.’ Nahīñ, maiñ Rab hī hūñ, jo insāf bayān kartā, sachchāi kā elān kartā hai.

²⁰ Tum jo dīgar aqwām se bach nikle ho āo, jamā ho jāo. Mil kar mere huzūr hāzīr ho jāo! Jo lakaṛī ke but uṭhā kar apne sāth lie phirte haiñ wuh kuchh nahīñ jānte! Jo dewatā chhuṭkārā nahīñ de sakte un se wuh kyon iltijā karte haiñ? ²¹ Āo, apnā

muāmalā sunāo, apne dalāyl pesh karo! Beshak pahle ek dūsre se mashwarā karo. Kis ne baṛī der pahle yih kuchh sunāyā thā? Kyā main, Rab ne tawīl arsā pahle is kā elān nahīn kiyā thā? Kyonki mere siwā koī aur Ḳhudā nahīn hai. Main rāst Ḳhudā aur Najātdahindā hūn. Mere siwā koī aur nahīn hai.

²² Ai zamīn kī intahāo, sab merī taraf rujū karke najāt pāo! Kyonki main hī Ḳhudā hūn, mere siwā koī aur nahīn hai. ²³ Main ne apne nām kī qasam khā kar farmāyā hai, aur merā farmān rāst hai, wuh kabhī mansūkh nahīn hogā. Farmān yih hai ki mere sāmne har ghuṭnā jhukeyā aur har zabān merī qasam khā kar ²⁴ kahegi, ‘Rab hī rāstī aur quwwat kā mambā hai!’”

Jo pahle taish meñ ā kar Rab kī mukhālafat karte the wuh bhī sab sharmindā ho kar us ke huzūr āenge. ²⁵ Lekin Isrāīl kī tamām aulād Rab meñ rāstbāz ṭahar kar us par faḡhr karegi.

46

Dewatā Madad Nahīn Kar Sakte

¹ Bābal ke dewatā Bel aur Nabū jhuk kar gir gae haiñ, aur lādū jānwar un ke buton ko uṭhāe phir rahe haiñ. Tumhāre jo but uṭhāe jā sakte haiñ thakehāre jānwaron kā bojh ban gae haiñ. ² Kyonki donoñ dewatā jhuk kar gir gae haiñ. Wuh bojh banane se bach na sake, aur ab ḡhud jilāwatanī meñ jā rahe haiñ.

³ “Ai Yāqūb ke gharāne, suno! Ai Isrāīl ke gharāne ke bache hue afrād, dhyān do! Mān ke peṭ se hī tum mere lie bojh rahe ho, paidāish se pahle hī main tumheñ uṭhāe phir rahā hūn. ⁴ Tumhāre būrhe hone tak main wuhī rahūngā, tumhāre bāl ke safed ho jāne tak tumheñ uṭhāe phirūngā. Yih ibtidā se merā hī kām rahā hai, aur āindā bhī main tujhe uṭhāe phirūngā, āindā bhī terā sahārā ban kar tujhe bachāe rakhūngā.

⁵ Tum merā muqābalā kis se karoge, mujhe kis ke barābar ṭahrāoge? Tum merā muwāzanā kis se karoge jo merī mānind ho? ⁶ Log but banwāne ke lie baṭwe se kasrat kā sonā nikālte aur chāndī tarāzū meñ tolte haiñ. Phir wuh sunār ko but banāne kā ṭhekā dete haiñ. Jab taiyār ho jāe to wuh jhuk kar muñh ke bal us kī pūjā karte haiñ. ⁷ Wuh use apne kandhon par rakh kar idhar-udhar lie phirte haiñ, phir use dubārā us kī jagah par rakh dete haiñ. Wahān wuh kharā rahtā hai aur zarā bhī nahīn hiltā. Log chillā kar us se fariyād karte haiñ, lekin wuh jawāb nahīn detā, duāgo ko musibat se nahīn bachātā.

⁸ Ai bewafā logo, is kā ḡhayāl rakho! Mardānagi dikhā kar sanjīdagī se is par dhyān do! ⁹ Jo kuchh azal se pesh āyā hai use yād rakho. Kyonki main hī Rab hūn, aur mere siwā koī aur nahīn. Main hī Rab hūn, aur merī mānind koī nahīn.

¹⁰ Main ibtidā se anjām kā elān, qadīm zamāne se āne wālī bāton kī peshgoī kartā āyā hūn. Ab main farmātā hūn ki merā mansūbā aṭal hai, main apnī marzī har lihāz se pūrī karūngā. ¹¹ Mashriq se main shikārī parindā bulā rahā hūn, dūr-darāz mulk se ek aisā ādmī jo merā mansūbā pūrā kare. Dhyān do, jo kuchh main ne farmāyā wuh takmīl tak pahuñchāūngā, jo mansūbā main ne bāndhā wuh pūrā karūngā.

¹² Ai ziddī logo jo rāstī se kahīn dūr ho, merī suno! ¹³ Main apnī rāstī qarīb hī lāyā hūn, wuh dūr nahīn hai. Merī najāt ke āne meñ der nahīn hogī. Main Siyyūn ko najāt dūngā, Isrāīl ko apnī shān-o-shaukat se nawāzūngā.

47

Rab Bābal ko Sazā Degā

¹ Ai kuñwārī Bābal Beṭī, utar jā! Ḳhāk meñ baiṭh jā! Ai Bābliyon kī beṭī, zamīn par baiṭh jā jahān takht nahīn hai! Ab se log tujh se nahīn kaheñge, ‘Ai merī nāz-parwardā, ai merī lādī!’

² Ab chakkī le kar ātā pīs! Apnā niqāb haṭā, apne libās kā dāman uṭhā, apnī ṭāngoṅ ko uriyān karke nadiyān pār kar. ³ Terī barahnagī sab par zāhir hogī, sab terī sharmsār hālat dekheṅge. Kyoṅki main badlā le kar kisī ko nahīn chhoṛūṅgā.”

⁴ Jis ne ewazānā de kar hamēn chhurāyā hai wuhī yih farmātā hai, wuh jis kā nām Rabbul-afwāj hai aur jo Isrāīl kā Quddūs hai.

⁵ “Ai Bābliyoṅ kī beṭī, chupke se baiṭh jā! Tārīkī meṅ chhup jā! Aindā tū ‘Mamālik kī Malikā’ nahīn kahlāegī.

⁶ Jab mujhe apnī qaum par ḡhussā āyā to main ne use yoṅ ruswā kiyā ki us kī muqaddas hālat jāṭī rahī, go wuh merā maurūsī hissā thī. Us waqt main ne unheṅ tere hawāle kar diyā, lekin tū ne un par rahm na kiyā balki būrḥoṅ kī gardan par bhī apnā bhārī juā rakh diyā. ⁷ Tū bolī, ‘Main ābad tak malikā hī rahūṅgī!’ Tū ne sanjīdagī se dhyān na diyā, na is ke anjām par ḡhaur kiyā.

⁸ Ab sun, ai aiyāsh, tū jo apne āp ko mahfūz samajh kar kahtī hai, ‘Main hī hūn, mere siwā koī aur nahīn hai. Main na kabhī bewā, na kabhī beaulād hūṅgī.’ ⁹ Main farmātā hūn ki ek hī dīn aur ek hī lamhe meṅ tū beaulād bhī banegī aur bewā bhī. Tere sāre zabardast jādūmantar ke bāwujūd yih āfat pūre zor se tujh par āegī.

¹⁰ Tū ne apnī badkāri par etamād karke sochā, ‘Koī nahīn mujhe dekhtā.’ Lekin terī ‘hikmat’ aur ‘ilm’ tujhe ḡhalat rāh par lāyā hai. Un kī binā par tū ne dil meṅ kahā, ‘Main hī hūn, mere siwā koī aur nahīn hai.’ ¹¹ Ab tujh par aisī āfat āegī jise tere jādūmantar dūr karne nahīn pāeṅge, tū aisī musibat meṅ phaṅs jāegī jis se nipaṭ nahīn sakegī. Achānak hī tujh par tabāhī nāzil hogī, aur tū us ke lie taiyār hī nahīn hogī. ¹² Ab kharī ho jā, apne jādū-ṭone kā pūrā khazānā khol kar sab kuchh istemāl meṅ lā jo tū ne jawānī se barī mehnat-mashaqqat ke sāth apnā liyā hai. Shāyad fāyda ho, shāyad tū logoṅ ko ḍarā kar bhagā sake.

¹³ Lekin dūsroṅ ke beshumār mashware bekār haiṅ, unhoṅ ne tujhe sirf thakā diyā hai. Ab tere najūmī kharē ho jāeṅ, jo sitāroṅ ko dekh dekh kar har mahīne peshgoiyān karte haiṅ wuh sāmne ā kar tujhe us se bachāeṅ jo tujh par āne wālā hai. ¹⁴ Yaqīnan wuh āg meṅ jalne wālā bhūsā hī haiṅ jo apnī jān ko sholoṅ se bachā nahīn sakte. Aur yih koeloṅ kī āg nahīn hogī jis ke sāmne insān baiṭh kar āg tāp sake.

¹⁵ Yihī un sab kā hāl hai jin par tū ne mehnat kī hai aur jo terī jawānī se tere sāth tijārat karte rahe haiṅ. Har ek laṛkharāte hue apnī apnī rāh ikhtiyār karegā, aur ek bhī nahīn hogā jo tujhe bachāe.

48

Rab Apne Nām kī khātir Isrāīl ko Bachāegā

¹ Ai Yāqūb ke gharāne, suno! Tum jo Isrāīl kahlāte aur Yahūdāh ke qabīle ke ho, dhyān do! Tum jo Rab ke nām kī qasam khā kar Isrāīl ke Khudā ko yād karte ho, agarche tumhārī bāt na sachchāī, na insāf par mabnī hai, ḡhaur karo! ² Hān tawajjuh do, tum jo muqaddas shahr ke log kahlāte aur Isrāīl ke Khudā par etamād karte ho, suno ki Allāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai kyā farmātā hai.

³ Jo kuchh pesh āyā hai us kā elān main ne barī der pahle kiyā. Mere hī muṅh se us kī peshgoī sādīr huī, main hī ne us kī ittalā dī. Phir achānak hī main use amal meṅ lāyā aur wuh wuqūpazīr huā. ⁴ Main jāntā thā ki tū kitnā ziddī hai. Tere gale kī naseṅ lohe jaisī belachak aur terī peshānī pītal jaisī saḡht hai. ⁵ Yih jān kar main ne barī der pahle in bātoṅ kī peshgoī kī. Un ke pesh āne se pahle main ne tujhe un kī khabar dī tāki tū dāwā na kar sake, ‘Mere but ne yih kuchh kiyā, mere tarāshe aur dhāle gae dewatā ne is kā hukm diyā.’ ⁶ Ab jab tū ne yih sun liyā hai to sab kuchh par ḡhaur kar. Tū kyoṅ in bātoṅ ko mānane ke lie taiyār nahīn?

Ab se main tujhe naī naī bāteñ bataūngā, aisī poshīdā bāteñ jo tujhe ab tak mālūm na thīn. ⁷ Yih kisī qadīm zamāne meñ wujūd meñ nahīn āīn balki abhī abhī āj hī tere ilm meñ āī haiñ. Kyoñki main nahīn chāhtā thā ki tū kahe, ‘Mujhe pahle se is kā ilm thā.’ ⁸ Chunāñche na yih bāteñ tere kān tak pahuñchī haiñ, na tū in kā ilm rakhtā hai, balki qadīm zamāne se hī terā kān yih sun nahīn saktā thā. Kyoñki main jāntā thā ki tū sarāsar bewafā hai, ki paidāish se hī namak-harām kahlātā hai. ⁹ To bhī main apne nām kī khātir apnā ghazab nāzil karne se bāz rahtā, apnī tamjīd kī khātir apne āp ko tujhe nest-o-nābūd karne se roke rakhtā hūñ. ¹⁰ Dekh, main ne tujhe pāk-sāf kar diyā hai, lekin chāñdī ko sāf karne kī kuṭhālī meñ nahīn balki musibat kī bhaṭṭī meñ. Usī meñ main ne tujhe āzmāyā hai. ¹¹ Apnī khātir, hāñ apnī hī khātir main yih sab kuchh kartā hūñ, aisā na ho ki mere nām kī behurmatī ho jāe. Kyoñki main ijāzat nahīn dūngā ki kisī aur ko wuh jalāl diyā jāe jis kā sirf main haqdār hūñ.

Rab Isrāīl kā Najātdahindā Hai

¹² Ai Yāqūb kī aulād, merī sun! Ai mere barguzīdā Isrāīl, dhyān de! Main hī wuh hūñ. Main hī awwal-o-ākhir hūñ. ¹³ Mere hī hāth ne zamīn kī buniyād rakhī, mere hī dahne hāth ne āsmān ko khaime kī tarah tān liyā. Jab main āwāz detā hūñ to sab mil kar khare ho jāte haiñ. ¹⁴ Ao, sab jamā ho kar suno! Butoñ meñ se kis ne is kī peshgoī kī? Kisī ne nahīn! Jis ādmī ko Rab pyār kartā hai wuh Bābal ke khalāf us kī marzī pūrī karegā, Bābliyoñ par us kī quwwat kā izhār karegā. ¹⁵ Main, hāñ main hī ne yih farmāyā. Main hī use bulā kar yahāñ lāyā hūñ, is lie wuh zarūr kāmyāb hogā. ¹⁶ Mere qarīb ā kar suno! Shurū se main ne alāniyā bāt kī, jab se yih pesh āyā main hāzir hūñ.”

Aur ab Rab Qādir-e-mutlaq aur us ke Rūh ne mujhe bhejā hai.

¹⁷ Rab jo terā Chhurāne Wālā aur Isrāīl kā Quddūs hai farmātā hai, “Main Rab terā Kḥudā hūñ. Main tujhe wuh kuchh sikhātā hūñ jo mufīd hai aur tujhe un rāhoñ par chalne detā hūñ jin par tujhe chalnā hai. ¹⁸ Kāsh tū mere ahkām par dhyān detā! Tab terī salāmatī bahte dariyā jaisī aur terī rāstbāzī samundar kī maujoñ jaisī hotī. ¹⁹ Terī aulād ret kī mānind hotī, tere peṭ kā phal ret ke zarroñ jaisā angināt hotā. Is kā imkān hī na hotā ki terā nām-o-nishān mere sāmne se miṭ jāe.”

²⁰ Bābal se nikal jāo! Bābliyoñ ke bīch meñ se hijrat karo! Kḥushī ke nāre lagā lagā kar elān karo, duniyā kī intahā tak kḥushkhabrī phailāte jāo ki Rab ne ewazānā de kar apne khādīm Yāqūb ko chhurāyā hai. ²¹ Unheñ pyās na lagī jab us ne unheñ registān meñ se guzarne diyā. Us ke hukm par patthar meñ se pānī bah niklā. Jab us ne chaṭān ko chīr dālā to pānī phūṭ niklā.

²² Lekin Rab farmātā hai ki bedīn salāmatī nahīn pāeñge.

49

Rab kā Paighambar Aqwām kā Nūr Hai

¹ Ai jazīro, suno! Ai dūr-darāz qaumo, dhyān do! Rab ne mujhe paidāish se pahle hī bulāyā, merī māñ ke peṭ se hī mere nām ko yād kartā āyā hai. ² Us ne mere muñh ko tez talwār banā kar mujhe apne hāth ke sāy meñ chhupāe rakhā, mujhe tez tīr banā kar apne tarkash meñ poshīdā rakhā hai. ³ Wuh mujh se hamkalām huā, “Tū merā khādīm Isrāīl hai, jis ke zariye main apnā jalāl zāhir karūngā.”

⁴ Main to bolā thā, “Merī mehnat-mashaqqat besūd thī, main ne apnī tāqat befāyda aur bemaqsad zāe kar dī hai. Tāham merā haq Allāh ke hāth meñ hai, merā Kḥudā hī mujhe ajr degā.”

⁵ Lekin ab Rab mujh se hamkalām huā hai, wuh jo māñ ke peṭ se hī mujhe is maqsad se tashkīl detā āyā hai ki main us kī kḥidmat karke Yāqūb kī aulād ko us ke pās wāpas

lāūn aur Isrāīl ko us ke huzūr jamā karūn. Rab hī ke huzūr merā ehtirām kiyā jāegā, merā Khudā hī merī quwwat hogā. ⁶ Wuhī farmātā hai, “Tū merī k̄hidmat karke na sirf Yāqūb ke qabīle bahāl karegā aur unheñ wāpas lāegā jinheñ main ne mahfūz rakhā hai balkī tū is se kahīn barh kar karegā. Kyonki main tujhe dīgar aqwām kī raushnī banā dūngā tāki tū merī najāt ko duniyā kī intahā tak pahuñchāe.”

⁷ Rab jo Isrāīl kā Chhuṛāne Wālā aur us kā Quddūs hai us se hamkalām huā hai jise log haqīr jānte haiñ, jis se dīgar aqwām ghīn khāte haiñ aur jo hukmrānoñ kā ghulām hai. Us se Rab farmātā hai, “Tujhe dekhte hī bādshāh khare ho jāenge aur ra’īs muñh ke bal jhuk jāenge. Yih Rab kī khātir hī pesh āegā jo wafādār hai aur Isrāīl ke Quddūs ke bāis hī wuqūpazīr hogā jis ne tujhe chun liyā hai.”

⁸ Rab farmātā hai, “Qabūliyat ke waqt main terī sunūngā, najāt ke dīn terī madad karūngā. Tab main tujhe mahfūz rakh kar muqarrar karūngā ki tū mere aur qaum ke darmiyān ahd bane, ki tū mulk bahāl karke tabāhshudā maurūsī zamīn ko nae sire se taqsīm kare, ⁹ ki tū qaidiyon ko kahe, ‘Nikal āo’ aur tārikī meñ basne wāloñ ko, ‘Raushnī meñ ā jāo!’ Tab merī bhereñ rāstoñ ke kināre kināre charengī, aur tamām banjar bulandiyon par bhī un kī harī harī charāgāheñ hoñgī. ¹⁰ Na unheñ bhūk satāegī na pyās. Na taptī garmī, na dhūp unheñ jhulsāegī. Kyonki jo un par tars khātā hai wuh un kī qiyādat karke unheñ chashmon ke pās le jāegā. ¹¹ Main pahāron ko hamwār rāstoñ meñ tabdīl kar dūngā jabki merī shāhrāheñ ūñchī ho jāengī. ¹² Tab wuh dūr-darāz ilāqon se āenge, kuchh shimāl se, kuchh maḡhrib se, aur kuchh Misr ke junūbī shahr Aswān se bhī.”

¹³ Ai āsmān, khushī ke nāre lagā! Ai zamīn, bāgh bāgh ho jā! Ai pahāro, shādmānī ke gīt gāo! Kyonki Rab ne apnī qaum ko tasallī dī hai, use apne musibatzaḍā logon par tars āyā hai.

Rab Apnī Qaum ko Kabhī Nahīn Bhūlegā

¹⁴ Lekin Siyyūn kahtī hai, “Rab ne mujhe tark kar diyā hai, Qādir-e-mutlaq mujhe bhūl gayā hai.”

¹⁵ “Yih kaise ho saktā hai? Kyā mān apne shīrk̄hār ko bhūl saktī hai? Jis bachche ko us ne janm diyā, kyā wuh us par tars nahīn khāegī? Shāyad wuh bhūl jāe, lekin main tujhe kabhī nahīn bhūlūngā! ¹⁶ Dekh, main ne tujhe apnī donoñ hatheliyon meñ kandā kar diyā hai, terī zamīnbos dīwāreñ hameshā mere sāmne haiñ.

¹⁷ Jo tujhe nae sire se tāmīr karnā chāhte haiñ wuh daur kar wāpas ā rahe haiñ jabki jin logon ne tujhe dhā kar tabāh kiyā wuh tujh se nikal rahe haiñ. ¹⁸ Ai Siyyūn Beṭī, nazar uṭhā kar chāron taraf dekḥ! Yih sab jamā ho kar tere pās ā rahe haiñ. Merī hayāt kī qasam, yih sab tere zewarāt baneñge jin se tū apne āp ko dulhan kī tarah ārāstā karegī.” Yih Rab kā farmān hai.

¹⁹ “Fīlhāl tere mulk meñ chāron taraf khaṇḍarāt, ujār aur tabāhī nazar ātī hai, lekin āindā wuh apne bāshindoñ kī kasrat ke bāis chhoṭā hogā. Aur jinheñ ne tujhe harap kar liyā thā wuh dūr raheñge. ²⁰ Pahle tū beaulād thī, lekin ab tere itne bachche hoñge ki wuh tere pās ā kar kaheñge, ‘Mere lie jagah kam hai, mujhe aur zamīn deñ tāki main ārām se zindagī guzār sakūn.’ Tū apne kānon se yih sunegī.

²¹ Tab tū hairān ho kar dīl meñ sohegī, ‘Kis ne yih bachche mere lie paidā kie? Main to bachchon se mahrūm aur beaulād thī, mujhe jilāwatan karke haṭāyā gayā thā. Kis ne in ko pālā? Mujhe to tanhā hī chhoṛ diyā gayā thā. To phir yih kahān se ā gae haiñ?’”

²² Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Dekh, main dīgar qaumon ko hāth se ishārā de kar un ke sāmne apnā jhaṇḍā gār dūngā. Tab wuh tere beṭon ko uṭhā kar apne bāzuon meñ wāpas le āenge aur terī beṭiyon ko kandhe par biṭhā kar tere pās pahuñchāenge. ²³ Bādshāh tere bachchon kī dekḥ-bhāl kareñge, aur rāniyān un

kī dāiyān hoṅgī. Wuh muñh ke bal jhuk kar tere pānwoñ kī khāk chāteṅge. Tab tū jān legī ki main hī Rab hūn, ki jo bhī mujh se ummīd rakhe wuh kabhī sharmindā nahīn hogā.”

²⁴ Kyā sūrme kā lūṭā huā māl us ke hāth se chhīnā jā saktā hai? Yā kyā zālīm ke qaidī us ke qabze se chhūṭ sakte haiñ? Mushkil hī se. ²⁵ Lekin Rab farmātā hai, “Yaqīnan sūrme kā qaidī us ke hāth se chhīn liyā jāegā aur zālīm kā lūṭā huā māl us ke qabze se chhūṭ jāegā. Jo tujh se jhagare us ke sāth main khud jhagarūṅgā, main hī tere bachchoñ ko najāt dūṅgā. ²⁶ Jinhoñ ne tujh par zulm kiya unheñ main un kā apnā gosht khilāūṅgā, un kā apnā khūn yon pilāūṅgā ki wuh use naī mai kī tarah pī pī kar mast ho jāeṅge. Tab tamām insān jān leṅge ki main Rab terā Najātdahindā, terā Chhurāne Wālā aur Yāqūb kā Zabardast Sūrmā hūn.”

50

Tum Apne Zātī Gunāhoñ kī Sazā Bhugat Rahe Ho

¹ Rab farmātā hai, “Āo, mujhe wuh talāqnāmā dikhāo jo main ne de kar tumhārī mān ko chhoṛ diyā thā. Wuh kahān hai? Yā mujhe wuh qarẓkhāh dikhāo jis ke hawāle main ne tumheñ apnā qarẓ utārne ke lie kiya. Wuh kahān hai? Dekho, tumheñ apne hī gunāhoñ ke sabab se faroẓht kiya gayā, tumhare apne hī gunāhoñ ke sabab se tumhārī mān ko fāriḡh kar diyā gayā.

² Jab main āyā to koī nahīn thā. Kyā wajah? Jab main ne āwāz dī to jawāb dene wālā koī nahīn thā. Kyon ? Kyā main fidyā de kar tumheñ chhurāne ke qābil na thā? Kyā merī itnī tāqat nahīn ki tumheñ bachā sakūn? Merī to ek hī dhamkī se samundar khushk ho jātā aur dariyā registān ban jāte haiñ. Tab un kī machhliyan pānī se mahrūm ho kar gal jātī haiñ, aur un kī badbū chāroñ taraf phail jātī hai. ³ Main hī āsmān ko tārīkī kā jāmā pahnātā, main hī use ṭaṭ ke mātāmī libās meñ lapeṭ detā hūn.”

Rab ke Paighambar kī Ruswāī

⁴ Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe shāgird kī-sī zabān atā kī tāki main wuh kalām jān lūn jis se thakāmāndā taqwiyaat pāe. Subah basubah wuh mere kān ko jagā detā hai tāki main shāgird kī tarah sun sakūn. ⁵ Rab Qādir-e-mutlaq ne mere kān ko khol diyā, aur na main sarkash huā, na pīchhe haṭ gayā. ⁶ Main ne mārne wāloñ ko apnī pīṭh aur bāl nochne wāloñ ko apne gāl pesh kie. Main ne apnā chehrā un kī gāliyon aur thūk se na chhupāyā.

⁷ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq merī madad kartā hai, is lie merī ruswāī nahīn hogī. Chunāñche main ne apnā muñh chaqmāq kī tarah saḡht kar liyā hai, kyonki main jāntā hūn ki main sharmindā nahīn ho jāūṅgā. ⁸ Jo mujhe rāst ṭhahrātā hai wuh qarīb hī hai. To phir kaun mere sāth jhagaregā? Āo, ham mil kar adālat meñ khare ho jāeñ. Kaun mujh par ilzām lagāne kī jurrat karegā? Wuh ā kar merā sāmna kare! ⁹ Rab Qādir-e-mutlaq hī merī madad kartā hai. To phir kaun mujhe mujrim ṭhahrāegā? Yih to sab purāne kapre kī tarah ghis kar phaṭeṅge, kīre unheñ khā jāeṅge.

¹⁰ Tum meñ se kaun Rab kā khauf māntā aur us ke khādīm kī suntā hai? Jab use raushnī ke baḡhair andhere meñ chalnā pare to wuh Rab ke nām par bharosā rakhe aur apne Khudā par inhisār kare. ¹¹ Lekin tum baqī log jo āg lagā kar apne āp ko jalte hue tiron se lais karte ho, apnī hī āg ke sholoñ meñ chale jāo! Khud un tiron kī zad meñ āo jo tum ne dūstroñ ke lie jalāe haiñ! Mere hāth se tumheñ yihī ajr milegā, tum saḡht aziyat kā shikār ho kar zamīn par tarapte rahoge.

51

Rab Apnī Qaum ko Tasallī Detā Hai

¹ “Tum jo rāstī ke pīchhe lage rahte, jo Rab ke tālib ho, merī bāt suno! Us chaṭān par dhyān do jis meñ se tumheñ tarāsh kar nikālā gayā hai, us kān par ghaur karo jis meñ se tumheñ khodā gayā hai. ² Yānī apne bāp Ibrāhīm aur apnī māñ Sārā par tawajjuh do, jis ne dard-e-zah kī taklif uṭhā kar tumheñ janm diyā. Ibrāhīm beaulād thā jab mainē ne use bulāyā, lekin phir mainē ne use barkat de kar bahut aulād baḥshī.”

³ Yaqīnan Rab Siyyūn ko tasallī degā. Wuh us ke tamām khaṇḍarāt ko tashaffī de kar us ke registān ko Bāgh-e-Adan meñ aur us kī banjar zamīn ko Rab ke bāgh meñ badal degā. Tab us meñ khushī-o-shādmānī pāī jāegī, har taraf shukrguzārī aur gītoñ kī āwāzeñ sunāī deñgī.

⁴ “Ai merī qaum, mujh par dhyān de! Ai merī ummat, mujh par ghaur kar! Kyonki hidāyat mujh se sādīr hogī, aur merā insāf qaumoñ kī raushnī banegā. ⁵ Merī rāstī qarīb hī hai, merī najāt rāste meñ hai, aur merā zorāwar bāzū qaumoñ meñ insāf qāym karegā. Jazīre mujh se ummīd rakheñge, wuh merī qudrat dekhne ke intazār meñ raheñge. ⁶ Apnī ānkheñ āsmān kī taraf uṭhāo! Niche zamīn par nazar dālo! Āsmān dhueñ kī tarah bikhar jāegā, zamīn purāne kapre kī tarah ghise-phategī aur us ke bāshinde machchharoñ kī tarah mar jāeñge. Lekin merī najāt abad tak qāym rahegī, aur merī rāstī kabhī khatm nahīn hogī.

⁷ Ai sahīh rāh ko jānane wālo, ai qaum jis ke dil meñ merī shariāt hai, merī bāt suno! Jab log tumhārī be'izzatī karte haiñ to un se mat dārnā, jab wuh tumheñ gāliyān dete haiñ to mat ghabrānā. ⁸ Kyonki kirm unheñ kapre kī tarah khā jāegā, kīrā unheñ ūn kī tarah hazm karegā. Lekin merī rāstī abad tak qāym rahegī, merī najāt pusht-dar-pusht barqarār rahegī.”

Rab kī Rihāī

⁹ Ai Rab ke bāzū, uṭh. Jāg uṭh aur quwwat kā jāmā pahan le! Yon amal meñ ā jis tarah qadīm zamāne meñ āyā thā, jab tū ne muta'addid nasloñ pahle Rahab ko ṭukre ṭukre kar diyā, samundarī azhdahe ko chhed dālā. ¹⁰ Kyonki tū hī ne samundar ko khushk kiyā, tū hī ne gahrāyoñ kī tah par rāstā banāyā tāki wuh jinheñ tū ne ewazānā de kar chhurāyā thā us meñ se guzar sakeñ.

¹¹ Jinheñ Rab ne fidyā de kar chhurāyā hai wuh wāpas āeñge. Wuh shādiyānā bajā kar Siyyūn meñ dākhil hoñge, aur har ek kā sar abadī khushī ke tāj se ārāstā hogā. Kyonki khushī aur shādmānī un par ghālib ā kar tamām gham aur āh-o-zārī bhagā degī.

¹² “Main, sirf main hī tujhe tasallī detā hūn. To phir tū fānī insān se kyon dārtī hai, jo ghās kī tarah murjhā kar khatm ho jātā hai? ¹³ Tū Rab apne Khāliq ko kyon bhūl gaī hai, jis ne āsmān ko khaime kī tarah tān liyā aur zamīn kī buniyād rakhī? Jab zālīm tujhe tabāh karne par tulā rahtā hai to tū us ke taish se pūre dīn kyon khauf khātī rahtī hai? Ab us kā taish kahāñ rahā? ¹⁴ Jo zanjīroñ meñ jakaṛā huā hai wuh jald hī āzād ho jāegā. Na wuh mar kar qabr meñ utregā, na roṭī se mahrūm rahegā. ¹⁵ Kyonki main Rab terā Khudā hūn jo samundar ko yon harkat meñ lātā hai ki wuh mutalātim ho kar garajne lagtā hai. Rabbul-afwāj merā nām hai. ¹⁶ Main ne apne alfāz tere muñh meñ dāl kar tujhe apne hāth ke sāy meñ chhupāe rakhā hai tāki nae sire se āsmān ko tānūn, zamīn kī buniyādeñ rakhūn aur Siyyūn ko batāūn, “Tū merī qaum hai.”

Ai Yarūshalam, Jāg Uṭh!

¹⁷ Ai Yarūshalam, uṭh. Jāg uṭh. Ai shahr jis ne Rab ke hāth se us kā ghazab bharā pyālā pī liyā hai, kharī ho jā! Ab tū ne laṛkharā dene wāle pyāle ko ākhirī qatre tak chāṭ liyā hai. ¹⁸ Jitne bhī beṭe tū ne janm diē un meñ se ek bhī nahīn rahā jo terī

rāhnumāi kare. Jitne bhī beṭe tū ne pāle un meñ se ek bhī nahīn jo terā hāth pakar kar tere sāth chale. ¹⁹ Tujh par do āfateñ āīn yānī barbādī-o-tabāhī, kāl aur talwār. Lekin kis ne hamdardī kā izhār kiya? Kis ne tujhe tasallī dī? ²⁰ Tere beṭe ḡhash khā kar gir gae haiñ. Har galī meñ wuh jāl meñ phañse hue ḡhazāl * kī tarah zamīn par tarāp rahe haiñ. Kyonki Rab kā ḡhazab un par nāzil huā hai, wuh ilāhī dānt-ḡapaṭ kā nishānā ban gae haiñ.

²¹ Chunāñche merī bāt sun, ai musibatṡadā qaum, ai nashe meñ matwālī ummat, go tū mai ke asar se nahīn ḡagmagā rahī. ²² Rab terā āqā jo terā Ḳhudā hai aur apnī qaum ke lie lartā hai wuh farmātā hai, “Dekh, main ne tere hāth se wuh pyālā dūr kar diyā jo tere larḡharāne kā sabab banā. Āindā tū merā ḡhazab bharā pyālā nahīn piegī. ²³ Ab main ise un ko pakarā dūngā jinhoñ ne tujhe aziyat pahuñchāi hai, jinhoñ ne tujh se kahā, ‘Aundhe muñh jhuk jā tāki ham tujh par se guzareñ.’ Us waqt terī piṭh ḡhāk meñ dhañs kar dūsroñ ke lie rāstā ban gaī thī.”

52

Zanjīroñ ko Tor!

¹ Ai Siyyūn, uṭh, jāg uṭh. Apnī tāqat se mulabbas ho jā! Ai muḡaddas shahr Yarūshalam, apne shāndār kapre se ārāstā ho jā! Āindā kabhī bhī ḡhairmaḡhtūn yā nāpāk shakhs tujh meñ dāḡhil nahīn hogā. ² Ai Yarūshalam, apne āp se gard jhār kar kharī ho jā aur taḡht par baiṭh jā. Ai giriftār kī huī Siyyūn Beṭī, apnī gardan kī zanjīroñ ko khol kar un se āzād ho jā! ³ Kyonki Rab farmātā hai, “Tumheñ muft meñ bechā gayā, aur ab tumheñ paise die baḡhair chhuṡāyā jāegā.”

⁴ Kyonki Rab Qādir-e-mutlaḡ farmātā hai, “Qadīm zamāne meñ merī qaum Misr chalī gaī tāki wahāñ parde meñ rahe. Bād meñ Asūr ne bilāwajah us par zulm kiya hai.” ⁵ Rab farmātā hai, “Ab jo ziyādatī merī qaum se ho rahī hai us kā mere sāth kyā wāstā hai?” Rab farmātā hai, “Merī qaum to muft meñ chhīn lī gaī hai, aur us par hukūmat karne wāle sheḡhī mār kar pūrā din mere nām par kufr bakte haiñ. ⁶ Chunāñche merī qaum mere nām ko jān legī, us din wuh pahchān legī ki main hī wuhī hūñ jo farmātā hai, ‘Main hāzir hūñ!’”

⁷ Us ke qadam kitne pyāre haiñ jo pahāroñ par chalte hue ḡhushḡhabrī sunātā hai. Kyonki wuh amn-o-amān, ḡhushī kā paighām aur najāt kā elān karegā, wuh Siyyūn se kahegā, “Terā Ḳhudā Bādshāh hai!” ⁸ Sun! Tere pahredār āwāz buland kar rahe haiñ, wuh mil kar ḡhushī ke nāre lagā rahe haiñ. Kyonki jab Rab Koh-e-Siyyūn par wāpas āegā to wuh apnī āñkhoñ se is kā mushāhadā kareñge.

⁹ Ai Yarūshalam ke khandarāt, shādiyānā bajāo, ḡhushī ke gīt gāo! Kyonki Rab ne apnī qaum ko tasallī dī hai, us ne ewazānā de kar Yarūshalam ko chhuṡāyā hai. ¹⁰ Rab apnī muḡaddas qudrat tamām aḡwām par zāhir karegā, duniyā kī intahā tak sab hamāre Ḳhudā kī najāt dekheñge.

¹¹ Jāo, chale jāo! Wahāñ se nikal jāo! Kisī bhī nāpāk chīz ko na chhūnā. Jo Rab kā sāmān uṭhāe chal rahe haiñ wuh wahāñ se nikal kar pāk-sāf raheñ. ¹² Lekin lāzim nahīn ki tum bhāḡ kar rawānā ho jāo. Tumheñ achānak farār hone kī zarūrat nahīn hogī, kyonki Rab tumhāre āge bhī chalegā aur tumhāre piḡhe bhī. Yoñ Isrāīl kā Ḳhudā donoñ taraf se tumhārī hifāzat karegā.

Rab kā Paighambar Hamāre Gunāhoñ ko Uṭhāegā

¹³ Dekho, merā ḡhādīm kāmyāb hogā. Wuh sarbuland, mumtāz aur bahut sarfarāz hogā. ¹⁴ Tujhe dekh kar bahutoñ ke roñḡṡe kharē ho gae. Kyonki us kī shakl itnī ḡharāb thī, us kī sūrat kisī bhī insān se kahīn zyādā bigarī huī thī. ¹⁵ Lekin ab bahut-sī qaumeñ use dekh kar hakkā-bakkā ho jāeñgī, bādshāh dam baḡhud rah jāeñge.

* 51:20 ḡhazāl-e-Afrīqā, oryx

Kyonki jo kuchh unheñ nahīn batāyā gayā use wuh dekheñge, aur jo kuchh unhoñ ne nahīn sunā us kī unheñ samajh āegī.

53

¹ Lekin kaun hamāre paighām par imān lāyā? Aur Rab kī qudrat kis par zāhir huī? ² Us ke sāmne wuh koñpal kī tarah phūṭ niklā, us tāzā aur mulāym shigūphe kī tarah jo khushk zamīn meñ chhupī huī jar se nikal kar phalne-phūlne lagti hai. Na wuh khūbsūrat thā, na shāndār. Ham ne use dekhā to us kī shakl-o-sūrat meñ kuchh nahīn thā jo hameñ pasand ātā. ³ Use haqīr aur mardūd samjhā jātā thā. Dukh aur bīmāriyāñ us kī sāthī rahīñ, aur log yahāñ tak us kī tahqīr karte the ki use dekh kar apnā muñh pher lete the. Ham us kī kuchh qadar nahīn karte the.

⁴ Lekin us ne hamārī hī bīmāriyāñ uṭhā līñ, hamārā hī dukh bhugat liyā. To bhī ham samjhe ki yih us kī munāsib sazā hai, ki Allāh ne khud use mār kar khāk meñ milā diyā hai. ⁵ Lekin use hamāre hī jarāym ke sabab se chhedā gayā, hamāre hī gunāhoñ kī khātir kuchlā gayā. Use sazā milī tāki hameñ salāmatī hāsil ho, aur usī ke zaḥmoñ se hameñ shifā milī. ⁶ Ham sab bheṛ-bakriyoñ kī tarah āwārā phir rahe the, har ek ne apnī apnī rāh iḥtiyār kī. Lekin Rab ne use ham sab ke qusūr kā nishānā banāyā.

⁷ Us par zulm huā, lekin us ne sab kuchh bardāsht kiyā aur apnā muñh na kholā, us bheṛ kī tarah jise zabah karne ke lie le jāte haiñ. Jis tarah lelā bāl katarne wāloñ ke sāmne khāmosh rahtā hai usī tarah us ne apnā muñh na kholā. ⁸ Use zulm aur adālat ke hāth se chhīn liyā gayā. Us ke daur ke log—kis ne dhyān diyā ki us kā zindoñ ke mulk se tālluq kaṭ gayā, ki wuh merī qaum ke jurm ke sabab se sazā kā nishānā ban gayā? ⁹ Muqarrar yih huā ki us kī qabr bedīnoñ ke pās ho, ki wuh marte waqt ek amīr ke pās dafnāyā jāe, go na us ne tashaddud kiyā, na us ke muñh meñ fareb thā.

¹⁰ Rab hī kī marzī thī ki use kuchle, use dukh pahuñchāe. Lekin jab wuh apnī jān ko qusūr kī qurbānī ke taur par degā to wuh apne farzandoñ ko dekhegā, apne dīnoñ meñ izāfā karegā, wuh Rab kī marzī ko pūrā karne meñ kāmyāb hogā. ¹¹ Itnī taklif bardāsht karne ke bād use phal nazar āegā, aur wuh ser ho jāegā. Apne ilm se merā rāst khādīm bahutoñ kā īnsāf qāym karegā, kyonki wuh un ke gunāhoñ ko apne ūpar uṭhā kar dūr kar degā.

¹² Is lie maiñ use baṛoñ meñ hissā dūngā, aur wuh zorāwaroñ ke sāth lūṭ kā māl taqsīm karegā. Kyonki us ne apnī jān ko maut ke hawāle kar diyā, aur use mujrimoñ meñ shumār kiyā gayā. Hāñ, us ne bahutoñ kā gunāh uṭhā kar dūr kar diyā aur mujrimoñ kī shafā'at kī.

54

Rab ne Yarūshalam ko Dubārā Qabūl Kar Liyā Hai

¹ Rab farmātā hai, “Khushī ke nāre lagā, tū jo beaulād hai, jo bachche ko janm hī nahīn de saktī. Buland āwāz se shādiyānā bajā, tū jise paidāish kā dard na huā. Kyonki ab tark kī huī aurat ke bachche shādīshudā aurat ke bachchoñ se zyādā haiñ. ² Apne khaime ko baṛā banā, us ke parde har taraf bichhā! Bachat mat karnā! Khaime ke rasse lambe lambe karke mekheñ mazbūtī se zamīn meñ ṭhoñk de. ³ Kyonki tū tezī se dāñ aur bāñ taraf phail jāegī, aur terī aulād dīgar qaumoñ par qabzā karke tabāhshudā shahroñ ko az sar-e-nau ābād karegī.

⁴ Mat ḍarnā, terī ruswāī nahīn hogī. Sharmsār na ho, terī behurmatī nahīn hogī. Ab tū apnī jawānī kī sharmindagī bhūl jāegī, tere zahan se bewā hone kī zillat utar jāegī. ⁵ Kyonki terā Khāliq terā shauhar hai, Rabbul-afwāj us kā nām hai, aur terā Chhuṛāne Wālā Isrāīl kā Quddūs hai, jo pūrī duniyā kā Khudā kahlātā hai.”

⁶ Terā Khudā farmātā hai, “Tū matrūkā aur dil se majrūh bīwī kī mānind hai, us aurat kī mānind jis ke shauhar ne use radd kiyā, go us kī shādī us waqt huī jab kuñwārī hī thī. Lekin ab main, Rab ne tujhe bulāyā hai. ⁷ Ek hī lamhe ke lie main ne tujhe tark kiyā, lekin ab baṛe rahm se tujhe jamā karūnga. ⁸ Main ne apne ghazab kā pūrā zor tujh par nāzil karke pal-bhar ke lie apnā chehrā tujh se chhupā liyā, lekin ab abadī shafqat se tujh par rahm karūnga.” Rab terā Chhuṛāne Wālā yih farmātā hai.

⁹ “Baṛe sailāb ke bād main ne Nūh se qasam khāī thī ki āindā sailāb kabhī pūrī zamīn par nahīn āegā. Isī tarah ab main qasam khā kar wādā kartā hūn ki āindā na main kabhī tujh se nārāz hūngā, na tujhe malāmat karūnga. ¹⁰ Go pahār haṭ jāen aur pahāriyān jumbish khāen, lekin merī shafqat tujh par se kabhī nahīn haṭegī, merā salāmatī kā ahd kabhī nahīn hilegā.” Yih Rab kā farmān hai jo tujh par tars khātā hai.

Nayā Shahr Yarūshalam

¹¹ “Bechārī beṭī Yarūshalam! Shadīd tūfān tujh par se guzar gae hai, aur koī nahīn hai jo tujhe tasallī de. Dekh, main terī dīwāroṅ ke patthar mazbūt chūne se joṛ dūngā aur terī buniyādoṅ ko sang-e-lājaward * se rakh dūngā. ¹² Main terī dīwāroṅ ko yāqūt, tere darwāzoṅ ko āb-e-bahr † aur terī tamām fasīl ko qīmī jawāhar se tāmīr karūnga. ¹³ Tere tamām farzand Rab se tālīm pāenge, aur terī aulād kī salāmatī azīm hogī. ¹⁴ Tujhe insāf kī mazbūt buniyād par rakhā jāegā, chunāanche dūsoṅ ke zulm se dūr rah, kyonki darne kī zarūrat nahīn hogī. Dahshatzadā na ho, kyonki dahshat khāne kā sabab tere qarīb nahīn āegā. ¹⁵ Agar koī tujh par hamlā kare bhī to yih merī taraf se nahīn hogā, is lie har hamlā-āwar shikast khāegā.

¹⁶ Dekh, main hī us lohār kā Khāliq hūn jo hawā de kar koeloṅ ko dahkā detā hai tāki kām ke lie mauzūn hathiyār banā le. Aur main hī ne tabāh karne wāle ko khalaq kiyā tāki wuh barbadī kā kām anjām de. ¹⁷ Chunāanche jo bhī hathiyār tujh par hamlā karne ke lie taiyār ho jāe wuh nākām hogā, aur jo bhī zabān tujh par ilzām lagāe use tū mujrim sābit karegī. Yihī Rab ke khādimoṅ kā maurūsī hissā hai, main hī un kī rāstbāzī barqarār rakhūngā.” Rab khud yih farmātā hai.

55

Rab ke pās Āo Tāki Zindagī Pāo

¹ “Kyā tum pyāse ho? Āo, sab pānī ke pās āo! Kyā tumhāre pās paise nahīn? Idhar āo, saudā kharīd kar khānā khāo. Yahān kī mai aur dūdh muft hai. Āo, use paise die baḡhair kharīdo. ² Us par paise kyon kharach karte ho jo roṭī nahīn hai? Jo ser nahīn kartā us ke lie mehnat-mashaqqat kyon karte ho? Suno, suno merī bāt! Phir tum achchhī khurāk khāoge, behtarīn khāne se lutfandoz hoge. ³ Kān lagā kar mere pās āo! Suno to jīte rahoge.

Main tumhāre sāth abadī ahd bāndhūngā, tumheṅ un anmī mehrbāniyoṅ se nawāzūngā jin kā wādā Dāūd se kiyā thā. ⁴ Dekh, main ne muqarrar kiyā ki wuh aqwām ke sāmne merā gawāh ho, ki aqwām kā ra’īs aur hukmrān ho. ⁵ Dekh, tū aisī qaum ko bulāegā jise tū nahīn jāntā, aur tujh se nāwāqif qaum Rab tere Khudā kī khātir tere pās daurī chalī āegī. Kyonki jo Isrāīl kā Quddūs hai us ne tujhe shān-o-shaukat atā kī hai.”

Merā Kalām Betāsīr Nahīn Rahtā

⁶ Abhī Rab ko talāsh karo jabki use pāyā jā saktā hai. Abhī use pukāro jabki wuh qarīb hī hai. ⁷ Bedīn apnī burī rāh aur sharīr apne bure khayālāt chhoṛe. Wuh Rab

* 54:11 lapis lazuli † 54:12 beryl

ke pās wāpas āe to wuh us par rahm karegā. Wuh hamāre ẖhudā ke pās wāpas āe, kyoṅki wuh farāḡhdilī se muāf kar detā hai.

⁸ Kyoṅki Rab farmātā hai, “Mere ẖhayālāt aur tumhāre ẖhayālāt meṅ aur merī rāhoṅ aur tumhārī rāhoṅ meṅ barā farq hai. ⁹ Jitnā āsmān zamīn se ūnchā hai utnī hī merī rāheṅ tumhārī rāhoṅ aur mere ẖhayālāt tumhāre ẖhayālāt se buland haiṅ.

¹⁰ Bārish aur barf par ḡhaur karo! Zamīn par paṛne ke bād yih ẖhālī hāth wāpas nahīn ātī balki zamīn ko yoṅ serāb kartī hai kī paude phūṭne aur phalne-phūlne lagte haiṅ balki pakte pakte bij bone wāle ko bij aur bhūke ko roṭī muhaiyā karte haiṅ.

¹¹ Mere muṅh se niklā huā kalām bhī aisā hī hai. Wuh ẖhālī hāth wāpas nahīn āegā balki merī marzī pūrī karegā aur us meṅ kāmīyāb hogā jis ke lie maiṅ ne use bhejā thā.

¹² Kyoṅki tum ẖhushī se nikloge, tumheṅ salāmatī se lāyā jāegā. Pahār aur pahārīyān tumhāre āne par bāḡh bāḡh ho kar shādiyānā bajāengī, aur maidān ke tamām darāḡht tāliyān bajāenge. ¹³ Kāṇṭedār jhārī kī bajāe jūnīpar kā darāḡht ugegā, aur bichchhūbūṭī kī bajāe mehndī phale phūlegī. Yoṅ Rab ke nām ko jalāl milegā, aur us kī qudrat kā abadī aur anmiṭ nishān qāym hogā.”

56

Har Shaḡhs Allāh kī Qaum meṅ Shāmil Ho Saktā Hai

¹ Rab farmātā hai, “Insāf ko qāym rakho aur wuh kuchh kiyā karo jo rāst hai, kyoṅki merī najāt qarīb hī hai, aur merī rāstī zāhir hone ko hai. ² Mubārak hai wuh jo yoṅ rāstī se liṭṭā rahe. Mubārak hai wuh jo Sabat ke din kī behurmatī na kare balki use manāe, jo har bure kām se gurez kare.”

³ Jo pardesī Rab kā pairokār ho gayā hai wuh na kahe ki beshak Rab mujhe apnī qaum se alag kar rakhegā. ẖhwājāsārā bhī na soche ki hāy, maiṅ sūkhā huā darāḡht hī hūn!

⁴ Kyoṅki Rab farmātā hai, “Jo ẖhwājāsārā mere Sabat ke din manāeṅ, aise qadam uṭhāeṅ jo mujhe pasand hoṅ aur mere ahd ke sāth liṭṭe raheṅ wuh befikr raheṅ.

⁵ Kyoṅki maiṅ unheṅ apne ghar aur us kī chārdīwārī meṅ aisī yādgār aur aisā nām atā karūṅga jo beṭe-beṭiyān milne se kahīṅ behtar hogā. Aur jo nām maiṅ unheṅ dūṅgā wuh abadī hogā, wuh kabhī nahīn miṭne kā.

⁶ Wuh pardesī bhī befikr raheṅ jo Rab ke pairokār ban kar us kī ẖhidmat karnā chāhte, jo Rab kā nām azīz rakh kar us kī ibādat karte, jo Sabat ke din kī behurmatī nahīn karte balki use manāte aur jo mere ahd ke sāth liṭṭe rahte haiṅ. ⁷ Kyoṅki maiṅ unheṅ apne muqaddas pahār ke pās lā kar apne duā ke ghar meṅ ẖhushī dilāūṅgā. Jab wuh merī qurbāṅgāh par apnī bhasm hone wālī aur zabah kī qurbāniyān charḡhaenge to wuh mujhe pasand āengī. Kyoṅki merā ghar tamām qaumoṅ ke lie duā kā ghar kahlāegā.”

⁸ Rab Qādir-e-mutlaq jo Isrāīl kī bikhrī huī qaum jamā kar rahā hai farmātā hai, “Un meṅ jo ikatṭhe ho chuke haiṅ maiṅ aur bhī jamā kar dūṅgā.”

Qaum ke Rāhnumā Sust aur Lālchī Kutte Haiṅ

⁹ Ai maidān ke tamām haiwāno, āo! Ai jangal ke tamām jānwaro, ā kar khāo!

¹⁰ Isrāīl ke pahredār andhe haiṅ, sab ke sab kuchh bhī nahīn jānte. Sab ke sab bahre kutte haiṅ jo bhaunk hī nahīn sakte. Farsh par leṭe hue wuh achchhe achchhe ẖhāb dekhte rahte haiṅ. Ūṅghnā unheṅ kitnā pasand hai! ¹¹ Lekin yih kutte lālchī bhī haiṅ aur kabhī ser nahīn hote, hālāṅki gallābān kahlāte haiṅ. Wuh samajh se ẖhālī haiṅ, aur har ek apnī apnī rāh par dhyān de kar apne hī nafā kī talāsh meṅ rahtā hai. ¹² Har ek āwāz detā hai, “Āo, maiṅ mai le atā hūn! Āo, ham jī bhar kar sharāb pī leṅ. Aur kal bhī āj kī tarah ho balki is se bhī zyādā raunaq ho!”

57

Rab Bedīnoñ kī Adālat Kartā Hai

¹ Rāstbāz halāk ho jātā hai, lekin kisī ko parwā nahīn. Diyānatdār duniyā se chhīn lie jāte haiñ, lekin koī dhyān nahīn detā. Koī nahīn samajhtā ki rāstbāz ko burāī se bachne ke lie chhīn liyā jātā hai. ² Kyoñki us kī manzil-e-maqsūd salāmatī hai. Sīdhī rāh par chalne wāle marte waqt pāñw phailā kar ārām karte haiñ.

³ “Lekin ai jādūgarnī kī aulād, zinākār aur fahhāshī ke bachcho, idhar āo! ⁴ Tum kis kā mazāq urā rahe ho, kis par zabān chalā kar muñh chirāte ho? Tum mujrimoñ aur dhokebāzoñ ke hī bachche ho!

⁵ Tum balūt balki har ghane darāḡht ke sāy meñ mastī meñ ā jāte ho, wādiyoñ aur chaṡānoñ ke shigāfoñ meñ apne bachchoñ ko zabah karte ho. ⁶ Wādiyoñ ke ragare hue patthar terā hissā aur terā muḡaddar ban gae haiñ. Kyoñki unhīn ko tū ne mai aur ḡhallā kī nazareñ pesh kīñ. Is ke madd-e-nazar main apnā faislā kyoñ badlūñ? ⁷ Tū ne apnā bistar ūñche pahār par lagāyā, us par chaḡḡ kar apnī qurbāniyāñ pesh kīñ. ⁸ Apne ghar ke darwāze aur chaukhaṡ ke pīchhe tū ne apnī butparastī ke nishān lagāe. Mujhe tark karke tū apnā bistar bichhā kar us par leṡ gaī. Tū ne use itnā baḡā banā diyā ki dūsre bhī us par leṡ sakeñ. Phir tū ne ismatfaroshī ke paise muḡarrar kie. Un kī sohbat tujhe kitnī pyārī thī, un kī barahmagī se tū kitnā lutf uṡhātī thī! ⁹ Tū kasrat kā tel aur ḡhushbūdār krīm le kar Malik Dewatā ke pās gaī. Tū ne apne ḡāsidoñ ko dūr dūr balki Pātāl tak bhej diyā. ¹⁰ Go tū safr karte karte bahut thak gaī to bhī tū ne kabhī na kahā, ‘Fuzūl hai!’ Ab tak tujhe taḡwiyat miltī rahī, is lie tū niḡhāl na huī.

¹¹ Tujhe kis se itnā ḡhauf-o-hirās thā ki tū ne jhūṡ bol kar na mujhe yād kiyā, na parwā kī? Aisā hī hai nā, tū is lie merā ḡhauf nahīn māntī ki main ḡhāmosh aur chhupā rahā.

¹² Lekin main logoñ par terī nām-nihād rāstbāzī aur tere kām zāhir karūñga. Yaqīnan yih tere lie mufīd nahīn hoñge. ¹³ Ā, madad ke lie āwāz de! Deḡhte haiñ ki tere butoñ kā majmuā tujhe bachā sakeḡā ki nahīn. Lekin aisā nahīn hogā balki unheñ hawā uṡhā le jāegī, ek phūñk unheñ urā degī.

Lekin jo mujh par bharosā rakhe wuh mulk ko mīrās meñ pāegā, muḡaddas pahār us kī maurūsī milkiyat banegā.”

Rab Apnī Qaum kī Madad Kareḡā

¹⁴ Allāh farmātā hai, “Rāstā banāo, rāstā banāo! Use sāf-suthrā karke har rukāwat dūr karo tāki merī qaum ā sake.” ¹⁵ Kyoñki jo azīm aur sarbuland hai, jo abad tak taḡhtnashīn aur jis kā nām Quddūs hai wuh farmātā hai, “Main na sirf bulandiyon ke maḡdis meñ balki shikastāhāl aur farotan rūh ke sāth bhī sukūnat kartā huñ tāki farotan kī rūh aur shikastāhāl ke dil ko nāi zindagī baḡhshūñ. ¹⁶ Kyoñki main hameshā tak un ke sāth nahīn jhagarūñgā, abad tak nārāz nahīn rahūñgā. Warnā un kī rūh mere huzūr niḡhāl ho jātī, un logoñ kī jāñ jinheñ main ne ḡhud ḡhalaḡ kiyā. ¹⁷ Main Isrāīl kā nājāyz manāfe deḡḡ kar taish meñ āyā aur use sazā de kar apnā muñh chhupāe rakhā. To bhī wuh apne dil kī bargashtā rāhoñ par chaltā rahā. ¹⁸ Lekin go main us ke chāl-chalan se wāḡif huñ main use phir bhī shifā dūñgā, us kī rāhnumāī karke use dubārā tasallī dūñgā. Aur us ke jitne log mātam kar rahe haiñ ¹⁹ un ke lie main hoñtoñ kā phal paidā karūñga.” Kyoñki Rab farmātā hai, “Un kī salāmatī ho jo dūr haiñ aur un kī jo qarīb haiñ. Main hī unheñ shifā dūñgā.”

²⁰ Lekin bedīn mutalātīm samundar kī mānind haiñ jo tham nahīn saktā aur jis kī lahreñ gand aur kīchar uchhāltī rahtī haiñ. ²¹ Merā ḡhudā farmātā hai, “Bedīn salāmatī nahīn pāeñge.

58

Rab ko Pasandīdā Rozā

¹ Galā phār kar āwāz de, ruk ruk kar bāt na kar! Narsinge kī-sī buland āwāz ke sāth merī qaum ko us kī sarkashī sunā, Yāqūb ke gharāne ko us ke gunāhoñ kī fahrist bayān kar. ² Roz baroz wuh merī marzī dariyāft karte haiñ. Hāñ, wuh merī rāhoñ ko jānane ke shauqīn haiñ, us qaum kī mānind jis ne apne Ḳhudā ke ahkām ko tark nahīn kiyā balki rāstbāz hai. Chunāñche wuh mujh se munsifānā faisle māng kar zāhīran Allāh kī qurbat se lutfandoz hote haiñ. ³ Wuh shikāyat karte haiñ, ‘Jab ham rozā rakhte haiñ to tū tawajjuh kyoñ nahīn detā? Jab ham apne āp ko ḵhāksār banā kar inkisārī kā izhār karte haiñ to tū dhyān kyoñ nahīn detā?’

Suno! Rozā rakhte waqt tum apnā kārobār māmūl ke mutābiq chalā kar apne mazdūroñ ko dabāe rakhte ho. ⁴ Na sirf yih balki tum rozā rakhne ke sāth sāth jhagarte aur laṛte bhī ho. Tum ek dūse ko sharārat ke mukke mārne se bhī nahīn chūkte. Yih kaisī bāt hai? Agar tum yoñ rozā rakho to is kī tawaqqo nahīn kar sakte ki tumhārī bāt āsmān tak pahūñche. ⁵ Kyā mujhe is qism kā rozā pasand hai? Kyā yih kāfī hai ki bandā apne āp ko kuchh der ke lie ḵhāksār banā kar inkisārī kā izhār kare? Ki wuh apne sar ko ābī narsal kī tarah jhukā kar ṭāṭ aur rākh meñ leṭ jāe? Kyā tum wāqai samajhte ho ki yih rozā hai, ki aisā waqt Rab ko pasand hai?

⁶ Yih kis tarah ho saktā hai? Jo rozā main pasand kartā hūñ wuh farq hai. Haqīqī rozā yih hai ki tū be’insāfi kī zanjiroñ meñ jakare huon ko rihā kare, mazlūmoñ kā juā haṭāe, kuchle huon ko āzād kare, har jue ko toṛe, ⁷ bhūke ko apne khāne meñ sharīk kare, beghar musibatzaḍā ko panāh de, barahnā ko kapṛe pahnāe aur apne rishtedār kī madad karne se gurez na kare!

⁸ Agar tū aisā kare to tū subah kī pahlī kirnoñ kī tarah chamak uṭhegā, aur tere zaḥm jald hī bhareñge. Tab terī rāstbāzī tere āge āge chalegī, aur Rab kā jalāl tere pīchhe terī hifāzat karegā. ⁹ Tab tū fariyād karegā aur Rab jawāb degā. Jab tū madad ke lie pukāregā to wuh farmāegā, ‘Main hāzir hūñ.’

Apne darmiyān dūsoñ par juā ḍālne, ungliyāñ uṭhāne aur dūsoñ kī badnāmī karne kā silsilā ḵatm kar! ¹⁰ Bhūke ko apnī roṭī de aur mazlūmoñ kī zarūriyāt pūrī kar! Phir terī raushnī andhere meñ chamak uṭhegī aur terī rāt dopahar kī tarah raushan hogī. ¹¹ Rab hameshā terī qiyādat karegā, wuh jhulaste hue ilāqoñ meñ bhī terī jān kī zarūriyāt pūrī karegā aur tere āzā ko taqwiya degā. Tab tū serāb bāgh kī mānind hogā, us chashme kī mānind jis kā pānī kabhī ḵatm nahīn hotā. ¹² Tere log qadīm khañḍarāt ko nae sire se tāmīr kareñge. Jo buniyādeñ guzarī nasloñ ne rakhī thīñ unheñ tū dubārā rakhegā. Tab tū ‘Rakhne ko Band Karne Wālā’ aur ‘Galiyoñ ko Dubārā Rahne ke Qābil Banāne Wālā’ kahlāegā.

¹³ Sabat ke din apne pairoñ ko kām karne se rok. Mere muqaddas din ke daurān kārobār mat karnā balki use ‘Rāhatbakshsh’ aur ‘Muazzaz’ qarār de. Us din na māmūl kī rāhoñ par chal, na apne kārobār chalā, na ḵhālī gappeñ hāñk. Yoñ tū Sabat kā sahīh ehtirām karegā. ¹⁴ Tab Rab terī rāhat kā mambā hogā, aur main tujhe rath meñ biṭhā kar mulk kī bulandiyon par se guzarne dūngā, tujhe tere bāp Yāqūb kī mīrās meñ se ser karūnga.” Rab ke muñh ne yih farmāyā hai.

59

Tumhāre Qusūr ne Tumheñ Rab se Dūr Kar Diyā Hai

¹ Yaqīnan Rab kā bāzū chhoṭā nahīn ki wuh bachā na sake, us kā kān bahrā nahīn ki sun na sake. ² Haqīqat meñ tumhāre bure kāmōñ ne tumheñ us se alag kar diyā, tumhāre gunāhoñ ne us kā chehrā tum se chhupāe rakhā, is lie wuh tumhārī nahīn suntā. ³ Kyoñki tumhāre hāth ḵhūnālūdā, tumhārī ungliyāñ gunāh se nāpāk haiñ.

Tumhāre hoñt̄ jhūṭ bolte aur tumhārī zabān sharīr bāteñ phusphusātī hai. ⁴ Adālat meñ koī munsifānā muqaddamā nahīn chalātā, koī sachche dalāyl pesh nahīn kartā. Log sachchāī se khālī bātoñ par etibār karke jhūṭ bolte haiñ, wuh badkāri se hāmīlā ho kar bedīnī ko janm dete haiñ. ⁵⁻⁶ Wuh zahrīle sānpōñ ke andōñ par baith̄ jāte haiñ tāki bachche nikleñ. Jo un ke ande khāe wuh mar jātā hai, aur agar un ke ande dabāe to zahrīlā sānp nikal ātā hai. Yih log makaṛī ke jāle tān lete haiñ, aisā kapṛā jo pahnane ke lie bekār hai. Apne hāthoñ ke banāe hue is kapṛe se wuh apne āp ko dhānp nahīn sakte. Un ke āmāl bure hī haiñ, un ke hāth tashaddud hī karte haiñ. ⁷ Jahān bhī ḡhalat kām karne kā mauqā mile wahān un ke pānw bhāḡ kar pahuñch jāte haiñ. Wuh bequsūr ko qatl karne ke lie taiyār rahte haiñ. Un ke khayālāt sharīr hī haiñ, apne pīchhe wuh tabāhī-o-barbādī chhoṛ jāte haiñ. ⁸ Na wuh salāmatī kī rāh jānte haiñ, na un ke rāstoñ meñ insāf pāyā jātā hai. Kyonki unhoñ ne unheñ ṭeṛhā-meṛhā banā rakhā hai, aur jo bhī un par chale wuh salāmatī ko nahīn jāntā.

Taubā kī Duā

⁹ Isī lie insāf ham se dūr hai, rāstī ham tak pahuñchtī nahīn. Ham raushnī ke intazār meñ rahte haiñ, lekin afsos, andherā hī andherā nazar ātā hai. Ham āb-o-tāb kī ummīd rakhte haiñ, lekin afsos, jahān bhī chalte haiñ wahān ghanī tārikī chhāī rahtī hai. ¹⁰ Ham andhoñ kī tarah dīwār ko hāth se chhū chhū kar rāstā mālūm karte haiñ, āñkhoñ se mahrūm logoñ kī tarah ṭaṭol ṭaṭol kar āge barhte haiñ. Dopahar ke waqt bhī ham ṭhokar khā khā kar yoñ phirte haiñ jaise dhundalkā ho. Go ham tanāwar logoñ ke darmiyān rahte haiñ, lekin khud murdoñ kī mānind haiñ. ¹¹ Ham sab niḡhāl hālat meñ rīchhoñ kī tarah ḡhurrāte, kabūtarōñ kī mānind ḡhūñ ḡhūñ karte haiñ. Ham insāf ke intazār meñ rahte haiñ, lekin besūd. Ham najāt kī ummīd rakhte haiñ, lekin wuh ham se dūr hī rahtī hai.

¹² Kyonki hamāre muta'addid jarāym tere sāmne haiñ, aur hamāre gunāh hamāre khilāf gawāhī dete haiñ. Hamēñ mutawātir apne jarāym kā ehsās hai, ham apne gunāhoñ se khūb wāqif haiñ. ¹³ Ham mānte haiñ ki Rab se bewafā rahe balki us kā inkār bhī kiyā hai. Ham ne apnā muñh apne Khudā se pher kar zulm aur dhoke kī bāteñ phailāī haiñ. Hamāre diloñ meñ jhūṭ kā bij barhte barhte muñh meñ se niklā. ¹⁴ Natīje meñ insāf pīchhe haṭ gayā, aur rāstī dūr kharī rahtī hai. Sachchāī chauk meñ ṭhokar khā kar gir gaī hai, aur diyānatdārī dākḡhil hī nahīn ho saktī. ¹⁵ Chunāñche sachchāī kahīn bhī pāī nahīn jātī, aur ḡhalat kām se gurez karne wāle ko lūṭā jātā hai.

Rab kā Jawāb

Yih sab kuchh Rab ko nazar āyā, aur wuh nākḡhush thā ki insāf nahīn hai. ¹⁶ Us ne dekhā ki koī nahīn hai, wuh hairān huā ki mudākḡhalat karne wālā koī nahīn hai. Tab us ke zorāwar bāzū ne us kī madad kī, aur us kī rāstī ne us ko sahārā diyā. ¹⁷ Rāstī ke zirābaktar se mulabbas ho kar us ne sar par najāt kā khod rakhā, intaqām kā libās pahan kar us ne ḡhairat kī chādar oṛh lī. ¹⁸ Har ek ko wuh us kā munāsib muāwazā degā. Wuh muḡhālifoñ par apnā ḡhazab nāzil karegā aur dushmanōñ se badlā legā balki jazīroñ ko bhī un kī harkatoñ kā ajr degā. ¹⁹ Tab insān maḡhrib meñ Rab ke nām kā kḡhauf māneṅge aur mashriḡ meñ use jalāl deṅge. Kyonki wuh Rab kī phūñk se chalāe hue zordār sailāb kī tarah un par ṭūṭ paṛegā.

²⁰ Rab farmātā hai, “Chhurāne Wālā Koh-e-Siyyūn par āegā. Wuh Yāqūb ke un farzandoñ ke pās āegā jo apne gunāhoñ ko chhoṛ kar wāpas āeṅge.”

²¹ Rab farmātā hai, “Jahān tak merā tālluḡ hai, un ke sāth merā yih ahd hai: Merā Rūh jo tujh par ṭhahrā huā hai aur mere alfāz jo main ne tere muñh meñ ḡale haiñ wuh ab se abad tak na tere muñh se, na terī aulād ke muñh se aur na terī aulād kī aulād se haṭeṅge.” Yih Rab kā farmān hai.

60

Aqwām Yarūshalam ke Nūr ke pās Āeṅgī

¹ “Uṭh, kharī ho kar chamak uṭh. Kyoṅki terā nūr ā gayā hai, aur Rab kā jalāl tujh par tulū huā hai. ² Kyoṅki go zamīn par tārikī chhāī huī hai aur aqwām ghane andhere meṅ rahtī haiṅ, lekin tujh par Rab kā nūr tulū ho rahā hai, aur us kā jalāl tujh par zāhir ho rahā hai. ³ Aqwām tere nūr ke pās aur bādshāh us chamaktī-damaktī raushnī ke pās āeṅge jo tujh par tulū hogī.

⁴ Apnī nazar uṭhā kar chāroṅ taraf dekh! Sab ke sab jamā ho kar tere pās ā rahe haiṅ. Tere beṭe dūr dūr se pahuṅch rahe haiṅ, aur terī beṭiyōṅ ko god meṅ uṭhā kar qarīb lāyā jā rahā hai. ⁵ Us waqt tū yih dekh kar chamak uṭhegī. Terā dil khushī ke māre tezī se dharakne lagegā aur kushādā ho jāegā. Kyoṅki samundar ke khazāne tere pās lāe jāeṅge, aqwām kī daulat tere pās pahuṅchegī. ⁶ Ūṅṭōṅ kā ghōl balki Midiyān aur Aifā ke jawān ūṅṭ tere mulk ko dhānp deṅge. Wuh sone aur baḥhūr se lade hue aur Rab kī hamd-o-sanā karte hue Mulk-e-Sabā se āeṅge. ⁷ Qīdār kī tamām bheṛ-bakriyāṅ tere hawāle kī jāeṅgī, aur Nabāyot ke mendhe terī khidmat ke lie hāzir hoṅge. Unheṅ merī qurbāngāh par chaṛhāyā jāegā aur main unheṅ pasand karūṅga. Yoṅ main apne jalāl ke ghar ko shān-o-shaukat se ārāstā karūṅga.

⁸ Yih kaun haiṅ jo bādaloṅ kī tarah aur kābuk ke pās wāpas āne wāle kabūtarōṅ kī mānind uṛ kar ā rahe haiṅ? ⁹ Yih Tarsīs ke zabardast bahrī jahāz haiṅ jo tere pās pahuṅch rahe haiṅ. Kyoṅki jazīre mujh se ummīd rakhte haiṅ. Yih jahāz tere beṭōṅ ko un kī sone-chāndī samet dūr-darāz ilāqōṅ se le kar ā rahe haiṅ. Yoṅ Rab tere Khudā ke nām aur Isrāīl ke Quddūs kī tāzīm hogī jis ne tujhe shān-o-shaukat se nawāzā hai.

¹⁰ Pardesī terī dīwāreṅ az sar-e-nau tāmīr kareṅge, aur un ke bādshāh terī khidmat kareṅge. Kyoṅki go main ne apne ghazab meṅ tujhe sazā dī, lekin ab main apne fazl se tujh par rahm karūṅga. ¹¹ Terī fasīl ke darwāze hameshā khule raheṅge. Unheṅ na dīn ko band kiyā jāegā, na rāt ko tāki aqwām kā māl-o-daulat aur un ke giriftār kie gae bādshāhoṅ ko shahr ke andar lāyā jā sake. ¹² Kyoṅki jo qaum yā saltanat terī khidmat karne se inkār kare wuh barbād ho jāegī, use pūre taur par tabāh kiyā jāegā.

¹³ Lubnān kī shān-o-shaukat tere sāmne hāzir hogī. Jūnīpar, sanobar aur saro ke daraḥt mil kar tere pās āeṅge tāki mere maqdis ko ārāstā karen. Yoṅ main apne pānwoṅ kī chaukī ko jalāl dūṅgā. ¹⁴ Tujh par zulm karne wāloṅ ke beṭe jhuk jhuk kar tere huzūr āeṅge, terī tahqīr karne wāle tere pānwoṅ ke sāmne aundhe muṅh ho jāeṅge. Wuh tujhe ‘Rab kā Shahr’ aur ‘Isrāīl ke Quddūs kā Siyyūn’ qarār deṅge. ¹⁵ Pahle tujhe tark kiyā gayā thā, log tujh se nafrat rakhte the, aur tujh meṅ se koī nahīn guzartā thā. Lekin ab main tujhe abadī faḥr kā bāis banā dūṅgā, aur tamām nasleṅ tujhe dekh kar khush hoṅgī.

¹⁶ Tū aqwām kā dūdh piegī, aur bādshāh tujhe dūdh pilāeṅge. Tab tū jān legī kī main Rab terā Najātdahīndā hūṅ, kī main jo Yāqūb kā Zabardast Sūrmā hūṅ terā Chhuṛāne Wālā hūṅ.

¹⁷ Main tere pītal ko sone meṅ, tere lohe ko chāndī meṅ, terī lakaṛī ko pītal meṅ aur tere patthar ko lohe meṅ badlūṅgā. Main salāmatī ko terī muhāfiz aur rāstī ko terī nigarān banāūṅgā. ¹⁸ Ab se tere mulk meṅ na tashaddud kā zikr hogā, na barbādī-o-tabāhī kā. Ab se terī chārdīwārī ‘Najāt’ aur tere darwāze ‘Hamd-o-Sanā’ kahlāeṅge.

¹⁹ Āīndā tujhe na dīn ke waqt sūraj, na rāt ke waqt chānd kī zarūrat hogī, kyoṅki Rab hī terī abadī raushnī hogā, terā Khudā hī terī āb-o-tāb hogā. ²⁰ Āīndā terā sūraj kabhī ghurūb nahīn hogā, terā chānd kabhī nahīn ghaṭegā. Kyoṅki Rab terā abadī nūr hogā, aur mātam ke tere dīn khatm ho jāeṅge.

²¹ Tab terī qaum ke tamām afrād rāstbāz hoṅge, aur mulk hameshā tak un kī milkiyat rahegā. Kyonki wuh mere hāth se lagāi huī panīrī hoṅge, mere hāth kā kām jis se main apnā jalāl zāhir karūṅga. ²² Tab sab se chhoṭe khandān kī tādād baṛh kar hazār afrād par mushtamil hogī, sab se kamzor kumbā tāqatwar qaum banegā. Muqarrarā waqt par main, Rab yih sab kuchh tezī se anjām dūṅgā.”

61

Mātam kā Waqt Khatm Hai

¹ Rab Qādir-e-mutlaq kā Rūh mujh par hai, kyonki Rab ne mujhe tel se masah karke gharībōn ko khuskhābrī sunāne kā ikhtiyār diyā hai. Us ne mujhe shikastādilon kī marham-paṭṭī karne ke lie aur yih elān karne ke lie bhejā hai ki qaidiyōn ko rihāi milegī aur zanjirōn meṅ jakare hue āzād ho jāeṅge, ² ki bahālī kā sāl aur hamāre Kḥudā ke intaqām kā dīn ā gayā hai. Us ne mujhe bhejā hai ki main tamām mātam karne wālōn ko tasallī dūn ³ aur Siyyūn ke sogwārōn ko dilāsā de kar rākh ke bajāe shāndār tāj, mātam ke bajāe khusḥī kā tel aur shikastā rūh ke bajāe hamd-o-sanā kā libās muhaiyā karūn.

Tab wuh ‘Rāstī ke Darakht’ kahlāeṅge, aise paude jo Rab ne apnā jalāl zāhir karne ke lie lagāe haiṅ. ⁴ Wuh qadīm khandarāt ko az sar-e-nau tāmīr karke der se barbad hue maqāmoṅ ko bahāl kareṅge. Wuh un tabāhshudā shahroṅ ko dubārā qāym kareṅge jo nasl-dar-nasl wīrān-o-sunsān rahe haiṅ. ⁵ Ghairmulkī kharē ho kar tumhārī bheṛ-bakriyōn kī gallābānī kareṅge, pardesī tumhāre khetōn aur bāghōn meṅ kām kareṅge. ⁶ Us waqt tum ‘Rab ke Imām’ kahlāoge, log tumheṅ ‘Hamāre Kḥudā ke Kḥādīm’ qarār deṅge.

Tum aqwām kī daulat se lutfandoz hoge, un kī shān-o-shaukat apnā kar us par fakhr karoge. ⁷ Tumhārī sharmindagī nahīn rahegī balki tum izzat kā dugnā hissā pāoge, tumhārī ruswāi nahīn rahegī balki tum shāndār hissā milne ke bāis shādiyānā bajāoge. Kyonki tumheṅ watan meṅ dugnā hissā milegā, aur abadī khusḥī tumhārī mīrās hogī.

⁸ Kyonki Rab farmātā hai, “Mujhe insāf pasand hai. Main ghāratgarī aur kajrawī se nafrat rakhtā hūn. Main apne logoṅ ko wafādārī se un kā ajr dūṅgā, main un ke sāth abadī ahd bāndhūṅgā. ⁹ Un kī nasl aqwām meṅ aur un kī aulād dīgar ummatoṅ meṅ mashhūr hogī. Jo bhī unheṅ dekhe wuh jān legā ki Rab ne unheṅ barkat dī hai.”

¹⁰ Main Rab se nihāyat hī shādmān hūn, merī jān apne Kḥudā kī tārif meṅ khusḥī ke gīt gātī hai. Kyonki jis tarah dūlhā apnā sar imām kī-sī pagarī se sajātā aur dūlhan apne āp ko apne zewarāt se ārāstā kartī hai usī tarah Allāh ne mujhe najāt kā libās pahnā kar rāstī kī chādar meṅ lapeṭā hai. ¹¹ Kyonki jis tarah zamīn apnī hariyālī ko nikalne detī aur bāgh apne bījōn ko phūṭne detā hai usī tarah Rab Qādir-e-mutlaq aqwām ke sāmne apnī rāstī aur satāish phūṭne degā.

62

Yarūshalam kī Bahālī

¹ Siyyūn kī khātir main khāmosh nahīn rahūṅgā, Yarūshalam kī khātir tab tak ārām nahīn karūṅga jab tak us kī rāstī tulū-e-subah kī tarah na chamke aur us kī najāt mashāl kī tarah na bharke.

² Aqwām terī rāstī dekheṅgī, tamām bādshāh terī shān-o-shaukat kā mushāhadā kareṅge. Us waqt tujhe nayā nām milegā, aisā nām jo Rab kā apnā muṅh muta'ayyin karegā. ³ Tū Rab ke hāth meṅ shāndār tāj aur apne Kḥudā ke hāth meṅ shāhī kulāh hogī. ⁴ Āindā log tujhe na kabhī ‘Matrukā’ na tere mulk ko ‘Wīrān-o-Sunsān’ qarār deṅge balki tū merā Lutf aur terā mulk Byāhī kahlāegā. Kyonki Rab tujh se lutfandoz

hogā, aur terā mulk shādīshudā hogā. ⁵ Jis tarah jawān ādmī kuñwārī se shādī kartā hai usī tarah tere farzand tujhe byāh leñge. Aur jis tarah dūlhā dulhan ke bāis khushī manātā hai usī tarah terā Khudā tere sabab se khushī manāegā.

⁶ Ai Yarūshalam, main ne terī fasīl par pahredār lagāe haiñ jo dīn rāt āwāz deñ. Unheñ ek lamhe ke lie bhī khāmosh rahne kī ijāzat nahīñ hai. Ai Rab ko yād dilāne wālo, us waqt tak na khud ārām karo, ⁷ na Rab ko ārām karne do jab tak wuh Yarūshalam ko az sar-e-nau qāym na kar le. Jab pūrī duniyā shahr kī tārif karegī tab hī tum sukūn kā sāns le sakte ho. ⁸ Rab ne apne dāeñ hāth aur zorāwar bāzū kī qasam khā kar wādā kiyā hai, “Āindā na main terā ghallā tere dushmanoñ ko khilāūngā, na baṛī mehnat se banāī gāī terī mai ko ajnabiyoñ ko pilāūngā. ⁹ Kyonki āindā fasal kī kaṭāī karne wāle hī Rab kī satāish karte hue use khāeñge, aur angūr chunane wāle hī mere maqdis ke sahnoñ meñ ā kar un kā ras pieñge.”

¹⁰ Dākhil ho jāo, shahr ke darwāzoñ meñ dākhil ho jāo! Qaum ke lie rāstā taiyār karo! Rāstā banāo, rāstā banāo! Use pattharoñ se sāf karo! Tamām aqwām ke ūpar jhandā gār do!

¹¹ Kyonki Rab ne duniyā kī intahā tak elān kiyā hai, “Siyyūn Beṭī ko batāo ki dekh, terī najāt āne wālī hai. Dekh, us kā ajr us ke pās hai, us kā inām us ke āge āge chal rahā hai.” ¹² Tab wuh ‘Muqaddas Qaum’ aur ‘Wuh Qaum Jise Rab ne Ewazānā de Kar Chhurāyā Hai’ kahlāeñge. Ai Yarūshalam Beṭī, tū ‘Marghūn’ aur ‘Ghairmatrukā Shahr’ kahlāegī.

63

Allāh Apnī Qaum kī Adālat Kartā Hai

¹ Yih kaun hai jo Adom se ā rahā hai, jo surkh surkh kapṛe pahne Busrā Shahr se pahuñch rahā hai? Yih kaun hai jo rob se mulabbas baṛī tāqat ke sāth āge baṛh rahā hai? “Main hī hūñ, wuh jo insāf se boltā, jo baṛī qudrat se tujhe bachātā hai.”

² Tere kapṛe kyon itne lāl haiñ? Lagtā hai ki terā libās hauz meñ angūr kuchalne se surkh ho gayā hai.

³ “Main angūroñ ko akelā hī kuchaltā rahā hūñ, aqwām meñ se koī mere sāth nahīñ thā. Main ne ghusse meñ ā kar unheñ kuchlā, taish meñ unheñ raundā. Un ke khūn kī chhīntēñ mere kapṛoñ par paṛ gāīñ, merā sārā libās ālūdā huā. ⁴ Kyonki merā dil intaqām lene par tulā huā thā, apnī qaum kā ewazānā dene kā sāl ā gayā thā. ⁵ Main ne apne irdgird nazar daurāī, lekin koī nahīñ thā jo merī madad kartā. Main hairān thā ki kisī ne bhī merā sāth na diyā. Chunāñche mere apne bāzū ne merī madad kī, aur mere taish ne mujhe sahārā diyā. ⁶ Ghusse meñ ā kar main ne aqwām ko pāmāl kiyā, taish meñ unheñ madhosh karke un kā khūn zamīn par girā diyā.”

Rab kī Tamjīd

⁷ Main Rab kī mehrbāniyāñ sunāūngā, us ke qābil-e-tārif kāmoñ kī tamjīd karūngā. Jo kuchh Rab ne hamāre lie kiyā, jo muta'addid bhalāiyāñ us ne apne rahm aur baṛe fazl se Isrāil ko dikhāī haiñ un kī satāish karūngā.

⁸ Us ne farmāyā, “Yaqīnan yih merī qaum ke haiñ, aise farzand jo bewafā nahīñ hoñge.” Yih kah kar wuh un kā Najātdahindā ban gayā, ⁹ wuh un kī tamām musibat meñ sharīk huā, aur us ke huzūr ke farishte ne unheñ chhuṭkārā diyā. Wuh unheñ pyār kartā, un par tars khātā thā, is lie us ne ewazānā de kar unheñ chhurāyā. Hāñ, qadīm zamāne se āj tak wuh unheñ uṭhāe phirtā rahā.

¹⁰ Lekin wuh sarkash hue, unhoñ ne us ke quddūs Rūh ko dukh pahuñchāyā. Tab wuh muṛ kar un kā dushman ban gayā. Khud wuh un se laṛne lagā.

¹¹ Phir us kī qaum ko wuh qadīm zamānā yād āyā jab Mūsā apnī qaum ke darmiyān thā, aur wuh pukār uṭhe, “Wuh kahāñ hai jo apnī bheṛ-bakriyoñ ko un ke gallābānoñ

samet samundar meñ se nikāl lāyā? Wuh kahāñ hai jis ne apne Rūhul-quds ko un ke darmiyān nāzil kiyā, ¹² jis kī jalālī qudrat Mūsā ke dāeñ hāth hāzir rahī tāki us ko sahārā de? Wuh kahāñ hai jis ne pānī ko Isrāīliyoñ ke sāmne taqsīm karke apne lie abadī shohrat paidā kī ¹³ aur unheñ gahrāiyoñ meñ se guzarne diyā? Us waqt wuh khule maidān meñ chalne wāle ghore kī tarah ārām se guzare aur kahīñ bhī thokar na khāī. ¹⁴ Jis tarah gāy-bail ārām ke lie wādī meñ utarte haiñ usī tarah unheñ Rab ke Rūh se ārām aur sukūn hāsil huā.”

Isī tarah tū ne apnī qaum kī rāhnumāī kī tāki tere nām ko jalāl mile.

Taubā kī Duā

¹⁵ Ai Allāh, āsmān se ham par nazar ḍāl, bulandiyōñ par apnī muqaddas aur shāndār sukūnatgāh se dekh! Is waqt terī ghairat aur qudrat kahāñ hai? Ham terī narmī aur mehrbāniyoñ se mahrūm rah gae haiñ! ¹⁶ Tū to hamārā Bāp hai. Kyoñki Ibrāhīm hameñ nahīñ jāntā aur Isrāīl hameñ nahīñ pahchāntā, lekin tū, Rab hamārā Bāp hai, qadīm zamāne se hī terā nām ‘Hamārā Chhuṛāne Wālā’ hai. ¹⁷ Ai Rab, tū hameñ apnī rāhoñ se kyoñ bhaṭakne detā hai? Tū ne hamāre diloñ ko itnā saḥt kyoñ kar diyā ki ham terā khauf nahīñ mān sakte? Hamārī khātir wāpas ā! Kyoñki ham tere khādīm, terī maurūsī milkiyat ke qabīle haiñ. ¹⁸ Terā maqdis thoṛī hī der ke lie terī qaum kī milkiyat rahā, lekin ab hamāre mukhālifoñ ne use pāñwoñ tale raund ḍālā hai. ¹⁹ Lagtā hai ki ham kabhī terī hukūmat ke taht nahīñ rahe, ki ham par kabhī tere nām kā thappā nahīñ lagā thā.

64

¹ Kāsh tū āsmān ko phār kar utar āe, ki pahār tere sāmne thartharāeñ. ² Kāsh tū ḍaliyoñ ko bharkā dene wālī āg yā pānī ko ek dam ubālne wālī ātish kī tarah nāzil ho tāki tere dushman terā nām jān leñ aur qaumeñ tere sāmne laraz uṭheñ! ³ Kyoñki qadīm zamāne meñ jab tū khaufnāk aur ghairmutawaqqe kām kiyā kartā thā to yoñ hī nāzil huā, aur pahār yoñ hī tere sāmne kānpne lage. ⁴ Qadīm zamāne se hī kisī ne tere siwā kisī aur Khudā ko na dekhā na sunā hai. Sirf tū hī aisā Khudā hai jo un kī madad kartā hai jo tere intazār meñ rahte haiñ.

⁵ Tū un se miltā hai jo khushī se rāst kām karte, jo terī rāhoñ par chalte hue tujhe yād karte haiñ! Afsos, tū ham se nārāz huā, kyoñki ham shurū se terā gunāh karke tujh se bewafā rahe haiñ. To phir ham kis tarah bach jāenge? ⁶ Ham sab nāpāk ho gae haiñ, hamāre tamām nām-nihād rāst kām gande chītharoñ kī mānind haiñ. Ham sab pattoñ kī tarah murjhā gae haiñ, aur hamāre gunāh hameñ hawā ke jhoñkoñ kī tarah uṛā kar le jā rahe haiñ.

⁷ Koī nahīñ jo terā nām pukāre yā tujh se lipatne kī koshish kare. Kyoñki tū ne apnā chehrā ham se chhupā kar hameñ hamāre qusūroñ ke hawāle chhoṛ diyā hai.

⁸ Ai Rab, tāham tū hī hamārā Bāp, hamārā kumhār hai. Ham sab miṭṭī hī haiñ jise tere hāth ne tashkīl diyā hai. ⁹ Ai Rab, had se zyādā ham se nārāz na ho! Hamāre gunāh tujhe hameshā tak yād na raheñ. Zarā is kā lihāz kar ki ham sab terī qaum haiñ. ¹⁰ Tere muqaddas shahr wīrān ho gae haiñ, yahāñ tak ki Siyyūn bhī bayābān hī hai, Yarūshalām wīrān-o-sunsān hai. ¹¹ Hamārā muqaddas aur shāndār ghar jahāñ hamāre bāpdādā terī satāish karte the nazar-e-ātish ho gayā hai, jo kuchh bhī ham azīz rakhte the wuh khaṇḍar ban gayā hai.

¹² Ai Rab, kyā tū in wāqiyāt ke bāwujūd bhī apne āp ko ham se dūr rakhegā? Kyā tū khāmosh rah kar hameñ had se zyādā past hone degā?.

65

Rab kā Ghazab Qaum par Nāzil Hogā

¹ “Jo mere bāre meñ dariyāft nahīn karte the unheñ main ne mujhe dhūndne kā mauqā diyā. Jo mujhe talāsh nahīn karte the unheñ main ne mujhe pāne kā mauqā diyā. Main bolā, ‘Main hāzir hūn, main hāzir hūn!’ Hālānki jis qaum se main muḵhātib huā wuh merā nām nahīn pukārtī thī.

² Din-bhar main ne apne hāth phailāe rakhe tāki ek sarkash qaum kā istiqbāl karūn, hālānki yih log ḡhalat rāh par chalte aur apne kajrau ḡhayālāt ke pīchhe paṛe rahte haiñ. ³ Yih mutawātir aur mere rūbarū hī mujhe nārāz karte haiñ. Kyonki yih baḡhoñ meñ qurbāniyāñ charḡhā kar īntoñ kī qurbāngāhoñ par baḡhūr jalāte haiñ. ⁴ Yih qabristān meñ baiṭh kar ḡhufiyā ḡhāroñ meñ rāt guzārte haiñ. Yih suar kā gosht khāte haiñ, un kī degoñ meñ qābil-e-ḡhin shorbā hotā hai. ⁵ Sāth sāth yih ek dūsre se kahte haiñ, ‘Mujh se dūr raho, qarīb mat ānā! Kyonki main terī nisbat kahīn zyādā muḡaddas hūn.’

Is qism ke log merī nāk meñ dhueñ kī mānind haiñ, ek āg jo din-bhar jaltī rahtī hai. ⁶ Dekho, yih bāt mere sāmne hī ḡalamband huī hai ki main ḡhāmosh nahīn rahūngā balki pūrā pūrā ajr dūngā. Main un kī jholī un ke ajr se bhar dūngā.” ⁷ Rab farmātā hai, “Unheñ na sirf un ke apne ḡunāhoñ kī sazā milegī balki bāpdādā ke ḡunāhoñ kī bhī. Chūnki unhoñ ne pahāroñ par baḡhūr kī qurbāniyāñ charḡhā kar merī tahqīr kī is lie main un kī jholī un kī harkatoñ ke muāwaze se bhar dūngā.”

Maut na Chuno Balki Hayāt!

⁸ Rab farmātā hai, “Jab tak angūr meñ thoṛā-sā ras bāqī ho log kahte haiñ, ‘Use zāe mat karnā, kyonki ab tak us meñ kuchh na kuchh hai jo barkat kā bāis hai.’ Main Isrāīl ke sāth bhī aisā hī karūngā. Kyonki apne ḡhādimoñ kī ḡhātir main sab ko nest nahīn karūngā. ⁹ Main Yāqūb aur Yahūdāh ko aisī aulād baḡhsh dūngā jo mere pahāroñ ko mīrās meñ pāegī. Tab pahār mere barguzīdoñ kī milkiyat hoñge, aur mere ḡhādīm un par baseñge. ¹⁰ Wādī-e-Shārūn meñ bheṛ-bakriyāñ chareñgī, Wādī-e-Akūr meñ ḡāy-bail ārām kareñge. Yih sab kuchh merī us qaum ko dastyāb hogā jo merī tālib rahegī.

¹¹ Lekin tum jo Rab ko tark karke mere muḡaddas pahār ko bhūl gae ho, ḡhabardār! Go is waqt tum ḡhushḡismatī ke dewatā Jad ke lie mez bichhāte aur taqdīr ke dewatā Manāt ke lie mai kā bartan bhar dete ho, ¹² lekin tumhārī taqdīr aur hai. Main ne tumhāre lie talwār kī taqdīr muḡarrar kī hai. Tum sab ko qasāi ke sāmne jhuknā paṛegā, kyonki jab main ne tumheñ bulāyā to tum ne jawāb na diyā. Jab main tum se hamkalām huā to tum ne na sunā balki wuh kuchh kiyā jo mujhe burā lagā. Tum ne wuh kuchh iḡhtiyār kiyā jo mujhe nāpasand hai.”

¹³ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Mere ḡhādīm khānā khāeñge, lekin tum bhūke rahoge. Mere ḡhādīm pānī pieñge, lekin tum pyāse rahoge. Mere ḡhādīm masrūr hoñge, lekin tum sharmsār hoge. ¹⁴ Mere ḡhādīm ḡhushī ke māre shādiyānā bajāeñge, lekin tum ranjīdā ho kar ro paṛoge, tum māyūs ho kar wāwailā karoge. ¹⁵ Āḡhirkār tumhārā nām hī mere barguzīdoñ ke pās bāqī rahegā, aur wuh bhī sirf lānat ke taur par istemāl hogā. Qasam khāte waqt wuh kaheñge, ‘Rab Qādir-e-mutlaq tumheñ isī tarah qatl kare.’ Lekin mere ḡhādimoñ kā ek aur nām rakḡhā jāegā. ¹⁶ Mulk meñ jo bhī apne lie barkat māñge yā qasam khāe wuh wafādār ḡhudā kā nām legā. Kyonki guzarī musībatoñ kī yādeñ miṭ jāeñgī, wuh merī āñkhoñ se chhup jāeñgī.

Nae Zamāne kā Āḡhāz

¹⁷ Kyonki main nayā āsmān aur nāi zamīn ḡhalaq karūngā. Tab guzarī chīzeñ yād nahīn āeñgī, un kā ḡhayāl tak nahīn āegā.

¹⁸ Chunāñche ḡhush-o-ḡhurram ho! Jo kuchh main ḡhalaq karūngā us kī hameshā tak ḡhushī manāo! Kyonki dekho, main Yarūshalām ko shādmānī kā bāis aur us ke

bāshindon ko khushī kā sabab banāūngā. ¹⁹ Main khud bhī Yarūshalam kī khushī manāūngā aur apnī qaum se lutfandoz hūngā.

Āindā us meñ ronā aur wāwailā sunāī nahīn degā. ²⁰ Wahān koī bhī paidāish ke thoṛe dinon bād faut nahīn hogā, koī bhī waqt se pahle nahīn maregā. Jo sau sāl kā hogā use jawān samjhā jāegā, aur jo sau sāl kī umr se pahle hī faut ho jāe use malaūn samjhā jāegā.

²¹ Log ghar banā kar un meñ baseñge, wuh angūr ke bāgh lagā kar un kā phal khāenge. ²² Āindā aisā nahīn hogā ki ghar banāne ke bād koī aur us meñ base, ki bāgh lagāne ke bād koī aur us kā phal khāe. Kyoñki merī qaum kī umr darakhton jaisī darāz hogī, aur mere barguzīdā apne hāthon ke kām se lutfandoz honge. ²³ Na un kī mehnat-mashaqqat rāygān jāegī, na un ke bachche achānak tashaddud kā nishānā ban kar mareñge. Kyoñki wuh Rab kī mubārak nasl honge, wuh khud aur un kī aulād bhī. ²⁴ Is se pahle ki wuh āwāz deñ main jawāb dūngā, wuh abhī bol rahe honge ki main un kī sunūngā.”

²⁵ Rab farmātā hai, “Bheṛiyā aur lelā mil kar chareñge, sherbabar bail kī tarah bhūsā khāegā, aur sānp kī khurāk khāk hī hogī. Mere pūre muqaddas pahār par na ghalat kām kiya jāegā, na kisī ko nuqsān pahunchegā.”

66

Do Mālikon kī Khidmat Karnā Nāmumkin Hai

¹ Rab farmātā hai, “Āsmān merā takht hai aur zamīn mere pānwon kī chaukī, to phir wuh ghar kahān hai jo tum mere lie banāoge? Wuh jagah kahān hai jahān main ārām karūnga?” ² Rab farmātā hai, “Mere hāth ne yih sab kuchh banāyā, tab hī yih sab kuchh wujūd meñ āyā. Aur main usī kā khayāl rakhtā hūn jo musibat zadā aur shikastādil hai, jo mere kalām ke sāmne kānptā hai.

³ Lekin bail ko zabah karne wālā qātil ke barābar aur lele ko qurbān karne wālā kutte kī gardan toṛne wāle ke barābar hai. Ghallā kī nazar pesh karne wālā suar kā khūn chaṛhāne wāle se behtar nahīn, aur baḥhūr jalāne wālā butparast kī mānind hai. In logon ne apnī ghalat rāhon ko ikhtiyār kiya hai, aur in kī jān apnī ghinaunī chīzon se lutfandoz hotī hai. ⁴ Jawāb meñ main bhī un se badsulūkī kī rāh ikhtiyār karūnga, main un par wuh kuchh nāzil karūnga jis se wuh dahshat khāte haiñ. Kyoñki jab main ne unheñ āwāz dī to kisī ne jawāb na diyā, jab main bolā to unhon ne na sunā balki wuhī kuchh karte rahe jo mujhe burā lagā, wuhī karne par tule rahe jo mujhe nāpasand hai.”

Yarūshalam ke sāth Khushī Manāo

⁵ Ai Rab ke kalām ke sāmne larazne wālo, us kā farmān suno! “Tumhāre apne bhāi tum se nafrat karte aur mere nām ke bāis tumheñ radd karte haiñ. Wuh mazāq urā kar kahte haiñ, ‘Rab apne jalāl kā izhār kare tāki ham tumhārī khushī kā mushāhadā kar sakeñ.’ Lekin wuh sharmindā ho jāenge.

⁶ Suno! Shahr meñ shor-o-ghauḡhā ho rahā hai. Suno! Rab ke ghar se halchal kī āwāz sunāī de rahī hai. Suno! Rab apne dushmanon ko un kī munāsib sazā de rahā hai.

⁷ Dard-e-zah meñ muṭtalā hone se pahle hī Yarūshalam ne bachchā janm diyā, zachchagī kī izā se pahle hī us ke beṭā paidā huā. ⁸ Kis ne kabhī aisī bāt sunī hai? Kis ne kabhī is qism kā muāmalā dekhā hai? Kyā koī mulk ek hī dīn ke andar andar paidā ho saktā hai? Kyā koī qaum ek hī lamhe meñ janm le saktī hai? Lekin Siyyūn ke sāth aisā hī huā hai. Dard-e-zah abhī shurū hī honā thā ki us ke bachche paidā hue.” ⁹ Rab farmātā hai, “Kyā main bachche ko yahān tak lāūn ki wuh mān ke peṭ se nikalne wālā ho aur phir use janm lene na dūn? Hargiz nahīn!” Terā Khudā

farmātā hai, “Kyā maiñ jo bachche ko paidā hone detā hūñ bachche ko rok dūñ? Kabhī nahīñ!”

¹⁰ “Ai Yarūshalam ko pyār karne wālo, sab us ke sāth khushī manāo! Ai shahr par mātām karne wālo, sab us ke sāth shādiyānā bajāo! ¹¹ Kyonki ab tum us kī tasallī dilāne wālī chhātī se jī bhar kar dūdh piyoge, tum us ke shāndār dūdh kī kasrat se lutfandoz hoge.” ¹² Kyonki Rab farmātā hai, “Maiñ Yarūshalam meñ salāmatī kā dariyā bahne dūngā aur us par aqwām kī shān-o-shaukat kā sailāb āne dūngā. Tab wuh tumheñ apnā dūdh pilā kar uṭhāe phiregī, tumheñ god meñ biṭhā kar pyār karegī. ¹³ Maiñ tumheñ māñ kī-sī tasallī dūngā, aur tum Yarūshalam ko dekh kar tasallī pāoge. ¹⁴ In bātoñ kā mushāhadā karke tumhārā dil khush hogā aur tum tāzā hariyālī kī tarah phalo-phūloge.”

Us waqt zāhir ho jāegā ki Rab kā hāth us ke khādimoñ ke sāth hai jabki us ke dushman us ke ghazab kā nishānā baneñge. ¹⁵ Rab āg kī sūrat meñ ā rahā hai, āndhī jaise rathoñ ke sāth nāzil ho rahā hai tāki dahakte koeloñ se apnā ghussā ṭhanḍā kare aur sholā'afshāñ āg se malāmat kare. ¹⁶ Kyonki Rab āg aur apnī talwār ke zariye tamām insānoñ kī adālat karke apne hāth se muta'addid logoñ ko halāk karegā.

¹⁷ Rab farmātā hai, “Jo apne āp ko butoñ ke bāghoñ ke lie maḥsūs aur pāk-sāf karte haiñ aur darmiyān ke rāhnumā kī pairawī karke suar, chūhe aur dīgar ghinaunī chīzeñ khāte haiñ wuh mil kar halāk ho jāeñge.

Dīgar Aqwām Bhī Rab kī Parastish Kareñgī

¹⁸ Chunāñche maiñ jo un ke āmāl aur khayālāt se wāqif hūñ tamām aqwām aur alag alag zabāneñ bolne wāloñ ko jamā karne ke lie nāzil ho rahā hūñ. Tab wuh ā kar mere jalāl kā mushāhadā kareñge. ¹⁹ Maiñ un ke darmiyān ilāhī nishān qāym karke bache huoñ meñ se kuchh dīgar aqwām ke pās bhej dūngā. Wuh Tarsīs, Libiyā, tīr chalāne kī māhir qaum Ludiya, Tūbal, Yūnān aur un dūr-darāz jazīroñ ke pās jāeñge jinhoñ ne na mere bāre meñ sunā, na mere jalāl kā mushāhadā kiyā hai. In aqwām meñ wuh mere jalāl kā elān kareñge.

²⁰ Phir wuh tamām aqwām meñ rahne wāle tumhāre bhāiyōñ ko ghoṛoñ, rathoñ, gāriyoñ, khachcharoñ aur ūñtoñ par sawār karke Yarūshalam le āeñge. Yahāñ mere muqaddas pahār par wuh unheñ ghallā kī nazar ke taur par pesh kareñge. Kyonki Rab farmātā hai ki jis tarah Isrāīlī apnī ghallā kī nazareñ pāk bartanoñ meñ rakh kar Rab ke ghar meñ le āte haiñ usī tarah wuh tumhāre Isrāīlī bhāiyōñ ko yahāñ pesh kareñge. ²¹ Un meñ se maiñ bāz ko imām aur Lāwī kā ohdā dūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

²² Rab farmātā hai, “Jitne yaqīn ke sāth merā banāyā huā nayā āsmān aur nāī zamīn mere sāmne qāym rahegā utne yaqīn ke sāth tumhārī nasl aur tumhārā nām abad tak qāym rahegā. ²³ Us waqt tamām insān mere pās ā kar mujhe sijdā kareñge. Har Nae Chānd aur har Sabat ko wuh bāqāydaḡī se āte raheñge.” Yih Rab kā farmān hai. ²⁴ “Tab wuh shahr se nikal kar un kī lāshoñ par nazar ḍāleñge jo mujh se sarkash hue the. Kyonki na unheñ khāne wāle kīre kabhī mareñge, na unheñ jalāne wālī āg kabhī bujhegī. Tamām insān un se ghīn khāeñge.”

Yarmiyāh

Rab kā Nabī Yarmiyāh

¹ Zail meñ Yarmiyāh bin Khilqiyāh ke paighāmāt qalamband kie gae haiñ. (Binyamīn ke qabāyli ilāqe ke shahr Anatot meñ kuchh imām rahte the, aur Yarmiyāh kā wālid un meñ se thā.) ² Rab kā farmān pahlī bār Yahūdāh ke bādshāh Yūsiyāh bin Amūn kī hukūmat ke 13weñ sāl meñ Yarmiyāh par nāzil huā, ³ aur Yarmiyāh ko yih paighāmāt Yahūyaqīm bin Yūsiyāh ke daur-e-hukūmat se le kar Sidqiyāh bin Yūsiyāh kī hukūmat ke 11weñ sāl ke pāñchweñ mahīne * tak milte rahe. Us waqt Yarūshalam ke bāshindoñ ko jilāwatan kar diyā gayā.

Yarmiyāh kī Bulāhat

⁴ Ek dīn Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ⁵ “Maiñ tujhe māñ ke peṭ meñ tashkīl dene se pahle hī jāntā thā, terī paidāish se pahle hī maiñ ne tujhe maḥsūs-o-muqaddas karke aqwām ke lie nabī muqarrar kiyā.”

⁶ Maiñ ne etarāz kiya, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, afsos! Maiñ terā kalām sunāne kā sahīh ilm nahīñ rakhtā, maiñ to bachchā hī hūñ.” ⁷ Lekin Rab ne mujh se farmāyā, “Mat kah ‘Maiñ bachchā hī hūñ.’ Kyoñki jin ke pās bhī maiñ tujhe bhejūngā un ke pās tū jāegā, aur jo kuchh bhī maiñ tujhe sunāne ko kahūngā use tū sunāegā. ⁸ Logoñ se mat ḍarnā, kyoñki maiñ tere sāth hūñ, maiñ tujhe bachāe rakhūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

⁹ Phir Rab ne apnā hāth baḥā kar mere hoñtoñ ko chhū diyā aur farmāyā, “Dekh, maiñ ne apne alfāz ko tere muñh meñ ḍāl diyā hai. ¹⁰ Āj maiñ tujhe qaumoñ aur saltanatoñ par muqarrar kar detā hūñ. Kahīñ tujhe unheñ jar se ukhār kar girā denā, kahīñ barbād karke ḍhā denā aur kahīñ tāmīr karke paude kī tarah lagā denā hai.”

Bādām kī Shākh aur Ubaltī Deg kī Royā

¹¹ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, “Ai Yarmiyāh, tujhe kyā nazar ā rahā hai?” Maiñ ne jawāb diyā, “Bādām kī ek shākh, us daraḥt kī jo ‘Deḥne Wālā’ kahlātā hai.” ¹² Rab ne farmāyā, “Tū ne sahīh dekhā hai. Is kā matlab hai kī maiñ apne kalām kī dekh-bhāl kar rahā hūñ, maiñ dhyān de rahā hūñ kī wuh pūrā ho jāe.”

¹³ Phir Rab kā kalām dubārā mujh par nāzil huā, “Tujhe kyā nazar ā rahā hai?” Maiñ ne jawāb diyā, “Shimāl meñ deg dikhāi de rahī hai. Jo kuchh us meñ hai wuh ubal rahā hai, aur us kā muñh hamārī taraf jhukā huā hai.” ¹⁴ Tab Rab ne mujh se kahā, “Isī tarah shimāl se mulk ke tamām bāshindoñ par āfat ṭuṭ paregī.” ¹⁵ Kyoñki Rab farmātā hai, “Maiñ shimālī mamālik ke tamām gharānoñ ko bulā lūngā, aur har ek ā kar apnā taḥt Yarūshalam ke darwāzoñ ke sāmne hī kharā karegā. Hāñ, wuh us kī pūrī fasīl ko gher kar us par balki Yahūdāh ke tamām shahroñ par chhāpā māreñge. ¹⁶ Yoñ maiñ apnī qaum par faisle sādīr karke un ke ḡhalat kāmoñ kī sazā dūngā. Kyoñki unhoñ ne mujhe tark karke ajnabī mābūdoñ ke lie baḥūr jalāyā aur apne hāthoñ se bane hue butoñ ko sijdā kiya hai.

¹⁷ Chunāñche kamarbastā ho jā! Uṭh kar unheñ sab kuchh sunā de jo maiñ farmāūngā. Un se dahshat mat khānā, warnā maiñ tujhe un ke sāmne hī dahshatzadā kar dūngā. ¹⁸ Dekh, āj maiñ ne tujhe qilāband shahr, lohe ke satūn aur pītal kī chārdīwārī jaisā mazbūt banā diyā hai tāki tū pūre mulk kā sāmna kar sake, khāh Yahūdāh ke bādshāh, afsar, imām yā awām tujh par hamlā kyoñ na karen. ¹⁹ Tujh

* 1:3 Julāi tā Agast.

se larne ke bāwujūd wuh tujh par ghālib nahīn āenge, kyonki main tere sāth hūn, main hī tujhe bachāe rakhūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

2

Allāh kī Jawān Isrāīl ke lie Fikr

¹ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ² “Jā, zor se Yarūshalam ke kān meñ pukār ki Rab farmātā hai, ‘Mujhe terī jawānī kī wafādārī khūb yād hai. Jab terī shādī qarīb āī to tū mujhe kitnā pyār kartī thī, yahān tak ki tū registān meñ bhī jahān khetībārī nāmumkin thī mere pīchhe pīchhe chaltī rahī. ³ Us waqt Isrāīl Rab ke lie makhsūs-o-muqaddas thā, wuh us kī fasal kā pahlā phal thā. Jis ne bhī us meñ se kuchh khāyā wuh mujrim ṭhahrā, aur us par āfat nāzil huī. Yih Rab kā farmān hai.’ ”

Isrāīl ke Bāpdādā ke Gunāh

⁴ Ai Yāqūb kī aulād, Rab kā kalām suno! Ai Isrāīl ke tamām gharāno, dhyān do! ⁵ Rab farmātā hai, “Tumhāre bāpdādā ne mujh meñ kaun-sī nāinsāfi pāī ki mujh se itne dūr ho gae. Hech buton ke pīchhe ho kar wuh khud hech ho gae. ⁶ Unhon ne pūchhā tak nahīn ki Rab kahān hai jo hamēn Misr se nikāl lāyā aur registān meñ sahīh rāh dikhāī, go wuh ilāqā wīrān-o-sunsān thā. Har taraf ghāṭiyon, pānī kī sakht kamī aur tārīkī kā sāmna karnā parā. Na koī us meñ se guzartā, na koī wahān rahtā hai. ⁷ Main to tumheñ bāghon se bhare mulk meñ lāyā tāki tum us ke phal aur achchhī paidāwār se lutfandoz ho sako. Lekin tum ne kyā kiyā? Mere mulk meñ dākhl hote hī tum ne use nāpāk kar diyā, aur main apnī maurūsī milkiyat se ghin khāne lagā. ⁸ Na imāmon ne pūchhā ki Rab kahān hai, na shariāt ko amal meñ lāne wāle mujhe jānte the. Qaum ke gallābān mujh se bewafā hue, aur nabī befāyda buton ke pīchhe lag kar Bāl Dewatā ke paighāmāt sunāne lage.”

Rab kā Apnī Qaum ke khilāf Muqaddamā

⁹ Rab farmātā hai, “Isī wajah se main āindā bhī adālat meñ tumhāre sāth larūngā. Hān, na sirf tumhāre sāth balki tumhārī āne wālī naslon ke sāth bhī. ¹⁰ Jāo, samundar ko pār karke Jazīrā-e-Qubrus kī taftish karo! Apne qāsidoñ ko Mulk-e-Qidār meñ bhej kar ghaur se dariyāft karo ki kyā wahān kabhī yahān kā-sā kām huā hai? ¹¹ Kyā kisī qaum ne kabhī apne dewatāon ko tabdīl kiyā, go wuh haqīqat meñ Khudā nahīn haiñ? Hargiz nahīn! Lekin merī qaum apnī shān-o-shaukat ke Khudā ko chhor kar befāyda buton kī pūjā karne lagī hai.” ¹² Rab farmātā hai, “Ai āsmān, yih dekh kar haibat zadā ho jā, tere rongte khare ho jāen, hakkā-bakkā rah jā! ¹³ Kyonki merī qaum se do sangin jurm sarzad hue haiñ. Ek, unhon ne mujhe tark kiyā, go main zindagī ke pānī kā sarchashmā hūn. Dūsre, unhon ne apne zātī hauz banāe haiñ jo darāron kī wajah se bhar hī nahīn sakte.”

Isrāīl kī Bewafāi ke Natāyj

¹⁴ Kyā Isrāīl ibtidā se hī ghulām hai? Kyā us ke wālidain ghulām the ki wuh ab tak ghulām hai? Hargiz nahīn! To phir wuh kyon dūsron kā lūṭā huā māl ban gayā hai? ¹⁵ Jawān sherbabar daharte hue us par tūt parē haiñ, garajte garajte unhon ne Mulk-e-Isrāīl ko barbād kar diyā hai. Us ke shahr nazar-e-ātish ho kar wīrān-o-sunsān ho gae haiñ. ¹⁶ Sāth sāth Memfis aur Tahfanhis ke log bhī tere sar ko mundaṭwā rahe haiñ.

¹⁷ Ai Isrāīlī qaum, kyā yih tere ghalat kām kā natījā nahīn? Kyonki tū ne Rab apne Khudā ko us waqt tark kiyā jab wuh terī rahnumāi kar rahā thā. ¹⁸ Ab mujhe batā ki Misr ko jā kar Dariyā-e-Nīl kā pānī pine kā kyā fāyda? Mulk-e-Asūr meñ jā kar Dariyā-e-Furāt kā pānī pine se kyā hāsīl? ¹⁹ Terā ghalat kām tujhe sazā de rahā hai, terī bewafā harkateñ hī terī sarzanish kar rahī haiñ. Chunānche jān le aur dhyān

de ki Rab apne Ḳhudā ko chhoṛ kar us kā ḵhauf na mānane kā phal kitnā burā aur karwā hai.” Yih Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj kā farmān hai.

²⁰ “Kyonki shurū se hī tū apne jue aur rassoṅ ko toṛ kar kahtī rahī, ‘Main terī ḵhidmat nahīn karūngī!’ Tū har bulandī par aur har ghane daraḵht ke sāy meṅ leṭ kar ismatfaroshī kartī rahī. ²¹ Pahle tū angūr kī maḵsūs aur qābil-e-etamād nasl kī panīrī thī jise main ne ḵhud zamīn meṅ lagāyā. To yih kyā huā ki tū bigaṛ kar janglī * bel ban gaī? ²² Ab tere qusūr kā dāgh utar nahīn saktā, ḵhāh tū kitnā khārī soḍā aur sābun kyon na istemāl kare.” Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²³ “Tū kis tarah yih kahne kī jurrat kar saktī hai ki main ne apne āp ko ālūdā nahīn kiyā, main Bāl dewatāoṅ ke pīchhe nahīn gaī. Wādī meṅ apnī harkatoṅ par to ḡhaur kar! Jān le ki tujh se kyā kuchh sarzad huā hai. Tū bemaqsad idhar-udhar bhāgne wālī ūṇṭnī hai. ²⁴ Balki tū registān meṅ rahne kī ādī gadhī hī hai jo shahwat ke māre hāṅptī hai. Mastī ke is ālam meṅ kaun us par qābū pā saktā hai? Jo bhī us se milnā chāhe use zyādā jidd-o-jahd kī zarūrat nahīn, kyonki mastī ke mausam meṅ wuh har ek ke lie hāzir hai. ²⁵ Ai Isrāīl, itnā na daur ki tere jūte ghis kar phaṭ jāeṅ aur terā galā ḵhushk ho jāe. Lekin afsos, tū bazid hai, ‘Nahīn, mujhe chhoṛ de! Main ajnabī mabūdoṅ ko pyār kartī hūn, aur lāzim hai ki main un ke pīchhe bhāgtī jāūn.’

²⁶ Suno! Isrāīlī qaum ke tamām afrād un ke bādshāhoṅ, afsaroṅ, imāmoṅ aur nabiyōṅ samet sharmindā ho jāeṅge. Wuh pakaṛe hue chor kī-sī sharm maḥsūs kareṅge. ²⁷ Yih log lakaṛī ke but se kahte haiṅ, ‘Tū merā bāp hai’ aur patthar ke dewatā se, ‘Tū ne mujhe janm diyā.’ Lekin go yih merī taraf rujū nahīn karte balki apnā muṅh mujh se pher kar chalte haiṅ to bhī jyon hī koī āfat un par ā jāe to yih mujh se iltijā karne lagte haiṅ ki ā kar hameṅ bachā! ²⁸ Ab yih but kahān haiṅ jo tū ne apne lie banāe? Wuhī khaṛe ho kar dikhāeṅ ki tujhe musibat se bachā sakte haiṅ. Ai Yahūdāh, āḵhir jitne tere shahr haiṅ utne tere dewatā bhī haiṅ.” ²⁹ Rab farmātā hai, “Tum mujh par kyon ilzām lagāte ho? Tum to sab mujh se bewafā ho gae ho. ³⁰ Main ne tumhāre bachchoṅ ko sazā dī, lekin befāydā. Wuh merī tarbiyat qabūl nahīn karte. Balki tum ne phārne wāle sherbabar kī tarah apne nabiyōṅ par ṭuṭ kar unheṅ talwār se qatl kiyā.

³¹ Ai maujūdā nasl, Rab ke kalām par dhyān do! Kyā main Isrāīl ke lie registān yā tārikṭarīn ilāqe kī mānind thā? Merī qaum kyon kahtī hai, ‘Ab ham āzādī se idhar-udhar phir sakte haiṅ, āindā ham tere huzūr nahīn āeṅge?’ ³² Kyā kuṅwārī kabhī apne zewarāt ko bhūl saktī hai, yā dulhan apnā urūsī libās? Hargiz nahīn! Lekin merī qaum beshumār dinoṅ se mujhe bhūl gaī hai.

³³ Tū ishq dhūṇḍne meṅ kitnī māhir hai! Badkār aurateṅ bhī tujh se bahut kuchh sīkh letī haiṅ. ³⁴ Tere libās kā dāman begunāh ḡharīboṅ ke ḵhūn se ālūdā hai, go tū ne unheṅ naqabzanī jaisā ḡhalat kām karte waqt na pakaṛā. Is sab kuchh ke bāwujūd bhī ³⁵ tū bazid hai ki main bequsūr hūn, Allāh kā mujh par ḡhussā ṭhandā ho gayā hai. Lekin main terī adālat karūṅga, is lie ki tū kahtī hai, ‘Mujh se gunāh sarzad nahīn huā.’

³⁶ Tū kabhī idhar, kabhī idhar jā kar itnī āsānī se apnā ruḵh kyon badaltī hai? Yaḡīn kar ki jis tarah tū apne ittahādī Asūr se māyūs ho kar sharmindā huī hai usī tarah tū nae ittahādī Misr se bhī nādim ho jāegī. ³⁷ Tū us jagah se bhī apne hāthoṅ ko sar par rakh kar niklegī. Kyonki Rab ne unheṅ radd kiyā hai jin par tū bharosā rakhtī hai. Un se tujhe madad hāsil nahīn hogī.”

3

Isrāīl kī Rab se Bewafāī

* **2:21** Lafzī tarjumā: ajnabī.

¹ Rab farmātā hai, “Agar koī apnī bīwī ko talāq de aur alag hone ke bād bīwī kī kisī aur se shādī ho jāe to kyā pahle shauhar ko us se dubārā shādī karne kī ijāzat hai? Hargiz nahīn, balki aisī harkat se pūre mulk kī behurmatī ho jātī hai. Dekh, yihī terī hālat hai. Tū ne muta’addid āshiqon se zinā kiyā hai, aur ab tū mere pās wāpas ānā chāhtī hai. Yih kaisī bāt hai?

² Apnī nazar banjar pahāriyon kī taraf uṭhā kar dekh! Kyā koī jagah hai jahān zinā karne se terī behurmatī nahīn hui? Registān meñ tanhā baiṭhne wāle Baddū kī tarah tū rāston ke kināre par apne āshiqon kī tāk meñ baiṭhī rahī hai. Apnī ismatfaroshī aur badkārī se tū ne mulk kī behurmatī kī hai. ³ Isī wajah se bahār meñ barsāt kā mausam rokā gayā aur bārish nahīn paṛī. Lekin afsos, tū kasbī kī-sī peshānī rakhtī hai, tū sharm khāne ke lie taiyār hī nahīn. ⁴ Is waqt bhī tū chīkhtī-chillātī āwāz detī hai, ‘Ai mere Bāp, jo merī jawānī se merā dost hai, ⁵ kyā tū hameshā tak mere sāth nārāz rahegā? Kyā terā qahr kabhī ṭhandā nahīn hogā?’ Yihī tere apne alfāz haiñ, lekin sāth sāth tū ghalat kām karne kī har mumkin koshish kartī rahtī hai.”

⁶ Yūsiyāh Bādshāh kī hukūmat ke daurān Rab mujh se hamkalām huā, “Kyā tū ne wuh kuchh dekhā jo bewafā Isrāīl ne kiyā hai? Us ne har bulandī par aur har ghane daraḳht ke sāy meñ zinā kiyā hai. ⁷ Maiñ ne sochā ki yih sab kuchh karne ke bād wuh mere pās wāpas āegī. Lekin afsos, aisā na huā. Us kī ghaddār bahan Yahūdāh bhī in tamām wāqiyāt kī gawāh thī. ⁸ Bewafā Isrāīl kī zinākārī nāqābil-e-bardāshṭ thī, is lie maiñ ne use ghar se nikāl kar talāqnāmā de diyā. Phir bhī maiñ ne dekhā ki us kī ghaddār bahan Yahūdāh ne khauf na khāyā balki kḥud nikal kar zinā karne lagī. ⁹ Isrāīl ko is jurm kī sanjīdagī mahsūs na hui balki us ne patthar aur lakaṛī ke buton ke sāth zinā karke mulk kī behurmatī kī. ¹⁰ Is ke bāwujūd us kī bewafā bahan Yahūdāh pūre dil se nahīn balki sirf zāhirī taur par mere pās wāpas āī.” Yih Rab kā farmān hai.

Mere Pās Lauṭ Ā

¹¹ Rab mujh se hamkalām huā, “Bewafā Isrāīl ghaddār Yahūdāh kī nisbat zyādā rāstbāz hai. ¹² Jā, shimāl kī taraf dekh kar buland āwāz se elān kar, ‘Ai bewafā Isrāīl, Rab farmātā hai ki wāpas ā! Āindā maiñ ghusse se terī taraf nahīn dekhūngā, kyonki maiñ mehrbān hūñ. Maiñ hameshā tak nārāz nahīn rahūngā. Yih Rab kā farmān hai.

¹³ Lekin lāzim hai ki tū apnā gusūr taslīm kare. Iqrār kar ki maiñ Rab apne Kḥudā se sarkash hūī. Maiñ idhar-udhar ghūm kar har ghane daraḳht ke sāy meñ ajnabī mābūdon kī pūjā kartī rahī, maiñ ne Rab kī na sunī.’ ” Yih Rab kā farmān hai. ¹⁴ Rab farmātā hai, “Ai bewafā bachcho, wāpas āo, kyonki maiñ tumhārā mālik hūñ. Maiñ tumheñ har jagah se nikāl kar Siyyūn meñ wāpas lāūngā. Kisī shahr se maiñ ek ko nikāl lāūngā, aur kisī kḥandān se do afrād ko.

¹⁵ Tab maiñ tumheñ aise gallābānon se nawāzūngā jo merī soch rakheñge aur jo samajh aur aql ke sāth tumhārī gallābānī kareñge. ¹⁶ Phir tumhārī tādād bahut barhegī aur tum chāron taraf phail jāoge.” Rab farmātā hai, “Un dinon meñ Rab ke ahd ke sandūq kā zikr nahīn kiyā jāegā. Na us kā kḥayāl āegā, na use yād kiyā jāegā. Na us kī kamī mahsūs hogī, na use dubārā banāyā jāegā. ¹⁷ Kyonki us waqt Yarūshalam ‘Rab kā Takht’ kahlāegā, aur us meñ tamām aqwām Rab ke nām kī tāzīm meñ jamā ho jāeñgī. Tab wuh apne sharīr aur ziddī dilon ke mutābiq zindagī nahīn guzāreñgī. ¹⁸ Tab Yahūdāh kā gharānā Isrāīl ke gharāne ke pās āegā, aur wuh mil kar shimālī mulk se us mulk meñ wāpas āeñge jo maiñ ne tumhāre bāpdādā ko mīrās meñ diyā thā.

¹⁹ Maiñ ne sochā, kāsh maiñ tere sāth beṭon kā-sā sulūk karke tujhe ek kḥushgawār mulk de sakūñ, ek aisī mīrās jo dīgar aqwām kī nisbat kahīn shāndār ho. Maiñ samjhā ki tum mujhe apnā Bāp ṭahrā kar apnā muñh mujh se nahīn pheroge.

²⁰ Lekin ai Isrāīlī qaum, tū mujh se bewafā rahī hai, bilkul us aurat kī tarah jo apne shauhar se bewafā ho gaī hai.” Yih Rab kā farmān hai.

²¹ “Suno! Banjar bulandiyon par chīkheñ aur iltijāeñ sunāi de rahī haiñ. Isrāīlī ro rahe haiñ, is lie ki wuh ḡhalat rāh iḡhtiyār karke Rab apne Ḳhudā ko bhūl gae haiñ.

²² Ai bewafā bachcho, wāpas āo tāki main tumhare bewafā dilon ko shifā de sakūñ.”

“Ai Rab, ham hāzir haiñ. Ham tere pās āte haiñ, kyonki tū hī Rab hamārā Ḳhudā hai. ²³ Wāqai, pahāriyon aur paharon par butparastī kā tamāshā fareb hī hai. Yaqīnan Rab hamārā Ḳhudā Isrāīl kī najāt hai. ²⁴ Hamārī jawānī se le kar āj tak sharmnāk dewatā hamāre bāpdādā kī mehnat kā phal khāte āe haiñ, khāh un kī bher-bakriyāñ aur gāy-bail the, khāh un ke beṭe-beṭiyāñ. ²⁵ Āo, ham apnī sharm ke bistar par leṭ jāeñ aur apnī be’izzatī kī razāi meñ chhup jāeñ. Kyonki ham ne apne bāpdādā samet Rab apne Ḳhudā kā gunāh kiyā hai. Apnī jawānī se le kar āj tak ham ne Rab apne Ḳhudā kī nahīñ sunī.”

4

Taubā Karo

¹ Rab farmātā hai, “Ai Isrāīl, agar tū wāpas ānā chāhe to mere pās wāpas ā! Agar tū apne ghinaune buton ko mere huzūr se dūr karke āwārā na phire ² aur Rab kī hayāt kī qasam khāte waqt diyānatdārī, insāf aur sadāqat se apnā wādā pūrā kare to ḡhairaqwām mujh se barkat pā kar mujh par faḡhr kareñgī.”

³ Rab Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindon se farmātā hai, “Apne dilon kī ḡhairmustāmal zamīn par hal chalā kar use qābil-e-kāshṭ banāo! Apne bīj kāntedār jhāriyon meñ bo kar zāe mat karnā. ⁴ Ai Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindo, apne āp ko Rab ke lie maḡhsūs karke apnā ḡhatnā karāo yānī apne dilon kā ḡhatnā karāo, warnā merā qahr tumhare ḡhalat kāmon ke bāis kabhī na bujhne wālī āg kī tarah tujh par nāzil hogā.

Shimāl se Āfat kā Elān

⁵ Yahūdāh meñ elān karo aur Yarūshalam ko ittalā do, ‘Mulk-bhar meñ narsingā bajāo!’ Galā phār kar chillāo, ‘Ikattṭhe ho jāo! Āo, ham qilāband shahron meñ panāh leñ!’ ⁶ Jhandā gār do tāki log use dekh kar Siyyūn meñ panāh leñ. Mahfūz maqām meñ bhāḡ jāo aur kahīñ na ruko, kyonki main shimāl kī taraf se āfat lā rahā hūñ, sab kuchh dhaṛām se gir jāegā.

⁷ Sherbabar jangal meñ apnī chhupne kī jagah se nikal āyā, qaumon ko halāk karne wālā apne maqām se rawānā ho chukā hai tāki tere mulk ko tabāh kare. Tere shahr barbād ho jāeñge, aur un meñ koī nahīñ rahegā.

⁸ Chunāñche ṭāṭ kā libās pahan kar āh-o-zārī karo, kyonki Rab kā saḡht ḡhazab ab tak ham par nāzil ho rahā hai.”

⁹ Rab farmātā hai, “Us dīn bādshāh aur us ke afsar himmat hāreñge, imāmon ke roñgte khare ho jāeñge aur nabī ḡhauf se sun ho kar rah jāeñge.”

¹⁰ Tab main bol uṭhā, “Hāy, hāy! Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū ne is qaum aur Yarūshalam ko kitnā saḡht fareb diyā jab tū ne farmāyā, tumheñ amn-o-amān hāsīl hogā hālāñki hamāre galon par talwār phirne ko hai.” ¹¹ Us waqt is qaum aur Yarūshalam ko ittalā dī jāegī, “Registān ke banjar ṭilon se sab kuchh jhulsāne wālī lū merī qaum ke pās ā rahī hai. Aur yih gandum ko phaṭak kar bhūse se alag karne wālī mufīd hawā nahīñ hogī ¹² balki āñdhī jaisī tez hawā merī taraf se āegī. Kyonki ab main un par apne faisle sādīr karūñga.”

¹³ Dekho, dushman tūfānī bādalon kī tarah āge barh rahā hai! Us ke rath āñdhī jaise, aur us ke ḡhoṛe uqāb se tez haiñ. Hāy, ham par afsos! Hamārā anjām ā gayā hai.

¹⁴ Ai Yarūshalam, apne dil ko dho kar burāī se sāf kar tāki tujhe chhuṭkārā mile. Tū andar hī andar kab tak apne sharīr mansūbe bāndhtī rahegī?

¹⁵ Suno! Dān se burī khabreñ ā rahī haiñ, Ifrāīm ke pahārī ilāqe se āfat kā paighām pahuñch rahā hai. ¹⁶ Ġhairaqwām ko ittalā do aur Yarūshalam ke bāre meñ elān karo, “Muhāsarā karne wāle faujī dūr-darāz mulk se ā rahe haiñ! Wuh jang ke nāre lagā lagā kar Yahūdāh ke shahroñ par tūṭ parēnge. ¹⁷ Tab wuh khetoñ kī chaukīdārī karne wāloñ kī tarah Yarūshalam ko gher leñge. Kyoñki yih shahr mujh se sarkash ho gayā hai.” Yih Rab kā farmān hai. ¹⁸ “Yih tere apne hī chāl-chalan aur harkatoñ kā natījā hai. Hāy, terī bedīnī kā anjām kitnā talkh aur dilkharāsh hai!”

Yarmiyāh kā Apnī Qaum ke lie Dukk

¹⁹ Hāy, merī taraptī jān, merī taraptī jān! Maiñ dard ke māre pech-o-tāb khā rahā hūñ. Hāy, merā dil! Wuh beqābū ho kar dharak rahā hai. Maiñ khamosh nahīñ rah saktā, kyoñki narsinge kī āwāz aur jang ke nāre mere kān tak pahuñch gae haiñ. ²⁰ Yake bād dīgare shikastoñ kī khabreñ mil rahī haiñ, chāroñ taraf mulk kī tabāhī huī hai. Achānak hī mere tambū barbād haiñ, ek hī lamhe meñ mere khaime khatm ho gae haiñ. ²¹ Mujhe kab tak jang kā jhandā dekhñā paregā, kab tak narsinge kī āwāz sunanī paregī?

²² “Merī qaum ahmaq hai aur mujhe nahīñ jāntī. Wuh bewuqūf aur nāsamajh bachche haiñ. Go wuh ghalat kām karne meñ bahut tez haiñ, lekin bhalāī karnā un kī samajh se bāhar hai.”

²³ Maiñ ne mulk par nazar dālī to wīrān-o-sunsān thā. Jab āsmān kī taraf dekhā to andherā thā. ²⁴ Merī nigāh pahāroñ par parī to thartharā rahe the, tamām pahāriyāñ hichkole khā rahī thīñ. ²⁵ Kahīñ koī shaḥs nazar na āyā, tamām parinde bhī uṛ kar jā chuke the. ²⁶ Maiñ ne mulk par nazar daurāī to kyā dekhtā hūñ ki zarḥez zamīn registān ban gaī hai. Rab aur us ke shadīd ghazab ke sāmne us ke tamām shahr nest-o-nābūd ho gae haiñ. ²⁷ Kyoñki Rab farmātā hai, “Pūrā mulk barbād ho jāegā, agarche maiñ use pūre taur par khatm nahīñ karūñgā. ²⁸ Zamīn mātām karegī aur āsmān tārīk ho jāegā, kyoñki maiñ yih farmā chukā hūñ, aur merā irādā aṭal hai. Na maiñ yih karne se pachhtāūñgā, na is se bāz āūñgā.”

²⁹ Ghurṣawāroñ aur tīr chalāne wāloñ kā shor-sharābā sun kar log tamām shahroñ se nikal kar jangloñ aur chaṭānoñ meñ khisak jāēnge. Tamām shahr wīrān-o-sunsān hoñge, kisī meñ bhī log nahīñ baseñge.

³⁰ To phir tū kyā kar rahī hai, tū jise kḥāk meñ milā diyā gayā hai? Ab qirmizī libās aur sone ke zewarāt pahne kī kyā zarūrat hai? Is waqt apnī āñkhoñ ko surme se sajāne aur apne āp ko ārāstā karne kā koī fāydā nahīñ. Tere āshiq to tujhe haqīr jānte balki tujhe jān se mārne ke darpai haiñ. ³¹ Kyoñki mujhe dard-e-zah meñ muṭtalā aurat kī āwāz, pahlī bār janm dene wālī kī āh-o-zārī sunāī de rahī hai. Siyyūn Beṭī karāh rahī hai, wuh apne hāth phailāe hue kah rahī hai, “Hāy, mujh par afsos! Merī jān qātiloñ ke hāth meñ ā kar nikal rahī hai.”

5

Ab Muāfi Nāmumkin Hai

¹ “Yarūshalam kī galiyoñ meñ ghūmo-phiro! Har jagah kā mulāhazā karke patā karo ki kyā ho rahā hai. Us ke chaukoñ kī taftīsh bhī karo. Agar tumheñ ek bhī shaḥs mil jāe jo insāf kare aur diyānatdārī kā tālib rahe to maiñ shahr ko muāf kar dūñgā. ² Wuh Rab kī hayāt kī qasam khāte waqt bhī jhūṭ bolte haiñ.”

³ Ai Rab, terī āñkheñ diyānatdārī dekhñā chāhtī haiñ. Tū ne unheñ mārā, lekin unheñ dukh na huā. Tū ne unheñ kuchāl dālā, lekin wuh tarbiyat pāne ke lie taiyār nahīñ. Unhoñ ne apne chehre ko patthar se kahīñ zyādā saḥt banā kar taubā karne

se inkār kiyā hai. ⁴ Main ne sochā, “Sirf ġharīb log aise haiñ. Yih is lie ahmaqānā harkateñ kar rahe haiñ ki Rab kī rāh aur apne Ḳhudā kī shariāt se wāqif nahīñ haiñ. ⁵ Āo, main buzurgoñ ke pās jā kar un se bāt kartā hūñ. Wuh to zarūr Rab kī rāh aur Allāh kī shariāt ko jānte hoñge.” Lekin afsos, sab ke sab ne apne jue aur rasse toṛ ḍāle haiñ.

⁶ Is lie sherbabar jangal se nikal kar un par hamlā karegā, bheṛiyā bayābān se ā kar unheñ barbād karegā, chitā un ke shahroñ ke qarīb tāk meñ baiṭh kar har nikalne wāle ko phār ḍālegā. Kyoñki wuh bār bār sarkash hue haiñ, muta'addid dafā unhoñ ne apnī bewafāi kā izhār kiyā hai.

⁷ “Main tujhe kaise muāf karūñ? Terī aulād ne mujhe tark karke un kī qasam khāi hai jo Ḳhudā nahīñ haiñ. Go main ne un kī har zarūrat pūrī kī to bhī unhoñ ne zinā kiyā, chakle ke sāmne un kī lambī qatāreñ lagī rahīñ. ⁸ Yih log moṭe-tāze ghoṛe haiñ jo mastī meñ ā gae haiñ. Har ek hinhinātā huā apne paṛosī kī bīwī ko āñkh mārta hai.” ⁹ Rab farmātā hai, “Kyā main jawāb meñ unheñ sazā na dūñ? Kyā main aīsī qaum se intaqām na lūñ? ¹⁰ Jāo, us ke angūr ke bāḡhoñ par ṭuṭ paṛo aur sab kuchh barbād kar do. Lekin unheñ mukammal taur par ḵhatm mat karnā. Beloñ kī shāḡhoñ ko dūr karo, kyoñki wuh Rab ke log nahīñ haiñ.”

Rab Apnī Qaum se Jawāb Talab Karegā

¹¹ Kyoñki Rab farmātā hai, “Isrāīl aur Yahūdāh ke bāshinde har tarah se mujh se bewafā rahe haiñ. ¹² Unhoñ ne Rab kā inkār karke kahā hai, wuh kuchh nahīñ karegā. Ham par musibat nahīñ āegī. Hameñ na talwār, na kāl se nuqsān pahuñchegā. ¹³ Nabiyōñ kī kyā haisiyat hai? Wuh to bakwās hī karte haiñ, aur Rab kā kalām un meñ nahīñ hai. Balki unheñ ke sāth aisā kiyā jāegā.”

¹⁴ Is lie Rab lashkaroñ kā Ḳhudā farmātā hai, “Ai Yarmiyāh, chūñki log aīsī bāteñ kar rahe haiñ is lie tere muñh meñ mere alfāz āg ban kar is qaum ko lakaṛī kī tarah bhasm kar deñge.” ¹⁵ Rab farmātā hai, “Ai Isrāīl, main dūr kī qaum ko tere ḵhilāf bhejūngā, aīsī pukhtā aur qadīm qaum jis kī zabān tū nahīñ jāntā aur jis kī bāteñ tū nahīñ samajhtā. ¹⁶ Un ke tarkash khulī qabreñ haiñ, sab ke sab zabardast sūrme haiñ. ¹⁷ Wuh sab kuchh haṛap kar leñge: terī fasleñ, terī ḵhurāk, tere beṭe-beṭiyāñ, terī bheṛ-bakriyāñ, tere gāy-bail, terī angūr kī beleñ aur tere anjīr ke daraḡht. Jin qilāband shahroñ par tum bharosā rakhte ho unheñ wuh talwār se ḵhāk meñ milā deñge.

¹⁸ Phir bhī main us waqt tumheñ mukammal taur par barbād nahīñ karūnga.” Yih Rab kā farmān hai. ¹⁹ “Ai Yarmiyāh, agar log tujh se pūchheñ, Rab hamāre Ḳhudā ne yih sab kuchh hamāre sāth kyoñ kiyā? To unheñ batā, tum mujhe tark karke apne watan meñ ajnabī mābūdoñ kī ḵhidmat karte rahe ho, is lie tum watan se dūr mulk meñ ajnabiyōñ kī ḵhidmat karoge.

²⁰ Isrāīl meñ elān karo aur Yahūdāh ko ittalā do ²¹ ki ai bewuqūf aur nāsamajh qaum, suno! Lekin afsos, un kī āñkheñ to haiñ lekin wuh dekh nahīñ sakte, un ke kāñ to haiñ lekin wuh sun nahīñ sakte.” ²² Rab farmātā hai, “Kyā tumheñ merā ḵhauf nahīñ mānanā chāhie, mere huzūr nahīñ kāñpnā chāhie? Soch lo! Main hī ne ret se samundar kī sarhad muqarrar kī, ek aīsī bār banāi jis par se wuh kabhī nahīñ guzar saktā. Go wuh zor se lahreñ māre to bhī nākām rahtā hai, go us kī maujeñ ḵhūb garjeñ to bhī muqarrarā had se āge nahīñ barh saktīñ.

²³ Lekin afsos, is qaum kā dil ziddī aur sarkash hai. Yih log sahīh rāh se haṭ kar apnī hī rāhoñ par chal paṛe haiñ. ²⁴ Wuh dil meñ kabhī nahīñ kahte, āo, ham Rab apne Ḳhudā kā ḵhauf māneñ. Kyoñki wuhī hameñ waqt par ḵhizāñ aur bahār ke mausam meñ bārish muhaiyā kartā hai, wuhī is kī zamānat detā hai ki hamārī fasleñ

bāqāydaḡī se pak jāēñ. ²⁵ Ab tumhāre ḡhalat kāmoñ ne tumheñ in nematoñ se mahrūm kar diyā, tumhāre ḡnaḡhoñ ne tumheñ in achchhī chīzoñ se rok rakhā hai.

²⁶ Kyoñki merī qaum meñ aise bedīn afrād pāe jāte haiñ jo dūstroñ kī tāk lagāe rahte haiñ. Jis tarah shikārī parinde pakarne ke lie jhuk kar chhup jātā hai, usī tarah wuh dūstroñ kī ḡhāt meñ baīth jāte haiñ. Wuh phande lagā kar logoñ ko un meñ phaṅsāte haiñ. ²⁷ Aur jis tarah shikārī apne pinjre ko chiriyon se bhar detā hai usī tarah in sharīr logoñ ke ghar fareb se bhare rahte haiñ. Apnī chāloñ se wuh amīr, tāqatwar ²⁸ aur moṭe-tāze ho gae haiñ. Un ke ḡhalat kāmoñ kī had nahīñ rahtī. Wuh insāf karte hī nahīñ. Na wuh yatīmoñ kī madad karte haiñ tāki unheñ wuh kuchh mil jāe jo un kā haq hai, na ḡharīboñ ke huqūq qāym rakhte haiñ.” ²⁹ Rab farmātā hai, “Ab mujhe batāo, kyā mujhe unheñ is kī sazā nahīñ denī chāhie? Kyā mujhe is qism kī harkateñ karne wālī qaum se badlā nahīñ lenā chāhie?

³⁰ Jo kuchh mulk meñ huā hai wuh haulnāk aur qābil-e-ḡhin hai. ³¹ Kyoñki nabī jhūṭī peshgoiyāñ sunāte aur imām apnī hī marzī se hukūmat karte haiñ. Aur merī qaum un kā yih rawaiyā azīz rakhtī hai. Lekin mujhe batāo, jab yih sab kuchh khatm ho jāegā to phir tum kyā karoge?

6

Yarūshalam Dushmanoñ se ḡhirā Huā Hai

¹ Ai Binyamīn kī aulād, Yarūshalam se nikal kar kahīñ aur panāh lo! Taqua meñ narsingā phūñko! Bait-karm meñ bhāgne kā aisā ishārā kharā kar jo sab ko nazar āe! Kyoñki shimāl se āfat nāzil ho rahī hai, sab kuchh dharām se gir jāegā.

² Siyyūn Beṭī kitnī manmohan aur nāzūk hai. Lekin main use halāk kar dūngā, ³ aur charwāhe apne rewaroñ ko le kar us par tūt paṛenge. Wuh apne khaimoñ ko us ke irdgird lagā leñge, aur har ek kā rewar char char kar apnā hissā khā jāegā.

⁴ Wuh kaheñge, ‘Āo, ham us se laṛne ke lie taiyār ho jāēñ. Āo, ham dopahar ke waqt hamlā karen! Lekin afsos, dīn ḡhal rahā hai, aur shām ke sāy lambe hote jā rahe haiñ. ⁵ Koī bāt nahīñ, rāt ke waqt hī ham us par chhāpā māreñge, usī waqt ham us ke burjoñ ko girā deñge.’ ”

⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Darakhtoñ ko kāṭo, miṭṭī ke ḡheroñ se Yarūshalam kā gherāo karo! Shahr ko sazā denī hai, kyoñki us meñ zulm hī zulm pāyā jātā hai. ⁷ Jis tarah kueñ se tāzā pānī nikaltā rahtā hai usī tarah Yarūshalam kī badī bhī tāzā tāzā us se nikaltī rahtī hai. Zulm-o-tashaddud kī āwāzeñ us meñ ḡñjṭī rahtī haiñ, us kī bīmār hālat aur zaḡhm lagātār mere sāmne rahte haiñ.

⁸ Ai Yarūshalam, merī tarbiyat ko qabūl kar, warnā main tang ā kar tujh se apnā muñh pher lūngā, main tujhe tabāh kar dūngā aur tū ḡhairābād ho jāegī.”

⁹ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Jis tarah angūr chunane ke bād ḡharīb log tamām bachā-khuchā phal toṛ lete haiñ usī tarah Isrāīl kā bachā-khuchā hissā bhī ehtiyāt se toṛ liyā jāegā. Chunane wāle kī tarah dubārā apne hāth ko angūr kī shāḡhoñ par se guzarne de.”

¹⁰ Ai Rab, main kis se bāt karūñ, kis ko āḡāh karūñ? Kaun sunegā? Dekh, un ke kān nāmaḡhtūñ haiñ, is lie wuh sun hī nahīñ sakte. Rab kā kalām unheñ mazhakāḡhez lagtā hai, wuh unheñ nāpasand hai. ¹¹ Is lie main Rab ke ḡhazab se bharā huā hūñ, main use bardāsht karte karte itnā thak gayā hūñ ki use mazīd nahīñ rok saktā.

“Use galiyon meñ khelne wāle bachchoñ aur jamāshudā naujawānoñ par nāzil kar, kyoñki sab ko giriftār kiya jāegā, ḡhāh ādmī ho yā aurat, buzurg ho yā umrrasīdā.

¹² Un ke ḡharoñ ko khetoñ aur bīwiyon samet dūstroñ ke hawāle kiya jāegā, kyoñki main apnā hāth mulk ke bāshindoñ ke ḡhilāf baṛhāūngā.” Yih Rab kā farmāñ hai.

¹³ “Chhoṭe se le kar baṛe tak sab ḡhalat nafā ke pīchhe paṛe haiñ, nabī se le kar imām tak sab dhokebāz haiñ. ¹⁴ Wuh merī qaum ke zaḡhm par ārizī marham-paṭṭī

lagā kar kahte haiñ, ab sab kuchh thīk ho gayā hai, ab salāmatī kā daur ā gayā hai hālāñki salāmatī hai hī nahīñ. ¹⁵ Aisā ghīnaunā rawaiyā un ke lie sharm kā bāis honā chāhie, lekin wuh sharm nahīñ karte balki sarāsar besharm haiñ. Is lie jab sab kuchh gir jāegā to yih log bhī gir jāenge. Jab main in par sazā nāzil karūnga to yih thokar khā kar khāk meñ mil jāenge.” Yih Rab kā farmān hai.

Sahīh Rāste kī Talāsh meñ Raho

¹⁶ Rab farmātā hai, “Rāstoñ ke pās kharē ho kar un kā muāynā karo! Qadīm rāhoñ kī taftīsh karke patā karo ki un meñ se kaun-sī achchhī hai, phir us par chalo. Tab tumhārī jān ko sukūn milegā. Lekin afsos, tum inkār karke kahte ho, nahīñ, ham yih rāh ikhtiyār nahīñ karenge! ¹⁷ Dekho, main ne tum par pahredār muqarrar kie aur kahā, ‘Jab narsingā phūnkā jāegā to dhyān do!’ Lekin tum ne inkār kiyā, ‘Nahīñ, ham tawajjuh nahīñ denge.’

¹⁸ Chunāñche ai qaumo, suno! Ai jamāt, jān le ki un ke sāth kyā kuchh kiyā jāegā. ¹⁹ Ai zamīn, dhyān de ki main is qaum par kyā āfat nāzil karūnga. Aur yih un ke apne mansūboñ kā phal hogā, kyonki unhoñ ne merī bātoñ par tawajjuh na dī balki merī shariāt ko radd kar diyā. ²⁰ Mujhe Sabā ke baḥhūr yā dūr-darāz mamālik ke qīmī masāloñ kī kyā parwā! Tumhārī bhasm hone wālī qurbāniyāñ mujhe pasand nahīñ, tumhārī zabah kī qurbāniyoñ se main lutfandoz nahīñ hotā.” ²¹ Rab farmātā hai, “Main is qaum ke rāste meñ aisī rukāwaṭeñ kharī kar dūngā jin se bāp aur beṭā thokar khā kar gir jāenge. Paṛosī aur dost mil kar halāk ho jāenge.”

Shimāl se Dushman kā Hamlā

²² Rab farmātā hai, “Shimālī mulk se fauj ā rahī hai, duniyā kī intahā se ek azīm qaum ko jagāyā jā rahā hai. ²³ Us ke zālīm aur berahm faujī kamān aur shamshīr se lais haiñ. Suno un kā shor! Mutalātim samundar kī-sī āwāz sunāi de rahī hai. Ai Siyyūn Beṭī, wuh ghoṛoñ par saf-ārā ho kar tujh par hamlā karne ā rahe haiñ.”

²⁴ Un ke bāre meñ ittalā pā kar hamāre hāth himmat hār gae haiñ. Ham par khauf tāri ho gayā hai, hameñ dard-e-zah meñ mubtalā aurat kā-sā dard ho rahā hai.

²⁵ Shahr se nikal kar khet meñ yā sarak par mat chalnā, kyonki wahāñ dushman talwār thāme kharā hai, chāroñ taraf dahshat hī dahshat phail gai hai.

²⁶ Ai merī qaum, ṭaṭ kā libās pahan kar rākh meñ loṭ-poṭ ho jā. Yoñ mātām kar jis tarah iklautā beṭā mar gayā ho. Zor se wāwailā kar, kyonki achānak hī halākū ham par chhāpā māregā.

Yarmiyāh Qaum ko Āzmātā Hai

²⁷ Rab mujh se hamkalām huā, “Main ne tujhe dhātoñ ko jāñchne kī zimmedārī dī hai, aur merī qaum wuh dhāt hai jis kā chāl-chalan tujhe mālūm karke parakhnā hai.” ²⁸ Ai Rab, yih tamām log badtarīn qism ke sarkash haiñ. Tohmat lagānā in kī rozī ban gayā hai. Yih pītal aur lohā hī haiñ, sab ke sab tabāhī kā bāis haiñ. ²⁹ Dhaunknī khūb hawā de rahī hai tāki sīsā āg meñ pighal kar chāñdī se alag ho jāe. Lekin afsos, sārī mehnat rāygāñ hai. Sīsā yāñī bedīnoñ ko alag nahīñ kiyā jā saktā, khālis chāñdī bāqī nahīñ rahtī. ³⁰ Chunāñche unheñ ‘Raddī Chāñdī’ qarār diyā jātā hai, kyonki Rab ne unheñ radd kar diyā hai.

7

Rab ke Ghar ke bāre meñ Paighām

¹ Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, ² “Rab ke ghar ke sahan ke darwāze par kharā ho kar elān kar ki ai Yahūdāh ke tamām bāshindo, Rab kā kalām suno! Jitne bhī Rab kī parastish karne ke lie in darwāzoñ meñ dākhil hote haiñ wuh sab tawajjuh deñ! ³ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai ki apnī zindagī aur chāl-chalan durust karo to main āindā bhī tumheñ is maqām par basne dūngā. ⁴ Un ke farebdeh

alfāz par etamād mat karo jo kahte haiñ, ‘Yahān ham mahfūz haiñ kyonki yih Rab kā ghar, Rab kā ghar, Rab kā ghar hai.’ ⁵ Suno, shart to yih hai ki tum apnī zindagī aur chāl-chalan durust karo aur ek dūsre ke sāth insāf kā sulūk karo, ⁶ ki tum pardesī, yatīm aur bewā par zulm na karo, is jagah bequsūr kā khūn na bahāo aur ajnabī mābūdoñ ke pīchhe lag kar apne āp ko nuqsān na pahuñchāo. ⁷ Agar tum aisā karo to main āindā bhī tumheñ is jagah basne dūngā, us mulk meñ jo main ne tumhāre bāpdādā ko hameshā ke lie bakhsh diyā thā.

⁸ Lekin afsos, tum farebdeh alfāz par bharosā rakhte ho jo fuzūl hī haiñ. ⁹ Tum chor, qātil aur zinākār ho. Niz tum jhūṭī qasam khāte, Bāl Dewatā ke huzūr bakhūr jalāte aur ajnabī mābūdoñ ke pīchhe lag jāte ho, aise dewatāoñ ke pīchhe jin se tum pahle wāqif nahīn the. ¹⁰ Lekin sāth sāth tum yahān mere huzūr bhī āte ho. Jis makān par mere hī nām kā ṭhappā lagā hai usī meñ tum khare ho kar kahte ho, ‘Ham mahfūz haiñ.’ Tum Rab ke ghar meñ ibādat karne ke sāth sāth kis tarah yih tamām ghinaunī harkateñ jarī rakh sakte ho?”

¹¹ Rab farmātā hai, “Kyā tumhāre nazdīk yih makān jis par mere hī nām kā ṭhappā lagā hai dākuoñ kā aḍḍā ban gayā hai? Khabardār! Yih sab kuchh mujhe bhī nazar ātā hai. ¹² Sailā Shahr kā chakkar lagāo jahān main ne pahle apnā nām basāyā thā. Mālūm karo ki main ne apnī qaum Isrāīl kī bedīnī ke sabab se us shahr ke sāth kyā kiyā.” ¹³ Rab farmātā hai, “Tum yih sharīr harkateñ karte rahe, aur main bār bār tum se hamkalām hotā rahā, lekin tum ne merī na sunī. Main tumheñ bulātā rahā, lekin tum jawāb dene ke lie taiyār na hue. ¹⁴ Is lie ab main is ghar ke sāth wuh kuchh karūnga jo main ne Sailā ke sāth kiyā thā, go is par mere hī nām kā ṭhappā lagā hai, yih wuh makān hai jis par tum etamād rakhte ho aur jise main ne tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko atā kiyā thā. ¹⁵ Main tumheñ apne huzūr se nikāl dūngā, bilkul usī tarah jis tarah main ne tumhāre tamām bhāiyōñ yānī Isrāīl * kī aulād ko nikāl diyā thā.

Logoñ kī Nāfarmānī

¹⁶ Aī Yarmiyāh, is qaum ke lie duā mat kar. Is ke lie na iltijā kar, na minnat. In logoñ kī khātir mujhe tang na kar, kyonki main terī nahīn sunūngā. ¹⁷ Kyā tujhe wuh kuchh nazar nahīn ā rahā jo yih Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam kī galiyoñ meñ kar rahe haiñ? ¹⁸ Aur sab is meñ mulawwas haiñ. Bachche lakaṛī chun kar dher banāte haiñ, phir bāp use āg lagāte haiñ jabki aurateñ ātā gūndh gūndh kar āg par āsmān kī malikā nāmī dewī ke lie ṭikkiyān pakātī haiñ. Mujhe tang karne ke lie wuh ajnabī mābūdoñ ko mai kī nazareñ bhī pesh karte haiñ.

¹⁹ Lekin haqīqat meñ yih mujhe utnā tang nahīn kar rahe jitnā apne āp ko. Aisī harkatoñ se wuh apnī hī ruswāī kar rahe haiñ.” ²⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Merā qahr aur ghazab is maqām par, insān-o-haiwān par, khule maidān ke darakhṭoñ par aur zamīn kī paidāwār par nāzil hogā. Sab kuchh nazar-e-ātish ho jāegā, aur koī use bujhā nahīn sakegā.”

²¹ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, “Bhasm hone wālī qurbāniyoñ ko mujhe pesh na karo, balki un kā gosht dīgar qurbāniyoñ samet khud khā lo. ²² Kyonki jis dīn main tumhāre bāpdādā ko Misr se nikāl lāyā us dīn main ne unheñ bhasm hone wālī qurbāniyān aur dīgar qurbāniyān chaṛhāne kā hukm na diyā. ²³ Main ne unheñ sirf yih hukm diyā ki merī suno! Tab hī main tumhārā Khudā hūngā aur tum merī qaum hoge. Pūre taur par us rāh par chalte raho jo main tumheñ dikhātā hūn. Tab hī tumhārī khair hogī. ²⁴ Lekin unhoñ ne merī na sunī, na dhyān diyā balki apne sharīr dil kī zid ke mutābiq zindagī guzārne lage. Unhoñ ne merī taraf rujū na kiyā balki apnā muñh mujh se pher liyā. ²⁵ Jab se tumhāre

* 7:15 Lafzī tarjumā: Ifrāīm.

bāpdādā Misr se nikal āe āj tak main roz baroz aur bār bār apne khādimoñ yānī nabiyoñ ko tumhāre pās bhejtā rahā. ²⁶ To bhī unhoñ ne na merī sunī, na tawajjuh dī. Wuh bazid rahe balki apne bāpdādā kī nisbat zyādā bure the.

²⁷ Ai Yarmiyāh, tū unheñ yih tamām bāteñ batāegā, lekin wuh terī nahīn suneñge. Tū unheñ bulāegā, lekin wuh jawāb nahīn deñge. ²⁸ Tab tū unheñ batāegā, ‘Is qaum ne na Rab apne Khudā kī āwāz sunī, na us kī tarbiyat qabūl kī. Diyānatdārī khatm ho kar un ke muñh se miṭ gaī hai.’

Wādī-e-Bin-Hinnūm meñ Qābil-e-Ghīn Rusūm

²⁹ Apne bāloñ ko kāt kar phaiñk de! Jā, banjar ṭiloñ par mātām kā gīt gā, kyonki yih nasl Rab ke ghazab kā nishānā ban gaī hai, aur us ne ise radd karke chhoṛ diyā hai.”

³⁰ Kyonki Rab farmātā hai, “Jo kuchh Yahūdāh ke bāshindoñ ne kiyā wuh mujhe bahut burā lagtā hai. Unhoñ ne apne ghinaune butoñ ko mere nām ke lie maḥsūs ghar meñ rakh kar us kī behurmatī kī hai. ³¹ Sāth sāth unhoñ ne Wādī-e-Bin-hinnūm meñ wāqe Tūfat kī ūñchī jagheñ tāmīr kīñ tāki apne beṭe-beṭiyōñ ko jalā kar qurbān karen. Main ne kabhī bhī aisī rasm adā karne kā hukm nahīn diyā balki is kā khayāl mere zahan meñ āyā tak nahīn.

³² Chunāñche Rab kā kalām suno! Wuh dīn āne wāle haiñ jab yih maqām ‘Tūfat’ yā ‘Wādī-e-Bin-hinnūm’ nahīn kahlāegā balki ‘Qatl-o-Ghārat kī Wādī.’ Us waqt log Tūfat meñ itnī lāsheñ dafnāeñge ki ākhirkār khālī jagah nahīn rahegi. ³³ Tab is qaum kī lāsheñ parindoñ aur janglī jānwaroñ kī khurāk ban jāeñgi, aur koī nahīn hogā jo unheñ bhagā de. ³⁴ Main Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam kī galiyoñ meñ khushī-o-shādmānī kī āwāzeñ khatm kar dūngā, dūlhā dulhan kī āwāzeñ band ho jāeñgi. Kyonki mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā.”

8

¹ Rab farmātā hai, “Us waqt dushman qabroñ ko khol kar Yahūdāh ke bādshāhoñ, afsaroñ, imāmoñ, nabiyoñ aur Yarūshalam ke ām bāshindoñ kī haḍḍiyōñ ko nikālegā ² aur zamīn par bikher degā. Wahāñ wuh un ke sāmne paṛi raheñgi jo unheñ pyāre the yānī sūraj, chāñd aur sitāroñ ke tamām lashkar ke sāmne. Kyonki wuh unheñ kī khidmat karte, unheñ ke pīchhe chalte, unheñ ke tālib rahte, aur unheñ ko sijdā karte the. Un kī haḍḍiyāñ dubārā na ikatṭhī kī jāeñgi, na dafn kī jāeñgi balki khet meñ gobar kī tarah bikhrī paṛi raheñgi. ³ Aur jahāñ bhī main is sharīr qaum ke bache huoñ ko muntashir karūnga wahāñ wuh sab kahañge ki kash ham bhī zindā na raheñ balki mar jāeñ.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Qaum Tabāhkun Rāh se Haṭne ke lie Taiyār Nahīn

⁴ “Unheñ batā, Rab farmātā hai ki jab koī gir jātā hai to kyā dubārā uthne kī koshish nahīn kartā? Zarūr. Aur jab koī sahīh rāste se dūr ho jātā hai to kyā wuh dubārā wāpas ā jāne kī koshish nahīn kartā? Beshak. ⁵ To phir Yarūshalam ke yih log sahīh rāh se bār bār kyon bhaṭak jāte haiñ? Yih fareb ke sāth lipṭe rahte aur wāpas āne se inkār hī karte haiñ. ⁶ Main ne dhyān de kar dekhā hai ki yih jhūṭ hī bolte haiñ. Koī bhī pachhtā kar nahīn kahtā, ‘Yih kaisā ghalat kām hai jo main ne kiyā!’ Jis tarah jang meñ ghoṛe dushman par ṭuṭ parte haiñ usī tarah har ek sīdhā apnī ghalat rāh par daurṭā rahtā hai. ⁷ Fizā meñ urne wāle laqlaq par ghaur karo jise āne jāne ke muqarrarā auqāt khūb mālūm hote haiñ. Fākhtā, abābīl aur bulbul par bhī dhyān do jo sardiyoñ ke mausam meñ kahīñ aur hote haiñ, garmiyōñ ke mausam meñ kahīñ aur. Wuh muqarrarā auqāt se kabhī nahīn haṭte. Lekin afsos, merī qaum Rab kī sharīat nahīn jāntī.

⁸ Tum kis tarah kah sakte ho, ‘Ham dānishmand haiñ, kyonki hamāre pās Rab kī sharīat hai?’ Haqīqat mein kātibon ke farebdeh qalam ne ise tor-maror kar bayān kiyā hai. ⁹ Suno, dānishmandon kī ruswāi ho jāegī, wuh dahshatzadā ho kar pakare jāenge. Dekho, Rab kā kalām radd karne ke bād un kī apnī hikmat kahāñ rahī?

¹⁰ Is lie main un kī bīwiyon ko pardesiyon ke hawāle kar dūngā aur un ke kheton ko aise logon ke sapurd jo unheñ nikāl denge. Kyonki chhote se le kar bare tak sab ke sab nājāyz nafā ke pīchhe pare haiñ, nabiyon se le kar imāmon tak sab dhokebāz haiñ. ¹¹ Wuh merī qaum ke zaḥm par ārizī marham-paṭṭī lagā kar kahte haiñ, ‘Ab sab kuchh ṭhīk ho gayā hai, ab salāmatī kā daur ā gayā hai’ hālāñki salāmatī hai hī nahīñ.

¹² Go aisā ghinaunā rawaiyā un ke lie sharm kā bāis honā chāhie, lekin wuh sharm nahīñ karte balki sarāsar besharm haiñ. Is lie jab sab kuchh gir jāegā to yih log bhī gir jāenge. Jab main in par sazā nāzil karūnga to yih ṭhokar khā kar ḳhāk mein mil jāenge.” Yih Rab kā farmān hai.

¹³ Rab farmātā hai, “Main un kī pūrī fasal chhīn lūngā. Angūr kī bel par ek dānā bhī nahīñ rahegā, anjīr ke tamām darakht phal se mahrūm ho jāenge balki tamām patte bhī jhar jāenge. Jo kuchh bhī main ne unheñ atā kiyā thā wuh un se chhīn liyā jāegā.

¹⁴ Tab tum kahoge, ‘Ham yahāñ kyon baithe raheñ? Āo, ham qilāband shahron mein panāh le kar wahīñ halāk ho jāen. Ham ne Rab apne Ḳhudā kā gunāh kiyā hai, aur ab ham is kā natījā bhugat rahe haiñ. Kyonki usī ne hamēñ halākat ke hawāle karke hamēñ zahrilā pānī pilā diyā hai. ¹⁵ Ham salāmatī ke intazār mein rahe, lekin hālāt ṭhīk na hue. Ham shifā pāne kī ummīd rakhte the, lekin is ke bajāe ham par dahshat chhā gaī. ¹⁶ Suno! Dushman ke ghore nathne phulā rahe haiñ. Dān se un kā shor ham tak pahuñch rahā hai. Un ke hinhināne se pūrā mulk thartharā rahā hai, kyonki āte waqt yih pūre mulk ko us ke shahron aur bāshindon samet harap kar lenge.’ ”

Apnī Qaum par Yarmiyāh kā Nohā

¹⁷ Rab farmātā hai, “Main tumhare ḳhilāf afaī bhej dūngā, aise zahrile sānp jin ke ḳhilāf har jādūmantar beasar rahegā. Yih tumheñ kāteñge.” ¹⁸ Lā’ilāj gham mujh par hāwī ho gayā, merā dil niḍhāl ho gayā hai. ¹⁹ Suno! Merī qaum dūr-darāz mulk se chīḳh chīḳh kar madad ke lie āwāz de rahī hai. Log pūchhte haiñ, “Kyā Rab Siyyūn mein nahīñ hai, kyā Yarūshalam kā Bādshāh ab se wahāñ sukūnat nahīñ kartā?” “Suno, unhoñ ne apne mujassamon aur bekār ajnabī buton kī pūjā karke mujhe kyon taish dilāyā?”

²⁰ Log āheñ bhar bhar kar kahte haiñ, “Fasal kaṭ gaī hai, phal chunā gayā hai, lekin ab tak hamēñ najāt hāsīl nahīñ huī.”

²¹ Merī qaum kī mukammal tabāhī dekh kar merā dil ṭuṭ gayā hai. Main mātām kar rahā hūñ, kyonki us kī hālat itnī burī hai ki mere rongte khare ho gae haiñ.

²² Kyā Jiliyād mein marham nahīñ? Kyā wahāñ ḍakṭar nahīñ miltā? Mujhe batāo, merī qaum kā zaḥm kyon nahīñ bhartā?

9

¹ Kāsh merā sar pānī kā mambā aur merī āñkheñ ānsuon kā chashmā hoñ tāki main dīn rāt apnī qaum ke maqtūlon par āh-o-zārī kar sakūñ.

Dhokebāzon kī Qaum

² Kāsh registān mein kahīñ musāfiron ke lie sarāy ho tāki main apnī qaum ko chhor kar wahāñ chalā jāūñ. Kyonki sab zinākār, sab ghaddāron kā jatthā haiñ.

³ Rab farmātā hai, “Wuh apnī zabān se jhūṭ ke tīr chalāte haiñ, aur mulk meñ un kī tāqat diyānatdārī par mabnī nahīñ hotī. Nīz, wuh badtar hote jā rahe haiñ. Mujhe to wuh jānte hī nahīñ. ⁴ Har ek apne paṛosī se khabardār rahe, aur apne kisī bhī bhāi par bharosā mat rakhnā. Kyoñki har bhāi chālākī karne meñ māhir hai, aur har paṛosī tohmat lagāne par tulā rahtā hai. ⁵ Har ek apne paṛosī ko dhokā detā hai, koī bhī sach nahīñ boltā. Unhoñ ne apnī zabān ko jhūṭ bolnā sikhāyā hai, aur ab wuh ghalat kām karte karte thak gae haiñ. ⁶ Ai Yarmiyāh, tū fareb se ghirā rahtā hai, aur yih log fareb ke bāis hī mujhe jānane se inkār karte haiñ.”

⁷ Is lie Rabbul-afwāj farmātā hai, “Dekho, maiñ unheñ khām chāñdī kī tarah pighlā kar āzmāūngā, kyoñki maiñ apnī qaum, apnī beṭī ke sāth aur kyā kar saktā hūñ? ⁸ Un kī zabāneñ mohlak tīr haiñ. Un ke muñh paṛosī se sulah-salāmatī kī bāteñ karte haiñ jabki andar hī andar wuh us kī tāk meñ baiṭhe haiñ.” ⁹ Rab farmātā hai, “Kyā mujhe unheñ is kī sazā nahīñ denī chāhie? Kyā mujhe aisī qaum se badlā nahīñ lenā chāhie?”

Nohā Karo!

¹⁰ Maiñ pahāroñ ke bāre meñ āh-o-zārī karūnga, bayābān kī charāgāhoñ par mātām kā gīt gāūngā. Kyoñki wuh yoñ tabāh ho gae haiñ ki na koī un meñ se guzartā, na rewaroñ kī āwāzeñ un meñ sunāi detī haiñ. Parinde aur jānwar sab bhāg kar chale gae haiñ. ¹¹ “Yarūshalām ko maiñ malbe kā ḍher banā dūngā, aur āindā gīdaṛ us meñ jā baseñge. Yahūdāh ke shahroñ ko maiñ wīrān-o-sunsān kar dūngā. Ek bhī un meñ nahīñ basegā.”

¹² Kaun itnā dānishmand hai ki yih samajh sake? Kis ko Rab se itnī hidāyat mili hai ki wuh bayān kar sake ki mulk kyoñ barbād ho gayā hai? Wuh kyoñ registān jaisā ban gayā hai, itnā wīrān ki us meñ se koī nahīñ guzartā?

¹³ Rab ne farmāyā, “Wajah yih hai ki unhoñ ne merī sharīat ko tark kiyā, wuh hidāyat jo maiñ ne khud unheñ dī thī. Na unhoñ ne merī sunī, na merī sharīat kī pairawī kī. ¹⁴ Is ke bajāe wuh apne ziddī diloñ kī pairawī karke Bāl dewatāoñ ke pīchhe lag gae haiñ. Unhoñ ne wuhī kuchh kiyā jo un ke bāpdādā ne unheñ sikhāyā thā.”

¹⁵ Is lie Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, “Dekho, maiñ is qaum ko karwā khānā khilā kar zahrīlā pāñī pilā dūngā. ¹⁶ Maiñ unheñ aisī qaumoñ meñ muntashir kar dūngā jin se na wuh aur na un ke bāpdādā wāqif the. Merī talwār us waqt tak un ke pīchhe paṛī rahegi jab tak halāk na ho jāeñ.” ¹⁷ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Dhyān de kar giryā karne wālī auratoñ ko bulāo. Jo janāzoñ par wāwailā kartī haiñ un meñ se sab se māhir auratoñ ko bulāo.

¹⁸ Wuh jald ā kar ham par āh-o-zārī karen tāki hamārī āñkhoñ se āñsū bah nikleñ, hamārī palakoñ se pāñī khūb ṭapakne lage.

¹⁹ Kyoñki Siyyūn se giryā kī āwāzeñ buland ho rahī haiñ, ‘Hāy, hamāre sāth kaisī ziyādatī huī hai, hamārī kaisī ruswāī huī hai! Ham mulk ko chhoṛne par majbūr haiñ, kyoñki dushman ne hamāre gharoñ ko ḍhā diyā hai.’ ”

²⁰ Ai aurato, Rab kā paighām suno. Apne kānoñ ko us kī har bāt par dharo! Apnī beṭiyon ko nohā karne kī tālīm do, ek dūsarī ko mātām kā yih gīt sikhāo,

²¹ “Maut phalāng kar hamārī khiṛkiyoñ meñ se ghus āi aur hamāre qiloñ meñ dākhil huī hai. Ab wuh bachchoñ ko galiyon meñ se aur naujawānoñ ko chaukoñ meñ se miṭā ḍālne jā rahī hai.”

²² Rab farmātā hai, “Nāsheñ kheton meñ gobar kī tarah idhar-udhar bikhrī paṛī raheñgi. Jis tarah kaṭā huā gandum fasal kāṭne wāle ke pīchhe idhar-udhar paṛā rahtā hai usī tarah lāsheñ idhar-udhar paṛī raheñgi. Lekin unheñ ikatṭhā karne wālā koī nahīñ hogā.”

²³ Rab farmātā hai, “Na dānishmand apnī hikmat par faḡhr kare, na zorāwar apne zor par yā amīr apnī daulat par. ²⁴ Faḡhr karne wālā faḡhr kare ki use samajh hāsīl hai, ki wuh Rab ko jāntā hai aur ki main Rab hūn jo duniyā meñ mehrbānī, insāf aur rāstī ko amal meñ lātā hūn. Kyonki yihī chīzeñ mujhe pasand haiñ.”

²⁵ Rab farmātā hai, “Aisā waqt ā rahā hai jab main un sab ko sazā dūngā jin kā sirf jismānī ḡhatnā huā hai. ²⁶ In meñ Misr, Yahūdāh, Adom, Ammon, Moāb aur wuh shāmīl haiñ jo registān ke kināre kināre rahte haiñ. Kyonki go yih tamām aqwām zāhirī taur par ḡhatnā kī rasm adā kartī haiñ, lekin un kā ḡhatnā bātinī taur par nahīn huā. Dhyān do ki Isrāīl kī bhī yihī hālat hai.”

10

But Befāyda Haiñ

¹ Ai Isrāīl ke gharāne, Rab kā paighām sun! ² Rab farmātā hai, “Dīgar aqwām kī butparastī mat apnānā. Yih log ilm-e-nujūm se mustaqbil jān lene kī koshish karte karte pareshān ho jāte haiñ, lekin tum un kī bātoñ se pareshān na ho jāo. ³ Kyonki dīgar qaumoñ ke rasm-o-riwāj fuzūl hī haiñ. Jangal meñ daraḡht kaṡ jātā hai, phir kārīgar use apne auzār se tashkīl detā hai. ⁴ Log use apnī sonā-chāndī se sajā kar kīloñ se kahīn lagā dete haiñ tāki hile na. ⁵ But un putloñ kī mānind haiñ jo khīre ke khet meñ khare kie jāte haiñ tāki parindoñ ko bhagā deñ. Na wuh bol sakte, na chal sakte haiñ, is lie log unheñ uṡhā kar apne sāth le jāte haiñ. Un se mat ḡarnā, kyonki na wuh nuḡsān kā bāis haiñ, na bhalāi kā.”

⁶ Ai Rab, tujh jaisā koī nahīn hai, tū azīm hai, tere nām kī azmat zordār tarīqe se zāhir huī hai. ⁷ Ai aqwām ke Bādshāh, kaun terā ḡhauf nahīn mānegā? Kyonki tū is lāyq hai. Aqwām ke tamām dānishmāndoñ aur un ke tamām mamālik meñ tujh jaisā koī nahīn hai. ⁸ Sab ahmaq aur bewuḡf sābit hue haiñ, kyonki un kī tarbiyat lakaṡī ke bekār butoñ se hāsīl huī hai. ⁹ Tarsīs se chāndī kī chādareñ aur ūfāz se sonā lāyā jātā hai. Un se kārīgar aur sunār but banā dete haiñ jise qīrmizī aur arḡhawānī rang ke kapṡe pahnāe jāte haiñ. Sab kuchh māhir ustādoñ ke hāth se banāyā jātā hai.

¹⁰ Lekin Rab hī haḡīqī Ḳhudā hai. Wuhī zindā Ḳhudā aur abadī Bādshāh hai. Jab wuh nārāz ho jātā hai to zamīn larazne lagtī hai. Aqwām us kā qahr bardāsht nahīn kar saktīñ.

¹¹ Butparastoñ ko batāo ki dewatāoñ ne na āsmān ko banāyā aur na zamīn ko, un kā nām-o-nishān to āsmān-o-zamīn se miṡ jāegā. ¹² Dekho, Allāh hī ne apnī qudrat se zamīn ko ḡhalaq kiya, usī ne apnī hikmat se duniyā kī buniyād rakhī, aur usī ne apnī samajh ke mutābiq āsmān ko ḡhaime kī tarah tāt liyā. ¹³ Us ke hukm par āsmān par pānī ke zaḡhīre garajne lagte haiñ. Wuh duniyā kī intahā se bādāl chaṡhnī detā, bārish ke sāth bijlī kaṡakne detā aur apne godāmoñ se hawā nikalne detā hai.

¹⁴ Tamām insān ahmaq aur samajh se ḡhālī haiñ. Har sunār apne butoñ ke bāis sharmindā huā hai. Us ke but dhokā hī haiñ, un meñ dam nahīn. ¹⁵ Wuh fuzūl aur mazhakāḡhez haiñ. Adālat ke waqt wuh nest ho jāenge. ¹⁶ Allāh jo Yāqūb kā maurūsī hissā hai in kī mānind nahīn hai. Wuh sab kā Ḳhāliq hai, aur Isrāīlī qaum us kā maurūsī hissā hai. Rabbul-afwāj hī us kā nām hai.

Āne Wālī Jilāwatani

¹⁷ Ai muḡasarāshudā shahr, apnā sāmān sameṡ kar mulk se nikalne kī taiyāriyāñ kar le. ¹⁸ Kyonki Rab farmātā hai, “Is bār main mulk ke bāshindoñ ko bāhar phaiñk dūngā. Main unheñ tang karūngā tāki unheñ pakaṡā jāe.”

¹⁹ Hāy, merā beṡā ḡharq ho gayā hai! Hāy, merā zaḡhm bhar nahīn saktā. Pahle main ne soḡhā ki yih aisī bīmārī hai jise mujhe bardāsht hī karnā hai. ²⁰ Lekin ab merā ḡhaimā tabāh ho gayā hai, us ke tamām rasse ṡuṡ gae haiñ. Mere beṡe mere pās

se chale gae haiñ, ek bhī nahīñ rahā. Koī nahīñ hai jo merā khaimā dubārā lagāe, jo us ke parde nae sire se laṭkāe. ²¹ Kyonki qaum ke gallābān ahmaq ho gae haiñ, unhoñ ne Rab ko talāsh nahīñ kiyā. Is lie wuh kāmyāb nahīñ rahe, aur un kā pūrā rewar titar-bitar ho gayā hai.

²² Suno! Ek khabar pahuñch rahī hai, shimālī mulk se shor-o-ghaughā sunāi de rahā hai. Yahūdāh ke shahr us kī zad meñ ā kar barbād ho jāeñge. Āindā gīdaṛ hī un meñ baseñge.

²³ Ai Rab, maiñ ne jāñ liyā hai ki insān kī rāh us ke apne hāth meñ nahīñ hotī. Apnī marzī se na wuh chaltā, na qadam uṭhātā hai. ²⁴ Ai Rab, merī tambīh kar, lekin munāsib had tak. Taish meñ ā kar merī tambīh na kar, warnā maiñ bhasm ho jāūñgā.

²⁵ Apnā ghazab un aqwām par nāzil kar jo tujhe nahīñ jāntīñ, un ummatoñ par jo terā nām le kar tujhe nahīñ pukārtīñ. Kyonki unhoñ ne Yāqūb ko harap kar liyā hai. Unhoñ ne use mukammal taur par nigal kar us kī charāgāh ko tabāh kar diyā hai.

11

Qaum kī Ahdshiknī

¹ Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, ² “Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindoñ se kah ki us ahd kī sharāyt par dhyān do jo maiñ ne tumhāre sāth bāndhā thā. ³ Rab jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai ki us par lānat jo us ahd kī sharāyt pūrī na kare ⁴ jo maiñ ne tumhāre bāpdādā se bāndhā thā jab unheñ Misr se nikāl lāyā, us maqām se jo lohā pighlāne wālī bhaṭṭī kī mānind thā. Us waqt maiñ bolā, ‘Merī suno aur mere har hukm par amal karo to tum merī qaum hoge aur maiñ tumhārā Khudā hūñgā. ⁵ Phir maiñ wuh wādā pūrā karūñgā jo maiñ ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā, maiñ tumheñ wuh mulk dūñgā jis meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai.’ Āj tum usī mulk meñ rah rahe ho.”

Main, Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Ai Rab, āmīn, aisā hī ho!”

⁶ Tab Rab ne mujhe hukm diyā ki Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam kī galiyoñ meñ phir kar yih tamām bāteñ sunā de. Elān kar, “Ahd kī sharāyt par dhyān de kar un par amal karo. ⁷ Tumhāre bāpdādā ko Misr se nikālte waqt maiñ ne unheñ āgāh kiyā ki merī suno. Āj tak maiñ bār bār yihī bāt dohrātā rahā, ⁸ lekin unhoñ ne na merī sunī, na dhyān diyā balki har ek apne sharīr dil kī zid ke mutābiq zindagī guzārtā rahā. Ahd kī jin bātoñ par maiñ ne unheñ amal karne kā hukm diyā thā un par unhoñ ne amal na kiyā. Natīje meñ maiñ un par wuh tamām lānateñ lāyā jo ahd meñ bayān kī gaī haiñ.”

⁹ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, “Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ne mere khilāf sāzish kī hai. ¹⁰ Un se wuhī gunāh sarzad hue haiñ jo un ke bāpdādā ne kie the. Kyonki yih bhī merī bāteñ sunane ke lie taiyār nahīñ haiñ, yih bhī ajnabī mābūdoñ ke pīchhe ho lie haiñ tāki un kī khidmat karen. Isrāīl aur Yahūdāh ne mil kar wuh ahd torā hai jo maiñ ne un ke bāpdādā se bāndhā thā.

¹¹ Is lie Rab farmātā hai ki maiñ un par aisī āfat nāzil karūñgā jis se wuh bach nahīñ sakeñge. Tab wuh madad ke lie mujh se fariyād karenge, lekin maiñ un kī nahīñ sunūñgā. ¹² Phir Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshinde apne shahroñ se nikal kar chīkhte-chillāte un dewatāoñ se minnat karenge jin ke sāmne baḥhūr jalāte rahe haiñ. Lekin ab jab wuh musibat meñ mubtalā hoñge to yih unheñ nahīñ bachāeñge. ¹³ Ai Yahūdāh, tere dewatā tere shahroñ jaise beshumār ho gae haiñ. Sharmnāk dewatā Bāl ke lie baḥhūr jalāne kī itnī qurbāngāheñ kharī kī gaī haiñ jitnī Yarūshalam meñ galiyāñ hotī haiñ. ¹⁴ Ai Yarmiyāh, is qaum ke lie duā mat karnā! Is ke lie na minnat kar, na samājat. Kyonki jab āfat un par āegī aur wuh chillā kar mujh se fariyād karenge to maiñ un kī nahīñ sunūñgā.

¹⁵ Merī pyārī qaum mere ghar meñ kyon hāzir hotī hai? Wuh to apnī beshumār sāzishon se bāz hī nahīn ātī. Kyā āne wālī āfat qurbānī kā muqaddas gosht pesh karne se ruk jāegī? Agar aisā hotā to tū khushī manā saktī.

¹⁶ Rab ne terā nām ‘Zaitūn kā Phaltā-phūltā Darakht Jis kā Khūbsūrat Phal Hai’ rakhā, lekin ab wuh zabardast āndhī kā shor machā kar darakht ko āg lagāegā. Tab us kī tamām ḍaliyān bhasm ho jāengī. ¹⁷ Ai Isrāil aur Yahūdāh, Rabbul-afwāj ne khud tumheñ zamīn meñ lagāyā. Lekin ab us ne tum par āfat lāne kā faisla kiyā hai. Kyon ? Tumhare ghalat kām kī wajah se, aur is lie kī tum ne Bāl Dewatā ko baḥūr kī qurbāniyān pesh karke mujhe taish dilāyā hai.”

Yarmiyāh ke lie Jān kā Khatrā

¹⁸ Rab ne mujhe ittalā dī to mujhe mālūm huā. Hāñ, us waqt tū hī ne mujhe un ke mansūbon se āgāh kiyā. ¹⁹ Pahle main us bhūle-bhāle bher ke bachche kī mānind thā jise qasāi ke pās lāyā jā rahā ho. Mujhe kyā patā thā kī yih mere khilāf sāzishen kar rahe haiñ. Āpas meñ wuh kah rahe the, “Āo, ham darakht ko phal samet khatm karen, āo ham use zindon ke mulk meñ se mitāen tāki us kā nām-o-nishān tak yād na rahe.”

²⁰ Ai Rabbul-afwāj, tū ādil munsif hai jo logon ke sab se gahre khayālāt aur rāz jānch letā hai. Ab baḥsh de kī main apnī ānkhon se wuh intaqām dekhūn jo tū mere mukhālifon se legā. Kyonki main ne apnā muāmalā tere hī sapurd kar diyā hai.

²¹ Rab farmātā hai, “Anatot ke ādmī tujhe qatl karnā chāhte haiñ. Wuh kahte haiñ, ‘Rab kā nām le kar nabuwwat mat karnā, warnā tū hamare hāthon mār diyā jāegā.’ ” ²² Chūnki yih log aisi bāten karte haiñ is lie Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main unheñ sazā dūngā! Un ke jawān ādmī talwār se aur un ke beṭe-beṭiyān kāl se halāk ho jāenge. ²³ Un meñ se ek bhī nahīn bachegā. Kyonki jis sāl un kī sazā nāzil hogī, us waqt main Anatot ke ādmiyon par saḥt āfat lāūngā.”

12

Bedīnon ko Itnī Kāmyābī Kyon Hāsil Hotī Hai?

¹ Ai Rab, tū hameshā haq par hai, lihāzā adālat meñ tujh se shikāyat karne kā kyā faydā? Tāham main apnā muāmalā tujhe pesh karnā chāhtā hūn. Bedīnon ko itnī kāmyābī kyon hāsil hotī hai? Ghaddār itne sukūn se zindagī kyon guzarte haiñ?

² Tū ne unheñ zamīn meñ lagā diyā, aur ab wuh jaṛ pakaṛ kar khūb ugne lage balki phal bhī lā rahe haiñ. Go terā nām un kī zabān par rahtā hai, lekin un kā dil tujh se dūr hai. ³ Lekin ai Rab, tū mujhe jāntā hai. Tū merā mulāhazā karke mere dil ko parakhtā rahtā hai. Guzārish hai kī tū unheñ bheron kī tarah ghasīt kar zabah karne ke lie le jā. Unheñ qatl-o-ghārat ke dīn ke lie maḥsūs kar!

⁴ Mulk kab tak kāl kī girift meñ rahegā? Kheton meñ hariyālī kab tak murjhāi hūi nazar āegī? Bāshindon kī burāi ke bāis jānwar aur parinde ghāyb ho gae haiñ. Kyonki log kahte haiñ, “Allāh ko nahīn mālūm kī hamare sāth kyā ho jāegā.”

⁵ Rab mujh se hamkalām huā, “Paidal chalne wālon se daur kā muqābalā karnā tujhe thakā detā hai, to phir tū kis tarah ghoron kā muqābalā karegā? Tū apne āp ko sirf wahān mahfūz samajhtā hai jahān chāron taraf amn-o-amān phailā huā hai, to phir tū Dariyā-e-Yardan ke gunjān jangal se kis tarah niptegā? ⁶ Kyonki tere sage bhāi, hāñ tere bāp kā ghar bhī tujh se bewafā ho gayā hai. Yih bhī buland āwāz se tere pichhe tujhe gāliyan dete haiñ. Un par etamād mat karnā, khāh wuh tere sāth achchhī bāten kyon na karen.

Allāh Apne Mulk par Mātām Kartā Hai

⁷ Main ne apne ghar Isrāīl ko tark kar diyā hai. Jo merī maurūsī milkiyat thī use main ne radd kiyā hai. Main ne apne laḥt-e-jigar ko us ke dushmanon ke hawāle kar diyā hai. ⁸ Kyonki merī qaum jo merī maurūsī milkiyat hai mere sāth burā sulūk kartī hai. Jangal mein sherbabar kī tarah wuh mere ḳhilāf dahārtī hai, is lie main us se nafrat kartā hūn. ⁹ Ab merī maurūsī milkiyat us rangīn shikārī parinde kī mānind hai jise dīgar shikārī parindon ne gher rakhā hai. Jāo, tamām darindon ko ikatṭhā karo tāki wuh ā kar use khā jāen. ¹⁰ Muta'addid gallābānon ne mere angūr ke bāgh ko ḳharāb kar diyā hai. Mere pyāre khet ko unhon ne pānwon tale raund kar registān mein badal diyā hai. ¹¹ Ab wuh banjar zamīn ban kar ujār hālat mein mere sāmne mātām kartā hai. Pūrā mulk wīrān-o-sunsān hai, lekin koī parwā nahīn kartā.

¹² Tabāhkun faujī bayābān kī banjar bulandiyon par se utar kar qarīb pahuñch rahe haiñ. Kyonki Rab kī talwār mulk ke ek sire se dūsre sire tak sab kuchh khā jāegī. Koī bhī nahīn bachegā.

¹³ Is qaum ne gandum kā bīj boyā, lekin kāñton kī fasal pak gaī. Ḳhūb mehnat-mashaqqat karne ke bāwujūd bhī kuchh hāsīl na huā, kyonki Rab kā saḳht ḡhazab qaum par nāzil ho rahā hai. Chunāñche ab ruswāī kī fasal kāṭo!”

Allāh kā Paṛosī Mamālik ke lie Paighām

¹⁴ Rab farmātā hai, “Main un tamām sharīr paṛosī mamālik ko jaṛ se ukhār dūngā jo merī qaum Isrāīl kī milkiyat ko chhīnane kī koshish kar rahe haiñ, wuh milkiyat jo main ne ḳhud unhen mīrās mein dī thī. Sāth sāth main Yahūdāh ko bhī jaṛ se un ke darmiyān se nikāl dūngā. ¹⁵ Lekin bād mein main un par tars khā kar har ek ko phir us kī apnī maurūsī zamīn aur apne mulk mein pahuñchā dūngā. ¹⁶ Pahle un dīgar qaumon ne merī qaum ko Bāl Dewatā kī qasam khāne kā tarz sikhāyā. Lekin ab agar wuh merī qaum kī rāhen achchhī tarah sikh kar mere hī nām aur merī hī hayāt kī qasam khāen to merī qaum ke darmiyān rah kar az sar-e-nau qāym ho jāengī. ¹⁷ Lekin jo qaum merī nahīn sunegī use main hatmī taur par jaṛ se ukhār kar nest kar dūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

13

Galī Saṛī Lañgoṭī

¹ Rab mujh se hamkalām huā, “Jā, katān kī lañgoṭī ḳharīd kar use bāndh le. Lekin wuh bhīg na jāe.” ² Main ne aisā hī kiyā. Lañgoṭī ḳharīd kar main ne use bāndh liyā. ³ Tab Rab kā kalām dubārā mujh par nāzil huā, ⁴ “Ab wuh lañgoṭī le jo tū ne ḳharīd kar bāndh lī hai. Dariyā-e-Furāt ke pās jā kar use kisī chaṭān kī darār mein chhupā de.” ⁵ Chunāñche main rawānā ho kar Dariyā-e-Furāt ke kināre pahuñch gayā. Wahān main ne lañgoṭī ko kahīn chhupā diyā jis tarah Rab ne hukm diyā thā. ⁶ Bahut dīn guzar gae. Phir Rab mujh se ek bār phir hamkalām huā, “Uṭh, Dariyā-e-Furāt ke pās jā kar wuh lañgoṭī nikāl lā jo main ne tujhe wahān chhupāne ko kahā thā.” ⁷ Chunāñche main rawānā ho kar Dariyā-e-Furāt ke pās pahuñch gayā. Wahān main ne khod kar lañgoṭī ko us jagah se nikāl liyā jahān main ne use chhupā diyā thā. Lekin afsos, wuh gal saṛ gaī thī, bilkul bekār ho gaī thī.

⁸ Tab Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ⁹ “Jis tarah yih kapṛā zamīn mein dab kar gal saṛ gayā usī tarah main Yahūdāh aur Yarūshalam kā barā ghamand ḳhāk mein milā dūngā. ¹⁰ Yih ḳharāb log merī bāten sunane ke lie taiyār nahīn balki apne sharīr dīl kī zid ke mutābiq zindagī guzarte haiñ. Ajnabī mābūdōn ke pīchhe lag kar yih unhīn kī ḳhidmat aur pūjā karte haiñ. Lekin in kā anjām lañgoṭī kī mānind hī hogā. Yih bekār ho jāenge. ¹¹ Kyonki jis tarah lañgoṭī ādmī kī kamr ke sāth liptī rahtī hai usī tarah main ne pūre Isrāīl aur pūre Yahūdāh ko apne sāth lipaṭne kā

mauqā farāham kiyā tāki wuh merī qaum aur merī shohrat, tārīf aur izzat kā bāis ban jāēn. Lekin afsos, wuh sunane ke lie taiyār nahīn the.” Yih Rab kā farmān hai.

Mai ke Ghare Bhare Hue Haiñ

¹² “Unheñ batā de ki Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai, ‘Har ghare ko mai se bharnā hai.’ Wuh jawāb meñ kaheñge, ‘Ham to khud jānte haiñ ki har ghare ko mai se bharnā hai.’ ¹³ Tab unheñ is kā matlab batā. ‘Rab farmātā hai ki is mulk ke tamām bāshinde ghare haiñ jinheñ maiñ mai se bhar dūngā. Dāūd ke takht par baiṭhne wāle bādshāh, imām, nabī aur Yarūshalam ke tamām rahne wāle sab ke sab bhar bhar kar nashe meñ dhut ho jāēnge. ¹⁴ Tab maiñ unheñ ek dūsre ke sāth ṭakrā dūngā, aur bāp beṭon ke sāth mil kar ṭukre ṭukre ho jāēnge. Na maiñ tars khāūngā, na un par rahm karūnga balki hamdardī dikhāe baḡhair unheñ tabāh karūnga.’ ” Yih Rab kā farmān hai.

Qaid kī Haibatnāk Hālat

¹⁵ Dhyān se suno! Maḡhrūr na ho, kyonki Rab ne khud farmāyā hai. ¹⁶ Is se pahle ki tārīkī phail jāe aur tumhāre pānw dhundlepan meñ paharōn ke sāth ṭhokar khāēn, Rab apne Khudā ko jalāl do! Kyonki us waqt go tum raushnī ke intazār meñ rahoge, lekin Allāh andhere ko mazīd baḡhāegā, gahrī tārīkī tum par chhā jāegī. ¹⁷ Lekin agar tum na suno to maiñ tumhāre takabbur ko dekh kar poshīdagī meñ giriyā-o-zārī karūnga. Maiñ zār zār ro’ūngā, merī ānkhon se ānsū zor se ṭapkeñge, kyonki dushman Rab ke rewaṛ ko pakaṛ kar jilāwatan kar degā.

¹⁸ Bādshāh aur us kī mān ko ittalā de, “Apne takhtoñ se utar kar zamīn par baiṭh jāo, kyonki tumhārī shān kā tāj tumhāre saroñ se gir gayā hai.” ¹⁹ Dasht-e-Najab ke shahr band kie jāēnge, aur unheñ kholne wālā koī nahīn hogā. Pūre Yahūdāh ko jilāwatan kar diyā jāegā, ek bhī nahīn bachegā.

²⁰ Ai Yarūshalam, apnī nazar uṭhā kar unheñ dekh jo shimāl se ā rahe haiñ. Ab wuh rewaṛ kahān rahā jo tere sapurd kiyā gayā, terī shāndār bheṛ-bakriyāñ kidhar haiñ? ²¹ Tū us dīn kyā kahegi jab Rab unheñ tujh par muqarrar karegā jinheñ tū ne apne qarībī dost banāyā thā? Janm dene wālī aurat kā-sā dard tujh par ḡhālib āegā. ²² Aur agar tere dil meñ sawāl ubhar āe ki mere sāth yih kyon ho rahā hai to sun! Yih tere sangīn gunāhoñ kī wajah se ho rahā hai. Inhīn kī wajah se tere kapṛe utāre gae haiñ aur terī ismatdarī huī hai.

²³ Kyā kālā ādmī apnī jild kā rang yā chītā apnī khāl ke dhabbe badal saktā hai? Hargiz nahīn! Tum bhī badal nahīn sakte. Tum ḡhalat kām ke itne ādī ho gae ho ki sahīh kām kar hī nahīn sakte.

²⁴ “Jis tarah bhūsā registān kī tez hawā meñ uṛ kar titar-bitar ho jātā hai usī tarah maiñ tere bāshindoñ ko muntashir kar dūngā.” ²⁵ Rab farmātā hai, “Yihī terā anjām hogā, maiñ ne khud muqarrar kiyā hai ki tujhe yih ajr milnā hai. Kyonki tū ne mujhe bhūl kar jhūṭ par bharosā rakhā hai. ²⁶ Maiñ khud tere kapṛe utārūnga tāki terī barahnagī sab ko nazar āe. ²⁷ Maiñ ne pahārī aur maidānī ilāqon meñ terī ḡhinaunī harkaton par khūb dhyān diyā hai. Terī zinākārī, terā mastānā hinhinānā, terī besharm ismatfaroshī, sab kuchh mujhe nazar ātā hai. Ai Yarūshalam, tujh par afsos! Tū pāk-sāf ho jāne ke lie taiyār nahīn. Mazīd kitnī der lagegi?”

14

Kāl ke Daurān Rab kā Paighām

¹ Kāl ke daurān Rab Yarmiyāh se hamkalām huā,

² “Yahūdāh mātām kar rahā hai, us ke darwāzon kī hālat qābil-e-rahm hai. Log sogwār hālat meñ farsh par baiṭhe haiñ, aur Yarūshalam kī chīkheñ āsmān tak buland ho rahī haiñ. ³ Amīr apne naukaron ko pānī bharne bhejte haiñ, lekin hauzon

ke pās pahuñch kar patā chaltā hai ki pānī nahīn hai, is lie wuh khālī hāth wāpas ā jāte haiñ. Sharmindagī aur nadāmat ke māre wuh apne saron ko dhāñp lete haiñ. ⁴ Bārish na hone kī wajah se zamīn meñ darāreñ par gāī haiñ. Kheton meñ kām karne wāle bhī sharm ke māre apne saron ko dhāñp lete haiñ. ⁵ Ghās nahīn hai, is lie hirnī apne naumaulūd bachche ko chhor detī hai. ⁶ Janglī gadhe banjar tīlon par khare gīdaron kī tarah hāñpte haiñ. Hariyālī na milne kī wajah se wuh bejān ho rahe haiñ.”

⁷ Ai Rab, hamāre gunāh hamāre khilāf gawāhī de rahe haiñ. To bhī apne nām kī khātir ham par rahm kar. Ham mānte haiñ ki burī tarah bewafā ho gae haiñ, ham ne terā hī gunāh kiyā hai. ⁸ Ai Allāh, tū Isrāīl kī ummīd hai, tū hī musibat ke waqt use chhutkārā detā hai. To phir hamāre sāth terā sulūk mulk meñ ajnabī kā-sā kyon hai? Tū rāt ko kabhī idhar kabhī idhar thaharne wāle musāfir jaisā kyon hai? ⁹ Tū kyon us ādmī kī mānind hai jo achānak dam baḥhud ho jātā hai, us sūrme kī mānind jo bebas ho kar bachā nahīn saktā. Ai Rab, tū to hamāre darmiyān hī rahtā hai, aur ham par tere hī nām kā thappā lagā hai. Hamen tark na kar!

Is Qaum ke lie Duā Mat Karnā

¹⁰ Lekin Rab is qaum ke bāre meñ farmātā hai, “Yih log āwārā phirne ke shauqīn haiñ, yih apne pānwoñ ko rok hī nahīn sakte. Main un se nākhush hūñ. Ab mujhe un ke ḡhalat kām yād raheñge, ab main un ke gunāhoñ kī sazā dūngā.” ¹¹ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, “Is qaum kī bahbūdī ke lie duā mat karnā. ¹² Go yih rozā bhī rakheñ to bhī main in kī iltijāon par dhyān nahīn dūngā. Go yih bhasm hone wālī aur ḡhallā kī qurbāniyān pesh bhī karen to bhī main in se khush nahīn hūngā balki inheñ kāl, talwār aur bīmāriyon se nest-o-nābūd kar dūngā.”

¹³ Yih sun kar main ne etarāz kiyā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, nabī inheñ batāte āe haiñ, ‘Na qatl-o-ḡhārat kā khatrā hogā, na kāl paṛegā balki main yihīñ tumhāre lie amn-o-amān kā pakkā band-o-bast kar lūngā.’ ”

¹⁴ Rab ne jawāb diyā, “Nabī merā nām le kar jhūṭī peshgoiyān bayān kar rahe haiñ. Main ne na unheñ bhejā, na unheñ koī zimmedārī dī aur na un se hamkalām huā. Yih tumheñ jhūṭī royāeñ, fuzūl peshgoiyān aur apne dil ke wahm sunāte rahe haiñ.” ¹⁵ Chunāñche Rab farmātā hai, “Yih nabī talwār aur kāl kī zad meñ ā kar mar jāeñge. Kyonki go main ne unheñ nahīn bhejā to bhī yih mere nām meñ nabuwwat karke kahte haiñ ki mulk meñ na qatl-o-ḡhārat kā khatrā hogā, na kāl paṛegā. ¹⁶ Aur jin logoñ ko wuh apnī nabuwwateñ sunāte rahe haiñ wuh talwār aur kāl kā shikār ban jāeñge, un kī lāsheñ Yarūshalām kī galiyon meñ phaiñk dī jāeñgī. Unheñ dafnāne wālā koī nahīn hogā, na un ko, na un kī bīwiyon ko aur na un ke beṭe-beṭiyon ko. Yon main un par un kī apnī badkārī nāzil karūngā.

Ai Rab, Hamen Muāf Kar!

¹⁷ Ai Yarmiyāh, unheñ yih kalām sunā, ‘Din rāt mere āñsū bah rahe haiñ. Wuh ruk nahīn sakte, kyonki merī qaum, merī kuñwārī beṭī ko gahrī choṭ lag gāī hai, aisā zaḥm jo bhar nahīn saktā. ¹⁸ Dehāt meñ jā kar mujhe wuh sab nazar āte haiñ jo talwār se qatl kie gae haiñ. Jab main shahr meñ wāpas ātā hūñ to chāron taraf kāl ke bure asarāt dikhāī dete haiñ. Nabī aur imām mulk meñ māre māre phir rahe haiñ, aur unheñ mālūm nahīn ki kyā karen.’ ”

¹⁹ Ai Rab, kyā tū ne Yahūdāh ko sarāsar radd kiyā hai? Kyā tujhe Siyyūn se itnī ghin ātī hai? Tū ne hamen itnī bār kyon mārā ki hamārā ilāj nāmumkin ho gayā hai? Ham amn-o-amān ke intazār meñ rahe, lekin hālāt thīk na hue. Ham shifā pāne kī ummīd rakhte the, lekin is ke bajāe ham par dahshat chhā gāī.

²⁰ Ai Rab, ham apnī bedīnī aur apne bāpdādā kā qusūr taslīm karte haiñ. Ham ne terā hī gunāh kiyā hai. ²¹ Apne nām kī khātir hamen haqīr na jān, apne jalālī taḥkt kī

behurmatī hone na de! Hamāre sāth apnā ahd yād kar, use mansūkh na kar. ²² Kyā dīgar aqwām ke dewatāon meñ se koī hai jo bārish barsā sake? Yā kyā āsmān khud hī bārishēñ zamīn par bhej detā hai? Hargiz nahīn, balki tū hī yih sab kuchh kartā hai, ai Rab hamāre Khudā. Isī lie ham tujh par ummīd rakhte haiñ. Tū hī ne yih sārā intazām qāym kiya hai.

15

Sazā Zarūr Āegī, Kyoñki Der Ho Gaī Hai

¹ Phir Rab mujh se hamkalām huā, “Ab se merā dil is qaum kī taraf māyl nahīn hogā, khāh Mūsā aur Samuel mere sāmne ā kar un kī shafā'at kyoñ na karen. Unheñ mere huzūr se nikāl de, wuh chale jāēñ!” ² Agar wuh tujh se pūchheñ, ‘Ham kidhar jāēñ?’ To unheñ jawāb de, ‘Rab farmātā hai ki jise marnā hai wuh mare, jise talwār kī zad meñ ānā hai wuh talwār kā luqmā bane, jise bhūke marnā hai wuh bhūke mare, jise qaid meñ jānā hai wuh qaid ho jāe.’” ³ Rab farmātā hai, “Main unheñ chār qism kī sazā dūngā. Ek, talwār unheñ qatl karegī. Dūsre, kutte un kī lāsheñ ghasī kar le jāēnge. Tisre aur chauthē, parinde aur darinde unheñ khā khā kar khatm kar deñge. ⁴ Jab main apnī qaum se nipaṭ lūngā to duniyā ke tamām mamālik us kī hālat dekh kar kāñp uṭheñge. Un ke roñgṭe khare ho jāēnge jab wuh Yahūdāh ke bādshāh Manassī bin Hizqiyāh kī un sharīr harkaton kā anjām dekheñge jo us ne Yarūshalam meñ kī haiñ.

⁵ Ai Yarūshalam, kaun tujh par tars khāegā, kaun hamdardī kā izhār karegā? Kaun tere ghar ā kar terā hāl pūchhegā?” ⁶ Rab farmātā hai, “Tū ne mujhe radd kiya, apnā muñh mujh se pher liya hai. Ab main apnā hāth tere khilāf barhā kar tujhe tabāh kar dūngā. Kyoñki main hamdardī dikhāte dikhāte tang ā gayā hūñ.

⁷ Jis tarah gandum ko hawā meñ uchhāl kar bhūse se alag kiya jātā hai usī tarah main unheñ mulk ke darwāzon ke sāmne phatkūngā. Chūñki merī qaum ne apne ghalat rāston ko tark na kiya is lie main use beaulād banā kar barbād kar dūngā.

⁸ Us kī bewāēñ samundar kī ret jaisī beshumār hoñgī. Dopahar ke waqt hī main naujawānon kī māon par tabāhī nāzil karūnga, achānak hī un par pech-o-tāb aur dahshat chhā jāegī. ⁹ Sāt bachchon kī māñ niḍhāl ho kar jāñ se hāth dho baiṭhegī. Din ke waqt hī us kā sūraj dūb jāegā, us kā fakhr aur izzat jāti rahegī. Jo log bach jāēnge unheñ main dushman ke āge āge talwār se mār dālūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

Yarmiyāh Rab se Shikāyat Kartā Hai

¹⁰ Ai merī māñ, mujh par afsos! Afsos ki tū ne mujh jaise shaḥs ko janm diya jis ke sāth pūrā mulk jhagartā aur laṭtā hai. Go main ne na udhār diya na liya to bhī sab mujh par lānat karte haiñ. ¹¹ Rab ne jawāb diya, “Yaqīnan main tujhe mazbūt karke apnā achchhā maqsad pūrā karūnga. Yaqīnan main hone dūngā ki musībat ke waqt dushman tujh se minnat kare.

¹² Kyoñki koī us lohe ko toṛ nahīn sakegā jo shimāl se āegā, hāñ lohe aur pītal kā wuh sariyā toṛā nahīn jāegā. ¹³ Main tere khazāne dushman ko muft meñ dūngā. Tujhe tamām gunāhon kā ajr milegā jab wuh pūre mulk meñ terī daulat lūṭne āegā. ¹⁴ Tab main tujhe dushman ke zariye ek mulk meñ pahuñchā dūngā jis se tū nāwāqif hai. Kyoñki mere ghazab kī bharaktī āg tujhe bhasm kar degī.”

¹⁵ Ai Rab, tū sab kuchh jāntā hai. Mujhe yād kar, merā khayāl kar, tāqqub karne wālon se merā intaqām le! Unheñ yahāñ tak bardāsht na kar ki ākhirkār merā safāyā ho jāe. Ise dhyān meñ rakh ki merī ruswāi terī hī khātir ho rahī hai. ¹⁶ Ai Rab, lashkaron ke Khudā, jab bhī terā kalām mujh par nāzil huā to main ne use hazm kiya, aur merā dil us se khush-o-khurram huā. Kyoñki mujh par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai. ¹⁷ Jab dīgar log rangraliyon meñ apne dil bahlāte the to main

kabhī un ke sāth na baithā, kabhī un kī bātoñ se lutfandoz na huā. Nahīn, terā hāth mujh par thā, is lie main dūsroñ se dūr hī baithā rahā. Kyoñki tū ne mere dil ko qaum par qahr se bhar diyā thā. ¹⁸ Kyā wajah hai ki merā dard kabhī khatm nahīn hotā, ki merā zaḥm lā'ilāj hai aur kabhī nahīn bhartā? Tū mere lie farebdeh chashmā ban gayā hai, aisī nadī jis ke pānī par etamād nahīn kiya jā saktā.

¹⁹ Rab jawāb meñ farmātā hai, “Agar tū mere pās wāpas āe to main tujhe wāpas āne dūngā, aur tū dubārā mere sāmne hāzir ho sakegā. Aur agar tū fuzūl bāteñ na kare balki mere lāyq alfāz bole to merā tarjumān hogā. Lāzim hai ki log terī taraf rujū karen, lekin khabardār, kabhī un kī taraf rujū na kar!” ²⁰ Rab farmātā hai, “Main tujhe pītal kī mazbūt dīwār banā dūngā tāki tū is qaum kā sāmna kar sake. Yih tujh se laṛenge lekin tujh par ghālib nahīn āenge, kyoñki main tere sāth hūñ, main terī madad karke tujhe bachāe rakhūngā. ²¹ Main tujhe bedīnoñ ke hāth se bachāūngā aur fidya de kar zālīmōñ kī girift se chhuṛāūngā.”

16

Yarmiyāh ko Shādī Karne kī Ijāzat Nahīn

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Is maqām meñ na terī shādī ho, na tere beṭe-beṭiyāñ paidā ho jāen.” ³ Kyoñki Rab yahāñ paidā hone wāle beṭe-beṭiyōñ aur un ke mān-bāp ke bāre meñ farmātā hai, ⁴ “Wuh mohlak bīmāriyōñ se mar kar khetōñ meñ gobar kī tarah paṛe raheñge. Na koī un par mātām karegā, na unheñ dafnāegā, kyoñki wuh talwār aur kāl se halāk ho jāenge, aur un kī lāsheñ parindōñ aur darindōñ kī khurāk ban jāengī.”

⁵ Rab farmātā hai, “Aise ghar meñ mat jānā jis meñ koī faut ho gayā hai. * Us meñ na mātām karne ke lie, na afsos karne ke lie dākhil honā. Kyoñki ab se main is qaum par apnī salāmatī, mehrbānī aur rahm kā izhār nahīn karūngā.” Yih Rab kā farmān hai. ⁶ “Is mulk ke bāshinde mar jāenge, khāh baṛe hoñ yā chhoṭe. Aur na koī unheñ dafnāegā, na mātām karegā. Koī nahīn hogā jo gham ke māre apnī jild ko kāṭe yā apne sar ko mundwāe. ⁷ Kisī kā bāp yā mān bhī intaqāl kar jāe to bhī log mātām karne wāle ghar meñ nahīn jāenge, na tasallī dene ke lie janāze ke khāne-pīne meñ sharīk hoñge. ⁸ Aise ghar meñ bhī dākhil na honā jahāñ log ziyāfat kar rahe haiñ. Un ke sāth khāne-pīne ke lie mat baiṭhnā.” ⁹ Kyoñki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, “Tumhāre jīte-jī, hāñ tumhāre dekhte dekhte main yahāñ khushī-o-shādmānī kī āwāzeñ band kar dūngā. Ab se dūlhā dulhan kī āwāzeñ khāmosh ho jāengī.

¹⁰ Jab tū is qaum ko yih sab kuchh batāegā to log pūchheñge, ‘Rab itnī baṛī āfat ham par lāne par kyoñ tulā huā hai? Ham se kyā jurm huā hai? Ham ne Rab apne Khudā kā kyā gunāh kiya hai?’ ¹¹ Unheñ jawāb de, ‘Wajah yih hai ki tumhāre bāpdādā ne mujhe tark kar diyā. Wuh merī sharīat ke tābe na rahe balki mujhe chhoṛ kar ajnabī mābūdōñ ke pīchhe lag gae aur unhīn kī khidmat aur pūjā karne lage. ¹² Lekin tum apne bāpdādā kī nisbat kahīn zyādā ghalat kām karte ho. Dekho, merī koī nahīn suntā balki har ek apne sharīr dil kī zid ke mutābiq zindagī guzartā hai. ¹³ Is lie main tumheñ is mulk se nikāl kar ek aise mulk meñ phaiñk dūngā jis se na tum aur na tumhāre bāpdādā wāqif the. Wahāñ tum dīn rāt ajnabī mābūdōñ kī khidmat karoge, kyoñki us waqt main tum par rahm nahīn karūngā.’ ”

Jilāwatanī se Wāpasī

¹⁴ Lekin Rab yih bhī farmātā hai, “Aisā waqt āne wālā hai ki log qasam khāte waqt nahīn kaheñge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyōñ ko Misr se nikāl lāyā.’ ¹⁵ Is ke bajāe wuh kaheñge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyōñ ko shimālī mulk aur un

* **16:5** Lafzī tarjumā: jis meñ janāze kā khānā khilāyā jā rahā hai.

dīgar mamālik se nikāl lāyā jin meñ us ne unheñ muntashir kar diyā thā.’ Kyoñki main unheñ us mulk meñ wāpas lāūngā jo main ne un ke bāpdādā ko diyā thā.”

Āne Wālī Sazā

¹⁶ Lekin maujūdā hāl ke bāre meñ Rab farmātā hai, “Main bahut-se mähigir bhej dūngā jo jāl dāl kar unheñ pakareñge. Is ke bād main muta’addid shikārī bhej dūngā jo un kā tāqqub karke unheñ har jagah pakareñge, khāh wuh kisī pahār yā tīle par chhup gae hoñ, khāh chaṭānoñ kī kisī darār meñ. ¹⁷ Kyoñki un kī tamām harkateñ mujhe nazar ātī haiñ. Mere sāmne wuh chhup nahīn sakte, aur un kā qusūr mere sāmne poshidā nahīn hai. ¹⁸ Ab main unheñ un ke gunāhoñ kī dugnī sazā dūngā, kyoñki unhoñ ne apne bejān butoñ aur ghinaunī chīzoñ se merī maurūsī zamīn ko bhar kar mere mulk kī behurmatī kī hai.”

Yarmiyāh kā Rab par Etamād

¹⁹ Ai Rab, tū merī quwwat aur merā qilā hai, musibat ke dīn main tujh meñ panāh letā hūñ. Duniyā kī intahā se aqwām tere pās ā kar kaheñgī, “Hamāre bāpdādā ko mīrās meñ jhūṭ hī milā, aise bekār but jo un kī madad na kar sake. ²⁰ Insān kis tarah apne lie Khudā banā saktā hai? Us ke but to Khudā nahīn haiñ.”

²¹ Rab farmātā hai, “Chunāñche is bār main unheñ sahīh pahchān atā karūnga. Wuh merī quwwat aur tāqat ko pahchān leñge, aur wuh jān leñge kī merā nām Rab hai.

17

Yahūdāh kā Gunāh aur Us kī Sazā

¹ Ai Yahūdāh ke logo, tumhārā gunāh tumhārī zindagiyoñ kā anmiṭ hissā ban gayā hai. Use hire kī nok rakhne wāle lohe ke āle se tumhāre diloñ kī takhtiyōñ aur tumhārī qurbāngāhoñ ke sīngoñ par kandā kiyā gayā hai. ² Na sirf tum balki tumhāre bachche bhī apnī qurbāngāhoñ aur asirat dewī ke khamboñ ko yād karte haiñ, khāh wuh ghane darakhṭoñ ke sāy meñ yā ūñchī jaghoñ par kyoñ na hoñ. ³ Ai mere pahār jo dehāt se ghirā huā hai, tere pūre mulk par gunāh kā asar hai, is lie main hone dūngā kī sab kuchh lūṭ liyā jāegā. Terā māl, tere khazāne aur terī ūñchī jaghoñ kī qurbāngāheñ sab chhīn lī jāeñgī.

⁴ Apne qusūr ke sabab se tujhe apnī maurūsī milkiyat chhoṛnī paregī, wuh milkiyat jo tujhe merī taraf se milī thī. Main tujhe tere dushmanoñ kā ghulām banā dūngā, aur tū ek nāmālūm mulk meñ basegā. Kyoñki tum logoñ ne mujhe taish dilāyā hai, aur ab tum par merā ghazab kabhī na bujhne wālī āg kī tarah bharaktā rahegā.”

Mukhtalif Farmān

⁵ Rab farmātā hai, “Us par lānat jis kā dil Rab se dūr ho kar sirf insān aur usī kī tāqat par bharosā rakhtā hai. ⁶ Wuh registān meñ jhārī kī mānind hogā, use kisī bhī achchhī chīz kā tajrabā nahīn hogā balki wuh bayābān ke aise pathrīle aur kallar wāle ilāqoñ meñ basegā jahān koī aur nahīn rahtā. ⁷ Lekin mubārak hai wuh jo Rab par bharosā rakhtā hai, jis kā etamād usī par hai. ⁸ Wuh pānī ke kināre par lage us darakhṭ kī mānind hai jis kī jareñ nahar tak phailī huī haiñ. Jhulsāne wālī garmī bhī āe to use dar nahīn, balki us ke patte hare-bhare rahte haiñ. Kāl bhī pare to wuh pareshān nahīn hotā balki waqt par phal lātā rahtā hai.

⁹ Dil had se zyādā farebdeh hai, aur us kā ilāj nāmumkin hai. Kaun us kā sahīh ilm rakhtā hai? ¹⁰ Main, Rab hī dil kī taftīsh kartā hūñ. Main har ek kī bātīnī hālat jāñch kar use us ke chāl-chalan aur amal kā munāsib ajr detā hūñ.

¹¹ Jis shakhs ne ghalat tarīqe se daulat jamā kī hai wuh us tītar kī mānind hai jo kisī dūstre ke andoñ par baiṭh jātā hai. Kyoñki zindagī ke urūj par use sab kuchh chhoṛnā paregā, aur ākhirkār us kī hamāqat sab par zāhir ho jāegī.”

¹² Hamārā maqdis Allāh kā jalālī takht hai jo azal se azīm hai. ¹³ Ai Rab, tū hī Isrāīl kī ummīd hai. Tujhe tark karne wāle sab sharmindā ho jāenge. Tujh se dūr hone wāle khāk meñ milāe jāenge, kyonki unhoñ ne Rab ko chhoṛ diyā hai jo zindagī ke pānī kā sarchashmā hai.

Madad ke lie Yarmiyāh kī Darḳhāst

¹⁴ Ai Rab, tū hī mujhe shifā de to mujhe shifā milegī. Tū hī mujhe bachā to main bachūngā. Kyonki tū hī merā faḳhr hai. ¹⁵ Log mujh se pūchhte rahte haiñ, “Rab kā jo kalām tū ne pesh kiya wuh kahāñ hai? Use pūrā hone de!” ¹⁶ Ai Allāh, tū ne mujhe apnī qaum kā gallābān banāyā hai, aur main ne yih zimmedārī kabhī nahīñ chhoṛī. Main ne kabhī khāhish nahīñ rakhī ki musibat kā dīn āe. Tū yih sab kuchh jāntā hai, jo bhī bāt mere muñh se niklī hai wuh tere sāmne hai. ¹⁷ Ab mere lie dahshat kā bāis na ban! Musibat ke dīn main tujh meñ hī panāh letā hūñ. ¹⁸ Merā tāqqub karne wāle sharmindā ho jāen, lekin merī ruswāī na ho. Un par dahshat chhā jāe, lekin main is se bachā rahūñ. Un par musibat kā dīn nāzil kar, un ko do bār kuchal kar khāk meñ milā de.

Sabat kā Dīn Manāo

¹⁹ Rab mujh se hamkalām huā, “Shahr ke Awāmī Darwāze meñ kharā ho jā, jise Yahūdāh ke bādshāh istemāl karte haiñ jab shahr meñ āte aur us se nikalte haiñ. Isī tarah Yarūshalam ke dīgar darwāzoñ meñ bhī kharā ho jā. ²⁰ Wahāñ logoñ se kah, ‘Ai darwāzoñ meñ se guzarne wālo, Rab kā kalām suno! Ai Yahūdāh ke bādshāho aur Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām bāshindo, merī taraf kān lagāo!

²¹ Rab farmātā hai ki apnī jān khatre meñ na ḍālo balki dhyān do ki tum Sabat ke dīn māl-o-asbāb shahr meñ na lāo aur use uṭhā kar shahr ke darwāzoñ meñ dākhil na ho. ²² Na Sabat ke dīn bojh uṭhā kar apne ghar se kahīñ aur le jāo, na koī aur kām karo, balki use is tarah manānā ki maḳhsūs-o-muqaddas ho. Main ne tumhāre bāpdādā ko yih karne kā hukm diyā thā, ²³ lekin unhoñ ne merī na sunī, na tawajjuh dī balki apne mauqif par aṛe rahe aur na merī sunī, na merī tarbiyat qabūl kī.

²⁴ Rab farmātā hai ki agar tum wāqāī merī suno aur Sabat ke dīn apnā māl-o-asbāb is shahr meñ na lāo balki ārām karne se yih dīn maḳhsūs-o-muqaddas māno ²⁵ to phir āindā bhī Dāūd kī nasl ke bādshāh aur sardār is shahr ke darwāzoñ meñ se guzareñge. Tab wuh ghoṛoñ aur rathoñ par sawār ho kar apne afsaroñ aur Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoñ ke sāth shahr meñ āte jāte raheñge. Agar tum Sabat ko māno to yih shahr hameshā tak ābād rahegā. ²⁶ Phir pūre mulk se log yahāñ āenge. Yahūdāh ke shahroñ aur Yarūshalam ke gird-o-nawāh ke dehāt se, Binyamīn ke qabāyilī ilāqe se, maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe se, pahārī ilāqe se aur Dasht-e-Najab se sab apnī qurbāniyāñ lā kar Rab ke ghar meñ pesh kareñge. Un kī tamām bhasm hone wālī qurbāniyāñ, zabah, ḡhallā, baḳhūr aur salāmatī kī qurbāniyāñ Rab ke ghar meñ charḥāī jāengī. ²⁷ Lekin agar tum merī na suno aur Sabat kā dīn maḳhsūs-o-muqaddas na māno to phir tumheñ saḳht sazā milegī. Agar tum Sabat ke dīn apnā māl-o-asbāb shahr meñ lāo to main inhiñ darwāzoñ meñ ek na bujhne wālī āg lagā dūngā jo jaltī jaltī Yarūshalam ke mahalōñ ko bhasm kar degī.’ ”

18

Allāh Azīm Kumhār Hai

¹ Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, ² “Uṭh aur kumhār ke ghar meñ jā! Wahāñ main tujh se hamkalām hūngā.” ³ Chunāñche main kumhār ke ghar meñ pahuñch gayā. Us waqt wuh chāk par kām kar rahā thā. ⁴ Lekin miṭṭī kā jo bartan wuh apne hāthoñ se tashkīl de rahā thā wuh kharāb ho gayā. Yih dekh kar kumhār ne usī miṭṭī se nayā bartan banā diyā jo use zyādā pasand thā.

⁵ Tab Rab mujh se hamkalām huā, ⁶ “Ai Isrāīl, kyā main tumhāre sāth waisā sulūk nahīn kar saktā jaisā kumhār apne bartan se kartā hai? Jis tarah miṭṭī kumhār ke hāth meñ tashkīl pātī hai usī tarah tum mere hāth meñ tashkīl pāte ho.” Yih Rab kā farmān hai. ⁷ “Kabhi main elān kartā hūn ki kisī qaum yā saltanat ko jaṛ se ukhār dūngā, use girā kar tabāh kar dūngā. ⁸ Lekin kāī bār yih qaum apnī ḡhalat rāh ko tark kar detī hai. Is sūrat meñ main pachhtā kar us par wuh āfat nahīn lātā jo main ne lāne ko kahā thā. ⁹ Kabhi main kisī qaum yā saltanat ko panīrī kī tarah lagāne aur tāmīr karne kā elān bhī kartā hūn. ¹⁰ Lekin afsos, kāī dafā yih qaum merī nahīn suntī balki aisā kāṁ karne lagtī hai jo mujhe nāpasand hai. Is sūrat meñ main pachhtā kar us par wuh mehrbānī nahīn kartā jis kā elān main ne kiya thā.

¹¹ Ab Yahūdāh aur Yarūshalām ke bāshindoñ se muḡhātīb ho kar kah, ‘Rab farmātā hai ki main tum par āfat lāne kī taiyāriyāñ kar rahā hūn, main ne tumhāre ḡhilāf mansūbā bāndh liyā hai. Chunāñche har ek apnī ḡhalat rāh se haṭ kar wāpas āe, har ek apnā chāl-chalan aur apnā rawaiyā durust kare.’ ¹² Lekin afsos, yih etarāz kareñge, ‘Dafā karo! Ham apne hī mansūbe jāri rakheñge. Har ek apne sharīr dil kī zid ke mutābiq hī zindagī guzāregā.’ ”

Qaum Rab ko Bhūl Gā Hai

¹³ Is lie Rab farmātā hai, “Dīgar aqwām se dariyāft karo ki un meñ kabhi aisi bāt sunane meñ āī hai. Kuñwārī Isrāīl se nihāyat ḡhinaunā jurm huā hai! ¹⁴ Kyā Lubnān kī pathrīlī choṭiyōñ kī barf kabhi pighal kar ḡhatm ho jātī hai? Kyā dūr-darāz chashmoñ se bahne wālā barfilā pānī kabhi tham jātā hai? ¹⁵ Lekin merī qaum mujhe bhūl gāī hai. Yih log bātīl butōñ ke sāmne baḡhūr jalāte haiñ, un chīzoñ ke sāmne jin ke bāis wuh ṭhokar khā kar qadīm rāhoñ se haṭ gae haiñ aur ab kachche rāstoñ par chal rahe haiñ. ¹⁶ Is lie un kā mulk wirān ho jāegā, ek aisi jagah jise dūsre apne mazāq kā nishānā banāeñge. Jo bhī guzare us ke roñgṭe khare ho jāeñge, wuh afsos se apnā sar hilāegā. ¹⁷ Dushman āegā to main apnī qaum ko us ke āge āge muntashīr karūñga. Jis tarah gard mashriqī hawā ke tez jhoñkoñ se uṛ kar bikhar jātī hai usī tarah wuh titar-bitar ho jāeñge. Jab āfat un par nāzil hogī to main un kī taraf rujū nahīn karūñga balki apnā muñh un se pher lūñgā.”

Yarmiyāh ke ḡhilāf Sāzish

¹⁸ Yih sun kar log āpas meñ kahne lage, “Āo, ham Yarmiyāh ke ḡhilāf mansūbe bāndheñ, kyoñki us kī bāteñ sahīh nahīn haiñ. Na imām shariāt kī hidāyat se, na dānishmand achche mashwarōñ se, aur na nabī Allāh ke kalām se mahrūm ho jāegā. Āo, ham zabānī us par hamlā kareñ aur us kī bātoñ par dhyān na deñ, ḡhāh wuh kuchh bhī kyoñ na kahe.”

¹⁹ Ai Rab, mujh par tawajjuh de aur us par ḡhaur kar jo mere muḡhālīf kah rahe haiñ. ²⁰ Kyā insān ko nek kāṁ ke badle meñ burā kāṁ karnā chāhie? Kyoñki unhoñ ne mujhe phaṁsāne ke lie garhā khod kar taiyār kar rakhā hai. Yād kar ki main ne tere huzūr khare ho kar un ke lie shafā'at kī tāki terā ḡhazab un par nāzil na ho. ²¹ Ab hone de ki un ke bachche bhūke mar jāeñ aur wuh ḡhud talwār kī zad meñ aēñ. Un kī bīwiyañ beaulād aur shauharōñ se mahrūm ho jāeñ. Un ke ādmiyoñ ko maut ke ḡhāṭ utārā jāe, un ke naujawān jang meñ laṛte laṛte halāk ho jāeñ. ²² Achānak un par jangī daste lā tāki un ke gharōñ se chīkhoñ kī āwāzeñ buland hoñ. Kyoñki unhoñ ne mujhe pakarne ke lie garhā khodā hai, unhoñ ne mere pāñwoñ ko phaṁsāne ke lie mere rāste meñ phande chhupā rakhe haiñ.

²³ Ai Rab, tū un kī mujhe qatl karne kī tamām sāzishēñ jāntā hai. Un kā qusūr muāf na kar, aur un ke gunāhoñ ko na miṭā balki unheñ hameshā yād kar. Hone de ki wuh ṭhokar khā kar tere sāmne gir jāeñ. Jab terā ḡhazab nāzil hogā to un se bhī nipaṭ le.

19

Qaum Miṭṭī ke Ṭūṭe Hue Bartan kī Mānind Hogī

¹ Rab ne hukm diyā, “Kumhār ke pās jā kar miṭṭī kā bartan kharīd le. Phir awām ke kuchh buzurgoñ aur chand ek buzurg imāmoñ ko apne sāth le kar ² shahr se nikal jā. Wādī-e-Bin-hinnūm meñ chalā jā jo shahr ke darwāze banām ‘Ṭhīkre kā Darwāzā’ ke sāmne hai. Wahāñ wuh kalām sunā jo maiñ tujhe sunāne ko kahūngā. ³ Unheñ batā,

‘Aī Yahūdāh ke bādshāho aur Yarūshalam ke bāshindo, Rab kā kalām suno! Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki maiñ is maqām par aisī āfat nāzil karūnga ki jise bhī is kī khabar milegī us ke kān bajeñge. ⁴ Kyoñki unhoñ ne mujhe tark karke is maqām ko ajnabī mābūdoñ ke hawāle kar diyā hai. Jin butoñ se na un ke bāpdādā aur na Yahūdāh ke bādshāh kabhī wāqif the un ke huzūr unhoñ ne qurbāniyāñ pesh kīñ. Niz, unhoñ ne is jagah ko bequsūroñ ke kḥūn se bhar diyā hai. ⁵ Unhoñ ne ūñchī jaghoñ par Bāl Dewatā ke lie qurbāngāheñ tāmīr kīñ tāki apne beṭoñ ko un par jalā kar use pesh karen. Maiñ ne yih karne kā kabhī hukm nahīñ diyā thā. Na maiñ ne kabhī is kā zikr kiyā, na kabhī mere zahan meñ is kā kḥayāl tak āyā.

⁶ Chunāñche khabardār! Rab farmātā hai ki aisā waqt āne wālā hai jab yih wādī “Tūfat” yā “Bin-hinnūm” nahīñ kahlāegī balki “Wādī-e-qatl-o-ghārat.” ⁷ Is jagah maiñ Yahūdāh aur Yarūshalam ke mansūbe kḥāk meñ milā dūngā. Maiñ hone dūngā ki un ke dushman unheñ maut ke ghāt utāren, ki jo unheñ jān se mārñā chāheñ wuh is meñ kāmyāb ho jāen. Tab maiñ un kī lāshoñ ko parindoñ aur darindoñ ko khilā dūngā. ⁸ Maiñ is shahr ko haulnāk tarīqe se tabāh karūnga. Tab dūsre use apne mazāq kā nishānā banāen. Jo bhī guzare us ke roñgte kḥare ho jāen. Us kī tabāhshudā hālat dekh kar wuh “Taubā taubā” kahegā. ⁹ Jab un kā jāñī dushman shahr kā muhāsarā karegā to itnā saḥt kāl paṛegā ki bāshinde apne bachchoñ aur ek dūsre ko khā jāen.

¹⁰ Phir sāth wāloñ kī maujūdagī meñ miṭṭī ke bartan ko zamīn par paṭākh de. ¹¹ Sāth sāth unheñ batā, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki jis tarah miṭṭī kā bartan pāsh pāsh ho gayā hai aur us kī marammat nāmumkin hai usī tarah maiñ is qaum aur shahr ko bhī pāsh pāsh kar dūngā. Us waqt lāshoñ ko Tūfat meñ dafnāyā jāegā, kyoñki kahīñ aur jagah nahīñ milegī. ¹² Is shahr aur is ke bāshindoñ ke sāth maiñ yihī sulūk karūnga. Maiñ is shahr ko Tūfat kī mānind banā dūngā. Yih Rab kā farmān hai. ¹³ Yarūshalam ke ghar Yahūdāh ke shāhī mahaloñ samet Tūfat kī tarah nāpāk ho jāen. Hāñ, wuh tamām ghar nāpāk ho jāen jin kī chhatoñ par tamām āsmānī lashkar ke lie baḥhūr jalāyā jātā aur ajnabī mābūdoñ ko mai kī nazaren pesh kī jāti thīñ.’ ”

¹⁴ Is ke bād Yarmiyāh Wādī-e-Tūfat se wāpas āyā jahāñ Rab ne use nabuwwat karne ke lie bhejā thā. Phir wuh Rab ke ghar ke sahan meñ kḥare ho kar tamām logoñ se muḥhātib huā, ¹⁵ “Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki suno! Maiñ is shahr aur Yahūdāh ke dīgar shahroñ par wuh tamām musibat lāne ko hūñ jis kā elān maiñ ne kiyā hai. Kyoñki tum aṛ gae ho aur merī bāteñ sunane ke lie taiyār hī nahīñ.”

20

Yarmiyāh Fashhūr Imām se Ṭakrā Jātā Hai

¹ Us waqt ek imām Rab ke ghar meñ thā jis kā nām Fashhūr bin Immer thā. Wuh Rab ke ghar kā ālā afsar thā. Jab Yarmiyāh kī yih peshgoiyāñ us ke kānoñ tak pahuñch gaīñ ² to us ne Yarmiyāh Nabī kī piṭāi karwā kar us ke pāñw kāṭh meñ ṭhoñk die. Yih kāṭh Rab ke ghar se mulhiq shahr ke ūpar wāle darwāze banām Binyamīn meñ thā.

³ Agle din Fashhūr ne use āzād kar diyā. Tab Yarmiyāh ne us se kahā, “Rab ne āp kā ek nayā nām rakhā hai. Ab se āp kā nām Fashhūr nahīn hai balki ‘Chāron Taraf Dahshat hī Dahshat.’” ⁴ Kyoṅki Rab farmātā hai, ‘Main hone dūngā ki tū apne lie aur apne tamām dostoṅ ke lie dahshat kī alāmat banegā. Kyoṅki tū apnī āṅkhoṅ se apne dostoṅ kī qatl-o-ghārat dekhegā. Main Yahūdāh ke tamām bāshindoṅ ko Bābal ke bādshāh ke qabze meṅ kar dūngā jo bāz ko Mulk-e-Bābal meṅ le jāegā aur bāz ko maut ke ghāt utār degā. ⁵ Main is shahr kī sārī daulat dushman ke hawāle kar dūngā, aur wuh is kī tamām paidāwār, qīmtī chīzeṅ aur shāhī khazāne lūṭ kar Mulk-e-Bābal le jāegā. ⁶ Ai Fashhūr, tū bhī apne ghar wāloṅ samet Mulk-e-Bābal meṅ jilāwatan hogā. Wahān tū mar kar dafnāyā jāegā. Aur na sirf tū balki tere wuh sāre dost bhī jinheṅ tū ne jhūṭī peshgoiyān sunāi haiṅ.’ ”

Yarmiyāh kī Rab se Shikāyat

⁷ Ai Rab, tū ne mujhe manwāyā, aur main mān gayā. Tū mujhe apne qābū meṅ lā kar mujh par ghālib āyā. Ab main pūrā din mazāq kā nishānā banā rahtā hūn. Har ek merī haṁsī urātā rahtā hai. ⁸ Kyoṅki jab bhī main apnā muṅh kholtā hūn to mujhe chillā kar ‘zulm-o-tabāhī’ kā nārā lagānā partā hai. Chunāṅche main Rab ke kalām ke bāis pūrā din gāliyoṅ aur mazāq kā nishānā banā rahtā hūn. ⁹ Lekin agar main kahūn, “Āindā main na Rab kā zikr karūngā, na us kā nām le kar bolūngā” to phir us kā kalām āg kī tarah mere dil meṅ bharakne lagtā hai. Aur yih āg merī haḍdiyoṅ meṅ band rahtī aur kabhī nahīn nikaltī. Main ise bardāsht karte karte thak gayā hūn, yih mere bas kī bāt nahīn rahī. ¹⁰ Muta'addid logoṅ kī sargoshiyān mere kānoṅ tak pahuṅchtī haiṅ. Wuh kahte haiṅ, “Chāron taraf dahshat hī dahshat? Yih kyā kah rahā hai? Us kī rapaṭ likhwāo! Āo, ham us kī riport karen.” Mere tamām nām-nihād dost is intazār meṅ haiṅ ki main phisal jāūn. Wuh kahte haiṅ, “Shāyad wuh dhokā khā kar phaṅs jāe aur ham us par ghālib ā kar us se intaqām le sakeṅ.”

¹¹ Lekin Rab zabardast sūrme kī tarah mere sāth hai, is lie merā tāqqub karne wāle mujh par ghālib nahīn āeṅge balki khud ṭhokar khā kar gir jāeṅge. Un ke muṅh kāle ho jāeṅge, kyoṅki wuh nākām ho jāeṅge. Un kī ruswāi hameshā hī yād rahegī aur kabhī nahīn miṭegī. ¹² Ai Rabbul-afwāj, tū rāstbāz kā muāynā karke dil aur zahan ko parakhtā hai. Ab baḥsh de ki main apnī āṅkhoṅ se wuh intaqām dekhūn jo tū mere mukhālifoṅ se legā. Kyoṅki main ne apnā muāmalā tere hī sapurd kar diyā hai. ¹³ Rab kī madahsarāi karo! Rab kī tamjīd karo! Kyoṅki us ne zarūratmand kī jān ko sharīroṅ ke hāth se bachā liyā hai.

Main Kyoṅ Paidā Huā?

¹⁴ Us din par lānat jab main paidā huā! Wuh din mubārak na ho jab merī mān ne mujhe janm diyā. ¹⁵ Us ādmī par lānat jis ne mere bāp ko barī khushī dilā kar ittalā dī ki tere beṭā paidā huā hai! ¹⁶ Wuh un shahroṅ kī mānind ho jin ko Rab ne berahmī se khāk meṅ milā diyā. Allāh kare ki subah ke waqt use chīkheṅ sunāi deṅ aur dopahar ke waqt jang ke nāre. ¹⁷ Kyoṅki use mujhe usī waqt mār ḍālnā chāhie thā jab main abhī mān ke peṭ meṅ thā. Phir merī mān merī qabr ban jātī, us kā pānw hameshā tak bhārī rahtā. ¹⁸ Main kyoṅ mān ke peṭ meṅ se niklā? Kyā sirf is lie ki musibat aur gham dekhūn aur zindagi ke ikhtitām tak ruswāi kī zindagi guzārūn?

21

Bābal kī Fauj Yarūshalam par Fatah Pāegī

¹ Ek din Sidqiyāh Bādshāh ne Fashhūr bin Malkiyāh aur Māsiyāh ke beṭe Safaniyāh Imām ko Yarmiyāh ke pās bhej diyā. Us ke pās pahuṅch kar unhoṅ ne kahā, ² “Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar ham par hamlā kar rahā hai. Shāyad jis tarah Rab ne māzī meṅ kāi bār kiyā is dafā bhī hamārī madad karke Nabūkadnazzar ko mojizānā

taur par Yarūshalam ko chhoṛne par majbūr kare. Rab se is ke bāre meñ dariyāft karen.”

Tab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ³ aur us ne donoñ ādmiyoñ se kahā, “Sidqiyāh ko batāo ki ⁴ Rab jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Beshak shahr se nikal kar Bābal kī muhāsarā karne wālī fauj aur us ke bādshāh se laṛo. Lekin main tumheñ pīchhe dhakel kar shahr meñ panāh lene par majbūr karūṅga. Wahān us ke bīch meñ hī tum apne hathiyāroñ samet jamā ho jāoge. ⁵ Main ḳhud apnā hāth baṛhā kar baṛī qudrat se tumhāre sāth laṛūṅgā, main apne ḡhusse aur taish kā pūrā izhār karūṅga, merā saḳht ḡhazab tum par nāzil hogā. ⁶ Shahr ke bāshinde mere hāth se halāk ho jāenge, ḳhāh insān hoñ yā haiwān. Mohlak wabā unheñ maut ke ḡhaṭ utār degī.’ ⁷ Rab farmātā hai, ‘Is ke bād main Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ko us ke afsaroñ aur bāqī bāshindoñ samet Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ke hawāle kar dūṅgā. Wabā, talwār aur kāl se bachne wāle sab apne jānī dushman ke qābū meñ ā jāenge. Tab Nabūkadnazzar berahmī se unheñ talwār se mār degā. Na use un par tars āegā, na wuh hamdardī kā izhār karegā.’

⁸ Is qaum ko batā ki Rab farmātā hai, ‘Main tumheñ apnī jān ko bachāne kā mauqā farāham kartā hūñ. Is se fāydā uṭhāo, warnā tum maroge. ⁹ Agar tum talwār, kāl yā wabā se marnā chāho to is shahr meñ raho. Lekin agar tum apnī jān ko bachānā chāho to shahr se nikal kar apne āp ko Bābal kī muhāsarā karne wālī fauj ke hawāle karo. Jo koī yih kare us kī jān chhūṭ jāegī.’ *

¹⁰ Rab farmātā hai, ‘Main ne aṭal faislā kiyā hai ki is shahr par mehrbānī nahīn karūṅga balki ise nuqsān pahuñchāūṅgā. Ise Shāh-e-Bābal ke hawāle kar diyā jāegā jo ise āg lagā kar tabāh karegā.’

¹¹ Yahūdāh ke shāhī ḳhāndān se kah, ‘Rab kā kalām suno! ¹² Ai Dāūd ke gharāne, Rab farmātā hai ki har subah logoñ kā insāf karo. Jise lūṭ liyā gayā ho use zālīm ke hāth se bachāo! Aisā na ho ki merā ḡhazab tumhārī sharīr harkatoñ kī wajah se tum par nāzil ho kar āg kī tarah bhaṛak uṭhe aur koī na ho jo use bujhā sake.

¹³ Rab farmātā hai ki ai Yarūshalam, tū wādī ke ūpar ūñchī chaṭān par rah kar faḳhr kartī hai ki kaun ham par hamlā karegā, kaun hamāre gharoñ meñ ḡhus saktā hai? Lekin ab main ḳhud tujh se nipaṭ lūṅgā. ¹⁴ Rab farmātā hai ki main tumhārī harkatoñ kā pūrā ajr dūṅgā. Main Yarūshalam ke jangal meñ aisī āg lagā dūṅgā jo irdgird sab kuchh bhasm kar degī.’ ”

22

Shāhī Mahal Nazar-e-Ātish Ho Jāegā

¹ Rab ne farmāyā, “Shāh-e-Yahūdāh ke mahal ke pās jā kar merā yih kalām sunā, ² ‘Ai Yahūdāh ke bādshāh, Rab kā farmān sun! Ai tū jo Dāūd ke taḳht par baiṭhā hai, apne mulāzimoñ aur mahal ke darwāzoñ meñ āne wāle logoñ samet merī bāt par ḡhaur kar! ³ Rab farmātā hai ki insāf aur rāstī qāym rakho. Jise lūṭ liyā gayā hai use zālīm ke hāth se chhuṛāo. Pardesī, yatīm aur bewā ko mat dabānā, na un se ziyādatī karnā, aur is jagah bequsūr logoñ kī ḳhūñrezī mat karnā. ⁴ Agar tum ehtiyāt se is par amal karo to āindā bhī Dāūd kī nasl ke bādshāh apne afsaroñ aur riāyā ke sāth rathoñ aur ghoṛoñ par sawār ho kar is mahal meñ dāḳhil hoṅge. ⁵ Lekin agar tum merī in bātoñ kī na suno to mere nām kī qasam! Yih mahal malbe kā ḍher ban jāegā. Yih Rab kā farmān hai.

⁶ Kyonki Rab Shāh-e-Yahūdāh ke mahal ke bāre meñ farmātā hai ki tū Jiliyād jaisā ḳhushgawār aur Lubnān kī choṭī jaisā ḳhūbsūrat thā. Lekin ab main tujhe bayābān meñ badal dūṅgā, tū ḡhairābād shahr kī mānind ho jāegā. ⁷ Main ādmiyoñ ko tujhe

* **21:9** Lafzī tarjumā: wuh ḡhanīmat ke taur par apnī jān ko bachāegā.

tabāh karne ke lie maḵsūs karke har ek ko hathiyār se lais karūnga, aur wuh deodār ke tere umdā shahtīron ko kāt kar āg meñ jhoñk deñge. ⁸ Tab muta'addid qaumon ke afrād yahān se guzar kar pūchheñge ki Rab ne is jaise baṛe shahr ke sāth aisā sulūk kyon kiyā? ⁹ Unheñ jawāb diyā jāegā, wajah yih hai ki inhoñ ne Rab apne Ḳhudā kā ahd tark karke ajnabī mābūdoñ kī pūjā aur ḵhidmat kī hai.' ”

Yahuāḵhaz Bādshāh Wāpas Nahīn Āegā

¹⁰ Is lie giryā-o-zārī na karo ki Yūsiyāh Bādshāh kūch kar gayā hai balki us par mātām karo jise jilāwatan kiyā gayā hai, kyonki wuh kabhī wāpas nahīn āegā, kabhī apnā watan dubārā nahīn dekhegā.

¹¹ Kyonki Rab Yūsiyāh ke betē aur jānashīn Sallūm yānī Yahuāḵhaz ke bāre meñ farmātā hai, “Yahuāḵhaz yahān se chalā gayā hai aur kabhī wāpas nahīn āegā.

¹² Jahān use giriftār karke pahunchāyā gayā hai wahīn wuh wafāt pāegā. Wuh yih mulk dubārā kabhī nahīn dekhegā.

Yahūyaqīm par Ilzām

¹³ Yahūyaqīm Bādshāh par afsos jo nājāyz tarīqe se apnā ghar tāmīr kar rahā hai, jo nāinsāfi se us kī dūsrī manzil banā rahā hai. Kyonki wuh apne hamwatanon ko muft meñ kām karne par majbūr kar rahā hai aur unheñ un kī mehnat kā muāwazā nahīn de rahā. ¹⁴ Wuh kahtā hai, ‘Maiñ apne lie kushādā mahal banwā lūngā jis kī dūsrī manzil par baṛe baṛe kamre hoñge. Maiñ ghar meñ baṛī ḵhīrkiyāñ banwā kar dīwāron ko deodār kī lakaṛī se ḍhāñp dūngā. Is ke bād maiñ use surḵh rang se ārāstā karūnga.’ ¹⁵ Kyā deodār kī shāndār imāraten banwāne se yih sābit hotā hai ki tū bādshāh hai? Hargiz nahīn! Tere bāp ko bhī khāne-pīne kī har chīz muyassar thī, lekin us ne is kā ḵhayāl kiyā ki insāf aur rāstī qāym rahe. Natīje meñ use barkat milī. ¹⁶ Us ne tawajjuh dī ki ḡharībōñ aur zarūrātmandon kā haq mārā na jāe, isī lie use kāmyābī hāsil huī.” Rab farmātā hai, “Jo isī tarah zindagī guzāre wuhī mujhe sahīh taur par jāntā hai. ¹⁷ Lekin tū farq hai. Terī āñkheñ aur dil nājāyz nafā kamāne par tule rahte haiñ. Na tū bequsūr ko qatl karne se, na zulm karne yā jabran kuchh lene se jhijaktā hai.”

¹⁸ Chunāñche Rab Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh ke bāre meñ farmātā hai, “Log us par mātām nahīn kareñge ki ‘Hāy mere bhāī, hāy merī bahan,’ na wuh ro kar kaheñge, ‘Hāy, mere āqā! Hāy, us kī shān jāti rahī hai.’ ¹⁹ Is ke bajāe use gadhe kī tarah dafnāyā jāegā. Log use ghasīṭ kar bāhar Yarūshalam ke darwāzon se kahīn dūr phaiñk deñge.

Yahūyākīn Bādshāh ko Dushman ke Hawāle Kiyā Jāegā

²⁰ Ai Yarūshalam, Lubnān par chaḥ kar zār-o-qatār ro! Basan kī bulandiyon par jā kar chīḵheñ mār! Abārīm ke pahāron kī choṭiyon par āh-o-zārī kar! Kyonki tere tamām āshiq * pāsh pāsh ho gae haiñ. ²¹ Maiñ ne tujhe us waqt āgāh kiyā thā jab tū sukūn se zindagī guzār rahī thī, lekin tū ne kahā, ‘Maiñ nahīn sunūngī.’ Terī jawānī se hī terā yihī rawaiyā rahā. Us waqt se le kar āj tak tū ne merī nahīn sunī. ²² Tere tamām gallābānon ko āñdhī urā le jāegī, aur tere āshiq jilāwatan ho jāeñge. Tab tū apnī burī harkaton ke bāis sharmindā ho jāegī, kyonki terī ḵhūb ruswāī ho jāegī. ²³ Beshak is waqt tū Lubnān meñ rahtī hai aur terā baserā deodār ke darāḵhton meñ hai. Lekin jald hī tū āheñ bhar bhar kar dard-e-zah meñ mubtalā ho jāegī, tū janm dene wālī aurat kī tarah pech-o-tāb ḵhāegī.”

²⁴ Rab farmātā hai, “Ai Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn bin Yahūyaqīm, merī hayāt kī qasam! Khāh tū mere dahne hāth kī muhrdār angūṭhī kyon na hotā to bhī maiñ tujhe utār kar phaiñk detā. † ²⁵ Maiñ tujhe us jānī dushman ke hawāle karūnga jis

* 22:20 Āshiq se murād Yahūdāh ke ittahādī haiñ.
mustāmal hai.

† 22:24 Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Kūniyāh

se tū dartā hai yānī Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar aur us kī qaum ke hawāle.
²⁶ Main tujhe terī mān samet ek ajnabī mulk meñ phaiñk dūngā. Jahān tum paidā nahīn hue wahīn wafāt pāoge. ²⁷ Tum watan meñ wāpas āne ke shadīd ārzūmand hoge lekin us meñ kabhī nahīn lauṭoge.”

²⁸ Log etarāz karte haiñ, “Kyā yih ādmī Yahūyākīn ‡ wāqai aisā haqīr aur tūtā-phūtā bartan hai jo kisī ko bhī pasand nahīn ātā? Use apne bachchoñ samet kyon zor se nikāl kar kisī nāmālūm mulk meñ phaiñk diyā jāegā?”

²⁹ Ai mulk, ai mulk, ai mulk! Rab kā paighām sun! ³⁰ Rab farmātā hai, “Rajistar meñ darj karo ki yih ādmī beaulād hai, ki yih umr-bhar nākām rahegā. Kyonki us ke bachchoñ meñ se koī Dāūd ke taḥt par baiṭh kar Yahūdāh kī hukūmat karne meñ kāmyāb nahīn hogā.”

23

Rab Qaum ke Sahīh Gallābān Muqarrar Karegā

¹ Rab farmātā hai, “Un gallābānoñ par afsos jo merī charāgāh kī bheṛoñ ko tabāh karke muntashir kar rahe haiñ.” ² Is lie Rab jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, “Ai merī qaum ko charāne wāle gallābāno, main tumhārī sharīr harkatoñ kī munāsib sazā dūngā, kyonki tum ne merī bheṛoñ kī fikr nahīn kī balki unheñ muntashir karke titar-bitar kar diyā hai.” Rab farmātā hai, “Sunō, main tumhārī sharīr harkatoñ se nipaṭ lūngā.

³ Main khud apne rewar kī bachī huī bheṛoñ ko jamā karūngā. Jahān bhī main ne unheñ muntashir kar diyā thā, un tamām mamālik se main unheñ un kī apnī charāgāh meñ wāpas lāūngā. Wahān wuh phaleñ-phūleñge, aur un kī tādād barhtī jāegī. ⁴ Main aise gallābānoñ ko un par muqarrar karūngā jo un kī sahīh gallābānī kareñge. Āindā na wuh khauf khāeñge, na ghabrā jāeñge. Ek bhī gum nahīn ho jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

Rab Sahīh Bādshāh Muqarrar Karegā

⁵ Rab farmātā hai, “Wuh waqt āne wālā hai ki main Dāūd ke lie ek rāstbāz Koñpal phūṭne dūngā, ek aisā bādshāh jo hikmat se hukūmat karegā, jo mulk meñ insāf aur rāstī qāym rakhegā. ⁶ Us ke daur-e-hukūmat meñ Yahūdāh ko chhuṭkāra milegā aur Isrāīl mahfūz zindagī guzāregā. Wuh ‘Rab Hamārī Rāstbāzī’ kahlāegā.

⁷ Chunāñche wuh waqt āne wālā hai jab log qasam khāte waqt nahīn kaheñge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyoñ ko Misr se nikāl lāyā.’ ⁸ Is ke bajāe wuh kaheñge, ‘Rab kī hayāt kī qasam jo Isrāīliyoñ ko shimālī mulk aur dīgar un tamām mamālik se nikāl lāyā jin meñ us ne unheñ muntashir kar diyā thā.’ Us waqt wuh dubārā apne hī mulk meñ baseñge.” Yih Rab kā farmān hai.

Jhūṭe Nabiyōñ par Yaqīn Mat Karnā

⁹ Jhūṭe nabiyōñ ko dekh kar merā dil tūt gayā hai, merī tamām haḍḍiyāñ laraz rahī haiñ. Main nashe meñ dhut ādmī kī mānind hūñ. Mai se maḡhlūb shaḡhs kī tarah main Rab aur us ke muqaddas alfāz ke sabab se ḍagmagā rahā hūñ.

¹⁰ Yih mulk zinākāroñ se bharā huā hai, is lie us par Allāh kī lānat hai. Zamīn jhulas gaī hai, bayābān kī charāgāhoñ kī hariyālī murjhā gaī hai. Nabī ḡhalat rāh par daur rahe haiñ, aur jis meñ wuh tāqatwar haiñ wuh ṭhīk nahīn. ¹¹ Rab farmātā hai, “Nabī aur imām donoñ hī bedīn haiñ. Main ne apne ghar meñ bhī un kā burā kām pāyā hai. ¹² Is lie jahān bhī chaleñ wuh phisal jāeñge, wuh andhere meñ ṭhokar khā kar gir jāeñge. Kyonki main muqarrarā waqt par un par āfat lāūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

‡ 22:28 Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādīf Kūniyāh mustāmal hai.

¹³ “Main ne dekhā ki Sāmariya ke nabī Bāl ke nām meñ nabuwwat karke merī qaum Isrāīl ko ḡhalat rāh par lāe. Yih qābil-e-ghin hai, ¹⁴ lekin jo kuchh mujhe Yarūshalam ke nabiyōñ meñ nazar ātā hai wuh utnā hī ghinaunā hai. Wuh zinā karte aur jhūṭ ke pairokār haiñ. Sāth sāth wuh badkāroñ kī hauslā-afzāī bhī karte haiñ, aur natīje meñ koī bhī apnī badī se bāz nahīñ ātā. Merī nazar meñ wuh sab Sadūm kī mānind haiñ. Hāñ, Yarūshalam ke bāshinde Amūrā ke barābar haiñ.” ¹⁵ Is lie Rab in nabiyōñ ke bāre meñ farmātā hai, “Main unheñ karwā khānā khilāūngā aur zahrīlā pānī pilāūngā, kyonki Yarūshalam ke nabiyōñ ne pūre mulk meñ bedīnī phailāī hai.”

¹⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Nabiyōñ kī peshgoiyōñ par dhyān mat denā. Wuh tumheñ fareb de rahe haiñ. Kyonki wuh Rab kā kalām nahīñ sunāte balki mahz apne dil meñ se ubharne wālī royā pesh karte haiñ. ¹⁷ Jo mujhe haqīr jānte haiñ unheñ wuh batāte rahte haiñ, ‘Rab farmātā hai ki hālāt sahīh-salāmat raheñge.’ Jo apne diloñ kī zid ke mutābiq zindagī guzārte haiñ, un sab ko wuh tasallī de kar kahte haiñ, ‘Tum par āfat nahīñ āegī.’ ¹⁸ Lekin un meñ se kis ne Rab kī majlis meñ sharīk ho kar wuh kuchh dekhā aur sunā hai jo Rab bayān kar rahā hai? Kisī ne nahīñ! Kis ne tawajjuh de kar us kā kalām sunā hai? Kisī ne nahīñ!

¹⁹ Dekho, Rab kī ḡhazabnāk āndhī chalne lagī hai, us kā tezī se ḡhūmtā huā bagūlā bedīnoñ ke saroñ par manḡlā rahā hai. ²⁰ Aur Rab kā yih ḡhazab us waqt tak ṭhandā nahīñ hogā jab tak us ke dil kā irādā takmīl tak na pahuñch jāe. Āne wāle dinōñ meñ tumheñ is kī pūrī samajh āegī.

²¹ Yih nabī daur kar apnī bāteñ sunāte rahte haiñ agarche main ne unheñ nahīñ bhejā. Go main un se hamkalām nahīñ huā to bhī yih peshgoiyāñ karte haiñ. ²² Agar yih merī majlis meñ sharīk hote to merī qaum ko mere alfāz sunā kar use us ke bure chāl-chalan aur ḡhalat harkatoñ se haṭāne kī koshish karte.”

²³ Rab farmātā hai, “Kyā main sirf qarīb kā Ḳhudā hūñ? Hargiz nahīñ! Main dūr kā Ḳhudā bhī hūñ. ²⁴ Kyā koī merī nazar se ḡhāyb ho saktā hai? Nahīñ, aisī jagah hai nahīñ jahāñ wuh mujh se chhup sake. Āsmān-o-zamīn mujh se māmūr rahte haiñ.” Yih Rab kā farmān hai.

²⁵ “In nabiyōñ kī bāteñ mujh tak pahuñch gai haiñ. Yih merā nām le kar jhūṭ bolte haiñ ki main ne ḡhāb dekhā hai, ḡhāb dekhā hai! ²⁶ Yih nabī jhūṭī peshgoiyāñ aur apne diloñ ke waswase sunāne se kab bāz āeñge? ²⁷ Jo ḡhāb wuh ek dūsre ko batāte haiñ un se wuh chāhte haiñ ki merī qaum merā nām yōñ bhūl jāe jis tarah un ke bāpdādā Bāl kī pūjā karne se merā nām bhūl gae the.” ²⁸ Rab farmātā hai, “Jis nabī ne ḡhāb dekhā ho wuh beshak apnā ḡhāb bayān kare, lekin jis par merā kalām nāzil huā ho wuh wafādārī se merā kalām sunāe. Bhūse kā gandum se kyā wāstā hai?”

²⁹ Rab farmātā hai, “Kyā merā kalām āg kī mānind nahīñ? Kyā wuh hathaure kī tarah chaṭān ko ṭukre ṭukre nahīñ kartā?” ³⁰ Chunāñche Rab farmātā hai, “Ab main un nabiyōñ se nipaṭ lūngā jo ek dūsre ke paighāmāt churā kar dāwā karte haiñ ki wuh merī taraf se haiñ.” ³¹ Rab farmātā hai, “Main un se nipaṭ lūngā jo apne shakhsī ḡhayālāt sunā kar dāwā karte haiñ, ‘Yih Rab kā farmān hai.’” ³² Rab farmātā hai, “Main un se nipaṭ lūngā jo jhūṭe ḡhāb sunā kar merī qaum ko apnī dhokebāzī aur sheḡhī kī bātoñ se ḡhalat rāh par lāte haiñ, hālāñki main ne unheñ na bhejā, na kuchh kahne ko kahā thā. Un logoñ kā is qaum ke lie koī bhī faydā nahīñ.” Yih Rab kā farmān hai.

Rab ke lie Tum Bojh kā Bāis Ho

³³ “Ai Yarmiyāh, agar is qaum ke ām log yā imām yā nabī tujh se pūchheñ, ‘Āj Rab ne tujh par kalām kā kyā bojh nāzil kiya hai?’ To jawāb de, ‘Rab farmātā hai ki tum hī mujh par bojh ho! Lekin main tumheñ utār phaiñkūngā.’” ³⁴ Aur agar koī nabī,

imām yā ām shaḵhs dāwā kare, ‘Rab ne mujh par kalām kā bojh nāzil kiyā hai’ to main use us ke gharāne samet sazā dūngā.

³⁵ Is ke bajāe ek dūse se sawāl karo ki ‘Rab ne kyā jawāb diyā?’ yā ‘Rab ne kyā farmāyā?’ ³⁶ Āindā Rab ke paighām ke lie lafz ‘bojh’ istemāl na karo, kyonki jo bhī bāt tum karo wuh tumhārā apnā bojh hogī. Kyonki tum zindā Khudā ke alfāz ko tor-maror kar bayān karte ho, us kalām ko jo Rabbul-afwāj hamāre Khudā ne nāzil kiyā hai. ³⁷ Chunānche āindā nabī se sirf itnā hī pūchho ki ‘Rab ne tujhe kyā jawāb diyā?’ yā ‘Rab ne kyā farmāyā?’ ³⁸ Lekin agar tum ‘Rab kā bojh’ kahne par isrār karo to Rab kā jawāb suno! Chūnki tum kahte ho ki ‘Mujh par Rab kā bojh nāzil huā hai’ go main ne yih manā kiyā thā, ³⁹ is lie main tumheñ apnī yād se miṭā kar Yarūshalam samet apne huzūr se dūr phaiñk dūngā, go main ne khud yih shahr tumheñ aur tumhare bāpdādā ko farāham kiyā thā. ⁴⁰ Main tumhārī abadī ruswāi karāūngā, aur tumhārī sharmindagī hameshā tak yād rahegi.”

24

Anjir kī Do Ṭokriyān

¹ Ek din Rab ne mujhe royā dikhāi. Us waqt Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn * bin Yahūyaqīm ko Yahūdāh ke buzurgoñ, kārigaroñ aur lohāroñ samet Bābal meñ jilāwatan kar chukā thā.

Royā meñ main ne dekhā ki anjiron se bharī do ṭokriyān Rab ke ghar ke sāmne paṛī haiñ. ² Ek ṭokri meñ mausam ke shurū meñ pakne wāle behtarīn anjir the jabki dūsrī meñ kharāb anjir the jo khāe bhī nahīn jā sakte the.

³ Rab ne mujh se sawāl kiyā, “Ai Yarmiyāh, tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne jawāb diyā, “Mujhe anjir nazar āte haiñ. Kuchh behtarīn haiñ jabki dūse itne kharāb haiñ ki unheñ khāyā bhī nahīn jā saktā.”

⁴ Tab Rab mujh se hamkalām huā, ⁵ “Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai ki achchhe anjir Yahūdāh ke wuh log haiñ jinheñ main ne jilāwatan karke Mulk-e-Bābal meñ bhejā hai. Unheñ main mehrbānī kī nigāh se dekhtā hūñ. ⁶ Kyonki un par main apne karm kā izhār karke unheñ is mulk meñ wāpas lāūngā. Main unheñ girāūngā nahīn balki tāmīr karūngā, unheñ jaṛ se ukhāūngā nahīn balki panīrī kī tarah lagāūngā. ⁷ Main unheñ samajhdār dil atā karūngā tāki wuh mujhe jān leñ, wuh pahchān leñ ki main Rab hūñ. Tab wuh merī qaum hoñge aur main un kā Khudā hūngā, kyonki wuh pūre dil se mere pās wāpas āeñge.

⁸ Lekin bāqī log un kharāb anjiron kī mānind haiñ jo khāe nahīn jāte. Un ke sāth main wuh sulūk karūngā jo kharāb anjiron ke sāth kiyā jātā hai. Un meñ Yahūdāh kā bādshāh Sidqiyāh, us ke afsar, Yarūshalam aur Yahūdāh meñ bache hue log aur Misr meñ panāh lene wāle sab shāmil haiñ. ⁹ Main hone dūngā ki wuh duniyā ke tamām mamālik ke lie dahshat aur āfat kī alāmat ban jāeñge. Jahān bhī main unheñ muntashir karūngā wahān wuh ibratangez misāl ban jāeñge. Har jagah log un kī be’izzatī, unheñ lān-tān aur un par lānat kareñge. ¹⁰ Jab tak wuh us mulk meñ se miṭ na jāeñ jo main ne un ke bāpdādā ko de diyā thā us waqt tak main un ke darmiyān talwār, kāl aur mohlak bīmāriyān bhejtā rahūngā.”

25

Mulk-e-Bābal meñ 70 Sāl Rahne kī Peshgoi

¹ Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke chauthe sāl meñ Allāh kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. Usī sāl Bābal kā bādshāh Nabūkadnazzar taḵtnashīn huā thā. Yih kalām Yahūdāh ke tamām bāshindoñ ke bāre meñ thā. ² Chunānche Yarmiyāh Nabī

* **24:1** Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

ne Yarūshalam ke tamām bāshindoñ aur Yahūdāh kī pūrī qaum se muḵhātīb ho kar kahā,

³ “23 sāl se Rab kā kalām mujh par nāzil hotā rahā hai yānī Yūsiyāh bin Amūn kī hukūmat ke terhweñ sāl se le kar āj tak. Bār bār main tumheñ paighāmāt sunātā rahā hūñ, lekin tum ne dhyān nahīñ diyā. ⁴ Mere alāwā Rab dīgar tamām nabiyōñ ko bhī bār bār tumhāre pās bhejtā rahā, lekin tum ne na sunā, na tawajjuh dī, ⁵ go mere ḵhādīm tumheñ bār bār āgāh karte rahe, ‘Taubā karo! Har ek apnī ḡhalat rāhoñ aur burī harkatoñ se bāz ā kar wāpas āe. Phir tum hameshā tak us mulk meñ rahoge jo Rab ne tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko atā kiyā thā. ⁶ Ajnabī mābūdoñ kī pairawī karke un kī ḵhidmat aur pūjā mat karnā! Apne hāthoñ ke banāe hue butoñ se mujhe taish na dilānā, warnā main tumheñ nuqsān pahuñchāūngā.’ ”

⁷ Rab farmātā hai, “Afsos! Tum ne merī na sunī balki mujhe apne hāthoñ ke banāe hue butoñ se ḡhussā dilā kar apne āp ko nuqsān pahuñchāyā.” ⁸ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Chūñki tum ne mere paighāmāt par dhyān na diyā, ⁹ is lie main shimāl kī tamām qaumoñ aur apne ḵhādīm Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ko bulā lūngā tāki wuh is mulk, is ke bāshindoñ aur gird-o-nawāh ke mamālik par hamlā karen. Tab yih safhā-e-hastī se yoñ miṭ jāenge ki logoñ ke roñgte khare ho jāenge aur wuh un kā mazāq uṛāenge. Yih ilāqe dāymī khandarāt ban jāenge. ¹⁰ Main un ke darmiyān ḵhushī-o-shādmānī aur dūlhe dulhan kī āwāzeñ band kar dūngā. Chakkiyāñ ḵhāmosh paṛ jāengī aur charāḡh bujh jāenge. ¹¹ Pūrā mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā, chāroñ taraf malbe ke dher nazar āenge. Tab tum aur irdgird kī qaumeñ 70 sāl tak Shāh-e-Bābal kī ḵhidmat karoge.

¹² Lekin 70 sāl ke bād main Shāh-e-Bābal aur us kī qaum ko munāsib sazā dūngā. Main Mulk-e-Bābal ko yoñ barbad karūngā ki wuh hameshā tak wīrān-o-sunsān rahegā. ¹³ Us waqt main us mulk par sab kuchh nāzil karūngā jo main ne us ke bāre meñ farmāyā hai, sab kuchh pūrā ho jāegā jo is kitāb meñ darj hai aur jis kī peshgoī Yarmiyāh ne tamām aqwām ke bāre meñ kī hai. ¹⁴ Us waqt unheñ bhī muta'addid qaumoñ aur baṛe baṛe bādshāhoñ kī ḵhidmat karnī paṛegī. Yoñ main unheñ un kī harkatoñ aur āmāl kā munāsib ajr dūngā.”

Rab ke Ḡhazab kā Pyālā

¹⁵ Rab jo Isrāīl kā Ḳhudā hai mujh se hamkalām huā, “Dekh, mere hāth meñ mere ḡhazab se bharā huā pyālā hai. Ise le kar un tamām qaumoñ ko pilā de jin ke pās main tujhe bhejtā hūñ. ¹⁶ Jo bhī qaum yih pie wuh merī talwār ke āge ḍagmagātī huī dīwānā ho jāegī.”

¹⁷ Chunāñche main ne Rab ke hāth se pyālā le kar use un tamām aqwām ko pilā diyā jin ke pās Rab ne mujhe bhejā. ¹⁸ Pahle Yarūshalam aur Yahūdāh ke shahroñ ko un ke bādshāhoñ aur buzurgoñ samet ḡhazab kā pyālā pīnā paṛā. Tab mulk malbe kā dher ban gayā jise dekh kar logoñ ke roñgte khare ho gae. Āj tak wuh mazāq aur lānat kā nishānā hai.

¹⁹ Phir yake bād dīgare muta'addid qaumoñ ko ḡhazab kā pyālā pīnā paṛā. Zail meñ un kī fahrist hai: Misr kā bādshāh Firaun, us ke darbārī, afsar, pūrī Misrī qaum ²⁰ aur mulk meñ basne wāle ḡhairmulkī, Mulk-e-Ūz ke tamām bādshāh,

Filistī bādshāh aur un ke shahr Askqalūn, Ḡhazzā aur Aqrūn, nīz Filistī shahr Ashdūd kā bachā-khuchā hissā,

²¹ Adom, Moāb aur Ammon,

²² Sūr aur Saidā ke tamām bādshāh, Bahīrā-e-Rūm ke sāhilī ilāqe,

²³ Dadān, Taimā aur Būz ke shahr, wuh qaumeñ jo registān ke kināre kināre rahtī haiñ,

²⁴ Mulk-e-Arab ke tamām bādshāh, registān meñ mil kar basne wāle ḡhairmulkiyoñ ke bādshāh,

²⁵ Zimrī, Ailām aur Mādī ke tamām bādshāh,

²⁶ shimāl ke dūr-o-nazdik ke tamām bādshāh.

Yake bād digare duniyā ke tamām mamālik ko ghazab kā pyālā pīnā parā. Ākhir mein Sheshak ke bādshāh * ko bhī yih pyālā pīnā parā.

²⁷ Phir Rab ne kahā, “Unhein batā, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Khudā hai farmātā hai ki ghazab kā pyālā khūb piyo! Itnā piyo ki nashe mein ā kar qai āne lage. Us waqt tak pīte jāo jab tak tum merī talwār ke āge gir kar parē na raho.’” ²⁸ Agar wuh tere hāth se pyālā na len balki use pīne se inkār karen to unhein batā, ‘Rabbul-afwāj khud farmātā hai ki piyo!’ ²⁹ Dekho, jis shahr par mere nām kā thappā lagā hai usī par main āfat lāne lagā hūn. Agar main ne usī se shurū kiya to phir tum kis tarah bache rahoge? Yaqīnan tumhein sazā milegī, kyonki main ne tay kar liya hai ki duniyā ke tamām bāshinde talwār kī zad mein ā jāen.’ ” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Tamām Aqwām kī Adālat

³⁰ “Ai Yarmiyāh, unhein yih tamām peshgoiyān sunā kar batā ki Rab bulandiyon se dahāregā. Us kī muqaddas sukūnatgāh se us kī karaktī āwāz niklegī, wuh zor se apnī charāgāh ke khilāf garjegā. Jis tarah angūr kā ras nikālne wāle angūr ko raundte waqt zor se nāre lagāte haiñ usī tarah wuh nāre lagāegā, albattā jang ke nāre. Kyonki wuh duniyā ke tamām bāshindon ke khilāf jang ke nāre lagāegā. ³¹ Us kā shor duniyā kī intahā tak gūnjegā, kyonki Rab adālat mein aqwām se muqaddamā laregā, wuh tamām insānon kā insāf karke sharīron ko talwār ke hawāle kar degā.” Yih Rab kā farmān hai. ³² Rabbul-afwāj farmātā hai, “Dekho, yake bād digare tamām qaumon par āfat nāzil ho rahī hai, zamīn kī intahā se zabardast tūfān ā rahā hai. ³³ Us waqt Rab ke māre hue logon kī lāsheñ duniyā ke ek sire se dūsre sire tak parī raheñgī. Na koī un par mātām karegā, na unhein uṭhā kar dafn karegā. Wuh khet mein bikhre gohar kī tarah zamīn par parī raheñgī.

³⁴ Ai gallābāno, wāwailā karo! Ai rewar ke rāhnumāo, rākh mein loṭ-poṭ ho jāo! Kyonki waqt ā gayā hai ki tumhein zabah kiya jāe. Tum gir kar nāzūk bartan kī tarah pāsh pāsh ho jāoge. ³⁵ Gallābān kahīn bhī bhāg kar panāh nahīn le sakeñge, rewar ke rāhnumā bach hī nahīn sakeñge. ³⁶ Suno! Gallābānon kī chīkhein aur rewar ke rāhnumāon kī āheñ! Kyonki Rab un kī charāgāh ko tabāh kar rahā hai. ³⁷ Pursukūn murghzāron kā satyānās hogā jab Rab kā saḡht ghazab nāzil hogā, ³⁸ jab Rab jawān sherbabar kī tarah apnī chhupne kī jagah se nikal kar logon par ṭuṭ parēgā. Tab zālīm kī tez talwār aur Rab kā shadīd qahr un kā mulk tabāh karegā.”

26

Rab ke Ghar mein Yarmiyāh kā Paighām

¹ Jab Yahūyaqīm bin Yūsīyāh Yahūdāh ke takht par baiṭh gayā to thoṛī der ke bād Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. ² Rab ne farmāyā, “Ai Yarmiyāh, Rab ke ghar ke sahan mein kharā ho kar un tamām logon se muḡhātīb ho jo Rab ke ghar mein sijdā karne ke lie Yahūdāh ke digar shahron se āe haiñ. Unhein merā pūrā paighām sunā de, ek bāt bhī na chhoṛ! ³ Shāyad wuh suneñ aur har ek apnī burī rāh se bāz ā jāe. Is sūrat mein main pachhtā kar un par wuh sazā nāzil nahīn karūnga jis kā mansūbā main ne un ke bure āmāl dekh kar bāndh liya hai.

⁴ Unhein batā, ‘Rab farmātā hai ki merī suno aur merī us shariāt par amal karo jo main ne tumhein dī hai. ⁵ Nīz, nabiyon ke paighāmāt par dhyān do. Afsos, go main apne khādimon ko bār bār tumhare pās bhejtā rahā to bhī tum ne un kī na sunī. ⁶ Agar tum āindā bhī na suno to main is ghar ko yon tabāh karūnga jis tarah main ne Sailā kā maqdis tabāh kiya thā. Main is shahr ko bhī yon khāk mein milā dūnga

* 25:26 Ghālībān is se murād Bābal kā bādshāh hai.

ki ibratangez misāl ban jāegā. Duniyā kī tamām qaumoñ meñ jab koī apne dushman par lānat bhejnā chāhe to wuh kahegā ki us kā Yarūshalam kā-sā anjām ho.’ ”

Yarmiyāh kī Adālat

⁷ Jab Yarmiyāh ne Rab ke ghar meñ Rab ke yih alfāz sunāe to imāmoñ, nabiyon aur tamām bāqī logoñ ne ghaur se sunā. ⁸ Yarmiyāh ne unheñ sab kuchh pesh kiyā jo Rab ne use sunāne ko kahā thā. Lekin jyon hī wuh ikhtitām par pahuñch gayā to imām, nabī aur bāqī tamām log use pakar kar chikhne lage, “Tujhe marnā hī hai! ⁹ Tū Rab kā nām le kar kyon kah rahā hai ki Rab kā ghar Sailā kī tarah tabāh ho jāegā, aur Yarūshalam malbe kā dher ban kar ghairābād ho jāegā?” Aisī bāteñ kah kar tamām logoñ ne Rab ke ghar meñ Yarmiyāh ko ghare rakhā.

¹⁰ Jab Yahūdāh ke buzurgoñ ko is kī khabar milī to wuh shāhī mahal se nikal kar Rab ke ghar ke pās pahuñche. Wahāñ wuh Rab ke ghar ke sahan ke Nae Darwāze meñ baiṭh gae tāki Yarmiyāh kī adālat karen. ¹¹ Tab imāmoñ aur nabiyon ne buzurgoñ aur tamām logoñ ke sāmne Yarmiyāh par ilzām lagāyā, “Lāzim hai ki is ādmī ko sazā-e-maut dī jāe! Kyonki is ne is shahr Yarūshalam ke khalāf nabuwwat kī hai. Āp ne apne kānoñ se yih bāt sunī hai.”

¹² Tab Yarmiyāh ne buzurgoñ aur bāqī tamām logoñ se kahā, “Rab ne khud mujhe yahāñ bhejā tāki maiñ Rab ke ghar aur Yarūshalam ke khalāf un tamām bātoñ kī peshgoī karūñ jo āp ne sunī haiñ. ¹³ Chunāñche apnī rāhoñ aur āmāl ko durust karen! Rab apne Khudā kī sunen tāki wuh pachhtā kar āp par wuh sazā nāzil na kare jis kā elān us ne kiyā hai. ¹⁴ Jahāñ tak merā tālluq hai, maiñ to āp ke hāth meñ hūñ. Mere sāth wuh sulūk karen jo āp ko achchhā aur munāsib lage. ¹⁵ Lekin ek bāt jāñ leñ. Agar āp mujhe sazā-e-maut deñ to āp bequsūr ke qātil thahreñge. Āp aur yih shahr us ke tamām bāshindoñ samet qusūrwar thahreñge. Kyonki Rab hī ne mujhe āp ke pās bhejā tāki āp ke sāmne hī yih bāteñ karūñ.”

¹⁶ Yih sun kar buzurgoñ aur awām ke tamām logoñ ne imāmoñ aur nabiyon se kahā, “Yih ādmī sazā-e-maut ke lāyq nahīñ hai! Kyonki us ne Rab hamāre Khudā kā nām le kar ham se bāt kī hai.”

¹⁷ Phir mulk ke kuchh buzurg khare ho kar pūrī jamāt se mukhātib hue, ¹⁸ “Jab Hizqiyāh Yahūdāh kā bādshāh thā to Morashat ke rahne wāle nabī Mīkāh ne nabuwwat karke Yahūdāh ke tamām bāshindoñ se kahā, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki Siyyūn par khet kī tarah hal chalāyā jāegā, aur Yarūshalam malbe kā dher ban jāegā. Rab ke ghar kī pahārī par gunjān jangal ugegā.’ ¹⁹ Kyā Yahūdāh ke bādshāh Hizqiyāh yā Yahūdāh ke kisī aur shakhs ne Mīkāh ko sazā-e-maut dī? Hargiz nahīñ, balki Hizqiyāh ne Rab kā khauf mān kar us kā ghussā thandā karne kī koshish kī. Natīje meñ Rab ne pachhtā kar wuh sazā un par nāzil na kī jis kā elān wuh kar chukā thā. Sunen, agar ham Yarmiyāh ko sazā-e-maut deñ to apne āp par sakht sazā lāeñge.”

Uriyāh Nabī kā Qatl

²⁰ Un dinoñ meñ ek aur nabī bhī Yarmiyāh kī tarah Rab kā nām le kar nabuwwat kartā thā. Us kā nām Uriyāh bin Samāyāh thā, aur wuh Qiriyat-yārīm kā rahne wālā thā. Us ne bhī Yarūshalam aur Yahūdāh ke khalāf wuhī peshgoiyāñ sunāñ jo Yarmiyāh sunātā thā.

²¹ Jab Yahūyaqīm Bādshāh aur us ke tamām faujī aur sarkārī afsaron ne us kī bāteñ sunīñ to bādshāh ne use mār dālne kī koshish kī. Lekin Uriyāh ko is kī khabar milī, aur wuh dar kar bhāg gayā. Chalthe chalthe wuh Misr pahuñch gayā. ²² Tab Yahūyaqīm ne Ilnātan bin Akbor aur chand ek ādmiyon ko wahāñ bhej diyā. ²³ Wahāñ pahuñch kar wuh Uriyāh ko pakar kar Yahūyaqīm ke pās wāpas lāe. Bādshāh ke hukm par

us kā sar qalam kar diyā gayā aur us kī nāsh ko nichle tabqe ke logoñ ke qabristān meñ dafnāyā gayā.

²⁴ Lekin Yarmiyāh kī jān chhūṭ gaī. Use awām ke hawāle na kiyā gayā, go wuh use mār ḍālnā chāhte the, kyonki Aḳhīqām bin Sāfan us ke haq meñ thā.

27

Jue kī Alāmat

¹ Jab Sidqiyāh bin Yūsiyāh Yahūdāh ke taḡht par baiṭh gayā to Rab Yarmiyāh se hamkalām huā. ² Rab ne mujhe farmāyā,

“Apne lie juā aur us ke rasse banā kar use apnī gardan par rakh le! ³ Phir Adom, Moāb, Ammon, Sūr aur Saidā ke shāhī safiroñ ke pās jā jo is waqt Yarūshalam meñ Sidqiyāh Bādshāh ke pās jamā haiñ. ⁴ Un ke hāth un ke bādshāhoñ ko paighām bhej, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki ⁵ main ne apnā hāth barhā kar barī qudrat se duniyā ko insān-o-haiwān samet ḳhalaq kiyā hai, aur main hī yih chīzeñ use atā kartā hūñ jo merī nazar meñ lāyq hai. ⁶ Is waqt main tumhare tamām mamālik ko apne ḳhādīm Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke hawāle karūnga. Janglī jānwar tak sab us ke tābe ho jāenge. ⁷ Tamām aqwām us kī aur us ke beṭe aur pote kī ḳhidmat karenge. Phir ek waqt āegā ki Bābal kī hukūmat ḳhatm ho jāegī. Tab muta'addid qaumeñ aur bare bare bādshāh use apne hī tābe kar leñge. ⁸ Lekin is waqt lāzim hai ki har qaum aur saltanat Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī ḳhidmat karke us kā juā qabūl kare. Jo inkār kare use main talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoñ se us waqt tak sazā dūngā jab tak wuh pūre taur par Nabūkadnazzar ke hāth se tabāh na ho jāe. Yih Rab kā farmān hai.

⁹ Chunāñche apne nabiyōñ, fālgīroñ, ḳhāb deḳhne wāloñ, qismat kā hāl batāne wāloñ aur jādūgaroñ par dhyān na do jab wuh tumheñ batāte haiñ ki tum Shāh-e-Bābal kī ḳhidmat nahīn karoge. ¹⁰ Kyonki wuh tumheñ jhūṭī peshgoiyāñ pesh kar rahe haiñ jin kā sirf yih natījā niklegā ki main tumheñ watan se nikāl kar muntashir karūnga aur tum halāk ho jāoge. ¹¹ Lekin jo qaum Shāh-e-Bābal kā juā qabūl karke us kī ḳhidmat kare use main us ke apne mulk meñ rahne dūngā, aur wuh us kī khetibārī karke us meñ basegī. Yih Rab kā farmān hai.’ ”

¹² Main ne yih paighām Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ko bhī sunāyā. Main bolā, “Shāh-e-Bābal ke jue ko qabūl karke us kī aur us kī qaum kī ḳhidmat karo to tum zindā rahoge. ¹³ Kyā zarūrat hai ki tū apnī qaum samet talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoñ kī zad meñ ā kar halāk ho jāe? Kyonki Rab ne farmāyā hai ki har qaum jo Shāh-e-Bābal kī ḳhidmat karne se inkār kare us kā yihī anjām hogā. ¹⁴ Un nabiyōñ par tawajjuh mat denā jo tum se kahte haiñ, ‘Tum Shāh-e-Bābal kī ḳhidmat nahīn karoge.’ Un kī yih peshgoī jhūṭ hī hai. ¹⁵ Rab farmātā hai, ‘Main ne unheñ nahīn bhejā balki wuh merā nām le kar jhūṭī peshgoiyāñ sunā rahe haiñ. Agar tum un kī suno to main tumheñ muntashir kar dūngā, aur tum nabuwwat karne wāle un nabiyōñ samet halāk ho jāoge.’ ”

¹⁶ Phir main imāmoñ aur pūrī qaum se muḳhātib huā, “Rab farmātā hai, ‘Un nabiyōñ kī na suno jo nabuwwat karke kahte haiñ ki ab Rab ke ghar kā sāmān jald hī Mulk-e-Bābal se wāpas lāyā jāegā. Wuh tumheñ jhūṭī peshgoiyāñ bayān kar rahe haiñ. ¹⁷ Un par tawajjuh mat denā. Bābal ke bādshāh kī ḳhidmat karo to tum zindā rahoge. Yih shahr kyon malbe kā ḍher ban jāe? ¹⁸ Agar yih log wāqāī nabī hoñ aur inheñ Rab kā kalām milā ho to inheñ Rab ke ghar, shāhī mahal aur Yarūshalam meñ ab tak bache hue sāmān ke lie duā karnī chāhie. Wuh Rabbul-afwāj se shafā'at karen ki yih chīzeñ Mulk-e-Bābal na le jāī jāen balki yihīñ raheñ.

¹⁹⁻²² Ab tak pītal ke satūn, pītal kā hauz banām Samundar, pānī ke bāsan uṭhāne wālī hathgāriyāñ aur is shahr kā bāqī bachā huā sāmān yihīñ maujūd hai.

Nabūkadnazzar ne inheñ us waqt apne sāth nahīn liyā thā jab wuh Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn * bin Yahūyaqīm ko Yarūshalām aur Yahūdāh ke tamām shurafā samet jilāwatan karke Mulk-e-Bābal le gayā thā. Lekin Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai in chīzoñ ke bāre meñ farmātā hai ki jitnī bhī qīmtī chīzeñ ab tak Rab ke ghar, shāhī mahal yā Yarūshalām meñ kahīn aur bach gāi haiñ wuh bhī Mulk-e-Bābal meñ pahuñchāi jāēngī. Wahīn wuh us waqt tak raheñgī jab tak main un par nazar ḍāl kar unheñ is jagah wāpas na lāūñ. † Yih Rab kā farmān hai.”

28

Hananiyāh Nabī kī Muḵhālafat

¹ Usī sāl ke pāñchweñ mahīne * meñ Jibaūn kā rahne wālā nabī Hananiyāh bin Azzūr Rab ke ghar meñ āyā. Us waqt yānī Sidqiyāh kī hukūmat ke chauthē sāl meñ wuh imāmoñ aur qaum kī maujūdagī meñ mujh se muḵhātib huā, ² “Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki main Shāh-e-Bābal kā juā toṛ ḍālūngā. ³ Do sāl ke andar andar main Rab ke ghar kā wuh sārā sāmān is jagah wāpas pahuñchāūngā jo Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar yahāñ se nikāl kar Bābal le gayā thā. ⁴ Us waqt main Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn † bin Yahūyaqīm aur Yahūdāh ke dīgar tamām jilāwatanon ko bhī Bābal se wāpas lāūngā. Kyonki main yaqīnan Shāh-e-Bābal kā juā toṛ ḍālūngā. Yih Rab kā farmān hai.”

⁵ Yih sun kar Yarmiyāh ne imāmoñ aur Rab ke ghar meñ khare bāqī parastāron kī maujūdagī meñ Hananiyāh nabī se kahā, ⁶ “Āmīn! Rab aisā hī kare, wuh terī peshgoī pūrī karke Rab ke ghar kā sāmān aur tamām jilāwatanon ko Bābal se is jagah wāpas lāe. ⁷ Lekin us par tawajjuh de jo main terī aur pūrī qaum kī maujūdagī meñ bayān kartā hūñ! ⁸ Qadīm zamāne se le kar āj tak jitne nabī mujh se aur tujh se pahle ḳhidmat karte āe haiñ unhoñ ne muta'addid mulkon aur barī barī saltanaton ke bāre meñ nabuwwat kī thī ki un par jang, āfat aur mohlak bīmāriyāñ nāzil hoñgī. ⁹ Chunāñche ḳhabardār! Jo nabī salāmatī kī peshgoī kare us kī tasdīq us waqt hogī jab us kī peshgoī pūrī ho jāegī. Usī waqt log jān leñge ki use wāqāī Rab kī taraf se bhejā gayā hai.”

¹⁰ Tab Hananiyāh ne lakaṛī ke jue ko Yarmiyāh kī gardan par se utār kar use toṛ diyā. ¹¹ Tamām logon ke sāmne us ne kahā, “Rab farmātā hai ki do sāl ke andar andar main isī tarah Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kā juā tamām qaumon kī gardan par se utār kar toṛ ḍālūngā.” Tab Yarmiyāh wahāñ se chalā gayā.

¹² Is wāqiye ke thoṛī der bād Rab Yarmiyāh se hamkalām huā, ¹³ “Jā, Hananiyāh ko batā, ‘Rab farmātā hai ki tū ne lakaṛī kā juā to toṛ diyā hai, lekin us kī jagah tū ne apnī gardan par lohe kā juā rakh liyā hai.’ ¹⁴ Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki main ne lohe kā juā in tamām qaumon par rakh diyā hai tāki wuh Nabūkadnazzar kī ḳhidmat karen. Aur na sirf yih us kī ḳhidmat karenge balki main janglī jānwaron ko bhī us ke hāth meñ kar dūngā.”

¹⁵ Phir Yarmiyāh ne Hananiyāh se kahā, “Ai Hananiyāh, sun! Go Rab ne tujhe nahīn bhejā to bhī tū ne is qaum ko jhūṭ par bharosā rakhne par āmadā kiya hai. ¹⁶ Is lie Rab farmātā hai, ‘Main tujhe rū-e-zamīn par se miṭāne ko hūñ. Isī sāl tū mar jāegā, is lie ki tū ne Rab se sarkash hone kā mashwarā diyā hai.’ ”

¹⁷ Aur aisā hī huā. Usī sāl ke sātweñ mahīne ‡ yānī do mahīne ke bād Hananiyāh nabī kūch kar gayā.

* 27:19-22 Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai.

* 28:1 Julāi tā Agast.

† 28:4

Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmal hai. ‡ 28:17 Sitambar tā Aktūbar.

29

Yarmiyāh Jilāwatanon ko Khat Bhejtā Hai

¹ Ek din Yarmiyāh Nabī ne Yarūshalam se ek khat Mulk-e-Bābal bhejā. Yih khat un bache hue buzurgoñ, imāmoñ, nabiyon aur bāqī Isrāīliyon ke nām likhā thā jinheñ Nabūkadnazzar Bādshāh jilāwatan karke Bābal le gayā thā. ² Un meñ Yahūyākīn * Bādshāh, us kī māñ aur darbārī, aur Yahūdāh aur Yarūshalam ke buzurg, kārīgar aur lohār shāmil the. ³ Yih khat Iliyāsā bin Sāfan aur Jamariyāh bin K̄hilqiyāh ke hāth Bābal pahunchā jinheñ Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ne Bābal meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke pās bhejā thā. Khat meñ likhā thā,

⁴ “Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā K̄hudā hai farmātā hai, ‘Ai tamām jilāwatanon jinheñ main Yarūshalam se nikāl kar Bābal le gayā hūñ, dhyān se suno!

⁵ Bābal meñ ghar banā kar un meñ basne lago. Bāgh lagā kar un kā phal khāo. ⁶ Shādī karke beṭe-beṭiyāñ paidā karo. Apne beṭe-beṭiyon kī shādī karāo tāki un ke bhī bachche paidā ho jāeñ. Dhyān do kī Mulk-e-Bābal meñ tumhārī tādād kam na ho jāe balki barh jāe. ⁷ Us shahr kī salāmatī ke tālib raho jis meñ main tumheñ jilāwatan karke le gayā hūñ. Rab se us ke lie duā karo! Kyonki tumhārī salāmatī usī kī salāmatī par munhasir hai.’

⁸ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā K̄hudā hai farmātā hai, ‘K̄habardār! Tumhare darmiyān rahne wāle nabī aur qismat kā hāl batāne wāle tumheñ fareb na deñ. Un khāboñ par tawajjuh mat denā jo yih dekhte haiñ.’ ⁹ Rab farmātā hai, ‘Yih merā nām le kar tumheñ jhūṭī peshgoiyāñ sunāte haiñ, go main ne unheñ nahīñ bhejā.’ ¹⁰ Kyonki Rab farmātā hai, ‘Tumheñ Bābal meñ rahte hue kul 70 sāl guzar jāenge. Lekin is ke bād main tumhārī taraf rujū karūnga, main apnā purfazzl wādā pūrā karke tumheñ wāpas lāūngā.’ ¹¹ Kyonki Rab farmātā hai, ‘Main un mansūboñ se k̄hūb wāqif hūñ jo main ne tumhare lie bāndhe haiñ. Yih mansūbe tumheñ nuqsān nahīñ pahunchāenge balki tumhārī salāmatī kā bāis hoenge, tumheñ ummīd dīlā kar ek achchhā mustaqbil farāham karenge. ¹² Us waqt tum mujhe pukāroge, tum ā kar mujh se duā karoge to main tumhārī sunūngā. ¹³ Tum mujhe talāsh karke pā loge. Kyonki agar tum pūre dil se mujhe dhūndo ¹⁴ to main hone dūngā ki tum mujhe pāo.’ Yih Rab kā farmān hai. ‘Phir main tumheñ bahāl karke un tamām qaumoñ aur maqāmoñ se jamā karūnga jahāñ main ne tumheñ muntashir kar diyā thā. Aur main tumheñ us mulk meñ wāpas lāūngā jis se main ne tumheñ nikāl kar jilāwatan kar diyā thā.’ Yih Rab kā farmān hai.

¹⁵ Tumhārā dāwā hai ki Rab ne yahāñ Bābal meñ bhī hamāre lie nabī barpā kie haiñ. ¹⁶⁻¹⁷ Lekin Rab kā jawāb suno! Dāūd ke takht par baiṭhne wāle bādshāh aur Yarūshalam meñ bache hue tamām bāshindon ke bāre meñ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Tumhare jitne bhāī jilāwatanī se bach gae haiñ un ke k̄hilāf main talwār, kāl aur mohlak bīmāriyāñ bhej dūngā. Main unheñ gale hue anjiron kī mānind banā dūngā, jo k̄harāb hone kī wajah se khāe nahīñ jāenge. ¹⁸ Main talwār, kāl aur mohlak bīmāriyon se un kā yon tāqqub karūnga ki duniyā ke tamām mamālik un kī hālat dekh kar ghabrā jāenge. Jis qaum meñ bhī main unheñ muntashir karūnga wahāñ logon ke rongṭe khare ho jāenge. Kisī par lānat bhejte waqt log kaheñge ki use Yahūdāh ke bāshindon kā-sā anjām nasīb ho. Har jagah wuh mazāq aur ruswāī kā nishānā ban jāenge. ¹⁹ Kyon ? Is lie ki unhoñ ne merī na sunī, go main apne k̄hādimoñ yāñ nabiyon ke zariye bār bār unheñ paighāmāt bhejtā rahā. Lekin tum ne bhī merī na sunī.’ Yih Rab kā farmān hai.

²⁰ Ab Rab kā farmān suno, tum sab jo jilāwatan ho chuke ho, jinheñ main Yarūshalam se nikāl kar Bābal bhej chukā hūñ. ²¹ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā K̄hudā

* 29:2 Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Yakūniyāh mustāmāl hai.

hai farmātā hai, ‘Aḳhiyab bin Qaulāyāh aur Sidqiyāh bin Māsiyāh merā nām le kar tumheñ jhūṭī peshgoiyāñ sunāte haiñ. Is lie maiñ unheñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke hāth meñ dūngā jo unheñ tere dekhte dekhte sazā-e-maut degā. ²² Un kā anjām ibratangez misāl ban jāegā. Kisī par lānat bhejte waqt Yahūdāh ke jilāwatan kaheñge, “Rab tere sāth Sidqiyāh aur Aḳhiyab kā-sā sulūk kare jinheñ Shāh-e-Bābal ne āg meñ bhūn liyā!” ²³ Kyonki unhoñ ne Isrāīl meñ bedīn harkateñ kī haiñ. Apne paṛosiyoñ kī bīwiyōñ ke sāth zinā karne ke sāth sāth unhoñ ne merā nām le kar aise jhūṭe paighām sunāe haiñ jo maiñ ne unheñ sunāne ko nahīn kahā thā. Mujhe is kā pūrā ilm hai, aur maiñ is kā gawāh hūñ.’ Yih Rab kā farmān hai.”

Samāyāh ke lie Rab kā Paighām

²⁴ Rab ne farmāyā, “Bābal ke rahne wāle Samāyāh Naḳhlāmī ko ittalā de, ²⁵ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai ki tū ne apnī hī taraf se imām Safaniyāh bin Māsiyāh ko khat bhejā. Dīgar imāmoñ aur Yarūshalām ke bāqī tamām bāshindoñ ko bhī is kī kāpiyāñ mil gain. Khat meñ likhā thā,

²⁶ ‘Rab ne āp ko Yahoyadā kī jagah apne ghar kī dekh-bhāl karne kī zimmedārī dī hai. Āp kī zimmedārīyoñ meñ yih bhī shāmil hai ki har dīwāne aur nabuwwat karne wāle ko kāṭh meñ ḍāl kar us kī gardan meñ lohe kī zanjīreñ ḍāleñ. ²⁷ To phir āp ne Anatot ke rahne wāle Yarmiyāh ke khilāf qadam kyon nahīn uṭhāyā jo āp ke darmiyān nabuwwat kartā rahtā hai? ²⁸ Kyonki us ne hameñ jo Bābal meñ haiñ khat bhej kar mashwarā diyā hai ki der lagegī, is lie ghar banā kar un meñ basne lago, bāgh lagā kar un kā phal khāo.’ ”

²⁹ Jab Safaniyāh ko Samāyāh kā khat mil gayā to us ne Yarmiyāh ko sab kuchh sunāyā. ³⁰ Tab Yarmiyāh par Rab kā kalām nāzil huā, ³¹ “Tamām jilāwatanon ko khat bhej kar likh de, ‘Rab Samāyāh Naḳhlāmī ke bāre meñ farmātā hai ki go maiñ ne Samāyāh ko nahīn bhejā to bhī us ne tumheñ peshgoiyāñ sunā kar jhūṭ par bharosā rakhne par āmadā kiya hai. ³² Chunāñche Rab farmātā hai ki maiñ Samāyāh Naḳhlāmī ko us kī aulād samet sazā dūngā. Is qaum meñ us kī nasl khatm ho jāegī, aur wuh ḳhud un achchhī chīzoñ se lutfandoz nahīn hogā jo maiñ apnī qaum ko farāham karūnga. Kyonki us ne Rab se sarkash hone kā mashwarā diyā hai.’ ”

30

Isrāīl aur Yahūdāh Bahāl Ho Jāeñge

¹ Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ² “Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai ki jo bhī paighām maiñ ne tujh par nāzil kie unheñ kitāb kī sūrat meñ qalamband kar! ³ Kyonki Rab farmātā hai ki wuh waqt āne wālā hai jab maiñ apnī qaum Isrāīl aur Yahūdāh ko bahāl karke us mulk meñ wāpas lāūngā jo maiñ ne un ke bāpdādā ko mīrās meñ diyā thā.”

⁴ Yih Isrāīl aur Yahūdāh ke bāre meñ Rab ke farmān haiñ. ⁵ “Rab farmātā hai, ‘Khaufzadā chīkheñ sunāi de rahī haiñ. Amn kā nām-o-nishān tak nahīn balkī chāroñ taraf dahshat hī dahshat phailī huī hai. ⁶ Kyā mard bachche janm de saktā hai? To phir tamām mard kyon apne hāth kamr par rakh kar dard-e-zah meñ muṭtalā auratoñ kī tarah ṭarap rahe haiñ? Har ek kā rang faq par gayā hai.

⁷ Afsos! Wuh din kitnā haulnāk hogā! Us jaisā koī nahīn hogā. Yāqūb kī aulād ko barī musibat pesh āegī, lekin āḳhirkār use rihāi milegī.’ ⁸ Rab farmātā hai, ‘Us din maiñ un kī gardan par rakhe jūe aur un kī zanjīroñ ko toṛ ḍālūngā. Tab wuh ghairmulkiyoñ ke ghulām nahīn raheñge ⁹ balki Rab apne Ḳhudā aur Dāūd kī nasl ke us bādshāh kī khidmat kareñge jise maiñ barpā karke un par muqarrar karūnga.’

¹⁰ Chunāñche Rab farmātā hai, ‘Ai Yāqūb mere khādim, mat ḍar! Ai Isrāīl, dahshat mat khā! Dekh, maiñ tujhe dūr-darāz ilāqon se aur terī aulād ko jilāwatanī se chhuṛā

kar wāpas le āūngā. Yāqūb wāpas ā kar sukūn se zindagī guzāregā, aur use pareshān karne wālā koī nahīn hogā.’ ¹¹ Kyoṅki Rab farmātā hai, ‘Main tere sāth hūn, main hī tujhe bachāūngā. Main un tamām qaumoṅ ko nest-o-nābūd kar dūngā jin meṅ main ne tujhe muntashir kar diyā hai, lekin tujhe main is tarah safhā-e-hastī se nahīn miṭāūngā. Albattā main munāsib had tak terī tambīh karūnga, kyoṅki main tujhe sazā die baḡhair nahīn chhoṛ saktā.’

¹² Kyoṅki Rab farmātā hai, ‘Terā zaḡhm lā’ilāj hai, terī choṭ bhar hī nahīn saktī. ¹³ Koī nahīn hai jo tere haq meṅ bāt kare, tere phoṛoṅ kā muālajā aur terī shifā mumkin hī nahīn! ¹⁴ Tere tamām āshiq * tujhe bhūl gae haiṅ aur terī parwā hī nahīn karte. Terā qusūr bahut sangīn hai, tujh se beshumār gunāh sarzad hue haiṅ. Isī lie main ne tujhe dushman kī tarah mārā, zālīm kī tarah tambīh dī hai.

¹⁵ Ab jab choṭ lag gāī hai aur lā’ilāj dard mahsūs ho rahā hai to tū madad ke lie kyoṅ chīkhtā hai? Yih main hī ne tere sangīn qusūr aur muta’addid gunāhoṅ kī wajah se tere sāth kiya hai.

¹⁶ Lekin jo tujhe haṛap karen unheṅ bhī haṛap kiya jāegā. Tere tamām dushman jilāwatan ho jāenge. Jinhoṅ ne tujhe lūṭ liya unheṅ bhī lūṭā jāegā, jinhoṅ ne tujhe ḡhārat kiya unheṅ bhī ḡhārat kiya jāegā.’ ¹⁷ Kyoṅki Rab farmātā hai, ‘Main tere zaḡhmoṅ ko bhar kar tujhe shifā dūngā, kyoṅki logoṅ ne tujhe mardūd qarār de kar kahā hai ki Siyyūn ko dekho jis kī fikr koī nahīn kartā.’ ¹⁸ Rab farmātā hai, ‘Dekho, main Yāqūb ke ḡhaimoṅ kī badnasībī ḡhatm karūnga, main Isrāīl ke ḡharoṅ par tars khāūngā. Tab Yarūshalām ko khandarāt par nae sire se tāmīr kiya jāegā, aur mahal ko dubārā us kī purānī jagah par khaṛā kiya jāegā.

¹⁹ Us waqt wahān shukrguzārī ke gīt aur ḡhushī manāne wāloṅ kī āwāzeṅ buland ho jāengī. Aur main dhyān dūngā ki un kī tādād kam na ho jāe balki mazīd baṛh jāe. Unheṅ haḡīr nahīn samjhā jāegā balki main un kī izzat bahut baṛhā dūngā.

²⁰ Un ke bachche ḡadīm zamāne kī tarah mahfūz zindagī guzāreṅge, aur un kī jamāt mazbūṭī se mere huzūr qāym raheḡ. Lekin jitnoṅ ne un par zulm kiya hai unheṅ main sazā dūngā.

²¹ Un kā hukmrān un kā apnā hamwatan hogā, wuh dubārā un meṅ se uṭh kar takhtnashīn ho jāegā. Main ḡhud use apne qarīb lāūngā to wuh mere qarīb āegā.’ Kyoṅki Rab farmātā hai, ‘Sirf wuhī apnī jān ḡhatre meṅ dāl kar mere qarīb āne kī jurrat kar saktā hai jise main ḡhud apne qarīb lāyā hūn. ²² Us waqt tum merī qaum hoge aur main tumhārā ḡhudā hūngā.’ ”

²³ Dekho, Rab kā ḡhazab zabardast āndhī kī tarah nāzil ho rahā hai. Tez baḡūle ke jhoṅke bedīnoṅ ke saroṅ par utar rahe haiṅ. ²⁴ Aur Rab kā shadīd ḡahr us waqt tak ṭhandā nahīn hogā jab tak us ne apne dil ke mansūboṅ ko takmīl tak nahīn pahunchāyā. Āne wāle dīnoṅ meṅ tumheṅ is kī sāf samajh āegī.

31

Jilāwatanoṅ kī Wāpasī

¹ Rab farmātā hai, “Us waqt main tamām Isrāīlī ḡharānoṅ kā ḡhudā hūngā, aur wuh merī qaum hoṅge.” ² Rab farmātā hai, “Talwār se bache hue logoṅ ko registān meṅ hī merā faẓl hāsil huā hai, aur Isrāīl apnī ārāmgāh ke pās pahunch rahā hai.”

³ Rab ne dūr se Isrāīl par zāhir ho kar farmāyā, “Main ne tujhe hameshā hī pyār kiya hai, is lie main tujhe baṛī shafqat se apne pās khīnch lāyā hūn. ⁴ Ai kuṅwārī Isrāīl, terī nae sire se tāmīr ho jāegī, kyoṅki main ḡhud tujhe tāmīr karūnga. Tū dubārā apne dāfoṅ se ārāstā ho kar ḡhushī manāne wāloṅ ke loḡnāch ke lie niklegī.

⁵ Tū dubārā Sāmariya kī pahāriyoṅ par angūr ke baḡh lagāegī. Aur jo paudoṅ ko

* **30:14** Āshiq se murād Isrāīl ke ittahādī haiṅ.

lagāeñge wuh k̄hud un ke phal se lutfandoz hoñge. ⁶ Kyoñki wuh din āne wālā hai jab Ifrāīm ke pahārī ilāqe ke pahredār āwāz de kar kaheñge, ‘Āo ham Siyyūn ke pās jāeñ tāki Rab apne K̄hudā ko sijdā karen.’ ”

⁷ Kyoñki Rab farmātā hai, “Yāqūb ko dekh kar k̄hushī manāo! Qaumoñ ke sarbarāh ko dekh kar shādmānī kā nārā mārō! Buland āwāz se Allāh kī hamd-o-sanā karke kaho, ‘Ai Rab, apnī qaum ko bachā, Isrāīl ke bache hue hisse ko chhuṭkārā de.’

⁸ Kyoñki main unheñ shimālī mulk se wāpas lāūngā, unheñ duniyā kī intahā se jamā karūnga. Andhe aur langare un meñ shāmil hoñge, hāmilā aur janm dene wālī aurateñ bhī sāth chaleñgī. Un kā baṛā hujūm wāpas āegā. ⁹ Aur jab main unheñ wāpas lāūngā to wuh rote hue aur iltijāeñ karte hue mere pīchhe chaleñge. Main unheñ nadiyoñ ke kināre kināre aur aise hamwār rāstoñ par wāpas le chalūngā, jahāñ ṭhokar khāne kā k̄hatrā nahīn hogā. Kyoñki main Isrāīl kā bāp hūñ, aur Ifrāīm * merā pahlaūthā hai.

¹⁰ Ai qaumo, Rab kā kalām suno! Dūr-darāz jazīroñ tak elān karo, ‘Jis ne Isrāīl ko muntashir kar diyā hai wuh use dubārā jamā karegā aur charwāhe kī-sī fikr rakh kar us kī gallābānī karegā.’ ¹¹ Kyoñki Rab ne fidyā de kar Yāqūb ko bachāyā hai, us ne ewazānā de kar use zorāwar ke hāth se chhuṛāyā hai. ¹² Tab wuh ā kar Siyyūn kī bulandī par k̄hushī ke nāre lagāeñge, un ke chehre Rab kī barkatoñ ko dekh kar chamak uṭheñge. Kyoñki us waqt wuh unheñ anāj, naī mai, zaitūn ke tel aur jawān bheṛ-bakriyoñ aur gāy-bailoñ kī kasrat se nawāzegā. Un kī jān serāb bāgh kī tarah sarsabz hogī, aur un kī niḍhāl hālat sañbhal jāegī. ¹³ Phir kuñwāriyāñ k̄hushī ke māre loknāch nācheñgī, jawān aur buzurg ādmī bhī us meñ hissā leñge. Yoñ main un kā mātām k̄hushī meñ badal dūngā, main un ke diloñ se ḡham nikāl kar unheñ apnī tasallī aur shādmānī se bhar dūngā.” ¹⁴ Rab farmātā hai, “Main imāmoñ kī jān ko tar-o-tāzā karūnga, aur merī qaum merī barkatoñ se ser ho jāegī.”

¹⁵ Rab farmātā hai, “Rāmā meñ shor mach gayā hai, rone pīṭne aur shadīd mātām kī āwāzeñ. Rāk̄hil apne bachchoñ ke lie ro rahī hai aur tasallī qabūl nahīn kar rahī, kyoñki wuh halāk ho gae haiñ.”

¹⁶ Lekin Rab farmātā hai, “Rone aur ānsū bahāne se bāz ā, kyoñki tujhe apnī mehnat kā ajr milegā. Yih Rab kā wādā hai ki wuh dushman ke mulk se lauṭ āeñge. ¹⁷ Terā mustaqbil purummīd hogā, kyoñki tere bachche apne watan meñ wāpas āeñge.” Yih Rab kā farmān hai.

¹⁸ “Isrāīl † kī giriya-o-zārī mujh tak pahuñch gaī hai. Kyoñki wuh kahtā hai, ‘Hāy, tū ne merī saḡht tādīb kī hai. Merī yoñ tarbiyat huī hai jis tarah bachhre kī hotī hai jab us kī gardān par pahlī bār juā rakhā jātā hai. Ai Rab, mujhe wāpas lā tāki main wāpas āūñ, kyoñki tū hī Rab merā K̄hudā hai. ¹⁹ Mere wāpas āne par mujhe nadāmat mahsūs huī, aur samajh āne par main apnā Sīnā pīṭne lagā. Mujhe sharmindagī aur ruswāī kā shadīd ehsās ho rahā hai, kyoñki ab main apnī jawānī ke sharmnāk phal kī fasal kāṭ rahā hūñ.’ ²⁰ Lekin Rab farmātā hai ki Isrāīl merā qīmtī beṭā, merā lāḍlā hai. Go main bār bār us ke k̄hilāf bāteñ kartā hūñ to bhī use yād kartā rahtā hūñ. Is lie merā dil us ke lie tarāptā hai, aur lāzim hai ki main us par tars khāūñ.

²¹ Ai merī qaum, aise nishān khaṛe kar jin se logoñ ko sahīh rāste kā patā chale! Us pakkī saṛak par dhyān de jis par tū ne safr kiyā hai. Ai kuñwārī Isrāīl, wāpas ā, apne in shahroñ meñ lauṭ ā! ²² Ai bewafā beṭī, tū kab tak bhaṭaktī phiregī? Rab ne mulk meñ ek naī chīz paidā kī hai, yih ki āindā aurat ādmī ke gird rahegī.”

Isrāīl aur Yahūdāh Dubārā Ābād Ho Jāeñge

²³ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā K̄hudā hai farmātā hai, “Jab main Isrāīliyoñ ko bahāl karūnga to Mulk-e-Yahūdāh aur us ke shahroñ ke bāshinde dubārā kaheñge, ‘Ai rāstī

* 31:9 Yahān Ifrāīm Isrāīl kā dūsrā nām hai. † 31:18 Lafzī tarjumā: Ifrāīm.

ke ghar, ai muqaddas pahār, Rab tujhe barkat de!’ ²⁴ Tab Yahūdāh aur us ke shahr dubārā ābād hoṅge. Kisān bhī mulk meñ baseṅge, aur wuh bhī jo apne rewaroñ ke sāth idhar-udhar phirte haiñ. ²⁵ Kyoñki main thakemāndoñ ko naī tāqat dūṅgā aur ḡhash khāne wāloñ ko tar-o-tāzā karūṅga.”

²⁶ Tab main jāg uṭhā aur chāroñ taraf dekhā. Merī nīnd kitnī mīṭhī rahī thī!

²⁷ Rab farmātā hai, “Wuh waqt āne wālā hai jab main Isrāīl ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne kā bīj bo kar insān-o-haiwān kī tādād baṛhā dūṅgā. ²⁸ Pahle main ne baṛe dhyān se unheñ jaṛ se ukhār diyā, girā diyā, ḡhā diyā, hañ tabāh karke khāk meñ milā diyā. Lekin āindā main utne hī dhyān se unheñ tāmīr karūṅga, unheñ panīrī kī tarah lagā dūṅgā.” Yih Rab kā farmān hai. ²⁹ “Us waqt log yih kahne se bāz āeṅge ki wālidain ne khaṭṭe angūr khāe, lekin dānt un ke bachchoñ ke khaṭṭe ho gae haiñ. ³⁰ Kyoñki ab se khaṭṭe angūr khāne wāle ke apne hī dānt khaṭṭe hoṅge. Ab se usī ko sazā-e-maut dī jāegī jo qusūrwar hai.”

Nayā Ahd

³¹ Rab farmātā hai, “Aise din ā rahe haiñ jab main Isrāīl ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne ke sāth ek nayā ahd bāndhūṅgā. ³² Yih us ahd kī mānind nahīn hogā jo main ne un ke bāpdādā ke sāth us din bāndhā thā jab main un kā hāth pakar kar unheñ Misr se nikāl lāyā. Kyoñki unhoñ ne wuh ahd toṛ diyā, go main un kā mālik thā.” Yih Rab kā farmān hai.

³³ “Jo nayā ahd main un dinoñ ke bād Isrāīl ke gharāne ke sāth bāndhūṅgā us ke taht main apnī shariāt un ke andar ḡāl kar un ke diloñ par kandā karūṅga. Tab main hī un kā Khudā hūṅgā, aur wuh merī qaum hoṅge. ³⁴ Us waqt se is kī zarūrat nahīn rahegī ki koī apne paṛosī yā bhāī ko tālīm de kar kahe, ‘Rab ko jān lo.’ Kyoñki chhoṭe se le kar baṛe tak sab mujhe jāneṅge. Kyoñki main un kā qusūr muāf karūṅga aur āindā un ke gunāhoñ ko yād nahīn karūṅga.” Yih Rab kā farmān hai.

³⁵ Rab farmātā hai, “Main hī ne muqarrar kiyā hai ki din ke waqt sūraj chamke aur rāt ke waqt chānd sitāroñ samet raushnī de. Main hī samundar ko yoñ uchhāl detā hūñ ki us kī maujeñ garajne lagti haiñ. Rabbul-afwāj hī merā nām hai.” ³⁶ Rab farmātā hai, “Jab tak yih qudratī usūl mere sāmne qāym raheṅge us waqt tak Isrāīl qaum mere sāmne qāym rahegī. ³⁷ Kyā insān āsmān kī paimāish kar saktā hai? Yā kyā wuh zamīn kī buniyādoñ kī taftīsh kar saktā hai? Hargiz nahīn! Isī tarah yih mumkin hī nahīn ki main Isrāīl kī pūrī qaum ko us ke gunāhoñ ke sabab se radd karūñ.” Yih Rab kā farmān hai.

Yarūshalam ko Nae Sire se Tāmīr Kiyā Jāegā

³⁸ Rab farmātā hai, “Wuh waqt āne wālā hai jab Yarūshalam ko Rab ke lie nae sire se tāmīr kiyā jāegā. Tab us kī fasīl Hananel ke Burj se le kar Kone ke Darwāze tak taiyār ho jāegī. ³⁹ Wahāñ se shahr kī sarhad sīdhī Jarīb Pahārī tak pahuñchegī, phir joā kī taraf muṛegī. ⁴⁰ Us waqt jo wādī lāshoñ aur bhasm huī charbī kī rākh se nāpāk huī hai wuh pūre taur par Rab ke lie maḡhsūs-o-muqaddas hogī. Us kī ḡhalānoñ par ke tamām khet bhī Wādī-e-Qidron tak shāmil hoṅge, balki mashriq meñ Ghore ke Darwāze ke kone tak sab kuchh muqaddas hogā. Āindā shahr ko na kabhī dubārā jaṛ se ukhārā jāegā, na tabāh kiyā jāegā.”

32

Yarmiyāh Muhāsare ke Daurān Khet Kharīdtā Hai

¹ Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh kī hukūmat ke dasweñ sāl meñ Rab Yarmiyāh se hamkalām huā. Us waqt Nabūkadnazzar jo 18 sāl se Bābal kā bādshāh thā ² apnī fauj ke sāth Yarūshalam kā muḡasarā kar rahā thā. Yarmiyāh un dinoñ meñ shāhī mahal ke muḡafizoñ ke sahan meñ qaid thā. ³ Sidqiyāh ne yih kah kar use giftār

kiyā thā, “Tū kyon is qism kī peshgoī sunātā hai? Tū kahtā hai, ‘Rab farmātā hai ki main is shahr ko Shāh-e-Bābal ke hāth mein dene wālā hūn. Jab wuh us par qabzā karegā ⁴ to Sidqiyāh Bābal kī fauj se nahīn bachegā. Use Shāh-e-Bābal ke hawāle kar diyā jāegā, aur wuh us ke rūbarū us se bāt karegā, apnī ānkhoṅ se use dekhegā. ⁵ Shāh-e-Bābal Sidqiyāh ko Bābal le jāegā, aur wahān wuh us waqt tak rahegā jab tak main use dubārā qabūl na karūn. Rab farmātā hai ki agar tum Bābal kī fauj se laro to nākām rahoge.’ ”

⁶ Jab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā to Yarmiyāh ne kahā, “Rab mujh se hamkalām huā, ⁷ ‘Terā chachāzād bhāi Hanamel bin Sallūm tere pās ā kar kahegā ki Anatot mein merā khet kharīd leñ. Ap sab se qarībī rishtedār haiñ, is lie use kharīdnā ap kā haq balki farz bhī hai tāki zamīn hamāre khandān kī milkiyat rahe.’ * ⁸ Aisā hī huā jis tarah Rab ne farmāyā thā. Merā chachāzād bhāi Hanamel shāhī muhafizoṅ ke sahan mein āyā aur mujh se kahā, ‘Binyamīn ke qabīle ke shahr Anatot mein merā khet kharīd leñ. Yih khet kharīdnā ap kā maurūsī haq balki farz bhī hai tāki zamīn hamāre khandān kī milkiyat rahe. Aen, use kharīd leñ!’

Tab main ne jān liyā ki yih wuhī bāt hai jo Rab ne farmāi thī. ⁹ Chunānche main ne apne chachāzād bhāi Hanamel se Anatot kā khet kharīd kar use chāndī ke 17 sikke de die. ¹⁰ Main ne intaqālnāmā likh kar us par muhr lagāi, phir chāndī ke sikke tol kar apne bhāi ko de die. Main ne gawāh bhī bulāe the tāki wuh pūrī kār-rawāi kī tasdīq karen. ¹¹⁻¹² Is ke bād main ne muharshudā intaqālnāmā tamām sharāyt aur qawāyd samet Bārūk bin Nairiyāh bin Mahsiyāh ke sapurd kar diyā. Sāth sāth main ne use ek naql bhī di jis par muhr nahīn lagī thī. Hanamel, intaqālnāme par dastkhat karne wāle gawāh aur sahan mein hāzir bāqī hamwatan sab is ke gawāh the. ¹³ Un ke dekhte dekhte main ne Bārūk ko hidāyat di,

¹⁴ ‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai ki muharshudā intaqālnāmā aur us kī naql le kar miṭṭi ke bartan mein dāl de tāki lambe arse tak mahfūz raheñ. ¹⁵ Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Kḥudā hai farmātā hai ki ek waqt āegā jab is mulk mein dubārā ghar, khet aur angūr ke bāgh kharīde jāenge.’

Yarmiyāh Allāh kī Tamjīd Kartā Hai

¹⁶ Bārūk bin Nairiyāh ko intaqālnāmā dene ke bād main ne Rab se duā kī,

¹⁷ ‘Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū ne apnā hāth barhā kar barī qudrat se āsmān-o-zamīn ko banāyā, tere lie koī bhī kām nāmumkin nahīn. ¹⁸ Tū hazāroṅ par shafqat kartā aur sāth sāth bachchoṅ ko un ke wālidain ke gunāhoṅ kī sazā detā hai. Ai azīm aur qādir Kḥudā jis kā nām Rabbul-afwāj hai, ¹⁹ tere maqāsīd azīm aur tere kām zabardast haiñ, terī ānkheñ insān kī tamām rāhoṅ ko dekhtī rahtī haiñ. Tū har ek ko us ke chāl-chalan aur āmāl kā munāsib ajr detā hai.

²⁰ Misr mein tū ne ilāhī nishān aur mojize dikhāe, aur terā yih silsilā āj tak jāri rahā hai, Isrāil mein bhī aur bāqī qaumoṅ mein bhī. Yoṅ tere nām ko wuh izzat-o-jalāl milā jo tujhe āj tak hāsil hai. ²¹ Tū ilāhī nishān aur mojize dikhā kar apnī qaum Isrāil ko Misr se nikāl lāyā. Tū ne apnā hāth barhā kar apnī azīm qudrat Misriyoṅ par zāhir kī to un par shadīd dahshat tāri huī. ²² Tab tū ne apnī qaum ko yih mulk baksh diyā jis mein dūdh aur shahd kī kasrat thī aur jis kā wādā tū ne qasam khā kar un ke bāpdādā se kiyā thā.

²³ Lekin jab hamāre bāpdādā ne mulk mein dākhil ho kar us par qabzā kiyā to unhoṅ ne na terī sunī, na terī shariāt ke mutābiq zindagī guzarī. Jo kuchh bhī tū ne unheñ karne ko kahā thā us par unhoṅ ne amal na kiyā. Natīje mein tū un par yih āfat lāyā. ²⁴ Dushman miṭṭi ke pushte banā kar fasīl ke qarīb pahuñch chukā hai. Ham talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoṅ se itne kamzor ho gae haiñ ki jab Bābal

* **32:7** Lafzī tarjumā: Ewazānā de kar use chhurānā (tāki khandān kā hissā rahe) ap hī kā haq hai.

kī fauj shahr par hamlā karegī to wuh us ke qabze meñ āegā. Jo kuchh bhī tū ne farmāyā thā wuh pesh āyā hai. Tū khud is kā gawāh hai. ²⁵ Lekin ai Rab Qādir-e-mutlaq, kamāl hai ki go shahr ko Bābal kī fauj ke hawāle kiyā jāegā to bhī tū mujh se hamkalām huā hai ki chāndī de kar khet kharīd le aur gawāhoñ se kār-rawāī kī tasdīq karwā.’ ”

Rab kā Jawāb

²⁶ Tab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ²⁷ “Dekh, main Rab aur tamām insānoñ kā Khudā hūñ. To phir kyā koī kām hai jo mujh se nahīñ ho saktā?” ²⁸ Chunāñche Rab farmātā hai, “Main is shahr ko Bābal aur us ke bādshāh Nabūkadnazzar ke hawāle kar dūngā. Wuh zarūr us par qabzā karegā. ²⁹ Bābal ke jo faujī is shahr par hamlā kar rahe haiñ is meñ ghus kar sab kuchh jalā deñge, sab kuchh nazar-e-ātish kareñge. Tab wuh tamām ghar rākh ho jāeñge jin kī chhatoñ par logoñ ne Bāl Dewatā ke lie baḥhūr jalā kar aur ajnabī mābūdoñ ko mai kī nazareñ pesh karke mujhe taish dilāyā.”

³⁰ Rab farmātā hai, “Isrāīl aur Yahūdāh ke qābile jawānī se le kar āj tak wuhī kuchh karte āe haiñ jo mujhe nāpasand hai. Apne hāthoñ ke kām se wuh mujhe bār bār ghussā dilāte rahe haiñ. ³¹ Yarūshalām kī buniyādeñ ḍālne se le kar āj tak is shahr ne mujhe had se zyādā mushta’il kar diyā hai. Ab lāzim hai ki main use nazaroñ se dūr kar dūñ. ³² Kyoñki Isrāīl aur Yahūdāh ke bāshindoñ ne apnī burī harkatoñ se mujhe taish dilāyā hai, khāh bādshāh ho yā mulāzim, khāh imām ho yā nabī, khāh Yahūdāh ho yā Yarūshalām. ³³ Unhoñ ne apnā muñh mujh se pher kar merī taraf rujū karne se inkār kiyā hai. Go main unheñ bār bār tālīm detā rahā to bhī wuh sunane yā merī tarbiyat qabūl karne ke lie taiyār nahīñ the. ³⁴ Na sirf yih balki jis ghar par mere nām kā ṭhappā lagā hai us meñ unhoñ ne apne ghinaune butoñ ko rakh kar us kī behurmatī kī hai. ³⁵ Wādī-e-Bin-hinnūm kī ūñchī jaghoñ par unhoñ ne Bāl Dewatā kī qurbāngāheñ tāmīr kīñ tāki wahāñ apne beṭe-beṭiyoñ ko Malik Dewatā ke lie qurbān kareñ. Main ne unheñ aisī qābil-e-ghin harkateñ karne kā hukm nahīñ diyā thā, balki mujhe is kā khayāl tak nahīñ āyā. Yoñ unhoñ ne Yahūdāh ko gunāh karne par uksāyā hai.

³⁶ Is waqt tum kah rahe ho, ‘Yih shahr zarūr Shāh-e-Bābal ke qabze meñ ā jāegā, kyoñki talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoñ ne hameñ kamzor kar diyā hai.’ Lekin ab shahr ke bāre meñ Rab kā farmān suno, jo Isrāīl kā Khudā hai!

³⁷ Beshak main bare taish meñ ā kar shahr ke bāshindoñ ko muḥhtalif mamālik meñ muntashir kar dūngā, lekin main unheñ un jaghoñ se phir jamā karke wāpas bhī lāūngā tāki wuh dubārā yahāñ sukūn ke sāth rah sakeñ. ³⁸ Tab wuh merī qaum hoñge, aur main un kā Khudā hūngā. ³⁹ Main hone dūngā ki wuh soch aur chāl-chalan meñ ek ho kar har waqt merā khauf māneñge. Kyoñki unheñ mālūm hogā ki aisā karne se hameñ aur hamārī aulād ko barkat milegī.

⁴⁰ Main un ke sāth abadī ahd bāndh kar wādā karūngā ki un par shafqat karne se bāz nahīñ āūngā. Sāth sāth main apnā khauf un ke diloñ meñ ḍāl dūngā tāki wuh mujh se dūr na ho jāeñ. ⁴¹ Unheñ barkat denā mere lie khushī kā bāis hogā, aur main wafādārī aur pūre dil-o-jān se unheñ panīrī kī tarah is mulk meñ dubārā lagā dūngā.” ⁴² Kyoñki Rab farmātā hai, “Main hī ne yih barī āfat is qaum par nāzil kī, aur main hī unheñ un tamām barkatoñ se nawāzūngā jin kā wādā main ne kiyā hai. ⁴³ Beshak tum is waqt kahte ho, ‘Hāy, hamārā mulk wīrān-o-sunsān hai, us meñ na insān aur na haiwān rah gayā hai, kyoñki sab kuchh Bābal ke hawāle kar diyā gayā hai.’ Lekin main farmātā hūñ ki pūre mulk meñ dubārā khet kharīde ⁴⁴ aur farokht kie jāeñge. Log māmūl ke mutābiq intaqālnāme likh kar un par muhr lagāeñge aur kār-rawāī kī tasdīq ke lie gawāh bulāeñge. Tamām ilāqe yāñi Binyamīn ke qabāyilī ilāqe meñ, Yarūshalām ke dehāt meñ, Yahūdāh aur pahārī ilāqe ke shahroñ meñ,

maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe ke shahron meñ aur Dasht-e-Najab ke shahron meñ aisā hī kiyā jāegā. Main̄ khud un kī badnasībī khatm karūnga.” Yih Rab kā farmān hai.

33

Yarūshalam meñ Dubārā Khushī Hogī

¹ Yarmiyāh ab tak shāhī muhāfizon ke sahan meñ giriftār thā ki Rab ek bār phir us se hamkalām huā, ² “Jo sab kuchh khalaq kartā, tashkīl detā aur qāym rakhtā hai us kā nām Rab hai. Yihī Rab farmātā hai, ³ mujhe pukār to main̄ tujhe jawāb meñ aisī azīm aur nāqābil-e-fahm bāteñ bayān karūnga jo tū nahīn jāntā.

⁴ Kyonki Rab jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai ki tum ne is shahr ke makānon balkī chand ek shāhī makānon ko bhī dhā diyā hai tāki un ke pattharon aur lakaṛī se fasīl ko mazbūt karo aur shahr ko dushman ke pushton aur talwār se bachāe rakho. ⁵ Go tum Bābal kī fauj se laṛnā chāhte ho, lekin shahr ke ghar Isrāīliyon kī lāshon se bhar jāenge. Kyonki unhiñ par main̄ apnā ḡhazab nāzil karūnga. Yarūshalam kī tamām bedīnī ke bāis main̄ ne apnā muñh us se chhupā liyā hai.

⁶ Lekin bād meñ main̄ use shifā de kar tandurustī bakhsūngā, main̄ us ke bāshindon ko sehhat atā karūnga aur un par derpā salāmatī aur wafādārī kā izhār karūnga. ⁷ Kyonki main̄ Yahūdāh aur Isrāīl ko bahāl karke unheñ waise tāmīr karūnga jaise pahle the. ⁸ Main̄ unheñ un kī tamām bedīnī se pāk-sāf karke un kī tamām sarkashī aur tamām gunāhon ko muāf kar dūngā. ⁹ Tab Yarūshalam pūrī duniyā meñ mere lie musarrat, shohrat, tārif aur jalāl kā bāis banegā. Duniyā ke tamām mamālik merī us par mehrbānī dekh kar muta'assir ho jāenge. Wuh ḡhabrā kar kāñp uṭheñge jab unheñ patā chalegā ki main̄ ne Yarūshalam ko kitnī barkat aur sukūn muhaiyā kiyā hai.

¹⁰ Tum kahte ho, ‘Hamārā shahr wīrān-o-sunsān hai. Us meñ na insān, na haiwān rahte haiñ.’ Lekin Rab farmātā hai ki Yarūshalam aur Yahūdāh ke dīgar shahron kī jo galiyāñ is waqt wīrān aur insān-o-haiwān se khālī haiñ, ¹¹ un meñ dubārā khushī-o-shādmānī, dūlhe dulhan kī āwāz aur Rab ke ghar meñ shukrguzārī kī qurbāniyāñ pahuñchāne wālon ke gīt sunāī deñge. Us waqt wuh gāenge, ‘Rabbul-afwāj kā shukr karo, kyonki Rab bhalā hai, aur us kī shafqat abadī hai.’ Kyonki main̄ is mulk ko pahle kī tarah bahāl kar dūngā. Yih Rab kā farmān hai.

¹² Rabbul-afwāj farmātā hai ki filhāl yih maqām wīrān aur insān-o-haiwān se khālī hai. Lekin āindā yahāñ aur bāqī tamām shahron meñ dubārā aisī charāḡāheñ hoñgī jahāñ gallābān apne rewaṛon ko charāenge. ¹³ Tab pūre mulk meñ charwāhe apne rewaṛon ko ginte aur sañbhālte hue nazar āenge, khāh pahārī ilāqe ke shahron yā maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe meñ dekho, khāh Dasht-e-Najab yā Binyamīn ke qabāyīlī ilāqe meñ mālūm karo, khāh Yarūshalam ke dehāt yā Yahūdāh ke bāqī shahron meñ dariyāft karo. Yih Rab kā farmān hai.

Abadī Ahd kā Wādā

¹⁴ Rab farmātā hai ki aisā waqt āne wālā hai jab main̄ wuh achchhā wādā pūrā karūnga jo main̄ ne Isrāīl ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne se kiyā hai. ¹⁵ Us waqt main̄ Dāūd kī nasl se ek rāstbāz Koñpal phūṭne dūngā, aur wuhī mulk meñ insāf aur rāstī qāym karegā. ¹⁶ Un dinon meñ Yahūdāh ko chhuṭkārā milegā aur Yarūshalam puramñ zindagī guzāregā. Tab Yarūshalam ‘Rab Hamārī Rāstī’ kahlāegā. ¹⁷ Kyonki Rab farmātā hai ki Isrāīl ke takht par baiṭhne wālā hameshā hī Dāūd kī nasl kā hogā. ¹⁸ Isī tarah Rab ke ghar meñ khidmatguzār imām hameshā hī Lāwī ke qabīle ke hoñge. Wuhī mutawātir mere huzūr bhasm hone wālī qurbāniyāñ aur ḡhallā aur zabah kī qurbāniyāñ pesh kareñge.”

¹⁹ Rab ek bār phir Yarmiyāh se hamkalām huā, ²⁰ “Rab farmātā hai ki main ne din aur rāt se ahd bāndhā hai ki wuh muqarrarā waqt par aur tartībwar guzareñ. Koī is ahd ko toṛ nahīn saktā. ²¹ Isī tarah main ne apne khādim Dāūd se bhī ahd bāndh kar wādā kiyā ki Isrāīl kā bādshāh hameshā usī kī nāsl kā hogā. Nīz, main ne Lāwī ke imāmon se bhī ahd bāndh kar wādā kiyā ki Rab ke ghar meñ khidmatguzār imām hameshā Lāwī ke qābile ke hī hoñge. Rāt aur din se bandhe hue ahd kī tarah in ahdon ko bhī toṛā nahīn jā saktā. ²² Main apne khādim Dāūd kī aulād aur apne khidmatguzār Lāwiyon ko sitaron aur samundar kī ret jaisā beshumār banā dūngā.”

²³ Rab Yarmiyāh se ek bār phir hamkalām huā, ²⁴ “Kyā tujhe logon kī bāteñ mālūm nahīn huīñ? Yih kah rahe haiñ, ‘Go Rab ne Isrāīl aur Yahūdāh ko chun kar apnī qaum banā liyā thā, lekin ab us ne donoñ ko radd kar diyā hai.’ Yon wuh merī qaum ko haqīr jānte haiñ balki ise ab se qaum hī nahīn samajhte.” ²⁵ Lekin Rab farmātā hai, “Jo ahd main ne din aur rāt se bāndhā hai wuh main nahīn toṛūngā, na kabhī āsmān-o-zamīn ke muqarrarā usūl mansūkh karūngā. ²⁶ Isī tarah yih mumkin hī nahīn ki main Yāqūb aur apne khādim Dāūd kī aulād ko kabhī radd karūñ. Nahīn, main hameshā hī Dāūd kī nāsl meñ se kisī ko taḥt par biṭhāūngā tāki wuh Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb kī aulād par hukūmat kare, kyonki main unheñ bahāl karke un par tars khāūngā.”

34

Sidqiyāh Bābal kī Qaid meñ Mar Jāegā

¹ Rab us waqt Yarmiyāh se hamkalām huā jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar apnī pūrī fauj le kar Yarūshalam aur Yahūdāh ke tamām shahron par hamlā kar rahā thā. Us ke sāth duniyā ke un tamām mamālik aur qaumon kī faujeñ thīñ jinheñ us ne apne tābe kar liyā thā.

² “Rab jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai ki Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ke pās jā kar use batā, Rab farmātā hai ki main is shahr Yarūshalam ko Shāh-e-Bābal ke hawāle karne ko hūñ, aur wuh ise nazar-e-ātish kar degā. ³ Tū bhī us ke hāth se nahīn bachegā balki zarūr pakaṛā jāegā. Tujhe us ke hawāle kiyā jāegā, aur tū Shāh-e-Bābal ko apnī ānkhoñ se dekhegā, wuh tere rūbarū tujh se bāt karegā. Phir tujhe Bābal jānā paṛegā. ⁴ Lekin ai Sidqiyāh Bādshāh, Rab kā yih farmān bhī sun! Rab tere bāre meñ farmātā hai ki tū talwār se nahīn ⁵ balki tabaī maut maregā, aur log usī tarah terī tāzīm meñ lakaṛī kā baṛā dher banā kar āg lagāēnge jis tarah tere bāpdādā ke lie karte āe haiñ. Wuh tujh par bhī mātām karenge aur kaheñge, ‘Hāy, mere āqā!’ Yih Rab kā farmān hai.”

⁶ Yarmiyāh Nabī ne Sidqiyāh Bādshāh ko Yarūshalam meñ yih paighām sunāyā. ⁷ Us waqt Bābal kī fauj Yarūshalam, Lakīs aur Azīqā se laṛ rahī thī. Yahūdāh ke tamām qilāband shahron meñ se yihī tīn ab tak qāym rahe the.

Ghulāmon ke sāth Bewafāī

⁸ Rab kā kalām ek bār phir Yarmiyāh par nāzil huā. Us waqt Sidqiyāh Bādshāh ne Yarūshalam ke bāshindon ke sāth ahd bāndhā thā ki ham apne hamwatan ghulāmon ko āzād kar deñge. ⁹ Har ek ne apne hamwatan ghulāmon aur laundiyon ko āzād karne kā wādā kiyā thā, kyonki sab muttafiq hue the ki ham apne hamwatanon ko ghulāmī meñ nahīn rakheñge. ¹⁰ Tamām buzurg aur bāqī tamām log yih karne par rāzī hue the. Yih ahd karne par unhoñ ne apne ghulāmon ko wāqāī āzād kar diyā thā. ¹¹ Lekin bād meñ wuh apnā irādā badal kar apne āzād kie hue ghulāmon ko wāpas lāe aur unheñ dubārā apne ghulām banā liyā thā. ¹² Tab Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā.

¹³ “Rab jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Jab main tumhāre bāpdādā ko Misr kī ḡhulāmī se nikāl lāyā to main ne un se ahd bāndhā. Us kī ek shart yih thī ¹⁴ ki jab kisī hamwatan ne apne āp ko bech kar chhih sāl tak terī ḡhidmat kī hai to lāzim hai ki sātweñ sāl tū use āzād kar de. Yih shart tum sab par sādīq ātī hai. Lekin afsos, tumhāre bāpdādā ne na merī sunī, na merī bāt par dhyān diyā. ¹⁵ Ab tum ne pachhtā kar wuh kuchh kiyā jo mujhe pasand thā. Har ek ne elān kiyā ki ham apne hamwatan ḡhulāmoñ ko āzād kar deñge. Tum us ghar meñ āe jis par mere nām kā ṭhappā lagā hai aur ahd bāndh kar mere huzūr us wāde kī tasdīq kī. ¹⁶ Lekin ab tum ne apnā irādā badal kar mere nām kī behurmatī kī hai. Apne ḡhulāmoñ aur launḡiyōñ kō āzād kar dene ke bād har ek unheñ apne pās wāpas lāyā hai. Pahle tum ne unheñ batāyā ki jahāñ jī chāho chale jāo, aur ab tum ne unheñ dubārā ḡhulām banane par majbūr kiyā hai.’

¹⁷ Chunāñche suno jo kuchh Rab farmātā hai! ‘Tum ne merī nahīn sunī, kyonki tum ne apne hamwatan ḡhulāmoñ ko āzād nahīn chhoṛā. Is lie ab Rab tumheñ talwār, mohlak bīmāriyōñ aur kāl ke lie āzād chhoṛ degā. Tumheñ dekh kar duniyā ke tamām mamālik ke roñgte khare ho jāeñge.’ Yih Rab kā farmān hai. ¹⁸⁻¹⁹ ‘Dekho, Yahūdāh aur Yarūshalam ke buzurgoñ, darbāriyōñ, imāmoñ aur awām ne mere sāth ahd bāndhā. Is kī tasdīq karne ke lie wuh ek bachhre ko do hissoñ meñ taqsīm karke un ke darmiyān se guzar gae. To bhī unhoñ ne ahd toṛ kar us kī sharāyt pūrī na kīñ. Chunāñche main hone dūngā ki wuh us bachhre kī mānind ho jāeñ jis ke do hissoñ meñ se wuh guzar gae haiñ. ²⁰ Main unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar dūngā, unhīñ ke hawāle jo unheñ jān se mārne ke darpai haiñ. Un kī lāsheñ parindoñ aur janglī jānwaroñ kī ḡhurāk ban jāeñgī.

²¹ Main Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh aur us ke afsaroñ ko un ke dushman ke hawāle kar dūngā, unhīñ ke hawāle jo unheñ jān se mārne par tule hue haiñ. Wuh yaqīnan Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī fauj ke qabze meñ ā jāeñge. Kyonki go faujī is waqt pīchhe haṭ gae haiñ, ²² lekin mere hukm par wuh wāpas ā kar Yarūshalam par hamlā kareñge. Aur is martabā wuh us par qabzā karke use nazar-e-ātish kar deñge. Main Yahūdāh ke shahroñ ko bhī yoñ ḡhāk meñ milā dūngā ki koī un meñ nahīn rah sakegā.’ ” Yih Rab kā farmān hai.

35

Yarmiyāh Raikābiyōñ ko Āzmātā Hai

¹ Jab Yahūyaqīm bin Yūsiyāh abhī Yahūdāh kā bādshāh thā to Rab mujh se hamkalām huā, ² “Raikābī ḡhāndān ke pās jā kar unheñ Rab ke ghar ke sahan ke kisī kamre meñ āne kī dāwat de. Jab wuh āeñ to unheñ mai pilā de.”

³ Chunāñche main Yāzaniyāh bin Yarmiyāh bin Habassiniyāh ke pās gayā aur use us ke bhāiyōñ aur tamām beṭoñ yāñī Raikābiyōñ ke pūre gharāne samet ⁴ Rab ke ghar meñ lāyā. Ham Hanān ke beṭoñ ke kamre meñ baiṭh gae. Hanān mard-e-Ḳhudā Yījdaliyāh kā beṭā thā. Yih kamrā buzurgoñ ke kamre se mulhiq aur Rab ke ghar ke darbān Māsiyāh bin Sallūm ke kamre ke ūpar thā. ⁵ Wahāñ main ne mai ke jām aur pyāle Raikābī ādmiyōñ ko pesh karke un se kahā, “Āeñ, kuchh mai pī leñ.”

⁶ Lekin unhoñ ne inkār karke kahā, “Ham mai nahīn pīte, kyonki hamāre bāp Yūnadab bin Raikāb ne hameñ aur hamārī aulād ko mai pīne se manā kiyā hai. ⁷ Us ne hameñ yih hidāyat bhī dī, ‘Na makān tāmīr karnā, na bīj bonā aur na angūr kā bāḡh lagānā. Yih chīzeñ kabhī bhī tumhārī milkiyat meñ shāmil na hoñ, kyonki lāzim hai ki tum hameshā ḡhaimoñ meñ zindagī guzāro. Phir tum lambe arse tak us mulk meñ rahoge jis meñ tum mehmān ho.’ ⁸ Chunāñche ham apne bāp Yūnadab bin Raikāb kī in tamām hidāyat ke tābe rahte haiñ. Na ham aur na hamārī bīwiyañ yā bachche kabhī mai pīte haiñ. ⁹ Ham apnī rihāish ke lie makān nahīn banāte, aur

na angūr ke bāgh, na khet yā fasleñ hamārī milkiyat meñ hotī haiñ. ¹⁰ Is ke bajāe ham āj tak khaïmon meñ rahte haiñ. Jo bhī hidāyat hamāre bāp Yūnadab ne hameñ dī us par ham pūre utre haiñ. ¹¹ Ham sirf ārizī taur par shahr meñ t̥hahre hue haiñ. Kyoñki jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar is mulk meñ ghus āyā to ham bole, ‘Āeñ, ham Yarūshalam Shahr meñ jāeñ tāki Bābal aur Shām kī faujon se bach jāeñ.’ Ham sirf isī lie Yarūshalam meñ t̥hahre hue haiñ.”

¹² Tab Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ¹³ “Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai ki Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindon ke pās jā kar kah, ‘Tum merī tarbiyat kyon qabūl nahīn karte? Tum merī kyon nahīn sunte?’ ¹⁴ Yūnadab bin Raikāb par ghaur karo. Us ne apnī aulād ko mai pīne se manā kiyā, is lie us kā gharānā āj tak mai nahīn pītā. Yih log apne bāp kī hidāyat ke tābe rahte haiñ. Is ke muqābale meñ tum log kyā kar rahe ho? Go main bār bār tum se hamkalām huā to bhī tum ne merī nahīn sunī.

¹⁵ Bār bār main apne nabiyon ko tumhāre pās bhejtā rahā tāki mere k̥hādīm tumheñ agāh karte raheñ ki har ek apnī burī rāh tark karke wāpas āe! Apnā chāl-chalan durust karo aur ajnabī mābūdōñ kī pairawī karke un kī k̥hidmat mat karo! Phir tum us mulk meñ rahoge jo main ne tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko baḳhsh diyā thā. Lekin tum ne na tawajjuh dī, na merī sunī. ¹⁶ Yūnadab bin Raikāb kī aulād apne bāp kī hidāyat par pūrī utrī hai, lekin is qaum ne merī nahīn sunī.’

¹⁷ Is lie Rab jo lashkaron kā aur Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Sunō! Main Yahūdāh par aur Yarūshalam ke har bāshinde par wuh tamām āfat nāzil karūnga jis kā elān main ne kiyā hai. Go main un se hamkalām huā to bhī unhoñ ne na sunī. Main ne unheñ bulāyā, lekin unhoñ ne jawāb na diyā.’ ”

¹⁸ Lekin Raikābiyon se Yarmiyāh ne kahā, “Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Tum apne bāp Yūnadab ke hukm par pūre utar kar us kī har hidāyat aur har hukm par amal karte ho.’ ¹⁹ Is lie Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Yūnadab bin Raikāb kī aulād meñ se hameshā koī na koī hogā jo mere huzūr k̥hidmat karegā.’ ”

36

Rab ke Ghar meñ Yarmiyāh kī Kitāb kī Tilāwat

¹ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke chauthe sāl meñ Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ² “Tūmār le kar us meñ Isrāil, Yahūdāh aur bāqī tamām qaumon ke bāre meñ wuh tamām paighāmāt qalamband kar jo main ne Yūsiyāh kī hukūmat se le kar āj tak tujh par nāzil kie haiñ. ³ Shāyad Yahūdāh ke gharāne meñ har ek apnī burī rāh se bāz ā kar wāpas āe agar us āfat kī pūrī k̥habar un tak pahunchē jo main is qaum par nāzil karne ko hūñ. Phir main un kī bedīnī aur gunāh ko muāf karūnga.”

⁴ Chunāñche Yarmiyāh ne Bārūk bin Nairiyāh ko bulā kar us se wuh tamām paighāmāt tūmār meñ likhwāe jo Rab ne us par nāzil kie the. ⁵ Phir Yarmiyāh ne Bārūk se kahā, “Mujhe nazarband kiyā gayā hai, is lie main Rab ke ghar meñ nahīn jā saktā. ⁶ Lekin āp to jā sakte haiñ. Roze ke din yih tūmār apne sāth le kar Rab ke ghar meñ jāeñ. Hāzirīn ke sāmne Rab kī un tamām bāton ko parh kar sunāeñ jo main ne āp se likhwāī haiñ. Sab ko tūmār kī bāteñ sunāeñ, unheñ bhī jo Yahūdāh kī dīgar ābādiyon se yahāñ pahunchē haiñ. ⁷ Shāyad wuh iltijā karen ki Rab un par rahm kare. Shāyad har ek apnī burī rāh se bāz ā kar wāpas āe. Kyoñki jo ghazab is qaum par nāzil hone wālā hai aur jis kā elān Rab kar chukā hai wuh bahut saḳht hai.”

⁸ Bārūk bin Nairiyāh ne aisā hī kiyā. Yarmiyāh Nabī kī hidāyat ke mutābiq us ne Rab ke ghar meñ tūmār meñ darj Rab ke kalām kī tilāwat kī. ⁹ Us waqt log rozā rakhe

hue the, kyonki bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke pānchwen sāl aur nawēn mahīne * meñ elān kiya gayā thā ki Yarūshalam ke bāshinde aur Yahūdāh ke dīgar shahron se āe hue tamām log Rab ke huzūr rozā rakheñ. ¹⁰ Jab Bārūk ne tūmār kī tilāwat kī to tamām log hāzir the. Us waqt wuh Rab ke ghar meñ shāhī muharrir Jamariyāh bin Sāfan ke kamre meñ baiṭhā thā. Yih kamrā Rab ke ghar ke ūpar wāle sahan meñ thā, aur sahan kā Nayā Darwāzā wahān se dūr nahīn thā.

¹¹ Tūmār meñ darj Rab ke tamām paighāmāt sun kar Jamariyāh bin Sāfan kā beṭā Mikāyāh ¹² shāhī mahal meñ mīrmunshī ke daftar meñ chalā gayā. Wahān tamām sarkārī afsar baiṭhe the yānī Ilīsamā mīrmunshī, Dilāyāh bin Samāyāh, Ilnātan bin Akbor, Jamariyāh bin Sāfan, Sidqiyāh bin Hananiyāh aur bāqī tamām mulāzim. ¹³ Mikāyāh ne unheñ sab kuchh sunāyā jo Bārūk ne tūmār kī tilāwat karke pesh kiya thā. ¹⁴ Tab tamām buzurgoñ ne Yahūdī bin Nataniyāh bin Salamiyāh bin Kūshī ko Bārūk ke pās bhej kar use ittalā dī, “Jis tūmār kī tilāwat āp ne logoñ ke sāmne kī use le kar hamāre pās āeñ.” Chunāñche Bārūk bin Nairiyāh hāth meñ tūmār ko thāme hue un ke pās āyā.

¹⁵ Afsaroñ ne kahā, “Zarā baiṭh kar hamāre lie bhī tūmār kī tilāwat karen.” Chunāñche Bārūk ne unheñ sab kuchh paṛh kar sunā diyā. ¹⁶ Yarmiyāh kī tamām peshgoiyāñ sunte hī wuh ghabrā gae aur ḍar ke māre ek dūsre ko dekhne lage. Phir unhoñ ne Bārūk se kahā, “Lāzim hai ki ham bādshāh ko in tamām bātoñ se āgāh karen. ¹⁷ Hamēñ zarā batāeñ, āp ne yih tamām bāteñ kis tarah qalamband kīn? Kyā Yarmiyāh ne sab kuchh zabānī āp ko pesh kiya?” ¹⁸ Bārūk ne jawāb diyā, “Jī, wuh mujhe yih tamām bāteñ sunātā gayā, aur main sab kuchh siyāhī se is tūmār meñ darj kartā gayā.”

¹⁹ Yih sun kar afsaroñ ne Bārūk se kahā, “Ab chale jāeñ, āp aur Yarmiyāh donoñ chhup jāeñ! Kisī ko bhī patā na chale ki āp kahān haiñ.”

Yahūyaqīm Tūmār ko Jalā Detā Hai

²⁰ Afsaroñ ne tūmār ko shāhī mīrmunshī Ilīsamā ke daftar meñ mahfūz rakh diyā, phir darbār meñ dākhil ho kar bādshāh ko sab kuchh batā diyā. ²¹ Bādshāh ne Yahūdī ko tūmār le āne kā hukm diyā. Yahūdī, Ilīsamā mīrmunshī ke daftar se tūmār ko le kar bādshāh aur tamām afsaroñ kī maujūdagī meñ us kī tilāwat karne lagā.

²² Chūnki nawān mahīnā † thā is lie bādshāh mahal ke us hisse meñ baiṭhā thā jo sardiyoñ ke mausam ke lie banāyā gayā thā. Us ke sāmne paṛī angīṭhī meñ āg jal rahī thī. ²³ Jab bhī Yahūdī tīn yā chār kalam paṛhne se fāriḡ huā to bādshāh ne munshī kī chhurī le kar unheñ tūmār se kāt liyā aur āg meñ phaiñk diyā. Yahūdī paṛhtā aur bādshāh kātṭā gayā. Ākhirkār pūrā tūmār rākh ho gayā thā.

²⁴ Go bādshāh aur us ke tamām mulāzimoñ ne yih tamām bāteñ sunīn to bhī na wuh ghabrāe, na unhoñ ne pareshān ho kar apne kapṛe phāre. ²⁵ Aur go Ilnātan, Dilāyāh aur Jamariyāh ne bādshāh se minnat kī ki wuh tūmār ko na jalāe to bhī us ne un kī na mānī ²⁶ balki bād meñ Yarahmiyel shāhzādā, Sirāyāh bin Azriyel aur Salamiyāh bin Abdiyel ko bhejā tāki wuh Bārūk munshī aur Yarmiyāh Nabī ko giriftār karen. Lekin Rab ne unheñ chhupāe rakhā thā.

Allāh kā Kalām Dubārā Qalamband Kiyā Jātā Hai

²⁷ Bādshāh ke tūmār ko jalāne ke bād Rab Yarmiyāh se dubārā hamkalām huā,

²⁸ “Nayā tūmār le kar us meñ wuhī tamām paighāmāt qalamband kar jo us tūmār meñ darj the jise Shāh-e-Yahūdāh ne jalā diyā thā. ²⁹ Sāth sāth Yahūyaqīm ke bāre meñ elān kar ki Rab farmātā hai, “Tū ne tūmār ko jalā kar Yarmiyāh se shikāyat kī

* 36:9 Nawambar tā Disambar. † 36:22 Taqriban Disambar.

ki tū ne is kitāb meñ kyon likhā hai ki Shāh-e-Bābal zarūr ā kar is mulk ko tabāh karegā, aur is meñ na insān, na haiwān rahegā?’³⁰ Chunānche Yahūdāh ke bādshāh ke bāre meñ Rab kā faislā sun!

Aindā us ke khāndān kā koī bhī fard Dāūd ke takht par nahīn baiṭhegā. Yahūyaqīm kī lāsh bāhar phaiṅkī jāegī, aur wahān wuh khule maidān meñ paṛī rahegī. Koī bhī use din kī taptī garmī yā rāt kī shadīd sardī se bachāe nahīn rakhegā.³¹ Main use us ke bachchoñ aur mulāzimoñ samet un kī bedīnī kā munāsib ajr dūngā. Kyonki main un par aur Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindoñ par wuh tamām āfat nāzil karūnga jis kā elān main kar chukā hūn. Afsos, unhoñ ne merī nahīn sunī.”

³² Chunānche Yarmiyāh ne nayā tūmār le kar use Bārūk bin Nairiyāh ko de diyā. Phir us ne Bārūk munshī se wuh tamām paighāmāt dubārā likhwāe jo us tūmār meñ darj the jise Shāh-e-Yahūdāh Yahūyaqīm ne jalā diyā thā. Un ke alāwā mazīd bahut-se paighāmāt kā izāfā huā.

37

Misr Sidqiyāh kī Madad Nahīn Kar Saktā

¹ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn * bin Yahūyaqīm ko takht se utārne ke bād Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Sidqiyāh bin Yūsiyāh ko takht par biṭhā diyā. ² Lekin na Sidqiyāh, na us ke afsaroñ yā awām ne un paighāmāt par dhyān diyā jo Rab ne Yarmiyāh Nabī kī mārīfat farmāe the.

³ Ek din Sidqiyāh Bādshāh ne Yahūkāl bin Salamiyāh aur imām Safaniyāh bin Māsiyāh ko Yarmiyāh ke pās bhejā tāki wuh guzārish karen, “Mehrbānī karke Rab hamāre Khudā se hamārī shafā’at karen.”

⁴ Yarmiyāh ko ab tak qaid meñ ḍālā nahīn gayā thā, is lie wuh āzādī se logoñ meñ chal-phir saktā thā. ⁵ Us waqt Firaun kī fauj Misr se nikal kar Isrāīl kī taraf baṛh rahī thī. Jab Yarūshalam kā muhāsarā karne wālī Bābal kī fauj ko yih khabar milī to wuh wahān se pīchhe haṭ gaī. ⁶ Tab Rab Yarmiyāh Nabī se hamkalām huā,

⁷ “Rab Isrāīl kā Khudā farmātā hai ki Shāh-e-Yahūdāh ne tumheñ merī marzī dariyāft karne bhejā hai. Use jawāb do ki Firaun kī jo fauj tumhārī madad karne ke lie nikal āī hai wuh apne mulk wāpas lautne ko hai. ⁸ Phir Bābal ke faujī wāpas ā kar Yarūshalam par hamlā karenge. Wuh ise apne qabze meñ le kar nazar-e-ātish kar denge. ⁹ Kyonki Rab farmātā hai ki yih soch kar dhokā mat khāo ki Bābal kī fauj zarūr hameñ chhoṛ kar chalī jāegī. Aisā kabhī nahīn hogā! ¹⁰ Khāh tum hamlā-āwar pūrī bāblī fauj ko shikast kyon na dete aur sirf zaḥmī ādmī bache rahte to bhī tum nākām rahte, to bhī yih bāz ek ādmī apne khaimoñ meñ se nikal kar Yarūshalam ko nazar-e-ātish karte.”

Yarmiyāh ko Qaid meñ Ḍālā Jātā Hai

¹¹ Jab Firaun kī fauj Isrāīl kī taraf baṛhne lagī to Bābal ke faujī Yarūshalam ko chhoṛ kar pīchhe haṭ gae. ¹² Un dinon meñ Yarmiyāh Binyamīn ke qabāylī ilāqe ke lie rawānā huā, kyonki wuh apne rishtedāroñ ke sāth koī maurūsī milkiyat taqsim karnā chāhtā thā. Lekin jab wuh shahr se nikalte hue ¹³ Binyamīn ke Darwāze tak pahunch gayā to pahredāroñ kā ek afsar use pakaṛ kar kahne lagā, “Tum bhagoṛe ho! Tum Bābal kī fauj ke pās jānā chāhte ho!” Afsar kā nām Iriyāh bin Salamiyāh bin Hananiyāh thā. ¹⁴ Yarmiyāh ne etarāz kiya, “Yih jhūṭ hai, main bhagoṛā nahīn hūn! Main Bābal kī fauj ke pās nahīn jā rahā.” Lekin Iriyāh na mānā balki use giriftār karke sarkārī afsaroñ ke pās le gayā. ¹⁵ Use dekh kar unheñ Yarmiyāh par ghussā āyā, aur wuh us kī piṭāi karā kar use shāhī muharrir Yūnatan ke ghar meñ lāe jise unhoñ ne qaidkhānā banāyā thā. ¹⁶ Wahān use ek zamīndoz kamre meñ ḍāl

* **37:1** Ibrānī meñ Yahūyākīn kā mutarādif Kūniyāh mustāmal hai.

diyā gayā jo pahle hauz thā aur jis kī chhat mehrābār thī. Wuh muta'addid din us meñ band rahā.

¹⁷ Ek din Sidqiyāh ne use mahal meñ bulāyā. Wahān alahdagī meñ us se pūchhā, “Kyā Rab kī taraf se mere lie koī paighām hai?” Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Jī hān. Āp ko Shāh-e-Bābal ke hawāle kiyā jāegā.” ¹⁸ Tab Yarmiyāh ne Sidqiyāh Bādshāh se apnī bāt jāri rakh kar kahā, “Mujh se kyā jurm huā hai? Main ne āp ke afsarōñ aur awām kā kyā qusūr kiyā hai ki mujhe jel meñ ḍalwā diyā? ¹⁹ Āp ke wuh nabī kahāñ haiñ jinhoñ ne āp ko peshgoī sunāi ki Shāh-e-Bābal na āp par, na is mulk par hamlā karegā? ²⁰ Ai mere mālik aur bādshāh, mehrbānī karke merī bāt sunēñ, merī guzārish pūrī karen! Mujhe Yūnatan muharrir ke ghar meñ wāpas na bhejen, warnā main mar jāūngā.”

²¹ Tab Sidqiyāh Bādshāh ne hukm diyā ki Yarmiyāh ko shāhī muhāfizoñ ke sahan meñ rakhā jāe. Us ne yih hidāyat bhī dī ki jab tak shahr meñ roṭī dastyāb ho Yarmiyāh ko nānbāi-galī se har roz ek roṭī miltī rahe. Chunāñche Yarmiyāh muhāfizoñ ke sahan meñ rahne lagā.

38

Yarmiyāh ko Sazā-e-Maut Dene kā Irādā

¹ Safatiyāh bin Mattān, Jidaliyāh bin Fashhūr, Yūkal bin Salamiyāh aur Fashhūr bin Malkiyāh ko mālūm huā ki Yarmiyāh tamām logoñ ko batā rahā hai ² ki Rab farmātā hai,

“Agar tum talwār, kāl yā wabā se marnā chāho to is shahr meñ raho. Lekin agar tum apnī jān ko bachānā chāho to shahr se nikal kar apne āp ko Bābal kī fauj ke hawāle karo. Jo koī yih kare us kī jān chhūṭ jāegī. * ³ Kyoñki Rab farmātā hai ki Yarūshalam ko zarūr Shāh-e-Bābal kī fauj ke hawāle kiyā jāegā. Wuh yaqīnan us par qabzā karegā.”

⁴ Tab mazkūrā afsarōñ ne bādshāh se kahā, “Is ādmī ko sazā-e-maut dīnī chāhie, kyoñki yih shahr meñ bache hue faujiyoñ aur bāqī tamām logoñ ko aisī bāteñ batā rahā hai jin se wuh himmat hār gae haiñ. Yih ādmī qaum kī bahbūdī nahīn chāhtā balki use musibat meñ ḍalne par tulā rahtā hai.”

⁵ Sidqiyāh Bādshāh ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, wuh āp ke hāth meñ hai. Main āp ko rok nahīn saktā.” ⁶ Tab unhoñ ne Yarmiyāh ko pakaṛ kar Malkiyāh shāhzādā ke hauz meñ ḍāl diyā. Yih hauz shāhī muhāfizoñ ke sahan meñ thā. Rassoñ ke zariye unhoñ ne Yarmiyāh ko utār diyā. Hauz meñ pānī nahīn thā balki sirf kīchaṛ, aur Yarmiyāh kīchaṛ meñ dhañs gayā.

⁷ Lekin Ethiopiā ke ek darbārī banām Abad-malik ko patā chalā ki Yarmiyāh ke sāth kyā kuchh kiyā jā rahā hai. Jab bādshāh shahr ke darwāze banām Binyamīn meñ kachahrī lagāe baiṭhā thā ⁸ to Abad-malik shāhī mahal se nikal kar us ke pās gayā aur kahā, ⁹ “Mere āqā aur bādshāh, jo sulūk in ādmiyoñ ne Yarmiyāh ke sāth kiyā hai wuh nihāyat burā hai. Unhoñ ne use ek hauz meñ phaiñk diyā hai jahāñ wuh bhūkā maregā. Kyoñki shahr meñ roṭī khatm ho gaī hai.”

¹⁰ Yih sun kar bādshāh ne Abad-malik ko hukm diyā, “Is se pahle ki Yarmiyāh mar jāe yahān se 30 ādmiyoñ ko le kar nabī ko hauz se nikāl deñ.” ¹¹ Abad-malik ādmiyoñ ko apne sāth le kar shāhī mahal ke godām ke nīche ke ek kamre meñ gayā. Wahān se us ne kuchh purāne chīthare aur ghise-phaṭe kapṛe chun kar unheñ rassoñ ke zariye hauz meñ Yarmiyāh tak utār diyā. ¹² Abad-malik bolā, “Rasse bāndhne se pahle yih purāne chīthare aur ghise-phaṭe kapṛe baḥhal meñ rakheñ.” Yarmiyāh ne aisā hī

* 38:2 Lafzī tarjumā: wuh ghanīmat ke taur par apnī jān ko bachāegā.

kiyā, ¹³ to wuh use rasson se khīnch kar hauz se nikāl lāe. Is ke bād Yarmiyāh shāhī muhāfizon ke sahan men rahā.

Sidqiyāh ko Ākhirī Martabā Āgāh Kiyā Jātā Hai

¹⁴ Ek din Sidqiyāh Bādshāh ne Yarmiyāh ko Rab ke ghar ke tīsre darwāze ke pās bulā kar us se kahā, “Main āp se ek bāt dariyāft karnā chāhtā hūn. Mujhe is kā sāf jawāb deñ, koī bhī bāt mujh se mat chhupāeñ.” ¹⁵ Yarmiyāh ne etarāz kiyā, “Agar main āp ko sāf jawāb dūn to āp mujhe mār dāleñge. Aur agar main āp ko mashwarā dūn bhī to āp use qabūl nahīn kareñge.” ¹⁶ Tab Sidqiyāh Bādshāh ne alahdagī men qasam khā kar Yarmiyāh se wādā kiyā, “Rab kī hayāt kī qasam jis ne hamen jān dī hai, na main āp ko mār dālūngā, na āp ke jānī dushmanon ke hawāle karūngā.”

¹⁷ Tab Yarmiyāh bolā, “Rab jo lashkaron kā aur Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, ‘Apne āp ko Shāh-e-Bābal ke afsarān ke hawāle kar. Phir terī jān chhūṭ jāegī aur yih shahr nazar-e-ātish nahīn ho jāegā. Tū aur terā khāndān jītā rahegā. ¹⁸ Dūsri sūrat men is shahr ko Bābal ke hawāle kiyā jāegā aur faujī ise nazar-e-ātish kareñge. Tū bhī un ke hāth se nahīn bachegā.’ ”

¹⁹ Lekin Sidqiyāh Bādshāh ne etarāz kiyā, “Mujhe un hamwatanon se dar lagatā hai jo ghaddārī karke Bābal kī fauj ke pās bhāg gae haiñ. Ho saktā hai ki Bābal ke faujī mujhe un ke hawāle karen aur wuh mere sāth badsulūkī karen.” ²⁰ Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Wuh āp ko un ke hawāle nahīn kareñge. Rab kī sun kar wuh kuchh karen jo main ne āp ko batāyā hai. Phir āp kī salāmatī hogī aur āp kī jān chhūṭ jāegī. ²¹ Lekin agar āp shahr se nikal kar hathiyār dālne ke lie taiyār nahīn haiñ to phir yih paighām sunen jo Rab ne mujh par zāhir kiyā hai! ²² Shāhī mahal men jitnī khawātīn bach gaī haiñ un sab ko Shāh-e-Bābal ke afsaron ke pās pahuñchāyā jāegā. Tab yih khawātīn āp ke bāre men kaheñgī, ‘Hāy, jin ādmiyon par tū purā etamād rakhtā thā wuh fareb de kar tujh par ghālīb ā gae haiñ. Tere pānw daldal men dhañs gae haiñ, lekin yih log ghāyb ho gae haiñ.’ ²³ Hāñ, tere tamām bāl-bachchon ko bāhar Bābal kī fauj ke pās lāyā jāegā. Tū khud bhī un ke hāth se nahīn bachegā balki Shāh-e-Bābal tujhe pakar legā. Yih shahr nazar-e-ātish ho jāegā.”

²⁴ Phir Sidqiyāh ne Yarmiyāh se kahā, “Khabardār! Kisī ko bhī yih mālūm na ho ki ham ne kyā kyā batēñ kī haiñ, warnā āp mar jāeñge. ²⁵ Jab mere afsaron ko patā chale ki merī āp se guftgū huī hai to wuh āp ke pās ā kar pūchheñge, ‘Tum ne bādshāh se kyā bāt kī, aur bādshāh ne tum se kyā kahā? Hamen sāf jawāb do aur jhūṭ na bolo, warnā ham tumhen mār dāleñge.’ ²⁶ Jab wuh is tarah kī batēñ kareñge to unhen sirf itnā-sā batāen, ‘Main bādshāh se minnat kar rahā thā ki wuh mujhe Yūnatan ke ghar men wāpas na bhejen, warnā main mar jāūngā.’ ”

²⁷ Aisā hī huā. Tamām sarkārī afsar Yarmiyāh ke pās āe aur us se sawāl karne lage. Lekin us ne unhen sirf wuh kuchh batāyā jo bādshāh ne use kahne ko kahā thā. Tab wuh khāmosh ho gae. Kyonki kisī ne bhī us kī bādshāh se guftgū nahīn sunī thī.

²⁸ Is ke bād Yarmiyāh Yarūshalam kī shikast tak shāhī muhāfizon ke sahan men qaidī rahā.

39

Yarūshalam kī Shikast

¹ Yarūshalam yon dushman ke hāth men āyā: Yahūdāh ke bādshāh ke nawen sāl aur 10wen mahīne * men Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar apnī tamām fauj le kar Yarūshalam pahuñchā aur shahr kā muhāsarā karne lagā. ² Sidqiyāh ke 11wen sāl ke chauthē mahīne aur nawen din † dushman ne fasīl men rakhnā dāl diyā. ³ Tab Nabūkadnazzar ke tamām ālā afsar shahr men ā kar us ke Darmiyānī Darwāze men

* 39:1 Disambar tā Janwarī. † 39:2 18 Julāi.

baith gae. Un meñ Nairgal-sarāzar jo Rab-māg thā, Samgar-nabū, Sar-sakīm jo Rab-sārīs thā aur Shāh-e-Bābal ke bāqī buzurg shāmil the.

⁴ Unheñ dekh kar Yahūdāh kā bādshāh Sidqiyāh aur us ke tamām faujī bhāg gae. Rāt ke waqt wuh fasīl ke us darwāze se nikle jo Shāhī Bāgh ke sāth mulhiq do dīwārōñ ke bīch meñ thā. Wuh Wādī-e-Yardan kī taraf daurne lage, ⁵ lekin Bābal ke faujiyōñ ne un kā tāqqub karke Sidqiyāh ko Yarihū ke maidānī ilāqe meñ pakar liyā. Phir use Mulk-e-Hamāt ke shahr Riblā meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke pās lāyā gayā, aur wahīn us ne Sidqiyāh par faislā sādīr kiya. ⁶ Sidqiyāh ke dekhte dekhte Shāh-e-Bābal ne Riblā meñ us ke beṭōñ ko qatl kiya. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke tamām buzurgoñ ko bhī maut ke ghāṭ utār diya. ⁷ Phir us ne Sidqiyāh kī āñkheñ nikalwā kar use pītal kī zanjīroñ meñ jakar liyā aur Bābal ko le jāne ke lie mahfūz rakhā.

⁸ Bābal ke faujiyōñ ne shāhī mahal aur dīgar logoñ ke gharōñ ko jalā kar Yarūshalam kī fasīl ko girā diya. ⁹ Shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar diya jo Yarūshalam aur Yahūdāh meñ pīchhe rah gae the. Wuh bhī un meñ shāmil the jo jang ke daurān ghaddārī karke Shāh-e-Bābal ke pīchhe lag gae the. ¹⁰ Lekin Nabūzarādān ne sab se nichle tabqe ke bāz logoñ ko Mulk-e-Yahūdāh meñ chhoṛ diya, aise log jin ke pās kuchh nahīn thā. Unheñ us ne us waqt angūr ke bāgh aur khet die.

¹¹⁻¹² Nabūkadnazzar Bādshāh ne shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ko hukm diya, “Yarmiyāh ko apne pās rakheñ. Us kā khayāl rakheñ. Use nuqsān na pahuñchāeñ balki jo bhī darḡhāst wuh kare use pūrā kareñ.”

¹³ Chunāñche shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ne kisī ko Yarmiyāh ke pās bhejā. Us waqt Nabūshazbān jo Rab-sārīs thā, Nairgal-sarāzar jo Rab-māg thā aur Shāh-e-Bābal ke bāqī afsar Nabūzarādān ke pās the. ¹⁴ Yarmiyāh ab tak shāhī muhāfizoñ ke sahan meñ giriftār thā. Unhoñ ne hukm diya ki use wahāñ se nikāl kar Jidalīyāh bin Akhīqām bin Sāfan ke hawāle kar diya jāe tāki wuh use us ke apne ghar pahuñchā de. Yoñ Yarmiyāh apne logoñ ke darmiyān basne lagā.

Abad-malik ke lie Khushkhabrī

¹⁵ Jab Yarmiyāh abhī shāhī muhāfizoñ ke sahan meñ giriftār thā to Rab us se hamkalām huā,

¹⁶ “Jā kar Ethopiyā ke Abad-malik ko batā, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai ki dekh, maiñ is shahr ke sāth wuh sab kuchh karne ko hūñ jis kā elān maiñ ne kiya thā. Maiñ us par mehrbānī nahīn karūñga balki use nuqsān pahuñchāūñgā. Tū apnī āñkhoñ se yih dekhegā. ¹⁷ Lekin Rab farmātā hai ki tujhe maiñ us dīn chhuṭkārā dūñgā, tujhe un ke hawāle nahīn kiya jāegā jin se tū dartā hai. ¹⁸ Maiñ khud tujhe bachāūñgā. Chūñki tū ne mujh par bharosā kiya is lie tū talwār kī zad meñ nahīn āegā balki terī jāñ chhuṭ jāegī. ‡ Yih Rab kā farmān hai.’ ”

40

Yarmiyāh ko Āzād Kiyā Jātā Hai

¹ Āzād hone ke bād bhī Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. Shāhī muhāfizoñ ke afsar Nabūzarādān ne use Rāmā meñ rihā kiya thā. Kyōñki jab Yarūshalam aur bāqī Yahūdāh ke qaidiyōñ ko Mulk-e-Bābal meñ le jāne ke lie jamā kiya gayā to mālūm huā ki Yarmiyāh bhī zanjīroñ meñ jakarā huā un meñ shāmil hai. ² Tab Nabūzarādān ne Yarmiyāh ko bulā kar us se kahā, “Rab āp ke Khudā ne elān kiya thā ki is jagah par āfat āegī. ³ Aur ab wuh yih āfat usī tarah hī lāyā jis tarah us ne farmāyā thā. Sab kuchh is lie huā ki āp kī qaum Rab kā gunāh kartī rahī aur us kī na sunī. ⁴ Lekin āj maiñ wuh zanjīreñ khol detā hūñ jin se āp ke hāth jakare hue haiñ. Āp āzād haiñ.

‡ 39:18 Lafzī tarjumā: Tū ghanimat ke taur par apnī jāñ ko bachāegā.

Agar chāheñ to mere sāth Bābal jāeñ. Tab main hī āp kī nigarānī karūnga. Bāqī āp kī marzī. Agar yihīñ rahnā pasand kareñge to yihīñ raheñ. Pūre mulk meñ jahāñ bhī jānā chāheñ jāeñ. Koī āp ko nahīñ rokegā.”

⁵ Yarmiyāh ab tak jhijak rahā thā, is lie Nabūzarādān ne kahā, “Phir Jidaliyāh bin Aḫīqām bin Sāfan ke pās chale jāeñ! Shāh-e-Bābal ne use sūbā Yahūdāh ke shahroñ par muqarrar kiyā hai. Us ke sāth raheñ. Yā phir jahāñ bhī rahnā pasand kareñ wahīñ raheñ.”

Nabūzarādān ne Yarmiyāh ko kuchh ḡhurāk aur ek tohfā de kar use ruḡhsat kar diyā. ⁶ Jidaliyāh Misfāh meñ ṭhahrā huā thā. Yarmiyāh us ke pās jā kar mulk ke bache hue logoñ ke bīch meñ basne lagā.

Jidaliyāh ko Qatl Karne kī Sāzishēñ

⁷ Dehāt meñ ab tak Yahūdāh ke kuchh faujī afsar apne dastoñ samet chhupe rahte the. Jab unheñ ḡhabar milī ki Shāh-e-Bābal ne Jidaliyāh bin Aḫīqām ko Yahūdāh kā gawarnar banā kar un ḡharīb ādmioñ aur bāl-bachchoñ par muqarrar kiyā hai jo jilāwatan nahīñ hue haiñ ⁸ to wuh Misfāh meñ Jidaliyāh ke pās āe. Afsaroñ ke nām Ismāil bin Nataniyāh, Qarīh ke beṭe Yūhanān aur Yūnatan, Sirāyāh bin Tanhūmat, Īphī Natūfātī ke beṭe aur Yāzaniyāh bin Mākātī the. Un ke faujī bhī sāth āe. ⁹ Jidaliyāh bin Aḫīqām bin Sāfan ne ḡsam khā kar un se wādā kiyā, “Bābal ke tābe ho jāne se mat ḡarnā! Mulk meñ ābād ho kar Shāh-e-Bābal kī ḡhidmat kareñ to āp kī salāmatī hogī. ¹⁰ Main ḡhud Misfāh meñ ṭhahar kar āp kī sifārish karūnga jab Bābal ke numāinde āeñge. Itne meñ angūr, mausam-e-garmā kā phal aur zaitūn kī fasleñ jamā karke apne bartanoñ meñ mahfūz rakheñ. Un shahroñ meñ ābād raheñ jin par āp ne ḡabzā kar liyā hai.”

¹¹ Yahūdāh ke muta'addid bāshinde Moāb, Ammon, Adom aur dīgar paṛosī mamālik meñ hijrat kar gae the. Ab jab unheñ ittalā milī ki Shāh-e-Bābal ne kuchh bache hue logoñ ko Yahūdāh meñ chhoṛ kar Jidaliyāh bin Aḫīqām bin Sāfan ko gawarnar banā diyā hai ¹² to wuh sab Yahūdāh meñ wāpas āe. Jin mamālik meñ bhī wuh muntashir hue the wahāñ se wuh Misfāh āe tāki Jidaliyāh se mileñ. Us mausam-e-garmā meñ wuh angūr aur bāqī phal kī baṛī fasal jamā kar sake.

¹³ Ek din Yūhanān bin Qarīh aur wuh tamām faujī afsar jo ab tak dehāt meñ ṭhahre hue the Jidaliyāh se milne āe. ¹⁴ Misfāh meñ pahunch kar wuh Jidaliyāh se kahne lage, “Kyā āp ko nahīñ mālūm ki Ammon ke bādshāh Bālīs ne Ismāil bin Nataniyāh ko āp ko qatl karne ke lie bhejā hai?” Lekin Jidaliyāh bin Aḫīqām ne un kī bāt kā yaqīn na kiyā. ¹⁵ Tab Yūhanān bin Qarīh Misfāh āyā aur alahdagī meñ Jidaliyāh se milā. Wuh bolā, “Mujhe Ismāil bin Nataniyāh ke pās jā kar use mār dene kī ijāzat deñ. Kisī ko bhī patā nahīñ chalegā. Kyā zarūrat hai ki wuh āp ko qatl kare? Agar wuh is meñ kāmyāb ho jāe to āp ke pās jamāshudā hamwatan sab ke sab muntashir ho jāeñge aur Yahūdāh kā bachā huā hissā halāk ho jāegā.” ¹⁶ Jidaliyāh ne Yūhanān ko ḡāñṭ kar kahā, “Aisā mat karnā! Jo kuchh āp Ismāil ke bāre meñ batā rahe haiñ wuh jhūṭ hai.”

41

Ismāil Jidaliyāh Gawarnar ko Qatl Kartā Hai

¹ Ismāil bin Nataniyāh bin Ilisamā shāhī nasl kā thā aur pahle Shāh-e-Yahūdāh kā ālā afsar thā. Sātweñ mahīne * meñ wuh das ādmioñ ko apne sāth le kar Misfāh meñ Jidaliyāh se milne āyā. Jab wuh mil kar khānā khā rahe the ² to Ismāil aur us ke das ādmī achānak uṭhe aur apnī talwāroñ ko khīnch kar Jidaliyāh ko mār ḡālā. Yoñ Ismāil ne us ādmī ko qatl kiyā jise Bābal ke bādshāh ne sūbā Yahūdāh par muqarrar

* 41:1 Sitambar tā Aktūbar.

kiyā thā. ³ Us ne Misfāh meñ Jidaliyāh ke sāth rahne wāle tamām hamwatanon ko bhī qatl kiyā aur wahān ṭaharne wāle Bābal ke faujiyon ko bhī.

⁴ Agle din jab kisī ko mālūm nahīn thā ki Jidaliyāh ko qatl kiyā gayā hai ⁵ to 80 admī wahān pahuñche jo Sikam, Sailā aur Sāmariya se ā kar Rab ke tabāhshudā ghar meñ us kī parastish karne jā rahe the. Un ke pās ghallā aur bakhūr kī qurbāniyān thīn, aur unhoñ ne gham ke māre apnī dārhiyān munḍwā kar apne kapre phār lie aur apnī jild ko zaḥmī kar diyā thā. ⁶ Ismāīl rote rote Misfāh se nikal kar un se milne āyā. Jab wuh un ke pās pahuñchā to kahne lagā, “Jidaliyāh bin Aḥīqām ke pās āo aur dekho ki kyā huā hai!”

⁷ Jyon hī wuh shahr meñ dāḥhil hue to Ismāīl aur us ke sāthiyon ne unheñ qatl karke ek hauz meñ phaiñk diyā. ⁸ Sirf das admī bach gae jab unhoñ ne Ismāīl se kahā, “Hameñ mat qatl karnā, kyonki hamāre pās gandum, jau aur shahd ke zaḥhire haiñ jo ham ne khule maidān meñ kahīn chhupā rakhe haiñ.” Yih sun kar us ne unheñ dūson kī tarah na mārā balki zindā chhoṛā.

⁹ Jis hauz meñ Ismāīl ne mazkūrā admiyon kī lāsheñ phaiñk dīn wuh bahut barā thā. Yahūdāh ke bādshāh Āsā ne use us waqt banwāyā thā jab Isrāīlī bādshāh Bāshā se jang thī aur wuh Misfāh ko mazbūt banā rahā thā. Ismāīl ne isī hauz ko maqtūlon se bhar diyā thā. ¹⁰ Misfāh ke bāqī logon ko us ne qaidī banā liyā. Un meñ Yahūdāh ke bādshāh kī beṭiyān aur bāqī wuh tamām log shāmil the jin par shāhī muḥāfizon ke sardār Nabūzarādān ne Jidaliyāh bin Aḥīqām ko muqarrar kiyā thā. Phir Ismāīl un sab ko apne sāth le kar Mulk-e-Ammon ke lie rawānā huā.

¹¹ Lekin Yūhanān bin Qarīh aur us ke sāthī afsaron ko ittalā dī gai ki Ismāīl se kyā jurm huā hai. ¹² Tab wuh apne tamām faujiyon ko jamā karke Ismāīl se larne ke lie nikle aur us kā tāqqub karte karte use Jibaūn ke johaṛ ke pās jā liyā. ¹³ Jyon hī Ismāīl ke qaidiyon ne Yūhanān aur us ke afsaron ko dekhā to wuh ḥush hue. ¹⁴ Sab ne Ismāīl ko chhoṛ diyā aur muṛ kar Yūhanān ke pās bhāg āe. ¹⁵ Ismāīl āṭh sāthiyon samet farār huā aur Yūhanān ke hāth se bach kar Mulk-e-Ammon meñ chalā gayā.

¹⁶ Yon Misfāh ke bache hue tamām log Jibaūn meñ Yūhanān aur us ke sāthī afsaron ke zer-e-nigarānī āe. Un meñ wuh tamām faujī, ḥawātīn, bachche aur darbārī shāmil the jinheñ Ismāīl ne Jidaliyāh ko qatl karne ke bād qaidī banāyā thā. ¹⁷ Lekin wuh Misfāh wāpas na gae balki āge chalte chalte Bait-laham ke qarīb ke gānw banām Sarāy-kimhām meñ ruk gae. Wahān wuh Misr ke lie rawānā hone kī taiyāriyān karne lage, ¹⁸ kyonki wuh Bābal ke intaqām se ḍarte the, is lie ki Jidaliyāh bin Aḥīqām ko qatl karne se Ismāīl bin Nataniyāh ne us admī ko maut ke ghāṭ utārā thā jise Shāh-e-Bābal ne Yahūdāh kā gawarnar muqarrar kiyā thā.

42

Yarmiyāh Misr na Jāne kā Mashwarā Detā Hai

¹ Yūhanān bin Qarīh, Yazaniyāh bin Hūsāyāh aur dīgar faujī afsar bāqī tamām logon ke sāth chhoṭe se le kar bare tak ² Yarmiyāh Nabī ke pās āe aur kahne lage, “Hamārī minnat qabūl karen aur Rab apne Ḥudā se hamāre lie duā karen. Ap ḥud dekh sakte haiñ ki go ham pahle muta'addid log the, lekin ab thore hī rah gae haiñ. ³ Duā karen ki Rab ap kā Ḥudā hameñ dikhāe ki ham kahān jāen aur kyā kuchh karen.”

⁴ Yarmiyāh ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, main duā meñ zarūr Rab ap ke Ḥudā ko ap kī guzārish pesh karūnga. Aur jo bhī jawāb Rab de wuh main lafz balafz ap ko batā dūnga. Main ap ko kisī bhī bāt se mahrūm nahīn rakhūnga.” ⁵ Unhoñ ne kahā, “Rab hamārā wafādār aur qābil-e-etamād gawāh hai. Agar ham har bāt par amal na karen jo Rab ap kā Ḥudā ap kī mārifat ham par nāzil karegā to wuhī hamāre ḥilāf gawāhī de. ⁶ Ḥhāh us kī hidāyat hameñ achchhī lage yā burī, ham Rab apne

Ḳhudā kī sunēnge. Kyoṅki ham jānte haiṅ ki jab ham Rab apne Ḳhudā kī sunēṅ tab hī hamārī salāmatī hogī. Isī lie ham āp ko us ke pās bhej rahe haiṅ.”

⁷ Das dīn guzarne ke bād Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā. ⁸ Us ne Yūhanān, us ke sāthī afsarōṅ aur bāqī tamām logoṅ ko chhoṭe se le kar baṛe tak apne pās bulā kar ⁹ kahā, “Āp ne mujhe Rab Isrāīl ke Ḳhudā ke pās bhejā tāki maiṅ āp kī guzārish us ke sāmne lāūṅ. Ab us kā farmān sunēṅ! ¹⁰ ‘Agar tum is mulk meṅ raho to maiṅ tumheṅ nahīṅ girāūṅgā balki tāmīr karūṅgā, tumheṅ jaṛ se nahīṅ ukhārūṅgā balki panīrī kī tarah lagā dūṅgā. Kyoṅki mujhe us musībat par afsos hai jis meṅ maiṅ ne tumheṅ muṭtalā kiyā hai. ¹¹ Is waqt tum Shāh-e-Bābal se ḍarte ho, lekin us se ḳhauf mat khānā!’ Rab farmātā hai, ‘Us se dahshat na khāo, kyoṅki maiṅ tumhāre sāth hūṅ aur tumhārī madad karke us ke hāth se chhuṭkārā dūṅgā. ¹² Maiṅ tum par rahm karūṅgā, is lie wuh bhī tum par rahm karke tumheṅ tumhāre mulk meṅ wāpas āne degā.

¹³ Lekin agar tum Rab apne Ḳhudā kī sunane ke lie taiyār na ho balki kaho ki ham is mulk meṅ nahīṅ raheṅge ¹⁴ balki Misr jāeṅge jahāṅ na jang dekheṅge, na jangī narsinge kī āwāz sunēṅge aur na bhūke raheṅge ¹⁵ to Rab kā jawāb suno! Ai Yahūdāh ke bache hue logo, Rab Isrāīl kā Ḳhudā farmātā hai ki agar tum Misr meṅ jā kar wahāṅ panāh lene par tule hue ho ¹⁶ to yaqīn jāno ki jis talwār aur kāl se tum ḍarte ho wuh wahīṅ Misr meṅ tumhārā pīchhā kartā rahegā. Wahāṅ jā kar tum yaqīnan maroge. ¹⁷ Jitne bhī Misr jā kar wahāṅ rahne par tule hue hoṅ wuh sab talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoṅ kī zad meṅ ā kar mar jāeṅge. Jis musībat meṅ maiṅ unheṅ ḍāl dūṅgā us se koī nahīṅ bachegā.’

¹⁸ Kyoṅki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, ‘Pahle merā saḳht ḡhazab Yarūshalam ke bāshindoṅ par nāzil huā. Agar tum Misr jāo to merā ḡhazab tum par bhī nāzil hogā. Tumheṅ dekh kar logoṅ ke roṅṅṭe khare ho jāeṅge, aur tum un kī lān-tān aur hiqārat kā nishānā banoge. Lānat karne wālā apne dushmanoṅ ke lie tumhāre jaisā anjām chāhegā. Jahāṅ tak tumhāre watan kā tālluq hai, tum use āindā kabhī nahīṅ dekhoge.’

¹⁹ Ai Yahūdāh ke bache hue logo, ab Rab āp se hamkalām huā hai. Us kā jawāb sāf hai. Misr ko mat jānā! Yih bāt ḳhūb jān leṅ ki āj maiṅ ne āp ko āgāh kar diyā hai. ²⁰ Āp ne ḳhud apnī jān ko ḳhatre meṅ ḍāl diyā jab āp ne mujhe Rab apne Ḳhudā ke pās bhej kar kahā, ‘Rab hamāre Ḳhudā se hamāre lie duā kareṅ. Us kā pūrā jawāb hamēṅ sunāeṅ, kyoṅki ham us kī tamām bātoṅ par amal kareṅge.’ ²¹ Āj maiṅ ne yih kiyā hai, lekin āp Rab apne Ḳhudā kī sunane ke lie taiyār nahīṅ haiṅ. Jo kuchh bhī us ne mujhe āp ko sunāne ko kahā hai us par āp amal nahīṅ karnā chāhte. ²² Chunāṅche ab jān leṅ ki jahāṅ āp jā kar panāh lenā chāhte haiṅ wahāṅ āp talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoṅ kī zad meṅ ā kar halāk ho jāeṅge.”

43

Yarmiyāh kī Āgāhī ko Nazarandāz Kiyā Jātā Hai

¹ Yarmiyāh ḳhāmosh huā. Jo kuchh bhī Rab un ke Ḳhudā ne Yarmiyāh ko unheṅ sunāne ko kahā thā use us ne un sab tak pahuṅchāyā thā. ² Phir Azariyāh bin Hūsāyāh, Yūhanān bin Aḳhiqām aur tamām badtamīz ādmī bol uṭhe, “Tum jhūṭ bol rahe ho! Rab hamāre Ḳhudā ne tumheṅ yih sunāne ko nahīṅ bhejā ki Misr ko na jāo, na wahāṅ ābād ho jāo. ³ Is ke pīchhe Bārūk bin Nairiyāh kā hāth hai. Wuhī tumheṅ hamāre ḳhilāf uksā rahā hai, kyoṅki wuh chāhtā hai ki ham Bābliyoṅ ke hāth meṅ ā jāeṅ tāki wuh hamēṅ qatl kareṅ yā jilāwatan karke Mulk-e-Bābal le jāeṅ.”

⁴ Aisī bāteṅ karte karte Yūhanān bin Qarīh, dīgar faujī afsarōṅ aur bāqī tamām logoṅ ne Rab kā hukm radd kiyā. Wuh Mulk-e-Yahūdāh meṅ na rahe ⁵ balki sab

Yūhanān aur bāqī tamām faujī afsaroñ kī rāhnumāī meñ Misr chale gae. Un meñ Yahūdāh ke wuh bache hue sab log shāmil the jo pahle muḁhtalif mamālik meñ muntashir hue the, lekin ab Yahūdāh meñ dubārā ābād hone ke lie wāpas āe the. ⁶ Wuh tamām mard, aurateñ aur bachche bādshāh kī beṭiyon samet bhī un meñ shāmil the jinheñ shāhī muhāfizon ke sardār Nabūzarādān ne Jīdaliyāh bin Aḁhīqām ke sapurd kiyā thā. Yarmiyāh Nabī aur Bārūk bin Nairiyāh ko bhī sāth jānā parā. ⁷ Yon wuh Rab kī hidāyat radd karke rawānā hue aur chalte chalte Misrī sarhad ke shahr Tahfanhīs tak pahunchē.

Shāh-e-Bābal ke Misr meñ Ghus Āne kī Peshgoī

⁸ Tahfanhīs meñ Rab kā kalām Yarmiyāh par nāzil huā, ⁹ “Apne hamwatanon kī maujūdagī meñ chand ek baṛe patthar Firaun ke mahal ke darwāze ke qarīb le jā kar farsh kī kachchī inṭon ke nīche dabā de. ¹⁰ Phir unheñ batā de, ‘Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḃhudā hai farmātā hai ki main apne ḁhādīm Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ko bulā kar yahān lāūngā aur us kā taḁht un pattharon ke ūpar kharā karūnga jo main ne Yarmiyāh ke zariye dabāe haiñ. Nabūkadnazzar unhiñ ke ūpar apnā shāhī tambū lagāegā. ¹¹ Kyonki wuh āegā aur Misr par hamlā karke har ek ke sāth wuh kuchh karegā jo us ke nasīb meñ hai. Ek mar jāegā, dūsrā qaid meñ jāegā aur tīsra talwār kī zad meñ āegā. ¹²⁻¹³ Nabūkadnazzar Misrī dewatāon ke mandiron ko jalā kar rākh kar degā aur un ke buton par qabzā karke unheñ apne sāth le jāegā. Jis tarah charwāhā apne kapṛe se juēñ nikāl nikāl kar use sāf kar letā hai usī tarah Shāh-e-Bābal Misr ko māl-o-matā se sāf karegā. Misr āte waqt wuh Sūraj Dewatā ke mandir meñ jā kar us ke satūnon ko ḁhā degā aur bāqī Misrī dewatāon ke mandir bhī nazar-e-ātish karegā. Phir Shāh-e-Bābal sahīh-salāmat wahān se wāpas chalā jāegā.’ ”

44

Tum Butparastī se Bāz Kyon Nahīn Āte?

¹ Rab kā kalām ek bār phir Yarmiyāh par nāzil huā. Us meñ wuh un tamām hamwatanon se hamkalām huā jo shīmālī Misr ke shahron Mījdāl, Tahfanhīs aur Memfis aur junūbī Misr banām Patrūs meñ rahte the.

² “Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḃhudā hai farmātā hai, ‘Tum ne ḁhud wuh baṛī āfat dekhī jo main Yarūshalam aur Yahūdāh ke dīgar tamām shahron par lāyā. Āj wuh wīrān-o-sunsān haiñ, aur un meñ koī nahīn bastā. ³ Yon unheñ un kī burī harkaton kā ajr milā. Kyonki ajnabī mābūdon ke lie baḁhūr jalā kar un kī ḁhidmat karne se unhoñ ne mujhe taish dilāyā. Aur yih aise dewatā the jin se pahle na wuh, na tum aur na tumhare bāpdādā wāqif the. ⁴ Bār bār main nabiyon ko un ke pās bhejtā rahā, aur bār bār mere ḁhādīm kahte rahe ki aisi ḁhinaunī harkateñ mat karnā, kyonki mujhe in se nafrat hai! ⁵ Lekin unhoñ ne na sunī, na dhyān diyā. Na wuh apnī bedīnī se bāz āe, na ajnabī mābūdon ko baḁhūr jalāne kā silsilā band kiyā.

⁶ Tab merā shadīd ḁhazab un par nāzil huā. Mere qahr kī zabardast āg ne Yahūdāh ke shahron aur Yarūshalam kī galiyon meñ phailte phailte unheñ wīrān-o-sunsān kar diyā. Āj tak un kā yihī hāl hai.’

⁷ Ab Rabbul-afwāj jo Isrāil kā Ḃhudā hai farmātā hai, ‘Tum apnā satyānās kyon kar rahe ho? Aise qadam uṭhāne se tum Yahūdāh se āe hue mardon aur auraton ko bachchon aur shīrḁharon samet halākat kī taraf lā rahe ho. Is sūrat meñ ek bhī nahīn bachegā. ⁸ Mujhe apne hāthon ke kām se taish kyon dilāte ho? Yahān Misr meñ panāh le kar tum ajnabī mābūdon ke lie baḁhūr kyon jalāte ho? Is se tum apne āp ko nest-o-nābūd kar rahe ho, tum duniyā kī tamām qaumon ke lie lānat aur mazāq kā nishānā banoge. ⁹ Kyā tum apnī qaum ke sangīn gunāhon ko bhūl gae ho?

Kyā tumheñ wuh kuchh yād nahīn jo tumhāre bāpdādā, Yahūdāh ke rāje rāniyon aur tum se tumhārī bīwiyon samet Mulk-e-Yahūdāh aur Yarūshalam kī galiyon meñ sarzad huā hai? ¹⁰ Āj tak tum ne na inkisārī kā izhār kiyā, na merā khauf mānā, aur na merī shariyat ke mutābiq zindagī guzārī. Tum un hidāyāt ke tābe na rahe jo main ne tumheñ aur tumhāre bāpdādā ko atā kī thīn.’

¹¹ Chunāñche Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Kḥudā hai farmātā hai, ‘Main tum par āfat lāne kā aṭal irādā rakhtā hūn. Tamām Yahūdāh khatm ho jāegā. ¹² Main Yahūdāh ke us bache hue hisse ko safhā-e-hastī se miṭā dūngā jo Misr meñ jā kar panāh lene par tulā huā thā. Sab Misr meñ halāk ho jāenge, kḥāh talwār se, kḥāh kāl se. Chhoṭe se le kar bare tak sab ke sab talwār yā kāl kī zad meñ ā kar mar jāenge. Unheñ dekh kar logoñ ke roṅṅṭe khaṛe ho jāenge, aur wuh dūsroñ kī lān-tān aur hiqārat kā nishānā banenge. Lānat karne wālā apne dushmanon ke lie unhīn kā-sā anjām chāhegā. ¹³ Jis tarah main ne Yarūshalam ko sazā dī ain usī tarah main Misr meñ āne wāle hamwatanon ko talwār, kāl aur mohlak bīmāriyon se sazā dūngā. ¹⁴ Yahūdāh ke jitne bache hue log yahān Misr meñ panāh lene ke lie āe haiñ wuh sab yihīn halāk ho jāenge. Koī bhī bach kar Mulk-e-Yahūdāh meñ nahīn laṭegā, go tum sab wahān dubārā ābād hone kī shadīd ārzū rakhte ho. Sirf chand ek is meñ kāmyāb ho jāenge.’ ”

Āsmānī Malikā kī Pūjā par Zid

¹⁵ Us waqt shimālī aur junūbī Misr meñ rahne wāle Yahūdāh ke tamām mard aur aurateñ ek bare ijtīmā ke lie jamā hue the. Mardoñ ko kḥūb mālūm thā ki hamārī bīwiyañ ajnabī mabūdōñ ko baḥhūr kī qurbāniyañ pesh kartī haiñ. Ab unhoñ ne Yarmiyāh se kahā, ¹⁶ “Jo bāt āp ne Rab kā nām le kar ham se kī hai wuh ham nahīn mānte. ¹⁷ Ham un tamām bātoñ par zarūr amal karenge jo ham ne kahī haiñ. Ham āsmānī malikā dewī ke lie baḥhūr jalāenge aur use mai kī nazareñ pesh karenge. Ham wuhī kuchh karenge jo ham, hamāre bāpdādā, hamāre bādshāh aur hamāre buzurg Mulk-e-Yahūdāh aur Yarūshalam kī galiyon meñ kiyā karte the. Kyonki us waqt roṭī kī kasrat thī aur hamārā achchhā hāl thā. Us waqt ham kisī bhī musibat se dochār na hue. ¹⁸ Lekin jab se ham āsmānī malikā ko baḥhūr aur mai kī nazareñ pesh karne se bāz āe haiñ us waqt se har lihāz se hājatmand rahe haiñ. Usī waqt se ham talwār aur kāl kī zad meñ ā kar nest ho rahe haiñ.” ¹⁹ Auratoñ ne bāt jārī rakh kar kahā, “Kyā āp samajhte haiñ ki hamāre shauharon ko is kā ilm nahīn thā ki ham āsmānī malikā ko baḥhūr aur mai kī nazareñ pesh kartī haiñ, ki ham us kī shakl kī ṭikkiyañ banā kar us kī pūjā kartī haiñ?”

Chand Ek ke Bachne kī Peshgoī

²⁰ Yarmiyāh etarāz karne wāle tamām mardoñ aur auratoñ se dubārā muḥhātib huā, ²¹ “Dekho, Rab ne us baḥhūr par dhyān diyā jo tum aur tumhāre bāpdādā ne bādshāhoñ, buzurgoñ aur awām samet Yahūdāh ke shahron aur Yarūshalam kī galiyon meñ jalāyā hai. Yih bāt use kḥūb yād hai. ²² Ākḥirkār ek waqt āyā jab tumhārī sharīr aur ghinaunī harkateñ qābil-e-bardāsh na rahīn, aur Rab ko tumheñ sazā denī paṛī. Yihī wajah hai ki āj tumhārā mulk wīrān-o-sunsān hai, ki use dekh kar logoñ ke roṅṅṭe khaṛe ho jāte haiñ. Lānat karne wālā apne dushman ke lie aisā hī anjām chāhtā hai. ²³ Āfat isī lie tum par āī ki tum ne buton ke lie baḥhūr jalā kar Rab kī na sunī. Na tum ne us kī shariyat ke mutābiq zindagī guzārī, na us kī hidāyāt aur ahkāam par amal kiyā. Āj tak mulk kā yihī hāl rahā hai.”

²⁴ Phir Yarmiyāh ne tamām logoñ se auratoñ samet kahā, “Ai Misr meñ rahne wāle Yahūdāh ke tamām hamwatanon, Rab kā kalām suno! ²⁵ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Kḥudā hai farmātā hai ki tum aur tumhārī bīwiyon ne isrār kiyā hai, ‘Ham zarūr apnī un mannaton ko pūrā karenge jo ham ne mānī haiñ, ham zarūr āsmānī malikā ko

baḵhūr aur mai kī nazareñ pesh kareñge.’ Aur tum ne apne alfāz aur apnī harkaton se sābit kar diyā hai ki tum sanjīdagī se apne is elān par amal karnā chāhte ho. To ṭhīk hai, apnā wādā aur apnī mannateñ pūrī karo!

²⁶ Lekin ai Misr meñ rahne wāle tamām hamwatano, Rab ke kalām par dhyān do! Rab farmātā hai ki mere azīm nām kī qasam, āindā Misr meñ tum meñ se koī merā nām le kar qasam nahīn khāegā, koī nahīn kahegā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq kī hayāt kī qasam!’ ²⁷ Kyonki main tumhārī nigarānī kar rahā hūn, lekin tum par mehrbānī karne ke lie nahīn balki tumheñ nuqsān pahuñchāne ke lie. Misr meñ rahne wāle Yahūdāh ke tamām log talwār aur kāl kī zad meñ ā jāenge aur piste piste halāk ho jāenge. ²⁸ Sirf chand ek dushman kī talwār se bach kar Mulk-e-Yahūdāh wāpas āenge. Tab Yahūdāh ke jitne bache hue log Misr meñ panāh lene ke lie āe haiñ wuh sab jān leñge ki kis kī bāt durust niklī hai, merī yā un kī. ²⁹ Rab farmātā hai ki main tumheñ nishān bhī detā hūn tāki tumheñ yaqīn ho jāe ki main tumhāre ḵhilāf ḵhālī bāteñ nahīn kar rahā balki tumheñ yaqīnan Misr meñ sazā dūngā. ³⁰ Nishān yih hogā ki jis tarah main ne Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ko us ke jānī dushman Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā usī tarah main Hufṛā Firaun ko bhī us ke jānī dushmanon ke hawāle kar dūngā. Yih Rab kā farmān hai.”

45

Bārūk ke lie Tasallī kā Paighām

¹ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh kī hukūmat ke chauthe sāl meñ Yarmiyāh Nabī ko Bārūk bin Nairiyāh ke lie Rab kā paighām milā. Us waqt Yarmiyāh Bārūk se wuh tamām bāteñ likhwā rahā thā jo us par nāzil huī thīn. Yarmiyāh ne kahā, ² “Ai Bārūk, Rab Isrāīl kā Ḳhudā tere bāre meñ farmātā hai ³ ki tū kahtā hai, ‘Hāy, mujh par afsos! Rab ne mere dard meñ izāfā kar diyā hai, ab mujhe ranj-o-alam bhī sahnā partā hai. Main karāhte karāhte thak gayā hūn. Kahīn bhī ārām-o-sukūn nahīn miltā.’

⁴ Ai Bārūk, Rab jawāb meñ farmātā hai ki jo kuchh main ne ḵhud tāmīr kiyā use main girā dūngā, jo paudā main ne ḵhud lagāyā use jar se ukhār dūngā. Pūre mulk ke sāth aisā hī sulūk karūngā. ⁵ To phir tū apne lie kyon baṛī kāmyābī hāsīl karne kā ārzūmand hai? Aisā ḵhayāl chhoṛ de, kyonki main tamām insānon par āfat lā rahā hūn. Yih Rab kā farmān hai. Lekin jahān bhī tū jāe wahān main hone dūngā ki terī jān chhūṭ jāe.” *

46

Misr kī Shikast kī Peshgoī

¹ Yarmiyāh par muḵhtalif qaumon ke bāre meñ bhī paighāmāt nāzil hue. Yih zail meñ darj haiñ.

² Pahlā paighām Misr ke bāre meñ hai. Yahūdāh ke bādshāh Yahūyaqīm bin Yūsiyāh ke chauthe sāl meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Dariyā-e-Furāt par wāqe shahr Karkimīs ke pās Misrī fauj ko shikast dī thī. Un dīnon meñ Misrī bādshāh Nikoh Firaun kī fauj ke bāre meñ Rab kā kalām nāzil huā,

³ “Apnī baṛī aur chhoṭī dhāleñ taiyār karke jang ke lie niklo! ⁴ Ghoṛon ko rathon meñ joto! Dīgar ghoṛon par sawār ho jāo! Ḳhod pahan kar khare ho jāo! Apne nezon ko raughan se chamkā kar zirābaktar pahan lo! ⁵ Lekin mujhe kyā nazar ā rahā hai? Misrī faujiyon par dahshat tāṛī huī hai. Wuh pīchhe haṭ rahe haiñ, un ke sūrmāon ne hathiyār ḍāl die haiñ. Wuh bhāg bhāg kar farār ho rahe haiñ aur pīchhe bhī nahīn deḳhte. Rab farmātā hai ki chāron taraf dahshat hī dahshat phail

* 45:5 Lafzī tarjumā: Main tujhe terī jān ghanīmat ke taur par baḵsh dūngā.

gaī hai. ⁶ Kisī ko bhī bachne na do, khāh wuh kitnī tezī se kyon na bhāg rahā ho yā kitnā zabardast faujī kyon na ho. Shimāl meñ Dariyā-e-Furāt ke kināre hī wuh thokar khā kar gir gae haiñ.

⁷ Yih kyā hai jo Dariyā-e-Nīl kī tarah chaṛh rahā hai, jo sailāb ban kar sab kuchh gharq kar rahā hai? ⁸ Misr Dariyā-e-Nīl kī tarah chaṛh rahā hai, wuhī sailāb ban kar sab kuchh gharq kar rahā hai. Wuh kahtā hai, 'Main chāṛh kar pūrī zamīn ko gharq kar dūngā. Main shahron ko un ke bāshindon samet tabāh karūngā.' ⁹ Ai ghoṛo, dushman par tūṭ paṛo! Ai ratho, dīwānon kī tarah daṛo! Ai faujiyo, laṛne ke lie niklo! Ai Ethopiyā aur Libiyā ke sipāhiyo, apnī dhāleñ pakar kar chalo, ai Ludiya ke tīr chalāne wālo, apne kamān tān kar āge baṛho!

¹⁰ Lekin āj Qādir-e-mutlaq, Rabbul-afwāj kā hī dīn hai. Intaqām ke is dīn wuh apne dushmanon se badlā legā. Us kī talwār unheñ khā khā kar ser ho jāegī, aur un kā khūn pī pī kar us kī pyās bujhegī. Kyonki shimāl meñ Dariyā-e-Furāt ke kināre unheñ Qādir-e-mutlaq, Rabbul-afwāj ko qurbān kiya jāegā.

¹¹ Ai kuñwārī Misr Beṭī, Mulk-e-Jiliyād meñ jā kar apne zaḥmnon ke lie balsān kharīd le. Lekin kyā fāydā? Khāh tū kitnī dawāī kyon na istemāl kare terī choṭeñ bhar hī nahīn saktīñ! ¹² Terī sharmindagī kī khabar dīgar aqwām meñ phail gaī hai, terī chīkheñ pūrī duniyā meñ gūñj rahī haiñ. Kyonki tere sūrme ek dūsre se thokar khā kar gir gae haiñ."

Shāh-e-Bābal ke Misr meñ Ghosālne kī Peshgoī

¹³ Jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar Misr par hamlā karne āyā to Rab is ke bāre meñ Yarmiyāh se hamkalām huā,

¹⁴ "Misrī shahron Mījdāl, Memfis aur Tahfanhīs meñ elān karo, 'Jang kī taiyāriyāñ karke laṛne ke lie khaṛe ho jāo! Kyonki talwār tumhāre ās-pās sab kuchh khā rahī hai.'

¹⁵ Ai Misr, tere sūrmāon ko khāk meñ kyon milāyā gayā hai? Wuh khaṛe nahīn rah sakte, kyonki Rab ne unheñ dabā diya hai. ¹⁶ Us ne muta'addid afrād ko thokar khāne diya, aur wuh ek dūsre par gir gae. Unhon ne kahā, 'Āo, ham apnī hī qaum aur apne watan meñ wāpas chale jāeñ jahāñ zālīm kī talwār ham tak nahīn pahuñch saktī.' ¹⁷ Wahāñ wuh pukār uṭhe, 'Misr kā bādshāh shor to bahut machātā hai lekin is ke pīchhe kuchh bhī nahīn. Jo sunahrā mauqā use milā wuh jātā rahā hai.' "

¹⁸ Duniyā kā Bādshāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai farmātā hai, "Merī hayāt kī qasam, jo tum par hamlā karne ā rahā hai wuh dūsron se utnā baṛā hai jitnā Tabūr dīgar pahāron se aur Karmil samundar se ūñchā hai. ¹⁹ Ai Misr ke bāshindo, apnā māl-o-asbāb bāndh kar jilāwatan hone kī taiyāriyāñ karo. Kyonki Memfis mismār ho kar nazar-e-ātish ho jāegā. Us meñ koī nahīn rahegā.

²⁰ Misr khūbsūrat-sī jawān gāy hai, lekin shimāl se mohlak makkhī ā kar us par dhāwā bol rahī hai. Hāñ, wuh ā rahī hai. ²¹ Misrī fauj ke bhāṛe ke faujī moṭe-tāze bachhṛe haiñ, lekin wuh bhī muṛ kar farār ho jāenge. Ek bhī qāym nahīn rahegā. Kyonki āfat kā dīn un par āne wālā hai, wuh waqt jab unheñ pūrī sazā milegī. ²² Misr sānp kī tarah phunkārtē hue pīchhe haṭ jāegā jab dushman ke faujī pūre zor se us par hamlā karenge, jab wuh lakaṛhāron kī tarah apnī kulhāriyāñ pakare hue us par tūṭ parenge." ²³ Rab farmātā hai, "Tab wuh Misr kā jangal kāt dāleñge, go wuh kitnā ghanā kyon na ho. Kyonki un kī tādād ṭīḍdiyon se zyādā hogī balki wuh anginat honge. ²⁴ Misr Beṭī kī be'izzatī kī jāegī, use shimālī qaum ke hawāle kiya jāegā."

²⁵ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, "Main Thības Shahr ke dewatā Āmūn, Firaun aur tamām Misr ko us ke dewatāon aur bādshāhon samet sazā dūngā. Hāñ, main Firaun aur us par etamād rakhne wāle tamām logon kī adālat karūngā."

²⁶ Rab farmātā hai, "Main unheñ un ke jāñī dushmanon ke hawāle kar dūngā, aur

wuh Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar aur us ke afsaron ke qābū meñ ā jāenge. Lekin bād meñ Misr pahle kī tarah dubārā ābād ho jāegā.

²⁷ Jahān tak terā tālluq hai, ai Yāqūb mere kḥādīm, kḥauf mat khā! Ai Isrāīl, hauslā mat hār! Dekh, maiñ tujhe dūr-darāz mulk se chhuṭkārā dūngā. Terī aulād ko maiñ us mulk se najāt dūngā jahān use jilāwatan kiya gayā hai. Phir Yāqūb wāpas ā kar ārām-o-sukūn kī zindagī guzāregā. Koī nahīn hogā jo use haibat zadā kare.” ²⁸ Rab farmātā hai, “Ai Yāqūb mere kḥādīm, kḥauf na khā, kyonki maiñ tere sāth hūñ. Maiñ un tamām qaumoñ ko nest-o-nābūd kar dūngā jin meñ maiñ ne tujhe muntashir kar diya hai, lekin tujhe maiñ is tarah safhā-e-hastī se nahīn miṭāūngā. Albattā maiñ munāsib had tak terī tambih karūngā, kyonki maiñ tujhe sazā die baghair nahīn chhor saktā.”

47

Filistiyon ko Safhā-e-Hastī se Miṭāyā Jāegā

¹ Firaun ke Ghazzā Shahr par hamlā karne se pahle Yarmiyāh Nabī par Filistiyon ke bāre meñ Rab kā kalām nāzil huā,

² “Rab farmātā hai ki shimāl se pānī ā rahā hai jo sailāb ban kar pūre mulk ko gharq kar degā. Pūrā mulk shahron aur bāshindon samet us meñ dūb jāegā. Log chīkh uṭheñge, aur mulk ke tamām bāshinde āh-o-zārī karenge. ³ Kyonki sarpā daurte hue ghoron kī ṭapeñ sunāi deñgī, dushman ke rathon kā shor aur pahiyon kī gargarāhat un ke kānon tak pahunchegī. Bāp kḥaufzadā ho kar yon sākit ho jāenge ki wuh apne bachchon kī madad karne ke lie pīchhe bhī dekh nahīn sakeñge. ⁴ Kyonki wuh dīn āne wālā hai jab tamām Filistiyon ko nest-o-nābūd kiya jāegā tāki Sūr aur Saidā ke ākhīrī madad karne wāle bhī khatm ho jāen. Kyonki Rab Filistiyon ko safhā-e-hastī se miṭāne wālā hai, Jazīrā-e-Krete ke un bache huon ko jo yahān ā kar ābād hue haiñ.

⁵ Ghazzā Beṭī mātām ke ālam meñ apnā sar mundwāegī, Askqalūn Shahr mismār ho jāegā. Ai maidānī ilāqe ke bache hue logo, tum kab tak apnī jild ko zaḥmī karte rahoge? ⁶ ‘Hāy, ai Rab kī talwār, kyā tū kabhī nahīn ārām karegī? Dubārā apne miyān meñ chhup jā! Kḥāmosh ho kar ārām kar!’ ⁷ Lekin wuh kis tarah ārām kar saktī hai jab Rab ne kḥud use chalāyā hai, jab usī ne use Askqalūn aur sāhilī ilāqe par dhāwā bolne kā hukm diya hai?”

48

Moāb ke Anjām kī Peshgoī

¹ Moāb ke bāre meñ Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Kḥudā hai farmātā hai,

“Nabū Shahr par afsos, kyonki wuh tabāh ho gayā hai. Dushman ne Qiriyatāym kī behurmatī karke us par qabzā kar liya hai. Chaṭān ke qile kī ruswāi ho gai, wuh pāsh pāsh ho gayā hai. ² Ab se koī Moāb kī tārif nahīn karegā. Hasbon meñ admī us kī shikast kī sāzishen karke kah rahe haiñ, āo, ham Moābī qaum ko nest-o-nābūd karen. ‘Ai Madmīn, tū bhī tabāh ho jāegā, talwār tere bhī pīchhe par jāegī.’

³ Suno! Horonāym se chīkheñ buland ho rahī haiñ. Tabāhī aur barī shikast kā shor mach rahā hai. ⁴ Moāb chūr chūr ho gayā hai, us ke bachche zor se chillā rahe haiñ. ⁵ Log rote rote Lūhīt kī taraf charḥ rahe haiñ. Horonāym kī taraf utarte rāste par shikast kī āh-o-zārī sunāi de rahī hai. ⁶ Bhāg kar apnī jān bachāo! Registān meñ jhārī kī mānind ban jāo.

⁷ Chūnki tum Moābiyon ne apnī kāmyābiyon aur daulat par bharosā rakhā, is lie tum bhī qaid meñ jāoge. Tumhārā dewatā Kamos bhī apne pujāriyon aur buzurgoñ samet jilāwatan ho jāegā. ⁸ Tabāh karne wālā har shahr par hamlā karegā, ek bhī

nahīn bachegā. Jis tarah Rab ne farmāyā hai, wādī bhī tabāh ho jāegī aur maidān-e-murtafā bhī. ⁹ Moāb par namak ḍāl do, kyonki wuh mismār ho jāegā. Us ke shahr wīrān-o-sunsān ho jāenge, aur un meñ koī nahīn basegā.

¹⁰ Us par lānat jo sustī se Rab kā kām kare! Us par lānat jo apnī talwār ko khūn bahāne se rok le! ¹¹ Apnī jawānī se le kar āj tak Moāb ārām-o-sukūn kī zindagī guzārtā āyā hai, us mai kī mānind jo kabhī nahīn chheṛī gāi aur kabhī ek bartan se dūsre meñ unḍelī nahīn gāi. Is lie us kā mazā qāym aur zāyqā behtarīn rahā hai.”

¹² Lekin Rab farmātā hai, “Wuh dīn āne wālā hai jab main aise ādmiyon ko us ke pās bhejūngā jo mai ko bartanon se nikāl kar zāe kar deṅge, aur bartanon ko khālī karne ke bād pāsh pāsh kar deṅge. ¹³ Tab Moāb ko apne dewatā Kamos par yon sharm āegī jis tarah Isrāīl ko Baitel ke us but par sharm āi jis par wuh bharosā rakhtā thā.

¹⁴ Hāy, tum apne āp par kitnā fakhr karte ho ki ham sūrme aur zabardast jangjū haiñ. ¹⁵ Lekin duniyā kā Bādshāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai farmātā hai ki Moāb tabāh ho jāegā, aur dushman us ke shahron meñ ghus āegā. Us ke behtarīn jawān qatl-o-ghārat kī zad meñ ā kar halāk ho jāenge.

Moāb kī Tāqat Tūt Gāi Hai

¹⁶ Moāb kā anjām qarīb hī hai, āfat us par nāzil hone wālī hai. ¹⁷ Ai paṛos meñ basne wālo, us par mātām karo! Jitne us kī shohrat jānte ho āh-o-zārī karo. Bolo, ‘Hāy, Moāb kā zordār asā-e-shāhī tūt gayā hai, us kī shān-o-shaukat kī alāmat khāk meñ milāi gāi hai.’

¹⁸ Ai Dibon Beṭī, apne shāndār takht par se utar kar pyāsī zamīn par baiṭh jā. Kyonki Moāb ko tabāh karne wālā tere khilāf bhī chaṛh āegā, wuh tere qilāband shahron ko bhī mismār karegā. ¹⁹ Ai Aroīr kī rahne wālī, saṛak ke kināre khaṛī ho kar guzarne wālon par ghaur kar! Apnī jān bachāne wālon se pūchh le ki kyā huā hai. ²⁰ Tab tujhe jawāb milegā, ‘Moāb ruswā huā hai, wuh pāsh pāsh ho gayā hai. Buland āwāz se wāwailā karo! Dariyā-e-Arnon ke kināre elān karo ki Moāb khatm hai.’

²¹ Maidān-e-murtafā par Allāh kī adālat nāzil huī hai. Haulūn, Yahaz, Mifāt, ²² Dibon, Nabū, Bait-diblātāym, ²³ Qiriyatāym, Bait-jamūl, Bait-maūn, ²⁴ Qariyot aur Busrā, gharz Moāb ke tamām shahron kī adālat huī hai, khāh wuh dūr hoñ yā qarīb.”

²⁵ Rab farmātā hai, “Moāb kī tāqat tūt gāi hai, us kā bāzū pāsh pāsh ho gayā hai. ²⁶ Use mai pilā pilā kar matwālā karo, wuh apnī qai meñ loṭ-poṭ ho kar sab ke lie mazāq kā nishānā ban jāe. Kyonki wuh maḡhrūr ho kar Rab ke khilāf khaṛā ho gayā hai.

²⁷ Tum Moābiyon ne Isrāīl ko apne mazāq kā nishānā banāyā thā. Tum yon use gāliyān dete rahe jaise use chorī karte waqt pakaṛā gayā ho. ²⁸ Lekin ab tumhārī bārī ā gāi hai. Apne shahron ko chhoṛ kar chaṭānon meñ jā baso! Kabūtar ban kar chaṭānon kī darāron meñ apne ghonśle banāo.

²⁹ Ham ne Moāb ke takabbur ke bāre meñ sunā hai, kyonki wuh had se zyādā mutakabbir, maḡhrūr, ghamandī, khudpasand aur anāparast hai.”

³⁰ Rab farmātā hai, “Main us ke takabbur se wāqif hūn. Lekin us kī ḍīngeñ abas haiñ, un ke pīchhe kuchh nahīn hai. ³¹ Is lie main Moāb par āh-o-zārī kar rahā, tamām Moāb ke sabab se chillā rahā hūn. Qīr-harāsāt ke bāshindon kā anjām dekh kar main āheñ bhar rahā hūn. ³² Ai Sibmāh kī angūr kī bel, Yāzer kī nisbat main kahīn zyādā tujh par mātām kar rahā hūn. Terī koñpleñ Yāzer tak phailī huī thīn balki samundar ko pār bhī kartī thīn. Lekin ab tabāh karne wālā dushman tere pake hue angūron aur mausam-e-garmā ke phal par tūt paṛā hai. ³³ Ab khushī-o-shādmānī Moāb ke bāghon aur kheton se jāti rahī hai. Main ne angūr kā ras nikālne kā kām rok diyā hai. Koī khushī ke nāre lagā lagā kar angūr ko pānwon tale nahīn raundtā. Shor to mach rahā hai, lekin khushī ke nāre buland nahīn ho rahe balki jang ke.

³⁴ Hasbon men log madad ke lie pukār rahe haiñ, un kī āwāz Iliyālī aur Yahaz tak sunāi de rahī hai. Isī tarah Zuḡhar kī chīkheñ Horonāym aur Ijlat-shalīshiyāh tak pahuñch gaī haiñ. Kyoñki Nimrīm kā pāñi bhī khushk ho jāegā.” ³⁵ Rab farmātā hai, “Moāb men jo ūñchī jaghoñ par chaṛh kar apne dewatāoñ ko baḡhūr aur bāqī qurbāniyāñ pesh karte haiñ un kā main khātmā kar dūngā.

³⁶ Is lie merā dil bāñsrī ke mātāmī sur nikāl kar Moāb aur Qīr-harāsāt ke lie nohā kar rahā hai. Kyoñki un kī hāsīlshudā daulat jātī rahī hai. ³⁷ Har sar ganjā, har dāṛhī munḡwāi gaī hai. Har hāth kī jild ko zaḡhmī kar diyā gayā hai, har kamr ṭāṭ se mulabbas hai. ³⁸ Moāb kī tamām chhatoñ par aur us ke chaukoñ men āh-o-zārī buland ho rahī hai.”

Kyoñki Rab farmātā hai, “Main ne Moāb ko bekār miṭṭī ke bartan kī tarah toṛ dālā hai. ³⁹ Hāy, Moāb pāsh pāsh ho gayā hai! Log zār-o-qatār ro rahe haiñ, aur Moāb ne sharm ke māre apnā muñh ḡhāñp liyā hai. Wuh mazāq kā nishānā ban gayā hai, use dekh kar tamām paṛosiyoñ ke roñgṭe khaṛe ho gae haiñ.”

Moāb Rab ke khilāf Uṭh Khaṛā Huā Hai

⁴⁰ Rab farmātā hai, “Wuh dekho! Dushman uqāb kī tarah Moāb par jhapatṭā mārṭā hai. Apne paroñ ko phailā kar wuh pūre mulk par sāyā ḡaltā hai. ⁴¹ Qariyot qiloñ samet us ke qabze men ā gayā hai. Us dīn Moābī sūrmāoñ kā dil dard-e-zah men muṭtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāegā. ⁴² Kyoñki Moābī qaum safhā-e-hastī se miṭ jāegī, is lie ki wuh maḡhrūr ho kar Rab ke khilāf khaṛī ho gaī hai.

⁴³ Ai Moābī qaum, dahshat, gaṛhā aur phandā tere nasīb men haiñ.” ⁴⁴ Kyoñki Rab farmātā hai, “Jo dahshat se bhāḡ kar bach jāe wuh gaṛhe men gir jāegā, aur jo gaṛhe se nikal jāe wuh phande men phañs jāegā. Kyoñki main Moāb par us kī adālat kā sāl lāūngā.

⁴⁵ Panāhguzīn thakehāre Hasbon ke sāy men ruk jāte haiñ. Lekin afsos, Hasbon se āḡ nikal āī hai aur Sīhon Bādshāh ke shahr men se sholā bhaṛak uṭhā hai jo Moāb kī peshāñi ko aur shor machāne wāloñ ke chāñdoñ ko nazar-e-ātish karegā. ⁴⁶ Ai Moāb, tujh par afsos! Kamos Dewatā ke parastār nest-o-nābūd haiñ, tere beṭe-beṭiyāñ qaidī ban kar jilāwatan ho gae haiñ.

⁴⁷ Lekin āne wāle dīnoñ men main Moāb ko bahāl karūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

Yahān Moāb par adālat kā faisla ikhtitām par pahuñch gayā hai.

49

Ammoniyoñ kī Adālat

¹ Ammoniyoñ ke bāre men Rab farmātā hai,

“Kyā Isrāīl kī koī aulād nahīñ, koī wāris nahīñ jo Jad ke qabāyli ilāqe men rah sake? Malik Dewatā ke parastāroñ ne us par kyoñ qabzā kiyā hai? Kyā wajah hai ki yih log Jad ke shahroñ men ābād ho gae haiñ?” ² Chunāñche Rab farmātā hai, “Wuh waqt āne wālā hai ki mere hukm par Ammonī dārul-hukūmat Rabbā ke khilāf jang ke nāre lagāe jāenge. Tab wuh malbe kā ḡher ban jāegā, aur gird-o-nawāh kī ābādiyāñ nazar-e-ātish ho jāengī. Tab Isrāīl unheñ mulk badar karegā jinhoñ ne use mulk badar kiyā thā.” Yih Rab kā farmān hai.

³ “Ai Hasbon, wāwailā kar, kyoñki Ai Shahr barbād huā hai. Ai Rabbā kī beṭiyo, madad ke lie chillāo! Ṭāṭ oṛh kar mātām karo! Fasīl ke andar bechainī se idhar-udhar phiro! Kyoñki Malik Dewatā apne puḡariyoñ aur buzurgoñ samet jilāwatan ho jāegā. ⁴ Ai bewafā beṭī, tū apnī zarkhez wādiyoñ par itnā faḡhr kyoñ kartī hai? Tū apne māl-o-daulat par bharosā karke sheḡhī mārṭī hai ki ab mujh par koī hamlā nahīñ karegā.” ⁵ Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main tamām paṛosiyoñ

kī taraf se tujh par dahshat chhā jāne dūngā. Tum sab ko chāroṇ taraf muntashir kar diyā jāegā, aur tere panāhguzīnoṇ ko koī jamā nahīn karegā.

⁶ Lekin bād meṇ main Ammoniyoṇ ko bahāl karūnga.” Yih Rab kā farmān hai.

Adom kī Adālat

⁷ Rabbul-afwāj Adom ke bāre meṇ farmātā hai, “Kyā Temān meṇ hikmat kā nām-o-nishān nahīn rahā? Kyā dānishmand sahīh mashwarā nahīn de sakte? Kyā un kī dānāī bekār ho gaī hai?

⁸ Ai Dadān ke bāshindo, bhāg kar hijrat karo, zamīn ke andar chhup jāo. Kyoṇki main Esau kī aulād par āfat nāzil kartā hūn, merī sazā kā dīn qarīb ā gayā hai. ⁹ Ai Adom, agar tū angūr kā bāgh hotā aur mazdūr fasal chunane ke lie āte to thoṛā-bahut un ke pīchhe rah jātā. Agar ḍākū rāt ke waqt tujhe lūṭ lete to wuh sirf utnā hī chhīn lete jitnā uṭhā kar le jā sakte haiṇ. Lekin terā anjām is se kahīn zyādā burā hogā. ¹⁰ Kyoṇki main ne Esau ko nangā karke us kī tamām chhupne kī jagheṇ ḍhūnd nikālī haiṇ. Wuh kahīn bhī chhup nahīn sakegā. Us kī aulād, bhāī aur hamsāe halāk ho jāenge, ek bhī bāqī nahīn rahegā. ¹¹ Apne yatīmoṇ ko pīchhe chhoṛ de, kyoṇki main un kī jān ko bachāe rakhūngā. Tumhārī bewāeṇ bhī mujh par bharosā rakheṇ.”

¹² Rab farmātā hai, “Jinheṇ mere ghazab kā pyālā pīne kā faislā nahīn sunāyā gayā thā unheṇ bhī pīnā parā. To phir terī jān kis tarah bachegī? Nahīn, tū yaqīnan sazā kā pyālā pī legā.” ¹³ Rab farmātā hai, “Mere nām kī qasam, Busrā Shahr gird-o-nawāh ke tamām shahroṇ samet abadī khandarāt ban jāegā. Use dekh kar logoṇ ke roṅṅṭe khare ho jāenge, aur wuh use lān-tān kareṅge. Lānat karne wālā apne dushman ke lie Busrā hī kā-sā anjām chāhegā.”

¹⁴ Main ne Rab kī taraf se paighām sunā hai, “Ek qāsīd ko aqwām ke pās bhejā gayā hai jo unheṇ hukm de, ‘Jamā ho kar Adom par hamlā karne ke lie niklo! Us se larne ke lie uṭho!’

¹⁵ Ab main tujhe chhoṭā banā dūngā, ek aisī qaum jise dīgar log haqīr jāenge. ¹⁶ Māzī meṇ dūsre tujh se dahshat khāte the, lekin is bāt ne aur tere ghurūr ne tujhe fareb diyā hai. Beshak tū chaṭānoṇ kī darāroṇ meṇ baserā kartā hai, aur pahārī bulandiyān tere qabze meṇ haiṇ. Lekin khāh tū apnā ghoṇslā uqāb kī-sī ūnchī jaghoṇ par kyoṇ na banāe to bhī main tujhe wahān se utār kar khāk meṇ milā dūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

¹⁷ “Mulk-e-Adom yoṇ barbād ho jāegā ki wahān se guzarne wāloṇ ke roṅṅṭe khare ho jāenge. Us ke zaḥmoṇ ko dekh kar wuh ‘Taubā taubā’ kaheṅge.” ¹⁸ Rab farmātā hai, “Us kā anjām Sadūm, Amūrā aur un ke paṛosī shahroṇ kī mānind hogā jinheṇ Allāh ne ulṭā kar nest-o-nābūd kar diyā. Wahān koī nahīn basegā. ¹⁹ Jis tarah sherbabar Yordan ke jangal se nikal kar shādāb charāgāhoṇ meṇ charne wālī bher-bakriyoṇ par tūṭ partā hai usī tarah main achānak Adom par hamlā karke use us ke apne mulk se bhagā dūngā. Tab wuh jise main ne muqarrar kiya hai Adom par hukumat karegā. Kyoṇki kaun merī mānind hai? Kaun mujh se jawāb talab kar saktā hai? Kaun-sā gallābān merā muqābalā kar saktā hai?”

²⁰ Chunānche Adom par Rab kā faislā suno! Temān ke bāshindoṇ ke lie us ke mansūbe par dhyān do! Dushman pūre rewar ko sab se nanhe bachchoṇ se le kar baṛoṇ tak ghasīṭ kar le jāegā. Us kī charāgāh wīrān-o-sunsān ho jāegī. ²¹ Adom itne dharām se gir jāegā ki zamīn thartharā uṭhegī. Logoṇ kī chīkheṇ Bahr-e-Qulzum tak sunāī deṅgī. ²² Wuh dekho! Dushman uqāb kī tarah uṛ kar Adom par jhapṭṭā mārta hai. Wuh apne paroṇ ko phailā kar Busrā par sāyā ḍāltā hai. Us dīn Adomī sūrmāoṇ kā dīl dard-e-zah meṇ mubtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāegā.

Damishq kī Adālat

²³ Rab Damishq ke bāre meñ farmātā hai, “Hamāt aur Arfād sharmindā ho gae haiñ. Burī khabreñ sun kar wuh himmat hār gae haiñ. Pareshānī ne unheñ us mutalātim samundar jaisā bechain kar diyā hai jo tham nahīn saktā. ²⁴ Damishq himmat hār kar bhāgne ke lie muṛ gayā hai. Dahshat us par chhā gaī hai, aur wuh dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah tarāp rahā hai.

²⁵ Hāy, Damishq ko tark kiyā gayā hai! Jis mashhūr shahr se merā dil lutfandoz hotā thā wuh wīrān-o-sunsān hai.” ²⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us din us ke jawān admī galiyoñ meñ gir kar rah jāeñge, us ke tamām faujī halāk ho jāeñge. ²⁷ Maiñ Damishq kī fasīl ko āg lagā dūngā jo phailte phailte Bin-hadad Bādshāh ke mahaloñ ko bhī apnī lapet meñ le legī.”

Baddū Qabīloñ kī Adālat

²⁸ Zail meñ Qīdār aur Hasūr ke Baddū qabīloñ ke bāre meñ kalām darj hai. Bād meñ Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne unheñ shikast dī. Rab farmātā hai,

“Uṭho! Qīdār par hamlā karo! Mashriq meñ basne wāle Baddū qabīloñ ko tabāh karo! ²⁹ Tum un ke kḥaimoñ, bheṛ-bakriyoñ aur ūñtoñ ko chhīn loge, un ke kḥaimoñ ke pardoñ aur bāqī sāmān ko lūṭ loge. Chīkheñ sunāī deñgī, ‘Hāy, chāroñ taraf dahshat hī dahshat!’”

³⁰ Rab farmātā hai, “Ai Hasūr meñ basne wāle qabīlo, jaldī se bhāg jāo, zamīn kī darāroñ meñ chhup jāo! Kyonki Shāh-e-Bābal ne tum par hamlā karne kā faislā karke tumhāre kḥilāf mansūbā bāndh liyā hai.” ³¹ Rab farmātā hai, “Ai Bābal ke faujiyo, uṭh kar us qaum par hamlā karo jo alahdagī meñ pursukūn aur mahfūz zindagī guzartī hai, jis ke na darwāze, na kunde haiñ. ³² Un ke ūñṭ aur baṛe baṛe rewar lūṭ kā māl ban jāeñge. Kyonki maiñ registān ke kināre par rahne wāle in qabīloñ ko chāroñ taraf muntashir kar dūngā. Un par chāroñ taraf se āfat āegī.” Yih Rab kā farmān hai. ³³ “Hasūr hameshā tak wīrān-o-sunsān rahegā, us meñ koī nahīn basegā. Gidar hī us meñ apne ghar banā leñge.”

Mulk-e-Ailām kī Adālat

³⁴ Shāh-e-Yahūdāh Sidqiyāh kī hukūmat ke ibtidāī dinoñ meñ Rab Yarmiyāh Nabī se hamkalām huā. Paighām Ailām ke mutallīq thā.

³⁵ “Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Maiñ Ailām kī kamān ko toṛ dāltā hūñ, us hathiyār ko jis par Ailām kī tāqat mabnī hai. ³⁶ Āsmān kī chāroñ simtoñ se maiñ ailāmiyoñ ke kḥilāf tez hawāeñ chalāūngā jo unheñ uṛā kar chāroñ taraf muntashir kar deñgī. Koī aisā mulk nahīn hogā jis tak ailāmī jilāwatan nahīn pahunchēñge.’ ³⁷ Rab farmātā hai, ‘Maiñ Ailām ko us ke jānī dushmanoñ ke sāmne pāsh pāsh kar dūngā. Maiñ un par āfat lāūngā, merā saḳht qahr un par nāzil hogā. Jab tak wuh nest na hoñ maiñ talwār ko un ke pīchhe chalātā rahūngā. ³⁸ Tab maiñ Ailām meñ apnā takht kharā karke us ke bādshāh aur buzurgoñ ko tabāh kar dūngā.’ Yih Rab kā farmān hai.

³⁹ Lekin Rab yih bhī farmātā hai, ‘Āne wāle dinoñ meñ maiñ Ailām ko bahāl karūngā.’ ”

50

Bābal kī Adālat

¹ Mulk-e-Bābal aur us ke dārul-hukūmat Bābal ke bāre meñ Rab kā kalām Yarmiyāh Nabī par nāzil huā,

² “Aqwām ke sāmne elān karo, har jagah ittalā do! Jhandā gār kar kuchh na chhupāo balki sab ko sāf batāo, ‘Bābal Shahr dushman ke qabze meñ ā gayā hai! Bel Dewatā kī behurmatī huī hai, Marduk Dewatā pāsh pāsh ho gayā hai. Bābal ke tamām dewatāoñ kī behurmatī huī hai, tamām but chaknāchūr ho gae haiñ!’

³ Kyonki shimāl se ek qaum Bābal par charḥ āī hai jo pūre mulk ko barbād kar degī. Insān aur haiwān sab hijrat kar jāēnge, mulk meñ koī nahīn rahegā.”

⁴ Rab farmātā hai, “Jab yih waqt āegā to Isrāīl aur Yahūdāh ke log mil kar apne watan meñ wāpas āēnge. Tab wuh rote hue Rab apne Ḳhudā ko talāsh karne āēnge.

⁵ Wuh Siyyūn kā rāstā pūchh pūchh kar apnā ruḵh us taraf kar lenge aur kaheenge, ‘Āo, ham Rab ke sāth lipaṭ jāēn, ham us ke sāth abadī ahd bāndh leñ jo kabhī na bhulāyā jāe.’ ⁶ Merī qaum kī hālat gumshudā bheṛ-bakriyon kī mānind thī. Kyonki un ke gallābānoñ ne unheñ ḡhalat rāh par lā kar farebdeh pahāroñ par āwārā phirne diyā thā. Yoñ pahāroñ par idhar-udhar ḡhūmte ḡhūmte wuh apnī āramgāh bhūl gae the. ⁷ Jo bhī un ko pāte wuh unheñ pakar kar khā jāte the. Un ke muḵhālif kahte the, ‘Is meñ hamārā kyā qusūr hai? Unhoñ ne to Rab kā gunāh kiya hai, go wuh un kī haqīqī charāgāh hai aur un ke bāpdādā us par ummīd rakhte the.’

Bābal se Hijrat Karo!

⁸ Ai merī qaum, Mulk-e-Bābal aur us ke dārul-hukūmat se bhāg niklo! Un bakroñ kī mānind ban jāo jo rewar kī rāhnumāi karte haiñ. ⁹ Kyonki main shimālī mulk meñ baṛī qaumoñ ke ittahād ko Bābal par hamlā karne par ubhārūnga, jo us ke ḵhilāf saf-ārā ho kar us par qabzā karegā. Dushman ke tīrandāz itne māhir hoñge ki har tīr nishāne par lag jāegā.” ¹⁰ Rab farmātā hai, “Bābal ko yoñ lūṭ liyā jāegā ki tamām lūṭne wāle ser ho jāēnge.

¹¹ Ai mere maurūsī hisse ko lūṭne wālo, beshak tum is waqt shādiyānā bajā kar ḵhushī manāte ho. Beshak tum gāhte hue bachhroñ kī tarah uchhalte-kūdtē aur ghoṛoñ kī tarah hinhināte ho. ¹² Lekin āindā tumhārī māñ behad sharmindā ho jāegī, jis ne tumheñ janm diyā wuh ruswā ho jāegī. Āindā Bābal sab se zalīl qaum hogī, wuh ḵhushk aur wīrān registān hī hogī. ¹³ Jab Rab kā ḡhazab un par nāzil hogā to wahāñ koī ābād nahīn rahegā balki mulk sarāsar wīrān-o-sunsān rahegā. Bābal se guzarne wāloñ ke roñgte khare ho jāēnge, us ke zaḵhmoñ ko dekh kar sab ‘Taubā taubā’ kaheñge.

¹⁴ Ai tīrandāzo, Bābal Shahr ko gher kar us par tīr barsāo! Tamām tīr istemāl karo, ek bhī bāqī na rahe, kyonki us ne Rab kā gunāh kiya hai. ¹⁵ Chāroñ taraf us ke ḵhilāf jang ke nāre lagāo! Dekho, us ne hathiyār ḍāl diē haiñ. Us ke burj gir gae. Us kī dīwāreñ mismār ho gāī haiñ. Rab intaqām le rahā hai, chunāñche Bābal se ḵhūb badlā lo. Jo sulūk us ne dūsroñ ke sāth kiya, wuhī us ke sāth karo. ¹⁶ Bābal meñ jo bij bote aur fasal ke waqt darāntī chalāte haiñ unheñ rū-e-zamīn par se miṭā do. Us waqt shahr ke pardesī mohlak talwār se bhāg kar apne apne watan meñ wāpas chale jāēnge.

¹⁷ Isrāīlī qaum sherbabaroñ ke hamle se bikhre hue rewar kī mānind hai. Kyonki pahle Shāh-e-Asūr ne ā kar use harāp kar liyā, phir Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne us kī haḍḍiyon ko chabā liyā.” ¹⁸ Is lie Rabbul-āfwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Pahle main ne Shāh-e-Asūr ko sazā dī, aur ab main Shāh-e-Bābal ko us ke mulk samet wuhī sazā dūngā. ¹⁹ Lekin Isrāīl ko main us kī apnī charāgāh meñ wāpas lāūngā, aur wuh dubārā Karmil aur Basan kī ḍhalānoñ par charegā, wuh dubārā Ifrāīm aur Jiliyād ke pahārī ilāqoñ meñ ser ho jāegā.” ²⁰ Rab farmātā hai, “Un dinoñ meñ jo Isrāīl kā qusūr ḡhūnḍ nikālne kī koshish kare use kuchh nahīn milegā. Yihī Yahūdāh kī hālat bhī hogī. Us ke gunāh pāe nahīn jāēnge, kyonki jin logoñ ko main zindā chhoṛūngā unheñ main muāf kar dūngā.”

Allāh Apne Ghar kā Badlā Letā Hai

²¹ Rab farmātā hai, “Mulk-e-Marātāym aur Fiḡod ke bāshindoñ par hamlā karo! Unheñ mārte mārte safhā-e-hastī se miṭā do! Jo bhī hukm main ne diyā us par amal karo.

²² Mulk-e-Bābal mein jang kā shor-sharābā suno! Bābal kī haulnāk shikast dekho!
²³ Jo pahle tamām duniyā kā hathorā thā use tor kar ṭukṛe ṭukṛe kar diyā gayā hai. Bābal ko dekh kar logoñ ko saḡht dhachkā lagtā hai.

²⁴ Ai Bābal, main ne tere lie phandā lagā diyā, aur tujhe patā na chalā balki tū us mein phaṅs gayā. Chūñki tū ne Rab kā muqābalā kiyā isī lie terā khoj lagāyā gayā aur tujhe pakaṛā gayā.” ²⁵ Qādir-e-mutlaq jo Rabbul-afwāj hai farmātā hai, “Main apnā aslākhānā khol kar apnā ḡhazab nāzil karne ke hathiyār nikāl lāyā hūñ, kyonki Mulk-e-Bābal mein un kī ashadd zarūrat hai.

²⁶ Chāron taraf se Bābal par chaṛh āo! Us ke anāj ke godāmon ko khol kar sāre māl kā ḡher lagāo! Phir sab kuchh nest-o-nābūd karo, kuchh bachā na rahe. ²⁷ Us ke tamām bailon ko zabah karo! Sab qasāi kī zad mein āen! Un par afsos, kyonki un kā muqarrarā din, un kī sazā kā waqt ā gayā hai.

²⁸ Suno! Mulk-e-Bābal se bache hue panāhguzīn Siyyūn mein batā rahe haiñ ki Rab hamāre Ḳhudā ne kis tarah intaqām liyā. Kyonki ab us ne apne ghar kā badlā liyā hai!

²⁹ Tamām tīrandāzon ko bulāo tāki Bābal par hamlā karen! Use gher lo tāki koī na bache. Use us kī harkaton kā munāsib ajr do! Jo burā sulūk us ne dūsron ke sāth kiyā wuhī us ke sāth karo. Kyonki us kā rawaiyā Rab, Isrāīl ke Quddūs ke sāth gustākhānā thā. ³⁰ Is lie us ke naujawān galiyon mein gir kar mar jāenge, us ke tamām faujī us din halāk ho jāenge.” Yih Rab kā farmān hai.

³¹ Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai gustākh shahr, main tujh se nipaṭne wālā hūñ. Kyonki wuh dīn ā gayā hai jab tujhe sazā milnī hai. ³² Tab gustākh shahr ṭhokar khā kar gir jāegā, aur koī use dubārā khaṛā nahīn karegā. Main us ke tamām shahron mein āg lagā dūngā jo gird-o-nawāh mein sab kuchh rākh kar degī.”

Rab Apnī Qaum ko Rihā Karwātā Hai

³³ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Isrāīl aur Yahūdāh ke logoñ par zulm huā hai. Jinhon ne unheñ asīr karke jilāwatan kiyā hai wuh unheñ rihā nahīn karnā chāhte, unheñ jāne nahīn dete. ³⁴ Lekin un kā Chhurāne Wālā qawī hai, us kā nām Rabbul-afwāj hai. Wuh ḡhūb laṛ kar un kā muāmalā durust karegā tāki mulk ko āram-o-sukūn mil jāe. Lekin Bābal ke bāshindon ko wuh thartharāne degā.”

³⁵ Rab farmātā hai, “Talwār Bābal kī qaum par ṭuṭ paṛe! Wuh Bābal ke bāshindon, us ke buzurgoñ aur dānishmandon par ṭuṭ paṛe! ³⁶ Talwār us ke jhūṭe nabiyon par ṭuṭ paṛe tāki bewuqūf sābit hon. Talwār us ke sūrmāon par ṭuṭ paṛe tāki un par dahshat chhā jāe. ³⁷ Talwār Bābal ke ḡhoron, rathon aur pardesī faujiyon par ṭuṭ paṛe tāki wuh auraton kī mānind ban jāen. Talwār us ke ḡhazānon par ṭuṭ paṛe tāki wuh chhīn lie jāen. ³⁸ Talwār us ke pānī ke zakhiron par ṭuṭ paṛe tāki wuh ḡhushk ho jāen. Kyonki Mulk-e-Bābal buton se bharā huā hai, aise buton se jin ke bāis log dīwānon kī tarah phirte haiñ. ³⁹ Ākhir mein galiyon mein sirf registān ke jānwar aur janglī kutte phirenge, wahān uqābī ullū basenge. Wuh hameshā tak insān kī bastiyon se mahrūm aur nasl-dar-nasl ḡhairābād rahegā.” ⁴⁰ Rab farmātā hai, “Us kī hālat Sadūm aur Amūrā kī-sī hogī jinheñ main ne paṛos ke shahron samet ultā kar safhā-e-hastī se miṭā diyā. Āindā wahān koī nahīn basegā, koī nahīn ābād hogā.” Yih Rab kā farmān hai.

Shimāl se Dushman Ā Rahā Hai

⁴¹ “Dekho, shimāl se fauj ā rahī hai, ek baṛī qaum aur muta'addid bādshāh duniyā kī intahā se rawānā hue haiñ. ⁴² Us ke zālim aur berahm faujī kamān aur shamshīr se lais haiñ. Jab wuh apne ḡhoron par sawār ho kar chalte haiñ to garajte samundar kā-sā shor barpā hotā hai. Ai Bābal Betī, wuh sab jang ke lie taiyār ho kar tujh se laṛne ā rahe haiñ. ⁴³ Un kī ḡhabar sunte hī Shāh-e-Bābal himmat hār gayā hai. Ḳhaufzadā ho kar wuh dard-e-zah mein mubtalā aurat kī tarah taṛapne lagā hai.

⁴⁴ Jis tarah sherbabar Yordan ke jangloñ se nikal kar shādāb charāgāhoñ meñ charne wālī bheṛoñ par tūt parṭā hai usī tarah maiñ Bābal ko ek dam us ke mulk se bhagā dūngā. Phir maiñ apne chune hue ādmī ko Bābal par muqarrar karūngā. Kyoñki kaun mere barābar hai? Kaun mujh se jawāb talab kar saktā hai? Wuh gallābān kahāñ hai jo merā muqābalā kar sake?” ⁴⁵ Chunāñche Bābal par Rab kā faislā suno, Mulk-e-Bābal ke lie us ke mansūbe par dhyān do! “Dushman pūre rewar ko sab se nanhe bachchoñ se le kar baṛoñ tak ghasīṭ kar le jāegā. Us kī charāgāh wīrān-o-sunsān ho jāegī.

⁴⁶ Jyoñ hī nārā buland hogā ki Bābal dushman ke qabze meñ ā gayā hai to zamīn laraz uṭhegī. Tab madad ke lie Bābal kī chīkheñ dīgar mamālik tak gūñjeñgī.”

51

Bābal kā Zamānā Khatm Hai

¹ Rab farmātā hai, “Maiñ Bābal aur us ke bāshindoñ ke k̄hilāf mohlak āndhī chalāūngā. ² Maiñ Mulk-e-Bābal meñ ghairmulkī bhejūngā tāki wuh use anāj kī tarah phaṭak kar tabāh kareñ. Āfat ke din wuh pūre mulk ko ghere rakheñge. ³ Tīrandāz ko tīr chalāne se roko! Faujī ko zirābaktar pahan kar laṛne ke lie khare hone na do! Un ke naujawānoñ ko zindā mat chhoṛnā balki fauj ko sarāsar nest-o-nābūd kar denā!

⁴ Tab Mulk-e-Bābal meñ har taraf lāsheñ nazar āeñgī, talwār ke chire hue us kī galiyoñ meñ paṛe raheñge. ⁵ Kyoñki Rabbul-afwāj ne Isrāīl aur Yahūdāh ko akelā * nahīn chhoṛā, un ke K̄hudā ne unheñ tark nahīn kiyā. Mulk-e-Bābal kā qusūr nihāyat sangīn hai, us ne Isrāīl ke Quddūs kā gunāh kiyā hai. ⁶ Bābal se bhāg niklo! Daur kar apnī jān bachāo, warnā tumheñ bhī Bābal ke qusūr kā ajr milegā. Kyoñki Rab ke intaqām kā waqt ā pahuñchā hai, ab Bābal ko munāsib sazā milegī.

⁷ Bābal Rab ke hāth meñ sone kā pyālā thā jise us ne pūrī duniyā ko pilā diyā. Aqwām us kī mai pī pī kar matwālī ho gaīñ, is lie wuh dīwānī ho gaī haiñ. ⁸ Lekin ab yih pyālā achānak gir kar tūt gayā hai. Chunāñche Bābal par āh-o-zārī karo! Us ke dard aur taklīf ko dūr karne ke lie balsān le āo, shāyad use shifā mile. ⁹ Lekin log kaheñge, ‘Ham Bābal kī madad karnā chāhte the, lekin us ke zaḥm bhar nahīn sakte. Is lie āo, ham use chhoṛ den aur har ek apne apne mulk meñ jā base. Kyoñki us kī saḥt adālat ho rahī hai, jitnā āsmān aur bādāl buland haiñ utnī hī saḥt us kī sazā hai.’

¹⁰ Rab kī qaum bole, ‘Rab hamārī rāstī raushnī meñ lāyā hai. Āo, ham Siyyūn meñ wuh kuchh sunāeñ jo Rab hamāre K̄hudā ne kiyā hai.’

¹¹ Tīroñ ko tez karo! Apnā tarkash un se bhar lo! Rab Mādī bādshāhoñ ko harkat meñ lāyā hai, kyoñki wuh Bābal ko tabāh karne kā irādā rakhtā hai. Rab intaqām legā, apne ghar kī tabāhī kā badlā legā. ¹² Bābal kī fasīl ke k̄hilāf jang kā jhandā gār do! Shahr ke irdgird pahrādārī kā band-o-bast mazbūt karo, hāñ mazīd santrī khare karo. Kyoñki Rab ne Bābal ke bāshindoñ ke k̄hilāf mansūbā bāndh kar us kā elān kiyā hai, aur ab wuh use pūrā karegā.

¹³ Ai Bābal Beṭī, tū gahre pānī ke pās bastī aur nihāyat daulatmand ho gaī hai. Lekin k̄habardār! Terā anjām qarīb hī hai, terī zindagī kā dhāgā kaṭ gayā hai. ¹⁴ Rabbul-afwāj ne apne nām kī qasam khā kar farmāyā hai ki maiñ tujhe dushmanoñ se bhar dūngā, aur wuh ṭīḍḍiyoñ ke ghol kī tarah pūre shahr ko ḍhānp leñge. Har jagah wuh tujh par fatah ke nāre lagāeñge.

¹⁵ Dekho, Allāh hī ne apnī qudrat se zamīn ko k̄halaq kiyā, usī ne apnī hikmat se duniyā kī buniyād rakhī, aur usī ne apnī samajh ke mutābiq āsmān ko k̄haime kī tarah tān liyā. ¹⁶ Us ke hukm par āsmān par pānī ke zaḥīre garajne lagte haiñ. Wuh

* 51:5 Lafzī tarjumā: ranḍwā.

duniyā kī intahā se bādāl chaṛhnī detā, bārish ke sāth bijlī karakne detā aur apne godāmon se hawā nikalne detā hai.

¹⁷ Tamām insān ahmaq aur samajh se khālī haiñ. Har sunār apne buton ke bāis sharmindā huā hai. Us ke but dhokā hī haiñ, un meñ dam nahīñ. ¹⁸ Wuh fuzūl aur mazhakākhez haiñ. Adālat ke waqt wuh nest ho jāenge. ¹⁹ Allāh jo Yāqūb kā maurūsī hissā hai in kī mānind nahīñ hai. Wuh sab kā Khāliq hai, aur Isrāīlī qaum us kā maurūsī hissā hai. Rabbul-afwāj hī us kā nām hai.

Ab Rab Bābal par Hamlā Karegā

²⁰ Ai Bābal, tū merā hathorā, merā jangī hathiyār thā. Tere hī zariye maiñ ne qaumon ko pāsh pāsh kar diyā, saltanaton ko khāk meñ milā diyā. ²¹ Tere hī zariye maiñ ne ghoron ko sawaron samet aur rathon ko rathbānon samet pāsh pāsh kar diyā. ²² Tere hī zariye maiñ ne mardon aur auraton, buzurgoñ aur bachchoñ, naujawānon aur kuñwāriyon ko pārā pārā kar diyā. ²³ Tere hī zariye maiñ ne gallābān aur us ke rewar, kisān aur us ke bailon, gawarnaron aur sarkārī mulāzimon ko rezā rezā kar diyā.

²⁴ Lekin ab maiñ Bābal aur us ke tamām bāshindon ko un kī Siyyūn ke sāth badsulūkī kā pūrā ajr dūngā. Tum apnī āñkhoñ se is ke gawāh hoge.” Yih Rab kā farmān hai.

²⁵ Rab farmātā hai, “Ai Bābal, pahle tū mohlak pahār thā jis ne tamām duniyā kā satyānās kar diyā. Lekin ab maiñ tujh se nipaṭ letā hūñ. Maiñ apnā hāth tere khilāf baṛhā kar tujhe ūñchī ūñchī chaṭānon se paṭākḥ dūngā. Ākhirkār malbe kā jhulsā huā dher hī bāqī rahegā. ²⁶ Tū itnā tabāh ho jāegā ki tere patthar na kisī makān ke konoñ ke lie, na kisī buniyād ke lie istemāl ho sakeñge.” Yih Rab kā farmān hai.

²⁷ “Āo, mulk meñ jang kā jhandā gār do! Aqwām meñ narsingā phūñk phūñk kar unheñ Bābal ke khilāf laṛne ke lie maḥsūs karo! Us se laṛne ke lie Arārāt, Minnī aur Ashkanāz kī saltanaton ko bulāo! Bābal se laṛne ke lie kamāñdar muqarrar karo. Ghore bhej do jo ṭiḍḍiyon ke haulnāk ghol kī tarah us par ṭūṭ parēñ. ²⁸ Aqwām ko Bābal se laṛne ke lie maḥsūs karo! Mādī bādshāh apne gawarnaron, afsaron aur tamām mutī mamālik samet taiyār ho jāēñ. ²⁹ Zamīn laraztī aur thartharātī hai, kyonki Rab kā mansūbā aṭal hai, wuh Mulk-e-Bābal ko yon tabāh karnā chāhtā hai ki āindā us meñ koī na rahe.

³⁰ Bābal ke jangāzmūdā faujī laṛne se bāz ā kar apne qilon meñ chhup gae haiñ. Un kī tāqat jāṭī rahī hai, wuh auraton kī mānind ho gae haiñ. Ab Bābal ke gharon ko āg lag gaī hai, fasīl ke darwāzon ke kunde ṭūṭ gae haiñ. ³¹ Yake bād dīgare qāsīd daur kar Shāh-e-Bābal ko ittalā dete haiñ, ‘Shahr chāron taraf se dushman ke qabze meñ hai! ³² Dariyā ko pār karne ke tamām rāste us ke hāth meñ haiñ, sarkanḍe kā daldalī ilāqā jal rahā hai, aur faujī khauf ke märe behis-o-harkat ho gae haiñ.’ ”

³³ Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, “Fasal kī kaṭāī se pahle pahle gāhne kī jagah ke farsh ko dabā dabā kar mazbūt kiya jāṭā hai. Yihī Bābal Beṭī kī hālat hai. Fasal kī kaṭāī qarīb ā gaī hai, aur thoṛī der ke bād Bābal ko pāñwon tale khūb dabāyā jāegā.

Rab Bābal se Yarūshalam kā Intaqām Legā

³⁴ Siyyūn Beṭī rotī hai, ‘Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne mujhe harap kar liyā, chūs liyā, khālī bartan kī tarah ek taraf rakh diyā hai. Us ne azhdahe kī tarah mujhe nigal liyā, apne peṭ ko merī lazīz chīzon se bhar liyā hai. Phir us ne mujhe watan se nikāl diyā.’ ³⁵ Lekin ab Siyyūn kī rahne wālī kahe, ‘Jo ziyādatī mere sāth huī wuh Bābal ke sāth kī jāe. Jo qatl-o-ghārat mujh meñ huī wuh Bābal ke bāshindon meñ mach jāe!’ ”

³⁶ Rab Yarūshalam se farmātā hai, “Dekh, main̄ khud tere haq meñ laṛūngā, main̄ khud terā badlā lūngā. Tab us kā samundar khushk ho jāegā, us ke chashme band ho jāenge. ³⁷ Bābal malbe kā dher ban jāegā. Gidaṛ hī us meñ apnā ghar banā leñge. Use dekh kar guzarne wāloñ ke roñgte khare ho jāenge, aur wuh ‘Taubā taubā’ kah kar āge nikleñge. Koī bhī wahāñ nahīñ basegā.

³⁸ Is waqt Bābal ke bāshinde sherbabar kī tarah dahār rahe haiñ, wuh sher ke bachchoñ kī tarah ghurrā rahe haiñ. ³⁹ Lekin Rab farmātā hai ki wuh abhī mast hoñge ki main̄ un ke lie ziyāfat taiyār karūnga, ek aisī ziyāfat jis meñ wuh matwāle ho kar khushī ke nāre māreñge, phir abadī nīnd so jāenge. Us nīnd se wuh kabhī nahīñ uñheñge. ⁴⁰ Main̄ unheñ bher ke bachchoñ, menḍhoñ aur bakroñ kī tarah qasāi ke pās le jāūngā.

⁴¹ Hāy, Bābal dushman ke qabze meñ ā gayā hai! Jis kī tārif pūrī duniyā kartī thī wuh chhīn liyā gayā hai! Ab use dekh kar qaumoñ ke roñgte khare ho jāte haiñ.

⁴² Samundar Bābal par chaṛh āyā hai, us kī garajtī lahroñ ne use dhāñp liyā hai.

⁴³ Us ke shahr registān ban gae haiñ, ab chāroñ taraf khushk aur wirān bayābān hī nazar ātā hai. Na koī us meñ rahtā, na us meñ se guzartā hai.

⁴⁴ Main̄ Bābal ke dewatā Bel ko sazā de kar us ke muñh se wuh kuchh nikāl dūngā jo us ne haṛap kar liyā thā. Ab se dīgar aqwām jauq-dar-jauq us ke pās nahīñ āeñgī, kyonki Bābal kī fasīl bhī gir gai hai.

⁴⁵ Ai merī qaum, Bābal se nikal ā! Har ek apnī jān bachāne ke lie wahāñ se bhāg jāe, kyonki Rab kā shadīd ghazab us par nāzil hone ko hai.

⁴⁶ Jab afwāheñ mulk meñ phail jāeñ to himmat mat hārnā, na khauf khānā. Kyonki har sāl koī aur afwāh phailegī, zulm par zulm aur hukmrān par hukmrān ātā rahegā.

⁴⁷ Kyonki wuh waqt qarīb hī hai jab main̄ Bābal ke butoñ ko sazā dūngā. Tab pūre mulk kī behurmatī ho jāegī, aur us ke maqtūl us ke bīch meñ gir kar paṛe raheñge.

⁴⁸ Tab āsmān-o-zamīn aur jo kuchh un meñ hai Bābal par shādiyānā bajāenge. Kyonki tabāhkun dushman shimāl se us par hamlā karne ā rahā hai.” Yih Rab kā farmān hai.

⁴⁹ “Bābal ne pūrī duniyā meñ beshumār logoñ ko qatl kiyā hai, lekin ab wuh khud halāk ho jāegā, is lie ki us ne itne Isrāiliyoñ ko qatl kiyā hai.

⁵⁰ Ai talwār se bache hue Isrāiliyo, ruke na raho balki rawānā ho jāo! Dūr-darāz mulk meñ Rab ko yād karo, Yarūshalam kā bhī khayāl karo! ⁵¹ Beshak tum kahte ho, ‘Ham sharmindā haiñ, hamārī saḥt ruswāi huī hai, sharm ke māre ham ne apne muñh ko dhāñp liyā hai. Kyonki pardesī Rab ke ghar kī muqaddastarīn jaghoñ meñ ghus āe haiñ.’

⁵² Lekin Rab farmātā hai ki wuh waqt āne wālā hai jab main̄ Bābal ke butoñ ko sazā dūngā. Tab us ke pūre mulk meñ maut ke ghāṭ utarne wāloñ kī āheñ sunāi deñgī. ⁵³ Khāh Bābal kī tāqat āsmān tak ūñchī kyon na ho, khāh wuh apne buland qile ko kitnā mazbūt kyon na kare to bhī wuh gir jāegā. Main̄ tabāh karne wāle faujī us par chaṛhā lāūngā.” Yih Rab kā farmān hai.

⁵⁴ “Suno! Bābal meñ chīkheñ buland ho rahī haiñ, Mulk-e-Bābal dhaṛām se gir paṛā hai. ⁵⁵ Kyonki Rab Bābal ko barbād kar rahā, wuh us kā shor-sharābā band kar rahā hai. Dushman kī lahreñ mutalātim samundar kī tarah us par chaṛh rahī haiñ, un kī garajtī āwāz fizā meñ gūñj rahī hai. ⁵⁶ Kyonki tabāhkun dushman Bābal par hamlā karne ā rahā hai. Tab us ke sūrmāoñ ko pakaṛā jāegā aur un kī kamāneñ tūṭ jāeñgī. Kyonki Rab intaqām kā Khudā hai, wuh har insān ko us kā munāsib ajr degā.”

⁵⁷ Duniyā kā Bādshāh jis kā nām Rabbul-afwāj hai farmātā hai, “Main̄ Bābal ke baṛoñ ko matwālā karūnga, khāh wuh buzurg, dānishmand, gawarnar, sarkārī

afsar yā faujī kyon na hon. Tab wuh abadī nīnd so jāēnge aur dubārā kabhī nahīn uṭheṅge.”

⁵⁸ Rab farmātā hai, “Bābal kī moṭī moṭī fasīl ko kḥāk meṁ milāyā jāegā, aur us ke ūnche ūnche darwāze rākh ho jāēnge. Tab yih kahāwat Bābal par sādiq āegī, ‘Aqwām kī mehnat-mashaqqat befāyda rahī, jo kuchh unhoṁ ne baṛī mushkil se banāyā wuh nazar-e-ātish ho gayā hai.’ ”

Yarmiyāh Apnā Paighām Bābal Bhejtā Hai

⁵⁹ Yahūdāh ke bādshāh Sidqiyāh ke chauthe sāl meṁ Yarmiyāh Nabī ne yih kalām Sirāyāh bin Nairiyāh bin Mahsiyāh ke sapurd kar diyā jo us waqt bādshāh ke sāth Bābal ke lie rawānā huā. Safr kā pūrā band-o-bast Sirāyāh ke hāth meṁ thā.

⁶⁰ Yarmiyāh ne tūmār meṁ Bābal par nāzil hone wālī āfat kī pūrī tafsīl likh dī thī. Us ke Bābal ke bāre meṁ tamām paighāmāt us meṁ qalamband the. ⁶¹ Us ne Sirāyāh se kahā, “Bābal pahuṁch kar dhyān se tūmār kī tamām bātoṁ kī tilāwat karen. ⁶² Tab duā karen, ‘Ai Rab, tū ne elān kiyā hai ki maiṁ Bābal ko yon tabāh karūṅga ki āindā na insān, na haiwān us meṁ basegā. Shahr abad tak wīrān-o-sunsān rahegā.’ ⁶³ Pūrī kitāb kī tilāwat ke ikhtitām par use patthar ke sāth bāndh leṁ, phir Dariyā-e-Furāt meṁ phaiṁk kar ⁶⁴ boleṁ, ‘Bābal kā beṛā is patthar kī tarah gharq ho jāegā. Jo āfat maiṁ us par nāzil karūṅga us se use yon kḥāk meṁ milāyā jāegā ki dubārā kabhī nahīn uṭhegā. Wuh sarāsar khatm ho jāegā.’ ”

Yarmiyāh ke paighāmāt yahān ikhtitām par pahuṁch gae haiṁ.

52

Shāh-e-Yahūdāh Sidqiyāh kī Hukūmat

¹ Sidqiyāh 21 sāl kī umr meṁ bādshāh banā, aur Yarūshalam meṁ us kī hukūmat kā daurāniyā 11 sāl thā. Us kī mān Hamūtal bint Yarmiyāh Libnā Shahr kī rahne wālī thī. ² Yahūyaqīm kī tarah Sidqiyāh aisā kām kartā rahā jo Rab ko nāpasand thā. ³ Rab Yarūshalam aur Yahūdāh ke bāshindoṁ se itnā nārāz huā ki ākḥir meṁ us ne unheṁ apne huzūr se kḥārij kar diyā.

Sidqiyāh kā Farār aur Giriftārī

Ek dīn Sidqiyāh Bābal ke bādshāh se sarkash huā, ⁴ is lie Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar tamām fauj apne sāth le kar dubārā Yarūshalam pahuṁchā tāki us par hamlā kare.

Sidqiyāh kī hukūmat ke naweṁ sāl meṁ Bābal kī fauj Yarūshalam kā muhāsarā karne lagī. Yih kām dasweṁ mahīne ke dasweṁ dīn * shurū huā. Pūre shahr ke irdgird bādshāh ne pushte banwāe. ⁵ Sidqiyāh kī hukūmat ke 11weṁ sāl tak Yarūshalam qāym rahā. ⁶ Lekin phir kāl ne shahr meṁ zor pakaṛā, aur awām ke lie khāne kī chīzeṁ na rahīn.

Chauthe mahīne ke naweṁ dīn † ⁷ Bābal ke faujiyon ne fasīl meṁ rakḥnā ḍāl diyā. Usī rāt Sidqiyāh apne tamām faujiyon samet farār hone meṁ kāmyāb huā, agarche shahr dushman se ghirā huā thā. Wuh fasīl ke us darwāze se nikle jo Shāhī Bāgh ke sāth mulhiq do dīwāroṁ ke bīch meṁ thā. Wuh Wādī-e-Yardan kī taraf bhāgne lage, ⁸ lekin Bābal kī fauj ne bādshāh kā tāqqub karke use Yariḥū ke maidān meṁ pakar liyā. Us ke faujī us se alag ho kar chāroṁ taraf muntashir ho gae. ⁹ Aur wuh khud giriftār ho gayā. Phir use Mulk-e-Hamāt ke shahr Riblā meṁ Shāh-e-Bābal ke pās lāyā gayā, aur wahīn us ne Sidqiyāh par faislā sādīr kiyā. ¹⁰ Sidqiyāh ke dekhte dekhte Shāh-e-Bābal ne Riblā meṁ us ke beṛoṁ ko qatl kiyā. Sāth sāth us ne Yahūdāh ke tamām buzurgoṁ ko bhī maut ke ghāṭ utār diyā. ¹¹ Phir us ne Sidqiyāh kī ānkheṁ

* 52:4 15 Janwarī. † 52:6 18 Julāi.

nikalwā kar use pītal kī zanjīron meñ jakar liyā aur Bābal le gayā jahān wuh jīte-jī rahā.

Yarūshalam aur Rab ke Ghar kī Tabāhī

¹² Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar kī hukūmat ke 19weñ sāl meñ bādshāh kā khās afsar Nabūzarādān Yarūshalam pahuñchā. Wuh shāhī muhāfizon par muqarrar thā. Pāñchweñ mahīne ke sātweñ din ‡ us ne ā kar ¹³ Rab ke ghar, shāhī mahal aur Yarūshalam ke tamām makānon ko jalā diyā. Har barī imārat bhasm ho gaī. ¹⁴ Us ne apne tamām faujiyon se shahr kī pūrī fasl ko bhī girā diyā. ¹⁵ Phir Nabūzarādān ne sab ko jilāwatan kar diyā jo Yarūshalam meñ pīchhe rah gae the. Wuh bhī un meñ shāmil the jo jang ke daurān ghaddārī karke Shāh-e-Bābal ke pīchhe lag gae the. Nabūzarādān bāqīmāndā kārigar aur gharibon meñ se bhī kuchh Bābal le gayā. ¹⁶ Lekin us ne sab se nichle tabqe ke bāz logon ko Mulk-e-Yahūdāh meñ chhoṛ diyā tāki wuh angūr ke bāghon aur kheton ko sanbhālen.

¹⁷ Bābal ke faujiyon ne Rab ke ghar meñ jā kar pītal ke donon satūnon, pānī ke bāsanon ko uṭhāne wālī hathgāriyon aur Samundar nāmī pītal ke hauz ko toṛ diyā aur sārā pītal uṭhā kar Bābal le gae. ¹⁸ Wuh Rab ke ghar kī khidmat saranjām dene ke lie darkār sāmān bhī le gae yānī bālṭiyān, belche, battī katarne ke auzār, chhīrkāw ke kaṭore, pyāle aur pītal kā bāqī sārā sāmān. ¹⁹ Khālis sone aur chāndī ke bartan bhī is meñ shāmil the yānī bāsan, jalte hue koele ke bartan, chhīrkāw ke kaṭore, bālṭiyān, shamādān, pyāle aur mai kī nazareñ pesh karne ke bartan. Shāhī muhāfizon kā yih afsar sārā sāmān uṭhā kar Bābal le gayā. ²⁰ Jab donon satūnon, Samundar nāmī hauz, hauz ko uṭhāne wāle pītal ke bailon aur bāsanon ko uṭhāne wālī hathgāriyon kā pītal turwāyā gayā to wuh itnā waznī thā ki use tolā na jā sakā. Sulemān Bādshāh ne yih chizeñ Rab ke ghar ke lie banwāi thīn. ²¹ Har satūn kī ūñchāi 27 fuṭ aur gherā 18 fuṭ thā. Donon khokhle the, aur un kī dīwāron kī moṭāi 3 inch thī. ²² Un ke bālāi hisson kī ūñchāi sārhe sāt fuṭ thī, aur wuh pītal kī jāli aur anāron se saje hue the. ²³ 96 anār lage hue the. Jālī ke irdgird kul 100 anār lage the.

²⁴ Shāhī muhāfizon ke afsar Nabūzarādān ne zail ke qaidiyon ko alag kar diyā: imām-e-āzam Sirāyāh, us ke bād āne wāle imām Safaniyāh, Rab ke ghar ke tīn darbānon, ²⁵ shahr ke bache huon meñ se us afsar ko jo shahr ke faujiyon par muqarrar thā, Sidqiyāh Bādshāh ke sāt mushīron, ummat kī bhartī karne wāle afsar aur shahr meñ maujūd us ke 60 mardon ko. ²⁶ Nabūzarādān in sab ko alag karke sūbā Hamāt ke shahr Riblā le gayā jahān Shāh-e-Bābal thā. ²⁷ Wahān Nabūkadnazzar ne unheñ sazā-e-maut dī.

Yon Yahūdāh ke bāshindon ko jilāwatan kar diyā gayā. ²⁸ Nabūkadnazzar ne apnī hukūmat ke 7weñ sāl meñ Yahūdāh ke 3,023 afrād, ²⁹ 18weñ sāl meñ Yarūshalam ke 832 afrād, ³⁰ aur 23weñ sāl meñ 745 afrād ko jilāwatan kar diyā. Yih ākhīrī log shāhī muhāfizon ke afsar Nabūzarādān ke zariye Bābal lāe gae. Kul 4,600 afrād jilāwatan hue.

Yahūyākīn ko Āzād Kiyā Jātā Hai

³¹ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn kī jilāwatanī ke 37weñ sāl meñ Awīl-marūdak Bābal kā bādshāh banā. Usī sāl ke 12weñ mahīne ke 25weñ din § us ne Yahūyākīn ko qaidkhāne se āzād kar diyā. ³² Us ne us ke sāth narm bāteñ karke use izzat kī aisī kursī par biṭhāyā jo Bābal meñ jilāwatan kie gae bāqī bādshāhon kī nisbat zyādā aham thī. ³³ Yahūyākīn ko qaidī ke kapre utārne kī ijāzat milī, aur use zindagī-bhar bādshāh kī mez par bāqāydaḡī se khānā khāne kā sharf hāsīl rahā. ³⁴ Bādshāh ne muqarrar kiyā ki Yahūyākīn ko umr-bhar itnā wazīfā miltā rahe ki us kī rozmarra zarūriyāt pūrī hotī raheñ.

Nohā

Wīrān-o-Sunsān

¹ Hāy, afsos! Yarūshalam Beṭī kitnī tanhā baiṭhī hai, go us meñ pahle itnī raunaq thī. Jo pahle aqwām meñ awwal darjā rakhtī thī wuh bewā ban gaī hai, jo pahle mamālik kī rānī thī wuh ḡhulāmī meñ ā gaī hai.

² Rāt ko wuh ro ro kar guzārtī hai, us ke ḡāl ānsuon se tar rahte haiñ. Āshiqon meñ se koī nahīn rahā jo use tasallī de. Dost sab ke sab bewafā ho kar us ke dushman ban gae haiñ.

³ Pahle bhī Yahūdāh Beṭī baṛī musībat meñ phaṁsī huī thī, pahle bhī use saḡht mazdūrī karnī paṛī. Lekin ab wuh jilāwatan ho kar dīgar aqwām ke bīch meñ rahtī hai, ab use kahīn bhī aisī jagah nahīn miltī jahān sukūn se rah sake. Kyoñki jab wuh baṛī taklīf meñ muṭtalā thī to dushman ne us kā tāqqub karke use gher liyā.

⁴ Siyyūn kī rāheñ mātamzadā haiñ, kyoñki koī id manāne ke lie nahīn ātā. Shahr ke tamām darwāze wīrān-o-sunsān haiñ. Us ke imām āheñ bhar rahe, us kī kuñwāriyāñ ḡham khā rahī haiñ aur use ḡhud shadīd talḡhī mahsūs ho rahī hai.

⁵ Us ke muḡhālīf mālik ban gae. Us ke dushman sukūn se rah rahe haiñ. Kyoñki Rab ne shahr ko us ke muta'addid ḡnāhoñ kā ajr de kar use dukh pahuñchāyā hai. Us ke farzand dushman ke āge āge chal kar jilāwatan ho gae haiñ.

⁶ Siyyūn Beṭī kī tamām shān-o-shaukat jāṭī rahī hai. Us ke buzurg charāḡāh na pāne wāle hiran haiñ jo thakte thakte shikāriyon ke āge āge bhāḡte haiñ.

⁷ Ab jab Yarūshalam musībatzadā aur bewatan hai to use wuh qīmṭī chīzeñ yād ātī haiñ jo use qadīm zamāne se hī hāsīl thīñ. Kyoñki jab us kī qaum dushman ke hāth meñ āī to koī nahīn thā jo us kī madad kartā balki us ke muḡhālīf tamāshā deḡhne daṛe āe, wuh us kī tabāhī se ḡhush ho kar hañs paṛe.

⁸ Yarūshalam Beṭī se sangīn ḡnāh sarzad huā hai, isī lie wuh lān-tān kā nishānā ban gaī hai. Jo pahle us kī izzat karte the wuh sab use haḡīr jānte haiñ, kyoñki unhoñ ne us kī barahnagī deḡhī hai. Ab wuh āheñ bhar bhar kar apnā muñh dūsṛī taraf pher letī hai.

⁹ Go us ke dāman meñ bahut gandagī thī, to bhī us ne apne anjām kā ḡhayāl tak na kiyā. Ab wuh dhaṛām se gir gaī hai, aur koī nahīn hai jo use tasallī de. “Ai Rab, merī musībat kā lihāz kar! Kyoñki dushman sheḡhī mār rahā hai.”

¹⁰ Jo kuchh bhī Yarūshalam ko pyārā thā us par dushman ne hāth dālā hai. Hattā ki use deḡhnā paṛā ki ḡhairaqwām us ke maḡdis meñ dāḡhil ho rahe haiñ, go tū ne aise logoñ ko apnī jamāt meñ sharīk hone se manā kiyā thā.

¹¹ Tamām bāshinde āheñ bhar bhar kar roṭī kī talāsh meñ rahte haiñ. Har ek khāne kā koī na koī ṭukṛā pāne ke lie apnī beshqīmat chīzeñ bech rahā hai. Zahan meñ ek hī ḡhayāl hai ki apnī jān ko kisī na kisī tarah bachāe. “Ai Rab, mujh par nazar dāl kar dhyān de ki merī kitnī tazlīl huī hai.

¹² Ai yahān se guzarne wālo, kyā yih sab kuchh tumhāre nazdīk bemānī hai? ḡhaur se soch lo, jo īzā mujhe bardāsht karnī paṛṭī hai kyā wuh kahīn aur pāī jāṭī hai? Hargiz nahīn! Yih Rab kī taraf se hai, usī kā saḡht ḡhazab mujh par nāzil huā hai.

¹³ Bulandiyon se us ne merī haḡdiyon par āḡ nāzil karke unheñ kuchal diyā. Us ne mere pānwoñ ke sāmne jāl bichhā kar mujhe pīchhe haṭā diyā. Usī ne mujhe wīrān-o-sunsān karke hameshā ke lie bīmār kar diyā.

¹⁴ Mere jarāym kā juā bhārī hai. Rab ke hāth ne unheñ ek dūsre ke sāth joṛ kar merī gardan par rakh diyā. Ab merī tāqat khatm hai, Rab ne mujhe unheñ ke hawāle kar diyā jin kā muqābalā main kar hī nahīn saktā.

¹⁵ Rab ne mere darmiyān ke tamām sūrmāoñ ko radd kar diyā, us ne mere khilāf julūs nikalwāyā jo mere jawānoñ ko pāsh pāsh kare. Hāñ, Rab ne kuñwārī Yahūdāh Beṭī ko angūr kā ras nikālne ke hauz meñ phaiñk kar kuchal dālā.

¹⁶ Is lie main ro rahī hūñ, merī āñkhoñ se āñsū tapakte rahte haiñ. Kyoñki qarīb koī nahīn hai jo mujhe tasallī de kar merī jān ko tar-o-tāzā kare. Mere bachche tabāh haiñ, kyoñki dushman ghālib ā gayā hai.”

¹⁷ Siyyūn Beṭī apne hāth phailātī hai, lekin koī nahīn hai jo use tasallī de. Rab ke hukm par Yāqūb ke paṛosī us ke dushman ban gae haiñ. Yarūshalam un ke darmiyān ghinaunī chīz ban gaī hai.

¹⁸ “Rab haq bajānib hai, kyoñki main us ke kalām se sarkash huī. Ai tamām aqwām, suno! Merī izā par ghaur karo! Mere naujawān aur kuñwāriyāñ jilāwatan ho gae haiñ.

¹⁹ Main ne apne āshiqoñ ko bulāyā, lekin unhoñ ne bewafā ho kar mujhe tark kar diyā. Ab mere imām aur buzurg apnī jān bachāne ke lie khurāk dhūñḍte dhūñḍte shahr meñ halāk ho gae haiñ.

²⁰ Ai Rab, merī tangdastī par dhyān de! Bātin meñ main tarāp rahī hūñ, merā dil tezī se dharak rahā hai, is lie ki main itnī zyādā sarkash rahī hūñ. Bāhar galī meñ talwār ne mujhe bachchoñ se mahrūm kar diyā, ghar ke andar maut mere pīchhe paṛī hai.

²¹ Merī āheñ to logoñ tak pahuñchtī haiñ, lekin koī mujhe tasallī dene ke lie nahīn ātā. Is ke bajāe mere tamām dushman merī musibat ke bāre meñ sun kar baghleñ bajā rahe haiñ. Wuh khush haiñ ki tū ne mere sāth aisā sulūk kiyā hai. Ai Rab, wuh dīn āne de jis kā elān tū ne kiyā hai tāki wuh bhī merī tarah kī musibat meñ phañs jāeñ.

²² Un kī tamām burī harkateñ tere sāmne āeñ. Un se yon nipaṭ le jis tarah tū ne mere gunāhoñ ke jawāb meñ mujh se nipaṭ liyā hai. Kyoñki āheñ bharte bharte merā dil niḍhāl ho gayā hai.”

2

Rab kā Ghazab Yarūshalam par Nāzil Huā Hai

¹ Hāy, Rab kā qahr kāle bādaloñ kī tarah Siyyūn Beṭī par chhā gayā hai! Isrāīl kī jo shān-o-shaukat pahle āsmān kī tarah buland thī use Allāh ne khāk meñ milā diyā hai. Jab us kā ghazab nāzil huā to us ne apne ghar kā bhī khayāl na kiyā, go wuh us ke pāñwoñ kī chaukī hai.

² Rab ne berahmī se Yāqūb kī ābādiyoñ ko miṭā dālā, qahr meñ Yahūdāh Beṭī ke qiloñ ko dhā diyā. Us ne Yahūdāh kī saltanat aur buzurgoñ ko khāk meñ milā kar un kī behurmatī kī hai.

³ Ghazabnāk ho kar us ne Isrāīl kī pūrī tāqat khatm kar dī. Phir jab dushman qarīb āyā to us ne apne dahne hāth ko Isrāīl kī madad karne se rok liyā. Na sirf yih balki wuh sholāzan āg ban gayā jis ne Yāqūb meñ chāroñ taraf phail kar sab kuchh bhasm kar diyā.

⁴ Apnī kamān ko tān kar wuh apne dahne hāth se tīr chalāne ke lie uṭhā. Dushman kī tarah us ne sab kuchh jo manmohan thā maut ke ghāṭ utārā. Siyyūn Beṭī kā khaimā us ke qahr ke bharakte koeloñ se bhar gayā.

⁵ Rab ne Isrāīl kā dushman-sā ban kar mulk ko us ke mahaloñ aur qiloñ samet tabāh kar diyā hai. Usī ke hāthoñ Yahūdāh Beṭī kī āh-o-zārī meñ izāfā hotā gayā.

⁶ Us ne apnī sukūnatgāh ko bāgh kī jhoñprī kī tarah girā diyā, usī maqām ko barbād kar diyā jahāñ qaum us se milne ke lie jamā hotī thī. Rab ke hāthoñ yon huā ki ab Siyyūn kī īdoñ aur Sabatoñ kī yād hī nahīn rahī. Us ke shadīd qahr ne bādshāh aur imām donoñ ko radd kar diyā hai.

⁷ Apnī qurbāngāh aur maqdis ko mustarad karke Rab ne Yarūshalam ke mahaloñ kī dīwāreñ dushman ke hawāle kar dīñ. Tab Rab ke ghar meñ bhī īd ke din kā-sā shor mach gayā.

⁸ Rab ne faislā kiyā ki Siyyūn Beṭī kī fasīl ko girā diyā jāe. Us ne fite se dīwāroñ ko nāp nāp kar apne hāth ko na rokā jab tak sab kuchh tabāh na ho gayā. Tab qilābandī ke pushte aur fasīl mātām karte karte zāe ho gae.

⁹ Shahr ke darwāze zamīn meñ dhañs gae. Un ke kunde tūt kar bekār ho gae. Yarūshalam ke bādshāh aur rāhnumā dīgar aqwām meñ jilāwatan ho gae haiñ. Ab na shariāt rahī, na Siyyūn ke nabiyon ko Rab kī royā miltī hai.

¹⁰ Siyyūn Beṭī ke buzurg khāmoshī se zamīn par baiṭh gae haiñ. Ṭaṭ ke libās orh kar unhoñ ne apne saroñ par khāk ḍāl lī hai. Yarūshalam kī kuñwāriyāñ bhī apne saroñ ko jhukāe baiṭhī haiñ.

¹¹ Merī āñkheñ ro ro kar thak gaī haiñ, shadīd dard ne mere dīl ko behāl kar diyā hai. Kyonki merī qaum nest ho gaī hai. Shahr ke chaukoñ meñ bachche pazhmurdā hālat meñ phir rahe haiñ, shīrkhar bachche ghash khā rahe haiñ. Yih dekh kar merā kalejā phaṭ rahā hai.

¹² Apnī māñ se wuh pūchhte haiñ, “Roṭī aur mai kahāñ hai?” Lekin befāyda. Wuh maut ke ghāṭ utarne wāle zaḥmī ādmiyon kī tarah chaukoñ meñ bhūke mar rahe haiñ, un kī jāñ māñ kī god meñ hī nikal rahī hai.

¹³ Ai Yarūshalam Beṭī, main kis se terā muwāzanā karke terī hauslā-afzāī karūñ? Ai kuñwārī Siyyūn Beṭī, main kis se terā muqābalā karke tujhe tasallī dūñ? Kyonki tujhe samundar jaisā wasī nuqsān pahuñchā hai. Kaun tujhe shifā de saktā hai?

¹⁴ Tere nabiyon ne tujhe jhūṭī aur bekār royāeñ pesh kīñ. Unhoñ ne terā qusūr tujh par zāhir na kiyā, hālāñki unheñ karnā chāhie thā tāki tū is sazā se bach jātī. Is ke bajāe unhoñ ne tujhe jhūṭ aur farebdeh paighāmāt sunāe.

¹⁵ Ab tere pās se guzarne wāle tālī bajā kar āwāze kaste haiñ. Yarūshalam Beṭī ko dekh kar wuh sar hilāte hue taubā taubā kahte haiñ, “Kyā yih wuh shahr hai jo ‘Takmil-e-Husn’ aur ‘Tamām Duniyā kī Khushī’ kahlātā thā?”

¹⁶ Tere tamām dushman muñh pasār kar tere khilāf bāteñ karte haiñ. Wuh āwāze kaste aur dāñt pīste hue kahte haiñ, “Ham ne use harāp kar liyā hai. Lo, wuh dīn ā gayā hai jis ke intazār meñ ham rahe. Ākhirkār wuh pahuñch gayā, ākhirkār ham ne apnī āñkhoñ se use dekh liyā hai.”

¹⁷ Ab Rab ne apnī marzī pūrī kī hai. Ab us ne sab kuchh pūrā kiyā hai jo baṛī der se farmātā āyā hai. Berahmī se us ne tujhe khāk meñ milā diyā. Usī ne hone diyā ki dushman tujh par shādiyānā bajātā, ki tere mukhālifoñ kī tāqat tujh par ghālib ā gaī hai.

¹⁸ Logoñ ke dīl Rab ko pukārte haiñ. Ai Siyyūn Beṭī kī fasīl, tere āñsū dīn rāt bahte bahte nadī ban jāeñ. Na is se bāz ā, na apnī āñkhoñ ko rone se rukne de!

¹⁹ Uṭh, rāt ke har pahar kī ibtidā meñ āh-o-zārī kar! Apne dīl kī har bāt pānī kī tarah Rab ke huzūr unḍel de. Apne hāthoñ ko us kī taraf uṭhā kar apne bachchoñ kī jānoñ ke lie iltijā kar jo is waqt galī galī meñ bhūke mar rahe haiñ.

²⁰ Ai Rab, dhyān se dekh ki tū ne kis se aisā sulūk kiyā hai. Kyā yih aurateñ apne peṭ kā phal, apne lāḍle bachchoñ ko khāeñ? Kyā Rab ke maqdis meñ hī imām aur nabī ko mār ḍālā jāe?

²¹ Larkeñ aur buzurgoñ kī lāsheñ mil kar galiyoñ meñ paṛī haiñ. Mere jawān larke-larkeiyāñ talwār kī zad meñ ā kar gir gae haiñ. Jab terā ḡhazab nāzil huā to tū ne unheñ mār ḍālā, berahmī se unheñ maut ke ḡhāt utār diyā.

²² Jin se main dahshat khātā thā unheñ tū ne bulāyā. Jis tarah baṛī īdoñ ke mauqe par hujūm shahr meñ jamā hote haiñ usī tarah dushman chāroñ taraf se mujh par ṭūṭ paṛe. Jab Rab kā ḡhazab nāzil huā to na koī bachā, na koī bāqī rah gayā. Jinheñ main ne pālā aur jo mere zer-e-nigarānī parwān chaṛhe unheñ dushman ne halāk kar diyā.

3

Musibat meñ Rab kī Mehrbānī par Ummīd

¹ Hāy, mujhe kitnā dukh uṭhānā paṛā! Aur yih sab kuchh is lie ho rahā hai ki Rab kā ḡhazab mujh par nāzil huā hai, usī kī lāṭhī mujhe tarbiyat de rahī hai.

² Us ne mujhe hāñk hāñk kar tārīkī meñ chalne diyā, kahīñ bhī raushnī nazar nahīñ āī.

³ Rozānā wuh bār bār apnā hāth mere ḡhilāf uṭhātā rahtā hai.

⁴ Us ne mere jism aur jild ko saṛne diyā, merī haḍḍiyōñ ko toṛ ḍālā.

⁵ Mujhe gher kar us ne zahr aur saḡht musibat kī dīwār mere irdgird khaṛī kar dī.

⁶ Us ne mujhe tārīkī meñ basāyā. Ab main un kī mānind hūñ jo baṛī der se qabr meñ paṛe haiñ.

⁷ Us ne mujhe pital kī bhārī zanjīroñ meñ jakar kar mere irdgird aisī dīwāreñ khaṛī kīñ jin se main nikal nahīñ saktā.

⁸ Ḳhāh main madad ke lie kitnī chīḡheñ kyon na mārūñ wuh merī iltijāeñ apne huzūr pahuñchne nahīñ detā.

⁹ Jahāñ bhī main chalnā chāhūñ wahāñ us ne tarāshe pattharoñ kī mazbūt dīwār se mujhe rok liyā. Mere tamām rāste bhūlbhulayyāñ ban gae haiñ.

¹⁰ Allāh richh kī tarah merī ḡhāt meñ baiṭh gayā, sherbabar kī tarah merī tāk lagāe chhup gayā.

¹¹ Us ne mujhe sahīh rāste se bhaṭkā diyā, phir mujhe phāṛ kar besahārā chhoṛ diyā.

¹² Apnī kamāñ ko tāñ kar us ne mujhe apne tiroñ kā nishānā banāyā.

¹³ Us ke tiroñ ne mere gurdoñ ko chīr ḍālā.

¹⁴ Main apnī pūrī qaum ke lie mazāḡ kā nishānā ban gayā hūñ. Wuh pūre din apne ḡitoñ meñ mujhe lāñ-tāñ karte haiñ.

¹⁵ Allāh ne mujhe kaṛwe zahr se ser kiyā, mujhe nāḡawār talḡhī kā pyālā pilāyā.

¹⁶ Us ne mere dāñtoñ ko bajrī chabāne dī, mujhe kuchal kar ḡhāk meñ milā diyā.

¹⁷ Merī jāñ se sukūñ chhīñ liyā gayā, ab main ḡhushhālī kā mazā bhūl hī gayā hūñ.

¹⁸ Chunāñche main bolā, “Merī shāñ aur Rab par se merī ummīd jāṭī rahī hai.”

¹⁹ Merī taklīfdeh aur bewatan hālat kā ḡhayāl kaṛwe zahr kī mānind hai.

²⁰ To bhī merī jāñ ko us kī yād āṭī rahtī hai, sochte sochte wuh mere andar dab jāṭī hai.

²¹ Lekin mujhe ek bāt kī ummīd rahī hai, aur yihī main bār bār zahan meñ lātā hūñ,

²² Rab kī mehrbānī hai ki ham nest-o-nābūd nahīñ hue. Kyonki us kī shafqat kabhī ḡhatm nahīñ hotī

²³ balki har subah az sar-e-nau ham par chamak uṭhtī hai. Ai mere āqā, terī wafādārī azīm hai.

²⁴ Merī jān kahtī hai, “Rab merā maurūsī hissā hai, is lie main us ke intazār mein rahūngī.”

²⁵ Kyonki Rab un par mehrbān hai jo us par ummīd rakh kar us ke tālib rahte hai.

²⁶ Chunānche achchhā hai ki ham khāmoshī se Rab kī najāt ke intazār mein rahe.

²⁷ Achchhā hai ki insān jawānī mein Allāh kā juā uṭhāe phire.

²⁸ Jab juā us kī gardan par rakhā jāe to wuh chupke se tanhāī mein baiṭh jāe.

²⁹ Wuh khāk mein aundhe muṅh ho jāe, shāyad abhī tak ummīd ho.

³⁰ Wuh mārne wāle ko apnā gāl pesh kare, chupke se har tarah kī ruswāī bardāsh kare.

³¹ Kyonki Rab insān ko hameshā tak radd nahīn kartā.

³² Us kī shafqat itnī azīm hai ki go wuh kabhī insān ko dukh pahuñchāe to bhī wuh ākhirkār us par dubārā rahm kartā hai.

³³ Kyonki wuh insān ko dabāne aur gham pahuñchāne mein khushī mahsūs nahīn kartā.

³⁴ Mulk mein tamām qaidiyon ko pānwon tale kuchlā jā rahā hai.

³⁵ Allāh T'ālā ke dekhte dekhte insān kī haqtalfī kī jā rahī hai,

³⁶ adālat mein logon kā haq mārā jā rahā hai. Lekin Rab ko yih sab kuchh nazar ātā hai.

³⁷ Kaun kuchh karwā saktā hai agar Rab ne is kā hukm na diyā ho?

³⁸ Afateṅ aur achchhī chīzeṅ donoṅ Allāh T'ālā ke farmān par wujūd mein ātī hai.

³⁹ To phir insānon mein se kaun apne gunāhon kī sazā pāne par shikāyat kare?

⁴⁰ Ōo, ham apne chāl-chalan kā jāyzā leṅ, use achchhī tarah jāñch kar Rab ke pās wāpas aēṅ.

⁴¹ Ham apne dil ko hāthon samet āsmān kī taraf māyl karen jāhān Allāh hai.

⁴² Ham iqrār karen, “Ham bewafā ho kar sarkash ho gae hai, aur tū ne hamēn muāf nahīn kiya.

⁴³ Tū apne qahr ke parde ke pīchhe chhup kar hamārā tāqqub karne lagā, berahmī se hamēn mārta gayā.

⁴⁴ Tū bādāl mein yon chhup gayā hai ki koī bhī duā tujh tak nahīn pahuñch saktī.

⁴⁵ Tū ne hamēn aqwām ke darmiyān kūrā-karkaṭ banā diyā.

⁴⁶ Hamāre tamām dushman hamēn tāne dete hai.

⁴⁷ Dahshat aur garhe hamāre nasīb mein hai, ham dharām se gir kar tabāh ho gae hai.”

⁴⁸ Ānsū merī ānkhon se ṭapak ṭapak kar nadiyān ban gae hai, main is lie ro rahā hūn ki merī qaum tabāh ho gāi hai.

⁴⁹ Mere ānsū ruk nahīn sakte balki us waqt tak jāri raheṅge

⁵⁰ jab tak Rab āsmān se jhāñk kar mujh par dhyān na de.

⁵¹ Apne shahr kī auraton se dushman kā sulūk dekh kar merā dil chhāl nī ho rahā hai.

⁵² Jo bilāwajah mere dushman hai unhoṅ ne parinde kī tarah merā shikār kiya.

⁵³ Unhoṅ ne mujhe jān se mārne ke lie garhe mein dāl kar mujh par patthar phaiñk die.

⁵⁴ Sailāb mujh par āyā, aur merā sar pānī mein dūb gayā. Main bolā, “Merī zindagī kā dhāgā kaṭ gayā hai.”

- ⁵⁵ Ai Rab, jab main garhe kī gahrāiyon mein thā to main ne tere nām ko pukārā.
⁵⁶ Main ne iltijā kī, “Apnā kām band na rakh balki merī āheñ aur chīkheñ sun!”
 Aur tū ne merī sunī.
⁵⁷ Jab main ne tujhe pukārā to tū ne qarīb ā kar farmāyā, “Khauf na khā.”
⁵⁸ Ai Rab, tū adālat mein mere haq mein muqaddamā larā, balki tū ne merī jān kā ewazānā bhī diyā.
⁵⁹ Ai Rab, jo zulm mujh par huā wuh tujhe sāf nazar ātā hai. Ab merā insāf kar!
⁶⁰ Tū ne un kī tamām kīnāparwarī par tawajjuh dī hai. Jitnī bhī sāzisheñ unhoñ ne mere khilāf kī haiñ un se tū wāqif hai.
⁶¹ Ai Rab, un kī lān-tān, un ke mere khilāf tamām mansūbe tere kām tak pahunch gae haiñ.
⁶² Jo kuchh mere mukhālif pūrā din mere khilāf phusphusāte aur burburāte haiñ us se tū khūb āshnā hai.
⁶³ Dekh ki yih kyā karte haiñ! Khāh baithe yā khare hoñ, har waqt wuh apne gīton mein mujhe apne mazāq kā nishānā banāte haiñ.
⁶⁴ Ai Rab, unheñ un kī harkaton kā munāsib ajr de!
⁶⁵ Un ke zahnon ko kund kar, terī lānat un par ā paṛe!
⁶⁶ Un par apnā pūrā ghazab nāzil kar! Jab tak wuh tere āsmān ke niche se ghāyb na ho jāeñ un kā tāqqub kartā rah!

4

Yarūshalam kī Musibat

- ¹ Hāy, sone kī āb-o-tāb na rahī, khālis sonā bhī mānd paṛ gayā hai. Maqdis ke jawāhar tamām galiyon mein bikhre paṛe haiñ.
² Pahle to Siyyūn ke girānqadar farzand khālis sone jaise qīmtī the, lekin ab wuh goyā mitṭī ke bartan samjhe jāte haiñ jo ām kumhār ne banāe haiñ.
³ Go gīdar bhī apne bachchon ko dūdh pilāte haiñ, lekin merī qaum registān mein rahne wāle uqābī ullū jaisī zālīm ho gāi hai.
⁴ Shīrkhar bachche kī zabān pyās ke māre tālū se chipak gāi hai. Chhoṭe bachche bhūk ke māre roṭī māngte haiñ, lekin khilāne wālā koī nahīn hai.
⁵ Jo pahle lazīz khānā khāte the wuh ab galiyon mein tabāh ho rahe haiñ. Jo pahle arghawānī rang ke shāndār kapṛe pahante the wuh ab kūre-karkaṭ mein loṭ-poṭ ho rahe haiñ.
⁶ Merī qaum se Sadūm kī nisbat kahīn zyādā sangīn gunāh sarzad huā hai. Aur Sadūm kā qusūr itnā sangīn thā ki wuh ek hī lamhe mein tabāh huā. Kisī ne bhī mudākhalat na kī.
⁷ Siyyūn ke ra'īs kitne shāndār the! Jild barf jaisī nikhrī, dūdh jaisī safed thī. Ruḥsār mūnge kī tarah gulābī, shakl-o-sūrat sang-e-lājaward * jaisī chamakdār thī.
⁸ Lekin ab wuh koele jaise kāle nazar āte haiñ. Jab galiyon mein ghūmte haiñ to unheñ pahchānā nahīn jātā. Un kī haḍḍiyon par kī jild sukar kar lakaṛī kī tarah sūkhī huī hai.
⁹ Jo talwār se halāk hue un kā hāl un se behtar thā jo bhūke mar gae. Kyonki kheton se khurāk na milne par wuh ghul ghul kar mar gae.
¹⁰ Jab merī qaum tabāh huī to itnā saḥt kāl paṛ gayā ki narmdil māon ne bhī apne bachchon ko pakā kar khā liyā.

¹¹ Rab ne apnā pūrā ghazab Siyyūn par nāzil kiyā, use apne shadīd qahr kā nishānā banāyā. Us ne Yarūshalam mein itnī zabardast āg lagāi ki wuh buniyādon tak bhasm ho gayā.

* 4:7 lapis lazuli

¹² Ab dushman Yarūshalam ke darwāzon meñ dākhlil hue haiñ, hālāñki duniyā ke tamām bādshāh balki sab log samajhte the ki yih mumkin hī nahīñ.

¹³ Lekin yih sab kuchh us ke nabiyon aur imāmon ke sabab se huā jinhon ne shahr hī meñ rāstbāzon kī khūnrezī kī.

¹⁴ Ab yihī log andhon kī tarah galiyon meñ ṭaṭol ṭaṭol kar phirte haiñ. Wuh khūn se itne ālūdā haiñ ki sab log un ke kapron se lagne se gurez karte haiñ.

¹⁵ Unheñ dekh kar log garajte haiñ, “Haṭo, tum nāpāk ho! Bhāg jāo, dafā ho jāo, hamēñ hāth mat lagānā!” Phir jab wuh dīgar aqwām meñ jā kar idhar-udhar phirne lagte haiñ to wahāñ ke log bhī kahte haiñ ki yih mazīd yahāñ na ṭahreñ.

¹⁶ Rab ne khud unheñ muntashir kar diyā, ab se wuh un kā khayāl nahīñ karegā. Ab na imāmon kī izzat hotī hai, na buzurgon par mehrbānī kī jāti hai.

¹⁷ Ham chāron taraf āñkh daurāte rahe, lekin befāydā, koī madad na milī. Dekhte dekhte hamārī nazar dhundlā gaī. Kyonki ham apne burjon par khaṛe ek aisī qāum ke intazār meñ rahe jo hamārī madad kar hī nahīñ saktī thī.

¹⁸ Ham apne chaukon meñ jā na sake, kyonki wahāñ dushman hamārī tāk meñ baiṭhā thā. Hamārā khātmā qarīb āyā, hamārā muqarrarā waqt ikhtitāmpazīr huā, hamārā anjām ā pahuñchā.

¹⁹ Jis tarah āsmān par mandlāne wālā uqāb ek dam shikār par jhapaṭ parṭā hai usī tarah hamārā tāqqub karne wāle ham par ṭuṭ paṛe, aur wuh bhī kahīñ zyādā tezī se. Wuh paharon par hamāre pīchhe pīchhe bhāge aur registān meñ hamārī ghāt meñ rahe.

²⁰ Hamārā bādshāh bhī un ke garhon meñ phañs gayā. Jo hamārī jān thā aur jise Rab ne masah karke chun liyā thā use bhī pakar liyā gayā, go ham ne sochā thā ki us ke sāy meñ bas kar aqwām ke darmiyān mahfūz raheñge.

²¹ Ai Adom Beṭī, beshak shādiyānā bajā! Beshak Mulk-e-Ūz meñ rah kar khushī manā! Lekin khabardār, Allāh ke ghazab kā pyālā tujhe bhī pilāyā jāegā. Tab tū use pī pī kar mast ho jāegī aur nashe meñ apne kapṛe utār kar barahnā phiregī.

²² Ai Siyyūn Beṭī, terī sazā kā waqt pūrā ho gayā hai. Ab se Rab tujhe qaidī banā kar jilāwatan nahīñ karegā. Lekin ai Adom Beṭī, wuh tujhe tere qusūr kā pūrā ajr degā, wuh tere gunāhon par se pardā uṭhā legā.

5

Ai Rab, Hamēñ Apne Huzūr Wāpas Lā!

¹ Ai Rab, yād kar ki hamāre sāth kyā kuchh huā! Ghaur kar ki hamārī kaisī ruswāi huī hai.

² Hamārī maurūsī milkiyat pardesiyon ke hawāle kī gaī, hamāre ghar ajnabiyon ke hāth meñ ā gae haiñ.

³ Ham wālidoñ se mahrūm ho kar yatīm ho gae haiñ, hamārī māeñ bewāon kī tarah ghairmahfūz haiñ.

⁴ Khāh pīne kā pānī ho yā lakaṛī, har chīz kī pūrī qīmat adā karnī parṭī hai, hālāñki yih hamārī apnī hī chīzeñ thiñ.

⁵ Hamārā tāqqub karne wāle hamāre sar par chaṛh āe haiñ, aur ham thak gae haiñ. Kahīñ bhī sukūn nahīñ miltā.

⁶ Ham ne apne āp ko Mīsr aur Asūr ke hawāle kar diyā tāki roṭī mil jāe aur bhūke na mareñ.

⁷ Hamāre bāpdādā ne gunāh kiyā, lekin wuh kūch kar gae haiñ. Ab ham hī un kī sazā bhugat rahe haiñ.

⁸ Ġhulām ham par hukūmat karte haiñ, aur koī nahīñ hai jo hameñ un ke hāth se bachāe.

⁹ Ham apnī jān ko khatre meñ dāl kar rozī kamāte haiñ, kyonki bayābān meñ talwār hamārī tāk meñ baiṭhī rahtī hai.

¹⁰ Bhūk ke māre hamārī jild tanūr jaisī garm ho kar churmur ho gaī hai.

¹¹ Siyyūn meñ auratoñ kī ismatdarī, Yahūdāh ke shahroñ meñ kuñwāriyoñ kī behurmatī huī hai.

¹² Dushman ne ra'isoñ ko phānsī de kar buzurgoñ kī be'izzatī kī hai.

¹³ Naujawānoñ ko chakkī kā pāṭ uṭhāe phirnā hai, laṛke lakaṛī ke bojh tale ḍagmagā kar gir jāte haiñ.

¹⁴ Ab buzurg shahr ke darwāze se aur jawān apne sāzoñ se bāz rahte haiñ.

¹⁵ Kḥushī hamāre diloñ se jāṭī rahī hai, hamārā loknāch āh-o-zārī meñ badal gayā hai.

¹⁶ Tāj hamāre sar par se gir gayā hai. Ham par afsos, ham se gunāh sarzad huā hai.

¹⁷ Isī lie hamārā dīl niḍhāl ho gayā, hamārī nazar dhundlā gaī hai.

¹⁸ Kyonki Koh-e-Siyyūn tabāh huā hai, lomṛiyāñ us kī galiyoñ meñ phirtī haiñ.

¹⁹ Ai Rab, terā rāj abadī hai, terā takht pusht-dar-pusht qāym rahtā hai.

²⁰ Tū hameñ hameshā tak kyon bhūlnā chāhtā hai? Tū ne hameñ itnī der tak kyon tark kie rakhā hai?

²¹ Ai Rab, hameñ apne pās wāpas lā tāki ham wāpas ā sakeñ. Hameñ bahāl kar tāki hamārā hāl pahle kī tarah ho.

²² Yā kyā tū ne hameñ hatmī taur par mustarad kar diyā hai? Kyā terā ham par ġhussā had se zyādā baṛh gayā hai?.

Hizqiyel

Allāh ke Rath kī Royā

¹⁻³ Jab main yānī imām Hizqiyel bin Būzī tīs sāl kā thā to main Yahūdāh ke jilāwatanon ke sāth Mulk-e-Bābal ke dariyā Kibār ke kināre ṭhahrā huā thā. Yahūyākīn Bādshāh ko jilāwatan hue pānch sāl ho gae the. Chauthe mahīne ke pānchwen din * āsmān khul gayā aur Allāh ne mujh par mukhtalif royāen zāhir kīn. Us waqt Rab mujh se hamkalām huā, aur us kā hāth mujh par ā ṭhahrā.

⁴ Royā meñ main ne zabardast āndhī dekhī jis ne shimāl se ā kar barā bādāl mere pās pahunchāyā. Bādāl meñ chamakti-damakti āg nazar āī, aur wuh tez raushnī se ghirā huā thā. Āg kā markaz chamakdār dhāt kī tarah tamtamā rahā thā.

⁵ Āg meñ chār jāndāron jaise chal rahe the jin kī shakl-o-sūrat insān kī-sī thī. ⁶ Lekin har ek ke chār chehre aur chār par the. ⁷ Un kī ṭāngeñ insānon jaisī sīdhī thīn, lekin pānwon ke talwe bachhron ke-se khur the. Wuh pālīsh kie hue pītal kī tarah jagmagā rahe the. ⁸ Chāron ke chehre aur par the, aur chāron paron ke nīche insānī hāth dikhāī die. ⁹ Jāndār apne paron se ek dūsre ko chhū rahe the. Chalte waqt murne kī zarūrat nahīn thī, kyonki har ek ke chār chehre chāron taraf dekhte the. Jab kabhī kisī simt jānā hotā to usī simt kā chehrā chal partā. ¹⁰ Chāron ke chehre ek jaise the. Sāmne kā chehrā insān kā, dāīn taraf kā chehrā sherbabar kā, bāīn taraf kā chehrā bail kā aur pīchhe kā chehrā uqāb kā thā. ¹¹ Un ke par ūpar kī taraf phaile hue the. Do par bāen aur dāen hāth ke jāndāron se lagte the, aur do par un ke jismon ko dhāñpe rakhte the. ¹² Jahān bhī Allāh kā Rūh jānā chāhtā thā wahān yih jāndār chal partē. Unheñ murne kī zarūrat nahīn thī, kyonki wuh hameshā apne chāron chehron meñ se ek kā rukh ikhtiyār karte the.

¹³ Jāndāron ke bīch meñ aisā lag rahā thā jaise koele dahak rahe hon, ki un ke darmiyān mashālen idhar-udhar chal rahī hon. Jhilmilātī āg meñ se bijlī bhī chamak kar nikaltī thī. ¹⁴ Jāndār khud itnī tezī se idhar-udhar ghūm rahe the ki bādāl kī bijlī jaise nazar ā rahe the.

¹⁵ Jab main ne ghaur se un par nazar ḍālī to dekhā ki har ek jāndār ke pās pahiyā hai jo zamīn ko chhū rahā hai. ¹⁶ Lagtā thā ki chāron pahie pukhrāj † se bane hue haiñ. Chāron ek jaise the. Har pahie ke andar ek aur pahiyā zāwiyā-e-qāymā meñ ghūm rahā thā, ¹⁷ is lie wuh muṛe baḡhair har rukh ikhtiyār kar sakte the. ¹⁸ Un ke lambe chakkar khaufnāk the, aur chakkaron kī har jagah par ānkheñ hī ānkheñ thīn. ¹⁹ Jab chār jāndār chalte to chāron pahie bhī sāth chalte, jab jāndār zamīn se urte to pahie bhī sāth urte the. ²⁰ Jahān bhī Allāh kā Rūh jātā wahān jāndār bhī jāte the. Pahie bhī ur kar sāth sāth chalte the, kyonki jāndāron kī rūh pahiyon meñ thī. ²¹ Jab kabhī jāndār chalte to yih bhī chalte, jab ruk jāte to yih bhī ruk jāte, jab urte to yih bhī urte. Kyonki jāndāron kī rūh pahiyon meñ thī.

²² Jāndāron ke saron ke ūpar gumbad-sā phailā huā thā jo sāf-shaffāf billaur jaisā lag rahā thā. Use dekh kar insān ghabrā jātā thā. ²³ Chāron jāndār is gumbad ke nīche the, aur har ek apne paron ko phailā kar ek se bāīn taraf ke sāthī aur dūsre se dāīn taraf ke sāthī ko chhū rahā thā. Bāqī do paron se wuh apne jism ko dhāñpe rakhtā thā. ²⁴ Chalte waqt un ke paron kā shor mujh tak pahunchā. Yon lag rahā thā jaise qarīb hī zabardast ābshār bah rahī ho, ki Qādir-e-mutlaq koī bāt farmā rahā ho, yā ki koī lashkar harkat meñ ā gayā ho. Rukte waqt wuh apne paron ko nīche laṭakne dete the.

* 1:1-3 31 Julāi. † 1:16 topas

²⁵ Phir gumbad ke ūpar se āwāz sunāi dī, aur jāndāron ne ruk kar apne paron ko laṭakne diyā. ²⁶ Maiñ ne dekhā ki un ke saron ke ūpar ke gumbad par sang-e-lājaward ‡ kā takht-sā nazar ā rahā hai jis par koī baiṭhā thā jis kī shakl-o-sūrat insān kī mānind hai. ²⁷ Lekin kamr se le kar sar tak wuh chamakdār dhāt kī tarah tamtamā rahā thā, jabki kamr se le kar pāñwoñ tak āg kī mānind bharak rahā thā. Tez raushnī us ke irdgird jhilmilā rahī thī. ²⁸ Use dekh kar qaus-e-quzah kī wuh āb-o-tāb yād ātī thī jo bārish hote waqt bādāl meñ dikhāi detī hai. Yoñ Rab kā jalāl nazar āyā. Yih dekhṭe hī maiñ aundhe muñh gir gayā. Isī hālat meñ koī mujh se bāt karne lagā.

2

Hizqiyel kī Bulāhaṭ, Tūmār kī Royā

¹ Wuh bolā, “Ai ādamzād, kharā ho jā! Maiñ tujh se bāt karnā chāhtā hūñ.” ² Jyoñ hī wuh mujh se hamkalām huā to Rūh ne mujh meñ ā kar mujhe kharā kar diyā. Phir maiñ ne āwāz ko yih kahte hue sunā,

³ “Ai ādamzād, maiñ tujhe Isrāīliyon ke pās bhej rahā hūñ, ek aisī sarkash qaum ke pās jis ne mujh se baḡhāwat kī hai. Shurū se le kar āj tak wuh apne bāpdādā samet mujh se bewafā rahe haiñ. ⁴ Jin logon ke pās maiñ tujhe bhej rahā hūñ wuh besharm aur ziddī haiñ. Unheñ wuh kuchh sunā de jo Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai. ⁵ Khāh yih bāḡhī suneñ yā na suneñ, wuh zarūr jān leñge ki hamāre darmiyān nabī barpā huā hai. ⁶ Ai ādamzād, un se yā un kī bāton se mat ḍarnā. Go tū kāntedār jhāriyon se ghirā rahegā aur tujhe bichchhuon ke darmiyān basnā paregā to bhī khaufzadā na ho. Na un kī bāton se khauf khānā, na un ke rawaiye se dahshat khānā. Kyoñki yih qaum sarkash hai. ⁷ Khāh yih suneñ yā na suneñ lāzim hai ki tū mere paighāmāt unheñ sunāe. Kyoñki wuh bāḡhī hī haiñ. ⁸ Ai ādamzād, jab maiñ tujh se hamkalām hūngā to dhyān de aur is sarkash qaum kī tarah baḡhāwat mat karnā. Apne muñh ko khol kar wuh kuchh khā jo maiñ tujhe khilātā hūñ.”

⁹ Tab ek hāth merī taraf barhā huā nazar āyā jis meñ tūmār thā. ¹⁰ Tūmār ko kholā gayā to maiñ ne dekhā ki us meñ āge bhī aur pīchhe bhī mātām aur āh-o-zārī qalamband huī hai.

3

¹ Us ne farmāyā, “Ai ādamzād, jo kuchh tujhe diyā jā rahā hai use khā le! Tūmār ko khā, phir jā kar Isrāīlī qaum se muḡhātib ho jā.” ² Maiñ ne apnā muñh kholā to us ne mujhe tūmār khilāyā. ³ Sāth sāth us ne farmāyā, “Ādamzād, jo tūmār maiñ tujhe khilātā hūñ use khā, peṭ bhar kar khā!” Jab maiñ ne use khāyā to shahd kī tarah mīṭhā lagā.

⁴ Tab Allāh mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, ab jā kar Isrāīlī gharāne ko mere paighāmāt sunā de. ⁵ Maiñ tujhe aisī qaum ke pās nahīn bhej rahā jis kī ajnabī zabān tujhe samajh na āe balki tujhe Isrāīlī qaum ke pās bhej rahā hūñ. ⁶ Beshak aisī bahut-sī qaumeñ haiñ jin kī ajnabī zabāneñ tujhe nahīn ātīñ, lekin un ke pās maiñ tujhe nahīn bhej rahā. Agar maiñ tujhe unhīn ke pās bhejtā to wuh zarūr terī suntīñ. ⁷ Lekin Isrāīlī gharānā terī sunane ke lie taiyār nahīn hogā, kyoñki wuh merī sunane ke lie taiyār hī nahīñ. Kyoñki pūrī qaum kā māthā saḡht aur dīl arā huā hai. ⁸ Lekin maiñ ne terā chehrā bhī un ke chehre jaisā saḡht kar diyā, terā māthā bhī un ke mātthe jaisā mazbūt kar diyā hai. ⁹ Tū un kā muqābalā kar sakegā, kyoñki maiñ ne tere mātthe ko hīre jaisā mazbūt, chaqmāq jaisā pāedār kar diyā hai. Go yih qaum bāḡhī hai to bhī un se khauf na khā, na un ke sulūk se dahshatzadā ho.”

¹⁰ Allāh ne mazīd farmāyā, “Ai ādamzād, merī har bāt par dhyān de kar use zahan meñ biṭhā. ¹¹ Ab rawānā ho kar apnī qaum ke un afrād ke pās jā jo Bābal meñ jilāwatan hue haiñ. Unheñ wuh kuchh sunā de jo Rab Qādir-e-mutlaq unheñ batānā chāhtā hai, kḥāh wuh suneñ yā na suneñ.”

¹² Phir Allāh ke Rūh ne mujhe wahāñ se uṭhāyā. Jab Rab kā jalāl apnī jagah se uṭhā to maiñ ne apne pīchhe ek gargaṛātī āwāz sunī. ¹³ Fizā chāroñ jāndāroñ ke shor se gūñj uṭhī jab un ke par ek dūsre se lagne aur un ke pahie ghūmne lage. ¹⁴ Allāh kā Rūh mujhe uṭhā kar wahāñ se le gayā, aur maiñ talkhmizājī aur baṛī sargarmī se rawānā huā. Kyoñki Rab kā hāth zor se mujh par ṭhahrā huā thā. ¹⁵ Chalthe chalthe maiñ Dariyā-e-Kibār kī ābādī tal-abīb meñ rahne wāle jilāwatanon ke pās pahuñch gayā. Maiñ un ke darmiyān baiṭh gayā. Sāt din tak merī hālat gumsum rahī.

Merī Qaum ko Āgāh Kar!

¹⁶ Sāt din ke bād Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁷ “Ai ādamzād, maiñ ne tujhe Isrāīlī qaum par pahredār banāyā, is lie jab bhī tujhe mujh se kalām mile to unheñ merī taraf se āgāh kar!

¹⁸ Maiñ tere zariye bedīn ko ittalā dūngā ki use marnā hī hai tāki wuh apnī burī rāh se haṭ kar bach jāe. Agar tū use yih paighām na pahuñchāe, na use tambīh kare aur wuh apne qusūr ke bāis mar jāe to maiñ tujhe hī us kī maut kā zimmedār ṭhahrāūngā. ¹⁹ Lekin agar wuh terī tambīh par apnī bedīnī aur burī rāh se na haṭe to yih alag bāt hai. Beshak wuh maregā, lekin tū zimmedār nahīn ṭhahregā balki apnī jān ko chhurāegā.

²⁰ Jab rāstbāz apnī rāstbāzī ko chhoṛ kar burī rāh par ā jāegā to maiñ tujhe use āgāh karne kī zimmedārī dūngā. Agar tū yih karne se bāz rahā to tū hī zimmedār ṭhahregā jab maiñ use ṭhokar khilā kar mār ḍālūngā. Us waqt us ke rāst kām yād nahīn raheñge balki wuh apne gunāh ke sabab se maregā. Lekin tū hī us kī maut kā zimmedār ṭhahregā. ²¹ Lekin agar tū use tambīh kare aur wuh apne gunāh se bāz āe to wuh merī tambīh ko qabūl karne ke bāis bachegā, aur tū bhī apnī jān ko chhurāegā.”

²² Wahīñ Rab kā hāth dubārā mujh par ā ṭhahrā. Us ne farmāyā, “Uṭh, yahāñ se nikal kar wādī ke khule maidān meñ chalā jā! Wahāñ maiñ tujh se hamkalām hūngā.”

²³ Maiñ uṭhā aur nikal kar wādī ke khule maidān meñ chalā gayā. Jab pahuñchā to kyā dekhtā hūñ ki Rab kā jalāl wahāñ yon maujūd hai jis tarah pahlī royā meñ Dariyā-e-Kibār ke kināre par thā. Maiñ muñh ke bal gir gayā. ²⁴ Tab Allāh ke Rūh ne ā kar mujhe dubārā kharā kiyā aur farmāyā, “Apne ghar meñ jā kar apne pīchhe kundī lagā. ²⁵ Ai ādamzād, log tujhe rassiyon meñ jakar kar band rakheñge tāki tū nikal kar dūsron meñ na phir sake. ²⁶ Maiñ hone dūngā ki terī zabān tālū se chipak jāe aur tū kḥāmosh rah kar unheñ ḍāñṭ na sake. Kyoñki yih qaum sarkash hai. ²⁷ Lekin jab bhī maiñ tujh se hamkalām hūngā to tere muñh ko kholūngā. Tab tū merā kalām sunā kar kahegā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai!’ Tab jo sunane ke lie taiyār ho wuh sune, aur jo taiyār na ho wuh na sune. Kyoñki yih qaum sarkash hai.

4

Yarūshalam kā Muhāsarā

¹ Ai ādamzād, ab ek kachchī īñṭ le aur use apne sāmne rakh kar us par Yarūshalam Shahr kā naqshā kandā kar. ² Phir yih naqshā shahr kā muhāsarā dikhāne ke lie istemāl kar. Burj aur pushte banā kar gherā ḍāl. Yarūshalam ke bāhar lashkargāh lagā kar shahr ke irdgird qilāshikan mashīneñ taiyār rakh. ³ Phir lohe kī pleṭ le kar apne aur shahr ke darmiyān rakh. Is se murād lohe kī dīwār hai. Shahr ko ghūr

ghūr kar zāhir kar ki tū us kā muhāsarā kar rahā hai. Is nishān se tū dikhāegā ki Isrāīliyon ke sāth kyā kuchh hone wālā hai.

⁴⁻⁵ Is ke bād apne bāen pahlū par leṭ kar alāmatī taur par Mulk-e-Isrāīl kī sazā pā. Jitne bhī sāl wuh gunāh karte āe haiñ utne hī dīn tujhe isī hālat meñ leṭe rahnā hai. Wuh 390 sāl gunāh karte rahe haiñ, is lie tū 390 dīn un ke gunāhoñ kī sazā pāegā. ⁶ Is ke bād apne dāen pahlū par leṭ jā aur Mulk-e-Yahūdāh kī sazā pā. Maiñ ne muqarrar kiyā hai ki tū 40 dīn yih kare, kyonki Yahūdāh 40 sāl gunāh kartā rahā hai. ⁷ Ghere hue shahr Yarūshalam ko ghūr ghūr kar apne nange bāzū se use dhamkī de aur us ke khilāf peshgoī kar. ⁸ Sāth sāth maiñ tujhe rassiyoñ meñ jakar lūngā tāki tū utne dīn karwaṭen badal na sake jitne dīn terā muhāsarā kiyā jāegā.

⁹ Ab kuchh gandum, jau, lobiya, masūr, bājra aur yahān mustāmal ghaṭiyā qism kā gandum jamā karke ek hī bartan meñ ḍāl. Bāen pahlū par leṭte waqt yānī pūre 390 dīn inhīn se roṭī banā kar khā. ¹⁰⁻¹¹ Fī dīn tujhe roṭī kā ek pāw khāne aur pānī kā paunā liṭar pīne kī ijāzat hai. Yih chīzeñ ehtiyāt se tol kar muqarrarā auqāt par khā aur pī. ¹² Roṭī ko jau kī roṭī kī tarah taiyār karke khā. Īndhan ke lie insān kā fuzlā istemāl kar. Dhyān de ki sab is ke gawāh hoñ.” ¹³ Rab ne farmāyā, “Jab maiñ Isrāīliyon ko dīgar aqwām meñ muntashir karūnga to unheñ nāpāk roṭī khānī paṛegī.”

¹⁴ Yih sun kar maiñ bol uṭhā, “Hāy, hāy! Ai Rab Qādir-e-mutlaq, maiñ kabhī bhī nāpāk nahīn huā. Jawānī se le kar āj tak maiñ ne kabhī aise jānwar kā gosht nahīn khāyā jise zabah nahīn kiyā gayā thā yā jise janglī jānwaroñ ne phārā thā. Nāpāk gosht kabhī mere muñh meñ nahīn āyā.”

¹⁵ Tab Rab ne jawāb diyā, “Ṭhīk hai, roṭī ko banāne ke lie tū insān ke fuzle ke bajāe gobar istemāl kar saktā hai. Maiñ tujhe is kī ijāzat detā hūñ.”

¹⁶ Us ne mazīd farmāyā, “Ai ādamzād, maiñ Yarūshalam meñ roṭī kā band-o-bast khatm ho jāne dūngā. Tab log apnā khānā baṛī ehtiyāt se aur pareshānī meñ tol tol kar khāenge. Wuh pānī kā qatrā qatrā gin kar use larazte hue pieñge. ¹⁷ Kyonki khāne aur pānī kī qillat hogī. Sab mil kar tabāh ho jāenge, sab apne gunāhoñ ke sabab se saṛ jāenge.

5

Yarūshalam ke khilāf Talwār

¹ Ai ādamzād, tez talwār le kar apne sar ke bāl aur dārḥī mundwā. Phir tarāzū meñ bāloñ ko tol kar tīn hissoñ meñ taqṣīm kar. ² Kachchī īnt par kandā Yarūshalam ke naqshe ke zariye zāhir kar ki shahr kā muhāsarā khatm ho gayā hai. Phir bāloñ kī ek tihāī shahr ke naqshe ke bīch meñ jalā de, ek tihāī talwār se mār mār kar shahr ke irdgird zamīn par girne de, aur ek tihāī hawā meñ uṛā kar muntashir kar. Kyonki maiñ isī tarah apnī talwār ko miyān se khīnch kar logoñ ke pīchhe paṛ jāūngā. ³ Lekin bāloñ meñ se thōre thōre bachā le aur apnī jholī meñ lapeṭ kar mahfūz rakh. ⁴ Phir in meñ se kuchh le aur āg meñ phaiñk kar bhasm kar. Yihī āg Isrāīl ke pūre gharāne meñ phail jāegī.”

⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Yihī Yarūshalam kī hālat hai! Go maiñ ne use dīgar aqwām ke darmiyān rakh kar dīgar mamālik kā markaz banā diyā ⁶ to bhī wuh mere ahkām aur hidāyāt se sarkash ho gayā hai. Gird-o-nawāh kī aqwām-o-mamālik kī nisbat us kī harkateñ kahīn zyādā burī haiñ. Kyonki us ke bāshindoñ ne mere ahkām ko radd karke merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārne se inkār kar diyā hai.” ⁷ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Tumhārī harkateñ irdgird kī qaumoñ kī nisbat kahīn zyādā burī haiñ. Na tum ne merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī, na mere ahkām par amal kiyā. Balki tum itne sharārati the ki gird-o-nawāh kī aqwām ke rasm-o-riwāj se bhī badtar zindagī guzārne lage.” ⁸ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq

farmātā hai, “Ai Yarūshalam, ab main̄ khud tujh se nipaṭ lūngā. Dīgar aqwām ke dekhte dekhte main̄ terī adālat karūnga. ⁹ Terī ghinaunī butparastī ke sabab se main̄ tere sāth aisā sulūk karūnga jaisā main̄ ne pahle kabhī nahīn kiyā hai aur āindā bhī kabhī nahīn karūnga. ¹⁰ Tab tere darmiyān bāp apne beṭon ko aur beṭe apne bāp ko khāenge. Main̄ terī adālat yon̄ karūnga ki jitne bacheṅge wuh sab hawā meṅ uṛ kar chāron̄ taraf muntashir ho jāenge.”

¹¹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam, tū ne apne ghinaune buton̄ aur rasm-o-riwāj se mere maqdis kī behurmatī kī hai, is lie main̄ tujhe mundaṛwā kar tabāh kar dūngā. Na main̄ tujh par tars khāūngā, na rahm karūnga. ¹² Tere bāshindon̄ kī ek tihāī mohlak bīmāriyon̄ aur kāl se shahr meṅ halāk ho jāegī. Dūsri tihāī talwār kī zad meṅ ā kar shahr ke irdgird mar jāegī. Tīsri tihāī ko main̄ hawā meṅ uṛā kar muntashir kar dūngā aur phir talwār ko miyān se khīnch kar un kā pīchhā karūnga. ¹³ Yon̄ merā qahr ṭhandā ho jāegā aur main̄ intaqām le kar apnā ghussā utārūnga. Tab wuh jān leṅge ki main̄, Rab ghairat meṅ un se hamkalām huā hūn̄.

¹⁴ Main̄ tujhe malbe kā dher aur irdgird kī aqwām kī lān-tān kā nishānā banā dūngā. Har guzarne wālā terī hālat dekh kar ‘Taubā taubā’ kahegā. ¹⁵ Jab merā ghazab tujh par ṭuṭ paṛegā aur main̄ terī saṅht adālat aur sarzanish karūnga to us waqt tū paṛos kī aqwām ke lie mazāq aur lānat-malāmat kā nishānā ban jāegā. Terī hālat ko dekh kar un ke roṅṅṭe khare ho jāenge aur wuh muhtāt rahne kā sabaq sīkheṅge. Yih merā, Rab kā farmān hai.

¹⁶ Ai Yarūshalam ke bāshindo, main̄ kāl ke mohlak aur tabāhkun tīr tum par barsāūngā tāki tum halāk ho jāo. Kāl yahān tak zor pakaregā ki khāne kā band-o-bast khatm ho jāegā. ¹⁷ Main̄ tumhāre khilāf kāl aur wahshī jānwar bhejūngā tāki tū beaulād ho jāe. Mohlak bīmāriyān aur qatl-o-ghārat tere bīch meṅ se guzaregi, aur main̄ tere khilāf talwār chalāūngā. Yih merā, Rab kā farmān hai.”

6

Bulandiyon̄ par Mazāron̄ kī Adālat

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Isrāīl ke pahāron̄ kī taraf ruḳh karke un ke khilāf nabuwwat kar. ³ Un se kah, ‘Ai Isrāīl ke pahāro, Rab Qādir-e-mutlaq kā kalām suno! Wuh pahāron̄, pahāriyon̄, ghāṭiyon̄ aur wādiyon̄ ke bāre meṅ farmātā hai ki main̄ tumhāre khilāf talwār chalā kar tumhārī ūnchī jaghon̄ ke mandiron̄ ko tabāh kar dūngā. ⁴ Jin qurbāngāhon̄ par tum apne jānwar aur bakhūr jalāte ho wuh dhā dūngā. Main̄ tere maqtūlon̄ ko tere buton̄ ke sāmne hī phaiṅk chhoṛūngā. ⁵ Main̄ Isrāīliyon̄ kī lāshon̄ ko un ke buton̄ ke sāmne ḍāl kar tumhārī haḍḍiyon̄ ko tumhārī qurbāngāhon̄ ke irdgird bikher dūngā. ⁶ Jahān bhī tum ābād ho wahān tumhāre shahr khandarāt ban jāenge aur ūnchī jaghon̄ ke mandir mismār ho jāenge. Kyon̄ki lāzim hai ki jin qurbāngāhon̄ par tum apne jānwar aur bakhūr jalāte ho wuh khāk meṅ milāī jāen̄, ki tumhāre buton̄ ko pāsh pāsh kiyā jāe, ki tumhārī butparastī kī chīzeṅ nest-o-nābūd ho jāen̄. ⁷ Maqtūl tumhāre darmiyān gir kar paṛe raheṅge. Tab tum jān loge ki main̄ hī Rab hūn̄.

⁸ Lekin main̄ chand ek ko zindā chhoṛūngā. Kyon̄ki jab tumheṅ dīgar mamālik aur aqwām meṅ muntashir kiyā jāegā to kuchh talwār se bache raheṅge. ⁹ Jab yih log qaidī ban kar muḳhtalif mamālik meṅ lāe jāenge to unheṅ merā khayāl āegā. Unheṅ yād āegā ki mujhe kitnā gham khānā paṛā jab un ke zinākār dīl mujh se dūr hue aur un kī āṅkheṅ apne buton̄ se zinā kartī rahīn̄. Tab wuh yih soch kar ki ham ne kitnā burā kām kiyā aur kitnī makrūh harkateṅ kī haiṅ apne āp se ghīn khāenge. ¹⁰ Us waqt wuh jān leṅge ki main̄ Rab hūn̄, ki un par yih āfat lāne kā elān karte waqt main̄ khālī bāteṅ nahīn kar rahā thā.”

¹¹ Phir Rab Qādir-e-mutlaq ne mujh se farmāyā, “Tāliyān bajā kar pānw zor se zamīn par mār! Sāth sāth yih kah, ‘Isrāīlī qaum kī ghinaunī harkatoñ par afsos! Wuh talwār, kāl aur mohlak bīmāriyoñ kī zad meñ ā kar halāk ho jāenge. ¹² Jo dūr hai wuh mohlak wabā se mar jāegā, jo qarīb hai wuh talwār se qatl ho jāegā, aur jo bach jāe wuh bhūke maregā. Yoñ main apnā ghazab un par nāzil karūnga. ¹³ Wuh jān leñge ki main Rab hūñ jab un ke maqtūl un ke butoñ ke darmiyān, un kī qurbāngāhoñ ke irdgird, har pahār aur pahār kī choṭī par aur har hare darakht aur balūt ke ghane darakht ke sāy meñ nazar āenge. Jahān bhī wuh apne butoñ ko khush karne ke lie koshāñ rahe wahāñ un kī lāsheñ pāī jāengī. ¹⁴ Main apnā hāth un ke khilāf uṭhā kar mulk ko Yahūdāh ke registān se le kar Diblā tak tabāh kar dūngā. Un kī tamām ābādiyāñ wīrān-o-sunsān ho jāengī. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūñ.’ ”

7

Mulk kā Burā Anjām

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Rab Qādir-e-mutlaq Mulk-e-Isrāīl se farmātā hai ki terā anjām qarīb hī hai! Jahān bhī dekho, pūrā mulk tabāh ho jāegā. ³ Ab terā satyānās hone wālā hai, main khud apnā ghazab tujh par nāzil karūnga. Main tere chāl-chalan ko parakh parakh kar terī adālat karūnga, terī makrūh harkatoñ kā pūrā ajr dūngā. ⁴ Na main tujh par tars khāūngā, na rahm karūnga balki tujhe tere chāl-chalan kā munāsib ajr dūngā. Kyoñki terī makrūh harkatoñ kā bīj tere darmiyān hī ug kar phal lāegā. Tab tum jān loge ki main hī Rab hūñ.”

⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Āfat par āfat hī ā rahī hai. ⁶ Terā anjām, hāñ, terā anjām ā rahā hai. Ab wuh uṭh kar tujh par lapak rahā hai. ⁷ Ai mulk ke bāshinde, terī fanā pahuñch rahī hai. Ab wuh waqt qarīb hī hai, wuh dīn jab tere pahāroñ par khushī ke nāroñ ke bajāe afrā-tafrī kā shor machegā. ⁸ Ab main jald hī apnā ghazab tujh par nāzil karūnga, jald hī apnā ghussā tujh par utārūnga. Main tere chāl-chalan ko parakh parakh kar terī adālat karūnga, terī ghinaunī harkatoñ kā pūrā ajr dūngā. ⁹ Na main tujh par tars khāūngā, na rahm karūnga balki tujhe tere chāl-chalan kā munāsib ajr dūngā. Kyoñki terī makrūh harkatoñ kā bīj tere darmiyān hī ug kar phal lāegā. Tab tum jān loge ki main yāñī Rab hī zarb lagā rahā hūñ.

¹⁰ Dekho, mazkūrā dīn qarīb hī hai! Terī halākat pahuñch rahī hai. Nāinsāfi ke phūl aur shokhī kī koñpleñ phūṭ niklī haiñ. ¹¹ Logoñ kā zulm barh barh kar lāṭhī ban gayā hai jo unheñ un kī bedīnī kī sazā degī. Kuchh nahīñ rahegā, na wuh khud, na un kī daulat, na un kā shor-sharābā, aur na un kī shān-o-shaukat. ¹² Adālat kā dīn qarīb hī hai. Us waqt jo kuchh kharīde wuh khush na ho, aur jo kuchh farokht kare wuh gham na khāe. Kyoñki ab in chizoñ kā koī fāydā nahīñ, ilāhī ghazab sab par nāzil ho rahā hai. ¹³ Bechne wāle bach bhī jāeñ to wuh apnā kārobār nahīñ kar sakeñge. Kyoñki sab par ilāhī ghazab kā faislā aṭal hai aur māsūkḥ nahīñ ho saktā. Logoñ ke gunāhoñ ke bāis ek jāñ bhī nahīñ chhūṭegī. ¹⁴ Beshak log bigul bajā kar jang kī taiyāriyāñ karen, lekin kyā fāydā? Larne ke lie koī nahīñ niklegā, kyoñki sab ke sab mere qahr kā nishānā ban jāenge.

¹⁵ Bāhar talwār, andar mohlak wabā aur bhūk. Kyoñki dehāt meñ log talwār kī zad meñ ā jāenge, shahr meñ kāl aur mohlak wabā se halāk ho jāenge. ¹⁶ Jitne bhī bacheñge wuh pahāroñ meñ panāh leñge, ghāṭīyoñ meñ fākhtāoñ kī tarah ghūñ ghūñ karke apne gunāhoñ par āh-o-zārī karenge. ¹⁷ Har hāth se tāqat jāṭī rahegi, har ghuṭnā ḍāñwāñdol ho jāegā.

¹⁸ Wuh ṭaṭ ke mātāmī kapre oṛh leñge, un par kapkapī tāri ho jāegī. Har chehre par sharmindagi nazar āegī, har sar mundwāyā gayā hogā. ¹⁹ Apnī chāñdī ko wuh

galiyon mein phaink denge, apne sone ko ghilāzat samjheenge. Kyonki jab Rab kā ghazab un par nāzil hogā to na un kī chāndī unheñ bachā sakegī, na sonā. Un se na wuh apnī bhūk miṭā sakeenge, na apne peṭ ko bhar sakeenge, kyonki yihī chīzen un ke lie gunāh kā bāis ban gaī thīñ. ²⁰ Unhoñ ne apne khūbsūrat zewarāt par faḡhr karke un se apne ghinaune but aur makrūh mujassame banāe, is lie main hone dūngā ki wuh apnī daulat se ghin khāenge.

²¹ Main yih sab kuchh pardesiyon ke hawāle kar dūngā, aur wuh use lūṭ leenge. Duniyā ke bedīn use chhīn kar us kī behurmatī karenge. ²² Main apnā muñh Isrāīliyon se pher lūngā to ajnabī mere qīmtī maqām kī behurmatī karenge. Dākū us mein ghus kar use nāpāk karenge. ²³ Zanjīreñ taiyār kar! Kyonki mulk mein qatl-o-ghārat ām ho gaī hai, shahr zulm-o-tashaddud se bhar gayā hai. ²⁴ Main dīgar aqwām ke sab se sharīr logon ko bulāūngā tāki Isrāīliyon ke gharon par qabzā karen, main zorāwaron kā takabbur khāk mein milā dūngā. Jo bhī maqām unheñ muqaddas ho us kī behurmatī kī jāegī.

²⁵ Jab dahshat un par tārī hogī to wuh amn-o-amān talāsh karenge, lekin befāydā. Amn-o-amān kahīn bhī pāyā nahīn jāegā. ²⁶ Āfat par āfat hī un par āegī, yake bād dīgare burī khabreñ un tak pahuñcheñgī. Wuh nabī se royā milne kī ummīd karenge, lekin befāydā. Na imām unheñ sharīat kī tālīm, na buzurg unheñ mashwarā de sakeenge. ²⁷ Bādshāh mātām karegā, ra'īs haibatзадā hogā, aur awām ke hāth thartharāenge. Main un ke chāl-chalan ke mutābiq un se niptūngā, un ke apne hī usūlon ke mutābiq un kī adālat karūngā. Tab wuh jān lenge ki main hī Rab hūñ."

8

Rab ke Ghar mein Butparastī kī Royā

¹ Jilāwatanī ke chhaṭe sāl ke chhaṭe mahīne ke pāñchwen din * main apne ghar mein baiṭhā thā. Yahūdāh ke buzurg pās hī baiṭhe the. Tab Rab Qādir-e-mutlaq kā hāth mujh par ā ṭhahrā. ² Royā mein main ne kisī ko dekhā jis kī shakl-o-sūrat insān kī mānind thī. Lekin kamr se le kar pāñwoñ tak wuh āg kī mānind bharak rahā thā jabki kamr se le kar sar tak chamakdār dhāt kī tarah tamtamā rahā thā. ³ Us ne kuchh āge barhā diyā jo hāth-sā lag rahā thā aur mere bālon ko pakaṛ liyā. Phir Rūh ne mujhe uṭhāyā aur zamīn aur āsmān ke darmiyān chalte chalte Yarūshalam tak pahuñchāyā. Abhī tak main Allāh kī royā dekh rahā thā. Main Rab ke ghar ke andarūnī sahan ke us darwāze ke pās pahuñch gayā jis kā rukh shimāl kī taraf hai. Darwāze ke qarīb ek but parā thā jo Rab ko mushta'il karke ghairat dilātā hai.

⁴ Wahān Isrāīl ke Khudā kā jalāl mujh par usī tarah zāhir huā jis tarah pahle maidān kī royā mein mujh par zāhir huā thā. ⁵ Wuh mujh se hamkalām huā, "Ai ādamzād, shimāl kī taraf nazar uṭhā." Main ne apnī nazar shimāl kī taraf uṭhāi to darwāze ke bāhar qurbāngāh dekhī. Sāth sāth darwāze ke qarīb hī wuh but kharā thā jo Rab ko ghairat dilātā hai. ⁶ Phir Rab bolā, "Ai ādamzād, kyā tujhe wuh kuchh nazar ātā hai jo Isrāīlī qaum yahān kartī hai? Yih log yahān barī makrūh harkateñ kar rahe haiñ tāki main apne maqdis se dūr ho jāūñ. Lekin tū in se bhī zyādā makrūh chīzen dekhegā."

⁷ Wuh mujhe Rab ke ghar ke bairūnī sahan ke darwāze ke pās le gayā to main ne dīwār mein sūrākh dekhā. ⁸ Allāh ne farmāyā, "Ādamzād, is sūrākh ko barā banā." Main ne aisā kiyā to dīwār ke pīchhe darwāzā nazar āyā. ⁹ Tab us ne farmāyā, "Andar jā kar wuh sharīr aur ghinaunī harkateñ dekh jo log yahān kar rahe haiñ."

¹⁰ Main darwāze mein dākhl huā to kyā dekhtā hūñ ki dīwāron par chāron taraf butparastī kī taswīreñ kandā huī haiñ. Har qism ke reñgne wāle aur dīgar makrūh

* 8:1 17 Sitambar.

jānwar balki Isrāīlī qaum ke tamām but un par nazar āe. ¹¹ Isrāīlī qaum ke 70 buzurg baḡhūrdān pakare un ke sāmne khare the. Baḡhūrdānoṅ meṅ se baḡhūr kā ḡhushbūdār dhuāṅ uṭh rahā thā. Yāzaniyāh bin Sāfan bhī buzurgoṅ meṅ shāmil thā.

¹² Rab mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, kyā tū ne dekhā ki Isrāīlī qaum ke buzurg andhere meṅ kyā kuchh kar rahe haiṅ? Har ek ne apne ghar meṅ apne butoṅ ke lie kamrā maḡhsūs kar rakhā hai. Kyonki wuh samajhte haiṅ, ‘Ham Rab ko nazar nahīn āte, us ne hamāre mulk ko tark kar diyā hai.’” ¹³ Lekin ā, maiṅ tujhe is se bhī zyādā qābil-e-ghin harkateṅ dikhātā hūṅ.”

¹⁴ Wuh mujhe Rab ke ghar ke andarūnī sahan ke shimālī darwāze ke pās le gayā. Wahān aurateṅ baiṭhī thīṅ jo ro ro kar Tammūz Dewatā † kā mātām kar rahī thīṅ.

¹⁵ Rab ne sawāl kiyā, “Ādamzād, kyā tujhe yih nazar ātā hai? Lekin ā, maiṅ tujhe is se bhī zyādā qābil-e-ghin harkateṅ dikhātā hūṅ.”

¹⁶ Wuh mujhe Rab ke ghar ke andarūnī sahan meṅ le gayā. Rab ke ghar ke darwāze par yānī sāmne wāle barāmdē aur qurbāngāh ke darmiyān hī 25 ādmī khare the. Un kā ruḡh Rab ke ghar kī taraf nahīn balki mashriq kī taraf thā, aur wuh sūraj ko sijdā kar rahe the.

¹⁷ Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, kyā tujhe yih nazar ātā hai? Aur yih makrūh harkateṅ bhī Yahūdāh ke bāshindoṅ ke lie kāfī nahīn haiṅ balki wuh pūre mulk ko zulm-o-tashaddud se bhar kar mujhe mushta’il karne ke lie koshāṅ rahte haiṅ. Dekh, ab wuh apnī nākoṅ ke sāmne angūr kī bel lahrā kar butparastī kī ek aur rasm adā kar rahe haiṅ! ¹⁸ Chunāṅche maiṅ apnā ḡhazab un par nāzil karūṅga. Na maiṅ un par tars khāūṅgā, na rahm karūṅga. Ḳhāh wuh madad ke lie kitne zor se kyon na chīkheṅ maiṅ un kī nahīn sunūṅgā.”

9

Yarūshalam Tabāh Ho Jāegā

¹ Phir maiṅ ne Allāh kī buland āwāz sunī, “Yarūshalam kī adālat qarīb ā gaī hai! Āo, har ek apnā tabāhkun hathiyār pakar kar kharā ho jāe!” ² Tab chhih ādmī Rab ke ghar ke shimālī darwāze meṅ dāḡhil hue. Har ek apnā tabāhkun hathiyār thāme chal rahā thā. Un ke sāth ek aur ādmī thā jis kā libās katān kā thā. Us ke paṭke se kātīb kā sāmān laṭkā huā thā. Yih ādmī qarīb ā kar pītal kī qurbāngāh ke pās khare ho gae.

³ Isrāīl ke Ḳhudā kā jalāl ab tak karūbī farishtoṅ ke ūpar ṭhahrā huā thā. Ab wuh wahān se uṛ kar Rab ke ghar kī dahlīz ke pās ruk gayā. Phir Rab katān se mulabbas us mard se hamkalām huā jis ke paṭke se kātīb kā sāmān laṭkā huā thā. ⁴ Us ne farmāyā, “Jā, Yarūshalam Shahr meṅ se guzar kar har ek ke māthe par nishān lagā de jo bāshindoṅ kī tamām makrūh harkatoṅ ko dekh kar āh-o-zārī kartā hai.” ⁵ Mere sunte sunte Rab ne dīgar ādmiyoṅ se kahā, “Pahle ādmī ke pīchhe pīchhe chal kar logoṅ ko mār ḡālo! Na kisī par tars khāo, na rahm karo ⁶ balki buzurgoṅ ko kuṅwāre-kuṅwāriyoṅ aur bāl-bachchoṅ samet maut ke ḡhāṭ utāro. Sirf unheṅ chhoṛnā jin ke māthe par nishān hai. Mere maqdis se shurū karo!”

Chunāṅche ādmiyoṅ ne un buzurgoṅ se shurū kiya jo Rab ke ghar ke sāmne khare the. ⁷ Phir Rab un se dubārā hamkalām huā, “Rab ke ghar ke sahnōṅ ko maqtūloṅ se bhar kar us kī behurmatī karo, phir wahān se nikal jāo!” Wuh nikal gae aur shahr meṅ se guzar kar logoṅ ko mār ḡālne lage. ⁸ Rab ke ghar ke sahan meṅ sirf mujhe hī zindā chhoṛā gayā thā.

† 8:14 Tammūz Masoputāmiyā kā ek dewatā thā jis ke pairokār samajhte the ki wuh mausam-e-garmā ke iḡhtitām par hariyālī ke sāth sāth mar jātā aur mausam-e-bahār meṅ dubārā jī uṭhtā hai.

Main aundhe muñh gir kar chīkh uṭhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, kyā tū Yarūshalam par apnā ghazab nāzil karke Isrāil ke tamām bache huon ko maut ke ghāt utāregā?”⁹ Rab ne jawāb diyā, “Isrāil aur Yahūdāh ke logon kā qusūr nihāyat hī sangin hai. Mulk meñ qatl-o-ghārat ām hai, aur shahr nāinsāfi se bhar gayā hai. Kyoñki log kahte haiñ, ‘Rab ne mulk ko tark kiyā hai, ham use nazar hī nahīñ āte.’¹⁰ Is lie na main un par tars khāūngā, na rahm karūnga balki un kī harkaton kī munāsib sazā un ke saron par lāūngā.”

¹¹ Phir katān se mulabbas wuh ādmī lauṭ āyā jis ke paṭke se kātib kā sāmān laṭkā huā thā. Us ne ittālā dī, “Jo kuchh tū ne farmāyā wuh main ne purā kiyā hai.”

10

¹ Main ne us gumbad par nazar ḍālī jo karūbī farishton ke saron ke ūpar phailī huī thī. Us par sang-e-lājaward * kā taḥt-sā nazar āyā. ² Rab ne katān se mulabbas mard se farmāyā, “Karūbī farishton ke nīche lage pahiyon ke bīch meñ jā. Wahān se do muṭṭhī-bhar koele le kar shahr par bikher de.” Ādmī mere dekhte dekhte farishton ke bīch meñ chalā gayā. ³ Us waqt karūbī farishte Rab ke ghar ke junūb meñ khare the, aur andarūnī sahan bādāl se bharā huā thā.

⁴ Phir Rab kā jalāl jo karūbī farishton ke ūpar ṭaharā huā thā wahān se uṭh kar Rab ke ghar kī dahlīz par ruk gayā. Purā makān bādāl se bhar gayā balki sahan bhī Rab ke jalāl kī āb-o-tāb se bhar gayā. ⁵ Karūbī farishte apne paron ko itne zor se pharphaṛā rahe the ki us kā shor bairūnī sahan tak sunāī de rahā thā. Yon lag rahā thā ki Qādir-e-mutlaq Khudā bol rahā hai. ⁶ Jab Rab ne katān se mulabbas ādmī ko hukm diyā ki karūbī farishton ke pahiyon ke bīch meñ se jalte hue koele le to wuh un ke darmiyān chal kar ek pahie ke pās kharā huā. ⁷ Phir karūbī farishton meñ se ek ne apnā hāth barhā kar bīch meñ jalne wāle koelon meñ se kuchh le liyā aur ādmī ke hāthon meñ ḍāl diyā. Katān se mulabbas yih ādmī koele le kar chalā gayā.

Rab Apne Ghar ko Chhoṛ Detā Hai

⁸ Main ne dekhā ki karūbī farishton ke paron ke nīche kuchh hai jo insānī hāth jaisā lag rahā hai. ⁹ Har farishte ke pās ek pahiyā thā. Pukhrāj † se bane yih chār pahie ¹⁰ ek jaise the. Har pahie ke andar ek aur pahiyā zāwiyā-e-qāymā meñ ghūm rahā thā, ¹¹ is lie yih muṛe baḡhair har ruḡh iḡhtiyār kar sakte the. Jis taraf ek chal partā us taraf baqī bhī muṛe baḡhair chalne lagte. ¹² Farishton ke jismon kī har jagah par āñkheñ hī āñkheñ thīñ. Āñkheñ na sirf sāmne nazar āñ balki un kī pīṭh, hāthon aur paron par bhī balki chāron pahiyon par bhī. ¹³ To bhī yih pahie hī the, kyoñki main ne khud sunā ki un ke lie yihī nām istemāl huā.

¹⁴ Har farishte ke chār chehre the. Pahlā chehrā karūbī kā, dūsrā ādmī kā, tīsrā sherbabar kā aur chauthā uqāb kā chehrā thā. ¹⁵ Phir karūbī farishte uṛ gae. Wuhī jāndār the jinheñ main Dariyā-e-Kibār ke kināre dekh chukā thā. ¹⁶ Jab farishte harkat meñ ā jāte to pahie bhī chalne lagte, aur jab farishte pharphaṛā kar uṛne lagte to pahie bhī un ke sāth uṛne lagte. ¹⁷ Farishton ke rukne par pahie ruk jāte, aur un ke uṛne par yih bhī uṛ jāte, kyoñki jāndaron kī rūh un meñ thī.

¹⁸ Phir Rab kā jalāl apne ghar kī dahlīz se haṭ gayā aur dubārā karūbī farishton ke ūpar ā kar ṭahar gayā. ¹⁹ Mere dekhte dekhte farishte apne paron ko phailā kar chal paṛe. Chalthe chalthe wuh Rab ke ghar ke mashriqī darwāze ke pās ruk gae. Khudā-e-Isrāil kā jalāl un ke ūpar ṭaharā rahā.

²⁰ Wuhī jāndār the jinheñ main ne Dariyā-e-Kibār ke kināre Khudā-e-Isrāil ke nīche dekhā thā. Main ne jān liyā ki yih karūbī farishte haiñ. ²¹ Har ek ke chār chehre aur chār par the, aur paron ke nīche kuchh nazar āyā jo insānī hāthon kī

* 10:1 lapis lazuli † 10:9 topas

mānind thā. ²² Un ke chehron kī shakl-o-sūrat un chehron kī mānind thī jo main ne Dariyā-e-Kibār ke kināre dekhe the. Chalthe waqt har jāndār sīdhā apne kisī ek chehre kā ruḵh iḵhtiyār kartā thā.

11

Allāh kī Yarūshalam ke Buzurgoṇ ke lie Saḵht Sazā

¹ Tab Rūh mujhe uṭhā kar Rab ke ghar ke mashriqī darwāze ke pās le gayā. Wahān darwāze par 25 mard khare the. Maiṇ ne dekhā ki qaum ke do buzurg Yāzaniyāh bin Azzūr aur Falatiyāh bin Bināyāh bhī un meṇ shāmil haiṇ. ² Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, yih wuhī mard haiṇ jo sharīr mansūbe bāndh rahe aur Yarūshalam meṇ bure mashware de rahe haiṇ. ³ Yih kahte haiṇ, ‘Āne wāle dinoṇ meṇ ghar tāmīr karne kī zarūrat nahīṇ. Hamārā shahr to deg hai jabki ham us meṇ pakne wālā behtarīn gosht haiṇ.’ ⁴ Ādamzād, chūṅki wuh aisi bāteṇ karte haiṇ is lie nabuwwat kar! Un ke ḵhilāf nabuwwat kar!”

⁵ Tab Rab kā Rūh mujh par ā ṭhahrā, aur us ne mujhe yih pesh karne ko kahā, “Rab farmātā hai, ‘Ai Isrāīlī qaum, tum is qism kī bāteṇ karte ho. Maiṇ to un ḵhayālāt se ḵhūb wāqif hūṇ jo tumhāre diloṇ se ubharte rahte haiṇ. ⁶ Tum ne is shahr meṇ muta’addid logoṇ ko qatl karke us kī galiyoṇ ko lāshoṇ se bhar diyā hai.’

⁷ Chunāṅche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Beshak shahr deg hai, lekin tum us meṇ pakne wālā achchhā gosht nahīṇ hoge balki wuhī jin ko tum ne us ke darmiyān qatl kiyā hai. Tumheṇ maiṇ is shahr se nikāl dūṅgā. ⁸ Jis talwār se tum ḍarte ho, usī ko maiṇ tum par nāzil karūṅgā.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ⁹ ‘Maiṇ tumheṇ shahr se nikālūṅgā aur pardesiyoṇ ke hawāle karke tumhārī adālat karūṅgā. ¹⁰ Tum talwār kī zad meṇ ā kar mar jāoge. Isrāīl kī hudūd par hī maiṇ tumhārī adālat karūṅgā. Tab tum jān loge ki maiṇ hī Rab hūṇ. ¹¹ Chunāṅche na Yarūshalam Shahr tumhāre lie deg hogā, na tum us meṇ behtarīn gosht hoge balki maiṇ Isrāīl kī hudūd hī par tumhārī adālat karūṅgā. ¹² Tab tum jān loge ki maiṇ hī Rab hūṇ, jis ke ahkām ke mutābiq tum ne zindagī nahīṇ guzārī. Kyōṅki tum ne mere usūloṇ kī pairawī nahīṇ kī balki apnī paṛosī qaumoṇ ke usūloṇ kī.’ ”

¹³ Maiṇ abhī is peshgoī kā elān kar rahā thā ki Falatiyāh bin Bināyāh faut huā. Yih dekh kar maiṇ muṇh ke bal gir gayā aur buland āwāz se chīḵh uṭhā, “Hāy, hāy! Ai Rab Qādir-e-mutlaq, kyā tū Isrāīl ke bache-khuche hisse ko sarāsar miṭānā chāhtā hai?”

Allāh Isrāīl ko Bahāl Karegā

¹⁴ Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁵ “Ai ādamzād, Yarūshalam ke bāshinde tere bhāiyoṇ, tere rishtedāroṇ aur Bābal meṇ jilāwatan hue tamām Isrāīliyoṇ ke bāre meṇ kah rahe haiṇ, ‘Yih log Rab se kahīṇ dūr ho gae haiṇ, ab Isrāīl hamāre hī qabze meṇ hai.’ ¹⁶ Jo is qism kī bāteṇ karte haiṇ unheṇ jawāb de, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jī hāṇ, maiṇ ne unheṇ dūr dūr bhagā diyā, aur ab wuh dīgar qaumoṇ ke darmiyān hī rahte haiṇ. Maiṇ ne ḵhud unheṇ muḵhtalif mamālik meṇ muntashir kar diyā, aise ilāqoṇ meṇ jahān unheṇ maqdis meṇ mere huzūr āne kā mauqā thoṛā hī miltā hai. ¹⁷ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq yih bhī farmātā hai, maiṇ tumheṇ dīgar qaumoṇ meṇ se nikāl lūṅgā, tumheṇ un mulkoṇ se jamā karūṅgā jahān maiṇ ne tumheṇ muntashir kar diyā thā. Tab maiṇ tumheṇ Mulk-e-Isrāīl dubārā atā karūṅgā.

¹⁸ Phir wuh yahān ā kar tamām makrūh but aur ghinaunī chīzeṇ dūr kareṅge. ¹⁹ Us waqt maiṇ unheṇ nayā dil baḵsh kar un meṇ nāī rūh ḍālūṅgā. Maiṇ un kā sangīn dil nikāl kar unheṇ gosht-post kā narm dil atā karūṅgā. ²⁰ Tab wuh mere ahkām ke mutābiq zindagī guzāreṅge aur dhyān se merī hidāyāt par amal kareṅge. Wuh merī qaum hoṅge, aur maiṇ un kā Ḳhudā hūṅgā. ²¹ Lekin jin logoṇ ke dil un ke

ghinaune buton se lipṭe rahte haiñ un ke sar par main un ke ḡhalat kām kā munāsib ajr lāūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.’ ”

Rab Yarūshalam ko Chhoṛ Detā Hai

²² Phir karūbī farishton ne apne paron ko phailāyā, un ke pahie harkat meñ ā gae aur Ḳhudā-e-Isrāīl kā jalāl jo un ke ūpar thā ²³ uṭh kar shahr se nikal gayā. Chalṭe chalṭe wuh Yarūshalam ke mashriq meñ wāḡe pahār par ṭhahar gayā. ²⁴ Allāh ke Rūh kī atākardā is royā meñ Rūh mujhe uṭhā kar Mulk-e-Bābal ke jilāwatanon ke pās wāpas le gayā. Phir royā khatm huī, ²⁵ aur main ne jilāwatanon ko sab kuchh sunāyā jo Rab ne mujhe dikhāyā thā.

12

Nabī Sāmān Lapeṭ Kar Jilāwatanī kī Peshgoī Kartā Hai

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, tū ek sarkash qaum ke darmiyān rahtā hai. Go un kī āñkheñ haiñ to bhī kuchh nahīñ deḡhte, go un ke kān haiñ to bhī kuchh nahīñ sunṭe. Kyoñki yih qaum haṭdharm hai.

³ Ai ādamzād, ab apnā sāmān yoñ lapeṭ le jis tarah tujhe jilāwatan kiyā jā rahā ho. Phir dīn ke waqt aur un ke deḡhte deḡhte ghar se rawānā ho kar kisī aur jagah chalā jā. Shāyad unheñ samajh āe kī unheñ jilāwatan honā hai, hālāñki yih qaum sarkash hai. ⁴ Dīn ke waqt un ke deḡhte deḡhte apnā sāmān ghar se nikāl le, yoñ jaise tū jilāwatanī ke lie taiyāriyāñ kar rahā ho. Phir shām ke waqt un kī maujūdagī meñ jilāwatan kā-sā kirdār adā karke rawānā ho jā. ⁵ Ghar se nikalne ke lie dīwār meñ sūrākh banā, phir apnā sārā sāmān us meñ se bāhar le jā. Sab is ke gawāh hon. ⁶ Un ke deḡhte deḡhte andhere meñ apnā sāmān kandhe par rakh kar wahāñ se nikal jā. Lekin apnā muñh ḡhāñp le tākī tū mulk ko dekh na sake. Lāzim hai kī tū yih sab kuchh kare, kyoñki main ne muqarrar kiyā hai kī tū Isrāīlī qaum ko āḡāh karne kā nishān ban jāe.”

⁷ Main ne waisā hī kiyā jaisā Rab ne mujhe hukm diyā thā. Main ne apnā sāmān yoñ lapeṭ liyā jaise mujhe jilāwatan kiyā jā rahā ho. Dīn ke waqt main use ghar se bāhar le gayā, shām ko main ne apne hāthon se dīwār meñ sūrākh banā liyā. Logoñ ke deḡhte deḡhte main sāmān ko apne kandhe par uṭhā kar wahāñ se nikal āyā. Utne meñ andherā ho gayā thā.

⁸ Subah ke waqt Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ⁹ “Ai ādamzād, is haṭdharm qaum Isrāīl ne tujh se pūchhā kī tū kyā kar rahā hai? ¹⁰ Unheñ jawāb de, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai kī is paighām kā tālluq Yarūshalam ke ra’īs aur shahr meñ basne wāle tamām Isrāīliyon se hai.’ ¹¹ Unheñ batā, ‘Main tumheñ āḡāh karne kā nishān hūñ. Jo kuchh main ne kiyā wuh tumhāre sāth ho jāegā. Tum qaidī ban kar jilāwatan ho jāoge. ¹² Jo ra’īs tumhāre darmiyān hai wuh andhere meñ apnā sāmān kandhe par uṭhā kar chalā jāegā. Dīwār meñ sūrākh banāyā jāegā tākī wuh nikal sake. Wuh apnā muñh ḡhāñp legā tākī mulk ko na dekh sake. ¹³ Lekin main apnā jāl us par ḡāl dūngā, aur wuh mere phande meñ phañs jāegā. Main use Bābal lāūngā jo Bābliyon ke mulk meñ hai, agarche wuh use apnī āñkhoñ se nahīñ dekhegā. Wahīñ wuh wafāt pāegā. ¹⁴ Jitne bhī mulāzim aur daste us ke irdgird hoñge un sab ko main hawā meñ urā kar chāron taraf muntashir kar dūngā. Apnī talwār ko miyān se khīñch kar main un ke pīchhe paṛā rahūngā. ¹⁵ Jab main unheñ dīgar aqwām aur muḡhtalif mamālik meñ muntashir karūngā to wuh jāñ leñge kī main hī Rab hūñ. ¹⁶ Lekin main un meñ se chand ek ko bachā kar talwār, kāl aur mohlak wabā kī zad meñ nahīñ āne dūngā. Kyoñki lāzim hai kī jin aqwām meñ bhī wuh jā baseñ wahāñ wuh apnī makrūh harkateñ bayān karen. Tab yih aqwām bhī jāñ leñgī kī main hī Rab hūñ.’ ”

Ek aur Nishān: Hizqiyel kā Kānpnā

¹⁷ Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁸ “Ai ādamzād, khānā khāte waqt apnī roṭī ko larazte hue khā aur apne pānī ko pareshānī ke māre thartharāte hue pī. ¹⁹ Sāth sāth ummat ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Mulk-e-Isrāīl ke shahr Yarūshalam ke bāshinde pareshānī meñ apnā khānā khāenge aur dahshatzadā hālat meñ apnā pānī pieñge, kyonki un kā mulk tabāh aur har barkat se khālī ho jāegā. Aur sabab us ke bāshindon kā zulm-o-tashaddud hogā. ²⁰ Jin shahron meñ log ab tak ābād haiñ wuh barbād ho jāenge, mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā. Tab tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ.’ ”

Allāh kā Kalām Jald hī Pūrā Ho Jāegā

²¹ Rab mujh se hamkalām huā, ²² “Ai ādamzād, yih kaisī kahāwat hai jo Mulk-e-Isrāīl meñ ām ho gaī hai? Log kahte haiñ, ‘Jyon jyon din guzarte jāte haiñ tyon tyon har royā ghalat sābit hotī jāti hai.’ ²³ Jawāb meñ unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ is kahāwat ko khatm karūñgā, āindā yih Isrāīl meñ istemāl nahīn hogī.’ Unheñ yih bhī batā, ‘Wuh waqt qarīb hī hai jab har royā pūrī ho jāegī. ²⁴ Kyonki āindā Isrāīlī qaum meñ na farebdeh royā, na chāplūsī kī peshgoiyāñ pāī jāengī. ²⁵ Kyonki maiñ Rab hūñ. Jo kuchh maiñ farmātā hūñ wuh wujūd meñ ātā hai. Ai sarkash qaum, der nahīn hogī balki tumhāre hī aiyām meñ maiñ bāt bhī karūñgā aur use pūrā bhī karūñgā.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

²⁶ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, ²⁷ “Ai ādamzād, Isrāīlī qaum tere bāre meñ kahtī hai, ‘Jo royā yih admī dekhtā hai wuh baṛī der ke bād hī pūrī hogī, us kī peshgoiyāñ dūr ke mustaqbil ke bāre meñ haiñ.’ ²⁸ Lekin unheñ jawāb de, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jo kuchh bhī maiñ farmātā hūñ us meñ mazīd der nahīn hogī balki wuh jald hī pūrā hogā.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

13

Jhūṭe Nabī Halāk Ho Jāenge

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Isrāīl ke nām-nihād nabiyon ke khilāf nabuwwat kar! Jo nabuwwat karte waqt apne dilon se ubharne wālī bāteñ hī pesh karte haiñ, un se kah,

‘Rab kā farmān suno! ³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un ahmaq nabiyon par afsos jinheñ apnī hī rūh se tahrīk miltī hai aur jo haqīqat meñ royā nahīn dekhte. ⁴ Ai Isrāīl, tere nabī khandarāt meñ lomriyon kī tarah āwārā phir rahe haiñ. ⁵ Na koī dīwār ke rakhnon meñ kharā huā, na kisī ne us kī marammat kī tāki Isrāīlī qaum Rab ke us dīn qāym rah sake jab jang chhīr jāegī. ⁶ Un kī royāeñ dhokā hī dhokā, un kī peshgoiyāñ jhūṭ hī jhūṭ haiñ. Wuh kahte haiñ, “Rab farmātā hai” go Rab ne unheñ nahīn bhejā. Tājjub kī bāt hai ki to bhī wuh tawaqqo karte haiñ ki maiñ un kī peshgoiyāñ pūrī hone dūñ! ⁷ Haqīqat meñ tumhārī royāeñ dhokā hī dhokā aur tumhārī peshgoiyāñ jhūṭ hī jhūṭ haiñ. To bhī tum kahte ho, “Rab farmātā hai” hālāñki maiñ ne kuchh nahīn farmāyā.

⁸ Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiñ tumhārī farebdeh bāton aur jhūṭī royāon kī wajah se tum se nipaṭ lūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ⁹ Maiñ apnā hāth un nabiyon ke khilāf barhā dūngā jo dhoke kī royāeñ dekhte aur jhūṭī peshgoiyāñ sunāte haiñ. Na wuh merī qaum kī majlis meñ sharīk hoñge, na Isrāīlī qaum kī fahriston meñ darj hoñge. Mulk-e-Isrāīl meñ wuh kabhī dākhil nahīn hoñge. Tab tum jān loge ki maiñ Rab Qādir-e-mutlaq hūñ. ¹⁰ Wuh merī qaum ko ghalat rāh par lā kar amn-o-amān kā elān karte haiñ agarche amn-o-amān hai nahīn. Jab qaum apne lie kachchī-sī dīwār banā letī hai to yih nabī us par safedī pher dete haiñ. ¹¹ Lekin ai safedī karne wālo, khabardār! Yih dīwār gir jāegī. Mūsłādhār

bārish barsegī, ole parenge aur sakht āndhī us par tūt paregī. ¹² Tab dīwār gir jāegī, aur log tanzan tum se pūchheṅge ki ab wuh safedī kahān hai jo tum ne dīwār par pherī thī?

¹³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main taish meṅ ā kar dīwār par zabardast āndhī āne dūngā, ghusse meṅ us par mūslādhār bārish aur mohlak ole barsā dūngā.

¹⁴ Main us dīwār ko dhā dūngā jis par tum ne safedī pherī thī, use khāk meṅ yon milā dūngā ki us kī buniyād nazar āegī. Aur jab wuh gir jāegī to tum bhī us kī zad meṅ ā kar tabāh ho jāoge. Tab tum jān loge ki main hī Rab hūn. ¹⁵ Yon main dīwār aur us kī safedī karne wālon par apnā ghussā utārūnga. Tab main tum se kahūngā ki dīwār bhī khatm hai aur us kī safedī karne wāle bhī, ¹⁶ yānī Isrāīl ke wuh nabī jinhon ne Yarūshalam ko aisī peshgoiyān aur royāen sunāin jin ke mutābiq amn-o-amān kā daur qarīb hī hai, hālānki amn-o-amān kā imkān hī nahīn. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.'

¹⁷ Ai ādamzād, ab apnī qaum kī un beṭiyon kā sāmna kar jo nabuwwat karte waqt wuhī bāteṅ pesh kartī haiṅ jo un ke dilon se ubhar ātī haiṅ. Un ke khilāf nabuwwat karke ¹⁸ kah,

'Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un auraton par afsos jo tamām logon ke lie kalāī se bāndhne wāle tāwīz sī letī haiṅ, jo logon ko phaṅsāne ke lie chhoṭon aur baṛon ke saron ke lie parde banā letī haiṅ. Ai aurato, kyā tum wāqaī samajhtī ho ki merī qaum meṅ se bāz ko phaṅs saktī aur bāz ko apne lie zindā chhoṛ saktī ho? ¹⁹ Merī qaum ke darmiyān hī tum ne merī behurmatī kī, aur yih sirf chand ek muṭṭhī-bhar jau aur roṭī ke do chār tukron ke lie. Afsos, merī qaum jhūṭ sunanā pasand kartī hai. Is se faydā uṭhā kar tum ne use jhūṭ pesh karke unheṅ mār ḍālā jinheṅ marnā nahīn thā aur unheṅ zindā chhoṛā jinheṅ zindā nahīn rahnā thā.

²⁰ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tumhāre tāwīzon se nipaṭ lūngā jin ke zariye tum logon ko parindon kī tarah pakaṛ letī ho. Main jādūgarī kī yih chīzeṅ tumhāre bāzuon se noch kar phār ḍālūngā aur unheṅ rihā karūnga jinheṅ tum ne parindon kī tarah pakaṛ liyā hai. ²¹ Main tumhāre pardoṅ ko phār kar haṭā lūngā aur apnī qaum ko tumhāre hāthon se bachā lūngā. Āindā wuh tumhārā shikār nahīn rahegī. Tab tum jān logī ki main hī Rab hūn.

²² Tum ne apne jhūṭ se rāstbāzon ko dukh pahuṅchāyā, hālānki yih dukh merī taraf se nahīn thā. Sāth sāth tum ne bedīnon kī hauslā-afzāī kī ki wuh apnī burī rāhon se bāz na āen, hālānki wuh bāz āne se bach jāte. ²³ Is lie āindā na tum farebdeh royā dekhogī, na dūson kī qīsmat kā hāl batāogī. Main apnī qaum ko tumhāre hāthon se chhuṭkāre dūngā. Tab tum jān logī ki main hī Rab hūn.' "

14

Allāh Butparastī kā Munāsib Jawāb Degā

¹ Isrāīl ke kuchh buzurg mujh se milne āe aur mere sāmne baiṭh gae. ² Tab Rab mujh se hamkalām huā, ³ "Ai ādamzād, in ādmiyon ke dil apne buton se lipṭe rahte haiṅ. Jo chīzeṅ un ke lie ṭhokar aur gunāh kā bāis haiṅ unheṅ unhon ne apne muṅh ke sāmne hī rakhā hai. To phir kyā munāsib hai ki main unheṅ jawāb dūn jab wuh mujh se dariyāft karne āte haiṅ? ⁴ Unheṅ batā, 'Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, yih log apne buton se lipṭe rahte aur wuh chīzeṅ apne muṅh ke sāmne rakhte haiṅ jo ṭhokar aur gunāh kā bāis haiṅ. Sāth sāth yih nabī ke pās bhī jāte haiṅ tāki mujh se mālūmāt hāsil kareṅ. Jo bhī Isrāīlī aisā kare use main khud jo Rab hūn jawāb dūngā, aisā jawāb jo us ke muta'addid buton ke ain mutābiq hogā. ⁵ Main un se aisā sulūk karūnga tāki Isrāīlī qaum ke dil ko mazbūṭī se pakaṛ lūn. Kyonki apne buton kī khātir sab ke sab mujh se dūr ho gae haiṅ.'

⁶ Chunānche Isrāīlī qaum ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki taubā karo! Apne buton aur tamām makrūh rasm-o-riwāj se muñh moṛ kar mere pās wāpas ā jāo. ⁷ Us ke anjām par dhyān do jo aisā nahīn karegā, khāh wuh Isrāīlī yā Isrāīl meñ rahne wālā pardesī ho. Agar wuh mujh se dūr ho kar apne buton se lipaṭ jāe aur wuh chīzeñ apne sāmne rakhe jo ṭhokar aur gunāh kā bāis haiñ to jab wuh nabī kī mārifat mujh se mālūmāt hāsil karne kī koshish karegā to maiñ, Rab use munāsib jawāb dūngā. ⁸ Maiñ aise shakhs kā sāmna karke us se yon nipaṭ lūngā ki wuh dūsron ke lie ibratangez misāl ban jāegā. Maiñ use yon miṭā dūngā ki merī qaum meñ us kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. Tab tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ.

⁹ Agar kisī nabī ko kuchh sunāne par uksāyā gayā jo merī taraf se nahīn thā to yih is lie huā ki maiñ, Rab ne khud use uksāyā. Aise nabī ke khilāf maiñ apnā hāth uṭhā kar use yon tabāh karūngā ki merī qaum meñ us kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. ¹⁰ Donon ko un ke qusūr kī munāsib sazā milegī, nabī ko bhī aur use bhī jo hidāyat pāne ke lie us ke pās ātā hai. ¹¹ Tab Isrāīlī qaum na mujh se dūr ho kar āwārā phiregī, na apne āp ko in tamām gunāhon se ālūdā karegī. Wuh merī qaum hoñge, aur maiñ un kā Khudā hūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.’”

Sirf Rāstbāz hī Bache Raheñge

¹² Rab mujh se hamkalām huā, ¹³ “Ai ādamzād, farz kar ki koī mulk bewafā ho kar merā gunāh kare, aur maiñ kāl ke zariye use sazā de kar us meñ se insān-o-haiwān miṭā dālūñ. ¹⁴ Khāh mulk meñ Nūh, Dānyāl aur Ayyūb kyon na baste to bhī mulk na bachā. Yih ādmī apnī rāstbāzī se sirf apnī hī jānon ko bachā sakte. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁵ Yā farz kar ki maiñ mazkūrā mulk meñ wahshī darindon ko bhej dūñ jo idhar-udhar phir kar sab ko phar khāeñ. Mulq wīrān-o-sunsān ho jāe aur janglī darindon kī wajah se koī us meñ se guzarne kī jurrat na kare. ¹⁶ Merī hayāt kī qasam, khāh mazkūrā tīn rāstbāz ādmī mulk meñ kyon na baste to bhī akele hī bachte. Wuh apne beṭe-beṭiyon ko bhī bachā na sakte balki pūrā mulk wīrān-o-sunsān hotā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁷ Yā farz kar ki maiñ mazkūrā mulk ko jang se tabāh karūñ, maiñ talwār ko hukm dūñ ki mulk meñ se guzar kar insān-o-haiwān ko nest-o-nābūd kar de. ¹⁸ Merī hayāt kī qasam, khāh mazkūrā tīn rāstbāz ādmī mulk meñ kyon na baste wuh akele hī bachte. Wuh apne beṭe-beṭiyon ko bhī bachā na sakte. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁹ Yā farz kar ki maiñ apnā ghussā mulk par utār kar us meñ mohlak wabā yon phailā dūñ ki insān-o-haiwān sab ke sab mar jāeñ. ²⁰ Merī hayāt kī qasam, khāh Nūh, Dānyāl aur Ayyūb mulk meñ kyon na baste to bhī wuh apne beṭe-beṭiyon ko bachā na sakte. Wuh apnī rāstbāzī se sirf apnī hī jānon ko bachāte. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²¹ Ab Yarūshalam ke bāre meñ Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān suno! Yarūshalam kā kitnā burā hāl hogā jab maiñ apnī chār saḥt sazāeñ us par nāzil karūngā. Kyonki insān-o-haiwān jang, kāl, wahshī darindon aur mohlak wabā kī zad meñ ā kar halāk ho jāeñge. ²² To bhī chand ek bacheñge, kuchh beṭe-beṭiyāñ jilāwatan ho kar Bābal meñ tumhāre pās āeñge. Jab tum un kā burā chāl-chalan aur harkateñ dekhoge to tumheñ tasallī milegī ki har āfat munāsib thī jo maiñ Yarūshalam par lāyā. ²³ Un kā chāl-chalan aur harkateñ dekh kar tumheñ tasallī milegī, kyonki tum jān loge ki jo kuchh bhī maiñ ne Yarūshalam ke sāth kiya wuh bilāwajah nahīn thā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

15

Yarūshalam Angūr kī Bel kī Bekār Lakaṛī Hai

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, angūr kī bel kī lakaṛī kis lihāz se jangal kī dīgar lakaṛiyon se behtar hai? ³ Kyā yih kisī kām ā jāti hai? Kyā yih kam az kam khūntīyān banāne ke lie istemāl ho saktī hai jin se chīzeñ laṭkāī jā sakeñ? Hargiz nahīn! ⁴ Use īndhan ke taur par āg meñ phaiṅkā jāta hai. Is ke bād jab us ke donoñ sire bhasm hue haiñ aur bīch meñ bhī āg lag gaī hai to kyā wuh kisī kām ā jāti hai? ⁵ Āg lagne se pahle bhī bekār thī, to ab wuh kis kām āegī jab us ke donoñ sire bhasm hue haiñ balki bīch meñ bhī āg lag gaī hai?

⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yarūshalam ke bāshinde angūr kī bel kī lakaṛī jaise haiñ jinheñ main jangal ke darakhṭon ke darmiyān se nikāl kar āg meñ phaiṅk detā hūn. ⁷ Kyonki main un ke khilāf uṭh kharā hūngā. Go wuh āg se bach nikle haiñ to bhī ākhirkār āg hī unheñ bhasm karegī. Jab main un ke khilāf uṭh kharā hūngā to tum jān loge ki main hī Rab hūn. ⁸ Pūre mulk ko main wīrān-o-sunsān kar dūngā, is lie ki wuh bewafā sābit hue haiñ. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

16

Yarūshalam Bewafā Aurat Hai

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Yarūshalam ke zahan meñ us kī makrūh harkaton kī sanjīdagī biṭhā kar ³ elān kar ki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Ai Yarūshalam Beṭī, terī nasl Mulk-e-Kanān kī hai, aur wahīn tū paidā huī. Terā bāp Amorī, terī mān Hittī thī. ⁴ Paidā hote waqt nāf ke sāth lagī nāl ko kāt kar dūr nahīn kiyā gayā. Na tujhe pānī se nahlāyā gayā, na tere jism par namak malā gayā, aur na tujhe kapron meñ lapetā gayā. ⁵ Na kisī ko itnā tars āyā, na kisī ne tujh par itnā rahm kiyā ki in kāmōn meñ se ek bhī kartā. Is ke bajāe tujhe khule maidān meñ phaiṅk kar chhoṛ diyā gayā. Kyonki jab tū paidā huī to sab tujhe haqīr jānte the.

⁶ Tab main wahān se guzarā. Us waqt tū apne khūn meñ tarāp rahī thī. Tujhe is hālat meñ dekh kar main bolā, “Jītī rah!” Hāñ, tū apne khūn meñ tarāp rahī thī jab main bolā, “Jītī rah! ⁷ Khet meñ hariyālī kī tarah phaltī-phūltī jā!” Tab tū phaltī-phūltī huī parwān charhī. Tū nihāyat khūbsūrat ban gaī. Chhātīyān aur bāl dekhne meñ pyāre lage. Lekin abhī tak tū nangī aur barahnā thī.

⁸ Main dubārā tere pās se guzarā to dekhā ki tū shādī ke qābil ho gaī hai. Main ne apne libās kā dāman tujh par bichhā kar terī barahnagī ko dhānp diyā. Main ne qasam khā kar tere sāth ahd bāndhā aur yon terā mālik ban gayā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁹ Main ne tujhe nahlā kar khūn se sāf kiyā, phir tere jism par tel malā. ¹⁰ Main ne tujhe shāndār libās aur chamṛe ke nafīs jūte pahnāe, tujhe bārīk katān aur qīmṭī kapṛe se mulabbas kiyā. ¹¹ Phir main ne tujhe khūbsūrat zewarāt, chūṛiyon, hār, ¹² nath, bāliyon aur shāndār tāj se sajāyā. ¹³ Yon tū sone-chāndī se ārāstā aur bārīk katān, resham aur shāndār kapṛe se mulabbas huī. Terī khurāk behtarīn maide, shahd aur zaitūn ke tel par mushtamil thī. Tū nihāyat hī khūbsūrat huī, aur hote hote malikā ban gaī. ¹⁴ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tere husn kī shohrat dīgar aqwām meñ phail gaī, kyonki main ne tujhe apnī shān-o-shaukat meñ yon sharīk kiyā thā ki terā husn kāmīl thā.

¹⁵ Lekin tū ne kyā kiyā? Tū ne apne husn par bharosā rakhā. Apnī shohrat se fāyda uṭhā kar tū zinākār ban gaī. Har guzarne wāle ko tū ne apne āp ko pesh kiyā, har ek ko terā husn hāsil huā. ¹⁶ Tū ne apne kuchh shāndār kapṛe le kar apne lie rangdār bistar banāyā aur use ūnchī jaghoñ par bichhā kar zinā karne lagī. Aisā na mazī meñ kabhī huā, na āindā kabhī hogā. ¹⁷ Tū ne wuhī nafīs zewarāt lie jo main ne tujhe die the aur merī hī sone-chāndī se apne lie mardoñ ke but dhāl kar un se zinā karne lagī. ¹⁸ Unheñ apne shāndār kapṛe pahnā kar tū ne merā hī tel aur baḥhūr unheñ pesh kiyā. ¹⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Jo khurāk yānī behtarīn maidā, zaitūn kā

tel aur shahd main ne tujhe diyā thā use tū ne unheñ pesh kiyā tāki us kī khushbū unheñ pasand āe.

²⁰ Jin beṭe-beṭiyon ko tū ne mere hāñ janm diyā thā unheñ tū ne qurbān karke buton ko khilāyā. Kyā tū apnī zinākārī par iktifā na kar sakī? ²¹ Kyā zarūrat thī ki mere bachchon ko bhī qatl karke buton ke lie jalā de? ²² Tājjub hai ki jab bhī tū aisī makrūh harkateñ aur zinā kartī thī to tujhe ek bār bhī jawānī kā khayāl na āyā, yānī wuh waqt jab tū nangī aur barahnā hālat meñ apne khūn meñ taraptī rahī.’

²³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Afsos, tujh par afsos! Apnī baqī tamām sharāraton ke alāwā ²⁴ tū ne har chauk meñ buton ke lie qurbāngāh tāmīr karke har ek ke sāth zinā karne kī jagah bhī banāī. ²⁵ Har galī ke kone meñ tū ne zinā karne kā kamrā banāyā. Apne husn kī behurmatī karke tū apnī ismatfaroshī zoron par lāī. Har guzarne wāle ko tū ne apnā badan pesh kiyā. ²⁶ Pahle tū apne shahwatparast paṛosī Misr ke sāth zinā karne lagī. Jab tū ne apnī ismatfaroshī ko zoron par lā kar mujhe mushta’īl kiyā ²⁷ to main ne apnā hāth tere khilāf baṛhā kar tere ilāqe ko chhoṭā kar diyā. Main ne tujhe Filistī beṭiyon ke lālach ke hawāle kar diyā, un ke hawāle jo tujh se nafrat kartī haiñ aur jin ko tere zinākārānā chāl-chalan par sharm atī hai.

²⁸ Ab tak terī shahwat ko taskīn nahīn milī thī, is lie tū Asūriyon se zinā karne lagī. Lekin yih bhī tere lie kāfī na thā. ²⁹ Apnī zinākārī meñ izāfā karke tū saudāgaron ke mulk Bābal ke pīchhe paṛ gaī. Lekin yih bhī terī shahwat ke lie kāfī nahīn thā.’

³⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Aisī harkateñ karke tū kitnī sargarm huī! Sāf zāhir huā ki tū zabardast kasbī hai. ³¹ Jab tū ne har chauk meñ buton kī qurbāngāh banāī aur har galī ke kone meñ zinā karne kā kamrā tāmīr kiyā to tū ām kasbī se muḥtalif thī. Kyonki tū ne apne gāhakoñ se paise lene se inkār kiyā. ³² Hāy, tū kaisī badkār bīwī hai! Apne shauhar par tū dīgar mardoñ ko tarjīh detī hai. ³³ Har kasbī ko fīs miltī hai, lekin tū to apne tamām āshiqon ko tohfe detī hai tāki wuh har jagah se ā kar tere sāth zinā karen. ³⁴ Is meñ tū dīgar kasbiyon se farq hai. Kyonki na gāhak tere pīchhe bhāgte, na wuh terī muhabbat kā muāwazā dete haiñ balki tū khud un ke pīchhe bhāgtī aur unheñ apne sāth zinā karne kā muāwazā detī hai.’

³⁵ Ai kasbī, ab Rab kā farmān sun le! ³⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tū ne apne āshiqon ko apnī barahnagī dikhā kar apnī ismatfaroshī kī, tū ne makrūh but banā kar un kī pūjā kī, tū ne unheñ apne bachchon kā khūn qurbān kiyā hai. ³⁷ Is lie main tere tamām āshiqon ko ikatṭhā karūnga, un sab ko jinheñ tū pasand āī, unheñ bhī jo tujhe pyāre the aur unheñ bhī jin se tū ne nafrat kī. Main unheñ chāron taraf se jamā karke tere khilāf bhejūngā. Tab main un ke sāmne hī tere tamām kapṛe utārūnga tāki wuh terī pūrī barahnagī dekheñ. ³⁸ Main terī adālat karke terī zinākārī aur qātilānā harkaton kā faisla karūnga. Merā ghussā aur merī ghairat tujhe khūnrezī kī sazā degī.

³⁹ Main tujhe tere āshiqon ke hawāle karūnga, aur wuh tere buton kī qurbāngāheñ un kamron samet dhā deñge jahāñ tū zinākārī kartī rahī hai. Wuh tere kapṛe aur shāndār zewarāt utār kar tujhe uriyāñ aur barahnā chhoṛ deñge. ⁴⁰ Wuh tere khilāf julūs nikāleñge aur tujhe sangsār karke talwār se ṭukṛe ṭukṛe kar deñge. ⁴¹ Tere gharon ko jalā kar wuh muta’addid auraton ke dekhte dekhte tujhe sazā deñge. Yon main terī zinākārī ko rok dūngā, aur āindā tū apne āshiqon ko zinā karne ke paise nahīn de sakegī.

⁴² Tab merā ghussā ṭhanḍā ho jāegā, aur tū merī ghairat kā nishānā nahīn rahegī. Merī nārāzī khatm ho jāegī, aur mujhe dubārā taskīn milegī.’ ⁴³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Main tere sar par terī harkaton kā pūrā natījā lāūngā, kyonki tujhe jawānī meñ merī madad kī yād na rahī balki tū mujhe in tamām bāton se taish dilātī

rahī. Bāqī tamām ghinaunī harkateñ tere lie kāfī nahīñ thīñ balki tū zinā bhī karne lagī.

⁴⁴ Tab log yih kahāwat kah kar terā mazāq urāenge, “Jaisī māñ, waisī beṭī!”
⁴⁵ Tū wāqāī apnī māñ kī mānind hai, jo apne shauhar aur bachchoñ se saḡht nafrat kartī thī. Tū apnī bahnoñ kī mānind bhī hai, kyonki wuh bhī apne shauharoñ aur bachchoñ se saḡht nafrat kartī thīñ. Terī māñ Hittī aur terā bāp Amorī thā. ⁴⁶ Terī baṛī bahan Sāmariya thī jo apnī beṭiyon ke sāth tere shimāl meñ ābād thī. Aur terī chhoṭī bahan Sadūm thī jo apnī beṭiyon ke sāth tere junūb meñ rahtī thī. ⁴⁷ Tū na sirf un ke ḡhalat namūne par chal paṛī aur un kī-sī makrūh harkateñ karne lagī balki un se kahīñ zyādā burā kām karne lagī. ⁴⁸ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Merī hayāt kī qasam, terī bahan Sadūm aur us kī beṭiyon se kabhī itnā ḡhalat kām sarzad na huā jitnā ki tujh se aur terī beṭiyon se huā hai. ⁴⁹ Terī bahan Sadūm kā kyā qusūr thā? Wuh apnī beṭiyon samet mutakabbir thī. Go unheñ ḡhurāk kī kasrat aur ārām-o-sukūn hāsil thā to bhī wuh musibatzaḡon aur ḡhariboñ kā sahārā nahīñ bantī thīñ. ⁵⁰ Wuh maḡhrūr thīñ aur merī maujūdagī meñ hī ghinaunā kām kartī thīñ. Isī wajah se main ne unheñ haṭā diyā. Tū ḡhud is kī gawāh hai. ⁵¹ Sāmariya par bhī ḡhaur kar. Jitne gunāh tujh se sarzad hue un kā ādhā hissā bhī us se na huā. Apnī bahnoñ kī nisbat tū ne kahīñ zyādā ghinaunī harkateñ kī haiñ. Tere muḡābale meñ terī bahneñ farishte haiñ. ⁵² Chunāñche ab apnī ḡhajālat ko bardāsht kar. Kyonki apne gunāhoñ se tū apnī bahnoñ kī jagah khaṛī ho gaī hai. Tū ne un se kahīñ zyādā qābil-e-ghin kām kie haiñ, aur ab wuh tere muḡābale meñ māsūm bachche lagṭī haiñ. Sharm khā khā kar apnī ruswāī ko bardāsht kar, kyonki tujh se aise sangīn gunāh sarzad hue haiñ ki terī bahneñ rāstbāz hī lagṭī haiñ.

To Bhī Rab Wafādār Rahegā

⁵³ Lekin ek dīn āegā jab main Sadūm, Sāmariya, tujhe aur tum sab kī beṭiyon ko bahāl karūnga. ⁵⁴ Tab tū apnī ruswāī bardāsht kar sakegī aur apne sāre ḡhalat kām par sharm khāegī. Sadūm aur Sāmariya yih dekh kar tasallī pāengī. ⁵⁵ Hāñ, terī bahneñ Sadūm aur Sāmariya apnī beṭiyon samet dubārā qāym ho jāengī. Tū bhī apnī beṭiyon samet dubārā qāym ho jāegī.

⁵⁶ Pahle tū itnā maḡhrūr thī ki apnī bahan Sadūm kā zikr tak nahīñ kartī thī. ⁵⁷ Lekin phir terī apnī burāī par raushnī ḡālī gaī, aur ab terī tamām paṛosaneñ terā hī mazāq urātī haiñ, ḡhāh Adomī hoñ, ḡhāh Filistī. Sab tujhe haḡīr jāntī haiñ. ⁵⁸ Chunāñche ab tujhe apnī zinākārī aur makrūh harkatoñ kā natījā bhugatnā paṛegā. Yih Rab kā farmān hai.’

⁵⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Main tujhe munāsib sazā dūngā, kyonki tū ne merā wuh ahd toṛ kar us qasam ko haḡīr jānā hai jo main ne tere sāth ahd bāndhte waqt khāī thī. ⁶⁰ To bhī main wuh ahd yād karūnga jo main ne terī jawānī meñ tere sāth bāndhā thā. Na sirf yih balki main tere sāth abadī ahd qāym karūnga. ⁶¹ Tab tujhe wuh ḡhalat kām yād āegā jo pahle tujh se sarzad huā thā, aur tujhe sharm āegī jab main terī baṛī aur chhoṭī bahnoñ ko le kar tere hawāle karūnga tāki wuh terī beṭiyāñ ban jāen. Lekin yih sab kuchh is wajah se nahīñ hogā ki tū ahd ke mutābiq chaltī rahī hai. ⁶² Main ḡhud tere sāth apnā ahd qāym karūnga, aur tū jāñ legī ki main hī Rab hūñ.’ ⁶³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Jab main tere tamām gunāhoñ ko muāf karūnga tab tujhe un kā ḡhayāl ā kar sharmindagī mahsūs hogī, aur tū sharm ke māre gumsum rahegī.’ ”

17

Angūr kī Bel aur Uqāb kī Tamsīl

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Isrāīlī qaum ko pahelī pesh kar, tamsil sunā de. ³ Unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ek baṛā uqāb uṛ kar Mulk-e-Lubnān meñ āyā. Us ke baṛe baṛe par aur lambe lambe pankh the, us ke ghane aur rangin bāl-o-par chamak rahe the. Lubnān meñ us ne ek deodār ke darakht kī choṭī pakaṛ lī ⁴ aur us kī sab se ūnchī shākh ko toṛ kar tājiroñ ke mulk meñ le gayā. Wahān us ne use saudāgaroñ ke shahr meñ lagā diyā. ⁵ Phir uqāb Isrāīl meñ āyā aur wahān se kuchh bīj le kar ek baṛe dariyā ke kināre par zarḳhez zamīn meñ bo diyā. ⁶ Tab angūr kī bel phūṭ niklī jo zyādā ūnchī na huī balki chāroñ taraf phailtī gaī. Shākhon kā ruḳh uqāb kī taraf rahā jabki us kī jaṛeñ zamīn meñ dhañstī gaī. Chunāñche achchhī bel ban gaī jo phūṭtī phūṭtī naī shākhēñ nikāltī gaī.

⁷ Lekin phir ek aur baṛā uqāb āyā. Us ke bhī baṛe baṛe par aur ghane ghane bāl-o-par the. Ab main kyā dekhtā hūñ, bel dūsre uqāb kī taraf ruḳh karne lagtī hai. Us kī jaṛeñ aur shākhēñ us khet meñ na rahīñ jis meñ use lagāyā gayā thā balki wuh dūsre uqāb se pānī milne kī ummīd rakh kar usī kī taraf phailne lagī. ⁸ Tājjub yih thā ki use achchhī zamīn meñ lagāyā gayā thā, jahān use kasrat kā pānī hāsil thā. Wahān wuh ḳhūb phail kar phal lā saktī thī, wahān wuh zabardast bel ban saktī thī.’

⁹ Ab Rab Qādir-e-mutlaq pūchhtā hai, ‘Kyā bel kī nasho-numā jāri rahegī? Hargiz nahīn! Kyā use jaṛ se ukhāṛ kar phaiñkā nahīn jāegā? Zarūr! Kyā us kā phal chhīn nahīn liyā jāegā? Beshak balki āḳhirkār us kī tāzā tāzā koñpleñ bhī sab kī sab murjhā kar ḳhatm ho jāeñgī. Tab use jaṛ se ukhāṛne ke lie na zyādā logoñ, na tāqat kī zarūrat hogī. ¹⁰ Go use lagāyā gayā hai to bhī bel kī nasho-numā jāri nahīn rahegī. Jyoñ hī mashriqī lū us par chalegī wuh mukammal taur par murjhā jāegī. Jis khet meñ use lagāyā gayā wahīñ wuh ḳhatm ho jāegī.’ ”

¹¹ Rab mujh se mazīd hamkalām huā, ¹² “Is sarkash qaum se pūchh, ‘Kyā tujhe is tamsil kī samajh nahīn aī?’ Tab unheñ is kā matlab samjhā de. ‘Bābal ke bādshāh ne Yarūshalam par hamlā kiya. Wuh us ke bādshāh aur afsaroñ ko giriftār karke apne mulk meñ le gayā. ¹³ Us ne Yahūdāh ke shāhī ḳhāndān meñ se ek ko chun liyā aur us ke sāth ahd bāndh kar use takht par biṭhā diyā. Nae bādshāh ne Bābal se wafādār rahne kī qasam khāī. Bābal ke bādshāh ne Yahūdāh ke rāhnumāoñ ko bhī jilāwatan kar diyā ¹⁴ tāki Mulk-e-Yahūdāh aur us kā nayā bādshāh kamzor rah kar sarkash hone ke qābil na baneñ balki us ke sāth ahd qāym rakh kar ḳhud qāym raheñ. ¹⁵ To bhī Yahūdāh kā bādshāh bāghī ho gayā aur apne qāsid Misr bheje tāki wahān se ghoṛe aur faujī mangwāeñ. Kyā use kāmyābī hāsil hogī? Kyā jis ne aisī harkateñ kī haiñ bach niklegā? Hargiz nahīn! Kyā jis ne ahd toṛ liyā hai wuh bachegā? Hargiz nahīn!

¹⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, us shāḳhs ne qasam ke taht Shāh-e-Bābal se ahd bāndhā hai, lekin ab us ne yih qasam haqīr jān kar ahd ko toṛ ḳālā hai. Is lie wuh Bābal meñ wafāt pāegā, us bādshāh ke mulk meñ jis ne use takht par biṭhāyā thā. ¹⁷ Jab Bābal kī fauj Yarūshalam ke irdgird pushte aur burj banā kar us kā muḥāsarā karegī tāki bahutoñ ko mār ḳāle to Firaun apnī baṛī fauj aur muta'addid faujiyoñ ko le kar us kī madad karne nahīn āegā. ¹⁸ Kyoñki Yahūdāh ke bādshāh ne ahd ko toṛ kar wuh qasam haqīr jānī hai jis ke taht yih bāndhā gayā. Go us ne Shāh-e-Bābal se hāth milā kar ahd kī tasdiq kī thī to bhī bewafā ho gayā, is lie wuh nahīn bachegā. ¹⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, us ne mere hī ahd ko toṛ ḳālā, merī hī qasam ko haqīr jānā hai. Is lie main ahd toṛne ke tamām natāyij us ke sar par lāūngā. ²⁰ Main us par apnā jāl ḳāl dūngā, use apne phande meñ pakaṛ lūngā. Chūñki wuh mujh se bewafā ho gayā hai is lie main use Bābal le jā kar us kī adālat karūngā. ²¹ Us ke behtarīn faujī sab mar jāeñge, aur jitne bach jāeñge wuh chāroñ taraf muntashir ho jāeñge. Tab tum jān loge ki main, Rab ne yih sab kuchh farmāyā hai.

²² Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ab main̄ khud deodār ke darakht kī choṭī se narm-o-nāzūk koṅpal toṛ kar use ek buland-o-bālā pahār par lagā dūngā. ²³ Aur jab main̄ use Isrāīl kī bulandiyoṅ par lagā dūngā to us kī shākheṅ phūṭ nikleṅgī, aur wuh phal lā kar shāndār darakht banegā. Har qism ke parinde us meṅ baserā kareṅge, sab us kī shākhoṅ ke sāy meṅ panāh leṅge. ²⁴ Tab mulk ke tamām darakht jān leṅge ki main̄ Rab hūn. Main̄ hī ūnche darakht ko khāk meṅ milā detā, aur main̄ hī chhoṭe darakht ko baṛā banā detā hūn. Main̄ hī sāyādār darakht ko sūkhne detā aur main̄ hī sūkhe darakht ko phalne-phūlne detā hūn. Yih merā, Rab kā farmān hai, aur main̄ yih karūṅga bhī.’”

18

Har Ek ko Sirf Apne hī Āmāl kī Sazā Milegī

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Tum log Mulk-e-Isrāīl ke lie yih kahāwat kyon istemāl karte ho, ‘Wālidain ne khaṭṭe angūr khāe, lekin un ke bachchoṅ hī ke dānt khaṭṭe ho gae haiṅ.’ ³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, āindā tum yih kahāwat Isrāīl meṅ istemāl nahīn karoge! ⁴ Har insān kī jān merī hī hai, khāh bāp kī ho yā beṭe kī. Jis ne gunāh kiyā hai sirf usī ko sazā-e-maut milegī.

⁵ Lekin us rāstbāz kā muāmalā farq hai jo rāstī aur insāf kī rāh par chalte hue ⁶ na ūnchī jaghoṅ kī nājāyẓ qurbāniyān khātā, na Isrāīlī qaum ke butoṅ kī pūjā kartā hai. Na wuh apne paṛosī kī biwī kī behurmatī kartā, na māhwārī ke daurān kisī aurat se hambistar hotā hai. ⁷ Wuh kisī par zulm nahīn kartā. Agar koī zamānat de kar us se qarzā le to paise wāpas milne par wuh zamānat wāpas kar detā hai. Wuh chorī nahīn kartā balki bhūkoṅ ko khānā khilātā aur nangoṅ ko kapṛe pahnātā hai. ⁸ Wuh kisī se bhī sūd nahīn letā. Wuh ḡhalat kām karne se gurez kartā aur jhagarne wāloṅ kā munsifānā faisla kartā hai. ⁹ Wuh mere qawāyḍ ke mutābiq zindagī guzartā aur wafādārī se mere ahkām par amal kartā hai. Aisā shakhs rāstbāz hai, aur wuh yaqīnan zindā rahegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁰ Ab farz karo ki us kā ek zālim beṭā hai jo qātil hai aur wuh kuchh kartā hai ¹¹ jis se us kā bāp gurez kartā thā. Wuh ūnchī jaghoṅ kī nājāyẓ qurbāniyān khātā, apne paṛosī kī biwī kī behurmatī kartā, ¹² ḡharīboṅ aur zarūratmandoṅ par zulm kartā aur chorī kartā hai. Jab qarzdār qarzā adā kare to wuh use zamānat wāpas nahīn detā. Wuh butoṅ kī pūjā balki kāi qism kī makrūh harkateṅ kartā hai. ¹³ Wuh sūd bhī letā hai. Kyā aisā ādmī zindā rahegā? Hargiz nahīn! In tamām makrūh harkatoṅ kī binā par use sazā-e-maut dī jāegī. Wuh khud apne gunāhoṅ kā zimmedār ṭhahregā.

¹⁴ Lekin farz karo ki is beṭe ke hān beṭā paidā ho jāe. Go beṭā sab kuchh dekhtā hai jo us ke bāp se sarzad hotā hai to bhī wuh bāp ke ḡhalat namūne par nahīn chaltā.

¹⁵ Na wuh ūnchī jaghoṅ kī nājāyẓ qurbāniyān khātā, na Isrāīlī qaum ke butoṅ kī pūjā kartā hai. Wuh apne paṛosī kī biwī kī behurmatī nahīn kartā ¹⁶ aur kisī par bhī zulm nahīn kartā. Agar koī zamānat de kar us se qarzā le to paise wāpas milne par wuh zamānat lauṭā detā hai. Wuh chorī nahīn kartā balki bhūkoṅ ko khānā khilātā aur nangoṅ ko kapṛe pahnātā hai. ¹⁷ Wuh ḡhalat kām karne se gurez karke sūd nahīn letā. Wuh mere qawāyḍ ke mutābiq zindagī guzartā aur mere ahkām par amal kartā hai. Aise shakhs ko apne bāp kī sazā nahīn bhugatnī paregī. Use sazā-e-maut nahīn milegī, hālānki us ke bāp ne mazkūrā gunāh kie haiṅ. Nahīn, wuh yaqīnan zindā rahegā. ¹⁸ Lekin us ke bāp ko zarūr us ke gunāhoṅ kī sazā milegī, wuh yaqīnan maregā. Kyonki us ne logoṅ par zulm kiyā, apne bhāī se chorī kī aur apnī hī qaum ke darmiyān burā kām kiyā.

¹⁹ Lekin tum log etarāz karte ho, ‘Beṭā bāp ke qusūr meṅ kyon na sharīk ho? Use bhī bāp kī sazā bhugatnī chāhie.’ Jawāb yih hai ki beṭā to rāstbāz aur insāf kī rāh par chaltā rahā hai, wuh ehtiyāt se mere tamām ahkām par amal kartā rahā hai. Is

lie lāzim hai ki wuh zindā rahe. ²⁰ Jis se gunāh sarzad huā hai sirf use hī marnā hai. Lihāzā na beṭe ko bāp kī sazā bhugatnī paṛegī, na bāp ko beṭe kī. Rāstbāz apnī rāstbāzī kā ajr pāegā, aur bedīn apnī bedīnī kā.

²¹ To bhī agar bedīn ādmī apne gunāhoṅ ko tark kare aur mere tamām qawāyd ke mutābiq zindagī guzār kar rāstbāzī aur insāf kī rāh par chal paṛe to wuh yaqīnān zindā rahegā, wuh maregā nahīn. ²² Jitne bhī ḡhalat kām us se sarzad hue haiṅ un kā hisāb maiṅ nahīn lūṅgā balki us ke rāstbāz chāl-chalan kā lihāz karke use zindā rahne dūṅgā. ²³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki kyā maiṅ bedīn kī halākat dekh kar ḡhush hotā hūṅ? Hargiz nahīn, balki maiṅ chāhtā hūṅ ki wuh apnī burī rāhoṅ ko chhoṛ kar zindā rahe.

²⁴ Is ke baraks kyā rāstbāz zindā rahegā agar wuh apnī rāstbāz zindagī tark kare aur gunāh karke wuhī qābil-e-ghin harkateṅ karne lage jo bedīn karte haiṅ? Hargiz nahīn! Jitnā bhī achchhā kām us ne kiyā us kā maiṅ ḡhayāl nahīn karūṅgā balki us kī bewafāi aur gunāhoṅ kā. Unhīn kī wajah se use sazā-e-maut dī jāegī.

²⁵ Lekin tum log dāwā karte ho ki jo kuchh Rab kartā hai wuh ṭhīk nahīn. Ai Isrāīlī qaum, suno! Yih kaisī bāt hai ki merā amal ṭhīk nahīn? Apne hī āmāl par ḡhaur karo! Wuhī durust nahīn. ²⁶ Agar rāstbāz apnī rāstbāz zindagī tark karke gunāh kare to wuh is binā par mar jāegā. Apnī nārāstī kī wajah se hī wuh mar jāegā. ²⁷ Is ke baraks agar bedīn apnī bedīn zindagī tark karke rāstī aur insāf kī rāh par chalne lage to wuh apnī jān ko chhuṛāegā. ²⁸ Kyoṅki agar wuh apnā qusūr taslīm karke apne gunāhoṅ se muṅh moṛ le to wuh maregā nahīn balki zindā rahegā. ²⁹ Lekin Isrāīlī qaum dāwā kartī hai ki jo kuchh Rab kartā hai wuh ṭhīk nahīn. Ai Isrāīlī qaum, yih kaisī bāt hai ki merā amal ṭhīk nahīn? Apne hī āmāl par ḡhaur karo! Wuhī durust nahīn.

³⁰ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Isrāīl kī qaum, maiṅ terī adālat karūṅgā, har ek kā us ke kāmoṅ ke muwāfiq faislā karūṅgā. Chunāṅche ḡhabardār! Taubā karke apnī bewafā harkatoṅ se muṅh phero, warnā tum gunāh meṅ phaṅs kar gir jāoge. ³¹ Apne tamām ḡhalat kām tark karke nayā dil aur naī rūh apnā lo. Ai Isrāīliyo, tum kyoṅ mar jāo? ³² Kyoṅki maiṅ kisī kī maut se ḡhush nahīn hotā. Chunāṅche taubā karo, tab hī tum zindā rahoge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

19

Isrāīlī Buzurgoṅ par Mātamī Gīt

¹ Ai nabī, Isrāīl ke ra'īsoṅ par mātamī gīt gā,

² 'Terī mān kitnī zabardast shernī thī. Jawān sherbabaroṅ ke darmiyān hī apnā ghar banā kar us ne apne bachchoṅ ko pāl liyā.

³ Ek bachche ko us ne ḡhās tarbiyat dī. Jab baṛā huā to jānwaroṅ ko phāṛnā sīkh liyā, balki insān bhī us kī ḡhurāk ban gae.

⁴ Is kī ḡhabar dīgar aqwām tak pahunchī to unhoṅ ne use apne gaṛhe meṅ pakar liyā. Wuh us kī nāk meṅ kāṅṭe ḡāl kar use Misr meṅ ḡhasīṭ le gae.

⁵ Jab shernī ke is bachche par se ummīd jāṭī rahī to us ne dīgar bachchoṅ meṅ se ek ko chun kar use ḡhās tarbiyat dī.

⁶ Yih bhī tāqatwar ho kar dīgar sheroṅ meṅ ḡhūmne phirne lagā. Us ne jānwaroṅ ko phāṛnā sīkh liyā, balki insān bhī us kī ḡhurāk ban gae.

⁷ Un ke qīloṅ ko girā kar us ne un ke shahroṅ ko ḡhāk meṅ milā diyā. Us kī dahāṛṭī āwāz se mulk bāshindoṅ samet ḡhaufzadā ho gayā.

⁸ Tab irdgird ke sūboṅ meṅ basne wālī aqwām us se laṛne āīṅ. Unhoṅ ne apnā jāl us par ḡāl diyā, use apne gaṛhe meṅ pakar liyā.

⁹ Wuh us kī gardan meñ paṭṭā aur nāk meñ kāñṭe ḍāl kar use Shāh-e-Bābal ke pās ghasīṭ le gae. Wahāñ use qaid meñ ḍālā gayā tākī āindā Isrāīl ke pahāron par us kī garajṭī āwāz sunāī na de.

¹⁰ Terī māñ pānī ke kināre lagāī gaī angūr kī-sī bel thī. Bel kasrat ke pānī ke bāis phaldār aur shāḥhdār thī.

¹¹ Us kī shāḥheñ itnī mazbūt thīñ ki un se shāhī asā ban sakte the. Wuh bāqī paudoñ se kahīñ zyādā ūñchī thī balki us kī shāḥheñ dūr dūr tak nazar āṭī thīñ.

¹² Lekin āḥhirkār logoñ ne taish meñ ā kar use ukhār kar phaiñk diyā. Mashriqī lū ne us kā phal murjhāne diyā. Sab kuchh utārā gayā, lihāzā wuh sūkh gayā aur us kā mazbūt tanā nazar-e-ātish huā.

¹³ Ab bel ko registān meñ lagāyā gayā hai, wahāñ jahāñ ḡhushk aur pyāsī zamīn hotī hai.

¹⁴ Us ke tane kī ek ṭahnī se āg ne nikal kar us kā phal bhasm kar diyā. Ab koī mazbūt shāḥh nahīñ rahī jis se shāhī asā ban sake.’ ”

Darj-e-bālā gīt mātāmī hai aur āh-o-zārī karne ke lie istemāl huā hai.

20

Isrāīl kī Musalsal Bewafāī

¹ Yahūdāh ke bādshāh Yahūyākīn kī jilāwatanī ke sātweñ sāl meñ Isrāīlī qaum ke kuchh buzurg mere pās āe tākī Rab se kuchh dariyāft karen. Pāñchweñ mahīne kā daswāñ dīn * thā. Wuh mere sāmne baiṭh gae. ² Tab Rab mujh se hamkalām huā,

³ “Ai ādamzād, Isrāīl ke buzurgoñ ko batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki kyā tum mujh se dariyāft karne āe ho? Merī hayāt kī qasam, maiñ tumheñ koī jawāb nahīñ dūngā! Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.’

⁴ Ai ādamzād, kyā tū un kī adālat karne ke lie taiyār hai? Phir un kī adālat kar! Unheñ un ke bāpdādā kī qābil-e-ghin harkatoñ kā ehsās dilā. ⁵ Unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Isrāīlī qaum ko chunte waqt maiñ ne apnā hāth uṭhā kar us se qasam khāī. Mulk-e-Misr meñ hī maiñ ne apne āp ko un par zāhir kiya aur qasam khā kar kahā ki maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ. ⁶ Yih merā aṭal wādā hai ki maiñ tumheñ Misr se nikāl kar ek mulk meñ pahuñchā dūngā jis kā jāyzā maiñ tumhārī ḡhātīr le chukā hūñ. Yih mulk dīgar tamām mamālik se kahīñ zyādā ḡhūbsūrat hai, aur is meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai. ⁷ Us waqt maiñ ne Isrāīliyoñ se kahā, “Har ek apne ḡhinaune butoñ ko phaiñk de! Misr ke dewatāoñ se liṭe na raho, kyonki un se tum apne āp ko nāpāk kar rahe ho. Maiñ Rab tumhārā Ḳhudā hūñ.”

⁸ Lekin wuh mujh se bāḡhī hue aur merī sunane ke lie taiyār na the. Kisī ne bhī apne butoñ ko na phaiñkā balki wuh in ḡhinaunī chīzoñ se liṭe rahe aur Misrī dewatāoñ ko tark na kiya. Yih dekh kar maiñ wahīñ Misr meñ apnā ḡhazab un par nāzil karnā chāhtā thā. Usī waqt maiñ apnā ḡhussā un par utārnā chāhtā thā. ⁹ Lekin maiñ bāz rahā, kyonki maiñ nahīñ chāhtā thā ki jin aqwām ke darmiyān Isrāīlī rahte the un ke sāmne mere nām kī behurmatī ho jāe. Kyonki un qaumoñ kī maujūdagī meñ hī maiñ ne apne āp ko Isrāīliyoñ par zāhir karke wādā kiya thā ki maiñ tumheñ Misr se nikāl lāūngā.

¹⁰ Chunāñche maiñ unheñ Misr se nikāl kar registān meñ lāyā. ¹¹ Wahāñ maiñ ne unheñ apnī hidāyāt dīñ, wuh ahkām jin kī pairawī karne se insān jītā rahtā hai.

¹² Maiñ ne unheñ Sabat kā dīn bhī atā kiya. Maiñ chāhtā thā ki ārām kā yih dīn mere

* 20:1 14 Agast.

un ke sāth ahd kā nishān ho, ki is se log jān leñ ki maiñ Rab hī unheñ muqaddas banātā hūn.

¹³ Lekin registān meñ bhī Isrāīlī mujh se bāghī hue. Unhoñ ne merī hidāyāt ke mutābiq zindagī na guzārī balki mere ahkām ko mustarad kar diyā, hālāñki insān un kī pairawī karne se hī jītā rahtā hai. Unhoñ ne Sabat kī bhī baṛī behurmatī kī. Yih dekh kar maiñ apnā ghazab un par nāzil karke unheñ wahīñ registān meñ halāk karnā chāhtā thā. ¹⁴ Tāham maiñ bāz rahā, kyonki maiñ nahīñ chāhtā thā ki un aqwām ke sāmne mere nām kī behurmatī ho jāe jin ke dekhte dekhte maiñ Isrāīliyon ko Misr se nikāl lāyā thā. ¹⁵ Chunāñche maiñ ne yih karne ke bajāe apnā hāth uṭhā kar qasam khāī, “Maiñ tumheñ us mulk meñ nahīñ le jāūngā jo maiñ ne tumhāre lie muqarrar kiyā thā, hālāñki us meñ dūdh aur shahd kī kasrat hai aur wuh dīgar tamām mamālik kī nisbat kahīñ zyādā khūbsūrat hai. ¹⁶ Kyonki tum ne merī hidāyāt ko radd karke mere ahkām ke mutābiq zindagī na guzārī balki Sabat ke dīn kī bhī behurmatī kī. Abhī tak tumhāre dil butoñ se lipṭe rahte haiñ.”

¹⁷ Lekin ek bār phir maiñ ne un par tars khāyā. Na maiñ ne unheñ tabāh kiyā, na pūrī qaum ko registān meñ miṭā diyā. ¹⁸ Registān meñ hī maiñ ne un ke beṭoñ ko āgāh kiyā, “Apne bāpdādā ke qawāyd ke mutābiq zindagī mat guzārnā. Na un ke ahkām par amal karo, na un ke butoñ kī pūjā se apne āp ko nāpāk karo. ¹⁹ Maiñ Rab tumhārā Khudā hūn. Merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāro aur ehtiyāt se mere ahkām par amal karo. ²⁰ Mere Sabat ke dīn ārām karke unheñ muqaddas māno tāki wuh mere sāth bandhe hue ahd kā nishān raheñ. Tab tum jān loge ki maiñ Rab tumhārā Khudā hūn.”

²¹ Lekin yih bachche bhī mujh se bāghī hue. Na unhoñ ne merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzārī, na ehtiyāt se mere ahkām par amal kiyā, hālāñki insān un kī pairawī karne se hī jītā rahtā hai. Unhoñ ne mere Sabat ke dīnoñ kī bhī behurmatī kī. Yih dekh kar maiñ apnā ghussā un par nāzil karke unheñ wahīñ registān meñ tabāh karnā chāhtā thā. ²² Lekin ek bār phir maiñ apne hāth ko rok kar bāz rahā, kyonki maiñ nahīñ chāhtā thā ki un aqwām ke sāmne mere nām kī behurmatī ho jāe jin ke dekhte dekhte maiñ Isrāīliyon ko Misr se nikāl lāyā thā. ²³ Chunāñche maiñ ne yih karne ke bajāe apnā hāth uṭhā kar qasam khāī, “Maiñ tumheñ dīgar aqwām-o-mamālik meñ muntashir karūngā, ²⁴ kyonki tum ne mere ahkām kī pairawī nahīñ kī balki merī hidāyāt ko radd kar diyā. Go maiñ ne Sabat kā dīn mānane kā hukm diyā thā to bhī tum ne ārām ke is dīn kī behurmatī kī. Aur yih bhī kāfī nahīñ thā balki tum apne bāpdādā ke butoñ ke bhī pīchhe lage rahe.”

²⁵ Tab maiñ ne unheñ aise ahkām diē jo achchhe nahīñ the, aisī hidāyāt jo insān ko jīne nahīñ detīñ. ²⁶ Nīz, maiñ ne hone diyā ki wuh apne pahlaūhoñ ko qurbān karke apne āp ko nāpāk kareñ. Maqsad yih thā ki un ke roñgte khare ho jāeñ aur wuh jān leñ ki maiñ hī Rab hūn.’

²⁷ Chunāñche ai ādamzād, Isrāīlī qaum ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tumhāre bāpdādā ne is meñ bhī merī takfīr kī ki wuh mujh se bewafā hue. ²⁸ Maiñ ne to un se Mulk-e-Isrāīl dene kī qasam khā kar wādā kiyā thā. Lekin jyon hī maiñ unheñ us meñ lāyā to jahāñ bhī koī ūñchī jagah yā sāyādār darakht nazar āyā wahāñ wuh apne jānwaroñ ko zabah karne, taish dilāne wālī qurbāniyāñ charhāne, khushbūdār baḥhūr jalāne aur mai kī nazareñ pesh karne lage. ²⁹ Maiñ ne un kā sāmna karke kahā, “Yih kis tarah kī ūñchī jagheñ haiñ jahāñ tum jāte ho?” Āj tak yih qurbāngāheñ Ūñchī Jagheñ kahlātī haiñ.’

³⁰ Ai ādamzād, Isrāīlī qaum ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki kyā tum apne bāpdādā kī harkateñ apnā kar apne āp ko nāpāk karnā chāhte ho? Kyā tum bhī un ke ghinaune butoñ ke pīchhe lag kar zinā karnā chāhte ho? ³¹ Kyonki apne nazarāne pesh karne aur apne bachchoñ ko qurbān karne se tum apne āp ko apne

buton se ālūdā karte ho. Ai Isrāīlī qaum, āj tak yihī tumhārā rawaiyā hai! To phir main kyā karūn? Kyā mujhe tumheñ jawāb denā chāhie jab tum mujh se kuchh dariyāft karne ke lie āte ho? Hargiz nahīn! Merī hayāt kī qasam, main tumheñ jawāb meñ kuchh nahīn bataūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

Allāh Apnī Qaum ko Wāpas Lāegā

³² Tum kahte ho, “Ham dīgar qaumon kī mānind honā chāhte, duniyā ke dūse mamālik kī tarah lakaṛī aur patthar kī chīzon kī ibādat karnā chāhte haiñ.” Go yih khayāl tumhāre zahnon meñ ubhar āyā hai, lekin aisā kabhī nahīn hogā. ³³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, main baṛe ghusse aur zordār tarīqe se apnī qudrat kā izhār karke tum par hukūmat karūngā. ³⁴ Main baṛe ghusse aur zordār tarīqe se apnī qudrat kā izhār karke tumheñ un qaumon aur mamālik se nikāl kar jamā karūngā jahāñ tum muntashir ho gae ho. ³⁵ Tab main tumheñ aqwām ke registān meñ lā kar tumhāre rūbarū tumhārī adālat karūngā. ³⁶ Jis tarah main ne tumhāre bāpdādā kī adālat Misr ke registān meñ kī usī tarah tumhārī bhī adālat karūngā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ³⁷ Jis tarah gallābān bheṛ-bakriyon ko apnī lāṭhī ke nīche se guzarne detā hai tāki unheñ gin le usī tarah main tumheñ apnī lāṭhī ke nīche se guzarne dūngā aur tumheñ ahd ke bandhan meñ sharīk karūngā. ³⁸ Jo bewafā ho kar mujh se bāghī ho gae haiñ unheñ main tum se dūr kar dūngā tāki tum pāk ho jāo. Agarche main unheñ bhī un dīgar mamālik se nikāl lāūngā jin meñ wuh rah rahe haiñ to bhī wuh Mulk-e-Isrāīl meñ dākhl nahīn hoñge. Tab tum jān loge ki main hī Rab hūn.

³⁹ Ai Isrāīlī qaum, tumhāre bāre meñ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jāo, har ek apne buton kī ibādat kartā jāe! Lekin ek waqt āegā jab tum zarūr merī sunoge, jab tum apnī qurbāniyon aur buton kī pūjā se mere muqaddas nām kī behurmatī nahīn karoge.

⁴⁰ Kyonki Rab farmātā hai ki āindā pūrī Isrāīlī qaum mere muqaddas pahār yānī Isrāīl ke buland pahār Siyyūn par merī k̄hidmat karegī. Wahāñ main khushī se unheñ qabūl karūngā, aur wahāñ main tumhārī qurbāniyāñ, tumhāre pahle phal aur tumhāre tamām muqaddas hadiye talab karūngā. ⁴¹ Mere tumheñ un aqwām aur mamālik se nikāl kar jamā karne ke bād jin meñ tum muntashir ho gae ho tum Isrāīl meñ mujhe qurbāniyāñ pesh karoge, aur main un kī khushbū sūñgh kar khushī se tumheñ qabūl karūngā. Yon main tumhāre zariye dīgar aqwām par zāhir karūngā ki main quddūs K̄hudā hūn. ⁴² Tab jab main tumheñ Mulk-e-Isrāīl yānī us mulk meñ lāūngā jis kā wādā main ne qasam khā kar tumhāre bāpdādā se kiyā thā to tum jān loge ki main hī Rab hūn. ⁴³ Wahāñ tumheñ apnā wuh chāl-chalan aur apnī wuh harkateñ yād āeñgī jin se tum ne apne āp ko nāpāk kar diyā thā, aur tum apne tamām bure āmāl ke bāis apne āp se ghin khāoge. ⁴⁴ Ai Isrāīlī qaum, tum jān loge ki main Rab hūn jab main apne nām kī k̄hātir narmī se tum se pesh āūngā, hālāñki tum apne bure sulūk aur tabāhkun harkaton kī wajah se saḡht sazā ke lāyq the. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.’ ”

Jangal meñ Āg Lagne kī Tamsīl

⁴⁵ Rab mujh se hamkalām huā, ⁴⁶ “Ai ādamzād, junūb kī taraf ruḡh karke us ke k̄hilāf nabuwwat kar! Dasht-e-Najab ke jangal ke k̄hilāf nabuwwat karke ⁴⁷ use batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tujh meñ aisī āg lagāne wālā hūn jo tere tamām darakhton ko bhasm karegī, k̄hāh wuh hare-bhare yā sūkhe hue hoñ. Is āg ke bharakte shole nahīn bujheñge balki junūb se le kar shimāl tak har chehre ko jhulsā deñge. ⁴⁸ Har ek ko nazar āegā ki yih āg mere, Rab ke hāth ne lagāī hai. Yih bujhegī nahīn.’ ”

⁴⁹ Yih sun kar main bolā, “Ai Qādir-e-mutlaq, yih batāne kā kyā fāydā hai? Log pahle se mere bāre mein kahte hai ki yih hameshā nāqābil-e-samajh tamsilēn pesh kartā hai.”

21

Rab Isrāil ke khilāf Talwār Chalāne ko Hai

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Yarūshalam kī taraf ruḥ karke muqaddas jaghoñ aur Mulk-e-Isrāil ke khilāf nabuwwat kar! ³ Mulk ko batā, ‘Rab farmātā hai ki ab main tujh se nipaṭ lūngā! Apnī talwār miyān se khīnch kar main tere tamām bāshindoñ ko miṭā dūngā, khāh rāstbāz hoñ yā bedīn. ⁴ Kyonki main rāstbāzoñ ko bedīnoñ samet mār ḍālūngā, is lie merī talwār miyān se nikal kar junūb se le kar shimāl tak har shakhs par ṭuṭ parēgī. ⁵ Tab tamām logoñ ko patā chalegā ki main, Rab ne apnī talwār ko miyān se khīnch liyā hai. Talwār mārṭī rahegī aur miyān mein wāpas nahīn āegī.’

⁶ Ai ādamzād, āheñ bhar bhar kar yih paighām sunā! Logoñ ke sāmne itnī talkhī se āh-o-zārī kar ki kamr mein dard hone lage. ⁷ Jab wuh tujh se pūchheñ, ‘Ap kyon karāh rahe haiñ?’ To unheñ jawāb de, ‘Mujhe ek haulnāk khabar kā ilm hai jo abhī āne wālī hai. Jab yahāñ pahunchēgī to har ek kī himmat ṭuṭ jāegī aur har hāth behis-o-harkat ho jāegā. Har jāñ hauslā hāregī aur har ghuṭnā ḍāñwāñdol ho jāegā. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki is khabar kā waqt qarīb ā gayā hai, jo kuchh pesh ānā hai wuh jald hī pesh āegā.’ ”

⁸ Rab ek bār phir mujh se hamkalām huā, ⁹ “Ai ādamzād, nabuwwat karke logoñ ko batā,

‘Talwār ko ragaṛ ragaṛ kar tez kar diyā gayā hai. ¹⁰ Ab wuh qatl-o-ghārat ke lie taiyār hai, bijlī kī tarah chamakne lagī hai. Ham yih dekh kar kis tarah khush ho sakte haiñ? Ai mere beṭe, tū ne lāṭhī aur har tarbiyat ko haqīr jānā hai. ¹¹ Chunāñche talwār ko tez karwāne ke lie bhejā gayā tāki use khūb istemāl kiyā jā sake. Ab wuh ragaṛ ragaṛ kar tez kī gāi hai, ab wuh qātil ke hāth ke lie taiyār hai.’

¹² Ai ādamzād, chīkh uṭh. Wāwailā kar! Afsos se apnā Sīnā pīṭ! Talwār merī qaum aur Isrāil ke buzurgoñ ke khilāf chalne lagī hai, aur sab us kī zad mein ā jāenge. ¹³ Kyonki Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jāñch-parṭāl kā waqt ā gayā hai, aur lāzim hai ki wuh āe, kyonki tū ne lāṭhī kī tarbiyat ko haqīr jānā hai.

¹⁴ Chunāñche ai ādamzād, ab tālī bajā kar nabuwwat kar! Talwār ko do balki tīn bār un par ṭuṭne de! Kyonki qatl-o-ghārat kī yih mohlak talwār qabze tak maqtūloñ mein ghoñpī jāegī. ¹⁵ Main ne talwār ko un ke shahroñ ke har darwāze par kharā kar diyā hai tāki āne jāne wāloñ ko mār ḍāle, har dil himmat hāre aur muta'addid afrād halāk ho jāen. Afsos! Use bijlī kī tarah chamkāyā gayā hai, wuh qatl-o-ghārat ke lie taiyār hai.

¹⁶ Ai talwār, dāñ aur bāñ taraf ghūmtī phir, jis taraf bhī tū muṛe us taraf mārṭī jā! ¹⁷ Main bhī tāliyāñ bajā kar apnā ghussā Isrāil par utārūngā. Yih merā, Rab kā farmān hai.”

Do Rāstoñ kā Naqshā, Bābal ke zariye Yarūshalam kī Tabāhī

¹⁸ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ¹⁹ “Ai ādamzād, naqshā banā kar us par wuh do rāste dikhā jo Shāh-e-Bābal kī talwār iḳhtiyār kar saktī hai. Donoñ rāste ek hī mulk se shurū ho jāen. Jahāñ yih ek dūsre se alag ho jāte haiñ wahāñ do sāyn-borḍ khare kar jo do muḳhtalif shahroñ ke rāste dikhāen, ²⁰ ek Ammoniyon ke shahr Rabbā kā aur dūsrā Yahūdāh ke qilāband shahr Yarūshalam kā.

Yih wuh do rāste haiñ jo Shāh-e-Bābal kī talwār iḳhtiyār kar saktī hai. ²¹ Kyonki jahāñ yih do rāste ek dūsre se alag ho jāte haiñ wahāñ Shāh-e-Bābal ruk kar mālūm karegā ki kaun-sā rāstā iḳhtiyār karnā hai. Wuh tiron ke zariye qurā ḍālegā, apne

buton se ishārā milne kī koshish karegā aur kisī jānwar kī kalejī kā muāynā karegā.

²² Tab use Yarūshalam kā rāstā ikhtiyār karne kī hidāyat milegī, chunānche wuh apne faujiyon ke sāth Yarūshalam ke pās pahuñch kar qatl-o-ghārat kā hukm degā. Tab wuh zor se jang ke nāre lagā lagā kar shahr ko pushte se gher leñge, muhāsare ke burj tāmīr kareñge aur darwāzon ko torne kī qilāshikan mashīneñ kharī kareñge.

²³ Jinhon ne Shāh-e-Bābal se wafādārī kī qasam khāī hai unheñ yih peshgoī ghalat lagegī, lekin wuh unheñ un ke qusūr kī yād dilā kar unheñ giriftār karegā.

²⁴ Chunānche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tum logoñ ne khud alāniyā taur par bewafā hone se apne qusūr kī yād dilāī hai. Tumhāre tamām āmāl meñ tumhāre gunāh nazar āte haiñ. Is lie tum se sakhtī se niptā jāegā.

²⁵ Ai Isrāīl ke bigaṛe hue aur bedīn ra’īs, ab wuh waqt ā gayā hai jab tujhe hatmī sazā dī jāegī. ²⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki pagaṛī ko utār, tāj ko dūr kar! Ab sab kuchh ulaṭ jāegā. Zalīl ko sarfarāz aur sarfarāz ko zalīl kiyā jāegā.

²⁷ Maiñ Yarūshalam ko malbe kā dher, malbe kā dher, malbe kā dher banā dūngā. Aur shahr us waqt tak nae sire se tāmīr nahīn kiyā jāegā jab tak wuh na āe jo haqdār hai. Usī ke hawāle maiñ Yarūshalam karūnga.’

Ammonī Bhī Talwār kī Zad meñ Āenge

²⁸ Ai ādamzād, Ammoniyon aur un kī lān-tān ke jawāb meñ nabuwwat kar! Unheñ batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki talwār qatl-o-ghārat ke lie miyān se khīñch lī gaī hai, use ragaṛ ragaṛ kar tez kiyā gayā hai tāki bijlī kī tarah chamakte hue mārṭī jāe.

²⁹ Tere nabiyon ne tujhe farebdeh royāeñ aur jhūṭe paighāmāt sunāe haiñ. Lekin talwār bedīnon kī gardan par nāzil hone wālī hai, kyonki wuh waqt ā gayā hai jab unheñ hatmī sazā dī jāe.

³⁰ Lekin is ke bād apnī talwār ko miyān meñ wāpas ḍāl, kyonki maiñ tujhe bhī sazā dūngā. Jahān tū paidā huā, tere apne watan meñ maiñ terī adālat karūnga. ³¹ Maiñ apnā ghazab tujh par nāzil karūnga, apne qahr kī āg tere khilāf bharkāūngā. Maiñ tujhe aise wahshī ādmiyon ke hawāle karūnga jo tabāh karne kā fan khūb jānte haiñ. ³² Tū āg kā īndhan ban jāegā, terā khūn tere apne mulk meñ bah jāegā. Aīndā tujhe koī yād nahīn karegā. Kyonki yih merā, Rab kā farmān hai.’ ”

22

Yarūshalam Khūnrezī kā Shahr Hai

¹ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ² “Ai ādamzād, kyā tū Yarūshalam kī adālat karne ke lie taiyār hai? Kyā tū is qātil shahr par faislā karne ke lie musta’id hai? Phir us par us kī makrūh harkateñ zāhir kar. ³ Use batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Yarūshalam Beṭī, terā anjām qarīb hī hai, aur yih terā apnā qusūr hai. Kyonki tū ne apne darmiyān māsūmon kā khūn bahāyā aur apne lie but banā kar apne āp ko nāpāk kar diyā hai. ⁴ Apnī khūnrezī se tū mujrīm ban gaī hai, apnī butparastī se nāpāk ho gaī hai. Tū khud apnī adālat kā din qarīb lāī hai. Isī wajah se terā anjām qarīb ā gayā hai, isī lie maiñ tujhe dīgar aqwām kī lān-tān aur tamām mamālik ke mazāq kā nishānā banā dūngā. ⁵ Sab tujh par ṭhaṭṭhā māreñge, khāh wuh qarīb hon yā dūr. Tere nām par dāgh lag gayā hai, tujh meñ fasād had se zyādā barh gayā hai.

⁶ Isrāīl kā jo bhī buzurg tujh meñ rahtā hai wuh apnī pūrī tāqat se khūn bahāne kī koshish kartā hai. ⁷ Tere bāshinde apne mān-bāp ko haqīr jānte haiñ. Wuh pardesī par sakhtī karke yatīmon aur bewāon par zulm karte haiñ. ⁸ Jo mujhe muqaddas hai

use tū pānwōñ tale kuchal detī hai. Tū mere Sabat ke dinoñ kī behurmatī bhī kartī hai.

⁹ Tujh meñ aise tohmat lagāne wāle haiñ jo k̄hūnrezī par tule hue haiñ. Tere bāshinde pahāroñ kī nājāyz qurbāngāhoñ ke pās qurbāniyāñ khāte aur tere darmiyāñ sharmnāk harkateñ karte haiñ. ¹⁰ Beṭā māñ se hambistar ho kar bāp kī behurmatī kartā hai, shauhar māhwārī ke daurān bīwī se sohbat karke us se ziyādatī kartā hai. ¹¹ Ek apne paṛosī kī bīwī se zinā kartā hai jabki dūsra apnī bahū kī behurmatī aur tīsrā apnī sagī bahan kī ismatdarī kartā hai. ¹² Tujh meñ aise log haiñ jo rishwat ke ewaz qatl karte haiñ. Sūd qābil-e-qabūl hai, aur log ek dūsre par zulm karke nājāyz nafā kamāte haiñ. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Yarūshalam, tū mujhe sarāsar bhūl gaī hai!

¹³ Terā nājāyz nafā aur tere bīch meñ k̄hūnrezī dekh kar main ghusse meñ tālī bajātā hūñ. ¹⁴ Soch le! Jis din main tujh se niptūngā to kyā terā hauslā qāym aur tere hāth mazbūt raheñge? Yih merā, Rab kā farmāñ hai, aur main yih karūnga bhī. ¹⁵ Main tujhe dīgar aqwām-o-mamālik meñ muntashir karke terī nāpākī dūr karūnga. ¹⁶ Phir jab dīgar qaumoñ ke dekhte dekhte terī behurmatī ho jāegī tab tū jān legī ki main hī Rab hūñ.’ ”

Isrāīlī Qaum Bhaṭṭī meñ Dhāt kā Mail Hai

¹⁷ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, ¹⁸ “Ai ādamzād, Isrāīlī qaum mere nazdīk us mail kī mānind ban gaī hai jo chāndī ko k̄hālis karne ke bād bhaṭṭī meñ bāqī rah jātā hai. Sab ke sab us tāñbe, ṭīn, lohe aur sīse kī mānind haiñ jo bhaṭṭī meñ rah jātā hai. Wuh kachrā hī haiñ. ¹⁹ Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chūñki tum bhaṭṭī meñ bachā huā mail ho is lie main tumheñ Yarūshalam meñ ikatṭhā karke ²⁰ bhaṭṭī meñ phaiñk dūngā. Jis tarah chāndī, tāñbe, lohe, sīse aur ṭīn kī āmezish ko taptī bhaṭṭī meñ phaiñkā jātā hai tāki pighal jāe usī tarah main tumheñ ghusse meñ ikatṭhā karūnga aur bhaṭṭī meñ phaiñk kar pighlā dūngā. ²¹ Main tumheñ jamā karke āg meñ phaiñk dūngā aur baṛe ghusse se hawā de kar tumheñ pighlā dūngā. ²² Jis tarah chāndī bhaṭṭī meñ pighal jātī hai usī tarah tum Yarūshalam meñ pighal jāoge. Tab tum jān loge ki main Rab ne apnā ghazab tum par nāzil kiya hai.”

Pūrī Qaum Qusūrwar Hai

²³ Rab mujh se hamkalām huā, ²⁴ “Ai ādamzād, Mulk-e-Isrāīl ko batā, ‘Ghazab ke din tujh par meñ nahīñ barsegā balki tū bārish se mahrūm rahegā.’

²⁵ Mulk ke bīch meñ sāzish karne wāle rāhnumā sherbabar kī mānind haiñ jo dahārte dahārte apnā shikār phār lete haiñ. Wuh logoñ ko harāp karke un ke k̄hazāne aur qīmī chīzeñ chhīn lete aur mulk ke darmiyāñ hī muta'addid auratoñ ko bewāeñ banā dete haiñ.

²⁶ Mulk ke imām merī shari'at se ziyādatī karke un chīzoñ kī behurmatī karte haiñ jo mujhe muqaddas haiñ. Na wuh muqaddas aur ām chīzoñ meñ imtiyāz karte, na pāk aur nāpāk ashyā kā farq sikhāte haiñ. Nīz, wuh mere Sabat ke din apnī āñkhoñ ko band rakhte haiñ tāki us kī behurmatī nazar na āe. Yoñ un ke darmiyāñ hī merī behurmatī kī jātī hai.

²⁷ Mulk ke darmiyāñ ke buzurg bherīyoñ kī mānind haiñ jo apne shikār ko phār phār kar k̄hūn bahāte aur logoñ ko maut ke ghāṭ utārte haiñ tāki nārawā nafā kamāeñ.

²⁸ Mulk ke nabī farebdeh royāeñ aur jhūṭe paighāmāt sunā kar logoñ ke bure kāmōñ par safedī pher dete haiñ tāki un kī ghaltiyāñ nazar na āeñ. Wuh kahte haiñ, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai’ hālāñki Rab ne un par kuchh nāzil nahīñ kiya hotā.

²⁹ Mulk ke ām log bhī ek dūsre kā istehsāl karte haiñ. Wuh ḍakait ban kar gharībōñ aur zarūratmandōñ par zulm karte aur pardesiyoñ se badsulūkī karke un kā haq mārtē haiñ.

³⁰ Isrāīl meñ main̄ aise ādmī kī talāsh meñ rahā jo mulk ke lie hifāzatī chārdīwārī tāmīr kare, jo mere huzūr ā kar dīwār ke rak̄hne meñ kharā ho jāe tāki main̄ mulk ko tabāh na karūn. Lekin mujhe ek bhī na milā jo is qābil ho. ³¹ Chunānche main̄ apnā ghazab un par nāzil karūnga aur unheñ apne saḡht qahr se bhasm karūnga. Tab un ke ghalat kāmōñ kā natijā un ke apne saroñ par āegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

23

Behayā Bahneñ Aholā aur Aholibā

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, do auratoñ kī kahānī sun le. Donoñ ek hī mān kī beṭiyāñ thīñ. ³ Wuh abhī jawān hī thīñ jab Misr meñ kasbī ban gaīñ. Wahīn mard donoñ kuñwāriyoñ kī chhātiyāñ sahlā kar apnā dil bahlāte the. ⁴ Barī kā nām Aholā aur chhoṭī kā nām Aholibā thā. Aholā Sāmariya aur Aholibā Yarūshalam hai. Main̄ donoñ kā mālik ban gayā, aur donoñ ke beṭe-beṭiyāñ paidā hue.

⁵ Go main̄ Aholā kā mālik thā to bhī wuh zinā karne lagī. Shahwat se bhar kar wuh jangjū Asūriyoñ ke pīchhe par gaī, aur yihī us ke āshiq ban gae. ⁶ Shāndār kaproñ se mulabbas yih gawarnar aur fauji afsar use bare pyāre lage. Sab khūbsūrat jawān aur achchhe ghurṣawār the. ⁷ Asūr ke chidā chidā beṭoñ se us ne zinā kiyā. Jis kī bhī use shahwat thī us se aur us ke butoñ se wuh nāpāk huī. ⁸ Lekin us ne jawānī meñ Misriyoñ ke sāth jo zinākārī shurū huī wuh bhī na chhoṭī. Wuhī log the jo us ke sāth us waqt hambistar hue the jab wuh abhī kuñwārī thī, jinhoñ ne us kī chhātiyāñ sahlā kar apnī gandī khāhishāt us se pūrī kī thīñ.

⁹ Yih dekh kar main̄ ne use us ke Asūrī āshiqoñ ke hawāle kar diyā, unhīn ke hawāle jin kī shadīd shahwat use thī. ¹⁰ Unhīn se Aholā kī adālat huī. Unhoñ ne us ke kapre utār kar use barahnā kar diyā aur us ke beṭe-beṭiyoñ ko us se chhīn liyā. Use khud unhoñ ne talwār se mār dālā. Yoñ wuh dīgar auratoñ ke lie ibratangez misāl ban gaī.

¹¹ Go us kī bahan Aholibā ne yih sab kuchh dekhā to bhī wuh shahwat aur zinākārī ke lihāz se apnī bahan se kahīñ zyādā āge barhaī. ¹² Wuh bhī shahwat ke māre Asūriyoñ ke pīchhe par gaī. Yih khūbsūrat jawān sab use pyāre the, khāh Asūrī gawarnar yā afsar, khāh shāndār kaproñ se mulabbas fauji yā achchhe ghurṣawār the. ¹³ Main̄ ne dekhā ki us ne bhī apne āp ko nāpāk kar diyā. Is meñ donoñ beṭiyāñ ek jaisī thīñ.

¹⁴ Lekin Aholibā kī zinākārānā harkateñ kahīñ zyādā burī thīñ. Ek din us ne dīwār par Bābal ke mardoñ kī taswīr dekhī. Taswīr lāl rang se khīnchī huī thī. ¹⁵ Mardoñ kī kamr meñ paṭkā aur sar par pagaṛī bandhī huī thī. Wuh Bābal ke un afsaroñ kī mānind lagte the jo rathoñ par sawār laṛte haiñ. ¹⁶ Mardoñ kī taswīr dekhte hī Aholibā ke dil meñ un ke lie shadīd ārzū paidā huī. Chunānche us ne apne qāsidoñ ko Bābal bhej kar unheñ āne kī dāwat dī. ¹⁷ Tab Bābal ke mard us ke pās āe aur us se hambistar hue. Apnī zinākārī se unhoñ ne use nāpāk kar diyā. Lekin un se nāpāk hone ke bād us ne tang ā kar apnā muñh un se pher liyā.

¹⁸ Jab us ne khule taur par un se zinā karke apnī barahnagī sab par zāhir kī to main̄ ne tang ā kar apnā muñh us se pher liyā, bilkul usī tarah jis tarah main̄ ne apnā muñh us kī bahan se bhī pher liyā thā. ¹⁹ Lekin yih bhī us ke lie kāfī na thā balki us ne apnī zinākārī meñ mazīd izāfā kiyā. Use jawānī ke din yād āe jab wuh Misr meñ kasbī thī. ²⁰ Wuh shahwat ke māre pahle āshiqoñ kī ārzū karne lagī, un se jo gadhoñ aur ghoṛoñ kī-sī jinsī tāqat rakhte the. ²¹ Kyonki tū apnī jawānī kī zinākārī dohrāne kī mutamannī thī. Tū ek bār phir un se hambistar honā chāhtī thī jo Misr meñ terī chhātiyāñ sahlā kar apnā dil bahlāte the.

²² Chunānche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Ai Aholibā, main tere āshiqon ko tere khilāf kharā karūnga. Jin se tū ne tang ā kar apnā muñh pher liyā thā unheñ main chāron taraf se tere khilāf lāūnga. ²³ Bābal, Kasdiyon, Fiqod, Shoa aur Qoa ke fauji mil kar tujh par tūt parēnge. Ghursawār Asūrī bhī un meñ shāmil hoñge, aise khūbsurat jawān jo sab gawarnar, afsar, rathsawār fauji aur ūnche tabqe ke afrād hoñge. ²⁴ Shimāl se wuh rathon aur mukhtalif qaumon ke muta'addid faujiyon samet tujh par hamlā karenge. Wuh tujhe yon gher leñge ki har taraf chhoṭī aur baṛī dhāleñ, har taraf khod nazar āenḡe. Main tujhe un ke hawāle kar dūngā tāki wuh tujhe sazā de kar apne qawānīn ke mutābiq terī adālat karen. ²⁵ Tū merī ghairat kā tajrabā karegī, kyonki yih log ghusse meñ tujh se nipaṭ leñge. Wuh terī nāk aur kānon ko kāṭ dālenḡe aur bache huon ko talwār se maut ke ghāṭ utārenḡe. Tere beṭe-beṭiyon ko wuh le jāenḡe, aur jo kuchh un ke pīchhe rah jāe wuh bhasm ho jāegā. ²⁶ Wuh tere libās aur tere zewarāt ko tujh par se utārenḡe.

²⁷ Yon main terī wuh fahhāshī aur zinākārī rok dūngā jis kā silsilā tū ne Misr meñ shurū kiyā thā. Tab na tū ārzūmand nazaron se in chizon kī taraf dekhegī, na Misr ko yād karegī. ²⁸ Kyonki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tujhe un ke hawāle karne ko hūñ jo tujh se nafrat karte haiñ, un ke hawāle jin se tū ne tang ā kar apnā muñh pher liyā thā. ²⁹ Wuh baṛī nafrat se tere sāth pesh āenḡe. Jo kuchh tū ne mehnat se kamāyā use wuh chhīn kar tujhe nangī aur barahnā chhoṛenḡe. Tab terī zinākārī kā sharmnāk anjām aur terī fahhāshī sab par zāhir ho jāegī. ³⁰ Tab tujhe is kā ajr milegā ki tū qaumon ke pīchhe paṛ kar zinā kartī rahī, ki tū ne un ke buton kī pūjā karke apne āp ko nāpāk kar diyā hai.

³¹ Tū apnī bahan ke namūne par chal paṛī, is lie main tujhe wuhī pyālā pilāūngā jo use pīnā paṛā. ³² Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tujhe apnī bahan kā pyālā pīnā paṛegā jo baṛā aur gahrā hai. Aur tū us waqt tak use pītī rahegī jab tak mazāq aur lān-tān kā nishānā na ban gaī ho. ³³ Dahshat aur tabāhī kā pyālā pī pī kar tū madhoshī aur dukh se bhar jāegī. Tū apnī bahan Sāmariya kā yih pyālā ³⁴ ākhiri qatre tak pī legī, phir pyāle ko pāsh pāsh karke us ke tukṛe chabā legī aur apne sīne ko phār legī.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ³⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Tū ne mujhe bhūl kar apnā muñh mujh se pher liyā hai. Ab tujhe apnī fahhāshī aur zinākārī kā natijā bhugatnā paṛegā.’ ”

³⁶ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, kyā tū Aholā aur Aholibā kī adālat karne ke lie taiyār hai? Phir un par un kī makrūh harkateñ zāhir kar. ³⁷ Un se do jurm sarzād hue haiñ, zinā aur qatl. Unhon ne buton se zinā kiyā aur apne bachchon ko jalā kar unheñ khilāyā, un bachchon ko jo unhon ne mere hāñ janm die the. ³⁸ Lekin yih un ke lie kāfī nahīn thā. Sāth sāth unhon ne merā maqdis nāpāk aur mere Sabat ke dinon kī behurmatī kī. ³⁹ Kyonki jab kabhī wuh apne bachchon ko apne buton ke huzūr qurbān kartī thīñ usī din wuh mere ghar meñ ā kar us kī behurmatī kartī thīñ. Mere hī ghar meñ wuh aisī harkateñ kartī thīñ.

⁴⁰ Yih bhī in do bahnon ke lie kāfī nahīn thā balki ādmiyon kī talāsh meñ unhon ne apne qāsidoñ ko dūr dūr tak bhej diyā. Jab mard pahuñche to tū ne un ke lie nahā kar apnī āñkhon meñ surmā lagāyā aur apne zewarāt pahan lie. ⁴¹ Phir tū shāndār sofe par baiṭh gaī. Tere sāmne mez thī jis par tū ne mere lie makhsūs bakhūr aur tel rakhā thā. ⁴² Registān se Sibā ke muta'addid ādmī lāe gae to shahr meñ shor mach gayā, aur logon ne sukūn kā sāñs liyā. Ādmiyon ne donon bahnon ke bāzuon meñ kaṛe pahnāe aur un ke saron par shāndār tāj rakhe. ⁴³ Tab main ne zinākārī se ghisi-phaṭī aurat ke bāre meñ kahā, ‘Ab wuh us ke sāth zinā karen, kyonki wuh zinākār hī hai.’ ⁴⁴ Aisā hī huā. Mard un behayā bahnon Aholā aur Aholibā se yon hambistar hue jis tarah kasbiyon se.

⁴⁵ Lekin rāstbāz ādmī un kī adālat karke unheñ zinā aur qatl ke mujrim ṭhahrāenge. Kyoñki donoñ bahneñ zinākār aur qātil hī haiñ. ⁴⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki un ke ḳhilāf julūs nikāl kar unheñ dahshat aur lūṭ-mār ke hawāle karo. ⁴⁷ Log unheñ sangsār karke talwār se ṭukre ṭukre karen, wuh un ke beṭe-beṭiyon ko mār ḍaleñ aur un ke gharon ko nazar-e-ātish karen.

⁴⁸ Yoñ main mulk meñ zinākārī ḳhatm karūnga. Is se tamām auraton ko tambīh milegī ki wuh tumhare sharmnāk namūne par na chalen. ⁴⁹ Tumheñ zinākārī aur butparastī kī munāsib sazā milegī. Tab tum jān logī ki main Rab Qādir-e-mutlaq hūñ.”

24

Yarūshalam Āg par Zangālūdā Deg Hai

¹ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke naweñ sāl meñ Rab kā kalām mujh par nāzil huā. Dasweñ mahīne kā daswāñ dīn * thā. Paighām yih thā, ² “Ai ādamzād, isī dīn kī tāriḳh likh le, kyoñki isī dīn Shāh-e-Bābal Yarūshalam kā muḥāsarā karne lagā hai. ³ Phir is sarkash qaum Isrāīl ko tamsīl pesh karke batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āg par deg rakh kar us meñ pānī ḍāl de. ⁴ Phir use behtarīn gosht se bhar de. Rān aur shāne ke ṭukre, nīz behtarīn haḍḍiyāñ us meñ ḍāl de. ⁵ Sirf behtarīn bheṛon kā gosht istemāl kar. Dhyān de ki deg ke nīche āg zor se bharaktī rahe. Gosht ko haḍḍiyon samet ḳhūb pakne de.

⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yarūshalam par afsos jis meñ itnā ḳhūn bahāyā gayā hai! Yih shahr deg hai jis meñ zang lagā hai, aisā zang jo utartā nahīñ. Ab gosht ke ṭukron ko yake bād dīgare deg se nikāl de. Unheñ kisī tartīb se mat nikālnā balki qurā ḍāle baḡhair nikāl de.

⁷ Jo ḳhūn Yarūshalam ne bahāyā wuh ab tak us meñ maujūd hai. Kyoñki wuh miṭṭī par na girā jo use jazb kar saktī balki nangī chaṭān par. ⁸ Main ne ḳhud yih ḳhūn nangī chaṭān par bahne diyā tāki wuh chhup na jāe balki merā ḡhazab Yarūshalam par nāzil ho jāe aur main badlā lūñ.

⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yarūshalam par afsos jis ne itnā ḳhūn bahāyā hai! Main bhī tere nīche lakaṛī kā baṛā ḍher lagāūngā. ¹⁰ Ā, lakaṛī kā baṛā ḍher karke āg lagā de. Gosht ko ḳhūb pakā, phir shorbā nikāl kar haḍḍiyon ko bhasm hone de. ¹¹ Is ke bād ḳhālī deg ko jalte koelon par rakh de tāki pital garm ho kar tamtamāne lage aur deg meñ mail pighal jāe, us kā zang utar jāe.

¹² Lekin befāyda! Itnā zang lagā hai ki wuh āg meñ bhī nahīñ utartā.

¹³ Ai Yarūshalam, apnī behayā harkaton se tū ne apne āp ko nāpāk kar diyā hai. Agarche main ḳhud tujhe pāk-sāf karnā chāhtā thā to bhī tū pāk-sāf na huī. Ab tū us waqt tak pāk nahīñ hogī jab tak main apnā pūrā ḡhussā tujh par utār na lūñ. ¹⁴ Mere Rab kā yih farmān pūrā hone wālā hai, aur main dhyān se use amal meñ lāūngā. Na main tujh par tars khāūngā, na rahm karūnga. Main tere chāl-chalan aur āmāl ke mutābiq terī adālat karūnga.’ Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

Bīwī kī Wafāt par Hizqiyel Mātam na Kare

¹⁵ Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁶ “Ai ādamzād, main tujh se achānak terī āñkh kā tārā chhīn lūngā. Lekin lāzim hai ki tū na āh-o-zārī kare, na ānsū bahāe. ¹⁷ Beshak chupke se karāhtā rah, lekin apnī Azīzā ke lie alāniyā mātam na kar. Na sar se pagaṛī utār aur na pāñwoñ se jūte. Na dāḥī ko ḍhānpnā, na janāze kā khānā khā.”

¹⁸ Subah ko main ne qaum ko yih paighām sunāyā, aur shām ko merī bīwī intaqāl kar gaī. Aglī subah main ne wuh kuchh kiya jo Rab ne mujhe karne ko kahā thā.

* 24:1 15 Janwarī.

¹⁹ Yih dekh kar logon ne mujh se pūchhā, “Āp ke rawaiye kā hamāre sāth kyā tālluq hai? Zarā hamēn batāēn.”

²⁰ Maiñ ne jawāb diyā, “Rab ne mujhe ²¹ āp Isrāīliyon ko yih paighām sunāne ko kahā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merā ghar tumhāre nazdīk panāhgāh hai jis par tum fakhr karte ho. Lekin yih maqdis jo tumhārī ānkh kā tārā aur jān kā pyārā hai tabāh hone wālā hai. Maiñ us kī behurmatī karne ko hūñ. Aur tumhāre jitne beṭe-beṭiyān Yarūshalām meñ pīchhe rah gae the wuh sab talwār kī zad meñ ā kar mar jāēnge. ²² Tab tum wuh kuchh karoge jo Hizqiyel is waqt kar rahā hai. Na tum apnī dārhiyon ko dhānpoge, na janāze kā khānā khāoge. ²³ Na tum sar se pagārī, na pānwōn se jūte utāroge. Tumhāre hāñ na mātām kā shor, na rone kī āwāz sunāī degī balki tum apne gunāhoñ ke sabab se zāe hote jāoge. Tum chupke se ek dūsre ke sāth baiṭh kar karāhte rahoge. ²⁴ Hizqiyel tumhāre lie nishān hai. Jo kuchh wuh is waqt kar rahā hai wuh tum bhī karoge. Tab tum jān loge ki maiñ Rab Qādir-e-mutlaq hūñ.’ ”

²⁵ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, yih ghar Isrāīliyon ke nazdīk panāhgāh hai jis ke bāre meñ wuh khās khushī mahsūs karte haiñ, jis par wuh fakhr karte haiñ. Lekin maiñ yih maqdis jo un kī ānkh kā tārā aur jān kā pyārā hai un se chhīn lūngā aur sāth sāth un ke beṭe-beṭiyon ko bhī. Jis din yih pesh āegā ²⁶ us din ek ādmī bach kar tujhe is kī khabar pahuñchāegā. ²⁷ Usī waqt tū dubārā bol sakegā. Tū gūngā nahīn rahegā balki us se bāteñ karne lagegā. Yoñ tū Isrāīliyon ke lie nishān hogā. Tab wuh jān leñge ki maiñ hī Rab hūñ.”

25

Ammoniyon kā Mulk Un se Chhīn Liyā Jāegā

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Ammoniyon ke mulk kī taraf ruḵh karke un ke khilāf nabuwwat kar. ³ Unheñ batā,

‘Suno Rab Qādir-e-mutlaq kā kalām! Wuh farmātā hai ki ai Ammon Beṭī, tū ne khush ho kar qahqahā lagāyā jab mere maqdis kī behurmatī huī, Mulk-e-Isrāīl tabāh huā aur Yahūdāh ke bāshinde jilāwatan hue. ⁴ Is lie maiñ tujhe mashriqī qabīlon ke hawāle karūngā jo apne dere tujh meñ lagā kar pūrī bastiyān qāym kareñge. Wuh terā hī phal khāēnge, terā hī dūdh pieñge. ⁵ Rabbā shahr ko maiñ ūñton kī charāgāh meñ badal dūngā aur Mulk-e-Ammon ko bheṛ-bakriyon kī ārāmgāh banā dūngā. Tab tum jān loge ki maiñ hī Rab hūñ.

⁶ Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tū ne tāliyān bajā bajā kar aur pānw zamīn par mār mār kar Isrāīl ke anjām par apnī dilī khushī kā izhār kiya. Terī Isrāīl ke lie hiqārat sāf taur par nazar āī. ⁷ Is lie maiñ apnā hāth tere khilāf barhā kar tujhe dīgar aqwām ke hawāle kar dūngā tāki wuh tujhe lūṭ leñ. Maiñ tujhe yoñ miṭā dūngā ki aqwām-o-mamālik meñ terā nām-o-nishān tak nahīn rahegā. Tab tū jān legī ki maiñ hī Rab hūñ.’ ”

Moāb ke Shahr Tabāh Ho Jāenge

⁸ “Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Moāb aur Saīr Isrāīl kā mazāq urā kar kahte haiñ, ‘Lo, dekho Yahūdāh ke gharāne kā hāl! Ab wuh bhī bāqī qaumoñ kī tarah ban gayā hai.’ ⁹ Is lie maiñ Moāb kī pahārī dhalānoñ ko un ke shahron se mahrūm karūngā. Mulk ke ek sire se dūsre sire tak ek bhī ābādī nahīn rahegī. Go Moābī apne shahron Bait-yasīmot, Bāl-maūn aur Qiriyatāym par khās fakhr karte haiñ, lekin wuh bhī zamīnbos ho jāēnge. ¹⁰ Ammon kī tarah maiñ Moāb ko bhī mashriqī qabīlon ke hawāle karūngā. Ākhirkār aqwām meñ Ammoniyon kī yād tak nahīn rahegī, ¹¹ aur Moāb ko bhī mujh se munāsib sazā milegī. Tab wuh jān leñge ki maiñ hī Rab hūñ.”

Allāh Adomiyoṇ se Intaqām Legā

¹² “Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Yahūdāh se intaqām lene se Adom ne sangīn gunāh kiyā hai. ¹³ Is lie maiṇ apnā hāth Adom ke k̄hilāf baṛhā kar us ke insān-o-haiwān ko mār dālūngā, aur wuh talwār se māre jāēnge. Temān se le kar Dadān tak yih mulk wīrān-o-sunsān ho jāegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ¹⁴ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki apnī qaum ke hāthoṇ maiṇ Adom se badlā lūngā, aur Isrāīl mere ghazab aur qahr ke mutābiq hī Adom se nipaṭ legā. Tab wuh merā intaqām jān leṅge.”

Filistiyōṇ kā Khātmā

¹⁵ “Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Filistiyōṇ ne baṛe zulm ke sāth Yahūdāh se badlā liyā hai. Unhoṇ ne us par apnī dilī hiqārat aur dāymī dushmanī kā izhār kiyā aur intaqām le kar use tabāh karne kī koshish kī. ¹⁶ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiṇ apnā hāth Filistiyōṇ ke k̄hilāf baṛhāne ko hūṇ. Maiṇ in Karetiyōṇ aur sāhilī ilāqe ke bache huōṇ ko miṭā dūngā. ¹⁷ Maiṇ apnā ghazab un par nāzil karke saṁkhtī se un se badlā lūngā. Tab wuh jān leṅge ki maiṇ hī Rab hūṇ.”

26

Sūr kā Satyānās

¹ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke 11weṇ sāl meṇ Rab mujh se hamkalām huā. Mahīne kā pahlā dīn thā. ² “Ai ādamzād, Sūr Beṭī Yarūshalam kī tabāhī dekh kar k̄hush huī hai. Wuh kahtī hai, ‘Lo, aqwām kā darwāzā tūṭ gayā hai! Ab maiṇ hī is kī zimmedāriyān nibhāūngī. Ab jab Yarūshalam wīrān hai to maiṇ hī farogh pāūngī.’

³ Jawāb meṇ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Sūr, maiṇ tujh se nipaṭ lūngā! Maiṇ muta'addid qaumoṇ ko tere k̄hilāf bhejūngā. Samundar kī zabardast maujoṇ kī tarah wuh tujh par tūṭ paṛēngī. ⁴ Wuh Sūr Shahr kī fasīl ko dhā kar us ke burjoṇ ko k̄hāk meṇ milā deṅgī. Tab maiṇ use itne zor se jhār dūngā ki miṭṭī tak nahīn rahegī. Khālī chaṭān hī nazar āegī. ⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki wuh samundar ke darmiyān aīsī jagah rahegī jahān machhere apne jāloṇ ko sukhāne ke lie bichhā deṅge. Dīgar aqwām use lūṭ leṅgī, ⁶ aur khushkī par us kī ābādiyān talwār kī zad meṇ ā jāēngī. Tab wuh jān leṅge ki maiṇ hī Rab hūṇ.

⁷ Kyōnki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki maiṇ Bābal ke bādshāh Nabūkadnazzar ko tere k̄hilāf bhejūngā jo ghoṛe, rath, ghurṣawār aur baṛī fauj le kar shimāl se tujh par hamlā karegā. ⁸ K̄hushkī par terī ābādiyoṇ ko wuh talwār se tabāh karegā, phir pushte aur burjoṇ se tujhe gher legā. Us ke faujī apnī dhāleṇ uṭhā kar tujh par hamlā kareṅge. ⁹ Bādshāh apnī qilāshikan mashīnoṇ se terī fasīl ko dhā degā aur apne ālāt se tere burjoṇ ko girā degā. ¹⁰ Jab us ke beshumār ghoṛe chāl paṛēnge to itnī gard uṛ jāegī ki tū us meṇ dūb jāegī. Jab bādshāh terī fasīl ko toṛ toṛ kar tere darwāzoṇ meṇ dāk̄hil hogā to terī dīwāreṇ ghoṛoṇ aur rathoṇ ke shor se laraz uṭheṅgī. ¹¹ Us ke ghoṛoṇ ke khur terī tamām galiyoṇ ko kuchal deṅge, aur tere bāshinde talwār se mar jāēnge, tere mazbūt satūn zamīnbos ho jāēnge. ¹² Dushman terī daulat chhīn leṅge aur terī tijārat kā māl lūṭ leṅge. Wuh terī dīwāroṇ ko girā kar terī shāndār imāratoṇ ko mismār kareṅge, phir tere patthar, lakaṛī aur malbā samundar meṇ phaiṅk deṅge. ¹³ Maiṇ tere gītoṇ kā shor band karūngā. Āindā tere sarodoṇ kī āwāz sunāī nahīn degī. ¹⁴ Maiṇ tujhe nangī chaṭān meṇ tabdīl karūngā, aur machhere tujhe apne jāl bichhā kar sukhāne ke lie istemāl kareṅge. Āindā tujhe kabhī dubārā tāmīr nahīn kiyā jāegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Sūr Beṭī, sāhilī ilāqe kānp uṭheṅge jab tū dhaṛām se gir jāegī, jab har taraf zak̄hmī logoṇ kī karāhtī āwāzeṇ sunāī deṅgī, har galī meṇ qatl-o-ghārat kā shor machegā. ¹⁶ Tab sāhilī ilāqoṇ ke tamām hukmrān

apne takhton se utar kar apne choghe aur shāndār libās utāreṅge. Wuh mātamī kapre pahan kar zamīn par baiṭh jāeṅge aur bār bār laraz uṭheṅge, yahān tak wuh tere anjām par pareshān hoṅge. ¹⁷ Tab wuh tujh par mātam karke gīt gāeṅge,

‘Hāy, tū kitne dhaṛām se gir kar tabāh huī hai! Ai sāhilī shahr, ai Sūr Beṭī, pahle tū apne bāshindoṅ samet samundar ke darmiyān rah kar kitnī mashhūr aur tāqatwar thī. Gird-o-nawāh ke tamām bāshinde tujh se dahshat khāte the. ¹⁸ Ab sāhilī ilāqe tere anjām ko dekh kar thartharā rahe haiṅ. Samundar ke jazīre tere khatme kī khabar sun kar dahshatzadā ho gae haiṅ.’

¹⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Sūr Beṭī, main tujhe wīrān-o-sunsān karūṅga. Tū un dīgar shahroṅ kī mānind ban jāegī jo nest-o-nābūd ho gae haiṅ. Main tujh par sailāb lāūṅgā, aur gahrā pānī tujhe dhānp degā. ²⁰ Main tujhe Pātāl meṅ utarne dūṅgā, aur tū us qaum ke pās pahuṅchegī jo qadīm zamāne se hī wahān bastī hai. Tab tujhe zamīn kī gahrāiyōṅ meṅ rahnā paṛegā, wahān jahān qadīm zamānoṅ ke khaṇḍarāt haiṅ. Tū murdoṅ ke mulk meṅ rahegī aur kabhī zindagī ke mulk meṅ wāpas nahīn āegī, na wahān apnā maqām dubārā hāsīl karegī. ²¹ Main hone dūṅgā ki terā anjām dahshatnāk hogā, aur tū sarāsar tabāh ho jāegī. Log terā khoj lagāeṅge lekin tujhe kabhī nahīn pāeṅge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

27

Sūr ke Anjām par Mātamī Gīt

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Sūr Beṭī par mātamī gīt gā, ³ us shahr par jo samundar kī guzargāh par wāqe hai aur muta'addid sāhilī qaumoṅ se tijārat kartā hai. Us se kah,

‘Rab farmātā hai ki ai Sūr Beṭī, tū apne āp par bahut faḥr karke kahtī hai ki wāh, merā husn kamāl kā hai. ⁴ Aur wāqaī, terā ilāqā samundar ke bīch meṅ hī hai, aur jinhoṅ ne tujhe tāmir kiyā unhoṅ ne tere husn ko takmīl tak pahuṅchāyā, ⁵ tujhe shāndār baharī jahāz kī mānind banāyā. Tere takhte Sanīr meṅ ugne wāle jūnīpar ke darakhton se banāe gae. Terā mastūl Lubnān kā deodār kā darakht thā. ⁶ Tere chappū Basan ke balūt ke darakhton se banāe gae. Jabki tere farsh ke lie Qubrus se saro kī lakaṛī lāī gāī, phir use hāthidānt se ārāstā kiyā gayā. ⁷ Nafis katān kā terā rangdār bādbān Misr kā thā. Wuh terā imtiyāzī nishān ban gayā. Tere tirpāloṅ kā qirmizī aur arghawānī rang Ilīsā ke sāhilī ilāqe se lāyā gayā.

⁸ Saidā aur arwad ke mard tere chappū mārte the, Sūr ke apne hī dānā tere mallāh the. ⁹ Jabal * ke buzurg aur dānishmand ādmī dhyān dete the ki terī darzeṅ band raheṅ. Tamām baharī jahāz apne mallāhoṅ samet tere pās āyā karte the tāki tere sāth tijārat kareṅ. ¹⁰ Fāras, Ludiya aur Libiya ke afrād terī fauj meṅ kḥidmat karte the. Terī dīwāroṅ se laṭkī un kī dhāloṅ aur kḥodoṅ ne terī shān mazīd baṛhā dī. ¹¹ Arwad aur Kḥalak † ke ādmī terī fasīl kā difā karte the, jammād ke faujī tere burjoṅ meṅ pahrādārī karte the. Terī dīwāroṅ se laṭkī huī un kī dhāloṅ ne tere husn ko kamāl tak pahuṅchā diya.

¹² Tū amīr thī, tujh meṅ māl-o-asbāb kī kasrat kī tijārat kī jāti thī. Is lie Tarsīs tujhe chāndī, lohā, ṭīn aur sīsā de kar tujh se saudā kartā thā. ¹³ Yūnān, Tūbal aur Masak tujh se tijārat karte, terā māl kḥarīd kar muāwaze meṅ ghulām aur pītal kā sāmān dete the. ¹⁴ Bait-tujarmā ke tājir tere māl ke lie tujhe ām ghore, faujī ghore aur kḥachchar pahuṅchāte the. ¹⁵ Dadān ke ādmī tere sāth tijārat karte the, hān muta'addid sāhilī ilāqe tere gāhak the. Un ke sāth saudābāzī karke tujhe hāthidānt aur ābnūs kī lakaṛī milti thī. ¹⁶ Shām terī paidāwār kī kasrat kī wajah se tere sāth tijārat kartā thā. Muāwaze meṅ tujhe fīrozā, arghawānī rang, rangdār kapre, bārīk

* 27:9 Biblos † 27:11 Ghālīban Cilicia.

katān, mūngā aur yāqūt miltā thā. ¹⁷ Yahūdāh aur Isrāīl tere gāhak the. Terā māl kharīd kar wuh tujhe Minnīt kā gandum, pannag kī ṭikkiyān, shahd, zaitūn kā tel aur balsān dete the. ¹⁸ Damishq terī wāfir paidāwār aur māl kī kasrat kī wajah se tere sāth kārobār kartā thā. Us se tujhe Halbūn kī mai aur sāhar kī ūn miltī thī. ¹⁹ Widān aur Yūnān tere gāhak the. Wuh Ūzāl kā dhālā huā lohā, dārchīnī aur kalamas kā masālā pahuñchāte the. ²⁰ Dadān se tijārat karne se tujhe zīnposh miltī thī. ²¹ Arab aur Qīdār ke tamām hukmrān tere gāhak the. Tere māl ke ewaz wuh bheṛ ke bachche, menḍhe aur bakre dete the. ²² Sabā aur Rāmā ke tājir terā māl hāsīl karne ke lie tujhe behtarīn balsān, har qism ke jawāhar aur sonā dete the. ²³ Hārān, Kannā, Adan, Sabā, Asūr aur kul Mādī sab tere sāth tijārat karte the. ²⁴ Wuh tere pās ā kar tujhe shāndār libās, qirmizī rang kī chādareñ, rangdār kapṛe aur kambal, nīz mazbūt rasse pesh karte the. ²⁵ Tarsīs ke umdā jahāz terā māl muḳhtalif mamālik meñ pahuñchāte the. Yoñ tū jahāz kī mānind samundar ke bīch meñ rah kar daulat aur shān se mālāmāl ho gaī. ²⁶ Tere chappū chalāne wāle tujhe dūr dūr tak pahuñchāte haiñ.

Lekin wuh waqt qarīb hai jab mashriq se tez āndhī ā kar tujhe samundar ke darmiyān hī ṭukṛe ṭukṛe kar degī. ²⁷ Jis dīn tū gir jāegī us dīn terī tamām milkiyat samundar ke bīch meñ hī ḍūb jāegī. Terī daulat, terā saudā, tere mallāh, tere baharī musāfir, terī darzeñ band rakhne wāle, tere tājir, tere tamām faujī aur bāqī jitne bhī tujh par sawār haiñ sab ke sab ḡharq ho jāenge. ²⁸ Tere mallāhoñ kī chīkhtī-chillātī āwāzeñ sun kar sāhilī ilāqe kāñp uṭheñge. ²⁹ Tamām chappū chalāne wāle, mallāh aur baharī musāfir apne jahāzoñ se utar kar sāhil par khare ho jāenge. ³⁰ Wuh zor se ro paṛenge, baṛī talkhī se girya-o-zārī karenge. Apne saroñ par khāk ḍāl kar wuh rākh meñ loṭ-poṭ ho jāenge. ³¹ Terī hī wajah se wuh apne saroñ ko mundwā kar ṭāṭ kā libās oṛh leñge, wuh baṛī bechainī aur talkhī se tujh par mātām karenge. ³² Tab wuh zār-o-qatār ro kar mātām kā gīt gāenge,

“Hāy, kaun samundar se ghire hue Sūr kī tarah khāmosh ho gayā hai?”

³³ Jab tijārat kā māl samundar kī chāroñ taraf se tujh tak pahuñchtā thā to tū muta'addid qaumoñ ko ser kartī thī. Duniyā ke bādshāh terī daulat aur tijāratī sāmān kī kasrat se amīr hue.

³⁴ Afsos! Ab tū pāsh pāsh ho kar samundar kī gahrāiyōñ meñ ḡhāyb ho gaī hai. Terā māl aur tere tamām afrād tere sāth ḍūb gae haiñ.

³⁵ Sāhilī ilāqoñ meñ basne wāle ghabrā gae haiñ. Un ke bādshāhoñ ke roñgte khare ho gae. Un ke chehre pareshān nazar āte haiñ.

³⁶ Digar aqwām ke tājir tujhe dekh kar “Taubā taubā” kahte haiñ. Terā haulnāk anjām achānak hī ā gayā hai. Ab se tū kabhī nahīn uṭhegī.”

28

Sūr ke Hukmrān ke lie Paighām

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Sūr ke hukmrān ko batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tū maḡhrūr ho gayā hai. Tū kahtā hai ki main Khudā hūñ, main samundar ke darmiyān hī apne taḡht-e-ilāhī par baiṭhā hūñ. Lekin tū Khudā nahīn balki insān hai, go tū apne āp ko Khudā-sā samajhtā hai. ³ Beshak tū apne āp ko Dānyāl se kahīñ zyādā dānishmand samajh kar kahtā hai ki koī bhī bhed mujh se poshīdā nahīn rahtā. ⁴ Aur yih haqīqat bhī hai ki tū ne apnī hikmat aur samajh se bahut daulat hāsīl kī hai, sone aur chāndī se apne khazānoñ ko bhar diyā hai. ⁵ Baṛī dānishmandī se tū ne tijārat ke zariye apnī daulat barhāī. Lekin jitnī terī daulat barhtī gaī utnā hī terā ḡhurūr bhī barhtā gayā.

⁶ Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chūñki tū apne āp ko Khudā-sā samajhtā hai ⁷ is lie main sab se zālim qaumoñ ko tere khilāf bhejūngā jo apnī talwāroñ ko terī khūbsūratī aur hikmat ke khilāf khīñch kar terī shān-o-shaukat

kī behurmatī karengī. ⁸ Wuh tujhe Pātāl meñ utārengī. Samundar ke bīch meñ hī tujhe mār dālā jāegā. ⁹ Kyā tū us waqt apne qātīlōñ se kahegā ki main̄ Khudā hūñ? Hargiz nahīñ! Apne qātīlōñ ke hāth meñ hote waqt tū Khudā nahīñ balki insān sābit hogā. ¹⁰ Tū ajnabiyoñ ke hāthōñ nāmaḡhtūñ kī-sī wafāt pāegā. Yih merā, Rab Qādir-e-mutlaq kā farmāñ hai.’ ”

¹¹ Rab mazīd mujh se hamkalām huā, ¹² “Ai ādamzād, Sūr ke bādshāh par mātāmī gīt gā kar us se kah,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tujh par kāmiliyat kā ṡhappā thā. Tū hikmat se bharpūr thā, terā husn kamāl kā thā. ¹³ Allāh ke Bāgh-e-Adan meñ rah kar tū har qism ke jawāhar se sajā huā thā. Lāl, * zabarjad, † hajrul-qamar, ‡ pukhrāj, § aqīq-e-ahmar * aur yashab, † sang-e-lājaward, ‡ firozā aur zumurrad sab tujhe ārāstā karte the. Sab kuchh sone ke kām se mazīd ḡhūbsūrat banāyā gayā thā. Jis dīn tujhe ḡhalaq kiyā gayā usī dīn yih chīzeñ tere lie taiyār huīñ.

¹⁴ Main̄ ne tujhe Allāh ke muḡaddas pahār par khaṛā kiyā thā. Wahāñ tū karūbī farishte kī haisiyat se apne par phailāe pahrādārī kartā thā, wahāñ tū jalte hue pattharoñ ke darmiyāñ hī ḡhūmtā-phirtā rahā.

¹⁵ Jis dīn tujhe ḡhalaq kiyā gayā terā chāl-chalan be’ilzām thā, lekin ab tujh meñ nāinsāfi pāi gāi hai. ¹⁶ Tijārat meñ kāmyābī kī wajah se tū zulm-o-tashaddud se bhar gayā aur gunāh karne lagā.

Yih dekh kar main̄ ne tujhe Allāh ke pahār par se utār diyā. Main̄ ne tujhe jo pahrādārī karne wālā farishtā thā tabāh karke jalte hue pattharoñ ke darmiyāñ se nikāl diyā. ¹⁷ Terī ḡhūbsūratī tere lie ḡhurūr kā bāis ban gāi, hāñ terī shān-o-shaukat ne tujhe itnā phulā diyā ki terī hikmat jāti rahī. Isī lie main̄ ne tujhe zamīn par paṡaḡh kar dīgar bādshāhoñ ke sāmne tamāshā banā diyā. ¹⁸ Apne beshumār gunāhoñ aur be’insāf tijārat se tū ne apne muḡaddas maḡāmoñ kī behurmatī kī hai. Jawāb meñ main̄ ne hone diyā ki āḡ tere darmiyāñ se nikal kar tujhe bhasm kare. Main̄ ne tujhe tamāshā dekhne wāle tamām logoñ ke sāmne hī rākh kar diyā. ¹⁹ Jitnī bhī qaumeñ tujhe jāntī thīñ un ke roṡḡṡe khaṛe ho gae. Terā haulnāk anjām achānak hī ā gayā hai. Ab se tū kabhī nahīñ uṡhegā.’ ”

Saidā ko Sazā Dī Jāegī

²⁰ Rab mujh se hamkalām huā, ²¹ “Ai ādamzād, Saidā kī taraf ruḡh karke us ke ḡhilāf nabuwwat kar! ²² Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Saidā, main̄ tujh se nipaṡ lūngā. Tere darmiyāñ hī main̄ apnā jalāl dikhāūngā. Tab wuh jāñ leṡge ki main̄ hī Rab hūñ, kyoñki main̄ shahr kī adālat karke apnā muḡaddas kirdār un par zāhir karūngā. ²³ Main̄ us meñ mohlak wabā phailā kar us kī galiyoñ meñ ḡhūñ bahā dūngā. Use chāroñ taraf se talwār gher legī to us meñ phaṡse hue log halāk ho jāeṡge. Tab wuh jāñ leṡge ki main̄ hī Rab hūñ.

Isrāīl kī Bahālī

²⁴ Is waqt Isrāīl ke paṡosī use haḡīr jānte haiñ. Ab tak wuh use chubhne wāle ḡhār aur zaḡhmī karne wāle kānte haiñ. Lekin āindā aisā nahīñ hogā. Tab wuh jāñ leṡge ki main̄ Rab Qādir-e-mutlaq hūñ. ²⁵ Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki dīgar aḡwām ke deḡhte deḡhte main̄ zāhir karūngā ki main̄ muḡaddas hūñ. Kyoñki main̄ Isrāīliyoñ ko un aḡwām meñ se nikāl kar jamā karūngā jahāñ main̄ ne unheñ muntashir kar diyā thā. Tab wuh apne watan meñ jā baseṡge, us mulk meñ jo main̄ ne apne ḡhādīm Yāqūb ko diyā thā. ²⁶ Wuh hifāzat se us meñ rah kar ghar

* **28:13** Yā ek qism kā surḡh aqīq. Yād rahe ki chūñki qadīm zamāne ke aksar jawāharāt ke nām matrūk haiñ yā un kā matlab badal gayā hai, is lie un kā muḡhtalif tarjumā ho saktā hai. † **28:13** peridot ‡ **28:13** mūnstone

§ **28:13** topas * **28:13** carnelian † **28:13** jasper ‡ **28:13** lapis lazuli

tāmīr kareṅge aur angūr ke bāgh lagāeṅge. Lekin jo paṛosī unheṅ haqīr jānte the un kī main adālat karūṅga. Tab wuh jān leṅge ki main Rab un kā Khudā hūn.”

29

Misr ko Sazā Milegī

¹ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke dasweṅ sāl meṅ Rab mujh se hamkalām huā. Dasweṅ mahīne kā 11wān din * thā. Rab ne farmāyā, ² “Ai ādamzād, Misr ke bādshāh Firaun kī taraf ruḵh karke us ke aur tamām Misr ke ḵhilāf nabuwwat kar!

³ Use batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Shāh-e-Misr Firaun, main tujh se nipaṭne ko hūn. Beshak tū ek baṛā azhdahā hai jo Dariyā-e-Nīl kī muḵhtalif shāḵhoṅ ke bīch meṅ leṭā huā kahtā hai ki yih dariyā merā hī hai, main ne ḵhud use banāyā.

⁴ Lekin main tere munh meṅ kāṅṭe dāl kar tujhe dariyā se nikāl lāūṅgā. Mere kahne par terī nadiyon kī tamām machhliyan tere chhilkoṅ ke sāth lag kar tere sāth pakaṛī jāeṅgī. ⁵ Main tujhe in tamām machhliyon samet registān meṅ phaiṅk chhoṛūṅgā. Tū khule maidān meṅ gir kar paṛā rahegā. Na koī tujhe ikaṭṭhā karegā, na jamā karegā balki main tujhe darindoṅ aur parindoṅ ko khilā dūṅgā. ⁶ Tab Misr ke tamām bāshinde jān leṅge ki main hī Rab hūn.

Tū Isrāīl ke lie sarkande kī kachchī chhaṛī sābit huā hai. ⁷ Jab unhoṅ ne tujhe pakaṛne kī koshish kī to tū ne ṭukṛe ṭukṛe ho kar un ke kandhe ko zaḵhmī kar diyā. Jab unhoṅ ne apnā pūrā wazn tujh par dālā to tū ṭuṭ gayā, aur un kī kamr ḍānwāṇḍol ho gaī. ⁸ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tere ḵhilāf talwār bhejūṅgā jo mulk meṅ se insān-o-haiwān miṭā dālegī. ⁹ Mulk-e-Misr wīrān-o-sunsān ho jāegā. Tab wuh jān leṅge ki main hī Rab hūn.

Chūnki tū ne dāwā kiyā, “Dariyā-e-Nīl merā hī hai, main ne ḵhud use banāyā” ¹⁰ is lie main tujh se aur terī nadiyon se nipaṭ lūṅgā. Misr meṅ har taraf khaṇḍarāt nazar aeṅge. Shimāl meṅ Mijdāl se le kar junūbī shahr Aswān balki Ethiopiyā kī sarhad tak main Misr ko wīrān-o-sunsān kar dūṅgā. ¹¹ Na insān aur na haiwān kā pānw us meṅ se guzaregā. Chālīs sāl tak us meṅ koī nahīn basegā. ¹² Irdgird ke dīgar tamām mamālik kī tarah main Misr ko bhī ujārūṅgā, irdgird ke dīgar tamām shahron kī tarah main Misr ke shahr bhī malbe ke ḍher banā dūṅgā. Chālīs sāl tak un kī yihī hālat rahegī. Sāth sāth main Misriyon ko muḵhtalif aqwām-o-mamālik meṅ muntashir kar dūṅgā.

¹³ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq yih bhī farmātā hai ki chālīs sāl ke bād main Misriyon ko un mamālik se nikāl kar jamā karūṅga jahān main ne unheṅ muntashir kar diyā thā. ¹⁴ Main Misr ko bahāl karke unheṅ un ke ābāī watan yānī junūbī Misr meṅ wāpas lāūṅgā. Wahān wuh ek ḡhairaham saltanat qāym kareṅge ¹⁵ jo bāqī mamālik kī nisbat chhoṭī hogī. Āindā wuh dīgar qaumoṅ par apnā rob nahīn dāleṅge. Main ḵhud dhyān dūṅgā ki wuh āindā itne kamzor raheṅ ki dīgar qaumoṅ par hukūmat na kar sakeṅ. ¹⁶ Āindā Isrāīl na Misr par bharosā karne aur na us se lipaṭ jāne kī āzmāish meṅ paṛegā. Tab wuh jān leṅge ki main hī Rab Qādir-e-mutlaq hūn.’ ”

Shāh-e-Bābal ko Misr Milegā

¹⁷ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke 27weṅ sāl meṅ Rab mujh se hamkalām huā. Pahle mahīne kā pahlā din † thā. Us ne farmāyā, ¹⁸ “Ai ādamzād, jab Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Sūr kā muḥāsarā kiyā to us kī fauj ko saḵht mehnat karnī paṛī. Har sar ganjā huā, har kandhe kī jild chhil gaī. Lekin na use aur na us kī fauj ko mehnat kā munāsib ajr milā.

¹⁹ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ko Misr de dūṅgā. Us kī daulat ko wuh uṭhā kar le jāegā. Apnī fauj ko paise dene ke

* 29:1 7 Janwarī. † 29:17 26 Aprail.

lie wuh Misr ko lūt legā. ²⁰ Chūnki Nabūkadnazzar aur us kī fauj ne mere lie khūb mehnat-mashaqqat kī is lie main ne use muāwaze ke taur par Misr de diyā hai. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²¹ Jab yih kuchh pesh āegā to main Isrāil ko naī tāqat dūngā. Ai Hizqiyel, us waqt main terā muñh khol dūngā, aur tū dubārā un ke darmiyān bolegā. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūn.”

30

Misr kī Tāqat Khatm Ho Jāegī

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, nabuwat karke yih paighām sunā de,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āh-o-zārī karo! Us din par afsos ³ jo āne wālā hai. Kyonki Rab kā dīn qarīb hī hai. Us dīn ghane bādāl chhā jāenge, aur main aqwām kī adālat karūngā. ⁴ Misr par talwār nāzil ho kar wahān ke bāshindōn ko mār dālegī. Mulk kī daulat chhīn lī jāegī, aur us kī buniyādōn ko dhā diyā jāegā. Yih dekh kar Ethiopiyā laraz uñhegā, ⁵ kyonki us ke log bhī talwār kī zad meñ ā jāenge. Kāi qaumoñ ke afrād Misriyoñ ke sāth halāk ho jāenge. Ethiopiyā ke, Libiyā ke, Ludiya ke, Misr meñ basne wāle tamām ajnabī qaumoñ ke, Kūb ke aur mere ahd kī qaum Isrāil ke log halāk ho jāenge. ⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Misr ko sahārā dene wāle sab gir jāenge, aur jis tāqat par wuh fakhr kartā hai wuh jāti rahegi. Shimāl meñ Mijdāl se le kar junūbī shahr Aswān tak unheñ talwār mār dālegī. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai. ⁷ Irdgird ke dīgar mamālik kī tarah Misr bhī wīrān-o-sunsān hogā, irdgird ke dīgar shahroñ kī tarah us ke shahr bhī malbe ke dher hoñge. ⁸ Jab main Misr meñ yon āg lagā kar us ke madadgāroñ ko kuchal dālūngā to log jān leñge ki main hī Rab hūn.

⁹ Ab tak Ethiopiyā apne āp ko mahfūz samajhtā hai, lekin us dīn merī taraf se qāsid nikal kar us mulk ke bāshindōn ko aisī khabar pahuñchāenge jis se wuh thartharā uñheñge. Kyonki qāsid kashtiyon meñ baiñh kar Dariyā-e-Nīl ke zariye un tak pahuñcheñge aur unheñ ittalā deñge ki Misr tabāh ho gayā hai. Yih sun kar wahān ke log kāñp uñheñge. Yaqīn karo, yih dīn jald hī āne wālā hai. ¹⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ke zariye main Misr kī shān-o-shaukat chhīn lūngā. ¹¹ Use fauj samet Misr meñ lāyā jāegā tāki use tabāh kare. Tab aqwām meñ se sab se zālīm yih log apnī talwāroñ ko chalā kar mulk ko maqtūloñ se bhar deñge. ¹² Main Dariyā-e-Nīl kī shākhon ko khushk karūngā aur Misr ko farokht karke sharīr ādmiyoñ ke hawāle kar dūngā. Pardesiyoñ ke zariye main mulk aur jo kuchh bhī us meñ hai tabāh kar dūngā. Yih merā, Rab kā farmān hai.

¹³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main Misrī buton ko barbād karūngā aur Memfis ke mujassame hañ dūngā. Misr meñ hukmrān nahīn rahegā, aur main mulk par khauf tārī karūngā. ¹⁴ Mere hukm par junūbī Misr barbād aur Zuan nazar-e-ātish hogā. Main Thības kī adālat ¹⁵ aur Misrī qile Palūsiyam par apnā ghazab nāzil karūngā. Hāñ, Thības kī shān-o-shaukat nest-o-nābūd ho jāegī. ¹⁶ Main Misr ko nazar-e-ātish karūngā. Tab Palūsiyam dard-e-zah meñ mubtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāegā, Thības dushman ke qabze meñ āegā aur Memfis musalsal musibat meñ phānsā rahegā. ¹⁷ Dushman kī talwār Hiliyopolis aur Būbastis ke jawānoñ ko mār dālegī jabki bachī huī aurateñ ghulām ban kar jilāwatan ho jāengī. ¹⁸ Tahfanhīs meñ dīn tārīk ho jāegā jab main wahān Misr ke jue ko toñ dūngā. Wahīn us kī zabardast tāqat jāti rahegi. Ghanā bādāl shahr par chhā jāegā, aur gird-o-nawāh kī ābādiyān qaidī ban kar jilāwatan ho jāengī. ¹⁹ Yon main Misr kī adālat karūngā aur wuh jān leñge ki main hī Rab hūn.’ ”

²⁰ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke gyārhwēn sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Pahle mahīne kā sātwañ dīn * thā. Us ne farmāyā thā, ²¹ “Ai ādamzād, main ne Misrī bādshāh Firaun kā bāzū toṛ dālā hai. Shifā pāne ke lie lāzim thā ki bāzū par paṭṭī bāndhī jāe, ki tūṭī huī haḍḍī ke sāth khapachchī bāndhī jāe tāki bāzū mazbūt ho kar talwār chalāne ke qābil ho jāe. Lekin is qism kā ilāj huā nahīn.

²² Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main Misrī bādshāh Firaun se nipaṭ kar us ke donoñ bāzuon ko toṛ dālūngā, sehhatmand bāzū ko bhī aur tūṭe hue ko bhī. Tab talwār us ke hāth se gir jāegī ²³ aur main Misriyon ko muḥtalif aqwām-o-mamālik meñ muntashir kar dūngā.

²⁴ Main Shāh-e-Bābal ke bāzuon ko taqwiyaṭ de kar use apnī hī talwār pakaṛā dūngā. Lekin Firaun ke bāzuon ko main toṛ dālūngā, aur wuh Shāh-e-Bābal ke sāmne marne wāle zaḥmī ādmī kī tarah karāh uṭhegā. ²⁵ Shāh-e-Bābal ke bāzuon ko main taqwiyaṭ dūngā jabki Firaun ke bāzū behis-o-harkat ho jāenge. Jis waqt main apnī talwār ko Shāh-e-Bābal ko pakaṛā dūngā aur wuh use Misr ke ḳhilāf chalāegā us waqt log jān leñge ki main hī Rab hūn. ²⁶ Hāñ, jis waqt main Misriyon ko dīgar aqwām-o-mamālik meñ muntashir kar dūngā us waqt wuh jān leñge ki main hī Rab hūn.”

31

Misrī Darāḳht Dharām se Gir Jāegā

¹ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke gyārhwēn sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Tīsre mahīne kā pahlā dīn * thā. Us ne farmāyā, ² “Ai ādamzād, Misrī bādshāh Firaun aur us kī shān-o-shaukat se kah,

‘Kaun tujh jaisā azīm thā? ³ Tū saro kā darāḳht, Lubnān kā deodār kā darāḳht thā, jis kī ḳhūbsūrat aur ghanī shāḳheñ jangal ko sāyā detī thīn. Wuh itnā baṛā thā ki us kī choṭī bādaloñ meñ ojhal thī. ⁴ Pānī kī kasrat ne use itnī taraqqī dī, gahre chashmon ne use baṛā banā diyā. Us kī nadiyāñ tane ke chāroñ taraf bahtī thīn aur phir āge jā kar khet ke bāqī tamām darāḳhton ko bhī serāb kartī thīn. ⁵ Chunāñche wuh dīgar darāḳhton se kahīn zyādā baṛā thā. Us kī shāḳheñ baṛhtī aur us kī ṭahniyāñ lambī hotī gaīn. Wāfir pānī ke bāis wuh ḳhūb phailtā gayā. ⁶ Tamām parinde apne ghoñsle us kī shāḳhoñ meñ banāte the. Us kī shāḳhoñ kī āṛ meñ janglī jānwaron ke bachche paidā hote, us ke sāy meñ tamām azīm qaumeñ bastī thīn. ⁷ Chūñki darāḳht kī jaṛon ko pānī kī kasrat miltī thī is lie us kī lambāi aur shāḳheñ qābil-e-tārif aur ḳhūbsūrat ban gaīn. ⁸ Bāgh-e-Ḳhudā ke deodār ke darāḳht us ke barābar nahīn the. Na jūnīpar kī ṭahniyāñ, na chanār kī shāḳheñ us kī shāḳhoñ ke barābar thīn. Bāgh-e-Ḳhudā meñ koī bhī darāḳht us kī ḳhūbsūratī kā muqābalā nahīn kar saktā thā. ⁹ Main ne ḳhud use muta'addid ḍāliyāñ muhaiyā karke ḳhūbsūrat banāyā thā. Allāh ke Bāgh-e-Adan ke tamām dīgar darāḳht us se rashk khāte the.

¹⁰ Lekin ab Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jab darāḳht itnā baṛā ho gayā ki us kī choṭī bādaloñ meñ ojhal ho gaī to wuh apne qad par faḳhr karke maḡhrūr ho gayā.

¹¹ Yih dekh kar main ne use aqwām ke sab se baṛe hukmrān ke hawāle kar diyā tāki wuh us kī bedīnī ke mutābiq us se nipaṭ le. Main ne use nikāl diyā, ¹² to ajnabī aqwām ke sab se zālīm logoñ ne use ṭukṛe ṭukṛe karke zamīn par chhoṛ diyā. Tab us kī shāḳheñ pahāron par aur tamām wādiyon meñ gir gaīn, us kī ṭahniyāñ tūṭ kar mulk kī tamām ghāṭiyon meñ paṛī rahīn. Duniyā kī tamām aqwām us ke sāy meñ se nikal kar wahāñ se chalī gaīn. ¹³ Tamām parinde us ke kaṭe hue tane par baiṭh gae. Tamām janglī jānwar us kī sūkhī huī shāḳhoñ par leṭ gae. ¹⁴ Yih is lie huā ki āindā pānī ke kināre par lagā koī bhī darāḳht itnā baṛā na ho ki us kī choṭī bādaloñ meñ

* 30:20 29 April. * 31:1 21 Jūn.

ojhal ho jāe aur natījatan wuh apne āp ko dūstroñ se bartar samjhe. Kyoñki sab ke lie maut aur zamīn kī gahrāiyāñ muqarrar haiñ, sab ko Pātāl meñ utar kar murdoñ ke darmiyān basnā hai.

¹⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis waqt yih darakht Pātāl meñ utar gayā us din main ne gahrāiyōñ ke chashmoñ ko us par mātām karne diyā aur un kī nadiyōñ ko rok diyā tāki pāñi itnī kasrat se na bahe. Us kī khātir main ne Lubnān ko mātāmī libās pahnāe. Tab khule maidān ke tamām darakht murjhā gae. ¹⁶ Wuh itne dharām se gir gayā jab main ne use Pātāl meñ un ke pās utār diyā jo garhe meñ utar chuke the ki dīgar aqwām ko dhachkā lagā. Lekin Bāgh-e-Adan ke bāqī tamām darakhtoñ ko tasallī milī. Kyoñki go Lubnān ke in chidā aur behtarīn darakhtoñ ko pāñi kī kasrat miltī rahī thī tāham yih bhī Pātāl meñ utar gae the. ¹⁷ Go yih bare darakht kī tāqat rahe the aur aqwām ke darmiyān rah kar us ke sāy meñ apnā ghar banā liyā thā to bhī yih bare darakht ke sāth wahān utar gae jahān maqtūl un ke intazār meñ the.

¹⁸ Ai Misr, azmat aur shān ke lihāz se Bāgh-e-Adan kā kaun-sā darakht terā muqābalā kar saktā hai? Lekin tujhe Bāgh-e-Adan ke dīgar darakhtoñ ke sāth zamīn kī gahrāiyōñ meñ utārā jāegā. Wahān tū nāmāktūnoñ aur maqtūloñ ke darmiyān parā rahegā. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki yihī Firaun aur us kī shān-o-shaukat kā anjām hogā.’ ”

32

Azhdahe Firaun ko Mārā Jāegā

¹ Yahūyākīn Bādshāh ke 12weñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. 12weñ mahīne kā pahlā din * thā. Mujhe yih paighām milā, ² “Ai ādamzād, Misr ke bādshāh Firaun par mātāmī gīt gā kar use batā,

‘Go aqwām ke darmiyān tujhe jawān sherbabar samjhā jātā hai, lekin darhaqīqat tū Dariyā-e-Nīl kī shākhōñ meñ rahne wālā azhdahā hai jo apnī nadiyōñ ko ubalne detā aur pāñwoñ se pāñi ko zor se harkat meñ lā kar gadlā kar detā hai.

³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main muta'addid qaumoñ ko jamā karke tere pās bhejūngā tāki tujh par jāl dāl kar tujhe pāñi se khīnch nikālēñ. ⁴ Tab main tujhe zor se khushkī par paṭakh dūngā, khule maidān par hī tujhe phaiñk chhorūngā. Tamām parinde tujh par baiṭh jāēñge, tamām janglī jāñwar tujhe khā khā kar ser ho jāēñge. ⁵ Terā gosht main pahāroñ par phaiñk dūngā, terī lāsh se wādiyōñ ko bhar dūngā. ⁶ Tere bahte khūn se main zamīn ko pahāroñ tak serāb karūngā, ghāṭiyāñ tujh se bhar jāēñgī.

⁷ Jis waqt main terī zindagī kī battī bujhā dūngā us waqt main āsmān ko dhāñp dūngā. Sitāre tārīk ho jāēñge, sūraj bādaloñ meñ chhup jāegā aur chāñd kī raushnī nazar nahīñ āegī. ⁸ Jo kuchh bhī āsmān par chamaktā-damaktā hai use main tere bāis tārīk kar dūngā. Tere pūre mulk par tārīkī chhā jāegī. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁹ Bahut qaumoñ ke dil ghabrā jāēñge jab main tere anjām kī khabar dīgar aqwām tak pahuñchāūngā, aise mamālik tak jin se tū nāwāqif hai. ¹⁰ Muta'addid qaumoñ ke sāmne hī main tujh par talwār chalā dūngā. Yih dekh kar un par dahshat tārī ho jāegī, aur un ke bādshāhoñ ke roñgṭe khare ho jāēñge. Jis din tū dharām se gir jāegā us din un par marne kā itnā khauf chhā jāegā ki wuh bār bār kāñp uṭheñge.

¹¹ Kyoñki Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Shāh-e-Bābal kī talwār tujh par hamlā karegī. ¹² Terī shāñdār fauj us ke sūrmāoñ kī talwār se gir kar halāk ho jāegī. Duniyā ke sab se zālīm ādmī Misr kā ghurūr aur us kī tamām shān-o-shaukat khāk meñ milā deñge. ¹³ Main wāfir pāñi ke pās khare us ke maweshī ko bhī barbād karūngā.

* 32:1 3 Mārch.

Āindā yih pānī na insān, na haiwān ke pānwoñ se gadlā hogā. ¹⁴ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki us waqt maiñ hone dūngā ki un kā pānī sāf-shaffāf ho jāe aur nadiyāñ tel kī tarah bahne lageñ. ¹⁵ Maiñ Misr ko wīrān-o-sunsān karke har chīz se mahrūm karūnga, maiñ us ke tamām bāshindoñ ko mār dālūngā. Tab wuh jān leñge ki maiñ hī Rab hūñ.’ ”

¹⁶ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Lāzim hai ki darj-e-bālā mātāmī gīt ko gāyā jāe. Dīgar aqwām use gāeñ, wuh Misr aur us kī shān-o-shaukat par mātām kā yih gīt zarūr gāeñ.”

Pātāl meñ Dīgar Aqwām Misr ke Intazār meñ Haiñ

¹⁷ Yahūyākīn Bādshāh ke 12weñ sāl meñ Rab mujh se hamkalām huā. Mahīne kā 15wāñ din thā. Us ne farmāyā, ¹⁸ “Ai ādamzād, Misr kī shān-o-shaukat par wāwailā kar. Use dīgar azīm aqwām ke sāth Pātāl meñ utār de. Use un ke pās pahuñchā de jo pahle garhe meñ pahuñch chuke haiñ. ¹⁹ Misr ko batā,

‘Ab terī khūbsūrati kahāñ gaī? Ab tū is meñ kis kā muqābalā kar saktā hai? Utar jā! Pātāl meñ nāmaḥtūnoñ ke pās hī parā rah.’ ²⁰ Kyonki lāzim hai ki Misrī maqtūloñ ke bīch meñ hī gir kar halāk ho jāeñ. Talwār un par hamlā karne ke lie khīñchī jā chukī hai. Ab Misr ko us kī tamām shān-o-shaukat ke sāth ghasīṭ kar Pātāl meñ le jāo! ²¹ Tab Pātāl meñ bare sūrme Misr aur us ke madadgāroñ kā istiḡbāl karke kaheñge, ‘Lo, ab yih bhī utar āe haiñ, yih bhī yahāñ parē nāmaḥtūnoñ aur maqtūloñ meñ shāmil ho gae haiñ.’

²² Wahāñ Asūr pahle se apnī pūrī fauj samet parā hai, aur us ke irdgird talwār ke maqtūloñ kī qabreñ haiñ. ²³ Asūr ko Pātāl ke sab se gahre garhe meñ qabreñ mil gaīñ, aur irdgird us kī fauj dafn hūī hai. Pahle yih zindoñ ke mulk meñ chāroñ taraf dahshat phailāte the, lekin ab khud talwār se halāk ho gae haiñ.

²⁴ Wahāñ Ailām bhī apnī tamām shān-o-shaukat samet parā hai. Us ke irdgird dafn hue faujī talwār kī zad meñ ā gae the. Ab sab utar kar nāmaḥtūnoñ meñ shāmil ho gae haiñ, go zindoñ ke mulk meñ log un se shadīd dahshat khāte the. Ab wuh bhī Pātāl meñ utre hue dīgar logoñ kī tarah apnī ruswāī bhugat rahe haiñ. ²⁵ Ailām kā bistar maqtūloñ ke darmiyān hī bichhāyā gayā hai, aur us ke irdgird us kī tamām shāndār fauj ko qabreñ mil gaī haiñ. Sab nāmaḥtūn, sab maqtūl haiñ, go zindoñ ke mulk meñ log un se saḥt dahshat khāte the. Ab wuh bhī Pātāl meñ utre hue dīgar logoñ kī tarah apnī ruswāī bhugat rahe haiñ. Unheñ maqtūloñ ke darmiyān hī jagah mil gaī hai.

²⁶ Wahāñ Masak-tūbal bhī apnī tamām shān-o-shaukat samet parā hai. Us ke irdgird dafn hue faujī talwār kī zad meñ ā gae the. Ab sab nāmaḥtūnoñ meñ shāmil ho gae haiñ, go zindoñ ke mulk meñ log un se shadīd dahshat khāte the. ²⁷ Aur unheñ un sūrmāoñ ke pās jagah nahīñ milī jo qadīm zamāne meñ nāmaḥtūnoñ ke darmiyān faut ho kar apne hathiyāroñ ke sāth Pātāl meñ utar āe the aur jin ke saroñ ke nīche talwār rakhī gaī. Un kā qusūr un kī haḍḍiyōñ par parā rahtā hai, go zindoñ ke mulk meñ log in jangjuōñ se dahshat khāte the.

²⁸ Ai Firaun, tū bhī pāsh pāsh ho kar nāmaḥtūnoñ aur maqtūloñ ke darmiyān parā rahegā. ²⁹ Adom pahle se apne bādshāhoñ aur ra'isoñ samet wahāñ pahuñch chukā hogā. Go wuh pahle itne tāqatwar the, lekin ab maqtūloñ meñ shāmil haiñ, un nāmaḥtūnoñ meñ jo Pātāl meñ utar gae haiñ. ³⁰ Is tarah shimāl ke tamām hukmrān aur Saidā ke tamām bāshinde bhī wahāñ ā maujūd hoñge. Wuh bhī maqtūloñ ke sāth Pātāl meñ utar gae haiñ. Go un kī zabardast tāqat logoñ meñ dahshat phailāti thī, lekin ab wuh sharmindā ho gae haiñ, ab wuh nāmaḥtūn hālat meñ maqtūloñ ke sāth parē haiñ. Wuh bhī Pātāl meñ utre hue bāqī logoñ ke sāth apnī ruswāī bhugat rahe haiñ.

³¹ Tab Firaun in sab ko dekh kar tasallī pāegā, go us kī tamām shān-o-shaukat Pātāl meñ utar gāi hogī. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Firaun aur us kī pūrī fauj talwār kī zad meñ ā jāeñge.

³² Pahle merī marzī thī ki Firaun zindōñ ke mulk meñ khauf-o-hirās phailāe, lekin ab use us kī tamām shān-o-shaukat ke sāth nāmaḡhtūnoñ aur maqtūloñ ke darmiyān rakhā jāegā. Yih merā Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

33

Hizqiyel Isrāīl kā Pahredār Hai

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, apne hamwatanon ko yih paighām pahunchā de,

‘Jab kabhī main kisī mulk meñ jang chheṛtā hūñ to us mulk ke bāshinde apne mardoñ meñ se ek ko chun kar apnā pahredār banā lete haiñ. ³ Pahredār kī zimmedārī yih hai ki jyon hī dushman nazar āe tyon hī narsingā bajā kar logoñ ko āgāh kare. ⁴ Us waqt jo narsinge kī āwāz sun kar parwā na kare wuh kḡhud zimmedār ṡhahregā agar dushman us par hamlā karke use qatl kare. ⁵ Yih us kā apnā qusūr hogā, kyonki us ne narsinge kī āwāz sunane ke bāwujūd parwā na kī. Lekin agar wuh pahredār kī kḡhabar mān le to apnī jān ko bachāegā.

⁶ Ab farz karo ki pahredār dushman ko dekhe lekin na narsingā bajāe, na logoñ ko āgāh kare. Agar natīje meñ koī qatl ho jāe to wuh apne gunāhoñ ke bāis hī mar jāegā. Lekin main pahredār ko us kī maut kā zimmedār ṡhahrāūngā.’

⁷ Ai ādamzād, main ne tujhe Isrāīlī qaum kī pahrādārī karne kī zimmedārī dī hai. Is lie lāzim hai ki jab bhī main kuchh farmāūñ to tū merī sun kar Isrāīliyon ko merī taraf se āgāh kare. ⁸ Agar main kisī bedīn ko batānā chāhūñ, ‘Tū yaqīnan maregā’ to lāzim hai ki tū use yih sunā kar us kī ḡhalat rāh se āgāh kare. Agar tū aisā na kare to go bedīn apne gunāhoñ ke bāis hī maregā tāham main tujhe hī us kī maut kā zimmedār ṡhahrāūngā. ⁹ Lekin agar tū use us kī ḡhalat rāh se āgāh kare aur wuh na māne to wuh apne gunāhoñ ke bāis maregā, lekin tū ne apnī jān ko bachāyā hogā.

Taubā Karo!

¹⁰ Ai ādamzād, Isrāīliyon ko batā, tum āheñ bhar bhar kar kahte ho, ‘Hāy ham apne jarāym aur gunāhoñ ke bāis gal saṛ kar tabāh ho rahe haiñ. Ham kis tarah jīte raheñ?’ ¹¹ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, ‘Merī hayāt kī qasam, main bedīn kī maut se kḡhush nahīñ hotā balki main chāhtā hūñ ki wuh apnī ḡhalat rāh se haṭ kar zindā rahe. Chunāñche taubā karo! Apnī ḡhalat rāhoñ ko tark karke wāpas āo! Ai Isrāīlī qaum, kyā zarūrat hai ki tū mar jāe?’

¹² Ai ādamzād, apne hamwatanon ko batā,

‘Agar rāstbāz ḡhalat kām kare to yih bāt use nahīñ bachāegī ki pahle rāstbāz thā. Agar wuh gunāh kare to use zindā nahīñ chhoṛā jāegā. Is ke muqābale meñ agar bedīn apnī bedīnī se taubā karke wāpas āe to yih bāt us kī tabāhī kā bāis nahīñ banegī ki pahle bedīn thā.’ ¹³ Ho saktā hai main rāstbāz ko batāūñ, ‘Tū zindā rahegā.’ Agar wuh yih sun kar samajhne lage, ‘Merī rāstbāzī mujhe har sūrat meñ bachāegī’ aur natīje meñ ḡhalat kām kare to main us ke tamām rāst kāmōñ kā lihāz nahīñ karūnga balki us ke ḡhalat kām ke bāis use sazā-e-maut dūngā. ¹⁴ Lekin farz karo main kisī bedīn admī ko batāūñ, ‘Tū yaqīnan maregā.’ Ho saktā hai wuh yih sun kar apne gunāh se taubā karke insāf aur rāstbāzī karne lage. ¹⁵ Wuh apne qarzdār ko wuh kuchh wāpas kare jo zamānat ke taur par milā thā, wuh chorī huī chizeñ wāpas kar de, wuh zindagībakḡsh hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāre, ḡharz wuh har bure kām se gurez kare. Is sūrat meñ wuh maregā nahīñ balki zindā hī rahegā. ¹⁶ Jo bhī

gunāh us se sarzad hue the wuh main yād nahīn karūnga. Chūnki us ne bād meñ wuh kuchh kiyā jo munsifānā aur rāst thā is lie wuh yaqīnan zindā rahegā.

¹⁷ Tere hamwatan etarāz karte haiñ ki Rab kā sulūk sahīh nahīn hai jabki un kā apnā sulūk sahīh nahīn hai. ¹⁸ Agar rāstbāz apnā rāst chāl-chalan chhoṛ kar badī karne lage to use sazā-e-maut dī jāegī. ¹⁹ Is ke muqābale meñ agar bedīn apnā bedīn chāl-chalan chhoṛ kar wuh kuchh karne lage jo munsifānā aur rāst hai to wuh is binā par zindā rahegā.

²⁰ Ai Isrāīliyo, tum dāwā karte ho ki Rab kā sulūk sahīh nahīn hai. Lekin aisā hargiz nahīn hai! Tumhārī adālat karte waqt main har ek ke chāl-chalan kā kḥayāl karūnga.”

Yarūshalam par Dushman ke Qabze kī Khabar

²¹ Yahūyākīn Bādshāh kī jilāwatanī ke 12weñ sāl meñ ek ādmī mere pās āyā. 10weñ mahīne kā pāñchwāñ din * thā. Yih ādmī Yarūshalam se bhāg niklā thā. Us ne kahā, “Yarūshalam dushman ke qabze meñ ā gayā hai!”

²² Ek din pahle Rab kā hāth shām ke waqt mujh par āyā thā, aur agle din jab yih ādmī subah ke waqt pahuñchā to Rab ne mere muñh ko khol diyā, aur main dubārā bol sakā.

Bache Hue Isrāīl Apne Āp par Ghalat Etamād Karte Haiñ

²³ Rab mujh se hamkalām huā, ²⁴ “Ai ādamzād, Mulk-e-Isrāīl ke khandarāt meñ rahne wāle log kah rahe haiñ, ‘Go Ibrāhīm sirf ek ādmī thā to bhī us ne pūre mulk par qabzā kiyā. Us kī nisbat ham bahut haiñ, is lie lāzim hai ki hameñ yih mulk hāsīl ho.’” ²⁵ Unheñ batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tum gosht khāte ho jis meñ kḥūn hai, tumhāre hāñ butparastī aur kḥūnrezī ām hai. To phir mulk kis tarah tumheñ hāsīl ho saktā hai? ²⁶ Tum apnī talwār par bharosā rakh kar qābil-e-ghin harkateñ karte ho, hattā ki har ek apne paṛosī kī bīwī se zinā kartā hai. To phir mulk kis tarah tumheñ hāsīl ho saktā hai?’

²⁷ Unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, jo Isrāīl ke khandarāt meñ rahte haiñ wuh talwār kī zad meñ ā kar halāk ho jāenge, jo bach kar khule maidān meñ jā base haiñ unheñ main darindoñ ko khilā dūngā, aur jinheñ ne pahārī qiloñ aur ghāroñ meñ panāh lī hai wuh mohlak bīmāriyoñ kā shikār ho jāenge. ²⁸ Main mulk ko wīrān-o-sunsān kar dūngā. Jis tāqat par wuh faḥr karte haiñ wuh jāti rahegi. Isrāīl kā pahārī ilāqā bhī itnā tabāh ho jāegā ki log us meñ se guzarne se gurez karenge. ²⁹ Phir jab main mulk ko un kī makrūh harkatoñ ke bāis wīrān-o-sunsān kar dūngā tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūñ.’

Jilāwatan Isrāīliyoñ kī Beparwāī

³⁰ Ai ādamzād, tere hamwatan apne gharoñ kī dīwāroñ aur darwāzoñ ke pās khare ho kar terā zikr karte haiñ. Wuh kahte haiñ, ‘Āo, ham nabī ke pās jā kar wuh paighām suneñ jo Rab kī taraf se āyā hai.’ ³¹ Lekin go in logoñ ke hujūm ā kar tere paighāmāt sunane ke lie tere sāmne baiṭh jāte haiñ to bhī wuh un par amal nahīn karte. Kyonki un kī zabān par ishq ke hī gīt haiñ. Unhīn par wuh amal karte haiñ, jabki un kā dil nārāwā nafā ke picḥhe paṛā rahtā hai. ³² Asal meñ wuh terī bāteñ yoñ sunte haiñ jis tarah kisī gulūkār ke gīt jo mahārat se sāz bajā kar surīlī āwāz se ishq ke gīt gāe. Go wuh terī bāteñ sun kar kḥush ho jāte haiñ to bhī un par amal nahīn karte. ³³ Lekin yaqīnan ek din āne wālā hai jab wuh jān leñge ki hamāre darmiyān nabī rahā hai.”

* 33:21 8 Janwarī.

34

Isrā'īl ke Beparwā Gallābān

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Isrā'īl ke gallābānoñ ke k̄hilāf nabuwwat kar! Unheñ batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Isrā'īl ke gallābānoñ par afsos jo sirf apnī hī fikr karte haiñ. Kyā gallābān ko rewaṛ kī fikr nahīñ karnī chāhie? ³ Tum bheṛ-bakriyoñ kā dūdh pīte, un kī ūn ke kapṛe pahante aur behtarīn jānwaroñ kā gosht khāte ho. To bhī tum rewaṛ kī dekh-bhāl nahīñ karte! ⁴ Na tum ne kamzoroñ ko taqwiyaṭ, na bīmāroñ ko shifā dī yā zaḥmīyoñ kī marham-paṭṭī kī. Na tum āwārā phirne wāloñ ko wāpas lāe, na gumshudā jānwaroñ ko talāsh kiyā balki saḥtī aur zālīmānā tarīqe se un par hukūmat karte rahe. ⁵ Gallābān na hone kī wajah se bheṛ-bakriyāñ titar-bitar ho kar darindoñ kā shikār ho gaīñ. ⁶ Merī bheṛ-bakriyāñ tamām pahāroñ aur buland jaghoñ par āwārā phirtī rahīñ. Sārī zamīn par wuh muntashir ho gaīñ, aur koī nahīñ thā jo unheñ ḍhūṇḍ kar wāpas lātā.

⁷ Chunāñche ai gallābāno, Rab kā jawāb suno! ⁸ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, merī bheṛ-bakriyāñ luṭeroñ kā shikār aur tamām darindoñ kī ḡhizā ban gaī haiñ. Un kī dekh-bhāl karne wālā koī nahīñ hai. Mere gallābān mere rewaṛ ko ḍhūṇḍ kar wāpas nahīñ lāte balki sirf apnā hī khayāl karte haiñ. ⁹ Chunāñche ai gallābāno, Rab kā jawāb suno! ¹⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main gallābānoñ se nipat kar unheñ apnī bheṛ-bakriyoñ ke lie zimmedār ṭhahraūngā. Tab main unheñ gallābānī kī zimmedārī se fārigh karūnga tāki sirf apnā hī khayāl karne kā silsilā khatm ho jāe. Main apnī bheṛ-bakriyoñ ko un ke muñh se nikāl kar bachāūngā tāki āindā wuh unheñ na khāeñ.

Allāh Achchhā Charwāhā Hai

¹¹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āindā main k̄hud apnī bheṛ-bakriyoñ ko ḍhūṇḍ kar wāpas lāūngā, k̄hud un kī dekh-bhāl karūnga. ¹² Jis tarah charwāhā chāroñ taraf bikhrī huī apnī bheṛ-bakriyoñ ko ikaṭṭhā karke un kī dekh-bhāl kartā hai usī tarah main apnī bheṛ-bakriyoñ kī dekh-bhāl karūnga. Main unheñ un tamām maqāmoñ se nikāl kar bachāūngā jahān unheñ ghane bādaloñ aur tārīkī ke dīn muntashir kar diyā gayā thā. ¹³ Main unheñ dīgar aqwām aur mamālik meñ se nikāl kar jamā karūnga aur unheñ un ke apne mulk meñ wāpas lā kar Isrā'īl ke pahāroñ, ḡhāṭīyoñ aur tamām ābādiyoñ meñ charāūngā. ¹⁴ Tab main achchhī charāḡāhoñ meñ un kī dekh-bhāl karūnga, aur wuh Isrā'īl kī bulandīyoñ par hī chareṅgī. Wahān wuh sarsabz maidānoñ meñ ārām karke Isrā'īl ke pahāroñ par behtarīn ḡhās chareṅgī. ¹⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main k̄hud apnī bheṛ-bakriyoñ kī dekh-bhāl karūnga, k̄hud unheñ biṭhāūngā.

¹⁶ Main gumshudā bheṛ-bakriyoñ kā khoj lagāūngā aur āwārā phirne wāloñ ko wāpas lāūngā. Main zaḥmīyoñ kī marham-paṭṭī karūnga aur kamzoroñ ko taqwiyaṭ dūngā. Lekin moṭe-tāze aur tāqatwar jānwaroñ ko main k̄hatm karūnga. Main insāf se rewaṛ kī gallābānī karūnga.

¹⁷ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai mere rewaṛ, jahān bheṛoñ, menḍhoñ aur bakroñ ke darmiyān nāinsāfī hai wahān main un kī adālat karūnga. ¹⁸ Kyā yih tumhāre lie kāfī nahīñ ki tumheñ khāne ke lie charāḡāh kā behtarīn hissā aur pīne ke lie sāf-shaffāf pānī mil gayā hai? Tum bāqī charāḡāh ko kyon raundte aur bāqī pānī ko pānwoñ se gadlā karte ho? ¹⁹ Merā rewaṛ kyon tum se kuchlī huī ḡhās khāe aur tumhārā gadlā kiyā huā pānī pie?

²⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jahān moṭī aur dublī bheṛ-bakriyoñ ke darmiyān nāinsāfī hai wahān main k̄hud faislā karūnga. ²¹ Kyonki tum moṭī bheṛoñ ne kamzoroñ ko kandhoñ se dhakkā de kar aur sīngoñ se mār mār kar achchhī ḡhās

se bhagā diyā hai. ²² Lekin main apnī bheṛ-bakriyon ko tum se bachā lūngā. Āindā unheñ lūṭā nahīn jāegā balki main ḵhud un meñ insāf qāym rakhūngā.

Amn-o-Amān kī Saltanat

²³ Main un par ek hī gallābān yānī apne ḵhādīm Dāūd ko muqarrar karūngā jo unheñ charā kar un kī dekh-bhāl karegā. Wuhī un kā sahīh charwāhā rahegā.

²⁴ Main, Rab un kā Ḵhudā hūngā aur merā ḵhādīm Dāūd un ke darmiyān un kā hukmrān hogā. Yih merā, Rab kā farmān hai.

²⁵ Main Isrāīliyon ke sāth salāmatī kā ahd bāndh kar darindon ko mulk se nikāl dūngā. Phir wuh hifāzat se so sakeṅge, ḵhāh registān meñ hoñ yā jangal meñ.

²⁶ Main unheñ aur apne pahār ke irdgird ke ilāqe ko barkat dūngā. Main mulk meñ waqt par bārish barsātā rahūngā. Aisī mubārak bārishēñ hoṅgī ²⁷ ki mulk ke bāghon aur kheton meñ zabardast fasleñ pakeṅgī. Log apne mulk meñ mahfūz hoṅge. Phir jab main un ke jue ko toṛ kar unheñ un se rihāi dūngā jinheñ ne unheñ ḡhulām banāyā thā tab wuh jān leṅge ki main hī Rab hūn. ²⁸ Āindā na dīgar aqwām unheñ lūṭeṅgī, na wuh darindon kī ḵhurāk baneṅge balki wuh hifāzat se apne gharon meñ baseṅge. Darāne wālā koī nahīn hogā. ²⁹ Mere hukm par zamīn aisī fasleñ paidā kareḡi jin kī shohrat dūr dūr tak phaileḡi. Āindā na wuh bhūke mareṅge, na unheñ dīgar aqwām kī lān-tān sunanī pareḡi. ³⁰ Rab Qādir-e-mutlaq Ḵhudā farmātā hai ki us waqt wuh jān leṅge ki main jo Rab un kā Ḵhudā hūn un ke sāth hūn, ki Isrāīlī merī qaum haiñ. ³¹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tum merā rewaṛ, merī charāgāh kī bheṛ-bakriyān ho. Tum mere log, aur main tumhārā Ḵhudā hūn.’ ”

35

Adom Registān Banegā

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Saīr ke pahārī ilāqe kī taraf ruḵh karke us ke ḵhilāf nabuwwat kar! ³ Use batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Saīr ke pahārī ilāqe, ab main tujh se nipaṭ lūngā. Main apnā hāth tere ḵhilāf uṭhā kar tujhe wīrān-o-sunsān kar dūngā. ⁴ Main tere shahron ko malbe ke dher banā dūngā, aur tū sarāsar ujaṛ jāegā. Tab tū jān legā ki main hī Rab hūn.

⁵ Tū hameshā Isrāīliyon kā saḡht dushman rahā hai, aur jab un par āfat āī aur un kī sazā urūj tak pahuñchī to tū bhī talwār le kar un par ṭuṭ paṛā. ⁶ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, main tujhe qatl-o-ḡhārat ke hawāle karūngā, aur qatl-o-ḡhārat terā tāqqub kartī raheḡi. Chūnki tū ne qatl-o-ḡhārat karne se nafrat na kī, is lie qatl-o-ḡhārat tere pīchhe paṛī raheḡi. ⁷ Main Saīr ke pahārī ilāqe ko wīrān-o-sunsān karke wahān ke tamām āne jāne wālon ko miṭā ḡālūngā. ⁸ Tere pahārī ilāqe ko main maqtūlon se bhar dūngā. Talwār kī zad meñ āne wāle har taraf paṛe raheṅge. Terī pahāriyon, wādiyon aur tamām ḡhāṭiyon meñ lāsheñ nazar āeṅgī. ⁹ Mere hukm par tū abad tak wīrān raheḡā, aur tere shahr ḡhairābād raheṅge. Tab tū jān legā ki main hī Rab hūn.

¹⁰ Tū bolā, “Isrāīl aur Yahūdāh kī donoñ qaumeñ apne ilāqon samet merī hī haiñ! Āo ham un par qabzā karen.” Tujhe ḵhayāl tak nahīn āyā ki Rab wahān maujūd hai. ¹¹ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki merī hayāt kī qasam, main tujh se wuhī sulūk karūngā jo tū ne un se kiyā jab tū ne ḡhusse aur hasad ke ālam meñ un par apnī pūrī nafrat kā izhār kiyā. Lekin unheñ par main apne āp ko zāhir karūngā jab main terī adālat karūngā. ¹² Us waqt tū jān legā ki main, Rab ne wuh tamām kufr sun liyā hai jo tū ne Isrāīl ke pahāron ke ḵhilāf bakā hai. Kyonki tū ne kahā, “Yih ujaṛ gae haiñ, ab yih hamāre qabze meñ ā gae haiñ aur ham unheñ khā sakte haiñ.” ¹³ Tū ne sheḡhī mār mār kar mere ḵhilāf kufr bakā hai, lekin ḵhabardār!

Main ne in tamām bāton par tawajjuh dī hai. ¹⁴ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tū ne khushī manāi ki pūrā mulk wīrān-o-sunsān hai, lekin main tujhe bhī utnā hī wīrān kar dūngā. ¹⁵ Tū kitnā khush huā jab Isrāil kī maurūsī zamīn ujar gai! Ab main tere sāth bhī aisā hī karūngā. Ai Saīr ke pahārī ilāqe, tū pūre Adom samet wīrān-o-sunsān ho jāegā. Tab wuh jān leṅge ki main hī Rab hūn.'

36

Isrāil Apne Watan Wāpas Āegā

¹ Ai ādamzād, Isrāil ke pahāron ke bāre mein nabuwwat karke kah,

'Ai Isrāil ke pahāro, Rab kā kalām suno! ² Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki dushman baḡhlen bajā kar kahtā hai ki kyā khūb, Isrāil kī qadīm bulandiyān hamāre qabze mein ā gai hai! ³ Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki unhoṅ ne tumheṅ ujar diyā, tumheṅ chāron taraf se tang kiyā hai. Natīje mein tum dīgar aqwām ke qabze mein ā gai ho aur log tum par kufr bakne lage haiṅ. ⁴ Chunānche ai Isrāil ke pahāro, Rab Qādir-e-mutlaq kā kalām suno!

Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai pahāro aur pahāriyo, ai ghāṭiyo aur wādiyo, ai khandarāt aur insān se khālī shahro, tum gird-o-nawāh kī aqwām ke lie lūṭ-mār aur mazāq kā nishānā ban gae ho.

⁵ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main ne baṛī ghairat se in bāqī aqwām kī sarzanish kī hai, khāskar Adom kī. Kyonki wuh merī qaum kā nuqsān dekh kar shādiyānā bajāne lagī aur apnī hiqārat kā izhār karke mere mulk par qabzā kiyā tāki us kī charāgāh ko lūṭ leṅ. ⁶ Ai pahāro aur pahāriyo, ai ghāṭiyo aur wādiyo, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chūnki dīgar aqwām ne terī itnī ruswāi kī hai is lie main apnī ghairat aur apnā ghazab un par nāzil karūngā. ⁷ Main Rab Qādir-e-mutlaq apnā hāth uṭhā kar qasam khātā hūn ki gird-o-nawāh kī in aqwām kī bhī ruswāi kī jāegī.

⁸ Lekin ai Isrāil ke pahāro, tum par dubārā hariyālī phale phūlegī. Tum nae sire se merī qaum Isrāil ke lie phal lāoge, kyonki wuh jald hī wāpas āne wālī hai. ⁹ Main dubārā tumhārī taraf rujū karūngā, dubārā tum par mehrbānī karūngā. Tab log nae sire se tum par hal chalā kar bij boeṅge.

¹⁰ Main tum par kī ābādī baṛhā dūngā. Kyonki tamām Isrāilī ā kar tumhārī dhalānoṅ par apne ghar banā leṅge. Tumhāre shahr dubārā ābād ho jāeṅge, aur khandarāt kī jagah nae ghar ban jāeṅge. ¹¹ Main tum par basne wāle insān-o-haiwān kī tādād baṛhā dūngā, aur wuh baṛh kar phaleṅ-phūleṅge. Main hone dūngā ki tumhāre ilāqe mein mazī kī tarah ābādī hogī, pahle kī nisbat main tum par kahīn zyādā mehrbānī karūngā. Tab tum jān loge ki main hī Rab hūn.

¹² Main apnī qaum Isrāil ko tumhāre pās pahuṅchā dūngā, aur wuh dubārā tumhārī dhalānoṅ par ghūmte phireṅge. Wuh tum par qabzā kareṅge, aur tum un kī maurūsī zamīn hoge. Āindā kabhī tum unheṅ un kī aulād se mahrūm nahīn karoge. ¹³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki beshak log tumhāre bāre mein kahte haiṅ ki tum logoṅ ko haṛap karke apnī qaum ko us kī aulād se mahrūm kar dete ho.

¹⁴ Lekin āindā aisā nahīn hogā. Āindā tum na ādmiyoṅ ko haṛap karoge, na apnī qaum ko us kī aulād se mahrūm karoge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁵ Main khud hone dūngā ki āindā tumheṅ dīgar aqwām kī lān-tān nahīn sunanī paregī. Āindā tumheṅ un kā mazāq bardāshht nahīn karnā paregā, kyonki aisā kabhī hogā nahīn ki tum apnī qaum ke lie ṭhokar kā bāis ho. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.' "

Allāh Apnī Qaum ko Nayā Dil aur Nayā Rūh Baḡhshegā

¹⁶ Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁷ “Ai ādamzād, jab Isrāīlī apne mulk meñ ābād the to mulk un ke chāl-chalan aur harkatoñ se nāpāk huā. Wuh apne bure rawaiye ke bāis merī nazar meñ māhwārī meñ mubtalā aurat kī tarah nāpāk the. ¹⁸ Un ke hāthoñ log qatl hue, un kī butparastī se mulk nāpāk ho gayā.

Jawāb meñ main ne un par apnā ghazab nāzil kiyā. ¹⁹ Main ne unheñ muḥhtalif aqwām-o-mamālik meñ muntashir karke un ke chāl-chalan aur ghalat kāmoñ kī munāsib sazā dī. ²⁰ Lekin jahāñ bhī wuh pahuñche wahāñ unhiñ ke sabab se mere muqaddas nām kī behurmatī huī. Kyonki jin se bhī un kī mulāqāt huī unhoñ ne kahā, ‘Go yih Rab kī qaum haiñ to bhī inheñ us ke mulk ko chhoñā parā!’ ²¹ Yih dekh kar ki jis qaum meñ bhī Isrāīlī jā base wahāñ unhoñ ne mere muqaddas nām kī behurmatī kī main apne nām kī fikr karne lagā. ²² Is lie Isrāīlī qaum ko batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jo kuchh main karne wālā hūñ wuh main terī ḵhātir nahīñ karūñga balki apne muqaddas nām kī ḵhātir. Kyonki tum ne dīgar aqwām meñ muntashir ho kar us kī behurmatī kī hai. ²³ Main zāhir karūñga ki merā azīm nām kitnā muqaddas hai. Tum ne dīgar aqwām ke darmiyān rah kar us kī behurmatī kī hai, lekin main un kī maujūdagī meñ tumhārī madad karke apnā muqaddas kirdār un par zāhir karūñga. Tab wuh jāñ leñgī ki main hī Rab hūñ. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²⁴ Main tumheñ dīgar aqwām-o-mamālik se nikāl dūñgā aur tumheñ jamā karke tumhāre apne mulk meñ wāpas lāūñgā. ²⁵ Main tum par sāf pāñī chhiṛkūñgā to tum pāk-sāf ho jāoge. Hāñ, main tumheñ tamām nāpākiyoñ aur butoñ se pāk-sāf kar dūñgā.

²⁶ Tab main tumheñ nayā dil bakhsh kar tum meñ naī rūh ḍāl dūñgā. Main tumhārā sangīn dil nikāl kar tumheñ gosht-post kā narm dil atā karūñga. ²⁷ Kyonki main apnā hī Rūh tum meñ ḍāl kar tumheñ is qābil banā dūñgā ki tum merī hidāyāt kī pairawī aur mere ahkām par dhyān se amal kar sako. ²⁸ Tab tum dubārā us mulk meñ sukūnat karoge jo main ne tumhāre bāpdādā ko diyā thā. Tum merī qaum hoge, aur main tumhārā Ḳhudā hūñgā. ²⁹ Main ḵhud tumheñ tumhārī tamām nāpākī se chhuṛāūñgā. Aindā main tumhāre mulk meñ kāl paṛne nahīñ dūñgā balki anāj ko ugne aur baṛhne kā hukm dūñgā. ³⁰ Main bāghoñ aur khetoñ kī paidāwār baṛhā dūñgā tāki aindā tumheñ mulk meñ kāl paṛne ke bāis dīgar qaumoñ ke tāne sunane na paṛeñ. ³¹ Tab tumhārī burī rāheñ aur ghalat harkateñ tumheñ yād āeñgī, aur tum apne gunāhoñ aur butparastī ke bāis apne āp se ghīn ḵhāoge. ³² Lekin yād rahe ki main yih sab kuchh tumhārī ḵhātir nahīñ kar rahā. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Isrāīlī qaum, sharm karo! Apne chāl-chalan par sharmsār ho!

³³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis dīn main tumheñ tumhāre tamām gunāhoñ se pāk-sāf karūñga us dīn main tumheñ dubārā tumhāre shahroñ meñ ābād karūñga. Tab khandarāt par nae ghar baneñge. ³⁴ Go is waqt mulk meñ se guzarne wāle har musāfir ko us kī tabāhshudā hālat nazar ātī hai, lekin us waqt aisā nahīñ hogā balki zamīn kī khetibārī kī jāegī. ³⁵ Log yih dekh kar kaheñge, “Pahle sab kuchh wīrān-o-sunsān thā, lekin ab mulk Bāgh-e-Adan ban gayā hai! Pahle us ke shahr zamīnbos the aur un kī jagah malbe ke dher nazar āte the. Lekin ab un kī nae sire se qīlābandī ho gaī hai aur log un meñ ābād haiñ.” ³⁶ Phir irdgird kī jitnī qaumeñ bach gaī hoñgī wuh jāñ leñgī ki main, Rab ne nae sire se wuh kuchh tāmīr kiyā hai jo pahle dhā diyā gayā thā, main ne wīrān zamīn meñ dubārā paude lagāe haiñ. Yih merā, Rab kā farmān hai, aur main yih karūñga bhī.

³⁷ Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ek bār phir main Isrāīlī qaum kī iltijāeñ sun kar bāshindoñ kī tādād rewaṛ kī tarah baṛhā dūñgā. ³⁸ Jis tarah mazī meñ īd ke dīn Yarūshalam meñ har taraf qurbānī kī bheṛ-bakriyāñ nazar ātī thiñ usī tarah mulk

ke shahron meñ dubārā hujūm ke hujūm nazar āeñge. Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūn.’ ”

37

Haḍḍiyon se Bharī Wādī kī Royā

¹ Ek dīn Rab kā hāth mujh par ā ṭhahrā. Rab ne mujhe apne Rūh se bāhar le jā kar ek khulī wādī ke bīch meñ kharā kiyā. Wādī haḍḍiyon se bharī thī. ² Us ne mujhe un meñ se guzarne diyā to main ne dekhā ki wādī kī zamīn par beshumār haḍḍiyān bikhrī parī haiñ. Yih haḍḍiyān sarāsar sūkhī huī thīn.

³ Rab ne mujh se pūchhā, “Ai ādamzād, kyā yih haḍḍiyān dubārā zindā ho saktī haiñ?” Main ne jawāb diyā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, tū hī jāntā hai.”

⁴ Tab us ne farmāyā, “Nabuwwat karke haḍḍiyon ko batā, ‘Ai sūkhī huī haḍḍiyo, Rab kā kalām suno! ⁵ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main tum meñ dam ḍālūngā to tum dubārā zindā ho jāogī. ⁶ Main tum par naseñ aur gosht charhā kar sab kuchh jild se ḍhānp ḍūngā. Main tum meñ dam ḍāl ḍūngā, aur tum zindā ho jāogī. Tab tum jān logī ki main hī Rab hūn.’ ”

⁷ Main ne aisā hī kiyā. Aur jyon hī main nabuwwat karne lagā to shor mach gayā. Haḍḍiyān khar-kharāte hue ek dūsre ke sāth jūr gaiñ, aur hote hote pūre ḍhāñche ban gae. ⁸ Mere dekhte dekhte naseñ aur gosht ḍhāñchon par charh gayā aur sab kuchh jild se ḍhānpā gayā. Lekin ab tak jismoñ meñ dam nahīn thā.

⁹ Phir Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, nabuwwat karke dam se muḥhātib ho jā, ‘Ai dam, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki chāron taraf se ā kar maqtūlon par phūnk mār tāki dubārā zindā ho jāeñ.’ ”

¹⁰ Main ne aisā hī kiyā to maqtūlon meñ dam ā gayā, aur wuh zindā ho kar apne pāñwon par kharē ho gae. Ek nihāyat barī fauj wujūd meñ ā gai thī!

¹¹ Tab Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, yih haḍḍiyān Isrāīlī qaum ke tamām afrād haiñ. Wuh kahte haiñ, ‘Hamārī haḍḍiyān sūkh gai haiñ, hamārī ummīd jāti rahī hai. Ham khatm hī ho gae haiñ!’ ¹² Chunāñche nabuwwat karke unheñ batā,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai merī qaum, main tumhārī qabron ko khol ḍūngā aur tumheñ un meñ se nikāl kar Mulk-e-Isrāīl meñ wāpas lāūngā. ¹³ Ai merī qaum, jab main tumhārī qabron ko khol ḍūngā aur tumheñ un meñ se nikāl lāūngā tab tum jān loge ki main hī Rab hūn. ¹⁴ Main apnā Rūh tum meñ ḍāl ḍūngā to tum zindā ho jāoge. Phir main tumheñ tumhare apne mulk meñ basā ḍūngā. Tab tum jān loge ki yih merā, Rab kā farmān hai aur main yih karūngā bhī.’ ”

Yahūdāh aur Isrāīl Muttahid Ho Jāeñge

¹⁵ Rab mujh se hamkalām huā, ¹⁶ “Ai ādamzād, lakaṛī kā ṭukṛā le kar us par likh de, ‘Junūbī qabīlā Yahūdāh aur jitne Isrāīlī qabīle us ke sāth muttahid haiñ.’ Phir lakaṛī kā ek aur ṭukṛā le kar us par likh de, ‘Shimālī qabīlā Yūsuf yānī Ifrāīm aur jitne Isrāīlī qabīle us ke sāth muttahid haiñ.’ ¹⁷ Ab lakaṛī ke donoñ ṭukṛe ek dūsre ke sāth yon jor de ki tere hāth meñ ek ho jāeñ.

¹⁸ Tere hamwatan tujh se pūchheñge, ‘Kyā āp hameñ is kā matlab nahīn batāeñge?’ ¹⁹ Tab unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main Yūsuf yānī lakaṛī ke mālik Ifrāīm aur us ke sāth muttahid Isrāīlī qabīlon ko le kar Yahūdāh kī lakaṛī ke sāth jor ḍūngā. Mere hāth meñ wuh lakaṛī kā ek hī ṭukṛā ban jāeñge.’

²⁰ Apne hamwatanon kī maujūdagī meñ lakaṛī ke mazkūrā ṭukṛe hāth meñ thāme rakh ²¹ aur sāth sāth unheñ batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main Isrāīliyon ko un qaumon meñ se nikāl lāūngā jahāñ wuh jā base haiñ. Main unheñ jamā karke un ke apne mulk meñ wāpas lāūngā. ²² Wahīn Isrāīl ke paharon par main unheñ muttahid karke ek hī qaum banā ḍūngā. Un par ek hī bādshāh hukūmat

karegā. Āindā wuh na kabhī do qaumon meñ taqsīm ho jāeñge, na do saltanaton meñ. ²³ Āindā wuh apne āp ko na apne buton yā bāqī makrūh chīzon se nāpāk kareñge, na un gunāhon se jo ab tak karte āe haiñ. Maiñ unheñ un tamām maqāmon se nikāl kar chhurāūngā jin meñ unhon ne gunāh kiya hai. Maiñ unheñ pāk-sāf karūngā. Yon wuh merī qaum honge aur maiñ un kā Ḳhudā hūngā. ²⁴ Merā ḳhādīm Dāūd un kā bādshāh hogā, un kā ek hī gallābān hogā. Tab wuh merī hidāyāt ke mutābiq zindagī guzāreñge aur dhyān se mere ahkām par amal kareñge.

²⁵ Jo mulk maiñ ne apne ḳhādīm Yāqūb ko diyā thā aur jis meñ tumhāre bāpdādā rahte the us meñ Isrāīlī dubārā baseñge. Hāñ, wuh aur un kī aulād hameshā tak us meñ ābād raheñge, aur merā ḳhādīm Dāūd abad tak un par hukūmat karegā. ²⁶ Tab maiñ un ke sāth salāmatī kā ahd bāndhūngā, ek aisā ahd jo hameshā tak qāym rahegā. Maiñ unheñ qāym karke un kī tādād barhātā jāūngā, aur merā maqdis abad tak un ke darmiyān rahegā. ²⁷ Wuh merī sukūnatgāh ke sāy meñ baseñge. Maiñ un kā Ḳhudā hūngā, aur wuh merī qaum honge. ²⁸ Jab merā maqdis abad tak un ke darmiyān hogā to dīgar aqwām jān leñgī ki maiñ hī Rab hūñ, ki Isrāīl ko muqaddas karne wālā maiñ hī hūñ.’ ”

38

Isrāīl kā Dushman Jūj

¹ Rab mujh se hamkalām huā, ² “Ai ādamzād, Mulk-e-Mājūj ke hukmrān Jūj kī taraf ruḳh kar jo Masak aur Tūbal kā ālā ra’is hai. Us ke ḳhilāf nabuwwat karke ³ kah,

‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Masak aur Tūbal ke ālā ra’is Jūj, ab maiñ tujh se nipaṭ lūngā. ⁴ Maiñ tere muñh ko pher dūngā, tere muñh meñ kāñṭe ḍāl kar tujhe pūrī fauj samet nikāl dūngā. Shāndār wardiyon se ārāstā tere tamām ghuṛsawār aur faujī apne ghoron samet nikal āeñge, go terī barī fauj ke mard chhoṭī aur barī ḍhaleñ uthāe phireñge, aur har ek talwār se lais hogā. ⁵ Fāras, Ethopiyā aur Libiyā ke mard bhī fauj meñ shāmil honge. Har ek barī ḍhāl aur ḳhod se musallah hogā. ⁶ Jumar aur shimāl ke dūr-darāz ilāqe Bait-tujarmā ke tamām daste bhī sāth honge. Ḡharz us waqt bahut-sī qaumeñ tere sāth nikleñgī. ⁷ Chunāñche musta’id ho jā! Jitne lashkar tere irdgird jamā ho gae haiñ un ke sāth mil kar ḳhūb taiyāriyān kar! Un ke lie pahrādārī kar.

⁸ Muta’addid dinon ke bād tujhe Mulk-e-Isrāīl par hamlā karne ke lie bulāyā jāegā jise abhī jang se chhuṭkārā milā hogā aur jis ke jilāwatan dīgar bahut-sī qaumon meñ se wāpas ā gae honge. Go Isrāīl kā pahārī ilāqā barī der se barbād huā hogā, lekin us waqt us ke bāshinde jilāwatanī se wāpas ā kar amn-o-amān se us meñ baseñge.

⁹ Tab tū tūfān kī tarah āge barhegā, tere daste bādāl kī tarah pūre mulk par chhā jāeñge. Tere sāth bahut-sī qaumeñ hongi. ¹⁰ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki us waqt tere zahan meñ bure ḳhayālāt ubhar āeñge aur tū sharīr mansūbe bāndhegā.

¹¹ Tū kahegā, “Yih mulk khulā hai, aur us ke bāshinde ārām aur sukūn ke sāth rah rahe haiñ. Āo, maiñ un par hamlā karūñ, kyonki wuh apnī hifāzat nahīn kar sakte. Na un kī chārdiwārī hai, na darwāzā yā kunḍā. ¹² Maiñ Isrāīliyon ko lūṭ lūngā. Jo shahr pahle khandarāt the lekin ab nae sire se ābād hue haiñ un par maiñ tūṭ parūngā. Jo jilāwatan dīgar aqwām se wāpas ā gae haiñ un kī daulat maiñ chhīn lūngā. Kyonki unheñ kāfī māl-maweshī hāsil hue haiñ, aur ab wuh duniyā ke markaz meñ ā base haiñ.” ¹³ Sabā, Dadān aur Tarsīs ke tājir aur buzurg pūchheñge ki kyā tū ne wāqāi apne faujiyon ko lūṭ-mār ke lie ikaṭṭhā kar liyā hai? Kyā tū wāqāi sonā-chāndī, māl-maweshī aur bāqī bahut-sī daulat chhīnanā chāhtā hai?”

¹⁴ Ai ādamzād, nabuwwat karke Jūj ko batā, ‘Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki us waqt tujhe patā chalegā ki merī qaum Isrāīl sukūn se zindagī guzār rahī hai, ¹⁵ aur tū dūr-darāz shimāl ke apne mulk se niklegā. Terī wasī aur tāqatwar fauj meñ

muta'addid qaumen shāmil hoṅgī, aur sab ghorōn par sawār ¹⁶ merī qaum Isrāīl par dhāwā bol deṅge. Wuh us par bādāl kī tarah chhā jāeṅge. Ai Jūj, un ākhirī dinon meṅ main̄ kḥud tujhe apne mulk par hamlā karne dūṅgā tāki dīgar aqwām mujhe jān leṅ. Kyoṅki jo kuchh main̄ un ke dekḥte dekḥte tere sāth karūṅga us se merā muqaddas kirdār un par zāhir ho jāegā. ¹⁷ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tū wuhī hai jis kā zikr main̄ ne mazī meṅ kiyā thā. Kyoṅki mazī meṅ mere kḥādim yānī Isrāīl ke nabī kāfī sālon se peshgoī karte rahe ki main̄ tujhe Isrāīl ke kḥilāf bhejūṅgā.

Allāh Kḥud Jūj ko Tabāh Karegā

¹⁸ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis din Jūj Mulk-e-Isrāīl par hamlā karegā us din main̄ āg-bagūlā ho jāūṅgā. ¹⁹ Main̄ farmātā hūn ki us din merī ḡhairat aur shadīd qahr yon̄ bharak uṭhegā ki yaqīnan Mulk-e-Isrāīl meṅ zabardast zalzalā āegā. ²⁰ Sab mere sāmne thartharā uṭheṅge, kḥāh machhliyān hon̄ yā parinde, kḥāh zamīn par chalne aur reṅgne wāle jānwar hon̄ yā insān. Pahār un kī guzargāhon̄ samet kḥāk meṅ milāe jāeṅge, aur har dīwār gir jāegī.

²¹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki main̄ apne tamām pahārī ilāqe meṅ Jūj ke kḥilāf talwār bhejūṅgā. Tab sab āpas meṅ larne lageṅge. ²² Main̄ un meṅ mohlak bīmāriyān aur qatl-o-ḡhārat phailā kar un kī adālat karūṅga. Sāth sāth main̄ mūsłādhār bārish, ole, āg aur gandhak Jūj aur us kī bainul-aqwāmī fauj par barsā dūṅgā. ²³ Yon̄ main̄ apnā azīm aur muqaddas kirdār muta'addid qaumon̄ par zāhir karūṅga, un ke dekḥte dekḥte apne āp kā izhār karūṅga. Tab wuh jān leṅgī ki main̄ hī Rab hūn̄.'

39

¹ Ai ādamzād, Jūj ke kḥilāf nabuwwat karke kah,

'Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Masak aur Tūbal ke ālā ra'īs Jūj, ab main̄ tujh se nipaṭ lūṅgā. ² Main̄ terā muṅh pher dūṅgā aur tujhe shimāl ke dūr-darāz ilāqe se ghasīṭ kar Isrāīl ke pahārōn̄ par lāūṅgā. ³ Wahān main̄ tere bāeṅ hāth se kamān haṭāūṅgā aur tere dāeṅ hāth se tīr girā dūṅgā. ⁴ Isrāīl ke pahārōn̄ par hī tū apne tamām bainul-aqwāmī faujiyon̄ ke sāth halāk ho jāegā. Main̄ tujhe har qism ke shikārī parindon̄ aur darindon̄ ko khilā dūṅgā. ⁵ Kyoṅki terī lāsh khule maidān meṅ gir kar paṛī rahegī. Yih merā, Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁶ Main̄ Mājūj par aur apne āp ko mahfūz samajhne wāle sāhilī ilāqon̄ par āg bhejūṅgā. Tab wuh jān leṅge ki main̄ hī Rab hūn̄. ⁷ Apnī qaum Isrāīl ke darmiyān hī main̄ apnā muqaddas nām zāhir karūṅga. Āindā main̄ apne muqaddas nām kī behurmatī bardāsh̄t nahīn karūṅga. Tab aqwām jān leṅgī ki main̄ Rab aur Isrāīl kā Quddūs hūn̄. ⁸ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki yih sab kuchh hone wālā hai, yih zarūr pesh āegā! Wuhī din hai jis kā zikr main̄ kar chukā hūn̄.

Jūj aur Us kī Fauj kī Tadfīn

⁹ Phir Isrāīlī shahron̄ ke bāshinde maidān-e-jang meṅ jā kar dushman ke aslāh ko īndhan ke lie jamā kareṅge. Itnī chhoṭī aur barī dhāleṅ, kamān, tīr, lāṭhiyān aur neze ikatṭhe ho jāeṅge ki sāt sāl tak kisī aur īndhan kī zarūrat nahīn hogī. ¹⁰ Isrāīliyon̄ ko khule maidān meṅ lakaṛī chunane yā jangal meṅ darakht kātne kī zarūrat nahīn hogī, kyoṅki wuh yih hathiyār īndhan ke taur par istemāl kareṅge. Ab wuh unheṅ lūṭeṅge jinon̄ ne unheṅ lūṭ liyā thā, wuh un se māl-maweshī chhīn leṅge jinon̄ ne un se sab kuchh chhīn liyā thā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹¹ Us din main̄ Isrāīl meṅ Jūj ke lie qabristān muqarrar karūṅga. Yih qabristān Wādī-e-Abārīm * meṅ hogā jo Bahīrā-e-Murdār ke mashriq meṅ hai. Jūj ke sāth us kī tamām fauj bhī dafn hogī, is lie musāfir āindā us meṅ se nahīn guzar sakeṅge.

* **39:11** Yā Guzarne Wālon̄ kī Wādī.

Tab wuh jagah Wādī-e-Hamūn-jūj † bhī kahlāegī. ¹² Jab Isrāīlī tamām lāsheñ dafnā kar mulk ko pāk-sāf kareñge to sāt mahīne lageñge. ¹³ Tamām ummat is kām meñ masrūf rahegī. Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis dīn main duniyā par apnā jalāl zāhir karūnga us dīn yih un ke lie shohrat kā bāis hogā.

¹⁴ Sāt mahīnoñ ke bād kuchh ādmiyoñ ko alag karke kahā jāegā ki pūre mulk meñ se guzar kar mālūm kareñ ki abhī kahāñ kahāñ lāsheñ paṛī haiñ. Kyoñki lāzim hai ki sab dafn ho jāeñ tāki mulk dubārā pāk-sāf ho jāe. ¹⁵ Jahāñ kahīñ koī lāsh nazar āe us jagah kī wuh nishāndihī kareñge tāki dafnāne wāle use Wādī-e-Hamūn-jūj meñ le jā kar dafn kareñ. ¹⁶ Yoñ mulk ko pāk-sāf kiyā jāegā. Us waqt se Isrāīl ke ek shahr kā nām Hamūnā ‡ kahlāegā.’

¹⁷ Ai ādamzād, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki har qism ke parinde aur darinde bulā kar kah, ‘Āo, idhar jamā ho jāo! Chāroñ taraf se ā kar Isrāīl ke pahārī ilāqe meñ jamā ho jāo! Kyoñki yahāñ main tumhāre lie qurbānī kī zabardast ziyāfat taiyār kar rahā hūñ. Yahāñ tumheñ gosht khāne aur khūñ pīne kā sunahrā mauqā milegā. ¹⁸ Tum sūrmāoñ kā gosht khāoge aur duniyā ke hukmrānoñ kā khūñ piyoge. Sab Basan ke moṭe-tāze mendhoñ, bheṛ ke bachchoñ, bakroñ aur bailoñ jaise mazedār hoñge. ¹⁹ Kyoñki jo qurbānī meñ tumhāre lie taiyār kar rahā hūñ us kī charbī tum jī bhar kar khāoge, us kā khūñ pī pī kar mast ho jāoge. ²⁰ Rab farmātā hai ki tum merī mez par baiṭh kar ghoṛoñ aur ghursawāroñ, sūrmāoñ aur har qism ke faujiyoñ se ser ho jāoge.’

Rab Apnī Qaum Wāpas Lāegā

²¹ Yoñ main dīgar aqwām par apnā jalāl zāhir karūnga. Kyoñki jab main Jūj aur us kī fauj kī adālat karke un se nipat lūngā to tamām aqwām is kī gawāh hoñgī. ²² Tab Isrāīlī qaum hameshā ke lie jān legī ki main Rab us kā Khudā hūñ. ²³ Aur dīgar aqwām jān leñgī ki Isrāīlī apne gunāhoñ ke sabab se jilāwatan hue. Wuh jān leñgī ki chūñki Isrāīlī mujh se bewafā hue, isī lie main ne apnā muñh un se chhupā kar unheñ un ke dushmanoñ ke hawāle kar diyā, isī lie wuh sab talwār kī zad meñ ā kar halāk hue. ²⁴ Kyoñki main ne unheñ un kī nāpākī aur jarāym kā munāsib badlā de kar apnā chehrā un se chhupā liyā thā.

²⁵ Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ab main Yāqūb kī aulād ko bahāl karke tamām Isrāīlī qaum par tars khāūngā. Ab main baṛī ghairat se apne muqaddas nām kā difā karūnga. ²⁶ Jab Isrāīlī sukūn se aur khauf khāe baḡhair apne mulk meñ raheñge to wuh apnī ruswāī aur mere sāth bewafāī kā etarāf kareñge. ²⁷ Main unheñ dīgar aqwām aur un ke dushmanoñ ke mamālik meñ se jamā karke unheñ wāpas lāūngā aur yoñ un ke zariye apnā muqaddas kirdār muta'addid aqwām par zāhir karūnga. ²⁸ Tab wuh jān leñge ki main hī Rab hūñ. Kyoñki unheñ aqwām meñ jilāwatan karne ke bād main unheñ un ke apne hī mulk meñ dubārā jamā karūnga. Ek bhī pīchhe nahīn chhoṛā jāegā. ²⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āindā main apnā chehrā un se nahīn chhupāūngā. Kyoñki main apnā Rūh Isrāīlī qaum par unḍel dūngā.”

40

Rab ke Nae Ghar kī Royā

¹ Hamārī jilāwatanī ke 25weñ sāl meñ Rab kā hāth mujh par ā ṭahrā aur wuh mujhe Yarūshalam le gayā. Mahīne kā daswāñ dīn * thā. Us waqt Yarūshalam ko dushman ke qabze meñ āe 14 sāl ho gae the. ² Ilāhī royāoñ meñ Allāh ne mujhe Mulk-e-Isrāīl ke ek nihāyat buland pahār par pahuñchāyā. Pahār ke junūb meñ

† 39:11 Jūj ke Fauji Hujūm kī Wādī.

‡ 39:16 Hujūm yānī Jūj ke.

* 40:1 28 Aprīl.

mujhe ek shahr-sā nazar āyā. ³ Allāh mujhe shahr ke qarīb le gayā to main ne shahr ke darwāze mein kharē ek ādmī ko dekhā jo pītal kā banā huā lag rahā thā. Us ke hāth mein katān kī rassī aur fitā thā. ⁴ Us ne mujh se kahā, “Ai ādamzād, dhyān se dekh, ghaur se sun! Jo kuchh bhī main tujhe dikhāūngā, us par tawajjuh de. Kyonki tujhe isī lie yahān lāyā gayā hai ki main tujhe yih dikhāūn. Jo kuchh bhī tū dekhe use Isrāīlī qaum ko sunā de!”

Rab ke Ghar ke Bairūnī Sahan kā Mashriqī Darwāzā

⁵ Main ne dekhā ki Rab ke ghar kā sahan chārdīwārī se ghirā huā hai. Jo fitā mere rāhnumā ke hāth mein thā us kī lambāī sārhe 10 fuṭ thī. Is ke zariye us ne chārdīwārī ko nāp liyā. Dīwār kī moṭāī aur ūnchāī donoñ sārhe das das fuṭ thī.

⁶ Phir merā rāhnumā mashriqī darwāze ke pās pahuñchāne wālī sīrhī par charh kar darwāze kī dahlīz par ruk gayā. Jab us ne us kī paimāish kī to us kī gahrāī sārhe 10 fuṭ niklī.

⁷ Jab wuh darwāze mein kharā huā to dāīn aur bāīn taraf pahredāroñ ke tīn tīn kamre nazar āe. Har kamre kī lambāī aur chaurāī sārhe das das fuṭ thī. Kamroñ ke darmiyān kī dīwār paune nau fuṭ moṭī thī. In kamroñ ke bād ek aur dahlīz thī jo sārhe 10 fuṭ gahrī thī. Us par se guzar kar ham darwāze se mulhiq ek barāmdē mein āe jis kā ruḳh Rab ke ghar kī taraf thā. ⁸ Mere rāhnumā ne barāmdē kī paimāish kī ⁹ to patā chālā ki us kī lambāī 14 fuṭ hai. Darwāze ke satūn-numā bāzū sārhe tīn tīn fuṭ moṭe the. Barāmdē kā ruḳh Rab ke ghar kī taraf thā. ¹⁰ Pahredāroñ ke mazkūrā kamre sab ek jaise bare the, aur un ke darmiyān wālī dīwāreñ sab ek jaisī moṭī thīñ.

¹¹ Is ke bād us ne darwāze kī guzargāh kī chaurāī nāpī. Yih mil milā kar paune 23 fuṭ thī, albattā jab kiwār khule the to un ke darmiyān kā fāsīlā sārhe 17 fuṭ thā. ¹² Pahredāroñ ke har kamre ke sāmne ek chhoṭī-sī dīwār thī jis kī ūnchāī 21 inch thī jabki har kamre kī lambāī aur ūnchāī sārhe das das fuṭ thī. ¹³ Phir mere rāhnumā ne wuh fāsīlā nāpā jo in kamroñ mein se ek kī pichhlī dīwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhlī dīwār tak thā. Mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai.

¹⁴ Sahan mein darwāze se mulhiq wuh barāmdā thā jis kā ruḳh Rab ke ghar kī taraf thā. Us kī chaurāī 33 fuṭ thī. † ¹⁵ Jo bāhar se darwāze mein dākhil hotā thā wuh sārhe 87 fuṭ ke bād hī sahan mein pahuñchtā thā.

¹⁶ Pahredāroñ ke tamām kamroñ mein chhoṭī khiṛkiyāñ thīñ. Kuchh bairūnī dīwār mein thīñ, kuchh kamroñ ke darmiyān kī dīwāroñ mein. Darwāze ke satūn-numā bāzuoñ mein khajūr ke daraḳht munaqqash the.

Rab ke Ghar kā Bairūnī Sahan

¹⁷ Phir merā rāhnumā darwāze mein se guzar kar mujhe Rab ke ghar ke bairūnī sahan mein lāyā. Chārdīwārī ke sāth sāth 30 kamre banāe gae the jin ke sāmne patthar kā farsh thā. ¹⁸ Yih farsh chārdīwārī ke sāth sāth thā. Jahān darwāzoñ kī guzargāheñ thīñ wahān farsh un kī dīwāroñ se lagtā thā. Jitnā lambā in guzargāhoñ kā wuh hissā thā jo sahan mein thā utnā hī chaurā farsh bhī thā. Yih farsh andarūnī sahan kī nisbat nīchā thā.

¹⁹ Bairūnī aur andarūnī sahnoñ ke darmiyān bhī darwāzā thā. Yih bairūnī darwāze ke muqābil thā. Jab mere rāhnumā ne donoñ darwāzoñ kā darmiyānī fāsīlā nāpā to mālūm huā ki 175 fuṭ hai.

Bairūnī Sahan kā Shimālī Darwāzā

²⁰ Is ke bād us ne chārdīwārī ke shimālī darwāze kī paimāish kī.

²¹ Is darwāze mein bhī dāīn aur bāīn taraf tīn tīn kamre the jo mashriqī darwāze ke kamroñ jitne bare the. Us mein se guzar kar ham wahān bhī darwāze se mulhiq barāmdē mein āe jis kā ruḳh Rab ke ghar kī taraf thā. Us kī aur us ke satūn-numā

† 40:14 Ibrānī matan mein is āyat kā matlab ghairwāzih hai.

bāzuon kī lambāi aur chaurāi utnī hī thī jitnī mashriqī darwāze ke barāmdē aur us ke satūn-numā bāzuon kī thī. Guzargāh kī pūrī lambāi sārhe 87 fuṭ thī. Jab mere rāhnumā ne wuh fāsīlā nāpā jo pahredāron ke kamron meñ se ek kī pichhlī dīwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhlī dīwār tak thā to mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai. ²² Darwāze se mulhiq barāmdā, khiṛkiyāñ aur kandā kie gae khajūr ke daraḥht usī tarah banāe gae the jis tarah mashriqī darwāze meñ. Bāhar ek sīrhī darwāze tak pahuñchātī thī jis ke sāt qadamche the. Mashriqī darwāze kī tarah shimālī darwāze ke andarūnī sire ke sāth ek barāmdā mulhiq thā jis se ho kar insān sahan meñ pahuñchtā thā.

²³ Mashriqī darwāze kī tarah is darwāze ke muqābil bhī andarūnī sahan meñ pahuñchāne wālā darwāzā thā. Donon darwāzon kā darmiyānī fāsīlā 175 fuṭ thā.

Bairūnī Sahan kā Junūbī Darwāzā

²⁴ Is ke bād merā rāhnumā mujhe bāhar le gayā. Chalte chalte ham junūbī chārdīwārī ke pās pahuñche. Wahāñ bhī darwāzā nazar āyā. Us meñ se guzar kar ham wahāñ bhī darwāze se mulhiq barāmdē meñ āe jis kā ruḥh Rab ke ghar kī taraf thā. Yih barāmdā darwāze ke satūn-numā bāzuon samet dīgar darwāzon ke barāmdē jitnā barā thā. ²⁵ Darwāze aur barāmdē kī khiṛkiyāñ bhī dīgar khiṛkiyon kī mānind thīñ. Guzargāh kī pūrī lambāi sārhe 87 fuṭ thī. Jab us ne wuh fāsīlā nāpā jo pahredāron ke kamron meñ se ek kī pichhlī dīwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhlī dīwār tak thā to mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai. ²⁶ Bāhar ek sīrhī darwāze tak pahuñchātī thī jis ke sāt qadamche the. Dīgar darwāzon kī tarah junūbī darwāze ke andarūnī sire ke sāth barāmdā mulhiq thā jis se ho kar insān sahan meñ pahuñchtā thā. Barāmdē ke donon satūn-numā bāzuon par khajūr ke daraḥht kandā kie gae the.

²⁷ Is darwāze ke muqābil bhī andarūnī sahan meñ pahuñchāne wālā darwāzā thā. Donon darwāzon kā darmiyānī fāsīlā 175 fuṭ thā.

Andarūnī Sahan kā Junūbī Darwāzā

²⁸ Phir merā rāhnumā junūbī darwāze meñ se guzar kar mujhe andarūnī sahan meñ lāyā. Jab us ne wahāñ kā darwāzā nāpā to mālūm huā ki wuh bairūnī darwāzon kī mānind hai. ²⁹⁻³⁰ Pahredāron ke kamre, barāmdā aur us ke satūn-numā bāzū sab paimāish ke hisāb se dīgar darwāzon kī mānind the. Is darwāze aur is ke sāth mulhiq barāmdē meñ bhī khiṛkiyāñ thīñ. Guzargāh kī pūrī lambāi sārhe 87 fuṭ thī. Jab mere rāhnumā ne wuh fāsīlā nāpā jo pahredāron ke kamre meñ se ek kī pichhlī dīwār se le kar us ke muqābil ke kamre kī pichhlī dīwār tak thā to mālūm huā ki paune 44 fuṭ hai. ³¹ Lekin us ke barāmdē kā ruḥh bairūnī sahan kī taraf thā. Us meñ pahuñchne ke lie ek sīrhī banāi gai thī jis ke āṭh qadamche the. Darwāze ke satūn-numā bāzuon par khajūr ke daraḥht kandā kie gae the.

Andarūnī Sahan kā Mashriqī Darwāzā

³² Is ke bād merā rāhnumā mujhe mashriqī darwāze se ho kar andarūnī sahan meñ lāyā. Jab us ne yih darwāzā nāpā to mālūm huā ki yih bhī dīgar darwāzon jitnā barā hai. ³³ Pahredāron ke kamre, darwāze ke satūn-numā bāzū aur barāmdā paimāish ke hisāb se dīgar darwāzon kī mānind the. Yahāñ bhī darwāze aur barāmdē meñ khiṛkiyāñ lagī thīñ. Guzargāh kī lambāi sārhe 87 fuṭ aur chaurāi paune 44 fuṭ thī. ³⁴ Is darwāze ke barāmdē kā ruḥh bhī bairūnī sahan kī taraf thā. Darwāze ke satūn-numā bāzuon par khajūr ke daraḥht kandā kie gae the. Barāmdē meñ pahuñchne ke lie ek sīrhī banāi gai thī jis ke āṭh qadamche the.

Andarūnī Sahan kā Shimālī Darwāzā

³⁵ Phir merā rāhnumā mujhe shimālī darwāze ke pās lāyā. Us kī paimāish karne par mālūm huā ki yih bhī dīgar darwāzon jītnā barā hai. ³⁶ Pahredāron ke kamre, satūn-numā bāzū, barāmdā aur dīwāron meñ khiṛkiyāñ bhī dūsre darwāzon kī mānind thīñ. Guzargāh kī lambāī sārhe 87 fuṭ aur chauṛāī paune 44 fuṭ thī. ³⁷ Us ke barāmdē kā ruḅh bhī bairūnī sahan kī taraf thā. Darwāze ke satūn-numā bāzuon par khajūr ke darakht kandā kie gae the. Us meñ pahuñchne ke lie ek sīrhī banāī gaī thī jis ke āṭh qadamche the.

Andarūnī Shimālī Darwāze ke pās Zabāh kā Band-o-Bast

³⁸ Andarūnī shimālī darwāze ke barāmdē meñ darwāzā thā jis meñ se guzar kar insān us kamre meñ dākḥil hotā thā jahāñ un zabāh kie hue jānwaron ko dhoyā jātā thā jinheñ bhasm karnā hotā thā. ³⁹ Barāmdē meñ chār mezeñ thīñ, kamre ke donoñ taraf do do mezeñ. In mezon par un jānwaron ko zabāh kiyā jātā thā jo bhasm hone wālī qurbāniyon, gunāh kī qurbāniyon aur qusūr kī qurbāniyon ke lie maḥsūs the. ⁴⁰ Is barāmdē se bāhar mazīd chār aisī mezeñ thīñ, do ek taraf aur do dūsri taraf. ⁴¹ Mil milā kar āṭh mezeñ thīñ jin par qurbāniyon ke jānwar zabāh kie jāte the. Chār barāmdē ke andar aur chār us se bāhar ke sahan meñ thīñ.

⁴² Barāmdē kī chār mezeñ tarāshe hue patthar se banāī gaī thīñ. Har ek kī lambāī aur chauṛāī sārhe 31 inch aur ūñchāī 21 inch thī. Un par wuh tamām ālāt paṛe the jo jānwaron ko bhasm hone wālī qurbānī aur bāqī qurbāniyon ke lie taiyār karne ke lie darkār the. ⁴³ Jānwaron kā gosht in mezon par rakḥā jātā thā. Irdgird kī dīwāron meñ tīn tīn inch lambī huken lagī thīñ.

⁴⁴ Phir ham andarūnī sahan meñ dākḥil hue. Wahāñ shimālī darwāze ke sāth ek kamrā mulhiq thā jo andarūnī sahan kī taraf khulā thā aur jis kā ruḅh junūb kī taraf thā. Junūbī darwāze ke sāth bhī aisā kamrā thā. Us kā ruḅh shimāl kī taraf thā. ⁴⁵ Mere rāhnumā ne mujh se kahā, “Jis kamre kā ruḅh junūb kī taraf hai wuh un imāmon ke lie hai jo Rab ke ghar kī dekh-bhāl karte haiñ, ⁴⁶ jabki jis kamre kā ruḅh shimāl kī taraf hai wuh un imāmon ke lie hai jo qurbāngāh kī dekh-bhāl karte haiñ. Tamām imām Sadoq kī aulād haiñ. Lāwī ke qabīle meñ se sirf unhīñ ko Rab ke huzūr ā kar us kī khidmat karne kī ijāzat hai.”

Andarūnī Sahan aur Rab kā Ghar

⁴⁷ Mere rāhnumā ne andarūnī sahan kī paimāish kī. Us kī lambāī aur chauṛāī paune do do sau fuṭ thī. Qurbāngāh is sahan meñ Rab ke ghar ke sāmne hī thī. ⁴⁸ Phir us ne mujhe Rab ke ghar ke barāmdē meñ le jā kar darwāze ke satūn-numā bāzuon kī paimāish kī. Mālūm huā ki yih paune 9 fuṭ moṭe haiñ. Darwāze kī chauṛāī sārhe 24 fuṭ thī jabki dāeñ bāeñ kī dīwāron kī lambāī sawā pāñch pāñch fuṭ thī. ⁴⁹ Chunāñche barāmdē kī pūrī chauṛāī 35 aur lambāī 21 fuṭ thī. Us meñ dākḥil hone ke lie das qadamchon wālī sīrhī banāī gaī thī. Darwāze ke donoñ satūn-numā bāzuon ke sāth sāth ek ek satūn kharā kiyā gayā thā.

41

¹ Is ke bād merā rāhnumā mujhe Rab ke ghar ke pahle kamre yānī ‘Muqaddas Kamrā’ meñ le gayā. Us ne darwāze ke satūn-numā bāzū nāpe to mālūm huā ki sārhe das das fuṭ moṭe haiñ. ² Darwāze kī chauṛāī sārhe 17 fuṭ thī, aur dāeñ bāeñ kī dīwāreñ paune nau nau fuṭ lambī thīñ. Kamre kī pūrī lambāī 70 fuṭ aur chauṛāī 35 fuṭ thī.

³ Phir wuh āge barḥ kar sab se andarūnī kamre meñ dākḥil huā. Us ne darwāze ke satūn-numā bāzuon kī paimāish kī to mālūm huā ki sārhe tīn tīn fuṭ moṭe haiñ. Darwāze kī chauṛāī sārhe 10 fuṭ thī, aur dāeñ bāeñ kī dīwāreñ sawā bārah bārah fuṭ lambī thīñ. ⁴ Andarūnī kamre kī lambāī aur chauṛāī paintīs paintīs fuṭ thī. Wuh bolā, “Yih Muqaddastarīn Kamrā hai.”

Rab ke Ghar se Mulhiq Kamre

⁵ Phir us ne Rab ke ghar kī bairūnī dīwār nāpī. Us kī moṭāī sārhe 10 fuṭ thī. Dīwār ke sāth sāth kamre tāmīr kie gae the. Har kamre kī chauṛāī 7 fuṭ thī. ⁶ Kamroṅ kī tīn manzileṅ thīṅ, kul 30 kamre the. Rab ke ghar kī bairūnī dīwār dūsri manzil par pahlī manzil kī nisbat kam moṭī aur tīsri manzil par dūsri manzil kī nisbat kam moṭī thī. Natījatan har manzil kā wazn us kī bairūnī dīwār par thā aur zarūrat nahīn thī ki is dīwār meṅ shahtīr lagāēṅ. ⁷ Chunāṅche dūsri manzil pahlī kī nisbat chauṛī aur tīsri dūsri kī nisbat chauṛī thī. Ek sīrhī nichlī manzil se dūsri aur tīsri manzil tak pahuṅchāti thī.

⁸⁻¹¹ In kamroṅ kī bairūnī dīwār paune 9 fuṭ moṭī thī. Jo kamre Rab ke ghar kī shimālī dīwār meṅ the un meṅ dākḥil hone kā ek darwāzā thā, aur isī tarah junūbī kamroṅ meṅ dākḥil hone kā ek darwāzā thā. Maiṅ ne dekhā ki Rab kā ghar ek chabūtare par tāmīr huā hai. Is kā jitnā hissā us ke irdgird nazar ātā thā wuh paune 9 fuṭ chauṛā aur sārhe 10 fuṭ ūṅchā thā. Rab ke ghar kī bairūnī dīwār se mulhiq kamre is par banāe gae the. Is chabūtare aur imāmoṅ se mustāmal makānoṅ ke darmiyān khulī jagah thī jis kā fāsila 35 fuṭ thā. Yih khulī jagah Rab ke ghar ke chāroṅ taraf nazar āti thī.

Maḡhrib meṅ Imārat

¹² Is khulī jagah ke maḡhrib meṅ ek imārat thī jo sārhe 157 fuṭ lambī aur sārhe 122 fuṭ chauṛī thī. Us kī dīwāreṅ chāroṅ taraf paune nau nau fuṭ moṭī thīṅ.

Rab ke Ghar kī Bairūnī Paimāish

¹³ Phir mere rāhnumā ne bāhar se Rab ke ghar kī paimāish kī. Us kī lambāī 175 fuṭ thī. Rab ke ghar kī pichhlī dīwār se maḡhribī imārat tak kā fāsila bhī 175 fuṭ thā. ¹⁴ Phir us ne Rab ke ghar ke sāmne wālī yānī mashriqī dīwār shimāl aur junūb meṅ khulī jagah samet kī paimāish kī. Mālūm huā ki us kā fāsila bhī 175 fuṭ hai. ¹⁵ Us ne maḡhrib meṅ us imārat kī lambāī nāpī jo Rab ke ghar ke pīchhe thī. Mālūm huā ki yih bhī donoṅ pahluoṅ kī guzargāhoṅ samet 175 fuṭ lambī hai.

Rab ke Ghar kā Andarūnī Hissā

Rab ke ghar ke barāmdē, Muqaddas Kamre aur Muqaddastarīn Kamre kī dīwāroṅ par ¹⁶ farsh se le kar khiṛkiyoṅ tak lakaṛī ke taḡhte lagāe gae the. In khiṛkiyoṅ ko band kiyā jā saktā thā.

¹⁷ Rab ke ghar kī andarūnī dīwāroṅ par darwāzoṅ ke ūpar tak taswīreṅ kandā kī gaī thīṅ. ¹⁸ Khajūr ke darakḥtoṅ aur karūbī farishtoṅ kī taswīreṅ bārī bārī nazar āti thīṅ. Har farishte ke do chehre the. ¹⁹ Insān kā chehrā ek taraf ke darakḥt kī taraf deḡhtā thā jabki sherbabar kā chehrā dūsri taraf ke darakḥt kī taraf deḡhtā thā. Yih darakḥt aur karūbī pūrī dīwār par bārī bārī munaqqash kie gae the, ²⁰ farsh se le kar darwāzoṅ ke ūpar tak. ²¹ Muqaddas Kamre meṅ dākḥil hone wāle darwāze ke donoṅ bāzū murabbā the.

Lakaṛī kī Qurbāngāh

Muqaddastarīn Kamre ke darwāze ke Sāmne ²² lakaṛī kī qurbāngāh nazar āī. Us kī ūṅchāī sawā 5 fuṭ aur chauṛāī sārhe tīn fuṭ thī. Us ke kone, pāyā aur chāroṅ pahlū lakaṛī se bane the. Us ne mujh se kahā, “Yih wuhī mez hai jo Rab ke huzūr rahtī hai.”

Darwāze

²³ Muqaddas Kamre meṅ dākḥil hone kā ek darwāzā thā aur Muqaddastarīn Kamre kā ek. ²⁴ Har darwāze ke do kiwār the, wuh darmiyān meṅ se khulte the. ²⁵ Dīwāroṅ kī tarah Muqaddas Kamre ke darwāze par bhī khajūr ke darakḥt aur karūbī farishte kandā kie gae the. Aur barāmdē ke bāhar wāle darwāze ke ūpar lakaṛī kī chhoṭī-sī chhat banāī gaī thī.

²⁶ Barāmde ke donoñ taraf khiṛkiyāñ thīñ, aur dīwāroñ par khajūr ke daraḥht kandā kie gae the.

42

Imāmoñ ke lie Maḥsūs Kamre

¹ Is ke bād ham dubārā bairūnī sahan meñ æe. Merā rāhnumā mujhe Rab ke ghar ke shimāl meñ wāqe ek imārat ke pās le gayā jo Rab ke ghar ke pīchhe yāñi maḡhrib meñ wāqe imārat ke muqābil thī. ² Yih imārat 175 fuṭ lambī aur sārhe 87 fuṭ chauṛī thī.

³ Us kā ruḥ andarūnī sahan kī us khulī jagah kī taraf thā jo 35 fuṭ chauṛī thī. Dūsra ruḥ bairūnī sahan ke pakke farsh kī taraf thā.

Makān kī tīn manzileñ thīñ. Dūsri manzil pahlī kī nisbat kam chauṛī aur tīsri dūsri kī nisbat kam chauṛī thī. ⁴ Makān ke shimālī pahlū meñ ek guzargāh thī jo ek sire se dūsre sire tak le jāti thī. Us kī lambāi 175 fuṭ aur chauṛāi sārhe 17 fuṭ thī. Kamroñ ke darwāze sab shimāl kī taraf khulte the. ⁵⁻⁶ Dūsri manzil ke kamre pahlī manzil kī nisbat kam chauṛe the tāki un ke sāmne ṭairas ho. Isī tarah tīsri manzil ke kamre dūsri kī nisbat kam chauṛe the. Is imārat meñ sahan kī dūsri imāratoñ kī tarah satūn nahīñ the.

⁷ Kamroñ ke sāmne ek bairūnī dīwār thī jo unheñ bairūnī sahan se alag kartī thī. Us kī lambāi sārhe 87 fuṭ thī, ⁸ kyonki bairūnī sahan kī taraf kamroñ kī mil milā kar lambāi sārhe 87 fuṭ thī agarche pūri dīwār kī lambāi 175 fuṭ thī. ⁹ Bairūnī sahan se is imārat meñ dāḥhil hone ke lie mashriq kī taraf se ānā parṭā thā. Wahāñ ek darwāzā thā.

¹⁰ Rab ke ghar ke junūb meñ us jaisī ek aur imārat thī jo Rab ke ghar ke pīchhe wālī yāñi maḡhribī imārat ke muqābil thī. ¹¹ Us ke kamroñ ke sāmne bhī mazkūrā shimālī imārat jaisī guzargāh thī. Us kī lambāi aur chauṛāi, ḍizāyn aur darwāze, ḡharz sab kuchh shimālī makān kī mānind thā. ¹² Kamroñ ke darwāze junūb kī taraf the, aur un ke sāmne bhī ek hifāzati dīwār thī. Bairūnī sahan se is imārat meñ dāḥhil hone ke lie mashriq se ānā parṭā thā. Us kā darwāzā bhī guzargāh ke shurū meñ thā.

¹³ Us ādmī ne mujh se kahā, “Yih donoñ imāratoñ muqaddas haiñ. Jo imām Rab ke huzūr āte haiñ wuh inhīñ meñ muqaddastarīn qurbāniyāñ khāte haiñ. Chūñki yih kamre muqaddas haiñ is lie imām in meñ muqaddastarīn qurbāniyāñ rakheñge, ḡhāh ḡhallā, gunāh yā qusūr kī qurbāniyāñ kyon na hoñ. ¹⁴ Jo imām maqdis se nikal kar bairūnī sahan meñ jānā chāheñ unheñ in kamroñ meñ wuh muqaddas libās utār kar chhoṛnā hai jo unhoñ ne Rab kī ḡhidmat karte waqt pahne hue the. Lāzim hai ki wuh pahle apne kapṛe badleñ, phir hī wahāñ jāeñ jahāñ bāqī log jamā hote haiñ.”

Bāhar se Rab ke Ghar kī Chārdīwārī kī Paimāish

¹⁵ Rab ke ghar ke ihāte meñ sab kuchh nāpne ke bād merā rāhnumā mujhe mashriqī darwāze se bāhar le gayā aur bāhar se chārdīwārī kī paimāish karne lagā. ¹⁶⁻²⁰ Fīte se pahle mashriqī dīwār nāpī, phir shimālī, junūbī aur maḡhribī dīwār. Har dīwār kī lambāi 875 fuṭ thī. Is chārdīwārī kā maqsad yih thā ki jo kuchh muqaddas hai wuh us se alag kiyā jāe jo muqaddas nahīñ hai.

43

Rab Apne Ghar meñ Wāpas Ā Jātā Hai

¹ Merā rāhnumā mujhe dubārā Rab ke ghar ke mashriqī darwāze ke pās le gayā. ² Achānak Isrāīl ke Ḳhudā kā jalāl mashriq se ātā huā dikhāi diyā. Zabardast ābshār kā-sā shor sunāi diyā, aur zamīn us ke jalāl se chamak rahī thī. ³ Rab mujh par yon

zāhir huā jis tarah dīgar royāon meñ, pahle Dariyā-e-Kibār ke kināre aur phir us waqt jab wuh Yarūshalam ko tabāh karne āyā thā.

Maiñ muñh ke bal gir gayā. ⁴ Rab kā jalāl mashriqī darwāze meñ se Rab ke ghar meñ dākhl huā. ⁵ Phir Allāh kā Rūh mujhe uṭhā kar andarūnī sahan meñ le gayā. Wahān maiñ ne dekhā ki pūrā ghar Rab ke jalāl se māmūr hai.

⁶ Mere pās khare ādmī kī maujūdagī meñ koī Rab ke ghar meñ se mujh se muḵhātib huā,

⁷ “Ai ādamzād, yih mere taḡht aur mere pānwoñ ke talwoñ kā maqām hai. Yihīn maiñ hameshā tak Isrāīliyoñ ke darmiyān sukūnat karūnga. Āindā na kabhī Isrāīlī aur na un ke bādshāh mere muqaddas nām kī behurmatī kareñge. Na wuh apnī zinākārānā butparastī se, na bādshāhoñ kī lāshoñ se mere nām kī behurmatī kareñge. ⁸ Māzī meñ Isrāīl ke bādshāhoñ ne apne mahaloñ ko mere ghar ke sāth hī tāmīr kiyā. Un kī dahlīz merī dahlīz ke sāth aur un ke darwāze kā bāzū mere darwāze ke bāzū ke sāth lagtā thā. Ek hī dīwār unheñ mujh se alag rakhtī thī. Yoñ unhoñ ne apnī makrūh harkatoñ se mere muqaddas nām kī behurmatī kī, aur jawāb meñ maiñ ne apne ḡhazab meñ unheñ halāk kar diyā. ⁹ Lekin ab wuh apnī zinākārānā butparastī aur apne bādshāhoñ kī lāsheñ mujh se dūr rakheñge. Tab maiñ hameshā tak un ke darmiyān sukūnat karūnga.

¹⁰ Ai ādamzād, Isrāīliyoñ ko is ghar ke bāre meñ batā de tāki unheñ apne gunāhoñ par sharm āe. Wuh dhyān se nae ghar ke naqshe kā mutāla'ā kareñ. ¹¹ Agar unheñ apnī harkatoñ par sharm āe to unheñ ghar kī tafsīlāt bhī dikhā de, yānī us kī tartīb, us ke āne jāne ke rāste aur us kā pūrā intazām tamām qawāyd aur ahkām samet. Sab kuchh un ke sāmne hī likh de tāki wuh us ke pūre intazām ke pāband raheñ aur us ke tamām qawāyd kī pairawī kareñ. ¹² Rab ke ghar ke lie merī hidāyat sun! Is pahār kī choṭī gird-o-nawāh ke tamām ilāqe samet muqaddastarīn jagah hai. Yih ghar ke lie merī hidāyat hai.”

Bhasm Hone Wālī Qurbāniyoñ kī Qurbāngāh

¹³ Qurbāngāh yoñ banāī gaī thī ki us kā pāyā nālī se ghīrā huā thā jo 21 inch gahrī aur utnī hī chauṛī thī. Bāhar kī taraf nālī ke kināre par chhoṭī-sī dīwār thī jis kī ūñchāī 9 inch thī. ¹⁴ Qurbāngāh ke tīn hisse the. Sab se nichlā hissā sārhe tīn fuṭ ūñchā thā. Is par banā huā hissā 7 fuṭ ūñchā thā, lekin us kī chauṛāī kuchh kam thī, is lie chāroñ taraf nichle hissē kā ūpar wālā kinārā nazar ātā thā. Is kināre kī chauṛāī 21 inch thī. Tīsrā aur sab se ūpar wālā hissā bhī isī tarah banāyā gayā thā. Wuh dūsre hissē kī nisbat kam chauṛā thā, is lie chāroñ taraf dūsre hissē kā ūpar wālā kinārā nazar ātā thā. Is kināre kī chauṛāī bhī 21 inch thī. ¹⁵ Tīsre hissē par qurbāniyāñ jalāī jāti thīñ, aur chāroñ konoñ par sīng lage the. Yih hissā bhī 7 fuṭ ūñchā thā. ¹⁶ Qurbāngāh kī ūpar wālī sataḥ murabbā shakl kī thī. Us kī chauṛāī aur lambāī ikkīs ikkīs fuṭ thī. ¹⁷ Dūsre hissā bhī murabbā shakl kā thā. Us kī chauṛāī aur lambāī sārhe chaubīs chaubīs fuṭ thī. Us kā ūpar wālā kinārā nazar ātā thā, aur us par 21 inch chauṛī nālī thī, yoñ ki kināre par chhoṭī-sī dīwār thī jis kī ūñchāī sārhe 10 inch thī. Qurbāngāh par chaṛhnī ke lie us ke mashriq meñ sīrhī thī.

Qurbāngāh kī Maḡhsūsiyat

¹⁸ Phir Rab mujh se hamkalām huā, “Ai ādamzād, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki is qurbāngāh ko tāmīr karne ke bād tujhe is par qurbāniyāñ jalā kar ise maḡhsūs karnā hai. Sāth sāth is par qurbāniyoñ kā ḡhūn bhī chhīraknā hai. Is silsile meñ merī hidāyat sun!

¹⁹ Sirf Lāwī ke qābile ke un imāmoñ ko Rab ke ghar meñ mere huzūr ḡhidmat karne kī ijāzat hai jo Sadoq kī aulād haiñ.

Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki unheñ ek jawān bail de tāki wuh use gunāh kī qurbānī ke taur par pesh kareñ. ²⁰ Is bail kā kuchh khūn le kar qurbāngāh ke chāroñ sīngoñ, nichle hisse ke chāroñ konoñ aur irdgird us ke kināre par lagā de. Yoñ tū qurbāngāh kā kaffārā de kar use pāk-sāf karegā. ²¹ Is ke bād jawān bail ko maqdis se bāhar kisī muqarrarā jagah par le jā. Wahāñ use jalā denā hai.

²² Agle din ek beaib bakre ko qurbān kar. Yih bhī gunāh kī qurbānī hai, aur is ke zariye qurbāngāh ko pahlī qurbānī kī tarah pāk-sāf karnā hai.

²³ Pāk-sāf karne ke is silsile kī takmīl par ek beaib bail aur ek beaib menḍhe ko chun kar ²⁴ Rab ko pesh kar. Imām in jānwaroñ par namak chhīrak kar inheñ Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kareñ.

²⁵ Lāzim hai ki tū sāt din tak rozānā ek bakrā, ek jawān bail aur ek menḍhā qurbān kare. Sab jānwar beaib hoñ. ²⁶ Sāt dinoñ kī is kār-rawāī se tum qurbāngāh kā kaffārā de kar use pāk-sāf aur makhsūs karoge. ²⁷ Āthweñ din se imām bāqāydā qurbāniyāñ shurū kar sakeñge. Us waqt se wuh tumhāre lie bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ chaḥhāeñge. Tab tum mujhe manzūr hoge. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.”

44

Rab ke Ghar kā Bairūnī Mashriqī Darwāzā Band Kiyā Jātā Hai

¹ Merā rāhnumā mujhe dubārā maqdis ke bairūnī mashriqī darwāze ke pās le gayā. Ab wuh band thā. ² Rab ne farmāyā, “Ab se yih darwāzā hameshā tak band rahe. Ise kabhī nahīn kholnā hai. Kisī ko bhī is meñ se dākhl hone kī ijāzat nahīn, kyonki Rab jo Isrāīl kā Khudā hai is darwāze meñ se ho kar Rab ke ghar meñ dākhl huā hai. ³ Sirf Isrāīl ke hukmrān ko is darwāze meñ baithne aur mere huzūr qurbānī kā apnā hissā khāne kī ijāzat hai. Lekin is ke lie wuh darwāze meñ se guzar nahīn sakegā balki bairūnī sahan kī taraf se us meñ dākhl hogā. Wuh darwāze ke sāth mulhiq barāmde se ho kar wahāñ pahunchegā aur isī rāste se wahāñ se niklegā bhī.”

Aksar Lāwiyōñ kī Khidmat ko Mahdūd Kiyā Jātā Hai

⁴ Phir merā rāhnumā mujhe shimālī darwāze meñ se ho kar dubārā andarūnī sahan meñ le gayā. Ham Rab ke ghar ke sāmne pahunchē. Maiñ ne dekhā ki Rab kā ghar Rab ke jalāl se māmūr ho rahā hai. Maiñ muñh ke bal gir gayā.

⁵ Rab ne farmāyā, “Ai ādamzād, dhyān se dekh, ghaur se sun! Rab ke ghar ke bāre meñ un tamām hidāyāt par tawajjuh de jo maiñ tujhe batāne wālā hūñ. Dhyān de ki kaun kaun us meñ jā sakegā. ⁶ Is sarkash qaum Isrāīl ko batā,

‘Ai Isrāīlī qaum, Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki tumhārī makrūh harkateñ bahut haiñ, ab bas karo! ⁷ Tum pardesiyoñ ko mere maqdis meñ lāe ho, aise logoñ ko jo bātin aur zāhir meñ nāmāhtūn haiñ. Aur yih tum ne us waqt kiyā jab tum mujhe merī khurāk yānī charbī aur khūn pesh kar rahe the. Yoñ tum ne mere ghar kī behurmatī karke apnī ghinaunī harkatoñ se wuh ahd tor dālā hai jo maiñ ne tumhāre sāth bāndhā thā. ⁸ Tum khud mere maqdis meñ khidmat nahīn karnā chāhte the balki tum ne pardesiyoñ ko yih zimmedārī dī thī ki wuh tumhārī jagah yih khidmat anjām deñ.

⁹ Is lie Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki āindā jo bhī ghairmulki andarūnī aur bairūnī taur par nāmāhtūn hai use mere maqdis meñ dākhl hone kī ijāzat nahīn. Is meñ wuh ajnabī bhī shāmil haiñ jo Isrāīliyoñ ke darmiyān rahte haiñ. ¹⁰ Jab Isrāīlī bhaṭak gae aur mujh se dūr ho kar butoñ ke pīchhe lag gae to aksar Lāwī bhī mujh se dūr hue. Ab unheñ apne gunāh kī sazā bhugatnī paregī. ¹¹ Āindā wuh mere maqdis meñ har qism kī khidmat nahīn kareñge. Unheñ sirf darwāzoñ kī pahrādārī karne aur jānwaroñ ko zabah karne kī ijāzat hogī. In jānwaroñ meñ bhasm hone wālī

qurbāniyān bhī shāmil hoṅgī aur zabah kī qurbāniyān bhī. Lāwī qaum kī khidmat ke lie Rab ke ghar meñ hāzir raheṅge, ¹² lekin chūnki wuh apne hamwatanon ke buton ke sāmne logon kī khidmat karke un ke lie gunāh kā bāis bane rahe is lie main ne apnā hāth uṭhā kar qasam khāi hai ki unheñ is kī sazā bhugatnī paregī. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹³ Ab se wuh imām kī haisiyat se mere qarīb ā kar merī khidmat nahīn kareṅge, ab se wuh un chizon ke qarīb nahīn āeṅge jin ko main ne muqaddastarīn qarār diyā hai. ¹⁴ Is ke bajāe main unheñ Rab ke ghar ke nichle darje kī zimmedāriyān dūṅgā.

Imāmon ke lie Hidāyāt

¹⁵ Lekin Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki Lāwī kā ek khāndān un meñ shāmil nahīn hai. Sadoq kā khāndān āindā bhī merī khidmat karegā. Us ke imām us waqt bhī wafādārī se mere maqdis meñ merī khidmat karte rahe jab Isrāil ke bāqī log mujh se dūr ho gae the. Is lie yih āindā bhī mere huzūr ā kar mujhe qurbāniyon kī charbī aur khūn pesh kareṅge. ¹⁶ Sirf yih imām mere maqdis meñ dākhl hoṅge aur merī mez par merī khidmat karke mere tamām farāyz adā kareṅge.

¹⁷ Jab bhī imām andarūnī darwāze meñ dākhl hote haiñ to lāzim hai ki wuh katān ke kapre pahan leñ. Andarūnī sahan aur Rab ke ghar meñ khidmat karte waqt un ke kapre pahnanā manā hai. ¹⁸ Wuh katān kī pagaṛī aur pājāmā pahneñ, kyonki unheñ pasīnā dilāne wāle kapron se gurez karnā hai. ¹⁹ Jab bhī imām andarūnī sahan se dubārā bairūnī sahan meñ jānā chāheñ to lāzim hai ki wuh khidmat ke lie mustāmal kapron ko utāreñ. Wuh in kapron ko muqaddas kamron meñ chhoṛ āeñ aur ām kapre pahan leñ, aisā na ho ki muqaddas kapre chhūne se ām logon kī jān khatre meñ par jāe.

²⁰ Na imām apnā sar munḍwāeñ, na un ke bāl lambe hon balki wuh unheñ kaṭwāte raheñ. ²¹ Imām ko andarūnī sahan meñ dākhl hone se pahle mai pīnā manā hai.

²² Imām ko kisī talāqshudā aurat yā bewā se shādī karne kī ijāzat nahīn hai. Wuh sirf Isrāilī kuñwārī se shādī kare. Sirf us waqt bewā se shādī karne kī ijāzat hai jab marhūm shauhar imām thā.

²³ Imām awām ko muqaddas aur ghairmuqaddas chizon meñ farq kī tālīm deñ. Wuh unheñ nāpāk aur pāk chizon meñ imtiyāz karnā sikhāeñ. ²⁴ Agar tanāzā ho to imām mere ahkām ke mutābiq hī us par faislā kareñ. Un kā farz hai ki wuh merī muqarrarā idoñ ko merī hidāyāt aur qawāyd ke mutābiq hī manāeñ. Wuh merā Sabat kā dīn maḥsūs-o-muqaddas rakheñ.

²⁵ Imām apne āp ko kisī lāsh ke pās jāne se nāpāk na kare. Is kī ijāzat sirf isī sūrat meñ hai ki us ke mān-bāp, bachchoñ, bhāiyoñ yā ghairshādīshudā bahnon meñ se koī intaqāl kar jāe. ²⁶ Agar kabhī aisā ho to wuh apne āp ko pāk-sāf karne ke bād mazīd sāt dīn intazār kare, ²⁷ phir maqdis ke andarūnī sahan meñ jā kar apne lie gunāh kī qurbānī pesh kare. Tab hī wuh dubārā maqdis meñ khidmat kar saktā hai. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

²⁸ Sirf main hī imāmon kā maurūsī hissā hūñ. Unheñ Isrāil meñ maurūsī milkiyat mat denā, kyonki main khud un kī maurūsī milkiyat hūñ. ²⁹ Khāne ke lie imāmon ko ghallā, gunāh aur qusūr kī qurbāniyān mileṅgī, nīz Isrāil meñ wuh sab kuchh jo Rab ke lie maḥsūs kiya jātā hai. ³⁰ Imāmon ko fasal ke pahle phal kā behtarīn hissā aur tumhāre tamām hadiye mileṅge. Unheñ apne gundhe hue āṭe se bhī hissā denā hai. Tab Allāh kī barkat tere gharāne par ṭhahregī.

³¹ Jo parindā yā dīgar jānwar fitrī taur par yā kisī dūsre jānwar ke hamle se mar jāe us kā gosht khānā imām ke lie manā hai.

45

Isrā'īl meñ Rab kā Hissā

¹ Jab tum mulk ko qurā dāl kar qabīlōñ meñ taqṣīm karoge to ek hisse ko Rab ke lie maḵhsūs karnā hai. Us zamīn kī lambāī sārhe 12 kilomīṭar aur chaurāī 10 kilomīṭar hogī. Pūrī zamīn muqaddas hogī.

² Is ḵhitte meñ ek plāṭ Rab ke ghar ke lie maḵhsūs hogā. Us kī lambāī bhī 875 fuṭ hogī aur us kī chaurāī bhī. Us ke irdgird khulī jagah hogī jis kī chaurāī sārhe 87 fuṭ hogī. ³ Ḵhitte kā ādhā hissā alag kiya jāe. Us kī lambāī sārhe 12 kilomīṭar aur chaurāī 5 kilomīṭar hogī, aur us meñ maqdis yānī muqaddastarīn jagah hogī.

⁴ Yih ḵhittā mulk kā muqaddas ilāqā hogā. Wuh un imāmoñ ke lie maḵhsūs hogā jo maqdis meñ us kī ḵhidmat karte haiñ. Us meñ un ke ghar aur maqdis kā maḵhsūs plāṭ hogā.

⁵ Ḵhitte kā dūsrā hissā un bāqī Lāwiyōñ ko diyā jāegā jo Rab ke ghar meñ ḵhidmat karenge. Yih un kī milkiyat hogī, aur us meñ wuh apnī ābādiyāñ banā sakeñge. Us kī lambāī aur chaurāī pahle hisse ke barābar hogī.

⁶ Muqaddas ḵhitte se mulhiq ek aur ḵhittā hogā jis kī lambāī sārhe 12 kilomīṭar aur chaurāī dhāī kilomīṭar hogī. Yih ek aise shahr ke lie maḵhsūs hogā jis meñ koī bhī Isrā'īlī rah sakegā.

Hukmrān ke lie Zamīn

⁷ Hukmrān ke lie bhī zamīn alag karnī hai. Yih zamīn muqaddas ḵhitte kī mashriqī had se le kar mulk kī mashriqī sarhad tak aur muqaddas ḵhitte kī maḡhribī had se le kar samundar tak hogī. Chunāñche mashriq se maḡhrib tak muqaddas ḵhitte aur hukmrān ke ilāqe kā mil milā kar fāsīlā utnā hai jitnā qabāyīlī ilāqōñ kā hai. ⁸ Yih ilāqā Mulk-e-Isrā'īl meñ hukmrān kā hissā hogā. Phir wuh āindā merī qaum par zulm nahīñ karegā balki mulk ke bāqī hisse ko Isrā'īl ke qabīlōñ par chhoṛegā.

Hukmrān ke lie Hidāyāt

⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki ai Isrā'īlī hukmrāno, ab bas karo! Apnī ḡhalat harkatoñ se bāz āo. Apnā zulm-o-tashaddud chhoṛ kar insāf aur rāstbāzī qāym karo. Merī qaum ko us kī maurūsī zamīn se bhagāne se bāz āo. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁰ Sahīh tarāzū istemāl karo, tumhāre bāṭ aur paimāish ke ālāt ḡhalat na hoñ.

¹¹ Ḡhallā nāpne kā bartan banām Aifā māe nāpne ke bartan banām bat jitnā baṛā ho. Donoñ ke lie kasauṭī ḵhomar hai. Ek ḵhomar 10 Aifā aur 10 bat ke barābar hai.

¹² Tumhāre bāṭ yoñ hoñ ki 20 jīrah 1 misqāl ke barābar aur 60 misqāl 1 mānā ke barābar hoñ.

¹³ Darj-e-zail tumhāre bāqāydaḥiye haiñ:

anāj: tumhārī fasal kā 60wāñ hissā,

jau: tumhārī fasal kā 60wāñ hissā,

¹⁴ zaitūn kā tel: tumhārī fasal kā 100wāñ hissā (tel ko bat ke hisāb se nāpnā hai. 10 bat 1 ḵhomar aur 1 kor ke barābar hai.),

¹⁵ 200 bheṛ-bakriyoñ meñ se ek.

Yih chīzeñ ḡhallā kī nazarōñ ke lie, bhasm hone wālī qurbāniyoñ aur salāmatī kī qurbāniyoñ ke lie muqarrar haiñ. Un se qaum kā kaffārā diyā jāegā. Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

¹⁶ Lāzim hai ki tamām Isrā'īlī yih hadiye mulk ke hukmrān ke hawāle karen.

¹⁷ Hukmrān kā farz hogā ki wuh Nae Chāñd kī Īdoñ, Sabat ke dīnoñ aur dīgar Īdoñ par tamām Isrā'īlī qaum ke lie qurbāniyāñ muhaiyā kare. In meñ bhasm hone wālī qurbāniyāñ, gunāh aur salāmatī kī qurbāniyāñ aur ḡhallā aur mai kī nazareñ shāmil hoñgī. Yoñ wuh Isrā'īl kā kaffārā degā.

Barī Īdoñ par Qurbāniyāñ

¹⁸ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki pahle mahīne * ke pahle din ko ek beaib bail ko qurbān karke maqdis ko pāk-sāf kar. ¹⁹ Imām bail kā khūn le kar use Rab ke ghar ke darwāzōñ ke bāzuōñ, qurbāngāh ke darmiyānī hisse ke konoñ aur andarūnī sahan meñ pahuñchāne wāle darwāzōñ ke bāzuōñ par lagā de. ²⁰ Yihī amal pahle mahīne ke sātweñ din bhī kar tāki un sab kā kaffārā diyā jāe jinhoñ ne ġhairirādī taur par yā beḡhabrī se gunāh kiyā ho. Yoñ tum Rab ke ghar kā kaffārā doge.

²¹ Pahle mahīne ke chaudhweñ din Fasah kī Īd kā āghāz ho. Use sāt din manāo, aur us ke daurān sirf beḡhamirī roṭī khāo. ²² Pahle din mulk kā hukmrān apne aur tamām qaum ke lie gunāh kī qurbānī ke taur par ek bail pesh kare. ²³ Niz, wuh Īd ke sāt din ke daurān rozānā sāt beaib bail aur sāt menḡhe bhasm hone wālī qurbānī ke taur par qurbān kare aur gunāh kī qurbānī ke taur par ek ek bakrā pesh kare. ²⁴ Wuh har bail aur har menḡhe ke sāth sāth ġhallā kī nazar bhī pesh kare. Is ke lie wuh fī jānwar 16 kilogrām maidā aur 4 liṭar tel muhaiyā kare.

²⁵ Sātweñ mahīne † ke pandrahweñ din Jhoñpuriyōñ kī Īd shurū hotī hai. Hukmrān is Īd par bhī sāt din ke daurān wuhī qurbāniyāñ pesh kare jo Fasah kī Īd ke lie darkār haiñ yānī gunāh kī qurbāniyāñ, bhasm hone wālī qurbāniyāñ, ġhallā kī nazareñ aur tel.

46

Īdoñ par Hukmrān kī Jānib se Qurbāniyāñ

¹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki lāzim hai ki andarūnī sahan meñ pahuñchāne wālā mashriqī darwāzā Itwār se le kar jume tak band rahe. Use sirf Sabat aur Nae Chānd ke Din kholnā hai. ² Us waqt hukmrān bairūnī sahan se ho kar mashriqī darwāze ke barāmde meñ dākḡhil ho jāe aur us meñ se guzar kar darwāze ke bāzū ke pās kharā ho jāe. Wahāñ se wuh imāmoñ ko us kī bhasm hone wālī aur salāmatī kī qurbāniyāñ pesh karte hue dekh sakegā. Darwāze kī dahlīz par wuh sijdā karegā, phir chalā jāegā. Yih darwāzā shām tak khulā rahe. ³ Lāzim hai ki bāqī Isrāīlī Sabat aur Nae Chānd ke Din bairūnī sahan meñ ibādat karen. Wuh isī mashriqī darwāze ke pās ā kar mere huzūr aundhe muñh ho jāen.

⁴ Sabat ke din hukmrān chhih beaib bheṛ ke bachche aur ek beaib menḡhā chun kar Rab ko bhasm hone wālī qurbānī ke taur par pesh kare. ⁵ Wuh har menḡhe ke sāth ġhallā kī nazar bhī pesh kare yānī 16 kilogrām maidā aur 4 liṭar zaitūn kā tel. Har bheṛ ke bachche ke sāth wuh utnā hī ġhallā de jitnā jī chāhe. ⁶ Nae chānd ke din wuh ek jawān bail, chhih bheṛ ke bachche aur ek menḡhā pesh kare. Sab beaib hoñ. ⁷ Jawān bail aur menḡhe ke sāth ġhallā kī nazar bhī pesh kī jāe. ġhallā kī yih nazar 16 kilogrām maide aur 4 liṭar zaitūn ke tel par mushtamil ho. Wuh har bheṛ ke bachche ke sāth utnā hī ġhallā de jitnā jī chāhe.

⁸ Hukmrān andarūnī mashriqī darwāze meñ bairūnī sahan se ho kar dākḡhil ho, aur wuh isī rāste se nikle bhī. ⁹ Jab bāqī Isrāīlī kisī Īd par Rab ko sijdā karne aen to jo shimālī darwāze se bairūnī sahan meñ dākḡhil hoñ wuh ibādat ke bād junūbī darwāze se niklen, aur jo junūbī darwāze se dākḡhil hoñ wuh shimālī darwāze se niklen. Koī us darwāze se na nikle jis meñ se wuh dākḡhil huā balki muqābil ke darwāze se. ¹⁰ Hukmrān us waqt sahan meñ dākḡhil ho jab bāqī Isrāīlī dākḡhil ho rahe hoñ, aur wuh us waqt rawānā ho jab bāqī Isrāīlī rawānā ho jāen.

¹¹ Īdoñ aur muqarrarā tahwāroñ par bail aur menḡhe ke sāth ġhallā kī nazar pesh kī jāe. ġhallā kī yih nazar 16 kilogrām maide aur 4 liṭar zaitūn ke tel par mushtamil ho. Hukmrān bheṛ ke bachchoñ ke sāth utnā hī ġhallā de jitnā jī chāhe.

* 45:18 Mārch tā Aprail. † 45:25 Sitambar tā Aktūbar.

¹² Jab hukmrān apnī khushī se mujhe qurbānī pesh karnā chāhe khāh bhasm hone wālī yā salāmatī kī qurbānī ho, to us ke lie andarūnī darwāze kā mashriqī darwāzā kholā jāe. Wahān wuh apnī qurbānī yoh pesh kare jis tarah Sabat ke din kartā hai. Us ke nikalne par yih darwāzā band kar diyā jāe.

Rozānā kī Qurbānī

¹³ Isrāīl Rab ko har subah ek beaib yaksālā bheṛ kā bachchā pesh kare. Bhasm hone wālī yih qurbānī rozānā chaṛhāī jāe. ¹⁴ Sāth sāth ḡhallā kī nazar pesh kī jāe. Is ke lie sawā liṭar zaitūn kā tel dhāī kilogrām maide ke sāth milāyā jāe. Ḡhallā kī yih nazar hameshā hī mujhe pesh karnī hai. ¹⁵ Lāzim hai ki har subah bheṛ kā bachchā, maidā aur tel mere lie jalāyā jāe.

Hukmrān kī Maurūsī Zamīn

¹⁶ Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki agar Isrāīl kā hukmrān apne kisī beṭe ko kuchh maurūsī zamīn de to yih zamīn beṭe kī maurūsī zamīn ban kar us kī aulād kī milkiyat rahegī. ¹⁷ Lekin agar hukmrān kuchh maurūsī zamīn apne kisī mulāzim ko de to yih zamīn sirf agle bahālī ke sāl tak mulāzim ke hāth meñ rahegī. Phir yih dubārā hukmrān ke qabze meñ wāpas āegī. Kyonki yih maurūsī zamīn mustaqil taur par us kī aur us ke beṭon kī milkiyat hai. ¹⁸ Hukmrān ko jabran dūsre Isrāīliyon kī maurūsī zamīn apnāne kī ijāzat nahīn. Lāzim hai ki jo bhī zamīn wuh apne beṭon meñ taqsim kare wuh us kī apnī hī maurūsī zamīn ho. Merī qaum meñ se kisī ko nikāl kar us kī maurūsī zamīn se mahrūm karnā manā hai.’ ”

Rab ke Ghar kā Kichan

¹⁹ Is ke bād merā rāhnumā mujhe un kamron ke darwāze ke pās le gayā jin kā ruḡh shimāl kī taraf thā aur jo andarūnī sahan ke junūbī darwāze ke qarīb the. Yih imāmon ke Muqaddas Kamre haiñ. Us ne mujhe kamron ke maḡhribī sire meñ ek jagah dikhā kar ²⁰ kahā, “Yahān imām wuh gosht ubāleñge jo gunāh aur qusūr kī qurbāniyon meñ se un kā hissā bantā hai. Yahān wuh ḡhallā kī nazar le kar roṭī bhī banāeñge. Qurbāniyon meñ se koī bhī chīz bairūnī sahan meñ nahīn lāī jā saktī, aisā na ho ki muqaddas chīzeñ chhūne se ām logoñ kī jān khatre meñ paṛ jāe.”

²¹ Phir merā rāhnumā dubārā mere sāth bairūnī sahan meñ ā gayā. Wahān us ne mujhe us ke chār kone dikhāe. Har kone meñ ek sahan thā ²² jis kī lambāī 70 fuṭ aur chaurāī sārhe 52 fuṭ thī. Har sahan itnā hī baṛā thā ²³ aur ek dīwār se ghīrā huā thā. Dīwār ke sāth sāth chūlthe the. ²⁴ Mere rāhnumā ne mujhe batāyā, “Yih wuh kichan haiñ jin meñ Rab ke ghar ke khādim logoñ kī peshkardā qurbāniyāñ ubāleñge.”

47

Rab ke Ghar meñ se Nikalne Wālā Dariyā

¹ Is ke bād merā rāhnumā mujhe ek bār phir Rab ke ghar ke darwāze ke pās le gayā. Yih darwāzā mashriq meñ thā, kyonki Rab ke ghar kā ruḡh hī mashriq kī taraf thā. Maiñ ne dekhā ki dahlīz ke nīche se pānī nikāl rahā hai. Darwāze se nikāl kar wuh pahle Rab ke ghar kī junūbī dīwār ke sāth sāth bahtā thā, phir qurbāngāh ke junūb meñ se guzar kar mashriq kī taraf bah niklā. ² Merā rāhnumā mere sāth bairūnī sahan ke shimālī darwāze meñ se niklā. Bāhar chārdīwārī ke sāth sāth chalte chalte ham bairūnī sahan ke mashriqī darwāze ke pās pahuñch gae. Maiñ ne dekhā ki pānī is darwāze ke junūbī hisse meñ se nikāl rahā hai.

³ Ham pānī ke kināre kināre chal paṛe. Mere rāhnumā ne apne fite ke sāth ādhā kilomīṭar kā fāsīlā nāpā. Phir us ne mujhe pānī meñ se guzarne ko kahā. Yahān pānī ṭakhnoñ tak pahuñchtā thā. ⁴ Us ne mazīd ādhe kilomīṭar kā fāsīlā nāpā, phir mujhe dubārā pānī meñ se guzarne ko kahā. Ab pānī ghuṭnoñ tak pahuñchā. Jab us ne tīsri martabā ādhā kilomīṭar kā fāsīlā nāp kar mujhe us meñ se guzarne diyā

to pānī kamr tak pahuñchā. ⁵ Ek ākhirī dafā us ne ādhe kilomīṭar kā fāsīlā nāpā. Ab main pānī meñ se guzar na sakā. Pānī itnā gahrā thā ki us meñ se guzarne ke lie tairne kī zarūrat thī.

⁶ Us ne mujh se pūchhā, “Ai ādamzād, kyā tū ne ghaur kiyā hai?” Phir wuh mujhe dariyā ke kināre tak wāpas lāyā.

⁷ Jab wāpas āyā to main ne dekhā ki dariyā ke donoñ kināroñ par muta'addid darakht lage haiñ. ⁸ Wuh bolā, “Yih pānī mashriq kī taraf bah kar Wādī-e-Yardan meñ pahuñchtā hai. Use pār karke wuh Bahīrā-e-Murdār meñ ā jātā hai. Us ke asar se Bahīrā-e-Murdār kā namkīn pānī pīne ke qābil ho jāegā. ⁹ Jahāñ bhī dariyā bahegā wahāñ ke beshumār jāndār jīte raheñge. Bahut machhliyāñ hoñgī, aur dariyā Bahīrā-e-Murdār kā namkīn pānī pīne ke qābil banāegā. Jahāñ se bhī guzaregā wahāñ sab kuchh phaltā-phūltā rahegā. ¹⁰ Ain-jadī se le kar Ain-ajlaim tak us ke kināroñ par machhere khare hoñge. Har taraf un ke jāl sūkhne ke lie phailāe hue nazar āeñge. Dariyā meñ har qism kī machhliyāñ hoñgī, utnī jitnī Bahīrā-e-Rūm meñ pāī jāī haiñ. ¹¹ Sirf Bahīrā-e-Murdār ke irdgird kī daldalī jaghoñ aur joharōñ kā pānī namkīn rahegā, kyonki wuh namak hāsīl karne ke lie istemāl hogā. ¹² Dariyā ke donoñ kināroñ par har qism ke phaldār darakht ugeñge. In darakhtoñ ke patte na kabhī murjhāeñge, na kabhī un kā phal khatm hogā. Wuh har mahīne phal lāeñge, is lie ki maqdis kā pānī un kī ābpāshī kartā rahegā. Un kā phal logoñ kī khurāk banegā, aur un ke patte shifā deñge.”

Isrāīl kī Sarhadden

¹³ Phir Rab Qādir-e-mutlaq ne farmāyā, “Main tujhe us mulk kī sarhadden batātā hūñ jo bārah qabilōñ meñ taqsim karnā hai. Yūsuf ko do hisse dene haiñ, bāqī qabilōñ ko ek ek hissā. ¹⁴ Main ne apnā hāth uṭhā kar qasam khāī thī ki main yih mulk tumhāre bāpdādā ko atā karūñgā, is lie tum yih mulk mīrās meñ pāoge. Ab use āpas meñ barābar taqsim kar lo.

¹⁵ Shimālī sarhad Bahīrā-e-Rūm se shurū ho kar mashriq kī taraf Hatlūn, Labo-hamāt aur Sidād ke pās se guzartī hai. ¹⁶ Wahāñ se wuh Berotā aur Sibraim ke pās pahuñchtī hai. (Sibraim Mulk-e-Damishq aur Mulk-e-Hamāt ke darmiyān wāqe hai.) Phir sarhad Hasar-enān Shahr tak āge nikaltī hai jo Haurān kī sarhad par wāqe hai. ¹⁷ Gharz shimālī sarhad Bahīrā-e-Rūm se le kar Hasar-enān tak pahuñchtī hai. Damishq aur Hamāt kī sarhadden us ke shimāl meñ haiñ.

¹⁸ Mulk kī mashriqī sarhad wahāñ shurū hotī hai jahāñ Damishq kā ilāqā Haurān ke pahārī ilāqe se miltā hai. Wahāñ se sarhad Dariyā-e-Yardan ke sāth sāth chaltī huī junūb meñ Bahīrā-e-Rūm ke pās Tamr Shahr tak pahuñchtī hai. Yoñ Dariyā-e-Yardan Mulk-e-Isrāīl kī mashriqī sarhad aur Mulk-e-Jiliyād kī maḡhribī sarhad hai.

¹⁹ Junūbī sarhad Tamr se shurū ho kar junūb-maḡhrib kī taraf chaltī chaltī Marībā-qādis ke chashmoñ tak pahuñchtī hai. Phir wuh shimāl-maḡhrib kī taraf ruḡh karke Misr kī sarhad yānī Wādī-e-Misr ke sāth sāth Bahīrā-e-Rūm tak pahuñchtī hai.

²⁰ Maḡhribī sarhad Bahīrā-e-Rūm hai jo shimāl meñ Labo-hamāt ke muqābil khatm hotī hai.

²¹ Mulk ko apne qabilōñ meñ taqsim karo! ²² Yih tumhārī maurūsī zamīn hogī. Jab tum qurā dāl kar use āpas meñ taqsim karo to un ghairmulkiyoñ ko bhī zamīn milnī hai jo tumhāre darmiyān rahte aur jin ke bachche yahāñ paidā hue haiñ. Tumhārā un ke sāth waisā sulūk ho jaisā Isrāīliyoñ ke sāth. Qurā dālte waqt unheñ Isrāīlī qabilōñ ke sāth zamīn milnī hai. ²³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki jis qabile meñ bhī pardesī ābād hoñ wahāñ tumheñ unheñ maurūsī zamīn denī hai.

1-7 Isrāīl kī shimālī sarhad Bahīrā-e-Rūm se shurū ho kar mashriq kī taraf Hatlūn, Labo-hamāt aur Hasar-enān ke pās se guzartī hai. Damishq aur Hamāt sarhad ke shimāl meñ haiñ. Har qabīle ko mulk kā ek hissā milegā. Har khitte kā ek sirā mulk kī mashriqī sarhad aur dūsrā sirā maḡhribī sarhad hogā. Shimāl se le kar junūb tak qabāyilī ilāqon kī yih tartīb hogī: Dān, Āshar, Naftālī, Manassī, Ifrāīm, Rūbin aur Yahūdāh.

Mulk ke bīch meñ Maḡhsūs Ilāqā

⁸ Yahūdāh ke junūb meñ wuh ilāqā hogā jo tumheñ mere lie alag karnā hai. Qabāyilī ilāqon kī tarah us kā bhī ek sirā mulk kī mashriqī sarhad aur dūsrā sirā maḡhribī sarhad hogā. Shimāl se junūb tak kā fāsīlā sārhe 12 kilomīṭar hai. Us ke bīch meñ maqdis hai.

⁹ Is ilāqe ke darmiyān ek khās khittā hogā. Mashriq se maḡhrib tak us kā fāsīlā sārhe 12 kilomīṭar hogā jabki shimāl se junūb tak fāsīlā 10 kilomīṭar hogā. Rab ke lie maḡhsūs is khitte ¹⁰ kā ek hissā imāmon ke lie maḡhsūs hogā. Is hisse kā fāsīlā mashriq se maḡhrib tak sārhe 12 kilomīṭar aur shimāl se junūb tak 5 kilomīṭar hogā. Is ke bīch meñ hī Rab kā maqdis hogā. ¹¹ Yih muqaddas ilāqā Lāwī ke khāndān Sadoq ke maḡhsūs-o-muqaddas kie gae imāmon ko diyā jāegā. Kyonki jab Isrāīlī mujh se bargashtā hue to bāqī Lāwī un ke sāth bhaṭak gae. Lekin Sadoq kā khāndān wafādārī se merī khidmat kartā rahā. ¹² Is lie unheñ mere lie maḡhsūs ilāqe kā muqaddastarīn hissā milegā. Yih Lāwiyon ke khitte ke shimāl meñ hogā. ¹³ Imāmon ke junūb meñ bāqī Lāwiyon kā khittā hogā. Mashriq se maḡhrib tak us kā fāsīlā sārhe 12 kilomīṭar aur shimāl se junūb tak 5 kilomīṭar hogā.

¹⁴ Rab ke lie maḡhsūs yih ilāqā pūre mulk kā behtarīn hissā hai. Us kā koī bhī plāṭ kisī dūse ke hāth meñ dene kī ijāzat nahīñ. Use na bechā jāe, na kisī dūse ko kisī plāṭ ke ewaz meñ diyā jāe. Kyonki yih ilāqā Rab ke lie maḡhsūs-o-muqaddas hai.

¹⁵ Rab ke maqdis ke is khās ilāqe ke junūb meñ ek aur khittā hogā jis kī lambāī sārhe 12 kilomīṭar aur chauṛāī aṛhāī kilomīṭar hai. Wuh muqaddas nahīñ hai balki ām logon kī rihāish ke lie hogā. Is ke bīch meñ shahr hogā, jis ke irdgird charāgāheñ honḡī. ¹⁶ Yih shahr murabbā shakl kā hogā. Lambāī aur chauṛāī donoñ sawā do do kilomīṭar hogī.

¹⁷ Shahr ke chāron taraf jānwaron ko charāne kī khulī jagah hogī jis kī chauṛāī 133 mīṭar hogī. ¹⁸ Chūnki shahr apne khitte ke bīch meñ hogā is lie mazkūrā khulī jagah ke mashriq meñ ek khittā bāqī rah jāegā jis kā mashriq se shahr tak fāsīlā 5 kilomīṭar aur shimāl se junūb tak fāsīlā aṛhāī kilomīṭar hogā. Shahr ke maḡhrib meñ bhī itnā hī baṛā khittā hogā. In do khittoñ meñ khetībārī kī jāegī jis kī paidāwār shahr meñ kām karne wālon kī khurāk hogī. ¹⁹ Shahr meñ kām karne wāle tamām qabilon ke honḡe. Wuhī in kheton kī khetībārī karenḡe.

²⁰ Chunāñche mere lie alag kiyā gayā yih pūrā ilāqā murabbā shakl kā hai. Us kī lambāī aur chauṛāī sārhe bārah bārah kilomīṭar hai. Is meñ shahr bhī shāmil hai.

²¹⁻²² Mazkūrā muqaddas khitte meñ maqdis, imāmon aur bāqī Lāwiyon kī zamīneñ haiñ. Us ke mashriq aur maḡhrib meñ bāqīmāndā zamīn hukmrān kī milkiyat hai. Muqaddas khitte ke mashriq meñ hukmrān kī zamīn mulk kī mashriqī sarhad tak hogī aur muqaddas khitte ke maḡhrib meñ wuh samundar tak hogī. Shimāl se junūb tak wuh muqaddas khitte jitnī chauṛī yānī sārhe 12 kilomīṭar hogī. Shimāl meñ Yahūdāh kā qabāyilī ilāqā hogā aur junūb meñ Binyamīn kā.

Dīgar Qabilon kī Zamīn

²³⁻²⁷ Mulk ke is khās darmiyānī hisse ke junūb meñ bāqī qabīlōñ ko ek ek ilāqā milegā. Har ilāqē kā ek sirā mulk kī mashriqī sarhad aur dūsarā sirā Bahīrā-e-Rūm hogā. Shimāl se le kar junūb tak qabāyīlī ilāqōñ kī yih tartīb hogī: Binyamīn, Shamāun, Ishkār, Zabūlūn aur Jad.

²⁸ Jad ke qabīle kī junūbī sarhad mulk kī sarhad bhī hai. Wuh Tamr se junūb-maḡhrib meñ Marībā-qādis ke chashmoñ tak chaltī hai, phir Misr kī sarhad yānī Wādī-e-Misr ke sāth sāth shimāl-maḡhrib kā ruḡh karke Bahīrā-e-Rūm tak pahunchtī hai.

²⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki yihī tumhārā mulk hogā! Use Isrāīlī qabīlōñ meñ taqsīm karo. Jo kuchh bhī unheñ qurā ḡāl kar mile wuh un kī maurūsī zamīn hogī.

Yarūshalam ke Darwāze

³⁰⁻³⁴ Yarūshalam Shahr ke 12 darwāze hoñge. Fasīl kī chāroñ dīwāreñ sawā do do kilomīṭar lambī hoñgī. Har dīwār ke tīn darwāze hoñge, ḡharz kul bārah darwāze hoñge. Har ek kā nām kisī qabīle kā nām hogā. Chunāñche shimāl meñ Rūbin kā darwāzā, Yahūdāh kā darwāzā aur Lāwī kā darwāzā hogā, mashriq meñ Yūsuf kā darwāzā, Binyamīn kā darwāzā aur Dān kā darwāzā hogā, junūb meñ Shamāun kā darwāzā, Ishkār kā darwāzā aur Zabūlūn kā darwāzā hogā, aur maḡhrib meñ Jad kā darwāzā, Āshar kā darwāzā aur Naftālī kā darwāzā hogā. ³⁵ Fasīl kī pūrī lambāī 9 kilomīṭar hai.

Tab shahr ‘Yahān Rab Hai’ kahlāegā!”

Dānyāl

Dānyāl aur Us ke Dost Shāh-e-Bābal ke Darbār Mein

¹ Shāh-e-Yahūdāh Yahūyaqīm kī saltanat ke tīsre sāl mein Shāh-e-Bābal Nabūkadnazzar ne Yarūshalam ā kar us kā muhāsarā kiyā. ² Us waqt Rab ne Yahūyaqīm aur Allāh ke ghar kā kāfī sāmān Nabūkadnazzar ke hawāle kar diyā. Nabūkadnazzar ne yih chīzeñ Mulk-e-Bābal mein le jā kar apne dewatā ke mandir ke khazāne mein mahfūz kar diñ.

³ Phir us ne apne darbār ke ālā afsar Ashpanāz ko hukm diyā, “Yahūdāh ke shāhī khāndān aur ūñche tabqe ke khāndānoñ kī taftish karo. Un mein se kuchh aise naujawānoñ ko chun kar le āo ⁴ jo beaib, khūbsūrat, hikmat ke har lihāz se samajhdār, tālīmāftā aur samajhne mein tez hoñ. Gharz yih ādmī shāhī mahal mein khidmat karne ke qābil hoñ. Unheñ Bābal kī zabān likhne aur bolne kī tālīm do.” ⁵ Bādshāh ne muqarrar kiyā ki rozānā unheñ shāhī bāwarchīkhāne se kitnā khānā aur mai milnī hai. Tīn sāl kī tarbiyat ke bād unheñ bādshāh kī khidmat ke lie hāzir honā thā.

⁶ Jab in naujawānoñ ko chunā gayā to chār ādmī un mein shāmil the jin ke nām Dānyāl, Hananiyāh, Mīsāel aur Azariyāh the. ⁷ Darbār ke ālā afsar ne un ke nae nām rakhe. Dānyāl Beltashazzar mein badal gayā, Hananiyāh Sadrak mein, Mīsāel Mīsak mein aur Azariyāh Abadnājū mein.

⁸ Lekin Dānyāl ne musammam irādā kar liyā ki main apne āp ko shāhī khānā khāne aur shāhī mai pīne se nāpāk nahīn karūnga. Us ne darbār ke ālā afsar se in chīzoñ se parhez karne kī ijāzat māngī. ⁹ Allāh ne pahle se is afsar kā dil narm kar diyā thā, is lie wuh Dānyāl kā khās lihāz kartā aur us par mehrbānī kartā thā. ¹⁰ Lekin Dānyāl kī darkhāst sun kar us ne jawāb diyā, “Mujhe apne āqā bādshāh se dar hai. Unhīn ne muta'ayyin kiyā ki tumheñ kyā kyā khānā aur pīnā hai. Agar unheñ patā chale ki tum dūsre naujawānoñ kī nisbat duble-patle aur kamzor lage to wuh merā sar qalam karenge.” ¹¹ Tab Dānyāl ne us nigarān se bāt kī jise darbār ke ālā afsar ne Dānyāl, Hananiyāh, Mīsāel aur Azariyāh par muqarrar kiyā thā. Wuh bolā, ¹² “Zarā das din tak apne khādimoñ ko āzmāeñ. Itne mein hameñ khāne ke lie sirf sāg-pāt aur pīne ke lie pānī dījie. ¹³ Is ke bād hamārī sūrat kā muqābalā un dīgar naujawānoñ ke sāth karen jo shāhī khānā khāte haiñ. Phir hī faisla karen ki āindā apne khādimoñ ke sāth kaisā sulūk karenge.”

¹⁴ Nigarān mān gayā. Das din tak wuh unheñ sāg-pāt khilā kar aur pānī pilā kar āzmātā rahā. ¹⁵ Das din ke bād kyā dekhtā hai ki Dānyāl aur us ke tīn dost shāhī khānā khāne wāle dīgar naujawānoñ kī nisbat kahīn zyādā sehhatmand aur motē-tāze lag rahe haiñ. ¹⁶ Tab nigarān un ke lie muqarrarā shāhī khāne aur mai kā intazām band karke unheñ sirf sāg-pāt khilāne lagā. ¹⁷ Allāh ne in chār ādmiyoñ ko adab aur hikmat ke har shobe mein ilm aur samajh atā kī. Nīz, Dānyāl har qism kī royā aur khāb kī tābīr kar saktā thā.

¹⁸ Muqarrarā tīn sāl ke bād darbār ke ālā afsar ne tamām naujawānoñ ko Nabūkadnazzar ke sāmne pesh kiyā. ¹⁹ Jab bādshāh ne un se guftgū kī to mālūm huā ki Dānyāl, Hananiyāh, Mīsāel aur Azariyāh dūsroñ par sabqat rakhte haiñ. Chunāñche chāroñ bādshāh ke mulāzim ban gae. ²⁰ Jab bhī kisī muāmale mein khās hikmat aur samajh darkār hotī to bādshāh ne dekhā ki yih chār naujawān mashwarā dene mein pūrī saltanat ke tamām qismat kā hāl batāne wāloñ aur jādūgaroñ se das gunā zyādā qābil haiñ.

²¹ Dānyāl Ḳhoras kī hukūmat ke pahle sāl tak shāhī darbār meñ ḳhidmat kartā rahā.

2

Nabūkadnazzar kā Ḳhāb

¹ Apnī hukūmat ke dūsre sāl meñ Nabūkadnazzar ne ḳhāb dekhā. Ḳhāb itnā haulnāk thā ki wuh ghabrā kar jāg uthā. ² Us ne hukm diyā ki tamām qismat kā hāl batāne wāle, jādūgar, afsūngar aur najūmī mere pās ā kar ḳhāb kā matlab batāen. Jab wuh hāzir hue ³ to bādshāh bolā, “Maiñ ne ek ḳhāb dekhā hai jo mujhe bahut pareshān kar rahā hai. Ab maiñ us kā matlab jānanā chāhtā hūñ.”

⁴ Nujūmiyon ne Arāmī zabān meñ jawāb diyā, “Bādshāh salāmat apne ḳhādimoñ ke sāmne yih ḳhāb bayān karen to ham us kī tābīr karenge.”

⁵ Lekin bādshāh bolā, “Nahīñ, tum hī mujhe wuh kuchh batāo aur us kī tābīr karo jo maiñ ne ḳhāb meñ dekhā. Agar tum yih na kar sako to maiñ hukm dūngā ki tumheñ ṭukre ṭukre kar diyā jāe aur tumhare ghar kachre ke dher ho jāen. Yih merā musammam irādā hai. ⁶ Lekin agar tum mujhe wuh kuchh batā kar us kī tābīr karo jo maiñ ne ḳhāb meñ dekhā to maiñ tumheñ achchhe tohfe aur inām dūngā, nīz tumhārī ḳhās izzat karūngā. Ab shurū karo! Mujhe wuh kuchh batāo aur us kī tābīr karo jo maiñ ne ḳhāb meñ dekhā.”

⁷ Ek bār phir unhoñ ne minnat kī, “Bādshāh apne ḳhādimoñ ke sāmne apnā ḳhāb batāen to ham zarūr us kī tābīr karenge.”

⁸ Bādshāh ne jawāb diyā, “Mujhe sāf patā hai ki tum kyā kar rahe ho! Tum sirf ṭāl-maṭol kar rahe ho, kyonki tum samajh gae ho ki merā irādā pakkā hai. ⁹ Agar tum mujhe ḳhāb na batāo to tum sab ko ek hī sazā dī jāegī. Kyonki tum sab jhūṭ aur ḡhalat bāteñ pesh karne par muttafiq ho gae ho, yih ummīd rakhte hue ki hālāt kisī waqt badal jāenge. Mujhe ḳhāb batāo to mujhe patā chal jāegā ki tum mujhe us kī sahīh tābīr pesh kar sakte ho.”

¹⁰ Nujūmiyon ne etarāz kiyā, “Duniyā meñ koī bhī insān wuh kuchh nahīñ kar pātā jo bādshāh māngte haiñ. Yih kabhī huā bhī nahīñ ki kisī bādshāh ne aisī bāt kisī qismat kā hāl batāne wāle, jādūgar yā najūmī se talab kī, ḳhāh bādshāh kitnā azīm kyon na thā. ¹¹ Jis chīz kā taqāzā bādshāh karte haiñ wuh had se zyādā mushkil hai. Sirf dewatā hī yih bāt bādshāh par zāhir kar sakte haiñ, lekin wuh to insān ke darmiyān rahte nahīñ.”

¹² Yih sun kar bādshāh āg-bagūlā ho gayā. Bare ḡhusse meñ us ne hukm diyā ki Bābal ke tamām dānishmāndoñ ko sazā-e-maut dī jāe. ¹³ Farmān sādīr huā ki dānishmāndoñ ko mār ḡalnā hai. Chunāñche Dānyāl aur us ke dostoñ ko bhī talāsh kiyā gayā tāki unheñ sazā-e-maut deñ.

¹⁴ Shāhī muhāfizoñ kā afsar banām Aryūk abhī dānishmāndoñ ko mār ḡalne ke lie rawānā huā ki Dānyāl barī hikmat aur mauqāshanāsī se us se muḳhātīb huā. ¹⁵ Us ne afsar se pūchhā, “Bādshāh ne itnā saḳht farmān kyon jāri kiyā?” Aryūk ne Dānyāl ko sārā muāmalā bayān kiyā. ¹⁶ Dānyāl fauran bādshāh ke pās gayā aur us se darḳhāst kī, “Zarā mujhe kuchh muhlat dījie tāki maiñ bādshāh ke ḳhāb kī tābīr kar sakūñ.” ¹⁷ Phir wuh apne ghar wāpas gayā aur apne dostoñ Hananiyāh, Mīsāel aur Azariyāh ko tamām sūrat-e-hāl sunāi. ¹⁸ Wuh bolā, “Āsmān ke Ḳhudā se iltijā karen ki wuh mujh par rahm kare. Minnat karen ki wuh mere lie bhed khole tāki ham dīgar dānishmāndoñ ke sāth halāk na ho jāen.”

¹⁹ Rāt ke waqt Dānyāl ne royā dekhī jis meñ us ke lie bhed kholā gayā. Tab us ne āsmān ke Ḳhudā kī hamd-o-sanā kī,

²⁰ “Allāh ke nām kī tamjīd azal se abad tak ho. Wuhī hikmat aur quwwat kā mālik hai. ²¹ Wuhī auqāt aur zamāne badalne detā hai. Wuhī bādshāhoñ ko taḳht par

biṭhā detā aur unheñ taḡht par se utār detā hai. Wuhī dānishmandon ko dānāī aur samajhdāron ko samajh atā kartā hai. ²² Wuhī gahrī aur poshidā bāteñ zāhir kartā hai. Jo kuchh andhere meñ chhupā rahtā hai us kā ilm wuh rakhtā hai, kyonki wuh raushnī se ghirā rahtā hai. ²³ Ai mere bāpdādā ke Ḳhudā, maiñ terī hamd-o-sanā kartā hūñ! Tū ne mujhe hikmat aur tāqat atā kī hai. Jo bāt ham ne tujh se māngī wuh tū ne ham par zāhir kī, kyonki tū ne ham par bādshāh kā ḡhāb zāhir kiya hai.”

²⁴ Phir Dānyāl Aryūk ke pās gayā jise bādshāh ne Bābal ke dānishmandon ko sazā-e-maut dene kī zimmedārī dī thī. Us ne us se darkhāst kī, “Bābal ke dānishmandon ko maut ke ghāṭ na utāreñ, kyonki maiñ bādshāh ke ḡhāb kī tābīr kar saktā hūñ. Mujhe bādshāh ke huzūr pahunchā deñ to maiñ unheñ sab kuchh batā dūngā.”

²⁵ Yih sun kar Aryūk bhāg kar Dānyāl ko bādshāh ke huzūr le gayā. Wuh bolā, “Mujhe Yahūdāh ke jilāwatanon meñ se ek ādmī mil gayā jo bādshāh ko ḡhāb kā matlab batā saktā hai.” ²⁶ Tab Nabūkadnazzar ne Dānyāl se jo Beltashazzar kahlātā thā pūchhā, “Kyā tum mujhe wuh kuchh batā sakte ho jo maiñ ne ḡhāb meñ dekhā? Kyā tum us kī tābīr kar sakte ho?”

²⁷ Dānyāl ne jawāb diyā, “Jo bhed bādshāh jānanā chāhte haiñ use kholne kī kunjī kisī bhī dānishmand, jādūgar, qismat kā hāl batāne wāle yā ḡhaibdān ke pās nahīñ hotī. ²⁸ Lekin āsmān par ek Ḳhudā hai jo bhedon kā matlab insān par zāhir kar detā hai. Usī ne Nabūkadnazzar Bādshāh ko dikhāyā ki āne wāle dinon meñ kyā kuchh pesh āegā. Sote waqt āp ne ḡhāb meñ royā dekhī. ²⁹ Ai bādshāh, jab āp palang par leṭe hue the to āp ke zahan meñ āne wāle dinon ke bāre meñ ḡhayālāt ubhar āe. Tab bhedon ko kholne wāle Ḳhudā ne āp par zāhir kiya ki āne wāle dinon meñ kyā kuchh pesh āegā. ³⁰ Is bhed kā matlab mujh par zāhir huā hai, lekin is lie nahīñ ki mujhe dīgar tamām dānishmandon se zyādā hikmat hāsil hai balki is lie ki āp ko bhed kā matlab mālūm ho jāe aur āp samajh sakeñ ki āp ke zahan meñ kyā kuchh ubhar āyā hai.

³¹ Ai bādshāh, royā meñ āp ne apne sāmne ek barā aur lambā-tarāngā mujassamā dekhā jo tezi se chamak rahā thā. Shakl-o-sūrat aisī thī ki insān ke rongṭe khare ho jāte the. ³² Sar ḡhālis sone kā thā jabki Sīnā aur bāzū chāndī ke, peṭ aur rān pīṭal kī ³³ aur pinḍliyañ lohe kī thīñ. Us ke pāñwoñ kā ādhā hissā lohā aur ādhā hissā pakī huī miṭṭī thā. ³⁴ Āp is manzar par ḡhaur hī kar rahe the ki achānak kisī pahārī ḡhalān se patthar kā barā ṭukrā alag huā. Yih baḡhair kisī insānī hāth ke huā. Patthar ne dharām se mujassame ke lohe aur miṭṭī ke pāñwoñ par gir kar donoñ ko chūr chūr kar diyā. ³⁵ Natije meñ pūrā mujassamā pāsh pāsh ho gayā. Jitnā bhī lohā, miṭṭī, pīṭal, chāndī aur sonā thā wuh us bhūse kī mānind ban gayā jo gāhte waqt bāqī rah jātā hai. Hawā ne sab kuchh yon urā diyā ki in chīzon kā nām-o-nishān tak na rahā. Lekin jis patthar ne mujassame ko girā diyā wuh zabardast pahār ban kar itnā barh gayā ki pūrī duniyā us se bhar gai.

³⁶ Yihī bādshāh kā ḡhāb thā. Ab ham bādshāh ko ḡhāb kā matlab batāte haiñ. ³⁷ Ai bādshāh, āp shahanshāh haiñ. Āsmān ke Ḳhudā ne āp ko saltanat, quwwat, tāqat aur izzat se nawāzā hai. ³⁸ Us ne insān ko janglī jānwaron aur parindon samet āp hī ke hawāle kar diyā hai. Jahāñ bhī wuh baste haiñ us ne āp ko hī un par muqarrar kiya hai. Āp hī mazkūrā sone kā sar haiñ. ³⁹ Āp ke bād ek aur saltanat qāym ho jāegī, lekin us kī tāqat āp kī saltanat se kam hogī. Phir pīṭal kī ek tīsri saltanat wujūd meñ āegī jo pūrī duniyā par hukūmat karegī. ⁴⁰ Āḡhir meñ ek chauthī saltanat āegī jo lohe jaisī tāqatwar hogī. Jis tarah lohā sab kuchh toṛ kar pāsh pāsh kar detā hai usī tarah wuh dīgar sab ko toṛ kar pāsh pāsh karegī. ⁴¹ Āp ne dekhā ki mujassame ke pāñwoñ aur ungliyon meñ kuchh lohā aur kuchh pakī huī miṭṭī thī. Is kā matlab hai, is saltanat ke do alag hisse hoñge. Lekin jis tarah ḡhāb meñ miṭṭī ke sāth lohā milāyā gayā thā usī tarah chauthī saltanat meñ lohe kī kuchh na kuchh tāqat hogī. ⁴² Ḳhāb

meñ pānwoñ kī ungliyon meñ kuchh lohā bhī thā aur kuchh miṭṭī bhī. Is kā matlab hai, chauthī saltanat kā ek hissā tāqatwar aur dūsrā nāzūk hogā. ⁴³ Lohe aur miṭṭī kī milāwaṭ kā matlab hai ki go log āpas meñ shādī karne se ek dūsre ke sāth muttahid hone kī koshish kareñge to bhī wuh ek dūsre se paiwast nahīn raheñge, bilkul usī tarah jis tarah lohā miṭṭī ke sāth paiwast nahīn rah saktā.

⁴⁴ Jab yih bādshāh hukūmat kareñge, unhīn dinon meñ āsmān kā Ḳhudā ek bādshāhī qāym karegā jo na kabhī tabāh hogī, na kisī dūsrī qaum ke hāth meñ āegī. Yih bādshāhī in dīgar tamām saltanaton ko pāsh pāsh karke khatm karegī, lekin khud ābad tak qāym rahegī. ⁴⁵ Yihī khāb meñ us patthar kā matlab hai jis ne baḡhair kisī insānī hāth ke pahārī dhalān se alag ho kar mujassame ke lohe, pītal, miṭṭī, chāndī aur sone ko pāsh pāsh kar diyā. Is tarīqe se azīm Ḳhudā ne bādshāh par zāhir kiyā hai ki mustaqbil meñ kyā kuchh pesh āegā. Yih khāb qābil-e-etamād aur us kī tābīr saḥīh hai.”

⁴⁶ Yih sun kar Nabūkadnazzar Bādshāh ne aundhe muñh ho kar Dānyāl ko sijdā kiyā aur hukm diyā ki Dānyāl ko ḡhallā aur baḡhūr kī qurbāniyān pesh kī jāeñ. ⁴⁷ Dānyāl se us ne kahā, “Yaḡinan, tumhārā Ḳhudā khudāon kā Ḳhudā aur bādshāhon kā Mālik hai. Wuh wāqai bhedon ko kholtā hai, warnā tum yih bhed mere lie khol na pāte.” ⁴⁸ Nabūkadnazzar ne Dānyāl ko baṛā ohdā aur muta'addid beshqīmat tohfe die. Us ne use pūre sūbā Bābal kā gawarnar banā diyā. Sāth sāth Dānyāl Bābal ke tamām dānishmandon par muqarrar huā. ⁴⁹ Us kī guzārish par bādshāh ne Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ko sūbā Bābal kī intazāmiyā par muqarrar kiyā. Dānyāl khud shāhī darbār meñ hāzir rahtā thā.

3

Sone ke But kī Pūjā Karne kā Hukm

¹ Ek din Nabūkadnazzar ne sone kā mujassamā banwāyā. Us kī ūnchāī 90 fuṭ aur chauṛāī 9 fuṭ thī. Us ne hukm diyā ki but ko sūbā Bābal ke maidān banām dūrā meñ kharā kiyā jāe. ² Phir us ne tamām sūbedāron, gawarnaron, muntazimon, mushīron, khazānchion, jajoñ, majistreton, aur sūbon ke dīgar tamām baṛe baṛe sarkārī mulāzimon ko paīghām bhejā ki mujassame kī maḡhsūsiyat ke lie ā kar jamā ho jāo. ³ Chunāñche sab but kī maḡhsūsiyat ke lie jamā ho gae. Jab sab us ke sāmne kharē the ⁴ to shāhī naqīb ne buland āwāz se elān kiyā,

“Ai muḡhtalif qaumon, ummatoñ aur zabānon ke logo, suno! Bādshāh farmātā hai, ⁵ ‘Jyon hī narsingā, shahnāī, santūr, sarod, ūd, bīn aur dīgar tamām sāz bajeñge to lāzim hai ki sab aundhe muñh ho kar bādshāh ke kharē kie gae sone ke but ko sijdā kareñ. ⁶ Jo bhī sijdā na kare use fauran bharaktī bhaṭṭī meñ phaiñkā jāegā.’ ”

⁷ Chunāñche jyon hī sāz bajne lage to muḡhtalif qaumon, ummatoñ aur zabānon ke tamām log muñh ke bal ho kar Nabūkadnazzar ke kharē kie gae but ko sijdā karne lage.

⁸ Us waqt kuchh najūmī bādshāh ke pās ā kar Yahūdion par ilzām lagāne lage. ⁹ Wuh bole, “Bādshāh salāmat ābad tak jīte raheñ! ¹⁰ Ai bādshāh, āp ne farmāyā, ‘Jyon hī narsingā, shahnāī, santūr, sarod, ūd, bīn aur dīgar tamām sāz bajeñge to lāzim hai ki sab aundhe muñh ho kar bādshāh ke kharē kie gae is sone ke but ko sijdā kareñ. ¹¹ Jo bhī sijdā na kare use bharaktī bhaṭṭī meñ phaiñkā jāegā.’ ¹² Lekin kuchh Yahūdī ādmī haiñ jo āp kī parwā hī nahīn karte, hālāñki āp ne unheñ sūbā Bābal kī intazāmiyā par muqarrar kiyā thā. Yih ādmī banām Sadrak, Mīsak aur Abadnajū na āp ke dewatāon kī pūjā karte, na sone ke us but kī parastish karte haiñ jo āp ne kharā kiyā hai.”

¹³ Yih sun kar Nabūkadnazzar āpe se bāhar ho gayā. Us ne sīdhā Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ko bulāyā. Jab pahuñche ¹⁴ to bolā, “Ai Sadrak, Mīsak aur Abadnajū,

kyā yih sahīh hai ki na tum mere dewatāon kī pūjā karte, na mere khare kie gae mujassame kī parastish karte ho? ¹⁵ Main tumhen ek ākhiri mauqā detā hūn. Sāz dubārā bajenge to tumhen muñh ke bal ho kar mere banwāe hue mujassame ko sijdā karnā hai. Agar tum aisā na karo to tumhen sīdhā bharaktī bhaṭṭī meñ phaiñkā jāegā. Tab kaun-sā Ḳhudā tumhen mere hāth se bachā sakegā?”

¹⁶ Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ne jawāb diyā, “Ai Nabūkadnazzar, is muāmale meñ hameñ apnā difā karne kī zarūrat nahīn hai. ¹⁷ Jis Ḳhudā kī ḳhidmat ham karte haiñ wuh hameñ bachā saktā hai, ḳhāh hameñ bharaktī bhaṭṭī meñ kyon na phaiñkā jāe. Ai bādshāh, wuh hameñ zarūr āp ke hāth se bachāegā. ¹⁸ Lekin agar wuh hameñ na bhī bachāe to bhī āp ko mālūm ho ki na ham āp ke dewatāon kī pūjā karenge, na āp ke khare kie gae sone ke mujassame kī parastish karenge.”

¹⁹ Yih sun kar Nabūkadnazzar āg-bagūlā ho gayā. Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ke sāmne us kā chehrā bigar gayā aur us ne hukm diyā ki bhaṭṭī ko māmūl kī nisbat sāt gunā zyādā garm kiyā jāe. ²⁰ Phir us ne kahā ki behtarīn faujiyon meñ se chand ek Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ko bāndh kar bharaktī bhaṭṭī meñ phaiñk deñ. ²¹ Tīnon ko bāndh kar bharaktī bhaṭṭī meñ phaiñkā gayā. Un ke choghe, pājāme aur ṭopiyān utārī na gaiñ. ²² Chūñki bādshāh ne bhaṭṭī ko garm karne par ḳhās zor diyā thā is lie āg itnī tez huī ki jo faujī Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ko le kar bhaṭṭī ke muñh tak charḥ gae wuh fauran nazar-e-ātish ho gae. ²³ Un ke qaidī bandhī huī hālat meñ sholāzan āg meñ gir gae.

²⁴ Achānak Nabūkadnazzar Bādshāh chaunk uṭhā. Us ne uchhal kar apne mushīron se pūchhā, “Ham ne to tīn ādmiyon ko bāndh kar bhaṭṭī meñ phaiñkwāyā ki nahīn?” Unhon ne jawāb diyā, “Jī, ai bādshāh.” ²⁵ Wuh bolā, “To phir yih kyā hai? Mujhe chār ādmī āg meñ idhar-udhar phirte hue nazar ā rahe haiñ. Na wuh bandhe hue haiñ, na unhen nuqsān pahuñch rahā hai. Chauthā ādmī dewatāon kā beṭā-sā lag rahā hai.”

²⁶ Nabūkadnazzar jaltī huī bhaṭṭī ke muñh ke qarīb gayā aur pukārā, “Ai Sadrak, Mīsak aur Abadnajū, ai Allāh T’ālā ke bando, nikal āo! Idhar āo.” Tab Sadrak, Mīsak aur Abadnajū āg se nikal āe. ²⁷ Sūbedār, gawarnar, muntazim aur shāhī mushīr un ke gird jamā hue to dekhā ki āg ne un ke jismon ko nuqsān nahīn pahuñchāyā. Bālon meñ se ek bhī jhulas nahīn gayā thā, na un ke libās āg se muta’assir hue the. Āg aur dhuen kī bū tak nahīn thī.

²⁸ Tab Nabūkadnazzar bolā, “Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ke Ḳhudā kī tamjīd ho jis ne apne farishte ko bhej kar apne bandoñ ko bachāyā. Unhon ne us par bharosā rakh kar bādshāh ke hukm kī nāfarmānī kī. Apne Ḳhudā ke siwā kisī aur kī ḳhidmat yā parastish karne se pahle wuh apnī jān ko dene ke lie taiyār the. ²⁹ Chunāñche merā hukm suno! Sadrak, Mīsak aur Abadnajū ke Ḳhudā ke ḳhilāf kufr baknā tamām qaumon, ummatoñ aur zabānon ke afrād ke lie sakht manā hai. Jo bhī aisā kare use ṭukre ṭukre kar diyā jāegā aur us ke ghar ko kachre kā dher banāyā jāegā. Kyonki koī bhī dewatā is tarah nahīn bachā saktā.” ³⁰ Phir bādshāh ne tīnon ādmiyon ko sūbā Bābal meñ sarfarāz kiyā.

4

Nabūkadnazzar ke Dūsre Ḳhāb kī Tābīr

¹ Nabūkadnazzar duniyā kī tamām qaumon, ummatoñ aur zabānon ke afrād ko zail kā paighām bhejtā hai,

Sab kī salāmatī ho! ² Main ne sab ko un ilāhī nishānāt aur mojizāt se āgāh karne kā faisla kiyā hai jo Allāh T’ālā ne mere lie kie haiñ. ³ Us ke nishān kitne azīm, us ke mojizāt kitne zabardast haiñ! Us kī bādshāhī abadī hai, us kī saltanat nasl-dar-nasl qāym rahtī hai.

⁴ Maiñ, Nabūkadnazzar k̄hushī aur sukūn se apne mahal meñ rahtā thā. ⁵ Lekin ek din maiñ ek k̄hāb dekh kar bahut ghabrā gayā. Maiñ palang par leṭā huā thā ki itnī haulnāk bāteñ aur royāeñ mere sāmne se guzarīñ ki maiñ ḍar gayā. ⁶ Tab maiñ ne hukm diyā ki Bābal ke tamām dānishmand mere pās āeñ tāki mere lie k̄hāb kī tābīr kareñ. ⁷ Qismat kā hāl batāne wāle, jādūgar, najūmī aur ghaibdān pahuñche to maiñ ne unheñ apnā k̄hāb bayān kiyā, lekin wuh us kī tābīr karne meñ nākām rahe.

⁸ Āk̄hirkār Dānyāl mere huzūr āyā jis kā nām Beltashazzar rakhā gayā hai. (Mere dewatā kā nām bel hai.) Dānyāl meñ muqaddas dewatāoñ kī rūh hai. Use bhī maiñ ne apnā k̄hāb sunāyā. ⁹ Maiñ bolā, “Ai Beltashazzar, tum jādūgaroñ ke sardār ho, aur maiñ jāntā hūñ ki muqaddas dewatāoñ kī rūh tum meñ hai. Koī bhī bhed tumhāre lie itnā mushkil nahīñ hai ki tum use khol na sako. Ab merā k̄hāb sun kar us kī tābīr karo!”

¹⁰ Palang par leṭe hue maiñ ne royā meñ dekhā ki duniyā ke bīch meñ nihāyat lambā-sā darāḳht lagā hai. ¹¹ Yih darāḳht itnā ūñchā aur tanāwar hotā gayā ki āk̄hirkār us kī choṭī āsmān tak pahuñch gaī aur wuh duniyā kī intahā tak nazar āyā. ¹² Us ke patte k̄hūbsūrat the, aur wuh bahut phal lātā thā. Us ke sāy meñ janglī jānwar panāh lete, us kī shākhon meñ parinde baserā karte the. Har insān-o-haiwān ko us se k̄hurāk miltī thī.

¹³ Maiñ abhī darāḳht ko dekh rahā thā ki ek muqaddas farishtā āsmān se utar āyā. ¹⁴ Us ne bare zor se āwāz dī, ‘Darāḳht ko kāṭ ḍālo! Us kī shākhēñ toṛ do, us ke patte jhār do, us kā phal bikher do! Jānwar us ke sāy meñ se nikal kar bhāg jāeñ, parinde us kī shākhon se uṛ jāeñ. ¹⁵ Lekin us kā muḍh jāroñ samet zamīn meñ rahne do. Use lohe aur pītal kī zanjīroñ meñ jakar kar khule maidān kī ghās meñ chhoṛ do. Wahāñ use āsmān kī os tar kare, aur jānwaroñ ke sāth zamīn kī ghās hī us ko nasīb ho. ¹⁶ Sāt sāl tak us kā insānī dil jānwar ke dil meñ badal jāe. ¹⁷ Kyoñki muqaddas farishtoñ ne fatwā diyā hai ki aisā hī ho tāki insān jān le ki Allāh T’ālā kā ikhtiyār insānī saltanaton par hai. Wuh apnī hī marzī se logoñ ko un par muqarrar kartā hai, k̄hāh wuh kitne zalīl kyoñ na hoñ.’

¹⁸ Maiñ, Nabūkadnazzar ne k̄hāb meñ yih kuchh dekhā. Ai Beltashazzar, ab mujhe is kī tābīr pesh karo. Merī saltanat ke tamām dānishmand is meñ nākām rahe haiñ. Lekin tum yih kar pāoge, kyoñki tum meñ muqaddas dewatāoñ kī rūh hai.”

¹⁹ Tab Beltashazzar yānī Dānyāl ke roñgte khare ho gae. Aur jo k̄hayālāt ubhar āe un se us par kāfī der tak saḳht dahshat tārī rahī. Āk̄hirkār bādshāh bolā, “Ai Beltashazzar, k̄hāb aur us kā matlab tujhe itnā dahshatzadā na kare.” Beltashazzar ne jawāb diyā, “Mere āqā, kāsh k̄hāb kī bāteñ āp ke dushmanoñ aur muḳhālifoñ ko pesh āeñ! ²⁰ Āp ne ek darāḳht dekhā jo itnā ūñchā aur tanāwar ho gayā ki us kī choṭī āsmān tak pahuñchī aur wuh pūrī duniyā ko nazar āyā. ²¹ Us ke patte k̄hūbsūrat the, aur wuh bahut-sā phal lātā thā. Us ke sāy meñ janglī jānwar panāh lete, us kī shākhon meñ parinde baserā karte the. Har insān-o-haiwān ko us se k̄hurāk miltī thī.

²² Ai bādshāh, āp hī yih darāḳht haiñ! Āp hī bare aur tāqatwar ho gae haiñ balki āp kī azmat barhte barhte āsmān se bāteñ karne lagī, āp kī saltanat duniyā kī intahā tak phail gaī hai. ²³ Ai bādshāh, is ke bād āp ne ek muqaddas farishte ko dekhā jo āsmān se utar kar bolā, ‘Darāḳht ko kāṭ ḍālo! Use tabāh karo, lekin us kā muḍh jāroñ samet zamīn meñ rahne do. Use lohe aur pītal kī zanjīroñ meñ jakar kar khule maidān kī ghās meñ chhoṛ do. Wahāñ use āsmān kī os tar kare, aur jānwaroñ ke sāth zamīn kī ghās hī us ko nasīb ho. Sāt sāl yon hī guzar jāeñ.’

²⁴ Ai bādshāh, is kā matlab yih hai, Allāh T’ālā ne mere āqā bādshāh ke bare meñ faisla kiyā hai ²⁵ ki āp ko insānī sangat se nikāl kar bhagāyā jāegā. Tab āp janglī jānwaroñ ke sāth rah kar bailoñ kī tarah ghās chareñge aur āsmān kī os se tar ho

jāeṅge. Sāt sāl yon hī guzareṅge. Phir āḡhirkār āp iqrār kareṅge ki Allāh T'ālā kā insānī saltanaton par iḡhtiyār hai, wuh apnī hī marzī se logoṅ ko un par muqarrar kartā hai. ²⁶ Lekin ḡhāb meṅ yih bhī kahā gayā ki daraḡht ke muḡh ko jaṛon samet zamīn meṅ chhoṛā jāe. Is kā matlab hai ki āp kī saltanat tāham qāym rahegī. Jab āp etarāf kareṅge ki tamām iḡhtiyār āsmān ke hāth meṅ hai to āp ko saltanat wāpas milegī. ²⁷ Ai bādshāh, ab mehrbānī se merā mashwarā qabūl farmāeṅ. Insāf karke aur mazlūmon par karm farmā kar apne gunāhon ko dūr kareṅ. Shāyad aisā karne se āp kī ḡhushhālī qāym rahe.”

²⁸ Dānyāl kī har bāt Nabūkadnazzar ko pesh āī. ²⁹ Bārah mahīne ke bād bādshāh Bābal meṅ apne shāhī mahal kī chhat par ṭahal rahā thā. ³⁰ Tab wuh kahne lagā, “Lo, yih azīm shahr dekho jo main ne apnī rihāish ke lie tāmīr kiyā hai! Yih sab kuchh main ne apnī hī zabardast quwwat se banā liyā hai tāki merī shān-o-shaukat mazīd baṛhtī jāe.”

³¹ Bādshāh yih bāt bol hī rahā thā ki āsmān se āwāz sunāī dī, “Ai Nabūkadnazzar Bādshāh, sun! Saltanat tujh se chhīn lī gaī hai. ³² Tujhe insānī sangat se nikāl kar bhagāyā jāegā, aur tū janglī jānwaron ke sāth rah kar bail kī tarah ḡhās charegā. Sāt sāl yon hī guzar jāeṅge. Phir āḡhirkār tū iqrār karegā ki Allāh T'ālā kā insānī saltanaton par iḡhtiyār hai, wuh apnī hī marzī se logoṅ ko un par muqarrar kartā hai.”

³³ Jyon hī āwāz band huī to aisā hī huā. Nabūkadnazzar ko insānī sangat se nikāl kar bhagāyā gayā, aur wuh bailon kī tarah ḡhās charne lagā. Us kā jism āsmān kī os se tar hotā rahā. Hote hote us ke bāl uqāb ke paron jitne lambe aur us ke nāḡhun parinde ke changul kī mānind hue. ³⁴ Lekin sāt sāl guzarne ke bād main, Nabūkadnazzar apnī āṅkhon ko āsmān kī taraf uṭhā kar dubārā hosh meṅ āyā. Tab main ne Allāh T'ālā kī tamjīd kī, main ne us kī hamd-o-sanā kī jo hameshā tak zindā hai. Us kī hukūmat abadī hai, us kī saltanat nasl-dar-nasl qāym rahtī hai. ³⁵ Us kī nisbat duniyā ke tamām bāshinde sifar ke barābar haiṅ. Wuh āsmānī fauj aur duniyā ke bāshindon ke sāth jo jī chāhe kartā hai. Use kuchh karne se koī nahīn rok saktā, koī us se jawāb talab karke pūchh nahīn saktā, “Tū ne kyā kiyā?”

³⁶ Jyon hī main dubārā hosh meṅ āyā to mujhe pahlī shāhī izzat aur shān-o-shaukat bhī az sar-e-nau hāsīl huī. Mere mushīr aur shurafā dubārā mere sāmne hāzīr hue, aur mujhe dubārā taḡht par biṭhāyā gayā. Pahle kī nisbat merī azmat meṅ izāfā huā.

³⁷ Ab main, Nabūkadnazzar āsmān ke Bādshāh kī hamd-o-sanā kartā hūṅ. Main usī ko jalāl detā hūṅ, kyonki jo kuchh bhī wuh kare wuh sahīh hai. Us kī tamām rāheṅ munsifānā haiṅ. Jo maḡhrūr ho kar zindagī guzārte haiṅ unheṅ wuh past karne ke qābil hai.

5

Belshazzar kī Ziyāfat

¹ Ek din Belshazzar Bādshāh apne baṛon ke hazār afrād ke lie zabardast ziyāfat karke un ke sāth mai pīne lagā. ² Nashe meṅ us ne hukm diyā, “Sone-chāndī ke jo pyāle mere bāp Nabūkadnazzar ne Yarūshalam meṅ wāqe Allāh ke ghar se chhīn lie the wuh mere pās le āo tāki main apne baṛon, biwiyon aur dāshtāon ke sāth un se mai pī lūṅ.” ³ Chunāṅche Yarūshalam meṅ wāqe Allāh ke ghar se lūṭe hue pyāle us ke pās lāe gae. Aur sab un se mai pī kar ⁴ sone, chāndī, pītal, lohe, lakaṛī aur patthar ke apne buton kī tamjīd karne lage.

⁵ Usī lamhe shāhī mahal ke hāl meṅ insānī hāth kī ungliyān nazar āīṅ jo shamādān ke muqābil dīwār ke plastar par kuchh likhne lagīṅ. Jab bādshāh ne hāth ko likhte hue dekhā ⁶ to us kā chehrā ḡdar ke märe faq ho gayā. Us kī kamr ke joṛ ḡhīle par gae. Aur us ke ḡhūṭne ek dūsre se ṭakrāne lage.

⁷ Wuh zor se chikhā, “Jādūgaroñ, nujūmiyoñ aur ghaibdānoñ ko bulāo!” Bābal ke dānishmand pahuñche to wuh bolā, “Jo bhī likhe hue alfāz parh kar mujhe un kā matlab batā sake use arghawānī rang kā libās pahnāyā jāegā. Us ke gale meñ sone kī zanjir pahnāi jāegī, aur hukūmat meñ sirf do log us se baṛe hoñge.”

⁸ Bādshāh ke dānishmand qarīb āe, lekin na wuh likhe hue alfāz parh sake, na un kā matlab bādshāh ko batā sake. ⁹ Tab Belshazzar Bādshāh nihāyat pareshān huā, aur us kā chehrā mazīd māñd paṛ gayā. Us ke shurafā bhī saḡht pareshān ho gae.

¹⁰ Bādshāh aur shurafā kī bāteñ malikā tak pahuñch gaīñ to wuh ziyāfat ke hāl meñ dākhl huī. Kahne lagī, “Bādshāh abad tak jīte raheñ! Ghabrāne yā māñd paṛne kī kyā zarūrat hai? ¹¹ Āp kī bādshāhī meñ ek ādmī hai jis meñ muqaddas dewatāoñ kī rūh hai. Āp ke bāp ke daur-e-hukūmat meñ sābit huā ki wuh dewatāoñ kī-sī basīrat, fahm aur hikmat kā mālik hai. Āp ke bāp Nabūkadnazzar Bādshāh ne use qismat kā hāl batāne wāloñ, jādūgaroñ, nujūmiyoñ aur ghaibdānoñ par muqarrar kiyā thā, ¹² kyonki us meñ ghairmāmūlī zihānat, ilm aur samajh pāi jāti hai. Wuh khāboñ kī tābir karne aur paheliyāñ aur pechidā masle hal karne meñ māhir sābit huā hai. Ādmī kā nām Dānyāl hai, go bādshāh ne us kā nām Beltashazzar rakhā thā. Merā mashwarā hai ki āp use bulāeñ, kyonki wuh āp ko zarūr likhe hue alfāz kā matlab batāegā.”

¹³ Yih sun kar bādshāh ne Dānyāl ko fauran bulā liyā. Jab pahuñchā to bādshāh us se mukhātib huā, “Kyā tum wuh Dānyāl ho jise mere bāp Nabūkadnazzar Bādshāh Yahūdāh ke jilāwatanon ke sāth Yahūdāh se yahāñ lāe the? ¹⁴ Sunā hai ki dewatāoñ kī rūh tum meñ hai, ki tum basīrat, fahm aur ghairmāmūlī hikmat ke mālik ho. ¹⁵ Dānishmandon aur nujūmiyoñ ko mere sāmne lāyā gayā hai tāki diwār par likhe hue alfāz parh kar mujhe un kā matlab batāeñ, lekin wuh nākām rahe haiñ. ¹⁶ Ab mujhe batāyā gayā ki tum khāboñ kī tābir aur pechidā masloñ ko hal karne meñ māhir ho. Agar tum yih alfāz parh kar mujhe in kā matlab batā sako to tumheñ arghawānī rang kā libās pahnāyā jāegā. Tumhare gale meñ sone kī zanjir pahnāi jāegī, aur hukūmat meñ sirf do log tum se baṛe hoñge.”

¹⁷ Dānyāl ne jawāb diyā, “Mujhe ajr na deñ, apne tohfe kisī aur ko dijie. Maiñ bādshāh ko yih alfāz aur in kā matlab waise hī batā dūngā. ¹⁸ Ai bādshāh, jo saltanat, azmat aur shān-o-shaukat āp ke bāp Nabūkadnazzar ko hāsil thī wuh Allāh T'ālā se milī thī. ¹⁹ Usī ne unheñ wuh azmat atā kī thī jis ke bāis tamām qaumoñ, ummatoñ aur zabānoñ ke afrād un se ḍarte aur un ke sāmne kāñpte the. Jise wuh mār ḍālnā chāhte the use mārā gayā, jise wuh zindā chhoṛnā chāhte the wuh zindā rahā. Jise wuh sarfarāz karnā chāhte the wuh sarfarāz huā aur jise past karnā chāhte the wuh past huā. ²⁰ Lekin wuh phūl kar had se zyādā maḡhrūr ho gae. Is lie unheñ taḡht se utārā gayā, aur wuh apnī qadar-o-manzilat kho baiṭhe. ²¹ Unheñ insānī sangat se nikāl kar bhagāyā gayā, aur un kā dil jāñwar ke dil kī mānind ban gayā. Un kā rahan-sahan janglī gadhoñ ke sāth thā, aur wuh bailon kī tarah ghās charne lage. Un kā jism āsmān kī os se tar rahtā thā. Yih hālat us waqt tak rahī jab tak ki unhoñ ne iqrār na kiyā ki Allāh T'ālā kā insānī saltanaton par iḡhtiyār hai, wuh apnī hī marzī se logoñ ko un par muqarrar kartā hai.

²² Ai Belshazzar Bādshāh, go āp un ke beṭe haiñ aur is bāt kā ilm rakhte haiñ to bhī āp farotan na rahe ²³ balki āsmān ke Mālik ke ḡhilāf uṭh khare ho gae haiñ. Āp ne hukm diyā ki us ke ghar ke pyāle āp ke huzūr lāe jāeñ, aur āp ne apne baṛoñ, bīwiyoñ aur dāshtāoñ ke sāth unheñ mai pine ke lie istemāl kiyā. Sāth sāth āp ne apne dewatāoñ kī tamjīd kī go wuh chāñdī, sone, pītal, lohe, lakarī aur patthar ke but hī haiñ. Na wuh dekh sakte, na sun yā samajh sakte haiñ. Lekin jis Khudā ke hāth meñ āp kī jāñ aur āp kī tamām rāheñ haiñ us kā ehtirām āp ne nahīñ kiyā.

²⁴ Isī lie us ne hāth bhej kar dīwār par yih alfāz likhwā die. ²⁵ Aur likhā yih hai, ‘Mine mine taqel-o-farsīn.’

²⁶ ‘Mine’ kā matlab ‘ginā huā’ hai. Yānī āp kī saltanat ke din gine hue haiñ, Allāh ne unheñ ikhtitām tak pahuñchāyā hai.

²⁷ ‘Taqel’ kā matlab ‘tolā huā’ hai. Yānī Allāh ne āp ko tol kar mālūm kiyā hai ki āp kā wazn kam hai.

²⁸ ‘Farsīn’ kā matlab ‘taqsīm huā’ hai. Yānī āp kī bādshāhī ko Mādiyoñ aur Fārsiyoñ meñ taqsīm kiyā jāegā.”

²⁹ Dānyāl khāmosh huā to Belshazzar ne hukm diyā ki use arghawānī rang kā libās pahnāyā jāe aur us ke gale meñ sone kī zanjīr pahnāi jāe. Sāth sāth elān kiyā gayā ki ab se hukūmat meñ sirf do ādmī Dānyāl se baṛe haiñ.

³⁰ Usī rāt Shāh-e-Bābal Belshazzar ko qatl kiyā gayā, ³¹ aur Dārā Mādī takht par baiṭh gayā. Us kī umr 62 sāl thī.

6

Dānyāl Sherbabar kī Mānd Meñ

¹ Dārā ne saltanat ke tamām sūboñ par 120 sūbedār muta'ayyin karne kā faisla kiyā. ² Un par tīn wazīr muqarrar the jin meñ se ek Dānyāl thā. Gawarnar un ke sāmne jawābdeh the tāki bādshāh ko nuqsān na pahuñche. ³ Jald hī patā chalā ki Dānyāl dūsre wazīroñ aur sūbedāroñ par sabqat rakhtā thā, kyonki wuh ghairmāmūlī zihānat kā mālīk thā. Natijatan bādshāh ne use pūrī saltanat par muqarrar karne kā irādā kiyā. ⁴ Jab dīgar wazīroñ aur sūbedāroñ ko yih bāt mālūm huī to wuh Dānyāl par ilzām lagāne kā bahānā dhūñdne lage. Lekin wuh apnī zimmedāriyoñ ko nibhāne meñ itnā qābil-e-etamād thā ki wuh nākām rahe. Kyonki na wuh rishwatkhōr thā, na kisī kām meñ sust.

⁵ Ākhirkār wuh ādmī āpas meñ kahne lage, “Is tarīqe se hameñ Dānyāl par ilzām lagāne kā mauqā nahīn milegā. Lekin ek bāt hai jo ilzām kā bāis ban saktī hai yānī us ke Khudā kī shariāt.” ⁶ Tab wuh guroh kī sūrat meñ bādshāh ke sāmne hāzir hue aur kahne lage, “Dārā Bādshāh abad tak jīte raheñ! ⁷ Saltanat ke tamām wazīr, gawarnar, sūbedār, mushīr aur muntazim āpas meñ mashwarā karke muttafiq hue haiñ ki agle 30 din ke daurān sab ko sirf bādshāh se duā karnī chāhie. Bādshāh ek farmān sādīr kareñ ki jo bhī kisī aur mābūd yā insān se iltijā kare use sheroñ kī mānd meñ phaiñkā jāegā. Dhyān denā chāhie ki sab hī is par amal kareñ. ⁸ Ai bādshāh, guzārish hai ki āp yih farmān zarūr sādīr kareñ balki likh kar us kī tasdīq bhī kareñ tāki use tabdīl na kiyā jā sake. Tab wuh Mādiyoñ aur Fārsiyoñ ke qawānīn kā hissā ban kar mansūkḥ nahīn kiyā jā sakegā.”

⁹ Dārā Bādshāh mān gayā. Us ne farmān likhwā kar us kī tasdīq kī.

¹⁰ Jab Dānyāl ko mālūm huā ki farmān sādīr huā hai to wuh sīdhā apne ghar meñ chalā gayā. Chhat par ek kamrā thā jis kī khulī khiṛkiyoñ kā rukh Yārūshalām kī taraf thā. Is kamre meñ Dānyāl rozānā tīn bār apne ghuṭne ṭek kar duā aur apne Khudā kī sataish kartā thā. Ab bhī us ne yih silsilā jāri rakhā. ¹¹ Jyoñ hī Dānyāl apne Khudā se duā aur iltijā kar rahā thā to us ke dushmanoñ ne guroh kī sūrat meñ ghar meñ ghus kar use yih karte hue pāyā.

¹² Tab wuh bādshāh ke pās gae aur use shāhī farmān kī yād dilāi, “Kyā āp ne farmān sādīr nahīn kiyā thā ki agle 30 din ke daurān sab ko sirf bādshāh se duā karnī hai, aur jo kisī aur mābūd yā insān se iltijā kare use sheroñ kī mānd meñ phaiñkā jāegā?” Bādshāh ne jawāb diyā, “Jī, yih farmān qāym hai balki Mādiyoñ aur Fārsiyoñ ke qawānīn kā hissā hai jo mansūkḥ nahīn kiyā jā saktā.” ¹³ Unhoñ ne kahā, “Ai bādshāh, Dānyāl jo Yahūdāh ke jilāwatanōñ meñ se hai na āp kī parwā

kartā, na us farmān kī jis kī āp ne likh kar tasdīq kī. Abhī tak wuh rozānā tīn bār apne Ḳhudā se duā kartā hai.”

¹⁴ Yih sun kar bādshāh ko barī diqqat mahsūs huī. Pūrā din wuh sochtā rahā ki maiñ Dānyāl ko kis tarah bachāūñ. Sūraj ke ghurūb hone tak wuh use chhurāne ke lie koshāñ rahā. ¹⁵ Lekin ākhirkār wuh ādmī guroh kī sūrat meñ dubārā bādshāh ke huzūr āe aur kahne lage, “Bādshāh ko yād rahe ki Mādiyon aur Fārsiyan ke qawānīn ke mutābiq jo bhī farmān bādshāh sādīr kare use tabdīl nahīñ kiya jā saktā.” ¹⁶ Chunāñche bādshāh ne hukm diyā ki Dānyāl ko pakar kar sheron kī mānd meñ phaiñkā jāe. Aisā hī huā. Bādshāh bolā, “Ai Dānyāl, jis Ḳhudā kī ibādat tum bilānāghā karte āe ho wuh tumheñ bachāe.” ¹⁷ Phir mānd ke muñh par patthar rakhā gayā, aur bādshāh ne apnī muhr aur apne baron kī muhreñ us par lagāñ tākī koī bhī use khol kar Dānyāl kī madad na kare.

¹⁸ Is ke bād bādshāh shāhī mahal meñ wāpas chalā gayā aur pūrī rāt rozā rakhe hue guzārī. Na kuchh us kā dil bahlāne ke lie us ke pās lāyā gayā, na use nīnd āī.

¹⁹ Jab pau phatne lagī to wuh uṭh kar sheron kī mānd ke pās gayā. ²⁰ Us ke qarīb pahuñch kar bādshāh ne ghamgīn āwāz se pukārā, “Ai zindā Ḳhudā ke bande Dānyāl, kyā tumhāre Ḳhudā jis kī tum bilānāghā ibādat karte rahe ho tumheñ sheron se bachā sakā?” ²¹ Dānyāl ne jawāb diyā, “Bādshāh abad tak jīte raheñ! ²² Mere Ḳhudā ne apne farishte ko bhej diyā jis ne sheron ke muñh ko band kie rakhā. Unhoñ ne mujhe koī bhī nuqsān na pahuñchāyā, kyonki Allāh ke sāmne maiñ bequsūr hūñ. Bādshāh salāmat ke khilāf bhī mujh se jurm nahīñ huā.”

²³ Yih sun kar bādshāh āpe meñ na samāyā. Us ne Dānyāl ko mānd se nikālne kā hukm diyā. Jab use khīñch kar nikālā gayā to mālūm huā ki use koī bhī nuqsān nahīñ pahuñchā. Yoñ use Allāh par bharosā rakhne kā ajr milā. ²⁴ Lekin jin ādmiyon ne Dānyāl par ilzām lagāyā thā un kā burā anjām huā. Bādshāh ke hukm par unheñ un ke bāl-bachchoñ samet sheron kī mānd meñ phaiñkā gayā. Mānd ke farsh par girne se pahle hī sher un par jhapar parē aur unheñ phar kar un kī haḍḍiyan ko chabā liyā.

²⁵ Phir Dārā Bādshāh ne saltanat kī tamām qaumon, ummaton aur ahl-e-zabān ko zail kā paighām bhejā,

“Sab kī salāmatī ho! ²⁶ Merā farmān suno! Lāzim hai ki merī saltanat kī har jagah log Dānyāl ke Ḳhudā ke sāmne thartharāeñ aur us kā khauf māneñ. Kyonki wuh zindā Ḳhudā aur abad tak qāym hai. Na kabhī us kī bādshāhī tabāh, na us kī hukūmat khatm hogī. ²⁷ Wuhī bachātā aur najāt detā hai, wuhī āsmān-o-zamīn par ilāhī nishān aur mojize dikhātā hai. Usī ne Dānyāl ko sheron ke qabze se bachāyā.”

²⁸ Chunāñche Dānyāl ko Dārā Bādshāh aur Fāras ke bādshāh Ḳhoras ke daur-e-hukūmat meñ bahut kāmyābī hāsīl huī.

7

Dānyāl kī Pahlī Royā: Chār Jānwar

¹ Shāh-e-Bābal Belshazzar kī hukūmat ke pahle sāl meñ Dānyāl ne khāb meñ royā dekhī. Jāg uṭhne par us ne wuh kuchh qalamband kar liyā jo khāb meñ dekhā thā. Zail meñ is kā bayān hai,

² Rāt ke waqt maiñ, Dānyāl ne royā meñ dekhā ki āsmān kī chāron hawāeñ zor se baṛe samundar ko mutalātim kar rahī haiñ. ³ Phir chār baṛe jānwar samundar se nikal āe jo ek dūsre se mukhtalif the.

⁴ Pahlā jānwar sherbabar jaisā thā, lekin us ke uqāb ke par the. Mere dekhte hī us ke paron ko noch liyā gayā aur use uṭhā kar insān kī tarah pichhle do pairon par kharā kiya gayā. Use insān kā dil bhī mil gayā.

⁵ Dūsrā jānwar rīchh jaisā thā. Us kā ek pahlū kharā kiyā gayā thā, aur wuh apne dānton meñ tīn pasliyān pakare hue thā. Use batāyā gayā, “Uṭh, jī bhar kar gosht khā le!”

⁶ Phir main ne tīsre jānwar ko dekhā. Wuh chīte jaisā thā, lekin us ke chār sar the. Use hukūmat karne kā iḡhtiyār diyā gayā.

⁷ Is ke bād rāt kī royā meñ ek chauthā jānwar nazar āyā jo ḍarāunā, haulnāk aur nihāyat hī tāqatwar thā. Apne lohe ke bare bare dānton se wuh sab kuchh khātā aur chūr chūr kartā thā. Jo kuchh bach jātā use wuh pānwoñ tale raund detā thā. Yih jānwar dīgar jānwaroñ se muḡhtalif thā. Us ke das sīng the. ⁸ Main sīngoñ par ḡhaur hī kar rahā thā ki ek aur chhoṭā-sā sīng un ke darmiyān se nikal āyā. Pahle das sīngoñ meñ se tīn ko noch liyā gayā tāki use jagah mil jāe. Chhoṭe sīng par insānī āñkheñ thīñ, aur us kā muñh barī barī bāteñ kartā thā.

⁹ Main dekh hī rahā thā ki taḡht lagāe gae aur Qadīmūl-aiyām baiṭh gayā. Us kā libās barf jaisā safed aur us ke bāl ḡhālīs ūñ kī mānind the. Jis taḡht par wuh baiṭhā thā wuh āg kī tarah bharak rahā thā, aur us par sholāzan pahie lage the. ¹⁰ Us ke sāmne se āg kī nahar bah kar nikal rahī thī. Beshumār hastiyāñ us kī ḡhidmat ke lie kharī thīñ. Log adālat ke lie baiṭh gae. Aur kitābeñ kholī gaīñ.

¹¹ Main ne ḡhaur kiyā ki chhoṭā sīng barī barī bāteñ kar rahā hai. Main deḡhtā rahā to chauthe jānwar ko qatl kiyā gayā. Us kā jism tabāh huā aur bharaktī āg meñ phaiñkā gayā. ¹² Dīgar tīn jānwaroñ kī hukūmat un se chhīñ lī gaī, lekin unheñ kuchh der ke lie zindā rahne kī ijāzat dī gaī.

¹³ Rāt kī royā meñ main ne yih bhī dekhā ki āsmān ke bādaloñ ke sāth sāth koī ā rahā hai jo Ibn-e-Ādam-sā lag rahā hai. Jab Qadīmūl-aiyām ke qarīb pahuñchā to us ke huzūr lāyā gayā. ¹⁴ Use saltanat, izzat aur bādshāhī dī gaī, aur har qaum, ummat aur zabān ke afrād ne us kī parastish kī. Us kī hukūmat abadī hai aur kabhī ḡhatm nahīñ hogī. Us kī bādshāhī kabhī tabāh nahīñ hogī.

¹⁵ Main, Dānyāl saḡht pareshān huā, kyonki royā se mujh par dahshat chhā gaī thī. ¹⁶ Is lie main ne wahāñ khare kisī ke pās jā kar us se guzārish kī ki wuh mujhe in tamām bātoñ kā matlab batāe. Us ne mujhe in kā matlab batāyā, ¹⁷ “Chār bare jānwar chār saltanateñ haiñ jo zamīn se nikal kar qāym ho jāeñgī. ¹⁸ Lekin Allāh T'ālā ke muḡaddasīn ko haḡiqī bādshāhī milegī, wuh bādshāhī jo abad tak hāsīl rahegī.”

¹⁹ Main chauthe jānwar ke bāre meñ mazīd jānanā chāhtā thā, us jānwar ke bāre meñ jo dīgar jānwaroñ se itnā muḡhtalif aur itnā haulnāk thā. Kyonki us ke dānt lohe aur panje pītal ke the, aur wuh sab kuchh khātā aur chūr chūr kartā thā. Jo bach jātā use wuh pānwoñ tale raund detā thā. ²⁰ Main us ke sar ke das sīngoñ aur un meñ se nikle hue chhoṭe sīng ke bāre meñ bhī mazīd jānanā chāhtā thā. Kyonki chhoṭe sīng ke nikalne par das sīngoñ meñ se tīn nikal kar gir gae. Aur yih sīng barh kar sāth wāle sīngoñ se kahīñ barā nazar āyā. Us kī āñkheñ thīñ, aur us kā muñh barī barī bāteñ kartā thā. ²¹ Royā meñ main ne dekhā ki chhoṭe sīng ne muḡaddasīn se jang karke unheñ shikast dī. ²² Lekin phir Qadīmūl-aiyām ā pahuñchā aur Allāh T'ālā ke muḡaddasīn ke lie insāf qāym kiyā. Phir wuh waqt āyā jab muḡaddasīn ko bādshāhī hāsīl huī.

²³ Jis se main ne royā kā matlab pūchhā thā us ne kahā, “Chauthe jānwar se murād zamīn par ek chauthī bādshāhī hai jo dīgar tamām bādshāhiyoñ se muḡhtalif hogī. Wuh tamām duniyā ko khā jāeḡī, use raund kar chūr chūr kar degī. ²⁴ Das sīngoñ se murād das bādshāh haiñ jo is bādshāhī se nikal āeñge. Un ke bād ek aur bādshāh āeḡā jo guzare bādshāhoñ se muḡhtalif hogā aur tīn bādshāhoñ ko ḡhāk meñ milā degā. ²⁵ Wuh Allāh T'ālā ke ḡhilāf kufr bakeḡā, aur muḡaddasīn us ke taht piste raheñge, yahāñ tak ki wuh īdoñ ke muḡarrarā auḡāt aur shariāt ko tabdīl karne kī

koshish karegā. Muqaddasīn ko ek arse, do arson aur ādhe arse ke lie us ke hawāle kiya jāegā.

²⁶ Lekin phir log us kī adālat ke lie baiṭh jāenge. Us kī hukūmat us se chhīn lī jāegī, aur wuh mukammal taur par tabāh ho jāegī. ²⁷ Tab āsmān tale kī tamām saltanaton kī bādshāhat, saltanat aur azmat Allāh T'ālā kī muqaddas qaum ke hawāle kar dī jāegī. Allāh T'ālā kī bādshāhī abadī hogī, aur tamām hukmrān us kī khidmat karke us ke tābe raheṅge."

²⁸ Mujhe mazīd kuchh nahīn batāyā gayā. Main, Dānyāl in bāton se bahut pareshān huā, aur merā chehrā mānd paṛ gayā, lekin main ne muāmalā apne dil meṁ mahfūz rakhā.

8

Dānyāl kī Dūsri Royā: Menḍhā aur Bakrā

¹ Belshazzar Bādshāh ke daur-e-hukūmat ke tīsre sāl meṁ main, Dānyāl ne ek aur royā dekhī. ² Royā meṁ main sūbā Ailām ke qilāband shahr Sosan kī nahar Ūlāi ke kināre par kharā thā. ³ Jab main ne apnī nigāh uṭhāi to kināre par mere sāmne hī ek menḍhā kharā thā. Us ke do baṛe sīng the jin meṁ se ek zyādā baṛā thā. Lekin wuh dūsre ke bād hī baṛā ho gayā thā. ⁴ Merī nazon ke sāmne menḍhā maḡhrib, shimāl aur junūb kī taraf sīng mārne lagā. Na koī jānwar us kā muqābalā kar sakā, na koī us ke qābū se bachā sakā. Jo jī chāhe kartā thā aur hote hote bahut baṛā ho gayā.

⁵ Main us par ḡhaur hī kar rahā thā ki achānak maḡhrib se āte hue ek bakrā dikhāi diya. Us kī ānkhon ke darmiyān zabardast sīng thā, aur wuh zamīn ko chhue baḡhair chal rahā thā. Pūrī duniyā ko ubūr karke ⁶ wuh do sīngon wāle us menḍhe ke pās pahunch gayā jo main ne nahar ke kināre kharā dekhā thā. Baṛe taish meṁ ā kar wuh us par ṭuṭ paṛā. ⁷ Main ne dekhā ki wuh menḍhe ke pahlū se ṭakrā gayā. Baṛe ḡhusse meṁ us ne use yon mārā ki menḍhe ke donoṁ sīng ṭukre ṭukre ho gae. Is bebas hālat meṁ menḍhā us kā muqābalā na kar sakā. Bakre ne use zamīn par paṭakh kar pānwon tale kuchal diya. Koī nahīn thā jo menḍhe ko bakre ke qābū se bachāe.

⁸ Bakrā nihāyat tāqatwar ho gayā. Lekin tāqat ke urūj par hī us kā baṛā sīng ṭuṭ gayā, aur us kī jagah mazīd chār zabardast sīng nikal āe jin kā ruḡh āsmān kī chār simton kī taraf thā. ⁹ Un ke ek sīng meṁ se ek aur sīng nikal āyā jo ibtidā meṁ chhoṭā thā. Lekin wuh junūb, mashriq aur khūbsūrat mulk Isrāīl kī taraf baṛhte baṛhte bahut tāqatwar ho gayā. ¹⁰ Phir wuh āsmānī fauj tak baṛh gayā. Wahān us ne kuchh faujiyon aur sitaron ko zamīn par phaiṅkar kar pānwon tale kuchal diya. ¹¹ Wuh baṛhte baṛhte āsmānī fauj ke kamāndar tak bhī pahunch gayā aur use un qurbāniyon se mahrūm kar diya jo use rozānā pesh kī jāti thīn. Sāth sāth sīng ne us ke maqdis ke maqām ko tabāh kar diya. ¹² Us kī fauj se rozānā kī qurbāniyon kī behurmatī huī, aur sīng ne sachchāi ko zamīn par paṭakh diya. Jo kuchh bhī us ne kiya us meṁ wuh kāmyāb rahā.

¹³ Phir main ne do muqaddas hastiyon ko āpas meṁ bāt karte hue sunā. Ek ne pūchhā, "Is royā meṁ pesh kie gae hālat kab tak qāym raheṅge, yānī jo kuchh rozānā kī qurbāniyon ke sāth ho rahā hai, yih tabāhkun behurmatī aur yih bāt ki maqdis ko pāmāl kiya jā rahā hai?" ¹⁴ Dūsre ne jawāb meṁ mujhe batāyā, "Hālat 2,300 shāmon aur subhon tak yon hī raheṅge. Is ke bād maqdis ko nae sire se maḡhsūs-o-muqaddas kiya jāegā."

¹⁵ Main dekhe hue wāqiyāt ko samajhne kī koshish kar hī rahā thā ki koī mere sāmne kharā huā jo mard jaisā lag rahā thā. ¹⁶ Sāth sāth main ne nahar Ūlāi kī taraf se kisī shakhs kī āwāz sunī jis ne kahā, "Ai Jibrāīl, is admī ko royā kā matlab batā

de.” ¹⁷ Farishtā mere qarīb āyā to main sakht ghabrā kar muñh ke bal gir gayā. Lekin wuh bolā, “Ai ādamzād, jān le ki is royā kā tālluq ākhirī zamāne se hai.”

¹⁸ Jab wuh mujh se bāt kar rahā thā to main madhosh hālat meñ muñh ke bal parā rahā. Ab farishte ne mujhe chhū kar pānwoñ par kharā kiyā. ¹⁹ Wuh bolā, “Main tujhe samjhā detā hūn ki us ākhirī zamāne meñ kyā kuchh pesh āegā jab Allāh kā ghazab nāzil hogā. Kyonki royā kā tālluq ākhirī zamāne se hai. ²⁰ Do sīngoñ ke jis menḍhe ko tū ne dekhā wuh Mādī aur Fāras ke bādshāhoñ kī numāindagī kartā hai. ²¹ Lambe bāloñ kā bakrā Yūnān kā bādshāh hai. Us kī āñkhoñ ke darmiyān lagā barā sīng Yūnānī shahanshāhī kā pahlā bādshāh hai. ²² Tū ne dekhā ki yih sīng tūt gayā aur us kī jagah chār sīng nikal āe. Is kā matlab hai ki pahlī bādshāhī se chār aur nikal āengī. Lekin chāroñ kī tāqat pahlī kī nisbat kam hogī. ²³ Un kī hukūmat ke ākhirī aiyām meñ bewafāoñ kī badkirdārī urūj tak pahuñch gaī hogī.

Us waqt ek gustākḥ aur sāzish kā māhir bādshāh taḥt par baithegā. ²⁴ Wuh bahut tāqatwar ho jāegā, lekin yih us kī apnī tāqat nahīn hogī. Wuh hairatangez barbadī kā bāis banegā, aur jo kuchh bhī karegā us meñ kāmyāb hogā. Wuh zorāwaroñ aur muqaddas qaum ko tabāh karegā. ²⁵ Apnī samajh aur fareb ke zariye wuh kāmyāb rahegā. Tab wuh mutakabbir ho jāegā. Jab log apne āp ko mahfūz samjheñge to wuh unheñ maut ke ghāt utāregā. Ākhirkār wuh hukmrānoñ ke hukmrān ke khilāf bhī uṭhegā. Lekin wuh pāsh pāsh ho jāegā, albattā insānī hāth se nahīn.

²⁶ Ai Dānyāl, shāmoñ aur subhoñ ke bāre meñ jo royā tujh par zāhir huī wuh sachchī hai. Lekin filhāl use poshidā rakh, kyonki yih wāqiyāt abhī pesh nahīn āenge balki bahut dinoñ ke guzar jāne ke bād hī.”

²⁷ Is ke bād main, Dānyāl nidhāl ho kar kaī dinoñ tak bīmār rahā. Phir main uṭhā aur bādshāh kī khidmat meñ dubārā apne farāyz adā karne lagā. Main royā se sakht pareshān thā, aur koī nahīn thā jo mujhe us kā matlab batā sake.

9

Dānyāl Apnī Qaum kī Shafā'at Kartā Hai

¹ Dārā bin Akhaswerus Bābal ke taḥt par baiṭh gayā thā. Is Mādī bādshāh ² kī hukūmat ke pahle sāl meñ main, Dānyāl ne pāk nawishtoñ kī tahqīq kī. Main ne khāskar us par ghaur kiyā jo Rab ne Yarmiyāh Nabī kī mārifat farmāyā thā. Us ke mutābiq Yarūshalam kī tabāhshudā hālat 70 sāl tak qāym rahegī. ³ Chunāñche main ne Rab apne Khudā kī taraf rujū kiyā tāki apnī duā aur iltijāoñ se us kī marzī dariyāft karūñ. Sāth sāth main ne rozā rakhā, ṭāṭ kā libās orḥ liyā aur apne sar par rākh ḍāl lī. ⁴ Main ne Rab apne Khudā se duā karke iqrār kiyā,

“Ai Rab, tū kitnā azīm aur mahīb Khudā hai! Jo bhī tujhe pyār kartā aur tere ahkām ke tābe rahtā hai us ke sāth tū apnā ahd qāym rakhtā aur us par mehrbānī kartā hai. ⁵ Lekin ham ne gunāh aur badī kī hai. Ham bedīn aur bāghī ho kar tere ahkām aur hidāyāt se bhaṭak gae haiñ. ⁶ Ham ne nabiyoñ kī nahīn sunī, hālāñki tere khādim terā nām le kar hamāre bādshāhoñ, buzurgoñ, bāpdādā balki mulk ke tamām bāshindoñ se muḥhātib hue. ⁷ Ai Rab, tū haq bajānib hai jabki is dīn ham sab sharmsār haiñ, khāh Yahūdāh, Yarūshalam yā Isrāīl ke hoñ, khāh qarīb yā un tamām dūr-darāz mamālik meñ rahte hoñ jahān tū ne hameñ hamārī bewafāī ke sabab se muntashir kar diyā hai. Kyonki ham tere hī sāth bewafā rahe haiñ. ⁸ Ai Rab, ham apne bādshāhoñ, buzurgoñ aur bāpdādā samet bahut sharmsār haiñ, kyonki ham ne terā hī gunāh kiyā hai.

⁹ Lekin Rab hamārā Khudā rahīm hai aur khushī se muāf kartā hai, go ham us se sarkash hue haiñ. ¹⁰ Na ham Rab apne Khudā ke tābe rahe, na us ke un ahkām ke mutābiq zindagī guzarī jo us ne hameñ apne khādimoñ yānī nabiyoñ kī mārifat die

the. ¹¹ Tamām Isrāīl terī shari'at kī khilāfwarzī karke sahīh rāh se bhaṭak gayā hai, koī terī sunane ke lie taiyār nahīn thā.

Allāh ke khādīm Mūsā ne shari'at meñ qasam khā kar lānateñ bhejī thīn, aur ab yih lānateñ ham par nāzil huī haiñ, is lie ki ham ne terā gunāh kiyā. ¹² Jo kuchh tū ne hamāre aur hamāre hukmrānoñ ke khilāf farmāyā thā wuh pūrā huā, aur ham par baṛī āfat āī. Āsmān tale kahīn bhī aisī musibat nahīn āī jis tarah Yarūshalam ko pesh āī hai. ¹³ Mūsā kī shari'at meñ mazkūr har wuh lānat ham par nāzil huī jo nāfarmānoñ par bhejī gāī hai. To bhī na ham ne apne gunāhoñ ko chhoṛā, na terī sachchāī par dhyān diyā, hālāñki is se ham Rab apne Khudā kā ghazab ṭhandā kar sakte the. ¹⁴ Isī lie Rab ham par āfat lāne se na jhijkā. Kyonki jo kuchh bhī Rab hamārā Khudā kartā hai us meñ wuh haq bajānib hotā hai. Lekin ham ne us kī na sunī.

¹⁵ Ai Rab hamāre Khudā, tū baṛī qudrat kā izhār karke apnī qaum ko Misr se nikāl lāyā. Yoñ tere nām ko wuh izzat-o-jalāl milā jo āj tak qāym rahā hai. Is ke bāwujūd ham ne gunāh kiyā, ham se bedīn harkateñ sarzad huī haiñ. ¹⁶ Ai Rab, tū apne munsifānā kāmoñ meñ wafādār rahā hai! Ab bhī is kā lihāz kar aur apne saḡht ghazab ko apne shahr aur muqaddas pahār Yarūshalam se dūr kar! Yarūshalam aur terī qaum gird-o-nawāh kī qaumoñ ke lie mazāq kā nishānā ban gāī hai, go ham mānte haiñ ki yih hamāre gunāhoñ aur hamāre bāpdādā kī khatāoñ kī wajah se ho rahā hai.

¹⁷ Ai hamāre Khudā, ab apne khādīm kī duāoñ aur iltijāoñ ko sun! Ai Rab, apnī hī khātir apne tabāhshudā maqdis par apne chehre kā mehrbān nūr chamkā. ¹⁸ Ai mere Khudā, kān lagā kar merī sun! Apnī āñkheñ khol! Us shahr ke khandarāt par nazar kar jis par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai. Ham is lie tujh se iltijāeñ nahīn kar rahe ki ham rāstbāz haiñ balki is lie ki tū nihāyat mehrbān hai. ¹⁹ Ai Rab, hamārī sun! Ai Rab, hameñ muāf kar! Ai mere Khudā, apnī khātir der na kar, kyonki tere shahr aur qaum par tere hī nām kā ṭhappā lagā hai."

70 Haftoñ kā Bhed

²⁰ Yoñ main duā kartā aur apne aur apnī qaum Isrāīl ke gunāhoñ kā iqrār kartā gayā. Main khāskar apne Khudā ke muqaddas pahār Yarūshalam ke lie Rab apne Khudā ke huzūr fariyād kar rahā thā.

²¹ Main duā kar hī rahā thā ki Jibrāīl jise main ne dūsri royā meñ dekhā thā mere pās ā pahunchā. Rab ke ghar meñ shām kī qurbānī pesh karne kā waqt thā. Main bahut hī thak gayā thā. ²² Us ne mujhe samjhā kar kahā, "Ai Dānyāl, ab main tujhe samajh aur basīrat dene ke lie āyā hūñ. ²³ Jyon hī tū duā karne lagā to Allāh ne jawāb diyā, kyonki tū us kī nazar meñ girānqadar hai. Main tujhe yih jawāb sunāne āyā hūñ. Ab dhyān se royā ko samajh le! ²⁴ Terī qaum aur tere muqaddas shahr ke lie 70 hafte muqarrar kie gae haiñ tāki utne meñ jarāym aur gunāhoñ kā silsilā khatm kiyā jāe, qusūr kā kaffārā diyā jāe, abadī rāstī qāym kī jāe, royā aur peshgoī kī tasdīq kī jāe aur muqaddastarīn jagah ko masah karke makhsūs-o-muqaddas kiyā jāe.

²⁵ Ab jān le aur samajh le ki Yarūshalam ko dubārā tāmīr karne kā hukm diyā jāegā, lekin mazīd sāt hafte guzareñge, phir hī Allāh ek hukmrān ko is kām ke lie chun kar masah karegā. Tab shahr ko 62 haftoñ ke andar chaukoñ aur khandaqoñ samet nae sire se tāmīr kiyā jāegā, go is daurān wuh kāfī musibat se dochār hogā.

²⁶ In 62 haftoñ ke bād Allāh ke masah kie gae bande ko qatl kiyā jāegā, aur us ke pās kuchh bhī nahīn hogā. Us waqt ek aur hukmrān kī qaum ā kar shahr aur maqdis ko tabāh karegī. Ikhtitām sailāb kī sūrat meñ āegā, aur ākhir tak jang jāri rahegī, aisī tabāhī hogī jis kā faisla ho chukā hai. ²⁷ Ek hafte tak yih hukmrān muta'addid logoñ ko ek ahd ke taht rahne par majbūr karegā. Is hafte ke bīch meñ wuh zabah aur ghallā kī qurbāniyoñ kā intazām band karegā aur maqdis ke ek taraf wuh kuchh

kharā karegā jo behurmatī aur tabāhī kā bāis hai. Lekin tabāh karne wāle kā khatmā bhī muqarrar kiyā gayā hai, aur ākhirkār wuh bhī tabāh ho jāegā.”

10

Dānyāl kī Ākhirī Royā

¹ Fāras ke bādshāh Khoras kī hukūmat ke tīsre sāl mein Beltashazzar yānī Dānyāl par ek bāt zāhir huī jo yaqīnī hai aur jis kā tālluq ek barī musibat se hai. Use royā mein is paighām kī samajh hāsīl huī.

² Un dinoñ mein main, Dānyāl tīn pūre hafte mātām kar rahā thā. ³ Na main ne umdā khānā khāyā, na gosht yā mai mere honṭon tak pahunchī. Tīn pūre hafte main ne har khushbūdār tel se parhez kiyā. ⁴ Pahle mahīne ke 24weñ din * main baṛe dariyā Dījlā ke kināre par kharā thā. ⁵ Main ne nigāh uṭhāī to kyā dekhtā hūn ki mere sāmne katān se mulabbas ādmī kharā hai jis kī kamr mein khālis sone kā paṭkā bandhā huā hai. ⁶ Us kā jism pukhrāj † jaisā thā, us kā chehrā āsmānī bijlī kī tarah chamak rahā thā, aur us kī ānkheñ bharaktī mashālon kī mānind thīn. Us ke bāzū aur pānw pālīsh kie hue pītal kī tarah damak rahe the. Bolte waqt yon lag rahā thā ki baṛā hujūm shor machā rahā hai.

⁷ Sirf main, Dānyāl ne yih royā dekhi. Mere sāthiyon ne use na dekhā. To bhī achānak un par itnī dahshat tāri huī ki wuh bhāg kar chhup gae. ⁸ Chunānche main akelā hī rah gayā. Lekin yih azīm royā dekh kar merī sārī tāqat jāti rahī. Mere chehre kā rang mānd par gayā aur main bebas huā. ⁹ Phir wuh bolne lagā. Use sunte hī main muñh ke bal gir kar madhosh hālat mein zamīn par parā rahā. ¹⁰ Tab ek hāth ne mujhe chhū kar hilāyā. Us kī madad se main apne hāthon aur ghutnon ke bal ho sakā.

¹¹ Wuh ādmī bolā, “Ai Dānyāl, tū Allāh ke nazdik bahut girānqadar hai! Jo bāteñ main tujh se karūnga un par ghaur kar. Kharā ho jā, kyonki is waqt mujhe tere hī pās bhejā gayā hai.” Tab main thartharāte hue kharā ho gayā. ¹² Us ne apnī bāt jāri rakhī, “Ai Dānyāl, mat ḍarnā! Jab se tū ne samajh hāsīl karne aur apne Khudā ke sāmne jhukne kā pūrā irādā kar rakhā hai, usī din se terī sunī gai hai. Main terī duāon ke jawāb mein ā gayā hūn. ¹³ Lekin Fārsī bādshāhī kā sardār 21 din tak mere rāste mein kharā rahā. Phir Mikāel jo Allāh ke sardār farishton mein se ek hai merī madad karne āyā, aur merī jān Fārsī bādshāhī ke us sardār ke sāth laṛne se chhūṭ gai. ¹⁴ Main tujhe wuh kuchh sunāne ko āyā hūn jo ākhirī dinoñ mein terī qaum ko pesh āegā. Kyonki royā kā tālluq āne wāle waqt se hai.”

¹⁵ Jab wuh mere sāth yih bāteñ kar rahā thā to main khāmoshī se niche zamīn kī taraf dekhtā rahā. ¹⁶ Phir jo ādmī-sā lag rahā thā us ne mere honṭon ko chhū diyā, aur main muñh khol kar bolne lagā. Main ne apne sāmne khare farishte se kahā, “Ai mere āqā, yih royā dekh kar main dard-e-zah mein mubtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khāne lagā hūn. Merī tāqat jāti rahī hai. ¹⁷ Ai mere āqā, ap kā khādim kis tarah ap se bāt kar saktā hai? Merī tāqat to jawāb de gai hai, sāns lenā bhī mushkil ho gayā hai.”

¹⁸ Jo ādmī-sā lag rahā thā us ne mujhe ek bār phir chhū kar taqwiyat dī ¹⁹ aur bolā, “Ai tū jo Allāh kī nazar mein girānqadar hai, mat ḍarnā! Terī salāmatī ho. Hauslā rakh, mazbūt ho jā!” Jyon hī us ne mujh se bāt kī mujhe taqwiyat milī, aur main bolā, “Ab mere āqā bāt karen, kyonki ap ne mujhe taqwiyat dī hai.”

²⁰ Us ne kahā, “Kyā tū mere āne kā maqsad jāntā hai? Jald hī main dubārā Fāras ke sardār se laṛne chalā jāūngā. Aur us se nipaṭne ke bād Yūnān kā sardār āegā.

²¹ Lekin pahle main tere sāmne wuh kuchh bayān kartā hūn jo ‘Sachchāī kī Kitāb’

* 10:4 23 Aprail. † 10:6 topas

meñ likhā hai. (In sardāron se laṛne meñ merī madad koī nahīn kartā siwāe tumhāre sardār farishte Mikāel ke.

11

¹ Mādī bādshāh Dārā kī hukūmat ke pahle sāl se hī main Mikāel ke sāth kharā rahā hūn tāki us ko sahārā dūn aur us kī hifāzat karūn.)

Shimālī aur Junūbī Saltanaton kī Jangeñ

² Ab main tujhe wuh kuchh batātā hūn jo yaqīnan pesh āegā. Fāras meñ mazīd tīn bādshāh takht par baiṭheṅge. Is ke bād ek chauthā ādmī bādshāh banegā jo tamām dūson se kahīn zyādā daulatmand hogā. Jab wuh daulat ke bāis tāqatwar ho jāegā to wuh Yūnānī mamlakat se laṛne ke lie sab kuchh jamā karegā.

³ Phir ek zorāwar bādshāh barpā ho jāegā jo baṛī quwwat se hukūmat karegā aur jo jī chāhe karegā. ⁴ Lekin jyon hī wuh barpā ho jāe us kī saltanat ṭukre ṭukre ho kar ek shimālī, ek junūbī, ek maḡhribī aur ek mashriqī hisse meñ taqsim ho jāegī. Na yih chār hisse pahlī saltanat jitne tāqatwar hoṅge, na bādshāh kī aulād takht par baiṭhegī, kyonki us kī saltanat jaṛ se ukhar kar dūson ko dī jāegī. ⁵ Junūbī mulk kā bādshāh taqwiyyat pāegā, lekin us kā ek afsar kahīn zyādā tāqatwar ho jāegā, us kī hukūmat kahīn zyādā mazbūt hogī.

⁶ Chand sāl ke bād donoñ saltanateñ muttahiḍ ho jāeṅgī. Ahd ko mazbūt karne ke lie junūbī bādshāh kī beṭī kī shādī shimālī bādshāh se karāī jāegī. Lekin na beṭī kāmyāb hogī, na us kā shauhar aur na us kī tāqat qāym rahegī. Un dinoñ meñ use us ke sāthiyon, bāp aur shauhar samet dushman ke hawāle kiya jāegā. ⁷ Beṭī kī jagah us kā ek rishtedār kharā ho jāegā jo shimālī bādshāh kī fauj par hamlā karke us ke qile meñ ghus āegā. Wuh un se nipaṭ kar fatah pāegā ⁸ aur un ke dhāle hue buton ko sone-chāndī kī qimti chizon samet chhīn kar Misr le jāegā. Wuh kuchh sāl tak shimālī bādshāh ko nahīn chheṛegā. ⁹ Phir shimālī bādshāh junūbī bādshāh ke mulk meñ ghus āegā, lekin use apne mulk meñ wāpas jānā paregā. ¹⁰ Is ke bād us ke beṭe jang kī taiyāriyān karke baṛī baṛī faujeñ jamā kareṅge. Un meñ se ek junūbī bādshāh kī taraf barh kar sailāb kī tarah junūbī mulk par āegī aur laṛte laṛte us ke qile tak pahuñcheḡi.

¹¹ Phir junūbī bādshāh taish meñ ā kar shimālī bādshāh se laṛne ke lie niklegā. Shimālī bādshāh jawāb meñ baṛī fauj kharī karegā, lekin wuh shikast khā kar ¹² tabāh ho jāegī. Tab junūbī bādshāh kā dil ḡhurūr se bhar jāegā, aur wuh beshumār afrād ko maut ke ghāṭ utāregā. To bhī wuh tāqatwar nahīn rahegā. ¹³ Kyonki shimālī bādshāh ek aur fauj jamā karegā jo pahlī kī nisbat kahīn zyādā baṛī hogī. Chand sāl ke bād wuh is baṛī aur hathiyāron se lais fauj ke sāth junūbī bādshāh se laṛne āegā.

¹⁴ Us waqt bahut-se log junūbī bādshāh ke khalāf uṭh kharḑe hoṅge. Terī qaum ke bedīn log bhī us ke khalāf kharḑe ho jāeṅge aur yon royā ko pūrā kareṅge. Lekin wuh ṭhokar khā kar gir jāeṅge. ¹⁵ Phir shimālī bādshāh ā kar ek qilāband shahr kā muhāsarā karegā. Wuh pushtā banā kar shahr par qabzā kar legā. Junūb kī faujeñ use rok nahīn sakeṅgī, un ke behtarīn daste bhī bebas ho kar us kā sāmna nahīn kar sakeṅge. ¹⁶ Hamlā-āwar bādshāh jo jī chāhe karegā, aur koī us kā sāmna nahīn kar sakegā.

Us waqt wuh kḡubsūrat mulk Isrāīl meñ ṭik jāegā aur use tabāh karne kā iḡhtiyār rakhegā. ¹⁷ Tab wuh apnī pūrī saltanat par qābū pāne kā mansūbā bāndhegā. Is zimn meñ wuh junūbī bādshāh ke sāth ahd bāndh kar us se apnī beṭī kī shādī karāegā tāki junūbī mulk ko tabāh kare, lekin befāydā. Mansūbā nākām ho jāegā.

¹⁸ Is ke bād wuh sāhilī ilāqon kī taraf rukh karegā. Un meñ se wuh bahuton par qabzā bhī karegā, lekin ākḡhirkār ek hukmrān us ke gustākḡhānā rawaiye kā kḡhātmā

karegā, aur use sharmindā ho kar pīchhe haṭnā paṛegā. ¹⁹ Phir shimālī bādshāh apne mulk ke qilon ke pās wāpas āegā, lekin itne meñ ṭhokar khā kar gir jāegā. Tab us kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

²⁰ Us kī jagah ek bādshāh barpā ho jāegā jo apne afsar ko shāndār mulk Isrāīl meñ bhejegā tāki wahān se guzar kar logon se ṭaiks le. Lekin thoṛe dinon ke bād wuh tabāh ho jāegā. Na wuh kisī jhagaṛe ke sabab se halāk hogā, na kisī jang meñ.

Isrāīlī Qaum kā Barā Dushman

²¹ Us kī jagah ek qābil-e-mazammāt ādmī khaṛā ho jāegā. Wuh taḡht ke lie muqarrar nahīn huā hogā balki ḡhairmutawaqqe taur par ā kar sāzishon ke wasīle se bādshāh banegā. ²² Muḡhālīf faujeñ us par ṭuṭ paṛeṅgī, lekin wuh sailāb kī tarah un par ā kar unheñ bahā le jāegā. Wuh aur ahd kā ek ra'īs tabāh ho jāeṅge. ²³ Kyonki us ke sāth ahd bāndhne ke bād wuh use fareb degā aur sirf thoṛe hī afrād ke zariye iqtidār hāsil kar legā. ²⁴ Wuh ḡhairmutawaqqe taur par daulatmand sūbon meñ ḡhus kar wuh kuchh karegā jo na us ke bāp aur na us ke bāpdādā se kabhī sarzād huā hogā. Lūṭā huā māl aur milkiyat wuh apne logon meñ taqsīm karegā. Wuh qilāband shahron par qabzā karne ke mansūbe bhī bāndhegā, lekin sirf mahdūd arse ke lie.

²⁵ Phir wuh himmat bāndh kar aur pūrā zor lagā kar barī fauj ke sāth junūbī bādshāh se laṛne jāegā. Jawāb meñ junūbī bādshāh ek barī aur nihāyat hī tāqatwar fauj ko laṛne ke lie taiyār karegā. To bhī wuh shimālī bādshāh kā sāmna nahīn kar pāegā, is lie ki us ke ḡhilāf sāzisheñ kāmyāb ho jāeṅgī. ²⁶ Us kī roṭī khāne wāle hī use tabāh kareṅge. Tab us kī fauj muntashir ho jāegī, aur bahut-se afrād maidān-e-jang meñ khet āeṅge.

²⁷ Donon bādshāh muzākarāt ke lie ek hī mez par baiṭh jāeṅge. Wahān donon jhūṭ bolte hue ek dūsre ko nuqsān pahuñchāne ke lie koshān raheṅge. Lekin kisī ko kāmyābī hāsil nahīn hogī, kyonki muqarrarā āḡhirī waqt abhī nahīn ānā hai. ²⁸ Shimālī bādshāh barī daulat ke sāth apne mulk meñ wāpas chalā jāegā. Rāste meñ wuh muqaddas ahd kī qaum Isrāīl par dhyān de kar use nuqsān pahuñchāegā, phir apne watan wāpas jāegā.

²⁹ Muqarrarā waqt par wuh dubārā junūbī mulk meñ ḡhus āegā, lekin pahle kī nisbat is bār natijā farq hogā. ³⁰ Kyonki Kittīm ke baharī jahāz us kī muḡhālāfat kareṅge, aur wuh hauslā hāregā.

Tab wuh muṛ kar muqaddas ahd kī qaum par apnā pūrā ḡhussā utāregā. Jo muqaddas ahd ko tark kareṅge un par wuh mehrbānī karegā. ³¹ Us ke faujī ā kar qilāband maqdis kī behurmatī kareṅge. Wuh rozānā kī qurbāniyon kā intazām band karke tabāhī kā makrūh but khaṛā kareṅge. ³² Jo Yahūdī pahle se ahd kī ḡhilāfwarzī kar rahe hoṅge unheñ wuh chiknī-chuprī bāton se murtad ho jāne par āmadā karegā. Lekin jo log apne Ḳhudā ko jānte haiñ wuh mazbūt rah kar us kī muḡhālāfat kareṅge. ³³ Qaum ke samajhdār bahuton ko sahīh rāh kī tālīm deṅge. Lekin kuchh arse ke lie wuh talwār, āg, qaid aur lūṭ-mār ke bāis ḡānwāṇdol raheṅge. ³⁴ Us waqt unheñ thoṛī-bahut madad hāsil to hogī, lekin bahut-se aise log un ke sāth mil jāeṅge jo muḡhlis nahīn hoṅge. ³⁵ Samajhdāron meñ se kuchh ḡānwāṇdol ho jāeṅge tāki logon ko āzmā kar āḡhirī waqt tak ḡhālīs aur pāk-sāf kiyā jāe. Kyonki muqarrarā waqt kuchh der ke bād āegā.

³⁶ Bādshāh jo jī chāhe karegā. Wuh sarfarāz ho kar apne āp ko tamām mābūdōn se azīm qarār degā. Ḳhudāon ke Ḳhudā ke ḡhilāf wuh nāqābil-e-bayān kufr bakegā. Use kāmyābī bhī hāsil hogī, lekin sirf us waqt tak jab tak ilāhī ḡhazab ṭhanḡā na ho jāe. Kyonki jo kuchh muqarrar huā hai use pūrā honā hai. ³⁷ Bādshāh na apne bāpdādā ke dewatāon kī parwā karegā, na auraton ke azīz dewatā kī, na kisī aur kī. Kyonki wuh apne āp ko sab par sarfarāz karegā. ³⁸ In dewatāon ke bajāe wuh qilon

ke dewatā kī pūjā karegā jis se us ke bāpdādā wāqif hī nahīn the. Wuh sone-chāndī, jawāharāt aur qīmtī tohfon se dewatā kā ehtirām karegā. ³⁹ Chunānche wuh ajnabī mābūd kī madad se mazbūt qilon par hamlā karegā. Jo us kī hukūmat māneñ un kī wuh baṛī izzat karegā, inheñ bahutoñ par muqarrar karegā aur un meñ ajr ke taur par zamīn taqsim karegā.

⁴⁰ Lekin phir ākhirī waqt āegā. Junūbī bādshāh jang meñ us se ṭakrāegā, to jawāb meñ shimālī bādshāh rath, ghurṣawār aur muta'addid bahrī jahāz le kar us par ṭūṭ paṛegā. Tab wuh bahut-se mulkoñ meñ ghus āegā aur sailāb kī tarah sab kuchh gharq karke āge baṛhegā. ⁴¹ Is daurān wuh kḥūbsūrat mulk Isrāīl meñ bhī ghus āegā. Bahut-se mamālik shikast khāenge, lekin Adom aur Moāb Ammon ke markazī hisse samet bach jāenge. ⁴² Us waqt us kā iqtidār bahut-se mamālik par chhā jāegā, Misr bhī nahīn bachegā. ⁴³ Shimālī bādshāh Misr kī sone-chāndī aur bāqī daulat par qabzā karegā, aur Libiyā aur Ethiopiyā bhī us ke naqsh-e-qadam par chaleñge. ⁴⁴ Lekin phir mashriq aur shimāl kī taraf se afwāheñ use sadmā pahuñchāengī, aur wuh baṛe taish meñ ā kar bahutoñ ko tabāh aur halāk karne ke lie niklegā. ⁴⁵ Rāste meñ wuh samundar aur kḥūbsūrat muqaddas pahār ke darmiyān apne shāhī kḥaime lagā legā. Lekin phir us kā anjām āegā, aur koī us kī madad nahīn karegā.

12

Murde Jī Uṭhte Haiñ

¹ Us waqt farishton kā azīm sardār Mikāel uṭh kharā hogā, wuh jo terī qaum kī shafā'at kartā hai. Musibat kā aisā waqt hogā kī qaumon ke paidā hone se le kar us waqt tak nahīn huā hogā. Lekin sāth sāth terī qaum ko najāt milegī. Jis kā bhī nām Allāh kī kitāb meñ darj hai wuh najāt pāegā. ² Tab kḥāk meñ soe hue muta'addid log jāg uṭheñge, kuchh abadī zindagī pāne ke lie aur kuchh abadī ruswāī aur ghin kā nishānā banane ke lie. ³ Jo samajhdār haiñ wuh āsmān kī āb-o-tāb kī mānind chamkeñge, aur jo bahutoñ ko rāst rāh par lāe haiñ wuh hameshā tak sitāron kī tarah jagmagāenge.

⁴ Lekin tū, ai Dānyāl, in bāton ko chhupāe rakh! Is kitāb par ākhirī waqt tak muhr lagā de! Bahut log idhar-udhar ghūmte phireñge, aur ilm meñ izāfā hotā jāegā.”

Ākhirī Waqt

⁵ Phir main, Dānyāl ne dariyā ke pās do ādmiyon ko dekhā. Ek is kināre par kharā thā jabki dūsrā dūse kināre par. ⁶ Katān se mulabbas ādmī bahte hue pānī ke ūpar thā. Kināron par khare ādmiyon meñ se ek ne us se pūchhā, “In hairatangez bāton kī takmīl tak mazīd kitnī der lagegī?”

⁷ Katān se mulabbas ādmī ne donoñ hāth āsmān kī taraf uṭhāe aur abad tak zindā kḥudā kī qasam khā kar bolā, “Pahle ek arsā, phir do arse, phir ādhā arsā guzaregā. Pahle muqaddas qaum kī tāqat ko pāsh pāsh karne kā silsilā iḳhtitām par pahuñchnā hai. Is ke bād hī yih tamām bāteñ takmīl tak pahuñcheñgī.”

⁸ Go main ne us kī yih bāt sunī, lekin wuh merī samajh meñ na āī. Chunānche main ne pūchhā, “Mere āqā, in tamām bāton kā kyā anjām hogā?”

⁹ Wuh bolā, “Ai Dānyāl, ab chalā jā! Kyonki in bāton ko ākhirī waqt tak chhupāe rakhnā hai. Us waqt tak in par muhr lagī rahegī. ¹⁰ Bahutoñ ko āzmā kar pāk-sāf aur kḥālis kiyā jāegā. Lekin bedīn bedīn hī raheñge. Koī bhī bedīn yih nahīn samjhegā, lekin samajhdāron ko samajh āegī. ¹¹ Jis waqt se rozānā kī qurbānī kā intazām band kiyā jāegā aur tabāhī ke makrūh but ko maqdis meñ kharā kiyā jāegā us waqt se 1,290 din guzareñge. ¹² Jo sabar karke 1,335 dinoñ ke iḳhtitām tak qāym rahe wuh mubārak hai!

¹³ Jahān tak terā tālluq hai, ākhirī waqt kī taraf baṛhtā chalā jā! Tū ārām karegā aur phir dinon ke iḡhtitām par jī uṭh kar apnī mīrās pāegā.”

Hosea

Nabī kā Ḳhāndān Isrāīl kī Alāmat Hai

¹ Zail meñ Rab kā wuh kalām darj hai jo un dinoñ meñ Hosea bin Bairī par nāzil huā jab Uzziyāh, Yūtām, Ākhaz aur Hizqiyāh Yahūdāh ke bādshāh aur Yarubiyām bin Yuās Isrāīl kā bādshāh thā.

² Jab Rab pahlī bār Hosea se hamkalām huā to us ne hukm diyā, “Jā, zinākār aurat se shādī kar aur zinākār bachche paidā kar, kyonki mulk Rab kī pairawī chhoṛ kar musalsal zinā kartā rahtā hai.” ³ Chunāñche Hosea kī Jumar bint Diblāym se shādī huī. Us kā pānw bhārī huā, aur beṭā paidā huā. ⁴ Tab Rab ne Hosea se kahā, “Us kā nām Yazrael rakhnā. Kyonki jald hī main Yāhū ke ḳhāndān ko Yazrael meñ us qatl-o-ghārat kī sazā dūngā jo us se sarzad huī. Sāth sāth main Isrāīlī bādshāhī ko bhī khatm karūnga. ⁵ Us din main Maidān-e-Yazrael meñ Isrāīl kī kamān ko toṛ dālūngā.”

⁶ Is ke bād Jumar dubārā ummīd se huī. Is bār beṭī paidā huī. Rab ne Hosea se kahā, “Is kā nām Loruhamā yānī ‘Jis par Rahm na Huā Ho’ rakhnā, kyonki āindā main Isrāīliyoñ par rahm nahīn karūnga balki wuh mere rahm se sarāsar mahrūm raheñge.

⁷ Lekin Yahūdāh ke bāshindoñ par main rahm karke unheñ chhuṭkārā dūngā. Main unheñ kamān, talwār, jang ke hathiyāroñ, ghoṛoñ yā ghursawāroñ kī mārifat chhuṭkārā nahīn dūngā balki main jo Rab un kā Ḳhudā hūn ḳhud hī unheñ najāt dūngā.”

⁸ Loruhamā kā dūdh chhuṛāne par Jumar phir hāmilā huī. Is martabā beṭā paidā huā. ⁹ Tab Rab ne farmāyā, “Is kā nām Loammī yānī ‘Merī Qaum Nahīn’ rakhnā. Kyonki tum merī qaum nahīn, aur main tumhārā Ḳhudā nahīn hūngā.

¹⁰ Lekin wuh waqt āegā jab Isrāīlī samundar kī ret jaise beshumār hoñge. Na un kī paimāish kī jā sakegī, na unheñ ginā jā sakegā. Tab jahān un se kahā gayā ki ‘Tum merī qaum nahīn’ wahān wuh ‘Zindā Ḳhudā ke Farzand’ kahlāeñge. ¹¹ Tab Yahūdāh aur Isrāīl ke log muttahid ho jāeñge aur mil kar ek rāhnumā muqarrar kareñge. Phir wuh mulk meñ se nikal āeñge, kyonki Yazrael * kā din azīm hogā!

2

¹ Us waqt apne bhāiyoñ kā nām Ammī yānī ‘Merī Qaum’ aur apnī bahnoñ kā nām Ruhāmā yānī ‘Jis par Rahm Kiyā Gayā Ho’ rakho.

Isrāīl Bewafā Jumar kī Mānind Hai

² Apnī māñ Isrāīl par ilzām lagāo, hāñ us par ilzām lagāo! Kyonki na wuh merī bīwī hai, na main us kā shauhar hūn. Wuh apne chehre se aur apnī chhātiyoñ ke darmiyān se zinākārī ke nishān dūr kare, ³ warnā main us ke kapṛe utār kar use us nangī hālat meñ chhoṛūngā jis meñ wuh paidā huī. Main hone dūngā ki wuh registān aur jhulastī zamīn meñ tabdil ho jāe, ki wuh pyās ke mārē mar jāe. ⁴ Main us ke bachchoñ par bhī rahm nahīn karūnga, kyonki wuh zinākār bachche haiñ. ⁵ Un kī māñ ne zinā kiyā, unheñ janm dene wālī ne sharmnāk harkateñ kī haiñ. Wuh bolī, ‘Main apne āshiqoñ ke pīchhe bhāg jāūngī. Ākhīr merī roṭī, pānī, ūn, katān, tel aur pīne kī chizeñ wuhī muhaiyā karte haiñ.’

⁶ Is lie jahān bhī wuh chalnā chāhe wahān main use kāñṭedār jhāriyoñ se rok dūngā, main aīsī dīwār khaṛī karūnga ki use rāste kā patā na chale. ⁷ Wuh apne

* **1:11** Yānī Allāh Bīj Botā Hai.

āshiqon kā pīchhā karte karte thak jāegī aur kabhī un tak pahuñchegī nahīn, wuh un kā khoj lagātī rahegī lekin unheñ pāegī nahīn. Phir wuh boleḡī, ‘Main apne pahle shauhar ke pās wāpas jāūn, kyonki us waqt merā hāl āj kī nisbat kahīn behtar thā.’

⁸ Lekin wuh yih bāt jānane ke lie taiyār nahīn kī use Allāh hī kī taraf se sab kuchh muhaiyā huā hai. Main hī ne use wuh anāj, mai, tel aur kasrat kī sonā-chāndī de dī jo logoñ ne Bāl Dewatā ko pesh kī. ⁹ Is lie main apne anāj aur apne angūr ko fasal kī kaṭāi se pahle pahle wāpas lūngā. Jo ūn aur katān main use detā rahā tāki us kī barahnagī nazar na āe use main us se chhīn lūngā. ¹⁰ Us ke āshiqon ke deḡhte deḡhte main us ke sāre kapṛe utārūngā, aur koī use mere hāth se nahīn bachāegā. ¹¹ Main us kī tamām ḡhushiyāñ band kar dūngā. Na koī id, na Nae Chāñd kā Tahwār, na Sabat kā dīn yā bāqī koī muḡarrarā jashn manāyā jāegā. ¹² Main us ke angūr aur anjīr ke bāḡhon ko tabāh karūngā, un chīzon ko jin ke bāre meñ us ne kahā, ‘Yih mujhe āshiqon kī ḡhidmat karne ke ewaz mil gaī haiñ.’ Main yih bāḡh jangal banane dūngā, aur janglī jāñwar un kā phal khāenge.

¹³ Rab farmātā hai ki main use un dīnon kī sazā dūngā jab us ne Bāl ke buton ko baḡhūr kī qurbāniyāñ pesh kiñ. Us waqt wuh apne āp ko bāliyon aur zewarāt se sajā kar apne āshiqon ke pīchhe bhāḡ gaī. Mujhe wuh bhūl gaī.

Allāh Wafādār Rahtā Hai

¹⁴ Chunāñche ab main use manāne kī koshish karūngā, use registān meñ le jā kar us se narmī se bāt karūngā. ¹⁵ Phir main use wahāñ se ho kar us ke angūr ke bāḡh wāpas karūngā aur Wādī-e-Akūr * ko ummīd ke darwāze meñ badal dūngā. Us waqt wuh ḡhushī se mere pīchhe ho kar wahāñ chaleḡī, bilkul usī tarah jis tarah jāwāñ meñ kartī thī jab mere pīchhe ho kar Misr se nikal āī.”

¹⁶ Rab farmātā hai, “Us dīn tū mujhe pukārte waqt ‘Ai mere Bāl’ † nahīn kaheḡī balki ‘Ai mere ḡhāwind.’” ¹⁷ Main Bāl dewatāon ke nām tere muñh se nikāl dūngā, aur tū āindā un ke nāmon kā zikr tak nahīn kareḡī. ¹⁸ Us dīn main janglī jāñwaron, paridon aur reñgne wāle jāñdaron ke sāth ahd bāñdhūngā tāki wuh Isrāīl ko nuḡsāñ na pahuñchāen. Kamāñ aur talwār ko toṛ kar main jang kā ḡhatrā mulk se dūr kar dūngā. Sab ārām-o-sukūn se zindagī guzāreñge.

¹⁹ Main tere sāth abadī rishtā bāñdhūngā, aisā rishtā jo rāstī, insāf, fazl aur rahm par mabnī hogā. ²⁰ Hāñ, jo rishtā main tere sāth bāñdhūngā us kī buniyād wafādārī hogī. Tab tū Rab ko jāñ legī.”

²¹ Rab farmātā hai, “Us dīn main sunūngā. Main āsmāñ kī sun kar bādāl paidā karūngā, āsmāñ zamīñ kī sun kar bārish barsāegā, ²² zamīñ anāj, angūr aur zaitūñ kī sun kar unheñ taḡwiyat degī, aur yih chīzeñ Maidān-e-Yazrael ‡ kī sun kar kasrat se paidā ho jāengī. ²³ Us waqt main apñī ḡhātīr Isrāīl kā bīj mulk meñ bo dūngā. ‘Loruhāmā’ § par main rahm karūngā, aur ‘Loammī’ * se main kahūngā, ‘Tū merī qaum hai.’ Jawāb meñ wuh boleḡī, ‘Tū merā ḡhudā hai.’”

3

Jumar kī Tarah Isrāīl ko Wāpas ḡharīdā Jāegā

¹ Rab mujh se hamkalām huā, “Jā, apñī bīwī ko dubārā pyār kar, hālāñki us kā āshiq hai jis se us ne zinā kiyā hai. Use yon pyār kar jis tarah Rab Isrāīliyon ko pyār kartā hai, hālāñki un kā ruḡh dīḡar mābūdon kī taraf hai aur unheñ unhīñ kī angūr kī ṭikkīyāñ pasand haiñ.”

² Tab main ne chāñdī ke 15 sikke aur jau ke 195 kilogrām de kar use wāpas ḡharīd liyā. ³ Main ne us se kahā, “Ab tujhe bare arse tak mere sāth rahnā hai. Itne meñ na

* 2:15 Yāñī Musibat kī Wādī. † 2:16 Bāl kā matlab ‘mālik’ hai. ‡ 2:22 Allāh Bīj Botā Hai. § 2:23 Jis par Rahm na Huā Ho. * 2:23 Merī Qaum Nahīñ.

zinā kar, na kisī ādmī se sohbat rakh. Maiñ bhī baṛī der tak tujh se hambistar nahīn hūngā.”

⁴ Isrāīl kā yihī hāl hogā. Baṛī der tak na un kā bādshāh hogā, na rāhnumā, na qurbānī kā intazām, na yādgār patthar, na imām kā bālāposh. Un ke pās but tak bhī nahīn hoñge. ⁵ Is ke bād Isrāīlī wāpas ā kar Rab apne Ḳhudā aur Dāūd apne bādshāh ko talāsh karenge. Ākhirī dinoñ meñ wuh larazte hue Rab aur us kī bhalāī kī taraf rujū karenge.

4

Imāmoñ par Rab kā Ilzām

¹ Ai Isrāīliyo, Rab kā kalām suno! Kyoñki Rab kā mulk ke bāshindoñ se muqaddamā hai. “Ilzām yih hai ki mulk meñ na wafādārī, na mehrbānī aur na Allāh kā īrfān hai.

² Kosnā, jhūṭ bolnā, chorī aur zinā karnā ām ho gayā hai. Roz baroz qatl-o-ghārat kī naī khabreñ miltī rahtī haiñ. ³ Isī lie mulk meñ kāl hai aur us ke tamām bāshinde pazhmurdā ho gae haiñ. Janglī jānwar, parinde aur machhliyañ bhī fanā ho rahī haiñ.

⁴ Lekin bilāwajah kisī par ilzām mat lagānā, na khāhmaḳhāh kisī kī tambīh karo! Ai imāmo, maiñ tumhīñ par ilzām lagātā hūñ. ⁵ Ai imām, dīn ke waqt tū ṭhokar khā kar giregā, aur rāt ke waqt nabī gir kar tere sāth paṛā rahegā. Maiñ terī mān ko bhī tabāh karūngā. ⁶ Afsos, merī qaum is lie tabāh ho rahī hai ki wuh sahīh ilm nahīn rakhtī. Aur kyā ajab jab tum imāmoñ ne yih ilm radd kar diyā hai. Ab maiñ tumheñ bhī radd kartā hūñ. Āindā tum imām kī khidmat adā nahīn karoge. Chūñki tum apne Ḳhudā kī shariāt bhūl gae ho is lie maiñ tumhārī aulād ko bhī bhūl jāūngā.

⁷ Imāmoñ kī tādād jitnī baṛhtī gaī utnā hī wuh merā gunāh karte gae. Unhoñ ne apnī izzat aisī chīz ke ewaz chhoṛ dī jo ruswāī kā bāis hai. ⁸ Merī qaum ke gunāh un kī khurāk haiñ, aur wuh is lālach meñ rahte haiñ ki logoñ kā qusūr mazīd baṛh jāe. ⁹ Chunāñche imāmoñ aur qaum ke sāth ek jaisā sulūk kiyā jāegā. Donoñ ko maiñ un ke chāl-chalan kī sazā dūngā, donoñ ko un kī harkatoñ kā ajr dūngā. ¹⁰ Khānā to wuh khāenge lekin ser nahīn hoñge. Zinā bhī karte raheñge, lekin befāyda. Is se un kī tādād nahīn baṛhegī. Kyoñki unhoñ ne Rab kā khayāl karnā chhoṛ diyā hai.

¹¹ Zinā karne aur naī aur purānī mai pīne se logoñ kī aql jātī rahtī hai. ¹² Merī qaum lakaṛī se dariyāft kartī hai ki kyā karnā hai, aur us kī lāṭhī use hidāyat detī hai. Kyoñki zinākārī kī rūh ne unheñ bhaṭkā diyā hai, zinā karte karte wuh apne Ḳhudā se kahīñ dūr ho gae haiñ. ¹³ Wuh pahāroñ kī choṭiyon par apne jānwaron ko qurbān karte haiñ aur pahāriyon par chaṛh kar balūt, safedā yā kisī aur daraḳht ke khushgawār sāy meñ baḳhūr kī qurbāniyañ pesh karte haiñ. Isī lie tumhārī beṭiyañ ismatfarosh ban gaī haiñ, aur tumhārī bahueñ zinā kartī haiñ. ¹⁴ Lekin maiñ unheñ un kī ismatfaroshī aur zinākārī kī sazā kyon dūn jabki tum mard kasbiyon se sohbat rakhte aur dewatāon kī khidmat meñ ismatfaroshī karne wālī auraton ke sāth qurbāniyañ chaṛhāte ho? Aisī harkatoñ se nāsamajh qaum tabāh ho rahī hai.

¹⁵ Ai Isrāīl, tū ismatfarosh hai, lekin Yahūdāh khabardār rahe ki wuh is jurm meñ mulawwas na ho jāe. Isrāīl ke shahron Jiljāl aur Bait-āwan * kī qurbāngāhoñ ke pās mat jānā. Aisī jaghoñ par Rab kā nām le kar us kī hayāt kī qasam khānā manā hai. ¹⁶ Isrāīl to ziddī gāy kī tarah aṛ gayā hai. To phir Rab unheñ kis tarah sabzāzār meñ bheṛ ke bachchoñ kī tarah chaṛā saktā hai?

¹⁷ Isrāīl † to butoñ kā ittahādī hai, use chhoṛ de! ¹⁸ Yih log sharāb kī mahfil se fāriḡh ho kar zinākārī meñ lag jāte haiñ. Wuh nājāyaz muhabbat karte karte kabhī nahīn

* 4:15 Bait-āwan yānī ‘Gunāh kā Ghar’ se murād Baitel hai. † 4:17 Hosea ke Ibrānī matan meñ yahān aur muta’addid digar āyāt meñ ‘Ifrāīm’ mustāmal hai jis se murād shimālī Mulk-e-Isrāīl hai.

thakte. Lekin is kā ajr un kī apnī be'izzatī hai. ¹⁹ Āndhī unheñ apnī lapet meñ le kar urā le jāegī, aur wuh apnī qurbāniyon ke bāis sharmindā ho jāenge.

5

Isrāil aur Yahūdāh Donoñ Qusūrwār Haiñ

¹ Ai imāmo, suno merī bāt! Ai Isrāil ke gharāne, tawajjuh de! Ai shāhī khāndān, mere paighām par ghaur kar!

Tum par faisla hai, kyonki apnī butparastī se tum ne Misfāh meñ phandā lagā diyā, Tabūr Pahār par jāl bichhā diyā ² aur Shittīm meñ garhā khudwā liyā hai. Khabardār! Maiñ tum sab ko sazā dūngā.

³ Maiñ to Isrāil ko khūb jāntā hūñ, wuh mujh se chhupā nahīn rah saktā. Isrāil ab ismatfarosh ban gayā hai, wuh nāpāk hai. ⁴ Un kī burī harkateñ unheñ un ke Khudā ke pās wāpas āne nahīn detīñ. Kyonki un ke andar zinākārī kī rūh hai, aur wuh Rab ko nahīn jānte. ⁵ Isrāil kā takabbur us ke khilāf gawāhī detā hai, aur wuh apne qusūr ke bāis gir jāegā. Yahūdāh bhī us ke sāth gir jāegā.

⁶ Tab wuh apnī bheṛ-bakriyon aur gāy-bailon ko le kar Rab ko talāsh karenge, lekin befāydā. Wuh use pā nahīn sakeñge, kyonki wuh unheñ chhoṛ kar chalā gayā hai. ⁷ Unhoñ ne Rab se bewafā ho kar nājāyẓ aulād paidā kī hai. Ab nayā chāñd unheñ un kī maurūsī zamīnoñ samet harap kar legā.

Apnī Qaum par Allāh kā Ilzām

⁸ Jibiyā meñ narsingā phūnko, Rāmā meñ turam bajāo! Bait-āwan meñ jang ke nāre buland karo. Ai Binyamīn, dushman tere pichhe par gayā hai! ⁹ Jis dīn maiñ sazā dūngā us dīn Isrāil wīrān-o-sunsān ho jāegā. Dhyān do ki maiñ ne Isrāilī qābilon ke bāre meñ qābil-e-etamād bāteñ batāī haiñ.

¹⁰ Yahūdāh ke rāhnumā un jaise ban gae haiñ jo nājāyẓ taur par apnī zamīn kī hudūd barhā dete haiñ. Jawāb meñ maiñ apnā ghazab mūslādhār bārish kī tarah un par nāzil karūngā. ¹¹ Isrāil par is lie zulm ho rahā hai aur us kā haq mārā jā rahā hai ki wuh bemānī buton ke pichhe bhāgne par tulā huā hai. ¹² Maiñ Isrāil ke lie pīp aur Yahūdāh ke lie sarāhaṭ kā bāis banūngā.

¹³ Isrāil ne apnī bīmārī dekhī aur Yahūdāh ne apne nāsūr par ghaur kiyā. Tab Isrāil ne Asūr kī taraf rujū kiyā aur Asūr ke azīm bādshāh ko paighām bhej kar us se madad māngī. Lekin wuh tumheñ shifā nahīn de saktā, wuh tumhare nāsūr kā ilāj nahīn kar saktā.

¹⁴ Kyonki maiñ sherbabar kī tarah Isrāil par tūt parūngā aur jawān sherbabar kī tarah Yahūdāh par jhapat parūngā. Maiñ unheñ phār kar apne sāth ghasīṭ le jāūngā, aur koī unheñ nahīn bachāegā. ¹⁵ Phir maiñ apne ghar wāpas jā kar us waqt tak un se dūr rahūngā jab tak wuh apnā qusūr taslīm karke mere chehre ko talāsh na karen. Kyonki jab wuh musibat meñ phaṅs jāenge tab hī mujhe talāsh karenge.”

6

¹ Us waqt wuh kaheñge, “Āo, ham Rab ke pās wāpas chaleñ. Kyonki usī ne hameñ phārā, aur wuhī hameñ shifā bhī degā. Usī ne hamārī piṭāī kī, aur wuhī hamārī marham-paṭṭī bhī karegā. ² Do dīn ke bād wuh hameñ nae sire se zindā karegā aur tīsre dīn hameñ dubārā uṭhā kharā karegā tāki ham us ke huzūr zindagī guzareñ. ³ Āo, ham use jān leñ, ham pūrī jidd-o-jahd ke sāth Rab ko jānane ke lie koshāñ raheñ. Wuh zarūr ham par zāhir hogā. Yih utnā yaqīnī hai jitnā sūraj kā rozānā tulū honā yaqīnī hai. Jis tarah mausam-e-bahār kī tez bārish zamīn ko serāb kartī hai usī tarah Allāh bhī hamāre pās āegā.”

⁴ “Ai Isrāīl, main tere sāth kyā karūn? Ai Yahūdāh, main tere sāth kyā karūn? Tumhārī muhabbat subah kī dhund jaisī ārizī hai. Dhūp mein os kī tarah wuh jald hī kāfūr ho jātī hai. ⁵ Isī lie main ne apne nabiyon kī mārifat tumhein paṭakh diyā, apne muh ke alfāz se tumhein mār ḍālā hai. Mere insāf kā nūr sūraj kī tarah hī tulū hotā hai. ⁶ Kyonki main qurbānī nahīn balki rahm pasand kartā hūn, bhasm hone wālī qurbāniyon kī nisbat mujhe yih pasand hai ki tum Allāh ko jān lo.

Adālat kī Fasal Pak Gaī Hai

⁷ Wuh Ādam Shahr mein ahd tor kar mujh se bewafā ho gae. ⁸ Jiliyād Shahr mujrimon se bhar gayā hai, har taraf khūn ke dāgh hai. ⁹ Imāmon ke jatthe ḍakuon kī mānind ban gae hai. Kyonki wuh Sikam ko pahuinchāne wāle rāste par musāfiron kī tāk lagā kar unhein qatl karte hai. Hān, wuh sharmnāk harkaton se gurez nahīn karte. ¹⁰ Main ne Isrāīl mein aisī bāte dekhī hai jin se roṅṭe khare ho jāte hai. Kyonki Isrāīl zinā kartā hai, wuh apne āp ko nāpāk kartā hai. ¹¹ Lekin Yahūdāh par bhī adālat kī fasal pakne wālī hai.

Jab kabhī main apnī qaum ko bahāl karke

7

¹ Isrāīl ko shifā denā chāhtā hūn to Isrāīl kā qusūr aur Sāmariya kī burāī sāf zāhir ho jātī hai. Kyonki fareb denā un kā peshā hī ban gayā hai. Chor gharon mein naqb lagāte jabki bāhar galī mein ḍakuon ke jatthe logon ko lūṭ lete hai. ² Lekin wuh khayāl nahīn karte ki mujhe un kī tamām burī harkaton kī yād rahtī hai. Wuh nahīn samajhte ki ab wuh apne ḡhalat kāmōn se ḡhire rahte hai, ki yih gunāh har waqt mujhe nazar āte hai. ³ Apnī burāī se wuh bādshāh ko khush rakhte hai, un ke jhūṭ se buzurg lutfandoz hote hai. ⁴ Sab ke sab zinākār hai. Wuh us tapte tanūr kī mānind hai jo itnā garm hai ki nānbāī ko use mazīd chherne kī zarūrat nahīn. Agar wuh āṭā gūndh kar us ke khamīr hone tak intazār bhī kare to bhī tanūr itnā garm rahtā hai ki roṭī pak jāegī. ⁵ Hamāre bādshāh ke jashn par rāhnumā mai pī pī kar mast ho jāte hai, aur wuh kufr bakne wālon se hāth milātā hai. ⁶ Yih log qarīb ā kar tāk mein baith jāte hai jabki un ke dil tanūr kī tarah tapte hai. Pūrī rāt ko un kā ḡhussā soyā rahtā hai, lekin subah ke waqt wuh bedār ho kar sholāzan āg kī tarah dahakne lagtā hai. ⁷ Sab tanūr kī tarah tapte tapte apne rāhnumāon ko harap kar lete hai. Un ke tamām bādshāh gir jāte hai, aur ek bhī mujhe nahīn pukartā.

⁸ Isrāīl dīgar aqwām ke sāth mil kar ek ho gayā hai. Ab wuh us roṭī kī mānind hai jo tawe par sirf ek taraf se pak gaī hai, dūsri taraf se kachchī hī hai. ⁹ Ḡhairmulkī us kī tāqat khā khā kar use kamzor kar rahe hai, lekin abhī tak use patā nahīn chalā. Us ke bāl safed ho gae hai, lekin abhī tak use mālūm nahīn huā. ¹⁰ Isrāīl kā takabbur us ke khilāf gawāhī detā hai. To bhī na wuh Rab apne Khudā ke pās wāpas ā jātā, na use talāsh kartā hai.

¹¹ Isrāīl nāsamajh kabūtar kī mānind hai jise āsānī se warghalāyā jā saktā hai. Pahle wuh Misr ko madad ke lie bulātā, phir Asūr ke pās bhāg jātā hai. ¹² Lekin jyon hī wuh kabhī idhar kabhī idhar daureṅge to main un par apnā jāl ḍālūngā, unhein urte hue parindon kī tarah niche utārūnga. Main un kī yon tādīb karūnga jis tarah un kī jamāt ko āgāh kiya gayā hai.

¹³ Un par afsos, kyonki wuh mujh se bhāg gae hai. Un par tabāhī āe, kyonki wuh mujh se sarkash ho gae hai. Main fidyā de kar unhein chhurānā chāhtā thā, lekin jawāb mein wuh mere bāre mein jhūṭ bolte hai. ¹⁴ Wuh khulūsdilī se mujh se iltijā nahīn karte. Wuh bistar par lete lete ‘Hāy hāy’ karte aur ḡhallā aur angūr ko hāsīl karne ke lie apne āp ko zaḡhmī karte hai. Lekin mujh se wuh dūr rahte hai.

¹⁵ Main hī ne unhein tarbiyat dī, main hī ne unhein taqwiyaat dī, lekin wuh mere khilāf bure mansūbe bāndhte hai. ¹⁶ Wuh taubā karke wāpas ā jāte hai, lekin

mere pās nahīn, lihāzā wuh dhīlī kamān jaise bekār ho gae haiñ. Chunānche un ke rāhnumā kufr bakne ke sabab se talwār kī zad meñ ā kar halāk ho jāenge. Is bāt ke bāis wuh Misr meñ mazāq kā nishānā ban jāenge.

8

Allāh kī Bewafā Qaum par Adālat

¹ Narsingā bajāo! Dushman uqāb kī tarah Rab ke ghar par jhapaṭṭā mārne ko hai. Kyoñki logoñ ne mere ahd ko toṛ kar merī shariyat kī khilāfwarzī kī hai. ² Beshak wuh madad ke lie chīkhte-chillāte haiñ, ‘Ai hamāre Khudā, ham to tujhe jānte haiñ, ham to Isrāīl haiñ.’ ³ Lekin haqīqat meñ Isrāīl ne wuh kuchh mustarad kar diyā hai jo achchhā hai. Chunānche dushman us kā tāqqub kare! ⁴ Unhoñ ne merī marzī pūchhe baḡhair apne bādshāh muqarrar kie, merī manzūrī ke baḡhair apne rāhnumāoñ ko chun liyā hai. Apne sone-chāndī se apne lie but banā kar wuh apnī tabāhī apne sar par lāe haiñ.

⁵ Ai Sāmariya, maiñ ne tere bachhṛe ko radd kar diyā hai! Merā ḡhazab tere bāshindoñ par nāzil hone wālā hai, kyoñki wuh pāk-sāf ho jāne ke qābil hī nahīn! Yih hālat kab tak jāri rahegī? ⁶ Ai Isrāīl, jis bachhṛe kī pūjā tū kartā hai use dastkār hī ne banāyā hai. Sāmariya kā bachhṛā Khudā nahīn hai balki pāsh pāsh ho jāegā.

⁷ Wuh hawā kā bīj bo rahe haiñ aur āndhī kī fasal kāṭenge. Anāj kī fasal taiyār hai, lekin bāliyañ kahīn nazar nahīn ātīñ. Is se āṭā milne kā imkān hī nahīn. Aur agar thoṛā-bahut gandum mile bhī to ḡhairmulkī use haṛap kar leñge.

⁸ Hāñ, tamām Isrāīl ko haṛap kar liyā gayā hai. Ab wuh qaumoñ meñ aisā bartan ban gayā hai jo koī pasand nahīn kartā. ⁹ Kyoñki us ke log Asūr ke pās chale gae haiñ. Janglī gadhā to akelā rahtā hai, lekin Isrāīl apne āshiq ko tohfe de kar khush rakhne par tulā rahtā hai. ¹⁰ Lekin khāh wuh dīgar qaumoñ meñ kitne tohfe kyoñ na taqsīm karen ab maiñ unheñ sazā dene ke lie jamā karūnga. Jald hī wuh shahanshāh ke bojh tale pech-o-tāb khāne lageñge. ¹¹ Go Isrāīl ne gunāhoñ ko dūr karne ke lie muta’addid qurbāngāheñ tāmīr kīñ, lekin wuh us ke lie gunāh kā bāis ban gaī haiñ. ¹² Khāh maiñ apne ahkām ko Isrāīliyoñ ke lie hazāroñ dafā kyoñ na qalamband kartā, to bhī farq na partā, wuh samajhte ki yih ahkām ajnabī haiñ, yih ham par lāgū nahīn hote. ¹³ Go wuh mujhe qurbāniyañ pesh karke un kā gosht khāte haiñ, lekin maiñ, Rab in se khush nahīn hotā balki un ke gunāhoñ ko yād karke unheñ sazā dūngā. Tab unheñ dubārā Misr jānā paṛegā. ¹⁴ Isrāīl ne apne Khāliq ko bhūl kar baṛe mahal banā lie haiñ, aur Yahūdāh ne muta’addid shahroñ ko qilāband banā liyā hai. Lekin maiñ un ke shahroñ par āg nāzil karke un ke mahaloñ ko bhasm kar dūngā.”

9

Isrāīl kā Anjām

¹ Ai Isrāīl, khushī na manā, dīgar aqwām kī tarah shādiyānā mat bajā. Kyoñki tū zinā karte karte apne Khudā se dūr hotā jā rahā hai. Jahāñ bhī log gandum gāhte haiñ wahāñ tū jā kar apnī ismatfaroshī ke paise jamā kartā hai, yihī kuchh tujhe pyārā hai. ² Is lie āindā gandum gāhne aur angūr kā ras nikālne kī jagheñ unheñ khurāk muhaiyā nahīn kareñgī, aur angūr kī fasal unheñ ras muhaiyā nahīn karegī.

³ Isrāīlī Rab ke mulk meñ nahīn raheñge balki unheñ Misr wāpas jānā paṛegā, unheñ Asūr meñ nāpāk chīzeñ khānī paṛeñgī. ⁴ Wahāñ wuh Rab ko na mai kī aur na zabah kī qurbāniyañ pesh kar sakeñge. Un kī roṭī mātām karne wāloñ kī roṭī jaisī hogī yāñi jo bhī use khāe wuh nāpāk ho jāegā. Hāñ, un kā khānā sirf un kī apnī bhūk miṭāne ke lie hogā, aur wuh Rab ke ghar meñ nahīn āegā. ⁵ Us waqt tum īdoñ par kyā karoge? Rab ke tahwāroñ ko tum kaise manāoge? ⁶ Jo tabāhshudā mulk se

nikleṅge unheñ Misr ikatṭhā karegā, unheñ Memfis dafnāegā. Kḥudrau paude un kī qīmṭī chāndī par qabzā kareṅge, kāṇṭedār jhāṛiyān un ke gharoñ par chhā jāeṅgī.

⁷ Sazā ke dīn ā gae haiñ, hisāb-kitāb ke dīn pahuñch gae haiñ. Isrāīl yih bāt jān le. Tum kahte ho, “Yih nabī ahmaq hai, rūh kā yih bandā pāgal hai.” Kyoñki jitnā sangīn tumhārā gunāh hai utne hī zor se tum merī mukhālafat karte ho.

⁸ Nabī mere Kḥudā kī taraf se Isrāīl kā pahredār banāyā gayā hai. Lekin jahān bhī wuh jāe wahān use phaṇsāne ke phande lagāe gae haiñ, balki use us ke Kḥudā ke ghar meñ bhī satāyā jātā hai. ⁹ Un se nihāyat hī kḥarāb kām sarzad huā hai, aisā sharīr kām jaisā Jibiyā ke bāshindoñ se huā thā. Allāh un kā qusūr yād karke un ke gunāhoñ kī munāsib sazā degā.

Isrāīl Shurū se hī Sharīr Hai

¹⁰ Rab farmātā hai, “Jab merā Isrāīl se pahlā wāstā paṛā to registān meñ angūr jaisā lag rahā thā. Tumhāre bāpdādā anjīr ke darakṭ par lage pahle pakne wāle phal jaise nazar āe. Lekin Bāl-faghūr ke pās pahuñchte hī unhoñ ne apne āp ko us sharmnāk but ke lie maḥsūs kar liyā. Tab wuh apne āshiq jaise makrūh ho gae.

¹¹ Ab Isrāīl kī shān-o-shaukat parinde kī tarah uṛ kar ghāyb ho jāegī. Āindā na koī ummīd se hogī, na bachchā janegī. ¹² Agar wuh apne bachchoñ ko parwān chaṛhnī tak pāleñ bhī to bhī main unheñ beaulād kar dūngā. Ek bhī nahīn rahegā. Un par afsos jab main un se dūr ho jāūngā. ¹³ Pahle jab main ne Isrāīl par nazar ḍālī to wuh Sūr kī mānind shāndār thā, use shādāb jagah par paude kī tarah lagāyā gayā thā. Lekin ab use apnī aulād ko bāhar lā kar qātil ke hawāle karnā paṛegā.”

¹⁴ Ai Rab, unheñ de! Kyā de? Hone de ki un ke bachche peṭ meñ zāe ho jāeñ, ki aurateñ dūdh na pilā sakeñ.

¹⁵ Rab farmātā hai, “Jab un kī tamām bedīnī Jiljāl meñ zāhir huī to main ne un se nafrat kī. Un kī burī harkatoñ kī wajah se main unheñ apne ghar se nikāl dūngā. Āindā main unheñ pyār nahīn karūngā. Un ke tamām rāhnumā sarkash haiñ. ¹⁶ Isrāīl ko mārā gayā, logoñ kī jaṛ sūkh gaī hai, aur wuh phal nahīn lā sakte. Un ke bachche paidā ho bhī jāeñ to main un kī qīmṭī aulād ko mār ḍālūngā.” ¹⁷ Merā Kḥudā unheñ radd karegā, is lie ki unhoñ ne us kī nahīn sunī. Chunāñche unheñ dīgar aqwām meñ māre māre phirnā paṛegā.

10

Butparastī ke Natāyij

¹ Isrāīl angūr kī phaltī-phūltī bel thā jo kāfī phal lātī rahī. Lekin jitnā us kā phal baṛhtā gayā utnā hī wuh butoñ ke lie qurbāngāheñ banātā gayā. Jitnā us kā mulk taraqqī kartā gayā utnā hī wuh dewatāoñ ke maḥsūs satūnoñ ko sajātā gayā.

² Log dodile haiñ, aur ab unheñ un ke qusūr kā ajr bhugatnā paṛegā. Rab un kī qurbāngāhoñ ko girā degā, un ke satūnoñ ko mismār karegā. ³ Jald hī wuh kaheṅge, “Ham is lie bādshāh se mahrūm haiñ ki ham ne Rab kā kḥauf na mānā. Lekin agar bādshāh hotā bhī to wuh hamāre lie kyā kar saktā?” ⁴ Wuh baṛī bāteñ karte, jhūṭī qasmeñ khāte aur khālī ahd bāndhte haiñ. Un kā insāf un zahrīle kḥudrau paudoñ kī mānind hai jo bij ke lie taiyārshudā zamīn se phūṭ nikalte haiñ.

⁵ Sāmariya ke bāshinde pareshān haiñ ki Bait-āwan * meñ bachhre ke but ke sāth kyā kiya jāegā. Us ke parastār us par mātām kareṅge, us ke pujārī us kī shān-o-shaukat yād karke wāwailā kareṅge, kyoñki wuh un se chhin kar pardes meñ le jāyā jāegā. ⁶ Hāñ, bachhre ko Mul-e-Asūr meñ le jā kar shahanshāh ko kḥarāj ke taur par pesh kiya jāegā. Isrāīl kī ruswāī ho jāegī, wuh apne mansūbe ke bāis sharmindā ho jāegā.

* **10:5** Bait-āwan yānī ‘Gunāh kā Ghar’ se murād Baitel hai.

⁷ Sāmariya nest-o-nābūd, us kā bādshāh pānī par tairtī huī ṭahnī kī tarah bebas hogā. ⁸ Bait-āwan † kī wuh ūnchī jagheñ tabāh ho jāeñgī jahān Isrāīl gunāh kartā rahā hai. Un kī qurbāngāhoñ par kāñṭedār jhāriyāñ aur ūñṭkaṭāre chhā jāeñge. Tab log pahāroñ se kaeñge, “Hameñ chhupā lo!” Aur pahāriyoñ ko “Ham par gir paṛo!”

⁹ Rab farmātā hai, “Ai Isrāīl, Jibiyā ke wāqiye se le kar āj tak tū gunāh kartā āyā hai, log wahīñ ke wahīñ rah gae haiñ. Kyā munāsib nahīñ kī Jibiyā meñ jang un par ṭuṭ paṛe jo itne sharīr haiñ?” ¹⁰ Ab main apnī marzī se un kī tāḍib karūñga. Aqwām un ke kḥilāf jamā ho jāeñgī jab unheñ un ke dugne qusūr ke lie zanjīroñ meñ jakar liyā jāegā.

¹¹ Isrāīl jawān gāy thā jise gandum gāhne kī tarbiyat dī gāi thī aur jo shauq se yih kām kartī thī. Tab main ne us ke kḥūbsūrat gale par juā rakh kar use jot liyā. Yahūdāh ko hal khīnchnā aur Yāqūb ‡ ko zamīn par suhāgā phernā thā. ¹² Main ne farmāyā, ‘Insāf kā bij bo kar shafqat kī fasal kāto. Jis zamīn par hal kabhī nahīñ chalāyā gayā us par ṭhīk tarah hal chalāo! Jab tak Rab ko talāsh karne kā mauqā hai use talāsh karo, aur jab tak wuh ā kar tum par insāf kī bārish na barsāe use ḍhūñdo.’

¹³ Lekin jawāb meñ tum ne hal chalā kar bedīnī kā bij boyā, tum ne burāi kī fasal kāt kar fareb kā phal khāyā hai. Chūñki tū ne apnī rāh aur apne sūrmāoñ kī baṛī tāḍād par bharosā rakhā hai ¹⁴ is lie terī qaum meñ jang kā shor machegā, tere tamām qile kḥāk meñ milāe jāeñge. Shalman ke Bait-arbel par hamle ke-se hālāt hoñge jis ne us shahr ko zamīnbos karke māoñ ko bachchoñ samet zamīn par paṭakh diyā. ¹⁵ Ai Baitel ke bāshindo, tumhāre sāth bhī aisā hī kiyā jāegā, kyoñki tumhārī badkāri had se zyādā hai. Pau phaṭte hī Isrāīl kā bādshāh nest ho jāegā.”

11

Bewafāi ke Bāwujūd Allāh kī Shafqat

¹ Rab farmātā hai, “Isrāīl abhī laṛkā thā jab main ne use pyār kiya, jab main ne apne beṭe ko Misr se bulāyā. ² Lekin bād meñ jitnā hī main unheñ bulātā rahā utnā hī wuh mujh se dūr hote gae. Wuh Bāl dewatāoñ ke lie jāñwar chaṛhāne, butoñ ke lie baḥhūr jalāne lage. ³ Main ne kḥud Isrāīl ko chalne kī tarbiyat dī, bār bār unheñ god meñ uṭhā kar lie phirā. Lekin wuh na samjhe ki main hī unheñ shifā dene wālā hūñ. ⁴ Main unheñ khīnchtā rahā, lekin aise rassoñ se nahīñ jo insān bardāsht na kar sake balki shafqat bhare rassoñ se. Main ne un ke gale par kā juā halkā kar diyā aur narmī se unheñ kḥurāk khilāi.

⁵ Kyā unheñ Mulk-e-Misr wāpas nahīñ jānā paṛegā? Balki Asūr hī un kā bādshāh banegā, is lie ki wuh mere pās wāpas āne ke lie taiyār nahīñ. ⁶ Talwār un ke shahroñ meñ ghūm ghūm kar ḡhaibdānoñ ko halāk karegī aur logoñ ko un ke ḡhalat mashwaroñ ke sabab se khātī jāegī. ⁷ Lekin merī qaum mujhe tark karne par tulī huī hai. Jab use ūpar Allāh kī taraf deḡhne ko kahā jāe to us meñ se koī bhī us taraf rujū nahīñ kartā.

⁸ Ai Isrāīl, main tujhe kis tarah chhoṛ saktā hūñ? Main tujhe kis tarah dushman ke hawāle kar saktā, kis tarah Admā kī tarah dūstroñ ke qabze meñ chhoṛ saktā, kis tarah Zaboīm kī tarah tabāh kar saktā hūñ? Merā irādā sarāsar badal gayā hai, main tujh par shafqat karne ke lie bechain hūñ. ⁹ Na main apnā saḡht ḡhazab nāzil karūñga, na dubārā Isrāīl ko barbād karūñga. Kyoñki main insān nahīñ balki Kḥudā hūñ, wuh Quddūs jo tere darmiyān sukūnat kartā hai. Main ḡhazab meñ nahīñ āūñgā. ¹⁰ Us waqt wuh Rab ke pīchhe hī chaleñge. Tab wuh sherbabar kī tarah dahāregā. Aur jab dahāregā to us ke farzand maḡhrib se larazte hue wāpas āeñge. ¹¹ Wuh parindoñ kī tarah pharphaṛāte hue Misr se āeñge, thartharāte kabūtaroñ kī tarah

† 10:8 Bait-āwan yānī ‘Gunāh kā Ghar’ se murād Baitel hai. ‡ 10:11 Yāqūb se murād Isrāīl hai.

Asūr se lauteṅge. Phir main unheṅ un ke gharoṅ meṅ basā dūṅgā. Yih merā, Rab kā farmān hai.

¹² Isrāīl ne mujhe jhūṭ se gher liyā, fareb se merā muhāsarā kar liyā hai. Lekin Yahūdāh bhī mazbūṭī se Allāh ke sāth nahīn hai balki āwārā phirtā hai, hālāṅki quddūs Ḳhudā wafādār hai.”

12

Sarkashī kī Rām Kahānī

¹ Isrāīl hawā charne kī koshish kar rahā hai, pūrā din wuh mashriqī lū ke pīchhe bhāgtā rahtā hai. Us ke jhūṭ aur zulm meṅ izāfā hotā jā rahā hai. Asūr se ahd bāndhne ke sāth sāth wuh Misr ko bhī zaitūn kā tel bhej detā hai.

² Rab adālat meṅ Yahūdāh se bhī laṛegā. Wuh Yāqūb * ko us ke chāl-chalan kī sazā, us ke āmāl kā munāsib ajr degā. ³ Kyōnki mān ke peṭ meṅ hī us ne apne bhāī kī eṛī pakar kar use dhokā diyā. Jab bāligh huā to Allāh se laṛā ⁴ balki farishte se laṛte laṛte us par ḡhālib āyā. Phir us ne rote rote us se iltijā kī kī mujh par rahm kar. Bād meṅ Yāqūb ne Allāh ko Baitel meṅ pāyā, aur wahān Ḳhudā us se hamkalām huā. ⁵ Rab jo lashkaroṅ kā Ḳhudā hai aur jis kā nām Rab hī hai, us ne farmāyā, ⁶ “Apne Ḳhudā ke pās wāpas ā kar rahm aur insāf qāym rakh! Kabhī apne Ḳhudā par ummīd rakhne se bāz na ā.”

⁷ Isrāīl tājir hai jis ke hāth meṅ ḡhalat tarāzū hai aur jise logoṅ se nājāyz fāydā uṭhāne kā baṛā shauq hai. ⁸ Wuh kahtā hai, “Main amīr ho gayā hūn, main ne kasrat kī daulat pāī hai. Koī sābit nahīn kar sakegā kī mujh se yih tamām milkiyat hāsīl karne meṅ koī qusūr yā gunāh sarzad huā hai.”

⁹ “Lekin main, Rab jo Misr se tujhe nikālte waqt āj tak terā Ḳhudā hūn main yih nazarandāz nahīn karūṅga. Main tujhe dubārā khaimoṅ meṅ basne dūṅgā. Yōn hogā jis tarah un pahle dīnoṅ meṅ huā jab Isrāīlī merī parastish karne ke lie registān meṅ jamā hote the. ¹⁰ Main bār bār nabiyōṅ kī mārifat tum se hamkalām huā, main ne unheṅ muta’addid royāeṅ dikhāīn aur un ke zariye tumheṅ tamsileṅ sunāīn.”

Butparastī kā Ajr Zawāl Hai

¹¹ Kyā Jiliyād bedīn hai? Us ke log nākārā hī haiṅ! Jiljāl meṅ logoṅ ne sāṅḍ qurbān kie haiṅ, is lie un kī qurbāṅgāheṅ malbe ke ḍher ban jāeṅgī. Wuh bīj bone ke lie taiyārshudā khet ke kināre par lage patthar ke ḍher jaisī baneṅgī.

¹² Yāqūb ko bhāḡ kar Mulk-e-Arām meṅ panāh lenī paṛī. Wahān wuh bīwī milne ke lie mulāzim ban gayā, aurat ke bāis us ne bheṛ-bakriyōṅ kī gallābānī kī. ¹³ Lekin bād meṅ Rab nabī kī mārifat Isrāīl ko Misr se nikāl lāyā aur nabī ke zariye us kī gallābānī kī. ¹⁴ To bhī Isrāīl ne use baṛā taish dilāyā. Ab unheṅ un kī qatl-o-ḡhārat kā ajr bhugatnā paṛegā. Unhoṅ ne apne āqā kī tauhīn kī hai, aur ab wuh unheṅ munāsib sazā degā.

13

Allāh kī Taraf se Isrāīl kī Adālat

¹ Pahle jab Isrāīl ne bāt kī to log kānp uṭhe, kyōnki Mulk-e-Isrāīl meṅ wuh sarfarāz thā. Lekin phir wuh Bāl kī butparastī meṅ mulawwas ho kar halāk huā. ² Ab wuh apne gunāhoṅ meṅ bahut izāfā kar rahe haiṅ. Wuh apnī chāndī le kar mahārat se but ḡhāl lete haiṅ. Phir dastkaroṅ ke hāth se bane in butoṅ ke bāre meṅ kahā jātā hai, “Jo bachhṛe ke butoṅ ko chūmnā chāhe wuh kisī insān ko qurbān kare!” ³ Is lie wuh subah-sawere kī dhund jaise ārizī aur dhūp meṅ jald hī khatm hone wālī os kī

* 12:2 Yāqūb se murād Isrāīl hai.

mānind hoṅge. Wuh gāhte waqt gandum se alag hone wāle bhūse kī mānind hawā meṅ uṛ jāeṅge, ghar meṅ se nikalne wāle dhueṅ kī tarah zāe ho jāeṅge.

⁴ “Lekin maiṅ, Rab tujhe Misr se nikālte waqt se le kar āj tak terā Ḳhudā hūn. Tujhe mere siwā kisī aur ko Ḳhudā nahīn jānanā hai. Mere siwā aur koī najātdahindā nahīn hai. ⁵ Registān meṅ maiṅ ne terī dekh-bhāl kī, wahān jahān taptī garmī thī. ⁶ Wahān unheṅ achchhī ḵhurāk milī. Lekin jab wuh jī bhar kar khā sake aur ser hue to maḡhrūr ho kar mujhe bhūl gae. ⁷ Yih dekh kar maiṅ un ke lie sherbabar ban gayā hūn. Ab maiṅ chīte kī tarah rāste ke kināre un kī tāk meṅ baiṭhūṅgā. ⁸ Us rīchhnī kī tarah jis ke bachchoṅ ko chhīn liyā gayā ho maiṅ un par jhapṭṭā mār kar un kī antariyoṅ ko phār nikālūṅgā. Maiṅ unheṅ sherbabar kī tarah haṛap kar lūṅgā, aur janglī jānwar unheṅ ṭukre ṭukre kar deṅge.

⁹ Ai Isrāīl, tū is lie tabāh ho gayā hai ki tū mere ḵhilāf hai, us ke ḵhilāf jo terī madad kar saktā hai. ¹⁰ Ab terā bādshāh kahān hai ki wuh tere tamām shahroṅ meṅ ā kar tujhe chhuṭkāre de? Ab tere rāhnumā kidhar haiṅ jin se tū ne kahā thā, ‘Mujhe bādshāh aur rāhnumā de de.’ ¹¹ Maiṅ ne ḡhusse meṅ tujhe bādshāh de diyā aur ḡhusse meṅ use tujh se chhīn bhī liyā.

¹² Isrāīl kā qusūr lapet kar godām meṅ rakhā gayā hai, us ke gunāh hisāb-kitāb ke lie mahfūz rakhe gae haiṅ. ¹³ Dard-e-zah shurū ho gayā hai, lekin wuh nāsamajh bachchā hai. Wuh mān ke peṭ se nikalnā nahīn chāhtā.

¹⁴ Maiṅ fidyā de kar unheṅ Pātāl se kyoṅ rihā karūn? Maiṅ unheṅ Maut kī girift se kyoṅ chhuṛāūn? Ai Maut, tere kānte kahān rahe? Ai Pātāl, terā ḍanak kahān rahā? Use kām meṅ lā, kyoṅki maiṅ tars nahīn khāūṅgā. ¹⁵ Khāh wuh apne bhāiyoṅ ke darmiyān phaltā-phūltā kyoṅ na ho to bhī Rab kī taraf se mashriqī lū us par chalegī. Aur jab registān se āegī to Isrāīl ke kueṅ aur chashme ḵhushk ho jāeṅge. Har ḵhazānā, har qīmtī chīz lūṭ kā māl ban jāegī. ¹⁶ Sāmariya ke bāshindoṅ ko un ke qusūr kī sazā bhugatnī paṛegī, kyoṅki wuh apne Ḳhudā se sarkash ho gae haiṅ. Dushman unheṅ talwār se mār kar un ke bachchoṅ ko zamīn par paṭakh degā aur un kī hāmīlā auratoṅ ke peṭ chīr ḍālegā.”

14

Rab ke pās Wāpas Āo!

¹ Ai Isrāīl, taubā karke Rab apne Ḳhudā ke pās wāpas ā! Kyoṅki terā qusūr tere zawāl kā sabab ban gayā hai. ² Apne gunāhoṅ kā iqrār karte hue Rab ke pās wāpas āo. Us se kaho, “Hamāre tamām gunāhoṅ ko muāf karke hamēṅ mehrbānī se qabūl farmā tāki ham apne hoṅtoṅ se terī tārif karke tujhe munāsib qurbānī adā kar sakeṅ. ³ Asūr hamēṅ na bachāe. Āindā na ham ghoṛoṅ par sawār ho jāeṅge, na kaheṅge ki hamāre hāthoṅ kī chīzeṅ hamārā Ḳhudā haiṅ. Kyoṅki tū hī yatīm par rahm kartā hai.”

⁴ Tab Rab farmāegā, “Maiṅ un kī bewafāī ke asarāt ḵhatm karke unheṅ shifā dūṅgā, hān maiṅ unheṅ khule dil se pyār karūṅgā, kyoṅki merā un par ḡhazab ṭhanḍā ho gayā hai. ⁵ Isrāīl ke lie maiṅ shabnam kī mānind hūṅgā. Tab wuh sosan kī mānind phūl nikālegā, Lubnān ke deodār ke daraḡht kī tarah jaṛ pakaregā, ⁶ us kī koṅpleṅ phūṭ nikleṅgī, aur shāḡheṅ ban kar phailtī jāeṅgī. Us kī shān zaitūn ke daraḡht kī mānind hogī, us kī ḵhushbū Lubnān ke deodār ke daraḡht kī ḵhushbū kī tarah phail jāegī.

⁷ Log dubārā us ke sāy meṅ jā baseṅge. Wahān wuh anāj kī tarah phaleṅ-phūleṅge, angūr ke-se phūl nikāleṅge. Dūsre un kī yoṅ tārif kareṅge jis tarah Lubnān kī umḍā mai kī. ⁸ Tab Isrāīl kahegā, ‘Merā butoṅ se kyā wāstā?’ Maiṅ hī terī sun kar terī dekh-bhāl karūṅgā. Maiṅ jūnīpar kā sāyādār daraḡht hūn, aur tū mujh se hī phal pāegā.”

⁹ Kaun dānishmand hai? Wuh samajh le. Kaun sāhib-e-fahm hai? Wuh matlab jān le. Kyonki Rab kī rāheñ durust haiñ. Rāstbāz un par chalte raheñge, lekin sarkash un par chalte waqt ṭhokar khā kar gir jāeñge.

Yoel

¹ Zail meñ Rab kā wuh kalām hai jo Yoel bin fatuel par nāzil huā.

² Ai buzurgo, suno! Ai mulk ke tamām bāshindo, tawajjuh do! Jo kuchh in dinon meñ tumheñ pesh āyā hai kyā wuh pahle kabhī tumheñ yā tumhāre bāpdādā ko pesh āyā? ³ Apne bachchon ko is ke bāre meñ batāo, jo kuchh pesh āyā hai us kī yād nasl-dar-nasl tāzā rahe.

⁴ Jo kuchh ṭiddī ke lārwe ne chhoṛ diyā use bāligh ṭiddī khā gaī, jo bāligh ṭiddī chhoṛ gaī use ṭiddī kā bachchā khā gayā, aur jo ṭiddī kā bachchā chhoṛ gayā use jawān ṭiddī khā gaī. ⁵ Ai nashe meñ dhut logo, jāg uṭho aur ro paṛo! Ai mai pīne wālo, wāwailā karo! Kyoñki naī mai tumhāre muñh se chhīn lī gaī hai. ⁶ Ṭiddiyon kī zabardast aur angināt qaum mere mulk par ṭuṭ paṛī hai. Un ke sher ke-se dānt aur shernī kā-sā jabrā hai. ⁷ Natīje meñ mere angūr kī beleñ tabāh, mere anjīr ke darakht zāe ho gae haiñ. Ṭiddiyon ne chhāl ko bhī utār liyā, ab shākhēñ safed safed nazar ātī haiñ.

⁸ Āh-o-zārī karo, ṭaṭ se mulabbas us kuñwārī kī tarah giryā karo jis kā mangetar intaqāl kar gayā ho. ⁹ Rab ke ghar meñ ḡhallā aur mai kī nazareñ band ho gaī haiñ. Imām jo Rab ke khādīm haiñ mātam kar rahe haiñ. ¹⁰ Khet tabāh hue, zamīn jhulas gaī hai. Anāj khatm, angūr khatm, zaitūn khatm.

¹¹ Ai kāshtkāro, sharmsār ho jāo! Ai angūr ke bāḡhbāno, āh-o-bukā karo! Kyoñki khet kī fasal barbād ho gaī hai, gandum aur jau kī fasal khatm hī hai. ¹² Angūr kī bel sūkh gaī, anjīr kā darakht murjhā gayā hai. Anār, khajūr, seb balki phal lāne wāle tamām darakht pazhmurdā ho gae haiñ. Insān kī tamām khushī khāk meñ milāī gaī hai.

¹³ Ai imāmo, ṭaṭ kā libās oṛh kar mātam karo! Ai qurbāngāh ke khādīmo, wāwailā karo! Ai mere Khudā ke khādīmo, āo, rāt ko bhī ṭaṭ oṛh kar guzāro! Kyoñki tumhāre Khudā kā ghar ḡhallā aur mai kī nazaron se mahrūm ho gayā hai. ¹⁴ Muqaddas roze kā elān karo. Logoñ ko khās ijtīmā ke lie bulāo. Buzurgoñ aur mulk ke tamām bāshindon ko Rab apne Khudā ke ghar meñ jamā karke buland āwāz se Rab se iltijā karo.

¹⁵ Us din par afsos! Kyoñki Rab kā wuh din qarīb hī hai jab Qādir-e-mutlaq ham par tabāhī nāzil karegā. ¹⁶ Kyā aisā nahīn huā ki hamāre dekhte dekhte ham se khurāk chhīn lī gaī, ki Allāh ke ghar meñ khushī-o-shādmānī band ho gaī hai? ¹⁷ Dheloñ meñ chhupe bīj jhulas gae haiñ, is lie khālī godām khastāhāl aur anāj ko mahfūz rakhne ke makān ṭuṭ phuṭ gae haiñ. Un kī zarūrat nahīn rahī, kyoñki ḡhallā sūkh gayā hai. ¹⁸ Hāy, maweshī kaisī dardnāk āwāz nikāl rahe haiñ! Gāy-bail pareshānī se idhar-udhar phir rahe haiñ, kyoñki kahīn bhī charāgāh nahīn miltī. Bheṛ-bakriyon ko bhī taklīf hai.

¹⁹ Ai Rab, main tujhe pukārtā hūn, kyoñki khule maidān kī charāgāheñ nazar-e-ātish ho gaī haiñ, tamām darakht bhasm ho gae haiñ. ²⁰ Janglī jānwar bhī hānpṭe hānpṭe tere intazār meñ haiñ, kyoñki nadiyāñ sūkh gaī haiñ, aur khule maidān kī charāgāheñ nazar-e-ātish ho gaī haiñ.

2

Rab kā Adālatī Dīn

¹ Koh-e-Siyyūn par narsingā phūnko, mere muqaddas pahār par jang kā nārā lagāo. Mulk ke tamām bāshinde laraz uṭheñ, kyoñki Rab kā din āne wālā hai balki qarīb hī hai. ² Zulmat aur tārikī kā din, ghane bādalon aur ghup andhere kā din hogā. Jis tarah pau phatṭe hī raushnī pahāron par phail jātī hai usī tarah ek baṛī aur tāqatwar

qaum ā rahī hai, aisī qaum jaisī na mazī meñ kabhī thī, na mustaqbil meñ kabhī hogī.
³ Us ke āge āge ātish sab kuchh bhasm kartī hai, us ke pīchhe pīchhe jhulsāne wālā sholā chaltā hai. Jahān bhī wuh pahuñche wahān mulk wīrān-o-sunsān ho jātā hai, khāh wuh Bāgh-e-Adan kyon na hotā. Us se kuchh nahīn bachtā. ⁴ Dekhne meñ wuh ghore jaise lagte haiñ, faujī ghoron kī tarah sarpā daurte haiñ. ⁵ Rathon kā-sā shor machāte hue wuh uchhal uchhal kar pahār kī choṭiyon par se guzarte haiñ. Bhūse ko bhasm karne wālī āg kī chaṭakhtī āwāz sunāī detī hai jab wuh jang ke lie taiyār baṛī baṛī fauj kī tarah āge baṛhte haiñ. ⁶ Unheñ dekh kar qaumeñ ḍar ke māre pech-o-tāb khāne lagtī haiñ, har chehrā māñd par jātā hai.

⁷ Wuh sūrmāon kī tarah hamlā karte, faujiyon kī tarah dīwāron par chhalāng lagāte haiñ. Sab saf bāndh kar āge baṛhte haiñ, ek bhī muqarrarā rāste se nahīn haṭtā. ⁸ Wuh ek dūse ko dhakkā nahīn dete balki har ek sīdhā apnī rāh par āge baṛhtā hai. Yon safbastā ho kar wuh dushman kī difāī safon meñ se guzar jāte haiñ ⁹ aur shahr par jhapatṭā mār kar fasīl par chhalāng lagāte haiñ, gharon kī dīwāron par chaṛh kar chor kī tarah khiṛkiyon meñ se ghus āte haiñ.

¹⁰ Un ke āge āge zamīn kāñp uṭhtī, āsmān thartharātā, sūraj aur chāñd tārīk ho jāte aur sitāron kī chamak-damak jāti rahtī hai. ¹¹ Rab khud apnī fauj ke āge āge garajtā rahtā hai. Us kā lashkar nihāyat baṛā hai, aur jo faujī us ke hukm par chalte haiñ wuh tāqatwar haiñ. Kyonki Rab kā dīn azīm aur nihāyat haulnāk hai, kaun use bardāsh kar saktā hai?

Taubā Karke Wāpas Āo

¹² Rab farmātā hai, “Ab bhī tum taubā kar sakte ho. Pūre dil se mere pās wāpas āo! Rozā rakho, āh-o-zārī karo, mātām karo! ¹³ Ranjish kā izhār karne ke lie apne kapron ko mat phāro balki apne dil ko.”

Rab apne Khudā ke pās wāpas āo, kyonki wuh mehrbān aur rahīm hai. Wuh tahammul aur shafqat se bharpūr hai aur jald hī sazā dene se pachhtātā hai. ¹⁴ Kaun jāne, shāyad wuh is bār bhī pachhtā kar apne pīchhe barkat chhoṛ jāe aur tum nae sire se Rab apne Khudā ko ghallā aur mai kī nazareñ pesh kar sako.

¹⁵ Koh-e-Siyyūn par narsingā phūnko, muqaddas roze kā elān karo, logon ko khās ijtimā ke lie bulāo! ¹⁶ Logon ko jamā karo, phir jamāt ko maḥsūs-o-muqaddas karo. Na sirf buzurgon ko balki bachchon ko bhī shīrkharon samet ikaṭṭhā karo. Dūlhā aur dulhan bhī apne apne urūsī kamron se nikal kar āeñ. ¹⁷ Lāzim hai ki imām jo Allāh ke khādim haiñ Rab ke ghar ke barāmdē aur qurbāngāh ke darmiyān khare ho kar āh-o-zārī karen. Wuh iqrār karen, “Ai Rab, apnī qaum par tars kī nigāh ḍāl! Apnī maurūsī milkiyat ko lān-tān kā nishānā banane na de. Aisā na ho ki dīgar aqwām us kā mazāq uṛā kar kaheñ, ‘Un kā Khudā kahān hai?’”

Rab Apnī Qaum par Rahm Kartā Hai

¹⁸ Tab Rab apne mulk ke lie ghairat khā kar apnī qaum par tars khāegā. ¹⁹ Wuh apnī qaum se wādā karegā, “Maiñ tumheñ itnā anāj, angūr aur zaitūn bhej detā hūñ ki tum ser ho jāoge. Āindā maiñ tumheñ dīgar aqwām ke mazāq kā nishānā nahīn banāūngā. ²⁰ Maiñ shimāl se āe hue dushman ko tum se dūr karke wīrān-o-sunsān mulk meñ bhagā dūngā. Wahān us ke agle daste mashriqī samundar meñ aur us ke pichhle daste maḥgribī samundar meñ dūb jāeñge. Tab un kī galī saṛī nashon kī badbū chāron taraf phail jāegī.” Kyonki us * ne azīm kām kie haiñ.

²¹ Ai mulk, mat ḍarnā balki shādiyānā bajā kar khushī manā! Kyonki Rab ne azīm kām kie haiñ.

²² Ai janglī jānwaro, mat ḍarnā, kyonki khule maidān kī hariyālī dubārā ugne lagī hai. Daraḥt nae sire se phal lā rahe haiñ, anjīr aur angūr kī baṛī fasal pak rahī hai.

* **2:20** Ghālībān ‘us’ se murād Khudā hai, lekin dushman bhī ho saktā hai.

²³ Ai Siyyūn ke bāshindo, tum bhī shādiyānā bajā kar Rab apne Kḥudā kī kḥushī manāo. Kyoṅki wuh apnī rāstī ke mutābiq tum par meṅh barsātā, pahle kī tarah kḥizān aur bahār kī bārisheṅ bakhsh detā hai. ²⁴ Anāj kī kasrat se gāhne kī jagheṅ bhar jāeṅgī, angūr aur zaitūn kī kasrat se hauz chhalak uṭheṅge.

²⁵ Rab farmātā hai, “Maiṅ tumheṅ sab kuchh wāpas kar dūṅgā jo ṭiddiyon kī barī fauj ne khā liyā hai. Tumheṅ sab kuchh wāpas mil jāegā jo bāligh ṭiddī, ṭiddī ke bachche, jawān ṭiddī aur ṭiddiyon ke lārwoṅ ne khā liyā jab maiṅ ne unheṅ tumhāre kḥilāf bhejā thā. ²⁶ Tum dubārā jī bhar kar khā sakoge. Tab tum Rab apne Kḥudā ke nām kī sataish karoge jis ne tumhārī kḥātir itne baṛe mojize kie haiṅ. Āindā merī qaum kabhī sharmindā na hogī. ²⁷ Tab tum jān loge ki maiṅ Isrāīl ke darmiyān maujūd hūn, ki maiṅ, Rab tumhārā Kḥudā hūn aur mere siwā aur koī nahīn hai. Āindā merī qaum kabhī bhī sharmsār nahīn hogī.

Allāh Apne Rūh kā Wādā Kartā Hai

²⁸ Is ke bād maiṅ apne Rūh ko tamām insānoṅ par unḍel dūṅgā. Tumhāre beṭe-beṭiyān nabuwwat kareṅge, tumhāre buzurg kḥāb aur tumhāre naujawān royāeṅ dekhēṅge. ²⁹ Un dinoṅ meṅ maiṅ apne Rūh ko kḥādimoṅ aur kḥādimoṅ par bhī unḍel dūṅgā. ³⁰ Maiṅ āsmān par mojize dikhāūṅgā aur zamīn par ilāhī nishān zāhir karūṅga, kḥūn, āg aur dhueṅ ke bādāl. ³¹ Sūraj tārīk ho jāegā, chāṅd kā rang kḥūn-sā ho jāegā, aur phir Rab kā azīm aur jalālī dīn āegā. ³² Us waqt jo bhī Rab kā nām legā najāt pāegā. Kyoṅki Koh-e-Siyyūn par aur Yarūshalam meṅ najāt milegī, bilkul usī tarah jis tarah Rab ne farmāyā hai. Jin bache huon ko Rab ne bulāyā hai unḥīn meṅ najāt pāi jāegī.

3

Dushman kī Sazā

¹ Un dinoṅ meṅ, hān us waqt jab maiṅ Yahūdāh aur Yarūshalam ko bahāl karūṅga ² maiṅ tamām dīgar aqwām ko jamā karke Wādī-e-Yahūsafat * meṅ le jāūṅgā. Wahān maiṅ apnī qaum aur maurūsī milkiyat kī kḥātir un se muqaddamā laṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne merī qaum ko dīgar aqwām meṅ muntashir karke mere mulk ko āpas meṅ taqsim kar liyā, ³ qurā ḍāl kar merī qaum ko āpas meṅ bānt liyā hai. Unhoṅ ne Isrāīlī laṛkoṅ ko kasbiyon ke badle meṅ de diyā aur Isrāīlī laṛkiyon ko farokht kiya tāki mai kḥarīd kar pī sakeṅ.

⁴ Ai Sūr, Saidā aur tamām Filistī ilāqo, merā tum se kyā wāstā? Kyā tum mujh se intaqām lenā yā mujhe sazā denā chāhte ho? Jald hī maiṅ tezī se tumhāre sāth wuh kuchh karūṅga jo tum ne dūsroṅ ke sāth kiya hai. ⁵ Kyoṅki tum ne merī sonā-chāndī aur mere beshqīmat kḥazāne lūṭ kar apne mandiron meṅ rakh lie haiṅ. ⁶ Yahūdāh aur Yarūshalam ke bāshindoṅ ko tum ne Yūnāniyon ke hāth bech ḍālā tāki wuh apne watan se dūr raheṅ.

⁷ Lekin maiṅ unheṅ jagā kar un maqāmoṅ se wāpas lāūṅgā jahān tum ne unheṅ farokht kar diyā thā. Sāth sāth maiṅ tumhāre sāth wuh kuchh karūṅga jo tum ne un ke sāth kiya thā. ⁸ Rab farmātā hai ki maiṅ tumhāre beṭe-beṭiyon ko Yahūdāh ke bāshindoṅ ke hāth bech ḍālūṅgā, aur wuh unheṅ dūr-darāz qaum Sabā ke hawāle karke farokht kareṅge.

⁹ Buland āwāz se dīgar aqwām meṅ elān karo ki jang kī taiyāriyān karo. Apne behtarīn faujiyon ko kḥarā karo. Laṛne ke qābil tamām mard ā kar hamlā kareṅ. ¹⁰ Apne hal kī phāliyon ko kūṭ kūṭ kar talwāreṅ banā lo, kānt-chhānt ke auzāroṅ ko nezoṅ meṅ tabdil karo. Kamzor ādmī bhī kahe, ‘Maiṅ sūrmā hūn!’ ¹¹ Ai tamām aqwām, chāroṅ taraf se ā kar wādī meṅ jamā ho jāo! Jaldī karo.”

* **3:2** Yahūsafat kā matlab: ‘Rab Adālat Kartā Hai.’

Ai Rab, apne sūrmāon ko wahān utarne de!

¹² “Dīgar aqwām harkat meñ ā kar Wādī-e-Yahūsafat meñ ā jāeñ. Kyoñki wahān main takht par baiṭh kar irdgird kī tamām aqwām kā faislā karūnga. ¹³ Āo, darāntī chalāo, kyoñki fasal pak gaī hai. Āo, angūr ko kuchal do, kyoñki us kā ras nikālne kā hauz bharā huā hai, aur tamām bartan ras se chhalakne lage haiñ. Kyoñki un kī burāi bahut hai.”

¹⁴ Faisle kī Wādī meñ hangāmā hī hangāmā hai, kyoñki faisle kī Wādī meñ Rab kā din qarīb ā gayā hai. ¹⁵ Sūraj aur chānd tārīk ho jāeñge, sitāron kī chamak-damak jātī rahegī. ¹⁶ Rab Koh-e-Siyyūn par se dahāregā, Yarūshalam se us kī garajti āwāz yon sunāi degī ki āsmān-o-zamīn laraz uṭheñge.

Isrāīl kā Jalālī Mustaqbīl

Lekin Rab apnī qaum kī panāhgāh aur Isrāīliyon kā qilā hogā. ¹⁷ “Tab tum jān loge ki main, Rab tumhārā Ḳhudā hūñ aur apne muqaddas pahār Siyyūn par sukūnat kartā hūñ. Yarūshalam muqaddas hogā, aur āindā pardesī us meñ se nahīn guzareñge.

¹⁸ Us din har chīz kasrat se dastyāb hogī. Pahāron se angūr kā ras ṭapkegā, pahāriyon se dūdh kī nadiyān baheñgī, aur Yahūdāh ke tamām nadi-nāle pānī se bhare raheñge. Nīz, Rab ke ghar meñ se ek chashmā phūṭ niklegā aur bahtā huā Wādī-e-Shittīm kī ābpāshī karegā. ¹⁹ Lekin Misr ṭabāh aur Adom wīrān-o-sunsān ho jāegā, kyoñki unhoñ ne Yahūdāh ke bāshindoñ par zulm-o-tashaddud kiya, un ke apne hī mulk meñ bequsūr logoñ ko qatl kiya hai. ²⁰ Lekin Yahūdāh hameshā tak ābād rahegā, Yarūshalam nasl-dar-nasl qāym rahegā. ²¹ Jo qatl-o-ghārat un ke darmiyān huī hai us kī sazā main zarūr dūngā.”

Rab Koh-e-Siyyūn par sukūnat kartā hai.!

Āmūs

Isrāīl ke Paṛosiyoṅ kī Adālat

¹ Zail meṅ Āmūs ke paighāmāt qalamband haiṅ. Āmūs Taqua Shahr kā gallābān thā. Zalzale se do sāl pahle us ne Isrāīl ke bāre meṅ royā meṅ yih kuchh dekhā. Us waqt Uzziyāh Yahūdāh kā aur Yarubiyām bin Yuās Isrāīl kā bādshāh thā.

² Āmūs bolā, “Rab Koh-e-Siyyūn par se dahārtā hai, us kī garajtī āwāz Yarūshalam se sunāi detī hai. Tab gallābānoṅ kī charāgāheṅ sūkh jātī haiṅ aur Karmil kī choṭī par jangal murjhā jātā hai.”

³ Rab farmātā hai, “Damishq ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne Jiliyād ko gāhne ke āhnī auzār se khūb kūt kar gāh liyā hai. ⁴ Chunānche maiṅ Hazāel ke gharāne par āg nāzil karūṅga, aur Bin-hadad ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge. ⁵ Maiṅ Damishq ke kunde ko toṛ kar Biq'at-āwan aur Bait-adan ke hukmrānoṅ ko maut ke ghāṭ utārūṅga. Arām kī qaum jilāwatan ho kar Qīr meṅ jā basegī.” Yih Rab kā farmān hai.

⁶ Rab farmātā hai, “Ġhazzā ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne pūrī ābādiyoṅ ko jilāwatan karke Adom ke hawāle kar diyā hai. ⁷ Chunānche maiṅ Ġhazzā kī fasīl par āg nāzil karūṅga, aur us ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge. ⁸ Ashdūd aur Askqālūn ke hukmrānoṅ ko maiṅ mār dālūṅgā, Aqrūn par bhī hamlā karūṅga. Tab bache-khuche Filistī bhī halāk ho jāeṅge.” Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁹ Rab farmātā hai, “Sūr ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne barādarānā ahd kā lihāz na kiyā balki pūrī ābādiyoṅ ko jilāwatan karke Adom ke hawāle kar diyā. ¹⁰ Chunānche maiṅ Sūr kī fasīl par āg nāzil karūṅga, aur us ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge.”

¹¹ Rab farmātā hai, “Adom ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne apne Isrāīlī bhāiyoṅ ko talwār se mār mār kar un kā tāqqub kiyā aur saḡhtī se un par rahm karne se inkār kiyā. Un kā qahr bharaktā rahā, un kā taish kabhī ṭhandā na huā. ¹² Chunānche maiṅ Temān par āg nāzil karūṅga, aur Busrā ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge.”

¹³ Rab farmātā hai, “Ammon ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūṅgā. Kyoṅki apnī sarhaddoṅ ko baṛhāne ke lie unhoṅ ne Jiliyād kī hāmīlā auratoṅ ke peṭ chīr dāle. ¹⁴ Chunānche maiṅ Rabbā kī fasīl ko āg lagā dūṅgā, aur us ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge. Jang ke us dīn har taraf faujiyoṅ ke nāre buland ho jāeṅge, tūfān ke us dīn un par saḡht āndhī ṭūṭ pāregī. ¹⁵ Un kā bādshāh apne afsaroṅ samet qaidī ban kar jilāwatan ho jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

2

¹ Rab farmātā hai, “Moāb ke bāshindoṅ ne bār bār gunāh kiyā hai, is lie maiṅ unheṅ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūṅgā. Kyoṅki unhoṅ ne Adom ke bādshāh kī haḍdiyoṅ ko jalā kar rākh kar diyā hai. ² Chunānche maiṅ Mulk-e-Moāb par āg nāzil karūṅga, aur Qariyot ke mahal nazar-e-ātish ho jāeṅge. Jang kā shor-sharābā machegā, faujiyoṅ ke nāre buland ho jāeṅge, narsingā phūṅkā jāegā. Tab Moāb halāk ho jāegā. ³ Maiṅ us ke hukmrān ko us ke tamām afsaroṅ samet halāk kar dūṅgā.” Yih Rab kā farmān hai.

Yahūdāh kī Adālat

⁴ Rab farmātā hai, “Yahūdāh ke bāshindon ne bār bār gunāh kiya hai, is lie main unheñ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūngā. Kyonki unhoñ ne Rab kī sharīat ko radd karke us ke ahkām par amal nahīn kiya. Un ke jhūṭe dewatā unheñ ḡhalat rāh par le gae haiñ, wuh dewatā jin kī pairawī un ke bāpdādā bhī karte rahe. ⁵ Chunāñche main Yahūdāh par āg nāzil karūnga, aur Yarūshalam ke mahal nazar-e-ātish ho jāenge.”

Isrāīl kī Adālat

⁶ Rab farmātā hai, “Isrāīl ke bāshindon ne bār bār gunāh kiya hai, is lie main unheñ sazā die baḡhair nahīn chhoṛūngā. Kyonki wuh sharīf logoñ ko paise ke lie bechte aur zarūratmandon ko farokht karte haiñ tāki ek joṛī jūtā mil jāe. ⁷ Wuh ḡharibon ke sar ko zamīn par kuchal dete, musibatzaon ko insāf milne se rokthe haiñ. Bāp aur beṭā donoñ ek hī kasbī ke pās jā kar mere nām kī behurmatī karte haiñ. ⁸ Jab kabhī kisī qurbāngāh ke pās pūjā karne jāte haiñ to aise kapron par āram karte haiñ jo qarzdaron ne zamānat ke taur par die the. Jab kabhī apne dewatā ke mandir meñ jāte to aise paison se mai kharīd kar pīte haiñ jo jurmānā ke taur par zarūratmandon se mil gae the.

⁹ Yih kaisī bāt hai? Main hī ne Amoriyon ko un ke āge āge nest kar diya thā, hālāñki wuh deodār ke daraḡhton jaise lambe aur balūt ke daraḡhton jaise tāqatwar the. Main hī ne Amoriyon ko jaṛon aur phal samet miṭā diya thā. ¹⁰ Is se pahle main hī tumheñ Misr se nikāl lāyā, main hī ne chālīs sāl tak registān meñ tumhārī rāhnumāī karte karte tumheñ Amoriyon ke mulk tak pahuñchāyā tāki us par qabzā karo. ¹¹ Main hī ne tumhāre beṭon meñ se nabī barpā kie, aur main hī ne tumhāre naujawānon meñ se kuchh chun lie tāki apnī kḡhidmat ke lie maḡhsūs karūñ.” Rab farmātā hai, “Ai Isrāīliyo, kyā aisā nahīn thā? ¹² Lekin tum ne mere lie maḡhsūs ādmiyon ko mai pilāi aur nabiyon ko hukm diya ki nabuwwat mat karo.

¹³ Ab main hone dūngā ki tum anāj se kḡhūb ladī huī bailgārī kī tarah jhūlne lagoge. ¹⁴ Na tezrau shaḡhs bhāḡ kar bachegā, na tāqatwar ādmī kuchh kar pāegā. Na sūrmā apnī jān bachāegā, ¹⁵ na tīr chalāne wālā qāym rahegā. Koī nahīn bachegā, kḡhāh paidal daurne wālā ho yā ḡhoṛe par sawār. ¹⁶ Us dīn sab se bahādur sūrmā bhī hathiyār dāl kar nangī hālat meñ bhāḡ jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

3

¹ Ai Isrāīliyo, wuh kalām suno jo Rab tumhāre kḡhilāf farmātā hai, us pūrī qaum ke kḡhilāf jise main Misr se nikāl lāyā thā. ² “Duniyā kī tamām qaumon meñ se main ne sirf tumhīn ko jān liya, is lie main tumhīn ko tumhāre tamām gunāhon kī sazā dūngā.”

Nabī kī Zimmedārī

³ Kyā do afrād mil kar safr kar sakte haiñ agar wuh muttafiq na hon? ⁴ Kyā sherbabar dahārtā hai agar use shikār na milā ho? Kyā jawān sher apnī mānd meñ garajtā hai agar us ne kuchh pakaṛā na ho? ⁵ Kyā parindā phande meñ phaṅs jātā hai agar phande ko lagāyā na gayā ho? Yā phandā kuchh phaṅsā saktā hai agar shikār na ho? ⁶ Jab shahr meñ narsingā phūñkā jātā hai tāki logoñ ko kisī kḡhatre se āḡāh kare to kyā wuh nahīn ḡhabrāte? Jab āfat shahr par ātī hai to kyā Rab kī taraf se nahīn hotī?

⁷ Yaḡīnan jo bhī mansūbā Rab Qādir-e-mutlaq bāndhe us par amal karne se pahle wuh use apne kḡhādimon yānī nabiyon par zāhir kartā hai.

⁸ Sherbabar dahār uṭhā hai to kaun hai jo ḡar na jāe? Rab Qādir-e-mutlaq bol uṭhā hai to kaun hai jo nabuwwat na kare?

Sāmariya ko Rihāi Nahīn Milegi

⁹ Ashdūd aur Misr ke mahaloñ ko ittalā do, “Sāmariya ke pahāroñ par jamā ho kar us par nazar ḍālo jo kuchh shahr meñ ho rahā hai. Kitnī baṛī halchal mach gaī hai, kitnā zulm ho rahā hai.” ¹⁰ Rab farmātā hai, “Yih log sahīh kām karnā jānte hī nahīñ balki zālīm aur tabāhkun tarīqoñ se apne mahaloñ meñ k̄hazāne jamā karte haiñ.”

¹¹ Chunāñche Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Dushman mulk ko gher kar terī qilābandiyon ko ḍhā degā aur tere mahaloñ ko lūṭ legā.” ¹² Rab farmātā hai, “Agar charwāhā apnī bheṛ ko sherbabar ke muñh se nikālne kī koshish kare to shāyad do pinḍliyañ yā kān kā ṭukṛā bach jāe. Sāmariya ke Isrāīlī bhī isī tarah hī bach jāenge, k̄hāh wuh is waqt apne shāndār sofoñ aur k̄hūbsūrat gaddiyon par āram kyon na karen.”

¹³ Rab Qādir-e-mutlaq jo āsmānī lashkaron kā K̄hudā hai farmātā hai, “Suno, Yāqūb ke gharāne ke k̄hilāf gawāhī do! ¹⁴ Jis dīn main Isrāīl ko us ke gunāhoñ kī sazā dūngā us dīn main Baitel kī qurbāngāhoñ ko mismār karūngā. Tab qurbāngāh ke konoñ par lage sīng ṭuṭ kar zamīn par gir jāenge. ¹⁵ Main sardiyoñ aur garmiyon ke mausam ke lie tāmīr kie gae gharon ko ḍhā dūngā. Hāthīdānt se ārāstā imārateñ k̄hāk meñ milāī jāengī, aur jahāñ is waqt muta'addid makān nazar āte haiñ wahāñ kuchh nahīñ rahegā.” Yih Rab kā farmān hai.

4

Sāmariya kī Zālīm Aurateñ

¹ Ai Koh-e-Sāmariya kī moṭī-tāzī gāyo, * suno merī bāt! Tum gharīboñ par zulm kartī aur zarūratmandon ko kuchal detī, tum apne shauharon ko kahtī ho, “Jā kar mai le āo, ham aur pinā chāhtī haiñ.” ² Rab ne apnī quddūsiyat kī qasam khā kar farmāyā hai, “Wuh dīn āne wālā hai jab dushman tumheñ kāñtoñ ke zariye ghasiṭ kar apne sāth le jāegā. Jo bachegā use machhlī ke kāñṭe se pakaṛā jāegā. ³ Har ek ko fasīl ke rak̄hnoñ meñ se sīdhā nikalnā paṛegā, har ek ko Harmūn Pahār kī taraf bhagā diyā jāegā.” Yih Rab kā farmān hai.

Isrāīl ko Samjhāyā Nahīñ Jā Saktā

⁴ “Chalo, Baitel jā kar gunāh karo, Jiljāl jā kar apne gunāhoñ meñ izāfā karo! Subah ke waqt apnī qurbāniyon ko chaṛhāo, tīsre dīn āmdanī kā daswāñ hissā pesh karo. ⁵ K̄hamīrī roṭī jalā kar apnī shukrguzārī kā izhār karo, buland āwāz se un qurbāniyon kā elān karo jo tum apnī k̄hushī se adā kar rahe ho. Kyonki aisī harkateñ tum Isrāīliyon ko bahut pasand haiñ.” Yih Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.

⁶ Rab farmātā hai, “Main ne kāl paṛne diyā. Har shahr aur ābādī meñ roṭī khatm huī. To bhī tum mere pās wāpas nahīñ āe! ⁷ Abhī fasal ke pakne tak tīn māt̄h bāqī the ki main ne tumhāre mulk meñ bārishon ko rok diyā. Main ne hone diyā ki ek shahr meñ bārish huī jabki sāth wālā shahr us se mahrūm rahā, ek khet bārish se serāb huā jabki dūsra jhulas gayā. ⁸ Jis shahr meñ thoṛā-bahut pānī bāqī thā wahāñ dīgar kā shahron ke bāshinde laṛkharāte hue pahuñche, lekin un ke lie kāfī nahīñ thā. To bhī tum mere pās wāpas na āe!” Yih Rab kā farmān hai.

⁹ Rab farmātā hai, “Main ne tumhārī faslon ko patrog aur phaphūndī se tabāh kar diyā. Jo bhī tumhāre muta'addid angūr, anjīr, zaitūn aur bāqī phal ke bāghon meñ ugtā thā use ṭiḍḍiyañ khā gaīñ. To bhī tum mere pās wāpas na āe!”

¹⁰ Rab farmātā hai, “Main ne tumhāre darmiyañ aisī mohlak bīmārī phailā dī jaisī qadīm zamāne meñ Misr meñ phail gaī thī. Tumhāre naujawānon ko main ne talwār se mār ḍālā, tumhāre ghore tum se chhīn lie gae. Tumhārī lashkargāhoñ meñ lāshon kā tāffun itnā phail gayā ki tum bahut tang hue. To bhī tum mere pās wāpas na āe.”

* 4:1 Lafzī tarjumā: ‘Basan kī gāyo.’ Basan ek pahārī ilāqā thā jis ke maweshī mashhūr the.

¹¹ Rab farmātā hai, “Maiñ ne tumhāre darmiyān aisī tabāhī machāī jaisī us dīn huī jab maiñ ne Sadūm aur Amūrā ko tabāh kiyā.

Tumhārī hālat bilkul us lakaṛī kī mānind thī jo āg se nikāl kar bachāī to gaī lekin phir bhī kāfī jhulas gaī thī. To bhī tum wāpas na āe. ¹² Chunāñche ai Isrāīl, ab maiñ āindā bhī tere sāth aisā hī karūñga. Aur chūñki maiñ tere sāth aisā karūñga, is lie apne Ḳhudā se milne ke lie taiyār ho jā, ai Isrāīl!”

¹³ Kyonki Allāh hī pahāron ko tashkīl detā, hawā ko ḵhalaq kartā aur apne ḵhayālāt ko insān par zāhir kartā hai. Wuhī taṛkā aur andherā paidā kartā aur wuhī zamīn kī bulandiyon par chaltā hai. Us kā nām ‘Rab, Lashkaron kā Ḳhudā’ hai.

5

Mere Pās Lauṭ Āo!

¹ Ai Isrāīlī qaum, merī bāt suno, tumhāre bāre meñ mere nohā par dhyān do!

² “Kuñwārī Isrāīl gir gaī hai aur āindā kabhī nahīñ uṭhegī. Use us kī apnī zamīn par paṭaḵh diyā gayā hai, aur koī use dubārā kharā nahīñ karegā.”

³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Isrāīl ke jis shahr se 1,000 mard laṛne ke lie nikleñge us ke sirf 100 afrād wāpas āeñge. Aur jis shahr se 100 nikleñge, us ke sirf 10 mard wāpas āeñge.” ⁴ Kyonki Rab Isrāīlī qaum se farmātā hai, “Mujhe talāsh karo to tum jīte rahoge. ⁵ Na Baitel ke tālib ho, na Jiljāl ke pās jāo, aur na Bair-sabā ke lie rawānā ho jāo! Kyonki Jiljāl ke bāshinde yaqīnan jilāwatan ho jāeñge, aur Baitel nest-o-nābūd ho jāegā.”

⁶ Rab ko talāsh karo to tum jīte rahoge. Warnā wuh āg kī tarah Yūsuf ke gharāne meñ se guzar kar Baitel ko bhasm karegā, aur use koī nahīñ bujhā sakegā.

Har Taraf Nāinsāfi

⁷ Un par afsos jo insāf ko ulaṭ kar zahr meñ badal dete, jo rāstī ko zamīn par paṭaḵh dete haiñ!

⁸ Allāh Sāt Saheliyon ke Jhumke aur Jauze kā Ḳhāliq hai. Andhere ko wuh subah kī raushnī meñ aur dīn ko rāt meñ badal detā hai. Jo samundar ke pānī ko bulā kar rū-e-zamīn par unḍel detā hai us kā nām Rab hai! ⁹ Achānak hī wuh zorāwaron par āfat lātā hai, aur us ke kahne par qilāband shahr tabāh ho jātā hai.

¹⁰ Tum us se nafrat karte ho jo adālat meñ insāf kare, tumheñ us se ghin ātī hai jo sach bole. ¹¹ Tum ḡharībon ko kuchal kar un ke anāj par had se zyādā ṭaiks lagāte ho. Is lie go tum ne tarāshe hue pattharon se shāndār ghar banāe haiñ to bhī un meñ nahīñ rahoge, go tum ne angūr ke phalte-phūlte bāgh lagāe haiñ to bhī un kī mai se mahzūz nahīñ hoge. ¹² Maiñ to tumhāre muta'addid jarāym aur sangīn gunāhoñ se ḵhūb wāqif hūñ. Tum rāstbāzon par zulm karte aur rishwat le kar ḡharībon ko adālat meñ insāf se mahrūm rakhte ho. ¹³ Is lie samajhdār shaḵhs is waqt ḵhāmosh rahtā hai, waqt itnā hī burā hai.

¹⁴ Burāī ko talāsh na karo balki achchhāī ko, tab hī jīte rahoge. Tab hī tumhārā dāwā durust hogā ki Rab jo lashkaron kā Ḳhudā hai hamāre sāth hai. ¹⁵ Burāī se nafrat karo aur jo kuchh achchhā hai use pyār karo. Adālatoñ meñ insāf qāym rakho, shāyad Rab jo lashkaron kā Ḳhudā hai Yūsuf ke bache-khuche hisse par rahm kare.

¹⁶ Chunāñche Rab jo lashkaron kā Ḳhudā aur hamārā āqā hai farmātā hai, “Tamām chaukon meñ āh-o-bukā hogī, tamām galiyon meñ log ‘Hāy, hāy’ kareñge. Khetībārī karne wālon ko bhī bulāyā jāegā tāki peshāwarānā taur par sog manāne wālon ke sāth giryā-o-zārī karen. ¹⁷ Angūr ke tamām bāghon meñ wāwailā machegā, kyonki maiñ ḵhud tumhāre darmiyān se guzarūñga.” Yih Rab kā farmān hai.

Rab kā Dīn Haulnāk Hai

¹⁸ Un par afsos jo kahte haiñ, “Kāsh Rab kā din ā jāe!” Tumhāre lie Rab ke din kā kyā fāyda hogā? Wuh to tumhāre lie raushnī kā nahīn balki tārīkī kā bāis hogā. ¹⁹ Tab tum us ādmī kī mānind hoge jo sherbabar se bhāg kar rīchh se ṭakrā jātā hai. Jab ghar meñ panāh le kar hāth se dīwār kā sahārā letā hai to sāñp use ḍas letā hai. ²⁰ Hāñ, Rab kā din tumhāre lie raushnī kā nahīn balki tārīkī kā bāis hogā. Aisā andherā hogā ki ummīd kī kiran tak nazar nahīn āegī.

²¹ Rab farmātā hai, “Mujhe tumhāre mazhabī tahwārōñ se nafrat hai, main unheñ haqīr jāntā hūñ. Tumhāre ijtīmāōñ se mujhe ghīn ātī hai. ²² Jo bhasm hone wālī aur ghallā kī qurbāniyāñ tum mujhe pesh karte ho unheñ main pasand nahīn kartā, jo moṭe-tāze bail tum mujhe salāmatī kī qurbānī ke taur par chaṛhāte ho un par main nazar bhī nahīn ḍālnā chāhtā. ²³ Dafā karo apne gītoñ kā shor! Main tumhāre sitārōñ kī mausiḳī sunanā nahīn chāhtā. ²⁴ In chīzoñ kī bajāe insāf kā chashmā phūṭ nikle aur rāstī kī kabhī band na hone wālī nahar bah nikle.

²⁵ Ai Isrāīl ke gharāne, jab tum registān meñ ghūmte-phirte the to kyā tum ne un 40 sāloñ ke daurān kabhī mujhe zabah aur ghallā kī qurbāniyāñ pesh kīñ? ²⁶ Nahīn, us waqt bhī tum apne bādshāh Sakkūt Dewatā aur apne sitāre Kīwān Dewatā ko uṭhāe phirte the, go tum ne apne hāthoñ se yih but apne lie banā lie the. ²⁷ Is lie Rab jis kā nām lashkaroñ kā Khudā hai farmātā hai ki main tumheñ jilāwatan karke Damishq ke pār basā dūngā.”

6

Rāhnumāoñ kī Khudetimādī aur Aiyāshī

¹ Koh-e-Siyyūn ke beparwā bāshindoñ par afsos! Koh-e-Sāmariya ke bāshindoñ par afsos jo apne āp ko mahfūz samajhte haiñ. Hāñ, sab se ālā qaum ke un shurafā par afsos jin ke pās Isrāīlī qaum madad ke lie ātī hai. ² Kalnā Shahr ke pās jā kar us par ghaur karo, wahāñ se azīm shahr Hamāt ke pās pahuñcho, phir Filistī mulk ke shahr Jāt ke pās utro. Kyā tum in mamālik se behtar ho? Kyā tumhārā ilāqā in kī nisbat barā hai?

³ Tum apne āp ko āfat ke din se dūr samajh kar apnī zālim hukūmat dūsroñ par jatāte ho. ⁴ Tum hāthīdānt se ārāstā palangoñ par sote aur apne shāndār sofoñ par pāñw phailāte ho. Khāne ke lie tum apne rewarōñ se achchhe achchhe bheṛ ke bachche aur moṭe-tāze bachhṛe chun lete ho. ⁵ Tum apne sitārōñ ko bajā bajā kar Dāūd kī tarah muḳhtalif qism ke gīt taiyār karte ho. ⁶ Mai ko tum bare bare pyāloñ se pī lete, behtarīn qism ke tel apne jism par milte ho. Afsos, tum parwā hī nahīn karte ki Yūsuf kā gharānā tabāh hone wālā hai.

⁷ Is lie tum un logoñ meñ se hoge jo pahle qaidī ban kar jilāwatan ho jāeñge. Tab tumhārī rangraliyāñ band ho jāeñgī, tumhārī āwārāgard aur kāhil zindagī khatm ho jāeñgī.

⁸ Rab jo lashkaroñ kā Khudā hai farmātā hai, “Mujhe Yāqūb kā ghurūr dekh kar ghīn ātī hai, us ke mahaloñ se main mutanaffir hūñ. Main shahr aur jo kuchh us meñ hai dushman ke hawāle kar dūngā. Mere nām kī qasam, yih merā, Rab Qādir-e-mutlaq kā farmān hai.” ⁹ Us waqt agar ek ghar meñ das ādmī rah jāeñ to wuh bhī mar jāeñge. ¹⁰ Phir jab koī rishtedār āe tāki lāshoñ ko uṭhā kar dafnāne jāe aur dekhe ki ghar ke kisī kone meñ abhī koī chhup kar bach gayā hai to wuh us se pūchhegā, “Kyā āp ke alāwā koī aur bhī bachā hai?” To wuh jawāb degā, “Nahīn, ek bhī nahīn.” Tab rishtedār kahegā, “Chup! Rab ke nām kā zikr mat karnā, aisā na ho ki wuh tujhe bhī maut ke ghāṭ utāre.” *

* **6:10** ‘Aisā na ho ki wuh . . . ghāṭ utāre’ izāfā hai tāki matlab sāf ho.

¹¹ Kyoñki Rab ne hukm diyā hai ki shāndār gharoñ ko ʔukre ʔukre aur chhoṭe gharoñ ko rezā rezā kiyā jāe.

¹² Kyā ghoṛe chaṭānoñ par sarpā daurte haiñ? Kyā insān bail le kar un par hal chalātā hai? Lekin tum itnī hī ghairfitrī harkateñ karte ho. Kyoñki tum insāf ko zahr meñ aur rāstī kā mīṭhā phal karwāhaṭ meñ badal dete ho. ¹³ Tum Lo-dibār kī fatah par shādiyānā bajā bajā kar faḥr karte ho, “Ham ne apnī hī tāqat se qarnaim par qabzā kar liyā!” ¹⁴ Chunāñche Rab jo lashkaroñ kā ʔhudā hai farmātā hai, “Ai Isrāīlī qaum, main tere ʔhilāf ek qaum ko tahrīk dūngā jo tujhe shimāl ke shahr Labo-hamāt se le kar junūb kī wādī Arābā tak aziyat pahuñchāegī.”

7

ʔiddiyon kī Royā

¹ Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe royā dikhāi. Main ne dekhā ki Allāh ʔiddiyon ke ḡhol paidā kar rahā hai. Us waqt pahlī ghās kī kaṭāi ho chukī thī, wuh ghās jo bādshāh ke lie muqarrar thī. Ab ghās dubārā ugne lagī thī. ² Tab ʔiddiyāñ mulk kī pūrī hariyālī par ʔuṭ parīñ aur sab kuchh khā gaīñ. Main chillā uṭhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, mehrbānī karke muāf kar, warnā Yāqūb kis tarah qāym rahegā? Wuh pahle se itnī chhoṭī qaum hai.” ³ Tab Rab pachhtāyā aur farmāyā, “Jo kuchh tū ne dekhā wuh pesh nahīñ āegā.”

Āg kī Royā

⁴ Phir Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe ek aur royā dikhāi. Main ne dekhā ki Rab Qādir-e-mutlaq āg kī bārish bulā rahā hai tāki mulk par barse. Āg ne samundar kī gahrāiyon ko ʔhushk kar diyā, phir mulk meñ phailne lagī. ⁵ Tab main chillā uṭhā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq, mehrbānī karke is se bāz ā, warnā Yāqūb kis tarah qāym rahegā? Wuh pahle se itnī chhoṭī qaum hai.” ⁶ Tab Rab dubārā pachhtāyā aur farmāyā, “Yih bhī pesh nahīñ āegā.”

Sāhul kī Royā

⁷ Is ke bād Rab ne mujhe ek tīsri royā dikhāi. Main ne dekhā ki Qādir-e-mutlaq ek aisī dīwār par khaṛā hai jo sāhul se nāp nāp kar tāmīr kī gaī hai. Us ke hāth meñ sāhul thā. ⁸ Rab ne mujh se pūchhā, “Ai Āmūs, tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne jawāb diyā, “Sāhul.” Tab Rab ne farmāyā, “Main apnī qaum Isrāīl ke darmiyāñ sāhul lagāne wālā hūñ. Āindā main un ke gunāhoñ ko nazarandāz nahīñ karūngā balki nāp nāp kar un ko sazā dūngā. ⁹ Un bulandiyon kī qurbāngāheñ tabāh ho jāeñgī jahāñ Is’hāq kī aulād apnī qurbāniyāñ pesh kartī hai. Isrāīl ke maqdis ʔhāk meñ milāe jāeñge, aur main apnī talwār ko pakaṛ kar Yarubiyām ke ʔhāndān par ʔuṭ parūngā.”

Āmūs ko Isrāīl se Nikalne kā Hukm Diyā Jātā Hai

¹⁰ Yih sun kar Baitel ke imām Amasiyāh ne Isrāīl ke bādshāh Yarubiyām ko ittalā dī, “Āmūs Isrāīl ke darmiyāñ hī āp ke ʔhilāf sāzisheñ kar rahā hai! Mulq us ke paighām bardāsht nahīñ kar saktā, ¹¹ kyoñki wuh kahtā hai, ‘Yarubiyām talwār kī zad meñ ā kar mar jāegā, aur Isrāīlī qaum yaqīnan qaidī ban kar jilāwatan ho jāegī.’ ”

¹² Amasiyāh ne Āmūs se kahā, “Ai royā dekhne wāle, yahāñ se nikal jā! Mulq-e-Yahūdāh meñ bhāg kar wahīñ rozī kamā, wahīñ nabuwwat kar. ¹³ Āindā Baitel meñ nabuwwat mat karnā, kyoñki yih bādshāh kā maqdis aur bādshāhī kī markazī ibādatgāh hai.”

¹⁴ Āmūs ne jawāb diyā, “Peshā ke lihāz se na main nabī hūñ, na kisī nabī kā shāgird balki gallābān aur anjīr-tūt kā bāghbān. ¹⁵ To bhī Rab ne mujhe bheṛ-bakriyon kī gallābānī karne se haṭā kar hukm diyā ki merī qaum Isrāīl ke pās jā aur nabuwwat

karke use merā kalām pesh kar. ¹⁶ Ab Rab kā kalām sun! Tū kahtā hai, ‘Isrāīl ke k̄hilāf nabuwwat mat karnā, Is’hāq kī qaum ke k̄hilāf bāt mat karnā.’ ¹⁷ Jawāb meñ Rab farmātā hai, ‘Terī bīwī shahr meñ kasbī banegī, tere beṭe-beṭiyāñ sab talwār se qatl ho jāenge, terī zamīn nāp kar dūsroñ meñ taqsīm kī jāegī, aur tū k̄hud ek nāpāk mulk meñ wafāt pāegā. Yaqīnan Isrāīlī qaum qaidī ban kar jilāwatan ho jāegī.’ ”

8

Pake Phal se Bharī Ṭokrī

¹ Ek bār phir Rab Qādir-e-mutlaq ne mujhe royā dikhāī. Maiñ ne pake hue phal se bharī huī ṭokrī dekhī. ² Rab ne pūchhā, “Ai Āmūs, tujhe kyā nazar ātā hai?” Maiñ ne jawāb diyā, “Pake hue phal se bharī huī ṭokrī.” Tab Rab ne mujh se farmāyā, “Merī qaum kā anjām pak gayā hai. Ab se maiñ unheñ sazā die baḡhair nahīñ chhorūngā. ³ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai ki us din mahal meñ gīt sunāī nahīñ deñge balki āh-o-zārī. Chāroñ taraf nāsheñ nazar āengī, kyonki dushman unheñ har jagah phaiñkegā. K̄hāmosh!”

Awām kā Istehsāl

⁴ Ai ḡharībōñ ko kuchalne wālo, ai zarūratmandōñ ko tabāh karne wālo, suno! ⁵⁻⁶ Tum kahte ho, “Nae Chāñd kī Īd kab guzar jāegī, Sabat kā din kab k̄hatm hai tāki ham anāj ke godām khol kar ḡhallā bech sakeñ? Tab ham paimāish ke bartan chhoṭe aur tarāzū ke bāt halke banāenge, sāth sāth saude kā bhāw barhāenge. Ham farok̄ht karte waqt anāj ke sāth us kā bhūsā bhī milāenge.” Apne nājāyz tarīqoñ se tum thoṛe paisoñ meñ balki ek joṛī jūtoñ ke ewaz ḡharībōñ ko k̄harīdte ho.

⁷ Rab ne Yāqūb ke faḡhr kī qasam khā kar wādā kiyā hai, “Jo kuchh un se sarzad huā hai use maiñ kabhī nahīñ bhūlūngā. ⁸ Unhīñ kī wajah se zamīn laraz uṭhegī aur us ke tamām bāshinde mātām kareñge. Jis tarah Misr meñ Dariyā-e-Nīl barsāt ke mausam meñ sailābī sūrat ikhtiyār kar letā hai usī tarah pūrī zamīn uṭhegī. Wuh Nīl kī tarah josh meñ āegī, phir dubārā utar jāegī.”

⁹ Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Us din maiñ hone dūngā ki sūraj dopahar ke waqt ḡhurūb ho jāe. Din urūj par hī hogā to zamīn par andherā chhā jāegā. ¹⁰ Maiñ tumhāre tahwāroñ ko mātām meñ aur tumhāre gītoñ ko āh-o-bukā meñ badal dūngā. Maiñ sab ko ṭāṭ ke mātāmī libās pahnā kar har ek kā sar munḡwāūngā. Log yoñ mātām kareñge jaisā un kā wāhid beṭā kūch kar gayā ho. Anjām kā wuh din kitnā talḡh hogā.”

Allāh Āindā Jawāb Nahīñ Degā

¹¹ Qādir-e-mutlaq farmātā hai, “Aise din āne wāle haiñ jab maiñ mulk meñ kāl bhejūngā. Lekin log na roṭī aur na pāñī se balki Allāh kā kalām sunane se mahrūm raheñge. ¹² Log larḡharāte hue ek samundar se dūsre tak aur shimāl se mashriq tak phireñge tāki Rab kā kalām mil jāe, lekin besūd.

¹³ Us din k̄hūbsūrat kuñwāriyāñ aur jawān mard pyās ke māre behosh ho jāenge. ¹⁴ Jo is waqt Sāmariya ke makrūh but kī qasam khāte aur kahte haiñ, ‘Ai Dān, tere dewatā kī hayāt kī qasam’ yā ‘Ai Bair-sabā, tere dewatā kī qasam!’ Wuh us waqt gir jāenge aur dubārā kabhī nahīñ uṭheñge.”

9

Ākhirī Royā: Isrāīl kī Tabāhī

¹ Maiñ ne Rab ko qurbāngāh ke pās kharā dekhā. Us ne farmāyā, “Maqdis ke satūnoñ ke bālāī hissoñ ko itne zor se mār ki dahlīzeñ laraz uṭheñ aur un ke ṭukṛe hāzirīn ke saroñ par gir jāeñ. Un meñ se jitne zindā raheñ unheñ maiñ talwār se mār ḡālūngā. Ek bhī bhāḡ jāne meñ kāmyāb nahīñ hogā, ek bhī nahīñ bachegā.

² Khāh wuh zamīn meñ khod khod kar Pātāl tak kyoñ na pahuñcheñ to bhī merā hāth unheñ pakaṛ kar wahān se wāpas lāegā. Aur khāh wuh āsmān tak kyoñ na chaṛh jāeñ to bhī maiñ unheñ wahān se utārūṅga. ³ Khāh wuh Karmil kī choṭī par kyoñ na chhup jāeñ to bhī maiñ un kā khoj lagā kar unheñ chhīn lūṅgā. Go wuh samundar kī tah tak utar kar mujh se poshīdā hone kī koshish kyoñ na kareñ to bhī befāydā hogā, kyoñki maiñ samundarī sānp ko unheñ ḍasne kā hukm dūṅgā. ⁴ Agar un ke dushman unheñ bhagā kar jilāwatan kareñ to maiñ talwār ko unheñ qatl karne kā hukm dūṅgā. Maiñ dhyān se un ko taktā rahūṅgā, lekin barkat dene ke lie nahīn balki nuḡsān pahuñchāne ke lie.”

⁵ Qādir-e-mutlaq Rabbul-afwāj hai. Jab wuh zamīn ko chhū detā hai to wuh laraz uṭhtī aur us ke tamām bāshinde mātām karne lagte haiñ. Tab jis tarah Misr meñ Dariyā-e-Nīl barsāt ke mausam meñ sailāb kī sūrat iḡhtiyār kar letā hai usī tarah pūrī zamīn uṭhtī, phir dubārā utar jātī hai. ⁶ Wuh āsmān par apnā bālākhānā tāmīr kartā aur zamīn par apne tahkhāne kī buniyād ḍāltā hai. Wuh samundar kā pānī bulā kar rū-e-zamīn par unḍel detā hai. Usī kā nām Rab hai!

Tum Dūsroñ se Behtar Nahīn

⁷ Rab farmātā hai, “Ai Isrāīliyo, yih mat samajhnā ki mere nazdīk tum Ethiopiya ke bāshindoñ se behtar ho. Beshak maiñ Isrāīl ko Misr se nikāl lāyā, lekin bilkul isī tarah maiñ Filistiyoñ ko Krete * se aur Arāmiyoñ ko Qīr se nikāl lāyā. ⁸ Maiñ, Rab Qādir-e-mutlaq dhyān se Isrāīl kī gunāhālūdā bādshāhī par ḡhaur kar rahā hūn. Yaqīnan maiñ use rū-e-zamīn par se miṭā ḍālūṅgā.”

Tāham Rab farmātā hai, “Maiñ Yāqūb ke gharāne ko sarāsar tabāh nahīn karūṅga. ⁹ Mere hukm par Isrāīlī qaum ko tamām aqwām ke darmiyān hī yoñ hilāyā jāegā jis tarah anāj ko chhalnī meñ hilā hilā kar pāk-sāf kiyā jātā hai. Ākhir meñ ek bhī patthar anāj meñ bāqī nahīn rahegā. ¹⁰ Merī qaum ke tamām gunāhgār talwār kī zad meñ ā kar mar jāeṅge, go wuh is waqt kahte haiñ ki na ham par āfat āegī, na ham us kī zad meñ āeṅge.

Isrāīl ke lie Naī Ummīd

¹¹ Us dīn maiñ Dāūd ke gire hue ghar ko nae sire se khaṛā karūṅga. Maiñ us ke raḡhnoñ ko band aur us ke khaṇḍarāt ko bahāl karūṅga. Maiñ sab kuchh yoñ tāmīr karūṅga jis tarah qadīm zamāne meñ thā. ¹² Tab Isrāīlī Adom ke bache-khuche hisse aur un tamām qaumoñ par qabzā kareṅge jin par mere nām kā ṭhappā lagā hai.” Yih Rab kā farmān hai, aur wuh yih karegā bhī.

¹³ Rab farmātā hai, “Aise dīn āne wāle haiñ jab fasleñ bahut hī zyādā hoṅgī. Fasal kī kaṭāī ke lie itnā waqt darkār hogā ki ākhirkār hal chalāne wālā kaṭāī karne wāloñ ke pīchhe pīchhe khet ko aglī fasal ke lie taiyār kartā jāegā. Angūr kī fasal bhī aisī hī hoṅgī. Angūr kī kasrat ke bāis un se ras nikālne ke lie itnā waqt lagegā ki ākhirkār bij bone wālā sāth sāth bij bone kā kām shurū karegā. Kasrat ke bāis naī mai pahāroñ se ṭapkegī aur tamām pahāriyoñ se bahegī.

¹⁴ Us waqt maiñ apnī qaum Isrāīl ko bahāl karūṅga. Tab wuh tabāhshudā shahroñ ko nae sire se tāmīr karke un meñ ābād ho jāeṅge. Wuh angūr ke bāḡh lagā kar un kī mai pieṅge, dīgar phaloñ ke bāḡh lagā kar un kī phal khāeṅge. ¹⁵ Maiñ unheñ panīrī kī tarah un ke apne mulk meñ lagā dūṅgā. Tab wuh āindā us mulk se kabhī jaṛ se nahīn ukhāre jāeṅge jo maiñ ne unheñ atā kiyā hai.” Yih Rab tere Khudā kā farmān hai.

* 9:7 Krete: Ibrānī Kaftūr.

Abadiyāh

Rab Adom kī Adālat Karegā

¹ Zail meñ wuh royā qalamband hai jo Abadiyāh ne dekhī. Us meñ wuh kuchh bayān kiyā gayā hai jo Rab Qādir-e-mutlaq ne Adom ke bāre meñ farmāyā.

Ham ne Rab kī taraf se paighām sunā hai, ek qāsid ko aqwām ke pās bhejā gayā hai jo unheñ hukm de, “Uṭho! Āo, ham Adom se laṛne ke lie taiyār ho jāeñ.”

² Rab Adom se farmātā hai, “Maiñ tujhe qaumoñ meñ chhoṭā banā dūngā, aur tujhe bahut haqīr jānā jāegā. ³ Tere dil ke ghurūr ne tujhe fareb diyā hai. Chūñki tū chaṭānoñ kī darāroñ meñ aur bulandiyōñ par rahtā hai is lie tū dil meñ sochtā hai, ‘Kaun mujhe yahāñ se utār degā?’” ⁴ Lekin Rab farmātā hai, “Khāh tū apnā ghoñslā uqāb kī tarah bulandī par kyoñ na banāe balki use sitāroñ ke darmiyān lagā le, to bhī maiñ tujhe wahāñ se utār kar khāk meñ milā dūngā.

⁵ Agar ḍākū rāt ke waqt tujhe lūṭ lete to wuh sirf utnā hī chhīn lete jitnā uṭhā kar le jā sakte haiñ. Agar tū angūr kā bāgh hotā aur mazdūr fasal chunane ke lie āte to thoṛā-bahut un ke pīchhe rah jātā. Lekin terā anjām is se kahīñ zyādā burā hogā.

⁶ Dushman Esau * ke kone kone kā khoj lagā lagā kar us ke tamām poshīdā khazāne lūṭ legā. ⁷ Tere tamām ittahādī tujhe mulk kī sarhad tak bhagā deñge, tere dost tujhe fareb de kar tujh par ghālib āeñge. Balki terī roṭī khāne wāle hī tere lie phandā lagāeñge, aur tujhe patā nahīñ chalegā.” ⁸ Rab farmātā hai, “Us din maiñ Adom ke dānishmandoñ ko tabāh kar dūngā. Tab Esau ke pahārī ilāqe meñ samajh aur aql kā nām-o-nishān nahīñ rahegā. ⁹ Ai Temān, tere sūrme bhī saḡht dahshat khāeñge, kyoñki us waqt Esau ke pahārī ilāqe meñ qatl-o-ghārat ām hogī, koī nahīñ bachegā.

¹⁰ Tū ne apne bhāi Yāqūb † par zulm-o-tashaddud kiyā, is lie terī khūb ruswāi ho jāegī, tujhe yoñ miṭāyā jāegā ki āindā terā nām-o-nishān tak nahīñ rahegā. ¹¹ Jab ajnabī faujī Yarūshalam ke darwāzoñ meñ ghus āe to tū fāsile par kharā ho kar un jaisā thā. Jab unhoñ ne tamām māl-o-daulat chhīn liyā, jab unhoñ ne qurā dāl kar āpas meñ Yarūshalam ko bāñṭ liyā to tū ne un kā hī rawaiyā apnā liyā. ¹² Tujhe tere bhāi kī badqismatī par khushī nahīñ manāñī chāhie thī. Munāsib nahīñ thā ki tū Yahūdāh ke bāshindoñ kī tabāhī par shādiyānā bajātā. Un kī musibat dekh kar tujhe shekhī nahīñ mārñī chāhie thī. ¹³ Yih ṭhīk nahīñ thā ki tū us din tabāhshudā shahr meñ ghus āyā tāki Yarūshalam kī musibat se lutf uṭhāe aur un kā bachā-khuchā māl lūṭ le. ¹⁴ Kitnī burī bāt thī ki tū shahr se nikalne wāle rāstoñ par tāk meñ baiṭh gayā tāki wahāñ se bhāgne wāloñ ko tabāh kare aur bache huoñ ko dushman ke hawāle kare. ¹⁵ Kyoñki Rab kā din tamām aqwām ke lie qarīb ā gayā hai. Jo sulūk tū ne dūsroñ ke sāth kiyā wuhī sulūk tere sāth kiyā jāegā. Terā ghalat kām tere apne hī sar par āegā.

Allāh kī Qaum Najāt Pāegī

¹⁶ Pahle tumheñ mere muqaddas pahār par mere ghazab kā pyālā pīnā parā, lekin ab tamām dīgar aqwām use pīṭī raheñgī. Balki wuh use pī pī kar khālī kareñgī, unheñ us ke ākhirī qatre bhī chāṭne pareñge. Phir un kā nām-o-nishān nahīñ rahegā, aisā lagegā ki wuh kabhī thīñ nahīñ.

¹⁷ Lekin Koh-e-Siyyūn par najāt hogī, Yarūshalam muqaddas hogā.

Tab Yāqūb kā gharānā ‡ dubārā apnī maurūsī zamīn par qabzā karegā, ¹⁸ aur Isrāīlī qaum § bharaktī āg ban kar Adom ko bhūse kī tarah bhasm karegī. Adom kā

* **1:6** Esau se murād Adom hai. † **1:10** Yāqūb se murād Isrāīl hai. ‡ **1:17** Yāqūb kā gharānā se murād Isrāīl hai. § **1:18** Lafzī tarjumā: Yāqūb aur Yūsuf ke gharāne.

ek shaḡhs bhī nahīn bachegā. Kyonki Rab ne yih farmāyā hai.

¹⁹ Tab Najab yānī junūb ke bāshinde Adom ke pahārī ilāqe par qabzā karenge, aur maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe ke bāshinde Filistiyon kā ilāqā apnā lenge. Wuh Ifrāīm aur Sāmariya ke ilāqon par bhī qabzā karenge. Jiliyād kā ilāqā Binyamīn ke qabīle kī milkiyat banegā. ²⁰ Isrāīl ke jilāwatanon ko Kanāniyon kā mulk shimālī shahr Sārpāt tak hāsil hogā jabki Yarūshalam ke jo bāshinde jilāwatan ho kar sifārād men jā base wuh junūbī ilāqe Najab par qabzā karenge. ²¹ Najāt dene wāle Koh-e-Siyyūn par ā kar Adom ke pahārī ilāqe par hukūmat karenge. Tab Rab hī Bādshāh hogā!”

Yūnus

Yūnus Allāh se Farār Ho Jātā Hai

¹ Rab Yūnus bin Amittī se hamkalām huā, ² “Baṛe shahr Nīnwā jā kar us par merī adālat kā elān kar, kyonki un kī burāī mere huzūr tak pahuñch gaī hai.”

³ Yūnus rawānā huā, lekin mashriqī shahr Nīnwā ke lie nahīn balki maḡhribī shahr Tarsīs ke lie. Rab ke huzūr se farār hone ke lie wuh Yāfā Shahr pahuñch gayā jahān ek baharī jahāz Tarsīs ko jāne wālā thā. Safr kā kirāyā adā karke Yūnus jahāz meñ baiṭh gayā tāki Rab ke huzūr se bhāg nikle.

⁴ Lekin Rab ne samundar par zabardast āndhī bhejī. Tūfān itnā shadīd thā ki jahāz ke ṭukṛe ṭukṛe hone kā khatrā thā. ⁵ Mallāh saham gae. Aur har ek chīkhtā-chillātā apne dewatā se iltijā karne lagā. Jahāz ko halkā karne ke lie unhoñ ne sāmān ko samundar meñ phaiñk diyā.

Lekin Yūnus jahāz ke nichle hisse meñ leṭ gayā thā. Ab wuh gahrī nīnd so rahā thā. ⁶ Phir kaptān us ke pās āyā aur kahne lagā, “Āp kis tarah so sakte haiñ? Uṭheñ, apne dewatā se iltijā karen! Shāyad wuh ham par dhyān de aur ham halāk na hoñ.”

⁷ Mallāh āpas meñ kahne lage, “Āo, ham qurā ḍāl kar mālūm karen ki kaun hamārī musībat kā bāis hai.” Unhoñ ne qurā ḍālā to Yūnus kā nām niklā. ⁸ Tab unhoñ ne us se pūchhā, “Hameñ batāen ki yih āfat kis ke qusūr ke bāis ham par nāzil huī hai? Āp kyā karte haiñ, kahān se āe haiñ, kis mulk aur kis qaum se haiñ?”

⁹ Yūnus ne jawāb diyā, “Maiñ Ibrānī hūñ, aur Rab kā parastār hūñ jo āsmān kā Ḳhudā hai. Samundar aur kḡhushkī donoñ usī ne banāe haiñ.” ¹⁰ Yūnus ne unheñ yih bhī batāyā ki maiñ Rab ke huzūr se farār ho rahā hūñ. Yih sab kuchh sun kar dīgar musāfiroñ par shadīd dahshat tāri huī. Unhoñ ne kahā, “Yih āp ne kyā kiyā hai?” ¹¹ Itne meñ samundar mazīd mutalātim hotā jā rahā thā. Chunāñche unhoñ ne pūchhā, “Ab ham āp ke sāth kyā karen tāki samundar tham jāe aur hamārā pīchhā chhoṛ de?” ¹² Yūnus ne jawāb diyā, “Mujhe uṭhā kar samundar meñ phaiñk deñ to wuh tham jāegā. Kyonki maiñ jāntā hūñ ki yih baṛā tūfān merī hī wajah se āp par ṭuṭ parā hai.”

¹³ Pahle mallāhoñ ne us kā mashwarā na mānā balki chappū mār mār kar sāhil par pahuñchne kī sirtoṛ koshish karte rahe. Lekin befāyda, samundar pahle kī nisbat kahīn zyādā mutalātim ho gayā. ¹⁴ Tab wuh buland āwāz se Rab se iltijā karne lage, “Ai Rab, aisā na ho ki ham is ādmī kī zindagī ke sabab se halāk ho jāen. Aur jab ham use samundar meñ phaiñkeñge to hameñ begunāh ādmī kī jān lene ke zimmedār na ṭhahrā. Kyonki jo kuchh ho rahā hai wuh terī hī marzī se ho rahā hai.” ¹⁵ Yih kah kar unhoñ ne Yūnus ko uṭhā kar samundar meñ phaiñk diyā. Pānī meñ girte hī samundar ṭhāṭheñ mārne se bāz ā kar tham gayā. ¹⁶ Yih dekh kar musāfiroñ par saḡht dahshat chhā gaī, aur unhoñ ne Rab ko zabah kī qurbānī pesh kī aur mannateñ mānīñ.

¹⁷ Lekin Rab ne ek baṛī machhlī ko Yūnus ke pās bhejā jis ne use nigal liyā. Yūnus tīn dīn aur tīn rāt machhlī ke peṭ meñ rahā.

2

Yūnus kī Duā

¹ Machhlī ke peṭ meñ Yūnus ne Rab apne Ḳhudā se zail kī duā kī,

² “Maiñ ne baṛī musībat meñ ā kar Rab se iltijā kī, aur us ne mujhe jawāb diyā. Maiñ ne Pātāl kī gahrāiyōñ se chīkh kar fariyād kī to tū ne merī sunī.

³ Tū ne mujhe gahre pānī balki samundar ke bīch mein hī phaiṅk diyā. Pānī ke zordār bahāw ne mujhe gher liyā, terī tamām lahreṅ aur maujeṅ mujh par se guzar gaīṅ.

⁴ Tab main bolā, ‘Mujhe tere huzūr se khārij kar diyā gayā hai, lekin main tere muqaddas ghar kī taraf taktā rahūngā.’

⁵ Pānī mere gale tak pahuṅch gayā, samundar kī gahrāiyōṅ ne mujhe chhupā liyā. Mere sar se samundarī paude lipaṭ gae.

⁶ Pānī mein utarte utarte main pahāroṅ kī buniyādoṅ tak pahuṅch gayā. Main zamīn mein dhaṅs kar ek aise mulk mein ā gayā jis ke darwāze hameshā ke lie mere pīchhe band ho gae. Lekin ai Rab, mere Khudā, tū hī merī jān ko garhe se nikāl lāyā!

⁷ Jab merī jān nikalne lagī to tū, ai Rab mujhe yād āyā, aur merī duā tere muqaddas ghar mein tere huzūr pahuṅchī.

⁸ Jo butōṅ kī pūjā karte haiṅ unhoṅ ne Allāh se wafādār rahne kā wādā tor diyā hai.

⁹ Lekin main shukrguzārī ke gīt gāte hue tujhe qurbānī pesh karūnga. Jo mannat main ne mānī use pūrā karūnga. Rab hī najāt detā hai.”

¹⁰ Tab Rab ne machhlī ko hukm diyā ki wuh Yūnus ko khushkī par ugal de.

3

Yūnus Nīnwā Mein

¹ Rab ek bār phir Yūnus se hamkalām huā, ² “Baṛe shahr Nīnwā jā kar use wuh paighām sunā de jo main tujhe dūngā.”

³ Is martabā Yūnus Rab kī sun kar Nīnwā ke lie rawānā huā. Rab ke nazdīk Nīnwā aham shahr thā. Us mein se guzarne ke lie tīn din darkār the. ⁴ Pahle din Yūnus shahr mein dākhl huā aur chalte chalte logoṅ ko paighām sunāne lagā, “Ain 40 din ke bād Nīnwā tabāh ho jāegā.”

⁵ Yih sun kar Nīnwā ke bāshinde Allāh par imān lāe. Unhoṅ ne roze kā elān kiya, aur chhoṭe se le kar baṛe tak sab ṭāṭ orh kar mātam karne lage.

⁶ Jab Yūnus kā paighām Nīnwā ke bādshāh tak pahuṅchā to us ne takht par se utar kar apne shāhī kaproṅ ko utār diyā aur ṭāṭ orh kar khāk mein baiṭh gayā. ⁷ Us ne shahr mein elān kiya, “Bādshāh aur us ke shurafā kā farmān suno! Kisī ko bhī khāne yā pīne kī ijāzat nahīṅ. Gāy-bail aur bheṛ-bakriyōṅ samet tamām jānwar bhī is mein shāmil haiṅ. Na unheṅ charne do, na pānī pīne do. ⁸ Lāzim hai ki sab log jānwaroṅ samet ṭāṭ orh leṅ. Har ek pūre zor se Allāh se iltijā kare, har ek apnī burī rāhoṅ aur apne zulm-o-tashaddud se bāz āe. ⁹ Kyā mālūm, shāyad Allāh pachhtāe. Shāyad us kā shadīd ghazab ṭal jāe aur ham halāk na hoṅ.”

¹⁰ Jab Allāh ne un kā yih rawaiyā dekhā, ki wuh wāqāi apnī burī rāhoṅ se bāz āe to wuh pachhtāyā aur un par wuh āfat na lāyā jis kā elān us ne kiya thā.

4

Yūnus Allāh kī Mehrbānī Dekh Kar Nārāz Ho Jātā Hai

¹ Yih bāt Yūnus ko nihāyat burī lagī, aur wuh ghusse huā. ² Us ne Rab se duā kī, “Ai Rab, kyā yih wuhī bāt nahīṅ jo main ne us waqt kī jab abhī apne watan mein thā? Isī lie main itnī tezī se bhāg kar Tarsīs ke lie rawānā huā thā. Main jāntā thā ki tū mehrbān aur rahīm Khudā hai. Tū tahammul aur shafqat se bharpūr hai aur jald hī sazā dene se pachhtātā hai. ³ Ai Rab, ab mujhe jān se mār de! Jīne se behtar yihī hai ki main kūch kar jāūṅ.”

⁴ Lekin Rab ne jawāb diyā, “Kyā tū ghusse hone mein haq bajānib hai?”

⁵ Yūnus shahr se nikal kar us ke mashriq meñ ruk gayā. Wahān wuh apne lie jhoñprī banā kar us ke sāy meñ baiṭh gayā. Kyonki wuh deḡhnā chāhtā thā ki shahr ke sāth kyā kuchh ho jāegā.

⁶ Tab Rab Ḳhudā ne ek bel ko phūṭne diyā jo baṛhte baṛhte Yūnus ke ūpar phail gai tāki sāyā de kar us kī nārāzī dūr kare. Yih dekh kar Yūnus bahut ḡhush huā.

⁷ Lekin agle dīn jab pau phaṭne lagī to Allāh ne ek kīrā bhejā jis ne bel par hamlā kiyā. Bel jald hī murjhā gai.

⁸ Jab sūraj tulū huā to Allāh ne mashriq se jhulastī lū bhejī. Dhūp itnī shadīd thī ki Yūnus ḡhash khāne lagā. Aḡhirkār wuh marnā hī chāhtā thā. Wuh bolā, “Jīne se behtar yihī hai ki main kūch kar jāūñ.”

⁹ Tab Allāh ne us se pūchhā, “Kyā tū bel ke sabab se ḡhusse hone meñ haq bajānib hai?” Yūnus ne jawāb diyā, “Jī hāñ, main marne tak ḡhusse hūñ, aur is meñ main haq bajānib bhī hūñ.”

¹⁰ Rab ne jawāb diyā, “Tū is bel par ḡham khātā hai, hālāñki tū ne us ke phalne-phūlne ke lie ek unglī bhī nahīñ hilāī. Yih bel ek rāt meñ paidā huī aur aglī rāt ḡhatm huī ¹¹ jabki Nīnwā bahut baṛā shahr hai, us meñ 1,20,000 afrād aur muta'addid jānwar baste haiñ. Aur yih log itne jāhil haiñ ki apne dāeñ aur bāeñ hāth meñ imtiyāz nahīñ kar pāte. Kyā mujhe is baṛe shahr par ḡham nahīñ khānā chāhie.?”

Mikāh

Sāmariya kī Tabāhī

¹ Zail meñ Rab kā wuh kalām darj hai jo Mikāh Morashtī par Yahūdāh ke bādshāhoñ Yūtām, Ākhaz aur Hizqiyāh ke daur-e-hukūmat meñ nāzil huā. Us ne Sāmariya aur Yarūshalam ke bāre meñ yih bāteñ royā meñ dekhīñ.

² Ai tamām aqwām, suno! Ai zamīn aur jo kuchh us par hai, dhyān do! Rab Qādir-e-mutlaq tumhāre khilāf gawāhī de, Qādir-e-mutlaq apne muqaddas ghar kī taraf se gawāhī de. ³ Kyoñki dekho, Rab apnī sukūnatgāh se nikal rahā hai tāki utar kar zamīn kī bulandiyōñ par chale. ⁴ Us ke pāñwoñ tale pahār pighal jāenge aur wādiyāñ phat jāengī, wuh āg ke sāmne pighalne wāle mom yā dhalān par undeke gae pāñī kī mānind hoñge.

⁵ Yih sab kuchh Yāqūb ke jurm, Isrāīlī qaum ke gunāhoñ ke sabab se ho rahā hai. Kaun Yāqūb ke jurm kā zimmedār hai? Sāmariya! Kis ne Yahūdāh ko buland jaghoñ par butparastī karne kī tahrīk di? Yarūshalam ne!

⁶ Is lie Rab farmātā hai, “Maiñ Sāmariya ko khule maidān meñ malbe kā dher banā dūngā, itnī khālī jagah ki log wahāñ angūr ke bāgh lagāenge. Maiñ us ke patthar wādī meñ phaiñk dūngā, use itne dharām se girā dūngā ki us kī buniyādeñ hī nazar āengī. ⁷ Us ke tamām but tukre tukre ho jāenge, us kī ismatfaroshī kā pūrā ajr nazar-e-ātish ho jāegā. Maiñ us ke dewatāoñ ke tamām mujassamoñ ko tabāh kar dūngā. Kyoñki Sāmariya ne yih tamām chīzeñ apnī ismatfaroshī se hāsīl kī haiñ, aur ab yih sab us se chhīn lī jāengī aur dīgar ismatfaroshōñ ko muāwaze ke taur par di jāengī.”

Apnī Qaum par Mātam

⁸ Is lie maiñ āh-o-zārī karūnga, nange pāñw aur barahnā phirūnga, gīdaṛoñ kī tarah wāwailā karūnga, uqābī ullū kī tarah āheñ bharūnga. ⁹ Kyoñki Sāmariya kā zaḥm lā'ilāj hai, aur wuh Mulk-e-Yahūdāh meñ bhī phail gayā hai, wuh merī qaum ke darwāze yāñī Yarūshalam tak pahuñch gayā hai.

¹⁰ Filistī shahr Jāt meñ yih bāt na batāo, unheñ apne āñsū na dikhāo. Bait-lāfrā * meñ khāk meñ loṭ-poṭ ho jāo. ¹¹ Ai Safīr † ke rahne wālo, barahnā aur sharmsār ho kar yahāñ se guzar jāo. Zānān ‡ ke bāshinde nikleñge nahīñ. Bait-ezal § mātam karegā jab tum se har sahārā chhīn liyā jāegā. ¹² Mārot * ke basne wāle apne māl ke lie pech-o-tāb khā rahe haiñ, kyoñki Rab kī taraf se āfat nāzil ho kar Yarūshalam ke darwāze tak pahuñch gai hai.

¹³ Ai Lakīs † ke bāshindo, ghoṛoñ ko rath meñ jot kar bhāg jāo. Kyoñki ibtidā meñ tum hī Siyyūn Beṭī ke lie gunāh kā bāis ban gae. Tumhīñ meñ wuh jarāym maujūd the jo Isrāīl se sarzad ho rahe haiñ. ¹⁴ Is lie tumheñ tohfe de kar Morashat-jāt ‡ ko ruḥsat karnī paregī. Akzīb § ke ghar Isrāīl ke bādshāhoñ ke lie farebdeh sābit hoñge.

¹⁵ Ai Maresā * ke logo, maiñ hone dūngā ki ek qabzā karne wālā tum par hamlā karegā. Tab Isrāīl kā jalāl Adullām tak pahuñchegā. ¹⁶ Ai Siyyūn Beṭī, apne bāl kaṭwā

* **1:10** Bait-lāfrā = Khāk kā Ghar. † **1:11** Safīr = Khūbsūrat. ‡ **1:11** Zānān = Nikalne Wālā. § **1:11** Bait-ezal = Sāth Wālā yāñī Sahārā Dene Wālā Ghar. * **1:12** Mārot = Talkhī. † **1:13** Lakīs ke qilāband shahr meñ jangī rath rakhe jāte the. ‡ **1:14** 'Morashat' tohfe aur jahez ke lie mustāmal Ibrānī lafz se miltā jultā hai. § **1:14** Akzīb = Fareb Hai. * **1:15** 'Maresā' fāteh aur qābiz ke lie mustāmal Ibrānī lafz se miltā jultā hai.

kar giddh jaisī ganjī ho jā. Apne lādle bachchoñ par mātām kar, kyonki wuh qaidī ban kar tujh se dūr ho jāenge.

2

Qaum par Zulm Karne Wāloñ par Afsos

¹ Un par afsos jo dūsroñ ko nuqsān pahuñchāne ke mansūbe bāndhte aur apne bistar par hī sāzisheñ karte haiñ. Pau phatṭe hī wuh uṭh kar unheñ pūrā karte haiñ, kyonki wuh yih karne kā iḡhtiyār rakhte haiñ. ² Jab wuh kisī khet yā makān ke lālach meñ ā jāte haiñ to use chhīn lete haiñ. Wuh logoñ par zulm karke un ke ghar aur maurūsī milkiyat un se lūṭ lete haiñ.

³ Chunāñche Rab farmātā hai, “Main is qaum par āfat kā mansūbā bāndh rahā hūñ, aisā phandā jis meñ se tum apnī gardanoñ ko nikāl nahīñ sakoge. Tab tum sar uṭhā kar nahīñ phiroge, kyonki waqt burā hī hogā. ⁴ Us dīn log apne gītoñ meñ tumhārā mazāq uṛāenge, wuh mātām kā talkh gīt gā kar tumheñ lān-tān karenge, ‘Hāy, ham sarāsar tabāh ho gae haiñ! Merī qaum kī maurūsī zamīn dūsroñ ke hāth meñ ā gaī hai. Wuh kis tarah mujh se chhīn lī gaī hai! Hamāre kām ke jawāb meñ hamāre khet dūsroñ meñ taqsim ho rahe haiñ.’”

⁵ Chunāñche āindā tum meñ se koī nahīñ hogā jo Rab kī jamāt meñ qurā ḍāl kar maurūsī zamīn taqsim kare.

⁶ Wuh nabuwwat karte haiñ, “Nabuwwat mat karo! Nabuwwat karte waqt insān ko is qism kī bāteñ nahīñ sunānī chāhieñ. Yih sahīh nahīñ ki hamārī ruswāī ho jāegī.” ⁷ Ai Yāqūb ke gharāne, kyā tujhe is tarah kī bāteñ karnī chāhieñ, “Kyā Rab nārāz hai? Kyā wuh aisā kām karegā?”

Rab farmātā hai, “Yih bāt durust hai ki main us se mehrbān bāteñ kartā hūñ jo sahīh rāh par chale. ⁸ Lekin kāfī der se merī qaum dushman ban kar uṭh kharī huī hai. Jin logoñ kā jang karne se tālluq hī nahīñ un se tum chādar tak sab kuchh chhīn lete ho jab wuh apne āp ko mahfūz samajh kar tumhāre pās se guzarte haiñ. ⁹ Merī qaum kī auratoñ ko tum un ke ḡhushnumā gharoñ se bhagā kar un ke bachchoñ ko hameshā ke lie merī shāndār barkatoñ se mahrūm kar dete ho. ¹⁰ Ab uṭh kar chale jāo! Āindā tumheñ yahāñ sukūn hāsīl nahīñ hogā. Kyonki nāpākī ke sabab se yih maqām aziyatnāk tarīqe se tabāh ho jāegā. ¹¹ Haqīqat meñ yih qaum aisā farebdeh nabī chāhtī hai jo ḡhālī hāth ā kar * us se kahe, ‘Tumheñ kasrat kī mai aur sharāb hāsīl hogī!’

Allāh Qaum ko Wāpas Lāegā

¹² Ai Yāqūb kī aulād, ek dīn main tum sab ko yaqīnan jamā karūñga. Tab main Isrāīl kā bachā huā hissā yoñ ikaṭṭhā karūñga jis tarah bheṛ-bakriyoñ ko bāre meñ yā rewaṛ ko charāgāh meñ. Mūlk meñ chāroñ taraf hujūmoñ kā shor machegā.

¹³ Ek rāhnumā un ke āge āge chalegā jo un ke lie rāstā kholegā. Tab wuh shahr ke darwāze ko toṛ kar us meñ se nikleñge. Un kā bādshāh un ke āge āge chalegā, Rab ḡhud un kī rāhnumāī karegā.”

3

Rāhnumāoñ aur Jhūṭe Nabiyōñ par Ilāhī Faislā

¹ Main bolā, “Ai Yāqūb ke rāhnumāo, ai Isrāīl ke buzurgo, suno! Tumheñ insāf ko jānanā chāhie. ² Lekin jo achchhā hai us se tum nafrat karte aur jo ḡhalat hai use pyār karte ho. Tum merī qaum kī khāl utār kar us kā gosht haḡḡiyoñ se judā kar lete ho. ³ Kyonki tum merī qaum kā gosht khā lete ho. Un kī khāl utār kar tum un

* **2:11** Lafzī tarjumā: jo hawā yānī kuchh nahīñ apne sāth le kar āe.

kī haḍḍiyoṅ aur gosht ko ṭukre ṭukre karke deg meṅ phaiṅk dete ho.” ⁴ Tab wuh chillā kar Rab se iltijā kareṅge, lekin wuh un kī nahīn sunegā. Un ke ḡhalat kāmoṅ ke sabab se wuh apnā chehrā un se chhupā legā.

⁵ Rab farmātā hai, “Ai nabīyo, tum merī qaum ko bhaṭkā rahe ho. Agar tumheṅ kuchh khilāyā jāe to tum elān karte ho ki amn-o-amān hogā. Lekin jo tumheṅ kuchh na khilāe us par tum jihād kā fatwā dete ho. ⁶ Chunānche tum par aisī rāt chhā jāegī jis meṅ tum royā nahīn dekhoge, aisī tārikī jis meṅ tumheṅ mustaqbil ke bāre meṅ koī bhī bāt nahīn milegī. Nabīyoṅ par sūraj ḍūb jāegā, un ke chāroṅ taraf andherā hī andherā chhā jāegā. ⁷ Tab royā dekhne wāle sharmsār aur qismat kā hāl batāne wāle sharmindā ho jāeṅge. Sharm ke māre wuh apne muṅh ko chhupā leṅge, * kyonki Allāh se koī bhī jawāb nahīn milegā.”

⁸ Lekin maiṅ khud quwwat se, Rab ke Rūh se aur insāf aur tāqat se bharā huā hūn tāki Yāqūb kī aulād ko us ke jarāym aur Isrāīl ko us ke gunāh sunā sakūn.

⁹ Ai Yāqūb ke rāhnumāo, ai Isrāīl ke buzurgo, suno! Tum insāf se ghīn khā kar har sīdhī bāt ko ṭeṛhī banā lete ho. ¹⁰ Tum Siyyūn ko khūnrezī se aur Yarūshalam ko nāinsāfi se tāmīr kar rahe ho. ¹¹ Yarūshalam ke buzurg adālat karte waqt rishwat lete haiṅ. Us ke imām tālīm dete haiṅ lekin sirf kuchh milne ke lie. Us ke nabī peshgoī sunā dete haiṅ lekin sirf paisoṅ ke muāwaze meṅ. Tāham yih log Rab par inhisār karke kahte haiṅ, “Ham par āfat ā hī nahīn saktī, kyonki Rab hamāre darmiyān hai.”

¹² Tumhārī wajah se Siyyūn par hal chalāyā jāegā aur Yarūshalam malbe kā ḍher ban jāegā. Jis pahār par Rab kā ghar hai us par jangal chhā jāegā.

4

Yarūshalam Ek Nāi Bādshāhī kā Markaz Ban Jāegā

¹ Ākhirī aiyām meṅ Rab ke ghar kā pahār mazbūtī se qāym hogā. Sab se baṛā yih pahār dīgar tamām bulandiyōṅ se kahīn zyādā sarfarāz hogā. Tab ummateṅ jauq-dar-jauq us ke pās pahuṅcheṅgī, ² aur beshumār qaumeṅ ā kar kaheṅgī, “Āo, ham Rab ke pahār par chaṛh kar Yāqūb ke Khudā ke ghar ke pās jāeṅ tāki wuh hameṅ apnī marzī kī tālīm de aur ham us kī rāhoṅ par chaleṅ.”

Kyonki Siyyūn Pahār se Rab kī hidāyat niklegī, aur Yarūshalam se us kā kalām sādīr hogā. ³ Rab bainul-aqwāmī jhagoṅ ko niptāegā aur dūr tak kī zorāwar qaumoṅ kā insāf karegā. Tab wuh apnī talwāroṅ ko kūṭ kar phāle banāeṅgī aur apne nezoṅ ko kāṅṭ-chhāṅṭ ke auzār meṅ tabdīl kareṅgī. Ab se na ek qaum dūsri par hamlā karegī, na log jang karne kī tarbiyat hāsīl kareṅge. ⁴ Har ek apnī angūr kī bel aur apne anjīr ke daraḡht ke sāy meṅ baiṭh kar ārām karegā. Koī nahīn rahegā jo unheṅ achānak dahshatzadā kare. Kyonki Rabbul-afwāj ne yih kuchh farmāyā hai.

⁵ Har dūsri qaum apne dewatā kā nām le kar phirtī hai, lekin ham hameshā tak Rab apne Khudā kā nām le kar phireṅge.

⁶ Rab farmātā hai, “Us din maiṅ langaroṅ ko jamā karūṅga aur unheṅ ikaṭṭhā karūṅga jinheṅ maiṅ ne muntashir karke dukh pahuṅchāyā thā. ⁷ Maiṅ langaroṅ ko qaum kā bachā huā hissā banā dūṅgā aur jo dūr tak bhaṭak gae the unheṅ tāqatwar ummat meṅ tabdīl karūṅga. Tab Rab un kā Bādshāh ban kar abad tak Siyyūn Pahār par un par hukūmat karegā. ⁸ Jahān tak terā tālluq hai, ai rewaṛ ke burj, ai Siyyūn Beṭī ke pahār, tujhe pahle kī-sī saltanat hāsīl hogī. Yarūshalam Beṭī ko dubārā bādshāhat milegī.”

Yarūshalam Abhī tak Khatre meṅ Hai

* 3:7 Muṅh kā Lafzī tarjumā ‘mūnchheṅ’ hai.

⁹ Ai Yarūshalam Beṭī, is waqt tū itne zor se kyon chīkh rahī hai? Kyā terā koī bādshāh nahīn? Kyā tere mushīr sab khatm ho gae haiñ ki tū dard-e-zah meñ muṭtalā aurat kī tarah pech-o-tāb khā rahī hai?

¹⁰ Ai Siyyūn Beṭī, janm dene wālī aurat kī tarah taraptī aur chīkhtī jā! Kyonki ab tujhe shahr se nikal kar khule maidān meñ rahnā paṛegā, ākhir meñ tū Bābal tak pahuñchegī. Lekin wahān Rab tujhe bachāegā, wahān wuh ewazānā de kar tujhe dushman ke hāth se chhuṛāegā.

¹¹ Is waqt to muta'addid qaumeñ tere khalāf jamā ho gaī haiñ. Āpas meñ wuh kah rahī haiñ, “Āo, Yarūshalam kī behurmatī ho jāe, ham Siyyūn kī hālat dekh kar lutfandoz ho jāeñ.” ¹² Lekin wuh Rab ke khayālāt ko nahīn jānte, us kā mansūbā nahīn samajhte. Unheñ mālūm nahīn ki wuh unheñ gandum ke pūloñ kī tarah ikaṭṭhā kar rahā hai tāki unheñ gāh le.

¹³ “Ai Siyyūn Beṭī, uṭh kar gāh le! Kyonki maiñ tujhe lohe ke sīngoñ aur pital ke khuroñ se nawāzūngā tāki tū bahut-sī qaumoñ ko chūr chūr kar sake. Tab maiñ un kā lūṭā huā māl Rab ke lie maḥsūs karūnga, un kī daulat pūrī duniyā ke mālīk ke hawāle karūnga.”

5

Najātdahindā kī Ummīd

¹ Ai shahr jis par hamlā ho rahā hai, ab apne āp ko chhurī se zaḥmī kar, kyonki hamārā muḥāsarā ho rahā hai. Dushman lāṭhī se Isrāīl ke hukmrān ke gāl par māregā.

² Lekin tū, ai Bait-laham Ifrātā, jo Yahūdāh ke dīgar khandānoñ kī nisbat chhoṭā hai, tujh meñ se wuh niklegā jo Isrāīl kā hukmrān hogā aur jo qadīm zamāne balki azal se sādīr huā hai. ³ Lekin jab tak hāmīlā aurat use janm na de, us waqt tak Rab apnī qaum ko dushman ke hawāle chhoṛegā. Lekin phir us ke bhāiyōñ kā bachā huā hissā Isrāīliyoñ ke pās wāpas āegā.

⁴ Yih hukmrān khare ho kar Rab kī quwwat ke sāth apne rewar kī gallābānī karegā. Use Rab apne Khudā ke nām kā azīm iḥtiyār hāsīl hogā. Tab qaum salāmatī se basegī, kyonki us kī azmat duniyā kī intahā tak phailegī. ⁵ Wuhī salāmatī kā mambā hogā. Jab Asūr kī fauj hamāre mulk meñ dākhīl ho kar hamāre mahaloñ meñ ghus āe to ham us ke khalāf sāt charwāhe aur āṭh ra'īs khare karenge ⁶ jo talwār se Mulk-e-Asūr kī gallābānī karenge, hāñ talwār ko miyān se khīnch kar Namrūd ke mulk par hukūmat karenge. Yoñ hukmrān hameñ Asūr se bachāegā jab yih hamāre mulk aur hamārī sarhad meñ ghus āegā.

⁷ Tab Yāqūb ke jitne log bach kar muta'addid aqwām ke bīch meñ raheñge wuh Rab kī bhejī huī os yā hariyālī par paṛne wālī bārīsh kī mānind hoñge yāñī aisī chīzoñ kī mānind jo na kisī insān ke intazār meñ rahtī, na kisī insān ke hukm par paṛtī haiñ. ⁸ Yāqūb ke jitne log bach kar muta'addid aqwām ke bīch meñ raheñge wuh janglī jānwaroñ ke darmiyān sherbabar aur bher-bakriyoñ ke bīch meñ jāwān sher kī mānind hoñge yāñī aise jānwar kī mānind jo jāhāñ se bhī guzare jānwaroñ ko raund kar phāṛ letā hai. Us ke hāth se koī bachā nahīn saktā. ⁹ Terā hāth tere tamām muḥhālifoñ par fatah pāegā, tere tamām dushman nest-o-nābūd ho jāeñge.

Rab Isrāīl ke Butoñ ko Khatm Karegā

¹⁰ Rab farmātā hai, “Us dīn maiñ tere ghoṛoñ ko nest aur tere rathoñ ko nābūd karūnga. ¹¹ Maiñ tere mulk ke shahroñ ko kḥāk meñ milā kar tere tamām qiloñ ko girā dūngā. ¹² Terī jādūgarī ko maiñ miṭā ḍālūngā, qismat kā hāl batāne wāle tere bīch meñ nahīn raheñge. ¹³ Tere but aur tere maḥsūs satūnoñ ko maiñ yoñ tabāh karūnga ki tū āindā apne hāth kī banāī huī chīzoñ kī pūjā nahīn karegā. ¹⁴ Tere

asīrat dewī ke khambe main ukhār kar tere shahron ko mismār karūnga. ¹⁵ Us waqt main baṛe ḡhusse se un qaumon se intaqām lūngā jinhon ne merī nahīn sunī.”

6

Allāh Isrāīl par Ilzām Lagātā Hai

¹ Ai Isrāīl, Rab kā farmān sun, “Adālat mein khare ho kar apnā muāmalā bayān kar! Pahār aur pahāriyān tere gawāh hon, unhein apnī bāt sunā de.”

² Ai pahāro, ab Rab kā apnī qaum par ilzām suno! Ai duniyā kī qadīm buniyādo, tawajjuh do! Kyonki Rab adālat mein apnī qaum par ilzām lagā rahā hai, wuh Isrāīl se muqaddamā uthā rahā hai.

³ Wuh sawāl kartā hai, “Ai merī qaum, main ne tere sāth kyā ḡhalat sulūk kiya? Main ne kyā kiya ki tū itnī thak gai hai? Batā to sahī! ⁴ Haqīqat to yih hai ki main tujhe Mulk-e-Misr se nikāl lāyā, main ne fidyā de kar tujhe ḡhulāmī se rihā kar diyā. Sāth sāth main ne Mūsā, Hārūn aur Mariyam ko bhejā tāki tere āge chal kar terī rāhnumāi karen. ⁵ Ai merī qaum, wuh waqt yād kar jab Moāb ke bādshāh Balaq ne Bilām bin Baor ko bulāyā tāki tujh par lānat bheje. Lānat kī bajāe us ne tujhe barkat dī! Wuh safr bhī yād kar jab tū Shittīm se rawānā ho kar Jiljāl pahuinchī. Agar tū in tamām bāton par ḡhaur kare to jān legī ki Rab ne kitnī wafādārī aur insāf se tere sāth sulūk kiya hai.”

⁶ Jab ham Rab ke huzūr āte hain tāki Allāh Tālā ko sijdā karen to hamein apne sāth kyā lānā chāhie? Kyā hamein yaksālā bachhre us ke huzūr lā kar bhasm karne chāhien? ⁷ Kyā Rab hazāron mendhon yā tel kī beshumār nadiyon se khush ho jāegā? Kyā mujhe apne pahlauṭhe ko apne jarāym ke ewaz charhānā chāhie, apne jism ke phal ko apne gunāhon ko miṭāne ke lie pesh karnā chāhie? Hargiz nahīn!

⁸ Ai insān, us ne tujhe sāf batāyā hai ki kyā kuchh achchhā hai. Rab tujh se chāhtā hai ki tū insāf qāym rakhe, mehrbānī karne mein lagā rahe aur farotanī se apne Khudā ke huzūr chaltā rahe.

Yarūshalam ko Bhī Sāmariya kī-Sī Sazā Milegi

⁹ Suno! Rab Yarūshalam ko āwāz de rahā hai. Tawajjuh do, kyonki dānishmand us ke nām kā khauf māntā hai. Ai qabīle, dhyān do ki kis ne yih muqarrar kiya hai,

¹⁰ “Ab tak nājāyz nafā kī daulat bedīn ādmī ke ghar mein jamā ho rahī hai, ab tak log gandum bechte waqt pūrā tol nahīn tolte, un kī ḡhalat paimāish par lānat! ¹¹ Kyā main us ādmī ko barī qarār dūn jo ḡhalat tarāzū istemāl kartā hai aur jis kī thailī mein halke bāt parā rahte hain? Hargiz nahīn! ¹² Yarūshalam ke amīr baṛe zālīm hain, lekin baqī bāshinde bhī jhūṭ bolte hain, un kī har bāt dhokā hī dhokā hai!

¹³ Is lie main tujhe mār mār kar zaḡhmī karūnga. Main tujhe tere gunāhon ke badle mein tabāh karūnga. ¹⁴ Tū khānā khāegā lekin ser nahīn hogā balki peṭ khālī rahēgā. Tū māl mahfūz rakhne kī koshish karegā, lekin kuchh nahīn bachēgā. Kyonki jo kuchh tū bachāne kī koshish karegā use main talwār ke hawāle karūnga. ¹⁵ Tū bīj boegā lekin fasal nahīn kātegā, zaitūn kā tel nikālegā lekin use istemāl nahīn karegā, angūr kā ras nikālegā lekin use nahīn piegā. ¹⁶ Tū Isrāīl ke bādshāhon Umrī aur Akhiyab ke namūne par chal parā hai, āj tak unhīn ke mansūbon kī pairawī kartā āyā hai. Is lie main tujhe tabāhī ke hawāle kar dūngā, tere logon ko mazāq kā nishānā banāūngā. Tujhe dīgar aqwām kī lān-tān bardāshht karnī paregi.”

7

Apnī Qaum par Afsos

¹ Hāy, mujh par afsos! Main us shakhs kī mānind hūn jo fasal ke jamā hone par angūr ke bāḡh mein se guzar jātā hai tāki bachā huā thorā-bahut phal mil jāe, lekin

ek guchchhā tak bāqī nahīn. Main us ādmī kī mānind hūn jo anjīr kā pahlā phal milne kī ummīd rakhtā hai lekin ek bhī nahīn miltā. ² Mulk mein se diyānatdār miṭ gae haiñ, ek bhī imāndār nahīn rahā. Sab tāk mein baiṭhe haiñ tāki ek dūse ko qatl karen, har ek apnā jāl bichhā kar apne bhāī ko pakarne kī koshish kartā hai. ³ Donoñ hāth ḡhalat kām karne mein ek jaise māhir haiñ. Hukmrān aur qāzī rishwat khāte, bare log mutalawwinmizājī se kabhī yih, kabhī wuh talab karte haiñ. Sab mil kar sāzisheñ karne mein masrūf rahte haiñ. ⁴ Un mein se sab se sharīf shakhs khārdār jhārī kī mānind hai, sab se imāndār ādmī kāntedār bār se achchhā nahīn.

Lekin wuh dīn āne wālā hai jis kā elān tumhāre pahredāroñ ne kiya hai. Tab Allāh tujh se nipaṭ legā, sab kuchh ulaṭ-palaṭ ho jāegā.

⁵ Kisī par bhī bharosā mat rakhnā, na apne paṛosī par, na apne dost par. Apnī bīwī se bhī bāt karne se muhtāt raho. ⁶ Kyonki beṭā apne bāp kī haisiyat nahīn māntā, beṭī apnī mān ke khilāf kharī ho jāti aur bahū apnī sās kī mukhālafat kartī hai. Tumhāre apne hī ghar wāle tumhāre dushman haiñ.

⁷ Lekin main khud Rab kī rāh dekhūngā, apnī najāt ke Khudā ke intazār mein rahūngā. Kyonki merā Khudā merī sunegā.

Rab Hamēñ Rihā Karegā

⁸ Ai mere dushman, mujhe dekh kar shādiyānā mat bajā! Go main gir gayā hūn tāham dubārā kharā ho jāūngā, go andhere mein baiṭhā hūn tāham Rab merī raushnī hai. ⁹ Main ne Rab kā hī gunāh kiya hai, is lie mujhe us kā ḡhazab bhugatnā pāregā. Kyonki jab tak wuh mere haq mein muqaddamā laṛ kar merā insāf na kare us waqt tak main us kā qahr bardāshat karūngā. Tab wuh mujhe tārikī se nikāl kar raushnī mein lāegā, aur main apnī ānkhoñ se us ke insāf aur wafādārī kā mushāhadā karūngā.

¹⁰ Merā dushman yih dekh kar sarāsar sharmindā ho jāegā, hālānki is waqt wuh kah rahā hai, “Rab terā Khudā kahāñ hai?” Merī apnī ānkheñ us kī sharmindagī dekheñgī, kyonki us waqt use galī mein kachre kī tarah pāñwoñ tale raundā jāegā.

¹¹ Ai Isrāīl, wuh dīn āne wālā hai jab terī dīwāreñ nae sire se tāmīr ho jāeñgī. Us dīn terī sarhadden wasī ho jāeñgī. ¹² Log chāroñ taraf se tere pās āeñge. Wuh Asūr se, Misr ke shahroñ se, Dariyā-e-Furāt ke ilāqe se balki dūr-darāz sāhilī aur pahārī ilāqoñ se bhī āeñge. ¹³ Zamīn apne bāshindoñ ke bāis wīrān-o-sunsān ho jāegī, ākhirkār un kī harkatoñ kā karwā phal nikal āegā.

¹⁴ Ai Rab, apnī lāṭhī se apnī qaum kī gallābānī kar! Kyonki terī mīrās kā yih rewar is waqt jangal mein tanhā rahtā hai, hālānki gird-o-nawāh kī zamīn zarḡhez hai. Qadīm zamāne kī tarah unheñ Basan aur Jiliyād kī shādāb charāḡāhoñ mein charne de! ¹⁵ Rab farmātā hai, “Misr se nikalte waqt kī tarah main tujhe mojizāt dikhā dūngā.” ¹⁶ Yih dekh kar aqwām sharmindā ho jāeñgī aur apnī tamām tāqat ke bāwujūd kuchh nahīn kar pāeñgī. Wuh ghabrā kar muñh par hāth rakheñgī, un ke kān bahre ho jāeñge. ¹⁷ Sāñp aur reñgne wāle jānwaroñ kī tarah wuh khāk chāṭeñgī aur thartharāte hue apne qiloñ se nikal āeñgī. Wuh ḍar ke māre Rab hamāre Khudā kī taraf rujū kareñgī, hāñ tujh se dahshat khāeñgī.

¹⁸ Ai Rab, tujh jaisā Khudā kahāñ hai? Tū hī gunāhoñ ko muāf kar detā, tū hī apnī mīrās ke bache huoñ ke jarāym se darguzar kartā hai. Tū hameshā tak ḡhusse nahīn rahtā balki shafqat pasand kartā hai. ¹⁹ Tū dubārā ham par rahm karegā, dubārā hamāre gunāhoñ ko pāñwoñ tale kuchal kar samundar kī gahrāyoñ mein phaiñk degā. ²⁰ Tū Yāqūb aur Ibrāhīm kī aulād par apnī wafā aur shafqat dikhā kar wuh wādā pūrā karegā jo tū ne qasam khā kar qadīm zamāne mein hamāre bāpdādā se kiya thā.

Nāhūm

Allāh ke Ġhazab kā Izhār

¹ Zail meñ Nīnwā ke bāre meñ wuh kalām qalamband hai jo Allāh ne royā meñ Nāhūm Ilqūshī ko dikhāyā.

² Rab ġhairatmand aur intaqām lene wālā Kḥudā hai. Intaqām lete waqt Rab apnā pūrā ġhussā utārtā hai. Rab apne muḥhālifoñ se badlā letā aur apne dushmanoñ se nārāz rahtā hai.

³ Rab tahammul se bharpūr hai, aur us kī qudrat azīm hai. Wuh qusūrwar ko kabhī bhī sazā die baġhair nahīn chhoṛtā.

Wuh āndhī aur tūfān se ghirā huā chaltā hai, aur bādāl us ke pānwoñ tale kī gard hote haiñ.

⁴ Wuh samundar ko dānttā to wuh sūkh jātā, us ke hukm par tamām dariyā kḥushk ho jāte haiñ. Tab Basan aur Karmil kī shādāb hariyālī murjhā jātī aur Lubnān ke phūl kumlā jāte haiñ.

⁵ Us ke sāmne pahār laraz uṭhte, pahāriyān pighal jātī haiñ. Us ke huzūr pūrī zamīn apne bāshindoñ samet laraz uṭhtī hai.

⁶ Kaun us kī nārāzī aur us ke shadīd qahr kā sāmna kar saktā hai? Us kā ġhazab āg kī tarah bharak kar zamīn par nāzil hotā hai, us ke āne par patthar phaṭ kar ṭukre ṭukre ho jāte haiñ.

⁷ Rab mehrbān hai. Musībat ke dīn wuh mazbūt qilā hai, aur jo us meñ panāh lete haiñ unheñ wuh jāntā hai.

⁸ Lekin apne dushmanoñ par wuh sailāb lāegā jo un ke maqām ko ġharq karegā. Jahān bhī dushman bhāg jāe wahān us par tārīkī chhā jāne degā.

⁹ Rab ke ḵilāf mansūbā bāndhne kā kyā fāydā? Wuh to tumheñ ek dam tabāh kar degā, dūsri bār tum par āfat lāne kī zarūrat hī nahīn hogī.

¹⁰ Kyonki go dushman ghanī aur ḵhārdār jhāriyoñ aur nashe meñ dhut sharābī kī mānind haiñ, lekin wuh jald hī kḥushk bhūse kī tarah bhasm ho jāenge.

¹¹ Ai Nīnwā, tujh se wuh nikal āyā jis ne Rab ke ḵilāf bure mansūbe bāndhe, jis ne shaitānī mashware die.

¹² Lekin apnī qaum se Rab farmātā hai, “Go dushman tāqatwar aur beshumār kyon na hoñ to bhī unheñ miṭāyā jāegā aur wuh ġhāyb ho jāenge. Beshak maiñ ne tujhe past kar diyā, lekin āindā aisā nahīn karūngā. ¹³ Ab maiñ wuh juā toṛ dālūngā jo unhoñ ne terī gardan par rakh diyā thā, maiñ terī zanjīroñ ko phār dālūngā.”

¹⁴ Lekin Nīnwā se Rab farmātā hai, “Āindā terī koī aulād qāym nahīn rahegī jo terā nām rakhe. Jitne bhī but aur mujassame tere mandir meñ paṛe haiñ un sab ko maiñ nest-o-nābūd kar dūngā. Maiñ terī qabr taiyār kar rahā hūñ, kyonki tū kuchh bhī nahīn hai.”

Nīnwā kī Shikast

¹⁵ Wuh dekho, pahāroñ par us ke qadam chal rahe haiñ jo amn-o-amān kī kḥushkhabrī sunātā hai. Ai Yahūdāh, ab apnī īdeñ manā, apnī mannateñ pūrī kar! Kyonki āindā shaitānī ādmī tujh meñ nahīn ghusegā, wuh sarāsar miṭ gayā hai.

2

¹ Ai Nīnwā, sab kuchh muntashir karne wālā tujh par hamlā karne ā rahā hai, chunānche qile kī pahrādārī kar! Rāste par dhyān de, kamarbastā ho jā, jahān tak mumkin hai difā kī taiyāriyān kar!

² Go Yāqūb tabāh aur us ke angūron ke bāgh nābūd ho gae haiñ, lekin ab Rab Isrāīl kī shān-o-shaukat bahāl karegā.

³ Wuh dekho, Nīnwā par hamlā karne wāle sūrmāon kī dhāleñ surkh haiñ, faujī qirmizī rang kī wardiyān pahne hue haiñ. Dushman ne apne rathon ko taiyār kar rakhā hai, aur wuh bharaktī mashālon kī tarah chamak rahe haiñ. Sāth sāth sipāhī apne neze lahrā rahe haiñ. ⁴ Ab rath galiyon mein se andhā-dhund guzar rahe haiñ. Chaukon mein wuh idhar-udhar bhāg rahe haiñ. Yon lag rahā hai ki bharaktī mashāleñ yā bādāl kī bijliyān idhar-udhar chamak rahī haiñ.

⁵ Hukmrān apne chīdā afsaron ko bulā letā hai, aur wuh thokar khā khā kar āge barhte haiñ. Wuh daur kar fasīl ke pās pahuñch jāte, jaldī se hifāzati dhāl kharī karte haiñ. ⁶ Phir dariyā ke darwāze khul jāte aur shāhī mahal lar-kharāne lagtā hai. ⁷ Tab dushman malikā ke kapre utār kar use le jāte haiñ. Us kī laundiyān chhātī pīt pīt kar kabūtaron kī tarah ghūñ ghūñ kartī haiñ. ⁸ Nīnwā barī der se achchhe-khāse tālāb kī mānind thā, lekin ab log us se bhāg rahe haiñ. Logon ko kahā jātā hai, “Ruk jāo, ruko to sahī!” Lekin koī nahīn ruktā. Sab sar par pānw rakh kar shahr se bhāg rahe haiñ, aur koī nahīn murṭā.

⁹ Āo, Nīnwā kī chāndī lūṭ lo, us kā sonā chhīn lo! Kyonki zakhīre kī intahā nahīn, us ke khazānon kī daulat lā-mahdūd hai. ¹⁰ Lūṭne wāle kuchh nahīn chhorṭe. Jald hī shahr khālī aur wīrān-o-sunsān ho jātā hai. Har dil hauslā hār jātā, har ghuṭnā kānp uṭhtā, har kamr thartharāne lagti aur har chehre kā rang mānd par jātā hai.

¹¹ Ab Nīnwā Beṭī kī kyā haisiyat rahī? Pahle wuh sherbabar kī mānd thī, aisī jagah jahān jawān sheron ko gosht khilāyā jātā, jahān sher aur shernī apne bachchon samet ṭahalte the. Koī unheñ darā kar bhagā nahīn saktā thā. ¹² Us waqt sher apne bachchon ke lie bahut kuchh phār letā aur apnī sherniyon ke lie bhī galā ghūñṭ kar mār ḍāltā thā. Us kī mānden aur chhupne kī jagheñ phāre hue shikār se bharī rahtī thīñ.

¹³ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai Nīnwā, ab main tujh se nipaṭ letā hūñ. Main tere rathon ko nazar-e-ātish kar dūngā, aur tere jawān sher talwār kī zad mein ā kar mar jāenge. Main hone dūngā ki āindā tujhe zamīn par kuchh na mile jise phār kar khā sake. Āindā tere qāsidoñ kī āwāz kabhī sunāi nahīn degī.”

3

Nīnwā kī Ruswāī

¹ Us qātil shahr par afsos jo jhūṭ aur lūṭe hue māl se bharā huā hai. Wuh lūṭ-mār se kabhī bāz nahīn ātā.

² Suno! Chābuk kī āwāz, chalte hue rathon kā shor! Ghorē sarpā daur rahe, rath bhāg bhāg kar uchhal rahe haiñ. ³ Ghur-sawār āge barh rahe, sholāzan talwāreñ aur chamakte neze nazar ā rahe haiñ. Har taraf maqtūl hī maqtūl, beshumār lāshon ke dher pare haiñ. Itnī haiñ ki log thokar khā khā kar un par se guzarte haiñ. ⁴ Yih hogā Nīnwā kā anjām, us dīlfareb kasbī aur jādūgarnī kā jis ne apnī jādūgarī aur ismatfaroshī se aqwām aur ummatoñ ko ghulāmī mein bech ḍālā.

⁵ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai Nīnwā Beṭī, ab main tujh se nipaṭ letā hūñ. Main terā libās tere sar ke ūpar uṭhāūngā ki terā nangāpan aqwām ko nazar āe aur terā muñh dīgar mamālik ke sāmne kālā ho jāe. ⁶ Main tujh par kūrā-karkaṭ phaiñk kar terī tahqīr karūngā. Tū dūsron ke lie tamāshā ban jāegī. ⁷ Tab sab tujhe dekh kar

bhāg jāeṅge. Wuh kaeṅge, ‘Nīnwā tabāh ho gaī hai!’ Ab us par afsos karne wālā kaun rahā? Ab mujhe kahān se log mileṅge jo tujhe tasallī deṅ?”

⁸ Kyā tū Thības * Shahr se behtar hai, jo Dariyā-e-Nīl par wāqe thā? Wuh to pānī se ghirā huā thā, aur pānī hī use hamloṅ se mahfūz rakhtā thā. ⁹ Ethiopiyā aur Mīsr ke faujī us ke lie lā-mahdūd tāqat kā bāis the, Fūt aur Libiyā us ke ittahādī the. ¹⁰ To bhī wuh qaidī ban kar jilāwatan huā. Har galī ke kone meṅ us ke shīrkḥār bachchoṅ ko zamīn par paṭakh diyā gayā. Us ke shurafā qurā-andāzī ke zariye taqsīm hue, us ke tamām buzurg zanjīroṅ meṅ jakarē gae.

¹¹ Ai Nīnwā Betī, tū bhī nashe meṅ dhut ho jāegī. Tū bhī hawāsbākhtā ho kar dushman se panāh lene kī koshish karegī. ¹² Tere tamām qile pake phal se lade hue anjīr ke daraḥt haiṅ. Jab unheṅ hilāyā jāe to anjīr fauran khāne wāle ke muṅh meṅ gir jāte haiṅ. ¹³ Lo, tere tamām daste aurateṅ ban gae haiṅ. Tere mulk ke darwāze dushman ke lie pūre taur par khole gae. Tere kuṇḍe nazar-e-ātish ho gae haiṅ.

¹⁴ Khūb pānī jamā kar tāki muhāsare ke daurān kāfī ho. Apnī qilābandī mazīd mazbūt kar! Gāre ko pānwoṅ se latār latār kar īnteṅ banā le! ¹⁵ Tāham āg tujhe bhasm karegī, talwār tujhe mār ḍālegī, hān wuh tujhe ṭīḍḍiyōṅ kī tarah khā jāegī. Bachne kā koī imkān nahīn hogā, khāh tū ṭīḍḍiyōṅ kī tarah beshumār kyoṅ na ho jāe. ¹⁶ Beshak tere tājir sitāroṅ jītne lātādād ho gae haiṅ, lekin achānak wuh ṭīḍḍiyōṅ ke bachchoṅ kī tarah apnī keṅchlī ko utār leṅge aur uṛ kar ḡhāyb ho jāeṅge. ¹⁷ Tere darbārī ṭīḍḍiyōṅ jaise aur tere afsar ṭīḍḍī daloṅ kī mānind haiṅ jo sardiyoṅ ke mausam meṅ dīwāroṅ ke sāth chipak jātī lekin dhūp nikalte hī uṛ kar ojhal ho jātī haiṅ. Kisī ko bhī patā nahīn kī wuh kahān chalī gaī haiṅ.

¹⁸ Ai Asūr ke bādshāh, tere charwāhe gahrī nīnd so rahe, tere shurafā ārām kar rahe haiṅ. Terī qaum pahāroṅ par muntashir ho gaī hai, aur koī nahīn jo unheṅ dubārā jamā karē. ¹⁹ Terī choṭ bhar hī nahīn saktī, terā zaḥm lā'ilāj hai. Jise bhī tere anjām kī khabar mile wuh tālī bajāegā. Kyoṅki sab ko terā musalsal zulm-o-tashaddud bardāsht karnā parā.

* 3:8 Thebes. Ibrānī matan meṅ is kā mutarādīf No-āmūn mustāmal hai.

Habaqqūq

Nabī kī Shikāyat: Har Taraf Nāinsāfi

¹ Zail meñ wuh kalām qalamband hai jo Habaqqūq Nabī ko royā dekh kar milā.

² Ai Rab, main mazīd kab tak madad ke lie pukārūn? Ab tak tū ne merī nahīn sunī. Main mazīd kab tak chīkheñ mār mār kar kahūn ki fasād ho rahā hai? Ab tak tū ne hamēñ chhuṭkārā nahīn diyā. ³ Tū kyon hone detā hai ki mujhe itnī nāinsāfi dekhni pare? Logon ko itnā nuqsān pahunchāyā jā rahā hai, lekin tū khāmoshī se sab kuchh dekhtā rahtā hai. Jahāñ bhī main nazar dālūñ, wahāñ zulm-o-tashaddud hī nazar ātā hai, muqaddamābāzī aur jhagare sar uṭhāte haiñ. ⁴ Natīje meñ shariāt beasar ho gaī hai, aur bā-insāf faisle kabhī jāri nahīn hote. Bedīnon ne rāstbāzon ko gher liyā hai, is lie adālat meñ behūdā faisle kie jāte haiñ.

Allāh kā Jawāb

⁵ “Dīgar aqwām par nigāh dālo, hāñ un par dhyān do to hakkā-bakkā rah jāoge. Kyonki main tumhāre jīte-jī ek aisā kām karūnga jis kī jab khabar sunoge to tumheñ yaqīn nahīn āegā. ⁶ Main Bābliyon ko kharā karūnga. Yih zālīm aur talkhrū qaum pūrī duniyā ko ubūr karke dūsre mamālik par qabzā karegi. ⁷ Log us se sakht dahshat khāenge, har taraf usī ke qawānīn aur azmat mānanī paregi. ⁸ Un ke ghorē chīton se tez haiñ, aur shām ke waqt shikār karne wāle bherī'e bhī un jaise phurtile nahīn hote. Wuh sarpā daur kar dūr dūr se āte haiñ. Jis tarah uqāb lāsh par jhapaṭṭā mārta hai usī tarah wuh apne shikār par hamlā karte haiñ. ⁹ Sab isī maqsad se āte haiñ ki zulm-o-tashaddud karen. Jahāñ bhī jāeñ wahāñ āge barhte jāte haiñ. Ret jaise beshumār qaidī un ke hāth meñ jamā hote haiñ. ¹⁰ Wuh dīgar bādshāhon kā mazāq urāte haiñ, aur dūsron ke buzurg un ke tamaskhur kā nishānā ban jāte haiñ. Har qile ko dekh kar wuh hañs uṭhte haiñ. Jald hī wuh un kī dīwāron ke sāth miṭṭī ke dher lagā kar un par qabzā karte haiñ. ¹¹ Phir wuh tez hawā kī tarah wahāñ se guzar kar āge barh jāte haiñ. Lekin wuh qusūrwar ṭhahreñge, kyonki un kī apnī tāqat un kā Khudā hai.”

Ai Rab, Tū Kyon Khāmosh Rahtā Hai?

¹² Ai Rab, kyā tū qadīm zamāne se hī merā Khudā, merā Quddūs nahīn hai? Ham nahīn mareñge. Ai Rab, tū ne unheñ sazā dene ke lie muqarrar kiyā hai. Ai Chaṭān, terī marzī hai ki wuh hamārī tarbiyat karen. ¹³ Terī āñkheñ bilkul pāk haiñ, is lie tū burā kām bardāshht nahīn kar saktā, tū khāmoshī se zulm-o-tashaddud par nazar nahīn dāl saktā. To phir tū in bewafāon kī harkaton ko kis tarah bardāshht kartā hai? Jab bedīn use harāp kar letā jo us se kahīñ zyādā rāstbāz hai to tū khāmosh kyon rahtā hai? ¹⁴ Tū ne hone diyā hai ki insān se machhliyon kā-sā sulūk kiyā jāe, ki use un samundarī jānwaron kī tarah pakaṛā jāe, jin kā koī mālik nahīn. ¹⁵ Dushman un sab ko kāñte ke zariye pānī se nikāl letā hai, apnā jāl dāl kar unheñ pakaṛ letā hai. Jab un kā barā dher jamā ho jātā hai to wuh khush ho kar shādiyānā bajātā hai. ¹⁶ Tab wuh apne jāl ke sāmne baḥhūr jalā kar use jānwar qurbān kartā hai. Kyonki usī ke wasīle se wuh aish-o-ishrat kī zindagī guzar saktā hai. ¹⁷ Kyā wuh musalsal apnā jāl dāltā aur qaumon ko berahmī se maut ke ghāṭ utārtā rahe?

2

¹ Ab main pahrā dene ke lie apnī burjī par chaṛh jāūngā, qile kī ūñchī jagah par kharā ho kar chāron taraf dekhtā rahūngā. Kyonki main jānanā chāhtā hūñ ki Allāh mujhe kyā kuchh batāegā, ki wuh merī shikāyat kā kyā jawāb degā.

Rab kā Jawāb

² Rab ne mujhe jawāb diyā, “Jo kuchh tū ne royā meñ dekhā hai use takhtoñ par yoñ likh de ki har guzarne wālā use rawānī se paṛh sake. ³ Kyoñki wuh fauran pūrī nahīn ho jāegī balki muqarrarā waqt par ākhirkār zāhir hogī, wuh jhūṭī sābit nahīn hogī. Go der bhī lage to bhī sabar kar. Kyoñki āne wālā pahuñchegā, wuh der nahīn karegā.

⁴ Maḡhrūr ādmī phulā huā hai aur andar se sīdhī rāh par nahīn chaltā. Lekin rāstbāz imān hī se jītā rahegā. ⁵ Yaqīnan mai ek bewafā sāthī hai. Maḡhrūr shaḡhs jītā nahīn rahegā, go wuh apne muñh ko Pātāl kī tarah khulā rakhtā aur us kī bhūk maut kī tarah kabhī nahīn miṭṭī, wuh tamām aqwām aur ummateñ apne pās jamā kartā hai.

Bedīnoñ kā Anjām

⁶ Lekin yih sab us kā mazāq urā kar use lān-tān kareñgī. Wuh kaheñgī, ‘Us par afsos jo dūsroñ kī chīzeñ chhīn kar apnī milkiyat meñ izāfā kartā hai, jo qarzdāroñ kī zamānat par qabzā karne se daulatmand ho gayā hai. Yih kār-rawāī kab tak jāri rahegī?’ ⁷ Kyoñki achānak hī aise log uṭheñge jo tujhe kāteñge, aise log jāg uṭheñge jin ke sāmne tū thartharāne lagegā. Tab tū khud un kā shikār ban jāegā. ⁸ Chūñki tū ne dīgar muta’addid aqwām ko lūṭ liyā hai is lie ab bachī huī ummateñ tujhe hī lūṭ leñgī. Kyoñki tujh se qatl-o-ghārat sarzad huī hai, tū ne dehāt aur shahr par un ke bāshindoñ samet shadīd zulm kiyā hai.

⁹ Us par afsos jo nājāyz nafā kamā kar apne ghar par āfat lātā hai, hālāñki wuh āfat se bachne ke lie apnā ghoñslā bulandiyoñ par banā letā hai. ¹⁰ Tere mansūboñ se muta’addid qaumeñ tabāh huī haiñ, lekin yih tere hī gharāne ke lie sharm kā bāis ban gayā hai. Is gunāh se tū apne āp par maut kī sazā lāyā hai. ¹¹ Yaqīnan dīwāroñ ke patthar chīkh kar iltijā kareñge aur lakaṛī ke shahtīr jawāb meñ āh-o-zārī kareñge.

¹² Us par afsos jo shahr ko qatl-o-ghārat ke zariye tāmīr kartā, jo ābādī ko nāinsāfi kī buniyād par qāym kartā hai. ¹³ Rabbul-afwāj ne muqarrar kiyā hai ki jo kuchh qaumoñ ne baṛī mehnat-mashaqqat se hāsil kiyā use nazar-e-ātish honā hai, jo kuchh pāne ke lie ummateñ thak jātī haiñ wuh bekār hī hai. ¹⁴ Kyoñki jis tarah samundar pānī se bharā huā hai, usī tarah duniyā ek dīn Rab ke jalāl ke irfān se bhar jāegī.

¹⁵ Us par afsos jo apnā pyālā zahrīlī sharāb se bhar kar use apne paṛosiyon ko pilā detā hai tāki unheñ nashe meñ lā kar un kī barahnagī se lutfandoz ho jāe. ¹⁶ Lekin ab terī bārī bhī ā gaī hai! Terī shān-o-shaukat khatm ho jāegī, aur terā muñh kālā ho jāegā. Ab khud pī le! Nashe meñ ā kar apne kapṛe utār le. Ghazab kā jo pyālā Rab ke dahne hāth meñ hai wuh tere pās bhī pahuñchegā. Tab terī itnī ruswāī ho jāegī ki terī shān kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.

¹⁷ Jo zulm tū ne Lubnān par kiyā wuh tujh par hī ghālib āegā, jin jānwāroñ ko tū ne wahāñ tabāh kiyā un kī dahshat tujh hī par tāri ho jāegī. Kyoñki tujh se qatl-o-ghārat sarzad huī hai, tū ne dehāt aur shahroñ par un ke bāshindoñ samet shadīd zulm kiyā hai.

¹⁸ But kā kyā fāydā? Ākhir kisī māhir kāriḡar ne use tarāshā yā dhāl liyā hai, aur wuh jhūṭ hī jhūṭ kī hidāyat detā hai. Kāriḡar apne hāthoñ ke but par bharosā rakhtā hai, hālāñki wuh bol bhī nahīn saktā!

¹⁹ Us par afsos jo lakaṛī se kahtā hai, ‘Jāg uṭh.’ Aur khāmosh patthar se, ‘Khaṛā ho jā!’ Kyā yih chīzeñ hidāyat de saktī haiñ? Hargiz nahīn! Un meñ jān hī nahīn, khāh un par sonā yā chāñdī kyon na chaṛhāī gaī ho. ²⁰ Lekin Rab apne muqaddas ghar meñ maujūd hai. Us ke huzūr pūrī duniyā khāmosh rahe.”

3

Habaqqūq kī Duā

¹ Zail meñ Habaqqūq Nabī kī duā hai. Ise ‘Shigiyūnot’ ke tarz par gānā hai.

² Ai Rab, maiñ ne terā paighām sunā hai. Ai Rab, terā kām dekh kar maiñ ḍar gayā hūñ. Hamāre jīte-jī use wujūd meñ lā, jald hī use ham par zāhir kar. Jab tujhe ham par ḡhussā āe to apnā rahm yād kar.

³ Allāh Temān se ā rahā hai, Quddūs Fārān ke pahārī ilāqe se pahunch rahā hai. (Silāh) * Us kā jalāl pūre āsmān par chhā gayā hai, zamīn us kī hamd-o-sanā se bharī huī hai.

⁴ Tab us kī shān sūraj kī tarah chamaktī, us ke hāth se tez kirneñ nikaltī haiñ jin meñ us kī qudrat pinhāñ hotī hai.

⁵ Mohlak bīmārī us ke āge āge phailtī, wabāī marz us ke naqsh-e-qadam par chaltā hai.

⁶ Jahāñ bhī qadam uṭhāe, wahāñ zamīn hil jātī, jahāñ bhī nazar ḍāle wahāñ aqwām laraz uṭhtī haiñ. Tab qadīm pahār phaṭ jāte, purānī pahārīyāñ dabak jātī haiñ. Us kī rāheñ azal se aisī hī rahī haiñ.

⁷ Maiñ ne Kūshān ke ḡhaimoñ ko musibat meñ dekhā, Midiyān ke tambū kāñp rahe the.

⁸ Ai Rab, kyā tū dariyāoñ aur nadiyoñ se ḡhusse thā? Kyā terā ḡhazab samundar par nāzil huā jab tū apne ḡhoṛoñ aur fathmand rathoñ par sawār ho kar niklā?

⁹ Tū ne apnī kamāñ ko nikāl liyā, terī lānateñ tīroñ kī tarah barasne lagī haiñ. (Silāh) Tū zamīn ko phār kar un jaghoñ par dariyā bahne detā hai.

¹⁰ Tujhe dekh kar pahār kāñp uṭhte, mūslādhār bārish barasne lagtī aur pānī kī gahrāiyāñ garajtī huī apne hāth āsmān kī taraf uṭhātī haiñ.

¹¹ Sūraj aur chāñd apnī buland rihāishgāh meñ ruk jāte haiñ. Tere chamakte tīroñ ke sāmne wuh māñd par jāte, tere nezoñ kī jhilmilātī raushnī meñ ojhal ho jāte haiñ.

¹² Tū ḡhusse meñ duniyā meñ se guzartā, taish se dīgar aqwām ko mār kar gāh letā hai.

¹³ Tū apnī qaum ko rihā karne ke lie niklā, apne masah kie hue ḡhādim kī madad karne āyā hai. Tū ne bedīn kā ghar chhat se le kar buniyād tak girā diyā, ab kuchh nazar nahīñ ātā. (Silāh)

¹⁴ Us ke apne nezoñ se tū ne us ke sar ko chhed ḍālā. Pahle us ke daste kitnī ḡhushī se ham par ṭuṭ parē tāki hameñ muntashir karke musibat zadā ko poshīdagī meñ khā sakeñ! Lekin ab wuh ḡhud bhūse kī tarah hawā meñ uṛ gae haiñ.

¹⁵ Tū ne apne ḡhoṛoñ se samundar ko yoñ kuchal diyā ki gahrā pānī jhāḡ nikālne lagā.

Allāh Mujhe Taqwiyat Detā Hai

¹⁶ Yih sab kuchh sun kar merā jism laraz uṭhā. Itnā shor thā ki mere dāñt bajne lage, † merī haddiyāñ sarne lagīñ, mere ḡhutne kāñp uṭhe. Ab maiñ us dīn ke intazār meñ rahūngā jab āfat us qaum par āegī jo ham par hamlā kar rahī hai.

¹⁷ Abhī tak koñpleñ anjīr ke darāḡht par nazar nahīñ ātīñ, angūr kī beleñ bephal haiñ. Abhī tak zaitūn ke darāḡht phal se mahrūm haiñ aur khetoñ meñ fasleñ nahīñ uḡtīñ. Bāroñ meñ na bheṛ-bakriyāñ, na maweshī haiñ.

* **3:3** Silāh ḡhālīban gāne bajāne ke bāre meñ koī hidāyat hai. Mufasssīrīn meñ is ke matlab ke bāre meñ ittafāq-e-rāy nahīñ hotī. † **3:16** Lafzī tarjumā: hoñṭ hilne lage.

¹⁸ Tāham main Rab kī ḵhushī manāūngā, apne Najātdahindā Allāh ke bāis shādiyānā bajāūngā.

¹⁹ Rab Qādir-e-mutlaq merī quwwat hai. Wuhī mujhe hirnoñ ke-se tezrau pāñw muhaiyā kartā hai, wuhī mujhe bulandiyon par se guzarne detā hai.

Darj-e-bālā gīt mausiḳī ke rāhnumā ke lie hai. Ise mere tarz ke tārḍār sāzoñ ke sāth gānā hai.

Safaniyāh

¹ Zail meñ Rab kā wuh kalām qalamband hai jo Safaniyāh bin Kūshī bin Jidalīyāh bin Amariyāh bin Hizqiyāh par nāzil huā. Us waqt Yūsiyāh bin Amūn Yahūdāh kā bādshāh thā.

² Rab farmātā hai, “Main rū-e-zamīn par se sab kuchh miṭā ḍālūngā, ³ insān-o-haiwān, parindoñ, machhliyoñ, ṭhokar khilāne wālī chīzoñ aur bedīnoñ ko. Tab zamīn par insān kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā.” Yih Rab kā farmān hai.

⁴ “Yahūdāh aur Yarūshalam ke tamām bāshindoñ par merī sazā nāzil hogī. Bāl Dewatā kī jitnī bhī butparastī ab tak rah gaī hai use nest-o-nābūd kar dūngā. Na butparast pujāriyoñ kā nām-o-nishān rahegā, ⁵ na un kā jo chhatoñ par sūraj, chānd balki āsmān ke pūre lashkar ko sijdā karte haiñ, jo Rab kī qasam khāne ke sāth sāth Milkūm Dewatā kī bhī qasam khāte haiñ. ⁶ Jo Rab kī pairawī chhoṛ kar na use talāsh karte, na us kī marzī dariyāft karte haiñ wuh sab ke sab tabāh ho jāenge.

⁷ Ab Rab Qādir-e-mutlaq ke sāmne khāmosh ho jāo, kyonki Rab kā dīn qarīb hī hai. Rab ne is ke lie zabah kī qurbānī taiyār karke apne mehmānoñ ko maḥsūs-o-muqaddas kar diyā hai.” ⁸ Rab farmātā hai, “Jis dīn main yih qurbānī chaḥāūngā us dīn buzurgoñ, shahzādoñ aur ajnabī libās pahnane wāloñ ko sazā dūngā. ⁹ Us dīn main un par sazā nāzil karūngā jo tawahhumparastī ke bāis dahlīz par qadam rakhne se gurez karte haiñ, jo apne mālik ke ghar ko zulm aur fareb se bhar dete haiñ.”

¹⁰ Rab farmātā hai, “Us dīn Machhli ke Darwāze se zor kī chīkheñ, Nae Shahr se āh-o-zārī aur pahāriyoñ se karaktī āwāzeñ sunāi deñgī. ¹¹ Ai maktis muhalle ke bāshindo, wāwailā karo, kyonki tumhāre tamām tājir halāk ho jāenge. Wahān ke jitne bhī saudāgar chāndī tolte haiñ wuh nest-o-nābūd ho jāenge.

¹² Tab main charāgh le kar Yarūshalam ke kone kone meñ un kā khoj lagāūngā jo is waqt baṛe ārām se baiṭhe haiñ, khāh hālāt kitne bure kyon na hoñ. Main un se nipaṭ lūngā jo sochte haiñ, ‘Rab kuchh nahīn karegā, na achchhā kām aur na burā.’ ¹³ Aise logoñ kā māl lūṭ liyā jāegā, un ke ghar mismār ho jāenge. Wuh nae makān tāmīr to kareñge lekin un meñ raheñge nahīn, angūr ke bāgh lagāenge lekin un kī mai pieñge nahīn.”

¹⁴ Rab kā azīm dīn qarīb hī hai, wuh baṛī tezī se ham par nāzil ho rahā hai. Suno! Wuh dīn talkh hogā. Hālāt aise hoñge ki bahādur faujī bhī chīkh kar madad ke lie pukāreñge. ¹⁵ Rab kā pūrā ghazab nāzil hogā, aur log pareshānī aur musibat meñ muḥtalā raheñge. Har taraf tabāhī-o-barbādī, har taraf andherā hī andherā, har taraf ghane bādāl chhāe raheñge. ¹⁶ Us dīn dushman narsingā phūnk kar aur jang ke nāre lagā kar qilāband shahroñ aur burjoñ par ṭūṭ paṛegā. ¹⁷ Rab farmātā hai, “Chūnki logoñ ne merā gunāh kiyā hai is lie main un ko baṛī musibat meñ uljhā dūngā. Wuh andhoñ kī tarah ṭaṭol ṭaṭol kar idhar-udhar phireñge, un kā khūn khāk kī tarah girāyā jāegā aur un kī nāsheñ gobar kī tarah zamīn par phaiñkī jāeñgī.” ¹⁸ Jab Rab kā ghazab nāzil hogā to na un kā sonā, na chāndī unheñ bachā sakegī. Us kī ghairat pūre mulk ko āg kī tarah bhasm kar degī. Wuh mulk ke tamām bāshindoñ ko halāk karegā, hāñ un kā anjām haulnāk hogā.

¹ Ai behayā qaum, jamā ho kar hāzirī ke lie kharī ho jā, ² is se pahle ki muqarrarā din ā kar tujhe bhūse kī tarah uṛā le jāe. Aisā na ho ki tum Rab ke saḡht ḡhusse kā nishānā ban jāo, ki Rab kā ḡhazabnāk din tum par nāzil ho jāe.

³ Ai mulk ke tamām farotano, ai us ke ahkām par amal karne wālo, Rab ko talāsh karo! Rāstbāzī ke tālib ho, halīmī ḡhūṇḡo. Shāyad tum us din Rab ke ḡhazab se bach jāo. *

Isrāīl ke Dushmanoṅ kā Anjām

⁴ ḡhazzā ko chhoṛ diyā jāegā, Askqalūn wīrān-o-sunsān ho jāegā. Dopahar ke waqt hī Ashdūd ke bāshindoṅ ko nikālā jāegā, Aqrūn ko jaṛ se ukhārā jāegā. ⁵ Krete se āi huī qaum par afsos jo sāhili ilāqe meṅ rahtī hai. Kyoṅki Rab tumhāre bāre meṅ farmātā hai, “Ai Filistiyōṅ kī sarzamīn, ai Mulk-e-Kanān, maiṅ tujhe tabāh karūṅga, ek bhī bāqī nahīn rahegā.” ⁶ Tab yih sāhili ilāqā charāne ke lie istemāl hogā, aur charwāhe us meṅ apnī bheṛ-bakriyōṅ ke lie bāre banā leṅge. ⁷ Mulk Yahūdāh ke ḡharāne ke bache huōṅ ke qabze meṅ āegā, aur wuhī wahān chareṅge, wuhī shām ke waqt Askqalūn ke ḡharoṅ meṅ ārām kareṅge. Kyoṅki Rab un kā Ḳhudā un kī dekh-bhāl karegā, wuhī unheṅ bahāl karegā.

⁸ “Maiṅ ne Moābiyōṅ kī lān-tān aur Ammoniyōṅ kī ihānat par ḡhaur kiyā hai. Unhoṅ ne merī qaum kī ruswāī aur us ke mulk ke ḡhilāf baṛī baṛī bāteṅ kī haiṅ.” ⁹ Is lie Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Ḳhudā hai farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam, Moāb aur Ammon ke ilāqe Sadūm aur Amūrā kī mānind ban jāeṅge. Un meṅ ḡhudrau paude aur namak ke ḡarhe hī pāe jāeṅge, aur wuh abad tak wīrān-o-sunsān raheṅge. Tab merī qaum kā bachā huā hissā unheṅ lūṭ kar un kī zamīn par qabzā kar legā.”

¹⁰ Yihī un ke takabbur kā ajr hogā. Kyoṅki unhoṅ ne Rabbul-afwāj kī qaum ko lān-tān karke qaum ke ḡhilāf baṛī baṛī bāteṅ kī haiṅ. ¹¹ Jab Rab mulk ke tamām dewatāoṅ ko tabāh karegā to un ke roṅṅṅe khare ho jāeṅge. Tamām sāhili ilāqoṅ kī aqwām us ke sāmne jhuk jāeṅgī, har ek apne apne maqām par use sijdā karegā.

¹² Rab farmātā hai, “Ai Ethiopiā ke bāshindo, merī talwār tumheṅ bhī mār ḡālegī.”

¹³ Wuh apnā hāth shimāl kī taraf bhī baṛhā kar Asūr ko tabāh karegā. Nīnwā wīrān-o-sunsān ho kar registān jaisā ḡhushk ho jāegā. ¹⁴ Shahr ke bīch meṅ rewar aur dīgar kā qism ke jānwar ārām kareṅge. Dashtī ullū aur ḡhārpust us ke ṭūṭe-phūṭe satūnoṅ meṅ baserā kareṅge, aur janglī jānwaroṅ kī chīkheṅ khīṛkiyōṅ meṅ se ḡūṅjeṅgī. ḡharoṅ kī dahlizeṅ malbe ke ḡheroṅ meṅ chhupī raheṅgī jabki un kī deodār kī lakaṛī har guzarne wāle ko dikhāī degī. ¹⁵ Yihī us ḡhushbāsh shahr kā anjām hogā jo pahle itnī hifāzat se bastā thā aur jo dil meṅ kahtā thā, “Maiṅ hī hūṅ, mere siwā koī aur hai hī nahīn.” Āindā wuh registān hogā, aisī jagah jahān jānwar hī ārām kareṅge. Har musāfir “Taubā taubā” kah kar wahān se guzaregā.

3

Yarūshalam kā Anjām

¹ Us sarkash, nāpāk aur zālīm shahr par afsos jo Yarūshalam kahlātā hai. ² Na wuh suntā, na tarbiyat qabūl kartā hai. Na wuh Rab par bharosā rakhtā, na apne Ḳhudā ke qarīb ātā hai. ³ Jo buzurg us ke bīch meṅ haiṅ wuh dahārte hue sherbabar haiṅ. Us ke qāzī shām ke waqt bhūke phirne wāle bheṛī'e haiṅ jo tulū-e-subah tak shikār kī ek haḡḡī tak nahīn chhoṛte. ⁴ Us ke nabī ḡustāḡh aur ḡhaddār haiṅ. Us ke imām maḡdis kī behurmatī aur shariāt se ziyādatī karte haiṅ.

⁵ Lekin Rab bhī shahr ke bīch meṅ hai, aur wuh rāst hai, wuh be'insāfī nahīn kartā. Subah basubah wuh apnā insāf qāym rakhtā hai, ham kabhī us se mahrūm nahīn rahte. Lekin bedīn sharm se wāqif hī nahīn hotā.

* 2:3 Lafzī tarjumā: chhupe rah sako.

⁶ Rab farmātā hai, “Maiñ ne qaumoñ ko nest-o-nābūd kar diyā hai. Un ke qile tabāh, un kī galiyāñ sunsāñ haiñ. Ab un meñ se koī nahīñ guzartā. Un ke shahr itne barbād haiñ ki koī bhī un meñ nahīñ rahtā. ⁷ Maiñ bolā, ‘Beshak Yarūshalam merā khauf māñ kar merī tarbiyat qabūl karegā. Kyoñki kyā zarūrat hai ki us kī rihāishgāh mī jāe aur merī tamām sazāeñ us par nāzil ho jāeñ.’ Lekin us ke bāshinde mazīd josh ke sāth apnī burī harkatoñ meñ lag gae.” ⁸ Chunāñche Rab farmātā hai, “Ab mere intazār meñ raho, us dīn ke intazār meñ jab maiñ shikār karne ke lie uṭhūngā. * Kyoñki maiñ ne aqwām ko jamā karne kā faislā kiyā hai. Maiñ mamālik ko ikatṭhā karke un par apnā ghazab nāzil karūngā. Tab wuh mere saḡht qahr kā nishānā ban jāeñge, pūrī duniyā merī ghairat kī āg se bhasm ho jāegī.

Isrāīl ke lie Naī Ummīd

⁹ Lekin is ke bād maiñ aqwām ke hoñtoñ ko pāk-sāf karūngā tāki wuh āindā Rab kā nām le kar ibādat karen, ki wuh shānā bashānā kharī ho kar merī kḥidmat karen. ¹⁰ Us waqt mere parastār, merī muntashir huī qaum Ethopiyā ke dariyāoñ ke pār se bhī ā kar mujhe qurbāniyāñ pesh karegī.

¹¹ Ai Siyyūn Beṭī, us dīn tujhe sharmsār nahīñ honā paregā hālāñki tū ne mujh se bewafā ho kar nihāyat bure kām kie haiñ. Kyoñki maiñ tere darmiyāñ se tere mutakabbir shekhībāzoñ ko nikālūngā. Āindā tū mere muqaddas pahār par maḡhrūr nahīñ hogī. ¹² Maiñ tujh meñ sirf qaum ke gharīboñ aur zarūratmandoñ ko chhoṛūngā, un sab ko jo Rab ke nām meñ panāh leñge. ¹³ Isrāīl kā yih bachā huā hissā na ghalat kām karegā, na jhūṭ bolegā. Un kī zabāñ par fareb nahīñ hogā. Tab wuh bheṛoñ kī tarah charāgāh meñ chareñge aur ārām karenge. Unheñ ḍarāne wālā koī nahīñ hogā.”

¹⁴ Ai Siyyūn Beṭī, kḥushī ke nāre lagā! Ai Isrāīl, kḥushī manā! Ai Yarūshalam Beṭī, shādmāñ ho, pūre dīl se shādiyāñā bajā. ¹⁵ Kyoñki Rab ne terī sazā mīṭā kar tere dushman ko bhagā diyā hai. Rab jo Isrāīl kā Bādshāh hai tere darmiyāñ hī hai. Āindā tujhe kisī nuqsāñ se ḍarne kī zarūrat nahīñ hogī.

¹⁶ Us dīn log Yarūshalam se kaheñge, “Ai Siyyūn, mat ḍarnā! Hauslā na hār, tere hāth ḍhile na hoñ. ¹⁷ Rab terā Kḥudā tere darmiyāñ hai, terā pahalwāñ tujhe najāt degā. Wuh shādmāñ ho kar terī kḥushī manāegā. Us kī muhabbat tere qusūr kā zikr hī nahīñ karegī balki wuh tujh se intahāī kḥush ho kar shādiyāñā bajāegā.”

¹⁸ Rab farmātā hai, “Maiñ īd ko tark karne wāloñ ko tujh se dūr kar dūngā, kyoñki wuh terī ruswāī kā bāis the. ¹⁹ Maiñ un se bhī nipaṭ lūngā jo tujhe kuchal rahe haiñ. Jo langarātā hai use maiñ bachāūngā, jo muntashir haiñ unheñ jamā karūngā. Jis mulk meñ bhī un kī ruswāī huī wahāñ maiñ un kī tārif aur ehtirām karāūngā. ²⁰ Us waqt maiñ tumheñ jamā karke watan meñ wāpas lāūngā. Maiñ tumhāre deḡhte deḡhte tumheñ bahāl karūngā aur duniyā kī tamām aqwām meñ tumhārī tārif aur ehtirām karāūngā.” Yih Rab kā farmāñ hai.

* 3:8 Ek aur mumkinā tarjumā: gawāhī dene ke lie.

Hajjī

Rab ke Ghar ko Dubārā Banāne kā Hukm

¹ Fāras ke bādshāh Dārā kī hukūmat ke dūsre sāl meñ Hajjī Nabī par Rab kā kalām nāzil huā. Chhaṭe mahīne kā pahlā din * thā. Kalām meñ Allāh Yahūdāh ke gawarnar Zarubbābal bin Siyāltiyel aur imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq se muḵhātib huā.

²⁻³ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Yih qaum kahtī hai, ‘Abhī Rab ke ghar ko dubārā tāmīr karne kā waqt nahīn āyā.’” ⁴ Kyā yih thīk hai ki tum ḵhud lakaṛī se saje hue gharoñ meñ rahte ho jabki merā ghar ab tak malbe kā ḍher hai?” ⁵ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Apne hāl par ḡhaur karo. ⁶ Tum ne bahut bīj boyā lekin kam fasal kātī hai. Tum khānā to khāte ho lekin bhūke rahte ho, pānī to pīte ho lekin pyāse rahte ho, kapṛe to pahante ho lekin sardī lagtī hai. Aur jab koī paise kamā kar unheñ apne baṭwe meñ ḍāltā hai to us meñ sūrāḵh haiñ.”

⁷ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Apne hāl par dhyān de kar us kā sahīh natījā nikālo! ⁸ Pahāroñ par chaṛh kar lakaṛī le āo aur Rab ke ghar kī tāmīr shurū karo. Aisā hī rawaiyā mujhe pasand hogā, aur is tarah hī tum mujhe jalāl doge.” Yih Rab kā farmān hai. ⁹ “Dekho, tum ne bahut barkat pāne kī tawaqqo kī, lekin kyā huā? Kam hī hāsīl huā. Aur jo kuchh tum apne ghar wāpas lāe use maiñ ne hawā meñ urā diyā. Kyoñ? Maiñ, Rabbul-afwāj tumheñ is kī asal wajah batātā hūñ. Merā ghar ab tak malbe kā ḍher hai jabki tum meñ se har ek apnā apnā ghar mazbūt karne ke lie bhāg-daur kar rahā hai. ¹⁰ Isī lie āsmān ne tumheñ os se aur zamīn ne tumheñ fasloñ se mahrūm kar rakhā hai. ¹¹ Isī lie maiñ ne hukm diyā ki khetoñ meñ aur pahāroñ par kāl paṛe, ki mulk kā anāj, angūr, zaitūn balki zamīn kī har paidāwār us kī lapet meñ ā jāe. Insān-o-haiwān us kī zad meñ ā gae haiñ, aur tumhārī mehnat-mashaqqat zāe ho rahī hai.”

¹² Tab Zarubbābal bin Siyāltiyel, imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq aur qaum ke pūre bache hue hisse ne Rab apne Ḵhudā kī sunī. Jo bhī bāt Rab un ke Ḵhudā ne Hajjī Nabī ko sunāne ko kahā thā use unhoñ ne mān liyā. Rab kā ḵhauf pūrī qaum par tāṛī huā. ¹³ Tab Rab ne apne paighambar Hajjī kī mārīfat unheñ yih paighām diyā, “Rab farmātā hai, maiñ tumhāre sāth hūñ.”

¹⁴⁻¹⁵ Yoñ Rab ne Yahūdāh ke gawarnar Zarubbābal bin Siyāltiyel, imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq aur qaum ke bache hue hisse ko Rab ke ghar kī tāmīr karne kī tahrīk dī. Dārā Bādshāh kī hukūmat ke dūsre sāl meñ wuh ā kar Rabbul-afwāj apne Ḵhudā ke ghar par kām karne lage. Chhaṭe mahīne kā 24wān din † thā.

2

Rab kā Nayā Ghar Shāndār Hogā

¹ Usī sāl ke sātweñ mahīne ke 21weñ din * Hajjī Nabī par Rab kā kalām nāzil huā, ² “Yahūdāh ke gawarnar Zarubbābal bin Siyāltiyel, imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq aur qaum ke bache hue hisse ko batā denā,

³ ‘Tum meñ se kis ko yād hai ki Rab kā ghar tabāh hone se pahle kitnā shāndār thā? Jo is waqt us kī jagah tāmīr ho rahā hai wuh tumheñ kaisā lagtā hai? Rab ke pahle ghar kī nisbat yih kuchh bhī nahīn lagtā. ⁴ Lekin Rab farmātā hai ki ai Zarubbābal, hauslā rakḥ! Ai imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq hauslā rakḥ! Ai mulk ke tamām bāshindo, hauslā rakḥ kar apnā kām jāṛī rakho. Kyoñki Rabbul-afwāj farmātā hai ki

* 1:1 29 Agast. † 1:14-15 21 Sitambar. * 2:1 17 Aktūbar.

main̄ tumhāre sāth hūn. ⁵ Jo ahd main̄ ne Misr se nikalte waqt tum se bāndhā thā wuh qāym rahegā. Merā Rūh tumhāre darmiyān hī rahegā. Ḍaro mat!

⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai ki thoṛī der ke bād main̄ ek bār phir āsmān-o-zamīn aur bahr-o-barr ko hilā dūngā. ⁷ Tab tamām aqwām laraz uṭheṅgī, un ke beshqīmat kḥazāne idhar lāe jāeṅge, aur main̄ is ghar ko apne jalāl se bhar dūngā. ⁸ Rabbul-afwāj farmātā hai ki chāndī merī hai aur sonā merā hai. ⁹ Nayā ghar purāne ghar se kahīn zyādā shāndār hogā, aur main̄ is jagah ko salāmatī atā karūnga. Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.”

Main̄ Tumheṅ Dubārā Barkat Dūngā

¹⁰ Dārā Bādshāh kī hukūmat ke dūsre sāl meṅ Hajjī par Rab kā ek aur kalām nāzil huā. Naweṅ mahīne kā 24wān dīn † thā.

¹¹ “Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Imāmoṅ se sawāl kar ki shariāt zail ke muāmale ke bāre meṅ kyā farmātī hai, ¹² agar koī shakhs maḥsūs-o-muqaddas gosht apnī jholī meṅ ḍāl kar kahīn le jāe aur rāste meṅ jholī mai, zaitūn ke tel, roṭī yā mazīd kisī khāne wālī chīz se lag jāe to kyā khāne wālī yih chīz gosht se maḥsūs-o-muqaddas ho jātī hai?’”

Hajjī ne imāmoṅ ko yih sawāl pesh kiyā to unhoṅ ne jawāb diyā, “Nahīn.” ¹³ Tab us ne mazīd pūchhā, “Agar koī kisī lāsh ko chhūne se nāpāk ho kar in khāne wālī chīzoṅ meṅ se kuchh chhue to kyā khāne wālī chīz us se nāpāk ho jātī hai?”

Imāmoṅ ne jawāb diyā, “Jī hān.”

¹⁴ Phir Hajjī ne kahā, “Rab farmātā hai ki merī nazar meṅ is qaum kā yihī hāl hai. Jo kuchh bhī yih karte aur qurbān karte haiṅ wuh nāpāk hai.

¹⁵ Lekin ab is bāt par dhyān do ki āj se hālāt kaise hoṅge. Rab ke ghar kī nae sire se buniyād rakhne se pahle hālāt kaise the? ¹⁶ Jahān tum fasal kī 20 boriyoṅ kī ummīd rakhte the wahān sirf 10 hāsil huīn. Jahān tum angūroṅ ko kuchal kar ras ke 100 liṭar kī tawaqqo rakhte the wahān sirf 40 liṭar nikle.” ¹⁷ Rab farmātā hai, “Terī mehnat-mashaqqat zāe huī, kyoṅki main̄ ne patrog, phaphūndī aur oloṅ se tumhārī paidāwār ko nuqsān pahuṅchāyā. To bhī tum ne taubā karke merī taraf rujū na kiyā. ¹⁸ Lekin ab tawajjuh do ki tumhārā hāl āj yānī naweṅ mahīne ke 24weṅ dīn se kaisā hogā. Is dīn Rab ke ghar kī buniyād rakhī gāī, is lie ghaur karo ¹⁹ ki kyā āindā bhī godām meṅ jamāshudā bīj zāe ho jāegā, ki kyā āindā bhī angūr, anjīr, anār aur zaitūn kā phal na hone ke barābar hogā. Kyoṅki āj se main̄ tumheṅ barkat dūngā.”

Zarubbābal se Allāh kā Wādā

²⁰ Usī dīn Hajjī par Rab kā ek aur kalām nāzil huā, ²¹ “Yahūdāh ke gawarnar Zarubbābal ko batā de ki main̄ āsmān-o-zamīn ko hilā dūngā. ²² Main̄ shāhī takhtoṅ ko ulaṭ kar ajnabī saltanatoṅ kī tāqat tabāh kar dūngā. Main̄ rathoṅ ko un ke rathbānoṅ samet ulaṭ dūngā, aur ghoṛe apne sawāroṅ samet gir jāeṅge. Har ek apne bhāī kī talwār se maregā.” ²³ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us dīn main̄ tujhe, apne kḥādīm Zarubbābal bin Siyāltiyel ko le kar muhr kī angūṭhī kī mānind banā dūngā, kyoṅki main̄ ne tujhe chun liyā hai.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

† 2:10 18 Disambar.

Zakariyāh

Taubā Karo!

¹ Fāras ke bādshāh Dārā kī hukūmat ke dūsre sāl aur āṭhweñ mahīne * meñ Rab kā kalām nabī Zakariyāh bin Barakiyāh bin Iddū par nāzil huā,

²⁻³ “Logon se kah kī Rab tumhare bāpdādā se nihāyat hī nārāz thā. Ab Rabbul-afwāj farmātā hai kī mere pās wāpas āo to main bhī tumhare pās wāpas āūngā.

⁴ Apne bāpdādā kī mānind na ho jinhon ne na merī sunī, na merī taraf tawajjuh dī, go main ne us waqt ke nabiyon kī mārifat unheñ āgāh kiya thā kī apnī burī rāhon aur sharīr harkaton se bāz āo. ⁵ Ab tumhare bāpdādā kahāñ haiñ? Aur kyā nabī abad tak zindā rahte haiñ? Donon bahut der huī wafāt pā chuke haiñ. † ⁶ Lekin tumhare bāpdādā ke bāre meñ jitnī bhī bāteñ aur faisle main ne apne khādimon yānī nabiyon kī mārifat farmāe wuh sab pūre hue. Tab unhon ne taubā karke iqrār kiya, ‘Rabbul-afwāj ne hamārī burī rāhon aur harkaton ke sabab se wuh kuchh kiya hai jo us ne karne ko kahā thā.’ ”

Zakariyāh Royā Deḡhtā Hai

⁷ Tin mäh ke bād Rab ne nabī Zakariyāh bin Barakiyāh bin Iddū par ek aur kalām nāzil kiya. Sabāt yānī 11weñ mahīne kā 24wāñ din ‡ thā.

Pahlī Royā: Ghurṣawār

⁸ Us rāt main ne royā meñ ek ādmī ko surkh rang ke ghoṛe par sawār dekhā. Wuh ghāṭī ke darmiyān ugne wālī mehndī kī jhāriyon ke bīch meñ rukā huā thā. Us ke pīchhe surkh, bhūre aur safed rang ke ghoṛe khare the. Un par bhī ādmī baiṭhe the. § ⁹ Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us se main ne pūchhā, “Mere āqā, in ghurṣawāron se kyā murād hai?” Us ne jawāb diyā, “Main tujhe un kā matlab dikhātā hūñ.” ¹⁰ Tab mehndī kī jhāriyon meñ ruke hue ādmī ne jawāb diyā, “Yih wuh haiñ jinheñ Rab ne pūrī duniyā kī gasht karne ke lie bhejā hai.” ¹¹ Ab dīgar ghurṣawār Rab ke us farishte ke pās āe jo mehndī kī jhāriyon ke darmiyān rukā huā thā. Unhon ne ittalā dī, “Ham ne duniyā kī gasht lagāi to mālūm huā kī pūrī duniyā meñ amn-o-amān hai.” ¹² Tab Rab kā farishtā bolā, “Ai Rabbul-afwāj, ab tū 70 sālon se Yarūshalam aur Yahūdāh kī ābādiyon se nārāz rahā hai. Tū kab tak un par rahm na karegā?”

¹³ Jawāb meñ Rab ne mere sāth guftgū karne wāle farishte se narm aur tasallī dene wālī bāteñ kīñ. ¹⁴ Farishtā dubārā mujh se mukhātib huā, “Elān kar kī Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main baṛī ḡhairat se Yarūshalam aur Koh-e-Siyyūn ke lie laṛūngā. ¹⁵ Main un dīgar aqwām se nihāyat nārāz hūñ jo is waqt apne āp ko mahfūz samajhtī haiñ. Beshak main apnī qaum se kuchh nārāz thā, lekin in dīgar qaumon ne use had se zyādā tabāh kar diyā hai. Yih kabhī bhī merā maqsad nahīn thā.’ ¹⁶ Rab farmātā hai, ‘Ab main dubārā Yarūshalam kī taraf māyl ho kar us par rahm karūngā. Merā ghar nae sire se us meñ tāmīr ho jāegā balki pūre shahr kī paimāish kī jāegī tāki use dubārā tāmīr kiya jāe.’ Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

¹⁷ Mazīd elān kar kī Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Mere shahron meñ dubārā kasrat kā māl pāyā jāegā. Rab dubārā Koh-e-Siyyūn ko tasallī degā, dubārā Yarūshalam ko chun legā.’ ”

Dūsri Royā: Sīng aur Kārīgar

* 1:1 Aktūbar tā Nawambar. † 1:5 ‘Donon . . . chuke haiñ’ izāfā hai tāki matlab sāf ho. ‡ 1:7 15 Farwarī.

§ 1:8 ‘Un . . . baiṭhe the’ izāfā hai tāki matlab sāf ho.

¹⁸ Maiñ ne apnī nigāh uṭhāi to kyā dekhtā hūn ki chār sīng mere sāmne haiñ. ¹⁹ Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us se maiñ ne pūchhā, “In kā kyā matlab hai?” Us ne jawāb diyā, “Yih wuh sīng haiñ jinhoñ ne Yahūdāh aur Isrāil ko Yarūshalam samet muntashir kar diyā thā.”

²⁰ Phir Rab ne mujhe chār kārīgar dikhāe. ²¹ Maiñ ne sawāl kiya, “Yih kyā karne ā rahe haiñ?” Us ne jawāb diyā, “Mazkūrā sīngoñ ne Yahūdāh ko itne zor se muntashir kar diyā ki ākhirkār ek bhī apnā sar nahīn uṭhā sakā. Lekin ab yih kārīgar un meñ dahshat phailāne āe haiñ. Yih un qaumoñ ke sīngoñ ko khāk meñ milā deñge jinhoñ ne un se Yahūdāh ke bāshindoñ ko muntashir kar diyā thā.”

2

Tīsri Royā: Ādmī Yarūshalam kī Paimāish Kartā Hai

¹ Maiñ ne apnī nazar dubārā uṭhāi to ek ādmī ko dekhā jis ke hāth meñ fitā thā. ² Maiñ ne pūchhā, “Āp kahān jā rahe haiñ?” Us ne jawāb diyā, “Yarūshalam kī paimāish karne jā rahā hūn. Maiñ mālūm karnā chāhtā hūn ki shahr kī lambāi aur chaurāi kitnī honī chāhie.” ³ Tab wuh farishtā rawānā huā jo ab tak mujh se bāt kar rahā thā. Lekin rāste meñ ek aur farishtā us se milne āyā. ⁴ Is dūsre farishte ne kahā, “Bhāg kar paimāish karne wāle naujawān ko batā de, ‘Insān-o-haiwān kī itnī baṛī tādād hogī ki āindā Yarūshalam kī fasīl nahīn hogī. ⁵ Rab farmātā hai ki us waqt maiñ āg kī chārdīwārī ban kar us kī hifāzat karūnga, maiñ us ke darmiyān rah kar us kī izzat-o-jalāl kā bāis hūngā.’ ”

⁶ Rab farmātā hai, “Uṭho, uṭho! Shimālī mulk se bhāg āo. Kyonki maiñ ne khud tumheñ chāroñ taraf muntashir kar diyā thā. ⁷ Lekin ab maiñ farmātā hūn ki wahān se nikal āo. Siyyūn ke jitne log Bābal * meñ rahte haiñ wahān se bach nikleñ!” ⁸ Kyonki Rabbul-afwāj jis ne mujhe bhejā wuh un qaumoñ ke bāre meñ jinhoñ ne tumheñ lūṭ liyā farmātā hai, “Jo tumheñ chheṛe wuh merī āñkh kī putlī ko chheṛegā. ⁹ Is lie yaqīn karo ki maiñ apnā hāth un ke khilāf uṭhāūngā. Un ke apne ghulām unheñ lūṭ leñge.”

Tab tum jān loge ki Rabbul-afwāj ne mujhe bhejā hai. ¹⁰ Rab farmātā hai, “Ai Siyyūn Beṭī, khushī ke nāre lagā! Kyonki maiñ ā rahā hūn, maiñ tere darmiyān sukūnat karūnga. ¹¹ Us dīn bahut-sī aqwām mere sāth paīwast ho kar merī qaum kā hissā ban jāeñgī. Maiñ khud tere darmiyān sukūnat karūnga.”

Tab tū jān legī ki Rabbul-afwāj ne mujhe tere pās bhejā hai.

¹² Muqaddas mulk meñ Yahūdāh Rab kī maurūsī zamīn banegā, aur wuh Yarūshalam ko dubārā chun legā. ¹³ Tamām insān Rab ke sāmne khāmosh ho jāeñ, kyonki wuh uṭh kar apnī muqaddas sukūnatgāh se nikal āyā hai.

3

Chauthī Royā: Imām-e-Āzam Yashua

¹ Is ke bād Rab ne mujhe royā meñ imām-e-āzam Yashua ko dikhāyā. Wuh Rab ke farishte ke sāmne kharā thā, aur Iblīs us par ilzām lagāne ke lie us ke dāeñ hāth kharā ho gayā thā. ² Rab ne Iblīs se farmāyā, “Ai Iblīs, Rab tujhe malāmat kartā hai! Rab jis ne Yarūshalam ko chun liyā wuh tujhe dāntā hai! Yih ādmī to bāl bāl bach gayā hai, us lakaṛī kī tarah jo bharaktī āg meñ se chhīn lī gāi hai.”

³ Yashua gande kapṛe pahne hue farishte ke sāmne kharā thā. ⁴ Jo afrād sāth khare the unheñ farishte ne hukm diyā, “Us ke maile kapṛe utār do.” Phir Yashua se mukhātib huā, “Dekh, maiñ ne terā qusūr tujh se dūr kar diyā hai, aur ab maiñ tujhe shāndār safed kapṛe pahnā detā hūn.” ⁵ Maiñ ne kahā, “Wuh us ke sar par

* 2:7 Lafzī tarjumā: Bābal Beṭī.

pāk-sāf pagaṛī bāndheñ!” Chunānche unhoñ ne Yashua ke sar par pāk-sāf pagaṛī bāndh kar use nae kapṛe pahnāe. Rab kā farishtë sāth khaṛā rahā. ⁶ Yashua se us ne baṛī sanjīdagī se kahā,

⁷ “Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Merī rāhoñ par chal kar mere ahkām par amal kar to tū mere ghar kī rāhnumāi aur us kī bārgāhoñ kī dekh-bhāl karegā. Phir main tere lie yahān āne aur hāzirīn meñ khaṛe hone kā rāstā qāym rakhūngā.

⁸ Ai imām-e-āzam Yashua, sun! Tū aur tere sāmne baiṭhe tere imām bhāī mil kar us waqt kī taraf ishārā haiñ jab main apne kḥādim ko jo Koñpal kahlātā hai āne dūngā. ⁹ Dekho wuh jauhar jo main ne Yashua ke sāmne rakhā hai. Us ek hī patthar par sāt āñkheñ haiñ.’ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main us par katbā kandā karke ek hī dīn meñ is mulk kā gunāh miṭā dūngā. ¹⁰ Us dīn tum ek dūsre ko apnī angūr kī bel aur apne anjīr ke daraḳht ke sāy meñ baiṭhne kī dāwat doge.’ Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.”

4

Pāñchwīn Royā: Sone kā Shamādān aur Zaitūn ke Daraḳht

¹ Jis farishte ne mujh se bāt kī thī wuh ab mere pās wāpas āyā. Us ne mujhe yoh jagā diyā jis tarah gahrī nīnd sone wāle ko jagāyā jātā hai. ² Us ne pūchhā, “Tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne jawāb diyā, “Kḥālis sone kā shamādān jis par tel kā pyālā aur sāt charāgh haiñ. Har charāgh ke sāt muñh haiñ. ³ Zaitūn ke do daraḳht bhī dikhāī dete haiñ. Ek daraḳht tel ke pyāle ke dāīn taraf aur dūsra us ke bāīn taraf hai. ⁴ Lekin mere āqā, in chīzoñ kā matlab kyā hai?”

⁵ Farishtë bolā, “Kyā yih tujhe mālūm nahīn?” Main ne jawāb diyā, “Nahīn, mere āqā.”

⁶ Farishte ne mujh se kahā, “Zarubbābal ke lie Rab kā yih paighām hai, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai ki tū na apnī tāqat, na apnī quwwat se balki mere Rūh se hī kāmyāb hogā.’ ⁷ Kyā rāste meñ baṛā pahār hāyl hai? Zarubbābal ke sāmne wuh hamwār maidān ban jāegā. Aur jab Zarubbābal Rab ke ghar kā ākhirī patthar lagāegā to hāzirīn pukār uṭheñge, ‘Mubāarak ho! Mubāarak ho!’”

⁸ Rab kā kalām ek bār phir mujh par nāzil huā, ⁹ “Zarubbābal ke hāthoñ ne is ghar kī buniyād ḍālī, aur usī ke hāth use takmīl tak pahuñchāeñge. Tab tū jān legā ki Rabbul-afwāj ne mujhe tumhāre pās bhejā hai. ¹⁰ Go tāmīr ke āghāz meñ bahut kam nazar ātā hai to bhī us par hīqārat kī nigāh na ḍālo. Kyonki log kḥushī manāeñge jab Zarubbābal ke hāth meñ sāhūl dekhēñge. (Mazkūrā sāt charāgh Rab kī āñkheñ haiñ jo pūrī duniyā kī gasht lagātī rahtī haiñ.)”

¹¹ Main ne mazīd pūchhā, “Shamādān ke dāeñ bāeñ ke zaitūn ke do daraḳhtoñ se kyā murād hai? ¹² Yahān sone ke do pāyp bhī nazar āte haiñ jin se zaitūn kā sunahrā tel bah nikaltā hai. Zaitūn kī jo do ṭahniyān un ke sāth haiñ un kā matlab kyā hai?”

¹³ Farishte ne kahā, “Kyā tū yih nahīn jāntā?” Main bolā, “Nahīn, mere āqā.”

¹⁴ Tab us ne farmāyā, “Yih wuh do masah kie hue ādmī haiñ jo pūrī duniyā ke mālik ke huzūr khaṛe hote haiñ.”

5

Chhaṭī Royā: Uṛne Wālā Tūmār

¹ Main ne ek bār phir apnī nazar uṭhāī to ek uṛtā huā tūmār dekhā. ² Farishte ne pūchhā, “Tujhe kyā nazar ātā hai?” Main ne jawāb diyā, “Ek uṛtā huā tūmār jo 30 fuṭ lambā aur 15 fuṭ chaurā hai.” ³ Wuh bolā, “Is se murād ek lānat hai jo pūre mulk par bhejī jāegī. Is tūmār ke ek taraf likhā hai ki har chor ko miṭā diyā jāegā aur dūsri taraf yih ki jhūṭī qasam khāne wāle ko nest kiyā jāegā. ⁴ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main yih bhejūngā to chor aur mere nām kī jhūṭī qasam khāne wāle ke ghar

meñ lānat dākḥil hogī aur us ke bīch meñ rah kar use lakaṛī aur patthar samet tabāh kar degī.’ ”

Sātwīn Royā: Ṭokrī meñ Aurat

⁵ Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us ne ā kar mujh se kahā, “Apnī nigāh uṭhā kar wuh dekh jo nikal kar ā rahā hai.” ⁶ Maiñ ne pūchhā, “Yih kyā hai?” Us ne jawāb diyā, “Yih anāj kī paimāish karne kī ṭokrī hai. Yih pūre mulk meñ nazar ātī hai.” ⁷ Ṭokrī par sīse kā ḍhaknā thā. Ab wuh khul gayā, aur ṭokrī meñ baiṭhī huī ek aurat dikhāi dī. ⁸ Farishtā bolā, “Is aurat se murād Bedīnī hai.” Us ne aurat ko dhakkā de kar ṭokrī meñ wāpas kar diyā aur sīse kā ḍhaknā zor se band kar diyā.

⁹ Maiñ ne dubārā apnī nazar uṭhāi to do auraton ko dekhā. Un ke laqlaq ke-se par the, aur urte waqt hawā un ke sāth thī. Ṭokrī ke pās pahuñch kar wuh use uṭhā kar āsmān-o-zamīn ke darmiyān le gaīn. ¹⁰ Jo farishtā mujh se guftgū kar rahā thā us se maiñ ne pūchhā, “Aurateñ ṭokrī ko kidhar le jā rahī haiñ?” ¹¹ Us ne jawāb diyā, “Mulk-e-Bābal meñ. Wahān wuh us ke lie ghar banā deñgī. Jab ghar taiyār hogā to ṭokrī wahān us kī apnī jagah par rakhī jāegī.”

6

Chār Rath

¹ Maiñ ne phir apnī nigāh uṭhāi to kyā dekhtā hūn kī chār rath pītal ke do pahāron ke bīch meñ se nikal rahe haiñ. ² Pahle rath ke ghoṛe surkh, dūsre ke siyāh, ³ tīsre ke safed aur chauthe ke dhabbedār the. Sab tāqatwar the.

⁴ Jo farishtā mujh se bāt kar rahā thā us se maiñ ne sawāl kiyā, “Mere āqā, in kā kyā matlab hai?” ⁵ Us ne jawāb diyā, “Yih āsmān kī chār rūh * haiñ. Pahle yih pūrī duniyā ke mālīk ke huzūr kharī thin, lekin ab wahān se nikal rahī haiñ. ⁶ Siyāh ghoṛon kā rath shimālī mulk kī taraf jā rahā hai, safed ghoṛon kā maḡhrib kī taraf, aur dhabbedār ghoṛon kā junūb kī taraf.”

⁷ Yih tāqatwar ghoṛe baṛī betābī se is intazār meñ the kī duniyā kī gasht karen. Phir us ne hukm diyā, “Chalo, duniyā kī gasht karo.” Wuh fauran nikal kar duniyā kī gasht karne lage. ⁸ Farishte ne mujhe āwāz de kar kahā, “Un ghoṛon par khās dhyān do jo shimālī mulk kī taraf baṛh rahe haiñ. Yih us mulk par merā ḡhussā utāreñge.”

Isrāīl kā Āne Wālā Bādshāh

⁹ Rab kā kalām mujh par nāzil huā, ¹⁰ “Āj hī Yūsiyāh bin Safaniyāh ke ghar meñ jā! Wahān terī mulāqāt Bābal meñ jilāwatan kie hue Isrāīliyon Kḥaldī, Tūbiyāh aur Yadāyāh se hogī jo is waqt wahān pahuñch chuke haiñ. Jo hadiye wuh apne sāth lāe haiñ unheñ qabūl kar. ¹¹ Un kī yih sonā-chāndī le kar tāj banā le, phir tāj ko imām-e-āzam Yashua bin Yahūsadaq ke sar par rakh kar ¹² use batā, ‘Rabbul-afwāj farmātā hai kī ek ādmī āne wālā hai jis kā nām koñpal hai. Us ke sāy meñ bahut koñpleñ phūṭ nikleñgī, aur wuh Rab kā ghar tāmīr karegā. ¹³ Hān, wuhī Rab kā ghar banāegā aur shān-o-shaukat ke sāth taḡht par baiṭh kar hukūmat karegā. Wuh imām kī haisiyat se bhī taḡht par baiṭhegā, aur donoñ ohdon meñ ittafāq aur salāmatī hogī.’ ¹⁴ Tāj ko Hīlam, Tūbiyāh, Yadāyāh aur Hen bin Safaniyāh kī yād meñ Rab ke ghar meñ mahfūz rakhā jāe. ¹⁵ Log dūr-darāz ilāqon se ā kar Rab kā ghar tāmīr karne meñ madad karenge.”

Tab tum jān loge kī Rabbul-afwāj ne mujhe tumhāre pās bhejā hai. Agar tum dhyān se Rab apne Kḥudā kī suno to yih sab kuchh pūrā ho jāegā.

7

Tum Merī Sunane se Inkār Karte Ho

* 6:5 Yā hawāeñ.

¹ Dārā Bādshāh kī hukūmat ke chauthe sāl meñ Rab Zakariyāh se hamkalām huā. Kislew yānī naweñ mahīne kā chauthā din * thā. ² Us waqt Baitel Shahr ne Sarāzar aur Rajam-malik ko us ke ādmiyoñ samet Yarūshalam bhejā thā tāki Rab se iltamās kareñ. ³ Sāth sāth unheñ Rabbul-afwāj ke ghar ke imāmoñ ko yih sawāl pesh karnā thā, “Ab ham kāi sāl se pāñchweñ mahīne meñ rozā rakh kar Rab ke ghar kī tabāhī par mātām karte āe haiñ. Kyā lāzim hai ki ham yih dastūr āindā bhī jāri rakheñ?”

⁴ Tab mujhe Rabbul-afwāj se jawāb milā, ⁵ “Mulk ke tamām bāshindoñ aur imāmoñ se kah, ‘Beshak tum 70 sāl se pāñchweñ aur sātweñ mahīne meñ rozā rakh kar mātām karte āe ho. Lekin kyā tum ne yih dastūr wāqai merī khātir adā kiyā? Hargiz nahīñ! ⁶ Īdoñ par bhī tum khāte-pīte waqt sirf apnī hī khātir khushī manāte ho. ⁷ Yih wuhī bāt hai jo main ne mazī meñ bhī nabiyōñ kī mārifat tumheñ batāi, us waqt jab Yarūshalam meñ ābādī aur sukūn thā, jab gird-o-nawāh ke shahr Dasht-e-Najab aur maḡhrib ke nashebī pahārī ilāqe tak ābād the.’ ”

⁸ Is nāte se Zakariyāh par Rab kā ek aur kalām nāzil huā, ⁹ “Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Adālat meñ munsifānā faisle karo, ek dūsre par mehrbānī aur rahm karo! ¹⁰ Bewāoñ, yatīmoñ, ajnabiyōñ aur ḡharīboñ par zulm mat karnā. Apne dil meñ ek dūsre ke khilāf bure mansūbe na bāndho.’ ¹¹ Jab tumhāre bāpdādā ne yih kuchh sunā to wuh is par dhyān dene ke lie taiyār nahīñ the balki akaṛ gae. Unhoñ ne apnā muñh dūsri taraf pher kar apne kānoñ ko band kie rakhā. ¹² Unhoñ ne apne diloñ ko hīre kī tarah sakht kar liyā tāki shariyat aur wuh bāteñ un par asarandāz na ho sakeñ jo Rabbul-afwāj ne apne Rūh ke wasīle se guzastā nabiyōñ ko batāne ko kahā thā. Tab Rabbul-afwāj kā shadīd ḡhazab un par nāzil huā. ¹³ Wuh farmātā hai, ‘Chūnki unhoñ ne merī na sunī is lie main ne faisla kiya ki jab wuh madad ke lie mujh se iltijā kareñ to main bhī un kī nahīñ sunūngā. ¹⁴ Main ne unheñ āndhī se urā kar tamām dīgar aqwām meñ muntashir kar diyā, aisī qaumoñ meñ jin se wuh nāwāqif the. Un ke jāne par watan itnā wīrān-o-sunsān huā ki koī na rahā jo us meñ āe yā wahāñ se jāe. Yoñ unhoñ ne us khushgawār mulk ko tabāh kar diyā.’ ”

8

Ek Nayā Āghāz

¹ Ek bār phir Rabbul-afwāj kā kalām mujh par nāzil huā, ² “Rabbul-afwāj farmātā hai ki main bārī ḡhairat se Siyyūn ke lie laṛ rahā hūñ, bāre ḡhusse meñ us ke lie jidd-o-jahd kar rahā hūñ. ³ Rab farmātā hai ki main Siyyūn ke pās wāpas āūngā, dubārā Yarūshalam ke bīch meñ sukūnat karūngā. Tab Yarūshalam ‘Wafādārī kā Shahr’ aur Rabbul-afwāj kā pahār ‘Koh-e-Muqaddas’ kahlāegā. ⁴ Kyoñki Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Buzurg mard-o-khawātīn dubārā Yarūshalam ke chaukoñ meñ baiṭheñge, aur har ek itnā umrrasīdā hogā ki use chharī kā sahārā lenā paregā. ⁵ Sāth sāth chauk khel-kūd meñ masrūf laṛkoñ-laṛkiyoñ se bhare raheñge.’

⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Shāyad yih us waqt bache hue Isrāīliyoñ ko nāmumkin lage. Lekin kyā aisā kāam mere lie jo Rabbul-afwāj hūñ nāmumkin hai? Hargiz nahīñ!’

⁷ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Main apnī qaum ko mashriq aur maḡhrib ke mamālik se bachā kar ⁸ wāpas lāūngā, aur wuh Yarūshalam meñ baseñge. Wahāñ wuh merī qaum hoñge aur main wafādārī aur insāf ke sāth un kā Khudā hūngā.’

⁹ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Hauslā rakh kar tāmīrī kāam takmīl tak pahuñchāo! Āj bhī tum un bātoñ par etamād kar sakte ho jo nabiyōñ ne Rabbul-afwāj ke ghar kī buniyād dālte waqt sunāi thīñ. ¹⁰ Yād rahe ki us waqt se pahle na insān aur na haiwān ko mehnat kī mazdūrī milti thī. Āne jāne wāle kahīñ bhī dushman ke hamloñ se mahfūz nahīñ the, kyoñki main ne har ādmī ko us ke hamsāe kā dushman banā

* 7:1 4 Disambar.

diyā thā.’ ¹¹ Lekin Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Ab se main tum se jo bache hue ho aisā sulūk nahīn karūnga. ¹² Log salāmatī se bij boenge, angūr kī bel waqt par apnā phal lāegī, kheton mein fasleñ pakeñgī aur āsmān os parne degā. Yih tamām chīzeñ main Yahūdāh ke bache huon ko mīrās mein dūngā. ¹³ Ai Yahūdāh aur Isrāīl, pahle tum dīgar aqwām mein lānat kā nishānā ban gae the, lekin ab jab main tumheñ rihā karūnga to tum barkat kā bāis hoge. Daro mat! Hauslā rakho!’

¹⁴ Rabbul-afwāj farmātā hai, ‘Pahle jab tumhare bāpdādā ne mujhe taish dilāyā to main ne tum par āfat lāne kā musammam irādā kar liyā thā aur kabhī na pachhtāyā. ¹⁵ Lekin ab main Yarūshalam aur Yahūdāh ko barkat denā chāhtā hūñ. Is mein merā irādā utnā hī pakkā hai jitnā pahle tumheñ nuqsān pahuñchāne mein pakkā thā. Chunāñche daro mat! ¹⁶ Lekin in bāton par dhyān do, ek dūsre se sach bāt karo, adālat mein sachchāī aur salāmatī par mabnī faisle karo, ¹⁷ apne parosī ke khilāf bure mansūbe mat bāndho aur jhūṭī qasam khāne ke shauq se bāz āo. In tamām chīzon se main nafrat kartā hūñ.’ Yih Rab kā farmān hai.”

¹⁸ Ek bār phir Rabbul-afwāj kā kalām mujh par nāzil huā, ¹⁹ “Rabbul-afwāj farmātā hai ki āj tak Yahūdāh ke log chauthē, pāñchweñ, sātweñ aur dasweñ mahīne mein rozā rakh kar mātām karte āe haiñ. Lekin ab se yih auqāt khushī-o-shādmānī ke mauqe honge jin par jashn manāoge. Lekin sachchāī aur salāmatī ko pyār karo!

²⁰ Rabbul-afwāj farmātā hai ki aisā waqt āegā jab dīgar aqwām aur muta’addid shahron ke log yahāñ āenge. ²¹ Ek shahr ke bāshinde dūsre shahr mein jā kar kaheñge, ‘Āo, ham Yarūshalam jā kar Rab se iltamās karen, Rabbul-afwāj kī marzī dariyāft karen. Ham bhī jāenge.’ ²² Hāñ, muta’addid aqwām aur tāqatwar ummateñ Yarūshalam āengī tāki Rabbul-afwāj kī marzī mālūm karen aur us se iltamās karen.

²³ Rabbul-afwāj farmātā hai ki un dīnon mein mukhtalif aqwām aur ahl-e-zabān ke das ādmī ek Yahūdī ke dāman ko pakaṛ kar kaheñge, ‘Hameñ apne sāth chalne deñ, kyonki ham ne sunā hai ki Allāh āp ke sāth hai.’ ”

9

Isrāīl ke Dushmanon kī Adālat

¹ Rab kā kalām Mulk-e-Hadrāk ke khilāf hai, aur wuh Damishq par nāzil hogā. Kyonki insān aur Isrāīl ke tamām qabīlon kī āñkheñ Rab kī taraf dekhtī haiñ. ² Damishq kī sarhad par wāqe Hamāt balki Sūr aur Saidā bhī is kalām se muta’assir ho jāenge, khāh wuh kitne dānishmand kyon na hon. ³ Beshak Sūr ne apne lie mazbūt qilā banā liyā hai, beshak us ne sone-chāñdī ke aise dher lagāe haiñ jaise ām taur par galiyon mein ret yā kachre ke dher lagā lie jāte haiñ. ⁴ Lekin Rab us par qabzā karke us kī fauj ko samundar mein phaiñk degā. Tab shahr nazar-e-ātish ho jāegā. ⁵ Yih dekh kar Askqālūn ghabrā jāegā aur Ghazzā tarap uṭhegā. Aqrūn bhī laraz uṭhegā, kyonki us kī ummīd jāṭī rahegī. Ghazzā kā bādshāh halāk aur Askqālūn ghairābād ho jāegā. ⁶ Ashdūd mein do naslon ke log baseñge. Rab farmātā hai, “Jo kuchh Filistiyon ke lie faḡhr kā bāis hai use main miṭā dūngā. ⁷ Main un kī butparastī khatm karūnga. Āindā wuh gosht ko khūn ke sāth aur apnī ghinaunī qurbāniyāñ nahīn khāenge. Tab jo bach jāenge mere parastār honge aur Yahūdāh ke khāndānon mein shāmil ho jāenge. Aqrūn ke Filistīyon merī qaum mein shāmil ho jāenge jis tarah qadīm zamāne mein Yabūsī merī qaum mein shāmil ho gae. ⁸ Main khud apne ghar kī pahrādārī karūnga tāki āindā jo bhī āte yā jāte waqt wahāñ se guzare us par hamlā na kare, koī bhī zālim merī qaum ko tang na kare. Ab se main khud us kī dekh-bhāl karūnga.

Nayā Bādshāh Āne Wālā Hai

⁹ Ai Siyyūn Beṭī, shādiyānā bajā! Ai Yarūshalam Beṭī, shādmānī ke nāre lagā! Dekh, terā bādshāh tere pās ā rahā hai. Wuh rāstbāz aur fathmand hai, wuh halīm hai aur gadhe par, hān gadhī ke bachche par sawār hai.

¹⁰ Maiñ Ifrāīm se rath aur Yarūshalam se ghore dūr kar dūngā. Jang kī kamān tūt jāegī. Mau'ūdā bādshāh * ke kahne par tamām aqwām meñ salāmatī qāym ho jāegī. Us kī hukūmat ek samundar se dūsre tak aur Dariyā-e-Furāt se duniyā kī intahā tak mānī jāegī.

Rab Apnī Qaum kī Hifāzat Karegā

¹¹ Ai merī qaum, maiñ ne tere sāth ek ahd bāndhā jis kī tasdīq qurbāniyon ke khūn se huī, is lie maiñ tere qaidiyon ko pānī se mahrūm garhe se rihā karūngā.

¹² Ai purummīd qaidiyo, qile ke pās wāpas āo! Kyonki āj hī maiñ elān kartā hūn kī tumhārī har taklīf ke ewaz maiñ tumheñ do barkateñ baḥsh dūngā.

¹³ Yahūdāh merī kamān hai aur Isrāīl mere tīr jo maiñ dushman ke khilāf chalāūngā. Ai Siyyūn Beṭī, maiñ tere beṭon ko Yūnān ke faujiyon se larne ke lie bhejūngā, maiñ tujhe sūrme kī talwār kī mānind banā dūngā.”

¹⁴ Tab Rab un par zāhir ho kar bijli kī tarah apnā tīr chalāegā. Rab Qādir-e-mutlaq narsingā phūnk kar junūbī āndhiyon meñ āegā. ¹⁵ Rabbul-afwāj khud Isrāīliyon ko panāh degā. Tab wuh dushman ko khā khā kar us ke phaiñke hue pattharon ko khāk meñ milā deñge aur khūn ko mai kī tarah pī pī kar shor machāenge. Wuh qurbānī ke khūn se bhare kaṭore kī tarah bhar jāenge, qurbāngāh ke konoñ jaise khūnālūdā ho jāenge.

¹⁶ Us dīn Rab un kā Khudā unheñ jo us kī qaum kā rewar hain chhuṭkārā degā. Tab wuh us ke mulk meñ tāj ke jawāhar kī mānind chamak uṭheñge. ¹⁷ Wuh kitne dīlkash aur khūbsūrat lageñge! Anāj aur mai kī kasrat se kuñwāre-kuñwāriyāñ phalne-phulne lageñge.

10

Rab hī Madad Kar Saktā Hai

¹ Bahār ke mausam meñ Rab se bārish māngo. Kyonki wuhī ghane bādāl banātā hai, wuhī bārish barsā kar har ek ko khet kī hariyālī muhaiyā kartā hai. ² Tumhāre gharon ke but fareb dete, tumhāre ghaibdān jhūṭī royā dekhte aur farebdeh khāb sunāte hain. Un kī tasallī abas hai. Isī lie qaum ko bheṛ-bakriyon kī tarah yahān se chalā jānā parā. Gallābān nahīn hai, is lie wuh musibat meñ uljhe rahte hain.

Rab Apnī Qaum ko Wāpas Lāegā

³ Rab farmātā hai, “Merī qaum ke gallābānon par merā ghazab bhaṛak uṭhā hai, aur jo bakre us kī rāhnumāī kar rahe hain unheñ maiñ sazā dūngā. Kyonki Rabbul-afwāj apne rewar Yahūdāh ke gharāne kī dekh-bhāl karegā, use jangī ghore jaisā shāndār banā degā. ⁴ Yahūdāh se kone kā buniyādī patthar, meḥ, jang kī kamān aur tamām hukmrān nikal āenge. ⁵ Sab sūrme kī mānind hoñge jo larne waqt dushman ko galī ke kachre meñ kuchal deñge. Rabbul-afwāj un ke sāth hogā, is lie wuh laṛ kar ghālib āenge. Muḥālīf ghurṣawāron kī baṛī ruswāī hogī.

⁶ Maiñ Yahūdāh ke gharāne ko taqwiya dūngā, Yūsuf ke gharāne ko chhuṭkārā dūngā, hān un par rahm karke unheñ dubārā watan meñ basā dūngā. Tab un kī hālat se patā nahīn chalegā kī maiñ ne kabhī unheñ radd kiyā thā. Kyonki maiñ Rab un kā Khudā hūn, maiñ hī un kī sunūngā. ⁷ Ifrāīm ke afrād sūrme se ban jāenge, wuh yon khush ho jāenge jis tarah dīl mai pīne se khush ho jātā hai. Un ke bachche yih dekh kar bāgh bāgh ho jāenge, un ke dīl Rab kī khushī manāenge.

* 9:10 Lafzī tarjumā: us ke kahne par.

⁸ Maiñ sītī bajā kar unheñ jamā karūṅga, kyonki maiñ ne fidyā de kar unheñ āzād kar diyā hai. Tab wuh pahle kī tarah beshumār ho jāeṅge. ⁹ Maiñ unheñ bij kī tarah mukhtalif qaumoñ meñ bo kar muntashir kar dūṅgā, lekin dūr-darāz ilāqoñ meñ wuh mujhe yād kareṅge. Aur ek dīn wuh apnī aulād samet bach kar wāpas āeṅge. ¹⁰ Maiñ unheñ Misr se wāpas lāūṅgā, Asūr se ikatṭhā karūṅga. Maiñ unheñ Jiliyād aur Lubnān meñ lāūṅgā, to bhī un ke lie jagah kāfī nahīn hogī. ¹¹ Jab wuh musibat ke samundar meñ se guzareṅge to Rab maujoñ ko yon māregā ki sab kuchh pānī kī gahrāiyon tak khusk ho jāegā. Asūr kā faḥr khāk meñ mil jāegā, aur Misr kā shāhī asā dūr ho jāegā. ¹² Maiñ apnī qaum ko Rab meñ taqwiyat dūṅgā, aur wuh us kā hī nām le kar zindagī guzareṅge.” Yih Rab kā farmān hai.

11

Baroñ ko Nīchā Kiyā Jāegā

¹ Ai Lubnān, apne darwāzoñ ko khol de tāki tere deodār ke daraḥt nazar-e-ātish ho jāeñ.

² Ai jūnīpar ke daraḥto, wāwailā karo! Kyonki deodār ke daraḥt gir gae haiñ, yih zabardast daraḥt tabāh ho gae haiñ. Ai Basan ke balūto, āh-o-zārī karo! Jo jangal itnā ghanā thā ki koī us meñ se guzar na saktā thā use kāṭā gayā hai.

³ Suno, charwāhe ro rahe haiñ, kyonki un kī shāndār charāgāheñ barbad ho gayā haiñ. Suno, jawān sherbabar dahār rahe haiñ, kyonki Wādī-e-Yardan kā gunjān jangal khatm ho gayā hai.

Do Qism ke Gallābān

⁴ Rab merā Khudā mujh se hamkalām huā, “Zabah hone wālī bheṛ-bakriyon kī gallābānī kar! ⁵ Jo unheñ kharīd lete wuh unheñ zabah karte haiñ aur qusūrwar nahīn thaharte. Aur jo unheñ bechte wuh kahte haiñ, ‘Allāh kī hamd ho, maiñ amīr ho gayā hūn!’ Un ke apne charwāhe un par tars nahīn khāte.

⁶ Is lie Rab farmātā hai ki maiñ bhī mulk ke bāshindoñ par tars nahīn khāūṅgā. Maiñ har ek ko us ke paṛosī aur us ke bādshāh ke hawāle karūṅga. Wuh mulk ko ṭukre ṭukre kareṅge, aur maiñ unheñ un ke hāth se nahīn chhuṛāūṅgā.”

⁷ Chunāñche maiñ, Zakariyāh ne saudāgaroñ ke lie zabah hone wālī bheṛ-bakriyon kī gallābānī kī. Maiñ ne us kām ke lie do lāṭhiyāñ līñ. Ek kā nām ‘Mehrbānī’ aur dūsri kā nām ‘Yagāngat’ thā. Un ke sāth maiñ ne rewar kī gallābānī kī. ⁸ Ek hī mahīne meñ maiñ ne tīn gallābānoñ ko miṭā diyā. Lekin jald hī maiñ bheṛ-bakriyon se tang ā gayā, aur unhoñ ne mujhe bhī haqīr jānā.

⁹ Tab maiñ bolā, “Āindā maiñ tumhārī gallābānī nahīn karūṅga. Jise marnā hai wuh mare, jise zāe honā hai wuh zāe ho jāe. Aur jo bach jāeñ wuh ek dūsre kā gosht khāeñ. Maiñ zimmedār nahīn hūṅgā!” * ¹⁰ Maiñ ne lāṭhī banām ‘Mehrbānī’ ko toṛ kar zāhir kiyā ki jo ahd maiñ ne tamām aqwām ke sāth bāndhā thā wuh mansūkh hai. ¹¹ Usī dīn wuh mansūkh huā.

Tab bheṛ-bakriyon ke jo saudāgar mujh par dhyān de rahe the unhoñ ne jān liyā ki yih paighām Rab kī taraf se hai. ¹² Phir maiñ ne un se kahā, “Agar yih āp ko munāsib lage to mujhe mazdūrī ke paise de deñ, warnā rahne deñ.” Unhoñ ne mazdūrī ke lie mujhe chāndī ke 30 sikke de die.

¹³ Tab Rab ne mujhe hukm diyā, “Ab yih raqam kumhār † ke sāmne phaiṅk de. Kitnī shāndār raqam hai! Yih merī itnī hī qadar karte haiñ.” Maiñ ne chāndī ke 30 sikke le kar Rab ke ghar meñ kumhār ke sāmne phaiṅk die. ¹⁴ Is ke bād maiñ ne

* 11:9 ‘Maiñ zimmedār nahīn hūṅgā’ izāfā hai tāki matlab sāf ho. † 11:13 Yā dhāt ḍhālne wāle.

dūsri lāthī banām ‘Yagāngat’ ko tor kar zāhir kiyā ki Yahūdāh aur Isrāīl kī aḵhuwwat mansūkh ho gai hai.

¹⁵ Phir Rab ne mujhe batāyā, “Ab dubārā gallābān kā sāmān le le. Lekin is bār ahmaq charwāhe kā-sā rawaiyā apnā le. ¹⁶ Kyōnki main mulk par aisā gallābān muqarrar karūnga jo na halāk hone waloṅ kī dekh-bhāl karegā, na chhoṭoṅ ko talāsh karegā, na zaḵmiyoṅ ko shifā degā, na sehmatmandoṅ ko ḵhurāk muhaiyā karegā. Is ke bajāe wuh behtarīn jānwaroṅ kā gosht khā legā balki itnā zālīm hogā ki un ke ḵhuroṅ ko phar kar toregā. ¹⁷ Us bekār charwāhe par afsos jo apne rewar ko chhor detā hai. Talwār us ke bāzū aur dahnī ānkh ko zaḵmī kare. Us kā bāzū sūkh jāe aur us kī dahnī ānkh andhī ho jāe.”

12

Allāh Yarūshalam kī Hifāzat Karegā

¹ Zail meṅ Rab kā Isrāīl ke lie kalām hai. Rab jis ne āsmān ko ḵhaime kī tarah tān kar zamīn kī buniyādeṅ rakhīṅ aur insān ke andar us kī rūh ko tashkīl diyā wuh farmātā hai,

² “Main Yarūshalam ko gird-o-nawāh kī qaumoṅ ke lie sharāb kā pyālā banā dūngā jise wuh pī kar larḵharāne lageṅgi. Yahūdāh bhī musibat meṅ āegā jab Yarūshalam kā muhāsarā kiyā jāegā. ³ Us dīn duniyā kī tamām aqwām Yarūshalam ke ḵhilāf jamā ho jāeṅgi. Tab main Yarūshalam ko ek aisā patthar banāūngā jo koī nahīn uṭhā sakegā. Jo bhī use uṭhā kar le jānā chāhe wuh zaḵmī ho jāegā.” ⁴ Rab farmātā hai, “Us dīn main tamām ghoṛoṅ meṅ abtarī aur un ke sawāroṅ meṅ dīwānagi paidā karūnga. Main dīgar aqwām ke tamām ghoṛoṅ ko andhā kar dūngā.

Sāth sāth main ḵulī ānkhon se Yahūdāh ke gharāne kī dekh-bhāl karūnga. ⁵ Tab Yahūdāh ke ḵhāndān dil meṅ kaheṅge, ‘Yarūshalam ke bāshinde is lie hamāre lie quwwat kā bāis haiṅ ki Rabbul-afwāj un kā Ḵhudā hai.’ ⁶ Us dīn main Yahūdāh ke ḵhāndānoṅ ko jalte hue koele banā dūngā jo dushman kī sūkhī lakaṛī ko jalā deṅge. Wuh bharaktī huī mashāl hoṅge jo dushman kī pūloṅ ko bhasm karegi. Un ke dāīn aur bāīn taraf jitnī bhī qaumeṅ gird-o-nawāh meṅ rahtī haiṅ wuh sab nazar-e-ātish ho jāeṅgi. Lekin Yarūshalam apnī hī jagah mahfūz rahegā.

⁷ Pahle Rab Yahūdāh ke gharoṅ ko bachāegā tāki Dāūd ke gharāne aur Yarūshalam ke bāshindoṅ kī shān-o-shaukat Yahūdāh se baṛī na ho. ⁸ Lekin Rab Yarūshalam ke bāshindoṅ ko bhī panāh degā. Tab un meṅ se kamzor ādmī Dāūd jaisā sūrmā hogā jabki Dāūd kā gharānā Ḵhudā kī mānind, un ke āge chalne wāle Rab ke farishte kī mānind hogā. ⁹ Us dīn main Yarūshalam par hamlā-āwar tamām aqwām ko tabāh karne ke lie niklūngā.

Yarūshalam kā Mātam

¹⁰ Main Dāūd ke gharāne aur Yarūshalam ke bāshindoṅ par mehrbānī aur iltamās kā Rūh undeḷūngā. Tab wuh mujh par nazar ḍaleṅge jise unhoṅ ne chhedā hai, aur wuh us ke lie aisā mātam kareṅge jaise apne iklaute beṭe ke lie, us ke lie aisā shadīd ḡham khāeṅge jis tarah apne pahlauṭhe ke lie. ¹¹ Us dīn log Yarūshalam meṅ shiddat se mātam kareṅge. Aisā mātam hogā jaisā Maidān-e-Majiddo meṅ Hadad-rimmon par kiyā jātā thā. ¹²⁻¹⁴ Pūre kā pūrā mulk wāwailā karegā. Tamām ḵhāndān ek dūsre se alag aur tamām aurateṅ dūsroṅ se alag āh-o-bukā kareṅgi. Dāūd kā ḵhāndān, Nātan kā ḵhāndān, Lāwī kā ḵhāndān, Simāī kā ḵhāndān aur mulk ke bāqī tamām ḵhāndān alag alag mātam kareṅge.

13

Butparastī aur Jhūṭī Nabuwwat kā Ḵhātmā

¹ Us din Dāūd ke gharāne aur Yarūshalam ke bāshindon ke lie chashmā kholā jāegā jis ke zariye wuh apne gunāhon aur nāpākī ko dūr kar sakeṅge.”

² Rabbul-afwāj farmātā hai, “Us din main tamām buton ko mulk mein se mitā dūngā. Un kā nām-o-nishān tak nahīn rahegā, aur wuh kisī ko yād nahīn raheṅge.

Nabiyon aur nāpākī kī rūh ko bhī main mulk se dūr karūnga. ³ Is ke bād agar koī nabuwwat kare to us ke apne mān-bāp us se kaheṅge, ‘Tū zindā nahīn rah saktā, kyonki tū ne Rab kā nām le kar jhūṭ bolā hai.’ Jab wuh peshgoiyān sunāegā to us ke apne wālidain use chhed ḍaleṅge. ⁴ Us waqt har nabī ko apnī royā par sharm āegī jab nabuwwat karegā. Wuh nabī kā bālon se banā libās nahīn pahnegā tāki fareb de ⁵ balki kahegā, ‘Main nabī nahīn balki kāshtkār hūn. Jawānī se hī merā peshā khetibārī rahā hai.’ ⁶ Agar koī pūchhe, ‘To phir tere sīne par zaḥmon ke nishān kis tarah lage? To jawāb degā, main apne doston ke ghar mein zaḥmī huā.’ ”

Logon kī Jānch-Partāl

⁷ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai talwār, jāg uth. Mere gallābān par hamlā kar, us par jo mere qarīb hai. Gallābān ko mār ḍāl tāki bheṛ-bakriyān titar-bitar ho jāen. Main khud apne hāth ko choṭon ke khilāf uṭhāūngā.” ⁸ Rab farmātā hai, “Pūre mulk mein logon ke tīn hisson mein se do hisson ko mitāyā jāegā. Do hisse halāk ho jāeṅge aur sirf ek hī hissā bachā rahegā. ⁹ Is bache hue hisse ko main āg mein ḍāl kar chāndī yā sone kī tarah pāk-sāf karūnga. Tab wuh merā nām pukāreṅge, aur main un kī sunūngā. Main kahūngā, ‘Yih merī qaum hai,’ aur wuh kaheṅge, ‘Rab hamārā Khudā hai.’ ”

14

Rab Khud Yarūshalam mein Bādshāh Hogā

¹ Ai Yarūshalam, Rab kā wuh din āne wālā hai jab dushman terā māl lūṭ kar tere darmiyān hī use āpas mein taqsīm karegā. ² Kyonki main tamām aqwām ko Yarūshalam se laṛne ke lie jamā karūnga. Shahr dushman ke qabze mein āegā, gharon ko lūṭ liyā jāegā aur auraton kī ismatdarī kī jāegī. Shahr ke ādhe bāshinde jilāwatan ho jāeṅge, lekin bāqī hissā us mein zindā chhorā jāegā.

³ Lekin phir Rab khud nikal kar in aqwām se yon laṛegā jis tarah tab laṛtā hai jab kabhī maidān-e-jang mein ā jātā hai. ⁴ Us din us ke pānw Yarūshalam ke mashriq mein Zaitūn ke pahār par khare hoṅge. Tab pahār phaṭ jāegā. Us kā ek hissā shimāl kī taraf aur dūsrā junūb kī taraf khisak jāegā. Bīch mein mashriq se maḡhrib kī taraf ek barī wādī paidā ho jāegī. ⁵ Tum mere paharon kī is wādī mein bhāg kar panāh loge, kyonki yih āzal tak pahuṅchāegī. Jis tarah tum Yahūdāh ke bādshāh Uzziyāh ke aiyām mein apne āp ko zalzale se bachāne ke lie Yarūshalam se bhāg nikle the usī tarah tum mazkūrā wādī mein daur āoge. Tab Rab merā Khudā āegā, aur tamām muqaddasīn us ke sāth hoṅge.

⁶ Us din na taptī garmī hogī, na sardī yā pālā. ⁷ Wuh ek munfarid din hogā jo Rab hī ko mālūm hogā. Na din hogā aur na rāt balki shām ko bhī raushnī hogī. ⁸ Us din Yarūshalam se zindagi kā pānī bah niklegā. Us kī ek shākh mashriq ke Bahirā-e-Murdār kī taraf aur dūsrī shākh maḡhrib ke samundar kī taraf bahegī. Is pānī mein na garmiyon mein, na sardiyon mein kabhī kamī hogī.

⁹ Rab pūrī duniyā kā Bādshāh hogā. Us din Rab wāhid Khudā hogā, log sirf usī ke nām kī parastish kareṅge. ¹⁰ Pūrā mulk shimālī shahr Jibā se le kar Yarūshalam ke junūb mein wāqe shahr Rimmon tak khulā maidān ban jāegā. Sirf Yarūshalam apnī hī ūnchī jagah par rahegā. Us kī purānī hudūd bhī qāym raheṅgi yānī Binyāmīn ke Darwāze se le kar purāne darwāze aur Kone ke Darwāze tak, phir Hananel ke Burj se le kar us jagah tak jahān shāhī mai banāi jāti hai. ¹¹ Log us mein baseṅge, aur

āindā use kabhī pūrī tabāhī ke lie maḵsūs nahīn kiyā jāegā. Yarūshalam mahfūz jagah rahegī.

¹² Lekin jo qaumeñ Yarūshalam se laṛne nikleñ un par Rab ek haulnāk bīmārī lāegā. Log abhī khare ho sakeñge ki un ke jism sar jāeñge. Āñkheñ apne ḵhānoñ meñ aur zabān muñh meñ gal jāegī. ¹³ Us din Rab un meñ baṛī abtarī paidā karegā. Har ek apne sāthī kā hāth pakaṛ kar us par hamlā karegā. ¹⁴ Yahūdāh bhī Yarūshalam se * laṛegā. Tamām paṛosī aqwām kī daulat wahāñ jamā ho jāegī yāñī kasrat kā sonā, chāñdī aur kapṛe. ¹⁵ Na sirf insān mohlak bīmārī kī zad meñ āegā balki jāñwar bhī. Ghore, ḵhachchar, ūñṭ, gadhe aur bāqī jitne jāñwar un lashkargāhoñ meñ hoñge un sab par yihī āfat āegī.

Tamām Aqwām Yarūshalam meñ Īd Manāeñgī

¹⁶ To bhī un tamām aqwām ke kuchh log bach jāeñge jinhoñ ne Yarūshalam par hamlā kiyā thā. Ab wuh sāl basāl Yarūshalam āte raheñge tāki hamāre Bādshāh Rabbul-afwāj kī parastish karen aur Jhoñpṛiyoñ kī Īd manāeñ. ¹⁷ Jab kabhī duniyā kī tamām aqwām meñ se koī hamāre Bādshāh Rabbul-afwāj ko sijdā karne ke lie Yarūshalam na āe to us kā mulk bārish se mahrūm rahegā. ¹⁸ Agar Misrī qaum Yarūshalam na āe aur hissā na le to wuh bārish se mahrūm rahegī. Yoñ Rab un qaumoñ ko sazā degā jo Jhoñpṛiyoñ kī Īd manāne ke lie Yarūshalam nahīn āeñgī. ¹⁹ Jitnī bhī qaumeñ Jhoñpṛiyoñ kī Īd manāne ke lie Yarūshalam na āeñ unheñ yihī sazā milegī, ḵhāh Misr ho yā koī aur qaum.

²⁰ Us din ghoṛoñ kī ghanṭiyoñ par likhā hogā, “Rab ke lie Maḵsūs-o-Muqaddas.” Aur Rab ke ghar kī degeñ un muqaddas kaṭoroñ ke barābar hoñgī jo qurbāngāh ke sāmne istemāl hote haiñ. ²¹ Hāñ, Yarūshalam aur Yahūdāh meñ maujūd har deg Rabbul-afwāj ke lie maḵsūs-o-muqaddas hogī. Jo bhī qurbāniyāñ pesh karne ke lie Yarūshalam āe wuh unheñ apnī qurbāniyāñ pakāne ke lie istemāl karegā. Us din se Rabbul-afwāj ke ghar meñ koī bhī saudāgar pāyā nahīn jāegā.

* 14:14 Yā meñ.

Malāki

¹ Zail meñ Isrāīl ke lie Rab kā wuh kalām hai jo us ne Malāki par nāzil kiyā.

² Rab farmātā hai, “Tum mujhe pyāre ho.” Lekin tum kahte ho, “Kis tarah? Terī ham se muhabbat kahān zāhir huī hai?”

Suno Rab kā jawāb! “Kyā Esau aur Yāqūb sage bhāī nahīn the? To bhī sirf Yāqūb mujhe pyārā thā ³ jabki Esau se main mutanaffir rahā. Us ke pahārī ilāqe Adom ko main ne wīrān-o-sunsān kar diyā, us kī maurūsī zamīn ko registān ke gīdarōn ke hawāle kar diyā hai.” ⁴ Adomī kahte haiñ, “Go ham chaknāchūr ho gae haiñ to bhī khañdarāt kī jagah nae ghar banā leñge.” Lekin Rabbul-afwāj farmātā hai, “Beshak tāmīr kā kām karte jāo, lekin main sab kuchh dubārā dhā dūngā. Un kā mulk ‘Bedīnī kā Mulk’ aur un kī qaum ‘Wuh Qaum Jis par Rab kī Abadī Lānat Hai’ kahlāegī. ⁵ Tum Isrāīlī apnī āñkhoñ se yih dekhoge. Tab tum kahoge, ‘Rab apnī azmat Isrāīl kī sarhaddōn se bāhar bhī zāhir kartā hai.’ ”

Imāmoñ par Ilzām

⁶ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Ai imāmo, beṭā apne bāp kā aur naukar apne mālik kā ehtirām kartā hai. Lekin merā ehtirām kaun kartā hai, go main tumhārā bāp hūñ? Merā khauf kaun māntā hai, go main tumhārā mālik hūñ? Haqīqat yih hai ki tum mere nām ko haqīr jānte ho. Lekin tum etarāz karte ho, ‘Ham kis tarah tere nām ko haqīr jānte haiñ?’ ⁷ Is meñ ki tum merī qurbāngāh par nāpāk khurāk rakh dete ho. Tum pūchhte ho, ‘Ham ne tujhe kis bāt meñ nāpāk kiyā hai?’ Is meñ ki tum Rab kī mez ko qābil-e-tahqīr qarār dete ho. ⁸ Kyōñki go andhe jānwarōn ko qurbān karnā saḡht mānā hai, to bhī tum yih bāt nazarandāz karke aise jānwarōn ko qurbān karte ho. Langarē yā bīmār jānwar chāḡhānā bhī mamnūs hai, to bhī tum kahte ho, ‘Koī bāt nahīn’ aur aise hī jānwarōn ko pesh karte ho.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Agar wāqai is kī koī bāt nahīn to apne mulk ke gawarnar ko aise jānwarōn ko pesh karo. Kyā wuh tum se khush hogā? Kyā wuh tumheñ qabūl karegā? Hargiz nahīn! ⁹ Chunāñche ab Allāh se iltamās karo ki ham par mehrbānī kar.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Khud soch lo, kyā hamārē hāthōñ se aisī qurbāniyāñ milne par Allāh hamēñ qabūl karegā? ¹⁰ Kāsh tum meñ se koī mere ghar ke darwāzōñ ko band kare tāki merī qurbāngāh par befāydā āg na lagā sako! Main tum se khush nahīn, aur tumhārē hāthōñ se qurbāniyāñ mujhe bilkul pasand nahīn.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

¹¹ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Pūrī duniyā meñ mashriq se maḡhrib tak merā nām azīm hai. Har jagah mere nām ko baḡhūr aur pāk qurbāniyāñ pesh kī jātī haiñ. Kyōñki dīgar aqwām meñ merā nām azīm hai. ¹² Lekin tum apnī harkatoñ se mere nām kī behurmatī karte ho. Tum kahte ho, ‘Rab kī mez ko nāpāk kiyā jā saktā hai, us kī qurbāniyōñ ko haqīr jānā jā saktā hai.’ ¹³ Tum shikāyat karte ho, ‘Hāy, yih khidmat kitnī taklīfdeh hai!’ Aur qurbānī kī āg ko hiqārat kī nazarōñ se dekhte hue tez karte ho. Har qism kā jānwar pesh kiyā jātā hai, khāh wuh zaḡhmī, langarā yā bīmār kyōñ na ho.” Rabbul-afwāj farmātā hai, “Kyā main tumhārē hāthōñ se aisī qurbāniyāñ qabūl kar saktā hūñ? Hargiz nahīn! ¹⁴ Us dhokebāz par lānat jo mannāt mān kar kahe, ‘Main Rab ko apne rewar kā achchhā mendhā qurbān karūñgā’ lekin is ke bajāe nāqis jānwar pesh kare.” Kyōñki Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main azīm Bādshāh hūñ, aur aqwām meñ mere nām kā khauf mānā jātā hai.

2

¹ Ai imāmo, ab mere faisle par dhyān do!" ² Rabbul-afwāj farmātā hai, "Merī suno, pūre dil se mere nām kā ehtirām karo, warnā main tum par lānat bhejūngā, main tumhārī barkatoṅ ko lānatoṅ meṅ tabdīl kar dūngā. Balki main yih kar bhī chukā hūn, kyonki tum ne pūre dil se mere nām kā ehtirām nahīn kiya. ³ Tumhāre chāl-chalan ke sabab se main tumhārī aulād ko dāntūngā. Main tumhārī id kī qurbāniyoṅ kā gobar tumhāre muṅh par phaiṅk dūngā, aur tumheṅ us ke samet bāhar phaiṅkā jāegā."

⁴ Rabbul-afwāj farmātā hai, "Tab tum jān loge ki main ne tum par yih faisla kiya hai tāki merā Lāwī ke qābile ke sāth ahd qāym rahe. ⁵ Kyonki main ne ahd bāndh kar Lāwīyoṅ se zindagī aur salāmatī kā wādā kiya thā, aur main ne wāde ko pūrā bhī kiya. Us waqt Lāwī merā khauf mānte balki mere nām se dahshat khāte the. ⁶ Wuh qābil-e-etamād tālīm dete the, aur un kī zabān par jhūṭ nahīn hotā thā. Wuh salāmatī se aur sīdhī rāh par mere sāth chalte the, aur bahut-se log un ke bāis gunāh se dūr ho gae.

⁷ Imāmoṅ kā farz hai ki wuh sahīh tālīm mahfūz rakheṅ, aur logoṅ ko un se hidāyat hāsil karnī chāhie. Kyonki imām Rabbul-afwāj kā paighambar hai. ⁸ Lekin tum sahīh rāh se haṭ gae ho. Tumhārī tālīm bahutoṅ ke lie ṭhokar kā bāis ban gaī hai." Rabbul-afwāj farmātā hai, "Tum ne Lāwīyoṅ ke sāth mere ahd ko kḥāk meṅ milā diya hai. ⁹ Is lie main ne tumheṅ tamām qaum ke sāmne zalīl kar diya hai, sab tumheṅ haqīr jānte haiṅ. Kyonki tum merī rāhoṅ par nahīn rahte balki tālīm dete waqt jānibdārī dikhāte ho."

Nājāyz Shādiyān aur Talāq par Malāmat

¹⁰ Kyā ham sab kā ek hī bāp nahīn? Ek hī Khudā ne hamēṅ kḥalaq kiya hai. To phir ham ek dūsre se bewafāi karke apne bāpdādā ke ahd kī behurmatī kyon kar rahe haiṅ?

¹¹ Yahūdāh bewafā ho gayā hai. Isrāīl aur Yarūshalam meṅ makrūh harkateṅ sarzad huī haiṅ, kyonki Yahūdāh ke ādmiyoṅ ne Rab ke ghar kī behurmatī kī hai, us maqdis kī jo Rab ko pyārā hai. Kis tarah? Unhoṅ ne dīgar aqwām kī butparast auratoṅ se shādī kī hai. * ¹² Lekin jis ne bhī aisā kiya hai use Rab jaṛ se Yāqūb ke kḥaimoṅ se nikāl phaiṅkegā, kḥāh wuh Rabbul-afwāj ko kitnī qurbāniyān pesh kyon na kare.

¹³ Tum se ek aur khatā bhī sarzad hotī hai. Beshak Rab kī qurbāngāh ko apne ānsuoṅ se tar karo, beshak rote aur karāhte raho ki Rab na hamārī qurbāniyoṅ par tawajjuh detā, na unheṅ kḥushī se hamāre hāth se qabūl kartā hai. Lekin yih karne se koī farq nahīn paṛegā. ¹⁴ Tum pūchhte ho, "Kyon?" Is lie ki shādī karte waqt Rab khud gawāh hotā hai. Aur ab tū apnī bīwī se bewafā ho gayā hai, go wuh terī jīwansāthī hai jis se tū ne shādī kā ahd bāndhā thā. ¹⁵ Kyā Rab ne shauhar aur bīwī ko ek nahīn banāyā, ek jism jis meṅ rūh hai? Aur yih ek jism kyā chāhtā hai? Allāh kī taraf se aulād. Chunānche apnī rūh meṅ kḥabardār raho! Apnī bīwī se bewafā na ho jā! ¹⁶ Kyonki Rabbul-afwāj jo Isrāīl kā Khudā hai farmātā hai, "Main talāq se nafrat kartā hūn aur us se mutanaffir hūn jo zulm se mulabbas hotā hai. Chunānche apnī rūh meṅ kḥabardār rah kar is tarah kā bewafā rawaiyā iḳhtiyār na karo!"

Rab Logoṅ kī Adālat Karegā

¹⁷ Tumhārī bātoṅ ko sun sun kar Rab thak gayā hai. Tum pūchhte ho, "Ham ne use kis tarah thakā diya hai?" Is meṅ ki tum dāwā karte ho, "Badī karne wālā Rab kī nazar meṅ ṭhīk hai, wuh aise logoṅ ko pasand kartā hai." Tum yih bhī kahte ho, "Allāh kahān hai? Wuh insāf kyon nahīn kartā?"

* **2:11** Lafzī tarjumā: Yahūdāh ne ajnabī mābūdoṅ kī beṭiyoṅ se shādī kī hai.

3

¹ Rabbul-afwāj jawāb meñ farmātā hai, “Dekh, main apne paighambar ko bhej detā hūñ jo mere āge āge chal kar merā rāstā taiyār karegā. Tab jis Rab ko tum talāsh kar rahe ho wuh achānak apne ghar meñ ā maujūd hogā. Hāñ, ahd kā paighambar jis kī tum shiddat se ārzū karte ho wuh āne wālā hai!”

² Lekin jab wuh āe to kaun yih bardāsht kar sakegā? Kaun qāym rah sakegā jab wuh ham par zāhir ho jāegā? Wuh to dhāt dhālne wāle kī āg yā dhobī ke tez sābun kī mānind hogā. ³ Wuh baiṭh kar chāndī ko pighlā kar pāk-sāf karegā. Jis tarah sone-chāndī ko pighlā kar pāk-sāf kiya jātā hai usī tarah wuh Lāwī ke qābīle ko pāk-sāf karegā. Tab wuh Rab ko rāst qurbāniyāñ pesh karenge. ⁴ Phir Yahūdāh aur Yarūshalam kī qurbāniyāñ qadīm zamāne kī tarah dubārā Rab ko qabūl hoñgī.

⁵ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main tumhārī adālat karne ke lie tumhāre pās āūngā. Jald hī main un ke khilāf gawāhī dūngā jo merā khauf nahīñ mānte, jo jādūgar aur zinākār haiñ, jo jhūṭī qasam khāte, mazdūroñ kā haq māte, bewāoñ aur yatīmoñ par zulm karte aur ajnabiyoñ kā haq māte haiñ.

Tum Allāh ko Dhokā Dete Ho

⁶ Main, Rab tabdīl nahīñ hotā, lekin tum ab tak Yāqūb kī aulād rahe ho. ⁷ Apne bāpdādā ke zamāne se le kar āj tak tum ne mere ahkām se dūr rah kar un par dhyān nahīñ diyā. Rabbul-afwāj farmātā hai ki mere pās wāpas āo! Tab main bhī tumhāre pās wāpas āūngā.

Lekin tum etarāz karte ho, ‘Ham kyon wāpas āeñ, ham se kyā sarzad huā hai?’ ⁸ Kyā munāsib hai ki insān Allāh ko ṭhage? Hargiz nahīñ! Lekin tum log yihī kuchh kar rahe ho. Tum pūchhte ho, ‘Ham kis tarah tujhe ṭhagte haiñ?’ Is meñ ki tum mujhe apnī paidāwār kā daswāñ hissā nahīñ dete. Niz, tum imāmoñ ko qurbāniyoñ kā wuh hissā nahīñ dete jo un kā haq bantā hai. ⁹ Pūrī qaum mujhe ṭhagtī rahtī hai, is lie main ne tum par lānat bhejī hai.”

¹⁰ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Mere ghar ke godām meñ apnī paidāwār kā pūrā daswāñ hissā jamā karo tāki is meñ khurāk dastyāb ho. Mujhe is meñ āzmā kar dekho ki main apne wāde ko pūrā kartā hūñ ki nahīñ. Kyonki main tum se wādā kartā hūñ ki jawāb meñ main āsmān ke darīche khol kar tum par had se zyādā barkat barsā dūngā.” ¹¹ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Main kīroñ ko tumhārī fasloñ se dūr rakhūngā tāki tumhāre khetoñ kī paidāwār aur tumhāre angūr kharāb na ho jāeñ balki pak jāeñ. ¹² Tab tumhārā mulk itnā rāhatbakhsh hogā ki tamām aqwām tumheñ mubārak kaheñgī.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

Jis Din Allāh Faislā Karegā

¹³ Rab farmātā hai, “Tum mere bāre meñ kufr bakte ho. Tum kahte ho, ‘Ham kyonkar kufr bakte haiñ?’ ¹⁴ Is meñ ki tum kahte ho, ‘Allāh kī khidmat karnā abas hai. Kyonki Rabbul-afwāj kī hidāyāt par dhyān dene aur muñh laṭkā kar us ke huzūr phirne se hamēñ kyā faydā huā hai? ¹⁵ Chunāñche gustākḥ logoñ ko mubārak ho, kyonki bedīn phalte-phūlte aur Allāh ko āzmāne wāle hī bache rahte haiñ.’ ”

¹⁶ Lekin phir Rab kā khauf mānane wāle āpas meñ bāt karne lage, aur Rab ne ghaur se un kī sunī. Us ke huzūr yādgārī kī kitāb likhī gā jis meñ un ke nām darj haiñ jo Rab kā khauf mānte aur us ke nām kā ehtirām karte haiñ. ¹⁷ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Jis din main harkat meñ āūngā us din wuh merī khās milkiyat hoñge. Main un par yon rahm karūngā, jis tarah bāp apne us beṭe par tars khātā hai jo us kī khidmat kartā hai. ¹⁸ Us waqt tumheñ rāstbāz aur bedīn kā farq dubārā nazar āegā. Sāf zāhir ho jāegā ki Allāh kī khidmat karne wāloñ aur dūstroñ meñ kyā farq hai.”

4

¹ Rabbul-afwāj farmātā hai, “Yaqīnan wuh din āne wālā hai jab merā ghazab bharaktī bhaṭṭī kī tarah nāzil ho kar har gustākh aur bedīn shakhs ko bhūse kī tarah bhasm kar degā. Wuh jaṛ se le kar shākh tak miṭ jāeṅge.

² Lekin tum par jo mere nām kā khauf mānte ho rāstī kā sūraj tulū hogā, aur us ke paroñ tale shifā hogī. Tab tum bāhar nikal kar khule chhoṛe hue bachhroñ kī tarah khushī se kūdte phāndte phiroge. ³ Jis din main yih kuchh karūṅga us din tum bedīnoñ ko yoñ kuchal ḍāloge ki wuh pānwoñ tale kī khāk ban jāeṅge.” Yih Rabbul-afwāj kā farmān hai.

⁴ “Mere khādim Mūsā kī sharīat ko yād rakho yānī wuh tamām ahkām aur hidāyāt jo main ne use Horib yānī Sīnā Pahār par Isrāīlī qaum ke lie dī thīñ. ⁵ Rab ke us azīm aur haulnāk dīn se pahle main tumhāre pās Iliyās Nabī ko bhejūṅgā. ⁶ Jab wuh āegā to bāp kā dil beṭe aur beṭe kā dil bāp kī taraf māyl karegā tāki main ā kar mulk ko apne lie maḥsūs karke nest-o-nābūd na karūñ.”

Mattī

Īsā Masīh kā Nasabnāmā

¹ Īsā Masīh bin Dāūd bin Ibrāhīm kā nasabnāmā:

² Ibrāhīm Is'hāq kā bāp thā, Is'hāq Yāqūb kā bāp aur Yāqūb Yahūdāh aur us ke bhāiyoñ kā bāp. ³ Yahūdāh ke do beṭe Fāras aur Zārah the. (Un kī māñ Tamr thī.) Fāras Hasron kā bāp aur Hasron Rām kā bāp thā. ⁴ Rām Ammīnadāb kā bāp, Ammīnadāb Nahson kā bāp aur Nahson Salmon kā bāp thā. ⁵ Salmon Boaz kā bāp thā. (Boaz kī māñ Rāhab thī.) Boaz Obed kā bāp thā. (Obed kī māñ Rūt thī.) Obed Yassī kā bāp aur ⁶ Yassī Dāūd Bādshāh kā bāp thā.

Dāūd Sulemān kā bāp thā. (Sulemān kī māñ pahle Ūriyyāh kī bīwī thī.) ⁷ Sulemān Rahubiyām kā bāp, Rahubiyām Abiyāh kā bāp aur Abiyāh Āsā kā bāp thā. ⁸ Āsā Yahūsafat kā bāp, Yahūsafat Yūrām kā bāp aur Yūrām Uzziyāh kā bāp thā. ⁹ Uzziyāh Yūtām kā bāp, Yūtām Ākhaz kā bāp aur Ākhaz Hizqiyāh kā bāp thā. ¹⁰ Hizqiyāh Manassī kā bāp, Manassī Amūn kā bāp aur Amūn Yūsiyāh kā bāp thā. ¹¹ Yūsiyāh Yahūyākīn * aur us ke bhāiyoñ kā bāp thā. (Yih Bābal kī jilāwatanī ke daurān paidā hue.)

¹² Bābal kī jilāwatanī ke bād Yahūyākīn † Siyāltiyel kā bāp aur Siyāltiyel Zarubbābal kā bāp thā. ¹³ Zarubbābal Abihūd kā bāp, Abihūd Iliyāqīm kā bāp aur Iliyāqīm Āzor kā bāp thā. ¹⁴ Āzor Sadoq kā bāp, Sadoq Aḫīm kā bāp aur Aḫīm Ilīhūd kā bāp thā. ¹⁵ Ilīhūd Iliyazar kā bāp, alīazar Mattān kā bāp aur Mattān kā bāp Yāqūb thā. ¹⁶ Yāqūb Mariyam ke shauhar Yūsuf kā bāp thā. Is Mariyam se Īsā paidā huā, jo Masīh kahlātā hai.

¹⁷ Yoñ Ibrāhīm se Dāūd tak 14 nasleñ haiñ, Dāūd se Bābal kī jilāwatanī tak 14 nasleñ haiñ aur jilāwatanī se Masīh tak 14 nasleñ haiñ

Īsā Masīh kī Paidāish

¹⁸ Īsā Masīh kī paidāish yoñ huī: Us waqt us kī māñ Mariyam kī mangnī Yūsuf ke sāth ho chukī thī ki wuh Rūhul-quds se hāmīlā pāī gaī. Abhī un kī shādī nahīñ huī thī. ¹⁹ Us kā mangetar Yūsuf rāstbāz thā, wuh alāniyā Mariyam ko badnām nahīñ karnā chāhtā thā. Is lie us ne ḡhāmoshī se yih rishtā torne kā irādā kar liyā. ²⁰ Wuh is bāt par abhī ḡhaur-o-fikr kar hī rahā thā ki Rab kā farishtā ḡhāb meñ us par zāhir huā aur farmāyā, “Yūsuf bin Dāūd, Mariyam se shādī karke use apne ghar le āne se mat ḡar, kyonki paidā hone wālā bachchā Rūhul-quds se hai. ²¹ Us ke beṭā hogā aur us kā nām Īsā rakhnā, kyonki wuh apnī qaum ko us ke gunāhoñ se rihāī degā.”

²² Yih sab kuchh is lie huā tāki Rab kī wuh bāt pūrī ho jāe jo us ne apne nabī kī mārīfat farmāī thī, ²³ “Dekho ek kuñwārī hāmīlā hogī. Us se beṭā paidā hogā aur wuh us kā nām Immānuel rakheñge.” (Immānuel kā matlab ‘Ḳhudā Hamāre Sāth’ hai).

²⁴ Jab Yūsuf jāg uthā to us ne Rab ke farishte ke farmān ke mutābiq Mariyam se shādī kar lī aur use apne ghar le gayā. ²⁵ Lekin jab tak us ke beṭā paidā na huā wuh Mariyam se hambistar na huā. Aur Yūsuf ne bachche kā nām Īsā rakhā.

2

Mashriq se Majūsī Ālim

* **1:11** Yūnānī meñ Yahūyākīn kā mutarādīf Yakūniyāh mustāmāl hai.

† **1:12** Yūnānī meñ Yahūyākīn kā mutarādīf Yakūniyāh mustāmāl hai.

¹ Īsā Herodes Bādshāh ke zamāne meñ sūbā Yahūdiyā ke shahr Bait-laham meñ paidā huā. Un dinoñ meñ kuchh majūsī ālim mashriq se ā kar Yarūshalam pahuñch gae. ² Unhoñ ne pūchhā, “Yahūdiyoñ kā wuh bādshāh kahāñ hai jo hāl hī meñ paidā huā hai? Kyoñki ham ne mashriq meñ us kā sitārā dekhā hai aur ham use sijdā karne āe haiñ.”

³ Yih sun kar Herodes Bādshāh pūre Yarūshalam samet ghabrā gayā. ⁴ Tamām rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā ko jamā karke us ne un se dariyāft kiyā ki Masīh kahāñ paidā hogā.

⁵ Unhoñ ne jawāb diyā, “Yahūdiyā ke shahr Bait-laham meñ, kyoñki nabī kī mārifat yoñ likhā hai, ⁶ ‘Ai Mulk-e-Yahūdiyā meñ wāqe Bait-laham, tū Yahūdiyā ke hukmrānoñ meñ hargiz sab se chhoṭā nahīñ. Kyoñki tujh meñ se ek hukmrān niklegā jo merī qaum Isrāīl kī gallābānī karegā.’ ”

⁷ Is par Herodes ne khufiyā taur par majūsī ālimoñ ko bulā kar tafsīl se pūchhā ki wuh sitārā kis waqt dikhāi diyā thā. ⁸ Phir us ne unheñ batāyā, “Bait-laham jāeñ aur tafsīl se bachche kā patā lagāeñ. Jab āp use pā leñ to mujhe ittalā deñ tāki maiñ bhī jā kar use sijdā karūñ.”

⁹ Bādshāh ke in alfāz ke bād wuh chale gae. Aur dekho jo sitārā unhoñ ne mashriq meñ dekhā thā wuh un ke āge āge chaltā gayā aur chalte chalte us maqām ke ūpar ṭhahar gayā jahāñ bachchā thā. ¹⁰ Sitāre ko dekh kar wuh bahut khush hue. ¹¹ Wuh ghar meñ dākhil hue aur bachche ko māñ ke sāth dekh kar unhoñ ne aundhe muñh gir kar use sijdā kiyā. Phir apne ḍibbe khol kar use sone, lubān aur mur ke tohfe pesh kie.

¹² Jab rawānagī kā waqt āyā to wuh Yarūshalam se ho kar na gae balki ek aur rāste se apne mulk chale gae. Kyoñki unheñ khāb meñ āgāh kiyā gayā thā ki Herodes ke pās wāpas na jāo.

Misr kī Jānib Hijrat

¹³ Un ke chale jāne ke bād Rab kā farishtā khāb meñ Yūsuf par zāhir huā aur kahā, “Uṭh, bachche ko us kī māñ samet le kar Misr ko hijrat kar jā. Jab tak maiñ tujhe ittalā na dūñ wahīñ ṭhahrā rah, kyoñki Herodes bachche ko talāsh karegā tāki use qatl kare.”

¹⁴ Yūsuf uṭhā aur usī rāt bachche ko us kī māñ samet le kar Misr ke lie rawānā huā. ¹⁵ Wahāñ wuh Herodes ke intaqāl tak rahā. Yoñ wuh bāt pūrī huī jo Rab ne nabī kī mārifat farmāi thī, “Maiñ ne apne farzand ko Misr se bulāyā.”

Bachchoñ kā Qatl

¹⁶ Jab Herodes ko mālūm huā ki majūsī ālimoñ ne mujhe fareb diyā hai to use baṛā taish āyā. Us ne apne faujiyoñ ko Bait-laham bhej kar unheñ hukm diyā ki Bait-laham aur irdgird ke ilāqe ke un tamām laṛkoñ ko qatl karen jin kī umr do sāl tak ho. Kyoñki us ne majūsioñ se bachche kī umr ke bāre meñ yih mālūm kar liyā thā.

¹⁷ Yoñ Yarmiyāh Nabī kī peshgoī pūrī huī, ¹⁸ “Rāmā meñ shor mach gayā hai, rone pīṭne aur shadīd mātām kī āwāzeñ. Rākḥil apne bachchoñ ke lie ro rahī hai aur tasallī qabūl nahīñ kar rahī, kyoñki wuh hālāk ho gae haiñ.”

Misr se Wāpasī

¹⁹ Jab Herodes intaqāl kar gayā to Rab kā farishtā khāb meñ Yūsuf par zāhir huā jo abhī Misr hī meñ thā. ²⁰ Farishte ne use batāyā, “Uṭh, bachche ko us kī māñ samet le kar Mulk-e-Isrāīl wāpas chalā jā, kyoñki jo bachche ko jān se mārne ke darpai the wuh mar gae haiñ.” ²¹ Chunāñche Yūsuf uṭhā aur bachche aur us kī māñ ko le kar Mulk-e-Isrāīl meñ lauṭ āyā.

²² Lekin jab us ne sunā ki Arkhilāus apne bāp Herodes kī jagah Yahūdiyā meñ takhtnashīn ho gayā hai to wuh wahāñ jāne se ḍar gayā. Phir khāb meñ hidāyat pā

kar wuh Galīl ke ilāqē ke lie rawānā huā. ²³ Wahān wuh ek shahr meñ jā basā jis kā nām Nāsarat thā. Yoñ nabiyōñ kī bāt pūrī huī ki ‘Wuh Nāsarī kahlāegā.’

3

Yahyā Baptismā Dene Wālē kī Khidmat

¹ Un dinoñ meñ Yahyā baptismā dene wālā āyā aur Yahūdiyā ke registān meñ elān karne lagā, ² “Taubā karo, kyonki āsmān kī bādshāhī qarīb ā gaī hai.” ³ Yahyā wuhī hai jis ke bāre meñ Yasāyāh Nabī ne farmāyā, ‘Registān meñ ek āwāz pukār rahī hai, Rab kī rāh taiyār karo! Us ke rāste sīdhe banāo.’

⁴ Yahyā ūñtoñ ke bāloñ kā libās pahne aur kamr par chamṛe kā paṭkā bāndhe rahtā thā. Khurāk ke taur par wuh ṭiḍḍiyāñ aur janglī shahd khātā thā. ⁵ Log Yarūshalam, pūre Yahūdiyā aur Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqē se nikal kar us ke pās āe. ⁶ Aur apne gunāhoñ ko taslīm karke unhoñ ne Dariyā-e-Yardan meñ Yahyā se baptismā liyā.

⁷ Bahut-se Farīsī aur Sadūqī bhī wahān āe jahān wuh baptismā de rahā thā. Unheñ dekh kar us ne kahā, “Ai zahrīle sānp ke bachcho! Kis ne tumheñ āne wālē ghazab se bachne kī hidāyat kī? ⁸ Apnī zindagī se zāhir karo ki tum ne wāqāī taubā kī hai. ⁹ Yih khayāl mat karo ki ham to bach jāenge kyonki Ibrāhīm hamārā bāp hai. Maiñ tum ko batātā hūñ ki Allāh in pattharoñ se bhī Ibrāhīm ke lie aulād paidā kar saktā hai. ¹⁰ Ab to adālat kī kulhārī daraḥtoñ kī jaroñ par rakhī huī hai. Har daraḥt jo achchhā phal na lāe kātā aur āg meñ jhoñkā jāegā. ¹¹ Maiñ to tum taubā karne wāloñ ko pānī se baptismā detā hūñ, lekin ek āne wālā hai jo mujh se barā hai. Maiñ us ke jūtoñ ko uṭhāne ke bhī lāyq nahīñ. Wuh tumheñ Rūhul-quds aur āg se baptismā degā. ¹² Wuh hāth meñ chhāj pakare hue anāj ko bhūse se alag karne ke lie taiyār kharā hai. Wuh gāhne kī jagah bilkul sāf karke anāj ko apne godām meñ jamā karegā. Lekin bhūse ko wuh aisī āg meñ jhoñkegā jo bujhne kī nahīñ.”

Īsā kā Baptismā

¹³ Phir Īsā Galīl se Dariyā-e-Yardan ke kināre āyā tāki Yahyā se baptismā le. ¹⁴ Lekin Yahyā ne use rokne kī koshish karke kahā, “Mujhe to āp se baptismā lene kī zarūrat hai, to phir āp mere pās kyon āe haiñ?”

¹⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Ab hone hī de, kyonki munāsib hai ki ham yih karte hue Allāh kī rāst marzī pūrī karen.” * Is par Yahyā mān gayā.

¹⁶ Baptismā lene par Īsā fauran pānī se niklā. Usī lamhe āsmān khul gayā aur us ne Allāh ke Rūh ko dekhā jo kabūtar kī tarah utar kar us par ṭahar gayā. ¹⁷ Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāī dī, “Yih merā pyārā Farzand hai, is se maiñ khush hūñ.”

4

Īsā ko Āzmāyā Jātā Hai

¹ Phir Rūhul-quds Īsā ko registān meñ le gayā tāki use Iblīs se āzmāyā jāe. ² Chālīs dīn aur chālīs rāt rozā rakhne ke bād use ākhirkār bhūk lagī. ³ Phir āzmāne wālā us ke pās ā kar kahne lagā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to in pattharoñ ko hukm de ki roṭī ban jāen.”

⁴ Lekin Īsā ne inkār karke kahā, “Hargiz nahīñ, kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir nahīñ hotī balki har us bāt par jo Rab ke munh se nikaltī hai.”

⁵ Is par Iblīs ne use muqaddas shahr Yarūshalam le jā kar Baitul-muqaddas kī sab se ūñchī jagah par kharā kiya aur kahā, ⁶ “Agar tū Allāh kā Farzand hai to yahān se

* 3:15 Lafzī tarjumā: ham tamām rāstbāzī pūrī karen.

chhalāṅg lagā de. Kyoṅki kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai, ‘Wuh terī k̄hātir apne farishtoṅ ko hukm degā, aur wuh tujhe apne hāthoṅ par uṭhā leṅge tāki tere pānwoṅ ko patthar se ṭhes na lage.’ ”

⁷ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Kalām-e-muqaddas yih bhī farmātā hai, ‘Rab apne K̄hudā ko na āzmānā.’ ”

⁸ Phir Iblīs ne use ek nihāyat ūṅche pahār par le jā kar use duniyā ke tamām mamālik aur un kī shān-o-shaukat dikhāi. ⁹ Wuh bolā, “Yih sab kuchh main tujhe de dūṅgā, shart yih hai ki tū gir kar mujhe sijdā kare.”

¹⁰ Lekin Īsā ne tīsri bār inkār kiyā aur kahā, “Iblīs, dafā ho jā! Kyoṅki kalām-e-muqaddas meṅ yoṅ likhā hai, ‘Rab apne K̄hudā ko sijdā kar aur sirf usī kī ibādāt kar.’ ”

¹¹ Is par Iblīs use chhoṛ kar chalā gayā aur farishte ā kar us kī k̄hidmat karne lage.

Galīl meṅ Īsā kī K̄hidmat kā Āghāz

¹² Jab Īsā ko k̄habar mili kī Yahyā ko jel meṅ dāl diyā gayā hai to wuh wahāṅ se chalā gayā aur Galīl meṅ āyā. ¹³ Nāsarat ko chhoṛ kar wuh jhīl ke kināre par wāqe shahr Kafarnahūm meṅ rahne lagā, yānī Zabūlūn aur Naftālī ke ilāqe meṅ. ¹⁴ Yoṅ Yasāyāh Nabī kī peshgoī pūrī huī,

¹⁵ “Zabūlūn kā ilāqā, Naftālī kā ilāqā,
jhīl ke sāth kā rāstā, Dariyā-e-Yardan ke pār,
Ġhairyahūdīyoṅ kā Galīl:

¹⁶ Andhere meṅ baiṭhī qaum ne ek tez raushnī dekhī,
maut ke sāy meṅ dūbe hue mulk ke bāshindoṅ par raushnī chamkī.”

¹⁷ Us waqt se Īsā is paighām kī munādī karne lagā, “Taubā karo, kyoṅki āsmān kī bādshāhī qarīb ā gaī hai.”

Īsā Chār Machheroṅ ko Bulātā Hai

¹⁸ Ek dīn jab Īsā Galīl kī Jhīl ke kināre kināre chal rahā thā to us ne do bhāīyoṅ ko dekhā—Shamāūn jo Patras bhī kahlātā thā aur Andriyās ko. Wuh pānī meṅ jāl dāl rahe the, kyoṅki wuh mähīgīr the. ¹⁹ Us ne kahā, “Āo, mere pīchhe ho lo, main tum ko ādamgīr banāūṅgā.” ²⁰ Yih sunte hī wuh apne jāloṅ ko chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

²¹ Āge jā kar Īsā ne do aur bhāīyoṅ ko dekhā, Yāqūb bin Zabdī aur us ke bhāī Yūhannā ko. Wuh kashtī meṅ baiṭhe apne bāp Zabdī ke sāth apne jāloṅ kī marammat kar rahe the. Īsā ne unheṅ bulāyā ²² to wuh fauran kashtī aur apne bāp ko chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

Īsā Tālīm Detā, Munādī Kartā aur Shifā Detā Hai

²³ Aur Īsā Galīl ke pūre ilāqe meṅ phirtā rahā. Jahān bhī wuh jātā wuh Yahūdī ibādāt-khānoṅ meṅ tālīm detā, bādshāhī kī k̄hushk̄habrī sunātā aur har qism kī bīmārī aur alālat se shifā detā thā. ²⁴ Us kī k̄habar Mulk-e-Shām ke kone kone tak pahūṅch gaī, aur log apne tamām marizoṅ ko us ke pās lāne lage. Qism qism kī bīmārīyoṅ tale dabe log, aise jo shadīd dard kā shikār the, badrūhoṅ kī girift meṅ mubtalā, mirgī wāle aur fālījzadā, ġharz jo bhī āyā Īsā ne use shifā bak̄hshī. ²⁵ Galīl, Dikapulis, Yarūshalām, Yahūdīyā aur Dariyā-e-Yardan ke pār ke ilāqe se bare bare hujūm us ke pīchhe chalte rahe.

5

Pahārī Wāz

¹ Bhīr ko dekh kar Īsā pahār par chaṛh kar baiṭh gayā. Us ke shāgird us ke pās āe
² aur wuh unheṅ yih tālīm dene lagā:

Haqīqī Khushī

³ “Mubārak haiñ wuh jin kī rūh zarūratmand hai, kyonki āsmān kī bādshāhī unhīn kī hai.

⁴ Mubārak haiñ wuh jo mātam karte haiñ, kyonki unheñ tasallī dī jāegī.

⁵ Mubārak haiñ wuh jo halīm haiñ, kyonki wuh zamīn wirse meñ pāenge.

⁶ Mubārak haiñ wuh jinheñ rāstbāzī kī bhūk aur pyās hai, kyonki wuh ser ho jāenge.

⁷ Mubārak haiñ wuh jo rahm dil haiñ, kyonki un par rahm kiya jāegā.

⁸ Mubārak haiñ wuh jo khālis dil haiñ, kyonki wuh Allāh ko dekheñge.

⁹ Mubārak haiñ wuh jo sulah karāte haiñ, kyonki wuh Allāh ke farzand kahlāenge.

¹⁰ Mubārak haiñ wuh jin ko rāstbāz hone ke sabab se satāyā jātā hai, kyonki unheñ āsmān kī bādshāhī wirse meñ milegī.

¹¹ Mubārak ho tum jab log merī wajah se tumheñ lān-tān karte, tumheñ satāte aur tumhāre bāre meñ har qism kī burī aur jhūṭī bāt karte haiñ. ¹² Khushī manāo aur bāgh bāgh ho jāo, tum ko āsmān par barā ajr milegā. Kyonki isī tarah unhoñ ne tum se pahle nabiyōn ko bhī izā pahuñchāi thī.

Tum Namak aur Raushnī Ho

¹³ Tum duniyā kā namak ho. Lekin agar namak kā zāyqā jātā rahe to phir use kyonkar dubārā namkīn kiya jā saktā hai? Wuh kisī bhī kām kā nahīn rahā balki bāhar phaiñkā jāegā jahān wuh logoñ ke pānwoñ tale raundā jāegā.

¹⁴ Tum duniyā kī raushnī ho. Pahar par wāqe shahr kī tarah tum ko chhupāyā nahīn jā saktā. ¹⁵ Jab koī charāgh jalātā hai to wuh use bartan ke nīche nahīn rakhtā balki shamādān par rakh detā hai jahān se wuh ghar ke tamām afrād ko raushnī detā hai. ¹⁶ Isī tarah tumhārī raushnī bhī logoñ ke sāmne chamke tāki wuh tumhāre nek kām dekh kar tumhāre āsmānī Bāp ko jalāl deñ.

Shariyat

¹⁷ Yih na samjho ki main Mūsawī shariyat aur nabiyōn kī bātoñ ko mansūkh karne āyā hūñ. Mansūkh karne nahīn balki un kī takmīl karne āyā hūñ. ¹⁸ Main tum ko sach batātā hūñ, jab tak āsmān-o-zamīn qāym raheñge tab tak shariyat bhī qāym rahegī—na us kā koī harf, na us kā koī zer yā zabar mansūkh hogā jab tak sab kuchh pūrā na ho jāe. ¹⁹ Jo in sab se chhoṭe ahkām meñ se ek ko bhī mansūkh kare aur logoñ ko aisā karnā sikhāe use āsmān kī bādshāhī meñ sab se chhoṭā qarār diyā jāegā. Is ke muqābale meñ jo in ahkām par amal karke inheñ sikhātā hai use āsmān kī bādshāhī meñ barā qarār diyā jāegā. ²⁰ Kyonki main tum ko batātā hūñ ki agar tumhārī rāstbāzī shariyat ke ulamā aur Farīsiyōn kī rāstbāzī se zyādā nahīn to tum āsmān kī bādshāhī meñ dākhil hone ke lāyq nahīn.

Ghussā

²¹ Tum ne sunā hai ki bāpdādā ko farmāyā gayā, ‘Qatl na karnā. Aur jo qatl kare use adālat meñ jawāb denā hogā.’ ²² Lekin main tum ko batātā hūñ ki jo bhī apne bhāi par ghussā kare use adālat meñ jawāb denā hogā. Isī tarah jo apne bhāi ko ‘ahmaq’ kahe use Yahūdī adālat-e-āliyā meñ jawāb denā hogā. Aur jo us ko ‘bewuqūf!’ Kahe wuh jahannum kī āg meñ phaiñke jāne ke lāyq thahregā. ²³ Lihāzā agar tujhe Baitul-muqaddas meñ qurbānī pesh karte waqt yād āe ki tere bhāi ko tujh se koī shikāyat hai ²⁴ to apnī qurbānī ko wahīn qurbāngāh ke sāmne hī chhoṛ kar apne bhāi ke pās chalā jā. Pahle us se sulah kar aur phir wāpas ā kar Allāh ko apnī qurbānī pesh kar.

²⁵ Farz karo ki kisī ne tujh par muqaddamā chalāyā hai. Agar aisā ho to kachahrī meñ dākhil hone se pahle pahle jaldī se jhagarā khatm kar. Aisā na ho ki wuh tujhe jaj ke hawāle kare, jaj tujhe pulis afsar ke hawāle kare aur natije meñ tujh ko jel

meñ dālā jāe. ²⁶ Maiñ tujhe sach batātā hūñ, wahāñ se tū us waqt tak nahīñ nikal pāegā jab tak jurmāne kī pūrī pūrī raqam adā na kar de.

Zinākārī

²⁷ Tum ne yih hukm sun liyā hai ki ‘Zinā na karnā.’ ²⁸ Lekin maiñ tumheñ batātā hūñ, jo kisī aurat ko burī kḥāhish se dekhtā hai wuh apne dil meñ us ke sāth zinā kar chukā hai. ²⁹ Agar terī dāñ āñkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl kar phaiñk de. Is se pahle ki tere pūre jism ko jahannum meñ dālā jāe behtar yih hai ki terā ek hī azu jātā rahe. ³⁰ Aur agar terā dahnā hāth tujhe gunāh karne par uksāe to use kāt kar phaiñk de. Is se pahle ki terā pūrā jism jahannum meñ jāe behtar yih hai ki terā ek hī azu jātā rahe.

Talāq

³¹ Yih bhī farmāyā gayā hai, ‘Jo bhī apnī bīwī ko talāq de wuh use talāqnāmā likh de.’ ³² Lekin maiñ tum ko batātā hūñ ki agar kisī kī bīwī ne zinā na kiyā ho to bhī shauhar use talāq de to wuh us se zinā karātā hai. Aur jo talāqshudā aurat se shādī kare wuh zinā kartā hai.

Qasam Mat Khānā

³³ Tum ne yih bhī sunā hai ki bāpdādā ko farmāyā gayā, ‘Jhūṭī qasam mat khānā balki jo wāde tū ne Rab se qasam khā kar kie hoñ unheñ pūrā karnā.’ ³⁴ Lekin maiñ tumheñ batātā hūñ, qasam bilkul na khānā. Na ‘Āsmān kī qasam’ kyonki āsmān Allāh kā taḥt hai, ³⁵ na ‘Zamīn kī’ kyonki zamīn us ke pāñwoñ kī chaukī hai. ‘Yarūshalam kī qasam’ bhī na khānā kyonki Yarūshalam azīm Bādshāh kā shahr hai. ³⁶ Yahāñ tak ki apne sar kī qasam bhī na khānā, kyonki tū apnā ek bāl bhī kālā yā safed nahīñ kar saktā. ³⁷ Sirf itnā hī kahnā, ‘Jī hāñ’ yā ‘Jī nahīñ.’ Agar is se zyādā kaho to yih Iblīs kī taraf se hai.

Badlā Lenā

³⁸ Tum ne sunā hai ki yih farmāyā gayā hai, ‘Āñkh ke badle āñkh, dāñt ke badle dāñt.’ ³⁹ Lekin maiñ tum ko batātā hūñ ki badkār kā muqābalā mat karnā. Agar koī tere dahne gāl par thappaṛ māre to use dūsrā gāl bhī pesh kar de. ⁴⁰ Agar koī terī qamīs lene ke lie tujh par muqaddamā karnā chāhe to use apnī chādar bhī de denā. ⁴¹ Agar koī tujh ko us kā sāmān uṭhā kar ek kilomīṭar jāne par majbūr kare to us ke sāth do kilomīṭar chalā jānā. ⁴² Jo tujh se kuchh māñge use de denā aur jo tujh se qarz lenā chāhe us se inkār na karnā.

Dushman se Muhabbat

⁴³ Tum ne sunā hai ki farmāyā gayā hai, ‘Apne paṛosī se muhabbat rakhnā aur apne dushman se nafrat karnā.’ ⁴⁴ Lekin maiñ tum ko batātā hūñ, apne dushmanoñ se muhabbat rakho aur un ke lie duā karo jo tum ko satāte haiñ. ⁴⁵ Phir tum apne āsmānī Bāp ke farzand ṭhahroge, kyonki wuh apnā sūraj sab par tulū hone detā hai, kḥāh wuh achchhe hoñ yā bure. Aur wuh sab par bārish barasne detā hai, kḥāh wuh rāstbāz hoñ yā nārāst. ⁴⁶ Agar tum sirf unhiñ se muhabbat karo jo tum se karte haiñ to tum ko kyā ajr milegā? Ṭaiks lene wāle bhī to aisā hī karte haiñ. ⁴⁷ Aur agar tum sirf apne bhāiyoñ ke lie salāmatī kī duā karo to kaun-sī kḥās bāt karte ho? Ġhairyahūdī bhī to aisā hī karte haiñ. ⁴⁸ Chunāñche waise hī kāmīl ho jaisā tumhārā āsmānī Bāp kāmīl hai.

6

Khairāt

¹ Khabardār! Apne nek kām logoñ ke sāmne dikhāwe ke lie na karo, warnā tum ko apne āsmānī Bāp se koī ajr nahīñ milegā.

² Chunānche k̄hairāt dete waqt riyākāroṇ kī tarah na kar jo ibādatk̄hānoṇ aur galiyoṇ meṇ bigul bajā kar is kā elān karte haiṇ tāki log un kī izzat karen. Maiṇ tum ko sach batātā hūṇ, jitnā ajr unheṇ milnā thā unheṇ mil chukā hai. ³ Is ke bajāe jab tū k̄hairāt de to tere dāeṇ hāth ko patā na chale ki bāyāṇ hāth kyā kar rahā hai. ⁴ Terī k̄hairāt yoṇ poshīdagī meṇ dī jāe to terā Bāp jo poshīdā bāteṇ dek̄htā hai tujhe is kā muāwazā degā.

Duā

⁵ Duā karte waqt riyākāroṇ kī tarah na karnā jo ibādatk̄hānoṇ aur chaukoṇ meṇ jā kar duā karnā pasand karte haiṇ, jahān sab unheṇ dek̄h sakeṇ. Maiṇ tum ko sach batātā hūṇ, jitnā ajr unheṇ milnā thā unheṇ mil chukā hai. ⁶ Is ke bajāe jab tū duā kartā hai to andar ke kamre meṇ jā kar darwāzā band kar aur phir apne Bāp se duā kar jo poshīdagī meṇ hai. Phir terā Bāp jo poshīdā bāteṇ dek̄htā hai tujhe is kā muāwazā degā.

⁷ Duā karte waqt Ġhairyahūdiyoṇ kī tarah tawīl aur bemānī bāteṇ na dohrāte raho. Wuh samajhte haiṇ ki hamārī bahut-sī bātoṇ ke sabab se hamārī sunī jāegī. ⁸ Un kī mānind na bano, kyoṇki tumhārā Bāp pahle se tumhārī zarūriyāt se wāqif hai, ⁹ balki yoṇ duā kiyā karo,

Ai hamāre āsmānī Bāp,
terā nām muqaddas mānā jāe.

¹⁰ Terī bādshāhī āe.

Terī marzī jis tarah āsmān meṇ pūrī hotī hai zamīn par bhī pūrī ho.

¹¹ Hamārī roz kī roṭī āj hameṇ de.

¹² Hamāre gunāhoṇ ko muāf kar
jis tarah ham ne unheṇ muāf kiyā *
jinhoṇ ne hamārā gunāh kiyā hai.

¹³ Aur hameṇ āzmāish meṇ na paṛne de

balki hameṇ Iblīs se bachāe rakh.

[Kyoṇki bādshāhī, qudrat aur jalāl abad tak tere hī haiṇ.]

¹⁴ Kyoṇki jab tum logoṇ ke gunāh muāf karoge to tumhārā āsmānī Bāp bhī tum ko muāf karegā. ¹⁵ Lekin agar tum unheṇ muāf na karo to tumhārā Bāp bhī tumhare gunāh muāf nahīn karegā.

Rozā

¹⁶ Rozā rakhte waqt riyākāroṇ kī tarah muṇh laṭkāe na phiro, kyoṇki wuh aisā rūp bharte haiṇ tāki logoṇ ko mālūm ho jāe ki wuh rozā se haiṇ. Maiṇ tum ko sach batātā hūṇ, jitnā ajr unheṇ milnā thā unheṇ mil chukā hai. ¹⁷ Aisā mat karnā balki roze ke waqt apne bāloṇ meṇ tel dāl aur apnā muṇh dho. ¹⁸ Phir logoṇ ko mālūm nahīn hogā ki tū rozā se hai balki sirf tere Bāp ko jo poshīdagī meṇ hai. Aur terā Bāp jo poshīdā bāteṇ dek̄htā hai tujhe is kā muāwazā degā.

Āsmān par Khazānā

¹⁹ Is duniyā meṇ apne lie k̄hazāne jamā na karo, jahān kīṛā aur zang unheṇ khā jāte aur chor naqb lagā kar churā lete haiṇ. ²⁰ Is ke bajāe apne k̄hazāne āsmān par jamā karo jahān kīṛā aur zang unheṇ tabāh nahīn kar sakte, na chor naqb lagā kar churā sakte haiṇ. ²¹ Kyoṇki jahān terā k̄hazānā hai wahīn terā dil bhī lagā rahegā.

Jism kī Raushnī

²² Badan kā charāḡh āṅkh hai. Agar terī āṅkh ṭhīk ho to phir terā pūrā badan raushan hogā. ²³ Lekin agar terī āṅkh k̄harāb ho to terā pūrā badan andherā hī

* **6:12** Lafzī tarjumā: Hamāre qarṛz hameṇ muāf kar jis tarah ham ne apne qarzdāroṇ ko muāf kiyā.

andherā hogā. Aur agar tere andar kī raushnī tārīkī ho to yih tārīkī kitnī shadīd hogī!

Befikr Honā

²⁴ Koī bhī do mālikon kī khidmat nahīn kar saktā. Yā to wuh ek se nafrat karke dūsre se muhabbat rakhegā yā ek se lipaṭ kar dūsre ko haqīr jānegā. Tum ek hī waqt meñ Allāh aur daulat kī khidmat nahīn kar sakte.

²⁵ Is lie maiñ tumheñ batātā hūñ, apnī zindagī kī zarūriyāt pūrī karne ke lie pareshān na raho ki hāy, maiñ kyā khāūñ aur kyā piyūñ. Aur jism ke lie fikrmand na raho ki hāy, maiñ kyā pahnūñ. Kyā zindagī khāne-pīne se aham nahīn hai? Aur kyā jism poshāk se zyādā ahmiyat nahīn rakhtā? ²⁶ Parindoñ par ghaur karo. Na wuh bīj bote, na fasleñ kāt kar unheñ godām meñ jamā karte haiñ. Tumhārā āsmānī Bāp khud unheñ khānā khilātā hai. Kyā tumhārī un kī nisbat zyādā qadar-o-qīmat nahīn hai? ²⁷ Kyā tum meñ se koī fikr karte karte apnī zindagī meñ ek lamhe kā bhī izāfā kar saktā hai?

²⁸ Aur tum apne kapron ke lie kyon fikrmand hote ho? Ghaur karo ki sosan ke phul kis tarah ugte haiñ. Na wuh mehnat karte, na kātte haiñ. ²⁹ Lekin maiñ tumheñ batātā hūñ ki Sulemān Bādshāh apnī pūrī shān-o-shaukat ke bāwujūd aise shāndār kapron se mulabbas nahīn thā jaise un meñ se ek. ³⁰ Agar Allāh us ghās ko jo āj maidān meñ hai aur kal āg meñ jhonkī jāegī aisā shāndār libās pahnātā hai to ai kam-etaqādo, wuh tum ko pahnāne ke lie kyā kuchh nahīn karegā?

³¹ Chunāñche pareshānī ke ālam meñ fikr karte karte yih na kahte raho, ‘Ham kyā khāeñ? Ham kyā piēñ? Ham kyā pahneñ?’ ³² Kyonki jo īmān nahīn rakhte wuhī in tamām chīzon ke pīchhe bhāgte rahte haiñ jabki tumhāre āsmānī Bāp ko pahle se mālūm hai ki tum ko in tamām chīzon kī zarūrat hai. ³³ Pahle Allāh kī bādshāhī aur us kī rāstbāzī kī talāsh meñ raho. Phir yih tamām chīzeñ bhī tum ko mil jāēngī. ³⁴ Is lie kal ke bāre meñ fikr karte karte pareshān na ho kyonki kal kā dīn apne lie āp fikr kar legā. Har dīn kī apnī musibateñ kāfī haiñ.

7

Auroñ kā Munsif Banānā

¹ Dūsron kī adālat mat karnā, warnā tumhārī adālat bhī kī jāegī. ² Kyonki jitnī saḥtī se tum dūsron kā faislā karte ho utnī saḥtī se tumhārā bhī faislā kiyā jāegā. Aur jis paimāne se tum nāpte ho usī paimāne se tum bhī nāpe jāoge. ³ Tū kyon ghaur se apne bhāī kī āñkh meñ paṛe tinke par nazar kartā hai jabki tujhe wuh shahtīr nazar nahīn ātā jo terī apnī āñkh meñ hai? ⁴ Tū kyonkar apne bhāī se kah saktā hai, ‘Thahro, mujhe tumhārī āñkh meñ paṛā tinkā nikālne do,’ jabki terī apnī āñkh meñ shahtīr hai. ⁵ Riyākār! Pahle apnī āñkh ke shahtīr ko nikāl. Tab hī tujhe bhāī kā tinkā sāf nazar āegā aur tū use achchhī tarah se dekh kar nikāl sakegā.

⁶ Kutton ko muqaddas khurāk mat khilānā aur suaron ke āge apne motī na phaiñknā. Aisā na ho ki wuh unheñ pānwoñ tale raundeñ aur muṛ kar tum ko phār ḍaleñ.

Māngte Rahnā

⁷ Māngte raho to tum ko diyā jāegā. Dhūndte raho to tum ko mil jāegā. Khaṭkhaṭe raho to tumhāre lie darwāzā khol diyā jāegā. ⁸ Kyonki jo bhī māngtā hai wuh pātā hai, jo dhūndtā hai use miltā hai, aur jo khaṭkhaṭātā hai us ke lie darwāzā khol diyā jātā hai. ⁹ Tum meñ se kaun apne beṭe ko patthar degā agar wuh roṭī mānge? ¹⁰ Yā kaun use sāñp degā agar wuh machhli mānge? Koī nahīn! ¹¹ Jab tum bure hone ke bāwujūd itne samajhdār ho ki apne bachchoñ ko achchhī chīzeñ

de sakte ho to phir kitnī zyādā yaqīnī bāt hai ki tumhārā āsmānī Bāp māngne wālon ko achchhī chīzeñ degā.

¹² Har bāt meñ dūsroñ ke sāth wuhī sulūk karo jo tum chāhte ho ki wuh tumhāre sāth karen. Kyoñki yihī shariat aur nabiyon kī tālīmāt kā lubb-e-lubāb hai.

Tang Darwāzā

¹³ Tang darwāze se dākhil ho, kyoñki halākat kī taraf le jāne wālā rāstā kushādā aur us kā darwāzā chauṛā hai. Bahut-se log us meñ dākhil ho jāte haiñ. ¹⁴ Lekin zindagī kī taraf le jāne wālā rāstā tang hai aur us kā darwāzā chhoṭā. Kam hī log use pāte haiñ.

Har Daraḡht kā Apnā Phal Hotā Hai

¹⁵ Jhūṭe nabiyon se khabardār raho! Go wuh bheṛon kā bhes badal kar tumhāre pās āte haiñ, lekin andar se wuh ghāratgar bheṛie hote haiñ. ¹⁶ Un kā phal dekh kar tum unheñ pahchān loge. Kyā kḥardār jhāṛiyon se angūr toṛe jāte haiñ yā ūñṭkaṭāron se anjīr? Hargiz nahīñ. ¹⁷ Isī tarah achchhā daraḡht achchhā phal lātā hai aur kḥarāb daraḡht kḥarāb phal. ¹⁸ Na achchhā daraḡht kḥarāb phal lā saktā hai, na kḥarāb daraḡht achchhā phal. ¹⁹ Jo bhī daraḡht achchhā phal nahīñ lātā use kaṭ kar āg meñ jhoñkā jātā hai. ²⁰ Yon tum un kā phal dekh kar unheñ pahchān loge.

Sirf Asal Pairokār Dākhil Hoñge

²¹ Jo mujhe ‘Khudāwand, Khudāwand’ kahte haiñ un meñ se sab āsmān kī bādshāhī meñ dākhil na hoñge balki sirf wuh jo mere āsmānī Bāp kī marzī par aml karte haiñ. ²² Adālat ke dīn bahut-se log mujh se kaheñge, ‘Ai Khudāwand, Khudāwand! Kyā ham ne tere hī nām meñ nabuwwat nahīñ kī, tere hī nām se badrūheñ nahīñ nikālīñ, tere hī nām se mojize nahīñ kie?’ ²³ Us waqt maiñ un se sāf sāf kah dūngā, ‘Merī kabhī tum se jān pahchān na thī. Ai badkāro! Mere sāmne se chale jāo.’

Do Qism ke Makān

²⁴ Lihāzā jo bhī merī yih bāteñ sun kar un par amal kartā hai wuh us samajhdār ādmī kī mānind hai jis ne apne makān kī buniyād chaṭān par rakhī. ²⁵ Bārish hone lagī, sailāb āyā aur āndhī makān ko jhanjhoṛne lagī. Lekin wuh na girā, kyoñki us kī buniyād chaṭān par rakhī gaī thī.

²⁶ Lekin jo bhī merī yih bāteñ sun kar un par amal nahīñ kartā wuh us ahmaq kī mānind hai jis ne apnā makān sahīh buniyād dāle baḡhair ret par tāmīr kiyā. ²⁷ Jab bārish hone lagī, sailāb āyā aur āndhī makān ko jhanjhoṛne lagī to yih makān dhaṛām se gir gayā.”

Īsā kā Ikhtiyār

²⁸ Jab Īsā ne yih bāteñ khatm kar līñ to log us kī tālīm sun kar hakkā-bakkā rah gae. ²⁹ Kyoñki wuh un ke ulamā kī tarah nahīñ balki ikhtiyār ke sāth sikhātā thā.

8

Koṛh se Shifā

¹ Īsā pahār se utrā to baṛī bhīṛ us ke pīchhe chalne lagī. ² Phir ek ādmī us ke pās āyā jo koṛh kā marīz thā. Muñh ke bal gir kar us ne kahā, “Khudāwand, agar āp chāheñ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiñ.”

³ Īsā ne apnā hāth baṛhā kar use chhuā aur kahā, “Maiñ chāhtā hūñ, pāk-sāf ho jā.” Is par wuh fauran us bīmārī se pāk-sāf ho gayā. ⁴ Īsā ne us se kahā, “Khabardār! Yih bāt kisī ko na batānā balki Baitul-muqaddas meñ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbānī le jā jis kā taqāzā Mūsā kī shariat un se kartī

hai jinheñ korh se shifā milī hai. Yoñ alāniyā tasdīq ho jāegī ki tū wāqaī pāk-sāf ho gayā hai.”

Romī Afsar ke Ġhulām kī Shifā

⁵ Jab Īsā Kafarnahūm meñ dākhl huā to sau faujiyoñ par muqarrar ek afsar us ke pās ā kar us kī minnat karne lagā, ⁶ “Khudāwand, merā ġhulām maflūj hālat meñ ghar meñ paṛā hai, aur use shadīd dard ho rahā hai.”

⁷ Īsā ne us se kahā, “Main ā kar use shifā dūngā.”

⁸ Afsar ne jawāb diyā, “Nahīn Khudāwand, main is lāyq nahīn ki āp mere ghar jāeñ. Bas yihī se hukm kareñ to merā ġhulām shifā pā jāegā. ⁹ Kyoñki mujhe khud ālā afsaroñ ke hukm par chalnā partā hai aur mere mātāht bhī faujī haiñ. Ek ko kahtā hūñ, ‘Jā!’ To wuh jātā hai aur dūsre ko ‘Ā!’ To wuh ātā hai. Isī tarah main apne naukar ko hukm detā hūñ, ‘Yih kar’ to wuh kartā hai.”

¹⁰ Yih sun kar Īsā nihāyat hairān huā. Us ne muṛ kar apne pīchhe āne wāloñ se kahā, “Main tum ko sach batātā hūñ, main ne Isrāīl meñ bhī is qism kā imān nahīn pāyā. ¹¹ Main tumheñ batātā hūñ, bahut-se log mashriq aur maġhrib se ā kar Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ke sāth āsmān kī bādshāhī kī ziyāfat meñ sharīk hoñge. ¹² Lekin bādshāhī ke asal wārison ko nikāl kar andhere meñ dāl diyā jāegā, us jagah jahān log rote aur dānt pīste raheñge.” ¹³ Phir Īsā afsar se muḥtātib huā, “Jā, tere sāth waisā hī ho jaisā terā imān hai.”

Aur afsar ke ġhulām ko usī ghaṛī shifā mil gai.

Bahut-se Marīzoñ kī Shifā

¹⁴ Īsā Patras ke ghar meñ āyā. Wahān us ne Patras kī sās ko bistar par paṛe dekhā. Use buḥār thā. ¹⁵ Us ne us kā hāth chhū liyā to buḥār utar gayā aur wuh uṭh kar us kī khidmat karne lagī.

¹⁶ Shām huī to badrūhoñ kī girift meñ paṛe bahut-se logoñ ko Īsā ke pās lāyā gayā. Us ne badrūhoñ ko hukm de kar nikāl diyā aur tamām marīzoñ ko shifā dī. ¹⁷ Yoñ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī huī ki “Us ne hamārī kamzoriyāñ le līñ aur hamārī bīmāriyāñ uṭhā līñ.”

Pairawī kī Sanjīdagī

¹⁸ Jab Īsā ne apne gird baṛā hujūm dekhā to us ne shāgirdoñ ko jhīl pār karne kā hukm diyā. ¹⁹ Rawānā hone se pahle shariāt kā ek ālim us ke pās ā kar kahne lagā, “Ustād, jahān bhī āp jāeñge main āp ke pīchhe chaltā rahūngā.”

²⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Lomṛiyāñ apne bhaṭoñ meñ aur parinde apne ghoñsloñ meñ ārām kar sakte haiñ, lekin Ibn-e-Ādam ke pās sar rakh kar ārām karne kī koī jagah nahīñ.”

²¹ Kisī aur shāgird ne us se kahā, “Khudāwand, mujhe pahle jā kar apne bāp ko dafn karne kī ijāzat deñ.”

²² Lekin Īsā ne use batāyā, “Mere pīchhe ho le aur murdoñ ko apne murde dafn karne de.”

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

²³ Phir wuh kashtī par sawār huā aur us ke pīchhe us ke shāgird bhī. ²⁴ Achānak jhīl par sakht āndhī chalne lagī aur kashtī lahroñ meñ dūbne lagī. Lekin Īsā so rahā thā. ²⁵ Shāgird us ke pās gae aur use jagā kar kahne lage, “Khudāwand, hameñ bachā, ham tabāh ho rahe haiñ!”

²⁶ Us ne jawāb diyā, “Ai kam-etaqādo! Ghabrāte kyoñ ho?” Khare ho kar us ne āndhī aur maujoñ ko dāntā to lahreñ bilkul sākit ho gaiñ. ²⁷ Shāgird hairān ho kar kahne lage, “Yih kis qism kā shakhs hai? Hawā aur jhīl bhī us kā hukm māntī haiñ.”

Do Badrūh-giriftā Ādmiyon kī Shifā

²⁸ Wuh jhīl ke pār Gadarīniyon ke ilāqe meñ pahuñche to badrūh-giriftā do ādmī qabron meñ se nikal kar Īsā ko mile. Wuh itne khatarnāk the ki wahāñ se koī guzar nahīn saktā thā. ²⁹ Chikheñ mār mār kar unhoñ ne kahā, “Allāh ke Farzand, hamārā āp ke sāth kyā wāstā? Kyā āp hameñ muqarrarā waqt se pahle azāb meñ dālne āe haiñ?”

³⁰ Kuchh fāsile par suaron kā baṛā ḡhol char rahā thā. ³¹ Badrūhoñ ne Īsā se iltijā kī, “Agar āp hameñ nikālthe haiñ to suaron ke us ḡhol meñ bhej deñ.”

³² Īsā ne unheñ hukm diyā, “Jāo.” Badrūheñ nikal kar suaron meñ jā ghusīñ. Is par pūre kā pūrā ḡhol bhāḡ bhāḡ kar pahārī kī dhalān par se utrā aur jhīl meñ jhapat kar dūb marā. ³³ Yih dekh kar suaron ke gallābān bhāḡ gae. Shahr meñ jā kar unhoñ ne logon ko sab kuchh sunāyā aur wuh bhī jo badrūh-giriftā ādmiyon ke sāth huā thā. ³⁴ Phir pūrā shahr nikal kar Īsā ko milne āyā. Use dekh kar unhoñ ne us kī minnat kī ki hamāre ilāqe se chale jāeñ.

9

Maflūj Ādmī kī Shifā

¹ Kashtī meñ baiṭh kar Īsā ne jhīl ko pār kiyā aur apne shahr pahuñch gayā. ² Wahāñ ek maflūj ādmī ko chārpāi par dāl kar us ke pās lāyā gayā. Un kā imān dekh kar Īsā ne kahā, “Beṭā, hauslā rakh. Tere gunāh muāf kar die gae haiñ.”

³ Yih sun kar shariāt ke kuchh ulamā dil meñ kahne lage, “Yih kufr bak rahā hai!”

⁴ Īsā ne jān liyā ki yih kyā soch rahe haiñ, is lie us ne un se pūchhā, ⁵ “Tum dil meñ burī bāteñ kyon soch rahe ho? Kyā maflūj se yih kahnā zyādā āsāñ hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiñ’ yā yih ki ‘Uṭh aur chal-phir?’ ⁶ Lekin main tum ko dikhātā hūñ ki Ibn-e-Ādam ko wāqai duniyā meñ gunāh muāf karne kā iḡhtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se muḡhātib huā, “Uṭh, apnī chārpāi uṭhā kar ghar chalā jā.”

⁷ Wuh ādmī kharā huā aur apne ghar chalā gayā. ⁸ Yih dekh kar hujūm par Allāh kā khauf tāri ho gayā aur wuh Allāh kī tamjīd karne lage ki us ne insān ko is qism kā iḡhtiyār diyā hai.

Mattī kī Bulāhat

⁹ Āge jā kar Īsā ne ek ādmī ko dekhā jo ṭaiks lene wālon kī chaukī par baiṭhā thā. Us kā nām Mattī thā. Īsā ne us se kahā, “Mere pīchhe ho le.” Aur Mattī uṭh kar us ke pīchhe ho liyā.

¹⁰ Bād meñ Īsā Mattī ke ghar meñ khānā khā rahā thā. Bahut-se ṭaiks lene wāle aur gunāhgār bhī ā kar Īsā aur us ke shāgirdon ke sāth khāne meñ sharīk hue. ¹¹ Yih dekh kar Farīsiyon ne us ke shāgirdon se pūchhā, “Āp kā ustād ṭaiks lene wālon aur gunāhgāron ke sāth kyon khātā hai?”

¹² Yih sun kar Īsā ne kahā, “Sehhatmandon ko ḍāktar kī zarūrat nahīn hotī balki marīzon ko. ¹³ Pahle jāo aur kalām-e-muqaddas kī is bāt kā matlab jān lo ki ‘Main qurbānī nahīn balki rahm pasand kartā hūñ.’ Kyonki main rāstbāzon ko nahīn balki gunāhgāron ko bulāne āyā hūñ.”

Shāgird Rozā Kyon Nahīn Rakhte?

¹⁴ Phir Yahyā ke shāgird us ke pās āe aur pūchhā, “Āp ke shāgird rozā kyon nahīn rakhte jabki ham aur Farīsī rozā rakhte haiñ?”

¹⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Shādī ke mehmān kis tarah mātām kar sakte haiñ jab tak dūlhā un ke darmiyāñ hai? Lekin ek din āegā jab dūlhā un se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheñge.

¹⁶ Koī bhī nae kapṛe kā ṭukṛā kisī purāne libās meñ nahīn lagātā. Agar wuh aisā kare to nayā ṭukṛā bād meñ sukaṛ kar purāne libās se alag ho jāegā. Yoñ purāne libās kī phaṭī huī jagah pahle kī nisbat zyādā kharāb ho jāegī. ¹⁷ Isī tarah angūr kā tāzā ras purānī aur belachak mashkoñ meñ nahīn ḍālā jātā. Agar aisā kiyā jāe to purānī mashkeñ paidā hone wālī gais ke bāis phaṭ jāeñgī. Natīje meñ mai aur mashkeñ donoñ zāe ho jāeñgī. Is lie angūr kā tāzā ras naī mashkoñ meñ ḍālā jātā hai jo lachakdār hotī haiñ. Yoñ ras aur mashkeñ donoñ hī mahfūz rahte haiñ.”

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Aurat

¹⁸ Īsā abhī yih bayān kar rahā thā ki ek Yahūdī rāhnumā ne gir kar use sijdā kiyā aur kahā, “Merī beṭī abhī abhī marī hai. Lekin ā kar apnā hāth us par rakheñ to wuh dubārā zindā ho jāegī.”

¹⁹ Īsā uṭh kar apne shāgirdoñ samet us ke sāth ho liyā.

²⁰ Chalthe chalthe ek aurat ne pīchhe se ā kar Īsā ke libās kā kinārā chhuā. Yih aurat bārah sāl se khūn bahne kī marīzā thī ²¹ aur wuh soch rahī thī, “Agar main sirf us ke libās ko hī chhū lūn to shifā pā lūngī.”

²² Īsā ne muṛ kar use dekhā aur kahā, “Beṭī, hauslā rakḥ! Tere imān ne tujhe bachā liyā hai.” Aur aurat ko usī waqt shifā mil gaī.

²³ Phir Īsā rāhnumā ke ghar meñ dākḥil huā. Bānsrī bajāne wāle aur bahut-se log pahuñch chuke the aur bahut shor-sharābā thā. Yih dekh kar ²⁴ Īsā ne kahā, “Nikal jāo! Larḳī mar nahīn gaī balki so rahī hai.” Log hañs kar us kā mazāq uṛāne lage.

²⁵ Lekin jab sab ko nikāl diyā gayā to wuh andar gayā. Us ne larḳī kā hāth pakaṛā to wuh uṭh kharī huī. ²⁶ Is mojize kī khabar us pūre ilāqe meñ phail gaī.

Do Andhoñ kī Shifā

²⁷ Jab Īsā wahān se rawānā huā to do andhe us ke pīchhe chal kar chillāne lage, “Ibn-e-Dāūd, ham par rahm kareñ.”

²⁸ Jab Īsā kisī ke ghar meñ dākḥil huā to wuh us ke pās āe. Īsā ne un se pūchhā, “Kyā tumhārā imān hai ki main yih kar saktā hūn?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Jī, Kḥudāwand.”

²⁹ Phir us ne un kī āñkheñ chhū kar kahā, “Tumhāre sāth tumhāre imān ke mutābiq ho jāe.” ³⁰ Un kī āñkheñ bahāl ho gaīñ aur Īsā ne saḳhtī se unheñ kahā, “Khabardār, kisī ko bhī is kā patā na chale!”

³¹ Lekin wuh nikal kar pūre ilāqe meñ us kī khabar phailāne lage.

Gūnge Ādmī kī Shifā

³² Jab wuh nikal rahe the to ek gūngā ādmī Īsā ke pās lāyā gayā jo kisī badrūh ke qabze meñ thā. ³³ Jab badrūh ko nikālā gayā to gūngā bolne lagā. Hujūm hairān rah gayā. Unhoñ ne kahā, “Aisā kām Isrāīl meñ kabhī nahīn dekhā gayā.”

³⁴ Lekin Farīsiyoñ ne kahā, “Wuh badrūhoñ ke sardār hī kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hai.”

Īsā ko Logoñ par Tars Ātā Hai

³⁵ Aur Īsā safr karte karte tamām shahroñ aur gāñwoñ meñ se guzarā. Jahān bhī wuh pahuñchā wahān us ne un ke ibādatkhānoñ meñ tālīm dī, bādshāhī kī khushkhabrī sunāi aur har qism ke marz aur alālat se shifā dī. ³⁶ Hujūm ko dekh kar use un par baṛā tars āyā, kyonki wuh pise hue aur bebas the, aisī bheṛoñ kī tarah jin kā charwāhā na ho. ³⁷ Us ne apne shāgirdoñ se kahā, “Fasal bahut hai, lekin mazdūr kam. ³⁸ Is lie fasal ke mālik se guzārish karo ki wuh apnī fasal kātne ke lie mazdūr mazdūr bhej de.”

10

Bārah Rasūloṅ ko Ikhtiyār Diyā Jātā Hai

¹ Phir Īsā ne apne bārah rasūloṅ ko bulā kar unheṅ nāpāk rūh nikālne aur har qism ke marz aur alālat se shifā dene kā ikhtiyār diyā. ² Bārah rasūloṅ ke nām yih haiṅ: pahlā Shamāūn jo Patras bhī kahlātā hai, phir us kā bhāī Andriyās, Yāqūb bin Zabdī aur us kā bhāī Yūhannā, ³ Filippus, Bartulmāī, Tomā, Mattī (jo ṭaiks lene wālā thā), Yāqūb bin Halfaī, Taddī, ⁴ Shamāūn Mujāhid aur Yahūdāh Iskariyotī jis ne bād meṅ use dushmanoṅ ke hawāle kar diyā.

Rasūloṅ ko Tablīgh ke lie Bhejā Jātā Hai

⁵ In bārah mardoṅ ko Īsā ne bhej diyā. Sāth sāth us ne unheṅ hidāyat di, “Ġhairyahūdī ābādiyoṅ meṅ na jānā, na kisī Sāmārī shahr meṅ, ⁶ balki sirf Isrāīl kī khoī huī bheṅoṅ ke pās. ⁷ Aur chalte chalte munādī karte jāo ki ‘Āsmān kī bādshāhī qarīb ā chukī hai.’ ⁸ Bimāroṅ ko shifā do, murdoṅ ko zindā karo, koṛhiyoṅ ko pāk-sāf karo, badrūhoṅ ko nikālo. Tum ko muft meṅ milā hai, muft meṅ hī bāntnā. ⁹ Apne kamarband meṅ paise na rakhnā—na sone, na chāndī aur na tāñbe ke sikke. ¹⁰ Na safr ke lie baig ho, na ek se zyādā sūṭ, na jūte, na lāṭhī. Kyonki mazdūr apnī rozī kā haqdār hai.

¹¹ Jis shahr yā gānw meṅ dākḥil hote ho us meṅ kisī lāyq shaḥs kā patā karo aur rawānā hote waqt tak usī ke ghar meṅ ṭahro. ¹² Ghar meṅ dākḥil hote waqt use duā-e-ḵhair do. ¹³ Agar wuh ghar is lāyq hogā to jo salāmatī tum ne us ke lie māngī hai wuh us par ā kar ṭaharī rahegī. Agar nahīn to yih salāmatī tumhāre pās lauṭ āegī. ¹⁴ Agar koī gharānā yā shahr tum ko qabūl na kare, na tumhārī sune to rawānā hote waqt us jagah kī gard apne pānwōṅ se jhār denā. ¹⁵ Maiṅ tumheṅ sach batātā hūn, adālat ke dīn us shahr kī nisbat Sadūm aur Amūrā ke ilāqe kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā.

Āne Wālī Īzārasāniyān

¹⁶ Dekho, maiṅ tum bheṅoṅ ko bheṅiyoṅ meṅ bhej rahā hūn. Is lie sāṅpoṅ kī tarah hoshyār aur kabūtaroṅ kī tarah māsūm bano. ¹⁷ Logoṅ se ḵhabardār raho, kyonki wuh tum ko maqāmī adālatoṅ ke hawāle karke apne ibādātḵhānoṅ meṅ koṛe lagwāenge. ¹⁸ Merī ḵhātir tumheṅ hukmrānoṅ aur bādshāhoṅ ke sāmne pesh kiyā jāegā aur yoṅ tum ko unheṅ aur Ġhairyahūdīyoṅ ko gawāhī dene kā mauqā milegā. ¹⁹ Jab wuh tumheṅ giriftār kareṅge to yih sochte sochte pareshān na ho jānā ki maiṅ kyā kahūn yā kis tarah bāt karūn. Us waqt tum ko batāyā jāegā ki kyā kahnā hai, ²⁰ kyonki tum ḵhud bāt nahīn karoge balki tumhāre Bāp kā Rūh tumhārī mārifat bolegā.

²¹ Bhāī apne bhāī ko aur bāp apne bachche ko maut ke hawāle karegā. Bachche apne wālidain ke ḵhilāf ḵhare ho kar unheṅ qatl karwāenge. ²² Sab tum se nafrat kareṅge, is lie ki tum mere pairokār ho. Lekin jo āḵhir tak qāym rahegā use najāt milegī. ²³ Jab wuh ek shahr meṅ tumheṅ satāenge to kisī dūsre shahr ko hijrat kar jānā. Maiṅ tum ko sach batātā hūn ki Ibn-e-Ādam kī āmad tak tum Isrāīl ke tamām shahroṅ tak nahīn pahuñch pāoge.

²⁴ Shāgird apne ustād se baṛā nahīn hotā, na ḡhulām apne mālik se. ²⁵ Shāgird ko is par iktifā karnā hai ki wuh apne ustād kī mānind ho, aur isī tarah ḡhulām ko ki wuh apne mālik kī mānind ho. Gharāne ke sarparast ko agar badrūhoṅ kā sardār Bāl-zabūl qarār diyā gayā hai to us ke ghar wāloṅ ko kyā kuchh na kahā jāegā.

Kis se Ḍarnā Hai?

²⁶ Un se mat ḍarnā, kyonki jo kuchh abhī chhupā huā hai use ākhir meñ zāhir kiya jāegā, aur jo kuchh bhī is waqt poshīdā hai us kā rāz ākhir meñ khul jāegā. ²⁷ Jo kuchh main tumheñ andhere meñ sunā rahā hūñ use roz-e-raushan meñ sunā denā. Aur jo kuchh āhistā āhistā tumhare kān meñ batāyā gayā hai us kā chhaton se elān karo. ²⁸ Un se khauf mat khānā jo tumhārī rūh ko nahīn balki sirf tumhare jism ko qatl kar sakte haiñ. Allāh se ḍaro jo rūh aur jism donoñ ko jahannum meñ ḍāl kar halāk kar saktā hai. ²⁹ Kyā chiriyon kā joṛā kam paison meñ nahīn biktā? Tāham un meñ se ek bhī tumhare Bāp kī ijāzat ke baḡhair zamīn par nahīn gir saktī. ³⁰ Na sirf yih balki tumhare sar ke sab bāl bhī gine hue haiñ. ³¹ Lihāzā mat ḍaro. Tumhārī qadar-o-qīmat bahut-sī chiriyon se kahīn zyādā hai.

Masīh kā Iqrār yā Inkār Karne kā Natījā

³² Jo bhī logon ke sāmne merā iqrār kare us kā iqrār main khud bhī apne āsmānī Bāp ke sāmne karūnga. ³³ Lekin jo bhī logon ke sāmne merā inkār kare us kā main bhī apne āsmānī Bāp ke sāmne inkār karūnga.

Īsā Sulah-Salāmatī kā Bāis Nahīn

³⁴ Yih mat samjho ki main duniyā meñ sulah-salāmatī qāym karne āyā hūñ. Main sulah-salāmatī nahīn balki talwār chālwanē āyā hūñ. ³⁵ Main beṭe ko us ke bāp ke khilāf kharā karne āyā hūñ, beṭī ko us kī mān ke khilāf aur bahū ko us kī sās ke khilāf. ³⁶ Insān ke dushman us ke apne ghar wāle honge.

³⁷ Jo apne bāp yā mān ko mujh se zyādā pyār kare wuh mere lāyq nahīn. Jo apne beṭe yā beṭī ko mujh se zyādā pyār kare wuh mere lāyq nahīn. ³⁸ Jo apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe na ho le wuh mere lāyq nahīn. ³⁹ Jo bhī apnī jān ko bachāe wuh use kho degā, lekin jo apnī jān ko merī khātir kho de wuh use pāegā.

Īsā aur Us ke Pairokaron ko Qabūl Karne kā Ajr

⁴⁰ Jo tumheñ qabūl kare wuh mujhe qabūl kartā hai, aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh us ko qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai. ⁴¹ Jo kisī nabī ko qabūl kare use nabī kā-sā ajr milegā. Aur jo kisī rāstbāz shakhs ko us kī rāstbāzī ke sabab se qabūl kare use rāstbāz shakhs kā-sā ajr milegā. ⁴² Main tum ko sach batātā hūñ ki jo in chhoton meñ se kisī ek ko merā shāgird hone ke bāis ṭhanḍe pānī kā glās bhī pilāe us kā ajr qāym rahegā.”

11

Yahyā kā Īsā se Sawāl

¹ Apne shāgirdon ko yih hidāyāt dene ke bād Īsā un ke shahron meñ tālīm dene aur munādī karne ke lie rawānā huā.

² Yahyā ne jo us waqt jel meñ thā sunā ki Īsā kyā kyā kar rahā hai. Is par us ne apne shāgirdon ko us ke pās bhej diya ³ tāki wuh us se pūchheñ, “Kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur ke intazār meñ raheñ?”

⁴ Īsā ne jawāb diya, “Yahyā ke pās wāpas jā kar use sab kuchh batā denā jo tum ne dekhā aur sunā hai. ⁵ ‘Andhe dekhne, langare chalte phirte haiñ, koṛhiyon ko pāk-sāf kiya jātā hai, bahre sunte haiñ, murdon ko zindā kiya jātā hai aur gharibon ko Allāh kī khushkhabrī sunāi jātī hai.’ ⁶ Mubārak hai wuh jo mere sabab se ṭhokar khā kar bargashtā nahīn hotā.”

⁷ Yahyā ke yih shāgird chale gae to Īsā hujūm se Yahyā ke bāre meñ bāt karne lagā, “Tum registān meñ kyā dekhne gae the? Ek sarkandā jo hawā ke har jhonke se hiltā hai? Beshak nahīn. ⁸ Yā kyā wahāñ jā kar aise ādmī kī tawaqqo kar rahe the jo nafīs aur mulāym libās pahne hue hai? Nahīn, jo shāndār kapre pahante haiñ wuh shāhī mahalon meñ pāe jāte haiñ. ⁹ To phir tum kyā dekhne gae the? Ek nabī

ko? Bilkul sahīh, balki meñ tum ko batātā hūñ ki wuh nabī se bhī barā hai. ¹⁰ Usī ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Dekh, main apne paighambar ko tere āge āge bhej detā hūñ jo tere sāmne rāstā taiyār karegā.’ ¹¹ Main tum ko sach batātā hūñ ki is duniyā meñ paidā hone wālā koī bhī shakhs Yahyā se barā nahīñ hai. To bhī āsmān kī bādshāhī meñ dākhl hone wālā sab se chhoṭā shakhs us se barā hai. ¹² Yahyā baptismā dene wāle kī khidmat se le kar āj tak āsmān kī bādshāhī par zabardastī kī jā rahī hai, aur zabardast use chhīn rahe haiñ. ¹³ Kyonki tamām nabī aur Tauret ne Yahyā ke daur tak is ke bāre meñ peshgoī kī hai. ¹⁴ Aur agar tum yih mānane ke lie taiyār ho to māno ki wuh Iliyās Nabī hai jise ānā thā. ¹⁵ Jo sun saktā hai wuh sun le!

¹⁶ Main is nasl ko kis se tashbih dūñ? Wuh un bachchoñ kī mānind haiñ jo bāzār meñ baiṭhe khel rahe haiñ. Un meñ se kuchh ūñchī āwāz se dūsre bachchoñ se shikāyat kar rahe haiñ, ¹⁷ ‘Ham ne bāñsrī bajāī to tum na nāche. Phir ham ne nohā ke gīt gāe, lekin tum ne chhātī piṭ kar mātām na kiyā.’ ¹⁸ Dekho, Yahyā āyā aur na khāyā, na piyā. Yih dekh kar log kahte haiñ ki us meñ badrūh hai. ¹⁹ Phir Ibn-e-Ādam khātā aur pītā huā āyā. Ab kahte haiñ, ‘Dekho yih kaisā peṭū aur sharābī hai. Aur wuh ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ kā dost bhī hai.’ Lekin hikmat apne āmāl se hī sahīh sābit huī hai.”

Taubā na Karne Wāle Shahroñ par Afsos

²⁰ Phir Īsā un shahroñ ko dāntne lagā jin meñ us ne zyādā mojize kie the, kyonki unhoñ ne taubā nahīñ kī thī. ²¹ “Ai Kḥurāzīn, tujh par afsos! Bait-saidā, tujh par afsos! Agar Sūr aur Saidā meñ wuh mojize kie gae hote jo tum meñ hue to wahāñ ke log kab ke ṭaṭ orh kar aur sar par rākh dāl kar taubā kar chuke hote. ²² Jī hāñ, adālat ke dīn tumhārī nisbat Sūr aur Saidā kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā. ²³ Aur ai Kafarnahūm, kyā tujhe āsmān tak sarfarāz kiyā jāegā? Hargiz nahīñ, balki tū utartā utartā Pātāl tak pahuñchegā. Agar Sadūm meñ wuh mojize kie gae hote jo tujh meñ hue haiñ to wuh āj tak qāym rahtā. ²⁴ Hāñ, adālat ke dīn terī nisbat Sadūm kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā.”

Bāp kī Tamjīd

²⁵ Us waqt Īsā ne kahā, “Ai Bāp, āsmān-o-zamīn ke Mālik! Main terī tamjīd kartā hūñ ki tū ne yih bāteñ dānāoñ aur aqalmandoñ se chhupā kar chhoṭe bachchoñ par zāhir kar dī haiñ. ²⁶ Hāñ mere Bāp, yihī tujhe pasand āyā.

²⁷ Mere Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. Koī bhī Farzand ko nahīñ jāntā siwāe Bāp ke. Aur koī Bāp ko nahīñ jāntā siwāe Farzand ke aur un logoñ ke jin par Farzand Bāp ko zāhir karnā chāhtā hai.

²⁸ Ai thakemānde aur bojh tale dabe hue logo, sab mere pās āo! Main tum ko ārām dūngā. ²⁹ Merā juā apne ūpar ūthā kar mujh se sīkho, kyonki main halīm aur narmdil hūñ. Yon karne se tumhārī jāneñ ārām pāeñgī, ³⁰ kyonki merā juā mulāym aur merā bojh halkā hai.”

12

Sabat ke bāre meñ Sawāl

¹ Un dīnoñ meñ Īsā anāj ke kheton meñ se guzar rahā thā. Sabat kā dīn thā. Chalte chalte us ke shāgirdon ko bhūk lagī aur wuh anāj kī bāleñ toṛ toṛ kar khāne lage. ² Yih dekh kar Farīsiyon ne Īsā se shikāyat kī, “Dekho, āp ke shāgird aisā kām kar rahe haiñ jo Sabat ke dīn manā hai.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne nahīñ paṛhā ki Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthiyon ko bhūk lagī? ⁴ Wuh Allāh ke ghar meñ dākhl huā aur apne sāthiyon samet Rab ke lie maḥsūsshudā roṭiyāñ khāīñ, agarche unheñ is kī ijāzat nahīñ thī

balki sirf imāmoñ ko? ⁵ Yā kyā tum ne Tauret meñ nahīñ parhā ki go imām Sabat ke din Baitul-muqaddas meñ k̄hidmat karte hue ārām karne kā hukm tor̄te haiñ to bhī wuh be'ilzām ṭhaharte haiñ? ⁶ Maiñ tumheñ batātā hūñ ki yahāñ wuh hai jo Baitul-muqaddas se afzal hai. ⁷ Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, 'Maiñ qurbānī nahīñ balki rahm pasand kartā hūñ.' Agar tum is kā matlab samajhte to bequsūroñ ko mujrim na ṭhahrāte. ⁸ Kyoñki Ibn-e-Ādam Sabat kā mālik hai."

Sūkhe Hāth Wāle Ādmī kī Shifā

⁹ Wahāñ se chalte chalte wuh un ke ibādatkhāne meñ dāk̄hil huā. ¹⁰ Us meñ ek ādmī thā jis kā hāth sūkhā huā thā. Log Īsā par ilzām lagāne kā koī bahānā talāsh kar rahe the, is lie unhoñ ne us se pūchhā, "Kyā shariāt Sabat ke din shifā dene kī ijāzat detī hai?"

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, "Agar tum meñ se kisī kī bheṛ Sabat ke din gar̄he meñ gir jāe to kyā use nahīñ nikāloge? ¹² Aur bheṛ kī nisbat insān kī kitnī zyādā qadar-o-qīmat hai! Ġharz shariāt nek kām karne kī ijāzat detī hai." ¹³ Phir us ne us ādmī se jis kā hāth sūkhā huā thā kahā, "Apnā hāth āge barhā."

Us ne aisā kiyā to us kā hāth dūsre hāth kī mānind tandurust ho gayā. ¹⁴ Is par Farīsī nikal kar āpas meñ Īsā ko qatl karne kī sāzishēñ karne lage.

Allāh kā Chunā Huā K̄hādīm

¹⁵ Jab Īsā ne yih jāñ liyā to wuh wahāñ se chalā gayā. Bahut-se log us ke pīchhe chal rahe the. Us ne un ke tamām marīzoñ ko shifā de kar ¹⁶ unheñ tākīd kī, "Kisī ko mere bāre meñ na batāo." ¹⁷ Yoñ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī huī,

¹⁸ 'Dekho, merā k̄hādīm jise maiñ ne chun liyā hai,
merā pyārā jo mujhe pasand hai.

Maiñ apne Rūh ko us par ḍālūngā,
aur wuh aqwām meñ insāf kā elān karegā.

¹⁹ Wuh na to jhagaṛegā, na chillāegā.

Galiyoñ meñ us kī āwāz sunāi nahīñ degī.

²⁰ Na wuh kuchle hue sarkandē ko tor̄egā,

na bujhtī huī battī ko bujhāegā

jab tak wuh insāf ko ġhalbā na baḵshē.

²¹ Usī ke nām se qaumeñ ummīd rakheñgī.'

Īsā aur Badrūhoñ kā Sardār

²² Phir ek ādmī ko Īsā ke pās lāyā gayā jo badrūh kī girift meñ thā. Wuh andhā aur gūñgā thā. Īsā ne use shifā dī to gūñgā bolne aur dekhne lagā. ²³ Hujūm ke tamām log hakkā-bakkā rah gae aur pūchhne lage, "Kyā yih Ibn-e-Dāūd nahīñ?"

²⁴ Lekin jab Farīsiyoñ ne yih sunā to unhoñ ne kahā, "Yih sirf badrūhoñ ke sardār Bāl-zabūl kī mārifat badrūhoñ ko nikāltā hai."

²⁵ Un ke yih khayālāt jāñ kar Īsā ne un se kahā, "Jis bādshāhī meñ phūṭ paṛ jāe wuh tabāh ho jāegī. Aur jis shahr yā gharāne kī aisī hālat ho wuh bhī qāym nahīñ rah saktā. ²⁶ Isī tarah agar Iblīs apne āp ko nikāle to phir us meñ phūṭ paṛ gaī hai. Is sūrat meñ us kī bādshāhī kis tarah qāym rah saktī hai? ²⁷ Aur agar maiñ badrūhoñ ko Bāl-zabūl kī madad se nikāltā hūñ to tumhāre beṭe unheñ kis ke zariye nikālte haiñ? Chunāñche wuhī is bāt meñ tumhāre munsif hoñge. ²⁸ Lekin agar maiñ Allāh ke Rūh kī mārifat badrūhoñ ko nikāl detā hūñ to phir Allāh kī bādshāhī tumhāre pās pahuñch chukī hai.

²⁹ Kisī zorāwar ādmī ke ghar meñ ghus kar us kā māl-o-asbāb lūṭnā kis tarah mumkin hai jab tak ki use bāndhā na jāe? Phir hī use lūṭā jā saktā hai.

³⁰ Jo mere sāth nahīn wuh mere k̄hilāf hai aur jo mere sāth jamā nahīn kartā wuh bikhertā hai. ³¹ Gharz main tum ko batātā hūn ki insān kā har gunāh aur kufr muāf kiyā jā sakegā siwāe Rūhul-quds ke k̄hilāf kufr bakne ke. Ise muāf nahīn kiyā jāegā. ³² Jo Ibn-e-Ādam ke k̄hilāf bāt kare use muāf kiyā jā sakegā, lekin jo Rūhul-quds ke k̄hilāf bāt kare use na is jahān meñ aur na āne wāle jahān meñ muāf kiyā jāegā.

Daraḡht Us ke Phal se Pahchānā Jātā Hai

³³ Achchhe phal ke lie achchhe daraḡht kī zarūrat hotī hai. K̄harāb daraḡht se k̄harāb phal miltā hai. Daraḡht us ke phal se hī pahchānā jāta hai. ³⁴ Ai sāñp ke bachcho! Tum jo bure ho kis tarah achchhī bāteñ kar sakte ho? Kyoñki jis chīz se dil labrez hotā hai wuh chhalak kar zabān par ā jāti hai. ³⁵ Achchhā shakhs apne dil ke achchhe k̄hazāne se achchhī chīzeñ nikāltā hai jabki burā shakhs apne bure k̄hazāne se burī chīzeñ.

³⁶ Main tum ko batātā hūn ki qiyāmat ke din logoñ ko beparwāi se kī gaī har bāt kā hisāb denā paregā. ³⁷ Tumhārī apnī bātoñ kī binā par tum ko rāst yā nārāst ṭaharāyā jāegā.”

Ilāhī Nishān kā Taqāzā

³⁸ Phir shariāt ke kuchh ulamā aur Farīsiyoñ ne Īsā se bāt kī, “Ustād, ham āp kī taraf se ilāhī nishān dekhna chāhte haiñ.”

³⁹ Us ne jawāb diyā, “Sirf sharīr aur zinākār nasl ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin use koī bhī ilāhī nishān pesh nahīn kiyā jāegā siwāe Yūnus nabī ke nishān ke. ⁴⁰ Kyoñki jis tarah Yūnus tīn din aur tīn rāt machhlī ke peṭ meñ rahā usī tarah Ibn-e-Ādam bhī tīn din aur tīn rāt zamīn kī god meñ parā rahegā. ⁴¹ Qiyāmat ke din Nīnwā ke bāshinde is nasl ke sāth khaṛe ho kar ise mujrim ṭaharāenge. Kyoñki Yūnus ke elān par unhoñ ne taubā kī thī jabki yahāñ wuh hai jo Yūnus se bhī baṛā hai. ⁴² Us din junūbī mulk Sabā kī malikā bhī is nasl ke sāth khaṛī ho kar ise mujrim qarār degī. Kyoñki wuh dūr-darāz mulk se Sulemān kī hikmat sunane ke lie āi thī jabki yahāñ wuh hai jo Sulemān se bhī baṛā hai.

Badrūh kī Wāpasī

⁴³ Jab koī badrūh kisī shakhs se nikaltī hai to wuh wīrān ilāqoñ meñ se guzartī huī āram kī jagah talāsh kartī hai. Lekin jab use koī aisā maqām nahīn miltā ⁴⁴ to wuh kahtī hai, ‘Main apne us ghar meñ wāpas chalī jāūngī jis meñ se niklī thī.’ Wuh wāpas ā kar dekhtī hai ki ghar k̄hālī hai aur kisī ne jhārū de kar sab kuchh salīqe se rakh diyā hai. ⁴⁵ Phir wuh jā kar sāt aur badrūheñ ḡhūṇḡ lātī hai jo us se badtar hotī haiñ, aur wuh sab us shakhs meñ ghos kar rahne lagti haiñ. Chunāñche ab us ādmī kī hālat pahle kī nisbat zyādā burī ho jāti hai. Is sharīr nasl kā bhī yihī hāl hogā.”

Īsā kī Māñ aur Bhāi

⁴⁶ Īsā abhī hujūm se bāt kar hī rahā thā ki us kī māñ aur bhāi bāhar khaṛe us se bāt karne kī koshish karne lage. ⁴⁷ Kisī ne Īsā se kahā, “Āp kī māñ aur bhāi bāhar khaṛe haiñ aur āp se bāt karnā chāhte haiñ.”

⁴⁸ Īsā ne pūchhā, “Kaun hai merī māñ aur kaun haiñ mere bhāi?” ⁴⁹ Phir apne hāth se shāgirdoñ kī taraf ishārā karke us ne kahā, “Dekho, yih merī māñ aur mere bhāi haiñ. ⁵⁰ Kyoñki jo bhī mere āsmānī Bāp kī marzī pūrī kartā hai wuh merā bhāi, merī bahan aur merī māñ hai.”

¹ Usī din Īsā ghar se nikal kar jhīl ke kināre baiṭh gayā. ² Itnā barā hujūm us ke gird jamā ho gayā ki āḡhirkār wuh ek kashtī meñ baiṭh gayā jabki log kināre par ḡharē rahe. ³ Phir us ne unheñ bahut-sī bāteñ tamsiloñ meñ sunāñ.

“Ēk kisān bīj bone ke lie niklā. ⁴ Jab bīj idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire aur parindoñ ne ā kar unheñ chug liyā. ⁵ Kuchh pathrīlī zamīn par gire jahāñ miṭṭī kī kamī thī. Wuh jald ug āe kyonki miṭṭī gahrī nahīn thī. ⁶ Lekin jab sūraj niklā to paude jhulas gae aur chūñki wuh jaṛ na pakaṛ sake is lie sūkh gae. ⁷ Kuchh ḡhudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān bhī gire. Wahāñ wuh ugne to lage, lekin ḡhudrau paudoñ ne sāth sāth barḡ kar unheñ phalne-phūlne na diyā. Chunāñche wuh bhī ḡhatm ho gae. ⁸ Lekin aise dāne bhī the jo zarkḡhez zamīn meñ gire aur barḡhte barḡhte tīs gunā, sāṭh gunā balki sau gunā tak zyādā phal lāe. ⁹ Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsiloñ kā Maqsad

¹⁰ Shāgird us ke pās ā kar pūchhne lage, “Āp logoñ se tamsiloñ meñ bāt kyon karte haiñ?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Tum ko to āsmān kī bādshāhī ke bhed samajhne kī liyāqat dī gai hai, lekin unheñ yih liyāqat nahīn dī gai. ¹² Jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā aur us ke pās kasrat kī chīzeñ hongī. Lekin jis ke pās kuchh nahīn hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jo us ke pās hai. ¹³ Is lie main tamsiloñ meñ un se bāt kartā hūñ. Kyonki wuh deḡhte hue kuchh nahīn deḡhte, wuh sunte hue kuchh nahīn sunte aur kuchh nahīn samajhte. ¹⁴ Un meñ Yasāyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī ho rahī hai:

‘Tum apne kānoñ se sunoge
magar kuchh nahīn samjhoge,
tum apnī āñkhoñ se dekhoge
magar kuchh nahīn jānoge.

¹⁵ Kyonki is qaum kā dil behis ho gayā hai.
Wuh mushkil se apne kānoñ se sunte haiñ,
unhoñ ne apnī āñkhoñ ko band kar rakhā hai,
aisā na ho ki wuh apnī āñkhoñ se dekheñ,
apne kānoñ se suneñ,
apne dil se samjheñ,
merī taraf rujū karen
aur main unheñ shifā dūñ.’

¹⁶ Lekin tumhārī āñkheñ mubāarak haiñ kyonki wuh dekh saktī haiñ aur tumhāre kān mubāarak haiñ kyonki wuh sun sakte haiñ. ¹⁷ Main tum ko sach batātā hūñ ki jo kuchh tum dekh rahe ho bahut-se nabī aur rāstbāz ise dekh na pāe agarche wuh is ke ārzūmand the. Aur jo kuchh tum sun rahe ho ise wuh sunane na pāe, agarche wuh is ke ḡhāhishmand the.

Bīj Bone Wāle kī Tamsīl kā Matlab

¹⁸ Ab suno ki bīj bone wāle kī tamsīl kā matlab kyā hai. ¹⁹ Rāste par gire hue dāne wuh log haiñ jo bādshāhī kā kalām sunte to haiñ, lekin use samajhte nahīn. Phir Iblīs ā kar wuh kalām chhīn letā hai jo un ke diloñ meñ boyā gayā hai. ²⁰ Pathrīlī zamīn par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte hī use ḡhushī se qabūl to kar lete haiñ, ²¹ lekin wuh jaṛ nahīn pakarte aur is lie zyādā der tak qāym nahīn rahte. Jyon hī wuh kalām par imān lāne ke bāis kisī musibat yā īzārasānī se dochār ho jāeñ to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ²² ḡhudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte to haiñ, lekin phir rozmarā kī paresāniyāñ aur daulat kā fareb kalām ko phalne-phūlne nahīn detā. Natīje meñ wuh phal lāne tak nahīn pahunchtā. ²³ Is ke muqābale meñ zarkḡhez zamīn meñ gire hue dāne wuh

log haiñ jo kalām ko sun kar use samajh lete aur barhte barhte tīs gunā, sāth gunā balki sau gunā tak phal lāte haiñ.”

Khudrau Padoñ kī Tamsīl

²⁴ Īsā ne unheñ ek aur tamsīl sunāī. “Āsmān kī bādshāhī us kisān se mutābiqat rakhtī hai jis ne apne khet meñ achchhā bīj bo diyā. ²⁵ Lekin jab log so rahe the to us ke dushman ne ā kar anāj ke padoñ ke darmiyān khudrau padoñ kā bīj bo diyā. Phir wuh chalā gayā. ²⁶ Jab anāj phūṭ niklā aur fasal pakne lagī to khudrau paude bhī nazar āe. ²⁷ Naukar mālik ke pās āe aur kahne lage, ‘Janāb, kyā āp ne apne khet meñ achchhā bīj nahīñ boyā thā? To phir yih khudrau paude kahāñ se ā gae haiñ?’

²⁸ Us ne jawāb diyā, ‘Kisī dushman ne yih kar diyā hai.’

Naukaroñ ne pūchhā, ‘Kyā ham jā kar unheñ ukhāreñ?’

²⁹ ‘Nahīñ,’ us ne kahā. ‘Aisā na ho kī khudrau padoñ ke sāth sāth tum anāj ke paude bhī ukhār dālo. ³⁰ Unheñ fasal kī kaṭāī tak mil kar barhne do. Us waqt maiñ fasal kī kaṭāī karne wāloñ se kahūngā kī pahle khudrau padoñ ko chun lo aur unheñ jalāne ke lie gaṭhoñ meñ bāndh lo. Phir hī anāj ko jamā karke godām meñ lāo.’ ”

Rāī ke Dāne kī Tamsīl

³¹ Īsā ne unheñ ek aur tamsīl sunāī. “Āsmān kī bādshāhī rāī ke dāne kī mānind hai jo kisī ne le kar apne khet meñ bo diyā. ³² Go yih bījoñ meñ sab se chhoṭā dānā hai, lekin barhte barhte yih sabziyoñ meñ sab se barā ho jātā hai. Balki yih daraḳht-sā ban jātā hai aur parinde ā kar us kī shākhhoñ meñ ghoñsle banā lete haiñ.”

Khamīr kī Tamsīl

³³ Us ne unheñ ek aur tamsīl bhī sunāī. “Āsmān kī bādshāhī khamīr kī mānind hai jo kisī aurat ne le kar taqrīban 27 kilogrām āṭe meñ milā diyā. Go wuh us meñ chhup gayā to bhī hote hote pūre gundhe hue āṭe ko khamīr banā diyā.”

Tamsīloñ meñ Bāt Karne kā Sabab

³⁴ Īsā ne yih tamām bāteñ hujūm ke sāmne tamsīloñ kī sūrat meñ kīñ. Tamsīl ke baḡhair us ne un se bāt hī nahīñ kī. ³⁵ Yoñ nabī kī yih peshgoī pūrī huī kī “Maiñ tamsīloñ meñ bāt karūnga, maiñ duniyā kī taḳhlīq se le kar āj tak chhupī huī bāteñ bayān karūnga.”

Khudrau Padoñ kī Tamsīl kā Matlab

³⁶ Phir Īsā hujūm ko ruḳhsat karke ghar ke andar chalā gayā. Us ke shāgird us ke pās ā kar kahne lage, “Khet meñ khudrau padoñ kī tamsīl kā matlab hamēñ samjhāeñ.”

³⁷ Us ne jawāb diyā, “Achchhā bīj bone wālā Ibn-e-Ādam hai. ³⁸ Khet duniyā hai jabki achchhe bīj se murād bādshāhī ke farzand haiñ. Khudrau paude Iblīs ke farzand haiñ ³⁹ aur unheñ bone wālā dushman Iblīs hai. Fasal kī kaṭāī kā matlab duniyā kā ikhtitām hai jabki fasal kī kaṭāī karne wāle farishte haiñ. ⁴⁰ Jis tarah tamsīl meñ khudrau paude ukhāre jāte aur āg meñ jalāe jāte haiñ usī tarah duniyā ke ikhtitām par bhī kiyā jāegā. ⁴¹ Ibn-e-Ādam apne farishtoñ ko bhej degā, aur wuh us kī bādshāhī se bargashtagī kā har sabab aur shariyat kī khilāfwarzī karne wāle har shakhs ko nikālte jāenge. ⁴² Wuh unheñ bharaktī bhaṭṭī meñ phaiñk deñge jahāñ log rote aur dāñt pīste raheñge. ⁴³ Phir rāstbāz apne Bāp kī bādshāhī meñ sūraj kī tarah chamkeñge. Jo sun saktā hai wuh sun le!

Chhupe Hue Khazāne kī Tamsīl

⁴⁴ Āsmān kī bādshāhī khet meñ chhupe khazāne kī mānind hai. Jab kisī admī ko us ke bāre meñ mālūm huā to us ne use dubārā chhupā diyā. Phir wuh khushī ke māre chalā gayā, apnī tamām milkiyat faroḳht kar dī aur us khet ko kharīd liyā.

Motī kī Tamsīl

⁴⁵ Nīz, āsmān kī bādshāhī aise saudāgar kī mānind hai jo achchhe motiyon kī talāsh mein thā. ⁴⁶ Jab use ek nihāyat qīmī motī ke bāre mein mālūm huā to wuh chalā gayā, apnī tamām milkiyat farokht kar dī aur us motī ko kharīd liyā.

Jāl kī Tamsīl

⁴⁷ Āsmān kī bādshāhī jāl kī mānind bhī hai. Use jhīl mein dālā gayā to har qism kī machhliyan pakarī gāin. ⁴⁸ Jab wuh bhar gayā to machheroñ ne use kināre par khīnch liyā. Phir unhoñ ne baiṭh kar qābil-e-istemāl machhliyan chun kar tokriyon mein dāl dīn aur nāqābil-e-istemāl machhliyan phaink dīn. ⁴⁹ Duniyā ke iḳhtitām par aisā hī hogā. Farishte āenge aur bure logoñ ko rāstbāzon se alag karke ⁵⁰ unheñ bharaktī bhaṭṭī mein phaink denge jahān log rote aur dānt pīste raheñge.”

Naī aur Purānī Sachchāiyān

⁵¹ Īsā ne pūchhā, “Kyā tum ko in tamām bāton kī samajh ā gāi hai?”

“Jī,” shāgirdon ne jawāb diyā.

⁵² Us ne un se kahā, “Is lie sharīat kā har ālim jo āsmān kī bādshāhī mein shāgird ban gayā hai aise mālīk-e-makān kī mānind hai jo apne kḥazāne se nae aur purāne jawāhar nikāltā hai.”

Īsā ko Nāsarāt mein Radd Kiyā Jātā Hai

⁵³ Yih tamsīleñ sunāne ke bād Īsā wahān se chalā gayā. ⁵⁴ Apne watanī shahr Nāsarāt pahuñch kar wuh ibādatkḥāne mein logoñ ko tālīm dene lagā. Us kī bāteñ sun kar wuh hairatzadā hue. Unhoñ ne pūchhā, “Use yih hikmat aur mojize karne kī yih qudrat kahān se hāsil huī hai? ⁵⁵ Kyā yih barḥaī kā beṭā nahīn hai? Kyā us kī mān kā nām Mariyam nahīn hai, aur kyā us ke bhāī Yāqūb, Yūsuf, Shamāun aur Yahūdāh nahīn haiñ? ⁵⁶ Kyā us kī bahneñ hamāre sāth nahīn rahtīñ? To phir use yih sab kuchh kahān se mil gayā?” ⁵⁷ Yoñ wuh us se ṭhokar khā kar use qabūl karne se qāsir rahe.

Īsā ne un se kahā, “Nabī kī izzat har jagah kī jāti hai siwāe us ke watanī shahr aur us ke apne kḥāndān ke.” ⁵⁸ Aur un ke imān kī kamī ke bāis us ne wahān zyādā mojize na kie

14

Yahyā kā Qatl

¹ Us waqt Galīl ke hukmrān Herodes Antipās ko Īsā ke bāre mein ittalā milī. ² Is par us ne apne darbāriyon se kahā, “Yih Yahyā baptismā dene wālā hai jo murdon mein se jī uṭhā hai, is lie us kī mojizānā tāqateñ is mein nazar āti haiñ.”

³ Wajah yih thī ki Herodes ne Yahyā ko giriftār karke jel mein dālā thā. Yih Herodiyās kī khātir huā thā jo pahle Herodes ke bhāī Filippus kī bīwī thī. ⁴ Yahyā ne Herodes ko batāyā thā, “Herodiyās se terī shādī nājāyz hai.” ⁵ Herodes Yahyā ko qatl karnā chāhtā thā, lekin awām se dārtā thā kyonki wuh use nabī samajhte the.

⁶ Herodes kī sālgirah ke mauqe par Herodiyās kī beṭī un ke sāmne nāchī. Herodes ko us kā nāchnā itnā pasand āyā ⁷ ki us ne qasam khā kar us se wādā kiyā, “Jo bhī tū māngegī maiñ tujhe dūngā.”

⁸ Apnī mān ke sikhāne par beṭī ne kahā, “Mujhe Yahyā baptismā dene wāle kā sar ṭre mein mangwā deñ.”

⁹ Yih sun kar bādshāh ko dukh huā. Lekin apnī gasmon aur mehmānon kī maujūdagī kī wajah se us ne use dene kā hukm de diyā. ¹⁰ Chunāñche Yahyā kā sar qalam kar diyā gayā. ¹¹ Phir ṭre mein rakh kar andar lāyā gayā aur laṛkī ko de

diyā gayā. Laṛkī use apnī mān ke pās le gaī. ¹² Bād meñ Yahyā ke shāgird āe aur us kī lāsh le kar use dafnāyā. Phir wuh Īsā ke pās gae aur use ittalā dī.

Īsā 5000 Mardoñ ko Khānā Khilātā Hai

¹³ Yih khabar sun kar Īsā logoñ se alag ho kar kashtī par sawār huā aur kisī wīrān jagah chalā gayā. Lekin hujūm ko us kī khabar milī. Log paidal chal kar shahroñ se nikal āe aur us ke pīchhe lag gae. ¹⁴ Jab Īsā ne kashtī par se utar kar baṛe hujūm ko dekhā to use logoñ par baṛā tars āyā. Wahīn us ne un ke marīzoñ ko shifā dī.

¹⁵ Jab din dhalne lagā to us ke shāgird us ke pās āe aur kahā, “Yih jagah wīrān hai aur din dhalne lagā hai. In ko ruḁhsat kar deñ tāki yih irdgird ke dehātoñ meñ jā kar khāne ke lie kuchh kharīd leñ.”

¹⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Inheñ jāne kī zarūrat nahīn, tum kḁud inheñ khāne ko do.”

¹⁷ Unhoñ ne jawāb diyā, “Hamāre pās sirf pāñch roṭiyāñ aur do machhliyāñ haiñ.”

¹⁸ Us ne kahā, “Unheñ yahān mere pās le āo,” ¹⁹ aur logoñ ko ghās par baiṭhne kā hukm diyā. Īsā ne un pāñch roṭiyōñ aur do machhliyōñ ko le kar āsmān kī taraf dekhā aur shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne roṭiyōñ ko ṭoṛ ṭoṛ kar shāgirdoñ ko diyā, aur shāgirdoñ ne yih roṭiyāñ logoñ meñ taqṣīm kar dīñ. ²⁰ Sab ne jī bhar kar khāyā. Jab shāgirdoñ ne bache hue ṭukre jamā kie to bārah ṭokre bhar gae. ²¹ Kḁawātīn aur bachchoñ ke alāwā khāne wāle taqrīban 5,000 mard the.

Īsā Pānī par Chaltā Hai

²² Is ke ain bād Īsā ne shāgirdoñ ko majbūr kiyā ki wuh kashtī par sawār ho kar āge nikleñ aur jhīl ke pār chale jāeñ. Itne meñ wuh hujūm ko ruḁhsat karnā chāhtā thā. ²³ Unheñ kḁhairbād kahne ke bād wuh duā karne ke lie akelā pahār par chaṛh gayā. Shām ke waqt wuh wahān akelā thā ²⁴ jabki kashtī kināre se kāfī dūr ho gaī thī. Lahreñ kashtī ko bahut tang kar rahī thīñ kyonki hawā us ke kḁhilāf chal rahī thī.

²⁵ Taqrīban tīn baje rāt ke waqt Īsā pānī par chalte hue un ke pās āyā. ²⁶ Jab shāgirdoñ ne use jhīl kī satah par chalte hue dekhā to unhoñ ne dahshat khāī. “Yih koī bhūt hai,” unhoñ ne kahā aur ḁar ke māre chīkheñ mārne lage.

²⁷ Lekin Īsā fauran un se muḁhātīb ho kar bolā, “Hauslā rakho! Maiñ hī hūñ. Mat ghabrāo.”

²⁸ Is par Patras bol uṭhā, “Kḁhudāwand, agar āp hī haiñ to mujhe pānī par apne pās āne kā hukm deñ.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Ā.” Patras kashtī par se utar kar pānī par chalte chalte Īsā kī taraf baṛhne lagā. ³⁰ Lekin jab us ne tez hawā par ghaur kiyā to wuh ghabrā gayā aur ḁūbne lagā. Wuh chillā uṭhā, “Kḁhudāwand, mujhe bachāeñ!”

³¹ Īsā ne fauran apnā hāth baṛhā kar use pakaṛ liyā. Us ne kahā, “Ai kam-etaqād! Tū shak meñ kyon paṛ gayā thā?”

³² Donoñ kashtī par sawār hue to hawā tham gaī. ³³ Phir kashtī meñ maujūd shāgirdoñ ne use sīdā karke kahā, “Yaqīnan āp Allāh ke Farzand haiñ!”

Gannesarat meñ Marīzoñ kī Shifā

³⁴ Jhīl ko pār karke wuh Gannesarat Shahr ke pās pahuñch gae. ³⁵ Jab us jagah ke logoñ ne Īsā ko pahchān liyā to unhoñ ne irdgird ke pūre ilāqe meñ is kī khabar phailāī. Unhoñ ne apne tamām marīzoñ ko us ke pās lā kar ³⁶ us se minnat kī ki wuh unheñ sirf apne libās ke dāman ko chhūne de. Aur jis ne bhī use chhuā use shifā milī.

¹ Phir kuchh Farīsī aur shariyat ke ālim Yarūshalam se ā kar Īsā se pūchhne lage,
² “Āp ke shāgird bāpdādā kī riwāyat kyon torṭe haiñ? Kyonki wuh hāth dhoe baḡhair roṭī khāte haiñ.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Aur tum apnī riwāyāt kī khātir Allāh kā hukm kyon torṭe ho? ⁴ Kyonki Allāh ne farmāyā, ‘Apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā’ aur ‘Jo apne bāp yā mān par lānat kare use sazā-e-maut dī jāe.’ ⁵ Lekin jab koī apne wālidain se kahe, ‘Maiñ āp kī madad nahīn kar saktā, kyonki maiñ ne mannāt mānī hai ki jo kuchh mujhe āp ko denā thā wuh Allāh ke lie waqf hai’ to tum ise jāyz qarār dete ho. ⁶ Yon tum kahte ho ki use apne mān-bāp kī izzat karne kī zarūrat nahīn hai. Aur isī tarah tum Allāh ke kalām ko apnī riwāyat kī khātir mansūkh kar lete ho. ⁷ Riyākāro! Yasāyāh Nabī ne tumhāre bāre meñ kyā khūb nabuwwat kī hai,

⁸ ‘Yih gaum apne honṭon se to merā ehtirām kartī hai
 lekin us kā dil mujh se dūr hai.

⁹ Wuh merī parastish karte to haiñ, lekin befāydā.
 Kyonki wuh sirf insān hī ke ahkām sikhāte haiñ.’ ”

Insān ko Kyā Kuchh Nāpāk Kar Detā Hai?

¹⁰ Phir Īsā ne hujūm ko apne pās bulā kar kahā, “Sab merī bāt suno aur ise samajhne kī koshish karo. ¹¹ Koī aisī chīz hai nahīn jo insān ke munh meñ dākhil ho kar use nāpāk kar sake, balki jo kuchh insān ke munh se nikaltā hai wuhī use nāpāk kar detā hai.”

¹² Is par shāgirdon ne us ke pās ā kar pūchhā, “Kyā āp ko mālūm hai ki Farīsī yih bāt sun kar nārāz hue haiñ?”

¹³ Us ne jawāb diyā, “Jo bhī paudā mere āsmānī Bāp ne nahīn lagāyā use jaṛ se ukhārā jāegā. ¹⁴ Unheñ chhoṛ do, wuh andhe rāh dikhāne wāle haiñ. Agar ek andhā dūsre andhe kī rāhnumāi kare to donoñ garhe meñ gir jāenge.”

¹⁵ Patras bol uṭhā, “Is tamsil kā matlab hamēñ batāen.”

¹⁶ Īsā ne kahā, “Kyā tum abhī tak itne nāsamajh ho? ¹⁷ Kyā tum nahīn samajh sakte ki jo kuchh insān ke munh meñ dākhil ho jātā hai wuh us ke mede meñ jātā hai aur wahān se nikal kar jā-e-zarūrat meñ? ¹⁸ Lekin jo kuchh insān ke munh se nikaltā hai wuh dil se ātā hai. Wuhī insān ko nāpāk kartā hai. ¹⁹ Dil hī se bure khayālāt, qatl-o-ghārat, zinākārī, harām-kārī, chorī, jhūṭī gawāhī aur buhtān nikalte haiñ. ²⁰ Yihī kuchh insān ko nāpāk kar detā hai, lekin hāth dhoe baḡhair khānā khāne se wuh nāpāk nahīn hotā.”

Ghairyahūdī Aurat kā Īmān

²¹ Phir Īsā Galīl se rawānā ho kar shimāl meñ Sūr aur Saidā ke ilāqe meñ āyā. ²² Is ilāqe kī ek Kanānī khātūn us ke pās ā kar chillāne lagī, “Ḳhudāwand, Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen. Ek badrūh merī beṭī ko bahut satātī hai.”

²³ Lekin Īsā ne jawāb meñ ek lafz bhī na kahā. Is par us ke shāgird us ke pās ā kar us se guzārish karne lage, “Use fāriḡh kar deñ, kyonki wuh hamāre pīchhe pīchhe chīkhtī-chillātī hai.”

²⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Mujhe sirf Isrāīl kī khoī huī bheṛon ke pās bhejā gayā hai.”

²⁵ Aurat us ke pās ā kar munh ke bal jhuk gaī aur kahā, “Ḳhudāwand, merī madad karen!”

²⁶ Us ne use batāyā, “Yih munāsib nahīn ki bachchon se khānā le kar kutton ke sāmne phaiñk diyā jāe.”

²⁷ Us ne jawāb diyā, “Jī Ḳhudāwand, lekin kutte bhī wuh ṭukre khāte haiñ jo un ke mālik kī mez par se farsh par gir jāte haiñ.”

²⁸ Īsā ne kahā, “Ai aurat, terā imān baṛā hai. Terī darḡhāst pūrī ho jāe.” Usī lamhe aurat kī beṭī ko shifā mil gaī.

Īsā Bahut-se Marīzon ko Shifā Detā Hai

²⁹ Phir Īsā wahān se rawānā ho kar Galīl kī Jhīl ke kināre pahunch gayā. Wahān wuh pahār par chaṛh kar baiṭh gayā. ³⁰ Logoñ kī baṛī tādād us ke pās āī. Wuh apne langaṛe, andhe, maflūj, gūnge aur kaī aur qism ke marīz bhī sāth le āe. Unhoñ ne unheñ Īsā ke sāmne rakhā to us ne unheñ shifā dī. ³¹ Hujūm hairatzadā ho gayā. Kyoñki gūnge bol rahe the, apāhajoñ ke āzā bahāl ho gae. Langaṛe chalne aur andhe dekhne lage the. Yih dekh kar bhīr ne Isrāīl ke Kḥudā kī tamjīd kī.

Īsā 4000 Mardoñ ko Khānā Khilātā Hai

³² Phir Īsā ne apne shāgirdoñ ko bulā kar un se kahā, “Mujhe in logoñ par tars ātā hai. Inheñ mere sāth ṭhahre tīn dīn ho chuke haiñ aur in ke pās khāne kī koī chīz nahīn hai. Lekin main inheñ is bhūkī hālat meñ ruḥsat nahīn karnā chāhtā. Aisā na ho ki wuh rāste meñ thak kar chūr ho jāeñ.”

³³ Us ke shāgirdoñ ne jawāb diyā, “Is wīrān ilāqe meñ kahān se itnā khānā mil sakegā ki yih log khā kar ser ho jāeñ?”

³⁴ Īsā ne pūchhā, “Tumhāre pās kitnī roṭiyāñ haiñ?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Sāt, aur chand ek chhoṭī machhliyañ.”

³⁵ Īsā ne hujūm ko zamīn par baiṭhne ko kahā. ³⁶ Phir sāt roṭiyon aur machhliyon ko le kar us ne shukrguzārī kī duā kī aur unheñ toṛ toṛ kar apne shāgirdoñ ko taqsim karne ke lie de diyā. ³⁷ Sab ne jī bhar kar khāyā. Bād meñ jab khāne ke bache hue ṭukṛe jamā kie gae to sāt baṛe ṭokre bhar gae. ³⁸ Kḥawātīn aur bachchoñ ke alāwā khāne wāle 4,000 mard the.

³⁹ Phir Īsā logoñ ko ruḥsat karke kashtī par sawār huā aur magadan ke ilāqe meñ chalā gayā.

16

Farīsī Ilāhī Nishān kā Taqāzā Karte Haiñ

¹ Ek dīn Farīsī aur Sadūqī Īsā ke pās āe. Use parakhne ke lie unhoñ ne mutālaba kiyā ki wuh unheñ āsmān kī taraf se koī ilāhī nishān dikhāe tāki us kā iḥtiyār sābit ho jāe. ² Lekin us ne jawāb diyā, “Shām ko tum kahte ho, ‘Kal mausam sāf hogā kyoñki āsmān surkh nazar ātā hai.’ ³ Aur subah ke waqt kahte ho, ‘Āj tūfān hogā kyoñki āsmān surkh hai aur bādāl chhāe hue haiñ.’ Gharz tum āsmān kī hālat par ghaur karke sahīh natījā nikāl lete ho, lekin zamānoñ kī alāmatoñ par ghaur karke sahīh natīje tak pahunchnā tumhāre bas kī bāt nahīn hai. ⁴ Sirf sharīr aur zinākār nasl ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin use koī bhī ilāhī nishān pesh nahīn kiyā jāegā siwāe Yūnus nabī ke nishān ke.”

Yih kah kar Īsā unheñ chhoṛ kar chalā gayā.

Farīsīyon aur Sadūqīyon kā Khamīr

⁵ Jhīl ko pār karte waqt shāgird apne sāth khānā lānā bhūl gae the. ⁶ Īsā ne un se kahā, “Kḥabardār, Farīsīyon aur Sadūqīyon ke khamīr se hoshyār rahnā.”

⁷ Shāgird āpas meñ bahs karne lage, “Wuh is lie kah rahe hoñge ki ham khānā sāth nahīn lāe.”

⁸ Īsā ko mālūm huā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne kahā, “Tum āpas meñ kyoñ bahs kar rahe ho ki hamāre pās roṭī nahīn hai? ⁹ Kyā tum abhī tak nahīn samajhte? Kyā tumheñ yād nahīn ki main ne pāñch roṭiyāñ le kar 5,000 ādmiyon ko khānā khilā diyā aur ki tum ne bache hue ṭukroñ ke kitne ṭokre uṭhāe the? ¹⁰ Yā kyā tum bhūl gae ho ki main ne sāt roṭiyāñ le kar 4,000 ādmiyon ko khānā khilāyā aur ki tum ne bache hue ṭukroñ ke kitne ṭokre uṭhāe the? ¹¹ Tum kyoñ nahīn samajhte ki main tum se khāne kī bāt nahīn kar rahā? Suno merī bāt! Farīsīyon aur Sadūqīyon ke khamīr se hoshyār raho!”

¹² Phir unheñ samajh āi ki Īsā unheñ roṭī ke khamīr se āgāh nahīn kar rahā thā balki Farīsiyoñ aur Sadūqīyoñ kī tālīm se.

Patras kā Iqrār

¹³ Jab Īsā Qaisariyā-filippī ke ilāqe meñ pahuñchā to us ne shāgirdoñ se pūchhā, “Ibn-e-Ādam logoñ ke nazdīk kaun hai?”

¹⁴ Unhoñ ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiñ Yahyā baptismā dene wālā, kuchh yih ki āp Iliyās Nabī haiñ. Kuchh yih bhī kahte haiñ ki Yarmiyāh yā nabīyoñ meñ se ek.”

¹⁵ Us ne pūchhā, “Lekin tumhāre nazdīk main kaun hūñ?”

¹⁶ Patras ne jawāb diyā, “Āp zindā Kḥudā ke Farzand Masīh haiñ.”

¹⁷ Īsā ne kahā, “Shamāūn bin Yūnus, tū mubārak hai, kyonki kisī insān ne tujh par yih zāhir nahīn kiyā balki mere āsmānī Bāp ne. ¹⁸ Main tujhe yih bhī batātā hūñ ki tū Patras yānī Patthar hai, aur isī patthar par main apnī jamāt ko tāmīr karūngā, aisi jamāt jis par Pātāl ke darwāze bhī ghālib nahīn aēnge. ¹⁹ Main tujhe āsmān kī bādshāhī kī kunjiyāñ de dūngā. Jo kuchh tū zamīn par bāndhegā wuh āsmān par bhī bandhegā. Aur jo kuchh tū zamīn par kholegā wuh āsmān par bhī khulegā.”

²⁰ Phir Īsā ne apne shāgirdoñ ko hukm diyā, “Kisī ko bhī na batāo ki main Masīh hūñ.”

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

²¹ Us waqt se Īsā apne shāgirdoñ par wāzih karne lagā, “Lāzim hai ki main Yarūshalam jā kar qaum ke buzurgoñ, rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā ke hāthoñ bahut dukh uṭhāūñ. Mujhe qatl kiyā jāegā, lekin tīsre din main jī uṭhūngā.”

²² Is par Patras use ek taraf le jā kar samjhāne lagā. “Ai Kḥudāwand, Allāh na kare ki yih kabhī bhī āp ke sāth ho.”

²³ Īsā ne muṛ kar Patras se kahā, “Shaitān, mere sāmne se haṭ jā! Tū mere lie ṭhokar kā bāis hai, kyonki tū Allāh kī soch nahīn rakhtā balki insān kī.”

²⁴ Phir Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Jo mere pīchhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe ho le. ²⁵ Kyonki jo apnī jān ko bachāe rakhnā chāhe wuh use kho degā. Lekin jo merī kḥatir apnī jān kho de wuhī use pā legā. ²⁶ Kyā faydā hai agar kisī ko pūrī duniyā hāsil ho jāe, lekin wuh apnī jān se mahrūm ho jāe? Insān apnī jān ke badle kyā de saktā hai? ²⁷ Kyonki Ibn-e-Ādam apne Bāp ke jalāl meñ apne farishtoñ ke sāth āegā, aur us waqt wuh har ek ko us ke kām kā badlā degā. ²⁸ Main tumheñ sach batātā hūñ, yahāñ kuchh aise log kḥare haiñ jo marne se pahle hī Ibn-e-Ādam ko us kī bādshāhī meñ āte hue dekheñge.”

17

Pahār par Īsā kī Sūrat Badal Jātī Hai

¹ Chhīh din ke bād Īsā sirf Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko apne sāth le kar ūñche pahār par chaṛh gayā. ² Wahāñ us kī shakl-o-sūrat un ke sāmne badal gaī. Us kā chehrā sūraj kī tarah chamakne lagā, aur us ke kapṛe nūr kī mānind safed ho gae. ³ Achānak Iliyās aur Mūsā zāhir hue aur Īsā se bāteñ karne lage. ⁴ Patras bol uṭhā, “Kḥudāwand, kitnī achchhī bāt hai ki ham yahāñ haiñ. Agar āp chāheñ to main tīn jhoñpriyāñ banāūngā, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur ek Iliyās ke lie.”

⁵ Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki ek chamakdār bādāl ā kar un par chhā gayā aur bādāl meñ se ek āwāz sunāi dī, “Yih merā pyārā Farzand hai, jis se main kḥush hūñ. Is kī suno.”

⁶ Yih sun kar shāgird dahshat khā kar aundhe muñh gir gae. ⁷ Lekin Īsā ne ā kar unheñ chhuā. Us ne kahā, “Uṭho, mat ḍaro.” ⁸ Jab unhoñ ne nazar uṭhāi to Īsā ke siwā kisī ko na dekhā.

⁹ Wuh pahār se utarne lage to Īsā ne unheñ hukm diyā, “Jo kuchh tum ne dekhā hai use us waqt tak kisī ko na batānā jab tak ki Ibn-e-Ādam murdoñ meñ se jī na uṭhe.”

¹⁰ Shāgirdoñ ne us se pūchhā, “Sharīat ke ulamā kyoñ kahte haiñ ki Masīh kī āmad se pahle Iliyās kā ānā zarūrī hai?”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Iliyās to zarūr sab kuchh bahāl karne ke lie āegā. ¹² Lekin main tum ko batātā hūñ kī Iliyās to ā chukā hai aur unhoñ ne use nahīñ pahchānā balki us ke sāth jo chāhā kiyā. Isī tarah Ibn-e-Ādam bhī un ke hāthoñ dukh uṭhāegā.”

¹³ Phir shāgirdoñ ko samajh āī ki wuh un ke sāth Yahyā baptismā dene wāle kī bāt kar rahā thā.

Īsā Laṛke meñ se Badrūh Nikāltā Hai

¹⁴ Jab wuh nīche hujūm ke pās pahūñche to ek ādmī ne Īsā ke sāmne ā kar ghuṭne ṭeke ¹⁵ aur kahā, “Kḥudāwand, mere beṭe par rahm karen, use mirgī ke daure parṭe haiñ aur use shadīd taklīf uṭhānī parṭī hai. Kāī bār wuh āg yā pānī meñ gir jātā hai. ¹⁶ Main use āp ke shāgirdoñ ke pās lāyā thā, lekin wuh use shifā na de sake.”

¹⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Īmān se kḥālī aur ṭerhī nasl! Main kab tak tumhāre sāth rahūñ, kab tak tumheñ bardāsht karūñ? Laṛke ko mere pās le āo.” ¹⁸ Īsā ne badrūh ko dāntā, to wuh laṛke meñ se nikal gaī. Usī lamhe use shifā mil gaī.

¹⁹ Bād meñ shāgirdoñ ne alahdagī meñ Īsā ke pās ā kar pūchhā, “Ham badrūh ko kyoñ na nikāl sake?”

²⁰ Us ne jawāb diyā, “Apne īmān kī kamī ke sabab se. Main tumheñ sach batātā hūñ, agar tumhārā īmān rāī ke dāne ke barābar bhī ho to phir tum is pahār ko kah sakoge, ‘Idhar se udhar khisak jā,’ to wuh khisak jāegā. Aur tumhāre lie kuchh bhī nāmumkin nahīñ hogā. ²¹ [Lekin is qism kī badrūh duā aur roze ke baḡhair nahīñ nikaltī.]”

Īsā Dūsri Bār Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

²² Jab wuh Galīl meñ jamā hue to Īsā ne unheñ batāyā, “Ibn-e-Ādam ko ādmiyoñ ke hawāle kar diyā jāegā. ²³ Wuh use qatl karenge, lekin tīn din ke bād wuh jī uṭhegā.” Yih sun kar shāgird nihāyat ḡhamgīn hue.

Baitul-muqaddas kā Ṭaiks

²⁴ Wuh Kafarnahūm pahūñche to Baitul-muqaddas kā ṭaiks jamā karne wāle Patras ke pās ā kar pūchhne lage, “Kyā āp kā ustād Baitul-muqaddas kā ṭaiks adā nahīñ kartā?”

²⁵ “Jī, wuh kartā hai,” Patras ne jawāb diyā. Wuh ghar meñ āyā to Īsā pahle hī bolne lagā, “Kyā kḥayāl hai Shamāūn, duniyā ke bādshāh kin se ḍyūṭī aur ṭaiks lete haiñ, apne farzandoñ se yā ajnabiyoñ se?”

²⁶ Patras ne jawāb diyā, “Ajnabiyoñ se.” Īsā bolā “To phir un ke farzand ṭaiks dene se barī hue. ²⁷ Lekin ham unheñ nārāz nahīñ karnā chāhte. Is lie jhīl par jā kar us meñ ḍorī ḍāl denā. Jo machhli tū pahle pakaregā us kā muñh kholnā to us meñ se chāñdī kā sikkā niklegā. Use le kar unheñ mere aur apne lie adā kar de.”

18

Kaun Sab se Barā Hai?

¹ Us waqt shāgird Īsā ke pās ā kar pūchhne lage, “Āsmān kī bādshāhī meñ kaun sab se barā hai?”

² Jawāb meñ Īsā ne ek chhoṭe bachche ko bulā kar un ke darmiyān khaṛā kiyā ³ aur kahā, “Main tum ko sach batātā hūñ agar tum badal kar chhoṭe bachchoñ kī mānind na bano to tum kabhī āsmān kī bādshāhī meñ dākḥil nahīñ hoge. ⁴ Is lie jo bhī apne

āp ko is bachche kī tarah chhotā banāegā wuh āsmān meñ sab se barā hogā. ⁵ Aur jo bhī mere nām meñ is jaise chhotē bachche ko qabūl kare wuh mujhe qabūl kartā hai.

Āzmāishen

⁶ Lekin jo koī in chhotōñ meñ se kisī ko gunāh karne par uksāe us ke lie behtar hai ki us ke gale meñ barī chakkī kā pāṭ bāndh kar use samundar kī gahrāiyōñ meñ ḍubo diyā jāe. ⁷ Duniyā par un chīzōñ kī wajah se afsos jo gunāh karne par uksātī haiñ. Lāzim hai ki aisī āzmāishen āeñ, lekin us shaḡhs par afsos jis kī mārifat wuh āeñ.

⁸ Agar terā hāth yā pāñw tujhe gunāh karne par uksāe to use kāṭ kar phaiñk denā. Is se pahle ki tujhe do hāthōñ yā do pāñwoñ samet jahannum kī abadī āg meñ phaiñkā jāe, behtar yih hai ki ek hāth yā pāñw se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dāḡhil ho. ⁹ Aur agar terī āñkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl kar phaiñk denā. Is se pahle ki tujhe do āñkhoñ samet jahannum kī āg meñ phaiñkā jāe behtar yih hai ki ek āñkh se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dāḡhil ho.

Khoī Huī Bheṛ kī Tamsīl

¹⁰ Khabardār! Tum in chhotōñ meñ se kisī ko bhī haqīr na jānanā. Kyoñki main tum ko batātā hūñ ki āsmān par in ke farishte har waqt mere Bāp ke chehre ko dekhte rahte haiñ. ¹¹ [Kyoñki Ibn-e-Ādam khoe huōñ ko ḍhūñḍne aur najāt dene āyā hai.]

¹² Tumhārā kyā ḡhayāl hai? Agar kisī ādmī kī 100 bheṛeñ hoñ aur ek bhaṭak kar gum ho jāe to wuh kyā karegā? Kyā wuh bāqī 99 bheṛeñ pahārī ilāqe meñ chhoṛ kar bhaṭkī huī bheṛ ko ḍhūñḍne nahīñ jāegā? ¹³ Aur main tum ko sach batātā hūñ ki bhaṭkī huī bheṛ ke milne par wuh us ke bāre meñ un bāqī 99 bheṛōñ kī nisbat kahīñ zyādā ḡhushī manāegā jo bhaṭkī nahīñ. ¹⁴ Bilkul isī tarah āsmān par tumhārā Bāp nahīñ chāhtā ki in chhotōñ meñ se ek bhī halāk ho jāe.

Gunāh meñ Pare Bhāī se Sulūk

¹⁵ Agar tere bhāī ne terā gunāh kiyā ho to akele us ke pās jā kar us par us kā gunāh zāhir kar. Agar wuh terī bāt māne to tū ne apne bhāī ko jīt liyā. ¹⁶ Lekin agar wuh na māne to ek yā do aur logōñ ko apne sāth le jā tāki tumhārī har bāt kī do yā tīn gawāhoñ se tasdīq ho jāe. ¹⁷ Agar wuh un kī bāt bhī na māne to jamāt ko batā denā. Aur agar wuh jamāt kī bhī na māne to us ke sāth ḡhairīmāndār yā ṭaiks lene wāle kā-sā sulūk kar.

Bāndhne aur Kholne kā Iḡhtiyār

¹⁸ Main tum ko sach batātā hūñ ki jo kuchh bhī tum zamīn par bāndhoge āsmān par bhī bandhegā, aur jo kuchh zamīn par khologe āsmān par bhī khulegā.

¹⁹ Main tum ko yih bhī batātā hūñ ki agar tum meñ se do shaḡhs kisī bāt ko māñgne par muttāfiq ho jāeñ to merā āsmānī Bāp tum ko baḡhshegā. ²⁰ Kyoñki jahāñ bhī do yā tīn afrād mere nām meñ jamā ho jāeñ wahāñ main un ke darmiyāñ hūñgā.”

Muāf na Karne Wāle Naukar kī Tamsīl

²¹ Phir Patras ne Īsā ke pās ā kar pūchhā, “Ḳhudāwand, jab merā bhāī merā gunāh kare to main kitnī bār use muāf karūñ? Sāt bār tak?”

²² Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe batātā hūñ, sāt bār nahīñ balki 77 bār. ²³ Is lie āsmān kī bādshāhī ek bādshāh kī mānind hai jo apne naukaroñ ke karzōñ kā hisāb-kitāb karnā chāhtā thā. ²⁴ Hisāb-kitāb shurū karte waqt ek ādmī us ke sāmne pesh kiyā gayā jo Arabōñ ke hisāb se us kā qarzdār thā. ²⁵ Wuh yih raqam adā na kar sakā, is lie us ke mālik ne yih qarz wasūl karne ke lie hukm diyā ki use bāl-bachchoñ aur tamām milkiyat samet faroḡht kar diyā jāe. ²⁶ Yih sun kar naukar muñh ke bal

girā aur minnat karne lagā, ‘Mujhe muhlat deñ, main pūrī raqam adā kar dūngā.’
²⁷ Bādshāh ko us par tars āyā. Us ne us kā qarz muāf karke use jāne diyā.

²⁸ Lekin jab yihī naukar bāhar niklā to ek hamkhidmat milā jo us kā chand hazār rūpoñ kā qarzdār thā. Use pakaṛ kar wuh us kā galā dabā kar kahne lagā, ‘Apnā qarz adā kar!’ ²⁹ Dūsrā naukar gir kar minnat karne lagā, ‘Mujhe muhlat deñ, main āp ko sārī raqam adā kar dūngā.’ ³⁰ Lekin wuh is ke lie taiyār na huā, balki jā kar use us waqt tak jel meñ ḍalwāyā jab tak wuh pūrī raqam adā na kar de. ³¹ Jab bāqī naukaroñ ne yih dekhā to unheñ shadīd dukh huā aur unhoñ ne apne mālik ke pās jā kar sab kuchh batā diyā jo huā thā. ³² Is par mālik ne us naukar ko apne pās bulā liyā aur kahā, ‘Sharīr naukar! Jab tū ne merī minnat kī to main ne terā pūrā qarz muāf kar diyā. ³³ Kyā lāzim na thā ki tū bhī apne sāthī naukar par utnā rahm kartā jitnā main ne tujh par kiyā thā?’ ³⁴ Ghusse meñ mālik ne use jel ke afsaroñ ke hawāle kar diyā tāki us par us waqt tak tashaddud kiyā jāe jab tak wuh qarz kī pūrī raqam adā na kar de.

³⁵ Merā āsmānī Bāp tum meñ se har ek ke sāth bhī aisā hī karegā agar tum ne apne bhāi ko pūre dil se muāf na kiyā.”

19

Talāq ke bāre meñ Tālīm

¹ Yih kahne ke bād Īsā Galīl ko chhoṛ kar Yahūdiyā meñ Dariyā-e-Yardan ke pār chalā gayā. ² Barā hujūm us ke pīchhe ho liyā aur us ne unheñ wahāñ shifā dī.

³ Kuchh Farīsī āe aur use phaṁsāne kī gharz se sawāl kiyā, “Kyā jāyz hai ki mard apnī bīwī ko kisī bhī wajah se talāq de?”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kalām-e-muqaddas meñ nahīñ paṛhā ki ibtidā meñ Khāliq ne unheñ mard aur aurat banāyā? ⁵ Aur us ne farmāyā, ‘Is lie mard apne mān-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwī ke sāth paiwast ho jātā hai. Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.’ ⁶ Yoñ wuh kalām-e-muqaddas ke mutābiq do nahīñ rahte balki ek ho jāte haiñ. Jise Allāh ne joṛā hai use insān judā na kare.”

⁷ Unhoñ ne etarāz kiyā, “To phir Mūsā ne yih kyoñ farmāyā ki ādmī talāqnāmā likh kar bīwī ko rukhsat kar de?”

⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Mūsā ne tumhārī sakhtdilī kī wajah se tum ko apnī bīwī ko talāq dene kī ijāzat dī. Lekin ibtidā meñ aisā na thā. ⁹ Main tumheñ batātā hūñ, jo apnī bīwī ko jis ne zinā na kiyā ho talāq de aur kisī aur se shādī kare, wuh zinā kartā hai.”

¹⁰ Shāgirdoñ ne us se kahā, “Agar shauhar aur bīwī kā āpas kā tālluq aisā hai to shādī na karnā behtar hai.”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Har koī yih bāt samajh nahīñ saktā balki sirf wuh jise is qābil banā diyā gayā ho. ¹² Kyoñki kuchh paidāish hī se shādī karne ke qābil nahīñ hote, bāz ko dūstroñ ne yoñ banāyā hai aur bāz ne āsmān kī bādshāhī kī khātir shādī karne se inkār kiyā hai. Lihāzā jo yih samajh sake wuh samajh le.”

Īsā Chhoṭe Bachchoñ ko Barkat Detā Hai

¹³ Ek din chhoṭe bachchoñ ko Īsā ke pās lāyā gayā tāki wuh un par apne hāth rakh kar duā kare. Lekin shāgirdoñ ne lāne wāloñ ko malāmat kī. ¹⁴ Yih dekh kar Īsā ne kahā, “Bachchoñ ko mere pās āne do aur unheñ na roko, kyoñki āsmān kī bādshāhī in jaise logoñ ko hāsil hai.”

¹⁵ Us ne un par apne hāth rakhe aur phir wahāñ se chalā gayā.

Amīr Mushkil se Allāh kī Bādshāhī meñ Dākhil Ho Sakte Haiñ

¹⁶ Phir ek ādmī Īsā ke pās āyā. Us ne kahā, “Ustād, meñ kaun-sā nek kām karūñ tāki abadī zindagī mil jāe?”

¹⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Tū mujhe nekī ke bāre meñ kyoñ pūchh rahā hai? Sirf ek hī nek hai. Lekin agar tū abadī zindagī meñ dākḥil honā chāhtā hai to ahkām ke mutābiq zindagī guzār.”

¹⁸ Ādmī ne pūchhā, “Kaun-se ahkām?”

Īsā ne jawāb diyā, “Qatl na karnā, zinā na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, ¹⁹ apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā aur apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.”

²⁰ Jawān ādmī ne jawāb diyā, “Maiñ ne in tamām ahkām kī pairawī kī hai, ab kyā rah gayā hai?”

²¹ Īsā ne use batāyā, “Agar tū kāmīl honā chāhtā hai to jā aur apnī pūrī jāyād farokht karke paise gharībōñ meñ taqsim kar de. Phir tere lie āsmān par khazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere pīchhe ho le.”

²² Yih sun kar naujawān māyūs ho kar chalā gayā, kyoñki wuh nihāyat daulatmand thā.

²³ Is par Īsā ne apne shāgirdōñ se kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki daulatmand ke lie āsmān kī bādshāhī meñ dākḥil honā mushkil hai. ²⁴ Maiñ yih dubārā kahtā hūñ, amīr ke āsmān kī bādshāhī meñ dākḥil hone kī nisbat zyādā āsān yih hai ki ūñṭ sūī ke nāke meñ se guzar jāe.”

²⁵ Yih sun kar shāgird nihāyat hairatzadā hue aur pūchhne lage, “Phir kis ko najāt hāsīl ho saktī hai?”

²⁶ Īsā ne ghaur se un kī taraf dekh kar jawāb diyā, “Yih insān ke lie to nāmumkin hai, lekin Allāh ke lie sab kuchh mumkin hai.”

²⁷ Phir Patras bol uṭhā, “Ham to apnā sab kuchh chhoṛ kar āp ke pīchhe ho lie haiñ. Hamēñ kyā milegā?”

²⁸ Īsā ne un se kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ, duniyā kī naī takhlīq par jab Ibn-e-Ādam apne jalālī takht par baiṭhegā to tum bhī jinhoñ ne merī pairawī kī hai bārah takhtoñ par baiṭh kar Isrāīl ke bārah qabīlōñ kī adālat karoge. ²⁹ Aur jis ne bhī merī khātir apne gharōñ, bhāiyōñ, bahnoñ, bāp, mān, bachchoñ yā khetoñ ko chhoṛ diyā hai use sau gunā zyādā mil jāegā aur mīrās meñ abadī zindagī pāegā.

³⁰ Lekin bahut-se log jo ab awwal haiñ us waqt ākhir hoñge aur jo ab ākhir haiñ wuh awwal hoñge.

20

Angūr ke Bāgh meñ Mazdūr

¹ Kyoñki āsmān kī bādshāhī us zamīndār se mutābiqat rakhtī hai jo ek din subah-sawere niklā tāki apne angūr ke bāgh ke lie mazdūr dhūnde. ² Wuh un se diḥārī ke lie chāndī kā ek sikkā dene par muttafiq huā aur unheñ apne angūr ke bāgh meñ bhej diyā. ³ Nau baje wuh dubārā niklā to dekhā ki kuchh log abhī tak mañḍī meñ fāriḡh baiṭhe haiñ. ⁴ Us ne un se kahā, ‘Tum bhī jā kar mere angūr ke bāgh meñ kām karo. Maiñ tumheñ munāsib ujrat dūngā.’ ⁵ Chunāñche wuh kām karne ke lie chale gae. Bārah baje aur tīn baje dopahar ke waqt bhī wuh niklā aur is tarah ke fāriḡh mazdūroñ ko kām par lagāyā. ⁶ Phir shām ke pāñch baj gae. Wuh niklā to dekhā ki abhī tak kuchh log fāriḡh baiṭhe haiñ. Us ne un se pūchhā, ‘Tum kyoñ pūrā din fāriḡh baiṭhe rahe ho?’ ⁷ Unhoñ ne jawāb diyā, ‘Is lie ki kisī ne hamēñ kām par nahīñ lagāyā.’ Us ne un se kahā, ‘Tum bhī jā kar mere angūr ke bāgh meñ kām karo.’

⁸ Din dhal gayā to zamīndār ne apne afsar ko batāyā, ‘Mazdūroñ ko bulā kar unheñ mazdūrī de de, ākhir meñ āne wāloñ se shurū karke pahle āne wāloñ tak.’ ⁹ Jo mazdūr pāñch baje āe the unheñ chāndī kā ek ek sikkā mil gayā. ¹⁰ Is lie jab wuh āe jo pahle kām par lagāe gae the to unhoñ ne zyādā milne kī tawaqqo kī. Lekin unheñ bhī chāndī kā ek ek sikkā milā. ¹¹ Is par wuh zamīndār ke khilāf burburāne

lage, ¹² ‘Yih ādmī jinheñ ākhir meñ lagāyā gayā unhoñ ne sirf ek ghanṭā kām kiyā. To bhī āp ne unheñ hamāre barābar kī mazdūrī dī hālānki hameñ dīn kā pūrā bojh aur dhūp kī shiddat bardāsht karnī paṛī.’

¹³ Lekin zamīndār ne un meñ se ek se bāt kī, ‘Yār, main ne ḡhalat kām nahīn kiyā. Kyā tū chāndī ke ek sikke ke lie mazdūrī karne par muttafiq na huā thā? ¹⁴ Apne paise le kar chalā jā. Main ākhir meñ kām par lagne wāloñ ko utnā hī denā chāhtā hūñ jitnā tujhe. ¹⁵ Kyā merā haq nahīn ki main jaisā chāhūñ apne paise kharch karūñ? Yā kyā tū is lie hasad kartā hai ki main faiyāzdil hūñ?’

¹⁶ Yoñ awwal ākhir meñ āeñge aur jo ākhirī haiñ wuh awwal ho jāeñge.”

Īsā Tīsri Martabā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

¹⁷ Ab jab Īsā Yarūshalam kī taraf baḥ rahā thā to bārah shāgirdoñ ko ek taraf le jā kar us ne un se kahā, ¹⁸ “Ham Yarūshalam kī taraf baḥ rahe haiñ. Wahāñ Ibn-e-Ādam ko rāhnumā imāmoñ aur shariyat ke ulamā ke hawāle kar diyā jāegā. Wuh us par sazā-e-maut kā fatwā de kar ¹⁹ use Ḡhairyahūdīyoñ ke hawāle kar deñge tāki wuh us kā mazāq uṛāeñ, us ko koṛe māreñ aur use maslūb kareñ. Lekin tīsre dīn wuh jī uṭhegā.”

Yāqūb aur Yūhannā kī Māñ kī Guzārish

²⁰ Phir Zabdī ke beṭoñ Yāqūb aur Yūhannā kī māñ apne beṭoñ ko sāth le kar Īsā ke pās āī aur sijdā karke kahā, “Āp se ek guzārish hai.”

²¹ Īsā ne pūchhā, “Tū kyā chāhtī hai?”

Us ne jawāb diyā, “Apnī bādshāhī meñ mere in beṭoñ meñ se ek ko apne dāeñ hāth baiṭhne deñ aur dūsre ko bāeñ hāth.”

²² Īsā ne kahā, “Tum ko nahīn mālūm ki kyā māñg rahe ho. Kyā tum wuh pyālā pī sakte ho jo main pīne ko hūñ?” “Jī, ham pī sakte haiñ,” unhoñ ne jawāb diyā.

²³ Phir Īsā ne un se kahā, “Tum merā pyālā to zarūr piyoge, lekin yih faislā karnā merā kām nahīn ki kaun mere dāeñ hāth baiṭhegā aur kaun bāeñ hāth. Mere Bāp ne yih maqām unhīn ke lie taiyār kiyā hai jin ko us ne khud muqarrar kiyā hai.”

²⁴ Jab bāqī das shāgirdoñ ne yih sunā to unheñ Yāqūb aur Yūhannā par ḡhussā āyā. ²⁵ Is par Īsā ne un sab ko bulā kar kahā, “Tum jānte ho ki qaumoñ ke hukmrān apnī riāyā par rob dālte haiñ aur un ke baṛe afsar un par apne iḡhtiyār kā ḡhalat istemāl karte haiñ. ²⁶ Lekin tumhāre darmiyān aisā nahīn hai. Jo tum meñ baṛā honā chāhe wuh tumhārā khādim bane ²⁷ aur jo tum meñ awwal honā chāhe wuh tumhārā ḡhulām bane. ²⁸ Kyoñki Ibn-e-Ādam bhī is lie nahīn āyā ki khidmat le balki is lie ki khidmat kare aur apnī jāñ fidyā ke taur par de kar bahutoñ ko chhuṛāe.”

Do Andhoñ kī Shifā

²⁹ Jab wuh Yarīhū Shahr se nikalne lage to ek baṛā hujūm un ke pīchhe chal rahā thā. ³⁰ Do andhe rāste ke kināre baiṭhe the. Jab unhoñ ne sunā ki Īsā guzar rahā hai to wuh chillāne lage, “Khudāwand, Ibn-e-Dāūd, ham par rahm kareñ.”

³¹ Hujūm ne unheñ dāñṭ kar kahā, “Khāmosh!” Lekin wuh aur bhī ūñchī āwāz se pukārte rahe, “Khudāwand, Ibn-e-Dāūd, ham par rahm kareñ.”

³² Īsā ruk gayā. Us ne unheñ apne pās bulāyā aur pūchhā, “Tum kyā chāhte ho ki main tumhāre lie karūñ?”

³³ Unhoñ ne jawāb diyā, “Khudāwand, yih ki ham dekh sakeñ.”

³⁴ Īsā ko un par tars āyā. Us ne un kī āñkhoñ ko chhuā to wuh fauran bahāl ho gaīñ. Phir wuh us ke pīchhe chalne lage.

21

Yarūshalam meñ Purjosh Istiqbāl

¹ Wuh Yarūshalam ke qarīb Bait-fage pahuñche. Yih gānw Zaitūn ke pahār par wāqe thā. Īsā ne do shāgirdon ko bhejā ² aur kahā, “Sāmne wāle gānw meñ jāo. Wahān tum ko fauran ek gadhī nazar āegī jo apne bachche ke sāth bandhī huī hogī. Unheñ khol kar yahān le āo. ³ Agar koī yih dekh kar tum se kuchh kahe to use batā denā, ‘Kḥudāwand ko in kī zarūrat hai.’ Yih sun kar wuh fauran inheñ bhej degā.”

⁴ Yoñ nabī kī yih peshgoī pūrī huī,

⁵ ‘Siyyūn Beṭī ko batā denā,
dekh, terā bādshāh tere pās ā rahā hai.
Wuh halīm hai aur gadhe par,
hān gadhī ke bachche par sawār hai.’

⁶ Donon shāgird chale gae. Unhon ne waisā hī kiyā jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā.

⁷ Wuh gadhī ko bachche samet le āe aur apne kapre un par rakh die. Phir Īsā un par baiṭh gayā. ⁸ Jab wuh chal parā to bahut zyādā logon ne us ke āge āge rāste meñ apne kapre bichhā die. Bāz ne shāḥneñ bhī us ke āge āge rāste meñ bichhā diñ jo unhon ne daraḥton se kāt lī thiñ. ⁹ Log Īsā ke āge aur piche chal rahe the aur chillā kar yih nāre lagā rahe the,

“Ibn-e-Dāūd ko hoshānā! *

Mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.

Āsmān kī bulandiyon par hoshānā.” †

¹⁰ Jab Īsā Yarūshalam meñ dāḥil huā to pūrā shahr hil gayā. Sab ne pūchhā, “Yih kaun hai?”

¹¹ Hujūm ne jawāb diyā, “Yih Īsā hai, wuh nabī jo Galīl ke Nāsarat se hai.”

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

¹² Aur Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar un sab ko nikālne lagā jo wahān qurbāniyon ke lie darkār chizon kī kharīd-o-farokht kar rahe the. Us ne sikkon kā tabādalā karne wālon kī mezeñ aur kabūtar bechne wālon kī kursiyān ulaṭ diñ ¹³ aur un se kahā, “Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Merā ghar duā kā ghar kahlāegā.’ Lekin tum ne use dākuon ke aḍde meñ badal diyā hai.”

¹⁴ Andhe aur langare Baitul-muqaddas meñ us ke pās āe aur us ne unheñ shifā di. ¹⁵ Lekin rāhnumā imām aur shariyat ke ulamā nārāz hue jab unhon ne us ke hairatangez kām dekhe aur yih ki bachche Baitul-muqaddas meñ “Ibn-e-Dāūd ko hoshānā” chillā rahe haiñ. ¹⁶ Unhon ne us se pūchhā, “Kyā āp sun rahe haiñ ki yih bachche kyā kah rahe haiñ?”

“Jī,” Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kalām-e-muqaddas meñ kabhī nahīñ parhā ki ‘Tū ne chhoṭe bachchon aur shirkharon kī zabān ko taiyār kiyā hai tāki wuh terī tamjīd karen’?”

¹⁷ Phir wuh unheñ chhoṭ kar shahr se niklā aur Bait-anīyāh pahuñchā jahān us ne rāt guzārī.

Anjir ke Daraḥt par Lānat

¹⁸ Agle din subah-sawere jab wuh Yarūshalam lauṭ rahā thā to Īsā ko bhūk lagī. ¹⁹ Rāste ke qarīb anjir kā ek daraḥt dekh kar wuh us ke pās gayā. Lekin jab wuh wahān pahuñchā to dekhā ki phal nahīñ lagā balki sirf patte hī patte haiñ. Is par us ne daraḥt se kahā, “Ab se kabhī bhī tujh meñ phal na lage!” Daraḥt fauran sūkh gayā.

²⁰ Yih dekh kar shāgird hairān hue aur kahā, “Anjir kā daraḥt itnī jaldī se kis tarah sūkh gayā?”

* **21:9** Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hamēñ bachā). Yahān is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

† **21:9** Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hamēñ bachā). Yahān is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

²¹ Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ, agar tum shak na karo balki imān rakho to phir tum na sirf aisā kām kar sakoge balki is se bhī barā. Tum is pahār se kahoge, ‘Uṭh, apne āp ko samundar meñ girā de’ to yih ho jāegā. ²² Agar tum imān rakho to jo kuchh bhī tum duā meñ māngoge wuh tum ko mil jāegā.”

Kis ne Īsā ko Ikhtiyār Diyā?

²³ Īsā Baitul-muqaddas meñ dākhil ho kar tālīm dene lagā. Itne meñ rāhnumā imām aur qaum ke buzurg us ke pās āe aur pūchhā, “Āp yih sab kuchh kis ikhtiyār se kar rahe haiñ? Kis ne āp ko yih ikhtiyār diyā hai?”

²⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Is kā jawāb do to phir tum ko batā dūngā ki maiñ yih kis ikhtiyār se kar rahā hūñ. ²⁵ Mujhe batāo ki Yahyā kā baptismā kahāñ se thā—kyā wuh āsmānī thā yā insānī?”

Wuh āpas meñ bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmānī’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us par imān kyon na lāe?’ ²⁶ Lekin ham kaise kah sakte haiñ ki wuh insānī thā? Ham to ām logoñ se ɗarte haiñ, kyonki wuh sab mānte haiñ ki Yahyā nabī thā.”

²⁷ Chunāñche unhoñ ne jawāb diyā, “Ham nahīñ jānte.”

Īsā ne kahā, “Phir maiñ bhī tum ko nahīñ batātā ki maiñ yih sab kuchh kis ikhtiyār se kar rahā hūñ.

Do Beṭoñ kī Tamsīl

²⁸ Tumhārā kyā khayāl hai? Ek ādmī ke do beṭe the. Bāp bare beṭe ke pās gayā aur kahā, ‘Beṭā, āj angūr ke bāgh meñ jā kar kām kar.’ ²⁹ Beṭe ne jawāb diyā, ‘Maiñ jānā nahīñ chāhtā,’ lekin bād meñ us ne apnā khayāl badal liyā aur bāgh meñ chalā gayā. ³⁰ Itne meñ bāp chhoṭe beṭe ke pās bhī gayā aur use bāgh meñ jāne ko kahā. ‘Jī janāb, maiñ jāūngā,’ chhoṭe beṭe ne kahā. Lekin wuh na gayā. ³¹ Ab mujhe batāo ki kis beṭe ne apne bāp kī marzī pūrī kī?”

“Pahle beṭe ne,” unhoñ ne jawāb diyā.

Īsā ne kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki ɗaiks lene wāle aur kasbiyāñ tum se pahle Allāh kī bādshāhī meñ dākhil ho rahe haiñ. ³² Kyonki Yahyā tum ko rāstbāzī kī rāh dikhāne āyā aur tum us par imān na lāe. Lekin ɗaiks lene wāle aur kasbiyāñ us par imān lāe. Aur yih dekh kar bhī tum ne apnā khayāl na badlā aur us par imān na lāe.

Angūr ke Bāgh meñ Muzāreoñ kī Baḡhawāt

³³ Ek aur tamsīl suno. Ek zamīndār thā jis ne angūr kā bāgh lagāyā. Us ne us kī chārdīwārī banāī, angūroñ kā ras nikālne ke lie ek gaṛhe kī khudāī kī aur pahredāroñ ke lie burj tāmīr kiyā. Phir wuh use muzāreoñ ke sapurd karke bairūn-e-mulk chalā gayā. ³⁴ Jab angūr ko toṛne kā waqt qarīb ā gayā to us ne apne naukaroñ ko muzāreoñ ke pās bhej diyā tāki wuh un se mālik kā hissā wasūl karen. ³⁵ Lekin muzāreoñ ne us ke naukaroñ ko pakaṛ liyā. Unhoñ ne ek kī piṭāī kī, dūsre ko qatl kiyā aur tīsre ko sangsār kiyā. ³⁶ Phir mālik ne mazīd naukaroñ ko un ke pās bhej diyā jo pahle kī nisbat zyādā the. Lekin muzāreoñ ne un ke sāth bhī wuhī sulūk kiyā. ³⁷ Āḡhirkār zamīndār ne apne beṭe ko un ke pās bhejā. Us ne kahā, ‘Āḡhir mere beṭe kā to lihāz kareñge.’ ³⁸ Lekin beṭe ko dekh kar muzāre ek dūsre se kahne lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Āo, ham ise qatl karke us kī mīrās par qabzā kar leñ.’ ³⁹ Unhoñ ne use pakaṛ kar bāgh se bāhar phaiñk diyā aur qatl kiyā.”

⁴⁰ Īsā ne pūchhā, “Ab batāo, bāgh kā mālik jab āegā to un muzāreoñ ke sāth kyā karegā?”

⁴¹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Wuh unheñ burī tarah tabāh karegā aur bāgh ko dūsroñ ke sapurd kar degā, aise muzāreoñ ke sapurd jo waqt par use fasal kā us kā hissā denge.”

⁴² Īsā ne un se kahā, “Kyā tum ne kabhī kalām kā yih hawālā nahīn paṛhā,
‘Jis patthar ko makān banāne wāloṅ ne radd kiyā,
wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.

Yih Rab ne kiyā

aur dekhne meṅ kitnā hairatangez hai’?

⁴³ Is lie maiṅ tumheṅ batātā hūn ki Allāh kī bādshāhī tum se le lī jāegī aur ek aisī qaum ko dī jāegī jo is ke mutābiq phal lāegī. ⁴⁴ Jo is patthar par giregā wuh ṭukṛe ṭukṛe ho jāegā, jabki jis par wuh khud giregā use wuh pīs ḍālegā.”

⁴⁵ Īsā kī tamsīleṅ sun kar rāhnumā imām aur Farīsī samajh gae ki wuh hamāre bāre meṅ bāt kar rahā hai. ⁴⁶ Unhoṅ ne Īsā ko giriftār karne kī koshish kī, lekin wuh awām se ḍarte the kyonki wuh samajhte the ki Īsā nabī hai.

22

Barī Ziyāfat kī Tamsīl

¹ Īsā ne ek bār phir tamsīloṅ meṅ un se bāt kī. ² “Āsmān kī bādshāhī ek bādshāh se mutābiqat rakhtī hai jis ne apne beṭe kī shādī kī ziyāfat kī taiyāriyān karwāin. ³ Jab ziyāfat kā waqt ā gayā to us ne apne naukaroṅ ko mehmānoṅ ke pās yih ittalā dene ke lie bhejā ki wuh āeṅ, lekin wuh ānā nahīn chāhte the. ⁴ Phir us ne mazīd kuchh naukaroṅ ko bhej kar kahā, ‘Mehmānoṅ ko batānā ki maiṅ ne apnā khānā taiyār kar rakhā hai. Bailoṅ aur moṭe-tāze bachhṛoṅ ko zabah kiyā gayā hai, ⁵ sab kuchh taiyār hai. Āeṅ, ziyāfat meṅ sharīk ho jāeṅ.’ Lekin mehmānoṅ ne parwā na kī balki apne mukhtalif kāmoṅ meṅ lag gae. Ek apne khet ko chalā gayā, dūsrā apne kārobār meṅ masrūf ho gayā. ⁶ Bāqiyōṅ ne bādshāh ke naukaroṅ ko pakaṛ liyā aur un se burā sulūk karke unheṅ qatl kiyā. ⁷ Bādshāh baṛe taish meṅ ā gayā. Us ne apnī fauj ko bhej kar qātiloṅ ko tabāh kar diyā aur un kā shahr jalā diyā. ⁸ Phir us ne apne naukaroṅ se kahā, ‘Shādī kī ziyāfat to taiyār hai, lekin jin mehmānoṅ ko maiṅ ne dāwat dī thī wuh āne ke lāyq nahīn the. ⁹ Ab wahān jāo jahān saṛakeṅ shahr se nikaltī haiṅ aur jis se bhī mulāqāt ho jāe use ziyāfat ke lie dāwat de denā.’ ¹⁰ Chunānche naukār saṛakoṅ par nikle aur jis se bhī mulāqāt huī use lāe, khāh wuh achchhā thā yā burā. Yoṅ shādī hāl mehmānoṅ se bhar gayā.

¹¹ Lekin jab bādshāh mehmānoṅ se milne ke lie andar āyā to use ek ādmī nazar āyā jis ne shādī ke lie munāsib kapṛe nahīn pahne the. ¹² Bādshāh ne pūchhā, ‘Dost, tum shādī kā libās pahne baḡhair andar kis tarah āe?’ Wuh ādmī koī jawāb na de sakā. ¹³ Phir bādshāh ne apne darbāriyoṅ ko hukm diyā, ‘Is ke hāth aur pānw bāndh kar ise bāhar tārīkī meṅ phaiṅk do, wahān jahān log rote aur dānt pīste raheṅge.’

¹⁴ Kyonki bulāe hue to bahut haiṅ, lekin chune hue kam.”

Kyā Ṭaiks Denā Jāyz Hai?

¹⁵ Phir Farīsīyoṅ ne jā kar āpas meṅ mashwarā kiyā ki ham Īsā ko kis tarah aisī bāt karne ke lie ubhāreṅ jis se use pakaṛā jā sake. ¹⁶ Is maqsad ke taht unhoṅ ne apne shāgirdoṅ ko Herodes ke pairokāroṅ samet Īsā ke pās bhejā. Unhoṅ ne kahā, “Ustād, ham jānte haiṅ ki āp sachche haiṅ aur diyānatdārī se Allāh kī rāh kī tālīm dete haiṅ. Āp kisī kī parwā nahīn karte kyonki āp ḡhairjānibdār haiṅ. ¹⁷ Ab hameṅ apnī rāy batāeṅ. Kyā Romī shahanshāh ko ṭaiks denā jāyz hai yā nājāyz?”

¹⁸ Lekin Īsā ne un kī burī nīyat pahchān lī. Us ne kahā, “Riyākāro, tum mujhe kyon phaṅsānā chāhte ho? ¹⁹ Mujhe wuh sikkā dikhāo jo ṭaiks adā karne ke lie istemāl hotā hai.”

Wuh us ke pās chāndī kā ek Romī sikkā le āe ²⁰ to us ne pūchhā, “Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?”

²¹ Unhoṅ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.”

²² Us kā yih jawāb sun kar wuh hakkā-bakkā rah gae aur use chhoṛ kar chale gae.

Kyā Ham Jī Uṭheṅge?

²³ Us dīn Sadūqī Īsā ke pās āe. Sadūqī nahīn mānte ki roz-e-qiyāmat murde jī uṭheṅge. Unhoṅ ne Īsā se ek sawāl kiyā. ²⁴ “Ustād, Mūsā ne hamēn hukm diyā ki agar koī shādīshudā ādmī beaulād mar jāe aur us kā bhāī ho to bhāī kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāī ke lie aulād paidā kare. ²⁵ Ab farz karen ki hamāre darmiyān sāt bhāī the. Pahle ne shādī kī, lekin beaulād faut huā. Is lie dūsre bhāī ne bewā se shādī kī. ²⁶ Lekin wuh bhī beaulād mar gayā. Phir tīsre bhāī ne us se shādī kī. Yih silsilā sātweṅ bhāī tak jāri rahā. Yake bād dīgare har bhāī bewā se shādī karne ke bād mar gayā. ²⁷ Ākhir meṅ bewā bhī faut ho gaī. ²⁸ Ab batāēn ki qiyāmat ke dīn wuh kis kī bīwī hogī? Kyonki sāt ke sāt bhāiyōṅ ne us se shādī kī thī.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Tum is lie ḡhaltī par ho ki na tum kalām-e-muqaddas se wāqif ho, na Allāh kī qudrat se. ³⁰ Kyonki qiyāmat ke dīn log na shādī karenge na un kī shādī karāī jāegī balki wuh āsmān par farishtoṅ kī mānind hoṅge. ³¹ Rahī yih bāt ki murde jī uṭheṅge, kyā tum ne wuh bāt nahīn paṛhī jo Allāh ne tum se kahī? ³² Us ne farmāyā, ‘Maiṅ Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hūn,’ hālānki us waqt tīnoṅ kāfī arse se mar chuke the. Is kā matlab hai ki yih haqīqat meṅ zindā haiṅ. Kyonki Allāh murdoṅ kā nahīn balki zindoṅ kā Ḳhudā hai.”

³³ Yih sun kar hujūm us kī tālīm ke bāis hairān rah gayā.

Awwal Hukm

³⁴ Jab Farīsiyōṅ ne sunā ki Īsā ne Sadūqiyōṅ ko lājawāb kar diyā hai to wuh jamā hue. ³⁵ Un meṅ se ek ne jo shariāt kā ālim thā use phaṅsāne ke lie sawāl kiyā, ³⁶ “Ustād, shariāt meṅ sab se barā hukm kaun-sā hai?”

³⁷ Īsā ne jawāb diyā, “ ‘Rab apne Ḳhudā se apne pūre dīl, apnī pūrī jān aur apne pūre zahan se pyār karnā.’ ³⁸ Yih awwal aur sab se barā hukm hai. ³⁹ Aur dūsra hukm is ke barābar yih hai, ‘Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.’ ⁴⁰ Tamām shariāt aur nabiyōṅ kī tālīmāt in do ahkām par mabnī haiṅ.”

Masīh ke bāre meṅ Sawāl

⁴¹ Jab Farīsī ikatṭhe the to Īsā ne un se pūchhā, ⁴² “Tumhārā Masīh ke bāre meṅ kyā khayāl hai? Wuh kis kā farzand hai?”

Unhoṅ ne jawāb diyā, “Wuh Dāūd kā farzand hai.”

⁴³ Īsā ne kahā, “To phir Dāūd Rūhul-quds kī mārifat use kis tarah ‘Rab’ kahtā hai? Kyonki wuh farmātā hai,

⁴⁴ ‘Rab ne mere Rab se kahā,
mere dahne hāth baiṭh,
jab tak maiṅ tere dushmanoṅ ko
tere pānwoṅ ke nīche na kar dūn.’

⁴⁵ Dāūd to Ḳhud Masīh ko Rab kahtā hai. To phir wuh kis tarah us kā farzand ho saktā hai?”

⁴⁶ Koī bhī jawāb na de sakā, aur us dīn se kisī ne bhī us se mazīd kuchh pūchhne kī jurrat na kī.

¹ Phir Īsā hujūm aur apne shāgirdon se muḵhātib huā, ² “Sharīat ke ulamā aur Farīsī Mūsā kī kursī par baiṭhe haiñ. ³ Chunāñche jo kuchh wuh tum ko batāte haiñ wuh karo aur us ke mutābiq zindagī guzāro. Lekin jo kuchh wuh karte haiñ wuh na karo, kyonki wuh ḵhud apnī tālīm ke mutābiq zindagī nahīñ guzārte. ⁴ Wuh bhārī gaṭharīyāñ bāndh bāndh kar logoñ ke kandhoñ par rakh dete haiñ, lekin ḵhud unheñ uṭhāne ke lie ek unglī tak hilāne ko taiyār nahīñ hote. ⁵ Jo bhī karte haiñ dikhāwe ke lie karte haiñ. Jo tāwīz * wuh apne bāzuon aur peshāniyon par bāndhte aur jo phundne apne libās se lagāte haiñ wuh ḵhās bare hote haiñ. ⁶ Un kī bas ek hī ḵhāhish hotī hai ki ziyāfaton aur ibādatḵhānon meñ izzat kī kursiyon par baiṭh jāeñ. ⁷ Jab log bāzaron meñ salām karke un kī izzat karte aur ‘ustād’ kah kar un se bāt karte haiñ to phir wuh ḵhush ho jāte haiñ. ⁸ Lekin tum ko ustād nahīñ kahlānā chāhie, kyonki tumhārā sirf ek hī ustād hai jabki tum sab bhāi ho. ⁹ Aur duniyā meñ kisī ko ‘bāp’ kah kar us se bāt na karo, kyonki tumhārā ek hī Bāp hai aur wuh āsmān par hai. ¹⁰ Hādī na kahlānā kyonki tumhārā sirf ek hī hādī hai yānī al-Masīh. ¹¹ Tum meñ se sab se barā shakhs tumhārā ḵhādim hogā. ¹² Kyonki jo bhī apne āp ko sarfarāz karegā use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past karegā use sarfarāz kiyā jāegā.

Un kī Riyākārī par Afsos

¹³ Sharīat ke ālimo aur Farīsīyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum logoñ ke sāmne āsmān kī bādshāhī par tālā lagāte ho. Na tum ḵhud dāḵhil hote ho, na unheñ dāḵhil hone dete ho jo andar jānā chāhte haiñ.

¹⁴ [Sharīat ke ālimo aur Farīsīyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum bewāon ke gharon par qabzā kar lete aur dikhāwe ke lie lambī lambī namāz parṭhte ho. Is lie tumheñ zyādā sazā milegī.]

¹⁵ Sharīat ke ālimo aur Farīsīyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum ek naumurīd banāne kī ḵhātir ḵhushkī aur tarī ke lambe safr karte ho. Aur jab is meñ kāmyāb ho jāte ho to tum us shakhs ko apnī nisbat jahannum kā dugnā sharīr farzand banā dete ho. ¹⁶ Andhe rāhnumāo, tum par afsos! Tum kahte ho, ‘Agar koī Baitul-muqaddas kī qasam khāe to zarūrī nahīñ ki wuh use pūrā kare. Lekin agar wuh Baitul-muqaddas ke sone kī qasam khāe to lāzim hai ki use pūrā kare.’ ¹⁷ Andhe ahmaqo! Zyādā aham kiyā hai, sonā yā Baitul-muqaddas jo sone ko maḵsūs-o-muqaddas banātā hai? ¹⁸ Tum yih bhī kahte ho, ‘Agar koī qurbāngāh kī qasam khāe to zarūrī nahīñ ki wuh use pūrā kare. Lekin agar wuh qurbāngāh par paṛe hadiye kī qasam khāe to lāzim hai ki wuh use pūrā kare.’ ¹⁹ Andho! Zyādā aham kiyā hai, hadiyā yā qurbāngāh jo hadiye ko maḵsūs-o-muqaddas banātī hai? ²⁰ Gharz, jo qurbāngāh kī qasam khātā hai wuh un tamām chīzon kī qasam bhī khātā hai jo us par paṛī haiñ. ²¹ Aur jo Baitul-muqaddas kī qasam khātā hai wuh us kī bhī qasam khātā hai jo us meñ sukūnat kartā hai. ²² Aur jo āsmān kī qasam khātā hai wuh Allāh ke taḵht kī aur us par baiṭhne wāle kī qasam bhī khātā hai.

²³ Sharīat ke ālimo aur Farīsīyo, tum par afsos! Riyākāro! Go tum barī ehtiyāt se paudīne, ajwāyn aur zīre kā daswāñ hissā hadiye ke lie maḵsūs karte ho, lekin tum ne sharīat kī zyādā aham bāton ko nazarandāz kar diyā hai yānī insāf, rahm aur wafādārī ko. Lāzim hai ki tum yih kāam bhī karo aur pahlā bhī na chhoṛo. ²⁴ Andhe rāhnumāo! Tum apne mashrūb chhānte ho tāki ḡhaltī se machchhar na pī liyā jāe, lekin sāth sāth ūñṭ ko nigal lete ho.

²⁵ Sharīat ke ālimo aur Farīsīyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum bāhar se har pyāle aur bartan kī safāi karte ho, lekin andar se wuh lūṭ-mār aur aishparastī se bhare

* 23:5 Tāwīzon meñ Tauret ke hawālājāt likh kar rakhe jāte the.

hote haiñ. ²⁶ Andhe Farīsiyo, pahle andar se pyāle aur bartan kī safāī karo, aur phir wuh bāhar se bhī pāk-sāf ho jāēnge.

²⁷ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum aisī qabron se mutābiqat rakhte ho jin par safedī kī gaī ho. Go wuh bāhar se dilkash nazar ātī haiñ, lekin andar se wuh murdoñ kī haḍḍiyoñ aur har qism kī nāpākī se bharī hotī haiñ. ²⁸ Tum bhī bāhar se rāstbāz dikhāī dete ho jabki andar se tum riyākārī aur bedīnī se māmūr hote ho.

²⁹ Shariāt ke ālimo aur Farīsiyo, tum par afsos! Riyākāro! Tum nabiyon ke lie qabren tāmīr karte aur rāstbāzoñ ke mazār sajāte ho. ³⁰ Aur tum kahte ho, ‘Agar ham apne bāpdādā ke zamāne mein zindā hote to nabiyon ko qatl karne mein sharīk na hote.’ ³¹ Lekin yih kahne se tum apne k̄hilāf gawāhī dete ho ki tum nabiyon ke qātilon kī aulād ho. ³² Ab jāo, wuh kām mukammal karo jo tumhare bāpdādā ne adhūrā chhoṛ diyā thā. ³³ Sāñpo, zahrīle sāñpon ke bachcho! Tum kis tarah jahannum kī sazā se bach pāoge? ³⁴ Is lie main nabiyon, dānishmandon aur shariāt ke ālimon ko tumhare pās bhej detā hūñ. Un mein se bāz ko tum qatl aur maslūb karoge aur bāz ko apne ibādatkhānon mein le jā kar koṛe lagwāoge aur shahr bashahr un kā tāqqub karoge. ³⁵ Natīje mein tum tamām rāstbāzoñ ke qatl ke zimmedār ṭhahroge —rāstbāz Hābil ke qatl se le kar Zakariyāh bin Barakiyāh ke qatl tak jise tum ne Baitul-muqaddas ke darwāze aur us ke sahan mein maujūd qurbāngāh ke darmiyan mār ḍālā. ³⁶ Main tum ko sach batātā hūñ ki yih sab kuchh isī nasl par āegā.

Yarūshalam par Afsos

³⁷ Hāy Yarūshalam, Yarūshalam! Tū jo nabiyon ko qatl kartī aur apne pās bheje hue paighambaron ko sangsār kartī hai. Main ne kitnī hī bār terī aulād ko jamā karnā chāhā, bilkul usī tarah jis tarah murghī apne bachchon ko apne paron tale jamā karke mahfūz kar letī hai. Lekin tum ne na chāhā. ³⁸ Ab tumhare ghar ko wīrān-o-sunsān chhoṛā jāegā. ³⁹ Kyonki main tum ko batātā hūñ, tum mujhe us waqt tak dubārā nahīn dekhoge jab tak tum na kaho ki mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.”

24

Baitul-muqaddas par Āne Wālī Tabāhī

¹ Īsā Baitul-muqaddas ko chhoṛ kar nikal rahā thā ki us ke shāgird us ke pās āe aur Baitul-muqaddas kī muḥtalif imāraton kī taraf us kī tawajjuh dilāne lage. ² Lekin Īsā ne jawāb mein kahā, “Kyā tum ko yih sab kuchh nazar ātā hai? Main tum ko sach batātā hūñ ki yahān patthar par patthar nahīn rahegā balki sab kuchh ḍhā diyā jāegā.”

Musibaton aur Īzārasāniyon kī Peshgoī

³ Bād mein Īsā Zaitūn ke pahār par baiṭh gayā. Shāgird akele us ke pās āe. Unhon ne kahā, “Hameñ zarā batāen, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se patā chalegā ki āp āne wāle haiñ aur yih duniyā khatm hone wālī hai?”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Khabardār raho ki koī tumhen gumrah na kar de. ⁵ Kyonki bahut-se log merā nām le kar āenge aur kaheñge, ‘Main hī Masīh hūñ.’ Yoñ wuh bahuton ko gumrah kar denge. ⁶ Jangoñ kī khabren aur afwāhen tum tak pahuncheñgī, lekin muhtāt raho tāki tum ghabrā na jāo. Kyonki lāzim hai ki yih sab kuchh pesh āe. To bhī abhī ākhirat nahīn hogī. ⁷ Ek qaum dūsri ke k̄hilāf uṭh kharī hogī, aur ek bādshāhī dūsri ke k̄hilāf. Kāl pareñge aur jagah jagah zalzale āenge. ⁸ Lekin yih sirf dard-e-zah kī ibtidā hī hogī.

⁹ Phir wuh tum ko baṛī musibat mein ḍāl denge aur tum ko qatl karenge. Tamām qaumen tum se is lie nafrat karenge ki tum mere pairokār ho. ¹⁰ Us waqt bahut-se

log īmān se bargashtā ho kar ek dūsre ko dushman ke hawāle karenge aur ek dūsre se nafrat karenge. ¹¹ Bahut-se jhūṭe nabī khare ho kar bahut-se logoṅ ko gumrah kar denge. ¹² Bedīnī ke barh jāne kī wajah se beshtar logoṅ kī muhabbat ṭhandī par jāegī. ¹³ Lekin jo ākhir tak qāym rahegā use najāt milegī. ¹⁴ Aur bādshāhī kī is khushkhabrī ke paighām kā elān pūrī duniyā meṅ kiyā jāegā tāki tamām qaumoṅ ke sāmne us kī gawāhī dī jāe. Phir hī ākhirat āegī.

Baitul-muqaddas kī Behurmatī

¹⁵ Ek dīn āegā jab tum muqaddas maqām meṅ wuh kuchh khara dekhoge jis kā zikr Dānyāl nabī ne kiyā aur jo behurmatī aur tabāhī kā bāis hai.” (Qārī is par dhyān de!) ¹⁶ “Us waqt Yahūdīyā ke rahne wāle bhāg kar pahārī ilāqe meṅ panāh leṅ. ¹⁷ Jo apne ghar kī chhat par ho wuh ghar meṅ se kuchh sāth le jāne ke lie na utre. ¹⁸ Jo khet meṅ ho wuh apnī chādar sāth le jāne ke lie wāpas na jāe. ¹⁹ Un khawātīn par afsos jo un dīnoṅ meṅ hāmīlā hoṅ yā apne bachchoṅ ko dūdh pilātī hoṅ. ²⁰ Duā karo kī tum ko sardiyoṅ ke mausam meṅ yā Sabat ke dīn hijrat na karnī pare. ²¹ Kyoṅki us waqt aisī shadīd musibat hogī kī duniyā kī takhlīq se āj tak dekhne meṅ na āī hogī. Is qism kī musibat bād meṅ bhī kabhī nahīn āegī. ²² Aur agar is musibat kā daurāniyā mukhtasar na kiyā jātā to koī na bachtā. Lekin Allāh ke chune huṅ kī khātir is kā daurāniyā mukhtasar kar diyā jāegā.

²³ Us waqt agar koī tum ko batāe, ‘Dekho, Masīh yahān hai’ yā ‘Wuh wahān hai’ to us kī bāt na mānanā. ²⁴ Kyoṅki jhūṭe Masīh aur jhūṭe nabī uṭh kar hoṅge jo bare ajīb-o-gharīb nishān aur mojize dikhāenge tāki Allāh ke chune hue logoṅ ko bhī ghalat rāste par dāl deṅ—agar yih mumkin hotā. ²⁵ Dekho, main ne tumheṅ pahle se is se āgāh kar diyā hai.

²⁶ Chunānche agar koī tum ko batāe, ‘Dekho, wuh registān meṅ hai’ to wahān jāne ke lie na nikalnā. Aur agar koī kahe, ‘Dekho, wuh andarūnī kamroṅ meṅ hai’ to us kā yaqīn na karnā. ²⁷ Kyoṅki jis tarah bādāl kī bijlī mashriq meṅ karak kar maghrib tak chamaktī hai usī tarah Ibn-e-Ādam kī āmad bhī hogī.

²⁸ Jahān bhī lāsh parī ho wahān giddh jamā ho jāenge.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁹ Musibat ke un dīnoṅ ke ain bād sūraj tārīk ho jāegā aur chānd kī raushnī khatm ho jāegī. Sitāre āsmān par se gir pareṅge aur āsmān kī quwwateṅ hilāi jāengī. ³⁰ Us waqt Ibn-e-Ādam kā nishān āsmān par nazar āegā. Tab duniyā kī tamām qaumeṅ mātām karenge. Wuh Ibn-e-Ādam ko barī qudrat aur jalāl ke sāth āsmān ke bādaloṅ par āte hue dekhengī. ³¹ Aur wuh apne farishtoṅ ko bigul kī ūnchī āwāz ke sāth bhej degā tāki us ke chune huṅ ko chāroṅ taraf se jamā karen, āsmān ke ek sire se dūsre sire tak ikaṭṭhā karen.

Anjir ke Daraḳht se Sabaq

³² Anjir ke daraḳht se sabaq sikhō. Jyoṅ hī us kī shākheṅ narm aur lachakdār ho jātī haiṅ aur un se koṅpleṅ phūṭ nikaltī haiṅ to tum ko mālūm ho jātā hai kī garmiyoṅ kā mausam qarīb ā gayā hai. ³³ Isī tarah jab tum yih wāqiyāt dekhoge to jān loge kī Ibn-e-Ādam kī āmad qarīb balki darwāze par hai. ³⁴ Main tum ko sach batātā huṅ kī is nasl ke khatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāqe hogā. ³⁵ Āsmān-o-zamīn to jāte raheṅge, lekin merī bāteṅ hameshā tak qāym raheṅge.

Kisī ko Bhī Us kī Āmad kā Waqt Mālūm Nahīn

³⁶ Lekin kisī ko bhī ilm nahīn kī yih kis dīn yā kaun-sī gharī rūnumā hogā. Āsmān ke farishtoṅ aur Farzand ko bhī ilm nahīn balki sirf Bāp ko. ³⁷ Jab Ibn-e-Ādam āegā to hālāt Nūh ke dīnoṅ jaise hoṅge. ³⁸ Kyoṅki sailāb se pahle ke dīnoṅ meṅ log us waqt tak khāte-pīte aur shādiyān karte karāte rahe jab tak Nūh kashtī meṅ dākhil

na ho gayā. ³⁹ Wuh us waqt tak āne wālī musibat ke bāre meñ lā'ilm rahe jab tak sailāb ā kar un sab ko bahā na le gayā. Jab Ibn-e-Ādam āegā to isī qism ke hālāt hoñge. ⁴⁰ Us waqt do afrād khet meñ hoñge, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ⁴¹ Do kḥawātīn chakkī par gandum pīs rahī hoñgī, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā.

⁴² Is lie chaukas raho, kyonki tum nahīn jānte ki tumhārā Kḥudāwand kis din ā jāegā. ⁴³ Yaqīn jāno, agar kisī ghar ke mālik ko mālūm hotā ki chor kab āegā to wuh zarūr chaukas rahtā aur use apne ghar meñ naqb lagāne na detā. ⁴⁴ Tum bhī taiyār raho, kyonki Ibn-e-Ādam aise waqt āegā jab tum us kī tawaqqo nahīn karoge.

Wafādār Naukar

⁴⁵ Chunāñche kaun-sā naukar wafādār aur samajhdār hai? Farz karo ki ghar ke mālik ne kisī naukar ko bāqī naukaron par muqarrar kiyā ho. Us kī ek zimmedārī yih bhī hai ki unheñ waqt par khānā khilāe. ⁴⁶ Wuh naukar mubārak hogā jo mālik kī wāpasī par yih sab kuchh kar rahā hogā. ⁴⁷ Main tum ko sach batātā hūñ ki yih dekh kar mālik use apnī pūrī jāydād par muqarrar karegā. ⁴⁸ Lekin farz karo ki naukar apne dil meñ soche, 'Mālik kī wāpasī meñ abhī der hai.' ⁴⁹ Wuh apne sāthī naukaron ko pītne aur sharābiyon ke sāth khāne-pīne lage. ⁵⁰ Agar wuh aisā kare to mālik aise din aur waqt āegā jis kī tawaqqo naukar ko nahīn hogī. ⁵¹ In hālāt ko dekh kar wuh naukar ko ṭukṛe ṭukṛe kar ḍālegā aur use riyākaron meñ shāmil karegā, wahāñ jahāñ log rote aur dānt pīste raheñge.

25

Das Kuñwāriyon kī Tamsil

¹ Us waqt āsmān kī bādshāhī das kuñwāriyon se mutābiqat rakhegī jo apne charāgh le kar dūlhe ko milne ke lie nikleñ. ² Un meñ se pāñch nāsamajh thīñ aur pāñch samajhdār. ³ Nāsamajh kuñwāriyon ne apne pās charāghon ke lie fāltū tel na rakhā. ⁴ Lekin samajhdār kuñwāriyon ne kuppī meñ tel ḍāl kar apne sāth le liyā. ⁵ Dūlhe ko āne meñ baṛī der lagī, is lie wuh sab ūñgh ūñgh kar so gaīñ.

⁶ Ādhī rāt ko shor mach gayā, 'Dekho, dūlhā pahuñch rahā hai, use milne ke lie niklo!' ⁷ Is par tamām kuñwāriyāñ jāg uṭhīñ aur apne charāghon ko durust karne lagīñ. ⁸ Nāsamajh kuñwāriyon ne samajhdār kuñwāriyon se kahā, 'Apne tel meñ se hameñ bhī kuchh de do. Hamāre charāgh bujhne wāle haiñ.' ⁹ Dūsre kuñwāriyon ne jawāb diyā, 'Nahīñ, aisā na ho ki na sirf tumhāre lie balki hamāre lie bhī tel kāfī na ho. Dukān par jā kar apne lie kḥarīd lo.' ¹⁰ Chunāñche nāsamajh kuñwāriyāñ chalī gaīñ. Lekin is daurān dūlhā pahuñch gayā. Jo kuñwāriyāñ taiyār thīñ wuh us ke sāth shādī hāl meñ dākḥil huīñ. Phir darwāze ko band kar diyā gayā.

¹¹ Kuchh der ke bād bāqī kuñwāriyāñ āīñ aur chillāne lagīñ, 'Janāb! Hamāre lie darwāzā khol deñ.' ¹² Lekin us ne jawāb diyā, 'Yaqīn jāno, main tum ko nahīn jāntā.'

¹³ Is lie chaukas raho, kyonki tum Ibn-e-Ādam ke āne kā din yā waqt nahīn jānte.

Tīn Naukaron kī Tamsil

¹⁴ Us waqt āsmān kī bādshāhī yon hogī: Ek ādmī ko bairūn-e-mulk jānā thā. Us ne apne naukaron ko bulā kar apnī milkiyat un ke sapurd kar dī. ¹⁵ Pahle ko us ne sone ke 5,000 sikke die, dūsre ko 2,000 aur tīsre ko 1,000. Har ek ko us ne us kī qābiliyat ke mutābiq paise die. Phir wuh rawānā huā. ¹⁶ Jis naukar ko 5,000 sikke mile the us ne sīdhā jā kar unheñ kisī kārobār meñ lagāyā. Is se use mazīd 5,000 sikke hāsīl hue. ¹⁷ Isī tarah dūsre ko bhī jise 2,000 sikke mile the mazīd 2,000 sikke hāsīl hue. ¹⁸ Lekin jis ādmī ko 1,000 sikke mile the wuh chalā gayā aur kahīñ zamīn meñ garḥā khod kar apne mālik ke paise us meñ chhupā die.

¹⁹ Barī der ke bād un kā mālik lauṭ āyā. Jab us ne un ke sāth hisāb-kitāb kiyā ²⁰ to pahlā naukar jise 5,000 sikke mile the mazīd 5,000 sikke le kar āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ne 5,000 sikke mere sapurd kie the. Yih dekheñ, main ne mazīd 5,000 sikke hāsīl kie haiñ.’ ²¹ Us ke mālik ne jawāb diyā, ‘Shābāsh, mere achchhe aur wafādār naukar. Tum thoṛe meñ wafādār rahe, is lie main tumheñ bahut kuchh par muqarrar karūnga. Andar āo aur apne mālik kī khushī meñ sharīk ho jāo.’

²² Phir dūsrā naukar āyā jise 2,000 sikke mile the. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ne 2,000 sikke mere sapurd kie the. Yih dekheñ, main ne mazīd 2,000 sikke hāsīl kie haiñ.’

²³ Us ke mālik ne jawāb diyā, ‘Shābāsh, mere achchhe aur wafādār naukar. Tum thoṛe meñ wafādār rahe, is lie main tumheñ bahut kuchh par muqarrar karūnga. Andar āo aur apne mālik kī khushī meñ sharīk ho jāo.’

²⁴ Phir tīsrā naukar āyā jise 1,000 sikke mile the. Us ne kahā, ‘Janāb, main jāntā thā ki āp saḡht ādmī haiñ. Jo bij āp ne nahīñ boyā us kī fasal āp kāṭṭe haiñ aur jo kuchh āp ne nahīñ lagāyā us kī paidāwār jamā karte haiñ. ²⁵ Is lie main ḍar gayā aur jā kar āp ke paise zamīn meñ chhupā die. Ab āp apne paise wāpas le sakte haiñ.’

²⁶ Us ke mālik ne jawāb diyā, ‘Sharīr aur sust naukar! Kyā tū jāntā thā ki jo bij main ne nahīñ boyā us kī fasal kāṭṭā hūñ aur jo kuchh main ne nahīñ lagāyā us kī paidāwār jamā kartā hūñ? ²⁷ To phir tū ne mere paise baink meñ kyon na jamā karā die? Agar aisā kartā to wāpasī par mujhe kam az kam wuh paise sūd samet mil jāte.’

²⁸ Yih kah kar mālik dūstroñ se mukhātīb huā, ‘Yih paise is se le kar us naukar ko de do jis ke pās 10,000 sikke haiñ. ²⁹ Kyonki jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā aur us ke pās kasrat kī chīzeñ hoñgī. Lekin jis ke pās kuchh nahīñ hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jo us ke pās hai. ³⁰ Ab is bekār naukar ko nikāl kar bāhar kī tārīkī meñ phaiñk do, wahāñ jahāñ log rote aur dānt pīste raheñge.’

Ākhirī Adālat

³¹ Jab Ibn-e-Ādam apne jalāl ke sāth āegā aur tamām farishte us ke sāth hoñge to wuh apne jalālī takht par baiṭh jāegā. ³² Tab tamām qaumeñ us ke sāmne jamā kī jāeñgī. Aur jis tarah charwāhā bheṛoñ ko bakriyoñ se alag kartā hai usī tarah wuh logoñ ko ek dūse se alag karegā. ³³ Wuh bheṛoñ ko apne dahne hāth kharā karegā aur bakriyoñ ko apne bāeñ hāth. ³⁴ Phir Bādshāh dahne hāth wāloñ se kahegā, ‘Āo, mere Bāp ke mubārak logo! Jo bādshāhī duniyā kī takhlīq se tumhāre lie taiyār hai use mīrās meñ le lo. ³⁵ Kyonki main bhūkā thā aur tum ne mujhe khānā khilāyā, main pyāsā thā aur tum ne mujhe pānī pilāyā, main ajnabī thā aur tum ne merī mehmān-nawāzī kī, ³⁶ main nangā thā aur tum ne mujhe kapṛe pahnāe, main bīmār thā aur tum ne merī dekh-bhāl kī, main jel meñ thā aur tum mujh se milne āe.’

³⁷ Phir yih rāstbāz log jawāb meñ kaheñge, ‘Khudāwand, ham ne āp ko kab bhūkā dekh kar khānā khilāyā, āp ko kab pyāsā dekh kar pānī pilāyā? ³⁸ Ham ne āp ko kab ajnabī kī haisiyat se dekh kar āp kī mehmān-nawāzī kī, āp ko kab nangā dekh kar kapṛe pahnāe? ³⁹ Ham āp ko kab bīmār hālat meñ yā jel meñ parā dekh kar āp se milne gae.’ ⁴⁰ Bādshāh jawāb degā, ‘Main tumheñ sach batātā hūñ ki jo kuchh tum ne mere in sab se chhoṭe bhāiyoñ meñ se ek ke lie kiyā wuh tum ne mere hī lie kiyā.’

⁴¹ Phir wuh bāeñ hāth wāloñ se kahegā, ‘Lānatī logo, mujh se dūr ho jāo aur us abādī āg meñ chale jāo jo Iblīs aur us ke farishtoñ ke lie taiyār hai. ⁴² Kyonki main bhūkā thā aur tum ne mujhe kuchh na khilāyā, main pyāsā thā aur tum ne mujhe pānī na pilāyā, ⁴³ main ajnabī thā aur tum ne merī mehmān-nawāzī na kī, main nangā thā aur tum ne mujhe kapṛe na pahnāe, main bīmār aur jel meñ thā aur tum mujh se milne na āe.’

⁴⁴ Phir wuh jawāb meñ pūchheñge, ‘Khudāwand, ham ne āp ko kab bhūkā, pyāsā, ajnabī, nangā, bīmār yā jel meñ parā dekhā aur āp kī khidmat na kī?’ ⁴⁵ Wuh jawāb

degā, ‘Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki jab kabhī tum ne in sab se chhoṭoñ meñ se ek kī madad karne se inkār kiyā to tum ne merī k̄hidmat karne se inkār kiyā.’ ⁴⁶ Phir yih abadī sazā bhugatne ke lie jāeñge jabki rāstbāz abadī zindagī meñ dāk̄hil hoñge.”

26

Īsā ke k̄hilāf Mansūbābandiyāñ

¹ Yih bāteñ k̄hatm karne par Īsā shāgirdoñ se muḁhātib huā, ² “Tum jānte ho ki do dīn ke bād Fasah kī Īd shurū hogī. Us waqt Ibn-e-Ādam ko dushman ke hawāle kiyā jāegā tāki use maslūb kiyā jāe.”

³ Phir rāhnumā imām aur qaum ke buzurg Kāyfā nāmī imām-e-āzam ke mahal meñ jamā hue ⁴ aur Īsā ko kisī chālākī se giriftār karke qatl karne kī sāzisheñ karne lage. ⁵ Unhoñ ne kahā, “Lekin yih Īd ke daurān nahīñ honā chāhie, aisā na ho ki awām meñ halchal mach jāe.”

K̄hātūn Īsā par K̄hushbū Undeltī Hai

⁶ Itne meñ Īsā Bait-anīyāh ā kar ek ādmī ke ghar meñ dāk̄hil huā jo kisī waqt koṛh kā marīz thā. Us kā nām Shamāūn thā. ⁷ Īsā khānā khāne ke lie baiṭh gayā to ek aurat āī jis ke pās nihāyat qīmtī itr kā itrdān thā. Us ne use Īsā ke sar par undel diyā. ⁸ Shāgird yih dekh kar nārāz hue. Unhoñ ne kahā, “Itnā qīmtī itr zāe karne kī kyā zarūrat thī? ⁹ Yih bahut mahangī chīz hai. Agar ise bechā jātā to is ke paise gharībōñ ko die jā sakte the.”

¹⁰ Lekin un ke k̄hayāl pahchān kar Īsā ne un se kahā, “Tum ise kyon tang kar rahe ho? Is ne to mere lie ek nek kām kiyā hai. ¹¹ Ġharīb to hameshā tumhāre pās raheñge, lekin maiñ hameshā tak tumhāre pās nahīñ rahūñgā. ¹² Mujh par itr undelne se us ne mere badan ko dafn hone ke lie taiyār kiyā hai. ¹³ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki tamām duniyā meñ jahāñ bhī Allāh kī k̄hushk̄habrī kā elān kiyā jāegā wahāñ log is k̄hātūn ko yād karke wuh kuchh sunāeñge jo is ne kiyā hai.”

Īsā ko Dushman ke Hawāle Karne kā Mansūbā

¹⁴ Phir Yahūdāh Iskariyotī jo bārah shāgirdoñ meñ se ek thā rāhnumā imāmoñ ke pās gayā. ¹⁵ Us ne pūchhā, “Āp mujhe Īsā ko āp ke hawāle karne ke ewaz kitne paise dene ke lie taiyār haiñ?” Unhoñ ne us ke lie chāñdī ke 30 sikke muta'ayyin kie. ¹⁶ Us waqt se Yahūdāh Īsā ko un ke hawāle karne kā mauqā dhūñdne lagā.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyāñ

¹⁷ Beḁhamīrī Roṭī kī Īd āī. Pahle dīn Īsā ke shāgirdoñ ne us ke pās ā kar pūchhā, “Ham kahāñ āp ke lie Fasah kā khānā taiyār karen?”

¹⁸ Us ne jawāb diyā, “Yarūshalam Shahr meñ fulāñ ādmī ke pās jāo aur use batāo, ‘Ustād ne kahā hai ki merā muqarrarā waqt qarīb ā gayā hai. Maiñ apne shāgirdoñ ke sāth Fasah kī Īd kā khānā āp ke ghar meñ khāūñgā.’ ”

¹⁹ Shāgirdoñ ne wuh kuchh kiyā jo Īsā ne unheñ batāyā thā aur Fasah kī Īd kā khānā taiyār kiyā.

Kaun Ghaddār Hai?

²⁰ Shām ke waqt Īsā bārah shāgirdoñ ke sāth khānā khāne ke lie baiṭh gayā. ²¹ Jab wuh khānā khā rahe the to us ne kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki tum meñ se ek mujhe dushman ke hawāle kar degā.”

²² Shāgird yih sun kar nihāyat ḁhamgīñ hue. Bārī bārī wuh us se pūchhne lage, “K̄hudāwand, maiñ to nahīñ hūñ?”

²³ Īsā ne jawāb diyā, “Jis ne mere sāth apnā hāth sālān ke bartan meñ ḍālā hai wuhī mujhe dushman ke hawāle karegā. ²⁴ Ibn-e-Ādam to kūch kar jāegā jis tarah kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, lekin us shakhs par afsos jis ke wasīle se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā. Us ke lie behtar yih hotā ki wuh kabhī paidā hī na hotā.”

²⁵ Phir Yahūdāh ne jo use dushman ke hawāle karne ko thā pūchhā, “Ustād, main to nahīn hūn?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, tum ne kḥud kahā hai.”

Fasah kā Ākhirī Khānā

²⁶ Khāne ke daurān Īsā ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke shāgirdoñ ko de diyā. Us ne kahā, “Yih lo aur khāo. Yih merā badan hai.”

²⁷ Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur use unheñ de kar kahā, “Tum sab is meñ se piyo. ²⁸ Yih merā kḥūn hai, nae ahd kā wuh kḥūn jo bahutoñ ke lie bahāyā jātā hai tāki un ke gunāhoñ ko muāf kar diyā jāe. ²⁹ Main tum ko sach batātā hūn ki ab se main angūr kā yih ras nahīn piyūngā, kyonki aglī dafā ise tumhāre sāth apne Bāp kī bādshāhī meñ hī piyūngā.”

³⁰ Phir ek zabūr gā kar wuh nikle aur Zaitūn ke pahār ke pās pahuñche.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

³¹ Īsā ne unheñ batāyā, “Āj rāt tum sab merī bābat bargashtā ho jāoge, kyonki kalām-e-muqaddas meñ Allāh farmātā hai, ‘Main charwāhe ko mār ḍālūngā aur rewar kī bhereñ titar-bitar ho jāeñgī.’ ³² Lekin apne jī uṭhne ke bād main tumhāre āge āge Galīl pahuñchūngā.”

³³ Patras ne etarāz kiya, “Dūsre beshak sab āp kī bābat bargashtā ho jāeñ, lekin main kabhī nahīn hūngā.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe sach batātā hūn, isī rāt murgh ke bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

³⁵ Patras ne kahā, “Hargiz nahīn! Main āp ko jānane se kabhī inkār nahīn karūngā, chāhe mujhe āp ke sāth marnā bhī pare.”

Dūsroñ ne bhī yihī kuchh kahā.

Gatsamanī Bāgh meñ Īsā kī Duā

³⁶ Īsā apne shāgirdoñ ke sāth ek bāgh meñ pahuñchā jis kā nām gatsamanī thā. Us ne un se kahā, “Yahān baith kar merā intazār karo. Main duā karne ke lie āge jātā hūn.” ³⁷ Us ne Patras aur Zabdī ke do beṭoñ Yāqūb aur Yūhannā ko sāth liyā. Wahān wuh ghamgīn aur beqarār hone lagā. ³⁸ Us ne un se kahā, “Main dukh se itnā dabā huā hūn ki marne ko hūn. Yahān ṭhahar kar mere sāth jāgte raho.”

³⁹ Kuchh āge jā kar wuh aundhe muñh zamīn par gir kar yon duā karne lagā, “Ai mere Bāp, agar mumkin ho to dukh kā yih pyālā mujh se haṭ jāe. Lekin merī nahīn balki terī marzī pūrī ho.”

⁴⁰ Wuh apne shāgirdoñ ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh so rahe haiñ. Us ne Patras se pūchhā, “Kyā tum log ek ghanṭā bhī mere sāth nahīn jāg sake? ⁴¹ Jāgte aur duā karte raho tāki āzmāish meñ na paro. Kyonki rūh to taiyār hai lekin jism kamzor.”

⁴² Ek bār phir us ne jā kar duā kī, “Mere Bāp, agar yih pyālā mere pie baḡhair haṭ nahīn saktā to phir terī marzī pūrī ho.” ⁴³ Jab wuh wāpas āyā to dubārā dekhā ki wuh so rahe haiñ, kyonki nīnd kī badaulat un kī ānkheñ bojhal thīn.

⁴⁴ Chunāñche wuh unheñ dubārā chhoṛ kar chalā gayā aur tīsri bār yihī duā karne lagā. ⁴⁵ Phir Īsā shāgirdoñ ke pās wāpas āyā aur un se kahā, “Abhī tak so aur ārām kar rahe ho? Dekho, waqt ā gayā hai ki Ibn-e-Ādam gunāhgāroñ ke hawāle kiya jāe.

⁴⁶ Utho! Āo, chalen. Dekho, mujhe dushman ke hawāle karne wālā qarīb ā chukā hai.”

Īsā kī Giriftārī

⁴⁷ Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki Yahūdāh pahuñch gayā, jo bārah shāgirdon meñ se ek thā. Us ke sāth talwāron aur lāṭhiyon se lais ādmiyon kā barā hujūm thā. Unheñ rāhnumā imāmon aur qaum ke buzurgoñ ne bhejā thā. ⁴⁸ Is ghaddār Yahūdāh ne unheñ ek imtiyāzī nishān diyā thā ki jis ko main bosā dūn wuhī Īsā hai. Use giriftār kar lenā.

⁴⁹ Jyon hī wuh pahuñche Yahūdāh Īsā ke pās gayā aur “Ustād, assalāmu alaikum!” Kah kar use bosā diyā.

⁵⁰ Īsā ne kahā, “Dost, kyā tū isī maqsad se āyā hai?”

Phir unhoñ ne use pakaṛ kar giriftār kar liyā. ⁵¹ Is par Īsā ke ek sāthī ne apnī talwār miyān se nikālī aur imām-e-āzam ke ghulām ko mār kar us kā kām urā diyā.

⁵² Lekin Īsā ne kahā, “Apnī talwār ko miyān meñ rakh, kyonki jo bhī talwār chalātā hai use talwār se mārā jāegā. ⁵³ Yā kyā tū nahīn samajhtā ki merā Bāp mujhe hazāron farishte fauran bhej degā agar main unheñ talab karūn? ⁵⁴ Lekin agar main aisā kartā to phir kalām-e-muqaddas kī peshgoiyān kis tarah pūrī hotīn jin ke mutābiq yih aisā hī honā hai?”

⁵⁵ Us waqt Īsā ne hujūm se kahā, “Kyā main ḍakū hūn ki tum talwāreñ aur lāṭhiyāñ lie mujhe giriftār karne nikle ho? Main to rozānā Baitul-muqaddas meñ baiṭh kar tālīm detā rahā, magar tum ne mujhe giriftār nahīn kiyā. ⁵⁶ Lekin yih sab kuchh is lie ho rahā hai tāki nabiyon ke sahīfon meñ darj peshgoiyāñ pūrī ho jāeñ.”

Phir tamām shāgird use chhoṛ kar bhāg gae.

Īsā Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

⁵⁷ Jinhoñ ne Īsā ko giriftār kiyā thā wuh use Kāyfā Imām-e-Āzam ke ghar le gae jahāñ shariyat ke tamām ulamā aur qaum ke buzurg jamā the. ⁵⁸ Itne meñ Patras kuchh fāsile par Īsā ke pīchhe pīchhe imām-e-āzam ke sahan tak pahuñch gayā. Us meñ dākhl ho kar wuh mulāzimon ke sāth āg ke pās baiṭh gayā tāki is silsile kā anjām dekh sake. ⁵⁹ Makān ke andar rāhnumā imām aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām afrād Īsā ke khilāf jhūṭī gawāhiyāñ ḍhūṇḍ rahe the tāki use sazā-e-maut dilwā sakeñ. ⁶⁰ Bahut-se jhūṭe gawāh sāmne āe, lekin koī aisī gawāhī na milī. Āḥirkār do ādmiyon ne sāmne ā kar ⁶¹ yih bāt pesh kī, “Is ne kahā hai ki main Allāh ke Baitul-muqaddas ko ḍhā kar use tīn din ke andar andar dubārā tamīr kar saktā hūn.”

⁶² Phir imām-e-āzam ne khaṛe ho kar Īsā se kahā, “Kyā tū koī jawāb nahīn degā? Yih kyā gawāhiyāñ haiñ jo yih log tere khilāf de rahe haiñ?”

⁶³ Lekin Īsā khāmosh rahā. Imām-e-āzam ne us se ek aur sawāl kiyā, “Main tujhe zindā Khudā kī qasam de kar pūchhtā hūn ki kyā tū Allāh kā Farzand Masīh hai?”

⁶⁴ Īsā ne kahā, “Jī, tū ne khud kah diyā hai. Aur main tum sab ko batātā hūn ki āindā tum Ibn-e-Ādam ko Qādir-e-mutlaq ke dahne hāth baiṭhe aur āsmān ke bādalon par āte hue dekhoge.”

⁶⁵ Imām-e-āzam ne ranjish kā izhār karke apne kapṛe phāṛ lie aur kahā, “Is ne kufr bakā hai! Hamen mazīd gawāhoñ kī kyā zarūrat rahī! Āp ne khud sun liyā hai ki is ne kufr bakā hai. ⁶⁶ Āp kā kyā faisla hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Yih sazā-e-maut ke lāyq hai.”

⁶⁷ Phir wuh us par thūkne aur us ke mukke mārne lage. Bāz ne us ke thappaṛ mār mār kar ⁶⁸ kahā, “Ai Masīh, nabuwwat karke hamen batā ki tujhe kis ne mārā.”

Patras Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

⁶⁹ Is daurān Patras bāhar sahan meñ baiṭhā thā. Ek naukarānī us ke pās āī. Us ne kahā, “Tum bhī Galīl ke us ādmī Īsā ke sāth the.”

⁷⁰ Lekin Patras ne un sab ke sāmne inkār kiyā, “Main nahīn jāntā ki tū kyā bāt kar rahī hai.” Yih kah kar ⁷¹ wuh bāhar geṭ tak gayā. Wahān ek aur naukarānī ne use dekhā aur pās khare logoñ se kahā, “Yih ādmī Īsā Nāsari ke sāth thā.”

⁷² Dubārā Patras ne inkār kiyā. Is dafā us ne qasam khā kar kahā, “Main is ādmī ko nahīn jāntā.”

⁷³ Thorī der ke bād wahān khare kuchh logoñ ne Patras ke pās ā kar kahā, “Tum zarūr un meñ se ho kyonki tumhārī bolī se sāf patā chaltā hai.”

⁷⁴ Is par Patras ne qasam khā kar kahā, “Mujh par lānat agar main jhūṭ bol rahā hūn. Main is ādmī ko nahīn jāntā!” Fauran murgh kī bāng sunāī dī. ⁷⁵ Phir Patras ko wuh bāt yād āī jo Īsā ne kahī thī, “Murgh ke bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.” Is par wuh bāhar niklā aur ṭūṭe dil se kḥūb royā.

27

Īsā ko Pīlātus ke sāmne Pesh Kiyā Jātā Hai

¹ Subah-sawere tamām rāhnumā imām aur qaum ke tamām buzurg is faisle tak pahuñch gae ki Īsā ko sazā-e-maut dī jāe. ² Wuh use bāndh kar wahān se le gae aur Romī gawarnar Pīlātus ke hawāle kar diyā.

Yahūdāh kī Kḥudkushī

³ Jab Yahūdāh ne jis ne use dushman ke hawāle kar diyā thā dekhā ki us par sazā-e-maut kā fatwā de diyā gayā hai to us ne pachhtā kar chāndī ke 30 sikke rāhnumā imāmoñ aur qaum ke buzurgoñ ko wāpas kar die. ⁴ Us ne kahā, “Main ne gunāh kiyā hai, kyonki ek bequsūr ādmī ko sazā-e-maut dī gāī hai aur main hī ne use āp ke hawāle kiyā hai.”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Hameñ kyā! Yih terā maslā hai.” ⁵ Yahūdāh chāndī ke sikke Baitul-muqaddas meñ phaiñk kar chalā gayā. Phir us ne jā kar phānsī le lī.

⁶ Rāhnumā imāmoñ ne sikkoñ ko jamā karke kahā, “Sharīat yih paise Baitul-muqaddas ke kḥazāne meñ ḍālne kī ijāzat nahīn detī, kyonki yih kḥūnrezī kā muāwazā hai.” ⁷ Āpas meñ mashwarā karne ke bād unhoñ ne kumhār kā khet kharīdne kā faislā kiyā tāki pardesiyoñ ko dafnāne ke lie jagah ho. ⁸ Is lie yih khet āj tak Kḥūn kā Khet kahlātā hai.

⁹ Yoñ Yarmiyāh Nabī kī yih peshgoī pūrī huī ki “Unhoñ ne chāndī ke 30 sikke lie yānī wuh raqam jo Isrāīliyoñ ne us ke lie lagāī thī. ¹⁰ In se unhoñ ne kumhār kā khet kharīd liyā, bilkul aisā jis tarah Rab ne mujhe hukm diyā thā.”

Pīlātus Īsā kī Pūchh-Gachh Kartā Hai

¹¹ Itne meñ Īsā ko Romī gawarnar Pīlātus ke sāmne pesh kiyā gayā. Us ne us se pūchhā, “Kyā tum Yahūdīyoñ ke Bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, āp kḥud kahte haiñ.” ¹² Lekin jab rāhnumā imāmoñ aur qaum ke buzurgoñ ne us par ilzām lagāe to Īsā kḥāmosh rahā.

¹³ Chunāñche Pīlātus ne dubārā us se sawāl kiyā, “Kyā tum yih tamām ilzāmāt nahīn sun rahe jo tum par lagāe jā rahe haiñ?”

¹⁴ Lekin Īsā ne ek ilzām kā bhī jawāb na diyā, is lie gawarnar nihāyat hairān huā.

Sazā-e-Maut kā Faislā

¹⁵ Un dinoñ yih riwāj thā ki gawarnar har sāl Fasah kī Īd par ek qaidī ko āzād kar detā thā. Yih qaidī hujūm se muntakhab kiyā jātā thā. ¹⁶ Us waqt jel meñ ek badnām qaidī thā. Us kā nām Bar-abbā thā. ¹⁷ Chunāñche jab hujūm jamā huā to Pīlātus ne

us se pūchhā, “Tum kyā chāhte ho? Main Bar-abbā ko āzād karūn yā Īsā ko jo Masīh kahlātā hai?” ¹⁸ Wuh to jāntā thā ki unhoñ ne Īsā ko sirf hasad kī binā par us ke hawāle kiya hai.

¹⁹ Jab Pilātus yoñ adālat ke takht par baiṭhā thā to us kī bīwī ne use paighām bhejā, “Is bequsūr ādmī ko hāth na lagāeñ, kyonki mujhe pichhlī rāt is ke bāis khāb meñ shadīd taklīf huī.”

²⁰ Lekin rāhnumā imāmoñ aur qaum ke buzurgoñ ne hujūm ko uksāyā ki wuh Bar-abbā ko māngeñ aur Īsā kī maut talab karen. Gawarnar ne dubārā pūchhā, ²¹ “Main in donoñ meñ se kis ko tumhare lie āzād karūn?”

Wuh chillāe, “Bar-abbā ko.”

²² Pilātus ne pūchhā, “Phir main Īsā ke sāth kyā karūn jo Masīh kahlātā hai?”

Wuh chīkhe, “Use maslūb karen.”

²³ Pilātus ne pūchhā, “Kyon? Us ne kyā jurm kiya hai?”

Lekin log mazīd shor machā kar chīkhte rahe, “Use maslūb karen!”

²⁴ Pilātus ne dekhā ki wuh kisī natīje tak nahīn pahuñch rahā balki hangāmā barpā ho rahā hai. Is lie us ne pānī le kar hujūm ke sāmne apne hāth dhoe. Us ne kahā, “Agar is ādmī ko qatl kiya jāe to main bequsūr hūñ, tum hī us ke lie jawābdeh ṭhahro.”

²⁵ Tamām logoñ ne jawāb diyā, “Ham aur hamārī aulād us ke khūn ke jawābdeh haiñ.”

²⁶ Phir us ne Bar-abbā ko āzād karke unheñ de diyā. Lekin Īsā ko us ne koṛe lagāne kā hukm diyā, phir use maslūb karne ke lie faujiyoñ ke hawāle kar diyā.

Fauji Īsā kā Mazāq Uṛāte Haiñ

²⁷ Gawarnar ke fauji Īsā ko mahal banām Praitoriyum ke sahan meñ le gae aur pūrī palṭan ko us ke irdgird ikaṭṭhā kiya. ²⁸ Us ke kapṛe utār kar unhoñ ne use arghawānī rang kā libās pahnāyā, ²⁹ phir kāñṭedār ṭahniyoñ kā ek tāj banā kar us ke sar par rakh diyā. Us ke dahne hāth meñ chhaṛī pakaṛā kar unhoñ ne us ke sāmne ghuṭne ṭek kar us kā mazāq uṛāyā, “Ai Yahūdiyoñ ke Bādshāh, ādāb!” ³⁰ Wuh us par thūkte rahe, chhaṛī le kar bār bār us ke sar ko mārā. ³¹ Phir us kā mazāq uṛāne se thak kar unhoñ ne arghawānī libās utār kar use dubārā us ke apne kapṛe pahnāe aur use maslūb karne ke lie le gae.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

³² Shahr se nikalte waqt unhoñ ne ek ādmī ko dekhā jo Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā thā. Us kā nām Shamāun thā. Use unhoñ ne salīb uṭhā kar le jāne par majbūr kiya. ³³ Yoñ chalte chalte wuh ek maqām tak pahuñch gae jis kā nām Gulgutā (yānī Khoparī kā Maqām) thā. ³⁴ Wahāñ unhoñ ne use mai pesh kī jis meñ koī karwī chīz milāi gāi thī. Lekin chakh kar Īsā ne use pīne se inkār kar diyā.

³⁵ Phir faujiyoñ ne use maslūb kiya aur us ke kapṛe āpas meñ bāñṭ lie. Yih faisla karne ke lie ki kis ko kyā kyā mile unhoñ ne qurā ḍālā. ³⁶ Yoñ wuh wahāñ baiṭh kar us kī pahrādārī karte rahe. ³⁷ Salīb par Īsā ke sar ke ūpar ek takhtī lagā dī gāi jis par yih ilzām likhā thā, “Yih Yahūdiyoñ kā Bādshāh Īsā hai.” ³⁸ Do ḍākuoñ ko bhī Īsā ke sāth maslūb kiya gayā, ek ko us ke dahne hāth aur dūsre ko us ke bāeñ hāth.

³⁹ Jo wahāñ se guzare unhoñ ne kufr bak kar us kī tazlīl kī aur sar hilā hilā kar apnī hiqārat kā izhār kiya. ⁴⁰ Unhoñ ne kahā, “Tū ne to kahā thā ki main Baitul-muqaddas ko dhā kar use tīn din ke andar andar dubārā tāmīr kar dūngā. Ab apne āp ko bachā! Agar tū wāqaī Allāh kā Farzand hai to salīb par se utar ā.”

⁴¹ Rāhnumā imāmoñ, shariyat ke ulamā aur qaum ke buzurgoñ ne bhī Īsā kā mazāq uṛāyā, ⁴² “Is ne auroñ ko bachāyā, lekin apne āp ko nahīn bachā saktā. Yih Isrāīl kā Bādshāh hai! Abhī yih salīb par se utar āe to ham is par imān le āenge.” ⁴³ Is ne

Allāh par bharosā rakhā hai. Ab Allāh ise bachāe agar wuh ise chāhtā hai, kyonki is ne kahā, ‘Main Allāh kā Farzand hūn.’ ”

⁴⁴ Aur jin ḍākuon ko us ke sāth maslūb kiya gayā thā unhoṅ ne bhī use lān-tān kī.

Īsā kī Maut

⁴⁵ Dopahar bārah baje pūrā mulk andhere meṅ ḍūb gayā. Yih tārikī tīn ghanṭon tak rahī. ⁴⁶ Phir tīn baje Īsā ūnchī āwāz se pukār uṭhā, “Elī, Elī, lamā shabaqtanī” jis kā matlab hai, “Ai mere Ḳhudā, ai mere Ḳhudā, tū ne mujhe kyon tark kar diya hai?”

⁴⁷ Yih sun kar pās khare kuchh log kahne lage, “Wuh Iliyās Nabī ko bulā rahā hai.”

⁴⁸ Un meṅ se ek ne fauran daur kar ek isfanj ko mai ke sirke meṅ ḍuboyā aur use ḍaṇḍe par lagā kar Īsā ko chusāne kī koshish kī.

⁴⁹ Dūstroṅ ne kahā, “Āo, ham dekheṅ, shāyad Iliyās ā kar use bachāe.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne dubārā bare zor se chillā kar dam chhoṛ diya.

⁵¹ Usī waqt Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke sāmne laṭkā huā pardā ūpar se le kar niche tak do hisson meṅ phaṭ gayā. Zalzalā āyā, chaṭaneṅ phaṭ gaīn ⁵² aur qabreṅ khul gaīn. Kāi marhūm muqaddasīn ke jismoṅ ko zindā kar diya gayā.

⁵³ Wuh Īsā ke jī uṭhne ke bād qabron meṅ se nikal kar muqaddas shahr meṅ dāḳhil hue aur bahuton ko nazar āe.

⁵⁴ Jab pās khare Romī afsar * aur Īsā kī pahrādārī karne wāle faujiyon ne zalzalā aur yih tamām wāqiyāt dekhe to wuh nihāyat dahshatzadā ho gae. Unhoṅ ne kahā, “Yih wāqai Allāh kā Farzand thā.”

⁵⁵ Bahut-sī khawātīn bhī wahān thīn jo kuchh fāsile par is kā mushāhadā kar rahī thīn. Wuh Galīl meṅ Īsā ke pīchhe chal kar yahān tak us kī khidmat kartī āī thīn.

⁵⁶ Un meṅ Mariyam Magdalīnī, Yāqūb aur Yūsuf kī mān Mariyam aur Zabdī ke beṭon Yāqūb aur Yūhannā kī mān bhī thīn.

Īsā ko Dafn Kiya Jātā Hai

⁵⁷ Jab shām hone ko thī to Arimatīyāh kā ek daulatmand ādmī banām Yūsuf āyā. Wuh bhī Īsā kā shāgird thā. ⁵⁸ Us ne Pilātus ke pās jā kar Īsā kī lāsh māngī, aur Pilātus ne hukm diya ki wuh use de dī jāe. ⁵⁹ Yūsuf ne lāsh ko le kar use katān ke ek sāf kafan meṅ lapeṭā ⁶⁰ aur apnī zātī ghairistemālshudā qabr meṅ rakh diya jo chaṭān meṅ tarāshī gaī thī. Ākhir meṅ us ne ek barā patthar luṛhkā kar qabr kā muṅh band kar diya aur chalā gayā. ⁶¹ Us waqt Mariyam Magdalīnī aur dūsrī Mariyam qabr ke muqābil baiṭhī thīn.

Qabr kī Pahrādārī

⁶² Agle din, jo Sabat kā din thā, rāhnumā imām aur Farīsī Pilātus ke pās āe. ⁶³ “Janāb,” unhoṅ ne kahā, “Hameṅ yād āyā ki jab wuh dhokebāz abhī zindā thā to us ne kahā thā, ‘Tīn din ke bād main jī uṭhūngā.’” ⁶⁴ Is lie hukm deṅ ki qabr ko tīsre din tak mahfūz rakhā jāe. Aisā na ho ki us ke shāgird ā kar us kī lāsh ko churā le jāeṅ aur logon ko batāeṅ ki wuh murdon meṅ se jī uṭhā hai. Agar aisā huā to yih ākhirī dhokā pahle dhoke se bhī zyādā barā hogā.”

⁶⁵ Pilātus ne jawāb diya, “Pahredāron ko le kar qabr ko itnā mahfūz kar do jitnā tum kar sakte ho.”

⁶⁶ Chunānche unhoṅ ne jā kar qabr ko mahfūz kar liya. Qabr ke muṅh par paṛe patthar par muhr lagā kar unhoṅ ne us par pahredār muqarrar kar die.

28

Īsā Jī Uṭhtā Hai

* 27:54 Sau sipāhiyon par muqarrar afsar.

¹ Itwār ko subah-sawere hī Mariyam Magdalīnī aur dūsri Mariyam qabr ko dekhne ke lie niklīn. Sūraj tulū ho rahā thā. ² Achānak ek shadīd zalzalā āyā, kyonki Rab kā ek farishtā āsmān se utar āyā aur qabr ke pās jā kar us par paṛe patthar ko ek taraf luṛhkā diyā. Phir wuh us par baiṭh gayā. ³ Us kī shakl-o-sūrat bijlī kī tarah chamak rahī thī aur us kā libās barf kī mānind safed thā. ⁴ Pahredār itne ḍar gae ki wuh larazte larazte murdā se ho gae.

⁵ Farishte ne khawātīn se kahā, “Mat ḍaro. Mujhe mālūm hai ki tum Īsā ko ḍhūnd rahī ho jo maslūb huā thā. ⁶ Wuh yahān nahīn hai. Wuh jī uṭhā hai, jis tarah us ne farmāyā thā. Āo, us jagah ko khud dekh lo jahān wuh paṛā thā. ⁷ Aur ab jaldī se jā kar us ke shāgirdoṅ ko batā do ki wuh jī uṭhā hai aur tumhāre āge āge Galīl pahuṅch jāegā. Wahīn tum use dekhoge. Ab main ne tum ko is se āgāh kiyā hai.”

⁸ Khawātīn jaldī se qabr se chalī gaīn. Wuh sahmī huī lekin baṛī khush thīn aur daurī daurī us ke shāgirdoṅ ko yih khabar sunāne gaīn.

⁹ Achānak Īsā un se milā. Us ne kahā, “Salām.” Wuh us ke pās āīn, us ke pānw pakāre aur use sijdā kiyā. ¹⁰ Īsā ne un se kahā, “Mat ḍaro. Jāo, mere bhāiyōṅ ko batā do ki wuh Galīl ko chale jāen. Wahān wuh mujhe dekheṅge.”

Pahredāroṅ kī Rīpoṛṭ

¹¹ Khawātīn abhī rāste meṅ thīn ki pahredāroṅ meṅ se kuchh shahr meṅ gae aur rāhnumā imāmoṅ ko sab kuchh batā diyā. ¹² Rāhnumā imāmoṅ ne qaum ke buzurgoṅ ke sāth ek mīṭing mun'aqid kī aur pahredāroṅ ko rishwat kī baṛī raqam dene kā faislā kiyā. ¹³ Unhoṅ ne unheṅ batāyā, “Tum ko kahnā hai, ‘Jab ham rāt ke waqt so rahe the to us ke shāgird āe aur use churā le gae.’ ¹⁴ Agar yih khabar gawarnar tak pahuṅche to ham use samjhā leṅge. Tum ko fikr karne kī zarūrat nahīn.”

¹⁵ Chunānche pahredāroṅ ne rishwat le kar wuh kuchh kiyā jo unheṅ sikhāyā gayā thā. Un kī yih kahānī Yahūdīyoṅ ke darmiyān bahut phailāi gaī aur āj tak un meṅ rāy hai.

¹⁶ Phir gyārah shāgird Galīl ke us pahār ke pās pahuṅche jahān Īsā ne unheṅ jāne ko kahā thā. ¹⁷ Wahān use dekh kar unhoṅ ne use sijdā kiyā. Lekin kuchh shak meṅ paṛ gae. ¹⁸ Phir Īsā ne un ke pās ā kar kahā, “Āsmān aur zamīn kā kul iḳhtiyār mujhe de diyā gayā hai. ¹⁹ Is lie jāo, tamām qaumoṅ ko shāgird banā kar unheṅ Bāp, Farzand aur Rūhul-quds ke nām se baptismā do. ²⁰ Aur unheṅ yih sikhāo ki wuh un tamām ahkāṁ ke mutābiq zindagī guzāren jo main ne tumheṅ die haiṅ. Aur dekho, main duniyā ke iḳhtitām tak hameshā tumhāre sāth hūn.”

Marqus

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī Khidmat

¹ Yih Allāh ke Farzand Īsā Masīh ke bāre meñ khushkhabrī hai, ² jo Yasāyāh Nabī kī peshgoī ke mutābiq yoñ shurū huī:

‘Dekh, main apne paighambar ko tere āge āge bhej detā hūn
jo tere lie rāstā taiyār karegā.

³ Registān meñ ek āwāz pukār rahī hai,
Rab kī rāh taiyār karo!

Us ke rāste sīdhe banāo.’

⁴ Yih paighambar Yahyā baptismā dene wālā thā. Registān meñ rah kar us ne elān kiyā ki log taubā karke baptismā leñ tāki unheñ apne gunāhoñ kī muāfi mil jāe.

⁵ Yahūdiyā ke pūre ilāqe ke log Yarūshalam ke tamām bāshindoñ samet nikal kar us ke pās āe. Aur apne gunāhoñ ko taslīm karke unhoñ ne Dariyā-e-Yardan meñ Yahyā se baptismā liyā.

⁶ Yahyā ūñtoñ ke bāloñ kā libās pahne aur kamr par chamṛe kā paṭkā bāndhe rahtā thā. Khurāk ke taur par wuh ṭiḍḍiyāñ aur janglī shahd khātā thā. ⁷ Us ne elān kiyā, “Mere bād ek āne wālā hai jo mujh se barā hai. Main jhuk kar us ke jūtoñ ke tasme kholne ke bhī lāyq nahīn. ⁸ Main tum ko pānī se baptismā detā hūn, lekin wuh tumheñ Rūhul-quds se baptismā degā.”

Īsā kā Baptismā aur Āzmāish

⁹ Un dīnoñ meñ Īsā Nāsarat se āyā aur Yahyā ne use Dariyā-e-Yardan meñ baptismā diyā. ¹⁰ Pānī se nikalte hī Īsā ne dekhā ki āsmān phat rahā hai aur Rūhul-quds kabūtar kī tarah mujh par utar rahā hai. ¹¹ Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāī dī, “Tū merā pyārā Farzand hai, tujh se main khush hūn.”

¹² Is ke fauran bād Rūhul-quds ne use registān meñ bhej diyā. ¹³ Wahāñ wuh chālīs dīn rahā jis ke daurān Iblīs us kī āzmāish kartā rahā. Wuh janglī jānwaroñ ke darmiyān rahtā aur farishte us kī khidmat karte the.

Īsā Chār Machheroñ ko Bulātā Hai

¹⁴ Jab Yahyā ko jel meñ ḍāl diyā gayā to Īsā Galīl ke ilāqe meñ āyā aur Allāh kī khushkhabrī kā elān karne lagā. ¹⁵ Wuh bolā, “Muqarrarā waqt ā gayā hai, Allāh kī bādshāhī qarīb ā gaī hai. Taubā karo aur Allāh kī khushkhabrī par imān lāo.”

¹⁶ Ek dīn jab Īsā Galīl kī Jhīl ke kināre kināre chal rahā thā to us ne Shamāūn aur us ke bhāī Andriyās ko dekhā. Wuh jhīl meñ jāl ḍāl rahe the kyonki wuh mähigīr the. ¹⁷ Us ne kahā, “Āo, mere pīchhe ho lo, main tum ko ādamgīr banāūngā.” ¹⁸ Yih sunte hī wuh apne jāloñ ko chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

¹⁹ Thorā-sā āge jā kar Īsā ne Zabdī ke beṭoñ Yāqūb aur Yūhannā ko dekhā. Wuh kashtī meñ baiṭhe apne jāloñ kī marammat kar rahe the. ²⁰ Us ne unheñ fauran bulāyā to wuh apne bāp ko mazdūroñ samet kashtī meñ chhoṛ kar us ke pīchhe ho lie.

Ādmī kī Badrūh ke Qabze se Rihāī

²¹ Wuh Kafarnahūm Shahr meñ dākhl hue. Aur Sabat ke dīn Īsā ibādatkhāne meñ jā kar logoñ ko sikhāne lagā. ²² Wuh us kī tālīm sun kar hakkā-bakkā rah gae kyonki wuh unheñ shariāt ke ālimoñ kī tarah nahīn balki iḥtiyār ke sāth sikhātā thā.

²³ Un ke ibādatkhāne meñ ek ādmī thā jo kisī nāpāk rūh ke qabze meñ thā. Īsā ko dekhte hī wuh chīkh chīkh kar bolne lagā, ²⁴ “Ai Nāsarat ke Īsā, hamārā āp ke sāth

kyā wāstā hai? Kyā āp hamen̄ halāk karne āe haiñ? Main̄ to jāntā hūn ki āp kaun haiñ, āp Allāh ke Quddūs haiñ.”

²⁵ Īsā ne use dānt̄ kar kahā, “K̄hāmosh! Ādmī se nikal jā!” ²⁶ Is par badrūh ādmī ko jhanjhoṛ kar aur chik̄heñ mār mār kar us meñ se nikal gai.

²⁷ Tamām log ghabrā gae aur ek dūsre se kahne lage, “Yih kyā hai? Ek naī tālīm jo iḡhtiyār ke sāth dī jā rahī hai. Aur wuh badrūhoñ ko hukm detā hai to wuh us kī māntī haiñ.”

²⁸ Aur Īsā ke bāre meñ charchā jaldī se Galil ke pūre ilāqe meñ phail gayā.

Bahut-se Marīzoñ kī Shifā

²⁹ Ibādatkhāne se nikalne ke ain bād wuh Yāqūb aur Yūhannā ke sāth Shamāūn aur Andriyās ke ghar gae. ³⁰ Wahān Shamāūn kī sās bistar par paṛī thī, kyon̄ki use buḡhār thā. Unhoñ ne Īsā ko batā diyā ³¹ to wuh us ke nazdik gayā. Us kā hāth pakar kar us ne uṭhne meñ us kī madad kī. Is par buḡhār utar gayā aur wuh un kī ḡhidmat karne lagī.

³² Jab shām huī aur sūraj ḡhurūb huā to log tamām marīzoñ aur badrūh-giriftā ashḡhās ko Īsā ke pās lāe. ³³ Pūrā shahr darwāze par jamā ho gayā ³⁴ aur Īsā ne bahut-se marīzoñ ko muḡhtalif qism kī bīmāriyoñ se shifā dī. Us ne bahut-sī badrūheñ bhī nikāl dīñ, lekin us ne unheñ bolne na diyā, kyon̄ki wuh jāntī thīñ ki wuh kaun hai.

Galil meñ Munādī

³⁵ Agle dīn subah-sawere jab abhī andherā hī thā to Īsā uṭh kar duā karne ke lie kisī wīrān jagah chalā gayā. ³⁶ Bād meñ Shamāūn aur us ke sāthī use ḡhūñḡne nikle. ³⁷ Jab mālūm huā ki wuh kahān hai to unhoñ ne us se kahā, “Tamām log āp ko talāsh kar rahe haiñ!”

³⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Āo, ham sāth wālī ābādiyoñ meñ jāeñ tāki main̄ wahān bhī munādī karūñ. Kyon̄ki main̄ isī maḡsad se nikal āyā hūñ.”

³⁹ Chunāñche wuh pūre Galil meñ se guzartā huā ibādatkhānoñ meñ munādī kartā aur badrūhoñ ko nikāltā rahā.

Koṛh se Shifā

⁴⁰ Ek ādmī Īsā ke pās āyā jo koṛh kā marīz thā. ḡhuṭnoñ ke bal jhuk kar us ne minnat kī, “Agar āp chāheñ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiñ.”

⁴¹ Īsā ko tars āyā. Us ne apnā hāth baṛhā kar use chhuā aur kahā, “Main̄ chāhtā hūñ, pāk-sāf ho jā.” ⁴² Is par bīmārī fauran dūr ho gai aur wuh pāk-sāf ho gayā.

⁴³ Īsā ne use fauran ruḡhsat karke saḡhtī se samjhāyā, ⁴⁴ “K̄habardār! Yih bāt kisī ko na batānā balki Baitul-muḡaddas meñ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbānī le jā jis kā taḡzāzā Mūsā kī shariāt un se kartī hai jinheñ koṛh se shifā milī ho. Yoñ alāniyā tasdiq ho jāegi ki tū wāqaī pāk-sāf ho gayā hai.”

⁴⁵ Ādmī chalā gayā, lekin wuh har jagah apnī kahānī sunāne lagā. Us ne yih ḡhabar itnī phailāi ki Īsā khule taur par kisī bhī shahr meñ dāḡhil na ho sakā balki use wīrān jaghoñ meñ rahnā paṛā. Lekin wahān bhī log har jagah se us ke pās pahuñch gae.

2

Maflūj ke lie Chhat Kholī Jātī Hai

¹ Kuchh dinoñ ke bād Īsā Kafarnahūm meñ wāpas āyā. Jald hī ḡhabar phail gai ki wuh ghar meñ hai. ² Is par itne log jamā ho gae ki pūrā ghar bhar gayā balki darwāze ke sāmne bhī jagah na rahī. Wuh unheñ kalām-e-muḡaddas sunāne lagā. ³ Itne meñ kuchh log pahuñche. Un meñ se chār ādmī ek maflūj ko uṭhāe Īsā ke pās lānā chāhte the. ⁴ Magar wuh use hujūm kī wajah se Īsā tak na pahuñchā sake, is

lie unhoñ ne chhat khol dī. Īsā ke ūpar kā hissā udheṛ kar unhoñ ne chārpāi ko jis par maflūj leṭā thā utār diyā. ⁵ Jab Īsā ne un kā īmān dekhā to us ne maflūj se kahā, “Beṭā, tere gunāh muāf kar die gae haiñ.”

⁶ Shariāt ke kuchh ālim wahāñ baiṭhe the. Wuh yih sun kar soch-bichār meñ par gae. ⁷ “Yih kis tarah aisī bāteñ kar saktā hai? Kufr bak rahā hai. Sirf Allāh hī gunāh muāf kar saktā hai.”

⁸ Īsā ne apnī rūh meñ fauran jān liyā ki wuh kyā soch rahe haiñ, is lie us ne un se pūchhā, “Tum dil meñ is tarah kī bāteñ kyon soch rahe ho? ⁹ Kyā maflūj se yih kahnā āsān hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiñ’ yā yih ki ‘Uṭh, apnī chārpāi uṭhā kar chal-phir’? ¹⁰ Lekin maiñ tum ko dikhātā hūñ ki Ibn-e-Ādam ko wāqai duniyā meñ gunāh muāf karne kā ikhtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se mukhātib huā, ¹¹ “Maiñ tujh se kahtā hūñ ki uṭh, apnī chārpāi uṭhā kar ghar chalā jā.”

¹² Wuh ādmī kharā huā aur fauran apnī chārpāi uṭhā kar un ke dekhte dekhte chalā gayā. Sab sakht hairatzadā hue aur Allāh kī tamjīd karke kahne lage, “Āisā kām ham ne kabhī nahīñ dekhā!”

Īsā Mattī ko Bulātā Hai

¹³ Phir Īsā nikal kar dubārā jhīl ke kināre gayā. Ek baṛī bhīṛ us ke pās āī to wuh unheñ sikhāne lagā. ¹⁴ Chalte chalte us ne Halfaī ke beṭe Lāwī ko dekhā jo ṭaiks lene ke lie apnī chaukī par baiṭhā thā. Īsā ne us se kahā, “Mere pīchhe ho le.” Aur Lāwī uṭh kar us ke pīchhe ho liyā.

¹⁵ Bād meñ Īsā Lāwī ke ghar meñ khānā khā rahā thā. Us ke sāth na sirf us ke shāgird balki bahut-se ṭaiks lene wāle aur gunāhgār bhī the, kyonki un meñ se bahutere us ke pairokār ban chuke the. ¹⁶ Shariāt ke kuchh Farīsī ālimoñ ne use yon ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ ke sāth khāte dekhā to us ke shāgirdoñ se pūchhā, “Yih ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ ke sāth kyon khātā hai?”

¹⁷ Yih sun kar Īsā ne jawāb diyā, “Sehhatmandoñ ko ḍāktar kī zarūrat nahīñ hotī balki marīzoñ ko. Maiñ rāstbāzoñ ko nahīñ balki gunāhgāroñ ko bulāne āyā hūñ.”

Shāgird Rozā Kyon Nahīñ Rakhte?

¹⁸ Yahyā ke shāgird aur Farīsī rozā rakhā karte the. Ek mauqe par kuchh log Īsā ke pās āe aur pūchhā, “Āp ke shāgird rozā kyon nahīñ rakhte jabki Yahyā aur Farīsioñ ke shāgird rozā rakhte haiñ?”

¹⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Shādī ke mehmān kis tarah rozā rakh sakte haiñ jab dūlhā un ke darmiyān hai? Jab tak dūlhā un ke sāth hai wuh rozā nahīñ rakh sakte. ²⁰ Lekin ek dīn āegā jab dūlhā un se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheñge.

²¹ Koī bhī nae kapṛe kā ṭukṛā kisī purāne libās meñ nahīñ lagātā. Agar wuh aisā kare to nayā ṭukṛā bād meñ sukaṛ kar purāne libās se alag ho jāegā. Yon purāne libās kī phaṭī huī jagah pahle kī nisbat zyādā kharāb ho jāegī. ²² Isī tarah koī bhī angūr kā tāzā ras purānī aur belachak mashkoñ meñ nahīñ ḍāltā. Agar wuh aisā kare to purānī mashkeñ paidā hone wālī gais ke bāis phaṭ jāeñgī. Natīje meñ mai aur mashkeñ donoñ zāe ho jāeñgī. Is lie angūr kā tāzā ras naī mashkoñ meñ ḍālā jātā hai jo lachakdār hotī haiñ.”

Sabat ke bāre meñ Sawāl

²³ Ek dīn Īsā anāj ke khetoñ meñ se guzar rahā thā. Chalte chalte us ke shāgird khāne ke lie anāj kī bāleñ toṛne lage. Sabat kā dīn thā. ²⁴ Yih dekh kar Farīsioñ ne Īsā se pūchhā, “Dekho, yih kyon aisā kar rahe haiñ? Sabat ke dīn aisā karnā manā hai.”

²⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kabhī nahīñ paṛhā ki Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthioñ ko bhūk lagī aur un ke pās kharāk nahīñ thī? ²⁶ Us waqt Abiyātar imām-e-āzam thā. Dāūd Allāh ke ghar meñ dākhil huā aur Rab ke lie maḥsūsshudā

roṭiyān le kar khāin, agarche sirf imāmon ko inheñ khāne kī ijāzat hai. Aur us ne apne sāthiyon ko bhī yih roṭiyān khilāin.”

²⁷ Phir us ne kahā, “Insān ko Sabat ke din ke lie nahīn banāyā gayā balki Sabat kā din insān ke lie. ²⁸ Chunānche Ibn-e-Ādam Sabat kā bhī mālik hai.”

3

Sūkhe Hue Hāth kī Shifā

¹ Kisī aur waqt jab Īsā ibādatkhāne meñ gayā to wahān ek ādmī thā jis kā hāth sūkhā huā thā. ² Sabat kā din thā aur log bare ghaur se dekh rahe the ki kyā Īsā us ādmī ko āj bhī shifā degā. Kyoñki wuh is par ilzām lagāne kā koī bahānā talāsh kar rahe the. ³ Īsā ne sūkhe hāth wāle ādmī se kahā, “Uṭh, darmiyān meñ kharā ho.” ⁴ Phir Īsā ne un se pūchhā, “Mujhe batāo, shariāt hameñ Sabat ke din kyā karne kī ijāzat detī hai, nek kām karne kī yā ghalat kām karne kī, kisī kī jān bachāne kī yā use tabāh karne kī?”

Sab khāmosh rahe. ⁵ Wuh ghusse se apne irdgird ke logoñ kī taraf dekhne lagā. Un kī saḡhtdilī us ke lie bare dukh kā bāis ban rahī thī. Phir us ne ādmī se kahā, “Apnā hāth āge barhā.” Us ne aisā kiyā to us kā hāth bahāl ho gayā. ⁶ Is par Farīsī bāhar nikal kar sīdhe Herodes kī pārṭī ke afrād ke sāth mil kar Īsā ko qatl karne kī sāzisheñ karne lage.

Jhīl ke Kināre par Hujūm

⁷ Lekin Īsā wahān se haṭ kar apne shāgirdon ke sāth jhīl ke pās gayā. Ek barā hujūm us ke pīchhe ho liyā. Log na sirf Galīl ke ilāqe se āe balki bahut-sī aur jaghoñ yānī Yahūdiyā, ⁸ Yarūshalam, Idūmayā, Dariyā-e-Yardan ke pār aur Sūr aur Saidā ke ilāqe se bhī. Wajah yih thī ki Īsā ke kām kī khabar un ilāqon tak bhī pahuñch chukī thī aur natīje meñ bahut-se log wahān se bhī āe. ⁹ Īsā ne shāgirdon se kahā, “Ehtiyātan ek kashtī us waqt ke lie taiyār kar rakho jab hujūm mujhe had se zyādā dabāne lagegā.” ¹⁰ Kyoñki us din us ne bahuton ko shifā dī thī, is lie jise bhī koī taklif thī wuh dhakke de de kar us ke pās āyā tāki use chhū sake. ¹¹ Aur jab bhī nāpāk rūhon ne Īsā ko dekhā to wuh us ke sāmne gir kar chīkheñ mārne lagīn, “Āp Allāh ke Farzand haiñ.”

¹² Lekin Īsā ne unheñ saḡhtī se ḍāñṭ kar kahā ki wuh use zāhir na karen.

Īsā Bārah Rasūlon ko Muqarrar Kartā Hai

¹³ Is ke bād Īsā ne pahār par chaṛh kar jinheñ wuh chāhtā thā unheñ apne pās bulā liyā. Aur wuh us ke pās āe. ¹⁴ Us ne un meñ se bārah ko chun liyā. Unheñ us ne apne rasūl muqarrar kar liyā tāki wuh us ke sāth chaleñ aur wuh unheñ munādī karne ke lie bhej sake. ¹⁵ Us ne unheñ badrūheñ nikālne kā iḡhtiyār bhī diyā.

¹⁶ Jin bārah ko us ne muqarrar kiyā un ke nām yih haiñ: Shamāūn jis kā laqab us ne Patras rakhā, ¹⁷ Zabdī ke beṭe Yāqūb aur Yūhannā jin kā laqab Īsā ne ‘Bādal kī Garaj ke Beṭe’ rakhā, ¹⁸ Andriyās, Filippus, Bartulmāi, Mattī, Tomā, Yāqūb bin Halfai, Taddī, Shamāūn Mujāhid ¹⁹ aur Yahūdāh Iskariyotī jis ne bād meñ use dushman ke hawāle kar diyā.

Īsā aur Badrūhon kā Sardār

²⁰ Phir Īsā kisī ghar meñ dākhil huā. Is bār bhī itnā hujūm jamā ho gayā ki Īsā ko apne shāgirdon samet khānā khāne kā mauqā bhī na milā. ²¹ Jab us ke khāndān ke afrād ne yih sunā to wuh use pakaṛ kar le jāne ke lie āe, kyoñki unhoñ ne kahā, “Wuh hosh meñ nahīn hai.”

²² Lekin shariāt ke jo ālim Yarūshalam se āe the unhoñ ne kahā, “Yih badrūhon ke sardār Bāl-zabūl ke qabze meñ hai. Usī kī madad se badrūhon ko nikāl rahā hai.”

²³ Phir Īsā ne unheñ apne pās bulā kar tamsiloñ meñ jawāb diyā. “Iblīs kis tarah Iblīs ko nikāl saktā hai? ²⁴ Jis bādshāhī meñ phūṭ par jāe wuh qāym nahīn rah saktī. ²⁵ Aur jis gharāne kī aisī hālat ho wuh bhī qāym nahīn rah saktā. ²⁶ Isī tarah agar Iblīs apne āp kī mukhālafat kare aur yon us meñ phūṭ par jāe to wuh qāym nahīn rah saktā balki khatm ho chukā hai.

²⁷ Kisī zorāwar ādmī ke ghar meñ ghus kar us kā māl-o-asbāb lūṭnā us waqt tak mumkin nahīn hai jab tak us ādmī ko bāndhā na jāe. Phir hī use lūṭā jā saktā hai.

²⁸ Maiñ tum se sach kahtā hūñ ki logoñ ke tamām gunāh aur kufr kī bāteñ muāf kī jā sakeñgī, khāh wuh kitnā hī kufr kyon na bakeñ. ²⁹ Lekin jo Rūhul-quds ke khilāf kufr bake use abad tak muāfī nahīn milegī. Wuh ek abadī gunāh kā qusūrwar ṭhahregā.” ³⁰ Īsā ne yih is lie kahā kyonki ālim kah rahe the ki wuh kisī badrūh kī girift meñ hai.

Īsā kī Mān aur Bhāi

³¹ Phir Īsā kī mān aur bhāi pahuñch gae. Bāhar khare ho kar unhoñ ne kisī ko use bulāne ko bhej diyā. ³² Us ke irdgird hujūm baiṭhā thā. Unhoñ ne kahā, “Āp kī mān aur bhāi bāhar āp ko bulā rahe haiñ.”

³³ Īsā ne pūchhā, “Kaun merī mān aur kaun mere bhāi haiñ?” ³⁴ Aur apne gird baiṭhe logoñ par nazar ḍāl kar us ne kahā, “Dekho, yih merī mān aur mere bhāi haiñ. ³⁵ Jo bhī Allāh kī marzī pūrī kartā hai wuh merā bhāi, merī bahan aur merī mān hai.”

4

Bij Bone Wāle kī Tamsil

¹ Phir Īsā dubārā jhīl ke kināre tālīm dene lagā. Aur itnī barī bhīr us ke pās jamā huī ki wuh jhīl meñ kharī ek kashtī meñ baiṭh gayā. Bāqī log jhīl ke kināre par khare rahe. ² Us ne unheñ bahut-sī bāteñ tamsiloñ meñ sikhāīñ. Un meñ se ek yih thī:

³ “Suno! Ek kisān bij bone ke lie niklā. ⁴ Jab bij idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire aur parindoñ ne ā kar unheñ chug liyā. ⁵ Kuchh pathrīlī zamīn par gire jahān miṭṭī kī kamī thī. Wuh jald ug āe kyonki miṭṭī gahrī nahīn thī. ⁶ Lekin jab sūraj niklā to paude jhulas gae aur chūñki wuh jar na paka sake is lie sūkh gae. ⁷ Kuchh dāne khudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān bhī gire. Wahān wuh ugne to lage, lekin khudrau paudoñ ne sāth sāth barh kar unheñ phalne-phulne kī jagah na dī. Chunāñche wuh bhī khatm ho gae aur phal na lā sake. ⁸ Lekin aise dāne bhī the jo zarḱhez zamīn meñ gire. Wahān wuh phūṭ nikle aur barḥte barḥte tīs gunā, sāth gunā balki sau gunā tak phal lāe.”

⁹ Phir us ne kahā, “Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsiloñ kā Maqsad

¹⁰ Jab wuh akelā thā to jo log us ke irdgird jamā the unhoñ ne bārah shāgirdoñ samet us se pūchhā ki is tamsil kā kyā matlab hai? ¹¹ Us ne jawāb diyā, “Tum ko to Allāh kī bādshāhī kā bhed samajhne kī liyāqat dī gai hai. Lekin maiñ is dāyre se bāhar ke logoñ ko har bāt samjhāne ke lie tamsileñ istemāl kartā hūñ ¹² tāki pāk kalām pūrā ho jāe ki

‘Wuh apnī āñkhoñ se dekheñge magar kuchh nahīn jāneñge,
wuh apne kānoñ se suneñge magar kuchh nahīn samjheñge,
aisā na ho ki wuh merī taraf rujū karen
aur unheñ muāf kar diyā jāe.’ ”

Bij Bone Wāle kī Tamsil kā Matlab

¹³ Phir Īsā ne un se kahā, “Kyā tum yih tamsīl nahīn samajhte? To phir bāqī tamām tamsīleñ kis tarah samajh pāoge?” ¹⁴ Bīj bone wālā Allāh kā kalām bo detā hai. ¹⁵ Rāste par girne wāle dāne wuh log haiñ jo kalām ko sunte to haiñ, lekin phir Iblīs fauran ā kar wuh kalām chhīn letā hai jo un meñ boyā gayā hai. ¹⁶ Pathrīlī zamīn par girne wāle dāne wuh log haiñ jo kalām sunte hī use khushī se qabūl to kar lete haiñ, ¹⁷ lekin wuh jar nahīn pakarte aur is lie zyādā der tak qāym nahīn rahte. Jyon hī wuh kalām par imān lāne ke bāis kisī musibat yā izārasānī se dochār ho jāeñ, to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ¹⁸ Khudrau kāntedār paudoñ ke darmiyān gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte to haiñ, ¹⁹ lekin phir rozmarā kī paresāniyāñ, daulat kā fareb aur dīgar chīzoñ kā lālch kalām ko phalne-phūlne nahīn dete. Natīje meñ wuh phal lāne tak nahīn pahuñchtā. ²⁰ Is ke muqābale meñ zarḡhez zamīn meñ gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sun kar use qabūl karte aur baḡhte baḡhte tīs gunā, sāṡh gunā balki sau gunā tak phal lāte haiñ.”

Koī Charāḡh ko Bartan ke nīche Nahīn Chhupātā

²¹ Īsā ne bāt jārī rakhī aur kahā, “Kyā charāḡh ko is lie jalā kar lāyā jātā hai ki wuh kisī bartan yā chārpāī ke nīche rakhā jāe? Hargiz nahīn! Use shamādān par rakhā jātā hai. ²² Kyoñki jo kuchh bhī is waqt poshīdā hai use ākhirkār zāhir ho jānā hai aur tamām bhedoñ ko ek din khul jānā hai. ²³ Agar koī sun sake to sun le.”

²⁴ Us ne un se yih bhī kahā, “Is par dhyān do ki tum kyā sunte ho. Jis hisāb se tum dūsroñ ko dete ho usī hisāb se tum ko bhī diyā jāegā balki tum ko us se baḡh kar milegā. ²⁵ Kyoñki jise kuchh hāsīl huā hai use aur bhī diyā jāegā, jabki jise kuchh hāsīl nahīn huā us se wuh thoḡā-bahut bhī chhīn liyā jāegā jo use hāsīl hai.”

Khud Baḡhud Ugne Wāle Bīj kī Tamsīl

²⁶ Phir Īsā ne kahā, “Allāh kī bādshāhī yon samajh lo: Ek kisān zamīn meñ bīj bikher detā hai. ²⁷ Yih bīj phūṡ kar dīn rāt ugtā rahtā hai, khāh kisān so rahā yā jāḡ rahā ho. Use mālūm nahīn ki yih kyoñkar hotā hai. ²⁸ Zamīn khud baḡhud anāj kī fasal paidā kartī hai. Pahle patte nikalte haiñ, phir bāleñ nazar āne lagtī haiñ aur ākhir meñ dāne paidā ho jāte haiñ. ²⁹ Aur jyon hī anāj kī fasal pak jātī hai kisān ā kar darāntī se use kāṡ letā hai, kyoñki fasal kī kaṡāī kā waqt ā chukā hotā hai.”

Rāī ke Dāne kī Tamsīl

³⁰ Phir Īsā ne kahā, “Ham Allāh kī bādshāhī kā muwāzanā kis chīz se karen? Yā ham kaun-sī tamsīl se ise bayān karen? ³¹ Wuh rāī ke dāne kī mānīnd hai jo zamīn meñ ḡālā gayā ho. Rāī bījoñ meñ sab se chhoṡā dānā hai ³² lekin baḡhte baḡhte sabziyoñ meñ sab se baḡā ho jātā hai. Us kī shāḡheñ itnī lambī ho jātī haiñ ki parinde us ke sāy meñ apne ghoñsle banā sakte haiñ.”

³³ Īsā isī qism kī bahut-sī tamsīloñ kī madad se unheñ kalām yon sunātā thā ki wuh ise samajh sakte the. ³⁴ Hāñ, awām ko wuh sirf tamsīloñ ke zariye sikhātā thā. Lekin jab wuh apne shāḡirdoñ ke sāṡh akelā hotā to wuh har bāt kī tashrīh kartā thā.

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

³⁵ Us dīn jab shām huī to Īsā ne apne shāḡirdoñ se kahā, “Āo, ham jhīl ke pār chaleñ.” ³⁶ Chunāñche wuh bhīr ko rukhsat karke use le kar chal paḡe. Bāz aur kashtiyāñ bhī sāṡh gaīñ. ³⁷ Achānak saḡht āndhī āī. Lahreñ kashtī se ṡakrā kar use pānī se bharne lagīñ, ³⁸ lekin Īsā abhī tak kashtī ke pichhle hisse meñ apnā sar gaddī par rakhe so rahā thā. Shāḡirdoñ ne use jagā kar kahā, “Ustād, kyā āp ko parwā nahīn ki ham tabāḡ ho rahe haiñ?”

³⁹ Wuh jāḡ uṡhā, āndhī ko ḡāñṡā aur jhīl se kahā, “Khāmosh! Chup kar!” Is par āndhī tham gaī aur lahreñ bilkul sākit ho gaīñ. ⁴⁰ Phir Īsā ne shāḡirdoñ se pūchhā, “Tum kyon ḡhabrāte ho? Kyā tum abhī tak imān nahīn rakhte?” ⁴¹ Un par saḡht

khāuf tārī ho gayā aur wuh ek dūsre se kahne lage, “Ākhir yih kaun hai? Hawā aur jhīl bhī us kā hukm māntī haiñ.”

5

Īsā Ek Garāsīnī Ādmī se Badrūheñ Nikāl Detā Hai

¹ Phir wuh jhīl ke pār Garāsā ke ilāqe meñ pahuñche. ² Jab Īsā kashtī se utrā to ek ādmī jo nāpāk rūh kī girift meñ thā qabroñ meñ se nikal kar Īsā ko milā. ³ Yih ādmī qabroñ meñ rahtā aur is naubat tak pahuñch gayā thā ki koī bhī use bāndh na saktā thā, chāhe use zanjīroñ se bhī bāndhā jātā. ⁴ Use bahut dafā beriyon aur zanjīroñ se bāndhā gayā thā, lekin jab bhī aisā huā to us ne zanjīroñ ko tor kar beriyon ko tukre tukre kar diyā thā. Koī bhī use kanṭrol nahīn kar saktā thā. ⁵ Din rāt wuh chīkheñ mār mār kar qabroñ aur pahārī ilāqe meñ ghūmtā-phirtā aur apne āp ko pattharon se zaḥmī kar letā thā.

⁶ Īsā ko dūr se dekh kar wuh dauṛā aur us ke sāmne muñh ke bal girā. ⁷ Wuh zor se chīkhā, “Ai Īsā Allāh T’ālā ke Farzand, merā āp ke sāth kyā wāstā hai? Allāh ke nām meñ āp ko qasam detā hūñ ki mujhe azāb meñ na ḍaleñ.” ⁸ Kyonki Īsā ne use kahā thā, “Ai nāpāk rūh, ādmī meñ se nikal jā!”

⁹ Phir Īsā ne pūchhā, “Terā nām kyā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Lashkar, kyonki ham bahut-se haiñ.” ¹⁰ Aur wuh bār bār minnat kartā rahā ki Īsā unheñ is ilāqe se na nikāle.

¹¹ Us waqt qarīb kī pahārī par suaron kā baṛā ḡhol char rahā thā. ¹² Badrūhoñ ne Īsā se iltamās kī, “Hameñ suaron meñ bhej deñ, hameñ un meñ dākhil hone deñ.” ¹³ Us ne unheñ ijāzat dī to badrūheñ us ādmī meñ se nikal kar suaron meñ jā ghusīñ. Is par pūre ḡhol ke taqriban 2,000 suar bhāḡ bhāḡ kar pahārī kī ḍhalān par se utre aur jhīl meñ jhapaṭ kar ḍūb mare.

¹⁴ Yih dekh kar suaron ke gallābān bhāḡ gae. Unhoñ ne shahr aur dehāt meñ is bāt kā charchā kiyā to log yih mālūm karne ke lie ki kyā huā hai apnī jaghoñ se nikal kar Īsā ke pās āe. ¹⁵ Us ke pās pahuñche to wuh ādmī milā jis meñ pahle badrūhoñ kā lashkar thā. Ab wuh kapṛe pahne wahāñ baiṭhā thā aur us kī zahnī hālat ṭhīk thī. Yih dekh kar wuh ḍar gae. ¹⁶ Jinhoñ ne sab kuchh dekhā thā unhoñ ne logon ko batāyā ki badrūh-giriftā ādmī aur suaron ke sāth kyā huā hai.

¹⁷ Phir log Īsā kī minnat karne lage ki wuh un ke ilāqe se chalā jāe.

¹⁸ Īsā kashtī par sawār hone lagā to badrūhoñ se āzād kie gae ādmī ne us se iltamās kī, “Mujhe bhī apne sāth jāne deñ.”

¹⁹ Lekin Īsā ne use sāth jāne na diyā balki kahā, “Apne ghar wāpas chalā jā aur apne azīzon ko sab kuchh batā jo Rab ne tere lie kiyā hai, ki us ne tujh par kitnā rahm kiyā hai.”

²⁰ Chunāñche ādmī chalā gayā aur Dikapulis ke ilāqe meñ logon ko batāne lagā ki Īsā ne mere lie kyā kuchh kiyā hai. Aur sab hairatzadā hue.

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Aurat

²¹ Īsā ne kashtī meñ baiṭhe jhīl ko dubārā pār kiyā. Jab dūsre kināre pahuñchā to ek hujūm us ke gird jamā ho gayā. Wuh abhī jhīl ke pās hī thā ²² kī maqāmī ibādatkhāne kā ek rāhnumā us ke pās āyā. Us kā nām Yāir thā. Īsā ko dekh kar wuh us ke pānwoñ meñ gir gayā ²³ aur bahut minnat karne lagā, “Merī chhoṭī beṭī marne wālī hai, barāh-e-karm ā kar us par apne hāth rakheñ tāki wuh shifā pā kar zindā rahe.”

²⁴ Chunāñche Īsā us ke sāth chal paṛā. Ek baṛī bhīṛ us ke pīchhe lag gaī aur log use gher kar har taraf se dabāne lage.

²⁵ Hujūm meñ ek aurat thī jo bārah sāl se khūn bahne ke marz se rihāī na pā sakī thī. ²⁶ Bahut dākṭaroñ se apnā ilāj karwā karwā kar use kaī tarah kī musibat jhelnī paṛī thī aur itne meñ us ke tamām paise bhī kharch ho gae the. To bhī koī faydā na huā thā balki us kī hālat mazīd kharāb hotī gaī. ²⁷ Īsā ke bāre meñ sun kar wuh bhī meñ shāmil ho gaī thī. Ab pīchhe se ā kar us ne us ke libās ko chhuā, ²⁸ kyonki us ne sochā, “Agar main sirf us ke libās ko hī chhū lūn to main shifā pā lūngī.”

²⁹ Khūn bahnā fauran band ho gayā aur us ne apne jism meñ mahsūs kiyā ki mujhe is aziyatnāk hālat se rihāī mil gaī hai. ³⁰ Lekin usī lamhe Īsā ko khud mahsūs huā ki mujh meñ se tawānāī niklī hai. Us ne muṛ kar pūchhā, “Kis ne mere kapṛoñ ko chhuā hai?”

³¹ Us ke shāgirdoñ ne jawāb diyā, “Āp khud dekh rahe haiñ ki hujūm āp ko gher kar dabā rahā hai. To phir āp kis tarah pūchh sakte haiñ ki kis ne mujhe chhuā?”

³² Lekin Īsā apne chāroñ taraf dekhtā rahā ki kis ne yih kiyā hai. ³³ Is par wuh aurat yih jān kar ki mere sāth kyā huā hai khauf ke māre laraztī huī us ke pās āī. Wuh us ke sāmne gir paṛī aur use pūrī haqīqat khol kar bayān kī. ³⁴ Īsā ne us se kahā, “Beṭī, tere imān ne tujhe bachā liyā hai. Salāmatī se jā aur apnī aziyatnāk hālat se bachī rah.”

³⁵ Īsā ne yih bāt abhī khatm nahīn kī thī ki ibādatkhāne ke rāhnumā Yāir ke ghar kī taraf se kuchh log pahuñche aur kahā, “Āp kī beṭī faut ho chukī hai, ab ustād ko mazīd taklīf dene kī kyā zarūrat?”

³⁶ Un kī yih bāt nazarandāz karke Īsā ne Yāir se kahā, “Mat ghabrāo, faqt imān rakho.” ³⁷ Phir Īsā ne hujūm ko rok liyā aur sirf Patras, Yāqūb aur us ke bhāī Yūhannā ko apne sāth jāne kī ijāzat dī. ³⁸ Jab ibādatkhāne ke rāhnumā ke ghar pahuñche to wahān baṛī afrā-tafrī nazar āī. Log khūb giryā-o-zārī kar rahe the. ³⁹ Andar jā kar Īsā ne un se kahā, “Yih kaisā shor-sharābā hai? Kyon ro rahe ho? Laṛkī mar nahīn gaī balki so rahī hai.”

⁴⁰ Log hañs kar us kā mazāq uṛāne lage. Lekin us ne sab ko bāhar nikāl diyā. Phir sirf laṛkī ke wālidaīn aur apne tīn shāgirdoñ ko sāth le kar wuh us kamre meñ dākhlil huā jis meñ laṛkī paṛī thī. ⁴¹ Us ne us kā hāth pakar kar kahā, “Talīthā qūm!” Is kā matlab hai, “Chhotī laṛkī, main tujhe hukm detā hūn ki jāg uṭh.”

⁴² Laṛkī fauran uṭh kar chal-ne-phir-ne lagī. Us kī umr bārah sāl thī. Yih dekh kar log ghabrā kar hairān rah gae. ⁴³ Īsā ne unheñ sanjīdagī se samjhāyā ki wuh kisī ko bhī is ke bāre meñ na batāeñ. Phir us ne unheñ kahā ki use khāne ko kuchh do.

6

Īsā ko Nāsarat meñ Radd Kiyā Jātā Hai

¹ Phir Īsā wahān se chalā gayā aur apne watanī shahr Nāsarat meñ āyā. Us ke shāgird us ke sāth the. ² Sabat ke dīn wuh ibādatkhāne meñ tālīm dene lagā. Beshtar log us kī bātēñ sun kar hairatzadā hue. Unhoñ ne pūchhā, “Ise yih kahān se hāsīl huā hai? Yih hikmat jo ise milī hai, aur yih mojize jo is ke hāthoñ se hote haiñ, yih kyā hai? ³ Kyā yih wuh baṛhaī nahīn hai jo Mariyam kā beṭā hai aur jis ke bhāī Yāqūb, Yūsuf, Yahūdāh aur Shamāūn haiñ? Aur kyā is kī bahneñ yihīñ nahīñ rahtīñ?” Yoñ unhoñ ne us se ṭhokar khā kar use qabūl na kiyā.

⁴ Īsā ne un se kahā, “Nabī kī har jagah izzat hotī hai siwāe us ke watanī shahr, us ke rishtedāroñ aur us ke apne khāndān ke.”

⁵ Wahān wuh koī mojizā na kar sakā. Us ne sirf chand ek marīzoñ par hāth rakh kar un ko shifā dī. ⁶ Aur wuh un kī be'etiḡādī ke sabab se bahut hairān thā.

Īsā Bārah Shāgirdoñ ko Tablīgh Karne Bhejtā Hai

Is ke bād Īsā ne irdgird ke ilāqe meñ gānw gānw jā kar logon ko tālīm dī. ⁷ Bārah shāgirdon ko bulā kar wuh unheñ do do karke muḡhtalif jaghon par bhejne lagā. Is ke lie us ne unheñ nāpāk rūhon ko nikālne kā iḡhtiyār de kar ⁸ yih hidāyat kī, “Safr par apne sāth kuchh na lenā siwāe ek lāṭhī ke. Na roṭī, na sāmān ke lie koī baig, na kamarband meñ koī paisā, ⁹ na ek se zyādā sūṭ. Tum jūte pahan sakte ho. ¹⁰ Jis ghar meñ bhī dāḡhil ho us meñ us maqām se chale jāne tak ṭhahro. ¹¹ Aur agar koī maqām tum ko qabūl na kare yā tumhārī na sune to phir rawānā hote waqt apne pānwon se gard jhār do. Yon tum un ke ḡhilāf gawāhī doge.”

¹² Chunānche shāgird wahāñ se nikal kar munādī karne lage ki log taubā karen. ¹³ Unhon ne bahut-sī badrūheñ nikāl dīñ aur bahut-se marīzon par zaitūn kā tel mal kar unheñ shifā dī.

Yahyā Baptismā Dene Wāle kā Qatl

¹⁴ Bādshāh Herodes Antipās ne Īsā ke bāre meñ sunā, kyonki us kā nām mashhūr ho gayā thā. Kuchh kah rahe the, “Yahyā baptismā dene wālā murdon meñ se jī uṭhā hai, is lie is qism kī mojiẓānā tāqateñ us meñ nazar ātī haiñ.”

Auron ne sochā, “Yih Iliyās Nabī hai.”

¹⁵ Yih ḡhayāl bhī pesh kiya jā rahā thā ki wuh qadīm zamāne ke nabiyon jaisā koī nabī hai.

¹⁶ Lekin jab Herodes ne us ke bāre meñ sunā to us ne kahā, “Yahyā jis kā main ne sar qalam karwāyā hai murdon meñ se jī uṭhā hai.” ¹⁷ Wajah yih thī ki Herodes ke hukm par hī Yahyā ko giriftār karke jel meñ dālā gayā thā. Yih Herodiyās kī ḡhātir huā thā jo pahle Herodes ke bhāī Filippus kī bīwī thī, lekin jis se us ne ab ḡhud shādī kar lī thī. ¹⁸ Yahyā ne Herodes ko batāyā thā, “Apne bhāī kī bīwī se terī shādī nājāyz hai.”

¹⁹ Is wajah se Herodiyās us se kīnā rakhtī aur use qatl karānā chāhtī thī. Lekin is meñ wuh nākām rahī ²⁰ kyonki Herodes Yahyā se ḡartā thā. Wuh jāntā thā ki yih ādmī rāstbāz aur muḡaddas hai, is lie wuh us kī hifāzat kartā thā. Jab bhī us se bāt hotī to Herodes sun sun kar baṛī uljhan meñ paṛ jātā. To bhī wuh us kī bāteñ sunanā pasand kartā thā.

²¹ Aḡhirkār Herodiyās ko Herodes kī sālgirah par achchhā mauqā mil gayā. Sālgirah ko manāne ke lie Herodes ne apne baṛe sarkārī afsaron, milṭrī kamāṇḡaron aur Galīl ke awwal darje ke shahriyon kī ziyāfat kī. ²² Ziyāfat ke daurān Herodiyās kī beṭī andar ā kar nāchne lagī. Herodes aur us ke mehmānon ko yih bahut pasand āyā aur us ne laṛkī se kahā, “Jo jī chāhe mujh se māṅ to main wuh tujhe dūṅgā.” ²³ Balki us ne qasam khā kar kahā, “Jo bhī tū māṅgegī main tujhe dūṅgā, ḡhāh bādshāhī kā ādhā hissā hī kyon na ho.”

²⁴ Laṛkī ne nikal kar apnī māñ se pūchhā, “Main kyā māṅgūñ?”

Māñ ne jawāb diyā, “Yahyā baptismā dene wāle kā sar.”

²⁵ Laṛkī phurtī se andar jā kar bādshāh ke pās wāpas āī aur kahā, “Main chāhtī hūñ ki āp mujhe abhī abhī Yahyā baptismā dene wāle kā sar ṭre meñ mangwā deñ.”

²⁶ Yih sun kar bādshāh ko bahut dukh huā. Lekin apnī qasmon aur mehmānon kī maujūdagī kī wajah se wuh inkār karne ke lie bhī taiyār nahīn thā. ²⁷ Chunānche us ne fauran jallād ko bhej kar hukm diyā ki wuh Yahyā kā sar le āe. Jallād ne jel meñ jā kar Yahyā kā sar qalam kar diyā. ²⁸ Phir wuh use ṭre meñ rakh kar le āyā aur laṛkī ko de diyā. Laṛkī ne use apnī māñ ke sapurd kiya. ²⁹ Jab Yahyā ke shāgirdon ko yih ḡhabar pahuñchī to wuh āe aur us kī lāsh le kar use qabr meñ rakh diyā.

Īsā 5000 Afrād ko Khānā Khilātā Hai

³⁰ Rasūl wāpas ā kar Īsā ke pās jamā hue aur use sab kuchh sunāne lage jo unhon ne kiya aur sikhāyā thā. ³¹ Is daurān itne log ā aur jā rahe the ki unheñ khānā khāne

kā mauqā bhī na milā. Is lie Īsā ne bārah shāgirdon se kahā, “Āo, ham logon se alag ho kar kisī ghairābād jagah jāen aur āram karen.” ³² Chunānche wuh kashtī par sawār ho kar kisī wīrān jagah chale gae.

³³ Lekin bahut-se logon ne unheñ jāte waqt pahchān liyā. Wuh paidal chal kar tamām shahron se nikal āe aur daur daur kar un se pahle manzil-e-maqsūd tak pahunch gae. ³⁴ Jab Īsā ne kashtī par se utar kar bare hujūm ko dekhā to use logon par tars āyā, kyonki wuh un bheon ki mānind the jin kā koī charwāhā na ho. Wahin wuh unheñ bahut-sī bāteñ sikhāne lagā.

³⁵ Jab din dhalne lagā to us ke shāgird us ke pās āe aur kahā, “Yih jagah wīrān hai aur din dhalne lagā hai. ³⁶ In ko rukhsat kar deñ tāki yih irdgird ki bastiyon aur dehāton meñ jā kar khāne ke lie kuchh kharīd leñ.”

³⁷ Lekin Īsā ne unheñ kahā, “Tum khud inheñ kuchh khāne ko do.”

Unhon ne pūchhā, “Ham is ke lie darkār chāndī ke 200 sikke kahān se le kar roti kharīdne jāen aur inheñ khilāen?”

³⁸ Us ne kahā, “Tumhare pās kitni rotiyāñ haiñ? Jā kar patā karo!”

Unhon ne mālūm kiyā. Phir dubārā us ke pās ā kar kahne lage, “Hamare pās pāñch rotiyāñ aur do machhliyāñ haiñ.”

³⁹ Is par Īsā ne unheñ hidāyat di, “Tamām logon ko gurohon meñ harī ghās par biṭhā do.” ⁴⁰ Chunānche log sau sau aur pachās pachās ki sūrat meñ baiṭh gae.

⁴¹ Phir Īsā ne un pāñch rotiyon aur do machhliyon ko le kar āsmān ki taraf dekhā aur shukrguzārī ki duā ki. Phir us ne rotiyon ko tor tor kar shāgirdon ko diyā tāki wuh logon meñ taqsim karen. Us ne do machhliyon ko bhī tukre tukre karke shāgirdon ke zariye un meñ taqsim karwāyā. ⁴² Aur sab ne jī bhar kar khāyā. ⁴³ Jab shāgirdon ne rotiyon aur machhliyon ke bache hue tukre jamā kie to bārah tukre bhar gae. ⁴⁴ Khāne wāle mardon ki kul tādād 5,000 thī.

Īsā Pānī par Chaltā Hai

⁴⁵ Is ke ain bād Īsā ne apne shāgirdon ko majbūr kiyā ki wuh kashtī par sawār ho kar āge niklen aur jhīl ke pār ke shahr Bait-saidā jāen. Itne meñ wuh hujūm ko rukhsat karnā chāhtā thā. ⁴⁶ Unheñ khaibād kahne ke bād wuh duā karne ke lie pahār par charh gayā. ⁴⁷ Shām ke waqt shāgirdon ki kashtī jhīl ke bīch tak pahunch gai thī jabki Īsā khud khushki par akelā rah gayā thā. ⁴⁸ Wahān se us ne dekhā ki shāgird kashtī ko khene meñ barī jidd-o-jahd kar rahe haiñ, kyonki hawā un ke khilāf chal rahī thī. Taqrīban tīn baje rāt ke waqt Īsā pānī par chalte hue un ke pās āyā. Wuh un se āge nikalnā chāhtā thā, ⁴⁹ lekin jab unhon ne use jhīl ki satah par chalte hue dekhā to sochne lage, “Yih koī bhūt hai” aur chīkheñ mārne lage. ⁵⁰ Kyonki sab ne use dekh kar dahshat khāi.

Lekin Īsā fauran un se mukhātib ho kar bolā, “Hauslā rakho! Main hī hūñ. Mat ghabrāo.” ⁵¹ Phir wuh un ke pās āyā aur kashtī meñ baiṭh gayā. Usī waqt hawā tham gai. Shāgird nihāyat hī hairatzadā hue. ⁵² Kyonki jab rotiyon kā mojizā kiyā gayā thā to wuh is kā matlab nahīn samjhe the balki un ke dil behis ho gae the.

Gannesarat meñ Marizon ki Shifā

⁵³ Jhīl ko pār karke wuh Gannesarat Shahr ke pās pahunch gae aur langar dāl diyā. ⁵⁴ Jyon hī wuh kashtī se utre logon ne Īsā ko pahchān liyā. ⁵⁵ Wuh bhāg bhāg kar us pure ilāqe meñ se guzare aur marizon ko chārpāiyon par uṭhā uṭhā kar wahān le āe jahān kahīn unheñ khabar mili ki wuh thahrā huā hai. ⁵⁶ Jahān bhī wuh gayā chāhe gānw, shahr yā bastī meñ, wahān logon ne bīmāron ko chaukon meñ rakh kar us se minnat ki ki wuh kam az kam unheñ apne libās ke dāman ko chhūne de. Aur jis ne bhī use chhuā use shifā mili.

7

Bāpdādā kī Tālīm

¹ Ek din Farīsī aur shariyat ke kuchh ālim Yarūshalam se Īsā se milne āe. ² Jab wuh wahān the to unhoñ ne dekhā ki us ke kuchh shāgird apne hāth pāk-sāf kie baḡhair yānī dhoe baḡhair khānā khā rahe haiñ.

³ (Kyonki Yahūdī aur khāskar Farīsī firqe ke log is muāmale mein apne bāpdādā kī riwāyat ko mānte haiñ. Wuh apne hāth achchhī tarah dhoe baḡhair khānā nahīn khāte. ⁴ Isī tarah jab wuh kabhī bāzār se āte haiñ to wuh ḡhusl karke hī khānā khāte haiñ. Wuh bahut-sī aur riwāyaton par bhī amal karte haiñ, masalan kap, jag aur ketlī ko dho kar pāk-sāf karne kī rasm par.)

⁵ Chunānche Farīsion aur shariyat ke ālimon ne Īsā se pūchhā, “Āp ke shāgird bāpdādā kī riwāyaton ke mutābiq zindagī kyon nahīn guzārtē balki roṭī bhī hāth pāk-sāf kie baḡhair khāte haiñ?”

⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Yasāyāh Nabī ne tum riyākāron ke bāre mein ṭhik kahā jab us ne yih nabuwwat kī,

‘Yih qaum apne honṭon se to merā ehtirām kartī hai
lekin us kā dīl mujh se dūr hai.

⁷ Wuh merī parastish karte to haiñ, lekin befāydā.
Kyonki wuh sirf insān hī ke ahkām sikhāte haiñ.’

⁸ Tum Allāh ke ahkām ko chhoṛ kar insānī riwāyāt kī pairawī karte ho.”

⁹ Īsā ne apnī bāt jāri rakhī, “Tum kitne salīqe se Allāh kā hukm mansūkh karte ho tāki apnī riwāyāt ko qāym rakh sako. ¹⁰ Masalan Mūsā ne farmāyā, ‘Apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā’ aur ‘Jo apne bāp yā mān par lānat kare use sazā-e-maut dī jāe.’ ¹¹ Lekin jab koī apne wālidain se kahe, ‘Maiñ āp kī madad nahīn kar saktā, kyonki maiñ ne mannat mānī hai ki jo mujhe āp ko denā thā wuh Allāh ke lie qurbānī hai’ to tum ise jāyz qarār dete ho. ¹² Yoñ tum use apne mān-bāp kī madad karne se rok lete ho. ¹³ Aur isī tarah tum Allāh ke kalām ko apnī us riwāyat se mansūkh kar lete ho jo tum ne nasl-dar-nasl muntaqil kī hai. Tum is qism kī bahut-sī harkateñ karte ho.”

Kyā Kuchh Insān ko Nāpāk Kar Detā Hai?

¹⁴ Phir Īsā ne dubārā hujūm ko apne pās bulāyā aur kahā, “Sab merī bāt suno aur ise samajhne kī koshish karo. ¹⁵ Koī aisī chīz hai nahīn jo insān mein dākhil ho kar use nāpāk kar sake, balki jo kuchh insān ke andar se nikaltā hai wuhī use nāpāk kar detā hai.” ¹⁶ [Agar koī sun saktā hai to wuh sun le.]

¹⁷ Phir wuh hujūm ko chhoṛ kar kisī ghar mein dākhil huā. Wahān us ke shāgirdon ne pūchhā, “Is tamsīl kā kyā matlab hai?”

¹⁸ Us ne kahā, “Kyā tum bhī itne nāsamajh ho? Kyā tum nahīn samajhte ki jo kuchh bāhar se insān mein dākhil hotā hai wuh use nāpāk nahīn kar saktā? ¹⁹ Wuh to us ke dīl mein nahīn jātā balki us ke mede mein aur wahān se nikal kar jā-e-zarūrat mein.” (Yih kah kar Īsā ne har qism kā khānā pāk-sāf qarār diyā.)

²⁰ Us ne yih bhī kahā, “Jo kuchh insān ke andar se nikaltā hai wuhī use nāpāk kartā hai. ²¹ Kyonki logon ke andar se, un ke dilon hī se bure khayālāt, harāmkarī, chori, qatl-o-ḡharāt, ²² zinākārī, lālach, badkārī, dhokā, shahwatparastī, hasad, buhtān, ḡhurūr aur hamāqat nikalte haiñ. ²³ Yih tamām burāiyāñ andar hī se nikal kar insān ko nāpāk kar detī haiñ.”

Ḡhairyahūdī Aurat kā Īmān

²⁴ Phir Īsā Galīl se rawānā ho kar shimāl mein Sūr ke ilāqe mein āyā. Wahān wuh kisī ghar mein dākhil huā. Wuh nahīn chāhtā thā ki kisī ko patā chale, lekin wuh

poshīdā na rah sakā. ²⁵ Fauran ek aurat us ke pās āī jis ne us ke bāre meñ sun rakhā thā. Wuh us ke pānwoñ meñ gir gaī. Us kī chhoṭī beṭī kisī nāpāk rūh ke qabze meñ thī, ²⁶ aur us ne Īsā se guzārish kī, “Badrūh ko merī beṭī meñ se nikāl deñ.” Lekin wuh aurat Yūnānī thī aur Sūrufenīke ke ilāqe meñ paidā huī thī, ²⁷ is lie Īsā ne use batāyā, “Pahle bachchoñ ko jī bhar kar khāne de, kyonki yih munāsib nahīn ki bachchoñ se khānā le kar kutton ke sāmne phaiñk diyā jāe.”

²⁸ Us ne jawāb diyā, “Jī Khudāwand, lekin mez ke nīche ke kutte bhī bachchoñ ke gire hue ṭukre khāte haiñ.”

²⁹ Īsā ne kahā, “Tū ne achchhā jawāb diyā, is lie jā, badrūh terī beṭī meñ se nikal gaī hai.”

³⁰ Aurat apne ghar wāpas chalī gaī to dekhā ki laṛkī bistar par paṛī hai aur badrūh us meñ se nikal chukī hai.

Gūnge-Bahre kī Shifā

³¹ Jab Īsā Sūr se rawānā huā to wuh pahle shimāl meñ wāqe shahr Saidā ko chalā gayā. Phir wahān se bhī fāriḡh ho kar wuh dubārā Galīl kī Jhīl ke kināre wāqe Dikapulis ke ilāqe meñ pahuñch gayā. ³² Wahān us ke pās ek bahrā ādmī lāyā gayā jo mushkil hī se bol saktā thā. Unhoñ ne minnat kī ki wuh apnā hāth us par rakhe.

³³ Īsā use hujūm se dūr le gayā. Us ne apnī ungliyāñ us ke kānoñ meñ ḍālīñ aur ṭhūk kar ādmī kī zabān ko chhuā. ³⁴ Phir āsmān kī taraf nazar uṭhā kar us ne āh bharī aur us se kahā, “Iffatah!” (Is kā matlab hai “Khul jā!”)

³⁵ Fauran ādmī ke kān khul gae. Zabān kā bandhan ṭuṭ gayā aur wuh ṭhīk ṭhīk bolne lagā. ³⁶ Īsā ne hāzirīn ko hukm diyā ki wuh kisī ko yih bāt na batāeñ. Lekin jitnā wuh manā kartā thā utnā hī log is kī khabar phailāte the. ³⁷ Wuh nihāyat hī hairān hue aur kahne lage, “Is ne sab kuchh achchhā kiyā hai, yih bahroñ ko sunane kī tāqat detā hai aur gūngoñ ko bolne kī.”

8

Īsā 4000 Afrād ko Khānā Khilātā Hai

¹ Un dinoñ meñ ek aur martabā aisā huā ki bahut-se log jamā hue jin ke pās khāne kā band-o-bast nahīn thā. Chunāñche Īsā ne apne shāgirdoñ ko bulā kar un se kahā, ² “Mujhe in logoñ par tars ātā hai. Inheñ mere sāth ṭhahre tīn din ho chuke haiñ aur in ke pās khāne kī koī chīz nahīn hai. ³ Lekin agar maiñ inheñ ruḡhsat kar dūñ aur wuh is bhūkī hālat meñ apne apne ghar chale jāeñ to wuh rāste meñ thak kar chūr ho jāeñge. Aur in meñ se kaī dūr-darāz se āe haiñ.”

⁴ Us ke shāgirdoñ ne jawāb diyā, “Is wīrān ilāqe meñ kahān se itnā khānā mil sakegā ki yih khā kar ser ho jāeñ?”

⁵ Īsā ne pūchhā, “Tumhāre pās kitnī roṭiyāñ haiñ?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Sāt.”

⁶ Īsā ne hujūm ko zamīn par baiṭhne ko kahā. Phir sāt roṭiyōñ ko le kar us ne shukrguzārī kī duā kī aur unheñ toṛ toṛ kar apne shāgirdoñ ko taqsīm karne ke lie de diyā. ⁷ Un ke pās do chār chhoṭī machhliyāñ bhī thīñ. Īsā ne un par bhī shukrguzārī kī duā kī aur shāgirdoñ ko unheñ bāñṭne ko kahā. ⁸ Logoñ ne jī bhar kar khāyā. Bād meñ jab khāne ke bache hue ṭukre jamā kie gae to sāt baṛe ṭokre bhar gae. ⁹ Taqriban 4,000 ādmī hāzir the. Khāne ke bād Īsā ne unheñ ruḡhsat kar diyā ¹⁰ aur fauran kashtī par sawār ho kar apne shāgirdoñ ke sāth Dalmanūtā ke ilāqe meñ pahuñch gayā.

Farīsī Ilāhī Nishān Talab Karte Haiñ

¹¹ Is par Farīsī nikal kar Īsā ke pās āe aur us se bahs karne lage. Use āzmāne ke lie unhoñ ne mutālabā kiyā ki wuh unheñ āsmān kī taraf se koī ilāhī nishān dikhāe tāki us kā iḡhtiyār sābit ho jāe. ¹² Lekin us ne ṭhandī āh bhar kar kahā, “Yih nasl kyon ilāhī nishān kā mutālabā kartī hai? Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki ise koī nishān nahīñ diyā jāegā.”

¹³ Aur unheñ chhoṛ kar wuh dubārā kashtī meñ baiṭh gayā aur jhīl ko pār karne lagā.

Farīsiyon aur Herodes kā Ḳhamīr

¹⁴ Lekin shāgird apne sāth khānā lānā bhūl gae the. Kashtī meñ un ke pās sirf ek roṭī thī. ¹⁵ Īsā ne unheñ hidāyat kī, “Ḳhabardār, Farīsiyon aur Herodes ke ḳhamīr se hoshyār rahnā.”

¹⁶ Shāgird āpas meñ bahs karne lage, “Wuh is lie kah rahe hoñge ki hamāre pās roṭī nahīñ hai.”

¹⁷ Īsā ko mālūm huā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne kahā, “Tum āpas meñ kyon bahs kar rahe ho ki hamāre pās roṭī nahīñ hai? Kyā tum ab tak na jānte, na samajhte ho? Kyā tumhāre dil itne behis hō gae haiñ? ¹⁸ Tumhārī āñkheñ to haiñ, kyā tum dekh nahīñ sakte? Tumhāre kān to haiñ, kyā tum sun nahīñ sakte? Aur kyā tumheñ yād nahīñ ¹⁹ jab maiñ ne 5,000 ādmīyon ko pāñch roṭiyon se ser kar diyā to tum ne bache hue ṭukron ke kitne ṭokre uṭhāe the?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Bārah”.

²⁰ “Aur jab maiñ ne 4,000 ādmīyon ko sāt roṭiyon se ser kar diyā to tum ne bache hue ṭukron ke kitne ṭokre uṭhāe the?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Sāt.” ²¹ Us ne pūchhā, “Kyā tum abhī tak nahīñ samajhte?”

Bait-saidā meñ Andhe kī Shifā

²² Wuh Bait-saidā pahuñche to log Īsā ke pās ek andhe ādmī ko lāe. Unhoñ ne iltamās kī ki wuh use chhue. ²³ Īsā andhe kā hāth pakar kar use gāñw se bāhar le gayā. Wahāñ us ne us kī āñkhoñ par ṭhūk kar apne hāth us par rakh die aur pūchhā, “Kyā tū kuchh dekh saktā hai?”

²⁴ Ādmī ne nazar uṭhā kar kahā, “Hāñ, maiñ logoñ ko dekh saktā hūñ. Wuh phirte hue darakhthon kī mānind dikhāi de rahe haiñ.”

²⁵ Īsā ne dubārā apne hāth us kī āñkhoñ par rakhe. Is par ādmī kī āñkheñ pūre taur par khul gaīñ, us kī nazar bahāl ho gaī aur wuh sab kuchh sāf sāf dekh saktā thā. ²⁶ Īsā ne use ruḳhsat karke kahā, “Is gāñw meñ wāpas na jānā balki sīdhā apne ghar chalā jā.”

Patras kā Iqrār

²⁷ Phir Īsā wahāñ se nikal kar apne shāgirdon ke sāth Qaisariyā-filippī ke qarīb ke dehāton meñ gayā. Chalte chalte us ne un se pūchhā, “Maiñ logoñ ke nazdīk kaun hūñ?”

²⁸ Unhoñ ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiñ Yahyā baptismā dene wālā, kuchh yih ki āp Iliyās Nabī haiñ. Kuchh yih bhī kahte haiñ ki nabīyon meñ se ek.”

²⁹ Us ne pūchhā, “Lekin tum kyā kahte ho? Tumhāre nazdīk maiñ kaun hūñ?”

Patras ne jawāb diyā, “Āp Masīh haiñ.”

³⁰ Yih sun kar Īsā ne unheñ kisī ko bhī yih bāt batāne se manā kiyā.

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

³¹ Phir Īsā unheñ tālīm dene lagā, “Lāzim hai ki Ibn-e-Ādam bahut dukh uṭhā kar buzurgoñ, rāhnumā imāmon aur shariyat ke ulamā se radd kiyā jāe. Use qatl bhī kiyā jāegā, lekin wuh tīsre din jī uṭhegā.” ³² Us ne unheñ yih bāt sāf sāf batāi. Is par Patras use ek taraf le jā kar samjhāne lagā. ³³ Īsā muṛ kar shāgirdon kī taraf dekhne

lagā. Us ne Patras ko dāntā, “Shaitān, mere sāmne se haṭ jā! Tū Allāh kī soch nahīn rakhtā balki insān kī.”

³⁴ Phir us ne shāgirdon ke alāwā hujūm ko bhī apne pās bulāyā. Us ne kahā, “Jo mere pīchhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe ho le. ³⁵ Kyoṅki jo apnī jān ko bachāe rakhnā chāhe wuh use kho degā. Lekin jo merī aur Allāh kī khushkhabrī kī khātir apnī jān kho de wuhī use bachāegā. ³⁶ Kyā fāyda hai agar kisī ko pūrī duniyā hāsil ho jāe, lekin wuh apnī jān se mahrūm ho jāe? ³⁷ Insān apnī jān ke badle kyā de saktā hai? ³⁸ Jo bhī is zinākār aur gunāhālūdā nasl ke sāmne mere aur merī bāton ke sabab se sharmāe us se Ibn-e-Ādam bhī us waqt sharmāegā jab wuh apne Bāp ke jalāl meṅ muqaddas farishton ke sāth āegā.”

9

¹ Īsā ne unheṅ yih bhī batāyā, “Main tum ko sach batātā hūn, yahān kuchh aise log khare haiṅ jo marne se pahle hī Allāh kī bādshāhī ko qudrat ke sāth āte hue dekheṅge.”

Pahār par Īsā kī Sūrat Badal Jātī Hai

² Chhīh din ke bād Īsā sirf Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko apne sāth le kar ūnche pahār par chaṛh gayā. Wahān us kī shakl-o-sūrat un ke sāmne badal gāi. ³ Us ke kapṛe chamakne lage aur nihāyat safed ho gae. Duniyā meṅ koī bhī dhobī kapṛe itne safed nahīn kar saktā. ⁴ Phir Iliyās aur Mūsā zāhir hue aur Īsā se bāt karne lage. ⁵ Patras bol uṭhā, “Ustād, kitnī achchhī bāt hai ki ham yahān haiṅ. Āeṅ, ham tīn jhoṅpṛiyān banāeṅ, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur ek Iliyās ke lie.” ⁶ Us ne yih is lie kahā ki tīnon shāgird sahme hue the aur wuh nahīn jāntā thā ki kyā kahe.

⁷ Is par ek bādāl ā kar un par chhā gayā aur bādāl meṅ se ek āwāz sunāi dī, “Yih merā pyārā Farzand hai. Is kī suno.” ⁸ Achānak Mūsā aur Iliyās ghāyb ho gae. Shāgirdon ne chāron taraf dekhā, lekin sirf Īsā nazar āyā.

⁹ Wuh pahār se utarne lage to Īsā ne unheṅ hukm diyā, “Jo kuchh tum ne dekhā hai use us waqt tak kisī ko na batānā jab tak ki Ibn-e-Ādam murdon meṅ se jī na uṭhe.”

¹⁰ Chunānche unhoṅ ne yih bāt apne tak mahdūd rakhī. Lekin wuh kāī bār āpas meṅ bahs karne lage ki murdon meṅ se jī uṭhne se kyā murād ho saktī hai. ¹¹ Phir unhoṅ ne us se pūchhā, “Sharīat ke ulamā kyoṅ kahte haiṅ ki Masīh kī āmad se pahle Iliyās kā ānā zarūrī hai?”

¹² Īsā ne jawāb diyā, “Iliyās to zarūr pahle sab kuchh bahāl karne ke lie āegā. Lekin kalām-e-muqaddas meṅ Ibn-e-Ādam ke bāre meṅ yih kyoṅ likhā hai ki use bahut dukh uṭhānā aur haqīr samjhā jānā hai? ¹³ Lekin main tum ko batātā hūn, Iliyās to ā chukā hai aur unhoṅ ne us ke sāth jo chāhā kiya. Yih bhī kalām-e-muqaddas ke mutābiq hī huā hai.”

Īsā Larke meṅ se Badrūh Nikālta Hai

¹⁴ Jab wuh baqī shāgirdon ke pās wāpas pahuṅche to unhoṅ ne dekhā ki un ke gird ek baṛā hujūm jamā hai aur sharīat ke kuchh ulamā un ke sāth bahs kar rahe haiṅ. ¹⁵ Īsā ko dekhte hī logon ne baṛī bechainī se us kī taraf daur kar use salām kiya. ¹⁶ Us ne shāgirdon se sawāl kiya, “Tum un ke sāth kis ke bāre meṅ bahs kar rahe ho?”

¹⁷ Hujūm meṅ se ek ādmī ne jawāb diyā, “Ustād, main apne beṭe ko āp ke pās lāyā thā. Wuh aisī badrūh ke qabze meṅ hai jo use bolne nahīn detī. ¹⁸ Aur jab bhī wuh us par ghālib ātī hai wuh use zamīn par paṭak detī hai. Beṭe ke muṅh se jhāg nikalne lagtā aur wuh dānt pīsne lagtā hai. Phir us kā jism akār jātā hai. Main ne āp ke shāgirdon se kahā to thā ki wuh badrūh ko nikāl deṅ, lekin wuh na nikāl sake.”

¹⁹ Īsā ne un se kahā, “Īmān se k̄hālī nasl! Maiñ kab tak tumhāre sāth rahūñ, kab tak tumheñ bardāsht karūñ? Laṛke ko mere pās le āo.” ²⁰ Wuh use Īsā ke pās le āe.

Īsā ko dekhte hī badrūh laṛke ko jhanjhoṛne lagī. Wuh zamīn par gir gayā aur idhar-udhar luṛhakte hue muñh se jhāg nikālne lagā. ²¹ Īsā ne bāp se pūchhā, “Is ke sāth kab se aisā ho rahā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Bachpan se. ²² Bahut dafā us ne ise halāk karne kī khātir āg yā pānī meñ girāyā hai. Agar āp kuchh kar sakte haiñ to tars khā kar hamārī madad kareñ.”

²³ Īsā ne pūchhā, “Kyā matlab, ‘Agar āp kuchh kar sakte haiñ’? Jo Īmān rakhtā hai us ke lie sab kuchh mumkin hai.”

²⁴ Laṛke kā bāp fauran chillā uṭhā, “Maiñ Īmān rakhtā hūñ. Merī be’etiḡādī kā ilāj kareñ.”

²⁵ Īsā ne dekhā ki bahut-se log daur daur kar dekhe ā rahe haiñ, is lie us ne nāpāk rūh ko dāntā, “Ai gūngī aur bahrī badrūh, maiñ tujhe hukm detā hūñ ki is meñ se nikal jā. Kabhī bhī is meñ dubārā dākhil na honā!”

²⁶ Is par badrūh chīkh uṭhī aur laṛke ko shiddat se jhanjhoṛ kar nikal gaī. Laṛkā lāsh kī tarah zamīn par paṛā rahā, is lie sab ne kahā, “Wuh mar gayā hai.” ²⁷ Lekin Īsā ne us kā hāth pakaṛ kar uṭhne meñ us kī madad kī aur wuh khaṛā ho gayā.

²⁸ Bād meñ jab Īsā kisī ghar meñ jā kar apne shāgirdoñ ke sāth akelā thā to unhoñ ne us se pūchhā, “Ham badrūh ko kyoñ na nikāl sake?”

²⁹ Us ne jawāb diyā, “Is qism kī badrūh sirf duā se nikālī jā saktī hai.”

Īsā Dūsri Dafā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

³⁰ Wahān se nikal kar wuh Galīl meñ se guzare. Īsā nahīn chāhtā thā ki kisī ko patā chale ki wuh kahāñ hai, ³¹ kyoñki wuh apne shāgirdoñ ko tālīm de rahā thā. Us ne un se kahā, “Ibn-e-Ādam ko ādmiyoñ ke hawāle kar diyā jāegā. Wuh use qatl kareñge, lekin tīn din ke bād wuh jī uṭhegā.”

³² Lekin shāgird is kā matlab na samjhe aur wuh Īsā se is ke bāre meñ pūchhne se ḡarte bhī the.

Kaun Sab se Baṛā Hai?

³³ Chalthe chalthe wuh Kafarnahūm pahuñche. Jab wuh kisī ghar meñ the to Īsā ne shāgirdoñ se sawāl kiyā, “Rāste meñ tum kis bāt par bahs kar rahe the?”

³⁴ Lekin wuh k̄hāmosh rahe, kyoñki wuh rāste meñ is par bahs kar rahe the ki ham meñ se baṛā kaun hai? ³⁵ Īsā baiṭh gayā aur bārah shāgirdoñ ko bulā kar kahā, “Jo awwal honā chāhtā hai wuh sab se āk̄hir meñ āe aur sab kā k̄hādīm ho.” ³⁶ Phir us ne ek chhoṭe bachche ko le kar un ke darmiyān khaṛā kiyā. Use gale lagā kar us ne un se kahā, ³⁷ “Jo mere nām meñ in bachchoñ meñ se kisī ko qabūl kartā hai wuh mujhe hī qabūl kartā hai. Aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh mujhe nahīn balki use qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai.”

Jo Hamāre k̄hilāf Nahīñ Wuh Hamāre Haq meñ Hai

³⁸ Yūhannā bol uṭhā, “Ustād, ham ne ek shakhs ko dekhā jo āp kā nām le kar badrūheñ nikāl rahā thā. Ham ne use manā kiyā, kyoñki wuh hamārī pairawī nahīñ kartā.”

³⁹ Lekin Īsā ne kahā, “Use manā na karnā. Jo bhī mere nām meñ mojizā kare wuh agle lamhe mere bāre meñ burī bāteñ nahīñ kah sakegā. ⁴⁰ Kyoñki jo hamāre k̄hilāf nahīñ wuh hamāre haq meñ hai. ⁴¹ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jo bhī tumheñ is wajah se pānī kā glās pilāe ki tum Masīh ke pairokār ho use zarūr ajr milegā.

Āzmāisheñ

⁴² Aur jo koī mujh par Īmān rakhne wāle in chhoṭoñ meñ se kisī ko gunāh karne par uksāe us ke lie behtar hai ki us ke gale meñ baṛī chakkī kā pāṭ bāndh kar use

samundar meñ phaink diyā jāe. ⁴³⁻⁴⁴ Agar terā hāth tujhe gunāh karne par uksāe to use kāt dālnā. Is se pahle ki tū do hāthoñ samet jahannum kī kabhī na bujhne wālī āg meñ chalā jāe [yānī wahān jahān logoñ ko khāne wāle kīre kabhī nahīn marte aur āg kabhī nahīn bujhtī] behtar yih hai ki tū ek hāth se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dākhil ho. ⁴⁵⁻⁴⁶ Agar terā pānw tujhe gunāh karne par uksāe to use kāt dālnā. Is se pahle ki tujhe do pānwōñ samet jahannum meñ phainkā jāe [jahān logoñ ko khāne wāle kīre kabhī nahīn marte aur āg kabhī nahīn bujhtī] behtar yih hai ki tū ek pānw se mahrūm ho kar abadī zindagī meñ dākhil ho. ⁴⁷⁻⁴⁸ Aur agar terī ānkh tujhe gunāh karne par uksāe to use nikāl denā. Is se pahle ki tujhe do ānkhōñ samet jahannum meñ phainkā jāe jahān logoñ ko khāne wāle kīre kabhī nahīn marte aur āg kabhī nahīn bujhtī behtar yih hai ki tū ek ānkh se mahrūm ho kar Allāh kī bādshāhī meñ dākhil ho.

⁴⁹ Kyoñki har ek ko āg se namkīn kiyā jāegā [aur har ek qurbānī namak se namkīn kī jāegī].

⁵⁰ Namak achchhī chīz hai. Lekin agar us kā zāyqā jātā rahe to use kyoñkar dubārā namkīn kiyā jā saktā hai? Apne darmiyān namak kī khūbiyān barqarār rakho aur sulah-salāmatī se ek dūsre ke sāth zindagī guzāro.”

10

Talāq ke bāre meñ Tālīm

¹ Phir Īsā us jagah ko chhoṛ kar Yahūdiyā ke ilāqe meñ aur Dariyā-e-Yardan ke pār chalā gayā. Wahān bhī hujūm jamā ho gayā. Us ne unheñ māmūl ke mutābiq tālīm dī.

² Kuchh Farīsī āe aur use phaṁsāne kī gharz se sawāl kiyā, “Kyā jāyz hai ki mard apnī bīwī ko talāq de?”

³ Īsā ne un se pūchhā, “Mūsā ne shariāt meñ tum ko kyā hidāyat kī hai?”

⁴ Unhoñ ne kahā, “Us ne ijāzat dī hai ki ādmī talāqnāmā likh kar bīwī ko ruḁsat kar de.”

⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Mūsā ne tumhārī sakhtdilī kī wajah se tumhāre lie yih hukm likhā thā. ⁶ Lekin ibtidā meñ aisā nahīn thā. Duniyā kī takhlīq ke waqt Allāh ne unheñ mard aur aurat banāyā. ⁷ ‘Is lie mard apne mān-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwī ke sāth paiwast ho jātā hai. ⁸ Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.’ Yoñ wuh kalām-e-muqaddas ke mutābiq do nahīn rahte balki ek ho jāte haiñ. ⁹ To jise Allāh ne ḁhud joṛā hai use insān judā na kare.”

¹⁰ Kisī ghar meñ ā kar shāgirdoñ ne yih bāt dubārā chheṛ kar Īsā se mazīd dariyāft kiyā. ¹¹ Us ne unheñ batāyā, “Jo apnī bīwī ko talāq de kar kisī aur se shādī kare wuh us ke sāth zinā kartā hai. ¹² Aur jo aurat apne ḁhāwind ko talāq de kar kisī aur se shādī kare wuh bhī zinā kartī hai.”

Īsā Chhoṛe Bachchoñ ko Barkat Detā Hai

¹³ Ek din log apne chhoṛe bachchoñ ko Īsā ke pās lāe tāki wuh unheñ chhue. Lekin shāgirdoñ ne un ko malāmat kī. ¹⁴ Yih dekh kar Īsā nārāz huā. Us ne un se kahā, “Bachchoñ ko mere pās āne do aur unheñ na roko, kyoñki Allāh kī bādshāhī in jaise logoñ ko hāsil hai. ¹⁵ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jo Allāh kī bādshāhī ko bachche kī tarah qabūl na kare wuh us meñ dākhil nahīn hogā.” ¹⁶ Yih kah kar us ne unheñ gale lagāyā aur apne hāth un par rakh kar unheñ barkat dī.

Amīr Mushkil se Bādshāhī meñ Dākhil Ho Sakte Haiñ

¹⁷ Jab Īsā rawānā hone lagā to ek ādmī daur kar us ke pās āyā aur us ke sāmne ghutne ṭek kar pūchhā, “Nek ustād, maiñ kyā karūñ tāki abadī zindagī mīrās meñ pāūñ?”

¹⁸ Īsā ne pūchhā, “Tū mujhe nek kyon kahtā hai? Koī nek nahīn siwāe ek ke aur wuh hai Allāh. ¹⁹ Tū shariāt ke ahkām se to wāqif hai. Qatl na karnā, zinā na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, dhokā na denā, apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā.”

²⁰ Ādmī ne jawāb diyā, “Ustād, main ne jawānī se āj tak in tamām ahkām kī pairawī kī hai.”

²¹ Īsā ne ghaur se us kī taraf dekhā. Us ke dil mein us ke lie pyār ubhar āyā. Wuh bolā, “Ek kām rah gayā hai. Jā, apnī pūrī jāydād farokht karke paise gharibon mein taqsim kar de. Phir tere lie āsmān par khazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere pichhe ho le.” ²² Yih sun kar ādmī kā muh laṭak gayā aur wuh māyūs ho kar chalā gayā, kyunki wuh nihāyat daulatmand thā.

²³ Īsā ne apne irdgird dekh kar shāgirdon se kahā, “Daulatmandon ke lie Allāh kī bādshāhī mein dākhil honā kitnā mushkil hai!”

²⁴ Shāgird us ke yih alfāz sun kar hairān hue. Lekin Īsā ne dubārā kahā, “Bachcho! Allāh kī bādshāhī mein dākhil honā kitnā mushkil hai. ²⁵ Amīr ke Allāh kī bādshāhī mein dākhil hone kī nisbat zyādā āsān yih hai ki ūnṭ sūī ke nāke mein se guzar jāe.”

²⁶ Is par shāgird mazīd hairatzadā hue aur ek dūsre se kahne lage, “Phir kis ko najāt mil saktī hai?”

²⁷ Īsā ne ghaur se un kī taraf dekh kar jawāb diyā, “Yih insān ke lie to nāmumkin hai, lekin Allāh ke lie nahīn. Us ke lie sab kuchh mumkin hai.”

²⁸ Phir Patras bol uṭhā, “Ham to apnā sab kuchh chhoṛ kar āp ke pichhe ho lie haiñ.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūn, jis ne bhī merī aur Allāh kī khushkhabrī kī khātir apne ghar, bhāiyon, bahnon, mān, bāp, bachchon yā kheton ko chhoṛ diyā hai ³⁰ use is zamāne mein izārasānī ke sāth sāth sau gunā zyādā ghar, bhāī, bahneñ, māeñ, bachche aur khet mil jāenge. Aur āne wāle zamāne mein use abādī zindagī milegī. ³¹ Lekin bahut-se log jo ab awwal haiñ us waqt ākhir hoenge aur jo ab ākhir haiñ wuh awwal hoenge.”

Īsā Tisrī Dafā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

³² Ab wuh Yarūshalām kī taraf barh rahe the aur Īsā un ke āge āge chal rahā thā. Shāgird hairatzadā the jabki un ke pichhe chalne wāle log sahme hue the. Ek aur dafā bārah shāgirdon ko ek taraf le jā kar Īsā unhein wuh kuchh batāne lagā jo us ke sāth hone ko thā. ³³ Us ne kahā, “Ham Yarūshalām kī taraf barh rahe haiñ. Wahān Ibn-e-Ādam ko rāhnumā imāmon aur shariāt ke ulamā ke hawāle kar diyā jāegā. Wuh us par sazā-e-maut kā fatwā de kar use Ghairyahūdiyon ke hawāle kar denge, ³⁴ jo us kā mazāq urāenge, us par thūkenge, us ko koṛe mārenge aur use qatl karenge. Lekin tūn dīn ke bād wuh jī uṭhegā.”

Yāqūb aur Yūhannā kī Guzārish

³⁵ Phir Zabdī ke beṭe Yāqūb aur Yūhannā us ke pās āe. Wuh kahne lage, “Ustād, āp se ek guzārish hai.”

³⁶ Us ne pūchhā, “Tum kyā chāhte ho ki main tumhare lie karūn?”

³⁷ Unhon ne jawāb diyā, “Jab āp apne jalālī takht par baitheenge to ham mein se ek ko apne dāen hāth baithe den aur dūsre ko bāen hāth.”

³⁸ Īsā ne kahā, “Tum ko nahīn mālūm ki kyā māng rahe ho. Kyā tum wuh pyālā pī sakte ho jo main pīne ko hūn yā wuh baptismā le sakte ho jo main lene ko hūn?”

³⁹ Unhon ne jawāb diyā, “Jī, ham kar sakte haiñ.” Phir Īsā ne un se kahā, “Tum zarūr wuh pyālā piyoge jo main pīne ko hūn aur wuh baptismā loge jo main lene ko hūn. ⁴⁰ Lekin yih faisla karnā merā kām nahīn ki kaun mere dāen hāth baithegā aur

kaun bāeñ hāth. Allāh ne yih maqām sirf unhīn ke lie taiyār kiya hai jin ko us ne khud muqarrar kiya hai.”

⁴¹ Jab baqī das shāgirdon ne yih sunā to unheñ Yāqūb aur Yūhannā par ghussā āyā. ⁴² Is par Īsā ne un sab ko bulā kar kahā, “Tum jānte ho ki qaumon ke hukmrān apnī riāyā par rob dālte haiñ, aur un ke baṛe afsar un par apne iḡhtiyār kā ḡhalat istemāl karte haiñ. ⁴³ Lekin tumhāre darmiyān aisā nahīn hai. Jo tum meñ baṛā honā chāhe wuh tumhārā khādim bane ⁴⁴ aur jo tum meñ awwal honā chāhe wuh sab kā ḡhulām bane. ⁴⁵ Kyoñki Ibn-e-Ādam bhī is lie nahīn āyā ki khidmat le balki is lie ki khidmat kare aur apnī jān fidyā ke taur par de kar bahuton ko chhurāe.”

Andhe Bartimāi kī Shifā

⁴⁶ Wuh Yarīhū pahuñch gae. Us meñ se guzar kar Īsā shāgirdon aur ek baṛe hujūm ke sāth bāhar nikalne lagā. Wahāñ ek andhā bhīk māngne wālā rāste ke kināre baiṭhā thā. Us kā nām Bar-timāi (Timāi kā beṭā) thā. ⁴⁷ Jab us ne sunā ki Īsā Nāsari qarīb hī hai to wuh chillāne lagā, “Īsā Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen!”

⁴⁸ Bahut-se logon ne use dāñṭ kar kahā, “Khāmosh!” Lekin wuh mazīd ūñchī āwāz se pukārtā rahā, “Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen!”

⁴⁹ Īsā ruk kar bolā, “Use bulāo.”

Chunāñche unhoñ ne use bulā kar kahā, “Hauslā rakh. Uṭh, wuh tujhe bulā rahā hai.”

⁵⁰ Bartimāi ne apnī chādar zamīn par phaiñk dī aur uchhal kar Īsā ke pās āyā.

⁵¹ Īsā ne pūchhā, “Tū kyā chāhtā hai ki main tere lie karūñ?”

Us ne jawāb diyā, “Ustād, yih ki main dekh sakūñ.”

⁵² Īsā ne kahā, “Jā, tere imān ne tujhe bachā liyā hai.”

Jyon hī Īsā ne yih kahā andhe kī āñkheñ bahāl ho gaīñ aur wuh Īsā ke pīchhe chalne lagā.

11

Yarūshalam meñ Īsā kā Purjosh Istiqbāl

¹ Wuh Yarūshalam ke qarīb Bait-fage aur Bait-anīyāh pahuñchne lage. Yih gāñw Zaitūn ke pahār par wāqe the. Īsā ne apne shāgirdon meñ se do ko bhejā ² aur kahā, “Sāmne wāle gāñw meñ jāo. Wahāñ tum ek jawān gadhā dekhoge. Wuh bandhā huā hogā aur ab tak koī bhī us par sawār nahīn huā hai. Use khol kar yahāñ le āo. ³ Agar koī pūchhe ki yih kyā kar rahe ho to use batā denā, ‘Khudāwand ko is kī zarūrat hai. Wuh jald hī ise wāpas bhej denge.’”

⁴ Donon shāgird wahāñ gae to ek jawān gadhā dekhā jo bāhar galī meñ kisī darwāze ke sāth bandhā huā thā. Jab wuh us kī rassī kholne lage ⁵ to wahāñ khare kuchh logon ne pūchhā, “Tum yih kyā kar rahe ho? Jawān gadhe ko kyon khol rahe ho?”

⁶ Unhoñ ne jawāb meñ wuh kuchh batā diyā jo Īsā ne unheñ kahā thā. Is par logon ne unheñ kholne diyā. ⁷ Wuh jawān gadhe ko Īsā ke pās le āe aur apne kapṛe us par rakh die. Phir Īsā us par sawār huā. ⁸ Jab wuh chal parā to bahut-se logon ne us ke āge āge rāste meñ apne kapṛe bichhā die. Bāz ne harī shāḡheñ bhī us ke āge bichhā dīñ jo unhoñ ne kheton ke darāḡhton se kāṭ li thīñ. ⁹ Log Īsā ke āge aur pīchhe chal rahe the aur chillā kar nāre lagā rahe the,

“Hoshānā! *

Mubāarak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai. ¹⁰ Mubāarak hai hamāre bāp Dāūd kī bādshāhī jo ā rahī hai.

* **11:9** Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hamēñ bachā). Yahāñ is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

Āsmān kī bulandiyon par hoshānā.” †

¹¹ Yon Īsā Yarūshalam meñ dākhl huā. Wuh Baitul-muqaddas meñ gayā aur apne irdgird nazar daurā kar sab kuchh dekhne ke bād chalā gayā. Chūnki shām kā pichhlā waqt thā is lie wuh bārah shāgirdon samet shahr se nikal kar Bait-anīyāh wāpas gayā.

Anjir ke Darakht par Lānat

¹² Agle din jab wuh Bait-anīyāh se nikal rahe the to Īsā ko bhūk lagī. ¹³ Us ne kuchh fāsile par anjir kā ek darakht dekhā jis par patte the. Is lie wuh yih dekhne ke lie us ke pās gayā ki āyā koī phal lagā hai yā nahīn. Lekin jab wuh wahān pahunchā to dekhā ki patte hī patte haiñ. Wajah yih thī ki anjir kā mausam nahīn thā. ¹⁴ Is par Īsā ne darakht se kahā, “Ab se hameshā tak tujh se phal khāyā na jā sake!” Us ke shāgirdon ne us kī yih bāt sun lī.

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

¹⁵ Wuh Yarūshalam pahunch gae. Aur Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar unheñ nikālne lagā jo wahān qurbāniyon ke lie darkār chizon kī kharīd-o-faroḳht kar rahe the. Us ne sikkon kā tabādalā karne wālon kī mezeñ aur kabūtar bechne wālon kī kursiyāñ ulaṭ dīñ ¹⁶ aur jo tijāratī māl le kar Baitul-muqaddas ke sahnon meñ se guzar rahe the unheñ rok liyā. ¹⁷ Tālīm de kar us ne kahā, “Kyā kalām-e-muqaddas meñ nahīn likhā hai, ‘Merā ghar tamām qaumon ke lie duā kā ghar kahlāegā’? Lekin tum ne use ḍakuon ke aḍḍe meñ badal diyā hai.”

¹⁸ Rāhnumā imāmon aur shariāt ke ulamā ne jab yih sunā to use qatl karne kā mauqā ḍhūndne lage. Kyonki wuh us se ḍarte the is lie ki pūrā hujūm us kī tālīm se nihāyat hairān thā.

¹⁹ Jab shām huī to Īsā aur us ke shāgird shahr se nikal gae.

Anjir ke Darakht se Sabaq

²⁰ Agle din wuh subah-sawere anjir ke us darakht ke pās se guzare jis par Īsā ne lānat bhejī thī. Jab unhoñ ne us par ḡhaur kiyā to mālūm huā ki wuh jaron tak sūkh gayā hai. ²¹ Tab Patras ko wuh bāt yād āī jo Īsā ne kal anjir ke darakht se kī thī. Us ne kahā, “Ustād, yih dekheñ! Anjir ke jis darakht par āp ne lānat bhejī thī wuh sūkh gayā hai.”

²² Īsā ne jawāb diyā, “Allāh par imān rakho. ²³ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki agar koī is pahār se kahe, ‘Uṭh, apne āp ko samundar meñ girā de’ to yih ho jāegā. Shart sirf yih hai ki wuh shak na kare balki imān rakhe ki jo kuchh us ne kahā hai wuh us ke lie ho jāegā. ²⁴ Is lie maiñ tum ko batātā hūñ, jab bhī tum duā karke kuchh māngte ho to imān rakho ki tum ko mil gayā hai. Phir wuh tumheñ zarūr mil jāegā. ²⁵ Aur jab tum khare ho kar duā karte ho to agar tumheñ kisī se shikāyat ho to pahle use muāf karo tāki āsmān par tumhārā Bāp bhī tumhāre gunāhon ko muāf kare. ²⁶ [Aur agar tum muāf na karo to tumhārā āsmānī Bāp tumhāre gunāh bhī muāf nahīn karegā.]”

Kis ne Īsā ko Ikhtiyār Diyā?

²⁷ Wuh ek aur dafā Yarūshalam pahunch gae. Aur jab Īsā Baitul-muqaddas meñ phir rahā thā to rāhnumā imām, shariāt ke ulamā aur buzurg us ke pās āe. ²⁸ Unhoñ ne pūchhā, “Āp yih sab kuchh kis ikhtiyār se kar rahe haiñ? Kis ne āp ko yih karne kā ikhtiyār diyā hai?”

† 11:10 Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hameñ bachā). Yahān is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Is kā jawāb do to phir tum ko batā dūngā ki main yih kis ikhtiyār se kar rahā hūn. ³⁰ Mujhe batāo, kyā Yahyā kā baptismā āsmānī thā yā insānī?”

³¹ Wuh āpas meñ bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmānī’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us par imān kyon na lāe?’ ³² Lekin ham kaise kah sakte haiñ ki wuh insānī thā?” Wajah yih thī ki wuh ām logon se ɗarte the, kyonki sab mānte the ki Yahyā wāqai nabī thā. ³³ Chunāñche unhoñ ne jawāb diyā, “Ham nahīñ jānte.”

Īsā ne kahā, “To phir main bhī tum ko nahīñ batātā ki main yih sab kuchh kis ikhtiyār se kar rahā hūn.”

12

Angūr ke Bāgh ke Muzāreoñ kī Baḡhāwat

¹ Phir wuh tamsilon meñ un se bāt karne lagā. “Kisī ādmī ne angūr kā ek bāgh lagāyā. Us ne us kī chārdiwārī banāī, angūron kā ras nikālne ke lie ek gaṛhe kī khudāī kī aur pahredāron ke lie burj tāmīr kiyā. Phir wuh use muzāreoñ ke sapurd karke bairūn-e-mulk chalā gayā. ² Jab angūr pak gae to us ne apne naukar ko muzāreoñ ke pās bhej diyā tāki wuh un se mālik kā hissā wasūl kare. ³ Lekin muzāreoñ ne use pakaṛ kar us kī piṭāī kī aur use khalī hāth lauṭā diyā. ⁴ Phir mālik ne ek aur naukar ko bhej diyā. Lekin unhoñ ne us kī bhī be’izzatī karke us kā sar phoṛ diyā. ⁵ Jab mālik ne tisre naukar ko bhejā to unhoñ ne use mār ḍālā. Yon us ne kaī ek ko bhejā. Bāz ko unhoñ ne mārā-piṭā, bāz ko qatl kiyā. ⁶ Ākhirkār sirf ek bāqī rah gayā thā. Wuh thā us kā pyārā beṭā. Ab us ne use bhej kar kahā, ‘Ākhir mere beṭe kā to lihāz kareñge.’ ⁷ Lekin muzāre ek dūse se kahne lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Āo ham ise mār ḍaleñ to phir is kī mīrās hamārī hī hogī.’ ⁸ Unhoñ ne use pakaṛ kar qatl kiyā aur bāgh se bāhar phaiñk diyā.

⁹ Ab batāo, bāgh kā mālik kyā karegā? Wuh jā kar muzāreoñ ko halāk karegā aur bāgh ko dūsron ke sapurd kar degā. ¹⁰ Kyā tum ne kalām-e-muqaddas kā yih hawālā nahīñ parhā,

‘Jis patthar ko makān banāne wālon ne radd kiyā
wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.

¹¹ Yih Rab ne kiyā
aur dekhne meñ kitnā hairatangez hai.’ ”

¹² Is par dīnī rāhnumāon ne Īsā ko giriftār karne kī koshish kī, kyonki wuh samajh gae the ki tamsil meñ bayānshudā muzāre ham hī haiñ. Lekin wuh hujūm se ɗarte the, is lie wuh use chhoṛ kar chale gae.

Kyā Taiks Denā Jāyz Hai?

¹³ Bād meñ unhoñ ne kuchh Farīsiyon aur Herodes ke pairokāron ko us ke pās bhej diyā tāki wuh use koī aisi bāt karne par ubhāreñ jis se use pakaṛā jā sake. ¹⁴ Wuh us ke pās ā kar kahne lage, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp sachche haiñ aur kisī kī parwā nahīñ karte. Āp jānībdār nahīñ hote balki diyānatdārī se Allāh kī rāh kī tālīm dete haiñ. Ab hameñ batāeñ ki kyā Romī shahanshāh ko taiks denā jāyz hai yā nājāyz? Kyā ham adā kareñ yā na kareñ?”

¹⁵ Lekin Īsā ne un kī riyākārī jān kar un se kahā, “Mujhe kyon phānsānā chāhte ho? Chāndī kā ek Romī sikkā mere pās le āo.”

¹⁶ Wuh ek sikkā us ke pās le āe to us ne pūchhā, “Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?” Unhoñ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

¹⁷ Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.” Us kā yih jawāb sun kar unhoñ ne baṛā tājjub kiyā.

Kyā Ham Jī Uṭheṅge?

¹⁸ Phir kuchh Sadūqī Īsā ke pās āe. Sadūqī nahīn mānte ki roz-e-qiyyāmat murde jī uṭheṅge. Unhoṅ ne Īsā se ek sawāl kiyā, ¹⁹ “Ustād, Mūsā ne hamēn hukm diyā ki agar koī shādīshudā ādmī beaulād mar jāe aur us kā bhāī ho to bhāī kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāī ke lie aulād paidā kare. ²⁰ Ab farz karen ki sāt bhāī the. Pahle ne shādī kī, lekin beaulād faut huā. ²¹ Is par dūsre ne us se shādī kī, lekin wuh bhī beaulād mar gayā. Phir tīsre bhāī ne us se shādī kī. ²² Yih silsilā sātweṅ bhāī tak jāri rahā. Yake bād dīgare har bhāī bewā se shādī karne ke bād mar gayā. Ākhir meṅ bewā bhī faut ho gaī. ²³ Ab batāēn ki qiyāmat ke din wuh kis kī bīwī hogī? Kyonki sāt ke sāt bhāiyōṅ ne us se shādī kī thī.”

²⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Tum is lie ḡhaltī par ho ki na tum kalām-e-muqaddas se wāqif ho, na Allāh kī qudrat se. ²⁵ Kyonki jab murde jī uṭheṅge to na wuh shādī karenge na un kī shādī karāī jāegī balki wuh āsmān par farishton kī mānind hoṅge. ²⁶ Rahī yih bāt ki murde jī uṭheṅge. Kyā tum ne Mūsā kī kitāb meṅ nahīn paṛhā ki Allāh jaltī huī jhārī meṅ se kis tarah Mūsā se hamkalām huā? Us ne farmāyā, ‘Main Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā hūn,’ hālāṅki us waqt tinoṅ kāfī arse se mar chuke the. ²⁷ Is kā matlab hai ki yih haqīqat meṅ zindā haiṅ, kyonki Allāh murdoṅ kā nahīn, balki zindoṅ kā Ḳhudā hai. Tum se baṛī ḡhaltī huī hai.”

Awwal Hukm

²⁸ Itne meṅ shariyat kā ek ālim un ke pās āyā. Us ne unheṅ bahs karte hue sunā thā aur jān liyā ki Īsā ne achchhā jawāb diyā, is lie us ne pūchhā, “Tamām ahkām meṅ se kaun-sā hukm sab se aham hai?”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Awwal hukm yih hai: ‘Sun ai Isrāīl! Rab hamārā Ḳhudā ek hī Rab hai. ³⁰ Rab apne Ḳhudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān, apne pūre zahan aur apnī pūrī tāqat se pyār karnā.’ ³¹ Dūsra hukm yih hai: ‘Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.’ Dīgar koī bhī hukm in do ahkām se aham nahīn hai.”

³² Us ālim ne kahā, “Shābāsh, ustād! Āp ne sach kahā hai ki Allāh sirf ek hī hai aur us ke siwā koī aur nahīn hai. ³³ Hamēn use apne pūre dil, apne pūre zahan aur apnī pūrī tāqat se pyār karnā chāhie aur sāth sāth apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnī chāhie jaisī apne āp se rakhte haiṅ. Yih do ahkām bhasm hone wālī tamām qurbāniyōṅ aur dīgar nazaroṅ se zyādā ahmiyat rakhte haiṅ.”

³⁴ Jab Īsā ne us kā yih jawāb sunā to us se kahā, “Tū Allāh kī bādshāhī se dūr nahīn hai.” Is ke bād kisī ne bhī us se sawāl pūchhne kī jurrat na kī.

Masīh ke bāre meṅ Sawāl

³⁵ Jab Īsā Baitul-muqaddas meṅ tālīm de rahā thā to us ne pūchhā, “Shariyat ke ulamā kyon dāwā karte haiṅ ki Masīh Dāūd kā farzand hai? ³⁶ Kyonki Dāūd ne to khud Rūhul-quds kī mārifat yih farmāyā,

‘Rab ne mere Rab se kahā,

mere dahne hāth baiṭh,

jab tak main tere dushmanoṅ ko tere pānwoṅ ke nīche na kar dūn.’

³⁷ Dāūd to khud Masīh ko Rab kahtā hai. To phir wuh kis tarah Dāūd kā farzand ho saktā hai?”

Shariyat ke Ulamā se Ḳhabardār Rahnā

Ek baṛā hujūm maze se Īsā kī bāteṅ sun rahā thā. ³⁸ Unheṅ tālīm dete waqt us ne kahā, “Ulamā se Ḳhabardār raho! Kyonki wuh shāndār choḡhe pahan kar idhar-udhar phirnā pasand karte haiṅ. Jab log bāzaroṅ meṅ salām karke un kī izzat karte haiṅ to phir wuh khush ho jāte haiṅ. ³⁹ Un kī bas ek hī khāhish hotī hai ki ibādatkhānoṅ aur ziyāfaton meṅ izzat kī kursiyoṅ par baiṭh jāēn. ⁴⁰ Yih log bewāoṅ

ke ghar harap kar jāte aur sāth sāth dikhāwe ke lie lambī lambī duāen māngte haiñ. Aise logoñ ko nihāyat saḁht sazā milegī.”

Bewā kā Chandā

⁴¹ Īsā Baitul-muqaddas ke chande ke baks ke muqābil baiṭh gayā aur hujūm ko hadiye ḍālte hue deḁhne lagā. Kāī amīr baṛī baṛī raqmeñ ḍāl rahe the. ⁴² Phir ek ḡharīb bewā bhī wahāñ se guzarī jis ne us meñ tāñbe ke do māmūlī-se sikke ḍāl die. ⁴³ Īsā ne shāgirdoñ ko apne pās bulā kar kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki is ḡharīb bewā ne tamām logoñ kī nisbat zyādā ḍālā hai. ⁴⁴ Kyoñki in sab ne apnī daulat kī kasrat se de diyā jabki us ne zarūratmand hone ke bāwujūd bhī apne guzāre ke sāre paise de die haiñ.”

13

Baitul-muqaddas par Āne Wālī Tabāhī

¹ Us din jab Īsā Baitul-muqaddas se nikal rahā thā to us ke shāgirdoñ ne kahā, “Ustād, dekheñ kitne shāñdār patthar aur imāraten haiñ!”

² Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ko yih baṛī baṛī imāraten nazar ātī haiñ? Patthar par patthar nahīñ rahegā. Sab kuchh ḁhā diyā jāegā.”

Musibatōñ aur Īzārasānī kī Peshgoī

³ Bād meñ Īsā Zaitūn ke pahār par Baitul-muqaddas ke muqābil baiṭh gayā. Patras, Yāqūb, Yūhannā aur Andriyās akele us ke pās āe. Unhoñ ne kahā, ⁴ “Hameñ zarā batāen, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se mālūm hogā ki yih ab pūrā hone ko hai?”

⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Ḵhabardār raho ki koī tumheñ gumrāh na kar de. ⁶ Bahut-se log merā nām le kar āenḡe aur kaheḡe, ‘Maiñ hī Masīh hūñ.’ Yoñ wuh bahutoñ ko gumrāh kar deḡe. ⁷ Jab jangoñ kī ḁhabren aur afwāheñ tum tak pahuñcheḡī to mat ḡhabrāñā. Kyoñki lāzim hai ki yih sab kuchh pesh āe. To bhī abhī āḁhīrat nahīñ hogī. ⁸ Ek qaum dūsarī ke ḁhilāf uṭh ḁharī hogī aur ek bādshāhī dūsarī ke ḁhilāf. Jagah jagah zalzale āenḡe, kāl paṛenḡe. Lekin yih sirf dard-e-zah kī ibtidā hī hogī.

⁹ Tum ḁhud ḁhabardār raho. Tum ko maqāmī adālatoñ ke hawāle kar diyā jāegā aur log Yāhūdī ibādatḁhānoñ meñ tumheñ koṛe lagwāenḡe. Merī ḁhātīr tumheñ hukmrānoñ aur bādshāhoñ ke sāmne pesh kiyā jāegā. Yoñ tum unheñ merī gawāhī doge. ¹⁰ Lāzim hai ki āḁhīrat se pahle Allāh kī ḁhushḁhabrī tamām aqwām ko sunāī jāe. ¹¹ Lekin jab log tum ko giriftār karke adālat meñ pesh karenḡe to yih sochte sochte pareshān na ho jāñā ki maiñ kyā ḁahūñ. Bas wuhī kuchh ḁahnā jo Allāh tumheñ us waqt batāegā. Kyoñki us waqt tum nahīñ balki Rūhul-quḁds bolne wālā hogā. ¹² Bhāī apne bhāī ko aur bāp apne bachche ko maut ke hawāle kar degā. Bachche apne wālīdāin ke ḁhilāf ḁhare ho kar unheñ qatl karwāenḡe. ¹³ Sab tum se nafrat karenḡe, is lie ki tum mere pairokār ho. Lekin jo āḁhīr tak qāym rahegā use najāt milegī.

Baitul-muqaddas kī Behurmatī

¹⁴ Ek din āegā jab tum wahāñ jahāñ use nahīñ honā chāhie wuh kuchh ḁharā deḁhoge jo behurmatī aur tabāhī kā bāis hai.” (Qārī is par dhyān de!) “Us waqt Yāhūdīyā ke rahne wāle bhāḡ kar pahārī ilāqe meñ panāh leñ. ¹⁵ Jo apne ghar kī chhat par ho wuh na utre, na kuchh sāth le jāne ke lie ghar meñ dāḁhil ho jāe. ¹⁶ Jo khet meñ ho wuh apnī chādar sāth le jāne ke lie wāpas na jāe. ¹⁷ Un ḁhawātīn par afsos jo un dīnoñ meñ hāmīlā hoñ yā apne bachchoñ ko dūdh pilātī hoñ. ¹⁸ Duā karo ki yih wāqīyā sardiyoñ ke mausam meñ pesh na āe. ¹⁹ Kyoñki un dīnoñ meñ aisī musibat hogī ki duniyā kī taḁhlīq se āj tak deḁhne meñ na āī hogī. Is qism

kī musibat bād meñ bhī kabhī nahīñ āegī. ²⁰ Aur agar Ḳhudāwand is musibat kā daurāniyā muḵhtasar na kartā to koī na bachtā. Lekin us ne apne chune huon kī khātir us kā daurāniyā muḵhtasar kar diyā hai.

²¹ Us waqt agar koī tum ko batāe, ‘Dekho, Masīh yahāñ hai,’ yā ‘Wuh wahāñ hai’ to us kī bāt na mānanā. ²² Kyoñki jhūṭe Masīh aur jhūṭe nabī uṭh khare hoñge jo ajīb-o-gharīb nishāñ aur mojize dikhāeñge tāki Allāh ke chune hue logoñ ko ḡhalat rāste par ḍāl deñ—agar yih mumkin hotā. ²³ Is lie ḡhabardār! Main ne tum ko pahle hī in sab bātoñ se āgāh kar diyā hai.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁴ Musibat ke un dinon ke bād sūraj tārīk ho jāegā aur chāñd kī raushnī khatm ho jāegī. ²⁵ Sitāre āsmāñ par se gir paeñge aur āsmāñ kī quwwateñ hilāi jāeñgī. ²⁶ Us waqt log Ibn-e-Ādam ko baṛī qudrat aur jalāl ke sāth bādalon meñ āte hue dekheñge. ²⁷ Aur wuh apne farishton ko bhej degā tāki us ke chune huon ko chāron taraf se jamā kareñ, duniyā ke kone kone se āsmāñ kī intahā tak ikaṭṭhā kareñ.

Anjir ke Darakht se Sabaq

²⁸ Anjir ke darakht se sabaq sikhho. Jyon hī us kī shāḡheñ narm aur lachakdār ho jāti haiñ aur un se koñpleñ phūṭ nikalti haiñ to tum ko mālūm ho jātā hai ki garmiyoñ kā mausam qarīb ā gayā hai. ²⁹ Isī tarah jab tum yih wāqiyāt dekhoge to jāñ loge ki Ibn-e-Ādam kī āmad qarīb balki darwāze par hai. ³⁰ Main tum ko sach batātā hūñ, is nasl ke khatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāqe hogā. ³¹ Āsmāñ-o-zamīn to jāte raheñge, lekin merī bāteñ hameshā tak qāym raheñgī.

Kisī ko Bhī Us kī Āmad kā Waqt Mālūm Nahīñ

³² Lekin kisī ko bhī ilm nahīñ ki yih kis din yā kaun-sī gharī rūnumā hogā. Āsmāñ ke farishton aur Farzand ko bhī ilm nahīñ balki sirf Bāp ko. ³³ Chunāñche ḡhabardār aur chaukanne raho! Kyoñki tum ko nahīñ mālūm ki yih waqt kab āegā. ³⁴ Ibn-e-Ādam kī āmad us ādmī se mutābiqat rakhti hai jise kisī safr par jānā thā. Ghar chhoṛte waqt us ne apne naukaron ko intazām chalāne kā iḡhtiyār de kar har ek ko us kī apnī zimmedārī sauñp di. Darbāñ ko us ne hukm diyā ki wuh chaukas rahe. ³⁵ Tum bhī isī tarah chaukas raho, kyoñki tum nahīñ jānte ki ghar kā mālīk kab wāpas āegā, shām ko, ādhī rāt ko, murgh ke bāñg dete yā pau phatṭe waqt. ³⁶ Aisā na ho ki wuh achānak ā kar tum ko sote pāe. ³⁷ Yih bāt main na sirf tum ko balki sab ko batātā hūñ, chaukas raho!”

14

Īsā ke ḡhilāf Mansūbābandiyāñ

¹ Fasah aur Beḡhamīrī Roṭī kī Īd qarīb ā gaī thī. Sirf do din rah gae the. Rāhnumā imām aur shariāt ke ulamā Īsā ko kisī chālākī se giriftār karke qatl karne kī talāsh meñ the. ² Unhon ne kahā, “Lekin yih Īd ke daurāñ nahīñ honā chāhie, aisā na ho ki awām meñ halchal mach jāe.”

Ḳhātūñ Īsā par Ḳhushbū Undeltī Hai

³ Itne meñ Īsā Bait-aniyāh ā kar ek ādmī ke ghar meñ dāḡhil huā jo kisī waqt koṛh kā marīz thā. Us kā nām Shamāūñ thā. Īsā khānā khāne ke lie baiṭh gayā to ek aurat āī. Us ke pās ḡhālīs jaṭāmāsī ke nihāyat qīmtī itr kā itrdāñ thā. Us kā sar toṛ kar us ne itr Īsā ke sar par undeḷ diyā. ⁴ Hāzirīñ meñ se kuchh nārāz hue. “Itnā qīmtī itr zāe karne kī kyā zarūrat thī? ⁵ Is kī qīmat kam az kam chāñdī ke 300 sikke thī. Agar ise bechā jātā to is ke paise ḡharībon ko die jā sakte the.” Aisī bāteñ karte hue unhon ne use jhīṛkā.

⁶ Lekin Īsā ne kahā, “Ise chhoṛ do, tum ise kyon tang kar rahe ho? Is ne to mere lie ek nek kām kiyā hai. ⁷ Ġharīb to hameshā tumhāre pās raheṅge, aur tum jab bhī chāho un kī madad kar sakoge. Lekin main hameshā tumhāre sāth nahīn rahūṅgā. ⁸ Jo kuchh wuh kar saktī thī us ne kiyā hai. Mujh par itr unḍelne se wuh muqarrarā waqt se pahle mere badan ko dafnāne ke lie taiyār kar chukī hai. ⁹ Main tum ko sach batātā hūn ki tamām duniyā mein jahān bhī Allāh kī khushkhabrī kā elān kiyā jāegā wahān log is khātūn ko yād karke wuh kuchh sunāeṅge jo is ne kiyā hai.”

Īsā ko Dushman ke Hawāle Karne kā Mansūbā

¹⁰ Phir Yahūdāh Iskariyotī jo bārah shāgirdon mein se ek thā rāhnumā imāmon ke pās gayā tāki Īsā ko un ke hawāle karne kī bāt kare. ¹¹ Us ke āne kā maqsad sun kar wuh khush hue aur use paise dene kā wādā kiyā. Chunānche wuh Īsā ko un ke hawāle karne kā mauqā dhūndne lagā.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyān

¹² Beḡhamīrī Roṭī kī Īd āī jab log Fasah ke lele ko qurbān karte the. Īsā ke shāgirdon ne us se pūchhā, “Ham kahān āp ke lie Fasah kā khānā taiyār karen?”

¹³ Chunānche Īsā ne un mein se do ko yih hidāyat de kar Yarūshalam bhej diyā ki “Jab tum shahr mein dākhil hoge to tumhārī mulāqāt ek ādmī se hogī jo pānī kā gharā uṭhāe chal rahā hogā. Us ke pīchhe ho lenā. ¹⁴ Jis ghar mein wuh dākhil ho us ke mālik se kahnā, ‘Ustād āp se pūchhte haiṅ ki wuh kamrā kahān hai jahān main apne shāgirdon ke sāth Fasah kā khānā khāūn?’ ¹⁵ Wuh tumheṅ dūsri manzil par ek barā aur sajā huā kamrā dikhāegā. Wuh taiyār hogā. Hamāre lie Fasah kā khānā wahīn taiyār karnā.”

¹⁶ Donon chale gae to shahr mein dākhil ho kar sab kuchh waisā hī pāyā jaisā Īsā ne unheṅ batāyā thā. Phir unhon ne Fasah kā khānā taiyār kiyā.

Ġhaddār Kaun Hai?

¹⁷ Shām ke waqt Īsā bārah shāgirdon samet wahān pahuṅch gayā. ¹⁸ Jab wuh mez par baiṭhe khānā khā rahe the to us ne kahā, “Main tum ko sach batātā hūn, tum mein se ek jo mere sāth khānā khā rahā hai mujhe dushman ke hawāle kar degā.”

¹⁹ Shāgird yih sun kar ḡhamgīn hue. Bārī bārī unhon ne us se pūchhā, “Main to nahīn hūn?”

²⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Tum bārah mein se ek hai. Wuh mere sāth apnī roṭī sālān ke bartan mein ḍāl rahā hai. ²¹ Ibn-e-Ādam to kūch kar jāegā jis tarah kalām-e-muqaddas mein likhā hai, lekin us shakhs par afsos jis ke wasīle se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā. Us ke lie behtar yih hotā ki wuh kabhī paidā hī na hotā.”

Fasah kā Ākhirī Khānā

²² Khāne ke daurān Īsā ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke shāgirdon ko de diyā. Us ne kahā, “Yih lo, yih merā badan hai.”

²³ Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur use unheṅ de diyā. Sab ne us mein se pī liyā. ²⁴ Us ne un se kahā, “Yih merā khūn hai, nae ahd kā wuh khūn jo bahuton ke lie bahāyā jātā hai. ²⁵ Main tum ko sach batātā hūn ki ab se main angūr kā ras nahīn piyūṅgā, kyonki aglī dafā ise nae sire se Allāh kī bādshāhī mein hī piyūṅgā.”

²⁶ Phir wuh ek zabūr gā kar nikle aur Zaitūn ke pahār ke pās pahuṅche.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

²⁷ Īsā ne unheṅ batāyā, “Tum sab bargashtā ho jāoge, kyonki kalām-e-muqaddas mein Allāh farmātā hai, ‘Main charwāhe ko mār ḍālūṅgā aur bhereṅ titār-bitār ho jāeṅgī.’ ²⁸ Lekin apne jī uṭhne ke bād mein tumhāre āge āge Galīl pahuṅchūṅgā.”

²⁹ Patras ne etarāz kiyā, “Dūsre beshak sab bargashtā ho jāēn, lekin meñ kabhī nahīn hūngā.”

³⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe sach batātā hūn, isī rāt murgh ke dūsri dafā bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

³¹ Patras ne isrār kiyā, “Hargiz nahīn! Main āp ko jānane se kabhī inkār nahīn karūnga, chāhe mujhe āp ke sāth marnā bhī paṛe.”

Dūsron ne bhī yihī kuchh kahā.

Gatsamanī Bāgh meñ Īsā kī Duā

³² Wuh ek bāgh meñ pahuñche jis kā nām gatsamanī thā. Īsā ne apne shāgirdon se kahā, “Yahān baiṭh kar merā intazār karo. Main duā karne ke lie āge jātā hūn.”

³³ Us ne Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko sāth liyā. Wahān wuh ghabrā kar beqarār hone lagā. ³⁴ Us ne un se kahā, “Main dukh se itnā dabā huā hūn ki marne ko hūn. Yahān ṭhahar kar jāgte raho.”

³⁵ Kuchh āge jā kar wuh zamīn par gir gayā aur duā karne lagā ki agar mumkin ho to mujhe āne wālī gharīyon kī taklīf se guzarnā na paṛe. ³⁶ Us ne kahā, “Ai abbā, ai Bāp! Tere lie sab kuchh mumkin hai. Dukh kā yih pyālā mujh se haṭā le. Lekin merī nahīn balki terī marzī pūrī ho.”

³⁷ Wuh apne shāgirdon ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh so rahe haiñ. Us ne Patras se kahā, “Shamāūn, kyā tū so rahā hai? Kyā tū ek ghanṭā bhī nahīn jāg sakā?

³⁸ Jāgte aur duā karte raho tāki tum āzmāish meñ na paṛo. Kyonki rūh to taiyār hai, lekin jism kamzor.”

³⁹ Ek bār phir us ne jā kar wuhī duā kī jo pahle kī thī. ⁴⁰ Jab wāpas āyā to dubārā dekhā ki wuh so rahe haiñ, kyonki nīnd kī badaulat un kī ānkheñ bojhal thīñ. Wuh nahīn jānte the ki kyā jawāb deñ.

⁴¹ Jab Īsā tīsri bār wāpas āyā to us ne un se kahā, “Tum abhī tak so aur ārām kar rahe ho? Bas kāfī hai. Waqt ā gayā hai. Dekho, Ibn-e-Ādam ko gunāhgāron ke hawāle kiyā jā rahā hai. ⁴² Uṭho. Āo, chaleñ. Dekho, mujhe dushman ke hawāle karne wālā qarīb ā chukā hai.”

Īsā kī Giriftārī

⁴³ Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki Yahūdāh pahuñch gayā, jo bārah shāgirdon meñ se ek thā. Us ke sāth talwāron aur lāṭhiyon se lais ādmiyon kā hujūm thā. Unheñ rāhnumā imāmon, shariāt ke ulamā aur buzurgoñ ne bhejā thā. ⁴⁴ Is ghaddār Yahūdāh ne unheñ ek imtiyāzī nishān diyā thā ki jis ko main bosā dūn wuhī Īsā hai. Use giriftār karke le jāēn.

⁴⁵ Jyon hī wuh pahuñche Yahūdāh Īsā ke pās gayā aur “Ustād!” Kah kar use bosā diyā. ⁴⁶ Is par unhoñ ne use pakaṛ kar giriftār kar liyā. ⁴⁷ Lekin Īsā ke pās khare ek shakhs ne apnī talwār miyān se nikālī aur imām-e-āzam ke ghulām ko mār kar us kā kān urā diyā. ⁴⁸ Īsā ne un se pūchhā, “Kyā main ḍākū hūn ki tum talwāreñ aur lāṭhiyāñ lie mujhe giriftār karne nikle ho? ⁴⁹ Main to rozānā Baitul-muqaddas meñ tumhāre pās thā aur tālīm detā rahā, magar tum ne mujhe giriftār nahīn kiyā. Lekin yih is lie ho rahā hai tāki kalām-e-muqaddas kī bāteñ pūrī ho jāēn.”

⁵⁰ Phir sab ke sab use chhoṛ kar bhāg gae.

⁵¹ Lekin ek naujawān Īsā ke pīchhe pīchhe chaltā rahā jo sirf chādar oṛhe hue thā. Logoñ ne use pakaṛne kī koshish kī, ⁵² lekin wuh chādar chhoṛ kar nangī hālat meñ bhāg gayā.

Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

⁵³ Wuh Īsā ko imām-e-āzam ke pās le gae jahān tamām rāhnumā imām, buzurg aur shariāt ke ulamā bhī jamā the. ⁵⁴ Itne meñ Patras kuchh fāsile par Īsā ke pīchhe

pīchhe imām-e-āzam ke sahan tak pahuñch gayā. Wahāñ wuh mulāzimoñ ke sāth baiṭh kar āg tāpne lagā. ⁵⁵ Makān ke andar rāhnumā imām aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām afrād Īsā ke ḵhilāf gawāhiyāñ dhūñḍ rahe the tāki use sazā-e-maut dilwā sakeñ. Lekin koī gawāhī na mili. ⁵⁶ Kāfī logoñ ne us ke ḵhilāf jhūṭī gawāhī to dī, lekin un ke bayān ek dūsre ke mutazād the.

⁵⁷ Āḵhirkār bāz ne khare ho kar yih jhūṭī gawāhī dī, ⁵⁸ “Ham ne ise yih kahte sunā hai ki maiñ insān ke hāthoñ ke bane is Baitul-muqaddas ko dhā kar tīn din ke andar andar nayā maqdis tāmīr kar dūngā, ek aisā maqdis jo insān ke hāth nahīñ banāenge.” ⁵⁹ Lekin un kī gawāhiyāñ bhī ek dūsri se mutazād thīñ.

⁶⁰ Phir imām-e-āzam ne hāzirīn ke sāmne khare ho kar Īsā se pūchhā, “Kyā tū koī jawāb nahīñ degā? Yih kyā gawāhiyāñ haiñ jo yih log tere ḵhilāf de rahe haiñ?”

⁶¹ Lekin Īsā ḵhāmosh rahā. Us ne koī jawāb na diyā. Imām-e-āzam ne us se ek aur sawāl kiyā, “Kyā tū al-Hamīd kā Farzand Masīh hai?”

⁶² Īsā ne kahā, “Jī, maiñ hūñ. Aur āindā tum Ibn-e-Ādam ko Qādir-e-mutlaq ke dahne hāth baiṭhe aur āsmān ke bādaloñ par āte hue dekhoge.”

⁶³ Imām-e-āzam ne ranjish kā izhār karke apne kapre phār lie aur kahā, “Hameñ mazīd gawāhoñ kī kyā zarūrat rahī! ⁶⁴ Āp ne ḵhud sun liyā hai ki is ne kufr bakā hai. Āp kā kyā faisla hai?”

Sab ne use sazā-e-maut ke lāyq qarār diyā.

⁶⁵ Phir kuchh us par thūkne lage. Unhoñ ne us kī āñkhoñ par patṭī bāndhī aur use mukke mār mār kar kahne lage, “Nabuwwat kar!” Mulāzimoñ ne bhī use thappar märe.

Patras Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

⁶⁶ Is daurān Patras nīche sahan meñ thā. Imām-e-āzam kī ek naukarānī wahāñ se guzarī ⁶⁷ aur dekhā ki Patras wahāñ āg tāp rahā hai. Us ne ghaur se us par nazar kī aur kahā, “Tum bhī Nāsarat ke us ādmī Īsā ke sāth the.”

⁶⁸ Lekin us ne inkār kiyā, “Maiñ nahīñ jāntā yā samajhtā ki tū kyā bāt kar rahī hai.” Yih kah kar wuh geṭ ke qarīb chalā gayā. [Usī lamhe murgh ne bāñg dī.]

⁶⁹ Jab naukarānī ne use wahāñ dekhā to us ne dubārā pās khare logoñ se kahā, “Yih bandā un meñ se hai.” ⁷⁰ Dubārā Patras ne inkār kiyā.

Thorī der ke bād Patras ke sāth khare logoñ ne bhī us se kahā, “Tum zarūr un meñ se ho kyonki tum Galīl ke rahne wāle ho.”

⁷¹ Is par Patras ne qasam khā kar kahā, “Mujh par lānat agar maiñ jhūṭ bol rahā hūñ. Maiñ us ādmī ko nahīñ jāntā jis kā zikr tum kar rahe ho.”

⁷² Fauran murgh kī bāñg dūsri martabā sunāi dī. Phir Patras ko wuh bāt yād āi jo Īsā ne us se kahī thī, “Murgh ke dūsri dafā bāñg dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.” Is par wuh ro parā.

15

Pīlātus ke Sāmne

¹ Subah-sawere hī rāhnumā imām buzurgoñ, shariāt ke ulamā aur pūrī Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāth mil kar faisle tak pahuñch gae. Wuh Īsā ko bāndh kar wahāñ se le gae aur Romī gawarnar Pīlātus ke hawāle kar diyā. ² Pīlātus ne us se pūchhā, “Kyā tum Yahūdīyoñ ke Bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, āp ḵhud kahte haiñ.”

³ Rāhnumā imāmoñ ne us par bahut ilzām lagāe. ⁴ Chunāñche Pīlātus ne dubārā us se sawāl kiyā, “Kyā tum koī jawāb nahīñ doge? Yih to tum par bahut-se ilzāmāt lagā rahe haiñ.”

⁵ Lekin Īsā ne is par bhī koī jawāb na diyā, aur Pīlātus barā hairān huā.

Sazā-e-Maut kā Faislā

⁶ Un dinon yih riwāj thā ki har sāl Fasah kī Īd par ek qaidī ko rihā kar diyā jātā thā. Yih qaidī awām se muntakhab kiyā jātā thā. ⁷ Us waqt kuchh ādmī jel meñ the jo hukūmat ke k̄hilāf kisī inqalābī tahrīk meñ sharīk hue the aur jinhon ne baġhāwat ke mauqe par qatl-o-ġhārat kī thī. Un meñ se ek kā nām Bar-abbā thā. ⁸ Ab hujūm ne Pīlātus ke pās ā kar us se guzārish kī ki wuh māmūl ke mutābiq ek qaidī ko āzād kar de. ⁹ Pīlātus ne pūchhā, “Kyā tum chāhte ho ki main Yahūdīyon ke Bādshāh ko āzād kar dūn?” ¹⁰ Wuh jāntā thā ki rāhnumā imāmon ne Īsā ko sirf hasad kī binā par us ke hawāle kiyā hai.

¹¹ Lekin rāhnumā imāmon ne hujūm ko uksāyā ki wuh Īsā ke bajāe Bar-abbā ko māñgeñ. ¹² Pīlātus ne sawāl kiyā, “Phir main is ke sāth kyā karūn jis kā nām tum ne Yahūdīyon kā Bādshāh rakhā hai?”

¹³ Wuh chīkhe, “Use maslūb karen.”

¹⁴ Pīlātus ne pūchhā, “Kyon? Us ne kyā jurm kiyā hai?”

Lekin log mazīd shor machā kar chīkhte rahe, “Use maslūb karen!”

¹⁵ Chunāñche Pīlātus ne hujūm ko mutma'in karne kī k̄hātir Bar-abbā ko āzād kar diyā. Us ne Īsā ko koṛe lagāne ko kahā, phir use maslūb karne ke lie faujiyon ke hawāle kar diyā.

Faujī Īsā kā Mazāq Urāte Haiñ

¹⁶ Faujī Īsā ko gawarnar ke mahal banām Praitoriyum ke sahan meñ le gae aur pūrī palṭan ko ikatṭhā kiyā. ¹⁷ Unhon ne use arġhawānī rang kā libās pahnāyā aur kāñtedār ṭahniyon kā ek tāj banā kar us ke sar par rakh diyā. ¹⁸ Phir wuh use salām karne lage, “Ai Yahūdīyon ke Bādshāh, ādāb!” ¹⁹ Lāṭhī se us ke sar par mār mār kar wuh us par thūkte rahe. Ghuṭne ṭek kar unhon ne use sijdā kiyā. ²⁰ Phir us kā mazāq urāne se thak kar unhon ne arġhawānī libās utār kar use dubārā us ke apne kapṛe pahnāe. Phir wuh use maslūb karne ke lie bāhar le gae.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

²¹ Us waqt Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā ek ādmī banām Shamāūn dehāt se shahr ko ā rahā thā. Wuh Sikandar aur Rūfus kā bāp thā. Jab wuh Īsā aur faujiyon ke pās se guzarne lagā to faujiyon ne use salīb uṭhāne par majbūr kiyā. ²² Yoñ chalte chalte wuh Īsā ko ek maqām par le gae jis kā nām Gulgutā (yānī Khoparī kā Maqām) thā. ²³ Wahāñ unhon ne use mai pesh kī jis meñ mur milāyā gayā thā, lekin us ne pīne se inkār kiyā. ²⁴ Phir faujiyon ne use maslūb kiyā aur us ke kapṛe āpas meñ bāñṭ lie. Yih faislā karne ke lie ki kis ko kyā kyā milegā unhon ne qurā ḍālā. ²⁵ Nau baje subah kā waqt thā jab unhon ne use maslūb kiyā. ²⁶ Ek taḡhtī salīb par lagā dī gai jis par yih ilzām likhā thā, “Yahūdīyon kā Bādshāh.” ²⁷ Do ḍākuon ko bhī Īsā ke sāth maslūb kiyā gayā, ek ko us ke dahne hāth aur dūsre ko us ke bāen hāth. ²⁸ [Yoñ muqaddas kalām kā wuh hawālā pūrā huā jis meñ likhā hai, ‘Use mujrimon meñ shumār kiyā gayā.’]

²⁹ Jo wahāñ se guzare unhon ne kufr bak kar us kī tazlīl kī aur sar hilā hilā kar apnī hiqārat kā izhār kiyā. Unhon ne kahā, “Tū ne to kahā thā ki main Baitul-muqaddas ko ḍhā kar use tīn dīn ke andar andar dubārā tāmīr kar dūngā. ³⁰ Ab salīb par se utar kar apne āp ko bachā!”

³¹ Rāhnumā imāmon aur shariāt ke ulamā ne bhī Īsā kā mazāq urā kar kahā, “Is ne auron ko bachāyā, lekin apne āp ko nahīn bachā saktā. ³² Isrāīl kā yih Bādshāh Masīh ab salīb par se utar āe tāki ham yih dekh kar imān lāen.” Aur jin ādmiyon ko us ke sāth maslūb kiyā gayā thā unhon ne bhī use lān-tān kī.

Īsā kī Maut

³³ Dopahar bārah baje pūrā mulk andhere meñ ḍūb gayā. Yih tārīkī tīn ghanṭon tak rahī. ³⁴ Phir tīn baje Īsā ūnchī āwāz se pukār uṭhā, “Elī, Elī, lamā shabaqtanī?” Jis kā matlab hai, “Ai mere Ḳhudā, ai mere Ḳhudā, tū ne mujhe kyon tark kar diyā hai?”

³⁵ Yih sun kar pās khare kuchh log kahne lage, “Wuh Iliyās Nabī ko bulā rahā hai.”

³⁶ Kisī ne daur kar mai ke sirke meñ ek isfanj ḍuboyā aur use ḍande par lagā kar Īsā ko chusāne kī koshish kī. Wuh bolā, “Āo ham dekheñ, shāyad Iliyās ā kar use salīb par se utār le.”

³⁷ Lekin Īsā ne bare zor se chillā kar dam chhoṛ diyā.

³⁸ Usī waqt Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke sāmne laṭkā huā pardā ūpar se le kar nīche tak do hisson meñ phat gayā. ³⁹ Jab Īsā ke muqābil khare Romī afsar * ne dekhā ki wuh kis tarah marā to us ne kahā, “Yih ādmī wāqai Allāh kā Farzand thā!”

⁴⁰ Kuchh khawātīn bhī wahān thīn jo kuchh fāsile par us kā mushāhadā kar rahī thīn. Un meñ Mariyam Magdalīnī, chhoṭe Yāqūb aur Yoses kī mān Mariyam aur Salomī bhī thīn. ⁴¹ Galīl meñ yih aurateñ Īsā ke pīchhe chal kar is kī khidmat kartī rahī thīn. Kāi aur khawātīn bhī wahān thīn jo us ke sāth Yarūshalam ā gai thīn.

Īsā ko Dafn Kiyā Jātā Hai

⁴² Yih sab kuchh jume ko huā jo agle dīn ke Sabat ke lie taiyārī kā dīn thā. Jab shām hone ko thī ⁴³ to Arimatiyāh kā ek ādmī banām Yūsuf himmat karke Pīlātus ke pās gayā aur us se Īsā kī lāsh māngī. (Yūsuf Yahūdī adālat-e-āliyā kā nāmwar membar thā aur Allāh kī bādshāhī ke āne ke intazār meñ thā). ⁴⁴ Pīlātus yih sun kar hairān huā ki Īsā mar chukā hai. Us ne Romī afsar ko bulā kar us se pūchhā ki kyā Īsā wāqai mar chukā hai? ⁴⁵ Jab afsar ne is kī tasdīq kī to Pīlātus ne Yūsuf ko lāsh de dī. ⁴⁶ Yūsuf ne kafan kharīd liyā, phir Īsā kī lāsh utār kar use katān ke kafan meñ lapeṭā aur ek qabr meñ rakh diyā jo chaṭān meñ tarāshī gai thī. Ākhir meñ us ne ek barā patthar luṛhkā kar qabr kā muñh band kar diyā. ⁴⁷ Mariyam Magdalīnī aur Yoses kī mān Mariyam ne dekh liyā ki Īsā kī lāsh kahān rakhī gai hai.

16

Īsā Jī Uṭhtā Hai

¹ Hafte kī shām ko jab Sabat kā dīn guzar gayā to Mariyam Magdalīnī, Yāqūb kī mān Mariyam aur Salomī ne khushbūdār masāle kharīd lie, kyonki wuh qabr ke pās jā kar unheñ Īsā kī lāsh par lagānā chāhtī thīn. ² Chunānche wuh Itwār ko subah-sawere hī qabr par gaiñ. Sūraj tulū ho rahā thā. ³ Rāste meñ wuh ek dūse se pūchhne lagiñ, “Kaun hamāre lie qabr ke muñh se patthar ko luṛhkāegā?” ⁴ Lekin jab wahān pahuñchīñ aur nazar uṭhā kar qabr par ghaur kiyā to dekhā ki patthar ko ek taraf luṛhkāyā jā chukā hai. Yih patthar bahut barā thā. ⁵ Wuh qabr meñ dākhil huīñ. Wahān ek jawān ādmī nazar āyā jo safed libās pahne hue dāīn taraf baiṭhā thā. Wuh ghabrā gaiñ.

⁶ Us ne kahā, “Mat ghabrāo. Tum Īsā Nāsarī ko dhūnd rahī ho jo maslūb huā thā. Wuh jī uṭhā hai, wuh yahān nahīn hai. Us jagah ko khud dekh lo jahān use rakhā gayā thā. ⁷ Ab jāo, us ke shāgirdon aur Patras ko batā do ki wuh tumhāre āge āge Galīl pahuñch jāegā. Wahīn tum use dekhoge, jis tarah us ne tum ko batāyā thā.”

⁸ Khawātīn laraztī aur uljhī huī hālat meñ qabr se nikal kar bhāg gaiñ. Unhoñ ne kisī ko bhī kuchh na batāyā, kyonki wuh nihāyat sahmī huī thīn.

Īsā Mariyam Magdalīnī par Zāhir Hotā Hai

* **15:39** Sau sipāhiyon par muqarrar afsar.

⁹ Jab Īsā Itwār ko subah-sawere jī uṭhā to pahlā shakhs jis par wuh zāhir huā Mariyam Magdalīnī thī jis se us ne sāt badrūheñ nikālī thin. ¹⁰ Mariyam Īsā ke sāthiyon ke pās gaī jo mātām kar rahe aur ro rahe the. Us ne unheñ jo kuchh huā thā batāyā. ¹¹ Lekin go unhoñ ne sunā ki Īsā zindā hai aur ki Mariyam ne use dekhā hai to bhī unheñ yaqīn na āyā.

Īsā Mazīd Do Shāgirdon par Zāhir Hotā Hai

¹² Is ke bād Īsā dūsri sūrat meñ un meñ se do par zāhir huā jab wuh Yarūshalam se dehāt kī taraf paidal chal rahe the. ¹³ Donon ne wāpas jā kar yih bāt bāqī logon ko batāī. Lekin unheñ in kā bhī yaqīn na āyā.

Īsā Gyārah Rasūlon par Zāhir Hotā Hai

¹⁴ Ākhir meñ Īsā gyārah shāgirdon par bhī zāhir huā. Us waqt wuh mez par baiṭhe khānā khā rahe the. Us ne unheñ un kī be'etiḡādī aur saḡhtdilī ke sabab se ḡāñṭā, ki unhoñ ne un kā yaqīn na kiyā jinhoñ ne use zindā dekhā thā. ¹⁵ Phir us ne un se kahā, “Pūrī duniyā meñ jā kar tamām maḡhlūḡāt ko Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāo. ¹⁶ Jo bhī īmān lā kar baptismā le use najāt milegī. Lekin jo īmān na lāe use mujrim qarār diyā jāegā. ¹⁷ Aur jahāñ jahāñ log īmān rakheṅge wahāñ yih ilāhī nishān zāhir hoṅge: Wuh mere nām se badrūheñ nikāl deṅge, naī naī zabāneñ boleṅge ¹⁸ aur sāñpon ko uṭhā kar mahfūz raheṅge. Mohlak zahr pīne se unheñ nuḡsān nahīñ pahuñchegā aur jab wuh apne hāth marīzon par rakheṅge to shifā pāeṅge.”

Īsā ko Āsmān par Uṭhāyā Jātā Hai

¹⁹ Un se bāt karne ke bād Ḳhudāwand Īsā ko āsmān par uṭhā liyā gayā aur wuh Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā. ²⁰ Is par shāgirdon ne nikal kar har jagah munādī kī. Aur Ḳhudāwand ne un kī himāyat karke ilāhī nishānon se kalām kī tasḡiq kī.

Lūqā

Peshlafz

¹ Muhtaram Thiyufilus, bahut-se log wuh sab kuchh likh chuke haiñ jo hamāre darmiyān wāqe huā hai. ² Un kī koshish yih thī ki wuhī kuchh bayān kiyā jāe jis kī gawāhī wuh dete haiñ jo shurū hī se sāth the aur āj tak Allāh kā kalām sunāne kī k̄hidmat saranjām de rahe haiñ. ³ Maiñ ne bhī har mumkin koshish kī hai ki sab kuchh shurū se aur ain haqīqat ke mutābiq mālūm karūñ. Ab maiñ yih bāteñ tartīb se āp ke lie likhnā chāhtā hūñ. ⁴ Āp yih parh kar jān leñge ki jo bāteñ āp ko sikhāī gāī haiñ wuh sach aur durust haiñ.

Yahyā ke bāre meñ Peshgoī

⁵ Yahūdīyā ke bādshāh Herodes ke zamāne meñ ek imām thā jis kā nām Zakariyāh thā. Baitul-muqaddas meñ imāmoñ ke mukhtalif guroh k̄hidmat saranjām dete the, aur Zakariyāh kā tālluq Abiyāh ke guroh se thā. Us kī biwī imām-e-āzam Hārūn kī nasl se thī aur us kā nām Ilīshibā thā. ⁶ Miyān-bīwī Allāh ke nazdik rāstbāz the aur Rab ke tamām ahkām aur hidāyāt ke mutābiq be'ilzām zindagī guzārte the. ⁷ Lekin wuh beaulād the. Ilīshibā ke bachche paidā nahīn ho sakte the. Ab wuh donoñ būrhe ho chuke the.

⁸ Ek dīn Baitul-muqaddas maiñ Abiyāh ke guroh kī bārī thī aur Zakariyāh Allāh ke huzūr apnī k̄hidmat saranjām de rahā thā. ⁹ Dastūr ke mutābiq unhoñ ne qurā ḍālā tāki mālūm karen ki Rab ke maqdis meñ jā kar baḥhūr kī qurbānī kaun jālē. Zakariyāh ko chunā gayā. ¹⁰ Jab wuh muqarrarā waqt par baḥhūr jālēne ke lie Baitul-muqaddas meñ dāḥhil huā to jamā hone wāle tamām parastār sahan meñ duā kar rahe the.

¹¹ Achānak Rab kā ek farishtā zāhir huā jo baḥhūr jālēne kī qurbāngāh ke dahnī taraf kharā thā. ¹² Use dekh kar Zakariyāh ghabrāyā aur bahut ḍar gayā. ¹³ Lekin farishte ne us se kahā, “Zakariyāh, mat ḍar! Allāh ne terī duā sun lī hai. Terī biwī Ilīshibā ke beṭā hogā. Us kā nām Yahyā rakhnā. ¹⁴ Wuh na sirf tere lie k̄hushī aur musarrat kā bāis hogā, balki bahut-se log us kī paidāish par k̄hushī manāenge. ¹⁵ Kyoñki wuh Rab ke nazdik azīm hogā. Lāzīm hai ki wuh mai aur sharāb se parhez kare. Wuh paidā hone se pahle hī Rūhul-quds se māmūr hogā ¹⁶ aur Isrāīlī qaum meñ se bahutoñ ko Rab un ke K̄hudā ke pās wāpas lāegā. ¹⁷ Wuh Iliyās kī rūh aur quwwat se K̄hudāwand ke āge āge chālegā. Us kī k̄hidmat se wāldoñ ke dil apne bachchoñ kī taraf māyl ho jāenge aur nāfarmān log rāstbāzoñ kī dānāī kī taraf rujū karenge. Yoñ wuh is qaum ko Rab ke lie taiyār karegā.”

¹⁸ Zakariyāh ne farishte se pūchhā, “Maiñ kis tarah jānūñ ki yih bāt sach hai? Maiñ k̄hud būrphā hūñ aur merī biwī bhī umrrasīdā hai.”

¹⁹ Farishte ne jawāb diyā, “Maiñ Jibrāīl hūñ jo Allāh ke huzūr kharā rahtā hūñ. Mujhe isī maqsad ke lie bhejā gayā hai ki tujhe yih k̄hushkhabrī sunāūñ. ²⁰ Lekin chūñki tū ne merī bāt kā yaqīn nahīn kiyā is lie tū k̄hāmosh rahegā aur us waqt tak bol nahīn sakegā jab tak tere beṭā paidā na ho. Merī yih bāteñ muqarrarā waqt par hī pūrī hongī.”

²¹ Is daurān bāhar ke log Zakariyāh ke intazār meñ the. Wuh hairān hote jā rahe the ki use wāpas āne meñ kyoñ itnī der ho rahī hai. ²² Ākhirkār wuh bāhar āyā, lekin wuh un se bāt na kar sakā. Tab unhoñ ne jān liyā ki us ne Baitul-muqaddas meñ royā dekhī hai. Us ne hāthoñ se ishāre to kie, lekin k̄hāmosh rahā.

²³ Zakariyāh muqarrarā waqt tak Baitul-muqaddas meñ apnī khidmat anjām detā rahā, phir apne ghar wāpas chalā gayā. ²⁴ Thoṛe dinoñ ke bād us kī bīwī Ilīshibā hāmīlā ho gaī aur wuh pāñch māh tak ghar meñ chhupī rahī. ²⁵ Us ne kahā, “Ḳhudāwand ne mere lie kitnā baṛā kām kiyā hai, kyonki ab us ne merī fikr kī aur logoñ ke sāmne se merī ruswāī dūr kar dī.”

Īsā kī Paidāish kī Peshgoī

²⁶⁻²⁷ Ilīshibā chhih māh se ummīd se thī jab Allāh ne Jibrāīl farishte ko ek kuñwārī ke pās bhejā jo Nāsarāt meñ rahtī thī. Nāsarāt Galīl kā ek shahr hai aur kuñwārī kā nām Mariyam thā. Us kī mangnī ek mard ke sāth ho chukī thī jo Dāūd Bādshāh kī nasl se thā aur jis kā nām Yūsuf thā. ²⁸ Farishte ne us ke pās ā kar kahā, “Ai ḵhātūn jis par Rab kā ḵhās fazl huā hai, salām! Rab tere sāth hai.”

²⁹ Mariyam yih sun kar ghabrā gaī aur sochā, “Yih kis tarah kā salām hai?” ³⁰ Lekin farishte ne apnī bāt jāri rakhī aur kahā, “Ai Mariyam, mat ḍar, kyonki tujh par Allāh kā fazl huā hai. ³¹ Tū ummīd se ho kar ek beṛe ko janm degī. Tujhe us kā nām Īsā (Najāt Dene Wālā) rakhnā hai. ³² Wuh azīm hogā aur Allāh T’ālā kā Farzand kahlāegā. Rab hamārā Ḳhudā use us ke bāp Dāūd ke taḡht par biṭhāegā ³³ aur wuh hameshā tak Isrāīl par hukūmat karegā. Us kī saltanat kabhī ḵhatm na hogī.”

³⁴ Mariyam ne farishte se kahā, “Yih kyonkar ho saktā hai? Abhī to main kuñwārī hūñ.”

³⁵ Farishte ne jawāb diyā, “Rūhul-quds tujh par nāzil hogā, Allāh T’ālā kī qudrat kā sāyā tujh par chhā jāegā. Is lie yih bachchā quddūs hogā aur Allāh kā Farzand kahlāegā. ³⁶ Aur dekh, terī rishtedār Ilīshibā ke bhī beṛā hogā hālāñki wuh umrrasīdā hai. Go use bāñjh qarār diyā gayā thā, lekin wuh chhih māh se ummīd se hai. ³⁷ Kyonki Allāh ke nazdīk koī kām nāmumkin nahīn hai.”

³⁸ Mariyam ne jawāb diyā, “Main Rab kī ḵhidmat ke lie hāzir hūñ. Mere sāth waisā hī ho jaisā āp ne kahā hai.” Is par farishtā chalā gayā.

Mariyam Ilīshibā se Miltī Hai

³⁹ Un dinoñ meñ Mariyam Yahūdiyā ke pahārī ilāqe ke ek shahr ke lie rawānā huī. Us ne jaldī jaldī safr kiyā. ⁴⁰ Wahāñ pahuñch kar wuh Zakariyāh ke ghar meñ dāḡhil huī aur Ilīshibā ko salām kiyā. ⁴¹ Mariyam kā yih salām sun kar Ilīshibā kā bachchā us ke peṭ meñ uchhal paṛā aur Ilīshibā ḵhud Rūhul-quds se bhar gaī. ⁴² Us ne buland āwāz se kahā, “Tū tamām auratoñ meñ mubāarak hai aur mubāarak hai terā bachchā! ⁴³ Main kaun hūñ ki mere Ḳhudāwand kī māñ mere pās āī! ⁴⁴ Jyon hī main ne terā salām sunā bachchā mere peṭ meñ ḵhushī se uchhal paṛā. ⁴⁵ Tū kitnī mubāarak hai, kyonki tū imān lāī ki jo kuchh Rab ne farmāyā hai wuh takmīl tak pahuñchegā.”

Mariyam kā Gīt

⁴⁶ Is par Mariyam ne kahā,

“Merī jāñ Rab kī tāzīm kartī hai

⁴⁷ aur merī rūh apne Najātdahindā Allāh se nihāyat ḵhush hai.

⁴⁸ Kyonki us ne apnī ḵhādīmā kī pastī par nazar kī hai.

Hāñ, ab se tamām nasleñ mujhe mubāarak kahañgī,

⁴⁹ kyonki Qādir-e-mutlaq ne mere lie baṛe baṛe kām kie haiñ.

Us kā nām quddūs hai.

⁵⁰ Jo us kā ḵhauf mānte haiñ

un par wuh pusht-dar-pusht apnī rahmat zāhir karegā.

⁵¹ Us kī qudrat ne azīm kām kar dikhāe haiñ,

aur dil se maḡhrūr log titar-bitar ho gae haiñ.

⁵² Us ne hukmrānoñ ko un ke taḡht se haṭā kar

pasthāl logon ko sarfarāz kar diyā hai.

⁵³ Bhūkon ko us ne achchhī chīzon se mālāmāl karke amīron ko khālī hāth lauṭā diyā hai.

⁵⁴ Wuh apne khādīm Isrāīl kī madad ke lie ā gayā hai.

Hān, us ne apnī rahmat ko yād kiyā hai,

⁵⁵ yānī wuh dāymī wādā jo us ne hamāre buzurgoṅ ke sāth kiyā thā, Ibrāhīm aur us kī aulād ke sāth."

⁵⁶ Mariyam taqrīban tīn māh Ilīshibā ke hān ṭhahrī rahī, phir apne ghar lauṭ gayī.

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī Paidāish

⁵⁷ Phir Ilīshibā kā bachche ko janm dene kā dīn ā pahuñchā aur us ke beṭā huā.

⁵⁸ Jab us ke hamsāyon aur rishtedāron ko ittalā milī kī Rab kī us par kitnī barī rahmat huī hai to unhoṅ ne us ke sāth khushī manāī.

⁵⁹ Jab bachchā āṭh dīn kā thā to wuh us kā khatnā karwāne kī rasm ke lie āe. Wuh bachche kā nām us ke bāp ke nām par Zakariyāh rakhnā chāhte the, ⁶⁰ lekin us kī mān ne etarāz kiyā. Us ne kahā, "Nahīn, us kā nām Yahyā ho."

⁶¹ Unhoṅ ne kahā, "Āp ke rishtedāron meṅ to aisā nām kahīn bhī nahīn pāyā jātā."

⁶² Tab unhoṅ ne ishāron se bachche ke bāp se pūchhā kī wuh kyā nām rakhnā chāhtā hai.

⁶³ Jawāb meṅ Zakariyāh ne takhtī mangwā kar us par likhā, "Is kā nām Yahyā hai." Yih dekh kar sab hairān hue. ⁶⁴ Usī lamhe Zakariyāh dubārā bolne ke qābil ho gayā, aur wuh Allāh kī tamjīd karne lagā. ⁶⁵ Tamām hamsāyon par khauf chhā gayā aur is bāt kā charchā Yahūdīyā ke pūre ilāqe meṅ phail gayā. ⁶⁶ Jis ne bhī sunā us ne sanjīdagī se is par ghaur kiyā aur sochā, "Is bachche kā kyā banegā?" Kyonki Rab kī qudrat us ke sāth thī.

Zakariyāh kī Nabuwwat

⁶⁷ Us kā bāp Zakariyāh Rūhul-quds se māmūr ho gayā aur nabuwwat karke kahā,

⁶⁸ "Rab Isrāīl ke Allāh kī tamjīd ho!

Kyonki wuh apnī qaum kī madad ke lie āyā hai, us ne fidyā de kar use chhurāyā hai.

⁶⁹ Us ne apne khādīm Dāūd ke gharāne meṅ hamāre lie ek azīm Najātdahindā kharā kiyā hai.

⁷⁰ Aisā hī huā jis tarah us ne qadīm zamānon meṅ apne muqaddas nabiyon kī mārifat farmāyā thā,

⁷¹ kī wuh hamēn hamāre dushmanon se najāt dilāegā,

un sab ke hāth se jo ham se nafrat rakhte haiṅ.

⁷² Kyonki us ne farmāyā thā kī wuh hamāre bāpdādā par rahm karegā

⁷³ aur apne muqaddas ahd ko yād rakhegā,

us wāde ko jo us ne qasam khā kar

Ibrāhīm ke sāth kiyā thā.

⁷⁴ Ab us kā yih wādā pūrā ho jāegā:

Ham apne dushmanon se maḥlasī pā kar khauf ke baḡhair Allāh kī khidmat kar sakeṅge,

⁷⁵ jīte-jī us ke huzūr muqaddas aur rāst zindagī guzār sakeṅge.

⁷⁶ Aur tū, mere bachche, Allāh T'ālā kā nabī kahlāegā.

Kyonki tū Khudāwand ke āge āge

us ke rāste taiyār karegā.

⁷⁷ Tū us kī qaum ko najāt kā rāstā dikhāegā,

kī wuh kis tarah apne gunāhon kī muāfi pāegī.

⁷⁸ Hamāre Allāh kī barī rahmat kī wajah se

ham par ilāhī nūr chamkegā.

⁷⁹ Us kī raushnī un par phail jāegī jo andhere aur maut ke sāy meñ baiṭhe haiñ,

hāñ wuh hamāre qadmoñ ko salāmatī kī rāh par pahuñchāegī.”

⁸⁰ Yahyā parwān chaṛhā aur us kī rūh ne taqwiyat pāī. Us ne us waqt tak registān meñ zindagī guzārī jab tak use Isrāīl kī ḵhidmat karne ke lie bulāyā na gayā.

2

Īsā kī Paidāish

¹ Un aiyām meñ Rom ke shahanshāh Augustus ne farmān jāri kiyā ki pūrī saltanat kī mardumshumārī kī jāe. ² Yih pahlī mardumshumārī us waqt huī jab Kūriniyus Shām kā gawarnar thā. ³ Har kisī ko apne watanī shahr meñ jānā paṛā tāki wahāñ rajistar meñ apnā nām darj karwāe.

⁴ Chunāñche Yūsuf Galīl ke shahr Nāsarat se rawānā ho kar Yahūdiyā ke shahr Bait-laham pahuñchā. Wajah yih thī ki wuh Dāūd Bādshāh ke gharāne aur nasl se thā, aur Bait-laham Dāūd kā shahr thā. ⁵ Chunāñche wuh apne nām ko rajistar meñ darj karwāne ke lie wahāñ gayā. Us kī mangetar Mariyam bhī sāth thī. Us waqt wuh ummīd se thī. ⁶ Jab wuh wahāñ ṭhahre hue the to bachche ko janm dene kā waqt ā pahuñchā. ⁷ Beṭā paidā huā. Yih Mariyam kā pahlā bachchā thā. Us ne use kapṛoñ * meñ lapeṭ kar ek charnī meñ liṭā diyā, kyonki unheñ sarāy meñ rahne kī jagah nahīn milī thī.

Charwāhoñ ko Khushḵhabrī

⁸ Us rāt kuchh charwāhe qarīb ke khule maidān meñ apne rewaroñ kī pahrādārī kar rahe the. ⁹ Achānak Rab kā ek farishtā un par zāhir huā, aur un ke irdgird Rab kā jalāl chamkā. Yih dekh kar wuh saḳht ḍar gae. ¹⁰ Lekin farishte ne un se kahā, “Ḍaro mat! Dekho maiñ tum ko baṛī ḵhushī kī ḵhabar detā hūñ jo tamām logoñ ke lie hogī. ¹¹ Āj hī Dāūd ke shahr meñ tumhāre lie Najātdahindā paidā huā hai yānī Masīh Ḳhudāwand. ¹² Aur tum use is nishān se pahchān loge, tum ek shīrḵhār bachche ko kapṛoñ meñ liṭā huā pāoge. Wuh charnī meñ paṛā huā hogā.”

¹³ Achānak āsmānī lashkaroñ ke beshumār farishte us farishte ke sāth zāhir hue jo Allāh kī hamd-o-sanā karke kah rahe the,

¹⁴ “Āsmān kī bulandiyōñ par Allāh kī izzat-o-jalāl, zamīn par un logoñ kī salāmatī jo use manzūr haiñ.”

¹⁵ Farishte unheñ chhoṛ kar āsmān par wāpas chale gae to charwāhe āpas meñ kahne lage, “Āo, ham Bait-laham jā kar yih bāt dekheñ jo huī hai aur jo Rab ne ham par zāhir kī hai.”

¹⁶ Wuh bhāg kar Bait-laham pahuñche. Wahāñ unheñ Mariyam aur Yūsuf mile aur sāth hī chhoṭā bachchā jo charnī meñ paṛā huā thā. ¹⁷ Yih dekh kar unhoñ ne sab kuchh bayān kiyā jo unheñ is bachche ke bāre meñ batāyā gayā thā. ¹⁸ Jis ne bhī un kī bāt sunī wuh hairatzadā huā. ¹⁹ Lekin Mariyam ko yih tamām bāteñ yād rahīñ aur wuh apne dil meñ un par ḡhaur kartī rahī. ²⁰ Phir charwāhe lauṭ gae aur chalte chalte un tamām bātoñ ke lie Allāh kī tāzīm-o-tārīf karte rahe jo unhoñ ne sunī aur dekhī thīñ, kyonki sab kuchh waisā hī pāyā thā jaisā farishte ne unheñ batāyā thā.

Bachche kā Nām Īsā Rakhā Jātā Hai

²¹ Āṭh din ke bād bachche kā ḵhatnā karwāne kā waqt ā gayā. Us kā nām Īsā rakhā gayā, yānī wuhī nām jo farishte ne Mariyam ko us ke hāmīlā hone se pahle batāyā thā.

* 2:7 Lafzī tarjumā: potaṛoñ.

Īsā ko Baitul-muqaddas meñ Pesh Kiyā Jātā Hai

²² Jab Mūsā kī shariyat ke mutābiq tahārat ke din pūre hue tab wuh bachche ko Yarūshalam le gae tāki use Rab ke huzūr pesh kiyā jāe, ²³ jaise Rab kī shariyat meñ likhā hai, “Har pahlauṭhe ko Rab ke lie maḥsūs-o-muqaddas karnā hai.” ²⁴ Sāth hī unhoñ ne Mariyam kī tahārat kī rasm ke lie wuh qurbānī pesh kī jo Rab kī shariyat bayān kartī hai, yānī “Do qumriyān yā do jawān kabūtar.”

²⁵ Us waqt Yarūshalam meñ ek ādmī banām Shamāūn rahtā thā. Wuh rāstbāz aur ḵudātars thā aur is intazār meñ thā ki Masīh ā kar Isrāīl ko sukūn baḥshe. Rūhul-quds us par thā, ²⁶ aur us ne us par yih bāt zāhir kī thī ki wuh jīte-jī Rab ke Masīh ko dekhegā. ²⁷ Us din Rūhul-quds ne use tahrīk dī ki wuh Baitul-muqaddas meñ jāe. Chunāñche jab Mariyam aur Yūsuf bachche ko Rab kī shariyat ke mutābiq pesh karne ke lie Baitul-muqaddas meñ āe ²⁸ to Shamāūn maujūd thā. Us ne bachche ko apne bāzuon meñ le kar Allāh kī hamd-o-sanā karte hue kahā,

²⁹ “Ai āqā, ab tū apne bande ko ijāzat detā hai

ki wuh salāmatī se rehlat kar jāe, jis tarah tū ne farmāyā hai.

³⁰ Kyonki main ne apnī āñkhoñ se terī us najāt kā mushāhadā kar liyā hai

³¹ jo tū ne tamām qaumoñ kī maujūdagī meñ taiyār kī hai.

³² Yih ek aisī raushnī hai jis se Ghairyahūdiyoñ kī āñkheñ khul jāeñgī aur terī qaum Isrāīl ko jalāl hāsil hogā.”

³³ Bachche ke mān-bāp apne beṭe ke bāre meñ in alfāz par hairān hue. ³⁴ Shamāūn ne unheñ barkat dī aur Mariyam se kahā, “Yih bachchā muqarrar huā hai ki Isrāīl ke bahut-se log is se ṭhokar khā kar gir jāeñ, lekin bahut-se is se apne pānwoñ par ḵare bhī ho jāeñge. Go yih Allāh kī taraf se ek ishārā hai to bhī is kī muḥālafat kī jāegī. ³⁵ Yoñ bahutoñ ke dilī ḵhayālāt zāhir ho jāeñge. Is silsile meñ talwār terī jān meñ se bhī guzar jāegī.”

³⁶ Wahān Baitul-muqaddas meñ ek umrrasīdā nabiyā bhī thī jis kā nām Hannāh thā. Wuh Fanuel kī beṭī aur Āshar ke qabīle se thī. Shādī ke sāt sāl bād us kā shauhar mar gayā thā. ³⁷ Ab wuh bewā kī haisiyat se 84 sāl kī ho chukī thī. Wuh kabhī Baitul-muqaddas ko nahīn chhoṛtī thī, balki din rāt Allāh ko sijdā kartī, rozā rakhtī aur duā kartī thī. ³⁸ Us waqt wuh Mariyam aur Yūsuf ke pās ā kar Allāh kī tamjīd karne lagī. Sāth sāth wuh har ek ko jo is intazār meñ thā ki Allāh fidyā de kar Yarūshalam ko chhuṛāe, bachche ke bāre meñ batātī rahī.

Wuh Nāsarāt Wāpas Chale Jāte Haiñ

³⁹ Jab Īsā ke wālidain ne Rab kī shariyat meñ darj tamām farāyz adā kar lie to wuh Galīl meñ apne shahr Nāsarāt ko lauṭ gae. ⁴⁰ Wahān bachchā parwān chaṛhā aur taqwiyat pātā gayā. Wuh hikmat-o-dānāi se māmūr thā, aur Allāh kā fazl us par thā.

Bārah Sāl kī Umr meñ Baitul-muqaddas Meñ

⁴¹ Īsā ke wālidain har sāl Fasah kī Īd ke lie Yarūshalam jāyā karte the. ⁴² Us sāl bhī wuh māmūl ke mutābiq Īd ke lie gae jab Īsā bārah sāl kā thā. ⁴³ Īd ke iḵtitām par wuh Nāsarāt wāpas jāne lage, lekin Īsā Yarūshalam meñ rah gayā. Pahle us ke wālidain ko mālūm na thā, ⁴⁴ kyonki wuh samajhte the ki wuh qāfile meñ kahīn maujūd hai. Lekin chalte chalte pahlā din guzar gayā aur wuh ab tak nazar na āyā thā. Is par wālidain use apne rishtedāron aur azīzon meñ ḍhūñḍne lage. ⁴⁵ Jab wuh wahān na milā to Mariyam aur Yūsuf Yarūshalam wāpas gae aur wahān ḍhūñḍne lage. ⁴⁶ Tīn din ke bād wuh āḵhirkār Baitul-muqaddas meñ pahūñche. Wahān Īsā dīnī ustādon ke darmiyān baiṭhā un kī bāteñ sun rahā aur un se sawālāt pūchh rahā thā. ⁴⁷ Jis ne bhī us kī bāteñ sunīñ wuh us kī samajh aur jawābon se dang rah gayā. ⁴⁸ Use dekh kar us ke wālidain ghabrā gae. Us kī mān ne kahā, “Beṭā, tū ne hamāre

sāth yih kyon kiyā? Terā bāp aur main tujhe dhūndte dhūndte shadīd koft kā shikār hue.”

⁴⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Āp ko mujhe talāsh karne kī kyā zarūrat thī? Kyā āp ko mālūm na thā ki mujhe apne Bāp ke ghar mein honā zarūr hai?” ⁵⁰ Lekin wuh us kī bāt na samjhe.

⁵¹ Phir wuh un ke sāth rawānā ho kar Nāsarāt wāpas āyā aur un ke tābe rahā. Lekin us kī mān ne yih tamām bāteñ apne dil mein mahfūz rakheñ. ⁵² Yon Īsā jawān huā. Us kī samajh aur hikmat barhtī gāi, aur use Allāh aur insān kī maqbūliyat hāsīl thī.

3

Yahyā Baptismā Dene Wāle kī Khidmat

¹ Phir Rom ke shahanshāh Tibariyus kī hukūmat kā pandrahwān sāl ā gayā. Us waqt Puntiyus Pilātus sūbā Yahūdiyā kā gawarnar thā, Herodes Antipās Galīl kā hākīm thā, us kā bhāi Filippus Itūriyā aur Traḥonītis ke ilāqe kā, jabki Lisāniyās Abilene kā. ² Hannā aur Kāyfā donoñ imām-e-āzam the. Un dinoñ mein Allāh Yahyā bin Zakariyāh se hamkalām huā jab wuh registān mein thā. ³ Phir wuh Dariyā-e-Yardan ke pūre ilāqe mein se guzarā. Har jagah us ne elān kiyā ki taubā karke baptismā lo tāki tumheñ apne gunāhoñ kī muāfi mil jāe. ⁴ Yon Yasāyāh Nabī ke alfāz pūre hue jo us kī kitāb mein darj haiñ:

‘Registān mein ek āwāz pukār rahī hai,

Rab kī rāh taiyār karo!

Us ke rāste sīdhe banāo.

⁵ Lāzim hai ki har wādī bhar dī jāe,

zarūrī hai ki har pahār aur buland jagah maidān ban jāe.

Jo ṭerhā hai use sīdhā kiyā jāe,

jo nāhamwār hai use hamwār kiyā jāe.

⁶ Aur tamām insān Allāh kī najāt dekheñge.’

⁷ Jab bahut-se log Yahyā ke pās āe tāki us se baptismā leñ to us ne un se kahā, “Ai zahrīle sānp ke bachcho! Kis ne tum ko āne wāle ghazab se bachne kī hidāyat kī? ⁸ Apnī zindagī se zāhir karo ki tum ne wāqāi taubā kī hai. Yih khayāl mat karo ki ham to bach jāeñge kyonki Ibrāhīm hamārā bāp hai. Main tum ko batātā hūñ ki Allāh in pattharoñ se bhī Ibrāhīm ke lie aulād paidā kar saktā hai. ⁹ Ab to adālat kī kulhārī daraḥtoñ kī jaṛoñ par rakhī huī hai. Har daraḥt jo achchhā phal na lāe kātā aur āg mein jhoñkā jāegā.”

¹⁰ Logoñ ne us se pūchhā, “Phir ham kyā karen?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Jis ke pās do kurte haiñ wuh ek us ko de de jis ke pās kuchh na ho. Aur jis ke pās khānā hai wuh use khilā de jis ke pās kuchh na ho.”

¹² Ṭaiks lene wāle bhī baptismā lene ke lie āe to unhoñ ne pūchhā, “Ustād, ham kyā karen?”

¹³ Us ne jawāb diyā, “Sirf utne ṭaiks lenā jitne hukūmat ne muqarrar kie haiñ.”

¹⁴ Kuchh faujiyoñ ne pūchhā, “Hameñ kyā karnā chāhie?”

Us ne jawāb diyā, “Kisī se jabran yā ghalat ilzām lagā kar paise na lenā balki apnī jāyz āmdanī par iktifā karnā.”

¹⁵ Logoñ kī tawaqqoāt bahut barh gāin. Wuh apne diloñ mein sochne lage ki kyā yih Masīh to nahīn hai? ¹⁶ Is par Yahyā un sab se muḥātīb ho kar kahne lagā, “Main to tumheñ pānī se baptismā detā hūñ, lekin ek āne wālā hai jo mujh se barā hai. Main us ke jūtoñ ke tasme kholne ke bhī lāyq nahīn. Wuh tumheñ Rūhul-quds aur āg se baptismā degā. ¹⁷ Wuh hāth mein chhāj pakare hue anāj ko bhūse se alag karne

ke lie taiyār kharā hai. Wuh gāhne kī jagah ko bilkul sāf karke anāj ko apne godām meñ jamā karegā. Lekin bhūse ko wuh aīsī āg meñ jhoñkegā jo bujhne kī nahīn.”

¹⁸ Is qism kī bahut-sī aur bātoñ se us ne qaum ko nasīhat kī aur use Allāh kī khushkhabrī sunāī. ¹⁹ Lekin ek din yoñ huā ki Yahyā ne Galīl ke hākim Herodes Antipās ko dāntā. Wajah yih thī ki Herodes ne apne bhāī kī bīwī Herodiyās se shādī kar lī thī aur is ke alāwā aur bahut-se ghalat kām kie the. ²⁰ Yih malāmat sun kar Herodes ne apne ghalat kāmōñ meñ aur izāfā yih kiyā ki Yahyā ko jel meñ dāl diyā.

Īsā kā Baptismā

²¹ Ek din jab bahut-se logōñ ko baptismā diyā jā rahā thā to Īsā ne bhī baptismā liyā. Jab wuh duā kar rahā thā to āsmān khul gayā ²² aur Rūhul-quds jismānī sūrat meñ kabūtar kī tarah us par utar āyā. Sāth sāth āsmān se ek āwāz sunāī dī, “Tū merā pyārā Farzand hai, tujh se maiñ khush hūñ.”

Īsā kā Nasabnāmā

²³ Īsā taqrīban tīs sāl kā thā jab us ne khidmat shurū kī. Use Yūsuf kā beṭā samjhā jātā thā. Us kā nasabnāmā yih hai: Yūsuf bin Elī ²⁴ bin Mattāt bin Lāwī bin Malkī bin Yannā bin Yūsuf ²⁵ bin Mattitiyāh bin Āmūs bin Nāhūm bin Asaliyāh bin Nogā ²⁶ bin Mā'at bin Mattitiyāh bin Shamaī bin Yosekh bin Yūdāh ²⁷ bin Yūhannāh bin Resā bin Zarubbābal bin Siyāltiyel bin Nerī ²⁸ bin Malikī bin Addī bin Qosām bin Ilmodām bin Er ²⁹ bin Yashua bin Iliyazar bin Yorīm bin Mattāt bin Lāwī ³⁰ bin Shamāun bin Yahūdāh bin Yūsuf bin Yonām bin Iliyāqīm ³¹ bin Maleāh bin Minnāh bin Mattitiyāh bin Nātan bin Dāūd ³² bin Yassī bin Obed bin Boaz bin Salmon bin Nahson ³³ bin Ammīnadāb bin Admīn bin Arnī bin Hasron bin Fāras bin Yahūdāh ³⁴ bin Yāqūb bin Is'hāq bin Ibrāhīm bin Tārah bin Nahūr ³⁵ bin Sarūj bin Raū bin Falaj bin Ibar bin Silah ³⁶ bin Qīnān bin Arfaksad bin Sim bin Nūh bin Lamak ³⁷ bin Matūsilah bin Hanūk bin Yārid bin Mahalalel bin Qīnān ³⁸ bin Anūs bin Set bin Ādam. Ādam ko Allāh ne paidā kiyā thā.

4

Īsā ko Āzmāyā Jātā Hai

¹ Īsā Dariyā-e-Yardan se wāpas āyā. Wuh Rūhul-quds se māmūr thā jis ne use registān meñ lā kar us kī rāhnumāī kī. ² Wahāñ use chālīs din tak Iblīs se āzmāyā gayā. Is pūre arse meñ us ne kuchh na khāyā. Aḥhirkār use bhūk lagī.

³ Phir Iblīs ne us se kahā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to is patthar ko hukm de ki roṭī ban jāe.”

⁴ Lekin Īsā ne inkār karke kahā, “Hargiz nahīn, kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki insān kī zindagī sirf roṭī par munhasir nahīn hotī.”

⁵ Is par Iblīs ne use kisī buland jagah par le jā kar ek lamhe meñ duniyā ke tamām mamālik dikhāe. ⁶ Wuh bolā, “Maiñ tujhe in mamālik kī shān-o-shaukat aur in par tamām iḥtiyār dūngā. Kyonki yih mere sapurd kie gae haiñ aur jise chāhūñ de saktā hūñ. ⁷ Lihāzā yih sab kuchh terā hī hogā. Shart yih hai ki tū mujhe sijdā kare.”

⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Hargiz nahīn, kyonki kalām-e-muqaddas meñ yoñ likhā hai, ‘Rab apne Allāh ko sijdā kar aur sirf usī kī ibādat kar.’ ”

⁹ Phir Iblīs ne use Yarūshalam le jā kar Baitul-muqaddas kī sab se ūñchī jagah par kharā kiyā aur kahā, “Agar tū Allāh kā Farzand hai to yahāñ se chhalāng lagā de. ¹⁰ Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Wuh apne farishtoñ ko terī hifāzat karne kā hukm degā, ¹¹ aur wuh tujhe apne hāthoñ par uṭhā leñge tāki tere pāñwoñ ko patthar se ṭhes na lage.’ ”

¹² Lekin Īsā ne tīsri bār inkār kiyā aur kahā, “Kalām-e-muqaddas yih bhī farmātā hai, ‘Rab apne Allāh ko na āzmānā.’ ”

¹³ In āzmāishoñ ke bād Iblīs ne Īsā ko kuchh der ke lie chhoṛ diyā.

Khidmat kā Āghāz

¹⁴ Phir Īsā wāpas Galīl meñ āyā. Us meñ Rūhul-quḍs kī quwwat thī, aur us kī shohrat us pūre ilāqe meñ phail gaī. ¹⁵ Wahāñ wuh un ke ibādatkhānoñ meñ tālīm dene lagā, aur sab ne us kī tārif kī.

Īsā ko Nāsarat meñ Radd Kiyā Jātā Hai

¹⁶ Ek din wuh Nāsarat pahuñchā jahāñ wuh parwān chaṛhā thā. Wahāñ bhī wuh māmūl ke mutābiq Sabat ke din maqāmī ibādatkhāne meñ jā kar kalām-e-muqaddas meñ se paṛhne ke lie kharā ho gayā. ¹⁷ Use Yasāyāh Nabī kī kitāb dī gaī to us ne tūmār ko khol kar yih hawālā ḍhūṇḍ nikālā,

¹⁸ “Rab kā Rūh mujh par hai,
kyoñki us ne mujhe tel se masah karke
ghariboñ ko khushkhabrī sunāne kā iḳhtiyār diyā hai.
Us ne mujhe yih elān karne ke lie bhejā hai ki
qaidiyon ko rihāī milegī
aur andhe dekheñge.

Us ne mujhe bhejā hai ki maiñ kuchle huon ko āzād karāūñ

¹⁹ aur Rab kī taraf se bahālī ke sāl kā elān karūñ.”

²⁰ Yih kah kar Īsā ne tūmār ko lapeṭ kar ibādatkhāne ke mulāzim ko wāpas kar diyā aur baiṭh gayā. Sārī jamāt kī āñkheñ us par lagī thin. ²¹ Phir wuh bol uṭhā, “Āj Allāh kā yih farmāñ tumhāre sunte hī pūrā ho gayā hai.”

²² Sab Īsā ke haq meñ bāteñ karne lage. Wuh un purfazl bātoñ par hairatzadā the jo us ke muñh se niklīñ, aur wuh kahne lage, “Kyā yih Yūsuf kā beṭā nahīñ hai?”

²³ Us ne un se kahā, “Beshak tum mujhe yih kahāwat batāoge, ‘Ai ḍāktar, pahle apne āp kā ilāj kar.’ Yāñī sunane meñ āyā hai ki āp ne Kafarnahūm meñ mojize kie haiñ. Ab aise mojize yahāñ apne watanī shahr meñ bhī dikhāeñ. ²⁴ Lekin maiñ tum ko sach batātā hūñ ki koī bhī nabī apne watanī shahr meñ maqbūl nahīñ hotā.

²⁵ Yih haqīqat hai ki Iliyās Nabī ke zamāne meñ Isrāīl meñ bahut-sī zarūratmand bewāeñ thin, us waqt jab sārhe tīn sāl tak bārish na huī aur pūre mulk meñ saḳht kāl paṛā. ²⁶ Is ke bāwujūd Iliyās ko un meñ se kisī ke pās nahīñ bhejā gayā balki ek Ghairyahūdī bewā ke pās jo Saidā ke shahr Sārpāt meñ rahtī thī. ²⁷ Isī tarah Ilīshā nabī ke zamāne meñ Isrāīl meñ koṛh ke bahut-se marīz the. Lekin un meñ se kisī ko shifā na milī balki sirf Nāmān ko jo Mulk-e-Shām kā shahrī thā.”

²⁸ Jab ibādatkhāne meñ jamā logoñ ne yih bāteñ sunīñ to wuh baṛe taish meñ ā gae. ²⁹ Wuh uṭhe aur use shahr se nikāl kar us pahārī ke kināre le gae jis par shahr ko tāmir kiyā gayā thā. Wahāñ se wuh use nīche girānā chāhte the, ³⁰ lekin Īsā un meñ se guzar kar wahāñ se chalā gayā.

Ādmī kā Badrūh kī Girift se Rihāī Pānā

³¹ Is ke bād wuh Galīl ke shahr Kafarnahūm ko gayā aur Sabat ke din ibādatkhāne meñ logoñ ko sikhāne lagā. ³² Wuh us kī tālīm sun kar hakkā-bakkā rah gae. Kyoñki wuh iḳhtiyār ke sāth tālīm detā thā. ³³ Ibādatkhāne meñ ek ādmī thā jo kisī nāpāk rūh ke qabze meñ thā. Ab wuh chīkh chīkh kar bolne lagā, ³⁴ “Are Nāsarat ke Īsā, hamārā āp ke sāth kyā wāstā hai? Kyā āp hameñ halāk karne āe haiñ? Maiñ to jāntā hūñ ki āp kaun haiñ, āp Allāh ke Quddūs haiñ.”

³⁵ Īsā ne use dānt kar kahā, “Kḥāmosh! Ādmī meñ se nikal jā!” Is par badrūh ādmī ko jamāt ke bīch meñ farsh par paṭak kar us meñ se nikal gaī. Lekin wuh ādmī zakhmī na huā.

³⁶ Tamām log ghabrā gae aur ek dūsre se kahne lage, “Us ādmī ke alfāz meñ kyā iḡhtiyār aur quwwat hai ki badrūheñ us kā hukm māntī aur us ke kahne par nikal jātī haiñ?” ³⁷ Aur Īsā ke bāre meñ charchā us pūre ilāqe meñ phail gayā.

Bahut-se Marīzoñ kī Shifāyābī

³⁸ Phir Īsā ibādatkhāne ko chhoṛ kar Shamāūn ke ghar gayā. Wahāñ Shamāūn kī sās shadīd bukhār meñ mubtalā thī. Unhoñ ne Īsā se guzārish kī ki wuh us kī madad kare. ³⁹ Us ne us ke sirhāne khaṛe ho kar bukhār ko dāntā to wuh utar gayā aur Shamāūn kī sās usī waqt uṭh kar un kī khidmat karne lagī.

⁴⁰ Jab din dhal gayā to sab maqāmī log apne marīzoñ ko Īsā ke pās lāe. Kḥāh un kī bīmāriyāñ kuchh bhī kyoñ na thīñ, us ne har ek par apne hāth rakh kar use shifā dī.

⁴¹ Bahutoñ meñ badrūheñ bhī thīñ jinhoñ ne nikalte waqt chillā kar kahā, “Tū Allāh kā Farzand hai.” Lekin chūñki wuh jāntī thīñ ki wuh Masīh hai is lie us ne unheñ dānt kar bolne na diyā.

Khushkhabrī Har Ek ke lie Hai

⁴² Jab aglā din charhā to Īsā shahr se nikal kar kisī wīrāñ jagah chalā gayā. Lekin hujūm use dhūndte dhūndte ākhirkār us ke pās pahuñchā. Log use apne pās se jāne nahīñ denā chāhte the. ⁴³ Lekin us ne un se kahā, “Lāzim hai ki maiñ dūsre shahroñ meñ bhī jā kar Allāh kī bādshāhī kī khushkhabrī sunāūñ, kyoñki mujhe isī maqsad ke lie bhejā gayā hai.”

⁴⁴ Chunāñche wuh Yahūdiyā ke ibādatkhānoñ meñ munādī kartā rahā.

5

Pahle Shāgirdoñ kī Bulāhaṭ

¹ Ek din Īsā Galīl kī Jhīl Gannesarat ke kināre par khaṛā hujūm ko Allāh kā kalām sunā rahā thā. Log sunte sunte itne qarīb ā gae ki us ke lie jagah kam ho gaī. ² Phir use do kashtiyāñ nazar āñ jo jhīl ke kināre lagī thīñ. Machhere un meñ se utar chuke the aur ab apne jāloñ ko dho rahe the. ³ Īsā ek kashtī par sawār huā. Us ne kashtī ke mālik Shamāūn se darḡhāst kī ki wuh kashtī ko kināre se thoṛā-sā dūr le chale. Phir wuh kashtī meñ baiṭhā aur hujūm ko tālīm dene lagā.

⁴ Tālīm dene ke iḡhtitām par us ne Shamāūn se kahā, “Ab kashtī ko wahāñ le jā jahāñ pāñī gahrā hai aur apne jāloñ ko machhliyāñ pakaṛne ke lie dāl do.”

⁵ Lekin Shamāūn ne etarāz kiya, “Ustād, ham ne to pūrī rāt baṛī koshish kī, lekin ek bhī na pakaṛī. Tāham āp ke kahne par maiñ jāloñ ko dubārā dālūngā.” ⁶ Yih kah kar unhoñ ne gahre pāñī meñ jā kar apne jāl dāl die. Aur wāqaī, machhliyoñ kā itnā baṛā ḡhol jāloñ meñ phañs gayā ki wuh phaṭne lage. ⁷ Yih dekh kar unhoñ ne apne sāthiyoñ ko ishārā karke bulāyā tāki wuh dūsri kashtī meñ ā kar un kī madad karen. Wuh āe aur sab ne mil kar donoñ kashtiyōñ ko itnī machhliyoñ se bhar diyā ki ākhirkār donoñ dūbne ke khatre meñ thīñ. ⁸ Jab Shamāūn Patras ne yih sab kuchh dekhā to us ne Īsā ke sāmne muñh ke bal gir kar kahā, “Kḥudāwand, mujh se dūr chale jāeñ. Maiñ to gunāhgār hūñ.” ⁹ Kyoñki wuh aur us ke sāthī itnī machhliyāñ pakaṛne kī wajah se saḡht hairān the. ¹⁰ Aur Zabdī ke beṭe Yāqūb aur Yūhannā kī hālat bhī yihī thī jo Shamāūn ke sāth mil kar kām karte the.

Lekin Īsā ne Shamāūn se kahā, “Mat ḡar. Ab se tū ādmiyoñ ko pakaṛā karegā.”

¹¹ Wuh apñī kashtiyōñ ko kināre par le āe aur sab kuchh chhoṛ kar Īsā ke pīchhe ho lie.

Korh se Shifā

¹² Ek din Īsā kisī shahr meñ se guzar rahā thā ki wahāñ ek marīz milā jis kā pūrā jism korh se muta'assir thā. Jab us ne Īsā ko dekhā to wuh muñh ke bal gir paṛā aur iltijā kī, “Ai Ḳhudāwand, agar āp chāheñ to mujhe pāk-sāf kar sakte haiñ.”

¹³ Īsā ne apnā hāth baṛhā kar use chhuā aur kahā, “Main chāhtā hūñ, pāk-sāf ho jā.” Is par bīmārī fauran dūr ho gai. ¹⁴ Īsā ne use hidāyat kī ki wuh kisī ko na batāe ki kyā huā hai. Us ne kahā, “Sīdhā Baitul-muqaddas meñ imām ke pās jā tāki wuh terā muāynā kare. Apne sāth wuh qurbānī le jā jis kā taqāzā Mūsā kī shariāt un se kartī hai jinheñ korh se shifā miltī hai. Yoñ alāniyā tasdīq ho jāegī ki tū wāqāi pāk-sāf ho gayā hai.”

¹⁵ Tāham Īsā ke bāre meñ khabar aur zyādā tezī se phailtī gai. Logoñ ke baṛe guroh us ke pās āte rahe tāki us kī bāteñ suneñ aur us ke hāth se shifā pāeñ. ¹⁶ Phir bhī wuh kaī bār unheñ chhoṛ kar duā karne ke lie wīrāñ jaghoñ par jāyā kartā thā.

Maflūj ke lie Chhat Kholī Jātī Hai

¹⁷ Ek din wuh logoñ ko tālīm de rahā thā. Farīsī aur shariāt ke ālim bhī Galīl aur Yahūdiyā ke har gāñw aur Yarūshalam se ā kar us ke pās baiṭhe the. Aur Rab kī qudrat use shifā dene ke lie tahrīk de rahī thī. ¹⁸ Itne meñ kuchh ādmī ek maflūj ko chārpāi par ḍāl kar wahāñ pahuñche. Unhoñ ne use ghar ke andar Īsā ke sāmne rakhne kī koshish kī, ¹⁹ lekin befāyda. Ghar meñ itne log the ki andar jānā nāmumkin thā. Is lie wuh ākhirkār chhat par chaṛh gae aur kuchh ṭayleñ udheṛ kar chhat kā ek hissā khol diyā. Phir unhoñ ne chārpāi ko maflūj samet hujūm ke darmiyāñ Īsā ke sāmne utārā. ²⁰ Jab Īsā ne un kā imān dekhā to us ne maflūj se kahā, “Ai ādmī, tere gunāh muāf kar die gae haiñ.”

²¹ Yih sun kar shariāt ke ālim aur Farīsī soch-bichār meñ paṛ gae. “Yih kis tarah kā bandā hai jo is qism kā kufr baktā hai? Sirf Allāh hī gunāh muāf kar saktā hai.”

²² Lekin Īsā ne jāñ liyā ki yih kyā soch rahe haiñ, is lie us ne pūchhā, “Tum dil meñ is tarah kī bāteñ kyoñ soch rahe ho? ²³ Kyā maflūj se yih kahnā zyādā āsāñ hai ki ‘Tere gunāh muāf kar die gae haiñ’ yā yih ki ‘Uṭh kar chal-phir’? ²⁴ Lekin main tum ko dikhātā hūñ ki Ibn-e-Ādam ko wāqāi duniyā meñ gunāh muāf karne kā iḡhtiyār hai.” Yih kah kar wuh maflūj se muḡhātīb huā, “Uṭh, apnī chārpāi uṭhā kar apne ghar chalā jā.”

²⁵ Logoñ ke dekhte dekhte wuh ādmī kharā huā aur apnī chārpāi uṭhā kar Allāh kī hamd-o-sanā karte hue apne ghar chalā gayā. ²⁶ Yih dekh kar sab saḡht hairatzadā hue aur Allāh kī tamjīd karne lage. Un par khauf chhā gayā aur wuh kah uṭhe, “Āj ham ne nāqābil-e-yaqīn bāteñ dekhī haiñ.”

Īsā Mattī ko Bulātā Hai

²⁷ Is ke bād Īsā nikal kar ek ṭaiks lene wāle ke pās se guzarā jo apnī chaukī par baiṭhā thā. Us kā nām Lāwī thā. Use dekh kar Īsā ne kahā, “Mere pīchhe ho le.”

²⁸ Wuh uṭhā aur sab kuchh chhoṛ kar us ke pīchhe ho liyā.

²⁹ Bād meñ us ne apne ghar meñ Īsā kī baṛī ziyāfat kī. Bahut-se ṭaiks lene wāle aur dīgar mehmāñ is meñ sharīk hue. ³⁰ Yih dekh kar kuchh Farīsīyoñ aur un se tālluq rakhne wāle shariāt ke ālimoñ ne Īsā ke shāgirdoñ se shikāyat kī. Unhoñ ne kahā, “Tum ṭaiks lene wāloñ aur gunāhgāroñ ke sāth kyoñ khāte-pīte ho?”

³¹ Īsā ne jāwāb diyā, “Sehhatmāndoñ ko ḍāktar kī zarūrat nahīñ hotī balki marīzoñ ko. ³² Main rāstbāzoñ ko nahīñ balki gunāhgāroñ ko bulāne āyā hūñ tāki wuh taubā kareñ.”

Shāgird Rozā Kyoñ Nahīñ Rakhte?

³³ Kuchh logoñ ne Īsā se ek aur sawāl pūchhā, “Yahyā ke shāgird aksar rozā rakhte haiñ. Aur sāth sāth wuh duā bhī karte rahte haiñ. Farīsiyoñ ke shāgird bhī isī tarah karte haiñ. Lekin āp ke shāgird khāne-pīne kā silsilā jāri rakhte haiñ.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum shādī ke mehmānoñ ko rozā rakhne ko kah sakte ho jab dūlhā un ke darmiyān hai? Hargiz nahīñ! ³⁵ Lekin ek din āegā jab dūlhā un se le liyā jāegā. Us waqt wuh zarūr rozā rakheñge.”

³⁶ Us ne unheñ yih misāl bhī dī, “Kaun kisī nae libās ko phāṛ kar us kā ek ṭukṛā kisī purāne libās meñ lagāegā? Koī bhī nahīñ! Agar wuh aisā kare to na sirf nayā libās kharāb hogā balki us se liyā gayā ṭukṛā purāne libās ko bhī kharāb kar degā. ³⁷ Isī tarah koī bhī angūr kā tāzā ras purānī aur belachak mashkoñ meñ nahīñ dālegā. Agar wuh aisā kare to purānī mashkeñ paidā hone wālī gais ke bāis phaṭ jāeñgī. Natīje meñ mai aur mashkeñ donoñ zāe ho jāeñgī. ³⁸ Is lie angūr kā tāzā ras naī mashkoñ meñ ḍālā jātā hai jo lachakdār hotī haiñ. ³⁹ Lekin jo bhī purānī mai pīnā pasand kare wuh angūr kā nayā aur tāzā ras pasand nahīñ karegā. Wuh kahegā ki purānī hī behtar hai.”

6

Sabat ke bāre meñ Sawāl

¹ Ek din Īsā anāj ke khetoñ meñ se guzar rahā thā. Chalthe chalte us ke shāgird anāj kī bāleñ toṛne aur apne hāthoñ se mal kar khāne lage. Sabat kā din thā. ² Yih dekh kar kuchh Farīsiyoñ ne kahā, “Tum yih kyon kar rahe ho? Sabat ke din aisā karnā manā hai.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā tum ne kabhī nahīñ paṛhā ki Dāūd ne kyā kiyā jab use aur us ke sāthiyoñ ko bhūk lagī thī? ⁴ Wuh Allāh ke ghar meñ dākhil huā aur Rab ke lie maḥsūsshudā roṭiyāñ le kar khāīñ, agarche sirf imāmoñ ko inheñ khāne kī ijāzat hai. Aur us ne apne sāthiyoñ ko bhī yih roṭiyāñ khilāīñ.” ⁵ Phir Īsā ne un se kahā, “Ibn-e-Ādam Sabat kā mālik hai.”

Sūkhe Hāth kī Shifā

⁶ Sabat ke ek aur din Īsā ibādatkhāne meñ jā kar sikhāne lagā. Wahāñ ek ādmī thā jis kā dahnā hāth sūkhā huā thā. ⁷ Sharīat ke ālim aur Farīsi baṛe ghaur se dekh rahe the ki kyā Īsā is ādmī ko āj bhī shifā degā? Kyonki wuh us par ilzām lagāne kā koī bahānā dhūñd rahe the. ⁸ Lekin Īsā ne un kī soch ko jāñ liyā aur us sūkhe hāth wāle ādmī se kahā, “Uṭh, darmiyān meñ kharā ho.” Chunāñche wuh ādmī kharā huā. ⁹ Phir Īsā ne un se pūchhā, “Mujhe batāo, shariyat hameñ Sabat ke din kyā karne kī ijāzat detī hai, nek kām karne kī yā ghalat kām karne kī, kisī kī jāñ bachāne kī yā use tabāh karne kī?” ¹⁰ Wuh khamosh ho kar apne irdgird ke tamām logoñ kī taraf dekheñe lagā. Phir us ne kahā, “Apnā hāth āge baṛhā.” Us ne aisā kiyā to us kā hāth bahāl ho gayā.

¹¹ Lekin wuh āpe meñ na rahe aur ek dūstre se bāt karne lage ki ham Īsā se kis tarah nipaṭ sakte haiñ?

Īsā Bārah Rasūloñ ko Muqarrar Kartā Hai

¹² Unhīñ dinoñ meñ Īsā nikal kar duā karne ke lie pahāṛ par chaṛh gayā. Duā karte karte pūrī rāt guzar gai. ¹³ Phir us ne apne shāgirdoñ ko apne pās bulā kar un meñ se bārah ko chun liyā, jinheñ us ne apne rasūl muqarrar kiyā. Un ke nām yih haiñ: ¹⁴ Shamāūn jis kā laqab us ne Patras rakhā, us kā bhāi Andriyās, Yāqūb, Yūhannā, Filippus, Bartulmāi, ¹⁵ Mattī, Tomā, Yāqūb bin Halfai, Shamāūn Mujāhid, ¹⁶ Yahūdāh bin Yāqūb aur Yahūdāh Iskariyotī jis ne bād meñ use dushman ke hawāle kar diyā.

Īsā Tālīm aur Shifā Detā Hai

¹⁷ Phir wuh un ke sāth pahār se utar kar ek khule aur hamwār maidān meñ kharā huā. Wahān shāgirdon kī barī tādād ne use gher liyā. Sāth hī bahut-se log Yahūdiyā, Yarūshalam aur Sūr aur Saidā ke sāhilī ilāqe se ¹⁸ us kī tālīm sunane aur bīmāriyon se shifā pāne ke lie āe the. Aur jinheñ badrūheñ tang kar rahī thīn unheñ bhī shifā milī. ¹⁹ Tamām log use chhūne kī koshish kar rahe the, kyonki us meñ se quwwat nikal kar sab ko shifā de rahī thī.

Kaun Mubāarak Hai?

²⁰ Phir Isā ne apne shāgirdon kī taraf dekh kar kahā,
“Mubāarak ho tum jo zarūratmand ho,
kyonki Allāh kī bādshāhī tum ko hī hāsīl hai.

²¹ Mubāarak ho tum jo is waqt bhūke ho,
kyonki ser ho jāoge.

Mubāarak ho tum jo is waqt rote ho,
kyonki khushī se hañsoge.

²² Mubāarak ho tum jab log is lie tum se nafrat karte aur tumhārā huqqā-pānī band karte haiñ ki tum Ibn-e-Ādam ke pairokār ban gae ho. Hāñ, mubāarak ho tum jab wuh isī wajah se tumheñ lān-tān karte aur tumhārī badnāmī karte haiñ. ²³ Jab wuh aisā karte haiñ to shādmān ho kar khushī se nācho, kyonki āsmān par tum ko barā ajr milegā. Un ke bāpdādā ne yihī sulūk nabiyon ke sāth kiya thā.

²⁴ Magar tum par afsos jo ab daulatmand ho,
kyonki tumhārā sukūn yihīn khatm ho jāegā.

²⁵ Tum par afsos jo is waqt khūb ser ho,
kyonki bād meñ tum bhūke hoge.
Tum par afsos jo ab hañs rahe ho,
kyonki ek waqt āegā ki ro ro kar mātām karoge.

²⁶ Tum par afsos jin kī tamām log tārīf karte haiñ, kyonki un ke bāpdādā ne yihī sulūk jhūte nabiyon ke sāth kiya thā.

Apne Dushmanon se Muhabbat Rakhnā

²⁷ Lekin tum ko jo sun rahe ho main yih batātā hūn, apne dushmanon se muhabbat rakho, aur un se bhalāi karo jo tum se nafrat karte haiñ. ²⁸ Jo tum par lānat karte haiñ unheñ barkat do, aur jo tum se burā sulūk karte haiñ un ke lie duā karo. ²⁹ Agar koī tumhāre ek gāl par thappa māre to use dūsrā gāl bhī pesh kar do. Isī tarah agar koī tumhārī chādar chhīn le to use qamīs lene se bhī na roko. ³⁰ Jo bhī tum se kuchh māngtā hai use do. Aur jis ne tum se kuchh liyā hai us se use wāpas dene kā taqāzā na karo. ³¹ Logon ke sāth waisā sulūk karo jaisā tum chāhte ho ki wuh tumhāre sāth karen.

³² Agar tum sirf unhīn se muhabbat karo jo tum se karte haiñ to is meñ tumhārī kyā khās mehrbānī hogī? Gunāhgār bhī aisā hī karte haiñ. ³³ Aur agar tum sirf unhīn se bhalāi karo jo tum se bhalāi karte haiñ to is meñ tumhārī kyā khās mehrbānī hogī? Gunāhgār bhī aisā hī karte haiñ. ³⁴ Isī tarah agar tum sirf unhīn ko udhār do jin ke bāre meñ tumheñ andāzā hai ki wuh wāpas kar deñge to is meñ tumhārī kyā khās mehrbānī hogī? Gunāhgār bhī gunāhgāron ko udhār dete haiñ jab unheñ sab kuchh wāpas milne kā yaqīn hotā hai. ³⁵ Nahīn, apne dushmanon se muhabbat karo aur unhīn se bhalāi karo. Unheñ udhār do jin ke bāre meñ tumheñ wāpas milne kī ummīd nahīn hai. Phir tum ko barā ajr milegā aur tum Allāh T'ālā ke farzand sābit hoge, kyonki wuh bhī nāshukron aur bure logon par nekī kā izhār kartā hai.

³⁶ Lāzim hai ki tum rahmdil ho kyonki tumhārā Bāp bhī rahmdil hai.

Munsif na Banānā

³⁷ Dūsroñ kī adālat na karnā to tumhārī bhī adālat nahīn kī jāegī. Dūsroñ ko mujrim qarār na denā to tum ko bhī mujrim qarār nahīn diyā jāegā. Muāf karo to tum ko bhī muāf kar diyā jāegā. ³⁸ Do to tum ko bhī diyā jāegā. Hāñ, jis hisāb se tum ne diyā usī hisāb se tum ko diyā jāegā, balki paimānā dabā dabā aur hilā hilā kar aur labrez karke tumhārī jholī meñ dāl diyā jāegā. Kyoñki jis paimāne se tum nāpte ho usī se tumhāre lie nāpā jāegā.”

³⁹ Phir Īsā ne yih misāl pesh kī. “Kyā ek andhā dūsre andhe kī rāhnumāī kar saktā hai? Hargiz nahīn! Agar wuh aisā kare to donoñ garhe meñ gir jāenge. ⁴⁰ Shāgird apne ustād se baṛā nahīn hotā balki jab use pūrī ṭrening milī ho to wuh apne ustād hī kī mānind hogā.

⁴¹ Tū kyoñ ḡhaur se apne bhāī kī āñkh meñ paṛe tinke par nazar kartā hai jabki tujhe wuh shahtīr nazar nahīn ātā jo terī apnī āñkh meñ hai? ⁴² Tū kyoñkar apne bhāī se kah saktā hai, ‘Bhāī, ṭhahro, mujhe tumhārī āñkh meñ paṛā tinkā nikālne do’ jabki tujhe apnī āñkh kā shahtīr nazar nahīn ātā? Riyākār! Pahle apnī āñkh ke shahtīr ko nikāl. Tab hī tujhe bhāī kā tinkā sāf nazar āegā aur tū use achchhī tarah se dekh kar nikāl sakegā.

Daraḡht Us ke Phal se Pahchānā Jātā Hai

⁴³ Na achchhā daraḡht ḡharāb phal lātā hai, na ḡharāb daraḡht achchhā phal. ⁴⁴ Har qism kā daraḡht us ke phal se pahchānā jāta hai. Ḳhārdār jhāriyoñ se anjīr yā angūr nahīn toṛe jāte. ⁴⁵ Nek shaḡhs kā achchhā phal us ke dil ke achchhe ḡhazāne se nikaltā hai jabki bure shaḡhs kā ḡharāb phal us ke dil kī burāī se nikaltā hai. Kyoñki jis chīz se dil bharā hotā hai wuhī chhalak kar muñh se nikaltī hai.

Do Qism ke Makān

⁴⁶ Tum kyoñ mujhe ‘Ḳhudāwand, Ḳhudāwand’ kah kar pukārtē ho? Merī bāt par to tum amal nahīn karte. ⁴⁷ Lekin main tum ko batātā hūn ki wuh shaḡhs kis kī mānind hai jo mere pās ā kar merī bāt sun letā aur us par amal kartā hai. ⁴⁸ Wuh us ādmī kī mānind hai jis ne apnā makān banāne ke lie ḡhrī buniyād kī khudāī karwāī. Khod khod kar wuh chaṭān tak pahuñch gayā. Usī par us ne makān kī buniyād rakhī. Makān mukammal huā to ek dīn sailāb āyā. Zor se bahtā huā pānī makān se ṭakrāyā, lekin wuh use hilā na sakā kyoñki wuh mazbūtī se banāyā gayā thā. ⁴⁹ Lekin jo merī bāt suntā aur us par amal nahīn kartā wuh us shaḡhs kī mānind hai jis ne apnā makān buniyād ke baḡhair zamīn par hī tāmīr kiyā. Jyoñ hī zor se bahtā huā pānī us se ṭakrāyā to wuh gir gayā aur sarāsar tabāh ho gayā.”

7

Romī Afsar ke Ḡhulām kī Shifā

¹ Yih sab kuchh logoñ ko sunāne ke bād Īsā Kafarnahūm chalā gayā. ² Wahāñ sau faujiyoñ par muqarrar ek afsar rahtā thā. Un dīnoñ meñ us kā ek ḡhulām jo use bahut azīz thā bīmār paṛ gayā. Ab wuh marne ko thā. ³ Chūñki afsar ne Īsā ke bāre meñ sunā thā is lie us ne Yahūdīyoñ ke kuchh buzurg yih darḡhāst karne ke lie us ke pās bhej die ki wuh ā kar ḡhulām ko shifā de. ⁴ Wuh Īsā ke pās pahuñch kar baṛe zor se iltijā karne lage, “Yih ādmī is lāyq hai ki āp us kī darḡhāst pūrī karen, ⁵ kyoñki wuh hamārī qaum se pyār kartā hai, yahāñ tak ki us ne hamāre lie ibādatḡhānā bhī tāmīr karwāyā hai.”

⁶ Chunāñche Īsā un ke sāth chal paṛā. Lekin jab wuh ḡhar ke qarīb pahuñch gayā to afsar ne apne kuchh dost yih kah kar us ke pās bhej die ki “Ḳhudāwand, mere ḡhar meñ āne kī taklīf na karen, kyoñki main is lāyq nahīn hūn. ⁷ Is lie main ne ḡhud ko āp ke pās āne ke lāyq bhī na samjhā. Bas wahīñ se kah deñ to merā ḡhulām

shifā pā jāegā. ⁸ Kyonki mujhe khud ālā afsaron ke hukm par chalnā partā hai aur mere mātaht bhī faujī haiñ. Ek ko kahtā hūñ, ‘Jā!’ To wuh jātā hai aur dūsre ko ‘Ā!’ To wuh ātā hai. Isī tarah maiñ apne naukar ko hukm detā hūñ, ‘Yih kar!’ To wuh kartā hai.”

⁹ Yih sun kar Īsā nihāyat hairān huā. Us ne muḥ kar apne pīchhe āne wāle hujūm se kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ, maiñ ne Isrāīl meñ bhī is qism kā īmān nahīñ pāyā.”

¹⁰ Jab afsar kā paighām pahuñchāne wāle ghar wāpas āe to unhoñ ne dekhā ki ghulām kī sehhat bahāl ho chukī hai.

Bewā kā Beṭā Zindā Kiyā Jātā Hai

¹¹ Kuchh der ke bād Īsā apne shāgirdon ke sāth Nāyn Shahr ke lie rawānā huā. Ek baṛā hujūm bhī sāth chal rahā thā. ¹² Jab wuh shahr ke darwāze ke qarīb pahuñchā to ek janāzā niklā. Jo naujawān faut huā thā us kī māñ bewā thī aur wuh us kā iklautā beṭā thā. Māñ ke sāth shahr ke bahut-se log chal rahe the. ¹³ Use dekh kar Khudāwand ko us par baṛā tars āyā. Us ne us se kahā, “Mat ro.” ¹⁴ Phir wuh janāze ke pās gayā aur use chhuā. Use uṭhāne wāle ruk gae to Īsā ne kahā, “Ai naujawān, maiñ tujhe kahtā hūñ ki uṭh.” ¹⁵ Murdā uṭh baiṭhā aur bolne lagā. Īsā ne use us kī māñ ke sapurd kar diyā.

¹⁶ Yih dekh kar tamām logon par khauf tārī ho gayā aur wuh Allāh kī tamjīd karke kahne lage, “Hamāre darmiyān ek baṛā nabī barpā huā hai. Allāh ne apnī qaum par nazar kī hai.”

¹⁷ Aur Īsā ke bāre meñ yih khabar pūre Yahūdiyā aur irdgird ke ilāqe meñ phail gai.

Yahyā kā Īsā se Sawāl

¹⁸ Yahyā ko bhī apne shāgirdon kī mārifat in tamām wāqiyāt ke bāre meñ patā chalā. Is par us ne do shāgirdon ko bulā kar ¹⁹ unheñ yih pūchhne ke lie Khudāwand ke pās bhejā, “Kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur ke intazār meñ raheñ?”

²⁰ Chunāñche yih shāgird Īsā ke pās pahuñch kar kahne lage, “Yahyā baptismā dene wāle ne hamen yih pūchhne ke lie bhejā hai ki kyā āp wuhī haiñ jise ānā hai yā ham kisī aur kā intazār karen?”

²¹ Īsā ne usī waqt bahut-se logon ko shifā dī thī jo mukhtalif qism kī bīmāriyon, musibaton aur badrūhon kī girift meñ the. Andhon kī āñkheñ bhī bahāl ho gai thīñ.

²² Is lie us ne jawāb meñ Yahyā ke qāsidoñ se kahā, “Yahyā ke pās wāpas jā kar use sab kuchh batā denā jo tum ne dekhā aur sunā hai. ‘Andhe dekhte, langare chalte phirte haiñ, korhiyon ko pāk-sāf kiyā jātā hai, bahre sunte haiñ, murdon ko zindā kiyā jātā hai aur gharibon ko Allāh kī khushkhabrī sunāī jātī hai.’ ²³ Yahyā ko batāo, ‘Mubārak hai wuh jo mere sabab se thokar khā kar bargashtā nahīñ hotā.’ ”

²⁴ Yahyā ke yih qāsid chale gae to Īsā hujūm se Yahyā ke bāre meñ bāt karne lagā, “Tum registān meñ kyā dekhe gae the? Ek sarkandā jo hawā ke har jhonke se hiltā hai? Beshak nahīñ. ²⁵ Yā kyā wahāñ jā kar aise ādmī kī tawaqko kar rahe the jo nafīs aur mulāym libās pahne hue hai? Nahīñ, jo shāndār kapre pahante aur aish-o-ishrat meñ zindagī guzarte haiñ wuh shāhī mahalon meñ pāe jāte haiñ. ²⁶ To phir tum kyā dekhe gae the? Ek nabī ko? Bilkul sahīh, balki maiñ tum ko batātā hūñ ki wuh nabī se bhī baṛā hai. ²⁷ Usī ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Dekh maiñ apne paighambar ko tere āge āge bhej detā hūñ jo tere sāmne rāstā taiyār karegā.’

²⁸ Maiñ tum ko batātā hūñ ki is duniyā meñ paidā hone wālā koī bhī shakhs Yahyā se baṛā nahīñ hai. To bhī Allāh kī bādshāhī meñ dākhil hone wālā sab se chhoṭā shakhs us se baṛā hai.”

²⁹ Bāt yih thī ki tamām qaum bashamūl ṭaiks lene wāloṇ ne Yahyā kā paighām sun kar Allāh kā insāf mān liyā aur Yahyā se baptismā liyā thā. ³⁰ Sirf Farīsī aur shariyat ke ulamā ne apne bāre meṇ Allāh kī marzī ko radd karke Yahyā kā baptismā lene se inkār kiyā thā.

³¹ Īsā ne bāt jāri rakhī, “Chunāñche main is nasl ke logoṇ ko kis se tashbīh dūn? Wuh kis se mutābiqat rakhte haiñ? ³² Wuh un bachchoṇ kī mānind haiñ jo bāzār meṇ baiṭhe khel rahe haiñ. Un meṇ se kuchh ūñchī āwāz se dūsre bachchoṇ se shikāyat kar rahe haiñ, ‘Ham ne bānsrī bajāi to tum na nāche. Phir ham ne nohā ke gīt gāe, lekin tum na roe.’ ³³ Dekho, Yahyā baptismā dene wālā āyā aur na roṭī khāi, na mai pī. Yih dekh kar tum kahte ho ki us meṇ badrūh hai. ³⁴ Phir Ibn-e-Ādam khātā aur pītā huā āyā. Ab tum kahte ho, ‘Dekho yih kaisā peṭū aur sharābī hai. Aur wuh ṭaiks lene wāloṇ aur gunāhgāroṇ kā dost bhī hai.’ ³⁵ Lekin hikmat apne tamām bachchoṇ se hī sahīh sābit huī hai.”

Īsā Shamāūn Farīsī ke Ghar Meṇ

³⁶ Ek Farīsī ne Īsā ko khānā khāne kī dāwat dī. Īsā us ke ghar jā kar khānā khāne ke lie baiṭh gayā. ³⁷ Us shahr meṇ ek badchalan aurat rahtī thī. Jab use patā chalā ki Īsā us Farīsī ke ghar meṇ khānā khā rahā hai to wuh itrdān meṇ beshqīmat itr lā kar ³⁸ pīchhe se us ke pānwoṇ ke pās kharī ho gaī. Wuh ro paṛī aur us ke ānsū ṭapak ṭapak kar Īsā ke pānwoṇ ko tar karne lage. Phir us ne us ke pānwoṇ ko apne bāloṇ se poñchh kar unheṇ chūmā aur un par itr ḍālā. ³⁹ Jab Īsā ke Farīsī mezbān ne yih dekhā to us ne dil meṇ kahā, “Agar yih ādmī nabī hotā to use mālūm hotā ki yih kis qism kī aurat hai jo use chhū rahī hai, ki yih gunāhgār hai.”

⁴⁰ Īsā ne in khayālāt ke jawāb meṇ us se kahā, “Shamāūn, main tujhe kuchh batānā chāhtā hūñ.”

Us ne kahā, “Jī ustād, batāen.”

⁴¹ Īsā ne kahā, “Ek sāhūkār ke do qarzdār the. Ek ko us ne chāndī ke 500 sikke di the aur dūsre ko 50 sikke. ⁴² Lekin donoṇ apnā qarz adā na kar sake. Yih dekh kar us ne donoṇ kā qarz muāf kar diyā. Ab mujhe batā, donoṇ qarzdāroṇ meṇ se kaun use zyādā azīz rakhegā?”

⁴³ Shamāūn ne jawāb diyā, “Mere khayāl meṇ wuh jise zyādā muāf kiyā gayā.”

Īsā ne kahā, “Tū ne ṭhīk andāzā lagāyā hai.” ⁴⁴ Aur aurat kī taraf muṛ kar us ne Shamāūn se bāt jāri rakhī, “Kyā tū is aurat ko dekhtā hai? ⁴⁵ Jab main is ghar meṇ āyā to tū ne mujhe pānw dhōne ke lie pānī na diyā. Lekin is ne mere pānwoṇ ko apne ānsuoṇ se tar karke apne bāloṇ se poñchh kar khushk kar diyā hai. Tū ne mujhe bosā na diyā, lekin yih mere andar āne se le kar ab tak mere pānwoṇ ko chūmne se bāz nahīn rahī. ⁴⁶ Tū ne mere sar par zaitūn kā tel na ḍālā, lekin is ne mere pānwoṇ par itr ḍālā. ⁴⁷ Is lie main tujhe batātā hūñ ki is ke gunāhoṇ ko go wuh bahut haiñ muāf kar diyā gayā hai, kyonki is ne bahut muhabbat kā izhār kiyā hai. Lekin jise kam muāf kiyā gayā ho wuh kam muhabbat rakhtā hai.”

⁴⁸ Phir Īsā ne aurat se kahā, “Tere gunāhoṇ ko muāf kar diyā gayā hai.”

⁴⁹ Yih sun kar jo sāth baiṭhe the āpas meṇ kahne lage, “Yih kis qism kā shakhs hai jo gunāhoṇ ko bhī muāf kartā hai?”

⁵⁰ Lekin Īsā ne khātūn se kahā, “Tere imān ne tujhe bachā liyā hai. Salāmatī se chalī jā.”

8

Khidmatguzār Khawātīn Īsā ke sāth Safr Kartī Haiñ

¹ Is ke kuchh der bād Īsā mukhtalif shahroṇ aur dehātoṇ meṇ se guzar kar safr karne lagā. Har jagah us ne Allāh kī bādshāhī ke bāre meṇ khushkhabrī sunāi. Us

ke bārah shāgird us ke sāth the, ² nīz kuchh khawātīn bhī jinheñ us ne badrūhoñ se rihāi aur bīmāriyoñ se shifā dī thī. In meñ se ek Mariyam thī jo Magdalīnī kahlātī thī jis meñ se sāt badrūheñ nikālī gāi thīn. ³ Phir Yuannā jo Khūzā kī bīwī thī. (Khūzā Herodes Bādshāh kā ek afsar thā.) Sūsannā aur dīgar kī khawātīn bhī thīn jo apne mālī wasāyl se un kī khidmat kartī thīn.

Bīj Bone Wāle kī Tamsīl

⁴ Ek din Īsā ne ek baṛe hujūm ko ek tamsīl sunāi. Log muḡhtalif shahroñ se use sunane ke lie jamā ho gae the.

⁵ “Ek kisān bīj bone ke lie niklā. Jab bīj idhar-udhar bikhar gayā to kuchh dāne rāste par gire. Wahāñ unheñ pāñwoñ tale kuchlā gayā aur parindoñ ne unheñ chug liyā. ⁶ Kuchh pathrīlī zamīn par gire. Wahāñ wuh ugne to lage, lekin namī kī kamī thī, is lie paude kuchh der ke bād sūkh gae. ⁷ Kuchh dāne khudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān bhī gire. Wahāñ wuh ugne to lage, lekin khudrau paudoñ ne sāth sāth baṛh kar unheñ phalne-phūlne kī jagah na dī. Chunāñche wuh bhī khatm ho gae. ⁸ Lekin aise dāne bhī the jo zarḡhez zamīn par gire. Wahāñ wuh ug sake aur jab fasal pak gāi to sau gunā zyādā phal paidā huā.”

Yih kah kar Īsā pukār uṭhā, “Jo sun saktā hai wuh sun le!”

Tamsīloñ kā Maqsad

⁹ Us ke shāgirdoñ ne us se pūchhā ki is tamsīl kā kyā matlab hai? ¹⁰ Jawāb meñ us ne kahā, “Tum ko to Allāh kī bādshāhī ke bhed samajhne kī liyāqat dī gāi hai. Lekin maiñ dūsroñ ko samjhāne ke lie tamsīleñ istemāl kartā hūñ tāki pāk kalām pūrā ho jāe ki ‘Wuh apnī āñkhoñ se dekheñge magar kuchh nahīñ jāneñge, wuh apne kānoñ se suneñge magar kuchh nahīñ samjheñge.’

Bīj Bone Wāle kī Tamsīl kā Matlab

¹¹ Tamsīl kā matlab yih hai: Bīj se murād Allāh kā kalām hai. ¹² Rāh par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sunte to haiñ, lekin phir Iblīs ā kar use un ke dilon se chhīn letā hai, aisā na ho ki wuh imān lā kar najāt pāeñ. ¹³ Pathrīlī zamīn par gire hue dāne wuh log haiñ jo kalām sun kar use khushī se qabūl to kar lete haiñ, lekin jaṛ nahīñ pakarte. Natīje meñ agarche wuh kuchh der ke lie imān rakhte haiñ to bhī jab kisī āzmāish kā sāmna karnā partā hai to wuh bargashtā ho jāte haiñ. ¹⁴ Khudrau kāñṭedār paudoñ ke darmiyān gire hue dāne wuh log haiñ jo sunte to haiñ, lekin jab wuh chale jāte haiñ to rozmarā kī pareshāniyāñ, daulat aur zindagī kī aish-o-ishrat unheñ phalne-phūlne nahīñ detī. Natīje meñ wuh phal lāne tak nahīñ pahuñchte. ¹⁵ Is ke muqābale meñ zarḡhez zamīn meñ gire hue dāne wuh log haiñ jin kā dil diyānatdār aur achchhā hai. Jab wuh kalām sunte haiñ to wuh use apnāte aur sābitqadmī se taraqqī karte karte phal lāte haiñ.

Koī Charāgh ko Bartan ke nīche Nahīñ Chhupātā

¹⁶ Jab koī charāgh jalātā hai to wuh use kisī bartan yā chārpāi ke nīche nahīñ rakhtā, balki use shamādān par rakh detā hai tāki us kī raushnī andar āne wāloñ ko nazar āe.

¹⁷ Jo kuchh bhī is waqt poshīdā hai wuh ākhir meñ zāhir ho jāegā, aur jo kuchh bhī chhupā huā hai wuh mālūm ho jāegā aur raushnī meñ lāyā jāegā.

¹⁸ Chunāñche is par dhyān do ki tum kis tarah sunte ho. Kyonki jis ke pās kuchh hai use aur diyā jāegā, jabki jis ke pās kuchh nahīñ hai us se wuh bhī chhīn liyā jāegā jis ke bāre meñ wuh khayāl kartā hai ki us kā hai.”

Īsā kī Māñ aur Bhāi

¹⁹ Ek din Īsā kī mān aur bhāi us ke pās āe, lekin wuh hujūm kī wajah se us tak na pahuñch sake. ²⁰ Chunāñche Īsā ko ittalā dī gaī, “Āp kī mān aur bhāi bāhar khare haiñ aur āp se milnā chāhte haiñ.”

²¹ Us ne jawāb diyā, “Merī mān aur bhāi wuh sab haiñ jo Allāh kā kalām sun kar us par amal karte haiñ.”

Īsā Āndhī ko Thamā Detā Hai

²² Ek din Īsā ne apne shāgirdon se kahā, “Āo, ham jhīl ko pār karen.” Chunāñche wuh kashtī par sawār ho kar rawānā hue. ²³ Jab kashtī chalī jā rahī thī to Īsā so gayā. Achānak jhīl par āndhī āī. Kashtī pānī se bharne lagī aur dūbne kā khatrā thā. ²⁴ Phir unhoñ ne Īsā ke pās jā kar use jagā diyā aur kahā, “Ustād, ustād, ham tabāh ho rahe haiñ.”

Wuh jāg uṭhā aur āndhī aur maujoñ ko dāñṭā. Āndhī tham gaī aur lahreñ bilkul sākit ho gaīñ. ²⁵ Phir us ne shāgirdon se pūchhā, “Tumhārā imān kahān hai?”

Un par khauf tārī ho gayā aur wuh saḡht hairān ho kar āpas meñ kahne lage, “Ākhir yih kaun hai? Wuh hawā aur pānī ko bhī hukm detā hai, aur wuh us kī mānte haiñ.”

Īsā Ek Garāsīnī Ādmī se Badrūheñ Nikāl Detā Hai

²⁶ Phir wuh safr jāri rakhte hue Garāsā ke ilāqe ke kināre par pahuñche jo jhīl ke pār Galīl ke muqābil hai. ²⁷ Jab Īsā kashtī se utrā to shahr kā ek ādmī Īsā ko milā jo badrūhoñ kī girift meñ thā. Wuh kāfī der se kapre pahne baḡhair chaltā phirtā thā aur apne ghar ke bajāe qabron meñ rahtā thā. ²⁸ Īsā ko dekh kar wuh chillāyā aur us ke sāmne gir gayā. Ūñchī āwāz se us ne kahā, “Īsā Allāh T’ālā ke Farzand, merā āp ke sāth kyā wāstā hai? Maiñ minnat kartā hūñ, mujhe azāb meñ na ḍaleñ.” ²⁹ Kyonki Īsā ne nāpāk rūh ko hukm diyā thā, “Ādmī meñ se nikal jā!” Is badrūh ne baṛī der se us par qabzā kiyā huā thā, is lie logoñ ne us ke hāth-pāñw zanjīron se bāndh kar us kī pahrādārī karne kī koshish kī thī, lekin befāydā. Wuh zanjīron ko toṛ ḍāltā aur badrūh use wīrān ilāqon meñ bhagāe phirtī thī.

³⁰ Īsā ne us se pūchhā, “Terā nām kyā hai?” Us ne jawāb diyā, “Lashkar.” Is nām kī wajah yih thī ki us meñ bahut-sī badrūheñ ghusī huī thīñ. ³¹ Ab yih minnat karne lagīñ, “Hameñ athāh garhe meñ jāne ko na kaheñ.”

³² Us waqt qarīb kī pahārī par suaron kā baṛā ḡhol char rahā thā. Badrūhoñ ne Īsā se iltamās kī, “Hameñ un suaron meñ dākhil hone deñ.” Us ne ijāzat de dī.

³³ Chunāñche wuh us ādmī meñ se nikal kar suaron meñ jā ghusīñ. Is par pūre ḡhol ke suar bhāḡ bhāḡ kar pahārī kī ḍhalān par se utre aur jhīl meñ jhapat kar dūb mare.

³⁴ Yih dekh kar suaron ke gallābān bhāḡ gae. Unhoñ ne shahr aur dehāt meñ is bāt kā charchā kiyā ³⁵ to log yih mālūm karne ke lie ki kyā huā hai apnī jaghoñ se nikal kar Īsā ke pās āe. Us ke pās pahuñche to wuh ādmī milā jis se badrūheñ nikal gaī thīñ. Ab wuh kapre pahne Īsā ke pāñwoñ meñ baiṭhā thā aur us kī zahnī hālat ṭhīk thī. Yih dekh kar wuh ḍar gae. ³⁶ Jinhoñ ne sab kuchh dekhā thā unhoñ ne logoñ ko batāyā ki is badrūh-giriftā ādmī ko kis tarah rihāī milī hai. ³⁷ Phir us ilāqe ke tamām logoñ ne Īsā se darḡhāst kī ki wuh unheñ chhoṛ kar chalā jāe, kyonki un par baṛā khauf chhā gayā thā. Chunāñche Īsā kashtī par sawār ho kar wāpas chalā gayā. ³⁸ Jis ādmī se badrūheñ nikal gaī thīñ us ne us se iltamās kī, “Mujhe bhī apne sāth jāne deñ.”

Lekin Īsā ne use ijāzat na dī balki kahā, ³⁹ “Apne ghar wāpas chalā jā aur dūsron ko wuh sab kuchh batā jo Allāh ne tere lie kiyā hai.”

Chunāñche wuh wāpas chalā gayā aur pūre shahr meñ logoñ ko batāne lagā ki Īsā ne mere lie kyā kuchh kiyā hai.

Yāir kī Beṭī aur Bīmār Kḥātūn

⁴⁰ Jab Īsā jhīl ke dūsre kināre par wāpas pahuñchā to logoñ ne us kā istiḡbāl kiyā, kyoñki wuh us ke intazār meñ the. ⁴¹ Itne meñ ek ādmī Īsā ke pās āyā jis kā nām Yāir thā. Wuh maqāmī ibādatkhāne kā rāhnumā thā. Wuh Īsā ke pānwoñ meñ gir kar minnat karne lagā, “Mere ghar chaleñ.” ⁴² Kyoñki us kī iklautī beṭī jo taqriban bārah sāl kī thī marne ko thī.

Īsā chal paṛā. Hujūm ne use yoñ gherā huā thā ki sāns lenā bhī mushkil thā. ⁴³ Hujūm meñ ek kḥātūn thī jo bārah sāl se kḥūn bahne ke marz se rihāī na pā sakī thī. Koī use shifā na de sakā thā. ⁴⁴ Ab us ne pīchhe se ā kar Īsā ke libās ke kināre ko chhuā. Kḥūn bahnā fauran band ho gayā. ⁴⁵ Lekin Īsā ne pūchhā, “Kis ne mujhe chhuā hai?”

Sab ne inkār kiyā aur Patras ne kahā, “Ustād, yih tamām log to āp ko gher kar dabā rahe haiñ.”

⁴⁶ Lekin Īsā ne isrār kiyā, “Kisī ne zarūr mujhe chhuā hai, kyoñki mujhe mahsūs huā hai ki mujh meñ se tawānāī niklī hai.” ⁴⁷ Jab us kḥātūn ne dekhā ki bhed khul gayā to wuh laraztī huī āī aur us ke sāmne gir gaī. Pūre hujūm kī maujūdagī meñ us ne bayān kiyā ki us ne Īsā ko kyoñ chhuā thā aur ki chhūte hī use shifā mil gaī thī. ⁴⁸ Īsā ne kahā, “Beṭī, tere imān ne tujhe bachā liyā hai. Salāmatī se chālī jā.”

⁴⁹ Īsā ne yih bāt abhī kḥatm nahīn kī thī ki ibādatkhāne ke rāhnumā Yāir ke ghar se koī shaḡhs ā pahuñchā. Us ne kahā, “Āp kī beṭī faut ho chukī hai, ab ustād ko mazīd taklīf na deñ.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne yih sun kar kahā, “Mat ghabrā. Faqt imān rakh to wuh bach jāegī.”

⁵¹ Wuh ghar pahuñch gae to Īsā ne kisī ko bhī siwāe Patras, Yūhannā, Yāqūb aur beṭī ke wālīdāin ke andar āne kī ijāzat na dī. ⁵² Tamām log ro rahe aur chhātī pīt pīt kar mātām kar rahe the. Īsā ne kahā, “Kḥāmosh! Wuh mar nahīn gaī balki so rahī hai.”

⁵³ Log hañs kar us kā mazāq uṛāne lage, kyoñki wuh jānte the ki laṛkī mar gaī hai.

⁵⁴ Lekin Īsā ne laṛkī kā hāth pakaṛ kar ūñchī āwāz se kahā, “Beṭī, jāg uṭh.” ⁵⁵ Laṛkī kī jān wāpas ā gaī aur wuh fauran uṭh khaṛī huī. Phir Īsā ne hukm diyā ki use kuchh khāne ko diyā jāe. ⁵⁶ Yih sab kuchh dekh kar us ke wālīdāin hairatzadā hue. Lekin us ne unheñ kahā ki is ke bāre meñ kisī ko bhī na batānā.

9

Īsā Bārah Rasūloñ ko Tablīḡh Karne Bhej Detā Hai

¹ Is ke bād Īsā ne apne bārah shāgirdoñ ko ikaṭṭhā karke unheñ badrūhoñ ko nikālne aur marīzoñ ko shifā dene kī quwwat aur iḡhtiyār diyā. ² Phir us ne unheñ Allāh kī bādshāhī kī munādī karne aur shifā dene ke lie bhej diyā. ³ Us ne kahā, “Safr par kuchh sāth na lenā. Na lāṭhī, na sāmān ke lie baig, na roṭī, na paise aur na ek se zyādā sūṭ. ⁴ Jis ghar meñ bhī tum jāte ho us meñ us maqām se chale jāne tak ṭhahro. ⁵ Aur agar maqāmī log tum ko qabūl na karen to phir us shahr se nikalte waqt us kī gard apne pānwoñ se jhāṛ do. Yoñ tum un ke ḡhilāf gawāhī doge.”

⁶ Chunāñche wuh nikal kar gāñw gāñw jā kar Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāne aur marīzoñ ko shifā dene lage.

Herodes Antipās Pareshān Ho Jātā Hai

⁷ Jab Galīl ke hukmrān Herodes Antipās ne sab kuchh sunā jo Īsā kar rahā thā to wuh uljhan meñ paṛ gayā. Bāz to kah rahe the ki Yahyā baptismā dene wālā jī uṭhā hai. ⁸ Auroñ kā ḡhayāl thā ki Iliyās Nabī Īsā meñ zāhir huā hai yā ki qadīm zamāne kā koī aur nabī jī uṭhā hai. ⁹ Lekin Herodes ne kahā, “Maiñ ne ḡhud Yahyā kā sar

qalam karwāyā thā. To phir yih kaun hai jis ke bāre meñ maiñ is qism kī bāteñ suntā hūñ?” Aur wuh us se milne kī koshish karne lagā.

Īsā 5000 Afrād ko Khānā Khilātā Hai

¹⁰ Rasūl wāpas āe to unhoñ ne Īsā ko sab kuchh sunāyā jo unhoñ ne kiyā thā. Phir wuh unheñ alag le jā kar Bait-saidā nāmī shahr meñ āyā. ¹¹ Lekin jab logoñ ko patā chalā to wuh un ke pīchhe wahāñ pahuñch gae. Īsā ne unheñ āne diyā aur Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ tālīm dī. Sāth sāth us ne marīzoñ ko shifā bhī dī. ¹² Jab din dhalne lagā to bārah shāgirdoñ ne pās ā kar us se kahā, “Logoñ ko rukhsat kar deñ tāki wuh irdgird ke dehātoñ aur bastiyōñ meñ jā kar rāt thaharne aur khāne kā band-o-bast kar sakeñ, kyonki is wirān jagah meñ kuchh nahīñ milegā.”

¹³ Lekin Īsā ne unheñ kahā, “Tum kḥud inheñ kuchh khāne ko do.”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Hamāre pās sirf pāñch roṭiyāñ aur do machhliyāñ haiñ. Yā kyā ham jā kar in tamām logoñ ke lie khānā kḥarīd lāeñ?” ¹⁴ (Wahāñ taqriban 5,000 mard the.)

Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Tamām logoñ ko gurohoñ meñ taqsim karke biṭhā do. Har guroh pachās afrād par mushtamil ho.”

¹⁵ Shāgirdoñ ne aisā hī kiyā aur sab ko biṭhā diyā. ¹⁶ Is par Īsā ne un pāñch roṭiyōñ aur do machhliyoñ ko le kar āsmān kī taraf nazar uṭhāi aur un ke lie shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne unheñ toṛ toṛ kar shāgirdoñ ko diyā tāki wuh logoñ meñ taqsim kareñ. ¹⁷ Aur sab ne jī bhar kar khāyā. Is ke bād jab bache hue ṭukṛe jamā kie gae to bārah ṭokre bhar gae.

Patras kā Iqrār

¹⁸ Ek din Īsā akelā duā kar rahā thā. Sirf shāgird us ke sāth the. Us ne un se pūchhā, “Maiñ ām logoñ ke nazdīk kaun hūñ?”

¹⁹ Unhoñ ne jawāb diyā, “Kuchh kahte haiñ Yahyā baptismā dene wālā, kuchh yih ki āp Iliyās Nabī haiñ. Kuchh yih bhī kahte haiñ kī qadīm zamāne kā koī nabī jī uṭhā hai.”

²⁰ Us ne pūchhā, “Lekin tum kyā kahte ho? Tumhāre nazdīk maiñ kaun hūñ?”

Patras ne jawāb diyā, “Āp Allāh ke Masīh haiñ.”

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

²¹ Yih sun kar Īsā ne unheñ yih bāt kisī ko bhī batāne se manā kiyā. ²² Us ne kahā, “Lāzim hai kī Ibn-e-Ādam bahut dukh uṭhā kar buzurgoñ, rāhnumā imāmoñ aur shariyat ke ulamā se radd kiyā jāe. Use qatl bhī kiyā jāegā, lekin tīsre din wuh jī uṭhegā.”

²³ Phir us ne sab se kahā, “Jo mere pīchhe ānā chāhe wuh apne āp kā inkār kare aur har roz apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe ho le. ²⁴ Kyonki jo apnī jān ko bachāe rakhnā chāhe wuh use kho degā. Lekin jo merī kḥatir apnī jān kho de wuhī use bachāegā. ²⁵ Kyā faydā hai agar kisī ko pūrī duniyā hāsil ho jāe magar wuh apnī jān se mahrūm ho jāe yā use is kā nuqsān uṭhānā pāre? ²⁶ Jo bhī mere aur merī bātoñ ke sabab se sharmāe us se Ibn-e-Ādam bhī us waqt sharmāegā jab wuh apne aur apne Bāp ke aur muqaddas farishtoñ ke jalāl meñ āegā. ²⁷ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, yahāñ kuchh aise log kḥare haiñ jo marne se pahle hī Allāh kī bādshāhī ko dekheñge.”

Īsā kī Sūrat Badal Jātī Hai

²⁸ Taqriban āṭh din guzar gae. Phir Īsā Patras, Yāqūb aur Yūhannā ko sāth le kar duā karne ke lie pahār par chaṛh gayā. ²⁹ Wahāñ duā karte karte us ke chehre kī sūrat badal gai aur us ke kapṛe safed ho kar bijli kī tarah chamakne lage. ³⁰ Achānak do mard zāhir ho kar us se mukḥatib hue. Ek Mūsā aur dūsrā Iliyās thā. ³¹ Un kī

shakl-o-sūrat purjalāl thī. Wuh Īsā se is ke bāre meñ bāt karne lage ki wuh kis tarah Allāh kā maqsad pūrā karke Yarūshalam meñ is duniyā se kūch kar jāegā. ³² Patras aur us ke sāthiyōñ ko gahrī nīnd ā gaī thī, lekin jab wuh jāg uṭhe to Īsā kā jalāl dekhā aur yih ki do ādmī us ke sāth khare haiñ. ³³ Jab wuh mard Īsā ko chhoṛ kar rawānā hone lage to Patras ne kahā, “Ustād, kitnī achchhī bāt hai ki ham yahāñ haiñ. Āeñ, ham tīn jhoñpīyāñ banāeñ, ek āp ke lie, ek Mūsā ke lie aur ek Iliyās ke lie.” Lekin wuh nahīñ jāntā thā ki kyā kah rahā hai.

³⁴ Yih kahte hī ek bādāl ā kar un par chhā gayā. Jab wuh us meñ dākhl hue to dahshatzadā ho gae. ³⁵ Phir bādāl se ek āwāz sunāī dī, “Yih merā chunā huā Farzand hai, is kī suno.”

³⁶ Āwāz khatm huī to Īsā akelā hī thā. Aur un dinon meñ shāgirdon ne kisī ko bhī is wāqīye ke bāre meñ na batāyā balki khāmosh rahe.

Īsā Larke meñ se Badrūh Nikāltā Hai

³⁷ Agle din wuh pahār se utar āe to ek barā hujūm Īsā se milne āyā. ³⁸ Hujūm meñ se ek ādmī ne ūñchī āwāz se kahā, “Ustād, mehrbānī karke mere beṭe par nazar kareñ. Wuh merā iklautā beṭā hai. ³⁹ Ek badrūh use bār bār apnī girift meñ le letī hai. Phir wuh achānak chīkheñ mārne lagtā hai. Badrūh use jhanjhoṛ kar itnā tang kartī hai ki us ke muñh se jhāg nikalne lagtā hai. Wuh use kuchal kuchal kar mushkil se chhoṛtī hai. ⁴⁰ Maiñ ne āp ke shāgirdon se darḥāst kī thī ki wuh use nikāleñ, lekin wuh nākām rahe.”

⁴¹ Īsā ne kahā, “Īmān se khālī aur ṭerhī nasl! Maiñ kab tak tumhāre pās rahūñ, kab tak tumheñ bardāsht karūñ?” Phir us ne ādmī se kahā, “Apne beṭe ko le ā.”

⁴² Beṭā Īsā ke pās ā rahā thā to badrūh use zamīn par paṭakh kar jhanjhoṛne lagī. Lekin Īsā ne nāpāk rūh ko dāñṭ kar bachche ko shifā dī. Phir us ne use wāpas bāp ke sapurd kar diyā. ⁴³ Tamām log Allāh kī azīm qudrat ko dekh kar hakkā-bakkā rah gae.

Īsā kī Maut kā Dūsrā Elān

Abhī sab un tamām kāmon par tājjub kar rahe the jo Īsā ne hāl hī meñ kie the ki us ne apne shāgirdon se kahā, ⁴⁴ “Merī is bāt par khūb dhyān do, Ibn-e-Ādam ko ādmiyon ke hawāle kar diyā jāegā.” ⁴⁵ Lekin shāgird is kā matlab na samjhe. Yih bāt un se poshīdā rahī aur wuh ise samajh na sake. Nīz, wuh Īsā se is ke bāre meñ pūchhne se ḍarte bhī the.

Kaun Sab se Barā Hai?

⁴⁶ Phir shāgird bahs karne lage ki ham meñ se kaun sab se barā hai. ⁴⁷ Lekin Īsā jāntā thā ki wuh kyā soch rahe haiñ. Us ne ek chhoṭe bachche ko le kar apne pās kharā kiyā ⁴⁸ aur un se kahā, “Jo mere nām meñ is bachche ko qabūl kartā hai wuh mujhe hī qabūl kartā hai. Aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh use qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai. Chunāñche tum meñ se jo sab se chhoṭā hai wuhī barā hai.”

Jo Tumhāre khilāf Nahīñ Wuh Tumhāre Haq meñ Hai

⁴⁹ Yūhannā bōl uṭhā, “Ustād, ham ne kisī ko dekhā jo āp kā nām le kar badrūheñ nikāl rahā thā. Ham ne use manā kiyā, kyonki wuh hamāre sāth mil kar āp kī pairawī nahīñ kartā.”

⁵⁰ Lekin Īsā ne kahā, “Use manā na karnā, kyonki jo tumhāre khilāf nahīñ wuh tumhāre haq meñ hai.”

Ek Sāmārī Gāñw Īsā ko Ṭaharne Nahīñ Detā

⁵¹ Jab wuh waqt qarīb āyā ki Īsā ko āsmān par uṭhā liyā jāe to wuh bare azm ke sāth Yarūshalam kī taraf safr karne lagā. ⁵² Is maqsad ke taht us ne apne āge qāsīd bhej die. Chalthe chalthe wuh Sāmariyon ke ek gāñw meñ pahunche jahāñ wuh us

ke lie ṭaharne kī jagah taiyār karnā chāhte the. ⁵³ Lekin gānw ke logoñ ne Īsā ko ṭikne na diyā, kyonki us kī manzil-e-maqsūd Yarūshalam thī. ⁵⁴ Yih dekh kar us ke shāgird Yāqūb aur Yūhannā ne kahā, “Ḳhudāwand, kyā [Iliyās kī tarah] ham kaheñ kī āsmān par se āg nāzil ho kar in ko bhasm kar de?”

⁵⁵ Lekin Īsā ne muṛ kar unheñ dāntā [aur kahā, “Tum nahīn jānte ki tum kis qism kī rūh ke ho. Ibn-e-Ādam is lie nahīn āyā ki logoñ ko halāk kare balki is lie ki unheñ bachāe.”] ⁵⁶ Chunāñche wuh kisī aur gānw meñ chale gae.

Pairawī kī Sanjīdagī

⁵⁷ Safr karte karte kisī ne rāste meñ Īsā se kahā, “Jahān bhī āp jāeñ main āp ke pīchhe chaltā rahūngā.”

⁵⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Lomṛiyān apne bhaṭoñ meñ aur parinde apne ghonṣloñ meñ ārām kar sakte haiñ, lekin Ibn-e-Ādam ke pās sar rakh kar ārām karne kī koī jagah nahīn.”

⁵⁹ Kisī aur se us ne kahā, “Mere pīchhe ho le.”

Lekin us ādmī ne kahā, “Ḳhudāwand, mujhe pahle jā kar apne bāp ko dafn karne kī ijāzat deñ.”

⁶⁰ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Murdoñ ko apne murde dafnāne de. Tū jā kar Allāh kī bādshāhī kī munādī kar.”

⁶¹ Ek aur ādmī ne yih māzarat chāhī, “Ḳhudāwand, main zarūr āp ke pīchhe ho lūngā. Lekin pahle mujhe apne ghar wāloñ ko ḵhairbād kahne deñ.”

⁶² Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Jo bhī hal chalāte hue pīchhe kī taraf dekhe wuh Allāh kī bādshāhī ke lāyq nahīn hai.”

10

Īsā 72 Shāgirdoñ ko Munādī ke lie Bhejtā Hai

¹ Is ke bād Ḳhudāwand ne mazīd 72 shāgirdoñ ko muqarrar kiyā aur unheñ do do karke apne āge har us shahr aur jagah bhej diyā jahān wuh abhī jāne ko thā. ² Us ne un se kahā, “Fasal bahut hai, lekin mazdūr thore. Is lie fasal ke mālik se darkhāst karo ki wuh fasal kāṭne ke lie mazīd mazdūr bhej de. ³ Ab rawānā ho jāo, lekin zahan meñ yih bāt rakho ki tum bheṛ ke bachchoñ kī mānind ho jinheñ main bheṛiyōñ ke darmiyān bhej rahā hūn. ⁴ Apne sāth na baṭwā le jānā, na sāmān ke lie baig, na jūte. Aur rāste meñ kisī ko bhī salām na karnā. ⁵ Jab bhī tum kisī ke ghar meñ dāḵhil ho to pahle yih kahnā, ‘Is ghar kī salāmatī ho.’ ⁶ Agar us meñ salāmatī kā koī bandā hogā to tumhārī barkat us par ṭahregī, warnā wuh tum par lauṭ āegī. ⁷ Salāmatī ke aise ghar meñ ṭahro aur wuh kuchh khāo-piyo jo tum ko diyā jāe, kyonki mazdūr apnī mazdūrī kā haqdār hai. Muḵhtalif gharoñ meñ ghūmte na phiro balki ek hī ghar meñ raho. ⁸ Jab bhī tum kisī shahr meñ dāḵhil ho aur log tum ko qabūl karen to jo kuchh wuh tum ko khāne ko deñ use khāo. ⁹ Wahān ke marīzoñ ko shifā de kar batāo ki Allāh kī bādshāhī qarīb ā gaī hai. ¹⁰ Lekin agar tum kisī shahr meñ jāo aur log tum ko qabūl na karen to phir shahr kī sarakoñ par khare ho kar kaho, ¹¹ ‘Ham apne jūtoñ se tumhāre shahr kī gard bhī jhār dete haiñ. Yoñ ham tumhāre ḵhilāf gawāhī dete haiñ. Lekin yih jān lo ki Allāh kī bādshāhī qarīb ā gaī hai.’ ¹² Main tum ko batātā hūn ki us dīn us shahr kī nisbat Sadūm kā hāl zyādā qābil-e-bardāst hogā.

Taubā na Karne Wāle Shahrōñ par Afsos

¹³ Ai Ḳhurāzīn, tujh par afsos! Bait-saidā, tujh par afsos! Agar Sūr aur Saidā meñ wuh mojize kie gae hote jo tum meñ hue to wahān ke log kab ke ṭaṭ orh kar aur sar par rākh ḍāl kar taubā kar chuke hote. ¹⁴ Jī hān, adālat ke dīn tumhārī nisbat Sūr aur

Saidā kā hāl zyādā qābil-e-bardāsht hogā. ¹⁵ Aur tū ai Kafarnahūm, kyā tujhe āsmān tak sarfarāz kiyā jāegā? Hargiz nahīn, balki tū utartā utartā Pātāl tak pahunchegā.

¹⁶ Jis ne tumhārī sunī us ne merī bhī sunī. Aur jis ne tum ko radd kiyā us ne mujhe bhī radd kiyā. Aur mujhe radd karne wāle ne use bhī radd kiyā jis ne mujhe bhejā hai."

72 Shāgirdoñ kī Wāpasī

¹⁷ 72 shāgird lauṭ ae. Wuh bahut khush the aur kahne lage, "Khudāwand, jab ham āp kā nām lete haiñ to badrūheñ bhī hamāre tābe ho jātī haiñ."

¹⁸ Īsā ne jawāb diyā, "Iblīs mujhe nazar āyā aur wuh bijlī kī tarah āsmān se gir rahā thā. ¹⁹ Dekho, main ne tum ko sāñpoñ aur bichchhuoñ par chalne kā iḡhtiyār diyā hai. Tum ko dushman kī pūrī tāqat par iḡhtiyār hāsīl hai. Kuchh bhī tum ko nuqsān nahīn pahunchā sakegā. ²⁰ Lekin is wajah se khushī na manāo ki badrūheñ tumhāre tābe haiñ, balki is wajah se ki tumhāre nām āsmān par darj kie gae haiñ."

Bāp kī Tamjīd

²¹ Usī waqt Īsā Rūhul-quḍs meñ khushī manāne lagā. Us ne kahā, "Ai Bāp, āsmān-o-zamīn ke Mālik! Main terī tamjīd kartā hūñ ki tū ne yih bāt dānāoñ aur aqalmandoñ se chhupā kar chhoṭe bachchoñ par zāhir kar dī hai. Hāñ mere Bāp, kyonki yihī tujhe pasand āyā."

²² Mere Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diyā hai. Koī nahīn jāntā ki Farzand kaun hai siwāe Bāp ke. Aur koī nahīn jāntā ki Bāp kaun hai siwāe Farzand ke aur un logoñ ke jin par Farzand yih zāhir karnā chāhtā hai."

²³ Phir Īsā shāgirdoñ kī taraf muṛā aur alahdagī meñ un se kahne lagā, "Mubārak haiñ wuh āñkheñ jo wuh kuchh dekhtī haiñ jo tum ne dekhā hai. ²⁴ Main tum ko batātā hūñ ki bahut-se nabī aur bādshāh yih dekhnā chāhte the jo tum dekhte ho, lekin unhoñ ne na dekhā. Aur wuh yih sunane ke ārzūmand the jo tum sunte ho, lekin unhoñ ne na sunā."

Nek Sāmārī kī Tamsīl

²⁵ Ek mauqe par shariāt kā ek ālim Īsā ko phaṁsāne kī khātir kharā huā. Us ne pūchhā, "Ustād, main kyā kyā karne se mirās meñ abadī zindagī pā saktā hūñ?"

²⁶ Īsā ne us se kahā, "Shariāt meñ kyā likhā hai? Tū us meñ kyā paṛhtā hai?"

²⁷ Ādmī ne jawāb diyā, " 'Rab apne Khudā se apne pūre dil, apnī pūrī jān, apnī pūrī tāqat aur apne pūre zahan se pyār karnā.' Aur 'Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.' "

²⁸ Īsā ne kahā, "Tū ne thīk jawāb diyā. Aisā hī kar to zindā rahegā."

²⁹ Lekin ālim ne apne āp ko durust sābit karne kī gharz se pūchhā, "To merā paṛosī kaun hai?"

³⁰ Īsā ne jawāb meñ kahā, "Ek ādmī Yarūshalām se Yarīhū kī taraf jā rahā thā ki wuh dākuoñ ke hāthoñ meñ paṛ gayā. Unhoñ ne us ke kapṛe utār kar use khūb mārā aur adhmuā chhoṛ kar chale gae. ³¹ Ittifāq se ek imām bhī usī rāste par Yarīhū kī taraf chal rahā thā. Lekin jab us ne zaḡhmī ādmī ko dekhā to rāste kī parlī taraf ho kar āge nikal gayā. ³² Lāwī qabīle kā ek khādim bhī wahāñ se guzarā. Lekin wuh bhī rāste kī parlī taraf se āge nikal gayā. ³³ Phir Sāmariya kā ek musāfir wahāñ se guzarā. Jab us ne zaḡhmī ādmī ko dekhā to use us par tars āyā. ³⁴ Wuh us ke pās gayā aur us ke zaḡhmoñ par tel aur mai lagā kar un par paṭṭiyāñ bāndh dīñ. Phir us ko apne gadhe par biṭhā kar sarāy tak le gayā. Wahāñ us ne us kī mazīd dekh-bhāl kī. ³⁵ Agle dīn us ne chāñdī ke do sikke nikāl kar sarāy ke mālik ko diē aur kahā, 'Is kī dekh-bhāl karnā. Agar kharchā is se baṛh kar huā to main wāpasī par adā kar dūngā.' "

³⁶ Phir Īsā ne pūchhā, “Ab terā kyā khayāl hai, ḍakuon kī zad meñ āne wāle ādmī kā paṛosī kaun thā? Imām, Lāwī yā Sāmārī?”

³⁷ Ālim ne jawāb diyā, “Wuh jis ne us par rahm kiyā.”

Īsā ne kahā, “Bilkul thīk. Ab tū bhī jā kar aisā hī kar.”

Īsā Mariyam aur Marthā ke Ghar Jātā Hai

³⁸ Phir Īsā shāgirdon ke sāth āge niklā. Chalte chalte wuh ek gānw meñ pahuñchā. Wahān kī ek aurat banām Marthā ne use apne ghar meñ khushāmdīd kahā. ³⁹ Marthā kī ek bahan thī jis kā nām Mariyam thā. Wuh Khudāwand ke pānwon meñ baiṭh kar us kī bāteñ sunane lagī ⁴⁰ jabki Marthā mehmānon kī khidmat karte karte thak gai. Ākhirkār wuh Īsā ke pās ā kar kahne lagī, “Khudāwand, kyā āp ko parwā nahīn ki merī bahan ne mehmānon kī khidmat kā pūrā intazām mujh par chhoṛ diyā hai? Us se kaheñ ki wuh merī madad kare.”

⁴¹ Lekin Khudāwand Īsā ne jawāb meñ kahā, “Marthā, Marthā, tū bahut-sī fikron aur pareshāniyon meñ paṛ gai hai. ⁴² Lekin ek bāt zarūrī hai. Mariyam ne behtar hissā chun liyā hai aur yih us se chhīnā nahīn jāegā.”

11

Duā Kis Tarah Karnī Hai

¹ Ek dīn Īsā kahīn duā kar rahā thā. Jab wuh fāriḡ huā to us ke kisī shāgird ne kahā, “Khudāwand, hamēñ duā karnā sikhāeñ, jis tarah Yahyā ne bhī apne shāgirdon ko duā karne kī tālīm dī.”

² Īsā ne kahā, “Duā karte waqt yon kahnā,

 Ai Bāp,

 terā nām muqaddas mānā jāe.

 Terī bādshāhī āe.

³ Har roz hamēñ hamārī roz kī roṭī de.

⁴ Hamāre gunāhon ko muāf kar.

Kyonki ham bhī har ek ko muāf karte haiñ

jo hamārā gunāh kartā hai. *

Aur hamēñ āzmāish meñ na paṛne de.”

Māngte Raho

⁵ Phir us ne un se kahā, “Agar tum meñ se koī ādhī rāt ke waqt apne dost ke ghar jā kar kahe, ‘Bhāī, mujhe tīn roṭiyāñ de, bād meñ maiñ yih wāpas kar dūngā. ⁶ Kyonki merā dost safr karke mere pās āyā hai aur maiñ use khāne ke lie kuchh nahīn de saktā.’ ⁷ Ab farz karo ki yih dost andar se jawāb de, ‘Mehrbānī karke mujhe tang na kar. Darwāze par tālā lagā hai aur mere bachche mere sāth bistar par haiñ, is lie maiñ tujhe dene ke lie uṭh nahīn saktā.’ ⁸ Lekin maiñ tum ko yih batātā hūñ ki agar wuh dostī kī khātir na bhī uṭhe, to bhī wuh apne dost ke bejā isrār kī wajah se us kī tamām zarūrat pūrī karegā.

⁹ Chunāñche māngte raho to tum ko diyā jāegā, dhūñḍte raho to tum ko mil jāegā. Khaṭkhaṭāte raho to tumhāre lie darwāzā khol diyā jāegā. ¹⁰ Kyonki jo bhī māngtā hai wuh pātā hai, jo dhūñḍtā hai use miltā hai aur jo khaṭkhaṭātā hai us ke lie darwāzā khol diyā jātā hai. ¹¹ Tum bāpon meñ se kaun apne beṭe ko sānp degā agar wuh machhlī mānge? ¹² Yā kaun use bichchhū degā agar wuh aṇḍā mānge? Koī nahīn! ¹³ Jab tum bure hone ke bāwujūd itne samajhdār ho ki apne bachchon ko achchhī chīzeñ de sakte ho to phir kitnī zyādā yaqīnī bāt hai ki āsmānī Bāp apne māngne wālon ko Rūhul-quds degā.”

* **11:4** Lafzī tarjumā: jo hamārā qarzdār hai.

Īsā aur Badrūhoñ kā Sardār

¹⁴ Ek dīn Īsā ne ek aisī badrūh nikāl dī jo gūngī thī. Jab wuh gūnge ādmī meñ se niklī to wuh bolne lagā. Wahāñ par jamā log hakkā-bakkā rah gae. ¹⁵ Lekin bāz ne kahā, “Yih to badrūhoñ ke sardār Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hai.”

¹⁶ Auroñ ne use āzmāne ke lie kisī ilāhī nishān kā mutālabā kiyā. ¹⁷ Lekin Īsā ne un ke khayālāt jān kar kahā, “Jis bādshāhī meñ bhī phūṭ par jāe wuh tabāh ho jāegī, aur jis gharāne kī aisī hālat ho wuh bhī khāk meñ mil jāegā. ¹⁸ Tum kahte ho ki main Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hūñ. Lekin agar Iblīs meñ phūṭ par gāi hai to phir us kī bādshāhī kis tarah qāym rah saktī hai? ¹⁹ Dūsrā sawāl yih hai, agar main Bāl-zabūl kī madad se badrūhoñ ko nikāltā hūñ to tumhāre beṭe unheñ kis ke zariye nikālte haiñ? Chunāñche wuhī is bāt meñ tumhāre munsif hoñge. ²⁰ Lekin agar main Allāh kī qudrat se badrūhoñ ko nikāltā hūñ to phir Allāh kī bādshāhī tumhāre pās pahuñch chukī hai.

²¹ Jab tak koī zorāwar ādmī hathiyāroñ se lais apne ḍere kī pahrādārī kare us waqt tak us kī milkiyat mahfūz rahtī hai. ²² Lekin agar koī zyādā tāqatwar shakhs hamlā karke us par ghālib āe to wuh us ke aslāh par qabzā karegā jis par us kā bharosā thā, aur lūṭā huā māl apne logoñ meñ taqsim kar degā.

²³ Jo mere sāth nahīñ wuh mere khilāf hai aur jo mere sāth jamā nahīñ kartā wuh bikhertā hai.

Badrūh kī Wāpasī

²⁴ Jab koī badrūh kisī shakhs meñ se nikaltī hai to wuh wīrān ilāqoñ meñ se guzartī huī āram kī jagah talāsh kartī hai. Lekin jab use koī aisā maqām nahīñ miltā to wuh kahtī hai, ‘Main apne us ghar meñ wāpas chalī jāūngī jis meñ se niklī thī.’ ²⁵ Wuh wāpas ā kar dekhtī hai ki kisī ne jhārū de kar sab kuchh salīqe se rakh diyā hai. ²⁶ Phir wuh jā kar sāt aur badrūheñ dhūnd lātī hai jo us se badtar hotī haiñ, aur wuh sab us shakhs meñ ghus kar rahne lagtī haiñ. Chunāñche ab us ādmī kī hālat pahle kī nisbat zyādā burī ho jātī hai.”

Kaun Mubāarak Hai?

²⁷ Īsā abhī yih bāt kar hī rahā thā ki ek aurat ne ūñchī āwāz se kahā, “Āp kī māñ mubāarak hai jis ne āp ko janm diyā aur āp ko dūdh pilāyā.”

²⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Bāt yih nahīñ hai. Haqīqat meñ wuh mubāarak haiñ jo Allāh kā kalām sun kar us par amal karte haiñ.”

Ilāhī Nishān kā Taqāzā

²⁹ Sunane wāloñ kī tādād bahut barh gāi to wuh kahne lagā, “Yih nasl sharīr hai, kyonki yih mujh se ilāhī nishān kā taqāzā kartī hai. Lekin ise koī bhī ilāhī nishān pesh nahīñ kiyā jāegā siwāe Yūnus ke nishān ke. ³⁰ Kyonki jis tarah Yūnus Nīnwā Shahr ke bāshindoñ ke lie nishān thā bilkul usī tarah Ibn-e-Ādam is nasl ke lie nishān hogā. ³¹ Qiyāmat ke dīn junūbī mulk Sabā kī malikā is nasl ke logoñ ke sāth kharī ho kar unheñ mujrim qarār degī. Kyonki wuh dūr-darāz mulk se Sulemān kī hikmat sunane ke lie āī thī jabki yahāñ wuh hai jo Sulemān se bhī barā hai. ³² Us dīn Nīnwā ke bāshinde bhī is nasl ke logoñ ke sāth kharē ho kar unheñ mujrim ṭhahrāenge. Kyonki Yūnus ke elān par unhoñ ne taubā kī thī jabki yahāñ wuh hai jo Yūnus se bhī barā hai.

Badan kī Raushnī

³³ Jab koī shakhs charāgh jalātā hai to na wuh use chhupātā, na bartan ke nīche rakhtā balki use shamādān par rakh detā hai tāki us kī raushnī andar āne wāloñ ko nazar āe. ³⁴ Terī āñkh tere badan kā charāgh hai. Agar terī āñkh ṭhīk ho to terā pūrā jism raushan hogā. Lekin agar āñkh kharāb ho to pūrā jism andherā hī andherā hogā. ³⁵ Khabardār! Aisā na ho ki jo raushnī tere andar hai wuh haqīqat meñ tārikī

ho. ³⁶ Chunānche agar terā pūrā jism raushan ho aur koī bhī hissā tārīk na ho to phir wuh bilkul raushan hogā, aisā jaisā us waqt hotā hai jab charāgh tujhe apne chamakne-damakne se raushan kar detā hai.”

Farīsiyōn par Afsos

³⁷ Īsā abhī bāt kar rahā thā ki kisī Farīsī ne use khāne kī dāwat dī. Chunānche wuh us ke ghar meñ jā kar khāne ke lie baiṭh gayā. ³⁸ Mezbān barā hairān huā, kyonki us ne dekhā ki Īsā hāth dhoe baḡhair khāne ke lie baiṭh gayā hai. ³⁹ Lekin Ḳhudāwand ne us se kahā, “Dekho, tum Farīsī bāhar se har pyāle aur bartan kī safāī karte ho, lekin andar se tum lūṭ-mār aur sharārat se bhare hote ho. ⁴⁰ Nādāno! Allāh ne bāhar wāle hisse ko ḳhalaq kiya, to kyā us ne andar wāle hisse ko nahīn banāyā? ⁴¹ Chunānche jo kuchh bartan ke andar hai use ḡharībōn ko de do. Phir tumhāre lie sab kuchh pāk-sāf hogā.

⁴² Farīsiyo, tum par afsos! Kyonki ek taraf tum paudīnā, sadāb aur bāḡh kī har qism kī tarkārī kā daswān hissā Allāh ke lie maḳhsūs karte ho, lekin dūsarī taraf tum īnsāf aur Allāh kī muhabbat ko nazarandāz karte ho. Lāzim hai ki tum yih kām bhī karo aur pahlā bhī na chhoṛo.

⁴³ Farīsiyo, tum par afsos! Kyonki tum ibādatḳhānōn kī izzat kī kursiyōn par baiṭhne ke lie bechain rahte aur bāzār meñ logōn kā salām sunane ke lie tarapte ho. ⁴⁴ Hān, tum par afsos! Kyonki tum poshīdā qabroñ kī mānind ho jin par se log nādānistā taur par guzarte haiñ.”

⁴⁵ Sharīat ke ek ālim ne etarāz kiya, “Ustād, āp yih kah kar hamārī bhī be'izzatī karte haiñ.”

⁴⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Tum sharīat ke ālimōn par bhī afsos! Kyonki tum logōn par bhārī bojh ḡāl dete ho jo mushkil se uṭhāyā jā saktā hai. Na sirf yih balki tum ḳhud is bojh ko apnī ek unglī bhī nahīn lagāte. ⁴⁷ Tum par afsos! Kyonki tum nabiyōn ke mazār banā dete ho, un ke jinheñ tumhāre bāpdādā ne mār ḡālā. ⁴⁸ Is se tum gawāhī dete ho ki tum wuh kuchh pasand karte ho jo tumhāre bāpdādā ne kiya. Unhōn ne nabiyōn ko qatl kiya jabki tum un ke mazār tāmīr karte ho. ⁴⁹ Is lie Allāh kī hikmat ne kahā, ‘Main un meñ nabī aur rasūl bhej dūngī. Un meñ se bāz ko wuh qatl karenge aur bāz ko satāenge.’ ⁵⁰ Natīje meñ yih nasl tamām nabiyōn ke qatl kī zimmedār ṭhahregī—duniyā kī takhlīq se le kar āj tak, ⁵¹ yānī Hābīl ke qatl se le kar Zakariyāh ke qatl tak, jise Baitul-muḡaddas ke sahan meñ maujūd qurbāngāh aur Baitul-muḡaddas ke darwāze ke darmiyān qatl kiya gayā. Hān, main tum ko batātā hūn ki yih nasl zarūr un kī zimmedār ṭhahregī.

⁵² Sharīat ke ālimo, tum par afsos! Kyonki tum ne ilm kī kunjī ko chhīn liyā hai. Na sirf yih ki tum ḳhud dāḳhil nahīn hue, balki tum ne dāḳhil hone wāloñ ko bhī rok liyā.”

⁵³ Jab Īsā wahān se niklā to ālim aur Farīsī us ke saḳht muḳhālīf ho gae aur barē ḡhaur se us kī pūchh-gachh karne lage. ⁵⁴ Wuh is tāk meñ rahe ki use muñh se niklī kisī bāt kī wajah se pakareñ.

12

Riyākārī se Ḳhabardār Raho!

¹ Itne meñ kāi hazār log jamā ho gae the. Barī tādād kī wajah se wuh ek dūsre par gire parte the. Phir Īsā apne shāgirdōn se yih bāt karne lagā, “Farīsiyōn ke ḳhamīr yānī riyākārī se ḳhabardār! ² Jo kuchh bhī abhī chhupā huā hai use āḳhir meñ zāhir kiya jāegā aur jo kuchh bhī is waqt poshīdā hai us kā rāz āḳhir meñ khul jāegā. ³ Is lie jo kuchh tum ne andhere meñ kahā hai wuh roz-e-raushan meñ sunāyā jāegā aur

jo kuchh tum ne andarūnī kamron kā darwāzā band karke āhistā āhistā kān meñ bayān kiyā hai us kā chhaton se elān kiyā jāegā.

Kis se Ḍarnā Chāhie?

⁴ Mere azīzo, un se mat ḍarnā jo sirf jism ko qatl karte haiñ aur mazīd nuqsān nahīñ pahuñchā sakte. ⁵ Maiñ tum ko batātā hūñ ki kis se ḍarnā hai. Allāh se ḍaro, jo tumheñ halāk karne ke bād jahannum meñ phaiñkne kā iḡhtiyār bhī rakhtā hai. Jī hāñ, usī se ḡhauf khāo.

⁶ Kyā pāñch chiriyāñ do paison meñ nahīñ biktīñ? To bhī Allāh har ek kī fikr karke ek ko bhī nahīñ bhūltā. ⁷ Hāñ, balki tumhāre sar ke sab bāl bhī gine hue haiñ. Lihāzā mat ḍaro. Tumhārī qadar-o-qīmat bahut-sī chiriyon se kahīñ zyādā hai.

Masīh kā Iqrār yā Inkār Karne ke Natīje

⁸ Maiñ tum ko batātā hūñ, jo bhī logon ke sāmne merā iqrār kare us kā iqrār Ibn-e-Ādam bhī farishton ke sāmne karegā. ⁹ Lekin jo logon ke sāmne merā inkār kare us kā bhī Allāh ke farishton ke sāmne inkār kiyā jāegā.

¹⁰ Aur jo bhī Ibn-e-Ādam ke ḡhilāf bāt kare use muāf kiyā jā saktā hai. Lekin jo Rūhul-quds ke ḡhilāf kufr bake use muāf nahīñ kiyā jāegā.

¹¹ Jab log tum ko ibādatḡhānon meñ aur hākimon aur iḡhtiyār wālon ke sāmne ghasīḡ kar le jāeñge to yih sochte sochte pareshān na ho jānā ki maiñ kis tarah apnā difā karūñ yā kyā kahūñ, ¹² kyonki Rūhul-quds tum ko usī waqt sikhā degā ki tum ko kyā kahnā hai.”

Nādān Amīr kī Tamsīl

¹³ Kisī ne bhīr meñ se kahā, “Ustād, mere bhāī se kaheñ ki mīrās kā merā hissā mujhe de.”

¹⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Bhāī, kis ne mujhe tum par jaj yā taḡsīm karne wālā muḡarrar kiyā hai?” ¹⁵ Phir us ne un se mazīd kahā, “Ḳhabardār! Har ḡism ke lālach se bache rahnā, kyonki insān kī zindagī us ke māl-o-daulat kī kasrat par munhasir nahīñ.”

¹⁶ Us ne unheñ ek tamsīl sunāī. “Kisī amīr ādmī kī zamīn meñ achchhī fasal paidā huī. ¹⁷ Chunāñche wuh sochne lagā, ‘Ab maiñ kyā karūñ? Mere pās to itnī jagah nahīñ jahāñ maiñ sab kuchh jamā karke rakhūñ.’ ¹⁸ Phir us ne kahā, ‘Maiñ yih karūñgā ki apne godāmon ko dhā kar in se bare tāmīr karūñgā. Un meñ apnā tamām anāj aur bāḡī paidāwār jamā kar lūñgā. ¹⁹ Phir maiñ apne āp se kahūñgā ki lo, in achchhī chīzon se terī zarūriyāt bahut sālon tak pūrī hotī raheñgī. Ab ārām kar. Khā, pī aur ḡhushī manā.’ ²⁰ Lekin Allāh ne us se kahā, ‘Ahmaq! Isī rāt tū mar jāegā. To phir jo chīzeñ tū ne jamā kī haiñ wuh kis kī hoñgī?’

²¹ Yihī us shakhs kā anjām hai jo sirf apne lie chīzeñ jamā kartā hai jabki wuh Allāh ke sāmne ḡharīb hai.”

Allāh par Bharosā

²² Phir Īsā ne apne shāḡirdon se kahā, “Is lie apnī zindagī kī zarūriyāt pūrī karne ke lie pareshān na raho ki hāy, maiñ kyā khāūñ. Aur jism ke lie fikrmand na raho ki hāy, maiñ kyā pahnūñ. ²³ Zindagī to khāne se zyādā aham hai aur jism poshāk se zyādā. ²⁴ Kawwon par ḡhaur karo. Na wuh bīj bote, na fasleñ kātte haiñ. Un ke pās na sḡor hotā hai, na godām. To bhī Allāh ḡhud unheñ khānā khilātā hai. Aur tumhārī qadar-o-qīmat to parindon se kahīñ zyādā hai. ²⁵ Kyā tum meñ se koī fikr karte karte apnī zindagī meñ ek lamhe kā bhī izāfā kar saktā hai? ²⁶ Agar tum fikr karne se itnī chhoḡī-sī tabdīlī bhī nahīñ lā sakte to phir tum bāḡī bāton ke bare meñ kyon fikrmand ho? ²⁷ Ḡhaur karo ki sosan ke phūl kis tarah ugte haiñ. Na wuh mehnat karte, na kātte haiñ. Lekin maiñ tumheñ batātā hūñ ki Sulemān Bādshāh

apnī pūrī shān-o-shaukat ke bāwujūd aise shāndār kapṛon se mulabbas nahīn thā jaise un meñ se ek. ²⁸ Agar Allāh us ghās ko jo āj maidān meñ hai aur kal āg meñ jhoñkī jāegī aisā shāndār libās pahnātā hai to ai kam-etaqādo, wuh tum ko pahnāne ke lie kyā kuchh nahīn karegā?

²⁹ Is kī talāsh meñ na rahnā ki kyā khāoge yā kyā piyoge. Aisī bāton kī wajah se bechain na raho. ³⁰ Kyoñki duniyā meñ jo īmān nahīn rakhte wuhī in tamām chīzon ke pīchhe bhāgte rahte haiñ, jabki tumhāre Bāp ko pahle se mālūm hai ki tum ko in kī zarūrat hai. ³¹ Chunāñche usī kī bādshāhī kī talāsh meñ raho. Phir yih tamām chīzeñ bhī tum ko mil jāēgī.

Āsmān par Daulat Jamā Karnā

³² Ai chhoṭe galle, mat ḍarnā, kyoñki tumhāre Bāp ne tum ko bādshāhī denā pasand kiya. ³³ Apnī milkiyat bech kar gharibon ko de denā. Apne lie aise baṭwe banwāo jo nahīn ghistē. Apne lie āsmān par aisā khazānā jamā karo jo kabhī khatm nahīn hogā aur jahān na koī chor āegā, na koī kīrā use kharāb karegā. ³⁴ Kyoñki jahān tumhārā khazānā hai wahīn tumhārā dil bhī lagā rahegā.

Har Waqt Taiyār Naukar

³⁵ Khidmat ke lie taiyār khare raho aur is par dhyān do ki tumhāre charāgh jalte raheñ. ³⁶ Yānī aise naukaron kī mānind jin kā mālik kisī shādī se wāpas āne wālā hai aur wuh us ke lie taiyār khare haiñ. Jyon hī wuh ā kar dastak de wuh darwāze ko khol deñge. ³⁷ Wuh naukar mubārak haiñ jinheñ mālik ā kar jāgte hue aur chaukas pāegā. Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki yih dekh kar mālik apne kapre badal kar unheñ biṭhāegā aur mez par un kī khidmat karegā. ³⁸ Ho saktā hai mālik ādhī rāt yā is ke bād āe. Agar wuh is sūrat meñ bhī unheñ musta'id pāe to wuh mubārak haiñ. ³⁹ Yaqīn jāno, agar kisī ghar ke mālik ko patā hotā ki chor kab āegā to wuh zarūr use ghar meñ naqb lagāne na detā. ⁴⁰ Tum bhī taiyār raho, kyoñki Ibn-e-Ādam aise waqt āegā jab tum is kī tawaqqo nahīn karoge.”

Wafādār Naukar

⁴¹ Patras ne pūchhā, “Khudāwand, kyā yih tamsīl sirf hamāre lie hai yā sab ke lie?”

⁴² Khudāwand ne jawāb diyā, “Kaun-sā naukar wafādār aur samajhdār hai? Farz karo ki ghar ke mālik ne kisī naukar ko bāqī naukaron par muqarrar kiya ho. Us kī ek zimmedārī yih bhī hai ki unheñ waqt par munāsib khānā khilāe. ⁴³ Wuh naukar mubārak hogā jo mālik kī wāpasī par yih sab kuchh kar rahā hogā. ⁴⁴ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki yih dekh kar mālik use apnī pūrī jāydād par muqarrar karegā. ⁴⁵ Lekin farz karo ki naukar apne dil meñ soche, ‘Mālik kī wāpasī meñ abhī der hai.’ Wuh naukaron aur naukarāniyon ko pīṭne lage aur khāte-pīte wuh nashe meñ rahe. ⁴⁶ Agar wuh aisā kare to mālik aise dīn aur waqt āegā jis kī tawaqqo naukar ko nahīn hogī. In hālāt ko dekh kar wuh naukar ko ṭukre ṭukre kar ḍālegā aur use ghairīmāndāron meñ shāmil karegā.

⁴⁷ Jo naukar apne mālik kī marzī ko jāntā hai, lekin us ke lie taiyāriyāñ nahīn kartā, na use pūrī karne kī koshish kartā hai, us kī khūb piṭāī kī jāegī. ⁴⁸ Is ke muqābale meñ wuh jo mālik kī marzī ko nahīn jāntā aur is binā par koī qābil-e-sazā kām kare us kī kam piṭāī kī jāegī. Kyoñki jise bahut diyā gayā ho us se bahut talab kiya jāegā. Aur jis ke sapurd bahut kuchh kiya gayā ho us se kahīñ zyādā māñgā jāegā.

Isā kī Wajah se Ikhtilāf Paidā Hogā

⁴⁹ Maiñ zamīn par āg lagāne āyā hūñ, aur kāsh wuh pahle hī bharak rahī hotī! ⁵⁰ Lekin ab tak mere sāmne ek baptismā hai jise lenā zarūrī hai. Aur mujh par kitnā dabāw hai jab tak us kī takmīl na ho jāe. ⁵¹ Kyā tum samajhte ho ki maiñ duniyā

meñ sulah-salāmatī qāym karne āyā hūn? Nahīn, maiñ tum ko batātā hūn ki is kī bajāe maiñ iḡhtilāf paidā karūnga. ⁵² Kyoñki ab se ek gharāne ke pāñch afrād meñ iḡhtilāf hogā. Tīn do ke ḡhilāf aur do tīn ke ḡhilāf hoñge. ⁵³ Bāp beṭe ke ḡhilāf hogā aur beṭā bāp ke ḡhilāf, māñ beṭī ke ḡhilāf aur beṭī māñ ke ḡhilāf, sās bahū ke ḡhilāf aur bahū sās ke ḡhilāf.”

Maujūdā Hālāt kā Sahīh Natījā Nikālñā Chāhie

⁵⁴ Īsā ne hujūm se yih bhī kahā, “Jyōñ hī koī bādāl maḡhribī ufaq se chaṛhtā huā nazar āe to tum kahte ho ki bārish hogī. Aur aisā hī hotā hai. ⁵⁵ Aur jab junūbī lū chaltī hai to tum kahte ho ki saḡht garmī hogī. Aur aisā hī hotā hai. ⁵⁶ Ai riyākāro! Tum āsmān-o-zamīn ke hālāt par ḡhaur karke sahīh natījā nikāl lete ho. To phir tum maujūdā zamāne ke hālāt par ḡhaur karke sahīh natījā kyoñ nahīn nikāl sakte?

Apne Muḡhālīf se Samjhautā Karnā

⁵⁷ Tum ḡhud sahīh faislā kyoñ nahīn kar sakte? ⁵⁸ Farz karo ki kisī ne tujh par muḡaddamā chalāyā hai. Agar aisā ho to pūrī koshish kar ki kachahrī meñ pahuñchne se pahle pahle muāmālā hal karke muḡhālīf se fāriḡh ho jāe. Aisā na ho ki wuh tujh ko jaj ke sāmne ghasīṭ kar le jāe, jaj tujhe pulis afsar ke hawāle kare aur pulis afsar tujhe jel meñ ḡāl de. ⁵⁹ Maiñ tujhe batātā hūn, wahāñ se tū us waqt tak nahīn nikāl pāegā jab tak jurmāne kī pūrī pūrī raqam adā na kar de.”

13

Taubā Karo Warnā Halāk Ho Jāoge

¹ Us waqt kuchh log Īsā ke pās pahuñche. Unhoñ ne use Galīl ke kuchh logoñ ke bāre meñ batāyā jinheñ Pīlātus ne us waqt qatl karwāyā thā jab wuh Baitul-muḡaddas meñ qurbāniyāñ pesh kar rahe the. Yoñ un kā ḡhūn qurbāniyoñ ke ḡhūn ke sāth milāyā gayā thā. ² Īsā ne yih sun kar pūchhā, “Kyā tumhāre ḡhayāl meñ yih log Galīl ke bāqī logoñ se zyādā gunāhgār the ki inheñ itnā dukh uṭhānā parā? ³ Hargiz nahīn! Balki maiñ tum ko batātā hūn ki agar tum taubā na karo to tum bhī isī tarah tabāh ho jāoge. ⁴ Yā un 18 afrād ke bāre meñ tumhārā kyā ḡhayāl hai jo mar gae jab Shiloḡh kā burj un par girā? Kyā wuh Yarūshalam ke bāqī bāshindoñ kī nisbat zyādā gunāhgār the? ⁵ Hargiz nahīn! Maiñ tum ko batātā hūn ki agar tum taubā na karo to tum bhī tabāh ho jāoge.”

Bephal Anjīr kā Daraḡht

⁶ Phir Īsā ne unheñ yih tamsīl sunāī, “Kisī ne apne bāḡh meñ anjīr kā daraḡht lagāyā. Jab wuh us kā phal torne ke lie āyā to koī phal nahīn thā. ⁷ Yih dekh kar us ne mālī se kahā, ‘Maiñ tīn sāl se is kā phal torne ātā hūn, lekin āj tak kuchh bhī nahīn milā. Ise kāṭ ḡāl. Yih zamīn kī tāqat kyoñ ḡhatm kare?’ ⁸ Lekin mālī ne kahā, ‘Janāb, ise ek sāl aur rahne deñ. Maiñ is ke irdgird goḡī karke khād ḡālūngā. ⁹ Phir agar yih agle sāl phal lāyā to ṭhīk, warnā ise kaṭwā ḡālnā.’ ”

Sabat ke Din Kubaṛī Aurat kī Shifā

¹⁰ Sabat ke din Īsā kisī ibādatḡhāne meñ tālīm de rahā thā. ¹¹ Wahāñ ek aurat thī jo 18 sāl se badrūh ke bāis bīmār thī. Wuh kubaṛī ho gaī thī aur sīdhī kharī hone ke bilkul qābil na thī. ¹² Jab Īsā ne use dekhā to pukār kar kahā, “Ai aurat, tū apnī bīmārī se chhūṭ gaī hai!” ¹³ Us ne apne hāth us par rakhe to wuh fauran sīdhī kharī ho kar Allāh kī tamjīd karne lagī.

¹⁴ Lekin ibādatḡhāne kā rāhnumā nārāz huā kyoñki Īsā ne Sabat ke din shifā dī thī. Us ne logoñ se kahā, “Haṭe ke chhih din kām karne ke lie hote haiñ. Is lie Itwār se le kar jume tak shifā pāne ke lie āo, na ki Sabat ke din.”

¹⁵ Khudāwand ne jawāb meñ us se kahā, “Tum kitne riyākār ho! Kyā tum meñ se har koī Sabat ke dīn apne bail yā gadhe ko khol kar use thān se bāhar nahīn le jātā tāki use pānī pilāe? ¹⁶ Ab is aurat ko dekho jo Ibrāhīm kī beṭī hai aur jo 18 sāl se Iblīs ke bandhan meñ thī. Jab tum Sabat ke dīn apne jānwaroñ kī madad karte ho to kyā yih thīk nahīn kī aurat ko is bandhan se rihāī dilāī jātī, chāhe yih kām Sabat ke dīn hī kyoñ na kiyā jāe?” ¹⁷ Īsā ke is jawāb se us ke muḡhālīf sharmindā ho gae. Lekin ām log us ke in tamām shāndār kāmōñ se ḡhush hue.

Rāī ke Dāne kī Tamsīl

¹⁸ Īsā ne kahā, “Allāh kī bādshāhī kis chīz kī mānind hai? Maiñ is kā muwāzanā kis se karūñ? ¹⁹ Wuh rāī ke ek dāne kī mānind hai jo kisī ne apne bāgh meñ bo diyā. Barḡte barḡte wuh daraḡht-sā ban gayā aur parindoñ ne us kī shāḡhoñ meñ apne ḡhoñsle banā lie.”

Ḳhamīr kī Misāl

²⁰ Us ne dubārā pūchhā, “Allāh kī bādshāhī kā kis chīz se muwāzanā karūñ? ²¹ Wuh us ḡhamīr kī mānind hai jo kisī aurat ne le kar taqrībān 27 kilogrām āṭe meñ milā diyā. Go wuh us meñ chhup gayā to bhī hote hote pūre gundhe hue āṭe ko ḡhamīr kar gayā.”

Tang Darwāzā

²² Īsā tālīm dete dete muḡhtalīf shahroñ aur dehātoñ meñ se guzarā. Ab us kā ruḡh Yarūshalām hī kī taraf thā. ²³ Itne meñ kisī ne us se pūchhā, “Ḳhudāwand, kyā kam logoñ ko najāt milegī?”

Us ne jawāb diyā, ²⁴ “Tang darwāze meñ se dāḡhīl hone kī sirtoṛ koshish karo. Kyoñki maiñ tum ko batātā hūñ ki bahut-se log andar jāne kī koshish karenge, lekin befāydā. ²⁵ Ek waqt āegā ki ghar kā mālik uṡh kar darwāzā band kar degā. Phir tum bāhar khare rahoge aur khaṡkhaṡate khaṡkhaṡate iltamās karoge, ‘Ḳhudāwand, hamāre lie darwāzā khol deñ.’ Lekin wuh jawāb degā, ‘Na maiñ tum ko jāntā hūñ, na yih kī tum kahāñ ke ho.’ ²⁶ Phir tum kahoge, ‘Ham ne to āp ke sāmne hī khāyā aur piyā aur āp hī hamārī saṡakoñ par tālīm dete rahe.’ ²⁷ Lekin wuh jawāb degā, ‘Na maiñ tum ko jāntā hūñ, na yih kī tum kahāñ ke ho. Ai tamām badkāro, mujh se dūr ho jāo!’ ²⁸ Wahāñ tum rote aur dāñt pīste rahoge. Kyoñki tum dekhoge ki Ibrāhīm, Is’hāq, Yāqūb aur tamām nabī Allāh kī bādshāhī meñ haiñ jabki tum ko nikāl diyā gayā hai. ²⁹ Aur log mashriḡ, maḡhrib, shimāl aur junūb se ā kar Allāh kī bādshāhī kī ziyāfat meñ sharīk hoñge. ³⁰ Us waqt kuchh aise hoñge jo pahle āḡhir the, lekin ab awwal hoñge. Aur kuchh aise bhī hoñge jo pahle awwal the, lekin ab āḡhir hoñge.”

Yarūshalām par Afsos

³¹ Us waqt kuchh Farīsī Īsā ke pās ā kar us se kahne lage, “Is maḡām ko chhoṛ kar kahīñ aur chale jāeñ, kyoñki Herodes āp ko qatl karne kā irādā rakhtā hai.”

³² Īsā ne jawāb diyā, “Jāo, us lomṛī ko batā do, ‘Āj aur kal maiñ badrūheñ nikāltā aur marīzoñ ko shifā detā rahūñgā. Phir tīsre dīn maiñ pāyā-e-takmīl ko pahuñchūñgā.’ ³³ Is lie lāzim hai ki maiñ āj, kal aur parsoñ āge chaltā rahūñ. Kyoñki mumkin nahīñ ki koī nabī Yarūshalām se bāhar halāk ho.

³⁴ Hāy Yarūshalām, Yarūshalām! Tū jo nabiyoñ ko qatl kartī aur apne pās bheje hue paighambaroñ ko sangsār kartī hai. Maiñ ne kitnī hī bār terī aulād ko jamā karnā chāhā, bilkul usī tarah jis tarah murḡhī apne bachchoñ ko apne paroñ tale jamā karke mahfūz kar letī hai. Lekin tū ne na chāhā. ³⁵ Ab tere ghar ko wīrān-o-sunsān chhoṛā jāegā. Aur maiñ tum ko batātā hūñ, tum mujhe us waqt tak dubārā nahīñ dekhoge jab tak tum na kaho ki mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai.”

14

Sabat ke Din Mariz kī Shifā

¹ Sabat ke ek din Īsā khāne ke lie Farīsiyoṅ ke kisī rāhnumā ke ghar āyā. Log use pakarne ke lie us kī har harkat par nazar rakhe hue the. ² Wahān ek ādmī Īsā ke sāmne thā jis ke bāzū aur ṭāṅgeṅ phūle hue the. ³ Yih dekh kar wuh Farīsiyoṅ aur shariyat ke ālimoṅ se pūchhne lagā, “Kyā shariyat Sabat ke din shifā dene kī ijāzat detī hai?”

⁴ Lekin wuh khāmosh rahe. Phir us ne us ādmī par hāth rakhā aur use shifā de kar rukhsat kar diyā. ⁵ Hāzirīn se wuh kahne lagā, “Agar tum mein se kisī kā beṭā yā bail Sabat ke din kueṅ mein gir jāe to kyā tum use fauran nahīn nikāloge?”

⁶ Is par wuh koī jawāb na de sake.

Izzat aur Ajr Hāsil Karne kā Tarīqā

⁷ Jab Īsā ne dekhā ki mehmān mez par izzat kī kursiyān chun rahe haiṅ to us ne unheṅ yih tamsīl sunāī, ⁸ “Jab tujhe kisī shādī kī ziyāfat mein sharīk hone kī dāwat dī jāe to wahān jā kar izzat kī kursī par na baiṭhnā. Aisā na ho ki kisī aur ko bhī dāwat dī gāi ho jo tujh se zyādā izzatdār hai. ⁹ Kyoṅki jab wuh pahuṅchegā to mezbān tere pās ā kar kahegā, ‘Zarā is ādmī ko yahān baiṭhne de.’ Yoṅ terī be’izzatī ho jāegī aur tujhe wahān se uṭh kar ākhīrī kursī par baiṭhnā paregā. ¹⁰ Is lie aisā mat karnā balki jab tujhe dāwat dī jāe to jā kar ākhīrī kursī par baiṭh jā. Phir jab mezbān tujhe wahān baiṭhā huā dekhegā to wuh kahegā, ‘Dost, sāmne wālī kursī par baiṭh.’ Is tarah tamām mehmānoṅ ke sāmne terī izzat ho jāegī. ¹¹ Kyoṅki jo bhī apne āp ko sarfarāz kare use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past kare use sarfarāz kiyā jāegā.”

¹² Phir Īsā ne mezbān se bāt kī, “Jab tū logoṅ ko dopahar yā shām kā khānā khāne kī dāwat denā chāhtā hai to apne dostoṅ, bhāiyoṅ, rishtedāroṅ yā amīr hamsāyoṅ ko na bulā. Aisā na ho ki wuh is ke ewaz tujhe bhī dāwat deṅ. Kyoṅki agar wuh aisā karen to yihī terā muāwazā hogā. ¹³ Is ke bajāe ziyāfat karte waqt gharīboṅ, langarōṅ, maflūjoṅ aur andhoṅ ko dāwat de. ¹⁴ Aisā karne se tujhe barkat milegī. Kyoṅki wuh tujhe is ke ewaz kuchh nahīn de sakeṅge, balki tujhe is kā muāwazā us waqt milegā jab rāstbāz jī uṭheṅge.”

Barī Ziyāfat kī Tamsīl

¹⁵ Yih sun kar mehmānoṅ mein se ek ne us se kahā, “Mubārak hai wuh jo Allāh kī bādshāhī mein khānā khāe.”

¹⁶ Īsā ne jawāb mein kahā, “Kisī ādmī ne ek barī ziyāfat kā intazām kiyā. Is ke lie us ne bahut-se logoṅ ko dāwat dī. ¹⁷ Jab ziyāfat kā waqt āyā to us ne apne naukar ko mehmānoṅ ko ittalā dene ke lie bhejā ki ‘Āeṅ, sab kuchh taiyār hai.’ ¹⁸ Lekin wuh sab ke sab māzarat chāhne lage. Pahle ne kahā, ‘Maiṅ ne khet kharīdā hai aur ab zarūrī hai ki nikal kar us kā muāynā karūṅ. Maiṅ māzarat chāhtā hūṅ.’ ¹⁹ Dūsre ne kahā, ‘Maiṅ ne bailoṅ ke pāñch joṛe kharīde haiṅ. Ab maiṅ unheṅ āzmāne jā rahā hūṅ. Maiṅ māzarat chāhtā hūṅ.’ ²⁰ Tīsre ne kahā, ‘Maiṅ ne shādī kī hai, is lie nahīn ā saktā.’

²¹ Naukar ne wāpas ā kar mālik ko sab kuchh batāyā. Wuh ghusse ho kar naukar se kahne lagā, ‘Jā, sīdhe shahr kī sarakoṅ aur galiyoṅ mein jā kar wahān ke gharīboṅ, langarōṅ, andhoṅ aur maflūjoṅ ko le ā.’ Naukar ne aisā hī kiyā. ²² Phir wāpas ā kar us ne mālik ko ittalā dī, ‘Janāb, jo kuchh āp ne kahā thā pūrā ho chukā hai. Lekin ab bhī mazīd logoṅ ke lie gunjāish hai.’ ²³ Mālik ne us se kahā, phir shahr se nikal kar dehāt kī sarakoṅ par aur bāroṅ ke pās jā. Jo bhī mil jāe use hamārī khushī mein sharīk hone par majbūr kar tāki merā ghar bhar jāe. ²⁴ Kyoṅki maiṅ tum ko batātā

hūn ki jin ko pahle dāwat dī gaī thī un meñ se koī bhī merī ziyāfat meñ sharīk na hogā.”

Shāgird Hone kī Qīmat

²⁵ Ek barā hujūm Īsā ke sāth chal rahā thā. Un kī taraf muṛ kar us ne kahā, ²⁶ “Agar koī mere pās ā kar apne bāp, māñ, bīwī, bachchoñ, bhāiyōñ, bahnoñ balki apne āp se bhī dushmanī na rakhe to wuh merā shāgird nahīñ ho saktā. ²⁷ Aur jo apnī salīb uṭhā kar mere pīchhe na ho le wuh merā shāgird nahīñ ho saktā.

²⁸ Agar tum meñ se koī burj tāmīr karnā chāhe to kyā wuh pahle baiṭh kar pūre akhrājāt kā andāzā nahīñ lagāegā tāki mālūm ho jāe ki wuh use takmīl tak pahuñchā sakegā yā nahīñ? ²⁹ Warnā khatrā hai ki us kī buniyād ḍālne ke bād paise khatm ho jāeñ aur wuh āge kuchh na banā sake. Phir jo koī bhī dekhegā wuh us kā mazāq uṛā kar ³⁰ kahegā, ‘Us ne imārat ko shurū to kiyā, lekin ab use mukammal nahīñ kar pāyā.’

³¹ Yā agar koī bādshāh kisī dūsre bādshāh ke sāth jang ke lie nikle to kyā wuh pahle baiṭh kar andāzā nahīñ lagāegā ki wuh apne das hazār faujiyōñ se un bīs hazār faujiyōñ par ghālib ā saktā hai jo us se larne ā rahe haiñ? ³² Agar wuh is natīje par pahuñche ki ghālib nahīñ ā saktā to wuh sulah karne ke lie apne numāinde dushman ke pās bhejegā jab wuh abhī dūr hī ho. ³³ Isī tarah tum meñ se jo bhī apnā sab kuchh na chhoṛe wuh merā shāgird nahīñ ho saktā.

Bekār Namak

³⁴ Namak achchhī chīz hai. Lekin agar us kā zāyqā jātā rahe to phir use kyonkar dubārā namkīn kiyā jā saktā hai? ³⁵ Na wuh zamīn ke lie mufīd hai, na khād ke lie balki use nikāl kar bāhar phaiñkā jāegā. Jo sun saktā hai wuh sun le.”

15

Khoī Huī Bheṛ

¹ Ab aisā thā ki tamām ṭaiks lene wāle aur gunāhgār Īsā kī bāteñ sunane ke lie us ke pās āte the. ² Yih dekh kar Farīsī aur shariāt ke ālim burburāne lage, “Yih ādmī gunāhgāroñ ko khushāmdīd kah kar un ke sāth khānā khātā hai.” ³ Is par Īsā ne unheñ yih tamsīl sunāī,

⁴ “Farz karo ki tum meñ se kisī kī sau bheṛeñ haiñ. Lekin ek gum ho jātī hai. Ab mālik kyā karegā? Kyā wuh bāqī 99 bheṛeñ khule maidān meñ chhoṛ kar gumshudā bheṛ ko dhūñdne nahīñ jāegā? Zarūr jāegā, balki jab tak use wuh bheṛ mil na jāe wuh us kī talāsh meñ rahegā. ⁵ Phir wuh khush ho kar use apne kandhoñ par uṭhā legā. ⁶ Yoñ chalte chalte wuh apne ghar pahuñch jāegā aur wahāñ apne dostoñ aur hamsāyoñ ko bulā kar un se kahegā, ‘Mere sāth khushī manāo! Kyonki mujhe apnī khoī huī bheṛ mil gaī hai.’ ⁷ Main tum ko batātā hūn ki āsmān par bilkul isī tarah khushī manāī jāegī jab ek hī gunāhgār taubā karegā. Aur yih khushī us khushī kī nisbat zyādā hogī jo un 99 afrād ke bāis manāī jāegī jinheñ taubā karne kī zarūrat hī nahīñ thī.

Gumshudā Sikkā

⁸ Yā farz karo ki kisī aurat ke pās das sikke hoñ lekin ek sikkā gum ho jāe. Ab aurat kyā karegī? Kyā wuh charāgh jalā kar aur ghar meñ jhārū de de kar barī ehtiyāt se sikke ko talāsh nahīñ karegī? Zarūr karegī, balki wuh us waqt tak dhūñdtī rahegī jab tak use sikkā mil na jāe. ⁹ Jab use sikkā mil jāegā to wuh apnī saheliyōñ aur hamsāyoñ ko bulā kar un se kahegī, ‘Mere sāth khushī manāo! Kyonki mujhe apnā gumshudā sikkā mil gayā hai.’ ¹⁰ Main tum ko batātā hūn ki bilkul isī tarah Allāh ke farishtoñ ke sāmne khushī manāī jātī hai jab ek bhī gunāhgār taubā kartā hai.”

Gumshudā Beṭā

¹¹ Īsā ne apnī bāt jāri rakhī. “Kisī ādmī ke do beṭe the. ¹² In meñ se chhoṭe ne bāp se kahā, ‘Ai bāp, mīrās kā merā hissā de deñ.’ Is par bāp ne donoñ meñ apnī milkiyat taqsim kar dī. ¹³ Thoṛe dinoñ ke bād chhoṭā beṭā apnā sārā sāmān samet kar apne sāth kisī dūr-darāz mulk meñ le gayā. Wahāñ us ne aiyāshī meñ apnā pūrā māl-o-matā urā diyā. ¹⁴ Sab kuchh zāe ho gayā to us mulk meñ saḡht kāl parā. Ab wuh zarūratmand hone lagā. ¹⁵ Natije meñ wuh us mulk ke kisī bāshinde ke hāñ jā parā jis ne use suaroñ ko charāne ke lie apne khetoñ meñ bhej diyā. ¹⁶ Wahāñ wuh apnā peṭ un phaliyoñ se bharne kī shadīd ḡhāhish rakhtā thā jo suar khāte the, lekin use is kī bhī ijāzat na milī. ¹⁷ Phir wuh hosh meñ āyā. Wuh kahne lagā, ‘Mere bāp ke kitne mazdūroñ ko kasrat se khānā miltā hai jabki main yahāñ bhūkā mar rahā hūñ. ¹⁸ Main uṭh kar apne bāp ke pās wāpas chalā jāūngā aur us se kahūngā, “Ai bāp, main ne āsmān kā aur āp kā gunāh kiyā hai. ¹⁹ Ab main is lāyq nahīn rahā ki āp kā beṭā kahlāūñ. Mehrbānī karke mujhe apne mazdūroñ meñ rakh leñ.”’ ²⁰ Phir wuh uṭh kar apne bāp ke pās wāpas chalā gayā.

Lekin wuh ghar se abhī dūr hī thā ki us ke bāp ne use dekh liyā. Use tars āyā aur wuh bhāg kar beṭe ke pās āyā aur gale lagā kar use bosā diyā. ²¹ Beṭe ne kahā, ‘Ai bāp, main ne āsmān kā aur āp kā gunāh kiyā hai. Ab main is lāyq nahīn rahā ki āp kā beṭā kahlāūñ.’ ²² Lekin bāp ne apne naukaroñ ko bulāyā aur kahā, ‘Jaldī karo, behtarīn sūṭ lā kar ise pahnāo. Is ke hāth meñ angūṭhī aur pānwoñ meñ jūte pahnā do. ²³ Phir moṭā-tāzā bachhrā lā kar use zabah karo tāki ham khāeñ aur ḡhushī manāeñ, ²⁴ kyonki yih merā beṭā murdā thā ab zindā ho gayā hai, gum ho gayā thā ab mil gayā hai.’ Is par wuh ḡhushī manāne lage.

²⁵ Is daurān bāp kā barā beṭā khet meñ thā. Ab wuh ghar lauṭā. Jab wuh ghar ke qarīb pahuñchā to andar se mausiḡī aur nāchne kī āwāzeñ sunāi dīñ. ²⁶ Us ne kisī naukār ko bulā kar pūchhā, ‘Yih kyā ho rahā hai?’ ²⁷ Naukar ne jawāb diyā, ‘Āp kā bhāī ā gayā hai aur āp ke bāp ne moṭā-tāzā bachhrā zabah karwāyā hai, kyonki use apnā beṭā sahīh-salāmat wāpas mil gayā hai.’

²⁸ Yih sun kar barā beṭā ḡhusse huā aur andar jāne se inkār kar diyā. Phir bāp ghar se nikal kar use samjhāne lagā. ²⁹ Lekin us ne jawāb meñ apne bāp se kahā, ‘Dekheñ, main ne itne sāl āp kī ḡhidmat meñ saḡht mehnat-mashaqqat kī hai aur ek dafā bhī āp kī marzī kī ḡhilāfwarzī nahīn kī. To bhī āp ne mujhe is pūre arse meñ ek chhoṭā bakrā bhī nahīn diyā ki use zabah karke apne dostoñ ke sāth ziyāfat kartā. ³⁰ Lekin jyoñ hī āp kā yih beṭā āyā jis ne āp kī daulat kasbiyoñ meñ urā dī, āp ne us ke lie moṭā-tāzā bachhrā zabah karwāyā.’ ³¹ Bāp ne jawāb diyā, ‘Beṭā, āp to har waqt mere pās rahe haiñ, aur jo kuchh merā hai wuh āp hī kā hai. ³² Lekin ab zarūrī thā ki ham jashn manāeñ aur ḡhush hoñ. Kyonki āp kā yih bhāī jo murdā thā ab zindā ho gayā hai, jo gum ho gayā thā ab mil gayā hai.’ ”

16

Chālāk Mulāzim

¹ Īsā ne shāgirdoñ se kahā, “Kisī amīr ādmī ne ek mulāzim rakhā thā jo us kī jāydād kī dekh-bhāl kartā thā. Aisā huā ki ek din us par ilzām lagāyā gayā ki wuh apne mālik kī daulat zāe kar rahā hai. ² Mālik ne use bulā kar kahā, ‘Yih kyā hai jo main tere bāre meñ suntā hūñ? Apnī tamām zimmedāriyoñ kā hisāb de, kyonki main tujhe barkhāst kar dūngā.’ ³ Mulāzim ne dil meñ kahā, ‘Ab main kyā karūñ jabki merā mālik yih zimmedārī mujh se chhīn legā? Khudāi jaisā saḡht kām mujh se nahīn hotā aur bhīk māngne se sharm ātī hai. ⁴ Hāñ, main jāntā hūñ ki kyā karūñ tāki log mujhe barkhāst kie jāne ke bād apne gharoñ meñ ḡhushāmdīd kaheñ.’

⁵ Yih kah kar us ne apne mālik ke tamām qarzdarōn ko bulāyā. Pahle se us ne pūchhā, ‘Tumhārā qarzā kitnā hai?’ ⁶ Us ne jawāb diyā, ‘Mujhe mālik ko zaitūn ke tel ke sau kanastar wāpas karne haiñ.’ Mulāzim ne kahā, ‘Apnā bil le lo aur baiṭh kar jaldī se sau kanastar pachās meñ badal lo.’ ⁷ Dūsre se us ne pūchhā, ‘Tumhārā kitnā qarzā hai?’ Us ne jawāb diyā, ‘Mujhe gandum kī hazār boriyān wāpas karnī haiñ.’ Mulāzim ne kahā, ‘Apnā bil le lo aur hazār ke badle āṭh sau likh lo.’

⁸ Yih dekh kar mālik ne be’imān mulāzim kī tārīf kī ki us ne aql se kām liyā hai. Kyoñki is duniyā ke farzand apnī nasl ke logoñ se nipaṭne meñ nūr ke farzandoñ se zyādā hoshyār hote haiñ.

⁹ Maiñ tum ko batātā hūñ ki duniyā kī nārāst daulat se apne lie dost banā lo tāki jab yih khatm ho jāe to log tum ko abadī rihāishgāhoñ meñ khushāmdīd kaheñ. ¹⁰ Jo thoṛe meñ wafādār hai wuh zyādā meñ bhī wafādār hogā. Aur jo thoṛe meñ be’imān hai wuh zyādā meñ bhī be’imānī karegā. ¹¹ Agar tum duniyā kī nārāst daulat ko sañbhālne meñ wafādār na rahe to phir kaun haqīqī daulat tumhāre sapurd karegā? ¹² Aur agar tum ne dūsroñ kī daulat sañbhālne meñ be’imānī dikhāi hai to phir kaun tum ko tumhāre zātī istemāl ke lie kuchh degā?

¹³ Koī bhī ghulām do mālikoñ kī khidmat nahīn kar saktā. Yā to wuh ek se nafrat karke dūsre se muhabbat rakhegā, yā ek se lipaṭ kar dūsre ko haqīr jānegā. Tum ek hī waqt meñ Allāh aur daulat kī khidmat nahīn kar sakte.”

Isā kī Chand Kahāwatēñ

¹⁴ Farisiyoñ ne yih sab kuchh sunā to wuh us kā mazāq uṛāne lage, kyoñki wuh lālchī the. ¹⁵ Us ne un se kahā, “Tum hī wuh ho jo apne āp ko logoñ ke sāmne rāstbāz qarār dete ho, lekin Allāh tumhāre diloñ se wāqif hai. Kyoñki log jis chīz kī bahut qadar karte haiñ wuh Allāh ke nazdik makrūh hai.

¹⁶ Yahyā ke āne tak tumhāre rāhnumā Mūsā kī shariyat aur nabiyoñ ke paighāmāt the. Lekin ab Allāh kī bādshāhī kī khushkhabrī kā elān kiyā jā rahā hai aur tamām log zabardastī is meñ dākhil ho rahe haiñ. ¹⁷ Lekin is kā yih matlab nahīn ki shariyat mansūkh ho gaī hai balki āsmān-o-zamīn jāte raheñge, lekin shariyat kī zer zabar tak koī bhī bāt nahīn badlegī.

¹⁸ Chunāñche jo ādmī apnī biwī ko talāq de kar kisī aur se shādī kare wuh zinā kartā hai. Isī tarah jo kisī talāqshudā aurat se shādī kare wuh bhī zinā kartā hai.

Amīr Ādmī aur Lāzar

¹⁹ Ek amīr ādmī kā zikr hai jo arghawānī rang ke kapṛe aur nafīs katān pahantā aur har roz aish-o-ishrat meñ guzārtā thā. ²⁰ Amīr ke geṭ par ek gharīb ādmī paṛā thā jis ke pūre jism par nāsūr the. Us kā nām Lāzar thā ²¹ aur us kī bas ek hī khāhish thī ki wuh amīr kī mez se gire hue ṭukṛe khā kar ser ho jāe. Kutte us ke pās ā kar us ke nāsūr chāṭte the.

²² Phir aisā huā ki gharīb ādmī mar gayā. Farishtoñ ne use uṭhā kar Ibrāhīm kī god meñ biṭhā diyā. Amīr ādmī bhī faut huā aur dafnāyā gayā. ²³ Wuh jahannum meñ pahuñchā. Azāb kī hālat meñ us ne apnī nazar uṭhāi to dūr se Ibrāhīm aur us kī god meñ Lāzar ko dekhā. ²⁴ Wuh pukār uṭhā, ‘Ai mere bāp Ibrāhīm, mujh par rahm kareñ. Mehrbānī karke Lāzar ko mere pās bhej deñ tāki wuh apnī ungli ko pānī meñ ḍubo kar merī zabān ko ṭhandā kare, kyoñki maiñ is āg meñ tarāptā hūñ.’

²⁵ Lekin Ibrāhīm ne jawāb diyā, ‘Beṭā, yād rakh ki tujhe apnī zindagī meñ behtarīn chīzeñ mil chukī haiñ jabki Lāzar ko badtarīn chīzeñ. Lekin ab use āram aur tasallī mil gaī hai jabki tujhe aziyat. ²⁶ Niz, hamāre aur tumhāre darmiyān ek wasī khaliy qāym hai. Agar koī chāhe bhī to use pār karke yahāñ se tumhāre pās nahīn jā saktā, na wahāñ se koī yahāñ ā saktā hai.’ ²⁷ Amīr ādmī ne kahā, ‘Mere bāp, phir merī ek aur guzārish hai, mehrbānī karke Lāzar ko mere wālid ke ghar bhej deñ. ²⁸ Mere

pānch bhāi haiñ. Wuh wahāñ jā kar unheñ āgāh kare, aisā na ho ki un kā anjām bhī yih aziyatnāk maqām ho.’

²⁹ Lekin Ibrāhīm ne jawāb diyā, ‘Un ke pās Mūsā kī Tauret aur nabiyōñ ke sahīfe to haiñ. Wuh un kī sunēñ.’ ³⁰ Amīr ne arz kī, ‘Nahīñ, mere bāp Ibrāhīm, agar koī murdoñ meñ se un ke pās jāe to phir wuh zarūr taubā kareñge.’ ³¹ Ibrāhīm ne kahā, ‘Agar wuh Mūsā aur nabiyōñ kī nahīñ sunte to wuh us waqt bhī qāyl nahīñ hoñge jab koī murdoñ meñ se jī uṭh kar un ke pās jāegā.’ ”

17

Gunāh

¹ Īsā ne apne shāgirdoñ se kahā, “Āzmāishoñ ko to ānā hī ānā hai, lekin us par afsos jis kī mārīfat wuh āēñ. ² Agar wuh in chhoṭoñ meñ se kisī ko gunāh karne par uksāe to us ke lie behtar hai ki us ke gale meñ barī chakkī kā pāṭ bāndhā jāe aur use samundar meñ phaiñk diyā jāe. ³ Khabardār raho!

Agar tumhārā bhāi gunāh kare to use samjhāo. Agar wuh is par taubā kare to use muāf kar do. ⁴ Ab farz karo ki wuh ek dīn ke andar sāt bār tumhārā gunāh kare, lekin har dafā wāpas ā kar taubā kā izhār kare, to bhī use har dafā muāf kar do.”

Īmān

⁵ Rasūloñ ne Kḥudāwand se kahā, “Hamāre īmān ko barhā deñ.”

⁶ Kḥudāwand ne jawāb diyā, “Agar tumhārā īmān rāī ke dāne jaisā chhoṭā bhī ho to tum shahtūt ke is daraḳht ko kah sakte ho, ‘Ukhar kar samundar meñ jā lag’ to wuh tumhārī bāt par amal karegā.

Gḥulām kā Farz

⁷ Farz karo ki tum meñ se kisī ne hal chalāne yā jānwar charāne ke lie ek gḥulām rakhā hai. Jab yih gḥulām khet se ghar āegā to kyā us kā mālik kahegā, ‘Idhar āo, khāne ke lie baiṭh jāo?’ ⁸ Hargiz nahīñ, balki wuh yih kahegā, ‘Merā khānā taiyār karo, dyūṭī ke kapre pahan kar merī kḥidmat karo jab tak main khā-pī na lūñ. Is ke bād tum bhī khā aur pī sakoge.’ ⁹ Aur kyā wuh apne gḥulām kī us kḥidmat kā shukriyā adā karegā jo us ne use karne ko kahā thā? Hargiz nahīñ! ¹⁰ Isī tarah jab tum sab kuchh jo tumheñ karne ko kahā gayā hai kar chuko tab tum ko yih kahnā chāhie, ‘Ham nālāyq naukar haiñ. Ham ne sirf apnā farz adā kiya hai.’ ”

Koṛh ke Das Marīzoñ kī Shifā

¹¹ Aisā huā ki Yarūshalām kī taraf safr karte karte Īsā Sāmariya aur Galīl meñ se guzarā. ¹² Ek dīn wuh kisī gāñw meñ dākhil ho rahā thā ki koṛh ke das marīz us ko milne āe. Wuh kuchh fāsile par khare ho kar ¹³ ūñchī āwāz se kahne lage, “Ai Īsā, ustād, ham par rahm karen.”

¹⁴ Us ne unheñ dekhā to kahā, “Jāo, apne āp ko imāmoñ ko dikhāo tāki wuh tumhārā muāynā karen.”

Aur aisā huā ki wuh chalte chalte apnī bīmārī se pāk-sāf ho gae. ¹⁵ Un meñ se ek ne jab dekhā ki shifā mil gaī hai to wuh muṛ kar ūñchī āwāz se Allāh kī tamjīd karne lagā, ¹⁶ aur Īsā ke sāmne muñh ke bal gir kar shukriyā adā kiya. Yih ādmī Sāmariya kā bāshindā thā. ¹⁷ Īsā ne pūchhā, “Kyā das ke das ādmī apnī bīmārī se pāk-sāf nahīñ hue? Bāqī nau kahāñ haiñ? ¹⁸ Kyā is gḥairmulkī ke alāwā koī aur wāpas ā kar Allāh kī tamjīd karne ke lie taiyār nahīñ thā?” ¹⁹ Phir us ne us se kahā, “Uṭh kar chalā jā. Tere īmān ne tujhe bachā liya hai.”

Allāh kī Bādshāhī Kab Āegī

²⁰ Kuchh Farīsiyoñ ne Īsā se pūchhā, “Allāh kī bādshāhī kab āegī?” Us ne jawāb diyā, “Allāh kī bādshāhī yōñ nahīñ ā rahī ki use zāhirī nishānoñ se pahchānā jāe.

²¹ Log yih bhī nahīn kah sakeṅge, ‘Wuh yahān hai’ yā ‘Wuh wahān hai’ kyonki Allāh kī bādshāhī tumhāre darmiyān hai.”

²² Phir us ne apne shāgirdon se kahā, “Aise din āeṅge ki tum Ibn-e-Ādam kā kam az kam ek din dekhne kī tamannā karoge, lekin nahīn dekhoge. ²³ Log tum ko batāeṅge, ‘Wuh wahān hai’ yā ‘Wuh yahān hai.’ Lekin mat jānā aur un ke pīchhe na lagnā.

²⁴ Kyonki jab Ibn-e-Ādam kā din āegā to wuh bijlī kī mānind hogā jis kī chamak āsmān ko ek sire se le kar dūsre sire tak raushan kar detī hai. ²⁵ Lekin pahle lāzim hai ki wuh bahut dukh uṭhāe aur is nasl ke hāthon radd kiyā jāe. ²⁶ Jab Ibn-e-Ādam kā waqt āegā to hālāt Nūh ke dinon jaise hoṅge. ²⁷ Log us din tak khāne-pīne aur shādī karne karwāne meṅ lage rahe jab tak Nūh kashtī meṅ dākḥil na ho gayā. Phir sailāb ne ā kar un sab ko tabāh kar diyā. ²⁸ Bilkul yihī kuchh Lūt ke aiyām meṅ huā. Log khāne-pīne, kharīd-o-farokht, kāshtkāri aur tāmīr ke kām meṅ lage rahe. ²⁹ Lekin jab Lūt Sadūm ko chhoṛ kar niklā to āg aur gandhak ne āsmān se baras kar un sab ko tabāh kar diyā. ³⁰ Ibn-e-Ādam ke zuhūr ke waqt aise hī hālāt hoṅge.

³¹ Jo shaḥs us din chhat par ho wuh ghar kā sāmān sāth le jāne ke lie nīche na utre. Isī tarah jo khet meṅ ho wuh apne pīchhe paṛī chīzon ko sāth le jāne ke lie ghar na laṭe. ³² Lūt kī bīwī ko yād rakho. ³³ Jo apnī jān bachāne kī koshish karegā wuh use kho degā, aur jo apnī jān kho degā wuhī use bachāe rakhegā. ³⁴ Main tum ko batātā hūn ki us rāt do afrād ek bistar meṅ soe hoṅge, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ³⁵ Do kḥawātīn chakkī par gandum pīs rahī hoṅgī, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsri ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā. ³⁶ [Do afrād khet meṅ hoṅge, ek ko sāth le liyā jāegā jabki dūsre ko pīchhe chhoṛ diyā jāegā.]”

³⁷ Unhon ne pūchhā, “Kḥudāwand, yih kahān hogā?” Us ne jawāb diyā, “Jahān lāsh paṛī ho wahān giddh jamā ho jāeṅge.”

18

Bewā aur Jaj kī Tamsīl

¹ Phir Īsā ne unheṅ ek tamsīl sunāi jo musalsal duā karne aur himmat na hārne kī zarūrat ko zāhir kartī hai. ² Us ne kahā, “Kisī shahr meṅ ek jaj rahtā thā jo na Kḥudā kā kḥauf mātā, na kisī insān kā lihāz kartā thā. ³ Ab us shahr meṅ ek bewā bhī thī jo yih kah kar us ke pās ātī rahī ki ‘Mere muḥālīf ko jītne na deṅ balki merā insāf karen.’ ⁴ Kuchh der ke lie jaj ne inkār kiyā. Lekin phir wuh dil meṅ kahne lagā, ‘Beshak main Kḥudā kā kḥauf nahīn mātā, na logon kī parwā kartā hūn, ⁵ lekin yih bewā mujhe bār bār tang kar rahī hai. Is lie main us kā insāf karūṅga. Aisā na ho ki āḥirkār wuh ā kar mere muṅh par thappaṛ märe.’ ”

⁶ Kḥudāwand ne bāt jāri rakhī. “Is par dhyān do jo be'insāf jaj ne kahā. ⁷ Agar us ne āḥirkār insāf kiyā to kyā Allāh apne chune hue logon kā insāf nahīn karegā jo din rāt use madad ke lie pukārte haiṅ? Kyā wuh un kī bāt multawī kartā rahegā? ⁸ Hargiz nahīn! Main tum ko batātā hūn ki wuh jaldī se un kā insāf karegā. Lekin kyā Ibn-e-Ādam jab duniyā meṅ āegā to imān dekh pāegā?”

Farīsī aur Ṭaiks Lene Wāle kī Tamsīl

⁹ Bāz log maujūd the jo apnī rāstbāzī par bharosā rakhte aur dūsron ko haqīr jānte the. Unheṅ Īsā ne yih tamsīl sunāi, ¹⁰ “Do ādmī Baitul-muqaddas meṅ duā karne āe. Ek Farīsī thā aur dūsra ṭaiks lene wālā.

¹¹ Farīsī kharā ho kar yih duā karne lagā, ‘Ai Kḥudā, main terā shukr kartā hūn ki main bāqī logon kī tarah nahīn hūn. Na main dākū hūn, na be'insāf, na zinākār. Main is ṭaiks lene wāle kī mānind bhī nahīn hūn. ¹² Main hafte meṅ do martabā rozā rakhtā hūn aur tamām āmdanī kā daswān hissā tere lie maḥsūs kartā hūn.’

¹³ Lekin ṭaiks lene wālā dūr hī kharā rahā. Us ne apnī ānkheñ āsmān kī taraf uṭhāne tak kī jurrat na kī balki apnī chhātī pīt pīt kar kahne lagā, ‘Ai Kḥudā, mujh gunāhgār par rahm kar!’ ¹⁴ Maiñ tum ko batātā hūñ ki jab donoñ apne apne ghar laṭe to Farīsī nahīñ balki yih ādmī Allāh ke nazdīk rāstbāz ṭaharā. Kyoñki jo bhī apne āp ko sarfarāz kare use past kiyā jāegā aur jo apne āp ko past kare use sarfarāz kiyā jāegā.”

Īsā Chhoṭe Bachchoñ ko Pyār Kartā Hai

¹⁵ Ek din log apne chhoṭe bachchoñ ko bhī Īsā ke pās lāe tāki wuh unheñ chhue. Yih dekh kar shāgirdoñ ne un ko malāmat kī. ¹⁶ Lekin Īsā ne unheñ apne pās bulā kar kahā, “Bachchoñ ko mere pās āne do aur unheñ na roko, kyoñki Allāh kī bādshāhī in jaise logoñ ko hāsil hai. ¹⁷ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jo Allāh kī bādshāhī ko bachche kī tarah qabūl na kare wuh us meñ dākhil nahīñ hogā.”

Amīr Mushkil se Allāh kī Bādshāhī meñ Dākhil Ho Sakte Haiñ

¹⁸ Kisī rāhnumā ne us se pūchhā, “Nek ustād, maiñ kyā karūñ tāki mīrās meñ abadī zindagī pāūñ?”

¹⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Tū mujhe nek kyoñ kahtā hai? Koī nek nahīñ siwāe ek ke aur wuh hai Allāh. ²⁰ Tū shariyat ke ahkām se to wāqif hai ki zinā na karnā, qatl na karnā, chorī na karnā, jhūṭī gawāhī na denā, apne bāp aur apnī mān kī izzat karnā.”

²¹ Ādmī ne jawāb diyā, “Maiñ ne jawānī se āj tak in tamām ahkām kī pairawī kī hai.”

²² Yih sun kar Īsā ne kahā, “Ek kām ab tak rah gayā hai. Apnī pūrī jāydād faroḳht karke paise gharīboñ meñ taqsim kar de. Phir tere lie āsmān par kḥazānā jamā ho jāegā. Is ke bād ā kar mere pīchhe ho le.” ²³ Yih sun kar ādmī ko bahut dukh huā, kyoñki wuh nihāyat daulatmand thā.

²⁴ Yih dekh kar Īsā ne kahā, “Daulatmandoñ ke lie Allāh kī bādshāhī meñ dākhil honā kitnā mushkil hai! ²⁵ Amīr ke Allāh kī bādshāhī meñ dākhil hone kī nisbat yih zyādā āsān hai ki ūñṭ sūī ke nāke meñ se guzar jāe.”

²⁶ Yih bāt sun kar sunane wāloñ ne pūchhā, “Phir kis ko najāt mil saktī hai?”

²⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Jo insān ke lie nāmumkin hai wuh Allāh ke lie mumkin hai.”

²⁸ Patras ne us se kahā, “Ham to apnā sab kuchh chhoṛ kar āp ke pīchhe ho lie haiñ.”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki jis ne bhī Allāh kī bādshāhī kī khātir apne ghar, bīwī, bhāiyōñ, wālidain yā bachchoñ ko chhoṛ diyā hai ³⁰ use is zamāne meñ kāi gunā zyādā aur āne wāle zamāne meñ abadī zindagī milegī.”

Īsā kī Maut kī Tīsrī Peshgoī

³¹ Īsā shāgirdoñ ko ek taraf le jā kar un se kahne lagā, “Suno, ham Yarūshalam kī taraf barh rahe haiñ. Wahāñ sab kuchh pūrā ho jāegā jo nabiyōñ kī mārifat Ibn-e-Ādam ke bāre meñ likhā gayā hai. ³² Use Ghairyahūdiyoñ ke hawāle kar diyā jāegā jo us kā mazāq urāenge, us kī be’izzatī karenge, us par thūkenge, ³³ us ko koṛe mārenge aur use qatl karenge. Lekin tīsre din wuh jī uṭhegā.”

³⁴ Lekin shāgirdoñ kī samajh meñ kuchh na āyā. Is bāt kā matlab un se chhupā rahā aur wuh na samjhe ki wuh kyā kah rahā hai.

Andhe kī Shifā

³⁵ Īsā Yarīhū ke qarīb pahuñchā. Wahāñ rāste ke kināre ek andhā baiṭhā bhīk māng rahā thā. ³⁶ Bahut-se log us ke sāmne se guzarne lage to us ne yih sun kar pūchhā ki kyā ho rahā hai.

³⁷ Unhoñ ne kahā, “Īsā Nāsarī yahāñ se guzar rahā hai.”

³⁸ Andhā chillāne lagā, “Ai Īsā Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen.”

³⁹ Āge chalne wāloñ ne use dāñṭ kar kahā, “Kḥāmosh!” Lekin wuh mazīd ūñchī āwāz se pukārtā rahā, “Ai Ibn-e-Dāūd, mujh par rahm karen.”

⁴⁰ Īsā ruk gayā aur hukm diyā, “Use mere pās lāo.” Jab wuh qarīb āyā to Īsā ne us se pūchhā, ⁴¹ “Tū kyā chāhtā hai ki main tere lie karūñ?”

Us ne jawāb diyā, “Kḥudāwand, yih ki main dekh sakūñ.”

⁴² Īsā ne us se kahā, “To phir dekh! Tere imān ne tujhe bachā liyā hai.”

⁴³ Jyon hī us ne yih kahā andhe kī āñkheñ bahāl ho gaññ aur wuh Allāh kī tamjīd karte hue us ke pīchhe ho liyā. Yih dekh kar pūre hujūm ne Allāh ko jalāl diyā.

19

Īsā aur Zakkāī

¹ Phir Īsā Yarihū meñ dākhil huā aur us meñ se guzarne lagā. ² Us shahr meñ ek amīr ādmī banām Zakkāī rahtā thā jo ṭaiks lene wāloñ kā afsar thā. ³ Wuh jānanā chāhtā thā ki yih Īsā kaun hai, lekin pūrī koshish karne ke bāwujūd use dekh na sakā, kyonki Īsā ke irdgird barā hujūm thā aur Zakkāī kā qad chhoṭā thā. ⁴ Is lie wuh daur kar āge niklā aur use dekhne ke lie anjīr-tūt * ke darakht par charh gayā jo rāste meñ thā. ⁵ Jab Īsā wahāñ pahunchā to us ne nazar uṭhā kar kahā, “Zakkāī, jaldī se utar ā, kyonki āj mujhe tere ghar meñ ṭhaharnā hai.”

⁶ Zakkāī fauran utar āyā aur kḥushī se us kī mehmān-nawāzī kī. ⁷ Yih dekh kar bāqī tamām log burburāne lage, “Is ke ghar meñ jā kar wuh ek gunāhgār ke mehmān ban gae haiñ.”

⁸ Lekin Zakkāī ne Kḥudāwand ke sāmne khare ho kar kahā, “Kḥudāwand, main apne māl kā ādhā hissā gharīboñ ko de detā hūñ. Aur jis se main ne nājāyz taur se kuchh liyā hai use chār gunā wāpas kartā hūñ.”

⁹ Īsā ne us se kahā, “Āj is gharāne ko najāt mil gaī hai, is lie ki yih bhī Ibrāhīm kā beṭā hai. ¹⁰ Kyonki Ibn-e-Ādam gumshudā ko dhūñḍne aur najāt dene ke lie āyā hai.”

Paison meñ Izāfā

¹¹ Ab Īsā Yarūshalam ke qarīb ā chukā thā, is lie log andāzā lagāne lage ki Allāh kī bādshāhī zāhir hone wālī hai. Is ke pesh-e-nazar Īsā ne apnī yih bāteñ sunane wāloñ ko ek tamsīl sunāī. ¹² Us ne kahā, “Ēk nawāb kisī dūr-darāz mulk ko chalā gayā tāki use bādshāh muqarrar kiyā jāe. Phir use wāpas ānā thā. ¹³ Rawānā hone se pahle us ne apne naukaroñ meñ se das ko bulā kar unheñ sone kā ek ek sikkā diyā. Sāth sāth us ne kahā, ‘Yih paise le kar us waqt tak kārobār meñ lagāo jab tak main wāpas na āūñ.’ ¹⁴ Lekin us kī riāyā us se nafrat rakhtī thī, is lie us ne us ke pīchhe wafd bhej kar ittalā dī, ‘Ham nahīñ chāhte ki yih ādmī hamārā bādshāh bane.’

¹⁵ To bhī use bādshāh muqarrar kiyā gayā. Is ke bād jab wāpas āyā to us ne un naukaroñ ko bulāyā jinheñ us ne paise diē the tāki mālūm kare ki unhoñ ne yih paise kārobār meñ lagā kar kitnā izāfā kiyā hai. ¹⁶ Pahlā naukār āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ke ek sikke se das ho gae haiñ.’ ¹⁷ Mālik ne kahā, ‘Shābāsh, achchhe naukār. Tū thoṛe meñ wafādār rahā, is lie ab tujhe das shahroñ par ikhtiyār milegā.’ ¹⁸ Phir dūsrā naukār āyā. Us ne kahā, ‘Janāb, āp ke ek sikke se pāñch ho gae haiñ.’ ¹⁹ Mālik ne us se kahā, ‘Tujhe pāñch shahroñ par ikhtiyār milegā.’

²⁰ Phir ek aur naukār ā kar kahne lagā, ‘Janāb, yih āp kā sikkā hai. Main ne ise kapṛe meñ lapeṭ kar mahfūz rakhā, ²¹ kyonki main āp se ḍartā thā, is lie ki āp sakht ādmī haiñ. Jo paise āp ne nahīñ lagāe unheñ le lete haiñ aur jo bīj āp ne nahīñ bōyā us kī fasal kātte haiñ.’ ²² Mālik ne kahā, ‘Sharīr naukār! Main tere apne alfāz ke

* **19:4** Ek sāyādār darakht jis meñ anjīr kī tarah kā kḥurdanī phal lagtā hai. Is ke phūl zard aur ārāishī hote haiñ. Misrī tūt. Jamīz. Ficus sycomorus.

mutābiq terī adālat karūṅga. Jab tū jāntā thā ki mainī saḡht ādmī hūn, ki wuh paise le letā hūn jo ḡhud nahīn lagāe aur wuh fasal kāṭṭā hūn jis kā bij nahīn boyā, ²³ to phir tū ne mere paise baink mein kyon na jamā karāe? Agar tū aisā kartā to wāpasī par mujhe kam az kam wuh paise sūd samet mil jāte.’

²⁴ Yih kah kar wuh hāzirīn se mukhātib huā, ‘Yih sikkā is se le kar us naukar ko de do jis ke pās das sikke haiñ.’ ²⁵ Unhoñ ne etarāz kiya, ‘Janāb, us ke pās to pahle hī das sikke haiñ.’ ²⁶ Us ne jawāb diya, ‘Mainī tumheñ batātā hūn ki har shaḡhs jis ke pās kuchh hai use aur diya jāegā, lekin jis ke pās kuchh nahīn hai us se wuh bhī chhīn liya jāegā jo us ke pās hai. ²⁷ Ab un dushmanoñ ko le āo jo nahīn chāhte the ki mainī un kā bādshāh banūñ. Unheñ mere sāmne phānsī de do.’ ”

Yarūshalam mein Īsā kā Purjosh Istiqbāl

²⁸ In bātoñ ke bād Īsā dūsroñ ke āge āge Yarūshalam kī taraf barhne lagā. ²⁹ Jab wuh Bait-fage aur Bait-anīyāh ke qarīb pahuñchā jo Zaitūn ke pahār par the to us ne do shāgirdoñ ko apne āge bhej kar ³⁰ kahā, “Sāmne wāle gāñw mein jāo. Wahāñ tum ek jawān gadhā dekhoge. Wuh bandhā huā hogā aur ab tak koī bhī us par sawār nahīn huā hai. Use khol kar le āo. ³¹ Agar koī pūchhe ki gadhe ko kyon khol rahe ho to use batā denā ki Ḳhudāwand ko is kī zarūrat hai.”

³² Donoñ shāgird gae to dekhā ki sab kuchh waisā hī hai jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. ³³ Jab wuh jawān gadhe ko kholne lage to us ke mālikoñ ne pūchhā, “Tum gadhe ko kyon khol rahe ho?”

³⁴ Unhoñ ne jawāb diya, “Ḳhudāwand ko is kī zarūrat hai.” ³⁵ Wuh use Īsā ke pās le āe, aur apne kapre gadhe par rakh kar us ko us par sawār kiya. ³⁶ Jab wuh chal parā to logoñ ne us ke āge āge rāste mein apne kapre bichhā die.

³⁷ Chalthe chalthe wuh us jagah ke qarīb pahuñchā jahāñ rāstā Zaitūn ke pahār par se utarne lagtā hai. Is par shāgirdoñ kā pūrā hujūm ḡhushī ke māre ūñchī āwāz se un mojizoñ ke lie Allāh kī tamjīd karne lagā jo unhoñ ne dekhe the,

³⁸ “Mubārak hai wuh Bādshāh
jo Rab ke nām se ātā hai.

Āsmān par salāmatī ho aur bulandiyoñ par izzat-o-jalāl.”

³⁹ Kuchh Farīsī bhīr mein the. Unhoñ ne Īsā se kahā, “Ustād, apne shāgirdoñ ko samjhāen.”

⁴⁰ Us ne jawāb diya, “Mainī tumheñ batātā hūn, agar yih chup ho jāen to patthar pukār uṭheñge.”

Īsā Shahr ko Dekh Kar Ro Parṭā Hai

⁴¹ Jab wuh Yarūshalam ke qarīb pahuñchā to shahr ko dekh kar ro parā ⁴² aur kahā, “Kāsh tū bhī is dīn jān letī ki terī salāmatī kis mein hai. Lekin ab yih bāt terī āñkhoñ se chhupī huī hai. ⁴³ Kyonki tujh par aisā waqt āegā ki tere dushman tere irdgird band bāndh kar terā muhāsarā karenge aur yon tujhe chāroñ taraf se gher kar tang karenge. ⁴⁴ Wuh tujhe tere bachchoñ samet zamīn par paṭkenge aur tere andar ek bhī patthar dūsre par nahīn chhorenge. Aur wajah yihī hogī ki tū ne wuh waqt nahīn pahchānā jab Allāh ne terī najāt ke lie tujh par nazar kī.”

Īsā Baitul-muqaddas mein Jātā Hai

⁴⁵ Phir Īsā Baitul-muqaddas mein jā kar unheñ nikālne lagā jo wahāñ qurbāniyoñ ke lie darkār chīzen bech rahe the. Us ne kahā, ⁴⁶ “Kalām-e-muqaddas mein likhā hai, ‘Merā ghar duā kā ghar hogā’ jabki tum ne use dākuoñ ke adde mein badal diya hai.”

⁴⁷ Aur wuh rozānā Baitul-muqaddas mein tālīm detā rahā. Lekin Baitul-muqaddas ke rāhnumā imām, shariāt ke ālim aur awāmī rāhnumā use qatl karne ke lie koshāñ

rahe, ⁴⁸ albattā unheñ koī mauqā na milā, kyonki tamām log Īsā kī har bāt sun sun kar us se lipṭe rahte the.

20

Īsā kā Ikhtiyār

¹ Ek dīn jab wuh Baitul-muqaddas meñ logoñ ko tālīm de rahā aur Allāh kī kḥushkhabrī sunā rahā thā to rāhnumā imām, shariāt ke ulamā aur buzurg us ke pās āe. ² Unhoñ ne kahā, “Hameñ batāeñ, āp yih kis ikhtiyār se kar rahe haiñ? Kis ne āp ko yih ikhtiyār diyā hai?”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Merā bhī tum se ek sawāl hai. Tum mujhe batāo ki ⁴ kyā Yahyā kā baptismā āsmānī thā yā insānī?”

⁵ Wuh āpas meñ bahs karne lage, “Agar ham kaheñ ‘Āsmānī’ to wuh pūchhegā, ‘To phir tum us par imān kyon na lāe?’ ⁶ Lekin agar ham kaheñ ‘Insānī’ to tamām log hameñ sangsār kareñge, kyonki wuh to yaqīn rakhte haiñ ki Yahyā nabī thā.”

⁷ Is lie unhoñ ne jawāb diyā, “Ham nahīñ jānte ki wuh kahāñ se thā.”

⁸ Īsā ne kahā, “To phir main bhī tum ko nahīñ batātā ki main yih sab kuchh kis ikhtiyār se kar rahā hūñ.”

Angūr ke Bāgh ke Muzāreoñ kī Baḡhāwat

⁹ Phir Īsā logoñ ko yih tamsīl sunāne lagā, “Kisī ādmī ne angūr kā ek bāgh lagāyā. Phir wuh use muzāreoñ ke sapurd karke bahut der ke lie bairūn-e-mulk chalā gayā.

¹⁰ Jab angūr pak gae to us ne apne naukar ko un ke pās bhej diyā tāki wuh mālik kā hissā wasūl kare. Lekin muzāreoñ ne us kī piṭāi karke use kḥālī hāth lauṭā diyā. ¹¹ Is par mālik ne ek aur naukar ko un ke pās bhejā. Lekin muzāreoñ ne use bhī mār mār kar us kī be’izzatī kī aur kḥālī hāth nikāl diyā. ¹² Phir mālik ne tīsre naukar ko bhej diyā. Use bhī unhoñ ne mār kar zaḥmī kar diyā aur nikāl diyā. ¹³ Bāgh ke mālik ne kahā, ‘Ab main kyā karūñ? Main apne pyāre beṭe ko bhejūngā, shāyad wuh us kā lihāz kareñ.’ ¹⁴ Lekin mālik ke beṭe ko dekh kar muzāre āpas meñ kahne lage, ‘Yih zamīn kā wāris hai. Āo, ham ise mār ḍaleñ. Phir is kī mirās hamārī hī hogī.’

¹⁵ Unhoñ ne use bāgh se bāhar phaiñk kar qatl kiyā.”

Īsā ne pūchhā, “Ab batāo, bāgh kā mālik kyā karegā? ¹⁶ Wuh wahāñ jā kar muzāreoñ ko halāk karegā aur bāgh ko dūsroñ ke sapurd kar degā.”

Yih sun kar logoñ ne kahā, “Kḥudā aisā kabhī na kare.”

¹⁷ Īsā ne un par nazar ḍāl kar pūchhā, “To phir kalām-e-muqaddas ke is hawāle kā kyā matlab hai ki

‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā,

wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā?’

¹⁸ Jo is patthar par giregā wuh ṭukre ṭukre ho jāegā, jabki jis par wuh kḥud giregā use pīs ḍālegā.”

Kyā Taiks Denā Jāyz Hai?

¹⁹ Shariāt ke ulamā aur rāhnumā imāmoñ ne usī waqt use pakaṛne kī koshish kī, kyonki wuh samajh gae the ki tamsīl meñ bayānshudā muzāre ham hī haiñ. Lekin wuh awām se ḍarte the. ²⁰ Chunāñche wuh use pakaṛne kā mauqā ḍhūñḍte rahe. Is maqsad ke taht unhoñ ne us ke pās jāsūs bhej diē. Yih log apne āp ko diyānatdār zāhir karke Īsā ke pās āe tāki us kī koī bāt pakaṛ kar use Romī gawarnar ke hawāle kar sakeñ. ²¹ In jāsūsoñ ne us se pūchhā, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp wuhī kuchh bayān karte aur sikhāte haiñ jo sahīh hai. Āp jānibdār nahīñ hote balki diyānatdārī se Allāh kī rāh kī tālīm dete haiñ. ²² Ab hameñ batāeñ ki kyā Romī shahanshāh ko taiks denā jāyz hai yā nājāyz?”

²³ Lekin Īsā ne un kī chālākī bhāñp lī aur kahā, ²⁴ “Mujhe chāñdī kā ek Romī sikkā dikhāo. Kis kī sūrat aur nām is par kandā hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Shahanshāh kā.”

²⁵ Us ne kahā, “To jo shahanshāh kā hai shahanshāh ko do aur jo Allāh kā hai Allāh ko.”

²⁶ Yoñ wuh awām ke sāmne us kī koī bāt pakarne meñ nākām rahe. Us kā jawāb sun kar wuh hakkā-bakkā rah gae aur mazīd koī bāt na kar sake.

Kyā Ham Jī Uṭheñge?

²⁷ Phir kuchh Sadūqī us ke pās āe. Sadūqī nahīn mānte ki roz-e-qiyaamat murde jī uṭheñge. Unhoñ ne Īsā se ek sawāl kiya, ²⁸ “Ustād, Mūsā ne hamēñ hukm diyā ki agar koī shādīshudā admī beaulād mar jāe aur us kā bhāī ho to bhāī kā farz hai ki wuh bewā se shādī karke apne bhāī ke lie aulād paidā kare. ²⁹ Ab farz karen ki sāt bhāī the. Pahle ne shādī kī, lekin beaulād faut huā. ³⁰ Is par dūsre ne us se shādī kī, lekin wuh bhī beaulād mar gayā. ³¹ Phir tīsre ne us se shādī kī. Yih silsilā sātweñ bhāī tak jāri rahā. Yake bād dīgare har bhāī bewā se shādī karne ke bād mar gayā. ³² Ākhir meñ bewā bhī faut ho gaī. ³³ Ab batāen ki qiyāmat ke din wuh kis kī bīwī hogī? Kyoñki sāt ke sāt bhāiyon ne us se shādī kī thī.”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Is zamāne meñ log byāh-shādī karte aur karāte haiñ. ³⁵ Lekin jinheñ Allāh āne wāle zamāne meñ sharīk hone aur murdoñ meñ se jī uṭhne ke lāyq samajhtā hai wuh us waqt shādī nahīn karenge, na un kī shādī kisī se karāī jāegī. ³⁶ Wuh mar bhī nahīn sakeñge, kyoñki wuh farishton kī mānind honge aur qiyāmat ke farzand hone ke bāis Allāh ke farzand honge. ³⁷ Aur yih bāt ki murde jī uṭheñge Mūsā se bhī zāhir kī gaī hai. Kyoñki jab wuh kāñtedār jhārī ke pās āyā to us ne Rab ko yih nām diyā, ‘Ibrāhīm kā Ḳhudā, Is’hāq kā Ḳhudā aur Yāqūb kā Ḳhudā,’ hālāñki us waqt tīnoñ bahut pahle mar chuke the. Is kā matlab hai ki yih haqīqat meñ zindā haiñ. ³⁸ Kyoñki Allāh murdoñ kā nahīn balki zindoñ kā Ḳhudā hai. Us ke nazdīk yih sab zindā haiñ.”

³⁹ Yih sun kar shariyat ke kuchh ulamā ne kahā, “Shābāsh ustād, āp ne achchhā kahā hai.” ⁴⁰ Is ke bād unhoñ ne us se koī bhī sawāl karne kī jurrat na kī.

Masīh ke bāre meñ Sawāl

⁴¹ Phir Īsā ne un se pūchhā, “Masīh ke bāre meñ kyoñ kahā jātā hai ki wuh Dāūd kā farzand hai? ⁴² Kyoñki Dāūd khud zabūr kī kitāb meñ farmātā hai,

‘Rab ne mere Rab se kahā,
mere dahne hāth baiṭh,

⁴³ jab tak main tere dushmanon ko tere pāñwoñ kī chaukī na banā dūñ.’

⁴⁴ Dāūd to khud Masīh ko Rab kahtā hai. To phir wuh kis tarah Dāūd kā farzand ho saktā hai?”

Sharīat ke Ulamā se Ḳhabardār

⁴⁵ Jab log sun rahe the to us ne apne shāgirdon se kahā, ⁴⁶ “Sharīat ke ulamā se Ḳhabardār raho! Kyoñki wuh shāndār choḡhe pahan kar idhar-udhar phirnā pasand karte haiñ. Jab log bāzaron meñ salām karke un kī izzat karte haiñ to phir wuh khush ho jāte haiñ. Un kī bas ek hī khāhish hotī hai ki ibādatkhānon aur ziyāfaton meñ izzat kī kursiyoñ par baiṭh jāen. ⁴⁷ Yih log bewāon ke ghar harap kar jāte aur sāth sāth dikhāwe ke lie lambī lambī duāen māngte haiñ. Aise logon ko nihāyat saḡht sazā milegī.”

¹ Īsā ne nazar uṭhā kar dekhā ki amīr log apne hadiye Baitul-muqaddas ke chande ke baks meñ ḍāl rahe haiñ. ² Ek ḡharīb bewā bhī wahān se guzarī jis ne us meñ tāñbe ke do māmūlī-se sikke ḍāl die. ³ Īsā ne kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki is ḡharīb bewā ne tamām logoñ kī nisbat zyādā ḍālā hai. ⁴ Kyoñki in sab ne to apnī daulat kī kasrat se kuchh ḍālā jabki is ne zarūratmand hone ke bāwujūd bhī apne guzāre ke sāre paise de die haiñ.”

Baitul-muqaddas par Āne Wālī Tabāhī

⁵ Us waqt kuchh log Baitul-muqaddas kī tārif meñ kahne lage ki wuh kitne kḡhūsūrat pattharoñ aur mannat ke tohfoñ se saji hui hai. Yih sun kar Īsā ne kahā, ⁶ “Jo kuchh tum ko yahān nazar ātā hai us kā patthar par patthar nahīñ rahegā. Āne wāle dinoñ meñ sab kuchh ḍhā diyā jāegā.”

Musibatōñ aur Īzārasānī kī Peshgoī

⁷ Unhoñ ne pūchhā, “Ustād, yih kab hogā? Kyā kyā nazar āegā jis se mālūm ho ki yih ab hone ko hai?”

⁸ Īsā ne jawāb diyā, “Kḡhabardār raho ki koī tumheñ gumrāh na kar de. Kyoñki bahut-se log merā nām le kar āeñge aur kaheñge, ‘Maiñ hī Masīh hūñ’ aur ki ‘Waqt qarīb ā chukā hai.’ Lekin un ke pīchhe na lagnā. ⁹ Aur jab jangoñ aur fitnoñ kī kḡhabreñ tum tak pahunchēngī to mat ghabrānā. Kyoñki lāzim hai ki yih sab kuchh pahle pesh āe. To bhī abhī ākhirat na hogī.”

¹⁰ Us ne apnī bāt jāri rakhī, “Ek qaum dūsri ke kḡhilāf uṭh kharī hogī, aur ek bādshāhī dūsri ke kḡhilāf. ¹¹ Shadīd zalzale āeñge, jagah jagah kāl paṛeñge aur wabāī bīmāriyāñ phail jāeñgī. Haibatnāk wāqiyāt aur āsmān par baṛe nishān dekhne meñ āeñge. ¹² Lekin in tamām wāqiyāt se pahle log tum ko pakaṛ kar satāeñge. Wuh tum ko Yahūdī ibādatkḡhānoñ ke hawāle kareñge, qaidkḡhānoñ meñ ḍalwāeñge aur bādshāhoñ aur hukmrānoñ ke sāmne pesh kareñge. Aur yih is lie hogā ki tum mere pairokār ho. ¹³ Natīje meñ tumheñ merī gawāhī dene kā mauqā milegā. ¹⁴ Lekin ṭhān lo ki tum pahle se apnā difā karne kī taiyārī na karo, ¹⁵ kyoñki maiñ tum ko aise alfāz aur hikmat atā karūñga ki tumhāre tamām mukḡhālīf na us kā muqābalā aur na us kī tardīd kar sakeñge. ¹⁶ Tumhāre wālīdāin, bhāī, rishtedār aur dost bhī tum ko dushman ke hawāle kar deñge, balki tum meñ se bāz ko qatl kiyā jāegā. ¹⁷ Sab tum se nafrat kareñge, is lie ki tum mere pairokār ho. ¹⁸ To bhī tumhārā ek bāl bhī bīkā nahīñ hogā. ¹⁹ Sābitqadam rahne se hī tum apnī jān bachā loge.

Yarūshalam kī Tabāhī

²⁰ Jab tum Yarūshalam ko faujōñ se ghirā huā dekho to jān lo ki us kī tabāhī qarīb ā chukī hai. ²¹ Us waqt Yahūdīyā ke bāshinde bhāḡ kar pahārī ilāqe meñ panāh leñ. Shahr ke rahne wāle us se nikal jāeñ aur dehāt meñ ābād log shahr meñ dākḡhil na hoñ. ²² Kyoñki yih ilāhī ḡhazab ke dīn hoñge jin meñ wuh sab kuchh pūrā ho jāegā jo kalām-e-muqaddas meñ likhā hai. ²³ Un kḡhawātīn par afsos jo un dinoñ meñ hāmīlā hoñ yā apne bachchoñ ko dūdh pilātī hoñ, kyoñki mulk meñ bahut musibat hogī aur is qaum par Allāh kā ḡhazab nāzil hogā. ²⁴ Log unheñ talwār se qatl kareñge aur qaid karke tamām ḡhairyahūdī mamālīk meñ le jāeñge. ḡhairyahūdī Yarūshalam ko pāñwoñ tale kuchal ḍāleñge. Yih silsilā us waqt tak jāri rahegā jab tak ḡhairyahūdīyoñ kā daur pūrā na ho jāe.

Ibn-e-Ādam kī Āmad

²⁵ Sūraj, chāñd aur sitāroñ meñ ajīb-o-ḡharīb nishān zāhir hoñge. Qaumeñ samundar ke shor aur ṭhāṭheñ mārne se hairān-o-pareshān hoñgī. ²⁶ Log is andeshe se ki kyā kyā musibat duniyā par āegī is qadar kḡhauf khāeñge ki un kī jān meñ jān na rahegī, kyoñki āsmān kī quwwateñ hilāi jāeñgī. ²⁷ Aur phir wuh Ibn-e-Ādam ko

baṛī qudrat aur jalāl ke sāth bādāl meñ āte hue dekheñge. ²⁸ Chunāñche jab yih kuchh pesh āne lage to sīdhe khare ho kar apnī nazar uthāo, kyonki tumhārī najāt nazdik hogī.”

Anjir ke Darakht kī Tamsil

²⁹ Is silsile meñ Īsā ne unheñ ek tamsil sunāī. “Anjir ke darakht aur bāqī darakhton par ghaur karo. ³⁰ Jyon hī konpleñ nikalne lagti haiñ tum jān lete ho ki garmiyon kā mausam nazdik hai. ³¹ Isī tarah jab tum yih wāqiyāt dekhoge to jān loge ki Allāh kī bādshāhī qarīb hī hai.

³² Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki is nasl ke khatm hone se pahle pahle yih sab kuchh wāqe hogā. ³³ Āsmān-o-zamīn to jāte raheñge, lekin merī bāteñ hameshā tak qāym raheñgī.

Khabardār Rahnā

³⁴ Khabardār raho tāki tumhare dil aiyāshī, nashābāzī aur rozānā kī fikron tale dab na jāeñ. Warnā yih dīn achānak tum par ān paregā, ³⁵ aur phande kī tarah tumheñ jakar legā. Kyonki wuh duniyā ke tamām bāshindon par āegā. ³⁶ Har waqt chaukas raho aur duā karte raho ki tum ko āne wālī in sab bāton se bach nikalne kī tawfiq mil jāe aur tum Ibn-e-Ādam ke samne khare ho sako.”

³⁷ Har roz Īsā Baitul-muqaddas meñ tālīm detā rahā aur har shām wuh nikal kar us pahār par rāt guzartā thā jis kā nām Zaitūn kā Pahār hai. ³⁸ Aur tamām log us kī bāteñ sunane ke lie subah-sawere Baitul-muqaddas meñ us ke pās āte the.

22

Īsā ke khilāf Mansūbābandiyān

¹ Beḡhamīrī Roṭī kī Īd yānī Fasah kī Īd qarīb ā gaī thī. ² Rāhnumā imām aur shariyat ke ulamā Īsā ko qatl karne kā koī mauzūn mauqā dhūnd rahe the, kyonki wuh awām ke radd-e-amal se dartē the.

Īsā ko Dushman ke Hawāle Karne kā Mansūbā

³ Us waqt Iblīs Yahūdāh Iskariyotī meñ samā gayā jo bārah rasūlon meñ se thā. ⁴ Ab wuh rāhnumā imāmon aur Baitul-muqaddas ke pahredaron ke afsaron se milā aur un se bāt karne lagā ki wuh Īsā ko kis tarah un ke hawāle kar sakegā. ⁵ Wuh khush hue aur use paise dene par muttafiq hue. ⁶ Yahūdāh razāmand huā. Ab se wuh is talāsh meñ rahā ki Īsā ko aise mauqe par un ke hawāle kare jab hujūm us ke pās na ho.

Fasah kī Īd ke lie Taiyāriyān

⁷ Beḡhamīrī Roṭī kī Īd āī jab Fasah ke lele ko qurbān karnā thā. ⁸ Īsā ne Patras aur Yūhannā ko āge bhej kar hidāyat kī, “Jāo, hamāre lie Fasah kā khānā taiyār karo tāki ham jā kar use khā sakeñ.”

⁹ Unhon ne pūchhā, “Ham use kahān taiyār karen?”

¹⁰ Us ne jawāb diyā, “Jab tum shahr meñ dākhil hoge to tumhārī mulāqāt ek ādmī se hogī jo pānī kā gharā uthāe chal rahā hogā. Us ke pichhe chal kar us ghar meñ dākhil ho jāo jis meñ wuh jāegā. ¹¹ Wahān ke mālik se kahnā, ‘Ustād āp se pūchhte haiñ ki wuh kamrā kahān hai jahān maiñ apne shāgirdon ke sāth Fasah kā khānā khāūñ?’ ¹² Wuh tum ko dūsri manzil par ek baṛā aur sajā huā kamrā dikhāegā. Fasah kā khānā wahīn taiyār karnā.”

¹³ Donon chale gae to sab kuchh waisā hī pāyā jaisā Īsā ne unheñ batāyā thā. Phir unhon ne Fasah kā khānā taiyār kiya.

Fasah kā Ākhirī Khānā

¹⁴ Muqarrarā waqt par Īsā apne shāgirdon ke sāth khāne ke lie baiṭh gayā. ¹⁵ Us ne un se kahā, “Merī shadīd ārzū thī kī dukh uṭhāne se pahle tumhāre sāth mil kar Fasah kā yih khānā khāūn. ¹⁶ Kyoṅki main tum ko batātā hūn kī us waqt tak is khāne meṅ sharīk nahīn hūngā jab tak is kā maqsad Allāh kī bādshāhī meṅ pūrā na ho gayā ho.”

¹⁷ Phir us ne mai kā pyālā le kar shukrguzārī kī duā kī aur kahā, “Is ko le kar āpas meṅ bānt lo. ¹⁸ Main tum ko batātā hūn kī ab se main angūr kā ras nahīn piyūngā, kyoṅki aglī dafā ise Allāh kī bādshāhī ke āne par piyūngā.”

¹⁹ Phir us ne roṭī le kar shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke unheṅ de diyā. Us ne kahā, “Yih merā badan hai, jo tumhāre lie diyā jātā hai. Mujhe yād karne ke lie yihī kiyā karo.” ²⁰ Isī tarah us ne khāne ke bād pyālā le kar kahā, “Mai kā yih pyālā wuh nayā ahd hai jo mere khūn ke zariye qāym kiyā jātā hai, wuh khūn jo tumhāre lie bahāyā jātā hai.

²¹ Lekin jis shakhs kā hāth mere sāth khānā khāne meṅ sharīk hai wuh mujhe dushman ke hawāle kar degā. ²² Ibn-e-Ādam to Allāh kī marzī ke mutābiq kūch kar jāegā, lekin us shakhs par afsos jis ke wasīle se use dushman ke hawāle kar diyā jāegā.”

²³ Yih sun kar shāgird ek dūsre se bahs karne lage kī ham meṅ se yih kaun ho saktā hai jo is qism kī harkat karegā.

Kaun Baṛā Hai?

²⁴ Phir ek aur bāt bhī chhī gaī. Wuh ek dūsre se bahs karne lage kī ham meṅ se kaun sab se baṛā samjhā jāe. ²⁵ Lekin Īsā ne un se kahā, “Ġhairyahūdī qaumon meṅ bādshāh wuhī haiṅ jo dūsron par hukūmat karte haiṅ, aur iḳhtiyār wāle wuhī haiṅ jinheṅ ‘Mohsin’ kā laqab diyā jātā hai. ²⁶ Lekin tum ko aisā nahīn honā chāhie. Is ke bajāe jo sab se baṛā hai wuh sab se chhoṭe larke kī mānind ho aur jo rāhnumāī kartā hai wuh naukār jaisā ho. ²⁷ Kyoṅki ām taur par kaun zyādā baṛā hotā hai, wuh jo khāne ke lie baiṭhā hai yā wuh jo logon kī khidmat ke lie hāzir hotā hai? Kyā wuh nahīn jo khāne ke lie baiṭhā hai? Beshak. Lekin main khidmat karne wāle kī haisiyat se hī tumhāre darmiyān hūn.

²⁸ Dekho, tum wuhī ho jo merī tamām āzmāishon ke daurān mere sāth rahe ho. ²⁹ Chunānche meṅ tum ko bādshāhī atā kartā hūn jis tarah Bāp ne mujhe bhī bādshāhī atā kī hai. ³⁰ Tum merī bādshāhī meṅ merī mez par baiṭh kar mere sāth khāo aur piyoge, aur takhton par baiṭh kar Isrāīl ke bārah qabilon kā insāf karoge.

Patras ke Inkār kī Peshgoī

³¹ Shamāūn, Shamāūn! Iblīs ne tum logon ko gandum kī tarah phaṭakne kā mutālabā kiyā hai. ³² Lekin main ne tere lie duā kī hai tāki terā imān jātā na rahe. Aur jab tū muṛ kar wāpas āe to us waqt apne bhāiyon ko mazbūt karnā.”

³³ Patras ne jawāb diyā, “Khudāwand, main to āp ke sāth jel meṅ bhī jāne balki marne ko taiyār hūn.”

³⁴ Īsā ne kahā, “Patras, main tujhe batātā hūn kī kal subah murgh ke bāng dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.”

Ab Baṭwe, Baig aur Talwār kī Zarūrat Hai

³⁵ Phir us ne un se pūchhā, “Jab main ne tum ko baṭwe, sāmān ke lie baig aur jūton ke baḡhair bhej diyā to kyā tum kisī bhī chīz se mahrūm rahe?”

Unhon ne jawāb diyā, “Kisī se nahīn.”

³⁶ Us ne kahā, “Lekin ab jis ke pās baṭwā yā baig ho wuh use sāth le jāe, balki jis ke pās talwār na ho wuh apnī chādar bech kar talwār kharīd le. ³⁷ Kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai, ‘Use mujrimon meṅ shumār kiyā gayā’ aur main tum ko batātā hūn,

lāzim hai ki yih bāt mujh meñ pūrī ho jāe. Kyoñki jo kuchh mere bāre meñ likhā hai use pūrā hī honā hai.”

³⁸ Unhoñ ne kahā, “Ḳhudāwand, yahāñ do talwāreñ haiñ.” Us ne kahā, “Bas! Kāfi hai!”

Zaitūn ke Pahār par Īsā kī Duā

³⁹ Phir wuh shahr se nikal kar māmūl ke mutābiq Zaitūn ke pahār kī taraf chal diyā. Us ke shāgird us ke pīchhe ho lie. ⁴⁰ Wahāñ pahuñch kar us ne un se kahā, “Duā karo tāki āzmāish meñ na paṛo.”

⁴¹ Phir wuh unheñ chhoṛ kar kuchh āge niklā, taqṛīban itne fāsile par jītñī dūr tak patthar phaiñkā jā saktā hai. Wahāñ wuh jhuk kar duā karne lagā, ⁴² “Ai Bāp, agar tū chāhe to yih pyālā mujh se haṭā le. Lekin merī nahīñ balki terī marzī pūrī ho.” ⁴³ Us waqt ek farishte ne āsmān par se us par zāhir ho kar us ko taqwiyyat dī. ⁴⁴ Wuh saḡht pareshān ho kar zyādā dilsozī se duā karne lagā. Sāth sāth us kā pasīnā ḡhūn kī būndoñ kī tarah zamīn par ṭapakne lagā.

⁴⁵ Jab wuh duā se fāriḡh ho kar khaṛā huā aur shāgirdoñ ke pās wāpas āyā to dekhā ki wuh ḡham ke māre so gae haiñ. ⁴⁶ Us ne un se kahā, “Tum kyoñ so rahe ho? Uṭh kar duā karte raho tāki āzmāish meñ na paṛo.”

Īsā kī Giriftārī

⁴⁷ Wuh abhī yih bāt kar hī rahā thā ki ek hujūm ā pahuñchā jis ke āge āge Yahūdāh chal rahā thā. Wuh Īsā ko bosā dene ke lie us ke pās āyā. ⁴⁸ Lekin us ne kahā, “Yahūdāh, kyā tū Ibn-e-Ādam ko bosā de kar dushman ke hawāle kar rahā hai?”

⁴⁹ Jab us ke sāthiyoñ ne bhāñp liyā ki ab kyā hone wālā hai to unhoñ ne kahā, “Ḳhudāwand, kyā ham talwār chalāeñ?” ⁵⁰ Aur un meñ se ek ne apñī talwār se imām-e-āzam ke ḡhulām kā dahnā kān uṛā diyā.

⁵¹ Lekin Īsā ne kahā, “Bas kar!” Us ne ḡhulām kā kān chhū kar use shifā dī. ⁵² Phir wuh un rāhnumā imāmoñ, Baitul-muqaddas ke pahredāroñ ke afsaroñ aur buzurgoñ se muḡhātīb huā jo us ke pās āe the, “Kyā maiñ ḡākū hūñ ki tum talwāreñ aur lāṭhiyāñ lie mere ḡhilāf nikle ho? ⁵³ Maiñ to rozānā Baitul-muqaddas meñ tumhāre pās thā, magar tum ne wahāñ mujhe hāth nahīñ lagāyā. Lekin ab yih tumhārā waqt hai, wuh waqt jab tārikī hukūmat kartī hai.”

Patras Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

⁵⁴ Phir wuh use giriftār karke imām-e-āzam ke ghar le gae. Patras kuchh fāsile par un ke pīchhe pīchhe wahāñ pahuñch gayā. ⁵⁵ Log sahan meñ āg jalā kar us ke irdgird baiṭh gae. Patras bhī un ke darmiyān baiṭh gayā. ⁵⁶ Kisī naukarānī ne use wahāñ āg ke pās baiṭhe hue dekhā. Us ne use ḡhūr kar kahā, “Yih bhī us ke sāth thā.”

⁵⁷ Lekin us ne inkār kiya, “Ḳhātūn, maiñ use nahīñ jāntā.”

⁵⁸ Thoṛī der ke bād kisī ādmī ne use dekhā aur kahā, “Tum bhī un meñ se ho.” Lekin Patras ne jawāb diyā, “Nahīñ bhaī! Maiñ nahīñ hūñ.”

⁵⁹ Taqṛīban ek ghanṭā guzar gayā to kisī aur ne isrār karke kahā, “Yih ādmī yaqīnan us ke sāth thā, kyoñki yih bhī Galīl kā rahne wālā hai.”

⁶⁰ Lekin Patras ne jawāb diyā, “Yār, maiñ nahīñ jāntā ki tum kyā kah rahe ho!”

Wuh abhī bāt kar hī rahā thā ki achānak murḡh kī bāñg sunāī dī. ⁶¹ Ḳhudāwand ne muṛ kar Patras par nazar ḡālī. Phir Patras ko Ḳhudāwand kī wuh bāt yād āī jo us ne us se kahī thī ki “Kal subah murḡh ke bāñg dene se pahle pahle tū tīn bār mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.” ⁶² Patras wahāñ se nikal kar ṭūṭe dil se ḡhūb royā.

Lān-tān aur Piṭāī

⁶³ Pahredār Īsā kā mazāq urāne aur us kī piṭāi karne lage. ⁶⁴ Unhoñ ne us kī āñkhoñ par paṭṭī bāndh kar pūchhā, “Nabuwwat kar ki kis ne tujhe mārā?” ⁶⁵ Is tarah kī aur bahut-sī bātoñ se wuh us kī be’izzatī karte rahe.

Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke sāmne Peshī

⁶⁶ Jab dīn chaṛhā to rāhnumā imāmoñ aur shariāt ke ulamā par mushtamil qaum kī majlis ne jamā ho kar use Yahūdī adālat-e-āliyā meñ pesh kiya. ⁶⁷ Unhoñ ne kahā, “Agar tū Masīh hai to hameñ batā!”

Īsā ne jawāb diyā, “Agar main tum ko batāūñ to tum merī bāt nahīñ mānoge, ⁶⁸ aur agar tum se pūchhūñ to tum jawāb nahīñ doge. ⁶⁹ Lekin ab se Ibn-e-Ādam Allāh T’ālā ke dahne hāth baithā hogā.”

⁷⁰ Sab ne pūchhā, “To phir kyā tū Allāh kā Farzand hai?”

Us ne jawāb diyā, “Jī, tum khud kahte ho.”

⁷¹ Is par unhoñ ne kahā, “Ab hameñ kisī aur gawāhī kī kyā zarūrat rahī? Kyonki ham ne yih bāt us ke apne muñh se sun lī hai.”

23

Pīlātus ke Sāmne

¹ Phir pūrī majlis uṭhī aur use Pīlātus ke pās le āī. ² Wahāñ wuh us par ilzām lagā kar kahne lage, “Ham ne mālūm kiya hai ki yih ādmī hamārī qaum ko gumrah kar rahā hai. Yih shahanshāh ko ṭaiks dene se manā kartā aur dāwā kartā hai ki main Masīh aur bādshāh hūñ.”

³ Pīlātus ne us se pūchhā, “Achchhā, tum Yahūdīyoñ ke Bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jī, ap khud kahte haiñ.”

⁴ Phir Pīlātus ne rāhnumā imāmoñ aur hujūm se kahā, “Mujhe is ādmī par ilzām lagāne kī koī wajah nazar nahīñ atī.”

⁵ Lekin wuh are rahe. Unhoñ ne kahā, “Wuh pūre Yahūdīyā meñ tālīm dete hue qaum ko uksātā hai. Wuh Galīl se shurū karke yahāñ tak ā pahuñchā hai.”

Herodes ke Sāmne

⁶ Yih sun kar Pīlātus ne pūchhā, “Kyā yih shakhs Galīl kā hai?” ⁷ Jab use mālūm huā ki Īsā Galīl yāñī us ilāqe se hai jis par Herodes Antipās kī hukūmat hai to us ne use Herodes ke pās bhej diyā, kyonki wuh bhī us waqt Yarūshalam meñ thā. ⁸ Herodes Īsā ko dekh kar bahut khush huā, kyonki us ne us ke बारे meñ bahut kuchh sunā thā aur is lie kāfī der se us se milnā chāhtā thā. Ab us kī baṛī khāhish thī ki Īsā ko koī mojizā karte hue dekh sake. ⁹ Us ne us se bahut sāre sawāl kie, lekin Īsā ne ek kā bhī jawāb na diyā. ¹⁰ Rāhnumā imām aur shariāt ke ulamā sāth khare bare josh se us par ilzām lagāte rahe. ¹¹ Phir Herodes aur us ke faujiyoñ ne us kī tahqīr karte hue us kā mazāq urāyā aur use chamakdār libās pahnā kar Pīlātus ke pās wāpas bhej diyā. ¹² Usī dīn Herodes aur Pīlātus dost ban gae. Kyonki is se pahle un kī dushmanī chal rahī thī.

Sazā-e-Maut kā Faislā

¹³ Phir Pīlātus ne rāhnumā imāmoñ, sardāroñ aur awām ko jamā karke ¹⁴ un se kahā, “Tum ne is shakhs ko mere pās lā kar is par ilzām lagāyā hai ki yih qaum ko uksā rahā hai. Main ne tumhārī maujūdagī meñ is kā jāyzā le kar aisā kuchh nahīñ pāyā jo tumhare ilzāmāt kī tasdīq kare. ¹⁵ Herodes bhī kuchh nahīñ mālūm kar sakā, is lie us ne ise hamāre pās wāpas bhej diyā hai. Is ādmī se koī bhī aisā qusūr nahīñ huā ki yih sazā-e-maut ke lāyq hai. ¹⁶ Is lie main ise koṛoñ kī sazā de kar rihā kar detā hūñ.”

¹⁷ [Asl meñ yih us kā farz thā ki wuh id ke mauqe par un kī khātir ek qaidī ko rihā kar de.]

¹⁸ Lekin sab mil kar shor machā kar kahne lage, “Ise le jāen! Ise nahīn balki Barabbā ko rihā karke hamen deen.” ¹⁹ (Barabbā ko is lie jel men dālā gayā thā ki wuh qātil thā aur us ne shahr men hukūmat ke khilāf baḡhawāt kī thī.)

²⁰ Pilātus Īsā ko rihā karnā chāhtā thā, is lie wuh dubārā un se mukhātib huā.

²¹ Lekin wuh chillāte rahe, “Ise maslūb karen, ise maslūb karen.”

²² Phir Pilātus ne tīsri dafā un se kahā, “Kyon? Us ne kyā jurm kiyā hai? Mujhe ise sazā-e-maut dene kī koī wajah nazar nahīn ātī. Is lie main ise koṛe lagwā kar rihā kar detā hūn.”

²³ Lekin wuh baṛā shor machā kar use maslūb karne kā taqāzā karte rahe, aur ākhirkār un kī āwāzen ḡhālib ā gaīn. ²⁴ Phir Pilātus ne faisla kiyā ki un kā mutālaba pūrā kiyā jāe. ²⁵ Us ne us ādmī ko rihā kar diyā jo apnī bāḡhiyānā harkatoṅ aur qatl kī wajah se jel men dāl diyā gayā thā jabki Īsā ko us ne un kī marzī ke mutābiq un ke hawāle kar diyā.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

²⁶ Jab fauji Īsā ko le jā rahe the to unhoṅ ne ek ādmī ko pakar liyā jo Libiyā ke shahr Kuren kā rahne wālā thā. Us kā nām Shamāun thā. Us waqt wuh dehāt se shahr men dākhil ho rahā thā. Unhoṅ ne salīb ko us ke kandhoṅ par rakh kar use Īsā ke pīchhe chalne kā hukm diyā.

²⁷ Ek baṛā hujūm us ke pīchhe ho liyā jis men kuchh aisī auraten bhī shāmil thīn jo Sīnā pīt pīt kar us kā mātām kar rahī thīn. ²⁸ Īsā ne muṛ kar un se kahā, “Yarūshalām kī beṭiyo! Mere wāste na ro'o balki apne aur apne bachchoṅ ke wāste ro'o. ²⁹ Kyonki aise dīn āenge jab log kaheṅge, ‘Mubārak haiṅ wuh jo bānjh haiṅ, jinhoṅ ne na to bachchoṅ ko janm diyā, na dūdh pilāyā.’ ³⁰ Phir log pahāroṅ se kahne lageṅge, ‘Ham par gir paṛo,’ aur pahāriyoṅ se kī ‘Hamen chhupā lo.’ ³¹ Kyonki agar harī lakaṛī se aisā sulūk kiyā jātā hai to phir sūkhī lakaṛī kā kyā banegā?”

³² Do aur mardoṅ ko bhī phānsī dene ke lie bāhar le jāyā jā rahā thā. Donoṅ mujrim the. ³³ Chalte chalte wuh us jagah pahuṅche jis kā nām Khopaṛī thā. Wahān unhoṅ ne Īsā ko donoṅ mujrimoṅ samet maslūb kiyā. Ek mujrim ko us ke dāen hāth aur dūse ko us ke bāen hāth laṭkā diyā gayā. ³⁴ Īsā ne kahā, “Ai Bāp, inhen muāf kar, kyonki yih jānte nahīn kī kyā kar rahe haiṅ.”

Unhoṅ ne qurā dāl kar us ke kapṛe āpas men bānt lie. ³⁵ Hujūm wahān khaṛā tamāshā dekhtā rahā jabki qaum ke sardāroṅ ne us kā mazāq bhī urāyā. Unhoṅ ne kahā, “Us ne auroṅ ko bachāyā hai. Agar yih Allāh kā chunā huā aur Masīh hai to apne āp ko bachāe.”

³⁶ Faujiyoṅ ne bhī use lān-tān kī. Us ke pās ā kar unhoṅ ne use mai kā sirkā pesh kiyā ³⁷ aur kahā, “Agar tū Yahūdiyoṅ kā Bādshāh hai to apne āp ko bachā le.”

³⁸ Us ke sar ke ūpar ek taḡhtī lagāi gaī thī jis par likhā thā, “Yih Yahūdiyoṅ kā Bādshāh hai.”

³⁹ Jo mujrim us ke sāth maslūb hue the un men se ek ne kufr bakte hue kahā, “Kyā tū Masīh nahīn hai? To phir apne āp ko aur hamen bhī bachā le.”

⁴⁰ Lekin dūse ne yih sun kar use dāntā, “Kyā tū Allāh se bhī nahīn dāntā? Jo sazā use dī gaī hai wuh tujhe bhī milī hai. ⁴¹ Hamārī sazā to wājibī hai, kyonki hamen apne kāmōṅ kā badlā mil rahā hai, lekin is ne koī burā kām nahīn kiyā.” ⁴² Phir us ne Īsā se kahā, “Jab āp apnī bādshāhī men āen to mujhe yād karen.”

⁴³ Īsā ne us se kahā, “Main tujhe sach batātā hūn kī tū āj hī mere sāth firdaus men hogā.”

Īsā kī Maut

⁴⁴ Bārah baje se dopahar tīn baje tak pūrā mulk andhere men dūb gayā. ⁴⁵ Sūraj tārīk ho gayā aur Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke sāmne laṭkā huā

pardā do hisson meñ phat gayā. ⁴⁶ Īsā ūnchī āwāz se pukār uṭhā, “Ai Bāp, main apnī rūh tere hāthoñ meñ sauñptā hūn.” Yih kah kar us ne dam chhoṛ diyā.

⁴⁷ Yih dekh kar wahāñ khaṛe faujī afsar * ne Allāh kī tamjīd karke kahā, “Yih ādmī wāqai rāstbāz thā.”

⁴⁸ Aur hujūm ke tamām log jo yih tamāshā dekhne ke lie jamā hue the yih sab kuchh dekh kar chhātī pīṭne lage aur shahr meñ wāpas chale gae. ⁴⁹ Lekin Īsā ke jānane wāle kuchh fāsile par khaṛe dekhne rahe. Un meñ wuh khawātīn bhī shāmil thīñ jo Galīl meñ us ke pīchhe chal kar yahāñ tak us ke sāth āī thīñ.

Īsā ko Dafn Kiyā Jātā Hai

⁵⁰ Wahāñ ek nek aur rāstbāz ādmī banām Yūsuf thā. Wuh Yahūdī adālat-e-āliyā kā rukn thā ⁵¹ lekin dūsroñ ke faisle aur harkatoñ par razāmand nahīñ huā thā. Yih ādmī Yahūdīyā ke shahr Arimatīyāh kā rahne wālā thā aur is intazār meñ thā ki Allāh kī bādshāhī āe. ⁵² Ab us ne Pilātus ke pās jā kar us se Īsā kī lāsh le jāne kī ijāzat māngī. ⁵³ Phir lāsh ko utār kar us ne use katān ke kafan meñ lapeṭ kar chaṭān meñ tarāshī huī ek qabr meñ rakh diyā jis meñ ab tak kisī ko dafnāyā nahīñ gayā thā. ⁵⁴ Yih taiyārī kā dīn yānī jumā thā, lekin Sabat kā dīn shurū hone ko thā. † ⁵⁵ Jo aurateñ Īsā ke sāth Galīl se āī thīñ wuh Yūsuf ke pīchhe ho līñ. Unhoñ ne qabr ko dekhā aur yih bhī ki Īsā kī lāsh kis tarah us meñ rakhī gāī hai. ⁵⁶ Phir wuh shahr meñ wāpas chalī gāīñ aur us kī lāsh ke lie khushbūdār masāle taiyār karne lagīñ. Lekin bīch meñ Sabat kā dīn shurū huā, is lie unhoñ ne shariat ke mutābiq āram kiyā.

24

Īsā Jī Uṭhtā Hai

¹ Itwār ke dīn yih aurateñ apne taiyārshudā masāle le kar subah-sawere qabr par gāīñ. ² Wahāñ pahuñch kar unhoñ ne dekhā ki qabr par kā patthar ek taraf luṛhkā huā hai. ³ Lekin jab wuh qabr meñ gāīñ to wahāñ Khudāwand Īsā kī lāsh na pāī. ⁴ Wuh abhī uljhan meñ wahāñ khaṛī thīñ ki achānak do mard un ke pās ā khaṛe hue jin ke libās bijlī kī tarah chamak rahe the. ⁵ Aurateñ dahshat khā kar muñh ke bal jhuk gāīñ, lekin un mardoñ ne kahā, “Tum kyoñ zindā ko murdoñ meñ dhūnd rahī ho? ⁶ Wuh yahāñ nahīñ hai, wuh to jī uṭhā hai. Wuh bāt yād karo jo us ne tum se us waqt kahī jab wuh Galīl meñ thā. ⁷ ‘Lāzim hai ki Ibn-e-Ādam ko gunāhgāroñ ke hawāle kar diyā jāe, maslūb kiyā jāe aur ki wuh tīsre dīn jī uṭhe.’ ”

⁸ Phir unheñ yih bāt yād āī. ⁹ Aur qabr se wāpas ā kar unhoñ ne yih sab kuchh gyārah rasūloñ aur bāqī shāgirdoñ ko sunā diyā. ¹⁰ Mariyam Magdalīnī, Yuannā, Yāqūb kī māñ Mariyam aur chand ek aur aurateñ un meñ shāmil thīñ jinhoñ ne yih bāteñ rasūloñ ko batāīñ. ¹¹ Lekin un ko yih bāteñ betukī-sī lag rahī thīñ, is lie unheñ yaqīn na āyā. ¹² To bhī Patras uṭhā aur bhāg kar qabr ke pās āyā. Jab pahuñchā to jhuk kar andar jhānkā, lekin sirf kafan * hī nazar āyā. Yih hālāt dekh kar wuh hairān huā aur chalā gayā.

Immāus ke Rāste meñ Īsā se Mulāqāt

¹³ Usī dīn Īsā ke do pairokār ek gāñw banām Immāus kī taraf chal rahe the. Yih gāñw Yarūshalām se taqriban das kilomīṭar dūr thā. ¹⁴ Chalte chalte wuh āpas meñ un wāqiyāt kā zikr kar rahe the jo hue the. ¹⁵ Aur aisā huā ki jab wuh bāteñ aur ek dūsre ke sāth bahs-mubāhasā kar rahe the to Īsā khud qarīb ā kar un ke sāth

* **23:47** Sau sipāhiyoñ par muqarrar afsar. † **23:54** Yahūdī dīn sūraj ke ghurūb hone se shurū hotā hai.

* **24:12** Lafzī tarjumā: katān kī paṭṭiyāñ jo kafan ke lie istemāl hotī thīñ.

chalne lagā. ¹⁶ Lekin un kī ānkhon par pardā dālā gayā thā, is lie wuh use pahchān na sake. ¹⁷ Īsā ne kahā, “Yih kaisī bāteñ haiñ jin ke bāre meñ tum chalte chalte tabādalā-e-ḳhyāl kar rahe ho?”

Yih sun kar wuh ḡhamgīn se khare ho gae. ¹⁸ Un meñ se ek banām Kliyupās ne us se pūchhā, “Kyā āp Yarūshalam meñ wāhid shakhs haiñ jise mālūm nahīn ki in dinon meñ kyā kuchh huā hai?”

¹⁹ Us ne kahā, “Kyā huā hai?”

Unhon ne jawāb diyā, “Wuh jo Īsā Nāsarī ke sāth huā hai. Wuh nabī thā jise kalām aur kām meñ Allāh aur tamām qaum ke sāmne zabardast quwwat hāsil thī. ²⁰ Lekin hamāre rāhnumā imāmon aur sardāron ne use hukmrānon ke hawāle kar diyā tāki use sazā-e-maut dī jāe, aur unhon ne use maslūb kiya. ²¹ Lekin hamen to ummīd thī ki wuhī Isrāil ko najāt degā. In wāqiyāt ko tīn din ho gae haiñ. ²² Lekin ham meñ se kuchh khawātīn ne bhī hamen hairān kar diyā hai. Wuh āj subah-sawere qabr par gaīñ ²³ to dekhā ki lāsh wahān nahīn hai. Unhon ne lauṭ kar hamen batāyā ki ham par farishte zāhir hue jinhon ne kahā ki Īsā zindā hai. ²⁴ Ham meñ se kuchh qabr par gae aur use waisā hī pāyā jis tarah un auraton ne kahā thā. Lekin use khud unhon ne nahīn dekhā.”

²⁵ Phir Īsā ne un se kahā, “Are nādāno! Tum kitne kundzahan ho ki tumhen un tamām bāton par yaqīn nahīn āyā jo nabiyon ne farmāi haiñ. ²⁶ Kyā lāzim nahīn thā ki Masīh yih sab kuchh jhel kar apne jalāl meñ dākhil ho jāe?” ²⁷ Phir Mūsā aur tamām nabiyon se shurū karke Īsā ne kalām-e-muqaddas kī har bāt kī tashrīh kī jahān jahān us kā zikr hai.

²⁸ Chalte chalte wuh us gānw ke qarīb pahunchē jahān unhen jānā thā. Īsā ne aisā kiya goyā ki wuh āge baṛhnā chāhtā hai, ²⁹ lekin unhon ne use majbūr karke kahā, “Hamāre pās ṭaharen, kyonki shām hone ko hai aur din dhal gayā hai.” Chunānche wuh un ke sāth ṭaharne ke lie andar gayā. ³⁰ Aur aisā huā ki jab wuh khāne ke lie baiṭh gae to us ne roṭī le kar us ke lie shukrguzārī kī duā kī. Phir us ne use ṭukre karke unhen diyā. ³¹ Achānak un kī ānkhon khul gaīñ aur unhon ne use pahchān liyā. Lekin usī lamhe wuh ojhal ho gayā. ³² Phir wuh ek dūsre se kahne lage, “Kyā hamāre dil josh se na bhar gae the jab wuh rāste meñ ham se bāteñ karte karte hamen sahifon kā matlab samjhā rahā thā?”

³³ Aur wuh usī waqt uṭh kar Yarūshalam wāpas chale gae. Jab wuh wahān pahunchē to gyārah rasūl apne sāthiyon samet pahle se jamā the ³⁴ aur yih kah rahe the, “Ḳhudāwand wāqai jī uṭhā hai! Wuh Shamāun par zāhir huā hai.”

³⁵ Phir Immāus ke do shāgirdon ne unhen batāyā ki gānw kī taraf jāte hue kyā huā thā aur ki Īsā ke roṭī ṭoṭe waqt unhon ne use kaise pahchānā.

Īsā Apne Shāgirdon par Zāhir Hotā Hai

³⁶ Wuh abhī yih bāteñ sunā rahe the ki Īsā khud un ke darmiyān ā kharā huā aur kahā, “Tumhārī salāmatī ho.”

³⁷ Wuh ghabrā kar bahut dar gae. Kyonki un kā ḳhayāl thā ki koī bhūt-pret dekh rahe haiñ. ³⁸ Us ne un se kahā, “Tum kyon pareshān ho gae ho? Kyā wajah hai ki tumhāre dilon meñ shak ubhar āyā hai? ³⁹ Mere hāthon aur pānwon ko dekho ki maiñ hī hūñ. Mujhe ṭaṭol kar dekho, kyonki bhūt ke gosht aur haḍḍiyān nahīn hotīñ jabki tum dekh rahe ho ki merā jism hai.”

⁴⁰ Yih kah kar us ne unhen apne hāth aur pānw dikhāe. ⁴¹ Jab unhen khushī ke māre yaqīn nahīn ā rahā thā aur tājjub kar rahe the to Īsā ne pūchhā, “Kyā yahān tumhāre pās koī khāne kī chīz hai?” ⁴² Unhon ne use bhunī huī machhlī kā ek ṭukrā diyā ⁴³ us ne use le kar un ke sāmne hī khā liyā.

⁴⁴ Phir us ne un se kahā, “Yihī hai jo main ne tum ko us waqt batāyā thā jab tumhāre sāth thā ki jo kuchh bhī Mūsā kī shariyat, nabiyon ke sahifon aur zabūr kī kitāb mein mere bāre mein likhā hai use pūrā honā hai.”

⁴⁵ Phir us ne un ke zahan ko khol diyā tāki wuh Allāh kā kalām samajh sakeñ. ⁴⁶ Us ne un se kahā, “Kalām-e-muqaddas mein yon likhā hai, Masīh dukh uṭhā kar tīsre din murdon mein se jī uṭhegā. ⁴⁷ Phir Yarūshalam se shurū karke us ke nām mein yih paighām tamām qaumon ko sunāyā jāegā ki wuh taubā karke gunāhon kī muāfi pāeñ. ⁴⁸ Tum in bāton ke gawāh ho. ⁴⁹ Aur main tumhāre pās use bhej dūngā jis kā wādā mere Bāp ne kiyā hai. Phir tum ko āsmān kī quwwat se mulabbas kiyā jāegā. Us waqt tak shahr se bāhar na nikalnā.”

Īsā ko Āsmān par Uṭhāyā Jātā Hai

⁵⁰ Phir wuh shahr se nikal kar unheñ Bait-anīyāh tak le gayā. Wahāñ us ne apne hāth uṭhā kar unheñ barkat dī. ⁵¹ Aur aisā huā ki barkat dete hue wuh un se judā ho kar āsmān par uṭhā liyā gayā. ⁵² Unhon ne use sijdā kiyā aur phir baṛī khushī se Yarūshalam wāpas chale gae. ⁵³ Wahāñ wuh apnā pūrā waqt Baitul-muqaddas mein guzār kar Allāh kī tamjīd karte rahe.

Yūhannā

Zindagī kā Kalām

¹ Ibtidā meñ Kalām thā. Kalām Allāh ke sāth thā aur Kalām Allāh thā. ² Yihī ibtidā meñ Allāh ke sāth thā. ³ Sab kuchh Kalām ke wasīle se paidā huā. Maḥlūqāt kī ek bhī chīz us ke baḡhair paidā nahīn huī. ⁴ Us meñ zindagī thī, aur yih zindagī insānoñ kā nūr thī. ⁵ Yih nūr tārīkī meñ chamaktā hai, aur tārīkī ne us par qābū na pāyā.

⁶ Ek din Allāh ne apnā paighambar bhej diyā, ek ādmī jis kā nām Yahyā thā. ⁷ Wuh nūr kī gawāhī dene ke lie āyā. Maqsad yih thā ki log us kī gawāhī kī binā par imān lāen. ⁸ Wuh ḡhud to nūr na thā balki use sirf nūr kī gawāhī denī thī. ⁹ Haqīqī nūr jo har shaḡhs ko raushan kartā hai duniyā meñ āne ko thā.

¹⁰ Go Kalām duniyā meñ thā aur duniyā us ke wasīle se paidā huī to bhī duniyā ne use na pahchānā. ¹¹ Wuh us meñ āyā jo us kā apnā thā, lekin us ke apnoñ ne use qabūl na kiyā. ¹² To bhī kuchh use qabūl karke us ke nām par imān lāe. Unheñ us ne Allāh ke farzand banane kā haq baḡhsh diyā, ¹³ aise farzand jo na fitrī taur par, na kisī insān ke mansūbe ke taht paidā hue balki Allāh se.

¹⁴ Kalām insān ban kar hamāre darmiyān rihāishpazīr huā aur ham ne us ke jalāl kā mushāhadā kiyā. Wuh fazl aur sachchāī se māmūr thā aur us kā jalāl Bāp ke iklaute Farzand kā-sā thā.

¹⁵ Yahyā us ke bāre meñ gawāhī de kar pukār uṡhā, “Yih wuhī hai jis ke bāre meñ main ne kahā, ‘Ek mere bād āne wālā hai jo mujh se baḡā hai, kyonki wuh mujh se pahle thā.’”

¹⁶ Us kī kasrat se ham sab ne fazl par fazl pāyā. ¹⁷ Kyonki shariāt Mūsā kī mārifat dī gai, lekin Allāh kā fazl aur sachchāī Īsā Masīh ke wasīle se qāym huī. ¹⁸ Kisī ne kabhī bhī Allāh ko nahīn dekhā. Lekin iklautā Farzand jo Allāh kī god meñ hai usī ne Allāh ko ham par zāhir kiyā hai.

Yahyā Baptismā Dene Wāle kā Paighām

¹⁹ Yih Yahyā kī gawāhī hai jab Yarūshalam ke Yahūdियोñ ne imāmoñ aur Lāwियोñ ko us ke pās bhej kar pūchhā, “Āp kaun haiñ?”

²⁰ Us ne inkār na kiyā balki sāf taslīm kiyā, “Main Masīh nahīn hūñ.”

²¹ Unhoñ ne pūchhā, “To phir āp kaun haiñ? Kyā āp Iliyās haiñ?”

Us ne jawāb diyā, “Nahīn, main wuh nahīn hūñ.”

Unhoñ ne sawāl kiyā, “Kyā āp āne wālā nabī haiñ?”

Us ne kahā, “Nahīn.”

²² “To phir hameñ batāen ki āp kaun haiñ? Jinhoñ ne hameñ bhejā hai unheñ hameñ koī na koī jawāb denā hai. Āp ḡhud apne bāre meñ kyā kahte haiñ?”

²³ Yahyā ne Yasāyāh Nabī kā hawālā de kar jawāb diyā, “Main registān meñ wuh āwāz hūñ jo pukār rahī hai, Rab kā rāstā sīdhā banāo.”

²⁴ Bheje gae log Farīsī firge se tālluq rakhte the. ²⁵ Unhoñ ne pūchhā, “Agar āp na Masīh haiñ, na Iliyās yā āne wālā nabī to phir āp baptismā kyon de rahe haiñ?”

²⁶ Yahyā ne jawāb diyā, “Main to pānī se baptismā detā hūñ, lekin tumhāre darmiyān hī ek kharā hai jis ko tum nahīn jānte. ²⁷ Wuhī mere bād āne wālā hai aur main us ke jūtoñ ke tasme bhī kholne ke lāyq nahīn.”

²⁸ Yih Yordan ke pār Bait-aniyāh meñ huā jahāñ Yahyā baptismā de rahā thā.

Allāh kā Lelā

²⁹ Agle din Yahyā ne Īsā ko apne pās āte dekhā. Us ne kahā, “Dekho, yih Allāh kā Lelā hai jo duniyā kā gunāh uṡhā le jātā hai. ³⁰ Yih wuhī hai jis ke bāre meñ main

ne kahā, ‘Ek mere bād āne wālā hai jo mujh se barā hai, kyonki wuh mujh se pahle thā.’ ³¹ Maiñ to use nahīñ jāntā thā, lekin maiñ is lie ā kar pāñī se baptismā dene lagā tāki wuh Isrāīl par zāhir ho jāe.”

³² Aur Yahyā ne yih gawāhī dī, “Maiñ ne dekhā ki Rūhul-quds kabūtar kī tarah āsmān par se utar kar us par ṭahar gayā. ³³ Maiñ to use nahīñ jāntā thā, lekin jab Allāh ne mujhe baptismā dene ke lie bhejā to us ne mujhe batāyā, ‘Tū dekhegā ki Rūhul-quds utar kar kisī par ṭahar jāegā. Yih wuhī hogā jo Rūhul-quds se baptismā degā.’ ³⁴ Ab maiñ ne dekhā hai aur gawāhī detā hūñ ki yih Allāh kā Farzand hai.”

Īsā ke Pahle Shāgird

³⁵ Agle din Yahyā dubārā wahīñ kharā thā. Us ke do shāgird sāth the. ³⁶ Us ne Īsā ko wahāñ se guzarte hue dekhā to kahā, “Dekho, yih Allāh kā Lelā hai!”

³⁷ Us kī yih bāt sun kar us ke do shāgird Īsā ke pīchhe ho lie. ³⁸ Īsā ne muṛ kar dekhā ki yih mere pīchhe chal rahe haiñ to us ne pūchhā, “Tum kyā chāhte ho?” Unhoñ ne kahā, “Ustād, āp kahāñ ṭahare hue haiñ?”

³⁹ Us ne jawāb diyā, “Āo, ṭhud dekh lo.” Chunāñche wuh us ke sāth gae. Unhoñ ne wuh jagah dekhī jahāñ wuh ṭahrā huā thā aur din ke bāqī waqt us ke pās rahe. Shām ke taqriban chār baj gae the.

⁴⁰ Shamāūn Patras kā bhāī Andriyās un do shāgirdoñ meñ se ek thā jo Yahyā kī bāt sun kar Īsā ke pīchhe ho lie the. ⁴¹ Ab us kī pahlī mulāqāt us ke apne bhāī Shamāūn se huī. Us ne use batāyā, “Hameñ Masīh mil gayā hai.” (Masīh kā matlab ‘Masah Kiyā Huā Shaḥs’ hai.) ⁴² Phir wuh use Īsā ke pās le gayā.

Use dekh kar Īsā ne kahā, “Tū Yūhannā kā beṭā Shamāūn hai. Tū Kaifā kahlāegā.” (Is kā Yūnānī tarjumā Patras yāñī Patthar hai.)

Īsā Filippus aur Natanel ko Bulātā Hai

⁴³ Agle din Īsā ne Galīl jāne kā irādā kiyā. Filippus se milā to us se kahā, “Mere pīchhe ho le.” ⁴⁴ Andriyās aur Patras kī tarah Filippus kā watanī shahr Bait-saidā thā. ⁴⁵ Filippus Natanel se milā, aur us ne us se kahā, “Hameñ wuhī shaḥs mil gayā jis kā zikr Mūsā ne Tauret aur nabiyon ne apne sahīfoñ meñ kiyā hai. Us kā nām Īsā bin Yūsuf hai aur wuh Nāsarat kā rahne wālā hai.”

⁴⁶ Natanel ne kahā, “Nāsarat? Kyā Nāsarat se koī achchhī chīz nikal saktī hai?” Filippus ne jawāb diyā, “Ā aur ṭhud dekh le.”

⁴⁷ Jab Īsā ne Natanel ko āte dekhā to us ne kahā, “Lo, yih sachchā Isrāīlī hai jis meñ makr nahīñ.”

⁴⁸ Natanel ne pūchhā, “Āp mujhe kahāñ se jānte haiñ?”

Īsā ne jawāb diyā, “Is se pahle ki Filippus ne tujhe bulāyā maiñ ne tujhe dekhā. Tū anjīr ke daraḥt ke sāy meñ thā.”

⁴⁹ Natanel ne kahā, “Ustād, āp Allāh ke Farzand haiñ, āp Isrāīl ke Bādshāh haiñ.”

⁵⁰ Īsā ne us se pūchhā, “Achchhā, merī yih bāt sun kar ki maiñ ne tujhe anjīr ke daraḥt ke sāy meñ dekhā tū imān lāyā hai? Tū is se kahīñ barī bāteñ dekhegā.”

⁵¹ Us ne bāt jāri rakhī, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki tum āsmān ko khulā aur Allāh ke farishton ko ūpar chaṛhte aur Ibn-e-Ādam par utarte dekhoge.”

2

Qānā meñ Shādī

¹ Tisre din Galīl ke gāñw Qānā meñ ek shādī huī. Īsā kī māñ wahāñ thī ² aur Īsā aur us ke shāgirdoñ ko bhī dāwat dī gaī thī. ³ Mai ḥatm ho gaī to Īsā kī māñ ne us se kahā, “Un ke pās mai nahīñ rahī.”

⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Ai khātūn, merā āp se kyā wāstā? Merā waqt abhī nahīn āyā.”

⁵ Lekin us kī mān ne naukaron ko batāyā, “Jo kuchh wuh tum ko batāe wuh karo.”

⁶ Wahān patthar ke chhih maṭke parē the jinheñ Yahūdī dīnī ḡhusl ke lie istemāl karte the. Har ek meñ taqrīban 100 liṭar kī gunjāish thī. ⁷ Īsā ne naukaron se kahā, “Maṭkon ko pānī se bhar do.” Chunānche unhoñ ne unheñ labālab bhar diyā. ⁸ Phir us ne kahā, “Ab kuchh nikāl kar ziyāfat kā intazām chalāne wāle ke pās le jāo.” Unhoñ ne aisā hī kiyā. ⁹ Jyon hī ziyāfat kā intazām chalāne wāle ne wuh pānī chakhā jo mai meñ badal gayā thā to us ne dūlhe ko bulāyā. (Use mālūm na thā ki yih kahān se āī hai, agarche un naukaron ko patā thā jo use nikāl kar lāe the.) ¹⁰ Us ne kahā, “Har mezbān pahle achchhī qism kī mai pīne ke lie pesh kartā hai. Phir jab logon ko nashā chaṛhnī lage to wuh nisbatan ḡhaṭiyā qism kī mai pilāne lagtā hai. Lekin āp ne achchhī mai ab tak rakh chhoṛī hai.”

¹¹ Yon Īsā ne Galīl ke Qānā meñ yih pahlā ilāhī nishān dikhā kar apne jalāl kā izhār kiyā. Yih dekh kar us ke shāgird us par īmān lāe.

¹² Is ke bād wuh apnī mān, apne bhāiyon aur apne shāgirdon ke sāth Kafarnahūm ko chalā gayā. Wahān wuh thoṛe din rahe.

Īsā Baitul-muqaddas meñ Jātā Hai

¹³ Jab Yahūdī Īd-e-Fasah qarīb ā gaī to Īsā Yarūshalam chalā gayā. ¹⁴ Baitul-muqaddas meñ jā kar us ne dekhā ki kāi log us meñ gāy-bail, bheṛēñ aur kabūtar bech rahe haiñ. Dūsre mez par baiṭhe ḡhairmulkī sikke Baitul-muqaddas ke sikkon meñ badal rahe haiñ. ¹⁵ Phir Īsā ne rassiyon kā koṛā banā kar sab ko Baitul-muqaddas se nikāl diyā. Us ne bheṛon aur gāy-bailon ko bāhar hānk diyā, paise badalne wālon ke sikke bikher die aur un kī mezeñ ulaṭ dīñ. ¹⁶ Kabūtar bechne wālon ko us ne kahā, “Ise le jāo. Mere Bāp ke ghar ko maṇḍī meñ mat badlo.” ¹⁷ Yih dekh kar Īsā ke shāgirdon ko kalām-e-muqaddas kā yih hawālā yād āyā ki “Tere ghar kī ḡhairat mujhe khā jāegī.”

¹⁸ Yahūdion ne jawāb meñ pūchhā, “Āp hameñ kyā ilāhī nishān dikhā sakte haiñ tāki hameñ yaqīn āe ki āp ko yih karne kā iḡhtiyār hai?”

¹⁹ Īsā ne jawāb diyā, “is maqdis ko ḡhā do to maiñ ise tīn din ke andar dubārā tāmīr kar dūngā.”

²⁰ Yahūdion ne kahā, “Baitul-muqaddas ko tāmīr karne meñ 46 sāl lag gae the aur āp use tīn din meñ tāmīr karnā chāhte haiñ?”

²¹ Lekin jab Īsā ne “Is maqdis” ke alfāz istemāl kie to is kā matlab us kā apnā badan thā. ²² Us ke murdon meñ se jī uṭhne ke bād us ke shāgirdon ko us kī yih bāt yād āī. Phir wuh kalām-e-muqaddas aur un bāton par īmān lāe jo Īsā ne kī thin.

Īsā Insānī Fitrat se Wāqif Hai

²³ Jab Īsā Fasah kī Īd ke lie Yarūshalam meñ thā to bahut-se log us ke peshkardā ilāhī nishānon ko dekh kar us ke nām par īmān lāne lage. ²⁴ Lekin us ko un par etamād nahīn thā, kyonki wuh sab ko jāntā thā. ²⁵ Aur use insān ke bāre meñ kisī kī gawāhī kī zarūrat nahīn thī, kyonki wuh jāntā thā ki insān ke andar kyā kuchh hai.

3

Nikudemus ke sāth Mulāqāt

¹ Farīsī firqe kā ek ādmī banām Nikudemus thā jo Yahūdī adālat-e-āliyā kā rukn thā. ² Wuh rāt ke waqt Īsā ke pās āyā aur kahā, “Ustād, ham jānte haiñ ki āp aise ustād haiñ jo Allāh kī taraf se āe haiñ, kyonki jo ilāhī nishān āp dikhāte haiñ wuh sirf aisā shakhs hī dikhā saktā hai jis ke sāth Allāh ho.”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe sach batātā hūn, sirf wuh shaḵhs Allāh kī bādshāhī ko dekh saktā hai jo nae sire se paidā huā ho.”

⁴ Nīkudemus ne etarāz kiyā, “Kyā matlab? Būrhā ādmī kis tarah nae sire se paidā ho saktā hai? Kyā wuh dubārā apnī mān ke peṭ meñ jā kar paidā ho saktā hai?”

⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Main tujhe sach batātā hūn, sirf wuh shaḵhs Allāh kī bādshāhī meñ dāḵhil ho saktā hai jo pānī aur Rūh se paidā huā ho. ⁶ Jo kuchh jism se paidā hotā hai wuh jismānī hai, lekin jo Rūh se paidā hotā hai wuh ruhānī hai. ⁷ Is lie tū tājjub na kar ki main kahtā hūn, ‘Tumheñ nae sire se paidā honā zarūr hai.’ ⁸ Hawā jahān chāhe chaltī hai. Tū us kī āwāz to suntā hai, lekin yih nahīn jāntā ki kahān se ātī aur kahān ko jātī hai. Yihī hālat har us shaḵhs kī hai jo Rūh se paidā huā hai.”

⁹ Nīkudemus ne pūchhā, “Yih kis tarah ho saktā hai?”

¹⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Tū to Isrāīl kā ustād hai. Kyā is ke bāwujūd bhī yih bāteñ nahīn samajhtā? ¹¹ Main tujh ko sach batātā hūn, ham wuh kuchh bayān karte haiñ jo ham jānte haiñ aur us kī gawāhī dete haiñ jo ham ne ḵhud dekhā hai. To bhī tum log hamārī gawāhī qabūl nahīn karte. ¹² Main ne tum ko duniyāwī bāteñ sunāī haiñ aur tum un par imān nahīn rakhte. To phir tum kyonkar imān lāoge agar tumheñ āsmānī bātoñ ke bāre meñ batāūn? ¹³ Āsmān par koī nahīn chaṛhā siwāe Ibn-e-Ādam ke, jo āsmān se utrā hai.

¹⁴ Aur jis tarah Mūsā ne registān meñ sānp ko lakaṛī par laṭkā kar ūnchā kar diyā usī tarah zarūr hai ki Ibn-e-Ādam ko bhī ūnche par chaṛhāyā jāe, ¹⁵ tāki har ek ko jo us par imān lāegā abadī zindagī mil jāe. ¹⁶ Kyonki Allāh ne duniyā se itnī muhabbat rakhī ki us ne apne iklaute Farzand ko baḵsh diyā, tāki jo bhī us par imān lāe halāk na ho balki abadī zindagī pāe. ¹⁷ Kyonki Allāh ne apne Farzand ko is lie duniyā meñ nahīn bhejā ki wuh duniyā ko mujrim ṭahrāe balki is lie ki wuh use najāt de.

¹⁸ Jo bhī us par imān lāyā hai use mujrim nahīn qarār diyā jāegā, lekin jo imān nahīn rakhtā use mujrim ṭahrāyā jā chukā hai. Wajah yih hai ki wuh Allāh ke iklaute Farzand ke nām par imān nahīn lāyā. ¹⁹ Aur logoñ ko mujrim ṭahrāne kā sabab yih hai ki go Allāh kā nūr is duniyā meñ āyā, lekin logoñ ne nūr kī nisbat andhere ko zyādā pyār kiyā, kyonki un ke kām bure the. ²⁰ Jo bhī ḡhalat kām kartā hai wuh nūr se dushmanī rakhtā hai aur us ke qarīb nahīn ātā tāki us ke bure kāmōñ kā pol na khul jāe. ²¹ Lekin jo sachchā kām kartā hai wuh nūr ke pās ātā hai tāki zāhir ho jāe ki us ke kām Allāh ke wasīle se hue haiñ.”

Īsā aur Yahyā

²² Is ke bād Īsā apne shāgirdoñ ke sāth Yahūdiyā ke ilāqe meñ gayā. Wahān wuh kuchh der ke lie un ke sāth ṭahrā aur logoñ ko baptismā dene lagā. ²³ Us waqt Yahyā bhī shālem ke qarīb wāqe maqām ainon meñ baptismā de rahā thā, kyonki wahān pānī bahut thā. Us jagah par log baptismā lene ke lie āte rahe. ²⁴ (Yahyā ko ab tak jel meñ nahīn ḍālā gayā thā.)

²⁵ Ek din Yahyā ke shāgirdoñ kā kisī Yahūdī ke sāth mubāhasā chhiṛ gayā. Zer-e-ḡhaur mazmūn dīnī ḡhushl thā. ²⁶ Wuh Yahyā ke pās āe aur kahne lage, “Ustād, jis ādmī se āp kī Dariyā-e-Yardan ke pār mulāqāt huī aur jis ke bāre meñ āp ne gawāhī dī ki wuh Masīh hai, wuh bhī logoñ ko baptismā de rahā hai. Ab sab log usī ke pās jā rahe haiñ.”

²⁷ Yahyā ne jawāb diyā, “Har ek ko sirf wuh kuchh miltā hai jo use āsmān se diyā jātā hai. ²⁸ Tum ḵhud is ke gawāh ho ki main ne kahā, ‘Main Masīh nahīn hūn balki mujhe us ke āge āge bhejā gayā hai.’ ²⁹ Dūlhā hī dulhan se shādī kartā hai, aur dulhan usī kī hai. Us kā dost sirf sāth ḵarā hotā hai. Aur dūlhe kī āwāz sun sun kar dost kī ḵushī kī intahā nahīn hotī. Main bhī aisā hī dost hūn jis kī ḵushī pūrī ho gaī hai. ³⁰ Lāzim hai ki wuh baṛhtā jāe jabki main ḡhaṭṭā jāūn.

Āsmān se Āne Wālā

³¹ Jo āsmān par se āyā hai us kā ikhtiyār sab par hai. Jo duniyā se hai us kā tālluq duniyā se hī hai aur wuh duniyāwī bāteñ kartā hai. Lekin jo āsmān par se āyā hai us kā ikhtiyār sab par hai. ³² Jo kuchh us ne khud dekhā aur sunā hai usī kī gawāhī detā hai. To bhī koī us kī gawāhī ko qabūl nahīn kartā. ³³ Lekin jis ne use qabūl kiyā us ne is kī tasdīq kī hai ki Allāh sachchā hai. ³⁴ Jise Allāh ne bhejā hai wuh Allāh kī bāteñ sunātā hai, kyonki Allāh apnā Rūh nāp-tolkar nahīn detā. ³⁵ Bāp apne Farzand ko pyār kartā hai, aur us ne sab kuchh us ke sapurd kar diyā hai. ³⁶ Chunāñche jo Allāh ke Farzand par imān lātā hai abadī zindagī us kī hai. Lekin jo Farzand ko radd kare wuh is zindagī ko nahīn dekhegā balki Allāh kā ghazab us par thahrā rahegā.”

4*Īsā aur Sāmārī Aurat*

¹ Farīsiyon ko ittalā milī ki Īsā Yahyā kī nisbat zyādā shāgird banā rahā aur logoñ ko baptismā de rahā hai, ² hālāñki wuh khud baptismā nahīn detā thā balki us ke shāgird. ³ Jab Khudāwand Īsā ko yih bāt mālūm huī to wuh Yahūdiyā ko chhoṛ kar Galīl ko wāpas chalā gayā. ⁴ Wahāñ pahunchne ke lie use Sāmariya meñ se guzarnā thā.

⁵ Chalthe chalthe wuh ek shahr ke pās pahunch gayā jis kā nām sūkhār thā. Yih us zamīn ke qarīb thā jo Yāqūb ne apne beṭe Yūsuf ko dī thī. ⁶ Wahāñ Yāqūb kā kuāñ thā. Īsā safr se thak gayā thā, is lie wuh kuen par baiṭh gayā. Dopahar ke taqriban bārah baj gae the.

⁷ Ek Sāmārī aurat pānī bharne āī. Īsā ne us se kahā, “Mujhe zarā pānī pilā.” ⁸ (Us ke shāgird khānā kharīdne ke lie shahr gae hue the.)

⁹ Sāmārī aurat ne tājjub kiyā, kyonki Yahūdī Sāmariyon ke sāth tālluq rakhne se inkār karte haiñ. Us ne kahā, “Āp to Yahūdī haiñ, aur main Sāmārī aurat hūñ. Āp kis tarah mujh se pānī pilāne kī darḡhāst kar sakte haiñ?”

¹⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Agar tū us baḡhshish se wāqif hotī jo Allāh tujh ko denā chāhtā hai aur tū use jāntī jo tujh se pānī māñg rahā hai to tū us se māñgtī aur wuh tujhe zindagī kā pānī detā.”

¹¹ Khātūn ne kahā, “Khudāwand, āp ke pās to bālṭī nahīn hai aur yih kuāñ gahrā hai. Āp ko zindagī kā yih pānī kahāñ se milā? ¹² Kyā āp hamāre bāp Yāqūb se baṛe haiñ jis ne hamēñ yih kuāñ diyā aur jo khud bhī apne beṭon aur rewaṛon samet us ke pānī se lutfandoz huā?”

¹³ Īsā ne jawāb diyā, “Jo bhī is pānī meñ se pie use dubārā pyās lagegī. ¹⁴ Lekin jise main pānī pilā dūñ use bād meñ kabhī bhī pyās nahīn lagegī. Balki jo pānī main use dūngā wuh us meñ ek chashmā ban jāegā jis se pānī phūṭ kar abadī zindagī muhaiyā karegā.”

¹⁵ Aurat ne us se kahā, “Khudāwand, mujhe yih pānī pilā deñ. Phir mujhe kabhī bhī pyās nahīn lagegī aur mujhe bār bār yahāñ ā kar pānī bharnā nahīn paṛegā.”

¹⁶ Īsā ne kahā, “Jā, apne khāwind ko bulā lā.”

¹⁷ Aurat ne jawāb diyā, “Merā koī khāwind nahīn hai.”

Īsā ne kahā, “Tū ne sahīh kahā ki merā khāwind nahīn hai, ¹⁸ kyonki terī shādī pāñch mardoñ se ho chukī hai aur jis ādmī ke sāth tū ab rah rahī hai wuh terā shauhar nahīn hai. Terī bāt bilkul durust hai.”

¹⁹ Aurat ne kahā, “Khudāwand, main dekhtī hūñ ki āp nabī haiñ. ²⁰ Hamāre bāpdādā to isī pahār par ibādat karte the jābki āp Yahūdī log isrār karte haiñ ki Yarūshalam wuh markaz hai jahāñ hamēñ ibādat karnī hai.”

²¹ Īsā ne jawāb diyā, “Ai khātūn, yaqīn jān ki wuh waqt āegā jab tum na to is pahār par Bāp kī ibādat karoge, na Yarūshalam meñ. ²² Tum Sāmārī us kī parastish karte ho

jise nahīn jānte. Is ke muqābale mein ham us kī parastish karte haiñ jise jānte haiñ, kyonki najāt Yahūdīyon mein se hai. ²³ Lekin wuh waqt ā rahā hai balki pahuñch chukā hai jab haqīqī parastār Rūh aur sachchāī se Bāp kī parastish karenge, kyonki Bāp aise hī parastār chāhtā hai. ²⁴ Allāh Rūh hai, is lie lāzim hai ki us ke parastār Rūh aur sachchāī se us kī parastish karen.

²⁵ Aurat ne us se kahā, “Mujhe mālūm hai ki Masīh yānī Masah Kiyā Huā Shaḥs ā rahā hai. Jab wuh āegā to hamen sab kuchh batā degā.”

²⁶ Is par Īsā ne use batāyā, “Main hī Masīh hūñ jo tere sāth bāt kar rahā hūñ.”

²⁷ Usī lamhe shāgird pahuñch gae. Unhon ne jab dekhā ki Īsā ek aurat se bāt kar rahā hai to tājjub kiyā. Lekin kisī ne pūchhne kī jurrat na kī ki “Āp kyā chāhte haiñ?” yā “Āp is aurat se kyon bāten kar rahe haiñ?”

²⁸ Aurat apnā gharā chhoṛ kar shahr mein chalī gāi aur wahān logoñ se kahne lagī, ²⁹ “Āo, ek ādmī ko dekho jis ne mujhe sab kuchh batā diyā hai jo main ne kiyā hai. Wuh Masīh to nahīn hai?” ³⁰ Chunāñche wuh shahr se nikal kar Īsā ke pās āe.

³¹ Itne mein shāgird zor de kar Īsā se kahne lage, “Ustād, kuchh khānā khā leñ.”

³² Lekin us ne jawāb diyā, “Mere pās khāne kī aisī chīz hai jis se tum wāqif nahīn ho.”

³³ Shāgird āpas mein kahne lage, “Kyā koī us ke pās khānā le kar āyā?”

³⁴ Lekin Īsā ne un se kahā, “Merā khānā yih hai ki us kī marzī purī karūñ jis ne mujhe bhejā hai aur us kā kām takmīl tak pahuñchāūñ. ³⁵ Tum to ḡhud kahte ho, ‘Mazīd chār mahīne tak fasal pak jāegī.’ Lekin main tum ko batātā hūñ, apnī nazar uṭhā kar kheton par ḡhaur karo. Fasal pak gāi hai aur kaṭāī ke lie taiyār hai. ³⁶ Fasal kī kaṭāī shurū ho chukī hai. Kaṭāī karne wāle ko mazdūrī mil rahī hai aur wuh fasal ko abadī zindagī ke lie jamā kar rahā hai tāki bīj bone wālā aur kaṭāī karne wālā donoñ mil kar ḡhushī manā sakeñ. ³⁷ Yon yih kahāwat durust sābit hō jāti hai ki ‘Ek bīj botā aur dūsrā fasal kāṭtā hai.’ ³⁸ Main ne tum ko us fasal kī kaṭāī karne ke lie bhej diyā hai jise taiyār karne ke lie tum ne mehnat nahīn kī. Auroñ ne ḡhūb mehnat kī hai aur tum is se fāyda uṭhā kar fasal jamā kar sakte ho.”

³⁹ Us shahr ke bahut-se Sāmārī Īsā par īmān lāe. Wajah yih thī ki us aurat ne us ke bāre mein yih gawāhī dī thī, “Us ne mujhe sab kuchh batā diyā jo main ne kiyā hai.”

⁴⁰ Jab wuh us ke pās āe to unhon ne minnat kī, “Hamāre pās ṭhahreñ.” Chunāñche wuh do din wahān rahā.

⁴¹ Aur us kī bāten sun kar mazīd bahut-se log īmān lāe. ⁴² Unhon ne aurat se kahā, “Ab ham terī bāton kī binā par īmān nahīn rakhte balki is lie ki ham ne ḡhud sun aur jān liyā hai ki wāqā duniyā kā Najātdahindā yihī hai.”

Afsar ke Beṭe kī Shifā

⁴³ Wahān do din guzārne ke bād Īsā Galīl ko chalā gayā. ⁴⁴ Us ne ḡhud gawāhī de kar kahā thā ki nabī kī us ke apne watan mein izzat nahīn hotī. ⁴⁵ Ab jab wuh Galīl pahuñchā to maqāmī logoñ ne use ḡhushāmdīd kahā, kyonki wuh Fasah kī Īd manāne ke lie Yarūshalām āe the aur unhon ne sab kuchh dekhā jo Īsā ne wahān kiyā thā.

⁴⁶ Phir wuh dubārā Qānā mein āyā jahān us ne pānī ko mai mein badal diyā thā. Us ilāqe mein ek shāhī afsar thā jis kā beṭā Kafarnahūm mein bīmār parā thā. ⁴⁷ Jab use ittalā milī ki Īsā Yahūdīyā se Galīl pahuñch gayā hai to wuh us ke pās gayā aur guzārish kī, “Qānā se mere pās ā kar mere beṭe ko shifā deñ, kyonki wuh marne ko hai.” ⁴⁸ Īsā ne us se kahā, “Jab tak tum log ilāhī nishān aur mojize nahīn dekhte īmān nahīn lāte.”

⁴⁹ Shāhī afsar ne kahā, “Ḗhudāwand āeñ, is se pahle ki merā laṛkā mar jāe.”

⁵⁰ Īsā ne jawāb diyā, “Jā, terā beṭā zindā rahegā.”

Ādmī Īsā kī bāt par īmān lāyā aur apne ghar chalā gayā. ⁵¹ Wuh abhī rāste meñ thā ki us ke naukar us se mile. Unhoñ ne use ittalā dī ki beṭā zindā hai.

⁵² Us ne un se pūchh-gachh kī ki us kī tabiyat kis waqt se behtar hone lagī thī. Unhoñ ne jawāb diyā, “Buḡhār kal dopahar ek baje utar gayā.” ⁵³ Phir bāp ne jān liyā ki usī waqt Īsā ne use batāyā thā, “Tumhārā beṭā zindā rahegā.” Aur wuh apne pūre gharāne samet us par īmān lāyā.

⁵⁴ Yoñ Īsā ne apnā dūsrā ilāhī nishān us waqt dikhāyā jab wuh Yahūdiyā se Galil meñ āyā thā.

5

Baitul-muqaddas ke Hauz par Shifā

¹ Kuchh der ke bād Īsā kisī Yahūdī īd ke mauqe par Yarūshalam gayā. ² Shahr meñ ek hauz thā jis kā nām Arāmī zabān meñ Bait-hasdā thā. Us ke pāñch bare barāmdē the aur wuh shahr ke us darwāze ke qarīb thā jis kā nām ‘Bheṛoñ kā Darwāzā’ hai.

³ In barāmdoñ meñ beshumār mazīr log paṛe rahte the. Yih andhe, langaṛe aur maflūj pānī ke hilne ke intazār meñ rahte the. ⁴ [Kyoñki gāhe bagāhe Rab kā farishtā utar kar pānī ko hilā detā thā. Jo bhī us waqt us meñ pahle dāḡhil ho jātā use shifā mil jātī thī ḡhāh us kī bīmārī koī bhī kyoñ na hotī.] ⁵ Marīzoñ meñ se ek ādmī 38 sāl se mazīr thā. ⁶ Jab Īsā ne use wahāñ paṛā dekhā aur use mālūm huā ki yih itnī der se is hālat meñ hai to us ne pūchhā, “Kyā tū tandurust honā chāhtā hai?”

⁷ Us ne jawāb diyā, “Ḳhudāwand, yih mushkil hai. Merā koī sāthī nahīn jo mujhe uṭhā kar pānī meñ jab use hilāyā jātā hai le jāe. Is lie mere wahāñ pahuñchne meñ itnī der lag jātī hai ki koī aur mujh se pahle pānī meñ utar jātā hai.”

⁸ Īsā ne kahā, “Uṭh, apnā bistar uṭhā kar chal-phir!” ⁹ Wuh ādmī fauran bahāl ho gayā. Us ne apnā bistar uṭhāyā aur chalne-phirne lagā.

Yih wāqiyā Sabat ke dīn huā. ¹⁰ Is lie Yahūdiyoñ ne shifāyāb ādmī ko batāyā, “Āj Sabat kā dīn hai. Āj bistar uṭhānā manā hai.”

¹¹ Lekin us ne jawāb diyā, “Jis ādmī ne mujhe shifā dī us ne mujhe batāyā, ‘Apnā bistar uṭhā kar chal-phir.’ ”

¹² Unhoñ ne sawāl kiya, “Wuh kaun hai jis ne tujhe yih kuchh batāyā?” ¹³ Lekin shifāyāb ādmī ko mālūm na thā, kyoñki Īsā hujūm ke sabab se chupke se wahāñ se chalā gayā thā.

¹⁴ Bād meñ Īsā use Baitul-muqaddas meñ milā. Us ne kahā, “Ab tū bahāl ho gayā hai. Phir gunāh na karnā, aisā na ho ki terā hāl pahle se bhī badtar ho jāe.”

¹⁵ Us ādmī ne use chhoṛ kar Yahūdiyoñ ko ittalā dī, “Īsā ne mujhe shifā dī.” ¹⁶ Is par Yahūdī us ko satāne lage, kyoñki us ne us ādmī ko Sabat ke dīn bahāl kiya thā.

¹⁷ Lekin Īsā ne unheñ jawāb diyā, “Merā Bāp āj tak kām kartā āyā hai, aur main bhī aisā kartā hūn.”

¹⁸ Yih sun kar Yahūdī use qatl karne kī mazīd koshish karne lage, kyoñki us ne na sirf Sabat ke dīn ko mansūḡh qarār diyā thā balki Allāh ko apnā Bāp kah kar apne āp ko Allāh ke barābar ṭhahrāyā thā.

Farzand kā Ikhtiyār

¹⁹ Īsā ne unheñ jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūn ki Farzand apnī marzī se kuchh nahīn kar saktā. Wuh sirf wuh kuchh kartā hai jo wuh Bāp ko karte dekhtā hai. Jo kuchh Bāp kartā hai wuhī Farzand bhī kartā hai, ²⁰ kyoñki Bāp Farzand ko pyār kartā aur use sab kuchh dikhātā hai jo wuh ḡhud kartā hai. Hāñ, wuh Farzand ko in se bhī azīm kām dikhāegā. Phir tum aur bhī zyādā hairatzadā hoge. ²¹ Kyoñki jis tarah Bāp murdoñ ko zindā kartā hai usī tarah Farzand bhī jinheñ chāhtā hai zindā kar detā hai. ²² Aur Bāp kisī kī bhī adālat nahīn kartā balki us ne adālat kā

pūrā intazām Farzand ke sapurd kar diyā hai ²³ tāki sab usī tarah Farzand kī izzat karen jīs tarah wuh Bāp kī izzat karte haiñ. Jo Farzand kī izzat nahīn kartā wuh Bāp kī bhī izzat nahīn kartā jis ne use bhejā hai.

²⁴ Maiñ tum ko sach batātā hūñ, jo bhī merī bāt sun kar us par imān lātā hai jis ne mujhe bhejā hai abadī zindagī us kī hai. Use mujrim nahīn ṭhahrāyā jāegā balki wuh maut kī girift se nikal kar zindagī meñ dākhil ho gayā hai. ²⁵ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki ek waqt āne wālā hai balki ā chukā hai jab murde Allāh ke Farzand kī āwāz suneñge. Aur jitne suneñge wuh zindā ho jāeñge. ²⁶ Kyoñki jis tarah Bāp zindagī kā mambā hai usī tarah us ne apne Farzand ko zindagī kā mambā banā diyā hai. ²⁷ Sāth sāth us ne use adālat karne kā ikhtiyār bhī de diyā hai, kyoñki wuh Ibn-e-Ādam hai. ²⁸ Yih sun kar tājjub na karo kyoñki ek waqt ā rahā hai jab tamām murde us kī āwāz sun kar ²⁹ qabron meñ se nikal āeñge. Jinhoñ ne nek kām kiyā wuh jī uṭh kar zindagī pāeñge jabki jinhoñ ne burā kām kiyā wuh jī to uṭheñge lekin un kī adālat kī jāegī.

Īsā ke Gawāh

³⁰ Maiñ apnī marzī se kuchh nahīn kar saktā balki jo kuchh Bāp se suntā hūñ us ke mutābiq adālat kartā hūñ. Aur merī adālat rāst hai kyoñki maiñ apnī marzī karne kī koshish nahīn kartā balki usī kī jis ne mujhe bhejā hai.

³¹ Agar maiñ khud apne bāre meñ gawāhī detā to merī gawāhī motabar na hotī. ³² Lekin ek aur hai jo mere bāre meñ gawāhī de rahā hai aur maiñ jāntā hūñ ki mere bāre meñ us kī gawāhī sachchī aur motabar hai. ³³ Tum ne patā karne ke lie apne logoñ ko Yahyā ke pās bhejā hai aur us ne haqīqat kī tasdīq kī hai. ³⁴ Beshak mujhe kisī insānī gawāh kī zarūrat nahīn hai, lekin maiñ yih is lie batā rahā hūñ tāki tum ko najāt mil jāe. ³⁵ Yahyā ek jaltā huā charāgh thā jo raushnī detā thā, aur kuchh der ke lie tum ne us kī raushnī meñ khushī manānā pasand kiyā. ³⁶ Lekin mere pās ek aur gawāh hai jo Yahyā kī nisbat zyādā aham hai yānī wuh kām jo Bāp ne mujhe mukammal karne ke lie de diyā. Yihī kām jo maiñ kar rahā hūñ mere bāre meñ gawāhī detā hai ki Bāp ne mujhe bhejā hai. ³⁷ Is ke alāwā Bāp ne khud jis ne mujhe bhejā hai mere bāre meñ gawāhī dī hai. Afsos, tum ne kabhī us kī āwāz nahīn sunī, na us kī shakl-o-sūrat dekhī, ³⁸ aur us kā kalām tumhāre andar nahīn rahtā, kyoñki tum us par imān nahīn rakhte jise us ne bhejā hai. ³⁹ Tum apne sahīfoñ meñ dhūndte rahte ho kyoñki samajhte ho ki un se tumheñ abadī zindagī hāsil hai. Lekin yihī mere bāre meñ gawāhī dete haiñ! ⁴⁰ To bhī tum zindagī pāne ke lie mere pās ānā nahīn chāhte.

⁴¹ Maiñ insānoñ se izzat nahīn chāhtā, ⁴² lekin maiñ tum ko jāntā hūñ ki tum meñ Allāh kī muhabbat nahīn. ⁴³ Agarche maiñ apne Bāp ke nām meñ āyā hūñ to bhī tum mujhe qabūl nahīn karte. Is ke muqābale meñ agar koī apne nām meñ āegā to tum use qabūl karoge. ⁴⁴ Koī ajab nahīn ki tum imān nahīn lā sakte. Kyoñki tum ek dūsre se izzat chāhte ho jabki tum wuh izzat pāne kī koshish hī nahīn karte jo wāhid Khudā se miltī hai. ⁴⁵ Lekin yih na samjho ki maiñ Bāp ke sāmne tum par ilzām lagāūngā. Ek aur hai jo tum par ilzām lagā rahā hai yānī Mūsā, jis se tum ummīd rakhte ho. ⁴⁶ Agar tum wāqai Mūsā par imān rakhte to zarūr mujh par bhī imān rakhte, kyoñki us ne mere hī bāre meñ likhā. ⁴⁷ Lekin chūñki tum wuh kuchh nahīn mānte jo us ne likhā hai to merī bāteñ kyoñkar mān sakte ho!”

6

Īsā Bare Hujūm ko Khānā Khilātā Hai

¹ Is ke bād Īsā ne Galīl kī Jhīl ko pār kiyā. (Jhīl kā dūsra nām Tibariyās thā.) ² Ek barā hujūm us ke pīchhe lag gayā thā, kyoñki us ne ilāhī nishān dikhā kar marīzoñ

ko shifā dī thī aur logoñ ne is kā mushāhadā kiyā thā. ³ Phir Īsā pahār par chaṛh kar apne shāgirdoñ ke sāth baiṭh gayā. ⁴ (Yahūdī Īd-e-Fasah qarīb ā gaī thī.) ⁵ Wahāñ baiṭhe Īsā ne apnī nazar uṭhāī to dekhā ki ek baṛā hujūm pahuñch rahā hai. Us ne Filippus se pūchhā, “Ham kahāñ se khānā kharīdeñ tāki unheñ khilāeñ?” ⁶ (Yih us ne Filippus ko āzmāne ke lie kahā. Kḥud to wuh jāntā thā ki kyā karegā.)

⁷ Filippus ne jawāb diyā, “Agar har ek ko sirf thoṛā-sā mile to bhī chāndī ke 200 sikke kāfī nahīñ hoñge.”

⁸ Phir Shamāūn Patras kā bhāī Andriyās bol uṭhā, ⁹ “Yahāñ ek laṛkā hai jis ke pās jau kī pāñch roṭiyāñ aur do machhliyāñ haiñ. Magar itne logoñ meñ yih kyā haiñ!”

¹⁰ Īsā ne kahā, “Logoñ ko biṭhā do.” Us jagah bahut ghās thī. Chunāñche sab baiṭh gae. (Sirf mardoñ kī tāḍād 5,000 thī.) ¹¹ Īsā ne roṭiyāñ le kar shukrguzārī kī duā kī aur unheñ baiṭhe hue logoñ meñ taqsim karwāyā. Yihī kuchh us ne machhliyoñ ke sāth bhī kiyā. Aur sab ne jī bhar kar roṭī khāī. ¹² Jab sab ser ho gae to Īsā ne shāgirdoñ ko batāyā, “Ab bache hue ṭukre jamā karo tāki kuchh zāe na ho jāe.” ¹³ Jab unhoñ ne bachā huā khānā ikaṭṭhā kiyā to jau kī pāñch roṭiyoñ ke ṭukroñ se bārah ṭokre bhar gae.

¹⁴ Jab logoñ ne Īsā ko yih ilāhī nishān dikhāte dekhā to unhoñ ne kahā, “Yaqīnan yih wuhī nabī hai jise duniyā meñ ānā thā.” ¹⁵ Īsā ko mālūm huā ki wuh ā kar use zabardastī bādshāh banānā chāhte haiñ, is lie wuh dubārā un se alag ho kar akelā hī kisī pahār par chaṛh gayā.

Īsā Pānī par Chaltā Hai

¹⁶ Shām ko shāgird jhīl ke pās gae ¹⁷ aur kashtī par sawār ho kar jhīl ke pār shahr Kafarnahūm ke lie rawānā hue. Andherā ho chukā thā aur Īsā ab tak un ke pās wāpas nahīñ āyā thā. ¹⁸ Tez hawā ke bāis jhīl meñ lahreñ uṭhne lagīñ. ¹⁹ Kashtī ko khete khete shāgird chār yā pāñch kilomīṭar kā safr tay kar chuke the ki achānak Īsā nazar āyā. Wuh pānī par chaltā huā kashtī kī taraf baṛh rahā thā. Shāgird dahshatzadā ho gae. ²⁰ Lekin us ne un se kahā, “Maiñ hī hūñ. Kḥauf na karo.” ²¹ Wuh use kashtī meñ biṭhāne par āmādā hue. Aur kashtī usī lamhe us jagah pahuñch gaī jahāñ wuh jānā chāhte the.

Log Īsā ko Dhūñḍte Haiñ

²² Hujūm to jhīl ke pār rah gayā thā. Agle din logoñ ko patā chalā ki shāgird ek hī kashtī le kar chale gae haiñ aur ki us waqt Īsā kashtī meñ nahīñ thā. ²³ Phir kuchh kashtiyāñ Tibariyās se us maqām ke qarīb pahuñchīñ jahāñ Kḥudāwand Īsā ne roṭī ke lie shukrguzārī kī duā karke use logoñ ko khilāyā thā. ²⁴ Jab logoñ ne dekhā ki na Īsā aur na us ke shāgird wahāñ haiñ to wuh kashtiyōñ par sawār ho kar Īsā ko dhūñḍte dhūñḍte Kafarnahūm pahuñche.

Īsā Zindagī kī Roṭī Hai

²⁵ Jab unhoñ ne use jhīl ke pār pāyā to pūchhā, “Ustād, āp kis tarah yahāñ pahuñch gae.”

²⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Maiñ tum ko sach batātā hūñ, tum mujhe is lie nahīñ dhūñḍ rahe ki ilāhī nishān dekhe haiñ balki is lie ki tum ne jī bhar kar roṭī khāī hai. ²⁷ Aisī kḥurāk ke lie jidd-o-jahd na karo jo gal saṛ jātī hai, balki aisī ke lie jo abadī zindagī tak qāym rahtī hai aur jo Ibn-e-Ādam tum ko degā, kyonki Kḥudā Bāp ne us par apnī tasdīq kī muhr lagāī hai.”

²⁸ Is par unhoñ ne pūchhā, “Hameñ kyā karnā chāhie tāki Allāh kā matlūbā kām kareñ?”

²⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Allāh kā kām yih hai ki tum us par īmān lāo jise us ne bhejā hai.”

³⁰ Unhoñ ne kahā, “To phir āp kyā ilāhī nishān dikhāenge jise dekh kar ham āp par īmān lāen? Āp kyā kām saranjām denge? ³¹ Hamāre bāpdādā ne to registān meñ man khāyā. Chunāñche kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki Mūsā ne unheñ āsmān se roṭī khilāi.”

³² Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūñ ki khud Mūsā ne tum ko āsmān se roṭī nahīn khilāi balki mere Bāp ne. Wuhī tum ko āsmān se haqīqī roṭī detā hai. ³³ Kyonki Allāh kī roṭī wuh shaḵhs hai jo āsmān par se utar kar duniyā ko zindagī bakhshtā hai.”

³⁴ Unhoñ ne kahā, “Khudāwand, hameñ yih roṭī har waqt diyā karen.”

³⁵ Jawāb meñ Īsā ne kahā, “Main hī zindagī kī roṭī hūñ. Jo mere pās āe use phir kabhī bhūk nahīn lagegī. Aur jo mujh par īmān lāe use phir kabhī pyās nahīn lagegī.

³⁶ Lekin jis tarah main tum ko batā chukā hūñ, tum ne mujhe dekhā aur phir bhī īmān nahīn lāe. ³⁷ Jitne bhī Bāp ne mujhe die haiñ wuh mere pās āenge aur jo bhī mere pās āegā use main hargiz nikāl na dūngā. ³⁸ Kyonki main apnī marzī pūrī karne ke lie āsmān se nahīn utrā balki us kī jis ne mujhe bhejā hai. ³⁹ Aur jis ne mujhe bhejā us kī marzī yih hai ki jitne bhī us ne mujhe die haiñ un meñ se main ek ko bhī kho na dūñ balki sab ko qiyāmat ke dīn murdoñ meñ se phir zindā karūñ.

⁴⁰ Kyonki mere Bāp kī marzī yihī hai ki jo bhī Farzand ko dekh kar us par īmān lāe use abadī zindagī hāsil ho. Aise shaḵhs ko main qiyāmat ke dīn murdoñ meñ se phir zindā karūnga.”

⁴¹ Yih sun kar Yahūdī is lie burburāne lage ki us ne kahā thā, “Main hī wuh roṭī hūñ jo āsmān par se utar āī hai.” ⁴² Unhoñ ne etarāz kiyā, “Kyā yih Īsā bin Yūsuf nahīn, jis ke bāp aur mān se ham wāqif haiñ? Wuh kyonkar kah saktā hai ki ‘Main āsmān se utrā hūñ?’”

⁴³ Īsā ne jawāb meñ kahā, “Āpas meñ mat burburāo. ⁴⁴ Sirf wuh shaḵhs mere pās ā saktā hai jise Bāp jis ne mujhe bhejā hai mere pās khīñch lāyā hai. Aise shaḵhs ko main qiyāmat ke dīn murdoñ meñ se phir zindā karūnga. ⁴⁵ Nabiyoñ ke sahīfoñ meñ likhā hai, ‘Sab Allāh se tālīm pāenge.’ Jo bhī Allāh kī sun kar us se sīkhtā hai wuh mere pās ā jātā hai. ⁴⁶ Is kā matlab yih nahīn ki kisī ne kabhī Bāp ko dekhā. Sirf ek hī ne Bāp ko dekhā hai, wuhī jo Allāh kī taraf se hai. ⁴⁷ Main tum ko sach batātā hūñ ki jo īmān rakhtā hai use abadī zindagī hāsil hai. ⁴⁸ Zindagī kī roṭī main hūñ. ⁴⁹ Tumhare bāpdādā registān meñ man khāte rahe, to bhī wuh mar gae. ⁵⁰ Lekin yahān āsmān se utarne wālī aisī roṭī hai jise khā kar insān nahīn martā. ⁵¹ Main hī zindagī kī wuh roṭī hūñ jo āsmān se utar āī hai. Jo is roṭī se khāe wuh abad tak zindā rahegā. Aur yih roṭī merā gosht hai jo main duniyā ko zindagī muhaiyā karne kī khātir pesh karūnga.” ⁵² Yahūdī baṛī sargarmī se ek dūstre se bahs karne lage, “Yih ādmī hameñ kis tarah apnā gosht khilā saktā hai?”

⁵³ Īsā ne un se kahā, “Main tum ko sach batātā hūñ ki sirf Ibn-e-Ādam kā gosht khāne aur us kā khūñ pīne hī se tum meñ zindagī hogī. ⁵⁴ Jo merā gosht khāe aur merā khūñ pīe abadī zindagī us kī hai aur main use qiyāmat ke dīn murdoñ meñ se phir zindā karūnga. ⁵⁵ Kyonki merā gosht haqīqī khurāk aur merā khūñ haqīqī pīne kī chīz hai. ⁵⁶ Jo merā gosht khātā aur merā khūñ pītā hai wuh mujh meñ qāym rahtā hai aur main us meñ. ⁵⁷ Main us zindā Bāp kī wajah se zindā hūñ jis ne mujhe bhejā. Isī tarah jo mujhe khātā hai wuh merī hī wajah se zindā rahegā. ⁵⁸ Yihī wuh roṭī hai jo āsmān se utrī hai. Tumhare bāpdādā man khāne ke bāwujūd mar gae. Lekin jo yih roṭī khāegā wuh abad tak zindā rahegā.”

⁵⁹ Īsā ne yih bāteñ us waqt kīñ jab wuh Kafarnahūm meñ Yahūdī ibādatkhāne meñ tālīm de rahā thā.

Abadī Zindagī kī Bāteñ

⁶⁰ Yih sun kar us ke bahut-se shāgirdon ne kahā, “Yih bāteñ nāgawār haiñ. Kaun inheñ sun saktā hai!”

⁶¹ Īsā ko mālūm thā ki mere shāgird mere bāre meñ burburā rahe haiñ, is lie us ne kahā, “Kyā tum ko in bāton se thes lagī hai? ⁶² To phir tum kyā sochoge jab Ibn-e-Ādam ko ūpar jāte dekhoge jahāñ wuh pahle thā? ⁶³ Allāh kā Rūh hī zindā kartā hai jabki jismānī tāqat kā koī fāydā nahīñ hotā. Jo bāteñ maiñ ne tum ko batāī haiñ wuh Rūh aur zindagī haiñ. ⁶⁴ Lekin tum meñ se kuchh haiñ jo īmān nahīñ rakhte.” (Īsā to shurū se hī jāntā thā ki kaun kaun īmān nahīñ rakhte aur kaun mujhe dushman ke hawāle karegā.) ⁶⁵ Phir us ne kahā, “Is lie maiñ ne tum ko batāyā ki sirf wuh shakhs mere pās ā saktā hai jise Bāp kī taraf se yih taufiq mile.”

⁶⁶ Us waqt se us ke bahut-se shāgird ulte pānw phir gae aur āindā ko us ke sāth na chale. ⁶⁷ Tab Īsā ne bārah shāgirdon se pūchhā, “Kyā tum bhī chale jānā chāhte ho?”

⁶⁸ Shamāūn Patras ne jawāb diyā, “Kḥudāwand, ham kis ke pās jāeñ? Abadī zindagī kī bāteñ to āp hī ke pās haiñ. ⁶⁹ Aur ham ne īmān lā kar jān liyā hai ki āp Allāh ke Quddūs haiñ.”

⁷⁰ Jawāb meñ Īsā ne kahā, “Kyā maiñ ne tum bārah ko nahīñ chunā? To bhī tum meñ se ek shakhs shaitān hai.” ⁷¹ (Wuh Shamāūn Iskariyotī ke beṭe Yahūdāh kī taraf ishārā kar rahā thā jo bārah shāgirdon meñ se ek thā aur jis ne bād meñ use dushman ke hawāle kar diyā.)

7

Īsā aur Us ke Bhāī

¹ Is ke bād Īsā ne Galīl ke ilāqe meñ idhar-udhar safr kiyā. Wuh Yahūdiyā meñ phirnā nahīñ chāhtā thā kyonki wahāñ ke Yahūdī use qatl karne kā mauqā dhūnd rahe the. ² Lekin jab Yahūdī īd banām Jhonpriyon kī īd qarīb āī ³ to us ke bhāiyon ne us se kahā, “Yih jagah chhoṛ kar Yahūdiyā chalā jā tāki tere pairokār bhī wuh mojize dekh leñ jo tū kartā hai. ⁴ Jo shakhs chāhtā hai ki awām use jāne wuh poshīdagī meñ kām nahīñ kartā. Agar tū is qism kā mojizānā kām kartā hai to apne āp ko duniyā par zāhir kar.” ⁵ (Asl meñ Īsā ke bhāī bhī us par īmān nahīñ rakhte the.)

⁶ Īsā ne unheñ batāyā, “Abhī wuh waqt nahīñ āyā jo mere lie mauzūñ hai. Lekin tum jā sakte ho, tumhāre lie har waqt mauzūñ hai. ⁷ Duniyā tum se dushmanī nahīñ rakh saktī. Lekin mujh se wuh dushmanī rakhtī hai, kyonki maiñ us ke bāre meñ yih gawāhī detā hūñ ki us ke kām bure haiñ. ⁸ Tum kḥud īd par jāo. Maiñ nahīñ jāūngā, kyonki abhī wuh waqt nahīñ āyā jo mere lie mauzūñ hai.” ⁹ Yih kah kar wuh Galīl meñ ṭaharā rahā.

Īsā Jhonpriyon kī Īd Par

¹⁰ Lekin bād meñ, jab us ke bhāī īd par jā chuke the to wuh bhī gayā, agarche alāniyā nahīñ balki kḥufiyā taur par. ¹¹ Yahūdī īd ke mauqe par use talāsh kar rahe the. Wuh pūchhte rahe, “Wuh ādmī kahāñ hai?”

¹² Hujūm meñ se kāī log Īsā ke bāre meñ burburā rahe the. Bāz ne kahā, “Wuh achchhā bandā hai.” Lekin dūsron ne etarāz kiyā, “Nahīñ, wuh awām ko bahkātā hai.” ¹³ Lekin kisī ne bhī us ke bāre meñ khul kar bāt na kī, kyonki wuh Yahūdiyon se ḍarte the.

¹⁴ Īd kā ādhā hissā guzar chukā thā jab Īsā Baitul-muqaddas meñ jā kar tālīm dene lagā. ¹⁵ Use sun kar Yahūdī hairatzadā hue aur kahā, “Yih ādmī kis tarah itnā ilm rakhtā hai hālāñki is ne kahīñ se bhī tālīm hāsīl nahīñ kī!”

¹⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Jo tālīm maiñ detā hūñ wuh merī apnī nahīñ balki us kī hai jis ne mujhe bhejā. ¹⁷ Jo us kī marzī pūrī karne ke lie taiyār hai wuh jān legā ki

merī tālīm Allāh kī taraf se hai yā ki merī apnī taraf se. ¹⁸ Jo apnī taraf se boltā hai wuh apnī hī izzat chāhtā hai. Lekin jo apne bhejne wāle kī izzat-o-jalāl barhāne kī koshish kartā hai wuh sachchā hai aur us meñ nārāstī nahīn hai. ¹⁹ Kyā Mūsā ne tum ko shariyat nahīn dī? To phir tum mujhe qatl karne kī koshish kyon kar rahe ho?”

²⁰ Hujūm ne jawāb diyā, “Tum kisī badrūh kī girift meñ ho. Kaun tumheñ qatl karne kī koshish kar rahā hai?”

²¹ Īsā ne un se kahā, “Main ne Sabat ke din ek hī mojizā kiyā aur tum sab hairatzadā hue. ²² Lekin tum bhī Sabat ke din kām karte ho. Tum us din apne bachchoñ kā khatnā karwāte ho. Aur yih rasm Mūsā kī shariyat ke mutābiq hī hai, agarche yih Mūsā se nahīn balki hamāre bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se shurū huī.

²³ Kyonki shariyat ke mutābiq lāzim hai ki bachche kā khatnā āthweñ din karwāyā jāe, aur agar yih din Sabat ho to tum phir bhī apne bachche kā khatnā karwāte ho tāki shariyat kī khlāfwarzī na ho jāe. To phir tum mujh se kyon nārāz ho ki main ne Sabat ke din ek ādmī ke pūre jism ko shifā dī? ²⁴ Zāhirī sūrat kī binā par faislā na karo balki bātinī hālat pahchān kar munsifānā faislā karo.”

Kyā Īsā hī Masīh Hai?

²⁵ Us waqt Yarūshalam ke kuchh rahne wāle kahne lage, “Kyā yih wuh ādmī nahīn hai jise log qatl karne kī koshish kar rahe haiñ? ²⁶ Tāham wuh yahāñ khul kar bāt kar rahā hai aur koī bhī use rokne kī koshish nahīn kar rahā. Kyā hamāre rāhnumāoñ ne haqīqat meñ jān liyā hai ki yih Masīh hai? ²⁷ Lekin jab Masīh āegā to kisī ko bhī mālūm nahīn hogā ki wuh kahāñ se hai. Yih ādmī farq hai. Ham to jānte haiñ ki yih kahāñ se hai.”

²⁸ Īsā Baitul-muqaddas meñ tālīm de rahā thā. Ab wuh pukār uṭhā, “Tum mujhe jānte ho aur yih bhī jānte ho ki main kahāñ se hūñ. Lekin main apnī taraf se nahīñ āyā. Jis ne mujhe bhejā hai wuh sachchā hai aur use tum nahīñ jānte. ²⁹ Lekin main use jāntā hūñ, kyonki main us kī taraf se hūñ aur us ne mujhe bhejā hai.”

³⁰ Tab unhoñ ne use giriftār karne kī koshish kī. Lekin koī bhī us ko hāth na lagā sakā, kyonki abhī us kā waqt nahīñ āyā thā. ³¹ To bhī hujūm ke kā log us par imān lāe, kyonki unhoñ ne kahā, “Jab Masīh āegā to kyā wuh is ādmī se zyādā ilāhī nishān dikhāegā?”

Pahredār Use Giriftār Karne Āte Haiñ

³² Farīsiyoñ ne dekhā ki hujūm meñ is qism kī bāteñ dhīmī dhīmī āwāz ke sāth phail rahī haiñ. Chunāñche unhoñ ne rāhnumā imāmoñ ke sāth mil kar Baitul-muqaddas ke pahredār Īsā ko giriftār karne ke lie bheje. ³³ Lekin Īsā ne kahā, “Main sirf thoṛī der aur tumhāre sāth rahūngā, phir main us ke pās wāpas chalā jāūngā jis ne mujhe bhejā hai. ³⁴ Us waqt tum mujhe d̥hūṇḍoge, magar nahīñ pāoge, kyonki jahāñ main hūñ wahāñ tum nahīñ ā sakte.”

³⁵ Yahūdī āpas meñ kahne lage, “Yih kahāñ jānā chāhtā hai jahāñ ham use nahīñ pā sakeñge? Kyā wuh bairūn-e-mulk jānā chāhtā hai, wahāñ jahāñ hamāre log Yūnāniyoñ meñ bikhri hālat meñ rahte haiñ? Kyā wuh Yūnāniyoñ ko tālīm denā chāhtā hai? ³⁶ Matlab kyā hai jab wuh kahtā hai, ‘Tum mujhe d̥hūṇḍoge magar nahīñ pāoge’ aur ‘Jahāñ main hūñ wahāñ tum nahīñ ā sakte.’ ”

Zindagī ke Pānī kī Nahreñ

³⁷ Īd ke ākhirī din jo sab se aham hai Īsā kharā huā aur ūñchī āwāz se pukār uṭhā, “Jo pyāsā ho wuh mere pās āe, ³⁸ aur jo mujh par imān lāe wuh pie. Kalām-e-muqaddas ke mutābiq ‘Us ke andar se zindagī ke pānī kī nahreñ bah nikleñgī.’ ”

³⁹ (“Zindagī ke pānī” se wuh Rūhul-quds kī taraf ishārā kar rahā thā jo un ko hāsīl

hotā hai jo Īsā par īmān lāte haiñ. Lekin wuh us waqt tak nāzil nahīn huā thā, kyonki Īsā ab tak apne jalāl ko na pahuñchā thā.)

Sunane Wāloñ meñ Nā-ittafāqī

⁴⁰ Īsā kī yih bāteñ sun kar hujūm ke kuchh logoñ ne kahā, “Yih ādmī wāqaī wuh nabī hai jis ke intazār meñ ham haiñ.”

⁴¹ Dūsroñ ne kahā, “Yih Masīh hai.”

Lekin bāz ne etarāz kiyā, “Masīh Galīl se kis tarah ā saktā hai! ⁴² Pāk kalām to bayān kartā hai ki Masīh Dāūd ke khāndān aur Bait-laham se āegā, us gānw se jahān Dāūd Bādshāh paidā huā.” ⁴³ Yoñ Īsā kī wajah se logoñ meñ phūṭ par gāī. ⁴⁴ Kuchh to use giriftār karnā chāhte the, lekin koī bhī us ko hāth na lagā sakā.

Yahūdī Rāhnumā Īsā par Īmān Nahīn Rakhte

⁴⁵ Itne meñ Baitul-muqaddas ke pahredār rāhnumā imāmoñ aur Farīsiyoñ ke pās wāpas āe. Wuh Īsā ko le kar nahīn āe the, is lie rāhnumāoñ ne pūchhā, “Tum use kyon nahīn lāe?”

⁴⁶ Pahredāroñ ne jawāb diyā, “Kisī ne kabhī is ādmī kī tarah bāt nahīn kī.”

⁴⁷ Farīsiyoñ ne tanzan kahā, “Kyā tum ko bhī bahkā diyā gayā hai? ⁴⁸ Kyā rāhnumāoñ yā Farīsiyoñ meñ koī hai jo us par īmān lāyā ho? Koī bhī nahīn! ⁴⁹ Lekin shariāt se nāwāqif yih hujūm lānatī hai!”

⁵⁰ In rāhnumāoñ meñ Nikudemus bhī shāmil thā jo kuchh der pahle Īsā ke pās gayā thā. Ab wuh bol uṭhā, ⁵¹ “Kyā hamārī shariāt kisī par yoñ faisla dene kī ijāzat detī hai? Nahīn, lāzim hai ki use pahle adālat meñ pesh kiyā jāe tāki mālūm ho jāe ki us se kyā kuchh sarzād huā hai.”

⁵² Dūsroñ ne etarāz kiyā, “Kyā tum bhī Galīl ke rahne wāle ho? Kalām-e-muqaddas meñ taftīsh karke khud dekh lo ki Galīl se koī nabī nahīn āegā.” ⁵³ Yih kah kar har ek apne apne ghar chalā gayā.

8

Zinākār Aurat par Pahlā Patthar

¹ Īsā khud Zaitūn ke pahār par chalā gayā. ² Agle dīn pau phatṭe waqt wuh dubārā Baitul-muqaddas meñ āyā. Wahān sab log us ke gird jamā hue aur wuh baiṭh kar unheñ tālīm dene lagā. ³ Is daurān shariāt ke ulamā aur Farīsī ek aurat ko le kar āe jise zinā karte waqt pakaṛā gayā thā. Use bīch meñ khaṛā karke ⁴ unhoñ ne Īsā se kahā, “Ustād, is aurat ko zinā karte waqt pakaṛā gayā hai. ⁵ Mūsā ne shariāt meñ hameñ hukm diyā hai ki aise logoñ ko sangsār karnā hai. Āp kyā kahte haiñ?” ⁶ Is sawāl se wuh use phaṁsānā chāhte the tāki us par ilzām lagāne kā koī bahānā un ke hāth ā jāe. Lekin Īsā jhuk gayā aur apnī unglī se zamīn par likhne lagā.

⁷ Jab wuh us se jawāb kā taqāzā karte rahe to wuh khaṛā ho kar un se muḥhātīb huā, “Tum meñ se jis ne kabhī gunāh nahīn kiyā, wuh pahlā patthar māre.” ⁸ Phir wuh dubārā jhuk kar zamīn par likhne lagā. ⁹ Yih jawāb sun kar ilzām lagāne wāle yake bād dīgare wahān se khisak gae. Pahle buzurg, phir bāqī sab. Ākhīrkār Īsā aur darmiyān meñ khaṛī wuh aurat akele rah gae. ¹⁰ Phir us ne khaṛe ho kar kahā, “Ai aurat, wuh sab kahān gae. Kyā kisī ne tujh par fatwā nahīn lagāyā?”

¹¹ Aurat ne jawāb diyā, “Nahīn Khudāwand.”

Īsā ne kahā, “Maiñ bhī tujh par fatwā nahīn lagātā. Jā, āindā gunāh na karnā.”

Īsā Duniyā kā Nūr Hai

¹² Phir Īsā dubārā logoñ se muḥhātīb huā, “Duniyā kā nūr maiñ hūñ. Jo merī pairawī kare wuh tārikī meñ nahīn chalegā, kyonki use zindagī kā nūr hāsil hogā.”

¹³ Farīsiyon ne etarāz kiyā, “Āp to apne bāre meñ gawāhī de rahe haiñ. Aisī gawāhī motabar nahīñ hotī.”

¹⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Agarche main apne bāre meñ hī gawāhī de rahā hūñ to bhī wuh motabar hai. Kyoñki main jāntā hūñ ki main kahāñ se āyā hūñ aur kahāñ ko jā rahā hūñ. Lekin tum ko to mālūm nahīñ ki main kahāñ se āyā hūñ aur kahāñ jā rahā hūñ. ¹⁵ Tum insānī soch ke mutābiq logoñ kā faislā karte ho, lekin main kisī kā bhī faislā nahīñ kartā. ¹⁶ Aur agar faislā karūñ bhī to merā faislā durust hai, kyoñki main akelā nahīñ hūñ. Bāp jis ne mujhe bhejā hai mere sāth hai. ¹⁷ Tumhārī shariāt meñ likhā hai ki do ādmiyon kī gawāhī motabar hai. ¹⁸ Main khud apne bāre meñ gawāhī detā hūñ jabki dūsrā gawāh Bāp hai jis ne mujhe bhejā.”

¹⁹ Unhoñ ne pūchhā, “Āp kā Bāp kahāñ hai?” Īsā ne jawāb diyā, “Tum na mujhe jānte ho, na mere Bāp ko. Agar tum mujhe jānte to phir mere Bāp ko bhī jānte.”

²⁰ Īsā ne yih bāteñ us waqt kīñ jab wuh us jagah ke qarīb tālīm de rahā thā jahāñ log apnā hadiyā dālte the. Lekin kisī ne use giriftār na kiyā kyoñki abhī us kā waqt nahīñ āyā thā.

Jahāñ Main Jā Rahā Hūñ Tum Wahāñ Nahīñ Jā Sakte

²¹ Ek aur bār Īsā un se muḥhātīb huā, “Main jā rahā hūñ aur tum mujhe dhūnd dhūnd kar apne gunāhoñ meñ mar jāoge. Jahāñ main jā rahā hūñ wahāñ tum nahīñ pahuñch sakte.”

²² Yahūdiyon ne pūchhā, “Kyā wuh khudkushī karnā chāhtā hai? Kyā wuh isī wajah se kahtā hai, ‘Jahāñ main jā rahā hūñ wahāñ tum nahīñ pahuñch sakte’?”

²³ Īsā ne apnī bāt jāri rakhī, “Tum nīche se ho jabki main ūpar se hūñ. Tum is duniyā ke ho jabki main is duniyā kā nahīñ hūñ. ²⁴ Main tum ko batā chukā hūñ ki tum apne gunāhoñ meñ mar jāoge. Kyoñki agar tum imān nahīñ lāte ki main wuhī hūñ to tum yaqīnan apne gunāhoñ meñ mar jāoge.”

²⁵ Unhoñ ne sawāl kiyā, “Āp kaun haiñ?”

Īsā ne jawāb diyā, “Main wuhī hūñ jo main shurū se hī batātā āyā hūñ. ²⁶ Main tumhāre bāre meñ bahut kuchh kah saktā hūñ. Bahut-sī aisī bāteñ haiñ jin kī binā par main tum ko mujrim ṭhahrā saktā hūñ. Lekin jis ne mujhe bhejā hai wuhī sachchā aur motabar hai aur main duniyā ko sirf wuh kuchh sunātā hūñ jo main ne us se sunā hai.”

²⁷ Sunane wāle na samjhe ki Īsā Bāp kā zikr kar rahā hai. ²⁸ Chunāñche us ne kahā, “Jab tum Ibn-e-Ādam ko ūñche par chaṛhāoge tab hī tum jāñ loge ki main wuhī hūñ, ki main apnī taraf se kuchh nahīñ kartā balki sirf wuhī sunātā hūñ jo Bāp ne mujhe sikhāyā hai. ²⁹ Aur jis ne mujhe bhejā hai wuh mere sāth hai. Us ne mujhe akelā nahīñ chhoṛā, kyoñki main har waqt wuhī kuchh kartā hūñ jo use pasand ātā hai.”

³⁰ Yih bāteñ sun kar bahut-se log us par imān lāe.

Sachchāi Tum ko Āzād Karegi

³¹ Jo Yahūdī us kā yaqīn karte the Īsā ab un se hamkalām huā, “Agar tum merī tālīm ke tābe rahoge tab hī tum mere sachche shāgird hoge. ³² Phir tum sachchāi ko jāñ loge aur sachchāi tum ko āzād kar degī.”

³³ Unhoñ ne etarāz kiyā, “Ham to Ibrāhīm kī aulād haiñ, ham kabhī bhī kisī ke ḡhulām nahīñ rahe. Phir āp kis tarah kah sakte haiñ ki ham āzād ho jāenge?”

³⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko sach batātā hūñ ki jo bhī gunāh kartā hai wuh gunāh kā ḡhulām hai. ³⁵ ḡhulām to ārizī taur par ghar meñ rahtā hai, lekin mālik kā beṭā hameshā tak. ³⁶ Is lie agar Farzand tum ko āzād kare to tum haqīqatan āzād hoge. ³⁷ Mujhe mālūm hai ki tum Ibrāhīm kī aulād ho. Lekin tum mujhe qatl karne ke darpai ho, kyoñki tumhāre andar mere paighām ke lie gunjāish nahīñ hai. ³⁸ Main

tum ko wuhī kuchh batātā hūn jo main ne Bāp ke hān dekhā hai, jabki tum wuhī kuchh sunāte ho jo tum ne apne Bāp se sunā hai.”

³⁹ Unhoñ ne kahā, “Hamārā bāp Ibrāhīm hai.” Īsā ne jawāb diyā, “Agar tum Ibrāhīm kī aulād hote to tum us ke namūne par chalte. ⁴⁰ Is ke bajāe tum mujhe qatl karne kī talāsh meñ ho, is lie ki main ne tum ko wuhī sachchāi sunāi hai jo main ne Allāh ke huzūr sunī hai. Ibrāhīm ne kabhī bhī is qism kā kām na kiya. ⁴¹ Nahīn, tum apne bāp kā kām kar rahe ho.”

Unhoñ ne etarāz kiya, “Ham harāmzāde nahīn haiñ. Allāh hī hamārā wāhid Bāp hai.”

⁴² Īsā ne un se kahā, “Agar Allāh tumhārā Bāp hotā to tum mujh se muhabbat rakhte, kyonki main Allāh meñ se nikal āyā hūn. Main apnī taraf se nahīn āyā balki usī ne mujhe bhejā hai. ⁴³ Tum merī zabān kyon nahīn samajhte? Is lie ki tum merī bāt sun nahīn sakte. ⁴⁴ Tum apne bāp Iblīs se ho aur apne bāp kī kḥāhishoñ par amal karne ke kḥāhāñ rahte ho. Wuh shurū hī se qātil hai aur sachchāi par qāym na rahā, kyonki us meñ sachchāi hai nahīn. Jab wuh jhūṭ boltā hai to yih fitrī bāt hai, kyonki wuh jhūṭ bolne wālā aur jhūṭ kā bāp hai. ⁴⁵ Lekin main sachchī bāteñ sunātā hūn aur yihī wajah hai ki tum ko mujh par yaqīn nahīn ātā. ⁴⁶ Kyā tum meñ se koī sābit kar saktā hai ki mujh se koī gunāh sarzad huā hai? Main to tum ko haqīqat batā rahā hūn. Phir tum ko mujh par yaqīn kyon nahīn ātā? ⁴⁷ Jo Allāh se hai wuh Allāh kī bāteñ suntā hai. Tum yih is lie nahīn sunte ki tum Allāh se nahīn ho.”

Īsā aur Ibrāhīm

⁴⁸ Yahūdियोñ ne jawāb diyā, “Kyā ham ne thīk nahīn kahā ki tum Sāmārī ho aur kisī badrūh ke qabze meñ ho?”

⁴⁹ Īsā ne kahā, “Main badrūh ke qabze meñ nahīn hūn balki apne Bāp kī izzat kartā hūn jabki tum merī be'izzatī karte ho. ⁵⁰ Main kḥud apnī izzat kā kḥāhāñ nahīn hūn. Lekin ek hai jo merī izzat aur jalāl kā kḥayāl rakhtā aur insāf kartā hai. ⁵¹ Main tum ko sach batātā hūn ki jo bhī mere kalām par amal kartā rahe wuh maut ko kabhī nahīn dekhegā.”

⁵² Yih sun kar logoñ ne kahā, “Ab hamen patā chal gayā hai ki tum kisī badrūh ke qabze meñ ho. Ibrāhīm aur nabī sab intaqāl kar gae jabki tum dāwā karte ho, ‘Jo bhī mere kalām par amal kartā rahe wuh maut kā mazā kabhī nahīn chakhegā.’ ⁵³ Kyā tum hamāre bāp Ibrāhīm se baṛe ho? Wuh mar gayā, aur nabī bhī mar gae. Tum apne āp ko kyā samajhte ho?”

⁵⁴ Īsā ne jawāb diyā, “Agar meñ apnī izzat aur jalāl baṛhātā to merā jalāl bātīl hotā. Lekin merā Bāp hī merī izzat-o-jalāl baṛhātā hai, wuhī jis ke bāre meñ tum dāwā karte ho ki ‘Wuh hamārā Kḥudā hai.’ ⁵⁵ Lekin haqīqat meñ tum ne use nahīn jānā jabki main use jāntā hūn. Agar main kahtā ki main use nahīn jāntā to main tumhārī tarah jhūṭā hotā. Lekin main use jāntā aur us ke kalām par amal kartā hūn. ⁵⁶ Tumhāre bāp Ibrāhīm ne kḥushī manāi jab use mālūm huā ki wuh merī āmad kā dīn dekhegā, aur wuh use dekh kar masrūr huā.”

⁵⁷ Yahūdियोñ ne etarāz kiya, “Tumhārī umr to abhī pachās sāl bhī nahīn, to phir tum kis tarah kah sakte ho ki tum ne Ibrāhīm ko dekhā hai?”

⁵⁸ Īsā ne un se kahā, “Main tum ko sach batātā hūn, Ibrāhīm kī paidāish se peshtar ‘Main hūn.’ ”

⁵⁹ Is par log use sangsār karne ke lie patthar uṭhāne lage. Lekin Īsā ghāyb ho kar Baitul-muqaddas se nikal gayā.

¹ Chalte chalte Īsā ne ek ādmī ko dekhā jo paidāish kā andhā thā. ² Us ke shāgirdon ne us se pūchhā, “Ustād, yih ādmī andhā kyon paidā huā? Kyā is kā koī gunāh hai yā is ke wālidain kā?”

³ Īsā ne jawāb diyā, “Na is kā koī gunāh hai aur na is ke wālidain kā. Yih is lie huā ki is kī zindagī meñ Allāh kā kām zāhir ho jāe. ⁴ Abhī din hai. Lāzim hai ki ham jitnī der tak din hai us kā kām karte raheñ jis ne mujhe bhejā hai. Kyonki rāt āne wālī hai, us waqt koī kām nahīn kar sakegā. ⁵ Lekin jitnī der tak main duniyā meñ hūn utnī der tak main duniyā kā nūr hūn.”

⁶ Yih kah kar us ne zamīn par thūk kar miṭṭī sānī aur us kī āñkhoñ par lagā dī. ⁷ Us ne us se kahā, “Jā, Shiloḳh ke hauz meñ nahā le.” (Shiloḳh kā maṭlab ‘bhejā huā’ hai.) Andhe ne jā kar nahā liyā. Jab wāpas āyā to wuh dekh saktā thā.

⁸ Us ke hamsāe aur wuh jinhoñ ne pahle use bhīk māngte dekhā thā pūchhne lage, “Kyā yih wuhī nahīn jo baiṭhā bhīk māngā kartā thā?”

⁹ Bāz ne kahā, “Hāñ, wuhī hai.”

Auroñ ne inkār kiyā, “Nahīn, yih sirf us kā hamshakl hai.”

Lekin ādmī ne ḳhud isrār kiyā, “Main wuhī hūn.”

¹⁰ Unhoñ ne us se sawāl kiyā, “Terī āñkheñ kis tarah bahāl huīñ?”

¹¹ Us ne jawāb diyā, “Wuh ādmī jo Īsā kahlātā hai us ne miṭṭī sān kar merī āñkhoñ par lagā dī. Phir us ne mujhe kahā, ‘Shiloḳh ke hauz par jā aur nahā le.’ Main wahāñ gayā aur nahāte hī merī āñkheñ bahāl ho gaīñ.”

¹² Unhoñ ne pūchhā, “Wuh kahāñ hai?”

Us ne jawāb diyā, “Mujhe nahīn mālūm.”

Farīsī Shifā kī Taftīsh Karte Haiñ

¹³ Tab wuh shifāyāb andhe ko Farīsioñ ke pās le gae. ¹⁴ Jis din Īsā ne miṭṭī sān kar us kī āñkhoñ ko bahāl kiyā thā wuh Sabat kā din thā. ¹⁵ Is lie Farīsioñ ne bhī us se pūchh-gachh kī ki use kis tarah basārat mil gaī. Ādmī ne jawāb diyā, “Us ne merī āñkhoñ par miṭṭī lagā dī, phir main ne nahā liyā aur ab dekh saktā hūn.”

¹⁶ Farīsioñ meñ se bāz ne kahā, “Yih shaḳhs Allāh kī taraf se nahīn hai, kyonki Sabat ke din kām kartā hai.”

Dūsroñ ne etarāz kiyā, “Gunāhgār is qism ke ilāhī nishān kis tarah dikhā saktā hai?” Yoñ un meñ phūṭ par gaī.

¹⁷ Phir wuh dubārā us ādmī se muḳhātib hue jo pahle andhā thā, “Tū ḳhud is ke bāre meñ kyā kahtā hai? Us ne to terī hī āñkhoñ ko bahāl kiyā hai.”

Us ne jawāb diyā, “Wuh nabī hai.”

¹⁸ Yahūdियोñ ko yaqīn nahīn ā rahā thā ki wuh wāqai andhā thā aur phir bahāl ho gayā hai. Is lie unhoñ ne us ke wālidain ko bulāyā. ¹⁹ Unhoñ ne un se pūchhā, “Kyā yih tumhārā beṭā hai, wuhī jis ke bāre meñ tum kahte ho ki wuh andhā paidā huā thā? Ab yih kis tarah dekh saktā hai?”

²⁰ Us ke wālidain ne jawāb diyā, “Ham jānte haiñ ki yih hamārā beṭā hai aur ki yih paidā hote waqt andhā thā. ²¹ Lekin hamēñ mālūm nahīn ki ab yih kis tarah dekh saktā hai yā ki kis ne is kī āñkhoñ ko bahāl kiyā hai. Is se ḳhud patā kareñ, yih bāligh hai. Yih ḳhud apne bāre meñ batā saktā hai.” ²² Us ke wālidain ne yih is lie kahā ki wuh Yahūdियोñ se ḍarte the. Kyonki wuh faisla kar chuke the ki jo bhī Īsā ko Masīh qarār de use Yahūdī jamāt se nikāl diyā jāe. ²³ Yihī wajah thī ki us ke wālidain ne kahā thā, “Yih bāligh hai, is se ḳhud pūchh leñ.”

²⁴ Ek bār phir unhoñ ne shifāyāb andhe ko bulāyā, “Allāh ko jalāl de, ham to jānte haiñ ki yih ādmī gunāhgār hai.”

²⁵ Ādmī ne jawāb diyā, “Mujhe kyā patā hai ki wuh gunāhgār hai yā nahīn, lekin ek bāt main jāntā hūn, pahle main andhā thā, aur ab main dekh saktā hūn!”

²⁶ Phir unhoñ ne us se sawāl kiyā, “Us ne tere sāth kyā kiyā? Us ne kis tarah terī āñkhoñ ko bahāl kar diyā?”

²⁷ Us ne jawāb diyā, “Main pahle bhī āp ko batā chukā hūñ aur āp ne sunā nahīñ. Kyā āp bhī us ke shāgird bananā chāhte haiñ?”

²⁸ Is par unhoñ ne use burā-bhalā kahā, “Tū hī us kā shāgird hai, ham to Mūsā ke shāgird haiñ. ²⁹ Ham to jānte haiñ ki Allāh ne Mūsā se bāt kī hai, lekin is ke bāre mein ham yih bhī nahīñ jānte ki wuh kahāñ se āyā hai.”

³⁰ Ādmī ne jawāb diyā, “Ajīb bāt hai, us ne merī āñkhoñ ko shifā dī hai aur phir bhī āp nahīñ jānte ki wuh kahāñ se hai. ³¹ Ham jānte haiñ ki Allāh gunāhgāroñ kī nahīñ suntā. Wuh to us kī suntā hai jo us kā khauf mātā aur us kī marzī ke mutābiq chaltā hai. ³² Ibtidā hī se yih bāt sunane mein nahīñ āī ki kisī ne paidāishī andhe kī āñkhoñ ko bahāl kar diyā ho. ³³ Agar yih ādmī Allāh kī taraf se na hotā to kuchh na kar saktā.”

³⁴ Jawāb mein unhoñ ne use batāyā, “Tū jo gunāhālūdā hālat mein paidā huā hai kyā tū hamārā ustād bananā chāhtā hai?” Yih kah kar unhoñ ne use jamāt mein se nikāl diyā.

Ruhānī Andhāpan

³⁵ Jab Īsā ko patā chalā ki use nikāl diyā gayā hai to wuh us ko milā aur pūchhā, “Kyā tū Ibn-e-Ādam par imān rakhtā hai?”

³⁶ Us ne kahā, “Khudāwand, wuh kaun hai? Mujhe batāen tāki main us par imān lāūñ.”

³⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Tū ne use dekh liyā hai balki wuh tujh se bāt kar rahā hai.”

³⁸ Us ne kahā, “Khudāwand, main imān rakhtā hūñ” aur use sijdā kiyā.

³⁹ Īsā ne kahā, “Main adālat karne ke lie is duniyā mein āyā hūñ, is lie ki andhe dekhen aur dekhne wāle andhe ho jāen.”

⁴⁰ Kuchh Farīsī jo sāth khare the yih kuchh sun kar pūchhne lage, “Achchhā, ham bhī andhe haiñ?”

⁴¹ Īsā ne un se kahā, “Agar tum andhe hote to tum qusūrwar na thaharte. Lekin ab chūñki tum dāwā karte ho ki ham dekh sakte haiñ is lie tumhārā gunāh qāym rahtā hai.

10

Charwāhe kī Tamsīl

¹ Main tum ko sach batātā hūñ ki jo darwāze se bheṛoñ ke bāre mein dākhil nahīñ hotā balki phalañg kar andar ghus ātā hai wuh chor aur ḍākū hai. ² Lekin jo darwāze se dākhil hotā hai wuh bheṛoñ kā charwāhā hai. ³ Chaukīdār us ke lie darwāzā khol detā hai aur bheṛen us kī āwāz suntī haiñ. Wuh apnī har ek bheṛ kā nām le kar unhen bulātā aur bāhar le jātā hai. ⁴ Apne pūre galle ko bāhar nikālne ke bād wuh un ke āge āge chalne lagtā hai aur bheṛen us ke pīchhe pīchhe chal partī haiñ, kyonki wuh us kī āwāz pahchāntī haiñ. ⁵ Lekin wuh kisī ajnabī ke pīchhe nahīñ chaleñgī balki us se bhāg jāeñgī, kyonki wuh us kī āwāz nahīñ pahchāntīñ.”

⁶ Īsā ne unhen yih tamsīl pesh kī, lekin wuh na samjhe ki wuh unhen kyā batānā chāhtā hai.

Achchhā Charwāhā

⁷ Is lie Īsā dubārā is par bāt karne lagā, “Main tum ko sach batātā hūñ ki bheṛoñ ke lie darwāzā main hūñ. ⁸ Jitne bhī mujh se pahle āe wuh chor aur ḍākū haiñ. Lekin bheṛoñ ne un kī na sunī. ⁹ Main hī darwāzā hūñ. Jo bhī mere zariye andar āe use najāt milegī. Wuh ātā jātā aur harī charāgāhen pātā rahegā. ¹⁰ Chor to sirf chorī karne, zabah karne aur tabāh karne ātā hai. Lekin main is lie āyā hūñ ki wuh zindagī pāen, balki kasrat kī zindagī pāen.

¹¹ Achchhā charwāhā main hūn. Achchhā charwāhā apnī bheṛoṅ ke lie apnī jān detā hai. ¹² Mazdūr charwāhe kā kirdār adā nahīn kartā, kyonki bheṛeṅ us kī apnī nahīn hotīn. Is lie jyon hī koī bheṛiyā ātā hai to mazdūr use dekhte hī bheṛoṅ ko chhoṛ kar bhāg jātā hai. Natīje meṅ bheṛiyā kuchh bheṛeṅ pakaṛ letā aur bāqiyōṅ ko muntashir kar detā hai. ¹³ Wajah yih hai ki wuh mazdūr hī hai aur bheṛoṅ kī fikr nahīn kartā. ¹⁴ Achchhā charwāhā main hūn. Main apnī bheṛoṅ ko jāntā hūn aur wuh mujhe jāntī haiṅ, ¹⁵ bilkul usī tarah jis tarah Bāp mujhe jāntā hai aur main Bāp ko jāntā hūn. Aur main bheṛoṅ ke lie apnī jān detā hūn. ¹⁶ Merī aur bhī bheṛeṅ haiṅ jo is bāre meṅ nahīn haiṅ. Lāzim hai ki unheṅ bhī le āūn. Wuh bhī merī āwāz sunēngī. Phir ek hī gallā aur ek hī gallābān hogā.

¹⁷ Merā Bāp mujhe is lie pyār kartā hai ki main apnī jān detā hūn tāki use phir le lūn. ¹⁸ Koī merī jān mujh se chhīn nahīn saktā balki main use apnī marzī se de detā hūn. Mujhe use dene kā iḱhtiyār hai aur use wāpas lene kā bhī. Yih hukm mujhe apne Bāp kī taraf se milā hai.”

¹⁹ In bātoṅ par Yahūdīyōṅ meṅ dubārā phūṭ paṛ gaī. ²⁰ Bahutoṅ ne kahā, “Yih badrūh kī girift meṅ hai, yih dīwānā hai. Is kī kyon sunēn!”

²¹ Lekin auroṅ ne kahā, “Yih aisī bāteṅ nahīn haiṅ jo badrūh-giriftā shakhs kar sake. Kyā badrūheṅ andhoṅ kī ānkheṅ bahāl kar saktī haiṅ?”

Īsā ko Radd Kiyā Jātā Hai

²² Sardiyōṅ kā mausam thā aur Īsā Baitul-muqaddas kī Maḱhsūsiyat kī Īd banām Hanūkā ke daurān Yarūshalam meṅ thā. ²³ Wuh Baitul-muqaddas ke us barāmdē meṅ phir rahā thā jis kā nām Sulemān kā barāmdā thā. ²⁴ Yahūdī use gher kar kahne lage, “Āp hamēṅ kab tak uljhan meṅ rakheṅge? Agar āp Masīh haiṅ to hamēṅ sāf sāf batā deṅ.”

²⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Main tum ko batā chukā hūn, lekin tum ko yaqīn nahīn āyā. Jo kām main apne Bāp ke nām se kartā hūn wuh mere gawāh haiṅ. ²⁶ Lekin tum imān nahīn rakhte kyonki tum merī bheṛeṅ nahīn ho. ²⁷ Merī bheṛeṅ merī āwāz suntī haiṅ. Main unheṅ jāntā hūn aur wuh mere pīchhe chaltī haiṅ. ²⁸ Main unheṅ abadī zindagī detā hūn, is lie wuh kabhī halāk nahīn hoṅgī. Koī unheṅ mere hāth se chhīn na legā, ²⁹ kyonki mere Bāp ne unheṅ mere sapurd kiyā hai aur wuhī sab se baṛā hai. Koī unheṅ Bāp ke hāth se chhīn nahīn saktā. ³⁰ Main aur Bāp ek haiṅ.”

³¹ Yih sun kar Yahūdī dubārā patthar uṭhāne lage tāki Īsā ko sangsār karen. ³² Us ne un se kahā, “Main ne tumheṅ Bāp kī taraf se kā ilāhī nishān dikhāe haiṅ. Tum mujhe in meṅ se kis nishān kī wajah se sangsār kar rahe ho?”

³³ Yahūdīyōṅ ne jawāb diyā, “Ham tum ko kisī achchhe kām kī wajah se sangsār nahīn kar rahe balki kufr bakne kī wajah se. Tum jo sirf insān ho Allāh hone kā dāwā karte ho.”

³⁴ Īsā ne kahā, “Kyā yih tumhārī shariāt meṅ nahīn likhā hai ki Allāh ne farmāyā, ‘Tum Ḳhudā ho’? ³⁵ Unheṅ ‘Ḳhudā’ kahā gayā jin tak Allāh kā yih paighām pahuṅchāyā gayā. Aur ham jānte haiṅ ki kalām-e-muqaddas ko mansūkh nahīn kiyā jā saktā. ³⁶ To phir tum kufr bakne kī bāt kyon karte ho jab main kahtā hūn ki main Allāh kā Farzand hūn? Āḱhir Bāp ne ḱhud mujhe maḱhsūs karke duniyā meṅ bhejā hai. ³⁷ Agar main apne Bāp ke kām na karūn to merī bāt na māno. ³⁸ Lekin agar us ke kām karūn to beshak merī bāt na māno, lekin kam az kam un kāmōṅ kī gawāhī to māno. Phir tum jān loge aur samajh jāoge ki Bāp mujh meṅ hai aur main Bāp meṅ hūn.”

³⁹ Ek bār phir unhoṅ ne use giriftār karne kī koshish kī, lekin wuh un ke hāth se nikal gayā.

⁴⁰ Phir Īsā dubārā Dariyā-e-Yardan ke pār us jagah chalā gayā jahān Yahyā shurū meñ baptismā diyā kartā thā. Wahān wuh kuchh der ṭhahrā. ⁴¹ Bahut-se log us ke pās āte rahe. Unhoñ ne kahā, “Yahyā ne kabhī koī ilāhī nishān na dikhāyā, lekin jo kuchh us ne is ke bāre meñ bayān kiyā, wuh bilkul sahīh niklā.” ⁴² Aur wahān bahut-se log Īsā par īmān lāe.

11

Lāzar kī Maut

¹ Un dinon meñ ek ādmī bīmār paṛ gayā jis kā nām Lāzar thā. Wuh apnī bahnoñ Mariyam aur Marthā ke sāth Bait-anīyāh meñ rahtā thā. ² Yih wuhī Mariyam thī jis ne bād meñ Ḳhudāwand par ḳhushbū uñdel kar us ke pānw apne bālon se ḳhushk kie the. Usī kā bhāī Lāzar bīmār thā. ³ Chunānche bahnoñ ne Īsā ko ittalā dī, “Ḳhudāwand, jise āp pyār karte haiñ wuh bīmār hai.”

⁴ Jab Īsā ko yih ḳhabar milī to us ne kahā, “Is bīmārī kā anjām maut nahīn hai, balki yih Allāh ke jalāl ke wāste huā hai, tāki is se Allāh ke Farzand ko jalāl mile.”

⁵ Īsā Marthā, Mariyam aur Lāzar se muhabbat rakhtā thā. ⁶ To bhī wuh Lāzar ke bāre meñ ittalā milne ke bād do din aur wahīn ṭhahrā. ⁷ Phir us ne apne shāgirdon se bāt kī, “Āo, ham dubārā Yahūdīyā chale jāēñ.”

⁸ Shāgirdon ne etarāz kiyā, “Ustād, abhī abhī wahān ke Yahūdī āp ko sangsār karne kī koshish kar rahe the, phir bhī āp wāpas jānā chāhte haiñ?”

⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Kyā din meñ raushnī ke bārah ghanṭe nahīn hote? Jo shakhs din ke waqt chaltā phirtā hai wuh kisī bhī chīz se nahīn ṭakrāegā, kyonki wuh is duniyā kī raushnī ke zariye dekh saktā hai. ¹⁰ Lekin jo rāt ke waqt chaltā hai wuh chīzon se ṭakrā jātā hai, kyonki us ke pās raushnī nahīn hai.” ¹¹ Phir us ne kahā, “Hamārā dost Lāzar so gayā hai. Lekin maiñ jā kar use jagā dūngā.”

¹² Shāgirdon ne kahā, “Ḳhudāwand, agar wuh so rahā hai to wuh bach jāegā.”

¹³ Un kā ḳhayāl thā ki Īsā Lāzar kī fitrī nīnd kā zikr kar rahā hai jabki haqīqat meñ wuh us kī maut kī taraf ishārā kar rahā thā. ¹⁴ Is lie us ne unheñ sāf batā diyā, “Lāzar wafāt pā gayā hai. ¹⁵ Aur tumhārī ḳhātir maiñ ḳhush hūñ ki maiñ us ke marte waqt wahān nahīn thā, kyonki ab tum īmān lāoge. Āo, ham us ke pās jāēñ.”

¹⁶ Tomā ne jis kā laqab Juṛwān thā apne sāthī shāgirdon se kahā, “Chalo, ham bhī wahān jā kar us ke sāth mar jāēñ.”

Īsā Qiyāmat aur Zindagī Hai

¹⁷ Wahān pahuñch kar Īsā ko mālūm huā ki Lāzar ko qabr meñ rakhe chār din ho gae haiñ. ¹⁸ Bait-anīyāh kā Yarūshalam se fāsīlā tīn kilomīṭar se kam thā, ¹⁹ aur bahut-se Yahūdī Marthā aur Mariyam ko un ke bhāī ke bāre meñ tasallī dene ke lie āe hue the.

²⁰ Yih sun kar ki Īsā ā rahā hai Marthā use milne gāī. Lekin Mariyam ghar meñ baiṭhī rahī. ²¹ Marthā ne kahā, “Ḳhudāwand, agar āp yahān hote to merā bhāī na martā. ²² Lekin maiñ jāntī hūñ ki ab bhī Allāh āp ko jo bhī māngeñge degā.”

²³ Īsā ne use batāyā, “Terā bhāī jī uṭhegā.”

²⁴ Marthā ne jawāb diyā, “Jī, mujhe mālūm hai ki wuh qiyāmat ke din jī uṭhegā, jab sab jī uṭheñge.”

²⁵ Īsā ne use batāyā, “Qiyāmat aur zindagī to maiñ hūñ. Jo mujh par īmān rakhe wuh zindā rahegā, chāhe wuh mar bhī jāe. ²⁶ Aur jo zindā hai aur mujh par īmān rakhtā hai wuh kabhī nahīn maregā. Marthā, kyā tujhe is bāt kā yaqīn hai?”

²⁷ Marthā ne jawāb diyā, “Jī Ḳhudāwand, maiñ īmān rakhtī hūñ ki āp Ḳhudā ke Farzand Masīh haiñ, jise duniyā meñ ānā thā.”

Īsā Rotā Hai

²⁸ Yih kah kar Marthā wāpas chalī gaī aur chupke se Mariyam ko bulāyā, “Ustād ā gae haiñ, wuh tujhe bulā rahe haiñ.” ²⁹ Yih sunte hī Mariyam uṭh kar Īsā ke pās gaī. ³⁰ Wuh abhī gāñw ke bāhar usī jagah ṭhahrā thā jahāñ us kī mulāqāt Marthā se huī thī. ³¹ Jo Yahūdī ghar meñ Mariyam ke sāth baiṭhe use tasallī de rahe the, jab unhoñ ne dekhā ki wuh jaldī se uṭh kar nikal gaī hai to wuh us ke pīchhe ho lie. Kyoñki wuh samajh rahe the ki wuh mātam karne ke lie apne bhāī kī qabr par jā rahī hai.

³² Mariyam Īsā ke pās pahuñch gaī. Use dekhte hī wuh us ke pāñwoñ meñ gir gaī aur kahne lagī, “Ḳhudāwand, agar āp yahāñ hote to merā bhāī na martā.”

³³ Jab Īsā ne Mariyam aur us ke sāthiyon ko rote dekhā to use baṛī ranjish huī. Muztarib hālat meñ ³⁴ us ne pūchhā, “Tum ne use kahāñ rakhā hai?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Āeñ Ḳhudāwand, aur dekh leñ.”

³⁵ Īsā ro parā. ³⁶ Yahūdīyon ne kahā, “Dekho, wuh use kitnā azīz thā.”

³⁷ Lekin un meñ se bāz ne kahā, “Is ādmī ne andhe ko shifā dī. Kyā yih Lāzar ko marne se nahīñ bachā saktā thā?”

Lāzar ko Zindā Kar Diyā Jātā Hai

³⁸ Phir Īsā dubārā nihāyat ranjīdā ho kar qabr par āyā. Qabr ek ghār thī jis ke muñh par patthar rakhā gayā thā. ³⁹ Īsā ne kahā, “Patthar ko haṭā do.”

Lekin marhūm kī bahan Marthā ne etarāz kiyā, “Ḳhudāwand, badbū āegī, kyoñki use yahāñ paṛe chār dīn ho gae haiñ.”

⁴⁰ Īsā ne us se kahā, “Kyā main ne tujhe nahīñ batāyā ki agar tū imān rakhe to Allāh kā jalāl dekhegī?” ⁴¹ Chunāñche unhoñ ne patthar ko haṭā diyā. Phir Īsā ne apnī nazar uṭhā kar kahā, “Ai Bāp, main terā shukr kartā hūñ ki tū ne merī sun lī hai. ⁴² Main to jāntā hūñ ki tū hameshā merī suntā hai. Lekin main ne yih bāt pās khare logoñ kī khātir kī, tāki wuh imān lāeñ ki tū ne mujhe bhejā hai.” ⁴³ Phir Īsā zor se pukār uṭhā, “Lāzar, nikal ā!” ⁴⁴ Aur murdā nikal āyā. Abhī tak us ke hāth aur pāñw paṭṭiyon se bandhe hue the jabki us kā chehrā kapṛe meñ liptā huā thā. Īsā ne un se kahā, “Is ke kafan ko khol kar ise jāne do.”

Īsā ke khilāf Mansūbābandī

⁴⁵ Un Yahūdīyon meñ se jo Mariyam ke pās āe the bahut-se Īsā par imān lāe jab unhoñ ne wuh dekhā jo us ne kiyā. ⁴⁶ Lekin bāz Farīsiyon ke pās gae aur unheñ batāyā ki Īsā ne kyā kiyā hai. ⁴⁷ Tab rāhnumā imāmon aur Farīsiyon ne Yahūdī adālat-e-āliyā kā ijlās mun'aqid kiyā. Unhoñ ne ek dūsre se pūchhā, “Ham kyā kar rahe haiñ? Yih ādmī bahut-se ilāhī nishān dikhā rahā hai. ⁴⁸ Agar ham use khulā chhoṛeñ to ākhirkār sab us par imān le āeñge. Phir Romī ā kar hamāre Baitul-muqaddas aur hamāre mulk ko tabāh kar deñge.”

⁴⁹ Un meñ se ek Kāyfā thā jo us sāl imām-e-āzam thā. Us ne kahā, “Āp kuchh nahīñ samajhte ⁵⁰ aur is kā khayāl bhī nahīñ karte ki is se pahle ki pūrī qaum halāk ho jāe behtar yih hai ki ek ādmī ummat ke lie mar jāe.” ⁵¹ Us ne yih bāt apnī taraf se nahīñ kī thī. Us sāl ke imām-e-āzam kī haisiyat se hī us ne yih peshgoī kī ki Īsā Yahūdī qaum ke lie maregā. ⁵² Aur na sirf is ke lie balki Allāh ke bikhre hue farzandon ko jamā karke ek karne ke lie bhī.

⁵³ Us dīn se unhoñ ne Īsā ko qatl karne kā irādā kar liyā. ⁵⁴ Is lie us ne ab se alāniyā Yahūdīyon ke darmiyān waqt na guzārā, balki us jagah ko chhoṛ kar registān ke qarīb ek ilāqe meñ gayā. Wahāñ wuh apne shāgirdon samet ek gāñw banām Ifrāīm meñ rahne lagā.

⁵⁵ Phir Yahūdīyon kī Īd-e-Fasah qarīb ā gaī. Dehāt se bahut-se log apne āp ko pāk karwāne ke lie Īd se pahle pahle Yarūshalām pahuñche. ⁵⁶ Wahāñ wuh Īsā kā

patā karte aur Baitul-muqaddas meñ khare āpas meñ bāt karte rahe, “Kyā khayāl hai? Kyā wuh tahwār par nahīn āegā?” ⁵⁷ Lekin rāhnumā imāmon aur Farīsiyon ne hukm diyā thā, “Agar kisī ko mālūm ho jāe ki Īsā kahān hai to wuh itālā de tāki ham use giriftār kar leñ.”

12

Īsā ko Bait-aniyāh meñ Masah Kiyā Jātā Hai

¹ Fasah kī Īd meñ abhī chhih din bāqī the ki Īsā Bait-aniyāh pahuñchā. Yih wuh jagah thī jahān us Lāzar kā ghar thā jise Īsā ne murdoñ meñ se zindā kiyā thā. ² Wahān us ke lie ek khās khānā banāyā gayā. Marthā khāne wāloñ kī khidmat kar rahī thī jabki Lāzar Īsā aur bāqī mehmānoñ ke sāth khāne meñ sharīk thā. ³ Phir Mariyam ne ādhā liṭar khālis jaṭāmāsī kā nihāyat qīmtī itr le kar Īsā ke pānwoñ par unḍel diyā aur unheñ apne bāloñ se poñchh kar khushk kiyā. Khushbū pūre ghar meñ phail gai. ⁴ Lekin Īsā ke shāgird Yahūdāh Iskariyotī ne etarāz kiyā. (Bād meñ usī ne Īsā ko dushman ke hawāle kar diyā.) Us ne kahā, ⁵ “Is itr kī qīmat chāndī ke 300 sikke thī. Ise kyon nahīn bechā gayā tāki is ke paise gharīboñ ko die jāte?” ⁶ Us ne yih bāt is lie nahīn kī ki use gharīboñ kī fikr thī. Asal meñ wuh chor thā. Wuh shāgirdoñ kā khazāñchī thā aur jamāshudā paison meñ se baddiyānatī kartā rahtā thā.

⁷ Lekin Īsā ne kahā, “Use chhoṛ de! Us ne merī tadfīn kī taiyārī ke lie yih kiyā hai. ⁸ Gharīb to hameshā tumhāre pās raheñge, lekin main hameshā tumhāre pās nahīn rahūngā.”

Lāzar ke khilāf Mansūbābandī

⁹ Itne meñ Yahūdīyon kī baṛī tādād ko mālūm huā ki Īsā wahān hai. Wuh na sirf Īsā se milne ke lie āe balki Lāzar se bhī jise us ne murdoñ meñ se zindā kiyā thā. ¹⁰ Is lie rāhnumā imāmon ne Lāzar ko bhī qatl karne kā mansūbā banāyā. ¹¹ Kyonki us kī wajah se bahut-se Yahūdī un meñ se chale gae aur Īsā par imān le āe the.

Yarūshalam meñ Īsā kā Purjosh Istiqbāl

¹² Agle din Īd ke lie āe hue logoñ ko patā chalā ki Īsā Yarūshalam ā rahā hai. Ek baṛā hujūm ¹³ khajūr kī ḍaliyāñ pakare shahr se nikal kar us se milne āyā. Chalte chalte wuh chillā kar nāre lagā rahe the,

“Hoshānā! *

Mubārak hai wuh jo Rab ke nām se ātā hai!

Isrāīl kā Bādshāh mubārak hai!”

¹⁴ Īsā ko kahīn se ek jawān gadhā mil gayā aur wuh us par baiṭh gayā, jis tarah kalām-e-muqaddas meñ likhā hai,

¹⁵ “Ai Siyyūn Beṭī, mat ḍar!

Dekh, terā bādshāh gadhe ke bachche par sawār ā rahā hai.”

¹⁶ Us waqt us ke shāgirdoñ ko is bāt kī samajh na āī. Lekin bād meñ jab Īsā apne jalāl ko pahuñchā to unheñ yād āyā ki logoñ ne us ke sāth yih kuchh kiyā thā aur wuh samajh gae ki kalām-e-muqaddas meñ is kā zikr bhī hai.

¹⁷ Jo hujūm us waqt Īsā ke sāth thā jab us ne Lāzar ko murdoñ meñ se zindā kiyā thā, wuh dūsroñ ko is ke bāre meñ batātā rahā thā. ¹⁸ Isī wajah se itne log Īsā se milne ke lie āe the, unhoñ ne us ke is ilāhī nishān ke bāre meñ sunā thā. ¹⁹ Yih dekh kar Farīsi āpas meñ kahne lage, “Āp dekh rahe haiñ ki bāt nahīn ban rahī. Dekho, tamām duniyā us ke pīchhe ho lī hai.”

* **12:13** Hoshānā (Ibrānī: Mehrbānī karke hameñ bachā). Yahān is meñ hamd-o-sanā kā unsur bhī pāyā jātā hai.

Kuchh Yūnānī Īsā ko Talāsh Karte Haiñ

²⁰ Kuchh Yūnānī bhī un meñ the jo Fasah kī Īd ke mauqe par parastish karne ke lie ãe hue the. ²¹ Ab wuh Filippus se milne ãe jo Galīl ke Bait-saidā se thā. Unhoñ ne kahā, “Janāb, ham Īsā se milnā chāhte haiñ.”

²² Filippus ne Andriyās ko yih bāt batāī aur phir wuh mil kar Īsā ke pās gae aur use yih khabar pahuñchāī. ²³ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Ab waqt ā gayā hai ki Ibn-e-Ādam ko jalāl mile. ²⁴ Main tum ko sach batātā hūñ ki jab tak gandum kā dānā zamīn meñ gir kar mar na jāe wuh akelā hī rahtā hai. Lekin jab wuh mar jātā hai to bahut-sā phal lātā hai. ²⁵ Jo apnī jān ko pyār kartā hai wuh use kho degā, aur jo is duniyā meñ apnī jān se dushmanī rakhtā hai wuh use abad tak mahfūz rakhegā. ²⁶ Agar koī merī k̄hidmat karnā chāhe to wuh mere pīchhe ho le, kyonki jahāñ main hūñ wahāñ merā k̄hādim bhī hogā. Aur jo merī k̄hidmat kare merā Bāp us kī izzat karegā.

Īsā Apnī Maut kā Zikr Kartā Hai

²⁷ Ab merā dil muztarib hai. Main kyā kahūñ? Kyā main kahūñ, ‘Ai Bāp, mujhe is waqt se bachāe rak̄h’? Nahīñ, main to isī lie āyā hūñ. ²⁸ Ai Bāp, apne nām ko jalāl de.”

Tab āsmān se ek āwāz sunāī dī, “Main use jalāl de chukā hūñ aur dubārā bhī jalāl dūngā.”

²⁹ Hujūm ke jo log wahāñ khare the unhoñ ne yih sun kar kahā, “Bādal garaj rahe haiñ.” Auroñ ne k̄hayāl pesh kiyā, “Koī farishtā us se hamkalām huā hai.”

³⁰ Īsā ne unheñ batāyā, “Yih āwāz mere wāste nahīñ balki tumhāre wāste thī. ³¹ Ab duniyā kī adālat karne kā waqt ā gayā hai, ab duniyā ke hukmrān ko nikāl diyā jāegā. ³² Aur main k̄hud zamīn se ūñche par chaṛhāe jāne ke bād sab ko apne pās khīñch lūngā.” ³³ In alfāz se us ne is taraf ishārā kiyā ki wuh kis tarah kī maut maregā.

³⁴ Hujūm bol uṭhā, “Kalām-e-muqaddas se ham ne sunā hai ki Masīh abad tak qāym rahegā. To phir āp kī yih kaisī bāt hai ki Ibn-e-Ādam ko ūñche par chaṛhāyā jānā hai? Aḳhir Ibn-e-Ādam hai kaun?”

³⁵ Īsā ne jawāb diyā, “Nūr thoṛī der aur tumhāre pās rahegā. Jitnī der wuh maujūd hai is nūr meñ chalte raho tāki tārīkī tum par chhā na jāe. Jo andhere meñ chaltā hai use nahīñ mālūm ki wuh kahāñ jā rahā hai. ³⁶ Nūr ke tumhāre pās se chale jāne se pahle pahle us par īmān lāo tāki tum nūr ke farzand ban jāo.”

Log Īmān Nahīn Rakhte

Yih kahne ke bād Īsā chalā gayā aur ghāyb ho gayā. ³⁷ Agarche Īsā ne yih tamām ilāhī nishān un ke sāmne hī dikhāe to bhī wuh us par īmān na lāe. ³⁸ Yoñ Yasāyāh Nabī kī peshgoī pūrī huī,

“Ai Rab, kaun hamāre paighām par īmān lāyā?

Aur Rab kī qudrat kis par zāhir huī?”

³⁹ Chunāñche wuh īmān na lā sake, jis tarah Yasāyāh Nabī ne kahīñ aur farmāyā hai,

⁴⁰ “Allāh ne un kī āñkhoñ ko andhā
aur un ke dil ko behis kar diyā hai,
aisā na ho ki wuh apnī āñkhoñ se dekheñ,
apne dil se samjheñ,
merī taraf rujū kareñ
aur main unheñ shifā dūñ.”

⁴¹ Yasāyāh ne yih is lie farmāyā kyonki us ne Īsā kā jalāl dekh kar us ke bāre meñ bāt kī.

⁴² To bhī bahut-se log Īsā par īmān rakhte the. Un meñ kuchh rāhnumā bhī shāmil the. Lekin wuh is kā alāniyā iqrār nahīn karte the, kyonki wuh darte the ki Farīsī hameñ Yahūdī jamāt se khārij kar denge. ⁴³ Asal meñ wuh Allāh kī izzat kī nisbat insān kī izzat ko zyādā azīz rakhte the.

Īsā kā Kalām Logon kī Adālat Karegā

⁴⁴ Phir Īsā pukār uṭhā, “Jo mujh par īmān rakhtā hai wuh na sirf mujh par balki us par īmān rakhtā hai jis ne mujhe bhejā hai. ⁴⁵ Aur jo mujhe dekhtā hai wuh use dekhtā hai jis ne mujhe bhejā hai. ⁴⁶ Maiñ nūr kī haisiyat se is duniyā meñ āyā hūn tāki jo bhī mujh par īmān lāe wuh tārikī meñ na rahe. ⁴⁷ Jo merī bāteñ sun kar un par amal nahīn kartā maiñ us kī adālat nahīn karūnga, kyonki maiñ duniyā kī adālat karne ke lie nahīn āyā balki use najāt dene ke lie. ⁴⁸ To bhī ek hai jo us kī adālat kartā hai. Jo mujhe radd karke merī bāteñ qabūl nahīn kartā merā pesh kiya gayā kalām hī qiyāmat ke din us kī adālat karegā. ⁴⁹ Kyonki jo kuchh maiñ ne bayān kiya hai wuh merī taraf se nahīn hai. Mere bhejne wāle Bāp hī ne mujhe hukm diya ki kyā kahnā aur kyā sunānā hai. ⁵⁰ Aur maiñ jāntā hūn ki us kā hukm abādī zindagī tak pahuñchātā hai. Chunānche jo kuchh maiñ sunātā hūn wuhī kuchh hai jo Bāp ne mujhe batāyā hai.”

13

Īsā Apne Shāgirdon ke Pāñw Dhotā Hai

¹ Fasah kī Īd ab shurū hone wālī thī. Īsā jāntā thā ki wuh waqt ā gayā hai ki mujhe is duniyā ko chhoṛ kar Bāp ke pās jānā hai. Go us ne hameshā duniyā meñ apne logon se muhabbat rakhī thī, lekin ab us ne ākhiri had tak un par apnī muhabbat kā izhār kiya.

² Phir shām kā khānā taiyār huā. Us waqt Iblīs Shamāūn Iskariyotī ke beṭe Yahūdāh ke dil meñ Īsā ko dushman ke hawāle karne kā irādā dāl chukā thā. ³ Īsā jāntā thā ki Bāp ne sab kuchh mere sapurd kar diya hai aur ki maiñ Allāh meñ se nikal āyā aur ab us ke pās wāpas jā rahā hūn. ⁴ Chunānche us ne dastarkhwān se uṭh kar apnā libās utār diya aur kamr par tauliyā bāndh liya. ⁵ Phir wuh bāsan meñ pāñw dāl kar shāgirdon ke pāñw dhone aur bandhe hue tauliyā se poñchh kar khushk karne lagā. ⁶ Jab Patras kī bārī āī to us ne kahā, “Khudāwand, āp mere pāñw dhonā chāhte haiñ?”

⁷ Īsā ne jawāb diya, “Is waqt tū nahīn samajhtā ki maiñ kyā kar rahā hūn, lekin bād meñ yih terī samajh meñ ā jāegā.”

⁸ Patras ne etarāz kiya, “Maiñ kabhī bhī āp ko mere pāñw dhone nahīn dūngā!”

Īsā ne jawāb diya, “Agar maiñ tujhe na dho'ūn to mere sāth terā koī hissā nahīn hogā.”

⁹ Yih sun kar Patras ne kahā, “To phir Khudāwand, na sirf mere pāñwon balki mere hāthon aur sar ko bhī dhoen!”

¹⁰ Īsā ne jawāb diya, “Jis shakhs ne nahā liya hai use sirf apne pāñwon ko dhone kī zarūrat hotī hai, kyonki wuh pūre taur par pāk-sāf hai. Tum pāk-sāf ho, lekin sab ke sab nahīn.” ¹¹ (Īsā ko mālūm thā ki kaun use dushman ke hawāle karegā. Is lie us ne kahā ki sab ke sab pāk-sāf nahīn haiñ.)

¹² Un sab ke pāñw dhone ke bād Īsā dubārā apnā libās pahan kar baiṭh gayā. Us ne sawāl kiya, “Kyā tum samajhte ho ki maiñ ne tumhāre lie kyā kiya hai? ¹³ Tum mujhe ‘ustād’ aur ‘Khudāwand’ kah kar mukhātib karte ho aur yih sahīh hai, kyonki maiñ yihī kuchh hūn. ¹⁴ Maiñ, tumhāre Khudāwand aur ustād ne tumhāre pāñw dhoe. Is lie ab tumhārā farz bhī hai ki ek dūsre ke pāñw dhoyā karo. ¹⁵ Maiñ ne tum ko ek namūnā diya hai tāki tum bhī wuhī karo jo maiñ ne tumhāre sāth kiya hai. ¹⁶ Maiñ

tum ko sach batātā hūn ki ghulām apne mālik se barā nahīn hotā, na paighambar apne bhejne wāle se. ¹⁷ Agar tum yih jānte ho to is par amal bhī karo, phir hī tum mubārak hoge.

¹⁸ Maiñ tum sab kī bāt nahīn kar rahā. Jinheñ maiñ ne chun liyā hai unheñ maiñ jāntā hūn. Lekin kalām-e-muqaddas kī us bāt kā pūrā honā zarūr hai, ‘Jo merī roṭī khātā hai us ne mujh par lāt uṭhāi hai.’ ¹⁹ Maiñ tum ko is se pahle ki wuh pesh āe yih abhī batā rahā hūn, tāki jab wuh pesh āe to tum īmān lāo ki maiñ wuhī hūn. ²⁰ Maiñ tum ko sach batātā hūn ki jo shaḥs use qabūl kartā hai jise maiñ ne bhejā hai wuh mujhe qabūl kartā hai. Aur jo mujhe qabūl kartā hai wuh use qabūl kartā hai jis ne mujhe bhejā hai.”

Īsā ko Dushman ke Hawāle Kiyā Jātā Hai

²¹ In alfāz ke bād Īsā nihāyat muztarib huā aur kahā, “Maiñ tum ko sach batātā hūn ki tum meñ se ek mujhe dushman ke hawāle kar degā.”

²² Shāgird uljhan meñ ek dūsre ko dekh kar sochne lage ki Īsā kis kī bāt kar rahā hai. ²³ Ek shāgird jise Īsā pyār kartā thā us ke qaribtarīn baiṭhā thā. ²⁴ Patras ne use ishārā kiyā ki wuh us se dariyāft kare ki wuh kis kī bāt kar rahā hai.

²⁵ Us shāgird ne Īsā kī taraf sar jhukā kar pūchhā, “Ḳhudāwand, yih kaun hai?”

²⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Jise maiñ roṭī kā luqmā shorb meñ ḍubo kar dūn, wuhī hai.” Phir luqme ko ḍubo kar us ne Shamāūn Īskariyotī ke beṭe Yahūdāh ko de diyā.

²⁷ Jyon hī Yahūdāh ne yih luqmā le liyā Iblīs us meñ samā gayā. Īsā ne use batāyā, “Jo kuchh karnā hai wuh jaldī se kar le.” ²⁸ Lekin mez par baiṭhe logoñ meñ se kisī ko mālūm na huā ki Īsā ne yih kyon kahā. ²⁹ Bāz kā ḵhayāl thā ki chūnki Yahūdāh ḵhazānchī thā is lie wuh use batā rahā hai ki id ke lie darkār chīzeñ ḵharīd le yā ḡharībōñ meñ kuchh taqsim kar de.

³⁰ Chunāñche Īsā se yih luqmā lete hī Yahūdāh bāhar nikal gayā. Rāt kā waqt thā.

Īsā kā Nayā Hukm

³¹ Yahūdāh ke chale jāne ke bād Īsā ne kahā, “Ab Ibn-e-Ādam ne jalāl pāyā aur Allāh ne us meñ jalāl pāyā hai. ³² Hāñ, chūnki Allāh ko us meñ jalāl mil gayā hai is lie Allāh apne meñ Farzand ko jalāl degā. Aur wuh yih jalāl fauran degā. ³³ Mere bachcho, maiñ thoṛī der aur tumhāre pās ṭhahrūnga. Tum mujhe talāsh karoge, aur jo kuchh maiñ Yahūdiyon ko batā chukā hūn wuh ab tum ko bhī batātā hūn, jahāñ maiñ jā rahā hūn wahāñ tum nahīn ā sakte. ³⁴ Maiñ tum ko ek nayā hukm detā hūn, yih ki ek dūsre se muhabbat rakho. Jis tarah maiñ ne tum se muhabbat rakhī usī tarah tum bhī ek dūsre se muhabbat karo. ³⁵ Agar tum ek dūsre se muhabbat rakhoge to sab jān leñge ki tum mere shāgird ho.”

Patras ke Inkār kī Peshgoī

³⁶ Patras ne pūchhā, “Ḳhudāwand, āp kahāñ jā rahe haiñ?”

Īsā ne jawāb diyā, “Jahāñ maiñ jā rahā hūn wahāñ tū mere pīchhe nahīn ā saktā. Lekin bād meñ tū mere pīchhe ā jāegā.”

³⁷ Patras ne sawāl kiyā, “Ḳhudāwand, maiñ āp ke pīchhe abhī kyon nahīn jā saktā? Maiñ āp ke lie apnī jān tak dene ko taiyār hūn.”

³⁸ Lekin Īsā ne jawāb diyā, “Tū mere lie apnī jān denā chāhtā hai? Maiñ tujhe sach batātā hūn ki murgh ke bāñg dene se pahle pahle tū tīn martabā mujhe jānane se inkār kar chukā hogā.

¹ Tumhārā dil na ghabrāe. Tum Allāh par imān rakhte ho, mujh par bhī imān rakho. ² Mere Bāp ke ghar mein beshumār makān haiñ. Agar aisā na hotā to kyā main tum ko batātā ki main tumhāre lie jagah taiyār karne ke lie wahān jā rahā hūñ? ³ Aur agar main jā kar tumhāre lie jagah taiyār karūñ to wāpas ā kar tum ko apne sāth le jāūngā tāki jahān main hūñ wahān tum bhī ho. ⁴ Aur jahān main jā rahā hūñ us kī rah tum jānte ho.”

⁵ Tomā bol uṭhā, “Ḳhudāwand, hamēñ mālūm nahīñ ki āp kahān jā rahe haiñ. To phir ham us kī rah kis tarah jāneñ?”

⁶ Īsā ne jawāb diyā, “Rāh aur haq aur zindagī main hūñ. Koī mere wasīle ke baḡhair Bāp ke pās nahīñ ā saktā. ⁷ Agar tum ne mujhe jān liyā hai to is kā matlab hai ki tum mere Bāp ko bhī jān loge. Aur ab se aisā hai bhī. Tum use jānte ho aur tum ne us ko dekh liyā hai.”

⁸ Filippus ne kahā, “Ai Ḳhudāwand, Bāp ko hamēñ dikhāeñ. Bas yihī hamāre lie kāfī hai.”

⁹ Īsā ne jawāb diyā, “Filippus, main itnī der se tumhāre sāth hūñ, kyā is ke bāwujūd tū mujhe nahīñ jāntā? Jis ne mujhe dekhā us ne Bāp ko dekhā hai. To phir tū kyonkar kahtā hai, ‘Bāp ko hamēñ dikhāeñ’? ¹⁰ Kyā tū imān nahīñ rakhtā ki main Bāp mein hūñ aur Bāp mujh mein hai? Jo bāteñ mein tum ko batātā hūñ wuh merī nahīñ balki mujh mein rahne wāle Bāp kī taraf se haiñ. Wuhī apnā kām kar rahā hai. ¹¹ Merī bāt kā yaqīn karo ki main Bāp mein hūñ aur Bāp mujh mein hai. Yā kam az kam un kāmōñ kī binā par yaqīn karo jo main ne kie haiñ. ¹² Main tum ko sach batātā hūñ ki jo mujh par imān rakhe wuh wuhī kuchh karegā jo main kartā hūñ. Na sirf yih balki wuh in se bhī baḡe kām karegā, kyonki main Bāp ke pās jā rahā hūñ. ¹³ Aur jo kuchh tum mere nām mein māngo main dūngā tāki Bāp ko Farzand mein jalāl mil jae. ¹⁴ Jo kuchh tum mere nām mein mujh se chāho wuh main karūngā.

Rūhul-quds Dene kā Wādā

¹⁵ Agar tum mujhe pyār karte ho to mere ahkām ke mutābiq zindagī guzāroge. ¹⁶ Aur main Bāp se guzārish karūngā to wuh tum ko ek aur madadgār degā jo abad tak tumhāre sāth rahegā. ¹⁷ yānī sachchāī kā Rūh, jise duniyā pā nahīñ saktī, kyonki wuh na to use dekhtī na jāntī hai. Lekin tum use jānte ho, kyonki wuh tumhāre sāth rahtā hai aur āindā tumhāre andar rahegā.

¹⁸ Main tum ko yatīm chhoṛ kar nahīñ jāūngā balki tumhāre pās wāpas āūngā. ¹⁹ Thorī der ke bād duniyā mujhe nahīñ dekhegī, lekin tum mujhe dekhte rahoge. Chūñki main zindā hūñ is lie tum bhī zindā rahoge. ²⁰ Jab wuh dīn āegā to tum jān loge ki main apne Bāp mein hūñ, tum mujh mein ho aur main tum mein.

²¹ Jis ke pās mere ahkām haiñ aur jo un ke mutābiq zindagī guzārtā hai, wuhī mujhe pyār kartā hai. Aur jo mujhe pyār kartā hai use merā Bāp pyār karegā. Main bhī use pyār karūngā aur apne āp ko us par zāhir karūngā.”

²² Yahūdāh (Yahūdāh Iskariyotī nahīñ) ne pūchhā, “Ḳhudāwand, kyā wajah hai ki āp apne āp ko sirf ham par zāhir kareñge aur duniyā par nahīñ?”

²³ Īsā ne jawāb diyā, “Agar koī mujhe pyār kare to wuh mere kalām ke mutābiq zindagī guzāregā. Merā Bāp aise shakhs ko pyār karegā aur ham us ke pās ā kar us ke sāth sukūnat kareñge. ²⁴ Jo mujh se muhabbat nahīñ kartā wuh merī bātoñ ke mutābiq zindagī nahīñ guzārtā. Aur jo kalām tum mujh se sunte ho wuh merā apnā kalām nahīñ hai balki Bāp kā hai jis ne mujhe bhejā hai.

²⁵ Yih sab kuchh main ne tumhāre sāth rahte hue tum ko batāyā hai. ²⁶ Lekin bād mein Rūhul-quds, jise Bāp mere nām se bhejegā tum ko sab kuchh sikhāegā. Yih madadgār tum ko har bāt kī yād dilāegā jo main ne tum ko batāī hai.

²⁷ Maiñ tumhāre pās salāmatī chhoṛe jātā hūñ, apnī hī salāmatī tum ko de detā hūñ. Aur maiñ ise yon nahīñ detā jis tarah duniyā detī hai. Tumhārā dil na ghabrāe aur na ḍare. ²⁸ Tum ne mujh se sun liyā hai ki ‘Maiñ jā rahā hūñ aur tumhāre pās wāpas āūngā.’ Agar tum mujh se muhabbat rakhte to tum is bāt par khush hote ki maiñ Bāp ke pās jā rahā hūñ, kyonki Bāp mujh se baṛā hai. ²⁹ Maiñ ne tum ko pahle se batā diyā hai, is se peshtar ki yih ho, tāki jab pesh āe to tum imān lāo. ³⁰ Ab se maiñ tum se zyādā bāteñ nahīñ karūnga, kyonki is duniyā kā hukmrān ā rahā hai. Use mujh par koī qābū nahīñ hai, ³¹ lekin duniyā yih jāñ le ki maiñ Bāp ko pyār kartā hūñ aur wuhī kuchh kartā hūñ jis kā hukm wuh mujhe detā hai.

Ab uṭho, ham yahāñ se chaleñ.

15

Īsā Angūr kī Haqīqī Bel Hai

¹ Maiñ angūr kī haqīqī bel hūñ aur merā Bāp māli hai. ² Wuh merī har shākh ko jo phal nahīñ lātī kaṭ kar phaiñk detā hai. Lekin jo shākh phal lātī hai us kī wuh kāñṭ-chhāñṭ kartā hai tāki zyādā phal lāe. ³ Us kalām ke zariye jo maiñ ne tum ko sunāyā hai tum to pāk-sāf ho chuke ho. ⁴ Mujh meñ qāym raho to maiñ bhī tum meñ qāym rahūngā. Jo shākh bel se kaṭ gaī hai wuh phal nahīñ lā saktī. Bilkul isī tarah tum bhī agar tum mujh meñ qāym nahīñ rahte phal nahīñ lā sakte.

⁵ Maiñ hī angūr kī bel hūñ, aur tum us kī shākhēñ ho. Jo mujh meñ qāym rahtā hai aur maiñ us meñ wuh bahut-sā phal lātā hai, kyonki mujh se alag ho kar tum kuchh nahīñ kar sakte. ⁶ Jo mujh meñ qāym nahīñ rahtā aur na maiñ us meñ use befāydā shākh kī tarah bāhar phaiñk diyā jātā hai. Aisī shākhēñ sūkh jātī haiñ aur log un kā dher lagā kar unheñ āg meñ jhoñk dete haiñ jahāñ wuh jal jātī haiñ. ⁷ Agar tum mujh meñ qāym raho aur maiñ tum meñ to jo jī chāhe māngo, wuh tum ko diyā jāegā. ⁸ Jab tum bahut-sā phal lāte aur yon mere shāgird sābit hote ho to is se mere Bāp ko jalāl miltā hai. ⁹ Jis tarah Bāp ne mujh se muhabbat rakhī hai usī tarah maiñ ne tum se bhī muhabbat rakhī hai. Ab merī muhabbat meñ qāym raho. ¹⁰ Jab tum mere ahkām ke mutābiq zindagī guzārte ho to tum merī muhabbat meñ qāym rahte ho. Maiñ bhī isī tarah apne Bāp ke ahkām ke mutābiq chaltā hūñ aur yon us kī muhabbat meñ qāym rahtā hūñ.

¹¹ Maiñ ne tum ko yih is lie batāyā hai tāki merī khushī tum meñ ho balki tumhārā dil khushī se bhar kar chhalak uṭhe. ¹² Merā hukm yih hai ki ek dūsre ko waise pyār karo jaise maiñ ne tum ko pyār kiyā hai. ¹³ Is se baṛī muhabbat hai nahīñ ki koī apne doston ke lie apnī jāñ de de. ¹⁴ Tum mere dost ho agar tum wuh kuchh karo jo maiñ tum ko batātā hūñ. ¹⁵ Ab se maiñ nahīñ kahtā ki tum ghulām ho, kyonki ghulām nahīñ jāntā ki us kā mālik kyā kartā hai. Is ke bajāe maiñ ne kahā hai ki tum dost ho, kyonki maiñ ne tum ko sab kuchh batāyā hai jo maiñ ne apne Bāp se sunā hai. ¹⁶ Tum ne mujhe nahīñ chunā balki maiñ ne tum ko chun liyā hai. Maiñ ne tum ko muqarrar kiyā ki jā kar phal lāo, aisā phal jo qāym rahe. Phir Bāp tum ko wuh kuchh degā jo tum mere nām meñ māngoge. ¹⁷ Merā hukm yihī hai ki ek dūsre se muhabbat rakho.

Duniyā kī Dushmanī

¹⁸ Agar duniyā tum se dushmanī rakhe to yih bāt zahan meñ rakho ki us ne tum se pahle mujh se dushmanī rakhī hai. ¹⁹ Agar tum duniyā ke hote to duniyā tum ko apnā samajh kar pyār kartī. Lekin tum duniyā ke nahīñ ho. Maiñ ne tum ko duniyā se alag karke chun liyā hai. Is lie duniyā tum se dushmanī rakhtī hai. ²⁰ Wuh bāt yād karo jo maiñ ne tum ko batāī ki ghulām apne mālik se baṛā nahīñ hotā. Agar unhoñ ne mujhe satāyā hai to tumheñ bhī satāēnge. Aur agar unhoñ ne mere kalām

ke mutābiq zindagī guzārī to wuh tumhārī bātoñ par bhī amal kareñge. ²¹ Lekin tumhāre sāth jo kuchh bhī kareñge, mere nām kī wajah se kareñge, kyonki wuh use nahīn jānte jis ne mujhe bhejā hai. ²² Agar main āyā na hotā aur un se bāt na kī hotī to wuh qusūrwār na ṭhaharte. Lekin ab un ke gunāh kā koī bhī uzr bāqī nahīn rahā. ²³ Jo mujh se dushmanī rakhtā hai wuh mere Bāp se bhī dushmanī rakhtā hai. ²⁴ Agar main ne un ke darmiyān aisā kām na kiyā hotā jo kisī aur ne nahīn kiyā to wuh qusūrwār na ṭhaharte. Lekin ab unhoñ ne sab kuchh dekhā hai aur phir bhī mujh se aur mere Bāp se dushmanī rakhī hai. ²⁵ Aur aisā honā bhī thā tākī kalām-e-muqaddas kī yih peshgoī pūrī ho jāe ki ‘Unhoñ ne bilāwajah mujh se kinā rakhā hai.’

²⁶ Jab wuh madadgār āegā jise main Bāp kī taraf se tumhāre pās bhejūngā to wuh mere bāre meñ gawāhī degā. Wuh sachchāī kā Rūh hai jo Bāp meñ se nikaltā hai. ²⁷ Tum ko bhī mere bāre meñ gawāhī denā hai, kyonki tum ibtidā se mere sāth rahe ho.

16

¹ Main ne tum ko yih is lie batāyā hai tākī tum gumrah na ho jāo. ² Wuh tum ko Yahūdī jamātoñ se nikāl deñge, balki wuh waqt bhī āne wālā hai ki jo bhī tum ko mār dālegā wuh samjhegā, ‘Main ne Allāh kī khidmat kī hai.’ ³ Wuh is qism kī harkateñ is lie kareñge ki unhoñ ne na Bāp ko jānā hai, na mujhe. ⁴ Main ne tum ko yih batēñ is lie batāī haiñ ki jab un kā waqt ā jāe to tum ko yād āe ki main ne tumheñ āgāh kar diyā thā.

Rūhul-quds kī Khidmat

Main ne ab tak tum ko yih nahīn batāyā kyonki main tumhāre sāth thā. ⁵ Lekin ab main us ke pās jā rahā hūñ jis ne mujhe bhejā hai. To bhī tum meñ se koī mujh se nahīn pūchhtā, ‘Ap kahān jā rahe haiñ?’ ⁶ Is ke bajāe tumhāre dil ghamzadā haiñ ki main ne tum ko aisī batēñ batāī haiñ. ⁷ Lekin main tum ko sach batātā hūñ ki tumhāre lie faydāmand hai ki main jā rahā hūñ. Agar main na jāūñ to madadgār tumhāre pās nahīn āegā. Lekin agar main jāūñ to main use tumhāre pās bhej dūngā. ⁸ Aur jab wuh āegā to gunāh, rāstbāzī aur adālat ke bāre meñ duniyā kī ghaltī ko beniqāb karke yih zāhir karegā: ⁹ gunāh ke bāre meñ yih ki log mujh par imān nahīn rakhte, ¹⁰ rāstbāzī ke bāre meñ yih ki main Bāp ke pās jā rahā hūñ aur tum mujhe ab se nahīn dekhoge, ¹¹ aur adālat ke bāre meñ yih ki is duniyā ke hukmrān kī adālat ho chukī hai.

¹² Mujhe tum ko mazīd bahut kuchh batānā hai, lekin is waqt tum use bardāsht nahīn kar sakte. ¹³ Jab sachchāī kā Rūh āegā to wuh pūrī sachchāī kī taraf tumhārī rāhnumāī karegā. Wuh apnī marzī se bāt nahīn karegā balki sirf wuhī kuchh kahegā jo wuh khud sunegā. Wuhī tum ko mustaqbil ke bāre meñ bhī batāegā. ¹⁴ Aur wuh is meñ mujhe jalāl degā ki wuh tum ko wuhī kuchh sunāegā jo use mujh se milā hogā. ¹⁵ Jo kuchh bhī Bāp kā hai wuh merā hai. Is lie main ne kahā, ‘Rūh tum ko wuhī kuchh sunāegā jo use mujh se milā hogā.’

Ab Dukh Phir Sukh

¹⁶ Thorī der ke bād tum mujhe nahīn dekhoge. Phir thorī der ke bād tum mujhe dubārā dekh loge.”

¹⁷ Us ke kuchh shāgird āpas meñ bāt karne lage, “Isā ke yih kahne se kyā murād hai ki ‘Thorī der ke bād tum mujhe nahīn dekhoge, phir thorī der ke bād mujhe dubārā dekh loge?’ Aur is kā kyā matlab hai, ‘Main Bāp ke pās jā rahā hūñ?’” ¹⁸ Aur wuh sochte rahe, “Yih kis qism kī ‘thorī der’ hai jis kā zikr wuh kar rahe haiñ? Ham un kī bāt nahīn samajhte.”

¹⁹ Īsā ne jān liyā ki wuh mujh se is ke bāre meñ sawāl karnā chāhte haiñ. Is lie us ne kahā, “Kyā tum ek dūsre se pūchh rahe ho ki merī is bāt kā kyā matlab hai ki ‘Thoṛī der ke bād tum mujhe nahīn dekhoge, phir thoṛī der ke bād mujhe dubārā dekh loge’?” ²⁰ Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki tum ro ro kar mātām karoge jabki duniyā khush hogī. Tum gham karoge, lekin tumhārā gham khushī meñ badal jāegā. ²¹ Jab kisī aurat ke bachchā paidā hone wālā hotā hai to use gham aur taklīf hotī hai kyonki us kā waqt ā gayā hai. Lekin jyon hī bachchā paidā ho jātā hai to māñ khushī ke māre ki ek insān duniyā meñ ā gayā hai apnī tamām musibat bhūl jātī hai. ²² Yihī tumhārī hālat hai. Kyonki ab tum ghamzadā ho, lekin maiñ tum se dubārā milūngā. Us waqt tum ko khushī hogī, aisī khushī jo tum se koī chhīn na legā.

²³ Us dīn tum mujh se kuchh nahīn pūchhoge. Maiñ tum ko sach batātā hūñ ki jo kuchh tum mere nām meñ Bāp se māngoge wuh tum ko degā. ²⁴ Ab tak tum ne mere nām meñ kuchh nahīn māngā. Māngo to tum ko milegā. Phir tumhārī khushī pūrī ho jāegī.

Duniyā par Fatah

²⁵ Maiñ ne tum ko yih tamsiloñ meñ batāyā hai. Lekin ek dīn āegā jab maiñ aisā nahīn karūngā. Us waqt maiñ tamsiloñ meñ bāt nahīn karūngā balki tum ko Bāp ke bāre meñ sāf sāf batā dūngā. ²⁶ Us dīn tum merā nām le kar māngoge. Mere kahne kā matlab yih nahīn ki maiñ hī tumhārī khātir Bāp se darkhāst karūngā. ²⁷ Kyonki Bāp khud tum ko pyār kartā hai, is lie ki tum ne mujhe pyār kiya hai aur imān lāe ho ki maiñ Allāh meñ se nikal āyā hūñ. ²⁸ Maiñ Bāp meñ se nikal kar duniyā meñ āyā hūñ. Aur ab maiñ duniyā ko chhoṛ kar Bāp ke pās wāpas jātā hūñ.”

²⁹ Is par us ke shāgirdoñ ne kahā, “Ab āp tamsiloñ meñ nahīn balki sāf sāf bāt kar rahe haiñ. ³⁰ Ab hameñ samajh āī hai ki āp sab kuchh jānte haiñ aur ki is kī zarūrat nahīn ki koī āp kī pūchh-gachh kare. Is lie ham imān rakhte haiñ ki āp Allāh meñ se nikal kar āe haiñ.”

³¹ Īsā ne jawāb diyā, “Ab tum imān rakhte ho? ³² Dekho, wuh waqt ā rahā hai balki ā chukā hai jab tum titar-bitar ho jāoge. Mujhe akelā chhoṛ kar har ek apne ghar chalā jāegā. To bhī maiñ akelā nahīn hūngā kyonki Bāp mere sāth hai. ³³ Maiñ ne tum ko is lie yih bāt batāī tāki tum mujh meñ salāmatī pāo. Duniyā meñ tum musibat meñ phanse rahte ho. Lekin hauslā rakho, maiñ duniyā par ghālib āyā hūñ.”

17

Īsā Apne Shāgirdoñ ke lie Duā Kartā Hai

¹ Yih kah kar Īsā ne apnī nazar āsmān kī taraf ūthāī aur duā kī, “Ai Bāp, waqt ā gayā hai. Apne Farzand ko jalāl de tāki Farzand tujhe jalāl de. ² Kyonki tū ne use tamām insānoñ par ikhtiyār diyā hai tāki wuh un sab ko abadī zindagī de jo tū ne use die haiñ. ³ Aur abadī zindagī yih hai ki wuh tujhe jān leñ jo wāhid aur sachchā Khudā hai aur Īsā Masīh ko bhī jān leñ jise tū ne bhejā hai. ⁴ Maiñ ne tujhe zamīn par jalāl diyā aur us kām kī takmīl kī jis kī zimmedārī tū ne mujhe dī thī. ⁵ Aur ab mujhe apne huzūr jalāl de, ai Bāp, wuhī jalāl jo maiñ duniyā kī takhlīq se peshtar tere huzūr rakhtā thā.

⁶ Maiñ ne terā nām un logoñ par zāhir kiya jinheñ tū ne duniyā se alag karke mujhe diyā hai. Wuh tere hī the. Tū ne unheñ mujhe diyā aur unhoñ ne tere kalām ke mutābiq zindagī guzārī hai. ⁷ Ab unhoñ ne jān liyā hai ki jo kuchh bhī tū ne mujhe diyā hai wuh terī taraf se hai. ⁸ Kyonki jo bāteñ tū ne mujhe dīñ maiñ ne unheñ dī haiñ. Natīje meñ unhoñ ne yih bāteñ qabūl karke haqīqī taur par jān liyā ki maiñ tujh meñ se nikal kar āyā hūñ. Sāth sāth wuh imān bhī lāe ki tū ne mujhe bhejā hai.

⁹ Maiñ un ke lie duā kartā hūñ, duniyā ke lie nahīñ balki un ke lie jinheñ tū ne mujhe diyā hai, kyonki wuh tere hī haiñ. ¹⁰ Jo bhī merā hai wuh terā hai aur jo terā hai wuh merā hai. Chunāñche mujhe un meñ jalāl milā hai. ¹¹ Ab se maiñ duniyā meñ nahīñ hūngā. Lekin yih duniyā meñ rah gae haiñ jabki maiñ tere pās ā rahā hūñ. Quddūs Bāp, apne nām meñ unheñ mahfūz rakh, us nām meñ jo tū ne mujhe diyā hai, tāki wuh ek hoñ jaise ham ek haiñ. ¹² Jitnī der maiñ un ke sāth rahā maiñ ne unheñ tere nām meñ mahfūz rakhā, usī nām meñ jo tū ne mujhe diyā thā. Maiñ ne yoñ un kī nigahbānī kī ki un meñ se ek bhī halāk nahīñ huā siwāe halākat ke farzand ke. Yoñ kalām kī peshgoī pūrī huī. ¹³ Ab to maiñ tere pās ā rahā hūñ. Lekin maiñ duniyā meñ hote hue yih bayān kar rahā hūñ tāki un ke dil merī khushī se bhar kar chhalak uṭheñ. ¹⁴ Maiñ ne unheñ terā kalām diyā hai aur duniyā ne un se dushmanī rakhī, kyonki yih duniyā ke nahīñ haiñ, jis tarah maiñ bhī duniyā kā nahīñ hūñ. ¹⁵ Merī duā yih nahīñ hai ki tū unheñ duniyā se uṭhā le balki yih ki unheñ Iblīs se mahfūz rakhe. ¹⁶ Wuh duniyā ke nahīñ haiñ jis tarah maiñ bhī duniyā kā nahīñ hūñ. ¹⁷ Unheñ sachchāī ke wasīle se maḥsūs-o-muqaddas kar. Terā kalām hī sachchāī hai. ¹⁸ Jis tarah tū ne mujhe duniyā meñ bhejā hai usī tarah maiñ ne bhī unheñ duniyā meñ bhejā hai. ¹⁹ Un kī ḡhātīr maiñ apne āp ko maḥsūs kartā hūñ, tāki unheñ bhī sachchāī ke wasīle se maḥsūs-o-muqaddas kiyā jāe.

²⁰ Merī duā na sirf inhīñ ke lie hai, balki un sab ke lie bhī jo in kā paighām sun kar mujh par imān lāenge ²¹ tāki sab ek hoñ. Jis tarah tū ai Bāp, mujh meñ hai aur maiñ tujh meñ hūñ usī tarah wuh bhī ham meñ hoñ tāki duniyā yaqīn kare ki tū ne mujhe bhejā hai. ²² Maiñ ne unheñ wuh jalāl diyā hai jo tū ne mujhe diyā hai tāki wuh ek hoñ jis tarah ham ek haiñ, ²³ maiñ un meñ aur tū mujh meñ. Wuh kāmīl taur par ek hoñ tāki duniyā jān le ki tū ne mujhe bhejā aur ki tū ne un se muhabbat rakhī hai jis tarah mujh se rakhī hai.

²⁴ Ai Bāp, maiñ chāhtā hūñ ki jo tū ne mujhe die haiñ wuh bhī mere sāth hoñ, wahāñ jahāñ maiñ hūñ, ki wuh mere jalāl ko dekheñ, wuh jalāl jo tū ne is lie mujhe diyā hai ki tū ne mujhe duniyā kī taḡhlīq se peshtar pyār kiyā hai. ²⁵ Ai rāst Bāp, duniyā tujhe nahīñ jāntī, lekin maiñ tujhe jāntā hūñ. Aur yih shāgird jānte haiñ ki tū ne mujhe bhejā hai. ²⁶ Maiñ ne terā nām un par zāhir kiyā aur ise zāhir kartā rahūngā tāki terī mujh se muhabbat un meñ ho aur maiñ un meñ hūñ.”

18

Īsā kī Giriftārī

¹ Yih kah kar Īsā apne shāgirdoñ ke sāth niklā aur Wādī-e-Qidron ko pār karke ek bāgh meñ dāḡhil huā. ² Yahūdāh jo use dushman ke hawāle karne wālā thā wuh bhī is jagah se wāqif thā, kyonki Īsā wahāñ apne shāgirdoñ ke sāth jāyā kartā thā. ³ Rāhnumā imāmoñ aur Farīsiyoñ ne Yahūdāh ko Romī faujiyoñ kā dastā aur Baitul-muqaddas ke kuchh pahredār die the. Ab yih mashāleñ, lālṭain aur hathiyār lie bāgh meñ pahuñche. ⁴ Īsā ko mālūm thā ki use kyā pesh āegā. Chunāñche us ne nikal kar un se pūchhā, “Tum kis ko ḡhūñḡ rahe ho?”

⁵ Unhoñ ne jawāb diyā, “Īsā Nāsarī ko.”

Īsā ne unheñ batāyā, “Maiñ hī hūñ.”

Yahūdāh jo use dushman ke hawāle karnā chāhtā thā, wuh bhī un ke sāth kharā thā. ⁶ Jab Īsā ne elān kiyā, “Maiñ hī hūñ,” to sab pīchhe haṭ kar zamīn par gir paṛe.

⁷ Ek aur bār Īsā ne un se sawāl kiyā, “Tum kis ko ḡhūñḡ rahe ho?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Īsā Nāsarī ko.”

⁸ Us ne kahā, “Maiñ tum ko batā chukā hūñ ki maiñ hī hūñ. Agar tum mujhe dhūnd rahe ho to in ko jāne do.” ⁹ Yoñ us kī yih bāt pūrī huī, “Maiñ ne un meñ se jo tū ne mujhe die haiñ ek ko bhī nahīñ khoyā.”

¹⁰ Shamāūn Patras ke pās talwār thī. Ab us ne use miyān se nikāl kar imām-e-āzam ke ghulām kā dahnā kān urā diyā. (Ghulām kā nām malḵhus thā.) ¹¹ Lekin Īsā ne Patras se kahā, “Talwār ko miyān meñ rakh. Kyā maiñ wuh pyālā na piyūñ jo Bāp ne mujhe diyā hai?”

Īsā Hannā ke Sāmne

¹² Phir faujī daste, un ke afsar aur Baitul-muqaddas ke Yahūdī pahredāroñ ne Īsā ko giriftār karke bāndh liyā. ¹³ Pahle wuh use Hannā ke pās le gae. Hannā us sāl ke imām-e-āzam Kāyfā kā susar thā. ¹⁴ Kāyfā hī ne Yahūdiyoñ ko yih mashwarā diyā thā ki behtar yih hai ki ek hī ādmī ummat ke lie mar jāe.

Patras Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

¹⁵ Shamāūn Patras kisī aur shāgird ke sāth Īsā ke pīchhe ho liyā thā. Yih dūsrā shāgird imām-e-āzam kā jānane wālā thā, is lie wuh Īsā ke sāth imām-e-āzam ke sahan meñ dāḵhil huā. ¹⁶ Patras bāhar darwāze par kharā rahā. Phir imām-e-āzam kā jānane wālā shāgird dubārā nikāl āyā. Us ne geṭ kī nigarānī karne wālī aurat se bāt kī to use Patras ko apne sāth andar le jāne kī ijāzat milī. ¹⁷ Us aurat ne Patras se pūchhā, “Tum bhī is ādmī ke shāgird ho ki nahīñ?”

Us ne jawāb diyā, “Nahīñ, maiñ nahīñ hūñ.”

¹⁸ Thanḍ thī, is lie ghulāmoñ aur pahredāroñ ne lakaṛī ke koeloñ se āg jalāī. Ab wuh us ke pās kharē tāp rahe the. Patras bhī un ke sāth kharā tāp rahā thā.

Imām-e-Āzam Īsā kī Pūchh-Gachh Kartā Hai

¹⁹ Itne meñ imām-e-āzam Īsā kī pūchh-gachh karke us ke shāgirdoñ aur tālīm ke bāre meñ taftīsh karne lagā. ²⁰ Īsā ne jawāb meñ kahā, “Maiñ ne duniyā meñ khul kar bāt kī hai. Maiñ hameshā Yahūdī ibādatkhānoñ aur Baitul-muqaddas meñ tālīm detā rahā, wahāñ jahāñ tamām Yahūdī jamā huā karte haiñ. Poshīdagī meñ to maiñ ne kuchh nahīñ kahā. ²¹ Āp mujh se kyoñ pūchh rahe haiñ? Un se dariyāft karen jinhoñ ne merī bāteñ sunī haiñ. Un ko mālūm hai ki maiñ ne kyā kuchh kahā hai.”

²² Is par sāth kharē Baitul-muqaddas ke pahredāroñ meñ se ek ne Īsā ke muñh par thappaṛ mār kar kahā, “Kyā yih imām-e-āzam se bāt karne kā tarīqā hai jab wuh tum se kuchh pūchhe?”

²³ Īsā ne jawāb diyā, “Agar maiñ ne burī bāt kī hai to sābit kar. Lekin agar sach kahā, to tū ne mujhe kyoñ mārā?”

²⁴ Phir Hannā ne Īsā ko bandhī huī hālat meñ imām-e-āzam Kāyfā ke pās bhej diyā.

Patras Dubārā Īsā ko Jānane se Inkār Kartā Hai

²⁵ Shamāūn Patras ab tak āg ke pās kharā tāp rahā thā. Itne meñ dūstre us se pūchhne lage, “Tum bhī us ke shāgird ho ki nahīñ?”

Lekin Patras ne inkār kiyā, “Nahīñ, maiñ nahīñ hūñ.”

²⁶ Phir imām-e-āzam kā ek ghulām bol uṭhā jo us ādmī kā rishtedār thā jis kā kān Patras ne urā diyā thā, “Kyā maiñ ne tum ko bāgh meñ us ke sāth nahīñ dekhā thā?”

²⁷ Patras ne ek bār phir inkār kiyā, aur inkār karte hī murgh kī bāñg sunāī dī.

Īsā ko Pilātus ke sāmne Pesh Kiyā Jātā Hai

²⁸ Phir Yahūdī Īsā ko Kāyfā se le kar Romī gawarnar ke mahal banām Praitoriyum ke pās pahuñch gae. Ab subah ho chukī thī aur chūñki Yahūdī Fasah kī Īd ke khāne meñ sharīk honā chāhte the, is lie wuh mahal meñ dāḵhil na hue, warnā wuh nāpāk

ho jāte. ²⁹ Chunāñche Pīlātus nikal kar un ke pās āyā aur pūchhā, “Tum is ādmī par kyā ilzām lagā rahe ho?”

³⁰ Unhoñ ne jawāb diyā, “Agar yih mujrim na hotā to ham ise āp ke hawāle na karte.”

³¹ Pīlātus ne kahā, “Phir ise le jāo aur apnī sharaī adālatoñ meñ pesh karo.”

Lekin Yahūdiyoñ ne etarāz kiya, “Hameñ kisī ko sazā-e-maut dene kī ijāzat nahīñ.”

³² Īsā ne is taraf ishārā kiya thā ki wuh kis tarah maregā aur ab us kī yih bāt pūrī huī.

³³ Tab Pīlātus phir apne mahal meñ gayā. Wahāñ se us ne Īsā ko bulāyā aur us se pūchhā, “Kyā tum Yahūdiyoñ ke Bādshāh ho?”

³⁴ Īsā ne pūchhā, “Kyā āp apnī taraf se yih sawāl kar rahe haiñ, yā auroñ ne āp ko mere bāre meñ batāyā hai?”

³⁵ Pīlātus ne jawāb diyā, “Kyā main Yahūdī hūñ? Tumhārī apnī qaum aur rāhnumā imāmoñ hī ne tumheñ mere hawāle kiya hai. Tum se kyā kuchh sarzad huā hai?”

³⁶ Īsā ne kahā, “Merī bādshāhī is duniyā kī nahīñ hai. Agar wuh is duniyā kī hotī to mere khādīm sakht jidd-o-jahd karte tāki mujhe Yahūdiyoñ ke hawāle na kiya jātā. Lekin aisā nahīñ hai. Ab merī bādshāhī yahāñ kī nahīñ hai.”

³⁷ Pīlātus ne kahā, “To phir tum wāqai bādshāh ho?”

Īsā ne jawāb diyā, “Āp sahīh kahte haiñ, main bādshāh hūñ. Main isī maqsad ke lie paidā ho kar duniyā meñ āyā ki sachchāi kī gawāhī dūñ. Jo bhī sachchāi kī taraf se hai wuh merī suntā hai.”

³⁸ Pīlātus ne pūchhā, “Sachchāi kyā hai?”

Īsā ko Sazā-e-Maut Sunāi Jātī Hai

Phir wuh dubārā nikal kar Yahūdiyoñ ke pās gayā. Us ne elān kiya, “Mujhe use mujrim thahrāne kī koī wajah nahīñ milī. ³⁹ Lekin tumhārī ek rasm hai jis ke mutābiq mujhe Īd-e-Fasah ke mauqe par tumhāre lie ek qaidī ko rihā karnā hai. Kyā tum chāhte ho ki main ‘Yahūdiyoñ ke Bādshāh’ ko rihā kar dūñ?”

⁴⁰ Lekin jawāb meñ log chillāne lage, “Nahīñ, is ko nahīñ balki Bar-abbā ko.” (Bar-abbā dākū thā).

19

¹ Phir Pīlātus ne Īsā ko koṛe lagwāe. ² Faujiyoñ ne kāñtedār thahniyoñ kā ek tāj banā kar us ke sar par rakh diyā. Unhoñ ne use arghawānī rang kā libās bhī pahnāyā. ³ Phir us ke sāmne ā kar wuh kahte, “Ai Yahūdiyoñ ke Bādshāh, ādāb!” Aur use thappar mārte the.

⁴ Ek bār phir Pīlātus nikal āyā aur Yahūdiyoñ se bāt karne lagā, “Dekho, main ise tumhāre pās bāhar lā rahā hūñ tāki tum jāñ lo ki mujhe ise mujrim thahrāne kī koī wajah nahīñ milī.” ⁵ Phir Īsā kāñtedār tāj aur arghawānī rang kā libās pahne bāhar āyā. Pīlātus ne un se kahā, “Lo yih hai wuh ādmī.”

⁶ Use dekhte hī rāhnumā imām aur un ke mulāzim chīkhne lage, “Ise maslūb karen, ise maslūb karen!”

Pīlātus ne un se kahā, “Tum hī ise le jā kar maslūb karo. Kyonki mujhe ise mujrim thahrāne kī koī wajah nahīñ milī.”

⁷ Yahūdiyoñ ne isrār kiya, “Hamāre pās shariyat hai aur is shariyat ke mutābiq lāzim hai ki wuh mārā jāe. Kyonki is ne apne āp ko Allāh kā Farzand qarār diyā hai.”

⁸ Yih sun kar Pīlātus mazīd dār gayā. ⁹ Dubārā mahal meñ jā kar Īsā se pūchhā, “Tum kahāñ se āe ho?”

Lekin Īsā khāmosh rahā. ¹⁰ Pīlātus ne us se kahā, “Achchhā, tum mere sāth bāt nahīñ karte? Kyā tumheñ mālūm nahīñ ki mujhe tumheñ rihā karne aur maslūb karne kā iḡhtiyār hai?”

¹¹ Īsā ne jawāb diyā, “Āp ko mujh par ikhtiyār na hotā agar wuh āp ko ūpar se na diyā gayā hotā. Is wajah se us shaḡhs se zyādā sangīn gunāh huā hai jis ne mujhe dushman ke hawāle kar diyā hai.”

¹² Is ke bād Pīlātus ne use āzād karne kī koshish kī. Lekin Yahūdī chīḡh chīḡh kar kahne lage, “Agar āp ise rihā karen to āp Romī shahanshāh qaisar ke dost sābit nahīn hoṅge. Jo bhī bādshāh hone kā dāwā kare wuh shahanshāh kī muḡhālafat kartā hai.”

¹³ Is tarah kī bāteñ sun kar Pīlātus Īsā ko bāhar le āyā. Phir wuh jaj kī kursī par baiṡh gayā. Us jagah kā nām “Pachchīkāri” thā. (Arāmī zabān meñ wuh Gabbatā kahlātī thī.) ¹⁴ Ab dopahar ke taqrīban bārah baj gae the. Us din id ke lie taiyāriyāñ kī jāti thīñ, kyonki agle din id kā āghāz thā. Pīlātus bol uṡhā, “Lo, tumhārā Bādshāh!”

¹⁵ Lekin wuh chillāte rahe, “Le jāeñ ise, le jāeñ! Ise maslūb karen!”

Pīlātus ne sawāl kiyā, “Kyā maiñ tumhāre Bādshāh ko salīb par chaṡhāūñ?”

Rāhnumā imāmoñ ne jawāb diyā, “Siwāe shahanshāh ke hamārā koī bādshāh nahīn hai.”

¹⁶ Phir Pīlātus ne Īsā ko un ke hawāle kar diyā tāki use maslūb kiyā jāe.

Īsā ko Maslūb Kiyā Jātā Hai

Chunāñche wuh Īsā ko le kar chale gae. ¹⁷ Wuh apnī salīb uṡhāe shahr se niklā aur us jagah pahuñchā jis kā nām Khoparī (Arāmī zabān meñ Gulgutā) thā. ¹⁸ Wahāñ unhoñ ne use salīb par chaṡhā diyā. Sāth sāth unhoñ ne us ke bāeñ aur dāeñ hāth do aur ādmiyoñ ko maslūb kiyā. ¹⁹ Pīlātus ne ek taḡhtī banwā kar use Īsā kī salīb par lagwā diyā. Taḡhtī par likhā thā, ‘Īsā Nāsari, Yahūdiyoñ kā Bādshāh.’ ²⁰ Bahut-se Yahūdiyoñ ne yih paṡh liyā, kyonki maslūbiyat kā maḡām shahr ke qarīb thā aur yih jumlā Arāmī, Lātīnī aur Yūnānī zabānoñ meñ likhā thā. ²¹ Yih dekh kar Yahūdiyoñ ke rāhnumā imāmoñ ne etarāz kiyā, “‘Yahūdiyoñ kā Bādshāh’ na likheñ balki yih ki ‘Is ādmī ne Yahūdiyoñ kā Bādshāh hone kā dāwā kiyā.’ ”

²² Pīlātus ne jawāb diyā, “Jo kuchh maiñ ne likh diyā so likh diyā.”

²³ Īsā ko salīb par chaṡhāne ke bād faujiyoñ ne us ke kapṡe le kar chār hissoñ meñ bāñṡ lie, har faujī ke lie ek hissā. Lekin choḡhā bejoṡ thā. Wuh ūpar se le kar nīche tak bunā huā ek hī ṡukṡe kā thā. ²⁴ Is lie faujiyoñ ne kahā, “Āo, ise phāṡ kar taḡsīm na karen balki is par qurā ḡāleñ.” Yoñ kalām-e-muḡaddas kī yih peshgoī pūrī huī, “Unhoñ ne āpas meñ mere kapṡe bāñṡ lie aur mere libās par qurā ḡālā.” Faujiyoñ ne yihī kuchh kiyā.

²⁵ Kuchh ḡhawātīñ bhī Īsā kī salīb ke qarīb khaṡī thīñ: us kī māñ, us kī ḡhālā, Klopās kī bīwī Mariyam aur Mariyam Magdalīnī. ²⁶ Jab Īsā ne apnī māñ ko us shāḡird ke sāth khaṡe dekhā jo use pyārā thā to us ne kahā, “Ai ḡhātūñ, dekheñ āp kā beṡā yih hai.”

²⁷ Aur us shāḡird se us ne kahā, “Dekh, terī māñ yih hai.” Us waḡt se us shāḡird ne Īsā kī māñ ko apne ghar rakhā.

Īsā kī Maut

²⁸ Is ke bād jab Īsā ne jāñ liyā ki merā mishan takmīl tak pahuñch chukā hai to us ne kahā, “Mujhe pyās lagī hai.” (Is se bhī kalām-e-muḡaddas kī ek peshgoī pūrī huī.)

²⁹ Qarīb mai ke sirke se bharā bartan paṡā thā. Unhoñ ne ek ispanj sirke meñ ḡubo kar use zūfe kī shāḡh par lagā diyā aur uṡhā kar Īsā ke muñh tak pahuñchāyā. ³⁰ Yih sirkā pīne ke bād Īsā bol uṡhā, “Kām mukammal ho gayā hai.” Aur sar jhukā kar us ne apnī jāñ Allāh ke sapurd kar dī.

Īsā kā Pahlū Chhedā Jātā Hai

³¹ Fasah kī taiyārī kā dīn thā aur agle dīn īd kā āghāz aur ek khās Sabat thā. Is lie Yahūdī nahīn chāhte the ki maslūb huī lāsheñ agle dīn tak salībōñ par laṭkī raheñ. Chunāñche unhoñ ne Pilātus se guzārish kī ki wuh un kī ṭāngeñ turwā kar unheñ salībōñ se utārne de. ³² Tab faujiyoñ ne ā kar Īsā ke sāth maslūb kie jāne wāle ādmiyoñ kī ṭāngeñ toṛ dīñ, pahle ek kī phir dūsre kī. ³³ Jab wuh Īsā ke pās āe to unhoñ ne dekhā ki wuh faut ho chukā hai, is lie unhoñ ne us kī ṭāngeñ na toṛīñ. ³⁴ Is ke bajāe ek ne neze se Īsā kā pahlū chhed diyā. Zaḥm se fauran khūn aur pānī bah niklā. ³⁵ (Jis ne yih dekhā hai us ne gawāhī dī hai aur us kī gawāhī sachchī hai. Wuh jāntā hai ki wuh haqīqat bayān kar rahā hai aur us kī gawāhī kā maqsad yih hai ki āp bhī imān lāeñ.) ³⁶ Yih yoñ huā tāki kalām-e-muqaddas kī yih peshgoī pūrī ho jāe, “Us kī ek haḍdī bhī toṛī nahīn jāegī.” ³⁷ Kalām-e-muqaddas meñ yih bhī likhā hai, “Wuh us par nazar ḍāleñge jise unhoñ ne chhedā hai.”

Īsā ko Dafnāyā Jātā Hai

³⁸ Bād meñ Arimatiyāh ke rahne wāle Yūsuf ne Pilātus se Īsā kī lāsh utārne kī ijāzat māngī. (Yūsuf Īsā kā khufiyā shāgird thā, kyonki wuh Yahūdīyoñ se ḍartā thā.) Is kī ijāzat milne par wuh āyā aur lāsh ko utār liyā. ³⁹ Nikudemus bhī sāth thā, wuh ādmī jo guzare dīnoñ meñ rāt ke waqt Īsā se milne āyā thā. Nikudemus apne sāth mur aur ūd kī taqriban 34 kilogrām khushbū le kar āyā thā. ⁴⁰ Yahūdī janāze kī rusūmāt ke mutābiq unhoñ ne lāsh par khushbū lagā kar use paṭṭīyoñ se lapeṭ diyā. ⁴¹ Salībōñ ke qarīb ek bāgh thā aur bāgh meñ ek naī qabr thī jo ab tak istemāl nahīn kī gāi thī. ⁴² Us ke qarīb hone ke sabab se unhoñ ne Īsā ko us meñ rakh diyā, kyonki Fasah kī taiyārī kā dīn thā aur agle dīn īd kā āghāz thā.

20

Khālī Qabr

¹ Hafte kā dīn guzar gayā to Itwār ko Mariyam Magdalīnī subah-sawere qabr ke pās āī. Abhī andherā thā. Wahāñ pahuñch kar us ne dekhā ki qabr ke muñh par kā patthar ek taraf haṭāyā gayā hai. ² Mariyam daur kar Shamāūn Patras aur Īsā ko pyāre shāgird ke pās āī. Us ne ittalā dī, “Wuh Khudāwand ko qabr se le gae haiñ, aur hamēñ mālūm nahīn ki unhoñ ne use kahāñ rakh diyā hai.”

³ Tab Patras dūsre shāgird samet qabr kī taraf chal parā. ⁴ Donoñ daur rahe the, lekin dūsra shāgird zyādā tezraftār thā. Wuh pahle qabr par pahuñch gayā. ⁵ Us ne jhuk kar andar jhānkā to kafan kī paṭṭiyāñ wahāñ parī nazar āīñ. Lekin wuh andar na gayā. ⁶ Phir Shamāūn Patras us ke pīchhe pahuñch kar qabr meñ dākhil huā. Us ne bhī dekhā ki kafan kī paṭṭiyāñ wahāñ parī haiñ ⁷ aur sāth wuh kaprā bhī jis meñ Īsā kā sar liṭā huā thā. Yih kaprā tah kiyā gayā thā aur paṭṭīyoñ se alag parā thā. ⁸ Phir dūsra shāgird jo pahle pahuñch gayā thā, wuh bhī dākhil huā. Jab us ne yih dekhā to wuh imān lāyā. ⁹ (Lekin ab bhī wuh kalām-e-muqaddas kī yih peshgoī nahīn samajhte the ki use murdoñ meñ se jī uṭhnā hai.) ¹⁰ Phir donoñ shāgird ghar wāpas chale gae.

Īsā Mariyam Magdalīnī par Zāhir Hotā Hai

¹¹ Lekin Mariyam ro ro kar qabr ke sāmne kharī rahī. Aur rote hue us ne jhuk kar qabr meñ jhānkā ¹² to kyā deḡhtī hai ki do farishte safed libās pahne hue wahāñ baiṭhe haiñ jahāñ pahle Īsā kī lāsh parī thī, ek us ke sirhāne aur dūsra wahāñ jahāñ pahle us ke pānw the. ¹³ Unhoñ ne Mariyam se pūchhā, “Ai khātūn, tū kyon ro rahī hai?”

Us ne kahā, “Wuh mere Khudāwand ko le gae haiñ, aur mālūm nahīn ki unhoñ ne use kahāñ rakh diyā hai.”

¹⁴ Phir us ne pīchhe muṛ kar Īsā ko wahān khaṛe dekhā, lekin us ne use na pahchānā. ¹⁵ Īsā ne pūchhā, “Ai kḥātūn, tū kyon ro rahī hai, kis ko ḍhūṇḍ rahī hai?”

Yih soch kar ki wuh māli hai us ne kahā, “Janāb, agar āp use le gae haiñ to mujhe batā deñ ki use kahān rakh diyā hai tāki use le jāūn.”

¹⁶ Īsā ne us se kahā, “Mariyam!”

Wuh us kī taraf muṛī aur bol uṭhī, “Rabbbūnī!” (Is kā matlab Arāmī zabān meñ ustād hai.)

¹⁷ Īsā ne kahā, “Mere sāth chimṭī na rah, kyonki abhī main ūpar, Bāp ke pās nahīn gayā. Lekin bhāiyon ke pās jā aur unheñ batā, ‘Main apne Bāp aur tumhāre Bāp ke pās wāpas jā rahā hūñ, apne Kḥudā aur tumhāre Kḥudā ke pās.’”

¹⁸ Chunāñche Mariyam Magdalīnī shāgirdon ke pās gai aur unheñ ittalā dī, “Main ne Kḥudāwand ko dekhā hai aur us ne mujh se yih bāteñ kahīn.”

Īsā Apne Shāgirdon par Zāhir Hotā Hai

¹⁹ Us Itwār kī shām ko shāgird jamā the. Unhon ne darwāzon par tāle lagā die the kyonki wuh Yahūdīyon se ḍarte the. Achānak Īsā un ke darmiyān ā khaṛā huā aur kahā, “Tumhārī salāmatī ho,” ²⁰ aur unheñ apne hāthon aur pahlū ko dikhāyā. Kḥudāwand ko dekh kar wuh nihāyat khush hue. ²¹ Īsā ne dubārā kahā, “Tumhārī salāmatī ho! Jis tarah Bāp ne mujhe bhejā usī tarah main tum ko bhej rahā hūñ.”

²² Phir un par phūnk kar us ne farmāyā, “Rūhul-quds ko pā lo. ²³ Agar tum kisī ke gunāhon ko muāf karo to wuh muāf kie jāeñge. Aur agar tum unheñ muāf na karo to wuh muāf nahīn kie jāeñge.”

Tomā Shak Kartā Hai

²⁴ Bārah shāgirdon meñ se Tomā jis kā laqab Juṛwāñ thā Īsā ke āne par maujūd na thā. ²⁵ Chunāñche dūsre shāgirdon ne use batāyā, “Ham ne Kḥudāwand ko dekhā hai!” Lekin Tomā ne kahā, “Mujhe yaqīn nahīn ātā. Pahle mujhe us ke hāthon meñ kīlon ke nishān nazar āeñ aur main un meñ apnī unglī ḍālūñ, pahle main apne hāth ko us ke pahlū ke zaḥm meñ ḍālūñ. Phir hī mujhe yaqīn āegā.”

²⁶ Ek haftā guzar gayā. Shāgird dubārā makān meñ jamā the. Is martabā Tomā bhī sāth thā. Agarche darwāzon par tāle lage the phir bhī Īsā un ke darmiyān ā kar khaṛā huā. Us ne kahā, “Tumhārī salāmatī ho!” ²⁷ Phir wuh Tomā se muḥhātib huā, “Apnī unglī ko mere hāthon aur apne hāth ko mere pahlū ke zaḥm meñ ḍāl aur be'etaqād na ho balki imān rakh.”

²⁸ Tomā ne jawāb meñ us se kahā, “Ai mere Kḥudāwand! Ai mere Kḥudā!”

²⁹ Phir Īsā ne use batāyā, “Kyā tū is lie imān lāyā hai ki tū ne mujhe dekhā hai? Mubārak haiñ wuh jo mujhe dekhe baḡhair mujh par imān lāte haiñ.”

Is Kitāb kā Maqsad

³⁰ Īsā ne apne shāgirdon kī maujūdagī meñ mazīd bahut-se aise ilāhī nishān dikhāe jo is kitāb meñ darj nahīn haiñ. ³¹ Lekin jitne darj haiñ un kā maqsad yih hai ki āp imān lāeñ ki Īsā hī Masīh yānī Allāh kā Farzand hai aur āp ko is imān ke wasīle se us ke nām se zindagī hāsil ho.

21

Īsā Jhīl par Shāgirdon par Zāhir Hotā Hai

¹ Is ke bād Īsā ek bār phir apne shāgirdon par zāhir huā jab wuh Tibariyās yānī Galīl kī Jhīl par the. Yih yon huā. ² Kuchh shāgird Shamāūn Patras ke sāth jamā the, Tomā jo Juṛwāñ kahlātā thā, Natanel jo Galīl ke Qānā se thā, Zabdī ke do beṭe aur mazīd do shāgird.

³ Shamāūn Patras ne kahā, “Main machhlī pakarne jā rahā hūn.”

Dūsroñ ne kahā, “Ham bhī sāth jāenge.” Chunāñche wuh nikal kar kashtī par sawār hue. Lekin us pūrī rāt ek bhī machhlī hāth na āī. ⁴ Subah-sawere Īsā jhīl ke kināre par ā kharā huā. Lekin shāgirdoñ ko mālūm nahīn thā ki wuh Īsā hī hai. ⁵ Us ne un se pūchhā, “Bachcho, kyā tumheñ khāne ke lie kuchh mil gayā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Nahīn.”

⁶ Us ne kahā, “Apnā jāl kashtī ke dāen hāth dālo, phir tum ko kuchh milegā.” Unhoñ ne aisā kiyā to machhliyoñ kī itnī baṛī tādād thī ki wuh jāl kashtī tak na lā sake.

⁷ Is par Ḳhudāwand ke pyāre shāgird ne Patras se kahā, “Yih to Ḳhudāwand hai.” Yih sunte hī ki Ḳhudāwand hai Shamāūn Patras apnī chādar oṛh kar pānī meñ kūd paṛā. (Us ne chādar ko kām karne ke lie utār liyā thā.) ⁸ Dūsre shāgird kashtī par sawār us ke pīchhe āe. Wuh kināre se zyādā dūr nahīn the, taqrīban sau mīṭar ke fāsile par the. Is lie wuh machhliyoñ se bhare jāl ko pānī meñ khīñch khīñch kar ḳhushkī tak lāe. ⁹ Jab wuh kashtī se utre to dekhā ki lakaṛī ke koeloñ kī āg par machhliyāñ bhunī jā rahī haiñ aur sāth roṭī bhī hai. ¹⁰ Īsā ne un se kahā, “Un machhliyoñ meñ se kuchh le āo jo tum ne abhī pakarī haiñ.”

¹¹ Shamāūn Patras kashtī par gayā aur jāl ko ḳhushkī par ghasīṭ lāyā. Yih jāl 153 baṛī machhliyoñ se bharā huā thā, to bhī wuh na phaṭā. ¹² Īsā ne un se kahā, “Āo, nāshtā kar lo.” Kisī bhī shāgird ne sawāl karne kī jurrat na kī ki “Āp kaun haiñ?” Kyonki wuh to jānte the ki yih Ḳhudāwand hī hai. ¹³ Phir Īsā āyā aur roṭī le kar unheñ dī aur isī tarah machhlī bhī unheñ khilāi.

¹⁴ Īsā ke jī uṭhne ke bād yih tīsri bār thī ki wuh apne shāgirdoñ par zāhir huā.

Īsā kā Patras se Sawāl

¹⁵ Nāshte ke bād Īsā Shamāūn Patras se muḳhātib huā, “Yūhannā ke beṭe Shamāūn, kyā tū in kī nisbat mujh se zyādā muhabbat kartā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Jī Ḳhudāwand, āp to jānte haiñ ki main āp ko pyār kartā hūn.”

Īsā bolā, “Phir mere leloñ ko charā.” ¹⁶ Tab Īsā ne ek aur martabā pūchhā, “Shamāūn Yūhannā ke beṭe, kyā tū mujh se muhabbat kartā hai?”

Us ne jawāb diyā, “Jī Ḳhudāwand, āp to jānte haiñ ki main āp ko pyār kartā hūn.”

Īsā bolā, “Phir merī bheṛoñ kī gallābānī kar.” ¹⁷ Tīsri bār Īsā ne us se pūchhā, “Shamāūn Yūhannā ke beṭe, kyā tū mujhe pyār kartā hai?”

Tīsri dafā yih sawāl sunane se Patras ko barā dukh huā. Us ne kahā, “Ḳhudāwand, āp ko sab kuchh mālūm hai. Āp to jānte haiñ ki main āp ko pyār kartā hūn.”

Īsā ne us se kahā, “Merī bheṛoñ ko charā.

¹⁸ Main tujhe sach batātā hūn ki jab tū jawān thā to tū ḳhud apnī kamr bāndh kar jahāñ jī chāhtā ghūmtā-phirtā thā. Lekin jab tū būṛhā hogā to tū apne hāthoñ ko āge baṛhāegā aur koī aur terī kamr bāndh kar tujhe le jāegā jahāñ terā dil nahīn karegā.” ¹⁹ (Īsā kī yih bāt is taraf ishārā thā ki Patras kis qism kī maut se Allāh ko jalāl degā.) Phir us ne use batāyā, “Mere pīchhe chal.”

Īsā aur Dūsra Shāgird

²⁰ Patras ne muṛ kar dekhā ki jo shāgird Īsā ko pyārā thā wuh un ke pīchhe chal rahā hai. Yih wuhī shāgird thā jis ne shām ke khāne ke daurān Īsā kī taraf sar jhukā kar pūchhā thā, “Ḳhudāwand, kaun āp ko dushman ke hawāle karegā?” ²¹ Ab use dekh kar Patras ne sawāl kiyā, “Ḳhudāwand, is ke sāth kyā hogā?”

²² Īsā ne jawāb diyā, “Agar main chāhūñ ki yih mere wāpas āne tak zindā rahe to tujhe kyā? Bas tū mere pīchhe chaltā rah.”

²³ Natīje meñ bhāiyon meñ yih ḡhayāl phail gayā ki yih shāgird nahīn maregā. Lekin Īsā ne yih bāt nahīn kī thī. Us ne sirf yih kahā thā, “Agar main chāhūn ki yih mere wāpas āne tak zindā rahe to tujhe kyā?”

²⁴ Yih wuh shāgird hai jis ne in bāton kī gawāhī de kar inheñ qalamband kar diyā hai. Aur ham jānte haiñ ki us kī gawāhī sachchī hai.

Ḳhulāsā

²⁵ Īsā ne is ke alāwā bhī bahut kuchh kiyā. Agar us kā har kām qalamband kiyā jātā to mere ḡhayāl meñ pūrī duniyā meñ yih kitābeñ rakhne kī gunjāish na hotī.

Āmāl

¹ Muazzaz Thiyufilus, pahlī kitāb meñ main ne sab kuchh bayān kiyā jo Īsā ne shurū se le kar ² us din tak kiyā aur sikhāyā, jab use āsmān par uṭhāyā gayā. Jāne se pahle us ne apne chune hue rasūloñ ko Rūhul-quds kī mārifat mazīd hidāyāt dīñ. ³ Apne dukh uṭhāne aur maut sahne ke bād us ne apne āp ko zāhir karke unheñ bahut-sī dalīloñ se qāyl kiyā ki wuh wāqai zindā hai. Wuh chālīs din ke daurān un par zāhir hotā aur unheñ Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ batātā rahā. ⁴ Jab wuh abhī un ke sāth thā us ne unheñ hukm diyā, “Yarūshalam ko na chhoṛnā balki is intazār meñ yihīñ ṭhahro ki Bāp kā wādā pūrā ho jāe, wuh wādā jis ke bāre meñ main ne tum ko āgāh kiyā hai. ⁵ Kyoñki Yahyā ne to pānī se baptismā diyā, lekin tum ko thoṛe dinoñ ke bād Rūhul-quds se baptismā diyā jāegā.”

Īsā ko Uṭhāyā Jātā Hai

⁶ Jo wahān jamā the unhoñ ne us se pūchhā, “Ḳhudāwand, kyā āp isī waqt Isrāīl ke lie us kī bādshāhī dubārā qāym karenge?”

⁷ Īsā ne jawāb diyā, “Yih jānanā tumhārā kām nahiñ hai balki sirf Bāp kā jo aise auqāt aur tārikheñ muqarrar karne kā iḳhtiyār rakhtā hai. ⁸ Lekin tumheñ Rūhul-quds kī quwwat milegī jo tum par nāzil hogā. Phir tum Yarūshalam, pūre Yahūdiyā aur Sāmariyā balki duniyā kī intahā tak mere gawāh hoge.” ⁹ Yih kah kar wuh un ke dekhte dekhte uṭhā liyā gayā. Aur ek bādāl ne use un kī nazaron se ojhal kar diyā.

¹⁰ Wuh abhī āsmān kī taraf dekh hī rahe the ki achānak do ādmī un ke pās ā khare hue. Donoñ safed libās pahne hue the. ¹¹ Unhoñ ne kahā, “Galīl ke mardo, āp kyoñ khare āsmān kī taraf dekh rahe haiñ? Yihī Īsā jise āp ke pās se āsmān par uṭhāyā gayā hai usī tarah wāpas āegā jis tarah āp ne use ūpar jāte hue dekhā hai.”

Yahūdāh kā Jānashīn

¹² Phir wuh Zaitūn ke pahār se Yarūshalam Shahr wāpas chale gae. (Yih pahār shahr se taqriban ek kilomīṭar dūr hai.) ¹³ Wahān pahuñch kar wuh us bālākhāne meñ dākhil hue jis meñ wuh ṭhahre hue the, yānī Patras, Yūhannā, Yāqūb aur Andriyās, Filippus aur Tomā, Bartulmāi aur Mattī, Yāqūb bin Halfai, Shamāun Mujāhid aur Yahūdāh bin Yāqūb. ¹⁴ Yih sab yakdil ho kar duā meñ lage rahe. Kuchh aurateñ, Īsā kī māñ Mariyam aur us ke bhāi bhī sāth the.

¹⁵ Un dinoñ meñ Patras bhāiyon meñ khārā huā. Us waqt taqriban 120 log jamā the. Us ne kahā, ¹⁶ “Bhāiyo, lāzim thā ki kalām-e-muqaddas kī wuh peshgoī pūrī ho jo Rūhul-quds ne Dāūd kī mārifat Yahūdāh ke bāre meñ kī. Yahūdāh un kā rāhnumā ban gayā jinhoñ ne Īsā ko giriftār kiyā, ¹⁷ go use ham meñ shumār kiyā jātā thā aur wuh isī khidmat meñ hamāre sāth sharīk thā.”

¹⁸ (Jo paise Yahūdāh ko us ke ghalat kām ke lie mil gae the un se us ne ek khet kharīd liyā thā. Wahān wuh sar ke bal gir gayā, us kā peṭ phat gayā aur us kī tamām antariyāñ bāhar nikal paṛīñ. ¹⁹ Is kā charchā Yarūshalam ke tamām bāshindoñ meñ phail gayā, is lie yih khet un kī mādarī zabān meñ Haqaldamā ke nām se mashhūr huā jis kā matlab hai Ḳhūn kā Khet.)

²⁰ Patras ne apnī bāt jāri rakhī, “Yihī bāt zabūr kī kitāb meñ likhī hai, ‘Us kī rihāishgāh sunsān ho jāe, koī us meñ ābād na ho.’ Yih bhī likhā hai, ‘Koī aur us kī zimmedārī uṭhāe.’ ²¹ Chunāñche ab zarūrī hai ki ham Yahūdāh kī jagah kisī aur ko chun leñ. Yih shakhs un mardoñ meñ se ek ho jo us pūre waqt ke daurān hamāre sāth safr karte rahe jab Ḳhudāwand Īsā hamāre sāth thā, ²² yānī us ke Yahyā ke hāth

se baptismā lene se le kar us waqt tak jab use hamāre pās se uṭhāyā gayā. Lāzim hai ki un meñ se ek hamāre sāth Īsā ke jī uṭhne kā gawāh ho.”

²³ Chunāñche unhoñ ne do ādmī pesh kie, Yūsuf jo Barsabbā kahlātā thā (us kā dūsra nām Yūstus thā) aur Mattiyāh. ²⁴ Phir unhoñ ne duā kī, “Ai Ḳhudāwand, tū har ek ke dil se wāqif hai. Ham par zāhir kar ki tū ne in donoñ meñ se kis ko chunā hai ²⁵ tāki wuh us ḳhidmat kī zimmedārī uṭhāe jo Yahūdāh chhoṛ kar wahān chalā gayā jahān use jānā hī thā.” ²⁶ Yih kah kar unhoñ ne donoñ kā nām le kar qurā ḍālā to Mattiyāh kā nām niklā. Lihāzā use bhī gyārah rasūloñ meñ shāmil kar liyā gayā.

2

Rūhul-quds kī Āmad

¹ Phir Īd-e-Pantikust kā dīn āyā. Sab ek jagah jamā the ² ki achānak āsmān se aisī āwāz āī jaise shadīd āñdhī chal rahī ho. Pūrā makān jis meñ wuh baiṭhe the is āwāz se gūñj uṭhā. ³ Aur unheñ shole kī laueñ jaisī nazar āīñ jo alag alag ho kar un meñ se har ek par utar kar ṭhahar gaīñ. ⁴ Sab Rūhul-quds se bhar gae aur muḳhtalif ḡhairmulkī zabānoñ meñ bolne lage, har ek us zabān meñ jo bolne kī Rūhul-quds ne use tauḳīq dī.

⁵ Us waqt Yarūshalam meñ aise ḳhudātars Yahūdī ṭhahre hue the jo āsmān tale kī har qaum meñ se the. ⁶ Jab yih āwāz sunāī dī to ek barā hujūm jamā huā. Sab ḡhabrā gae kyonki har ek ne imāndāroñ ko apnī mādarī zabān meñ bolte sunā. ⁷ Sakht hairatzadā ho kar wuh kahne lage, “Kyā yih sab Galīl ke rahne wāle nahīñ haiñ? ⁸ To phir yih kis tarah ho saktā hai ki ham meñ se har ek unheñ apnī mādarī zabān meñ bāteñ karte sun rahā hai ⁹ jabki hamāre mamālik yih haiñ: Pārthiyā, Mādiyā, Ailām, Masoputāmiyā, Yahūdiyā, Kappadukiya, Puntus, Āsiyā, ¹⁰ Farūgiyā, Pamfīliyā, Misr aur Libiyā kā wuh ilāqā jo Kuren ke irdgird hai. Rom se bhī log maujūd haiñ. ¹¹ Yahān Yahūdī bhī haiñ aur Ḡhairyahūdī naumurīd bhī, Krete ke log aur Arab ke bāshinde bhī. Aur ab ham sab ke sab in ko apnī apnī zabān meñ Allāh ke azīm kāmoñ kā zikr karte sun rahe haiñ.” ¹² Sab dang rah gae. Uljhan meñ par kar wuh ek dūsre se pūchhne lage, “Is kā kyā matlab hai?”

¹³ Lekin kuchh log un kā mazāq urā kar kahne lage, “Yih bas naī mai pī kar nashe meñ dhut ho gae haiñ.”

Patras kā Paighām

¹⁴ Phir Patras bāqī gyārah rasūloñ samet kharā ho kar ūñchī āwāz se un se muḳhātīb huā, “Suneñ, Yahūdī bhāiyo aur Yarūshalam ke tamām rahne wālo! Jān leñ aur ḡhaur se merī bāt sun leñ! ¹⁵ Āp kā ḳhayāl hai ki yih log nashe meñ haiñ. Lekin aisā nahīñ hai. Dekheñ, abhī to subah ke nau baje kā waqt hai. ¹⁶ Ab wuh kuchh ho rahā hai jis kī peshgoī Yoel nabī ne kī thī,

¹⁷ ‘Allāh farmātā hai ki āḳhirī dīnoñ meñ
maiñ apne Rūh ko tamām insānoñ par unḍel dūngā.
Tumhāre beṭe-beṭiyāñ nabuwwat kareñge,
tumhāre naujawān royāeñ aur
tumhāre buzurg ḳhāb dekheñge.

¹⁸ Un dīnoñ meñ
maiñ apne Rūh ko apne ḳhādimoñ aur ḳhādīmāoñ par bhī unḍel dūngā,
aur wuh nabuwwat kareñge.

¹⁹ Maiñ ūpar āsmān par mojize dikhāūngā
aur nīche zamīn par ilāhī nishān zāhir karūngā,
ḳhūn, āg aur dhueñ ke bādal.

²⁰ Sūraj tārik ho jāegā,

chānd kā rang khūn-sā ho jāegā,
aur phir Rab kā azīm aur jalālī din āegā.

²¹ Us waqt jo bhī Rab kā nām legā
najāt pāegā.'

²² Isrāil ke mardo, merī bāt sunen! Allāh ne āp ke sāmne hī Īsā Nāsarī kī tasdīq kī, kyonki us ne us ke wasīle se āp ke darmiyān ajūbe, mojize aur ilāhī nishān dikhāe. Āp khud is bāt se wāqif haiñ. ²³ Lekin Allāh ko pahle hī ilm thā ki kyā honā hai, kyonki us ne khud apnī marzī se muqarrar kiya thā ki Īsā ko dushman ke hawāle kar diya jāe. Chunāñche āp ne bedīn logon ke zariye use salib par chaṛhwā kar qatl kiya. ²⁴ Lekin Allāh ne use maut kī aziyatnāk girift se āzād karke zindā kar diya, kyonki mumkin hī nahīn thā ki maut use apne qabze meñ rakhe. ²⁵ Chunāñche Dāūd ne us ke bāre meñ kahā,

'Rab har waqt merī āñkhoñ ke sāmne rahā.

Wuh mere dahne hāth rahtā hai
tāki maiñ na ḍagmagāūñ.

²⁶ Is lie merā dil shādmān hai,
aur merī zabān khushī ke nāre lagātī hai.

Hāñ, merā badan purummīd zindagī guzāregā.

²⁷ Kyonki tū merī jān ko Pātāl meñ nahīn chhoṛegā,
aur na apne muqaddas ko galne-sarñe kī naubat tak pahuñchne degā.

²⁸ Tū ne mujhe zindagī kī rāhoñ se āgāh kar diya hai,
aur tū apne huzūr mujhe khushī se sarshār karegā.'

²⁹ Mere bhāiyo, agar ijāzat ho to maiñ āp ko dilerī se apne buzurg Dāūd ke bāre meñ kuchh batāūñ. Wuh to faut ho kar dafnāyā gayā aur us kī qabr āj tak hamāre darmiyān maujūd hai. ³⁰ Lekin wuh nabī thā aur jāntā thā ki Allāh ne qasam khā kar mujh se wādā kiya hai ki wuh merī aulād meñ se ek ko mere taḥt par biṭhāegā.

³¹ Mazkūrā āyāt meñ Dāūd mustaqbil meñ dekh kar Masīh ke jī uṭhne kā zikr kar rahā hai, yānī ki na use Pātāl meñ chhoṛā gayā, na us kā badan galne-sarñe kī naubat tak pahuñchā. ³² Allāh ne isī Īsā ko zindā kar diya hai aur ham sab is ke gawāh haiñ.

³³ Ab use sarfarāz karke Khudā ke dahne hāth biṭhāyā gayā aur Bāp kī taraf se use mau'ūdā Rūhul-quds mil gayā hai. Isī ko us ne ham par unḍel diya, jis tarah āp dekh aur sun rahe haiñ. ³⁴ Dāūd khud to āsmān par nahīn chaṛhā, to bhī us ne farmāyā,

'Rab ne mere Rab se kahā,
mere dahne hāth baiṭh

³⁵ jab tak maiñ tere dushmanon ko
tere pāñwoñ kī chaukī na banā dūñ.'

³⁶ Chunāñche pūrā Isrāil yaqīn jāne ki jis Īsā ko āp ne maslūb kiya hai use hī Allāh ne Khudāwand aur Masīh banā diya hai."

³⁷ Patras kī yih bāteñ sun kar logon ke dil chhid gae. Unhoñ ne Patras aur bāqī rasūloñ se pūchhā, "Bhāiyo, phir ham kyā karen?"

³⁸ Patras ne jawāb diya, "Āp meñ se har ek taubā karke Īsā ke nām par baptismā le tāki āp ke gunāh muāf kar die jāen. Phir āp ko Rūhul-quds kī nemat mil jāegī.

³⁹ Kyonki yih dene kā wādā āp se aur āp ke bachchoñ se kiya gayā hai, balki un se bhī jo dūr ke haiñ, un sab se jinheñ Rab hamārā Khudā apne pās bulāegā."

⁴⁰ Patras ne mazīd bahut-sī bātoñ se unheñ nasīhat kī aur samjhāyā ki "Is ṭerhī nasl se nikal kar najāt pāen." ⁴¹ Jinhoñ ne Patras kī bāt qabūl kī un kā baptismā huā. Yoñ us din jamāt meñ taqrīban 3,000 afrād kā izāfā huā. ⁴² Yih imāndār rasūloñ se tālīm pāne, rifāqat rakhne aur rifāqatī khānoñ aur duāoñ meñ sharīk hote rahe.

Imāndāroñ kī Hairatangez Zindagī

⁴³ Sab par khauf chhā gayā aur rasūlon kī taraf se bahut-se mojize aur ilāhī nishān dikhāe gae. ⁴⁴ Jo bhī imān lāte the wuh ek jagah jamā hote the. Un kī har chīz mushtarakā hotī thī. ⁴⁵ Apnī milkiyat aur māl farokht karke unhoñ ne har ek ko us kī zarūrat ke mutābiq diyā. ⁴⁶ Rozānā wuh yakdilī se Baitul-muqaddas meñ jamā hote rahe. Sāth sāth wuh Masīh kī yād meñ apne gharon meñ roṭī tōrte, baṛī khushī aur sādagī se rifāqatī khānā khāte ⁴⁷ aur Allāh kī tamjīd karte rahe. Us waqt wuh tamām logon ke manzūr-e-nazar the. Aur Khudāwand roz baroz jamāt meñ najātyāftā logon kā izāfā kartā rahā.

3

Langare Ādmī kī Shifā

¹ Ek dopahar Patras aur Yūhannā duā karne ke lie Baitul-muqaddas kī taraf chal paṛe. Tīn baj gae the. ² Us waqt log ek paidāishī langare ko uṭhā kar wahāñ lā rahe the. Rozānā use sahan ke us darwāze ke pās lāyā jātā thā jo ‘Khūbsūrat Darwāzā’ kahlātā thā tāki wuh Baitul-muqaddas ke sahnōñ meñ dākhl hone wālon se bhīk māng sake. ³ Patras aur Yūhannā Baitul-muqaddas meñ dākhl hone wāle the to langarā un se bhīk māngne lagā. ⁴ Patras aur Yūhannā ghaur se us kī taraf dekhnē lage. Phir Patras ne kahā, “Hamārī taraf dekheñ.” ⁵ Is tawaqqo se ki use kuchh milegā langarā un kī taraf mutawajjih huā. ⁶ Lekin Patras ne kahā, “Mere pās na to chāñdī hai, na sonā, lekin jo kuchh hai wuh āp ko de detā hūñ. Nāsarat ke Īsā Masīh ke nām se uṭheñ aur chaleñ-phireñ!” ⁷ Us ne us kā dahnā hāth pakar kar use kharā kiyā. Usī waqt langare ke pāñw aur takhne mazbūt ho gae. ⁸ Wuh uchhal kar kharā huā aur chalne-phirne lagā. Phir wuh chalte, kūdte aur Allāh kī tamjīd karte hue un ke sāth Baitul-muqaddas meñ dākhl huā. ⁹ Aur tamām logon ne use chalte phirte aur Allāh kī tamjīd karte hue dekhā. ¹⁰ Jab unhoñ ne jān liyā ki yih wuhī ādmī hai jo Khūbsūrat nāmī darwāze par baiṭhā bhīk māngā kartā thā to wuh us kī tabdilī dekh kar dang rah gae.

Baitul-muqaddas meñ Patras kā Paighām

¹¹ Wuh sab daur kar Sulemān ke barāmde meñ āe jahāñ bhīk māngne wālā ab tak Patras aur Yūhannā se liptā huā thā. ¹² Yih dekh kar Patras un se muḥtātib huā, “Isrāīl ke hazarāt, āp yih dekh kar kyon hairān haiñ? Āp kyon ghūr ghūr kar hamārī taraf dekh rahe haiñ goyā ham ne apnī zātī tāqat yā dīndārī ke bāis yih kiyā hai ki yih ādmī chal-phir sake? ¹³ Yih hamāre bāpdādā ke Khudā, Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb ke Khudā kī taraf se hai jis ne apne bande Īsā ko jalāl diyā hai. Yih wuhī Īsā hai jise āp ne dushman ke hawāle karke Pilātus ke sāmne radd kiyā, agarche wuh use rihā karne kā faislā kar chukā thā. ¹⁴ Āp ne us Quddūs aur Rāstbāz ko radd karke taqāzā kiyā ki Pilātus us ke ewaz ek qātil ko rihā karke āp ko de de. ¹⁵ Āp ne zindagī ke sardār ko qatl kiyā, lekin Allāh ne use murdon meñ se zindā kar diyā. Ham is bāt ke gawāh haiñ. ¹⁶ Āp to is ādmī se wāqif haiñ jise dekh rahe haiñ. Ab wuh Īsā ke nām par imān lāne se bahāl ho gayā hai, kyonki jo imān Īsā ke zariye miltā hai usī ne is ādmī ko āp ke sāmne pūrī sehhatmandī atā kī.

¹⁷ Mere bhāiyo, main jāntā hūñ ki āp aur āp ke rāhnumāon ko sahīh ilm nahīñ thā, is lie āp ne aisā kiyā. ¹⁸ Lekin Allāh ne wuh kuchh pūrā kiyā jis kī peshgoī us ne tamām nabiyon kī mārifat kī thī, yāñi yih ki us kā Masīh dukh uṭhāegā. ¹⁹ Ab taubā karen aur Allāh kī taraf rujū lāen tāki āp ke gunāhon ko miṭayā jae. ²⁰ Phir āp ko Rab ke huzūr se tāzagī ke dīn muyassar aeñge aur wuh dubārā Īsā yāñi Masīh ko bhej degā jise āp ke lie muqarrar kiyā gayā hai. ²¹ Lāzim hai ki wuh us waqt tak āsmān par rahe jab tak Allāh sab kuchh bahāl na kar de, jis tarah wuh ibtidā se apne muqaddas nabiyon kī zabāñi farmātā āyā hai. ²² Kyonki Mūsā ne kahā, ‘Rab

tumhārā Khudā tumhāre wāste tumhāre bhāiyōñ meñ se mujh jaise nabī ko barpā karegā. Jo bhī bāt wuh kahe us kī sunanā. ²³ Jo nahīn sunegā use miṭā kar qaum se nikāl diyā jāegā.’ ²⁴ Aur Samuel se le kar har nabī ne in dīnoñ kī peshgoī kī hai. ²⁵ Āp to in nabiyōñ kī aulād aur us ahd ke wāris haiñ jo Allāh ne āp ke bāpdādā se qāym kiyā thā, kyoñki us ne Ibrāhīm se kahā thā, ‘Terī aulād se duniyā kī tamām qaumeñ barkat pāeñgī.’ ²⁶ Jab Allāh ne apne bande Īsā ko barpā kiyā to pahle use āp ke pās bhej diyā tāki wuh āp meñ se har ek ko us kī burī rāhoñ se pher kar barkat de.”

4

Patras aur Yūhannā Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

¹ Patras aur Yūhannā logoñ se bāt kar hī rahe the ki imām, Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān aur Sadūqī un ke pās pahuñche. ² Wuh nārāz the ki rasūl Īsā ke jī uṭhne kī munādī karke logoñ ko murdoñ meñ se jī uṭhne kī tālīm de rahe haiñ. ³ Unhoñ ne unheñ giriftār karke agle dīn tak jel meñ dāl diyā, kyoñki shām ho chukī thī. ⁴ Lekin jinhoñ ne un kā paighām sun liyā thā un meñ se bahut-se log imān lāe. Yoñ imāndāroñ meñ mardoñ kī tādād barh kar taqrīban 5,000 tak pahuñch gai.

⁵ Agle dīn Yarūshalam meñ Yahūdī adālat-e-āliyā ke sardāroñ, buzurgoñ aur shariāt ke ulamā kā ijlās mun’aqid huā. ⁶ Imām-e-āzam Hannā aur isī tarah Kāyfā, Yūhannā, Sikandar aur imām-e-āzam ke khāndān ke dīgar mard bhī shāmīl the. ⁷ Unhoñ ne donoñ ko apne darmiyān kharā karke pūchhā, “Tum ne yih kām kis quwwat aur nām se kiyā?”

⁸ Patras ne Rūhul-quds se māmūr ho kar un se kahā, “Qaum ke rāhnumāo aur buzurgo, ⁹ āj hamārī pūchh-gachh kī jā rahī hai ki ham ne mazīr ādmī par rahm kā izhār kis ke wasīle se kiyā kī use shifā mil gai hai. ¹⁰ To phir āp sab aur pūrī qaum Isrāīl jān le ki yih Nāsarat ke Īsā Masīh ke nām se huā hai, jise āp ne maslūb kiyā aur jise Allāh ne murdoñ meñ se zindā kar diyā. Yih ādmī usī ke wasīle se sehhat pā kar yahāñ āp ke sāmne kharā hai. ¹¹ Īsā wuh patthar hai jis ke bāre meñ kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, ‘Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiyā wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.’ Aur āp hī ne use radd kar diyā hai. ¹² Kisī dūse ke wasīle se najāt hāsīl nahīn hotī, kyoñki āsmān ke tale ham insānoñ ko koī aur nām nahīn baḥshā gayā jis ke wasīle se ham najāt pā sakeñ.”

¹³ Patras aur Yūhannā kī bāteñ sun kar log hairān hue kyoñki wuh dilerī se bāt kar rahe the agarche wuh na to ālim the, na unhoñ ne shariāt kī khās tālīm pāī thī. Sāth sāth sunane wāloñ ne yih bhī jān liyā ki donoñ Īsā ke sāthī haiñ. ¹⁴ Lekin chūñki wuh apnī āñkhoñ se us ādmī ko dekh rahe the jo shifā pā kar un ke sāth kharā thā is lie wuh is ke khilāf koī bāt na kar sake. ¹⁵ Chunāñche unhoñ ne un donoñ ko ijlās meñ se bāhar jāne ko kahā aur āpas meñ salāh-mashwarā karne lage, ¹⁶ “Ham in logoñ ke sāth kyā sulūk karen? Bāt wāzih hai ki un ke zariye ek ilāhī nishān dikhāyā gayā hai. Is kā Yarūshalam ke tamām bāshindoñ ko ilm huā hai. Ham is kā inkār nahīn kar sakte. ¹⁷ Lekin lāzim hai ki unheñ dhamkī de kar hukm deñ ki wuh kisī bhī shakhs se yih nām le kar bāt na karen, warnā yih muāmalā qaum meñ mazīd phail jāegā.”

¹⁸ Chunāñche unhoñ ne donoñ ko bulā kar hukm diyā ki wuh āindā Īsā ke nām se na kabhī boleñ aur na tālīm deñ.

¹⁹ Lekin Patras aur Yūhannā ne jawāb meñ kahā, “Āp khud faislā kar leñ, kyā yih Allāh ke nazdīk ṭhīk hai ki ham us kī nisbat āp kī bāt māneñ? ²⁰ Mumkin hī nahīn ki jo kuchh ham ne dekh aur sun liyā hai use dūsoñ ko sunāne se bāz raheñ.”

²¹ Tab ijlās ke membarān ne donoñ ko mazīd dhamkiyāñ de kar chhoṛ diyā. Wuh faislā na kar sake ki kyā sazā deñ, kyoñki tamām log Patras aur Yūhannā ke is kām

kī wajah se Allāh kī tamjīd kar rahe the. ²² Kyonki jis ādmī ko mojizānā taur par shifā milī thī wuh chālīs sāl se zyādā langarā rahā thā.

Dilerī ke lie Duā

²³ Un kī rihāi ke bād Patras aur Yūhannā apne sāthiyon ke pās wāpas gae aur sab kuchh sunāyā jo rāhnumā imāmon aur buzurgoñ ne unheñ batāyā thā. ²⁴ Yih sun kar tamām imāndāron ne mil kar ūñchī āwāz se duā kī, “Ai āqā, tū ne āsmān-o-zamīn aur samundar ko aur jo kuchh un meñ hai khalaq kiyā hai. ²⁵ Aur tū ne apne khādim hamāre bāp Dāūd ke muñh se Rūhul-quds kī mārifat kahā,

‘Aqwām kyon taish meñ ā gaī haiñ?

Ummateñ kyon bekār sāzishēñ kar rahī haiñ?

²⁶ Duniyā ke bādshāh uñh khare hue,

hukmrān Rab aur us ke Masīh ke khilāf jamā ho gae haiñ.’

²⁷ Aur wāqai yihī kuchh is shahr meñ huā. Herodes Antipās, Puntiyus Pilātus, Ghairyahūdī aur Yahūdī sab tere muqaddas khādim Īsā ke khilāf jamā hue jise tū ne masah kiyā thā. ²⁸ Lekin jo kuchh unhoñ ne kiyā wuh tū ne apnī qudrat aur marzī se pahle hī se muqarrar kiyā thā. ²⁹ Ai Rab, ab un kī dhamkiyon par ghaur kar. Apne khādimon ko apnā kalām sunāne kī baṛī dilerī atā farmā. ³⁰ Apnī qudrat kā izhār kar tāki ham tere muqaddas khādim Īsā ke nām se shifā, ilāhī nishān aur mojize dikhā sakeñ.”

³¹ Duā ke ikhtitām par wuh jagah hil gaī jahāñ wuh jamā the. Sab Rūhul-quds se māmūr ho gae aur dilerī se Allāh kā kalām sunāne lage.

Imāndāron kī Mushtarakā Milkiyat

³² Imāndāron kī pūrī jamāt yakdil thī. Kisī ne bhī apnī milkiyat kī kisī chīz ke bāre meñ nahīñ kahā kī yih merī hai balki un kī har chīz mushtarakā thī. ³³ Aur rasūl baṛe ikhtiyār ke sāth Khudāwand Īsā ke jī uñhne kī gawāhī dete rahe. Allāh kī baṛī mehrbānī un sab par thī. ³⁴ Un meñ se koī bhī zarūratmand nahīñ thā, kyonki jis ke pās bhī zamīneñ yā makān the us ne unheñ farokht karke raqam ³⁵ rasūlon ke pāñwoñ meñ rakh dī. Yoñ jamāshudā paison meñ se har ek ko utne die jāte jitnoñ kī use zarūrat hotī thī.

³⁶ Masalan Yūsuf nāmī ek ādmī thā jis kā nām rasūlon ne Barnabās (Hauslā-afzāī kā Beṭā) rakhā thā. Wuh Lāwī qabile se aur Jazīrā-e-Qubrus kā rahne wālā thā. ³⁷ Us ne apnā ek khet farokht karke paise rasūlon ke pāñwoñ meñ rakh die.

5

Hananiyāh aur Safirā

¹ Ek aur ādmī thā jis ne apnī bīwī ke sāth mil kar apnī koī zamīn bech dī. Un ke nām Hananiyāh aur Safirā the. ² Lekin Hananiyāh pūrī raqam rasūlon ke pās na lāyā balki us meñ se kuchh apne lie rakh chhoṛā aur bāqī rasūlon ke pāñwoñ meñ rakh diyā. Us kī bīwī bhī is bāt se wāqif thī. ³ Lekin Patras ne kahā, “Hananiyāh, Iblīs ne āp ke dil ko yon kyon bhar diyā hai kī āp ne Rūhul-quds se jhūṭ bolā hai? Kyonki āp ne zamīn kī raqam ke kuchh paise apne pās rakh lie haiñ. ⁴ Kyā yih zamīn farokht karne se pahle āp kī nahīñ thī? Aur use bech kar kyā āp paise jaise chāhte istemāl nahīñ kar sakte the? Āp ne kyon apne dil meñ yih ṭhān liyā? Āp ne hamēñ nahīñ balki Allāh ko dhokā diyā hai.”

⁵ Yih sunte hī Hananiyāh farsh par gir kar mar gayā. Aur tamām sunane wālon par baṛī dahshat tāri ho gaī. ⁶ Jamāt ke naujawānon ne uñh kar lāsh ko kafan meñ lapeṭ diyā aur use bāhar le jā kar dafn kar diyā.

⁷ Taqriban tīn ghanṭe guzar gae to us kī bīwī andar āī. Use mālūm na thā kī shauhar ko kyā huā hai.

⁸ Patras ne us se pūchhā, “Mujhe batāen, kyā āp ko apnī zamīn ke lie itnī hī raqam milī thī?”

Safīrā ne jawāb diyā, “Jī, itnī hī raqam thī.”

⁹ Patras ne kahā, “Kyon āp donoñ Rab ke Rūh ko āzmāne par muttafiq hue? Dekho, jinhoñ ne āp ke khāwind ko dafnāyā hai wuh darwāze par khare haiñ aur āp ko bhī uṭhā kar bāhar le jāenge.” ¹⁰ Usī lamhe Safīrā Patras ke pānwoñ meñ gir kar mar gaī. Naujawān andar āe to us kī lāsh dekh kar use bhī bāhar le gae aur us ke shauhar ke pās dafn kar diyā. ¹¹ Pūrī jamāt balki har sunane wāle par barā khauf tārī ho gayā.

Mojize

¹² Rasūloñ kī mārifat awām meñ bahut-se ilāhī nishān aur mojize zāhir hue. Us waqt tamām imāndār yakdilī se Baitul-muqaddas meñ Sulemān ke barāmde meñ jamā huā karte the. ¹³ Bāqī log un se qarībī tālluq rakhne kī jurrat nahīn karte the, agarche awām un kī bahut izzat karte the. ¹⁴ To bhī Khudāwand par imān rakhne wāle mard-o-khawātīn kī tādād barhtī gaī. ¹⁵ Log apne marīzoñ ko chārpāiyōñ aur chaṭāiyōñ par rakh kar sarakoñ par lāte the tāki jab Patras wahān se guzare to kam az kam us kā sāyā kisī na kisī par par jāe. ¹⁶ Bahut-se log Yarūshalam ke irdgird kī ābādiyōñ se bhī apne marīzoñ aur badrūh-giriftā azīzoñ ko lāte, aur sab shifā pāte the.

Rasūloñ kī Īzārasānī

¹⁷ Phir imām-e-āzam Sadūqī firqe ke tamām sāthiyōñ ke sāth harkat meñ āyā. Hasad se jal kar ¹⁸ unhoñ ne rasūloñ ko giriftār karke awāmī jel meñ ḍāl diyā. ¹⁹ Lekin rāt ko Rab kā ek farishtā qaidkhāne ke darwāzoñ ko khol kar unheñ bāhar lāyā. Us ne kahā, ²⁰ “Jāo, Baitul-muqaddas meñ khare ho kar logoñ ko is naī zindagī se mutālīq sab bāteñ sunāo.” ²¹ Farishte kī sun kar rasūl subah-sawere Baitul-muqaddas meñ jā kar tālīm dene lage.

Ab aisā huā ki imām-e-āzam apne sāthiyōñ samet pahuñchā aur Yahūdī adālat-e-āliyā kā ijlās mun'aqid kiyā. Is meñ Isrāīl ke tamām buzurg sharīk hue. Phir unhoñ ne apne mulāzimoñ ko qaidkhāne meñ bhej diyā tāki rasūloñ ko lā kar un ke sāmne pesh kiyā jāe. ²² Lekin jab wuh wahān pahuñche to patā chalā ki rasūl jel meñ nahīn haiñ. Wuh wāpas āe aur kahne lage, ²³ “Jab ham pahuñche to jel barī ehtiyāt se band thī aur darwāzoñ par pahredār khare the. Lekin jab ham darwāzoñ ko khol kar andar gae to wahān koī nahīn thā!” ²⁴ Yih sun kar Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān aur rāhnumā imām barī uljhan meñ par gae aur sochne lage ki ab kyā hogā? ²⁵ Itne meñ koī ā kar kahne lagā, “Bāt sunen, jin ādmiyōñ ko āp ne jel meñ ḍālā thā wuh Baitul-muqaddas meñ khare logoñ ko tālīm de rahe haiñ.” ²⁶ Tab Baitul-muqaddas ke pahredāroñ kā kaptān apne mulāzimoñ ke sāth rasūloñ ke pās gayā aur unheñ lāyā, lekin zabardastī nahīn, kyonki wuh ḍarte the ki jamāshudā log unheñ sangsār na kar den.

²⁷ Chunāñche unhoñ ne rasūloñ ko lā kar ijlās ke sāmne kharā kiyā. Imām-e-āzam un se muḥtātib huā, ²⁸ “Ham ne to tum ko saḥtī se manā kiyā thā ki is ādmī kā nām le kar tālīm na do. Is ke baraks tum ne na sirf apnī tālīm Yarūshalam kī har jagah tak pahuñchā dī hai balki hameñ is ādmī kī maut ke zimmedār bhī ṭahrānā chāhte ho.”

²⁹ Patras aur bāqī rasūloñ ne jawāb diyā, “Lāzim hai ki ham pahle Allāh kī sunen, phir insān kī. ³⁰ Hamāre bāpdādā ke Khudā ne Īsā ko zindā kar diyā, usī shaḥs ko jise āp ne salīb par chaḥwā kar mār ḍālā thā. ³¹ Allāh ne usī ko Hukmrān aur Najātdahindā kī haisiyat se sarfarāz karke apne dahne hāth biṭhā liyā tāki wuh Isrāīl ko taubā aur gunāhoñ kī muāfi kā mauqā farāham kare. ³² Ham khud in bātoñ ke gawāh haiñ aur Rūhul-quds bhī, jise Allāh ne apne farmānbardāroñ ko de diyā hai.”

³³ Yih sun kar adālat ke log taish meñ ā kar unheñ qatl karnā chāhte the. ³⁴ Lekin ek Farīsī ālim ijlās meñ kharā huā jis kā nām Jamliyel thā. Pūrī qaum meñ wuh izzatdār thā. Us ne hukm diyā ki rasūloñ ko thoṛī der ke lie ijlās se nikāl diyā jāe. ³⁵ Phir us ne kahā, “Mere Isrāīlī bhāiyo, ghaur se socheñ ki āp in ādmiyoñ ke sāth kyā kareñge. ³⁶ Kyoñki kuchh der huī Thiyūdās uṭh kar kahne lagā ki main koī khās shakhs hūñ. Taqrīban 400 ādmī us ke pīchhe lag gae. Lekin use qatl kiyā gayā aur us ke pairokār bikhar gae. Un kī sargarmiyon se kuchh na huā. ³⁷ Is ke bād mardumshumārī ke dinon meñ Yahūdāh Galilī uṭhā. Us ne bhī kāfī logoñ ko apne pairokār banā kar baḡhawāt karne par uksāyā. Lekin use bhī mār diyā gayā aur us ke pairokār muntashir hue. ³⁸ Yih pesh-e-nazar rakh kar merā mashwarā yih hai ki in logoñ ko chhoṛ deñ, inheñ jāne deñ. Agar in kā irādā yā sargarmiyāñ insānī haiñ to sab kuchh khud baḡhud khatm ho jāegā. ³⁹ Lekin agar yih Allāh kī taraf se hai to āp inheñ khatm nahīñ kar sakeñge. Aisā na ho ki ākhirkār āp Allāh hī ke khilāf lar rahe hoñ.”

Hāzīrīn ne us kī bāt māñ lī. ⁴⁰ Unhoñ ne rasūloñ ko bulā kar un ko koṛe lagwāe. Phir unhoñ ne unheñ Īsā kā nām le kar bolne se manā kiyā aur phir jāne diyā. ⁴¹ Rasūl Yahūdī adālat-e-āliyā se nikal kar chale gae. Yih bāt un ke lie baṛī khushī kā bāis thī ki Allāh ne hameñ is lāyq samjhā hai ki Īsā ke nām kī khātir be'izzat ho jāeñ. ⁴² Is ke bād bhī wuh rozānā Baitul-muqaddas aur muḡhtalif gharon meñ jā jā kar sikhāte aur is khushkhabrī kī munādī karte rahe ki Īsā hī Masīh hai.

6

Rasūloñ ke Sāt Madadgār

¹ Un dinon meñ jab Īsā ke shāgirdon kī tādād baṛhtī gaī to Yūnānī zabān bolne wāle imāndār Ibrānī bolne wāle imāndāron ke bāre meñ burburāne lage. Unhoñ ne kahā, “Jab rozmarrā kā khānā taqsim hotā hai to hamārī bewāon ko nazarandāz kiyā jātā hai.” ² Tab bārah rasūloñ ne shāgirdon kī pūrī jamāt ko ikatṭhā karke kahā, “Yih thīk nahīñ ki ham Allāh kā kalām sikhāne kī khidmat ko chhoṛ kar khānā taqsim karne meñ masrūf raheñ. ³ Bhāiyo, yih bāt pesh-e-nazar rakh kar apne meñ se sāt ādmī chun leñ, jin ke nek kirdār kī āp tasdīq kar sakte haiñ aur jo Rūhul-quds aur hikmat se māmūr haiñ. Phir ham unheñ khānā taqsim karne kī yih zimmedārī de kar ⁴ apnā pūrā waqt duā aur kalām kī khidmat meñ sarf kar sakeñge.”

⁵ Yih bāt pūrī jamāt ko pasand āī aur unhoñ ne sāt ādmī chun lie: Stifanus (jo imān aur Rūhul-quds se māmūr thā), Filippus, Prukḡurus, Nīkānor, Tīmon, Parminās aur Antākiyā kā Nikulāus. (Nikulāos Ghairyahūdī thā jis ne Īsā par imān lāne se pahle Yahūdī mazhab ko apnā liyā thā.) ⁶ In sāt ādmiyoñ ko rasūloñ ke sāmne pesh kiyā gayā to unhoñ ne in par hāth rakh kar duā kī.

⁷ Yoñ Allāh kā paighām phailtā gayā. Yarūshalam meñ imāndāron kī tādād nihāyat baṛhtī gaī aur Baitul-muqaddas ke bahut-se imām bhī imān le āe.

Stifanus kī Giriftārī

⁸ Stifanus Allāh ke fazl aur quwwat se māmūr thā aur logoñ ke darmiyān baṛe baṛe mojize aur ilāhī nishān dikhātā thā. ⁹ Ek din kuchh Yahūdī Stifanus se bahs karne lage. (Wuh Kuren, Iskandariyā, Kilikiyā aur sūbā Āsiyā ke rahne wāle the aur un ke ibādatkhāne kā nām Libartīniyoñ yānī Āzād Kie Gae Ghulāmon kā Ibādatkhānā thā.) ¹⁰ Lekin wuh na us kī hikmat kā sāmna kar sake, na us Rūh kā jo kalām karte waqt us kī madad kartā thā. ¹¹ Is lie unhoñ ne bāz ādmiyoñ ko yih kahne ko uksāyā ki “Is ne Mūsā aur Allāh ke bāre meñ kufr bakā hai. Ham khud is ke gawāh haiñ.” ¹² Yoñ ām logoñ, buzurgoñ aur shariāt ke ulamā meñ halchal mach gaī. Wuh Stifanus par chaṛh āe aur use ghasīṭ kar Yahūdī adālat-e-āliyā ke pās lāe. ¹³ Wahāñ unhoñ

ne jhūṭe gawāh khare kie jinhoñ ne kahā, “Yih ādmī Baitul-muqaddas aur shariyat ke khilāf bāteñ karne se bāz nahīñ atā. ¹⁴ Ham ne is ke muñh se sunā hai ki Isā Nāsari yih maqām tabāh karegā aur wuh rasm-o-riwāj badal degā jo Mūsā ne hamāre sapurd kie haiñ.” ¹⁵ Jab ijlās meñ baiṭhe tamām log ghūr ghūr kar Stifanus kī taraf dekhne lage to us kā chehrā farishte kā-sā nazar āyā.

7

Stifanus kī Taqrīr

¹ Imām-e-āzam ne pūchhā, “Kyā yih sach hai?”

² Stifanus ne jawāb diyā, “Bhāiyo aur buzurgo, merī bāt suneñ. Jalāl kā Khudā hamāre bāp Ibrāhīm par zāhir huā jab wuh abhī Masoputāmiyā meñ ābād thā. Us waqt wuh Hārān meñ muntaqil nahīñ huā thā. ³ Allāh ne us se kahā, ‘Apne watan aur apnī qaum ko chhoṛ kar is mulk meñ chalā jā jo main tujhe dikhāūngā.’ ⁴ Chunāñche wuh Kasdiyoñ ke mulk ko chhoṛ kar Hārān meñ rahne lagā. Wahāñ us kā bāp faut huā to Allāh ne use is mulk meñ muntaqil kiyā jis meñ āp āj tak ābād haiñ. ⁵ Us waqt Allāh ne use is mulk meñ koī bhī maurūsī zamīn na dī thī, ek murabbā fuṭ tak bhī nahīñ. Lekin us ne us se wādā kiyā, ‘Main is mulk ko tere aur terī aulād ke qabze meñ kar dūngā,’ agarche us waqt Ibrāhīm ke hāñ koī bachchā paidā nahīñ huā thā. ⁶ Allāh ne use yih bhī batāyā, ‘Terī aulād aise mulk meñ rahegī jo us kā nahīñ hogā. Wahāñ wuh ajnabī aur ghulām hogī, aur us par 400 sāl tak bahut zulm kiyā jāegā. ⁷ Lekin main us qaum kī adālat karūnga jis ne use ghulām banāyā hogā. Is ke bād wuh us mulk meñ se nikal kar is maqām par merī ibādat karenge.’ ⁸ Phir Allāh ne Ibrāhīm ko khatnā kā ahd diyā. Chunāñche jab Ibrāhīm kā beṭā Is’hāq paidā huā to bāp ne āṭhweñ dīn us kā khatnā kiyā. Yih silsilā jāri rahā jab Is’hāq kā beṭā Yāqūb paidā huā aur Yāqūb ke bārah beṭe, hamāre bārah qabiloñ ke sardār.

⁹ Yih sardār apne bhāi Yūsuf se hasad karne lage aur is lie use bech diyā. Yoñ wuh ghulām ban kar Misr pahuñchā. Lekin Allāh us ke sāth rahā ¹⁰ aur use us kī tamām musibatoñ se rihāi dī. Us ne use dānāi atā karke is qābil banā diyā ki wuh Misr ke bādshāh Firaun kā manzūr-e-nazar ho jāe. Yoñ Firaun ne use Misr aur apne pūre gharāne par hukmrān muqarrar kiyā. ¹¹ Phir tamām Misr aur Kanān meñ kāl paṛā. Log baṛī musibat meñ paṛ gae aur hamāre bāpdādā ke pās bhī khurāk khatm ho gāi. ¹² Yāqūb ko patā chalā ki Misr meñ ab tak anāj hai, is lie us ne apne beṭoñ ko anāj kharīdne ko wahāñ bhej diyā. ¹³ Jab unheñ dūsri bār wahāñ jānā paṛā to Yūsuf ne apne āp ko apne bhāiyoñ par zāhir kiyā, aur Firaun ko Yūsuf ke khāndān ke bāre meñ āgāh kiyā gayā. ¹⁴ Is ke bād Yūsuf ne apne bāp Yāqūb aur tamām rishtedāroñ ko bulā liyā. Kul 75 afrād āe. ¹⁵ Yoñ Yāqūb Misr pahuñchā. Wahāñ wuh aur hamāre bāpdādā mar gae. ¹⁶ Unheñ Sikam meñ lā kar us qabr meñ dafnāyā gayā jo Ibrāhīm ne Hamor kī aulād se paise de kar kharīdī thī.

¹⁷ Phir wuh waqt qarīb ā gayā jis kā wādā Allāh ne Ibrāhīm se kiyā thā. Misr meñ hamārī qaum kī tādād bahut baṛh chukī thī. ¹⁸ Lekin hote hote ek nayā bādshāh takhtnashīn huā jo Yūsuf se nāwāqif thā. ¹⁹ Us ne hamārī qaum kā istehsāl karke un se badsulūkī kī aur unheñ apne shīrkhar bachchoñ ko zāe karne par majbūr kiyā. ²⁰ Us waqt Mūsā paidā huā. Wuh Allāh ke nazdik khūbsūrat bachchā thā aur tīn māt tak apne bāp ke ghar meñ pālā gayā. ²¹ Is ke bād wālidain ko use chhoṛnā paṛā, lekin Firaun kī beṭī ne use lepālāk banā kar apne beṭe ke taur par pālā. ²² Aur Mūsā ko Misriyoñ kī hikmat ke har shobe meñ tarbiyat milī. Use bolne aur amal karne kī zabardast qābiliyat hāsīl thī.

²³ Jab wuh chālīs sāl kā thā to use apnī qaum Isrāīl ke logoñ se milne kā khayāl āyā. ²⁴ Jab us ne un ke pās jā kar dekhā ki ek Misrī kisī Isrāīlī par tashaddud kar

rahā hai to us ne Isrāīlī kī himāyat karke mazlūm kā badlā liyā aur Misrī ko mār ḍālā. ²⁵ Us kā khayāl to yih thā ki mere bhāiyōn ko samajh āegī ki Allāh mere wasīle se unheñ rihāi degā, lekin aisā nahīn thā. ²⁶ Agle dīn wuh do Isrāīliyōn ke pās se guzarā jo āpas meñ larā rahe the. Us ne sulah karāne kī koshish meñ kahā, ‘Mardo, āp to bhāi haiñ. Āp kyon ek dūsre se ghalat sulūk kar rahe haiñ?’ ²⁷ Lekin jo ādmī dūsre se badsulūkī kar rahā thā us ne Mūsā ko ek taraf dhakel kar kahā, ‘Kis ne āp ko ham par hukmrān aur qāzī muqarrar kiyā hai?’ ²⁸ Kyā āp mujhe bhī qatl karnā chāhte haiñ jis tarah kal Misrī ko mār ḍālā thā?’ ²⁹ Yih sun kar Mūsā farār ho kar Mulk-e-Midiyān meñ ajnabī ke taur par rahne lagā. Wahāñ us ke do beṭe paidā hue.

³⁰ Chālīs sāl ke bād ek farishtā jaltī huī kāñṭedār jhārī ke shole meñ us par zāhir huā. Us waqt Mūsā Sīnā Pahār ke qarīb registān meñ thā. ³¹ Yih manzar dekh kar Mūsā hairān huā. Jab wuh us kā muāynā karne ke lie qarīb pahuñchā to Rab kī āwāz sunāi dī, ³² ‘Maiñ tere bāpdādā kā Ḳhudā, Ibrāhīm, Is’hāq aur Yāqūb kā Ḳhudā hūñ.’ Mūsā thartharāne lagā aur us taraf dekhne kī jurrat na kī. ³³ Phir Rab ne us se kahā, ‘Apnī jūtiyān utār, kyonki tū muqaddās zamīn par kharā hai. ³⁴ Maiñ ne Misr meñ apnī qaum kī burī hālat dekhī aur un kī āheñ sunī haiñ, is lie unheñ bachāne ke lie utar āyā hūñ. Ab jā, maiñ tujhe Misr bhejtā hūñ.’

³⁵ Yōñ Allāh ne us shakhs ko un ke pās bhej diyā jise wuh yih kah kar radd kar chuke the ki ‘Kis ne āp ko ham par hukmrān aur qāzī muqarrar kiyā hai?’ Jaltī huī kāñṭedār jhārī meñ maujūd farishte kī mārifat Allāh ne Mūsā ko un ke pās bhej diyā tāki wuh un kā hukmrān aur najātdahindā ban jāe. ³⁶ Aur wuh mojize aur ilāhī nishān dikhā kar unheñ Misr se nikāl lāyā, phir Bahr-e-Qulzum se guzar kar 40 sāl ke daurān registān meñ un kī rāhnumāi kī. ³⁷ Mūsā ne khud Isrāīliyōn ko batāyā, ‘Allāh tumhāre wāste tumhāre bhāiyōn meñ se mujh jaise nabī ko barpā karegā.’ ³⁸ Mūsā registān meñ qaum kī jamāt meñ sharīk thā. Ek taraf wuh us farishte ke sāth thā jo Sīnā Pahār par us se bāteñ kartā thā, dūsri taraf hamāre bāpdādā ke sāth. Farishte se use zindagībaksh bāteñ mil gaīñ jo use hamāre sapurd karnī thīñ.

³⁹ Lekin hamāre bāpdādā ne us kī sunane se inkār karke use radd kar diyā. Dil hī dil meñ wuh Misr kī taraf rujū kar chuke the. ⁴⁰ Wuh Hārūn se kahne lage, ‘Āeñ, hamāre lie dewatā banā deñ jo hamāre āge āge chalte hue hamārī rāhnumāi karen. Kyonki kyā mālūm ki us bande Mūsā ko kyā huā hai jo hameñ Misr se nikāl lāyā.’ ⁴¹ Usī waqt unhoñ ne bachhṛe kā but banā kar use qurbāniyāñ pesh kīñ aur apne hāthoñ ke kām kī khushī manāi. ⁴² Is par Allāh ne apnā muñh pher liyā aur unheñ sitāroñ kī pūjā kī girift meñ chhoṛ diyā, bilkul usī tarah jis tarah nabiyōn ke sahīfe meñ likhā hai,

‘Ai Isrāīl ke gharāne,
jab tum registān meñ ghūmte-phirte the
to kyā tum ne un 40 sāloñ ke daurān
kabhī mujhe zabah aur ghallā kī qurbāniyāñ pesh kīñ?

⁴³ Nahīñ, us waqt bhī tum Malik Dewatā kā tābūt
aur Rifān Dewatā kā sitārā uṭhāe phirte the,
go tum ne apne hāthoñ se yih but
pūjā karne ke lie banā lie the.
Is lie maiñ tumheñ jilāwatan karke
Bābal ke pār basā dūngā.’

⁴⁴ Registān meñ hamāre bāpdādā ke pās mulāqāt kā khaimā thā. Use us namūne ke mutābiq banāyā gayā thā jo Allāh ne Mūsā ko dikhāyā thā. ⁴⁵ Mūsā kī maut ke bād hamāre bāpdādā ne use wirse meñ pā kar apne sāth le liyā jab unhoñ ne Yashua kī rāhnumāi meñ is mulk meñ dākhil ho kar us par qabzā kar liyā. Us waqt Allāh us meñ ābād qaumoñ ko un ke āge āge nikāltā gayā. Yōñ mulāqāt kā khaimā Dāūd

Bādshāh ke zamāne tak mulk meñ rahā. ⁴⁶ Dāūd Allāh kā manzūr-e-nazar thā. Us ne Yāqūb ke Khudā ko ek sukūnatgāh muhaiyā karne kī ijāzat māngī. ⁴⁷ Lekin Sulemān ko us ke lie makān banāne kā ezāz hāsil huā.

⁴⁸ Haqīqat meñ Allāh T'ālā insān ke hāth ke banāe hue makānoñ meñ nahīn rahtā. Nabī Rab kā farmān yon bayān kartā hai,

⁴⁹ 'Āsmān merā takht hai

aur zamīn mere pāñwoñ kī chaukī,

to phir tum mere lie kis qism kā ghar banāoge?

Wuh jagah kahān hai jahān main ārām karūnga?

⁵⁰ Kyā mere hāth ne yih sab kuchh nahīn banāyā?'

⁵¹ Ai gardankash logo! Beshak āp kā khatnā huā hai jo Allāh kī qaum kā zāhirī nishān hai. Lekin us kā āp ke dilon aur kānon par kuchh bhī asar nahīn huā. Āp apne bāpdādā kī tarah hameshā Rūhul-quds kī muḥlāfat karte rahte haiñ. ⁵² Kyā kabhī koī nabī thā jise āp ke bāpdādā ne na satāyā? Unhoñ ne unheñ bhī qatl kiyā jinhoñ ne rāstbāz Masīh kī peshgoī kī, us shaḥs kī jise āp ne dushmanoñ ke hawāle karke mār dālā. ⁵³ Āp hī ko farishton ke hāth se Allāh kī shariāt hāsil huī magar us par amal nahīn kiyā."

Stifanus ko Sangsār Kiyā Jātā Hai

⁵⁴ Stifanus kī yih bāteñ sun kar ijlās ke log taish meñ ā kar dānt pīsne lage. ⁵⁵ Lekin Stifanus Rūhul-quds se māmūr apnī nazar uṭhā kar āsmān kī taraf takne lagā. Wahān use Allāh kā jalāl nazar āyā, aur Īsā Allāh ke dahne hāth kharā thā. ⁵⁶ Us ne kahā, "Dekho, mujhe āsmān khulā huā dikhāi de rahā hai aur Ibn-e-Ādam Allāh ke dahne hāth kharā hai!"

⁵⁷ Yih sunte hī unhoñ ne chīkh chīkh kar hāthon se apne kānon ko band kar liyā aur mil kar us par jhapṭ parē. ⁵⁸ Phir wuh use shahr se nikāl kar sangsār karne lage. Aur jin logoñ ne us ke ḳhilāf gawāhī dī thī unhoñ ne apnī chādareñ utār kar ek jawān ādmī ke pāñwoñ meñ rakh dīñ. Us ādmī kā nām Sāul thā. ⁵⁹ Jab wuh Stifanus ko sangsār kar rahe the to us ne duā karke kahā, "Ai Ḳhudāwand Īsā, merī rūh ko qabūl kar." ⁶⁰ Phir ghuṭne ṭek kar us ne ūñchī āwāz se kahā, "Ai Ḳhudāwand, unheñ is gunāh ke zimmedār na ṭaharrā." Yih kah kar wuh intaqāl kar gayā.

8

¹ Aur Sāul ko bhī Stifanus kā qatl manzūr thā.

Sāul Jamāt ko Satātā Hai

Us dīn Yarūshalām meñ maujūd jamāt saḥt īzārasānī kī zad meñ ā gaī. Is lie siwāe rasūloñ ke tamām īmāndār Yahūdīyā aur Sāmariya ke ilāqon meñ titar-bitar ho gae. ² Kuchh ḳhudātars ādmiyon ne Stifanus ko dafn karke ro ro kar us kā mātām kiyā.

³ Lekin Sāul Īsā kī jamāt ko tabāh karne par tulā huā thā. Us ne ghar ghar jā kar īmāndār mard-o-ḳhawātīn ko nikāl diyā aur unheñ ghasīṭ kar qaidḳhāne meñ ḍalwā diyā.

Ḳhushḳhabrī Sāmariya meñ Phail Jātī Hai

⁴ Jo īmāndār bikhar gae the wuh jagah jagah jā kar Allāh kī ḳhushḳhabrī sunāte phire. ⁵ Is tarah Filippus Sāmariya ke kisī shahr ko gayā aur wahān ke logoñ ko Masīh ke बारे meñ batāyā. ⁶ Jo kuchh bhī Filippus ne kahā aur jo bhī ilāhī nishān us ne dikhāe, us par sunane wāle hujūm ne yakdīl ho kar tawajjuh dī. ⁷ Bahut-se logoñ meñ se badrūheñ zordār chīḳheñ mār mār kar nikal gaīñ, aur bahut-se maflūjoñ aur langarōñ ko shifā mil gaī. ⁸ Yon us shahr meñ baṛī shādmānī phail gaī.

⁹ Wahān kāfī arse se ek ādmī rahtā thā jis kā nām Shamāūn thā. Wuh jādūgar thā aur us ke hairatangez kām se Sāmariya ke log bahut muta'assir the. Us kā apnā dāwā thā ki main koī khās shakhs hūn. ¹⁰ Is lie sab log chhoṭe se le kar baṛe tak us par khās tawajjuh dete the. Un kā kahnā thā, 'Yih ādmī wuh ilāhī quwwat hai jo Azīm kahlātī hai.' ¹¹ Wuh is lie us ke pīchhe lag gae the ki us ne unheñ baṛī der se apne hairatangez kāmōñ se muta'assir kar rakhā thā. ¹² Lekin ab log Filippus kī Allāh kī bādshāhī aur Īsā ke nām ke bāre meñ khushkhabrī par imān le āe, aur mard-o-khawātīn ne baptismā liyā. ¹³ Khud Shamāūn ne bhī imān lā kar baptismā liyā aur Filippus ke sāth rahā. Jab us ne wuh baṛe ilāhī nishān aur mojize dekhe jo Filippus ke hāth se zāhir hue to wuh hakkā-bakkā rah gayā.

¹⁴ Jab Yarūshalam meñ rasūlōñ ne sunā ki Sāmariya ne Allāh kā kalām qabūl kar liyā hai to unhoñ ne Patras aur Yūhannā ko un ke pās bhej diyā. ¹⁵ Wahān pahuñch kar unhoñ ne un ke lie duā kī ki unheñ Rūhul-quds mil jāe, ¹⁶ kyonki abhī Rūhul-quds un par nāzil nahīn huā thā balki unheñ sirf Khudāwand Īsā ke nām meñ baptismā diyā gayā thā. ¹⁷ Ab jab Patras aur Yūhannā ne apne hāth un par rakhe to unheñ Rūhul-quds mil gayā.

¹⁸ Shamāūn ne dekhā ki jab rasūl logoñ par hāth rakhte haiñ to un ko Rūhul-quds miltā hai. Is lie us ne unheñ paise pesh karke ¹⁹ kahā, "Mujhe bhī yih iḡhtiyār de deñ ki jis par main hāth rakhūñ use Rūhul-quds mil jāe."

²⁰ Lekin Patras ne jawāb diyā, "Āp ke paise āp ke sāth ghārat ho jāeñ, kyonki āp ne sochā ki Allāh kī nemat paison se kharīdī jā saktī hai. ²¹ Is khidmat meñ āp kā koī hissā nahīn hai, kyonki āp kā dil Allāh ke sāmne khālis nahīn hai. ²² Apnī is sharārat se taubā karke Khudāwand se duā karen. Shāyad wuh āp ko is irāde kī muāfi de jo āp ne dil meñ rakhā hai. ²³ Kyonki main dekhtā hūn ki āp karwe pit se bhare aur nārāstī ke bandhan meñ jakare hue haiñ."

²⁴ Shamāūn ne kahā, "Phir Khudāwand se mere lie duā karen ki āp kī mazkūrā musībatoñ meñ se mujh par koī na āe."

²⁵ Khudāwand ke kalām kī gawāhī dene aur us kī munādī karne ke bād Patras aur Yūhannā wāpas Yarūshalam ke lie rawānā hue. Rāste meñ unhoñ ne Sāmariya ke bahut-se dehātoñ meñ Allāh kī khushkhabrī sunāi.

Filippus aur Ethopiyā kā Afsar

²⁶ Ek dīn Rab ke farishte ne Filippus se kahā, "Uṭh kar junūb kī taraf us rāh par jā jo registān meñ se guzar kar Yarūshalam se Ghazzā ko jātī hai." ²⁷ Filippus uṭh kar rawānā huā. Chalthe chalthe us kī mulāqāt Ethopiyā kī malikā Kandāke ke ek khwājāsarā se huī. Malikā ke pūre khazāne par muqarrar yih darbārī ibādat karne ke lie Yarūshalam gayā thā ²⁸ aur ab apne mulk meñ wāpas jā rahā thā. Us waqt wuh rath meñ sawār Yasāyāh Nabī kī kitāb kī tilāwat kar rahā thā. ²⁹ Rūhul-quds ne Filippus se kahā, "Us ke pās jā kar rath ke sāth ho le." ³⁰ Filippus daur kar rath ke pās pahuñchā to sunā ki wuh Yasāyāh Nabī kī kitāb kī tilāwat kar rahā hai. Us ne pūchhā, "Kyā āp ko us sab kī samajh ātī hai jo āp parh rahe haiñ?"

³¹ Darbārī ne jawāb diyā, "Main kyonkar samjhūñ jab tak koī merī rāhnumāi na kare?" Aur us ne Filippus ko rath meñ sawār hone kī dāwat dī. ³² Kalām-e-muqaddas kā jo hawālā wuh parh rahā thā yih thā,

'Use bheṛ kī tarah zabah karne ke lie le gae.

Jis tarah lelā bāl katarne wāle ke sāmne khāmosh rahtā hai,
usī tarah us ne apnā muñh na kholā.

³³ Us kī tazlīl kī gaī aur use insāf na milā.

Kaun us kī nasl bayān kar saktā hai?

Kyonki us kī jān duniyā se chhīn lī gaī.'

³⁴ Darbārī ne Filippus se pūchhā, “Mehrbānī karke mujhe batā dīje ki nabī yahān kis kā zikr kar rahā hai, apnā yā kisī aur kā?” ³⁵ Jawāb meñ Filippus ne kalām-e-muqaddas ke isī hawāle se shurū karke use Īsā ke bāre meñ khushkhabrī sunāī. ³⁶ Saṛak par safr karte karte wuh ek jagah se guzare jahān pānī thā. Khwājāsārā ne kahā, “Dekheñ, yahān pānī hai. Ab mujhe baptismā lene se kaun-sī chīz rok saktī hai?” ³⁷ [Filippus ne kahā, “Agar āp pūre dīl se imān lāeñ to le sakte haiñ.” Us ne jawāb diyā, “Main imān rakhtā hūñ ki Īsā Masīh Allāh kā Farzand hai.”]

³⁸ Us ne rath ko rokne kā hukm diyā. Donoñ pānī meñ utar gae aur Filippus ne use baptismā diyā. ³⁹ Jab wuh pānī se nīkal āe to Khudāwand kā Rūh Filippus ko uṭhā le gayā. Is ke bād khwājāsārā ne use phir kabhī na dekhā, lekin us ne khushī manāte hue apnā safr jāri rakhā. ⁴⁰ Itne meñ Filippus ko Ashdūd Shahr meñ pāyā gayā. Wuh wahān aur Qaisariyā tak ke tamām shahroñ meñ se guzar kar Allāh kī khushkhabrī sunātā gayā.

9

Paulus kī Tabdīlī

¹ Ab tak Sāul Khudāwand ke shāgirdoñ ko dhamkāne aur qatl karne ke darpai thā. Us ne imām-e-āzam ke pās jā kar ² us se guzārish kī ki “Mujhe Damishq meñ Yahūdī ibādatkhānoñ ke lie sifārishī khat likh kar deñ tāki wuh mere sāth tāwun kareñ. Kyoñki main wahān Masīh kī rāh par chalne wāloñ ko khāh wuh mard hoñ yā khawātīn dhūnd kar aur bāndh kar Yarūshalam lānā chāhtā hūñ.”

³ Wuh is maqsad se safr karke Damishq ke qarīb pahuñchā hī thā ki achānak āsmān kī taraf se ek tez raushnī us ke gird chamkī. ⁴ Wuh zamīn par gir parā to ek āwāz sunāī dī, “Sāul, Sāul, tū mujhe kyoñ satātā hai?”

⁵ Us ne pūchhā, “Khudāwand, āp kaun haiñ?”

Āwāz ne jawāb diyā, “Main Īsā hūñ jise tū satātā hai. ⁶ Ab uṭh kar shahr meñ jā. Wahān tujhe batāyā jāegā ki tujhe kyā karnā hai.”

⁷ Sāul ke pās khare hamsafr dam baḥud rah gae. Āwāz to wuh sun rahe the, lekin unheñ koī nazar na āyā. ⁸ Sāul zamīn par se uṭhā, lekin jab us ne apnī āñkheñ kholīñ to mālūm huā ki wuh andhā hai. Chunāñche us ke sāthī us kā hāth pakaṛ kar use Damishq le gae. ⁹ Wahān tīn dīn ke daurān wuh andhā rahā. Itne meñ us ne na kuchh khāyā, na piyā.

¹⁰ Us waqt Damishq meñ Īsā kā ek shāgird rahtā thā jis kā nām Hananiyāh thā. Ab Khudāwand royā meñ us se hamkalām huā, “Hananiyāh!”

Us ne jawāb diyā, “Jī Khudāwand, main hāzir hūñ.”

¹¹ Khudāwand ne farmāyā, “Uṭh, us galī meñ jā jo ‘Sīdhī’ kahlātī hai. Wahān Yahūdāh ke ghar meñ Tarsus ke ek ādmī kā patā karnā jis kā nām Sāul hai. Kyoñki dekh, wuh duā kar rahā hai. ¹² Aur royā meñ us ne dekh liyā hai ki ek ādmī banām Hananiyāh mere pās ā kar apne hāth mujh par rakhegā. Is se merī āñkheñ bahāl ho jāengī.”

¹³ Hananiyāh ne etarāz kiyā, “Ai Khudāwand, main ne bahut-se logoñ se us shakhs kī sharīr harkatoñ ke bāre meñ sunā hai. Yarūshalam meñ us ne tere muqaddasoñ ke sāth bahut ziyādatī kī hai. ¹⁴ Ab use rāhnumā imāmoñ se ikhtiyār mil gayā hai ki yahān bhī har ek ko giriftār kare jo terī ibādat kartā hai.”

¹⁵ Lekin Khudāwand ne kahā, “Jā, yih ādmī merā chunā huā wasilā hai jo merā nām Ghairyahūdiyoñ, bādshāhoñ aur Isrāīliyoñ tak pahuñchāegā. ¹⁶ Aur main use dikhā dūngā ki use mere nām kī khātir kitnā dukh uṭhānā paregā.”

¹⁷ Chunāñche Hananiyāh mazkūrā ghar ke pās gayā, us meñ dākḥil huā aur apne hāth Sāul par rakh die. Us ne kahā, “Sāul bhāī, Khudāwand Īsā jo āp par zāhir huā

jab āp yahān ā rahe the usī ne mujhe bhejā hai tāki āp dubārā dekh pāen aur Rūhul-quds se māmūr ho jāen.” ¹⁸ Yih kahte hī chhilkon jaisī koī chīz Sāul kī ānkhon par se girī aur wuh dubārā dekhne lagā. Us ne uṭh kar baptismā liyā, ¹⁹ phir kuchh khānā khā kar nae sire se taqwiyaat pāi.

Sāul Damishq meñ Allāh kī Khushkhabrī Sunātā Hai

Sāul kaī din shāgirdon ke sāth Damishq meñ rahā. ²⁰ Usī waqt wuh sīdhā Yahūdī ibādatkhānon meñ jā kar elān karne lagā ki Īsā Allāh kā Farzand hai.

²¹ Aur jis ne bhī use sunā wuh hairān rah gayā aur pūchhā, “Kyā yih wuh ādmī nahīn jo Yarūshalam meñ Īsā kī ibādat karne wālon ko halāk kar rahā thā? Aur kyā wuh is maqsad se yahān nahīn āyā ki aise logon ko bāndh kar rāhnumā imāmon ke pās le jāe?”

²² Lekin Sāul roz baroz zor pakartā gayā, aur chūnki us ne sābit kiyā ki Īsā wādā kiyā huā Masīh hai is lie Damishq meñ ābād Yahūdī uljhan meñ paṛ gae.

²³ Chunānche kāfī dinon ke bād unhon ne mil kar use qatl karne kā mansūbā banāyā. ²⁴ Lekin Sāul ko patā chal gayā. Yahūdī din rāt shahr ke darwāzon kī pahrādārī karte rahe tāki use qatl karen, ²⁵ is lie us ke shāgirdon ne use rāt ke waqt ṭokre meñ biṭhā kar shahr kī chārdiwārī ke ek sūrākh meñ se utār diyā.

Sāul Yarūshalam Meñ

²⁶ Sāul Yarūshalam wāpas chalā gayā. Wahān us ne shāgirdon se rābitā karne kī koshish kī, lekin sab us se ḍarte the, kyonki unheñ yaqīn nahīn āyā thā ki wuh wāqai Īsā kā shāgird ban gayā hai. ²⁷ Phir Barnabās use rasūlon ke pās le āyā. Us ne unheñ Sāul ke bāre meñ sab kuchh batāyā, ki us ne Damishq kī taraf safr karte waqt rāste meñ Khudāwand ko dekhā, ki Khudāwand us se hamkalām huā thā aur us ne Damishq meñ dilerī se Īsā ke nām se bāt kī thī. ²⁸ Chunānche Sāul un ke sāth rah kar āzādī se Yarūshalam meñ phirne aur dilerī se Khudāwand Īsā ke nām se kalām karne lagā. ²⁹ Us ne Yūnānī zabān bolne wāle Yahūdiyon se bhī muḥtāib ho kar bahs kī, lekin jawāb meñ wuh use qatl karne kī koshish karne lage. ³⁰ Jab bhāiyan ko mālūm huā to unhon ne use Qaisariyā pahuñchā diyā aur jahāz meñ biṭhā kar Tarsus ke lie rawānā kar diyā.

³¹ Is par Yahūdiyā, Galīl aur Sāmariya ke pūre ilāqe meñ phailī huī jamāt ko amn-o-amān hāsil huā. Rūhul-quds kī himāyat se us kī tāmīr-o-taqwiyaat huī, wuh Khudā kā khauf mān kar chaltī rahī aur tādād meñ bhī baṛhtī gaī.

Patras Luddā aur Yāfā Meñ

³² Ek din jab Patras jagah jagah safr kar rahā thā to wuh Luddā meñ ābād muqaddason ke pās bhī āyā. ³³ Wahān us kī mulāqāt ek ādmī banām Ainiyās se huī. Ainiyās maflūj thā. Wuh āṭh sāl se bistar se uṭh na sakā thā. ³⁴ Patras ne us se kahā, “Ainiyās, Īsā Masīh āp ko shifā detā hai. Uṭh kar apnā bistar sameṭ leñ.” Ainiyās fauran uṭh kharā huā. ³⁵ Jab Luddā aur maidānī ilāqe Shārūn ke tamām rahne wālon ne use dekhā to unhon ne Khudāwand kī taraf rujū kiyā.

³⁶ Yāfā meñ ek aurat thī jo shāgird thī aur nek kām karne aur kḥairāt dene meñ bahut āge thī. Us kā nām Tabītā (Ġhazālā) thā. ³⁷ Unhīn dinon meñ wuh bīmār ho kar faut ho gaī. Logon ne use ghūsl de kar bālākhāne meñ rakh diyā. ³⁸ Luddā Yāfā ke qarīb hai, is lie jab shāgirdon ne sunā ki Patras Luddā meñ hai to unhon ne us ke pās do ādmiyon ko bhej kar iltamās kī, “Sīdhe hamāre pās āen aur der na karen.”

³⁹ Patras uṭh kar un ke sāth chalā gayā. Wahān pahuñch kar log use bālākhāne meñ le gae. Tamām bewāon ne use gher liyā aur rote chillāte wuh sārī qamīseñ aur bāqī libās dikhāne lagīn jo Tabītā ne un ke lie banāe the jab wuh abhī zindā thī. ⁴⁰ Lekin Patras ne un sab ko kamre se nikāl diyā aur ghuṭne ṭek kar duā kī. Phir lāsh kī taraf

muṛ kar us ne kahā, “Tabītā, uṭheñ!” Aurat ne apnī ānkheñ khol dīñ. Patras ko dekh kar wuh baiṭh gaī. ⁴¹ Patras ne us kā hāth pakar liyā aur uṭhne meñ us kī madad kī. Phir us ne muqaddason aur bewāon ko bulā kar Tabītā ko zindā un ke sapurd kiyā. ⁴² Yih wāqiyā pūre Yāfā meñ mashhūr huā, aur bahut-se log Ḳhudāwand Īsā par imān lāe. ⁴³ Patras kāfī dinoñ tak Yāfā meñ rahā. Wahāñ wuh chamṛā rangne wāle ek ādmī ke ghar ṭaharā jis kā nām Shamāun thā.

10

Patras aur Kurneliyus

¹ Qaisariyā meñ ek Romī afsar * rahtā thā jis kā nām Kurneliyus thā. Wuh us palṭan ke sau faujiyon par muqarrar thā jo Itālwi kahlātī thī. ² Kurneliyus apne pūre gharāne samet dīndār aur Ḳhudātars thā. Wuh faiyāzī se Ḳhairāt detā aur mutawātir duā meñ lagā rahtā thā. ³ Ek din us ne tīn baje dopahar ke waqt royā dekhī. Us meñ us ne sāf taur par Allāh kā ek farishtā dekhā jo us ke pās āyā aur kahā, “Kurneliyus!”

⁴ Wuh ghabrā gayā aur use ghaur se deḳhte hue kahā, “Mere āqā, farmāeñ.”

Farishte ne kahā, “Tumhārī duāon aur Ḳhairāt kī qurbānī Allāh ke huzūr pahuñch gaī hai aur manzūr hai. ⁵ Ab kuchh ādmī Yāfā bhej do. Wahāñ ek ādmī banām Shamāun hai jo Patras kahlātā hai. Use bulā kar le āo. ⁶ Patras ek chamṛā rangne wāle kā mehmān hai jis kā nām Shamāun hai. Us kā ghar samundar ke qarīb wāqe hai.”

⁷ Jyon hī farishtā chalā gayā Kurneliyus ne do naukaron aur apne Ḳhidmatgār faujiyon meñ se ek Ḳhudātars ādmī ko bulāyā. ⁸ Sab kuchh sunā kar us ne unheñ Yāfā bhej diyā.

⁹ Agle din Patras dopahar taqriban bārah baje duā karne ke lie chhat par chaṛh gayā. Us waqt Kurneliyus ke bheje hue ādmī Yāfā Shahr ke qarīb pahuñch gae the.

¹⁰ Patras ko bhūk lagī aur wuh kuchh khānā chāhtā thā. Jab us ke lie khānā taiyār kiyā jā rahā thā to wuh wajd kī hālat meñ ā gayā. ¹¹ Us ne dekhā ki āsmān khul gayā hai aur ek chīz zamīn par utar rahī hai, katān kī baṛī chādar jaisī jo apne chār konoñ se nīche utārī jā rahī hai. ¹² Chādar meñ tamām qism ke jānwar haiñ: chār pānw rakhne wāle, reñgne wāle aur parinde. ¹³ Phir ek āwāz us se muḳhātib huī, “Uṭh, Patras. Kuchh zabah karke khā!”

¹⁴ Patras ne etarāz kiyā, “Hargiz nahīñ Ḳhudāwand, maiñ ne kabhī bhī harām yā nāpāk khānā nahīñ khāyā.”

¹⁵ Lekin yih āwāz dubārā us se hamkalām huī, “Jo kuchh Allāh ne pāk kar diyā hai use nāpāk qarār na de.” ¹⁶ Yihī kuchh tīn martabā huā, phir chādar ko achānak āsmān par wāpas uṭhā liyā gayā.

¹⁷ Patras baṛī uljhan meñ paṛ gayā. Wuh abhī soch rahā thā ki is royā kā kyā matlab hai to Kurneliyus ke bheje hue ādmī Shamāun ke ghar kā patā karke us ke geṭ par pahuñch gae. ¹⁸ Āwāz de kar unhoñ ne pūchhā, “Kyā Shamāun jo Patras kahlātā hai āp ke mehmān haiñ?”

¹⁹ Patras abhī royā par ghaur kar hī rahā thā ki Rūhul-quds us se hamkalām huā, “Shamāun, tīn mard terī talāsh meñ haiñ. ²⁰ Uṭh aur chhat se utar kar un ke sāth chalā jā. Mat jhijaknā, kyonki maiñ hī ne unheñ tere pās bhejā hai.” ²¹ Chunāñche Patras un ādmiyon ke pās gayā aur un se kahā, “Maiñ wuhī hūñ jise āp ḍhūnd rahe haiñ. Āp kyon mere pās āe haiñ?”

²² Unhoñ ne jawāb diyā, “Ham sau faujiyon par muqarrar afsar Kurneliyus ke ghar se āe haiñ. Wuh insāfparwar aur Ḳhudātars ādmī haiñ. Pūrī Yahūdī qaum is kī tasdīq kar saktī hai. Ek muqaddas farishte ne unheñ hidāyat dī ki wuh āp ko apne

* **10:1** Sau sipāhiyon par muqarrar afsar.

ghar bulā kar āp kā paighām suneñ.” ²³ Yih sun kar Patras unheñ andar le gayā aur un kī mehmān-nawāzī kī. Agle din wuh uṭh kar un ke sāth rawānā huā. Yāfā ke kuchh bhāī bhī sāth gae. ²⁴ Ek din ke bād wuh Qaisariyā pahunch gayā. Kurneliyus un ke intazār meñ thā. Us ne apne rishtedāroñ aur qarībī dostoñ ko bhī apne ghar jamā kar rakhā thā. ²⁵ Jab Patras ghar meñ dākhil huā to Kurneliyus ne us ke sāmne gir kar use sijdā kiyā. ²⁶ Lekin Patras ne use uṭhā kar kahā, “Uṭheñ. Main bhī insān hī hūñ.” ²⁷ Aur us se bāteñ karte karte wuh andar gayā aur dekhā ki bahut-se log jamā ho gae haiñ. ²⁸ Us ne un se kahā, “Āp jānte haiñ ki kisī Yahūdī ke lie kisī Ġhairyahūdī se rifāqat rakhnā yā us ke ghar meñ jānā manā hai. Lekin Allāh ne mujhe dikhāyā hai ki main kisī ko bhī harām yā nāpāk qarār na dūñ. ²⁹ Is wajah se jab mujhe bulāyā gayā to main etarāz kie baġhair chalā āyā. Ab mujhe batā دیجیہ کی آپ نے مجھے کیوں bulāyā hai?”

³⁰ Kurneliyus ne jawāb diyā, “Chār din kī bāt hai ki main isī waqt dopahar tīn baje duā kar rahā thā. Achānak ek ādmī mere sāmne ā kharā huā. Us ke kapre chamak rahe the. ³¹ Us ne kahā, ‘Kurneliyus, Allāh ne tumhārī duā sun lī aur tumhārī kḥairāt kā kḥayāl kiyā hai. ³² Ab kisī ko Yāfā bhej kar Shamāūn ko bulā lo jo Patras kahlātā hai. Wuh chamrā rangne wāle Shamāūn kā mehmān hai. Shamāūn kā ghar samundar ke qarīb wāqē hai.’ ³³ Yih sunte hī main ne apne logoñ ko āp ko bulāne ke lie bhej diyā. Achchhā huā ki āp ā gae haiñ. Ab ham sab Allāh ke huzūr hāzir haiñ tāki wuh kuchh suneñ jo Rab ne āp ko hamēñ batāne ko kahā hai.”

Patras kī Taqrīr

³⁴ Phir Patras bol uṭhā, “Ab main samajh gayā hūñ ki Allāh wāqai jānibdār nahīñ, ³⁵ balki har kisī ko qabūl kartā hai jo us kā kḥauf māntā aur rāst kām kartā hai. ³⁶ Āp Allāh kī us kḥushkḥabrī se wāqif haiñ jo us ne Isrāīliyoñ ko bhejī, yih kḥushkḥabrī ki Īsā Masīh ke wasīle se salāmatī āī hai. Īsā Masīh sab kā Kḥudāwand hai. ³⁷ Āp ko wuh kuchh mālūm hai jo Galīl se shurū ho kar Yahūdiyā ke pūre ilāqē meñ huā yānī us baptisme ke bād jis kī munādī Yahyā ne kī. ³⁸ Aur āp jānte haiñ ki Allāh ne Īsā Nāsārī ko Rūhul-quds aur quwwat se masah kiyā aur ki is par us ne jagah jagah jā kar nek kām kiyā aur Iblīs ke dabe hue tamām logoñ ko shifā dī, kyonki Allāh us ke sāth thā. ³⁹ Jo kuchh bhī us ne Mulk-e-Yahūd aur Yarūshalam meñ kiyā, us ke gawāh ham kḥud haiñ. Go logoñ ne use lakaṛī par laṭkā kar qatl kar diyā ⁴⁰ lekin Allāh ne tīsre din use murdoñ meñ se zindā kiyā aur use logoñ par zāhir kiyā. ⁴¹ Wuh pūrī qaum par to zāhir nahīñ huā balki ham par jin ko Allāh ne pahle se chun liyā thā tāki ham us ke gawāh hoñ. Ham ne us ke jī uṭhne ke bād us ke sāth khāne-pīne kī rifāqat bhī rakhī. ⁴² Us waqt us ne hamēñ hukm diyā ki munādī karke qaum ko gawāhī do ki Īsā wuhī hai jise Allāh ne zindoñ aur murdoñ par munsif muqarrar kiyā hai. ⁴³ Tamām nabī us kī gawāhī dete haiñ ki jo bhī us par imān lāe use us ke nām ke wasīle se gunāhoñ kī muāfi mil jāegī.”

Rūhul-quds Ġhairyahūdīyoñ par Nāzil Hotā Hai

⁴⁴ Patras abhī yih bāt kar hī rahā thā ki tamām sunane wāloñ par Rūhul-quds nāzil huā. ⁴⁵ Jo Yahūdī imāndār Patras ke sāth āe the wuh hakkā-bakkā rah gae ki Rūhul-quds kī nemat Ġhairyahūdīyoñ par bhī unḍeli gaī hai, ⁴⁶ kyonki unhoñ ne dekhā ki wuh ġhairzabāneñ bol rahe aur Allāh kī tamjīd kar rahe haiñ. Tab Patras ne kahā, ⁴⁷ “Ab kaun in ko baptismā lene se rok saktā hai? Inheñ to hamārī tarah Rūhul-quds hāsil huā hai.” ⁴⁸ Aur us ne hukm diyā ki unheñ Īsā Masīh ke nām se baptismā diyā jāe. Is ke bād unhoñ ne Patras se guzārish kī ki kuchh din hamāre pās ṭhahreñ.

11

Yarūshalam kī Jamāt meñ Patras kī Riport

¹ Yih khabar rasūloñ aur Yahūdiyā ke bāqī bhāiyōñ tak pahuñchī ki Ġhairyahūdiyōñ ne bhī Allāh kā kalām qabūl kiyā hai. ² Chunāñche jab Patras Yarūshalam wāpas āyā to Yahūdī īmāndār us par etarāz karne lage, ³ “Āp Ġhairyahūdiyōñ ke ghar meñ gae aur un ke sāth khānā bhī khāyā.” ⁴ Phir Patras ne un ke sāmne tartīb se sab kuchh bayān kiyā jo huā thā.

⁵ “Maiñ Yāfā Shahr meñ duā kar rahā thā ki wajd kī hālat meñ ā kar royā dekhī. Āsmān se ek chīz zamīn par utar rahī hai, katān kī barī chādar jaisī jo apne chāroñ konoñ se utārī jā rahī hai. Utartī utartī wuh mujh tak pahuñch gai. ⁶ Jab maiñ ne ġhaur se dekhā to patā chalā ki us meñ tamām qism ke jānwar haiñ: chār pāñw wāle, reñgne wāle aur parinde. ⁷ Phir ek āwāz mujh se muḡhātīb huī, ‘Patras, uṭh. Kuchh zabah karke khā!’ ⁸ Maiñ ne etarāz kiyā, ‘Hargiz nahīñ, Ḳhudāwand, maiñ ne kabhī bhī harām yā nāpāk khānā nahīñ khāyā.’ ⁹ Lekin yih āwāz dubārā mujh se hamkalām huī, ‘Jo kuchh Allāh ne pāk kar diyā hai use nāpāk qarār na de.’ ¹⁰ Tīn martabā aisā huā, phir chādar ko jānwaroñ samet wāpas āsmān par uṭhā liyā gayā. ¹¹ Usī waqt tīn ādmī us ghar ke sāmne ruk gae jahāñ maiñ ṭhahrā huā thā. Unheñ Qaisariyā se mere pās bhejā gayā thā. ¹² Rūhul-quds ne mujhe batāyā ki maiñ baġhair jhijke un ke sāth chalā jāūñ. Yih mere chhih bhāī bhī mere sāth gae. Ham rawānā ho kar us ādmī ke ghar meñ dāḡhil hue jis ne mujhe bulāyā thā. ¹³ Us ne hamen batāyā ki ek farishtā ghar meñ us par zāhir huā thā jis ne use kahā thā, ‘Kisī ko Yāfā bhej kar Shamāūn ko bulā lo jo Patras kahlātā hai. ¹⁴ Us ke pās wuh paighām hai jis ke zariye tum apne pūre gharāne samet najāt pāoge.’ ¹⁵ Jab maiñ wahāñ bolne lagā to Rūhul-quds un par nāzil huā, bilkul usī tarah jis tarah wuh shurū meñ ham par huā thā. ¹⁶ Phir mujhe wuh bāt yād āi jo Ḳhudāwand ne kahī thī, ‘Yahyā ne tum ko pāñī se baptismā diyā, lekin tumheñ Rūhul-quds se baptismā diyā jāegā.’ ¹⁷ Allāh ne unheñ wuhī nemat dī jo us ne hamen bhī dī thī jo Ḳhudāwand Īsā Masīh par īmān lāe the. To phir maiñ kaun thā ki Allāh ko roktā?”

¹⁸ Patras kī yih bāteñ sun kar Yarūshalam ke īmāndār etarāz karne se bāz āe aur Allāh kī tamjīd karne lage. Unhoñ ne kahā, “To is kā matlab hai ki Allāh ne Ġhairyahūdiyōñ ko bhī taubā karne aur abadī zindagī pāne kā mauqā diyā hai.”

Antākiyā meñ Jamāt

¹⁹ Jo īmāndār Stifanus kī maut ke bād kī īzārasānī se bikhar gae the wuh Fenīke, Qubrus aur Antākiyā tak pahuñch gae. Jahāñ bhī wuh jāte wahāñ Allāh kā paighām sunāte albattā sirf Yahūdiyōñ ko. ²⁰ Lekin un meñ se Kuren aur Qubrus ke kuchh ādmī Antākiyā Shahr jā kar Yūnāniyōñ ko bhī Ḳhudāwand Īsā ke bāre meñ khushḡhabrī sunāne lage. ²¹ Ḳhudāwand kī qudrat un ke sāth thī, aur bahut-se logon ne īmān lā kar Ḳhudāwand kī taraf rujū kiyā. ²² Is kī khabar Yarūshalam kī jamāt tak pahuñch gai to unhoñ ne Barnabās ko Antākiyā bhej diyā. ²³ Jab wuh wahāñ pahuñchā aur dekhā ki Allāh ke fazl se kyā kuchh huā hai to wuh khush huā. Us ne un sab kī hauslā-afzāi kī ki wuh pūrī lagan se Ḳhudāwand ke sāth liṭṭe raheñ. ²⁴ Barnabās nek ādmī thā jo Rūhul-quds aur īmān se māmūr thā. Chunāñche us waqt bahut-se log Ḳhudāwand kī jamāt meñ shāmil hue.

²⁵ Is ke bād wuh Sāūl kī talāsh meñ Tarsus chalā gayā. ²⁶ Jab use milā to wuh use Antākiyā le āyā. Wahāñ wuh donoñ ek pūre sāl tak jamāt meñ shāmil hote aur bahut-se logon ko sikhāte rahe. Antākiyā pahlā maqām thā jahāñ īmāndār Masīhī kahlāne lage.

²⁷ Un dinon kuchh nabī Yarūshalam se ā kar Antākiyā pahuñch gae. ²⁸ Ek kā nām Agabus thā. Wuh kharā huā aur Rūhul-quds kī mārifat peshgoī kī ki Rom kī pūrī mamlakat meñ saḡht kāl paṛegā. (Yih bāt us waqt pūrī huī jab shahanshāh Klaudiyus kī hukūmat thī.) ²⁹ Agabus kī bāt sun kar Antākiyā ke shāgirdon ne faislā kiyā ki ham meñ se har ek apnī mālī gunjāish ke mutābiq kuchh de tāki use Yahūdiyā meñ rahne wāle bhāiyon kī imdād ke lie bhejā jā sake. ³⁰ Unhon ne apne is hadiye ko Barnabās aur Sāul ke sapurd karke wahān ke buzurgoñ ko bhej diyā.

12

Mazīd Īzārasānī

¹ Un dinon meñ bādshāh Herodes Agrippā jamāt ke kuchh imāndāron ko giriftār karke un se badsulūkī karne lagā. ² Is silsile meñ us ne Yāqūb rasūl (Yūhannā ke bhāī) ko talwār se qatl karwāyā. ³ Jab us ne dekhā ki yih harkat Yahūdiyon ko pasand āī hai to us ne Patras ko bhī giriftār kar liyā. Us waqt Beḡhamīrī Roṭī kī Īd manāī jā rahī thī. ⁴ Us ne use jel meñ ḍāl kar chār daston ke hawāle kar diyā ki us kī pahrādārī karen. (Har daste meñ chār faujī the.) Ḳhayāl thā ki īd ke bād hī Patras ko awām ke sāmne kharā karke us kī adālat kī jāe. ⁵ Yon Patras qaidḡhāne meñ rahā. Lekin imāndāron kī jamāt lagātār us ke lie duā kartī rahī.

Patras kī Rihāī

⁶ Phir adālat kā din qarīb ā gayā. Patras rāt ke waqt so rahā thā. Agle din Herodes use pesh karnā chāhtā thā. Patras do faujiyon ke darmiyān leṭā huā thā jo do zanjiron se us ke sāth bandhe hue the. Dīgar faujī darwāze ke sāmne pahrā de rahe the. ⁷ Achānak ek tez raushnī koṭharī meñ chamak uṭhī aur Rab kā ek farishtā Patras ke sāmne ā kharā huā. Us ne us ke pahlū ko jhaṭkā de kar use jagā diyā aur kahā, “Jaldī karo! Uṭho!” Tab Patras kī kalāiyon par kī zanjireñ gir gaīn. ⁸ Phir farishte ne use batāyā, “Apne kapṛe aur jūte pahan lo.” Patras ne aisā hī kiyā. Farishte ne kahā, “Ab apnī chādar oṛh kar mere pīchhe ho lo.” ⁹ Chunāñche Patras koṭharī se nikal kar farishte ke pīchhe ho liyā agarche use ab tak samajh nahīn āī thī ki jo kuchh ho rahā hai haqīqī hai. Us kā ḡhayāl thā ki main royā dekh rahā hūn. ¹⁰ Donon pahle pahre se guzar gae. Phir dūsre se aur yon shahr meñ pahuñchāne wāle lohe ke geṭ ke pās āe. Yih ḡhud baḡhud khul gayā aur wuh donon nikal kar ek galī meñ chalne lage. Chalte chalte farishte ne achānak Patras ko chhoṛ diyā.

¹¹ Phir Patras hosh meñ ā gayā. Us ne kahā, “Wāqaī, Ḳhudāwand ne apne farishte ko mere pās bhej kar mujhe Herodes ke hāth se bachāyā hai. Ab Yahūdī qaum kī tawaqqo pūrī nahīn hogī.”

¹² Jab yih bāt use samajh āī to wuh Yūhannā Marqus kī mān Mariyam ke ghar chalā gayā. Wahān bahut-se afrād jamā ho kar duā kar rahe the. ¹³ Patras ne geṭ khaṭkhaṭāyā to ek naukaranī deḡhne ke lie āī. Us kā nām rudī thā. ¹⁴ Jab us ne Patras kī āwāz pahchān lī to wuh ḡhushī ke māre geṭ ko kholne ke bajāe daur kar andar chalī gaī aur batāyā, “Patras geṭ par kharē haiñ!” ¹⁵ Hāzirīn ne kahā, “Hosh meñ āo!” Lekin wuh apnī bāt par aṛī rahī. Phir unhon ne kahā, “Yih us kā farishtā hogā.”

¹⁶ Ab tak Patras bāhar kharā khaṭkhaṭā rahā thā. Chunāñche unhon ne geṭ ko khol diyā. Patras ko dekh kar wuh hairān rah gae. ¹⁷ Lekin us ne apne hāth se ḡhāmosh rahne kā ishārā kiyā aur unheñ sārā wāqiyā sunāyā ki Ḳhudāwand mujhe kis tarah jel se nikāl lāyā hai. “Yāqūb aur bāqī bhāiyon ko bhī yih batānā,” yih kah kar wuh kahīn aur chalā gayā.

¹⁸ Aglī subah jel ke faujiyon meñ baṛī halchal mach gaī ki Patras kā kyā huā hai.
¹⁹ Jab Herodes ne use ḍhūṇḍā aur na pāyā to us ne pahredāron kā bayān le kar unheñ sazā-e-maut de di.

Is ke bād wuh Yahūdiyā se chalā gayā aur Qaisariyā meñ rahne lagā.

Herodes Agrippā kī Maut

²⁰ Us waqt wuh Sūr aur Saidā ke bāshindon se nihāyat nārāz thā. Is lie donon shahron ke numāinde mil kar sulah kī darḵhāst karne ke lie us ke pās āe. Wajah yih thī ki un kī ḵhurāk Herodes ke mulk se hāsīl hotī thī. Unhon ne bādshāh ke mahal ke inḥārj blastus ko is par āmādā kiyā ki wuh un kī madad kare ²¹ aur bādshāh se milne kā dīn muqarrar kiyā. Jab wuh dīn āyā to Herodes apnā shāhī libās pahan kar takht par baiṭh gayā aur ek alāniyā taqrīr kī. ²² Awām ne nāre lagā lagā kar pukārā, “Yih Allāh kī āwāz hai, insān kī nahīn.” ²³ Wuh abhī yih kah rahe the ki Rab ke farishte ne Herodes ko mārā, kyonki us ne logon kī parastish qabūl karke Allāh ko jalāl nahīn diyā thā. Wuh bimār huā aur kīron ne us ke jism ko khā khā kar ḵhatm kar diyā. Isī hālat meñ wuh mar gayā.

²⁴ Lekin Allāh kā kalām baṛhtā aur phailtā gayā.

²⁵ Itne meñ Barnabās aur Sāūl Antākiyā kā hadiyā le kar Yarūshalam pahuñch chuke the. Unhon ne paise wahān ke buzurgoñ ke sapurd kar die aur phir Yūhannā Marqus ko sāth le kar wāpas chale gae.

13

Barnabās aur Sāūl ko Tablīghī Ḵhidmat ke lie Chunā Jātā Hai

¹ Antākiyā kī jamāt meñ kāi nabī aur ustād the: Barnabās, Shamāūn jo Kālā kahlātā thā, Lūkiyus Kurenī, Manāhem jis ne bādshāh Herodes Antipās ke sāth parwarish pāī thī aur Sāūl. ² Ek dīn jab wuh rozā rakh kar Ḵhudāwand kī parastish kar rahe the to Rūhul-quds un se hamkalām huā, “Barnabās aur Sāūl ko us ḵhās kām ke lie alag karo jis ke lie main ne unheñ bulāyā hai.”

³ Is par unhon ne mazīd roze rakhe aur duā kī, phir un par apne hāth rakh kar unheñ ruḵsat kar diyā.

Qubrus Meñ

⁴ Yon Barnabās aur Sāūl ko Rūhul-quds kī taraf se bhejā gayā. Pahle wuh sāhili shahr Salūkiyā gae aur wahān jahāz meñ baiṭh kar Jazīrā-e-Qubrus ke lie rawānā hue. ⁵ Jab wuh Salamīs Shahr pahuñche to unhon ne Yahūdiyon ke ibādatḵhānon meñ jā kar Allāh kā kalām sunāyā. Yūhannā Marqus madadgār ke taur par un ke sāth thā.

⁶ Pūre jazīre meñ se safr karte karte wuh Pāfus Shahr tak pahuñch gae. Wahān un kī mulāqāt ek Yahūdī jādūgar se huī jis kā nām Bar-īsā thā. Wuh jhūtā nabī thā ⁷ aur jazīre ke gawarnar Sirgiyus Paulus kī ḵhidmat ke lie hāzir rahtā thā. Sirgiyus ek samajhdār ādmī thā. Us ne Barnabās aur Sāūl ko apne pās bulā liyā kyonki wuh Allāh kā kalām sunane kā ḵhāhishmand thā. ⁸ Lekin jādūgar Ilīmās (Bar-īsā kā dūsrā nām) ne un kī muḵhālafat karke gawarnar ko imān se bāz rakhne kī koshish kī. ⁹ Phir Sāūl jo Paulus bhī kahlātā hai Rūhul-quds se māmūr huā aur ḡhaur se us kī taraf deḵhne lagā. ¹⁰ Us ne kahā, “Iblīs ke farzand! Tū har qism ke dhoke aur badī se bharā huā hai aur har insāf kā dushman hai. Kyā tū Ḵhudāwand kī sīdhī rāhon ko bigārne kī koshish se bāz na āegā? ¹¹ Ab Ḵhudāwand tujhe sazā degā. Tū andhā ho kar kuchh der ke lie sūraj kī raushnī nahīn dekhegā.”

Usī lamhe dhund aur tārikī jādūgar par chhā gaī aur wuh ṭaṭol ṭaṭol kar kisī ko talāsh karne lagā jo us kī rāhnumāi kare. ¹² Yih mājarā dekh kar gawarnar imān lāyā, kyonki Ḵhudāwand kī tālīm ne use hairatzadā kar diyā thā.

Pisidiyā ke Shahr Antākiyā meñ Munādī

¹³ Phir Paulus aur us ke sāthī jahāz par sawār hue aur Pāfus se rawānā ho kar Pirgā Shahr pahuñch gae jo Pamfiliyā meñ hai. Wahāñ Yūhannā Marqus unheñ chhoṛ kar Yarūshalam wāpas chalā gayā. ¹⁴ Lekin Paulus aur Barnabās āge nikal kar Pisidiyā meñ wāqe shahr Antākiyā pahuñche jahāñ wuh Sabat ke dīn Yahūdī ibādatkhāne meñ jā kar baiṭh gae. ¹⁵ Tauret aur nabiyōñ ke sahifōñ kī tilāwat ke bād ibādatkhāne ke rāhnumāōñ ne unheñ kahlā bhejā, “Bhāiyo, agar āp ke pās logoñ ke lie koī nasīhat kī bāt hai to use pesh karen.” ¹⁶ Paulus kharā huā aur hāth kā ishārā karke bolne lagā,

“Isrāīl ke mardo aur khudātars Ġhairyahūdiyo, merī bāt sunen! ¹⁷ Is qaum Isrāīl ke Khudā ne hamāre bāpdādā ko chun kar unheñ Misr meñ hī tāqatwar banā diyā jahāñ wuh ajnabī the. Phir wuh unheñ baṛī qudrat ke sāth wahāñ se nikāl lāyā. ¹⁸ Jab wuh registān meñ phir rahe the to wuh chālīs sāl tak unheñ bardāsht kartā rahā. ¹⁹ Is ke bād us ne Mulk-e-Kanān meñ sāt qaumoñ ko tabāh karke un kī zamīn Isrāīl ko wirse meñ dī. ²⁰ Itne meñ taqrīban 450 sāl guzar gae.

Yashua kī maut par Allāh ne unheñ Samuel Nabī ke daur tak qāzī die tāki un kī rāhnumāī karen. ²¹ Phir in se tang ā kar unhoñ ne bādshāh māngā, is lie us ne unheñ Sāul bin Qīs de diyā jo Binyamīn ke qabīle kā thā. Sāul chālīs sāl tak un kā bādshāh rahā, ²² phir Allāh ne use haṭā kar Dāūd ko takht par biṭhā diyā. Dāūd wuhī ādmī hai jis ke bāre meñ Allāh ne gawāhī dī, ‘Main ne Dāūd bin Yassī meñ ek aisā ādmī pāyā hai jo merī soch rakhtā hai. Jo kuchh bhī main chāhtā hūñ use wuh karegā.’ ²³ Isī bādshāh kī aulād meñ se Īsā niklā jis kā wādā Allāh kar chukā thā aur jise us ne Isrāīl ko najāt dene ke lie bhej diyā. ²⁴ Us ke āne se peshtar Yahyā baptismā dene wāle ne elān kiyā ki Isrāīl kī pūrī qaum ko taubā karke baptismā lene kī zarūrat hai. ²⁵ Apnī khidmat ke ikhtitām par us ne kahā, ‘Tumhāre nazdik main kaun hūñ? Main wuh nahīñ hūñ jo tum samajhte ho. Lekin mere bād wuh ā rahā hai jis ke jūtoñ ke tasme main kholne ke lāyq bhī nahīñ hūñ.’

²⁶ Bhāiyo, Ibrāhīm ke farzando aur Khudā kā khauf mānane wāle Ġhairyahūdiyo! Najāt kā paighām hamen hī bhej diyā gayā hai. ²⁷ Yarūshalam ke rahne wāloñ aur un ke rāhnumāōñ ne Īsā ko na pahchānā balki use mujrim ṭahrāyā. Yoñ un kī mārifat nabiyōñ kī wuh peshgoiyāñ pūrī huīñ jin kī tilāwat har Sabat ko kī jāti hai. ²⁸ Aur agarche unheñ sazā-e-maut dene kī wajah na milī to bhī unhoñ ne Pilātus se guzārish kī ki wuh use sazā-e-maut de. ²⁹ Jab un kī mārifat Īsā ke bāre meñ tamām peshgoiyāñ pūrī huīñ to unhoñ ne use salīb se utār kar qabr meñ rakh diyā. ³⁰ Lekin Allāh ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā ³¹ aur wuh bahut dinoñ tak apne un pairokāroñ par zāhir hotā rahā jo us ke sāth Galīl se Yarūshalam āe the. Yih ab hamārī qaum ke sāmne us ke gawāh haiñ. ³² Aur ab ham āp ko yih khushkhabrī sunāne āe haiñ ki jo wādā Allāh ne hamāre bāpdādā ke sāth kiyā, ³³ use us ne Īsā ko zindā karke hamāre lie jo un kī aulād haiñ pūrā kar diyā hai. Yoñ dūsre zabūr meñ likhā hai, ‘Tū merā Farzand hai, āj main terā Bāp ban gayā hūñ.’ ³⁴ Is haqīqat kā zikr bhī kalām-e-muqaddas meñ kiyā gayā hai ki Allāh use murdoñ meñ se zindā karke kabhī galne-sarñe nahīñ degā: ‘Main tumheñ un muqaddas aur anmiṭ mehrbāniyoñ se nawāzūngā jin kā wādā Dāūd se kiyā thā.’ ³⁵ Yih bāt ek aur hawāle meñ pesh kī gāi hai, ‘Tū apne muqaddas ko galne-sarñe kī naubat tak pahuñchne nahīñ degā.’ ³⁶ Is hawāle kā tālluq Dāūd ke sāth nahīñ hai, kyonki Dāūd apne zamāne meñ Allāh kī marzī kī khidmat karne ke bād faut ho kar apne bāpdādā se jā milā. Us kī lāsh gal kar khatm ho gāi. ³⁷ Balki yih hawālā kisī aur kā zikr kartā hai, us kā jise Allāh ne zindā kar diyā aur jis kā jism galne-sarñe se dochār na huā. ³⁸ Bhāiyo, ab merī yih bāt jān leñ, ham is kī munādī karne āe haiñ ki āp ko is shakhs Īsā ke wasīle se

apne gunāhoṅ kī muāfi miltī hai. Mūsā kī shariāt āp ko kisī tarah bhī rāstbāz qarār nahīn de saktī thī, ³⁹ lekin ab jo bhī Īsā par imān lāe use har lihāz se rāstbāz qarār diyā jātā hai. ⁴⁰ Is lie khabardār! Aisā na ho ki wuh bāt āp par pūrī utre jo nabiyōṅ ke sahīfoṅ meṅ likhī hai,

⁴¹ ‘Ġhaur karo, mazāq urāne wālo!

Hairatzadā ho kar halāk ho jāo.

Kyōṅki main tumhāre jīte-jī ek aisā kām karūṅga

jis kī jab khabar sunoge

to tumheṅ yaqīn nahīn āegā.’ ”

⁴² Jab Paulus aur Barnabās ibādatkhāne se nikalne lage to logoṅ ne un se guzārish kī, “Agle Sabat hamēṅ in bātoṅ ke bāre meṅ mazīd kuchh batāēṅ.” ⁴³ Ibādat ke bād bahut-se Yahūdī aur Yahūdī imān ke naumurīd Paulus aur Barnabās ke pīchhe ho lie, aur donoṅ ne un se bāt karke un kī hauslā-afzāi kī ki Allāh ke fazl par qāym raheṅ.

⁴⁴ Agle Sabat ke dīn taqriban tamām shahr Khudāwand kā kalām sunane ko jamā huā. ⁴⁵ Lekin jab Yahūdīyōṅ ne hujūm ko dekhā to wuh hasad se jal gae aur Paulus kī bātoṅ kī tardīd karke kufr bakne lage. ⁴⁶ Is par Paulus aur Barnabās ne un se sāf sāf kah diyā, “Lāzim thā ki Allāh kā kalām pahle āp ko sunāyā jāe. Lekin chūṅki āp use mustarad karke apne āp ko abadī zindagī ke lāyq nahīn samajhte is lie ham ab Ġhairyahūdīyōṅ kī taraf ruḵh karte haiṅ. ⁴⁷ Kyōṅki Khudāwand ne hamēṅ yihī hukm diyā jab us ne farmāyā, ‘Main ne tujhe dīgar aqwām kī raushnī banā dī hai tāki tū merī najāt ko duniyā kī intahā tak pahuṅchāe.’ ”

⁴⁸ Yih sun kar Ġhairyahūdī khush hue aur Khudāwand ke kalām kī tamjīd karne lage. Aur jitne abadī zindagī ke lie muqarrar kie gae the wuh imān lāe.

⁴⁹ Yoṅ Khudāwand kā kalām pūre ilāqe meṅ phail gayā. ⁵⁰ Phir Yahūdīyōṅ ne shahr ke līdaroṅ aur Yahūdī imān rakhne wālī kuchh bārasūḵh Ġhairyahūdī khawātīn ko uksā kar logoṅ ko Paulus aur Barnabās ko satāne par ubhārā. Ākhirkār unheṅ shahr kī sarhaddoṅ se nikāl diyā gayā. ⁵¹ Is par wuh un ke khilāf gawāhī ke taur par apne jūtoṅ se gard jhār kar āge barhe aur Ikuniyum Shahr pahuṅch gae. ⁵² Aur Antākiyā ke shāgird khushī aur Rūhul-quds se bhare rahe.

14

Ikuniyum Meṅ

¹ Ikuniyum meṅ Paulus aur Barnabās Yahūdī ibādatkhāne meṅ jā kar itne iḵhtiyār se bole ki Yahūdīyōṅ aur Ġhairyahūdīyōṅ kī baṛī tādād imān le āī. ² Lekin jin Yahūdīyōṅ ne imān lāne se inkār kiyā unhoṅ ne Ġhairyahūdīyōṅ ko uksā kar bhāiyōṅ ke bāre meṅ un ke khayālāt kharāb kar die. ³ To bhī rasūl kāfī der tak wahān thahre. Unhoṅ ne dilerī se Khudāwand ke bāre meṅ tālīm dī aur Khudāwand ne apne fazl ke paighām kī tasdīq kī. Us ne un ke hāthoṅ ilāhī nishān aur mojize rūnumā hone die. ⁴ Lekin shahr meṅ ābād log do gurohoṅ meṅ baṭ gae. Kuchh Yahūdīyōṅ ke haq meṅ the aur kuchh rasūloṅ ke haq meṅ.

⁵ Phir kuchh Ġhairyahūdīyōṅ aur Yahūdīyōṅ meṅ josh ā gayā. Unhoṅ ne apne līdaroṅ samet faislā kiyā ki ham Paulus aur Barnabās kī tazlīl karke unheṅ sangsār kareṅge. ⁶ Lekin jab rasūloṅ ko patā chalā to wuh hijrat karke lukāuniyā ke shahroṅ Lustrā, Dirbe aur irdgird ke ilāqe meṅ ⁷ Allāh kī khushkhabrī sunāte rahe.

Lustrā aur Dirbe

⁸ Lustrā meṅ Paulus aur Barnabās kī mulāqāt ek ādmī se huī jis ke pānwoṅ meṅ tāqat nahīn thī. Wuh paidāish hī se langarā thā aur kabhī bhī chal-phir na sakā thā. Wuh wahān baiṭhā ⁹ un kī bāteṅ sun rahā thā ki Paulus ne Ġhaur se us kī taraf

dekhā. Us ne jān liyā ki us ādmī meñ rihāi pāne ke lāyq īmān hai. ¹⁰ Is lie wuh ūnchī āwāz se bolā, “Apne pānwoñ par kharē ho jāen!” Wuh uchhal kar kharā huā aur chalne-phirne lagā. ¹¹ Paulus kā yih kām dekh kar hujūm apnī maqāmī zabān meñ chillā uṭhā, “In ādmiyoñ kī shakl meñ dewatā hamāre pās utar āe haiñ.” ¹² Unhoñ ne Barnabās ko Yūnānī dewatā Ziyūs qarār diyā aur Paulus ko dewatā Hirmes, kyonki kalām sunāne kī khidmat zyādātar wuh anjām detā thā. ¹³ Is par shahr se bāhar wāqe Ziyūs ke mandir kā pujārī shahr ke darwāze par bail aur phūloñ ke hār le āyā aur hujūm ke sāth qurbāniyāñ charhāne kī taiyāriyāñ karne lagā.

¹⁴ Yih sun kar Barnabās aur Sāul rasūl apne kapron ko phār kar hujūm meñ jā ghuse aur chillāne lage, ¹⁵ “Mardo, yih āp kyā kar rahe haiñ? Ham bhī āp jaise insān haiñ. Ham to āp ko Allāh kī yih khushkhabrī sunāne āe haiñ ki āp in bekār chīzoñ ko chhoṛ kar zindā Khudā kī taraf rujū farmāen jis ne āsmān-o-zamīn, samundar aur jo kuchh un meñ hai paidā kiya hai. ¹⁶ Māzī meñ us ne tamām Ghairyahūdī qaumoñ ko khulā chhoṛ diyā thā ki wuh apnī apnī rāh par chalen. ¹⁷ To bhī us ne aisī chīzen āp ke pās rahne dī haiñ jo us kī gawāhī detī haiñ. Us kī mehrbānī is se zāhir hotī hai ki wuh āp ko bārish bhej kar har mausam kī fasleñ muhaiyā kartā hai aur āp ser ho kar khushī se bhar jāte haiñ.” ¹⁸ In alfāz ke bāwujūd Paulus aur Barnabās ne baṛī mushkil se hujūm ko unheñ qurbāniyāñ charhāne se rokā.

¹⁹ Phir kuchh Yahūdī Pisidiyā ke Antākiyā aur Ikuniyum se wahān āe aur hujūm ko apnī taraf māyl kiya. Unhoñ ne Paulus ko sangsār kiya aur shahr se bāhar ghasiṭ kar le gae. Un kā khayāl thā ki wuh mar gayā hai, ²⁰ lekin jab shāgird us ke gird jamā hue to wuh uṭh kar shahr kī taraf wāpas chal paṛā. Agle din wuh Barnabās samet Dirbe chalā gayā.

Shām ke Antākiyā meñ Wāpasī

²¹ Dirbe meñ unhoñ ne Allāh kī khushkhabrī sunā kar bahut-se shāgird banāe. Phir wuh muṛ kar Lustrā, Ikuniyum aur Pisidiyā ke Antākiyā wāpas āe. ²² Har jagah unhoñ ne shāgirdoñ ke dil mazbūt karke un kī hauslā-afzāi kī ki wuh īmān meñ sābitqadam raheñ. Unhoñ ne kahā, “Lāzim hai ki ham bahut-sī musibatoñ meñ se guzar kar Allāh kī bādshāhī meñ dākhil hoñ.” ²³ Paulus aur Barnabās ne har jamāt meñ buzurg bhī muqarrar kie. Unhoñ ne roze rakh kar duā kī aur unheñ us Khudāwand ke sapurd kiya jis par wuh īmān lāe the.

²⁴ Yoñ Pisidiyā ke ilāqe meñ se safr karte karte wuh Pamfiliyā pahuñche. ²⁵ Unhoñ ne Pirgā meñ kalām-e-muqaddas sunāyā aur phir utar kar Attaliyā pahuñche. ²⁶ Wahān se wuh jahāz meñ baiṭh kar Shām ke shahr Antākiyā ke lie rawānā hue, us shahr ke lie jahān īmāndāroñ ne unheñ is tablighī safr ke lie Allāh ke fazl ke sapurd kiya thā. Yoñ unhoñ ne apnī is khidmat ko pūrā kiya.

²⁷ Antākiyā pahuñch kar unhoñ ne īmāndāroñ ko jamā karke un tamām kāmōñ kā bayān kiya jo Allāh ne un ke wasīle se kie the. Sāth sāth unhoñ ne yih bhī batāyā ki Allāh ne kis tarah Ghairyahūdīyoñ ke lie bhī īmān kā darwāzā khol diyā hai. ²⁸ Aur wuh kāfī der tak wahān ke shāgirdoñ ke pās ṭahre rahe.

15

Yarūshalam meñ Mushāwratī Ijtimā

¹ Us waqt kuchh ādmī Yahūdīyā se ā kar Shām ke Antākiyā meñ bhāiyoñ ko yih tālīm dene lage, “Lāzim hai ki āp kā Mūsā kī shariāt ke mutābiq khatnā kiya jāe, warnā āp najāt nahīñ pā sakeñge.” ² Is se un ke aur Barnabās aur Paulus ke darmiyān nā-ittafāqī paidā ho gaī aur donoñ un ke sāth khūb bahs-mubāhasā karne lage. Ākhirkār jamāt ne Paulus aur Barnabās ko muqarrar kiya ki wuh chand ek aur

maqāmī īmāndāroṇ ke sāth Yarūshalam jāēn aur wahān ke rasūloṇ aur buzurgoṇ ko yih muāmālā pesh karen.

³ Chunānche jamāt ne unheṇ rawānā kiyā aur wuh Fenīke aur Sāmariya meṇ se guzare. Rāste meṇ unhoṇ ne maqāmī īmāndāroṇ ko tafsīl se batāyā ki Ġhairyahūdī kis tarah Ḳhudāwand kī taraf rujū lā rahe haiṇ. Yih sun kar tamām bhāi nihāyat ḵhush hue. ⁴ Jab wuh Yarūshalam pahuṇch gae to jamāt ne apne rasūloṇ aur buzurgoṇ samet un kā istiqbāl kiyā. Phir Paulus aur Barnabās ne sab kuchh bayān kiyā jo un kī mārifat huā thā. ⁵ Yih sun kar kuchh īmāndār khare hue jo Farīsī firqe meṇ se the. Unhoṇ ne kahā, “Lāzim hai ki Ġhairyahūdīyoṇ kā ḵhatnā kiyā jāe aur unheṇ hukm diyā jāe ki wuh Mūsā kī shariāt ke mutābiq zindagī guzareṇ.”

⁶ Rasūl aur buzurg is muāmāle par ġhaur karne ke lie jamā hue. ⁷ Bahut bahs-mubāhasā ke bād Patras khara huā aur kahā, “Bhāiyo, āp jānte haiṇ ki Allāh ne bahut der huī āp meṇ se mujhe chun liyā ki Ġhairyahūdīyoṇ ko Allāh kī ḵhushḵhabrī sunāūn tāki wuh īmān lāēn. ⁸ Aur Allāh ne jo diloṇ ko jāntā hai is bāt kī tasdīq kī hai, kyonki us ne unheṇ wuhī Rūhul-quḍs baḵshā hai jo us ne hameṇ bhī diyā thā. ⁹ Us ne ham meṇ aur un meṇ koī bhī farq na rakhā balki īmān se un ke diloṇ ko bhī pāk kar diyā. ¹⁰ Chunānche āp Allāh ko is meṇ kyon āzmā rahe haiṇ ki āp Ġhairyahūdī shāgirdoṇ kī gardan par ek aisā juā rakhnā chāhte haiṇ jo na ham aur na hamāre bāpdādā uṭhā sakte the? ¹¹ Dekheṇ, ham to īmān rakhte haiṇ ki ham sab ek hī tarīqe yānī Ḳhudāwand Īsā ke fazl hī se najāt pāte haiṇ.”

¹² Tamām log chup rahe to Paulus aur Barnabās unheṇ un ilāhī nishānoṇ aur mojizoṇ ke bāre meṇ batāne lage jo Allāh ne un kī mārifat Ġhairyahūdīyoṇ ke darmiyān kie the. ¹³ Jab un kī bāt ḵhatm huī to Yāqūb ne kahā, “Bhāiyo, merī bāt sunēn! ¹⁴ Shamāūn ne bayān kiyā hai ki Allāh ne kis tarah pahlā qadam uṭhā kar Ġhairyahūdīyoṇ par apnī fikrmandī kā izhār kiyā aur un meṇ se apne lie ek qaum chun lī. ¹⁵ Aur yih bāt nabīyoṇ kī peshgoīyoṇ ke bhī mutābiq hai. Chunānche likhā hai,

¹⁶ ‘Is ke bād maiṇ wāpas ā kar

Dāūd ke tabāhshudā ghar ko nae sire se tāmīr karūnga,
maiṇ us ke khandarāt dubārā tāmīr karke bahāl karūnga

¹⁷ tāki logoṇ kā bachā-khuchā hissā aur wuh tamām qaumeṇ
mujhe ḡhūndeṇ jin par mere nām kā ṭhappā lagā hai.

Yih Rab kā farmān hai, aur wuh yih karegā bhī’

¹⁸ balki yih use azal se mālūm hai.

¹⁹ Yihī pesh-e-nazar rakh kar merī rāy yih hai ki ham un Ġhairyahūdīyoṇ ko jo Allāh kī taraf rujū kar rahe haiṇ ġhairzarūrī taklīf na deṇ. ²⁰ Is ke bajāe behtar yih hai ki ham unheṇ likh kar hidāyat deṇ ki wuh in chīzoṇ se parhez karen: aise khānoṇ se jo butoṇ ko pesh kie jāne se nāpāk haiṇ, zinākārī se, aise jānwaroṇ kā gosht khāne se jinheṇ galā ghūnt kar mār diyā gayā ho aur ḵhūn khāne se. ²¹ Kyonki Mūsawī shariāt kī munādī karne wāle kāi nasloṇ se har shahr meṇ rah rahe haiṇ. Jis shahr meṇ bhī jāēn har Sabat ke dīn shariāt kī tilāwat kī jāti hai.”

Ġhairyahūdī Īmāndāroṇ ke Nām Ḳhat

²² Phir rasūloṇ aur buzurgoṇ ne pūrī jamāt samet faislā kiyā ki ham apne meṇ se kuchh ādmī chun kar Paulus aur Barnabās ke hamrah Shām ke shahr Antākiyā bhej deṇ. Do ko chunā gayā jo bhāīyoṇ meṇ rāhnumā the, Yahūdāh Barsabbā aur Silās. ²³ Un ke hāth unhoṇ ne yih ḵhat bhejā,

“Yarūshalam ke rasūloṇ aur buzurgoṇ kī taraf se jo āp ke bhāi haiṇ.

Azīz Ġhairyahūdī bhāiyo jo Antākiyā, Shām aur Kilikiyā meñ rahte haiñ, assalāmu alaikum!

²⁴ Sunā hai ki ham meñ se kuchh logoñ ne āp ke pās ā kar āp ko pareshān karke bechain kar diyā hai, hālāñki ham ne unheñ nahīñ bhejā thā. ²⁵ Is lie ham sab is par muttafiq hue ki kuchh ādmiyoñ ko chun kar apne pyāre bhāiyoñ Barnabās aur Paulus ke hamrāh āp ke pās bhejeñ. ²⁶ Barnabās aur Paulus aise log haiñ jinheñ ne hamāre Khudāwand Īsā Masīh kī khātir apnī jāñ khatre meñ dāl dī hai. ²⁷ Un ke sāthī Yahūdāh aur Silās haiñ jin ko ham ne is lie bhejā ki wuh zabānī bhī un bātoñ kī tasdiq kareñ jo ham ne likhī haiñ.

²⁸ Ham aur Rūhul-quds is par muttafiq hue haiñ ki āp par siwāe in zarūrī bātoñ ke koī bojh na dāleñ: ²⁹ Butoñ ko pesh kiyā gayā khānā mat khānā, khūn mat khānā, aise jānwaroñ kā gosht mat khānā jo galā ghūñṭ kar mār die gae hoñ. Is ke alāwā zinākārī na kareñ. In chīzoñ se bāz raheñge to achchhā kareñge. Khudā hāfiz.”

³⁰ Paulus, Barnabās aur un ke sāthī rukhsat ho kar Antākiyā chale gae. Wahāñ pahuñch kar unhoñ ne jamāt ikaṭṭhī karke use khat de diyā. ³¹ Use parh kar imāndār us ke hauslā-afzā paighām par khush hue. ³² Yahūdāh aur Silās ne bhī jo khud nabī the bhāiyoñ kī hauslā-afzāi aur mazbūtī ke lie kāfī bāteñ kīñ. ³³ Wuh kuchh der ke lie wahāñ ṭahre, phir maqāmī bhāiyoñ ne unheñ salāmatī se alwidā kahā tāki wuh bhejne wāloñ ke pās wāpas jā sakeñ. ³⁴ [Lekin Silās ko wahāñ ṭaharnā achchhā lagā.]

³⁵ Paulus aur Barnabās khud kuchh aur der Antākiyā meñ rahe. Wahāñ wuh bahut-se aur logoñ ke sāth Khudāwand ke kalām kī tālīm dete aur us kī munādī karte rahe.

Paulus aur Barnabās Judā Ho Jāte Haiñ

³⁶ Kuchh dinoñ ke bād Paulus ne Barnabās se kahā, “Āo, ham muṛ kar un tamām shahroñ meñ jāeñ jahāñ ham ne Khudāwand ke kalām kī munādī kī hai aur wahāñ ke bhāiyoñ se mulāqāt karke un kā hāl mālūm kareñ.” ³⁷ Barnabās muttafiq ho kar Yūhannā Marqus ko sāth le jānā chāhtā thā, ³⁸ lekin Paulus ne isrār kiya ki wuh sāth na jāe, kyonki Yūhannā Marqus pahle daure ke daurān hī Pamfiliyā meñ unheñ chhoṛ kar un ke sāth khidmat karne se bāz āyā thā. ³⁹ Is se un meñ itnā saṁkṭ iḳhtilāf paidā huā ki wuh ek dūsre se judā ho gae. Barnabās Yūhannā Marqus ko sāth le kar jahāz meñ baiṭh gayā aur Qubrus chalā gayā, ⁴⁰ jabki Paulus ne Silās ko khidmat ke lie chun liyā. Maqāmī bhāiyoñ ne unheñ Khudāwand ke fazl ke sapurd kiya aur wuh rawānā hue. ⁴¹ Yoñ Paulus jamātoñ ko mazbūt karte karte Shām aur Kilikiyā meñ se guzarā.

16

Tīmuthiyus kā Chunāo

¹ Chalte chalte wuh Dirbe pahuñchā, phir Lustrā. Wahāñ ek shāgird banām Tīmuthiyus rahtā thā. Us kī Yahūdī māñ imān lāī thī jabki bāp Yūnānī thā. ² Lustrā aur Ikuniyum ke bhāiyoñ ne us kī achchhī riport dī, ³ is lie Paulus use safr par apne sāth le jānā chāhtā thā. Us ilāqe ke Yahūdīyoñ kā lihāz karke us ne Tīmuthiyus kā khatnā karwāyā, kyonki sab log is se wāqif the ki us kā bāp Yūnānī hai. ⁴ Phir shahr bashahr jā kar unhoñ ne maqāmī jamātoñ ko Yarūshalām ke rasūloñ aur buzurgoñ ke wuh faisle pahuñchāe jin ke mutābiq zindagī guzārñī thī. ⁵ Yoñ jamāteñ imān meñ mazbūt huīñ aur tādād meñ roz baroz baṛhtī gaīñ.

Troās meñ Paulus kī Royā

⁶ Rūhul-quds ne unheñ sūbā Āsiyā meñ kalām-e-muqaddas kī munādī karne se rok liyā, is lie wuh Farūgiyā aur Galatiyā ke ilāqe meñ se guzare. ⁷ Mūsiyā ke qarīb ā kar unhoñ ne shimāl kī taraf sūbā Bithuniyā meñ dākhil hone kī koshish kī. Lekin

Īsā ke Rūh ne unheñ wahāñ bhī jāne na diyā, ⁸ is lie wuh Mūsiyā meñ se guzar kar bandargāh Troās pahuñche. ⁹ Wahāñ Paulus ne rāt ke waqt royā dekhī jis meñ shimālī Yūnān meñ wāqe sūbā Makiduniyā kā ek ādmī kharā us se iltamās kar rahā thā, “Samundar ko pār karke Makiduniyā āeñ aur hamārī madad karen!” ¹⁰ Jyon hī us ne yih royā dekhī ham Makiduniyā jāne kī taiyāriyāñ karne lage. Kyonki ham ne royā se yih natijā nikālā ki Allāh ne hameñ us ilāqe ke logoñ ko khushkhabrī sunāne ke lie bulāyā hai.

Filippī meñ Ludiya kī Tabdīlī

¹¹ Ham Troās meñ jahāz par sawār ho kar sīdhe Jazīrā-e-Samutrāke ke lie rawānā hue. Phir agle din āge nikal kar Nayāpulis pahuñche. ¹² Wahāñ jahāz se utar kar ham Filippī chale gae. Jo sūbā Makiduniyā ke us zile kā sadr shahr thā aur Romī nauābādī thā. Is shahr meñ ham kuchh dīn thāhre. ¹³ Sabat ke din ham shahr se nikal kar dariyā ke kināre gae. Jahāñ hamārī tawaqqo thī ki Yahūdī duā ke lie jamā hoñge. Wahāñ ham baiṭh kar kuchh khawātīn se bāt karne lage jo ikatṭhī huī thīñ. ¹⁴ Un meñ se Thuātīrā Shahr kī ek aurat thī jis kā nām Ludiya thā. Us kā peshā qīmṭī arghawānī rang ke kapre kī tijārat thā aur wuh Allāh kī parastish karne wālī Ghairyahūdī thī. Khudāwand ne us ke dil ko khol diyā, aur us ne Paulus kī bātoñ par tawajjuh dī. ¹⁵ Us ke aur us ke ghar wāloñ ke baptismā lene ke bād us ne hameñ apne ghar meñ thaharne kī dāwat dī. Us ne kahā, “Agar āp samajhte haiñ ki maiñ wāqai Khudāwand par imān lāī hūñ to mere ghar ā kar thāhren.” Yon us ne hameñ majbūr kiya.

Filippī kī Jel Meñ

¹⁶ Ek dīn ham duā kī jagah kī taraf jā rahe the ki hamārī mulāqāt ek laundī se huī jo ek badrūh ke zariye logoñ kī qismat kā hāl batātī thī. Is se wuh apne mālikoñ ke lie bahut-se paise kamātī thī. ¹⁷ Wuh Paulus aur hamāre pīchhe par kar chīkh chīkh kar kahne lagī, “Yih ādmī Allāh Tālā ke khādīm haiñ jo āp ko najāt kī rāh batāne āe haiñ.” ¹⁸ Yih silsilā roz baroz jāri rahā. Ākhirkār Paulus tang ā kar muṛā aur badrūh se kahā, “Maiñ tujhe Īsā Masīh ke nām se hukm detā hūñ ki larṭkī meñ se nikal jā!” Usī lamhe wuh nikal gaī.

¹⁹ Us ke mālikoñ ko mālūm huā ki paise kamāne kī ummīd jāti rahī to wuh Paulus aur Silās ko pakar kar chauk meñ baiṭhe iqtidār rakhne wāloñ ke sāmne ghasīṭ le gae. ²⁰ Unheñ majīstretoñ ke sāmne pesh karke wuh chillāne lage, “Yih ādmī hamāre shahr meñ halchal paidā kar rahe haiñ. Yih Yahūdī haiñ ²¹ aur aise rasm-o-riwāj kā prachār kar rahe haiñ jinheñ qabūl karnā aur adā karnā ham Romiyon ke lie jāyz nahīñ.” ²² Hujūm bhī ā milā aur Paulus aur Silās ke khilāf bāteñ karne lagā.

Is par majīstretoñ ne hukm diyā ki un ke kapre utāre aur unheñ lāṭhī se mārā jāe. ²³ Unhoñ ne un kī khūb piṭāi karwā kar unheñ qaidkhāne meñ dāl diyā aur dāroḡhe se kahā ki ehtiyāt se un kī pahrādārī karo. ²⁴ Chunāñche us ne unheñ jel ke sab se andarūnī hisse meñ le jā kar un ke pānw kāṭh meñ dāl die.

²⁵ Ab aisā huā ki Paulus aur Silās ādhī rāt ke qarīb duā kar rahe aur Allāh kī tamjīd ke gīt gā rahe the aur bāqī qaidī sun rahe the. ²⁶ Achānak barā zalzalā āyā aur qaidkhāne kī pūrī imārat buniyādoñ tak hīl gaī. Fauran tamām darwāze khul gae aur tamām qaidiyon kī zanjireñ khul gaīñ. ²⁷ Dāroḡhā jāg uṭhā. Jab us ne dekhā ki jel ke darwāze khule haiñ to wuh apnī talwār nikāl kar khudkushī karne lagā, kyonki aisā lag rahā thā ki qaidī farār ho gae haiñ. ²⁸ Lekin Paulus chillā uṭhā, “Mat karen! Apne āp ko nuqsān na pahuñchāeñ. Ham sab yihīñ haiñ.”

²⁹ Dāroḡhe ne charāḡh mangwā liyā aur bhāḡ kar andar āyā. Larazte larazte wuh Paulus aur Silās ke sāmne gir gayā. ³⁰ Phir unheñ bāhar le jā kar us ne pūchhā, “Sāhibo, mujhe najāt pāne ke lie kyā karnā hai?”

³¹ Unhoñ ne jawāb diyā, “K̄hudāwand Īsā par īmān lāeñ to āp aur āp ke gharāne ko najāt milegī.” ³² Phir unhoñ ne use aur us ke tamām ghar wāloñ ko K̄hudāwand kā kalām sunāyā. ³³ Aur rāt kī usī gharī dāroḡhe ne unheñ le jā kar un ke zaḡhmoñ ko dhoyā. Is ke bād us kā aur us ke sāre ghar wāloñ kā baptismā huā. ³⁴ Phir us ne unheñ apne ghar meñ lā kar khānā khilāyā. Allāh par īmān lāne ke bāis us ne aur us ke tamām ghar wāloñ ne baṛī k̄hushī manāī.

³⁵ Jab dīn chaṛhā to majiṣṭreṭoñ ne apne afsaroñ ko dāroḡhe ke pās bhijwā diyā ki wuh Paulus aur Silās ko rihā kare.

³⁶ Chunāñche dāroḡhe ne Paulus ko un kā paighām pahuñchā diyā, “Majiṣṭreṭoñ ne hukm diyā hai ki āp aur Silās ko rihā kar diyā jāe. Ab nikal kar salāmatī se chale jāeñ.”

³⁷ Lekin Paulus ne etarāz kiyā. Us ne un se kahā, “Unhoñ ne hamēñ awām ke sāmne hī aur adālat meñ pesh kie baḡhair mār kar jel meñ ḡāl diyā hai hālāñki ham Romī shahrī haiñ. Aur ab wuh hamēñ chupke se nikālñā chāhte haiñ? Hargiz nahīñ! Ab wuh k̄hud āeñ aur hamēñ bāhar le jāeñ.”

³⁸ Afsaroñ ne majiṣṭreṭoñ ko yih k̄habar pahuñchāī. Jab unheñ mālūm huā ki Paulus aur Silās Romī shahrī haiñ to wuh ghabrā gae. ³⁹ Wuh k̄hud unheñ samjhāne ke lie āe aur jel se bāhar lā kar guzārish kī ki shahr ko chhoṛ deñ. ⁴⁰ Chunāñche Paulus aur Silās jel se nikal āe. Lekin pahle wuh Ludiya ke ghar gae jahāñ wuh bhāiyōñ se mile aur un kī hauslā-afzāī kī. Phir wuh chale gae.

17

Thissalunīke Meñ

¹ Amfipulis aur Apulloniyā se ho kar Paulus aur Silās Thissalunīke Shahr pahuñch gae jahāñ Yahūdī ibādatkhānā thā. ² Apnī ādat ke mutābiq Paulus us meñ gayā aur lagātār tīn Sabatoñ ke daurān kalām-e-muqaddas se dalāyl de de kar Yahūdīyōñ ko qāyl karne kī koshish kartā rahā. ³ Us ne kalām-e-muqaddas kī tashriḥ karke sābit kiyā ki Masīh kā dukh uṭhānā aur murdoñ meñ se jī uṭhnā lāzim thā. Us ne kahā, “Jis Īsā kī maiñ k̄habar de rahā hūñ, wuhī Masīh hai.” ⁴ Yahūdīyōñ meñ se kuchh qāyl ho kar Paulus aur Silās se wābastā ho gae. Jin meñ k̄hudātars Yūnāniyōñ kī baṛī tādād aur bārasūkh k̄hawātīn bhī sharīk thīñ.

⁵ Yih dekh kar bāqī Yahūdī hasad karne lage. Unhoñ ne galiyōñ meñ āwārā phirne wāle kuchh sharīr ādmī ikatṭhe karke julūs nikālā aur shahr meñ halchal machā dī. Phir Yāson ke ghar par hamlā karke unhoñ ne Paulus aur Silās ko ḡhūñḡā tāki unheñ awāmī ijlās ke sāmne pesh karen. ⁶ Lekin wuh wahāñ nahīñ the, is lie wuh Yāson aur chand ek aur īmāndār bhāiyōñ ko shahr ke majiṣṭreṭoñ ke sāmne lāe. Unhoñ ne chīkh kar kahā, “Yih log pūrī duniyā meñ garbar paidā kar rahe haiñ aur ab yahāñ bhī ā gae haiñ. ⁷ Yāson ne unheñ apne ghar meñ ṭhahrāyā hai. Yih sab shahanshāh ke ahkām kī k̄hilāfwarzī kar rahe haiñ, kyonki yih kisī aur ko bādshāh mānte haiñ jis kā nām Īsā hai.” ⁸ Is tarah kī bātoñ se unhoñ ne hujūm aur majiṣṭreṭoñ meñ baṛā hangāmā paidā kiyā. ⁹ Chunāñche majiṣṭreṭoñ ne Yāson aur dūsroñ se zamānat lī aur phir unheñ chhoṛ diyā.

Beriyā Meñ

¹⁰ Usī rāt bhāiyōñ ne Paulus aur Silās ko Beriyā bhej diyā. Wahāñ pahuñch kar wuh Yahūdī ibādatkhāne meñ gae. ¹¹ Yih log Thissalunīke ke Yahūdīyōñ kī nisbat zyādā khule zahan ke the. Yih baṛe shauq se Paulus aur Silās kī bāteñ sunte aur roz baroz kalām-e-muqaddas kī taftīsh karte rahe ki kyā wāqāi aisā hai jaisā hamēñ batāyā jā rahā hai? ¹² Natīje meñ in meñ se bahut-se Yahūdī īmān lāe aur sāth sāth bahut-sī bārasūkh Yūnānī k̄hawātīn aur mard bhī. ¹³ Lekin phir Thissalunīke ke Yahūdīyōñ

ko yih khabar milī ki Paulus Beriyā meñ Allāh kā kalām sunā rahā hai. Wuh wahāñ bhī pahūñche aur logoñ ko uksā kar halchal machā dī. ¹⁴ Is par bhāiyōñ ne Paulus ko fauran sāhil par bhej diyā, lekin Silās aur Tīmuthiyus Beriyā meñ pīchhe rah gae. ¹⁵ Jo ādmī Paulus ko sāhil tak pahūñchāne āe the wuh us ke sāth Athene tak gae. Wahāñ wuh use chhoṛ kar wāpas chale gae. Un ke hāth Paulus ne Silās aur Tīmuthiyus ko khabar bhejī ki jitnī jaldī ho sake Beriyā ko chhoṛ kar mere pās ā jāen.

Athene Meñ

¹⁶ Athene Shahr meñ Silās aur Tīmuthiyus kā intazār karte karte Paulus baṛe josh meñ ā gayā, kyonki us ne dekhā ki pūrā shahr butōñ se bharā huā hai. ¹⁷ Wuh Yahūdī ibādatkhāne meñ jā kar Yahūdīyōñ aur kḥudātars Ghairyahūdīyōñ se bahs karne lagā. Sāth sāth wuh rozānā chauk meñ bhī jā kar wahāñ par maujūd logoñ se guftgū kartā rahā. ¹⁸ Ipikūrī aur Stoikī falsafī * bhī us se bahs karne lage. Jab Paulus ne unheñ Isā aur us ke jī ūṭhne kī kḥushkḥabrī sunāi to bāz ne pūchhā, “Yih bakwāsī in bātoñ se kyā kahnā chāhtā hai jo is ne idhar-udhar se chun kar joṛ dī haiñ?”

Dūsroñ ne kahā, “Lagtā hai ki wuh ajnabī dewatāoñ kī khabar de rahā hai.” ¹⁹ Wuh use sāth le kar shahr kī majlis-e-shūrā meñ gae jo Ariyopagus nāmī pahārī par mun'aqid hotī thī. Unhoñ ne darḥāst kī, “Kyā hamēñ mālūm ho saktā hai ki āp kaun-sī naī tālīm pesh kar rahe haiñ? ²⁰ Āp to hamēñ ajīb-o-gharīb bāteñ sunā rahe haiñ. Ab ham un kā sahīh matlab jānanā chāhte haiñ.” ²¹ (Bāt yih thī ki Athene ke tamām bāshinde shahr meñ rahne wāle pardesiyoñ samet apnā pūrā waqt is meñ sarf karte the ki tāzā tāzā kḥayālāt sunēñ yā sunāen.)

²² Paulus majlis meñ khaṛā huā aur kahā, “Athene ke hazarāt, main deḥtā hūñ ki āp har lihāz se bahut mazhabī log haiñ. ²³ Kyonki jab main shahr meñ se guzar rahā thā to un chīzoñ par ghaur kiyā jin kī pūjā āp karte haiñ. Chalte chalte main ne ek aisi qurbāngāh bhī dekhī jis par likhā thā, ‘Nāmālūm Kḥudā kī qurbāngāh.’ Ab main āp ko us Kḥudā kī khabar detā hūñ jis kī pūjā āp karte to haiñ magar āp use jānte nahīñ. ²⁴ Yih wuh Kḥudā hai jis ne duniyā aur us meñ maujūd har chīz kī takhlīq kī. Wuh āsmān-o-zamīn kā mālīk hai, is lie wuh insānī hāthoñ ke banāe hue mandiroñ meñ sukūnat nahīñ kartā. ²⁵ Aur insānī hāth us kī kḥidmat nahīñ kar sakte, kyonki use koī bhī chīz darkār nahīñ hotī. Is ke bajāe wuhī sab ko zindagī aur sāns muhaiyā karke un kī tamām zarūriyāt pūrī kartā hai. ²⁶ Usī ne ek shaḥs ko kḥalaq kiyā tāki duniyā kī tamām qaumeñ us se nikal kar pūrī duniyā meñ phail jāen. Us ne har qaum ke auqāt aur sarhaddeñ bhī muqarrar kiñ. ²⁷ Maqsad yih thā ki wuh Kḥudā ko talāsh karen. Ummīd yih thī ki wuh ṭaṭol ṭaṭol kar use pāen, agarche wuh ham meñ se kisī se dūr nahīñ hotā. ²⁸ Kyonki us meñ ham jīte, harkat karte aur wujūd rakhte haiñ. Āp ke apne kuchh shāyroñ ne bhī farmāyā hai, ‘Ham bhī us ke farzand haiñ.’ ²⁹ Ab chūñki ham Allāh ke farzand haiñ is lie hamārā us ke bāre meñ tasawwur yih nahīñ honā chāhie ki wuh sone, chāñdī yā patthar kā koī mujassamā ho jo insān kī mahārat aur ḍizāyn se banāyā gayā ho. ³⁰ Māzī meñ Kḥudā ne is qism kī jahālat ko nazarandāz kiyā, lekin ab wuh har jagah ke logoñ ko taubā kā hukm detā hai. ³¹ Kyonki us ne ek dīn muqarrar kiyā hai jab wuh insāf se duniyā kī adālat karegā. Aur wuh yih adālat ek shaḥs kī mārifat karegā jis ko wuh muta'ayyin kar chukā hai aur jis kī tasdīq us ne is se kī hai ki us ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā hai.”

³² Murdoñ kī qiyāmat kā zikr sun kar bāz ne Paulus kā mazāq urāyā. Lekin bāz ne kahā, “Ham kisī aur waqt is ke bāre meñ āp se mazīd sunanā chāhte haiñ.” ³³ Phir Paulus majlis se nikal kar chalā gayā. ³⁴ Kuchh log us se wābastā ho kar īmān le āe.

* 17:18 Yānī Rawāqiyat ke falsafī.

Un meñ se majlis-e-shūrā kā membar Diyonīsiyus thā aur ek aurat banām Damaris. Kuchh aur bhī the.

18

Kurinthus Meñ

¹ Is ke bād Paulus Athene ko chhoṛ kar Kurinthus Shahr āyā. ² Wahāñ us kī mulāqāt ek Yahūdī se huī jis kā nām Akwilā thā. Wuh Puntus kā rahne wālā thā aur thoṛī der pahle apnī bīwī Priskillā samet Itālī se āyā thā. Wajah yih thī ki shahanshāh Klaudiyus ne hukm sādīr kiyā thā ki tamām Yahūdī Rom ko chhoṛ kar chale jāēñ. Un logoñ ke pās Paulus gayā ³ aur chūñki un kā peshā bhī khaime silāī karnā thā is lie wuh un ke ghar ṭhahar kar rozī kamāne lagā. ⁴ Sāth sāth us ne har Sabat ko Yahūdī ibādatkhāne meñ tālīm de kar Yahūdiyon aur Yūnāniyon ko qāyl karne kī koshish kī.

⁵ Jab Silās aur Tīmuthiyus Makiduniyā se āe to Paulus apnā pūrā waqt kalām sunāne meñ sarf karne lagā. Us ne Yahūdiyon ko gawāhī dī ki Īsā kalām-e-muqaddas meñ bayān kiyā gayā Masīh hai. ⁶ Lekin jab wuh us kī muḥālafat karke us kī tazlīl karne lage to us ne ehtijāj meñ apne kapṛon se gard jhāṛ kar kahā, “Āp kḥud apnī halākat ke zimmedār haiñ, main bequsūr hūñ. Ab se main Ġhairyahūdiyon ke pās jāyā karūñgā.” ⁷ Phir wuh wahāñ se nikal kar ibādatkhāne ke sāth wāle ghar meñ gayā. Wahāñ Titus Yūstus rahtā thā jo Yahūdī nahīñ thā, lekin Kḥudā kā kḥauf māntā thā. ⁸ Aur Krispus jo ibādatkhāne kā rāhnumā thā apne gharāne samet Kḥudāwand par imān lāyā. Kurinthus ke bahut sāre aur logoñ ne bhī jab Paulus kī bāteñ sunīñ to imān lāe aur baptismā liyā.

⁹ Ek rāt Kḥudāwand royā meñ Paulus se hamkalām huā, “Mat ḍar! Kalām kartā jā aur kḥāmosh na ho, ¹⁰ kyonki main tere sāth hūñ. Koī hamlā karke tujhe nuqsān nahīñ pahuñchāegā, kyonki is shahr meñ mere bahut-se log haiñ.” ¹¹ Phir Paulus mazīd ḍerh sāl wahāñ ṭhahar kar logoñ ko Allāh kā kalām sikhātā rahā.

¹² Un dinoñ meñ jab Galliyo sūbā Aḥayā kā gawarnar thā to Yahūdī muttahid ho kar Paulus ke kḥilāf jamā hue aur use adālat meñ Galliyo ke sāmne lāe. ¹³ Unhoñ ne kahā, “Yih ādmī logoñ ko aise tarīqe se Allāh kī ibādat karne par uksā rahā hai jo hamārī shariāt ke kḥilāf hai.”

¹⁴ Paulus jawāb meñ kuchh kahne ko thā ki Galliyo kḥud Yahūdiyon se muḥātib huā, “Suneñ, Yahūdī mardo! Agar āp kā ilzām koī nāinsāfi yā sangīn jurm hotā to āp kī bāt qābil-e-bardāshat hotī. ¹⁵ Lekin āp kā jhagaṛā mazhabī tālīm, nāmon aur āp kī Yahūdī shariāt se tālluq rakhtā hai, is lie use kḥud hal kareñ. Main is muāmale meñ faisla karne ke lie taiyār nahīñ hūñ.” ¹⁶ Yih kah kar us ne unheñ adālat se bhagā diyā. ¹⁷ Is par hujūm ne Yahūdī ibādatkhāne ke rāhnumā Sosthines ko pakaṛ kar adālat ke sāmne us kī piṭāi kī. Lekin Galliyo ne parwā na kī.

Antākiyā tak Wāpasī kā Safr

¹⁸ Is ke bād bhī Paulus bahut din Kurinthus meñ rahā. Phir bhāiyoñ ko kḥairbād kah kar wuh qarīb ke shahr Kinkhriyā gayā jahāñ us ne kisī mannat ke pūre hone par apne sar ke bāl munde wā die. Is ke bād wuh Priskillā aur Akwilā ke sāth jahāz par sawār ho kar Mulk-e-Shām ke lie rawānā huā. ¹⁹ Pahle wuh Ifisus pahuñche jahāñ Paulus ne Priskillā aur Akwilā ko chhoṛ diyā. Wahāñ bhī us ne Yahūdī ibādatkhāne meñ jā kar Yahūdiyon se bahs kī. ²⁰ Unhoñ ne us se darkḥāst kī ki mazīd waqt un ke sāth guzāre, lekin us ne inkār kiyā ²¹ aur unheñ kḥairbād kah kar kahā, “Agar Allāh kī marzī ho to main āp ke pās wāpas āūñgā.” Phir wuh jahāz par sawār ho kar Ifisus se rawānā huā.

²² Safr karte karte wuh Qaisariyā pahuñch gayā, jahāñ se wuh Yarūshalām jā kar maqāmī jamāt se milā. Is ke bād wuh Antākiyā wāpas chalā gayā ²³ jahāñ wuh kuchh

der ṭhahrā. Phir āge nikal kar wuh Galatiyā aur Farūgiyā ke ilāqe meñ se guzarte hue wahāñ ke tamām imāndāron ko mazbūt kartā gayā.

Apullos Ifisus aur Kurinthus Meñ

²⁴ Itne meñ ek fasīh Yahūdī jise kalām-e-muqaddas kā zabardast ilm thā Ifisus pahuñch gayā thā. Us kā nām Apullos thā. Wuh Misr ke shahr Iskandariyā kā rahne wālā thā. ²⁵ Use Ḳhudāwand kī rāh ke bāre meñ tālīm dī gai thī aur wuh baṛī sargarmī se logoñ ko Īsā ke bāre meñ sikhātā rahā. Us kī yih tālīm sahīh thī agarche wuh abhī tak sirf Yahyā kā baptismā jāntā thā. ²⁶ Ifisus ke Yahūdī ibādatkhāne meñ wuh baṛī dilerī se kalām karne lagā. Yih sun kar Priskillā aur Akwilā ne use ek taraf le jā kar us ke sāmne Allāh kī rāh ko mazīd tafsīl se bayān kiyā. ²⁷ Apullos sūbā Aḳhayā jāne kā ḳhayāl rakhtā thā to Ifisus ke bhāiyoñ ne us kī hauslā-afzāī kī. Unhoñ ne wahāñ ke shāgirdon ko ḳhat likhā ki wuh us kā istiqbāl karen. Jab wuh wahāñ pahuñchā to un ke lie baṛī madad kā bāis banā jo Allāh ke fazl se imān lāe the, ²⁸ kyonki wuh alāniyā mubāhason meñ zabardast dalāyl se Yahūdīyon par ḡhālib āyā aur kalām-e-muqaddas se sābit kiyā ki Īsā Masih hai.

19

Paulus Ifisus Meñ

¹ Jab Apullos Kurinthus meñ ṭhahrā huā thā to Paulus Eshiyā-e-Kūchak ke andarūnī ilāqe meñ se safr karte karte sāhilī shahr Ifisus meñ āyā. Wahāñ use kuchh shāgird mile ² jin se us ne pūchhā, “Kyā āp ko imān lāte waqt Rūhul-quds milā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Nahīn, ham ne to Rūhul-quds kā zikr tak nahīn sunā.”

³ Us ne pūchhā, “To āp ko kaun-sā baptismā diyā gayā?”

Unhoñ ne jawāb diyā, “Yahyā kā.”

⁴ Paulus ne kahā, “Yahyā ne baptismā diyā jab logoñ ne taubā kī. Lekin us ne ḳhud unheñ batāyā, ‘Mere bād āne wāle par imān lāo, yāñi Īsā par.’ ”

⁵ Yih sun kar unhoñ ne Ḳhudāwand Īsā ke nām par baptismā liyā. ⁶ Aur jab Paulus ne apne hāth un par rakhe to un par Rūhul-quds nāzil huā, aur wuh ḡhairzabāneñ bolne aur nabuwwat karne lage. ⁷ In ādmiyoñ kī kul tādād taqriban bārah thī.

⁸ Paulus Yahūdī ibādatkhāne meñ gayā aur tīn mahīne ke daurān Yahūdīyon se dilerī se bāt kartā rahā. Un ke sāth bahs karke us ne unheñ Allāh kī bādshāhī ke bāre meñ qāyl karne kī koshish kī. ⁹ Lekin kuchh aṛ gae. Wuh Allāh ke tābe na hue balki awām ke sāmne hī Allāh kī rāh ko burā-bhalā kahne lage. Is par Paulus ne unheñ chhoṛ diyā. Shāgirdon ko bhī alag karke wuh un ke sāth Turannus ke laikchar hāl meñ jamā huā kartā thā jahāñ wuh rozānā unheñ tālīm detā rahā. ¹⁰ Yih silsilā do sāl tak jāri rahā. Yoñ sūbā Āsiyā ke tamām logoñ ko Ḳhudāwand kā kalām sunane kā mauqā milā, ḳhāh wuh Yahūdī the yā Yūnānī.

Rāhnumā Imām Skiwā ke Sāt Beṭe

¹¹ Allāh ne Paulus kī mārifat ḡhairmāmūlī mojize kie, ¹² yahāñ tak ki jab rūmāl yā epran us ke badan se lagāne ke bād marīzon par rakhe jāte to un kī bīmāriyāñ jāti rahtīñ aur badrūheñ nikal jātīñ. ¹³ Wahāñ kuchh aise Yahūdī bhī the jo jagah jagah jā kar badrūheñ nikālte the. Ab wuh badrūhoñ ke bandhan meñ phañse logoñ par Ḳhudāwand Īsā kā nām istemāl karne kī koshish karke kahne lage, “Maiñ tujhe us Īsā ke nām se nikalne kā hukm detā hūñ jis kī munādī Paulus kartā hai.” ¹⁴ Ek Yahūdī rāhnumā imām banām Skiwā ke sāt beṭe aisā karte the.

¹⁵ Lekin ek dafā jab yihī koshish kar rahe the to badrūh ne jawāb diyā, “Īsā ko to maiñ jāntī hūñ aur Paulus ko bhī, lekin tum kaun ho?”

¹⁶ Phir wuh ādmī jis meñ badrūh thī un par jhapaṭ kar sab par ghālib ā gayā. Us kā un par itnā saḡht hamlā huā ki wuh nange aur zaḡhmī hālat meñ bhāg kar us ghar se nikal gae. ¹⁷ Is wāqiyē kī ḡhabar Ifisus ke tamām rahne wāle Yahūdiyon aur Yūnāniyon meñ phail gaī. Un par ḡhauf tārī huā aur Ḳhudāwand Īsā ke nām kī tāzīm huī. ¹⁸ Jo īmān lāe the un meñ se bahuteron ne ā kar alāniyā apne gunāhoñ kā iqrār kiyā. ¹⁹ Jādūgarī karne wāloñ kī baṛī tādād ne apnī jādūmantar kī kitābeñ ikaṭṭhī karke awām ke sāmne jalā dīñ. Pūrī kitāboñ kā hisāb kiyā gayā to un kī kul raqam chāñdī ke pachās hazār sikke thī. ²⁰ Yoñ Ḳhudāwand kā kalām zabardast tarīqe se baṛhtā aur zor pakartā gayā.

Ifisus meñ Hangāmā

²¹ In wāqiyāt ke bād Paulus ne Makiduniyā aur Aḡhayā meñ se guzar kar Yarūshalam jāne kā faisla kiyā. Us ne kahā, “Is ke bād lāzim hai ki main Rom bhī jāūñ.” ²² Us ne apne do madadgāroñ Tīmuthiyus aur Irāstus ko āge Makiduniyā bhej diyā jabki wuh ḡhud mazīd kuchh der ke lie sūbā Āsiyā meñ ṭhahrā rahā.

²³ Taqriban us waqt Allāh kī rāh ek shadīd hangāme kā bāis ho gaī. ²⁴ Yih yoñ huā, Ifisus meñ ek chāñdī kī ashyā banāne wālā rahtā thā jis kā nām Demetriyus thā. Wuh chāñdī se Artamis dewī ke mandir banwātā thā, aur us ke kām se dastkāroñ kā kārobār ḡhūb chaltā thā. ²⁵ Ab us ne is kām se tālluq rakhne wāle dīgar dastkāroñ ko jamā karke un se kahā, “Hazarāt, āp ko mālūm hai ki hamārī daulat is kārobār par munhasir hai. ²⁶ Āp ne yih bhī dekh aur sun liyā hai ki is ādmī Paulus ne na sirf Ifisus balki taqriban pūre sūbā Āsiyā meñ bahut-se logoñ ko bhaṭkā kar ḡāyl kar liyā hai ki hāthoñ ke bane dewatā haqīqat meñ dewatā nahīn hote. ²⁷ Na sirf yih ḡhatrā hai ki hamāre kārobār kī badnāmī ho balki yih bhī ki azīm dewī Artamis ke mandir kā asar-o-rasūḡh jātā rahegā, ki Artamis ḡhud jis kī pūjā sūbā Āsiyā aur pūrī duniyā meñ kī jātī hai apnī azmat kho baiṭhe.”

²⁸ Yih sun kar wuh taish meñ ā kar chīḡhne-chillāne lage, “Ifisiyon kī Artamis dewī azīm hai!” ²⁹ Pūre shahr meñ halchal mach gaī. Logoñ ne Paulus ke Makidunī hamsafr Gayus aur Aristarkḡhus ko pakaṛ liyā aur mil kar tamāshāgāh meñ daṛe āe. ³⁰ Yih dekh kar Paulus bhī awām ke is ijlās meñ jānā chāhtā thā, lekin shāgirdoñ ne use rok liyā. ³¹ Isī tarah us ke kuchh dostoñ ne bhī jo sūbā Āsiyā ke afsar the use ḡhabar bhej kar minnat kī ki wuh na jāe. ³² Ijlās meñ baṛī afrā-tafrī thī. Kuchh yih chīḡh rahe the, kuchh wuh. Zyādātar log jamā hone kī wajah jānte bhī na the. ³³ Yahūdiyon ne Sikandar ko āge kar diyā. Sāth sāth hujūm ke kuchh log use hidāyāt dete rahe. Us ne hāth se ḡhāmosh ho jāne kā ishārā kiyā tāki wuh ijlās ke sāmne apnā difā kare. ³⁴ Lekin jab unhoñ ne jān liyā ki wuh Yahūdī hai to wuh taqriban do ḡhantoñ tak chillā kar nārā lagāte rahe, “Ifisus kī Artamis dewī azīm hai!”

³⁵ Āḡhirkār baldiyā kā chīf saikraṭarī unheñ ḡhāmosh karāne meñ kāmyāb huā. Phir us ne kahā, “Ifisus ke hazarāt, kis ko mālūm nahīn ki Ifisus azīm Artamis dewī ke mandir kā muḡāfiz hai! Pūrī duniyā jāntī hai ki ham us ke us mujassame ke nigarān haiñ jo āsmān se gir kar hamāre pās pahunch gayā. ³⁶ Yih haqīqat to nāḡābil-e-inkār hai. Chunāñche lāzim hai ki āp chup-chāp raheñ aur jaldbāzī na kareñ. ³⁷ Āp yih ādmī yahāñ lāe haiñ hālāñki na to wuh mandiroñ ko lūṭne wāle haiñ, na unhoñ ne dewī kī behurmatī kī hai. ³⁸ Agar Demetriyus aur us ke sāth wāle dastkāroñ kā kisī par ilzām hai to is ke lie kachahriyāñ aur gawarnar hote haiñ. Wahāñ jā kar wuh ek dūse se muḡaddamā laṛeñ. ³⁹ Agar āp mazīd koī muāmālā pesh karnā chāhte haiñ to use hal karne ke lie ḡānūnī majlis hotī hai. ⁴⁰ Ab ham is ḡhatre meñ haiñ ki āj ke wāqiyāt ke bāis ham par fasād kā ilzām lagāyā jāegā. Kyoñki jab ham se pūchhā jāegā to ham is ḡism ke betartīb aur nājāyaz ijtīmā kā koī jawāz pesh nahīn kar sakeñge.” ⁴¹ Yih kah kar us ne ijlās ko barḡhāst kar diyā.

20

Makiduniyā aur Akhayā Meñ

¹ Jab shahr meñ afrā-tafrī khatm huī to Paulus ne shāgirdon ko bulā kar un kī hauslā-afzāī kī. Phir wuh unheñ kхайrbād kah kar Makiduniyā ke lie rawānā huā. ² Wahāñ pahuñch kar us ne jagah bajagah jā kar bahut-sī bāton se imāndāron kī hauslā-afzāī kī. Yon chalte chalte wuh Yūnān pahuñch gayā ³ jahāñ wuh tīn māt tak thahrā. Wuh Mulk-e-Shām ke lie jahāz par sawār hone wālā thā ki patā chalā ki Yahūdiyon ne us ke khalāf sāzish kī hai. Is par us ne Makiduniyā se ho kar wāpas jāne kā faislā kiyā. ⁴ Us ke kā hamsafr the: Beriyyā se Purus kā beṭā Sopatrus, Thissalunike se Aristarkhus aur Sikundus, Dirbe se Gayus, Tīmuthiyus aur sūbā Āsiyā se Tuḡhikus aur Trufimus. ⁵ Yih ādmī āge nikal kar Troās chale gae jahāñ unhoñ ne hamārā intazār kiyā. ⁶ Beḡhamīrī Roṭī kī Īd ke bād ham Filippī ke qarīb jahāz par sawār hue aur pāñch dīn ke bād un ke pās Troās pahuñch gae. Wahāñ ham sāt dīn rahe.

Troās meñ Paulus kī Alwidāī Mīṭing

⁷ Itwār ko ham Ashā-e-Rabbānī manāne ke lie jamā hue. Paulus logon se bāt karne lagā aur chūñki wuh agle dīn rawānā hone wālā thā is lie wuh ādhī rāt tak boltā rahā. ⁸ Ūpar kī manzil meñ jis kamre meñ ham jamā the wahāñ bahut-se charāgh jal rahe the. ⁹ Ek jawān khirkī kī dahlīz par baiṭhā thā. Us kā nām Yūtikhus thā. Jyon jyon Paulus kī bāteñ lambī hotī jā rahī thīñ us par nīnd ghālib ātī jā rahī thī. Akhirkār wuh gahrī nīnd meñ tīsri manzil se zamīn par gir gayā. Jab logon ne niche pahuñch kar use zamīn par se uṭhāyā to wuh jāñ bahaq ho chukā thā. ¹⁰ Lekin Paulus utar kar us par jhuk gayā aur use apne bāzuon meñ le liyā. Us ne kahā, “Mat ghabraēñ, wuh zindā hai.” ¹¹ Phir wuh wāpas ūpar ā gayā, Ashā-e-Rabbānī manāī aur khānā khāyā. Us ne apnī bāteñ pau phatne tak jāri rakhiñ, phir rawānā huā. ¹² Aur unhoñ ne jawān ko zindā hālat meñ wahāñ se le kar bahut tasallī pāī.

Troās se Miletus Tak

¹³ Ham āge nikal kar Assus ke lie jahāz par sawār hue. Khud Paulus ne intazām karwāyā thā ki wuh paidal jā kar Assus meñ hamāre jahāz par āegā. ¹⁴ Wahāñ wuh ham se milā aur ham use jahāz par lā kar Matulene pahuñche. ¹⁵ Agle dīn ham khiyus ke jazīre se guzare. Us se agle dīn ham Sāmus ke jazīre ke qarīb āe. Is ke bād ke dīn ham Miletus pahuñch gae. ¹⁶ Paulus pahle se faislā kar chukā thā ki main Ifisus meñ nahīñ thahrūnga balki āge niklūngā, kyonki wuh jaldī meñ thā. Wuh jahāñ tak mumkin thā Pantikust kī Īd se pahle pahle Yarūshalam pahuñchnā chāhtā thā.

Ifisus ke Buzurgoñ ke lie Paulus kī Alwidāī Taqrīr

¹⁷ Miletus se Paulus ne Ifisus kī jamāt ke buzurgoñ ko bulā liyā. ¹⁸ Jab wuh pahuñche to us ne un se kahā, “Āp jānte haiñ ki main sūbā Āsiyā meñ pahlā qadam uṭhāne se le kar pūrā waqt āp ke sāth kis tarah rahā. ¹⁹ Main ne barī inkisārī se Khudāwand kī khidmat kī hai. Mujhe bahut ānsū bahāne parē aur Yahūdiyon kī sāzishon se mujh par bahut āzmāisheñ āīñ. ²⁰ Main ne āp ke fayde kī koī bhī bāt āp se chhupāe na rakhi balki āp ko alāniyā aur ghar ghar jā kar tālīm detā rahā. ²¹ Main ne Yahūdiyon ko Yūnāniyon samet gawāhī dī ki unheñ taubā karke Allāh kī taraf rujū karne aur hamāre Khudāwand Īsā par imān lāne kī zarūrat hai. ²² Aur ab main Rūhul-quds se bandhā huā Yarūshalam jā rahā hūñ. Main nahīñ jāntā ki mere sāth kyā kuchh hogā, ²³ lekin itnā mujhe mālūm hai ki Rūhul-quds mujhe shahr bashahr is bāt se āgāh kar rahā hai ki mujhe qaid aur musibaton kā sāmna karnā paregā. ²⁴ Khair, main apnī zindagī ko kisī tarah bhī aham nahīñ samajhtā. Aham bāt sirf yih hai ki main apnā wuh mishan aur zimmedārī pūrī karūñ jo Khudāwand

Īsā ne mere sapurd kī hai. Aur wuh zimmedārī yih hai ki main logoñ ko gawāhī de kar yih k̄hushk̄habrī sunāūñ ki Allāh ne apne fazl se un ke lie kyā kuchh kiyā hai.

²⁵ Aur ab main jāntā hūñ ki āp sab jinheñ main ne Allāh kī bādshāhī kā paighām sunā diyā hai mujhe is ke bād kabhī nahīñ dekheñge. ²⁶ Is lie main āj hī āp ko batātā hūñ ki agar āp meñ se koī bhī halāk ho jāe to main bequsūr hūñ, ²⁷ kyonki main āp ko Allāh kī pūrī marzī batāne se na jhijkā. ²⁸ Chunāñche k̄habardār rah kar apnā aur us pūre galle kā k̄hayāl rakhnā jis par Rūhul-quds ne āp ko muqarrar kiyā hai. Nigarānoñ aur charwāhoñ kī haisiyat se Allāh kī jamāt kī k̄hidmat karen, us jamāt kī jise us ne apne hī Farzand ke k̄hūn se hāsīl kiyā hai. ²⁹ Mujhe mālūm hai ki mere jāne ke bād wahshī bherie āp meñ ghus āeñge jo galle ko nahīñ chhoṛeñge. ³⁰ Āp ke darmiyān se bhī ādmī uṭh kar sachchāī ko toṛ-marōṛ kar bayān karenge tāki shāgirdoñ ko apne pīchhe lagā leñ. ³¹ Is lie jāgte raheñ! Yih bāt zahan meñ rakheñ ki main tīn sāl ke daurān dīn rāt har ek ko samjhāne se bāz na āyā. Mere āñsuoñ ko yād rakheñ jo main ne āp ke lie bahāe haiñ.

³² Aur ab main āp ko Allāh aur us ke fazl ke kalām ke sapurd kartā hūñ. Yihī kalām āp kī tāmīr karke āp ko wuh mīrās muhaiyā karne ke qābil hai jo Allāh tamām muqaddas kie gae logoñ ko detā hai. ³³ Main ne kisī ke bhī sone, chāñdī yā kapṛoñ kā lālach na kiyā. ³⁴ Āp k̄hud jānte haiñ ki main ne apne in hāthoñ se kām karke na sirf apnī balki apne sāthiyoñ kī zarūriyāt bhī pūrī kīñ. ³⁵ Apne har kām meñ main āp ko dikhātā rahā ki lāzīm hai ki ham is qism kī mehnat karke kamzoroñ kī madad karen. Kyonki hamāre sāmne K̄hudāwand Īsā ke yih alfāz hone chāhieñ ki denā lene se mubārak hai.”

³⁶ Yih sab kuchh kah kar Paulus ne ghuṭne ṭek kar un sab ke sāth duā kī. ³⁷ Sab k̄hūb roe aur us ko gale lagā lagā kar bose die. ³⁸ Unheñ k̄hāskar Paulus kī is bāt se taklif huī ki ‘Āp is ke bād mujhe kabhī nahīñ dekheñge.’ Phir wuh us ke sāth jahāz tak gae.

21

Paulus Yarūshalam Jātā Hai

¹ Mushkil se Ifisus ke buzurgoñ se alag ho kar ham rawānā hue aur sīdhe Jazīrā-e-Kos pahuñch gae. Agle dīn ham rudus āe aur wahāñ se Patarā pahuñche. ² Patarā meñ Fenīke ke lie jahāz mil gayā to ham us par sawār ho kar rawānā hue. ³ Jab Qubrus dūr se nazar āyā to ham us ke junūb meñ se guzar kar Shām ke shahr Sūr pahuñch gae jahāñ jahāz ko apnā sāmān utārñā thā. ⁴ Jahāz se utar kar ham ne maqāmī shāgirdoñ ko talāsh kiyā aur sāt dīn un ke sāth ṭahre. Un imāndāroñ ne Rūhul-quds kī hidāyat se Paulus ko samjhāne kī koshish kī ki wuh Yarūshalam na jāe. ⁵ Jab ham ek hafte ke bād jahāz par wāpas chale gae to pūrī jamāt bāl-bachchoñ samet hamāre sāth shahr se nikal kar sāhil tak āī. Wahīñ ham ne ghuṭne ṭek kar duā kī ⁶ aur ek dūsre ko alwidā kahā. Phir ham dubārā jahāz par sawār hue jabki wuh apne gharoñ ko lauṭ gae.

⁷ Sūr se apnā safr jāri rakh kar ham Patulimayis pahuñche jahāñ ham ne maqāmī imāndāroñ ko salām kiyā aur ek dīn un ke sāth guzārā. ⁸ Agle dīn ham rawānā ho kar Qaisariyā pahuñch gae. Wahāñ ham Filippus ke ghar ṭahre. Yih wuhī Filippus thā jo Allāh kī k̄hushk̄habrī kā munād thā aur jise ibtidāī dīnoñ meñ Yarūshalam meñ khānā taqsim karne ke lie chhih aur ādmiyoñ ke sāth muqarrar kiyā gayā thā. ⁹ Us kī chār ghairshādīshudā beṭiyāñ thīñ jo nabuwwat kī nemat rakhtī thīñ. ¹⁰ Kāī dīn guzar gae to Yahūdiyā se ek nabī āyā jis kā nām Agabus thā. ¹¹ Jab wuh ham se milne āyā to us ne Paulus kī peṭī le kar apne pāñwoñ aur hāthoñ ko bāñdh liyā aur

kahā, “Rūhul-quḍs farmātā hai ki Yarūshalam meñ Yahūdī is peṭī ke mālik ko yon bāndh kar Ġhairyahūdīyon ke hawāle karenge.”

¹² Yih sun kar ham ne maqāmī imāndāron samet Paulus ko samjhāne kī khūb koshish kī ki wuh Yarūshalam na jāe. ¹³ Lekin us ne jawāb diyā, “Āp kyon rote aur merā dil torte haiñ? Dekheñ, maiñ Khudāwand Īsā ke nām kī khātir Yarūshalam meñ na sirf bāndhe jāne balki us ke lie apnī jān tak dene ko taiyār hūñ.”

¹⁴ Ham use qāyl na kar sake, is lie ham yih kahte hue khāmosh ho gae ki “Khudāwand kī marzī pūrī ho.”

¹⁵ Is ke bād ham taiyāriyān karke Yarūshalam chale gae. ¹⁶ Qaisariyā ke kuchh shāgird bhī hamāre sāth chale aur hamēñ Manāson ke ghar pahuñchā diyā jahāñ hamēñ ṭaharnā thā. Manāson Qubrus kā thā aur jamāt ke ibtidāi dinoñ meñ imān lāyā thā.

Paulus Yāqūb se Miltā Hai

¹⁷ Jab ham Yarūshalam pahuñche to maqāmī bhāiyon ne garmjoshī se hamārā istiqbāl kiyā. ¹⁸ Agle dīn Paulus hamāre sāth Yāqūb se milne gayā. Tamām maqāmī buzurg bhī hāzir hue. ¹⁹ Unheñ salām karke Paulus ne tafsīl se bayān kiyā ki Allāh ne us kī khidmat kī mārīfat Ġhairyahūdīyon meñ kyā kiyā thā. ²⁰ Yih sun kar unhoñ ne Allāh kī tamjīd kī. Phir unhoñ ne kahā, “Bhāī, āp ko mālūm hai ki hazāron Yahūdī imān lāe haiñ. Aur sab baṛī sargarmī se sharīat par amal karte haiñ. ²¹ Unheñ āp ke bāre meñ khabar dī gaī hai ki āp Ġhairyahūdīyon ke darmiyān rahne wāle Yahūdīyon ko tālīm dete haiñ ki wuh Mūsā kī sharīat ko chhoṛ kar na apne bachchoñ kā khatnā karwāeñ aur na hamāre rasm-o-riwāj ke mutābiq zindagī guzāreñ. ²² Ab ham kyā karen? Wuh to zarūr sunenge ki āp yahāñ ā gae haiñ. ²³ Is lie ham chāhte haiñ ki āp yih karen: Hamāre pās chār mard haiñ jinhoñ ne mannāt mān kar use pūrā kar liyā hai. ²⁴ Ab unheñ sāth le kar un kī tahārat kī rusūmāt meñ sharīk ho jāeñ. Un ke akhrājāt bhī āp bardāst karen tāki wuh apne saron ko muḍwā sakeñ. Phir sab jān leñge ki jo kuchh āp ke bāre meñ kahā jātā hai wuh jhūṭ hai aur ki āp bhī sharīat ke mutābiq zindagī guzār rahe haiñ. ²⁵ Jahāñ tak Ġhairyahūdī imāndāron kī bāt hai ham unheñ apnā faislā khat ke zariye bhej chuke haiñ ki wuh in chīzon se parhez karen: buton ko pesh kiyā gayā khānā, khūn, aise jānwaron kā gosht jinheñ galā ghūñṭ kar mār diyā gayā ho aur zinākārī.”

²⁶ Chunāñche agle dīn Paulus un ādmiyon ko sāth le kar un kī tahārat kī rusūmāt meñ sharīk huā. Phir wuh Baitul-muqaddas meñ us dīn kā elān karne gayā jab tahārat ke dīn pūre ho jāenge aur un sab ke lie qurbānī pesh kī jāegī.

Baitul-muqaddas meñ Paulus kī Giriftārī

²⁷ Is rasm ke lie muqarrarā sāt dīn khatm hone ko the ki sūbā Āsiyā ke kuchh Yahūdīyon ne Paulus ko Baitul-muqaddas meñ dekhā. Unhoñ ne pūre hujūm meñ halchal machā kar use pakar liyā ²⁸ aur chīkhne lage, “Isrāīl ke hazarāt, hamārī madad karen! Yih wuhī ādmī hai jo har jagah tamām logoñ ko hamārī qaum, hamārī sharīat aur is maqām ke khilāf tālīm detā hai. Na sirf yih balki is ne Baitul-muqaddas meñ Ġhairyahūdīyon ko lā kar is muqaddas jagah kī behurmatī bhī kī hai.” ²⁹ (Yih ākhirī bāt unhoñ ne is lie kī kyonki unhoñ ne shahr meñ Ifisus ke Ġhairyahūdī Trufimus ko Paulus ke sāth dekhā aur khayāl kiyā thā ki wuh use Baitul-muqaddas meñ lāyā hai.)

³⁰ Pūre shahr meñ hangāmā barpā huā aur log chāron taraf se daur kar āe. Paulus ko pakar kar unhoñ ne use Baitul-muqaddas se bāhar ghasīṭ liyā. Jyon hī wuh nikal gae Baitul-muqaddas ke sahan ke darwāzon ko band kar diyā gayā. ³¹ Wuh use mār dālne kī koshish kar rahe the ki Romī palṭan ke kamāndar ko khabar mil gaī, “Pūre

Yarūshalam meñ halchal mach gaī hai.” ³² Yih sunte hī us ne apne faujiyoñ aur afsaron ko ikatthā kiyā aur daur kar un ke sāth hujūm ke pās utar gayā. Jab hujūm ne kamāndar aur us ke faujiyoñ ko dekhā to wuh Paulus kī piṭāi karne se ruk gayā. ³³ Kamāndar ne nazdik ā kar use giriftār kiyā aur do zanjīron se bāndhne kā hukm diyā. Phir us ne pūchhā, “Yih kaun hai? Is ne kyā kiyā hai?” ³⁴ Hujūm meñ se bāz kuchh chillāe aur bāz kuchh. Kamāndar koī yaqīnī bāt mālūm na kar sakā, kyonki afrā-tafrī aur shor-sharābā bahut thā. Is lie us ne hukm diyā ki Paulus ko qīle meñ le jāyā jāe. ³⁵ Wuh qīle kī sirhī tak pahuñch to gae. Lekin phir hujūm itnā beqābū ho gayā ki faujiyoñ ko use apne kandhoñ par uṭhā kar chalnā parā. ³⁶ Log un ke pīchhe pīchhe chalte aur chīkhte-chillāte rahe, “Use mār ḍālo! Use mār ḍālo!”

Paulus Apnā Difā Kartā Hai

³⁷ Wuh Paulus ko qīle meñ le jā rahe the ki us ne kamāndar se pūchhā, “Kyā āp se ek bāt karne kī ijāzat hai?”

Kamāndar ne kahā, “Achchhā, āp Yūnānī bol lete haiñ? ³⁸ To kyā āp wuhī Misrī nahīñ haiñ jo kuchh der pahle hukūmat ke k̄hilāf uṭh kar chār hazār dahshatgardon ko registān meñ lāyā thā?”

³⁹ Paulus ne jawāb diyā, “Main Yahūdī aur Kilikiyā ke markazī shahr Tarsus kā shahrī hūñ. Mehrbānī karke mujhe logoñ se bāt karne deñ.”

⁴⁰ Kamāndar mān gayā aur Paulus ne sirhī par khare ho kar hāth se ishārā kiyā. Jab sab k̄hāmosh ho gae to Paulus Arāmī zabān meñ un se muḳhātib huā,

22

¹ “Bhāiyo aur buzurgo, merī bāt sunen ki main apne difā meñ kuchh batāūñ.” ² Jab unhoñ ne sunā ki wuh Arāmī zabān meñ bol rahā hai to wuh mazīd k̄hāmosh ho gae. Paulus ne apnī bāt jāri rakhī.

³ “Main Yahūdī hūñ aur Kilikiyā ke shahr Tarsus meñ paidā huā. Lekin main ne isī shahr Yarūshalam meñ parwarish pāi aur Jamliyel ke zer-e-nigarānī tālīm hāsīl kī. Unhoñ ne mujhe tafsīl aur ehtiyāt se hamāre bāpdādā kī shariāt sikhāi. Us waqt main bhī āp kī tarah Allāh ke lie sargarm thā. ⁴ Is lie main ne is nāi rāh ke pairokāron kā pīchhā kiyā aur mardon aur k̄hawātīn ko giriftār karke jel meñ ḍalwā diyā yahan tak ki marwā bhī diyā. ⁵ Imām-e-āzam aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke membarān is bāt kī tasdiq kar sakte haiñ. Unhīn se mujhe Damishq meñ rahne wāle Yahūdī bhāiyoñ ke lie sifārishī khat mil gae tāki main wahān bhī jā kar is nae firqe ke logoñ ko giriftār karke sazā dene ke lie Yarūshalam lāūñ.

Paulus kī Tabdīlī kā Bayān

⁶ Main is maqsad ke lie Damishq ke qarīb pahuñch gayā thā ki achānak āsmān kī taraf se ek tez raushnī mere gird chamkī. ⁷ Main zamīn par gir parā to ek āwāz sunāi dī, ‘Sāul, Sāul, tū mujhe kyon satātā hai?’ ⁸ Main ne pūchhā, ‘K̄hudāwand, āp kaun haiñ?’ Āwāz ne jawāb diyā, ‘Main Īsā Nāsari hūñ jise tū satātā hai.’ ⁹ Mere hamsafroñ ne raushnī ko to dekhā, lekin mujh se muḳhātib hone wāle kī āwāz na sunī. ¹⁰ Main ne pūchhā, ‘K̄hudāwand, main kyā karūñ?’ K̄hudāwand ne jawāb diyā, ‘Uṭh kar Damishq meñ jā. Wahān tujhe wuh sārā kām batāyā jāegā jo Allāh tere zimme lagāne kā irādā rakhtā hai.’ ¹¹ Raushnī kī tezī ne mujhe andhā kar diyā thā, is lie mere sāthī merā hāth pakar kar mujhe Damishq le gae.

¹² Wahān ek ādmī rahtā thā jis kā nām Hananiyāh thā. Wuh shariāt kā kaṭar pairokār thā aur wahān ke rahne wāle Yahūdīyoñ meñ neknām. ¹³ Wuh āyā aur mere pās khare ho kar kahā, ‘Sāul bhāi, dubārā binā ho jāen!’ Usī lamhe main use dekh sakā. ¹⁴ Phir us ne kahā, ‘Hamāre bāpdādā ke K̄hudā ne āp ko is maqsad ke lie chun liyā hai ki āp us kī marzī jān kar us ke rāst k̄hādīm ko dekhen aur us ke apne

muñh se us kī āwāz suneñ. ¹⁵ Jo kuchh āp ne dekh aur sun liyā hai us kī gawāhī āp tamām logoñ ko deñge. ¹⁶ Chunāñche āp kyon der kar rahe haiñ? Uñheñ aur us ke nām meñ baptismā leñ tāki āp ke gunāh dhul jāeñ.’

Paulus kī Ghairyahūdiyon meñ K̄hidmat kā Bulāwā

¹⁷ Jab main Yarūshalam wāpas āyā to main ek din Baitul-muqaddas meñ gayā. Wahāñ duā karte karte main wajd kī hālat meñ ā gayā ¹⁸ aur K̄hudāwand ko dekhā. Us ne farmāyā, ‘Jaldī kar! Yarūshalam ko fauran chhoṛ de kyonki log mere bāre meñ terī gawāhī ko qabūl nahīn karenge.’ ¹⁹ Main ne etarāz kiya, ‘Ai K̄hudāwand, wuh to jānte haiñ ki main ne jagah bajagah ibādatkhāne meñ jā kar tujh par imān rakhne wāloñ ko giriftār kiya aur un kī piṭāi karwāi. ²⁰ Aur us waqt bhī jab tere shahīd Stifanus ko qatl kiya jā rahā thā main sāth kharā thā. Main rāzī thā aur un logoñ ke kaproñ kī nigarānī kar rahā thā jo use sangsār kar rahe the.’ ²¹ Lekin K̄hudāwand ne kahā, ‘Jā, kyonki main tujhe dūr-darāz ilāqoñ meñ Ghairyahūdiyon ke pās bhej dūngā.’”

²² Yahāñ tak hujūm Paulus kī bāteñ suntā rahā. Lekin ab wuh chillā uñhe, “Ise haṭā do! Ise jān se mār do! Yih zindā rahne ke lāyq nahīn!” ²³ Wuh chīkheñ mār mār kar apnī chādareñ utārne aur hawā meñ gard uṛāne lage. ²⁴ Is par kamāñdar ne hukm diya ki Paulus ko qile meñ le jāyā jāe aur koṛe lagā kar us kī pūchh-gachh kī jāe. Kyonki wuh mālūm karnā chāhtā thā ki log kis wajah se Paulus ke k̄hilāf yoñ chīkheñ mār rahe haiñ. ²⁵ Jab wuh use koṛe lagāne ke lie le kar jā rahe the to Paulus ne sāth kharā afsar * se kahā, “Kyā āp ke lie jāyz hai ki ek Romī shahrī ke koṛe lagwāeñ aur wuh bhī adālat meñ pesh kie baḡhair?”

²⁶ Afsar ne jab yih sunā to kamāñdar ke pās jā kar use ittalā dī, “Āp kyā karne ko haiñ? Yih ādmī to Romī shahrī hai!”

²⁷ Kamāñdar Paulus ke pās āyā aur pūchhā, “Mujhe sahīh batāeñ, kyā āp Romī shahrī haiñ?”

Paulus ne jawāb diya, “Jī hāñ.”

²⁸ Kamāñdar ne kahā, “Main to baṛī raqam de kar shahrī banā hūñ.”

Paulus ne jawāb diya, “Lekin main to paidāishī shahrī hūñ.”

²⁹ Yih sunte hī wuh faujī jo us kī pūchh-gachh karne ko the pīchhe haṭ gae. Kamāñdar k̄hud ghabrā gayā ki main ne ek Romī shahrī ko zanjīroñ meñ jakaṛ rakhā hai.

Paulus Yahūdī Adālat-e-Āliyā ke Sāmne

³⁰ Agle din kamāñdar sāf mālūm karnā chāhtā thā ki Yahūdī Paulus par kyon ilzām lagā rahe haiñ. Is lie us ne rāhnumā imāmoñ aur Yahūdī adālat-e-āliyā ke tamām membarān kā ijlās mun’aqid karne kā hukm diya. Phir Paulus ko āzād karke qile se nīche lāyā aur un ke sāmne kharā kiya.

23

¹ Paulus ne ḡhaur se adālat-e-āliyā ke membarān kī taraf dekh kar kahā, “Bhāiyo, āj tak main ne sāf zamīr ke sāth Allāh ke sāmne zindagī guzārī hai.” ² Is par imām-e-āzam Hananiyāh ne Paulus ke qarīb kharā logoñ se kahā ki wuh us ke muñh par thappaṛ mārēñ. ³ Paulus ne us se kahā, “Makkār! * Allāh tum ko hī māregā, kyonki tum yahāñ baiṭhe shariāt ke mutābiq merā faisla karnā chāhte ho jabki mujhe mārne kā hukm de kar k̄hud shariāt kī k̄hilāfwarzī kar rahe ho!”

⁴ Paulus ke qarīb kharā ādmiyoñ ne kahā, “Tum Allāh ke imām-e-āzam ko burā kahne kī jurrat kyonkar karte ho?”

* 22:25 Sau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

* 23:3 Lafzī tarjumā: Safedī ki huī diwār.

⁵ Paulus ne jawāb diyā, “Bhāiyo, mujhe mālūm na thā ki wuh imām-e-āzam haiñ, warnā aise alfāz istemāl na kartā. Kyoñki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai ki apñi qaum ke hākimoñ ko burā-bhalā mat kahnā.”

⁶ Paulus ko ilm thā ki adālat-e-āliyā ke kuchh log Sadūqī haiñ jabki dīgar Farīsī haiñ. Is lie wuh ijlās meñ pukār uṭhā, “Bhāiyo, main Farīsī balki Farīsī kā beṭā bhī hūñ. Mujhe is lie adālat meñ pesh kiyā gayā hai ki main murdoñ meñ se jī uṭhne kī ummīd rakhtā hūñ.”

⁷ Is bāt se Farīsī aur Sadūqī ek dūsre se jhagaṛne lage aur ijlās ke afrād do gurohoñ meñ baṭ gae. ⁸ Wajah yih thī ki Sadūqī nahīn mānte ki ham jī uṭheñge. Wuh farishton aur rūhoñ kā bhī inkār karte haiñ. Is ke muqābale meñ Farīsī yih sab kuchh mānte haiñ. ⁹ Hote hote baṛā shor mach gayā. Farīsī firqe ke kuchh ālim khare ho kar josh se bahs karne lage, “Hameñ is ādmī meñ koī ghaltī nazar nahīn ātī, shāyad koī rūh yā farishtā is se hamkalām huā ho.”

¹⁰ Jhagaṛe ne itnā zor pakaṛā ki kamāṇdar ḍar gayā, kyoñki khatrā thā ki wuh Paulus ke ṭukṛe kar ḍāleñ. Is lie us ne apne faujiyoñ ko hukm diyā ki wuh utreñ aur Paulus ko Yahūdīyoñ ke bīch meñ se chhīn kar qīle meñ wāpas lāeñ.

¹¹ Usī rāt Khudāwand Paulus ke pās ā khaṛā huā aur kahā, “Hauslā rakh, kyoñki jis tarah tū ne Yarūshalam meñ mere bāre meñ gawāhī dī hai lāzim hai ki isī tarah Rom Shahr meñ bhī gawāhī de.”

Paulus ke k̄hilāf Sāzish

¹² Agle dīn kuchh Yahūdīyoñ ne sāzish karke qasam khāī, “Ham na to kuchh khāeñge, na pieñge jab tak Paulus ko qatl na kar leñ.” ¹³ Chālīs se zyādā mardoñ ne is sāzish meñ hissā liyā. ¹⁴ Wuh rāhnumā imāmoñ aur buzurgoñ ke pās gae aur kahā, “Ham ne pakkī qasam khāī hai ki kuchh nahīn khāeñge jab tak Paulus ko qatl na kar leñ. ¹⁵ Ab zarā Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāth mil kar kamāṇdar se guzārish kareñ ki wuh use dubārā āp ke pās lāeñ. Bahānā yih pesh kareñ ki āp mazīd tafsīl se us ke muāmale kā jāyā lenā chāhte haiñ. Jab use lāyā jāegā to ham us ke yahāñ pahuñchne se pahle pahle use mār ḍālne ke lie taiyār hoñge.”

¹⁶ Lekin Paulus ke bhāñje ko is bāt kā patā chal gayā. Us ne qīle meñ jā kar Paulus ko ittalā dī. ¹⁷ Is par Paulus ne Romī afsaroñ † meñ se ek ko bulā kar kahā, “Is jawān ko kamāṇdar ke pās le jāeñ. Is ke pās un ke lie k̄habar hai.” ¹⁸ Afsar bhāñje ko kamāṇdar ke pās le gayā aur kahā, “Qaidī Paulus ne mujhe bulā kar mujh se guzārish kī ki is naujawān ko āp ke pās le āūñ. Us ke pās āp ke lie k̄habar hai.”

¹⁹ Kamāṇdar naujawān kā hāth pakaṛ kar dūsroñ se alag ho gayā. Phir us ne pūchhā, “Kyā k̄habar hai jo āp mujhe batānā chāhte haiñ?”

²⁰ Us ne jawāb diyā, “Yahūdī āp se dark̄hāst karne par muttafiq ho gae haiñ ki āp kal Paulus ko dubārā Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāmne lāeñ. Bahānā yih hogā ki wuh aur zyādā tafsīl se us ke bāre meñ mālūmāt hāsil karnā chāhte haiñ. ²¹ Lekin un kī bāt na māneñ, kyoñki un meñ se chālīs se zyādā ādmī us kī tāk meñ baiṭhe haiñ. Unhoñ ne qasam khāī hai ki ham na kuchh khāeñge na pieñge jab tak use qatl na kar leñ. Wuh abhī taiyār baiṭhe haiñ aur sirf is intazār meñ haiñ ki āp un kī bāt māneñ.”

²² Kamāṇdar ne naujawān ko rukhsat karke kahā, “Jo kuchh āp ne mujhe batā diyā hai us kā kisī se zikr na karnā.”

Paulus ko Gawarnar Feliks ke pās Bhejā Jātā Hai

²³ Phir kamāṇdar ne apne afsaroñ meñ se do ko bulāyā jo sau sau faujiyoñ par muqarrar the. Us ne hukm diyā, “Do sau faujī, sattar ghur̄sawār aur do sau nezābāz taiyār kareñ. Unheñ āj rāt ko nau baje Qaisariyā jānā hai. ²⁴ Paulus ke lie bhī ghore

† 23:17 Sau sipāhiyoñ par muqarrar afsar.

taiyār rakhnā tāki wuh sahīh-salāmat gawarnar ke pās pahuñche.” ²⁵ Phir us ne yih khat likhā,

²⁶ “Az: Klaudiyus Lūsiyās

Muazzaz Gawarnar Feliks ko salām. ²⁷ Yahūdī is ādmī ko pakar kar qatl karne ko the. Mujhe patā chalā ki yih Romī shahrī hai, is lie main ne apne dastoñ ke sāth ā kar ise nikāl kar bachā liyā. ²⁸ Main mālūm karnā chāhtā thā ki wuh kyon is par ilzām lagā rahe haiñ, is lie main utar kar ise un kī adālat-e-āliyā ke sāmne lāyā. ²⁹ Mujhe mālūm huā ki un kā ilzām un kī sharīat se tālluq rakhtā hai. Lekin is ne aisā kuchh nahīn kiya jis kī binā par yih jel meñ dālne yā sazā-e-maut ke lāyq ho. ³⁰ Phir mujhe ittalā dī gaī ki is ādmī ko qatl karne kī sāzish kī gaī hai, is lie main ne ise fauran āp ke pās bhej diyā. Main ne ilzām lagāne waloñ ko bhī hukm diyā ki wuh is par apnā ilzām āp ko hī pesh karen.”

³¹ Faujiyon ne usī rāt kamāñdar kā hukm pūrā kiya. Paulus ko sāth le kar wuh Antipatris tak pahuñch gae. ³² Agle dīn piyāde qīle ko wāpas chale jabki ghursawāroñ ne Paulus ko le kar safr jārī rakhā. ³³ Qaisariyā pahuñch kar unhoñ ne Paulus ko khat samet Gawarnar Feliks ke sāmne pesh kiya. ³⁴ Us ne khat parh liyā aur phir Paulus se pūchhā, “Āp kis sūbe ke haiñ?” Paulus ne kahā, “Kilikiyā kā.” ³⁵ Is par gawarnar ne kahā, “Main āp kī samā'at us waqt karūnga jab āp par ilzām lagāne wāle pahuñcheñge.” Aur us ne hukm diyā ki Herodes ke mahal meñ Paulus kī pahrādārī kī jāe.

24

Paulus par Muqaddamā

¹ Pāñch dīn ke bād imām-e-āzam Hananiyāh, kuchh Yahūdī buzurg aur ek wakīl banām Tirtullus Qaisariyā āe tāki gawarnar ke sāmne Paulus par apnā ilzām pesh karen. ² Paulus ko bulāyā gayā to Tirtullus ne Feliks ko Yahūdiyon kā ilzām pesh kiya,

“Āp ke zer-e-hukūmat hamen barā amn-o-amān hāsil hai, aur āp kī dūrandeshī se is mulk meñ bahut taraqqī huī hai. ³ Muazzaz Feliks, in tamām bātoñ ke lie ham āp ke khās mamnūn haiñ. ⁴ Lekin main nahīn chāhtā ki āp merī bātoñ se had se zyādā thak jāen. Arz sirf yih hai ki āp ham par mehrbānī kā izhār karke ek lamhe ke lie hamāre muāmale par tawajjuh den. ⁵ Ham ne is ādmī ko awām dushman pāyā hai jo pūrī duniyā ke Yahūdiyon meñ fasād paidā kartā rahtā hai. Yih Nāsarī firqe kā ek sarḡhanā hai ⁶ aur hamāre Baitul-muqaddas kī behurmatī karne kī koshish kar rahā thā jab ham ne ise pakarā [tāki apnī sharīat ke mutābiq is par muqaddamā chalāen. ⁷ Magar Lūsiyās Kamāñdar ā kar ise zabardastī ham se chhīn kar le gayā aur hukm diyā ki is ke muddai āp ke pās hāzir hoñ.] ⁸ Is kī pūchh-gachh karke āp khud hamāre ilzāmāt kī tasdīq karā sakte haiñ.” ⁹ Phir bāqī Yahūdiyon ne us kī hāñ meñ hāñ milā kar kahā ki yih wāqai aisā hī hai.

Paulus kā Difā

¹⁰ Gawarnar ne ishārā kiya ki Paulus apnī bāt pesh kare. Us ne jawāb meñ kahā, “Main jāntā hūñ ki āp kāi sāloñ se is qaum ke jaj muqarrar haiñ, is lie khushī se āp ko apnā difā pesh kartā hūñ. ¹¹ Āp khud mālūm kar sakte haiñ ki mujhe Yarūshalam gae sirf bārah dīn hue haiñ. Jāne kā maqsad ibādat meñ sharīk honā thā. ¹² Wahāñ na main ne Baitul-muqaddas meñ kisī se bahs-mubāhasā kiya, na shahr ke kisī ibādatkhāne meñ yā kisī aur jagah halchal machāī. In logoñ ne bhī merī koī aisī harkat nahīn dekhī. ¹³ Jo ilzām yih mujh par lagā rahe haiñ us kā koī bhī sabūt pesh nahīn kar sakte. ¹⁴ Beshak main taslīm kartā hūñ ki main usī rāh par chaltā hūñ jise yih bid'at qarār dete haiñ. Lekin main apne bāpdādā ke Khudā kī

parastish kartā hūn. Jo kuchh bhī shariyat aur nabiyoṅ ke sahīfoṅ meṅ likhā hai use main māntā hūn. ¹⁵ Aur main Allāh par wuhī ummīd rakhtā hūn jo yih bhī rakhte haiṅ, ki qiyāmat kā ek din hogā jab wuh rāstbāzoṅ aur nārāstoṅ ko murdoṅ meṅ se zindā kar degā. ¹⁶ Is lie merī pūrī koshish yihī hotī hai ki har waqt merā zamīr Allāh aur insān ke sāmne sāf ho.

¹⁷ Kai sāloṅ ke bād main Yarūshalam wāpas āyā. Mere pās qaum ke ghariboṅ ke lie kḥairāt thī aur main Baitul-muqaddas meṅ qurbāniyāṅ bhī pesh karnā chāhtā thā. ¹⁸ Mujh par ilzām lagāne wāloṅ ne mujhe Baitul-muqaddas meṅ dekhā jab main tahārat kī rusūmāt adā kar rahā thā. Us waqt na koī hujūm thā, na fasād. ¹⁹ Lekin sūbā Āsiyā ke kuchh Yahūdī wahān the. Agar unheṅ mere kḥilāf koī shikāyat hai to unheṅ hī yahān hāzir ho kar mujh par ilzām lagānā chāhie. ²⁰ Yā yih log kḥud batāeṅ ki jab main Yahūdī adālat-e-āliyā ke sāmne kharā thā to unhoṅ ne merā kyā jurm mālūm kiyā. ²¹ Sirf yih ek jurm ho saktā hai ki main ne us waqt un ke huzūr pukār kar yih bāt bayān kī, ‘Āj mujh par is lie ilzām lagāyā jā rahā hai ki main imān rakhtā hūn ki murde jī uṭheṅge.’ ”

²² Feliks ne jo Īsā kī rāh se kḥūb wāqif thā muqaddamā multawī kar diyā. Us ne kahā, “Jab Kamāṇdar Lūsiyās āeṅge phir main faislā dūṅgā.” ²³ Us ne Paulus par muqarrar afsar * ko hukm diyā ki wuh us kī pahrādārī to kare lekin use kuchh sahūliyat bhī de aur us ke azīzoṅ ko us se milne aur us kī kḥidmat karne se na roke.

Paulus Feliks aur Drūsillā ke Sāmne

²⁴ Kuchh dinoṅ ke bād Feliks apnī ahliyā Drūsillā ke hamrāh wāpas āyā. Drūsillā Yahūdī thī. Paulus ko bulā kar unhoṅ ne Īsā par imān ke bāre meṅ us kī bāteṅ sunīṅ. ²⁵ Lekin jab rāstbāzī, zabt-e-nafs aur āne wālī adālat ke mazāmīn chhiṛ gae to Feliks ne ghabrā kar us kī bāt kātī, “Fīlhāl kāfī hai. Ab ijāzat hai, jab mere pās waqt hogā main āp ko bulā lūṅgā.” ²⁶ Sāth sāth wuh yih ummīd bhī rakhtā thā ki Paulus rishwat degā, is lie wuh kai bār use bulā kar us se bāt kartā rahā.

²⁷ Do sāl guzar gae to Feliks kī jagah Purkiyus Festus ā gayā. Tāham us ne Paulus ko qaidkḥāne meṅ chhoṛ diyā, kyonki wuh Yahūdīyoṅ ke sāth riāyat baratnā chāhtā thā.

25

Paulus Shahanshāh se Apīl Kartā Hai

¹ Qaisariyā pahuṅchne ke tīn din bād Festus Yarūshalam chalā gayā. ² Wahān rāhnumā imāmoṅ aur bāqī Yahūdī rāhnumāoṅ ne us ke sāmne Paulus par apne ilzāmāt pesh kie. Unhoṅ ne baṛe zor se ³ minnat kī ki wuh un kī riāyat karke Paulus ko Yarūshalam muntaqil kare. Wajah yih thī ki wuh ghāt meṅ baiṭh kar rāste meṅ Paulus ko qatl karnā chāhte the. ⁴ Lekin Festus ne jawāb diyā, “Paulus ko Qaisariyā meṅ rakhā gayā hai aur main kḥud wahān jāne ko hūn. ⁵ Agar us se koī jurm sarzad huā hai to āp ke kuchh rāhnumā mere sāth wahān jā kar us par ilzām lagāeṅ.”

⁶ Festus ne mazīd āṭh das din un ke sāth guzāre, phir Qaisariyā chalā gayā. Agle din wuh adālat karne ke lie baiṭhā aur Paulus ko lāne kā hukm diyā. ⁷ Jab Paulus pahuṅchā to Yarūshalam se āe hue Yahūdī us ke irdgird kharē hue aur us par kai sanjīdā ilzāmāt lagāe, lekin wuh koī bhī bāt sābit na kar sake. ⁸ Paulus ne apnā difā karke kahā, “Mujh se na Yahūdī shariyat, na Baitul-muqaddas aur na shahanshāh ke kḥilāf jurm sarzad huā hai.”

⁹ Lekin Festus Yahūdīyoṅ ke sāth riāyat baratnā chāhtā thā, is lie us ne pūchhā, “Kyā āp Yarūshalam jā kar wahān kī adālat meṅ mere sāmne pesh kie jāne ke lie taiyār haiṅ?”

* 24:23 Sau sipāhiyoṅ par muqarrar afsar.

¹⁰ Paulus ne jawāb diyā, “Maiñ shahanshāh kī Romī adālat meñ kharā hūñ aur lāzim hai ki yihñ merā faislā kiyā jāe. Āp bhī is se khūb wāqif haiñ ki maiñ ne Yahūdiyon se koī nāinsāfi nahīñ kī. ¹¹ Agar mujh se koī aisā kām sarzad huā ho jo sazā-e-maut ke lāyq ho to maiñ marne se inkār nahīñ karūnga. Lekin agar bequsūr hūñ to kisī ko bhī mujhe in ādmiyon ke hawāle karne kā haq nahīñ hai. Maiñ shahanshāh se apīl kartā hūñ!”

¹² Yih sun kar Festus ne apnī kaunsal se mashwarā karke kahā, “Āp ne shahanshāh se apīl kī hai, is lie āp shahanshāh hī ke pās jāenge.”

Paulus Agrippā aur Birñike ke Sāmne

¹³ Kuchh din guzar gae to Agrippā Bādshāh apnī bahan Birñike ke sāth Festus se milne āyā. ¹⁴ Wuh kāī din wahāñ thahre rahe. Itne meñ Festus ne Paulus ke muāmale par bādshāh ke sāth bāt kī. Us ne kahā, “Yahāñ ek qaidī hai jise Feliks chhoṛ kar chalā gayā hai. ¹⁵ Jab maiñ Yarūshalam gayā to rāhnumā imāmon aur Yahūdī buzurgoñ ne us par ilzāmāt lagā kar use mujrim qarār dene kā taqāzā kiyā. ¹⁶ Maiñ ne unheñ jawāb diyā, ‘Romī qānūn kisī ko adālat meñ pesh kie baḡhair mujrim qarār nahīñ detā. Lāzim hai ki use pahle ilzām lagāne wālon kā sāmna karne kā mauqā diyā jāe tāki apnā difā kar sake.’ ¹⁷ Jab us par ilzām lagāne wāle yahāñ pahunche to maiñ ne tākhīr na kī. Maiñ ne agle hī din adālat mun’aqid karke Paulus ko pesh karne kā hukm diyā. ¹⁸ Lekin jab us ke muḡhālif ilzām lagāne ke lie khare hue to wuh aise jurm nahīñ the jin kī tawaqfo maiñ kar rahā thā. ¹⁹ Un kā us ke sāth koī aur jhagarā thā jo un ke apne mazhab aur ek murdā ādmī banām Īsā se tālluq rakhtā hai. Is Īsā ke bāre meñ Paulus dāwā kartā hai ki wuh zindā hai. ²⁰ Maiñ uljhan meñ par gayā kyonki mujhe mālūm nahīñ thā ki kis tarah is muāmale kā sahīh jāyzā lūñ. Chunāñche maiñ ne pūchhā, ‘Kyā āp Yarūshalam jā kar wahāñ adālat meñ pesh kie jāne ke lie taiyār haiñ?’ ²¹ Lekin Paulus ne apīl kī, ‘Shahanshāh hī merā faislā kare.’ Phir maiñ ne hukm diyā ki use us waqt tak qaid meñ rakhā jāe jab tak use shahanshāh ke pās bhejne kā intazām na karwā sakūñ.”

²² Agrippā ne Festus se kahā, “Maiñ bhī us shakhs ko sunanā chāhtā hūñ.”

Us ne jawāb diyā, “Kal hī āp us ko sun lenge.”

²³ Agle din Agrippā aur Birñike barī dhūmdhām ke sāth āe aur bare fauji afsaron aur shahr ke nāmwar ādmiyon ke sāth dīwān-e-ām meñ dākhil hue. Festus ke hukm par Paulus ko andar lāyā gayā. ²⁴ Festus ne kahā, “Agrippā Bādshāh aur tamām khawātīn-o-hazarāt! Āp yahāñ ek ādmī ko dekhte haiñ jis ke bāre meñ tamām Yahūdī khāh wuh Yarūshalam ke rahne wāle hon, khāh yahāñ ke, shor machā kar sazā-e-maut kā taqāzā kar rahe haiñ. ²⁵ Merī dānist meñ to is ne koī aisā kām nahīñ kiyā jo sazā-e-maut ke lāyq ho. Lekin is ne shahanshāh se apīl kī hai, is lie maiñ ne ise Rom bhejne kā faislā kiyā hai. ²⁶ Lekin maiñ shahanshāh ko kyā likh dūñ? Kyonki is par koī sāf ilzām nahīñ lagāyā gayā. Is lie maiñ ise āp sab ke sāmne lāyā hūñ, khāskar Agrippā Bādshāh āp ke sāmne, tāki āp is kī taftīsh karen aur maiñ kuchh likh sakūñ. ²⁷ Kyonki mujhe betukī-sī bāt lag rahī hai ki ham ek qaidī ko Rom bhejen jis par ab tak sāf ilzāmāt nahīñ lagāe gae haiñ.”

26

Paulus kā Agrippā ke sāmne Difā

¹ Agrippā ne Paulus se kahā, “Āp ko apne difā meñ bolne kī ijāzat hai.” Paulus ne hāth se ishārā karke apne difā meñ bolne kā āghāz kiyā,

² “Agrippā Bādshāh, maiñ apne āp ko khushnasīb samajhtā hūñ ki āj āp hī merā yih difā bayān sun rahe haiñ jo mujhe Yahūdiyon ke tamām ilzāmāt ke jawāb meñ

denā par rahā hai. ³ Khāskar is lie ki āp Yahūdiyon ke rasm-o-riwāj aur tanāzon se wāqif haiñ. Merī arz hai ki āp sabar se merī bāt sunēñ.

⁴ Tamām Yahūdī jānte haiñ ki main ne jawānī se le kar ab tak apnī qaum balki Yarūshalam mein kis tarah zindagī guzarī. ⁵ Wuh mujhe barī der se jānte haiñ aur agar chāheñ to is ki gawāhī bhī de sakte haiñ ki main Farīsī ki zindagī guzartā thā, hamāre mazhab ke usī firqe ki jo sab se kaṭar hai. ⁶ Aur āj merī adālat is wajah se ki jā rahī hai ki main us wāde par ummīd rakhtā hūñ jo Allāh ne hamāre bāpdādā se kiyā. ⁷ Haqīqat mein yih wuhī ummīd hai jis ki wajah se hamāre bārah qabīle din rāt aur barī lagan se Allāh ki ibādat karte rahte haiñ aur jis ki takmīl ke lie wuh tarapte haiñ. To bhī ai bādshāh, yih log mujh par yih ummīd rakhne kā ilzām lagā rahe haiñ. ⁸ Lekin āp sab ko yih khayāl kyon nāqābil-e-yaqīn lagtā hai ki Allāh murdoñ ko zindā kar detā hai?

⁹ Pahle main bhī samajhtā thā ki har mumkin tarīqe se Īsā Nāsarī ki mukhālafat karnā merā farz hai. ¹⁰ Aur yih main ne Yarūshalam mein kiyā bhī. Rāhnumā imāmon se ikhtiyār le kar main ne wahān ke bahut-se muqaddason ko jel mein ḍalwā diyā. Aur jab kabhī unheñ sazā-e-maut dene kā faisla karnā thā to main ne bhī is haq mein woṭ diyā. ¹¹ Main tamām ibādatkhānon mein gayā aur bahut dafā unheñ sazā dilā kar Īsā ke bāre mein kufr bakne par majbūr karne ki koshish kartā rahā. Main itne taish mein ā gayā thā ki un ki izārasānī ki gharz se bairūn-e-mulk bhī gayā.

Paulus Apnī Tabdilī kā Zikr Kartā Hai

¹² Ek din main rāhnumā imāmon se ikhtiyār aur ijāzatnāmā le kar Damishq jā rahā thā. ¹³ Dopahar taqrīban bārah baje main saṛak par chal rahā thā ki ek raushnī dekhī jo sūraj se zyādā tez thī. Wuh āsmān se ā kar mere aur mere hamsafron ke girdāgird chamkī. ¹⁴ Ham sab zamīn par gir gae aur main ne Arāmī zabān mein ek āwāz sunī, ‘Sāul, Sāul, tū mujhe kyon satātā hai? Yon mere ānkus ke khilāf pānw mārñā tere lie hī dushwārī kā bāis hai.’ ¹⁵ Main ne pūchhā, ‘Khudāwand, āp kaun haiñ?’ Khudāwand ne jawāb diyā, ‘Main Īsā hūñ, wuhī jise tū satātā hai. ¹⁶ Lekin ab uṭh kar kharā ho jā, kyonki main tujhe apnā khādim aur gawāh muqarrar karne ke lie tujh par zāhir huā hūñ. Jo kuchh tū ne dekhā hai us ki tujhe gawāhī denī hai aur us ki bhī jo main āindā tujh par zāhir karūngā. ¹⁷ Main tujhe terī apnī qaum se bachāe rakhūngā aur un Ghairyahūdī qaumon se bhī jin ke pās tujhe bhejūngā. ¹⁸ Tū un ki ānkhoñ ko khol degā tāki wuh tārīkī aur Iblīs ke ikhtiyār se nūr aur Allāh ki taraf rujū karen. Phir un ke gunāhoñ ko muāf kar diyā jāegā aur wuh un ke sāth āsmānī mīrās mein sharīk hoñge jo mujh par imān lāne se muqaddas kie gae haiñ.’

Paulus Apnī Khidmat kā Bayān Kartā Hai

¹⁹ Ai Agrippā Bādshāh, jab main ne yih sunā to main ne is āsmānī royā ki nāfarmānī na ki ²⁰ balki is bāt ki munādī ki ki log taubā karke Allāh ki taraf rujū karen aur apne amal se apnī tabdilī kā izhār bhī karen. Main ne is ki tabliḡh pahle Damishq mein ki, phir Yarūshalam aur pūre Yahūdiyā mein aur is ke bād Ghairyahūdī qaumon mein bhī. ²¹ Isī wajah se Yahūdiyon ne mujhe Baitul-muqaddas mein pakar kar qatl karne ki koshish ki. ²² Lekin Allāh ne āj tak merī madad ki hai, is lie main yahān kharā ho kar chhoṭon aur baron ko apnī gawāhī de saktā hūñ. Jo kuchh main sunātā hūñ wuh wuhī kuchh hai jo Mūsā aur nabiyon ne kahā hai, ²³ ki Masīh dukh uṭhā kar pahlā shakhs hogā jo murdoñ mein se jī uṭhegā aur ki wuh yon apnī qaum aur Ghairyahūdiyon ke sāmne Allāh ke nūr kā prachār karegā.”

²⁴ Achānak Festus Paulus ki bāt kaṭ kar chillā uṭhā, “Paulus, hosh mein āo! Ilm ki ziyādatī ne tumheñ dīwānā kar diyā hai.”

²⁵ Paulus ne jawāb diyā, “Muazzaz Festus, main dīwānā nahīn hūñ. Merī yih bāteñ haqīqī aur māqūl haiñ. ²⁶ Bādshāh salāmat in se wāqif haiñ, is lie main un se khul

kar bāt kar saktā hūn. Mujhe yaqīn hai ki yih sab kuchh un se chhupā nahīn rahā, kyonki yih poshīdagī meñ yā kisī kone meñ nahīn huā. ²⁷ Ai Agrippā Bādshāh, kyā āp nabiyon par imān rakhte haiñ? Balki main jāntā hūn ki āp un par imān rakhte haiñ.”

²⁸ Agrippā ne kahā, “Āp to baṛī jaldī se mujhe qāyl karke Masīhī banānā chāhte haiñ.”

²⁹ Paulus ne jawāb diyā, “Jald yā bader main Allāh se duā kartā hūn ki na sirf āp balki tamām hāzīrīn merī mānind ban jāeñ, siwāe merī zanjiron ke.”

³⁰ Phir bādshāh, gawarnar, Birnīke aur bāqī sab uṭh kar chale gae. ³¹ Wahān se nikal kar wuh ek dūse se bāt karne lage. Sab is par muttāfiq the ki “Is ādmī ne kuchh nahīn kiyā jo sazā-e-maut yā qaid ke lāyq ho.” ³² Aur Agrippā ne Festus se kahā, “Agar is ne shahanshāh se apīl na kī hotī to ise rihā kiyā jā saktā thā.”

27

Paulus kā Rom kī Taraf Safr

¹ Jab hamārā Itālī ke lie safr muta'ayyin kiyā gayā to Paulus ko chand ek aur qaidiyon samet ek Romī afsar * ke hawāle kiyā gayā jis kā nām Yūliyus thā jo shāhī palṭan par muqarrar thā. ² Aristarkhus bhī hamāre sāth thā. Wuh Thissalunīke Shahr kā Makidunī ādmī thā. Ham Adramittiyum Shahr ke ek jahāz par sawār hue jise sūbā Āsiyā kī chand bandargāhon ko jānā thā. ³ Agle din ham Saidā pahuñche to Yūliyus ne mehrbānī karke Paulus ko shahr meñ us ke doston ke pās jāne kī ijāzat dī tāki wuh us kī zarūriyāt pūrī kar sakeñ. ⁴ Jab ham wahān se rawānā hue to muḥālīf hawāon kī wajah se Jazīrā-e-Qubrus aur sūbā Āsiyā ke darmiyān se guzare. ⁵ Phir khule samundar par chalte chalte ham Kilikiyā aur Pamfiliyā ke samundar se guzar kar sūbā Lūkiyā ke shahr Mūrā pahuñche. ⁶ Wahān qaidiyon par muqarrar afsar ko patā chalā ki Iskandariyā kā ek Misrī jahāz Itālī jā rahā hai. Us par us ne hamēñ sawār kiyā.

⁷ Kāī din ham āhistā āhistā chale aur baṛī mushkil se Kanidus ke qarīb pahuñche. Lekin muḥālīf hawā kī wajah se ham ne Jazīrā-e-Krete kī taraf ruḥh kiyā aur Salmone Shahr ke qarīb se guzar kar Krete kī āṛ meñ safr kiyā. ⁸ Lekin wahān ham sāhil ke sāth sāth chalte hue baṛī mushkil se ek jagah pahuñche jis kā nām ‘Hasīn-bandar’ thā. Shahr Lasayā us ke qarīb wāqe thā.

⁹ Bahut waqt zāe ho gayā thā aur ab bahrī safr ḵatarnāk bhī ho chukā thā, kyonki Kaffārā kā dīn (taqrīban Nawambar ke shurū meñ) guzar chukā thā. Is lie Paulus ne unheñ āgāh kiyā, ¹⁰ “Hazarāt, mujhe patā hai ki āge jā kar ham par baṛī musibat āegī. Hamēñ jahāz, māl-o-asbāb aur jānon kā nuqsān uṭhānā paregā.” ¹¹ Lekin qaidiyon par muqarrar Romī afsar ne us kī bāt nazarandāz karke jahāz ke nāḵhudā aur mālik kī bāt mānī. ¹² Chūñki ‘Hasīn-bandar’ meñ jahāz ko sardiyoñ ke māusam ke lie rakhnā mushkil thā is lie aksar log āge Feniks tak pahuñch kar sardiyoñ kā māusam guzārnā chāhte the. Kyonki Feniks Jazīrā-e-Krete kī achchhī bandargāh thī jo sirf junūb-maḡhrib aur shimāl-maḡhrib kī taraf khulī thī.

Samundar par Tūfān

¹³ Chunāñche ek dīn jab junūb kī simt se halkī-sī hawā chalne lagī to mallāhon ne sochā ki hamārā irādā pūrā ho gayā hai. Wuh langar uṭhā kar Krete ke sāhil ke sāth sāth chalne lage. ¹⁴ Lekin thoṛī hī der ke bād māusam badal gayā aur un par jazīre kī taraf se ek tūfānī hawā ṭuṭ paṛī jo bād-e-shimāl-mashriqī kahlātī hai. ¹⁵ Jahāz hawā ke qābū meñ ā gayā aur hawā kī taraf ruḥh na kar sakā, is lie ham ne hār mān kar jahāz ko hawā ke sāth sāth chalne diyā. ¹⁶ Jab ham ek chhoṭe jazīrā

* **27:1** Sau sipāhiyon par muqarrar afsar.

banām Kaudā kī āṛ meñ se guzarne lage to ham ne baṛī mushkil se bachāo-kashtī ko jahāz par uṭhā kar mahfūz rakhā. (Ab tak wuh rasse se jahāz ke sāth khīnchī jā rahī thī.) ¹⁷ Phir mallāhoñ ne jahāz ke ḍhāñche ko zyādā mazbūt banāne kī kḥatir us ke irdgird rasse bāndhe. Kḥauf yih thā ki jahāz shimālī Afrīqā ke qarīb paṛe chorbālū meñ dhañs jāe. (In retoñ kā nām sūrtis thā.) Is se bachne ke lie unhoñ ne langar ḍāl diyā † tāki jahāz kuchh āhistā chale. Yoñ jahāz hawā ke sāth chalte chalte āge baṛhā. ¹⁸ Agle din bhī tūfān jahāz ko itnī shiddat se jhanjhoṛ rahā thā ki mallāh māl-o-asbāb ko samundar meñ phaiñkne lage. ¹⁹ Tisre din unhoñ ne apne hī hāthoñ se jahāz chalāne kā kuchh sāmān samundar meñ phaiñk diyā. ²⁰ Tūfān kī shiddat bahut dinoñ ke bād bhī kḥatm na huī. Na sūraj aur na sitāre nazar āe yahāñ tak ki ākḥirkār hamāre bachne kī har ummīd jātī rahī.

²¹ Kāfī der se dil nahīn chāhtā thā ki khānā khāyā jāe. Ākḥirkār Paulus ne logoñ ke bīch meñ kḥaṛe ho kar kahā, “Hazarāt, behtar hotā ki āp merī bāt mān kar Krete se rawānā na hote. Phir āp is musibat aur kḥasāre se bach jāte. ²² Lekin ab maiñ āp ko nasīhat kartā hūñ ki hauslā rakheñ. Āp meñ se ek bhī nahīn maregā. Sirf jahāz tabāh ho jāegā. ²³ Kyoñki pichhlī rāt ek farishtā mere pās ā kḥaṛā huā, usī Kḥudā kā farishtā jis kā maiñ bandā hūñ aur jis kī ibādat maiñ kartā hūñ. ²⁴ Us ne kahā, ‘Paulus, mat ḍar. Lāzim hai ki tujhe shahanshāh ke sāmne pesh kiyā jāe. Aur Allāh apnī mehrbānī se tere wāste tamām hamsafroñ kī jāneñ bhī bachāe rakhegā.’ ²⁵ Is lie hauslā rakheñ, kyoñki merā Allāh par imān hai ki aisā hī hogā jis tarāh us ne farmāyā hai. ²⁶ Lekin jahāz ko kisi jazīre ke sāhil par chaṛh jānā hai.”

²⁷ Tūfān kī chaudhwīñ rāt jahāz Bahīrā-e-Adriyā par bahe chalā jā rahā thā ki taqribān ādhī rāt ko mallāhoñ ne mahsūs kiyā ki sāhil nazdīk ā rahā hai. ²⁸ Pāñī kī gahrāī kī paimāish karke unheñ mālūm huā ki wuh 120 fuṭ thī. Thoṛī der ke bād us kī gahrāī 90 fuṭ ho chukī thī. ²⁹ Wuh ḍar gae. Kyoñki unhoñ ne andāzā lagāyā ki kḥatrā hai ki ham sāhil par paṛī chaṭānoñ se ṭakrā jāeñ. Is lie unhoñ ne jahāz ke pichhle hisse se chār langar ḍāl kar duā kī ki dīn jaldī se chaṛh jāe. ³⁰ Us waqt mallāhoñ ne jahāz se farār hone kī koshish kī. Unhoñ ne yih bahānā banā kar ki ham jahāz ke sāmne se bhī langar ḍālnā chāhte haiñ bachāo-kashtī pāñī meñ utarne dī. ³¹ Is par Paulus ne qaidiyōñ par muqarrar afsar aur faujiyōñ se kahā, “Agar yih ādmī jahāz par na raheñ to āp sab mar jāeñge.” ³² Chunāñche unhoñ ne bachāo kashtī ke rasse ko kāt kar use khulā chhoṛ diyā.

³³ Pau phaṭne wālī thī ki Paulus ne sab ko samjhāyā ki wuh kuchh khā leñ. Us ne kahā, “Āp ne chaudah din se izzat kī hālat meñ rah kar kuchh nahīn khāyā. ³⁴ Ab mehrbānī karke kuchh khā leñ. Yih āp ke bachāo ke lie zarūrī hai, kyoñki āp na sirf bach jāeñge balki āp kā ek bāl bhī bīkā nahīn hogā.” ³⁵ Yih kah kar us ne kuchh roṭī lī aur un sab ke sāmne Allāh se shukrguzārī kī duā kī. Phir use toṛ kar khāne lagā. ³⁶ Is se dūsroñ kī hauslā-afzāī huī aur unhoñ ne bhī kuchh khānā khāyā. ³⁷ Jahāz par ham 276 afrād the. ³⁸ Jab sab ser ho gae to gandum ko bhī samundar meñ phaiñkā gayā tāki jahāz aur halkā ho jāe.

Jahāz Ṭukṛe Ṭukṛe Ho Jātā Hai

³⁹ Jab dīn chaṛh gayā to mallāhoñ ne sāhilī ilāqe ko na pahchānā. Lekin ek kḥalīj nazar āī jis kā sāhil achchhā thā. Unheñ kḥayāl āyā ki shāyad ham jahāz ko wahāñ kḥushkī par chaṛhā sakeñ. ⁴⁰ Chunāñche unhoñ ne langaroñ ke rasse kāt kar unheñ samundar meñ chhoṛ diyā. Phir unhoñ ne wuh rasse khol die jin se patwār bandhe hote the aur sāmne wāle bādbān ko chaṛhā kar hawā ke zor se sāhil kī taraf rukh kiyā. ⁴¹ Lekin chalte chalte jahāz ek chorbālū se ṭakrā kar us par chaṛh gayā. Jahāz

† 27:17 Langar yāñī chhoṭā langar jis kī madad se jahāz kā ruḅh ek hī simt meñ rakhā jātā hai.

kā māthā dhañs gayā yahān tak ki wuh hil bhī na sakā jabki us kā pichhlā hissā maujoñ kī ṭakkaroñ se ṭukre ṭukre hone lagā.

⁴² Faujī gaidiyoñ ko qatl karnā chāhte the tāki wuh jahāz se tair kar farār na ho sakeñ. ⁴³ Lekin un par muqarrar afsar Paulus ko bachānā chāhtā thā, is lie us ne unheñ aisā karne na diyā. Us ne hukm diyā ki pahle wuh sab jo tair sakte haiñ pānī meñ chhalāng lagā kar kināre tak pahuñcheñ. ⁴⁴ Bāqiyōñ ko takhtoñ yā jahāz ke kisi ṭukre ko pakaṛ kar pahuñchnā thā. Yoñ sab sahīh-salāmat sāhil tak pahuñche.

28

Jazīrā-e-Milite Meñ

¹ Tūfān se bachne par hameñ mālūm huā ki jazīre kā nām Milite hai. ² Maqāmī logoñ ne hameñ ghairmāmūlī mehrbānī dikhāi. Unhoñ ne āg jalā kar hamārā istiqbāl kiyā, kyonki bārish shurū ho chukī thī aur ṭhand thī. ³ Paulus ne bhī lakaṛī kā ḍher jamā kiyā. Lekin jyoñ hī us ne use āg meñ phaiñkā ek zahrīlā sānp āg kī tapish se bhāg kar nikal āyā aur Paulus ke hāth se chimaṭ kar use ḍas liyā. ⁴ Maqāmī logoñ ne sānp ko Paulus ke hāth se lage dekhā to ek dūsre se kahne lage, “Yih ādmī zarūr qātil hogā. Go yih samundar se bach gayā, lekin insāf kī dewī ise jīne nahīñ detī.” ⁵ Lekin Paulus ne sānp ko jhaṭak kar āg meñ phaiñk diyā, aur sānp kā koī burā asar us par na huā. ⁶ Log is intazār meñ rahe ki wuh sūj jāe yā achānak gir paṛe, lekin kāfī der ke bād bhī kuchh na huā. Is par unhoñ ne apnā khayāl badal kar use dewatā qarār diyā.

⁷ Qarīb hī jazīre ke sab se baṛe ādmī kī zamīneñ thīn. Us kā nām Publiyuṣ thā. Us ne apne ghar meñ hamārā istiqbāl kiyā aur tīn dīn tak hamārī khūb mehmān-nawāzī kī. ⁸ Us kā bāp bīmār paṛā thā, wuh bukhār aur pechish ke marz meñ mubtalā thā. Paulus us ke kamre meñ gayā, us ke lie duā kī aur apne hāth us par rakh die. Is par marīz ko shifā milī. ⁹ Jab yih huā to jazīre ke bāqī tamām marīzoñ ne Paulus ke pās ā kar shifā pāi. ¹⁰ Natīje meñ unhoñ ne kāī tarah se hamārī izzat kī. Aur jab rawānā hone kā waqt ā gayā to unhoñ ne hameñ wuh sab kuchh muhaiyā kiyā jo safr ke lie darkār thā.

Jazīrā-e-Milite se Rom Tak

¹¹ Jazīre par tīn māh guzar gae. Phir ham ek jahāz par sawār hue jo sardiyoñ ke mausam ke lie wahān ṭahar gayā thā. Yih jahāz Iskandariyā kā thā aur us ke mātthe par juṛwān dewatāoñ ‘Kāstar’ aur ‘Polluks’ kī mūrāt nasab thī. Ham wahān se ruḫsat ho kar ¹² Surkūsā Shahr pahuñche. Tīn dīn ke bād ¹³ ham wahān se Regiyum Shahr gae jahān ham sirf ek dīn ṭahare. Phir junūb se hawā uṭhī, is lie ham agle dīn Putiyolī pahuñche. ¹⁴ Is shahr meñ hamārī mulāqāt kuchh bhāiyoñ se huī. Unhoñ ne hameñ apne pās ek haftā rahne kī dāwat dī. Yoñ ham Rom pahuñch gae. ¹⁵ Rom ke bhāiyoñ ne hamāre bāre meñ sun rakhā thā, aur kuchh hamārā istiqbāl karne ke lie qasbā banām appiyus ke chauk tak āe jabki kuchh sirf ‘Tīn-sarāy’ tak ā sake. Unheñ dekh kar Paulus ne Allāh kā shukr kiyā aur nayā hauslā pāyā.

Rom Meñ

¹⁶ Hamāre Rom meñ pahuñchne par Paulus ko apne kirāe ke makān meñ rahne kī ijāzat milī, go ek faujī us kī pahrādārī karne ke lie us ke sāth rahā.

¹⁷ Tīn dīn guzar gae to Paulus ne Yahūdī rāhnumāoñ ko bulāyā. Jab wuh jamā hue to us ne un se kahā, “Bhāiyo, mujhe Yarūshalām meñ giriftār karke Romiyoñ ke hawāle kar diyā gayā hālāñki maiñ ne apnī qaum yā apne bāpdādā ke rasm-orīwāj ke khilāf kuchh nahīñ kiyā thā. ¹⁸ Romī merā jāyzā le kar mujhe rihā karnā chāhte the, kyonki unheñ mujhe sazā-e-maut dene kā koī sabab na milā thā. ¹⁹ Lekin Yahūdīyoñ ne etarāz kiyā aur yoñ mujhe shahanshāh se apīl karne par majbūr kar

diyā gayā, go merā yih irādā nahīn hai ki main apnī qaum par koī ilzām lagāūn.
²⁰ Main ne is lie āp ko bulāyā tāki āp se milūn aur guftgū karūn. Main us shaḡhs kī ḡhātīr in zanjīroṅ se jakarā huā hūn jis ke āne kī ummīd Isrāīl rakhtā hai.”

²¹ Yahūdīyoṅ ne use jawāb diyā, “Hameṅ Yahūdīyā se āp ke bāre meṅ koī bhī ḡhat nahīn milā. Aur jitne bhāī wahān se āe haiṅ un meṅ se ek ne bhī āp ke bāre meṅ na to koī manfī riport dī na koī burī bāt batāī. ²² Lekin ham āp se sunanā chāhte haiṅ ki āp ke ḡhayālāt kyā haiṅ, kyonki ham itnā jānte haiṅ ki har jagah log is firqe ke ḡhilāf bāteṅ kar rahe haiṅ.”

²³ Chunānche unhoṅ ne milne kā ek dīn muḡarrar kiyā. Jab Yahūdī dubārā us jagah āe jahān Paulus rahtā thā to un kī tādād bahut zyādā thī. Subah se le kar shām tak us ne Allāh kī bādshāhī bayān kī aur us kī gawāhī dī. Us ne unheṅ Mūsā kī shariāt aur nabīyoṅ ke hawālājāt pesh kar karke Īsā ke bāre meṅ qāyl karne kī koshish kī. ²⁴ Kuchh to qāyl ho gae. Lekin bāqī imān na lāe. ²⁵ Un meṅ nā-ittafāqī paidā huī to wuh chale gae. Jab wuh jāne lage to Paulus ne un se kahā, “Rūhul-quds ne Yasāyāh Nabī kī mārīfat āp ke bāpdādā se thīk kahā ki

²⁶ Jā, is qaum ko batā, “Tum apne kānoṅ se sunoge
 magar kuchh nahīn samjhoge,
 tum apnī āṅkhoṅ se dekhoge
 magar kuchh nahīn jānoge.

²⁷ Kyonki is qaum kā dīl behis ho gayā hai.
 Wuh mushkil se apne kānoṅ se sunte haiṅ,
 unhoṅ ne apnī āṅkhoṅ ko band kar rakhā hai,
 aisā na ho ki wuh apnī āṅkhoṅ se dekheṅ,
 apne kānoṅ se suneṅ,
 apne dīl se samjheṅ,
 merī taraf rujū kareṅ
 aur main unheṅ shifā dūn.’ ”

²⁸ Paulus ne apnī bāt in alfāz se ḡhatm kī, “Ab jān leṅ ki Allāh kī taraf se yih najāt ḡhairyahūdīyoṅ ko bhī pesh kī gaī hai aur wuh suneṅge bhī!”

²⁹ [Jab us ne yih kahā to Yahūdī āpas meṅ bahs-mubāhasā karte hue chale gae.]

³⁰ Paulus pūre do sāl apne kirāe ke ghar meṅ rahā. Jo bhī us ke pās āyā us kā us ne istiḡbāl karke ³¹ dilerī se Allāh kī bādshāhī kī munādī kī aur Ḳhudāwand Īsā Masīh kī tālīm dī. Aur kisī ne mudāḡhalat na kī.

Romiyon

Salām

¹ Yih khat Masīh Īsā ke ḡhulām Paulus kī taraf se hai jise rasūl hone ke lie bulāyā aur Allāh kī khushkhabrī kī munādī karne ke lie alag kiyā gayā hai.

² Pāk nawishton meñ darj is khushkhabrī kā wādā Allāh ne pahle hī apne nabiyon se kar rakhā thā. ³ Aur yih paighām us ke Farzand Īsā ke bāre meñ hai. Insānī lihāz se wuh Dāūd kī nasl se paidā huā, ⁴ jabki Rūhul-quds ke lihāz se wuh qudrat ke sāth Allāh kā Farzand ṭhahrā jab wuh murdon meñ se jī uṭhā. Yih hai hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke bāre meñ Allāh kī khushkhabrī. ⁵ Masīh se hameñ rasūlī ikhtiyār kā yih fazl hāsil huā hai ki ham tamām Ḡhairyahūdīyon meñ munādī karen tāki wuh imān lā kar us ke tābe ho jāen aur yon Masīh ke nām ko jalāl mile. ⁶ Ap bhī un Ḡhairyahūdīyon meñ se haiñ, jo Īsā Masīh ke bulāe hue haiñ.

⁷ Maiñ āp sab ko likh rahā hūñ jo Rom meñ Allāh ke pyāre haiñ aur maḡhsūs-o-muqaddas hone ke lie bulāe gae haiñ.

Khudā hamārā Bāp aur Khudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Rom Jāne kī Ārzū

⁸ Awwal, maiñ āp sab ke lie Īsā Masīh ke wasīle se apne Khudā kā shukr kartā hūñ, kyonki pūrī duniyā meñ āp ke imān kā charchā ho rahā hai. ⁹ Khudā hī merā gawāh hai jis kī khidmat maiñ apnī rūh meñ kartā hūñ jab maiñ us ke Farzand ke bāre meñ khushkhabrī phailātā hūñ, maiñ lagātār āp ko yād kartā rahtā hūñ ¹⁰ aur har waqt apnī duāon meñ minnat kartā hūñ ki Allāh mujhe āḡhirkār āp ke pās āne kī kāmyābī atā kare. ¹¹ Kyonki maiñ āp se milne kā ārzūmand hūñ. Maiñ chāhtā hūñ ki mere zariye āp ko kuchh ruhānī barkat mil jāe aur yon āp mazbūt ho jāen. ¹² Yānī āne kā maqsad yih hai ki mere imān se āp kī hauslā-afzāī kī jāe aur isī tarah āp ke imān se merā hauslā bhī barh jāe.

¹³ Bhāiyo, āp ke ilm meñ ho ki maiñ ne bahut dafā āp ke pās āne kā irādā kiyā. Kyonki jis tarah dīgar Ḡhairyahūdī aqwām meñ merī khidmat se phal paidā huā hai usī tarah āp meñ bhī phal dekhnā chāhtā hūñ. Lekin āj tak mujhe rokā gayā hai. ¹⁴ Bāt yih hai ki yih khidmat saranjām denā merā farz hai, khāh Yūnāniyon meñ ho yā Ḡhairyūnāniyon meñ, khāh dānāon meñ ho yā nādānāon meñ. ¹⁵ Yihī wajah hai ki maiñ āp ko bhī jo Rom meñ rahte haiñ Allāh kī khushkhabrī sunāne kā mushtāq hūñ.

Allāh kī Khushkhabrī kī Qudrat

¹⁶ Maiñ to khushkhabrī ke sabab se sharmātā nahīñ, kyonki yih Allāh kī qudrat hai jo har ek ko jo imān lātā hai najāt detī hai, pahle Yahūdīyon ko, phir Ḡhairyahūdīyon ko. ¹⁷ Kyonki is khushkhabrī meñ Allāh kī hī rāstbāzī zāhir hotī hai, wuh rāstbāzī jo shurū se āḡhir tak imān par mabnī hai. Yihī bāt kalām-e-muqaddas meñ darj hai jab likhā hai, “Rāstbāz imān hī se jītā rahegā.”

Insān par Allāh kā Ḡhazab

¹⁸ Lekin Allāh kā ḡhazab āsmān par se un tamām bedīn aur nārāst logoñ par nāzil hotā hai jo sachchāī ko apnī nārāstī se dabāe rakhte haiñ. ¹⁹ Jo kuchh Allāh ke bāre meñ mālūm ho saktā hai wuh to un par zāhir hai, hāñ Allāh ne khud yih un par zāhir kiyā hai. ²⁰ Kyonki duniyā kī takhlīq se le kar āj tak insān Allāh kī andekhī fitrat yānī us kī azlī qudrat aur ulūhiyat maḡhlūqāt kā mushāhadā karne se pahchān saktā hai.

Is lie un ke pās koī uzr nahīn. ²¹ Allāh ko jānane ke bāwujūd unhoñ ne use wuh jalāl na diyā jo us kā haq hai, na us kā shukr adā kiya balki wuh bātil khayālāt meñ par gae aur un ke besamajh dilon par tārīkī chhā gaī. ²² Wuh dāwā to karte the ki ham dānā haiñ, lekin ahmaq sābit hue. ²³ Yoñ unhoñ ne ghairfānī Khudā ko jalāl dene ke bajāe aise buton kī pūjā kī jo fānī insān, parindon, chaupāiyon aur reñgne wāle jānwaron kī sūrat meñ banāe gae the.

²⁴ Is lie Allāh ne unheñ un najis kāmon meñ chhoṛ diyā jo un ke dil karnā chāhte the. Natije meñ un ke jism ek dūse se behurmat hote rahe. ²⁵ Hāñ, unhoñ ne Allāh ke bāre meñ sachchāi ko radd karke jhūṭ ko apnā liyā aur maḥlūqāt kī parastish aur khidmat kī, na ki Khāliq kī, jis kī tārīf abad tak hotī rahe, āmīn.

²⁶ Yihī wajah hai ki Allāh ne unheñ un kī sharmnāk shahwaton meñ chhoṛ diyā. Un kī khawātīn ne fitratī jinsī tālluqāt ke bajāe ghairfitratī tālluqāt rakhe. ²⁷ Isī tarah mard khawātīn ke sāth fitratī tālluqāt chhoṛ kar ek dūse kī shahwat meñ mast ho gae. Mardon ne mardon ke sāth behayā harkateñ karke apne badanon meñ apnī is gumrahī kā munāsib badlā pāyā.

²⁸ Aur chūnki unhoñ ne Allāh ko jānane se inkār kar diyā is lie us ne unheñ un kī makrūh soch meñ chhoṛ diyā. Aur is lie wuh aisī harkateñ karte rahte haiñ jo kabhī nahīn karnī chāhien. ²⁹ Wuh har tarah kī nārāstī, shar, lālch aur burāi se bhare hue haiñ. Wuh hasad, khūnrezī, jhagare, fareb aur kināwarī se labrez haiñ. Wuh chuḡhlī khāne wāle, ³⁰ tohmat lagāne wāle, Allāh se nafrat karne wāle, sarkash, maḡhrūr, shekhībāz, badī ko ijād karne wāle, mān-bāp ke nāfarmān, ³¹ besamajh, bewafā, sangdil aur berahm haiñ. ³² Agarche wuh Allāh kā farmān jānte haiñ ki aisā karne wāle sazā-e-maut ke mustahiq haiñ to bhī wuh aisā karte haiñ. Na sirf yih balki wuh aisā karne wāle dīgar logon ko shābāsh bhī dete haiñ.

2

Allāh kī Rāst Adālat

¹ Ai insān, kyā tū dūson ko mujrim ṭahrātā hai? Tū jo koī bhī ho terā koī uzr nahīn. Kyonki tū khud bhī wuhī kuchh kartā hai jis meñ tū dūson ko mujrim ṭahrātā hai aur yoñ apne āp ko bhī mujrim qarār detā hai. ² Ab ham jānte haiñ ki aise kāam karne wālon par Allāh kā faisla munsifānā hai. ³ Tāham tū wuhī kuchh kartā hai jis meñ tū dūson ko mujrim ṭahrātā hai. Kyā tū samajhtā hai ki khud Allāh kī adālat se bach jāegā? ⁴ Yā kyā tū us kī wasī mehrbānī, tahammul aur sabar ko haqīr jāntā hai? Kyā tujhe mālūm nahīn ki Allāh kī mehrbānī tujhe taubā tak le jānā chāhtī hai? ⁵ Lekin tū haṭdharm hai, tū taubā karne ke lie taiyār nahīn aur yoñ apnī sazā meñ izāfā kartā jā rahā hai, wuh sazā jo us dīn dī jāegī jab Allāh kā ghazab nāzil hogā, jab us kī rāst adālat zāhir hogī. ⁶ Allāh har ek ko us ke kāmon kā badlā degā. ⁷ Kuchh log sābitqadmī se nek kāam karte aur jalāl, izzat aur baqā ke tālib rahte haiñ. Unheñ Allāh abadī zindagī atā karegā. ⁸ Lekin kuchh log khudgharz haiñ aur sachchāi kī nahīn balki nārāstī kī pairawī karte haiñ. Un par Allāh kā ghazab aur qahr nāzil hogā. ⁹ Musibat aur pareshānī har us insān par āegī jo burāi kartā hai, pahle Yahūdī par, phir Yūnānī par. ¹⁰ Lekin jalāl, izzat aur salāmatī har us insān ko hāsil hogī jo nekī kartā hai, pahle Yahūdī ko, phir Yūnānī ko. ¹¹ Kyonki Allāh kisī kā bhī tarafdār nahīn.

¹² Ghairyahūdiyon ke pās Mūswī shariāt nahīn hai, is lie wuh shariāt ke baḡhair hī gunāh karke halāk ho jāte haiñ. Yahūdiyon ke pās shariāt hai, lekin wuh bhī nahīn bacheñge. Kyonki jab wuh gunāh karte haiñ to shariāt hī unheñ mujrim ṭahrātī hai. ¹³ Kyonki Allāh ke nazdīk yih kāfī nahīn ki ham shariāt kī bāteñ suneñ balki wuh hameñ us waqt hī rāstbāz qarār detā hai jab shariāt par amal bhī karte haiñ.

¹⁴ Aur go Ghairyahūdiyon ke pās shariāt nahīn hotī lekin jab bhī wuh fitratī taur par

wuh kuchh karte haiñ jo shariyat farmati hai to zahir karte haiñ ki go hamare pas shariyat nahin to bhi ham apne ap ke lie khud shariyat haiñ. ¹⁵ Is mein wuh sabit karte haiñ ki shariyat ke taqaze un ke dil par likhe hue haiñ. Un ka zamir bhi is ki gawahi deta hai, kyonki un ke khayalat kabhi ek dusre ki mazammat aur kabhi ek dusre ka difa bhi karte haiñ. ¹⁶ Gharz, meri khushkhabri ke mutabiq har ek ko us din apna ajr milega jab Allah Isa Masih ki marifat insanon ki poshida baton ki adalat karega.

Yahudi aur Shariat

¹⁷ Achchha, tu apne ap ko Yahudi kahta hai. Tu shariat par inhisar karti aur Allah ke saath apne talluq par fakhr karti hai. ¹⁸ Tu us ki marzi ko janti hai aur shariat ki talim pane ke baais sahih rah ki pahchan rakhti hai. ¹⁹ Tujhe pura yaqin hai, 'Main andhon ka qayd, tarikhi mein basne walon ki raushni, ²⁰ besamjhon ka muallim aur bachchon ka ustad hun.' Ek lihaz se yeh durust bhi hai, kyonki shariat ki surat mein tere pas ilm-o-irfan aur sachchai maujud hai. ²¹ Ab bata, tu jo auron ko sikhata hai apne ap ko kyon nahin sikhata? Tu jo chori na karne ki munadi karti hai, khud chori kyon karti hai? ²² Tu jo auron ko zina karne se mana karti hai, khud zina kyon karti hai? Tu jo buton se ghin khati hai, khud mandiron ko kyon luttati hai? ²³ Tu jo shariat par fakhr karti hai, kyon is ki khilafwarzi karke Allah ki be'izzati karti hai? ²⁴ Yeh wahi bat hai jo kalam-e-muqaddas mein likhi hai, "Tumhare sabab se Ghairyahudiyon mein Allah ke nam par kufr baka jata hai."

²⁵ Khatne ka fayda to us waqt hota hai jab tu shariat par amal karti hai. Lekin agar tu us ki hukmaduli karti hai to tu namahtun jaisa hai. ²⁶ Is ke baraks agar namahtun Ghairyahudi shariat ke taqazon ko pura karti hai to kyā Allah use mahtun Yahudi ke barabar nahin thahraega? ²⁷ Chunanche jo namahtun Ghairyahudi shariat par amal karte haiñ wuh ap Yahudiyon ko mujrim thahraenge jin ka khatna hua hai aur jin ke pas shariat hai, kyonki ap shariat par amal nahin karte. ²⁸ Ap is binā par haqiqi Yahudi nahin haiñ ki ap ke walidain Yahudi the ya ap ke badan ka khatna zahir taur par hua hai. ²⁹ Balki haqiqi Yahudi wuh hai jo batin mein Yahudi hai. Aur haqiqi khatna us waqt hota hai jab dil ka khatna hua hai. Aisa khatna shariat se nahin balki Ruhl-quds ke wasile se kiya jata hai. Aur aise Yahudi ko insān ki taraf se nahin balki Allah ki taraf se tarif milti hai.

3

¹ To kyā Yahudi hone ka ya khatna ka koī fayda hai? ² Ji han, har tarah ka! Awwal to yeh ki Allah ka kalām un ke sapurd kiya gaya hai. ³ Agar un mein se baz bewafa nikle to kyā hua? Kyā is se Allah ki wafadari bhi khatm ho jaege? ⁴ Kabhi nahin! Lazim hai ki Allah sachcha thahre go har insān jhuta hai. Yon kalām-e-muqaddas mein likha hai, "Lazim hai ki tu bolte waqt rast thahre aur adalat karte waqt ghālib ae."

⁵ Koī kah sakti hai, "Hamari nāraستی ka ek achchha maqsad hota hai, kyonki is se logon par Allah ki rāsti zahir hoti hai. To kyā Allah be'insaf nahin hoga agar wuh apna ghazab ham par nāzil kare?" (Main insāni khayal pesh kar raha hun.) ⁶ Hargiz nahin! Agar Allah rast na hota to phir wuh duniya ki adalat kis tarah kar sakti?

⁷ Shāyad koī aur etarāz kare, "Agar mera jhuta Allah ki sachchai ko kasrat se numāyan karti hai aur yon us ka jalāl barhta hai to wuh mujhe kyonkar gunāhgār qarār de sakti hai?" ⁸ Kuchh log ham par yeh kufr bhi bakte haiñ ki ham kahte haiñ, "Ao, ham burāi karen taki bhalāi nikle." Insaf ka taqaza hai ki aise logon ko mujrim thahraya jae.

Koī Rāstbāz Nahīn

⁹ Ab ham kyā kaheñ? Kyā ham Yahūdī dūsroñ se bartar haiñ? Bilkul nahīñ. Ham to pahle hī yih ilzām lagā chuke haiñ ki Yahūdī aur Yūnānī sab hī gunāh ke qabze meñ haiñ. ¹⁰ Kalām-e-muqaddas meñ yoñ likhā hai,

“Koī nahīñ jo rāstbāz hai, ek bhī nahīñ.

¹¹ Koī nahīñ jo samajhdār hai,

koī nahīñ jo Allāh kā tālib hai.

¹² Afsos, sab sahīh rāh se bhaṭak gae.

Sab ke sab bigar gae haiñ.

Koī nahīñ jo bhalāī kartā ho, ek bhī nahīñ.

¹³ Un kā galā khulī qabr hai,

un kī zabān fareb detī hai.

Un ke honṭon meñ sānp kā zahr hai.

¹⁴ Un kā muñh lānat aur karwāhaṭ se bharā hai.

¹⁵ Un ke pānw khūn bahāne ke lie jaldī karte haiñ.

¹⁶ Apne pīchhe wuh tabāhī-o-barbādī chhoṛ jāte haiñ,

¹⁷ aur wuh salāmatī kī rāh nahīñ jānte.

¹⁸ Un kī ānkhoñ ke sāmne Ḳhudā kā khauf nahīñ hotā.”

¹⁹ Ab ham jānte haiñ ki shariyat jo kuchh farmatī hai unheñ farmatī hai jin ke sapurd wuh kī gaī hai. Maqsad yih hai ki har insān ke bahāne khatm kie jāeñ aur tamām duniyā Allāh ke sāmne mujrim ṭhahre. ²⁰ Kyoñki shariyat ke taqāze pūre karne se koī bhī us ke sāmne rāstbāz nahīñ ṭhahar saktā, balki shariyat kā kām yih hai ki hamāre andar gunāhgār hone kā ehsās paidā kare.

Rāstbāz Hone ke lie Īmān Zarūrī Hai

²¹ Lekin ab Allāh ne ham par ek rāh kā inkishāf kiya hai jis se ham shariyat ke baḡhair hī us ke sāmne rāstbāz ṭhahar sakte haiñ. Tauret aur nabiyon ke sahife bhī is kī tasdiq karte haiñ. ²² Rāh yih hai ki jab ham Īsā Masīh par Īmān lāte haiñ to Allāh hameñ rāstbāz qarār detā hai. Aur yih rāh sab ke lie hai. Kyoñki koī bhī farq nahīñ, ²³ sab ne gunāh kiya, sab Allāh ke us jalāl se mahrūm haiñ jis kā wuh taqāzā kartā hai, ²⁴ aur sab muft meñ Allāh ke fazl hī se rāstbāz ṭhahrāe jāte haiñ, us fidie ke wasile se jo Masīh Īsā ne diya. ²⁵ Kyoñki Allāh ne Īsā ko us ke khūn ke bāis kaffārā kā wasilā banā kar pesh kiya, aisā kaffārā jis se Īmān lāne wālon ko gunāhoñ kī muāfi miltī hai. Yoñ Allāh ne apnī rāstī zāhir kī, pahle māzī meñ jab wuh apne sabr-o-tahammul meñ gunāhoñ kī sazā dene se bāz rahā ²⁶ aur ab maujūdā zamāne meñ bhī. Is se wuh zāhir kartā hai ki wuh rāst hai aur har ek ko rāstbāz ṭhahrātā hai jo Īsā par Īmān lāyā hai.

²⁷ Ab hamārā faḡhr kahān rahā? Use to khatm kar diya gayā hai. Kis shariyat se? Kyā āmāl kī shariyat se? Nahīñ, balki Īmān kī shariyat se. ²⁸ Kyoñki ham kahte haiñ ki insān ko Īmān se rāstbāz ṭhahrāyā jātā hai, na ki āmāl se. ²⁹ Kyā Allāh sirf Yahūdīyon kā Ḳhudā hai? Ghairyahūdīyon kā nahīñ? Hāñ, Ghairyahūdīyon kā bhī hai. ³⁰ Kyoñki Allāh ek hī hai jo maḡhtūn aur nāmaḡhtūn donoñ ko Īmān hī se rāstbāz ṭhahrāegā. ³¹ Phir kyā ham shariyat ko Īmān se mansūkh karte haiñ? Hargiz nahīñ, balki ham shariyat ko qāym rakhte haiñ.

4

Ibrāhīm Īmān se Rāstbāz Ṭhahrā

¹ Ibrāhīm jismānī lihāz se hamārā bāp thā. To rāstbāz ṭhaharne ke silsile meñ us kā kyā tajrabā thā? ² Ham kah sakte haiñ ki agar wuh shariyat par amal karne se rāstbāz ṭhahartā to wuh apne āp par faḡhr kar saktā thā. Lekin Allāh ke nazdik us ke pās apne āp par faḡhr karne kā koī sabab na thā. ³ Kyoñki kalām-e-muqaddas

meñ likhā hai, “Ibrāhīm ne Allāh par bharosā rakhā. Is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā.” ⁴ Jab log kām karte haiñ to un kī mazdūrī koī khās mehrbānī qarār nahīñ dī jātī, balki yih to un kā haq bantā hai. ⁵ Lekin jab log kām nahīñ karte balki Allāh par imān rakhte haiñ jo bedīnoñ ko rāstbāz qarār detā hai to un kā koī haq nahīñ bantā. Wuh un ke imān hī kī binā par rāstbāz qarār diē jāte haiñ. ⁶ Dāūd yihī bāt bayān kartā hai jab wuh us shaḥs ko mubāarak kahtā hai jise Allāh baḡhair āmāl ke rāstbāz ṭhahrātā hai,

⁷ “Mubāarak haiñ wuh jin ke jarāym muāf kie gae.

Jin ke gunāh ḡhāñpe gae haiñ.

⁸ Mubāarak hai wuh jis kā gunāh Rab hisāb meñ nahīñ lāegā.”

⁹ Kyā yih mubāarakbādī sirf maḡhtūnoñ ke lie hai yā nāmaḡhtūnoñ ke lie bhī? Ham to bayān kar chuke haiñ ki Ibrāhīm imān kī binā par rāstbāz ṭhahrā. ¹⁰ Use kis hālat meñ rāstbāz ṭhahrāyā gayā? Ḳhatnā karāne ke bād yā pahle? Ḳhatne ke bād nahīñ balki pahle. ¹¹ Aur ḡhatnā kā jo nishān use milā wuh us kī rāstbāzī kī muhr thī, wuh rāstbāzī jo use ḡhatnā karāne se peshtar milī, us waqt jab wuh imān lāyā. Yoñ wuh un sab kā bāp hai jo baḡhair ḡhatnā karāe imān lāe haiñ aur is binā par rāstbāz ṭhaharte haiñ. ¹² Sāth hī wuh ḡhatnā karāne wāloñ kā bāp bhī hai, lekin un kā jin kā na sirf ḡhatnā huā hai balki jo hamāre bāp Ibrāhīm ke us imān ke naqsh-e-qadam par chalte haiñ jo wuh ḡhatnā karāne se peshtar rakhtā thā.

Allāh kā Wādā Imān se Hāsil Hotā Hai

¹³ Jab Allāh ne Ibrāhīm aur us kī aulād se wādā kiyā ki wuh duniyā kā wāris hogā to us ne yih is lie nahīñ kiyā ki Ibrāhīm ne shariāt kī pairawī kī balki is lie ki wuh imān lāyā aur yoñ rāstbāz ṭhahrāyā gayā. ¹⁴ Kyonki agar wuh wāris haiñ jo shariāt ke pairokār haiñ to phir imān beasar ṭhahrā aur Allāh kā wādā miṭ gayā. ¹⁵ Shariāt Allāh kā ḡhazab hī paidā kartī hai. Lekin jahāñ koī shariāt nahīñ wahāñ us kī ḡhilāfwarzī bhī nahīñ.

¹⁶ Chunāñche yih mīrās imān se miltī hai tāki is kī buniyād Allāh kā fazl ho aur is kā wādā Ibrāhīm kī tamām nasl ke lie ho, na sirf shariāt ke pairokāroñ ke lie balki un ke lie bhī jo Ibrāhīm kā-sā imān rakhte haiñ. Yihī ham sab kā bāp hai. ¹⁷ Yoñ Allāh kalām-e-muḡaddas meñ us se wādā kartā hai, “Maiñ ne tujhe bahut qaumoñ kā bāp banā diyā hai.” Allāh hī ke nazdīk Ibrāhīm ham sab kā bāp hai. Kyonki us kā imān us Ḳhudā par thā jo murdoñ ko zindā kartā aur jis ke hukm par wuh kuchh paidā hotā hai jo pahle nahīñ thā. ¹⁸ Ummīd kī koī kiran dikhāī nahīñ detī thī, phir bhī Ibrāhīm ummīd ke sāth imān rakhtā rahā ki maiñ zarūr bahut qaumoñ kā bāp banūngā. Aur āḡhirkār aisā hī huā, jaisā kalām-e-muḡaddas meñ wādā kiyā gayā thā ki “Terī aulād itnī hī beshumār hogī.” ¹⁹ Aur Ibrāhīm kā imān kamzor na paṛā, hālāñki use mālūm thā ki maiñ taḡriban sau sāl kā hūñ aur merā aur Sārā ke badan goyā murdā haiñ, ab bachche paidā karne kī umr Sārā ke lie guzar chukī hai. ²⁰ To bhī Ibrāhīm kā imān ḡhatm na huā, na us ne Allāh ke wāde par shak kiyā balki imān meñ wuh mazīd mazbūt huā aur Allāh ko jalāl detā rahā. ²¹ Use puḡhtā yaḡīn thā ki Allāh apne wāde ko pūrā karne kī qudrat rakhtā hai. ²² Us ke is imān kī wajah se Allāh ne use rāstbāz qarār diyā. ²³ Kalām-e-muḡaddas meñ yih bāt ki Allāh ne use rāstbāz qarār diyā na sirf us kī ḡhātir likhī gai ²⁴ balki hamārī ḡhātir bhī. Kyonki Allāh hameñ bhī rāstbāz qarār degā agar ham us par imān rakheñ jis ne hamāre Ḳhudāwand Īsā ko murdoñ meñ se zindā kiyā. ²⁵ Hamārī hī ḡhatāoñ kī wajah se use maut ke hawāle kiyā gayā, aur hameñ hī rāstbāz qarār dene ke lie use zindā kiyā gayā.

5

Rāstbāzī kā Anjām

¹ Ab chūnki hamen imān se rāstbāz qarār diyā gayā hai is lie Allāh ke sāth hamārī sulah hai. Is sulah kā wasilā hamārā Ḳhudāwand Īsā Masīh hai. ² Hamāre imān lāne par us ne hamen fazl ke us maqām tak pahuñchāyā jahān ham āj qāym haiñ. Aur yon ham is ummīd par faḡhr karte haiñ ki ham Allāh ke jalāl meñ sharīk hoñge. ³ Na sirf yih balki ham us waqt bhī faḡhr karte haiñ jab ham musībatoñ meñ phanse hote haiñ. Kyonki ham jānte haiñ ki musibat se sābitqadmī paidā hotī hai, ⁴ sābitqadmī se pukhtagī aur pukhtagī se ummīd. ⁵ Aur ummīd hamen sharmindā hone nahīñ detī, kyonki Allāh ne hamen Rūhul-quds de kar us ke wasile se hamāre dilon meñ apnī muhabbat unḡeli hai.

⁶ Kyonki ham abhī kamzor hī the to Masīh ne ham bedīnoñ kī ḡhātīr apnī jān de dī. ⁷ Mushkil se hī koī kisī rāstbāz kī ḡhātīr apnī jān degā. Hāñ, mumkin hai ki koī kisī nekokār ke lie apnī jān dene kī jurrat kare. ⁸ Lekin Allāh ne ham se apnī muhabbat kā izhār yon kiyā ki Masīh ne us waqt hamārī ḡhātīr apnī jān dī jab ham gunāhgār hī the. ⁹ Hamen Masīh ke ḡhūn se rāstbāz ṭhahrāyā gayā hai. To yih bāt kitnī yaqīnī hai ki ham us ke wasile se Allāh ke ḡhazab se bacheñge. ¹⁰ Ham abhī Allāh ke dushman hī the jab us ke Farzand kī maut ke wasile se hamārī us ke sāth sulah ho gaī. To phir yih bāt kitnī yaqīnī hai ki ham us kī zindagī ke wasile se najāt bhī pāeñge. ¹¹ Na sirf yih balki ab ham Allāh par faḡhr karte haiñ aur yih hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke wasile se hai, jis ne hamārī sulah karāī hai.

Ādam aur Masīh

¹² Jab Ādam ne gunāh kiyā to us ek hī shaḡhs se gunāh duniyā meñ āyā. Is gunāh ke sāth sāth maut bhī ā kar sab ādmiyoñ meñ phail gaī, kyonki sab ne gunāh kiyā. ¹³ Shariāt ke inkishāf se pahle gunāh to duniyā meñ thā, lekin jahān shariāt nahīñ hotī wahān gunāh kā hisāb nahīñ kiyā jātā. ¹⁴ Tāham Ādam se le kar Mūsā tak maut kī hukūmat jāri rahī, un par bhī jinhoñ ne Ādam kī-sī hukmadūlī na kī.

Ab Ādam āne wāle Īsā Masīh kī taraf ishārā thā. ¹⁵ Lekin in donoñ meñ baṛā farq hai. Jo nemat Allāh muft meñ detā hai wuh Ādam ke gunāh se mutābiqat nahīñ rakhtī. Kyonki is ek shaḡhs Ādam kī ḡhilāfwarzī se bahut-se log maut kī zad meñ ā gae. Lekin Allāh kā fazl kahīn zyādā muassir hai, wuh muft nemat jo bahutoñ ko us ek shaḡhs Īsā Masīh meñ milī hai. ¹⁶ Hāñ, Allāh kī is nemat aur Ādam ke gunāh meñ bahut farq hai. Us ek shaḡhs Ādam ke gunāh ke natīje meñ hamen to mujrim qarār diyā gayā, lekin Allāh kī muft nemat kā asar yih hai ki hamen rāstbāz qarār diyā jātā hai, go ham se beshumār gunāh sarzad hue haiñ. ¹⁷ Is ek shaḡhs Ādam ke gunāh ke natīje meñ maut sab par hukūmat karne lagī. Lekin is ek shaḡhs Īsā Masīh kā kām kitnā zyādā muassir thā. Jitne bhī Allāh kā wāfir fazl aur rāstbāzī kī nemat pāte haiñ wuh Masīh ke wasile se abadī zindagī meñ hukūmat kareñge.

¹⁸ Chunāñche jis tarah ek hī shaḡhs ke gunāh ke bāis sab log mujrim ṭhahre usī tarah ek hī shaḡhs ke rāst amāl se wuh darwāzā khul gayā jis meñ dāḡhil ho kar sab log rāstbāz ṭhahar sakte aur zindagī pā sakte haiñ. ¹⁹ Jis tarah ek hī shaḡhs kī nāfarmānī se bahut-se log gunāhgār ban gae. Usī tarah ek hī shaḡhs kī farmānbardārī se bahut-se log rāstbāz ban jāeñge.

²⁰ Shariāt is lie darmiyān meñ ā gaī ki ḡhilāfwarzī baṛh jāe. Lekin jahān gunāh zyādā huā wahān Allāh kā fazl is se bhī zyādā ho gayā. ²¹ Chunāñche jis tarah gunāh maut kī sūrat meñ hukūmat kartā thā usī tarah ab Allāh kā fazl hamen rāstbāz ṭhahrā kar hukūmat kartā hai. Yon hamen apne Ḳhudāwand Īsā Masīh kī badaulat abadī zindagī hāsīl hotī hai.

6

Masīh meñ Naī Zindagī

¹ Kyā is kā matlab yih hai ki ham gunāh karte raheñ tāki Allāh ke fazl meñ izāfā ho? ² Hargiz nahīn! Ham to mar kar gunāh se lātālluq ho gae haiñ. To phir ham kis tarah gunāh ko apne āp par hukūmat karne de sakte haiñ? ³ Yā kyā āp ko mālūm nahīn ki ham sab jinheñ baptismā diyā gayā hai is se Masīh Īsā kī maut meñ shāmil ho gae haiñ? ⁴ Kyoñki baptisme se hameñ dafnāyā gayā aur us kī maut meñ shāmil kiyā gayā tāki ham Masīh kī tarah naī zindagī guzāreñ, jise Bāp kī jalālī qudrat ne murdoñ meñ se zindā kiyā.

⁵ Chūñki is tarah ham us kī maut meñ us ke sāth paiwast ho gae haiñ is lie ham us ke jī uṭhne meñ bhī us ke sāth paiwast hoñge. ⁶ Kyoñki ham jānte haiñ ki hamārā purānā insān Masīh ke sāth maslūb ho gayā tāki gunāh ke qabze meñ yih jism nest ho jāe aur yoñ ham gunāh ke ghulām na raheñ. ⁷ Kyoñki jo mar gayā wuh gunāh se āzād ho gayā hai. ⁸ Aur hamārā imān hai ki chūñki ham Masīh ke sāth mar gae haiñ is lie ham us ke sāth zindā bhī hoñge, ⁹ kyoñki ham jānte haiñ ki Masīh murdoñ meñ se jī uṭhā hai aur ab kabhī nahīn maregā. Ab maut kā us par koī ikhtiyār nahīn. ¹⁰ Marte waqt wuh hameshā ke lie gunāh kī hukūmat se nikal gayā, aur ab jab wuh dubārā zindā hai to us kī zindagī Allāh ke lie maḥsūs hai. ¹¹ Āp bhī apne āp ko aisā samjheñ. Āp bhī mar kar gunāh kī hukūmat se nikal gae haiñ aur ab āp kī Masīh meñ zindagī Allāh ke lie maḥsūs hai.

¹² Chunāñche gunāh āp ke fānī badan meñ hukūmat na kare. Dhyān deñ ki āp us kī burī ḵhāhishāt ke tābe na ho jāeñ. ¹³ Apne badan ke kisī bhī azu ko gunāh kī ḵhidmat ke lie pesh na kareñ, na use nārāstī kā hathiyār banane deñ. Is ke bajāe apne āp ko Allāh kī ḵhidmat ke lie pesh kareñ. Kyoñki pahle āp murdā the, lekin ab āp zindā ho gae haiñ. Chunāñche apne tamām āzā ko Allāh kī ḵhidmat ke lie pesh kareñ aur unheñ rāstī ke hathiyār banane deñ. ¹⁴ Āindā gunāh āp par hukūmat nahīn karegā, kyoñki āp apnī zindagī shariāt ke taht nahīn guzārte balki Allāh ke fazl ke taht.

Rāstbāzī ke Ghulām

¹⁵ Ab sawāl yih hai, chūñki ham shariāt ke taht nahīn balki fazl ke taht haiñ to kyā is kā matlab yih hai ki hameñ gunāh karne ke lie khulā chhoṛ diyā gayā hai? Hargiz nahīn! ¹⁶ Kyā āp ko mālūm nahīn ki jab āp apne āp ko kisī ke tābe karke us ke ghulām ban jāte haiñ to āp us mālīk ke ghulām haiñ jis ke tābe āp haiñ? Yā to gunāh āp kā mālīk ban kar āp ko maut tak le jāegā, yā farmāñbardārī āp kī mālīkan ban kar āp ko rāstbāzī tak le jāegī. ¹⁷ Darhaqīqat āp pahle gunāh ke ghulām the, lekin Ḵhudā kā shukr hai ki ab āp pūre dīl se usī tālīm ke tābe ho gae haiñ jo āp ke sapurd kī gaī hai. ¹⁸ Ab āp ko gunāh se āzād kar diyā gayā hai, rāstbāzī hī āp kī mālīkan ban gaī hai. ¹⁹ (Āp kī fitratī kamzorī kī wajah se main ghulāmī kī yih misāl de rahā hūñ tāki āp merī bāt samajh pāeñ.) Pahle āp ne apne āzā ko najāsāt aur bedīnī kī ghulāmī meñ de rakhā thā jis ke natīje meñ āp kī bedīnī baḥtī gaī. Lekin ab āp apne āzā ko rāstbāzī kī ghulāmī meñ de deñ tāki āp muqaddas ban jāeñ.

²⁰ Jab gunāh āp kā mālīk thā to āp rāstbāzī se āzād the. ²¹ Aur is kā natījā kyā thā? Jo kuchh āp ne us waqt kiyā us se āp ko āj sharm ātī hai aur us kā anjām maut hai. ²² Lekin ab āp gunāh kī ghulāmī se āzād ho kar Allāh ke ghulām ban gae haiñ, jis ke natīje meñ āp maḥsūs-o-muqaddas ban jāte haiñ aur jis kā anjām abadī zindagī hai. ²³ Kyoñki gunāh kā ajr maut hai jabki Allāh hamāre Ḵhudāwand Masīh Īsā ke wasīle se hameñ abadī zindagī kī muft nemat atā kartā hai.

7

Shādī kī Misāl

¹ Bhāiyo, āp to shariyat se wāqif haiñ. To kyā āp nahīn jānte ki shariyat us waqt tak insān par iḡhtiyār rakhtī hai jab tak wuh zindā hai? ² Shādī kī misāl leñ. Jab kisī aurat kī shādī hotī hai to shariyat us kā shauhar ke sāth bandhan us waqt tak qāym rakhtī hai jab tak shauhar zindā hai. Agar shauhar mar jāe to phir wuh is bandhan se āzād ho gaī. ³ Chunāñche agar wuh apne ḡhāwind ke jīte-jī kisī aur mard kī bīwī ban jāe to use zinākār qarār diyā jātā hai. Lekin agar us kā shauhar mar jāe to wuh shariyat se āzād huī. Ab wuh kisī dūsre mard kī bīwī bane to zinākār nahīn ṡahartī. ⁴ Mere bhāiyo, yih bāt āp par bhī sādiq ātī hai. Jab āp Masīh ke badan kā hissā ban gae to āp mar kar shariyat ke iḡhtiyār se āzād ho gae. Ab āp us ke sāth paiwast ho gae haiñ jise murdoñ meñ se zindā kiyā gayā tāki ham Allāh kī ḡhidmat meñ phal lāeñ. ⁵ Kyoñki jab ham apnī purānī fitrat ke taht zindagī guzārtē the to shariyat hamārī gunāhālūdā raḡhbatoñ ko uksātī thī. Phir yihī raḡhbateñ hamāre āzā par asarandāz hotī thīñ aur natije meñ ham aisā phal lāte the jis kā anjām maut hai. ⁶ Lekin ab ham mar kar shariyat ke bandhan se āzād ho gae haiñ. Ab ham shariyat kī purānī zindagī ke taht ḡhidmat nahīn karte balki Rūhul-quds kī naī zindagī ke taht.

Shariyat aur Gunāh

⁷ Kyā is kā matlab yih hai ki shariyat ḡhud gunāh hai? Hargiz nahīn! Bāt to yih hai ki agar shariyat mujh par mere gunāh zāhir na kartī to mujhe in kā kuchh patā na chaltā. Masalan agar shariyat na batātī, “Lālach na karnā” to mujhe darhaḡiqat mālūm na hotā ki lālach kyā hai. ⁸ Lekin gunāh ne is hukm se fāydā uṡhā kar mujh meñ har tarah kā lālach paidā kar diyā. Is ke baraks jahāñ shariyat nahīn hotī wahāñ gunāh murdā hai aur aisā kāñ nahīn kar pātā. ⁹ Ek waqt thā jab main shariyat ke baḡhair zindagī guzārtā thā. Lekin jyoñ hī hukm mere sāmne āyā to gunāh meñ jāñ ā gaī ¹⁰ aur main mar gayā. Is tarah mālūm huā ki jis hukm kā maḡsad merī zindagī ko qāym rakhnā thā wuhī merī maut kā bāis ban gayā. ¹¹ Kyoñki gunāh ne hukm se fāydā uṡhā kar mujhe bahkāyā aur hukm se hī mujhe mār ḡālā.

¹² Lekin shariyat ḡhud muḡaddas hai aur is ke ahkāñ muḡaddas, rāst aur achchhe haiñ. ¹³ Kyā is kā matlab yih hai ki jo achchhā hai wuhī mere lie maut kā bāis ban gayā? Hargiz nahīn! Gunāh hī ne yih kiyā. Is achchhī chīz ko istemāl karke us ne mere lie maut paidā kar dī tāki gunāh zāhir ho jāe. Yoñ hukm ke zariye gunāh kī sanjīdagī had se zyādā baḡh jātī hai.

Hamāre Andar kī Kash-ma-kash

¹⁴ Ham jānte haiñ ki shariyat ruhānī hai. Lekin merī fitrat insānī hai, mujhe gunāh kī ḡhulāmī meñ bechā gayā hai. ¹⁵ Darhaḡiqat main nahīn samajhtā ki kyā kartā hūñ. Kyoñki main wuh kāñ nahīn kartā jo karnā chāhtā hūñ balki wuh jis se mujhe nafrat hai. ¹⁶ Lekin agar main wuh kartā hūñ jo nahīn karnā chāhtā to zāhir hai ki main muttafiq hūñ ki shariyat achchhī hai. ¹⁷ Aur agar aisā hai to phir main yih kāñ ḡhud nahīn kar rahā balki gunāh jo mere andar sukūnat kartā hai. ¹⁸ Mujhe mālūm hai ki mere andar yāñ merī purānī fitrat meñ koī achchhī chīz nahīn bastī. Agarche mujh meñ nek kāñ karne kā irādā to maujūd hai lekin main use amlī jāñ nahīn pahnā saktā. ¹⁹ Jo nek kāñ main karnā chāhtā hūñ wuh nahīn kartā balki wuh burā kāñ kartā hūñ jo karnā nahīn chāhtā. ²⁰ Ab agar main wuh kāñ kartā hūñ jo main nahīn karnā chāhtā to is kā matlab hai ki main ḡhud nahīn kar rahā balki wuh gunāh jo mere andar bastā hai.

²¹ Chunāñche mujhe ek aur tarah kī shariyat kāñ kartī huī nazar ātī hai, aur wuh yih hai ki jab main nek kāñ karne kā irādā rakhtā hūñ to burāī ā maujūd hotī hai.

²² Hāñ, apne bātin meñ to main ḡhushī se Allāh kī shariyat ko māntā hūñ. ²³ Lekin

mujhe apne āzā meñ ek aur tarah kī sharīat dikhāī detī hai, aisī sharīat jo merī samajh kī sharīat ke k̄hilāf laṛ kar mujhe gunāh kī sharīat kā qaidī banā detī hai, us sharīat kā jo mere āzā meñ maujūd hai. ²⁴ Hāy, merī hālat kitnī burī hai! Mujhe is badan se jis kā anjām maut hai kaun chhuṛāegā? ²⁵ K̄hudā kā shukr hai jo hamāre K̄hudāwand Īsā Masīh ke wasīle se yih kām kartā hai.

Ġharz yihī merī hālat hai, Masīh ke baġhair main Allāh kī sharīat kī k̄hidmat sirf apnī samajh se kar saktā hūñ jabki merī purānī fitrat gunāh kī sharīat kī ġhulām rah kar usī kī k̄hidmat kartī hai.

8

Rūh meñ Zindagī

¹ Ab jo Masīh Īsā meñ haiñ unheñ mujrim nahīñ ṭhahrāyā jātā. ² Kyoñki Rūh kī sharīat ne jo hameñ Masīh meñ zindagī atā kartī hai tujhe gunāh aur maut kī sharīat se āzād kar diyā hai. ³ Mūsawī sharīat hamārī purānī fitrat kī kamzor hālat kī wajah se hameñ na bachā sakī. Is lie Allāh ne wuh kuchh kiyā jo sharīat ke bas meñ na thā. Us ne apnā Farzand bhej diyā tāki wuh gunāhgār kā-sā jism iḡhtiyār karke hamāre gunāhoñ kā kaffārā de. Is tarah Allāh ne purānī fitrat meñ maujūd gunāh ko mujrim ṭhahrāyā ⁴ tāki ham meñ sharīat kā taqāzā pūrā ho jāe, ham jo purānī fitrat ke mutābiq nahīñ balki Rūh ke mutābiq chalte haiñ. ⁵ Jo purānī fitrat ke iḡhtiyār meñ haiñ wuh purānī soch rakhte haiñ jabki jo Rūh ke iḡhtiyār meñ haiñ wuh ruhānī soch rakhte haiñ. ⁶ Purānī fitrat kī soch kā anjām maut hai jabki Rūh kī soch zindagī aur salāmatī paidā kartī hai. ⁷ Purānī fitrat kī soch Allāh se dushmanī rakhtī hai. Yih apne āp ko Allāh kī sharīat ke tābe nahīñ rakhtī, na hī aisā kar saktī hai. ⁸ Is lie wuh log Allāh ko pasand nahīñ ā sakte jo purānī fitrat ke iḡhtiyār meñ haiñ.

⁹ Lekin āp purānī fitrat ke iḡhtiyār meñ nahīñ balki Rūh ke iḡhtiyār meñ haiñ. Shart yih hai ki Rūhul-quds āp meñ basā huā ho. Agar kisī meñ Masīh kā Rūh nahīñ to wuh Masīh kā nahīñ. ¹⁰ Lekin agar Masīh āp meñ hai to phir āp kā badan gunāh kī wajah se murdā hai jabki Rūhul-quds āp ko rāstbāz ṭhahrāne kī wajah se āp ke lie zindagī kā bāis hai. ¹¹ Us kā Rūh āp meñ bastā hai jis ne Īsā ko murdoñ meñ se zindā kiyā. Aur chūñki Rūhul-quds āp meñ bastā hai is lie Allāh is ke zariye āp ke fānī badanoñ ko bhī Masīh kī tarah zindā karegā.

¹² Chunāñche mere bhāiyo, hamārī purānī fitrat kā koī haq na rahā ki hameñ apne mutābiq zindagī guzārne par majbūr kare. ¹³ Kyoñki agar āp apnī purānī fitrat ke mutābiq zindagī guzāren to āp halāk ho jāenge. Lekin agar āp Rūhul-quds kī quwwat se apnī purānī fitrat ke ġhalat kāmōñ ko nest-o-nābūd karen to phir āp zindā raheñge. ¹⁴ Jis kī bhī rāhnumāī Rūhul-quds kartā hai wuh Allāh kā farzand hai. ¹⁵ Kyoñki Allāh ne jo Rūh āp ko diyā hai us ne āp ko ġhulām banā kar k̄haufzadā hālat meñ nahīñ rakhā balki āp ko Allāh ke farzand banā diyā hai, aur usī ke zariye ham pukār kar Allāh ko “Abbā” yānī “Ai Bāp” kah sakte haiñ. ¹⁶ Rūhul-quds k̄hud hamārī rūh ke sāth mil kar gawāhī detā hai ki ham Allāh ke farzand haiñ. ¹⁷ Aur chūñki ham us ke farzand haiñ is lie ham wāris haiñ, Allāh ke wāris aur Masīh ke hammīrās. Kyoñki agar ham Masīh ke dukh meñ sharīk hoñ to us ke jalāl meñ bhī sharīk hoñge.

Āindā kā Jalāl

¹⁸ Mere k̄hayāl meñ hamārā maujūdā dukh us āne wāle jalāl kī nisbat kuchh bhī nahīñ jo ham par zāhir hogā. ¹⁹ Hāñ, tamām kāynāt yih dekhne ke lie taraptī hai ki Allāh ke farzand zāhir ho jāen, ²⁰ kyoñki kāynāt Allāh kī lānat ke taht ā kar fānī ho gāī hai. Yih us kī apnī nahīñ balki Allāh kī marzī thī jis ne us par yih lānat bhejī. To bhī yih ummīd dilāī gāī ²¹ ki ek din kāynāt ko k̄hud us kī fānī hālat kī ġhulāmī

se chhurāyā jāegā. Us waqt wuh Allāh ke farzandoṅ kī jalālī āzādī meṅ sharīk ho jāegī. ²² Kyoṅki ham jānte haiṅ ki āj tak tamām kāynāt karāhtī aur dard-e-zah meṅ taraptī rahtī hai. ²³ Na sirf kāynāt balki ham kḥud bhī andar hī andar karāhte haiṅ, go hameṅ āne wāle jalāl kā pahlā phal Rūhul-quḍs kī sūrat meṅ mil chukā hai. Ham karāhte karāhte shiddat se is intazār meṅ haiṅ ki yih bāt zāhir ho jāe ki ham Allāh ke farzand haiṅ aur hamāre badanoṅ ko najāt mile. ²⁴ Kyoṅki najāt pāte waqt hameṅ yih ummīd dilāi gāi. Lekin agar wuh kuchh nazar ā chukā hotā jis kī ummīd ham rakhte to yih darhaqīqat ummīd na hotī. Kaun us kī ummīd rakhe jo use nazar ā chukā hai? ²⁵ Lekin chūṅki ham us kī ummīd rakhte haiṅ jo abhī nazar nahīṅ āyā to lāzīm hai ki ham sabar se us kā intazār karen.

²⁶ Isī tarah Rūhul-quḍs bhī hamārī kamzor hālat meṅ hamārī madad kartā hai, kyoṅki ham nahīṅ jānte ki kis tarah munāsib duā māṅgeṅ. Lekin Rūhul-quḍs kḥud nāqābil-e-bayān āheṅ bharte hue hamārī shafā'at kartā hai. ²⁷ Aur Kḥudā Bāp jo tamām diloṅ kī tahqīq kartā hai Rūhul-quḍs kī soch ko jāntā hai, kyoṅki pāk Rūh Allāh kī marzī ke mutābiq muqaddasīn kī shafā'at kartā hai.

²⁸ Aur ham jānte haiṅ ki jo Allāh se muhabbat rakhte haiṅ un ke lie sab kuchh mil kar bhalāi kā bāis bantā hai, un ke lie jo us ke irāde ke mutābiq bulāe gae haiṅ. ²⁹ Kyoṅki Allāh ne pahle se apne logoṅ ko chun liyā, us ne pahle se unheṅ is ke lie muqarrar kiyā ki wuh us ke Farzand ke hamshakl ban jāeṅ aur yoṅ Masīh bahut-se bhāiyoṅ meṅ pahlauṭhā ho. ³⁰ Lekin jinheṅ us ne pahle se muqarrar kiyā unheṅ us ne bulāyā bhī, jinheṅ us ne bulāyā unheṅ us ne rāstbāz bhī ṭhahrāyā aur jinheṅ us ne rāstbāz ṭhahrāyā unheṅ us ne jalāl bhī baḥshā.

Allāh kī Masīh meṅ Muhabbat

³¹ In tamām bātoṅ ke jawāb meṅ ham kyā kaheṅ? Agar Allāh hamāre haq meṅ hai to kaun hamāre kḥilāf ho saktā hai? ³² Us ne apne Farzand ko bhī dareḡh na kiyā balki use ham sab ke lie dushman ke hawāle kar diyā. Jis ne hameṅ apne Farzand ko de diyā kyā wuh hameṅ us ke sāth sab kuchh muft nahīṅ degā? ³³ Ab kaun Allāh ke chune hue logoṅ par ilzām lagāegā jab Allāh kḥud unheṅ rāstbāz qarār detā hai? ³⁴ Kaun hameṅ mujrim ṭhahrāegā jab Masīh Īsā ne hamāre lie apnī jān dī? Balki hamārī kḥatir is se bhī zyādā huā. Use zindā kiyā gayā aur wuh Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā, jahān wuh hamārī shafā'at kartā hai. ³⁵ Ġharz kaun hameṅ Masīh kī muhabbat se judā karegā? Kyā koī musibat, tangī, izārasānī, kāl, nangāpan, kḥatrā yā talwār? ³⁶ Jaise kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai, “Terī kḥatir hameṅ dīn-bhar maut kā sāmnā karnā parṭā hai, log hameṅ zabah hone wāli bheṛoṅ ke barābar samajhte haiṅ.” ³⁷ Koī bāt nahīṅ, kyoṅki Masīh hamāre sāth hai aur ham se muhabbat rakhtā hai. Us ke wasile se ham in sab khatroṅ ke rūbarū zabardast fatah pāte haiṅ. ³⁸ Kyoṅki mujhe yaqīn hai ki hameṅ us kī muhabbat se koī chīz judā nahīṅ kar saktī: Na maut aur na zindagī, na farishte aur na hukmrān, na hāl aur na mustaqbil, na tāqateṅ, ³⁹ na nasheb aur na farāz, na koī aur maḥlūq hameṅ Allāh kī us muhabbat se judā kar sakegī jo hameṅ hamāre Kḥudāwand Masīh Īsā meṅ hāsīl hai.

9

Allāh aur Us kī Qaum

¹ Maiṅ Masīh meṅ sach kahtā hūṅ, jhūṭ nahīṅ boltā, aur merā zamīr bhī Rūhul-quḍs meṅ is kī gawāhī detā hai ² ki maiṅ dil meṅ apne Yahūdī hamwatanonoṅ ke lie shadīd ḡham aur musalsal dard mahsūs kartā hūṅ. ³ Kāsh mere bhāi aur kḥunī rishtedār najāt pāeṅ! Is ke lie maiṅ kḥud malaūn aur Masīh se judā hone ke lie bhī taiyār hūṅ. ⁴ Allāh ne unhīṅ ko jo Isrāīlī haiṅ apne farzand banane ke lie muqarrar kiyā thā. Unhīṅ par us ne apnā jalāl zāhir kiyā, unhīṅ ke sāth apne ahd bāndhe aur

unhīn ko sharīat atā kī. Wuhī haqīqī ibādat aur Allāh ke wādoñ ke haqdār haiñ,
⁵ wuhī Ibrāhīm aur Yāqūb kī aulād haiñ aur unhīn meñ se jismānī lihāz se Masīh
 āyā. Allāh kī tamjīd-o-tārīf abad tak ho jo sab par hukūmat kartā hai! Āmīn.

⁶ Kahne kā matlab yih nahīn ki Allāh apnā wādā pūrā na kar sakā. Bāt yih nahīn
 hai balki yih ki wuh sab haqīqī Isrāīlī nahīn haiñ jo Isrāīlī qaum se haiñ. ⁷ Aur
 sab Ibrāhīm kī haqīqī aulād nahīn haiñ jo us kī nasl se haiñ. Kyonki Allāh ne
 kalām-e-muqaddas meñ Ibrāhīm se farmāyā, “Terī nasl Is’hāq hī se qāym rahegī.”
⁸ Chunāñche lāzim nahīn ki Ibrāhīm kī tamām fitratī aulād Allāh ke farzand hon balki
 sirf wuhī Ibrāhīm kī haqīqī aulād samjhe jāte haiñ jo Allāh ke wāde ke mutābiq us ke
 farzand ban gae haiñ. ⁹ Aur wādā yih thā, “Muqarrarā waqt par main wāpas āūngā
 to Sārā ke beṭā hogā.”

¹⁰ Lekin na sirf Sārā ke sāth aisā huā balki Is’hāq kī bīwī Ribqā ke sāth bhī. Ek hī
 mard yānī hamāre bāp Is’hāq se us ke jurwān bachche paidā hue. ¹¹ Lekin bachche
 abhī paidā nahīn hue the na unhoñ ne koī nek yā burā kām kiyā thā ki māñ ko Allāh
 se ek paighām milā. Is paighām se zāhir hotā hai ki Allāh logoñ ko apne irāde ke
 mutābiq chun letā hai. ¹² Aur us kā yih chunāo un ke nek āmāl par mabnī nahīn hotā
 balki us ke bulāwe par. Paighām yih thā, “Barā chhoṭe kī khidmat karegā.” ¹³ Yih
 bhī kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Yāqūb mujhe pyārā thā, jabki Esau se main
 mutanaffir rahā.”

¹⁴ Kyā is kā matlab yih hai ki Allāh be’insāf hai? Hargiz nahīn! ¹⁵ Kyonki us ne
 Mūsā se kahā, “Main jis par mehrbān honā chāhūñ us par mehrbān hotā hūñ aur
 jis par rahm karnā chāhūñ us par rahm kartā hūñ.” ¹⁶ Chunāñche sab kuchh Allāh
 ke rahm par hī mabnī hai. Is meñ insān kī marzī yā koshish kā koī dakhl nahīn.
¹⁷ Yoñ Allāh apne kalām meñ Misr ke bādshāh Firaun se muḥtātib ho kar farmātā
 hai, “Main ne tujhe is lie barpā kiyā hai ki tujh meñ apnī qudrat kā izhār karūñ aur
 yoñ tamām duniyā meñ mere nām kā prachār kiyā jāe.” ¹⁸ Ġharz, yih Allāh hī kī
 marzī hai ki wuh kis par rahm kare aur kis ko saḥt kar de.

Allāh kā Ġhazab aur Rahm

¹⁹ Shāyad koī kahe, “Agar yih bāt hai to phir Allāh kis tarah ham par ilzām lagā
 saktā hai jab ham se ġhaltiyāñ hotī haiñ? Ham to us kī marzī kā muqābalā nahīn
 kar sakte.” ²⁰ Yih na kaheñ. Āp insān hote hue kaun haiñ ki Allāh ke sāth bahs-
 mubāhasā karen? Kyā jis ko tashkīl diyā gayā hai wuh tashkīl dene wāle se kahtā
 hai, “Tū ne mujhe is tarah kyon banā diyā?” ²¹ Kyā kumhār kā haq nahīn hai ki gare
 ke ek hī launde se muḥtalif qism ke bartan banāe, kuchh bā-izzat istemāl ke lie
 aur kuchh zillatāmez istemāl ke lie? ²² Yih bāt Allāh par bhī sādiq ātī hai. Go wuh
 apnā ġhazab nāzil karnā aur apnī qudrat zāhir karnā chāhtā thā, lekin us ne bare
 sabr-o-tahammul se wuh bartan bardāsht kie jin par us kā ġhazab ānā hai aur jo
 halākat ke lie taiyār kie gae haiñ. ²³ Us ne yih is lie kiyā tāki apnā jalāl kasrat se un
 bartanoñ par zāhir kare jin par us kā fazl hai aur jo pahle se jalāl pāne ke lie taiyār
 kie gae haiñ. ²⁴ Aur ham un meñ se haiñ jin ko us ne chun liyā hai, na sirf Yahūdīyoñ
 meñ se balki Ġhairyahūdīyoñ meñ se bhī. ²⁵ Yoñ wuh Ġhairyahūdīyoñ ke nāte se
 Hosea kī kitāb meñ farmātā hai,

“Main use ‘Merī Qaum’ kahūngā
 jo merī qaum na thī,
 aur use ‘Merī Pyārī’ kahūngā
 jo mujhe pyārī na thī.”

²⁶ Aur “Jahāñ unheñ batāyā gayā ki ‘Tum merī qaum nahīn’
 wahāñ wuh ‘Zindā Khudā ke Farzand’ kahlāeñge.”

²⁷ Aur Yasāyāh Nabī Isrāīl ke bāre meñ pukārtā hai, “Go Isrāīlī sāhil par kī ret jaise beshumār kyon na hoñ to bhī sirf ek bache hue hisse ko najāt milegī. ²⁸ Kyonki Rab apnā farmān mukammal taur par aur tezī se duniyā meñ pūrā karegā.” ²⁹ Yasāyāh ne yih bāt ek aur peshgoī meñ bhī kī, “Agar Rabbul-afwāj hamārī kuchh aulād zindā na chhortā to ham Sadūm kī tarah miṭ jāte, hamārā Amūrā jaisā satyānās ho jātā.”

Isrāīl ke lie Paulus kī Duā

³⁰ Is se ham kyā kahnā chāhte haiñ? Yih ki go Ġhairyahūdī rāstbāzī kī talāsh meñ na the to bhī unheñ rāstbāzī hāsil huī, aisi rāstbāzī jo imān se paidā huī. ³¹ Is ke baraks Isrāīliyon ko yih hāsil na huī, halāñki wuh aisi shariāt kī talāsh meñ rahe jo unheñ rāstbāz ṭhahrāe. ³² Is kī kyā wajah thī? Yih ki wuh apnī tamām koshishon meñ imān par inhisār nahīn karte the balki apne nek āmāl par. Unhon ne rāh meñ paṛe patthar se ṭhokar khāī. ³³ Yih bāt kalām-e-muqaddas meñ likhī bhī hai,

“Dekho main Siyyūn meñ ek patthar rakh detā hūñ

jo ṭhokar kā bāis banegā,

ek chaṭān jo ṭhes lagne kā sabab hogī.

Lekin jo us par imān lāegā

use sharmindā nahīn kiyā jāegā.”

10

¹ Bhāiyo, merī dilī ārzū aur merī Allāh se duā yih hai ki Isrāīliyon ko najāt mile. ² Main is kī tasdiq kar saktā hūñ ki wuh Allāh kī Ġhairat rakhte haiñ. Lekin is Ġhairat ke pīchhe ruhānī samajh nahīn hotī. ³ Wuh us rāstbāzī se nāwāqif rahe haiñ jo Allāh kī taraf se hai. Is kī bajāe wuh apnī zātī rāstbāzī qāym karne kī koshish karte rahe haiñ. Yon unhon ne apne āp ko Allāh kī rāstbāzī ke tābe nahīn kiya. ⁴ Kyonki Masīh meñ shariāt kā maqsad pūrā ho gayā, hāñ wuh anjām tak pahuñch gai hai. Chunāñche jo bhī Masīh par imān rakhtā hai wuhī rāstbāz ṭhahartā hai.

Sab ke lie Rāstbāzī

⁵ Mūsā ne us rāstbāzī ke bāre meñ likhā jo shariāt se hāsil hotī hai, “Jo shakhs yon karegā wuh jītā rahegā.” ⁶ Lekin jo rāstbāzī imān se hāsil hotī hai wuh kahtī hai, “Apne dil meñ na kahnā ki ‘Kaun āsmān par chaṛhegā?’ (tāki Masīh ko nīche le āe). ⁷ Yih bhī na kahnā ki ‘Kaun Pātāl meñ utregā?’ (tāki Masīh ko murdoñ meñ se wāpas le āe).” ⁸ To phir kyā karnā chāhie? Imān kī rāstbāzī farmātī hai, “Yih kalām tere qarīb balki tere muñh aur dil meñ maujūd hai.” Kalām se murād imān kā wuh paighām hai jo ham sunāte haiñ. ⁹ Yānī yih ki agar tū apne muñh se iqrār kare ki Īsā Khudāwand hai aur dil se imān lāe ki Allāh ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā to tujhe najāt milegī. ¹⁰ Kyonki jab ham dil se imān lāte haiñ to Allāh hameñ rāstbāz qarār detā hai, aur jab ham apne muñh se iqrār karte haiñ to hameñ najāt miltī hai. ¹¹ Yon kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Jo bhī us par imān lāe use sharmindā nahīn kiya jāegā.” ¹² Is meñ koī farq nahīn ki wuh Yahūdī ho yā Ġhairyahūdī. Kyonki sab kā ek hī Khudāwand hai, jo faiyāzī se har ek ko detā hai jo use pukārtā hai. ¹³ Kyonki “Jo bhī Khudāwand kā nām legā najāt pāegā.”

¹⁴ Lekin wuh kis tarah use pukār sakeñge agar wuh us par kabhī imān nahīn lāe? Aur wuh kis tarah us par imān lā sakte haiñ agar unhon ne kabhī us ke bāre meñ sunā nahīn? Aur wuh kis tarah us ke bāre meñ sun sakte haiñ agar kisī ne unheñ yih paighām sunāyā nahīn? ¹⁵ Aur sunāne wāle kis tarah dūsroñ ke pās jāeñge agar unheñ bhejā na gayā? Is lie kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Un ke qadam kitne pyāre haiñ jo khushkhabrī sunāte haiñ.” ¹⁶ Lekin sab ne Allāh kī yih khushkhabrī qabūl nahīn kī. Yon Yasāyāh Nabī farmātā hai, “Ai Rab, kaun hamāre paighām par

īmān lāyā?” ¹⁷ Ġharz, īmān paighām sunane se paidā hotā hai, yānī Masīh kā kalām sunane se.

¹⁸ To phir sawāl yih hai ki kyā Isrāīliyon ne yih paighām nahīn sunā? Unhoṅ ne ise zarūr sunā. Kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai,

“Un kī āwāz nikal kar pūrī duniyā meṅ sunāī dī,
un ke alfāz duniyā kī intahā tak pahuñch gae.”

¹⁹ To kyā Isrāīl ko is bāt kī samajh na āī? Nahīn, use zarūr samajh āī. Pahle Mūsā is kā jawāb detā hai,

“Main khud hī tumheṅ ġhairat dilāūṅgā,
ek aisī qaum ke zariye jo haqīqat meṅ qaum nahīn hai.
Ek nādān qaum ke zariye main tumheṅ ġhussā dilāūṅgā.”

²⁰ Aur Yasāyāh Nabī yih kahne kī jurrat kartā hai,

“Jo mujhe talāsh nahīn karte the
unheṅ main ne mujhe pāne kā mauqā diyā,
jo mere bāre meṅ dariyāft nahīn karte the
un par main zāhir huā.”

²¹ Lekin Isrāīl ke bāre meṅ wuh farmātā hai,

“Din-bhar main ne apne hāth phailāe rakhe
tāki ek nāfarmān aur sarkash qaum kā istiqbāl karūn.”

11

Isrāīl par Allāh kā Rahm

¹ To kyā is kā yih matlab hai ki Allāh ne apnī qaum ko radd kiyā hai? Hargiz nahīn! Main to khud Isrāīlī hūn. Ibrāhīm merā bhī bāp hai, aur main Binyamīn ke qabīle kā hūn. ² Allāh ne apnī qaum ko pahle se chun liyā thā. Wuh kis tarah use radd karegā! Kyā āp ko mālūm nahīn ki kalām-e-muqaddas meṅ Iliyās Nabī ke bāre meṅ kyā likhā hai? Iliyās ne Allāh ke sāmne Isrāīlī qaum kī shikāyat karke kahā, ³ “Ai Rab, unhoṅ ne tere nabiyon ko qatl kiyā aur terī qurbāṅgāhoṅ ko girā diyā hai. Main akelā hī bachā hūn, aur wuh mujhe bhī mār dālne ke darpai haiṅ.” ⁴ Is par Allāh ne use kyā jawāb diyā? “Main ne apne lie 7,000 mardon ko bachā liyā hai jinhoṅ ne apne ghuṭne Bāl Dewatā ke sāmne nahīn ṭeke.” ⁵ Āj bhī yihī hālat hai. Isrāīl kā ek chhoṭā hissā bach gayā hai jise Allāh ne apne fazl se chun liyā hai. ⁶ Aur chūnki yih Allāh ke fazl se huā hai is lie yih un kī apnī koshishon se nahīn huā. Warnā fazl fazl hī na rahtā.

⁷ Ġharz, jis chīz kī talāsh meṅ Isrāīl rahā wuh pūrī qaum ko hāsil nahīn huī balki sirf us ke ek chune hue hisse ko. Bāqī sab ko fazl ke bāre meṅ behis kar diyā gayā, ⁸ jis tarah kalām-e-muqaddas meṅ likhā hai,

“Āj tak Allāh ne unheṅ aisī hālat meṅ rakhā hai
ki un kī rūh madhosh hai,
un kī āñkheṅ dekh nahīn saktīn
aur un ke kān sun nahīn sakte.”

⁹ Aur Dāūd farmātā hai,

“Un kī mez un ke lie phandā aur jāl ban jāe,
is se wuh ṭhokar khā kar apne ġhalat kāmon kā muāwazā pāen.

¹⁰ Un kī āñkheṅ tārik ho jāen tāki wuh dekh na sakeṅ,
un kī kamr hameshā jhukī rahe.”

¹¹ To kyā Allāh kī qaum ṭhokar khā kar yon gir gai ki kabhī bahāl nahīn hogī? Hargiz nahīn! Us kī khatāon kī wajah se Allāh ne Ġhairyahūdion ko najāt pāne kā mauqā diyā tāki Isrāīlī ġhairat khāen. ¹² Yon Yahūdion kī khatāen duniyā ke lie bharpūr barkat kā bāis ban gain, aur un kā nuqsān Ġhairyahūdion ke lie bharpūr

barkat kā bāis ban gayā. To phir yih barkat kitnī aur zyādā hogī jab Yahūdiyon kī pūrī tādād is meñ shāmil ho jāegī!

Ġhairyahūdīyon kī Najāt

¹³ Āp ko jo Ġhairyahūdī haiñ main yih batātā hūñ, Allāh ne mujhe Ġhairyahūdīyon ke lie rasūl banāyā hai, is lie main apnī is khidmat par zor detā hūñ. ¹⁴ Kyonki main chāhtā hūñ ki merī qaum ke log yih dekh kar Ġhairat khāen aur un meñ se kuchh bach jāen. ¹⁵ Jab unheñ radd kiyā gayā to bāqī duniyā kī Allāh ke sāth sulah ho gai. To phir kyā hogā jab unheñ dubārā qabūl kiyā jāegā? Yih murdoñ meñ se jī ūthne ke barābar hogā!

¹⁶ Jab āp fasal ke pahle āte se roṭī banā kar Allāh ke lie maḥsūs-o-muqaddas karte haiñ to bāqī sārā ātā bhī maḥsūs-o-muqaddas hai. Aur jab daraḥt kī jarēñ muqaddas haiñ to us kī shāḥneñ bhī muqaddas haiñ. ¹⁷ Zaitūn ke daraḥt kī kuchh shāḥneñ toṛ dī gai haiñ aur un kī jagah janglī zaitūn ke daraḥt kī ek shāḥh paiwand kī gai hai. Āp Ġhairyahūdī is janglī shāḥh se mutābiqat rakhte haiñ. Jis tarah yih dūsre daraḥt kī jar se ras aur taqwiyaṭ pātī hai usī tarah āp bhī Yahūdī qaum kī ruhānī jar se taqwiyaṭ pāte haiñ. ¹⁸ Chunāñche āp kā dūsarī shāḥhoñ ke sāmne sheḥhī mārne kā haq nahīñ. Aur agar āp sheḥhī māren to yih khayāl karen ki āp jar ko qāym nahīñ rakhte balki jar āp ko.

¹⁹ Shāyad āp is par etarāz karen, “Hāñ, lekin dūsarī shāḥneñ toṛi gain tāki main paiwand kiya jāūñ.” ²⁰ Beshak, lekin yād rakhen, dūsarī shāḥneñ is lie toṛi gain ki wuh imān nahīñ rakhtī thīñ aur āp is lie un kī jagah lage haiñ ki āp imān rakhte haiñ. Chunāñche apne āp par faḥr na karen balki khauf rakhen. ²¹ Allāh ne aslī shāḥneñ bachne na diñ. Agar āp is tarah kī harkaten karen to kyā wuh āp ko chhor degā? ²² Yahāñ hamēñ Allāh kī mehrbānī aur saḥtī nazar ātī hai—jo gir gae haiñ un ke silsile meñ us kī saḥtī, lekin āp ke silsile meñ us kī mehrbānī. Aur yih mehrbānī rahegī jab tak āp us kī mehrbānī se lipṭe raheñge. Warnā āp ko bhī daraḥt se kaṭ dālā jāegā. ²³ Aur agar Yahūdī apne kufr se bāz āen to un kī paiwandkāri dubārā daraḥt ke sāth kī jāegī, kyonki Allāh aisā karne par qādir hai. ²⁴ Āḥhir āp ḥud qudratī taur par zaitūn ke janglī daraḥt kī shāḥh the jise Allāh ne toṛ kar qudratī qawānīn ke ḥhilāf zaitūn ke asal daraḥt par lagāyā. To phir wuh kitnī zyādā āsānī se Yahūdiyon kī toṛi gai shāḥneñ dubārā un ke apne daraḥt meñ lagā degā!

Allāh kā Rahm Sab Par

²⁵ Bhāiyo, main chāhtā hūñ ki āp ek bhed se wāqif ho jāen, kyonki yih āp ko apne āp ko dānā samajhne se bāz rakhegā. Bhed yih hai ki Isrāil kā ek hissā Allāh ke faḥl ke bāre meñ behis ho gayā hai, aur us kī yih hālat us waqt tak rahegī jab tak Ġhairyahūdīyon kī pūrī tādād Allāh kī bādshāhī meñ dāḥhil na ho jāe. ²⁶ Phir pūrā Isrāil najāt pāegā. Yih kalām-e-muqaddas meñ bhī likhā hai,

“Chhurāne wālā Siyyūn se āegā.

Wuh bedīnī ko Yāqūb se haṭā degā.

²⁷ Aur yih merā un ke sāth ahd hogā

jab main un ke gunāhoñ ko un se dūr karūñga.”

²⁸ Chūñki Yahūdī Allāh kī ḥshḥabrī qabūl nahīñ karte is lie wuh Allāh ke dushman haiñ, aur yih bāt āp ke lie fāyde kā bāis ban gai hai. To bhī wuh Allāh ko pyāre haiñ, is lie ki us ne un ke bāpdādā Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb ko chun liyā thā. ²⁹ Kyonki jab bhī Allāh kisī ko apnī nematoñ se nawāz kar bulātā hai to us kī yih nematen aur bulāwe kabhī nahīñ miṭne kī. ³⁰ Māzī meñ Ġhairyahūdī Allāh ke tābe nahīñ the, lekin ab Allāh ne āp par Yahūdiyon kī nāfarmānī kī wajah se rahm kiya hai. ³¹ Ab is ke ulaṭ hai ki Yahūdī ḥud āp par kie gae rahm kī wajah se Allāh

ke tābe nahīn haiñ, aur lāzim hai ki Allāh un par bhī rahm kare. ³² Kyoñki us ne sab ko nāfarmānī ke qaidī banā diyā hai tāki sab par rahm kare.

Allāh kī Tamjīd

³³ Wāh! Allāh kī daulat, hikmat aur ilm kyā hī gahrā hai. Kaun us ke faislon kī tah tak pahuñch saktā hai! Kaun us kī rāhoñ kā khoj lagā saktā hai! ³⁴ Kalām-e-muqaddas yon farmātā hai,

“Kis ne Rab kī soch ko jānā?

Yā kaun itnā ilm rakhtā hai

kī wuh use mashwarā de? ³⁵ Kyā kisī ne kabhī use kuchh diyā

kī use is kā muāwazā denā paṛe?”

³⁶ Kyoñki sab kuchh usī ne paidā kiyā hai, sab kuchh usī ke zariye aur usī ke jalāl ke lie qāym hai. Usī kī tamjīd abad tak hotī rahe! Āmīn.

12

Pūrī Zindagī Allāh kī Khidmat Meñ

¹ Bhāiyo, Allāh ne āp par kitnā rahm kiyā hai! Ab zarūrī hai ki āp apne badanoñ ko Allāh ke lie maḥsūs karen, ki wuh ek aisī zindā aur muqaddas qurbānī ban jāen jo use pasand āe. Aisā karne se āp us kī māqūl ibādat karenge. ² Is duniyā ke sānche meñ na ḍhal jāen balki Allāh ko āp kī soch kī tajdīd karne deñ tāki āp wuh shakl-o-sūrat apnā sakeñ jo use pasand hai. Phir āp Allāh kī marzī ko pahchān sakeñge, wuh kuchh jo achchhā, pasandīdā aur kāmīl hai.

³ Us rahm kī binā par jo Allāh ne mujh par kiyā maiñ āp meñ se har ek ko hidāyat detā hūñ ki apnī haqīqī haisiyat ko jān kar apne āp ko is se zyādā na samjheñ. Kyoñki jis paimāne se Allāh ne har ek ko imān baḥshā hai usī ke mutābiq wuh samajhdārī se apnī haqīqī haisiyat ko jān le. ⁴ Hamāre ek hī jism meñ bahut-se āzā haiñ, aur har ek azu kā farq farq kām hotā hai. ⁵ Isī tarah go ham bahut haiñ, lekin Masīh meñ ek hī badan haiñ, jis meñ har azu dūstroñ ke sāth jurā huā hai. ⁶ Allāh ne apne fazl se har ek ko muḥtalif nematoñ se nawāzā hai. Agar āp kī nemat nabuwwat karnā hai to apne imān ke mutābiq nabuwwat karen. ⁷ Agar āp kī nemat khidmat karnā hai to khidmat karen. Agar āp kī nemat tālīm denā hai to tālīm deñ. ⁸ Agar āp kī nemat hauslā-afzāī karnā hai to hauslā-afzāī karen. Agar āp kī nemat dūstroñ kī zarūriyāt pūrī karnā hai to ḥulūdīlī se yihī karen. Agar āp kī nemat rāhnumāī karnā hai to sargarmī se rāhnumāī karen. Agar āp kī nemat rahm karnā hai to ḥushī se rahm karen.

⁹ Āp kī muhabbat mahz dikhāwe kī na ho. Jo kuchh burā hai us se nafrat karen aur jo kuchh achchhā hai us ke sāth lipṭe raheñ. ¹⁰ Āp kī ek dūstre ke lie barādarānā muhabbat sargarm ho. Ek dūstre kī izzat karne meñ āp ḥud pahlā qadam uṭhāen. ¹¹ Āp kā josh ḍhīlā na paṛ jāe balki ruhānī sargarmī se Ḥudāwand kī khidmat karen. ¹² Ummīd meñ ḥush, musibat meñ sābitqadam aur duā meñ lage raheñ. ¹³ Jab muqaddasīn zarūratmand haiñ to un kī madad karne meñ sharīk hoñ. Mehmān-nawāzī meñ lage raheñ.

¹⁴ Jo āp ko izā pahuñchāen un ko barkat deñ. Un par lānat mat karen balki barkat chāheñ. ¹⁵ Ḥushī manāne wāloñ ke sāth ḥushī manāen aur rone wāloñ ke sāth roen. ¹⁶ Ek dūstre ke sāth achchhe tālluqāt rakheñ. Ūñchī soch na rakheñ balki dabe huon se rifāqat rakheñ. Apne āp ko dānā mat samjheñ.

¹⁷ Agar koī āp se burā sulūk kare to badle meñ us se burā sulūk na karnā. Dhyān rakheñ ki jo kuchh sab kī nazar meñ achchhā hai wuhī amal meñ lāen. ¹⁸ Apnī taraf se pūrī koshish karen ki jahān tak mumkin ho sab ke sāth mel-milāp rakheñ. ¹⁹ Azīzo,

intaqām mat leñ balki Allāh ke ġhazab ko badlā lene kā mauqā deñ. Kyoñki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Rab farmātā hai, intaqām lenā merā hī kām hai, main hī badlā lūngā.” ²⁰ Is ke bajāe “Agar terā dushman bhūkā ho to use khānā khilā, agar pyāsā ho to pānī pilā. Kyoñki aisā karne se tū us ke sar par jalte hue koelon kā dher lagāegā.” ²¹ Apne par burāi ko ġhālib na āne deñ balki bhalāi se āp burāi par ġhālib āeñ.

13

Riāyā ke Farāyz

¹ Har shakhs iḡhtiyār rakhne wāle hukmrānoñ ke tābe rahe, kyoñki tamām iḡhtiyār Allāh kī taraf se hai. Jo iḡhtiyār rakhte haiñ unheñ Allāh kī taraf se muqarrar kiyā gayā hai. ² Chunāñche jo hukmrān kī mukhālafat kartā hai wuh Allāh ke farmān kī mukhālafat kartā aur yoñ apne āp par Allāh kī adālat lātā hai. ³ Kyoñki hukmrān un ke lie ḡhauf kā bāis nahīn hote jo saḡh kām karte haiñ balki un ke lie jo ḡhalat kām karte haiñ. Kyā āp hukmrān se ḡhauf khāe baḡhair zindagī guzārñā chāhte haiñ? To phir wuh kuchh karen jo achchhā hai to wuh āp ko shābāsh degā. ⁴ Kyoñki wuh Allāh kā ḡhādīm hai jo āp kī behtarī ke lie ḡhidmat kartā hai. Lekin agar āp ḡhalat kām karen to ḡareñ, kyoñki wuh apñī talwār ko ḡhāhmaḡhāh thāme nahīn rakhtā. Wuh Allāh kā ḡhādīm hai aur us kā ḡhazab ḡhalat kām karne wāle par nāzil hotā hai. ⁵ Is lie lāzim hai ki āp hukūmat ke tābe raheñ, na sirf sazā se bachne ke lie balki is lie bhī ki āp ke zamīr par dāḡh na lage.

⁶ Yihī wajah hai ki āp ṭaiks adā karte haiñ, kyoñki sarkārī mulāzim Allāh ke ḡhādīm haiñ jo is ḡhidmat ko saranjām dene meñ lage rahte haiñ. ⁷ Chunāñche har ek ko wuh kuchh deñ jo us kā haḡ hai, ṭaiks lene wāle ko ṭaiks aur kaṣṭam ḡyūṭī lene wāle ko kaṣṭam ḡyūṭī. Jis kā ḡhauf rakhnā āp par farz hai us kā ḡhauf māneñ aur jis kā ehtirām karnā āp par farz hai us kā ehtirām karen.

Ek Dūsre ke lie Farāyz

⁸ Kisī ke bhī qarzdār na raheñ. Sirf ek qarz hai jo āp kabhī nahīn utār sakte, ek dūsre se muhabbat rakhne kā qarz. Yih karte raheñ kyoñki jo dūsroñ se muhabbat rakhtā hai us ne shariāt ke tamām taḡāze pūre kie haiñ. ⁹ Masalan shariāt meñ likhā hai, “Qatl na karnā, zinā na karnā, chorī na karnā, lālach na karnā.” Aur dīgar jītne ahkām haiñ is ek hī hukm meñ samāe hue haiñ ki “Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.” ¹⁰ Jo kisī se muhabbat rakhtā hai wuh us se ḡhalat sulūk nahīn kartā. Yoñ muhabbat shariāt ke tamām taḡāze pūre kartī hai.

¹¹ Aisā karnā lāzim hai, kyoñki āp ḡhud is waḡt kī ahmiyat ko jānte haiñ ki nīnd se jāḡ uṭhne kī ḡhaṛī ā chukī hai. Kyoñki jab ham īmān lāe the to hamārī najāt itnī qarīb nahīn thī jītñī ki ab hai. ¹² Rāt ḡhalne wālī hai aur din nikalne wālā hai. Is lie āeñ, ham tārikī ke kām gande kapron kī tarah utār kar nūr ke hathiyār bāndh leñ. ¹³ Ham sharīf zindagī guzāreñ, aise logon kī tarah jo din kī raushnī meñ chalte haiñ. Is lie lāzim hai ki ham in chīzon se bāz raheñ: badmastoñ kī rangraliyon aur sharābnoshī se, zinākārī aur aiyāshī se, aur jhaḡare aur hasad se. ¹⁴ Is ke bajāe ḡhudāwand Īsā Masīh ko pahan leñ aur apñī purānī fitrat kī parwarish yoñ na karen ki gunāhālūdā ḡhāhishāt bedār ho jāeñ.

14

Ek Dūsre ko Mujrim Mat Ṭahrānā

¹ Jis kā īmān kamzor hai use qabūl karen, aur us ke sāth baḡs-mubāhasā na karen. ² Ek kā īmān to use har chīz khāne kī ijāzat detā hai jabki kamzor īmān rakhne wālā sirf sabziyāñ khātā hai. ³ Jo sab kuchh khātā hai wuh use haḡīr na jāne jo yih nahīn

kar saktā. Aur jo yih nahīn kar saktā wuh use mujrim na ṭhahrāe jo sab kuchh khātā hai, kyonki Allāh ne use qabūl kiyā hai. ⁴ Āp kaun hai ki kisī aur ke ḡhulām kā faislā karen? Us kā apnā mālik faislā karegā ki wuh kharā rahe yā gir jāe. Aur wuh zarūr kharā rahegā, kyonki Ḳhudāwand use qāym rakhne par qādir hai.

⁵ Kuchh log ek din ko dūsre dinoṅ kī nisbat zyādā aham qarār dete haiṅ jabki dūsre tamām dinoṅ kī ahmiyat barābar samajhte haiṅ. Āp jo bhī ḡhayāl rakheṅ, har ek use pūre yaqīn ke sāth rakhe. ⁶ Jo ek din ko ḡhās qarār detā hai wuh is se Ḳhudāwand kī tāzīm karnā chāhtā hai. Isī tarah jo sab kuchh khātā hai wuh is se Ḳhudāwand ko jalāl denā chāhtā hai. Yih is se zāhir hotā hai ki wuh is ke lie Ḳhudā kā shukr kartā hai. Lekin jo kuchh khānoṅ se parhez kartā hai wuh bhī Ḳhudā kā shukr karke is se us kī tāzīm karnā chāhtā hai. ⁷ Bāt yih hai ki ham meṅ se koī nahīn jo sirf apne wāste zindagī guzartā hai aur koī nahīn jo sirf apne wāste martā hai. ⁸ Agar ham zindā haiṅ to is lie ki Ḳhudāwand ko jalāl deṅ, aur agar ham mareṅ to is lie ki ham Ḳhudāwand ko jalāl deṅ. Ḡharz ham Ḳhudāwand hī ke haiṅ, ḡhāh zindā hoṅ yā murdā. ⁹ Kyonki Masīh isī maqsad ke lie muā aur jī uṭhā ki wuh murdoṅ aur zindoṅ donoṅ kā mālik ho. ¹⁰ To phir āp jo sirf sabzī khāte haiṅ apne bhāī ko mujrim kyon ṭhahrāte haiṅ? Aur āp jo sab kuchh khāte haiṅ apne bhāī ko haqīr kyon jānte haiṅ? Yād rakheṅ ki ek din ham sab Allāh ke taḡht-e-adālat ke sāmne kharē hoṅge.

¹¹ Kalām-e-muqaddas meṅ yihī likhā hai,
Rab farmātā hai, “Merī hayāt kī qasam,
har ḡhuṭnā mere sāmne jhukegā
aur har zabān Allāh kī tamjīd karegī.”

¹² Hāṅ, ham meṅ se har ek ko Allāh ke sāmne apnī zindagī kā jawāb denā paregā.

Dūsroṅ ke lie Girne kā Bāis na Banānā

¹³ Chunānche āeṅ, ham ek dūsre ko mujrim na ṭhahrāeṅ. Pūre azm ke sāth is kā ḡhayāl rakheṅ ki āp apne bhāī ke lie ṭhokar khāne yā gunāh meṅ girne kā bāis na baneṅ. ¹⁴ Mujhe Ḳhudāwand Masīh meṅ ilm aur yaqīn hai ki koī bhī khānā bazāt-e-ḡhud nāpāk nahīn hai. Lekin jo kisī khāne ko nāpāk samajhtā hai us ke lie wuh khānā nāpāk hī hai. ¹⁵ Agar āp apne bhāī ko apne kisī khāne ke bāis pareshān kar rahe haiṅ to āp muhabbat kī rūh meṅ zindagī nahīn guzār rahe. Apne bhāī ko apne khāne se halāk na karen. Yād rakheṅ ki Masīh ne us ke lie apnī jān dī hai. ¹⁶ Aisā na ho ki log us achchhī chīz par kufr bakeṅ jo āp ko mil gāi hai. ¹⁷ Kyonki Allāh kī bādshāhī khāne-pīne kī chīzoṅ par qāym nahīn hai balkī rāstbāzī, sulah-salāmatī aur Rūhul-quḡs meṅ ḡhushī par. ¹⁸ Jo yon Masīh kī ḡhidmat kartā hai wuh Allāh ko pasand aur insānoṅ ko manzūr hai.

¹⁹ Chunānche āeṅ, ham pūrī jidd-o-jahd ke sāth wuh kuchh karne kī koshish karen jo sulah-salāmatī aur ek dūsre kī ruhānī tāmīr-o-taraqqī kā bāis hai. ²⁰ Allāh kā kām kisī khāne kī ḡhātīr barbād na karen. Har khānā pāk hai, lekin agar āp kuchh khāte haiṅ jis se dūsre ko ṭhes lage to yih ḡhalat hai. ²¹ Behtar yih hai ki na āp gosht khāeṅ, na mai pieṅ aur na koī aur qadam uṭhāeṅ jis se āp kā bhāī ṭhokar khāe. ²² Jo bhī īmān āp is nāte se rakhte haiṅ wuh āp aur Allāh tak maḡdūd rahe. Mubārak hai wuh jo kisī chīz ko jāyz qarār de kar apne āp ko mujrim nahīn ṭhahrātā. ²³ Lekin jo shak karte hue koī khānā khātā hai use mujrim ṭhahrāyā jātā hai, kyonki us kā yih amal īmān par mabnī nahīn hai. Aur jo bhī amal īmān par mabnī nahīn hotā wuh gunāh hai.

¹ Ham tāqatwarōn kā farz hai ki kamzoroṇ kī kamzoriyān bardāsht karen. Ham sirf apne āp ko khush karne kī khātir zindagī na guzāren ² balki har ek apne paṛosī ko us kī behtarī aur ruhānī tāmīr-o-taraqqī ke lie khush kare. ³ Kyōnki Masīh ne bhī khud ko khush rakhne ke lie zindagī nahīn guzārī. Kalām-e-muqaddas meṇ us ke bāre meṇ yihī likhā hai, “Jo tujhe gāliyān dete haiṇ un kī gāliyān mujh par ā gai haiṇ.” ⁴ Yih sab kuchh hameṇ hamārī nasīhat ke lie likhā gayā tāki ham sābitqadmī aur kalām-e-muqaddas kī hauslā-afzā bātoṇ se ummīd pāen. ⁵ Ab sābitqadmī aur hauslā dene wālā Khudā āp ko taufīq de ki āp Masīh Īsā kā namūnā apnā kar yagāngat kī rūh meṇ ek dūsre ke sāth zindagī guzāren. ⁶ Tab hī āp mil kar ek hī āwāz ke sāth Khudā, hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke Bāp ko jalāl de sakeṅge.

Ghairyahūdīyōn ke lie Khushkhabrī

⁷ Chunānche jis tarah Masīh ne āp ko qabūl kiyā hai usī tarah ek dūsre ko bhī qabūl karen tāki Allāh ko jalāl mile. ⁸ Yād rakheṇ ki Masīh Allāh kī sadāqat kā izhār karke Yahūdīyōn kā khādim banā tāki un wādoṇ kī tasdīq kare jo Ibrāhīm, Is'hāq aur Yāqūb se kie gae the. ⁹ Wuh is lie bhī khādim banā ki Ghairyahūdī Allāh ko us rahm ke lie jalāl deṇ jo us ne un par kiyā hai. Kalām-e-muqaddas meṇ yihī likhā hai,

“Is lie main aqwām meṇ terī hamd-o-sanā karūṅga,
tere nām kī tārif meṇ gīt gāūṅgā.”

¹⁰ Yih bhī likhā hai,

“Ai dīgar qaumo, us kī ummat ke sāth khushī manāo!”

¹¹ Phir likhā hai,

“Ai tamām aqwām, Rab kī tamjīd karo!
Ai tamām ummato, us kī satāish karo!”

¹² Aur Yasāyāh Nabī yih farmātā hai,

“Yassī kī jaṛ se ek koṇpal phūṭ niklegī,
ek aisā ādmī uṭhegā
jo qaumoṇ par hukūmat karegā.

Ghairyahūdī us par ās rakheṅge.”

¹³ Ummīd kā Khudā āp ko imān rakhne ke bāis har khushī aur salāmatī se māmūr kare tāki Rūhul-quds kī qudrat se āp kī ummīd baṛh kar dil se chhalak jāe.

Dilerī se Likhne kī Wajah

¹⁴ Mere bhāiyo, mujhe pūrā yaqīn hai ki āp khud bhalāī se māmūr haiṇ, ki āp har tarah kā ilm-o-irfān rakhte haiṇ aur ek dūsre ko nasīhat karne ke qābil bhī haiṇ.

¹⁵ To bhī main ne yād dilāne kī khātir āp ko kāi bāteṇ likhne kī dilerī kī hai. Kyōnki main Allāh ke fazl se ¹⁶ āp Ghairyahūdīyōn ke lie Masīh Īsā kā khādim hūn. Aur main Allāh kī khushkhabrī phailāne meṇ Baitul-muqaddas ke imām kī-sī khidmat saranjām detā hūn tāki āp ek aisī qurbānī ban jāen jo Allāh ko pasand āe aur jise Rūhul-quds ne us ke lie maḥsūs-o-muqaddas kiyā ho. ¹⁷ Chunānche main Masīh Īsā meṇ Allāh ke sāmne apnī khidmat par faḥr kar saktā hūn. ¹⁸ Kyōnki main sirf us kām ke bāre meṇ bāt karne kī jurrat karūṅga jo Masīh ne merī mārīfat kiyā hai aur jis se Ghairyahūdī Allāh ke tābe ho gae haiṇ. Hān, Masīh hī ne yih kām kalām aur amal se, ¹⁹ ilāhī nishānoṇ aur mojizoṇ kī quwwat se aur Allāh ke Rūh kī qudrat se saranjām diyā hai. Yōn main ne Yarūshalām se le kar sūbā illurikum tak safr karte karte Allāh kī khushkhabrī phailāne kī khidmat pūrī kī hai. ²⁰ Aur main ise apnī izzat kā bāis samjhā ki khushkhabrī wahān sunāūn jahān Masīh ke bāre meṇ khabar nahīn pahuṅchī. Kyōnki main aisī bunīyād par tāmīr nahīn karnā chāhtā thā jo kisī aur ne ḍālī thī. ²¹ Kalām-e-muqaddas yihī farmātā hai,

“Jinheñ us ke bāre meñ nahīñ batāyā gayā
wuh dekheñge,
aur jinheñ ne nahīñ sunā
unheñ samajh āegī.”

Paulus kā Rom Jāne kā Irādā

²² Yihī wajah hai ki mujhe itnī dafā āp ke pās āne se rokā gayā hai. ²³ Lekin ab merī in ilāqon meñ k̄hidmat pūrī ho chukī hai. Aur chūñki main itne sālon se āp ke pās āne kā ārzūmand rahā hūñ ²⁴ is lie ab yih k̄hāhish pūrī karne kī ummīd rakhtā hūñ. Kyonki main ne spen jāne kā mansūbā banāyā hai. Ummīd hai ki rāste meñ āp se milūngā aur āp āge ke safr ke lie merī madad kar sakeñge. Lekin pahle main kuchh der ke lie āp kī rifāqat se lutfandoz honā chāhtā hūñ. ²⁵ Is waqt main Yarūshalam jā rahā hūñ tāki wahāñ ke muqaddasīn kī k̄hidmat karūñ. ²⁶ Kyonki Makiduniyā aur Akhayā kī jamāton ne Yarūshalam ke un muqaddasīn ke lie hadiyā jamā karne kā faisla kiyā hai jo gharīb haiñ. ²⁷ Unhon ne yih k̄hushī se kiyā aur darasl yih un kā farz bhī hai. Ghairyahūdī to Yahūdiyon kī ruhānī barkaton meñ sharīk hue haiñ, is lie Ghairyahūdīyon kā farz hai ki wuh Yahūdiyon ko bhī apnī mālī barkaton meñ sharīk karke un kī k̄hidmat karen. ²⁸ Chunāñche apnā yih farz adā karne aur maqāmī bhāiyon kā yih sārā phal Yarūshalam ke imāndāron tak pahuñchāne ke bād main āp ke pās se hotā huā spen jāūngā. ²⁹ Aur main jāntā hūñ ki jab main āp ke pās āūngā to Masīh kī pūrī barkat le kar āūngā.

³⁰ Bhāiyo, main hamāre K̄hudāwand Īsā Masīh aur Rūhul-quds kī muhabbat ko yād dilā kar āp se minnat kartā hūñ ki āp mere lie Allāh se duā karen aur yon merī ruhānī jang meñ sharīk ho jāen. ³¹ Is ke lie duā karen ki main sūbā Yahūdiyā ke ghairimāndāron se bachā rahūñ aur ki merī Yarūshalam meñ k̄hidmat wahāñ ke muqaddasīn ko pasand āe. ³² Kyonki main chāhtā hūñ ki jab main Allāh kī marzī se āp ke pās āūngā to mere dil meñ k̄hushī ho aur ham ek dūsre kī rifāqat se tar-o-tāzā ho jāen. ³³ Salāmatī kā K̄hudā āp sab ke sāth ho. Āmīn.

16

Salām-o-Duā

¹ Hamārī bahan Fibe āp ke pās ā rahī hai. Wuh Kinkhriyā Shahr kī jamāt meñ k̄hadimā hai. Main us kī sifārish kartā hūñ ² balki K̄hudāwand meñ arz hai ki āp us kā waise hī istiqbāl karen jaise ki muqaddasīn ko karnā chāhie. Jis muāmale meñ bhī use āp kī madad kī zarūrat ho us meñ us kā sāth deñ, kyonki us ne bahut logon kī balki merī bhī madad kī hai.

³ Priskillā aur Akwilā ko merā salām denā jo Masīh Īsā meñ mere hamk̄hidmat rahe haiñ. ⁴ Unhon ne mere lie apnī jān par khelā. Na sirf main balki Ghairyahūdīyon kī jamāteñ un kī ehsānmand haiñ. ⁵ Un ke ghar meñ jamā hone wālī jamāt ko bhī merā salām denā.

Mere azīz dost Ipinetus ko merā salām denā. Wuh sūbā Āsiyā meñ Masīh kā pahlā pairokār yāñi us ilāqe kī fasal kā pahlā phal thā. ⁶ Mariyam ko merā salām jis ne āp ke lie barī mehnat-mashaqqat kī hai. ⁷ Andrunikus aur Yūniyā ko merā salām. Wuh mere hamwatan haiñ aur jel meñ mere sāth waqt guzārā hai. Rasūlon meñ wuh numāyāñ haisiyat rakhte haiñ, aur wuh mujh se pahle Masīh ke pīchhe ho lie the.

⁸ Ampliyātus ko salām. Wuh K̄hudāwand meñ mujhe azīz hai. ⁹ Masīh meñ hamāre hamk̄hidmat Urbānus ko salām aur isī tarah mere azīz dost Istakhus ko bhī. ¹⁰ Apellis ko salām jis kī Masīh ke sāth wafādārī ko āzmāyā gayā hai. Aristubulus ke ghar wālon ko salām. ¹¹ Mere hamwatan Herodiyon ko salām aur isī tarah Narkissus ke un ghar wālon ko bhī jo Masīh ke pīchhe ho lie haiñ.

¹² Trūfenā aur Trūfosā ko salām jo Khudāwand kī k̄hidmat meñ mehnat-mashaqqat kartī haiñ. Merī azīz bahan parsīs ko salām jis ne Khudāwand kī k̄hidmat meñ baṛī mehnat-mashaqqat kī hai. ¹³ Hamāre Khudāwand ke chune hue bhāī Rūfus ko salām aur isī tarah us kī māñ ko bhī jo merī māñ bhī hai. ¹⁴ Asinkritus, Faligon, Hirmes, Patrobās, Hirmās aur un ke sāthī bhāiyōñ ko merā salām denā. ¹⁵ Filulugus aur Yūliyā, Neriūs aur us kī bahan, Ulimpās aur un ke sāth tamām muqaddasīn ko salām.

¹⁶ Ek dūsre ko muqaddas bosā de kar salām karen. Masīh kī tamām jamātoñ kī taraf se āp ko salām.

Ākhirī Hidāyāt

¹⁷ Bhāiyo, maiñ āp ko tākīd kartā hūñ ki āp un se k̄habardār raheñ jo pārtībāzī aur t̄hokar kā bāis bante haiñ. Yih us tālīm ke k̄hilāf hai jo āp ko dī gai hai. Un se kinārā karen ¹⁸ kyonki aise log hamāre Khudāwand Masīh kī k̄hidmat nahīn kar rahe balki apne peṭ kī. Wuh apñī mīthī aur chiknī-chuprī bātoñ se sādālah logōñ ke diloñ ko dhokā dete haiñ. ¹⁹ Āp kī farmāñbardārī kī k̄habar sab tak pahuñch gai hai. Yih dekh kar maiñ āp ke bāre meñ k̄hush hūñ. Lekin maiñ chāhtā hūñ ki āp achchhā kām karne ke lihāz se dānishmand aur burā kām karne ke lihāz se bequsūr hoñ. ²⁰ Salāmatī kā Khudā jald hī Iblīs ko āp ke pāñwoñ tale kuchalwā dālegā.

Hamāre Khudāwand Īsā kā fazl āp ke sāth ho.

²¹ Merā hamk̄hidmat Tīmuthiyus āp ko salām detā hai, aur isī tarah mere hamwatan Lūkiyus, Yāson aur Sosipātrus.

²² Maiñ, Tirtiyyus is k̄hat kā k̄atib hūñ. Merī taraf se bhī Khudāwand meñ āp ko salām.

²³ Gayus kī taraf se āp ko salām. Maiñ aur pūrī jamāt us ke mehmān rahe haiñ. Shahr ke k̄hazāñchī Irāstus aur hamāre bhāī Kwārtus bhī āp ko salām kahte haiñ.

²⁴ [Hamāre Khudāwand Īsā kā fazl āp sab ke sāth hotā rahe.]

Ākhirī Duā

²⁵ Allāh kī tamjīd ho, jo āp ko mazbūt karne par qādir hai, kyonki Īsā Masīh ke bāre meñ us k̄hushk̄habrī se jo maiñ sunātā hūñ aur us bhed ke inkishāf se jo azal se poshīdā rahā wuh āp ko qāym rakh saktā hai. ²⁶ Ab is bhed kī haqīqat nabiyōñ ke sahīfoñ se zāhir kī gai hai aur abadī Khudā ke hukm par tamām qaumoñ ko mālūm ho gai hai tāki sab imān lā kar Allāh ke tābe ho jāeñ.

²⁷ Allāh kī tamjīd ho jo wāhid dānishmand hai. Usī kā Īsā Masīh ke wasīle se abad tak jalāl hotā rahe! Āmīn.

1 Kurinthyon

Salām

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai, jo Allāh ke irāde se Masīh Īsā kā bulāyā huā rasūl hai, aur hamāre bhāi Sosthines kī taraf se.

² Main Kurinthus mein maujūd Allāh kī jamāt ko likh rahā hūn, āp ko jinheñ Masīh Īsā mein muqaddas kiyā gayā hai, jinheñ muqaddas hone ke lie bulāyā gayā hai. Sāth hī yih khat un tamām logoñ ke nām bhī hai jo har jagah hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kā nām lete haiñ jo un kā aur hamārā Ḳhudāwand hai.

³ Hamārā Ḳhudā Bāp aur Ḳhudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Shukr

⁴ Main hameshā āp ke lie Ḳhudā kā shukr kartā hūn ki us ne āp ko Masīh Īsā mein itnā fazl baḡhshā hai. ⁵ Āp ko us mein har lihāz se daulatmand kiyā gayā hai, har qism kī taqrīr aur ilm-o-irfān mein. ⁶ Kyonki Masīh kī gawāhī ne āp ke darmiyān zor pakar liyā hai, ⁷ is lie āp ko hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke zuhūr kā intazār karte karte kisī bhī barkat mein kamī nahīn. ⁸ Wuhī āp ko āḡhir tak mazbūt banāe rakhegā, is lie āp hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kī dūsri āmad ke dīn be'ilzām ṭhahreñge. ⁹ Allāh par pūrā etamād kiyā jā saktā hai jis ne āp ko bulā kar apne Farzand hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kī rifāqat mein sharīk kiyā hai.

Kurinthyon kī Pārtībāzī

¹⁰ Bhāiyo, main apne Ḳhudāwand Īsā Masīh ke nām mein āp ko tākīd kartā hūn ki āp sab ek hī bāt kaheñ. Āp ke darmiyān pārtībāzī nahīn balki ek hī soch aur ek hī rāy honī chāhie. ¹¹ Kyonki mere bhāiyo, āp ke bāre mein mujhe Ḳhaloe ke ghar wāloñ se mālūm huā hai ki āp jhagaṛoñ mein ulajh gae haiñ. ¹² Matlab yih hai ki āp mein se koī kahtā hai, “Main Paulus kī pārtī kā hūn,” koī “Main Apullos kī pārtī kā hūn,” koī “Main Kaifā kī pārtī kā hūn” aur koī ki “Main Masīh kī pārtī kā hūn.” ¹³ Kyā Masīh baṭ gayā? Kyā āp kī ḡhatir Paulus ko salīb par chaṛhāyā gayā? Yā kyā āp ko Paulus ke nām se baptismā diyā gayā?

¹⁴ Ḳhudā kā shukr hai ki main ne āp mein se kisī ko baptismā nahīn diyā siwāe Krispus aur Gayus ke. ¹⁵ Is lie koī nahīn kah saktā ki main ne Paulus ke nām se baptismā pāyā hai. ¹⁶ Hān main ne Stifanās ke gharāne ko bhī baptismā diyā. Lekin jahān tak merā ḡhayāl hai is ke alāwā kisī aur ko baptismā nahīn diyā. ¹⁷ Masīh ne mujhe baptismā dene ke lie rasūl banā kar nahīn bhejā balki is lie ki Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāūñ. Aur yih kām mujhe duniyāwī hikmat se ārāstā taqrīr se nahīn karnā hai tāki Masīh kī salīb kī tāqat beasar na ho jāe.

Salīb kā Paighām

¹⁸ Kyonki salīb kā paighām un ke lie jin kā anjām halākat hai bewuqūfī hai jabki hamāre lie jin kā anjām najāt hai yih Allāh kī qudrat hai. ¹⁹ Chunāñche pāk nawishtoñ mein likhā hai,

“Main dānishmandoñ kī dānish ko tabāh karūñga
aur samajhdāroñ kī samajh ko radd karūñga.”

²⁰ Ab dānishmand shakhs kahāñ hai? Ālim kahāñ hai? Is jahān kā munāzare kā māhir kahāñ hai? Kyā Allāh ne duniyā kī hikmat-o-dānāi ko bewuqūfī sābit nahīn kiyā?

²¹ Kyonki agarche duniyā Allāh kī dānāi se ḡhirī huī hai to bhī duniyā ne apnī dānāi kī badaulat Allāh ko na pahchānā. Is lie Allāh ko pasand āyā ki wuh salīb ke paighām

kī bewuqūfī ke zariye hī īmān rakhne wālon ko najāt de. ²² Yahūdī taqāzā karte haiñ ki ilāhī bāton kī tasdīq ilāhī nishānon se kī jāe jabki Yūnānī dānāi ke wasīle se in kī tasdīq ke kḥāhān haiñ. ²³ Is ke muqābale meñ ham Masīh-e-maslūb kī munādī karte haiñ. Yahūdī is se ṭhokar khā kar nārāz ho jāte haiñ jabki Ġhairyahūdī ise bewuqūfī qarār dete haiñ. ²⁴ Lekin jo Allāh ke bulāe hue haiñ, kḥāh wuh Yahūdī hon kḥāh Yūnānī, un ke lie Masīh Allāh kī qudrat aur Allāh kī dānāi hotā hai. ²⁵ Kyonki Allāh kī jo bāt bewuqūfī lagtī hai wuh insān kī dānāi se zyādā dānishmand hai. Aur Allāh kī jo bāt kamzor lagtī hai wuh insān kī tāqat se zyādā tāqatwar hai.

²⁶ Bhāiyo, is par ġhaur karen kī āp kā kyā hāl thā jab Kḥudā ne āp ko bulāyā. Āp meñ se kam haiñ jo duniyā ke meyar ke mutābiq dānā haiñ, kam haiñ jo tāqatwar haiñ, kam haiñ jo ālī kḥāndān se haiñ. ²⁷ Balki jo duniyā kī nigāh meñ bewuqūf hai use Allāh ne chun liyā tāki dānāon ko sharmindā kare. Aur jo duniyā meñ kamzor hai use Allāh ne chun liyā tāki tāqatwaron ko sharmindā kare. ²⁸ Isī tarah jo duniyā ke nazdik zalil aur haqīr hai use Allāh ne chun liyā. Hāñ, jo kuchh bhī nahīn hai use us ne chun liyā tāki use nest kare jo bazāhir kuchh hai. ²⁹ Chunānche koī bhī Allāh ke sāmne apne par faḡhr nahīn kar saktā. ³⁰ Yih Allāh kī taraf se hai kī āp Masīh Īsā meñ haiñ. Allāh kī bakhshish se Īsā kḥud hamārī dānāi, hamārī rāstbāzī, hamārī taqdīs aur hamārī maḡhlāsī ban gayā hai. ³¹ Is lie jis tarah kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Faḡhr karne wālā Kḥudāwand hī par faḡhr kare.”

2

Paulus kī Sādā Munādī

¹ Bhāiyo, mujh par bhī ġhaur karen. Jab main āp ke pās āyā to main ne āp ko Allāh kā bhed moṭe moṭe alfāz meñ yā falsafiyānā hikmat kā izhār karte hue na sunāyā. ² Wajah kyā thī? Yih kī main ne irādā kar rakhā thā kī āp ke darmiyān hote hue main Īsā Masīh ke siwā aur kuchh na jānūn, kḥāskar yih kī use maslūb kiyā gayā. ³ Hāñ main kamzorhāl, kḥauf khāte aur bahut thartharāte hue āp ke pās āyā. ⁴ Aur guftgū aur munādī karte hue main ne duniyāwī hikmat ke baṛe zordār alfāz kī mārifat āp ko qāyl karne kī koshish na kī, balki Rūhul-quds aur Allāh kī qudrat ne merī bāton kī tasdīq kī, ⁵ tāki āp kā īmān insānī hikmat par mabnī na ho balki Allāh kī qudrat par.

Ġhalat aur Sahīh Dānāi

⁶ Dānāi kī bāteñ ham us waqt karte haiñ jab kāmil īmān rakhne wālon ke darmiyān hote haiñ. Lekin yih dānāi maujūdā jahān kī nahīn aur na is jahān ke hākimon hī kī hai jo miṭne wāle haiñ. ⁷ Balki ham Kḥudā hī kī dānāi kī bāteñ karte haiñ jo bhed kī sūrat meñ chhupī rahī hai. Allāh ne tamām zamānon se peshtar muqarrar kiyā hai kī yih dānāi hamāre jalāl kā bāis bane. ⁸ Is jahān ke kisī bhī hākīm ne is dānāi ko na pahchānā, kyonki agar wuh pahchān lete to phir wuh hamāre jalālī Kḥudāwand ko maslūb na karte. ⁹ Dānāi ke bāre meñ pāk nawishte bhī yihī kahte haiñ,

“Jo na kisī ānkh ne dekhā, na kisī kān ne sunā,
aur na insān ke zahan meñ āyā,
use Allāh ne un ke lie taiyār kar diyā
jo us se muhabbat rakhte haiñ.”

¹⁰ Lekin Allāh ne yihī kuchh apne Rūh kī mārifat ham par zāhir kiyā kyonki us kā Rūh har chīz kā khoj lagātā hai, yahāñ tak kī Allāh kī gahrāiyon kā bhī. ¹¹ Insān ke bātin se kaun wāqif hai siwāe insān kī rūh ke jo us ke andar hai? Isī tarah Allāh se tālluq rakhne wālī bāton ko koī nahīn jāntā siwāe Allāh ke Rūh ke. ¹² Aur hameñ duniyā kī rūh nahīn milī balki wuh Rūh jo Allāh kī taraf se hai tāki ham us kī atākardā bāton ko jān sakeñ.

¹³ Yihī kuchh ham bayān karte haiñ, lekin aise alfāz meñ nahīñ jo insānī hikmat se hamen sikhāyā gayā balki Rūhul-quds se. Yon ham ruhānī haqīqaton kī tashrīh ruhānī logoñ ke lie karte haiñ. ¹⁴ Jo shakhs ruhānī nahīñ hai wuh Allāh ke Rūh kī bāton ko qabūl nahīñ kartā kyonki wuh us ke nazdik bewuqūfī haiñ. Wuh unheñ pahchān nahīñ saktā kyonki un kī parakh sirf ruhānī shakhs hī kar saktā hai. ¹⁵ Wuhī har chīz parakh letā hai jabki us kī apnī parakh koī nahīñ kar saktā. ¹⁶ Chunāñche pāk kalām meñ likhā hai,
 “Kis ne Rab kī soch ko jānā?
 Kaun us ko tālīm degā?”
 Lekin ham Masīh kī soch rakhte haiñ.

3

Kurinthus kī Bachagānā Hālat

¹ Bhāiyo, main āp se ruhānī logoñ kī bāteñ na kar sakā balki sirf jismānī logoñ kī. Kyonki āp ab tak Masīh meñ chhoṭe bachche haiñ. ² Main ne āp ko dūdh pilāyā, ṭhos ghizā na khilāi, kyonki āp us waqt is qābil nahīñ the balki ab tak nahīñ haiñ. ³ Abhī tak āp jismānī haiñ, kyonki āp meñ hasad aur jhagarā pāyā jātā hai. Kyā is se yih sābit nahīñ hotā ki āp jismānī haiñ aur Rūh ke baḡhair chalte haiñ? ⁴ Jab koī kahtā hai, “Main Paulus kī pārṭī kā hūñ” aur dūsrā, “Main Apullos kī pārṭī kā hūñ” to kyā is se yih zāhir nahīñ hotā ki āp ruhānī nahīñ balki insānī soch rakhte haiñ?

Paulus aur Apullos kī Haisiyat

⁵ Apullos kī kyā haisiyat hai aur Paulus kī kyā? Donoñ naukar haiñ jin ke wasile se āp imān lāe. Aur ham meñ se har ek ne wuhī kḥidmat anjām dī jo Kḥudāwand ne us ke sapurd kī. ⁶ Main ne paude lagāe, Apullos pānī detā rahā, lekin Allāh ne unheñ ugne diyā. ⁷ Lihāzā paudā lagāne wālā aur ābpāshī karne wālā donoñ kuchh bhī nahīñ, balki Kḥudā hī sab kuchh hai jo paude ko phalne-phūlne detā hai. ⁸ Paudā lagāne aur pānī dene wālā ek jaise haiñ, albattā har ek ko us kī mehnat ke mutābiq mazdūrī milegī. ⁹ Kyonki ham Allāh ke muāwin haiñ jabki āp Allāh kā khet aur us kī imārat haiñ.

¹⁰ Allāh ke us fazl ke mutābiq jo mujhe baḡhshā gayā main ne ek dānishmand thekedār kī tarah buniyād rakhī. Is ke bād koī aur us par imārat tāmīr kar rahā hai. Lekin har ek dhyān rakhe ki wuh buniyād par imārat kis tarah banā rahā hai. ¹¹ Kyonki buniyād rakhī jā chukī hai aur wuh hai Isā Masīh. Is ke alāwā koī bhī mazīd koī buniyād nahīñ rakh saktā. ¹² Jo bhī is buniyād par kuchh tāmīr kare wuh muḡhtalif mawād to istemāl kar saktā hai, masalan sonā, chāndī, qīmṭī patthar, lakaṛī, sūkhī ghās yā bhūsā, ¹³ lekin ākḥir meñ har ek kā kām zāhir ho jāegā. Qiyāmat ke dīn kuchh poshīdā nahīñ rahegā balki āg sab kuchh zāhir kar degī. Wuh sābit kar degī ki har kisī ne kaisā kām kiyā hai. ¹⁴ Agar us kā tāmīrī kām na jalā jo us ne is buniyād par kiyā to use ajr milegā. ¹⁵ Agar us kā kām jal gayā to use nuqsān pahuñchegā. Kḥud to wuh bach jāegā magar jalte jalte.

¹⁶ Kyā āp ko mālūm nahīñ ki āp Allāh kā ghar haiñ, aur āp meñ Allāh kā Rūh sukūnat kartā hai? ¹⁷ Agar koī Allāh ke ghar ko tabāh kare to Allāh use tabāh karegā, kyonki Allāh kā ghar maḡhsūs-o-muqaddas hai aur yih ghar āp hī haiñ.

Apne bāre meñ Sheḡhī na Mārñā

¹⁸ Koī apne āp ko fareb na de. Agar āp meñ se koī samjhe ki wuh is duniyā kī nazar meñ dānishmand hai to phir zarūrī hai ki wuh bewuqūf bane tāki wāqai dānishmand ho jāe. ¹⁹ Kyonki is duniyā kī hikmat Allāh kī nazar meñ bewuqūfī hai. Chunāñche muqaddas nawishton meñ likhā hai, “Wuh dānishmandon ko un kī apnī chālākī ke phande meñ phaṁsā detā hai.” ²⁰ Yih bhī likhā hai, “Rab dānishmandon ke kḥayālāt

ko jāntā hai ki wuh bātil haiñ.” ²¹ Ġharz koī kisī insān ke bāre meñ shekhī na māre. Sab kuchh to āp kā hai. ²² Paulus, Apullos, Kaifā, duniyā, zindagī, maūt, maujūdā jahān ke aur mustaqbil ke umūr sab kuchh āp kā hai. ²³ Lekin āp Masīh ke haiñ aur Masīh Allāh kā hai.

4

Khudāwand ke Khādīm aur Un kā Kām

¹ Ġharz log hameñ Masīh ke khādīm samjheñ, aise nigarān jinheñ Allāh ke bhedoñ ko kholne kī zimmedārī dī gai hai. ² Ab nigarānoñ kā farz yih hai ki un par pūrā etamād kiyā jā sake. ³ Mujhe is bāt kī zyādā fikr nahīn ki āp yā koī duniyāwī adālat merā ehtisāb kare, balki maiñ khud bhī apnā ehtisāb nahīn kartā. ⁴ Mujhe kisī ġhaltī kā ilm nahīn hai agarche yih bāt mujhe rāstbāz qarār dene ke lie kāfī nahīn hai. Khudāwand khud merā ehtisāb kartā hai. ⁵ Is lie waqt se pahle kisī bāt kā faisla na karen. Us waqt tak intazār karen jab tak Khudāwand na āe. Kyoñki wuhī tārīkī meñ chhupī huī chīzoñ ko raushnī meñ lāegā aur diloñ kī mansūbābandiyon ko zāhir kar degā. Us waqt Allāh khud har fard kī munāsib tārīf karegā.

Kurinthyon kī Shekhībāzī

⁶ Bhāiyo, maiñ ne in bātoñ kā itlāq apne aur Apullos par kiyā tāki āp ham par ġhaur karte hue Allāh ke kalām kī hudūd jān leñ jin se tajāwuz karnā munāsib nahīn. Phir āp phūl kar ek shakhs kī himāyat karke dūsre kī mukhālafat nahīn karenge. ⁷ Kyoñki kaun āp ko kisī dūsre se afzal qarār detā hai? Jo kuchh āp ke pās hai kyā wuh āp ko muft nahīn milā? Aur agar muft milā to is par shekhī kyoñ mārte haiñ goyā ki āp ne use apnī mehnat se hāsil kiyā ho?

⁸ Wāh jī wāh! Āp ser ho chuke haiñ. Āp amīr ban chuke haiñ. Āp hamāre baġhair bādshāh ban chuke haiñ. Kāsh āp bādshāh ban chuke hote tāki ham bhī āp ke sāth hukūmat karte! ⁹ Is ke bajāe mujhe lagtā hai ki Allāh ne hamāre lie jo us ke rasūl haiñ Romī tamāshāgāh meñ sab se nichlā darjā muqarrar kiyā hai, jo un logoñ ke lie maḡhsūs hotā hai jinheñ sazā-e-maut kā faisla sunāyā gayā ho. Hāñ, ham duniyā, farishtoñ aur insānoñ ke sāmne tamāshā ban gae haiñ. ¹⁰ Ham to Masīh kī khātir bewuqūf ban gae haiñ jabki āp Masīh meñ samajhdār khayāl kie jāte haiñ. Ham kamzor haiñ jabki āp tāqatwar. Āp kī izzat kī jāti hai jabki hamārī be'izzati. ¹¹ Ab tak hameñ bhūk aur pyās satātī hai. Ham chītharoñ meñ malbūs goyā nange phirte haiñ. Hameñ mukke māre jāte haiñ. Hamārī koī mustaqil rihāishgāh nahīn. ¹² Aur baṛī mashaqqat se ham apne hāthoñ se rozī kamāte haiñ. Lān-tān karne wāloñ ko ham barkat dete haiñ, izā dene wāloñ ko bardāsht karte haiñ. ¹³ Jo hameñ burā-bhalā kahte haiñ unheñ ham duā dete haiñ. Ab tak ham duniyā kā kūrā-karkaṭ aur ġhilāzat bane phirte haiñ.

Paulus Kurinthyon kā Ruhānī Bāp Hai

¹⁴ Maiñ āp ko sharmindā karne ke lie yih nahīn likh rahā, balki apne pyāre bachche jān kar samjhāne kī ġharz se. ¹⁵ Beshak Masīh Īsā meñ āp ke ustād to beshumār haiñ, lekin bāp kam haiñ. Kyoñki Masīh Īsā meñ maiñ hī āp ko Allāh kī khushḡhabrī sunā kar āp kā bāp banā. ¹⁶ Ab maiñ tākid kartā hūñ ki āp mere namūne par chaleñ. ¹⁷ Is lie maiñ ne Tīmuthiyus ko āp ke pās bhej diyā jo Khudāwand meñ merā pyārā aur wafādār beṭā hai. Wuh āp ko Masīh Īsā meñ merī un hidāyāt kī yād dilāegā jo maiñ har jagah aur imāndāroñ kī har jamāt meñ detā hūñ.

¹⁸ Āp meñ se bāz yoñ phūl gae haiñ jaise maiñ ab āp ke pās kabhī nahīn āūngā. ¹⁹ Lekin agar Khudāwand kī marzī huī to jald ā kar mālūm karūnga ki kyā yih phūle hue log sirf bāteñ kar rahe haiñ yā ki Allāh kī qudrat un meñ kām kar rahī hai.

²⁰ Kyonki Allāh kī bādshāhī khālī bāton se zāhir nahīn hotī balki Allāh kī qudrat se.
²¹ Kyā āp chāhte haiñ ki main chhaṛī le kar āp ke pās āūñ yā pyār aur halīmī kī rūh meñ?

5

Zinākārī

¹ Yih bāt hamāre kānon tak pahuñchī hai ki āp ke darmiyān zinākārī ho rahī hai, balki aisī zinākārī jise Ghairyahūdī bhī rawā nahīn samajhte. Kahte haiñ ki āp meñ se kisī ne apnī sautelī māñ * se shādī kar rakhī hai. ² Kamāl hai ki āp is fel par nādim nahīn balki phūle phir rahe haiñ! Kyā munāsib na hotā ki āp dukh mahsūs karke is badī ke murtakib ko apne darmiyān se khārij kar dete? ³ Go main jism ke lihāz se āp ke pās nahīn, lekin Rūh ke lihāz se zarūr hūñ. Aur main us shaḥs par fatwā is tarah de chukā hūñ jaise ki main āp ke darmiyān maujūd hūñ. ⁴ Jab āp hamāre Khudāwand Īsā ke nām meñ jamā hoñge to main Rūh meñ āp ke sāth hūngā aur hamāre Khudāwand Īsā kī qudrat bhī. ⁵ Us waqt aise shaḥs ko Iblis ke hawāle karen tāki sirf us kā jism halāk ho jāe, lekin us kī rūh Khudāwand ke din rihāi pāe.

⁶ Āp kā faḥr karnā achchhā nahīn. Kyā āp ko mālūm nahīn ki jab ham thoṛā-sā khamīr tāzā gundhe hue āte meñ milāte haiñ to wuh sāre āte ko khamīr kar detā hai? ⁷ Apne āp ko khamīr se pāk-sāf karke tāzā gundhā huā ātā ban jāeñ. Darhaqīqat āp haiñ bhī pāk, kyonki hamārā Īd-e-Fasah kā lelā Masīh hamāre lie zabah ho chukā hai. ⁸ Is lie āie ham purāne khamīrī āte yāñī burāi aur badī ko dūr karke tāzā gundhe hue āte yāñī khulūs aur sachchāi kī roṭiyāñ banā kar Fasah kī Īd manāeñ.

⁹ Main ne khat meñ likhā thā ki āp zinākāron se tālluq na rakheñ. ¹⁰ Merā matlab yih nahīn thā ki āp is duniyā ke zinākāron se tālluq munqate kar leñ yā is duniyā ke lālchiyon, luṭeron aur butparaston se. Agar āp aisā karte to lāzim hotā ki āp duniyā hī se kūch kar jāte. ¹¹ Nahīn, merā matlab yih thā ki āp aise shaḥs se tālluq na rakheñ jo Masīh meñ to bhāi kahlātā hai magar hai wuh zinākār yā lālchī yā butparast yā gālī-galoch karne wālā yā sharābī yā luṭerā. Aise shaḥs ke sāth khānā tak bhī na khāeñ.

¹² Main un logon kī adālat kyon kartā phirūñ jo imāndāron kī jamāt se bāhar haiñ? Kyā āp khud bhī sirf un kī adālat nahīn karte jo jamāt ke andar haiñ? ¹³ Bāhar wālon kī adālat to Khudā hī karegā. Kalām-e-muqaddas meñ yon likhā hai, ‘Sharīr ko apne darmiyān se nikāl do.’

6

Muqaddamābāzī

¹ Āp meñ yih jurrat kaise paidā huī ki jab kisī kā kisī dūsre imāndār ke sāth tanāzā ho to wuh apnā jhagārā bedīnon ke sāmne le jātā hai na ki muqaddason ke sāmne? ² Kyā āp nahīn jānte ki muqaddasīn duniyā kī adālat karenge? Aur agar āp duniyā kī adālat karenge to kyā āp is qābil nahīn ki chhoṭe moṭe jhagaron kā faisla kar sakeñ? ³ Kyā āp ko mālūm nahīn ki ham farishton kī adālat karenge? To phir kyā ham rozmarā ke muāmalāt ko nahīn niptā sakte? ⁴ Aur is qism ke muāmalāt ko faisal karne ke lie āp aise logon ko kyon muqarrar karte haiñ jo jamāt kī nigāh meñ koī haisiyat nahīn rakhte? ⁵ Yih bāt main āp ko sharm dilāne ke lie kahtā hūñ. Kyā āp meñ ek bhī sayānā shaḥs nahīn jo apne bhāiyon ke mābain faisla karne ke qābil ho? ⁶ Lekin nahīn. Bhāi apne hī bhāi par muqaddamā chalātā hai aur wuh bhī ghairimāndāron ke sāmne.

* 5:1 Lafzī tarjumā: bāp kī biwī, lekin ghālīban is se murād sautelī māñ hai.

⁷ Awwal to āp se yih ḡhaltī huī ki āp ek dūsre se muḡaddamābāzī karte haiñ. Agar koī āp se nāinsāfi kar rahā ho to kyā behtar nahīn ki āp use aisā karne deñ? Aur agar koī āp ko ṭhag rahā ho to kyā yih behtar nahīn ki āp use ṭhagne deñ? ⁸ Is ke baraks āp kā yih hāl hai ki āp ḡhud hī nāinsāfi karte aur ṭhagte haiñ aur wuh bhī apne bhāiyon ko. ⁹ Kyā āp nahīn jānte ki nāinsāf Allāh kī bādshāhī mīrās meñ nahīn pāenge? Fareb na khāen! Harāmkar, butparast, zinākār, hamjinsparast, launḡebāz, ¹⁰ chor, lālchī, sharābī, badzabān, luṭere, yih sab Allāh kī bādshāhī mīrās meñ nahīn pāenge. ¹¹ Āp meñ se kuchh aise the bhī. Lekin āp ko dhoyā gayā, āp ko muḡaddas kiyā gayā, āp ko Ḳhudāwand Īsā Masīh ke nām aur hamāre Ḳhudā ke Rūh se rāstbāz banāyā gayā hai.

Jism Allāh kā Ghar Hai

¹² Mere lie sab kuchh jāyz hai, lekin sab kuchh mufīd nahīn. Mere lie sab kuchh jāyz to hai, lekin maiñ kisī bhī chīz ko ijāzat nahīn dūngā ki mujh par hukūmat kare. ¹³ Beshak ḡhurāk peṭ ke lie aur peṭ ḡhurāk ke lie hai, magar Allāh donoñ ko nest kar degā. Lekin ham is se yih natījā nahīn nikāl sakte ki jism zinākārī ke lie hai. Hargiz nahīn! Jism Ḳhudāwand ke lie hai aur Ḳhudāwand jism ke lie. ¹⁴ Allāh ne apnī qudrat se Ḳhudāwand Īsā ko zindā kiyā aur isī tarah wuh hamēñ bhī zindā karegā.

¹⁵ Kyā āp nahīn jānte ki āp ke jism Masīh ke āzā haiñ? To kyā maiñ Masīh ke āzā ko le kar fāhishā ke āzā banāūn? Hargiz nahīn. ¹⁶ Kyā āp ko mālūm nahīn ki jo fāhishā se lipaṭ jātā hai wuh us ke sāth ek tan ho jātā hai? Jaise pāk nawishton meñ likhā hai, “Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.” ¹⁷ Is ke baraks jo Ḳhudāwand se lipaṭ jātā hai wuh us ke sāth ek rūh ho jātā hai.

¹⁸ Zinākārī se bhāgeñ! Insān se sarzad hone wālā har gunāh us ke jism se bāhar hotā hai siwāe zinā ke. Zinākār to apne hī jism kā gunāh kartā hai. ¹⁹ Kyā āp nahīn jānte ki āp kā badan Rūhul-quds kā ghar hai jo āp ke andar sukūnat kartā hai aur jo āp ko Allāh kī taraf se milā hai? Āp apne mālīk nahīn haiñ ²⁰ kyonki āp ko qīmat adā karke ḡharīdā gayā hai. Ab apne badan se Allāh ko jalāl deñ.

7

Izdiwājī Zindagi

¹ Ab maiñ āp ke sawālāt kā jawāb detā hūñ. Beshak achchhā hai ki mard shādī na kare. ² Lekin zinākārī se bachne kī ḡhātīr har mard kī apnī bīwī aur har aurat kā apnā shauhar ho. ³ Shauhar apnī bīwī kā haq adā kare aur isī tarah bīwī apne shauhar kā. ⁴ Bīwī apne jism par iḡhtiyār nahīn rakhtī balki us kā shauhar. Isī tarah shauhar bhī apne jism par iḡhtiyār nahīn rakhtā balki us kī bīwī. ⁵ Chunāñche ek dūsre se judā na hoñ siwāe is ke ki āp donoñ bāhamī razāmandī se ek waqt muḡarrar kar leñ tāki duā ke lie zyādā fursat mil sake. Lekin is ke bād āp dubārā ikaṭṭhe ho jāen tāki Iblīs āp ke bezabt nafs se fāydā uṭhā kar āp ko āzmāish meñ na ḡāle.

⁶ Yih maiñ hukm ke taur par nahīn balki āp ke hālāt ke pesh-e-nazar riāyatan kah rahā hūñ. ⁷ Maiñ chāhtā hūñ ki tamām log mujh jaise hī hoñ. Lekin har ek ko Allāh kī taraf se alag nemat milī hai, ek ko yih nemat, dūsre ko wuh.

Talāq aur ḡhairīmāndār se Shādī

⁸ Maiñ ḡhairshādīshudā afrād aur bewāon se yih kahtā hūñ ki achchhā ho agar āp merī tarah ḡhairshādīshudā raheñ. ⁹ Lekin agar āp apne āp par qābū na rakh sakeñ to shādī kar leñ. Kyonki is se peshtar ki āp ke shahwānī jazbāt belagām hone lageñ behtar yih hai ki āp shādī kar leñ.

¹⁰ Shādīshudā jorōn ko main nahīn balki Khudāwand hukm detā hai ki bīwī apne shauhar se tālluq munqate na kare. ¹¹ Agar wuh aisā kar chukī ho to dūsri shādī na kare yā apne shauhar se sulah kar le. Isī tarah shauhar bhī apnī bīwī ko talāq na de.

¹² Dīgar logoñ ko Khudāwand nahīn balki main nasīhat kartā hūn ki agar kisī imāndār bhāī kī bīwī imān nahīn lāī, lekin wuh shauhar ke sāth rahne par rāzī ho to phir wuh apnī bīwī ko talāq na de. ¹³ Isī tarah agar kisī imāndār khātūn kā shauhar imān nahīn lāyā, lekin wuh bīwī ke sāth rahne par razāmand ho to wuh apne shauhar ko talāq na de. ¹⁴ Kyōnki jo shauhar imān nahīn lāyā use us kī imāndār bīwī kī mārīfat muqaddas thahrāyā gayā hai aur jo bīwī imān nahīn lāī use us ke imāndār shauhar kī mārīfat muqaddas qarār diyā gayā hai. Agar aisā na hotā to āp ke bachche nāpāk hote, magar ab wuh muqaddas haiñ. ¹⁵ Lekin agar ghairimāndār shauhar yā bīwī apnā tālluq munqate kar le to use jāne deñ. Aisī sūrat meñ imāndār bhāī yā bahan is bandhan se āzād ho gae. Magar Allāh ne āp ko sulah-salāmatī kī zindagī guzārne ke lie bulāyā hai. ¹⁶ Bahan, mumkin hai āp apne khāwind kī najāt kā bāis ban jāeñ. Yā bhāī, mumkin hai āp apnī bīwī kī najāt kā bāis ban jāeñ.

Allāh kī Taraf se Muqarrarā Rāh par Raheñ

¹⁷ Har shakhs usī rāh par chale jo Khudāwand ne us ke lie muqarrar kī aur us hālat meñ jis meñ Allāh ne use bulāyā hai. Imāndāroñ kī tamām jamātoñ ke lie merī yihī hidāyat hai. ¹⁸ Agar kisī ko makhtūn hālat meñ bulāyā gayā to wuh nāmakhtūn hone kī koshish na kare. Agar kisī ko nāmakhtūnī kī hālat meñ bulāyā gayā to wuh apnā khatnā na karwāe. ¹⁹ Na khatnā kuchh chīz hai aur na khatne kā na honā, balki Allāh ke ahkām ke mutābiq zindagī guzārnā hī sab kuchh hai. ²⁰ Har shakhs usī haisiyat meñ rahe jis meñ use bulāyā gayā thā. ²¹ Kyā āp ghulām the jab Khudāwand ne āp ko bulāyā? Yih bāt āp ko pareshān na kare. Albattā agar āp ko āzād hone kā mauqā mile to is se zarūr fāydā uṭhāeñ. ²² Kyōnki jo us waqt ghulām thā jab Khudāwand ne use bulāyā wuh ab Khudāwand kā āzād kiyā huā hai. Isī tarah jo āzād thā jab use bulāyā gayā wuh ab Masīh kā ghulām hai. ²³ Āp ko qīmat de kar kharīdā gayā hai, is lie insān ke ghulām na baneñ. ²⁴ Bhāiyo, har shakhs jis hālat meñ bulāyā gayā usī meñ wuh Allāh ke sāmne qāym rahe.

Ghairshādīshudā Log

²⁵ Kuñwāriyoñ ke bāre meñ mujhe Khudāwand kī taraf se koī khās hukm nahīn milā. To bhī main jise Allāh ne apnī rahmat se qābil-e-etamād banāyā hai āp par apnī rāy kā izhār kartā hūn.

²⁶ Merī dānist meñ maujūdā musibat ke pesh-e-nazar insān ke lie achchhā hai ki ghairshādīshudā rahe. ²⁷ Agar āp kisī khātūn ke sāth shādī ke bandhan meñ bandh chuke haiñ to phir is bandhan ko torne kī koshish na kareñ. Lekin agar āp shādī ke bandhan meñ nahīn bandhe to phir is ke lie koshish na kareñ. ²⁸ Tāham agar āp ne shādī kar hī lī hai to āp ne gunāh nahīn kiyā. Isī tarah agar kuñwārī shādī kar chukī hai to yih gunāh nahīn. Magar aise log jismānī taur par musibat meñ par jāeñge jabki main āp ko is se bachānā chāhtā hūn.

²⁹ Bhāiyo, main to yih kahtā hūn ki waqt thorā hai. Āindā shādīshudā aise zindagī basar kareñ jaise ki ghairshādīshudā haiñ. ³⁰ Rone wāle aise hoñ jaise nahīn ro rahe. Khushī manāne wāle aise hoñ jaise khushī nahīn manā rahe. Kharīdne wāle aise hoñ jaise un ke pās kuchh bhī nahīn. ³¹ Duniyā se fāydā uṭhāne wāle aise hoñ jaise is kā koī fāydā nahīn. Kyōnki is duniyā kī maujūdā shakl-o-sūrat khatm hotī jā rahī hai.

³² Main to chāhtā hūn ki āp fikroñ se āzād raheñ. Ghairshādīshudā shakhs Khudāwand ke muāmaloñ kī fikr meñ rahtā hai ki kis tarah use khush kare. ³³ Is ke baraks shādīshudā shakhs duniyāwī fikr meñ rahtā hai ki kis tarah apnī bīwī

ko khush kare. ³⁴ Yoñ wuh barī kash-ma-kash meñ mubtalā rahtā hai. Isī tarah ghairshādīshudā khātūn aur kuñwārī Khudāwand kī fikr meñ rahtī hai ki wuh jismānī aur ruhānī taur par us ke lie maḥsūs-o-muqaddas ho. Is ke muqābale meñ shādīshudā khātūn duniyāwī fikr meñ rahtī hai ki apne khāwind ko kis tarah khush kare.

³⁵ Main yih āp hī ke fāyde ke lie kahtā hūn. Maqṣad yih nahīn ki āp par pābandiyān lagāi jāen balki yih ki āp sharāfat, sābitqadmī aur yaksūi ke sāth Khudāwand kī huzūrī meñ chalen.

³⁶ Agar koī samajhtā hai, 'Main apnī kuñwārī mangetar se shādī na karne se us kā haq mār rahā hūn' yā yih ki 'Merī us ke lie khāhish had se zyādā hai, is lie shādī honī chāhie' to phir wuh apne irāde ko pūrā kare, yih gunāh nahīn. Wuh shādī kar le. ³⁷ Lekin is ke baraks agar us ne shādī na karne kā pukhtā azm kar liyā hai aur wuh majbūr nahīn balki apne irāde par iḥtiyār rakhtā hai aur us ne apne dil meñ faisla kar liyā hai ki apnī kuñwārī laṛkī ko aise hī rahne de to us ne achchhā kiyā. ³⁸ Gharz jis ne apnī kuñwārī mangetar se shādī kar lī hai us ne achchhā kiyā hai, lekin jis ne nahīn kī us ne aur bhī achchhā kiyā hai.

³⁹ Jab tak khāwind zindā hai bīwī ko us se rishtā torne kī ijāzat nahīn. Khāwind kī wafāt ke bād wuh āzād hai ki jis se chāhe shādī kar le, magar sirf Khudāwand meñ.

⁴⁰ Lekin merī dānist meñ agar wuh aise hī rahe to zyādā mubārak hogī. Aur main samajhtā hūn ki mujh meñ bhī Allāh kā Rūh hai.

8

Butoñ kī Qurbāniyān

¹ Ab main butoñ kī qurbānī ke bāre meñ bāt kartā hūn. Ham jānte haiñ ki ham sab sāhib-e-ilm haiñ. Ilm insān ke phūlne kā bāis bantā hai jabki muhabbat us kī tāmīr kartī hai. ² Jo samajhtā hai ki us ne kuchh jān liyā hai us ne ab tak us tarah nahīn jānā jis tarah us ko jānanā chāhie. ³ Lekin jo Allāh se muhabbat rakhtā hai use Allāh ne jān liyā hai.

⁴ Butoñ kī qurbānī khāne ke zimn meñ ham jānte haiñ ki duniyā meñ but koī chīz nahīn aur ki Rab ke siwā koī aur Khudā nahīn hai. ⁵ Beshak āsmān-o-zamīn par kāi nām-nihād dewatā hote haiñ, hāñ darasl bahutere dewatāon aur khudāwandon kī pūjā kī jāti hai. ⁶ To bhī ham jānte haiñ ki faqt ek hī Khudā hai, hamārā Bāp jis ne sab kuchh paidā kiyā hai aur jis ke lie ham zindagī guzārte haiñ. Aur ek hī Khudāwand hai yānī Isā Masīh jis ke wasīle se sab kuchh wujūd meñ āyā hai aur jis se hameñ zindagī hāsil hai.

⁷ Lekin har kisī ko is kā ilm nahīn. Bāz imāndār to ab tak yih sochne ke ādī haiñ ki but kā wujūd hai. Is lie jab wuh kisī but kī qurbānī kā gosht khāte haiñ to wuh samajhte haiñ ki ham aisā karne se us but kī pūjā kar rahe haiñ. Yoñ un kā zamīr kamzor hone kī wajah se ālūdā ho jātā hai. ⁸ Haqīqat to yih hai ki hamārā Allāh ko pasand ānā is bāt par mabnī nahīn ki ham kyā khāte haiñ aur kyā nahīn khāte. Na parhez karne se hameñ koī nuqsān pahuñchtā hai aur na khā lene se koī fāyda.

⁹ Lekin khabardār raheñ ki āp kī yih āzādī kamzoroñ ke lie thokar kā bāis na bane. ¹⁰ Kyonki agar koī kamzor zamīr shaḥs āp ko butkhāne meñ khānā khāte hue dekhe to kyā use us ke zamīr ke khilāf butoñ kī qurbāniyān khāne par ubhārā nahīn jāegā? ¹¹ Is tarah āp kā kamzor bhāi jis kī khātir Masīh qurbān huā āp ke ilm-o-irfān kī wajah se halāk ho jāegā. ¹² Jab āp is tarah apne bhāiyoñ kā gunāh karte aur un ke kamzor zamīr ko majrūh karte haiñ to āp Masīh kā hī gunāh karte haiñ. ¹³ Is lie agar aisā khānā mere bhāi ko sahīh rāh se bhaṭkāne kā bāis bane to main kabhī gosht nahīn khāuñgā tāki apne bhāi kī gumrahī kā bāis na banūn.

9

Rasūl kā Haq

¹ Kyā main āzād nahīn? Kyā main Masīh kā rasūl nahīn? Kyā main ne Īsā ko nahīn dekhā jo hamārā Khudāwand hai? Kyā āp Khudāwand mein merī mehnat kā phal nahīn hai? ² Agarche main dūsron ke nazdik Masīh kā rasūl nahīn, lekin āp ke nazdik to zarūr hūn. Khudāwand mein āp hī merī risālat par muhr hai.

³ Jo merī bāzpurs karnā chāhte hai unhein main apne difā mein kahtā hūn, ⁴ kyā hamen khāne-pīne kā haq nahīn? ⁵ Kyā hamen haq nahīn ki shādī karke apnī bīwī ko sāth lie phiren? Dūsre rasūl aur Khudāwand ke bhāī aur Kaifā to aisā hī karte hai. ⁶ Kyā mujhe aur Barnabās hī ko apnī khidmat ke ajr mein kuchh pāne kā haq nahīn? ⁷ Kaun-sā faujī apne kharch par jang laṛtā hai? Kaun angūr kā bāgh lagā kar us ke phal se apnā hissā nahīn pātā? Yā kaun rewaṛ kī gallābānī karke us ke dūdh se apnā hissā nahīn pātā?

⁸ Kyā main yih faqt insānī soch ke taht kah rahā hūn? Kyā shariāt bhī yihī nahīn kahtī? ⁹ Tauret mein likhā hai, “Jab tū fasal gāhne ke lie us par bail chalne detā hai to us kā muñh bāndh kar na rakhnā.” Kyā Allāh sirf bailon kī fikr kartā hai ¹⁰ yā wuh hamārī khātir yih farmātā hai? Hān, zarūr hamārī khātir kyonki hal chalāne wālā is ummīd par chalātā hai ki use kuchh milegā. Isī tarah gāhne wālā is ummīd par gāhtā hai ki wuh paidāwār mein se apnā hissā pāegā. ¹¹ Ham ne āp ke lie ruhānī bīj boyā hai. To kyā yih nāmūnāsib hai agar ham āp se jismānī fasal kāṛen? ¹² Agar dūsron ko āp se apnā hissā lene kā haq hai to kyā hamārā un se zyādā haq nahīn bantā?

Lekin ham ne is haq se fāyda nahīn uṭhāyā. Ham sab kuchh bardāshht karte hai tāki Masīh kī khushkhabrī ke lie kisī bhī tarah se rukāwaṭ kā bāis na bane. ¹³ Kyā āp nahīn jānte ki Baitul-muqaddas mein khidmat karne wālon kī zarūriyāt Baitul-muqaddas hī se pūrī kī jāti hai? Jo qurbāniyān chaṛhāne ke kām mein masrūf rahte hai unhein qurbāniyon se hī hissā miltā hai. ¹⁴ Isī tarah Khudāwand ne muqarrar kiya hai ki injil kī khushkhabrī kī munādī karne wālon kī zarūriyāt un se pūrī kī jāen jo is khidmat se fāyda uṭhāte hai.

¹⁵ Lekin main ne kisī tarah bhī is se fāyda nahīn uṭhāyā, aur na is lie likhā hai ki mere sāth aisā sulūk kiya jāe. Nahīn, is se pahle ki fakhr karne kā merā yih haq mujh se chhīn liya jāe behtar yih hai ki main mar jāūn. ¹⁶ Lekin Allāh kī khushkhabrī kī munādī karnā mere lie fakhr kā bāis nahīn. Main to yih karne par majbūr hūn. Mujh par afsos agar is khushkhabrī kī munādī na karūn. ¹⁷ Agar main yih apnī marzi se kartā to phir ajr kā merā haq bantā. Lekin aisā nahīn hai balki Khudā hī ne mujhe yih zimmedārī dī hai. ¹⁸ To phir merā ajr kyā hai? Yih ki main injil kī khushkhabrī muft sunāūn aur apne us haq se fāyda na uṭhāūn jo mujhe us kī munādī karne se hāsil hai.

¹⁹ Agarche main sab logon se āzād hūn phir bhī main ne apne āp ko sab kā ghulām banā liya tāki zyādā se zyādā logon ko jīt lūn. ²⁰ Main Yahūdiyon ke darmiyan Yahūdī kī mānind banā tāki Yahūdiyon ko jīt lūn. Mūsawī shariāt ke taht zindagi guzarne wālon ke darmiyan main un kī mānind banā tāki unhein jīt lūn, go main shariāt ke mātaht nahīn. ²¹ Mūsawī shariāt ke baḡhair zindagi guzarne wālon ke darmiyan main unhīn kī mānind banā tāki unhein jīt lūn. Is kā matlab yih nahīn ki main Allāh kī shariāt ke tābe nahīn hūn. Haqīqat mein main Masīh kī shariāt ke taht zindagi guzartā hūn. ²² Main kamzoron ke lie kamzor banā tāki unhein jīt lūn. Sab ke lie main sab kuchh banā tāki har mumkin tarīqe se bāz ko bachā sakūn. ²³ Jo kuchh bhī kartā hūn Allāh kī khushkhabrī ke wāste kartā hūn tāki is kī barakāt mein sharīk ho jāūn.

²⁴ Kyā āp nahīn jānte ki sṭediyam meñ daurte to sab hī haiñ, lekin inām ek hī shaḵhs hāsil kartā hai? Chunāñche aise daureñ ki āp hī jīteñ. ²⁵ Kheloñ meñ sharīk hone wālā har shaḵhs apne āp ko saḵht nazm-o-zabt kā pāband rakhtā hai. Wuh fānī tāj pāne ke lie aisā karte haiñ, lekin ham ḡhairfānī tāj pāne ke lie. ²⁶ Chunāñche main har waqt manzil-e-maqsūd ko pesh-e-nazar rakhte hue daurtā hūñ. Aur main isī tarah bāksing bhī kartā hūñ, main hawā meñ mukke nahīn mārta balki nishāne ko. ²⁷ Main apne badan ko mārta kūtta aur ise apnā ḡhulām banātā hūñ, aisā na ho ki dūsroñ meñ munādī karke ḡhud nāmaqbul ṭhahrūn.

10

Isrāīl kā Ibratnāk Tajrabā

¹ Bhāiyo, main nahīn chāhtā ki āp is bāt se nāwāqif raheñ ki hamāre bāpdādā sab bādāl ke nīche the. Wuh sab samundar meñ se guzare. ² Un sab ne bādāl aur samundar meñ Mūsā kā baptismā liyā. ³ Sab ne ek hī ruhānī ḡhurāk khāī ⁴ aur sab ne ek hī ruhānī pānī piyā. Kyonki Masīh ruhānī Chaṭān kī sūrat meñ un ke sāth sāth chaltā rahā aur wuhī un sab ko pānī pilātā rahā. ⁵ Is ke bāwujūd un meñ se beshtar log Allāh ko pasand na āe, is lie wuh registān meñ halāk ho gae.

⁶ Yih sab kuchh hamārī ibrat ke lie wāqe huā tāki ham un logoñ kī tarah burī chīzoñ kī hawas na kareñ. ⁷ Un meñ se bāz kī tarah butparast na baneñ, jaise muqaddas nawishtoñ meñ likhā hai, “Log khāne-pīne ke lie baiṭh gae aur phir uṭh kar rangraliyon meñ apne dil bahlāne lage.” ⁸ Ham zinā bhī na kareñ jaise un meñ se bāz ne kiyā aur natīje meñ ek hī dīn meñ 23,000 afrād dher ho gae. ⁹ Ham Ḳhudāwand kī āzmāish bhī na kareñ jis tarah un meñ se bāz ne kī aur natīje meñ sāñpoñ se halāk hue. ¹⁰ Aur na burburāeñ jis tarah un meñ se bāz burburāne lage aur natīje meñ halāk karne wāle farishte ke hāthoñ māre gae.

¹¹ Yih mājare ibrat kī ḡhātir un par wāqe hue aur ham Aḡhīr zamāne meñ rahne wāloñ kī nasīhat ke lie likhe gae.

¹² Ḡharz jo samajhtā hai ki wuh mazbūtī se khaṛā hai, ḡhabardār rahe ki gir na pāre. ¹³ Āp sirf aisī āzmāishoñ meñ pāre haiñ jo insān ke lie ām hotī haiñ. Aur Allāh wafādār hai. Wuh āp ko āp kī tāqat se zyādā āzmāish meñ nahīn pārne degā. Jab āp āzmāish meñ par jāeñge to wuh us meñ se nikalne kī rāh bhī paidā kar degā tāki āp use bardāsht kar sakeñ.

Ashā-e-Rabbānī aur Butparastī meñ Tazād

¹⁴ Ḡharz mere pyāro, butparastī se bhāgeñ. ¹⁵ Main āp ko samajhdār jān kar bāt kar rahā hūñ. Āp ḡhud merī is bāt kā faislā kareñ. ¹⁶ Jab ham Ashā-e-Rabbānī ke mauqe par barkat ke pyāle ko barkat de kar us meñ se pīte haiñ to kyā ham yon Masīh ke ḡhūn meñ sharīk nahīn hote? Aur jab ham roṭī toṛ kar khāte haiñ to kyā Masīh ke badan meñ sharīk nahīn hote? ¹⁷ Roṭī to ek hī hai, is lie ham jo bahut-se haiñ ek hī badan haiñ, kyonki ham sab ek hī roṭī meñ sharīk hote haiñ.

¹⁸ Banī Isrāīl par ḡhaur kareñ. Kyā Baitul-muqaddas meñ qurbāniyān khāne wāle qurbāngāh kī rifāqat meñ sharīk nahīn hote? ¹⁹ Kyā main yih kahnā chāhtā hūñ ki butoñ ke chaṛhāwe kī koī haisiyat hai? Yā ki but kī koī haisiyat hai? Hargiz nahīn. ²⁰ Main yih kahtā hūñ ki jo qurbāniyān wuh guzarānte haiñ Allāh ko nahīn balki shayātīn ko guzarānte haiñ. Aur main nahīn chāhtā ki āp shayātīn kī rifāqat meñ sharīk hoñ. ²¹ Āp Ḳhudāwand ke pyāle aur sāth hī shayātīn ke pyāle se nahīn pī sakte. Āp Ḳhudāwand ke rifāqatī khāne aur sāth hī shayātīn ke rifāqatī khāne meñ sharīk nahīn ho sakte. ²² Yā kyā ham Allāh kī ḡhairat ko uksānā chāhte haiñ? Kyā ham us se tāqatwar haiñ?

Dūsron ke Zamīr kā Lihāz Karnā

²³ Sab kuchh rawā to hai, lekin sab kuchh mufīd nahīn. Sab kuchh jāyaz to hai, lekin sab kuchh hamārī tāmīr-o-taraqqī kā bāis nahīn hotā. ²⁴ Har koī apne hī fāyde kī talāsh meñ na rahe balki dūsre ke.

²⁵ Bāzār meñ jo kuchh biktā hai use khāeñ aur apne zamīr ko mutma'in karne kī khātīr pūchh-gachh na kareñ, ²⁶ kyoñki "Zamīn aur jo kuchh us par hai Rab kā hai."

²⁷ Agar koī ghairīmāndār āp kī dāwat kare aur āp us dāwat ko qabūl kar leñ to āp ke sāmne jo kuchh bhī rakhā jāe use khāeñ. Apne zamīr ke itmīnān ke lie taftīsh na kareñ. ²⁸ Lekin agar koī āp ko batā de, "Yih buton kā chaḥḥawā hai" to phir us shaḥs kī khātīr jis ne āp ko āgāh kiyā hai aur zamīr kī khātīr use na khāeñ. ²⁹ Matlab hai apne zamīr kī khātīr nahīn balki dūsre ke zamīr kī khātīr. Kyoñki yih kis tarah ho saktā hai ki kisī dūsre kā zamīr merī āzādī ke bāre meñ faisla kare? ³⁰ Agar main Khudā kā shukr karke kisī khāne meñ sharīk hotā hūn to phir mujhe kyoñ burā kahā jāe? Main to use Khudā kā shukr karke khātā hūn.

³¹ Chunāñche sab kuchh Allāh ke jalāl kī khātīr kareñ, khāh āp khāeñ, pien yā aur kuchh kareñ. ³² Kisī ke lie ṭhokar kā bāis na baneñ, na Yahūdīyon ke lie, na Yūnāniyon ke lie aur na Allāh kī jamāt ke lie. ³³ Isī tarah main bhī sab ko pasand āne kī har mumkin koshish kartā hūn. Main apne hī fāyde ke khayāl meñ nahīn rahtā balki dūsron ke tāki bahutere najāt pāeñ.

11

¹ Mere namūne par chaleñ jis tarah main Masīh ke namūne par chaltā hūn.

Ibādat meñ Khawātīn kā Kirdār

² Shābāsh ki āp har tarah se mujhe yād rakhte haiñ. Āp ne riwāyāt ko yon mahfūz rakhā hai jis tarah main ne unheñ āp ke sapurd kiyā thā. ³ Lekin main āp ko ek aur bāt se āgāh karnā chāhtā hūn. Har mard kā sar Masīh hai jabki aurat kā sar mard aur Masīh kā sar Allāh hai. ⁴ Agar koī mard sar ḍhānk kar duā yā nabuwwat kare to wuh apne sar kī be'izzatī kartā hai. ⁵ Aur agar koī khātūn nange sar duā yā nabuwwat kare to wuh apne sar kī be'izzatī kartī hai, goyā wuh sar mundī hai. ⁶ Jo aurat apne sar par dopaṭṭā nahīn letī wuh ṭīnd karwāe. Lekin agar ṭīnd karwānā yā sar mundwānā us ke lie be'izzatī kā bāis hai to phir wuh apne sar ko zarūr ḍhāñke. ⁷ Lekin mard ke lie lāzim hai ki wuh apne sar ko na ḍhāñke kyoñki wuh Allāh kī sūrat aur jalāl ko mun'akis kartā hai. Lekin aurat mard kā jalāl mun'akis kartī hai, ⁸ kyoñki pahlā mard aurat se nahīn niklā balki aurat mard se niklī hai. ⁹ Mard ko aurat ke lie khalaq nahīn kiyā gayā balki aurat ko mard ke lie. ¹⁰ Is wajah se aurat farishton ko pesh-e-nazar rakh kar apne sar par dopaṭṭā le jo us par ikhtiyār kā nishān hai. ¹¹ Lekin yād rahe ki Khudāwand meñ na aurat mard ke baḡhair kuchh hai aur na mard aurat ke baḡhair. ¹² Kyoñki agarche ibtidā meñ aurat mard se niklī, lekin ab mard aurat hī se paidā hotā hai. Aur har shai Allāh se nikaltī hai.

¹³ Āp khud faisla kareñ. Kyā munāsib hai ki koī aurat Allāh ke sāmne nange sar duā kare? ¹⁴ Kyā fitrat bhī yih nahīn sikhātī ki lambe bāl mard kī be'izzatī kā bāis haiñ ¹⁵ jabki aurat ke lambe bāl us kī izzat kā mūjib haiñ? Kyoñki bāl use ḍhāñpne ke lie die gae haiñ. ¹⁶ Lekin is silsile meñ agar koī jhagarne kā shauq rakhe to jān le ki na hamārā yih dastūr hai, na Allāh kī jamāton kā.

Ashā-e-Rabbānī

¹⁷ Main āp ko ek aur hidāyat detā hūn. Lekin is silsile meñ mere pās āp ke lie tārīfī alfāz nahīn, kyoñki āp kā jamā honā āp kī behtarī kā bāis nahīn hotā balki nuqsān kā bāis. ¹⁸ Awwal to main suntā hūn ki jab āp jamāt kī sūrat meñ ikatṭhe hote haiñ to āp ke darmiyān pārtībāzī nazar ātī hai. Aur kisī had tak mujhe is kā yaqīn bhī hai.

¹⁹ Lāzim hai ki āp ke darmiyān mukhtalif pārṭiyān nazar āeñ tāki āp meñ se wuh zāhir ho jāeñ jo āzmāne ke bād bhī sachche nikleñ. ²⁰ Jab āp jamā hote haiñ to jo khānā āp khāte haiñ us kā Ashā-e-Rabbānī se koī tālluq nahīñ rahā. ²¹ Kyoñki har shaḥs dūstroñ kā intazār kie baḡhair apnā khānā khāne lagtā hai. Natīje meñ ek bhūkā rahtā hai jabki dūsre ko nashā ho jātā hai. ²² Tājjub hai! Kyā khāne-pīne ke lie āp ke ghar nahīñ? Yā kyā āp Allāh kī jamāt ko haqīr jān kar un ko jo ḡhālī hāth āe haiñ sharmindā karnā chāhte haiñ? Maiñ kyā kahūñ? Kyā āp ko shābāsh dūñ? Is meñ maiñ āp ko shābāsh nahīñ de saktā.

²³ Kyoñki jo kuchh maiñ ne āp ke sapurd kiyā hai wuh mujhe Ḳhudāwand hī se milā hai. Jis rāt Ḳhudāwand Īsā ko dushman ke hawāle kar diyā gayā us ne roṭī le kar ²⁴ shukrguzārī kī duā kī aur use ṭukre karke kahā, “Yih merā badan hai jo tumhāre lie diyā jātā hai. Mujhe yād karne ke lie yihī kiyā karo.” ²⁵ Isī tarah us ne khāne ke bād pyālā le kar kahā, “Mai kā yih pyālā wuh nayā ahd hai jo mere ḡhūn ke zariye qāym kiyā jātā hai. Jab kabhī ise piyo to mujhe yād karne ke lie piyo.” ²⁶ Kyoñki jab bhī āp yih roṭī khāte aur yih pyālā pīte haiñ to Ḳhudāwand kī maut kā elān karte haiñ, jab tak wuh wāpas na āe.

²⁷ Chunāñche jo nālāyq taur par Ḳhudāwand kī roṭī khāe aur us kā pyālā pie wuh Ḳhudāwand ke badan aur ḡhūn kā gunāh kartā hai aur qusūrwār ṭhahregā. ²⁸ Har shaḥs apne āp ko parakh kar hī is roṭī meñ se khāe aur pyāle meñ se pie. ²⁹ Jo roṭī khāte aur pyālā pīte waqt Ḳhudāwand ke badan kā ehtirām nahīñ kartā wuh apne āp par Allāh kī adālat lātā hai. ³⁰ Isī lie āp ke darmiyān bahutere kamzor aur bīmār haiñ balki bahut-se maut kī nīnd so chuke haiñ. ³¹ Agar ham apne āp ko jāñchte to Allāh kī adālat se bache rahte. ³² Lekin Ḳhudāwand hamārī adālat karne se hamārī tarbiyat kartā hai tāki ham duniyā ke sāth mujrim na ṭhahreñ.

³³ Ḡharz mere bhāiyo, jab āp khāne ke lie jamā hote haiñ to ek dūsre kā intazār karen. ³⁴ Agar kisī ko bhūk lagī ho to wuh apne ghar meñ hī khānā khā le tāki āp kā jamā honā āp kī adālat kā bāis na ṭhahre. Dīgar hidāyāt maiñ āp ko us waqt dūñgā jab āp ke pās āūñgā.

12

Ek Rūh aur Mukhtalif Nemateñ

¹ Bhāiyo, maiñ nahīñ chāhtā ki āp ruhānī nematoñ ke bāre meñ nāwāqif raheñ. ² Āp jānte haiñ ki imān lāne se peshtar āp ko bār bār bahkāyā aur gūñge butoñ kī taraf khīñchā jātā thā. ³ Isī ke pesh-e-nazar maiñ āp ko āgāh kartā hūñ ki Allāh ke Rūh kī hidāyat se bolne wālā kabhī nahīñ kahegā, “Īsā par lānat.” Aur Rūhul-quḡs kī hidāyat se bolne wāle ke siwā koī nahīñ kahegā, “Īsā Ḳhudāwand hai.”

⁴ Go tarah tarah kī nemateñ hotī haiñ, lekin Rūh ek hī hai. ⁵ Tarah tarah kī ḡhidmateñ hotī haiñ, lekin Ḳhudāwand ek hī hai. ⁶ Allāh apnī qudrat kā izhār mukhtalif andāz se kartā hai, lekin Ḳhudā ek hī hai jo sab meñ har tarah kā kām kartā hai. ⁷ Ham meñ se har ek meñ Rūhul-quḡs kā izhār kisī nemat se hotā hai. Yih nemateñ is lie dī jātī haiñ tāki ham ek dūsre kī madad karen. ⁸ Ek ko Rūhul-quḡs hikmat kā kalām atā kartā hai, dūsre ko wuhī Rūh ilm-o-irfān kā kalām. ⁹ Tīsre ko wuhī Rūh puḡhtā imān detā hai aur chauthe ko wuhī ek Rūh shifā dene kī nemateñ. ¹⁰ Wuh ek ko mojize karne kī tāqat detā hai, dūsre ko nabuwwat karne kī salāhiyat aur tīsre ko mukhtalif rūhoñ meñ imtiyāz karne kī nemat. Ek ko us se ḡhairzabāneñ bolne kī nemat miltī hai aur dūsre ko in kā tarjumā karne kī. ¹¹ Wuhī ek Rūh yih tamām nemateñ taqsīm kartā hai. Aur wuhī faislā kartā hai ki kis ko kyā nemat milnī hai.

Ek Jism aur Mukhtalif Āzā

¹² Insānī jism ke bahut-se āzā hote haiñ, lekin yih tamām āzā ek hī badan ko tashkīl dete haiñ. Masīh kā badan bhī aisā hai. ¹³ Kḥāh ham Yahūdī the yā Yūnānī, ḡhulām the yā āzād, baptisme se ham sab ko ek hī Rūh kī mārifat ek hī badan meñ shāmīl kiyā gayā hai, ham sab ko ek hī Rūh pilāyā gayā hai.

¹⁴ Badan ke bahut-se hisse hote haiñ, na sirf ek. ¹⁵ Farz karen ki pānw kahe, “Maiñ hāth nahīñ hūñ is lie badan kā hissā nahīñ.” Kyā yih kahne par us kā badan se tālluq khatm ho jāegā? ¹⁶ Yā farz karen ki kān kahe, “Maiñ āñkh nahīñ hūñ is lie badan kā hissā nahīñ.” Kyā yih kahne par us kā badan se nātā tūt jāegā? ¹⁷ Agar pūrā jism āñkh hī hotā to phir sunane kī salāhiyat kahāñ hotī? Agar sārā badan kān hī hotā to phir sūñghne kā kyā bantā? ¹⁸ Lekin Allāh ne jism ke muḡhtalif āzā banā kar har ek ko wahāñ lagāyā jahāñ wuh chāhtā thā. ¹⁹ Agar ek hī azu pūrā jism hotā to phir yih kis qism kā jism hotā? ²⁰ Nahīñ, bahut-se āzā hote haiñ, lekin jism ek hī hai.

²¹ Āñkh hāth se nahīñ kah saktī, “Mujhe terī zarūrat nahīñ,” na sar pānwon se kah saktā hai, “Mujhe tumhārī zarūrat nahīñ.” ²² Balki agar dekhā jāe to aksar aisā hotā hai ki jism ke jo āzā zyādā kamzor lagte haiñ un kī zyādā zarūrat hotī hai. ²³ Wuh āzā jinheñ ham kam izzat ke lāyq samajhte haiñ unheñ ham zyādā izzat ke sāth ḡhāñp lete haiñ, aur wuh āzā jinheñ ham sharm se chhupā kar rakhte haiñ unheñ kā ham zyādā ehtirām karte haiñ. ²⁴ Is ke baraks hamāre izzatdār āzā ko is kī zarūrat hī nahīñ hotī ki ham un kā kḥās ehtirām karen. Lekin Allāh ne jism ko is tarah tartīb diyā ki us ne kamqadar āzā ko zyādā izzatdār ṭhahrāyā, ²⁵ tāki jism ke āzā meñ tafriqā na ho balki wuh ek dūsre kī fikr karen. ²⁶ Agar ek azu dukh meñ ho to us ke sāth ḡgar tamām āzā bhī dukh mahsūs karte haiñ. Agar ek azu sarfarāz ho jāe to us ke sāth bāqī tamām āzā bhī masrūr hote haiñ.

²⁷ Āp sab mil kar Masīh kā badan haiñ aur infirādī taur par us ke muḡhtalif āzā. ²⁸ Aur Allāh ne apnī jamāt meñ pahle rasūl, dūsre nabī aur tīsre ustād muḡarrar kie haiñ. Phir us ne aise log bhī muḡarrar kie haiñ jo mojize karte, shifā dete, dūsron kī madad karte, intazām chalāte aur muḡhtalif qism kī ḡhairzabāneñ bolte haiñ. ²⁹ Kyā sab rasūl haiñ? Kyā sab nabī haiñ? Kyā sab ustād haiñ? Kyā sab mojize karte haiñ? ³⁰ Kyā sab ko shifā dene kī nemateñ hāsīl haiñ? Kyā sab ḡhairzabāneñ bolte haiñ? Kyā sab in kā tarjumā karte haiñ? ³¹ Lekin āp un nematon kī talāsh meñ raheñ jo afzal haiñ.

Ab maiñ āp ko is se kahīñ umdā rāh batātā hūñ.

13

Muhabbat

¹ Agar maiñ insānon aur farishton kī zabāneñ bolūñ, lekin muhabbat na rakhūñ to phir maiñ bas ḡñjtā huā ḡharīyāl yā ṭanṭanātī huī jhāñjh hī hūñ. ² Agar merī nabuwwat kī nemat ho aur mujhe tamām bhedon aur har ilm se wāqifiyat ho, sāth hī merā aisā imān ho ki pahāron ko khiskā sakūñ, lekin merā dil muhabbat se kḥālī ho to maiñ kuchh bhī nahīñ. ³ Agar maiñ apnā sārā māl ḡharībon meñ taqsim kar dūñ balki apnā badan jalāe jāne ke lie de dūñ, lekin merā dil muhabbat se kḥālī ho to mujhe kuchh fāyda nahīñ. ⁴ Muhabbat sabar se kām letī hai, muhabbat mehrbān hai. Na yih hasad kartī hai na ḡñgeñ mārītī hai. Yih phūltī bhī nahīñ.

⁵ Muhabbat badtamīzī nahīñ kartī na apne hī fāyde kī talāsh meñ rahtī hai. Yih jaldī se ḡhusse meñ nahīñ ā jātī aur dūsron kī ḡhaltiyon kā rikārd nahīñ rakhtī. ⁶ Yih nāinsāfī dekh kar kḥush nahīñ hotī balki sachchāi ke ḡhālib āne par hī kḥushī manātī hai. ⁷ Yih hameshā dūsron kī kamzoriyāñ bardāsh kartī hai, hameshā etamād kartī hai, hameshā ummīd rakhtī hai, hameshā sābitqadam rahtī hai.

⁸ Muhabbat kabhī khatm nahīñ hotī. Is ke muḡābale meñ nabuwwateñ khatm ho jāeñgī, ḡhairzabāneñ jātī raheñgī, ilm miṭ jāegā. ⁹ Kyonki is waqt hamārā ilm

nāmukammal hai aur hamārī nabuwwat sab kuchh zāhir nahīn kartī. ¹⁰ Lekin jab wuh kuchh āegā jo kāmīl hai to yih adhūrī chīzeñ jātī raheñgī. ¹¹ Jab main bachchā thā to bachche kī tarah boltā, bachche kī-sī soch rakhtā aur bachche kī-sī samajh se kām letā thā. Lekin ab main bālīgh hūn, is lie main ne bachche kā-sā andāz chhor diyā hai. ¹² Is waqt hamēñ āīne meñ dhundlā-sā dikhāī detā hai, lekin us waqt ham rūbarū dekheñge. Ab main juzwī taur par jāntā hūn, lekin us waqt kāmīl taur se jān lūngā, aise hī jaise Allāh ne mujhe pahle se jān liyā hai.

¹³ Ġharz īmān, ummīd aur muhabbat tīnoñ qāym rahte haiñ, lekin in meñ afzal muhabbat hai.

14

Nabuwwat aur Ġhairzabāneñ

¹ Muhabbat kā dāman thāme rakheñ. Lekin sāth hī ruhānī nematoñ ko sargarmī se istemāl meñ lāeñ, khusūsan nabuwwat kī nemat ko. ² Ġhairzabān bolne wālā logoñ se nahīn balki Allāh se bāt kartā hai. Koī us kī bāt nahīn samajhtā kyoñki wuh Rūh meñ bhed kī bāteñ kartā hai. ³ Is ke baraks nabuwwat karne wālā logoñ se aisī bāteñ kartā hai jo un kī tāmīr-o-taraqqī, hauslā-afzāl aur tasallī kā bāis bantī haiñ. ⁴ Ġhairzabān bolne wālā apnī tāmīr-o-taraqqī kartā hai jabki nabuwwat karne wālā jamāt kī.

⁵ Main chāhtā hūn ki āp sab Ġhairzabāneñ boleñ, lekin is se zyādā yih khāhish rakhtā hūn ki āp nabuwwat kareñ. Nabuwwat karne wālā Ġhairzabāneñ bolne wāle se aham hai. Hān, Ġhairzabāneñ bolne wālā bhī aham hai basharteki apnī zabān kā tarjumā kare, kyoñki is se Ķhudā kī jamāt kī tāmīr-o-taraqqī hotī hai.

⁶ Bhāiyo, agar main āp ke pās ā kar Ġhairzabāneñ bolūn, lekin mukāshafe, ilm, nabuwwat aur tālīm kī koī bāt na karūn to āp ko kyā fāydā hogā? ⁷ Bejān sāzoñ par Ġhaur karne se bhī yihī bāt sāmne ātī hai. Agar bānsrī yā sarod ko kisī khās sur ke mutābiq na bajāyā jāe to phir sunane wāle kis tarah pahchān sakeñge ki in par kyā kyā pesh kiyā jā rahā hai? ⁸ Isī tarah agar bigul kī āwāz jang ke lie taiyār ho jāne ke lie sāf taur se na baje to kyā faujī kamarbastā ho jāeñge? ⁹ Agar āp sāf sāf bāt na kareñ to āp kī hālat bhī aisī hī hogī. Phir āp kī bāt kaun samjhegā? Kyoñki āp logoñ se nahīn balki hawā se bāteñ kareñge. ¹⁰ Is duniyā meñ bahut zyādā zabāneñ bolī jātī haiñ aur in meñ se koī bhī nahīn jo bemānī ho. ¹¹ Agar main kisī zabān se wāqif nahīn to main us zabān meñ bolne wāle ke nazdik ajnabī thahrūnga aur wuh mere nazdik. ¹² Yih usūl āp par bhī lāgū hotā hai. Chūñki āp ruhānī nematoñ ke lie tarapte haiñ to phir khāskar un nematoñ meñ māhir banane kī koshish kareñ jo Ķhudā kī jamāt ko tāmīr kartī haiñ.

¹³ Chunāñche Ġhairzabān bolne wālā duā kare ki is kā tarjumā bhī kar sake. ¹⁴ Kyoñki agar main Ġhairzabān meñ duā karūn to merī rūh to duā kartī hai magar merī aql beamal rahtī hai. ¹⁵ To phir kyā karūn? Main Rūh meñ duā karūnga, lekin aql ko bhī istemāl karūnga. Main Rūh meñ hamd-o-sanā karūnga, lekin aql ko bhī istemāl meñ lāūngā. ¹⁶ Agar āp sirf Rūh meñ hamd-o-sanā kareñ to hāzirīn meñ se jo āp kī bāt nahīn samajhtā wuh kis tarah āp kī shukrguzārī par “Āmīn” kah sakegā? Use to āp kī bātoñ kī samajh hī nahīn āī. ¹⁷ Beshak āp achchhī tarah Ķhudā kā shukr kar rahe hoñge, lekin is se dūsre shakhs kī tāmīr-o-taraqqī nahīn hogī.

¹⁸ Main Ķhudā kā shukr kartā hūn ki āp sab kī nisbat zyādā Ġhairzabānoñ meñ bāt kartā hūn. ¹⁹ Phir bhī main Ķhudā kī jamāt meñ aisī bāteñ pesh karnā chāhtā hūn jo dūsre samajh sakeñ aur jin se wuh tarbiyat hāsil kar sakeñ. Kyoñki Ġhairzabānoñ meñ bolī gāī beshumār bātoñ kī nisbat pāñch tarbiyat dene wāle alfāz kahīn behtar haiñ.

²⁰ Bhāiyo, bachchoñ jaisī soch se bāz āēñ. Burāī ke lihāz se to zarūr bachche bane raheñ, lekin samajh meñ bāligh ban jāēñ. ²¹ Sharīat meñ likhā hai, “Rab farmātā hai ki main ghairzabānoñ aur ajnabiyon ke honñon kī marifat is qaum se bāt karūnga. Lekin wuh phir bhī merī nahīñ suneñge.” ²² Is se zāhir hotā hai ki ghairzabāneñ imāndāron ke lie imtiyāzī nishān nahīñ hotīñ balki ghairimāndāron ke lie. Is ke baraks nabuwwat ghairimāndāron ke lie imtiyāzī nishān nahīñ hotī balki imāndāron ke lie.

²³ Ab farz karen ki imāndār ek jagah jamā haiñ aur tamām hāzirīn ghairzabāneñ bol rahe haiñ. Isī asnā meñ ghairzabān ko na samajhne wāle yā ghairimāndār ā shāmil hote haiñ. Ap ko is hālat meñ dekh kar kyā wuh ap ko dīwānā qarār nahīñ deñge? ²⁴ Is ke muqābale meñ agar tamām log nabuwwat kar rahe hon aur koī ghairimāndār andar āe to kyā hogā? Wuh sab use qāyl kar leñge ki gunāhgār hai aur sab use parakh leñge. ²⁵ Yon us ke dil kī poshīdā bāteñ zāhir ho jāēngī, wuh gir kar Allāh ko sijdā karegā aur taslim karegā ki filhaqīqat Allāh ap ke darmiyān maujūd hai.

Jamāt meñ Tartīb kī Zarūrat

²⁶ Bhāiyo, phir kyā honā chāhie? Jab ap jamā hote haiñ to har ek ke pās koī gīt yā tālīm yā mukāshafā yā ghairzabān yā is kā tarjumā ho. In sab kā maqsad Kḥudā kī jamāt kī tāmīr-o-taraqqī ho. ²⁷ Ghairzabān meñ bolte waqt sirf do yā zyādā se zyādā tīn ashkhās boleñ aur wuh bhī bārī bārī. Sāth hī koī un kā tarjumā bhī kare. ²⁸ Agar koī tarjumā karne wālā na ho to ghairzabān bolne wālā jamāt meñ khāmosh rahe, albattā use apne ap se aur Allāh se bāt karne kī āzādī hai. ²⁹ Nabiyon meñ se do yā tīn nabuwwat karen aur dūsre un kī bāton kī sehhat ko parkheñ. ³⁰ Agar is daurān kisī baiṭhe hue shakhs ko koī mukāshafā mile to pahlā shakhs khāmosh ho jāe. ³¹ Kyonki ap sab bārī bārī nabuwwat kar sakte haiñ tāki tamām log sikhēñ aur un kī hauslā-afzāī ho. ³² Nabiyon kī rūh nabiyon ke tābe rahtī haiñ, ³³ kyonki Allāh betartībī kā nahīñ balki salāmatī kā Kḥudā hai.

Jaisā muqaddasīn kī tamām jamāton kā dastūr hai ³⁴ khawātīn jamāt meñ khāmosh raheñ. Unheñ bolne kī ijāzat nahīñ, balki wuh farmānbardār raheñ. Sharīat bhī yihī farmātī hai. ³⁵ Agar wuh kuchh sikhnā chāheñ to apne ghar par apne shauhar se pūchh leñ, kyonki aurat kā Kḥudā kī jamāt meñ bolnā sharm kī bāt hai.

³⁶ Kyā Allāh kā kalām ap meñ se niklā hai, yā kyā wuh sirf ap hī tak pahuñchā hai? ³⁷ Agar koī khayāl kare ki main nabī hūñ yā khās ruhānī haisiyat rakhtā hūñ to wuh jān le ki jo kuchh main ap ko likh rahā hūñ wuh Kḥudāwand kā hukm hai. ³⁸ Jo yih nazarandāz kartā hai use khud bhī nazarandāz kiya jāegā.

³⁹ Gharz bhāiyo, nabuwwat karne ke lie tarapte raheñ, albattā kisī ko ghairzabāneñ bolne se na rokeñ. ⁴⁰ Lekin sab kuchh shāystagī aur tartīb se amal meñ āe.

15

Masīh kā Jī Uṭhnā

¹ Bhāiyo, main ap kī tawajjuh us khushkhabrī kī taraf dilātā hūñ jo main ne ap ko sunāī, wuhī khushkhabrī jise ap ne qabūl kiya aur jis par ap qāym bhī haiñ. ² Isī paighām ke wasile se ap ko najāt miltī hai. Shart yih hai ki ap wuh bāteñ jyon kī tyon thāme rakheñ jis tarah main ne ap tak pahuñchāī haiñ. Beshak yih bāt is par munhasir hai ki ap kā imān lānā bemaqsad nahīñ thā.

³ Kyonki main ne is par khās zor diya ki wuhī kuchh ap ke sapurd karūñ jo mujhe bhī milā hai. Yih ki Masīh ne pāk nawishton ke mutābiq hamāre gunāhon kī khātir apnī jān dī, ⁴ phir wuh dafn huā aur tīsre dīn pāk nawishton ke mutābiq jī uṭhā.

⁵ Wuh Patras ko dikhāi diyā, phir bārah shāgirdon ko. ⁶ Is ke bād wuh ek hī waqt pānch sau se zyādā bhāiyon par zāhir huā. Un men se beshtar ab tak zindā haiñ agarche chand ek intaqāl kar chuke haiñ. ⁷ Phir Yāqūb ne use dekhā, phir tamām rasūlon ne.

⁸ Aur sab ke bād wuh mujh par bhī zāhir huā, mujh par jo goyā qabl az waqt paidā huā. ⁹ Kyonki rasūlon men merā darjā sab se chhoṭā hai, balki main to rasūl kahlāne ke bhī lāyq nahīn, is lie ki main ne Allāh kī jamāt ko īzā pahuñchāi. ¹⁰ Lekin main jo kuchh hūn Allāh ke fazl hī se hūn. Aur jo fazl us ne mujh par kiyā wuh beasar na rahā, kyonki main ne un sab se zyādā jāñfishānī se kām kiyā hai. Albattā yih kām main ne khud nahīn balki Allāh ke fazl ne kiyā hai jo mere sāth thā. ¹¹ Khair, yih kām main ne kiyā yā unhoñ ne, ham sab usī paighām kī munādī karte haiñ jis par āp imān lāe haiñ.

Jī Uṭhne par Etirāz

¹² Ab mujhe yih batāen, ham to munādī karte haiñ ki Masīh murdon men se jī uṭhā hai. To phir āp men se kuchh log kaise kah sakte haiñ ki murde jī nahīn uṭhte? ¹³ Agar murde jī nahīn uṭhte to matlab yih huā ki Masīh bhī nahīn jī uṭhā. ¹⁴ Aur agar Masīh jī nahīn uṭhā to phir hamārī munādī abas hotī aur āp kā imān lānā bhī befāyda hotā. ¹⁵ Niz ham Allāh ke bāre men jhūṭe gawāh sābit hote. Kyonki ham gawāhī dete haiñ ki Allāh ne Masīh ko zindā kiyā jabki agar wāqai murde nahīn jī uṭhte to wuh bhī zindā nahīn huā. ¹⁶ Gharz agar murde jī nahīn uṭhte to phir Masīh bhī nahīn jī uṭhā. ¹⁷ Aur agar Masīh nahīn jī uṭhā to āp kā imān befāyda hai aur āp ab tak apne gunāhoñ men giriftār haiñ. ¹⁸ Hāñ, is ke mutābiq jinhoñ ne Masīh men hote hue intaqāl kiyā hai wuh sab halāk ho gae haiñ. ¹⁹ Chunāñche agar Masīh par hamārī ummīd sirf isī zindagī tak mahdūd hai to ham insānon men sab se zyādā qābil-e-rahm haiñ.

Masīh Wāqai Jī Uṭhā Hai

²⁰ Lekin Masīh wāqai murdon men se jī uṭhā hai. Wuh intaqāl kie huon kī fasal kā pahlā phal hai. ²¹ Chūnki insān ke wasīle se maut āi, is lie insān hī ke wasīle se murdon ke jī uṭhne kī bhī rāh khulī. ²² Jis tarah sab is lie marte haiñ ki wuh Ādam ke farzand haiñ usī tarah sab zindā kie jāenge jo Masīh ke haiñ. ²³ Lekin jī uṭhne kī ek tartīb hai. Masīh to fasal ke pahle phal kī haisiyat se jī uṭh chukā hai jabki us ke log us waqt jī uṭheñge jab wuh wāpas āegā. ²⁴ Is ke bād khātmā hogā. Tab har hukūmat, iḳhtiyār aur quwwat ko nest karke wuh bādshāhī ko Khudā Bāp ke hawāle kar degā. ²⁵ Kyonki lāzim hai ki Masīh us waqt tak hukūmat kare jab tak Allāh tamām dushmanon ko us ke pānwoñ ke nīche na kar de. ²⁶ Ākhirī dushman jise nest kiyā jāegā maut hogī. ²⁷ Kyonki Allāh ke bāre men kalām-e-muqaddas men likhā hai, “Us ne sab kuchh us (yānī Masīh) ke pānwoñ ke nīche kar diyā.” Jab kahā gayā hai ki sab kuchh Masīh ke mātāht kar diyā gayā hai, to zāhir hai ki is men Allāh shāmil nahīn jis ne sab kuchh Masīh ke mātāht kiyā hai. ²⁸ Jab sab kuchh Masīh ke mātāht kar diyā gayā tab Farzand khud bhī usī ke mātāht ho jāegā jis ne sab kuchh us ke mātāht kiyā. Yon Allāh sab men sab kuchh hogā.

Jī Uṭhne ke Pesh-e-Nazar Zindagī Guzārnā

²⁹ Agar murde wāqai jī nahīn uṭhte to phir wuh log kyā karenge jo murdon kī khātir baptismā lete haiñ? Agar murde jī nahīn uṭheñge to phir wuh un kī khātir kyon baptismā lete haiñ? ³⁰ Aur ham bhī har waqt apnī jāñ khatre men kyon ḍāle hue haiñ? ³¹ Bhāiyo, main rozānā martā hūn. Yih bāt utnī hī yaqīnī hai jitnī yih ki āp hamāre Khudāwand Masīh Isā men merā fakhr haiñ. ³² Agar main sirf isī zindagī kī ummīd rakhte hue Ifisus men wahshī darindon se larā to mujhe kyā fāyda huā?

Agar murde jī nahīn uṭhte to is qaul ke mutābiq zindagī guzārṇā behtar hogā ki “Āo, ham khāeñ pieñ, kyonki kal to mar hī jānā hai.”

³³ Fareb na khāeñ, burī sohbat achchhī ādatoñ ko bigar detī hai. ³⁴ Pūre taur par hosh meñ aeñ aur gunāh na karen. Āp meñ se bāz aise haiñ jo Allāh ke bāre meñ kuchh nahīn jānte. Yih bāt main āp ko sharm dilāne ke lie kahtā hūñ.

Murde Kis Tarah Jī Uṭheñge

³⁵ Shāyad koī sawāl uṭhāe, “Murde kis tarah jī uṭhte haiñ? Aur jī uṭhne ke bād un kā jism kaisā hogā?” ³⁶ Bhaī, aql se kām leñ. Jo bīj āp bote haiñ wuh us waqt tak nahīn ugtā jab tak ki mar na jāe. ³⁷ Jo āp bote haiñ wuh wuhī paudā nahīn hai jo bād meñ ugegā balki mahz ek nangā-sā dānā hai, khāh gandum kā ho yā kisī aur chīz kā. ³⁸ Lekin Allāh use aisā jism detā hai jaisā wuh munāsib samajhtā hai. Har qism ke bīj ko wuh us kā khās jism atā kartā hai.

³⁹ Tamām jāndāroñ ko ek jaisā jism nahīn milā balki insānoñ ko aur qism kā, maweshiyon ko aur qism kā, parindon ko aur qism kā, aur machhliyon ko aur qism kā.

⁴⁰ Is ke alāwā āsmānī jism bhī haiñ aur zamīnī jism bhī. Āsmānī jismon kī shān aur hai aur zamīnī jismon kī shān aur. ⁴¹ Sūraj kī shān aur hai, chānd kī shān aur, aur sitāroñ kī shān aur, balki ek sitārā shān meñ dūsre sitāre se farq hai.

⁴² Murdon kā jī uṭhnā bhī aisā hī hai. Jism fānī hālat meñ boyā jātā hai aur lāfānī hālat meñ jī uṭhtā hai. ⁴³ Wuh zalīl hālat meñ boyā jātā hai aur jalālī hālat meñ jī uṭhtā hai. Wuh kamzor hālat meñ boyā jātā hai aur qawī hālat meñ jī uṭhtā hai.

⁴⁴ Fitrati jism boyā jātā hai aur ruhānī jism jī uṭhtā hai. Jahāñ fitratī jism hai wahāñ ruhānī jism bhī hotā hai. ⁴⁵ Pāk nawishton meñ bhī likhā hai ki pahle insān Ādam meñ jān ā gaī. Lekin ākhirī Ādam zindā karne wālī rūh banā. ⁴⁶ Ruhānī jism pahle nahīn thā balki fitratī jism, phir ruhānī jism huā. ⁴⁷ Pahlā insān zamīn kī miṭṭī se banā thā, lekin dūsrā āsmān se āyā. ⁴⁸ Jaisā pahlā khākī insān thā waise hī dīgar khākī insān bhī haiñ, aur jaisā āsmān se āyā huā insān hai waise hī dīgar āsmānī insān bhī haiñ. ⁴⁹ Yon ham is waqt khākī insān kī shakl-o-sūrat rakhte haiñ jabki ham us waqt āsmānī insān kī shakl-o-sūrat rakheñge.

Maut par Fatah

⁵⁰ Bhāiyo, main yih kahnā chāhtā hūñ ki khākī insān kā maujūdā jism Allāh kī bādshāhī ko mīrās meñ nahīn pā saktā. Jo kuchh fānī hai wuh lāfānī chīzon ko mīrās meñ nahīn pā saktā.

⁵¹ Dekho main āp ko ek bhed batātā hūñ. Ham sab wafāt nahīn pāeñge, lekin sab hī badal jāeñge. ⁵² Aur yih achānak, āñkh jhapakte meñ, ākhirī bigul bajte hī rūnumā hogā. Kyonki bigul bajne par murde lāfānī hālat meñ jī uṭheñge aur ham badal jāeñge. ⁵³ Kyonki lāzim hai ki yih fānī jism baqā kā libās pahan le aur marne wālā jism abadī zindagī kā. ⁵⁴ Jab is fānī aur marne wāle jism ne baqā aur abadī zindagī kā libās pahan liyā hogā to phir wuh kalām pūrā hogā jo pāk nawishton meñ likhā hai ki

“Maut ilāhī fatah kā luqmā ho gaī hai.

⁵⁵ Ai Maut, terī fatah kahāñ rahī?

Ai Maut, terā ḍanak kahāñ rahā?”

⁵⁶ Maut kā ḍanak gunāh hai aur gunāh sharīat se taqwiyaat pātā hai. ⁵⁷ Lekin Khudā kā shukr hai jo hamēñ hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke wasīle se fatah baḥshtā hai.

⁵⁸ Gharz, mere pyāre bhāiyo, mazbūt bane raheñ. Koī chīz āp ko ḍānwāñdol na kar de. Hameshā Khudāwand kī khidmat jāñfishānī se karen, yih jānte hue ki Khudāwand ke lie āp kī mehnat-mashaqqat rāygāñ nahīn jāegī.

16

Yarūshalam kī Jamāt ke lie Chandā

¹ Rahī chande kī bāt jo Yarūshalam ke muqaddasīn ke lie jamā kiyā jā rahā hai to usī hidāyat par amal karen jo main Galatiyā kī jamāton ko de chukā hūn. ² Har Itwār ko āp mein se har koī apne kamāe hue paison mein se kuchh is chande ke lie maḥsūs karke apne pās rakh chhoṛe. Phir mere āne par hadiyājāt jamā karne kī zarūrat nahīn paregī. ³ Jab main āūngā to aise afrād ko jo āp ke nazdīk qābil-e-etamād haiñ kḥutūt de kar Yarūshalam bhejūngā tāki wuh āp kā hadiyā wahān tak pahuñchā deñ. ⁴ Agar munāsib ho ki main bhī jāūn to wuh mere sāth jāenge.

⁵ Main Makiduniyā se ho kar āp ke pās āūngā kyonki Makiduniyā mein se safr karne kā irādā rakhtā hūn. ⁶ Shāyad āp ke pās thoṛe arse ke lie ṭhahrūn, lekin yih bhī mumkin hai ki sardiyoñ kā mausam āp hī ke sāth kātūn tāki mere bād ke safr ke lie āp merī madad kar sakeñ. ⁷ Main nahīn chāhtā ki is dafā muḥtasar mulāqāt ke bād chaltā banūn, balki merī kḥāhish hai ki kuchh waqt āp ke sāth guzārūn. Shart yih hai ki Ḳhudāwand mujhe ijāzat de.

⁸ Lekin Īd-e-Pantikust tak main Ifisus mein hī ṭhahrūngā, ⁹ kyonki yahān mere sāmne muassir kām ke lie ek baṛā darwāzā khul gayā hai aur sāth hī bahut-se muḥālīf bhī paidā ho gae haiñ.

¹⁰ Agar Tīmuthiyus āe to is kā khayāl rakheñ ki wuh bilāḳhauf āp ke pās rah sake. Merī tarah wuh bhī Ḳhudāwand ke khet mein fasal kāṭ rahā hai. ¹¹ Is lie koī use haqīr na jāne. Use salāmatī se safr par rawānā karen tāki wuh mujh tak pahuñche, kyonki main aur dīgar bhāī us ke muntazir haiñ.

¹² Bhāī Apullos kī main ne baṛī hauslā-afzāī kī hai ki wuh dīgar bhāīyoñ ke sāth āp ke pās āe, lekin Allāh ko qat'an manzūr na thā. Tāham mauqā milne par wuh zarūr āegā.

Nasihatēn aur Salām

¹³ Jāgte raheñ, imān mein sābitqadam raheñ, mardānagī dikhāeñ, mazbūt bane raheñ. ¹⁴ Sab kuchh muhabbat se karen.

¹⁵ Bhāīyo, main ek bāt mein āp ko nasīhat karnā chāhtā hūn. Āp jānte haiñ ki Stifanās kā gharānā Aḳhayā kā pahlā phal hai aur ki unhoñ ne apne āp ko muqaddasīn kī kḥidmat ke lie waqf kar rakhā hai. ¹⁶ Āp aise logoñ ke tābe raheñ aur sāth hī har us shaḳhs ke jo un ke sāth kḥidmat ke kām mein jāñfishānī kartā hai.

¹⁷ Stifanās, Furtūnātus aur Aḳhīkus ke pahuñchne par main bahut kḥush huā, kyonki unhoñ ne wuh kamī pūrī kar dī jo āp kī ḡhairhāzīrī se paidā huī thī. ¹⁸ Unhoñ ne merī rūh ko aur sāth hī āp kī rūh ko bhī tāzā kiyā hai. Aise logoñ kī qadar karen.

¹⁹ Āsiyā kī jamāteñ āp ko salām kahtī haiñ. Akwilā aur Priskillā āp ko Ḳhudāwand mein purjosh salām kahte haiñ aur un ke sāth wuh jamāt bhī jo un ke ghar mein jamā hotī hai. ²⁰ Tamām bhāī āp ko salām kahte haiñ. Ek dūsre ko muqaddas bosā dete hue salām kaheñ.

²¹ Yih salām main yānī Paulus apne hāth se likhtā hūn.

²² Lānat us shaḳhs par jo Ḳhudāwand se muhabbat nahīn rakhtā.

Ai hamāre Ḳhudāwand, ā! ²³ Ḳhudāwand Īsā kā fazl āp ke sāth rahe.

²⁴ Masīh Īsā mein āp sab ko merā pyār.

2 Kurinthyon

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai, jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai. Sāth hī yih bhāi Tīmuthiyus kī taraf se bhī hai.

Main Kurinthus meñ Allāh kī jamāt aur sūbā Aḡhayā meñ maujūd tamām muqaddasīn ko yih likh rahā hūñ.

² Ḳhudā hamārā Bāp aur Ḳhudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Allāh kī Hamd-o-Sanā

³ Hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke Ḳhudā aur Bāp kī tamjīd ho, jo rahm kā Bāp aur tamām tarah kī tasallī kā Ḳhudā hai. ⁴ Jab bhī ham musibat meñ phaṅs jāte haiñ to wuh hameñ tasallī detā hai tāki ham auroñ ko bhī tasallī de sakeñ. Phir jab wuh kisī musibat se dochār hote haiñ to ham bhī un ko usī tarah tasallī de sakte haiñ jis tarah Allāh ne hameñ tasallī dī hai. ⁵ Kyoñki jitnī kasrat se Masīh kī-sī musibateñ ham par ā jātī haiñ utnī kasrat se Allāh Masīh ke zariye hameñ tasallī detā hai. ⁶ Jab ham musibatoñ se dochār hote haiñ to yih bāt āp kī tasallī aur najāt kā bāis bantī hai. Jab hamārī tasallī hotī hai to yih āp kī bhī tasallī kā bāis bantī hai. Yoñ āp bhī sabar se wuh kuchh bardāsht karne ke qābil ban jāte haiñ jo ham bardāsht kar rahe haiñ. ⁷ Chunāñche hamārī āp ke bāre meñ ummīd puḡhtā rahtī hai. Kyoñki ham jānte haiñ ki jis tarah āp hamārī musibatoñ meñ sharīk haiñ usī tarah āp us tasallī meñ bhī sharīk haiñ jo hameñ hāsil hotī hai.

⁸ Bhāiyo, ham āp ko us musibat se āgāh karnā chāhte haiñ jis meñ ham sūbā Āsiyā meñ phaṅs gae. Ham par dabāw itnā shadīd thā ki use bardāsht karnā nāmumkin-sā ho gayā aur ham jān se hāth dho baiṭhe. ⁹ Ham ne mahsūs kiyā ki hameñ sazā-e-maut dī gai hai. Lekin yih is lie huā tāki ham apne āp par bharosā na karen balki Allāh par jo murdoñ ko zindā kar detā hai. ¹⁰ Usī ne hameñ aisī haibatnāk maut se bachāyā aur wuh āindā bhī hameñ bachāegā. Aur ham ne us par ummīd rakhī hai ki wuh hameñ ek bār phir bachāegā. ¹¹ Āp bhī apnī duāoñ se hamārī madad kar rahe haiñ. Yih kitnī ḡhūbsūrat bāt hai ki Allāh bahutoñ kī duāoñ ko sun kar ham par mehrbānī karegā aur natīje meñ bahutere hamāre lie shukr karenge.

Paulus ke Mansūboñ meñ Tabdīlī

¹² Yih bāt hamāre lie faḡhr kā bāis hai ki hamārā zamīr sāf hai. Kyoñki ham ne Allāh ke sāmne sādādīlī aur ḡhulūs se zindagī guzārī hai, aur ham ne apnī insānī hikmat par inhisār nahīn kiyā balki Allāh ke fazl par. Duniyā meñ aur ḡhāskar āp ke sāth hamārā rawaiyā aisā hī rahā hai. ¹³ Ham to āp ko aisī koī bāt nahīn likhte jo āp parh yā samajh nahīn sakte. Aur mujhe ummīd hai ki āp ko pūre taur par samajh āegī, ¹⁴ agarche āp filhāl sab kuchh nahīn samajhte. Kyoñki jab āp ko sab kuchh samajh āegā tab āp Ḳhudāwand Īsā ke dīn ham par utnā faḡhr kar sakeñge jitnā ham āp par.

¹⁵ Chūñki mujhe is kā pūrā yaqīn thā is lie main pahle āp ke pās ānā chāhtā thā tāki āp ko dugnī barkat mil jāe. ¹⁶ Ḳhayāl yih thā ki main āp ke hāñ se ho kar Makiduniyā jāūñ aur wahāñ se āp ke pās wāpas āūñ. Phir āp sūbā Yahūdiyā ke safr ke lie taiyāriyāñ karne meñ merī madad karke mujhe āge bhej sakte the. ¹⁷ Āp mujhe batāeñ ki kyā main ne yih mansūbā yoñ hī banāyā thā? Kyā main duniyāwī logoñ kī tarah mansūbe banā letā hūñ jo ek hī lamhe meñ “Jī hāñ” aur “Jī nahīñ” kahte haiñ? ¹⁸ Lekin Allāh wafādār hai aur wuh merā gawāh hai ki ham āp ke sāth bāt karte waqt “Nahīñ” ko “Hāñ” ke sāth nahīñ milāte. ¹⁹ Kyoñki Allāh kā Farzand Īsā Masīh jis kī munādī main, Silās aur Tīmuthiyus ne kī wuh bhī aisā nahīñ hai. Us

ne kabhī bhī “Hān” ko “Nahīn” ke sāth nahīn milāyā balki us meñ Allāh kī hatmī “Jī hān” wujūd meñ āī. ²⁰ Kyoñki wuhī Allāh ke tamām wādoñ kī “Hān” hai. Is lie ham usī ke wasīle se “Āmīn” (Jī hān) kah kar Allāh ko jalāl dete haiñ. ²¹ Aur Allāh khud hamēñ aur āp ko Masīh meñ mazbūt kar detā hai. Usī ne hamēñ masah karke maḥsūs kiyā hai. ²² Usī ne ham par apnī muhr lagā kar zāhir kiyā hai ki ham us kī milkiyat haiñ aur usī ne hamēñ Rūhul-quds de kar apne wādoñ kā bayānā adā kiyā hai.

²³ Agar maiñ jhūṭ bolūñ to Allāh mere ḳhilāf gawāhī de. Bāt yih hai ki maiñ āp ko bachāne ke lie Kurinthus wāpas na āyā. ²⁴ Matlab yih nahīn ki ham īmān ke muāmale meñ āp par hukūmat karnā chāhte haiñ. Nahīn, ham āp ke sāth mil kar ḳhidmat karte haiñ tāki āp ḳhushī se bhar jāēñ, kyoñki āp to īmān kī mārīfat qāym haiñ.

2

¹ Chunāñche maiñ ne faislā kiyā ki maiñ dubārā āp ke pās nahīn āūngā, warnā āp ko bahut ḡham khānā paṛegā. ² Kyoñki agar maiñ āp ko dukh pahuñchāūñ to kaun mujhe ḳhush karegā? Yih wuh shaḳhs nahīn karegā jise maiñ ne dukh pahuñchāyā hai. ³ Yihī wajah hai ki maiñ ne āp ko yih likh diyā. Maiñ nahīn chāhtā thā ki āp ke pās ā kar unhīñ logoñ se ḡham khāūñ jinheñ mujhe ḳhush karnā chāhie. Kyoñki mujhe āp sab ke bāre meñ yaqīn hai ki merī ḳhushī āp sab kī ḳhushī hai. ⁴ Maiñ ne āp ko nihāyat ranjīdā aur pareshān hālat meñ ānsū bahā bahā kar likh diyā. Maḳsad yih nahīn thā ki āp ḡhamgīn ho jāēñ balki maiñ chāhtā thā ki āp jāñ leñ ki maiñ āp se kitnī gahrī muhabbat rakhtā hūñ.

Mujrim ko Muāf Kar Diyā Jāe

⁵ Agar kisī ne dukh pahuñchāyā hai to mujhe nahīn balki kisī had tak āp sab ko. (Maiñ zyādā saḳhtī se bāt nahīn karnā chāhtā.) ⁶ Lekin mazkūrā shaḳhs ke lie yih kāfī hai ki use jamāt ke aksar logoñ ne sazā dī hai. ⁷ Ab zarūrī hai ki āp use muāf karke tasallī deñ, warnā wuh ḡham khā khā kar tabāh ho jāegā. ⁸ Chunāñche maiñ is par zor denā chāhtā hūñ ki āp use apnī muhabbat kā ehsās dilāēñ. ⁹ Maiñ ne yih mālūm karne ke lie āp ko likhā ki kyā āp imtihan meñ pūre utreñge aur har bāt meñ tābe raheñge. ¹⁰ Jise āp kuchh muāf karte haiñ use maiñ bhī muāf kartā hūñ. Aur jo kuchh maiñ ne muāf kiyā, agar mujhe kuchh muāf karne kī zarūrat thī, wuh maiñ ne āp kī ḳhātir Masīh ke huzūr muāf kiyā hai ¹¹ tāki Iblīs ham se fāydā na uṭhāe. Kyoñki ham us kī chāloñ se ḳhūb wāqif haiñ.

Troās meñ Paulus kī Pareshānī

¹² Jab maiñ Masīh kī ḳhushḳhabrī sunāne ke lie Troās gayā to Ḳhudāwand ne mere lie āge ḳhidmat karne kā ek darwāzā khol diyā. ¹³ Lekin jab mujhe apnā bhāī Titus wahāñ na milā to maiñ bechain ho gayā aur unheñ ḳhairbād kah kar sūbā Makiduniyā chalā gayā.

Masīh meñ Fatah

¹⁴ Lekin Ḳhudā kā shukr hai! Wuhī hamāre āge āge chaltā hai aur ham Masīh ke qaidī ban kar us kī fatah manāte hue us ke pīchhe pīchhe chalte haiñ. Yoñ Allāh hamāre wasīle se har jagah Masīh ke bāre meñ ilm ḳhushbū kī tarah phailātā hai. ¹⁵ Kyoñki ham Masīh kī ḳhushbū haiñ jo Allāh tak pahuñchtī hai aur sāth sāth logoñ meñ bhī phailtī hai, najāt pāne wāloñ meñ bhī aur halāk hone wāloñ meñ bhī. ¹⁶ Bāz logoñ ke lie ham maut kī mohlak bū haiñ jabki bāz ke lie ham zindagībaksh ḳhushbū haiñ. To kaun yih zimmedārī nibhāne ke lāyq hai? ¹⁷ Kyoñki ham aksar logoñ kī tarah Allāh ke kalām kī tijārat nahīn karte, balki yih jāñ kar ki ham Allāh ke huzūr meñ haiñ aur us ke bheje hue haiñ ham ḳhulūdilī se logoñ se bāt karte haiñ.

3

Nae Ahd ke Kḥādīm

¹ Kyā ham dubārā apnī kḥūbiyon kā dḥandorā piṭ rahe haiñ? Yā kyā ham bāz logoñ kī mānind haiñ jinheñ āp ko sifārishī kḥat dene yā āp se aise kḥat likhwāne kī zarūrat hotī hai? ² Nahīn, āp to kḥud hamārā kḥat haiñ jo hamāre diloñ par likhā huā hai. Sab ise pahchān aur paṛh sakte haiñ. ³ Yih sāf zāhir hai ki āp Masīh kā kḥat haiñ jo us ne hamārī kḥidmat ke zariye likh diyā hai. Aur yih kḥat siyāhī se nahīn balki zindā Kḥudā ke Rūh se likhā gayā, patthar kī taḥtiyon par nahīn balki insānī diloñ par.

⁴ Ham yih is lie yaqīn se kah sakte haiñ kyonki ham Masīh ke wasīle se Allāh par etamād rakhte haiñ. ⁵ Hamāre andar to kuchh nahīn hai jis kī binā par ham dāwā kar sakte ki ham yih kām karne ke lāyq haiñ. Nahīn, hamārī liyāqat Allāh kī taraf se hai. ⁶ Usī ne hamēñ nae ahd ke kḥādīm hone ke lāyq banā diyā hai. Aur yih ahd likhī huī shariāt par mabnī nahīn hai balki Rūh par, kyonki likhī huī shariāt ke asar se ham mar jāte haiñ jabki Rūh hamēñ zindā kar detā hai.

⁷ Shariāt ke hurūf patthar kī taḥtiyon par kandā kie gae aur jab use diyā gayā to Allāh kā jalāl zāhir huā. Yih jalāl itnā tez thā ki Isrāīlī Mūsā ke chehre ko lagātār dekh na sake. Agar us chīz kā jalāl itnā tez thā jo ab mansūkh hai ⁸ to kyā Rūh ke nizām kā jalāl is se kahīn zyādā nahīn hogā? ⁹ Agar purānā nizām jo hamēñ mujrim ṭhahrātā thā jalālī thā to phir nayā nizām jo hamēñ rāstbāz qarār detā hai kahīn zyādā jalālī hogā. ¹⁰ Hāñ, pahle nizām kā jalāl nae nizām ke zabardast jalāl kī nisbat kuchh bhī nahīn hai. ¹¹ Aur agar us purāne nizām kā jalāl bahut thā jo ab mansūkh hai to phir us nae nizām kā jalāl kahīn zyādā hogā jo qāym rahegā.

¹² Pas chūnki ham aisī ummīd rakhte haiñ is lie baṛī dilerī se kḥidmat karte haiñ. ¹³ Ham Mūsā kī mānind nahīn haiñ jis ne shariāt sunāne ke iḥtītām par apne chehre par niqāb ḍāl liyā tāki Isrāīlī use takte na raheñ jo ab mansūkh hai. ¹⁴ To bhī wuh zahnī taur par aṛ gae. Kyonki āj tak jab purāne ahdnāme kī tilāwat kī jāti hai to yihī niqāb qāym hai. Āj tak niqāb ko haṭāyā nahīn gayā kyonki yih ahd sirf Masīh meñ mansūkh hotā hai. ¹⁵ Hāñ, āj tak jab Mūsā kī shariāt paṛhī jāti hai to yih niqāb un ke diloñ par paṛā rahtā hai. ¹⁶ Lekin jab bhī koī Kḥudāwand kī taraf rujū kartā hai to yih niqāb haṭāyā jāta hai, ¹⁷ kyonki Kḥudāwand Rūh hai aur jahān Kḥudāwand kā Rūh hai wahāñ āzādī hai. ¹⁸ Chunāñche ham sab jin ke chehron se niqāb haṭāyā gayā hai Kḥudāwand kā jalāl mun'akis karte aur qadam baqadam jalāl pāte hue Masīh kī sūrat meñ badalte jāte haiñ. Yih Kḥudāwand hī kā kām hai jo Rūh hai.

4

Miṭṭī ke Bartanoñ meñ Ruhānī Kḥazānā

¹ Pas chūnki hamēñ Allāh ke rahm se yih kḥidmat sauñpī gāi hai is lie ham bedil nahīn ho jāte. ² Ham ne chhupī huī sharmnāk bāteñ mustarad kar dī haiñ. Na ham chālākī se kām karte, na Allāh ke kalām meñ tahrīf karte haiñ. Balki hamēñ apnī sifārish kī zarūrat bhī nahīn, kyonki jab ham Allāh ke huzūr logoñ par haqīqat ko zāhir karte haiñ to hamārī neknāmī kḥud baḥhud har ek ke zamīr par zāhir ho jāti hai. ³ Aur agar hamārī kḥushkḥabrī niqāb tale chhupī huī bhī ho to wuh sirf un ke lie chhupī huī hai jo halāk ho rahe haiñ. ⁴ Is jahān ke sharīr Kḥudā ne un ke zahnoñ ko andhā kar diyā hai jo īmān nahīn rakhte. Is lie wuh Allāh kī kḥushkḥabrī kī jalālī raushnī nahīn dekh sakte. Wuh yih paighām nahīn samajh sakte jo Masīh ke jalāl ke bāre meñ hai, us ke bāre meñ jo Allāh kī sūrat hai. ⁵ Kyonki ham apnā prachār nahīn karte balki Īsā Masīh kā paighām sunāte haiñ ki wuh Kḥudāwand hai. Apne āp ko ham Īsā kī kḥātir āp ke kḥādīm qarār dete haiñ. ⁶ Kyonki jis Kḥudā ne farmāyā,

“Andhere meñ se raushnī chamke,” us ne hamāre dilon meñ apnī raushnī chamakne dī tāki ham Allāh kā wuh jalāl jān leñ jo Īsā Masīh ke chehre se chamaktā hai.

⁷ Lekin ham jin ke andar yih k̄hazānā hai ām miṭṭī ke bartanoñ kī mānind haiñ tāki zāhir ho ki yih zabardast quwwat hamārī taraf se nahīñ balki Allāh kī taraf se hai. ⁸ Log hameñ chāroñ taraf se dabāte haiñ, lekin koī hameñ kuchal kar k̄hatm nahīñ kar saktā. Ham uljhan meñ paṛ jāte haiñ, lekin ummīd kā dāman hāth se jāne nahīñ dete. ⁹ Log hameñ izā dete haiñ, lekin hameñ akelā nahīñ chhoṛā jātā. Logoñ ke dhakkoñ se ham zamīn par gir jāte haiñ, lekin ham tabāh nahīñ hote. ¹⁰ Har waqt ham apne badan meñ Īsā kī maut lie phirte haiñ tāki Īsā kī zindagī bhī hamāre badan meñ zāhir ho jāe. ¹¹ Kyoñki har waqt hameñ zindā hālat meñ Īsā kī k̄hātir maut ke hawāle kar diyā jātā hai tāki us kī zindagī hamāre fānī badan meñ zāhir ho jāe. ¹² Yoñ ham meñ maut kā asar kām kartā hai jabki āp meñ zindagī kā asar.

¹³ Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Maiñ īmān lāyā aur is lie bolā.” Hameñ īmān kā yihī Rūh hāsil hai is lie ham bhī īmān lāne kī wajah se bolte haiñ. ¹⁴ Kyoñki ham jānte haiñ ki jis ne K̄hudāwand Īsā ko murdoñ meñ se zindā kar diyā hai wuh Īsā ke sāth hameñ bhī zindā karke āp logoñ samet apne huzūr kharā karegā. ¹⁵ Yih sab kuchh āp ke fāyde ke lie hai. Yoñ Allāh kā fazl āge baṛhte baṛhte mazīd bahut-se logoñ tak pahuñch rahā hai aur natīje meñ wuh Allāh ko jalāl de kar shukrguzārī kī duāoñ meñ bahut izāfā kar rahe haiñ.

Īmān kī Zindagī

¹⁶ Isī wajah se ham bedil nahīñ ho jāte. Beshak zāhirī taur par ham k̄hatm ho rahe haiñ, lekin andar hī andar roz baroz hamārī tajdīd hotī jā rahī hai. ¹⁷ Kyoñki hamārī maujūdā musībat halkī aur pal-bhar kī hai, aur wuh hamāre lie ek aisā abadī jalāl paidā kar rahī hai jis kī nisbat maujūdā musībat kuchh bhī nahīñ. ¹⁸ Is lie ham dekhī huī chīzoñ par ghaur nahīñ karte balki andekhi chīzoñ par. Kyoñki dekhī huī chīzeñ ārizī haiñ, jabki andekhi chīzeñ abadī haiñ.

5

¹ Ham to jānte haiñ ki jab hamārī duniyāwī jhoñpṛī jis meñ ham rahte haiñ girāī jāegī to Allāh hameñ āsmān par ek makān degā, ek aisā abadī ghar jise insānī hāthoñ ne nahīñ banāyā hogā. ² Is lie ham is jhoñpṛī meñ karāhte haiñ aur āsmānī ghar pahan lene kī shadīd ārzū rakhte haiñ, ³ kyoñki jab ham use pahan leñge to ham nange nahīñ pāe jāeñge. ⁴ Is jhoñpṛī meñ rahte hue ham bojh tale karāhte haiñ. Kyoñki ham apnā fānī libās utārnā nahīñ chāhte balki us par āsmānī ghar kā libās pahan lenā chāhte haiñ tāki zindagī wuh kuchh nigal jāe jo fānī hai. ⁵ Allāh ne k̄hud hameñ is maqsad ke lie taiyār kiya hai aur usī ne hameñ Rūhul-quḍs ko āne wāle jalāl ke baiāne ke taur par de diyā hai.

⁶ Chunāñche ham hameshā haoslā rakhte haiñ. Ham jānte haiñ ki jab tak apne badan meñ rihāishpazīr haiñ us waqt tak K̄hudāwand ke ghar se dūr haiñ. ⁷ Ham zāhirī chīzoñ par bharosā nahīñ karte balki īmān par chalte haiñ. ⁸ Hāñ, hamārā haoslā buland hai balki ham zyādā yih chāhte haiñ ki apne jismānī ghar se rawānā ho kar K̄hudāwand ke ghar meñ raheñ. ⁹ Lekin k̄hāh ham apne badan meñ hoñ yā na, ham isī koshish meñ rahte haiñ ki K̄hudāwand ko pasand āeñ. ¹⁰ Kyoñki lāzim hai ki ham sab Masīh ke taḳht-e-adālat ke sāmne hāzir ho jāeñ. Wahāñ har ek ko us kām kā ajr milegā jo us ne apne badan meñ rahte hue kiya hai, k̄hāh wuh achchhā thā yā burā.

Masīh ke wasīle se Hamārī Allāh ke sāth Dostī

¹¹ Ab ham K̄hudāwand ke k̄hauf ko jān kar logoñ ko samjhāne kī koshish karte haiñ. Ham to Allāh ke sāmne pūre taur par zāhir haiñ. Aur maiñ ummīd rakhtā

hūn ki ham āp ke zamīr ke sāmne bhī zāhir haiñ. ¹² Kyā ham yih bāt karke dubārā apnī sifārish kar rahe haiñ? Nahīn, āp ko ham par faḡhr karne kā mauqā de rahe haiñ tāki āp un ke jawāb meñ kuchh kah sakeñ jo zāhirī bātoñ par sheḡhī mārte aur dilī bāteñ nazarandāz karte haiñ. ¹³ Kyoñki agar ham beḡhud hue to Allāh kī ḡhātīr, aur agar hosh meñ haiñ to āp kī ḡhātīr. ¹⁴ Bāt yih hai ki Masīh kī muhabbat hameñ majbūr kar detī hai, kyoñki ham is natīje par pahuñch gae haiñ ki ek sab ke lie muā. Is kā matlab hai ki sab hī mar gae haiñ. ¹⁵ Aur wuh sab ke lie is lie muā tāki jo zindā haiñ wuh apne lie na jīeñ balki us ke lie jo un kī ḡhātīr muā aur phir jī uṡhā.

¹⁶ Is wajah se ham ab se kisī ko bhī duniyāwī nigāh se nahīn deḡhte. Pahle to ham Masīh ko bhī is zāwiye se deḡhte the, lekin yih waqt guzar gayā hai. ¹⁷ Chunāñche jo Masīh meñ hai wuh nayā maḡhlūq hai. Purānī zindagī jātī rahī aur naī zindagī shurū ho gaī hai. ¹⁸ Yih sab kuchh Allāh kī taraf se hai jis ne Masīh ke wasīle se apne sāth hamārā mel-milāp kar liyā hai. Aur usī ne hameñ mel-milāp karāne kī ḡhidmat kī zimmedārī dī hai. ¹⁹ Is ḡhidmat ke taht ham yih paighām sunāte haiñ ki Allāh ne Masīh ke wasīle se apne sāth duniyā kī sulah karāī aur logoñ ke gunāhoñ ko un ke zimme na lagāyā. Sulah karāne kā yih paighām us ne hamāre sapurd kar diyā.

²⁰ Pas ham Masīh ke elchī haiñ aur Allāh hamāre wasīle se logoñ ko samjhātā hai. Ham Masīh ke wāste āp se minnat karte haiñ ki Allāh kī sulah kī peshkash ko qabūl kareñ tāki us kī āp ke sāth sulah ho jāe. ²¹ Masīh begunāh thā, lekin Allāh ne use hamārī ḡhātīr gunāh ṡhahrāyā tāki hameñ us meñ rāstbāz qarār diyā jāe.

6

¹ Allāh ke hamḡhidmat hote hue ham āp se minnat karte haiñ ki jo fazl āp ko milā hai wuh zāe na jāe. ² Kyoñki Allāh farmātā hai, “Qabūliyat ke waqt main ne terī sunī, najāt ke dīn terī madad kī.” Sunēñ! Ab qabūliyat kā waqt ā gayā hai, ab najāt kā dīn hai.

³ Ham kisī ke lie bhī ṡhokar kā bāis nahīn bante tāki log hamārī ḡhidmat meñ nuqs na nikāl sakeñ. ⁴ Hāñ, hameñ sifārish kī zarūrat hī nahīn, kyoñki Allāh ke ḡhādīm hote hue ham har hālat meñ apnī neknāmī zāhir karte haiñ: jab ham sabar se musībateñ, mushkilāt aur āfateñ bardāst karte haiñ, ⁵ jab log hameñ mārte aur qaid meñ ḡalte haiñ, jab ham beḡābū hujūmoñ kā sāmna karte haiñ, jab ham mehnat-mashaqqat karte, rāt ke waqt jāgte aur bhūke rahte haiñ, ⁶ jab ham apnī pākizagī, ilm, sabar aur mehrbān sulūk kā izhār karte haiñ, jab ham Rūhul-quḡs ke wasīle se haḡiqī muhabbat rakhte, ⁷ sachchī bāteñ karte aur Allāh kī qudrat se logoñ kī ḡhidmat karte haiñ. Ham apnī neknāmī is meñ bhī zāhir karte haiñ ki ham donoñ hāthoñ se rāstbāzī ke hathiyār thāme rakhte haiñ. ⁸ Ham apnī ḡhidmat jāri rakhte haiñ, chāhe log hamārī izzat kareñ chāhe be'izzatī, chāhe wuh hamārī burī riport deñ chāhe achchhī. Agarche hamārī ḡhidmat sachchī hai, lekin log hameñ daḡhābāz qarār dete haiñ. ⁹ Agarche log hameñ jānte haiñ to bhī hameñ nazarandāz kiyā jātā hai. Ham marte marte zindā rahte haiñ aur log hameñ mār mār kar qatl nahīn kar sakte. ¹⁰ Ham ḡham khā khā kar har waqt ḡhush rahte haiñ, ham ḡharīb hālat meñ bahutoñ ko daulatmand banā dete haiñ. Hamāre pās kuchh nahīn hai, to bhī hameñ sab kuchh hāsil hai.

¹¹ Kurīnthus ke azizo, ham ne khul kar āp se bāt kī hai, hamārā dil āp ke lie kushādā ho gayā hai. ¹² Jo jagah ham ne dil meñ āp ko dī hai wuh ab tak kam nahīn huī. Lekin āp ke diloñ meñ hamāre lie koī jagah nahīn rahī. ¹³ Ab main āp se jo mere bachche haiñ darkḡhāst kartā hūn ki jawāb meñ hameñ bhī apne diloñ meñ jagah deñ.

ḡhairmasīhī Asarāt se ḡhabardār

¹⁴ ḡhairīmāndāroñ ke sāth mil kar ek jue tale zindagī na guzāreñ, kyoñki rāstī kā nārāstī se kyā wāstā hai? Yā raushnī tārīkī ke sāth kyā tālluq rakh saktī hai? ¹⁵ Masīh

aur Iblis ke darmiyān kyā mutābiqat ho saktī hai? Īmāndār kā ḡhairīmāndār ke sāth kyā wāstā hai? ¹⁶ Allāh ke maqdis aur buton mein kyā ittafaq ho saktā hai? Ham to zindā Khudā kā ghar haiñ. Allāh ne yon farmāyā hai,

“Main un ke darmiyān sukūnat karūnga
aur un mein phirūnga.

Main un kā Khudā hūngā,
aur wuh merī qaum hoñge.”

¹⁷ Chunāñche Rab farmātā hai,

“Is lie un mein se nikal āo
aur un se alag ho jāo.

Kisī nāpāk chīz ko na chhūnā,
to phir main tumheñ qabūl karūnga.

¹⁸ Main tumhārā Bāp hūngā
aur tum mere beṭe-beṭiyāñ hoge,
Rab Qādir-e-mutlaq farmātā hai.”

7

¹ Mere azīzo, yih tamām wāde ham se kie gae haiñ. Is lie āeñ, ham apne āp ko har us chīz se pāk-sāf karen jo jism aur rūh ko ālūdā kar detī hai. Aur ham Khudā ke khauf mein mukammal taur par muqaddas banane ke lie koshāñ raheñ.

Paulus kī Khushi

² Hamen apne dil mein jagah den. Na ham ne kisī se nāinsāfi kī, na kisī ko bigārā yā us se ḡhalat faydā uṭhāyā. ³ Main yih bāt āp ko mujrim ṭhahrāne ke lie nahīñ kah rahā. Main āp ko pahle batā chukā hūñ ki āp hamen itne azīz haiñ ki ham āp ke sāth marne aur jīne ke lie taiyār haiñ. ⁴ Is lie main āp se khul kar bāt kartā hūñ aur main āp par barā fakhr bhī kartā hūñ. Is nāte se mujhe pūrī tasallī hai, aur hamārī tamām musibaton ke bāwujūd merī khushī kī intahā nahīñ.

⁵ Kyonki jab ham Makiduniyā pahunche to ham jism ke lihāz se ārām na kar sake. Musibaton ne hamen har taraf se gher liyā. Dūron kī taraf se jhagon se aur dil mein tarah tarah ke dar se nipaṭnā parā. ⁶ Lekin Allāh ne jo dabe huon ko tasallī bakhshtā hai Titus ke āne se hamārī hauslā-afzāi kī. ⁷ Hamārā hauslā na sirf us ke āne se barh gayā balki un hauslā-afzā baton se bhī jin se āp ne use tasallī di. Us ne hamen āp kī ārzū, āp kī āh-o-zārī aur mere lie āp kī sargarmī ke bāre mein report di. Yih sun kar merī khushī mazid barh gai.

⁸ Kyonki agarche main ne āp ko apne khat se dukh pahunchāyā to bhī main pachhtātā nahīñ. Pahle to main khat likhne se pachhtāyā, lekin ab main dekhtā hūñ ki jo dukh us ne āp ko pahunchāyā wuh sirf ārizī thā ⁹ aur us ne āp ko taubā tak pahunchāyā. Yih sun kar main ab khushī manātā hūñ, is lie nahīñ ki āp ko dukh uṭhānā parā hai balki is lie ki is dukh ne āp ko taubā tak pahunchāyā. Allāh ne yih dukh apnī marzī pūrī karāne ke lie istemāl kiya, is lie āp ko hamārī taraf se koī nuqsān na pahunchā. ¹⁰ Kyonki jo dukh Allāh apnī marzī pūrī karāne ke lie istemāl kartā hai us se taubā paidā hotī hai aur us kā anjām najāt hai. Is mein pachhtāne kī gunjāish hī nahīñ. Is ke baraks duniyāwī dukh kā anjām maut hai. ¹¹ Āp khud dekheñ ki Allāh ke is dukh ne āp mein kyā paidā kiya hai: kitnī sanjīdagī, apnā difā karne kā kitnā josh, ḡhalat harkaton par kitnā ḡhussā, kitnā khauf, kitnī chāhat, kitnī sargarmī. Āp sazā dene ke lie kitne taiyār the! Āp ne har lihāz se sābit kiya hai ki āp is muāmale mein bequsūr haiñ.

¹² Ḡharz, agarche main ne āp ko likhā, lekin maqsad yih nahīñ thā ki ḡhalat harkaten karne wāle ke bāre mein likhūñ yā us ke bāre mein jis ke sāth ḡhalat kām

kiyā gayā. Nahīn, maqsad yih thā ki Allāh ke huzūr āp par zāhir ho jāe ki āp hamāre lie kitne sargarm haiñ. ¹³ Yihī wajah hai ki hamārā hauslā barh gayā hai.

Lekin na sirf hamārī hauslā-afzāi huī hai balki ham yih dekh kar be'intahā khush hue ki Titus kitnā khush thā. Wuh kyon khush thā? Is lie ki us kī rūh āp sab se tar-o-tāzā huī. ¹⁴ Us ke sāmne maiñ ne āp par fakhr kiyā thā, aur maiñ sharmindā nahīn huā kyonki yih bāt durust sābit huī hai. Jis tarah ham ne āp ko hameshā sachchī bāteñ batāi haiñ usī tarah Titus ke sāmne āp par hamārā fakhr bhī durust niklā. ¹⁵ Āp use nihāyat azīz haiñ kyonki wuh āp sab kī farmānbardārī yād kartā hai, ki āp ne ɗarte aur kāñpte hue use khushāmdīd kahā. ¹⁶ Maiñ khush hūñ ki maiñ har lihāz se āp par etamād kar saktā hūñ.

8

Yahūdiyā ke Gharīboñ ke lie Hadiyā

¹ Bhāiyo, ham āp kī tawajjuh us fazl kī taraf dilānā chāhte haiñ jo Allāh ne sūbā Makiduniyā kī jamātoñ par kiyā. ² Jis musibat meñ wuh phanse hue haiñ us se un kī sakht āzmāish huī. To bhī un kī be'intahā khushī aur shadīd ghurbat kā natījā yih niklā ki unhoñ ne barī faiyāzdilī se hadiyā diyā. ³ Maiñ gawāh hūñ ki jitnā wuh de sake utnā unhoñ ne de diyā balki is se bhī zyādā. Apnī hī taraf se ⁴ unhoñ ne bare zor se ham se minnat kī ki hameñ bhī Yahūdiyā ke muqaddasīn kī khidmat karne kā mauqā deñ, ham bhī dene ke fazl meñ sharīk honā chāhte haiñ. ⁵ Aur unhoñ ne hamārī ummīd se kahīñ zyādā kiyā! Allāh kī marzī se un kā pahlā qadam yih thā ki unhoñ ne apne āp ko Khudāwand ke lie makhsūs kiyā. Un kā dusrā qadam yih thā ki unhoñ ne apne āp ko hamāre lie makhsūs kiyā. ⁶ Is par ham ne Titus kī hauslā-afzāi kī ki wuh āp ke pās bhī hadiyā jamā karne kā wuh silsilā anjām tak pahuñchāe jo us ne shurū kiyā thā. ⁷ Āp ke pās sab kuchh kasrat se pāyā jātā hai, khāh imān ho, khāh kalām, ilm, mukammal sargarmī yā ham se muhabbat ho. Ab is bāt kā khayāl rakheñ ki āp yih hadiyā dene meñ bhī apnī kasīr daulat kā izhār karen.

⁸ Merī taraf se yih koī hukm nahīn hai. Lekin dūstroñ kī sargarmī ke pesh-e-nazar maiñ āp kī bhī muhabbat parakh rahā hūñ ki wuh kitnī haqīqī hai. ⁹ Āp to jānte haiñ ki hamāre Khudāwand Īsā Masīh ne āp par kaisā fazl kiyā hai, ki agarche wuh daulatmand thā to bhī wuh āp kī khātir gharīb ban gayā tāki āp us kī ghurbat se daulatmand ban jāeñ.

¹⁰ Is muāmale meñ merā mashwarā suneñ, kyonki wuh āp ke lie mufīd sābit hogā. Pichhle sāl āp pahlī jamāt the jo na sirf hadiyā dene lagī balki ise denā bhī chāhtī thī. ¹¹ Ab use takmīl tak pahuñchāeñ jo āp ne shurū kar rakhā hai. Dene kā jo shauq āp rakhte haiñ wuh amal meñ lāyā jāe. Utnā deñ jitnā āp de sakeñ. ¹² Kyonki agar āp dene kā shauq rakhte haiñ to phir Allāh āp kā hadiyā us binā par qabūl karegā jo āp de sakte haiñ, us binā par nahīñ jo āp nahīñ de sakte.

¹³ Kahne kā matlab yih nahīñ ki dūstroñ ko āram dilāne ke bāis āp khud musibat meñ par jāeñ. Bāt sirf yih hai ki logoñ ke hālāt kuchh barābar hone chāhieñ. ¹⁴ Is waqt to āp ke pās bahut hai aur āp un kī zarūrat pūrī kar sakte haiñ. Bād meñ kisī waqt jab un ke pās bahut hogā to wuh āp kī zarūrat bhī pūrī kar sakeñge. Yon āp ke hālāt kuchh barābar raheñge, ¹⁵ jis tarah kalām-e-muqaddas meñ bhī likhā hai, “Jis ne zyādā jamā kiyā thā us ke pās kuchh na bachā. Lekin jis ne kam jamā kiyā thā us ke pās bhī kāfī thā.”

Titus aur Us ke Sāthī

¹⁶ Khudā kā shukr hai jis ne Titus ke dil meñ wuhī josh paidā kiyā hai jo maiñ āp ke lie rakhtā hūñ. ¹⁷ Jab ham ne us kī hauslā-afzāi kī ki wuh āp ke pās jāe to wuh na sirf is ke lie taiyār huā balki barā sargarm ho kar khud bakhud āp ke pās jāne

ke lie rawānā huā. ¹⁸ Ham ne us ke sāth us bhāī ko bhej diyā jis kī k̄hidmat kī tārīf tamām jamāteñ kartī haiñ, kyonki use Allāh kī k̄hushk̄habrī sunāne kī nemat mili hai. ¹⁹ Use na sirf āp ke pās jānā hai balki jamātoñ ne use muqarrar kiyā hai ki jab ham hadiye ko Yarūshalam le jāenge to wuh hamāre sāth jāe. Yoñ ham yih k̄hidmat adā karte waqt K̄hudāwand ko jalāl deñge aur apnī sargarmī kā izhār karenge.

²⁰ Kyonki us baṛe hadiye ke pesh-e-nazar jo ham le jāenge ham is se bachnā chāhte haiñ ki kisī ko ham par shak karne kā mauqā mile. ²¹ Hamārī pūrī koshish yih hai ki wuhī kuchh karen jo na sirf K̄hudāwand kī nazar meñ durust hai balki insān kī nazar meñ bhī.

²² Un ke sāth ham ne ek aur bhāī ko bhī bhej diyā jis kī sargarmī ham ne kāī mauqon par parkhī hai. Ab wuh mazīd sargarm ho gayā hai, kyonki wuh āp par baṛā etamād kartā hai. ²³ Jahāñ tak Titus kā tālluq hai, wuh merā sāthī aur hamk̄hidmat hai. Aur jo bhāī us ke sāth haiñ unheñ jamātoñ ne bhejā hai. Wuh Masīh ke lie izzat kā bāis haiñ. ²⁴ Un par apnī muhabbat kā izhār karke yih zāhir karen ki ham āp par kyon fakh̄r karte haiñ. Phir yih bāt K̄hudā kī dīgar jamātoñ ko bhī nazar āegī.

9

Muqaddasīn kī Madad

¹ Asal meñ is kī zarūrat nahīñ ki main āp ko us kām ke bāre meñ likhūñ jo hamēñ Yahūdiyā ke muqaddasīn kī k̄hidmat meñ karnā hai. ² Kyonki main āp kī garmjoshī jāntā hūñ, aur main Makiduniyā ke imāndāroñ ke sāmne āp par fakh̄r kartā rahā hūñ ki “Akhayā ke log pichhle sāl se dene ke lie taiyār the.” Yoñ āp kī sargarmī ne zyādātar logoñ ko k̄hud dene ke lie ubhārā. ³ Ab main ne in bhāiyon ko bhej diyā hai tāki hamārā āp par fakh̄r bebuniyād na nikle balki jis tarah main ne kahā thā āp taiyār raheñ. ⁴ Aisā na ho ki jab main Makiduniyā ke kuchh bhāiyon ko sāth le kar āp ke pās pahunchūngā to āp taiyār na hūñ. Us waqt main, balki āp bhī sharmindā hoñge ki main ne āp par itnā etamād kiyā hai. ⁵ Is lie main ne is bāt par zor denā zarūrī samjhā ki bhāī pahle hī āp ke pās ā kar us hadiye kā intazām karen jis kā wādā āp ne kiyā hai. Kyonki main chāhtā hūñ ki mere āne tak yih hadiyā jamā kiyā gayā ho aur aisā na lage jaisā ise mushkil se āp se nikālñā parā. Is ke bajāe āp kī sak̄hāwat zāhir ho jāe.

⁶ Yād rahe ki jo shakhs bij ko bachā bachā kar botā hai us kī fasal bhī utnī kam hogī. Lekin jo bahut bij botā hai us kī fasal bhī bahut zyādā hogī. ⁷ Har ek utnā de jitnā dene ke lie us ne pahle apne dīl meñ ṭaharā liyā hai. Wuh is meñ taklīf yā majbūrī mahsūs na kare, kyonki Allāh us se muhabbat rakhtā hai jo k̄hushī se detā hai. ⁸ Aur Allāh is qābil hai ki āp ko āp kī zarūriyāt se kahīñ zyādā de. Phir āp ke pās har waqt aur har lihāz se kāfī hogā balki itnā zyādā ki āp har qism kā nek kām kar sakeñge. ⁹ Chunāñche kalām-e-muqaddas meñ yih bhī likhā hai, “Us ne faiyāzī se zarūratmāndoñ meñ k̄hairāt bikher dī, us kī rāstbāzī hameshā tak qāym rahegī.” ¹⁰ K̄hudā hī bij bone wāle ko bij muhaiyā kartā aur use khāne ke lie roṭī detā hai. Aur wuh āp ko bhī bij de kar us meñ izāfā karegā aur āp kī rāstbāzī kī fasal ugne degā. ¹¹ Hāñ, wuh āp ko har lihāz se daulatmand banā degā aur āp har mauqe par faiyāzī se de sakeñge. Chunāñche jab ham āp kā hadiyā un ke pās le jāenge jo zarūratmand haiñ to wuh K̄hudā kā shukr karenge. ¹² Yoñ āp na sirf muqaddasīn kī zarūriyāt pūrī karenge balki wuh āp kī is k̄hidmat se itne muta'assir ho jāenge ki wuh baṛe josh se K̄hudā kā bhī shukriyā adā karenge. ¹³ Āp kī k̄hidmat ke natije meñ wuh Allāh ko jalāl deñge. Kyonki āp kī un par aur tamām imāndāroñ par sak̄hāwat kā izhār sābit karegā ki āp Masīh kī k̄hushk̄habrī na sirf taslīm karte haiñ balki us ke tābe bhī rahte haiñ. ¹⁴ Aur jab wuh āp ke lie duā karenge to āp ke ārzūmand raheñge,

is lie ki Allāh ne āp ko kitnā barā fazl de diyā hai. ¹⁵ Allāh kā us kī nāqābil-e-bayān baḡhshish ke lie shukr ho!

10

Paulus Apnī Ḳhidmat kā Difā Kartā Hai

¹ Maiñ āp se apīl kartā hūñ, maiñ Paulus jis ke bāre meñ kahā jātā hai ki maiñ āp ke rūbarū ājiz hotā hūñ aur sirf āp se dūr ho kar diler hotā hūñ. Masīh kī halīmī aur narmī ke nām meñ ² maiñ āp se minnat kartā hūñ ki mujhe āp ke pās ā kar itnī dilerī se un logoñ se nipaṭnā na paṛe jo samajhte haiñ ki hamārā chāl-chalan duniyāwī hai. Kyoñki filhāl aisā lagatā hai ki is kī zarūrat hogī. ³ Beshak ham insān hī haiñ, lekin ham duniyā kī tarah jang nahīñ larṛte. ⁴ Aur jo hathiyār ham is jang meñ istemāl karte haiñ wuh is duniyā ke nahīñ haiñ, balki unheñ Allāh kī taraf se qile ḡhā dene kī quwwat hāsil hai. In se ham ḡhalat ḡhayālāt ke ḡhāñche ⁵ aur har ūñchī chīz ḡhā dete haiñ jo Allāh ke ilm-o-irfān ke ḡhilāf ḡharī ho jātī hai. Aur ham har ḡhayāl ko qaid karke Masīh ke tābe kar dete haiñ. ⁶ Hāñ, āp ke pūre taur par tābe ho jāne par ham har nāfarmānī kī sazā dene ke lie taiyār hoñge.

⁷ Āp sirf zāhirī bātoñ par ḡhaur kar rahe haiñ. Agar kisī ko is bāt kā etamād ho ki wuh Masīh kā hai to wuh is kā bhī ḡhayāl kare ki ham bhī usī kī tarah Masīh ke haiñ. ⁸ Kyoñki agar maiñ us iḡhtiyār par mazīd faḡhr bhī karūñ jo Ḳhudāwand ne hameñ diyā hai to bhī maiñ sharmindā nahīñ hūñgā. ḡhaur karen ki us ne hameñ āp ko ḡhā dene kā nahīñ balki āp kī ruhānī tāmīr karne kā iḡhtiyār diyā hai. ⁹ Maiñ nahīñ chāhtā ki aisā lage jaise maiñ āp ko apne ḡhatoñ se ḡarāne kī koshish kar rahā hūñ. ¹⁰ Kyoñki bāz kahte haiñ, “Paulus ke ḡhat zordār aur zabardast haiñ, lekin jab wuh ḡhud hāzir hotā hai to wuh kamzor aur us ke bolne kā tarz hiḡāratāmez hai.” ¹¹ Aise log is bāt kā ḡhayāl karen ki jo bāteñ ham āp se dūr hote hue apne ḡhatoñ meñ pesh karte haiñ unhīñ bātoñ par ham amal karenge jab āp ke pās āenge.

¹² Ham to apne āp ko un meñ shumār nahīñ karte jo apnī tārif karke apnī sifārish karte rahte haiñ, na apnā un ke sāth muwāzanā karte haiñ. Wuh kitne besamajh haiñ jab wuh apne āp ko meyār banā kar usī par apne āp ko jāñchte haiñ aur apnā muwāzanā apne āp se karte haiñ. ¹³ Lekin ham munāsib had se zyādā faḡhr nahīñ karenge balki sirf us had tak jo Allāh ne hamāre lie muḡarrar kiyā hai. Aur āp bhī is had ke andar ā jāte haiñ. ¹⁴ Is meñ ham munāsib had se zyādā faḡhr nahīñ kar rahe, kyoñki ham to Masīh kī ḡhushḡhabrī le kar āp tak pahūñch gae haiñ. Agar aisā na hotā to phir aur bāt hotī. ¹⁵ Ham aise kām par faḡhr nahīñ karte jo dūsroñ kī mehnat se saranjām diyā gayā hai. Is meñ bhī ham munāsib haddoñ ke andar rahte haiñ, balki ham yih ummīd rakhte haiñ ki āp kā imān barḡ jāe aur yoñ hamārī qadar-o-qīmat bhī Allāh kī muḡarrarā had tak barḡ jāe. Ḳhudā kare ki āp meñ hamārā yih kām itnā barḡ jāe ¹⁶ ki ham Allāh kī ḡhushḡhabrī āp se āge jā kar bhī sunā sakeñ. Kyoñki ham us kām par faḡhr nahīñ karnā chāhte jise dūsre kar chuke haiñ.

¹⁷ Kalām-e-muḡaddas meñ likhā hai, “Faḡhr karne wālā Ḳhudāwand hī par faḡhr kare.” ¹⁸ Jab log apnī tārif karke apnī sifārish karte haiñ to is meñ kyā hai! Is se wuh sahīh sābit nahīñ hote, balki aham bāt yih hai ki Ḳhudāwand hī is kī tasdīq kare.

11

Paulus aur Jhūṭe Rasūl

¹ Ḳhudā kare ki jab maiñ apnī hamāqat kā kuchh izhār kartā hūñ to āp mujhe bardāsht karen. Hāñ, zarūr mujhe bardāsht karen, ² kyoñki maiñ āp ke lie Allāh kī-sī ḡhairat rakhtā hūñ. Maiñ ne āp kā rishtā ek hī mard ke sāth bāndhā, aur maiñ āp ko pākdāman kuñwārī kī haisiyat se us mard Masīh ke huzūr pesh karnā chāhtā

thā. ³ Lekin afsos, mujhe dar hai ki āp Hawwā kī tarah gunāh meñ gir jāenge, ki jis tarah sānp ne apnī chālākī se Hawwā ko dhokā diyā usī tarah āp kī soch bhī bigar jāegī aur wuh khulūsdilī aur pāk lagan khatm ho jāegī jo āp Masīh ke lie mahsūs karte haiñ. ⁴ Kyoñki āp khushī se har ek ko bardāst karte haiñ jo āp ke pās ā kar ek farq qism kā Isā pesh kartā hai, ek aisā Isā jo ham ne āp ko pesh nahīñ kiyā thā. Aur āp ek aisī rūh aur aisī “Khushkhabrī” qabūl karte haiñ jo us Rūh aur khushkhabrī se bilkul farq hai jo āp ko ham se milī thī.

⁵ Merā nahīñ khayāl ki main in nām-nihād ‘khās’ rasūlon kī nisbat kam hūñ. ⁶ Ho saktā hai ki main bolne meñ māhir nahīñ hūñ, lekin yih mere ilm ke bāre meñ nahīñ kahā jā saktā. Yih ham ne āp ko sāf sāf aur har lihāz se dikhāyā hai.

⁷ Main ne Allāh kī khushkhabrī sunāne ke lie āp se koī bhī muāwazā na liyā. Yon main ne apne āp ko nīchā kar diyā tāki āp ko sarfarāz kar diyā jāe. Kyā is meñ mujh se ghaltī huī? ⁸ Jab main āp kī khidmat kar rahā thā to mujhe Khudā kī dīgar jamāton se paise mil rahe the, yānī āp kī madad karne ke lie main unheñ lūṭ rahā thā. ⁹ Aur jab main āp ke pās thā aur zarūratmand thā to main kisī par bojh na banā, kyoñki jo bhāī Makiduniyā se āe unhoñ ne merī zarūriyāt pūrī kīñ. Māzī meñ main āp par bojh na banā aur āindā bhī nahīñ banūngā. ¹⁰ Masīh kī us sachchāī kī qasam jo mere andar hai, Akhayā ke pūre sūbe meñ koī mujhe is par fakhr karne se nahīñ rokegā. ¹¹ Main yih kyoñ kah rahā hūñ? Is lie ki main āp se muhabbat nahīñ rakhtā? Khudā hī jāntā hai ki main āp se muhabbat rakhtā hūñ.

¹² Aur jo kuchh main ab kar rahā hūñ wuhī kartā rahūngā, tāki main nām-nihād rasūlon ko wuh mauqā na dūñ jo wuh dhūnd rahe haiñ. Kyoñki yihī un kā maqsad hai ki wuh fakhr karke yih kah sakeñ ki wuh ham jaise haiñ. ¹³ Aise log to jhūṭe rasūl haiñ, dhokebāz mazdūr jinhoñ ne Masīh ke rasūlon kā rūp dhār liyā hai. ¹⁴ Aur kyā ajab, kyoñki Iblīs bhī nūr ke farishte kā rūp dhār kar ghūmtā-phirtā hai. ¹⁵ To phir yih barī bāt nahīñ ki us ke chele rāstbāzī ke khādim kā rūp dhār kar ghūmte-phirte haiñ. Un kā anjām un ke āmāl ke mutābiq hī hogā.

Rasūl Hone kī Wajah se Paulus kī Īzārasānī

¹⁶ Main dubārā kahtā hūñ ki koī mujhe ahmaq na samjhe. Lekin agar āp yih socheñ bhī to kam az kam mujhe ahmaq kī haisiyat se qabūl karen tāki main bhī thorā-bahut apne āp par fakhr karūñ. ¹⁷ Asal meñ jo kuchh main ab bayān kar rahā hūñ wuh Khudāwand ko pasand nahīñ hai, balki main ahmaq kī tarah bāt kar rahā hūñ. ¹⁸ Lekin chūñki itne log jismānī taur par fakhr kar rahe haiñ is lie main bhī fakhr karūngā. ¹⁹ Beshak āp khud itne dānishmand haiñ ki āp ahmaqon ko khushī se bardāst karte haiñ. ²⁰ Hāñ, balki āp yih bhī bardāst karte haiñ jab log āp ko ghulām banāte, āp ko lūṭte, āp se ghalat fāydā uthāte, nakhre karte aur āp ko thappaṛ mārte haiñ. ²¹ Yih kah kar mujhe sharm ātī hai ki ham itne kamzor the ki ham aisā na kar sake.

Lekin agar koī kisī bāt par fakhr karne kī jurrat kare (main ahmaq kī-sī bāt kar rahā hūñ) to main bhī utnī hī jurrat karūngā. ²² Kyā wuh Ibrānī haiñ? Main bhī hūñ. Kyā wuh Isrāīlī haiñ? Main bhī hūñ. Kyā wuh Ibrāhīm kī aulād haiñ? Main bhī hūñ. ²³ Kyā wuh Masīh ke khādim haiñ? (Ab to main goyā bekhud ho gayā hūñ ki is tarah kī bāteñ kar rahā hūñ!) Main un se zyādā Masīh kī khidmat kartā hūñ. Main ne un se kahīñ zyādā mehnat-mashaqqat kī, zyādā dafā jel meñ rahā, mere zyādā sakhtī se koṛe lagāe gae aur main bār bār marne ke khatron meñ rahā hūñ. ²⁴ Mujhe Yahūdion se pāñch dafā 39 koṛon kī sazā milī hai. ²⁵ Tīn dafā Romion ne mujhe lāṭhī se mārā. Ek bār mujhe sangsār kiyā gayā. Jab main samundar meñ safr kar rahā thā to tīn martabā merā jahāz tabāh huā. Hāñ, ek dafā mujhe jahāz ke tabāh hone par ek pūrī rāt aur din samundar meñ guzārnā paṛā. ²⁶ Mere beshumār safron

ke daurān mujhe kā tarah ke khatron kā sāmna karnā parā, dariyāon aur dākuon kā khatrā, apne hamwatanon aur Ghairyahūdiyon ke hamlon kā khatrā. Jahān bhī main gayā hūn wahān yih khatre maujūd rahe, khāh main shahr meñ thā, khāh ghairābād ilāqe meñ yā samundar meñ. Jhūṭe bhāiyon kī taraf se bhī khatre rahe haiñ. ²⁷ Main ne jānfishānī se sakht mehnat-mashaqqat kī hai aur kāi rāt jāgtā rahā hūn, main bhūkā aur pyāsā rahā hūn, main ne bahut roze rakhe haiñ. Mujhe sardi aur nangepan kā tajrabā huā hai. ²⁸ Aur yih un fikron ke alāwā hai jo main Khudā kī tamām jamāton ke lie mahsūs kartā hūn aur jo mujhe dabātī rahtī haiñ. ²⁹ Jab koī kamzor hai to main apne āp ko bhī kamzor mahsūs kartā hūn. Jab kisī ko ghalat rāh par lāyā jātā hai to main us ke lie shadīd ranjish mahsūs kartā hūn.

³⁰ Agar mujhe fakhr karnā pare to main un chizon par fakhr karūnga jo merī kamzor hālat zāhir kartī haiñ. ³¹ Hamārā Khudā aur Khudāwand Isā kā Bāp (us kī hamd-o-sanā abad tak ho) jāntā hai ki main jhūṭ nahīn bol rahā. ³² Jab main Damishq Shahr meñ thā to bādshāh Aritās ke gawarnar ne shahr ke tamām darwāzon par apne pahredār muqarrar kie tāki wuh mujhe giriftār karen. ³³ Lekin shahr kī fasl meñ ek darīchā thā, aur mujhe ek tokre meñ rakh kar wahān se utārā gayā. Yon main us ke hāthon se bach niklā.

12

Paulus par Kāi Bāton kā Inkishāf

¹ Lāzim hai ki main kuchh aur fakhr karūn. Agarche is kā koī faydā nahīn, lekin ab main un royāon aur inkishāfāt kā zikr karūnga jo Khudāwand ne mujh par zāhir kie. ² Main Masīh meñ ek ādmī ko jāntā hūn jise chaudah sāl hue chhīn kar tīsre āsmān tak pahuñchāyā gayā. Mujhe nahīn patā ki use yih tajrabā jism meñ yā is ke bāhar huā. Khudā jāntā hai. ³ Hān, Khudā hī jāntā hai ki wuh jism meñ thā yā nahīn. Lekin yih main jāntā hūn ⁴ ki use chhīn kar firdaus meñ lāyā gayā jahān us ne nāqābil-e-bayān bāteñ sunīn, aisī bāteñ jin kā zikr karnā insān ke lie rawā nahīn. ⁵ Is qism ke ādmī par main fakhr karūnga, lekin apne āp par nahīn. Main sirf un bāton par fakhr karūnga jo merī kamzor hālat ko zāhir kartī haiñ. ⁶ Agar main fakhr karnā chāhtā to is meñ ahmaq na hotā, kyonki main haqīqat bayān kartā. Lekin main yih nahīn karūnga, kyonki main chāhtā hūn ki sab kī mere bāre meñ rāy sirf us par munhasir ho jo main kartā yā bayān kartā hūn. Koī mujhe is se zyādā na samjhe.

⁷ Lekin mujhe in ālā inkishāfāt kī wajah se ek kāntā chubho diyā gayā, ek taklīfdeh chīz jo mere jism meñ dhañsī rahtī hai tāki main phūl na jāūn. Iblīs kā yih paighambar mere mukke mārta rahtā hai tāki main maḡhrūr na ho jāūn. ⁸ Tīn bār main ne Khudāwand se iltijā kī ki wuh ise mujh se dūr kare. ⁹ Lekin us ne mujhe yihī jawāb diyā, “Merā fazl tere lie kāfī hai, kyonki merī qudrat kā pūrā izhār terī kamzor hālat hī meñ hotā hai.” Is lie main mazīd khushī se apnī kamzoriyon par fakhr karūnga tāki Masīh kī qudrat mujh par thahrī rahe. ¹⁰ Yihī wajah hai ki main Masīh kī khātir kamzoriyon, gāliyon, majbūriyon, izārasāniyon aur pareshāniyon meñ khush hūn, kyonki jab main kamzor hotā hūn tab hī main tāqatwar hotā hūn.

Paulus kī Kurinthyon ke lie Fikr

¹¹ Main bewuqūf ban gayā hūn, lekin āp ne mujhe majbūr kar diyā hai. Chāhie thā ki āp hī dūson ke sāmne mere haq meñ bāt karte. Kyonki beshak main kuchh bhī nahīn hūn, lekin in nām-nihād khās rasūlon ke muqābale meñ main kisī bhī lihāz se kam nahīn hūn. ¹² Jo muta'addid ilāhī nishān, mojize aur zabardast kām mere wasīle se hue wuh sābit karte haiñ ki main rasūl hūn. Hān, wuh baṛī sābitqadmī se āp ke darmiyān kie gae. ¹³ Jo khidmat main ne āp ke darmiyān kī, kyā wuh Khudā

kī dīgar jamātoñ meñ merī k̄hidmat kī nisbat kam thī? Hargiz nahīn! Is meñ farq sirf yih thā ki main āp ke lie mālī bojh na banā. Mujhe muāf karen agar mujh se is meñ ghaltī huī hai.

¹⁴ Ab main tīsri bār āp ke pās āne ke lie taiyār hūn. Is martabā bhī main āp ke lie bojh kā bāis nahīn banūngā, kyonki main āp kā māl nahīn balki āp hī ko chāhtā hūn. Ākhir bachchoñ ko mān-bāp kī madad ke lie māl jamā nahīn karnā chāhie balki mān-bāp ko bachchoñ ke lie. ¹⁵ Main to barī khushī se āp ke lie har kharchā uṭhā lūngā balki apne āp ko bhī kharch kar dūngā. Kyā āp mujhe kam pyār karenge agar main āp se zyādā muhabbat rakhūn?

¹⁶ Thik hai, main āp ke lie bojh na banā. Lekin bāz sochte haiñ ki main chālāk hūn aur āp ko dhoke se apne jāl meñ phaṁsā liyā. ¹⁷ Kis tarah? Jin logoñ ko main ne āp ke pās bhejā kyā main ne un meñ se kisī ke zariye āp se ghalat fāydā uṭhāyā? ¹⁸ Main ne Titus kī hauslā-afzāi kī ki wuh āp ke pās jāe aur dūsre bhāi ko bhī sāth bhej diyā. Kyā Titus ne āp se ghalat fāydā uṭhāyā? Hargiz nahīn! Kyonki ham donoñ ek hī rūh meñ ek hī rāh par chalte haiñ.

¹⁹ Āp kāfī der se soch rahe hoñge ki ham āp ke sāmne apnā difā kar rahe haiñ. Lekin aisā nahīn hai balki ham Masīh meñ hote hue Allāh ke huzūr hī yih kuchh bayān kar rahe haiñ. Aur mere azīzo, jo kuchh bhī ham karte haiñ ham āp kī tāmīr karne ke lie karte haiñ. ²⁰ Mujhe ḍar hai ki jab main āūngā to na āp kī hālat mujhe pasand āegī, na merī hālat āp ko. Mujhe ḍar hai ki āp meñ jhagarā, hasad, ghussā, k̄hudgharzi, buhtān, gapbāzi, ghurūr aur betartībī pāī jāegī. ²¹ Hāñ, mujhe ḍar hai ki aglī dafā jab āūngā to Allāh mujhe āp ke sāmne nīchā dikhāegā, aur main un bahutoñ ke lie gham khāūngā jinhoñ ne mazī meñ gunāh karke ab tak apnī nāpākī, zinākārī aur aiyāshī se taubā nahīn kī.

13

Ākhirī Tambīh aur Salām

¹ Ab main tīsri dafā āp ke pās ā rahā hūn. Kalām-e-muqaddas ke mutābiq lāzim hai ki har ilzām kī tasdiq do yā tīn gawāhoñ se kī jāe. ² Jab main dūsri dafā āp ke pās āyā thā to main ne pahle se āp ko āgāh kiya thā. Ab main āp se dūr yih bāt dubārā kahtā hūn ki jab main wāpas āūngā to na wuh bacheñge jinhoñ ne pahle gunāh kiya thā na dīgar log. ³ Jo bhī sabūt āp māng rahe haiñ ki Masīh mere zariye boltā hai wuh main āp ko dūngā. Āp ke sāth sulūk meñ Masīh kamzor nahīn hai. Nahīn, wuh āp ke darmiyān hī apnī quwwat kā izhār kartā hai. ⁴ Kyonki agarche use kamzor hālat meñ maslūb kiya gayā, lekin ab wuh Allāh kī qudrat se zindā hai. Isī tarah ham bhī us meñ kamzor haiñ, lekin Allāh kī qudrat se ham āp kī k̄hidmat karte waqt us ke sāth zindā haiñ.

⁵ Apne āp ko jāñch kar mālūm karen ki kyā āp kā Imān qāym hai? Khud apne āp ko parkhen. Kyā āp nahīn jānte ki Isā Masīh āp meñ hai? Agar nahīn to is kā matlab hotā ki āp kā imān nāmaqbūl sābit hotā. ⁶ Lekin mujhe ummīd hai ki āp itnā pahchān leñge ki jahāñ tak hamārā tālluq hai ham nāmaqbūl sābit nahīn hue haiñ. ⁷ Ham Allāh se duā karte haiñ ki āp se koī ghaltī na ho jāe. Bāt yih nahīn ki logoñ ke sāmne ham saḥīh nikleñ balki yih ki āp saḥīh kām karen, chāhe log hameñ khud nākām kyon na qarār den. ⁸ Kyonki ham haqīqat ke k̄hilāf khare nahīn ho sakte balki sirf us ke haq meñ. ⁹ Ham khush haiñ jab āp tāqatwar haiñ go ham khud kamzor haiñ. Aur hamārī duā yih hai ki āp kāmīl ho jāeñ. ¹⁰ Yihī wajah hai ki main āp se dūr rah kar likhtā hūn. Phir jab main āūngā to mujhe apnā ikhtiyār istemāl karke āp par sakhtī nahīn karnī paregī. Kyonki Khudāwand ne mujhe yih ikhtiyār āp ko dhā dene ke lie nahīn balki āp ko tāmīr karne ke lie diya hai.

¹¹ Bhāiyo, ākhir meñ main āp ko salām kahtā hūñ. Sudhar jāeñ, ek dūsre kī haoslā-afzāi kareñ, ek hī soch rakheñ aur sulah-salāmatī ke sāth zindagī guzāreñ. Phir muhabbat aur salāmatī kā Ḳhudā āp ke sāth hogā.

¹² Ek dūsre ko muqaddas bosā denā. Tamām muqaddasīn āp ko salām kahte haiñ.

¹⁴ Ḳhudāwand Īsā Masīh kā fazl, Allāh kī muhabbat aur Rūhul-quds kī rifāqat āp sab ke sāth hotī rahe.

Galatiyoñ

¹ Yih khat Paulus rasūl kī taraf se hai. Mujhe na kisī guroh ne muqarrar kiyā na kisī shaḡhs ne balki Īsā Masīh aur Ḳhudā Bāp ne jis ne use murdoñ meñ se zindā kar diyā. ² Tamām bhāi bhī jo mere sāth haiñ Galatiyā kī jamātoñ ko salām kahte haiñ.

³ Ḳhudā hamārā Bāp aur Ḳhudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

⁴ Masīh wuhī hai jis ne apne āp ko hamāre gunāhoñ kī ḡhātir qurbān kar diyā aur yoñ hameñ is maujūdā sharīr jahān se bachā liyā hai, kyonki yih Allāh hamāre Bāp kī marzī thī. ⁵ Usī kā jalāl abad tak hotā rahe! Āmīn.

Ek hī Ḳhushḡhabrī

⁶ Maiñ hairān hūñ! Āp itnī jaldī se use tark kar rahe haiñ jis ne Masīh ke fazl se āp ko bulāyā. Aur ab āp ek farq qism kī “Ḳhushḡhabrī” ke pīchhe lag gae haiñ. ⁷ Asal meñ yih Allāh kī ḡhushḡhabrī hai nahīñ. Bas kuchh log āp ko uljhan meñ dāl kar Masīh kī ḡhushḡhabrī meñ tabdīlī lānā chāhte haiñ. ⁸ Ham ne to aslī ḡhushḡhabrī sunāi aur jo is se farq paighām sunātā hai us par lānat, ḡhāh ham ḡhud aisā karen ḡhāh āsmān se koī farishtā utar kar yih ḡhalat paighām sunāe. ⁹ Ham yih pahle bayān kar chuke haiñ aur ab maiñ dubārā kahtā hūñ ki agar koī āp ko aisī “Ḳhushḡhabrī” sunāe jo us se farq hai jise āp ne qabūl kiyā hai to us par lānat!

¹⁰ Kyā maiñ is meñ yih koshish kar rahā hūñ ki log mujhe qabūl karen? Hargiz nahīñ! Maiñ chāhtā hūñ ki Allāh mujhe qabūl kare. Kyā merī koshish yih hai ki maiñ logoñ ko pasand āūñ? Agar maiñ ab tak aisā kartā to Masīh kā ḡhādīm na hotā.

Paulus Kis Tarah Rasūl Ban Gayā

¹¹ Bhāiyo, maiñ chāhtā hūñ ki āp jān leñ ki jo ḡhushḡhabrī maiñ ne sunāi wuh insān kī taraf se nahīñ hai. ¹² Na mujhe yih paighām kisī insān se milā, na yih mujhe kisī ne sikhāyā hai balki Īsā Masīh ne ḡhud mujh par yih paighām zāhir kiyā.

¹³ Āp ne to ḡhud sun liyā hai ki maiñ us waqt kis tarah zindagī guzartā thā jab Yahūdī mazhab kā pairokār thā. Us waqt maiñ ne kitne josh aur shiddat se Allāh kī jamāt ko izā pahuñchāi. Merī pūrī koshish yih thī ki yih jamāt khatm ho jāe.

¹⁴ Yahūdī mazhab ke lihāz se maiñ aksar dīgar hamumr Yahūdiyoñ par sabqat le gayā thā. Hāñ, maiñ apne bāpdādā kī riwāyatoñ kī pairawī meñ had se zyādā sargarm thā.

¹⁵ Lekin Allāh ne apne fazl se mujhe paidā hone se peshtar hī chun kar apnī ḡhidmat karne ke lie bulāyā. Aur jab us ne apnī marzī se ¹⁶ apne Farzand ko mujh par zāhir kiyā tāki maiñ us ke bāre meñ ḡhairyahūdiyoñ ko ḡhushḡhabrī sunāūñ to maiñ ne kisī bhī shaḡhs se mashwarā na liyā. ¹⁷ Us waqt maiñ Yarūshalam bhī na gayā tāki un se milūñ jo mujh se pahle rasūl the balki maiñ sīdhā Arab chalā gayā aur bād meñ Damishq wāpas āyā. ¹⁸ Is ke tīn sāl bād hī maiñ Patras se shanāsā hone ke lie Yarūshalam gayā. Wahāñ maiñ pandrah dīn us ke sāth rahā. ¹⁹ Is ke alāwā maiñ ne sirf Ḳhudāwand ke bhāi Yāqūb ko dekhā, kisī aur rasūl ko nahīñ.

²⁰ Jo kuchh maiñ likh rahā hūñ Allāh gawāh hai ki wuh sahīh hai. Maiñ jhūṭ nahīñ bol rahā.

²¹ Bād meñ maiñ Mulk-e-Shām aur Kilikiyā chalā gayā. ²² Us waqt sūbā Yahūdiyā meñ Masīh kī jamāteñ mujhe nahīñ jāntī thīñ. ²³ Un tak sirf yih ḡhabar pahuñchī thī ki jo ādmī pahle hameñ izā pahuñchā rahā thā wuh ab ḡhud us imān kī ḡhushḡhabrī sunātā hai jise wuh pahle khatm karnā chāhtā thā. ²⁴ Yih sun kar unhoñ ne merī wajah se Allāh kī tamjīd kī.

2

Paulus aur Dīgar Rasūl

¹ Chaudah sāl ke bād main dubārā Yarūshalam gayā. Is dafā Barnabās sāth thā. Main Titus ko bhī sāth le kar gayā. ² Main ek mukāshafe kī wajah se gayā jo Allāh ne mujh par zāhir kiyā thā. Merī alahdagī mein un ke sāth mīting huī jo asar-o-rasūkh rakhte haiṅ. Is mein main ne unheṅ wuh khushkhabrī pesh kī jo main Ġhairyahūdīyon ko sunātā hūṅ. Main nahīn chāhtā thā ki jo daur main daur rahā hūṅ yā māzī mein daurā thā wuh ākhirkār befāydaṅ nikle. ³ Us waqt wuh yahān tak mere haq mein the ki unhoṅ ne Titus ko bhī apnā khatnā karwāne par majbūr nahīn kiyā, agarche wuh Ġhairyahūdī hai. ⁴ Aur chand yihī chāhte the. Lekin yih jhūṭe bhāī the jo chupke se andar ghus āe the tāki jāsūs ban kar hamārī us āzādī ke bāre mein mālumāt hāsīl kar leṅ jo hamēn Masīh mein milī hai. Yih hamēn ghulām banānā chāhte the, ⁵ lekin ham ne lamhā-bhar un kī bāt na mānī aur na un ke tābe hue tāki Allāh kī khushkhabrī kī sachchāī āp ke darmiyān qāym rahe.

⁶ Aur jo rāhnumā samjhe jāte the unhoṅ ne merī bāt mein koī izāfā na kiyā. (Asl mein mujhe koī parwā nahīn ki un kā asar-o-rasūkh thā ki nahīn. Allāh to insān kī zāhirī hālat kā lihāz nahīn kartā.) ⁷ Baharhāl unhoṅ ne dekhā ki Allāh ne mujhe Ġhairyahūdīyon ko Masīh kī khushkhabrī sunāne kī zimmedārī dī thī, bilkul usī tarah jis tarah us ne Patras ko Yahūdīyon ko yih paighām sunāne kī zimmedārī dī thī. ⁸ Kyōṅki jo kām Allāh Yahūdīyon ke rasūl Patras kī khidmat ke wasīle se kar rahā thā wuhī kām wuh mere wasīle se bhī kar rahā thā, jo Ġhairyahūdīyon kā rasūl hūṅ. ⁹ Yāqūb, Patras aur Yūhannā ko jamāt ke satūn mānā jāta thā. Jab unhoṅ ne jān liyā ki Allāh ne is nāte se mujhe khās fazl diyā hai to unhoṅ ne mujh se aur Barnabās se dahnā hāth milā kar is kā izhār kiyā ki wuh hamāre sāth haiṅ. Yōṅ ham muttafiq hue ki Barnabās aur main Ġhairyahūdīyon mein khidmat karenge aur wuh Yahūdīyon mein. ¹⁰ Unhoṅ ne sirf ek bāt par zor diyā ki ham zarūratmandon ko yād rakheṅ, wuhī bāt jise main hameshā karne ke lie koshān rahā hūṅ.

Antākiyā mein Paulus Patras ko Malāmat Kartā Hai

¹¹ Lekin jab Patras Antākiyā Shahr āyā to main ne rūbarū us kī muḥhālafat kī, kyōṅki wuh apne rawaiye ke sabab se mujrim ṭaharā. ¹² Jab wuh āyā to pahle wuh Ġhairyahūdī imāndaron ke sāth khānā khātā rahā. Lekin phir Yāqūb ke kuchh azīz āe. Usī waqt Patras pīchhe haṭ kar Ġhairyahūdīyon se alag huā, kyōṅki wuh un se ḍartā thā jo Ġhairyahūdīyon kā khatnā karwāne ke haq mein the. ¹³ Bāqī Yahūdī bhī is riyākārī mein shāmil hue, yahān tak ki Barnabās ko bhī un kī riyākārī se bahkāyā gayā. ¹⁴ Jab main ne dekhā ki wuh us sīdhī rāh par nahīn chal rahe haiṅ jo Allāh kī khushkhabrī kī sachchāī par mabnī hai to main ne sab ke sāmne Patras se kahā, “Āp Yahūdī haiṅ. Lekin āp Ġhairyahūdī kī tarah zindagī guzār rahe haiṅ, Yahūdī kī tarah nahīn. To phir yih kaisī bāt hai ki āp Ġhairyahūdīyon ko Yahūdī riwāyāt kī pairawī karne par majbūr kar rahe haiṅ?”

Sab Imān se Najāt Pāte Haiṅ

¹⁵ Beshak ham paidāishī Yahūdī haiṅ aur ‘Ġhairyahūdī gunāhgār’ nahīn haiṅ. ¹⁶ Lekin ham jānte haiṅ ki insān ko shariāt kī pairawī karne se rāstbāz nahīn ṭaharāyā jāta balki Īsā Masīh par imān lāne se. Ham bhī Masīh Īsā par imān lāe haiṅ tāki hamēn rāstbāz qarār diyā jāe, shariāt kī pairawī karne se nahīn balki Masīh par imān lāne se. Kyōṅki shariāt kī pairawī karne se kisī ko bhī rāstbāz qarār nahīn diyā jāegā. ¹⁷ Lekin agar Masīh mein rāstbāz ṭaharne kī koshish karte karte ham khud gunāhgār sābit ho jāeṅ to kyā is kā matlab yih hai ki Masīh gunāh kā

khādim hai? Hargiz nahīn! ¹⁸ Agar main shari'at ke us nizām ko dubārā tāmīr karūn jo main ne dhā diyā to phir main zāhir kartā hūn ki main mujrim hūn. ¹⁹ Kyonki jahān tak shari'at kā tālluq hai main murdā hūn. Mujhe shari'at hī se mārā gayā hai tāki Allāh ke lie jī sakūn. Mujhe Masīh ke sāth maslūb kiyā gayā ²⁰ aur yon main khud zindā na rahā balki Masīh mujh mein zindā hai. Ab jo zindagī main is jism mein guzārtā hūn wuh Allāh ke Farzand par imān lāne se guzārtā hūn. Usī ne mujh se muhabbat rakh kar mere lie apnī jān dī. ²¹ Main Allāh kā fazl radd karne se inkār kartā hūn. Kyonki agar kisī ko shari'at kī pairawī karne se rāstbāz ṭhahrāyā jā saktā to is kā matlab yih hotā ki Masīh kā marnā abas thā.

3

Shari'at yā Imān

¹ Nāsamajh Galatiyo! Kis ne āp par jādū kar diyā? Āp kī ānkhon ke sāmne hī Īsā Masīh aur us kī salībī maut ko sāf sāf pesh kiyā gayā. ² Mujhe ek bāt batāen, kyā āp ko shari'at kī pairawī karne se Rūhul-quds milā? Hargiz nahīn! Wuh āp ko us waqt milā jab āp Masīh ke bāre mein paighām sun kar us par imān lāe. ³ Kyā āp itne besamajh haiñ? Āp kī ruhānī zindagī Rūhul-quds ke wasīle se shurū huī. To ab āp yih kām apnī insānī koshishon se kis tarah takmīl tak pahunchānā chāhte haiñ? ⁴ Āp ko kāi tarah ke tajrabe hāsil hue haiñ. Kyā yih sab befāyda the? Yaqīnan yih befāyda nahīn the. ⁵ Kyā Allāh is lie āp ko apnā Rūh detā aur āp ke darmiyān mojīze kartā hai ki āp shari'at kī pairawī karte haiñ? Hargiz nahīn, balki is lie ki āp Masīh ke bāre mein paighām sun kar imān lāe haiñ.

⁶ Ibrāhīm kī misāl len. Us ne Allāh par bharosā kiyā aur is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā. ⁷ To phir āp ko jān lenā chāhie ki Ibrāhīm kī haqīqī aulād wuh log haiñ jo imān rakhte haiñ. ⁸ Kalām-e-muqaddas ne is bāt kī peshgoī kī ki Allāh Ġhairyahūdiyon ko imān ke zariye rāstbāz qarār degā. Yon us ne Ibrāhīm ko yih khushkhabrī sunāi, “Tamām qaumeñ tujh se barkat pāengī.” ⁹ Ibrāhīm imān lāyā, is lie use barkat milī. Isī tarah sab ko imān lāne par Ibrāhīm kī-sī barkat miltī hai.

¹⁰ Lekin jo bhī is par takiyā karte haiñ ki hameñ shari'at kī pairawī karne se rāstbāz qarār diyā jāegā un par Allāh kī lānat hai. Kyonki kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Har ek par lānat jo Shari'at kī Kitāb kī tamām bāteñ qāym na rakhe, na in par amal kare.” ¹¹ Yih bāt to sāf hai ki Allāh kisī ko bhī shari'at kī pairawī karne kī binā par rāstbāz nahīn ṭhahrātā, kyonki kalām-e-muqaddas ke mutābiq rāstbāz imān hī se jītā rahegā. ¹² Imān kī yih rāh shari'at kī rāh se bilkul farq hai jo kahtī hai, “Jo yon karegā wuh jītā rahegā.”

¹³ Lekin Masīh ne hamārā fidyā de kar hameñ shari'at kī lānat se āzād kar diyā hai. Yih us ne is tarah kiyā ki wuh hamārī khātir khud lānat banā. Kyonki kalām-e-muqaddas mein likhā hai, “Jise bhī darakht se latkāyā gayā hai us par Allāh kī lānat hai.” ¹⁴ Is kā maqsad yih thā ki jo barkat Ibrāhīm ko hāsil huī wuh Masīh ke wasīle se Ġhairyahūdiyon ko bhī mile aur yon ham imān lā kar wādā kiyā huā Rūh pāen.

Shari'at aur Wādā

¹⁵ Bhāiyo, insānī zindagī kī ek misāl len. Jab do pārtiyāñ kisī muāmale mein muttāfiq ho kar muāhadā kartī haiñ to koī is muāhade ko mansūkh yā is mein izāfā nahīn kar saktā. ¹⁶ Ab ġhaur karen ki Allāh ne apne wāde Ibrāhīm aur us kī aulād se hī kie. Lekin jo lafz Ibrānī mein aulād ke lie istemāl huā hai is se murād bahut-se afrād nahīn balki ek fard hai aur wuh hai Masīh. ¹⁷ Kahne se murād yih hai ki Allāh ne Ibrāhīm se ahd bāndh kar use qāym rakhne kā wādā kiyā. Shari'at jo 430 sāl ke bād dī gāi is ahd ko radd karke Allāh kā wādā mansūkh nahīn kar saktī. ¹⁸ Kyonki agar Ibrāhīm kī mīrās shari'at kī pairawī karne se miltī to phir wuh Allāh ke wāde

par munhasir na hotī. Lekin aisā nahīn thā. Allāh ne ise apne wāde kī binā par Ibrāhīm ko de diyā.

¹⁹ To phir shariyat kā kyā maqsad thā? Use is lie wāde ke alāwā diyā gayā tāki logon ke gunāhon ko zāhir kare. Aur use us waqt tak qāym rahnā thā jab tak Ibrāhīm kī wuh aulād na ā jātī jis se wādā kiyā gayā thā. Allāh ne apnī shariyat farishton ke wasile se Mūsā ko de dī jo Allāh aur logon ke bīch meṅ darmiyānī rahā. ²⁰ Ab darmiyānī us waqt zarūrī hotā hai jab ek se zyādā pārtiyoṅ meṅ ittafāq karāne kī zarūrat hai. Lekin Allāh jo ek hī hai us ne darmiyānī istemāl na kiyā jab us ne Ibrāhīm se wādā kiyā.

Shariyat kā Maqsad

²¹ To kyā is kā matlab yih hai ki shariyat Allāh ke wādon ke khilāf hai? Hargiz nahīn! Agar insān ko aisī shariyat milī hotī jo zindagī dilā saktī to phir sab us kī pairawī karne se rāstbāz thaharte. ²² Lekin kalām-e-muqaddas farmātā hai ki pūrī duniyā gunāh ke qabze meṅ hai. Chunānche hamēṅ Allāh kā wādā sirf Īsā Masīh par imān lāne se hāsīl hotā hai.

²³ Is se pahle ki imān kī yih rāh dastyāb huī shariyat ne hamēṅ qaid karke mahfūz rakhā thā. Is qaid meṅ ham us waqt tak rahe jab tak imān kī rāh zāhir nahīn huī thī. ²⁴ Yoṅ shariyat ko hamārī tarbiyat karne kī zimmedārī dī gāī. Use hamēṅ Masīh tak pahuñchānā thā tāki hamēṅ imān se rāstbāz qarār diyā jāe. ²⁵ Ab chūnki imān kī rāh ā gāī hai is lie ham shariyat kī tarbiyat ke taht nahīn rahe.

²⁶ Kyonki Masīh Īsā par imān lāne se āp sab Allāh ke farzand ban gae haiṅ. ²⁷ Āp meṅ se jitnon ko Masīh meṅ baptismā diyā gayā unhon ne Masīh ko pahan liyā. ²⁸ Ab na Yahūdī rahā na Ghairyahūdī, na ghulām rahā na āzād, na mard rahā na aurat. Masīh Īsā meṅ āp sab ke sab ek haiṅ. ²⁹ Shart yih hai ki āp Masīh ke hon. Tab āp Ibrāhīm kī aulād aur un chizon ke wāris haiṅ jin kā wādā Allāh ne kiyā hai.

4

¹ Dekheṅ, jo beṭā apne bāp kī milkiyat kā wāris hai wuh us waqt tak ghulāmon se farq nahīn jab tak wuh bāligh na ho, hālānki wuh pūrī milkiyat kā mālik hai. ² Bāp kī taraf se muqarrar kī huī umr tak dūsre us kī dekh-bhāl karte aur us kī milkiyat sanbhālte haiṅ. ³ Isī tarah ham bhī jab bachche the duniyā kī kuwwaton ke ghulām the. ⁴ Lekin jab muqarrarā waqt ā gayā to Allāh ne apne Farzand ko bhej diyā. Ek aurat se paidā ho kar wuh shariyat ke tābe huā ⁵ tāki fidyā de kar hamēṅ jo shariyat ke tābe the āzād kar de. Yoṅ hamēṅ Allāh ke farzand hone kā martabā milā hai.

⁶ Ab chūnki āp us ke farzand haiṅ is lie Allāh ne apne Farzand ke Rūh ko hamāre dilon meṅ bhej diyā, wuh Rūh jo “Abbā” yānī “Ai Bāp” kah kar pukārtā rahtā hai.

⁷ Gharz ab āp ghulām na rahe balki beṭe kī haisiyat rakhte haiṅ. Aur beṭā hone kā yih matlab hai ki Allāh ne āp ko wāris bhī banā diyā hai.

Paulus kī Galatiyoṅ ke lie Fikr

⁸ Māzī meṅ jab āp Allāh ko nahīn jānte the to āp un ke ghulām the jo haqīqat meṅ Khudā nahīn haiṅ. ⁹ Lekin ab āp Allāh ko jānte haiṅ, balki ab Allāh ne āp ko jān liyā hai. To phir āp muṅ kar in kamzor aur ghaṭiyā usulon kī taraf kyon wāpas jāne lage haiṅ? Kyā āp dubārā in kī ghulāmī meṅ ānā chāhte haiṅ? ¹⁰ Āp baṛī fikrmandī se khās din, māh, mausam aur sāl manāte haiṅ. ¹¹ Mujhe āp ke bāre meṅ ḍar hai, kahīn merī āp par mehnat-mashaqqat zāe na jāe.

¹² Bhāiyo, main āp se iltijā kartā hūn ki merī mānind ban jāeṅ, kyonki main to āp kī mānind ban gayā hūn. Āp ne mere sāth koī ghalat sulūk nahīn kiyā. ¹³ Āp ko mālūm hai ki jab main ne pahlī dafā āp ko Allāh kī khushkhabrī sunāī to is kī wajah mere jism kī kamzor hālat thī. ¹⁴ Lekin agarche merī yih hālat āp ke lie āzmāish kā

bāis thī to bhī āp ne mujhe haqīr na jānā, na mujhe nīch samjhā, balki āp ne mujhe yon̄ khushāmdid kahā jaisā ki main̄ Allāh kā koī farishtā yā Masīh Īsā khud hūn. ¹⁵ Us waqt āp itne khush the! Ab kyā huā hai? Main̄ gawāh hūn, us waqt agar āp ko mauqā miltā to āp apnī ānkheñ nikāl kar mujhe de dete. ¹⁶ To kyā ab main̄ āp ko haqīqat batāne kī wajah se āp kā dushman ban gayā hūn?

¹⁷ Wuh dūsre log āp kī dostī pāne kī pūrī jidd-o-jahd kar rahe haiñ, lekin un kī nīyat sāf nahīn hai. Bas wuh āp ko mujh se judā karnā chāhte haiñ tāki āp unhīn ke haq meñ jidd-o-jahd karte raheñ. ¹⁸ Jab log āp kī dostī pāne kī jidd-o-jahd karte haiñ to yih hai to thīk, lekin is kā maqsad achchhā honā chāhie. Hāñ, sahīh jidd-o-jahd har waqt achchhī hotī hai, na sirf is waqt jab main̄ āp ke darmiyān hūn. ¹⁹ Mere pyāre bachcho! Ab main̄ dubārā āp ko janm dene kā-sā dard mahsūs kar rahā hūn aur us waqt tak kartā rahūngā jab tak Masīh āp meñ sūrat na pakare. ²⁰ Kāsh main̄ us waqt āp ke pās hotā tāki farq andāz meñ āp se bāt kar saktā, kyon̄ki main̄ āp ke sabab se baṛī uljhan meñ hūn!

Hājirā aur Sārā kī Misāl

²¹ Āp jo shariāt ke tābe rahnā chāhte haiñ mujhe ek bāt batāeñ, kyā āp wuh bāt nahīn sunte jo shariāt kahtī hai? ²² Wuh kahtī hai ki Ibrāhīm ke do beṭe the. Ek laundī kā beṭā thā, ek āzād aurat kā. ²³ Laundī ke beṭe kī paidāish hasb-e-māmūl thī, lekin āzād aurat ke beṭe kī paidāish ghairmāmūlī thī, kyon̄ki us meñ Allāh kā wādā pūrā huā. ²⁴ Jab yih kināyatan samjhā jāe to yih do khawātīn Allāh ke do ahdon̄ kī numāindagī kartī haiñ. Pahlī khātūn Hājirā Sīnā Pahār par bandhe hue ahd kī numāindagī kartī hai, aur jo bachche us se paidā hote haiñ wuh ghulāmī ke lie muqarrar haiñ. ²⁵ Hājirā jo Arab meñ wāqe pahār Sīnā kī alāmat hai maujūdā shahr Yarūshalām se mutābiqat rakhtī hai. Wuh aur us ke tamām bachche ghulāmī meñ zindagī guzarte haiñ. ²⁶ Lekin āsmānī Yarūshalām āzād hai aur wuhī hamārī mān hai. ²⁷ Kyon̄ki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai,

“Khush ho jā, tū jo beaulād hai,
jo bachche ko janm hī nahīn de saktī.
Buland āwāz se shādiyānā bajā,
tū jise paidāish kā dard na huā.
Kyon̄ki ab tark kī huī aurat ke bachche
shādīshudā aurat ke bachchon̄ se zyādā haiñ.”

²⁸ Bhāiyo, āp Is'hāq kī tarah Allāh ke wāde ke farzand haiñ. ²⁹ Us waqt Ismāīl ne jo hasb-e-māmūl paidā huā thā Is'hāq ko satāyā jo Rūhul-quds kī qudrat se paidā huā thā. Āj bhī aisā hī hai. ³⁰ Lekin kalām-e-muqaddas meñ kyā farmāyā gayā hai? “Is laundī aur is ke beṭe ko ghar se nikāl deñ, kyon̄ki wuh āzād aurat ke beṭe ke sāth wirsā nahīn pāegā.” ³¹ Ġharz bhāiyo, ham laundī ke farzand nahīn haiñ balki āzād aurat ke.

5

Apnī Āzādī Mahfūz Rakheñ

¹ Masīh ne hameñ āzād rahne ke lie hī āzād kiya hai. To ab qāym raheñ aur dubārā apne gale meñ ghulāmī kā juā dālne na deñ.

² Sunen! Main̄ Paulus āp ko batātā hūn ki agar āp apnā khatnā karwāeñ to āp ko Masīh kā koī fāydā nahīn hogā. ³ Main̄ ek bār phir is bāt kī tasdīq kartā hūn ki jis ne bhī apnā khatnā karwāyā us kā farz hai ki wuh pūrī shariāt kī pairawī kare.

⁴ Āp jo shariāt kī pairawī karne se rāstbāz banānā chāhte haiñ āp kā Masīh ke sāth koī wāstā na rahā. Hāñ, āp Allāh ke fazl se dūr ho gae haiñ. ⁵ Lekin hameñ ek farq ummīd dilāi gāi hai. Ummīd yih hai ki Khudā hī hameñ rāstbāz qarār detā hai.

Chunānche ham Rūhul-quds ke bāis īmān rakh kar isī rāstbāzī ke lie tarapte rahte haiñ. ⁶ Kyoñki jab ham Masīh Īsā meñ hote haiñ to khatnā karwāne yā na karwāne se koī farq nahīn partā. Farq sirf us īmān se partā hai jo muhabbat karne se zāhir hotā hai.

⁷ Āp īmān kī dauṛ meñ achchhī taraqqī kar rahe the! To phir kis ne āp ko sachchāī kī pairawī karne se rok liyā? ⁸ Kis ne āp ko ubhārā? Allāh to nahīn thā jo āp ko bulātā hai. ⁹ Dekheñ, thoṛā-sā khamīr tamām gundhe hue āṭe ko khamīr kar detā hai. ¹⁰ Mujhe Kḥudāwand meñ āp par itnā etamād hai ki āp yihī soch rakhte haiñ. Jo bhī āp meñ afrā-tafrī paidā kar rahā hai use sazā milegī.

¹¹ Bhāiyo, jahān tak merā tālluq hai, agar maiñ yih paighām detā ki ab tak khatnā karwāne kī zarūrat hai to merī īzārasānī kyoñ ho rahī hotī? Agar aisā hotā to log Masīh ke maslūb hone ke bāre meñ sun kar ṭhokar na khāte. ¹² Behtar hai ki āp ko pareshān karne wāle na sirf apnā khatnā karwāen balki kḥoje ban jāen.

¹³ Bhāiyo, āp ko āzād hone ke lie bulāyā gayā hai. Lekin kḥabardār raheñ ki is āzādī se āp kī gunāhālūdā fitrat ko amal meñ āne kā mauqā na mile. Is ke bajāe muhabbat kī rūh meñ ek dūsre kī kḥidmat kareñ. ¹⁴ Kyoñki pūrī shariāt ek hī hukm meñ samāī huī hai, “Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.” ¹⁵ Agar āp ek dūsre ko kātṭe aur phāṛte haiñ to kḥabardār! Aisā na ho ki āp ek dūsre ko khatm karke sab ke sab tabāh ho jāen.

Rūhul-quds aur Insānī Fitrat

¹⁶ Maiñ to yih kahtā hūn ki Rūhul-quds meñ zindagī guzāreñ. Phir āp apnī purānī fitrat kī kḥāhishāt pūrī nahīn kareñge. ¹⁷ Kyoñki jo kuchh hamārī purānī fitrat chāhtī hai wuh us ke kḥilāf hai jo Rūh chāhtā hai, aur jo kuchh Rūh chāhtā hai wuh us ke kḥilāf hai jo hamārī purānī fitrat chāhtī hai. Yih donoñ ek dūsre ke dushman haiñ, is lie āp wuh kuchh nahīn kar pāte jo āp karnā chāhte haiñ. ¹⁸ Lekin jab Rūhul-quds āp kī rāhnumāī kartā hai to āp shariāt ke tābe nahīn hote.

¹⁹ Jo kām purānī fitrat kartī hai wuh sāf zāhir hotā hai. Masalan zinākārī, nāpākī, aiyāshī, ²⁰ butparastī, jādūgarī, dushmanī, jhagarā, hasad, ḡhussā, kḥudḡharzī, anban, pārtībāzī, ²¹ jalan, nashābāzī, rangraliyān waḡhairā. Maiñ pahle bhī āp ko āgāh kar chukā hūn, lekin ab ek bār phir kahtā hūn ki jo is tarah kī zindagī guzāṛte haiñ wuh Allāh kī bādshāhī mīrās meñ nahīn pāeñge.

²² Rūhul-quds kā phal farq hai. Wuh muhabbat, kḥushī, sulah-salāmatī, sabr, mehrbānī, nekī, wafādārī, ²³ narmī aur zabt-e-nafs paidā kartā hai. Shariāt aisī chīzoñ ke kḥilāf nahīn hotī. ²⁴ Aur jo Masīh Īsā ke haiñ unhoñ ne apnī purānī fitrat ko us kī raḡhbatoñ aur burī kḥāhishoñ samet maslūb kar diyā hai. ²⁵ Chūñki ham Rūh meñ zindagī guzāṛte haiñ is lie āeñ, ham qadam baqadam us ke mutābiq chalte bhī raheñ. ²⁶ Na ham maḡhrūr hoñ, na ek dūsre ko mushta'il kareñ yā ek dūsre se hasad kareñ.

6

Ek Dūsre ke Bojh Uṭhānā

¹ Bhāiyo, agar koī kisī gunāh meñ phañs jāe to āp jo ruhānī haiñ use narmdilī se bahāl kareñ. Lekin apnā bhī kḥayāl rakheñ, aisā na ho ki āp bhī āzmāish meñ phañs jāeñ. ² Bojh uṭhāne meñ ek dūsre kī madad kareñ, kyoñki is tarah āp Masīh kī shariāt pūrī kareñge. ³ Jo samajhtā hai ki maiñ kuchh hūn agarche wuh haqīqat meñ kuchh bhī nahīn hai to wuh apne āp ko fareb de rahā hai. ⁴ Har ek apnā zātī amal parkhe. Phir hī use apne āp par faḡhr kā mauqā hogā aur use kisī dūsre se apnā muwāzanā karne kī zarūrat na hogī. ⁵ Kyoñki har ek ko apnā zātī bojh uṭhānā hotā hai.

⁶ Jise kalām-e-muqaddas kī tālīm dī jāti hai us kā farz hai ki wuh apne ustād ko apnī tamām achchhī chīzoiñ meñ sharīk kare.

⁷ Fareb mat khānā, Allāh insān ko apnā mazāq urāne nahīn detā. Jo kuchh bhī insān botā hai usī kī fasal wuh kāṭegā. ⁸ Jo apnī purānī fitrat ke khet meñ bīj boe wuh halākat kī fasal kāṭegā. Aur jo Rūhul-quds ke khet meñ bīj boe wuh abadī zindagī kī fasal kāṭegā. ⁹ Chunāñche ham nek kām karne meñ bedil na ho jāeñ, kyonki ham muqarrarā waqt par zarūr fasal kī kaṭāi karenge. Shart sirf yih hai ki ham hathiyār na ḍāleñ. ¹⁰ Is lie aēñ, jitnā waqt rah gayā hai sab ke sāth neki karen, kḥaskar un ke sāth jo imān meñ hamāre bhāi aur bahneñ haiñ.

Ākhirī Āgāhī aur Salām

¹¹ Dekheñ, main̄ bare bare hurūf ke sāth apne hāth se āp ko likh rahā hūñ. ¹² Yih log jo duniyā ke sāmne izzat hāsil karnā chāhte haiñ āp ko khatnā karwāne par majbūr karnā chāhte haiñ. Maqsad un kā sirf ek hī hai, ki wuh us īzārasānī se bache raheñ jo tab paidā hotī hai jab ham Masīh kī salībī maut kī tālīm dete haiñ. ¹³ Bāt yih hai ki jo apnā khatnā karāte haiñ wuh kḥud sharīat kī pairawī nahīn karte. To bhī yih chāhte haiñ ki āp apnā khatnā karwāeñ tāki āp ke jism kī hālat par wuh fakhr kar sakeñ. ¹⁴ Lekin Kḥudā kare ki main̄ sirf hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kī salīb hī par fakhr karūñ. Kyonki us kī salīb se duniyā mere lie maslūb huī hai aur main̄ duniyā ke lie. ¹⁵ Khatnā karwāne yā na karwāne se koī farq nahīn partā balki farq us waqt partā hai jab Allāh kisī ko nae sire se kḥalaq kartā hai. ¹⁶ Jo bhī is usūl par amal karte haiñ unheñ salāmatī aur rahm hāsil hotā rahe, unheñ bhī aur Allāh kī qaum Isrāīl ko bhī.

¹⁷ Āindā koī mujhe taklīf na de, kyonki mere jism par zaḥmon ke nishān zāhir karte haiñ ki main̄ Īsā kā ghulām hūñ.

¹⁸ Bhāiyo, hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kā fazl āp kī rūh ke sāth hotā rahe. Āmīn.

Ifsiyōn

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai, jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai.

Main Ifisus Shahr ke muqaddasīn ko likh rahā hūn, unheñ jo Masīh Īsā meñ imāndār haiñ.

² Kḥudā hamārā Bāp aur Kḥudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī baḥshēñ.

Masīh meñ Ruhānī Barkateñ

³ Kḥudā hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ke Bāp kī hamd-o-sanā ho! Kyoñki Masīh meñ us ne hameñ āsmān par har ruhānī barkat se nawāzā hai. ⁴ Duniyā kī taḥhlīq se peshtar hī us ne Masīh meñ hameñ chun liyā tāki ham muqaddas aur beaib hālat meñ us ke sāmne zindagī guzāreñ.

Yih kitnī azīm muhabbat thī! ⁵ Pahle hī se us ne faisla kar liyā ki wuh hameñ Masīh meñ apne beṭe-betiyañ banā legā. Yihī us kī marzī aur khushī thī ⁶ tāki ham us ke jalālī fazl kī tamjīd kareñ, us muft nemat ke lie jo us ne hameñ apne pyāre Farzand meñ de dī. ⁷ Kyoñki us ne Masīh ke khūn se hamārā fidyā de kar hameñ āzād aur hamāre gunāhoñ ko muāf kar diyā hai. Allāh kā yih fazl kitnā wasī hai ⁸ jo us ne kasrat se hameñ atā kiya hai.

Apnī pūrī hikmat aur dānāi kā izhār karke ⁹ Allāh ne ham par apnī poshīdā marzī zāhīr kar dī, yānī wuh mansūbā jo use pasand thā aur jo us ne Masīh meñ pahle se banā rakhā thā. ¹⁰ Mansūbā yih hai ki jab muqarrarā waqt āegā to Allāh Masīh meñ tamām kāynāt ko jamā kar degā. Us waqt sab kuchh mil kar Masīh ke taht ho jāegā, khāh wuh āsmān par ho yā zamīn par.

¹¹ Masīh meñ ham āsmānī bādshāhī ke wāris bhī ban gae haiñ. Allāh ne pahle se hameñ is ke lie muqarrar kiya, kyoñki wuh sab kuchh yon saranjām detā hai ki us kī marzī kā irādā pūrā ho jāe. ¹² Aur wuh chāhtā hai ki ham us ke jalāl kī satāish kā bāis baneñ, ham jinhoñ ne pahle se Masīh par ummīd rakhī.

¹³ Āp bhī Masīh meñ haiñ, kyoñki āp sachchāi kā kalām aur apnī najāt kī khushkhabrī sun kar imān lāe. Aur Allāh ne āp par bhī Rūhul-quds kī muhr lagā dī jis kā wādā us ne kiya thā. ¹⁴ Rūhul-quds hamārī mīrās kā bayānā hai. Wuh hameñ yih zamānat detā hai ki Allāh hamārā jo us kī milkiyat haiñ fidyā de kar hameñ pūrī maḥlasī tak pahuñchāegā. Kyoñki hamārī zindagī kā maqsad yih hai ki us ke jalāl kī satāish kī jāe.

Paulus kī Duā

¹⁵ Bhāiyo, main Kḥudāwand Īsā par āp ke imān aur āp kī tamām muqaddasīn se muhabbat ke bāre meñ sun kar ¹⁶ āp ke lie Kḥudā kā shukr karne se bāz nahīn atā balki āp ko apnī duāoñ meñ yād kartā rahtā hūn. ¹⁷ Merī khās duā yih hai ki hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh kā Kḥudā aur jalālī Bāp āp ko dānāi aur mukāshafā kī rūh de tāki āp use behtar taur par jān sakeñ. ¹⁸ Wuh kare ki āp ke dilon kī ankheñ raushan ho jāeñ. Kyoñki phir hī āp jān leñge ki yih kaisī ummīd hai jis ke lie us ne āp ko bulāyā hai, ki yih jalālī mīrās kaisī daulat hai jo muqaddasīn ko hāsil hai, ¹⁹ aur ki ham imān rakhne wāloñ par us kī qudrat kā izhār kitnā zabardast hai. Yih wuhī behad qudrat hai ²⁰ jis se us ne Masīh ko murdon meñ se zindā karke āsmān par apne dahne hāth biṭhāyā. ²¹ Wahān Masīh har hukmrān, iḥtiyār, quwwat, hukūmat, hān har nām se kahīn sarfarāz hai, khāh is duniyā meñ ho yā āne wālī duniyā meñ. ²² Allāh ne sab kuchh us ke pānwoñ ke niche karke use sab kā sar banā diyā. Yih us ne apnī jamāt kī khātir kiya ²³ jo Masīh kā badan hai aur jise Masīh se pūrī māmūrī hāsil hotī hai yānī us se jo har tarah se sab kuchh māmūr kar detā hai.

2

Maut se Zindagī Tak

¹ Āp bhī apnī khatāon aur gunāhoṅ kī wajah se ruhānī taur par murdā the. ² Kyonki pahle āp in meṅ phaṅse hue is duniyā ke taur-tarīqon ke mutābiq zindagī guzārte the. Āp hawā kī kuwwaton ke sardār ke tābe the, us rūh ke jo is waqt un meṅ sargarm-e-amal hai jo Allāh ke nāfarmān haiṅ. ³ Pahle to ham bhī sab un meṅ zindagī guzārte the. Ham bhī apnī purānī fitrat kī shahwateṅ, marzī aur soch pūrī karne kī koshish karte rahe. Dūson kī tarah ham par bhī fitrī taur par Allāh kā ghazab nāzil honā thā.

⁴ Lekin Allāh kā rahm itnā wasī hai aur wuh itnī shiddat se ham se muhabbat rakhtā hai ⁵ ki agarche ham apne gunāhoṅ meṅ murdā the to bhī us ne hamen Masīh ke sāth zindā kar diyā. Hān, āp ko Allāh ke fazl hī se najāt milī hai. ⁶ Jab ham Masīh Īsā par imān lāe to us ne hamen Masīh ke sāth zindā karke āsmān par biṭhā diyā. ⁷ Īsā Masīh meṅ ham par mehrbānī karne se Allāh āne wāle zamānon meṅ apne fazl kī lā-mahdūd daulat dikhānā chāhtā thā. ⁸ Kyonki yih us kā fazl hī hai ki āp ko imān lāne par najāt milī hai. Yih āp kī taraf se nahīn hai balki Allāh kī baḥshish hai. ⁹ Aur yih najāt hamen apne kisī kām ke natīje meṅ nahīn milī, is lie koī apne āp par faḥr nahīn kar saktā. ¹⁰ Hān, ham usī kī maḥlūq haiṅ jinheṅ us ne Masīh meṅ nek kām karne ke lie ḡhalaq kiyā hai. Aur yih kām us ne pahle se hamāre lie taiyār kar rakhe haiṅ, kyonki wuh chāhtā hai ki ham unheṅ saranjām dete hue zindagī guzāreṅ.

Masīh meṅ Ek

¹¹ Yih bāt zahan meṅ rakheṅ ki māzī meṅ āp kyā the. Yahūdī sirf apne lie lafz maḥtūn istemāl karte the agarche wuh apnā khatnā sirf insānī hāthon se karwāte haiṅ. Āp ko jo ḡhairyahūdī haiṅ wuh nāmaḥtūn qarār dete the. ¹² Us waqt āp Masīh ke baḡhair hī chalte the. Āp Isrāīl qaum ke shahrī na ban sake aur jo wāde Allāh ne aḥdon ke zariye apnī qaum se kie the wuh āp ke lie nahīn the. Is duniyā meṅ āp kī koī ummīd nahīn thī, āp Allāh ke baḡhair hī zindagī guzārte the. ¹³ Lekin ab āp Masīh meṅ haiṅ. Pahle āp dūr the, lekin ab āp ko Masīh ke ḡhūn ke wasile se qarīb lāyā gayā hai. ¹⁴ Kyonki Masīh hamārī sulah hai aur usī ne Yahūdīyon aur ḡhairyahūdīyon ko milā kar ek qaum banā diyā hai. Apne jism ko qurbān karke us ne wuh dīwār girā dī jis ne unheṅ alag karke ek dūse ke dushman banā rakhā thā. ¹⁵ Us ne shariāt ko us ke aḥkām aur zawābit samet mansūḡh kar diyā tāki donoṅ gurohoṅ ko milā kar ek nayā insān ḡhalaq kare, aisā insān jo us meṅ ek ho aur sulah-salāmatī ke sāth zindagī guzāre. ¹⁶ Apnī salībī maut se us ne donoṅ gurohoṅ ko ek badan meṅ milā kar un kī Allāh ke sāth sulah karāī. Hān, us ne apne āp meṅ yih dushmanī khatm kar dī. ¹⁷ Us ne ā kar donoṅ gurohoṅ ko sulah-salāmatī kī ḡhushḡhabrī sunāī, āp ḡhairyahūdīyon ko jo Allāh se dūr the aur āp Yahūdīyon ko bhī jo us ke qarīb the. ¹⁸ Ab ham donoṅ Masīh ke zariye ek hī Rūh meṅ Bāp ke huzūr ā sakte haiṅ.

¹⁹ Natīje meṅ ab āp pardesī aur ajnabī nahīn rahe balki muqaddasīn ke hamwatan aur Allāh ke gharāne ke haiṅ. ²⁰ Āp ko rasūlon aur nabiyon kī buniyād par tāmīr kiyā gayā hai jis ke kone kā buniyādī patthar Masīh Īsā ḡhud hai. ²¹ Us meṅ pūrī imārat juṛ jātī aur baḡhtī baḡhtī ḡhudāwand meṅ Allāh kā muqaddas ghar ban jātī hai. ²² Dūson ke sāth sāth us meṅ āp kī bhī tāmīr ho rahī hai tāki āp Rūh meṅ Allāh kī sukūnatgāh ban jāeṅ.

3

Paulus kī ḡhairyahūdīyon meṅ Ḳhidmat

¹ Is wajah se main Paulus jo āp Ġhairyahūdiyon kī khātir Masīh Īsā kā qaidī hūn Allāh se duā kartā hūn. ² Āp ne to sun liyā hai ki mujhe āp men Allāh ke fazl kā intazām chalāne * kī khās zimmedārī dī gāi hai. ³ Jis tarah main ne pahle hī mukhtasar taur par likhā hai, Allāh ne khud mujh par yih rāz zāhir kar diyā. ⁴ Jab āp wuh parheṅge jo main ne likhā to āp jān leṅge ki mujhe Masīh ke rāz ke bāre men kyā kyā samajh āi hai. ⁵ Guzare zamānoṅ men Allāh ne yih bāt zāhir nahīn kī, lekin ab us ne ise Rūhul-quds ke zariye apne muqaddas rasūloṅ aur nabiyon par zāhir kar diyā. ⁶ Aur Allāh kā rāz yih hai ki us kī khushkhabrī ke zariye Ġhairyahūdī Isrāil ke sāth āsmānī bādshāhī ke wāris, ek hī badan ke āzā aur usī wāde men sharīk haiṅ jo Allāh ne Masīh Īsā men kiya hai.

⁷ Main Allāh ke muft fazl aur us kī qudrat ke izhār se khushkhabrī kā khādim ban gayā. ⁸ Agar che main Allāh ke tamām muqaddasīn se kamtar hūn to bhī us ne mujhe yih fazl baḥshā ki main Ġhairyahūdiyon ko us lā-mahdūd daulat kī khushkhabrī sunāūn jo Masīh men dastyāb hai. ⁹ Yih merī zimmedārī ban gāi ki main sab par us rāz kā intazām zāhir karūn jo guzare zamānoṅ men sab chizon ke Khāliq Khudā men poshidā rahā. ¹⁰ Kyonki Allāh chāhtā thā ki ab Masīh kī jamāt hī āsmānī hukmrānoṅ aur kuwwaton ko Allāh kī wasī hikmat ke bāre men ilm pahuñchāe. ¹¹ Yih us kā azlī mansūbā thā jo us ne hamāre Khudāwand Masīh Īsā ke wasīle se takmil tak pahuñchāyā. ¹² Us men aur us par imān rakh kar ham pūrī āzādī aur etamād ke sāth Allāh ke huzūr ā sakte haiṅ. ¹³ Is lie merī āp se guzārish hai ki āp merī musibateṅ dekh kar bedil na ho jāeṅ. Yih main āp kī khātir bardāst kar rahā hūn, aur yih āp kī izzat kā bāis haiṅ.

Masīh kī Muhabbat

¹⁴ Is wajah se main Bāp ke huzūr apne ghuṭne ṭektā hūn, ¹⁵ us Bāp ke sāmne jis se āsmān-o-zamīn kā har khāndān nāmzad hai. ¹⁶ Merī duā hai ki wuh apne jalāl kī daulat ke muwāfiq yih baḥshe ki āp us ke Rūh ke wasīle se bātinī taur par zabardast taqwīyat pāeṅ, ¹⁷ ki Masīh imān ke zariye āp ke dilon men sukūnat kare. Hān, merī duā hai ki āp muhabbat men jaṛ pakareṅ aur is buniyād par zindagī yon guzareṅ ¹⁸ ki āp baqī tamām muqaddasīn ke sāth yih samajhne ke qābil ban jāeṅ ki Masīh kī muhabbat kitnī chauṛī, kitnī lambī, kitnī ūñchī aur kitnī gahrī hai. ¹⁹ Khudā kare ki āp Masīh kī yih muhabbat jān leṅ jo har ilm se kahīn afzal hai aur yon Allāh kī pūrī māmūrī se bhar jāeṅ.

²⁰ Allāh kī tamjīd ho jo apnī us qudrat ke muwāfiq jo ham men kām kar rahī hai aisā zabardast kām kar saktā hai jo hamārī har soch aur duā se kahīn bāhar hai. ²¹ Hān, Masīh Īsā aur us kī jamāt men Allāh kī tamjīd pusht-dar-pusht aur azal se abad tak hotī rahe. Āmīn.

4

Badan kī Yagāngat

¹ Chunāñche main jo Khudāwand men qaidī hūn āp ko tākīd kartā hūn ki us zindagī ke mutābiq chaleṅ jis ke lie Khudā ne āp ko bulāyā hai. ² Har waqt halīm aur narmdil raheṅ, sabar se kām leṅ aur ek dūse se muhabbat rakh kar use bardāst kareṅ. ³ Sulah-salāmatī ke bandhan men rah kar Rūh kī yagāngat qāym rakhne kī pūrī koshish kareṅ. ⁴ Ek hī badan aur ek hī Rūh hai. Yon āp ko bhī ek hī ummīd ke lie bulāyā gayā. ⁵ Ek Khudāwand, ek imān, ek baptismā hai. ⁶ Ek Khudā hai, jo sab kā wāhid Bāp hai. Wuh sab kā mālik hai, sab ke zariye kām kartā hai aur sab men maujūd hai.

* 3:2 Yānī khushkhabrī sunāne.

⁷ Ab ham sab ko Allāh kā fazl bakhshā gayā. Lekin Masīh har ek ko mukhtalif paimāne se yih fazl atā kartā hai. ⁸ Is lie kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Us ne bulandī par charḥ kar qaidiyoh kā hujūm giriftār kar liyā aur ādmiyoh ko tohfe die.” ⁹ Ab ghaur karen ki charḥnī kā zikr kiyā gayā hai. Is kā matlab hai ki pahle wuh zamīn kī gahrāiyoh meñ utrā. ¹⁰ Jo utrā wuh wuhī hai jo tamām āsmānoñ se ūnchā charḥ gayā tāki tamām kāynāt ko apne āp se māmūr kare. ¹¹ Usī ne apnī jamāt ko tarah tarah ke khādimoñ se nawāzā. Bāz rasūl, bāz nabī, bāz mubashshir, bāz charwāhe aur bāz ustād haiñ. ¹² In kā maqsad yih hai ki muqaddasīn ko khidmat karne ke lie taiyār kiyā jāe aur yohñ Masīh ke badan kī tāmīr-o-taraqqī ho jāe. ¹³ Is tariqe se ham sab imān aur Allāh ke Farzand kī pahchān meñ ek ho kar bāligh ho jāenge, aur ham mil kar Masīh kī māmūrī aur balūghat ko mun'akis karenge. ¹⁴ Phir ham bachche nahīn raheñge, aur tālīm ke har ek jhoñke se uchhalte phirte nahīn raheñge jab log apnī chālākī aur dhokebāzī se hameñ apne jāloñ meñ phānsāne kī koshish karenge. ¹⁵ Is ke bajāe ham muhabbat kī rūh meñ sachchī bāt karke har lihāz se Masīh kī taraf barhte jāenge jo hamārā sar hai. ¹⁶ Wuhī nason ke zariye pūre badan ke mukhtalif hissoñ ko ek dūsre ke sāth joṛ kar muttahid kar detā hai. Har hissā apnī tāqat ke muwāfiq kām kartā hai, aur yohñ pūrā badan muhabbat kī rūh meñ barhtā aur apnī tāmīr kartā rahtā hai.

Masīh meñ Nāi Zindagī

¹⁷ Pas main Khudāwand ke nām meñ āp ko āgāh kartā hūñ ki ab se ghairīmāndāroñ kī tarah zindagī na guzāren jin kī soch bekār hai ¹⁸ aur jin kī samajh andhere kī girift meñ hai. Un kā us zindagī meñ koī hissā nahīn jo Allāh detā hai, kyonki wuh jāhil haiñ aur un ke dil sakht ho gae haiñ. ¹⁹ Behis ho kar unhoñ ne apne āp ko aiyāshī ke hawāle kar diyā. Yohñ wuh na bujhne wālī pyās ke sāth har qism kī nāpāk harkateñ karte haiñ.

²⁰ Lekin āp ne Masīh ko yohñ nahīn jānā. ²¹ Āp ne to us ke bāre meñ sun liyā hai, aur us meñ ho kar āp ko wuh sachchāi sikhāi gāi jo Īsā meñ hai. ²² Chunāñche apne purāne insān ko us ke purāne chāl-chalan samet utār denā, kyonki wuh apnī dhokebāz shahwatoñ se bigartā jā rahā hai. ²³ Allāh ko āp kī soch kī tajdid karne deñ ²⁴ aur nae insān ko pahan leñ jo yohñ banāyā gayā hai ki wuh haqīqī rāstbāzī aur quddūsiyat meñ Allāh ke mushābeh hai.

²⁵ Is lie har shakhs jhūṭ se bāz rah kar dūsroñ se sach bāt kare, kyonki ham sab ek hī badan ke āzā haiñ. ²⁶ Ghusse meñ āte waqt gunāh mat karnā. Āp kā ghussā sūraj ke ghurūb hone tak thandā ho jāe, ²⁷ warnā āp Iblīs ko apnī zindagī meñ kām karne kā mauqā denge. ²⁸ Chor ab se chorī na kare balki khūb mehnat-mashaqqat karke apne hāthoñ se achchhā kām kare. Hāñ, wuh itnā kāmāe ki zarūratmandoñ ko bhī kuchh de sake. ²⁹ Koī bhī burī bāt āp ke muñh se na nikle balki sirf aisī bāteñ jo dūsroñ kī zarūriyāt ke mutābiq un kī tāmīr karen. Yohñ sunane wāloñ ko barkat milegī. ³⁰ Allāh ke muqaddas Rūh ko dukh na pahuñchānā, kyonki usī se Allāh ne āp par muhr lagā kar yih zamānat de dī hai ki āp usī ke haiñ aur najāt ke din bach jāenge. ³¹ Tamām tarah kī talkhī, taish, ghusse, shor-sharābā, gālī-galoch balki har qism ke bure rawaiye se bāz āen. ³² Ek dūsre par mehrbān aur rahmdil hoñ aur ek dūsre ko yohñ muāf karen jis tarah Allāh ne āp ko bhī Masīh meñ muāf kar diyā hai.

5

Raushnī meñ Zindagī Guzārñā

¹ Chūñki āp Allāh ke pyāre bachche haiñ is lie us ke namūne par chaleñ. ² Muhabbat kī rūh meñ zindagī yohñ guzāren jaise Masīh ne guzārī. Kyonki us ne

ham se muhabbat rakh kar apne āp ko hamāre lie Allāh ke huzūr qurbān kar diyā aur yoh aisi qurbānī ban gayā jis kī khushbū Allāh ko pasand āi.

³ Āp ke darmiyān zinākārī, har tarah kī nāpākī yā lālach kā zikr tak na ho, kyonki yih Allāh ke muqaddasīn ke lie munāsib nahīn hai. ⁴ Isī tarah sharmnāk, ahmaqānā yā gandī bāteñ bhī thīk nahīn. In kī jagah shukrguzārī honī chāhie. ⁵ Kyonki yaqīn jāneñ ki zinākār, nāpāk yā lālchī Masīh aur Allāh kī bādshāhī meñ mīrās nahīn pāenge. (Lālach to ek qism kī butparastī hai.)

⁶ Koī āp ko bemānī alfāz se dhokā na de. Aisi hī bāteñ kī wajah se Allāh kā ghazab un par jo nāfarmān haiñ nāzil hotā hai. ⁷ Chunānche un meñ sharīk na ho jāeñ jo yih karte haiñ. ⁸ Kyonki pahle āp tārīkī the, lekin ab āp Khudāwand meñ raushnī haiñ. Raushnī ke farzand kī tarah zindagī guzāreñ, ⁹ kyonki raushnī kā phal har tarah kī bhalāi, rāstbāzī aur sachchāi hai. ¹⁰ Aur mālūm karte raheñ ki Khudāwand ko kyā kuchh pasand hai. ¹¹ Tārīkī ke bephal kāmōñ meñ hissā na leñ balki unheñ raushnī meñ lāeñ. ¹² Kyonki jo kuchh yih log poshidagī meñ karte haiñ us kā zikr karnā bhī sharm kī bāt hai. ¹³ Lekin sab kuchh beniqāb ho jātā hai jab use raushnī meñ lāyā jātā hai. ¹⁴ Kyonki jo raushnī meñ lāyā jātā hai wuh raushan ho jātā hai. Is lie kahā jātā hai,

“Ai sone wāle, jāg uṭh.

Murdoñ meñ se jī uṭh,

to Masīh tujh par chamkegā.”

¹⁵ Chunānche barī ehtiyāt se is par dhyān deñ ki āp zindagī kis tarah guzārte haiñ— besamajh yā samajhdār logoñ kī tarah. ¹⁶ Har mauqe se pūrā fāyda uṭhāeñ, kyonki dīn bure haiñ. ¹⁷ Is lie ahmaq na baneñ balki Khudāwand kī marzī ko samjheñ.

¹⁸ Sharāb meñ matwāle na ho jāeñ, kyonki is kā anjām aiyāshī hai. Is ke bajāe Rūhul-quds se māmūr hote jāeñ. ¹⁹ Zabūroñ, hamd-o-sanā aur ruhānī gītoñ se ek dūsre kī hauslā-afzāi kareñ. Apne diloñ meñ Khudāwand ke lie gīt gāeñ aur naḡhmāsarāi kareñ. ²⁰ Hāñ, har waqt hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke nām meñ har chīz ke lie shukr kareñ.

Miyān-Bīwī kā Tālluq

²¹ Masīh ke khauf meñ ek dūsre ke tābe raheñ. ²² Bīwiyo, jis tarah āp Khudāwand ke tābe haiñ usī tarah apne shauhar ke tābe bhī raheñ. ²³ Kyonki shauhar waise hī apnī bīwī kā sar hai jaise Masīh apnī jamāt kā. Hāñ, jamāt Masīh kā badan hai jise us ne najāt dī hai. ²⁴ Ab jis tarah jamāt Masīh ke tābe hai usī tarah bīwiyāñ bhī apne shauharoñ ke tābe raheñ.

²⁵ Shauharo, apnī bīwiyōñ se muhabbat rakheñ, bilkul usī tarah jis tarah Masīh ne apnī jamāt se muhabbat rakh kar apne āp ko us ke lie qurbān kiya ²⁶ tāki use Allāh ke lie maḡhsūs-o-muqaddas kare. Us ne use kalām-e-pāk se dho kar pāk-sāf kar diyā ²⁷ tāki apne āp ko ek aisi jamāt pesh kare jo jalālī, muqaddas aur be'ilzām ho, jis meñ na koī dāḡh ho, na koī jhurri, na kisī aur qism kā nuqs. ²⁸ Shauharoñ kā farz hai ki wuh apnī bīwiyōñ se aisi hī muhabbat rakheñ. Hāñ, wuh un se waisī muhabbat rakheñ jaisī apne jism se rakhte haiñ. Kyonki jo apnī bīwī se muhabbat rakhtā hai wuh apne āp se hī muhabbat rakhtā hai. ²⁹ Ākhir koī bhī apne jism se nafrat nahīn kartā balki use khurāk muhaiyā kartā aur pāltā hai. Masīh bhī apnī jamāt ke lie yihī kuchh kartā hai. ³⁰ Kyonki ham us ke badan ke āzā haiñ. ³¹ Kalām-e-muqaddas meñ bhī likhā hai, “Is lie mard apne mān-bāp ko chhoṛ kar apnī bīwī ke sāth paiwast ho jātā hai. Wuh donoñ ek ho jāte haiñ.” ³² Yih rāz bahut gahrā hai. Main to us kā itlāq Masīh aur us kī jamāt par kartā hūñ. ³³ Lekin is kā itlāq āp par bhī hai. Har shauhar apnī bīwī se is tarah muhabbat rakhe jis tarah wuh apne āp se rakhtā hai. Aur har bīwī apne shauhar kī izzat kare.

6

Bachchoñ aur Wālidain kā Tālluq

¹ Bachcho, Ḳhudāwand meñ apne māñ-bāp ke tābe raheñ, kyonki yihī rāstbāzī kā taqāzā hai. ² Kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Apne bāp aur apnī māñ kī izzat karnā.” Yih pahlā hukm hai jis ke sāth ek wādā bhī kiyā gayā hai, ³ “Phir tū ḡhushhāl aur zamīn par der tak jītā rahegā.”

⁴ Ai wālidō, apne bachchoñ se aisā sulūk mat kareñ ki wuh ḡhusse ho jāeñ balki unheñ Ḳhudāwand kī taraf se tarbiyat aur hidāyat de kar pāeñ.

Ḡhulām aur Mālik

⁵ Ḡhulāmo, darte aur kāñpte hue apne insānī mālikoñ ke tābe raheñ. Ḳhulūsdilī se un kī ḡhidmat yon kareñ jaise Masīh kī. ⁶ Na sirf un ke sāmne hī aur unheñ ḡhush rakhne ke lie ḡhidmat kareñ balki Masīh ke ḡhulāmoñ kī haisiyat se jo pūrī lagan se Allāh kī marzī pūrī karnā chāhte haiñ. ⁷ Ḳhushī se ḡhidmat kareñ, is tarah jaisā ki āp na sirf insānoñ kī balki Ḳhudāwand kī ḡhidmat kar rahe hoñ. ⁸ Āp to jānte haiñ ki jo bhī achchhā kām ham ne kiyā us kā ajr Ḳhudāwand degā, ḡhāh ham ḡhulām hoñ yā āzād. ⁹ Aur māliko, āp bhī apne ḡhulāmoñ se aisā hī sulūk kareñ. Unheñ dhamkiyāñ na deñ. Āp ko to mālūm hai ki āsmān par āp kā bhī mālik hai aur ki wuh jānibdār nahīñ hotā.

Ruhānī Zirābaktar

¹⁰ Ek ākhiri bāt, Ḳhudāwand aur us kī zabardast quwwat meñ tāqatwar ban jāeñ. ¹¹ Allāh kā pūrā zirābaktar pahan leñ tāki Iblīs kī chāloñ kā sāmna kar sakeñ. ¹² Kyonki hamārī jang insān ke sāth nahīñ hai balki hukmrānoñ aur iḡhtiyār wāloñ ke sāth, is tārik duniyā ke hākimon ke sāth aur āsmānī duniyā kī shaitānī kuwwaton ke sāth hai. ¹³ Chunāñche Allāh kā pūrā zirābaktar pahan leñ tāki āp musibat ke din Iblīs ke hamloñ kā sāmna kar sakeñ balki sab kuchh saranjām dene ke bād qāym rah sakeñ.

¹⁴ Ab yon khare ho jāeñ ki āp kī kamr meñ sachchāi kā paṭkā bandhā huā ho, āp ke sīne par rāstbāzī kā sināband lagā ho ¹⁵ aur āp ke pāñwoñ meñ aise jūte hoñ jo sulah-salāmatī kī ḡhushḡhabrī sunāne ke lie taiyār raheñ. ¹⁶ Is ke alāwā imān kī ḡhāl bhī uṭhāe rakheñ, kyonki is se āp Iblīs ke jalte hue tīr bujhā sakte haiñ. ¹⁷ Apne sar par najāt kā ḡhod pahan kar hāth meñ Rūh kī talwār jo Allāh kā kalām hai thāme rakheñ. ¹⁸ Aur har mauqe par Rūh meñ har tarah kī duā aur minnat karte raheñ. Jāgte aur sābitqadmī se tamām muqaddasīn ke lie duā karte raheñ. ¹⁹ Mere lie bhī duā kareñ ki jab bhī main apnā muñh kholūñ Allāh mujhe aise alfāz atā kare ki pūrī dilerī se us kī ḡhushḡhabrī kā rāz sunā sakūñ. ²⁰ Kyonki main isī paighām kī ḡhātīr qaidī, hāñ zanjīroñ meñ jakarā huā Masīh kā elchī hūñ. Duā kareñ ki main Masīh meñ utnī dilerī se yih paighām sunāūñ jitnā mujhe karnā chāhie.

Ākhiri Salām

²¹ Āp mere hāl aur kām ke bāre meñ bhī jānanā chāheñge. Ḳhudāwand meñ hamārā azīz bhāi aur wafādār ḡhādim Tuḡhīkus āp ko yih sab kuchh batā degā. ²² Main ne use isī lie āp ke pās bhej diyā ki āp ko hamāre hāl kā patā chale aur āp ko tasallī mile.

²³ Ḳhudā Bāp aur Ḳhudāwand Īsā Masīh āp bhāiyoñ ko salāmatī aur imān ke sāth muhabbat atā kareñ. ²⁴ Allāh kā fazl un sab ke sāth ho jo anmiṭ muhabbat ke sāth hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ko pyār karte haiñ.

Filippiyōn

Salām

¹ Yih khat Masīh Īsā ke ghulāmoñ Paulus aur Tīmuthiyus kī taraf se hai.

Main Filippī meñ maujūd un tamām logoñ ko likh rahā hūñ jinheñ Allāh ne Masīh Īsā ke zariye maḥsūs-o-muqaddas kiyā hai. Main un ke buzurgoñ aur khādimoñ ko bhī likh rahā hūñ.

² Khudā hamārā Bāp aur Khudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Jamāt ke lie Shukr-o-Duā

³ Jab bhī main āp ko yād kartā hūñ to apne Khudā kā shukr kartā hūñ. ⁴ Āp ke lie tamām duāoñ meñ main hameshā khushī se duā kartā hūñ, ⁵ is lie ki āp pahle dīn se le kar āj tak Allāh kī khushkhabrī phailāne meñ mere sharīk rahe haiñ. ⁶ Aur mujhe yaqīn hai ki Allāh jis ne āp meñ yih achchhā kām shurū kiyā hai ise us dīn takmīl tak pahuñchāegā jab Masīh Īsā wāpas āegā. ⁷ Aur munāsib hai ki āp sab ke bāre meñ merā yihī khayāl ho, kyonki āp mujhe azīz rakhte haiñ. Hāñ, jab mujhe jel meñ dālā gayā yā main Allāh kī khushkhabrī kā difā yā us kī tasdīq kar rahā thā to āp bhī mere is khās fazl meñ sharīk hue. ⁸ Allāh merā gawāh hai ki main kitnī shiddat se āp sab kā ārzūmand hūñ. Hāñ, main Masīh kī-sī dilī shafqat ke sāth āp kā khāhishmand hūñ.

⁹ Aur merī duā hai ki āp kī muhabbat meñ ilm-o-irfān aur har tarah kī ruhānī basīrat kā yahāñ tak izāfā ho jāe ki wuh barhtī barhtī dil se chhalak uṭhe. ¹⁰ Kyonki yih zarūrī hai tāki āp wuh bāteñ qabūl karen jo buniyādī ahmiyat kī hāmīl haiñ aur āp Masīh kī āmad tak belaus aur be'ilzām zindagī guzāren. ¹¹ Aur yōñ āp us rāstbāzī ke phal se bhare raheñge jo āp ko Īsā Masīh ke wasīle se hāsīl hotī hai. Phir āp apnī zindagī se Allāh ko jalāl deñge aur us kī tamjīd karenge.

Har Ek ko Mālūm Ho Jāe Kī Masīh Kaun Hai

¹² Bhāiyo, main chāhtā hūñ ki yih bāt āp ke ilm meñ ho ki jo kuchh bhī mujh par guzarā hai wuh haqīqat meñ Allāh kī khushkhabrī ke phailāo kā bāis ban gayā hai.

¹³ Kyonki Praiṭoriyum * ke tamām afrād aur bāqī sab ko mālūm ho gayā hai ki main Masīh kī khātir qaidī hūñ. ¹⁴ Aur mere qaid meñ hone kī wajah se Khudāwand meñ zyādātar bhāiyoñ kā etamād itnā barh gayā hai ki wuh mazīd dilerī ke sāth bilākhauf Allāh kā kalām sunāte haiñ.

¹⁵ Beshak bāz to hasad aur mukhālafat ke bāis Masīh kī munādī kar rahe haiñ, lekin bāqiyoñ kī nīyat achchhī hai, ¹⁶ kyonki wuh jānte haiñ ki main Allāh kī khushkhabrī ke difā kī wajah se yahāñ paṛā hūñ. Is lie wuh muhabbat kī rūh meñ tabliḡh karte haiñ. ¹⁷ Is ke muqābale meñ dūse khulūsdilī se Masīh ke bāre meñ paighām nahīn sunāte balki khudgharzī se. Yih samajhte haiñ ki ham is tarah Paulus kī giriftārī ko mazīd taklīfdeh banā sakte haiñ.

¹⁸ Lekin is se kyā farq partā hai! Aham bāt to yih hai ki Masīh kī munādī har tarah se kī jā rahī hai, khāh munād kī nīyat purkhulūs ho yā na. Aur is wajah se main khush hūñ. Aur khush rahūngā bhī, ¹⁹ kyonki main jāntā hūñ ki yih mere lie rihāī kā bāis banegā, is lie ki āp mere lie duā kar rahe haiñ aur Īsā Masīh kā Rūh merī himāyat kar rahā hai. ²⁰ Hāñ, yih merī pūrī tawaqqo aur ummīd hai. Main yih bhī jāntā hūñ ki mujhe kisī bhī bāt meñ sharmindā nahīn kiyā jāegā balki jaisā mazī meñ hameshā huā ab bhī mujhe barī dilerī se Masīh ko jalāl dene kā fazl milegā,

* **1:13** Gawarnar kā sarkārī mahal Praiṭoriyum kahlātā thā. Yahāñ is kā matlab shāhnshāh ke pahredāroñ ke kwārṭar bhī ho saktā hai.

ḵhāh main zindā rahūn yā mar jāūn. ²¹ Kyoṅki mere lie Masīh zindagī hai aur maut nafā kā bāis. ²² Agar main zindā rahūn to is kā fāyda yih hogā ki main mehnat karke mazīd phal lā sakūngā. Chunānche main nahīn kah saktā ki kyā behtar hai. ²³ Main baṛī kash-ma-kash meṅ rahtā hūn. Ek taraf main kūch karke Masīh ke pās hone kī ārzū rakhtā hūn, kyoṅki yih mere lie sab se behtar hotā. ²⁴ Lekin dūsarī taraf zyādā zarūrī yih hai ki main āp kī ḵhātir zindā rahūn. ²⁵ Aur chūnki mujhe is zarūrat kā yaqīn hai, is lie main jāntā hūn ki main zindā rah kar dubārā āp sab ke sāth rahūngā tākī āp taraqqī karen aur imān meṅ ḵhush raheṅ. ²⁶ Hān, mere āp ke pās wāpas āne se āp mere sabab se Masīh Īsā par had se zyādā faḵr karenge.

²⁷ Lekin āp har sūrat meṅ Masīh kī ḵhushḵhabrī aur āsmān ke shahriyon ke lāyq zindagī guzāreṅ. Phir ḵhāh main ā kar āp ko dekhūn, ḵhāh ḡhairmaujūdagī meṅ āp ke bāre meṅ sunūn, mujhe mālūm hogā ki āp ek Rūh meṅ qāym haiṅ, āp mil kar yakdilī se us imān ke lie jānfishānī kar rahe haiṅ jo Allāh kī ḵhushḵhabrī se paidā huā hai, ²⁸ aur āp kisī sūrat meṅ apne muḵhālifoṅ se dahshat nahīn khāte. Yih un ke lie ek nishān hogā ki wuh halāk ho jāenge jabki āp ko najāt hāsil hogī, aur wuh bhī Allāh se. ²⁹ Kyoṅki āp ko na sirf Masīh par imān lāne kā faḍl hāsil huā hai balki us kī ḵhātir dukh uṭhāne kā bhī. ³⁰ Āp bhī us muqābale meṅ jānfishānī kar rahe haiṅ jis meṅ āp ne mujhe dekhā hai aur jis ke bāre meṅ āp ne ab sun liyā hai ki main ab tak us meṅ masrūf hūn.

2

Yagāngat kī Zarūrat

¹ Kyā āp ke darmiyān Masīh meṅ hauslā-afzāī, muhabbat kī tasallī, Rūhul-quḍs kī rifāqat, narmdilī aur rahmat pāī jāti hai? ² Agar aisā hai to merī ḵhushī is meṅ pūrī karen ki āp ek jaisī soch rakheṅ aur ek jaisī muhabbat rakheṅ, ek jān aur ek zahan ho jāeṅ. ³ Ḳhudḡharz na hoṅ, na bātīl izzat ke pīchhe paṛeṅ balki farotanī se dūsroṅ ko apne se behtar samjheṅ. ⁴ Har ek na sirf apnā fāyda soche balki dūsroṅ kā bhī.

Masīh kī Rāh-e-Salīb

⁵ Wuhī soch rakheṅ jo Masīh Īsā kī bhī thī.

⁶ Wuh jo Allāh kī sūrat par thā nahīn samajhtā thā ki merā Allāh ke barābar honā koī aisī chīz hai jis ke sāth zabardastī chimṭe rahne kī zarūrat hai.

⁷ Nahīn, us ne apne āp ko is se mahrūm karke ḡhulām kī sūrat apnāi aur insānoṅ kī mānind ban gayā. Shakl-o-sūrat meṅ wuh insān pāyā gayā.

⁸ Us ne apne āp ko past kar diyā aur maut tak tābe rahā, balki salībī maut tak.

⁹ Is lie Allāh ne use sab se ālā maqām par sarfarāz kar diyā aur use wuh nām baḵshā jo har nām se ālā hai,

¹⁰ tākī Īsā ke is nām ke sāmne har ghuṭnā jhuke, ḵhāh wuh ghuṭnā āsmān par, zamīn par yā is ke nīche ho,

¹¹ aur har zabān taslīm kare ki Īsā Masīh Ḳhudāwand hai. Yoṅ Ḳhudā Bāp ko jalāl diyā jāegā.

Ruhānī Taraqqī kā Rāz

¹² Mere azīzo, jab main āp ke pās thā to āp hameshā farmānbardār rahe. Ab jab main ḡhairhāzir hūn to is kī kahīn zyādā zarūrat hai. Chunānche ḍarte aur kānpte

hue jānfishānī karte raheñ tāki āp kī najāt takmīl tak pahuñche. ¹³ Kyoñki Kḥudā hī āp meñ wuh kuchh karne kī kḥāhish paidā kartā hai jo use pasand hai, aur wuhī āp ko yih pūrā karne kī tāqat detā hai.

¹⁴ Sab kuchh burburāe aur bahs-mubāhasā kie baḡhair kareñ ¹⁵ tāki āp be'ilzām aur pāk ho kar Allāh ke bedāḡh farzand sābit ho jāeñ, aise log jo ek ṭerhī aur ultī nasl ke darmiyān hī āsmān ke sitāroñ kī tarah chamakte-damakte ¹⁶ aur zindagī kā kalām thāme rakhte haiñ. Phir maiñ Masīh kī āmad ke din faḡhr kar sakūngā ki na maiñ rāygāñ daurā, na befāydā jidd-o-jahd kī.

¹⁷ Dekheñ, jo kḥidmat āp īmān se saranjām de rahe haiñ wuh ek aisī qurbānī hai jo Allāh ko pasand hai. Kḥudā kare ki jo dukh maiñ uṭhā rahā hūñ wuh mai kī us nazar kī mānind ho jo Baitul-muqaddas meñ qurbānī par undeñlī jāti hai. Agar merī nazar wāqāī āp kī qurbānī yon mukammal kare to maiñ kḥush hūñ aur āp ke sāth kḥushī manātā hūñ. ¹⁸ Āp bhī isī wajah se kḥush hoñ aur mere sāth kḥushī manāeñ.

Tīmuthiyus aur Ipafruditus ko Filippiyōn ke pās Bhejā Jāegā

¹⁹ Mujhe ummīd hai ki agar Kḥudāwand Īsā ne chāhā to maiñ jald hī Tīmuthiyus ko āp ke pās bhej dūngā tāki āp ke bāre meñ kḥabar pā kar merā hauslā bhī baḡh jāe. ²⁰ Kyoñki mere pās koī aur nahīñ jis kī soch bilkul merī jaisī hai aur jo itnī kḥulūdīlī se āp kī fikr kare. ²¹ Dūsre sab apne mafād kī talāsh meñ rahte haiñ aur wuh kuchh nazarandāz karte haiñ jo Īsā Masīh kā kām baḡhātā hai. ²² Lekin āp ko to mālūm hai ki Tīmuthiyus qābil-e-etamād sābit huā, ki us ne merā beṭā ban kar mere sāth Allāh kī kḥushkḥabrī phailāne kī kḥidmat saranjām dī. ²³ Chunāñche ummīd hai ki jyon hī mujhe patā chale ki merā kyā banegā maiñ use āp ke pās bhej dūngā. ²⁴ Aur merā Kḥudāwand meñ īmān hai ki maiñ bhī jald hī āp ke pās āūngā.

²⁵ Lekin maiñ ne zarūrī samjhā ki itne meñ Ipafruditus ko āp ke pās wāpas bhej dūñ jise āp ne qāsīd ke taur par merī zarūriyāt pūrī karne ke lie mere pās bhej diyā thā. Wuh merā sachchā bhāī, hamkḥidmat aur sāthī sipāhī sābit huā. ²⁶ Maiñ use is lie bhej rahā hūñ kyoñki wuh āp sab kā nihāyat ārzūmand hai aur is lie bechain hai ki āp ko us ke bīmār hone kī kḥabar mil gāi thī. ²⁷ Aur wuh thā bhī bīmār balki marne ko thā. Lekin Allāh ne us par rahm kiya, aur na sirf us par balki mujh par bhī tāki mere dukh meñ izāfā na ho jāe. ²⁸ Is lie maiñ use aur jaldī se āp ke pās bhejūngā tāki āp use dekh kar kḥush ho jāeñ aur merī pareshānī bhī dūr ho jāe. ²⁹ Chunāñche Kḥudāwand meñ baḡī kḥushī se us kā istiqbāl kareñ. Us jaise logoñ kī izzat kareñ, ³⁰ kyoñki wuh Masīh ke kām ke bāis marne kī naubat tak pahuñch gayā thā. Us ne apnī jān khatre meñ ḍāl dī tāki āp kī jagah merī wuh kḥidmat kare jo āp na kar sake.

3

Allāh meñ Kḥushī

¹ Mere bhāiyo, jo kuchh bhī ho, Kḥudāwand meñ kḥush raheñ. Maiñ āp ko yih bāt batāte rahne se kabhī thaktā nahīñ, kyoñki aisā karne se āp mahfūz rahte haiñ.

Yahūdiyōn se Kḥabardār

² Kuttoñ se kḥabardār! Un sharīr mazdūroñ se hoshyār rahnā jo jism kī kāñṭ-chhāñṭ yāñī khatnā karwāte haiñ. ³ Kyoñki ham hī haqīqī khatnā ke pairokār haiñ, ham hī haiñ jo Allāh ke Rūh meñ parastish karte, Masīh Īsā par faḡhr karte aur insānī kḥūbiyōn par bharosā nahīñ karte.

Paulus kī Shaḡhsī Gawāhī

⁴ Bāt yih nahīñ ki merā apnī insānī kḥūbiyōn par bharosā karne kā koī jawāz na hotā. Jab dūsre apnī insānī kḥūbiyōn par faḡhr karte haiñ to maiñ un kī nisbat

zyādā kar saktā hūñ. ⁵ Merā khatnā huā jab main abhī āth din kā bachchā thā. Main Isrāil qaum ke qabile Binyamīn kā hūñ, aisā Ibrānī jis ke wālidain bhī Ibrānī the. Main Farisiyōñ kā membar thā jo Yahūdī shariāt ke kaṭar pairokār haiñ. ⁶ Main itnā sargarm thā ki Masīh kī jamātoñ ko izā pahuñchāī. Hāñ, main shariāt par amal karne meñ rāstbāz aur be'ilzām thā.

Haqīqī Fāyda

⁷ Us waqt yih sab kuchh mere nazdik nafā kā bāis thā, lekin ab main ise Masīh meñ hone ke bāis nuqsān hī samajhtā hūñ. ⁸ Hāñ, balki main sab kuchh is azīmtarīn bāt ke sabab se nuqsān samajhtā hūñ ki main apne Ḳhudāwand Masīh Īsā ko jāntā hūñ. Usī kī khātir mujhe tamām chīzoñ kā nuqsān pahuñchā hai. Main unheñ kūrā hī samajhtā hūñ tāki Masīh ko hāsil karūñ ⁹ aur us meñ pāyā jāūñ. Lekin main is naubat tak apnī us rāstbāzī ke zariye nahīn pahuñch saktā jo shariāt ke tābe rahne se hāsil hotī hai. Is ke lie wuh rāstbāzī zarūrī hai jo Masīh par imān lāne se miltī hai, jo Allāh kī taraf se hai aur jo imān par mabnī hotī hai. ¹⁰ Hāñ, main sab kuchh kūrā hī samajhtā hūñ tāki Masīh ko, us ke jī ūthne kī qudrat aur us ke dukhoñ meñ sharīk hone kā fazl jān lūñ. Yōñ main us kī maut kā hamshakl bantā jā rahā hūñ, ¹¹ is ummīd meñ ki main kisī na kisī tarah murdoñ meñ se jī ūthne kī naubat tak pahuñchūngā.

Inām Hāsil Karne ke lie Daureñ

¹² Matlab yih nahīn ki main yih sab kuchh hāsil kar chukā yā kāmīl ho chukā hūñ. Lekin main manzil-e-maqsūd kī taraf daurā huā jātā hūñ tāki wuh kuchh pakar lūñ jis ke lie Masīh Īsā ne mujhe pakar liyā hai. ¹³ Bhāiyo, meñ apne bāre meñ yih khayāl nahīn kartā ki main ise hāsil kar chukā hūñ. Lekin main is ek hī bāt par dhyān detā hūñ, jo kuchh mere pīchhe hai wuh main bhūl kar sakht tag-o-dau ke sāth us taraf barhtā hūñ jo āge parā hai. ¹⁴ Main sīdhā manzil-e-maqsūd kī taraf daurā huā jātā hūñ tāki wuh inām hāsil karūñ jis ke lie Allāh ne mujhe Masīh Īsā meñ āsmān par bulāyā hai.

Masīh meñ Pukhtā Honā

¹⁵ Chunāñche ham meñ se jītne kāmīl haiñ āeñ, ham aisī soch rakheñ. Aur agar āp kisī bāt meñ farq sochte haiñ to Allāh āp par yih bhī zāhir karegā. ¹⁶ Jo bhī ho, jis marhale tak ham pahuñch gae haiñ āeñ, ham us ke mutābiq zindagī guzāreñ.

¹⁷ Bhāiyo, mil kar mere naqsh-e-qadam par chaleñ. Aur un par khūb dhyān deñ jo hamāre namūne par chalte haiñ. ¹⁸ Kyōñki jis tarah main ne āp ko kāī bār batāyā hai aur ab ro ro kar batā rahā hūñ, bahut-se log apne chāl-chalan se zāhir karte haiñ ki wuh Masīh kī salīb ke dushman haiñ. ¹⁹ Aise logoñ kā anjām halākat hai. Khāne-pīne kī pābandiyāñ aur khatne par fakhr un kā Ḳhudā ban gayā hai. * Hāñ, wuh sirf duniyāwī soch rakhte haiñ. ²⁰ Lekin ham āsmān ke shahrī haiñ, aur ham shiddat se is intazār meñ haiñ ki hamārā Najātdahindā aur Ḳhudāwand Īsā Masīh wahīñ se āe. ²¹ Us waqt wuh hamāre pasthāl badanoñ ko badal kar apne jalālī badan ke hamshakl banā degā. Aur yih wuh us quwwat ke zariye karegā jis se wuh tamām chīzeñ apne tābe kar saktā hai.

4

Hidāyāt

¹ Chunāñche mere pyāre bhāiyo, jin kā ārzūmand main hūñ aur jo merī musarrat kā bāis aur merā tāj haiñ, Ḳhudāwand meñ sābitqadam raheñ. Azīzo, ² main

* **3:19** Lafzī tarjumā: Un kā peṭ aur un kā apnī sharm par fakhr un kā Ḳhudā ban gayā hai.

Yuwadiyā aur Suntuḱhe se apīl kartā hūn ki wuh Ḳhudāwand meñ ek jaisī soch rakheñ. ³ Hān mere hamḱhidmat bhāī, merī āp se guzārish hai ki āp un kī madad kareñ. Kyoñki wuh Allāh kī ḱhushḱhabrī phailāne kī jidd-o-jahd meñ mere sāth ḱhidmat kartī rahī haiñ, us muḱābale meñ jis meñ Klemens aur mere wuh bāqī madadgār bhī sharīk the jin ke nām kitāb-e-hayāt meñ darj haiñ.

⁴ Har waqt Ḳhudāwand meñ ḱhushī manāeñ. Ek bār phir kahtā hūn, ḱhushī manāeñ.

⁵ Āp kī narmdilī tamām logon par zāhir ho. Yād rakheñ ki Ḳhudāwand āne ko hai.

⁶ Apnī kisī bhī fikr meñ ulajh kar pareshān na ho jāeñ balki har hālat meñ duā aur iltijā karke apnī darḱhasteñ Allāh ke sāmne pesh kareñ. Dhyān rakheñ ki āp yih shukrguzārī kī rūh meñ kareñ. ⁷ Phir Allāh kī salāmatī jo samajh se bāhar hai āp ke dilon aur ḱhayālāt ko Masīh Īsā meñ mahfūz rakhegī.

⁸ Bhāiyo, ek āḱhirī bāt, jo kuchh sachchā hai, jo kuchh sharīf hai, jo kuchh rāst hai, jo kuchh muḱaddas hai, jo kuchh pasandīdā hai, jo kuchh umdā hai, ḡharz, agar koī aḱhlāqī yā qābil-e-tārīf bāt ho to us kā ḱhayāl rakheñ. ⁹ Jo kuchh āp ne mere wasīle se sīkh liyā, hāsīl kar liyā, sun liyā yā deḱh liyā hai us par amal kareñ. Phir salāmatī kā Ḳhudā āp ke sāth hogā.

Jamāt kī Mālī Imdād ke lie Shukriyā

¹⁰ Maiñ Ḳhudāwand meñ nihāyat hī ḱhush huā ki ab āḱhirkār āp kī mere lie fikrmandī dubārā jāg uṭhī hai. Hān, mujhe patā hai ki āp pahle bhī fikrmand the, lekin āp ko is kā izhār karne kā mauḱā nahīn milā thā. ¹¹ Maiñ yih apnī kisī zarūrat kī wajah se nahīn kah rahā, kyoñki maiñ ne har hālat meñ ḱhush rahne kā rāz sīkh liyā hai. ¹² Mujhe dabāe jāne kā tajrabā huā hai aur har chīz kasrat se muyassar hone kā bhī. Mujhe har hālat se ḱhūb wāḱif kiyā gayā hai, ser hone se aur bhūkā rahne se bhī, har chīz kasrat se muyassar hone se aur zarūratmand hone se bhī. ¹³ Masīh meñ maiñ sab kuchh karne ke qābil hūn, kyoñki wuhī mujhe taḱwiyat detā rahtā hai.

¹⁴ To bhī achchhā thā ki āp merī musībat meñ sharīk hue. ¹⁵ Āp jo Filippī ke rahne wāle haiñ ḱhud jānte haiñ ki us waqt jab Masīh kī munādī kā kām āp ke ilāqe meñ shurū huā thā aur maiñ sūbā Makiduniyā se nikal āyā thā to sirf āp kī jamāt pūre hisāb-kitāb ke sāth paise de kar merī ḱhidmat meñ sharīk huī. ¹⁶ Us waqt bhī jab maiñ Thissalunīke Shahr meñ thā āp ne kāī bār merī zarūriyāt pūrī karne ke lie kuchh bhej diyā. ¹⁷ Kahne kā matlab yih nahīn ki maiñ āp se kuchh pānā chāhtā hūn, balki merī shadīd ḱhāhish yih hai ki āp ke dene se āp hī ko Allāh se kasrat kā sūd mil jāe. ¹⁸ Yihī merī rasīd hai. Maiñ ne pūrī raqam wasūl pāī hai balki ab mere pās zarūrat se zyādā hai. Jab se mujhe Ipafruditus ke hāth āp kā hadiyā mil gayā hai mere pās bahut kuchh hai. Yih ḱhushbūdār aur qābil-e-qabūl qurbānī Allāh ko pasandīdā hai. ¹⁹ Jawāb meñ merā Ḳhudā apnī us jalālī daulat ke muwāfiq jo Masīh Īsā meñ hai āp kī tamām zarūriyāt pūrī kare. ²⁰ Allāh hamāre Bāp kā jalāl azal se abad tak ho. Āmīn.

Salām aur Barkat

²¹ Tamām maḱāmī muḱaddasīn ko Masīh Īsā meñ merā salām denā. Jo bhāī mere sāth haiñ wuh āp ko salām kahte haiñ. ²² Yahān ke tamām muḱaddasīn āp ko salām kahte haiñ, ḱhāskar shahanshāh ke ḡharāne ke bhāī aur bahneñ. ²³ Ḳhudāwand Īsā Masīh kā fazl āp kī rūh ke sāth rahe. Āmīn.

Kulussiyon

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai. Sāth hī yih bhāi Tīmuthiyus kī taraf se bhī hai.

² Maiñ Kulusse Shahr ke muqaddas bhāiyon ko likh rahā hūñ jo Masīh par imān lāe haiñ:

Khudā hamārā Bāp āp ko fazl aur salāmatī baḥshe.

Shukrguzārī kī Duā

³ Jab ham āp ke lie duā karte haiñ to har waqt Khudā apne Khudāwand Īsā Masīh ke Bāp kā shukr karte haiñ, ⁴ kyonki ham ne āp ke Masīh Īsā par imān aur āp kī tamām muqaddasīn se muhabbat ke bāre meñ sun liyā hai. ⁵ Āp kā yih imān aur muhabbat wuh kuchh zāhir karte haiñ jis kī āp ummīd rakhte haiñ aur jo āsmān par āp ke lie mahfūz rakhā gayā hai. Aur āp ne yih ummīd us waqt se rakhī hai jab se āp ne pahlī martabā sachchāi kā kalām yānī Allāh kī khushkhabrī sunī. ⁶ Yih paighām jo āp ke pās pahuñch gayā pūrī duniyā meñ phal lā rahā aur barh rahā hai, bilkul usī tarah jis tarah yih āp meñ bhī us dīn se kām kar rahā hai jab āp ne pahlī bār ise sun kar Allāh ke fazl kī pūrī haqīqat samajh lī. ⁷ Āp ne hamāre azīz hamkhidmat Ipafrās se is khushkhabrī kī tālīm pā lī thī. Masīh kā yih wafādār khādim hamārī jagah āp kī khidmat kar rahā hai. ⁸ Usī ne hameñ āp kī us muhabbat ke bāre meñ batāyā jo Rūhul-quds ne āp ke dilon meñ ḍāl dī hai.

⁹ Is wajah se ham āp ke lie duā karne se bāz nahīñ āe balki yih māngte rahte haiñ ki Allāh āp ko har ruhānī hikmat aur samajh se nawāz kar apnī marzī ke ilm se bhar de. ¹⁰ Kyonki phir hī āp apnī zindagī Khudāwand ke lāyq guzār sakeñge aur har tarah se use pasand āeñge. Hāñ, āp har qism kā achchhā kām karke phal lāeñge aur Allāh ke ilm-o-irfān meñ taraqqī kareñge. ¹¹ Aur āp us kī jalālī qudrat se milne wālī har qism kī quwwat se taqwīyat pā kar har waqt sābitqadmī aur sabar se chal sakeñge. Āp khushī se ¹² Bāp kā shukr kareñge jis ne āp ko us mīrās meñ hissā lene ke lāyq banā diyā jo us ke raushnī meñ rahne wāle muqaddasīn ko hāsīl hai. ¹³ Kyonki wuhī hameñ tārīkī ke iḥtiyār se rihāi de kar apne pyāre Farzand kī bādshāhī meñ lāyā, ¹⁴ us wāhid shakhs ke iḥtiyār meñ jis ne hamārā fīdyā de kar hamāre guñahoñ ko muāf kar diyā.

Masīh kī Shaḥsiyat aur Kām

¹⁵ Allāh ko dekhā nahīñ jā saktā, lekin ham Masīh ko dekh sakte haiñ jo Allāh kī sūrat aur kāynāt kā pahlauṭhā hai. ¹⁶ Kyonki Allāh ne usī meñ sab kuchh khalaq kiyā, khāh āsmān par ho yā zamīn par, āñkhoñ ko nazar āe yā na, khāh shāhī taḥt, quwwateñ, hukmrān yā iḥtiyār wāle hūñ. Sab kuchh Masīh ke zariye aur usī ke lie khalaq huā. ¹⁷ Wuhī sab chīzon se pahle hai aur usī meñ sab kuchh qāym rahtā hai. ¹⁸ Aur wuh badan yānī apnī jamāt kā sar bhī hai. Wuhī ibtidā hai, aur chūñki pahle wuhī murdon meñ se jī uṭhā is lie wuhī un meñ se pahlauṭhā bhī hai tāki wuh sab bāton meñ awwal ho. ¹⁹ Kyonki Allāh ko pasand āyā ki Masīh meñ us kī pūrī māmūrī sukūnat kare ²⁰ aur wuh Masīh ke zariye sab bāton kī apne sāth sulah karā le, khāh wuh zamīn kī hūñ khāh āsmān kī. Kyonki us ne Masīh ke salīb par bahāe gae khūn ke wasīle se sulah-salāmatī qāym kī.

²¹ Āp bhī pahle Allāh ke sāmne ajnabī the aur dushman kī-sī soch rakh kar bure kām karte the. ²² Lekin ab us ne Masīh ke insānī badan kī maut se āp ke sāth sulah kar lī hai tāki wuh āp ko muqaddas, bedāgh aur be'ilzām hālat meñ apne huzūr kharā kare. ²³ Beshak ab zarūrī hai ki āp imān meñ qāym raheñ, ki āp ṭhos buniyād

par mazbūtī se khare raheñ aur us khushkhabrī kī ummīd se haṭ na jāeñ jo āp ne sun lī hai. Yih wuhī paighām hai jis kī munādī duniyā meñ har maḥlūq ke sāmne kar dī gaī hai aur jis kā khādim main Paulus ban gayā hūñ.

Jamāt ke Khādim kī Haisiyat se Paulus kī Khidmat

²⁴ Ab main un dukhoñ ke bāis khushī manātā hūñ jo main āp kī khātir uṭhā rahā hūñ. Kyonki main apne jism meñ Masīh ke badan yānī us kī jamāt kī khātir Masīh kī musībatoñ kī wuh kamiyāñ pūrī kar rahā hūñ jo ab tak rah gaī haiñ. ²⁵ Hāñ, Allāh ne mujhe apnī jamāt kā khādim banā kar yih zimmedārī dī ki main āp ko Allāh kā pūrā kalām sunā dūñ, ²⁶ wuh rāz jo azal se tamām guzarī nasloñ se poshīdā rahā thā lekin ab muqaddasīn par zāhir kiya gayā hai. ²⁷ Kyonki Allāh chāhtā thā ki wuh jān leñ ki Ghairyahūdiyoñ meñ yih rāz kitnā beshqīmat aur jalālī hai. Aur yih rāz hai kyā? Yih ki Masīh āp meñ hai. Wuhī āp meñ hai jis ke bāis ham Allāh ke jalāl meñ sharīk hone kī ummīd rakhte haiñ. ²⁸ Yoñ ham sab ko Masīh kā paighām sunāte haiñ. Har mumkinā hikmat se ham unheñ samjhāte aur tālīm dete haiñ tāki har ek ko Masīh meñ kāmīl hālat meñ Allāh ke huzūr pesh kareñ. ²⁹ Yihī maqsad pūrā karne ke lie main saḥt mehnat kartā hūñ. Hāñ, main pūrī jidd-o-jahd karke Masīh kī us quwwat kā sahārā letā hūñ jo baṛe zor se mere andar kām kar rahī hai.

2

¹ Main chāhtā hūñ ki āp jān leñ ki main āp ke lie kis qadar jānfishānī kar rahā hūñ—āp ke lie, Laudikiyā wāloñ ke lie aur un tamām imāndāroñ ke lie bhī jin kī mere sāth mulāqāt nahīñ huī. ² Merī koshish yih hai ki un kī dilī hauslā-afzāī kī jāe aur wuh muhabbat meñ ek ho jāeñ, ki unheñ wuh ṭhos etamād hāsil ho jāe jo pūrī samajh se paidā hotā hai. Kyonki main chāhtā hūñ ki wuh Allāh kā rāz jān leñ. Rāz kyā hai? Masīh khud. ³ Usī meñ hikmat aur ilm-o-irfān ke tamām khazāne poshīdā haiñ.

⁴ Gharz khabardār raheñ ki koī āp ko bazāhir saḥīh aur mīṭhe mīṭhe alfāz se dhokā na de. ⁵ Kyonki go main jism ke lihāz se hāzir nahīñ hūñ, lekin Rūh meñ main āp ke sāth hūñ. Aur main yih dekh kar khush hūñ ki āp kitnī munazzam zindagī guzarte haiñ, ki āp kā Masīh par imān kitnā puḥtā hai.

Masīh meñ Zindagī

⁶ Āp ne Isā Masīh ko Khudāwand ke taur par qabūl kar liyā hai. Ab us meñ zindagī guzāreñ. ⁷ Us meñ jaṛ pakareñ, us par apnī zindagī tāmr kareñ, us imān meñ mazbūt raheñ jis kī āp ko tālīm dī gaī hai aur shukrguzārī se labrez ho jāeñ.

⁸ Muhtāt raheñ ki koī āp ko falsafiyānā aur mahz fareb dene wālī bātoñ se apne jāl meñ na phaṁsā le. Aisī bātoñ kā sarchashmā Masīh nahīñ balki insānī riwāyateñ aur is duniyā kī quwwateñ haiñ. ⁹ Kyonki Masīh meñ ulūhiyat kī sārī māmūrī mujassam ho kar sukūnat kartī hai. ¹⁰ Aur āp ko jo Masīh meñ haiñ us kī māmūrī meñ sharīk kar diyā gayā hai. Wuhī har hukmrān aur iḥtiyār wāle kā sar hai.

¹¹ Us meñ āte waqt āp kā khatnā bhī karwāyā gayā. Lekin yih khatnā insānī hāthoñ se nahīñ kiya gayā balki Masīh ke wasīle se. Us waqt āp kī purānī fitrat utār dī gaī, ¹² āp ko baptismā de kar Masīh ke sāth dafnāyā gayā aur āp ko imān se zindā kar diyā gayā. Kyonki āp Allāh kī qudrat par imān lāe the, usī qudrat par jis ne Masīh ko murdoñ meñ se zindā kar diyā thā. ¹³ Pahle āp apne gunāhoñ aur nāmāḥtūn jismānī hālat ke sabab se murdā the, lekin ab Allāh ne āp ko Masīh ke sāth zindā kar diyā hai. Us ne hamāre tamām gunāhoñ ko muāf kar diyā hai. ¹⁴ Hamāre garz kī jo rasīd apnī sharāyt kī binā par hamāre khilāf thī use us ne mansūkh kar diyā. Hāñ, us ne ham se dūr karke use kīloñ se salīb par jaṛ diyā. ¹⁵ Us ne hukmrānoñ aur iḥtiyār wāloñ se un kā aslāh chhīn kar sab ke sāmne un kī ruswāī kī. Hāñ, Masīh kī

salībī maut se wuh Allāh ke qaidī ban gae aur unheñ fatah ke julūs meñ us ke pīchhe pīchhe chalnā parā.

¹⁶ Chunāñche koī āp ko is wajah se mujrim na ṭhahrāe ki āp kyā kyā khāte-pīte yā kaun kaun-sī īdeñ manāte haiñ. Isī tarah koī āp kī adālat na kare agar āp Hilāl kī Īd yā Sabat kā din nahīñ manāte. ¹⁷ Yih chīzeñ to sirf āne wālī haqīqat kā sāyā hī haiñ jabki yih haqīqat khud Masīh meñ pāī jāti hai. ¹⁸ Aise log āp ko mujrim na ṭhahrāeñ jo zāhirī farotanī aur farishton kī pūjā par isrār karte haiñ. Baṛī tafsīl se apnī royāon meñ dekhī huī bāteñ bayān karte karte un ke ḡhairrūhānī zahan khāhmaḡhāh phūl jāte haiñ. ¹⁹ Yoñ unhoñ ne Masīh ke sāth lage rahnā chhoṛ diyā agarche wuh badan kā sar hai. Wuhī joṛon aur paṭṭhon ke zariye pūre badan ko sahārā de kar us ke muḡhtalif hisson ko joṛ detā hai. Yoñ pūrā badan Allāh kī madad se taraqqī kartā jātā hai.

Masīh ke sāth Marnā aur Zindagī Guzārñā

²⁰ Āp to Masīh ke sāth mar kar duniyā kī kuwwaton se āzād ho gae haiñ. Agar aisā hai to āp zindagī aise kyon guzārte haiñ jaise ki āp abhī tak is duniyā kī milkiyat haiñ? Āp kyon is ke ahkām ke tābe rahte haiñ? ²¹ Masalan “Ise hāth na lagāñā, wuh na chakhnā, yih na chhūñā.” ²² In tamām chīzon kā maqsad to yih hai ki istemāl ho kar khatm ho jāeñ. Yih sirf insānī ahkām aur tālīmāt haiñ. ²³ Beshak yih ahkām jo ḡhare hue mazhabī farāyz, nām-nihād farotanī aur jism ke saḡht dabāw kā taqāzā karte haiñ hikmat par mabnī to lagte haiñ, lekin yih bekār haiñ aur sirf jism hī kī khāhishāt pūrī karte haiñ.

3

¹ Āp ko Masīh ke sāth zindā kar diyā gayā hai, is lie wuh kuchh talāsh karen jo āsmān par hai jahāñ Masīh Allāh ke dahne hāth baiṭhā hai. ² Duniyāwī chīzon ko apne khayālon kā markaz na banāeñ balki āsmānī chīzon ko. ³ Kyonki āp mar gae haiñ aur ab āp kī zindagī Masīh ke sāth Allāh meñ poshīdā hai. ⁴ Masīh hī āp kī zindagī hai. Jab wuh zāhir ho jāegā to āp bhī us ke sāth zāhir ho kar us ke jalāl meñ sharīk ho jāeñge.

Purānī aur Naī Zindagī

⁵ Chunāñche un duniyāwī chīzon ko mār ḡaleñ jo āp ke andar kām kar rahī haiñ: zinākārī, nāpākī, shahwatparastī, burī khāhishāt aur lālach. (Lālach to ek qism kī butparastī hai.) ⁶ Allāh kā ḡhazab aisi hī bāton kī wajah se nāzil hogā. ⁷ Ek waqt thā jab āp bhī in ke mutābiq zindagī guzārte the, jab āp kī zindagī in ke qābū meñ thī.

⁸ Lekin ab waqt ā gayā hai ki āp yih sab kuchh yāñī ḡhussā, taish, badsulūkī, buhtān aur gandī zabān khastāhāl kapre kī tarah utār kar phaiñk deñ. ⁹ Ek dūse se bāt karte waqt jhūṭ mat bolnā, kyonki āp ne apnī purānī fitrat us kī harkaton samet utār dī hai. ¹⁰ Sāth sāth āp ne naī fitrat pahan lī hai, wuh fitrat jis kī tajdīd hamārā Khāliq apnī sūrat par kartā jā rahā hai tāki āp use aur behtar taur par jāñ leñ. ¹¹ Jahāñ yih kām ho rahā hai wahāñ logon meñ koī farq nahīñ hai, khāh koī ḡhairyahūdī ho yā Yahūdī, maḡhtūn ho yā nāmaḡhtūn, ḡhairyūnānī ho yā Skūtī, * ḡhulām ho yā āzād. Koī farq nahīñ parṭā, sirf Masīh hī sab kuchh aur sab meñ hai.

¹² Allāh ne āp ko chun kar apne lie maḡhsūs-o-muḡaddas kar liyā hai. Wuh āp se muhabbat rakhtā hai. Is lie ab tars, nekī, farotanī, narmdilī aur sabar ko pahan leñ. ¹³ Ek dūse ko bardāsh karen, aur agar āp kī kisī se shikāyat ho to use muāf kar deñ. Hāñ, yoñ muāf karen jis tarah Khudāwand ne āp ko muāf kar diyā hai. ¹⁴ In ke alāwā muhabbat bhī pahan leñ jo sab kuchh bāndh kar kāmiliyat kī taraf

* 3:11 Ek qabilā jo zalil samjhā jātā thā.

le jāti hai. ¹⁵ Masīh kī salāmatī āp ke dilon meñ hukūmat kare. Kyoñki Allāh ne āp ko isī salāmatī kī zindagī guzārne ke lie bulā kar ek badan meñ shāmil kar diyā hai. Shukrguzār bhī raheñ. ¹⁶ Āp kī zindagī meñ Masīh ke kalām kī pūrī daulat ghar kar jāe. Ek dūsre ko har tarah kī hikmat se tālīm dete aur samjhāte raheñ. Sāth sāth apne dilon meñ Allāh ke lie shukrguzārī ke sāth zabūr, hamd-o-sanā aur ruhānī gīt gāte raheñ. ¹⁷ Aur jo kuchh bhī āp karen kḥāh zabānī ho yā amlī wuh Ḳhudāwand Isā kā nām le kar karen. Har kām meñ usī ke wasīle se Ḳhudā Bāp kā shukr karen.

Nāi Zindagī meñ Tālluqāt Kaise Hūn

¹⁸ Bīwiyo, apne shauhar ke tābe raheñ, kyoñki jo Ḳhudāwand meñ hai us ke lie yihī munāsib hai.

¹⁹ Shauharo, apnī bīwiyon se muhabbat rakheñ. Un se talḵhmizājī se pesh na āeñ.

²⁰ Bachcho, har bāt meñ apne mān-bāp ke tābe raheñ, kyoñki yihī Ḳhudāwand ko pasand hai.

²¹ Wālidō, apne bachchon ko mushta'il na karen, warnā wuh bedil ho jāenge.

²² Ghulāmo, har bāt meñ apne duniyāwī mālikon ke tābe raheñ. Na sirf un ke sāmne hī aur unheñ khush rakhne ke lie khidmat karen balki khulūdīlī aur Ḳhudāwand kā kḥauf mān kar kām karen. ²³ Jo kuchh bhī āp karte haiñ use pūrī lagan ke sāth karen, is tarah jaisā ki āp na sirf insānon kī balki Ḳhudāwand kī khidmat kar rahe hūn. ²⁴ Āp to jānte haiñ ki Ḳhudāwand āp ko is ke muāwaze meñ wuh mīrās degā jis kā wādā us ne kiyā hai. Haqīqat meñ āp Ḳhudāwand Masīh kī hī khidmat kar rahe haiñ. ²⁵ Lekin jo ghalat kām kare use apnī ghaltiyoñ kā muāwazā bhī milegā. Allāh to kisī kī bhī jānibdārī nahīn kartā.

4

¹ Māliko, apne ghulāmon ke sāth munsifānā aur jāyẓ sulūk karen. Āp to jānte haiñ ki āsmān par āp kā bhī mālik hai.

Hidāyāt

² Duā meñ lage raheñ. Aur duā karte waqt shukrguzārī ke sāth jāgte raheñ. ³ Sāth sāth hamāre lie bhī duā karen tāki Allāh hamāre lie kalām sunāne kā darwāzā khole aur ham Masīh kā rāz pesh kar sakeñ. Āḵhir main isī rāz kī wajah se qaid meñ hūn. ⁴ Duā karen ki main ise yon pesh karūn jis tarah karnā chāhie, ki ise sāf samjhā jā sake.

⁵ Jo ab tak imān na lāe hon un ke sāth dānishmandānā sulūk karen. Is silsile meñ har mauqe se fāyda ūthāeñ. ⁶ Āp kī guftgū har waqt mehrbān ho, aisī ki mazā āe aur āp har ek ko munāsib jawāb de sakeñ.

Āḵhirī Salām-o-Duā

⁷ Jahān tak merā tālluq hai hamārā azīz bhāī Tukhikus āp ko sab kuchh batā degā. Wuh ek wafādār khādīm aur Ḳhudāwand meñ hamkhidmat rahā hai. ⁸ Main ne use khāskar is lie āp ke pās bhej diyā tāki āp ko hamārā hāl mālūm ho jāe aur wuh āp kī hauslā-afzāi kare. ⁹ Wuh hamāre wafādār aur azīz bhāī Unesimus ke sāth āp ke pās ā rahā hai, wuhī jo āp kī jamāt se hai. Donon āp ko wuh sab kuchh sunā deñge jo yahān ho rahā hai.

¹⁰ Aristarkhus jo mere sāth qaid meñ hai āp ko salām kahtā hai aur isī tarah Barnabās kā kazan * Marqus bhī. (Āp ko us ke bāre meñ hidāyāt dī gāi haiñ. Jab wuh āp ke pās āe to use khushāmdīd kahnā.) ¹¹ Isā jo Yūstus kahlātā hai bhī āp ko salām kahtā hai. Un meñ se jo mere sāth Allāh kī bādshāhī meñ khidmat kar rahe haiñ sirf yih tīn mard Yahūdī haiñ. Aur yih mere lie tasallī kā bāis rahe haiñ.

* **4:10** Yūnānī lafẓ se zāhir nahīn hotā ki Marqus chachā, māmūn, phūphī yā khālā kā laṛkā hai.

¹² Masīh Īsā kā khādim Ipafrās bhī jo āp kī jamāt se hai salām kahtā hai. Wuh har waqt barī jidd-o-jahd ke sāth āp ke lie duā kartā hai. Us kī khās duā yih hai ki āp mazbūtī ke sāth khare raheñ, ki āp bāligh Masīhī ban kar har bāt meñ Allāh kī marzī ke mutābiq chaleñ. ¹³ Main khud is kī tasdiq kar saktā hūñ ki us ne āp ke lie sakht mehnat kī hai balki Laudīkiyā aur Hiyarāpulis kī jamātoñ ke lie bhī. ¹⁴ Hamāre azīz dāktar Lūqā aur Demās āp ko salām kahte haiñ.

¹⁵ Merā salām Laudīkiyā kī jamāt ko denā aur isī tarah Numfās ko us jamāt samet jo us ke ghar meñ jamā hotī hai. ¹⁶ Yih parhne ke bād dhyān deñ ki Laudīkiyā kī jamāt meñ bhī yih khat parhā jāe aur āp Laudīkiyā kā khat bhī parheñ. ¹⁷ Arkhippus ko batā denā, khabardār ki āp wuh khidmat takmīl tak pahunchāeñ jo āp ko Khudāwand meñ sauñpī gai hai.

¹⁸ Main apne hāth se yih alfāz likh rahā hūñ. Merī yāñī Paulus kī taraf se salām. Merī zanjireñ mat bhūlnā! Allāh kā fazl āp ke sāth hotā rahe.

1 Thissalunīkiyōñ

¹ Yih khat Paulus, Silwānus aur Tīmuthiyus kī taraf se hai.

Ham Thissalunīkiyōñ kī jamāt ko likh rahe haiñ, unheñ jo Kḥudā Bāp aur Kḥudāwand Īsā Masīh par īmān lāe haiñ.

Allāh āp ko fazl aur salāmatī bakhshe.

Thissalunīkiyōñ kī Zindagī aur Īmān

² Ham har waqt āp sab ke lie Kḥudā kā shukr karte aur apnī duāoñ meñ āp ko yād karte rahte haiñ. ³ Hamen apne Kḥudā Bāp ke huzūr kḥaskar āp kā amal, mehnat-mashaqqat aur sābitqadmī yād ātī rahtī hai. Āp apnā īmān kitnī achchhī tarah amal meñ lāe, āp ne muhabbat kī rūh meñ kitnī mehnat-mashaqqat kī aur āp ne kitnī sābitqadmī dikhāī, aisī sābitqadmī jo sirf hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh par ummīd hī dilā saktī hai. ⁴ Bhāiyo, Allāh āp se muhabbat rakhtā hai, aur hamen pūrā ilm hai ki us ne āp ko wāqāī chun liyā hai. ⁵ Kyonki jab ham ne Allāh kī kḥushkhabrī āp tak pahuñchāī to na sirf bāteñ karke balki quwwat ke sāth, Rūhul-quds meñ aur pūre etamād ke sāth. Āp jānte haiñ ki jab ham āp ke pās the to ham ne kis tarah kī zindagī guzarī. Jo kuchh ham ne kiyā wuh āp kī kḥatir kiyā. ⁶ Us waqt āp hamāre aur Kḥudāwand ke namūne par chalne lage. Agarche āp baṛī musibat meñ paṛ gae to bhī āp ne hamāre paighām ko us kḥushī ke sāth qabūl kiyā jo sirf Rūhul-quds de saktā hai. ⁷ Yōñ āp sūbā Makiduniyā aur sūbā Aḥayā ke tamām īmāndāroñ ke lie namūnā ban gae. ⁸ Kḥudāwand ke paighām kī āwāz āp meñ se nikal kar na sirf Makiduniyā aur Aḥayā meñ sunāī dī, balki yih khabar ki āp Allāh par īmān rakhte haiñ har jagah tak pahuñch gai hai. Natīje meñ hamen kuchh kahne kī zarūrat nahīn rahī, ⁹ kyonki log har jagah bāt kar rahe haiñ ki āp ne hamen kis tarah kḥushāmdīd kahā hai, ki āp ne kis tarah butoñ se muñh pher kar Allāh kī taraf rujū kiyā tāki zindā aur haqīqī Kḥudā kī kḥidmat karen. ¹⁰ Log yih bhī kah rahe haiñ ki ab āp is intazār meñ haiñ ki Allāh kā Farzand āsmān par se āe yānī Īsā jise Allāh ne murdoñ meñ se zindā kar diyā aur jo hamen āne wāle ghazab se bachāegā.

2

Thissalunīke meñ Paulus kā Kām

¹ Bhāiyo, āp jānte haiñ ki hamārā āp ke pās ānā befāyda na huā. ² Āp us dukh se bhī wāqif haiñ jo hamen āp ke pās āne se pahle sahnā paṛā, ki Filippī Shahr meñ hamāre sāth kitnī badsulūkī huī thī. To bhī ham ne apne Kḥudā kī madad se āp ko us kī kḥushkhabrī sunāne kī jurrat kī hālāñki bahut mukḥālafat kā sāmna karnā paṛā. ³ Kyonki jab ham āp ko ubharte haiñ to is ke pīchhe na to koī gḥalat nīyat hotī hai, na koī nāpāk maqsad yā chālākī. ⁴ Nahīn, Allāh ne kḥud hamen jāñch kar is lāyq samjhā ki ham us kī kḥushkhabrī sunāne kī zimmedārī sañbhāleñ. Isī binā par ham bolte haiñ, insānoñ ko kḥush rakhne ke lie nahīn balki Allāh ko jo hamāre diloñ ko parakhtā hai. ⁵ Āp ko bhī mālūm hai ki ham ne na kḥushāmad se kān liyā, na ham pas-e-pardā lālchī the—Allāh hamārā gawāh hai! ⁶ Ham is maqsad se kān nahīn kar rahe the ki log hamārī izzat karen, kḥāh āp hoñ yā dīgar log. ⁷ Masīh ke rasūloñ kī haisiyat se ham āp ke lie mālī bojh ban sakte the, lekin ham āp ke darmiyān hote hue narmdil rahe, aisī mān kī tarah jo apne chhoṭe bachchoñ kī parwarish kartī hai. ⁸ Hamārī āp ke lie chāhat itnī shadīd thī ki ham āp ko na sirf Allāh kī kḥushkhabrī kī barkat meñ sharīk karne ko taiyār the balki apnī zindagiyoñ meñ bhī. Hāñ, āp

hameñ itne azīz the! ⁹ Bhāiyo, beshak āp ko yād hai ki ham ne kitnī saḡht mehnat-mashaqqat kī. Din rāt ham kām karte rahe tāki Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāte waqt kisī par boj na baneñ.

¹⁰ Āp aur Allāh hamāre gawāh haiñ ki āp īmān lāne wāloñ ke sāth hamārā sulūk kitnā muqaddas, rāst aur be'īlzām thā. ¹¹ Kyoñki āp jānte haiñ ki ham ne āp meñ se har ek se aisā sulūk kiyā jaisā bāp apne bachchoñ ke sāth kartā hai. ¹² Ham āp kī hauslā-afzāi karte, āp ko tasallī dete aur āp ko samjhāte rahe ki āp Allāh ke lāyq zindagī guzāreñ, kyoñki wuh āp ko apnī bādshāhī aur jalāl meñ hissā lene ke lie bulātā hai.

¹³ Ek aur wajah hai ki ham har waqt Ḳhudā kā shukr karte haiñ. Jab ham ne āp tak Allāh kā paighām pahuñchāyā to āp ne use sun kar yōñ qabūl kiyā jaisā yih haqīqat meñ hai yāñi Allāh kā kalām jo insānoñ kī taraf se nahīñ hai aur jo āp īmāndāroñ meñ kām kar rahā hai. ¹⁴ Bhāiyo, na sirf yih balki āp Yahūdiyā meñ Allāh kī un jamātoñ ke namūne par chal paṛe jo Masīh Īsā meñ haiñ. Kyoñki āp ko apne hamwatanōñ ke hāthoñ wuh kuchh sahnā paṛā jo unheñ pahle hī apne hamwatan Yahūdiyōñ se sahnā paṛā thā. ¹⁵ Hāñ, Yahūdiyōñ ne na sirf Ḳhudāwand Īsā aur nabiyōñ ko qatl kiyā balki hameñ bhī apne bīch meñ se nikāl diyā. Yih log Allāh ko pasand nahīñ āte aur tamām logoñ ke ḡhilāf ho kar ¹⁶ hameñ is se rokne kī koshish karte haiñ ki ḡhairyahūdiyōñ ko Allāh kī ḡhushḡhabrī sunāeñ, aisā na ho ki wuh najāt pāeñ. Yōñ wuh har waqt apne gunāhoñ kā pyālā kināre tak bharte jā rahe haiñ. Lekin Allāh kā pūrā ḡhazab un par nāzil ho chukā hai.

Paulus kī Un se Dubārā Milne kī Ḳhāhish

¹⁷ Bhāiyo, jab hameñ kuchh der ke lie āp se alag kar diyā gayā (go ham dil se āp ke sāth rahe) to ham ne baṛī ārzū se āp se milne kī pūrī koshish kī. ¹⁸ Kyoñki ham āp ke pās ānā chāhte the. Hāñ, maiñ Paulus ne bār bār āne kī koshish kī, lekin Ibīs ne hameñ rok liyā. ¹⁹ Āḡhir āp hī hamārī ummīd aur ḡhushī kā bāis haiñ. Āp hī hamārā inām aur hamārā tāj haiñ jis par ham apne Ḳhudāwand Īsā ke huzūr faḡhr kareñge jab wuh āegā. ²⁰ Hāñ, āp hamārā jalāl aur ḡhushī haiñ.

3

¹ Āḡhirkār ham yih hālat mazīd bardāsht na kar sake. Ham ne faislā kiyā ki akele hī Athene meñ rah kar ² Tīmuthiyus ko bhej deñge jo hamārā bhāi aur Masīh kī ḡhushḡhabrī phailāne meñ hamāre sāth Allāh kī ḡhidmat kartā hai. Ham ne use bhej diyā tāki wuh āp ko mazbūt kare aur īmān meñ āp kī hauslā-afzāi kare ³ tāki koī in musībatoñ se bechain na ho jāe. Kyoñki āp ḡhud jānte haiñ ki in kā sāmna karnā hamāre lie Allāh kī marzī hai. ⁴ Balki jab ham āp ke pās the to ham ne is kī peshgoī kī ki hameñ musibat bardāsht karnī paṛegī. Aur aisā hī huā jaisā ki āp ḡhūb jānte haiñ. ⁵ Yihī wajah thī ki maiñ ne Tīmuthiyus ko bhej diyā. Maiñ yih hālat bardāsht na kar sakā, is lie maiñ ne use āp ke īmān ko mālūm karne ke lie bhej diyā. Aisā na ho ki āzmāne wāle ne āp ko yōñ āzmāish meñ ḡāl diyā ho ki hamārī āp par mehnat zāe jāe.

⁶ Lekin ab Tīmuthiyus lauṭ āyā hai, aur wuh āp ke īmān aur muhabbat ke bāre meñ achchhī ḡhabar le kar āyā hai. Us ne hameñ batāyā ki āp hameñ bahut yād karte haiñ aur ham se utnā hī milne ke ārzūmand haiñ jitnā ki ham āp se. ⁷ Bhāiyo, āp aur āp ke īmān ke bāre meñ yih sun kar hamārī hauslā-afzāi huī, hālāñki ham ḡhud tarah tarah ke dabāw aur musībatoñ meñ phañse hue haiñ. ⁸ Ab hamārī jān meñ jān ā gaī hai, kyoñki āp mazbūtī se Ḳhudāwand meñ qāym haiñ. ⁹ Ham āp kī wajah se Allāh ke kitne shukrguzār haiñ! Yih ḡhushī nāqābil-e-bayān hai jo ham āp kī wajah se Allāh ke huzūr mahsūs karte haiñ. ¹⁰ Din rāt ham baṛī sanjīdagī se duā

karte rahte haiñ ki āp se dubārā mil kar wuh kamiyān pūrī karen jo āp ke imān meñ ab tak rah gai haiñ.

¹¹ Ab hamārā Ḳhudā aur Bāp ḳhud aur hamārā Ḳhudāwand Īsā rāstā khole tāki ham āp tak pahuñch sakeñ. ¹² Ḳhudāwand kare ki āp kī ek dūse aur dīgar tamām logoñ se muhabbat itnī barh jāe ki wuh yoñ dīl se chhalak uṭhe jis tarah āp ke lie hamārī muhabbat bhī chhalak rahī hai. ¹³ Kyoñki is tarah Allāh āp ke diloñ ko mazbūt karegā aur āp us waqt hamāre Ḳhudā aur Bāp ke huzūr be'ilzām aur muqaddas sābit hoñge jab hamārā Ḳhudāwand Īsā apne tamām muqaddasīn ke sāth āegā. Āmīn.

4

Allāh ko Pasandīdā Zindagī

¹ Bhāiyo, ek ākhirī bāt, āp ne ham se sīkh liyā thā ki hamārī zindagī kis tarah honī chāhie tāki wuh Allāh ko pasand āe. Aur āp is ke mutābiq zindagī guzārte bhī haiñ. Ab ham Ḳhudāwand Īsā meñ āp se darḳhāst aur āp kī hauslā-afzāi karte haiñ ki āp is meñ mazīd taraqqī karte jāeñ. ² Āp to un hidāyāt se wāqif haiñ jo ham ne āp ko Ḳhudāwand Īsā ke wasīle se dī thīñ. ³ Kyoñki Allāh kī marzī hai ki āp us ke lie maḳhsūs-o-muqaddas hoñ, ki āp zinākārī se bāz raheñ. ⁴ Har ek apne badan par yoñ qābū pānā sīkh le ki wuh muqaddas aur sharīf zindagī guzār sake. ⁵ Wuh ḡhairīmāndāroñ kī tarah jo Allāh se nāwāqif haiñ shahwatparastī kā shikār na ho. ⁶ Is muāmale meñ koī apne bhāi kā gunāh na kare, na us se ḡhalat fāydā uṭhāe. Ḳhudāwand aise gunāhoñ kī sazā detā hai. Ham yih sab kuchh batā chuke aur āp ko āgāh kar chuke haiñ. ⁷ Kyoñki Allāh ne hameñ nāpāk zindagī guzārne ke lie nahīñ bulāyā balki maḳhsūs-o-muqaddas zindagī guzārne ke lie. ⁸ Is lie jo yih hidāyāt radd kartā hai wuh insān ko nahīñ balki Allāh ko radd kartā hai jo āp ko apnā muqaddas Rūh de detā hai.

⁹ Yih likhne kī zarūrat nahīñ ki āp dūse imāndāroñ se muhabbat rakheñ. Allāh ne ḳhud āp ko ek dūse se muhabbat rakhnā sikhāyā hai. ¹⁰ Aur haqīqatan āp Makiduniyā ke tamām bhāiyoñ se aisī hī muhabbat rakhte haiñ. To bhī bhāiyo, ham āp kī hauslā-afzāi karnā chāhte haiñ ki āp is meñ mazīd taraqqī karte jāeñ. ¹¹ Apnī izzat is meñ barqarār rakheñ ki āp sukūn se zindagī guzāreñ, apne farāyz adā karen aur apne hāthoñ se kām karen, jis tarah ham ne āp ko kah diyā thā. ¹² Jab āp aisā karenge to ḡhairīmāndār āp kī qadar karenge aur āp kisī bhī chīz ke muhtāj nahīñ raheñge.

Ḳhudāwand kī Āmad

¹³ Bhāiyo, ham chāhte haiñ ki āp un ke bāre meñ haqīqat jān leñ jo so gae haiñ tāki āp dūstroñ kī tarah jin kī koī ummīd nahīñ mātām na karen. ¹⁴ Hamārā imān hai ki Īsā mar gayā aur dubārā jī uṭhā, is lie hamārā yih bhī imān hai ki jab Īsā wāpas āegā to Allāh us ke sāth un imāndāroñ ko bhī wāpas lāegā jo maut kī nīnd so gae haiñ.

¹⁵ Jo kuchh ham ab āp ko batā rahe haiñ wuh Ḳhudāwand kī tālīm hai. Ḳhudāwand kī āmad par ham jo zindā hoñge soe hue logoñ se pahle Ḳhudāwand se nahīñ mileñge. ¹⁶ Us waqt ūñchī āwāz se hukm diyā jāegā, farishtā-e-āzam kī āwāz sunāi degī, Allāh kā turām bajegā aur Ḳhudāwand ḳhud āsmān par se utar āegā. Tab pahle wuh jī uṭheñge jo Masih meñ mar gae the. ¹⁷ In ke bād hī hameñ jo zindā hoñge bādaloñ par uṭhā liyā jāegā tāki hawā meñ Ḳhudāwand se mileñ. Phir ham hameshā Ḳhudāwand ke sāth raheñge. ¹⁸ Chunāñche in alfāz se ek dūse ko tasallī diyā karen.

5

Ḳhudāwand kī Āmad ke lie Taiyār Rahnā

¹ Bhāiyo, is kī zarūrat nahīn kī ham āp ko likheñ ki yih sab kuchh kab aur kis mauqe par hogā. ² Kyoñki āp Ḳhud Ḳhūb jānte haiñ ki Ḳhudāwand kā dīn yōñ āegā jis tarah chor rāt ke waqt ghar meñ ghus ātā hai. ³ Jab log kaheñge, “Ab amn-o-amān hai,” to halākat achānak hī un par ān paregī. Wuh is tarah musibat meñ par jāeñge jis tarah wuh aurat jis kā bachchā paidā ho rahā hai. Wuh hargiz nahīn bach sakeñge. ⁴ Lekin āp bhāiyo tārīkī kī girift meñ nahīn haiñ, is lie yih dīn chor kī tarah āp par ghālib nahīn ānā chāhie. ⁵ Kyoñki āp sab raushnī aur dīn ke farzand haiñ. Hamārā rāt yā tārīkī se koī wāstā nahīn. ⁶ Gharz āeñ, ham dūsroñ kī mānind na hoñ jo soe hue haiñ balki jāgte raheñ, hoshmand raheñ. ⁷ Kyoñki rāt ke waqt hī log so jāte haiñ, rāt ke waqt hī log nashe meñ dhut ho jāte haiñ. ⁸ Lekin chūñki ham dīn ke haiñ is lie āeñ ham hosh meñ raheñ. Lāzim hai ki ham imān aur muhabbat ko zirābaktar ke taur par aur najāt kī ummīd ko Ḳhod ke taur par pahan leñ. ⁹ Kyoñki Allāh ne hameñ is lie nahīn chunā ki ham par apnā ghazab nāzil kare balki is lie ki ham apne Ḳhudāwand Īsā Masīh ke wasīle se najāt pāeñ. ¹⁰ Us ne hamārī Ḳhātīr apnī jān de dī tāki ham us ke sāth jīeñ, Ḳhāh ham us kī āmad ke dīn murdā hoñ yā zindā. ¹¹ Is lie ek dūsre kī hauslā-afzāī aur tāmīr karte raheñ, jaisā ki āp kar bhī rahe haiñ.

Ākhīrī Hidāyāt aur Salām

¹² Bhāiyo, hamārī darkhāst hai ki āp un kī qadar kareñ jo āp ke darmiyān sakht mehnat karke Ḳhudāwand meñ āp kī rāhnumāī aur hidāyat karte haiñ. ¹³ Un kī Ḳhidmat ko sāmne rakh kar pyār se un kī barī izzat kareñ. Aur ek dūsre ke sāth mel-milāp se zindagī guzāreñ.

¹⁴ Bhāiyo, ham is par zor denā chāhte haiñ ki unheñ samjhāeñ jo beqāydā zindagī guzārte haiñ, unheñ tasallī deñ jo jaldī se māyūs ho jāte haiñ, kamzoroñ kā Ḳhayāl rakheñ aur sab ko sabar se bardāshst kareñ. ¹⁵ Is par dhyān deñ ki koī kisī se burāī ke badle burāī na kare balki āp har waqt ek dūsre aur tamām logoñ ke sāth nek kām karne meñ lage raheñ.

¹⁶ Har waqt Ḳhush raheñ, ¹⁷ bilānāghā duā kareñ, ¹⁸ aur har hālat meñ Ḳhudā kā shukr kareñ. Kyoñki jab āp Masīh meñ haiñ to Allāh yihī kuchh āp se chāhtā hai.

¹⁹ Rūhul-quds ko mat bujhāeñ. ²⁰ Nabuwwatoñ kī tahqīr na kareñ. ²¹ Sab kuchh parakh kar wuh thāme rakheñ jo achchhā hai, ²² aur har qism kī burāī se bāz raheñ.

²³ Allāh Ḳhud jo salāmatī kā Ḳhudā hai āp ko pūre taur par maḲhsūs-o-muqaddas kare. Wuh kare ki āp pūre taur par rūh, jān aur badan samet us waqt tak mahfūz aur be'ilzām raheñ jab tak hamārā Ḳhudāwand Īsā Masīh wāpas nahīn ā jātā. ²⁴ Jo āp ko bulātā hai wuh wafādār hai aur wuh aisā karegā bhī.

²⁵ Bhāiyo, hamāre lie duā kareñ.

²⁶ Tamām bhāiyoñ ko hamārī taraf se bosā denā.

²⁷ Ḳhudāwand ke huzūr main āp ko tākīd kartā hūñ ki yih Ḳhat tamām bhāiyoñ ke sāmne parhā jāe.

²⁸ Hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh kā fazl āp ke sāth hotā rahe.

2 Thissalunīkiyōn

¹ Yih khat Paulus, Silwānus aur Tīmuthiyus kī taraf se hai.

Ham Thissalunīkiyōn kī jamāt ko likh rahe haiñ, unheñ jo Allāh hamāre Bāp aur Khudāwand Īsā Masīh par imān lāe haiñ.

² Khudā hamārā Bāp aur Khudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī baḥshen.

Masīh kī Āmad par Adālat

³ Bhāiyo, wājib hai ki ham har waqt āp ke lie Khudā kā shukr karen. Hāñ, yih mauzūn hai, kyonki āp kā imān hairatangez taraqqī kar rahā hai aur āp sab kī ek dūse se muhabbat baḥ rahī hai. ⁴ Yihī wajah hai ki ham Allāh kī dīgar jamātoñ meñ āp par faḥr karte haiñ. Hāñ, ham faḥr karte haiñ ki āp in dinoñ meñ kitnī sābitqadmī aur imān dikhā rahe haiñ hālāñki āp bahut izārasāniyāñ aur musibateñ bardāst kar rahe haiñ.

⁵ Yih sab kuchh sābit kartā hai ki Allāh kī adālat rāst hai, aur natīje meñ āp us kī bādshāhī ke lāyq ṭhahreñge, jis ke lie āp ab dukh uṭhā rahe haiñ. ⁶ Allāh wuhī kuchh karegā jo rāst hai. Wuh unheñ musibatoñ meñ dāl degā jo āp ko musibat meñ dāl rahe haiñ, ⁷ aur āp ko jo musibat meñ haiñ hamāre samet āram degā. Wuh yih us waqt karegā jab Khudāwand Īsā apne qawī farishtoñ ke sāth āsmān par se ā kar zāhir hogā ⁸ aur bhaṛaktī huī āg meñ unheñ sazā degā jo na Allāh ko jānte haiñ, na hamāre Khudāwand Īsā kī khushkhabrī ke tābe haiñ. ⁹ Aise log abadī halākat kī sazā pāeñge, wuh hameshā tak Khudāwand kī huzūrī aur us kī jalālī qudrat se dūr ho jāeñge. ¹⁰ Lekin us din Khudāwand is lie bhī āegā ki apne muqaddasīn meñ jalāl pāe aur tamām imāndāroñ meñ hairat kā bāis ho. Āp bhī un meñ shāmil hoñge, kyonki āp us par imān lāe jis kī gawāhī ham ne āp ko dī.

¹¹ Yih pesh-e-nazar rakh kar ham lagātār āp ke lie duā karte haiñ. Hamārā Khudā āp ko us bulāwe ke lāyq ṭhahrāe jis ke lie āp ko bulāyā gayā hai. Aur wuh apnī qudrat se āp kī nekī karne kī har kḥāhish aur āp ke imān kā har kām takmīl tak pahuñchāe.

¹² Kyonki is tarah hī hamāre Khudāwand Īsā kā nām āp meñ jalāl pāegā aur āp bhī us meñ jalāl pāeñge, us fazl ke mutābiq jo hamāre Khudā aur Khudāwand Īsā Masīh ne āp ko diyā hai.

2

“Bedīnī kā Ādmī”

¹ Bhāiyo, yih sawāl uṭhā hai ki hamāre Khudāwand Īsā Masīh kī āmad kaisī hogī? Ham kis tarah us ke sāth jamā ho jāeñge? Is nāte se hamārī āp se darḥāst hai ² ki jab log kahte haiñ ki Khudāwand kā din ā chukā hai to āp jaldī se bechain yā pareshān na ho jāeñ. Un kī bāt na māneñ, chāhe wuh yih dāwā bhī karen ki un ke pās hamārī taraf se koī nabuwwat, paighām yā khat hai. ³ Koī bhī āp ko kisī bhī chāl se fareb na de, kyonki yih din us waqt tak nahīñ āegā jab tak ākhirī baḥāwat pesh na āe aur “Bedīnī kā ādmī” zāhir na ho jāe, wuh jis kā anjām halākat hogā. ⁴ Wuh har ek kī mukhālafat karegā jo Khudā aur mābūd kahlātā hai aur apne āp ko un sab se baṛā ṭhahrāegā. Hāñ, wuh Allāh ke ghar meñ baiṭh kar elān karegā, “Main Allāh hūñ.”

⁵ Kyā āp ko yād nahīñ ki main āp ko yih batātā rahā jab abhī āp ke pās thā? ⁶ Aur ab āp jānte haiñ ki kyā kuchh use rok rahā hai tāki wuh apne muqarrarā waqt par zāhir ho jāe. ⁷ Kyonki yih purasrār bedīnī ab bhī asar kar rahī hai. Lekin yih us waqt tak zāhir nahīñ hogī jab tak wuh shaḥs haṭ na jāe jo ab tak use rok rahā hai. ⁸ Phīr

hī “Bedīnī kā ādmī” zāhir hogā. Lekin jab Ḳhudāwand Īsā āegā to wuh use apne muñh kī phūnk se mār ḍālegā, zāhir hone par hī wuh use halāk kar degā. ⁹ “Bedīnī ke ādmī” meñ Iblīs kām karegā. Jab wuh āegā to har qism kī tāqat kā izhār karegā. Wuh jhūṭe nishān aur mojize pesh karegā. ¹⁰ Yoñ wuh unheñ har tarah ke sharīr fareb meñ phaṁsāegā jo halāk hone wāle haiñ. Log is lie halāk ho jāenge ki unhoñ ne sachchāi se muhabbat karne se inkār kiyā, warnā wuh bach jāte. ¹¹ Is wajah se Allāh unheñ burī tarah se fareb meñ phaṁsne detā hai tāki wuh is jhūṭ par īmān lāeñ. ¹² Natije meñ sab jo sachchāi par īmān na lāe balki nārāstī se lutfandoz hue mujrim ṭhahreñge.

Āp ko Najāt ke lie Chun Liyā Gayā Hai

¹³ Mere bhāiyo, wājib hai ki ham har waqt āp ke lie Ḳhudā kā shukr karen jinheñ Ḳhudāwand pyār kartā hai. Kyoñki Allāh ne āp ko shurū hī se najāt pāne ke lie chun liyā, aisi najāt ke lie jo Rūhul-quḍs se pākizagī pā kar sachchāi par īmān lāne se hāsil hotī hai. ¹⁴ Allāh ne āp ko us waqt yih najāt pāne ke lie bulā liyā jab ham ne āp ko us kī ḡhushḡhabrī sunāi. Aur ab āp hamāre Ḳhudāwand Īsā Masīh ke jalāl meñ sharīk ho sakte haiñ. ¹⁵ Bhāiyo, is lie sābitqadam raheñ aur un riwāyāt ko thāme rakheñ jo ham ne āp ko sikhāi haiñ, ḡhāh zabānī yā ḡhat ke zariye.

¹⁶ Hamārā Ḳhudāwand Īsā Masīh ḡhud aur Ḳhudā hamārā Bāp jis ne ham se muhabbat rakhī aur apne faẓl se hameñ abadī tasallī aur ṭhos ummīd baḡhshī ¹⁷ āp kī hauslā-afzāi kare aur yoñ mazbūt kare ki āp hameshā wuh kuchh boleñ aur karen jo achchhā hai.

3

Hamāre lie Duā Karnā

¹ Bhāiyo, ek āḡhirī bāt, hamāre lie duā karen ki Ḳhudāwand kā paighām jaldī se phail jāe aur izzat pāe, bilkul usī tarah jis tarah āp ke darmiyān huā. ² Is ke lie bhī duā karen ki Allāh hameñ ḡhalat aur sharīr logoñ se bachāe rakhe, kyoñki sab to īmān nahīn rakhte.

³ Lekin Ḳhudāwand wafādār hai, aur wuhī āp ko mazbūt karke Iblīs se mahfūz rakhegā. ⁴ Ham Ḳhudāwand meñ āp par etamād rakhte haiñ ki āp wuh kuchh kar rahe haiñ balki karte raheñge jo ham ne āp ko karne ko kahā thā.

⁵ Ḳhudāwand āp ke diloñ ko Allāh kī muhabbat aur Masīh kī sābitqadmī kī taraf māyl kartā rahe.

Kām Karne kā Farz

⁶ Bhāiyo, apne Ḳhudāwand Īsā Masīh ke nām meñ ham āp ko hukm dete haiñ ki har us bhāi se kinārā karen jo beqāyda chaltā aur jo ham se pāi huī riwāyat ke mutābiq zindagī nahīn guzartā. ⁷ Āp ḡhud jānte haiñ ki āp ko kis tarah hamāre namūne par chalnā chāhie. Jab ham āp ke pās the to hamārī zindagī meñ betartībī nahīn pāi jāti thī. ⁸ Ham ne kisī kā khānā bhī paise die baḡhair na khāyā, balki dīn rāt saḡht mehnat-mashaqqat karte rahe tāki āp meñ se kisī ke lie bojh na baneñ. ⁹ Bāt yih nahīn ki hameñ āp se muāwazā milne kā haq nahīn thā. Nahīn, ham ne aisā kiyā tāki ham āp ke lie achchhā namūnā baneñ aur āp is namūne par chalen. ¹⁰ Jab ham abhī āp ke pās the to ham ne āp ko hukm diyā, “Jo kām nahīn karnā chāhtā wuh khānā bhī na khāe.”

¹¹ Ab hameñ yih ḡhabar milī hai ki āp meñ se bāz beqāyda zindagī guzarte haiñ. Wuh kām nahīn karte balki dūsroñ ke kāmōñ meñ ḡhāhmaḡhāh daḡhl dete haiñ. ¹² Ḳhudāwand Īsā Masīh ke nām meñ ham aise logoñ ko hukm dete aur samjhāte haiñ ki ārām se kām karke apnī rozī kamāeñ.

¹³ Bhāiyo, āp bhalāī karne se kabhī himmat na hāreñ. ¹⁴ Agar koī is khat meñ darj hamārī hidāyat par amal na kare to us se tālluq na rakhnā tāki use sharm āe. ¹⁵ Lekin use dushman mat samajhnā balki use bhāī jān kar samjhānā.

Ākhirī Alfāz

¹⁶ Khudāwand khud jo salāmatī kā sarchashmā hai āp ko har waqt aur har tarah se salāmatī bakhshe. Khudāwand āp sab ke sāth ho.

¹⁷ Main, Paulus apne hāth se yih likh rahā hūñ. Merī taraf se salām. Main isī tarīqe se apne har khat par dastkhat kartā aur isī tarah likhtā hūñ.

¹⁸ Hamāre Khudāwand Īsā Masīh kā fazl āp sab ke sāth rahe.

1 Tīmuthiyus

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai jo hamāre Najātdahindā Allāh aur hamārī ummīd Masīh Īsā ke hukm par Masīh Īsā kā rasūl hai.

² Maiñ Tīmuthiyus ko likh rahā hūñ jo imān meñ merā sachchā beṭā hai.

Ḳhudā Bāp aur hamārā Ḳhudāwand Masīh Īsā āp ko fazl, rahm aur salāmatī atā karen.

Ġhalat Tālīm se Ḳhabardār

³ Maiñ ne āp ko Makiduniyā jāte waqt nasihat kī thī ki Ifisus meñ raheñ tāki āp wahāñ ke kuchh logoñ ko ḡhalat tālīm dene se rokeñ. ⁴ Unheñ farzī kahāniyoñ aur khatm na hone wāle nasabnāme ke pīchhe na lagne deñ. In se mahz bahs-mubāhasā paidā hotā hai aur Allāh kā najātbakḥsh mansūbā pūrā nahīñ hotā. Kyonki yih mansūbā sirf imān se takmīl tak pahunchtā hai. ⁵ Merī is hidāyat kā maqsad yih hai ki muhabbat ubhar āe, aisī muhabbat jo khālis dil, sāf zamīr aur Beriṃyā imān se paidā hotī hai. ⁶ Kuchh log in chīzoñ se bhaṭak kar bemānī bātoñ meñ gum ho gae haiñ. ⁷ Yih sharīat ke ustād bananā chāhte haiñ, lekin unheñ un bātoñ kī samajh nahīñ atī jo wuh kar rahe haiñ aur jin par wuh itne etamād se isrār kar rahe haiñ.

⁸ Lekin ham to jānte haiñ ki sharīat achchhī hai basharteki ise sahīh taur par istemāl kiṃyā jāe. ⁹ Aur yād rahe ki yih rāstbāzoñ ke lie nahīñ dī gāi. Kyonki yih un ke lie hai jo baḡhair sharīat ke aur sarkash zindagī guzārte haiñ, jo bedīn aur gunāhgār haiñ, jo muqaddas aur ruhānī bātoñ se khālī haiñ, jo apne mān-bāp ke qātil haiñ, jo khūnī, ¹⁰ zinākār, hamjinsparast aur ḡhulāmoñ ke tājir haiñ, jo jhūṭ bolte, jhūṭī qasam khāte aur mazīd bahut kuchh karte haiñ jo sehhatbakḥsh tālīm ke khilāf hai. ¹¹ Aur sehhatbakḥsh tālīm kyā hai? Wuh jo mubārak Ḳhudā kī us jalālī khushkhabrī meñ pāi jāti hai jo mere sapurd kī gāi hai.

Allāh ke Rahm ke lie Shukrguzārī

¹² Maiñ apne Ḳhudāwand Masīh Īsā kā shukr kartā hūñ jis ne merī taqwīyat kī hai. Maiñ us kā shukr kartā hūñ ki us ne mujhe wafādār samajh kar khidmat ke lie muqarrar kiṃyā. ¹³ Go maiñ pahle kufr bakne wālā aur gustākḥ admī thā, jo logoñ ko izā detā thā, lekin Allāh ne mujh par rahm kiṃyā. Kyonki us waqt maiñ imān nahīñ lāyā thā aur is lie nahīñ jāntā thā ki kyā kar rahā hūñ. ¹⁴ Hāñ, hamāre Ḳhudāwand ne mujh par apnā fazl kasrat se undeḷ diṃyā aur mujhe wuh imān aur muhabbat atā kī jo hameñ Masīh Īsā meñ hote hue miltī hai. ¹⁵ Ham is qābil-e-qabūl bāt par pūrā bharosā rakh sakte haiñ ki Masīh Īsā gunāhgāroñ ko najāt dene ke lie is duniyā meñ āyā. Un meñ se maiñ sab se barā gunāhgār hūñ, ¹⁶ lekin yihī wajah hai ki Allāh ne mujh par rahm kiṃyā. Kyonki wuh chāhtā thā ki Masīh Īsā mujh meñ jo awwal gunāhgār hūñ apnā wasī sabar zāhir kare aur maiñ yon un ke lie namūnā ban jāūñ jo us par imān lā kar abadī zindagī pāne wāle haiñ. ¹⁷ Hāñ, hamāre azlī-o-abadī Shahanshāh kī hameshā tak izzat-o-jalāl ho! Wuhī lāfānī, andekḥā aur wāhid Ḳhudā hai. Āmīn.

¹⁸ Tīmuthiyus mere beṭe, maiñ āp ko yih hidāyat un peshgoiyoñ ke mutābiq detā hūñ jo pahle āp ke bāre meñ kī gāi thīñ. Kyonki maiñ chāhtā hūñ ki āp in kī pairawī karke achchhī tarah laṛ sakeñ ¹⁹ aur imān aur sāf zamīr ke sāth zindagī guzār sakeñ. Kyonki bāz ne yih bāteñ radd kar dī haiñ aur natīje meñ un ke imān kā beṛā ḡharq ho gayā. ²⁰ Huminyus aur Sikandar bhī in meñ shāmil haiñ. Ab maiñ ne inheñ Iblīs ke hawāle kar diṃyā hai tāki wuh kufr bakne se bāz ānā sīkheñ.

2

Jamāt kī Parastish

¹ Pahle main is par zor denā chāhtā hūn ki āp sab ke lie darḡhāsteñ, duāeñ, siphārisheñ aur shukrguzāriyāñ pesh kareñ, ² bādshāhoñ aur iḡhtiyār wāloñ ke lie bhī tāki ham ārām aur sukūn se ḡhudātars aur sharīf zindagī guzār sakeñ. ³ Yih achchhā aur hamāre Najātdahindā Allāh ko pasandīdā hai. ⁴ Hāñ, wuh chāhtā hai ki tamām insān najāt pā kar sachchāi ko jān leñ. ⁵ Kyonki ek hī Ḳhudā hai aur Allāh aur insān ke bīch meñ ek hī darmiyānī hai yānī Masīh Īsā, wuh insān ⁶ jis ne apne āp ko fidyā ke taur par sab ke lie de diyā tāki wuh maḡhlasī pāeñ. Yoñ us ne muḡarrarā waqt par gawāhī dī ⁷ aur yih gawāhī sunāne ke lie mujhe munād, rasūl aur Ḡhairyahūdīyoñ kā ustād muḡarrar kiyā tāki unheñ imān aur sachchāi kā paighām sunāūñ. Main jhūṭ nahīn bol rahā balki sach kah rahā hūn.

⁸ Ab main chāhtā hūn ki har maḡāmī jamāt ke mard muḡaddas hāth uṭhā kar duā kareñ. Wuh ḡhusse yā bahs-mubāhasā kī hālat meñ aisā na kareñ. ⁹ Isī tarah main chāhtā hūn ki ḡhawātīn munāsib kapre pahan kar sharāfat aur shāystagī se apne āp ko ārāstā kareñ. Wuh gundhe hue bāl, sonā, motī yā had se zyādā mahange kaproñ se apne āp ko ārāstā na kareñ ¹⁰ balki nek kāmoñ se. Kyonki yihī aisī ḡhawātīn ke lie munāsib hai jo ḡhudātars hone kā dāwā kartī haiñ. ¹¹ Ḳhātūn ḡhāmoshī se aur pūrī farmānbardārī ke sāth sīkhe. ¹² Main ḡhawātīn ko tālīm dene yā ādmiyoñ par hukūmat karne kī ijāzat nahīn detā. Wuh ḡhāmosh raheñ. ¹³ Kyonki pahle Ādam ko tashkīl diyā gayā, phir Hawwā ko. ¹⁴ Aur Ādam ne Iblīs se dhokā na khāyā balki Hawwā ne, jis kā natījā gunāh thā. ¹⁵ Lekin ḡhawātīn bachche janm dene se najāt pāeḡgī. Shart yih hai ki wuh samajh ke sāth imān, muhabbat aur muḡaddas hālat meñ zindagī guzartī raheñ.

3

Ḳhudā kī Jamāt ke Nigarān

¹ Yih bāt yaqīnī hai ki jo jamāt kā nigarān bananā chāhtā hai wuh ek achchhī zimmedārī kī ārzū rakhtā hai. ² Lāzim hai ki nigarān be'ilzām ho. Us kī ek hī bīwī ho. Wuh hoshmand, samajhdār, * sharīf, mehmān-nawāz aur tālīm dene ke qābil ho. ³ Wuh sharābī na ho, na laṛākā balki narmdīl aur amnpasand. Wuh paison kā lālch karne wālā na ho. ⁴ Lāzim hai ki wuh apne ḡhāndān ko achchhī tarah sañbhāl sake aur ki us ke bachche sharāfat ke sāth us kī bāt māneñ. ⁵ Kyonki agar wuh apnā ḡhāndān na sañbhāl sake to wuh kis tarah Allāh kī jamāt kī dekh-bhāl kar sakegā? ⁶ Wuh naumurīd na ho warnā ḡhatrā hai ki wuh phūl kar Iblīs ke jāl meñ ulajh jāe aur yoñ us kī adālat kī jāe. ⁷ Lāzim hai ki jamāt se bāhar ke log us kī achchhī gawāhī de sakeñ, aisā na ho ki wuh badnām ho kar Iblīs ke phande meñ phaṅs jāe.

Jamāt ke Madadgār

⁸ Isī tarah jamāt ke madadgār bhī sharīf hoñ. Wuh riyākār na hoñ, na had se zyādā mai pieñ. Wuh lālchī bhī na hoñ. ⁹ Lāzim hai ki wuh sāf zamīr rakh kar imān kī purasrār sachchāiyāñ mahfūz rakheñ. ¹⁰ Yih bhī zarūrī hai ki unheñ pahle parkhā jāe. Agar wuh is ke bād be'ilzām nikleñ to phir wuh ḡhidmat kareñ. ¹¹ Un kī bīwīyāñ bhī sharīf hoñ. Wuh buhtān lagāne wālī na hoñ balki hoshmand aur har bāt meñ wafādār. ¹² Madadgār kī ek hī bīwī ho. Lāzim hai ki wuh apne bachchoñ aur ḡhāndān ko achchhī tarah sañbhāl sake. ¹³ Jo madadgār achchhī tarah apnī ḡhidmat sañbhālte haiñ un kī haisiyat barh jāeḡī aur Masīh Īsā par un kā imān itnā puḡhtā ho jāeḡā ki wuh bare etamād ke sāth zindagī guzār sakeḡe.

* 3:2 Yūnānī lafz meñ zabt-e-nafs kā unsur bhī pāyā jātā hai.

Ek Azīm Bhed

¹⁴ Agarche main jald āp ke pās āne kī ummīd rakhtā hūn to bhī āp ko yih khat likh rahā hūn. ¹⁵ Lekin agar der bhī lage to yih parh kar āp ko mālūm hogā ki Allāh ke gharāne meñ hamārā bartāw kaisā honā chāhie. Allāh kā gharānā kyā hai? Zindā Kḥudā kī jamāt, jo sachchāi kā satūn aur buniyād hai. ¹⁶ Yaqīnan hamāre imān kā bhed azīm hai.

Wuh jism meñ zāhir huā,
Rūh meñ rāstbāz ṭhahrā
aur farishton ko dikhāi diyā.
Us kī Ghairyahūdīyon meñ munādī kī gaī,
us par duniyā meñ imān lāyā gayā
aur use āsmān ke jalāl meñ uṭhā liyā gayā.

4*Jhūṭe Ustād*

¹ Rūhul-quds sāf farmātā hai ki ākhirī dinon meñ kuchh imān se haṭ kar farebdeh rūhon aur shaitānī tālīmāt kī pairawī karenge. ² Aisī tālīmāt jhūṭ bolne wālon kī riyākār bāton se ātī haiñ, jin ke zamīr par Iblīs ne apnā nishān lagā kar zāhir kar diyā hai ki yih us ke apne haiñ. ³ Yih shādī karne kī ijāzat nahīn dete aur logon ko kahte haiñ ki wuh muḥtalif khāne kī chīzon se parhez karen. Lekin Allāh ne yih chīzeñ is lie banāi haiñ ki jo imān rakhte haiñ aur sachchāi se wāqif haiñ inheñ shukrguzārī ke sāth khāen. ⁴ Jo kuchh bhī Allāh ne kḥalaq kiya hai wuh achchhā hai, aur hamen use radd nahīn karnā chāhie balki Kḥudā kā shukr karke use khā lenā chāhie. ⁵ Kyonki use Allāh ke kalām aur duā se maḥsūs-o-muqaddas kiya gayā hai.

Masīh Īsā kā Achchhā Kḥādim

⁶ Agar āp bhāiyon ko yih tālīm den to āp Masīh Īsā ke achchhe kḥādim honge. Phir yih sābit ho jāegā ki āp ko imān aur us achchhī tālīm kī sachchāiyon meñ tarbiyat dī gaī hai jis kī pairawī āp karte rahe haiñ. ⁷ Lekin dādī-ammān kī in bemānī farzī kahāniyon se bāz raheñ. In kī bajāe aisī tarbiyat hāsil karen jis se āp kī ruhānī zindagī mazbūt ho jāe. ⁸ Kyonki jism kī tarbiyat kā thorā hī fāyda hai, lekin ruhānī tarbiyat har lihāz se mufīd hai, is lie ki agar ham is qism kī tarbiyat hāsil karen to ham se hāl aur mustaqbil meñ zindagī pāne kā wādā kiya gayā hai. ⁹ Yih bāt qābil-e-etamād hai aur ise pūre taur par qabūl karnā chāhie. ¹⁰ Yihī wajah hai ki ham mehnat-mashaqqat aur jānfishānī karte rahte haiñ, kyonki ham ne apnī ummīd zindā Kḥudā par rakhī hai jo tamām insānon kā Najātdahindā hai, kḥāskar imān rakhne wālon kā.

¹¹ Logon ko yih hidāyāt den aur sikhāen. ¹² Koī bhī āp ko is lie haqīr na jāne ki āp jawān haiñ. Lekin zarūrī hai ki āp kalām meñ, chāl-chalan meñ, muhabbat meñ, imān meñ aur pākīzagi meñ imāndāron ke lie namūnā ban jāen. ¹³ Jab tak main nahīn ātā is par kḥās dhyān den ki jamāt meñ bāqāydaḡī se kalām kī tilāwat kī jāe, logon ko nasīhat kī jāe aur unheñ tālīm dī jāe. ¹⁴ Apnī us nemat ko nazarandāz na karen jo āp ko us waqt peshgoī ke zariye milī jab buzurgoñ ne āp par apne hāth rakhe. ¹⁵ In bāton ko faroḡh den aur in ke pīchhe lage raheñ tāki āp kī taraqqī sab ko nazar āe. ¹⁶ Apnā aur tālīm kā kḥās khayāl rakheñ. In meñ sābitqadam raheñ, kyonki aisā karne se āp apne āp ko aur apne sunane wālon ko bachā leñge.

5*Imāndāron se Sulūk*

¹ Buzurg bhāiyon ko sakhtī se na dāntnā balki unheñ yon samjhānā jis tarah ki wuh āp ke bāp hon. Isī tarah jawān ādmiyon ko yon samjhānā jaise wuh āp ke bhāi hon,

² buzurg bahnoñ ko yoñ jaise wuh āp kī māeñ hoñ aur jawān khawātīn ko tamām pākīzagī ke sāth yoñ jaise wuh āp kī bahneñ hoñ.

³ Un bewāoñ kī madad karke un kī izzat kareñ jo wāqāi zarūratmand haiñ. ⁴ Agar kisī bewā ke bachche yā pote-nawāse hoñ to us kī madad karnā unhīñ kā farz hai. Hāñ, wuh sīkheñ ki khudātars hone kā pahlā farz yih hai ki ham apne ghar wāloñ kī fikr kareñ aur yoñ apne mān-bāp, dādā-dādī aur nānā-nānī ko wuh kuchh wāpas kareñ jo hameñ un se milā hai, kyonki aisā amal Allāh ko pasand hai. ⁵ Jo aurat wāqāi zarūratmand bewā aur tanhā rah gaī hai wuh apnī ummīd Allāh par rakh kar din rāt apnī iltijāoñ aur duāoñ meñ lagī rahtī hai. ⁶ Lekin jo bewā aish-o-ishrat meñ zindagī guzartī hai wuh zindā hālat meñ hī murdā hai. ⁷ Yih hidāyāt logoñ tak pahuñchāeñ tāki un par ilzām na lagāyā jā sake. ⁸ Kyonki agar koī apnoñ aur khāskar apne ghar wāloñ kī fikr na kare to us ne apne imān kā inkār kar diyā. Aisā shakhs ghairimāndāroñ se badtar hai.

⁹ Jis bewā kī umr 60 sāl se kam hai use bewāoñ kī fahrist meñ darj na kiya jāe. Shart yih bhī hai ki jab us kā shauhar zindā thā to wuh us kī wafādār rahī ho ¹⁰ aur ki log us ke nek kāmōñ kī achchhī gawāhī de sakeñ, masalan kyā us ne apne bachchoñ ko achchhī tarah pālā hai? Kyā us ne mehmān-nawāzī kī aur muqaddasīn ke pāñw dho kar un kī khidmat kī hai? Kyā wuh musibat meñ phāñse huoñ kī madad kartī rahī hai? Kyā wuh har nek kām ke lie koshāñ rahī hai?

¹¹ Lekin jawān bewāeñ is fahrist meñ shāmil mat karnā, kyonki jab un kī jismānī khāhishāt un par ghālib ātī haiñ to wuh Masīh se dūr ho kar shādī karnā chāhtī haiñ.

¹² Yoñ wuh apnā pahlā imān chhoṛ kar mujrim thahartī haiñ. ¹³ Is ke alāwā wuh sust hone aur idhar-udhar gharoñ meñ phirne kī ādī ban jātī haiñ. Na sirf yih balki wuh bātūnī bhī ban jātī haiñ aur dūstroñ ke muāmalāt meñ daḥl de kar nāmūnāsib bāteñ kartī haiñ. ¹⁴ Is lie main chāhtā hūñ ki jawān bewāeñ dubārā shādī karke bachchoñ ko janm deñ aur apne gharoñ ko sañbhāleñ. Phir wuh dushman ko badgoī karne kā mauqā nahīñ deñgī. ¹⁵ Kyonki bāz to sahīh rāh se haṭ kar Iblīs ke pīchhe lag chukī haiñ. ¹⁶ Lekin jis imāndār aurat ke khāndān meñ bewāeñ haiñ us kā farz hai ki wuh un kī madad kare tāki wuh Khudā kī jamāt ke lie bojh na baneñ. Warnā jamāt un bewāoñ kī sahīh madad nahīñ kar sakegī jo wāqāi zarūratmand haiñ.

¹⁷ Jo buzurg jamāt ko achchhī tarah sañbhālte haiñ unheñ dugnī izzat ke lāyq samjhā jāe.* Main khāskar un kī bāt kar rahā hūñ jo pāk kalām sunāne aur tālīm dene meñ mehnat-mashaqqat karte haiñ. ¹⁸ Kyonki kalām-e-muqaddas farmātā hai, “Jab tū fasal gāhne ke lie us par bail chalne detā hai to us kā muñh bāndh kar na rakhnā.” Yih bhī likhā hai, “Mazdūr apnī mazdūrī kā haqdār hai.” ¹⁹ Jab kisī buzurg par ilzām lagāyā jāe to yih bāt sirf is sūrat meñ māneñ ki do yā is se zyādā gawāh is kī tasdīq kareñ. ²⁰ Lekin jinhoñ ne wāqāi gunāh kiya ho unheñ pūrī jamāt ke sāmne samjhāeñ tāki dūstre aisī harkateñ karne se ḍar jāeñ.

²¹ Allāh aur Masīh Īsā aur us ke chunīdā farishtoñ ke sāmne main sanjīdagī se tākīd kartā hūñ ki in hidāyāt kī yoñ pairawī kareñ ki āp kisī muāmale se sahīh taur par wāqif hone se peshtar faislā na kareñ, na jānībdārī kā shikār ho jāeñ. ²² Jaldī se kisī par hāth rakh kar use kisī khidmat ke lie maḥsūs mat karnā, na dūstroñ ke gunāhoñ meñ sharīk honā. Apne āp ko pāk rakheñ.

²³ Chūnki āp aksar bīmār rahte haiñ is lie apne mede kā lihāz karke na sirf pānī hī piyā kareñ balki sāth sāth kuchh mai bhī istemāl kareñ.

²⁴ Kuchh logoñ ke gunāh sāf sāf nazar āte haiñ, aur wuh un se pahle hī adālat ke takht ke sāmne ā pahuñchte haiñ. Lekin kuchh aise bhī haiñ jin ke gunāh goyā un ke pīchhe chal kar bād meñ zāhir hote haiñ. ²⁵ Isī tarah kuchh logoñ ke achchhe

* 5:17 Yahāñ matlab hai ki un kī izzat khāskar māli lihāz se kī jāe.

kām sāf nazar āte haiñ jabki bāz ke achchhe kām abhī nazar nahīn āte. Lekin yih bhī poshīdā nahīn raheñge balki kisī waqt zāhir ho jāeñge.

6

¹ Jo bhī ḡhulāmī ke jue meñ haiñ wuh apne mālīkoñ ko pūrī izzat ke lāyq samjheñ tāki log Allāh ke nām aur hamārī tālīm par kufr na bakeñ. ² Jab mālīk īmān lāte haiñ to ḡhulāmoñ ko un kī is lie kam izzat nahīn karnā chāhie ki wuh ab Masīh meñ bhāī haiñ. Balki wuh un kī aur zyādā ḡhidmat kareñ, kyoñki ab jo un kī achchhī ḡhidmat se fāydā uṭhā rahe haiñ wuh īmāndār aur azīz haiñ.

Ḡhalat Tālīm aur Haqīqī Daulat

Lāzim hai ki āp logoñ ko in bātoñ kī tālīm deñ aur is meñ un kī hauslā-afzāī kareñ. ³ Jo bhī is se farq tālīm de kar hamāre Ḡhudāwand Īsā Masīh ke sehhatbakḡsh alfāz aur is ḡhudātars zindagī kī tālīm se wābastā nahīn rahtā ⁴ wuh ḡhudpasandī se phūlā huā hai aur kuchh nahīn samajhtā. Aisā shakḡs bahs-mubāhasā karne aur ḡhālī bātoñ par jhagarne meñ ḡhairsehhatmand dilchaspi letā hai. Natīje meñ hasad, jhagarē, kufr aur badgumānī paidā hotī hai. ⁵ Yih log āpas meñ jhagarne kī wajah se hameshā kuḡhte rahte haiñ. Un ke zahan bigar gae haiñ aur sachchāī un se chḡhīn lī gai hai. Hāñ, yih samajhte haiñ ki ḡhudātars zindagī guzārne se mālī nafā ḡsil kiyā jā saktā hai.

⁶ Ḡhudātars zindagī wāqaī bahut nafā kā bāis hai, lekin shart yih hai ki insān ko jo kuchh bhī mil jāe wuh us par iktifā kare. ⁷ Ham duniyā meñ apne sāth kyā lāe? Kuchh nahīn! To ham duniyā se nikalte waqt kyā kuchh sāth le jā sakeñge? Kuchh bhī nahīn! ⁸ Chunāñche agar hamāre pās ḡhurāk aur libās ho to yih hamāre lie kāfī honā chāhie. ⁹ Jo amīr banane ke ḡhāhāñ rahte haiñ wuh kāī tarah kī āzmāishoñ aur phandoñ meñ phañs jāte haiñ. Bahut-sī nāsamajḡ aur nuḡsāndeh ḡhāhishāt unheñ ḡlākat aur tabāhī meñ ḡharq ho jāne detī haiñ. ¹⁰ Kyoñki paison kā lālach har ḡhalat kām kā sarchashmā hai. Kāī logoñ ne isī lālach ke bāis īmān se bḡṭak kar apne āp ko bahut aziyat pahuñchāī hai.

Shakḡsī Hidāyāt

¹¹ Lekin āp jo Allāh ke bande haiñ in chīzoñ se bhāḡte raheñ. In kī bajāe rāstbāzī, ḡhudātarsī, īmān, muḡabbat, sābitḡadmī aur narmdilī ke pīchhe lage raheñ. ¹² īmān kī achchhī kushtī lareñ. Abadī zindagī se ḡḡb lipaṭ jāeñ, kyoñki Allāh ne āp ko yihī zindagī pāne ke lie bulāyā, aur āp ne apnī taraf se bahut-se gawāhoñ ke sāmne is bāt kā iḡrār bhī kiyā. ¹³ Mere do gawāh haiñ, Allāh jo sab kuchh zindā rakhtā hai aur Masīh Īsā jis ne Puntiyus Pīlātus ke sāmne apne īmān kī achchhī gawāhī dī. Inḡhīn ke sāmne maiñ āp ko kahtā hūñ ki ¹⁴ yih ḡukm yoñ pūrā kareñ ki āp par na dāḡh lage, na ilzām. Aur is ḡukm par us dīn tak amal karte raheñ jab tak hamārā Ḡhudāwand Īsā Masīh zāhir nahīn ho jātā. ¹⁵ Kyoñki Allāh Masīh ko muḡarrarā waqt par zāhir kareḡā. Hāñ, jo mubārak aur wāḡid Ḡukmrān, bādshāhoñ kā Bādshāh aur mālīkoñ kā Mālīk hai wuh use muḡarrarā waqt par zāhir kareḡā. ¹⁶ Sirf wuhī lāfānī hai, wuhī aisī raushnī meñ rahtā hai jis ke qarīb koī nahīn ā saktā. Na kisī insān ne use kabḡhī dekhā, na wuh use dekh saktā hai. Us kī izzat aur ḡudrat abad tak rahe. Āmīn.

¹⁷ Jo mauḡūdā duniyā meñ amīr haiñ unheñ samjḡheñ ki wuh maḡḡrūr na hoñ, na daulat jaisī ḡhairyaḡīnī chīz par ummīd rakheñ. Is kī bajāe wuh Allāh par ummīd rakheñ jo hameñ faiyāzī se sab kuchh muḡaiyā kartā hai tāki ham us se lutfandoz ho jāeñ. ¹⁸ Yih pesh-e-nazar rakḡ kar amīr nek kām kareñ aur bḡlāī karne meñ hī amīr hoñ. Wuh ḡhushī se dūsoñ ko dene aur apnī daulat meñ sharīk karne ke lie taiyār hoñ. ¹⁹ Yoñ wuh apne lie ek achchhā ḡhazānā jamā kareñge yānī āne wāle jahān ke lie ek ṭhos buniyād jis par ḡhare ho kar wuh haqīqī zindagī pā sakeñge.

²⁰ Tīmuthiyus beṭe, jo kuchh āp ke hawāle kiyā gayā hai use mahfūz rakheñ. Dunyāwī bakwās aur un mutazād ḵhayālāt se katrāte raheñ jinheñ ḡhaltī se ilm kā nām diyā gayā hai. ²¹ Kuchh to is ilm ke māhir hone kā dāwā karke īmān kī sahīh rāh se haṭ gae haiñ.

Allāh kā fazl āp sab ke sāth rahe.

2 Tīmuthiyus

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai jo Allāh kī marzī se Masīh Īsā kā rasūl hai tāki us wādā kī huī zindagī kā paighām sunāe jo hamēn Masīh Īsā meñ hāsil hotī hai.

² Maiñ apne pyāre beṭe Tīmuthiyus ko likh rahā hūn.

Khudā Bāp aur hamārā Khudāwand Masīh Īsā āp ko fazl, rahm aur salāmatī atā karen.

Shukrguzārī aur Hauslā-afzāī

³ Maiñ āp ke lie Khudā kā shukr kartā hūn jis kī khidmat maiñ apne bāpdādā kī tarah sāf zamīr se kartā hūn. Dīn rāt maiñ lagātār āp ko apnī duāon meñ yād rakhtā hūn. ⁴ Mujhe āp ke ānsū yād āte haiñ, aur maiñ āp se milne kā ārzūmand hūn tāki khushī se bhar jāūn. ⁵ Mujhe khāskar āp kā muḥlis imān yād hai jo pahle āp kī nānī Lūis aur mān Yūnike rakhtī thīn. Aur mujhe yaqīn hai ki āp bhī yihī imān rakhte haiñ. ⁶ Yihī wajah hai ki maiñ āp ko ek bāt yād dilātā hūn. Allāh ne āp ko us waqt ek nemat se nawāzā jab maiñ ne āp par hāth rakhe. Āp ko us nemat kī āg ko nae sire se bharāne kī zarūrat hai. ⁷ Kyonki jis Rūh se Allāh ne hamēn nawāzā hai wuh hamēn buzdil nahīn banātā balki hamēn quwwat, muhabbat aur nazm-o-zabt dilātā hai.

⁸ Is lie hamāre Khudāwand ke bāre meñ gawāhī dene se na sharmāen, na mujh se jo Masīh kī khātir qaidī hūn. Is ke bajāe mere sāth Allāh kī quwwat se madad le kar us kī khushkhabrī kī khātir dukh uṭhāen. ⁹ Kyonki us ne hamēn najāt de kar muqaddas zindagī guzārne ke lie bulāyā. Aur yih chīzeñ hamēn apnī mehnat se nahīn milīn balki Allāh ke irāde aur fazl se. Yih fazl zamānon kī ibtidā se pahle hamēn Masīh meñ diyā gayā ¹⁰ lekin ab hamāre Najātdahindā Masīh Īsā kī āmad se zāhir huā. Masīh hī ne maut ko nest kar diyā. Usī ne apnī khushkhabrī ke zariye lāfānī zindagī raushnī meñ lā kar ham par zāhir kar dī hai.

¹¹ Allāh ne mujhe yihī khushkhabrī sunāne ke lie munād, rasūl aur ustād muqarrar kiya hai. ¹² Isī wajah se maiñ dukh uṭhā rahā hūn. To bhī maiñ sharmātā nahīn, kyonki maiñ use jāntā hūn jis par meñ imān lāyā hūn, aur mujhe pūrā yaqīn hai ki jo kuchh maiñ ne us ke hawāle kar diyā hai use wuh apnī āmad ke dīn tak mahfūz rakhne ke qābil hai. ¹³ Un sehhatbaksh bāton ke mutābiq chalte raheñ jo āp ne mujh se sun lī haiñ, aur yon imān aur muhabbat ke sāth Masīh Īsā meñ zindagī guzāren. ¹⁴ Jo beshqīmat chīz āp ke hawāle kar dī gāi hai use Rūhul-quds kī madad se jo ham meñ sukūnat kartā hai mahfūz rakheñ.

¹⁵ Āp ko mālūm hai ki sūbā Āsiyā meñ tamām logon ne mujhe tark kar diyā hai. In meñ Fūgilus aur Hirmūghines bhī shāmil haiñ. ¹⁶ Khudāwand Unesifurus ke gharāne par rahm kare, kyonki us ne kāī dafā mujhe tar-o-tāzā kiya. Hāñ, wuh is se kabhī na sharmāyā ki maiñ qaidī hūn. ¹⁷ Balki jab wuh Rom Shahr pahuñchā to baṛī koshishon se merā khoj lagā kar mujhe milā. ¹⁸ Khudāwand kare ki wuh qiyāmat ke dīn Khudāwand se rahm pāe. Āp khud behtar jānte haiñ ki us ne Ifisus meñ kitnī khidmat kī.

2

Masīh Īsā kā Wafādār Sipāhī

¹ Lekin āp, mere beṭe, us fazl se taqwiyaat pāen jo āp ko Masīh Īsā meñ mil gayā hai.

² Jo kuchh āp ne bahut gawāhon kī maujūdagī meñ mujh se sunā hai use motabar logon ke sapurd karen. Yih aise log hon jo auron ko sikhāne ke qābil hon.

³ Masīh Īsā ke achchhe sipāhī kī tarah hamāre sāth dukh uṭhāte raheñ. ⁴ Jis sipāhī kī ḍyūṭī hai wuh ām riāyā ke muāmalāt meñ phaṁsne se bāz rahtā hai, kyonki wuh apne afsar ko pasand ānā chāhtā hai. ⁵ Isī tarah khel ke muqābale meñ hissā lene wāle ko sirf is sūrat meñ inām mil saktā hai ki wuh qawāyd ke mutābiq hī muqābalā kare. ⁶ Aur lāzim hai ki fasal kī kaṭāī ke waqt pahle us ko fasal kā hissā mile jis ne khet meñ mehnat kī hai. ⁷ Us par dhyān denā jo main āp ko batā rahā hūn, kyonki Ḳhudāwand āp ko in tamām bāton kī samajh atā karegā.

⁸ Masīh Īsā ko yād rakheñ, jo Dāūd kī aulād meñ se hai aur jise murdoñ meñ se zindā kar diyā gayā. Yih merī ḡhushḡhabrī hai ⁹ jis kī ḡhātīr main dukh uṭhā rahā hūn, yahān tak ki mujhe ām mujrim kī tarah zanjīroñ se bāndhā gayā hai. Lekin Allāh kā kalām zanjīroñ se bāndhā nahīn jā saktā. ¹⁰ Is lie main sab kuchh Allāh ke chune hue logoñ kī ḡhātīr bardāsht kartā hūn tāki wuh bhī najāt pāeñ—wuh najāt jo Masīh Īsā se miltī hai aur jo abadī jalāl kā bāis bantī hai. ¹¹ Yih qaul qābil-e-etamād hai,

agar ham us ke sāth mar gae
to ham us ke sāth jienge bhī.

¹² Agar ham bardāsht karte raheñ
to ham us ke sāth hukūmat bhī karenge.
Agar ham use jānane se inkār karen
to wuh bhī hameñ jānane se inkār karegā.

¹³ Agar ham bewafā nikleñ
to bhī wuh wafādār rahegā.
Kyonki wuh apnā inkār nahīn kar saktā.

Qābil-e-Qabūl Ḳhidmatguzār

¹⁴ Logoñ ko in bāton kī yād dilāte raheñ aur unheñ sanjīdagī se Allāh ke huzūr samjhāeñ ki wuh bāl kī khāl utār kar ek dūse se na jhagareñ. Yih befāyda hai balki sunane wāloñ ko bigār detā hai. ¹⁵ Apne āp ko Allāh ke sāmne yon pesh karne kī pūrī koshish karen ki āp maqbūl sābit hoñ, ki āp aisā mazdūr nikleñ jise apne kām se sharmāne kī zarūrat na ho balki jo sahīh taur par Allāh kā sachchā kalām pesh kare. ¹⁶ Duniyāwī bakwās se bāz raheñ. Kyonki jitnā yih log is meñ phaṁs jāenge utnā hī bedīnī kā asar barhegā ¹⁷ aur un kī tālīm kainsar kī tarah phail jāegī. In logoñ meñ Huminyus aur Filetus bhī shāmil haiñ ¹⁸ jo sachchāī se haṭ gae haiñ. Yih dāwā karte haiñ ki murdoñ ke jī uṭhne kā amal ho chukā hai aur yon bāz ek kā imān tabāh ho gayā hai. ¹⁹ Lekin Allāh kī ṭhos buniyād qāym rahtī hai aur us par in do bāton kī muhr lagī hai, “Ḳhudāwand ne apne logoñ ko jān liyā hai” aur “Jo bhī samjhe ki main Ḳhudāwand kā pairokār hūn wuh nārāstī se bāz rahe.”

²⁰ Bare gharoñ meñ na sirf sone aur chāndī ke bartan hote haiñ balki lakaṛī aur miṭṭī ke bhī. Yānī kuchh sharīf kāmoñ ke lie istemāl hote haiñ aur kuchh kamqadar kāmoñ ke lie. ²¹ Agar koī apne āp ko in burī chīzoñ se pāk-sāf kare to wuh sharīf kāmoñ ke lie istemāl hone wālā bartan hogā. Wuh maḡhsūs-o-muqaddas, mālik ke lie mufīd aur har nek kām ke lie taiyār hogā. ²² Jawānī kī burī ḡhāhishāt se bhāḡ kar rāstbāzī, imān, muhabbat aur sulah-salāmatī ke pīchhe lage raheñ. Aur yih un ke sāth mil kar karen jo ḡhulūsdilī se Ḳhudāwand kī parastish karte haiñ. ²³ Hamāqat aur jahālat kī bahsoñ se kinārā karen. Āp to jānte haiñ ki in se sirf jhagare paidā hote haiñ. ²⁴ Lāzim hai ki Ḳhudāwand kā ḡhādīm na jhagare balki har ek se mehrbānī kā sulūk kare. Wuh tālīm dene ke qābil ho aur sabar se ḡhulat sulūk bardāsht kare. ²⁵ Jo muḡhālafat karte haiñ unheñ wuh narmdilī se tarbiyat de, kyonki ho saktā hai ki Allāh unheñ taubā karne kī tauḡīq de aur wuh sachchāī ko jān leñ, ²⁶ hosh meñ

āeñ aur Iblīs ke phande se bach nikleñ. Kyoñki Iblīs ne unheñ qaid kar liyā hai tāki wuh us kī marzī pūrī kareñ.

3

Ākhirī Din

¹ Lekin yih bāt jān leñ ki ākhirī dinon meñ haulnāk lamhe āenge. ² Log k̄hudpasand aur paison ke lālchī hoñge. Wuh shek̄hībāz, maḡhrūr, kufr bakne wāle, māñ-bāp ke nāfarmān, nāshukre, bedīn ³ aur muhabbat se k̄hālī hoñge. Wuh sulah karne ke lie taiyār nahīn hoñge, dūsron par tohmat lagāenge, aiyāsh aur wahshī hoñge aur bhalāī se nafrat rakheñge. ⁴ Wuh namak-harām, ḡhairmuhtāt aur ḡhurūr se phūle hue hoñge. Allāh se muhabbat rakhne ke bajāe unheñ aish-o-ishrat pyārī hogī. ⁵ Wuh bazāhir k̄hudātars zindagī guzāreñge, lekin haqīqī k̄hudātars zindagī kī quwwat kā inkār kareñge. Aison se kinārā kareñ. ⁶ Un meñ se kuchh log gharon meñ ghus kar kamzor k̄hawātīn ko apne jāl meñ phaṁsā lete haiñ, aisi k̄hawātīn ko jo apne gunāhon tale dabī huī haiñ aur jinheñ kā tarah kī shahwateñ chalātī haiñ. ⁷ Go yih har waqt tālīm hāsīl kartī rahtī haiñ to bhī sachchāī ko jānane tak kabhī nahīn pahuñch saktīñ. ⁸ Jis tarah Yannes aur Yambres Mūsā kī muk̄hālafat karte the usī tarah yih log bhī sachchāī kī muk̄hālafat karte haiñ. In kā zahān bigarā huā hai aur in kā imān nāmaqbūl niklā. ⁹ Lekin yih zyādā taraqqī nahīn kareñge kyoñki in kī hamāqat sab par zāhir ho jāegī, bilkul usī tarah jis tarah Yannes aur Yambres ke sāth bhī huā.

Ākhirī Hidāyāt

¹⁰ Lekin āp har lihāz se mere shāgird rahe haiñ, chāl-chalan meñ, irāde meñ, imān meñ, sabar meñ, muhabbat meñ, sābitqadmī meñ, ¹¹ izārasāniyon meñ aur dukhon meñ. Antākiyā, Ikuniyum aur Lustrā meñ mere sāth kyā kuchh na huā! Wahān mujhe kitnī saḡht izārasāniyon kā sāmna karnā parā. Lekin K̄hudāwand ne mujhe in sab se rihāī dī. ¹² Bāt yih hai ki sab jo Masīh Īsā meñ k̄hudātars zindagī guzārnā chāhte haiñ unheñ satāyā jāegā. ¹³ Sāth sāth sharīr aur dhokebāz log apne ḡhalat kāmon meñ taraqqī karte jāenge. Wuh dūsron ko ḡhalat rāh par le jāenge aur unheñ k̄hud bhī ḡhalat rāh par lāyā jāegā. ¹⁴ Lekin āp k̄hud us par qāym raheñ jo āp ne sīkh liyā aur jis par āp ko yaqīn āyā hai. Kyoñki āp apne ustādon ko jānte haiñ ¹⁵ aur āp bachpan se muqaddas sahīfon se wāqif haiñ. Allāh kā yih kalām āp ko wuh hikmat atā kar saktā hai jo Masīh Īsā par imān lāne se najāt tak pahuñchātī hai. ¹⁶ Kyoñki har pāk nawishtā Allāh ke Rūh se wujūd meñ āyā hai aur tālīm dene, malāmat karne, islāh karne aur rāstbāz zindagī guzārne kī tarbiyat dene ke lie mufīd hai. ¹⁷ Kalām-e-muqaddas kā maqsad yihī hai ki Allāh kā bandā har lihāz se qābil aur har nek kām ke lie taiyār ho.

4

¹ Main Allāh aur Masīh Īsā ke sāmne jo zindon aur murdon kī adālat karegā aur us kī āmad aur bādshāhī kī yād dilā kar sanjīdagī se is kī tākīd kartā hūñ, ² ki waqt bewaqt kalām-e-muqaddas kī munādī karne ke lie taiyār raheñ. Bare sabar se imāndāron ko tālīm de kar unheñ samjhāeñ, malāmat kareñ aur un kī hauslā-afzāī bhī kareñ. ³ Kyoñki ek waqt āegā jab log sehhatbak̄hsh tālīm bardāsht nahīn kareñge balki apne pās apnī burī k̄hāhishāt se mutābiqat rakhne wāle ustādon kā ḍher lagā leñge. Yih ustād unheñ sirf dil bahlāne wālī bāteñ sunāenge, sirf wuh kuchh jo wuh sunanā chāhte haiñ. ⁴ Wuh sachchāī ko sunane se bāz ā kar farzī kahāniyon ke pīchhe par jāenge. ⁵ Lekin āp k̄hud har hālat meñ hosh meñ raheñ.

Dukh ko bardāsht karen, Allāh kī khushkhabrī sunāte raheñ aur apnī khidmat ke tamām farāy adā karen.

⁶ Jahān tak merā tālluq hai, wuh waqt ā chukā hai ki mujhe mai kī nazar kī tarah qurbāngāh par unḍelā jāe. Mere kūch kā waqt ā gayā hai. ⁷ Maiñ ne achchhī kushtī larī hai, maiñ daur ke ikhtitām tak pahuñch gayā hūñ, maiñ ne imān ko mahfūz rakhā hai. ⁸ Aur ab ek inām taiyār parā hai, rāstbāzī kā wuh tāj jo Khudāwand hamārā rāst munsif mujhe apnī āmad ke din degā. Aur na sirf mujhe balki un sab ko jo us kī āmad ke ārzūmand rahe haiñ.

Kuchh Shakhsī Bāteñ

⁹ Mere pās āne meñ jaldī karen. ¹⁰ Kyoñki Demās ne is duniyā ko pyār karke mujhe chhoṛ diyā hai. Wuh Thissalunīke chalā gayā. Kreskens Galatiyā aur Titus dalmatiyā chale gae haiñ. ¹¹ Sirf Lūqā mere pās hai. Marqus ko apne sāth le ānā, kyoñki wuh khidmat ke lie mufīd sābit hogā. ¹² Tukhikus ko maiñ ne Ifisus bhej diyā hai. ¹³ Āte waqt merā wuh kūṭ apne sāth le āeñ jo maiñ Troās meñ Karpus ke pās chhoṛ āyā thā. Merī kitābeñ bhī le āeñ, khāskar charmī kāghaz wālī.

¹⁴ Sikandar lohār ne mujhe bahut nuqsān pahuñchāyā hai. Khudāwand use us ke kām kā badlā degā. ¹⁵ Us se muhtāt raheñ kyoñki us ne baṛī shiddat se hamārī bātoñ kī mukhālafat kī.

¹⁶ Jab mujhe pahlī dafā apne difā ke lie adālat meñ pesh kiyā gayā to sab ne mujhe tark kar diyā. Allāh un se is bāt kā hisāb na le balki ise nazarandāz kar de. ¹⁷ Lekin Khudāwand mere sāth thā. Usī ne mujhe taqwiyat dī, kyoñki us kī marzī thī ki mere wasīle se us kā pūrā paighām sunāyā jāe aur tamām Ghairyahūdī use suneñ. Yoñ Allāh ne mujhe sherbabar ke muñh se nikāl kar bachā liyā. ¹⁸ Aur āge bhī Khudāwand mujhe har sharīr hamle se bachāegā aur apnī āsmānī bādshāhī meñ lā kar najāt degā. Us kā jalāl azal se abad tak hotā rahe. Āmīn.

Ākhirī Salām

¹⁹ Priskillā, Akwilā aur Unesifurus ke gharāne ko hamārā salām kahnā. ²⁰ Irāstus Kurinthus meñ rahā, aur mujhe Trufimus ko Miletus meñ chhoṛnā parā, kyoñki wuh bīmār thā. ²¹ Jaldī karen tāki sardiyoñ ke mausam se pahle yahān pahuñcheñ.

Yūbūlus, Pūdēns, Līnus, Klaudiya aur tamām bhāī āp ko salām kahte haiñ.

²² Khudāwand āp kī rūh ke sāth ho. Allāh kā faẓl āp ke sāth hotā rahe.

Titus

¹ Yih khat Paulus kī taraf se hai jo Allāh kā khādim aur Īsā Masīh kā rasūl hai.

Mujhe chun kar bhejā gayā tāki main īmān lāne aur khudātars zindagī kī sachchāi jān lene meñ Allāh ke chune hue logoñ kī madad karūñ. ² Kyoñki us se unheñ abadi zindagī kī ummīd dilāi jāti hai, aisī zindagī kī jis kā wādā Allāh ne duniyā ke zamānoñ se peshtar hī kiya thā. Aur wuh jhūṭ nahīn boltā. ³ Apne muqarrarā waqt par Allāh ne apne kalām kā elān karke use zāhir kar diyā. Yihī elān mere sapurd kiya gayā hai aur main ise hamāre Najātdahindā Allāh ke hukm ke mutābiq sunātā hūñ.

⁴ Main Titus ko likh rahā hūñ jo hamāre mushtarakā īmān ke mutābiq merā haqīqī beṭā hai.

Khudā Bāp aur hamārā Najātdahindā Masīh Īsā āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Krete meñ Titus kī Khidmat

⁵ Main ne āp ko Krete meñ is lie chhoṛā thā ki āp wuh kamiyān durust karen jo ab tak rah gaī thīñ. Yih bhī ek maqsad thā ki āp har shahr kī jamāt meñ buzurg muqarrar karen, jis tarah main ne āp ko kahā thā. ⁶ Buzurg be'ilzām ho. Us kī sirf ek bīwī ho. Us ke bachche īmāndār hoñ aur log un par aiyāsh yā sarkash hone kā ilzām na lagā sakeñ. ⁷ Nigarān ko to Allāh kā gharānā sañbhālne kī zimmedārī dī gaī hai, is lie lāzim hai ki wuh be'ilzām ho. Wuh khudsar, ghūsīlā, sharābī, laṛakā yā lālchī na ho. ⁸ Is ke bajāe wuh mehmān-nawāz ho aur sab achchhī chīzoñ se pyār karne wālā ho. Wuh samajhdār, rāstbāz aur muqaddas ho. Wuh apne āp par qābū rakh sake. ⁹ Wuh us kalām ke sāth liptā rahe jo qābil-e-etamād aur hamārī tālīm ke mutābiq hai. Kyoñki is tarah hī wuh sehhatbakhsh tālīm de kar dūsroñ kī hauslā-afzāi kar sakegā aur mukhālafat karne wāloñ ko samjhā bhī sakegā.

¹⁰ Bāt yih hai ki bahut-se aise log haiñ jo sarkash haiñ, jo fuzūl bāteñ karke dūsroñ ko dhokā dete haiñ. Yih bāt khāskar un par sādiq āti hai jo Yahūdiyoñ meñ se haiñ.

¹¹ Lāzim hai ki unheñ chup karā diya jāe, kyoñki yih lālch meñ ā kar kaī logoñ ke pūre ghar apnī ghalat tālīm se kharāb kar rahe haiñ. ¹² Un ke apne ek nabī ne kahā hai, “Krete ke bāshinde hameshā jhūṭ bolne wāle, wahshī jānwar aur sust peṭū hote haiñ.” ¹³ Us kī yih gawāhī durust hai. Is wajah se lāzim hai ki āp unheñ sakhti se samjhāen tāki un kā īmān sehhatmand rahe ¹⁴ aur wuh Yahūdī farzī kahāniyoñ yā un insānoñ ke ahkām par dhyān na deñ jo sachchāi se haṭ gae haiñ. ¹⁵ Jo log pāk-sāf haiñ un ke lie sab kuchh pāk hai. Lekin jo nāpāk aur īmān se khālī haiñ un ke lie kuchh bhī pāk nahīn hotā balki un kā zahan aur un kā zamīr donoñ nāpāk ho gae haiñ. ¹⁶ Yih Allāh ko jānane kā dāwā to karte haiñ, lekin un kī harkateñ is bāt kā inkār kartī haiñ. Yih ghinaune, nāfarmān aur koī bhī achchhā kām karne ke qābil nahīn haiñ.

2

Sehhatbakhsh Tālīm

¹ Lekin āp wuh kuchh sunāen jo sehhatbakhsh tālīm se mutābiqat rakhtā hai. ² Buzurg mardoñ ko batā denā ki wuh hoshmand, sharīf aur samajhdār hoñ. Un kā īmān, muhabbat aur sābitqadmī sehhatmand hoñ.

³ Isī tarah buzurg khawātīn ko hidāyat denā ki wuh muqaddasīn kī-sī zindagī guzāren. Na wuh tohmat lagāen na sharāb kī ghulām hoñ. Is ke bajāe wuh achchhī tālīm dene ke lāyq hoñ ⁴ tāki wuh jawān auratoñ ko samajhdār zindagī guzārne kī tarbiyat de sakeñ, ki wuh apne shauharoñ aur bachchoñ se muhabbat rakheñ,

⁵ ki wuh samajhdār * aur muqaddas hoñ, ki wuh ghar ke farāyz adā karne meñ lagī raheñ, ki wuh nek hoñ, ki wuh apne shauharoñ ke tābe raheñ. Agar wuh aisī zindagī guzāreñ to wuh dūsroñ ko Allāh ke kalām par kufr bakne kā mauqā farāham nahīn kareñgī.

⁶ Isī tarah jawān ādmiyoñ kī hauslā-afzāī kareñ ki wuh har lihāz se samajhdār zindagī guzāreñ. ⁷ Āp khud nek kām karne meñ un ke lie namūnā baneñ. Tālīm dete waqt āp kī khulūsdilī, sharāfat ⁸ aur alfāz kī be'ilzām sehhat sāf nazar āe. Phir āp ke muḵhālif sharmindā ho jāenge, kyonki wuh hamāre bāre meñ koī burī bāt nahīn kah sakeñge.

⁹ Ghulāmoñ ko kah denā ki wuh har lihāz se apne mālikoñ ke tābe raheñ. Wuh unheñ pasand āeñ, bahs-mubāhasā kie baḡhair un kī bāt māneñ ¹⁰ aur un kī chīzeñ chorī na kareñ balki sābit kareñ ki un par har tarah kā etamād kiyā jā saktā hai. Kyonki is tarīqe se wuh hamāre Najātdahindā Allāh ke bāre meñ tālīm ko har tarah se dilkash banā denge.

¹¹ Kyonki Allāh kā najātbakhsh fazl tamām insānoñ par zāhir huā hai. ¹² Aur yih fazl hameñ tarbiyat de kar is qābil banā detā hai ki ham bedīnī aur duniyāwī khāhishāt kā inkār karke is duniyā meñ samajhdār, rāstbāz aur khudātars zindagī guzār sakeñ. ¹³ Sāth sāth yih tarbiyat us mubārak dīn kā intazār karne meñ hamārī madad kartī hai jis kī ummīd ham rakhte haiñ aur jab hamāre azīm Khudā aur Najātdahindā Isā Masīh kā jalāl zāhir ho jāegā. ¹⁴ Kyonki Masīh ne hamāre lie apnī jān de dī tāki fidyā de kar hameñ har tarah kī bedīnī se chhurā kar apne lie ek pāk aur maḵsūs qaum banāe jo nek kām karne meñ sargarm ho.

¹⁵ Inhiñ bātoñ kī tālīm de kar pūre iḡhtiyār ke sāth logoñ ko samjhāeñ aur un kī islāh kareñ. Koī bhī āp ko haqīr na jāne.

3

Masīhī Kirdār

¹ Unheñ yād dilānā ki wuh hukmrānoñ aur iḡhtiyār wāloñ ke tābe aur farmānbardār raheñ. Wuh har nek kām karne ke lie taiyār raheñ, ² kisī par tohmat na lagāeñ, amnpasand aur narmdil hoñ aur tamām logoñ ke sāth narmmizājī se pesh āeñ. ³ Kyonki ek waqt thā jab ham bhī nāsamajh, nāfarmān aur sahīh rāh se bhaṭke hue the. Us waqt ham kāi tarah kī shahwatoñ aur ḡhalat khāhishoñ kī ḡhulāmī meñ the. Ham bure kāmōñ aur hasad karne meñ zindagī guzārte the. Dūsre ham se nafrat karte the aur ham bhī un se nafrat karte the. ⁴ Lekin jab hamāre Najātdahindā Allāh kī mehrbānī aur muhabbat zāhir huī ⁵ to us ne hameñ bachāyā. Yih nahīn ki ham ne rāst kām karne ke bāis najāt hāsil kī balki us ke rahm hī ne hameñ Rūhul-quds ke wasīle se bachāyā jis ne hameñ dho kar nae sire se janm diyā aur naī zindagī atā kī. ⁶ Allāh ne apne is Rūh ko baṛī faiyāzī se hamāre Najātdahindā Isā Masīh ke wasīle se ham par unḡel diyā ⁷ tāki hameñ us ke fazl se rāstbāz qarār diyā jāe aur ham us abadī zindagī ke wāris ban jāeñ jis kī ummīd ham rakhte haiñ. ⁸ Is bāt par pūrā etamād kiyā jā saktā hai.

Main chāhtā hūñ ki āp in bātoñ par khās zor deñ tāki jo Allāh par imān lāe haiñ wuh dhyān se nek kām karne meñ lage raheñ. Yih bāteñ sab ke lie achchhī aur mufīd haiñ. ⁹ Lekin behūdā bahsoñ, nasabnāmoñ, jhagaṛoñ aur shariāt ke bāre meñ tanāzoñ se bāz raheñ, kyonki aisā karnā befāyda aur fuzūl hai. ¹⁰ Jo shaḵhs pārtībāz hai use do bār samjhāeñ. Agar wuh is ke bād bhī na māne to use rifāqat se khārij kareñ. ¹¹ Kyonki āp ko patā hogā ki aisā shaḵhs ḡhalat rāh par hai aur gunāh

* 2:5 Yūnānī lafz meñ zabt-e-nafs kā unsur bhī pāyā jātā hai.

meñ phaṁsā huā hotā hai. Us ne apnī harkatoñ se apne āp ko mujrim ṭhahrāyā hai.
12

Ākhirī Hidāyāt

Jab maiñ Artimās yā Tuḡhikus ko āp ke pās bhej dūngā to mere pās āne meñ jaldī karen. Maiñ Nikupulis Shahr meñ hūñ, kyonki maiñ ne faislā kar liyā hai ki sardiyoñ kā mausam yahāñ guzārūñ. ¹³ Jab Zenās wakīl aur Apullos safr kī taiyāriyāñ kar rahe haiñ to un kī madad karen. Ḳhayāl rakheñ ki un kī har zarūrat pūrī kī jāe. ¹⁴ Lāzim hai ki hamāre log nek kām karne meñ lage rahnā sīkheñ, ḳhāskar jahāñ bahut zarūrat hai, aisā na ho ki āḳhirkār wuh bephal nikleñ. ¹⁵ Sab jo mere sāth haiñ āp ko salām kahte haiñ. Unheñ merā salām denā jo īmān meñ ham se muhabbat rakhte haiñ.

Allāh kā fazl āp sab ke sāth hotā rahe.

Filemon

¹ Yih khat Masīh Īsā ke qaidī Paulus aur Tīmuthiyus kī taraf se hai.

Main apne azīz dost aur hamk̄hidmat Filemon ko likh rahā hūn ² aur sāth sāth apnī bahan Afīyā, apne hamsipāh Arkhippus aur us jamāt ko jo āp ke ghar meñ jamā hotī hai.

³ K̄hudā hamārā Bāp aur K̄hudāwand Īsā Masīh āp ko fazl aur salāmatī atā karen.

Filemon kī Muhabbat aur Īmān

⁴ Jab bhī main duā kartā hūn to āp ko yād karke apne K̄hudā kā shukr kartā hūn. ⁵ Kyonki mujhe K̄hudāwand Īsā ke bāre meñ āp ke Īmān aur āp kī tamām muqaddasīn se muhabbat kī k̄habar miltī rahtī hai. ⁶ Merī duā hai ki āp kī jo rifāqat Īmān se paidā huī hai wuh āp meñ yon zor pakare ki āp ko behtar taur par har us achchhī chīz kī samajh ae jo hamen Masīh meñ hāsīl hai. ⁷ Bhāī, āp kī muhabbat dekh kar mujhe barī k̄hushī aur tasallī huī hai, kyonki āp ne muqaddasīn ke dilon ko tar-o-tāzā kar diyā hai.

Unesimus kī Sifārish

⁸ Is wajah se main Masīh meñ itnī dilerī mahsūs kartā hūn ki āp ko wuh kuchh karne kā hukm dūn jo ab munāsib hai. ⁹ To bhī main aisā nahīn karnā chāhtā balki muhabbat kī binā par āp se apīl hī kartā hūn. Go main Paulus Masīh Īsā kā elchī balki ab us kā qaidī bhī hūn ¹⁰ to bhī minnat karke apne betē Unesimus kī sifārish kartā hūn. Kyonki mere qaid meñ hote hue wuh merā betā ban gayā. ¹¹ Pahle to wuh āp ke kām nahīn ā saktā thā, lekin ab wuh āp ke lie aur mere lie kāfī mufīd sābit huā hai. *

¹² Ab main is ko goyā apnī jān ko āp ke pās wāpas bhej rahā hūn. ¹³ Asal meñ main use apne pās rakhnā chāhtā thā tāki jab tak main k̄hushk̄habrī kī k̄hātīr qaid meñ hūn wuh āp kī jagah merī k̄hidmat kare. ¹⁴ Lekin main āp kī ijāzat ke baḡhair kuchh nahīn karnā chāhtā thā. Kyonki main chāhtā hūn ki jo bhī mehrbānī āp karenge wuh āp majbūr ho kar na karen balki k̄hushī se.

¹⁵ Ho saktā hai ki Unesimus is lie kuchh der ke lie āp se judā ho gayā ki wuh āp ko hameshā ke lie dubārā mil jāe. ¹⁶ Kyonki ab wuh na sirf ḡhulām hai balki ḡhulām se kahīn zyādā. Ab wuh ek azīz bhāī hai jo mujhe k̄hās azīz hai. Lekin wuh āp ko kahīn zyādā azīz hogā, ḡhulām kī haisiyat se bhī aur K̄hudāwand meñ bhāī kī haisiyat se bhī.

¹⁷ Ḡharz, agar āp mujhe apnā sāthī samjhen to use yon k̄hushāmdīd kaheñ jaise main k̄hud ā kar hāzīr hotā. ¹⁸ Agar us ne āp ko koī nuqsān pahuñchāyā yā āp kā qarzdār huā to main is kā muāwazā dene ke lie taiyār hūn. ¹⁹ Yahān main Paulus apne hī hāth se is bāt kī tasdīq kartā hūn: Main is kā muāwazā dūngā agarche mujhe āp ko yād dilāne kī zarūrat nahīn ki āp k̄hud mere qarzdār haiñ. Kyonki merā qarz jo āp par hai wuh āp k̄hud haiñ. ²⁰ Chunāñche mere bhāī, mujh par yih mehrbānī karen ki mujhe K̄hudāwand meñ āp se kuchh fāydā mile. Masīh meñ merī jān ko tāzā karen.

²¹ Main āp kī farmānbardārī par etibār karke āp ko yih likh rahā hūn. Kyonki main jāntā hūn ki āp na sirf merī suneñge balki is se kahīn zyādā mere lie karenge.

²² Ek aur guzārish bhī hai, mere lie ek kamrā taiyār karen, kyonki mujhe ummīd hai ki āp kī duāon ke jawāb meñ mujhe āp ko wāpas diyā jāegā.

Ākhirī Salām

* **1:11** Unesimus kā matlab kārāmād, fāydāmand hai.

²³ Ipafrās jo Masīh Īsā men mere sāth qaidī hai āp ko salām kahtā hai. ²⁴ Isī tarah Marqus, Aristarkhus, Demās aur Lūqā bhī āp ko salām kahte haiñ.
²⁵ Khudāwand Īsā kā fazl āp sab ke sāth hotā rahe.

Ibrāniyōñ

Allāh kā Apne Farzand ke zariye Kalām

¹ Māzī meñ Allāh mukhtalif mauqon par aur kaī tarīqon se hamāre bāpdādā se hamkalām huā. Us waqt us ne yih nabiyon ke wasīle se kiyā ² lekin in ākhirī dinon meñ wuh apne Farzand ke wasīle se ham se hamkalām huā, usī ke wasīle se jise us ne sab chizon kā wāris banā diyā aur jis ke wasīle se us ne kāynāt ko bhī khalaq kiyā. ³ Farzand Allāh kā shāndār jalāl mun'akis kartā aur us kī zāt kī ain shabīh * hai. Wuh apne qawī kalām se sab kuchh sañbhāle rakhtā hai. Jab wuh duniyā meñ thā to us ne hamāre lie gunāhon se pāk-sāf ho jāne kā intazām qāym kiyā. Is ke bād wuh āsmān par Qādir-e-mutlaq ke dahne hāth jā baiṭhā.

Allāh ke Farzand kī Azmat

⁴ Farzand farishton se kahīn azīm hai, itnā jitnā us kā mīrās meñ pāyā huā nām un ke nāmōn se azīm hai. ⁵ Kyonki Allāh ne kis farishte se kabhī kahā,

“Tū merā Farzand hai,
āj maiñ terā Bāp ban gayā hūn.”
Yih bhī us ne kisī farishte ke bāre meñ kabhī nahīn kahā,
“Maiñ us kā Bāp hūngā
aur wuh merā Farzand hogā.”

⁶ Aur jab Allāh apne pahlauṭhe Farzand ko āsmānī duniyā meñ lātā hai to wuh farmātā hai,

“Allāh ke tamām farishte us kī parastish karen.”

⁷ Farishton ke bāre meñ wuh farmātā hai,
“Wuh apne farishton ko hawāen
aur apne khādimoñ ko āg ke shole banā detā hai.”

⁸ Lekin Farzand ke bāre meñ wuh kahtā hai,
“Ai Khudā, terā takht azal se abad tak qāym-o-dāym rahegā,
aur insāf kā shāhī asā terī bādshāhī par hukūmat karegā.

⁹ Tū ne rāstbāzī se muhabbat
aur bedīnī se nafrat kī,
is lie Allāh tere Khudā ne tujhe khushī ke tel se masah karke
tujhe tere sāthiyon se kahīn zyādā sarfarāz kar diyā.”

¹⁰ Wuh yih bhī farmātā hai,
“Ai Rab, tū ne ibtidā meñ duniyā kī buniyād rakhī,
aur tere hī hāthon ne āsmānon ko banāyā.

¹¹ Yih to tabāh ho jāenge,
lekin tū qāym rahegā.

Yih sab libās kī tarah ghis-phaṭ jāenge

¹² aur tū inheñ chādar kī tarah lapetegā,
purāne kapre kī tarah yih badle jāenge.

Lekin tū wuhī kā wuhī rahtā hai,
aur terī zindagī kabhī khatm nahīn hotī.”

¹³ Allāh ne kabhī bhī apne kisī farishte se yih bāt na kahī,

“Mere dahne hāth baiṭh,
jab tak maiñ tere dushmanon ko
tere pānwoñ kī chaukī na banā dūn.”

* 1:3 Yā naqsh.

¹⁴ Phir farishte kyā haiñ? Wuh to sab k̄hidmatguzār rūh haiñ jinheñ Allāh un kī k̄hidmat karne ke lie bhej detā hai jinheñ mīrās meñ najāt pānī hai.

2

Najāt kī Azmat

¹ Is lie lāzim hai ki ham aur zyādā dhyān se kalām-e-muqaddas kī un bātoñ par ghaur karen jo ham ne sun lī haiñ. Aisā na ho ki ham samundar par beqābū kashtī kī tarah bemaqsad idhar-udhar phiren. ² Jo kalām farishtoñ ne insān tak pahunchāyā wuh to anmiṭ rahā, aur jis se bhī koī khatā yā nāfarmānī huī use us kī munāsib sazā milī. ³ To phir ham kis tarah Allāh ke ghazab se bach sakeñge agar ham Masīh kī itnī azīm najāt ko nazarandāz karen? Pahle K̄hudāwand ne k̄hud is najāt kā elān kiya, aur phir aise logoñ ne hamāre pās ā kar is kī tasdīq kī jinheñ ne use sun liyā thā. ⁴ Sāth sāth Allāh ne is bāt kī is tarah tasdīq bhī kī ki us ne apnī marzī ke mutābiq ilāhī nishān, mojize aur mukhtalif qism ke zordār kām dikhāe aur Rūhul-quḍs kī nemateñ logoñ meñ taqsim kīñ.

Masīh kā Najātbakhsh Kām

⁵ Ab aisā hai ki Allāh ne mazkūrā āne wālī duniyā ko farishtoñ ke tābe nahīn kiya. ⁶ Kyōñki kalām-e-muqaddas meñ kisī ne kahīñ yih gawāhī dī hai,

“Insān kaun hai ki tū use yād kare
yā ādamzād ki tū us kā khayāl rakhe?

⁷ Tū ne use thoṛī der ke lie farishtoñ se kam kar diya,
tū ne use jalāl aur izzat kā tāj pahnā kar

⁸ sab kuchh us ke pānwoñ ke nīche kar diya.”

Jab likhā hai ki sab kuchh us ke pānwoñ tale kar diya gayā to is kā matlab hai ki koī chīz na rahī jo us ke tābe nahīn hai. Beshak hamen hāl meñ yih bāt nazar nahīn ātī ki sab kuchh us ke tābe hai, ⁹ lekin ham use zarūr dekhte haiñ jo “Thoṛī der ke lie farishtoñ se kam” thā yānī Īsā ko jise us kī maut tak ke dukh kī wajah se “Jalāl aur izzat kā tāj” pahnāyā gayā hai. Hāñ, Allāh ke fazl se us ne sab kī k̄hātir maut bardāshst kī. ¹⁰ Kyōñki yihī munāsib thā ki Allāh jis ke lie aur jis ke wasīle se sab kuchh hai yoñ bahut-se beṭoñ ko apne jalāl meñ sharīk kare ki wuh un kī najāt ke bānī Īsā ko dukh uṭhāne se kāmiliyat tak pahunchāe.

¹¹ Īsā aur wuh jinheñ wuh maḥsūs-o-muqaddas kar detā hai donoñ kā ek hī Bāp hai. Yihī wajah hai ki Īsā yih kahne se nahīn sharmātā ki muqaddasīn mere bhāī haiñ. ¹² Masalan wuh Allāh se kahtā hai,

“Main apne bhāiyōñ ke sāmne tere nām kā elān karūnga,
jamāt ke darmiyān hī terī madahsarāī karūnga.”

¹³ Wuh yih bhī kahtā hai, “Main us par bharosā rakhūngā.” Aur phir “Main hāzir hūñ, main aur wuh bachche jo Allāh ne mujhe diē haiñ.”

¹⁴ Ab chūñki yih bachche gosht-post aur k̄hūn ke insān haiñ is lie Īsā k̄hud un kī mānind ban gayā aur un kī insānī fitrat meñ sharīk huā. Kyōñki is tarah hī wuh apnī maut se maut ke mālik Iblīs ko tabāh kar sakā, ¹⁵ aur is tarah hī wuh unheñ chhurā sakā jo maut se ḍarne kī wajah se zindagī-bhar ghulāmī meñ the. ¹⁶ Zāhir hai ki jin kī madad wuh kartā hai wuh farishte nahīn haiñ balki Ibrāhīm kī aulād. ¹⁷ Is lie lāzim thā ki wuh har lihāz se apne bhāiyōñ kī mānind ban jāe. Sirf is se us kā yih maqsad pūrā ho sakā ki wuh Allāh ke huzūr ek rahīm aur wafādār imām-e-āzam ban kar logoñ ke gunāhoñ kā kaffārā de sake. ¹⁸ Aur ab wuh un kī madad kar saktā hai jo āzmāish meñ uljhe hue haiñ, kyōñki us kī bhī āzmāish huī aur us ne k̄hud dukh uṭhāyā hai.

3

Īsā Mūsā se Barā Hai

¹ Muqaddas bhāiyo, jo mere sāth Allāh ke bulāe hue haiñ! Īsā par ghaur-o-khauz karte raheñ jo Allāh kā paighambar aur imām-e-āzam hai aur jis kā ham iqrār karte haiñ. ² Īsā Allāh kā wafādār rahā jab us ne use yih kām karne ke lie muqarrar kiyā, bilkul usī tarah jis tarah Mūsā bhī wafādār rahā jab Allāh kā pūrā ghar us ke sapurd kiya gayā. ³ Ab jo kisī ghar ko tāmīr kartā hai use ghar kī nisbat zyādā izzat hāsīl hotī hai. Isī tarah Īsā Mūsā kī nisbat zyādā izzat ke lāyq hai. ⁴ Kyōñki har ghar ko kisī na kisī ne banāyā hotā hai, jabki Allāh ne sab kuchh banāyā hai. ⁵ Mūsā to Allāh ke pūre ghar meñ khidmat karte waqt wafādār rahā, lekin mulāzim kī haisiyat se tāki kalām-e-muqaddas kī āne wālī bātoñ kī gawāhī detā rahe. ⁶ Masīh farq hai. Use Farzand kī haisiyat se Allāh ke ghar par iḡhtiyār hai aur isī meñ wuh wafādār hai. Ham us kā ghar haiñ basharteki ham apnī dilerī aur wuh ummīd qāym rakheñ jis par ham faḡhr karte haiñ.

Allāh kī Qaum ke lie Sukūn

⁷ Chunāñche jis tarah Rūhul-quds farmātā hai,

“Agar tum āj Allāh kī āwāz suno

⁸ to apne diloñ ko saḡht na karo jis tarah baḡhāwat ke din huā, jab tumhāre bāpdādā ne registān meñ mujhe āzmāyā.

⁹ Wahāñ unhoñ ne mujhe āzmāyā aur jāñchā, hālāñki unhoñ ne chālīs sāl ke daurān mere kām dekh lie the.

¹⁰ Is lie mujhe us nasl par ḡhussā āyā aur maiñ bolā,

‘Un ke dil hameshā sahīh rāh se haṭ jāte haiñ aur wuh merī rāheñ nahīñ jānte.’

¹¹ Apne ḡhazab meñ maiñ ne qasam khāī,

‘Yih kabhī us mulk meñ dāḡhil nahīñ hoñge jahāñ maiñ unheñ sukūn detā.’ ”

¹² Bhāiyo, ḡhabardār raheñ tāki āp meñ se kisī kā dil burāī aur kufr se bhar kar zindā Ḳhudā se bargashtā na ho jāe. ¹³ Is ke bajāe jab tak Allāh kā yih farmān qāym hai rozānā ek dūsre kī hauslā-afzāī karen tāki āp meñ se koī bhī gunāh ke fareb meñ ā kar saḡhtdil na ho. ¹⁴ Bāt yih hai ki ham Masīh ke sharīk-e-kār ban gae haiñ. Lekin is shart par ki ham āḡhir tak wuh etamād mazbūtī se qāym rakheñ jo ham āḡhāz meñ rakhte the.

¹⁵ Mazkūrā kalām meñ likhā hai,

“Agar tum āj Allāh kī āwāz suno,

to apne diloñ ko saḡht na karo jis tarah baḡhāwat ke din huā.”

¹⁶ Yih kaun the jo Allāh kī āwāz sun kar bāḡhī ho gae. Wuh sab jinheñ Mūsā Misr se nikāl kar bāhar lāyā. ¹⁷ Aur yih kaun the jin se Allāh chālīs sāl ke daurān nārāz rahā? Yih wuhī the jinhoñ ne gunāh kiya aur jo registān meñ mar kar wahīñ paṛe rahe. ¹⁸ Allāh ne kin kī bābat qasam khāī ki “Yih kabhī bhī us mulk meñ dāḡhil nahīñ hoñge jahāñ maiñ unheñ sukūn detā”? Zāhir hai un kī bābat jinhoñ ne nāfarmānī kī thī. ¹⁹ Chunāñche ham deḡhte haiñ ki wuh īmān na rakhne kī wajah se mulk meñ dāḡhil na ho sake.

4

¹ Dekheñ, ab tak Allāh kā yih wādā qāym hai, aur ab tak ham sukūn ke mulk meñ dāḡhil ho sakte haiñ. Is lie āeñ, ham ḡhabardār raheñ. Aisā na ho ki āp meñ se koī pīchhe rah kar us meñ dāḡhil na hone pāe. ² Kyōñki hameñ bhī un kī tarah ek ḡhushḡhabrī sunāī gaī. Lekin yih paighām un ke lie befāyda thā, kyōñki wuh use

sun kar īmān na lāe. ³ Un kī nisbat ham jo īmān lāe haiñ sukūn ke is mulk meñ dākḥil ho sakte haiñ.

Ġharz, yih aisā hī hai jis tarah Allāh ne farmāyā,

“Apne ġhazab meñ maiñ ne qasam khāī,

‘Yih kabhī us mulk meñ dākḥil nahīñ hoñge

jahān maiñ unheñ sukūn detā.’ ”

Ab ġhaur karen ki us ne yih kahā agarche us kā kām duniyā kī taḥliq par iḡhtitām tak pahuñch gayā thā. ⁴ Kyoñki kalām-e-muqaddas meñ sātweñ din ke bāre meñ likhā hai, “Sātweñ din Allāh kā sārā kām takmīl tak pahuñch gayā. Is se fāriḡh ho kar us ne ārām kiyā.” ⁵ Ab is kā muqābalā mazkūrā āyat se karen,

“Yih kabhī us mulk meñ dākḥil nahīñ hoñge

jahān maiñ unheñ sukūn detā.”

⁶ Jinhoñ ne pahle Allāh kī ḡhushḡhabrī sunī unheñ nāfarmān hone kī wajah se yih sukūn na milā. To bhī yih bāt qāym rahī ki kuchh to sukūn ke is mulk meñ dākḥil ho jāeñge. ⁷ Yih madd-e-nazar rakh kar Allāh ne ek aur din muqarrar kiyā, mazkūrā “Āj” kā din. Kāī sāloñ ke bād hī us ne Dāūd kī mārifat wuh bāt kī jis par ham ġhaur kar rahe haiñ,

“Agar tum āj Allāh kī āwāz suno

to apne dilon ko saḡht na karo.”

⁸ Jab Yashua unheñ Mulk-e-Kanān meñ lāyā tab us ne Isrāīliyon ko yih sukūn na diyā, warnā Allāh is ke bād ke kisī aur din kā zikr na kartā. ⁹ Chunāñche Allāh kī qaum ke lie ek ḡhās sukūn bāqī rah gayā hai, aisā sukūn jo Allāh ke sātweñ din ārām karne se mutābiqat rakhtā hai. ¹⁰ Kyoñki jo bhī wuh sukūn pātā hai jis kā wādā Allāh ne kiyā wuh Allāh kī tarah apne kāmōñ se fāriḡh ho kar ārām karegā. ¹¹ Is lie āeñ, ham is sukūn meñ dākḥil hone kī pūrī koshish karen tāki ham meñ se koī bhī bāpdādā ke nāfarmān namūne par chal kar gunāh meñ na gir jāe.

¹² Kyoñki Allāh kā kalām zindā, muassir aur har dodhārī talwār se zyādā tez hai. Wuh insān meñ se guzar kar us kī jān rūh se aur us ke joroñ ko gūde se alag kar letā hai. Wuhī dil ke ḡhayālāt aur soch ko jāñch kar un par faislā karne ke qābil hai.

¹³ Koī maḡhlūq bhī Allāh kī nazar se nahīñ chhup saktī. Us kī āñkhoñ ke sāmne jis ke jawābdeh ham hote haiñ sab kuchh ayāñ aur beniqāb hai.

Isā Hamārā Imām-e-Āzam Hai

¹⁴ Ġharz āeñ, ham us īmān se lipṭe raheñ jis kā iqrār ham karte haiñ. Kyoñki hamārā aisā azīm imām-e-āzam hai jo āsmānoñ meñ se guzar gayā yānī Isā Allāh kā Farzand. ¹⁵ Aur wuh aisā imām-e-āzam nahīñ hai jo hamārī kamzoriyon ko dekh kar hamdardī na dikhāe balki agarche wuh begunāh rahā to bhī hamārī tarah use har qism kī āzmāish kā sāmna karnā parā. ¹⁶ Ab āeñ, ham pūre etamād ke sāth Allāh ke taḡht ke sāmne hāzir ho jāeñ jahān fazl pāyā jātā hai. Kyoñki wahīñ ham wuh rahm aur fazl pāeñge jo zarūrat ke waqt hamārī madad kar saktā hai.

5

¹ Ab insānoñ meñ se chune gae imām-e-āzam ko is lie muqarrar kiyā jātā hai ki wuh un kī ḡhātir Allāh kī ḡhidmat kare, tāki wuh gunāhoñ ke lie nazarāne aur qurbāniyāñ pesh kare. ² Wuh jāhil aur āwārā logoñ ke sāth narm sulūk rakh saktā hai, kyoñki wuh ḡhud kāī tarah kī kamzoriyon kī girift meñ hotā hai. ³ Yihī wajah hai ki use na sirf qaum ke gunāhoñ ke lie balki apne gunāhoñ ke lie bhī qurbāniyāñ chaḡhāñī paṭī haiñ. ⁴ Aur koī apnī marzī se imām-e-āzam kā purwaqār ohdā nahīñ apnā saktā balki lāzim hai ki Allāh use Hārūn kī tarah bulā kar muqarrar kare.

⁵ Isī tarah Masīh ne bhī apnī marzī se imām-e-āzam kā purwaqār ohdā nahīñ apnāyā. Is ke bajāe Allāh ne us se kahā,

“Tū merā Farzand hai,
āj maiñ terā Bāp ban gayā hūñ.”

⁶ Kahīñ aur wuh farmātā hai,
“Tū abad tak imām hai,
aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.”

⁷ Jab Īsā is duniyā meñ thā to us ne zor zor se pukār kar aur ānsū bahā bahā kar use duāeñ aur iltijāeñ pesh kīñ * jo use maut se bachā saktā thā. Aur Allāh ne us kī sunī, kyonki wuh Ḳhudā kā ḵhauf rakhtā thā. ⁸ Wuh Allāh kā Farzand to thā, to bhī us ne dukh uṭhāne se farmāñbardārī sīkhī. ⁹ Jab wuh kāmiliyat tak pahuñch gayā to wuh un sab kī abadī najāt kā sarchashmā ban gayā jo us kī sunte haiñ. ¹⁰ Us waqt Allāh ne use imām-e-āzam bhī muta'ayyin kiyā, aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.

Imān Tark Karne kī Bābat Āgāhī

¹¹ Is ke bāre meñ ham mazīd bahut kuchh kah sakte haiñ, lekin ham mushkil se is kī tashrīh kar sakte haiñ, kyonki āp sunane meñ sust haiñ. ¹² Asal meñ itnā waqt guzar gayā hai ki ab āp ko ḵhud ustād honā chāhie. Afsos ki aisā nahīñ hai balki āp ko is kī zarūrat hai ki koī āp ke pās ā kar āp ko Allāh ke kalām kī buniyādī sachchāiyāñ dubārā sikhāe. Āp ab tak ṭhos khānā nahīñ khā sakte balki āp ko dūdh kī zarūrat hai. ¹³ Jo dūdh hī pī saktā hai wuh abhī chhoṭā bachchā hī hai aur wuh rāstbāzī kī tālīm se nāwāqif hai. ¹⁴ Is ke muqābale meñ ṭhos khānā bālighoñ ke lie hai jinhoñ ne apnī balūghat ke bāis apnī ruhānī basārat ko itnī tarbiyat dī hai ki wuh bhalāi aur burāi meñ imtiyāz kar sakte haiñ.

6

¹ Is lie āeñ, ham Masīh ke bāre meñ buniyādī tālīm ko chhoṛ kar balūghat kī taraf āge barheñ. Kyonki aisī bāteñ dohrāne kī zarūrat nahīñ honī chāhie jin se imān kī buniyād rakhī jāti hai, masalan maut tak pahuñchāne wāle kām se taubā, ² baptismā kyā hai, kisī par hāth rakhne kī tālīm, murdoñ ke jī uṭhne aur abadī sazā pāne kī tālīm. ³ Chunāñche Allāh kī marzī huī to ham yih chhoṛ kar āge barheñge.

⁴ Nāmumkin hai ki unheñ bahāl karke dubārā taubā tak pahuñchāyā jāe jinhoñ ne apnā imān tark kar diyā ho. Unheñ to ek bār Allāh ke nūr meñ lāyā gayā thā, unhoñ ne āsmān kī nemat chakh lī thī, wuh Rūhul-quds meñ sharīk hue, ⁵ unhoñ ne Allāh ke kalām kī bhalāi aur āne wāle zamāne kī kuwwatoñ kā tajrabā kiyā thā. ⁶ Aur phir unhoñ ne apnā imān tark kar diyā! Aise logoñ ko bahāl karke dubārā taubā tak pahuñchānā nāmumkin hai. Kyonki aisā karne se wuh Allāh ke Farzand ko dubārā maslūb karke use lān-tān kā nishānā banā dete haiñ.

⁷ Allāh us zamīn ko barkat detā hai jo apne par bār bār parne wālī bārish ko jazb karke aisī fasal paidā kartī hai jo khetibārī karne wāle ke lie mufīd ho. ⁸ Lekin agar wuh sirf ḵhārdār paude aur ūñṭkaṭāre paidā kare to wuh bekār hai aur is ḵhatre meñ hai ki us par lānat bhejī jāe. Anjām-e-kār us par kā sab kuchh jalāyā jāegā.

⁹ Azīzo, go ham is tarah kī bāteñ kar rahe haiñ to bhī hamārā etamād yih hai ki āp ko wuh behtarīn barkateñ hāsil haiñ jo najāt se miltī haiñ. ¹⁰ Kyonki Allāh be'insāf nahīñ hai. Wuh āp kā kām aur wuh muhabbat nahīñ bhūlegā jo āp ne us kā nām le kar zāhir kī jab āp ne muqaddasīn kī ḵhidmat kī balki āj tak kar rahe haiñ. ¹¹ Lekin hamārī barī ḵhāhish yih hai ki āp meñ se har ek isī sargarmī kā izhār āḵhir tak kartā rahe tāki jin bātoñ kī ummīd āp rakhte haiñ wuh wāqai pūrī ho jāeñ. ¹² Ham nahīñ chāhte ki āp sust ho jāeñ balki yih ki āp un ke namūne par chaleñ jo imān aur sabar se wuh kuchh mīrās meñ pā rahe haiñ jis kā wādā Allāh ne kiyā hai.

Allāh kā Yaqīnī Wādā

* 5:7 Yānī imām kī haisiyat se us ne yih duāeñ aur iltijāeñ qurbānī ke taur par pesh kīñ.

¹³ Jab Allāh ne qasam khā kar Ibrāhīm se wādā kiyā to us ne apnī hī qasam khā kar yih wādā kiyā. Kyonki koī aur nahīn thā jo us se barā thā jis kī qasam wuh khā saktā. ¹⁴ Us waqt us ne kahā, “Main zarūr tujhe bahut barkat dūngā, aur main yaqīnan tujhe kasrat kī aulād dūngā.” ¹⁵ Is par Ibrāhīm ne sabar se intazār karke wuh kuchh pāyā jis kā wādā kiyā gayā thā. ¹⁶ Qasam khāte waqt log us kī qasam khāte haiñ jo un se barā hotā hai. Is tarah se qasam mein bayānkardā bāt kī tasdīq bahs-mubāhasā kī har gunjāish ko khatm kar detī hai. ¹⁷ Allāh ne bhī qasam khā kar apne wāde kī tasdīq kī. Kyonki wuh apne wāde ke wārison par sāf zāhir karnā chāhtā thā ki us kā irādā kabhī nahīn badlegā. ¹⁸ Ġharz, yih do bāteñ qāym rahī haiñ, Allāh kā wādā aur us kī qasam. Wuh inheñ na to badal saktā na in ke bāre mein jhūṭ bol saktā hai. Yōñ ham jinhoñ ne us ke pās panāh lī hai barī tasallī pā kar us ummīd ko mazbūtī se thāme rakh sakte haiñ jo hameñ pesh kī gāī hai. ¹⁹ Kyonki yih ummīd hamārī jān ke lie mazbūt langar hai. Aur yih āsmānī Baitul-muqaddas ke Muqaddastarīn Kamre ke parde mein se guzar kar us mein dākhil hotī hai. ²⁰ Wahīñ Īsā hamāre āge āge jā kar hamārī khatir dākhil huā hai. Yōñ wuh Malik-e-sidq kī mānind hameshā ke lie imām-e-āzam ban gayā hai.

7

Malik-e-sidq

¹ Yih Malik-e-sidq, Sālim kā bādshāh aur Allāh T'ālā kā imām thā. Jab Ibrāhīm chār bādshāhoñ ko shikast dene ke bād wāpas ā rahā thā to Malik-e-sidq us se milā aur use barkat dī. ² Is par Ibrāhīm ne use tamām lūṭ ke māl kā daswāñ hissā de diyā. Ab Malik-e-sidq kā matlab “Rāstbāzī kā Bādshāh” hai. Dūsre, “Sālim kā Bādshāh” kā matlab “Salāmatī kā Bādshāh” hai. ³ Na us kā bāp yā māñ hai, na koī nasabnāmā. Us kī zindagī kā na to āghāz hai, na ikhtitām. Allāh ke Farzand kī tarah wuh abad tak imām rahtā hai.

⁴ Ġhaur karen ki wuh kitnā azīm thā. Hamāre bāpdādā Ibrāhīm ne use lūṭe hue māl kā daswāñ hissā de diyā. ⁵ Ab shariyat talab kartī hai ki Lāwī kī wuh aulād jo imām ban jātī hai qaum yānī apne bhāiyōñ se paidāwār kā daswāñ hissā le, hālāñki un ke bhāī Ibrāhīm kī aulād haiñ. ⁶ Lekin Malik-e-sidq Lāwī kī aulād mein se nahīn thā. To bhī us ne Ibrāhīm se daswāñ hissā le kar use barkat dī jis se Allāh ne wādā kiyā thā. ⁷ Is mein koī shak nahīn ki kamhaisiyat shakhs ko us se barkat miltī hai jo zyādā haisiyat kā ho. ⁸ Jahāñ Lāwī imāmoñ kā tālluq hai fānī insān daswāñ hissā lete haiñ. Lekin Malik-e-sidq ke muāmale mein yih hissā us ko milā jis ke bāre mein gawāhī dī gāī hai ki wuh zindā rahtā hai. ⁹ Yih bhī kahā jā saktā hai ki jab Ibrāhīm ne māl kā daswāñ hissā de diyā to Lāwī ne us ke zariye bhī yih hissā diyā, hālāñki wuh kḥud daswāñ hissā letā hai. ¹⁰ Kyonki go Lāwī us waqt paidā nahīn huā thā to bhī wuh ek tarah se Ibrāhīm ke jism mein maujūd thā jab Malik-e-sidq us se milā.

¹¹ Agar Lāwī kī kahānat (jis par shariyat mabnī thī) kāmiliyat paidā kar saktī to phir ek aur qism ke imām kī kyā zarūrat hotī, us kī jo Hārūn jaisā na ho balki Malik-e-sidq jaisā? ¹² Kyonki jab bhī kahānat badal jātī hai to lāzim hai ki shariyat mein bhī tabdīlī āe. ¹³ Aur hamārā Kḥudāwand jis ke bāre mein yih bayān kiyā gayā hai wuh ek farq qabile kā fard thā. Us ke qabile ke kisī bhī fard ne imām kī kḥidmat adā nahīn kī. ¹⁴ Kyonki sāf mālūm hai ki Kḥudāwand Masīh Yahūdāh qabile kā fard thā, aur Mūsā ne is qabile ko imāmoñ kī kḥidmat mein shāmil na kiyā.

Malik-e-sidq Jaisā Ek aur Imām

¹⁵ Muāmalā mazīd sāf ho jātā hai. Ek farq imām zāhir huā hai jo Malik-e-sidq jaisā hai. ¹⁶ Wuh Lāwī ke qabile kā fard hone se imām na banā jis tarah shariyat

taqāzā kartī thī, balki wuh lāfānī zindagī kī quwwat hī se imām ban gayā. ¹⁷ Kyoñki kalām-e-muqaddas farmātā hai,

“Tū abad tak imām hai,
aisā imām jaisā Malik-e-sidq thā.”

¹⁸ Yoñ purāne hukm ko mansūkh kar diyā jātā hai, kyoñki wuh kamzor aur bekār thā ¹⁹ (Mūsā kī shariyat to kisī chīz ko kāmīl nahīn banā saktī thī) aur ab ek behtar ummīd muhaiyā kī gaī hai jis se ham Allāh ke qarīb ā jāte haiñ.

²⁰ Aur yih nayā nizām Allāh kī qasam se qāym huā. Aisī koī qasam na khāī gaī jab dūsre imām bane. ²¹ Lekin Īsā ek qasam ke zariye imām ban gayā jab Allāh ne farmāyā,

“Rab ne qasam khāī hai
aur is se pachhtāegā nahīn,
‘Tū abad tak imām hai.’ ”

²² Is qasam kī wajah se Īsā ek behtar ahd kī zamānat detā hai.

²³ Ek aur farq, purāne nizām meñ bahut-se imām the, kyoñki maut ne har ek kī khidmat mahdūd kie rakhī. ²⁴ Lekin chūñki Īsā abad tak zindā hai is lie us kī kahānat kabhī bhī khatm nahīn hogī. ²⁵ Yoñ wuh unheñ abadī najāt de saktā hai jo us ke wasīle se Allāh ke pās āte haiñ, kyoñki wuh abad tak zindā hai aur un kī shafā'at kartā rahtā hai.

²⁶ Hameñ aise hī imām-e-āzam kī zarūrat thī. Hāñ, aisā imām jo muqaddas, bequsūr, bedāgh, gunāhgāroñ se alag aur āsmānoñ se buland huā hai. ²⁷ Use dūsre imāmoñ kī tarah is kī zarūrat nahīn ki har roz qurbāniyāñ pesh kare, pahle apne lie phir qaum ke lie. Balki us ne apne āp ko pesh karke apnī is qurbānī se un ke gunāhoñ ko ek bār sadā ke lie miṭā diyā. ²⁸ Mūswī shariyat aise logoñ ko imām-e-āzam muqarrar kartī hai jo kamzor haiñ. Lekin shariyat ke bād Allāh kī qasam Farzand ko imām-e-āzam muqarrar kartī hai, aur yih Farzand abad tak kāmīl hai.

8

Īsā Hamārā Imām-e-Āzam

¹ Jo kuchh ham kah rahe haiñ us kī markazī bāt yih hai, hamārā ek aisā imām-e-āzam hai jo āsmān par jalālī Khudā ke takht ke dahne hāth baiṭhā hai. ² Wahāñ wuh maqdis meñ khidmat kartā hai, us haqīqī mulāqāt ke khaime meñ jise insānī hāthoñ ne kharā nahīn kiyā balki Rab ne.

³ Har imām-e-āzam ko nazarāne aur qurbāniyāñ pesh karne ke lie muqarrar kiyā jātā hai. Is lie lāzim hai ki hamāre imām-e-āzam ke pās bhī kuchh ho jo wuh pesh kar sake. ⁴ Agar yih duniyā meñ hotā to imām-e-āzam na hotā, kyoñki yahāñ imām to haiñ jo shariyat ke matlūbā nazarāne pesh karte haiñ. ⁵ Jis maqdis meñ wuh khidmat karte haiñ wuh us maqdis kī sirf naqlī sūrat aur sāyā hai jo āsmān par hai. Yihī wajah hai ki Allāh ne Mūsā ko mulāqāt kā khaimā banāne se pahle āgāh karke yih kahā, “Ġhaur kar ki sab kuchh ain us namūne ke mutābiq banāyā jāe jo main tujhe yahāñ pahār par dikhātā hūñ.” ⁶ Lekin jo khidmat Īsā ko mil gaī hai wuh duniyā ke imāmoñ kī khidmat se kahīn behtar hai, utnī behtar jitnā wuh ahd jis kā darmiyānī Īsā hai purāne ahd se behtar hai. Kyoñki yih ahd behtar wādoñ kī buniyād par bāndhā gayā.

⁷ Agar pahlā ahd be'ilzām hotā to phir nae ahd kī zarūrat na hotī. ⁸ Lekin Allāh ko apnī qaum par ilzām lagānā parā. Ūs ne kahā,

“Rab kā farmān hai, aise dīn ā rahe haiñ
jab main Isrāīl ke gharāne aur Yahūdāh ke gharāne se ek nayā ahd bāndhūngā.

⁹ Yih us ahd kī mānind nahīn hogā
jo main ne un ke bāpdādā ke sāth

us din bāndhā thā jab main un kā hāth pakar kar
unhen Misr se nikāl lāyā.

Kyonki wuh us ahd ke wafādār na rahe
jo main ne un se bāndhā thā.

Natīje mein merī un ke lie fikr na rahī.

¹⁰ Khudāwand farmātā hai ki
jo nayā ahd main un dinoñ ke bād un se bāndhūngā
us ke taht main apnī shariāt
un ke zahnoñ mein dāl kar
un ke diloñ par kandā karūngā.

Tab main hī un kā Khudā hūngā, aur wuh merī qaum hoñge.

¹¹ Us waqt se is kī zarūrat nahīn rahegī
ki koī apne parosī yā bhāī ko tālīm de kar kahe,
'Rab ko jān lo.'

Kyonki chhoṭe se le kar bare tak
sab mujhe jāneñge,

¹² kyonki main un kā qusūr muāf karūngā
aur āindā un ke gunāhoñ ko yād nahīn karūngā."

¹³ In alfāz mein Allāh ek nae ahd kā zikr kartā hai aur yōñ purāne ahd ko matrūk
qarār detā hai. Aur jo matrūk aur purānā hai us kā anjām qarīb hī hai.

9

Dunyāwī aur Āsmānī Ibādat

¹ Jab pahlā ahd bāndhā gayā to ibādat karne ke lie hidāyāt dī gāin. Zamīn par
ek maqdis bhī banāyā gayā, ² ek khaimā jis ke pahle kamre mein shamādān, mez
aur us par parī maḥsūs kī gāi roṭiyāñ thīñ. Us kā nām "Muqaddas Kamrā" thā.
³ Us ke pichhe ek aur kamrā thā jis kā nām "Muqaddastarīn Kamrā" thā. Pahle aur
dūsre kamre ke darmiyān wāqe darwāze par pardā lagā thā. ⁴ Is pichhle kamre
mein baḥhūr jalāne ke lie sone kī qurbāngāh aur ahd kā sandūq thā. Ahd ke sandūq
par sonā mandhā huā thā aur us mein tīn chīzeñ thīñ: sone kā martabān jis mein
man bharā thā, Hārūn kā wuh asā jis se koñpleñ phūṭ niklī thīñ aur patthar kī wuh
do taḥtiyāñ jin par ahd ke ahkām likhe the. ⁵ Sandūq par ilāhī jalāl ke do karūbī
farishte lage the jo sandūq ke dhakne ko sāyā dete the jis kā nām "Kaffārā kā dhaknā"
thā. Lekin is jagah par ham sab kuchh mazīd tafsīl se bayān nahīn karnā chāhte.

⁶ Yih chīzeñ isī tartīb se rakhī jātī haiñ. Jab imām apnī khidmat ke farāyz adā
karte haiñ to baqāydaḡī se pahle kamre mein jāte haiñ. ⁷ Lekin sirf imām-e-āzam hī
dūsre kamre mein dākhil hotā hai, aur wuh bhī sāl mein sirf ek dafā. Jab bhī wuh
jātā hai wuh apne sāth khūn le kar jātā hai jise wuh apne aur qaum ke lie pesh kartā
hai tāki wuh gunāh miṭ jāeñ jo logoñ ne ḡhairirādī taur par kie hote haiñ. ⁸ Is se
Rūhul-quds dikhātā hai ki Muqaddastarīn Kamre tak rasāi us waqt tak zāhir nahīn
kī gāi thī jab tak pahlā kamrā istemāl mein thā. ⁹ Yih majāzan maujūdā zamāne kī
taraf ishārā hai. Is kā matlab yih hai ki jo nazarāne aur qurbāniyāñ pesh kī jā rahī
haiñ wuh parastār ke zamīr ko pāk-sāf karke kāmīl nahīn banā saktīñ. ¹⁰ Kyonki in
kā tālluq sirf khāne-pīne wālī chīzoñ aur ḡhushl kī muḥtalif rasmoñ se hotā hai, aisi
zāhirī hidāyāt jo sirf nae nizām ke āne tak lāgū haiñ.

¹¹ Lekin ab Masīh ā chukā hai, un achchhī chīzoñ kā imām-e-āzam jo ab hāsil huī
haiñ. Jis khaima mein wuh khidmat kartā hai wuh kahīn zyādā azīm aur kāmīl hai.
Yih khaimā insānī hāthoñ se nahīn banāyā gayā yānī yih is kāynāt kā hissā nahīn
hai. ¹² Jab Masīh ek bār sadā ke lie khaima ke Muqaddastarīn Kamre mein dākhil
huā to us ne qurbāniyāñ pesh karne ke lie bakroñ aur bachhroñ kā khūn istemāl na

kiyā. Is ke bajāe us ne apnā hī khūn pesh kiyā aur yōn hamāre lie abadī najāt hāsīl kī. ¹³ Purāne nizām meñ bail-bakroñ kā khūn aur jawān gāy kī rākh nāpāk logoñ par chhīrke jāte the tāki un ke jism pāk-sāf ho jāen. ¹⁴ Agar in chīzoñ kā yih asar thā to phir Masīh ke khūn kā kyā zabardast asar hogā! Azlī Rūh ke zariye us ne apne āp ko bedāgh qurbānī ke taur par pesh kiyā. Yōn us kā khūn hamāre zamīr ko maut tak pahuñchāne wāle kāmōñ se pāk-sāf kartā hai tāki ham zindā Khudā kī khidmat kar sakeñ.

¹⁵ Yihī wajah hai ki Masīh ek nae ahd kā darmiyānī hai. Maqсад yih thā ki jitne logoñ ko Allāh ne bulāyā hai unheñ Allāh kī mau'ūdā aur abadī mīrās mile. Aur yih sirf is lie mumkin huā hai ki Masīh ne mar kar fidyā diyā tāki log un gunāhoñ se chhuṭkāre pāen jo un se us waqt sarzad hue jab wuh pahle ahd ke taht the.

¹⁶ Jahān wasiyat hai wahān zarūrī hai ki wasiyat karne wāle kī maut kī tasdīq kī jāe. ¹⁷ Kyoñki jab tak wasiyat karne wālā zindā ho wasiyat beasar hotī hai. Is kā asar wasiyat karne wāle kī maut hī se shurū hotā hai. ¹⁸ Yihī wajah hai ki pahlā ahd bāndhte waqt bhī khūn istemāl huā. ¹⁹ Kyoñki pūrī qaum ko shariāt kā har hukm sunāne ke bād Mūsā ne bachhroñ kā khūn pānī se milā kar use zūfe ke guchchhe aur qirmizī rang ke dhāge ke zariye Shariāt kī Kitāb aur pūrī qaum par chhīrkā. ²⁰ Us ne kahā, “Yih khūn us ahd kī tasdīq kartā hai jis kī pairawī karne kā hukm Allāh ne tumheñ diyā hai.” ²¹ Isī tarah Mūsā ne yih khūn mulāqāt ke khaime aur ibādat ke tamām sāmān par chhīrkā. ²² Na sirf yih balki shariāt taqāzā kartī hai ki taqriban har chīz ko khūn hī se pāk-sāf kiyā jāe balki Allāh ke huzūr khūn pesh kie baḡhair muāfi mil hī nahīn saktī.

Masīh kī Qurbānī Gunāhoñ ko Miṭā Detī Hai

²³ Ḡharz, lāzim thā ki yih chīzeñ jo āsmān kī aslī chīzoñ kī naqlī sūraten hain pāk-sāf kī jāen. Lekin āsmānī chīzeñ khud aisī qurbāniyōñ kā mutālabā kartī hain jo in se kahīn behtar hon. ²⁴ Kyoñki Masīh sirf insānī hāthoñ se bane maqdis meñ dākhil nahīn huā jo aslī maqdis kī sirf naqlī sūrat thī balki wuh āsmān meñ hī dākhil huā tāki ab se hamārī khātir Allāh ke sāmne hāzir ho. ²⁵ Duniyā kā imām-e-āzam to sālānā kisī aur (yānī jānwar) kā khūn le kar Muqaddastarīn Kamre meñ dākhil hotā hai. Lekin Masīh is lie āsmān meñ dākhil na huā ki wuh apne āp ko bār bār qurbānī ke taur par pesh kare. ²⁶ Agar aisā hotā to use duniyā kī takhlīq se le kar āj tak bahut dafā dukh sahnā partā. Lekin aisā nahīn hai balki ab wuh zamānoñ ke ikhtitām par ek hī bār sadā ke lie zāhir huā tāki apne āp ko qurbān karne se gunāh ko dūr kare. ²⁷ Ek bār marnā aur Allāh kī adālat meñ hāzir honā har insān ke lie muqarrar hai. ²⁸ Isī tarah Masīh ko bhī ek hī bār bahutoñ ke gunāhoñ ko uṭhā kar le jāne ke lie qurbān kiyā gayā. Dūsri bār jab wuh zāhir hogā to gunāhoñ ko dūr karne ke lie zāhir nahīn hogā balki unheñ najāt dene ke lie jo shiddat se us kā intazār kar rahe hain.

10

¹ Mūsawī shariāt āne wālī achchhī aur aslī chīzoñ kī sirf naqlī sūrat aur sāyā hai. Yih un chīzoñ kī aslī shakl nahīn hai. Is lie yih unheñ kabhī bhī kāmīl nahīn kar saktī jo sāl basāl aur bār bār Allāh ke huzūr ā kar wuhī qurbāniyāñ pesh karte rahte hain. ² Agar wuh kāmīl kar saktī to qurbāniyāñ pesh karne kī zarūrat na rahtī. Kyoñki is sūrat meñ parastār ek bār sadā ke lie pāk-sāf ho jāte aur unheñ gunāhgār hone kā shaūr na rahtā. ³ Lekin is ke bajāe yih qurbāniyāñ sāl basāl logoñ ko un ke gunāhoñ kī yād dilātī hain. ⁴ Kyoñki mumkin hī nahīn ki bail-bakroñ kā khūn gunāhoñ ko dūr kare.

⁵ Is lie Masīh duniyā meñ āte waqt Allāh se kahtā hai,

“Tū qurbāniyāñ aur nazareñ nahīn chāhtā thā

lekin tū ne mere lie ek jism taiyār kiyā.

⁶ Bhasm hone wālī qurbāniyān aur gunāh kī qurbāniyān tujhe pasand nahīn thīn.

⁷ Phir main bol uṭhā, ‘Ai Khudā, main hāzir hūn tāki terī marzī pūrī karūn,

jis tarah mere bāre mein kalām-e-muqaddas mein * likhā hai.’ ”

⁸ Pahle Masīh kahtā hai, “Na tū qurbāniyān, nazarein, bhasm hone wālī qurbāniyān yā gunāh kī qurbāniyān chāhtā thā, na unhein pasand kartā thā” go shariyat inhein pesh karne kā mutālabā kartī hai. ⁹ Phir wuh farmātā hai, “Main hāzir hūn tāki terī marzī pūrī karūn.” Yōn wuh pahlā nizām khatm karke us kī jagah dusrā nizām qāym kartā hai. ¹⁰ Aur us kī marzī pūrī ho jāne se hamēn Īsā Masīh ke badan ke wasīle se maḥsūs-o-muqaddas kiyā gayā hai. Kyōnki use ek hī bār sadā ke lie hamāre lie qurbān kiyā gayā.

¹¹ Har imām roz baroz maqdis mein kharā apnī khidmat ke farāyz adā kartā hai. Rozānā aur bār bār wuh wuhī qurbāniyān pesh kartā rahtā hai jo kabhī bhī gunāhoñ ko dūr nahīn kar saktīn. ¹² Lekin Masīh ne gunāhoñ ko dūr karne ke lie ek hī qurbānī pesh kī, ek aisi qurbānī jis kā asar sadā ke lie rahegā. Phir wuh Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā. ¹³ Wahīn wuh ab intazār kartā hai jab tak Allāh us ke dushmanoñ ko us ke pānwoñ kī chaukī na banā de. ¹⁴ Yōn us ne ek hī qurbānī se unhein sadā ke lie kāmīl banā diyā hai jinhein muqaddas kiyā jā rahā hai.

¹⁵ Rūhul-quds bhī hamēn is ke bāre mein gawāhī detā hai. Pahle wuh kahtā hai,

¹⁶ “Rab farmātā hai ki
jo nayā ahd main un dinoñ ke bād un se bāndhūngā
us ke taht main apnī shariyat
un ke diloñ mein ḍāl kar
un ke zahnoñ par kandā karūngā.”

¹⁷ Phir wuh kahtā hai, “Us waqt se main un ke gunāhoñ aur burāiyoñ ko yād nahīn karūngā.” ¹⁸ Aur jahān in gunāhoñ kī muāfi huī hai wahān gunāhoñ ko dūr karne kī qurbāniyoñ kī zarūrat hī nahīn rahī.

Āen, Ham Allāh ke Huzūr Āen

¹⁹ Chunānche bhāiyo, ab ham Īsā ke khūn ke wasīle se pūre etamād ke sāth Muqaddastarīn Kamre mein dākhil ho sakte haiñ. ²⁰ Apne badan kī qurbānī se Īsā ne us kamre ke parde mein se guzarne kā ek nayā aur zindagībaksh rāstā khol diyā. ²¹ Hamārā ek azīm imām-e-āzam hai jo Allāh ke ghar par muqarrar hai. ²² Is lie āen, ham khulūsdilī aur imān ke pūre etamād ke sāth Allāh ke huzūr āen. Kyōnki hamāre diloñ par Masīh kā khūn chhīrkā gayā hai tāki hamāre mujrim zamīr sāf ho jāen. Niz, hamāre badanoñ ko pāk-sāf pānī se dhoyā gayā hai. ²³ Āen, ham mazbūtī se us ummīd ko thāme rakhein jis kā iqrār ham karte haiñ. Ham ḍānwāṇḍol na ho jāen, kyōnki jis ne is ummīd kā wādā kiyā hai wuh wafādār hai. ²⁴ Aur āen, ham is par dhyān deñ ki ham ek dūse ko kis tarah muhabbat dikhāne aur nek kām karne par ubhār sakeñ. ²⁵ Ham bāham jamā hone se bāz na āen, jis tarah bāz kī ādat ban gāi hai. Is ke bajāe ham ek dūse kī hauslā-afzāi karen, khāskar yih bāt madd-e-nazar rakh kar ki Khudāwand kā din qarīb ā rahā hai.

²⁶ Khabardār! Agar ham sachchāi jān lene ke bād bhī jān-būjh kar gunāh karte rahein to Masīh kī qurbānī in gunāhoñ ko dūr nahīn kar sakegī. ²⁷ Phir sirf Allāh kī adālat kī haulnāk tawaqqo baqī rahegī, us bharaktī huī āg kī jo Allāh ke mukhālifoñ ko bhasm kar ḍālegī. ²⁸ Jo Mūsā kī shariyat radd kartā hai us par rahm nahīn kiyā jā saktā balki agar do yā is se zāyid log is jurm kī gawāhī deñ to use sazā-e-maut dī jāe.

* **10:7** Lafzī tarjumā: kitāb ke tūmār mein.

²⁹ To phir kyā khayāl hai, wuh kitnī sakht sazā ke lāyq hogā jis ne Allāh ke Farzand ko pāñwoñ tale raundā? Jis ne ahd kā wuh khūn haqīr jānā jis se use maḥsūs-o-muqaddas kiyā gayā thā? Aur jis ne fazl ke Rūh kī be'izzatī kī? ³⁰ Kyoñki ham use jānte haiñ jis ne farmāyā, “Intaqām lenā merā hī kām hai, maiñ hī badlā lūngā.” Us ne yih bhī kahā, “Rab apnī qaum kā insāf karegā.” ³¹ Yih ek haulnāk bāt hai agar zindā Khudā hamēñ sazā dene ke lie pakare.

³² Īmān ke pahle din yād karen jab Allāh ne āp ko raushan kar diyā thā. Us waqt ke sakht muqābale meñ āp ko kā tarah kā dukh sahnā parā, lekin āp sābitqadam rahe. ³³ Kabhī kabhī āp kī be'izzatī aur awām ke sāmne hī izārasānī hotī thī, kabhī kabhī āp un ke sāthī the jin se aisā sulūk ho rahā thā. ³⁴ Jinheñ jel meñ dālā gayā āp un ke dukh meñ sharīk hue aur jab āp kā māl-o-matā lūtā gayā to āp ne yih bāt khushī se bardāsh t kī. Kyoñki āp jānte the ki wuh māl ham se nahīn chhīn liyā gayā jo pahle kī nisbat kahīn behtar hai aur har sūrat meñ qāym rahegā. ³⁵ Chunāñche apne is etamād ko hāth se jāne na deñ kyoñki is kā barā ajr milegā. ³⁶ Lekin is ke lie āp ko sābitqadmī kī zarūrat hai tāki āp Allāh kī marzī pūrī kar sakeñ aur yoñ āp ko wuh kuchh mil jāe jis kā wādā us ne kiyā hai. ³⁷ Kyoñki kalām-e-muqaddas yih farmātā hai,

“Thorī hī der bāqī hai
to āne wālā pahuñchegā, wuh der nahīn karegā.

³⁸ Lekin merā rāstbāz īmān hī se jītā rahegā,
aur agar wuh pīchhe haṭ jāe
to maiñ us se khush nahīn hūngā.”

³⁹ Lekin ham un meñ se nahīn haiñ jo pīchhe haṭ kar tabāh ho jāenge balki ham un meñ se haiñ jo īmān rakh kar najāt pāte haiñ.

11

Īmān

¹ Īmān kyā hai? Yih ki ham us meñ qāym raheñ jis par ham ummīd rakhte haiñ aur ki ham us kā yaqīn rakheñ jo ham nahīn dekh sakte. ² Īmān hī se purāne zamānoñ ke logoñ ko Allāh kī qabūliyat hāsil huī.

³ Īmān ke zariye ham jān lete haiñ ki kāynāt ko Allāh ke kalām se khalaq kiyā gayā, ki jo kuchh ham dekh sakte haiñ nazar āne wālī chīzoñ se nahīn banā.

⁴ Yih īmān kā kām thā ki Hābīl ne Allāh ko ek aisī qurbānī pesh kī jo Qābīl kī qurbānī se behtar thī. Is īmān kī binā par Allāh ne use rāstbāz ṭhahrā kar us kī achchhī gawāhī dī, jab us ne us kī qurbāniyoñ ko qabūl kiyā. Aur īmān ke zariye wuh ab tak boltā rahtā hai hālāñki wuh murdā hai. ⁵ Yih īmān kā kām thā ki Hanūk na marā balki zindā hālat meñ āsmān par uṭhāyā gayā. Koī bhī use dhūnd kar pā na sakā kyoñki Allāh use āsmān par uṭhā le gayā thā. Wajah yih thī ki uṭhāe jāne se pahle use yih gawāhī milī ki wuh Allāh ko pasand āyā. ⁶ Aur īmān rakhe baḡhair ham Allāh ko pasand nahīn ā sakte. Kyoñki lāzim hai ki Allāh ke huzūr āne wālā īmān rakhe ki wuh hai aur ki wuh unheñ ajr detā hai jo us ke tālib haiñ.

⁷ Yih īmān kā kām thā ki Nūh ne Allāh kī sunī jab us ne use āne wālī bātoñ ke bāre meñ āgāh kiyā, aisī bātoñ ke bāre meñ jo abhī dekhne meñ nahīn āī thīñ. Nūh ne Khudā kā khauf mān kar ek kashtī banāī tāki us kā khāndān bach jāe. Yoñ us ne apne īmān ke zariye duniyā ko mujrim qarār diyā aur us rāstbāzī kā wāris ban gayā jo īmān se hāsil hotī hai.

⁸ Yih īmān kā kām thā ki Ibrāhīm ne Allāh kī sunī jab us ne use bulā kar kahā ki wuh ek aise mulk meñ jāe jo use bād meñ mirās meñ milegā. Hāñ, wuh apne mulk ko chhoṛ kar rawānā huā, hālāñki use mālūm na thā ki wuh kahāñ jā rahā hai.

⁹ Īmān ke zariye wuh wādā kie hue mulk meñ ajnabī kī haisiyat se rahne lagā. Wuh

ḵhaimoñ meñ rahtā thā aur isī tarah Is'hāq aur Yāqūb bhī jo us ke sāth usī wāde ke wāris the. ¹⁰ Kyoñki Ibrāhīm us shahr ke intazār meñ thā jis kī mazbūt buniyād hai aur jis kā naqsh banāne aur tāmīr karne wālā ḵhud Allāh hai.

¹¹ Yih imān kā kām thā ki Ibrāhīm bāp banane ke qābil ho gayā, hālāñki wuh burhāpe kī wajah se bāp nahīn ban saktā thā. Isī tarah Sārā bhī bachche janm nahīn de saktī thī. Lekin Ibrāhīm samajhtā thā ki Allāh jis ne wādā kiyā hai wafādār hai.

¹² Go Ibrāhīm taqriban mar chukā thā to bhī usī ek shakhs se beshumār aulād niklī, tādād meñ āsmān par ke sitāroñ aur sāhil par kī ret ke zarroñ ke barābar.

¹³ Yih tamām log imān rakhte rakhte mar gae. Unheñ wuh kuchh na milā jis kā wādā kiyā gayā thā. Unhoñ ne use sirf dūr hī se dekh kar ḵhushāmdīd * kahā. Aur unhoñ ne taslīm kiyā ki ham zamīn par † sirf mehmān aur ārizī taur par rahne wāle ajnabī haiñ. ¹⁴ Jo is qism kī bāteñ karte haiñ wuh zāhir karte haiñ ki ham ab tak apne watan kī talāsh meñ haiñ. ¹⁵ Agar un ke zahan meñ wuh mulk hotā jis se wuh nikal āe the to wuh ab bhī wāpas jā sakte the. ¹⁶ Is ke bajāe wuh ek behtar mulk yānī ek āsmānī mulk kī ārzū kar rahe the. Is lie Allāh un kā Ḵhudā kahlāne se nahīn sharmātā, kyoñki us ne un ke lie ek shahr taiyār kiyā hai.

¹⁷ Yih imān kā kām thā ki Ibrāhīm ne us waqt Is'hāq ko qurbānī ke taur par pesh kiyā jab Allāh ne use āzmāyā. Hāñ, wuh apne iklaute beṭe ko qurbān karne ke lie taiyār thā agarche use Allāh ke wāde mil gae the ¹⁸ ki “Terī nasl Is'hāq hī se qāym rahegī.” ¹⁹ Ibrāhīm ne sochā, “Allāh murdoñ ko bhī zindā kar saktā hai,” aur majāzan use wāqai Is'hāq murdoñ meñ se wāpas mil gayā.

²⁰ Yih imān kā kām thā ki Is'hāq ne āne wālī chizoñ ke lihāz se Yāqūb aur Esau ko barkat dī.

²¹ Yih imān kā kām thā ki Yāqūb ne marte waqt Yūsuf ke donoñ beṭoñ ko barkat dī aur apnī lāṭhī ke sire par ṭek lagā kar Allāh ko sijdā kiyā.

²² Yih imān kā kām thā ki Yūsuf ne marte waqt yih peshgoī kī ki Isrāīlī Misr se nikleñge balki yih bhī kahā ki nikalte waqt merī haḍḍiyāñ bhī apne sāth le jāo.

²³ Yih imān kā kām thā ki Mūsā ke mān-bāp ne use paidāish ke bād tīn māt tak chhupāe rakhā, kyoñki unhoñ ne dekhā ki wuh ḵhūbsūrat hai. Wuh bādshāh ke hukm kī ḵhilāfwarzī karne se na ḍare.

²⁴ Yih imān kā kām thā ki Mūsā ne parwān chaḥ kar inkār kiyā ki use Firaun kī beṭī kā beṭā ṭhahrāyā jāe. ²⁵ Ārizī taur par gunāh se lutfandoz hone ke bajāe us ne Allāh kī qaum ke sāth badsulūkī kā nishānā banane ko tarjīh dī. ²⁶ Wuh samjhā ki jab merī Masīh kī ḵhātir ruswāī kī jāti hai to yih Misr ke tamām ḵhazānoñ se zyādā qīmtī hai, kyoñki us kī āñkheñ āne wāle ajr par lagī rahīñ.

²⁷ Yih imān kā kām thā ki Mūsā ne bādshāh ke ḡhusse se ḍare baḡhair Misr ko chhoṛ diyā, kyoñki wuh goyā andekhe Ḵhudā ko musalsal apnī āñkhoñ ke sāmne rakhtā rahā. ²⁸ Yih imān kā kām thā ki us ne Fasah kī Īd manā kar hukm diyā ki ḵhūn ko chaukhaṭoñ par lagāyā jāe tāki halāk karne wālā farishtā un ke pahlauṭhe beṭoñ ko na chhue.

²⁹ Yih imān kā kām thā ki Isrāīlī Bahr-e-Qulzum meñ se yoñ guzar sake jaise ki yih ḵhushk zamīn thī. Jab Misriyoñ ne yih karne kī koshish kī to wuh ḍūb gae.

³⁰ Yih imān kā kām thā ki sāt din tak Yarihū Shahr kī fasīl ke gird chakkar lagāne ke bād pūrī dīwār gir gai. ³¹ Yih bhī imān kā kām thā ki Rāhab fāhishā apne shahr ke baqī nāfarmān bāshindoñ ke sāth halāk na huī, kyoñki us ne Isrāīlī jāsūsoñ ko salāmatī ke sāth ḵhushāmdīd kahā thā.

³² Maiñ mazīd kyā kuchh kahūñ? Mere pās itnā waqt nahīn ki maiñ Jidāun, Baraq, Samsūn, Iftāh, Dāūd, Samuel aur nabiyōñ ke bāre meñ sunātā rahūñ. ³³ Yih sab

* **11:13** Lafzī tarjumā: salāmī dī. Salām de kar izzat kā izhār kiyā. Salyūt kiyā. † **11:13** Zamīn par yā mulk (yānī Kanān) meñ.

īmān ke sabab se hī kāmyāb rahe. Wuh bādshāhiyōñ par ghālib āe aur insāf karte rahe. Unheñ Allāh ke wāde hāsil hue. Unhoñ ne sherbabaron ke muñh band kar die ³⁴ aur āg ke bharakte sholoñ ko bujhā diyā. Wuh talwār kī zad se bach nikle. Wuh kamzor the lekin unheñ quwwat hāsil huī. Jab jang chhiṛ gaī to wuh itne tāqatwar sābit hue ki unhoñ ne ghairmulki lashkaron ko shikast di. ³⁵ Īmān rakhne ke bāis khawātīn ko un ke murdā azīz zindā hālat meñ wāpas mile.

Lekin aise bhī the jinheñ tashaddud bardāsht karnā parā aur jinhoñ ne āzād ho jāne se inkār kiyā tāki unheñ ek behtar chīz yānī jī uṭhne kā tajrabā hāsil ho jāe. ³⁶ Bāz ko lān-tān aur koṛoñ balki zanjīroñ aur qaid kā bhī sāmna karnā parā. ³⁷ Unheñ sangsār kiyā gayā, unheñ āre se chīrā gayā, unheñ talwār se mār ḍālā gayā. Bāz ko bheṛ-bakriyōñ kī khāloñ meñ ghūmnā phīrnā parā. Zarūratmand hālat meñ unheñ dabāyā aur un par zulm kiyā jātā rahā. ³⁸ Duniyā un ke lāyq nahīn thī! Wuh wīrān jaghoñ meñ, pahāroñ par, ghāroñ aur gaṛhoñ meñ āwārā phirte rahe.

³⁹ In sab ko īmān kī wajah se achchhī gawāhī milī. To bhī inheñ wuh kuchh hāsil na huā jis kā wādā Allāh ne kiyā thā. ⁴⁰ Kyoñki us ne hamāre lie ek aisā mansūbā banāyā thā jo kahīn behtar hai. Wuh chāhtā thā ki yih log hamāre baḡhair kāmiliyat tak na pahuñcheñ.

12

Allāh Hamārā Bāp

¹ Gharz, ham gawāhoñ ke itne baṛe lashkar se ghere rahte haiñ! Is lie āeñ, ham sab kuchh utāreñ jo hamāre lie rukāwaṭ kā bāis ban gayā hai, har gunāh ko jo hameñ āsānī se uljhā letā hai. Āeñ, ham sābitqadmī se us daur meñ daurte raheñ jo hamāre lie muqarrar kī gaī hai. ² Aur daurte hue ham Īsā ko takte raheñ, use jo īmān kā bānī bhī hai aur use takmil tak pahuñchāne wālā bhī. Yād rahe ki go wuh khushī hāsil kar saktā thā to bhī us ne salībī maut kī sharmnāk be'izzatī kī parwā na kī balki use bardāsht kiyā. Aur ab wuh Allāh ke takht ke dahne hāth jā baiṭhā hai!

³ Us par dhyān deñ jis ne gunāhgāroñ kī itnī muḡhālafat bardāsht kī. Phir āp thakte thakte bedil nahīn ho jāenge. ⁴ Dekheñ, āp gunāh se laṛe to haiñ, lekin abhī tak āp ko jān dene tak is kī muḡhālafat nahīn karnī parī. ⁵ Kyā āp kalām-e-muqaddas kī yih hauslā-afzā bāt bhūl gae haiñ jo āp ko Allāh ke farzand ṭhahrā kar bayān kartī hai,

“Mere beṭe, Rab kī tarbiyat ko haqīr mat jān,
jab wuh tujhe ḍānte to na bedil ho.

⁶ Kyoñki jo Rab ko pyārā hai us kī wuh tādīb kartā hai,
wuh har ek ko sazā detā hai
jise us ne beṭe ke taur par qabūl kiyā hai.”

⁷ Apnī musibatoñ ko ilāhī tarbiyat samajh kar bardāsht kareñ. Is meñ Allāh āp se beṭoñ kā-sā sulūk kar rahā hai. Kyā kabhī koī beṭā thā jis kī us ke bāp ne tarbiyat na kī? ⁸ Agar āp kī tarbiyat sab kī tarah na kī jātī to is kā matlab yih hotā ki āp Allāh ke haqīqī farzand na hote balki nājāyz aulād. ⁹ Dekheñ, jab hamāre insānī bāp ne hamārī tarbiyat kī to ham ne us kī izzat kī. Agar aisā hai to kitnā zyādā zarūrī hai ki ham apne ruhānī Bāp ke tābe ho kar zindagī pāeñ. ¹⁰ Hamāre insānī bāpoñ ne hameñ apnī samajh ke mutābiq thoṛī der ke lie tarbiyat di. Lekin Allāh hamārī aisī tarbiyat kartā hai jo fāyde kā bāis hai aur jis se ham us kī quddūsiyat meñ sharīk hone ke qābil ho jāte haiñ. ¹¹ Jab hamārī tarbiyat kī jātī hai to us waqt ham khushī mahsūs nahīn karte balki ḡham. Lekin jin kī tarbiyat is tarah hotī hai wuh bād meñ rāstbāzī aur salāmatī kī fasal kāṭte haiñ.

Hidāyāt

¹² Chunāñche apne thakehāre bāzuon aur kamzor ghuṭnon ko mazbūt karen.
¹³ Apne rāste chalne ke qābil banā deñ tāki jo azu langarā hai us kā joṛ utar na jāe * balki shifā pāe.

¹⁴ Sab ke sāth mil kar sulah-salāmatī aur quddūsiyat ke lie jidd-o-jahd karte raheñ, kyonki jo muqaddas nahīñ hai wuh Ḳhudāwand ko kabhī nahīñ dekhegā. ¹⁵ Is par dhyān denā ki koī Allāh ke fazl se mahrūm na rahe. Aisā na ho ki koī karwī jaṛ phūṭ nikle aur barh kar taklīf kā bāis ban jāe aur bahuton ko nāpāk kar de. ¹⁶ Dhyān deñ ki koī bhī zinākār yā Esau jaisā duniyāwī shakhs na ho jis ne ek hī khāne ke ewaz apne wuh maurūsī huqūq bech ḍāle jo use bare beṭe kī haisiyat se hāsil the. ¹⁷ Āp ko bhī mālūm hai ki bād meñ jab wuh yih barkat wirāsat meñ pānā chāhtā thā to use radd kiya gayā. Us waqt use taubā kā mauqā na milā hālāñki us ne ānsū bahā bahā kar yih barkat hāsil karne kī koshish kī.

¹⁸ Āp us tarah Allāh ke huzūr nahīñ āe jis tarah Isrāīlī jab wuh Sīnā Pahār par pahuñche, us pahār ke pās jise chhuā jā saktā thā. Wahāñ āg bharak rahī thī, andherā hī andherā thā aur āndhī chal rahī thī. ¹⁹ Jab narsingē kī āwāz sunāī dī aur Allāh un se hamkalām huā to sunane wālon ne us se iltijā kī ki hamēñ mazīd koī bāt na batā. ²⁰ Kyonki wuh yih hukm bardāshat nahīñ kar sakte the ki “Agar koī jānwar bhī pahār ko chhū le to use sangsār karnā hai.” ²¹ Yih manzar itnā haibatnāk thā ki Mūsā ne kahā, “Main khauf ke māre kāñp rahā hūñ.”

²² Nahīñ, āp Siyyūn Pahār ke pās ā gae haiñ, yāñī zindā Ḳhudā ke shahr āsmānī Yarūshalam ke pās. Āp beshumār farishton aur jashn manāne wālī jamāt ke pās ā gae haiñ, ²³ un pahlauṭhon kī jamāt ke pās jin ke nām āsmān par darj kie gae haiñ. Āp tamām insānon ke munsif Allāh ke pās ā gae haiñ aur kāmīl kie gae rāstbāzon kī rūhon ke pās. ²⁴ Nīz āp nae ahd ke darmiyānī Īsā ke pās ā gae haiñ aur us chhīrkāe gae khūn ke pās jo Hābīl ke khūn kī tarah badlā lene kī bāt nahīñ kartā balki ek aisī muāfi detā hai jo kahīñ zyādā muassir hai. ²⁵ Chunāñche khabardār raheñ ki āp us kī sunane se inkār na karen jo is waqt āp se hamkalām ho rahā hai. Kyonki agar Isrāīlī na bache jab unhon ne duniyāwī paighambar Mūsā kī sunane se inkār kiya to phir ham kis tarah bacheñge agar ham us kī sunane se inkār karen jo āsmān se ham se hamkalām hotā hai. ²⁶ Jab Allāh Sīnā Pahār par se bol uṭhā to zamīn kāñp gaī, lekin ab us ne wādā kiya hai, “Ek bār phir main na sirf zamīn ko hilā dūngā balki āsmān ko bhī.” ²⁷ “Ek bār phir” ke alfāz is taraf ishārā karte haiñ ki khalaq kī gaī chizon ko hilā kar dūr kiya jāegā aur natije meñ sirf wuh chizeñ qāym raheñgī jinheñ hilāyā nahīñ jā saktā.

²⁸ Chunāñche āeñ, ham shukrguzār hoñ. Kyonki hamēñ ek aisī bādshāhī hāsil ho rahī hai jise hilāyā nahīñ jā saktā. Hāñ, ham shukrguzārī kī is rūh meñ ehtirām aur khauf ke sāth Allāh kī pasandīdā parastish karen, ²⁹ kyonki hamārā Ḳhudā haqiqatan bhasm kar dene wālī āg hai.

13

Ham Allāh ko Kis Tarah Pasand Āeñ

¹ Ek dūstre se bhāiyon kī-sī muhabbat rakhte raheñ. ² Mehmān-nawāzī mat bhūlnā, kyonki aisā karne se bāz ne nādānistā taur par farishton kī mehmān-nawāzī kī hai. ³ Jo qaid meñ haiñ, unheñ yon yād rakhnā jaise āp khud un ke sāth qaid meñ hoñ. Aur jin ke sāth badsulūkī ho rahī hai unheñ yon yād rakhnā jaise āp se yih badsulūkī ho rahī ho.

* **12:13** Ek aur mumkinā tarjumā: jo langarā hai wuh bhaṭak na jāe.

⁴ Lāzim hai ki sab ke sab izdiwājī zindagī kā ehtirām karen. Shauhar aur bīwī ek dūsre ke wafādār raheñ, kyonki Allāh zinākārōn aur shādī kā bandhan toṛne wālōn kī adālat karegā.

⁵ Āp kī zindagī paisōn ke lālach se āzād ho. Usī par iktifā karen jo āp ke pās hai, kyonki Allāh ne farmāyā hai, “Maiñ tujhe kabhī nahīn chhoṛūngā, maiñ tujhe kabhī tark nahīn karūngā.” ⁶ Is lie ham etamād se kah sakte haiñ,

“Rab merī madad karne wālā hai,
is lie maiñ nahīn darūngā.

Insān merā kyā bigār saktā hai?”

⁷ Apne rāhnumāōn ko yād rakheñ jinheñ ne āp ko Allāh kā kalām sunāyā. Is par ghaur karen ki un ke chāl-chalan se kitnī bhalāī paidā huī hai, aur un ke imān ke namūne par chalen. ⁸ Īsā Masīh mazī meñ, āj aur abad tak yaksān hai. ⁹ Tarah tarah kī aur begānā tālīmāt āp ko idhar-udhar na bhaṭkāeñ. Āp to Allāh ke fazl se taqwiyyat pāte haiñ aur is se nahīn ki āp muḥtalif khānōn se parhez karte haiñ. Is meñ koī khās fāyda nahīn hai.

¹⁰ Hamāre pās ek aisī qurbāngāh hai jis kī qurbānī khānā mulāqāt ke ḵhaime meñ ḵhidmat karne wālōn ke lie manā hai. ¹¹ Kyonki go imām-e-āzam jānwarōn kā ḵhūn gunāh kī qurbānī ke taur par Muqaddastarīn Kamre meñ le jātā hai, lekin un kī lāshōn ko ḵhaimāgāh ke bāhar jalāyā jātā hai. ¹² Is wajah se Īsā ko bhī shahr ke bāhar salībī maut sahnī paṛī tāki qaum ko apne ḵhūn se maḥsūs-o-muqaddas kare. ¹³ Is lie āeñ, ham ḵhaimāgāh se nikal kar us ke pās jāeñ aur us kī be'izzatī meñ sharīk ho jāeñ. ¹⁴ Kyonki yahān hamārā koī qāym rahne wālā shahr nahīn hai balki ham āne wāle shahr kī shadīd ārzū rakhte haiñ. ¹⁵ Chunāñche āeñ, ham Īsā ke wasile se Allāh ko hamd-o-sanā kī qurbānī pesh karen, yānī hamāre honṭōn se us ke nām kī tārif karne wālā phal nikle. ¹⁶ Nīz, bhalāī karnā aur dūsroñ ko apnī barakāt meñ sharīk karnā mat bhūlnā, kyonki aisī qurbāniyāñ Allāh ko pasand haiñ.

¹⁷ Apne rāhnumāōn kī suneñ aur un kī bāt māneñ. Kyonki wuh āp kī dekh-bhāl karte karte jāgte rahte haiñ, aur is meñ wuh Allāh ke sāmne jawābdeh haiñ. Un kī bāt māneñ tāki wuh ḵhushī se apnī ḵhidmat saranjām deñ. Warnā wuh karāhte karāhte apnī zimmedārī nibhāenge, aur yih āp ke lie mufīd nahīn hogā.

¹⁸ Hamāre lie duā karen, go hamēñ yaqīn hai ki hamārā zamīr sāf hai aur ham har lihāz se achchhī zindagī guzārne ke ḵhāhishmand haiñ.

¹⁹ Maiñ ḵhāskar is par zor denā chāhtā hūñ ki āp duā karen ki Allāh mujhe āp ke pās jald wāpas āne kī tawfīq baḥshe.

Ākhīrī Duā

²⁰ Ab salāmātī kā Ḳhudā jo abadī ahd ke ḵhūn se hamāre Ḳhudāwand aur bheṛōn ke azīm charwāhe Īsā ko murdoñ meñ se wāpas lāyā ²¹ wuh āp ko har achchhī chīz se nawāze tāki āp us kī marzī pūrī kar sakeñ. Aur wuh Īsā Masīh ke zariye ham meñ wuh kuchh paidā kare jo use pasand āe. Us kā jalāl azal se abad tak hotā rahe! Amīn.

Ākhīrī Alfāz

²² Bhāiyo, mehrbānī karke nasīhat kī in bātoñ par sanjīdagī se ghaur karen, kyonki maiñ ne āp ko sirf chand alfāz likhe haiñ. ²³ Yih bāt āp ke ilm meñ honī chāhie ki hamāre bhāī Timuthiyus ko rihā kar diyā gayā hai. Agar wuh jaldī pahunche to use sāth le kar āp se milne āūngā.

²⁴ Apne tamām rāhnumāōn aur tamām muqaddasīn ko merā salām kahnā. Itālī ke imāndār āp ko salām kahte haiñ.

²⁵ Allāh kā fazl āp sab ke sāth rahe.

Yāqūb

¹ Yih khat Allāh aur Kḥudāwand Īsā Masīh ke kḥādim Yāqūb kī taraf se hai.
Ġhairyahūdī qaumoñ meñ bikhre hue bārah Isrāīlī qabīloñ ko salām.

Īmān aur Hikmat

² Mere bhāiyo, jab āp ko tarah tarah kī āzmāishoñ kā sāmānā karnā pare to apne āp ko kḥushqismat samjheñ, ³ kyonki āp jānte haiñ ki āp ke Īmān ke āzmāe jāne se sābitqadmī paidā hotī hai. ⁴ Chunāñche sābitqadmī ko baḥne deñ, kyonki jab wuh takmīl tak pahuñchegī to āp bāligh aur kāmīl ban jāenge, aur āp meñ koī bhī kamī nahīñ pāī jāegī. ⁵ Lekin agar āp meñ se kisī meñ hikmat kī kamī ho to Allāh se māñge jo sab ko faiyāzī se aur baḡhair jhīrkī die detā hai. Wuh zarūr āp ko hikmat degā. ⁶ Lekin apnī guzārish Īmān ke sāth pesh karen aur shak na karen, kyonki shak karne wālā samundar kī mauj kī mānind hotā hai jo hawā se idhar-udhar uchhaltī bahtī jātī hai. ⁷ Aisā shaḡhs na samjhe ki mujhe Kḥudāwand se kuchh milegā, ⁸ kyonki wuh dodilā aur apne har kām meñ ḡhairmustaqilmizāj hai.

Ġhurbat aur Daulat

⁹ Psthāl bhāī Masīh meñ apne ūñche martabe par faḡhr kare ¹⁰ jabki daulatmand shaḡhs apne adnā martabe par faḡhr kare, kyonki wuh janglī phūl kī tarah jald hī jātā rahegā. ¹¹ Jab sūraj tulū hotā hai to us kī jhulsā dene wālī dhūp meñ paudā murjhā jātā, us kā phūl gir jātā aur us kī tamām kḥūbsūratī khatm ho jātī hai. Us tarah daulatmand shaḡhs bhī kām karte karte murjhā jāegā.

Āzmāish

¹² Mubārak hai wuh jo āzmāish ke waqt sābitqadam rahtā hai, kyonki qāym rahne par use zindagī kā wuh tāj milegā jis kā wādā Allāh ne un se kiyā hai jo us se muhabbat rakhte haiñ. ¹³ Āzmāish ke waqt koī na kahe ki Allāh mujhe āzmāish meñ phaṅsā rahā hai. Na to Allāh ko burāī se āzmāish meñ phaṅsāyā jā saktā hai, na wuh kisī ko phaṅsātā hai. ¹⁴ Balki har ek kī apnī burī kḥāhishāt use khīñch kar aur uksā kar āzmāish meñ phaṅsā detī haiñ. ¹⁵ Phir yih kḥāhishāt hāmīlā ho kar gunāh ko janm detī haiñ aur gunāh bāligh ho kar maut ko janm detā hai.

¹⁶ Mere azīz bhāiyo, fareb mat khānā! ¹⁷ Har achchhī nemat aur har achchhā tohfā āsmān se nāzil hotā hai, nūroñ ke Bāp se, jis meñ na kabhī tabdīlī ātī hai, na badalte hue sāyoñ kī-sī hālat pāī jātī hai. ¹⁸ Usī ne apnī marzī se hameñ sachchāī ke kalām ke wasīle se paidā kiyā. Yoñ ham ek tarah se us kī tamām maḡhlūqāt kā pahlā phal haiñ.

Sunanā Kāfī Nahīñ Hai

¹⁹ Mere azīz bhāiyo, is kā kḥayāl rakhnā, har shaḡhs sunane meñ tez ho, lekin bolne aur ḡhussā karne meñ dhīmā. ²⁰ Kyonki insān kā ḡhussā wuh rāstbāzī paidā nahīñ kartā jo Allāh chāhtā hai. ²¹ Chunāñche apnī zindagī kī gandī ādateñ aur sharīr chāl-chalan dūr karke halīmī se kalām-e-muqaddas kā wuh bīj qabūl karen jo āp ke andar boyā gayā hai, kyonki yihī āp ko najāt de saktā hai.

²² Kalām-e-muqaddas ko na sirf suneñ balki us par amal bhī karen, warnā āp apne āp ko fareb deñge. ²³ Jo kalām ko sun kar us par amal nahīñ kartā wuh us ādmī kī mānind hai jo āīne meñ apne chehre par nazar dāltā hai. ²⁴ Apne āp ko dekh kar wuh chalā jātā hai aur fauran bhūl jātā hai ki maiñ ne kiyā kuchh dekhā. ²⁵ Us kī nisbat wuh mubārak hai jo āzād karne wālī kāmīl sharīat meñ ḡhaur se nazar dāl

kar us meñ qāym rahtā hai aur use sunane ke bād nahīn bhūltā balki us par amal kartā hai.

²⁶ Kyā āp apne āp ko dīndār samajhte haiñ? Agar āp apnī zabān par qābū nahīn rakh sakte to āp apne āp ko fareb dete haiñ. Phir āp kī dīndārī kā izhār bekār hai. ²⁷ Khudā Bāp kī nazar meñ dīndārī kā pāk aur bedāgh izhār yih hai, yatīmoñ aur bewāoñ kī dekh-bhāl karnā jab wuh musibat meñ hoñ aur apne āp ko duniyā kī ālūdagī se bachāe rakhnā.

2

Tāssub se Khabardār

¹ Mere bhāiyo, lāzim hai ki āp jo hamāre jalālī Khudāwand Īsā Masīh par imān rakhte haiñ jānibdārī na dikhāeñ. ² Farz karen ki ek ādmī sone kī angūthī aur shāndār kapre pahne hue āp kī jamāt meñ ā jāe aur sāth sāth ek gharīb ādmī bhī maile-kuchaile kapre pahne hue andar āe. ³ Aur āp shāndār kapre pahne hue ādmī par khās dhyān de kar us se kaheñ, “Yahān is achchhī kursī par tashrif rakheñ,” lekin gharīb ādmī ko kaheñ, “Wahān kharā ho jā” yā “Ā, mere pānwoñ ke pās farsh par baiṭh jā.” ⁴ Kyā āp aisā karne se mujrīmānā khayālāt wāle munsif nahīn sābit hue? Kyonki āp ne logoñ meñ nārawā farq kiyā hai.

⁵ Mere azīz bhāiyo, suneñ! Kyā Allāh ne unheñ nahīn chunā jo duniyā kī nazar meñ gharīb haiñ tāki wuh imān meñ daulatmand ho jāeñ? Yihī log wuh bādshāhī mīrās meñ pāeñge jis kā wādā Allāh ne un se kiyā hai jo use pyār karte haiñ. ⁶ Lekin āp ne zarūratmandoñ kī be’izzatī kī hai. Zarā soch leñ, wuh kaun haiñ jo āp ko dabāte aur adālat meñ ghasīṭ kar le jāte haiñ? Kyā yih daulatmand hī nahīn haiñ? ⁷ Wuhī to Īsā par kufr bakte haiñ, us azīm nām par jis ke pairokār āp ban gae haiñ.

⁸ Allāh chāhtā hai ki āp kalām-e-muqaddas meñ mazkūr shāhī shariāt pūrī karen, “Apne paṛosī se waisī muhabbat rakhnā jaisī tū apne āp se rakhtā hai.” ⁹ Chunāñche jab āp jānibdārī dikhāte haiñ to gunāh karte haiñ aur shariāt āp ko mujrim ṭhahrātī hai. ¹⁰ Mat bhūlnā ki jis ne shariāt kā sirf ek hukm toṛā hai wuh pūrī shariāt kā qusūrwar ṭhahartā hai. ¹¹ Kyonki jis ne farmāyā, “Zinā na karnā” us ne yih bhī kahā, “Qatl na karnā.” Ho saktā hai ki āp ne zinā to na kiyā ho, lekin kisī ko qatl kiyā ho. To bhī āp us ek jurm kī wajah se pūrī shariāt toṛne ke mujrim ban gae haiñ. ¹² Chunāñche jo kuchh bhī āp kahte aur karte haiñ yād rakheñ ki āzād karne wālī shariāt āp kī adālat karegī. ¹³ Kyonki Allāh adālat karte waqt us par rahm nahīn karegā jis ne khud rahm nahīn dikhāyā. Lekin rahm adālat par ghālib ā jātā hai. Jab āp rahm karenge to Allāh āp par rahm karegā.

Imān Nek Kāmoñ ke Baḡhair Murdā Hai

¹⁴ Mere bhāiyo, agar koī imān rakhne kā dāwā kare, lekin us ke mutābiq zindagī na guzāre to us kā kyā fāyda hai? Kyā aisā imān use najāt dilā saktā hai? ¹⁵ Farz karen ki koī bhāi yā bahan kaproñ aur rozmarṛā roṭī kī zarūratmand ho. ¹⁶ Yih dekh kar āp meñ se koī us se kahe, “Achchhā jī, Khudā hāfiz. Garm kapre pahno aur jī bhar kar khānā khāo.” Lekin wuh khud yih zarūriyāt pūrī karne meñ madad na kare. Kyā is kā koī fāyda hai? ¹⁷ Gharz, mahz imān kāfī nahīn. Agar wuh nek kāmoñ se amal meñ na lāyā jāe to wuh murdā hai.

¹⁸ Ho saktā hai koī etarāz kare, “Ek shakhs ke pās to imān hotā hai, dūsre ke pās nek kām.” Āeñ, mujhe dikhāeñ ki āp nek kāmoñ ke baḡhair kis tarah imān rakh sakte haiñ. Yih to nāmumkin hai. Lekin maiñ zarūr āp ko apne nek kāmoñ se dikhā saktā hūñ ki maiñ imān rakhtā hūñ. ¹⁹ Achchhā, āp kahte haiñ, “Ham imān rakhte haiñ ki ek hī Khudā hai.” Shābāsh, yih bilkul sahīh hai. Shayātīn bhī yih imān rakhte haiñ, go wuh yih jān kar khauf ke māre thartharāte haiñ. ²⁰ Hosh meñ āeñ! Kyā āp

nahīn samajhte ki nek āmāl ke baḡhair īmān bekār hai? ²¹ Hamāre bāp Ibrāhīm par ḡhaur karen. Wuh to isī wajah se rāstbāz ṭhahrāyā gayā ki us ne apne beṭe Is'hāq ko qurbāngāh par pesh kiyā. ²² Āp ḡhud dekh sakte haiñ ki us kā īmān aur nek kām mil kar amal kar rahe the. Us kā īmān to us se mukammal huā jo kuchh us ne kiyā ²³ aur is tarah hī kalām-e-muqaddas kī yih bāt pūrī huī, “Ibrāhīm ne Allāh par bharosā rakhā. Is binā par Allāh ne use rāstbāz qarār diyā.” Isī wajah se wuh “Allāh kā dost” kahlāyā. ²⁴ Yoñ āp ḡhud dekh sakte haiñ ki insān apne nek āmāl kī binā par rāstbāz qarār diyā jātā hai, na ki sirf īmān rakhne kī wajah se.

²⁵ Rāhab fāhishā kī misāl bhī leñ. Use bhī apne kāmōñ kī binā par rāstbāz qarār diyā gayā jab us ne Isrāīlī jāsūsoñ kī mehmān-nawāzī kī aur unheñ shahr se nikalne kā dūsrā rāstā dikhā kar bachāyā.

²⁶ Ḡharz, jis tarah badan rūh ke baḡhair murdā hai usī tarah īmān bhī nek āmāl ke baḡhair murdā hai.

3

Zabān

¹ Mere bhāiyo, āp meñ se zyādā ustād na baneñ. Āp ko mālūm hai ki ham ustādoñ kī zyādā saḡhtī se adālat kī jāegī. ² Ham sab se to kaī tarah kī ḡhaltiyāñ sarzad hotī haiñ. Lekin jis shakhs se bolne meñ kabhī ḡhaltī nahīn hotī wuh kāmīl hai aur apne pūre badan ko qābū meñ rakhne ke qābil hai. ³ Ham ḡhoṛe ke muñh meñ lagām kā dahānā rakh dete haiñ tāki wuh hamāre hukm par chale, aur is tarah ham apnī marzī se us kā pūrā jism chalā lete haiñ. ⁴ Yā bādbānī jahāz kī misāl leñ. Jitnā bhī baṛā wuh ho aur jitnī bhī tez hawā chaltī ho nāḡhudā ek chhoṭī-sī patwār ke zariye us kā rukh ṭhīk rakhtā hai. Yoñ hī wuh use apnī marzī se chalā letā hai. ⁵ Isī tarah zabān ek chhoṭā-sā azu hai, lekin wuh baṛī baṛī bāteñ kartī hai.

Dekheñ, ek baṛe jangal ko bhasm karne ke lie ek hī chingārī kāfī hotī hai. ⁶ Zabān bhī āḡ kī mānind hai. Badan ke dīgar āzā ke darmiyān rah kar us meñ nārāstī kī pūrī duniyā pāī jātī hai. Wuh pūre badan ko ālūdā kar detī hai, hāñ insān kī pūrī zindagī ko āḡ lagā detī hai, kyonki wuh ḡhud jahannum kī āḡ se sulgāī gāī hai. ⁷ Dekheñ, insān har qism ke jānwaroñ par qābū pā letā hai aur us ne aisā kiyā bhī hai, ḡhāh janglī jānwar hoñ yā parinde, reñgne wāle hoñ yā samundarī jānwar. ⁸ Lekin zabān par koī qābū nahīn pā saktā, is betāb aur sharīr chīz par jo mohlak zahr se labālab bhārī hai. ⁹ Zabān se ham apne ḡhudāwand aur Bāp kī satāish bhī karte haiñ aur dūsoñ par lānat bhī bhejte haiñ, jinheñ Allāh kī sūrat par banāyā gayā hai. ¹⁰ Ek hī muñh se satāish aur lānat nikaltī hai. Mere bhāiyo, aisā nahīn honā chāhie. ¹¹ Yih kaise ho saktā hai ki ek hī chashme se mīṭhā aur karwā pānī phūṭ nikle. ¹² Mere bhāiyo, kyā anjīr ke darakht par zaitūn lag sakte haiñ yā angūr kī bel par anjīr? Hargiz nahīn! Isī tarah namkīn chashme se mīṭhā pānī nahīn nikal saktā.

Āsmān se Hikmat

¹³ Kyā āp meñ se koī dānā aur samajhdār hai? Wuh yih bāt apne achchhe chāl-chalan se zāhir kare, hikmat se paidā hone wālī halīmī ke nek kāmōñ se. ¹⁴ Lekin ḡhabardār! Agar āp dil meñ hasad kī karwāhaṭ aur ḡhudḡharzī pāl rahe haiñ to is par sheḡhī mat mārñā, na sachchāī ke ḡhilāf jhūṭ boleñ. ¹⁵ Aisā faḡhr āsmān kī taraf se nahīn hai, balki duniyāwī, ḡhairrūhānī aur Iblīs se hai. ¹⁶ Kyonki jahāñ hasad aur ḡhudḡharzī hai wahāñ fasād aur har sharīr kām pāyā jātā hai. ¹⁷ Āsmān kī hikmat farq hai. Awwal to wuh pāk aur muqaddas hai. Nīz wuh amnpasand, narmdil, farmānbardār, rahm aur achchhe phal se bhārī huī, ḡhairjānibdār aur ḡhulūdīl hai. ¹⁸ Aur jo sulah karāte haiñ un ke lie rāstbāzī kā phal salāmātī se boyā jātā hai.

4

Duniyā se Dostī

¹ Yih laṛāiyān aur jhagaṛe jo āp ke darmiyān haiñ kahān se āte haiñ? Kyā in kā sarchashmā wuh burī khāhishāt nahīn jo āp ke āzā meñ laṛtī rahtī haiñ? ² Āp kisī chīz kī khāhish rakhte haiñ, lekin use hāsil nahīn kar sakte. Āp qatl aur hasad karte haiñ, lekin jo kuchh āp chāhte haiñ wuh pā nahīn sakte. Āp jhagaṛte aur laṛte haiñ. To bhī āp ke pās kuchh nahīn hai, kyonki āp Allāh se māngte nahīn. ³ Aur jab āp māngte haiñ to āp ko kuchh nahīn miltā. Wajah yih hai ki āp ghalat niyat se māngte haiñ. Āp is se apnī khudgharz khāhishāt pūrī karnā chāhte haiñ. ⁴ Bewafā logo! Kyā āp ko nahīn mālūm ki duniyā kā dost Allāh kā dushman hotā hai? Jo duniyā kā dost banā chāhtā hai wuh Allāh kā dushman ban jātā hai. ⁵ Yā kyā āp samajhte haiñ ki kalām-e-muqaddas kī yih bāt betukī-sī hai ki Allāh ghairat se us Rūh kā ārzūmand hai jis ko us ne hamāre andar sukūnat karne diyā? ⁶ Lekin wuh hamēn is se kahīn zyādā faizl bakhshtā hai. Kalām-e-muqaddas yon farmātā hai, “Allāh maghrūron kā muqābalā kartā lekin farotanon par mehrbānī kartā hai.”

⁷ Gharz, Allāh ke tābe ho jāeñ. Iblīs kā muqābalā kareñ to wuh bhāg jāegā. ⁸ Allāh ke qarīb ā jāeñ to wuh āp ke qarīb āegā. Gunāhgāro, apne hāthon ko pāk-sāf kareñ. Dodilo, apne dilon ko makhsūs-o-muqaddas kareñ. ⁹ Afsos kareñ, mātām kareñ, khūb roeñ. Āp kī hañsī mātām meñ badal jāe aur āp kī khushī māyūsī meñ. ¹⁰ Apne āp ko Khudāwand ke sāmne nīchā kareñ to wuh āp ko sarfarāz karegā.

Ek Dūsre kā Munsif Mat Banānā

¹¹ Bhāiyo, ek dūsre par tohmat mat lagānā. Jo apne bhāi par tohmat lagātā yā use mujrim ṭahratā hai wuh shariāt par tohmat lagātā hai aur shariāt ko mujrim ṭahratā hai. Aur jab āp shariāt par tohmat lagāte haiñ to āp us ke pairokār nahīn rahte balki us ke munsif ban gae haiñ. ¹² Shariāt dene wālā aur munsif sirf ek hī hai aur wuh hai Allāh jo najāt dene aur halāk karne ke qābil hai. To phir āp kaun haiñ jo apne āp ko munsif samajh kar apne paṛosī ko mujrim ṭahratā rahe haiñ!

Shekhī Mat Mārñā

¹³ Aur ab merī bāt sunēñ, āp jo kahte haiñ, “Āj yā kal ham fulān fulān shahr meñ jāeñge. Wahān ham ek sāl ṭahar kar kārobār karke paise kamāeñge.” ¹⁴ Dekheñ, āp yih bhī nahīn jānte ki kal kyā hogā. Āp kī zindagī chīz hī kiyā hai! Āp bhāp hī haiñ jo thoṛī der ke lie nazar ātī, phir ghāyb ho jātī hai. ¹⁵ Balki āp ko yih kahnā chāhie, “Agar Khudāwand kī marzī huī to ham jieñge aur yih yā wuh kareñge.” ¹⁶ Lekin filhāl āp shekhī mār kar apne ghurūr kā izhār karte haiñ. Is qism kī tamām shekhībāzī burī hai.

¹⁷ Chunāñche jo jāntā hai ki use kyā kyā nek kām karnā hai, lekin phir bhī kuchh nahīn kartā wuh gunāh kartā hai.

5

Daulatmando, Khabardār!

¹ Daulatmando, ab merī bāt sunēñ! Khūb roeñ aur giryā-o-zārī kareñ, kyonki āp par musibat āne wālī hai. ² Āp kī daulat saṛ gaī hai aur kīre āp ke shāndār kapṛe khā gae haiñ. ³ Āp ke sone aur chāñdī ko zang lag gayā hai. Aur un kī zangālūdā hālat āp ke khilāf gawāhī degī aur āp ke jismon ko āg kī tarah khā jāegī. Kyonki āp ne in ākhīrī dinon meñ apne lie khazāne jamā kar lie haiñ. ⁴ Dekheñ, jo mazdūrī āp ne fasal kī kaṭāi karne wālon se bāz rakhī hai wuh āp ke khilāf chillā rahī hai. Aur āp kī fasal jamā karne wālon kī chīkheñ āsmānī lashkaron ke Rab ke kānon tak pahunṇch gaī haiñ. ⁵ Āp ne duniyā meñ aiyāshī aur aish-o-ishrat kī zindagī guzārī hai. Zabāh

ke din āp ne apne āp ko moṭā-tāzā kar diyā hai. ⁶ Āp ne rāstbāz ko mujrim ṭaharā kar qatl kiyā hai, aur us ne āp kā muqābalā nahīn kiyā.

Sabar aur Duā

⁷ Bhāiyo, ab sabar se Ḳhudāwand kī āmad ke intazār meñ raheñ. Kisān par ḡhaur kareñ jo is intazār meñ rahtā hai ki zamīn apnī qīmtī fasal paidā kare. Wuh kitne sabar se ḡharīf aur bahār kī bārishoñ kā intazār kartā hai! ⁸ Āp bhī sabar kareñ aur apne diloñ ko mazbūt rakheñ, kyonki Ḳhudāwand kī āmad qarīb ā gai hai.

⁹ Bhāiyo, ek dūsre par mat burburānā, warnā āp kī adālat kī jāegī. Munsif to darwāze par kharā hai. ¹⁰ Bhāiyo, un nabiyon ke namūne par chaleñ jinhoñ ne Rab ke nām meñ kalām pesh karke sabar se dukh uṭhāyā. ¹¹ Dekheñ, ham unheñ mubārak kahte haiñ jo sabar se dukh bardāsht karte the. Āp ne Ayyūb kī sābitqadmī ke bāre meñ sunā hai aur yih bhī dekh liyā ki Rab ne āḡhir meñ kyā kuchh kiyā, kyonki Rab bahut mehrbān aur rahīm hai.

¹² Mere bhāiyo, sab se baḡh kar yih ki āp qasam na khāeñ, na āsmān kī qasam, na zamīn kī, na kisī aur chīz kī. Jab āp “Hāñ” kahnā chāhte haiñ to bas “Hāñ” hī kāfī hai. Aur agar inkār karnā chāheñ to bas “Nahīn” kahnā kāfī hai, warnā āp mujrim ṭahreñge.

¹³ Kyā āp meñ se koī musībat meñ phaṅsā huā hai? Wuh duā kare. Kyā koī ḡhush hai? Wuh satāish ke gīt gāe. ¹⁴ Kyā āp meñ se koī bīmār hai? Wuh jamāt ke buzurgoñ ko bulāe tāki wuh ā kar us ke lie duā kareñ aur Ḳhudāwand ke nām meñ us par tel maleñ. ¹⁵ Phir īmān se kī gai duā marīz ko bachāegī aur Ḳhudāwand use uṭhā kharā karegā. Aur agar us ne gunāh kiyā ho to use muāf kiyā jāegā. ¹⁶ Chunāñche ek dūsre ke sāmne apne gunāhoñ kā iqrār kareñ aur ek dūsre ke lie duā kareñ tāki āp shifā pāeñ. Rāst shakhs kī muassir duā se bahut kuchh ho saktā hai. ¹⁷ Iliyās ham jaisā īnsān thā. Lekin jab us ne zor se duā kī ki bārish na ho to sārhe tīn sāl tak bārish na huī. ¹⁸ Phir us ne dubārā duā kī to āsmān ne bārish atā kī aur zamīn ne apnī fasleñ paidā kīñ.

¹⁹ Mere bhāiyo, agar āp meñ se koī sachchāī se bhaṭak jāe aur koī use sahīh rāh par wāpas lāe ²⁰ to yaqīn jāneñ, jo kisī gunāhgār ko us kī ḡhalat rāh se wāpas lātā hai wuh us kī jān ko maut se bachāegā aur gunāhoñ kī baḡī tādād ko chhupā degā.

1 Patras

¹ Yih khat Īsā Masīh ke rasūl Patras kī taraf se hai.

Maiñ Allāh ke chune huon ko likh rahā hūñ, duniyā ke un mehmānoñ ko jo Puntus, Galatiyā, Kappadukiyā, Āsiyā aur Bithuniyā ke sūboñ meñ bikhre hue haiñ. ² Kḥudā Bāp ne āp ko bahut der pahle jān kar chun liyā aur us ke Rūh ne āp ko maḥsūs-o-muqaddas kar diyā. Natīje meñ āp Īsā Masīh ke tābe aur us ke chhiṛkāe gae kḥūn se pāk-sāf ho gae haiñ.

Allāh āp ko bharpūr fazl aur salāmatī baḥshe.

Zindā Ummīd

³ Kḥudā hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ke Bāp kī tārif ho! Apne azīm rahm se us ne Īsā Masīh ko zindā karne ke wasīle se hamēñ nae sire se paidā kiyā hai. Is se hamēñ ek zindā ummīd milī hai, ⁴ ek aisī mirās jo kabhī nahīñ saṛegī, kabhī nahīñ nāpāk ho jāegī aur kabhī nahīñ murjhāegī. Kyonki yih āsmān par āp ke lie mahfūz rakhī gaī hai. ⁵ Aur Allāh āp ke imān ke zariye apnī qudrat se āp kī us waqt tak hifāzat kartā rahegā jab tak āp ko najāt na mil jāe, wuh najāt jo āḥīrat ke dīn sab par zāhir hone ke lie taiyār hai.

⁶ Us waqt āp kḥushī manāenge, go filhāl āp ko thoṛī der ke lie tarah tarah kī āzmāishoñ kā sāmnā karke ḡham khānā partā hai ⁷ tāki āp kā imān aslī sābit ho jāe. Kyonki jis tarah āg sone ko āzmā kar kḥālis banā detī hai usī tarah āp kā imān bhī āzmāyā jā rahā hai, hālāñki yih fānī sone se kahīñ zyādā qīmtī hai. Kyonki Allāh chāhtā hai ki āp ko us dīn tārif, jalāl aur izzat mil jāe jab Īsā Masīh zāhir hogā. ⁸ Usī ko āp pyār karte haiñ agarche āp ne use dekhā nahīñ, aur usī par āp imān rakhte haiñ go wuh āp ko is waqt nazar nahīñ ātā. Hāñ, āp dil meñ nāqābil-e-bayān aur jalālī kḥushī manāenge, ⁹ jab āp wuh kuchh pāenge jo imān kī manzil-e-maqsūd hai yāñ apnī jānoñ kī najāt.

¹⁰ Nabī isī najāt kī talāsh aur taftīsh meñ lage rahe, aur unhoñ ne us fazl kī peshgoī kī jo Allāh āp ko dene wālā thā. ¹¹ Unhoñ ne mālūm karne kī koshish kī ki Masīh kā Rūh jo un meñ thā kis waqt yā kin hālāt ke bāre meñ bāt kar rahā thā jab us ne Masīh ke dukh aur bād ke jalāl kī peshgoī kī. ¹² Un par itnā zāhir kiyā gayā ki un kī yih peshgoiyāñ un ke apne lie nahīñ thīñ, balki āp ke lie. Aur ab yih sab kuchh āp ko unhiñ ke wasīle se pesh kiyā gayā hai jinhoñ ne āsmān se bheje gae Rūhul-quds ke zariye āp ko Allāh kī kḥushkhabrī sunāī hai. Yih aisī bāteñ haiñ jin par farishte bhī nazar ḍālne ke ārzūmand haiñ.

Muqaddas Zindagī Guzārnā

¹³ Chunāñche zahnī taur par kamarbastā ho jāeñ. Hoshmandī se apnī pūrī ummīd us fazl par rakheñ jo āp ko Īsā Masīh ke zuhūr par baḥshā jāegā. ¹⁴ Āp Allāh ke tābefarmān farzand haiñ, is lie un burī kḥāhishāt ko apnī zindagī meñ jagah na deñ jo āp jāhil hote waqt rakhte the. Warnā wuh āp kī zindagī ko apne sāñche meñ ḍhāl leñgī. ¹⁵ Is ke bajāe Allāh kī mānind baneñ jis ne āp ko bulāyā hai. Jis tarah wuh quddūs hai usī tarah āp bhī har waqt muqaddas zindagī guzāreñ. ¹⁶ Kyonki kalām-e-muqaddas meñ likhā hai, “Apne āp ko maḥsūs-o-muqaddas rakho kyonki maiñ muqaddas hūñ.”

¹⁷ Aur yād rakheñ ki āsmānī Bāp jis se āp duā karte haiñ jāñibdarī nahīñ kartā balki āp ke amal ke mutābiq āp kā faislā karegā. Chunāñche jab tak āp is duniyā ke mehmān raheñge Kḥudā ke kḥauf meñ zindagī guzāreñ. ¹⁸ Kyonki āp kḥud jānte haiñ ki āp ko bāpdādā kī bemānī zindagī se chhurāne ke lie kyā fidyā diyā gayā.

Yih sone yā chāndī jaisī fānī chīz nahīn thī ¹⁹ balki Masīh kā qīmtī khūn thā. Usī ko benuqs aur bedāgh lele kī haisiyat se hamāre lie qurbān kiya gayā. ²⁰ Use duniyā kī takhlīq se peshtar chunā gayā, lekin in ākhīrī dīnoñ meñ āp kī khātir zāhir kiya gayā. ²¹ Aur us ke wasīle se āp Allāh par imān rakhte haiñ jis ne use murdoñ meñ se zindā karke izzat-o-jalāl diyā tāki āp kā imān aur ummīd Allāh par ho.

²² Sachchāi ke tābe ho jāne se āp ko maḥsūs-o-muqaddas kar diyā gayā aur āp ke diloñ meñ bhāiyoñ ke lie Beriyā muhabbat dāli gāi hai. Chunānche ab ek dūse ko khulūdīlī aur lagan se pyār karte raheñ. ²³ Kyonki āp kī nae sire se paidāish huī hai. Aur yih kisī fānī bīj kā phal nahīn hai balki Allāh ke lāfānī, zindā aur qāym rahne wāle kalām kā phal hai. ²⁴ Yoñ kalām-e-muqaddas farmātā hai,

“Tamām insān ghās hī haiñ,
un kī tamām shān-o-shaukat janglī phūl kī mānind hai.
Ghās to murjhā jātī aur phūl gir jātā hai,
²⁵ lekin Rab kā kalām abad tak qāym rahtā hai.”
Mazkūrā kalām Allāh kī khushkhabrī hai jo āp ko sunāi gāi hai.

2

Zindā Patthar aur Muqaddas Qaum

¹ Chunānche apnī zindagī se tamām tarah kī burāi, dhokebāzī, riyākārī, hasad aur buhtān nikālēñ. ² Chūñki āp naumaulūd bachche haiñ is lie khālis ruhānī dūdh pīne ke arzūmand raheñ, kyonki ise pīne se hī āp baḥte baḥte najāt kī naubat tak pahunchenge. ³ Jinhoñ ne Khudāwand kī bhalāi kā tajrabā kiya hai un ke lie aisā karnā zarūrī hai.

⁴ Khudāwand ke pās āeñ, us zindā patthar ke pās jise insānoñ ne radd kiya hai, lekin jo Allāh ke nazdīk chunīdā aur qīmtī hai. ⁵ Aur āp bhī zindā patthar haiñ jin ko Allāh apne ruhānī maqdis ko tāmīr karne ke lie istemāl kar rahā hai. Na sirf yih balki āp us ke maḥsūs-o-muqaddas imām haiñ. Isā Masīh ke wasīle se āp aisī ruhānī qurbāniyāñ pesh kar rahe haiñ jo Allāh ko pasand haiñ. ⁶ Kyonki kalām-e-muqaddas farmātā hai,

“Dekho, main Siyyūn meñ ek patthar rakh detā hūñ,
kone kā ek chunīdā aur qīmtī patthar.
Jo us par imān lāegā
use sharmindā nahīn kiya jāegā.”

⁷ Yih patthar āp ke nazdīk jo imān rakhte haiñ beshqīmat hai. Lekin jo imān nahīn lāe unhoñ ne use radd kiya.

“Jis patthar ko makān banāne wāloñ ne radd kiya
wuh kone kā buniyādī patthar ban gayā.”

⁸ Nīz wuh ek aisā patthar hai
“Jo ṭhokar kā bāis banegā,
ek chaṭān jo ṭhes lagne kā sabab hogī.”

Wuh is lie ṭhokar khāte haiñ kyonki wuh kalām-e-muqaddas ke tābe nahīn hote. Yihī kuchh Allāh kī un ke lie marzī thī.

⁹ Lekin āp Allāh kī chunī huī nasl haiñ, āp āsmānī Bādshāh ke imām aur us kī maḥsūs-o-muqaddas qaum haiñ. Āp us kī milkiyat ban gae haiñ tāki Allāh ke qawī kāmōñ kā elān kareñ, kyonki wuh āp ko tārīkī se apnī hairatangez raushnī meñ lāyā hai. ¹⁰ Ek waqt thā jab āp us kī qaum nahīn the, lekin ab āp Allāh kī qaum haiñ. Pahle āp par rahm nahīn huā thā, lekin ab Allāh ne āp par apne rahm kā izhār kiya hai.

Allāh ke Khādim

¹¹ Azīzo, āp is duniyā meñ ajnabī aur mehmān haiñ. Is lie maiñ āp ko tākīd kartā hūñ ki āp jismānī k̄hāhishāt kā inkār karen. Kyoñki yih āp kī jāñ se laṛtī haiñ.

¹² Ġhairīmāndāroñ ke darmiyān rahte hue itnī achchhī zindagī guzāreñ ki go wuh āp par ġhalat kām karne kī tohmat bhī lagāeñ to bhī unheñ āp ke nek kām nazar āeñ aur unheñ Allāh kī āmad ke din us kī tamjīd karnī paṛe.

¹³ K̄hudāwand kī k̄hātir har insānī ikhtiyār ke tābe raheñ, k̄hāh bādshāh ho jo sab se ālā ikhtiyār rakhne wālā hai, ¹⁴ k̄hāh us ke wazīr jinheñ us ne is lie muqarrar kiyā hai ki wuh ġhalat kām karne wāloñ ko sazā aur achchhā kām karne wāloñ ko shābāsh deñ. ¹⁵ Kyoñki Allāh kī marzī hai ki āp achchhā kām karne se nāsamajh logoñ kī jāhil bātoñ ko band karen. ¹⁶ Āp āzād haiñ, is lie āzādānā zindagī guzāreñ. Lekin apñī āzādī ko ġhalat kām chhupāne ke lie istemāl na karen, kyoñki āp Allāh ke k̄hādīm haiñ. ¹⁷ Har ek kā munāsib ehtirām karen, apne bahan-bhāiyōñ se muhabbat rakheñ, K̄hudā kā k̄hauf māneñ, bādshāh kā ehtirām karen.

Masīh ke Dukh kā Namūnā

¹⁸ Ai ġhulāmo, har lihāz se apne mālikoñ kā ehtirām karke un ke tābe raheñ. Aur yih sulūk na sirf un ke sāth ho jo nek aur narmdil haiñ balki un ke sāth bhī jo zālīm haiñ. ¹⁹ Kyoñki agar koī Allāh kī marzī kā k̄hayāl karke be'insāf taklīf kā ġham sabar se bardāsht kare to yih Allāh kā fazl hai. ²⁰ Beshak is meñ fak̄hr kī koī bāt nahīñ agar āp sabar se piṭāi kī wuh sazā bardāsht karen jo āp ko ġhalat kām karne kī wajah se milī ho. Lekin agar āp ko achchhā kām karne kī wajah se dukh sahnā paṛe aur āp yih sazā sabar se bardāsht karen to yih Allāh kā fazl hai. ²¹ Āp ko isī ke lie bulāyā gayā hai. Kyoñki Masīh ne āp kī k̄hātir dukh sahne meñ āp ke lie ek namūnā chhoṛā hai. Aur wuh chāhtā hai ki āp us ke naqsh-e-qadam par chaleñ. ²² Us ne to koī gunāh na kiyā, aur na koī fareb kī bāt us ke munh se niklī. ²³ Jab logoñ ne use gāliyāñ dīñ to us ne jawāb meñ gāliyāñ na dīñ. Jab use dukh sahnā paṛā to us ne kisī ko dhamkī na dī balki us ne apne āp ko Allāh ke hawāle kar diyā jo insāf se adālat kartā hai. ²⁴ Masīh k̄hud apne badan par hamāre gunāhoñ ko salīb par le gayā tāki ham gunāhoñ ke etibār se mar jāeñ aur yoñ hamārā gunāh se tālluq k̄hatm ho jāe. Ab wuh chāhtā hai ki ham rāstbāzī kī zindagī guzāreñ. Kyoñki āp ko usī ke zaḡhmoñ ke wasīle se shifā milī hai. ²⁵ Pahle āp āwārā bheṛoñ kī tarah āwārā phir rahe the, lekin ab āp apñī jānoñ ke charwāhe aur nigarān ke pās lauṭ āe haiñ.

3

Bīwī aur Shauhar

¹ Isī tarah āp bīwiyoñ ko bhī apne apne shauhar ke tābe rahnā hai. Kyoñki is tarah wuh jo imān nahīñ rakhte apñī bīwī ke chāl-chalan se jīte jā sakte haiñ. Kuchh kahne kī zarūrat nahīñ rahegi ² kyoñki wuh dekheñge ki āp kitnī pākīzagī se K̄hudā ke k̄hauf meñ zindagī guzārtī haiñ. ³ Is kī fikr mat karnā ki āp zāhirī taur par ārāstā hoñ, masalan khās taur-tarīqoñ se gundhe hue bāloñ se yā sone ke zewar aur shāndār libās pahnane se. ⁴ Is ke bajāe is kī fikr karen ki āp kī bātinī shak̄hsiyat ārāstā ho. Kyoñki jo rūh narmdilī aur sukūn ke lāfānī zewaroñ se sajī huī hai wuhī Allāh ke nazdik beshqīmat hai. ⁵ Māzī meñ Allāh par ummīd rakhne wālī muqaddas k̄hawātīn bhī isī tarah apnā singār kiyā kartī thīñ. Yoñ wuh apne shauharoñ ke tābe rahīñ, ⁶ Sārā kī tarah jo apne shauhar Ibrāhīm ko āqā kah kar us kī māntī thī. Āp to Sārā kī beṭiyāñ ban gai haiñ. Chunāñche nek kām karen aur kisī bhī chīz se na ḍareñ, k̄hāh wuh kitnī hī ḍarāunī kyoñ na ho. ⁷ Is tarah lāzim hai ki āp jo shauhar haiñ samajh ke sāth apñī bīwiyoñ ke sāth zindagī guzāreñ, yih jāñ kar ki yih āp kī nisbat kamzor haiñ. Un kī izzat karen, kyoñki yih bhī āp ke sāth zindagī ke fazl kī wāris haiñ. Aisā na ho ki is meñ beparwāi karne se āp kī duāiyā zindagī meñ rukāwaṭ paidā ho jāe.

Nek Zindagī Guzārne kī Wajah se Dukh

⁸ Ākhir meñ ek aur bāt, āp sab ek hī soch rakheñ aur ek dūsre se tālluqāt meñ hamdardī, pyār, rahm aur halīmī kā izhār kareñ. ⁹ Kisī ke ḡhalat kām ke jawāb meñ ḡhalat kām mat karnā, na kisi kī ḡaliyon ke jawāb meñ ḡālī denā. Is ke bajāe jawāb meñ aise shakhs ko barkat deñ, kyonki Allāh ne āp ko bhī is lie bulāyā hai ki āp us kī barkat wirāsat meñ pāeñ. ¹⁰ Kalām-e-muqaddas yon farmātā hai,

“Kaun maze se zindagī guzārnā
aur achchhe din dekhnā chāhtā hai?
Wuh apnī zabān ko sharīr bāteñ karne se roke
aur apne honṭon ko jhūṭ bolne se.

¹¹ Wuh burāī se muñh pher kar nek kām kare,
sulah-salāmatī kā tālib ho kar
us ke pīchhe lagā rahe.

¹² Kyonki Rab kī ānkheñ rāstbāzon par lagī rahtī haiñ,
aur us ke kān un kī duāon kī taraf māyl haiñ.

Lekin Rab kā chehrā un ke khalāf hai jo ḡhalat kām karte haiñ.”

¹³ Agar āp nek kām karne meñ sargarm hon to kaun āp ko nuqsān pahuñchāegā?

¹⁴ Lekin agar āp ko rāst kām karne kī wajah se dukh bhī uṭhānā pare to āp mubārak haiñ. Un kī dhamkiyon se mat ḍarnā aur mat ghabrānā ¹⁵ balki apne dilon meñ Kḥudāwand Masīh ko maḥsūs-o-muqaddas jāneñ. Aur jo bhī āp se āp kī Masīh par ummīd ke bāre meñ pūchhe har waqt use jawāb dene ke lie taiyār raheñ. Lekin narmdilī se aur Kḥudā ke khauf ke sāth jawāb deñ. ¹⁶ Sāth sāth āp kā zamīr sāf ho. Phir jo log āp ke Masīh meñ achchhe chāl-chalan ke bāre meñ ḡhalat bāteñ kar rahe haiñ unheñ apnī tohmat par sharm āegī. ¹⁷ Yād rahe ki ḡhalat kām karne kī wajah se dukh sahne kī nisbat behtar yih hai ki ham nek kām karne kī wajah se taklīf uṭhāeñ, basharteki yih Allāh kī marzī ho. ¹⁸ Kyonki Masīh ne hamāre gunāhon ko miṭāne kī khatīr ek bār sadā ke lie maut sahī. Hāñ, jo rāstbāz hai us ne yih nārāston ke lie kiyā tāki āp ko Allāh ke pās pahuñchāe. Use badan ke etibār se sazā-e-maut dī gāi, lekin Rūh ke etibār se use zindā kar diyā gayā. ¹⁹ Is Rūh ke zariye us ne jā kar qaidī rūhon ko paighām diyā. ²⁰ Yih un kī rūh thīñ jo un dinon meñ nāfarmān the jab Nūh apnī kashtī banā rahā thā. Us waqt Allāh sabar se intazār kartā rahā, lekin ākḥirkār sirf chand ek log yānī āṭh afrād pānī meñ se guzar kar bach nikle. ²¹ Yih pānī us baptisme kī taraf ishārā hai jo is waqt āp ko najāt dilātā hai. Is se jism kī gandagī dūr nahīñ kī jāti balki baptismā lete waqt ham Allāh se arz karte haiñ ki wuh hamārā zamīr pāk-sāf kar de. Phir yih āp ko Īsā Masīh ke jī uṭhne se najāt dilātā hai. ²² Ab Masīh āsmān par jā kar Allāh ke dahne hāth baiṭh gayā hai jahāñ farishte, iḡhtiyār wāle aur quwwateñ us ke tābe haiñ.

4

Tabdīlshudā Zindagiyan

¹ Ab chūñki Masīh ne jismānī taur par dukh uṭhāyā is lie āp bhī apne āp ko us kī-sī soch se lais kareñ. Kyonki jis ne Masīh kī khatīr jismānī taur par dukh sah liyā hai us ne gunāh se nipaṭ liyā hai. ² Natīje meñ wuh zamīn par apnī bāqī zindagī insān kī burī khāhishāt pūrī karne meñ nahīñ guzāregā balki Allāh kī marzī pūrī karne meñ. ³ Māzī meñ āp ne kāfī waqt wuh kuchh karne meñ guzārā jo ḡhairīmāndār pasand karte haiñ yānī aiyāshī, shahwatparastī, nashābāzī, sharābnoshī, rangraliyon, nāch-rang aur ghinaunī butparastī meñ. ⁴ Ab āp ke ḡhairīmāndār dost tājjub karte haiñ ki āp un ke sāth mil kar aiyāshī ke is tez dhāre meñ chhalāng nahīñ lagāte. Is lie wuh āp par kufr bakte haiñ. ⁵ Lekin unheñ Allāh ko jawāb denā paregā jo zindon aur murdon kī adālat karne ke lie taiyār kharā hai. ⁶ Yihī wajah hai ki Allāh kī

khushkhabrī unheñ bhī sunāi gai jo ab murdā haiñ. Maqsad yih thā ki wuh Allāh ke sāmne Rūh meñ zindagi guzār sakeñ agarche insānī lihāz se un ke jism kī adālat kī gai hai.

Apnī Nematoñ se Ek Dūsre kī Khidmat Kareñ

⁷ Tamām chīzoñ kā khātmā qarīb ā gayā hai. Chunāñche duā karne ke lie chust aur hoshmand raheñ. ⁸ Sab se zarūrī bāt yih hai ki āp ek dūsre se lagātār muhabbat rakheñ, kyonki muhabbat gunāhoñ kī baṛī tādād par pardā ḍāl detī hai. ⁹ Buṛbuṛāe baḡhair ek dūsre kī mehmān-nawāzī kareñ. ¹⁰ Allāh apnā fazl muḡhtalif nematoñ se zāhir kartā hai. Fazl kā yih intazām wafādārī se chalāte hue ek dūsre kī khidmat kareñ, har ek us nemat se jo use milī hai. ¹¹ Agar koī bole to Allāh ke-se alfāz ke sāth bole. Agar koī khidmat kare to us tāqat ke zariye jo Allāh use muhaiyā kartā hai, kyonki is tarah hī Allāh ko Īsā Masīh ke wasīle se jalāl diyā jāegā. Azal se abad tak jalāl aur qudrat usī kī ho! Āmīn.

Āp kī Musibat Ghairmāmūlī Nahīn Hai

¹² Azīzo, īzārasānī kī us āg par tājjub na kareñ jo āp ko āzmāne ke lie āp par ān paṛī hai. Yih mat sochnā ki mere sāth kaisī ghairmāmūlī bāt ho rahī hai. ¹³ Balki khushī manāeñ ki āp Masīh ke dukhoñ meñ sharīk ho rahe haiñ. Kyonki phir āp us waqt bhī khushī manāenge jab Masīh kā jalāl zāhir hogā. ¹⁴ Agar log is lie āp kī be'izzatī karte haiñ ki āp Masīh ke pairokār haiñ to āp mubārak haiñ. Kyonki is kā matlab hai ki Allāh kā jalālī Rūh āp par ṭaharrā huā hai. ¹⁵ Agar āp meñ se kisī ko dukh uṭhānā paṛe to yih is lie nahīn honā chāhie ki āp qātil, chor, mujrim yā fasādī haiñ. ¹⁶ Lekin agar āp ko Masīh ke pairokār hone kī wajah se dukh uṭhānā paṛe to na sharmāeñ balki Masīh ke nām meñ Allāh kī hamd-o-sanā kareñ.

¹⁷ Kyonki ab waqt ā gayā hai ki Allāh kī adālat shurū ho jāe, aur pahle us ke ghar wāloñ kī adālat kī jāegī. Agar aisā hai to phir is kā anjām un ke lie kyā hogā jo Allāh kī khushkhabrī ke tābe nahīn haiñ? ¹⁸ Aur agar rāstbāz mushkil se bacheñge to phir bedīn aur gunāhgār kā kyā hogā? ¹⁹ Chunāñche jo Allāh kī marzī se dukh uṭhā rahe haiñ wuh nek kām karne se bāz na aēñ balki apnī jānoñ ko usī ke hawāle kareñ jo un kā wafādār Khāliq hai.

5

Allāh kā Gallā

¹ Ab maiñ āp ko jo jamātoñ ke buzurg haiñ nasīhat karnā chāhtā hūñ. Maiñ khud bhī buzurg hūñ balki Masīh ke dukhoñ kā gawāh bhī hūñ, aur maiñ āp ke sāth us āne wāle jalāl meñ sharīk ho jāūngā jo zāhir ho jāegā. Is haisiyat se maiñ āp se apīl kartā hūñ, ² gallābān hote hue Allāh ke us galle kī dekh-bhāl kareñ jo āp ke sapurd kiyā gayā hai. Yih khidmat majbūran na kareñ balki khushī se, kyonki yih Allāh kī marzī hai. Lālch ke baḡhair pūrī lagan se yih khidmat saranjām deñ. ³ Jinheñ āp ke sapurd kiyā gayā hai un par hukūmat mat karnā balki galle ke lie achchhā namūnā baneñ. ⁴ Phir jab hamārā sardār gallābān zāhir hogā to āp ko jalāl kā ghairfānī tāj milegā.

⁵ Isī tarah lāzim hai ki āp jo jawān haiñ buzurgoñ ke tābe raheñ. Sab inkisārī kā libās pahan kar ek dūsre kī khidmat kareñ, kyonki Allāh maḡhrūroñ kā muqābalā kartā lekin farotanoñ par mehrbānī kartā hai. ⁶ Chunāñche Allāh ke qādir hāth ke nīche jhuk jāeñ tāki wuh mauzūn waqt par āp ko sarfarāz kare. ⁷ Apnī tamām pareshāniyān us par ḍāl deñ, kyonki wuh āp kī fikr kartā hai.

⁸ Hoshmand raheñ, jāgte raheñ. Āp kā dushman Iblīs garajte hue sherbabar kī tarah ghūmtā-phirtā aur kisī ko harāp kar lene kī talāsh meñ rahtā hai. ⁹ Īmān meñ mazbūt rah kar us kā muqābalā kareñ. Āp ko to mālūm hai ki pūrī duniyā meñ āp

ke bhāī isī qism kā dukh uṭhā rahe haiñ. ¹⁰ Lekin āp ko zyādā der ke lie dukh uṭhānā nahīñ paṛegā. Kyonki har tarah ke fazl kā Ḳhudā jis ne āp ko Masīh meñ apne abadī jalāl meñ sharīk hone ke lie bulāyā hai wuh Ḳhud āp ko kāmiliyat tak pahuñchāegā, mazbūt banāegā, taqwiyat degā aur ek ṭhos buniyād par khaṛā karegā. ¹¹ Abad tak qudrat usī ko hāsil rahe. Āmīn.

Ākhirī Salām

¹² Maiñ āp ko yih muḳhtasar ḳhat Silwānus kī madad se likh rahā hūñ jise maiñ wafādār bhāī samajhtā hūñ. Maiñ is se āp kī hauslā-afzāī aur is kī tasdīq karnā chāhtā hūñ ki yihī Allāh kā haqīqī fazl hai. Is par qāym raheñ.

¹³ Bābal meñ jo jamāt Allāh ne āp kī tarah chunī hai wuh āp ko salām kahtī hai, aur isī tarah merā beṭā Marqus bhī. ¹⁴ Ek dūsre ko muhabbat kā bosā denā.

Āp sab kī jo Masīh meñ haiñ salāmatī ho.

2 Patras

¹ Yih khat Īsā Masīh ke kḥādīm aur rasūl Shamāūn Patras kī taraf se hai.

Maiñ un sab ko likh rahā hūñ jinheñ hamāre Kḥudā aur Najātdahindā Īsā Masīh kī rāstbāzī ke wasile se wuhī beshqīmat īmān baḥshā gayā hai jo hamēñ bhī milā.

² Kḥudā kare ki āp use aur hamāre Kḥudāwand Īsā ko jānane meñ taraqqī karte karte kasrat se fazl aur salāmatī pāte jāēñ.

Allāh kā Bulāwā

³ Allāh ne apnī ilāhī qudrat se hamēñ wuh sab kuchh atā kiyā hai jo kḥudātars zindagī guzārne ke lie zarūrī hai. Aur hamēñ yih use jān lene se hāsīl huā hai. Kyoñki us ne hamēñ apne zātī jalāl aur qudrat ke zariye bulāyā hai. ⁴ Is jalāl aur qudrat se us ne hamēñ wuh azīm aur beshqīmat chīzeñ dī haiñ jin kā wādā us ne kiyā thā. Kyoñki wuh chāhtā thā ki āp in se duniyā kī burī kḥāhishāt se paidā hone wāle fasād se bach kar us kī ilāhī zāt meñ sharīk ho jāēñ. ⁵ Yih sab kuchh pesh-e-nazar rakh kar pūrī lagan se koshish karēñ ki āp ke īmān se aḥlāq paidā ho jāe, aḥlāq se ilm, ⁶ ilm se zabt-e-nafs, zabt-e-nafs se sābitqadmī, sābitqadmī se kḥudātars zindagī, ⁷ kḥudātars zindagī se barādarānā shafqat aur barādarānā shafqat se sab ke lie muhabbat. ⁸ Kyoñki jitnā hī āp in kḥūbiyoñ meñ barḥte jāēnge utnā hī yih āp ko is se mahfūz rakheñgī ki āp hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ko jānane meñ sust aur bephal raheñ. ⁹ Lekin jis meñ yih kḥūbiyāñ nahīñ haiñ us kī nazar itnī kamzor hai ki wuh andhā hai. Wuh bhūl gayā hai ki use us ke guzare gunāhoñ se pāk-sāf kiyā gayā hai.

¹⁰ Chunāñche bhāiyo, mazīd lagan se apne bulāwe aur chunāo kī tasdīq karne meñ koshāñ raheñ. Kyoñki yih karne se āp gir jāne se bacheñge ¹¹ aur Allāh baḥī kḥushī se āp ko hamāre Kḥudāwand aur Najātdahindā Īsā Masīh kī bādshāhī meñ dāḥhil hone kī ijāzat degā.

¹² Is lie maiñ hameshā āp ko in bātoñ kī yād dilātā rahūngā, hālāñki āp in se wāqif haiñ aur mazbūtī se us sachchāi par qāym haiñ jo āp ko milī hai. ¹³ Balki maiñ apnā farz samajhtā hūñ ki jitnī aur der maiñ jism kī is jhoñpṛī meñ rahtā hūñ āp ko in bātoñ kī yād dilāne se ubhārtā rahūñ. ¹⁴ Kyoñki mujhe mālūm hai ki ab merī yih jhoñpṛī jald hī dhā dī jāegī. Hamāre Kḥudāwand Īsā Masīh ne bhī mujh par yih zāhir kiyā thā. ¹⁵ Lekin maiñ pūrī koshish karūnga ki mere kūch kar jāne ke bād bhī āp har waqt in bātoñ ko yād rakh sakeñ.

Masīh ke Jalāl ke Gawāh

¹⁶ Kyoñki jab ham ne āp ko apne aur āp ke Kḥudāwand Masīh kī qudrat aur āmad ke bāre meñ batāyā to ham chālākī se ghaṛe qisse-kahāniyoñ par inhisār nahīñ kar rahe the balki ham ne yih gawāhoñ kī haisiyat se batāyā. Kyoñki ham ne apnī hī āñkhoñ se us kī azmat dekhī thī. ¹⁷ Ham maujūd the jab use Kḥudā Bāp se izzat-o-jalāl milā, jab ek āwāz ne Allāh kī purjalāl shān se ā kar kahā, “Yih merā pyārā Farzand hai jis se maiñ kḥush hūñ.” ¹⁸ Jab ham us ke sāth muqaddas pahār par the to ham ne kḥud yih āwāz āsmān se ātī sunī.

¹⁹ Is tajrabe kī binā par hamārā nabiyōñ ke paighām par etamād zyādā mazbūt hai. Āp achchhā kareñge agar is par kḥūb dhyān deñ. Kyoñki yih kisī tārik jagah meñ raushnī kī mānind hai jo us waqt tak chamaktī rahegi jab tak pau phat kar subah kā sitārā āp ke diloñ meñ tulū na ho jāe. ²⁰ Sab se barḥ kar āp ko yih samajhne kī zarūrat hai ki kalām-e-muqaddas kī koī bhī peshgoī nabī kī apnī hī tafsīr se paidā nahīñ hotī. ²¹ Kyoñki koī bhī peshgoī kabhī bhī insān kī tahrīk se wujūd meñ nahīñ

āī balki peshgoī karte waqt insānoñ ne Rūhul-quds se tahrīk pā kar Allāh kī taraf se bāt kī.

2

Jhūṭe Ustād

¹ Lekin jis tarah māzī meñ Isrāīl qaum meñ jhūṭe nabī bhī the, usī tarah āp meñ se bhī jhūṭe ustād khare ho jāenge. Yih Khudā kī jamātoñ meñ mohlak tālīmāt phailāenge balki apne mālik ko jānane se inkār bhī karenge jis ne unheñ kharīd liyā thā. Aisī harkatoñ se yih jald hī apne āp par halākat lāenge. ² Bahut-se log un kī aiyāsh harkatoñ kī pairawī karenge, aur is wajah se dūsre sachchāī kī rāh par kufr bakeñge. ³ Lālach ke sabab se yih ustād āp ko farzī kahāniyāñ sunā kar āp kī lūṭ-khasoṭ karenge. Lekin Allāh ne barī der se unheñ mujrim ṭhahrāyā, aur us kā faislā sustraftār nahīñ hai. Hāñ, un kā munsif ūngh nahīñ rahā balki unheñ halāk karne ke lie taiyār kharā hai.

⁴ Dekheñ, Allāh ne un farishtoñ ko bachne na diyā jinhoñ ne gunāh kiya balki unheñ tārikī kī zanjīroñ meñ bāndh kar jahannum meñ ḍāl diyā jahāñ wuh adālat ke dīn tak mahfūz raheñge. ⁵ Isī tarah us ne qadīm duniyā ko bachne na diyā balki us ke bedīn bāshindoñ par sailāb ko āne diyā. Us ne sirf rāstbāzī ke paighambar Nūh ko sāt aur jānoñ samet bachāyā. ⁶ Aur us ne Sadūm aur Amūrā ke shahroñ ko mujrim qarār de kar rākh kar diyā. Yoñ Allāh ne unheñ ibrat banā kar dikhāyā ki bedīnoñ ke sāth kyā kuchh kiya jāegā. ⁷ Sāth sāth us ne Lūt ko bachāyā jo rāstbāz thā aur be'usūl logoñ ke gande chāl-chalan dekh dekh kar pistā rahā. ⁸ Kyoñki yih rāstbāz admī un ke darmiyān bastā thā, aur us kī rāstbāz jāñ roz baroz un kī sharīr harkateñ dekh aur sun kar saḡht azāb meñ phaṅsī rahī. ⁹ Yoñ zāhir hai ki Rab dīndār logoñ ko āzmāish se bachānā aur bedīnoñ ko adālat ke dīn tak sazā ke taht rakhnā jāntā hai, ¹⁰ khāskar unheñ jo apne jism kī gandī khāhishāt ke pīchhe lage rahte aur Khudāwand ke ikhtiyār ko haqīr jānte haiñ.

Yih log gustākḥ aur maḡhrūr haiñ aur jalālī hastiyoñ par kufr bakne se nahīñ ḍarte.

¹¹ Is ke muqābale meñ farishte bhī jo kahīñ zyādā tāqatwar aur qawī haiñ Rab ke huzūr aisī hastiyoñ par buhtān aur ilzāmāt lagāne kī jurrat nahīñ karte. ¹² Lekin yih jhūṭe ustād beaql jānwaroñ kī mānind haiñ, jo fitrī taur par is lie paidā hue haiñ ki unheñ pakaṛā aur khatm kiya jāe. Jo kuchh wuh nahīñ samajhte us par wuh kufr bakte haiñ. Aur janglī jānwaroñ kī tarah wuh bhī halāk ho jāenge. ¹³ Yoñ jo nuqsān unhoñ ne dūsroñ ko pahuñchāyā wuhī unheñ khud bhugatnā paregā. Un ke nazdīk lutf uṭhāne se murād yih hai ki dīn ke waqt khul kar aish karen. Wuh dāḡh aur dhabbe haiñ jo āp kī ziyāfatoñ meñ sharīk ho kar apnī dāḡhābaziyoñ kī rangraliyāñ manāte haiñ. ¹⁴ Un kī āñkheñ har waqt kisī badkār aurat se zinā karne kī talāsh meñ rahtī haiñ aur gunāh karne se kabhī nahīñ ruktīñ. Wuh kamzor logoñ ko ḡhalat kām karne ke lie uksāte aur lālach karne meñ māhir haiñ. Un par Allāh kī lānat! ¹⁵ Wuh saḡh rāh se haṭ kar āwārā phir rahe aur Bilām bin Baor ke naqsh-e-qadam par chal rahe haiñ, kyoñki Bilām ne paioñ ke lālach meñ ḡhalat kām kiya. ¹⁶ Lekin gadhī ne use is gunāh ke sabab se ḍāntā. Is jānwar ne jo bolne ke qābil nahīñ thā insān kī-sī āwāz meñ bāt kī aur nabī ko us kī dīwānaḡī se rok diyā.

¹⁷ Yih log sūkhe hue chashme aur āndhī se dhakele hue bādāl haiñ. In kī taqdīr andhere kā tārikhtarīñ hissā hai. ¹⁸ Yih maḡhrūr bāteñ karte haiñ jin ke pīchhe kuchh nahīñ hai aur ḡhairaḡhlāqī jismānī shahwatoñ se aise logoñ ko uksāte haiñ jo hāl hī meñ dhoke kī zindagī guzārne wāloñ meñ se bach nikle haiñ. ¹⁹ Yih unheñ āzād karne kā wādā karte haiñ jabki khud badkārī ke ḡhulām haiñ. Kyoñki insān usī kā ḡhulām hai jo us par ḡhālib ā gayā hai. ²⁰ Aur jo hamāre Khudāwand aur Najātdahindā Īsā Masīh ko jāñ lene se is duniyā kī ālūdagī se bach nikalte haiñ, lekin bād meñ ek

bār phir is meñ phañs kar maḡhlūb ho jāte haiñ un kā anjām pahle kī nisbat zyādā burā ho jātā hai. ²¹ Hāñ, jin logoñ ne rāstbāzī kī rāh ko jāñ liyā, lekin bād meñ us muqaddas hukm se muñh pher liyā jo un ke hawāle kiyā gayā thā, un ke lie behtar hotā ki wuh is rāh se kabhī wāqif na hote. ²² Un par yih muhāwarā sādiq ātā hai ki “Kuttā apnī qai ke pās wāpas ā jātā hai.” Aur yih bhī ki “Suarnī nahāne ke bād dubārā kīchaṛ meñ loṭne lagtī hai.”

3

Ḳhudāwand kī Āmad kā Wādā

¹ Azīzo, yih ab dūsrā khat hai jo main ne āp ko likh diyā hai. Donoñ khaton meñ main ne kaī bāton kī yād dilā kar āp ke zahoñ meñ pāk soch ubhārne kī koshish kī. ² Main chāhtā hūñ ki āp wuh kuchh yād rakheñ jis kī peshgoī muqaddas nabiyon ne kī thī aur sāth sāth hamāre Ḳhudāwand aur Najātdahindā kā wuh hukm bhī jo āp ko apne rasūlon kī mārifat milā. ³ Awwal āp ko yih bāt samajhne kī zarūrat hai ki in ākhirī dinon meñ aise log āenge jo mazāq urā kar apnī shahwaton ke qabze meñ raheñge. ⁴ Wuh pūchheñge, “Īsā ne āne kā wādā to kiyā, lekin wuh kahāñ hai? Hamāre bāpdādā to mar chuke haiñ, aur duniyā kī takhlīq se le kar āj tak sab kuchh waise kā waisā hī hai.” ⁵ Lekin yih log nazarandāz karte haiñ ki qadīm zamāne meñ Allāh ke hukm par āsmānon kī takhlīq huī aur zamīn pānī meñ se aur pānī ke zariye wujūd meñ āī. ⁶ Isī pānī ke zariye qadīm zamāne kī duniyā par sailāb āyā aur sab kuchh tabāh huā. ⁷ Aur Allāh ke isī hukm ne maujūdā āsmān aur zamīn ko āg ke lie mahfūz kar rakhā hai, us din ke lie jab bedīn logoñ kī adālat kī jāegī aur wuh halāk ho jāenge.

⁸ Lekin mere azīzo, ek bāt āp se poshīdā na rahe. Ḳhudāwand ke nazdīk ek din hazār sāl ke barābar hai aur hazār sāl ek din ke barābar. ⁹ Ḳhudāwand apnā wādā pūrā karne meñ der nahīñ kartā jis tarah kuchh log samajhte haiñ balki wuh to āp kī khātir sabar kar rahā hai. Kyonki wuh nahīñ chāhtā ki koī halāk ho jāe balki yih ki sab taubā kī naubat tak pahuñcheñ.

¹⁰ Lekin Ḳhudāwand kā din chor kī tarah āegā. Āsmān bare shor ke sāth khatm ho jāenge, ajrām-e-falakī āg meñ pighal jāenge aur zamīn us ke kāmōñ samet zāhir ho kar adālat meñ pesh kī jāegī. ¹¹ Ab socheñ, agar sab kuchh is tarah khatm ho jāegā to phir āp kis qism ke log hone chāhieñ? Āp ko muqaddas aur khudātars zindagī guzārte hue ¹² Allāh ke din kī rāh dekhñī chāhie. Hāñ, āp ko yih koshish karnī chāhie ki wuh din jaldī āe jab āsmān jal jāenge aur ajrām-e-falakī āg meñ pighal jāenge. ¹³ Lekin ham un nae āsmānon aur naī zamīn ke intazār meñ haiñ jin kā wādā Allāh ne kiyā hai. Aur wahāñ rāstī sukūnat karegī.

¹⁴ Chunāñche azīzo, chūñki āp is intazār meñ haiñ is lie pūrī lagan ke sāth koshāñ raheñ ki āp Allāh ke nazdīk bedāḡh aur be'ilzām thahreñ aur āp kī us ke sāth sulah ho. ¹⁵ Yād rakheñ ki hamāre Ḳhudāwand kā sabar logoñ ko najāt pāne kā mauqā detā hai. Hamāre azīz bhāī Paulus ne bhī us hikmat ke mutābiq jo Allāh ne use atā kī hai āp ko yihī kuchh likhā hai. ¹⁶ Wuh yihī kuchh apne tamām khaton meñ likhtā hai jab wuh is mazmūn kā zikr kartā hai. Us ke khaton meñ kuchh aisī bāteñ haiñ jo samajhne meñ mushkil haiñ aur jinheñ jāhil aur kamzor log toṛ-maror kar bayān karte haiñ, bilkul usī tarah jis tarah wuh bāqī sahīfon ke sāth bhī karte haiñ. Lekin is se wuh apne āp ko hī halāk kar rahe haiñ.

¹⁷ Mere azīzo, main āp ko waqt se pahle in bāton se āgāh kar rahā hūñ. Is lie khabardār raheñ tāki be'usūl logoñ kī ḡhalat soch āp ko bahkā kar āp ko mahfūz maqām se haṭā na de. ¹⁸ Is ke bajāe hamāre Ḳhudāwand aur Najātdahindā Īsā

Masīh ke fazl aur ilm meñ taraqqī karte raheñ. Use ab aur abad tak jalāl hāsīl hotā rahe! Āmīn.

1 Yūhannā

Zindagī kā Kalām

¹ Ham āp ko us kī munādī karte haiñ jo ibtidā se thā, jise ham ne apne kānoñ se sunā, apnī āñkhoñ se dekhā, jis kā mushāhadā ham ne kiyā aur jise ham ne apne hāthoñ se chhuā. Wuhī zindagī kā kalām hai. ² Wuh jo ḵhud zindagī thā zāhir huā, ham ne use dekhā. Aur ab ham gawāhī de kar āp ko us abadī zindagī kī munādī karte haiñ jo Ḵhudā Bāp ke pās thī aur ham par zāhir huī hai. ³ Ham āp ko wuh kuchh sunāte haiñ jo ham ne ḵhud dekh aur sun liyā hai tāki āp bhī hamārī rifāqat meñ sharīk ho jāeñ. Aur hamārī rifāqat Ḵhudā Bāp aur us ke Farzand Īsā Masīh ke sāth hai. ⁴ Ham yih is lie likh rahe haiñ tāki hamārī ḵhushī pūrī ho jāe.

Allāh Nūr Hai

⁵ Jo paighām ham ne us se sunā aur āp ko sunā rahe haiñ wuh yih hai, Allāh nūr hai aur us meñ tārikī hai hī nahīñ. ⁶ Jab ham tārikī meñ chalte hue Allāh ke sāth rifāqat rakhne kā dāwā karte haiñ to ham jhūṭ bol rahe aur sachchāī ke mutābiq zindagī nahīñ guzār rahe. ⁷ Lekin jab ham nūr meñ chalte haiñ, bilkul usī tarah jis tarah Allāh nūr meñ hai, to phir ham ek dūsre ke sāth rifāqat rakhte haiñ aur us ke Farzand Īsā kā ḵhūn hameñ tamām gunāhoñ se pāk-sāf kar detā hai.

⁸ Agar ham gunāh se pāk hone kā dāwā karen to ham apne āp ko fareb dete haiñ aur ham meñ sachchāī nahīñ hai.

⁹ Lekin agar ham apne gunāhoñ kā iqrār karen to wuh wafādār aur rāst sābit hogā. Wuh hamāre gunāhoñ ko muāf karke hameñ tamām nārāstī se pāk-sāf karegā.

¹⁰ Agar ham dāwā karen ki ham ne gunāh nahīñ kiyā to ham use jhūṭā qarār dete haiñ aur us kā kalām hamāre andar nahīñ hai.

2

Masīh Hamārī Shafā'at Kartā Hai

¹ Mere bachcho, maiñ āp ko yih is lie likh rahā hūñ ki āp gunāh na karen. Lekin agar koī gunāh kare to ek hai jo Ḵhudā Bāp ke sāmne hamārī shafā'at kartā hai, Īsā Masīh jo rāst hai. ² Wuhī hamāre gunāhoñ kā kaffārā dene wālī qurbānī hai, aur na sirf hamāre gunāhoñ kā balki pūrī duniyā ke gunāhoñ kā bhī.

³ Is se hameñ patā chaltā hai ki ham ne use jāñ liyā hai, jab ham us ke ahkām par amal karte haiñ. ⁴ Jo kahtā hai, “Maiñ use jāntā hūñ” lekin us ke ahkām par amal nahīñ kartā wuh jhūṭā hai aur sachchāī us meñ nahīñ hai. ⁵ Lekin jo us ke kalām kī pairawī kartā hai us meñ Allāh kī muhabbat haqīqatan takmīl tak pahuñch gaī hai. Is se hameñ patā chaltā hai ki ham us meñ haiñ. ⁶ Jo kahtā hai ki wuh us meñ qāym hai us ke lie lāzim hai ki wuh yoñ chale jis tarah Īsā chaltā thā.

Ek Nayā Hukm

⁷ Azīzo, maiñ āp ko koī nayā hukm nahīñ likh rahā, balki wuhī purānā hukm jo āp ko shurū se milā hai. Yih purānā hukm wuhī paighām hai jo āp ne sun liyā hai.

⁸ Lekin dūsarī taraf se yih hukm nayā bhī hai, aur is kī sachchāī Masīh aur āp meñ zāhir huī hai. Kyonki tārikī ḵhatm hone wālī hai aur haqīqī raushnī chamakne lag gaī hai.

⁹ Jo nūr meñ hone kā dāwā karke apne bhāī se nafrat kartā hai wuh ab tak tārikī meñ hai. ¹⁰ Jo apne bhāī se muhabbat rakhtā hai wuh nūr meñ rahtā hai aur us meñ koī bhī chīz nahīñ pāī jātī jo ṭhokar kā bāis ban sake. ¹¹ Lekin jo apne bhāī se nafrat

kartā hai wuh tārīkī hī meñ hai aur andhere meñ chaltā phirtā hai. Us ko yih nahīn mālūm ki wuh kahān jā rahā hai, kyonki tārīkī ne use andhā kar rakhā hai.

¹² Pyāre bachcho, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ke gunāhoñ ko us ke nām kī khātir muāf kar diyā gayā hai. ¹³ Wālidō, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ne use jān liyā hai jo ibtidā hī se hai. Jawān mardo, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp Iblīs par ghālib ā gae haiñ. Bachcho, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ne Bāp ko jān liyā hai. ¹⁴ Wālidō, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp ne use jān liyā hai jo ibtidā hī se hai. Jawān mardo, main āp ko is lie likh rahā hūn ki āp mazbūt haiñ. Allāh kā kalām āp meñ bastā hai aur āp Iblīs par ghālib ā gae haiñ.

¹⁵ Duniyā ko pyār mat karnā, na kisī chīz ko jo duniyā meñ hai. Agar koī duniyā ko pyār kare to Khudā Bāp kī muhabbat us meñ nahīn hai. ¹⁶ Kyonki jo bhī chīz duniyā meñ hai wuh Bāp kī taraf se nahīn balki duniyā kī taraf se hai, khāh wuh jism kī burī khāhishāt, āñkhoñ kā lālach yā apnī milkiyat par faḡhr ho. ¹⁷ Duniyā aur us kī wuh chīzeñ jo insān chāhtā hai khatm ho rahī haiñ, lekin jo Allāh kī marzī pūrī kartā hai wuh abad tak jītā rahegā.

Masīh kā Dushman

¹⁸ Bachcho, ab āḡhirī ghaṛī ā pahuñchī hai. Āp ne khud sun liyā hai ki muḡhālīf-e-Masīh ā rahā hai, aur haqīqatan bahut-se aise muḡhālīf-e-Masīh ā chuke haiñ. Is se hamēñ patā chaltā hai ki āḡhirī ghaṛī ā gaī hai. ¹⁹ Yih log ham meñ se nikle to haiñ, lekin haqīqat meñ ham meñ se nahīn the. Kyonki agar wuh ham meñ se hote to wuh hamāre sāth hī rahte. Lekin hamēñ chhoṛne se zāhir huā ki sab ham meñ se nahīn haiñ.

²⁰ Lekin āp farq haiñ. Āp ko us se jo Quddūs hai Rūh kā masah mil gayā hai, aur āp pūrī sachchāī ko jānte haiñ. ²¹ Main āp ko is lie nahīn likh rahā ki āp sachchāī ko nahīn jānte balki is lie ki āp sachchāī jānte haiñ aur ki koī bhī jhūṭ sachchāī kī taraf se nahīn ā saktā.

²² Kaun jhūṭā hai? Wuh jo Īsā ke Masīh hone kā inkār kartā hai. Muḡhālīf-e-Masīh aisā shakhs hai. Wuh Bāp aur Farzand kā inkār kartā hai. ²³ Jo Farzand kā inkār kartā hai us ke pās Bāp bhī nahīn hai, aur jo Farzand kā iqrār kartā hai us ke pās Bāp bhī hai.

²⁴ Chunāñche lāzim hai ki jo kuchh āp ne ibtidā se sunā wuh āp meñ rahe. Agar wuh āp meñ rahe to āp bhī Farzand aur Bāp meñ raheñge. ²⁵ Aur jo wādā us ne ham se kiya hai wuh hai abadī zindagī.

²⁶ Main āp ko yih un ke bāre meñ likh rahā hūn jo āp ko sahīh rāh se haṭāne kī koshish kar rahe haiñ. ²⁷ Lekin āp ko us se Rūh kā masah mil gayā hai. Wuh āp ke andar bastā hai, is lie āp ko is kī zarūrat hī nahīn ki koī āp ko tālīm de. Kyonki Masīh kā Rūh āp ko sab bātoñ ke bāre meñ tālīm detā hai aur jo kuchh bhī wuh sikhātā hai wuh sach hai, jhūṭ nahīn. Chunāñche jis tarah us ne āp ko tālīm dī hai, usī tarah Masīh meñ raheñ.

²⁸ Aur ab pyāre bachcho, us meñ qāym raheñ tāki us ke zāhir hone par ham pūre etamād ke sāth us ke sāmne khare ho sakeñ aur us kī āmad par sharmindā na honā pare. ²⁹ Agar āp jānte haiñ ki Masīh rāstbāz hai to āp yih bhī jānte haiñ ki jo bhī rāst kām kartā hai wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai.

3

Allāh ke Farzand

¹ Dhyān deñ ki Bāp ne ham se kitnī muhabbat kī hai, yahān tak ki ham Allāh ke farzand kahlāte haiñ. Aur ham wāqāī haiñ bhī. Is lie duniyā hamēñ nahīn jāntī. Wuh to use bhī nahīn jāntī. ² Azīzo, ab ham Allāh ke farzand haiñ, aur jo kuchh ham hoñge wuh abhī tak zāhir nahīn huā hai. Lekin itnā ham jānte haiñ ki jab wuh

zāhir ho jāegā to ham us kī mānind hoṅge. Kyoṅki ham us kā mushāhadā waise hī karenge jaisā wuh hai. ³ Jo bhī Masīh meṅ yih ummīd rakhtā hai wuh apne āp ko pāk-sāf rakhtā hai, waise hī jaisā Masīh khud hai.

⁴ Jo gunāh kartā hai wuh shariyat kī khilāfwarzī kartā hai. Hān, gunāh shariyat kī khilāfwarzī hī hai. ⁵ Lekin āp jānte haiṅ ki Īsā hamāre gunāhoṅ ko uṭhā le jāne ke lie zāhir huā. Aur us meṅ gunāh nahīn hai. ⁶ Jo us meṅ qāym rahtā hai wuh gunāh nahīn kartā. Aur jo gunāh kartā rahtā hai na to us ne use dekhā hai, na use jānā hai.

⁷ Pyāre bachcho, kisī ko ijāzat na deṅ ki wuh āp ko sahīh rāh se haṭā de. Jo rāst kām kartā hai wuh rāstbāz, hān Masīh jaisā rāstbāz hai. ⁸ Jo gunāh kartā hai wuh Iblīs se hai, kyoṅki Iblīs shurū hī se gunāh kartā āyā hai. Allāh kā Farzand isī lie zāhir huā ki Iblīs kā kām tabāh kare.

⁹ Jo bhī Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai wuh gunāh nahīn karegā, kyoṅki Allāh kī fitrat us meṅ rahtī hai. Wuh gunāh kar hī nahīn saktā kyoṅki wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai. ¹⁰ Is se patā chaltā hai ki Allāh ke farzand kaun haiṅ aur Iblīs ke farzand kaun: Jo rāst kām nahīn kartā, na apne bhāī se muhabbat rakhtā hai, wuh Allāh kā farzand nahīn hai.

Ek Dūsre se Muhabbat Rakhnā

¹¹ Kyoṅki yihī wuh paighām hai jo āp ne shurū se sun rakhā hai, ki hameṅ ek dūsre se muhabbat rakhnā hai. ¹² Qābil kī tarah na hoṅ, jo Iblīs kā thā aur jis ne apne bhāī ko qatl kiya. Aur us ne us ko qatl kyoṅ kiya? Is lie ki us kā kām burā thā jabki bhāī kā kām rāst thā.

¹³ Chunānche bhāiyo, jab duniyā āp se nafrat kartī hai to hairān na ho jāeṅ. ¹⁴ Ham to jānte haiṅ ki ham maut se nikal kar zindagī meṅ dākhil ho gae haiṅ. Ham yih is lie jānte haiṅ ki ham apne bhāiyoṅ se muhabbat rakhte haiṅ. Jo muhabbat nahīn rakhtā wuh ab tak maut kī hālat meṅ hai. ¹⁵ Jo bhī apne bhāī se nafrat rakhtā hai wuh qātil hai. Aur āp jānte haiṅ ki jo qātil hai us meṅ abadī zindagī nahīn rahtī. ¹⁶ Is se hī ham ne muhabbat ko jānā hai ki Masīh ne hamārī khātir apnī jān de dī. Aur hamārā bhī farz yihī hai ki apne bhāiyoṅ kī khātir apnī jān deṅ. ¹⁷ Agar kisī ke mālī hālat thīk hoṅ aur wuh apne bhāī kī zarūratmand hālat ko dekh kar rahm na kare to us meṅ Allāh kī muhabbat kis tarah qāym rah saktī hai? ¹⁸ Pyāre bachcho, āeṅ ham alfāz aur bātoṅ se muhabbat kā izhār na karen balki hamārī muhabbat amlī aur haqīqī ho.

Allāh ke Huzūr Pūrā Etamād

¹⁹ Gharz is se ham jān lete haiṅ ki ham sachchāī kī taraf se haiṅ, aur yon hī ham apne dil ko tasallī de sakte haiṅ ²⁰ jab wuh hameṅ mujrim ṭahrātā hai. Kyoṅki Allāh hamāre dil se baṛā hai aur sab kuchh jāntā hai. ²¹ Aur azīzo, jab hamārā dil hameṅ mujrim nahīn ṭahrātā to ham pūre etamād ke sāth Allāh ke huzūr ā sakte haiṅ ²² aur wuh kuchh pāte haiṅ jo us se māngte haiṅ. Kyoṅki ham us ke ahkām par chalte haiṅ aur wuhī kuchh karte haiṅ jo use pasand hai. ²³ Aur us kā yih hukm hai ki ham us ke Farzand Īsā Masīh ke nām par imān lā kar ek dūsre se muhabbat rakheṅ, jis tarah Masīh ne hameṅ hukm diyā thā. ²⁴ Jo Allāh ke ahkām ke tābe rahtā hai wuh Allāh meṅ bastā hai aur Allāh us meṅ. Ham kis tarah jān lete haiṅ ki wuh ham meṅ bastā hai? Us Rūh ke wasīle se jo us ne hameṅ diyā hai.

4

Haqīqī aur Jhūṭī Rūh

¹ Azīzo, har ek rūh kā yaqīn mat karnā balki rūhoṅ ko parakh kar mālūm karen ki wuh Allāh se haiṅ yā nahīn, kyoṅki muta'addid jhūṭe nabī duniyā meṅ nikle haiṅ.

² Is se āp Allāh ke Rūh ko pahchān lete haiṅ: Jo bhī rūh is kā etarāf kartī hai ki Īsā

Masīh mujassam ho kar āyā hai wuh Allāh se hai. ³ Lekin jo bhī rūh Īsā ke bāre meñ yih taslīm na kare wuh Allāh se nahīn hai. Yih mukhālīf-e-Masīh kī rūh hai jis ke bāre meñ āp ko khabar milī ki wuh āne wālā hai balki is waqt duniyā meñ ā chukā hai.

⁴ Lekin āp pyāre bachcho, Allāh se haiñ aur un par ghālib ā gae haiñ. Kyoñki jo āp meñ hai wuh us se barā hai jo duniyā meñ hai. ⁵ Yih log duniyā se haiñ aur is lie duniyā kī bāteñ karte haiñ aur duniyā un kī suntī hai. ⁶ Ham to Allāh se haiñ aur jo Allāh ko jāntā hai wuh hamārī suntā hai. Lekin jo Allāh se nahīn hai wuh hamārī nahīn suntā. Yoñ ham sachchāī kī rūh aur fareb dene wālī rūh meñ imtiyāz kar sakte haiñ.

Allāh Muhabbat Hai

⁷ Azīzo, āeñ ham ek dūsre se muhabbat rakheñ. Kyoñki muhabbat Allāh kī taraf se hai, aur jo muhabbat rakhtā hai wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai aur Allāh ko jāntā hai. ⁸ Jo muhabbat nahīn rakhtā wuh Allāh ko nahīn jāntā, kyoñki Allāh muhabbat hai. ⁹ Is meñ Allāh kī muhabbat hamāre darmiyān zāhir huī kī us ne apne iklaute Farzand ko duniyā meñ bhej diyā tāki ham us ke zariye jieñ. ¹⁰ Yihī muhabbat hai, yih nahīn ki ham ne Allāh se muhabbat kī balki yih kī us ne ham se muhabbat karke apne Farzand ko bhej diyā tāki wuh hamāre gunāhoñ ko miṭāne ke lie kaffārā de.

¹¹ Azīzo, chūñki Allāh ne hameñ itnā pyār kiyā is lie lāzim hai ki ham bhī ek dūsre ko pyār kareñ. ¹² Kisī ne bhī Allāh ko nahīn dekhā. Lekin jab ham ek dūsre ko pyār karte haiñ to Allāh hamāre andar bastā hai aur us kī muhabbat hamāre andar takmīl pātī hai.

¹³ Ham kis tarah jān lete haiñ ki ham us meñ rahte haiñ aur wuh ham meñ? Is tarah ki us ne hameñ apnā Rūh baḥsh diyā hai. ¹⁴ Aur ham ne yih bāt dekh lī aur is kī gawāhī dete haiñ ki Kḥudā Bāp ne apne Farzand ko duniyā kā Najātdahindā banane ke lie bhej diyā hai. ¹⁵ Agar koī iqrār kare ki Īsā Allāh kā Farzand hai to Allāh us meñ rahtā hai aur wuh Allāh meñ. ¹⁶ Aur kḥud ham ne wuh muhabbat jān lī hai aur us par imān lāe haiñ jo Allāh ham se rakhtā hai. Allāh muhabbat hī hai. Jo bhī muhabbat meñ qāym rahtā hai wuh Allāh meñ rahtā hai aur Allāh us meñ. ¹⁷ Isī tarah muhabbat hamāre darmiyān takmīl tak pahuñchtī hai, aur yoñ ham adālat ke dīn pūre etamād ke sāth khaṛe ho sakeñge, kyoñki jaise wuh hai waise hī ham bhī is duniyā meñ haiñ. ¹⁸ Muhabbat meñ kḥauf nahīn hotā balki kāmīl muhabbat kḥauf ko bhagā detī hai, kyoñki kḥauf ke pīchhe sazā kā ḍar hai. Jo ḍartā hai us kī muhabbat takmīl tak nahīn pahuñchī.

¹⁹ Ham is lie muhabbat rakhte haiñ ki Allāh ne pahle ham se muhabbat rakhī. ²⁰ Agar koī kahe, “Maiñ Allāh se muhabbat rakhtā hūñ” lekin apne bhāī se nafrat kare to wuh jhūṭā hai. Kyoñki jo apne bhāī se jise us ne dekhā hai muhabbat nahīn rakhtā wuh kis tarah Allāh se muhabbat rakh saktā hai jise us ne nahīn dekhā? ²¹ Jo hukm Masīh ne hameñ diyā hai wuh yih hai, jo Allāh se muhabbat rakhtā hai wuh apne bhāī se bhī muhabbat rakhe.

5

Duniyā par Hamārī Fatah

¹ Jo bhī imān rakhtā hai ki Īsā hī Masīh hai wuh Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai. Aur jo Bāp se muhabbat rakhtā hai wuh us ke Farzand se bhī muhabbat rakhtā hai. ² Ham kis tarah jān lete haiñ ki ham Allāh ke Farzand se muhabbat rakhte haiñ? Is se ki ham Allāh se muhabbat rakhte aur us ke ahkām par amal karte haiñ. ³ Kyoñki Allāh se muhabbat se murād yih hai ki ham us ke ahkām par amal kareñ. Aur us ke ahkām hamāre lie bojḥ kā bāis nahīn haiñ, ⁴ kyoñki jo bhī Allāh se paidā

ho kar us kā farzand ban gayā hai wuh duniyā par ghālib ā jātā hai. Aur ham yih fatah apne imān ke zariye pāte haiñ. ⁵ Kaun duniyā par ghālib ā saktā hai? Sirf wuh jo imān rakhtā hai ki Īsā Allāh kā Farzand hai.

Īsā Masīh ke bāre meñ Gawāhī

⁶ Īsā Masīh wuh hai jo apne baptisme ke pānī aur apnī maut ke khūn ke zariye zāhir huā, na sirf pānī ke zariye balki pānī aur khūn donoñ hī ke zariye. Aur Rūhul-quds jo sachchāī hai is kī gawāhī detā hai. ⁷ Kyonki is ke tīn gawāh haiñ, ⁸ Rūhul-quds, pānī aur khūn. Aur tīnoñ ek hī bāt kī tasdīq karte haiñ. ⁹ Ham to insān kī gawāhī qabūl karte haiñ, lekin Allāh kī gawāhī is se kahīn afzal hai. Aur Allāh kī gawāhī yih hai ki us ne apne Farzand kī tasdīq kī hai. ¹⁰ Jo Allāh ke Farzand par imān rakhtā hai us ke dil meñ yih gawāhī hai. Aur jo Allāh par imān nahīn rakhtā us ne use jhūṭā qarār diyā hai. Kyonki us ne wuh gawāhī na mānī jo Allāh ne apne Farzand ke bāre meñ dī. ¹¹ Aur gawāhī yih hai, Allāh ne hameñ abadī zindagī atā kī hai, aur yih zindagī us ke Farzand meñ hai. ¹² Jis ke pās Farzand hai us ke pās zindagī hai, aur jis ke pās Allāh kā Farzand nahīn hai us ke pās zindagī bhī nahīn hai.

Abadī Zindagī

¹³ Maiñ āp ko jo Allāh ke Farzand ke nām par imān rakhte haiñ is lie likh rahā hūn ki āp jān leñ ki āp ko abadī zindagī hāsil hai. ¹⁴ Hamārā Allāh par yih etamād hai ki jab bhī ham us kī marzī ke mutābiq kuchh māngte haiñ to wuh hamārī suntā hai. ¹⁵ Aur chūnki ham jānte haiñ ki jab māngte haiñ to wuh hamārī suntā hai is lie ham yih ilm bhī rakhte haiñ ki hameñ wuh kuchh hāsil bhī hai jo ham ne us se māngā thā.

¹⁶ Agar koī apne bhāī ko aisā gunāh karte dekhe jis kā anjām maut na ho to wuh duā kare, aur Allāh use zindagī atā karegā. Maiñ un gunāhoñ kī bāt kar rahā hūn jin kā anjām maut nahīn. Lekin ek aisā gunāh bhī hai jis kā anjām maut hai. Maiñ nahīn kah rahā ki aise shakhs ke lie duā kī jāe jis se aisā gunāh sarzad huā ho. ¹⁷ Har nārāst harkat gunāh hai, lekin har gunāh kā anjām maut nahīn hotā.

¹⁸ Ham jānte haiñ ki jo Allāh se paidā ho kar us kā farzand ban gayā hai wuh gunāh kartā nahīn rahtā, kyonki Allāh kā Farzand aise shakhs ko mahfūz rakhtā hai aur Iblīs use nuqsān nahīn pahuñchā saktā.

¹⁹ Ham jānte haiñ ki ham Allāh ke farzand haiñ aur ki tamām duniyā Iblīs ke qabze meñ hai.

²⁰ Ham jānte haiñ ki Allāh kā Farzand ā gayā hai aur hameñ samajh atā kī hai tāki ham use jān leñ jo haqīqī hai. Aur ham us meñ haiñ jo haqīqī hai yānī us ke Farzand Īsā Masīh meñ. Wuhī haqīqī Khudā aur abadī zindagī hai.

²¹ Pyāre bachcho, apne āp ko butoñ se mahfūz rakheñ!

2 Yūhannā

¹ Yih khat buzurg Yūhannā kī taraf se hai.

Main chunīdā khatūn aur us ke bachchoṅ ko likh rahā hūn jinheṅ main sachchāī se pyār kartā hūn, aur na sirf main balki sab jo sachchāī ko jānte haiṅ. ² Kyonki sachchāī ham meṅ rahtī hai aur abad tak hamāre sāth rahegī.

³ Kḥudā Bāp aur Bāp kā Farzand Īsā Masīh hameṅ fazl, rahm aur salāmatī atā kare. Aur yih chīzeṅ sachchāī aur muhabbat kī rūh meṅ hameṅ hāsil hoṅ.

Sachchāī aur Muhabbat

⁴ Main nihāyat hī kḥush huā ki main ne āp ke bachchoṅ meṅ se bāz aise pāe jo usī tarah sachchāī meṅ chalte haiṅ jis tarah Kḥudā Bāp ne hameṅ hukm diyā thā.

⁵ Aur ab azīz khatūn, main āp se darḥāst kartā hūn ki āeṅ, ham sab ek dūsre se muhabbat rakheṅ. Yih koī nayā hukm nahīn hai jo main āp ko likh rahā hūn balki wuhī jo hameṅ shurū hī se milā hai. ⁶ Muhabbat kā matlab yih hai ki ham us ke ahkāṁ ke mutābiq zindagī guzāreṅ. Jis tarah āp ne shurū hī se sunā hai, us kā hukm yih hai ki āp muhabbat kī rūh meṅ chaleṅ.

⁷ Kyonki bahut-se aise log duniyā meṅ nikal khare hue haiṅ jo āp ko sahīh rāh se haṭāne kī koshish meṅ lage rahte haiṅ. Yih log nahīn mānte ki Īsā Masīh mujassam ho kar āyā hai. Har aisā shakhs fareb dene wālā aur muḥālif-e-Masīh hai. ⁸ Chunānche khabardār raheṅ. Aisā na ho ki āp ne jo kuchh mehnat karke hāsil kiyā hai wuh jātā rahe balki Kḥudā kare ki āp ko is kā pūrā ajr mil jāe.

⁹ Jo bhī Masīh kī tālīm par qāym nahīn rahtā balki is se āge nikal jātā hai us ke pās Allāh nahīn. Jo Masīh kī tālīm par qāym rahtā hai us ke pās Bāp bhī hai aur Farzand bhī. ¹⁰ Chunānche agar koī āp ke pās ā kar yih tālīm pesh nahīn kartā to na use apne gharoṅ meṅ āne deṅ, na us ko salām kareṅ. ¹¹ Kyonki jo us ke lie salāmatī kī duā kartā hai wuh us ke sharīr kāmoṅ meṅ sharīk ho jātā hai.

Ākhirī Bāteṅ

¹² Main āp ko bahut kuchh batānā chāhtā hūn, lekin kāghaz aur siyāhī ke zariye nahīn. Is ke bajāe main āp se milne aur āp ke rūbarū bāt karne kī ummīd rakhtā hūn. Phir hamārī kḥushī mukammal ho jāegī.

¹³ Āp kī chunīdā bahan ke bachche āp ko salām kahte haiṅ.

3-Yūhannā

¹ Yih khat buzurg Yūhannā kī taraf se hai.

Main apne azīz Gayus ko likh rahā hūn jise main sachchāī se pyār kartā hūn.

² Mere azīz, merī duā hai ki āp kā hāl har tarah se thīk ho aur āp jismānī taur par utne hī tandurust hoñ jitne āp ruhānī lihāz se haiñ. ³ Kyoñki main nihāyat khush huā jab bhāiyōñ ne ā kar gawāhī dī ki āp kis tarah sachchāī ke mutābiq zindagī guzārte haiñ. Aur yaqīnan āp hameshā sachchāī ke mutābiq zindagī guzārte haiñ. ⁴ Jab main suntā hūn ki mere bachche sachchāī ke mutābiq zindagī guzār rahe haiñ to yih mere lie sab se zyādā khushī kā bāis hotā hai.

Gayus kī Tārīf

⁵ Mere azīz, jo kuchh āp bhāiyōñ ke lie kar rahe haiñ us meñ āp wafādārī dikhā rahe haiñ, hālāñki wuh āp ke jānane wāle nahīñ haiñ. ⁶ Unhoñ ne Khudā kī jamāt ke sāmne hī āp kī muhabbat kī gawāhī dī hai. Mehrbānī karke un kī safr ke lie yōñ madad karen ki Allāh khush ho. ⁷ Kyoñki wuh Masīh ke nām kī khātir safr ke lie nikle haiñ aur ghairīmāndāroñ se madad nahīñ lete. ⁸ Chunāñche yih hamārā farz hai ki ham aise logoñ kī mehmān-nawāzī karen, kyoñki yōñ ham bhī sachchāī ke hamkhidmat ban jāte haiñ.

Diyutrifes aur Demetriyus

⁹ Main ne to jamāt ko kuchh likh diyā thā, lekin Diyutrifes jo un meñ awwal hone kī khāhish rakhtā hai hamēñ qabūl nahīñ kartā. ¹⁰ Chunāñche main jab āūngā to use un burī harkatoñ kī yād dilāūngā jo wuh kar rahā hai, kyoñki wuh hamāre khilāf burī bāteñ bak rahā hai. Aur na sirf yih balki wuh bhāiyōñ ko khushāmdīd kahne se bhī inkār kartā hai. Jab dūsre yih karnā chāhte haiñ to wuh unheñ rok kar jamāt se nikāl detā hai.

¹¹ Mere azīz, jo burā hai us kī naql mat karnā balki us kī karnā jo achchhā hai. Jo achchhā kām kartā hai wuh Allāh se hai. Lekin jo burā kām kartā hai us ne Allāh ko nahīñ dekhā.

¹² Sab log Demetriyus kī achchhī gawāhī dete haiñ balki sachchāī khud bhī us kī achchhī gawāhī detī hai. Ham bhī is ke gawāh haiñ, aur āp jānte haiñ ki hamārī gawāhī sachchī hai.

Ākhirī Salām

¹³ Mujhe āp ko bahut kuchh likhnā thā, lekin yih aisī bāteñ haiñ jo main qalam aur siyāhī ke zariye āp ko nahīñ batā saktā. ¹⁴ Main jald hī āp se milne kī ummīd rakhtā hūn. Phir ham rūbarū bat karenge.

¹⁵ Salāmatī āp ke sāth hotī rahe.

Yahāñ ke dost āp ko salām kahte haiñ. Wahāñ ke har dost ko shakhsī taur par hamārā salām den.

Yahūdāh

¹ Yih khat Īsā Masīh ke khādim aur Yāqūb ke bhāī Yahūdāh kī taraf se hai. Maiñ unheñ likh rahā hūñ jinheñ bulāyā gayā hai, jo Khudā Bāp meñ pyāre haiñ aur Īsā Masīh ke lie mahfūz rakhe gae haiñ.

² Allāh āp ko rahm, salāmatī aur muhabbat kasrat se atā kare.

Jhūṭe Ustād

³ Azīzo, go maiñ āp ko us najāt ke bāre meñ likhne kā baṛā shauq rakhtā hūñ jis meñ ham sab sharīk haiñ, lekin ab maiñ āp ko ek aur bāt ke bāre meñ likhnā chāhtā hūñ. Maiñ is meñ āp ko nasihat karne kī zarūrat mahsūs kartā hūñ ki āp us imān kī khātir jidd-o-jahd karen jo ek hī bār sadā ke lie muqaddasīn ke sapurd kar diyā gayā hai. ⁴ Kyonki kuchh log āp ke darmiyān ghus āe haiñ jinheñ bahut arsā pahle mujrim ṭhahrāyā jā chukā hai. Un ke bāre meñ yih likhā gayā hai ki wuh bedīn haiñ jo hamāre Khudā ke fazl ko toṛ-marōṛ kar aiyāshī kā bāis banā dete haiñ aur hamāre wāhid āqā aur Khudāwand Īsā Masīh kā inkār karte haiñ.

⁵ Go āp yih sab kuchh jānte haiñ, phir bhī maiñ āp ko is kī yād dilānā chāhtā hūñ ki agarche Khudāwand ne apnī qaum ko Misr se nikāl kar bachā liyā thā to bhī us ne bād meñ unheñ halāk kar diyā jo imān nahīn rakhte the. ⁶ Un farishton ko yād karen jo us dāyrā-e-ikhtiyār ke andar na rahe jo Allāh ne un ke lie muqarrar kiyā thā balki jinheñ ne apnī rihāishgāh ko tark kar diyā. Unheñ us ne tārīkī meñ mahfūz rakhā hai jahān wuh abadī zanjīron meñ jakare hue roz-e-azīm kī adālat kā intazār kar rahe haiñ. ⁷ Sadūm, Amūrā aur un ke irdgird ke shahron ko bhī mat bhūlnā, jin ke bāshinde in farishton kī tarah zinākārī aur ḡhairfitrī sohbat ke pīchhe paṛe rahe. Yih log abadī āg kī sazā bhugatte hue sab ke lie ek ibratnāk misāl haiñ.

⁸ To bhī in logon ne un kā-sā rawaiyā apnā liyā hai. Apne khābon kī binā par wuh apne badanon ko ālūdā kar lete, Khudāwand kā ikhtiyār radd karte aur jalālī hastiyon par kufr bakte haiñ. ⁹ In ke muqābale meñ sardār farishte Mikāel ke rawaiye par ḡhaur karen. Jab wuh Iblīs se jhagaṛte waqt Mūsā kī lāsh ke bāre meñ bahs-mubāhasā kar rahā thā to us ne Iblīs par kufr bakne kā faisla karne kī jurrat na kī balki sirf itnā hī kahā, “Rab āp ko dānte!” ¹⁰ Lekin yih log har aisī bāt ke bāre meñ kufr bakte haiñ jo un kī samajh meñ nahīn ātī. Aur jo kuchh wuh fitrī taur par besamajh jānwaron kī tarah samajhte haiñ wuhī unheñ tabāh kar detā hai. ¹¹ Un par afsos! Unheñ ne Qābil kī rāh ikhtiyār kī hai. Paison ke lālach meñ unheñ ne apne āp ko pūre taur par us ḡhaltī ke hawāle kar diyā hai jo Bilām ne kī. Wuh Qorah kī tarah bāghī ho kar halāk hue haiñ. ¹² Jab yih log Khudāwand kī muhabbat ko yād karne wāle rifāqatī khānon meñ sharīk hote haiñ to rifāqat ke lie dhabbe ban jāte haiñ. Yih dare baḡhair khānā khā khā kar us se mahzūz hote haiñ. Yih aise charwāhe haiñ jo sirf apnī gallābānī karte haiñ. Yih aise bādāl haiñ jo hawāon ke zor se chalte to haiñ lekin baraste nahīn. Yih sardiyoñ ke mausam meñ aise darakhton kī mānind haiñ jo do lihāz se murdā haiñ. Wuh phal nahīn lāte aur jaṛ se ukhare hue haiñ. ¹³ Yih samundar kī beqābū lahron kī mānind haiñ jo apnī sharmnāk harkaton kī jhāg uchhāltī haiñ. Yih āwārā sitāre haiñ jin ke lie Allāh ne sab se gahrī tārīkī meñ ek dāymī jagah maḡhsūs kī hai.

¹⁴ Ādam ke bād sātweñ admī Hanūk ne in logon ke bāre meñ yih peshgoī kī, “Dekho, Khudāwand apne beshumār muqaddas farishton ke sāth ¹⁵ sab kī adālat karne āegā. Wuh unheñ un tamām bedīn harkaton ke sabab se mujrim ṭhahrāegā jo un se sarzad huī haiñ aur un tamām saḡht bāton kī wajah se jo bedīn gunāhgāron ne us ke khilāf kī haiñ.”

¹⁶ Yih log burburāte aur shikāyat karte rahte haiñ. Yih sirf apnī zātī khāhishāt pūrī karne ke lie zindagī guzārte haiñ. Yih apne bāre meñ shekhī mārte aur apne fāyde ke lie dūsroñ kī khushāmad karte haiñ.

Āgāhī aur Hidāyāt

¹⁷ Lekin āp mere azīzo, wuh kuchh yād rakheñ jis kī peshgoī hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke rasūloñ ne kī thī. ¹⁸ Unhoñ ne āp se kahā thā, “Ākhirī dinoñ meñ mazāq urāne wāle hoñge jo apnī bedīn khāhishāt pūrī karne ke lie hī zindagī guzāreñge.”

¹⁹ Yih wuh haiñ jo pārtībāzī karte, jo duniyāwī soch rakhte haiñ aur jin ke pās Rūhul-quds nahīñ hai. ²⁰ Lekin āp mere azīzo, apne āp ko apne muqaddastarīn imān kī buniyād par tāmīr kareñ aur Rūhul-quds meñ duā kareñ. ²¹ Apne āp ko Allāh kī muhabbat meñ qāym rakheñ aur is intazār meñ raheñ ki hamāre Khudāwand Īsā Masīh kā rahm āp ko abadī zindagī tak pahuñchāe.

²² Un par rahm kareñ jo shak meñ paṛe haiñ. ²³ Bāz ko āg meñ se chhīn kar bachāeñ aur bāz par rahm kareñ, lekin khauf ke sāth. Balki us shakhs ke libās se bhī nafrat kareñ jo apnī harkatoñ se gunāh se ālūdā ho gayā hai.

Satāish kī Duā

²⁴ Us kī tamjīd ho jo āp ko thokar khāne se mahfūz rakh saktā hai aur āp ko apne jalāl ke sāmne bedāgh aur baṛī khushī se māmūr karke khaṛā kar saktā hai. ²⁵ Us wāhid Khudā yānī hamāre Najātdahindā kā jalāl ho. Hāñ, hamāre Khudāwand Īsā Masīh ke wasīle se use jalāl, azmat, qudrat aur iḳhtiyār azal se ab bhī ho aur abad tak rahe. Āmīn.

Mukāshafā

¹ Yih Īsā Masīh kī taraf se mukāshafā hai jo Allāh ne use atā kiyā tāki wuh apne k̄hādimoñ ko wuh kuchh dikhāe jise jald hī pesh ānā hai. Us ne apne farishte ko bhej kar yih mukāshafā apne k̄hādīm Yūhannā tak pahuñchā diyā. ² Aur jo kuchh bhī Yūhannā ne dekhā hai us kī gawāhī us ne dī hai, k̄hāh Allāh kā kalām ho yā Īsā Masīh kī gawāhī. ³ Mubārak hai wuh jo is nabuwwat kī tilāwat kartā hai. Hāñ, mubārak haiñ wuh jo sun kar apne dilon meñ is kitāb meñ darj bāteñ mahfūz rakhte haiñ, kyōñki yih jald hī pūrī ho jāeñgī.

Sāt Jamātoñ ko Salām

⁴ Yih k̄hat Yūhannā kī taraf se sūbā Āsiyā kī sāt jamātoñ ke lie hai.

Āp ko Allāh kī taraf se fazl aur salāmatī hāsil rahe, us kī taraf se jo hai, jo thā aur jo āne wālā hai, un sāt rūhoñ kī taraf se jo us ke taḡht ke sāmne hotī haiñ, ⁵ aur Īsā Masīh kī taraf se yāñī us se jo in bātoñ kā wafādār gawāh, murdoñ meñ se pahlā jī uṡhne wālā aur duniyā ke bādshāhoñ kā sardār hai.

Us kī tamjīd ho jo hameñ pyār kartā hai, jis ne apne k̄hūn se hameñ hamāre gunāhoñ se k̄halāsī baḡhshī hai ⁶ aur jis ne hameñ shāhī iḡhtiyār de kar apne K̄hudā aur Bāp ke imām banā diyā hai. Use azal se abad tak jalāl aur qudrat hāsil rahe! Āmīn.

⁷ Dekheñ, wuh bādaloñ ke sāth ā rahā hai. Har ek use dekhegā, wuh bhī jinhoñ ne use chhedā thā. Aur duniyā kī tamām qaumeñ use dekh kar āh-o-zārī kareñgī. Hāñ, aisā hī ho! Āmīn.

⁸ Rab K̄hudā farmātā hai, “Maiñ Awwal aur Āḡhir hūñ, wuh jo hai, jo thā aur jo āne wālā hai, yāñī Qādir-e-mutlaq K̄hudā.”

Masīh kī Royā

⁹ Maiñ Yūhannā āp kā bhāī aur sharīk-e-hāl hūñ. Mujh par bhī āp kī tarah zulm kiyā jā rahā hai. Maiñ āp ke sāth Allāh kī bādshāhī meñ sharīk hūñ aur Īsā meñ āp ke sāth sābitqadam rahtā hūñ. Mujhe Allāh kā kalām sunāne aur Īsā ke bāre meñ gawāhī dene kī wajah se is jazīre meñ jo Patmus kahlātā hai chhoṛ diyā gayā.

¹⁰ Rab ke dīn yāñī Itwār ko maiñ Rūhul-quds kī girift meñ ā gayā aur maiñ ne apne pīchhe turam kī-sī ek ūñchī āwāz sunī. ¹¹ Us ne kahā, “Jo kuchh tū dekh rahā hai use ek kitāb meñ likh kar un sāt jamātoñ ko bhej denā jo Ifisus, Smurnā, Pirgamun, Thuātīrā, Sardīs, Filadilfiyā aur Laudīkiyā meñ haiñ.”

¹² Maiñ ne bolne wāle ko dek̄hne ke lie apne pīchhe nazar ḡālī to sone ke sāt shamādān dekhe. ¹³ In shamādānoñ ke darmiyān koī kharā thā jo Ibn-e-Ādam kī mānind thā. Us ne pāñwoñ tak kā lambā choḡhā pahan rakhā thā aur sīne par sone kā sīnāband bāndhā huā thā. ¹⁴ Us kā sar aur bāl ūn yā barf jaise safed the aur us kī āñkheñ āḡ ke shole kī mānind thīñ. ¹⁵ Us ke pāñw bhaṡṡe meñ damakte pīṡāl kī mānind the aur us kī āwāz ābshār ke shor jaisī thī. ¹⁶ Apne dahne hāth meñ us ne sāt sitāre thām rakhe the aur us ke muñh se ek tez aur dodhārī talwār nikal rahī thī. Us kā chehrā pūre zor se chamakne wāle sūraj kī tarah chamak rahā thā. ¹⁷ Use dek̄hte hī maiñ us ke pāñwoñ meñ gir gayā. Maiñ murdā-sā thā. Phir us ne apnā dahnā hāth mujh par rakh kar kahā, “Mat ḡar. Maiñ Awwal aur Āḡhir hūñ. ¹⁸ Maiñ wuh hūñ jo zindā hai. Maiñ to mar gayā thā lekin ab dekh, maiñ abad tak zindā hūñ. Aur Maut aur Pātāl kī kunjiyāñ mere hāth meñ haiñ. ¹⁹ Chunāñche jo kuchh tū ne dekhā hai, jo abhī hai aur jo āindā hogā use likh de. ²⁰ Mere dahne hāth meñ sāt

sitāron aur sāt shamādānon kā poshīdā matlab yih hai: Yih sāt sitāre Āsiyā kī sāt jamāton ke farishte haiñ, aur yih sāt shamādān yih sāt jamāteñ haiñ.

2

Ifisus ke lie Paighām

¹ Ifisus meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā: Yih us kā farmān hai jo apne dahne hāth meñ sāt sitāre thāme rakhtā aur sone ke sāt shamādānon ke darmiyān chaltā phirtā hai. ² Maiñ tere kāmon ko jāntā hūñ, terī sakht mehnat aur terī sābitqadmī ko. Maiñ jāntā hūñ ki tū bure logoñ ko bardāsht nahīn kar saktā, ki tū ne un kī paṭāl kī hai jo rasūl hone kā dāwā karte haiñ, hālāñki wuh rasūl nahīn haiñ. Tujhe to patā chal gayā hai ki wuh jhūṭe the. ³ Tū mere nām kī khatir sābitqadam rahā aur bardāsht karte karte thakā nahīn. ⁴ Lekin mujhe tujh se yih shikāyat hai, tū mujhe us tarah pyār nahīn kartā jis tarah pahle kartā thā. ⁵ Ab khayāl kar ki tū kahān se gir gayā hai. Taubā karke wuh kuchh kar jo tū pahle kartā thā, warnā maiñ ā kar tere shamādān ko us kī jagah se haṭā dūngā. ⁶ Lekin yih bāt tere haq meñ hai, tū merī tarah Nīkuliyoñ ke kāmon se nafrat kartā hai.

⁷ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamāton ko kyā kuchh batā rahā hai.

Jo ghālib āegā use maiñ zindagī ke daraḥt kā phal khāne ko dūngā, us daraḥt kā phal jo Allāh ke firdaus meñ hai.

Smurnā ke lie Paighām

⁸ Smurnā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā: Yih us kā farmān hai jo Awwal aur Ākhir hai, jo mar gayā thā aur dubārā zindā huā. ⁹ Maiñ terī musibat aur ghurbat ko jāntā hūñ. Lekin haqīqat meñ tū daulatmand hai. Maiñ un logoñ ke buhtān se wāqif hūñ jo kahte haiñ ki wuh Yahūdī haiñ hālāñki haiñ nahīn. Asal meñ wuh Iblis kī jamāt haiñ. ¹⁰ Jo kuchh tujhe jhelnā paṛegā us se mat ḍarnā. Dekh, Iblis tujhe āzmāne ke lie tum meñ se bāz ko jel meñ ḍāl degā, aur das din tak tujhe īzā pahuñchāi jāegī. Maut tak wafādār rah to maiñ tujhe zindagī kā tāj dūngā.

¹¹ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamāton ko kyā kuchh batā rahā hai.

Jo ghālib āegā use dūsri maut se nuqsān nahīn pahuñchegā.

Pirgamun ke lie Paighām

¹² Pirgamun meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jis ke pās dodhārī tez talwār hai. ¹³ Maiñ jāntā hūñ ki tū kahān rahtā hai, wahāñ jahāñ Iblis kā taḥt hai. Tāham tū mere nām kā wafādār rahā hai. Tū ne un dinoñ meñ bhī mujh par īmān rakhne kā inkār na kiyā jab merā wafādār gawāh Antipās tumhāre pās shahīd huā, wahāñ jahāñ Iblis bastā hai. ¹⁴ Lekin mujhe tujh se kāī bāton kī shikāyat hai. Tere pās aise log haiñ jo Bilām kī tālīm kī pairawī karte haiñ. Kyoñki Bilām ne Balaq ko sikhāyā ki wuh kis tarah Isrāīliyoñ ko gunāh karne par uksā saktā hai yāñi butoñ ko pesh kī gāi qurbāniyāñ khāne aur zinā karne se. ¹⁵ Isī tarah tere pās bhī aise log haiñ, jo Nīkuliyoñ kī tālīm kī pairawī karte haiñ. ¹⁶ Ab taubā kar! Warnā maiñ jald hī tere pās ā kar apne muñh kī talwār se un ke sāth laṛūngā.

¹⁷ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamāton ko kyā kuchh batā rahā hai.

Jo ghālib āegā use maiñ poshīdā man meñ se dūngā. Maiñ use ek safed patthar bhī dūngā jis par ek nayā nām likhā hogā, aisā nām jo sirf milne wāle ko mālūm hogā.

Thuātīrā ke lie Paighām

¹⁸ Thuātīrā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih Allāh ke Farzand kā farmān hai jis kī ānkheñ āg ke sholoñ aur pāñw damakte pītal kī mānind haiñ. ¹⁹ Maiñ tere kāmoñ ko jāntā hūñ yāñī terī muhabbat aur imān, terī k̄hidmat aur sābitqadmī, aur yih ki is waqt tū pahle kī nisbat kahīñ zyādā kar rahā hai. ²⁰ Lekin mujhe tujh se yih shikāyat hai, tū us aurat Īzabil ko jo apne āp ko nabiyā kahtī hai kām karne detā hai, hālāñki yih apñī tālīm se mere k̄hādimoñ ko sahīh rāh se dūr karke unheñ zinā karne aur butoñ ko pesh kī gaī qurbāniyāñ khāne par uksātī hai. ²¹ Maiñ ne use kāfī der se taubā karne kā mauqā diyā hai, lekin wuh is ke lie taiyār nahīñ hai. ²² Chunāñche maiñ use yoñ mārūñgā ki wuh bistar par paṛī rahegī. Aur agar wuh jo us ke sāth zinā kar rahe haiñ apñī ḡhalat harkatoñ se taubā na karen to maiñ unheñ shadīd musibat meñ phañsāūñgā. ²³ Hāñ, maiñ us ke farzandoñ ko mār dālūñgā. Phir tamām jamāteñ jāñ leñgī ki maiñ hī zahnoñ aur diloñ ko parakhtā hūñ, aur maiñ hī tum meñ se har ek ko us ke kāmoñ kā badlā dūñgā.

²⁴ Lekin Thuātīrā kī jamāt ke aise log bhī haiñ jo is tālīm kī pairawī nahīñ karte, aur jinhoñ ne wuh kuchh nahīñ jāñā jise in logoñ ne “Iblīs ke gahre bhed” kā nām diyā hai. Tumheñ maiñ batātā hūñ ki maiñ tum par koī aur bojh nahīñ dālūñgā. ²⁵ Lekin itnā zarūr karo ki jo kuchh tumhare pās hai use mere āne tak mazbūtī se thāme rakhnā. ²⁶ Jo ḡhālib āegā aur ākhir tak mere kāmoñ par qāym rahegā use maiñ qaumoñ par ikhtiyār dūñgā. ²⁷ Hāñ, wuh lohe ke shāhī asā se un par hukūmat karegā, unheñ miṭṭī ke bartanoñ kī tarah phoṛ dālegā. ²⁸ Yāñī use wuhī ikhtiyār milegā jo mujhe bhī apne Bāp se milā hai. Aise shaḡhs ko maiñ subah kā sitārā bhī dūñgā.

²⁹ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

3

Sardīs ke lie Paighām

¹ Sardīs meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jo Allāh kī sāt rūhoñ aur sāt sitāroñ ko apne hāth meñ thāme rakhtā hai. Maiñ tere kāmoñ ko jāntā hūñ. Tū zindā to kahlātā hai lekin hai murdā. ² Jāg uṭh. Jo bāqī rah gayā hai aur marne wālā hai use mazbūt kar. Kyonki maiñ ne tere kām apne K̄hudā kī nazar meñ mukammal nahīñ pāe. ³ Chunāñche jo kuchh tujhe milā hai aur jo tū ne sunā hai use yād rakhnā. Use mahfūz rakh aur taubā kar. Agar tū bedār na ho to maiñ chor kī tarah āūñgā aur tujhe mālūm nahīñ hogā ki maiñ kab tujh par āñ paṛūñgā. ⁴ Lekin Sardīs meñ tere kuchh aise log haiñ jinhoñ ne apne libās ālūdā nahīñ kie. Wuh safed kapṛe pahne hue mere sāth chaleñ-phireñge, kyonki wuh is ke lāyq haiñ. ⁵ Jo ḡhālib āegā wuh bhī un kī tarah safed kapṛe pahne hue phiregā. Maiñ us kā nām kitāb-e-hayāt se nahīñ miṭāūñgā balki apne Bāp aur us ke farishtoñ ke sāmne iqrār karūñgā ki yih merā hai.

⁶ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Filadilfiyā ke lie Paighām

⁷ Filadilfiyā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jo quddūs aur sachchā hai, jis ke hāth meñ Dāūd kī chābī hai. Jo kuchh wuh kholtā hai use koī band nahīñ kar saktā, aur jo kuchh wuh band kar detā hai use koī khol nahīñ saktā. ⁸ Maiñ tere kāmoñ ko jāntā hūñ. Dekh, maiñ ne tere sāmne ek aisā darwāzā khol rakhā hai jise koī band nahīñ kar saktā. Mujhe mālūm hai ki terī tāqat kam hai. Lekin tū ne mere kalām ko mahfūz rakhā hai aur mere nām kā inkār nahīñ kiyā. ⁹ Dekh, jahāñ tak un kā tālluq hai jo Iblīs kī jamāt se haiñ, wuh jo Yahūdī hone kā dāwā karte haiñ hālāñki wuh jhūṭ bolte haiñ, maiñ unheñ tere pās āne dūñgā, unheñ tere pāñwoñ meñ jhuk kar yih taslīm karne par

majbūr karūnga ki main ne tujhe pyār kiyā hai. ¹⁰ Tū ne merā sābitqadam rahne kā hukm pūrā kiyā, is lie main tujhe āzmāish kī us gharī se bachāe rakhūngā jo pūrī duniyā par ā kar us meñ basne wāloñ ko āzmāegī.

¹¹ Main jald ā rahā hūñ. Jo kuchh tere pās hai use mazbūtī se thāme rakhnā tāki koī tujh se terā tāj chhīn na le. ¹² Jo ghālib āegā use main apne Ḳhudā ke ghar meñ satūn banāūngā, aisā satūn jo use kabhī nahīn chhoregā. Main us par apne Ḳhudā kā nām aur apne Ḳhudā ke shahr kā nām likh dūngā, us nae Yarūshalam kā nām jo mere Ḳhudā ke hāñ se utarne wālā hai. Hāñ, main us par apnā nayā nām bhī likh dūngā.

¹³ Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.

Laudīkiyā ke lie Paighām

¹⁴ Laudīkiyā meñ maujūd jamāt ke farishte ko yih likh denā:

Yih us kā farmān hai jo Āmīn hai, wuh jo wafādār aur sachchā gawāh aur Allāh kī kāynāt kā mambā hai. ¹⁵ Main tere kāmoñ ko jāntā hūñ. Tū na to sard hai, na garm. Kāsh tū in meñ se ek hotā! ¹⁶ Lekin chūñki tū nīmgarm hai, na garm, na sard, is lie main tujhe qai karke apne muñh se nikāl phaiñkūngā. ¹⁷ Tū kahtā hai, “Main amīr hūñ, main ne bahut daulat hāsil kar lī hai aur mujhe kisī bhī chīz kī zarūrat nahīn.” Aur tū nahīn jāntā ki tū asal meñ badbakht, qābil-e-rahm, gharīb, andhā aur nangā hai. ¹⁸ Main tujhe mashwarā detā hūñ ki mujh se āg meñ khālis kiyā gayā sonā kharīd le. Tab hī tū daulatmand banegā. Aur mujh se safed libās kharīd le jis ko pahnane se tere nangepan kī sharm zāhir nahīn hogī. Is ke alāwā mujh se āñkhoñ meñ lagāne ke lie marham kharīd le tāki tū dekh sake. ¹⁹ Jin ko main pyār kartā hūñ un kī main sazā de kar tarbiyat kartā hūñ. Ab sanjīdā ho jā aur taubā kar. ²⁰ Dekh, main darwāze par kharā khaṭkhaṭā rahā hūñ. Agar koī merī āwāz sun kar darwāzā khole to main andar ā kar us ke sāth khānā khāūngā aur wuh mere sāth. ²¹ Jo ghālib āe use main apne sāth apne taḥt par baiṭhne kā haq dūngā, bilkul usī tarah jis tarah main khud bhī ghālib ā kar apne Bāp ke sāth us ke taḥt par baiṭh gayā.

²² Jo sun saktā hai wuh sun le ki Rūhul-quds jamātoñ ko kyā kuchh batā rahā hai.”

4

Āsmān par Allāh kī Parastish

¹ Is ke bād main ne dekhā ki āsmān meñ ek darwāzā khulā huā hai aur turam kī-sī āwāz ne jo main ne pahle sunī thī kahā, “Idhar ūpar ā. Phir main tujhe wuh kuchh dikhāūngā jise is ke bād pesh ānā hai.” ² Tab Rūhul-quds ne mujhe fauran apnī girift meñ le liyā. Wahāñ āsmān par ek taḥt thā jis par koī baiṭhā thā. ³ Aur baiṭhne wālā dekhne meñ yashab aur aqīq se mutābiqat rakhtā thā. Taḥt ke irdgird qaus-e-quzah thī jo dekhne meñ zumurrad kī mānind thī. ⁴ Yih taḥt 24 taḥtoñ se ghīrā huā thā jin par 24 buzurg baiṭhe the. Buzurgoñ ke libās safed the aur har ek ke sar par sone kā tāj thā. ⁵ Darmiyānī taḥt se bijlī kī chamkeñ, āwāzeñ aur bādāl kī garjeñ nikal rahī thīñ. Aur taḥt ke sāmne sāt mashāleñ jal rahī thīñ. Yih Allāh kī sāt rūh haiñ. ⁶ Taḥt ke sāmne shīshe kā-sā samundar bhī thā jo billaur se mutābiqat rakhtā thā.

Bīch meñ taḥt ke irdgird chār jāndār the jin ke jismon par har jagah āñkheñ hī āñkheñ thīñ, sāmne wāle hisse par bhī aur pīchhe wāle hisse par bhī. ⁷ Pahlā jāndār sherbabar jaisā thā, dūsrā bail jaisā, tīsre kā insān jaisā chehrā thā aur chauthā urte hue uqāb kī mānind thā. ⁸ In chār jāndāroñ meñ se har ek ke chhih par the aur jism par har jagah āñkheñ hī āñkheñ thīñ, bāhar bhī aur andar bhī. Din rāt wuh bilānāghā kahte rahte haiñ,

“Quddūs, quddūs, quddūs hai Rab Qādir-e-mutlaq Ḳhudā,
jo thā, jo hai aur jo āne wālā hai.”

⁹ Yoñ yih jāndār us kī tamjīd, izzat aur shukr karte haiñ jo taḡht par baiṭhā hai aur abad tak zindā hai. Jab bhī wuh yih karte haiñ ¹⁰ to 24 buzurg taḡht par baiṭhne wāle ke sāmne muñh ke bal ho kar use sijdā karte haiñ jo azal se abad tak zindā hai. Sāth sāth wuh apne sone ke tāj taḡht ke sāmne rakh kar kahte haiñ,

¹¹ “Ai Rab hamāre Ḳhudā,
tū jalāl, izzat aur qudrat ke lāyq hai.
Kyonki tū ne sab kuchh ḡhalaq kiya.
Tamām chīzeñ terī hī marzī se thīñ aur paidā huīñ.”

5

Sāt Muhron Wālā Tūmār

¹ Phir main ne taḡht par baiṭhne wāle ke dahne hāth meñ ek tūmār dekhā jis par donoñ taraf likhā huā thā aur jis par sāt muhren lagī thīñ. ² Aur main ne ek tāqatwar farishtā dekhā jis ne ūñchī āwāz se elān kiya, “Kaun muhren ko toṛ kar tūmār ko kholne ke lāyq hai?” ³ Lekin na āsmān par, na zamīn par aur na zamīn ke nīche koī thā jo tūmār ko khol kar us meñ nazar ḡāl saktā. ⁴ Main ḡhūb ro paṛā, kyonki koī is lāyq na pāyā gayā ki wuh tūmār ko khol kar us meñ nazar ḡāl saktā. ⁵ Lekin buzurgoñ meñ se ek ne mujh se kahā, “Mat ro. Dekh, Yahūdāh qabīle ke Sherbabar aur Dāūd kī Jaṛ ne fatah pāī hai, aur wuhī tūmār kī sāt muhren ko khol saktā hai.”

⁶ Phir main ne ek Lelā dekhā jo taḡht ke darmiyān khaṛā thā. Wuh chār jāndāroñ aur buzurgoñ se ḡhirā huā thā aur yoñ lagtā thā ki use zabah kiya gayā ho. Us ke sāt sīng aur sāt āñkheñ thīñ. In se murād Allāh kī wuh sāt rūh haiñ jinheñ duniyā kī har jagah bhejā gayā hai. ⁷ Lele ne ā kar taḡht par baiṭhne wāle ke dahne hāth se tūmār ko le liyā. ⁸ Aur lete waqt chār jāndār aur 24 buzurg Lele ke sāmne muñh ke bal gir gae. Har ek ke pās ek sarod aur baḡhūr se bhare sone ke pyāle the. In se murād muḡaddasīn kī duāeñ haiñ. ⁹ Sāth sāth wuh ek nayā gīt gāne lage,

“Tū tūmār ko le kar
us kī muhren ko kholne ke lāyq hai.
Kyonki tujhe zabah kiya gayā, aur apne ḡhūn se
tū ne logoñ ko har qabīle, har ahl-e-zabān, har millat aur har qaum se
Allāh ke lie ḡharīd liyā hai.

¹⁰ Tū ne unheñ shāhī ikhtiyār de kar
hamāre Ḳhudā ke imām banā diya hai.
Aur wuh duniyā meñ hukūmat kareñge.”

¹¹ Main ne dubārā dekhā to beshumār farishtoñ kī āwāz sunī. Wuh taḡht, chār jāndāroñ aur buzurgoñ ke irdgird khaṛe ¹² ūñchī āwāz se kah rahe the,

“Lāyq hai wuh Lelā jo zabah kiya gayā hai.
Wuh qudrat, daulat, hikmat aur tāqat,
izzat, jalāl aur satāish pāne ke lāyq hai.”

¹³ Phir main ne āsmān par, zamīn par, zamīn ke nīche aur samundar kī har maḡhlūq kī āwāzeñ sunīñ. Hāñ, kāynāt kī sab maḡhlūqāt yih gā rahe the,

“Taḡht par baiṭhne wāle aur Lele kī satāish aur izzat,
jalāl aur qudrat azal se abad tak rahe.”

¹⁴ Chār jāndāroñ ne jawāb meñ “Āmīn” kahā, aur buzurgoñ ne gir kar sijdā kiya.

6

Muhren Toṛī Jātī Haiñ

¹ Phir main ne dekhā, Lele ne sāt muhren meñ se pahlī muhr ko kholā. Is par main ne chār jāndāroñ meñ se ek ko jis kī āwāz karakte bādaloñ kī mānind thī yih kahte hue sunā, “Ā!” ² Mere deḡhte deḡhte ek safed ḡhoṛā nazar āyā. Us ke sawār ke hāth

meñ kamān thī, aur use ek tāj diyā gayā. Yoñ wuh fāteh kī haisiyat se aur fatah pāne ke lie wahān se niklā.

³ Lele ne dūsri muhr kholī to main ne dūsre jāndār ko kahte hue sunā ki “Ā!” ⁴ Is par ek aur ghoṛā niklā jo āg jaisā surkh thā. Us ke sawār ko duniyā se sulah-salāmātī chhīnane kā iḡhtiyār diyā gayā tāki log ek dūsre ko qatl karen. Use ek baṛī talwār pakarāī gai.

⁵ Lele ne tīsri muhr kholī to main ne tīsre jāndār ko kahte hue sunā ki “Ā!” Mere dekhte dekhte ek kālā ghoṛā nazar āyā. Us ke sawār ke hāth meñ tarāzū thā. ⁶ Aur main ne chāroñ jāndāroñ meñ se goyā ek āwāz sunī jis ne kahā, “Ek dīn kī mazdūrī ke lie ek kilogrām gandum, aur ek dīn kī mazdūrī ke lie tīn kilogrām jau. Lekin tel aur mai ko nuqsān mat pahuñchānā.”

⁷ Lele ne chauthī muhr kholī to main ne chauthē jāndār ko kahte hue sunā ki “Ā!” ⁸ Mere dekhte dekhte ek ghoṛā nazar āyā jis kā rang halkā pilā-sā thā. Us ke sawār kā nām Maut thā, aur Pātāl us ke pīchhe pīchhe chal rahī thī. Unheñ zamīn kā chauthā hissā qatl karne kā iḡhtiyār diyā gayā, khāh talwār, kāl, mohlak wabā yā wahshī jānwaroñ ke zariye se ho.

⁹ Lele ne pāñchwīn muhr kholī to main ne qurbāngāh ke nīche un kī rūh dekhīn jo Allāh ke kalām aur apnī gawāhī qāym rakhne kī wajah se shahīd ho gae the. ¹⁰ Unhoñ ne ūñchī āwāz se chillā kar kahā, “Ai Qādir-e-mutlaq, quddūs aur sachche Rab, kitnī der aur lagegī? Tū kab tak zamīn ke bāshindoñ kī adālat karke hamāre shahīd hone kā intaqām na legā?” ¹¹ Tab un meñ se har ek ko ek safed libās diyā gayā, aur unheñ samjhāyā gayā ki “Mazīd thoṛī der āram karo, kyonki pahle tumhāre hamkhidmat bhāiyoñ meñ se utnoñ ko shahīd ho jānā hai jitnoñ ke lie yih muqarrar hai.”

¹² Lele ne chhaṭī muhr kholī to main ne ek shadīd zalzalā dekhā. Sūraj bakrī ke bāloñ se bane tāt kī mānind kālā ho gayā, pūrā chānd khūn jaisā nazar āne lagā ¹³ aur āsmān ke sitāre zamīn par yoñ gir gae jis tarah anjīr ke daraḡht par lage ākhīrī anjīr tez hawā ke jhoñkoñ se gir jāte haiñ. ¹⁴ Āsmān tūmār kī tarah jab use lapet kar band kiyā jātā hai pīchhe haṭ gayā. Aur har pahār aur jazīrā apnī apnī jagah se khisak gayā. ¹⁵ Phir zamīn ke bādshāh, shahzāde, jarnail, amīr, asar-o-rasūkh wāle, ḡhulām aur āzād sab ke sab ḡhāroñ meñ aur pahārī chaṭānoñ ke darmiyān chhup gae. ¹⁶ Unhoñ ne chillā kar pahāroñ aur chaṭānoñ se minnat kī, “Ham par gir kar hamēñ taḡht par baiṭhe hue ke chehre aur Lele ke ḡhazab se chhupā lo. ¹⁷ Kyonki un ke ḡhazab kā azīm dīn ā gayā hai, aur kaun qāym rah saktā hai?”

7

Isrāīl ke 1,44,000 Chune Hue Afrād

¹ Is ke bād main ne chār farishtoñ ko zamīn ke chār konoñ par khare dekhā. Wuh zamīn kī chār hawāoñ ko chalne se rok rahe the tāki na zamīn par, na samundar yā kisi daraḡht par koī hawā chale. ² Phir main ne ek aur farishtā mashriq se chaṛhte hue dekhā jis ke pās zindā Khudā kī muhr thī. Us ne ūñchī āwāz se un chār farishtoñ se bāt kī jinheñ zamīn aur samundar ko nuqsān pahuñchāne kā iḡhtiyār diyā gayā thā. Us ne kahā, ³ “Zamīn, samundar yā daraḡhtoñ ko us waqt tak nuqsān mat pahuñchānā jab tak ham apne Khudā ke khādimoñ ke māthoñ par muhr na lagā leñ.” ⁴ Aur main ne sunā ki jin par muhr lagāī gai thī wuh 1,44,000 afrād the aur wuh Isrāīl ke har ek qabīle se the: ⁵ 12,000 Yahūdāh se, 12,000 Rūbin se, 12,000 Jad se, ⁶ 12,000 Āshar se, 12,000 Naftālī se, 12,000 Manassī se, ⁷ 12,000 Shamāūn se, 12,000 Lāwī se, 12,000 Ishkār se, ⁸ 12,000 Zabūlūn se, 12,000 Yūsuf se aur 12,000 Binyamīn se.

Allāh ke Huzūr Ek Baṛā Hujūm

⁹ Is ke bād maiñ ne ek hujūm dekhā jo itnā barā thā ki use ginā nahīñ jā saktā thā. Us meñ har millat, har qabīle, har qaum aur har zabān ke afrād safed libās pahne hue taḡht aur Lele ke sāmne khare the. Un ke hāthoñ meñ khajūr kī ḡaliyāñ thīñ. ¹⁰ Aur wuh ūñchī āwāz se chillā chillā kar kah rahe the, “Najāt taḡht par baiṡhe hue hamāre Ḳhudā aur Lele kī taraf se hai.” ¹¹ Tamām farishte taḡht, buzurgoñ aur chār jāndāroñ ke irdgird khare the. Unhoñ ne taḡht ke sāmne gir kar Allāh ko sijdā kiya ¹² aur kahā, “Āmīn! Hamāre Ḳhudā kī azal se abad tak satāish, jalāl, hikmat, shukrguzārī, izzat, qudrat aur tāqat hāsīl rahe. Āmīn!”

¹³ Buzurgoñ meñ se ek ne mujh se pūchhā, “Safed libās pahne hue yih log kaun haiñ aur kahāñ se āe haiñ?”

¹⁴ Maiñ ne jawāb diyā, “Mere āqā, āp hī jānte haiñ.”

Us ne kahā, “Yih wuhī haiñ jo barī īzārasānī se nikal kar āe haiñ. Unhoñ ne apne libās Lele ke ḡhūn meñ dho kar safed kar lie haiñ. ¹⁵ Is lie wuh Allāh ke taḡht ke sāmne khare haiñ aur dīn rāt us ke ghar meñ us kī ḡhidmat karte haiñ. Aur taḡht par baiṡhā huā un ko panāh degā. ¹⁶ Is ke bād na kabhī bhūk unheñ satāegī na pyās. Na dhūp, na kisī aur qism kī taptī garmī unheñ jhulsāegī. ¹⁷ Kyoñki jo Lelā taḡht ke darmiyān baiṡhā hai wuh un kī ḡallābānī karegā aur unheñ zindagī ke chashmoñ ke pās le jāegā. Aur Allāh un kī āñkhoñ se tamām āñsū poñchh ḡalegā.”

8

Sātwīñ Muhr

¹ Jab Lele ne sātwīñ muhr kholī to āsmān par ḡhāmoshī chhā gaī. Yih ḡhāmoshī taḡrībān ādhe ḡhanṡe tak rahī. ² Phir maiñ ne Allāh ke sāmne khare sāt farishtoñ ko dekhā. Unheñ sāt turam die gae.

³ Ek aur farishtā jis ke pās sone kā baḡhūrdān thā ā kar qurbāngāh ke pās kharā ho gayā. Use bahut-sā baḡhūr diyā gayā tāki wuh use muḡaddasīn kī duāoñ ke sāth taḡht ke sāmne kī sone kī qurbāngāh par pesh kare. ⁴ Baḡhūr kā dhuāñ muḡaddasīn kī duāoñ ke sāth farishte ke hāth se ūṡhte ūṡhte Allāh ke sāmne pahuñchā. ⁵ Phir farishte ne baḡhūrdān ko liyā aur use qurbāngāh kī āḡ se bhar kar zamīn par phaiñk diyā. Tab karaktī aur garajtī āwāzeñ sunāī dīñ, bijlī chamakne lagī aur zalzalā ā gayā.

Turamoñ kā Asar

⁶ Phir jin sāt farishtoñ ke pās sāt turam the wuh unheñ bajāne ke lie taiyār hue.

⁷ Pahle farishte ne apne turam ko bajā diyā. Is par ole aur ḡhūn ke sāth milāī gaī āḡ paidā ho kar zamīn par barsāī gaī. Is se zamīn kā tīsrā hissā, darāḡhtoñ kā tīsrā hissā aur tamām harī ḡhās bhasm ho gaī.

⁸ Phir dūsre farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par jaltī huī ek barī pahārnumā chīz ko samundar meñ phaiñkā gayā. Samundar kā tīsrā hissā ḡhūn meñ badal gayā, ⁹ samundar meñ maujūd zindā maḡhlūqāt kā tīsrā hissā halāk aur bahrī jahāzoñ kā tīsrā hissā tabāh ho gayā.

¹⁰ Phir tīsre farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par mashāl kī tarah bharaktā huā ek barā sitārā āsmān se dariyāoñ ke tīsre hisse aur pānī ke chashmoñ par gir gayā. ¹¹ Is sitāre kā nām Afsantīn thā aur is se pānī kā tīsrā hissā afsantīn jaisā karwā ho gayā. Bahut-se log yih karwā pānī pīne se mar gae.

¹² Phir chauthe farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par sūraj kā tīsrā hissā, chāñd kā tīsrā hissā aur sitāroñ kā tīsrā hissā raushnī se mahrūm ho gayā. Dīn kā tīsrā hissā raushnī se mahrūm huā aur isī tarah rāt kā tīsrā hissā bhī.

¹³ Phir deḡhte deḡhte maiñ ne ek uḡāb ko sunā jis ne mere sar ke ūpar hī bulandiyōñ par urṡe hue ūñchī āwāz se pukārā, “Afsos! Afsos! Zamīn ke bāshindoñ par afsos! Kyoñki tīn farishtoñ ke turamoñ kī āwāzeñ abhī bāqī haiñ.”

9

¹ Phir pānchwen farishte ne apne turam meñ phūnk mārī. Is par main ne ek sitārā dekhā jo āsmān se zamīn par gir gayā thā. Is sitāre ko athāh garhe ke rāste kī chābī dī gai. ² Us ne athāh garhe kā rāstā khol diyā to us se dhuān nikal kar ūpar āyā, yon jaise dhuān kisī baṛe bhaṭṭe se nikaltā hai. Sūraj aur chānd athāh garhe ke is dhuen se tārīk ho gae. ³ Aur dhuen meñ se ṭiḍḍiyān nikal kar zamīn par utar āin. Unheñ zamīn ke bichchhuon jaisā iḁhtiyār diyā gayā. ⁴ Unheñ batāyā gayā, “Na zamīn kī ghās, na kisī paude yā darakht ko nuqsān pahuñchāo balki sirf un logoñ ko jin ke māthoñ par Allāh kī muhr nahīn lagī hai.” ⁵ Ṭiḍḍiyon ko in logoñ ko mār ḍālne kā iḁhtiyār na diyā gayā balki unheñ batāyā gayā ki wuh pānch mahīnoñ tak in ko aziyat deñ. Aur yih aziyat us taklif kī mānind hai jo tab paidā hotī hai jab bichchhū kisī ko ḍanak mārta hai. ⁶ Un pānch mahīnoñ ke daurān log maut kī talāsh meñ raheñge, lekin use pāeñge nahīn. Wuh mar jāne kī shadīd ārzū kareñge, lekin maut un se bhāg kar dūr rahegī.

⁷ Ṭiḍḍiyon kī shakl-o-sūrat jang ke lie taiyār ghoṛon kī mānind thī. Un ke saron par sone ke tājoñ jaisī chīzeñ thīn aur un ke chehre insānoñ ke chehron kī mānind the. ⁸ Un ke bāl khawātīn ke bāloñ kī mānind aur un ke dānt sherbabar ke dānton jaise the. ⁹ Yon lagā jaise un ke sīnoñ par lohe ke-se zirābaktar lage hue the, aur un ke paron kī āwāz beshumār rathon aur ghoṛon ke shor jaisī thī jab wuh muḁhālīf par jhapat rahe hote hon. ¹⁰ Un kī dum par bichchhū kā-sā ḍanak lagā thā aur unheñ inhīn dumoñ se logoñ ko pānch mahīnoñ tak nuqsān pahuñchāne kā iḁhtiyār thā. ¹¹ Un kā bādshāh athāh garhe kā farishtā hai jis kā Ibrānī nām Abaddon aur Yūnānī nām Apulliyon (Halākū) hai.

¹² Yon pahlā afsos guzar gayā, lekin is ke bād do mazīd afsos hone wāle haiñ.

¹³ Chhaṭe farishte ne apne turam meñ phūnk mārī. Is par main ne ek āwāz sunī jo Allāh ke sāmne wāqe sone kī qurbāngāh ke chār konoñ par lage siñgon se āī. ¹⁴ Is āwāz ne chhaṭā turam pakaṛe hue farishte se kahā, “Un chār farishton ko khulā chhoṛ denā jo baṛe dariyā banām Furāt ke pās bandhe hue haiñ.” ¹⁵ In chār farishton ko isī mahīne ke isī dīn ke isī ghanṭe ke lie taiyār kiyā gayā thā. Ab inheñ khulā chhoṛ diyā gayā tāki wuh insānoñ kā tīsrā hissā mār ḍaleñ. ¹⁶ Mujhe batāyā gayā ki ghoṛon par sawār faujī bīs karoṛ the. ¹⁷ Royā meñ ghoṛe aur sawār yon nazar āe: sīnoñ par lage zirābaktar āg jaise surkh, nīle aur gandhak jaise pīle the. Ghoṛon ke sar sherbabar ke saron se mutābiqat rakhte the aur un ke muñh se āg, dhuān aur gandhak nikaltī thī. ¹⁸ Āg, dhuen aur gandhak kī in tīn balāon se insānoñ kā tīsrā hissā halāk huā. ¹⁹ Har ghoṛe kī tāqat us ke muñh aur dum meñ thī, kyonki un kī dumeñ sānp kī mānind thīn jin ke sar nuqsān pahuñchāte the.

²⁰ Jo in balāon se halāk nahīn hue the balki abhī bāqī the unhoñ ne phir bhī apne hāthoñ ke kāmōñ se taubā na kī. Wuh badrūhoñ aur sone, chāndī, pītal, patthar aur lakaṛī ke buton kī pūjā se bāz na āe hālānki aisī chīzeñ na to dekh saktī haiñ, na sunane yā chalne ke qābil hotī haiñ. ²¹ Wuh qatl-o-ghārat, jādūgarī, zinākārī aur choriyon se bhī taubā karke bāz na āe.

10

Farishtā aur Chhoṭā Tūmār

¹ Phir main ne ek aur tāqatwar farishtā dekhā. Wuh bādal oṛhe hue āsmān se utar rahā thā aur us ke sar ke ūpar qaus-e-quzah thī. Us kā chehrā sūraj jaisā thā aur us ke pānw āg ke satūn jaise. ² Us ke hāth meñ ek chhoṭā tūmār thā jo khulā thā. Apne ek pānw ko us ne samundar par rakh diyā aur dūsre ko zamīn par. ³ Phir wuh ūñchī āwāz se pukār uṭhā. Aise lagā jaise sherbabar garaj rahā hai. Is par kaṛak kī

sāt āwāzeñ bolne lagīñ. ⁴ Un ke bolne par main un kī bāteñ likhne ko thā ki ek āwāz ne kahā, “Karak kī sāt āwāzoñ kī bātoñ par muhr lagā aur unheñ mat likhnā.”

⁵ Phir us farishte ne jise main ne samundar aur zamīn par kharā dekhā apne dahne hāth ko āsmān kī taraf uṭhā kar ⁶ Allāh ke nām kī qasam khāī, us ke nām kī jo azal se abad tak zindā hai aur jis ne āsmānoñ, zamīn aur samundar ko un tamām chīzoñ samet khalaq kiya jo un meñ haiñ. Farishte ne kahā, “Ab der nahīñ hogī. ⁷ Jab sātwañ farishtā apne turam meñ phūnk mārne ko hogā tab Allāh kā bhed jo us ne apne nabuwwat karne wāle khādimoñ ko batāyā thā takmīl tak pahuñchegā.”

⁸ Phir jo āwāz āsmān se sunāī dī thī us ne ek bār phir mujh se bāt kī, “Jā, wuh tūmār le lenā jo samundar aur zamīn par kharē farishte ke hāth meñ khulā parā hai.”

⁹ Chunāñche main ne farishte ke pās jā kar us se guzārish kī ki wuh mujhe chhoṭā tūmār de. Us ne mujh se kahā, “Ise le aur khā le. Yih tere muñh meñ shahd kī tarah mīthā lagegā, lekin tere mede meñ karwāhaṭ paidā karegā.”

¹⁰ Main ne chhoṭe tūmār ko farishte ke hāth se le kar use khā liyā. Mere muñh meñ to wuh shahd kī tarah mīthā lag rahā thā, lekin mede meñ jā kar us ne karwāhaṭ paidā kar dī. ¹¹ Phir mujhe batāyā gayā, “Lāzim hai ki tū bahut ummatoñ, qaumoñ, zabānoñ aur bādshāhoñ ke bāre meñ mazīd nabuwwat kare.”

11

Do Gawāh

¹ Mujhe gaz kī tarah kā sarkanḍā diyā gayā aur batāyā gayā, “Jā, Allāh ke ghar aur qurbāngāh kī paimāish kar. Us meñ parastāroñ kī tādād bhī gīn. ² Lekin bairūnī sahan ko chhoṛ de. Use mat nāp, kyonki use ghairīmāndāroñ ko diyā gayā hai jo muqaddas shahr ko 42 mahīnoñ tak kuchalte raheñge. ³ Aur main apne do gawāhoñ ko ikhtiyār dūngā, aur wuh ṭāṭ orh kar 1,260 dinoñ ke daurān nabuwwat kareñge.”

⁴ Yih do gawāh zaitūn ke wuh do darakht aur wuh do shamādān haiñ jo duniyā ke āqā ke sāmne kharē haiñ. ⁵ Agar koī unheñ nuqsān pahuñchānā chāhe to un ke muñh meñ se āg nikal kar un ke dushmanoñ ko bhasm kar detī hai. Jo bhī unheñ nuqsān pahuñchānā chāhe use is tarah marnā parṭā hai. ⁶ In gawāhoñ ko āsmān ko band rakhne kā ikhtiyār hai tāki jitnā waqt wuh nabuwwat karen bārish na ho. Unheñ pānī ko khūn meñ badalne aur zamīn ko har qism kī aziyat pahuñchāne kā ikhtiyār bhī hai. Aur wuh jitnī dafā jī chāhe yih kar sakte haiñ.

⁷ Un kī gawāhī kā muqarrarā waqt pūrā hone par athāh garhe meñ se nikalne wālā haiwān un se jang karnā shurū karegā aur un par ghālib ā kar unheñ mār ḍālegā. ⁸ Un kī lāsheñ us bāre shahr kī sarak par parī raheñgī jis kā alāmatī nām Sadūm aur Misr hai. Wahāñ un kā āqā bhī maslūb huā thā. ⁹ Aur sārhe tīn dinoñ ke daurān har ummat, qabile, zabān aur qaum ke log in lāshoñ ko ghūr kar dekheñge aur inheñ dafn karne nahīñ deñge. ¹⁰ Zamīn ke bāshinde un kī wajah se masrūr hoñge aur khushī manā kar ek dūsre ko tohfe bhejeñge, kyonki in do nabiyon ne zamīn par rahne wāloñ ko kāfī izā pahuñchāī thī. ¹¹ Lekin in sārhe tīn dinoñ ke bād Allāh ne un meñ zindagī kā dam phūnk diyā, aur wuh apne pāñwoñ par kharē hue. Jo unheñ dekh rahe the wuh saḡht dahshatzadā hue. ¹² Phir unhoñ ne āsmān se ek ūñchī āwāz sunī jis ne un se kahā, “Yahāñ ūpar āo!” Aur un ke dushmanoñ ke deḡhte deḡhte donoñ ek bādāl meñ āsmān par chale gae. ¹³ Usī waqt ek shadīd zalzalā āyā aur shahr kā daswāñ hissā gir kar tabāh ho gayā. 7,000 afrād us kī zad meñ ā kar mar gae. Bache hue logoñ meñ dahshat phail gai aur wuh āsmān ke Khudā ko jalāl dene lage.

¹⁴ Dūsrā afsos guzar gayā, lekin ab tīsrā afsos jald hone wālā hai.

Sātwañ Turam

¹⁵ Sātweñ farishte ne apne turam meñ phūñk mārī. Is par āsmān par se ūñchī āwāzeñ sunāi deñ jo kah rahī thīñ, “Zamīn kī bādshāhī hamāre āqā aur us ke Masīh kī ho gaī hai. Wuhī azal se abad tak hukūmat karegā.” ¹⁶ Aur Allāh ke taḡht ke sāmne baiṡhe 24 buzurgoñ ne gir kar Allāh ko sijdā kiyā ¹⁷ aur kahā, “Ai Rab Qādir-e-mutlaq Kḡudā, ham terā shukr karte haiñ, tū jo hai aur jo thā. Kyoñki tū apñī azīm qudrat ko kām meñ lā kar hukūmat karne lagā hai. ¹⁸ Qaumeñ ḡhusse meñ āññ to terā ḡhazab nāzil huā. Ab murdoñ kī adālat karne aur apne kḡhādimoñ ko ajr dene kā waqt ā gayā hai. Hāñ, tere nabiyōñ, muqaddasīn aur terā kḡhauf mānane wāloñ ko ajr milegā, kḡhāh wuh chhoṡe hoñ yā baṡe. Ab wuh waqt bhī ā gayā hai kī zamīn ko tabāh karne wāloñ ko tabāh kiyā jāe.”

¹⁹ Āsmān par Allāh ke ghar ko kholā gayā aur us meñ us ke ahd kā sandūq nazar āyā. Bijlī chamakne lagī, shor mach gayā, bādal garajne aur baṡe baṡe ole paṡne lage.

12

Kḡhātūn aur Azhdahā

¹ Phir āsmān par ek azīm nishān zāhir huā, ek kḡhātūn jis kā libās sūraj thā. Us ke pāñwoñ tale chāñd aur sar par bārah sitāroñ kā tāj thā. ² Us kā pāñw bhārī thā, aur janm dene ke shadīd dard meñ mubtalā hone kī wajah se wuh chillā rahī thī.

³ Phir āsmān par ek aur nishān nazar āyā, ek baṡā aur āḡ jaisā surkḡh azhdahā. Us ke sāt sar aur das sīñg the, aur har sar par ek tāj thā. ⁴ Us kī dum ne sitāroñ ke tīsre hisse ko āsmān par se utār kar zamīn par phaiñk diyā. Phir azhdahā janm dene wālī kḡhātūn ke sāmne kharā huā tāki us bachche ko janm lete hī harap kar le. ⁵ Kḡhātūn ke beṡā paidā huā, wuh bachchā jo lohe ke shāhī asā se qaumoñ par hukūmat karegā. Aur kḡhātūn ke is bachche ko chḡhīn kar Allāh aur us ke taḡht ke sāmne lāyā gayā. ⁶ Kḡhātūn kḡhud registān meñ hijrat karke ek aisī jagah pahuñch gaī jo Allāh ne us ke lie taiyār kar rakhī thī, tāki wahāñ 1,260 din tak us kī parwarish kī jāe.

⁷ Phir āsmān par jang chḡhīr gaī. Mikāel aur us ke farishte azhdahe se laṡe. Azhdahā aur us ke farishte un se laṡte rahe, ⁸ lekin wuh ḡhālib na ā sake balki āsmān par apne maqām se mahrūm ho gae. ⁹ Baṡe azhdahe ko nikāl diyā gayā, us qadīm azhdahe ko jo Iblīs yā Shaitān kahlātā hai aur jo pūrī duniyā ko gumrāh kar detā hai. Use us ke farishtoñ samet zamīn par phaiñkā gayā.

¹⁰ Phir āsmān par ek ūñchī āwāz sunāi dī, “Ab hamāre Kḡudā kī najāt, qudrat aur bādshāhī ā gaī hai, ab us ke Masīh kā iḡhtiyār ā gayā hai. Kyoñki hamāre bhāiyōñ aur bahnoñ par ilzām lagāne wālā jo dīn rāt Allāh ke huzūr un par ilzām lagātā rahtā thā use zamīn par phaiñkā gayā hai. ¹¹ Īmāñdār Lele ke kḡhūn aur apñī gawāhī sunāne ke zariye hī us par ḡhālib āe haiñ. Unhoñ ne apñī jāñ azīz na rakhī balki use dene tak taiyār the. ¹² Chunāñche kḡhushī manāo, ai āsmāno! Kḡhushī manāo, un meñ basne wālo! Lekin zamīn aur samundar par afsos! Kyoñki Iblīs tum par utar āyā hai. Wuh baṡe ḡhusse meñ hai, kyoñki wuh jāñtā hai kī ab us ke pās waqt kam hai.”

¹³ Jab azhdahe ne dekhā kī use zamīn par girā diyā gayā hai to wuh us kḡhātūn ke pīchhe paṡ gayā jis ne bachche ko janm diyā thā. ¹⁴ Lekin kḡhātūn ko baṡe uḡāb ke-se do par die gae tāki wuh uṡ kar registān meñ us jagah pahuñche jo us ke lie taiyār kī gaī thī aur jahāñ wuh sārhe tīn sāl tak azhdahe kī pahuñch se mahfūz rah kar parwarish pāegī. ¹⁵ Is par azhdahe ne apne muñh se pāñī nikāl kar dariyā kī sūrat meñ kḡhātūn ke pīchhe pīchhe bahā diyā tāki use bahā le jāe. ¹⁶ Lekin zamīn ne kḡhātūn kī madad karke apnā muñh khol diyā aur us dariyā ko nigal liyā jo azhdahe ne apne muñh se nikāl diyā thā. ¹⁷ Phir azhdahe ko kḡhātūn par ḡhussā āyā, aur wuh us kī bāqī aulād se jang karne ke lie chalā gayā. (Kḡhātūn kī aulād wuh haiñ jo Allāh

ke ahkām pūre karke Īsā kī gawāhī ko qāym rakhte haiñ.) ¹⁸ Aur azhdahā samundar ke sāhil par kharā ho gayā.

13

Do Haiwān

¹ Phir main ne dekhā ki samundar mein se ek haiwān nikal rahā hai. Us ke das sīng aur sāt sar the. Har sīng par ek tāj aur har sar par kufr kā ek nām thā. ² Yih haiwān chīte kī mānind thā. Lekin us ke rīchh ke-se pānw aur sherbabar kā-sā muñh thā. Azhdahe ne is haiwān ko apnī quwwat, apnā takht aur barā ikhtiyār de diyā. ³ Lagtā thā ki haiwān ke saron mein se ek par lā'ilāj zaḥm lagā hai. Lekin is zaḥm ko shifā dī gai. Pūrī duniyā yih dekh kar hairatzadā huī aur haiwān ke pīchhe lag gai. ⁴ Logoñ ne azhdahe ko sijdā kiyā, kyonki usī ne haiwān ko ikhtiyār diyā thā. Aur unhoñ ne yih kah kar haiwān ko bhī sijdā kiyā, “Kaun is haiwān kī mānind hai? Kaun is se lar saktā hai?”

⁵ Is haiwān ko barī barī bāteñ aur kufr bakne kā ikhtiyār diyā gayā. Aur use yih karne kā ikhtiyār 42 mahīne ke lie mil gayā. ⁶ Yoñ wuh apnā muñh khol kar Allāh, us ke nām, us kī sukūnatgāh aur āsmān ke bāshindoñ par kufr bakne lagā. ⁷ Use muqaddasīn se jang karke un par fatah pāne kā ikhtiyār bhī diyā gayā. Aur use har qabile, har ummat, har zabān aur har qaum par ikhtiyār diyā gayā. ⁸ Zamīn ke tamām bāshinde is haiwān ko sijdā karenge yāñi wuh sab jin ke nām duniyā kī ibtidā se Lele kī kitāb-e-hayāt mein darj nahīn haiñ, us Lele kī kitāb mein jo zabah kiyā gayā hai.

⁹ Jo sun saktā hai wuh sun le! ¹⁰ Agar kisī ko qaidī bananā hai to wuh qaidī hī banegā. Agar kisī ko talwār kī zad mein ā kar marnā hai to wuh aise hī maregā. Ab muqaddasīn ko sābitqadmī aur wafādār imān kī ḳhās zarūrat hai.

¹¹ Phir main ne ek aur haiwān ko dekhā. Wuh zamīn mein se nikal rahā thā. Us ke lele ke-se do sīng the, lekin us ke bolne kā andāz azhdahe kā-sā thā. ¹² Us ne pahle haiwān kā pūrā ikhtiyār us kī ḳhātir istemāl karke zamīn aur us ke bāshindoñ ko pahle haiwān ko sijdā karne par uksāyā, yāñi us haiwān ko jis kā lā'ilāj zaḥm bhar gayā thā. ¹³ Aur us ne barē mojiẓanā nishān dikhāe, yahāñ tak ki us ne logoñ ke deḳhte deḳhte āsmān se zamīn par āg nāzil hone dī. ¹⁴ Yoñ use pahle haiwān kī ḳhātir mojiẓanā nishān dikhāne kā ikhtiyār diyā gayā, aur in ke zariye us ne zamīn ke bāshindoñ ko sahīh rāh se bahkāyā. Us ne unheñ kahā ki wuh us haiwān kī tāẓīm mein ek mujassamā banā deñ jo talwār se zaḥmī hone ke bāwujūd dubārā zindā huā thā. ¹⁵ Phir use pahle haiwān ke mujassame mein jāñ ḍālne kā ikhtiyār diyā gayā tāki mujassamā bol sake aur unheñ qatl karwā sake jo use sijdā karne se inkār karte the. ¹⁶ Us ne yih bhī karwāyā ki har ek ke dahne hāth yā mātthe par ek ḳhās nishān lagāyā jāe, ḳhāh wuh chhoṭā ho yā barā, amīr ho yā ḡharīb, āzād ho yā ḡhulām. ¹⁷ Sirf wuh shakhs kuchh ḳharīd yā bech saktā thā jis par yih nishān lagā thā. Yih nishān haiwān kā nām yā us ke nām kā nambar thā.

¹⁸ Yahāñ hikmat kī zarūrat hai. Jo samajhdār hai wuh haiwān ke nambar kā hisāb kare, kyonki yih ek mard kā nambar hai. Us kā nambar 666 hai.

14

Lelā aur Us kī Qaum

¹ Phir main ne dekhā ki Lelā mere sāmne hī Siyyūn ke pahār par kharā hai. Us ke sāth 1,44,000 afrād khare the jin ke māthoñ par us kā aur us ke Bāp kā nām likhā thā. ² Aur main ne āsmān se ek aisī āwāz sunī jo kisī barē ābshār aur garajte bādaloñ kī ūñchī karak kī mānind thī. Yih us āwāz kī mānind thī jo sarod bajāne wāle apne sāzoñ se nikālte haiñ. ³ Yih 1,44,000 afrād takht, chār jāndāroñ aur buzurgoñ ke

sāmne khare ek nayā gīt gā rahe the, ek aisā gīt jo sirf wuhī sīkh sake jinheñ Lele ne zamīn se kharīd liyā thā. ⁴ Yih wuh mard haiñ jinhoñ ne apne āp ko kḥawātīn ke sāth ālūdā nahīn kiyā, kyonki wuh kuñwāre haiñ. Jahāñ bhī Lelā jātā hai wahāñ wuh bhī jāte haiñ. Unheñ bāqī insānoñ meñ se fasal ke pahle phal kī haisiyat se Allāh aur Lele ke lie kharīdā gayā hai. ⁵ Un ke muñh se kabhī jhūṭ nahīn niklā balki wuh be'ilzām haiñ.

Tīn Farishte

⁶ Phir maiñ ne ek aur farishtā dekhā. Wuh mere sar ke ūpar hī hawā meñ uṛ rahā thā. Us ke pās Allāh kī abādī kḥushkhabrī thī tāki wuh use zamīn ke bāshindoñ yānī har qaum, qabile, ahl-e-zabān aur ummat ko sunāe. ⁷ Us ne ūñchī āwāz se kahā, “Kḥudā kā kḥauf mān kar use jalāl do, kyonki us kī adālat kā waqt ā gayā hai. Use sijdā karo jis ne āsmānoñ, zamīn, samundar aur pānī ke chashmoñ ko kḥalaq kiyā hai.”

⁸ Ek dūsre farishte ne pahle ke pīchhe pīchhe chalte hue kahā, “Wuh gir gayā hai! Hāñ, azīm Bābal gir gayā hai, jis ne tamām qaumoñ ko apnī harāmkarī aur mastī kī mai pilāi hai.”

⁹ In do farishtoñ ke pīchhe ek tīsrā farishtā chal rahā thā. Us ne ūñchī āwāz se kahā, “Jo bhī haiwān aur us ke mujassame ko sijdā kare aur jise bhī us kā nishān apne māthe yā hāth par mil jāe ¹⁰ wuh Allāh ke ghazab kī mai se piegā, aisī mai jo milāwaṭ ke baḡhair hī Allāh ke ghazab ke pyāle meñ ḍālī gaī hai. Muqaddas farishtoñ aur Lele ke huzūr use āg aur gandhak kā azāb sahnā paregā. ¹¹ Aur in logoñ ko satāne wālī yih āg jaltī rahegī, is kā dhuāñ abad tak chaḥtā rahegā. Jo haiwān aur us ke mujassame ko sijdā karte haiñ yā jinhoñ ne us ke nām kā nishān liyā hai wuh na dīn, na rāt ko ārām pāenge.”

¹² Yahāñ muqaddasīn ko sābitqadam rahne kī zarūrat hai, unheñ jo Allāh ke ahkām pūre karte aur Isā ke wafādār rahte haiñ.

¹³ Phir maiñ ne āsmān se ek āwāz yih kahtī huī sunī, “Likh, mubārak haiñ wuh murde jo ab se Kḥudāwand meñ wafāt pāte haiñ.”

“Jī hāñ,” Rūh farmātā hai, “Wuh apnī mehnat-mashaqqat se ārām pāenge, kyonki un ke nek kām un ke pīchhe ho kar un ke sāth chaleñge.”

Zamīn par Fasal kī Kaṭāī

¹⁴ Phir maiñ ne ek safed bādāl dekhā, aur us par koī baiṭhā thā jo Ibn-e-Ādam kī mānind thā. Us ke sar par sone kā tāj aur hāth meñ tez darāntī thī. ¹⁵ Ek aur farishtā Allāh ke ghar se nikal kar ūñchī āwāz se pukār kar us se muḥātīb huā jo bādāl par baiṭhā thā, “Apnī darāntī le kar fasal kī kaṭāī kar! Kyonki fasal kāṭne kā waqt ā gayā hai aur zamīn par kī fasal pak gaī hai.” ¹⁶ Chunāñche bādāl par baiṭhne wāle ne apnī darāntī zamīn par chalāi aur zamīn kī fasal kī kaṭāī huī.

¹⁷ Is ke bād ek aur farishtā Allāh ke us ghar se nikal āyā jo āsmān par hai, aur us ke pās bhī tez darāntī thī.

¹⁸ Phir ek tīsrā farishtā āyā. Use āg par iḡhtiyār thā. Wuh qurbāngāh se āyā aur ūñchī āwāz se pukār kar tez darāntī pakare hue farishte se muḥātīb huā, “Apnī tez darāntī le kar zamīn kī angūr kī bel se angūr ke guchchhe jamā kar, kyonki us ke angūr pak gae haiñ.” ¹⁹ Farishte ne zamīn par apnī darāntī chalāi, us ke angūr jamā kie aur unheñ Allāh ke ghazab ke us baṛe hauz meñ phaiñk diyā jis meñ angūr kā ras nikālā jātā hai. ²⁰ Yih hauz shahr se bāhar wāqe thā. Us meñ pare angūroñ ko itnā raundā gayā ki hauz meñ se kḥūn bah niklā. Kḥūn kā yih sailāb 300 kilomīṭar dūr tak pahuñch gayā aur wuh itnā zyādā thā ki ghoṛoñ kī lagāmoñ tak pahuñch gayā.

15

Ākhirī Balāon ke Farishte

¹ Phir main ne āsmān par ek aur ilāhī nishān dekhā, jo azīm aur hairatangez thā. Sāt farishte sāt ākhirī balāen apne pās rakh kar khare the. In se Allāh kā ghazab takmīl tak pahuñch gayā.

² Main ne shīshe kā-sā ek samundar bhī dekhā jis mein āg milāi gāi thī. Is samundar ke pās wuh khare the jo haiwān, us ke mujassame aur us ke nām ke nambar par ghālib ā gae the. Wuh Allāh ke die hue sarod pakare ³ Allāh ke khādīm Mūsā aur Lele kā gīt gā rahe the,

“Ai Rab Qādir-e-mutlaq Khudā,
tere kām kitne azīm aur hairatangez hain.

Ai zamānon ke Bādshāh,
terī rāhen kitnī rāst aur sachchī hain.

⁴ Ai Rab, kaun terā khauf nahīn mānegā?

Kaun tere nām ko jalāl nahīn degā?

Kyonki tū hī quddūs hai.

Tamām qaumen ā kar tere huzūr sijdā karenge,

kyonki tere rāst kām zāhir ho gae hain.”

⁵ Is ke bād main ne dekhā ki Allāh ke ghar yānī āsmān par ke shariāt ke khaime ko * khol diyā gayā. ⁶ Allāh ke ghar se wuh sāt farishte nikal āe jin ke pās sāt balāen thīn. Un ke katān ke kapre sāf-suthrī aur chamak rahe the. Yih kapre sīnon par sone ke kamarband se bandhe hue the. ⁷ Phir chār jāndaron mein se ek ne in sāt farishton ko sone ke sāt pyāle die. Yih pyāle us Khudā ke ghazab se bhare hue the jo azal se abad tak zindā hai. ⁸ Us waqt Allāh kā ghar us ke jalāl aur qudrat se paidā hone wāle dhuen se bhar gayā. Aur jab tak sāt farishton kī sāt balāen takmīl tak na pahuñchīn us waqt tak koī bhī Allāh ke ghar mein dākhil na ho sakā.

16

Allāh ke Ghazab ke Pyāle

¹ Phir main ne ek ūñchī āwāz sunī jis ne Allāh ke ghar mein se sāt farishton se kahā, “Jāo, Allāh ke ghazab se bhare sāt pyālon ko zamīn par unḍel do.”

² Pahle farishte ne jā kar apnā pyālā zamīn par unḍel diyā. Is par un logoñ ke jismoñ par bhadde aur taklīfdeh phore nikal āe jin par haiwān kā nishān thā aur jo us ke mujassame ko sijdā karte the.

³ Dūsre farishte ne apnā pyālā samundar par unḍel diyā. Is par samundar kā pānī lāsh ke-se khūn mein badal gayā, aur us mein har zindā maḥlūq mar gāi.

⁴ Tīsre farishte ne apnā pyālā dariyāon aur pānī ke chashmon par unḍel diyā to un kā pānī khūn ban gayā. ⁵ Phir main ne pāniyon par muqarrar farishte ko yih kahte sunā, “Tū yih faisla karne mein rāst hai, tū jo hai aur jo thā, tū jo Quddūs hai. ⁶ Chūnki unhoñ ne tere muqaddasīn aur nabiyon kī khūnrezī kī hai, is lie tū ne unheñ wuh kuchh de diyā jis ke lāyq wuh hain. Tū ne unheñ khūn pilā diyā.” ⁷ Phir main ne qurbāngāh ko yih jawāb dete sunā, “Hāñ, ai Rab Qādir-e-mutlaq Khudā, haqīqatan tere faisle sachche aur rāst hain.”

⁸ Chautha farishte ne apnā pyālā sūraj par unḍel diyā. Is par sūraj ko logoñ ko āg se jhulsāne kā iḥtiyār diyā gayā. ⁹ Log shadīd tapish se jhulas gae. Aur unhoñ ne Allāh ke nām par kufr bakā jise in balāon par iḥtiyār thā. Unhoñ ne taubā karne aur use jalāl dene se inkār kiya.

* 15:5 Yānī mulāqāt ke khaime ko.

¹⁰ Pānchweñ farishte ne apnā pyālā haiwān ke takht par unḍel diyā. Is par us kī bādshāhī meñ andherā chhā gayā. Log aziyat ke māre apnī zabāneñ kātṭe rahe. ¹¹ Unhoñ ne apnī taklifon aur phoron kī wajah se āsmān par kufr bakā aur apne kāmōñ se inkār na kiya.

¹² Chhaṭe farishte ne apnā pyālā baṛe dariyā Furāt par unḍel diyā. Is par us kā pānī sūkh gayā tāki mashriq ke bādshāhoñ ke lie rāstā taiyār ho jāe. ¹³ Phir main ne tīn badrūheñ dekhīñ jo meñḍakoñ kī mānind thīñ. Wuh azhdahe ke muñh, haiwān ke muñh aur jhūṭe nabī ke muñh meñ se nikal āīñ. ¹⁴ Yih meñḍak shayātīn kī rūh haiñ jo mojize dikhātī haiñ aur nikal kar pūrī duniyā ke bādshāhoñ ke pās jātī haiñ tāki unheñ Allāh Qādir-e-mutlaq ke azīm dīn par jang ke lie ikaṭṭhā karen.

¹⁵ “Dekho, main chor kī tarah āūngā. Mubārak hai wuh jo jāgtā rahtā aur apne kapṛe pahne hue rahtā hai tāki use nangī hālat meñ chalnā na paṛe aur log us kī sharmgāh na dekhēñ.”

¹⁶ Phir unhoñ ne bādshāhoñ ko us jagah par ikaṭṭhā kiya jis kā nām Ibrānī zabān meñ harmajiddon hai.

¹⁷ Sātweñ farishte ne apnā pyālā hawā meñ unḍel diyā. Is par Allāh ke ghar meñ takht kī taraf se ek ūnchī āwāz sunāī dī jis ne kahā, “Ab kām takmīl tak pahuñch gayā hai!” ¹⁸ Bijliyāñ chamakne lagīñ, shor mach gayā, bādal garajne lage aur ek shadīd zalzalā āyā. Is qism kā zalzalā zamīn par insān kī takhlīq se le kar āj tak nahīñ āyā, itnā sakht zalzalā ki ¹⁹ azīm shahr tīn hissoñ meñ baṭ gayā aur qaumoñ ke shahr tabāh ho gae. Allāh ne azīm Bābal ko yād karke use apne sakht ghazab kī mai se bharā pyālā pilā diyā. ²⁰ Tamām jazīre ghāyb ho gae aur pahār kahīñ nazar na āe. ²¹ Logoñ par āsmān se man man bhar ke baṛe baṛe ole gir gae. Aur logoñ ne oloñ kī balā kī wajah se Allāh par kufr bakā, kyonki yih balā nihāyat sakht thī.

17

Mashhūr Kasbī

¹ Phir sāt pyāle apne pās rakhne wāle in sāt farishton meñ se ek mere pās āyā. Us ne kahā, “Ā, main tujhe us baṛī kasbī kī sazā dikhā dūñ jo gahre pānī ke pās baiṭhī hai. ² Zamīn ke bādshāhoñ ne us ke sāth zinā kiya. Hāñ, us kī zinākārī kī mai se zamīn ke bāshinde mast ho gae.”

³ Phir farishtā mujhe Rūh meñ ek registān meñ le gayā. Wahāñ main ne ek aurat ko dekhā. Wuh ek qirmizī rang ke haiwān par sawār thī jis ke pūre jism par kufr ke nām likhe the aur jis ke sāt sar aur das sīng the. ⁴ Yih aurat arghawānī aur qirmizī rang ke kapṛe pahne aur sone, beshqīmat jawāhar aur motiyon se saji huī thī. Us ke hāth meñ sone kā ek pyālā thā jo ghinaunī chīzoñ aur us kī zinākārī kī gandagī se bharā huā thā. ⁵ Us ke mātṛe par yih nām likhā thā, jo ek bhed hai, “Azīm Bābal, kasbiyon aur zamīn kī ghinaunī chīzoñ kī māñ.” ⁶ Aur main ne dekhā ki yih aurat un muqaddasīn ke khūn se mast ho gāī thī jinhoñ ne Īsā kī gawāhī dī thī.

Use dekh kar main nihāyat hairān huā. ⁷ Farishte ne mujh se pūchhā, “Tū kyon hairān hai? Main tujh par aurat aur us haiwān kā bhed khol dūngā jis par aurat sawār hai aur jis ke sāt sar aur das sīng haiñ. ⁸ Jis haiwān ko tū ne dekhā wuh pahle thā, is waqt nahīñ hai aur dubārā athāh garhe meñ se nikal kar halākat kī taraf baṛhegā. Zamīn ke jin bāshindoñ ke nām duniyā kī takhlīq se hī kitāb-e-hayāt meñ darj nahīñ haiñ wuh haiwān ko dekh kar hairatzadā ho jāenge. Kyonki wuh pahle thā, is waqt nahīñ hai lekin dubārā āegā.

⁹ Yahāñ samajhdār zahan kī zarūrat hai. Sāt saron se murād sāt pahār haiñ jin par yih aurat baiṭhī hai. Yih sāt bādshāhoñ kī numāindaḡī bhī karte haiñ. ¹⁰ In meñ se pānch gir gae haiñ, chhaṭā maujūd hai aur sātwañ abhī āne wālā hai. Lekin jab wuh āegā to use thoṛī der ke lie rahnā hai. ¹¹ Jo haiwān pahle thā aur is waqt nahīñ hai

wuh āṭhwān bādshāh hai, go wuh sāt bādshāhoṅ meṅ se bhī ek hai. Wuh halākat kī taraf baṛh rahā hai.

¹² Jo das siṅg tū ne dekhe wuh das bādshāh haiṅ jinheṅ abhī koī bādshāhī nahīn milī. Lekin unheṅ ghaṇṭe-bhar ke lie haiwān ke sāth bādshāh kā iḳhtiyār milegā.

¹³ Yih ek hī soch rakh kar apnī tāqat aur iḳhtiyār haiwān ko de deṅge aur Lele se jang kareṅge, ¹⁴ lekin Lelā apne bulāe gae, chune hue aur wafādār pairokāroṅ ke sāth un par ḡhālib āegā, kyonki wuh rabboṅ kā Rab aur bādshāhoṅ kā Bādshāh hai.”

¹⁵ Phir farishte ne mujh se kahā, “Jis pānī ke pās tū ne kasbī ko baiṭhī dekhā wuh ummateṅ, hujūm, qaumeṅ aur zabāneṅ hai. ¹⁶ Jo haiwān aur das siṅg tū ne dekhe wuh kasbī se nafrat kareṅge. Wuh use wīrān karke nangā chhoṛ deṅge aur us kā gosht khā kar use bhasm kareṅge. ¹⁷ Kyonki Allāh ne un ke diloṅ meṅ yih ḡāl diyā hai ki wuh us kā maqsad pūrā karen aur us waqt tak hukūmat karne kā apnā iḳhtiyār haiwān ke sapurd kar deṅ jab tak Allāh ke farmān takmīl tak na pahuṅch jāeṅ.

¹⁸ Jis aurat ko tū ne dekhā wuh wuhī baṛā shahr hai jo zamīn ke bādshāhoṅ par hukūmat kartā hai.”

18

Bābal Shahr kī Shikast

¹ Is ke bād maiṅ ne ek aur farishtā dekhā jo āsmān par se utar rahā thā. Use bahut iḳhtiyār hāsīl thā aur zamīn us ke jalāl se raushan ho gāī. ² Us ne ūnchī āwāz se pukār kar kahā, “Wuh gir gāī hai! Hāṅ, azīm kasbī Bābal gir gāī hai! Ab wuh shayātīn kā ghar aur har badrūh kā baserā ban gāī hai, har nāpāk aur ghinaune parinde kā baserā. ³ Kyonki tamām qaumoṅ ne us kī harāmkarī aur mastī kī mai pī lī hai. Zamīn ke bādshāhoṅ ne us ke sāth zinā kiyā aur zamīn ke saudāgar us kī belagām aiyāshī se amīr ho gae haiṅ.” ⁴ Phir maiṅ ne ek aur āwāz sunī. Us ne āsmān kī taraf se kahā,

“Ai merī qaum, us meṅ se nikal ā,
tāki tum us ke gunāhoṅ meṅ sharīk na ho jāo
aur us kī balāeṅ tum par na āeṅ. ⁵ Kyonki us ke gunāh āsmān tak pahuṅch gae haiṅ,
aur Allāh un kī badiyoṅ ko yād kartā hai.

⁶ Us ke sāth wuhī sulūk karo
jo us ne tumhāre sāth kiyā hai.

Jo kuchh us ne kiyā hai
us kā dugnā badlā use denā.

Jo sharāb us ne dūsroṅ ko pilāne ke lie taiyār kī hai
us kā dugnā badlā use de denā.

⁷ Use utnī hī aziyat aur ḡham pahuṅchā do
jitnā us ne apne āp ko shāndār banāyā aur aiyāshī kī.

Kyonki apne dil meṅ wuh kahtī hai,

‘Maiṅ yahān apne taḳht par rānī hūn.

Na maiṅ bewā hūn, na maiṅ kabhī mātam karūṅgī.’

⁸ Is wajah se ek dīn yih balāeṅ yānī maut, mātam aur kāl
us par ān paṛeṅgī.

Wuh bhasm ho jāegī,

kyonki us kī adālat karne wālā Rab Ḳhudā qawī hai.”

⁹ Aur zamīn ke jin bādshāhoṅ ne us ke sāth zinā aur aiyāshī kī wuh us ke jalne kā dhuān dekh kar ro paṛeṅge aur āh-o-zārī kareṅge. ¹⁰ Wuh us kī aziyat ko dekh kar ḡhauf khāeṅge aur dūr dūr ḡhaṛe ho kar kaheṅge, “Afsos! Tujh par afsos, ai azīm aur tāqatwar shahr Bābal! Ek hī ghaṇṭe ke andar andar Allāh kī adālat tujh par ā gāī hai.”

¹¹ Zamīn ke saudāgar bhī use dekh kar ro paṛeṅge aur āh-o-zārī kareṅge, kyonki koī nahīn rahā hogā jo un kā māl kharīde: ¹² un kā sonā, chāndī, beshqīmat jawāhar, motī, bārīk katān, arghawānī aur qirmizī rang kā kaprā, resham, har qism kī khushbūdār lakaṛī, hāthidānt kī har chīz aur qīmī lakaṛī, pītal, lohe aur sang-e-marmar kī har chīz, ¹³ dārchīnī, masālā, agarbattī, mur, baḥhūr, mai, zaitūn kā tel, behtarīn maidā, gandum, gāy-bail, bhereṅ, ghoṛe, rath aur ghulām yānī insān. ¹⁴ Saudāgar us se kaheṅge, “Jo phal tū chāhtī thī wuh tujh se dūr ho gayā hai. Terī tamām daulat aur shān-o-shaukat ghāyb ho gāī hai aur āindā kabhī bhī tere pās pāī nahīn jāegī.” ¹⁵ Jo saudāgar use yih chīzeṅ faroḳht karne se daulatmand hue wuh us kī aziyat dekh kar khauf ke māre dūr dūr khaṛe ho jāeṅge. Wuh ro ro kar mātām kareṅge ¹⁶ aur kaheṅge, “Hāy! Tujh par afsos, ai azīm shahr, ai khātūn jo pahle bārīk katān, arghawānī aur qirmizī rang ke kapṛe pahne phirtī thī aur jo sone, qīmī jawāhar aur motiyon se sajī huī thī. ¹⁷ Ek hī ghanṭe ke andar andar sārī daulat tabāh ho gāī hai!”

Har baharī jahāz kā kaptān, har samundarī musāfir, har mallāh aur wuh tamām log jo samundar par safr karne se apnī rozī kamāte haiṅ wuh sab dūr dūr khaṛe ho jāeṅge. ¹⁸ Us ke jalne kā dhuān dekh kar wuh kaheṅge, “Kyā kabhī koī itnā azīm shahr thā?” ¹⁹ Wuh apne saron par khāk dāl leṅge aur chillā chillā kar roeṅge aur āh-o-zārī kareṅge. Wuh kaheṅge, “Hāy! Tujh par afsos, ai azīm shahr, jis kī daulat se tamām baharī jahāzon ke mālik amīr hue. Ek hī ghanṭe ke andar andar wuh wīrān ho gayā hai.”

²⁰ Ai āsmān, use dekh kar khushī manā!

Ai muqaddaso, rasūlo aur nabīyo, khushī manāo!

Kyonki Allāh ne tumhārī khātir us kī adālat kī hai.

²¹ Phir ek tāqatwar farishte ne baṛī chakkī ke pāṭ kī mānind ek baṛe patthar ko uṭhā kar samundar meṅ phaiṅk diyā. Us ne kahā, “Azīm shahr Bābal ko itnī hī zabardastī se paṭak diyā jāegā. Bād meṅ use kahīn nahīn pāyā jāegā. ²² Ab se na mausiḳāron kī āwāzeṅ tujh meṅ kabhī sunāī deṅgī, na sarod, bānsrī yā turam bajāne wālon kī. Ab se kisī bhī kām kā kāriḡar tujh meṅ pāyā nahīn jāegā. Hān, chakkī kī āwāz hameshā ke lie band ho jāegī. ²³ Ab se charāgh tujhe raushan nahīn karegā, dulhan-dulhe kī āwāz tujh meṅ sunāī nahīn degī. Hāy, tere saudāgar duniyā ke baṛe baṛe afsar the, aur terī jādūgarī se tamām qaumoṅ ko bahkāyā gayā.”

²⁴ Hān, Bābal meṅ nabiyon, muqaddasīn aur un tamām logon kā khūn pāyā gayā hai jo zamīn par shahīd ho gae haiṅ.

19

¹ Is ke bād main ne āsmān par ek baṛe hujūm kī-sī āwāz sunī jis ne kahā, “Allāh kī tamjīd ho! Najāt, jalāl aur qudrat hamāre Khudā ko hāsil hai. ² Kyonki us kī adālateṅ sachchī aur rāst haiṅ. Us ne us baṛī kasbī ko mujrim thahrāyā hai jis ne zamīn ko apnī zinākārī se bigāṛ diyā. Us ne us se apne khādimoṅ kī qatl-o-ghārat kā badlā le liyā hai.” ³ Aur wuh dubārā bol uṭhe, “Allāh kī tamjīd ho! Is shahr kā dhuān abad tak chaḥtā rahtā hai.” ⁴ Chaubīs buzurgoṅ aur chār jāndāron ne gir kar taḳht par baiṭhe Allāh ko sijdā kiyā. Unhon ne kahā, “Āmīn, Allāh kī tamjīd ho.”

Lele kī Ziyāfat

⁵ Phir taḳht kī taraf se ek āwāz sunāī dī. Us ne kahā, “Ai us ke tamām khādimo, hamāre Khudā kī tamjīd karo. Ai us kā khauf mānane wālo, khāh baṛe ho yā chhoṭe us kī sataish karo.” ⁶ Phir main ne ek baṛe hujūm kī-sī āwāz sunī, jo baṛī ābshār ke shor aur garajte bādalon kī kaṛak kī mānind thī. In logon ne kahā, “Allāh kī tamjīd ho! Kyonki hamārā Rab Qādir-e-mutlaq Khudā taḳhtnashīn ho gayā hai. ⁷ Āo, ham masrūr hon, khushī manāen aur use jalāl deṅ, kyonki Lele kī shādī kā

waqt ā gayā hai. Us kī dulhan ne apne āp ko taiyār kar liyā hai, ⁸ aur use pahnane ke lie bārīk katān kā chamaktā aur pāk-sāf libās de diyā gayā.” (Bārīk katān se murād muqaddasīn ke rāst kām haiñ.)

⁹ Phir farishte ne mujh se kahā, “Likh, mubārak haiñ wuh jinheñ Lele kī shādī kī ziyāfat ke lie dāwat mil gāi hai.” Us ne mazīd kahā, “Yih Allāh ke sachche alfāz haiñ.”

¹⁰ Is par main use sijdā karne ke lie us ke pānwoñ meñ gir gayā. Lekin us ne mujh se kahā, “Aisā mat kar! Main bhī terā aur tere un bhāiyōñ kā hamkhidmat hūñ jo Īsā kī gawāhī dene par qāym haiñ. Sirf Allāh ko sijdā kar. Kyonki jo Īsā ke bāre meñ gawāhī detā hai wuh yih nabuwwat kī rūh meñ kartā hai.”

Safed Ghoṛe kā Sawār

¹¹ Phir main ne āsmān ko khulā dekhā. Ek safed ghoṛā nazar āyā jis ke sawār kā nām “Wafādār aur sachchā” hai, kyonki wuh insāf se adālat aur jang kartā hai. ¹² Us kī āñkheñ bharakte shole kī mānind haiñ aur us ke sar par bahut-se tāj haiñ. Us par ek nām likhā hai jise sirf wuhī jāntā hai, koī aur use nahīn jāntā. ¹³ Wuh ek libās se mulabbas thā jise khūn meñ ḍuboyā gayā thā. Us kā nām “Allāh kā Kalām” hai.

¹⁴ Āsmān kī faujeñ us ke pīchhe pīchhe chal rahī thīñ. Sab safed ghoṛōñ par sawār the aur bārīk katān ke chamakte aur pāk-sāf kapṛe pahne hue the. ¹⁵ Us ke muñh se ek tez talwār nikaltī hai jis se wuh qaumoñ ko mār degā. Wuh lohe ke shāhī asā se un par hukūmat karegā. Hāñ, wuh angūr kā ras nikālne ke hauz meñ unheñ kuchal ḍālegā. Yih hauz kyā hai? Allāh Qādir-e-mutlaq kā sakht ḡhazab. ¹⁶ Us ke libās aur rān par yih nām likhā hai, “Bādshāhoñ kā Bādshāh aur rabboñ kā Rab.”

¹⁷ Phir main ne ek farishtā sūraj par khaṛā dekhā. Us ne ūñchī āwāz se pukār kar un tamām parindōñ se jo mere sar par mandlā rahe the kahā, “Āo, Allāh kī baṛī ziyāfat ke lie jamā ho jāo. ¹⁸ Phir tum bādshāhoñ, jarnailōñ, baṛe baṛe afsarōñ, ghoṛōñ aur un ke sawāroñ kā gosht khāoge, hāñ tamām logoñ kā gosht, khāh āzād hoñ yā ḡhulām, chhoṭe hoñ yā baṛe.”

¹⁹ Phir main ne haiwān aur bādshāhoñ ko un kī faujoñ samet dekhā. Wuh ghoṛe par “Allāh kā Kalām” nāmī sawār aur us kī fauj se jang karne ke lie jamā hue the.

²⁰ Lekin haiwān ko giriftār kiyā gayā. Us ke sāth us jhūṭe nabī ko bhī giriftār kiyā gayā jis ne haiwān kī khātir mojizānā nishān dikhāe the. In mojizoñ ke wasīle se us ne un ko fareb diyā thā jinheñ haiwān kā nishān mil gayā thā aur jo us ke mujassame ko sijdā karte the. Donoñ ko jaltī huī gandhak kī sholākhez jhīl meñ phaiñkā gayā.

²¹ Bāqī logoñ ko us talwār se mār ḍālā gayā jo ghoṛe par sawār ke muñh se nikaltī thī. Aur tamām parinde lāshōñ kā gosht khā kar ser ho gae.

20

Hazār Sāl kā Daur

¹ Phir main ne ek farishtā dekhā jo āsmān se utar rahā thā. Us ke hāth meñ athāh garṛhe kī chābī aur ek bhārī zanjīr thī. ² Us ne azhdahe yānī qadīm sānp ko jo Shaitān yā Iblīs kahlātā hai pakaṛ kar hazār sāl ke lie bāndh liyā. ³ Us ne use athāh garṛhe meñ phaiñk kar tālā lagā diyā aur us par muhr lagā dī tāki wuh hazār sāl tak qaumoñ ko gumrah na kar sake. Us ke bād zarūrī hai ki use thoṛī der ke lie āzād kar diyā jāe.

⁴ Phir main ne takht dekhe jin par wuh baiṭhe the jinheñ adālat karne kā iḡhtiyār diyā gayā thā. Aur main ne un kī rūh dekhīñ jinheñ Īsā ke bāre meñ gawāhī dene aur jin kā Allāh kā kalām pesh karne kī wajah se sar qalam kiyā gayā thā. Unhoñ ne haiwān yā us ke mujassame ko sijdā nahīn kiyā thā, na us kā nishān apne māthōñ yā hāthōñ par lagwāyā thā. Ab yih log zindā hue aur hazār sāl tak Masīh ke sāth hukūmat karte rahe. ⁵ (Bāqī murde hazār sāl ke iḡhtitām par hī zindā hue.) Yih pahli

qiyāmat hai. ⁶ Mubārak aur muqaddas haiñ wuh jo is pahlī qiyāmat meñ sharīk haiñ. In par dūsri maut kā koī ikhtiyār nahīn hai balki yih Allāh aur Masīh ke imām ho kar hazār sāl tak us ke sāth hukūmat karenge.

Iblīs kī Shikast

⁷ Hazār sāl guzar jāne ke bād Iblīs ko us kī qaid se āzād kar diyā jāegā. ⁸ Tab wuh nikal kar zamīn ke chāron konoñ meñ maujūd qaumoñ banām Jūj aur Mājūj ko bahkāegā aur unheñ jang karne ke lie jamā karegā. Larne wāloñ kī tādād sāhil par kī ret ke zarroñ jaisī beshumār hogī. ⁹ Unhoñ ne zamīn par phail kar muqaddasīn kī lashkargāh ko gher liyā, yānī us shahr ko jise Allāh pyār kartā hai. Lekin āg ne āsmān se nāzil ho kar unheñ harāp kar liyā. ¹⁰ Aur Iblīs ko jis ne un ko fareb diyā thā jaltī huī gandhak kī jhīl meñ phaiñkā gayā, wahāñ jahāñ haiwān aur jhūte nabī ko pahle phaiñkā gayā thā. Us jagah par unheñ din rāt balki abad tak azāb sahnā paṛegā.

Ākhirī Adālat

¹¹ Phir maiñ ne ek baṛā safed taḥt dekhā aur use jo us par baiṭhā hai. Āsmān-o-zamīn us ke huzūr se bhāg kar ghāyb ho gae. ¹² Aur maiñ ne tamām murdoñ ko taḥt ke sāmne khare dekhā, khāh wuh chhoṭe the yā baṛe. Kitābeñ kholī gaiñ. Phir ek aur kitāb ko khol diyā gayā jo kitāb-e-hayāt thī. Murdoñ kā us ke mutābiq faisla kiyā gayā jo kuchh unhoñ ne kiyā thā aur jo kitāboñ meñ darj thā. ¹³ Samundar ne un tamām murdoñ ko pesh kar diyā jo us meñ the, aur Maut aur Pātāl ne bhī un murdoñ ko pesh kar diyā jo un meñ the. Chunāñche har shaḥs kā us ke mutābiq faisla kiyā gayā jo us ne kiyā thā. ¹⁴ Phir maut aur Pātāl ko jaltī huī jhīl meñ phaiñkā gayā. Yih jhīl dūsri maut hai. ¹⁵ Jis kisī kā nām kitāb-e-hayāt meñ darj nahīn thā use jaltī huī jhīl meñ phaiñkā gayā.

21

Nayā Āsmān aur Nāī Zamīn

¹ Phir maiñ ne ek nayā āsmān aur ek nāī zamīn dekhī. Kyoñki pahlā āsmān aur pahlī zamīn khatm ho gae the aur samundar bhī nest thā. ² Maiñ ne nae Yarūshalam ko bhī dekhā. Yih muqaddas shahr dulhan kī sūrat meñ Allāh ke pās se āsmān par se utar rahā thā. Aur yih dulhan apne dūlhe ke lie taiyār aur saji huī thī. ³ Maiñ ne ek āwāz sunī jis ne taḥt par se kahā, “Ab Allāh kī sukūnatgāh insānoñ ke darmiyān hai. Wuh un ke sāth sukūnat karegā aur wuh us kī qaum hoñge. Allāh khud un kā Khudā hogā. ⁴ Wuh un kī āñkhoñ se tamām ānsū poñchh dālegā. Ab se na maut hogī na mātām, na ronā hogā na dard, kyoñki jo bhī pahle thā wuh jātā rahā hai.”

⁵ Jo taḥt par baiṭhā thā us ne kahā, “Maiñ sab kuchh nae sire se banā rahā hūñ.” Us ne yih bhī kahā, “Yih likh de, kyoñki yih alfāz qābil-e-etamād aur sachche haiñ.” ⁶ Phir us ne kahā, “Kām mukammal ho gayā hai! Maiñ Alif aur Ye, Awwal aur Ākhir hūñ. Jo pyāsā hai use maiñ zindagī ke chashme se muft pānī pilāūngā. ⁷ Jo ghālib āegā wuh yih sab kuchh wirāsat meñ pāegā. Maiñ us kā Khudā hūngā aur wuh merā farzand hogā. ⁸ Lekin buzdiloñ, ghairīmāndāroñ, ghinaunoñ, qātiloñ, zinākāroñ, jādūgaroñ, butparastoñ aur tamām jhūte logoñ kā anjām jaltī huī gandhak kī sholākhez jhīl hai. Yih dūsri maut hai.”

Nayā Yarūshalam

⁹ Jin sāt farishtoñ ke pās sāt ākhirī balāoñ se bhare pyāle the un meñ se ek ne mere pās ā kar kahā, “Ā, maiñ tujhe dulhan yānī Lele kī bīwī dikhāūñ.” ¹⁰ Wuh mujhe Rūh meñ uṭhā kar ek baṛe aur ūñche pahār par le gayā. Wahāñ se us ne mujhe muqaddas shahr Yarūshalam dikhāyā jo Allāh kī taraf se āsmān par se utar rahā thā. ¹¹ Use

Allāh kā jalāl hāsil thā aur wuh anmol jauhar balki billaur jaise sāf-shaffāf yashab kī tarah chamak rahā thā. ¹² Us kī baṛī aur ūnchī fasīl meñ bārah darwāze the, aur har darwāze par ek farishtā kharā thā. Darwāzon par Isrāīl ke bārah qabilōn ke nām likhe the. ¹³ Tīn darwāze mashriq kī taraf the, tīn shimāl kī taraf, tīn junūb kī taraf aur tīn maḡhrib kī taraf. ¹⁴ Shahr kī fasīl kī bārah buniyādeñ thīn jin par Lele ke bārah rasūlōn ke nām likhe the. ¹⁵ Jis farishte ne mujh se bāt kī thī us ke pās sone kā gaz thā tāki shahr, us ke darwāzon aur us kī fasīl kī paimāish kare. ¹⁶ Shahr chaukor thā. Us kī lambāi utnī hī thī jitnī us kī chaurāi. Farishte ne gaz se shahr kī paimāish kī to patā chalā ki us kī lambāi, chaurāi aur ūnchāi 2,400 kilomīṭar hai. ¹⁷ Jab us ne fasīl kī paimāish kī to chaurāi 60 mīṭar thī yānī us paimāne ke hisāb se jo wuh istemāl kar rahā thā. ¹⁸ Fasīl yashab kī thī jabki shahr khālis sone kā thā, yānī sāf-shaffāf shīshe jaise sone kā. ¹⁹ Shahr kī buniyādeñ har qism ke qīmṭī jawāhar se sajī huī thīn: pahli yashab * se, dūsri sang-e-lājaward † se, tīsri sang-e-yamānī ‡ se, chauthi zumurrad se, ²⁰ pānchwīn sang-e-sulemānī § se, chhaṭi aqīq-e-ahmar * se, sātwīn zabarjad † se, āṭhwīn āb-e-bahr ‡ se, nawwīn pukhrāj § se, daswīn aqīq-e-sabz * se, gyārhwīn nīle rang ke zarqon † se aur bārhwīn yāqūt-e-arḡhawānī ‡ se. ²¹ Bārah darwāze bārah motī the aur har darwāzā ek motī kā thā. Shahr kī baṛī sarak khālis sone kī thī, yānī sāf-shaffāf shīshe jaise sone kī.

²² Maiñ ne shahr meñ Allāh kā ghar na dekhā, kyonki Rab Qādir-e-mutlaq Khudā aur Lelā hī us kā maqdis haiñ. ²³ Shahr ko sūraj yā chānd kī zarūrat nahīn jo use raushan kare, kyonki Allāh kā jalāl use raushan kar detā hai aur Lelā us kā charāḡh hai. ²⁴ Qaumeñ us kī raushnī meñ chaleṅgī, aur zamīn ke bādshāh apnī shān-o-shaukat us meñ lāenge. ²⁵ Us ke darwāze kisī bhī dīn band nahīn hoṅge kyonki wahān kabhī bhī rāt kā waqt nahīn āegā. ²⁶ Qaumoñ kī shān-o-shaukat us meñ lāi jāegī. ²⁷ Koī nāpāk chīz us meñ dākhl nahīn hogī, na wuh jo ghinaunī harkateñ kartā aur jhūṭ boltā hai. Sirf wuh dākhl hoṅge jin ke nām Lele kī kitāb-e-hayāt meñ darj haiñ.

22

Mukāshafā

¹ Phir farishte ne mujhe zindagī ke pānī kā dariyā dikhāyā. Wuh billaur jaisā sāf-shaffāf thā aur Allāh aur Lele ke taḡht se nikal kar ² shahr kī baṛī sarak ke bīch meñ se bah rahā thā. Dariyā ke donoñ kināroñ par zindagī kā darakht thā. Yih darakht sāl meñ bārah dafā phal lātā thā, har mahīne meñ ek bār. Aur darakht ke patte qaumoñ kī shifā ke lie istemāl hote the. ³ Wahān koī bhī malaūn chīz nahīn hogī. Allāh aur Lele kā taḡht shahr meñ hoṅge aur us ke khādim us kī khidmat kareṅge. ⁴ Wuh us kā chehrā dekheṅge, aur us kā nām un ke mātḡhoñ par hogā. ⁵ Wahān rāt nahīn hogī aur unheñ kisī charāḡh yā sūraj kī raushnī kī zarūrat nahīn hogī, kyonki Rab Khudā unheñ raushnī degā. Wahān wuh abad tak hukūmat kareṅge.

Īsā kī Āmad

⁶ Farishte ne mujh se kahā, “Yih bāteñ qābil-e-etamād aur sachchī haiñ. Rab ne jo nabiyōn kī rūhoñ kā Khudā hai apne farishte ko bhej diyā tāki apne khādimōn ko wuh kuchh dikhāe jo jald hone wālā hai.”

⁷ Īsā farmātā hai, “Dekho, maiñ jald āūngā. Mubārak hai wuh jo is kitāb kī peshgoiyōn ke mutābiq zindagī guzartā hai.”

* **21:19** jasper † **21:19** lapis lazuli ‡ **21:19** chalcedony § **21:20** sardonyx. Yānī sang-e-sulemānī kī ek qism jis meñ nāranjī aur safed aqīq ke parat yake bād dīgare hote haiñ. * **21:20** carnelian † **21:20** peridot ‡ **21:20** beryl § **21:20** topaz * **21:20** chrysoprase † **21:20** Yūnānī lafz kuchh mubham-sā hai. ‡ **21:20** amethyst

⁸ Maiñ Yūhannā ne khud yih kuchh sunā aur dekhā hai. Aur use sunane aur dekhne ke bād maiñ us farishte ke pāñwoñ meñ gir gayā jis ne mujhe yih dikhāyā thā aur use sijdā karnā chāhtā thā. ⁹ Lekin us ne mujh se kahā, “Aisā mat kar! Maiñ bhī usī kā khādim hūñ jis kā tū, tere bhāī nabī aur kitāb kī pairawī karne wāle haiñ. Khudā hī ko sijdā kar!” ¹⁰ Phir us ne majhe batāyā, “Is kitāb kī peshgoiyōñ par muhr mat lagānā, kyonki waqt qarīb ā gayā hai. ¹¹ Jo ghalat kām kar rahā hai wuh ghalat kām kartā rahe. Jo ghinaunā hai wuh ghinaunā hotā jāe. Jo rāstbāz hai wuh rāstbāzī kartā rahe. Jo muqaddas hai wuh muqaddas hotā jāe.”

¹² Īsā farmātā hai, “Dekho, maiñ jald āne ko hūñ. Maiñ ajr le kar āūngā aur maiñ har ek ko us ke kāmōñ ke muwāfiq ajr dūngā. ¹³ Maiñ Alif aur Ye, Awwal aur Ākhir, Ibtidā aur Intahā hūñ.”

¹⁴ Mubārak haiñ wuh jo apne libās ko dhote haiñ. Kyonki wuh zindagī ke darakht ke phal se khāne aur darwāzōñ ke zariye shahr meñ dākhil hone kā haq rakhte haiñ.

¹⁵ Lekin baqī sab shahr ke bāhar raheñge. Kutte, zinākār, qātil, butparast aur tamām wuh log jo jhūṭ ko pyār karte aur us par amal karte haiñ sab ke sab bāhar raheñge.

¹⁶ “Maiñ Īsā ne apne farishte ko tumhāre pās bhejā hai tāki wuh jamātoñ ke lie tumheñ in bātoñ kī gawāhī de. Maiñ Dāūd kī Jar aur Aulād hūñ, maiñ hī chamaktā huā Subah kā Sitārā hūñ.”

¹⁷ Rūh aur dulhan kahtī haiñ, “Ā!”

Har sunane wālā bhī yihī kahe, “Ā!”

Jo pyāsā ho wuh āe aur jo chāhe wuh zindagī kā pāñī muft le le.

Khulāsā

¹⁸ Maiñ, Yūhannā har ek ko jo is kitāb kī peshgoiyāñ suntā hai āgāh kartā hūñ, agar koī is kitāb meñ kisī bhī bāt kā izāfā kare to Allāh us kī zindagī meñ un balāōñ kā izāfā karegā jo is kitāb meñ bayān kī gāi haiñ. ¹⁹ Aur agar koī nabuwwat kī is kitāb se bāteñ nikāle to Allāh us se kitāb meñ mazkūr zindagī ke darakht ke phal se khāne aur muqaddas shahr meñ rahne kā haq chhīn legā.

²⁰ Jo in bātoñ kī gawāhī detā hai wuh farmātā hai, “Jī hāñ! Maiñ jald hī āne ko hūñ.” “Āmīn! Ai Khudāwand Īsā ā!”

²¹ Khudāwand Īsā kā fazl sab ke sāth rahe.